

قاموس ترکی

کافہ لغات ترکیہ ایلہ لسان ترکیہ مستعمل کلمات واصطلاحات عربیہ
وفارسیہ واجنبیہ فی جامع اولہرق لسانمک مکمل لغت کتابیدر .

مؤلفی : ش. سامی

صاحب و ناشری

« اقدام » صاحب امتیازی و باش محرری

احمد جودت

معارف نظارت جلیله سنک ۲۹ رجب ۱۳۱۷ و ۲۰ تشرین ثانی
۱۳۱۵ تاریخلی و ۴۷۵ نومرولی رخصتنامه سیله طبع اولنمشدر .

کافہ حقوقی صاحب و ناشرینہ عائددر .

درسمادت

« اقدام » مطبعہ سی — باب عالی جادہ سندہ دائرۃ مخصوصہ سندہ .

۱۳۱۷

THE
LIBRARY OF THE
UNIVERSITY OF CHICAGO

1911

1911

1911

1911

1911

1911

1911

1911

1911

1911

1911

1911

افاده مرام

لغت کتابی بر لسانك خزانه سی حکمنده در. لسان کله اردن مرکبدر، که بوکلهل دخی، هر لسانك کنديته مخصوص بر طاقم قواعد توفيقاً، تصريف و ترکیب ايديلهرك، انسانك افاده مرام ايتسه يارارلر. ايمدی لسانك سرمايه سی کلهله قواعد صرفیه ونحویه سندن عبارتدر.

دنياده هچ بر آدم تصور اولنه ماز، که لسانك کافه لغاتی بيلسين، ويا جمله سی حفظنده طوته بيلسين؛ وپك آزادملر واردر، که لسانلری تمامیه قاعديه توفيقاً سويليه بيلسينلر. بو حال ايسه هر لسانك جامع اولديمی کلتدن مرور زمانله برطاقنی بادیة نساينه بر اقوب غائب ايتسی، وقواعد مخصوصه سنه مغاير صورتده سويلنهرك، فصاحتدن محروم قالسی، والحاصل ککیش وفصیح ايکن، طار و غلط بر لسان اولسی منج اولور.

لسانلری بو انحطاطدن وقایه ايده جك آنجی ادبیاتدر؛ ادبیاتك یعنی ادبلك بو باده ايده جکلری خدمتلك ايلك خطومه سی ايسه لسانك مکملیتی تشکیل ايذن کلهلری وفصاحتی موجب اولان قواعدینی حسن محافظه ايتکدن عبارتدر. بو ايکی شقك برنجیسی لسانك کافه لغاتی حاوی مکمل بر قاموس، وایکنجیسی قواعد صرفیه ونحویه سی جامع منتظم بر صرف ونحو کتابی وجوده کتيرمکه حاصل وممكن اوله بيلير.

بونك ايجوندركه تحریری وادی حاله کچیرلی مرام اولنان هر بر لسانك الك اول کلهلری جمع ايله بر لغت، وقواعدی ضبط ايله بر صرف ونحو کتابلری تدوین ابدلك اسکیدن بری بر قانون عمومی حکمنه کچوب، حتی بوگون کرمه ارضك الك مهجور طرفلرنده ساکن الك وحشی اقوامك بيله سويلدکلری لسانلری اوکرتك ايتسين آوروبالير اولسانلرك لغت و صرف ونحو کتابلری ضبط وتحریر ايتکدن ايشه يريشيلر.

لغاتی وقواعدی مضبوط اوليان لسانك هچ بر وقت السنه ادبيه دن عد اولمق ادعاسنه صلاحیتی اوله ماز؛ زيرا بو ايکی کتاب ادبیاتك اساسيدر. بنای ادبیات آنجی بونلرك اوزرينه تأسيس اولنه بيلير. لسانك تدوينه قارشى برسد برنی طوته جق دخی آنجی بو ايکی کتابدر. مکمل بر قاموسی اوليان لسان ثروت طبيعیه سی ديمك اولان لغتلری کوندن کونه غائب ايدهرك، کندی سرمايه سيله بر نئی افاده ايده ميه جك درجده طار اولور؛ ومنظم بر صرف ونحو کتابی اوليان لسان طوغری سويلمکی تأمین ايده ميهوب، کيتدکجه دها يا ککیش سويلير، ونهايت بستون غلط بر لسان حالی آليد.

بناءً عليه، لسانی فصیح وککیش بر لسان ادبی حالنده محافظه، ويا بو حاله تحويل وارجاع ايتک ايتسين بر قوم لسانك مکمل بر قاموسی ومنظم بر قواعد صرفیه ونحویه کتابی ايدمکه سعی وغیرت ايتک اقتضا ايدر.

بو حقیقت جمله به مسلم، و کافه اقوام متدنه نك بو نقطه دن باشلا دقلمی معلوم اولدینی حالده، بزرگه، سیک سنه دن بری تحریری وادی بر لسانه مالکیز، بو قدر مدت ظرفنده لسانزک نه کلماتی جمع ایدوب مکمل بر قاموس، نهده قواعدینی بحق ضبط ایدوب منتظم بر صرف و نحو کتابی وجوده کثیر مشردر. بو امال و قصور مزک نتیجه سی اولدوق، حد ذاتنده خیلی ککیش و زنکین اولان ترکجه منرا اکده کله لینی غائب ایدوب، عربی و فارسی به عرض افتقار ایتدیکه، برشی افاده ایدمه یه جک درجه ده طار، و کله لیک اصل و اشتقاق بللی اولمه یه حق صورنده عوامک تلفظنه تابع غلط بر لسان حالی آلمشدر.

معلومدرکه: ترکجه آسیانک بتون قسم شمالینده تکلم اولنان السنه تورانیه زمره سنندن اولوب، آلان اورالده نك واسع بررده سولنمکده اولدینی حالده، بر شعبه سی ده غربه طوغری ایلر یلیه رکه، آوروپا ایله آسیانک بر برینه قارشی اوزاندقلمی ایکی بیوک و کوزل شبه جزیره ده یعنی آناطولای ایله روم ایلنده تکلم اولنمکده در.

ایشته، چقناجیه اسم سقیمه مقابل، عثمانلیجه نامیه شهرت بولان، و غرب ترکجه سی نامیه شرق ترکجه . سندن قریقی دهها مناسب اولان لسانز ترکجه نك بو شعبه سیدر، که سولندیکی برلک، آسیای وسطی و شمالیه نسه، ترقی و تمدنه اولان استعداد موقعی و طبیعی ساقه سیله، شیوه تلفظ و افاده جهنجه نك جوق ظرافت و لطافت پیدا ایتمش ایهده، عربی و فارسیدن و رومجه و ایتالیانجه کی السنه اجنبیه دن اخذ و استعاره ایتدیکی کلمات و تمیزاته قارشی، کندی کلانندن بر جوغنی ترک وفوت ایتمش، و بو لسانلرک شیوه سنه تبعیتله، شیوه اصلیه ترکجه سنندن بر درجه به قدر آیرلمشدر. مع هدا، شرق ترکجه سیله غرب ترکجه سی آره سنده کی فرق، ظن اولندینی کچی، ایتالیانجه ایله لانیجه و یا اسپانیولجه ایله فرانسه جه آره سنده کی فرق قدر، یعنی بو ایکی ترکجه دن هر بری دیگرندن بستیون آیری و کندی باشنه بر لسان عدا ایتدیرمه جک درجه ده اولوب، بو فرق آنجق شمالی ایله جنوبی آلمانجه و یا طوسقانه ایتالیانجه سیله ناپولتان ایتالیانجه سی یاخود مصر عربجه سیله مغرب عربجه سی آره سنده کی فرق درجه سنده در؛ و شرق ترکجه سیله غرب ترکجه سی برنک لساندر، ایکیسی ده ترکجه در.

حقیقت حال بو مرکزده ایکن، مبدأ افتراق اولان زماندن یعنی بدی سکر قردن بری ترکجه نك بو ایکی شعبه سی سولینلر ییننده هر بر ارتباط و اختلاط کسیلوب، طرفین ادباسنک دخی، تقرب و اتحاده بدل، تباعد و تباینه چالیشمه لری، املا و صورت تحریر و افاده ده هر ایکی طرفک بستیون آیری برر طریق و اصول اتحاد ایدوب، بریزدن بستیون ییغیر بولملری، و الحاصل، سکر یوز سنه کک امال و تسامح و جهالت لسانزک بویکی شعبه سی وهله بریزدن آیری ایکی لسان صورنده کوسترمه سبب اولمشدر. آنجق بوشمه لک ایکیسی ده بحق تدقیق و تعمیق اولوب، اعتباری و غیر طبیعی اولان املا فرق دخی بر طرف ایدیلجه، ایکیسنک بر لسان اولدینی تظاهر ایدر.

بو ایکی شعبه نك، مبدأ افتراق قردن بری، خانقسی زیاده تبدل و تمیز ایتمش، و خانقسی حال لصلیسنده قالمشدر؛ بورا سی تدقیق اولندقده، عیان کوریلور، که شرق ترکجه سی مان اسکی حالنده ثبات و دوام ایتمش؛ و بزم غرب ترکجه منرا ایه قردن قرنه کلی تبدلاته اوغرا یوب، نهایت شمذیکی حالی کسب ایتمشدر. ابعدی، صرف بزم طرفه عائد اولان بو تبدله ترقی یی یوقسه تدنی می دیه جکر؟ ایشته اصل مسئله بونده در. بو سؤاله ویرله جک جواب ایه نه صرف مثبت ونهده صرف منفیدر. بو تبدله لسانز منجه ترقی و منجه تدنی ایتمشدر، کرک تلفظه و کرک صورت افاده ده کسب ایتدیکی ظرافت و عربی و فارسی ایله السنه سائر دن آلدینی حسابز کله لرله قزاندینی وسعت شبه سز بر ترقیدر؛ لکن السنه تورانیه نك قاعده عمومیة اساسیه سی اولان آهنگه تبعیتی بر درجه به قدر غائب ایدوب، بو آهنگه اصلا

اویماز کلهل و تعییرل پیدا ایتسی، و خالص ترکیه اولان بیکلرجه هلهلری کوشه نسیانده بر اقوب السنه سائر به عرض افتقارله، عادتاً بر السنه درلوسی حالته کچمی ده البته بر تدبیر .

خلاصه بیلیرک: شرق ترکیه بی تلفظیه و صورت افاده جه بر آردا قبا، و زم غرب ترکیه من ایسه جوق دها ظریفدر؛ لکن قاعده اساساً شرق ترکیه سی طوغری، و زمکی ایسه غلطدر. عربی و فارسی اله السنه اجنبیه دن آلدی کلمات و اصطلاحات سایه سنده زم غرب ترکیه من دها واسع ایسه ده، صرف ترکیه کلمات و تعییراته کلنجه، چنتایجه بزمکندن جوق دها زکنیندر .

ترکیه نك بو ایکی بیوک شعبه سی ایجه تدقیق و مقایسه ایتدیکمزده، شو حقیقتله واقف اولورز: اولاً، ایکسنگ ده قواعد صرفیه و نحویه لی اساساً بر مشترک اولوب، یئنلرنده کی فرق بونلرک آیری آیری ایکی لسان عد اولنسی موجب اوله جق درجه ده دکدر؛ بالمکس بر لسان اولدقزنی اثبات ایچون الک بیوک دلیل اشبو قواعد صرفیه و نحویه اتحادیدر .

ثانیاً، املا و تلفظیه اولان فرق بر طرف ایدلکده، هر ایکسنگ حاوی اولدقزلی کلهلرک نشانندن زیاده سی ایکسی یئنده مشترکدر، که بوده بر لسان اولدقزنی کوستر .

ثالثاً، چنتایجه ده خالص ترکیه اوله رق بر جوق کلهل بولیورز، که بو کون استانبولده مستعمل دکل ایسه ده، جمله سی مجهول دخی اولیوب، بر طاقی دونه کلنجه قدر قوللایلیوردی؛ واسکی شعرا و ادبامزک آتارنده بولمغه، لسان ادیمزه داخلدر؛ بر طاقی ده آنا تولیده ایوم مستعمل اولوب، یالکز بر مقدارلی عثمانیلر طرفندن هج قوللانیله رق، چنتایجه مخصوص قالمشدر. بونلردن ده بعضلرینک بزم ترکیه ده مترادفلی اولدییی حالده، بعضلرینک مقابلری اولیوب، بز اونلرک برینه عربیدن، فارسیدن ویا السنه اجنبیه دن مستعار کلهل قوللانیورز. بونلرک ایسه بیاجیللی و چنتایجه ده کیلرک ترکیه لکی مسلم اولدیفندن، بونلره چنتایجه نامی و بر مک خطا در؛ بونلر خالص و صافی ترکیه کلهلردر، که بزجه امال اولنوب، اونودلینی حالده، شرقده کی هجمنلرمن طرفندن، یعنی ترکیه نك بشیکی و محل اصلیی اولان ترکستانده، حفظ اولنشدر. بونلرک بزجه دخی موقع استعماله قونیلهرق، احیاسیله، لسانزک برقات دها کسب وسعت واستفنا ایتسی هر صاحب حیثک آرزو ایدمکی بر ایشدر .

رابعاً، بزم غرب ترکیه مزده شرقده کی هجمنلرمنک آکلامدقزلی بر جوق کلهل موجوددر، که بونلرک اکثری السنه اجنبیه دن مستامدر، و بعضلی تکلمه مستعمل لغات مولده دندر .

لسانزک بو وجهله تشتت و تفرقه سبب اولان حال ایسه، یوقاریده دیدیکمزکی، مکمل و کافه لغاتی جامع بر قاموسی و مضبوط بر صرف و نحو اولماسیدر .

الک غریبی شوراسی که: حاوی اولدقزلی کلهلک یوزده سکسانی اصلا لسانزده قوللانیان و قوللا نسنده احتیاج اولیان لغت کتابلرینه « لغات عثمانیه » نامی ویرلشدر، ده صرف ترکیه کلهلرک ضبط و تفسیری « معلومی اعلام » قیلندن عد ایدلهرک، لزومسز و فائده سز عد اولنشدر. بو فکرده بولنانلره قارشى دینلایلیک: هر قوم کندی لسانک لغتلی ضبط و تفسیره محتاج اوله ایدی، صرف عربیدن عربیه مفسر قاموسلر، صحاحلر، لابلر، لسان العربلر، محیط المحیطلر؛ فارسیدن فارسیه برهانلر، فرهنگلر؛ فرانسزجه دن فرانسزجه ی بشرلر، لاروسلر، لیتره و وجوده کزدی. هر لسانک الک مکمل واک مفصل لغت کتابی ینه او لسانده واک لسانله متکام اولانلر طرفندن ضبط و تدوین اولندیی حالده، بز نهدن، بتون عالمن مستنی اوله رق، لسانزک بر لغت کتابی احتیاجندن مستغنی اوله لم؟

لکن، مملکتمزده علوم و معارف ترقی و تعمیم ایتدیکه، عاقبت بو حقیقت دخی آکلاشیلوب، لسانزک مکمل بر قاموسنه اولان احتیاجز معارفدن بحق بهره دار اولان اولاد وطن طرفندن آرزو اولمغه

باشلادی. بر لسانك قاموسی اولسانده مستعمل كافة لغاتی جامع و او اسانده قولانیان کلهلردن عاری اولقی شرطدر. بو حالده، لسانزده مستعمل و غیر مستعمل اولان کلمات عربیه و فارسیه بی جامع اولوبده اصل ترکیه کلهلردن عاری اولان لغت کتابلری لسانزک مالی اولدی بی کبی، صرف ترکیه کلهلری حاوی اولوب ده. زجه مستعمل کلمات عربیه و فارسیه بی و اصطلاحات متنوعه بی جامع اولیان کتابلرده لسانزک مکمل قاموسی نظریله باقیله ماز. «افراد بی جامع، اغیاری مانع» تعریف، هر خصوصده اولدی بی کبی، بو باید دخی دستور العمل اولقی اقتضا ایدرد. لسانز ایچون ترتیب اولنه حق قاهوس بو لسانده مستعمل کرك تركی الاصل و کرك السنه ساژده دن مأخوذ کلمات و اصطلاحاتک جمله سنی جامع، و لسانزده مستعمل اولیان کلهلردن عاری اولیدر.

بو یله مکمل بر قاهوسه اولان احتیاجز بو کونکی کونده جمله جه مسلم، و شمعی یه قدر لسانزک بویه برکتابدن محرومیته نه درجه لده بادی، تأسف اولدی بی معلومدر. آنجی بو نك لزومی نه قدر بیوک ایسه، جمع و ترتیب ده اوقدر مشکل و یک زحمتی بر سی و اقدامه محتاجدر.

عمرک اون ایکی سنه نك بر قمنی ضبط و استهلاك ایدن «قاموس الاعلام» ک ختامنده، لسانزک مکمل بر قاموسی ترتیبه سی ایتمکله می خواهشکران معارفدن برچوق ذوات کرام شفاهاً و تحریراً اخطار ایتمش لرد. هر نه قدر «قاموس الاعلام» ه بیرو اولقی اوزره، کتاب مذکورک ختامندن اول «قاموس عربی» یه بیا. و مباشرت ایتمش ایدیه مده، مکمل بر «قاموس ترکی» یه اولان احتیاجز «قاهوس عربی» یه اولان احتیاجزین اقدم ودها عومی اولدیفندن، «قاموس عربی» یه دوام ایتمکله برابر، بونک دخی ترتیبی حتمه کی ابرامات واقعه یه اجابت ایتمکی وظائف حیثندن عد ایتدم.

ذاتاً بویه بر «قاموس ترکی» نك تحریری اسکیدن بری منوی ضمیر اولدی بی حالده، ترتیبنده تصور ایتدی کم مشکلات جرأه بر سد ممانعت چکمشیدی. فکر عاجزانه مه کوره، بر قاموس ترکی، مکمل اوله یلک ایچون، ترکی الاصل اولان کلهلرک کافه سنی جامع اولقی اقتضا ایدر: حالبوکه لسانزک کلهلری جمع و ضبط خصوصده شمعی یه قدر یک آز مهت اولمش؛ و هر قوم و امتده افوبوک اسامی و تراجمی مجلدات تشکیل ایتدی کی حالده، بزده بوعله توغل ایتمکی کیسه دوشونقبوب، لسانزک کلماتی مان غیر مضبوط بر حالده قالمش اولدیفندن، بویه بر اثرک مکملیتی ممکن اوله یلک ایچون، ترکیه ده محرر کافه آثارک تبصیره اکتفا اولغوبوب، بو لسانک سویلندی کی ممالکک جمله سنه طول مدت سیاحت، و سالنری ای بیان صنوف مختلفه اهالی ایله صحبت ایدیلرک، انک نادرلینه و ارنجه یه قدر كافة لغات ضبط و قید اولقی اقتضا ایدر. بو ایسه بر آدمک بتون عربی بوگا حصر ایتمسه متوقف اولدی بی حالده، یسه و هله اولاده یک اوقدر مکمل اوله میوب، بر بری تعقیب ایده جک لغوبوک تشابع مساعی و همایله و مرور زمانله تکمل ایدیه یلیر.

بو ملاحظه بر قاموس ترکیک ترتیبه تثبث خصوصده نتیجه اوتد دن بری برسد ممانعت ایلقده ایکن، بو دفعه ابرامات واقعه یه قارش طوره میوب، «مالایدرک سکله لایترک سکله» کلام حکمت آمیزینه تبعیله، «کم ترک الاول لآخر» فحوا سجه، بوندن صوگزه لسانزده علم لغته اشتغال ایده جک ادبای استقبال طرفندن قصور و نقایصی اکیال اولقی امیدله، ممکن مرتبه ده والدن کلدی کی قدر مکمل اولقی اوزره، مستعیناً بمونه تعالی، اشبو «قاموس ترکی» نك ترتیبه مباشرت ایتدم.

زجه امال و فراموش ایدیلوب، شرق ترکیه سنده مستعمل بولان خالص ترکیه کلهلرک و علی الخصوص بولردن لزومی و درکری اولانلرینک درجی، و بو وجهله بولنرک بزم ترکیه یه دخی قبولیه احیا و ته یلری خصوصه خدمت ایتمک اخص آمال ایکن، مجرد قومیت و جنسیت محبتی تقدیر و التزامله بولنری عربی

وفارسی تمیزات طمطرافکارانه به ترجیح ایدم جک ذواتك هنوز ندونی واكثرتك بو فكره مخالف بولمسی قحما بوخمدتن كندیمی محروم برافته بنی مجبور ایتشدرد .

مع هذا ، بو قاموسك تركی الاصل كلماتك مانوس وادبای حاضره وسالفه طرفندن مستعمل اولانلرله ، كندیلری متروك اولدقلری حالده ، مشتقلری مستعمل بولنان كلمات اساسیه بی واحیاسی الزم اولان بعض متروكاتی ولسانزده مستعمل لغات واصطلاحات عربیه وفارسیه واجنبیه نك كافه سنی جامع اولسنه الدن كملدیكى قدر سنی وغیرت اولسنه رق ، اكثر لغاتك نه كی تعبیراتده قوللاندیغی ، واستعماللریك لزوم ویا عدم لزومی دخی شرح ایدلش ؛ وهر لغتك معانی مختلفه سی اشارات مخصوصه ايله آریلوب ، ایجابنده مثالرله دخی ایضاح اولنشدرد .

لسانك جمله مشكلاتدن بری دخی عربیدن مأخوذ كلماتك دائماً لغت عربده كی معانی بی حفظ ایتوب ، اكثر یا فرقی بولنلریدر . عربیده دویه ، چوله وچادره متعلق مختلف معانیسندن صرف نظر اولنوب ده ، معانی اصلیه عربیه سندن یالكر بزجه لازم اولان بر ویا ایکیسی عافظه ایدنله دیه جك یوغسه ده ، كلمات عربیه نك برطاقی لسانزده عربیده اصلاً حائر اولدقلری برمن ايله قوللانیلور ، ویاخود عربیده هیچ معنوع اولیان بر بادن تصریف اولنیور . مثلاً « احساس ، احتساس ، استعزاز ، مدرر » كی كهلر بو قیلندرد . ایددی لفظاً ویا معنای عربی اولیان و هیچ بر قاموس عربیده بولنیان بولكله ده « كلمات عربیه » نامی ویره بيله كیمیز ؟ بعض ذوات بوبله لرینه « لغات مولده » نامی ویرمك ایتیورلر ؛ لکن معلومدر ، كه لغت مولده منسوب بولندیغی لسانله متكلم اولان خلق بیننده تولد و تحصيل ایدنه دینر ؛ بوقسه اولسانك ییانجیلری طرفندن ایجاد اولنلرینه « غلط » دن بشقه هیچ برصفت یاقیشه ماز . بز تركیه لغات مولده تشكيل ایدنیلر ؛ لکن لغات عربیه تولیدینه هیچ بر حق وصلاحیتز یوقدر . بناءً علیه ، فكر عاجزانه قاایرسه ، بوكی لغتلك بین العوام مستعمل اولانلرینه غلط طریقله عربیدن مأخوذ لغات تركیه نظرله باقیلر ؛ مجرد لسان فی وادی به منحصر بولنلرینی ایسه تصحیح ویا تبدیل ایدوب ، غلط قوللاناغلیمز . بونك ایچون ، بو قاموسده بوكیلرك ذكر و تفسیری صره سنده اووجهله ایضاحات ویرلوب ، تصحیح و تبدیله یی صورتی دخی اخطار اولنشدرد .

اربابك معلومیدركه بو قیلدن كسابلرده مندرجاتك كثر و وسعتی کافی اولیوب ، حسن ترتیب و اصول مخفذه نك دخی اهمیتی بك بیوكدر . مثلاً عربیده فیروز آبادینك قاموسی و بونك شرحی اولان « تاج المروس » ايله « لسان العرب » و صرف تركیه كهلر ایچون وفقی پاشا مرحومك « لهجه عثمانی » سی علم لغته اهمیتدن ساقط كتابلر دكلر ؛ لکن بونلر كافه اصحاب مراجعتك دكل ، بلكه یالكر لغت ترتیب ایتك ایستین لغویونك ایشنه یارایه بيله جك بر اصول و ترتیبده در . لغت قولای بولنه بيله جك بر ترتیبده صره لغش اولدقدن بشقه ، معناری دخی بربرلندن آریلوب ، ولایق وجهله تفسیر و مثالرله ایضاح اولنیوب ، قارمه قاریشیق وهیسی بردن آلتشدرد . بوندن ایسه آنجی ارباب اختصاص كال زحمتله ونجه مشكلاتله استفاده ایدم بیلیر . بوندن ماعدا ، لسانك تركی الاصل اولان كلماتی جامع اولوبده عربی وفارسیدن مأخوذ لغات واصطلاحات مستعمله ومانوسه بی حاوی اولیان بر لغت كتابی مثلاً انكیزجه نك فرانسه زجه دن مستعار كلاتی یینی بولسانك همان نصف لغاتی حاوی اولیان بر لغت كتلبه بگزرد ، كه بوبله بر كتاب ترتیبی هیچ بر انكیز تصور بیلله ایتمه مشدر . « قاموس تركی » نه لسانك متمماتدن اولان بو كی كلمات واصطلاحاتدن محروم الملی ، نه ده « لغات عثمانیه » نامیله نشر اولنان نیجه جسیم كتابلر مركی ، تركیه ده دكل ، عربی وفارسیده بيله استعماللری اندر اولان غرائب لغات عربیه وفارسیه ايله ملو بولنلیدر . بزجه مستعمل لغات عربیه وفارسیه بی جامع اولدیغی حالده ، بوكتابك « قاموس تركی » نامیله تسمیه سنه بلكه اعتراض ایدنلر بولنور ؛ لکن لسانك لسان تركیدر ، بو لسانه مخصوص لغت كتابنه دخی بشقه

اسم دوشونمك عبثدره لسانزده مستعمل كهلرك جله سی ده، هر خانگی لساندن ماخوذ اولورسه اولسون، حقیقه مستعمل و معلوم اولقی شرطیله، تركه دن معدود در.

لسانزده مخصوص اولورق السنه مختلفه مترجم نه قدر لغت كتابلری وار ایسه، جله سنه مراجعت اولندی بی حالده، ایچلرنده لسانزك حال حاضرینه و احتیاج حقیقیسنه اك زیاده موافق و یقین تركه نك لغت كتابی دیكك شایان بوندن اون بدی سنه اول تركه دن فرانزجه بی اولورق عاجزانه ترتیب ابتدكم لغت كتابی بولدیقمی ده، مقام تفخرده اولیهرق، اعترافه مجبورم.

ینه تکرار ایدرم كه: لسانزك كلمات اصلیه سی هنوز تمامیه ضبط اولغدی بی کی، بزجه مستعمل لغات عربیه و فارسیه دخی لایقیه تعین اتمدیكندن، وسائر بویه مشکلاتدن طولانی، شمديك هر جمعه مكل بر قاموس تركی، ترتیبی بك متمسك اولغله، میدانه قویدیم بو اثرك دخی اودرجه ده مكملیتی ادعا ایدرم؛ لکن هر حالده لسانز ایچون دیگر لغت كتابینه احتیاج براقیه حق بر حال و صورته اولسته فوق العاده سعی و غیرت اولندیفندن، اخلاف طرفندن اكالی ممكن اوله بیله كك بر اساس یرخی طوته بیله كك، و لسانزك تحدید و تمییننه و تصحیح غلطاتنه دخی خدمت ایده ككی مأمول قویدرم. هله بوكی مراجعت كتابلرنده آرا. نیله حق ككه نك قولایق بولنوب، معنا سنك سهولته تعیینی ایچون الزم ولابد اولان قاعده و اصوله رعایت خصوصنده، یكری سنه دن بری لغت كتابلری ترتیبیه توغلم و بوجهله فن لغته اختصاص یاردیمیه، بو اثرك قصورسز اولدی بی ادعا ایده بیلیرم. زده متداول لغت كتابلرنك چوغنده حروف هجا ترتیبیه لایقیه و تمامیه رعایت اولغدقندن بشقه، اكثریا كهل ایلك حرفلرنك حركه سنه كوره صره لنوب، مثلا همزه مفتوحه ایله باشلا یانلر آیری و همزه مكسوره ایله بدا ایدنلر آیری دیزش، و كلك كاف فارسی كاف عربیدن آیرلشدر؛ حالوكه حركلر خطمزه یازلدی بی کی، كلك مختلف تلفظلری دخی هر وقت اشارتله تقریق اولغدیفندن، و انسان معناسی بیلدی كك ككه نك بالطبع حركانی دخی بیله میه ككندن، زده آرایه جفی شاشیروب، استفاده ایده می طبعیدرم. معنای دخی كلك بر بزند هج بر اشارتله آیرلمسزین قارمه قاریشق قونیوب، خانقیرلی مترادف و خانقیرلی مختلف معایندن اولدی بی فرق اولنه ماز.

اشبو « قاموس تركی » ده لغاتك ایلك حرفلرن صوك حرفلرنه و ارنجه قدر حروف هجا ترتیبیه رعایت اولندی بی حالده، حركله و موهوم اشاراته رعایت اولغامشدر؛ ومع هذا لغتلك حركات و اشارات لازمه ایله تلفظلری تعیین اولنوب، صورت قرائلرنده شبه و تردده محل برغلغامشدر. عربی و فارسیدن مأخوذ اولان كهل كهل تقریق اولندی بی کی، هر لغتك اقسام ككه نك خانقیسندن اولدی بی دخی مقطعات مخصوصه ایله كوسترلش؛ و كرك اصل تركه كرك عربی و فارسی كهلرك صورت اشتقاق و یا ترکیبی شرح اولغشدر. معانی مختلفه ككث استعمالرینه كوره رقلره صره لنوب، عین معنای ترجمه و افاده ایدن كهل فاصله (،) ایله، مثاللر دخی (:) نقطین ایله آیرلشدر. اصطلاحات علیه و فیه ایله لغتك معناسی دكشیدرن تعبیرات مخصوصه || اشارتله آیرلدی بی کی، لغتك جنبی دكشیدكنده یعنی اقسام ككه نك بزند دیگرینه انتقالی، مثلا اسم ایكن صفت اولسی، حالنده دخی =، و ككه و یاخود تعبیر ایله معناسی آره سنه ده (=) اشارتی وضع اولغشدر.

اسماء و مصادر عربیه دن الف ممدوده ایله ختام بولانلردن لسانزده آخرلرنده كی (ء) اسقاط اولنوب، مثلا (شراء) برینه (شعرا) قولایلیرسه ده، محضاً اساساً همزه نك موجود اولدی بی ییلنك، و مثلاً اضافت حالنده (شعرا ی عرب) دیته كك یرده، همزه نك اظهاریه (شعراء عرب) دیته كك ده فصحی اوله ككندن، اوكا كوره قولانلق ایچون، بوهملر یازلشدر.

ناه تأنیله ختام بولان اسماء عربیه عربیه دنائماً یو و اولاق (ة) ایله یازیلسه ده، تركه ده بعضلری

(ه) وبعضری اوزون (ت) ايله قوللانديغندن، اشبو قاموسده بو الفته رعايت اولمغشدر. بنالری تعدی ایچون اولان مصادر عربیه « اولقی، اولنقی، ایدلک » کبی افعال اعانه ترکیه ايله ترکیلنده لازم ومطابعت بناسنه انتقال ایتدیکلرندن، بعض یکی لغت نویسلمز بونلری مثلا « افهام = آکلاتقی، آکلادلیقی » کبی هر ایکی معنا ايله ترجمه ایتکی عادت ایشلرلهده، بو فرق صرف ترکیه فعل اعانه دن کلوب، مصدر عربینک حد ذاتنده معناسی نه ایسه یه او، یعنی مثلا « کسر = قیرمه » و « انکسار = قیرله » اولدیغندن، بز بو قاعده اساسیه رعايت ایدوب، نافله یزه تطویل مقال وتشویش اذهاندن توق ایلدک .

اسماء عربیه نیک ترکیه ده مستعمل اولان جمع مکسر لرینی صره لرنده درج ایتدکسه ده، معانی وتفصیلاتی مفرد لری ماده لرله تعلیق ایدوب، یالکز آیریمجه معانی مخصوصه یه کانلری ومفردسز قولانیلنلری کندی صره لرنده بیان ایدبورز، لسانزده مستعمل اولان فارسی وعربی تنبهرلی وصفنلرک مؤنلرینی دخی مفرد ومذکر لری صره سنده ذکر ایدبورز .

اصطلاحات فنییه کلنجه : معلومدرکه هر فنک اصطلاحات مخصوصه سی جامع آیریمجه جسیم وبعضاً بجلادتدن مرکب قاموس خصوصیی واردرد. بو حالد کافه فنونک اصطلاحاتی بو کتابه جمع ایتک محالدره . آنجق هر بر فنک اصطلاحاتندن بر طاقی عموجه معلوم ومستعمل، وبر طاقلری ده یالکز اوفنک منتسبین ومخصصینه مخصوص ومختصردرد. برنجی شقدن اولان اصطلاحات بو کتابه درج اولنوب، ایکنجی شقدن اولانلردن بالطبع صرف نظر اولمغشدر .

الحاصل، لسانزک شمذیکی حالته کوره، وبوکونکی کونده ممکن اوله ییله جک درجه ده، مکمل بر لغت کتابی اولسنه سمی وغیرت اولمغشدر .

نشری خصوصنه کلنجه : بونی دخی « قاموس عربی » کبی کندی حسابمه چیقارمغه قرار ویره رک، او صورته اعلان ایتدکدن، وبر ایکی جزئی طبع ایتدیردکن صکره، زمانمزده نشریات نافعه ايله ترقی وتعمم معارفه جدی خدمتله ایفاسنه موفقیتی جله نیک معلومی اولان « اقدام » غزیه سی صاحبی جودت یک افندی بو کتاپک دخی نشرینی درعه ده ایتک طالب اولمغه، ذاتاً محرر لیکله ناشر لکی جمع ایتک بری معنوی ودیکری مادی ایکی آخر یوکک آلتنه کیرمک اولدیغنی بیلدیکم حالد، بو کلفته ناچار قاتلاغش اولدیغندن، ومشارالیک بونی دخی سرعت وانتظام ومکملیت مطلوبه ايله نشره موفق اوله جغنی خدمات سابقه سی دلالتیه بیلدیکمدن، علی الخصوص مملکت مزده طاقت فرسا اولان نشری غائله سندن قورتلق، وهمده دوام نشریه اکالنی تحت تأمینده بولدیمرق ملاحظه سیله، تکلیف واقعی مان قبول ايله، نشری وظیفه سی کندیلرینه ترک ایلدم .

ش. ساهی

ارن کوی ۲۰ رمضان ۱۳۱۷

افاده طابع

محصول سمي و تتبع اولان آثار جديد و نافه سيله كتبخانه مليزي تزيين و محتاج اولديغيز آثار مهمه نك بعضيلريني وجوده كتيره رك خدمات و فيره ابدال ايلين شمس الدين سامي بك افندي حضرتلري لسانترجه اك زياده محتاج اولديغيز ديكر بر اثر قيمتداري، (قاموس تركي) يده تاليفه خامهران همت اولمشلردر. (قاموس تركي) ناميله نشر اولنان بو اثر ك تعيين ماهيتي حقهده سوز سويلك زانددر. ياكيز مؤلفنك نام محترمني ياد ايتك اثر ك درجه مكمليت و اهميتي توضيحه كفايت ايدر. مشار اليه لسانترك بويه بر ائردن، بر رهبردن محروميتي نه درجه باديء مشكلات و محاذير اولقمده بولنديغني اثبات ايتمشلردر. في الحقيقه بر لسانك انتظامي اولسانده موجود اولان افلاك ممكن مرتبه جمع و تلفيقنه وابسته در. لسانك انتظامي اولسانك ترق و تكملنه، لسانك ترق و تكملده ادبياتك ابريليسنه خادمدر. ادبيات ايسه معلوم اولديغي اوزره كافل ترقيايتدر. ديتك كه لسانك مالينك افتننامه سني نشر ايتك ممالكك ترق و تعاليسنه خدمتدر كه بوده آتخو بر همت عاليه ايله امكان پذير اولور. شمس الدين سامي بك افندي حضرتلرنده ايسه بو همت مشكل بر اندازانه بالغ مبالغ موجوددر. زاده استقصا اولان مآثر مهمه عرفانلري بو مدعايه بر برهان بليغ البياندر.

مع مافيه همت نه قدر عالي، غيرت نه قدر متوالي اولورسه اولسون، بوكي آثار مهمه و جسيمه نك ساحة وجوده كلسي كذلك سمي و غيرتي كندينه رهبر اتخا ايتش بر طابعك وجودينه وابسته در. اور و ياده بيله اك بيوك مؤلفر طابعلك معاوتندن مستغني اوله مازلر. بر مؤلف — باخصوص بويه جسيم مؤلفات و مدونانده — هم خدمت تحريري همده خدمت نشرى درعهده ايدرسه مشكلات تضاعف ايدر. تقسيم اعمال قانون حيرتوني بو خصوصدهده طبيعت و الجاي احواله اولان مطابقتي كوسترييور. مؤلف تحرير ايله، طابع تمثيل ايله مشغول اولمليدر. او وقت امر تحرير نقصاندين برى اوله جيني كبي كسوه طبع دخي نفيس اولور.

ايسته بو حقيقته تمسك ايدرك، على الخصوص مملكتزه جدى بر خدمت ابراز ايتك ايستيه رك (قاموس تركي) نك طبع و نشرنده مؤلف غيور سامي بك افندي حضرتلرينه عرض دست معاونت ايتكي مطبعه عاجزانهم ايچون بر وسيله مباحات بيلدم. بناء عليه (قاموس تركي) نك ناشر لكتني درعهده ايدرك بعون اه تعالى ايسته كتابك نشرينه ابتدار ايتدك.

اقدام غزنه سى

صاحب امتياز و سر محررى

احمد جودت

نسخ یازی ایله مقدمات

اسم مصدر	سمه	تنبیه	تا
اسم مفعول	سمه	تانا رجه	تا
اسم منسوب	سمه	تنبیه مؤنث	تیه
اسم اشارت	شه	تنبیه مذکر	تیه
صفت	صه	ترکجه	تر
وصف ترکیبی	ضتر	ترکی قدیم	تقد
صفت مؤنث	صه	ترکایجه	تکه
صفت مذکر	صه	مؤنث	ا
صفت مشبهه	صه	جمع	جه
ضمیر	ضه	جمع مؤنث	جه
ظرف زمان	ظنه	جمع مذکر	جه
ظرف مکان	ظنه	مجهول	جه
اسم عدد	عه	چفتایجه	چه
عدد رتبی	عه	حال	ح
حرفی	عری	حرف جر	حجه
غلط	غاه	حرف ندا	حد
فعل	فه	حرف ربط	حر
فارسی	فا	حرف نفی	خه
فعل متعدی	فته	حرف تنبیه	حه
فعل مجهول	فیه	ادات	د
مفرد	فد	مذکر	ذ
فرانزجه	فر	روجه	ر
فعل مشارکت	فشه	اسم	سه
فعل مطاوعت	فطه	اسم آلت	سآ
فعل لازم	فل	اسم تفضیل	سته
کنایه	ک	اسم تصغیر	سته
لاتبجیه	لا	اسم مؤنث	شه
معلوم، معروف	م	اسم جنس	سجه
مصدر	معه	اسم خاص	سغه
مضارع	مضه	اسم مذکر	سغه
مهمات	مه	اسم زمان	سز
انگلیزجه	نکه	اسم فاعل	سه
ایتالیایجه	یتا	اسم مکان	سم
یونانی	یو	اسم مبالغه	سمجه

رقعه یازی ایله مقطعات

اداره ملكيه	صو	تصوف (اصطلاح صوفيون)
علم الارض	ط	طب
انشا	ط	طباعت
باغچوانلى	ع	عسكرى
باقيله، مراجعت ونظر اولنه	عا	عائله لائى
بحريه	عر	شعر
فن بيطرى	عرو	عوام لائى
تاريخ طبيعى	و	فقه
تجارت	ن	فلسفه
تشریح	کیر	کیمیا
جغرافيا	ل	لر و مسز
جراثيم	ما	مالیه
فن جراحى	م	مجازا
حکمت طبعیه	ن	منطق
حقوق	مر	متروک
ادبيات	مع	معدنیات
رياضیه	معم	فن معماری
زراعت	مو	موسیقی
استحکام	ز	نادر الاستعمال
فن صيد لائى	نبا	نباتات
صرافیه	ه	هیئت
صنایع		

اشارات مخصوصه

،	متراده لری آبریر .
؛	او معنایه متعلق تعبیراتی آبریر .
:	مثالک باشنه قونور .
=	عباره آرمه سنه کلن لغت ویا تعبیرله معناسی آرمه سنه کیرد .
د	لفظی مقصود اولان کلمات وحروفی آبریر .
رقم	معانی مختلفه بی تماداد و تصنیف ایدر .
	معنایی دیکشدرن تعبیراتی واصطلاحات علیه و فیه بی آبریر .
=	لغتک جنسی دیکشدریکنه، مثلا اسم ایکن صفت ویا فعل متمدی ایکن فعل لازم اولدیفنه
	علامت اولوب، آلتنده جنس جدیدیک علامتی وضع اولنور .
—	بعض تفصیلات ومطالعاتی آبریر .
()	لغتک تفهمن ایتدیکی و آنجق معناسی آکلا شلق ایچون ذکر ی اقتضا ایدن عباراتی احاطه ایدر .
[]	بعض ایضاحات وملاحظات ایچنه آلیر .

و	واو مقبوضه ثقیله : بو، شو .
ۆ	واو مبسوطه ثقیله : یول، زۆر .
ؤ	واو مقبوضه خفیفه : دؤز، سؤز .
ۆ	واو مبسوطه خفیفه : کؤؤز، سؤز .
ک	کاف عربی : کیم، کار .
ک	کاف فارسی : کپی، گز .
ک	ی ویا وکی اوقونان : اکر، گورکوجین .
ک	صاغر کاف : دگز، الک .
[۱]	قهقهه ثقیله : آره، ذخی .
[۱]	ی کسره ثقیله : صره، قانی .

اخطار. — هر صحیفه تک برنجی ستونی باشنده صحیفه تک برنجی ماده سنک ایلك اوج حرفی، واو جنجی ستونک باشنده دخی صحیفه تک صوگ ماده سنک ایلك اوج حرفی کوسترلشدر، که بونلرک ایکنسه برکوز آتلفله او صحیفه ده نه حرفلرندن نه حرفلرینه دک لغتلر مندرج بولندیغی آکلا شیلیر.

قاموس ترکی

۱

- { س. ترکیه ده دخی مستعمل }
 { الفباء عربیك برنجی حرفیدر. }
 عربیده قهقهه فی تقویه ایچون
 قوللاندیغنده « الف » وکندی
 باشنه متحرک ویا ساکن اوقوند.
 یغنده « همزه » دینلر سه ده، ترکیه
 ده (ا) شککنده اولاننه الف ،
 و (ه) شککنده یازیلاننه همزه
 دینلر . برنجی شکلی ۱ شکل
 سریانیستندن، وایکنجی ۲ شکل
 عبرانیستندن مأخوذدر. اک اسکی
 شکلی براوکوزباشی رسمندن عبارت
 اولغله، عموم السنه سامیه ده مشترک
 اولان اسمی ده بوکا دلالت ایدر.
 ترکی الاصل کله لرده یالکوزباشده
 همزه کی اوقونوب، آلتنده (و)
 ویاخود (ی) بولمازسه، همان
 دائماً مفتوح اوقونور. بناء علیه
 ترکی الاصل واجبی کله لرده الف
 مفتوحه نك (ه) صورتنده تحر-
 یری عبثدر. همزه دن صوکره الف
 کلیرسه، ایکینسی برابر (آ) شککنده
 یازیلیر. رقم کی استعما لنده یعنی
 اجمد حسابنده (۱) عددینه
 اشارتدر.
- { حد. ۱. تحبيله برابر ندا }
 { بیان ایدر، یعنی سوه رك
 واوخشایه رق جاغرمفه یارار : آ
 بابانك یاوروسی! آکوزمك بیکی!
 ۲. تکدیر وعتابله برابر ندایه
 دلالت ایدر: آجام! بوفصل ایش!
 آخریف! نه درسك ایتدیک!
 ۳. اخطار وتنبیه ايله برابر برنوع
 تأسف وتوکل معناسنی تضمین ایدر:
 آبرادر! کیدن ایياك مامول
 ایدرسك؟ آقرداش! بن بوايشك
 اوله ميه جفتی سويلدی ایدم. —
 همزه ايله باشلايان اسملردن اول
 چوق دفعه بر (ی) دخی آلوب،
 (آی) صورتنده قوللانیلیر: آی
 اوغل !
- { حد. ۲. ماده آفقه ده کئندن دها }
 { ممدود اولوب، کندی باشنه قو-
 للانیلیر. بناء علیه تقریبی الزمدر. }
 ۱. تعجب بیان ایدر: آ! بونه در!
 آ! بونه کوزل آت! ۲. صبر-
 سزاق معناسنی تهنئه برابر حدت
 وانفعاله دلالت ایدو: آ! بو
 چوق اولدی! آ! بن بویله شی
 ایستیم.
- { د. فمله التحاق ایدوب ، }
 { ۱. تصدیق وتأكيد بیان
 ایدر، ومدلولك بدیهی ویا طبعی
 اولدیغنی کوستریر: اولورآ؛ صا.
 تارآ، کندی مالیدر. ۲. (صیغه
 شرطیه مخاطبته ملحق اوله رق)
 تعجیل بیان ایدر: کلسه ك آ! یازسه.
 کرآ. (غائبه « یا » قوللانیلیر:
 کلسه یا؛ یازسه لیا. }
- { س. فا. صو. لس. }
 { آب }
 آب آشترنك، آب آتشیازده،
 آب انکور، آب طرب کی
 تعبیرل شعر اعننده شرایدن
 کنشایه در. || آب حیات (و
 عو. آب و حیات) آب حیوان،
 آب زندگی = خضر (عم) ك
 ایچدیکی صوکه ایچنلری
 حیات سرمدی یه نائل ایتدیکی
 مرویدر؛ مح. لطیف و خفیف
 صو. || آب روان = آقار صو.
 || آب زر = آلتون صوبی.
 || عالم آب = بزم عشرت. عو.
 || آب وتاب = رونق، طراوت،
 تازمك، || آب ودانه = مقدر
 اولان رزق، قسمت، قدر.

|| آب وهواء بر مملکت احوال
صحيه سی .

آباء { سذ. جر. عر. فد. اب. با:
اب. }

آباد { ص. فا. شن، معمور . ||
ترکیب آنده محل و مکان و بر
شیک کثرتده بولندیفنی کوستریر:
شمس آباد = چوق کوش کورن;
غم آباد = کدرله محلو.

آباد { سذ. جر. عر. فد. اب. با:
اب. }

آبادان { ص. فا. شن، معمور .
{ آباد کبی. }

آبادانلق { سذ. شنک، معموریت.
{ فارسی یاه مصدریته
ترکیبده آبادانی استعمالی چر -
کیندر. }

آبادی { سذ. فا. هندک دولت آباد
شهرنده اعمال اولنان بر
نوع اعلا یازی کاغدی. { دولت
آبادی دن مخفندر. }

آباقه { سذ. عم، عجب. مر. { احیاسی
{ آرزو اولنور لوملی کلا -
تندر. }

آباق { فد. دریغ و منع اتمک،
یا باقمی، مخالفت اتمک،
فر: Refuser. مر. { بری بوش
قالش اولدیفندن، احیاسی آرزو
اولنور. }

آباند بر مق { فد. { دوهی چو -
{ کرتمک، انجلامق.

آبانلامق { فل. ۱. بیوک آدیم
{ آتمق. ۲. آدملری
زیاده آچهرق اولچمک.

آباتمق { فل. { عر. { عبا { دن ۱.
{ بر شیک اوزرینه قیامق،
اوسته چوکک، چو لاغق، فلاغ
اوزرینه آبادی. ۲. صارفق،

اکلک: پنجره دن آبانوب باقدم.
۳. آدملری آتمق .

آبانوز { سذ. فا. { آبوس { دن ۱
{ اصل هنددن قیقان پک
سرت و سیاه بر آغاج. || سیاهلق
وسر تلکدن دخی کنایه اولور:
آبانوز کسملک. = صذ. آبانوز دن
معمول: آبانوز اوق.

آبانی { سذ. ایسکدن صارمتراق
{ داللره ایشانمش بر نوع
قاشک صاریق و سائرده قوللا.
نیلیر: بروسه آبانسی. = صذ. بو
قاشندن معمول: آبانی صاریق.

آب حیات { آب حیوان و
{ ساثره. با: آب.

آبدار { صذ. فا. { آب. داشتن. {
۱. صولی، تر و تازه.
۲. رونقلی، بارلاق. ۳. معنیدار.
آبدارلق { سذ. ۱. صولیلق،
{ تازه ک. ۲. رونق،
طراوت .

آبدال { سذ. صذ. { عر. { بدیل
{ جمی اولان { ابدال }

دن ۱. احق و صافدرون. ۲.
بر شیکه عقل یورماز قلندر مشرب
ودرویش آدم .

آبدالسی { صذ. آبداله بکزر،
{ احمقیه.

آبداللق { سذ. ۱. بدلائق، حما.
{ قت. ۲. قلندرک،
صافدرونلق .

آبدان { سذ. فا. { آب. دان { باغچه
{ قوغه سی، صولامفه
مخصوص سوز چکی قوغه. ۲.
سیدیک قاوغی، مثانه. ل.

آبدست { سذ. فا. { آب. دست =
{ ال صولی { نماز قیلق
ایچون بروجه شرع یوز و دیرسکه

برابر ال و یاقلری ییقامق و باشه
مسخ ایکن عبارت افعال طهارت،
وضوء: آبدست آلمق. || مح. نکدیر
و تفریر: آبدست و بر مک. || آبدست
اقتضای اتمک = دوش آرمق، احتلام.
|| آبدست بوز مق = دفع حاجت
ایتمک. || آبدستده شهیم یوقدره
اطمشانم واردر. { بین العوام
غسله دخی بمضآ آبدست دینلد.
یکیکچون، لاجل التفریق، برینه
کوچک و دیگرینه بیوک آبدست
دیرلر. {

آبدستان { سذ. فا. آبدست آلفه
{ مخصوص ابریق .

آبدستخانه { سذ. فا. آبدست.
{ خانه = آبدست اوی {

۱. آبدست آلفه وال و یوز ییقامفه
مخصوص موصلفی و قورونه محل.
۲. آبدست بوزه جق بر، آبانی بولی.
آبدستاسنر { صذ. آبدست آلامش،
{ آبدستی بوزلش .
|| مح. برهیزسز، محرماتدن احتراز
ایتمز.

آبدستملک { سذ. اصل آبدست
{ آلیرکن کیلن بر نوع
قیصه جیه.

آبراش { صذ. ۱. { عر. { ابرش
{ دن { آلاجه بکملکی
{ آت. ۲. { عر. { ابرص { دن غا.
توکسز برلرنده اوبوز کبی برعلی
اولان { آت } = سذ. علت مذ.
کوره، برص.

آبرو { سذ. فا. { آب. رو ۱.
{ یوز صونی، یوز آغلی،
عرش، ناموس. ۲. شرف،
حیثیت: آبرو دوکمک = حیثیت
ذاتیینه یا مال اتمک. ۳. امثال
واقرانه بادی، فخر و شرف اولان

اك كزیده لری : آبروی سلاجقه
اولان جلال الدین محمد شاه .

آبگون { ص. ف. } (آب-گون)
صور نكندمه ، كوك ،
مائی .

آبگینه { ص. ف. } شیشه ، صرا .
{ ص. ح. } قدح .

آبلا { ص. ۱ . } بسوك هشیمره .
{ ص. ۲ . } « آغاك » ك مؤثقی
حكندمه در . آناطولیده « باجی »
و شرق تركیه سنده « آبا » دیرلر .
۲ . دائره اسكسی ، قلفه .

آبلاق { ص. } (عر .) « ابلی » دن
{ ص. ۲ . } آقی آقی قره سی قره
دكری چهره لی كنج ایریسی .

آبلوقه { ص. ۱ . } (بنا . Bloco دن)
{ ص. ۲ . } بحرأ محاصره : آبلوقه
ایتك ، آبلوقیه آلمی ، آبلوقه یی
بوزمق = خط محاصره یی دلوب
چكمك ؛ آبلوقه یی قالدیرمق = محا .
صره یی فصح ایتك .

آبلی { ص. ۱ . } (بنا .) توسططه عر .
{ ص. ۲ . } « بیل » دن { ص. ۳ . } الله
طوتیلوب اونكله یلیكن قوللا
نیلان ایپ . { ص. ۴ . } آبلی یی براقق =
شاشیرمق .

آبنوس { ص. ف. } آبانوز . (فار .
{ ص. ۲ . } سی تركیبانده « س »
ایله یازلیدر .

آبنوسیه { ص. ع. } « با . فضیله »
{ ص. ۲ . } « آبنوسیه » نباتاتك
بر صنف مخصوصی . فر :
Ebénacées .

آبو { حد. ع. } « آبنه ! » تعیرندن
مخفف اوله رق ادات تعیردن

آبورجیور { ص. ص. } لذت
له رق دقتز بیشمش حادی

بكاره اطلاق اولنور : آبورجیور
بكار ؛ آبورجیوریمه وب ابی
بسیلی . { ص. ۲ . } آغز دن كن ،
دقتز ، عادی سوز ، صاچه
صیان ، هذیان : آبورجیور
سولنك .

آبوق صابوق { ص. ص. } دو .
و صاقلارجه سنه سولنیان ، منا .
سبیز ، هذیان قیلندن (سوز) :
آبوق صابوق سولنك باشلادی ؛
آبوق صابوق سوزلر . (صابوق
« صابوق » دن مشتق اولوب ،
« آبوق » ایسه اتباع ایچون
لسانمزده چوق قوللانیلان
مهلاتدنر .

آبونه { ص. ص. } (فر . Abonné)
{ ص. ۲ . } غزته و وسائل موقوته
کی نفریاته پشیدن آتجه و برمه رك
برمدت معینه ایچون مشتری
اولان ، مشترك : فلان غزته تك
آبونه لری چوقدر ؛ بررساله
موقوته به آبنه اولقی .

آبونه لك { ص. ۱ . } بر غزته
{ ص. ۲ . } و سائر مه آبنه
اوله ، آبنه اولانك حال و صفی ،
اشتراك . ۲ . بر غزته و رساله
موقوته و سائر مك برمدت معینه
ایچون پشین و برلك شرطیه
تخصیص ایدلمش بدلی ، بدل
اشتراك : فلان غزته تك برسنه
ایچون آبنه لكی شودر . (بونك
یرینه فر . « آبنومان » استعمالی
عشدر .

آبه { حد. } « آ » حرف ندا .
{ ص. ۲ . } سیله روم ابلی لسانلرنده
« به ، بره ، وره ، مورده » صو .
رتلرنده مستعمل برادندن مركب

اوله رق روم ایلمده زیانزددر .
ایا ، هی ، به هی : آبه قرداش . عو .
آبیاری { ص. ف. } اصل معنا
سی صولامه واسقا
ایسه ده ، لسانمزده یالكر معنای
مجازیسیله بعض اسکی منشیان
طرفندن قوللانشدر . (یارهم ،
امداد : آبیاری همتكزه
همكز یاردیمیه ، همتكز سایه
سندمه .

آپ { د. } « آ » ایله باشلار بعض
آپ { ص. ف. } صفتله كیروب ، مبالغه
بیان ایدر : آپ آجیق = بك
و سبتون آجیق ؛ آپ آكز
اصلا خاطرده یوگیكن ، بقته ؛
آپ آشكار ، آپ آقی . (« آب »
و « اوپ » و « اب » صورتلرنده
قوللانیلاك عیندر : آب آبی ،
اوپ اوزون ، ایپ انجه كی .

آپارتمان { ص. } (فر . Appart-
temant) ۱ . بر قاج
اوطه دن مركب و برعائله اقامتنه
الوریشلی دائره . ۲ . كرایه و برلك
اوزده بویه دائره له منقسم
عقار .

آپارمق { مض . } آپاربر . فته .
{ ص. ۲ . } (تركان لغتنده) ۱ .
آلوب كوتورمك : بكجه نامرد
كوپریسندن قو آبارسون صو
سنی . ۲ . آشیرمق ، چالوب
چارمق .

آپاز { ص. } (غلغلی : هاپاز) ۱ .
{ ص. ۲ . } قبالی آوج ، مش . ۲ .
قبالی آوج صیغان مقدار : بر
آپاز بفدای .

آپازلامق { فل . } (كی) یلكنك
{ ص. ۲ . } زیاده شیشمیه

روز کاری آ و جلا مشجه سته یا -
واش کیتک.

آپازلامه { س. کینک یلکنی
زیاده شیشره دک
یواش کیفیه حاصل اولان
خفیف یالیه.

آپاکسز { و آپاکسزین . یا :
آکسز . آکسزین .
آپلاق { (کوچک چوچق) .

آپش { س. [آپش و آپوش دخی
یازیله بیلیر .] اولیک ایچ
طرفی، بودک ایچ یوزی . [آپش
آرلمی، بره کلک = (حیوان)
چاتلامق ، باجاقیرخی آچیه رق
دیکیلوب طور مق .

آپشاق { ص. ۱. آپشوری آچیق
(حیوان) . ۲. قویدن
دوشمش، یورویه مر، تپیل .

آپشدیرمق { قذ. ۱. (حیوانی)
چوق یورمق ،
آرتق یوریمکه بحالی اولیه چق
درجه کتیرمک . ۲. بیلدیرمق .
حر و نالامق . ۳. (کورنی) ایکی
اوجیدن دمیرلوب و یا باغلا یوب
محکم قاصیم .

آپشیق { فل. [آپشیق و آپوشیق
دخی یازیله بیلیر .] ۱.
(حیوان) آپشیرخی آجوب چاتلايه
قالق . ۲. بریره دیکیلوب طور
مق، ایلریه کیده مه مک . ۳. بر
ایشک عهده سندن کله مه مک،
عاجز قالق .

آپشیق { ص. ۱. قوروغی بجا .
غک آرمه سته آلوب
یورغون و یانین بر حالده کیدن
(قورت و سائر) . ۲. یوریلوب
عاجز قالش، شاشیرمش (آدم) .

آپول { ح. سیمز قازکی ایکی یانه
صا لانه رق . ۲. ریمکی
تصویر ایچون مکرر قوللائیلیر:
آپول آپول یوریمک .

آپیقو { س. [بتا .] ۱. کینک
زنجیری طولایوب دمیر
قالدیرمق اوزره حاضر بولمسی .
= ص. ۲. حاضر، تیک، جست
و چالاک .

آت { س. [اسم دیمک . اولان
« آد » دن تفریق ایچون
(ت) سی فتحک اولدقده (د) ه
تحول اغز .] ۱. ینسک و قوشی
و یوک ایچون قوللائیلان معروف
چارپا حیوان مونس ، بیکیر ،
فرس، اسب : ینک آتی، قوشی
آتی، یاریش آتی ، عرب آتی .
۲. بو حیوانک انخمش ارککی،
ایگدیش و قیصاق مقابلی ،
حصان . [آت اوغلانی، اوشاغی =
آراهی و ساییس یماغی، اسپیر .
[۲. آت اویناق = هنر ابراز
ایتمک . [آت بازاری = آت و سائر
حیوانات آلوب ساتیلان محل .
[آت بالینی = آفریقانت بیوک
نهرلنده یوزن جیم برچارپاکه
لسان یونانیده (هیپو بوتام) یعنی
ایرماق آتی دینلیر . بالیقله مناسبی
یوقدر . [آت سولوکی = سولوکک
ایشه یاراما ز جنسی . [آت
سیکسی = حیوانلره یادشان
معروف معیز سیکک . [آت
قنای = حماقت، ینسزک؛ آت
قنالی، احق، ینسز . [آت قو-
لاغی = ماروله بکزر بر نبات . [آت
قوروغی = بر جس نبات که
هریده امسوخ دیرلر . [آت

کستانه سی = ابری و یغز بر جس
کستانه، که آغاجی سوس ایچون
باغچه لرده و یوللرده دیکیلوب ،
بیاض و ینبه چیمکیسی اولور . -
چاتلاجه « آد » برینه ده « آت »
قوللائیلیر .

آتا { ص. ۱. بابا ، والد، پدر .
۲. یاشلی و محترم آدم . [آت
آتاک = بک بابا . [قاین آتاه
قاین پدر، زوجیندن بهرینه
نسبتله دیکرینک بابایی . =
ج. آتال = آبا و اجداد، اسلاف .
[آتال سوزی = ضرب مثل .

آتاشه { یاخود آتسه . س. [فر .
[Attaché] سفارت
معیتمنده کاتب ملازمی؛ آتاشه
میلیر = سفارت عنکبری ملا .
زمی؛ آتاشه ناوال = سفارت
بحری ملازمی . ل .

آتاق { ص. [« آغنی » دن]
دوشوغکسزین هرایشه
آتیلوب صوتیلان، ملاحظه سز،
جری، متهور، صاوروق .

آتاقلق { س. دوشوغکسزین
هر ایشه آتیلوب قال-
ریشان آدمک حال وصفی، ملا.
حظه سزلی، صاوروقلی، جرأت،
تهور .

آتالق { س. آتالاحال وصفی بابائی،
پدرلک، اوت .

آتالق { ص. ۱. پدر برینی طو .
[تان، پدرلک ایدن،
بابائی . ۲. لالا، مربی . ۳.
ترکستانده وزیریه ویران
عنواندر .

آتدیرمق { قذ. آتمه سوق و یا
[اجبار ایتمک :
قورشون، آدم آتدیرمق . ۲.

ف. (آتش - فشاندن) آتش صا.	شدتلی ویا حرازتلی: آم آتشبار.	فیثقیرتقی، صیجراتقی. باموق
چان، آتش یوسکورون: بکوه	{ س. فا. } آتش. باختی	آتدیرمقی وسائره. با: آتمق.
آتش فشان = یانار طاع، برکان.	آتشبار { آتله اویانان حقه باز.	{ س. ار: } (A0epvrv)
{ س. فا. } آتش.	آتش بالینی { س. صار دلیه یا	آترینه { کومش بالینک ایریسی.
آتشگده { س. فا. } آتش.	آتش بایلی { س. ییلان بر جنس	{ س. فا. } اصلی سریانجه
آتش یاقدرلی معید، آذرگده.	کوچک بایلی.	آتش { اولوب، فارسیسی «آذر»
{ س. فا. } آتش یانان	{ س. آرقه - سنده	وترجکسی «اوت» در. ۱.
آتشک { یز، کلخان. ۲. آتش	آتش بوجگی { فوسفوری او.	اوطون وسائره یانه سندن حاصل
طاشیمه مخصوص قاب. = ص. ۱.	لوب وقت وقت پارلیان معروف	اولان حال وماده، اوت، نار.
آتشه بارار: آتشک اودون.	بوجک.	۲. حرارت، قیزغینلی: آتش
۲. نار جهنه مستحق: آتشک	{ س. فا. } آتش باره {	باصدی؛ صیغه تک آتقی ایجندی.
آدم.	آتشبار { آتش بارچه سی،	۳. غضب، حدث، شدت. ۴.
آتشلندیر مک { فت. آتش	قیغیم، شراره. مج. بک شدتلی	حیوانک سریع الحركه و بک جانلی
تیشدرمق. مج. ۱. زیاده قیز.	وبهادر آدم.	واویناق اولسی. ۵. الحله نارجه.
دیرمق. ۲. (فساد وشقاق)	{ س. ص. فا. }	نک بردن بوشانسی: نوب آتقی؛
تشدید ایخ.	آتشپرست { آتش. پرستن {	آتش قلعیمی. ۶. یانغین، حریق.
	آتشه طابان، زردشتی، کبر.	آتش آلمق = طویشمق: ومج.
{ فل. آتش آلمق،	{ س. آتشه طاعه،	بردن بره حدتلفک. آتش
آتشلنمک { طویشمق. مج.	آتشپرستک { آتشه طابانلرک	ایتک = تمشیر سلاح ایتک، نغشک
۱. زیاده قیزمق، بڑحت اولمق.	حال وصفی ومذهبی، اسکی ایرا.	ویا طابانجه بوشاتقی. آتش
۲. کسب شدت ایتک، آزمق.	نیرلرک زردشت طرفندن وضع	بهانسه = بک بهالی. آتش بو.
{ س. ص. ۱. حرارتلی،	اولغش دینی.	سکورمک = زیاده اوفکه تلفک.
آتشلی { قیزغین. ۲. جست	{ س. واپورده قرانک	آتش قایغی = یانغین ایچون
وجالاک، زیاده سرعتلی وجانی	آتشچی { آتشی یاقوب اداره	طلوبه بی طاشیمه مخصوص بیوک
(آت وسائره).	ایتکه مأمور آدم.	قایق: و) بالتعیدیم) او شکل و
آتشناک { س. فا. آتشلی،	{ س. واپور آتشیجینسک	بیوککلکده قایق. آتش ویرمک =
آتشین { آتش کبی بک قیزغین	آتشجیک { صفت ومأمورچی.	باققی، طویشدیرمق. آتشه
آتشی { آتیق قزیل. = س.	{ س. فا. آتش یانان	ویرمک = باققی، احراق ایتک؛
جهنم زبانیسی. ج: آتشیان.	آتشخانه { یز، اوجاق.	مج. فساد قاریشدیرمق. = ص.
{ س. فا. آتشدن معمول	آتشدرمق { آتشدیرمق.	مج. بک قیزغین، بک حرارتلی
آتشین { آتش کبی بک قیزغین	آتش زبان { س. فا. آتش.	وشدتلی.
وحرارتلی، شدید، حدید.	آتش زبانی { زبان [دیلندن	آتش آفشان { س. فا. با: آتش
{ س. فا. آتقی «دن» ۱.	آتشلر یوسکورور کبی فوق.	آتش انگیز { س. فا. آتش.
آتقی { سجده آدیشک اوستنه	العاده مؤثر وشدتلی سوز ویا	آتش انگیز { انگیختن آتش
کان ومیککه آتیلان آراغ تلی.	شعر سویلین.	الفا ایدن، بک شدتلی.
۲. اکین دمتلرخی یوسککه آتقه	آتش یخود آتش	آتشبار { س. فا. آتش یاریدن {
مخصوص بیوک یابه. ۳. اوموزه	آتش فشان { آفشان. ص.	آتش یاغدیران، بک

و یا آرقه به آتیلان شال و سائر.

آ تقیلامق { بن آته رق نسج ایتک. }
 ۱. مکیکه آتبی.

آ تلامق { فت. ۱. برنی آتلامنه و صیهرامنه سوق واجبار ایتک. ۲. کچیرمک، آشیر. مقی، صاومق: بر خسته لقی، بر بلائی آتلامق. }
 ۳. جوقلرک آتلامه

آ تلامباج { او بونی. }
 ۱. (آت) دن

آ تلامق { آت کبی قاقوب فیر. }
 ۱. مقی، صیهرامق. ۲. فیض قیر. مقی. = فت. ۱. کچمک، اوستندن کچوب براقق: اوقور کن ایکی سطر آتلادی. ۲. آتمق، اوت. به کچمک: شو طاعی آتلاسهق. || آدیم آتلامق = قوت یتدیکی قدر آدیم آچهرق صیهرامق.

آ تلامه { س. آتلامق فصلی، آتلاش. با: آتلامق. }
 || آتلامه طاشی = چامورلی بولک بر طر فندن دیگر طرانه، کچمک ایچون قوغش طاش.

آ تلاندرمق { فت. (آت) دن }
 ۱. بر شیشی الدن آتلاق { براقوب آاز چوق فیر. }
 ۱. لایمق، رمی: النده کی طاشی آتدی. ۲. ایجیریدن طیشاری به جیقاروب دفع و طرد ایتک: اودن آتدیلر؛ سو قاعه آتدیلر؛ اوستندن آتدی. ۳. براقق، ترک ایتک: باباسی بر کوشه به آتش. ۴. آچقی، سرمک، اوسته آتقی، اورتمک: اوموزمه بر شال آتدم؛ بوکیسه بر بورغان دها آتلی. ۵. دوشورمک، ازاله ایتک، غائب ایتک: رنکینی، توبنی، انوا.

آ تلامق { ل. ۱. آت کبی قاق. }
 ۱. آت ایدتمک، آتلی اولمق، آته یتک. ۳. کچیرمک، اوتو. دلق: بو یازیدن بر سطر آتلا بمشدر. || آتلانان آتلانانه =

قاجان قاجانه.

آ تلاش { س. آتلامق فصلی، آتلام. با: آتلامق. }

آ تلمق { فل. ۱. طرح و رمی بورایه آتلاش؛ ۲. اعتباردن دو. تمک، نظر اعتباره آتلامق: آتله جق آدم دکدر. ۳. ایلری به وارمق، تهوره مدخله ایتک. ۴. تمخه کی چاریلوب بولکک.

آ تلمه { س. آتلاق فلی، آتلیش. }
 ۱. با: آتلق.

آ تلی { باخود آتلو. س. ص. آته آتلی: یتیش، سوار، فارس. }
 || آتلی قارنجیه = قارنجیه تمک بر بیوک جنسی. || آتلی قرهجه = جوقلرک یتیشنه مخصوص تمخه دن تکرلکلی آت.

آ تلیش { س. آتلق فعلی، آتله. }
 ۱. با: آتلق.

آ تلمجه { س. (آتق) دن. }
 ۱. تانیس اولسه رق قو. شرله صالدریلان بر جنس بیر. تبعی قوش. فا. باشه وع. بوندن معرب باشق دینور.

آ تلمق { فت. ۱. بر شیشی الدن آتلاق { براقوب آاز چوق فیر. }
 ۱. لایمق، رمی: النده کی طاشی آتدی. ۲. ایجیریدن طیشاری به جیقاروب دفع و طرد ایتک: اودن آتدیلر؛ سو قاعه آتدیلر؛ اوستندن آتدی. ۳. براقق، ترک ایتک: باباسی بر کوشه به آتش. ۴. آچقی، سرمک، اوسته آتقی، اورتمک: اوموزمه بر شال آتدم؛ بوکیسه بر بورغان دها آتلی. ۵. دوشورمک، ازاله ایتک، غائب ایتک: رنکینی، توبنی، انوا.

بخی آتدی. ۶. صاجق، سرمک، طاغیتمق: تخم آتمق. ۷. دو. کک، قومق، وضع والقا ایتک: اینساره ذخیره آتمق: قیشلق کوری آتمق. ۸. اورمق، یا. پیشدیرمق: طوقات آتمق؛ چفته آتمق. ۹. اوزاتق، صومق: ال آتمق. ۱۰. بوشاتق، تشیر ایتک: تنفک، طوپ، طبانجه آتمق. ۱۱. تأخیر، تمویق، امهال ایتک: صکره به، باریشه آتدی. ۱۲. عطف و اسناد ایتک، بولکتک: قباحق فلاحه آتدیلر. ۱۳. دوشورمک، یا. تیرمق: یره آتدیلر. || آدیم آتمق = یورمک. || بگز آتمق = صارار. مقی، صولق. || یانبوق آتمق = حلاج بایله یانبوغی قبارتمق. || برنده دن آتمق = اغسال ایتک. || پوستکی آتمق = بوها باغرمق، تزدیل ایتک. || تل آتمق = وضع اسانس ایتک. || جان آتمق = چوق آرزو ایتک، تها لکله ایسته مک. || چکه آتمق = جان چکشمک، حالت نزعده بولمق. || حرف، سوز آتمق = ۱. طولانیله تهریض ایتک. ۲. طاقلق، مشاشقه ایتک. || طاش آتمق = اعتراض ایتک، علینده بولمق. || طوبی آتمق = افلاس ایتک. || طیه بی آتمق = چوق حد تلنوب تهور ایتک. || قاش آتمق = اشارت و غمزه ایتک. || قاشیق آتمق = حرصله و چوق یتک. || قاغی آتمق = صاوشوب قورتلقی. || کوز آتمق = طبع و غبطه ایتک. || گویمده آتمق = یتک. || لاف آتمق = کوزه لک ایتک، لزومسز

بره چوق سويلك. || نمره آتمق =
باغرمق. || يابانه آتمق = اعتبار
ايتمك، صايماق. = فل. ۱.
اساسيز سوز سويلك، يالان
سويلك. ۲. تفاخر اتمك، اصليز
شيرله افتخار اتمك. ۳. اورمق،
اوينماق: نبض آتيور. ۴. آچلق،
سركك: شفق، طاك آتمق. ۵.
پوشانمق، آتش آلق: بوتفنك
آتيور. ۶. بر شيك كنناري
قيريلوب چنكل. ۷. صوملق،
اوچق: بگزي آتدي. || آتوب
طومتق = بيروا اصليز شيرلر.
يلكله تفاخر اتمك.

آتمه { س. آتمق فعلی، آيش. با: }
آتمق.

آتی { ص. عر. ن: آتیه. [دایان] }
آتی { دن سن. } ۱. كله چك
اولان، اوكله بولنان، مستقبل،
ماضي وحال مقابلي: زمان آتيده =
كله چك زمانده: ايام آتیه =
كله چك كز نل. ۲. اوكله، زيرده
مسطور و محرر بولنان: بروج
آتی: وجه آتی اوزره. || آتی
الذكر، آتی البیان = آلت طرفه.
ذكر ويان اولنان. = سن.
كله چك زمان، استقبال: آتيده
ظهور ايدمك و قوعات: آتيدن
بحث اتمك: آتیی قراگلی.

آتیا { ح. عر. } اوكله، ايلريده،
آتیا { زيرده: آتیا بيان اولنه.
جفی اوزره.

آتیچی { ص. این سه-لاح آتان،
آتیچی { نشان آلوب اورمده
ماهر، ناشی.

آتش { س. ۱. آتمق فعلی وطر.
آتش { زی، آتمه. با: آتمق.

۲. ناشیانی. ۳. تفاخر مقصدیه
سریلمش فاحش بالان.

آتشید پر مق { یاخود آتشدر.
آتشید پر مق { مق. قذ. ۱.
سوکوب صایمق، برنك قباحتر.
نی صایه رق عتاب و سرزنش
ایتمك. ۲. بجله ایله يك.

آتشیمق { فش. ۱. اورشمق،
آتشیمق { طاش و سلاخه
بربرینه اورمق. ۲. بربرینی سو.
گهرک غاوغا اتمك.

آتیق { س. سرت و یفورت چالقا.
آتیق { مغه مخصوص كوچك
یاییق.

آتم { س. ۱. اسلحه نارینه يك
آتم { بوشادلسی، آتلمی،
انداخت. ۲. قورشون منزلی،
قورشونك يتيشديكي مسافه. ۳.
سلاحك بردفنه آتلمسيون اقتضا
ايدن باروت و سائر: بر آتم
باروت.

آتمار { سن. جر. عر. فد. اثر. با: }
آتمار { اثر.

آتم { سن. جر. عر. فد.
آتم { اتم. با: اتم.

آتم { ص. عر. ن: آتمه. [دایان] }
آتم { دن سن. } گنهكار، صوجل.

آج { ص. ۱. طوق اولمیان، يكمه
آج { اشتهاى اولان، كرسنه،
جایع. آدم و یا حیوان و قارنه صفت
اولور: آج: قارنه آجدر: آج
قالق. ۲. طومار، طمعكار،
حریص: نه آج آدم! ۳. فقیر،
محتاج: آج طوبورمق. ۴.
قوراقدن زیاده قاورلمش: آج
طوبراق. || آج آتیه = آج اوله رق،
بر نی یكسزین. || آج طو.
بورمق = ۱. ققرا بی اطعام اتمك. ||

آج قارنه = آج ایکن، دها برشی
یمه دن. = س. آجاق، جوع:
آجندن اولمك.

آجال { سن. جر. عر. فد: اجل
آجال { با: اجل.

آجر { ص. عر. ن: آجره. [داجر]
آجر { دن سن. } هقه. بر شیشی اجا.
رهبه ویرن.

آج گوزلی { ص. طمعكار، طو.
آج گوزلی { نماز، حریص.

آج گوزلیك { س. طومارلاق،
آج گوزلیك { طمعكار لاق،
حرس.

آجل { ص. عر. ن: آجله.
آجل { [داجل] دن سن. }
هقه. وعده مه مربوط، وعده سی
حلولنده وقوع بوله جق اولان:
[ضدی: عاجل.]

آجلا { ح. هقه. وعده مه مربوط
آجلا { اوله رق، وعده سی حلو.
لنده اجرا اولمق اوزره.

آجلاق { س. ۱. طوق اولمیانك
آجلاق { حالی، يكمه اشتهاى مو.
جب حال، جوع: آجلاق چكك.
۲. قیتاق، ققط.

آجسته { س. [بتا. Agent] ۱.
آجسته { بر واپور شركت كك هر
اسكده كی مأموری. ۲. بر
شركت و یا اداره ك آخر مامكتدم.
كی وكلی. ۳. بومأمور و یا وكلك
مأمورچی و اداره خانه سی.

آجقيق { با: آجقيق.
آجور { س. برجس خیاب.
آجی { ص. ۱. طاباك ضدی، مر،
آجی { تلخ آبی علاج. ۲. ایلمك
صالح اولمیان، طوزلی: آجی صو.

۳. طبعه خوش کلین، سرت،
درشت، ناهوار: آجی سوز.
۴. قولاغہ بد کلن: آجی سس.
|| آجی آغاج = قواسیا، || آجی الماء
یغز بر الما. || آجی بادم = آجیتراق
وسرت قوقولی بر جنس بادم.
|| آجی چاچا = بر جنس بالیق. || آجی
خیار = ابو جہول فارپوزی. || آجی
مارول = ہند با نوعی. || آجی
یونجہ = یونجہ نک بر جنس. = ح.
بد و ناخوش صورتہ: آجی آجی
باغیر مسق. = س. آجیلق،
مرارت: آجیلی ایجنده در.

آجی {س. (اصلی: آجیق) ۱.
آجی (درد، کدر، الم، ۲. آغزی،
صیزی، وجع، ۳. مصیبت، ماتم،
یاس. ۴. انتقام، اوج. || جان،
یورک آجیسی = پک آجینہ جق حال.
|| قوبروق آجیسی = کین. || آجی
چقار مق = تلافی مافات ایتک.

آجیمق {فت. ۱. آجیمی موجب
آجیمق (اولی، آغزیمق،
آغزی و صیزی و یرمک: المی
آجیتدم. ۲. جفا و اذیت و یرمک.

آجیراق {ص. آزار آجی، آجی بہ
آجیراق (چالار، آجیسی،
آجیتراق.

آجیر غمق {فت. ۱. آجیوب
آجیر غمق {مرحت ایتک،
ترج ایتک. ۲. حایہ و تصاحب
ایتک. مر. (احیای الزمدر).

آجیر غہ {س. بیان توری دینان
آجیر غہ {بر جنس نبات.

آجیق {س. ۱. کدر، الم. ۲.
آجیق {ماتم، یاس. بلا آجی.

آجقد یرمق {فت. ۱. آج. قو.
آجقد یرمق {مق، آجلفہ
مبتلا ایتک. ۲. آجلق و یرمک،

اشتا آجق.
آجقلا نمق {فل. مانده بولمق،
آجقلا نمق {یاسلی اولوق.

آجقلمق {فج. آجلق حسن او-
آجقلمق {للق: شمدیدن آ-
جیقلاز.

آجقلی {ص. ۱. مؤلم، مؤثر،
آجقلی {فیعج: آجیقلی حکایہ.
۲. ماتلی، یاسلی: قادینجغز
آجیقیلدر.

آجیقق {فل. آجلق طویلق،
آجیقق {آج اولوق: چدوق
آجیقدم: فارتم آجیقدی. || مج.
چوق آوزو ایتک.

آجیلا نمق {فل. آجی اولوق،
آجیلا نمق {مرارت کسمپ
ایتک: بو صلاتہ لوق آجیلا نمش.
{ج: آجیقق. || مج. شدت و
حدتہ کلوب بدخو اولوق.

آجیلق {س. آجی اولان شیک
آجیلق {حالی، مرارت، تلخی
|| مج. سرتلک، شدت، عنف.

آجیمتراق {ص. آجی بہ ماتل،
آجیمتراق {آجیہ، آجیسی.

آجیمق {فل. (اصلی: آجیمق)
آجیمق {۱. آغزیمق، وجی
موجب اولوق: الم آجیور. ۲.
کدر و تأسف ایتک، مرحتہ
کک: شو آدمک حائہ آجیرم. ۳.
اسیرک مک، قیہ مامق: امکہ
آجیرم.

«توغریق: ایلہ و آجوز و
«میزوق: آرمشک فرق شدرک:
آغزی دھاسالی و رن، آجی سطح
لکن رھا مؤثر و باقیی اولور: صیزی
ایسہ باشلیغہ سیکرہ نوبت نوبت
کلوب یکیندیر.

آجیند یرمق {فت. مرحتہ کتیر.
آجیند یرمق {مک، آجیغہ
سوق ایتک. رفتی موجب اولوق.

آجینق {فج. کدر و تأسف
آجینق {اولوق: حالہ آجینیر.
آجینہ جق {ص. شایان مرحت،
آجینہ جق {حالب تأسف: آ.
جینہ جق بر حالہ در.

آجیق {س. (یتا. Aggin) آجیہ
آجیق {فرق مک معاملات صرافہ سی.
آچار {س. آ. ناخستار، مفتاح.
آچار {آ. ناخستار و رجحہ او.

لوب، اصل ترکیسی آچاردر. ۱.
۲. اشتا آچفہ مخصوص ترشی
و سائرہ.

آچد یرمق {فت. ۱. بشقہ سی
آچد یرمق {واسطہ سیلہ آچق،
آچفہ سوق و اجبار ایتک: قیوی
آچد یرم. بلا: آجق. ۲. بر

دھا ایشلمہ مش خام اراضی
سورمک. || آغز آچد یرمق =
سونیکک مجبور ایتک. || کوز
آچد یرمق = پک صیتی طوتوب
بر شیتہ مساعده ایتکمک.

آچقی {س. جلا، پرداخت،
آچقی {لوسترہ.

آچقیچی {س. جلا و پرداخت
آچقیچی {و یرن صنعتکار.

آچلق {فل. ۱. قمع و کشاد
آچلق {اولوق: قیو آچلدی.
۲. طاغلق، چکلمک، مندفع
اولوق: بلوطلر، غلبہ لک آچلدی.
۳. تمیز لک: بوز آچلور. ۴. برای
و آجیتی اولوق: هوا آچلدی. ۵.

یابر اقلانق: کل، چیک آچلدی.
۶. نشہ لک، انشراح درون
پیدا ایتک: انسان کر مکک آچیلیر.

۷. محبویت و طوق و نقدن قور.
تیلوب سر بستلک. ۸. وسنت
پیدا ایتک: اوطنہ آچلدی. ۹.
اوزاغہ، انکینہ صالقی: واپور

آجلدی. ۱۰. بدا ایتک، باشلا.
 مق: مجلس آجلدی. ۱۱. موقع
 بجه قومق، چکک: سوز آجلدی.
 ۱۲. ظهور ایتک، حاصل اولق:
 ایش آجلدی. ۱۳. بوش قاق،
 منعل اولق: فلان مأسوریت
 آجلدی. ۱۴. کشف راز ایتک،
 امنیت ایدوب هر شیئی سولک:
 بکا آچلماز. || آرا آچلق = بو.
 زبشمی.

آچماز {ص. کتوم. = س. سطرنج
 و دامه او بولرنده خفمی
 اضرار ایدمک او بون، خدعه.

آچمازلق {ص. کتومک. س. کتم. اسرار،

آچق {ص. آچار. ن. قیالی
 شیئی فتح و کشاد ایتک:

قیوبی آچق. ۲. اورتیلی شیدن
 اورقنی قالدیرمق: باش آچق.

۳. قانلاش شیئی چوزمک:
 بوغحه، بیراق آچق. ۴. دلمک،

قازمق: دلمک، قیو آچق. ۵.
 بر شیدن موانی دفع ایدوب

سریست براقق: یول آچق. ۶.
 طیقالی شیدن طیقاجی جیقار.

مق: شیشه، بوری آچق. ۷.
 ککیشلمک، توسیع ایتک، اوطلدی،

باغچه، میدان آچق. ۸. قازوب
 حرث وزراعت ایتک، ایشلمک:

نارله، اراضی آچق. ۹. آرملی
 توسیع ایدوب سیرکشدیرمک:

بارمقلی آچق. ۱۰. یوفته حاله
 قومق: غور آچق. ۱۱. تطهیر

ایتک، تمیزلک: چاشیری آچق.
 ۱۲. جلا و پرداخت ویرمک.

۱۳. عمومه عائد برینا تأسیس
 واداره ایتک: مکتب، تبارو

آچق. ۱۴. ایضاح و تفصیل

ایتک: عبارتی، سوزی آچق.
 ۱۵. درمیان ایتک: سوز، بحث

آچق. ۱۶. امنیت ایدوب سو-
 یلک، کشف راز ایتک: بکا بر

شی آچدی. ۱۷. چوزمک، حل
 ایتک: دوکم آچق. || آدیم آچق =

یغله ایله بورمک. || آغز آچق =
 سولک: اطالعه لسان ایتک.

|| آغز آچماق = اختیار سکوت
 ایتک. || اشتها آچق = اشتها

کثیرمک. || ال آچق = دینلک،
 || باش آچق = بد دعا ایتک. ||

بیراق آچق = قیام ایتک. || جینیر
 آچق = یکی برطرز و اصول ایجاد

ایتک. || دفتر آچق = اعانه طو-
 بلامق. || فال آچق = تقال ایتک.

|| قیو، یول آچق = بر ایشده
 بشقارینه نمونه اولق. || قلم آچق =

یونقمق. || کوز آچق = تیقط
 و بصیرت اوزره بولمق، غفلت

ایتکمک. = قل. ۱. پاراقلانق:
 چیمک، آغاج آچق. ۲. براق و

بلوطر اولق: هرا آچق، استیمور،
 ۳. جلالق. ۴. آجیغه وارمق،

انکینه آچلق: کمی آچدی.

آچه {ص. ۱. خام طوبراقدن
 بکی نارله به تحویل اولنش

پر. ۲. آسیلوب یوزلک ایچون
 قویونک بجاغنه آچیلان دلیک.

آچهلق {ص. کبر جیقارمه مخصوص
 صابون و سائره.

آچیچی {ص. ۱. آجان، کشانده،
 ۲. کشف وحل

ایدن، کشاف، حلال. ۳. جلا
 و پرداخت ایدن، جلاجی. ۴.

فرح و انشراح ورن، مفرح.
 آچق {ص. (د آچق) دن

آچق {ص. ۱. قبالیشک ضدی،

مفتوح، کشاده: آجیق قیو، او،
 صدیق. ۲. مسدود اولیان،

مانعز: آجیقی یول. ۳. ککیش،
 واسع: آجیق میدان، دگیز. ۴.

اورتیز، چلاق، مکشوف،
 عربان: باشی، قوللری آجیق.

۵. سیرک، آرملی: آجیق آدیملر؛
 آجیق قاش. ۶. بلوطیز، راق:

آجیق هوا. ۷. آشکار، عیان،
 واضح: آجیق سوز، عبار. ۸.

مفرح، دلکشا: آجیق بریر. ۹.
 قیو اولیان، بیاضه چالان:

آجیق ماوی، پنبه. ۱۰. پرده.
 سز، غفت خصوصنده لالایی:

فلان قالدن آجیقدر، آجیق
 مشربلی. ۱۱. صاحبیز، بوش،

مخل: آجیق مأسوریت. ۱۲.
 عسوط اولیان، استحکامز:

آجیق لیمان، قصبه. ۱۳. بوزوق،
 لالایی: فلانله آرملر آجیقدر.

۱۴. اسم تصریح اولیلان: آجیق
 بونو، پولیحه. || آجیق آغز =

حماقت، شاشیقناق. || آجیق ال =
 جومردلک، سخاوت: الی آجیق =

جومرد، سخی. || باشی آجیق =
 سربست، پروانز. || آجیق صا.

جیق = پریشان قیافتده. || آجیق
 قیو = مهمانوازا، مسافر پر.

ورلک. || آجیق کوز = اوایلیق،
 بجز بیکلی. || کوزی آجیق = آرزو.

سننه نائل اوله میسوب حدرتده
 قالان. = ح. ۱. آشکاره، صرا.

حه: آجیق سولک. ۲. سسله،
 جهراً: آجیق او قومق.

آچیق {ص. ۱. بر شیکک گکیش
 طرفی: دگیز آجینی =

انکین: آجیقدرده = انکینده. ۲.

مدیری. || خاص آخور = حکمدار.
رک حیوانانسه مخصوص آخور
و بو آخور مأمور لیک افامتنه
مخصوص اداره، اصطبل عامه.
آخور لامق { فل . (حیوان)
آخور ده چوق
یا توب خاملاق .

آد { س . (عن اصل «آ»
اولوب، تاسی حرکه لندیکی
وقت داله تحول ایدردی. اليوم
شرق ترکیه سنده یوله قولایلیر.
۱. اسم، نام : آدک نه در؟
شهرت، صیت، شان : آدی
چیقمق = کسب شهرت، اشتهار
ایتمک. ۳. اعتبار، حیثیت. ||
آدینی آسمق = ذکر ایتمک.
|| آدینی آمامق = قاله آلامق.
|| آدی باتقی = اونودلق، قاله
آلماز اولوق. || آدی بلورسز =
مجهول الاسم، مجهول الاحوال.
|| آدی بوزلق = شهرت و اعتبار.
رینه خلل کلک. || آدی چیقمق =
اشتهار ایتمک؛ بدنام اولوق. ||
آد، صان = شهرت و اعتبار. || آد
طامق = لقب قومق، تلقیب
ایتمک. || آد قومق = اسم وضع
ایتمک، تسیمه ایتمک. || آد ویرمک =
برینک اسمی ضویلوب خبر
ویرمک. || آدی وار = اسمی وار
جسمی یوق؛ شهرت کا ذبه
صاحبیدر.

آدا { س . با : آطه.

آداب { س . ج . فد : ادب. با :
ادب.

آدامق { ق . برنی نذرا تمک سوق
واجبار ایتمک .

آداش { س . ص . (اصلی «آد»
داش) : آدی بر ،
مشترک الاسم، هنام، سمی .

آداشلق { س . بر آدده بولسان
ایکی کشینک حال وصفی
وینلرندکی مناسبت، هنامی .

آداق { س . («آدامق» دن)
مقدس بر شخص ویا مقامه
عهد اولتان شی، نذر .

آدامق { ق . فد . مقدس بر شخص ویا
مقامه بر شی عهد و نذر
ایتمک : تکیه یه قربان آدامق .

آدسز { ص . ۱ . اسمی وایان. ۲ .
شهرت و اعتباری او.
لیان، مجهول الاحوال. || آدسز
پارمق = انسان لیک باش پار .
مقدن اعتباراً دردنجی پارمقی،
بنصر .

آدلامق { ق . ۱ . آد قومق،
تسمیه ایتمک. ۲ . آد
طامق، تلقیب ایتمک .

آدلائق { فل . ۱ . نام و شهرت
قزاقق. ۲ . فنا لقمه
شهرت بولوق، بدنام اولوق .

آدلی { ص . ۱ . بر آد و اسمی
اولان، مسمی : احمد
آدلی = احمد نام، احمد اسمیه
مسمی . ۲ . مشهور، مشتهر،
صیت و شهرته نائل. ۳ . فنا لقمه
آدی چیتمش. || ای آدلی، حسن
صیت و اعتباره مالک. || آدلی
صائلی = شهرت و شان و اعتبار
صاحبی .

آدم { («آدی» ویا «بنی آدم»
دن مخفف، و یا خود
ابوالبشرک اسمی بوندن مأخوذ
اولوق محتملدر. || حیوان
ناطق، انسان، بشر، مردم : بر

آدم کلدی . ۲ . انسانیتی و مر .
وتلی کیشی : آدم اولیه جق. ۳ .
مأمور، اوشاق، خدمتی، تبعه :
آدملم بوراده بوق. ۴ . برینک
یتیشد بر دیک و الزام ابتدکی،
طرفدار، غیر تکش : او فلاک
آدمیدر. || آدم اوغلی = سروتلی
انسان، مرد. || آدم اولادی =
اصل و تربیه لی انسان. || آدم
اولق = تربیه آلق تفیض و ترقی
ایتمک. || آدم عقلی = معقول،
مقبول، ایشه یارار. (سوء
استعمال ایله اشیا حقهده دخی
مستعملدر. || آدم! آدم! سن ده!
بر ایلی استخفاف معنا سیله
مستعمل تعبیردر .

آدججق { س . («آدجکیز» یا -
کیشدر.) کوچک و قعیر
و حقیر یا خود شایان مرحمت انسان.
آدجق { س . («آدجک»
خطا در.) کوچک و
حقیر آدم .

آدجه سنه { ح . انسانیته یا قیشیر
صورتهده انسانیتله .

آدجیل { ص . ۱ . آدم بین ،
مردمخوار. ۲ . آدمه
سالار و یا آدمدن او رک، غیر ما .
نوس (حیوان). ۳ . افراط اندیشدن
انسانک اوزرینه کان (حیوان).

آدجیلان { ح . آدجه سنه ،
صورتهده .

آدمسز { ص . کیمسه سز، یالکز،
معین و یار دجیمی
اولیان .

آدمسزلق { س . کیمسه سزک،
آدمسزلق (یا لکزلق، یار دیم
ایده جک آدملر ققدانی .

آدمی { ص . عر . : آدمیه، جفا .
آدمیان . انسانه منسوب

آر ا ر ق ت { س. (نکا. Arrow-root) اوفق چو.

جقلره بدیرین مفدی برجس
نشاسته که آسرقاده حاصل اولان
بر کوکدن چیقار.

آ راسته { ص. فا. طونامش،
بزئمش، مزین،
سؤسلی.

آ راسته { س. (آف اندکر
لفظ فارسیدن مأ.

خوددر. ۱. چارشینک بر
اصنافه مخصوص قسمی: کورجکی
آ راسته سی. ۲. وقیله اردو
چارشیدی، اردو کاهده قوریلان
سیار چارشیی.

آ راشد پرمق { فت. قفتیش و تحری
ایتمک. ۱. آغز
آ راشد پرمق = طولایسیله
صوروب سویلمک.

آ رال { س. بر برینه قریب آطلر
هیئت بمجمعه سی که فرا.

نزجه ده یونانییدن مأخوذ
اولرق آرشیپل (Archipel)
دیلیر. مر. (احیا واستعمالی
الزم کوزل برکه در، بحر خوار.
زمه بومناستله علم اولاندرا.)

آ رال اتیق { فت. آره سی آجق،
آ رال اتیق { آ رال اتیق، سیر.
کشدیرمک، طاغیقم.

آ رال ا شق { فل. سیرکاشمک،
طاغیق.

آ رال اتیق { فل. ۱. مک وتنها
اولقی. ۲. سیرکاشمک.

آ رال ق { س. ۱. ایکی شی پیننده.
ایکی بوشلق، فاصله،
مسافه: تخمه آ رالی. ۲. بزجاج
اوطه وسائر آراسته کی اوراق
آجیقاق: قیو آ رالی. ۳. وقت،

هنگام، فرصت: آ رال ق بولمدم:
بر آ رال قده. ۴. فاصله، کسمه،
انقطاع: آ رال ق ویرمک. ۱۱
آ رال قی آ رال قی، وقت وقت. ۱۱
آ رال قده، دیگر ایشلر آراسته.
۱۱ آ رال قه کیتک، نافله یره محو
اولقی.

آ رال ق { ص. ۱. سیرک، آجیق،
آ رال ق { فاصله لی: آ رال ق دیش.
۲. یاری قبال: قیو آ رال ق
ایتمک.

آ ر ا م { س. فا. ۱. دیکلمه، سکون،
آ ر ا م { قرار. ۲. راحت، حضور،
استراحت. ۳. اقامت، مکث.
۱۱ آ ر ا م ایتمک = دیکلمک. ۱۱ آ ر ا م
جان، آ ر ا م دل، دل آ ر ا م = کو.
کلی راحتلاندیران دلیر.

آ ر ا م س ا ز { ص. فا. (آ ر ا م - ساختن)
آ ر ا م س ا ز { مکث و اقامت ایدن،
مقیم، ساکن: آ ر ا م س ا ز عز
واقبال = عزت و اقبال ایله مقیم.

آ ر ا م س ز { ص. راحتسز،
آ ر ا م س ز { تلاشلی.

آ ر ا م س ز ل ق { س. راحتسزلق،
آ ر ا م س ز ل ق { تلاش.

آ ر ا م ش { س. فا. حضور،
آ ر ا م ش { راحت.

آ ر ا م ق { فت. ۱. بولمه چالیشیق،
آ ر ا م ق { تحری، جستجو ایتمک:

فاچان آخی آرایور. ۲. ایتمک،
طلب ایتمک: حقمی آرایورم. ۳.
یوقلاق، معایده و نفتیش ایتمک:
برینک جییلرینی، اوستی آرامق.
۴. مأمول ایتمک، وار ظننده
بولمق: بزده اوپله شی آراما.
۵. آرزو ایتمک، بر شیشک
تحصیلنه چالیشیق: سز غاوغا
آرایورسکیز. ۶. باقی، قیید

ایتمک، نظر اعتباره آتی: بن
اوپله شی آرامام. ۱۱ آرایوب
بولقی = ایستیرک برلایه دوچار
اولقی. ۱۱ چاره آرامق = تدبیر
دوشونمک. ۱۱ کوکده آرایوب
برده بولقی = مأمولک خارجنده
اولرق قولایقله مقصده نائل
اولقی.

آ ر ا م گ ا ه { س. فا. (آرام - گاه)
آ ر ا م گ ا ه { ۱. استراحت یری. ۲.
اقامت اولنان یری. ۳. اوتو.
ریلان یری، مسکن، مأوی،
مزل.

آ ر ا م ه { س. آرامق فعلی. با:
آ ر ا م ه { آرامق.

آ ر ا م ل ق { ف. ۱. تحری و جستجو
آ ر ا م ل ق { اولقی. ۲. آرزو او.
لغق. ۳. رواج و اعتبار بولقی.
۴. باقی، نظر اعتباره آتی:
احباب آراسته اوپله شی
آراماز.

آ ر ا م ق { ف. ۱. تحری اولقی.
آ ر ا م ق { ۲. صکره دن قیچی
آکلاشلق. ۳. کندی کندی
وذهناً آرامق. ۴. کندی
اوست و باشی یوقلایوب
آرامق.

آ ر ا ی ش { س. فا. سوس،
آ ر ا ی ش { زیات.

آ ر ا ی ج ی { س. ۱. دگیزه دو.
آ ر ا ی ج ی { شن شیشلری آرا.
یوب چیقار، قله مشغول آدم.
۲. کرکده بولجیلرک اشیا سی معا.
معاینه مأمور آدم. = ص. بر
شیخی آ ر ا ر ک ی دو نوب طولای.
شان: آ ر ا ی ج ی فشک = بوضو رله
طولاشان طونغا فشکی: آرا.
یجی کوکب = شهاب ثاقب.

آرباغ {س. مخفی «آربا» ۱. اسکی پتیرست ترك رؤساء روحانیه سنك خسته لره او قودقلى افسون، رقیه، حصر. ۲. بیلاى قوغوغندن چقارمق ایچون و یا زهرینك تأثیرینی ازاله ایچون او قودقلى نیرك. (شرق ترکیه ده افسون ایتمك معناسیله «آربامق» فعلی دخی مستملدر.}

آرباغان {س. یولافه مشابه بر نبات، بیان آربه سی.}

آرباغچی {س. ۱. افسونگر، ساحر، اوفور و کجی.}

آربه {س. حبوبات زرعیه دن باشلیجه حیرانلره ایم ایدیلن معروف حبه، شعیر، جو: آربه صمان = حیوان می؛ آربه اگکی = آربه اونندن پایلان اگک.}

چوربه، فرنك، نیمچه آربه سی = چوربه لقی قیرلش آربه. || بیغمبر آربه سی = برجس عادی بغدادی.

آربه جق {س. ۱. کوز قیغنگ نشان آمله مخصوص قبار. ۲. فنك ناملیسی اوزرنده

آربه جق صوغانی = صوغانك كوچك دانلی جنسی.

آربه جی {س. آربه و علی الاطلاق حیوان می صانان آدم. || مج. آربه جی قریسی = ظهوراته تابع آدم.

آربه صوی {س. آربه و ساثر بعضی حبوباتدن جیقاریلان معروف مفیدی ایچکی، بیرا.

آربه لامق {فل. (حیوان) بدن خسته لامق.

آربه لاق {س. ۱. حیوان دیشلر. نده یاشله سیلن

و بناء علیه سنی کوسترن نشان: آربه لقی سیلش آت، پك یاشلی.

۲. طریق علی رجانله عیناً و یا تقدأ و برین مخصصات. = ص. طوبراغی قوتلی (تارله).

آرت {س. «ت» سی حرکه لتجه «د» م تحویل او.

لنور. دانما «د» ایله «آرد» یازارلر دخی واردلر. ۱. اؤگك ضدی، آرقه، گری، عقب،

خلف، پس: آردندن کیمك. ۲. آرقه، صیرت، ظهر، پشت،

وراء. ۳. آلت طرف، مابعد: آردی کیمك. ۴. صوگ،

انجام: قیوشك آردی. || آرت آرادن = اوزاقدن، طولانیله.

|| آرتسز آراسز، آردی آراسی کیمکسزین = علی الدوام، علی التوالی. || اوکته آردینه باقمق =

ملاحظه سزلی ایتمك. || آرده آتمق = تأخیر واهمال ایتمك.

|| آردینی آلمق، کتیرمك = اتمام واکمال ایتمك. || ایکنه آردی = بر نوع دیکیش. || آردنجه، آردی

صره = عقینده، پشنده. || آردینه دوشمك، آردنده کرمك = تعقیب ایتمك، جستجو سنده بو.

لئق و یا مبتلاسی اولق. || آردینه قومق = امهال ایتمك. || آردینه قومامق = انتقامی آلمق.

آرت {ص. آرقه طرفده، کریده بولان: آرت قیو، سوقاق؛

جیرانك آرت آیاغی. || ع. آرت قول = دمدار.

آرتامق {فل. ۱. آرده قالمق، اڭ صوگ بولمق. ۲.

اسکیدن باقی وزائد اولق. ۳. اولاد فوتندن صکره باشامق.

آرتد پر لاق {فج. ۱. تزیید اید. کسلدك. ۲. تصرفله برکدیرك.

آرتد پر مق {فت. «آرتیرمق» (املاسی غلطدر.)

۱. چوغالتمق، تزیید و تکثیر ایتمك: یوروك حیوان یعنی آر.

تدیرر. ۲. مزایده ده فیائی یوگسلكمك، زیاده ویرمك. ۳.

حددن زیاده ایتمك، حدی آشیرمق. ۴. تصرفله برکدیرر.

مك: یاره آرتدیررور. ۵. تعظیم واکرام ایتمك.

آرتیق {با: آرتیق.

آرتیق {فل. ۱. چوغالقی، زیاده لشمك، تکثیر و تزیاد

ایتمك: بوسنه واردات آرتدی. ۲. اشتداد و ترقی ایتمك:

کیتدیکجه صوغوق آرتیور. ۳. فضله کلوب باقی قالمق: یمکیز یتیشدی آرتدی ییله.

آرتمه {س. ۱. آرتتمق فعلی. ۲. آرتمق. ۳. آرتمق. ۴. آرتمق. ۵. آرتمق. ۶. آرتمق. ۷. آرتمق. ۸. آرتمق. ۹. آرتمق. ۱۰. آرتمق. ۱۱. آرتمق. ۱۲. آرتمق. ۱۳. آرتمق. ۱۴. آرتمق. ۱۵. آرتمق. ۱۶. آرتمق. ۱۷. آرتمق. ۱۸. آرتمق. ۱۹. آرتمق. ۲۰. آرتمق. ۲۱. آرتمق. ۲۲. آرتمق. ۲۳. آرتمق. ۲۴. آرتمق. ۲۵. آرتمق. ۲۶. آرتمق. ۲۷. آرتمق. ۲۸. آرتمق. ۲۹. آرتمق. ۳۰. آرتمق. ۳۱. آرتمق. ۳۲. آرتمق. ۳۳. آرتمق. ۳۴. آرتمق. ۳۵. آرتمق. ۳۶. آرتمق. ۳۷. آرتمق. ۳۸. آرتمق. ۳۹. آرتمق. ۴۰. آرتمق. ۴۱. آرتمق. ۴۲. آرتمق. ۴۳. آرتمق. ۴۴. آرتمق. ۴۵. آرتمق. ۴۶. آرتمق. ۴۷. آرتمق. ۴۸. آرتمق. ۴۹. آرتمق. ۵۰. آرتمق. ۵۱. آرتمق. ۵۲. آرتمق. ۵۳. آرتمق. ۵۴. آرتمق. ۵۵. آرتمق. ۵۶. آرتمق. ۵۷. آرتمق. ۵۸. آرتمق. ۵۹. آرتمق. ۶۰. آرتمق. ۶۱. آرتمق. ۶۲. آرتمق. ۶۳. آرتمق. ۶۴. آرتمق. ۶۵. آرتمق. ۶۶. آرتمق. ۶۷. آرتمق. ۶۸. آرتمق. ۶۹. آرتمق. ۷۰. آرتمق. ۷۱. آرتمق. ۷۲. آرتمق. ۷۳. آرتمق. ۷۴. آرتمق. ۷۵. آرتمق. ۷۶. آرتمق. ۷۷. آرتمق. ۷۸. آرتمق. ۷۹. آرتمق. ۸۰. آرتمق. ۸۱. آرتمق. ۸۲. آرتمق. ۸۳. آرتمق. ۸۴. آرتمق. ۸۵. آرتمق. ۸۶. آرتمق. ۸۷. آرتمق. ۸۸. آرتمق. ۸۹. آرتمق. ۹۰. آرتمق. ۹۱. آرتمق. ۹۲. آرتمق. ۹۳. آرتمق. ۹۴. آرتمق. ۹۵. آرتمق. ۹۶. آرتمق. ۹۷. آرتمق. ۹۸. آرتمق. ۹۹. آرتمق. ۱۰۰. آرتمق.

آرتیق {ص. ۱. فضله، زیاده، کسک کیمك ضدی. ۲.

آرتان، کری فالان، قبه: آرتیق یمك = پشدکن صکره قابده فالان، نیخورده. = س. فضله

کلوب آرتان شی: یمك آرتینی.

آرتیق {د. ۱. دهاء، غیری، اینتم. ۲. ائدی، اوپله ایسه:

آرتیق کیمده. ۳. الویرر، کانی: آرتیق انصاف. ۴. آماده:

آرتیق چوق اولدی.

آرتیق {س. ۱. زیاده لك،
مزید. ۲. تفوق،
فعل و رجحان.

آرد {س. با: آرت.

آرد {دكر منك بغدادی آرز آرد
آرد {دوكن خونیسی.

آردا {س. ۱. وقتيله بعض جا.
و شريك الدم. طوط قتری
اوزون دكنك: آردالی جاش.
۲. نشان ایچون دیکین دكنك.

آردالە {س. (آرت «دن» ۱.
قطارك الك کریسته کی
دویه طاقیلان بیوک جاش. ۲.
حیوانك صاغریسته قونیلان شیلنه.

آرده {س. جیقر یقی قلی.

آردیج {س. طاغ-رویی، عرعر.
انواعی چوقدر: چالی
آردیجی، دیکنلی، قره، قزیل
آردیج، هند آردیجی. || آردیج
تخمی بو آغاجک و پردیکی سرت
قووقلی یووارلاق بر اوقتی
تخم. || آردیج صوی، قطران.
|| آردیج قوشی، صاریلی قره
طاؤق.

آردین {ح. مکرر قوللا تیلیر:
آردین آردین = آرقه
آرقه، کریسین کری.

آرزو {س. فا. (فارسیده «ر» سی
ساکن اوقر نور. ۱. ایستک،
خواهش: بواشی آرزو ایتم.
۲. امل، هوس، میل: فلان
شیئه آرزوسی واردر. || آرزو
چکک = مشتاق اولقی،
اوزله مک.

آرزوگش {ص. فا. مشتاق،
آرزوگش {جان و دلدن طالب:

بن اولک آرزوگشی دکم.
آرزولامق {فته «آرزولک»
صورتنده تخر.
یری عبندر. ۱. جان و یورکدن
ایستک، تنی ایتک. ۲. کوره.
جکی کلک، اوزله مک، مشتاق
اولقی.

آرزولی {ص. ایستکلی، طالب،
هوسکار.

آرزومند {ص. فا. طالب،
مشتاق.

آرسلان {س. قوت و وصولتيله
مشهور اولان معروف
حیوان، اسد، شیر. || مج.
جسور آدم، بهادر. || آرسلان
آغزی = ۱. حوضه صو آفتق،
مخصوص بوشکده دلیکی طاش.
۲. بنوع چیمک که آناسنه باباسنه
بای ویرن دخی دیرلر. || آر-
سلان بنجه سی، قویروغی =
نبات انواعی.

آرسلانجی {س. آرسلانی مح.
آرسلانجی {فظه ایدوب باقان
ویا سیر ایندیرن آدم.

آرسلانخانه {س. بر ویا بر قاج
آرسلانک وسائر
سباعت دخی حفظ اولندی بی محل.
آرسلانلایمق {فل. ۱. صکره.
دن غیرته کلوب
بردن بره آلتن. ۲. بیویوب
یکیت اولقی.

آرسنیک {س. یونانیدن مستعار
آرسنیک {فر. Arsenic | کیم.
صیجان اولقی.

آرش {ح. د. (فر. Marche |
عسکر تلمینده یوری!
قومانده سی.

آرش {یاخود آرش س. منسو.
آرش {جائده بوی ایلیکی،

آرغاج مقابلی، تار.

آرش {آریش س. ۱. قولک دیر.
سکدن آشاغی قیمی، سا.
عد. ۲. اوکوز آرابه سنک اوقی.

آرشیدوق {س. (فر. Archi-
due) باش دوقه
معناسیله آوستریا وسائر بعض
خاندان حکمداری افرادینه
ویریلن عنواندر. || آرشیدوشس
(Archiduchesse). (شیومه
لسانزله ناقابل توفیق کلماندندر.)

آرشین {یا آرشون س. ۱. یارمقلر
اوجندن اوموزه قدر
اولان قول بوشدن مأخوذ
معروف اولچی، ذراع. ۲.
بحاق آره سی، آدم: آرشینی
بیوک = آجیق آدیملر آنان اوزون
بحاقی، آرشینلری آجق = آجیق
آدیملره چاقی یورمک. || مج.
حساب، اولچی، خایه، قوروتی.

آرشینلامق {فته. ۱. آرشینله
آرشینلامق {اولچمک. ۲.
مساحه ایتک. ۳. آجیق آدیملر
آته رق جاقی کچمک.

آرشینلق {ص. ۱. آرشینله او.
آرشینلق {چیلین ویا ساتیلان.
۲. بر آرشین بونده اولان.

آرغاج {س. منسوجاتده استمه
آرغاج {آتیلان ایلیک، آتی،
آریش مقابلی، بود. || طاغ
آرغاجی = طاغک یاصی تپه سی.

آرغاجلامق {فته. ۱. آرغاج
مق. ۲. صارمق. مر.

آرغالی {س. بیان قویونی،
آرغالی {طاغ قویونی، وغل:
آرغامق {فته. صارمق.

آرغید { س. طاع یلی، کجید،
بوغاز. مر. آرغیدال و
آرغادال دخی دینلیر. }

آرغیق { با: آریتمق.

آرغین { ص. «آرغیق» دن. اسکی
آرغین { املاسی: آرغون }
ضعیف، زبون، دوشکون، درمل.
نیز: آرغین میدر طارغین میدر.

آرق { س. تارله و بوستانه صو
آرتیق ایچون آبیان
بول، خرق، جدول.

آرقداش { س. «آرقه» دن.
آرقداش { اصلی: آرقه داش. }
۱. رفیق، شریک. ۲. معاون،
یاق.

آرقداشلق { س. رفاقت،
آرقداشلق { رفیقلاک، شر.
یکلک. } آرقداشلق ایتمک =
رفاقت ایتمک، برابر بولنق.

آرقوری { ص. [غا: آقوری]
اوبر یانه یکن، جامیلی. } آرغو.
ری آدم = ترس آدم. } آرغو.
ریدن کلک = کج معامله ایتمک.

آرقه { س. ۱. صرت، ظهر،
بشت: آرقه یه آلق، آر.
قه اوستی یا تمق. ۲. کری
طرف، خلف، ورا، پس: طا.
غک آرقه سنده. ۳. یوز مقابلی،
ترس، ظهر: کاغداک آرقه سنده
یازمق. ۴. آلت طرف، صکره،
مابعد: آرقه دن کیتک، آرقه یه
قالق. ۵. حامی، التاحجی، ظهر،
شعیب: او آدمک آرقه سی یوقدر.
۶. حایه، مظاهرت، التماس:
آرقه سز بر شیء اولماز. ۷.
بطن، نسل: آرقه دن آرقه یه.

بطناً بعد بطن. } آرقه آرقه یه
ویرمک = تمامون ایتمک، ال بر.
لکله چالیشمق. } آرقه آرقه =
کریسین کری. } آرقه دن آر.
قه یه = کیزلیدن، بللی ایتمک سزین.
} آرقه سی بک، قوی = اوشو.
میجک صورتده کینیش. } بر
شیک آرقه سته دوشمک = تعقیب
ایتمک. } آرقه سنده طولاشمق =
تخری ایدوب اله کچیرمه کچا.
لیشمق: بر خدمت آرقه سنده
طولاشیور. } آرقه ویرمک =
طیانق، استناد ایتمک. = ص.
آرقه ده وکریده بولسان: آرقه
قیو؛ آرقه سوقاق.

آرقه لاق { س. بلدن یوقاریسی
آرقه لاق { اورتن بر نوع لباس
که یلک اوسته کیلییر.

آرقه لی { س. ۱. صرتی قوی.
۲. حامیسی اولان،
التحالی.

آرقه لیج { س. حامل سیمری.

آرمادور { س. [یئا. Arma-
toro] ۱. ۲. ۳.

کینک دیرک و سرن و یلکین کپی
نجهیزاتی یایان آدم. ۲. کیده
خلاط ایشدیرمه مخصوص آغاج
ویا دمیر قول: آرمادور چلیکی.

آرمغان { س. هدیه، پیشکش،
تحفه، بیکذار.

آرمود { س. [ف. «امرو»
دن] معروف میوه،
عرییده کثری دینور. انواعی
چوقدر: آلقه، بک، بوزطوغان،
قاورمه، قیش، مصطفی بک
آرمودی. } آرمود آغاجی، بو
میوه بی ویرن آغاج.

آرمودی { ص. آرمود شکنده
اولان. } آرمودی.
آلتسون (وغلطی آرمودیه) =
نظرنق مقامنده چوقدره طاقیلان
یاصی و یوقفه یازیلی آلتون.
آرموز { س. (رومجه دن؟) کپی
قابلامه لی آرمه سنده کی
چاتلاق.

آرمه { س. [یئا. Arma] ۱.
کینک دیرک و سرن و
یلکین کپی نجهیزاتی. ۲. حکمدا.
ران و دره بکری خاندانلرینه
مخصوص بر طاقم اشارات و
رسملری حاوی لوحه. } آرمه بی
آلمق = کینک نجهیزاتی سلب
ایدوب تکنه حالنده یراقق.

آرناؤد { س. [ر. - Арнаудъ]
آرناؤد { Арнаудъ بوده آرناؤدجه.
دن: آربان، آربر. آرنیود
صورتده تخریری عیشدر. }
روم ایلمک غرب جهنده = ا.
کن معروف قوم. } آرناؤد
المای = قالقاندلی جهنده چیقان
اعلا جنسی. } آرناؤد بویری =
قرمز یویر. } آرناؤد پینیری =
آرناؤد لک قونیه جهنده چیقان
اوقق کله شکنده یاغلی برجنس
پنیر. } آرناؤد داریری = دار.
بنک برجنسی. } آرناؤد ریجمنی =
دکزک دینی راز طارایوب بیوک ط.
شری بریری اوزرینه اوتورتق
صورتیه یاییان خنیف ریتم.
آرناؤدجه { س. آرناؤد اسانی.
} آرناؤدجه = ا. ۱. آرناؤد
لسانده: آرناؤدجه سونلک. ۲.
آرناؤد لرله مخصوص طرزده:
آرناؤدجه قوزی پیشیرمک.
آرناؤدلق { س. ۱. آرناؤد جنسیتی
(و بو جنسیته منسو.

پت: آرن او دلفی انکار انجیسور.
۲. آرن او دلفی مسکون مملکت،
روم المینک غرب جهی، قوصوه،
اشقودره، مناسقر، بانیه ولا بتری.
آرنیکا { س. یو. Περσικα
{ فر. Arnica } قانی طور.
دیرمق خاصه سنی حائر برکوک،
اوکوز کوزی.

آروانه { س. بوز دیشی
دوه.
آره { آرمق وسائره. با: آرا
وسائره.

آری { س. «آرمق» دن ۱.
بال یاپان معروف سیکک،
نخل، زنبور. ۲. قوغان. ||
اشک آریسی = بوسیکک بال
یاماز جنسی. || اوغل آریسی =
تازه بیتیشی که بیاض بال یاپار.
|| آری اونی = یوکسوک اوتشک
پنبه ویا صاری نوعی. || بال
آریسی = بال یاپان آری، نخل.
|| بک آری، آری بکی = هر
قوغانده قوماندن ایدن دیشی
آری. || آری چیچی = برنوع
چیچک. || آری قوش = ییشیلی
صاریلی چاغرتان برجنس قوش.
|| آری قوغانی = آریلک بال
یایدق قلی اوفق کنبند ش. کلنده
یووه. || بیسان آریسی = ایکنه ز
وبال یاماز آری نوعی. || آری
یووه. || بک غلبه لکدن کنایه.
آریا { س. [تا] ۶. خلاطری
صالیو یروب یلکسلی
ایندیرمک حرکتی: آریا ایتک.
آرمق { فت. ۱. بیقامق، بومق،
تظہیر و تظیف ایتک.
۲. زائدی تنقیح ایله تمیزله مک،
تصفیه ایتک، ساده لکم. مر.

آریغ { آریغمق. با: آریق،
آریغمق.
آریق { س. ۱. «آرمق» دن.
اسکیش ایسه ده یرینه
قائم اولان «ضعیف» کله سنک
مناسی بستون بشقه اولوب،
یری بوش اولد یئندن استعمالی
المدن. ۱. اتی یاغی سوزلش،
ضعیف، لاغر. ۲. ساده،
صاف، پاک، تمیز، بری.
آریقلا تمق { فت. اتسز ولاغری ایتک،
ضعیفلا تمق. مر.

آریقلامق { فل. و:
آریقلا تمق { فل. اتسز ولاغر
اولمق، ضعیفلامق.
مر. (احیای الزم).
آریقلاق { س. ۱. اتسزک، لا.
غرائق، ضعیفک. ۲.
ساده لک، صافلق، تمیزک. مر.
آریقمق { فل. «آریغمق» و
«آریغمیق» دخی
دیلیر. ۱. اتی یاغی سوزیلوب
ضعیف ولاغر اولمق. ۲. یو.
ریلوب زبون دوشمک، دوشکون
اولمق. مر.

آریلمق { فل. ایلکمک، خسته.
آریلمق { لقدن قالمق، شغایاب
اولمق، کسب افاقت ایتک. مر.
آریقمق { فل. ۱. تمیزلکم، پاک و
ظاهر اولمق. ۲. ضعیفلا
مق، اتسز ولاغر اولمق. ۳.
خسته لقدن قالمق، شغایاب
اولمق، کسب بره و افاقت ایتک. مر.
آریقمق { فت. ۱. بیقامق، تمیز.
لکم. ۲. ساده و بری
اولمق. ۳. اصلاح نفس ایتک. مر.
آز { س. ۱. چوق مقابلی، قلیل،
اندک، جزئی: بوقیت شو

ماله کوره آزدرد. ۲. سیرک،
نادر: او یرک یاغوری آزدرد.
== س. ۱. آزان، قلت: آزجو.
غنه تامیرد؛ چوغه آزه باقلماز؛
چوغی کیتدی آزی قالدی. ۲. آز
اولان شی: آزله قناعت ایتک.
== س. ۱. آزمقدارده: آز
سویک؛ آزیکم. ۲. سیرک اوله.
رق، نادرأ: بویه ایش آزدو.
شر. || بر آز = ۱. آز مقدار،
جزئیچه: بر آز صو و برک.
۲. جزئی وقت: بر آز بکه یک. ||
بر آزدن = صکره جه: بر آزدن
کک. || آزدن = اقل، لا اقل.
|| آز بچی = جزئیچه، اهمیتیز
مقدارده؛ وکنایه طریقیله او.
لدیجه: اوندن ده آز بچی معلو.
ماتمز واردرد. عو. || آزچوق = هر
نه مقدارده اولورسه، چوق
دگل ایسه آز اولسون: آدجغز
آزچوق اوقومش. || آزقالدی =
همان: آزقالدی دوشیوردم. ||
آز کره، آزدفعه = نادرأ.
آز { س. فا. حرص، طمع، طمکمار.
لن. ل.

آزاجق { س. ح. یاخود آزیجق
یاخود غریبی آزجق [۱]
۱. بک آز مقدارده: بگا آزا.
جق اکک و برک. ۲. بک آز
زمان: آزاجق بکه یک.
آزاد { س. فا. کوله لکدن ویا
اسارتدن قورتلش،
معتوق: آزاد اولمق. ۲. قیدسز،
سربست، لایالی. ۳. مکتبدن
صالیو برلش: خواجه شاکردانی
آزاد ایتدی. == س. ۱. اسا
رتدن قورتارمه، اعتاق: آزاد
قبول ایتز بنده. ۲. اطمینانک،

مکتبدن صالیویرای: آزادوقی.
|| آزادات = قیونک صاعطرفی.

آزادگی { ص. فا. } [ه آزادہ]
مبرا اولیش، سربستی، قیدسر
ولا ابالیانه یا شایش. لـ.

آزادلامق { ق. ۱. اسیر ویا
کوله و جاربیه
آزاد، اعتاق ایتمک. ۲. (اطفالی)
مکتبدن صالیویرمک.

آزادلق { ص. ۱. اسیر ویا
کوله و جاربیه نک
قویورلی، عتق: آزادلق کا.
غیدی. ۲. سربستک. = ص.
اعتساقه مستحق، اعتاق وقت
کلش: آزادلق کوله.

آزادلی { ص. ۱. آزاد و
اعتاق ایملش کوله
وساژه.

آزاده { ص. فا. ۱. هر قیدون
مبرا، سربست، حر.
۲. مبرا، عاری، سالم: بن اولیه
شیلردن آزادم. || آزاده دل =
کوکلی بر شیشه مربوط ارلیان.
|| آزاده سر، باشنده غائله
اولیان. (ج. فا. آزادکان.)

آزادی { ص. فا. آزادلق،
سربستک. لـ.

آزار { ص. فا. انجیمه، تعذیب،
عقوبت. || دل آزار =
کوکلی انجیدن. || مردم آزار =
آدم انجیدن. || آزار دیده =
ظلم کوروش.

آزار { ص. } [آف البیان لفظ
فارسیون] جیغمه،
عتاب، تکدیر، سرزنش: آزار
ایشیمک.

آزارلامق { ق. تکدیر و
عتاب ایتمک.

مک: بن اولادمی کیسه به
آزارلامق.

آزارلامق { ق. جیغمه،
عتاب و سرزنش
ایتمک: بذرم بنی جوق آزارلادی.

آزارلانق { ق. تکدیر و
سرزنش دوچار
اولی: بن آزارلانق ایستقم.

آزارلایش { ص. جیغمه،
عتاب، تکدیر.

آزارلتق { ق. مقداری ایتمک،
تقیص ایتمک: بن توتونی
آزارلتم.

آزارلق { ق. مقداری تنزل
ایتمک، اکسیتک، تنال
قص ایتمک: ایتمز آزالدی.

آزدرلمق { ف. ۱. بشقه بی
طرفندن تخریش
و تسیج ایتمک. ۲. یوز ویریلوب
شمارلق: یوز بوله آزدریر.
لدی. ۳. یولدن چیقار یلوب
افساد واغوا اولمق. ۴. جزئی
بر فنانق اصلاح اولمیه جق حاله
کک.

آزدریمق { ق. ۱. حرکت
و تسیج ایتمک. ۲. یوز ویروب
شمارتم. ۳. یولدن چیقاروب
اضلال واغوا ایتمک، آزارتمق،
صایتمق. ۴. جزئی بر فنانلی
اصلاح اولمیه جق حاله کتیرمک:
چاشدی چاشیری آزدریدی =
فسا بیقایه رق نمیزلیمه جک بر
حاله کتیردی.

آزار { یاخود آزار. ح. مکرر
آز { آز مقدارون، تدریجاً،
بواش بواش: صوبی آزار ایلمی.

(اکثراً مکرر قولانیلیر: {
آزار آزار بواشی بیتره جکر.

آزدرده { ص. فا. انجیمش،
آزار کورمش. ||
دل آزرده، آزدرده دل = کوکلی
انجیمش، محزون، مکدر.

آزرغتمق { ق. آزویرمک، اسیر.
کوله، دیرغ ایتمک.

آزرغاشمق { ق. بوزیشمق،
مخاصمه ایتمک. لـ.

آزرغین { ص. (ه آزمق) دن
آزمش، متهور، حشا.
وی: آزرغین آت.

آزرغشلق { ص. آزمش آدمک
حالی، حشارایق،
متهور.

آزما { ص. فا. (ه آزمودن)
فلندن امر اولوب، تر.
کیسانده بولسور. دنه مش،
تجربه ایتمش: کار آزما = ایش
کورمش، تجربه دیده.

آزماق { ص. ۱. طاشمش دره،
سبل. ۲. صو سدیك
صوبک فضلسته یول ویرن
بری.

آزمان { ص. ۱. جنس ونو.
دنک ایجابندن زیاده
بیوش، یک ایری: آزمان قوج.
۲. مختلف الجنس ایکی حیواندن
طوغه، ملز: وان آزمانی بر
کدی.

آزماپش { ص. فا. (ه آزمو-
دن) فلندن سمص.
دنه، تجربه.

آزماساق { یاخود آزماساق
ویا آزسیمی، ق. دن
آز کوروب بکشمه مک، استغفای
ایتمک.

آزمق { فل. ۱. جوشقی، تمور و بیجان کک، شیار. مق = بؤدم آزدی. ۲. طاشق، فیضان کک: دومر آزمش. ۳. طوغری بولدن جیققی، طفیان اتمک. ۴. کسب شدت اتمک: روزگار آزدی. ۵. شهوری غلبه اتمک. ۶. فنالاشقی، التهاب پیدا اتمک: یارمسی آز. دی. ۷. قودوزمق: کوک آزدی. ۸. صارروب تمیزنه. میه جک بر حاله کک: بوچاشیر آزمش. ۹. مختلف الجنس ایکی حیواندن تولد و تحصل اتمک: بوقیون مریوسله قیور جقدن آزمشدر: بوقوک چقالدن آزمشدر. ۱۰. دوش آزمستی = احتلام اولق.

آزموده { ص. فا. (دآزودن) تجربه اولمش، دگمش، مجرب. ۲. تجربه کورمش. ۱۱. کارآز موده = ایش کورمش، تجربه لی. (س. آزمق فعلی. و: آز. آزمه) = مق. = مختلف الجنس ایکی حیواندن متولد: آزمه کدی؛ وان آزمه سی؛ چقال آزمه سی بر کوک.

آزو { ص. با: آزی.

آزوی { ص. بیان مریسینک بر جنسی. (س. یونانیدن مستعار آزوت { فر. Azote } کیم. اجسام بسیطه تک بریدر.

آزوق { آذوقلاق و سائر. با: آزیق و سائر.

آزی { یعنی بیجیمگه مخصوص دوز و یاصی دیش که

آغزک ایکی طرفده آلتی او. سنلی اولور: آزی دیشی. ۱۱. گمی آزی به آلمق = سرکشک اتمک. (مجازاً انسان حقنده دخی مستملدر.)

آزیمق { فل. ۱. چوق اوزامق، حددن زیاده بوی پیدا اتمک. ۲. بولدن صاتیق، طفیان اتمک.

آزیشدیرمق { فت. تدویمقا غاوغای آزیشدیردیلر.

آزیشیق { فل. ۱. تدویمقا آزمق، کسب شدت اتمک: غاوغا آزیشدی. ۲. طوشیق، غاوغا اتمک.

آزپق { یاخود آزوق، س. ۱. قوت، غذا. ۲. ذخیره، رزق، ماکولات.

آزقلاق { فل. ۱. اتمک، ذخیره تدارک اتمک، قوت ایدمک.

آزققی { ص. محتاجینه بیجک ویرن. آج طوبوران، ملط، منم.

آس { ص. قاف.

آس { سذ. عرب. نبا. مریسین آغایی.

آسا { د. قاف (ترکیاتده تشبیه بیان ایدر.) کبی، مائل: کل آساء کل کبی.

آسادون { سذ. عرب. نبا. چو. بان دودوکی.

آسان { ص. فا. قولای، سهل، یدیر.

آسانسور { س. (فر. Ascen-seur) یسوک و مرتفع ابنیه ده خلقی یوقاری چیقاروب آشاغی ایندیرمک ایچون ماکینه ايله چیقوب اینر حیره، مصعد.

آسایش { س. فا. (دآسودن) آسایش (فلندن سمص). ۱. راحت، حضور. ۲. امنیت عمومی، صلح و رفاه عمومی: حفظ آسایش. ۱۱. آسایش پرور امنیت وصل عمومی به خدمت ایدن. ۱۱. آسایش پرورانه = امنیت عمومی به خدمت ایده جک صورتده.

آستار { س. (اسکی و شرقی ترکیه ده آت، تحت، زیر دیمک اولان «آست» دن). ۱. انواده یوزی تشکیل ایدن قاشک آلتنه یعنی ایچنه قابلانان بز و سائر: آستاری یوزندن بهالی. ۲. صیره و یواسائر آلتنه کچیریلان قباقات. ۱۱. آتم، داخلی، خارجی آستار = خند فک ایکی یوزندن بهری.

آستارلامق { فت. آستار کچیرمک.

آستارلق { ص. آستاره یاوار و سائر.

آستارلی { ص. آستاری اولان، آستار کچیرلمش.

آستان { س. فا. ۱. اشوک، عتبه. ۲. درگاه، دبار، بارگاه.

آستانه { س. فا. اشیک، عتبه. ۲. پایتخت، مرکز سلطنت. (بومنا ايله استانبوله

علم اولشدر. ۳۱. بیوک تکیه مرکز.

آستانه لی { . س . ص . استانبولی . شهری .

آستین { . س . فا . اثواب قوی . یك . كم .

آسمان { . س . فا . گوك . سما . سپهر . فلك .

آسمانی { . ص . فا . ۱ . گوكه منسوب . ومتعلق . سماوی : بالای آسمانی ۲ . كوك رنگنده . آبیقی ماوی : آسمانی چنبر .

آسود { . س . فا . راحت . حضور . راحتلاغه . استراحت . له .

آسودگی { . س . فا . راحت . حضور . استراحت . آسایش . له .

آسوده { . ص . فا . (آسودن) آسودن { فعلندن . سغه . } راحتلاش . مستريح . || آسوده خاطر = جدیت خاطره ملاك . || آسوده دل = گوكلی راحت . || آسوده نشین = راحت اوتوران .

آسیا { سغه . (یون . Asia) ارضك آسیا { قطعات خه سنك اك بیوك . (آسیای وسطی . آسیای غربی . آسیای شمالی کئی تغییرات قاطع دکلدر . زیرا علل هر لسانك مایدر . }

آسیا { . س . فا . دکرمن . له .

آسیاب { . س . فا . صو . دکرمنی . له .

آسیب { . س . فا . بلا . مصیبت . آفت . له .

آسینده { . س . (عز : عسیده دن .) آسینده { اورته سنه اتلی باییه دوكلش برنج ویا آریه اونی خو .

رندن عبارت عرب یکی . آسینه { ص . ع . رب . فقیله آسینه = سرسین آغایی قیلشدن اشجار طاقی .

آش { . س . یك . طعمام : بیشمش آشه صوفوق صو قاتمی . || آش اوی = مطبخ . || آق آش . اکئی آش . بغدادی آئی . سوتلی آش (غا : سوتلاج) . صاری آش . نازلی آش = یك انواعی . || آش بیرمك . (وغا : آش ارمك) = کبه قادین یکمکن تیقیمک .

آشایی { . ص . ۱ . یوقاری مقابلی . آشایی { سافل . تختانی . زیرین : اولك آشایی قاتی . ۲ . اكك . نقصان . دون : یونك قیچی آشای . غیرد . ۳ . آلقی . دون . بیای . دکرمن : آشایی آدم . آشایی مال . = . س . آشایی طرف . آت . مادون : یونارلهك آشایی صو . لاقدر . = ظم . آت . تحت . زیر : بر آشایی بر یوقاری قو . شمی : آشایی ایتك . || آشای . غیده . آشاییدن . آشایی به . || آشایی آتمق = بیانه آتمق . اعتبار ایتمك . || آشایی آلمق = دو . شورمك . بیقیمق . || آشایی اورمق = طرح و تنزیل ایتك . || باش آشایی = ترسنه دوشمش . || آشایی دوشمك = سقوط ایتك : طرح اولمق . || آشایی یوقا . ری = تقریباً . اکسیك زیاده .

آشایلاق { فل . ۷ . ایتك . آشایلاق { دوشمك . تنزل ایتك . ۲ . قیمت و اعتباردن دوشمك . بیایلاق { یوغرته

بك آشایلادی . = قدر و اعتباردن دوشورمك . آشایی { . ص . آشایی اولان : آشایی یوقاریلی بر . او .

آشام { . ص . فا . (ایتك دیمك آشام اولان) « آشاییدن » فعلندن سمع . اولوب ترکیبانه مستمملدر . ۱ . ایچن . ایچمی . شارب : غی آشام = شارب ایچن . آشی { . س . فا . باریشقانی . صلح . آشی { مسالت . له .

آشجی { . س . ۱ . بر خانه ویا قو آشجی { ناندك یك پشیر مكله مكاف آدم . طبایخ : اركك . قادین آشجی . فرنگ آشجی . آشجی باشی . آشجی بیانی . ۲ . مخصوص بردکانه یك پشیروب بدل مقاد . بلنده خاقه پدیر و صانان . عادی لوتنطه جی : آشجی دکانی .

آشچیلق { . س . ۱ . آشجی صنعتی آشچیلق { و حال وصفی : آشچیلق ظن اولندی قی قدر قولای بر صنعت دکلدر . ۲ . یك پیشن بر . آشخانه . مطبخ . آش اوی .

آشخانه { . س . آش اوی . مطبخ .

آشیرمق { آشیرمق و سائر . آشیرمق { یا : آشیرمق و سائر . آشفه { . ص . فا . مفتون . شیدا . (جیلدر رجه سنه عاشق . مفتون . = ص . تر . آجیق مشربلی . اوشناق . ناموسی مشکوك (قاری) .

آشقین { . ص . (و آتق « دن » ۱ . آشقین { یگین . منجاوز آتیش اولان آتیش یاشنی آشقیندر .

۲. ح. یی تجاوز ایدن متهور؛
آشعین طاشعین.

آشکار { ص. فا. آجیق، میدانده،
بالی، عیان، ظاهر. ||
آشکار ایتک = میدانده جیقار.
مق. آجیقندن یاغی. || آشکار
اولی، میدانده جیققی، ظاهر
وعیان اولی. == ح. آجیقندن،
ظاهر وعیان اوله رق: آشکار
سویلدی.

آشکارا { ص. فا. عمر. آشکار،
ظاهر.

آشکاره { ص. فا. آشکار له. =
ح. آشکار، آجیقندن.
احال اوله رق استعمالی زباده
در: ا بن آشکاره سویلدم.

آشلاقی { ق. و:

آشلامق { ق. («آش» دن ا
بیک بدیرمك،
اطعام ایتك. — با: آشلاقمق،
آشلامق.

آشلق { ص. («آش» دن ا قه.
پیتی، اكرلات، ار.
زاق، ذخیره. (چ: آشلیغ.)

آشلقچی { ص. قه. ار زاق
آشلقچی. (چ: آشلیغی.)

آشلق { مض. آشار. ق. ۱. بو.
کسك برشینك اوستمه
چیقوب اومه سنه ایتك: طاغی
آشلق. ۲. برحد فاصلی کچمك،
آتلماق، عبور ایتك: خندق،
ایرماغی، دکنزی آشلق. || مج.
حد معروف کچمك، تجاوز ایتك،
چوق اولقی. || باشند آشلق =
بك زیاده كلك، موجب مجز
وهرت اوله جی درجه ده جوغلان:

ایشلمز باشند آشدی. = فل.
(ارکك حیوان) دویسنه ایتك
چفتلشك: آغیر قیصراغه، بوغا
ایتك آشدی.

آشمه { ص. آشمق فعلی، عبور،
(تجاوز. = ص. آشان،
تجاوز ایدن: باشند آشمه ایشلمز
مز وارد.

آشنا { ص. فا. بیلدك، طانیق،
(کنندیسيله گوزیشان، بیا.
نجی ضدی. || مج. واقف، معلوم.
مالی، خیر: ادبیات شرقیه به
آشنا بر آتم. — بو معنا ایله
وصف ترکیبی به کیر: کار آشنا =
ایش بیلر: لسان آشنا = بر لسان
اجنبی به واقف. = ص. تر. عو.
معهود، اسمی ذکر اولفماق
ایستقلین شیدن کتابه: آشناند
کتیر دیرمی؟ (بو حالده اشخاصه
مخصوص اولوب اشیایه ده
اطلاق اولنور. — اصل فارسیده
شینی ساکن ایکن، لسانز ده
ظالم مشهور اوله رق مکسور
اوقونوب، بالکز بو صوگ معنا.
ده ساکن اوله رق زبانزددر.)

آشناق { ص. (فا. «آشنا» دن)
آشناق. ۱. مصارفیه دلالت
ایدن سلام و تمنا کی علامت.
(التفانند خنیفدز.) || آشناق
ایتك = سلام و برمك، تمنا ایتك،
مرحبا دیمك: بكا آشناق
ایندی.

آشنایی { ص. فا. («آشنا» دن)
۱. بیلدك، معارفه.
التفان. له.

آشندرمق { آشتندرمق وسائره.
آشمنق { ۱. آشمنق وسائره.

آشوب { ص. فا. («آشفق» دن)
آشوب (فارغاشاق. — فاریشد.
یرنجی وصف ترکیبی به کیر:
جهان آشوب = عالی قاریشد.
یران. || بر آشوب = فسادله
مملو.

آشوبگاه { و آشوبگه. ص. فا.
آشوبگاه (اغتشاش یری،
فارغاشاق محلی.

آشوری { ۱. آشیری.

آشی { ص. («آشقی» دن) ۱. بر
آشی (شیدن آتوب دیگر بر
شیشه نقل اولسان ماده. ۲.
چبك عاشك ویا دیگر بر علك
اوکی آلمق ایچون تلقیح اولسان
ماده: ایتك، چبك آشی. ۳.
یسانی ویا جنسی عادی آغاجه
جنسسه قریب بر ائی آغاجندن
اوریلان قلم ویا یایراق آشی.
|| آشی قلمی = آغاجه آشیلانغه
مخصوص قلم.

آشیان { ص. فا. قوش یوده سی.
آشیان (|| مج. مسكن، اقامتگاه.
— بو معنا ایله ترکیبانه ده کیر:
فردوس آشیان = جنت مکان.

آشیانه { ص. فا. آشیان مرا.
آشیانه (دفیدر.

آشی بویایی { ص. دیوار بویا.
آشی بویایی (مقدمه مستعمل
قیرمزی ویا صاری طوبراق.

آشیمی { ص. ۱. چبك آشی
آشیمی (اوران، تلقیح جدری
اوران لیب ویا جراح. ۲. آغاج
آشیلانق صنعتی اچما ایدن آدم.

آشیق { ص. ۱. چبك آشی
آشیق (اوران طیب ویا

جراحك حال وصفی. ۲. آغاج
آشیلایان آدمك صنعتی.

آشیرمق { ف. (دآشقی) دن } ۱.
بر شیتی بر ارتعاشك
اوستندن كچیرمك، اوتیه آلا-
تمق. ۲. كچمك. صاموق،
نهلكی آلامق. ۳. دفع ایتمك.
برمك، بشقه سی واسطه سیله
اورتدن قالدیروب نابیدی ایتك.
۴. چالدرمق، سرفت ایتمك.
آشیرتمه { با: آشیرمق. فعلی.
اكر بندی، قولان. ۳. باشمك
اوست قانی. = ۱. چالغش،
مسروق. ۲. اوستندن آیلان:
آشیرتمه باشمق.

آشیرلمق { ف. ۱. بوكك
بر برلك اوستندن كچیر-
لك: طاش دیوارك اوستندن
آشیرلمق. ۲. آتلاق، صاموق.
۳. دفع وتبید ایدلك. ۴.
چالغق، سرفت ایدلك.

آشیرمق { ف. (دآشقی) دن }
۱. بوكك بر برلك
اوستندن كچیرمك. ۲. آتلاق،
كچیرمك، صاموق: بوقضایده
آشیردق. ۳. دفع وتبید
ایتمك. ۴. قاپوب كوتوزمك. ۵.
چاقق، سرفت ایتك. ۶. جدی
نجاوز ایتك، چوق ایلری
كیتك.

آشیرمه { با: آشیرمق. ۲.
دیكر بر شیتك اوستندن آیلان
ویا باغلانان شی. = ۳. چا.
لیمش، مسروق.

آشیری { م. (دآشقی) دن. —
آشیری و آشوری ده

بازیار. ۱. حددن تجاوز،
بك زیاده ارلان: آشیری در-
جده جسور. ۲. بر شیتك
اوته سنده بولسان، ماوراده
ارلان: دكیز آشیری بر. ۳.
برخی آتلاوب دیکرینی قولانغله
واقع اولان، برر فاصله ایله
وقوع بولان: كون آشیری = بر
كون اولوب، بركون اولیان،
او آشیری = بر اوه عائد اولوب
برینه اولیان. = ۱. ۸. بك، چوق،
زیاده. حددن افزون: آشیری
حد تنندی. ۲. فاصله ایله فاصله لی
اوله رق: كون آشیری كلیور.
= ظم. بر شیتك اوته سنده:
دكیز آشیری اوتوریور. (چ:
آشاری.)

آشیرسز { م. ۱. چمك علتته
تلقیح جدریسی اجرا اولغامش:
نه قدر آشیرسز چوققر وار ایسه
آش یلامق. ۲. آشی اورلامش
(بیانی آغاج).

آشی طاشی { م. آشی بویاسنك
معنی، ازله مشی.

آشیق { م. (دآشقی) دن } بر
شیتك اوزرینه آشوب
چیقش. = م. طوبوق کیکي
كه او بونده قولانیلوب بریری
اوستنه قونور. — آشیق کیکي
دخی دیرلر. (اسکی املاسی:
آشوق.) || آشیق آتمق = طو-
بوق کیکيله او بون اوینامق:
و مج. رقابت کیریشمك. || آشینی
بك، چفت اوتورمق = ایشی
راست لك. || هب بر قویون
آشینی بز = جمله من مساوی بز.

آشیمق { فل. ف. م. مجله وشتاب
مق = تمییل ایتك. — آشیدر-
قاق، آشوقورماق مستعملدر.
آشیلانمق { ف. ۱. چمك علتته
قارشی تلقیح جدری
اوزدیرمق، بالواسطه آشیلانمق:
چوققری آشیلانم. ۲. آغاجه
آشی اوردیرمق: بادم آغاجنه
قاهی آشیلانم.

آشیلانمق { ف. (دآشی) دن }
۱. چمك علتته
قارشی آشی اورمق: بنم چو-
چقری فلان طیب آشیلادی.
۲. بیانی آغاجه آشی اورمق:
آرمود قلی: آغلطه آشیلانم.
۳. (صو و سائر مشروباتی قیو
ویا قارده) صوفومق: شربتی
آشیلانمق؟

آشیلانم { م. ۱. آشیلانمق
۲. یگی آشیلانمق: آغاجه.
کی آشیلانمق: صولانم. =
۱. آشیلانمق (آغاج):
بوكر از آغاجی آشیلانمیدر؟
۲. بر قاب درونده قویوه ویا
قارده قونوب صوفوملش: آشیلانم
صو.

آشیلانمق { ف. ۱. چمك علتته
قارشی آشی اورمق،
تلقیح جدریسی اجرا اولمق:
چوققرلر جمله سی آشیلانندی.
۲. آغاجه آشی اورمق: بومو-
سده آغاج آشیلانم. ۳. آشی
ایله تلقیح اولغش کبی تماسله و دیگر
صورتله كچوب سربایت ایتك:
بو علت بزده آشیلانمق.

آشیل { ص. ۱. آشی اورلش،
آشیل { تلفع جدری عملیاتی
اجرا اولنش (آدم). ۲. ابی بر
جنسدن قلم اورلفله جنبی
اصلاح اولنش (آغاچ) .

آشندیرمق { فذ. سورته رک
آشندیرمق { ازوبوب چقبور.
لائعق ویا اوستندمه کی یازی و
چیچک و سائرته می سیلوب حک
و حذف ایتک : کثرت تداول
مسکوکاتی آشندیرمق. || برینک
قیوسنی آشندیرمق = چوق
کیدوب کلک، اوصاندیرمق .

آشمتق { فل. (د. آش) دن] چوق
آشمتق { سورتمکدن اولوبوب
چقبور لائعق ویا اوستندمه کی
چیقنتیلر سیلنگ، ینک : قیونک
طاش ییلرکی ایدن آشمتیر؛
آشمتش آتجه .

آشمت { س. سورتمکدن بنوب
آشمت { قازلق و سیلنگ حالی.
= ص. سورتمکدن اولنش ویا
سیلنش (شی) .

آشور { س. بیان زعفرانی که
آشور { قرمزلی اولور. || مج.
پک قرمزلی بویا .

آصدیرمق { فذ. ۱. یوکسک بر
آصدیرمق { بره ایلندیرنوب
صارقیمتی، تعلیق ایتدیرمک : بن
انوائی چیوی به آصدیرمق . ۲.
آصفله اعدام ایتدیرمک، صاب
ایتدیرمک .

آصف { س. عر. (حضرت سلما)
آصف { نک وزیرنک اسم خاب
صندن مسته اوردور. وزیر
آصف بی مدانی. — تشبیه صو.
رتیله بیض ترکیبانه کیر:
وزیر آصف تدیر، که بوتقدیرده

اسم خاص معناسی محافظه ایدر.
اصف { ص. فا. وزیره مندوب
اصفانه (ومتعلق ویا شایسته اولان:
حضور عالی آصفانه لینه .

آصف { ص. عر. ۱. آصفیه وزیره
آصف { متعلق : امر آصفی .

آصفی { س. (د. آصف) دن] ۱.
آصفی { باشلیعه کلین اوطه بندده
سوس ایچون آصیلان شیشلر،
پرده، زار، چیچک و سائرته،
طونامه : آصفی آصفی . ۲. هدیه
ویشکش مقامنده یکی بنایه یا
آرابه آتلیرنه یاخود آدملره
آصیلان قاش و سائرته . ۳.

آصفیه مخصوص شی، تعلیق
اولنان ماده، آویزه . ۴. قورور.
مق ویا محافظه اوللق ایچون
آصلش میوه و سائرته هونکی.
۵. پانتالونی اوموزدن آصیلی
طونمه مخصوص باغ . ۶. باشه
صالاندیرایر زنجیرلی مجوهرات.
|| مج. تعویق، تأخیر، اهمال :
ایشی آصفیه قومق؛ مسئله
آصفیده قالمق. || معمر. بناتک

آلتی ییقلوب درکدرله طوتدیر.
لسی، بوشه واکرتی به آلتیسی:
اوی آصفیه آلتق. || اد. مزایده
ویا مناقصه بوصله سنک عائد
اولدینی داترده ویا بر محل
عمومیده بر مدت معینه ایله
آصیلی طورمسی : شوق قدر
غروشه آصفیده در .

آصفیحی { س. ۱. کلین اومه .
آصفیحی { لینی آصفیلره طوانا.
نان آدم . ۲. پانتالون آصفیسی
پایان ویا حامان آدم .

آصلیق { فذ. ۱. برره ایلندیر.
آصلیق { یلوب صارقیمتی، تعلیق

ایذک : فس چیوی به آصلماز .
۲. صلب ایله اعدام اوللقی:
حیدود آصیلیر. = فل. صارقی،
اوزانقی، اکلک : پنجره دن
آصلدی. || مج. اصرارله طلب
ویا تکلیف ایتک، صاریلوب
براقامق، یایدشوب کیممه مک .
آصلما { س. آصلیق فعلی. || مج.
آصلما { اصرار و تمندله طلب
و تکلیف، مسلط اولیش .

آصلیق { ص. آلت تناسلی ناقص
آصلیق { اولوب تروج و تناسله
یارامیان (قاری)، رتقاء. =
س. بونقصان طیبی : آصلیق علی.

آصمق { مض. آصار. فذ. ۱.
آصمق { یوکسک بر بره ایلشد.
یروب صارقیمتی، تعلیق ایتک :
انوائی چیوی به آصمق . ۲. صا.
الاندیرمق . ۳. آصه رق اعدام
ایتک : آصوب کیمک. || مج.
تعلیق و تعویق و تأخیر ایتک : ||
قولاق آصمق = دنگله مک، سو.
یلنیلن سوزی حسن تلق ایدوب
اونکله عمل ایتک .

آصمق { س. آصمق فعلی. ۱. آصمق.
آصمه { = ص. آصلش، آصیلی،
آویخته : آصمه کوپری : آصمه
کلید .

آصمه { س. ۱. چارطاقه آصلش
آصمه { اوزوم آغابی . ۲. علی.
الاطلاق اوزوم آغابی. || مج.
آصمه بودامق = مناسبتر سوز
سویک. || آصمه یا براغی، طولمه
یاغنه یارایان اوزوم آغابی
پاراغی .

آصمه قباغی { قساغک چارطاقه
آصمه قباغی { آلتان اوزون
بر جنبی .

آصی { ص. بر ایشك صكرده
آصی (ترکی، تملیق، تعویق،
تاخیر: ایش آصنیده قالدی .

آصی { ص. نف. فائده. كار، تمتع،
آصی (نفع. (چ. آسینگ.)

آصیچی { ص. آسان، صاب ایدن
آصیچی (آدم .

آصیلانمق { فل. نف. كار و تمتع
آصیلانمق (ایتمك. فائده. لئكم.
مستفید اولم. (چ. آسفلاناق.)

آصیله جق { ص. صلب اولمغه
آصیله جق (مستحق، يك كونی
(آدم) .

آصیلی { ص. (د. آصق) دن ۱.
آصیلی (آتمش طوران. معلق،
آویخته. ۲. صاب اولمقش،
مصلوب.

آصیلی { ص. (د. آسی) دن ۱. نف.
آصیلی (كارلی، مفید، تمتعی،
نافع. (چ. آسفلینگ.)

آصیلش { ص. آصیق فعلی و
آصیلش (طرز و صورتی. ||
مح. مصرانه دلاب ویا تكلیف.
مسلط اولیش.

آطلاس { یاخود اطلس. ص. (بو.
آطلاس (Atlas) { جغرافیه
خریطه لری ویا بر فته مخصوص
اشكال و رسملر مجموعه سی. —
با: اطلس.

آطله { ص. (اصلی: آداق، آداغ)
آطله (هر طرفی ص و ایله محاط
قره یارچه سی. جزیره. || آطله
جایی = ایلمکده قوللایلیر و
قوروسی دفع تمفن ایچون
باقیلیر بر نبات. || آطله طاوشانی =
مائوس بر جنس کوچك طاوشان.
|| یارم آطله = یالکز بر طرف
قره یه بیتشيك آطله. شبه جزیره.

|| آطملر دكیزی = آطله لری
چیوق دكیز که اصل ترکیبه ده
«آرال» دینلیر و بالتخصیص آتلا
طولی ایله روم ایلی و یونان آره.
سندگی جزایر بحر سفید دكیزی
(Mer Egiz) .

آطملی { ص. آطله اها ایلندن
آطملی (اولان.

آطله مسی { ص. آطله یه یگزر.
آطله مسی (شبه جزیره خالنده:
آطله سی بریز.

آغ { ص. قفس شکسته سیرك
آغ (اورکو، شیکه. || اورو وچك
آغی = بو حیوانچك سیکك
آولامق ایچون قورودیی زار.

|| بالیق آغی = صیده ماهی یه
مخصوص آغلرک انوعی. || آغ
آتمق، براقق = بالیق صید ایچون
آغی دكیزه القا اتمك. قوللانمق.

آغا { ص. (بیوه ك و یا شلانمق
(دینك اولان «آتمق» دن)
۱. بیوه، انندی. ۲. آمر،
رئیس، بك: اولوسك آغایی.

۳. اوقوبوب یازوق نیاینلره
افندی یرینه شرف عنوانیدر.
۴. اوشاغك حرمتلی سی، کبار
اوشاغی. || آق آغا = زنجی
اولیان حرم آغایی، بیاض خادم.

|| آغا بك = بیوه برادر. ||
احساس آغایی = وقته له شهر
امینی. || اچ آغایی = اسکی وزرا.
لك ممتاز اوشاغی. || بلوك آغا.
سی = ژاندارمه یوز باشیدی.

|| حرم آغایی = حرمه کیروب
جیقان طوائی. || مابور آغایی =
ژاندارمه ییکباشیدی. || طمرق
آغایی = وقته له جیخانه مدیری.

|| قیو آغایی = دائره صدارت
خدمه سندن بهری. || آغا قیو.
سی = یکیهری آغاسنك دائره سی.
|| قول آغایی = یوز باشی ایله
ییکباشی آره سنده بر رتبه محضو.
صهی حائز ضابطه، که صاغ و
صول قول آغایی اسمله
ایکیه منقسم ایدی، اخیراً بری
لغو اولندی. || دارالسادة.
اشرفیه آغایی. || یکیهری
آغایی = ملقا یکیهری اوچانك
باشی. (آغابان، آغاوات جملری
غلط در، قوللانملی. شرق
ترکری «آغایه» ص ورتنده
مؤثنه قوللانیر.)

آغاج { ص. (د. غمق) دن ۱.
آغاج (بیوه و صاب و دالیزی
سرت نبات، شجر، درخت:
سروی آغایی، چنار آغایی. —
میوه لرك اسمله مضاف اولوب
او میوه لری ورن آغاج لره
دلاک ایدر: الما، آرمود،
کستانه آغایی. ۲. کراسته،
تخته، اودوق. خشب: آغاجدن
اسکله. ۳. درك، صریق. ||
قره آغاج، قزلب آغاج، قان
آغایی و سائره ترکیب لرنك
جزه اوللری صره سنده ۱. =
ص. آغاجدن یعنی تخته و اودوندن
معمول، خشبی: آغاج نكته.
آغاج چیلگی { ص. چیلک و
کورتان میوه سنده مشابه لکن
اوندن بیوه کوزل رایجلی بر
میوه در.

آغاج سوتنگنی { ص. سوتنگنی
آغاج شقایق { ص. بر شقایقه
آغاج شقایق { ص. بر شقایقه
آغاج شقایق { ص. بر شقایقه

آغاج شقایق { ص. بر شقایقه
آغاج شقایق { ص. بر شقایقه
آغاج شقایق { ص. بر شقایقه

آغاج شقایق { ص. بر شقایقه
آغاج شقایق { ص. بر شقایقه
آغاج شقایق { ص. بر شقایقه

آغاج شقایق { ص. بر شقایقه
آغاج شقایق { ص. بر شقایقه
آغاج شقایق { ص. بر شقایقه

آغاج شقایق { ص. بر شقایقه
آغاج شقایق { ص. بر شقایقه
آغاج شقایق { ص. بر شقایقه

آغاج شقایق { ص. بر شقایقه
آغاج شقایق { ص. بر شقایقه
آغاج شقایق { ص. بر شقایقه

آغاج شقایق { ص. بر شقایقه
آغاج شقایق { ص. بر شقایقه
آغاج شقایق { ص. بر شقایقه

بایشد یرمق = شدن موی لری ویا
باشدن کلی سوكك ایچون
معیون استمال ایتك .

آغده چی { . س . شکر و یکمز
وساژده دن معمول
لزوجتی شکرله و معیون یابان
وسانان آدم .

آغده لاشمق { فل . قو یولا .
شوب لزوجت
پیدا ایتك ، آغده حاله یکمك .

آغدرمق { قد . آتشد قاریشد .
یروب بغیر ایدرک
قویولا شدرمق ، لزوجتند یرمك .

آغسر { ص . « آغیق » دن } بگنی
مقابلی وزنده چوق کان
ویرندن زور قالدوب اوینادیلان ،

قیل ، کران : آغسر یوک ، آغسر
طاش . || مج . ۱۰ . کوچ ، زور ،
زهنتی : آغسر ایش . ۲ . پك

اهیتی ویا مسئولیتی : آغسر
مسئله . ۳ . بهالی ، قیلتی : آغسر
مال . ۴ . یواش ، متاق ، حرکتی

بغلی : آغسر یوروش ، آغسر
آدم . ۵ . وقور ، حیثیتی زیاده
محافظه ایدر ، شایان حرمت :

آغسر آدم . ۶ . وخیم ، خاطرمی :
آغسر خستهلق ، آغسر هوا .
۷ . تحمل اولماز ، کریه : آغسر

قو قو . ۸ . صیقندیلی ، ثقیل
الروح : آغسر آدم . ۹ . طوقناقلی ،
کوجه کیدن : آغسر سوز . ۱۰ .

شیشمان ، ملهم : آغسر وجود . ۱۱ .
قولای حرکت ایتمز ، زور
قیلدانیر : آغسر دبل . ۱۲ . آز

ایشیدیر ، صاغرجه : قولاغی
آغردر . || آغسر باشلی = پك
جدی ، اهیت ووقار صاحی . ||

النه آغسر = النندن چاق ایش
بیاضلاتمه لری معامله صنایه سی .
آغارمق { مض : آغاریر . فل .
اولقی ، بیاضلاتمق . ۲ . ییقانوب
تیزلنمك . ۳ . صولقی ، رنکلی
آتمق . ۴ . صاج و صقاله قیر
دوشمك . اختیارلامق . ۵ . شفق
سوكك ، طاك آتمق ، صباح
آتمقه باشلامق : اورتماق آغار .
دی . ۶ . اوزاقدن بالی اولمه
باشلامق ، افتده آقسى كوز .
یکینورمك . ۷ . صارارمق ،
بگزارمق . || طوداق آغارمق =
خسته و ناتوان اولمقدن صارا .
روب صولقی . || کوز آغارمق =
چوق آغلامقدن ویا تجاوز
سندن کوزده فر قالمیوب غلیل
اولقی . || مج . یوز آغارمق = بر
ایشك ایچندن بوزاق آلن
آچیق چیقمق .

آغارمه { شفق ، فغیر ،
طاك .

آغاز { . س . فا . باشلامه ، بدأ ،
مباشرت : آغاز ایتك =
باشلامق .

آغالاتمق { فل . آغالاق طودوقی
طاقنوب آورت
صاتمق .

آغالق { . س . ۱ . آغا عشوان
و حال وصفی . ۲ . مج .
کرم ، فضل ، علو جناب . ۳ .
کبر ، غرور ، عظمت .

آغده { . س . عقیده صورتنده
تلفظی غلطدر . } تجره ده
قاریشدر یلوب بغیر ایدر یلرک
قویولا شمق و لزوجت کب
ایتمش هر نوع شکر و یکمز
وساژده . معیون . || آغده

کوجک بر آغاجده حاصل اولان
شقایق چیکی .

آغاجق { . س . کوجک آغا . با .
آغا .

آغاج قاقان { . س . اکثریا آغا .
جک قیوغنی غا .
غالار اوزون غاغلی و قارغادن
کوجورک بر قوش .

آغاج قاوئی { . س . لیونه مشابه
فقط دها بیوک
وقیوغنی پك قالین بر میوه که
رجلی اولور .

آغاج قوردی { . س . آغاجلری
دلرک ایتك .
نده یا شایان بر جنس قورد .

آغاج لاله سی { . س . لالهك آ
غاجده بیتش
جنسی .

آغاجلیق { . س . آغاجی چوق ،
اورماتمی (بر) :
آغاجلیق بر محل . = س . آغاجلری
حادی کوجک بر ، کوجک قوردی :
اوراده بر آغاجلیق وار ایدی .

آغارتمق { قد . « آق » دن } ۱ .
تیز .
له مك ، تطهیر و تصفیه ایتك .
۳ . صولدرمق ، رنکلی آتدیر .
مق . || مج . صاج ، صقالی
آغارتمق = ۱ . اختیارلامق ،
چوق یا شامق . ۲ . غالنه وزحمته
عمر یکیرمك . || صقالی دکر .
منده آغارتمق = تجربه و معلومات
کسب ایتکسزین اختیارلامق .
|| یوز آغارتمق = آرقداشلرک
و عمومک دخی حصه دار مباحات
اوله جققری بر یارارلق ایتك .

آغارتمه { . س . قیوجمیلرک قرار .
مش کومشی اجزا ایله

چيتماز، ايئي بطي. || آغز
كلك زور كوريمك. = ح. ۱.
يواش، بطائنه: آغز يوريمك.
— تكرر اوله آغز آغز دخی
دينور، يواش يواش ديمكدر.
۲. تحمل اولمجه جق صورتمه
كوني: آغز آغز بر شي قوقو.
يور. = س. ۱. ثقلت، آغزلق:
آغز بجه = ثقلته، وز تبه. ۲.
وقار، نمکين: آغز يني طافق.
۳. کوچ، کوچمه، انفعال:
آغز مه کيندي.

آغز شاق { ۱. ايبيليك
ايگينك آلت طرفنده منطار
کي تخنه ويا کيکدن معمول
تکرلک. ۲. يووالاتق وتو.
مسکسي شي: کيجه قنديلي
آغز شاق، چادر آغز شاق
(تپسته مک)، ديز آغز شاق
(ديز قباغنگ کيکي). || طوموز
آغز شاق = برنوع بخور مريم
کوکي.

آغز شاقلا تاق { فل. ۱. آغز-
شاق کسي
منطارس بر نومسک حاصل
ایتمک: چيسان آغز شاقلا ندی.
۲. شيشوب يووالاتق: مه
آغز شاقلا ندی.

آغز لا تاق { ق. ۱. ثقلتي آر.
تدیرمق، دما
کران ایتمک: يوکي آغز لا تيمک.
۲. اکرام و اعزاز ايت يرمک،
حسن قبول ايت يرمک.

آغز لا شد يرمق { ق. ۱. دما
ثقلتي آر تدیرمق. ۲. ايت و
وخامتني آر تدیرمق. ۳. کوچلشد.

يرمک، دما زور ايتک.
آغز لا شيق { فل. ۱. دما
اولق، ثقلتي آر تيق. ۲. کسب
وخامت ايتمک، و خيم اولق:
خسته، خسته لق آغز لا شدی.
۳. وقار و تمکين پيدا ايتمک،
دما کامل اولق. ۴. فنا قو.
قنه باشلامق، بوزلق: يلمک
آغز لا شدی.

آغز لا مق { ق. اکرام و
اعزاز ايتک، حر.
مت ايتمک. = فل. ۱. يواشلامق،
بطايت و تاني پيدا ايتک. ۲.
تعين ايدوب آغز قوقو آلتی.

آغز لا تيق { فل. ثقليل ويا
تمکينی اولق.
= فحج اکرام اولق: آغز لا-
نه جق مسافر يوزندن بلیدر.

آغز لق { س. ۱. ثقلت، وزنده
آغز شيشک حال.
۲. يواشلاق، بطايت. ۳. وقار،
تمکين. ۴. آغز شيشلرک مجموعی،
اشياء غلبه لک، اجمال و انقال.
۵. کابينه ويزان مهر معمول
آغز سي، کابين. ۶. کيجه او.
يقوده باصان کابوس: آغز لق
باصتق.

آغز مق { آغز تيق و سائر. نا:
آغز مق { آغز مق و سائر.

آغز ي { س. (اصلي: آغز يرق،
آغز يرق). (آغز يرق) بدتک بر
برنده طويلان اضطراب، وجع،
الم، درد، آجي و صيزی دن
فرق واردر. نا: آجي. | باش
آغز يسي، فارن، کوز آغز يسي.
|| آغز ي طومتق، قادين طوغو-
ره جني وقت کي آغز يله دوچار

اولق. || مج. ايلک کوز آغز يسي =
۱. انسانک عمر نده برنجي دفه
اوله رق باشنه کان وقته
ويا عشق و علاقه، ايلک ابتلا.
۲. ايلک دنيا يه کلن اولاد. ||
باش آغز يسي = يپوده غائله،
صداع. || آغز يسي باش = غائله.
سز آدم.

آغز ي تيق { ق. آغز يني موجب
آغز ي تيق، اواق، وجع و الم
و يرمک. || مج. باش آغز ي تيق =
تصديق و ازعاج ايتک.

آغز ي لي { ص. (اصلي: آغز ي لي،
آغز ي لي). (آغز ي لي). آغز يان،
وجع.

آغز ي تيق { فل. (بدتک بر عضوی)
بر وجع و المه دوچار
و مضطرب اولق: باشم آغز يور.
(فاعلي دائما بدتک بر عضوی
اولوب، شخص اولماز. و بناء عليه
متکام و مخاطبين تصريف اولماز).
آغز ي تيق { س. قويورلرک خسته لق
(موسمی).

آغز { يا خود آغز. س. (د آغز)
(دن) ۱. انسان و حيوا.
ناتک يوزلرينک آلت قتمنده
اولوب يلمک و سس چيقارمغه
يارايان دليک، فر، دهان. ۲.
ايچي يوش قابلرک و سائر
شيشلرک مدخلی، آييق طرفی:
تجربه، دستي، فرون، مضاره
آغز ي. ۳. آلات جارحه نك
کسکين طرفی: قايچ، بيضاق
آغز ي. ۴. بعض آلترک اوجي،
ايش کورد طرفی: آناختار،
قلم آغز ي. ۵. کيريله جک ويا
کيريله جک بر يرمک مبدئي، مدخل،
باش: يول آغز ي. ۶. نهرک

دکيزه دوکله يکې پر، منصب:
چای آغزی. ۷. کفساره، اوج:
اوجورومک آغزی. ۸. طار
کچه بک، پر، کچيد، بوغاز. ۹.
اسکله، بناشه جق پر. ۱۰.
حدود، سينور، ثغور. ۱۱. مج.
سوز، سويليش، لقردي:
آغزی طاتلی. ۱۲. آغز آتمق = تفاخر
ایتمک. ۱۳. آغز آچديرمق = سو-
يلتمک مجبور ایتمک، صبرلدي به
سبیت ویرمک. ۱۴. آغز آچدير.
مامق = سويلکله فرصت ویرمه.
مک. ۱۵. آغز آچماق = التزام
سکوت ایتمک. ۱۶. آغزی آچيق =
شاشيق، آواناق. ۱۷. آغز آرا-
مق = طوغريدن طوغری به صور-
مقزین بر تفريله سويلدوب
فکريخی آسلامق. ۱۸. آغز آغزه.
۱. مطابق. اویقون، تام تامنه.
۲. طولو، لبالب. ۳. آغزه
آتمق = ذکر و یا ذم و فصل
ایتمک. ۴. آغزه آلتماز = تفوه
اولنه میه جق قدر غایط و آغز
(سوز). ۵. الدن آغزه = نمره
بسیله کچینیر، سرمایه سز. ۶.
آغز اوتی = قالیه بارودی. ۷.
آغزه باقی = ۱. برنک سوزینه
مفتون. اولقی. ۲. سوزندن
اصلا ایرلیوب اتباع ایتمک. ۳. بر
آغزدن = هب بردن، متفقاً. ۴.
آغزی بوزمق = شتم ایتمک،
نازنا سويلک. ۵. آغزی بو-
زوق = غلیظ کفر بازقلل ایتمک
اعتیاد ایدن. ۶. آغزی بوش =
سر صافلا به ماز، بوش بوغاز.
۷. آغزینی بیماق آچماز = یک
مکدر. ۸. آغزی یوک = ادعای

جوق. ۹. بار می آغزنده =
نهییر. ۱۰. آغز پرسنکی = ورد
زبان. ۱۱. آغزی یک = کتوم.
۱۲. آغزینی پورازه آچمق =
امیدی بوش جیقوب حائب
اولقی. ۱۳. جان آغزه کلک =
هول ودهشته دوچار اولقی ویا
صبر نوکتمک. ۱۴. خلق آغزی =
متواتر سوز، شایعه. ۱۵. درت
یول آغزی = ایکی طرفلک
تقاطع ایتمک مجمل. ۱۶. دشمن
آغزی. ۱. افترا. ۲. قره خبر.
۳. دشمن حدودی. ۴. آغزدن =
یازی ايله اولمیه رق، سوزله،
شفاهاً. ۵. آغزه دوشمک =
تواترات و شایعاته مبنی علیه
اولقی. ۶. آغزدن دوکله =
سوزک بالان اولدی بی بللی
اولقی. ۷. آغزنده دلی بوق،
آغزی وار دلی بوق = سکوتی
وحایم، مظلوم. ۸. آغز سز =
حایم و سکوتی. ۹. آغز صاقمق =
آتوب طومق، تفاخر ایتمک.
۱۰. آغز صوبی = صالیه. ۱۱. آغزک
صوبی آتیمق = ایرندیرمک. ۱۲.
طاوشان آغزی = بر رنگ
مخصوص. ۱۳. آغز طومق =
سکوت مجبور ایتمک، سويلتمک.
۱۴. آغز. طولوسی = آچیمقدن،
بیروا. ۱۵. آغز غلبه لکی = بوش
کورلدی. ۱۶. آغز قیماق =
اختیار سکوت ایتمک. ۱۷.
آغزی قره = منافق، ۱۸. قورد
آغزی = صندق کوشه لرنده کی
کچی بریزنه کچن طوغرا. ۱۹.
۲۰. آغزله قوش طومق = فوق
مایتمور جهد ایتمک. ۲۱. آغز

قولانمق = اداره لسان ایتمک.
۲۲. آغزی گوشک = بوش بوغاز.
۲۳. یاورى آغزی = بارلاق بنه رنگ.
۲۴. آغزی بوق = بیکنه، ساکن
۲۵. یومشاق آغزی = قولای کم
آیر (حیوان).

آغز { یاخود آغز. ۱. س. ۲. یکی
آغز { طوغران حیوانک ایلمک
سودی، سوت باشی، لبا. ۳.
بال و یاغک قاباغی زیده سی.
۴. بو ایکی ماده نک چ. املاسی
آغوز در. }

آغز لقی { ۱. سیفاره طا.
۲. قلوب ایچیلن زیوا.
نلی آلت. ۳. نفسله چالینان
آلات موسیقیه نک آغزه کلن
پارچه سی که اکثریا ویده لیدر.
۴. یمش کوفه لرنک اوزرینه
قولیلان دال ویا پراقر.

آغستوس { ۱. رومانک رنجی
۲. امپراطوری ایتندن
ماخوذدر: Augustus. ۳. تقویم
رومی شهر شمسیه سنک اساساً
آلتنجیی و آوروپا لیرک شمعی
حساب سقیمه کوره طقوزنجی
آیدر. ۴. آسیاده سربانیجه دن
ماخوذ اوله رق (آب) دیرل.
۵. آغستوس بوجکی = بوآیده
جوق اوتن جرالاق بوجکی، وچ.
جوق سولین گوهزه آدم.

آغشته { ۱. صفا. ۲. عر. بولاشمش:
۳. آغشته خون و خاک =
قانه و طوبراغه بولاشمش.

آغل { ۱. آغلانمق و سائر. ۲. آ:
۳. آغیل و سائر.

آغلانمق { ۱. قتر. ۲. بری جانی آیتیه.
۳. رق آغلانمغه مجبور
ایتمک. ۴. آغلانمسنه سبب اولقی:

چو جنى آغلاماك. || بحر. چوق
تأثير ايتك. || آثار آغلامق =
چوق ستم ايتك.

آغلاشمق { فث. برلكده آغلا.
مق. بربرنى آغلا.
مق: بر قاج قادين آغلاشمغه
باشلاديلر. = فل. تشكى وتظلم
ايتك، بريك ستمدين ويا كندى
حالندين شكاييت ايتك.

آغلامساق { فل. آغلار كى
اولوق، يالاندن
آغلامق، تياك ايتك.

آغلامساق { ص. دائما آغلار
كسى طوران ويا
سويلين.

آغلامش { ص. دائما شكاييت
ايدوب آغلار كسى
لقردى ايدن.

آغلامق { فل. ۱. كولمه لك
ضدى اولان فعل
مملوى اجرا ايتك، كوز ياشى
دوكورك سسله ويا سسز بكا
وگريه ايتك. ۲. ياس و ماتم
ايتك، اولوبه آغلامق. ۳.
تظلم وشكاييت ايتك. ۴. يالواره.
رق ايتك، تضرع ونياز ايتك.
|| آما آغلامق = چوق زحمت
واذيت چككم، يك مضطرب
اولوق.

آغلامه { ص. آغلامق فعلى،
بكاه، گريه.

آغلايش { ص. آغلامق فعلى و
طرز وصورى: بر
آغلايش آغلادى كى.

آغلايش { ص. دائما آغلار كى
طوران و حالندين
متشكى اولان، آغلامش (آدم).

آغلق { مض. آغار. فل. ۱. بوقا.
رى قالمق، يوكسلك،

بوقارى به ميل ايتك: قيلدن
آغار ترازوى محبت. ۲. تخمر
وتصمد ايتك، بخار اولوب يو.
قارى قالمق.

آغمه { ص. ۱. «آغلق» دن ۱.
كوكب. ۲. شهاب.

آغلق { واغلق. با: آغليق،
آغلق آغليقى.

آغو { ص. زهر، يم. فث. || آغو
آغاي = زقوم آغاي، كه
ايكى نوع اولوب، بريته آق،
وديكريه قره آغودينور. || آغو
اوق = بالديران.

آغو { حد. اوافق چيوجقلى
اويالانديرمغه مخصوص
برخطاب لطيف اولوب، آغوجق
دخى ديرل.

آغوش { ص. فاق. قوجاق: بر
والدمك آغوش شفقى.
|| دراغوش ايتك = قوجاقلامق.
|| هم آغوش = قوجاق قوجاغ.
صارلمش.

آغيز { آغيزلانمق، آغيزلق و
ساژه. با: آغر وساژه.

آغيز { آغيزلق. با: آغز و
ساژه.

آغيل { ياخود آغل. ص. قوبون
وساژ حيواناته مخصوص
اوستى آجيق و اطرائى جيت
وجالى جربى ايله محاسط دائره،
ماندره. (حزلى و آولى ايله
مناسبى يوقدر.) || آى آغيلي،
آيك هاله سى. خرمن ماه.

آغيلانمق { فل. ۱. (سورى)
آغيله كيرمك. ۲.

(سورى) طويلانوب طوب
طورمق، ويا (خركله) او
حاله مدافمه ايتك. ۳. (آى)
هاله پيدا ايتك.

آغليق { آغليقى. فل. يره
يا نوب حيسوان كسى
تبه ايتك. ص. ۱. (چ: آغنامق.)

آغيم { آغيم. ص. آباغك طوبوق
جهننده كى بويى.

آغيملى { آغيملى. ص. بويى يو.
كسك (آياق).

آفات { ش. ج. عر. (فد: «آفت»
مصائب، بلال: آفات
سمائيه، فلكه اسنادى معتاد
اولان بيوك داهيلر.

آفاتلاق { فث. عر. (فد: «آفت»
دن) صبرنى تو.
كيتك، بيقرار ايتك. عر.

آفاتلامق { فل. ۱. گوردلى
پايتردى ايتك،
قيامى قوبارمق. ۲. ايستيه رك
مهم برسر افشا ايتك، آغزودن
قاجيرمق. ۳. آغزىنى بوزمق،
سوكوب صايغق. عر.

آفاجان { ص. (آفت جان) دن
غدا. يك يارماز وئك
طورماز (چوچق).

آفاق { سذ. ج. عر. فث: افق.
با: افق.

آفاقگيز { مض. (عر. آفاق. فاق.
گرفت.) اقلبرى
طوتمش، عاله يالمش، شايع.

آفاق { ص. (عر. آفاق ام
جمعه ياي نسبت الحا.
قيسه تشكىل اولمش غلطتبعير.
در.) هوايى، لزومىز واهيتىز
(سوز).

آفت { س. ع. ج. آفات. بلا. داهیه. مصیبت. || ع. ع. عشقه. ابتلا بر مصیبت عبد اولئان کوزل. دلبر: آفت جان آفت دوران آفت جهان. (بوایکنجی منایه جمی کلز.)

آفتاب { س. ف. کونش. شمس. || ع. ع. یگ کوزل شخص. یگ بارلاق جهره.

آفتاده { س. ص. ف. ج. آفت. دگان. (ع. ع. آفت. ف. زدن) بر مصیبت و علی الخصوص حریق و زلزله کبی بر داهیه به اوغرامش. مصاب: حریق آفتزدگانه اعانه طوبیلاق.

آفریده { ص. ف. (د آفریدن) فغلتدن سغه. آبار. دلمش. مخلوق: فرد آفریده = هیچ کیه.

آفرین { حد. تحسین و تقدیر مقامنده مستملدر: آفرین بسکا! آفرین همته! — بهر آده استهزا طریقله تکدیر مقامنده قوللائیلیر. || آفرین آلتی = مظهر تحسین اولی.

آفرین { ص. ف. اصل «آفریدن» فغلتدن صیغه امر او. لوب صتر. تشکیلنه کیدر یارادان. خالق: جهان آفرین = دنیای یارادان. || آفرین خوان = آفرین اوقویان. تقدیر و تحسین ایدن: آفرین خسان اولی = تقدیر و تحسین ایتک.

آفرینش { س. ف. یارانه. خلقت. ل. س.

آفریننده { ص. ف. یارادان. خالق. ل. س.

آفوروز { س. ا. ر. (Afgoruz) برخسایک کلایه عدم قبولیه دیندن خارج عد اولمی. — آفوروز ایتک. آفوروز اوقسومق. آفوروز اولی.

آفوروزلامق { ف. آفوروز ایتک. کلایه. یه قبول ایتمه مک.

آفیون { س. ا. لا. (Opium) ششاش سودینک تصاب ایتسندن عبارت بر ماده منومه؛ آفیون تریاکیسی = آفیون یونمی تریاکیک ایتش آدم. || آفیون روحی = لاودانوم تمبیر اولئان آفیونلی اجزا.

آق { ص. ص. بیاض. سفید: آق آتجه قره کون ایچوند. || ع. ع. نیز. یاک. لکسز. || آق آش = طاق کوکسی. || آق آغا = زنجی اولیان خادم. || آق آتجه = کومش سکه. || آق یاک. نیز. || آق جکر = تنغه یارایان جکر. رنه. کبد دیمک اولان قره جکر مقابلی. || آق صقال = اختیار. کوک و یا قبیله نک باشی. || آق صو = کوزه عارض بر خسته لی. || آق یوز = ناموس. عفت: یوزم آق آتم آجیعدر.

= س. ۸. آقان. بیاضلی: آق آق قره سی قره. ۲. بیاض لک: کوزه آق دوشمک. || صقال آق = اختیاریلق. || آق ایله قره دی سجهک = چوق زحمت چمک. || کوز آق = کوزلک بیاض قسمی. || یورطه آق = یورطه نک بیاض قسمی. || یوز آق = ناموس. آبرو. موفقیت.

آقا { ایران ترک لری یغنده «آغه» برینه مستعمل اولوب. آتجی اوراده عثمانیه دخی اطلاق اولور.

آق آصمه { س. چارطاقه صا. رایبر برجنس بیاض کل.

آق آعاج { س. قاین آغاجی. اوانغدن کراسته. لک بر آغاجدر.

آقادیما { س. بو. (Azzadima) علوم و فنون الجمعی.

آقار { ص. دائما آقان. جاری. روان: آقار صو = ماه جاری: آقار یاره = دائما جراحت آقان جریحه.

آقاسیا { س. دیکنلی و دیکنسز. جیمکی و جیمکسز انواع کثیره سی اولان برجنس آغاج.

آق الیغین { س. میوه سی دوهل بر و قوغی داغنده قوللائیلیر بر آعاج که اکثریا قوملق یرلده اولور.

آق بابا { س. تیه ی نویز و بیاض بوینده قباچه تولردن گردانلی اولان بر جنس بیرتیمی قوش. نسر. کرکتر.

آق بالیق { س. کفاله مشابه بر جنس کول بالایی.

آق بکک { س. کوز بیگنه عا. رض اولان برعلت. (Albugn).

آق پالین { س. فضیله مرکبه دن آبی بر نبات.

آق تارمق { مض: آق تاریر. ف. ۸. بر بردن و یا

بر قابدن دیکرینه نقل ایتک،
 طاشیق. دورایتک. ۲. آرایه رق
 آلت اوست ایتک. ۳. آلتی
 اوستنه کتیرمک: طامک کرم.
 میتلرینی آفتارمق. ۴. آ
 (تارله ی) آتی اوستنه کلامک
 صورتده بلله مک.

آفتارمه { . س. } ۱. حوله ک بر
 یردن بر بره ویا
 قره ایندی بر لکسین بر کیدن
 دیکرینه نقلی. ۲. طام کرم.
 میتلرینک آلت اوست ایدیلرک
 بکیدن تنظیمی.

آفتیس { . س. } (فر. Actrice)
 قیزی. { آفتور، ک مؤنیدر. }
 { یاخود آفتیق. } قد آفتنه

آفتیق { . س. } سبب اولی، جریان
 ایندیرمک، اساله ایتک. ۱۱ کوز
 یاشی آفتیق = غلامتی.

آفتیه { . س. } آتک آلتندن برونده
 ویا بنه لکه، صباح الحیر. ۱۱ ادرنه
 طرفلرند کوزله میه آفتیه دیرل.

آفتور { . س. } (فر. Acteur)
 تیاتر واراک او یو نجی.

آفتی { . س. } کوتوری ایش ایچون
 ویریلن اجرت، ال امکی.

آق جگر { . س. } تنفسه و تصفیة
 اولان عضو مهم، رنه. { قره
 جگر دینلن کیده قارش بویله
 نسیمه اولنور. }

آقچه { . س. } بیاضی، بیاضیه.
 { آقراق، آقسی. }

آقچه { . س. } ۱. وقتیه متداول
 بولغش بر کوچک کومش
 سکه. بول. ۲. نقد، پاره،
 زنگینک. ۱۱ آق آقچه = کومش

مسکوکات. ۱۱ اوق آقچه = بو.
 زوق پاره. ۱۱ آقچه ایتمز، بر
 آقچه = بک دگرسز. ۱۱ آقچه تخته.
 بی = صرافلرک پاره صایدقاری
 کنارلی و بر طرفی طار و آیت
 تخته. ۱۱ برکیسه آقچه = بش-یوز
 غروش مبلغ. ۱۱ آقچه کیسه.
 سی = پاره کیسه سی.

آقچه آغاج { . س. } بر جنس اور.
 { مان آغاجی. }

آقچه سزلیک { . س. } پاره سزلیق،
 { زوکورتک. }

آچیل { . س. } بیاضه مائل، بیاض.
 { ضمتراق. }

آق خردال { . س. } خرداله مشابه
 { بیاض دانله ی بر
 حبه که معالجه ده مستعملدر.

آق خشخاش { . س. } شروی یا-
 { بیابر بر نوع
 خشخاش (فر. Diaede). }

آق دیکن { . س. } اناری مهمل
 { دیکنلی بر نبات. }

آقساق { . س. } طویال ایتک.
 { بحر. } نقصان براقق،
 بیتیرمه مک.

آقساق { . س. } طویال، اعرج،
 { لک. } بوتیمیر، طو.
 پال = دن دها عمومی، دها
 اسکی و دها اسالیدر.

آقساقلیق { . س. } طویال لاق،
 { عرج. }

آقساق { . فل. } اصلی اغسامق
 { اولوب دآغمق = دن. }

بر آياغ قیصه ویا معلول
 اولسندن سکرک یوریمک،
 طویال لاق. ۱۱ بحر. ناقص ونا تمام
 قان، ایلرله مک، انی کیمه مک.

آق سگود { . س. } سگود آغا-
 { جنک بر نوعی. }

آق سلمن { . س. } کیم جیوه ایله
 قلدردن مرکب خاصه
 سیمه سی زیاده بر طوز.

آقسیقون { . س. } (فر. Action)
 حصه سی، سهم. { مقابلی اولد.
 یغیون لرو مسزدر. هله حصه ۴.
 دار مقابله = آقسیقون =
 استعمال بک عبندر. }

آقسام { . س. } (تر. آق، قا، شام.
 { آقسام یازما ملی. } ۱.
 غروب شمس وقتی، مسا، شام:
 اقسام اولیور. ۲. غروب
 شمس ایله یاتیله قی وقت آره.
 سنده کی زمان: آقسام کچ وقت
 قدر او توردق ۱۱ اقسام اولق =
 کوندوز کچوب کیمه تقرب ایتک.

۱۱ آقسام اوزری، آقسام اوستی =
 آقسام وقتیه قریب. ۱۱ آقسام
 ایتک = کونی بکیرمک. ۱۱ آقساملر

خیر اوله. اقسام شریفلرک
 خیر اولسون = تحیه وائفات
 تعبیری. ۱۱ آقسام کونی = کونک
 اوکلهدن صکره کی قسمی. ۱۱ اقسام

نمازی = صلوة عشا. ۱۱ اقسام
 یکی = اقسام ویا اوندن صکره
 ینیک عشا. = طز. ۱. غروب
 شمس وقتنده یاخود اوندن

صکره: هر اقسام کلپور. ۲.
 اوکزده کی اقسام وقتی: اقسام
 بزه کلیر، یسکیز؟ ۳. دونکی
 اقسام وقتی: اقسام زرده
 ایدیکیز؟ ۱۱ صباح اقسام = هر
 صباح هر اقسام، علی الدوام.

آقشامچی { . س. } ۱. اقسام ار-
 { کن یاتان. } ۲. هر
 اقسام مقن صورتده عشرته
 دوام ایدن.

آقشاملا تاق { قدا آقشامه اير-
آقشاملا تاق { دير مك آقشامه
قدر اويا لاق .

آقشاملاق { فل . ۱ . بشون
آقشاملاق { كوني بر ايشده
ويا بر عجلده كچيروب آقشامه
اير مك . ۲ . آقشاموقتي بر برده
فالق ، آقشامى اوراده كچير مك .
آقشاملاين { طرز . آقشام
وقتي .
آقشاملاق { ص . آقشامه مخصوص :
آقشاملاق { بو آقشاملاق بكمز
واردرد ؛ دها بر آقشاملاق كور
قالدى .

آقشاملى { ص . هر آقشام بر
آقشاملى { ايشده دوام ايدن .
|| آقشاملى صباحى = على الدوام .
آق صقال { س . كوي اختيارى ،
قوجه باشى .
آق صو { س . كوزله عارض
اولور بر مرض .
آقصرمق { آقصرىق اصلى :
آقصرمق { آقصرمق ، آ-
كصرىق . بولرله با .

آقطار { س . (عر . « عطار » دن
غلط ايشده ده محل
استعمالده بيشون بشقه اولد .
يغندن ، بومنى ايچون بومالانك
محافظة مى اقتضا ايدر .) محله
آرد لرنده ايكنه ايبليك كي
اوقت تفك شيلر صانان دكانجى :
آقطار دكانى .

آق طاوشان { س . بر جنس
بروع .

آق غنبر { س . غنبرك بياض
جنسى .
آق كفال { س . كفال بالينه
مسابه بر جنس

بالين .
آق گونلك { س . آرد مج آغا .
جنبدن طولانلان
بر ضم .

آقلامق { قدا . ۱ . آغارتمق ،
بياضلامق بياضلامق تبويض
ايتك . ۲ . بربياض نشان قومق ،
بياضله نشانلامق . ۳ . ياك ايتك ،
تميزه جيقارمق ، بوزيى آغارتمق .
آقلى { س . ۱ . بياضاق ، بياض
رنگ . ۲ . دوزگون . ||
بوز آقلى = لك سرك ، ناموس ،
عفت .

آقلى { ص . بياضى اولان ، بياض
لكلى ويا چيزكيلى : آقلى
قرملى = بياض وسياه اولهرق
آلاجه .

آقق { مض : آقار . فل . ۱ . مابع
شي بولندينى بردن آشا .
غيه طوغرى حركت ايتك ،
جريان ، سيلان ايتك : صو
آقيور . ۲ . صيزمق ، ترشح
ايتك : بو دستيدن صو آقيور .
۳ . (قاب) اينده كي مايى ترشح
استدير مك ، طاملامق : بو دستى
آقيور : بروم آقيور . ۴ . صو-
ياك اوستنده بوزركى قابوب
كيتيك : قايق او كمزدن آقوب
كچدى . ۵ . قينندن ، ظرفندن
صيريلوب چيتمق : قياچ قينندن ،
سيلان قوووغندن آقق . ۶ . قاش

ديگيش بريدن چوزيلوب آيرلىق ،
بييرامق : بو قاش آقيور . ||
آغرك صوي آقق = ايمرنگ .
|| كوز آقق = كور اولمق . ||
نور آقق = بك پارلاق اولمق . ||
ياش آقق = آغلامق .

آقه { س . ۱ . آقق فعلى ، جريان ،
سيلان . ۲ . شهاب .

آقدى { ياخود آقيني . س . ۱ .
برجسم مايك متقاديا
حركتى ، سيلان . ۲ . نهر ويا دكيز
صوبنك بر طرفه طوغرى جريانى :
بوغاز ايچى آقنديسى . (عكسنه
آنافور ديرلر) . ۳ . بعض
امراضده بر منفذدن جراحت
جريانى ، سيلان مخاطى .
|| آقدى بورى = آقندي به
معروض بورن . || آقندي به
كورك چكمك = اوليه جى برايشه
چاليشمق ، نافله يورلمق .

آقورده { س . (بتا . Accordo)
بيانو وساير آلات
موسيقيه دوزنى . لس . (دوزن
ديلى)

آقورده جى { س . بيانو وساير
آلات موسيقيه .
يه دوزن ويرن اوسته ، دوزنجى .
آقونيت { س . (فر . Aconite)
قورد بوغان
ديتن نبات كه عصاره سيندن
آقونيتين ديتن بر ماده سميه
چيقار .

آقونيتين { س . (فر . Aconitine)
قورد بوغان
ديتن نباتدن چيقان بر ماده
سميه .

آقيا { س . لوفر آزماني ديتن
ايرى بر نوع باليق .

آقچي { ص . آقان ، جارى ،
روان .

آقن { س . « آقق » دن) ۱ .
آقارجه سمه شيدتلى و
كثرتلى حركت ويا همجوم . ۲ .
چاپول وتالان ايچون دشمن

ملکنه تجاوز و هجوم : آقین
ایتمک. || آقین آقین = گروه،
گروه، بر برین متعاقب و غلبه لکه،
فوجا فوج.

آقینچی { س. دشمن ملکنه چا.
آقینچی بول ایچون هجوم
ایدن سواری عکری.

آقینچیلق { س. دشمن ملکنه
آقینچیلق چا بول ایچون هجوم
ایدن عسکر و باشی و زورلرک
حال وصفی و بوطر زدمکی اصول
حرب و تحریب : آقینچیلق ایتمک.

آکل { س. ۱. بین، دماغ. ۲.
{ فکر، ذهن. ۳. ذکا،
فطنت. ۴. خاطر، حافظه. ۵.

نه قدر بوگون بزجه متروک
ایسه ده، ذاتا مشتقاتی ده
مستعمل اولمه. احیا و استمالی
الزم کوزل بر لغت اساسی ده.

آکل { و ده طوغریسی اوکل.
{ مض. « اکل » ضمیر غائب
واسم اشارتک مفعول الیهیدر :
آکل اوکل (اوکل) سربلدم. (ضرورت
وزن ایچون « آکل » صورتده
ده یازارلر.)

آکلاری { ح. اقله یان. || آکل
ری بگری = اوته
بری. مر.

آکلگه { و آکلگه ص. فا. ۱.
آکلگه { معلوماتی، خبر، وا.
قن : بو سره آکلگه میبک؛ بن

بوایشدن آکلگه دکلم. ۲. اويا.
نیق، متیقظ، بصیرتی. — بو
ایکجی معنا ایله وصف ترکیبی
دخی تشکیل ایدر : دل آکلگه =

قابی متیقظ : آکلگه ضمیر = کذا.
آکلگی { و آکلگی. س. فا. ۱.

آکلگی { معلومات، وقوف،

خبر دارلق. ۲. اويا نیقلی،
تیقظ، بصیرت.

آکلدرمق { قن. « آکل » دن
آکلدرمق { ۱. برینک خا.

طریقه کتیرمک، در خاطر
ایتدیرمک. ۲. بر شیتی خاطره
کتیرمک، اونوتدیرمق، ا. کار

ایتمک : کندیکلی خیره آکلدر.
۳. مشبه بی خاطره کتیره جک
صورتده چوق بکزه مک :

محشری آکلدر بر ازدحام.
{ لسان تکلمده مفعول به یرینه
مفعول الیه الیه قولانیلوب،
مثلا : بوقاش اوکا آکلدر بور،

دینیر.

آکلدرمق { و آکلدرمق. و : آ.
آکلدرمق { کتیرمق، آکلدرمق.

آکللامق { و آکللامق.
آکللامق { مض : آکللامق.

لار. قن. تقلید ایتمک، برینک
تقلیدینی یا ورق کندیسيله اکللامق.
= قل. صوبتاریلق و مغیره لی
ایتمک. مر.

آکلگیز { و آکلگیز. ح. « آکل »
آکلگیز { دن. بناء علیه آنسز

بازماملی { خاطرده بوغیکن،
علی الففله، بفتنه، اونچاللا،
بالدهامه. || آب آکلگیز، آب

آکلگیز = بسبتون غفلت او.
زره ایکن، اصلا خاطرده
بوغیکن.

آکلصیرمق { قن. آکلصیرمق
آکلصیرمق { موجب اولق،
عطسه بی جلب ایتمک، آکلصیرمق :

بو انقیه آکلصیرمقور.

آکلصیردیچی { ص. آکلصیر.
آکلصیردیچی { منی موجب
اولان، عطسه ویرن.

آکلصیرمق { مض : آکلصیر،
آکلصیرمق { قن. « آکل » دن.

غنا : آکلصیرمق. { یندن کلیرکی
گورین اوکسور و ک بگرر بر
شیتی بروندن چیقارمق، عطسه

اورمق.

آکلصیریق { س. غنا : آکلصیر.
آکلصیریق { یق. { بروندن
کلن اوکسور و ک مشابه برحال،

عطسه.

آکل { ص. عر. ۱. آکل. ج.
آکل { اکل. « اکل » دن
س. { یق. { جمی ده

مستعملدر. || ا. تا. حیواناتی
بیکلری شیشه کوره صنوفه
تقسیمه یارار : آکل البشر =

انسان اتی بین (آدم) : آکل
المراد = چکرکه ایله بلسن؛
آکل السمک = بالیقله بلسن؛

آکل اللحم = امله بلسن؛ آکل
النبات = اوتله بلسن؛ آکل
الهوام = حشراتله بلسن (حیوان).

— حیوان آکل اللحم، حیوا.
نات آکل اللحم دینیر.

آکلادیرمق { قن. بالواسطه
آکلادیرمق { افهام ایتمک،
برینه بر بشقه سنک توسطیله بر

بر شیتی معلوم ایتدیرمک.

آکلایق { مض : آکلایق.
آکلایق { قن. ۱. افهام،
تفهیم ایتمک، آکلایق صو.

رتده افاده ایتمک : بو آدمه
مقصودی آکلایقمه چالیشیورم.
۲. اوکرتک، تعلیم، تدریس ایتمک :

درس آکلایدور. ۳. صراحه
سویلیه و کرمز و انا ایله انحراب
ایتمک : بن یارین کلاهجه آکلای
دیرکی اولدم.

آلاتورقه = ترك طرزنده.

آلا { حد. هادی، هیا: آلا قوزوم؛ آلا آلامی! }

آلا { سن. ج. عمر {مردی غیر مستمدر.} نعمت، احسان، عطیه. ل. }

آلاباق { س. آتشیدی سرت صوغوق طاتلی صو. زده بولنور برجنس لندی بالیق. }

آلابانده { س. (یتا. Ala banda) بولنان طولیرک بردن بوشاغی، یایام آتشی: آلابانده ایتمک؛ اوردسا آلابانده = کمی بردن چورمک قوماندن. س. || مج. شدنی تمیز و تکدیر: بر آلا. باندن بدی که. }

آلات { سن. ج. عمر. {فد: آلت.} با: آلت. = س. تر. فد. عو. آلت تناسل ذکور. }

آلاجه { س. قاریشیق رنگلی، قاش. || آلاجه بولاچه، دلی آلاجه سی = طبع سلیمک خو. شلامیه جنی صورتده بر بریی طوعماز پارلاق رنگلره ملون. || آلاجه قراگلی = اقشام و شفقند اول کی یاری قراگلی، فر. Crépuscule. = س. ۱. }

قاریشیق الوان: دلی آلاجه بی سور؛ انسانک آلاجه سی ایچنده حیوانک طیشنده در. ۲. بر قاج رنگنده ایلیکدن معمول بر طوقومه که آناطولینک اکثر طرفلرنده یاییلیر: ایلیک آلا. جسی. }

آلاجه لایتمک { فط. مختلف رنگلر ده }

لکه و بول پیدا اتمک، رنگارنگ اولق. || کوز آلاجه لایتم = بولانم، این کورده مه مک. }

آلاجه لایق { س. مختلف اللون شایترنق، تلون. }

آلاجه لی { ص. مختلف اللون، رنگارنگ. || آلا. جلی بولاچه = نامطبوع صورتده رنگارنگ. }

آلاچوق { س. ترک عشارینک چالی چرییدن و چیتندن مسکنلری، اوبه. }

آلار { ضم. ج. چ. آنلر واونلر برینه ضمیر غائبک جمنده مستمدر. }

آلارغه { س. (یتا. Alargo) انکین: آلارغه به چکلمک. || آلارغه اتمک = آجیفه چکلمک. = حد. آجیق کل، یاقلاشمه، اوزاق! }

آلازلامق { ق. ۱. آلوده توله مک. ۲. قیزغین دمیرله یاقی، کی اتمک. }

آلازلامه { س. ییلاچق دیتن شیشک برنوی. }

آلازلایتمک { فط. ۱. آلوده قان حرارتندن قیزیلق پیدا اتمک. }

آلاف { سن. ج. عمر. فد: الف. با: الف. }

آلا قارغه { س. سیاه وکول رنگنده قارغه، غراب البین. }

آلام { سن. ج. عمر. فد: الم. با: الم. }

آلامانه { س. ۱. کوچک اودون (کیسی). ۲. بیوک با. لیتجی قایی. ۳. بویه قایقلره مخصوص بیوک آغ، ایغریب. }

آلان { س. اورمان ایچنده آجیقاق، فر. Clai-rière. }

آلان { ص. ج. قاریشیق، کو. رلدلی، پاتیدیلی: آ. لان تالان اولدیلر. }

آلاو { س. (غا: آلو) آتشدن ییقان یالین، لهب، شعله. }

آلاولایتمک { فل. (غا: آلو) اتمک، التهاب اتمک، شعله اتمک. }

آلاویره { س. ۱. قاریشیق، مرج. ۲. بر شیشک الدن اله ویرلرک ویا آتیه رق آقثارلسی: قارپوزلی آلاویره ایله سرکیبه، کره میتیله چاتینک اوزرینه آتدیلر. ۳. واپورله کسور ویرمک ایچون بورده به قو. ریلان قدمه لی اسکله. ۴. طلوع مبه تک جذب و دفع ایله ایشله. سی: آلاویره لی طلومیه. }

آلای { س. ۱. جماعت، گروه، غلبه لک، فوج، جم غفیر. ۲. کثرت لی مقدار، مختلف و متعده اشخاص ویا شیئر: بر آلای جهلا: بر آلای خردوات. ۳. دبدبه و داراتله اجرا اولنان رسم، موکب: بیرام آلایی، صره آلایی. || ع. درت طاہور پیاده ویا بش بلوک سواری عسکرندن مرکب قوت: پیاده، نظامیه، ردیف، سواری آلایی. || آلای امامی = بر آلای

عسکره امامت وظیفه سنی ایضا
ایدن صارقلی ضابط. || آلای
امین = بر آلای عسکرک امور
حسابیه سنه باقان ضابط که
بیکاشی مادوننده در. || آلای
بکی = و قتیله بر ایات سیاه پندک
بائی، الیوم زاندارمه الاینک
قوماندانی. || آلای کاجی = بر
آلای عسکرک امور تحریریه.
سنی ایضا ایدن ضابط. ||
میر الای = بر آلای عسکره
قومانده ایدن ذات که قائم مقامک
مافوتنده و میر لوانک مادوننده
بولانسور و یک عنوانی حائز در.
|| آلای آلای = کروه کروه،
فوجا فوج. || آلای اثوابی =
اونیفورمه، البسه رسمیه. || آلای
ایتمک = اکتمک، استهزا ایتمک،
ماهتابه آلنی. || آلای سنجائی =
ایام مخصوصه ده سفائی طوناق
ایچون آچیلان ز نکارنک بایراقلر.
|| آلای طوبی = ایام رسمیه ده
وتشریفات ایچون آتیلان طوب.
|| آلای قورمقی = و همیاته
اوغراشمتی. || آلای گچیرمک =
برینک سوزینی دیکلر کچی او-
لوبده بشقه شی دوشونمکه
مشغول اولمی. || آلای مالای =
هپ بردن، طاقیله، یالاس
پاندرا. || آلای والای =
مذکور کچی ترکیبات فارسیه
غلط اندندر. }

آلایچی { ص. هرکله اکلمکی
سون، مستهزی. }

آلایش { ص. فا. ۱. بولاشیقان،
بولانمه. ۲. واهی
زینت و دبدبه : دنیاک آلایشنه
الدامقی. }

آلایی { ص. ۱. دبدبه، مطنطن،
۲. ضمناً اکلمجه، استهزائی :
آماده آلایی یازمش ! ۳. ع.
مکتبهدن چیقیموب. آلایدن
یعنی نغردن یتیمش (ضابط)،
مکتبلی مقابلی. }

آلب { ص. یکیت. بهادر، قهر-
مان، پهلوان، صر. }

آلبورا { س. ایتالیاجه دن مأ-
(خود). ۱. سرنلرک
دیرکارک اوزدینه قالدیریلوب ربط
ایدلسی. ۲. قلوکه کورکارینک
سلامامقی ایچون یوقاری
قالدیرلسی. ۳. طالبانلرده آغک
یوقاری آلمسیله بالیغک طو-
بلامسی. }

آلبوم { س. (لا. Album)
فوطوغراف رسملرینی
ویا سائر تصاویر واشکال و خ-
طراتی حاوی جزءدان. }

آلیاقه { س. ۱. آمریقای جنو-
بیده یا شارچی ایله
دوه آره سنده بر چاربا. ۲. بو
حیوانک قیاندن معمول برجنس
اینجه یوکلی قاش. }

آلت { س. ۱. اوست مقابلی،
(زیر، تحت : یرک اوستی ده
بر آلتی ده بر. ۲. آرقه، کری،
صوگ : بو ایشک آلتی ای
چیقیمه جق. ۳. کربده کی قسم،
مابعد، مؤخرجهت : حکایه نک آلتی
دهاغیریدر. = ص. ۱. آشاغیده،
بر دیگر شیئک مادوننده بو-
لنان، اسفل، تحتانی، زیرین :
آلت قات، آلت چکه. ۲. بر
شیئه معروض بولنان : طوپ
آلتی، روزکار آلتی. || آلت

آلته = بربرینک آلتنده. || آلت
آشاغی اورمق = غلبه چالقی،
یرم اورمق. || آلتنه آلنی =
مغلوب ایتمک، یگمک. || آلت
اوست = یوقاریسی آشاغی و آشا-
غیسی یوقاری کله جک صو-
رتده، زیر وزیر : آلت اوست
ایتمک = چوق قاریشده پروب
زیر وزیر ایتمک. || آلت اولمی =
مغلوب اولمی، یگمک، بجشده
الزام اولغی. || آلت ایتمک =
مغلوب ایتمک، یگمک، بجشده
الزام ایتمک. || آلت باشنده =
بلا فاصله آلتنده، یاننده. ||
آلت طرف، آلت یان = متصل
اولان جهت سفلی، مابعد. ||
آلتنده قالمق = ۱. مغلوب
اولمی، یگمک. ۲. منتدار
اولمی، بر ایلمک کوروبده قار-
شلقه. بولنه مامتی. || آلتلی او.
ستلی = فوقانی و تحتانی، آشاغیسی
ویوقاریسی برابر : بو او آلتلی
اوستلی کرایه و یریلیر. || آتاق آلتی =
ممر، یول اوستنده واقع. || آتاق
آلتنه آلنی = چوق دوگمک. || آج.
حقیر کورمک || آل آلتندن = کزلیجه،
خفیا. || آل آلتی = معیت، توابع،
زیر دست. || بییق آلتی = استهزا :
بییق آلتندن کولمک. || چکه
آلتی = چکه آلتنده کردانک
صارقان یری، غنقب. || حصیر
آلتی، مندر آلتی = اهل، غدم
اجرا. || صمان آلتندن صو
بورونمک = اصلا بللی اولمیه جق
صورتمده حیل و دسایس قورمق.
|| طام آلتی = اوستی اورتیلی بر،
بنا. || آقبه آلتی = دورباشده مجلس

محلی. || قهوه آلتی = صبح
قهوه سیله برابر یقین یک،
ماحضردن عبارت اوله ورق بحاله
یقین شی: قهوه آلتی ایتک = بو
یکی یک. || بر آلتی = بودروم،
مخزن. — آلت، آلتده، آلتدن
تعبیری ظرف مکان و حرف
جر معناسی افاده ایدرلر.

آلت { ش. عر. ج. آلات.
۱. برایش ایشلمکده و
یا بر صنعت اجراستنده قوللا.
نیلان ادوات، آوادانلق: آلت
خراب، آلات جراحیه، آلات
وادوات. ۲. عضو: آلت
ممهوده = عضو رجالت: آلات
تناسلیه = ارکک و دیشی اعضا،
تناسلی. || مج. سبب واسطه، بر
شینک اجراستنه توسط ایدن:
خیره، شره آلت اولمی. (صو.
کننده کی تاه تأیث ایهده،
ترکیده هیچ بر وقت آله وآله
صورتند. قوللاناز.)

آلتیق { س. خطاطلرک یازی یازار.
آلتیق (کن کاغدی استناد ایدر.
مک ایچون قوللانقلری قالیجه
کاغده، ال سیری.

آلتیش { عد. آلتی کره اون،
آلتیش (ستین، شفت، ۶۰.

آلتیش { عد. بهرینه ویا بهر
آلتیش دفعه سنده آلتیش:
هینسه آلتیش غروش دوشدی.

آلتیشلامق { فل. آلتیش یاشنه
اولق، حد ستینه واصل اولمی.
آلتیشلاق { ص. ۱. آلتیش جزء

مجموعی. ۲. آلتیش یاشنده
(آدم). ۳. آلتیش یارهلق

(سکه). ۴. آلتیش (پاره ویا
غروش وسازه) دکرند.

آلتیشنجی { ص. الی طقوزدن
آلتیشنجی (سکره اولان:

آلتیشنجی سنه: یوز آلتیشنجی.
آلتیشنجی (ص. بشدن سکره

آلتیشنجی (کان، سادس، ششم:
آلتیشنجی صنف، آلتیشنجی سنه: اون

آلتیشنجی، یوز بکری آلتیشنجی.
آلتون { یاخود آلتین. — ۱.

آلتون { معروف قیتمی معدن،
زر، ذهب. ۲. آلتون سکه،

لبراء، دینار، فلوزی. ۳.
زنکینک، ثروت. = آلتوندن

معمول، زرین: آلتون ساعت،
آلتون ظرف. || مج. یک کوزل،

یک یولنده: اونک ایینی آلتون.
|| آلتون بابلی = یک زنکین

آدم. || آلتون نوزی = تبر.
|| آلتون طوبی = یک کوزل

چوچق، نور یارمسی. || آلتون
قاقه = آلتون تل و بوللر قاقله

تزیین اولمش، زرنشان. ||
آلتون یابراغی = ورق.

آلتون اوقی { س. اگر آلتی اوقی
آلتون اوقی (نوعندن طیده

مستعمل بر نبات، اسقولو.
بندریون.

آلتونچی { س. آلتوندن معمول
آلتونچی (شینلر یابان صنعتکر:

آلتونی ورق خانه کتیرن صنعتکر.
آلتون طوب { س. غیر چیکی،

آلتون طوب (غازیه.
آلتون قویروق { س. قیل دو.

آلتون قویروق (کن دینان
قوشک برنوعی.

آلتون کوکی { س. پکوانه
آلتون کوکی (دینان برجس

کوک.

آلتونلامق { یاخود آلتینلامق.
آلتونلامق (آلتونله قابلا.

مق یاخود یالیزلامق، تذهیب
ایتمک.

آلتی { عد. بش ایلهیدی آره.
آلتی (سندکی صابنی، سته،

شش، ۶: اون آلتی = ست عشر،
۱۶: آلتیده بر = سدس. ||

آلتی اوقه = یورغان ایچنده
برخی آرقه اوستی یاتیروب اللرندن

و باقارلندن طوثره ورق یوقاری
قالدیرقدن، صوکره یره براقه.

رقدن اجرا اولشان اوپون که
چوچوقلر آراسنده میزیمچیللق

ایدنلره مجازاة موقع تطبیقه
قونیر. || آلتی گوشه = سدس

شکی.

آلتی پاتلار { س. روولور دینان
آلتی مکرر آتیشلی

طیانجه.

آلتی یارمق { ص. آلتیه فضله
آلتی یارمق (بر یارمقی اولان

(آدم). = س. ۱. پلاموط باد
لیشک بیوک، طودریک نوعی.

۲. یول بول برجس قاش.

آلتیش { عد. بهرینه یاخود
آلتیش (بهر دفعه سنده آلتی:

قویونلری تقسیم ایتدک جمله سزه
آلتیش دوشدی: آلتیش آلتیش

آلوب کوئوردیلر.

آلتیق { ص. ۱. قیتمی آلتی
آلتیق (غروش وسازه) او.

لان: بو قاشک آلتیقده وار
یدیکی ده. ۲. بوی آلتی آرشین

و نقلی آلتی اوقه وسازه اولان:
آلتیق دیرک: آلتیق قوزی.

= س. آلتی غروش وسازه دن

عبارت، آلتیه منقسم سکه.
 آلجه { ص. ۱. بارلاق قریزی به
 مائل رنکده. ۲. آله چا.
 لار طورى (ت).
 آلچاق { ص. آلچاقه، پک بو.
 (سک اولیان. اکثریا
 مقام تحبیده مستعملدر).
 آلچارق { ص. دها آلچاق، آز
 آلچاق، آلچاقه.
 آلچاق { یا آلچق. (ترکی قدیمه
 لان «آل» دن یاخود «آلت»
 دن. ۱. یوسک مقابلی، دون،
 پست. ۲. بوی قیصه، قصیر،
 کوتاه. ۳. مج. ۱. طبی ونسلی
 آشاغی، فرومایه، ذنی، ذلیل،
 دون، پست. ۲. خیس، پتی،
 جری. ۳. قورقاق، نامرد.
 || آلچاق کوللی = متواضع، کبر.
 سز. || آلچاقدن کوریشمک =
 کبر ایتمه، تواضع کوسترمک.
 || بالعی آلچاق = کبری قیریق.
 آلچاقجه { ص. آز آلچاق، پک بو.
 (سک اولیان. = ح.
 دناثله، ذلت و تنزله: آلچاقجه
 یالوارمق.
 آلچاقلاقمق { فت. ایتدیرمک،
 (آزالتیق، تدنی
 ایتدیرمک.
 آلچاقلامق { مض: آلچاقلار.
 (فت. تحقیر ایتمک،
 خوار و ذلیل نظرله باقی. =
 فل. تدنی و تنزل ایتمک، آلچاقجه
 تبصص و تملق ایتمک.
 آلچاققلق { س. ۱. یوسکک
 (مقابلی، پستی. ۲.
 بوی قیصه لنی. ۳. مج. ۱. دناث،
 فرومایه، ذلت. ۲. مبالغه

خست، جریک. ۳. قورقاق،
 نامردی.
 آلچالمق { مض: آلچالیر. فل.
 (سک، ایتمک. || مج.
 تنزل ایتمک، ارتکاب مذت،
 تذلل ایتمک.
 آلچی { س. صاغلام بر خرج
 (یا یانه ده قولانیسلان
 معروف بیاض توز، جیس:
 آلچی طاشی = بونک ازله منی،
 طاش حالنده اولانی.
 آلچیلایمق { فت. آلچی ایله یال.
 (پشدرمق و یا
 صیوامق، آلچی سورمک.
 آلداتمق { مض: آلدادیر. فت. ۱.
 (حیله و خدعه ایله
 قاندرمق، اغفال ایتمک. ۲.
 اوپون ایتمک، طولاندیرمق.
 ۳. یالان سونلک، اصلی اولیان
 شیئی واقع و طوغری کبی
 پکیرمک. ۴. سوزنده طورما.
 مق، وعد و تعهدینی طوتامق.
 (ترکی قدیمه و چفتایجه ده
 «آلداتمق» فعلی وارد، بزجه
 متروک اولوب یرینی بولفت
 طوتمشدر).
 آلدادان { ص. ۱. اغفال ایدن،
 (مغل، فریبند.
 ۲. یالان سویلین، کاذب. ||
 احق الدادان = ایجه ایجه
 یاغوب چوق ایصلادان یاغوره
 اطلاق اولنور. || جویان آلد.
 دان = آلاجه طاؤق دخی
 دیئلن بر جنس قوش.
 آلدادیچی { ص. اغفال ایدن،
 (مغل، حیله کار.
 ۲. یالان سویلین، کاذب. ۳.
 صورت ظاهره سی امنیت بخش

اولوب انسانک اعتمادینی جلب
 ایدن.
 آلدانج { ص. چابوق آلدانیر، هر
 شیئه قولای اینانیر،
 مغل.
 آلدانیج { س. اغفال، حیله،
 (اوپون، فریب.
 آلداتمق { (فت. ۱. حیله و خدعه به
 (اغفال اولمق.
 ۲. یا کلیش بر فکره ذاهب اولمق،
 غافل بولمق، طوغری حکم
 ایدمه مک. ۳. یالانه ایناتق.
 ۴. اعتماد شایسته اولیان،
 برینه اعتماد ایدوب اوکا گوگمک،
 مغرور اولمق.
 آلداتمه { - و:.
 آلدانیش { س. آلداتیق فعلی.
 (یا: آلداتیق.
 آلدادیچی { ص. آلداتان، کاذب.
 (یا: آلدادیچی.
 آلدایرمق { فت. ۱. آلمه سوق
 (واجبار ایتمک، قبول
 ایتدیرمک. ۲. بالواسطه آلمق،
 آلمه آدم کوندیرمک. ۳. اشترا
 ایتدیرمک، صائین آلمه سوق
 واجبار و یا بوکا مساعده ایتمک:
 بگا شوآتی آلدایرمکیلز. ۴.
 صیغدیرمق، استیجاب ایتدیر.
 مک: بوقدر ذخیره یی شو
 انباره فصل آلدیره جفکزر؟
 = فل. ۱. اهمیت ویرمک:
 حریف هیچ آلدایرمیور. ۲. تمجن
 ایتمک، جیلدیرمق. || برونسندن
 قیل آلدایرمامق = متکبران
 مخالفت ایتمک.
 آلسه { ص. (یتا: All'esta)
 (حاضر، مهیا، عمو

آلش } آلتیق و- اثره با: آیش
ا- و- اثره.

آلغنجار } س. برنوع بیانی آبی
و- یشنه.

آلفته } ص. فا. ج: آلفنگان.
آلفته } عشق و- و دادن شیدا
و- مجنون ارلان، آشفته. — س.
تر. ناموسز قاری. فاحشه.

آلقیش } س. ال چیره رق و بلند
آلقیش } آواز ایله یا شا دیه
باغمره رق ایدین تقدیر و تحمین:
مکرر آلقیشله استقبال
اولندی.

آلقیشلامق } ق. ال چیره رق
آلقیشلامق } بلند آوازله
تقدیر و تحمین ایتک.

آلقیشلامه } و آلقیشلاش. —
آلقیشلامه } ال چیره رق و بلند
آوازله یا شا دیه باغمره رق تقدیر
و تحمین ایتک.

آلقیشلاقمق } فح. ال چیره رق
آلقیشلاقمق } تقدیر و تحمین
اولتیق، بویه بر نمایشه نائل
و مظهر اولتیق.

آلگون } و آلگوننه. ص. فا. آل
آلگون } رنکنده، قویو و بار.
لاق بینه رنکنده.

آللاق } ص. ۱. حیلکار، مزور،
آللاق } دوباره جی. ۲. سوزنده
طورماز، دونک. || آللاق
بوللاق، اللاق ماللاق = قارمه
قاریشیق، عو.

آللق } س. ۱. قویو و پارلاق
آللق } بینه رنک، آل رنکی. ۲.
قایدنلرک یوزم. سوردکلری آل
دوزگون.

آلما } س. آهنگه مغایر اولورق
آلما } مدینر و آله دیدیکمز

یومک اسم اصلی و صحیحیدر.
با: آلا.

آلمان } س. آلمانیه لی. جرمانیه لی.
جرمان.

آلمانلق } س. آلمان جنسیتی و حال
آلمانلق } وطوری.

آلمق } معنی: آلیز. ق. ۱. ال ایله
آلمق } طوتوب کونورمک، اخذ

و قبض ایتک: یوردن بر طاش
آلدی. ۲. قبول ایتک، ویریلن
شیئی تسلیم ایتک: چفتلک
بو- نهک وارداتی آلدی. ۳.
برابر کونورمک: چولق چو.

جغنی آلوب کیش: سیل کو.
پری بی آلمش. ۴. تحصیل
ایتک، ایدنک، مالک و حائز

اولتیق: مأموریت، رتبه،
نشان آلمق. ۵. اله کچیرمک،
ضبط، قح ایتک. ۶. صاتین
آلمق، اشترا، مبیعه ایتک: بر

آت آلمق ایسترم. ۷. کندینه
طوغری چکمک: قایقچی کورکی
آلدی. ۸. استیعا ایتک: بو

شیشه یوزدرهم صو آلیز. ۹.
چویرمک، احاطه ایتک: اطرافنی
آلمق، اورته به آلمق. ۱۰.

آسلامق، فهم و ادراک ایتک:
ذهن آلیور، معلمی درسی کوزل
تقریر ایدیور اما کندیبی غیاو-
تندن آله میور. ۱۱. تلقی ایتک:
امرکزی آلدیم. ۱۲. کسمک،
قیصق: بویندن بر آزالمی.

۱۳. قابل و مساعد اولتیق:
بویا، بلا آلمق. ۱۴. پیدا و-
صل ایتک = نم آلمق. ۱۵.
قزاقق، تحصیل ایتک: یاره
آلمق، نام آلمق. ۱۶. بر مفند.
دن ایجه کیرمک: کمی صو،

فوجی هوا آلیور. ۱۷. قایق،
یاقه لانتی، مبتلا اولتیق: خسته.

لنی آلمق. || آتش آلمق =
طوتیشیق، بردن پارلامق:
و- چ. زیاده حد تلک. ||

اذن آلمق = استیذان ایتک:
ماذونا کیتک. || اطرافنی آلمق،
اورته به آلمق = صارمق، احاطه
ایتک. || اله آلمق = اله ایتک، قزا.
نق. || اودونج آلمق = استقراض
ایتک. || اورنک آلمق = امتثال
ایتک. || او- تنه آلمق = ۱. درعه ده،

تعهد ایتک. ۲. بر قباحک فاعلی
کندی اولدیغنی سولیک. || اوزورته
آلمق = اورته به سو یلین بر

لقر دیدن مقصد کندی اولدیغنی
ظن ایتک. || اوکفی آلمق =
وقوعیدن اول رفی چاره- فی
بولتیق. || اولچی آلمق = ۱. اولچمک،

مقیاض قید ایتک. ۲. قیاس ایتک.
|| بورج آلمق = استقراض ایتک.
|| بونک اولچیسی آلمق = کندی
مقدار و اعتبارینی آسلامق. ||

بویننه آلمق = درعه ده، تعهد
ایتک. || پرتاو آلمق = میدان
آلوب قوشتیق. || جواب آلمق =

سؤالنک جوابنه نائل اولتیق، جواب
رد آلمق. || خبر آلمق = استخبار ایتک،
طویق. || خیزی آلمق = کسب
= کونت ایتک، تسکین اولتیق،
یاواشلامق. || سوز آلمق = وعد

و تعهد ایتدیرمک. || صاتین
آلمق = مبیعه، اشترا ایتک.
|| صوئوق آلمق = صوئوقدن
خسته لانتی، کندیبی اوشونک.
|| صورت آلمق = استساغ
ایتک، عینی چیقارمق. || صو.

لوق، نفس آلتی = نفس ایتک؛
بر آزا - تراحت ایتک. || عبرت
آلتی = متنبه اولی. || فان آلتی =
حجابت ایتک، بر مقدار فان
آیتقی. || قیز آلتی = تزوج
ایتک؛ صهریت پیدا ایتک؛
قیز آلوب و یرمک = مصاهرته
بولنق. || کوز آلتی = کوزی
قاشد یرمق. || گوگل آلتی =
طایب خاطر ایتک. || مغزیه
آلتی = اکثک، استهزا ایتک.
|| مشق آلتی = یازی و سائرده
برندن اورنک آلوب تقلیده
چالیشقی. || میدان آلتی = فرجه
و فرصت بولقی. || بول آلتی =
قطع طریق ایتک، ایلرلیک،
|| آلوب و یرمک = تنقید و مؤاخذه
ایتک. || آلوب و یرمه مک =
اوغراشقی.

آلن { . س. باشک اوک طرفنک
آلن } اوست قسمی، کوز و قا.
شرک اوسته کلن جهتی، ناصیه،
جبین، پیشانی. || مج. ۱. هر
شیئک اوک جهتی، جبهه؛ بناتک
آلتی. ۲. یوز، وجه، چهره.
۳. کوستریش، صورت ظاهره،
ناصیه حال. ۴. جرأت، حیاء.
سزلق، کستاخلق. || آلتی آ.
چیق = واتانه چی ایچی اولیان،
غنیف، ناموسلی. || آلتی آق =
قباحتر، معصوم. || آلن تری =
مشقتلی و ناموسکارانه سی و عمل.
|| آلن درسی، طهاری = حیاء؛
آلننک طهاری پانلامش =
حیاسز. || آلن قاریشلامق =
تحسین ایتک، (مقام انکارده)
صلا اوقومق؛ بو ایچی یابه ییله.

نک آلتی قاریشلام. || آلن
یازیسی = قدر، مقدرات.

آلتیق { . س. ۱. قادیرک آلتیه
طاقة قدری آلتونلی و
الماسلی سوس. ۲. ابیه نک
جبهه سه طاقیلان لوحه و کتابه.
آلتی { . س. ۱. آلتی اسکی، وا.
سغ ناصیه لی. ۲. حیاسز،
جری، کستاخ.

آلتیق { . س. ۱. اخذ اولوق. = فل.
آلتیق } سولینلین بر - وزی
کندی اوسته آلوب منفعل
اولوق، طنه دوشوب چایق
متأثر اولوق؛ بو آدم چوق
آلیر.

آلو { . س. } اصلی: آلاو، غلط
آلو { فاحشی: علو } ۱. آتشدن
چیقان پارلاق و مشغل هوا،
یابین، لیب. ۲. سزراق اوجنه
طاقیلان کوچک بیراق، فلامه.
|| آلو کسکک = بک زیاده غضب
و تهور ایتک.

آلو { . س. فا. اریک. } لسانزده
بوندن غلط اوله رق «هولو»
بعض اریک انواعنه اطلاق او.
لور. شفتالو و زردالو دخی
بوندن مرکبدر.

آلود { . س. فا. «آلودن» فلندن
سمه. } اولوب وصف
ترکیبه کبرر. } بولاشیق، بو.
لاشمش، ملوث؛ خون آلود =
قانه بولاشیق؛ خواب آلود =
اویقویه بولاشمش، اویومش؛
مرحت آلود = مرحتلی.

آلودگی { . س. فا. بولاشیق.

آلوده { . س. فا. } «آلودن»
فلندن سمه. } بولاشمش،

بولاشیق؛ آلوده خون. = قانه
بولاشیق؛ آلوده دامن = ایتکی
بولاشیق، عفنز، ناپاک دامن.

آلود یرمک { . س. آلو چیقاریر
حاله کتیرمک،

طوتیشد یرمق، اشتغال ایتد یرمک.

آلو کتمک { . س. آلو چیقارمق،
یا ییلتیق، اشتغال

ایتک، طوتیشمق. || مج. ۱.
کسب اشتداد ایتک. ۲. غضبه
ککک، حدت ایتک.

آله جق { . س. مدیون ذمتنده
آله جق } اولان مطلوب؛ دفترک
آله جق قسمی، مقابلی؛ و یره جک.

آله جقی { . س. برینک ذمتنده
آله جقی } آلا جقی اولان آدم،
داین.

آلهه { . س. سز. ج. عر. فد. اله.
یا: آله.

آلهج { . س. بیانی اریک انواعندن
بری.

آلهچی { . س. ۱. آلان، آخذ.
۲. صاتین آلان،
مشتی، طالب؛ بومالک آلهچی
یوقدر.

آلش { . س. ۱. آلتی فعلی و طرز
و صورتی. یا: آلتی.

۲. صاتین آله، میایه، اشترا؛
آلش و یریش = آلیم صاتیم،
اخذ و اعطا، داد و ستاد. ۳. بر
موقعک بر نقطه دن کورینیشی،
نظارتی.

آلشدر یرمق { . س. ۱. الفت
آلشدر یرمق } ایتد یرمک،
مألوف قیق، عادت ایتد یرمک؛
طوغری آدمی بالانه آلیشدره.

مازسك. ۲. اوكرتمك، تعلم
ايمك: هر كسى ينجيلىكه آليشدير.
ملي. ۳. وحشى ازاله ايدوب
مايوس ايمك، انست يسدا
ايتيرمك: طاغده طويلان ياني
حيواني ده آليشدير مقى نمكندر.
۴. امتراج ايتيرمك، قولاي
ايشليه بك حاله ايتيرمك: آما
ختاري كليده آليشدير مقى. ۵.
(صباح صوبى) ملايم و ايليق
ايمك. [بويخى مناده اصلى:
«ايليشدير مقى» اولسه كر كدر].

آليشقان { ص. آليشمش، مألوف،
آليشلق { فبح الفث وانست
هر شينه آليشيلير.

آليشق { فل. ۱. الفث ايمك،
آليشق { مألوف اولقى، عادت
ايمك: اركن قالمغه آليشه مدم.
۲. اوكرتمك، تعلم ايمك:
ينجيلىكه آليشملى. ۳. وحشندن
قورتلوب مونس اولقى: تياكى
انسانه آليشماز.

آليشق { ص. ۱. افث ايمش،
آليشيم { مألوف: بن صوتوغه
آليشيم. ۲. وحشندن قورنلا
ريلوب تايئس ايدلمش، مائوس:
آليشيق حيوان. ۳. عادت
ايمش، دواملى: آليشيق
مشتري.

آليق { ص. «آلق» دن [چاليق،
آليق { مجذوب، بدلا.

آليقق { ص. چاليق، مجذوبيت،
آليقق { بدلاق.

آليقومق { ق. ۱. كرى طوب
ايمك: بن يولدن آليقودى.

۲. صاقلامق، حفظ ايمك:
بوى سزك ايچون آليقودم.

آليم { ص. «آلق» دن [۱.
آلق فعلى، اخذ، ستاد.
۲. مبايعه، اشترا: آليم صايم =
آليش وريش. ۳. مرميايمك
يتشديكى مسافه، آيم، منزل،
حوزه. ۴. كوزك يتشه ييلديكى،
كوردېكى مسافه: آليلى زاغاره
اوزاق كورن.

آلين { آليلق، آليلى: با: آلن
آلين { وسازه

آليغان { ص. هر شيندن آلتان
عليه تفسير ايدوب منفعل
اولان.

آليورمك { ق. ۱. بحال آلق،
مان آلوب بككد.
۲. على الفور صاين آلق، مان
مبايعه ايمك.

آما { د. اصلى عربى اولوب،
مديز الفله در: با: اما.

آماج { ص. فا. مرميات نشاني،
هدف. ل.

آماجگاه { ص. فا. نشايمك قو.
محلى، نشايمك. ل.

آماده { ص. فا. حاضر، مويلا.
ل.

آمال { س. ج. عر. فد: امل: با:
امل.

آمان { د. اصلى عربى اولوب،
مديز الفله در. ۱. استغاثه

و فرياد مقامنده قولانيلير:
آمان انقدم! آمان اللهم. ۲. طالب
عفو ايچون مستعملدر: آمان! بر
دها يانيم. ۳. رجا و نياز
دلايت ايدر: آمان! كيتمه بك

بوكون: آمان! اوله سويله.
۴. صبر سزلقه حداث و افعال
بيان ايدر: اوف آمان!
براق بى. ۵. تنبيه و تحذير
علامتيدر: آمان! چوجفه باق.
— جمعه خطاب اولندقه
«آمانك» صورتنده دغى قو.
لالانيلير. = ص. با: آمان.

آمد { ص. فا. (فارسيده فعل ماه
ضى اولوب، سمص. كمي قو.
لالانيلير. [۱. كليش، كله،
وصول: آمشد = كيدوب كله،
اياب و ذهاب. ۲. وقتيله دفتر.
لرده قيد اشارتى اولوب، قيدى
ترقين اوانانلرده «رفت» كله.
يله اشارت اولنوردى. [بودن
«آمده» تعبير سقمي ده تشكيل
ايدوب كمر ك اصطلاحنده قوللا.
نيورلر سده، شايان قبول
دكدر. }

آمدجى { باب عاليده مابين
هايونله اولان مخابره
قذك رئيسى و مجلس خاص وكلا
باش كاتبي: آمدجى بك. اصل
اسم رسمي: آمديء ديوان
هايوندر.

آمدجيك { ص. آمدجى عنوان
ونصي.

آمديء { ص. فا. آمديء ديوان
هايون. با: آمدجى.

آمدنى { ص. فا. كليش، وصول.
يالكز «رسم خوش

آمديء» تغييرنده مستعمل او.
لوب، صفاكديكز ديمك مقا.
منده ايديان شيايده اطلاق
اولنور، قدوم تبريكي.

آمر { ص. عر. ذ: آمره. ج:
امرا. [«امر» دن سف. }

پیوریجی، امر ایدیجی. = سذ.
 مأمورك مافوق، بیوک مأمور.
 آمیرانه { ص. فا. آمره یاقیشیر بر
 صورتده واقع اولان:
 آمرا نه بر طرزله. = ح. آمره
 یاقیشیر بر صورتده، امر ایده رک:
 بو آدم دائما آمرا نه لقردی-ویلیر.
 آمیرزش (ص. فا. عفو، مغفرت.
 آمیرزش الیه.

آمریقان } س. ا. ا. امریقان
کلن معروف قیاز.
آمینا } ح. مر. «امن» دن سف.
امین وصا غلام اولورق،
کمال امنیتله : آمنا و سمالاً مواصلت
استدیر.

آمنّا { ح. عر. } « ايمان » دن فعل
(ماضى نفس متكلم مع الغيد در.)
ايناندى، تصديق ايدرز، اوڭا
ده جك يوق.

آموره } سد. [یتا.] م. مایستره
ایله ترینکت یامکنلر.
یذاک آچلمی .

آموز: { ص. فا. (آموزختن) فعلندن
سم. اولوب صتر. تشكليه
كبر [۱. اوكرنش، بيلن:
حكم آموز. ۲. اوكردن، تعاليم
ادن: ادب آموز.

آمونیاک { (فرنیجہ) Amoni-
[aque] نشادر
روحی .

Amirale . (فر .)
 آميرال (عمر : امير البحر دن)
 بحره قوماندانی، قیودان .

آمیر اللق (قیودانلق . بحریہ قوماندانلق)

آمیز { ص. فا. (« آمیختن » فعاندن
سم. اولوب صتر. تشکینه
کیر.) فاریشیق ، مزوج ،
حاوی ، شامل : حکمت آمیز =

حکمتی حاوی، حکمتله مزوج؛
شکر آمیز = شکرله قاریشیق .
آمیزش { س. فامتراج، اتلاف،
معاشرت: حن آمیزش.
آمین { حد. عر. (عبرائیدن)
اوله اولسون! دهم
قبول ایت!

آمین خوان (ص. فا. آمین اوقو-
یان، بر شیئی تما-
میله تصدیق ایدن: جمله سی
آمین خوان اولدیلر.

آن { ضد ضمير غائبك مجرد و
 { و مفعول الہدن بشقہ احوال
 لندہ و حروفہ التصادفہ «او»
 پرینہ مستعمل صورتی اولوب،
 اصلی «او» در. و «ن» یالکثر
 حسن صوت ایچون کبیر.
 بناء علیہ: آنلر، آنک، آنی،
 آندن، آنسر، آنجیلین پرینہ:
 اونلر، اونک، اونی، اوندن،
 اونجیلین یازمق دهاطو غریدر.

آن { س. ع. جزئی بر زمان، لحظه،
 آدم : و آورنده، بر آورنده، آن
 واحدده، آن غیر منقسمده، هر آن،
 هر آن و زمان. || آن بان، آنآ
 فانا = کیتد کجه، تدر بجا، سرور
 زمانله. || الآن = ۱. شمعی،
 شمعیکی حالده. ۲. حالا، هنوز.
 آن { س. فا. کوزلاک، جاذبه، صبا.

== ک. بمید ایچون ش. اولوب،
« شو بو » رینه نادرا آن
واین ویا این وآن قولالاشدر.

امثالی افرادینہ نسبتلہ دیشی
انسان ویا حیوان، والدہ، مادر،
ام، نئمہ، || مح. ۸، عزیز و

محترم قادين : خديجه آنامز،
 صريم آنا. ۷. بر شيتك اك
 باشلى قسمي، كونوك، اساس،
 مركز : آنا دفتر، آنا ديرك.
 || اوگي آنا = رابه، والده
 اوليان پدر زوجهي. || آنا بابا =
 والدين، ابوين. || آنا بابا اول-
 دي = قيتلي، عزيز، سوكيلي. ||
 آنا باباكوني = محشر كهي غلبه.
 لكلي واولاد آناسي باباسني
 دوشونه يهك درجه ده مخا.
 طرهلې كون. || آنادن طوغمه =
 چيريل چيلاق. || بيوك آنا =
 پدر ويا والده نك والدهسي،
 جده. || حمام آناسي = حمامه
 يناشمه اختيار قادين. || دمير
 آناسي = كمي دمير نك بيوك
 قولى. || سوت آنا = سوت
 نينه، مرضعه. || قاي آنا = زو-
 چيندن بهر نيه نسبتله ديكر نك
 والدهسي، قاي والده

۱. ص. دماغه باوری یتند.
 ۲. آناج { یروب قارتلاشمش و آ-
 لیشیق (قاز، هندی وسائره).
 ۳. مح. ایشلرده قوجالابوب تجربه
 حاصل ایتمش، قورناز، اوسته.
 ۴. آناجلامق { فل. ایشلرده قو-
 جالابوب تجربه حا-
 صل ایتمک، قورناز وادسته
 اولمق.

اولان حیوانک ویا ایشلرده
قوجالایوب تجربه قزانش آدمک
حالی، اوستلر، قورنازلق.

آناختار } یاخود آختار .
 آناختار } (ر. Anaxarxos)
 آچیجی ۱ . آچار ، مفتاح ، کلید .

۲. آجغه و یا قورمغه یارایان مختلف الجنس آلت : پیانو، قانون، ساعت، وید آناختاری .
۳. شفره حلت یارایان جدول، مفتاح . || مج . واسطه آلت حصول : سعی تروک آناختا .
ریدر . || آناختار اوبدیرمق = حبله و دسیسه قورمق؛ جینده یوز آناختار = کثرت دساییدن کنایه .

آناصون { یاخود آیسون . - (ر . Anisov) واز .
پانه رومی دینل بر نیات که جه لری کوزل رایجلی اولوب اککه و بعض مسکراته قونور .
|| مصر، چین آناصونی = بونک انواعی . || آناصون یاغی، رو .
می = جه سندن چیقاریلان مایملر .

آناتولی { (ر . Anadolı) =
آناتولی { شرق، مشرق آسیانک
قره دیکزه آق دیکز و سرمه
ایله آطله دیکزی آرمسته اوله
رق شرقاً قرات وادیسندک
ممتد اولان شبه جزیره می، که
(آسیای صغری) اسمله معروف
اولوب، اليوم ممالک عثمانیه ک ال
مهم قسمی تشکیل ایمکده در .

آناتولی { (ص . - آناتولی اها .
(لیسندن اولان
آنافور { (ر . Anafur) =
یوقارییه رجوع اذیکز
ده آقندینک یاننده ویا لئنده
اونک عکسه اوله رق آقان صو،
آقندی مقابلی .

آنابق { (- آنآ حال وصفی،
(والدله ک . ۲ . آنآ برینی
طونان قادی، آخرت آناسی .

آناناس { - اقالیم حارده بیتین
بر آناج و ویردیک میوه
که صنوبری شکل لذیذ و کوزل
رایجلیدر : آناناس شرابی .

آنبار { (- اصلی عربی اولوب،
آنبحق عربیده هزه می
مدسزدر .) ۱ . ذخیره وسائر
وضعه مخصوص بیوک
صندیق . ۲ . امتعه وسائر
وضع و حفظنه مخصوص بر،
غزن، مغازه، دیو . ۳ . کینک
حوله وضعنه مخصوص بری .
۴ . سفن حربیه ده طولبرک
صره لاندینی قات : ایکی آنبارلی،
اوج آنبارلی کی . || آنبار امینی =
آنبارجی، کرک و سائر ده
آنبارک محافظه و اداره سته
مأمور آدم . || در آنبار اچک =
آنباره قومق . || قرق آنبار =
مختلف شیلری حاوی دکان و
سائر . مج . معلومات مختلفه
جامع آدم .

آنبارجی { (- کمرکده ویا دیگر
بر دائره ده آنبارک
محافظه و اداره سته مأمور آدم،
آنبار امینی .

آنبارجیلق { (- آنبارجی صفت
و مأمورینی .

آنبارپس { (- بو . یوم .
آنا . لسان عوامده
قادین طوزلنی دینان نیات،
بر بریس، زرشک .

آنتراسیت { (- بو . Anthracite
(دن کیم . معدن
کورینه مشابه بر معدن که ای
یانیموب قورشون قلی اعماله
پارار .

آنتیپین { (بو : Antipyrin
آنتیپین { (viov = آتسه فارشی
ص . صیقه بی کیمکه و اوجاع
عصیه بی تسکینه یارایکی بر
دوا، بیاض بر توز، مضاد حمی .
آنتیکه { (- لا . Antiqua)
اسکی زماندن قاله آثار
عتیقه دن هیکل، سکه وسائر .

آنتیکه { (- لا . Antiqua)
اسکی زماندن قاله آثار
عتیقه دن هیکل، سکه وسائر .
= ص . آثار عتیقه دن معدود
اولان : آنتیکه بر کاسه . || مج .
یک نادیده، یک مقبول : واستهزا
طریقله، غریب، عجیب، تحف :
آنتیکه بر آدم .

آنتیمون { (- فر . Anti-
آنتیمون { (moine) کیم . اجسام
بسیطه دن بر معدن که قورشونله
قاریشیق اوله رق طباعت حروفک
اذابه سنده مستعملدر .

آنجه و آنجیلان
آنبحق { (کبی « آن صورخی آن
« او » اسم اشارتیه « جق »
اداندن .) ۱ . تک، یالکز،
ساده، مجرد : عبادته مستحق
آنبحق جناب حقدور . ۲ . محضه،
صرف، خاصه : آنبحق تحصیل
علم و تربیه ایچون مکتبه
کیدیلیر . ۳ . تمامی تمامنه، طاره .
طار، کوچ حال ایله : بو ایش
آنبحق اقسامه قدر بیتیر؛ بو
چوال آنبحق بر کیله آلیز .
۴ . لکن، فقط، آما : آوه کیده
جکدم، آنبحق هوا مساعده
ایتمدی . ۵ . اوقدر، اونک کی،
آنجیلان : قلندرک ایسه آنبحق
اولور .

آنجلیقه { (- ر . Angelikon)
آنجلیقه { (ملک اونی .

مذکور اولیایان: آنونیم شرکت =
کیمسه نک نامنه اولیہ رق حصہ۔
دارانک جملہ سنہ عائد بولسان
شرکت ۔

سم { یاخود آئنه سم. } چو جق لسا.
آنه { تنده و استانبول شیوه سنده }
آنا، والده، نینہ : آنه جکم =
آنا حرم : || سولک آنه = جده.

آینده { نظر. او آئندہ، در حال،
ہماں .

آندسون } س. با : آناصون.

آنندون { س. با : آنندون.

۱. قرمه وحشی حیوان
 ۲. یاخود قوش و دیکزده بالیق
 ۳. اورمق و یا طومق ایشی، صید،

فیس، شکار، تحجیر: آدمہ
کیتھک: ۲. آدمہ اور یلان ویا
طوتیلان وحشی حیوان یا قوش
یاخہ دہالہ: آدمہ، بوٹاغلر۔

ده چوق آو واردر. ۳. اله چکن
شی، طعمه، غنیت : الینه کوزل
بر آو چکدی. || آو آرمق = کلپیر

شیء طلبندہ بولفق . || آو اتی =
آودہ اوریلان ییان حیوانی و
قوش اتی . (بالیفہ اطلاق او -

آلشیق آتاجه وشاهین کبی
بیرتیمی قوش . || آو کوبکی =
زاغار وتازی کی، آو آولامفه

آلشیق کویک . || آو هواسی
پوصلق وقارلق هوا . || بالیق
آوی صید ماهی . || سورکون

آوی = اولانہ حق بیان حیوان
ننک اطرافنی صاروب اور تہ
آلمق اوزرم آتلہ و غلبہ لکلمہ
ایمان شکور الہم آوی = آتلہ

وقوشله ایدیلن صیده.

آئینہ { آئینہ، آب آئینہ، با:

آنگاریه } یا خود آنقریه . س . ایو .
Λγγαριζ که بوده
فا . « کار » دن محرفدر . ا

اهالی یہ بلا اجرت کوردیر یلن
ایش، عمله و حیوانات و آرابه
وساڑمک مجانا حکومت

ایشنه قولالایسی، سحرده || ج
کوکلسز، ایستییه رک، واهیت
ویرمکسزین: آفاریه ایشلک،
ایشلک

آنگیت } - قازدن بیو چك
 (طوغله رنگنده پر جنس
 قوش .

آنغی (یا خود آنغیدی. ص.
آنغی) آنغیت قوشی و طوغله
رنکنده اولان.

آفنج (ص. ع. ع. : آفنه. « آف »
آف (ص. ع. ع. : آفنه. « آف »
آف (ص. ع. ع. : آفنه. « آف »

قريب، برونگ اوچنده اوله جق
صورتده يقينه چکن. — اکثر
آنف الذکر، آنف الیان کجی

تعبیر اتمہ بولور کہ دمیجک و
آز یوقاریدہ ذکر و بیان او
لن ان دیمکدر۔ — ماده آفہ
الذات آفہ کہ تسمات و

آفتاً { ح. ع. } آذ بوقاریده
 آفتاً { دمیخک : آفتاً ذکر

آئنگ } آنلر، آتی و سائر. با
او.

انقویم } اسمسز، اسمی بللی

آنچه که در آن صورتی آلاں

اداتندن مرکب اولوب، بعیده
اشارت ایچوندر، وقریبه
مخصوص اولان «بونجه» نك

مقابليد. (اونك كېي، اونك قدر،
اوقدر، اويله جه. مـ.
انجلمان } يا خود اونجىلاين. كـ.

اويله جە، اول صورتلە، او سر-
تەدە، او قدر: (بەيدە اشارت
ايچون اولوب، قريبە مخصوص

اولان «بونیلین» . مقابلدر .
آختار } . : آناختار .

آند { س. [چ: آنت. ۱. یمین،
قسم، حلف، سوگند؛ آند
ایچمک = یمین ایچمک؛ آند بوز

مق = نقص قسم ايتك؛ آند
وبرمك = عین ایتدیرمك، تحلیف
ایتمك. ۲. آداق، نذر، عهد.

آندلا شمع } فقه بربرینه عین
و یروب آلمق
عهد لشمک .

اندلی { ایتش، تحلیف اولمش
آندہ { آندن یاخود اونده
آندہ { آوندن با : او .

آندیز { ۱. اردبیل نو غدر
۲. چالی. ۳. شهر خارچند
واقع چاللیق یئر. ۴. فاحشه
مجمعی اولان ناپاک محل. || آندیز

اوتی = عربیده قنس و زنجیل
الهام و فارسیده راسن دینار
بر نبات طی.

آندیق } یاخود اندوق. س. ص.
تیلانک بر نوعی.

آودانلق { س. صنعتکار آلات و ادواتی، مرانغوز و سائر طاقی.

آواره { ص. فا. ۱. سرسری، مکانفسز، سرکشته، سرکردان: آواره کز مک. ۲. بوش کزن، ایشز، کوجیز، معطل: ایشندن آواره اولق.

آواره { س. (یتا. Avara) ۱. ساحلدن آمله. = حد. آجیل.

آواره لک { س. ۱. سرسریلک. ۲. ایشز لک. (بو. نک پرینه و آوارک، استعمالی عبندر.)

آواز { و آواز. س. فا. ۱. سس، صدا، صوت. ۲. ندا، نغمه. ۳. شہرت، صیت.

آواناق { ص. (د آومق، دن) صاف درون، شاشقین.

آواناقلق { س. چاقی آلدانیر، آدلک حالی، آلیقلق، شاشقینلق.

آوتدیرمق { یاخود آوتدیرمق. آوتدیرمق { فت. ۱. بالواسطه اکسندیروب اویناتق، اغفال

اشدیرمک. ۲. (چوجی) دادیسته هولاندیروب اویناتق.

آوتیق { یاخود آوتیق. فت. ۱. تأخیر و تعویقه آلداتق، اغفال ایتمک. ۲. (چوجی) صیجرا. دمراق صوصدیرمق، تسکین ایتمک.

آوجی { ص. س. ۱. آو اولیان، صیاد. ۲. آومه ک حریص (حیوان): آوجی کدی. || آو. حی اونی = دم زهره دینان

نبات. || آوجی باشی = یکپیری اوچاغنده اونوز اوج سکا بک ضابطی. || ع. آوجی بلوک = عسل کر خفینه. (فر: Classeurs) آوجیق { س. آو آلامله مشغول آدلک حال وصفی، صیادانق.

آوج { یاخود آووج. س. ۱. ال آوج = آیلایله بار مقلرک ایچی بجوی، کف، مشت. ۲. آوجک استیعاب ابتدکی مقدار: بر آوج بقدای. || آوج آوج = آوج طو لوسيله، بول بول. || آوج آچق = دلیقک، تسال ایتمک. || آوج ایچی = ال آیلای، راحه. || آوجک ایچنه آلتق = اله یکیرمک، ضبط وحکمکی آلتنده بولاندیرمق.

|| آوج کیدشک = برردن یاره کلکجکی قسأل ایتمک. || آوجی یالامق = محروم قالمق. || اله آوجده یوق = فقر، صغرایید. || اله آوجیه صیغماق = ضبط اوغیمه جق درجهده حشاری و یاراماز اولق. || بر آوج = آز مقدار.

آوچلامق { یاخود آوچلامق، آلتق، آوجله قاورامق. ۲. بول بول آلتق. ۳. احاطه ایتمک،

ایچنه آلتق: یلکن روز کاری آوچلامق = روز کاردن شیشمک.

آودلمق { یاخود آودلمق. قی. ۱. تمویق و تاخیله اغفال ایتمک، اکسندیریلرک اوایلانق. ۲. (چوجی) صیجرا.

دلهرق صوصدیرلوق، تسکین ایتمک.

آور { ص. فا. (د آوردن) فتلندن (سمص. اولوب صتر. تشکیلنه داخل اولور.) کتیر یی، حامل، صاحب، موجب، باعث: رشک آور = غبطه یی موجب: تاب آور = قدرته مالک، قادر: زور آور = قوت صاحبی، قوتی: پیام آور = خبر کتیرن.

آورت { یاخود آوردت. س. (حرکه علا و ه سندن آخرنده کی «ت» «د» تحویل ایدر.) یاغاک ایچ طرفی، بوش پری. || مج. قفاخر، تکبر: آورت ایتمک، صائق = قفاخر و تکبر ایتمک.

آورتلی { یاخود آورتلی. ص. قفا. (خروتکیر ایدن. متکبر، آغزی غلبه لق.

آورویا { س. م. کره ارضک آورویا قطعات خسه سندن بری، که اک معمودیز.

آورویالی { س. ص. آورویا اها. (ایسندن اولان.

آوریق { ص. (د آوریق، دن) آوریق (قیوریق، مقوس، چار. ییق. مر.

آوریلامق { فت. (یانی) قورمق، (چاریق. مر.

آوریلماق { خط. قیورای، چار. ییق. مر.

آوریتق { مض: آوریر. فل. آوریتق ایتمک، قیورای، چار. ییق. مر.

آوسترایه { یاخود آوسترایا. س. م. قطعات خسه ک اک کوچکی، فلنک جدید.

آوسترایلی { س. صد. آوسترایلیه
آوسترایلی } اهلایسندن او-
لان، یکی فلنکی.

آوستریه { یخود آوستریا. سخم.
[آلمانجه : Oster-
reich] نمجه، آوستریا و بجار.
ستن دولتی، آوستریا ایمپراطور-
لقبله بجارستان قراللی هیئت
مجموعه سی.

آوستریه لی { س. صد. آوستریا
دولتی اهلایسندن
اولان، نمجه لی، آوستریا تبعه.
سندن بولان.

آوغان { س. گبه (اینک) .
مر.

آوغین { س. دیوار دینده صو
چکجه مخصوص دلیک .

آوقامق { یخود آوقیق. مض:
[آوقار، آوقیر. قه.
صیقوب اوقالقی، اومق، از
مک. = قل. اوقالاق، طبا.
غلق. مر.

آوقیق { با : آوقامق .

آولاق { س. ۱ بو. [Aulak]
دره، وادی، صو
جدولی.

آولاق { س. [«آو» دن] آو
محلی، تخمیرکاه.

آولامق { قه. آو، صید، شکار
ایتمک، اصطیاد ایتمک :
طاوشان، ککلیک، بالیق آولامق.
|| مج. کوزتمک، قودالامق،
ترصدایتمک. || روز کار آولامق =
سرعتله حرکت ایتمک، باد پیم
اولق. || سیکک آولامق = بوش
شیلرله اوغراشمق .

آولامق { فظ. آو ایدلک، صید
اولقی. || غافل. || غافل آو.

لاتمق = غافل طاوورامق، اغفال
اولقی .

آولانیس { س. اغفال اولغه .

آولی { س. [یو. [Anli] اولک
] ویا بر دائرتمک اطرافنده
دیوار ویا چیتله محاط بر، حولی.
[عربی « حول » و ترکیه « آغیل »
ایله مشابحتی تصادفی اولقی اقتضا
ایدرسده، اومیروس لسانده
آغیل و آخوره دخی [Anli]
دینلی غریدر.]

آونک { س. فا. ایسه کچیراش
آونک { آصق : انجیر، اووز
آونکی. [لسانزد ده مستعمل
اولان « هونک » بوندن غا.]

آونق { یخود آونق. فظ. ۱.
اویالامق، اغفال ایدلک.
۲. [اینک وسائره] کبه قالمق.

آوققات { س. [فر. Avocat]
حضور محکمه ده
اجرت مقابلنده برینک نامنده
دعوی، ویا حقوقی مدافعه
ایدن آدم، دعوی وکیلی. =
س. مج. ۱. مدافعه یه مقتدر،
چکلی، جریزده لی.

آوققاتیق { س. دعوی وکیانک
حال و صفت و صنعتی.
|| مج. جریزده .

آویخته { س. [«آویختن» فعلندن
] سمف. [آصلش، آصیلی.
س.

آویز { س. [«آویختن» فعلندن
] سمف. اولوب، صتر. لره
کیر. [آصیلان، آصیلی بولانان :
دل آویز = گولکک آصیلی بو.
لندی، گولکی جذب ایدن.

آویزه { س. فا. لایمه و فنار و
غاز ویا متعدد موملری

حوی اولهرق طباوانه آصیلان
بلور ویا معدندن زینت اوانیسی،
آصق. || آویزه کوش = کوبه. ۲.

آه { حد. ۱. مادی ویا معنوی
بر آچی حس اولندقه قو.
للایبیر : آه ! باشم ! آه ! آنا.
چم ! ندامت و تأسف بیان ایدر :
آه ! اولدن بيله ایدم. ۳. برینه
آجندیته، کدر واسف ایدلد.
یکنه دلالت ایدر : آه ! اولا.
دم ! = س. فا. ایچ چکمه، تاوه،
فغان : آه ایتمک، آه چکمه ؛ آه
سهرکام. || آه ایتمک = بد دعا
ایتمک. || آه طومق، آهه اوغرا.
مق = بد دعا یه مصاب اولق.

آه { حد. ۱. ها ! صحیح ! کر.
چک ! ۲. ایشته ! آل ! عو.

آهار { س. فا. [تر : آخاردن]
آق دوزکون

آهسته { س. فا. یاواش، آغر،
متانی، بعلی. || مو.
یاواش ویاواشله سولینان (شرقی)
ویا چالینان (چالنی). = ح.
یاواش، تانی ایله : آهسته آهسته.

آهن { س. فا. دمییر، تیمور،
حدید. س.

آهتر { س. صد. فا. [«آهن»
دمیر، «دربودن» قایق]
دمیری قایان، مقناطیس .

آهنک { س. فا. ۱. قصد،
نیت : آهنک سفر.

۲. دوزن، اصوات آره سنده
توافق، مقام. ۳. چالنی طبا.
قنقک اجرا ایتمدیکي تقسیم، پشرو.
۴. چالنی ایله اکلنجه، طرب.
۵. اصوات، الوان وسائره آره.
سنده موافقت، توافق، اوینو.
نق. ۶. السنه تورانیه کله رینی

یری : ال آیاسی = کف : آیاق
آیاسی = طیان. اکدی آیاسی،
کوک آیاسی = نبات جفسری.

آیا { حد. فا. تعجب واستفهام ایله
بر برتئی وامیده دلالت ایدر،
عجا : آیا! سن بونی اوکر نه بیله.
جکمیسک ؟ ...

آیات { س. ج. عر. فد : آیت.
با : آیت.

آیار تق { فت. (عمله و خدمتی
وساثره) قاندریوب
یزدن آیره رق کنسیدی ایش و
خدمته آلتی.

آیار دلق { فج. قاندریوب بر.
ندن چیقاریلر رق
دیگر بر ایشه ویا بشقه سنک
خدمته آلتی.

آیار مق { فل. بولدن شامتی،
آز می.

آیاز { س. (آی، دن) قشین
آیچی هوالی واکثرا
متهابی کیهلده حکم سورن
قورو صوثوق.

آیاز لاق { فت. کیهلکه آیازینه
براقوب اوشونک،
آیازده بکتک.

آیاز لامق { فل. ۱. کیهلکه آیازنده
اوشومک، کپوزه.
۲. آیازده بکله مک. ۳.
اوشومک، صوثوق آلتی. ۴.
نافله بکله مک.

آیاز لاق { فت. کیهلکه آیازندن متا.
تر اولوب صوثوق
آلتی، آیاز ایشله مک.

آیازمه { س. (ر : Ἀγίασμα)
(روملر عننده مبارک
نظریله باقیلوب زیارت ایدین
چشمه ویا پیکار.

آیك اون دردی = طولو آی،
بدر. آی باشی = ۱. شهرک
برنجی کونی. ۲. قانیرلرک عادت

کورسی. حیض. آی بالطه =
تیزن. آی بارجه سی = پک
کوزل شخص. آی تیورده و غرا.
مه جی کسری. آی چیکی =

کونشه طوغری دون بیوک
واوزون صابلی چیکی، عبد
الشمس. (کون چیکی دخی
دینلیر. آی دده = اوفق چو.

چقلمک قره ویزدکری اسم.
آی دده به مسافر اولق =
آجیقده یاتقی. آی طولق =

خسوف اولق. آی طوغدی =
یکی آی، هلال. آی طوغ یا
طوغه میم دیک = پک کوزل و
پارلاق اولق. اوج آیلر = شهر

ثلثه که رجب و شعبان ایله
رمضاندر. طولون آی = غروب
قرب آی، هلال. اسم. آی طا.
یه = هلال شکنده طاییه.

آی { حد. ۱. آکسری حس
اونسان حیرت و تعجب و
تحاشی دلالت ایدر. آی! شو.

راده بری وار! آی! سز
کلیورمیسکر؟ آی! نه دیور.
۲. کدر و تأسف و علی الخصوص
بر آغری حس اولندیفنه دلالت

ایدر. آی! یارمن! — مکرر
دخی قولانلیر: آی! آی!
(بو صورتده استخفاف
واستهزایی ده تضمین ایدر.) ۳.

آی { س. یارمنه ندا ایچوندیر : آی
اوغل!

آیا { س. یارمنلر داخل اولمقیزین
ال و آیغسک ایچی، دوز

ترکیب ایدن هجبال آره سنده
توافق. افر. Harmonie. ||
آهنگ آتک = اکلامک || چالنی به

آهنگ ویرمک = دوزن ویرمک،
آهنگسز { ص. ۱. دوزنیز،
مقامسز. ۲. اصوات

و یا الوانی آره سنده توافق
بولغیان.

آهنگلی { ص. ۱. دوزنلی، مقلا.
۲. اصوات ویا
الوانی آره سنده توافق بولغان،
اویغون.

آهین { ص. فا. (دآهن، دن)
دمیردن معبول، حد.
یدی. || مح. پک متین و صاعلام.

آهو { س. فا. جیلان (حیران)،
غزال، ظی، || مح. ۱.
دایر، محبوب. ۲. ایری و کوزل

کوز، چشم غزال : بنی بر کوز.
لری آهویه اسیر ایتدی فلک.
|| آهو پیچه = غزال یاورسی؛ و مح.
الفت و انسیتدن مجتنب دلیر.

آهو طودی { فرمیزی آجاج
جیلکی.

آی { س. ۱. کره ارض بکی،
قر، ماه. ۲. اساسا قرک

کره ارض اطرافنده بر دور
اجرا ایستله قیاس اولنان زمان،
سنه قریه تک و بالتعمین سنه شمسیه.
نکده اون ایکی قسندن بهری،

شهر، ماه، رمضان آی، نیشان آی.
۳. آی واك زیاده هلال رسم
وشکلی : آی یلدیز. || مح. پک
کوزل و پارلاق شخص ویا چهره.

|| آی آغیلی = بعضاً کره قرک
اطرافنده کورین نور دائره سی،
هاله. || آی آیدینلی، آی ایشینی =
قرک ویردکی ضیا، مهتاب. ||

آیاق { س. } «آتمق» دن آخری
 { حرکت دیکه وقت «ق» ی
 «غ» م تحول ایدر. } ۱. انسان
 وجیوانک بوریمسنه یارایان
 عضو، رجل، قدم، پای : انسانک
 ایکی، آتک درت آیاقی واردرد.
 ۲. بعض اثاث بیتیه وسائرته نک
 آیاقه مشابه قملری که اونلرک
 اوزرنده طورورلر : اسکمله،
 ماصه آیاقی. ۳. قائماً طوران
 بعض شیشلرک یره طوقونان
 قم اسغلی، قاعده لری : ستون،
 دیوار آیاقی. ۴. آیاق باصه جق
 یر، باصامق، قدمه : مردیون
 آیاقی : قرق آیاق مردیون. ۵.
 جای آغزی، منصب. ۶. بر
 کولدن آر یلوب فضله مباحی
 دکنزه کوتورن نهر : درین او-
 خری کولک آیاقیدر. ۷. آیم،
 قدم : بن بورادن آیاق آتمام.
 ۸. اون ایکی یارمقدن یعنی
 یاریم آرشیندن عبارت مسافه
 اولجیسی، قدم. ۹. آت بورو-
 یشنک نوعی. || آیاق آلتی = مر،
 یول اوستننده. || آیاق اوستی =
 آیاقده، قائماً. || آیاق اولطه سی =
 وتقبله دشمنک آیاقلرینه باتوب
 بوریمسنه. مانع اولق اوزره
 یولک اوزرینه براقلان دمیر
 دیکنلر. || آیاق باصمق. ۱۰. بر
 مملکته کیرمک، قیدوم. ۱۱.
 اصرار و تنه د ایتمک. || آیاق
 باغی = انکل، مانع، پانصدز. ||
 آیاق تری = طیبب اجرتی. ||
 آیاقده = قائم، قائماً، اتور.
 مقسزین. || آیاق دیوانی = یکپهری
 ضابطانک افراده وردکاری

تنیه : زمان قدیمده مجلس وکلانک
 آیاقده اوله رق عاجلاً بر قرار
 اتخاذ ایتلری. || آیاق سوزمک =
 تملا ایتمک. || آیاق طاقی = عوام،
 اسافل کروهی. || آیاق طولا-
 شفق = یورورکن آیاقلر بر یرینه
 طولانمق، سرخوش کی یوریمک.
 || آیاق قانی = آیاقه کیسه جک شی،
 پایوج، قوندره، چاریق، پوتین،
 ترلک وسائر. || آیاق ماکینه.
 سی = آیاقه چوبیلیر طباعت و
 دیکیش وسائر ماکینه سی. ||
 آیاق یولی = آبدستخانه، ممشا.
 || آیاقه طولاشفق = آرائمقزین
 بولمق، تصادف ایدمک. || آبا-
 غه قیامق = چوق بالوارمق،
 تمای ایتمک، عفو ایتمک. || آرت
 آیاق = چاربا حیوانانده کربده کی
 آیاقلر. || اوک آیاق = چاربا حیوا-
 نانده ال مقامنده اولان ایلرکی
 آیاقلر. || اوک آیاق اولق = بر
 ایشده مشوق اولوب دیکرلر.
 بخیده قاندره رق حصولنه چا-
 لیتمق. || آیاق دیره مک = اصرار
 ایتمک. || باشدن آیاقه = تپه دن
 طیرناغه، سراپا. || خروس آیاقی =
 طیه جیقاره جق بورغو. || درت
 آیاق = الری دخی آیاق کبی قوه
 للانه رق اویله جه یوریمه. ||
 ساج آیاقی = ساج و تنجره آلتنه
 قومتقه مخصوص دمیردن اوج
 آیاقی مطج آلتی. || آیاق خفافی =
 چوق کزوب طولاشان، کرکیچی
 || سوز آیاقه دو شمک = هر قفادن
 بر سس جیققی. || صاغ آیاق
 قانی دکل = کونیه میه جک (آدم)،
 شایان اعتماد اولیان. || طوموز

آیاقی = تفنکدن اوستوی جیقار.
 مفه مخصوص اینجه بورغو.
 || قرق آیاق = حشراندن آیاقی
 چوق معروف برجسن، هزاربا.
 آیاقداش { س. } ۱. یول آرقداشی،
 آرقداش، رفیق، همساک.
 آیاقلامق { فل. } آیم آتمق، یو-
 باصمق، چیکسنمک.
 آیاقلاندرمق { فت. } تحریک
 آیاقلامق { فل. } ۱. طاورانوب
 ریمک. ۲. قیام، دعوی، ادعا
 ایتمک، قالدیمق.
 آیاقاق { س. } ۱. جانباز نعلینی.
 ۲. ستون قاعده سی، کر-
 سی طاشی. [فر. Piédestal].
 آیاقلی { باخود آفاقلو. ص. } ۱.
 ۲. بوکسک (حیوان). ۳.
 متحرک، سیار. || آیاقلی کتبخانه =
 مستحضراتی چوق عالم، علامه.
 || درت آیاقلی = چاربا.
 آیت { س. عر. ج. } آبات. ۱.
 آیت { علامت، نشان، اثر. } ۲.
 قرآن کریمده بهر سوزمه نک
 مرکب بولندینی جل شریفه نک
 بهری که متصل المعنی اولوب،
 ناقبل و مابعدندن تفریق نمکندرد.
 آیت کریمه، آیات قرآنیه.
 آیتمق { فت. } سونلک، دیمک.
 آیدین { ص. } «آی» قر، «تون»
 آیدین (کیجه) ۱. آیلی (کیجه)،
 مقبر. ۲. روشن، ضیادار،
 منور. ۳. واضح، آشکار، باهر.

۴. مبارك، مسعود. | كوزيكز
آيدين = بر سوديكينه ويا آرزو.
سنه نائل اولانه ايراد اولنور
تبريك تعبيردر.

آيدينلاق { فل. آيدينلق اولقى،
ايدينلاق } روشن و ضيادار
اولقى.

آيدينلق { س. ۱. آي نوري،
مثناب، آي آيدينلى.
۲. ضيا، نور، ايشيق، روشناي.
۳. ضيادار بر. ۴. طام باجه.
سي، چايندهكى بنجره.

ايران { س. دوگيلوب ياغي آ
اينش و صوفاييديرلش
يفورت. || ايران دليسي = احمق،
بوگ. || آيراني شيشمك = كبر.
لنك. { استهزا مقامنده. }

ايرانلق { س. طالاق. || آراء
اينلق } نلق شيشمك = حدت
اينك. عو.

آپرت { س. تفريق، تميز. آرت
اينك } تفريق و تميز اينك.
آپرتلاق { فت. غا: آيقلامق }
تفريق و تميز و
انتخاب اينديرمك.

آپرتلامق { فت. غا: آيقلامق }
تفريق و تميز
اينك، آيرمق. ۲. بر شينك اينى
قسمتى سچمك، انتخاب اينك،
كزیده سنى آيرمق. || رنجى طا.
شندن آيرتلامق = يك مشوش
و مشكل بر اينك اينجندن
جيمقق.

آپرتلامق { فت. غا: آيقلامق }
تفريق و
تميز اولمق، آيرللق. ۲. سچلوب
انتخاب اولمق، كزیده قسمى
آللق.

آيرللق { فط. ۱. تفريق او.
لنقى، جدا دوشمك:

اوندن، چيولقى چوجفندن
آيرلدى. ۲. بولنك، تقسيم او.
لنقى: ايكي به آيرلدى. ۳. تفريق
و تميز اولمق، فرقى و ممتاز
اولقى: كنديسى آرقداش لرندن
آيرليور. ۴. سچمك، انتخاب
اولمق: او مخصوص آيرلشدر.
۵. يارلق، چاتلامق: طوداق
آيرللى. ۶. زوجين يينلرنده كي
رابطه نكاحى فسخ اينك:
قاريسندن، قوجه سندن آيرلدى.
۷. چكلك، انفكاك اينك:
ايشندن هج آيرلاز.

آيرمق { فت. ۱. تفريق اينك.
۲. بولمك، تقسيم اينك:
ايكي به آيردى. ۳. تفريق
و تميز اينك: اينى آدملى آيرملى.
۴. سچمك، انتخاب اينك:
اينجلىندن بر ايكي دانه آيرلم.
۵. يارمق، شق اينك: غلاصى
درده آيردى. ۶. تطليق ايندير.
مك: اونى قوجه سندن آيرديلر.
۷. چكلك، انفكاك اينديرمك:
درسندن آيرديلر. || كوز آير-
مامق = چوق دقت اينك، ديدنه
دوز اولقى.

آيري { ياخود آرو. ص. ۱. فا.
صلهلى، منقطع، آرمه لقى،
منفرد: محله دن آيرى بر او.
۲. كندى باشنه، مستقل: او
آيرى اوده اونو ديور. ۳.
بشقه، غير، آخر: او آيرى
ايشدر. || آيرى آيرى = هر برى
آيرى، هر برى كندى باشنه،
منفرد. || آيريجه = آيرى اوله.

رق. || آيرى غيرى = تكليف
و تكلف.

آيريق { س. برجنس چاراولقى كه
ايريق (كوكى يك درين و سرت
اولوب باغ و باغچه لره مسلط
اولور، و آيقلانلى يك زوردر:
آيريق اوقى، آيريق كوكى. ||
آيريق چيچكى = فحاق. || طو-
موز آيريقى = باتاقلقرده حاصل
اولان بر نوع ساز.

آيرپلاشمق { فط. آيرلى، منفرد
اولقى.

آيرپلاشمق { فط. ۱. آيرلى،
چكلك، انفكاك اينك:
كيسه يه اوتامق، ميان اولقى.

آيريلق { س. فرقت، مفارقت،
مباينت، مخالفت.

آيغير { يا آيغر. س. انخه مش طا.
آيغير (مازلق آت، حصان. || مج.
آزغين آدم. || دكيز آيغيرى =
باشى آت بكنز بر حيوان بحرى
كه قره يه ده چيقار. || صو
آيغيرى = آفرقازك بيوك نهر.
لرنده بولنور جسم بر چاربا،
جاموس بحرى، ايبو پوتام.

آيغيرلى { يا آيغرلى. س. آيغيرك
حال و صفى و وظيفه.
سى: بو آت آيغيرلى ايدنه من.
|| مج. آزغينلى.

آيلىق { آيلىق، آيقلامق و سائر.
|| با: آيلىق و سائر.

آيلاق { ص. ايشده اولميان، بوش
اكرف.

آيلاقچى { س. معين بر اينى او.
ايوب، كونده لكله
ايشان رنجبر.

آیلامق { فل. ۱. طولاشمق،
دورایمق. ۲. بوقاریدن
آشامی به قایمق، دویمک. مر.

آیلامق { فط. دویمک، دور
ایتمک. مر.

آیلمق { فت. بایلمش و یا سرخوش
آیدمق (آدی) کندینه کتیر-
مک، افاقت بولد بر مق.

آیلق { ص. ۱. آیدم بر وهر آی
وقوع بولان، آیه تابع
اولان، شهری: آئی رساله
موقوفه = آیدم بر نشر اولنانی.

۲. بر آیدم اجرا اولنان، بر
آیدم قطع اولنان: بر آیلق
بول، ایکی آیلق ایش. ۳. یانی
شوقدر آیدن عبارت اولان،
ظهور و وقوعدن شو قدر آی
چکش اولان: آئی آیلق بر
چوق، اوج آیلق ایش: بش
آیلق مسئله. = س. بر آیلق
خدمته مقابل ویریلن اجرت،
معاش. آیلق باغلامق = معاش
تخصیص ایتمک. آیلق چیتمق =
معاش ویرمک. آیلق کسکمک =
معاش قطع اولمق، عزل ایدمک.

آیلقی { ص. آیدن آیه ویران معاش
مقابلده خدمت ایدن
(مامور و یا خدمتی)، موظف،
مماشلی.

آیلمق { فل. ۱. طولاشوب
یرینه کک، بر دور نام
اجرا ایتمک. ۲. بایلمدن
و یا سکردن افاقت بولمق، کندینه
کک.

آیق { مض: آیار. فل. تق. ۱.
اوسته چیقوب آغمق،
صعود ایتمک. ۲. طولاشوب
دور ایتمک. ۳. چکیلوب آیرلن.

آینده { ص. فا. [آمدن] فعلندن
سقه کلجی، کان. خوش
آینده = کلفتیز، کایشی کوزل. ل.

آینه { ص. فا: آینه دن انعکاس
ضیا طریقله انساک کند-
نی کور مسیون یا بلمش مصفا
لوحه و یا جام، کورگو، مرعات.

آینه جی { س. آینه یابان و یا صا-
تان آدم.

آینه لی { ص. آینه و یا آینه لره مزین:
آینه لی چارشی، قازینو.

آیو { س. بلا: آئی.

آیو { یاخود آیوه. س. معروف
سرت میوه، سفرجل:

اکک، شکر، گورک، لیمون،
جین آیواسی = بو میوه ک انواعی.

آیو آغاجی = بو میوه نی ویرن
شجر مفر. آیو چکردکی =

طسوقق پنجه رنک. آیو
کچی = یک صارارامش، خسته:

آیوایی یومتمق = سر خوش
اولمق.

آیوایی { س. آیو آغاجلرنی حا-
وی محل، آیو باغچه سی.

آیی { یاخود آیو. س. معروف
وحشی حیوان، دب، خرس.

بوز، قره و آق جنسلی واردرد.
آیی بالیسی = بر جنس حیوان

بحری. [فر. Phoque] { آیی
بنجه سی = کف الدب، شوکه

الیهود. آیی قولاغی = شقایق.
آیق { ص. [آیق] دن کندینه

آیق (کاش، سر خوشلقدن و یا
بایلمدن قورتمش، عقلی باشنده.

آیقلامق { آیقلامق، آیقلامق،
آیقلامق (آیرلامق، آیرلامق
و آیرلامق دن غا. بلا: آیرتلا.

مق و سائر.

آیق { س. سر خوشلقدن و یا
بایلمدن قورتمش آدمک
حالی، عقلی باشنده اولمی.

آیین { س. فا. ۱. رسم، عادت، قا.
نون، دأب، اصول: آیین
قدما اوزره. ۲. مراسم مذهبی،

عبادت: آیین مجوس اوزره؛
اجرای آیین ایدرکن. || شهر

آیین = شتک، دونغا.

آیینه { س. فا. آینه، کوزکو،
مرات. آیینه اسکندره

رومینک کویا اونکه دنیایی
کور دیکي خارق عاده بر آینه.

بو خرافاته سیبت ویرن شیء
مشارایمک یا ننده بولمش اولمی

محمل اولان بر خربطه و آطلس
اولسه کردن.

آیینه دار { س. بر سیو ک آدمک
کینیرکن آینه سی

طوتغله مکلف خدمتی.

آب { سذ. عر. ج: آب. آتا،
بابا، پدر، والد: آب مشفق =

شفقتلی پدر. آب = بر
پدردن، پدری بر، یعنی والده.

سی آیری: آب = برادریدر.
آبا عن جد = بآدان اوغله،

نسلاً بعد نسل. = ج. آبا و
اجداد = آتال، اسلاف. — کینه.

لرک ترکیبنده و سائر تعبیرات عربیه.
ده «ابو، ابا، آبی» صورتلرنی ده

آلیور، که عربیده هر برنسک
محل استمالی آیری ایسه ده،

لسانزده بلا فرق قولایلیز:
ابا بکر، ابو حنیفه، ابی دلامه.

آبا { سذ. عر. بلا: اب.

{ سذ. عر. } اباء (ابی، یابی فعلندن
{ مص. } عدم رضا، امتناع،
استنکاف، اجتناب : ابا اتمک =
راضی اولماق، قبول ایتمک.
{ تیکسینگ معناسی دخی ور.
پورلر سده، او معنایه کلن الف
مقصوره ایله ابادر. وترکیده
غیر مستعملدر. }

{ سذ. عر. } ابایل { سذ. عر. } طایغ قیرلانغیی،
{ بچی صاغان، خطاف.
اباحه { اباحت. سذ. عر. } «بوح»
{ دن مص. افعال. } امباح ایتمه
بر شیشک محرمیتنک رقیبله
استعمالنک مجبر براغلی : اباحه
ایتمک.

{ سذ. ج. عر. } فند: باطل.
{ با: باطل. } «دباطل» دخی
یاز پورلر سده، غلطدر. }

{ ابایل. سذ. ج. عر. }
{ فند: ابایل. ا: ابیل. }
ابدا { سذ. عر. } «بدأ» دن
{ مص. افعال. } ۱. باشلا
مه، بدأ، آغاز : ابتدا ایتمک =
باشلامق. ۲. باشلانغی، باش،
اول : ایک ابتداسی. = ظن.
باشده، الک اول : ابتدا بوکا بر
چاره بولهلم.

{ سذ. عر. } ابتداشیه.
ابتدائی { تخذ } ۱. باشلانغیجه
متعلق، الک اول اوله حق : مکتب
ابتدائی = یکی تحصیله باشلایان
چوققلره مخصوص اولان ایلمک
والک آشاغی مکتب، مکاتب ابتدا.
شیه. ۲. کره ارضنک اوائل
خلقتنه عائد : ازمنه ابتدائی.

{ سذ. عر. } «بدور» دن
{ مص. افعال. } سرغشله
تشبث، مبادرت، مسارعت،

مباشرت : برایشه ابتدار ایتمک.
ابتدال { سذ. عر. } «بذل» دن
{ مص. افعال. } ۱. بر
شیشک خوار قوللانسی. ۲. بک
بول و قیتمیز، مبتدل اولسی :
پورتقالک بوسنه کی ابتدالی.

{ ص. عر. } «بتر» دن صش.
{ آبر } ۱. قوبروقیز، قوبروغی
کسیک. ۲. ناقص، ناتمام. ۳.
ذریقی قالیان. ۴. ذکر جمیله
نائل اولیان. ل.

{ سذ. عر. } «بیم» دن
{ مص. افعال. } ظرافت و
لطفله کولومسه مه. ذ. { عر.
بیده «بیم» له مرادف ایکن،
ترکیده تبیم بعضاً استهزا ایتمه
کولومسه مک معناسی تضمن
ایدر، خالوکه ایتماسدن مطلق
لطفات مقصوددر. }

{ سذ. عر. } «بصر» دن
{ مص. افعال. } قلب و ذهن
کوزیله کورمه، بصیرت : ذ.
ابتغاء { سذ. عر. } «بغیه» دن
{ مص. افعال. } طب، آرزو :
اللهک رضاسی ابتغاء. ذ.

{ سذ. عر. } «بلاء» دن
{ مص. افعال. } گرفتار و
دچار اوله، دوشکونلک، مبتلا
اولیش. { عریدم معناسی دهنمه
و امتحاندر. }

{ سذ. عر. } «بناء» دن
{ مص. افعال. } بر شیشک
اوزرینه بنا ایتمه. بر شیشه
استناد ایتمه، بحث. و دعواده بر
شیشه طیانوب احتجاج ایتمه :
دعوا کزی نهیه ابتنا ایدیور.
سکز : — ابتناء استنادا. { لسا.
نمزده بومعناهی مجازی فی آلوب،

عریده ایسه یابی یامتی دیکدر. }
ابتهاج { سذ. عر. } «بج» دن
{ مص. افعال. } سوغیه،
فرح، سرور.

{ سذ. عر. } «بهل» دن
{ مص. افعال. } قشرع و
نیاز. ل.

{ سذ. عر. } «بجل» دن
{ مص. افعال. } تقطیم و
تکریم معناسیله قوللانیور.
سده، یا کلشدر عریده اصلا
بو معنایه کلز. طوغریسی
«تجیل» در.

{ سذ. عر. } اسکی الفبالده
{ هجالمه لک آلت طرفنده
بولان بر عباره نیک ایلمکلهسی
و بتونک اسمیدر. عباره شودر :
«ابجد هوز خطی کلن سغص
قرشت تخذ ضغلا» بو الفاظ
مهملاتدن اولوب، حروف هجا.
نک صورت الصاقی واصل
صرملری کوسترمک ایچون
الفباده یازیلیر : چونکه کرک
عبرانی و سریانی لسانلریله سائر
السنه سامیه ده و کرک یونان و
قیط ولاتین لسانلرنده حروف
همانک صره سی تمامیه ابجد
عباره سنه مطابقدر. عربلر ایسه
مجرد شکلا مشابه اولان حروف
بر آرایه کنیرمک ایچون، او
صره فی بوزمشلر سده، حروفک
رقم کی استعمالنده یه او صره به
رعایت ایتمک دوام ایتمش؛ و
بونک ایچون ابجد عبارتده سی
ایجاد مجبور اولمشلردر. برده
«تخذ ضغلا» ده کی پدی حرف
سربانیده و سائر السنه سامیه ده
بولنیوب، عربلر طرفندن ایجاد

وعلاوه اولشمدر. || ايجاد حسا.
بی = حروفك رقم كبی اعتبارله
بركله ویا عبارتهدن تاریخ ویا
دیگر بر عدد استخراجی. || ايجاد
خوان = هنوز ايجاد اوقویان،
تخصیك ابتداسنده بولنان.

ايجاد { سذ. جر. غد: بحث.
با: بحث.

ايجاد { سذ. جر. غد: بحر.
با: بحر.

ايجاد { سذ. جر. غد: بخار.
با: بخار.

ابد { سذ. جر. آباد. صوكی
اولیان زمان مستقبل،
مقابلی ازل (ابتدای اولیان
زمان ماضی). || الی الابد =
غیر النهایه، دائما. || ابدالآباد =
هیچ بر وقت اصلا. || من الازل
الی الابد = ابتداسز و نهایتسز بر
زمانده. || ابد مدت (طرز
سقیم اوزره صتر.) = ابدی
المده، صوكیز، نوگنفر.

ابدآ { ح. عر. (جمله منفیده)
هیچ بر وقت، الی الابد،
الی غیر النهایه.

ابداء { سذ. عر. (« بدع » دن
مص. افعال) یوقدن وجو.
ده کتیرمه، ايجاد: ابداء اتمك.
ذ. ابراز و اظهار مناسیله
استعمالی یا کلیشدر. }

ابداع { سذ. عر. (« بدع » دن
مص. افعال) ۱. ايجاد،
اختراع، خلق. ۲. مثلی نامسوق
بر شمر بدیع سونله: ابداع
اتمك.

ابدال { سذ. جر. غد: بدیل. با:
ابدال.

ابدان { سذ. جر. غد: بدن. با:
ابدان ابدن.

ابدی { ص. عر. ذ. ابدیه. « ابد »
دن سذ. (صوكی اولیان
زمان مستقبله منسوب و متعلق،
صوكیز زوالسز، نوگنفر جاوید:
ابدی الدوام = الی الابد دائم
اوله جق. مقابلی: ازل (ابتدا.
سی اولیان) = ح. تر. هیچ بر
وقت، اصلا.

ابدیآ { ح. عر. ابدی اوله رق،
ابدیآ (الابد، الی الابد.

ابدیت { سذ. عر. ۱. ابدی
اولان شیشك حال و
صفتی، دائمیك، جاودانی، مؤ.
بدلك، زوالسزلك. ۲. صوكیز
زمان مستقبله خالی: ابدیتی
دوشوندكجه ذهن بشره وله و
حیرت کلیه.

ابدال { اسپرکیوب بول صرف
استعمال اتمه مناسیله
قولالایورسده، « بذل » ماده.
سی افعال باشندن کلدیکیمون،
و ذاتا بذل متعدی اولوب، لزوی
اولدیفیمون، یا کلیش استعمال
غیر جائزدر.

ابر { س. فا. بلوت، صحاب. لـ.

ابراء { سذ. عر. (« برء » دن
مص. افعال) ۱. بورد.
جیدن تخلص، تبریه، آله جق
ویره جك قالدیفنی بیاء، براثت
قزاندیرمه؛ ابرا کاغدی، ابرا
سندی = آله جق ویره جك قالد.
یفته دائر ویریلن سند. || ابراء
استقاط = مطلوبك بر قسمی ویا
بترتی هیه و تنزیل صورتنله
ویریلن ابراء || ابراء استیفا =

مطلوبك اخذ واستیفا اولغسیله
ویریلن ابراء || ابراء تخص =
دعواك یا كنز بر جهتنسه عائد
اولان ابراء. || ابراء عام =
بسیون ایشك كلدیکنه دائر
ویریلن ابراء سندی.

آبرار { سذ. جر. غد: « برء »
لغتیه غیر مستملدر. }

آبرار { سذ. جر. غد: « برء »
لغتیه غیر مستملدر. }

آبراز { سذ. عر. (« بروز » دن
مص. افعال) میدانه قومه،

آبراز { سذ. عر. (« بروز » دن
مص. افعال) میدانه قومه،
اظهار: ابراز شجاعت، ابراز
صداقت: ابراز اتمك = درمیان
اتمك: اوراق مثبته ابراز
ایده مدی.

آبرام { سذ. عر. جر. ابرامات.
« برم » دن مص. افعال
رجا و تکلیفده اوصاندیروب
مجبور ایدنجیمه قدر اصرار اتمه:
آبرام اتمك = مصرا نه طلب ویا
تکلیف اتمك.

آبرش { ص. عر. (« برش » دن
ص. افعال) بنکلی (آت)،
آبراش.

آبرص { ص. عر. (« برص » دن
ص. افعال) برص یعنی مسکین
علتنه مبتلا، آبراش.

آبرو { س. فا. جر. ابروان. قاش،
حاجب عر.

آبرو { (اصلی: فا. ابری = بلوت
رنگنده، ودها طوغریسی
چ. ابره = روبه یوزی، کوردك
قابی.) خارزه کبی طائفه لی ویا
طهارتی (قاش، کاغذ و سائره)،
= جزء و دفتر قابی یا معنی
ایچون قولالایلان رنگلی کاغذ.

أَبْرُولَامَقْ } فقه، مهرسكي خا.
رهلي ويا طمارلي
اوله رق بويامق.

اِبرہ } سٹو. ع. ایکٹھ، سوزن.
 اِبرہ } ا. ا. جیکر دہ غبار طلی
 میضہ ایصال ایدن میل (فر.
 Style). ام. ابرہ. مقام طیسہ =
 پوصلہ، قبلہ نا ایکٹھ سی. || ابرہ
 ہوام = آری وغرب کی حشرہ.
 ٹک ایکٹھ سی، دیکنی.

ابرې { (ص. عمر. ذ. ابریه. [د ابریه]
 دن سمنه) ابریه اولان
 (نبات)؛ فصلیه ابریه (فر. Stylo-
 idées). || ش. یکنه شکلنده
 اولان. (فر. Styloïde).

ايريز { سذ. مر. خالص التون.
ايريشيم { س. فا. بوكش ايک،
ايک ايليک. = س.
ايريشيمن معمول : ايريشيم پو.
سکول، صحاف.

ابریق { سذ. عمر. (زبازدی :
 ابریک.) صو دوککه
 مخصوص قوللی وازیکی قاب :
 آبدست ابریق ؛ چای، شربت ،
 قهوه ابریق = هر بری بر شکل
 مخصوصده قابلر .

ابریقچی } اریقچی باشی

ایرینقیدار } م. فا. بیوک بردا.
 سرای هایبونده لکن ایریقه و
 آیدست لوازمه مأمور آدم

ابریقدار لاق } ابریقدار
و وظیفه سی و
صفت و مأموریتی.

آبزار { سنڌ. ج. ع. ف. د. : بزر.
 پا : بزر.

أَبْصَارُ } سُدَّ ج. عَمَّ. فُتِدَ بِصِر.

إبطال { سذ. عر. « بطلان »
 دن مص. افعال ۱.

باطل و حکم سز برافه، رفع و لغو، قالدیرمه، فسخ: بر قانونی ابطال ایتمک. ۲. باطل اولدینقی کوستروب اثبات ایتمه، چورو. تمه = اودعوانی ابطال ایتمدی.

آبغاد } سنڌ: جر. عمر. فد: بعد.
 } لا: بعد.

بعاد { سز. می. } « بعد » دن
 { مص. افعال } اوزا قلاشد.
 یرمه، طرد. { تبعد } دها
 مستعمل اولوب، آنجق نفی و
 اجلا معناسیده مضمندر.

بقاء } سذ. عر. (« بقاء » دن
مص. افعال) ۱. دائم و
باق ایتمه، براقه: ابقای نام
ایتمک = نامی براق، نامنک
دائماً یاد اولتسنه سبب اوله جق
بر فضل خیردم بولمق. ۲. برنده
براقه، کندی حالنده ترك،
طوقوغنه: بر عزلك اوج ییتی
چیزوب ایکیسینی ابقا ایتملر. ۳.
بر مأموری عزل ایتموب مأمورینی
تصدیق و یا عزل عقیبنده مأمور
دیتنه اعاده ایتمه: مأموریتنده
ایقاولندی. || ابقاء تعیین ایتمک =
مأموریت سابقه سنی تصدیق
ایتمک.

بکار } سہ جہ: عر. فد: بکر.
 } نا: بکر.

بگم { ص. م. [« بکامت » دن
ص. [« ديليز، ابسم،
اخرس. }

بلاغ { سنڌ. عمر. [« بلوغ » دن
(مه. افعال) ۱. تپشد.

یرمه، ایصال. (بو معناده
«تبلیغ» دها مستعملدر.) ۲.
طولایر مه، وارد یرمه، جیقار مه،
بر مبلنی بر حده ایصال : مها.
شنی بش سکه الاغ استدلیز.

أَبْلَقَ { ص. ع. } « بَلَقَ » دن
 (ص. ع.) آلاجه : یا : آبلق.
 = سذ. آلاجه : قآت : ابلق
 سوار. ذ.

اَبْلَهَ } ص. مر. { د بلاءت د دن
ص. { احق، غفلت، بدلا.
|| ابله پسندانہ = بدل لارک بکشنه.
جکی. || ابله فريب = آنجی حقاني
آلدانه بيلير (فاجيله). { د ابلهانه
و { ابلهی = تعبیر لری قول لانیله.
حق شنلر دکلدلر. {

ابلیس } سنہ. عر. ج: ابالیس و
 ابالہ. شیطان. || مج:
 حبیب و دساس آدم. || ابلیس
 طیر ناغی = شیطان طیر ناغی.

ابلیسانه } ص. ح. ف. شیطانہ
 لایق، شیطانکارانہ.
 [«ابلیسکارانہ» دیک دھا
 ایدر.]

ابلیسکارانه } ص. ح. ف. شیطانی
نک ایشنه بکزر،
شیطانچه .

۱. بلیق } وزبازدی املیق. با :
ایلیق.

بن { و بن. سذ. مر. : بنت. ج:
بن { ابناء، بنی (بنو). اوغل:
حسن بن علی، فاطمه بنت احمد؛
ابناء سیبل = یوچیلر؛ بنی آدم =
آدم اوغللری، انسانلر. || ابناء
جنسزم = هجیسلمز اولان
افراد بشر. || ابن وقت = زمانه
آدم

سناء } سند. ج. عمر. فد: ابن.
 } لا: ابن.

آبَنِيَه { سذ. ج. عر. فد: بناء.
با: بناء.

أَبُو { سذ. عر. «اب» اسمك
حالت رفی اولوب، کنیه لده
بولنور. || با: اب.

أَبْوَاب { سذ. ج. عر. فد:
باب. با: باب.

أَبْوَت { سذ. عر. «اب» دن
آتاق، پدرک، پدرحالی.

أَبُو جَهْل قَارِ يُوْزِي { سذ. عر.
حنظل وفر. Coloquinte دین
آجی بر میوه.

أَبُو طِيلُون { سذ. خطمی انوا.
عندن بر چچک.

أَبُو يَن { سذ. آ. عر. «اب» دن
آنا بابا، والدین.

أَبِه { سذ. طوغورته صنعتی اجرا
ایدن قادیق ویا طیب، قابل.
قاله: ایه قادیق، ایه طیب: || ایه
اسکله سی، ایه اوریکه سی = اسکی
جاهل ایه لک وضع جل ایدم جک
قادیلری اوتورتمی عادت ایدند.
کاری بر اسکله. || ایه پسیکی =
پسی اوق. || سوزابه سی = چوق
سویلین.

أَبِهَام { سذ. عر. ج: ایهامات.
مص. افعلال قبالی و
مشکوک بر صورتده افاده: بو
سوزده ایهام واردر.

أَبِهَام { سذ. عر. اعریده مؤ.
شدر. آ. ج: ایهام. ال و
آیاغک باش یارمی.

أَبِهْت { سذ. عر. بیوکلیک،
تظمت. مهابت. یا الکر
صدر عالی معزوللرینه ویرلین
ایتلودولتوغواننده مستملبر.
|| سذ. عر. تش. تمیز قانی
آهر ا یورکدن بدنه طاغیدان

بیوک بر شریان که آرقه بونجه
اوزانیر: شریان اهر.

أَبِه كَوْجِي { سذ. (وغ. ایه
کوجی) کوجی ا چیکی و
کوک طیده مستعمل ویا پراخی
سبزه کی قوللانیلان معروف
نبات، خبازی، پتیک.

أَبِه لِك { سذ. ایه صنعتی و فی،
قاله.

أَبِي { سذ. عر. «اب» اسمک
آبی حالت جرده آلدیغی صورت
اولوب، کنیه لده بولنور. || با:
اب.

أَبِيَات { سذ. ج. عر. فد: بیت.
با: بیت.

أَبْيَض { سذ. عر. ث. بیضاء.
«ابيض» دن ص. ||
آق، سفید، بیاض: بحر ابیض =
آق دیکز؛ بد بیضاء = حضرت
موسی علیه السلام معجزه سی
اولان آق ال.

أَب { د. همزه مفتوحه ایه باشلا
|| یان بعض صفتلرک باشنه
کیروب. تاکید و مبالغه بیان
ایدر: اب ای = چوق ای؛ اب
ایجه. ایجه = خیلی، اولدجه.

أَبْرَامِق { و یا پرامق. با: پیره.
امک.

أَبْرِيَك { مض: ابریه. فل. غنیه
ایله سونلک. بوردن
لقدردی ائک. مر.

أَبْسَم { ص. ۱. دیلیر. ایکم. ۲.
اسکوت ایدن. ساکت.
سسز: ايسم اولوق = سکوت
ائک. سس چیقارماق؛ ايسم
ائک = صوصدیرمق.

أَبْسَمْلِك { سذ. ۱. دیلیرلک.
۲. سکوت.
سسز لک.

أَبْسِيْد { سذ. تکرک چنبرشک
پارچهلری.

أَبْطِق { سذ. صیان دمیرشک
اوجی.

أَبُولْت { یا آبولک. سذ. فر.
Epauletto) عکریلرک

رتبه و صنفلرینه کوره صیرمه
وایک ویا یوکدن اوموزلرینه
طاقدقلری صیاق. || ابولک
کوپری سی = ابولی طومق ایچون
سترمک اوموزیله یاقه سی آرم.
سنبه چوخه ویا شریندن
کوپریچک.

أَت { سذ. ۱. ذی روحلرک بد.
آت ننده کیک ایه دری آرم.

سنبه کی ماده، لحم، گوشت: اتی
سنگ کیکی بنم. ۲. ماکولاندن
اولان قوبون، صیفر و سازه مک
اتی که کیکله برابر اعتبار او
لنور. ۳. میوه مک دریسيله
چکر دکی آرم سنبه اولوب یق
لذیذ ماده: شفتالیک اتی: اتی
اریک. ۴. تن، بدن، وجود.

|| ات بکی = کوچک مه صو.
رنبه طبیعی. قبارحق، اؤلوله.
|| ات شفتالی سی = یارمه اولمیان
واتی چکر دکنه بیتشیک بولنان
شفتالی. || ات صوی = اتی قا.

یناده رق استحصال ایتکاری
یاغلی و قوتلی صو. || ات قنات =
پراسه جنسندن حیوانلرک اوچه
آتیلری اولان زار. || ات

قفالی = ذاکوتدن محروم. قالین
قفالی. || ات کسمی: ات قیریمی =
خرستیانلرک بیوک پرهزه کیره.
چکاری کونلر دکی یورطی و
شنلکاری. آبوقریا، قرناوال. ||

ات لقمه سی = ات بکی. || ات

میدانی = وقبله بکجری عسکر.
ینه لم تعیینانی توزیع و تقسیم
اولندی میندان و قبشله اوکی.
|| اتنه طولون = ملجه، شیشمان
اولقیزین سیز، طیقناز. || آو
اتی = اوده اوریلان حیوان و
قوش طی || بالیق اتی = یاغیز
وسرت عضلاندن عبارت ات.
|| بالیق اتلی = بدنی نارین اولد.
یفی حالدہ اعضاسی اتله مستور
وانتری سرت و دوزگون او.
لان، ضعیف ولاغر اولما مغلہ
برابر ملهم و صاریق اتلی اولیان.
|| دیش اتی = دیشلرک دیلرندہ
بولنان و دیشلر دوکده کدن
صکره برسد تشکیل ایدن
اتلر، لسه. || قبات = الیتین و
بالدر اتلری کبی قالین و یاغیز
بولنز. || گیک اتی = قیزلرک
بلوغه ایردکلرندہ کی خفیف و
متناسب طولونلق: گیک اتنه
کیرمک = (قیز) بو طولونلنی
کسب ایتک .

اتباع { سذ. ج. عر. (فد: تبع،
اتباع { غیر مستعملدر. — تابع
صفتک جمعی زعم ایدنلر یا.
کلشدر، زیرا «تابع» ک جمی.
تبعه و توابع کلیر. || پرنه تابع
اولوب هر خصوصده کندیسندن
آیرلیسانلر، پیورل، طرفکیرلر:
اتباع امام اعظم. = تر. اوشاقلر
و خد متخیلر طاقی: آدمی شرفلند.
پرن اتباعیدر.

اتباع { سذ. عر. «تابع» دن
اتباع { مص. افعال. آنجق بورا.
ده مصدویت معناسی مقصود
دکلدر. د. برکله تک ارقه سندن

لفظا اوکا مشابه اوله رق ایراد
اولنان لفظ مهمل: آت مات،
قلج ملیج کبی: اتباع ایچون
ایراد اولنیش بر لفظ مهملدر
دینلیر.

اتباع { سذ. عر. «تابع» دن
اتباع { مص. افعال. اوبنه.
تابع اوله، پرنسک قول و یا
مذهب و مسلکته امتثال، اقتدا،
اقتفا: امام اعظمه اتباع ایدنلر.
اتباع { ج. عر. اوبه رق، امتثالاً:
اتباع { اولک سوزینه اتباعاً.

اتحاد { سذ. عر. «وحدت»
اتحاد { دن مص. افعال. ۱.
برلشمه. بر اوله: بو ایکی شی
اتحاد ایدمه. ۲. همفکر و
هرای اوله، موافقت، اتفاق،
اشتراک: اتحاد آرا، اتحاد اسلام.
|| اتحاد ایتک = متحد اولق،
برکک، برلکده حرکت ایتک
اوزره قولنری برلشدرمک و
سوزی بر ایتک. || اتحاد منافع =
منفعتلرک بر و مشترک اولسی.

اتحاد سزانی { س. برکک و موا.
اتحاد سزانی { فقت فقدانی.

اتحادی { ص. عر. ۱: اتحادیه.
اتحادی { برکک و اتفاقه متعلق.

اتحاف { سذ. عر. «تحفه»
اتحاف { دن مص. افعال. ارمغان
و تقسوخ و برمه، هدیه تقدیم
وارسانی، اهدا: برچوق کوزل
شیئر اتحاف ایتدی. «اهدا»
دها مستعملدر.

اتخاذ { سذ. عر. «ادخ» دن
اتخاذ { مص. افعال. ۱. ایدنمه،
قبول ایتمه: بوقانونی اتخاذ ایشدر؛
اونی دوست اتخاذ ایتدی =
دوستلغه قبول ایتدی. ۲. عد

و اعتبار. نظریله باقه: بونی بر
قاعدہ عمومیہ اتخاذ ایشدر.
۳. قولانمه، استعمال ایتمه:
شو ایکی اوطانی سلامتی اتخاذ
ایدیورم. ۴. دوشونمه. قورمه،
نوسل: بونک اوکی آلتی ایچون
بر تدبیر اتخاذ ایتلی.

آثر { س. (فر. Éther، یو.
آثر { Δίψω) کیم. تخر ایدوب
اوجمه مائل بعض کوزل و سائر
مایملره ویریلن ایشدر، روح:
آثر معطر: آثر کبری: لیمان
روحی: با: اثیر.

آثرک { سذ. ج. عر. فد: ترک.
آثرک { با: ترک.

آثریه { سذ. ج. عر. فد: تراب.
آثریه { با: تراب.

اتساع { سذ. عر. «وسع» دن
اتساع { مص. افعال. اگزیلننه،
بوللانمه، اکتساب وسعت:
دائرة نفوذی اتساع ایتدی. د.

اتسام { سذ. عر. «وسع» دن
اتسام { مص. افعال. قیزغین
دمیرله دری به اوریلان تمفا ایله
تمفالانمه، متصف اوله. یالکیز
سجج بلاهیون قوللانیلیر: نام
مکارم اتسامی = مکارمله تمفا.
لائمش یعنی مکارمله متصف
اسمی.

آتیسز { ص. اتی اولیان، اتی آز،
آتیسز { آدیق، لاغر.

اتصاف { سذ. عر. «وصف»
اتصاف { دن مص. افعال

وصفله، بر صفتله موصوف
اوله: اخلاق حمیده ایله اتصاف
ایتک. «متصف اولق» تعبیری
دها مستعملدر. }

اِتِّصَالَ { سذ. عر. ج: اتصال. لات. } « وصل » دن

مص. افعال ۱. اولاشمه،
يېتىشمه. ۲. آزالق قىلدانى،
تماس، برېرىنه طوقومه: اتصالى
كسك. ۳. قرييت، ياقينلىق.
|| اتصلانده = تاپانده، يېتىشك
اوله رق. || كىب اتصال ايتك =
يان يانه كليك، تماس ايتك.

يېتىشمك. = ج. بر بنا يا عرصه
واراضينك جهات ازبمه سندهكى
حدودى. || ع. بر اردووى تر.
كىب ايدن فرقل يېتىدەكى طرق
مخايرە واختلاط.

اِتْعَاب { سذ. عر. } « تعب » دن
مص. افعال ۱. يورمه،

يورغونلىق و يرمه: سزى يهوده
اتعاب ايتدم. || اتعاب ذهن =
آكلاشتياز بر شيى آكلامنه
چالشمه، ذهن يورمه، قفا پا.
تلاتمه: نافله اتعاب ذهن ايتدم.

اِتِّفَاق { سذ. عر. ج: اتفاق. } « وفاق » دن
مص. افعال ۱. اوپوشمه، سوز بر

اتمه، وفاق، موافقت: بو ايشده
آرقداشلرله اتفاق ايدمەدك =
آرامزده موافقت حاصل اوله.
مدى. ۲. برلكده، حركت
ايتك اوزره سوزلشمه، اتحاد،
عهدىلشمه: ايكي دولت يېتىندە

اتفاق وارددر: اتفاق تدافى،
اتفاق تعرضى: برنجيى يالكر
خارجدن وقوع بوله جق تعرض
وتجماوزه قارشى طوره رق، و
ايكنجيسى خارجه تعرض وتجاوز
دخى ايتك اوزره ايكي دولت
يېتىندە عقد اولنان مشاركت
معاهده نى. ۳. راست كليكش،

تصادف. } لسانتزمه بو معنا
ايله استعمالى نادردر. || اتفاق
آرا = بر مجلس اعضاسى ويا بر
هيئت افرادى رآى و فكرلر.
ينك بر نقطه يه اجتماعى، جمله سذك
بر رآيدە بولمىسى، سوز برلكى:
بو ايشه اتفاق آرا ايله قرار
ويرلدى. } اتحاد آرا دخى
دينلير. }

اِتِّفَاقًا { ح. عر. تصادف اوله.
رق، تصادفاً. راست
كله، على التصادف، قضارا.

اِتِّفَاقِي { سذ. عر. } اوپوشمه،
عدم موافقت.

اِتِّفَاقِي { سذ. عر. } « اتفاقيه.
} (سند) ۱. اتفاق واتحدا.

ده متعلق: معاهده، اتفاقيه.
۲. تصادفى: غرائب، اتفاقيه.

اِتِّفَاقِي { سذ. عر. } « وفاقه » دن
مص. افعال ۱. صافينه،

اجتناب: مناهى و محرماندن اتقا
ايتقى. } توق دها مستعملدر. }
۲. تقوى، برهيز كاراني، الهندن
قورقه.

اِتِّفَاقِي { سذ. عر. } « وفاقه » دن
مص. افعال ۱. كوزله

كوروش كىب اى و صاغلام
ييله، تيقن، اطمنشان. } تيقن
دها مستعملدر. }

اِتِّفَاقِي { سذ. عر. ج: فت. }
} با: تقي.

اِتِّفَاقِي { سذ. عر. } ۱. بلدن آشاغى ايئن
آتوك، آتوك آشاغى صارقان
قىمى و على المصوص كوشه لرى،
ذيل، دامن. ۲. روبه، اتكنه
بگزر مختلاف: مواءه دخى
اطلاق اولنور: چادير اتكى. ||
اتك اتك = اتك طولوسيله، بول

بول. || اتك اوپك = مقام
تحيده بر يوك آدمك اتكى
اوپك: وچ. تبصين و تمان
ايتك: ال اتك اوپك آليشمدم.
|| اتك باغى = قاديترك فستانلرخى
فراجه و چارشك آلتندن كور.
رنمه مك ايچون قالدروب بله
باغلادقلى شريت ويا غيطان.
|| اتك نرى = چوچق قونداغنىك

بلدن آشاغى كنى. || اتك بلده =
حاضر، مهيا. || اتك سرين = قيافى
طوبلى اولميان، باساقلى. || اتك
سليكك = چيكنك، ارتقى قا.
ريشماق، قطع مناسبت ايتك.
|| اتك دوشك، صاراق = اتجا
ايتك. || اتكنه بايشمى = طلب
حايه ايتك. || طلاغ اتكى = طلا.
غلك اتك شكندە كيتدجكه
آچالهرق اووه ويا درمه طو.
غرى اوزانان قىمى.

اِتِّفَاقِي { سذ. عر. } « وفاقه » دن
مص. افعال ۱. طيانه،
سويكنه، يا صلامنه: يا صديقه
اتكا ايتشيدى.

اِتِّفَاقِي { سذ. عر. } ۱. بلدن آشاغى
ايتك، صارقق اوزره كييلن
روبه، فيستان، تنوره. ۲. قد.
دينرك صيحاق طوتمق ويا
فيستانى قبارتقى ايچون آلتدن
كييدىكلرى فوسته. || امامه
ايتكى = چيوق طاقنىك آلت
طرف.

اِتِّفَاقِي { سذ. عر. } ۱. فت. ۱. برينك
ايتكه، اتكنه وارمى،
اتكى اوپرك رسم خوش آ.
مدى ويا تبرك ايتك، دم
دامن پوسى آفا ايتك. ۲.
ايتكه يلاهەك، اتكى يلازه كى

قولانه رق هو النديمق. ۳.
بول بول ائكه تولدیرمق. ائكه
ائكه آلوب كوتورمك .

اَنَكَلِي { ص. ائكي اولان : او.
آل زون ائكلي = ائكلری
قالدیروب بله باغلانان اسکی بر
نوع اوزون آواب.

اَتَلَف { سذ. عر. ج: اتلافات.
[د تلف = دن ۰ ص.
افعال] ۱. اولدیرمه، قتل و
هلاک ائمه. ۲. بوش یره
صرف، اسراف: پدرندن بولدینی
او قدر مالی آز و قتده اتلاف
ايتدی. ۳. بوزمه، محو و
خراب ائمه. [ط. اتلاف جنین =
رحمک ایچنده دولی اولدیرمك
جنایتی.

اَتَلِي { ص. ۱. اتی چوق اولان،
آلی (طیقناز، طولون. ۲.
چکردك ايله دری آره سندمک
ينه چك قسمی چوق اولان
(میوه). [باایق اتلی = اتی آز
لكن صیق و طولون اولان.
آتم { ص. عر. [تام = دن سته.
آتم (دها ویا يك تام و مکمل،
نقصان، اکمل.

اَتَام { سذ. عر. ۱. تمام = دن
(بص. افعال) بیتیره.
اکال، پایانه ایردیرمه: شو بنایی
اتام. ایدمك. [اکال = دن
فرق شوکه اکالده بیتیرمکه
برابر مکملیت دخی مقصوددر [

اَتَمَك { بص. آتشمه کوسوروب
ایشیرمك دینك اولان
« اوتشمك » دن. زبازردی :
اکك. [۱. حیوانات مختلفه
اونندن معمول خوراك آتشمه
یا فرونده ویا تیسیده یشتمعی که

انسان غداستك اساسیدر،
خبز، نان : بقدای، مصر،
آربه، چاودار ائمکی. ۲. بیه.

چك، يك، طعام. ۳. یکینه چك،
معیشت، وجه معاش: ائمکی
چیقارمق. ۴. ایش، مأموریت،
خدمت، وظیفه: بنی ائمکدن
ایدم چکسکر = مأموریتی غائب
ائمکسکمه سبب اوله چکسکر.
[ائمک اوقاغی = ائمک ریزمرلی،
توکندی. [ائمک ایچی = یومشاق
اولان لی، نرمه. [ائمک قابوغی =
اوست و آلتنده کی قیتیری،
قشاره. [ائمک کبی = يك عزیز
وقیتیلی؛ يك لازم، لابد.
[ائمکی دیزنده = تلمسز، موقت
نعمت ویا خدمت. [ائمکسه
یاغ سورمك = آرزوسنه مع.
زیاده نائل اولمق. [پندیر
ائمک = یاوان يک. [تعین ائمکی =
عسکرلره ویربان بلك ائمکی.
[طوز ائمک حق = شکران نعمت.
[قوری ائمک = قاتیقنر ساده
ائمک.

اَتَمَكَجِي { ص. ائمک پایان و
آدم، خیاز.

اَتَمَكَجِيك { ص. ائمک پایان و
صانان آدمك
صنعتی.

اَتَمَام { سذ. عر. [تمهت = دن
(ص. افعال) برینه تمهت
و قباحت اسنادی: بوندن طو.
لانی بنی اتمام ایدم مز سکیز.
[اعمه، اقرع بولان بر قباحت و
یا جنایتك قبل المحاکمه وطن
اوزرینه برینه اسنادی.

اَتَمَام { سذ. عر. [تمهت = دن
(ص. افعال) بر قباحتك
اسنادی آلتشمه بولمه، اتمام
اولمه. [

اَتَمَامَنَامَه { ص. فاهمه. بر جنال
یتدن طولانی مطنونا
توقیف اولنان آدمه او جنایتك
اسنادی حقتده هیئت اتمامیه
طرفندن ویربان ورقه، که او.
نکله محکمه بیه تسلیم اولنوب،
محاکمه سته بدأ اولنور.

اَتَمَامِي { ص. عر. [اتمامیه.
(سذ. فاهمه) قبل المحاکمه
مطنونا موقوف اولانله اسناد
جرم و جنایتله اوغراشان ویا
بو ایشه متعلق اولان: هیئت
اتمامیه؛ اوراق اتمامیه.

اَتِيَان { سذ. عر. کتیره، ایراد:
دلائل اتيان ايتدی.
(عربیده اصل معنایی کله،
ورود، وصول ایسه ده، ترکیه.
ده او معنا ايله قوللا نماز. [

اَتَاث { سذ. عر. [اثاث. اولد.
[یغیون جمع کبی اعتبار
اولنوب صفتی مؤنث ایراد اولنور. [
او اشیایی، مفروشات، دوشمه:
اثاث بیتیه، اثاث بیت.

اَثَابَت { سذ. عر. [اثبات = دن
(ص. افعال) ۱. بایدار
و محکم ائمه، صاغلاملاشدیرمه.
[۲. دلیل و برهان ایرادله و
سند و شاهدله محنتی میدانه
چیقارمه: دعواسنی اثبات ایدم.
[اثبات ایدم بیلیرمیسکیز؟ ۳. وار
ائمه، موجود برافه، محو
ائمه ییش: فلان کتباتی محو و
اثبات طریقله کندنی نامنه

نشر ابتدی، یعنی بعض یرلخی
 قالدیروب بعضلرخنی براقه رقی.
 ۴. میدانه چیقارمه، اظهار،
 ابراز: اثبات هنر. ۵. بر دعوی
 و یا مسئله نیک صحتی کوسترمک
 ایچون در میان اولنان بدیهی
 و با هر دلیل و برهان: بو
 دعویه اثباتم یوقدر، اثبات
 ابراز ایدم. || د. فی ضدی،
 منی اولیان فعل و سائر مک
 حالی، ایجاب، تصدیق: ادات
 اثبات = ادات نفیک ضدی. ||
 اثبات وجود = حاضر و موجود
 اولدیفنی کوسترمک ایچون بر
 کره کورنش. [فر. Aste de
 présence.]

آ (سذ. عر. ج: آثار. ۱.
 اثر) علامت، نشان، بر شیشک
 وجودینه دلالت ایدن حال:
 بر اثر حیت کوستردی. ۲. وجودی
 قالمش بر شیشک قالان قسمی،
 بقیه: بوراده بنا اثری یوقدر؛
 اوراده بر اسکی شهرک آناری
 موجوددر. ۳. بر آدمک وجوده
 کتیردیک شی، تألیف، اختراع،
 تصنیع و اعمال: شاهنامه فر.
 دوسینک، طباعت غوثانبرغک،
 سلیمانیه جامع شریفی معمار
 سنناک اثریدر. ۴. تألیف،
 کتاب: نواپینک «بحالاس
 النفایس» ی کوزل بر اثر در؛
 آثار اسلاف ایچنده حرزجان
 اوله جق کتابلر وارددر. ۵.
 فعل، عمل، تأثیر: طاشده مفر
 اولان آتسه آب ایتر اثر. ۶.
 اسکی زمانلردن قاله مصنو-
 عات بشریه: اسکی مصریلرک

آناری جالب حیرتدر. ۷.
 حدیث شریف، علم حدیث،
 خبر. ۸. تاریخ، وقایع. || آثار
 عتیقه = ازمینه قدیمه دن قاله
 مصنوعات مهمه. || آثار نلیه =
 تألیفات، محرمات. || کلیات
 آثار = بر مؤلفک مجموع تألیفاتی.
 اثر {سذ. عر. ایز، آتاق، یری
 اثر} || مج. مسایک، کیدیش:
 صلحا و ابرارک اثرینه تبعیت ایتملی.
 انتقال {سذ. ج. عر. (فد: نقل
 غیر مستعمل) آغیر
 شیلر، اشیاء غلبهک، آغراق.
 ز. || جر انتقال = ماکینه فنی،
 فن میخانیک. [فر. Mécha-
 nique.]

آقل {ص. عر. «نقیل» دن
 نقل (سته) دها ثقیل، دها
 چرکین و کران جان.
 اش {سذ. عر. کتساه، جرم،
 صوج.
 آثار {سذ. ج. عر. فد: ثمر.
 با: ثمر.
 آتمان {سذ. ج. عر. فد: ثمن.
 با: ثمن.
 اشد {سذ. عر. کیم: آتیه ون،
 سورمه طاشی.
 آشاء {سذ. ج. عر. (فد: ثنی
 غیر مستعمل) آراء، آرائی،
 هنکام، مره: او ائشاده او آراء.
 لقدم: ایش ائناسنده = ایش
 آراسنده: اثنای حربده = حرب
 اولورکن: اثنای راهده = یولده
 کیدرکن.
 اشاعشر {عد. عر. اون ایکی:
 ائمه: ائنا عشر = اون
 ایکی امام.
 اشین {سذ. عر. بازار ابرتنی:
 ائنین کیجه سی. ل. (ایکی

مناصیله عدد اوله رقی ترکیه ده
 هیچ مستعمل دکلدرد. ۱.
 آتیه {سذ. ج. عر. فد: بناء.
 با: بناء.
 آثواب {سذ. ج. عر. ازبازدی:
 اسباب) فد: ثوب. با:
 ثوب.

آوابچی {ص. (زبازدی: اسباب.
 بجی) ۱. حاضر
 البسه صانان تاجر. ۲. بر
 بیوک ذاتک البسه و البسه
 متعلق مباحثات و سیارشرینه
 باقان مأمور، آوابی.

آوابچیق {ص. ۱. حاضر البسه
 صانانک وظیفه و
 صنعت و تجارتی. ۲. بر بیوک
 دائرده البسه متعلق ایشلره
 باقی وظیفه و مأموریتی.

آوابلق {ص. (زبازدی: اسباب.
 بلق) البسه اعمالنه
 یارایان، البسهک (قاش).

آثیر {سذ. عر. (یو. Atip)
 م. هوادن خفیف اولقی
 اوزره اجرام سماویه آرلنده
 و ساعه سجاد موجودیتی
 مفروض بر جسم، که ضیا و
 حرارتی ناقلدر.

آیم {ص. عر. «اتم» دن صه.
 کهنکار. ل.

اجابت {سذ. عر. (جوب
 دن صه. افمال) قبول،
 اسعاف، بر رجا ویا دعوتک
 قبولی، موافقت: دعوتو اجابت
 سن سنیه دندرد. || امت اجابت =
 دعوت جذاب نبوی به اجابتله
 قبول اسلام ایدنلر. (مقابلی:
 امت دعوت، که دعوت بیو.
 ریلوب قبول ایتمدیلر.)

اَجَارَتَيْنِ { شد. عر. ابکی کرا
دیمک اولان بو تعبیر

اجاره معجمله و اجاره مؤجله
دیمکدر. بوله ابکی اجاره ايله
ایجار اولنان مسقات و مستللات
موقوفه اجارتنی اوقاف
دینلور. (مقابلی: اجاره واحده).

اَجَارَه { شد. عر. ج. اجارات.
۱. اجاره دن مص.

افعال [۱. کرا. ۲. وقفه و یا
میری به عائد کرا. || اجاره
زمین = اوزرینه ابنیه و باغ و سا
ثمه یا یلان اراضیک عشرته مقابل

میری به ویرین ویرک. || اجاره
معجمله = پشین کرا: اجاره مؤ.

جله = ایلریده ویرله جک کرا.
|| اجاره واحده = متولی

وقف طرفندن آی و سنه کبی
بر مدت قصیره تعیینله مسقات
و مستللات موقوفه تک ایجاری.

اَجَارَت { شد. عر. [اجواز
دن مص. افعال [۱.

اذن، رخصت، مساعد. ۲.
علوم آلیسه ده و مشقده اکال

تحصیل ابدنله لدی الامتحان
ویریلن مآذونیت و نهاده تاهه:

اجازت و یرمک، اجازت آلمق.

اَجَارَتَنَامَه { س. فا. علوم آلیه
و مشقده مآذون

اولانزه معلملری طرفندن
ویریان اذتنامه، شهادتنامه.

اِجَالَه { شد. عر. [جولان دن
مص. افعال [جولان

ایتدیرمه، طولاشدیرمه. ذ.

اَجَانِب { شد. عر. ج. افند
[اجنب] ترکیه ده غیر

مستعمل. [اجنیلر، یانجیلر.

اَجِبَار { شد. [جبر] دن مص.
[افعال] زورلامه، جبر

اغمه، قهر ا رضای خلافه بر
ایشه سوق: کندیشی بوایشه
اجبار ایتدیلر: ضرورت انسانی
هر شیشه اجبار ایدر.

اَجِبَاء { شد. عر. [حیات
دن مص. افعال [۱.

سجوب طولامه. ۲. جایی و
تحصیلدارک تحصیل اتمی. ذ.

اَجْبَرَاء { شد. عر. [جرأت
دن مص. افعال [

جرأتلغه، تجاسر: اجترائکم.

اَجْبَرَار { شد. عر. [جبر] دن
مص. افعال [تا. حیرا.

تک کویش کتیرمی. [کویش
کتیرن حیوانلره: حیوانات
مجترة دیرلر.]

اَجْسَار { شد. عر. [جسارت
دن مص. افعال [

جرأتلغه، قورقیوب آتله. [بو
کله تک عربیده اصلا بوله معنا.

سی اولادیندن، بو مقامده
استعمالی یا کلیدر. بونک یرینه
تجاسر قوللا تیلدیر.]

اِجْتِمَاع { شد. عر. ج. اجتماعات.
[جمع] دن مص. افعال [

۱. طولایلمه، بر یرمکله، بریکمه،
تأمله: بر چوق خلق اجتماع

ایتمشیدی. ۲. بر مجلس و یا
هیئتک طولایلمی، انعقاد:

بو کون مجلسک، قومیسونک
اجتماعی کونیدر. ۳. ابکی و یا

زیاده شتک برلکده بولمسی:
اجتماع ضدین. || د. اجتماع سا.

کدین = ابکی حرف ساکنک
یان یانه بولمسی. || ه. ابکی
سیاره تک یان یانه کلمسی.

اِحْتِیَاء { شد. عر. [جی] دن
مص. افعال [میوه طو.

پلامه. ذ.

اِحْتِیَاب { شد. عر. [جنوب
دن مص. افعال [

صاقینوب چکیمه، توق، احتراز:
شبهی مؤدی ایشلردن اجتناب
ایتمی.

اِحْتِیَاد { شد. عر. [جهد] دن
مص. افعال [۱. چا.

لیشوب چپالامه، بذل قدرت،
سی و غیرت. [بو معنا ايله

جهد استعمالی مر جحدر.] ۲.

اغمه دینک آیت و حدیث و قیاسه
توفیقاً مسائل شرعییه تعیینه

اولان جهد و سیملری: باب
اجتهاد سنلرجه مسدوددر.

اَجْدَاد { شد. ج. عر. فد:
جد. یا: جد.

اَجْر { شد. عر. ج. اجور،
اجار. ۱. بر ایش مقا.

بلنده ویرین شی، قارشیلق،
[بو معنا ايله [اجرت] استعما.

لی دهه مأنوسدر. ۲. بر عمل
صالحه یا خود صبر و توکل ايله

تانی اولنان بر مصیبت قارشی
ویریان مکافاة اخرویه، ثواب:

الله اجر و صبر و بر سین. || هقه.
اجر مثل = بر ایش ایچون اهل

وقوف طرفندن تعیین اولنان
اجرت، اجرت حقیقه: اجر

مسی = مقاوله و بازارلقه تعیین
اولنش اجرت.

اَجْرَاء { شد. عر. ج. اجراآت.
[جریان] دن مص.

افعال [۱. آتیمه، اسله: صوبی

جدوللره اجرا ایتدی. ذ. ۲.

قوه ده اولان بر ایشک نغله

اخراجی، بر قرار ویا حکم نظاً
منك تطبيق، موقع فعله قومی،
انفاذ: حتمه کی قرار دها اجرا
اولندی. ۳. معامله رسمیه سی
کوریلوب نیتمه، ایفا: فلان یه
مأموریتی اجرا اولندی: اجرای
ایجابی = اقتضا ایدن معامله منك
ایضایی. ۴. اجرا مأموری،
اجرا هیئتی = محکمه منك قرارلینی
موقع فعله وضع ایله مدیوندن
آنجایی تحصیل ودائسه تسلیم
وظائفیه موظف عدلیه مأمور
ری ومعنی. = ج. اجراءات =
عملیات، تطبیقات، ایش: فلانك
اجراءاتی يك ایدر.

أجرام { سذ. ج. عر. فد: جرم.
} با: جرم || اجرام سما.
ثیه، اجرام علویه = سموات و
افلاک طولدیران اجسام،
ثوابت و سیارات و احجار جویه
وساثره. [فر. Corps célestes].

أجرت { سذ. عر. ج: اجور،
} اجوروات. ۱. امكه
قارشی ویریان آنچه وساثره،
حق، کونده لك، معاش: اجرتله
ایشلر. ۲. برشاگردك مكنتیه ویا
مسافرك مسافر خانه ویردیی
وبوكا مثل یرلرده ویریلن آنچه:
اجرتله مسافر قبول ایدر خانه:
اجرت سنویه سی شودر. ۳.
یوسسته، تلفراف، دمیر یول و
ساثره ویریلن آنچه: اجرتی
ویرلشمش بر مکتوب.

أجرت لیس { ص. ۱. بریره ویرلی
} اقتضا ایدن آنچه یی
ویرمه مش یاخود بو ویرکیدن
استنتا اولشمش، مجاناً قبول
اولشمش: اجرتسز شاگرد؛

اجرتسز مکتوب. ۲. آنچه آ.
ایان، مجاناً ایفای وظیفه ایدن:
اجرتسز مکتوب. = ح. آنچه
ویرمکسزین، مجاناً: بن واپوره
اجرتسز کیررم.

أجرتی { ص. ۱. برایش مقبلا.
} باندۀ آنچه آلان:
اجرتی عمله، یازیجی، مکتوب.
۲. بریره آنچه ویرمك قبول
اولشمش: مکتبك اجرتی شا.
کردانی.

أجزاء { سذ. ج. عر. فد: جزء.
} با: جزء. = تر. (مفرد
کچی) ۱. ادویه ده قوللا ییلان
مواد مختلفه، عقاقیر. ۲.
جلد لشمش کتساب، پراکنده.
۳. بر ترکیب کیمیوی ایله وجوده
كلوب اشتغال اتمك خاصه سنی
ویا دیکر بویه بر قوت و تأثیری
حاضر بولنان شی: اجزالی کبریت،
قابول وساثره.

أجزاءی { سذ. عقاقیر طویه
} صائنان وادویه یی
استحضار ایدن آدم، صیدلانی،
اسپنجار: اجزایی باشی بر بیوک
دائرة منك ویا بر فرقه ویا آلايك
سر اجزایی: اجزایی چراغی.
یساغی، شاگردی. (اجزاء
طویه وکیمیو منك حاضر علا.
جلرك یالکزر فروختیه مشغول
اولوب، اعمالنه فارشمسانلره
یعنی فر. Droguiste دینلنلره
دخی اجزایی دینله بیلیرسه ده،
بونلرك عططار اسمیه قترقی
دها ایدر. }

أجزاء حلیق { سذ. اجزاء طویه
} وادویه منك اعمال
وفروختی صنعتی، صیدله، فن

صیدلانی، فن اسپنجاری.

أجزاء خانه { سذ. اجزایی دکانی،
} اجزاء طویه منك اعمال
و فروخت اولندیغی محل،
اسپنجاریا.

أجساد { سذ. ج. عر. فد:
} جسد. با: جسد.

أجسام { سذ. ج. عر. فد:
} جسم. با: جسم.

أجفان { سذ. ج. عر. فد:
} جفن. با: جفن.

أجل { سذ. عر. سبب. ترکیه
} دن وایچون. یا.

خود عربی دل « حرفلرله
قوللا نیلیر: او اجلدن = او
سببدن: ادغام ایچون = ادغام
سببیه، ادغام ایچون: لاجل
التفتیش = تفتیش سبب و مقصد.
یله، تفتیش ایچون.

أجل { سذ. عر. هرذی روحك
} وعلى المخصوص إنسانك

مقدر اولان وقت وفاتی: اجل
كلجه باش آغریسی بهانه اولور:
اجل قضا بر قضایه اوغرایه رق
وفات: اجل مسمی، اجل موعود =
من طرف الله معین و مقدر
اولان اجل: اجل موعود یله
ارتحال ایتدی.

أجل { سذ. عر. ط. بون طوتو.
} قلی. (فر. Torticollis).

أجل { سذ. عر. « جلیل دن
} سته (دها ویا يك بیوك،
جلیل و عالی، اشرف: اجل مخلو.
قات = مخلوقاتك اشرفی اولان
انسان.

أجلاء { سذ. عر. « جلاء دن
} مصد. افعال. } طرد،
تفریب، تبعید.

اجلاس { سذ. جر. عر. اوتورته،
افعال. }

اجلاف { سذ. جر. عر. افد:
جلاف غير مستعمل. ۱.
اسافل، اراذل، بالديري جلاق
كروهي. (عريده قبا واهق
آملر ديمكدر.)

اجلال { سذ. جر. عر. (اجلال) دن
موص. افعال. ۱. بيوتته،
آغيرلامه، تعظيم، اكرام. ۲.
نيوكلك، جلال، عظمت. (بو
ايكنجي معنى عربيده يوقدر.)

اجله { سذ. جر. عر. افد: جليل.
با: جليل || اجله رجال
ذوات نليه = اولي صنف اولي
رتبه سني حائر ذواته اطلاق
اولنور.

اجماع { سذ. جر. عر. (اجمع) دن
موص. افعال. ۱. طو.
پلامه. ۲. || اجماع امت = زمان
اجتهاده ائمه وفقهاء عظام اليه
كبار تابعينك امور شرعيه تك
تعييني حقهده كي اتقاقلري.

اجمال { سذ. جر. عر. (اجل) دن
موص. افعال. ۱. بر
سوزك تفصيلات وقرعانه
كيريشمكسزبن صورت عموميه ده
وطوبدن بياني، خلاصه، تقييس:
سوزي اجمال ايتك. ۲. حسايده
اعمال اربعه دن جمع. ۳. بر
اوزون حسابدن چيقاريلان
خلاصه: آي، سنه اجمالي. ۴.
غزته لرك امور سياسيّه عموميه.
تك حال حاضرني خلاصه
يدهرك باشده يازدقلى مقاله،
جله سياسي.

اجمالا { جر. خلاصه طريقه،
بجملا، مختصراً.

اجمعين { سذ. جر. عر. جمله سي،
كافه سي، باجمعهم: رضى
الله عنهم اجمعين. (يا لكز بويه
دعا تغييراتنده مستملدر.)

اجمل { سذ. جر. عر. (اجمل) دن
موص. افعال. ۱. احسن:
اجمل ناس ايدى.

اجناد { سذ. جر. عر. فذ: جند
با: جند.

اجناس { سذ. جر. عر. فذ:
جنس. با: جنس.

اجنبى { سذ. جر. عر. دن: اجنبيه.
بسانجى، يكانه: ممالك
اجنبيه، دول اجنبيه، لسان
اجنبى. = سذ. ديكر بر مملكت
ويا جنسيت وملتبه منسوب
اولان، ديكر بر دولت تبعه.
سندن بولسان آدم: اجنبيله
مخصوص بر ير. (اجانب)
بزجه غير مستعمل اولان
(اجنب) لك جمعي ايسده، بر
معناسى مشترك اولدافنندن،
بونك جمعي مقامزده قوللا.
نياور.

اجنيت { سذ. جر. عر. و:
اجنيت

اجنيك { سذ. جر. عر. بر دولت
بسانجى، باجنيت: طبيعي:

اجنجه { سذ. جر. عر. فذ:
جنح. با: جناح.

اجنه { سذ. جر. عر. فذ: جنين.
با: جنين.

اجنى { سذ. جر. عر. جنى دن جن،
جن طائفه سندن بر فرد.

اجويه { سذ. جر. عر. فذ:
جواب. با: جواب.

اجور { سذ. جر. عر. و بونك
جر: اجورات. فذ:
اجر. با: اجر.

اجوف { سذ. جر. عر. دن: جوف.
(اجوف) دن صفا.

اجوجى { سذ. جر. عر. فذ: جوف.
بوش، قوف، با: جوف. جاهل
واحقى، بوش. || م. عين الفعلى
يعنى ايكنجى حرف اصليسى «و»
ياخود «ي» اولان (فعل عربى).

آجه { سذ. جر. عر. (اجاى) دن مخفف:
اختيار، قوجه آدم، آق
صقال.

اجهار { سذ. جر. عر. (اجهر) دن
موص. افعال. ۱. آشكار
ايتمه، آشكار سويله. ۲. صله
اوقومه، جهراً قرائت.

اجهل { سذ. جر. عر. (جاهل) دن
موص. افعال. ۱. دهوايا بك جاهل
ونادان: اجهل ناس = خلقك لك
جاهلى.

اجيال { سذ. جر. عر. فذ: جيل.
با: جيل.

اجير { سذ. جر. عر. (اجر) دن
موص. افعال. ۱. اجرتله ايشاين،
كوننده ايكنجى.

آحاديث { سذ. جر. عر. فذ:
حديث. با: حديث.

احاطه { سذ. جر. عر. (حوط) دن
موص. افعال. ۱. قو.

شاقه، اطرافنى چويرمه: كوزك
احاطه ايتديكى يرلر. ۲. معلو.
مات شامله، وقوف تام: سيا.
سيانده احاطه سي وار ايدى.

احاله { سذ. جر. عر. جن: احالات.
(احول) دن موص. افعال.

۱. بر ايشى بريته ترك، برينك
عهده سنه حمل ايتمه: بوايشى
فلانه احاله ايدلم. (حواله كسي).
۲. مناقصه ويا مزاييده چيقا.
ريلان بر ميرى ايشيك ويا بر
التزامك طالبنه تركى معامله سي:

اعشاری، عسکرک اتی فلاحه
احاله ایشدیلر؛ اغصام ویرکیسی
احاله صورتیه اداره اولنور.
(مقابلی امانت.)

احاله ح. عر. احاله صورتیه،
مزاید ویا مناقصه یو.
یهرق طالبه ترک ایتک طریقله،
الترام یولنده: اعشار احاله
اداره اولنور. (مقابلی امانت.)

احبا س. ج. عر. فد: حبیب.
احبا با: حبیب.

احباب س. ج. عر. فد:
احباب حبیب. با: حبیب.
= تر. فد. دوست، محب:
اوآدم احبابدر؛ احبابجه یو.
نیشورز.

احبابلق س. دوستاق، محبت،
مناسبات دوستانه.

احبار س. ج. عر. فد:
احبار حبر. با: حبر.

احباس س. ج. عر. فد:
احباس مص. افعال ا. ط.
نله، طوئوقاق: احتباس یول =
اددار طوئله؛ احتباس صفراء
وساثره.

احتجاب س. عر. ج. عر. فد:
احتجاب دن مص. افعال ا
اورتمه، صافلانجه، کوریمه،
کیزلمه، نقاب وپرده وساثره
آرقهسنه کیرمه.

احتجاج س. عر. ج. عر. فد:
احتجاج دن مص. افعال ا
دلیل وحتج ایراد ائمه، بر
دعوائک اثباتیون بر شیئی
دلیل وحتج عدایمه: سمدیک
بر شعرله احتجاج ایدبور؛
احتجاجه صالح بر شیئی بوله مدی.
احتجاج س. عر. ج. عر. فد:
احتجاج دن مص. افعال ا

حجیات اوله، بونوز بایشده
یرهرق قان آلدیرمه: احتجام ایتک.
احتراز س. عر. ج. عر. فد:
احتراز دن مص. افعال ا. ص.
قیغه، چکمه، تحفظ، احتساب:
منافقدن دائما احتراز ایتلی؛
کمال احترازاله پک زیاده ص.
قینه رق.

احتراق س. عر. ج. عر. فد:
احتراق دن مص. افعال ا
یانمه، طوئشمه، یانوب کول
اوله: احتراق ایشدی = محترق
اولدی. ل. ه. بر سیاره تک
شمسه تقری، شمله بر برجه
بولنسی: احتراق زخل. ا. کیم.
بر جسمک مولد الموضه ایله
ترکبندن حصوله کلن تبدل:
احتراق ذاتی، بطلی، تنفی. ا.

م. احتراق نقطه سی = اشعه
شمسک اجتماع ایتدکاری نقطه.

احترام س. عر. ج. عر. فد:
احترام مات. ا. حرمت دن
مص. افعال ا حرمت، رعایت،
صاییق، توقیر، اعزاز، تکریم:
احترامده قصور ائمدی؛ واجب
الاحترام = شایان حرمت. ا.

احترامات فائقه، انشاده تعبیر
نحیه در.
احتساب س. عر. ج. عر. فد:
احتساب دن مص. افعال ا
۱. حساب صورمه، حساب
چکمه، مسئولیت. ۲. زجر
مجازات. ۳. وقتیه پولیس و
بلدیه وظیفه سنی ایضا ایدن واک
باشلی ایشی اصنافک اوزان و
اکیانله نظارتدن عبارت اولان
محتسب ویا احتساب آغایی ما.
مورینی وداثره سی. ۴. بو دا.

ثربه عائد رسوم. ا احتساب
آغایی، ناظری = محتسب، دا.
روغه، شهر امینی.

احتسابیه س. عر. ج. عر. فد:
احتسابیه دن محفف ا
احتسابه یعنی بلدیه عائد رسوم.
س. ج. احتسابات.
احتساس ا. فن منافع الا.

عوضاده فر. Sensation: ذیلن
حالی افاده ایچون ایجاد اولنوب
لسان ادبی به دخی فرجه یاب
دخول اولمش برکله ایشه ده،
عرییده «حسن» ماده سی افعال
باشندن اصلا تصریف اولمده.
یفتندن، «حسن» تعبیری یونی
افاده کانی دکل ایشه، «احساس»
کله سی قوللائق اقتضا ایدر. ا.

احتشام س. عر. ج. عر. فد:
احتشام مات. ا. «حشمت» دن
مص. افعال ا خدم وحشم کثرتی،
دارات، دبدبه، طنطنه، شکوه:
کمال احتشامله؛ احتشامات فوق
الماده سیله عوامسک کوزلرخی
قاشدیردی.

احتضار س. عر. ج. عر. فد:
احتضار دن مص. افعال ا
اولومه حاضر اوله، حالت ترع،
جان چکشمه: بیچار احتضارده
اجرت دیلر طیب.

احتطاب س. عر. ج. عر. فد:
احتطاب دن مص. افعال ا
اورمان ویا بالطله لقتن اودون
کمه: اهلایک حق احتطانی.

احقیال س. عر. ج. عر. فد:
احقیال لات. ا. «حفل» دن
مص. افعال ا بیوک برآلای
ایله حرمت و تعظیم. (باشلیجه
جمی جنازه آلایری حقنده

مستمندر: نمشی احتفالات لازمہ ایلہ قالدیرلدی .

احتیقار { سذ. عر. [حقارت] دن مص. افتعال } ۱. حقارتہ قائلانہ، تذال، تواضع. ۲. خوار و حقیر نظرلہ باقیہ، کوز طوٹامہ: احتقار اچک.

احتیقان { سذ. عر. [حقن] دن مص. افتعال } ۱. حقنہ و شیرنہ استعمالی. ۲. بر عضو قان بریکمہ سیلہ اوراک شیشوب قیزارمہ سی، تراکم دم. (فر. Congestion).

احتیکار { سذ. عر. [حکمر] دن مص. افتعال } ذخیرہ و ساثر محمولاتک طو. بدن مباہمہ و حبسیلہ فیاتنک ترقیسندن صکرہ آخر بہا ایلہ فروختی معاملہ سی، مطرہ بازلق.

احتیلام { سذ. عر. [حلم] دن مص. افتعال } ۱. دوش آزمہ، اوقسودہ صو اقتضا اچہ. ۲. بالغ اولہ، سن بلوغہ ایرمہ.

احتیاء { سذ. عر. [حیہ] دن مص. افتعال } ۱. مضر بکاردن اجتناب، پرہیز.

احتمال { سذ. عر. [ح] دن مص. افتعال } ۱. یزکلمہ، قالدیرمفہ اقتدار، تحمل، ناتواندر آندہ بو تکلیفہ یوقدر احتمال (فضولی). ۲. ممکن اولہ، امکان، عقلہ قریب اولہ، بر شیک اولہ یتلیسی: بو ایشک بو کون یتیمی احتمالی ضعیفدر؛ بوگا احتمال و پرہم؛ ہر احتمالہ قارشی؛ اغلب احتمالہ (و طوغر).

یسی) اغلب احتمالاتہ کورہ. احتمالی یوقدر = ممکن دکلدی؛ احتقادیر، (و طوغریسی محمقدر، یاخود) احتمالی وارد = ممکندر؛ احتمال بید = ضعیف احتمال؛ احتمال غالب = قوتلی احتمال. = ح. اولہ ییلیر، باکک: احتمال بو اقسام کلیر.

احتواء { سذ. عر. [حوات] دن مص. افتعال } ایچنہ آلہ، جامع و شامل اولہ، احاطہ: بوتعبیر بر چوق معانی بی احتوا ایدر = حاوی و شاملدر. (بعض اعلیہ لاحق اولہرق فارسی قاعدہ سنجہ بر طاقم سقیم وصف ترکیبیلر تشکیل ایدر، کہ مجرد کتات رسمییہ صیفغفہ پایدار اولیورل: مکارم احتواء مکاری حاری (!)

احتیاج { سذ. عر. [ح] دن مص. افتعال } ۱. لزوم ضروری، بر شیشہ اونسر یاہمہ جق در. جہدہ باغلی اولہ. ۲. لزوم، اقتضا: بو مکتب ایچون بر معلہ دہا احتیاج وارد: فلان شہرک صویہ احتیاجی انکار اولنہ ماز. ۳. یوقلق، یوقسو. لاق، فقدان، ضرورت: احتیاج انسانی چاقی اختیارلادیر. ۴. اقتضار، عرض حاجتہ احسانہ انتظار: ہم کیمسہ بہ احتیاج یوقدر. || دفع احتیاج = لزوم ضروریسی حس اولنسان شیشی تدارکہ احتیاجدن قورتلہ = ج. نوع بشرہ تمش ایچون اقتضا ایدن شیشل: احتیاجات اہالی؛ احتیاجات ضروریہ؛

احتیاجات عمومیہ: احتیاجات مادیہ و معنویہ.

احتیاط { سذ. عر. [حوط] دن مص. افتعال } ۱. ایلریدہ لزومی کوریلور احتمال و ملاحظہ سیلہ تدبیری طاوارانہ: احتیاط اوزرہ بولنقی، احتیاطلی طاوارانقی. ۲. بصیرت، تدبیر، غفلتک عکسی. ۳. حال حاضرہ زائدکی کورینوب آنجی ایلریدہ لزومی احتیاطہ بناء صافلان شہ: احتیاط آچہ سی، احتیاط عکری. || ۴. عساکر نظام میہ تک بعدالتعلیم سلاح آلتندہ طولیبوب، حین حاجتہ آلتنقی اوزرہ ترخیس ایدیان ضنی. احتیاطاً { ایلریدہ لازم اولور ملاحظہ سیلہ.

احتیاطسز { ص. احتیاطہ رعایا } ۱. احتیاطسز یات ایچن، ایلریدہ ظہور ایدہ ییلہ جک احوالہ قارشی وقتیلہ تدبیر دوشوغین، غافل، اسباب احتیاطیہ دن محروم: احتیاطسز آدمدر: احتیاطسز طاواراندی.

احتیاطسزلق { ص. احتیاطہ رعایت } ۱. احتیاطسزلی، ایدن، اسباب احتیاطیہ مکمل اولان، ایلریدہ ظہور ایدہ ییلہ جک احوالہ قار. شہ تدبیر لازمہ بی اکیال ایش، بصیرتلی: چوق احتیاطلی آدمدر؛ بن دائما احتیاطلی طاوارانیم.

احتیاطی { ص. عر. [احتیاطیہ] } ۱. احتیاطیہ منسوب و متعلق اولان: تدبیر

احتیاطی، عساکر احتیاطیه،
فرقه احتیاطیه.

احتیال { سذ. عر. ج: احتیالات.
(د جیلہ) دن مص.
افعال [جیلہ استعمالی، جیلہ
مراجعت.

أحجار { سذ. ج. عر. فد:
حجر. با: حجر.

أحد { عد. عر. ج: آحاد. ن:
احدی. بر، یک، واحد. ن:
|| يوم الاحد = بازار کوئی.
ج. م. بردن طغوزه قدر او.
لان رقلرکه حسابده اک صا.
غده کی خانه یازیلیر.

أحداث { سذ. عر. (حدث)
(دن مص. افعال)
میدانه کتیرمه، ایجاد واختراع،
یکی طرزده بر شیء وجوده
کتیرمه، پیدا ایتمه: طوب نوقت
احداث اولندی.

أحدی { عد. ن. عر. با: احد.

أحدیّت { سذ. عر. برک، جناب
حقک بر یکی، وحداء.
نیت: بارگاه احدیتہ عرض مناد.
جاء ابتدی.

أحرار { سذ. ص. ج. عر. فد:
حر. با: حر.

أحراز { سذ. عر. (حرز)
(دن مص. افعال) قزاقمه،
نائل اوله، معنویاتدن بر نعمته
مالک اوله: رتبه. مسند احراز
ایتمک.

أحراق { سذ. عر. (حرق)
(دن مص. افعال)

یاقه، آتشه آتمه، آتش ویرمه:
بر او، بر اورمان، بر آدم احراق
ایتمک. || احراق بالناز = انسانی

دیری دیری آتشه آتوب یاقه
جزای مدهشی.

أحرام { سذ. عر. (حرم)
(دن) ۱. حرم شریفه
کبرکن حجاجک بورندکاری
دیکیشز توب که یوک و یا یا -

موق و کتندن اولور: احرامه
کیرمک. ۲. عربانک بورندکاری
یوک یوک چارشف. ۳. یره
و یا مندردک اوزرشه یا بیلان
و چارشف و بورغان کبی قوللا.
نیسلان خالی و یا خاوسز یوک
یاغی.

أخری { ص. عر. (استخزده)
(غیر مستعمل اولان
«حری» دن سفته) دها مناد.
سب، دها لایق، دها شایسته
وشایان، انطب: بو آدم تطفیفه
جله دن احراز.

أحزاب { سذ. ج. عر. فد:
حزب. با: حزب.

أحزان { سذ. ج. عر. فد:
حزن. با: حزن.

أحساس { سذ. عر. ج: احسا.
(سات. «حس» دن

مص. افعال) ۱. طوبعمه، خواص
خمسه دن بری واسطه سیله متأثر
اوله. ۲. حس واسطه سیله
درک وفهم. (حس» دن همان
فرق اولوب، «حس ابتدیرمه»
معناسی ایسه عربیده اصلا
افاده ایتمیکشدن، او معنا ایله
قوللانلمالی، واصلز اولان
«احساس» یرینه استعمال
اولمیلیر. {

أحسان { سذ. عر. ج: احسا.
(نات. «حسن» دن
مص. افعال) ۱. ایملک ایتمه،

کوزل معامله. ن. ۲. باغشلامه،
بخش، اعطای: کندیسنه کوزل
بر آت احسان ابتدی. ۳.
ویریلن، باغشلانان شیء، عطیه،
بخشش: احسان شاهانه توزیع
اولندی. ۴. لطف، عنایت،
کرم: احسان بیورک ایکی سوز
سویاییم. (بو معنا ایله استعمالی
نابعملدر.) || احسان علی الاحسان =
احسان اوستنه احسان. ||
الاحسان بالتمام = برشی و وریلعه
تمامیه، بتامیه ویریلیدر.

أحساندیده { ص. فا. ج: احسا.
(ندیدگان. عر.)
احسان ایملک. فا. دیده = کور.
مش (برینک لطف واحسانخی
کورمش، نعمته نائل اولمش
اولان، منتدار.

أحسن { صذ. عر. ن: حسنی.
(«حسن» دن سفته.)
دها کوزل، دها یاقیشیقلی،
یک کوزل.

أحشاء { سذ. ج. عر. فد:
(حشا» استخزده غیر
مستعملدر) ۱. انسان و یا حیوا.
نک کوکسی وقارنی ایچنده کی شیرلر،
باغراضقلره جگرلر، بزرک، طلاق
وساثره، باغرض. ۲. باغرضاق.

أحصاء { سذ. عر. (حصی)
(دن مص. افعال) صایمه،
تعداد، شمار: فضائی ناقابل
احصاء.

أحضر { سذ. عر. (حضور)
(دن مص. افعال).

حضوره کتیرمه، حاضر ومو.
جود ایتمه: او آدمی اوکتنا بلری
احضار ایتمه = کتیرتم. (حا.

ضر لاه و تپشه معناسيله قوللا.
 نلاملیدر. || هقه. عهکه به جلب
 ودعوت: احضار بوصله سی برینک
 عهکه حقو قه جلب ودعوتیون
 کوندربلن تذکره. || احضار مذ.
 کره سی = برینک محاکم جزایشیه
 جبراً جلبی ایچون کوندربلان
 مذکره.

احضاریه { سش. عر. هقه. بر.
 ودعوتیون آنان خرج.
 احضاد { سذ. جر. عر. فد:
 حفید. با. حفید.

احق { سذ. عر. (حقیق) دن
 (سنه) دها ویا یک حق،
 دها مستحق، الیق: او آدم
 جله دن احقدر.

احقاق { سذ. عر. (حق)
 (دن مص. افعال) (حق)
 یرینه کتیرمه، اجرا ایته: احقاق
 حق ایتمک. (دائماً «حق»
 اسمیله برابر قولانیلیر. اصل
 معناسی حق نظرله بافقدر.)

احقر { سذ. عر. (حقیر) دن
 (سنه) دها ویا یک خوار
 وحقیر: عیذاحقرلی. (اکثراً
 محویت و تواضع مقامنده
 مستعملدر.)

احکام { سذ. جر. عر. فد:
 حکم. با. حکم.

احکام { سذ. عر. (حکم) دن
 (مص. افعال) قوتلندیرمه،
 صاغلاملاشدیرمه، محکم ایته. ذ.
 با. تحکیم.

احلا { سذ. عر. (حل) دن
 (مص. افعال) گرمی. طبا.
 تلیاته. (فر. Dulcification).

احلام { سذ. جر. عر. فد:
 (لسانغزده غیر مستعمل

«حلم» { رؤیال، اضغاث.
 احلی { سذ. عر. (حلو) دن
 (سنه) دها ویا یک طائی. ذ.
 احلیل { سذ. عر. تش. آلت تش.
 سسل ذکورک دلیکی،
 مجرای بول.

احمال { سذ. جر. عر. (فد: لسانغز-
 ده غیر مستعمل «حمل»)
 ۱. یوکر، اطفال. ۲. آغز شیلر،
 اشیاء، آغز لرق.

احمر { ص. عر. ذ. حمراء. قیرمزی،
 (قزبل، سرخ. ذ. || موت
 احمر = قان دوکورک مقتولاً
 وپاشیداً وفات.

احمرار { سذ. عر. (حمر) دن
 (مص. افعال) قیزارمه،
 قیزیللق. || ط. قیرمزی لکهل
 پیدا اولسنى مرجب خفیف برجله
 خسته لقی. (فر. Erythème).

اححق { ص. عر. (حق) دن
 (صش) عقلز، بدلاء،
 قالین قسالی، بون. [«حقاء»
 اولان مؤنث عریسی لسانغزده
 مستعمل اولوب، یشه اححق
 قیز دینلیر.]

اححقجه { ص. آزاحق، آحقسی،
 (احقه بکزر. = ح.
 احقملر طرزنده، اححق کئی.

اححقلق { سذ. بدلائق، حق،
 حاققت.

احوال { سذ. جر. عر. فد:
 حال. با. حال.

احول { سذ. عر. (حول) دن
 (صش) شاشی. لسه.

احیاء { سذ. عر. (حیوة) دن
 (مص. افعال) ۱. دیر-
 لته، جانلاندیرمه، اعاده حیات:
 قیامت کونی جناب خالق اولو.
 لی احیا بیوره جقدر. ۲. تازه

حیات ویرجه سنه شتندیروب
 اعمار ایته: تمید او انسان دمیر
 بول خطری آناتولی بی احیا
 ایتدی. ۳. قوت و طراوت
 ویرمه: بو یاغور باغلی احیا
 ایتدی. ۴. سوندیرمه، کوزل
 بر خبرله ویا لطف واحسانله
 تسریر: بی احیا بیور دیکز.
 ۵. یکیدن قوت و شان و شرف
 قزاندیرمه: احیای اسلام. ۶.
 اوپاندیرمه، وجوده کتیرمه،
 تأسیس ویا تعمیر: بر چشمه، بر
 تکیه، بر مکتب احیا ایتدی.
 ۷. (کجه بی) عبادتله واپقوسز
 یکیرمه: احیای لیلی ای دیور.
 || احیای موت = خالی پرلی
 آچوب زراعته صالح ایته.

احیا کرده { ص. ۱. احیا
 و اعمار اولمش، وجوده کتیرلش:
 سلیمه قشله سی سلطان سلیم خان
 ناک خضر ترلرینک احیا کرده.
 سیدر. ۲. لطف دیده، نائل
 نعمت.

احیان { سذ. جر. عر. فد:
 حین. با. حین.

احیاناً { ظر. عر. وقت وقت،
 آره صره، گاه گاه:
 احیاناً کلیرلر.

اخ { سذ. عر. جر. اخوان،
 (خوة) ترکبات عربیده
 اخو، اخا، اغی صورخی آلیر.
 قارداش، برادر. ذ.

اخافه { سذ. عر. (خوف) دن
 (مص. افعال) قورقومه،
 قورقو ویرمه، تخوف، تهدید:
 اخافه ایتمک.

اخبار { سذ. جر. عر. فد:
 خبر. با. خبر.

اخبار { سذ. عر. ج: اخبارات. }
 { ۱ «خبر» دن مص. افعال }

خبر و برمه، بیلدیرمه، آکلامته،
 معلومات و برمه، یتیشدیرمه:
 وقوع حالی فلان اخبار ایلدی.

اخبارنامه { س. فاهمه. ۱. بر قصد
 ویا وقوعانه دائر }

معلوماتی حاوی اوله رق مرجعه
 و برین ورقه. ۲. بر مبلغ
 اعطاسی ویا دیگر بر معامله
 اجرایی لزومنه دائر بر دائره
 رسمیه دن کوندیرلن اخبارنامه.

اخباری { ص. عر. ذ: اخباریه.
 { ۲. وقوع بولش ویا }

بولجق بر خالدهن خبر و برمکی
 متضبن اولوب، امر و نهی و دعا
 و آرزو کی منافی به دلالت
 ایتین (فل، جمله و سائره):

«بن کلام، او کله جکدر» جمله
 لری جل اخباریه و «سن کل، او
 کالیدر» جمله لری جل انشاییه در.

اخباریه { سذ. عر. قاجاق اشیائی
 { دائره عائد سته خبر }

و برنه اعطا اولسان آخه، مخبر
 اجرئی.

أخت { سذ. عر. ج: اخوات.
 { قیز قارنداش، همشیره، }

خواهر. ۱.

اختیار { سذ. عر. ۱ «خبر» دن
 { مص. افعال ۱. صورتوب }

یوقلایه رق و دنه یرک اوکرنه. ۱.

اختتام { سذ. عر. ۱ «ختم» دن
 { مص. افعال ۱. ختام }

بوله، بیته. ۱.

اختیداع { سذ. عر. ۱ «خدع»
 { دن مص. افعال ۱ }

خدعه و حیله استعمال، حیله
 کاراق. ۱.

أختر { س. فاهمه. ج: اختران. ستا.
 { ره، نجم، کوکب. لسه. }

|| مج. بخت، طالع: بد اختر = بد.
 بخت، طالع سر: نیک اختر = بختیار،
 فرخنده طالع.

اختراع { سذ. عر. ج: اخترا.
 { عات. ۱ «خرع» دن }

مص. افعال ۱ مثلی سبق ایتمه مش
 بر آت و ماکنه و سائره
 ایجاد: تلفرافک، واپورک،
 طباعتک اختراعی. || مج. اصلی
 اولیان بر شیشک قویرلوب
 واقع و صحیح کی کوسترلی: بو
 حوادثی کندیبی اختراع ایتدی.
 || د. کیمیه طرفندن قوللانامش
 تعبیرل و مفهونل صرف: بو شا.
 عرک طبع اختراع کارانه سی
 واردر.

اختراع، خلق، ایجاد، کشف، احداث،
 ابداع آرا ارنده فرق واردر: اختراع
 وسائط معلومه نیله و اعمال فکر سا.
 یسند بولش بر ترتیبه ایجاد کارانه
 بر شی، مبدانه قویق: خلق بیستون
 یوقندن وار ایخک، ایجاد معدوم ویا

معدوم دد اولنه جق صورتده مجهول
 بر شیشه وجود و برپ پیدا ایخک،
 کشف موجود ایکن انظاردن مستور
 و مجهول بولنان بر شیشه ظاهره اخراج
 ایدره معلوم ائله: احداث یکی بر

شی، چیقاردق و یکی طرز ده بر شی
 مبدنه قویق: ابداع ایسه یکدلکیمه
 برابر غرابت و اطافیه دخی جالب
 انظار دقت اوله جق بر شی بولوب

اورته به آنقیدر. تلفراف. واپور
 اختراع اولندی: عالم، انسان خلق
 بیپوردی: کیمچیلک، ذرات، نباتات
 ایجاد اولندی: امریا، نیشون سیاره سی.

پلا یین معدنی کشف اولندی: عسافر
 نظامیه احداث اولندی: فوئوئوئو
 تلفون ابداع ایلندی. ایجاد دها مطلق
 و اعم اولوب دیکر لری برینه دخی
 قولانله بیایر.

اختراعکارانه { ص. فاهمه. ایجاد
 { و اختراعه متعاقب }

و یا مقتدر: بو آدمک افکار،

طبیعت اختراعکارانه سی واردر.
 = د. اختراع اصحابنه یا قشیر
 صورتده: اختراعکارانه بر
 طرزله.

اختراعی { ص. عر. ذ: اخترا.
 { عیه. ایجاد و اختراعه }

متعاق و یا اختراع اولمش:
 افکار اختراعی، تغییرات اختراعی.

أختر شناس { س. فاهمه. نجومدن
 { احکام چیقارمق }

ادعای باطلنده بولان منجم.

أختصار { سذ. عر. ج: اختصار.
 { رات. ۱ «خسر» دن }

مص. افعال ۱ سوزک قیصه
 کسلی، مرامک آز سوزله افلا.
 ده سی، بر عباردهن لزومز
 ویا ایکنجی درجه ده لزوی او.
 لان تفصیلاک طی: ابن خلدو.

نک تاریخی اختصار ایدله مشدر:
 اختصار صورتیه، علی طریق
 الاختصار.

ایجاز و اجلدن فرق واردر: اختصار
 فضله تفصیلاک چیقاروب صورت
 افاده ای حال طریقه ییده برافق: ایجاز
 عباردی لزومندن زیاده و حال طریقه یسنک
 یک مادونده قیصا لدوب زور اکلا.

شیلجق بر حالده برافق: اجال ایسه
 یا کز خلاصه و نتیجی آقندر. مروج
 الذهب اختصار. کافیه ایجاز. عوامل
 اجال طریقه یه یاراشدر.

أختصار { ص. عر. تفصیلاستز
 { مختصر اوله رق، }

اختصار طریقه یه.

أختصاص { سذ. عر. ۱ «خصوص»
 { دن مص. افعال ۱ }

۱. بر آدمک بر ایشه ویا بر
 فن و علم و صنعته حصر مساعی
 و اشتغال ایدوب یا کز اونکله
 اشتغال ایتدی: بو طبییک امراس
 جلدیه به اختصاصی واردر. افر:

Spécialité]؛ ارباب اختصاص =
منسوب بولند قلمی فن و صنعتک
یا لکن بر شعبه سیله توغل ایدنلر.
[فر: Spécialistes] ۲. بر
آدمه منسوبیده مبالغه، خصو.
صیت، انقطاع، انساب: فلان
ذاته اوتودن بری اختصاصم
واردرد.

اختصاصی { ص. عر. ذ: اختصاص.
صیه. بر فکک
بهر شعبه سی یا تفریق آریجه
تحصیلی اصول جدیدنه و
شعبه لردن بهرینه منسوب و
متعلق: بو طبییک امراض
داخلیه حقنده معلومات اختصا.
صیه سی واردرد.

اختصاصیون { سذ. عر. ج. عر.
بر فکک یا لکن
بر شعبه سیله توغل واونده کسب
رسوخ ایدنلر، ارباب اختصاص.
[فر: Spécialistes].

اختصاص { سذ. عر. [«خصو»
«مت» دن مص. افتعال]
دشنگ، محاصمه. ذ.

اختیاض { سذ. عر. [«خضب»
اختیاض { دن مص. افتعال]
(طیرناق و صاج و صقال و سا.
ژوبی) بویامه: صفاتی حنا ایله
اختیاض ایدردی: ل.

اختیاض { سذ. عر. [«خضوع»
اختیاض { دن مص. افتعال]
تواضع، خضوع، سرفرو. ذ. و ل.

اختیاط { سذ. عر. [«خطبه»
اختیاط { دن مص. افتعال]
نکاحله ایستمه، بر قیز و یا
قادینی تزوجه طالب اوله. ل.

اختیاط { سذ. عر. [«خطف»
اختیاط { دن مص. افتعال]

قابیه، قابوب کوتورمه. ل.
|| اختطاف بصر = کوز آله،
قاشدیرمه.

اختیاء { سذ. عر. [«خفی» دن
اختیاء { مص. افتعال] کیزلنمه،
صافلانمه: اختفا ایتمک.

اختیلاج { سذ. عر. ج. اختلا.
اختیلاج { جات. [«خلوج» دن
مص. افتعال] چاربنه، چاربندی،
سگرمه: اختلاج قلب = یورک
چاربندی؛ اختلاج عین = کوز
سگرمه.

اختیلاس { سذ. عر. ج. اختلا.
اختیلاس { سات. [«خلس»
دن مص. افتعال] چاله، سرفت.
[اصل معنای اصولله وال
چاققلیله آشیرمه ایکن، بزده اک
زیاده افعال سرفتنه قوللانیلر].
|| اختلاس وقت = مشاغل آراسنده
بر آز وقت بوله، آرائق بوله.

اختیلاط { سذ. عر. [«خاط»
اختیلاط { دن مص. افتعال]
قاریشوب کوریشمه، آمیزش:
اخلاقسز آدم لرله اختلاط ایتمه ملی.
[اصل عربیده بو مقامده مخا.
لطفه قوللانیلر]. اختلاط دن
مذوع = کیمیه ایله کوریشمه.
مساعده اولمیان محبوس.

اختیلاف { سذ. عر. ج. اختلا.
اختیلاف { فات. [«خلف» دن
مص. افتعال] اویناش، اوپو.
شمامه، عدم توافق: آراسنده
اختلاف واردرد، اختلاف ظهور
ایتمدی: اختلاف آراء = رایلرک
بر یره که مه می: اختلاف صور
والسنه = نوع بشر صور تریله
لسانلریک بر یرینه اوینامی:
اختلاف لیل ونهار = کیمیه ایله

کوندوز آرمه سندم کی فرق. || حقه.
اختلاف دار = ایکی کیسه دن بری
بر دولت دیگر کی بشقه بر دولت
تبعه = دن اولقی.

اختیار { سذ. عر. [«خیر» دن
اختیار { مص. افتعال] مایه لوب
قاینامه، اکشیوب مایه لانه:
خور، شراب اختیار ایتدی.

اختیاق { سذ. عر. [«خنی»
اختیاق { دن مص. افتعال] بو.
غازک صیقوب طیفانسیله نفس
آله مامه، بوغله. ذ. || ط.
اختیاق رحم = وقیله رحمک
طیفانسندن منبعت ظن اولنان
وعلی الاکثر قادیلر ده ظهور
ایدن اعصابی بر حال ومرض.
[فر: Hystérie].

اختیار { سذ. عر. ج. اختیار.
اختیار { رات. [«خیر» دن
مص. افتعال] ۱. سچمه، ترجیح،
انتخاب: ایچلردن بونی اختیار
ایتم. ۲. قبول ایتمه، قانلانمه،
راضی اوله: ازوایی اختیار
ایتمدی: اهون شری اختیار
ایتمی. ۳. ارادت، اراده جزئی،
کندینه مالک اولوب کندی
رأی و آرزو سیله حرکت ایتمه:
اختیار الدن کیتدی: کندی
اختیاروله بو ایتمه قرار وپردی.
|| بی اختیار، بلا اختیار = ایستمه.
رک، کندینده اولیه رق، ارادتی
منظم اولمقیزین. = ج. اختیار.
رات = تقویتلرده فلان کون فلان
شیئی یاتقی کی احکام باطله.

اختیار { س. ص. [عربی مختار
اختیار { و صاحب الاختیار
تعییندن مأخوذ اولسه کرکدر].
یاشلی آدم، قوجه، یر، شیخ:

اختیار آدم، اختیار قادی،
اختیارلر مجلسی. [اساسی غلط
اولدیفیجون وقتله لسان ابدیده
قوللا نلیرب، قوجه وقوجامق
کئی خالص ترکیه تعبیرات ترجیع
اولنوردی. مؤننده «اختیاره»
دیمک عیشدر.]

اختیار لاقق { فتد، قوجامق،
دوجار اتمک: کثرت مشغولیت
کندیسی وقتسر اختیار لاقمشدرد.
اختیار لاقق { فل، قوجامق،
ناتوان اولقی: کوروشیمیلی چوق
انتیار لاقمشکر.

اختیارلق { س، قوجه لاق،
شیخوخت، پیری.
اختیاری { ص، عر، ث: اختیاء
ارادت و رضایه واقع اولان،
مجبوری اولیان: مکتبمزده
آلماجه تخصیصی اختیاریدر.

اخذار { سذ، عر، ث: خدر
{ دن مص، افعال: ط.
(بر عضوک) حسنی ابطال
ایجه، اوپوشدیرمه.

اخذ { سذ، عر، آله، ستاد،
{ قبول، تسلیم: مکتوبکیزی
اخذ ایتدم: مطلوبی تمامیه
اخذ ایتدی. [«آنی» دیمک
البته آفصردر. || اخذ تار =
انقسام آله. || اخذ معلومات =
صوروب اوکرمه. || اخذ واعطاء
آلیش ویریش، آلیم صایم،
دادوستاد. || اخذ وکرفت = یاقه.
لامه، توقیف و در دست ایجه.

اخراج { سذ، عر، ج: اخرا.
{ جات. [«خروج»

دن مص، افعال: ۱. جیقارمه،
طیشاری به آتمه: کندیسینی
مملکتکندن اخراج ایتدیلر:
آغریان دیشک علاجی آنجی
اخراجیدر. ۲. استحصال ایجه:
چیچکردن کوزل عطریات اخراج
ایدرلر. ۳. فضله محصولات
ارضیه و صنایعینی مالمک اجنبیه به
کوندیرمه: بو ولایت خیلی
ذخیره و پیاغی اخراج ایدر.
[بو معنالك هبسی «جیقارمق»
فعلی پک اعلا افاده ایتمکه لسه.
در. || = ج. بر مملکتک محصور.
لات زرعیه و سائره سندن
احتیاجات مجله دن فضله کلوب
مالمک سائر به کوندیران قیمی،
بر مملکتکندن جیقوب ایجه
دخوانه سبب اولان محصولات
و معمولات، ادخالات قابلی:
بر مملکتک اخراجانی ادخالانه
تقابل ایتمسه، بالطبع ثروت
عمریه سی کیتدیجه تنافص
ایدر.

اخر وی { ص، عر، ث: اخرویه.
{ [آخرت دیمک او-
لان «آخری» دن سمن. [آخرته
منسوب و متعلق: مشروبات
اخرویه.

اخر ویات { سذ، ج، عر، آخرته
{ متعلق: ایشلر:
اخرویاتله چوق توغل ایدر.

آخری { ص، عر، ذ: آخر.
{ بشقه، دیگر: جهت
اخری، مسئله اخری. || مره
بعد اخری = دفعائله، بربرینی
متعاقب بر قاج دفعه. || نشئه
اخری = حیات اخرویه، او بر
کلیش.

اخشاب { سذ، ج، عر، فد:
{ خشب، یا: خشب.
== تر، ص، فد، کراسته دن،
تختهدن معمول: اخشاب خانه، بنا.
اخص { ص، عر، [«خاص» دن
{ ستمه. [«خاص» الی
باشلی: اخص آلم، اخص احبام،
[مضافک عددی معتبر اولد-
یفتندن، «اخص آمالدن» و
«اخص احبامدن» دیمه یلی. [.
اخصر { ص، عر، ث: خضراء.
{ «خضر» دن ص، [.
یشیل، سبز. [.

اخطار { سذ، ج، عر، فد: خطر.
{ یا: خطر.
اخطار { سذ، عر، ج: اخطاء.
{ رات. [«خطور» دن
مص، افعال: ۱. بر شیشی برینک
خاطرینه کتیرمه، تذکیر: یارین
درسه باشلايه جغیزی کندیسنه
اخطار ایتدم. ۲. بر آدمک
تیلیدی و غفلته کور مدیکی بر
شیشی کوسستروب نظر دقتی
جلب ایجه: کیفیتی اخطار ایدن
اولدی: اخطارات خالصانه سی
نظر اعتباره آلدی.

«اخطار» ک «تنبیه» دن فرق
بودرک: تنبیه مافوقدن مادونه،
اخطار ایسه مادونندن مافوقنه و یا
اقرادن اقرانه اولور.

اخف { ص، عر، [«خفیف»
{ دن ستمه. [دها و یا اک
خفیف، اهون: اخف نمازات.
اخفاء { سذ، عر، [«خفی» دن
{ مص، افعال: اکیزله،
صاقلابه: فراری بی اخفا ایدنلر
منشول اولور.

اخگر { س، فا، آتشلی کول، کول
{ ایله قاریشیق ایجه قور.
له.

اَخْلَاءُ { سذ. ج. عر. فد: خلیل.
با: خلیل.

اِخْلَاصُ { سبذ. عر. ج: اخلا.
صات. ا: خلوص.

دن مص. افعال ۱. طوغری
وغرضت عبت، صدق، خلوص
قلب، صمیمیت: عرض اخلاص
ایتمک ۲. ریاس و صمیمی عبادت،
غل و غشیدن عاری اعتقاد. ||
سوره اخلاص = قل هو الله
احد... سوره شریفه سی که
اعتقاد خالص زبده سنی حاویدر.
|| اخلاصمند، اخلاصبرور، اخلا-
صکارانه کی فارسی اداتر و کله.
لله ترکیبی قاعده فصاحت
منافیدر. |

اَخْلَاطُ { سذ. ج. عر. فد: خلط.
با: خلط.

اَخْلَافُ { سذ. ج. عر. فد: خلف.
با: خلف.

اَخْلَاقُ { سذ. ج. عر. فد: خانی. با:
خانی. = فد. کمی. ۱.

انسانک یارادیشده حائر اولدینی
و یا تربیه ایله استحصال ایتدکی
احوال روحیه و قلبیه، خصال،
شمائل: اخلاق حمیده = فضائل
اخلاق، حسن اخلاق: ۱. الاق
ذمیه = سوء اخلاق. ۲. حسن
اخلاق، اخلاق حمیده: انسان ایچون
برنجی آراهج شی اخلاق قدر.
۳. اخلاق و تربیه دن بحث ایدن
علم که فلسفه شعباتنددر: علم
اخلاق: اخلاق ایله توغل ایدن
حکما. || اخلاق بوزو قلفی، فساد
اخلاق = اخلاق عمومیه به عارض
اولان کوتیک.

اَخْلَاقِیْمَز { ص. اخلاق بوزوق،
سوء اخلاقه مقارن:

بک اخلاقیز برآمددر.
اَخْلَاقِیْمَز { ص. سوء اخلاق
صاحبی اولان
آدمک حالی.

اَخْلَاقُ { ص. عر. اخلاقیه. اخلاق
و شمائله و یا علم اخلاقه
متعلق. | هر نه قدر «اخلاق»
کله سی مفرد کی قوللانیلیور.
سده، عرییده اساساً ینه جمع
اولدیندن، یاه نسی ایله اخلاقی
و اخلاقیه دینک جائز اولیبوب،
بو تعبیر غلط. و مع هذا مستعملدر. |

اَخْلَاقِیَّاتُ { سذ. ج. عر. علم
اخلاقه متعلق مباح.
حت و مطالعات: اخلاقیاتله
اوغراشان چکسانددر. | بو
دخی غلط مشهوردر. |

اَخْلَاقِیُّونُ { سذ. ج. عر. علم
اخلاقه دائر کتاب
پازان و بو علم ایله اوغراشان
حکما و مؤلفین: شیخ سعدی
اخلاقیوندددر. | بو دخی قاعده
فصاحته مقایر بر تعبیردر. |

اِخْلَالُ { سذ. عر. «خلل» دن
مص. افعال | خلل کثیر-
مه، بوزمه، سقطلامه، افساد،
رخنه دار ایتحه: اخلال اسایش =
اسایشک بوزلی.

اِخْلَامُورُ { ص. کراسته سی کو.
زل جلا المفسله
مرافوز لقمه استعمال اولنان
و چیچکی خاشلانوب ترمک ایچون
ایچیلن معروف بر آغاج که
چیچکی کوزل قوقار، شجر زیز-
یفون. = ص. اخلامور آغاجندن
معمول: اخلامور بر ماصه.

اَخْوَاتُ { سذ. ج. عر. فد:
اخذ. با: اخذ.

اِخْوَانُ { سذ. ج. عر. فد:
اخذ. با: اخ. || مج. ۱.
صادق دوستلر، صمیمی احبا:
اخوان پیننده اویله شی آراغاز.
۲. بر مذهب و یا طریقه منسوب
بولناسلر: اخوان دین: او بزم
اخواندندر.

اِخْوَاتُ { سذ. عر. قارنداشلیق،
برادرلک. || مج. عبت،
مودت، محالفت، صدق و خلوص.

اِخْوَارُ { سذ. ج. عر. فد: خیر
| ابی آدملر، اصحاب فضل
و کمال، صلحا. | ضدی: اشرار. |

اِخْبَرُ { ص. عر. ا: خبره. صکره.
کی، ا: صکره واقع او.
لان، صو: جلسک قرار
اخبری = صو: قراری: اشعار
اخیره دکن = صکره واقع او.
لهجق اشعار زمانه قدر:
مقررات اخیره: قرون اخیره =
تاریخک منقلم اولدینی اوج
دورک اوچنجیسی.

اِخْبَرُ { ظر. عر. ا: صکره،
وقت حاضر دن آزاوول:
اخیر آلتان امره کوزه.

«اخیر» الله «مؤخر» آره.
سده فرق واردر. برنجیسی وقت
حاضره نسبتله قوللانیلیوب اوکا قریبق
بیان ایدر: ایتکیسی ایسه دیگر بر
حال ووقعه تک زمانه نسبتله قوللا-
نیلیوب، اولدن ایتدی کوصتریر.

اِداءُ { سذ. عر. ۱. اوده مه،
ویرمه، تادیه: ادای دین
ایتدی: بورجی ادا ایتدی. ۲.
یاته، قبله، اجراء، افا: نمازنی
ادا ایتدی: ادای تشکر.

ادا، اجراء، ایفاء، انقضاء آرومنده
فرق واردر: ادا بورج و یا بودج
کی، اولان بر شیشک ایفا سنده قوللا-
نیلیور: دین، نماز، شکران اداسی کی:
اجرا بر قرارلک و یا فقره: انقضاءیه تک

والخاسل بقدر بر شیشک موقع فعل و تعلقه و نهاده استعمال اولنور: محکمه نك، مجلسك قرارى، قانون و نظامى اجرا ايتمك، اجراى عدالت انك كسى؛ ايضا وظيفه دن، معدود اولان بر ايضاي ايتشك مقصوده مستعملدر؛ ايضاي وظيفه قصور ايتمك؛ انفاذ ايضه آلمان بر امرك برى بواسطه جاليشمك ديكدر: امر عاليمزى انفاذ ايندم.

آدا {س. آلف البيان لغت عربى} **آيه** دن، مأخوذ اولسه كر كدر. ۱. طرز، اسلوب؛ اقامه سندهك ادا ديكر هج بر شاعرك سوزنده يوقدر. ۲. شيوه، ناز؛ دابر ك اداسى عاشق اوصاندير. ۳. طور، قوروم؛ بونك اداسي چكمز.

آدات {س. عربى. ج. ادوات، آلت، آوادانلق؛ آلات و ادوات. || م. كندى كنديه معنا افاده اغيوب اسماء و افاله ادخال و يا الحاق اولنان كوچك كله، حرف؛ ادات مصدريت، ادات ندا.

اداره {س. عربى. «دور» دن {مص. افعال} ۱. چويرمه، دونديرمه، طولاشديرمه؛ اداره اقتدا؛ ماكينه اداره ايتك. ۲. قوللانمه، استعمال، بجرمه، چويرمه، ضبط و ربط؛ بو قوناغى اداره ايدن اودره؛ ايضى، معينى چوق ايني اداره ايدبور. ۳. بر مملكت امور مليكيه ستنك ايفاسى، اجراى حكومت؛ ولايتك اداره ايشلرلى والى به عائد دره؛ علم اداره {فر. Administration}، ۴. كچنمه، قميش؛ بو معاش ادا. رده كافيدر. ۵. تصرف، عدم

اسراف؛ معاشنى اداره ايله قولانيور؛ اداره چوق باقيور؛ اداره ايله كچنيور. ۶. يته، كفايت؛ بو آتجه، بوقاش اداره ايتن. ۷. رسنى بر ايشك نوا بر شركت وسايره ايشك رؤيتيه موظف و اكثريا بر مديرك تحت امرنده بولنان هيئت و دائره؛ پوسته و تلفراف، رزى، بانقه، سيفوريظه اداره سى. ۸. بويه بر ديتشك دوام و اجتماع ايدوب ايش كوردكلى محل و قوناق، دائره؛ اداره سرا. جمت ايتلى. || ط. اداره بدنيه؛ انسان و حيوان جسمنده تقدى و صرفياتك صورت جزيائى {فر. Economie animale} || اداره بى = ايكي پانبوق و بر ايشك اولهرق طيبانقلى و اوچوز بر نوع كوملكك خللى. || اداره قتيل = يتاق اوله سنده كچه يتان قنديل. || اداره مأمورى = امور مليكيه ده مستخدم مأمور. || مجلس اداره = ولايت و سخناق و قضالده و شركت و بانقه كى دائره لده اهالى ويا حصه داران دن منتخب اعضادن مركب مجلس.

اداره جى {ص. اداره و تصرفه مسك، بنتى. چوق رعايت ايدن، مسك، بنتى.

اداره خانه {س. بر ايشه باقان ايتشك اجتماع ايله ايش كوردكلى ير و دائره؛ بو غزته نك اداره خانه سى بشقه و مطبعه سى بشقه يردمدر.

اداره لى {ص. ۱. اداره و تصرفه رعايت ايدن؛

اداره لى آده سدر. ۲. اداره و تصرفه الوريشلى؛ صغير انى چوق اداره ليدر.

آدام الله {الله دائم و باقى ايتسين معنا سيله مستعمل عربى دعادر؛ ادام الله دولته.

آدامه {ص. افعال} دائم و باقى ايتمه، دوام ايتديرمه؛ حل حاضرني ادامده دن بشقه بر شى دوشونمز.

آدانه {س. عربى. «دين» دن {مص. افعال} بوزج، او. دوغچ و يرمه، اقراض؛ كنديه سغه آتجه آدانه ايدن يوقيدر. || آدانه صديقى = بعض دواثر ده مأمورينه معاشلرندن اودنمك اوزره اتجه اقراض ايتمكه مخصوص صديق.

آدانه {ح. عربى. اودونج اولهرق، آدانه خطر يقيله.

آدانى {س. ج. عربى. فد؛ ادنى. آدانى؛ با؛ ادنى.

آدب {س. عربى. ج. آداب. ۱. تربيه، حسن اخلاق و اطوار مناسبه. ۲. ظرافت، نازكك. ۳. حجاب، حيا. ۴. ستري ادب و تربيه اقتضاسندن اولان يرلى، عسورت؛ ادب يرلى. ۵. ادبيات، علمي كه حكايات و امثال و اخلاق ايله اشعار ولسان تحصيلنه آلت اولان صرف، نحو، معانى، لغت و سائر علومى جامعدر. || ادب البحت = علم، مناظره، علم آداب. || ادب القاضى، ادب الكتائب و سائر = قاضى و كاتب و سائر آدمرك كندى مسلكلرنده

بیلری و رعایت ایلری اقتضا
ایدن اصول و قواعد .

اَدْبَاءُ { سذ. جر. عر. فد : ادیب،
با : ادیب .

اَدْبَارُ { سذ. عر. «دور» دن
مص. افعال [بخت و طلاء
ملك انساندن یوز چورمی،
بخشنزلی، طالعزلی، اقبال
ضدی، بریخالق .

اَدْبُحَانَه { ص. آبدستخانه، آبی
بولی .

اَدْبِیْسُ { ص. ادب و تربیه سی او .
لمیان، تربیه سر، اوتاناز،
عارسز، حاسز، || عو. چوق
باغروب چاغران، سرت طبعیتلی،
توس : ادبیز بر قاری .

اَدْبِیْسُجِه { ح. ادبزلکه، بی
ادبانه : ادبیزجه
حرکت ایدور .

اَدْبِیْسُك { ص. ادب و تربیه
قصائی، تربیه .
سزلی، عارسزلی، حاسزلی .

اَدْبِلْمَك { قل. ادب و تربیه
قزاقلی، تربیه اولغلی .

اَدْبِلِی { ص. تربیه لی، ظریف،
نازک .

اَدْبِی { ص. عر. ث : ادبیه .
«ادب» دن سمناد .
بیانه و علوم ادبیه منسوب و
متعلق : اونك اقتدار ادیبی
مسلمدر آثار ادبیه .

اَدْبِیَّاتُ { مش. جر. مر. علوم
ادبیه، شعر و انشا و
قواعد لسان و لغت و اشتقاق
متعلق عللکه فنك غیردر :
ادبیات عربیه، ادبیات شرقیه،
ادبیات غربیه؛ کتب ادبیات .

اَدْبِیَوْن { سذ. جر. مر. فد :
ادبی. ادبیاتله توغل

ایدنلر، ادبیات منتسبین، ادبا،
ادیبلر .

اَدْخَارُ { سذ. عر. «ذخر» دن
مص. افعال ۱. ذخیره

طوبلایوب وقت غلاده یوکک
فیثاتله صائق اوزره بریکدیرمه .
۲. علی الاطلاق بر شی طوبلا
یوب بریکدیرمه، جمع و حفظ :
وقت حاجت ایچون بر مقدار
آچمه ادخاری فائده سر دکدر .

اَدْخَالُ { سذ. عر. ج : ادخا .
لات. «دخول» دن

مص. افعال ۱. کیردیرمه،
صوفه، ایجری قومه : اونو
اوه ادخال ایتمورلر . ۲. بر
مملکته ممالک ساثره محصولات
و ممولات و امتعه سی کتیرمه :

انکتریمه چوق ذخیره ادخال
اولور. || حساب ادخال ایتک
محسوب، داخل حساب ایتک،
صایق. == جر. بر مملکته
ممالک ساثره دن کتیریلن محصو
لات و ممولات و امتعه،
اخراجات مقابلی : ادخالات
واخراجات موازنه سی .

اَدْرَاجُ { سذ. عر. «درج»
دن مص. افعال ۱. بو

کله بی درج مناسیله قوللانلر
وار ایسه ده، اساساً عربیده
بو معنیه کلدیکی کبی، درج لغتی
دخی مقصدی افاده ایتدیکندن،
استعمالی عیشدر .

اَدْرَارُ { ص. بول، سیدیک .
«بول لغت اصل» در» دن

افعال بابندن مص. اولورق عربی
ایسه ده، عربیده سوت ویلا
غموری آقیشه مناسنه کلیر.
ونتیله دائمی صورته آقوب

ویربان معاش و وظیفه مناسیله
دخی قوللانلیردی. الیوم مستعمل
معنانه کوره، عربیدن مأخو .
ذخی شبهه سر اولغله برابر،
ترجه عد اولغلی اقتضا ایدر .

اَدْرَاكُ { سذ. عر. ج : ادرا .
کات. «درك» دن

مص. افعال ۱. آکلایش،
واریش، عقل ایردیزمه، درک،
فهم، فراست : ادراک معالی بو
کوچک عقله کرکرز . ۲. ایریشمه،
یتیشمه، قاوشمه، واصل اوله :
وقت سعاده ادراک ایدنلر . ۳.
چاغنی بولمه، موسته یتیشمه، کاله
ایریمه : محصولات ادراکی .

اَدْعَاءُ { سذ. عر. «دعوی»
دن مص. افعال ۱.

حقلی و یا حقز بر دعوایه قیام،
دعوایه قاقیشمه : ادعا ایدنه
اثبات و انکار ایدنه یتین دوشر .
۲. حقز و اساس سر بر دعواده
بولمه، حائر اولدیفنی صفتی
حائر اولدیفنی درمیان ایتمه و
کندیسنه عائد اولیان بر حق
طلبه قاقیشمه : کندیسی شاعرلک
ادعا سنده در . ۳. کندیسی بیوک
و مقتدر زعم ایدنک کندی
حقنده کی فکری : او آدمک
ادعای پک بیوکدر . ۴. عناده،
اصرار، منهذک : ادعا ایتم، اما
بویه ظن ایدرم .

اَدْعَاجِی { ص. ۱. ادعای چوق
اولان، حائر اولدیفنی

اوصافله تغیر ایدن، خود بین .
۲. معنده، مصر، عنادجی .

اَدْعَالِی { ص. اقتدار و لیاقت
دعوا سنده بولنان،

کندیسه چوق کوگن .

آدعيه { سذ. جر. فد. دعاء. با. دعا. (تشديدله قرائتي غا.) }

ادغام { سذ. جر. مد. صرف عربيده بر جنسدن يان يانه ايكي حرفك شده لي بر حرف صورتنه قونمسه دينور: مدد- مدكي. بو ايكي حرفدن برنجيسنه «مدغم» وايكنجيسنه «مدغم فيه» ديرل. }

ادلّه { سذ. جر. عر. فد. دليل. با. دليل. }

ادماج { سذ. عر. («دموج» دن مص. افعال) درج، ادخال. له. }

ادمان { سذ. مر. («دمن» دن مص. افعال) كسب ملكه ومارسه ايچون بر شيك تكرار على التكرار اجراسي، دوام، مداومت. || مد. تحصيلي مرام اولنان لسانده بر طاقم جل و تركياتك صور مختلفه ده تكراري. (فر. Exercise.) || ط. ادمان بدن = اعضاي بدن قوتلك ايچون ايديلن حرركات. (فر. Gymnastique.) }

آدمه { سذ. عر. تش. درينك آلتندكي طبقه سي. (فر. Dermo.) }

آدني { ياخود اذنا. ص. عر. جر. ادني. («دني» دن سته.) }
۱. دها ياخود پك آشاعي و آلقني، اعلى مقابلي. ۲. دها ياخود پك دون و خوار و حقير: ادني بر آدم. ۳. دها ويا پك يياغي: قاشلرك ادناسي. ۴. پك آزه، جزئي، قليل: ادني ملاحظه ايله آكلاشيلير. = سذ. جر. اسافل كرومي، آياقي طاقني، ارادل. }

آدوات { سذ. جر. عر. فد. اذات. با. اذات. }

آدوار { سذ. جر. عر. فد. دور. با. دور. }

آدويه { سذ. جر. عر. فد. دواء. با. دواء. (تشديدله قرائتي غلطدر.) }

آدهان { سذ. جر. عر. فد. آدهان. دن. سوريله جك ياغلر. ذ. }

آدهم { سذ. عر. قره آت، ياغز. }

آديان { سذ. جر. عر. فد. دين. با. دين. }

آديب { ص. مر. ذ. ادبيه. جر. ص. ۱. ادبي، تربيه لي: بر طفل آديب. ۲. نازك، ظريف: آديب بر آدم. ۳. ادبياته اوغرا. شان، علوم ادبيهه منتسب بولنان: شاعر و آديب بر ذات. = س. ادبياته منسوب آدم، ادبياته يدطولي صاحبي عالم: آديب كامل؛ آديب عمر. }

آديبانه { ص. فا. ۱. ادبي و قيشير، تربيه لي: آديبانه بر طوري وازدر. ۲. آديابه و علوم ادبيهه اصحابنه لايق: آديبانه مباحثاته كيريشدي. = ح. ادب و تربيه ايله ويا آديابه يا قيشير صورتده: آديبانه حركت ايدبور. }

آديم { سذ. عر. ۱. سختيان، دباغت اولمش دري. ۲. سطح، يوز. ذ. }

آذاء { سذ. عر. اينجيشمه، آذيت، رنجيش، جفاء، جور، آزار: كيمسيه جور و ادا }

ايمه ملي. }

اذابه { سذ. عر. («ذوبان» دن مص. افعال) اريتمه: اذابه ايتك = اريتمك. }

اذاقه { سذ. عر. («ذوق» دن مص. افعال) طابديرمه. }

آذان { سذ. عر. جماعت مسلميني نمازه دعوت ووقت صلاي اعلان ايچون مؤذن طرفندن مناره ده وسائر بعض احوالده او قونان تكبير وكتبتين شهادت ايله ديكر كلمات معروفه: آذان او قومق، آذان و يرمك، آذان او قوندي، آذان محمدی. || اقسام آذاني، ياخود ساده آذان وقتي، آذانه = كچ وقت، آقسام. }

اذعان { سذ. عر. (مص. افعال) ۱. اطاعت، اقيساد: فرمان واجب الاذعان. ۲. عزم قلب، اعتقاد. (بو ايكنجي معنى عربيده مولادندن اوله رق مستعملدر. بزده ذكا و فراسات معنايله استعمالي ايسه بوندن غلطدر.) }

آذكار { سذ. جر. عر. فد. ذكر. با. ذكر. }

اذكار { سذ. عر. («ذكر» دن مص. افعال) آكد. برمه، خاطره كنترمه: اذكار ايتك = آكديرمق. ذ. }

آذكياء { ص. جر. عر. فد. ذكي. با. ذكي. }

آذل { ص. عر. («ذليل» دن سته.) دها ويا پك ذليل و دون و آلقني: اذل ناس. }

اذلال { سذ. عر. («ذل» دن مص. افعال) آلاطيه، تحقير، تذليل. ذ. }

اِذْنُ { سذ. جر. عر. بر ايشده ممنو.
اَعْيَت وِيسَاغَك رَفِي،

رخصت = دستور، اجازت: اذن
وېر مَك = مأذون اِتْمَك: اذن
آلَي = مأذون اولئ: باذن الله
اللهك اذنبه. || مج. قوغه،
طرده، خدمتدن اخراج: اوشا.
غنه اذن وېردى. || هج. حېزى
ك وحق منى اسقاط. || مج.
اون سكر ياشى اكمال ايدناره
تجارت اِتْمَك ايجون ولى ويا
وصيلرى طرفندن وېرلن
مساعده. || اذن سفينه = بر
سفينهك سېر و سفر ايجى ايجون
وېرلن مساعده نامه.

اُذْنُ { سذ. جر. ج: آذان. قو.
لاق، گوش ن.

اَذْنَابُ { سذ. جر. عر. قد:
ذنب. با. ذنب.

اِذْنَبِرُ { ص. ۱. اذنى اوليان،
رخصتسز. ۲. مكبتدن
هفته بائى چيقمه و اونيه كيتمكه
مأذون اوليان، مجازاة منامنده
بو رخصتدن محروم اولان
(شاگرد): اوج هفته اذنبز
قالدى.

اِذْنَلِي { ص. ۱. اذن ورخصت آماش
اِذْنَلِي اولان، مأذون. ۲. مأ.
مأذوناً مملكتنه ويا خانه سته
كيتمش اولان (مأمور، نفر،
شاگرد و سائر).

اِذْنَامَه { ص. قا. رخصت و مأ.
اِذْنَابَتِ آلان بر آدمه
وېرلن ورقه، مأذونيت كاغدى،
اجازتنامه، رخصتنامه.

اَذْوَاقُ { سذ. جر. عر. قد:
ذوق. با. ذوق.

اَذْهَانُ { سذ. جر. عر. قد:
ذهن. با. ذهن.

اَذْيَالُ { سذ. جر. عر. قد: ذيل.
با: ذيل.

اَذْيَتُ { سذ. جر. ۱. انجيمه،
رنجش، آزار، جفا:
اذيت اِتْمَك وېر مَك. ۲. زحمت،
مشقت: اذيت چمك.

اَذْيَلِي { ص. زحمتي، مشقتلي،
چوق آغز و يوريجي:
اذيتلى بر ايشدر.

اَرُ { ص. اصلي: اير. اير مَك
ار (دن) ۱. ارلك، بلوغه

ايرمش انسان، رجل، مرد.
اَقَادِن وِجوق مة ايلي. ۲.
قوجه، زوج. || مج. ذكرلى آدم،
بحق رجل ديمكه شايسته آدم،
مرد، بهادر، اهل: ار اوغلى
ار. || ار بائى = اوڭ آياق. ||
ايش اري = بچريكي، النبدن
ايش كليز. || ار سز = قوجه سز،
طول. || اره وارمق = قوجه يه
وارمق، اولنك. || اره وېر مَك،
(قېزى) قوجه يه وېر مَك،
اواندېر مَك. || سوز اري =
سوز سونلكه مقتدر. || سو.
زبك اري = سوزنده طورور،
وعيد ينى اجرا ايدر. = ص.
ارلك، ذكر: ار كشي؟ ار كچي =
تكه. || مج. جسور، اهل.

اَرُ { ظر. اصلي: اير. اير مَك
ار (دن. اليوم بزجه اكثر يا
مركي: ار كن يعنى ار ايكن
قوللائيلىر. ا كج مقابلي، تيز،
اركن: ار كج بر كون اوله جقدر.

اَرَاَجِيْفُ { سذ. جر. عر. قد:
ارجوفه. با: ارجوفه.

اِرَاحَه { سذ. عر. (راحت.
دن مص. افسال) را.

حتلاندېر مه، راحت ايتدېر مه،
بورغونلى آلدېر مه: جسم و
ذهنى اراحه ايتك ايجون. ن.

اِرَادَتُ { سذ. عر. اراده ايله
بر اولدېنى حالده،

لسانيزده محل استعمال ايرېدر.
قلبد حس اولنان ايتك،
اختيار، رضا، آرزو: انسان
ارادتمنده مختاردر: كندى
ارادتيله = حسن رضاييله.

اِرَادَه { سذ. عر. ج: ارادات.
رود دن مص.

افعال ۱. ايتقه، ديله، خوا.
هش، مرام ايتمه. ۲. بر بيوك
ذاتك امرى، حكم، فرمان:
فصل اراده بيورور سه كز
اويله ياپلم. || اراده الهيه =
امر الهى. || اراده جزئيه = من
طرف الله انسانك النده براغلىش
اولان ايتك و اختيار. مقابلي:
اراده كلييه، كه قدرت الهيهك
النده در. || اراده سنيّه حضرت
بادشاهي = طرف اشرف جناب
ملوكانه دن شرفصا در اولان
امر و فرمان. || اراده عليه =
مقام صدارتدن وېرلن امرعالى.

اِرَادِي { ص. عر. ن: اراديه.
ارادته متعلق، ارادته واقع
اولان. اختياري.

اَرَاذِلُ { ص. سذ. جر. عر.
قد: ارذل. با: ارذل.

اَرَاضِي { سذ. جر. عر. قد: ارض.
با: ارض.

اراقه { سذ. عر. ا «روق» دن
(مص. افعال) دوکمه،
آفتبه .

ارامل { سذ. جر. عر. ا فند:
«ارمله» ترکیه ده
غیر مستمدر ا طول قادنلر،
قوجه سز و محتاج و بیوایه نسا:
ایتام و ارامل معاشانی .

ارایک { سذ. جر. عر. فند: اریکه.
(با: اریکه .

ارانه { سذ. عر. ا «رویت» دن
(مص. افعال) ۱. کوسترمه،
ابراز: شهادتنامه سنی ارانه
ایندی. ۲. کوستروب اوکرته،
بیلدیرمه: نه پایه جغنی کندیسینه
ارانه ایندی. || ارانه طریق
ایتمک = بول کوسترمک، رهبرلک
ودالات ایتمک .

ارباء { سذ. عر. ا «رباء» دن
(مص. افعال) نما و فائضه
آرتیرمه: اموال ایجابی ارباء
ایچون .

ارباب { سذ. جر. عر. فند: رب.
(با: رب. = ص. تر. فند.
اهل، لایق و مقتدر: اوآدم بو
ایشک اربابی دکلدرد؛ ارباب
آدمرد .

اربعه { عد. عر. درت، چهار:
جهات اربعه، اناجیل
اربعه، قضاها ی اربعه، یا لکیز
بویله ترکیاتده بولنور .

اربعین { عد. عر. فرق، چهل:
(اربعین سنه = فرق
یل. = س. ۱. کانون اول رو.
مینک ۹ ندن یعنی کون دوختن
اعتبار آ فرق کون که قره قیشدر:
اربعین فرطونه سی. ۲. ارباب
طریقته کون فرق کون خلوته قید.

نوب، عبادت و ریاضتله اشتغال
لاری، چله: اربعین چیقارمقی .

ارتباط { سذ. عر. ا «ربط»
(دن مص. افعال) ۱.
بر شیشه باغلی و مربوط اولیش،
باغلامه، تعلق: ارتباط قلب،
۲. مناسبت، بر برینی. طومه:
بو ایکی چله آره سنهده ارتباط
یوقدر .

ارتجاء { سذ. عر. ا «رجاء»
(دن مص. افعال) امید
ایتمه، اومه. ذ.

ارتجال { سذ. عر. ا «رجل»
(دن مص. افعال)
دوشوغه دن و بداهه سوز و یا
شعر سولته: ارتجاله مقتدر بر
شاعر .

ارتجالاً { سذ. عر. دوشوغه
(تمکسزین، بداهه،
بر بدیهه: ارتجالاً بر قصیده
سویلدی .

ارتحال { سذ. عر. ا «رحلت»
(دن مص. افعال)
دنیا دن آخرته کوچمه، رحلت،
وفات، اوله: ارتحال دارنیم
ایلدی: یوم ارتحالی مضبوط
دکلدرد. (کوچ و نقل مناسیله
لسانزده قوللاناز .

ارتداد { سذ. عر. ا «رد» دن
(مص. افعال) دین
اسلامی ترکله دیگر بر دینه
انتقال: ارتداد عاریخی ارتکاب
ایندی .

ارتسام { سذ. عر. ا «رسم»
(دن مص. افعال)
رسمی و تمفالی اوله مناسیله
قوللانیلور سه ده غلط اولوب،
عرییده «آنان امره امتثال»

«جناب حق تکبر» معنارندن
بشقه معناسی اولدیفندن، و بو
معنارله لسانزده استعمالی. ما.
نوس اولدیفندن، بدیتون ترکی
اقتضایدر. هندسه ده کی ارتسام
سطحی، ارتسام افقی، ارتسام
عمودی تعبیرلده بالطبع یا.
کلیدشدر. بلکه «رسم» جائز اوله.
ارتشاء { سذ. عر. ا «رشوت»
(دن مص. افعال)
رشوت آله، رشوت قبول
وارتکابی: ارباب ارتشاء = مرتشی
آدمرد .

ارتضاء { سذ. عر. ا «رضو» دن
(مص. افعال) راضی
اوله، موافقت: رضای محاسن
ارتضاء کبی مجمع تعبیرانده
قوللانیلیر .

ارتضاع { سذ. عر. ا «رضاع»
(دن مص. افعال)
مه دن سوت اومه مناسیله قوللا.

نیلیور سه ده، غلط اولوب، اصل
معناسی «چینک صاتیوبوب
صاحبی طرفندن ویران کنندی
سودینی ایچمسی» در .

ارتعاب { سذ. عر. ا «رع»
(دن مص. افعال)
اورکمه. ذ.

ارتعاش { سذ. عر. ا «رعش»
(دن مص. افعال)
دیرتمه، صارصله .

ارتفاع { سذ. عر. ا «رفع»
(دن مص. افعال)
۱. یوکلمه، یوقاری قالمه:
کوک قدر ارتفاع ایندی. ۲.
اکتساب علو، مرتبه عالییه
وصول، ترقی: ارتفاع قدر و
منزلت. ۳. یوکسکلک، سطح

ارضدن ويا حذای بچردن
اعتباراً بوجهك درجه سي:
بو طاغك ارتفاعي نه در؟ || هـ
شمك وساثر اجرام سماويه يك
اسطرلاب وساثر آتاله افقندن
نه درجه ده بوكك بولند.
قريشك تيميني: ارتفاع آلتی؟
ارتفاع تحتی = ارتفاع تعييننه
مخصوص تحتنه، ربع، دائره.
|| ر. ارتفاع مثلث = بر مثلث
ضلع عموديسنك بوككسي؟
ارتفاع تفاضلي، تفاضل ارتفاع.
ارتفاع (ح. ع. بوككسيه،
ارتفاع جهتيه: ارتفاع.

عاً آراژنده فرق واردر.

ارتفاع (سذ. ع. «رق» دن
(مص. افعال) بوقاري
چيتمه، دها بوكك مرتبه لره
ناثليت، اعتلا: بولنديني صنفك
اك بيوك رتبه سنه قدر ارتقا
ايتدی. (اساساً «ترقي» ايله
متراذف ايسه ده، استعمالده
فرق واردر. يا: ترقی.)

ارتكاب (سذ. ع. «ركوب»
(دن مص. افعال)
۱. كوتی وهدوموم يا ممنوع بر
ايش، بر كننايه ايشله: بالائی
ارتكاب ايدبور: ارتكاب سرق.
۲. رشوت آله: او آدم ارتكاب
اغزو. (لسانزه خاص اولان
بو ايكنجي معناده مفعولدن
مستفیدير.)

ارتياب (سذ. ع. «رب»
(دن مص. افعال)
شبه لغه، شك، تردد: ارتياب
محل بوقدر: بلا ارتياب.

ارت (سذ. ع. اولان ابويندن
(و وساثر اقربادن قالان

اوال واملاك واشيايه قوتنه،
وارث اوله، ميراث يمه. (بو
معنايله «وراث» دها مستمهلر.)
۲. ميراث، ميراث اوله رق
دوشن مال وحصه. (بو معنا
ايله «ميراث» دها مستمهلر.)
۳. ابويندن اولاده انتقال ايدن
حال جسماني ويا روحاني.

ارت (ح. ع. ميراث طريقيه،
(ابويندن كچرك، باآدن
بوله رق: بو اراضي به ارثاً
مالك اولدی؛ ارثاً واستحقاقاً
بو مقامه كچدی؛ بو خصلت ويا
علت كندينه ارثاً كچشدر.

ارت (ص. ع. ژ: ارثيه. ۱.
ارثي) ميراثه منسوب ومتعلق،
ميراث اوله رق قالان: زكنينلكي
ارثيدر. ۲. ميراث كني ابويندن
انتقال وسرايت انجاش: اوئده
ارثي بر جلد خسته لني واردر.

ارجاع (سذ. ع. «رجوع»
ارجاع (دن مص. افعال اكری
جويرمه، كرى دوندرمه:
ايشي اصلنه ارجاع ايتلی: آرقيه
ارجاع نظر ايتدی = دونوب
باقدی. || ارجاع عنان = آتک
ديز كيني جويرمه = ديكر بر
طرفه طوغری حركت. || ارجاع
كلام = سوزك ينه صدده
كيتيريلی.

«ارجاع» ايله «اعاده» آردنده
فرق واردر. اصلي «ارجاع» بر
شيئك كرى به طوغری چويريلی.
«اعاده» ايسه تكرار ويا دها
يازدیدير. لساندهكي ايسه ايله كننيه:
اكثر ثانياً «ارجاع» كرى به و حال
اوله طوغری چويريلی. «اعاده»
ايسه كوندرلش ويا جانب ايدلش بر
شيئي رد ايله تكرار كوندريلسه ده،
فوت ايدلش بر حالي تكرار استسايد
وزيارت كني ايشلرده مقابله ايتده

قوللاينيلير. بئاه عليه: ارجاع اسلام.
ارجاع عنان، دين عيسويك. ابتداكي
سادله كننه ارجاعي: واعاده محبت،
اعاده زيارت، اعاده ثروت، دديهك
كوندرنه اعاده سي دينايير.

ارجاع (ص. ع. «ارجاع» دن
ارجاع (سذ. ع. دها
ارجاع، دها مرجع، مرجعه
شاين: اوئده ايسدر، لكن بو
اوندن ارجعيدر. ژ.

ارجعند (ص. ع. «ارجاع» دن
ارجعند (سذ. ع. دها
ارجعند، دها مرجع، مرجعه
شاين: اوئده ايسدر، لكن بو
اوندن ارجعيدر. ژ.

ارجوان (سذ. ع. «ارجوان» دن
ارجوان (سذ. ع. دها
ارجوان، دها مرجع، مرجعه
شاين: اوئده ايسدر، لكن بو
اوندن ارجعيدر. ژ.

ارجح (سذ. ع. «ارجح» دن
ارجح (سذ. ع. دها
ارجح، دها مرجع، مرجعه
شاين: اوئده ايسدر، لكن بو
اوندن ارجعيدر. ژ.

ارجح (سذ. ع. «ارجح» دن
ارجح (سذ. ع. دها
ارجح، دها مرجع، مرجعه
شاين: اوئده ايسدر، لكن بو
اوندن ارجعيدر. ژ.

ارجح (سذ. ع. «ارجح» دن
ارجح (سذ. ع. دها
ارجح، دها مرجع، مرجعه
شاين: اوئده ايسدر، لكن بو
اوندن ارجعيدر. ژ.

ارجح (سذ. ع. «ارجح» دن
ارجح (سذ. ع. دها
ارجح، دها مرجع، مرجعه
شاين: اوئده ايسدر، لكن بو
اوندن ارجعيدر. ژ.

ارجح (سذ. ع. «ارجح» دن
ارجح (سذ. ع. دها
ارجح، دها مرجع، مرجعه
شاين: اوئده ايسدر، لكن بو
اوندن ارجعيدر. ژ.

ارجح (سذ. ع. «ارجح» دن
ارجح (سذ. ع. دها
ارجح، دها مرجع، مرجعه
شاين: اوئده ايسدر، لكن بو
اوندن ارجعيدر. ژ.

ارجح (سذ. ع. «ارجح» دن
ارجح (سذ. ع. دها
ارجح، دها مرجع، مرجعه
شاين: اوئده ايسدر، لكن بو
اوندن ارجعيدر. ژ.

ارجح (سذ. ع. «ارجح» دن
ارجح (سذ. ع. دها
ارجح، دها مرجع، مرجعه
شاين: اوئده ايسدر، لكن بو
اوندن ارجعيدر. ژ.

ارجح (سذ. ع. «ارجح» دن
ارجح (سذ. ع. دها
ارجح، دها مرجع، مرجعه
شاين: اوئده ايسدر، لكن بو
اوندن ارجعيدر. ژ.

ارجح (سذ. ع. «ارجح» دن
ارجح (سذ. ع. دها
ارجح، دها مرجع، مرجعه
شاين: اوئده ايسدر، لكن بو
اوندن ارجعيدر. ژ.

ارجح (سذ. ع. «ارجح» دن
ارجح (سذ. ع. دها
ارجح، دها مرجع، مرجعه
شاين: اوئده ايسدر، لكن بو
اوندن ارجعيدر. ژ.

ارجح (سذ. ع. «ارجح» دن
ارجح (سذ. ع. دها
ارجح، دها مرجع، مرجعه
شاين: اوئده ايسدر، لكن بو
اوندن ارجعيدر. ژ.

اردو { وطوغریسی اؤردو. س.
 ۱. عسکر، چند، جیش، لشکر، سپاه: اردوی هاپون = عثمانی اردوسی. ۲. بر دولتک عساکر بریه سنک ما لکنه کوره منقسم بولندی قملرک بهری: برنجی، آبکنجی الخ اردو؛ خاصه اردوسی = مرکزی پایتخته بولانی. || قول اردو = اردودن کوچک تقسیمات عسکریه که بهری اوج فرقه دن مرکبدر. || اردو قاضی = وقیله قا. ضیمسکره ویریان عنواندر. || اردو قورمق = تحشید عسکر ایتک. || اردو لسانی = هندده ایوم سولتیان السنهک الک منتشری اولان «هندوستانی» که حکام کورکانیه زماننده اردوگاه و بارگاه لسانی یعنی لسان رسمی اتخاذ اولغله، بو اسمله شهرت بولمیشدر. || اردو مشیری = بر اردویه قوماندن واونی اداره ایدن مشیر. دیگر رتبهده اولورسه اردو قوماندانی دینلر. || اردو مرکزی = اردو مشیرله ارکانیک محل اقامتی.

اردوگاه { یا اؤردوگاه. س. نیر، لشکرگاه، معسکر.

آردل { ص. عر. ج: اراذل. «رذیل» دن سته. | دها ویا پک آلچنی ورسوای: اردل ناس = انسانلرک الک رذیل و بد نامی. || اردل عمر = پک کونوروم و فرنوت.

آرز { دها طوغریسی آرز یاخود آرز. سند. عر. برنج. | بالکرتز تمینات بوصله لنده

ورسمی دفترده مستملدر. | آرزاق { سند. جر. عر. فد: رزق. | رزق. | آرزان { ص. فا. ۱. اوجوز. ۲. رخیص. | لایق. شا. یان، مناسب. | الک زیاده انشاده قولانیلر: | الطاف وهم علیه لرنشک آرزان بیورلمی. اصل فارسیسی «آزانی» در. | آرزانی { ص. فا. ۱. اوجوزاق. ۲. شایان و مستحق کورمه: آرزانی هم علیه لرنی تنی ایدرم. | اصل فارسیده صفتک کنیدی «آزانی» اولدیغندن بونک بیه مصدریتله اسم عد اولنهرق بو معنی ایله استعمالی غلط مشهوردر. | آرزن { ص. فا. طاری. لسه.

آرساء { سند. عر. «رسو» دن مص. افعال ۱. دمیرآتمه: فلان لیانه آرسای انکر ایتدی. ۲. صاغلاملا شدرمه، تقویه و تحکیم. لسه.

آرسال { سند. عر. ج: آرسا. لات. «رسل» دن مص. افعال | کوندرمه. یوللامه: بر آدم، عسکر. آرزاق. مهمات. بر مکتوب آرسال ایلدی. | عرییده کی قویو برمه، صالیو برمه وایلیجی یوللامه معالرجی لسه. نژده محافظه ائجه مشدر. || آرسال مثل = سوز آره سنده تصدیق و تأکید ایچون مشهور بر مثل و حکایه ایرادی. ص. = جر. بر دائره ویا مضازه و سائرده دن خارجیه کوندربلن مواد واشیا وامتعه و سائر.

{ پوسته. حقهده «مرسولات» قولانیلر. | آریسر { ص. قوجه سر (قاری). | طول، ارمه، بیکس. | آریسر لک { قاریک حالی. طو. لاق، بیکسلک. | آرش { سند. عر. ف. ۱. سقطنان بر عضو ایچون جارچدن آلان دیت شرعیه. ۲. صا تلقدن صکره عیبی ظاهر اولان مالک قیتندن بونک ایچون تزیل اولان مقدار. | آرشاد { سند. عر. ج: ارشاه. دات. «رشد» دن مص. افعال ۱. طوغری یولی کوسترمه، طوغری یوله سوق، غفلتدن ایفاط: بو سوزله بنی ارشاد ایتدیکیز. ۲. بر عارف بالهک برینه طریقی و قرب مولی یولنی اراؤه ایتمی: خاتقاهنده ارشاده مشغولدر. | آرشته { ص. فا. ایلیک دیمک { اولان رشته دن خور. دن کسمه تازه او شهریه سی: ارشته چوریه سی. | آرشد { ص. عر. ۱. «رشد» دن سته. | طوغری یوله دیگرلندن دها قریب وهر حال و حرکتی دها طوغری و دها مقبول اولان: اکبر وارشد اولادی. | آرساد { سند. جر. عر. فد: رصد. | رصد. | ارض { سند. عر. ج: اراضی و نادراً ارضین. | لسا. نژده عربینک بویه تائیت سماعلرینه پک ده رعایت او.

لغیوب مذکر کبی اعتبار
اولاد. ۱. یر، زمین، سماء
مقابل: کره ارض. سطح ارض.
۲. طوبراق، خاک، یر: بوارضک
قوه انبساطیه سی ضعیفدر. ۳.
مملکت، یر، بقعه، خطه، دیار:
ارض فلسطین، آمریقای جنو.
پیده آتش ارضی. || ارض مقدس =
فلسطین، قدس. || ارض اوزر.
رنده = کاغد اوزرنده اولیه رق،
موقننه (اولچیک وساثره).
== ج. ارضی = زرع اولندان
ویا اولنه بیلن یرل، انسانلرک
تصرفنده بولندان طوبراق:
ارضی خراجیه، ارضی عشریه،
ارضی متروکه، ارضی مملوکه،
ارضی موات، ارضی موقوفه =
طوبراغ قوانین عثمانیه کوره
اقسام وانوامی. [ترکیلرینک
ایکینجی جزئه با.] || ارضی
خالیه = صاحبز طوبراق.
|| ارضی مبارکه = حجاز. ||
ارضی قانوننامه سی، نظامنا.
مه سی = ارضی حقدمکی قوانین
وانظامات مجموعه سی.

ارضاء { سذ. عر. } «رضو»
{ دن مص. افعال } ارضی
وخشنود اتمه، کولکی اتمه،
قاندیرمه: کندیسنی ارضا ایتدم.
ارضاع { سذ. عر. } «رضاع»
{ دن مص. افعال }
سبوت امدیرمه. امزیرمه:
چو جینی کیم ارضاع ایتدی.
{ ص. عر. } «ارضیه»
ارضی { ارضه، یره ویا طوبراغه
منسوب ومتعلق.
ارضیه { سذ. عر. } کمرک انبارنده
{ ویا دیگر بویه رسمی

بر عجله نظاماً مساعد اولندان
مدت مینه دن زیاده قالان مال
وامتمه ایچون صاحبندن آلتان
اجرت.
ارغات { یاخود ایرغاد. س. ر. }
{ Eργαζεις } «نحیر،
ایشیمی، بانی عمله سی» ارغات
باشی = بو عمله نیک ریتیسی. ۲.
کیلرده دمیر زنجیری طویلامق
ویایلرده بعضی آغز شیئر قا.
لدریمق ایچون زنجیرله چویر-
دکری افق بوجرغات: کومه،
منقول ایرغات.
ارغالامق { یاخود ایرغالامق.
ارغالامق { قل. و:
ارغالامق { یاخود ایرغالامق.
ارغالامق { فط. یرنده اوینا.
مق، قیلدامق، صالانمق.
ارغانندی { یاخود ایرغانندی.
ارغانندی { س. یرنده اوینامه،
قیلدامه، صالانمه.
ارغانمق { یاخود ایرغانمق، فط.
ارغانمق { یرنده اوینا یوب
طورمق، قیلدامق، صالانمق.
ا بو درت کله اسکوب استا.
نبولجه متروک حاله یکمشدر. [
ارغنون { س. ا. یو. } [Opayony
«ارغنون» معروف بر نوع بیوک
موسیقی آلتی که حاوی اولدینی
مختلف دودوکره کوروکه
سس ویرله رک چالینی.
ارغوان { س. فا. کوزل بر قیزیل
ارغوان (رنگی اولان معروف
بر چیچک که عربیده دخی بوندن
معرب اوله رق ارجوان دلیر.
ارغوانی { ص. فا. ارغوان
ارغوانی { چیچکی رنگنده، کو-
زل وبارلاق قیزیل، ارجوانی:

شراب ارغوانی.
ارفع { ص. عر. } «رفع» دن
{ سذ. } «دها ویا ک یوکسک:
ارفع جبال، ذ.
ارقی { یاخود اریق. س. } (اصلی:
ارقی { اوروق و غلطی ایلنق }
نسل، صوی، عرق: ایل ازلری:
اوتاقلر، قبال و عشایر، انساب.
{ عربی مترادفی کبی اولان «عرق»
ایله التباس ایتدیریلور. }
آرق { سذ. عر. } «ط. اوبقو-
لرناق»
«سهر» دن فرق شودر که: «سهر»
سبیز اولوب، کندیسی قداییه
محتاج بر علت اولدینی حالده، «دارق»
دیگر برمرض ووجهدن ایلری کابو،
سبیزک دفعیله منافع اولور.
آرقام { سذ. ج. عر. } «رقم»
آرقام { با. رقم.
آرک { س. ایچ قلعه، بالاحصار.
ارکاب { سذ. عر. } «رکوب»
ارکاب { دن مص. افعال } پیندر-
مه، پینسه چک حیوان ویرمه،
کی و آراه کبی بر شیشه پیندیرمه.
{ عربی فصیحده بو بایدن بو
معنا ایله کایوب لغت عامیه در. }
ارکان { سذ. ج. عر. } «رکن»
ارکان { با. رکن.
ارکج { س. } «ارمک» دن
{ اصلی: ارکج = ایره چک
آلت } اوزون صابلی فرونجی
کورکی.
ارکج { س. } (اصلی: ارکج: ج.
ارکج { ارکج } ارکک، چکی،
تکه، چکی آغیری.
ارکک { ص. } «ارمک» دن
{ اصلی: ارکک. ج. ایر-
کاک } ۱. انسان و حیوانک ایکی
جینسندن برنجیسه منسوب

اولانی، طوغورتمق ویدر اولانی
خاصه و قوتی حائر اولانی،
دیشی مقابلی، ذکر، تر: ارکاک
آدم، ارکاک چوچق، ارکاک
کدی. ۲. کوجلی، قوتلی،
توانا: ارکاک بر آدم. ۳. سرت،
قولای اکیلوب بولگیز، درشت:
ارکاک دسیر؛ ارکاک افاده. ۴.
قوجه، زوج: بو قادیق ارککی
بانده دکلیدر؟ ۵. بر جفت تشکیل
ایدن یکی شین اشته کجه جک
بر جیفتدیی اولانی و یادگیری
ایچنه کیره جک صورتده بوانانی:
ارکاک قویچه، آناختار. = س.
ارکاک انسان، رجل، مرد،
قادیق مقابلی: بکامه سالونلرینک
بری ارکاکره و دیگری قادیلره
مخصوصدر؛ ارکاک قادیق هب
برلکده.

ارککجه { ح. ارکاک طور و
حالنده، ارکاک کچی.
ارککسین { ص. قوجه سی و یا
دیگر حامیی او-
له جق بر ارککی اولیان (قادیق)،
بیوایه.

ارککسی { ص. طور و حال دن
ارکک بکزر (قادیق).
ارککلیک { ۱. ارکاک انسان
و صفی، ذکریت. ۲. انسان
ارککلیکی، رجولیت، مردی.
۳. بلوغ، سن بلوغه و صندول،
اولاد بنشدیره بیلجک بر سن
و حالده بوانه: ده ارکاک اوله دن
کندیسی اولندیر مکه قالیقشدیلر.
|| مح. بکیتلک، بهادرلک، شجعا
عت، جسارت.

ارککلی { ص. قوجه سی و یا
دیگر حامیلک ایدم.
جک بر ارککی بولنان (قادیق).
|| ارککلی دیشیلی = ۱. ارکاک
دیشی برلکده: ارککلی دیشیلی
هب هندیلری کتملی. ۲. ارکاک
دیشی ارله رق جفت تشکیل
ایدن: بو طاسولر ارککلی
دیشیلیدر: ارککلی دیشیلی قویچه.
ارکن { ظر. | اصلی: ایر-کن،
ارکن ایر. ایکن آنج مقابلی،
وقت یکمه دن: صباح ارکن
قالقارم؛ ارکندن، ارکن وقت؛
دها ارکندر.

ارگن { ص. | اصلی: «ایرمک»
ارگن دن ایرگن | سن بلوغه
ایروب ده هنوز اولغمه مش،
عزب، بکار.

ارگنجه { ظر. آ. ز ارکن، چوق
ارگنجه (کچ اولغمه رق: یارین
ارگنجه طاورانه لم.

ارگنجهی { ص. صباح ارکن قال-
لغتمق و یا اقدام ارکن
یاتمق و یا اوه ارکن کیرمک یاخود
اودن و یا بوله ارکن جیقمق عادت
اولان.

ارگنیک { ۱. بلوغه ایروب ده
اولغمه مش دلیقانینک
حال و صفی، عزبه، بکارلق.
۲. اکثریا اون سکر ایله یکرمی
یاشرلی آره سنده قانک حرارتندن
دایقانیلرک یوزنده جیقان
سیولجه. ۳. طول قادیق بکاره
واردیغده بکارلق حق اوله رق
ویردیک هدی.

ارگین { یاخود ایرکن. ص.
|| «ایرمک» دن اولمش،
یتیمش. کاله ایرمش. یانغ:

ارکین یش.

ارم { س. عر. باغارم ارم ذات.
| العماره جتندن کنایه در.
| اصل قدیم و مشهور بر باغجه مک
اسمیدر. که شامده و یا یمنده
بولنش اولدینی مرودیر. }

ارمغان { س. قال. تر. «آرمغان»
ارمغان (دن) آرمغان. هدیه.
پیشکش.

ارمک { اردیرمک و سائر. با:
ایرمک و سائر.

ارن { س. | اصلی: «ایرمک» دن
ارن (ایرن) یتیشن، واصل. ل.
= ج: ارنل = قرب حق و
درجه ولایت نائل اولانلر،
واصلین، کلین: ارنلرک همته.
= فد. کچی: ارنلر! یا هو! بیرم!

ارنب { س. عر. ج: ارانب.
ارنب (طاوشان) ل.

ارواء { س. عر. «دروی»
ارواء (دن مص. افضال) ص.
لامه، صوارمه، قاندرمه،
سیراب ایغه، سق، اسقا. | اراضی
وحیوانات حقنده مستملدر. |

ارواح { س. ج. عر. فد:
ارواح (روح: با: روح.

آروه له مک { فد. خور یا ییشما.
| مق ایچون تیی به
اون سیرمک.

آره { س. قال. تخمه کسه جک دیشلی
آره (آلت، بیچی. ل. اکوچو.
کنه ویرلن دستره اسمی بوندن
ماخوذ در: دست-اره = ال
بیچیسی. }

آره خانه { س. قال. بیچی بری،
| بیچیخانه، خزار.

اریال { و اریاله. با: ریال و
اریال (ریاله).

آریب { ص. عر. ذ: اریبه.
عقلی، ذکی، زیرک، هوشیار. ذ.
عقلی، ذکی، زیرک، هوشیار. ذ.

آریتمک { مض. اریدر. قن. صلب
و یا طولگش حالته
بولنان بر جسمی مایع حالته
قومی، اذابه ایتک: قورشونی
مومی، قاری اریتمک || مح. چوق
ضعیفلاقی، وجودده ات ویاغ
براقماق: غائله ییماره بی ارییدی.
آریدیمک { فح. صلب و یا طولگش
حالته ایلانند مایع حالته
کچیرلک، اذابه اولغی: قورشون،
یاغ، قار اریدیدی.

آریک { ص. اصلی: آرزوک =
دیش قاشدیران. یاخود
ایروک: ارکین، ایرمش، امعروف
میومکه اجناسی اولوب اکثری
اکشیدر، اجاس، آلو: آماسیه،
بارداق، تره، جان، چقال،
سرفیه، عربانی، مردم اریکی.
|| اریک آغابی = بومیومی ویرن
شیر.

آریگن { ص. ا: اریمک: دن
آریگن { آغزده اریرکی لذیذ
ولطیف (میوه).

آریکه { ص. شر. ج: ارایک، تخت،
آریکه { سریر: آریکه، آرا، آریکه
پیرا: تخته زینت ویرن: آریکه
نشین = جالش تخت، حکم فرما.
[عربیده اصل کلین ایچون حا.
ضرلنان سدره واونک اوستنده.
کی قبه دیرل.]

آریتمک { فل. ۱. صلب و طولگش
حالته ایلانند مایع حالته
کچک، ذوبان ایتک: قورشون.
ایچ، یاغی، قار، شکر اریدی. ۲.
مح. یاغی سوزیلوب ضعیفلامق:

ییماره آدم غائله دن بر هفته
ایچنده اریدی. ۳. (شیش،
اور و سائره) طاعلق. ۴. (بز و
سائره) اوزیلوب آتقرق ییتک.
|| اریوب طولگش = شاشیرمق،
حیرته قالمق. || یاغی اریمک،
یورکده یاغی اریمک = عذاب و
تلاش ایچنده اولق، و یا پک
زیاده حدت ایتک.

آریمه { ص. اریمک فعلی، صاب حا.
آریمه { لندن مایع حالته کچکه،
ذوبان.

آرینجک { ص. ۱. اوشن، تبیل،
(کسلان. ۲. اوتانفاج،
محبوب. مر.

آریتمک { فل. وجودی ارمش
اککی گوشه یوب تبیل
اولق، تبیلکندن اسنیوب کرتمک.
آن { ح. قن. قن. ۱. ده کی «دن» و
آن { عربیده کی «من» یاخود
«عن» کی ابتدایت معناسیه
بعض تعییراب فارسیده بولنور:
از آن جمله = او جمله دن اوله رق;
از دل و جان = جان و یورکدن;
از سرنو = یکی باشند: از قضا =
قضارا، شاید: ازهر جهت = هر
وجهه. ل.

ازار { ص. عر. بله باغلا نوب
ازار { بدک آشاغی طرفنی ستره
ایدن شی، فوطه، یشمال.

ازاله { ص. عر. ۱. «زوال» دن
ازاله { ص. افعال اکیدرمه،
دفع ایتمه، یوق ایتمه: کدیرنی
ازاله ایتک، || ازاله بکر = قیز
بوزمه. [طوغریسی: ازاله
نکارت. ۱. ط. ازاله عفونت =
اجزا و ترتیبات مخصوصه ایله
عفوتی یوق ایدوب میقروبلری

اولدیرمک ایتمی.

ازبار { ص. عر. تحریر و اشعار
معناسیه قوللانیلیور.
سده، عربیده اصلا بویه بر
معناسی اولمیوب، آنجق «تزییر»
استنساخ معناسنه کلیر.

ازباندیت { ص. ایتا. Sbandito
ازباندیت { خیدود، قطع طر.
یقندن شی آدم. = ص. پک ایری
بدنی و قورقونج.

آزبر { ص. فا. ۱. فاز. ۲. کوکدن
آزبر { یاخود اوستدن آکتابه
باقدهن اوقومه و بوکا آلیتمه،
حفظ: درسنی ازبر ایتدی;
ازبرینی اوکرندی: ازبره چا.
لیشیور. = ح. کتبه باقیهرق:
قصیده برده بی ازبر اوقورم،
ازبر بیلیم. || ازبردن = کتبه
باقیه رق: ازبردن اوقومه. ||
ازبره = دوشونمندن، دیلنه کفی
سویلیهرک: او ازبره سوز
سویلیور.

آزبرجی { ص. درسی آکلار آ.
آزبرجی { کلاماز ازبر ایتکی
عادت ایتش (شاکرد).

آزبرلتمک { قن. ازبر اوکرتک،
(حفظ ایتدیرمک:
بوکتابی سزه ازبرلته کچم.

آزبرلتمک { فح. ازبر اوکرتک،
(حفظ اولغی: کونده
اون صحیفه ازبرلتری؟

آزبرله مک { قن. ازبر اوکرتک،
(حفظ ایتک: بر
کونده قصیده برده بی ازبرله دم.

ازدحام { ص. عر. ۱. «زحم»
(دن ص. افعال)
غلبه لقی، بریره چوق خلق
بریکمی: قپوسنده بیوک بر

ازدحام کوردم: ازدحامند
کبره مدم.

ازدواج { سذ. عر. } «زوج»
{ دن. مص. } افعال [

۱. چفتاشمه. چفت اوله: ازدواج
طیور. ۲. اولغه، تأهل: از.
دواج ایتک = اولمک. ابوانکیچی
معنا ایله «تزوج» قولالغی
دها اییدر، زیرا «ازدواج»
عریته او معنایه کلز.]

ازدیاد { سذ. عر. } «زیاده»
{ دن. مص. } افعال [

چوغاله، آرتمه، تزیاد: ازدیاد
عر واقبال دولتری دعایی.

ازدیرمک { قذ. ۱. } دیگری
{ واسطه سیله از.

مک، سحی ایتدیرمک: بویایی
ازدیروب اوله قوللانملی. ۲.
باصیلوب مغلوب و پریشان اولمئه
مانع اولماق: بن آدملمی سزه
ازدیرم.

ازرق { ص. عر. } ذ: زرقاء.
{ گزگ رنگنده، مائی.

ازعاج { سذ. عر. } ج: ازعاج
{ جات. } «زعج» دن

مص. افعال [جان صیقه و تعجیز
معناسیله قوللانلیورسه ده،
عرییده «پرندن قویاروب
آبرمق» ذن ایشقه معناسی
اولدیفندن، استمالز محتاج
تصحیح غلطات فاحشه دندر.

ازقه { سذ. ج. عر. } ذ: زقاق. با:
{ زقاق.

ازگی { س. کویلیله مخصوص
{ اوغلدیلی لمن.

ازگیل { س. بر جنس کوچک
{ دانهی مثنیوه. } دها
کوچکنه دونکل دیرل.]

ازل { سذ. عر. } ابتدایی اولیان
{ زمان ماضی. } ابد مقابلی.

ازلدن، من الازل = ابتدادن،
اسکیدن.

ازلمک { فح. ۱. } نوزه تحویل
{ اولغی، دوگنک. } سحی،

اولغی: بو بویا ازلدن قوللا-
نلاز. ۲. باصلق، آغیر برشیك
آلتنده قاهره ویا صیقیشهرق
خردونخاش اولق: آرا به نك
آلتنده قوی ازلمش: بو بور-
تقالار، قاؤنر ازلمشدر. ۳.

مغلوب و مقهور اولق، تحمیلی
مشکل بر صیقندی آلتنده
پریشان اولق: بو آرا ده او
بیچاره ازلدی: غائله و کدردن
ازیلوب کیتدی. || ازیلوب بو-
زلمک = مقصدینی آجیق سویله
میوبده صیقیهرق سویلیه جک
سوز بوله مامق.

ازلی { ص. عر. } ذ: ازلیه. ازله
{ منسوب و متعلق، ابتدای.

سی اولیهجق صورته قدیم،
ابتداییز: جناب حقک علم ازلیسی،
قدرت ازلیه سی.

ازلیت { سذ. عر. } ازلیسک، ماد
{ ضیده ابتدایزلی:

جناب حقک ازلیتی.

ازمارپد { س. ر. } - *azmarp*
ازمارپد *azmarp* = زمرد

رنگنده [بورنگنده بر جنس
کوچک بالیق.

ازماوله { س. بر جنس آعاج
{ چیلکی، صاری آهو.

طودی.

ازمک { مض: از. قذ. ۱. } دو.
{ گوب نوزه تحویل

ایتک، قیرمق، اوافلغی، سحی

ایتک: پرنجی ازمک. ۲. باصوب
ویا صیقوب باصیلاغی، شکلی

بوزمق: قانونی پورتقالی ازمک.
۳. صوبک ایچنده دانه لرخی قیرم.

رق قاریشدیرمق: بغورت، بویا
ازمک. ۴. مج. قهر و تدمیر

ایتک، چوق زحمت واذیت ویرمک:
|| ازوب صوغی ایچمک = ایشه

یاراماز بر شیشه اوغراشتندن
کنایه در. || لقردی بی ازوب

بوزمک = نه سویلیه چکی سیله.
میوب لقردی بی آغزده طوللا.

شدرمق. || معدودی ازمک =
بالغتی، بایغینق ویرمک.

ازمنه { سذ. ج. عر. } ذ: زمان.
{ با: زمان.

ازمه { س. ازلمش شی: } بادم
{ ازمه سی، طوماس

ازمه سی.

ازمه { سذ. ج. عر. } ذ: زمام.
{ با: زمام.

ازندی { س. معدم ازلیرکی
{ حس اولنان بایغینق.

ازنمک { فل. (معدم) بالیق،
{ بایغینق حس ایتک:

معدم ازنیور.

ازواج { سذ. ذ. ج. عر. } ذ:
{ زوج. با: زوج.

ازهار { سذ. ج. عر. } ذ:
{ زهره. } لسانزده

غیر مستعمل [چیکر، شکوفه.

ازهر { ص. عر. } ذ: زهره. پک
{ بیاض وبارلاق: ازهر

اللون ایدی.

ازیک { ص. ازلمش، باصلش،
{ بوزوق: بر طاقم ازیک

پورتقالر.

ازدر { ازدرها وازدها. } س.
{ ییلانه مشابه ایچق درت

آبائی و تادلی اولان و آغزندن
آلول پوسکور دیکشه اعتقاد
اولان بر حیوان موهوم .

آژدرها { یا ژدها . ماده
آفتیه با .

آس { س . تق . ۱ . عقل ، ذکا ،
اوس . ۲ . حس ، ملوفو . ۳ .
صا غلامی ، صحت ، صفوت . ۴ .
قوقو ، رایحه . مر .

أس { یا خود آس . سذ . جر . ج :
اساس ، آساس . ۱ . تل ،

بنیاد . ۲ . اصل ، منبأ . ۳ .
بر کمک قاجچی قوته رفع او .
له جفی مین رقم که دیگر رق
صوانده و بر آرز یوقار یسند
باز یابر : ۷۳ کچی . ۴ . اس الحز .
کات . مرکبات و تربیات عسکریه
مبدأ و مصدری اولق اوزره
اتخاذ اولنان موقع .

آسایده { سذ . جر . عر . فد :
استاذ : یا : استاذ .

آسارت { سذ . جر . طوغریبی
همزه مک کبرله در .

۱ . طوتساقق ، حربه طوتیلا .
نک حال . ۲ . کولهک ، قولق ،
بر افندیک مالی اوله ، مملوکیک :
اسارتک لغوی .

آساری { و اساری . سذ . جر .
عر . فد : اسیر . یا :
اسیر .

آساریر { سذ . جر . عر . (اسرار)
(دن جم اولوب . سرک)
جمع الجمعیدر . آوج و انده کی
چیز کیرکه بعض طولاندیر .
یجیرلک غاشیدن خبر و بر مک
ادعاریه استاذگاه اولور .

آساس { سذ . جر . ج : اسس . ۱ .
(تل ، بنیاد : مکتبک
اساسی وضع اولندی . ۲ . اصل ،

حال اصلی : بواشک اساسی
بویه دکدر . ۳ . حقیقت . صحت :
حوادثک اساسی یوقدر . ۴ . کچی .
بر حامضله بالامتراج بر حمض
تشکیل ایدن ملح .

آساسا { ج . عر . اساسندن ،
(تلندن ، اصلندن :

مسئله اساساً بویه دکدر :
دعوی اساساً چوروکدر : بونی
اساساً قبول ایتم یعنی تفرعانه
کیریشمکه حاجت کورمکسرن .

آساسسز { ص . ۱ . تملز ، سقط ،
(چوروک ، نا یادر :
اساسسز بر تشب . ۲ . اصل و
حقیقی اولیان : اساسسز جوادث .

آساسلاندیر مق { فت . ۱ . تملی
(آتمق ، بر

تل اوزرینه بنا اتمک . ۲ . صا
غلامق ، صا غلام و محکم باغلامق .
۳ . تصحیح و تحقیق اتمک . ۴ .
تفرعانه بهمه کیریشمک اوزره

اصل اساسلی جهتی قرارلا
ش بر مق .

آساسلا تملق { فل . ۱ . تملشمک ،
(تاس اتمک . ۲ .

صا غلاملا تملق . ۳ . تحقیق اتمک .
(ص . ۱ . تفرعاندن

آساسلی { معبود و یا موقت
اولوب ایشک اصل واسانه

تعلق ایدن : بوکا اساسلی بر
چاره دوشونلی . ۲ . صا غلام ،
محکم ، طیبانیقی : اساسلی بر
بنادر . ۳ . صحیح ، طوغری ،
محقق : اساسلی جوادث .

آساسی { ص . عر . ۱ . اساسیه ،
(اصل و تمه متعلقه ،
ذات مسئله به و حقیقت حاله
دائر : قواعد اساسیه : تدبیر
اساسی .

آساطیر { سذ . جر . عر . فد :
اساطیر . یو . ۱ . اساطیر دن

مأخوذ « اسطوره » لسانخزده
غیر مستملدر . ۲ . خرافات ، اسکی
اقوام مشرکک کاذب معبودری
حقند اولان حکایات و تقایات
غریبه لری : اساطیر الاولین ،
اساطیر یونانیه ، اساطیر ایرانیه .

آساطین { سذ . جر . عر . فد :
(اسطوانه . یا : اسطوا .

نه . ۱ . ستون و بزرگ یرخی
طوته حق صورتده بر هیئتک
ایلی کاخلری ، ارکان : اساطین
علا .

آسافل { سذ . جر . عر . فد :
(اسفل . یا : اسفل .

اساله { سذ . جر . عر . (اسلان) دن
مص . افعال آفتیه ،
سیلان ایدیره : کوز یا شلری
اساله ایدی = آفتیدی .

آسالیب { سذ . جر . عر . فد :
(اسلوب . یا : اسلوب .

آسامه { سذ . جر . عر . (اسامی)
(دن غلط) عسکر و
علی الخصوص یکجیری نفراتک
قیدی . ۱ . اسامه یی اوقوتاز =
اهیتی یوقدر ، کندهینه اهمیت
و برن اولماز .

آسامه لی { ص . اسمی دفتر ده
(قید اولفش ، مقید .

آسامی { سذ . جر . عر . فد : اسم .
(یا : اسم .

آسانید { سذ . جر . عر . فد :
(اسناد . یا : اسناد .

آسانه { یا اسانه . سذ . عر .
(اسوه . دن مص .

افعال اکوتیک ایته ، کوتی ایش
ایشله .

اسب { ص. فا. آت، بیکر، فرس:
اسب صبا رفتار = باد
صبا یورویشلی آت. عمر.

اسباب { سذ. جر. عر. فد:
سبب. با: سبب.

اسباط { سذ. جر. عر. فد: سبط.
با: سبط.

اسبال { سذ. عر. } «سبل» دن
اسبال { مص. افعال } یولامه
وکندرمه معناسیله قوللا.

نیلیور سده، عربیده «آفتیق»
وصارقیقی «دن بشقه معناسی
اولدیفتدن غلطدر. استعمال
اولغاملیدر.

اسبران { ص. فا. } اسب. ران
اسبران { آت سورن، آت قو-
شدیران: اسبران میدان بلاغت.

اسب سوار { ص. فا. آت، بیفش:
اسب سوار او.
لهرق کیدوردی.

اسب { ص. عر. } «سابق» دن
اسب { استغ. } بوندن اولکندن
ایکی اولان، بر منصیده سا.

بقدن اول بولنش اولانلرک
بهری: والی اسبق؛ اسبق
قره سی متصرفی.

اسبوع { سذ. عر. } ایدی دیک
اسبوع { اولان } «سبع» دن
هفته. ل.

اسبوعی { ص. عر. } اسبوعیه.
اسبوعی { هفته آق، هفته در
وهر هفته واقع اولان: رساله
اسبوعیه.

اسیر { سذ. ایتا. } Shiro | سبط
اسیر { آت اوشاغی، آرابه جینت
یابنده طوران مخصوص قیافلی
آدم.

اسپاتی { سذ. ار. } Spati
اسپاتی { قلیغ } اسقامیل کاغذ.

لریک یونجه یاراغی شکنده
بنکاری حاوی اولانی، سیککلی.

اسپار چنه { سذ. ایتا. } ی.
اسپار چنه { ۱. } خلاطک او.
زرنه صارلمش ایپ وکندر.

۲. خلاطک مرکب اولدیغی
اوج بوی بوکمنک بهری.

اسپار ماچه { سذ. ایتا. } ی.
اسپار ماچه { دیکرک ایچنده
بر قاج زنجیرک بررنه قارنمی.

اسپازموز { سذ. ار. } Spazm
اسپازموز { سیکلره عارض او.
لان کرکینلک واختلاج.

اسپاناق { سذ. ار. } Spina
اسپاناق { معروف سبزه.

اسپانیول { سذ. اسپانیولی. اسپانیه
اسپانیول { اهالیسندن اولان.
اسپانیولجه { ص. ح. } اسپانیول
اسپانیولجه { طرز واصل ویا

لسانده. = اسپانیول لسانی.

اسپاولی { سذ. ایتا. } ی. کپلر
اسپاولی { ده مستعمل بر نوع
قالین نیم.

اسپتالیه { سذ. الا. } Hospitalis
اسپتالیه { غربا خسته خانه سی.
با شلیجه جماعات غیر منسلبه

مخصوص اولانلرینه اطلاق
اولنور.

اسپرک { سذ. بر جنس جهری.

اسپرماچت { سذ. الا. } Sper-
اسپرماچت { maceti = بالنه
نطفه سی. ۱. بالنه نیک باشندن

چیقان بیاض بر یاغ. ۲. تصفیه
ایدلمش یاغدن معمول موم.

اسپری { سذ. طوئانک تربیه قبول
اسپری { اتیز خوبلی جنبی.

اسپلته { سذ. بر جنس کوچیک
اسپلته { کمی بارقه سی.

اسپنچیک { سذ. با: بنجیک.

اسپنچیار { سذ. ایتا. } Spezzere
اسپنچیار { اجزاجی، صیدلانی؛
اسپنچیار دکانی = اجزاخله.

اسپنچیاری { سذ. فن اسپنچیاری =
اسپنچیاری { اجزاخلاتی، فن
صیدلانی.

اسپندیک { یاخود اسفندیک.
اسپندیک { سذ. لورک بایفنک
کوجکی.

اسپیرتو { سذ. ایتا. } Spirito
اسپیرتو { کثولی حاوی مایع،
روح. ۲. مواد مختلفه دن چیق.
ریلوب یا فده و صنایعه قوللا.
نیلان کثول.

اسپیره { سذ. قویونی یوزرکن
اسپیره { دریده قالان یاغ
چیزکی: اسپیره لی دری.

اسپینوز { سذ. ار. } Spina
اسپینوز { کوچیک بر جنس
اوتک قوش.

استاسیتیک { سذ. یو. } Stasit
استاسیتیک { سذ. یو. } Stasit
مملکتک نفوس و واردات واد.

خالات و اخراجات کبی موادینک
بهر سنه منتظم صورتنده قید
ومقایسه سی علی.

استاد { سذ. ص. فا. } اوکرده دجی،
استاد { معلم، مربی: بنم استاد.
دمدر. ۲. بر فن و هنر ویا

صنعتده ید طولی صاحب: استاد
اعظام. ۳. ماهر، صنعتنده
مهارت کامله سی اولان، اوسته:
استاد ایتی.

استادانه { ص. فا. } استادده یا.
استادانه { قشیر، استاد اندن
چیقمش، کال مهارتله یا بلش.

استاده یا قشیر صورتنده،
کال مهارتله.

استاده (ص. فا. «استادن»
استاده (دن سمف) طورمش،
قام: استاده موقع تعظیم =
تعظیم محانه طورمش (عسکر).
استاذ (سذ. عر. ج: اسانده،
استاذ (اسانده. فا. «استاد»
دن مغرب | با: استاد.

استار (سذ. ج. عر. ا. فد:
«ستر» کسه ایله
لناخزده غیر مستعمل | اورنی،
پرد: استارکبه = کبه اور-
نی. استار بوندن مأخوذ
دکدر، خالص ترکیه در. |

استاسیون (س. ا. فر. Station)
(موقف کله می واریکین استعماله
نه حاجت؟ |

استاقوس (س. ا. ر. «استاقوس»
(معروف بیوک دیکز
بوچکی که قیصاجلی وانی بیاض
ولذذ اولور.

استالیه (س. ا. «Stalia»
(کیلک لیانده حوله
آلق ایچون نوبت بکلمه لی
مدت نظامیه سی.

استامپه (س. ا. «Stampa»
(مرکبه ویا قوری او-
لهرق بریشک اوزرینه باصیلان
بیوک تمفا قالب: استامپه اور-
مق، باصق.

استانبول (س. ا. ر. «İstanbul»
(شهره در-
سماعت. قسطنطنیه، پایتخت
دوات عثمانیه. || استانبول
پایه سی = استانبول قانلی رتبه
علیه سی.

استاوروز (س. ا. ر. «İstavroz»
(خاج، صلیب، پلپا،
چارمچ: استاوروز چیقارمق =

خاج اشارتی یافتی.
استاوریت (س. ا. ر. «Stavrit»
(اوم وزنده
بر خاج شکلی بولنان بر جنس
دیکز بالینی.

استباحه (سذ. عر. «استباح»
(دن مص. استعمال |
۱. حلال و مباح عد ایته. ۲.
بر جماعت قاتی هدر ایدوب
عموماً قتلرینه مساع ویرمه.

استبداد (سذ. عر. «استبد»
(دن مص. استعمال |
کندی باشنه وهج بر نظام و
قانونه تابع اولقنرین حکم ایته.
استبدادکارانه (ص. فا.
اولنان، متبده یاقشیر: بر
معامله استبدادکارانه ایله =
ح. استبدادله، متبدانه.

استبدال (سذ. عر. «استبدل»
(دن مص. استعمال |
دیکشدرمه، بر شیتی ووروب
یرینه دیکر برشی ایسته. || ۴:
مدتی ختام بولان نفرانک یرینه
یکی قرعه نفراتی کتوروب او-
نره این ویرمه. || استبدال
نفراتی = بووجهله اذن آلوب
کیدن افراد عسکریه.

استبراء (سذ. عر. «استبرأ»
(مص. استعمال | اد-
زاردن صکره آلت تناسلک
تطهریری. || ذ. نکاحه آلمان بر
نیبه تک حامل اولدیفنه مطمئن
اولی ایچون بر حیض کورنجهیه
قدر تقریدن اجتناب.

استبرق (سذ. عر. «استبرق»
(تلازله مزین قاین بر
جنس ایک قاش.

استبرق (سذ. عر. «استبرق»
(تلازله مزین قاین بر
جنس ایک قاش.

استبرق (سذ. عر. «استبرق»
(تلازله مزین قاین بر
جنس ایک قاش.

استبرق (سذ. عر. «استبرق»
(تلازله مزین قاین بر
جنس ایک قاش.

استبشار (سذ. عر. «استبشار»
(دن مص. استعمال |
مژده آله، بر خبر آلوب سوخنه،
بر خبری مژده کبی تافی ایته: سالماً
وصولیکری استبشار ایتدم.

استبعاد (سذ. عر. «استبعاد»
(مص. استعمال | بعید
عد ایته، احتمال ویرمیش،
یاقشدرنامه: اوآده دن بویه
بر حرکت استبعاد اولغناز.

استبقا (سذ. عر. «استبقا»
(مص. استعمال | بقا و
دوامی طلب و آرزو ایته:
استبقای توجهلری.

استتار (سذ. عر. «استتر»
(مص. استعمال | اورتبه،
صافلاشه. ذ.

استتمام (سذ. عر. «استتمام»
(مص. استعمال | بر
شیشک یتیرلسنی طلب ایته:
مکتبک نواقصی استتمام ایچون.
|| «استکمال» دها مستعملدر.

استقلال (سذ. عر. «استقلال»
(دن مص. استعمال |
ثقیل کوروب حضوردن خو-
شلانامه، صوثوق معامله ایله
خوشلانیدیفنی آکلانته: انسان
استقلال اولندیفنی یره بر دها
کیتمه مایدر.

استسما (سذ. عر. «استسما»
(مص. استعمال | آبرمه،
قاعدده دن طیشاری براقه:
قانون کیمه سی استسما ایقر؛
استسما طریقله = قاعده عمومیه.
دن شاذ اولهرق، || بلا استسما =
استثناسز، عمومیت اوزره.

استثنائی (سذ. عر. «استثنائی»
(استثنا وشاذه متملق:
قاعده استثنائی.

استثنائی (سذ. عر. «استثنائی»
(استثنا وشاذه متملق:
قاعده استثنائی.

استیجاب { س. عر. } « جواب »
استیجاب { دن مص. } استعمال [دناتك نزد الیہ قبول اولیسی.

استیجاره { س. عر. } « جور »
استیجاره { دن مص. } استعمال [جایه و اجأ طلب ایته، صیفیه.
{ « اجر » دن اولان « استیجاره »
ایله التباس ایتدیله ملیدر.]

استیجاره { س. عر. } « جواز »
استیجاره { دن مص. } استعمال [۱. اجازت طلب ایته، اذن ایسته. ۲. جائز ایسته، برشعر ایچون احسان و مکافاة طلبی. ذ.

استیجاب { س. عر. } « جلب »
استیجاب { دن مص. } استعمال [چکمه، جلب و جذب ایتمک سبب اوله: ولی نعمته استیجاب دعوات خیریه ایتمک ایچون؛ شفقت و مرهمتی استیجاب ایتدی.

استیجواب { س. عر. } « جواب »
استیجواب { دن مص. } استعمال. — بونک کرک لفظاً و کرک معناً صحیحی یوقاریزه ذکر اولنسان « استیجاب » اولوب، استیجواب لفظاً و معناً غلطدر. استنطاق بوندن مقصود اولان معنایی افادیه کافی اولدیغندن، قوللا نلاملیدر.] ضروروب جواب آله، سولیمه، استنطاق.

استیجانه { س. عر. } « حوث »
استیجانه { دن مص. } استعمال [ام. پک اسکی زمانلردن قالله مواد عضویه نك شكلیرنی محافظه ایله برابر طاش حالته یکمسی، تحجیر. (ایت مولوده در.)

استیحاله { س. عر. } « حول » دن
استیحاله { مص. } استعمال [محال اوله، امکانشزلی: بو ایش مر.

تبه استحالیه وارمشدر. || ط.
وتا برحالین دیگر برحاله انقلاب، تحول؛ استحالیه ردیه.

استیحسان { س. عر. } « حسن »
استیحسان { دن مص. } استعمال [کوزل بوله، کوزل نظریله باقه، بکنف: بو ایشکزی هر کس استیحسان ایتدی.

استیحصال { س. عر. } حاصل
استیحصال { دن مص. } استعمال [مناسیله قوللانیلور سه ده، « حصول » ماده سی اصلاً استعمال باندن تلدیکنندن، غلطدر. یرینه تحصیل قوللانیه بیلیر.

استیحضار { س. عر. } « حضور »
استیحضار { دن مص. } استعمال [۱. حضوره کتیرمه، جلب. ۲. خاطره کتیرمه، خاطر لایمه. (تیره معناسیله قوللاناملی.)
= ج: استحضارات = خاطرده طوران معلومات و اشعار و سائر، متحضرات.

استیحقار { س. عر. } « حقارة »
استیحقار { دن مص. } استعمال [خوار و حقیر نظریله باقه: نظر استحقارله باقدی. { « استحقاق » دن قوتلیدر.]

استیحقاق { س. عر. } « حق »
استیحقاق { دن مص. } استعمال [۱. حق و شایسته اوله، لیاقت، حق ایته: تقاعد معاشنه استحقاق واردد: ترفیعه کسب استحقاق ایتدی؛ اواب استحقاق = مستحق اولانلر، حق قزاعش اولانلر؛ بالارث والا استحقاق = هم میراث صورتیله هم ده حق ایتدیکی حالده؛ من غیر استحقاق = حق ایتدیکی حالده، مجرد بر

لطف و احسان اوله رق. ۲.
حق ایدیلن مبلغ، ایشلش معاش: سزك استحقاقكز نه قدردر؟

استیحقان { س. عر. } « حقنة قوللانیه معنا.
استیحقان { س. عر. } « حقنة قوللانیه معنا. سبیله جمعیت طیبیه عثمانیه استعمال ایتمک ایسته ده، طوغریسی « احتقان » اولوب، استیحقان کله سی عربیده یوقدر.

استیحکام { س. عر. } « حکم » دن
استیحکام { مص. } استعمال [متین و حکم اوله: استیحکام و یرمک؛ استیحکام بولق. || ع. دشمنه قارشی مدافعه ایچون طاش و یا طو. پراقدن وسائر مواد دن پایلان قلعه، دیوار، سده، خندق و سائر اسباب تدافیه. اکثریا جمعی قوللانیلیر: استیحکامات جسمیه = بیوک و داعمی استیحکاملر؛ استیحکامات خفیه = اوفق و موقت استیحکاملر: استیحکام آلاپی = استیحکامات انشاسیله مشغول اولان عسکر.

استیحلال { س. عر. } « حلال »
استیحلال { دن مص. } استعمال [۱. حلال نظریله باقه، حلال عد ایته. ۲. حلال ایتمی طلب ایته، حلالاشمه. ذ.

استیحام { س. عر. } « حم »
استیحام { دن مص. } استعمال [حمامه کیرمه، بانیو ایته. || ط. استیحام الرمل = قوم بانیوسی.

استیحیاء { س. عر. } « حیاء »
استیحیاء { دن مص. } استعمال [اوتانمه. حیاء ایته: بو ایشی ایشلکه استیاء ایتدی می؟ || ط. { « حیوة » دن} دیرلیتمه، یاشانمه.

استخاره { س. ع. } «خبر»
 دن مص. استعمال

ایدله چك بر تشبك خیرلی
 چيقوب چقيمچه چئي قائل ضمنده
 آبدست آلوب دعا او قوبه رق
 رؤايه به ياقه : استخاره ايندي
 استخاره به ياندي ؛ استخاره سي
 چيقمدي .

استخبار { س. ع. } : استخبار
 رات. «خبر» دن

مص. استعمال | اصل معناسی :
 صوروب تحقيق ايدرهك خبر
 ومعلومات آله ايكن لسانزده :
 طوبه ، خبر آله معناسيله قوللا .
 نييلور : مواسلتكزي دون استخبار
 ايتدم . = ج : استخبارات =
 معمولات .

استخدام { س. ع. } «خدمت»
 دن مص. استعمال

قوللايه ، خدمته قبول ، مأمو-
 ريه تعيين .

استخراج { س. ع. } : استخراج
 اجات. «خروج»

دن مص. استعمال ۱۱ . بر
 شيشك ايچندن ديكر بر شي
 چيقارمه : عربي عبارده دن معني
 استخراج ايتكه مقتدر ؛ كل
 ياپراغندن كل صوبي دينلن بر
 ماء مطر استخراج اولنور . ۲ .
 نتيجه چيقارمه ، استدلال ايتكه :
 بو سوز دن نه استخراج ايدبور .
 سكر ؟ ۳ . بر لسانده او قوديني
 آكلامه ، مال چيقارمه : عربيده
 استخراجي واردر . ۴ . قائل
 نجومدن احكام چيقارمه : استخرا-
 جانه اوغراشيور .

استحقاق { س. ع. } «خفة»
 دن مص. استعمال

خفيف واهينتر نظريله باقمه ،
 اهميت و برمه يش : خوار كورمه :
 بو ايئي او قدر استحقاق ايتيك .

استخلاص { س. ع. }
 «خلوص» دن

مص. استعمال | بر شيئي كاملا
 ايدنكه . كذرينه مخصوص ايتكه
 چاليشمه : استخلاص وقت ايتكه =
 مشغوليت آره سنده وقت بولمي .
 بر ايشه وقت تخصيص ايدم .
 بيليك . «قورتارمه و تخليص
 معناسيله استعمال غلطدر .
 استعمال باندن او معنايه كنز .

استخلاف { س. ع. } «خلف»
 دن مص. استعمال

برني خلف براقه ، كندى يرته
 كچيرمه : وفاتندن اول مريدا
 نندن برني استخلاف ايتييدي .

استخوان { س. ع. } «كيسك»
 عظم . له .

استداره { س. ع. } «دور»
 دن مص. استعمال

۱ . دوتمه ، طولاشمه ، دور
 ايتكه . ۲ . يوارلاق ومدور
 ياخود دائروي اوله ، بو شكلي
 آله : استداره قر .

استداري { س. ع. } «دور»
 دن مص. استعمال

دائره ، تشكيل ايدرهك واقع
 اولان : حركت استداريه = باغر .
 صاقلرك بو يولده اولان حركتي .

استدامه { س. ع. } «دوام»
 دن مص. استعمال

بر شي ويا حالك دوام واستمرا-
 ريني طلب و آرزو ايتكه : استدامه
 صحت و غافيتلري دعا سيله ختم
 مقال ايلرم .

استدانه { س. ع. } «دين» دن
 مص. استعمال | اودونج

آله ، بوج ايتكه : ادايه صند .
 يفتدن استدانه حق اولانلر .

استدراج { س. ع. } «درجه»
 دن مص. استعمال

۱ . درجه درجه آرتيرمه . ۲ .
 جناب حقا ارباب كفر ك ترديني
 آرتيرمق ايچون دنياده
 بربري اوستنه نعمتلر احساني
 و بو قيلدن اولان طالع و نخت
 و قدر : استدراجي اويشون .

استدراك { س. ع. } «درك»
 دن مص. استعمال

يتيشمه ، نائل اولمه ، نائلت .
 (آكلامه و استفهام معناسيله
 استعمال غلطدر .

استدعاء { س. ع. } «دعاء»
 دن مص. استعمال

۱ . يالواره رق ايتكه ، ديله مه ،
 رجا ايله طلب : جناب حقدن
 استدعاي مرحمت ايدى . ۲ .
 حكومتدن رسماً و تحجراً بر حق
 ويا مساعد ويا بر معامله
 رسميهك اجراسنى طلب ايتكه :
 فلان ايئي نظارتدن ، محكمه دن
 استدعا ايندى . ۳ . بوله بر
 ايش ويا طلب و احترام ايچون
 بر مقام رسميه تقديم اولنان
 ورقه كه تمنا ويا پولى حاوى
 اولور ، استدعانا مه ، عرضحال :
 استدعا تقديم ايندى : صاحب
 استدعا = استدعائي ورن ؛ باستدعا
 طلب ، مزاجعت ايتكه . - جمعي
 مقامنده «مستدعات» قوللا .
 نيلير . با : مستدعا .

استدعانا مه { س. ع. } «دعاء»
 دن مص. استعمال

بر مقام رسمی به قدیم اولنان
تغالی و پولی وزقه، عرضحال.

استدلال { سذ. عر. ج: استد.
لالات. «دالات»

دن مص. استفعال [بر دلیل
وبرهانه استناد ایده رک بر
شیتدن بر نتیجه چیقارمه، دلیل
الله آکلامه: قولاندینی لاندن
بو ایشک عهده سندن کله-یه.
جکئی استدلال ایتدم.

استدلال { ح. عر. استدلال
طریقله، دلیل

اتخاذ اولنان براماردن آکلا-
یهرق: طووردن استدلال
حیالته حکم ایتدم.

استر { س. فا. قیصرای الله ارکک
مرکبدن طوغمه حیوان،
قاطر، بغل.

استراحت { سذ. عر. «را-
حت» دن مص.

استفعال [راحتنامه، دیگلمه:
برآز استراحت ایتلی؛ استراحت
محتاجدر.

استراق { سذ. عر. «سرت»
دن مص. افعال [

چاله، سرت. ذ.

استرالیه { س. (بتا). ج. یلکن
سرلریک اوچلرینه

باغلی اولوب بولنری کروب
قاصغه وریاندن بریانه چورمکه
یارایان اورغانلر.

استرجاء { رجا واسترحام معنا.
سیله قوللانلر وار

ایسه ده، «رجاء» ماده-بی
استفعال یاندن کلدیکی کبی، بو
معنایی افاده ایدر کله لوده لزو-
مندن زیاده اولدیفندن، استعما-
له حاجت یوقدر.

استرحام { س. عر. ج: استر-
حات. «رحم»

دن مص. استفعال [مرحمت
طلب ایتمه، یالوارمه، رجا و
نیاز ایتمه: مساعده کزی استرحام
ایلرم.

استرحامنامه { س. فا. بر رجا
و نیاز غمننده

بازیلان مکتوب ویا قدیم قلنان
عرضحال.

استرخاء { سذ. عر. «درخوة»
دن مص. استفعال [

گوشمه، گوشکک و سولپوکک
پیدا ایتمه. — مختلف اعضاء بدن
اسملرینه اضافله طیده بر چوق
امراضک اصطلاحاتی تشکیل
ایدور: استرخاء قلب، استرخاء
رئه کبی.

استرداد { سذ. عر. «رد»
دن مص. استفعال [

کری ایتمه، ویرلش ویا کو-
ندرلش بر شیک کری چور-
لشی طلب ایتمه: ویرلن هدیه
استرداد اولغاز.

استرزاق { سذ. عر. «رزق»
دن مص. استفعال [

رزق و نفقه تحصیلنه چالیشمه.
«رفه»

استرفاه { دن مص. استفعال [
رفاهله و راحت و بولقله یا شامه. ذ.

استرقاب { چکمه مه و برینه
قارشی رقابنده بولمه

معنا-سه قوللانلش ایسه ده،
«رقابت» ماده-بی استفعال
بایدن کلدیکهون عطلدر.

استرقاق { سذ. عر. «رق»
دن مص. استفعال [

برخی اسیر طوغمه و کوله ایتمه:

حیا اله یکن دشمنلری استرقاق
ایدردی.

استرک { س. فا. (بو. Στρε-
ک) مرسین یاغی وضعی،
میمه، اصطرك.

استرقماچه { س. (بتا). ج.
بر برینه طاقش
قات قات خلط ویا زنجیر.

استرونکیلق { س. (بو. Στρο-
ν) = ۲۱۸۵۵ = یووار.

لاق [۱. ازماریدن بیوک
سیوری برونلی و یووار لاقه
بر جنس بالیق. ۲. خط سریا.
نیک بر نوعی که نستوریلرجه
مستعمل ایدی.

استریدییه { س. (ر. Στρο-
δίων) ایکی قیوق آره سنده

بولور حیوانات ناعهدن کوچک
بر دکنز بوجکی که جیسک ویا
آز ییجی آتسه کوستریلرک لیونله
بئیر. || استریدییه چنالی = پونی
آچغه مخصوص قوی چتال.

استرینغه { س. (آرناؤدجه دن:
شتر و نه) چیتدن
ماندره قیوسی.

استرقیق { س. (بو. Στερε-
α = οτυπε) طبع

بجسم [طب. دیزلش صحیفه لرک
مخصوص دوکلش بر مقویه
قالبی آلوب اونک اوزرینه قور-
شون دوکلکه وجوده کن
یکپاره صحیفه بی ماکنیه قو.
یهرق طبع ایتمک اصولی: استر-
قوتیب اصولی، ماکنیه-سی. لسا.
نمزده قالب باصمه-نی دیه بیلر،
زرا اسم یونانیسی یک اوزون
و تلفظی زوردر.

استرسقوب { س. (بو. Στερε-
ο) =

σχοπιον = مجسم بین [ایجنہ قو۔
نان چفته فوطوغراف رسمگیرہ
باقفہ مخصوص چکچہ لی و
اوستی آجیق دوربین .

{ سذ. عز. } «سعد»
{ دن مص. استعمال }
اوغورلی عد ایجنہ، مسعود و
میتلی نظریہ باقہ : قدومکزی
استعداد ایتم .

{ سذ. عز. } «سقی»
{ دن مص. استعمال }
۱. صو ایجنہ . ۲. یاغور دعا.
سنہ جیقمہ، استطار . || ط.
بدنک مواضع مختلفہ سنہ صو
طوبلانجہ علی : استسقاء بطن،
استسقاء صدر، استسقاء کلیہ،
استسقاء منصل وسائرہ . { فر.
Hydropsie }

{ سذ. عز. ج. : استشاہ .
{ رات. } «شورا»
دن مص. استعمال [طانیشمہ،
برینک رأی ومطالعہ سنہ مرا.
جعت. متروک ترکیبہ سی : کنکاش .
|| استشارہ اولہ سی : خارجہ
نظارتندہ حقوق دول قوانینہ
آشنا مشاوردن مرکب ہیئت .

{ استعمال مناسبہ
استشمار } قولانانوارا پیسہ دہ،
عربیدہ «اورکک» و «قیلاغی»
دن بشقہ معناسی اولدیغندن،
غلط اولوب، استعمالی جائز دکلدر .

{ سذ. عز. } «شفاء»
{ دن مص. استعمال }
شفا طلب ایجنہ، خستہ لہ علاج
ویارہ آرامہ : فلان معدن صو.
بندن جوارلی اہالیسی استشفا
ایدلر .

{ سذ. عز. } «شفاء»
{ عت. دن مص. استعمال }

استعمال [شفاعت ایجنہ، برینک
آرہ بہ کیرمسنی طلب ایجنہ .

{ سذ. عز. } «شما»
{ دن مص. استعمال }
۱. قوقلامہ، قوقوالہ، قوقو.
سندن طویجہ . ۲. محج. قرینہ
ایلہ آکلامہ، اوزاقدن وطولا.
پیسیلہ خبر آلمہ .

{ سذ. عز. ج. : استشہاد .
{ دات. } «شہادت»
دن مص. استعمال [۱. شاهد
کثیرہ، شہادتہ مراجعت :
استشہاد ایچون بنی دہ جلب
ایتدیلر . ۲. دلیل وبرہان عد
ایجنہ، اثبات دعوی ایچون ایراد :
صرف ونحو دہ اعظم شہرائک
سوزرلیہ استشہاد اولتور . ۳.
شہید اولہ، احراز شہادت :
امام حسین (رخہ) افتدمزک
کربلا دہ استشہادی . { بو او.
چیمہ معنادہ شہادت دہا
فصیحدر . }

{ سذ. عز. } «استعجاب»
{ دن مص. استعمال }
یانہ آلمہ، برابر کوتورمہ : برا.
دربنی، کتابنی استعجاب ایدہ رک
کیشدی . بالاستعجاب = برابر
آلہرق، ... لہ برلکدہ .

{ سذ. عز. } «استصغار»
{ دن مص. استعمال }
کوچک عد ایدوب اہمیت ویر.
مہمہ، تحقیق، استخفاف : ارباب
صنعتی استصغار ایجنہ ملی .

{ سذ. عز. } «استصواب»
{ دن مص. استعمال }
— قاعدہ استصاہ اولقی لازم
کلیرسہ دہ، عربیدہ دخی بویلہ
اعلا لتری دہ قوللائیلر . { طو .

غری بولمہ، طوغریلفنہ حکم
ایجنہ، تصویب : رأیی استصواب
ایتدیلر . || استصواب کردہ =
تصویب ایدلمش : بو رأی
استصواب کردہ ارباب شموردر .
{ سذ. عز. } «استطاعت»
{ دن مص. استعمال }
کوچ بتمہ، قدرت، اقتدار . ||
علی قدر الاستطاعہ = کوچ یتدیک،
الذن کلدیک قدر .

{ سذ. عز. } «استطالہ»
{ دن مص. استعمال }
اوزامہ، ذ . || ط. بعض اعضائک
اوزامسی : استطالہ بظر، استطالہ
لہ مرضیہ .

{ سذ. عز. } «استطب»
{ دن مص. استعمال }
طبیہ مراجعت، کندینی طبیہ
باقدیرمہ، تداوی ایتدیرمہ .

{ سذ. عز. ج. :
استطراد } استطرادات . د.
اصل موضوع بمخدن اولیوب
بالماسبہ سوز آرمہ سندنہ بیان
اولسان فقرہ و بویلہ بر فقرہ
ایرادی : استطراد طریقہ ایراد
اولغنددر .

{ ص. عز. :
استطرادی } استطرادیہ .
استطرادہ متعلق و یا استطراد
طریقہ ایراد اولسان فقرہ
استطرادیہ .

{ سذ. عز. ج. :
استطلاع } استطلاعات .
{ طلوع دن مص. استعمال }
مطلع و خبردار اولفہ چالیشمہ،
تفتیش و تحقیق : استطلاع حقایق
ایچون، استطلاعاتی یازدی .

{ سذ. عز. } «استطلاع»
{ دن مص. استعمال }

کولکه لکمه. کولکه آلته کیرمه:
لاجل الاستظلال اورمانه
کیردیلر. ذ.

استعاذه { سذ. عر. «عیاذ»
{ دن مص. استعمال }
اعوذ بالله من الشيطان الرجيم
ويا نعوذ بالله والعياذ بالله ديهوك
حق تعالاک صون وامدادينه
صيفغه.

استعاره { سذ. عر. ج: استعاره
{ رات. «عور» دن
مص. استعمال } اودونج آلمه،
عاريت اوله رق قوللانغه: لسا
نمز عربيدن بر جوق گلهل
استعاره ايتشدن. || د. تشبيه
طريقه و مشبهه بي مشبهه
قوللانهرق ايراد اولندان طرز
بديع كه اسلاف شعرا ومنشاعر
طرفندن جوق مبالغه وسؤ
استعمال اولنهرق چيغردن
چيقارلشدن: زلف پرينه سنبل،
خال پرينه مسك، دلبر پرينه
ماه استعمالي كي.

استعانه { سذ. عر. ج: استانات.
{ «عون» دن مص.
استعمال } يارديم ايستمه: لطف
ربانيدن استعانه ايدرم.

استعجاب { سذ. عر. «عجب»
{ دن مص. استعمال }
تعجب ايتمه، حيرتده قاله،
استغراب.

استعمال { سذ. عر. «عمل»
{ دن مص. استعمال }
عمله ايتديرمه، بر شيك نجايق
اولوب ييتسني ايستمه، تعميل:
مكتيك كشاديغ استعمال
ايدورلر.

استعداد { سذ. عر. «عد»
{ دن مص. استعمال }

۱. بر شيك قبول و احرازينه
اولان ميل طبيعي، قابليت:
بعض اقوامك عسكرلكه و
بعضلرينك چتقيلكه استعداد.
لري واردر؛ بو آدمك فلان
خسته لفه جوق استعدادي وار.
در. ۲. ذكاوت، فطانت، علم
و تربيه قابليت: بو جوجنك
جوق استعدادي واردر.

استعطف { سذ. عر. «عطف»
{ دن مص. استعمال }
ترحم و شفقت طلب ايتمه: فلان
حقنده معاونتكزي استعطف
ايدرم. (اصل معنای عربی
بو صورتله بشقه سی حقنده
استرحامدر.)

استعظام { سذ. عر. «عظمت»
{ دن مص. استعمال }
بيوته، بيوك كورمه، كوچك
بر شيشه اهميت و بروب بيوك
كوسترمه: بو آدم خسته لغني
دائما استعظام ايدر. (عربيه
تمظيم و تعظم مناريله دخی
قوللانييلورسه ده، تركجه ده
بوندن بشقه معنی ايله قوللا.
نلسی جائز دكلدر.)

استعفاء { سذ. عر. «عفو»
{ دن مص. استعمال }
۱. عفو ايستمه: استغفای قصور.
۲. بر منصب و خدمتدن عفو
اولمغي ايستمه، كندى اختياريله
انفصال: مأموريندن استغفا
ايتدى؛ استغفاسنى و بردي؛
استغفاسنى قبول اولندى، اولمغدى؛
استغفاسنى كرى آلدى = استغفا.
دن واز كچدى.

استعفاء { سذ. عر. «عفت»
{ دن مص. استعمال }

محرماتدن وارتمك بدين اجتناب،
عفت و ناموسله اتصاف. «عفت»
بو معنای افاده ايتديكندن
لر و مسزدر. }

استعفاءنامه { سذ. عر. «عفو»
{ دن مص. استعمال }
عفو اولمغسنى استغفا ضمنتده
و برديكى ورقه رسميه: استغفا.
نامه سنى تقديم ايتدى.

استعلام { سذ. عر. «علم»
{ دن مص. استعمال }
علم مرتبه حاصل ايتمه. «اعلام»
دها مستعمل اولوب، بو
لر و مسزدر. }

استعلام { سذ. عر. ج: استعلام.
{ مات. «علم» دن
مص. استعمال } معلومات طلبيجون
مافوقدن مادونه اولنان رسمي
مراجعت: ولايت كينيتي شجافدن
استعلام ايتدى؛ استعلامه دها
جواب كلدی.

استعمال { سذ. عر. ج: استعمال.
{ لات. «عمل» دن
مص. استعمال } قوللانغه: سلاح
استعمال ايتك؛ شدت استعمال
ايتك: بو كله بي خانى محله
استعمال ايدرلر. || حسن
استعمال = كوزل قوللانغه، پرينه
صرف ايتمه: نفوذ و اقتدار بي
حسن استعمال ايدور. || سؤ
استعمال = نا بمعل قوللانغه،
حديثي تجاوزله يولسز حركتده
بولنه: وظيفه سنى، نفوذ حكومتي،
امينيت سوء استعمال ايتدى،

استعانه { سذ. عر. «غوث»
{ دن مص. استعمال }
يارديم و امداد ايستمه، آمان و
القياديه باغرمه رق استمداد. || د.

ادات استفائه = آمان وآء! کمی مدد. طایعون موضوع حرف.

استغراب { سذ. عر. «غرابه» دن مص. استعمال }

تعجب ایتمه، تحیر، استعجاب: کمال استفراجه ایشتدم.

«استغراب» بر شیشک غریب وایم باشقه اولست. و «استغراب» ایسه یک سکوزل فوق العاده بکنله جک بر حاله بولسینه شاشیق حقدنه مستعبدلر.

استغراق { سذ. عر. «غرق» دن مص. استعمال }

۱. طاله، بر شیشک ایچنه کومله، بر شیشه قایلامه. ۲. طالعینق، ابواب، تصوفک وجد و حاله طالبو ماسودن بخیر اولملری: حالت استغراقده نه یایدینی تیلیوردی. || م. عربیده حرف تعریفک کیردی ایسمک مدلولنک کافه افرادنی قایلامه جق بر تعیم بیان ایتمی.

استغفار { سذ. عر. «غفران» دن مص. استعمال }

جناب حقدن ذنوبک عفو و مغفرتی استرحام ایتمه، استغفرالله دهرک اظهار ندامت و توبه ایتمه: توبه واستغفار ایدهلم.

استغفرالله { سذ. عر. «الاهدن عفو» دن مص. استعمال }

ایدرم «مناسیله دعا اولوب، اکرام و تعظیبه قارشی دخی تواضع و محویت ایچون و صانکه او سوزله کنهانه کیرلمش ده استغفار اولنوروش کبی ایراد اولنور.

استغلال { سذ. عر. «غله» دن مص. استعمال }

کراسی و یا محمول بورجه

قارشی ویرلک اوزره اموال غیر منقوله تک ترهینی.

استغناء { سذ. عر. «غناء» دن مص. استعمال }

۱. موجودله قناعت و اونی باعث غنا اتخاذ ایدهرک بشقه بر شیشه عرض احتیاج ایتمه، قناعت. ۲. عدم تنزل، یوز چوروب باقاهه، ناز، کبر و نخوت.

استفاده { سذ. عر. «ج. استفاد» دن مص. استعمال }

۱. فائده لئه، قزاقه، کار ایتمه: بوجالیشمه دن بر استفاده کر واره میدر؟ ۲. منافع فائده لئه، بر شیئی اوکر نه توسیع معلومات ایتمه: بو آدمک صحبتدن استفاده اولنور؛ باعث استفاده برکتابدلر. || بوندن نه استفاده اولنور = نه قزاقیلر، نه چیقار، نه حاصل؟

استفاده لی { ص. ۱. کارلی، ده لی رایشدر. ۲. توسیع

معلوماتی موجب، مطالعه سی نافع: استفاده لی برکتابدلر.

استفاضه { سذ. عر. «فیض» دن مص. استعمال }

فیض لئه، فیض و برکت حاصل ایتمه. [بو معنی مجازی اولوب، اصل عربیده صو طاشیق و وادی صو ایله طولق معناسی بیان ایدر.]

استفان { س. ر. «εσθως» اصل معناسی تاج اور.

لوب، خرسیانلرده زوجینه انشای نکاحده چیچک و بوجو. هراتدن اکیل کیدیرمک عادت اولدیغندن، خرسیان نکاحی

مناسیله قولالاینلر.

استفهام { سذ. عر. «فتوی» دن مص. استعمال }

محکمه شرعیه ده عارضیدن برینک مفتی به مراجعتی.

استفاح { سذ. عر. «فتح» دن مص. استعمال }

۱. بدأ، مباشرت، ابتداء. ۲. اصنافک اوغور صایدقلمی ایلاک آلیش ویریش [غنا، سفتاح: دها استفتاح (سفتاح) ایتمدم. || تکبیر استفتاح = نمازه باشلار. کن او قونان تکبیر.

استفراش { سذ. عر. «فرش» دن مص. استعمال }

اوزره بر جاری بی اوطهلق ایتمه مناسیله قولالاینلر سه ده، عربی فصیحده اولمده بی کبی، لغت عامیه عربیده ده دخی «افراش» و «افراش» قوللا.

نیلوب، استفراش مسمرع دکلدلر.

استفراغ { سذ. عر. «فراغ» دن مص. استعمال }

قوصمه ق. غشیان: استفراغ ایتمک.

استفسار { سذ. عر. «فسر» دن مص. استعمال }

صوروب آکلامه، بر شیئی حقدنه تفصیلات و معلومات ایتمه: استفسار خاطر.

استفهام { سذ. عر. «سؤال» دن مص. استعمال }

آکلامه آکلامق ایچون اولنان سؤال. || م. ادات استفهام = سؤال مخصوص ادات، ترکیه ده «هی» و عربیده «هه» و «هل» کبی. استفهامی { ص. عر. «سؤال» دن مص. استعمال }

منسوب ومتعلق: خطاب استغفار.
می، جمله استغفامیه.

استغفیل { س. حسابلاشمه، او بوشمه؛
استغفیل اولدیلر. } ترکیه.
یه بکزه میور. اصلی آکلاشیله.
شله مدی. ر. *Πιστοποίηση*
(ایس توفیق یقون) یعنی دوستانه
و محبتله تعیریدن غلط اولمی
احتمالی واردر. }

استقامت { س. ع. } «قیام»
{ دن مص. استغمال }
۱. طوغریلق، درستی، اکر بلك
ضدی: طریق، خطک استقا.
متی. ۲. طوغری و ناموسکارانه
حرکت، طوغریلق، راستی،
صدق: استقامتدن آبرلماملی؛
استقامت انسانی سلامته چقاریر.
۳. بر شیک بر طرفه طوغری
اوزانمی، جهت، توجه: فلان
سلسله جبالک استقامتی شرقدن
غریبه در؛ حرکت ارضک استقامتی
جنوبدن شماله ایدی.

استقبال { س. ع. } «قبل»
{ دن مص. استغمال }
۱. کله جک زمان. ماضی مقابلی
و حالک غیری، آتی: استقبالد
نه اوله جینی آتجی الله بیلیر؛
استقبالدن خبر و بر مک ادعایی.
۲. قارشیلامه، کلکده اولان
بر ذاتک اکرام و یا اظهار محبت
ایمون اوکنه جیمه: پک بارلاق
بر استقباله مظهر اولدی: کمال
طایفه ایله استقبال ایدیلر:
استقبالنه چیقیلر. || ه. شمن
و قرق یکدیگرینه مقابلی
بولنمی: استقبال قر. || د:
فلک حد تک کله جک زمانده
وقوع بوله جینی افاده ایدن

صیفه سی که لسانم زده «جک»
و «جق» اداتله ختام بولور:
کله جک، یازده جق کی؛ استقبال
ماضی = یکمیش زمانک ایچنده بر
آتی بیان ایدن صیفه: کلش
اوله جق کی؛ حکایه استقبال =
نقل و روایت اولنان بر زمان
ماضی به کوره آتی بیان ایدن
صیفه: کله جک ایدی کی؛ روا.
یت ماضی = کذلک بونک مسمو.
عات اوزره نقلی افاده ایدن
صیفه: کله جک ایمش کی. ||
استقبال قبله = قبله توجه.

استقبالا { ص. ع. } «قبله»
{ دن مص. استغمال } «کله جک» زمانده.
آتی: حالا و استقبالاً.

استقبالی { ص. ع. } «قبله»
{ دن مص. استغمال } «کله جک» زمانه و یا
قارشیلامه منسوب ومتعلق:
تأمینات استقبالیه: تشریفات
استقبالیه.

استقرار { س. ع. } «قرار»
{ دن مص. استغمال }
۱. برلشمه، قرار بوله، بر پرده
ثابت و ساکن اوله: بر جوق
وقت سیاحتدن صکره فلان
برده استقرار ایشدی. ۲.
قرارلاشمه، تمامیه تقرر و تعیین
ایته: بونک نظامی هنوز استقرار
ایچدی. ۱. بو معنی ایله تقررده
مستعملدر. ۱

استقراض { س. ع. } «قرض»
{ دن مص. استغمال }
فاضله آتجه آلمه. بوج ایته:
استقراض اداره ممکن دکلدرد.
۱. اصل عربیده بو معنایه
«اقتراض» موضوع اولوب،

«استقراض» ایسه بوج
ایستق دیکلدرد. }

استقصاء { س. ع. } «قصو»
{ دن مص. استغمال }
شیک کهنه وارمغه چالیشمه،
درین تفتیش و تحقیق. || ط.
داخلی بر مرضک حقیقتی آکلا.
مق اوزره آلات و وسائل
مختلفه استعمالی.

استقطاب { س. ع. } «قطب»
{ دن مص. استغمال }
لفت مولده. || ه. استقطاب
ضیاء اشعه شمسک انکسار
طریقله قوس قزحده کی الوان
سبعه به بدالات تقسیم بر نقطه یه
جمی.

استقطار { س. ع. } «قطر»
{ دن مص. استغمال }
ه. بر مایمی انبیقندن چکمه.
«تقطیر» دن دها طوغری و
دها فیدر. }

استقلال { س. ع. } «قله»
{ دن مص. استغمال }
۱. کندی باشنه اوله، کیمسه یه
تابع اولوب کندی کندینه
اوله: استقلال قزاقق، کسب
استقلال ایتک: || «استقلالیت»
دیمک خطادرد. ۲. آز کورمه، آ.
زیعامه: کند یسنه تعیین او.
لنان معاشی استقلال ایشدی. ||

استقلال { ص. ع. } «استقلالیه»
{ دن مص. استغمال }
باشنه اولمه منسوب ومتعلق.

استک { س. ع. } «استک و سائر»
{ دن مص. استغمال }
استک، ایستک، ایستک و سائر.

استکبار { س. ع. } «کبر»
{ دن مص. استغمال }
۱. بیوک بوله، بیوک کورمه،

بیوتنه. چوق اهمیت ورمه.
 ۱ «استغلام» دها مستعملدر.
 ۲. کبر. عظمت. ۱ «تکبر»
 دها مستعملدر.

استکرا { سذ. عر. ۱ «کثر»
 دن مص. استعمال }
 چوق کورمه، چوغسمیه:
 آلدیمی معاش استکرا اولنه ماز.
 استکراه { کرا الیه مناسیله
 مستعمل ایدمه، عربیده «اکتر»
 قوللانیوب، بو ماده استعمال
 باندن اصلا کلدیکندن، غلطدر.
 استکراه { سذ. عر. ۱ «کره»
 دن مص. استعمال }
 کره کوروب نفرت ایتمه،
 تیکسیفه، ایگرنه: قیافتندن
 انسان استکراه ایدر. اصل
 عربیده معنای بر شیشی کره
 یعنی زورله و ایستیه رک یاقندن
 عبارتدر.

استکساب { «اکتساب» دن
 سذ. عر. ۱ «کشف»
 دن مص. استعمال }
 کشف و تحقیق ایتمک چالیشمه.
 اطراف و فترعاتی ظاهره چیقار.
 مه. ۱ «دشمن اردو سنک ویا
 موافقنک احوالی آکلامه چا
 لیشمه: استکشافات عسکریه:
 استکشاف تعرضی: استکشاف
 عادی: استکشاف خریطه سی:
 استکشاف قوی.

استکمال { سذ. عر. ۱ «کمال»
 دن مص. استعمال }
 ۱. بیتیرمه، اتمام. نقصانی
 اکمال، تماملامه: استکمال

اسباب مدافعه. ۲. بر ایشک
 نقصانز و مکمل اولمی، کاله
 ایردیرلی: طارق و معبارک
 استکمالی الزمدر.
 استکناه { «اکتشاء» دن غل.
 «کنه» ماده سی بشقه
 بادن کار.

استکناحیت { یونانییدن
 مأخوذ فر. ۱ «lagmite»
 بر آلتنده بعض
 مفارمه ماده کلسیه بی حاوی
 صولر طاملامسندن آشاغیدن
 یوقاریه دیکنه اوزانمش صو.
 رتنده. تشکل ایدن طاشلر،
 مقطره تختانه.

استکلا قیت { یونانییدن
 مأخوذ فر. ۱ «laetite»
 بر آلتنده بعض
 مفارمه ماده کلسیه بی حاوی
 صولر طاملامسندن یوقاریدن
 آشاغیه صارقش صورتنده
 تشکل ایدن آویزه کبی طاشلر،
 مقطره فوقیه.

استلام { سذ. عر. ۱ «سلم» دن
 مص. افتعال الی طو.
 قند یروب آویزه رک (حجر اسودی)
 زیارت ایتمه.

استلزام { سذ. عر. ۱ «لزم»
 دن مص. استعمال }
 بر نتیجه طبیعی و ضروریه صو.
 دنیله ایجاب ایتمه: کیجه چوق
 چالیشمه کر صباح کچ قالدیکری
 استلزام ایدر.

استماع { سذ. عر. ۱ «سم»
 دن مص. افتعال }
 دیکلمه، قولاق ورمه: درس،
 وعظ. حدیث، دعوی استماع
 ایتک. ۲. دیکلیوب قبول ایتک،

احاله سم اعتبار ایتک: فریادی،
 نصیحتی استماع ایتکد. ۳.
 ایشیتمه، مسموعی اوله: بو بقی
 کندیسندن استماع ایتشیدیم: استماع
 حوادث. بو معنی ایله استعمال
 یک طوغری دکلدرد. ۴.
 طبیک داخلی بر مرضی آکلا.
 مق ایچون قولاق و یروب
 دیکلمه سی. استقصاء: کوکیمی
 استماع ایتدی.

استمالات { یاخوذ استعماله. سذ.
 عر. ۱ «میل» دن مص. استعمال }
 میل ایتدیرمه، جذب ایتمه. کو.
 کل آله، مواعیده آووتنه: استحا.
 لته یوزه کولدیکنه باقه.

استمداد { سذ. عر. ۱ «مدد»
 دن مص. استعمال }
 ۱. یاردیم ایتمه، برینک عون
 و سرچتمه مراجعت: کمال قضرعه
 لطف سنجایندن استمداد ایتدی.
 ۲. دشمنه قارش یاردیم ایچون
 بر قوماندانیدن و یاخوذ متفق
 بر دولتن عسکر طلی: قار.
 شیشنده کی قوتک کثرتی کورنجه
 استمداده مجبور اولدی.

استمرار { سذ. عر. ۱ «مروء»
 دن مص. استعمال }
 سورمه. سوروب بر دوزیه
 کیتمه. دوام. ۱ «متین و مستحکم
 اوله مناسیله قوللائامه ایدر. ۱
 استمرار { ص. عر. ۱ «استمر»
 ریه. د. بر دو.

زیه سوروب کیتمک معنایی
 افاده ایدن: صیفه استمراریه =
 لسانزده (مرک) و (مروق)
 اداتلریله ختام بولان صیفه فعل:
 (کیدم مرک) و (بازم مروق) کبی.

استنّاج { مزاج کله سنک
اسانژده کی معنای

عامیانه سیله استعمال باندن
کثیرلسندن متولد اولان بو
لفظ بر خصیصه آییقندن
تکلیفندن اول نه تأثیر ایدمه
جکئی ونه صورتله قبول اولنمه
جغنی طولایدیله آکلامق معنا
سیله مستعمل ایسه ده، عربی
دکدر، لزومیه برابر غلطدر.
استنک { استنک وسائره. با:
استنک { استنک وسائره.

استملاک { بر ملکک منفعت
عمومیه ایچون
جانبه میردن طوعاً و کرهاً اشتراکی
معناسیله مستعمل کوزل بر
لفت ایسه ده عربی دکدر.
«ملک» ماده سی اصلاً استعمال
باندن کلیوب، «تمک» کله سنک
ده تامیله بومعنایه کلدیکی «تاج
العروس» ک مستدرکانه مین
اولد یغندن، بونک یرینه «تمک»
قولانلاق اقتضا ایدر.

استمحاء { سذ. عر. «معی»
{ دن مص. استعمال }
بر واسطه غیر طبیعیه ایله معینی
دوکلک فعل مکروهی؛ استمحاء
بالید.

استمهال { سذ. عر. «هول»
{ دن مص. استعمال }
مهلت ایتمه. ا.

استناد { سذ. عر. ج: استناد.
استناد { دات. «ستود» دن
مص. افتعال } ۱. طیانمه، انکا:
دکنکنه استناد ادوب
طور مشیدی. ۲. گوگمه.
اعتماد: هر خصوصه لطف
الهییه استناد ایدرم. ۳. بر

شیئه دایل وسند نظریله باقوب
بر دعوائی اونک اوزرینه بنا
ایتمه: علی الفسله سولیمش بر
سوزه استناد ایدره ک بر طاقم
مطالبه قالمیشدی. || ۴. استناد
خلفی = عسکرک حین حاجتمه
چکیلوب مدافعه ایدمه جکی خط.
استناد { ج. عر. ۱. طیانهرق،
استناد { گوگمه، عرک، اعتماد:
فلانک حایه سنه استناداً بوکا
جرات ایدیور؛ عفوکره استناداً.

۲. سند ودلیل اتخاذ ایدره ک:
نابینک بر یکنسه استناداً بو
سوزک جوازی ادا ایدیور.
استنادگاه { س. فا. طیانهرق،
استنادگاه { گوگمه جک بر،
آرقه، ظهیر: بنم استنادگاهم
آنجق جناب حقدور.

استناره { سذ. عر. «نور» دن
{ دن مص. استعمال } نور.
لاندرمه، ضیالاندرمه، پار.
لانمه. ل.

استنباط { سذ. عر. «نبوط»
{ دن مص. استعمال }
بر سوز ویا ایشدن کیزی بر
معنی چیقارمه، ضمناً آکلامه:
سوزندن بونی استنباط ایدورم.

استساج { سذ. عر. «نجاج»
{ دن مص. استعمال }
نتیجه چیقارمه: سوزلکردن
شو استساج اولیور.

استساخت { سذ. عر. «نسخ»
{ دن مص. استعمال }
بر نسخه سنی، صورتی چیقار.
مه، یازمه: کتتاب استساخت
ایده رک اجر تیله تیش ایدردی.

استشاد { سذ. عر. «نشد»
{ دن مص. استعمال } برینه

شعر سولیمته، شعر انشادینی
امر یا تکلیف ایتمه: خلیفه
استشاد ایتمه دن کندیسی بر
قصیده انشاد ایدی.

استنشاق { سذ. عر. «نشق»
{ دن مص. استعمال }
ف. آبدسته بورنه صو چکمه.

استنصار { سذ. عر. «نصر»
{ دن مص. استعمال }
یاردم ایتمه، استعانه، استمداد.
ن. ولس.

استنطاق { سذ. عر. ج: استنطاق.
{ دن مص. استعمال } قات. «نطق» دن
سولیمه سنی تکلیف، || ۴. بر
وقع عدلییه مدخلی اولان بر
شخصه مرتب سوالر ایرادیه
ویردکی جوابلرک قیدی:
استنطاق ایتمک: استنطاقه آلق،
چکمک: تحت استنطاقه آلق:
استنطاق مأموری = مستنطق:
استنطاق دائره سی، قلی.

استنطاقنامه { س. فا. ۴. مظهر.
استنطاقنامه { نه ایراد اونان
سؤاللره ویردکی جوابلری
حاوی ورقه: استنطاقنامه یی
تهیر ایدی.

استنطاقی { سذ. عر. ن: استنطاق.
{ دن مص. استعمال } قیه. ۴. استنطاقه
منسوب و متعلق: اوراق
استنطاقیه.

استنقه { س. ایتا. ۱. یلکنلرک
استنقه { یوقاری قالدیریلوب طو.
پلانسی ویر حرکتک اجرا ایچون
ویربان قوماندانه: استنقه یلکن =
یلکنی طویلا.

استنکاف { سذ. عر. «نکف»
{ دن مص. استعمال } ا

قبول ایتمه، رد، امتناع، اعراض، عدم موافقت: ابتدا رضایر مش ایکن بمده استنکاف ایندی.

استووغرافیا { س. یو. Stœ-
graphie }
پک آز ویک قیصه اشارات و خطوطله پک چابق یازلیبر بر خط، که مجلسرده ایراد اولنان نظری و سائر بویه افادانی قید ایتمکده مستملمدر، خط مختصر. — بو خطی یازانلرده (استووغراف) دینلیر.

استواء { سذ. عر. «دوی» دن
[مص. افتعال] مساوی اوله، ایکی شیشک بر اولمی: استواء خطین. [بو معنی ایله تساوی دها مستملمدر.] ۲. دوز اوله، دوزلك. ۳. اور. تده و تام بر درجهده بولنه، اعتدال. [ص. خط استواء کرمه ارضیک ایکی قطبیدن مساوی بعد و مسافده فرض اولنان خط که اعتدال ربیع و خریف کونلری شمس تام اونک اوستندن چکر وایل ونهار بتون کرمه ارضده مساوی اولور.] همزه مک غبیله اوقرنسی غلظدر. [

استوار { ص. فا. صا غلام. مین،
[محکم، قوی.] له.
استوانه { واستوانی. لا: استوانه
[واستوانی.]

استویج { س. قورشون بویایی
[دینلن بیاض معدنی
بو ماده که بواجیلقبده مستملمدر.
عر: اسفیداج.] قبا استویج =
بویا آبتار یچون استویج برینه

قولانیلان بیاض بر طور پراق.
استوپو { یا استوپو یا خود اصطوبو.
[س. (یتا: Stupa) نا:
استوپه.] عرییده دخی اصطبه
ویا اصطبه دینلدیکی فیروز
آبادینک قاموسنده مذکور
ایهده بوتکده معرب اولدینی
ظاهر در. [

استوج { س. [یشا] جراح و
[مهندس آتانی طاقی
و بونلری حاوی قوطی.]

استورپه { س. [نکا: Storp]
[سفاشته سیلوب
سورومرکمده قولانیلان قبا
کتک و کنور یا خود بوزوق
خلاط پارچهسی. ۲. بر انچه
خلاطک بر اوجنه اوزری اورپی
بر قورشون پارچهسی ربطا تیک
ودیکراوجی قیضه انخا ایدلک
صورتیه پیلان آلت ضرب که
اکثر یا طلومبه جیلر یکدیگر لرخی
ضرب ایچون استعمال ایدر.]

استوره { یا خود اوسطوره. لا:
[اوستره.]

استوفاتو { یا خود اسطوفاتو. س.
[یشا. Stoffato]
صالحی بر نوع ات ییکی.

استوفه { یا خود استیفه. س.
[یشا: Stoffa] بر
جنس اییک قشاش که اکثریا
صیرمه یی و یا فلادانی اولوب
مفروشاده قولانیلیر.

استهداء { سذ. عر. «هدی»
[دن مص. استعمال]
هدایت ایتمه، طوغری یوله،
طریق مستقیمه سوق اولنغی
طاب و آرزو ایتمه: استهدا ایچون
بر مرشد کامله مراجعت اقتضا

ایدر.

استهزاء { سذ. عر. «هزه»
[دن مص. استعمال]
اکلفه، اکلفهیه آلمه، ذوقلفه:
برخی، برله استهزا ایتمک: برخی
استهزایه آلتی.

استهلال { سذ. عر. «هلاک»
[دن مص. استعمال]
۱. اسراف صورتیه محو ایتمه:
بونجه میرائی آز وقته استهلاک
ایندی. ۲. قولانلره ق صرف
ایتمه، پتیرمه، توکمه: قیشین
استهلاک اولنان اودون.

استهلال { سذ. عر. «هلال»
[دن مص. استعمال]
یکی آی کورنجه، هلال تماشایی.
[ص. راعت استهلال = بر کتاب
ویا نطق و مقاله تیک مقدمه سنده
ایچنده بحث اولنجه قق مرادی
آکدیرر ققرمل ایرادی.

استیجار { سذ. عر. «اجر»
[دن مص. استعمال]
کرا ایله طوتمه کرا لامه.

استیدان { سذ. عر. «اذن» دن
[مص. استعمال] اذن
ایتمه، طانیتمه: بالاستیدان، لدی.
الاستیدان، عند الاستیدان =
ماذونیت ایستلده: بلا
استیدان = رخصت ایتمکیزین،
طانیتمکیزین.

استیصال { سذ. عر. «اصل»
[دن مص. استعمال]
کرکندن قویاروب چیقارمه،
اساساً وجودینی اعما: بوملکتدن
اشقیایی استیصاله موفق اولدی.
[سذ. عر. ج:
استیضاح] استیضاحات.

{ «وضوح» دن مصد. استعمال ابر
ایشک آرتیق بیان اولغ-فی طلب
ایتمه بر ماده حقندہ ایضاحات
طلب ایتمه : استیضاح کیفیت
ضمنندہ ولایتہ امرنامه یازلدی؛
استیضاحات ایله اضاعه وقت
اولنیور .

{ استیضاحاً } طلبیون. استیضاح
مسئله ضمنندہ .

{ استیهاب } سذ. عر. { «وعب»
{ دن مصد. استعمال }

۱. ایچنه آلمه، ایچنه صیفمه :
تجربه ایکی اوقه صو استیهاب
ایدر . ۲. طومعه قاپلامه .
ضبط ایتمه : بو آغاجلر بتون
باغچهی استیهاب ایده جکدر .

{ استیف } س (یتا) ۱۰. صره، نظام،
دیزی : استیفه قومق =

صره لاسق، دیزمک، ترتیب
و تنظیم ایتمک . ۲. صره لغش
تی، دیزی، منتظم یغین :
اودون، بالیق استیفی . || م .

کی حوله سنک حرکتہ مانع
اولیه حق صورتده ترتیب و
تنظیمی . || برنک استیفی بوزمق =
تحقیر و تزیل ایتمک . || استیفی
بوزمانق = طورینی و طوریشنی
اصلا دیکشدرمه مک .

{ استیفاء } سذ. عر. { «وفا» دن
{ مصد. استعمال } تامیله

و کاملاً اخذ : مطلوبی استیفا
ایتدی؛ استیفای تکالیف امیریله .
استیفلمک { یاخود استیفله مک،
{ فت. صره لامق،
دیزمک، استیف ایتمک : اودو
نلری استیفلدیلر .

{ استیلاء } سذ. عر. { «ولی» دن
{ مصد. استعمال } ۱۰ .

اله کچیرمه، تحت تصرفه آلمه :
بر مملکتی استیلا ایتمک . ۲.
یاللق، قاپلامق : و با بتون او
طرفلری استیلا ایتدی . { فرا .
نسرجه ده Occupation دینلر

حریم و موقت ضبط و اداره
«اشغال» ویا «احراز» کی
مناسبتیز لغتلر دن ایسه «استیلاء»
ویا «استیلائی موقت» ایله
ترجمه اولنده ده مناسب اولور .

{ استیلائی } ص. عر. ذ : استیلا-
{ شه. ضبط و استیلايه

متعلق : بعض مقاصد استیلا-
شییه آکلاش-ایزور . || ط . بر
مملکتده داخل اولغ هر طرفه
سرایت و بتون مملکتی استیلا
ایتمک خاصه سنی حائر اولان :
امراض استیلائی .

{ استیم } (وغ : اسام . س .) نکا :
{ استیم (Steam) واپور ماکینه .
سنک و ساثر ماکینه لک قزانده
برکوب ماکینه فی تحریک ایدن
بوغو، بخار : واپورک استیمی
کلدی، استیمی آزدور .

{ استیماتور } س . (یتا) . Estima-
{ tore } کرکرده امتعه

و مواد تجاریه به با یچین مأمور،
محن، استیماره جی .

{ استیماره } س . (یتا) . Estimare
{ تقدیر قیمت، تخمین

قیمت، کرکرده امتعه و مواد
تجاریه به با یچیم وظیفه سی :
استیماره مأموری = محن .

{ استیماره جی } س . کرکرده امتعه
{ و مواد تجاریه به
با یچین مأمور، محن، استیماتور .

{ استیمان } سذ. عر. { «امان»
{ دن مصد. استعمال }

امان دیلمه، امان دیلمه رک
تسلیم اوله : استیمان ایدن ارباب
شقاوت .

{ استیمبوط } س . (نکا) . Steam-
{ bat } کوچیک واد .

پور، چتته .

{ استیناس } سذ. عر. { «انس»
{ دن مصد. استعمال }

انست پیدا ایتمه، آلیشمه، وحشت
زائل اولوب مونس اوله .

{ استیناف } سذ. عر. { «اف»
{ دن مصد. استعمال }

۱. یکیدن باشلامه . ذ . || هقه .
محکمته ابتدائی دن ویران حکمه
راضی اولیوب، دعوی اوناک
ما فوق قدرتی محکمیه نقل ایتمه :
استیناف دعوی ایتدی . || د .
نحو عربیده بر سوال مقدره
جواب حکمندہ سوز ایرادی :

و او استیناف = بوکادالات ایدن
«و» . || هقه . محکمته استیناف =
محکمته ابتدائی نه مک ما فوقندہ
و محکمته تمیزک مادوندہ اولارق
ایکجهی درجه ده اولان محکمہ،
که دعوی نی استیناف کورور .
ولایات مرا کرندہ بولور .

{ استینافاً } ح . عر. هقه . استیناف
{ صورتیله، ایکجهی

درجه ده محاکمه اوللق اوزره :
استینافاً رؤیت دعوی اولندی .

{ استینافی } ص . عر. ذ : استینافیه .
{ هقه . استینافه منسوب

و متعلق : محکمته استینافیه، ||
د . نحو عربیده بر سوال مقدره
جواب حکمندہ بولسان : جمله

استینافیه .

استینه (س. با: استنه)

استیهال (س. ع. ا. «اهل» دن مص. استعمال) بر

شیشه مستحق و اهل اولنه، استحقاق، ایات: عهده استیهالنه فلان مأموریت تودیع اولندی.

آسکار (س. ج. ع. فد: سحر. با: سحر)

اسحق قوشی (س. حق قوشی، مرغ شب اویز)

آسجیاء (س. ج. ع. فد: سخی. با: سخی)

آسد (س. ع. آرسلان، شیر. || اسد الله حضرت علی المرتضی (رضه) افندزده ویریلن

عنواندر. || ه. برج اسد =

برج اثنا عشرک بشیعی که کونش بو برجه تموز رومینک

۱۱ نده داخل اولور: قلب الاسد = برج اسدده برنجی

درجهده بر نجم ثابت. [فر. Regulus] ذنب الاسد = یه

او برجهد اینکجهی درجهده بر نجم ثابت [فر. Denebola]

ظهر الاسد = یه او برجهد اینکجهی درجهده بر نجم ثابت

[فر. Goha] || اسد اصغر = برج اسد ایله دب اکبر آره سنده

بر جمله کویسه. [فر. Petit Lion]

[

آسدیر مک (فتاحی منوجب اولوق، محبوب

ایتدیرمک: پوزری بو قدر شدته اسدیرن شمال طرفزنده

یاغان قارلردر.

اس (س. ع. طوتساق، اسیر دوشمه، اسارت. د.

اسر (س. ع. بر خطک ایک

اسر) متناهندن بر سطح اوزرینه ایتدیریلن عمودلری آره سنده کی

مسافه: اسرافق: اسر عمودی.

اسر (س. ع. ط. ادرار. طوتله)

اسراء (س. ع. ا. «سرایت» دن مص. افعال) بو

روتمه، تمشیه. اصل معنایی کجهلین یورتمه اولوب،

هله غیر ذی روح حقنده عادتاً ارسال معناسیله استعمالز غلط

فاحش اولدیفندن، استعمالندن بیهشون صرف نظر اولنسه

دها ایدر: زیرا بو معنایی افاده ایده جک متعدد لغتلمز

واردور.

اسراء (س. ج. ع. فد: اسیر. با: اسیر)

اسرار (س. ج. ع. فد: سر. با: سر)

اسرار (س. آف الیان لغت عربیه دن مأخوذ اواسه

کرکدر اقب هندی دینلن بر نیاتک یا پراخی، که تونون کی

ایجلدکه کیف و یروب انسانی غریب برطاق خیالاته طالعیر:

اسرار چکمک: اسرار تریاکیسی.

اسرار (س. ع. ا. «سر» دن مص. افعال) کیزله مه،

سر طوتله، کتم. د.

اسرار کش (ص. فا. اسرار کیسی، اسرارده مبتلا.

اسراع (س. ع. ا. «سرعه» دن مص. افعال) اسر

عت ایتدیرمه، چابوقلاندیرمه، تعجیل ایتمه. ا. «تسریع» دها

مستعمل ایسه ده، «سرعت»

ماده سی عربیده تعجیل باندن اصلاکله مکله، یا کلایش واصلز

اولدیفندن، لزوی وار ایسه، «اسراع» قولاندیلدر.

اسراف (س. ع. ج. اسراف. ص. افعال) لزومز یره وفضله

اولهرق مال وسائرینی صرف و اتلاف ایتمه: مالی اسراف

ایتدی: اسراف کلامه حاجت یوقدر: اسراف حرامدر.

اسرافیل (س. ع. ا. «عبرانیجه دن» ادرت ملک مقربدن

بری که قیامت کونی صوری اولمکله مکلفدر.

اسرائیل (س. ع. ا. «عبرانیجه ده

عبدالله دینکدر ا حضرت یعقوب (عم) ک لقی

اولوب، نبی مشار الهک اون ایک اولادندن منشعب اولان

عبرانیله دخی بو مناسبتله (بنی اسرائیل) دیرلر.

اسرائیلیات (س. ج. ع. ع. کتا بلرنده خرافات قیلندن او

لهرق منقول بولان حکایات و تفصیلات.

اسراب (س. ع. کیم. قور. ا. «رصاص»

دخی دیرلر سده، اصل رصاص قلا ی دینک اولدیفندن، تفریق

اقتضا ایدر.)

اسراع (ص. ع. ا. «سریع» دن س. «سنه» دها ویا یک سر

عتلی وچاق، له.

اسره (س. خطمک حرکات ثلثه اصلیه سندن بری، که

آلنده (ر) یازیلر. کسره نک ترکیهده اینجه (کسره خفیه)

وقالین (کمره ثقیله) اوله رق
ایکی تلفظی وارد. اینجینسک
(۱) صورتده یازیلر ق تفریق
اقتضا ایدر. ترکی الاصل کله.
لرده اکثریا (ی) ایله اظهار
اولنیر. تسهیل قرائت ایچون
بو (ی) یی یازمه ده امساک
اولغا میلدر. یالکز (یز)،
(سیر)، (یز) کی کثرت استعما.
له ترده محل یراقیه جق قدر
بلغش بعض کله لر مستشار.
عربیده «ایکی اسره» تنونک
مکسورینه دینور. || اوستون
اسره = حرکات، حرکه اشارت لری.

اسره لَمک { یا اسره له مک. قد.
اسره حرکه سنی
قومق، اسره ایله اوقومق،
کسره ایله تحریک، تکسیر اتمک.
اسره لَمک { فظ. اسره حرکه.
سیله حرکه لَمک،
اسره ایله اوقومق، کسره ایله
تحریک، تکسیر اولمق.

اسره لی { صد. اسره حرکه سیله
حرکه لغش، اسره ایله
اوقونان، مکسور.

اسریمک { صد. { اسریمک دن.
اصلی : اوسروک }
۱. سرخوش، مست، سکران. ۲.
آزغین، قیزغین : اسریمک دوه.

اسریمک { مض : اسریر، فل.
(اصلی : اوسرومک)
۱. سرخوش اولمق. ۲. قیز
مق، آزمق.

اسطار { سذ. جر. عر. فذ. سطر.
اسطار { با : سطر. «سطور»
دها مستعملدر.

اسطار { سذ. عر. { «سطر» دن
(مص. افعال) یازمه و

تحریر معناسیله قوللا نائل وار
ایسده، معنای حقیقی «سطر»
آتلاق «و یا کلش اوقومق»
دن عبارت اولد یندن، بزجه
اولان استعمالی غلطدر. (تسطیر)
تجويز اولنه یلیر.

اسطبل { یاخود اصطبل. سذ.
{ مر. { یو. { «اسطبل»
آخور، اسطبل عامره { غدا. } =
خاص آخور؛ اسطبل عامره
مدیری = میر آخور؛ اسطبل
عامره یاه سی = قیوجی باشلیقدن
یوقاری ومیر الامر القدن آشاغی
ملکیه رتبه سی.

اسطرلاب { یاخود اصطرابلاب.
{ سذ. عر. { یو.
«Asperolabion» و قیله اجمام
سمایه تک ارتفاعی آلفده
مستعمل بر نوع رصد آتی.

اسطقیس { سذ. عر. { یو. { «اسطقیس»
{ «اسطقیس» { عنصر، عنا.
صر اربعه تک بهری، اصل،
جوهر. { حکمت عتیقه ده
مستعمل ایدی. }

اسطوانه { سذ. عر. { فا. «ستون»
{ دن واوده یو. { «اسطوانه»
۱. دیرک، عمود.
۲. ایچی بوش عمود، زیوانه.
|| - زیوانه شکلی، دائره تک
خط مستقیم اوزره حرکیته
کسب ارتفاع ایتمندن حاصل
اولان شکل مجسم؛ اسطوانه
قائم؛ استوانه مائله.

اسطوانی { صد. عر. { «اسطوان»
{ نیه. اسطوانه شکندنه
اولان.

اسعاد { سذ. عر. { «سعده» دن
{ مص. افعال } مسعود

ایته، سعد ومیمنت قراندیرمه. ذ.
اسعار { سذ. عر. { ج. فذ. سمر.
{ با : سمر.

اسعاف { سذ. عر. { «سفف»
{ دن مص. افعال } برینک
طلب ورجاسی قبول ایله ایستد.
یکنی اجرا ایته : اسعاف مطلوب.
بی، اسعاف مستد عالی. { اصل
عربیده ایش یتیرمه و برینک
دعوتی قبول معنای بی افاده
ایتمکله، بزم صورت استعما.
لزده تعیم وارددر. }

اسعد { صد. عر. { «سعید» دن
{ سذ. عر. { «سعد» دها سعید، پک
مسعود، دها بختیار ویا میمنتی.
اسف { سذ. عر. { «آسمه» کدر،
{ فوت اولان بر شیشدن
محزون اوله : بوگا چوق اسف
ایتمد؛ اسف ایتمک چاره سی
بولنور.

اسفا { حد. واسفا! ایوا! یازیق!
{ واسفا که تعیم و تلافیسی
ممکن دکدر.

اسفار { سذ. جر. عر. فذ. سفر.
{ وسفر. { با : سفر.

اسفل { صد. عر. { «سفل» ج.
{ اسافل. { «سافل» دن
سته. { دها ویا پک دون ویا چق
اولان : اسفل ناس. || اسفل
السافلین = جهنم.

اسفاحیه { صد. عر. { «سفا»
{ اسفاحیه { اسفاحیه = اسفاح
قیلندن اولان نباتات.

اسفنجی { صد. عر. { «اسفنج»
{ تس. سونکره مشابه
اولان : اجسام اسفنجیه.

اسفیداج { سذ. عر. { «فا» بیاض
{ دیمک اولان «سپیده»

ایدوب طاغلاماش انسان و حیوان
کیکلری، قدید. || مج. پك ضعيف
و آریق آدم.

اسكله { س. [یتا. Scala] ۱. یا.

انشاسیون موقت کراسته ایله
قوریلان سال: اسکله قورمقی.

۲. دیکیز قییسنده کمی و قایقلرک
یناشد قلمی محل که اکثر یا

دیکزه اوزانمش کارگیر ریختم و یا
قازقیرل اوزرینه آلتش اخشاب

صالدن عبارتدر: واپور اسکله به
یناشه مدی. ۳. ساحل بخرده

واقع و سفائیک یناشه سته مساعد
تجارتگاه شهر و قصبه: سلائیك

کوزل بر اسکله در. ۴. برملکنتک
اخراجات و ادخالاته و تجارت

بحریه سته واسطه اولان لیان
و یا قصبه، مخرج: آناطولیئنک

بتون قسم غریبسنک اسکله سی
ازمیردر. || مج. کینک وصول

یانی: اسکله به کل. [مقابلی:
سبحاق.]

اسكمله { س. [فر. Escabelle]

۱. درت آیاقلی و اوستی
حصیری او توروله جق کوچک

و آرقه سز کرسی. ۲. تپیی،
صینی، شمعدان، سیفاره لوازمی

قونه جق مختلف اشکالده کوچک
ماصه و یا سه پا. || ایه اسکمله سی=

اوریکه.

اسکی { ص. ۱. حدوث و یا وجو.

دندن بری چوق زمان
پکمش اولان، قدیم، عشق،

دیرین، گهن: اسکی زمان، اسکی
معدن، اسکی آدمیر، اسکی شراب.

۲. شدیکشندن اول اولان،
مقدم، سابق، سالف، پیشین:

فیدر مرقی.

اسقونه { س. [نکا. مج. بریقک
ککوچکی و لاتین

یلکنالیسی، ایک دیرکلی خفیف
بر جنس کمی.

اسکات { سذ. عر. [سکوت]
[دن مص. افعال] ۱.

صوصدیرمه، سکوت ایتدیرمه:
شو چوجفی اسکات ایدک.

۲. معارضه ده الزام ایدوب
سکوته مجبور ایته: بو دلیل

ایله کندیسنی اسکات ایتدم.
۳. قاندرمه، راضی ایته: اونی

بش اون غروشه اسکات ایده.
بیلیرسکز.

اسکان { سذ. عر. [سکون]
[دن مص. افعال] ۱.

یرلشدیرمه، مسکن و وطن
قراندرمه: اسکان مهاجرین:

فلان قریبه قافقاس مهاجر.
لرینی اسکان ایتدیلر: بدویلرک

اسکانی. ۲. اهالی قراندرمه،
اهالی یرلشدیرمکه اعمار: آنا.

طولیئنک خالی یرلرینی اسکان
ایتمی: جزیره نك اسکانی بیوک

بر معمورینی متج اولور. [لازم
اوله رق. یرلشمک و اقامت ایتمک

مناسیله استعمالی غلطدر. بر
حرفی ساکن یعنی جزملی اوقو.

مه معناسی ده «تسکین» ایله
افاده ایتمی.]

اسنگته { س. [ر.] بووه سنی آسیلی
[ویک ماهرانه یاپان صا.

ری قنادلی و چوق اوتر برجنس
کوچک قوش، عر: تنوط.

اسکلت { س. [یو. Skelēton]

اتلری دوکلش اولدیغی
حاله هیئت اصلیه لرینی محافظه

اسقوربوت { س. [فر. Scor-but] اوزون

دکیز سفری ایدنلر ده طوزلی
بالیق کبی قورو شیلریمه دن

حاصل اولان مهلك بر مرض که
دیش اتلرینک دوکسلیه ظهور

ایدر، داه حضر. || اسقوربوت
اونی = رقیق البزور دخی دینلن

بر نبات.

اسقوریلک { س. [ر. Σορ-
πικρ] دیکنلی

اولدیفیخون غقریه بکزدیلوب
اوکا دلالت ایدن بو اسمله تسیمه

اولنیش اندیز بر بالیق.

اسقورچونه { س. [یتا] بر
[جنس قره کوک

که رجلی اولور.

اسقوطله { س. [یتا. مج. بیوک
[یلکنلری قوللانغه

مخصوص ایپ.

اسقوفه { س. [یتا. Soffa]

[اورمه کلام و یا تاقیه
که اکثر یا تیه سی دوریک و پو.

سکوللی اولور.

اسقومری { س. [ر.] معروف
[بر جنس کرچیک

و میزدول بالیق، که جیروز و تو.
تون بالینی اسملریله قورودیلانلر

دخی انواعندندر.

اسقونجه { س. [یتا.] طوب طو.
[مارینک پوستکیدی

و یا سونکری.

اسقونطه { یاخود اسقونطو. س.
[یتا. Scorta] بر

سند و یا پولیه و صوزنک وعده.
سی حلولندن اول آقجه سی آلتقی

ایچون براغیلان صرافیه، قیر
دیرمه یانی. || اسقونطه ایتمک =

اولی: اثواب اسکیدی بگیلته
مجبورم. ۷. خراب و ویران
اولی: اخشاب اولر یکریمی
سنهده اسکیر.

اسلاف { سذ. ج. قد: سلف.
با: سلف.

اسلام { سذ. ع. ا. سلام: دن
مصل. اقبال ۱. جناب

حقک وجدانیتته وسائر ارکان
ایمانه معتقد ومقر اوله: کافه
انیا اسلام اوزره ایدیلر: ایمان
ایله اسلام بردر: اسلامه کلک.

۲. خاتم الانبیاء (صلم) ائندمن
طرفندن وحی ربانی ایله اظهار
واعلان وتأسيس بیوریلان دین
مبین، دین محمدی، مسلمانق:

دین اسلام. ۳. دین اسلامی
قبول ائمه، مسلمان اوله: اظهار
اسلام ایتدی؛ شرف اسلامله
مشرع اولدی. ۴. ملت اسلام.

میه، هیئت مسلمین، اهل اسلام:
عمای اسلام، خلیفه اسلام، عالم
اسلام. ۵. عو. مسلمان، مسلم:

اسلامدر: اسلام اولدی. ۱۱. حجه
الاسلام = اعظم علماء اسلامدن
امام غزالی حضرتلرنک لقبدر.

۱۱. سیف الاسلام = جانب اقدس
نبویدن خالد بن ولید (رضه)
حضرتلرنه ویریلن لقبدر. ۱۱.

شیخ الاسلام = دولت علیه عثمان.
نیسهده امور شرعیه وعلیهیه
ریاست وبو خصو صده ذات

حضرت پادشاهی به وکالت ایدن
علمادن بیوک بر ذاته ویریلن
عنواندر، که تشریفات دولته
صدر اعظمندن صکره ایکنجیدر.

آسرای وسطیده علمانک بیو.
کاربته ویریلیر بر عنوان تعطیدر. ۱۱.

اسکیجه { ص. آ. آزاسکی، اسکیمی.
با: اسکی.

اسکیچی { س. ۱. اسکی اثواب
وسائره اثواب صا.

تان آدم. ۲. اسکی قوندوره ویا
اثواب یامه لیوب تمیر ایدن
آدم، یامه چی.

اسکیدلک { ج. ۱. قوللانیله.
رق اسکی وکهنه

حاله قونق: کتابلر بو قدر
چایق اسکیدیلریمی؟ ۲. قوللا.
نیلررق اسکیکه براییق: توتون
اسکیدلکجه دها ائی اولور.

اسکیلیمک { واسکیلیمک. اسکیتک
(واسکیلیمک پرینه
قوللانیلیرسهده، بو ایکنجی
صورت دها نصیصدر. با:

اسکیتک، اسکیک.

اسکیلک { س. اسکی اولان شی
و یا شخصک حالی.
با: اسکی.

اسکیمی { ص. آ. آزاسکی، اسکیه
بکزر، اسکیکه.

اسکیمک { مصل. اسکیر. قل. ۱.
حدوئندن بری چوق
زمان کچمک، قدیم وکهن اولیق:

شریعت موسی (عم) چوق
اسکیدى، زیتون یاغی اسکیدیکه
ایلیشیر. ۲. مزمن اولیق: بو

اوکسوروک اسکیدی. ۳. قدیم
قزاقق، قدیملى اولیق: بر ما.
موریتده اسکیمک بوآدمه میسر

اوله میسور. ۴. حکمی کچمک،
معطل اولیق: او موده اسکیدی؛
فن کتا بلری بر قاج سنه ده

اسکیر. ۵. اختیار لامق، قوجا.
مق: اوآدمه چوق اسکیدی.
۶. بوزلق، فرسوده وکهنه

یکیمی اسکینى آرتور؛ اسکی
باغچوان. ۳. اسکوب یرکشمش،
مزمن: اسکی بر اوکسوروکم

وارددر. ۴. قدیم قزاقق، قدیملى:
هیئت سفرايه دائما اسکیلری
ریاست ایدر: وزرائک اک

اسکینى. ۵. حکمی کچمک،
معطل: اسکی قویم، اسکی موده.
۶. یاشلی، مسن، اختیار: اسکی

آدمدر. ۷. مرور زمانله بو.
زلش، فرسوده، کهنه: اسکی
اثواب، اسکی قوندوره. ۸. بو.

زوق، خراب، ویران: اسکی
او، اسکی قلعه. = ج: اسکیر =
۱. اسکی آدملر، قدما، متقدمین.

۲. اسکی اثواب وسائره. ۱۱
اسکیدن = اسکی زماندن بری،
من القدم. ۱۱. باش اسکی = بر

دائرة امکدارلرنک اک قدیملى.
۱۱. اسکی باوج = دکرسز شی:
اسکی باوجی آلیرسک = بر شی

قزاقه مازسک. ۱۱. اسکی بوسکی =
کهنه شی، بیرتیق بیرتیق. ۱۱.
اسکی طاس اسکی حمام = حال

سابقدن اصلا فرق یوقدر. ۱۱.
اسکی قورت = کارآزموده قور.
نازآدم، بولندبى صنف و مسلکک

کافه شباحتی بیلیر.
اسکیتیمک { ق. ۱. قوللانهرق
(اسکی حاله قونق،

کهنه لیک: او اثوابی، او بوتینی
اسکیتدم؛ بو چوق کتابلرنی
چایق اسکیتسور. ۲. قوللا.

نیلررق اسکیکه براییق: بوزیتون
یاغی اسکیتلی. ۳. مزمن حاله
قونق: خسته لى اسکیتک ائی شی:

دکلدر.

اسلامی { ص. عر. ذ: اسلامیه. دین اسلامه و ملت معظمه اسلامیه به منسوب و متعلق: ملت اسلامیه، شریعت اسلامیه، ممالک اسلامیه، حجت اسلامیه. = ج. فا. اسلامیان = مسلمانلر، اهل اسلام: مغیر اسلامیان.

اسلامیت { مسلمانلی و دین اسلام معنا سیله مستعمل ایسه ده، اسلام کلمه سی ذاتاً مصدر و مصدریت معناسی متضمن اولوب، بردها اداث مصدریت علاوه سی فضله اولغله، عربیده مجموع اولدیقندن، لسان ادبیده اولسون استعمال. لندن توفی اولغنی اقتضا ایدر. هر نه قدر اصلاح لاندن اور: کنلر بو تجویزه جهتلر آراور. لر سده، فرانسلر بیله بزم بو تعبیر غلط مزدن یا کیشله رق، لسانلرنده مصدریت اداتیه اسلامisme کلمه سنی تشکیل ایتش ایکن. اخیراً عربیه کسب و قوفله بونک مناسبتلر ایکنی درک ایدنجه، بو تعبیری ترک ایدر. بینه اسلام قولانغله باشلا دقلری حالده، بزم بیلرک بویله یا کیش تبیرلر قولانغله اصرار منعی اولمازی؟

اسلاحه { سذ. ج. فد: صلاح. با: صلاح.

اسلم { ص. عر. ا: «سلم» دن اسلم است. ادها یا خود پک صاغلام و امین، ان صاغلام، ان طوغری: اسلم طریق بودر.

اسلوب { سذ. عر. ج: اسالیب. طرز، اصول، نسق:

اسلوب جدید؛ براسلوب چکیانه ایله. || د. طرز افاده، افاده و انشاده هرمنشی و ادبیک کذبینه مخصوص طرزی که فرانسه ده Style دینر، سابقه: اسلوب ساده.

اسلیم { سذ. استیدن غدا: با: اسلیم } استیم.

اسم { سذ. عر. ج: اسماء، اسم. می. اصل «سم» اولوب، مشتقات عربیه سی اوندن تشکل ایدر: تسیمه کی. آ، نام: اسمکر نه در؟ || اسم سوبلک = برینک اسمنی یعنی کیم اولدیغنی خبر و یرمک. || اسم قومق = آذ طاقق، تسیمه اتمک. || اسم و یرمک = برینک ناهنی سوبلیوب کیم اولدیغنی خبر و یرمک. || اسمیه = آدی بیان ایدر. || د. صرفده کلمه تک منقسم اولد.

یعنی اقسامدن بری که زمانه مقارن اولیه رق ذاتیه قائم بر شخص و یا شیشه دلالت ایدر: آدم. آرسلان. آغاج. طاش. یل، عقل، صبر کی. صرف عربیه اعم اولوب. صفت و کنایاتی دخی جامعدر: کاتب. مکتوب. هو، الذی کی. اسم خاص، اسم عام. اسم جنس، اسم ذات، اسم فاعل، اسم مفعول، اسم زمان، اسم مکان، اسم آلت، اسم تفضیل، اسم مبالغه، اسم منسوب، اسم تصغیر، اسم اشارت، اسم موصول = اسمک صرفده مبین انواعی. ترکیبیلرینک اینکنجی جزئه ا. || اسم اعظم = لفظه جلال، الله اسمی. || اسماء

حسنى: عذاب حَقِّكَ صفاتی مبین اسملرکه اهل طریقتك وردلرینی تشکیل ایدر. || اسمایی اوزرینه صیغراتق = طارلقق، کوچند. یرمک، بر قول و یا فعل ایله طارغینله سبیت و یرمک. || بسم الله (اصلی بسم الله) = اللهم آدیه: بسم الله الرحمن الرحیم، بسمه سبحانه = کذا.

اسماء { سذ. عر. یا: الکرز آدله، اسماء صحیهدن اولیه رق، بر عنوانی حائر اولوب اقتضا ایدن وظیفه نی ایفا ایدم مین و حقوقدن محروم اولان حقنده دینلر: اسماء مدرسدر، لیکن درس و یردکی یوقدر، اسماء مدیردر. [عکس حالنده: اسماء و رسماً دینلر.]

اسماء { سذ. ج. فد: اسم. با: اسم.

اسماع { سذ. عر. «سمع» دن مصد. افعال ایشیدیر. مه: سمعی اسماع ایدنجه به قدر باغرم جم.

اسماءک { سذ. ج. عر. فد: سمک. با: سمک.

اسمر { ص. عر. ذ: اسمراء. ۱. رنکنده [اصل ترکیبی «قو-کور» اولوب، قوصرال دید. یکمزک دخی طوغریبی «قو-کور آل» در: اسمر بگزلی، اسمر اتمک. ۲. اسمر بگزلی (آدم): اسمری کورمینجه.

اسمرجه { ص. آ: اسمر، بفدای رنکی به مائل.

اسمرلک { سذ. قره به مائل رنک، بفدای رنکی: پک

لطیف بر اسمراکی وارد در .
 { ص. اسمیه چالار،
 اَسْمَر مَسی } بفدای رنگنه
 مائل .

{ ص. آدسز، آدی اولیان؛
 اَسْمِسِر } اسمسز شرکت = آونیم
 دینن شرکت نوعی که بشون
 حصه دارانک و اصحاب سندانک
 مالی صایلوب، کیمه نک فضل
 حق تصرف و استفاده سی اولماز.
 { مض. اسر. فل. ۱.
 اَسْمَک } (هوا) اوینامق،

(یل) حرکت ایتک، هبوب
 ایتک، وزان اولق، یل، روز.
 کار اسر. فاعل معلوم اولمقله.
 حذف دخی اولنور: بو کون
 چوق اسپور. ۲. آگنیزین
 خاطره کلک، خطور، سنوح
 ایتک: اوله اسدی؛ عقلنه اسر.
 سه. ۳. بردن ظهور ایتک،
 چیقورمک: ده اسمدی. ۴.
 نصیب، قیمت اولق، اصابت
 ایتک: بو سزه نره دن اسدی؟
 || اسوب صاورمق = حدث
 و کورلدی ایتک. || باشده
 خلیار اسمک = قورندی غلبه
 ایتک. || برنده یلار اسمک: نابود
 اولق، نام و نشانی قالماق.

{ ص. اسمک فعلی، هبوب.
 اَسْمَه } یا: اسرک.

{ ص. عر. ۱: اسمیه. (اسم)
 اَسْمِی } دن: سمذ. ۱. آده منسوب
 و متعلق. || ا. اقسام کله دن اسمیه
 متعلق: جمله اسمیه = ایکی اسمدن یعنی
 مسند الیه مسند الیه دن مرکب
 جمله. (ترکیه ده جمله اسمیه یوقدر،
 زیرا فعل اسنادی مذکور
 اولدیفندن، مثلا « انسان مخلو.

قدر = جمله سی جمله فعلیه، و
 ادات اسناد زعم ایتدکاری لفظ،
 حدث و زمان بیان ایتمکه، تما.
 میله فطلد. }

{ ص. اصلی: « ایس » دن
 اَسْن } ایسن ۱. صاغ، صحتده،
 صحیح، سالم. ۲. صاغلام. ۳.
 صاف، خالص. ۴. ذکی، عاقل.
 مر. = س. قاسکو (قاغی)
 دینن ایکی تکرارلکی آراهه نک
 یکپاره دیشکلی.

{ ص. عر. (« سن » دن
 اَسْن } سنه (ده) یاشلی، ده
 مسن. ذ.

{ ص. عر. ج: اسنادات،
 اسناد } اسانید. (« سنود » دن
 مص. افعال) ۱. بر شیئی بر
 آدمه نبت و عزو و عطف
 ایته: بو ییتی اسرا القیسه اسناد
 ایدورلر. ۲. افترا، ناحق و
 اصلز یره عزو: حقمده بر
 طاقم اسناداده بولندی. (بو
 معنی عربیده اولوب، مناسبی
 جهتله برنجیسندن مأخوذدر.)
 ۳. احادیث شریفه نک صره سیله
 و عتقه سیله راویلری بیان ایته.
 (بالکسر بو معنی الیه جمعی اسر.
 نید کلیر.) ۴. د. نحو عربیده
 مسند الیه مسند الیه یعنی مبتدا الیه
 خبر یا خود حروف مشبه بالفعل و
 سائر اسم و خبر لری آرمسند که
 رابطه که لسانزده یم، سک،
 در، ایدم، ایدک الخ یعنی اولق
 فعلیه افاده اولنور. عربیده و
 اوندن مشتق السنه سامیه ده
 بو فعل مفقود اولوب، ربط
 کلامدن آکلاشیلیر.

{ ص. عر. ۱: اسنادیه.
 اسنادی } د. مسند الیه مسند
 الیه آرمسند که رابطه متعلق،
 بو رابطه و مناسبی بیان ایدن:
 فعل اسنادی، جمله اسنادیه.

{ ص. ج. عر. قد: سن.
 اَسْنان } یا: سن.

{ ص. ۱. چکوب اوزانق.
 اَسْنَمَک } ۲. او صاندیر مقی،
 تمیز و تصدیع ایتک.

{ ص. اسنه بن، اکریلوب
 اَسْنَک } ینه طوغزیلان و یا او.
 زانوب ینه قیصالان، الاستیقلی.
 = س. ۱. اسنه مه، خیازه،
 ثاب: اسنک اکیرمک. ۲. حوائک
 بورن و آغز باغی، مشین خرزمه.
 اَسْنَمَک } فث. وداعلاشتق،
 عافیتده قالاک دیه.

رک آیرلوق، مر.
 { یاخود ایسنک. س. ۱.
 اَسْنَلِک } صاغلی، صحت، تند.
 رستلک. ۲. اییشمه، شفا، بره.
 ۳. صاغلاملق، سالمک. ۴. خ.
 لصلک، صفوت.

{ یا اسنله مک. قد.
 اَسْنَمَک } (« اس » دن مشتق
 اولان « اسن » دن) وداع
 ایتک، عافیتده قالاک دیوب
 برابق.

{ یا اسنه مک. مض: اسنر.
 اَسْمَک } فل. ۱. اکریلوب طو.
 غریلق و یا اوزایوب قیصالمق،
 الاستیقلی اولق: دوشه تخته.
 لری اسنوردی. ۲. او یوق و یا
 جان صیقدریسندن غیر اختیاری
 آغز آچق، خیازه اورمق،
 تشاوب ایتک. ۳. جان صیقند.
 یسندن او یوق قلا یوب طورمق،
 کوشه مک.

آسِنَمَه { یاخود اسنمه ون:

آسِنِش { یاخود اسنیش. س.
۱. اکریلوب طوغر.
له ویا اوزانوب طویلانمه.
الاستیقانی. ۲. اوقیو و جان
صیقندیدن کلن معروف غیر
اختیاری آغز آچه. خمیازه.
ثاب.

آسوار { سذ. جر. عمر. فد:
سور. یا: سور.

آسواق { سذ. جر. عمر. فد:
سوق. یا: سوق.

آسود { ص. عمر. ث: سوداء.
[«سواد» دن ص.ا]
قره، سیاه. ذ.

آسوداد { یاخود اسودداد.
سذ. عمر. ا: «سواد»
دن مص. افعال. ۱. قرارمه.
سیاهلانمه. ۲. اسوداد الجلد،
اسوداد الرئه، اسوداد الشعر،
اسوداد کاذب رثین = مختلف
امراض اسملری.

آسهال { سذ. عمر. [«سهل»
[دن مص. افعال] یورک
سورمه، لیت: آسهاله اوغرا.
مق. آسهالی اولق؛ آسهال ویر.
مک؛ آسهال خفیف، آسهال
شدید.

آسهام { سذ. جر. عمر. فد: سهم.
یا: سهم.

آسهل { ص. عمر. ا: «سهل» دن
سته. ۱. دهها ویا یک قو.
لای، اڭ قولای: آسهل طریق
بودر.

آسی { س. [بلکه صاحب دیک
[اولان «اصی» دن] بیوک
برادر، آغا یک. مقابلی یعنی
کوچک برادر: آنی. مر.

آسیر { سذ. عمر. ج: اسراء.

آسیر ۱ «اسر» دن ص.ا. ۱.
طوتساق، حریده دشمنک الیه
دوشن: ۱. اسیر دوشک. ۲. قول
کوله، بنده: اسیر بازاری. ۳.
ج. دوشگون، مبتلا، دوچار:
اسیر عشقی، اسیر درد و محن.
|| اسیر حرب = حرب اصول و
قواعدینه کوره. موقتاً دشمن
غالبک اسیری عد اولئان دولت
مخاصمه عسکر و تبهمه می.

آسیرانه { ص. ح. فا. طوتساغه
[و یا کوله به یاقشیر
صورتده: اسیرانه بر معامله الیه.
آسیرچی { س. کوله و خلاقی آلوب
صانان تاجر.

آسیر جیلک { س. کوله و خلاقی
[فروختی، تجارتی.

آسیر گتمک { مض. اسیرکدر.
فت. حفظ ایتک.

آسیر گمک { یاخود اسیرگمک.
مض. اسیرگر. فت.

[اصلی: «اسره مک» و جفتای
املاسنجه «اسراق»، «اسراغا»
ماک. ۱. ۱. قورومق، صاقلا.
مق. حفظ ایتک. ۲. رحم
ایدوب، وقایه، محافظه، حمایه،
صیانت ایتک: الله اسیرگسین.
۳. دریغ ایتک، آجیوب ویر.
مه مک، قیه ماق، امسک ایتک:
بن سزدن پاره بی اسیرگمک؛
مالنی چوق اسیرکر. || سوزی
اسیرگمک = بول صرف اغمه مک،
آز و دوشونه رک سونیک.

آسیر گتمک { فل. ۱. قورولمق؛
صاقلاقمق. ۲.

حفظ ووقایه اولمق. ۳. دریغ
ایدلک. قیلامق: اسیرکنه چک

اشیء دکلدور:

آسیر گیمچی { یاخود اسیرگیم.

آسیر گیمچی { یعنی. ص. ۱.
قورویان، صاقلایان، حافظ. ۲.
مرحت ایدوب، وقایه و صیانت
ایدن: جناب حق اسیرگیمچیدر.
۳. دریغ ایدن، قیه میان، تمک.

آسیر لک { س. ۱. طوتساق،
[اسر، اسارت. ۲.
کوله لک، رقت، مملوکیه. ۳.
دوشگونلک، ابتلا.

آش { س. ص. [اسکی وچ. املاسی.
[«ایش»] ۱. بر جفت
تشکیل ایدن ایکی شینک بهری،
چفتک بهر تکی: بو آتک اشی
کپردی. ۲. بر شیشه تمامیه
بکزر وهر جهنجه معادل او.
لان، مثل، مانند، عدیل، همتا:
بونک دنیاده اشی بولغاز. ۳.
مساوی، اقران، کفو: جناب
حق اشی یوقدر. ۴. آرقداش،
رفیق، زوجیندن بهری: اشندن
آیرلمشدر. ۵. دوست، محب،
یار: کندیمه وقادار بر اش
بوله مدیم. || آش ایتک = بر تکلک
بکزرینی بولوب جفت ایتک:
جیوانلرمی اش ایده مدیم. ||
دول اشی = جنبی احاطه ایدن
زار، که برانکده چیقار، مشیمه.
اشارات { سذ. عمر. ج: اشارات.
[«شور» دن مص.
افعال] ۱. بارمقله وکوز وقاش
وسائر الیه کوسترمه، ایما: بگا
اشارات ایتدی: پیر اشارتله
آکلاندی. ۲. علامت، نشان،
علامت فارقه: قله دن یانقین
ایچون اشارت چکیلیر: کمی
اشارت قالدیردی: اشارت

چكمك: اشارت قسوق. ۳.
 اخطار قيلندن و طوغريدن
 اوليهرق و بريلن امر: بو ايش
 كنديسنه عالم نامده اشارت
 بيوردلدى. || اشارت عليه = امر
 مشيخت پناهي. || د. اسم اشارت =
 صرفده «او، بو، شو» كي
 كوستر مكه مخصوص كنايه. || د.
 اشارات جبريه = جبر علامتلى.
 شاعه { س. ش. ج. : اشاعات.
 (د شعوع) دن مص.
 افمال { شعوع ايتدريمه. (بر
 خبرى) يايغه، نشر: اصلز
 حوادث اشاعه ايندلى.

شباع { س. ع. : (د شيع)
 (دن مص. افمال) طو.
 يورمه: اشباع محتاجين. || كيم.
 صويك بعض املاحي اريده.
 بيلديكي مقدار كه اون ن زياده
 قونورسه اريمويوب دييده طو.
 رور: اشباع حالنده، اشباع
 درجه سنده. || د. اشعار ع.
 بيه ده وزن وقافيه ايچون بر
 كله يه (۱) كي بر حرف علاوه سي.
 اشباه { س. ج. ع. : قد: شبه.
 (با: شبه.
 اشبو { ش. (اصلى: «اشبو».
 (دوش) ادات اشارتدر
 اشته بو، بو، شو. حال وحاضر
 معناسيله ده قولانيلىز: اشبو
 ماه محرمك او تيجي كوتى. (متروك
 اولوب، يالكز كتابت رسميه ده
 حفظ اولمقده در. }

أشبه { ص. ع. : (د شبه) دن
 أشبه (ستف) دها بگزر، دها
 مشابه ومانن. ذ.
 أشبه { ص. (آف البيان لفت
 عربيده دن مأخوذدر. }

لوندانه ادالى، سربست طورلى،
 قباطايى.

اشبورطه { س. (آرناؤدجه دن)
 (ياپوان يش سيني.
 اشتاهلاق، اشتاهلى،
 اشتاه { اشتاهيز، اشتاهيزلى.
 لا: اشتها وساژه.

اشتيابه { س. ع. : (د شبه) دن
 اشتياه { مص. افمال | شبه ايمه.
 شك، ترتيباب: اشتباهه محل
 يوقدر. || بي اشتباه. بلا اشتباه
 شهباز، شكز.

اشتداد { س. ع. : (د شده)
 اشتداد { دن مص. افمال |
 كسب شدت ايمه، دها قوتلى
 ويا دها آغر اوله، سرتاشمه،
 آغرلاشمه، يومه، آرمه: حرب،
 حرارت، خسته لقاشته اديدى.
 اشتُر { س. فا. دوه، جل. ل.

اشتراء { س. ع. : (د شراء) دن
 اشتراء { مص. افمال | صائين
 آله، مبايعه، خريد: بر چوق
 شيلتر اشترا ايندلىز.

اشتراك { س. ع. : (د شركت)
 اشتراك { دن مص. افمال | ۱.
 اورناق اوله، اورناقلى ايمه،
 برايشه قاريشمه، برلكده بو.
 ليمه: بن بو ايشده سزه اشتراك
 ايدم. ۲. هممال اوله، برلك،
 اتحاد: يينلرنده اشتراك مذهب،
 اشتراك جنسيت واردر. ||
 بالاشتراك = مشترك اولهرق،
 برلكده.

أشتربان { س. فا. دوه جي. ل.

اشتعال { س. ع. : (د اشتعال)
 اشتعال { لات. (د شعل) دن

مص. افمال | طويشمه، پارلامه،
 آلونمه، يايكلانمه: آتش روز.
 كاردن اشتعال ايندى. || قابل
 اشتعال = بردن طويشوب پار.
 لايه بيلن (باروت وكبريت كي
 شيلتر).

اشتغال { س. ع. : (د اشتغال)
 اشتغال { لات. (د شغل) دن
 مص. افمال | مشغول اوله، بر
 ايش ايشله، اوغراشمه: درسله
 اشتغال ايدبور.

اشتقاق { س. ع. : (د اشتقاق)
 اشتقاق { قات. (د شق) دن
 مص. افمال | د. بر اصلدن
 آيريلان كله لك بربر ليله و
 اصلرله اولان مناسبتلى و
 صورت تشكلى: علم اشتقاق =
 بوندن بحث ايند علم كه علم
 صرف و علم لغتله مناسبتى
 واردر.

اشتقاق { ص. ع. : (د اشتقاق)
 اشتقاق { قاعده سته
 و علم اشتقاقه منسوب و متعلق
 ويا موافق اولان: قواعد اشتقا.
 قيه، تدقيقات اشتقاقيه.

اشتكا { س. ع. : (د شكوى)
 اشتكا { دن مص. افمال |
 شكايه ايمه، برينك حقز
 معامله سندن ويا بردردن يابوب
 يافله، تظلم: اهالى قوراقلقدن
 اشتكا ايدبورل: كنديسي
 مزمن بر وجع مفاصلدن اشتكا
 ايدوردى. (شكايه دخي
 بو معنايى افاده ايدر. || ه.
 اشتكا على الحكم = محكمه رئيس
 واعضاسنك حكم وقراريشه
 اعراض ايمه.

اشْتِمَال { سذ. عر. ج: اشتغالات. }
 { «شمول» دن مص. }

افعال [قابلامه، احاطه، شامل و حاوی اوله: ادبیات صرف و نحو و لغت عللریخی دخی اشغال ایدور. — کتابت اصول سقیخه و اکثریا جمع و فایه بلا سیله دیگر کله لره قاعده فصاحت منافی فارسی وصف ترکیبیلر تشکیلنده قولالایلیز: حال سعادت اشغال کبی.

اشْتِمَام { سذ. عر. } «شم» دن مص. افعال [قوللامه، قوقوسی آله: اشتیاق ازهار.]

اشْتَه { اوش ده } کوسترمه، کوز اوکنده و حاضر یاخود آتفا و یا زرده مذکور اولان بر شیه اشارت اتمک یارار، هوذا، اینک: اشته قلم، اشته کاغد، یاز: اشته قلم، اشته میدان، اشته، بنم دوشوندیکم بودر؛ اشته، انسانیت بوگا دیر. ل. [آلت طرفنده اشارت اولان شیء اسمی اولیوب ده، بر جله بولندیی وقت، فاصله (،) اشارتیه آیرلمسی شرطدر.]

اشْتِهَاء { سذ. عر. } «شهوت» دن مص. افعال [۱. ایتک، آرزو.] اصل عربیده معنایی بوندن عبارتدر. [۲.]

[ترکیه ده «اشتهاء» تلفظله]
 تمک ایتکلی اوله، بوغاز و معدنه آجیقلی: چوق اشتیاق وارددر؛ اشتیاق قیادی: صلاته اشتیاقی آچار، اشتیاق ویر؛ بیسوک بر اشتیاق ایل تمک باشلادی. ۳. مج. خواهش، حظه، آرزو: اشتیاق ایل

ایش کوربور؛ آدمه کتاب اوقومنه اشتیاقلیور.

اشْتِهَار { سذ. عر. } «شهرت» دن مص. افعال [شهرت بوله، مشهور اوله، نام قرائنه: اشعاری هر جهتمه اشتیاق ایشدر: شجاعتله اشتیاق ایدنلردنر.

اشْتِهَاز { سذ. عر. } زبازدی: ایتکی اولیان. ۲. خواهش و آرزوسی اولیان. = ح. ۱. تمک ایتکی اولقیزین، اولدیغی حالده. ۲. آرزوسز، خواهشیز اولهق: اشتیاقیز ایش کوربور.

اشْتِهَازِلِق { س. } زبازدی: اشتیاققدانی، تمک ایتکیزلک. اشتیاقی { ص. } زبازدی: اشتیاقی اولان، بوغازی، معدمسی آجیق: بو هوا ایل آدم دائما اشتیاقی اولور. ۲. خواهشلی، آرزوکش: لغردی سولمکه اشتیاقلیر.

اشْتِیَاق { سذ. عر. } «شوق» دن مص. افعال [کورمچکی کله، اوزلهمه، زیاده آرزو اتمه، تحسر.

اشْتِیَاق { سذ. عر. } «شوق» دن مص. افعال [کورمچکی کله، اوزلهمه، زیاده آرزو اتمه، تحسر.

اشْتِیَاق { سذ. عر. } «شوق» دن مص. افعال [کورمچکی کله، اوزلهمه، زیاده آرزو اتمه، تحسر.

اشْتِیَاق { سذ. عر. } «شوق» دن مص. افعال [کورمچکی کله، اوزلهمه، زیاده آرزو اتمه، تحسر.

اشْتِد { ص. عر. } «شدید» دن مص. سفته. [دها و یا تمک شدتی، تمک آغر، تمک قوتلی، تمک سرت و یا کوچ: اشد احتیاج = تمک قوتلی احتیاج: اشد مجازات = مجازاتک آغری.

اشْتِدِرْمَک { قذ. } ۱. خفیف دیرمق، طوبراغی قاربشدر تمق. ۲. قوشدیرمق، تسریع اتمک. اشْتِر { ص. عر. } «شر» دن مص. سفته. [دها و یا تمک شریر، تمک شرعی، شری چوق: اشتر ناس.

اشْتِرَاء { سذ. ج. عر. } فذ: شریر. یا: شریر. اشْرَاب { سذ. عر. } «شراب» دن مص. افعال [۱. ایچیره: کندیسنه چوق سوت اشراب ایتکلر. ۲. ضمتا: آکلاتمه، طولایسیله مقصدینی کوسترمه، ایما: بواینه موافقت اتمه چکنی اشراب ایشدی.

اشْرَار { سذ. ج. عر. } فذ: شریر. یا: شریر. اشْرَاف { سذ. ج. عر. } فذ: شریف. یا: شریف. اشْرَاق { سذ. عر. } «شرق» دن مص. افعال [۱. پارلاتمه، ضیالاندیرمه، تنویر. ۲. (کونش) طلوعمه، طلوع.

اشْرَاک { سذ. عر. } «شرک» دن مص. افعال [جناب جقه شرک قوشمه، تعدد آللهیه اعتقاد، مشرکک، شرک: حق تعالی اشراکی عفو اتمز.

اشْرِبَه { سذ. ج. عر. } فذ: شراب. اشْرِبَه { راتک } ضمیمه تلفظی غلطدر.]

اَشْرَف { ص. عر. } « شریف »
 { دُن سَنَف } ادها ویا پک
 شرفی و مزیز، پک محترم: انسان
 اشرف مخلوقا قدر. || اشرف
 ساعت، ودها طوغریبی اشرف
 ساعات = مبارک و مسعود ساعت،
 مخیمینک زعنجه نمحسدن عاری
 اولان وقت.

اَشْرِیْز { ص. ا. انی اولیان، بر
 چفتک یالکیز قاش
 یعنی اشنی غائب. انش تکی،
 تک. ۲. مثلی اوایان، بی مانند،
 بی نظیر.

اَشْعَار { سذ. جر. عر. فد. شعر.
 با: شعر.

اَشْعَار { سذ. عر. جر. اشتهارات.
 (د. شعر) دُن مص.
 افعال { تحریراً بیلدیرمه، خبر
 ویرمه: کیفیتک اشعارنه همت
 بیورلسی؛ اشعار اخیره دکن:
 اشعارات واقعهسی نظر اعتباره
 آلمدی. } «مناسنده» { تحریراً }
 قیدی لسانزه مخصوص اولوب.
 غریبه علی الاطلاق اخبار و
 انباء دیمکدر. اک زیاده کتات
 و جمعه ده مستملدر. }

اَشْعَال { سذ. عر. } « شعل »
 { دُن مص. افعال اشته.
 لندیرمه، باقه، طوتیشدیرمه،
 پارلاتمه: اشعال قنادیل: آتش
 اشعال ایتدی. || مج. شدتاندیر-
 مه، تشدید.

اَشْعَه { سذ. عر. فد. شعاع.
 با: شعاع.

اَشْغَال { سذ. جر. عر. فد.
 با: شغل.

اَشْغَال { سذ. عر. جر. اشغالات.
 (د. شغل) دُن مص.

افعال { ۱. ایش ویرمه، ایشده
 بولندیرمه، اوغراشدیرمه،
 مشغول ایتمه: بوکتاک تحریری
 کندیسنی چوق اشغال ایدبور.
 ۲. ایشدن آلیقومه، دیگر بر
 شیطله مشغول ایدمرك كندی
 ایشنه مانع اوله: سرك ایشکیز
 واردر اشغال ایتمه لم. — فر.

Occupation militaire تعیر.
 ینک « اشغال عسکری » دیه
 ترجمهسی عادت اولمش ایشده،
 اصلا او معنایه کلمه میه جکندن،
 یرینه « استیلا » لفتنک لزوم
 استعمالی حقنمه « قاموس
 فرانسوی » ده واقع اخطار
 طاجرانهم اوندن صکره. لفت
 یازان بعض ذوات طرفندن
 دخی تصدیق و تأکید اولمشدر.

اَشْفَاق { سذ. جر. عر. فد:
 شفت یاخود اونک
 مترادف شفق و دیگر شفق.
 با: شفت و شفق.

اَشْق { ص. عر. } « شفیق » دُن
 اَشْق { سَنَف } ادها ویا پک تفتلی،
 محبتی و سرحتلی: اب ارحم و
 اشفقز.

اَشْقَر { ص. عر. } « شقر » دُن
 اَشْقَر { ص. اقبوله و یا قزیل
 صاجلی (آدم) و بو طوگده
 (آت)، آل.

اَشْقَرِیق { با: ایشقیر-
 اَشْقَرِیق { مق. ایشقیری.

اَشْقِیَاء { سذ. جر. عر. فد. شق.
 با: شقی.

اَشْقِیَالِیق { س. خیدودلق، فساد.
 جلیق.

اَشْقِین { یاخود اوشقون. س.
 باغچه راوندی دینلن

نبات، رواصل.

اَشْشَک { س. } « اشمک » دُن
 یوکه و یتیمک یارار

معروف چاربا، حمار، خر، مر-
 کب: دیشی اشک، اشک یاوریسی،
 مهر، بغداد اشکی. || مج. احمق،
 عقلمز، ادراکمز، قبا و منا.
 سبسنز آدم. || اشک آریسی = بال
 ویرمز بیان آریسی. || اشک
 ایگول = افراط درجه سنده
 عناد. || اشک اوپونی = ایتیشهرك
 واوریشهرق اولنان قبا شاقه.

|| اشک بالینی = قوری مورینه.
 || اشک خیاری = بر نبات. ||
 اشک دیکنی = بیان انکیناری.
 || اشک سیکگی = آت = سیکگی.
 || اشک شاقهسی = ایتیشهرك
 اولنان قبا شاقه. || اشک طور-
 پی = بر جنس نبات. || اشک
 قوردی، یراشکی = گیوه. || اشک
 قولانغی = اذن الحار (نبات).

اَشْک { س. فا. کوز یاشی، دمغ:
 اشک محسره حسرتدن آقان
 کوز یاشی: اشک شادی = مسرو.
 ویتدن آقان کوز یاشی.

اَشْک اَفْشان { یاخود اشک
 فشان. ص. فا.

کوز یاشی صاجان، دوکن، آغایان.

اَشْکال { سذ. جر. عر. فد. شکل.
 با: شکل.

اَشْکال { سذ. عر. } « شکل »
 { دُن مص. افعال } شبهه

ومفلق اوله، مشکلاک، کوجلاک:
 بو خصوصیه اشکاله اوغرامد.

ن. { « مشکل » کله سندن دخی
 آکلا شلدیبنی اوزره، تمديه

مناسنی افاده اتمدیکندن،
 کوجلشدیرمه و مشکلشدیرمه

مناسیله استمرالی خطادار .
آشکبار { ص. فا. } اشک. باریدن
 کوز یاشی یاغدران،
 چوق آغلیان : اشکبار اولقی .

آشکجک { و تخفیفاً اشک .
 کوچک مرکب .

آشکجه { و اشکجه . ص. ح.
 مرکب یا قشیر بر صو.
 رتده ، قباق و حاققه : اشکجه
 اوینا یور : اشکجه منه حرکت
 ایدور .

آشکجی { . ص. مرکب سورجیسی ،
 بر ویا بر قاج مرکبه
 طاش طوبراق و سائره طاشیان .
آشکچیک { . ص. مرکبه طاش
 طوبراق و سائره
 طاشیق صنعتی ، مرکب سو-
 ریجیلکی .

آشکریز { ص. فا. } اشک - ریختن
 کوز یاشی دوکن ،
 چوق آغلیان .

آشکیل { یاخود اشکیل . ص. عر.
 « شکل » یاخود اشکال »
 دن غا ۱ . شبهه ، ظن ، واهمه ،
 کمان ، وسوسه : اونک حقنده
 اشکام وارد . ۲ . مشکل ، حل
 زور مسئله ، کوچک : بونده بر
 اشکل کور یورم .

آشکاک { . ص. قباق ، بدلاق ،
 حماقت ، مناسبتیز حال
 و حرکت : اشکاک ایتدی : اشکاک
 لازم دکل .

آشکاکلنمک { یا اشکیلنمک . فل.
 شبهه و وهه دو-
 شمک ، شبهه لکم ، وسوسه اتمک :
 اونک حقنده اشکاکلنم .

آشکلی { یا اشکلی . ص. وهم و
 شبهه ، تابع ، وسوسه .
 لی ، موسوس : اشکلی بر آدمدر .

آشکاکلنمک { فل . ۱ . مرکب
 تدارک ایدوب
 سیفک ، مرکبلی اولقی . ۲ . اشکجه
 فعل و حرکتده بولقی ، اشکاک
 اتمک : آرتقی اشکله .

آشککبه { یا اشککبه . ص. فا.
 اشککبه دن [اوت بین
 حیواناتک اتمکجه معده سی . ||
 مج. قارن ، بوغاز ، یک غائله سی :
 ساده اشککبه سی دوشونیور .

|| اشککبه چور به سی = قهقیر
 اولمش اشککبه دن پاییلان
 چوربه . || اشککبه فی طولدرمق =
 حوان کبی چوق یمک . ||
 اشککبه دن سولک = بر ایشن
 معلوماتی اولمقیزین کندیلکندن

اویدر یور سولک . = ص.
 اشککبه شکل و بیخمنده : اشککبه
 فنار : اشککبه صورتلی .

آشککبه جی { . ص. ۱ . اشککبه
 صاتان آدم . ۲ .
 اشککبه چوربایی یا یوب دکانده
 صاتان آدم : اشککبه جی دکانی .
آشککبه { اشککبه جی : یا : اشککبه ،
 اشککبه جی .

آشککجه { . ص. فا. ۱ . اوائلده
 مجرمین و مظلومینه
 ویران عذاب و عقوبت که انوای
 اولوب مخصوص آلات ایلیمانه
 لری ده وار ایدی : اشککجه
 اتمک : اشککجه ده اولقی : اشککجه
 بو کون قانوناً ممنوعدر . ۲ .
 مرانفوز قیصاجی .

آشککین { . ص. ۱ . اشن ، قوشان .
 پناقی یوروشلی ، بو-
 روک (آت) ۲ . یوروشلیک
 یورغه دخی دینلن بر نوع
 مخصوصه یوروشلی (آت) . = ص.

۱ . یوروش : اشککینی آتیق آت .
 ۲ . آتمک بر نوع یوروشلی که
 فاصله سز و منتظم بر آدمه سرعتی
 یوریمکدن عبارتدر ، یورغه .

آشککینجی { . ص. سپاهیلرک بالفعل
 سفره قوشان صنعتی .
آشککینسز { . ص. منتظم یوروشلی
 اولیان (آت) .

آشککینلی { . ص. چاق و منتظم بو-
 روین (آت) . یوروک .

آشککشمک { فل . ۱ . اش و آر-
 قداش پیدا اتمک .
 ۲ . (قوغلر و سائره) چفت
 اولقی . ۳ . معادل و مشابه اولقی .

آشککلمک { فل . (بر) قازیلوب
 چقورلاشتی .

آشمار { . ص. کوز قیریمه ، رمز ،
 اشارت .

آشمام { سذ. عر. « شم » دن
 مص. افعال ۱ . قو قلاتمه .

۲ . خفیف صورتده وضناً حس
 ایتدیرمه . ۳ . د. ضمه و یا
 کسره بی) آنجی حس اولنه جی
 و تام بر هجا تشکیل ایدمه یه جک
 صورتده خفیف تلفظ اتمه .

آشمک { فذ. قازمق ، قازیمق ،
 طیرمقلاقی ، حفر

ایتمک : چقور اتمک . = فل . ۱ .
 کز مک . سورتمک ، قوشمق . ۲ .
 بر خدمتک ایفاسنه و علی الخصوص
 سفر و غزایه مسارعت اتمک :
 اشن سپاهیلرک چوغی شدت
 شتاندن قیرلدیلر . ۳ . (آت)
 اشکین و یورغه یورمک .

آشمه { . ص. اتمک فعلی ، یا :
 اتمک .

آشمه { . ص. قوسمال برده نیمان
 ایدن صویکاری .

حالبوکه او تعمیراتک « صاحبز»
خالی « معناسیله استعمال
ملوظدر.)

اصابت { صد. عر. } « صواب »
دن مص. افعال ۱۱.

راست کله، طوغری وارمه،
یرینی بوله : اوق هدنه، قور.
شون آوه اصابت ایتدی. ۲.
طوغری بر رأی و مطالبه ده
بولنه : سولیدیکنده نادراً
اصابت ایدر: اصابت بیوردیکر.
۳. دوشمه، طوغمه، طوغنه :
اصابت ایتدی. ۴. مناسب و.
تام و قتنده اولان ایش و فعل
و حرکت : اصابت اولدی: اصا-
بتکه سزده بولندیکر. || اصابت
عین، اصابت نظر = کوز دکه.
|| اصابت قرین، اصابت معناد =
دائماً اصابت ایدن، صائب،
طوغری. = ج. بک مناسب،
بک ای. ای اولدی.

اصابع { صد. ج. عر. } فد :
اصبع. با : اصبع.

اصاغر { صد. ج. عر. } فد :
اصغر. با : اصغر.

اصاغه { قالدیه دوکه و افراغ
معناسیله چوق قوللا.

نیلیور سده، عربیده « برشیته
بر شکل و هیئت مخصوصه و یرمه
و قیو بجایاق ایته » معناسه کلن
« صوغ » ماده-ی اصلا افعال
بایندن کلد یکنندن، غلطدر.
آنجیق « صیغت » کله سنک بو
معنایه کلدیکی « تاج العروس » ک
مستدرکاتده مبین اولمغه، اصا.
غه یرنه بو قائم ایدله بیلیر.

اشه لکه { صد. اشه لک فعلی. با :
اشه لک.

اشهی { صد. عر. } « شهی » دن
- تنه. | دها و یا بک آرزو
اولنور، بک لذتی.

اشیاء { صد. ج. عر. } فد : شی.
- با : شی. = تر. فد. کبی
۱. مفروشات و ساثر اولوازی :
اشیالری (اشیایی) بوکون
طاشیه جفز. ۲. البسه و چاشیر
و یتاق و ساثر مالزم : اشیالری
(اشیای) واپوره کوندردم :
یکی طوندیغمز خد منجی اشیایی
آلفه کیتدی. ۳. بوک، حوله :
اشیا و اغونی. ۴. غیر ذی روح
مواد : اشخاص و اشیا حقنه
مستعملدر.

اشیاخ { صد. ج. عر. } فد :
شیخ. با : شیخ.

اشیک { صد. } « اشیک » دن ۱.
اقوسوگولنک طیا.
ندینی آغاج و یا طاش باصاق،
عتبه، سده، آستان. ۲. سرای
و قوناق قیو سنک اوک، درگاه،
بارگاه، دربار. آستانه. || اشیک
آغایی = ترکستانده حاجب، قیو
آغایی. || اوده اشیکده = اوک
داخل و خارجنده. || اشیکه
چیمیق = طفره کیتک. || ساز
اشیکی = آلات موسیقیه تلارینک
بندنرلدیکی کورینجک.

اص { یخود ایس. - ۱. صا.
حب، مالک، افندی :

لطف اصی = لطف صاحبی، اصنی
آغریان اینته کیگ آتار. ۲.
شنگ، معموریت. (بو ایکنجی
معناسک « اصسر آطه » کبی
تعبیراتدن آلفش اولسی ملوظدر،

اشع { صد. عر. } « شایع » دن
- تنه. | دها و یا بک چرکین
و منفور و مکروه.

اشتمک { فل. (حیوان) آباغیله
یری قازیمق، دفع حا-
جت و یا قاشیق و یایم آرامق
ایچون نوزی طوبراغی قاربشدر.
مق : کدی، ماؤق اشتمک.

أشنه { صد. عر. } تا. بوصون.

أشنيه { صد. عر. } تا. فصیله
اشنه = بوصون قیلندن
اولان نباتات. (فر. Algues.)

أشواق { صد. ج. عر. } فد :
شوق. با : شوق.

إشهاد { صد. عر. } « شهود »
دن مص. افعال | شاهد
کتیرمه، شاهد چیقارمه، شهادت
ایتدیرمه : کندیسنی ایشاد ایچون
محکمه کتیرمشیدی.

أشهب { صد. عر. } ث. شهباء.
أشهب { « شهب » دن صد. }
قبر (آت). || حلب الشهباء =
خانه لری بیاض طاشدن اولق
ح-بیلله حلب شهرینه اطلاق
اولنور.

أشهر { صد. عر. } « شهر » دن
- تنه. | دها و یا بک مشهور
و نامدار : اشهر شعرای زمان.
أشهل { صد. عر. } « شهل »
« شهل » دن صد. | الا. قویو
ماوی. | مؤثی دها مستعملدر :
شهل کوزلی.

أشه لک { فد. ۱. (طوبراق،
کول. آتش و سا-
ثرمی) قاربشدرمق، خفنجیه
اشتمک. ۲. آرامق، آراشدیرمق،
تحریر ایتمک. ۳. قیشقیرتمق،
تحریرک اتمک.

أَصَالَتَ { سذ. عر. } ا. کولک دیک
اولان « اصل » دن [

۱. کولکی و اساسلی اولمه،
رسوخ، منات. ۲. زادکاللی،
نجابت، صوی و نسب صاحبی
اوله : اصالت آنجی مدار تریه
و ظرافت اولدنیغیون مقبولدر.
۳. بالذات کندی ایشیحون و
کندی نامنه حرکت، و کالتک
ضدی : اصالت طریقله .

أَصَالَة { ح. عر. } بالذات کندی
ایشیحون، و کالت طریقله

اولیهرق : هم کندی طرفندن
اصالة هم فلان طرفندن و کالة
تبریکه کدم؛ شمدیه قدر
و کالت اتمکده ایکن بو دفعه
اصالة مأمور اولدی .

أَصَالَتُو { اصالتلی. ص. صوی
اصیل. — انشاده و کتبات
رسمیده سفرايه وساثر اجانب
کبارینه ویریلن عنواندر .

أَصْبَحَ { سذ. عر. ج. } اصابع.
اصبح { عربیه. هه. همزه و باک
حرکات ثلثه سبله قرانی جائز
ایسه ده لسانخده کسره ایله
دها مستعمل اولوب، حتی اولجیده
« اصی » تلفظ اولنور. ۱.
پارمق، انکشت. ۲. اولچی
پارهخی، آرشینک یکر می درنده
بری .

أَصَحَّ { ص. عر. } « صحیح » دن
استف. ادهاویا یک طوغری،

اک صاغلام : اصح روایاته کوره.
سذ. ج. عر. فند:
أَصْحَاب { صاحب. با. صاحب.
— اصحاب رسول الله (صلم)
وساده جه اصحاب = فخر کائنات

افندمژک صحبت نیولرینه و
رؤیتلری شرفه نائل اولان
ذوات، صحابه : اصحاب کرام .

إِصْدَار { سذ. عر. } « صدور »
دن مص. افعال [بر
امر و فرمان و یا برات صدور
ایستدرمه، جیقارمه : بر برات
عالی اصدار بیوردلی .

أَصْدَاف { سذ. عر. ف. } صدف.
با. صدف .

أَصْدِقَاء { سذ. ج. عر. فند:
صدیق. با. صدیق .

إِصْرَار { سذ. عر. } « صر »
دن مص. افعال [آتاق
باصوب طورمه، بر فکر و
دعواده ثبات ایدوب دونهمه .

أَصْرَتَمَق { اصرمق، اصرغان و
ساثره. با. ایصیرتمق
وساثره .

أَصْمَر { ص. ۱. صاعبیز، اها.
لییز، خالی : اصصراطه.
۲. معموریتدن محروم، شکلکدن
عاری .

أَصْطَبَار { سذ. عر. } « صبر » دن
مص. افعال [صبر و
تحمل ایتمه، قاتلامه. دیشنی
صیقوب طیانمه. ۲.

أَصْطَبَل { سذ. عر. با. } اسطبل.
با. :

أَصْطِرْلَاب { سذ. عر. با. :
اسطرلاب .

أَصْطَفَاء { سذ. عر. } « صفو »
دن مص. افعال [
سجه، انتخاب .

إِصْطِلَاح { سذ. عر. ج. :
اصطلاحات. (و. صلح)
دن مص. افعال [۱. بر علم
وصنعت مخصوص کلمه و تعبیر،
عمومجه معلوم اولان معنای

انویسندن بشقه علی و فنی بر
معنای متفق علیه ایله مستعمل
لفت : اصطلاح طبی، اصطلاحات
ریاضیه. ۲. کتابة واستعاره
صورتیه قوللا نیلوب موضوع
لهنک غیرنده استعمال ایله مثل
حکمنه یکمش تعبیر : آذریجما
اصطلاحنده شو معنا ایله قوللا.
نیلیر. ۳. هرکک آکلامدینی
و تکلمده غیر مستعمل غریب و
مفاتی لفت : اصطلاح پاره لامق =
بویله لغت قوللا تفاق .

إِصْطِلَاحِ دَرَز { ص. فا. ۱. د. ۱.
مص. ف. ۱. د. ۱. } اصطلاح. پز.
داختن [غریب و مطلق لغتدر
قوللانان، اصطلاح پاره لایان .

أَصْطِلَاحِي { ص. عر. ۲. } اصطلاح.
حیه. علوم و فنون
وصنایه مخصوص کلمات و تعبیراته
منسوب و متعلق : بر کلمه یک
معنای اصطلاحیسی، تعبیرات
اصطلاحیه .

أَصْطِيَاد { سذ. عر. } « صید »
دن مص. افعال [
آولامه، آوه کیتمه : اصصیاده
چیتمشیری .

أَصْعَاد { سذ. عر. } « صعود »
دن مص. افعال [یوقا.
ری جیقارمه، یوکسکتمه .

أَصْعَب { ص. عر. } « صعب » دن
ستف. ۱. ده. ۱. و یا یک
کوج و یا صرب : اصصب امور:
اصعب طرق .

أَصْغَاء { سذ. عر. } « صفو » دن
مص. افعال [۱. دیکامه،
قولاق ویره، استماع، برینک
مطلوبنی نظر اعتباره آلوب
قبول ایتمه، اسماعاف : رجایی

اصفا اولندی. ۲. ط. جگر و قلب و سایر اعضا داخله نك خردلیسی و ضرباتی دیکله. ۴. اصغر { صد. عر. ن: صغری. ج: اصغر } اصغر. «د صغیر» دن سته. ادها و یا نك کوچك، اكبرك مقابلی: اصغر اولادی: اصاغر و اكابر = كوچك و بيوكلر. «صغار و كبار دها مستملدر. ا: با: صغری.

اصفاار { سذ. ج. عر. فد: صفر. اصفاار } با: صفر.

اصفر { صد. عر. ن: صفراء. اصفر } «د صفر» دن صد. صاری، زرد: بحر اصفر = صاری دكیز. || بنی اصفر = و قبیله آوروپايلردن مجهول بر قومه ویرین لقبدر. با: صفراء.

اصفرار { سذ. عر. «د صفر» صارارمه: اصفرار اوراق. ن.

اصفياء { سذ. ج. عر. فد: اصفياء } صفی. با: صفی.

اصل { سذ. عر. ج: اصول. ۱. اصل } كوك، بخ: آغاچك اصول و فروعی. ۲. ديب، كوتوك، بن. ۳. ثقل، اساس، قاعده: اصلی چوروك. ۴. مبدأ، حال ابتدائی، مصدر، باش، بر شيشك چيقدینی و با شلادینی بر، منبع: بونك اصلی زده ددر؟ خسته نك اصلی آكلشله مدی. ۵. صورت و یا ترجمه اولیوب ايلك حالنده بولان: صورتی اصلنه مطابقدر؛ ترجمه سنی بولدسه ده اصلی آرايورم. ۶. حقیقت، صحت، كركچك و واقع اوله: بو حواذك

اصلی یوقدر: ادعا ابتدایی ضرر و زیانك اصلی وارمیدر؟ ۷. صوی، نسب: اصلی بالیز: اصل ونسلی مجهول: بد اصل. ۸. بر شيشك اساسی و باشلی قسمی، فرعك مقابلی: درایت اصل وسن و تجربه ایبه فرعدر: بر فرك اصول و فروعی. ۹. بر شيشك ذاتی و قدیمی جعی: بونك اصلی بویه دكلی. = صد. تر. ۱. اصلی، قدیمی، اك اول واك اسكي: اصل وطنی اوراسیدر: اصل اوم ییقلدی. ۲. باشلی، اساسی، اك مهم: اونك اصل ایثی طالق اولقدرد. ۳. حقیق، صحیح، ذاتی، طوغری: بن اصل وظیفه م بودر: اصل شریکی اودر. ۴. خالص، صافی: اصل تره یاغی آراسه كر اونده بولورسكز. = صد. تر. ۱. اسا. سا، ذاتا: كندیسی اصل قونیه. لیدر. ۲. باشلیبه، اك زیاده، علی الخصوص، محضا: بن اصل اوکا باقيورم: اصل سزی دو شونیورم. ۳. كركچكدن، صحیحاً، حقیقه: بوراده اصل ایش كورن بودر: اصل آكلامق ایسترسه كر. || بداصل = صوبیز، فرومایه. || بی اصل = اساسز، یالان. || عن اصل = اصلندن، اساساً، ابا عن جد: عن اصل مصری بر تاجر. || بی الاصل = ابتدای امرده: فی الاصل ایش اورادن باشلادی. || اصلندن، اصلنده = ابتدا، ابتدای حالنده، حال اصلینده: او اصلندن تاجر دكلی، اصلنده زراعتله

مشغول ایدی. || اصل و فصل، اصل و اساس = صحت، حقیقت: بونك اصل و فصلی، اصل و اساسی یوقدر، بستیون اساسدرد. || اصل و نسل = نسب، صوی: اصل ونسلی معروف. || نه اصل، برلشرك «نسل» ودها طو. غریبی «ناصل» اولمشدر. با: ناصل. = ج. «اصول» ك معانی مخصوصه سیحون با: اصول.

اصلا { صد. عر. ۱. اساساً، عن اصل، ذاتاً. ن: ۲. صوبیبه، نسب جعته: اصلاً و نسلأ شرافتی انكار اولنه ماز. ۳. [جمله منفيده تدوينز] هج، قطعاً، هج بر وقت، ابتدا: اصلاً خبرم یوقدر: كندیسی اصلاً كورمد: اصلا كیمیه جكم.

اصلا تائق { اصلااق و - اثره: با: اصلا تائق } اصلا تائق و - اثره.

اصلاح { سذ. عر. ج: اصلا. مص: افعال. ۱. ابي برحاله قومه، ایلشديرمه، دوزلتمه: داورمه سنی اصلاحه موفق. اولدی. ۲. قصور و نقایصنی اكال و مسلا ویسنی رفع ایله حال مكملته قومه: محاكمك اصلاحه مأمور اولدی. [بو معنا ایله اك زیاده جمعی اصلاحات قوللا نیلیر:] یمن اصلاحاتی: اصلاحات ملكیه، عدلیه: اجرای اصلاحات. = روم ایلینك مناستر جهتده «ابی، خوش» معناسیله صفت كی قوللا نیلیر. || اصلاح حال = كندی حاتی ایلشديرمه، صلاح حال حاصل ایتمه: اصلاح حال

ایدرسه بر ماموریتہ نصی
مقرر در. || اصلاح ذات البین =
بارشدیرمه، آذرلینی بولمه. ||
الله اصلاح ایلیه = محتاج اصلاح
اولانلر حقندہ استہزا طریقہ
ایراد اولنور دعاتر .

اصلاحچندیر { ص. فا. } اصلاح
پذیرفتن، دوزنہ
و تعمیر قبول ایدن. قابل اصلاح:
بو. حال اصلاحچندیر دکدر.
(بولہ ایکی لسانہ منسوب
آلاجہ تمیزات طبع سلیمہ
خوش گلدیگندن، قابل اصلاح
دیمک اولادر.)

اصالح { ص. عر. } اصالح = دن
اصاح { سنہ. } دہا ای. مرجع:
اصح موجود بودر.

اصلاحہ الله { اصلحك الله،
اصلمهم الله،
اصلنا الله، اصلحکم الله! صو.
رتلرنده «الله اصلاح ایلیه»
معناسیلہ و اکثریا محتاج اصلاح
اولانلر حقندہ استہزا طریقہ
ایراد اولنور دعا تعبیرلیدر .

اصلزاده { و دہا طوغریسی
اصلزاده. } ص. فا.
ج: اصلزادگان. صوبلی، اصل،
نسب، نجیب. («زادگان» تعبیر
ناقصی بونک جمندن غلط اولسہ
کرکدر.)

اصلمنز { ص. اصل واساسی و
اصحت و حقیقی اولیان،
یالان، کاذب: اصلنز حوادث
نشر ایدنلر .

اصلع { ص. عر. } «صلع» دن
(ص.) باشک اوک طرفی
قیلز، باشک اوک طرفندہ
صاجی دوککش، طلاق .

اصلی { ص. عر. } اصلیه. (اصله
اصلی { دن سنہ. } ۱. ابتدائی،
اک اولکی، قدیمی: شکل
اصلیسی؛ ہیئت اصلیه سی.
۲. بر شیک فروغنه و یا صو.
رت وترجہ-نہ عائد و یا عارض
اولیوب کندیسنه منسوب و
متعلق اولان، ذاتی: متن اصلیسی؛
قواعد اصلیه سی. ۳. اک باشلی،
اساسی: مأموریت اصلیه سی:
خط اصلی = دمیر یول خطو.
طندن آنا خط .

اصلیق { با: ایصیق .

اصم { ص. عر. } «اصم» دن ص. فا.
اصم { ص. عر. } صاعیر، ایشیقز. ۲.
سسز، صداسز، صاعیر. ۳.
ایچی طولی اولمفلہ اولردقده
طینلامیان. || د. صرف عربده
مضاعف دخی دینان وعین الفعل
ایله لام الفعلی بر جسدن
اولان فعلہ دینور. || س. واحد
قیاسی ایله نسبت مشترکسی
اولیان (عدد و یا مقدار). ||
ط. ایچی معلول اولمفلہ اولردقده
طونوق بر سس چیقاران (کو.
کس وسائرہ).

اصمارلامق { اصمارلامه و
اصمارلامق { ساثره. } با:
اصمارلامق وسائرہ،

اصناف { سنہ. ج. عر. } فند:
صنف. با: صنف. =
س. تر. (اصناف تلفظیلہ مفرد
وجمع کی قوللایلیر.) و قبیله
منتظم صنفلرہ منقسم اولان
صنترکان و دکاجیلر طاقلری:
بورغاجی، بقال، باقیرچی اصناف.
فی. || اصناف کتخداسی = هر

اصنافک حکومتجه ایشلرینی
کورن و کندیلرینک کفالت
و-اثر ایشلرینه باقان ویر-
کیلرینی طویلايان آدم، که ایملر-
ندن انتخاب اولنوب حکومت
طرفندن تصدیق اولنور. ||
اصناف لوبجہ سی (و طوغریسی
لوبجہ سی) = هر اصنافک اجتماع
ومذاکراتنه مخصوص محلی و
عقد ابتدکاری مجلس. = ص.
تر. (مفرد کی) صنفله و یا
دکاجیلقلہ مشغول، کار و کسبلہ
یکین: اصناف آدم .

اصنافجه { ص. ح. } ۱. اصنافه
ایاقیشیر بر صورندہ:
اصنافجه برعر سوربور: اصنافجه
سویلهلم. ۲. اصناف صره و
ترتیبیلہ، اصناف هیئیلہ، اصناف
پیننده: اصنافجه کیتدک: اصنافجه
دقتراچوب اغانه طویلايلیر. || مج.
تصرف واقتصاد رعایت ایله رک.

اصنافلق { س. دکانده و یا کونده.
اصنافلق { لکه اولرده ایشلین
و یا دکانده اوفق تفک شیلر
صانان صنعتکران و اهل کسبک
حال و صفت و ایسی: اصنافلق
و قبیله محقر دکادی: شمعی
اصنافله تنزل ایدن یوقدر .

اصنام { سنہ. ج. عر. } فند:
صنم. با: صنم.

اصوات { سنہ. ج. عر. } فند:
صوت. با: صوت.

اصوب { ص. عر. } «صائب»
(دن سنہ.) دها و یا
پک طوغری، دها اصابتی،
اک مصیب: اصوب افکاره تابع
اولقی .

اصول { سذ. ج. عر. فد:
اصل. با. اصل. ۶. —

بر علم وفك قواعد اصليه سندن
و تطبيقاته كيريمز دن اول
يلغنى اقتضا ايدن مباني سندن
بحث ايدن علم: اصول فقه،
اصول حديث. ۲. مباني، مبا.
دى: اصول هندسه. ۳. ترتيب،
نظام، قاعده: اصول موسيقى:
طريقتك اصول واركانى. ۴.
تر. فد. اسلوب، طرز، يول.
اونك اصولى بود: بو اصول
ايه. ۵. يواشلىق، ملاعت،
نازكانه طور: اصول ايله يرندن
قالد بردى. (بو معناده «اصول»
بوندن ويا «سولت» دن غلطدر.)
دها زياده يواشلىق بيان ايچون
اصولله (يعنى اصول ايله)
تعبيره اذات تفسير دخی
علاوه اولنه رق «يواشچك»
معنايله: اصوله حق دناير.
[«اصولاج» يازماملى. ۱.]

اصولسز { ص. ترتيب و نظامه
اصولسز (مفاير، نظامسز:
اصولسز حرکت. = ح. نظامسز
اوله رق: اصولسز سوليدور.

اصولى { ص. عر. ذ: اصوليه.
اصولى (بر علم وفك اصوله
مطابق ويا منسوب و متعلق.

اصوليون { سذ. ج. عر. ۶.
اصول فقه و اصول
حديثه توغل ايدن علا. بوايى
علمك متدينى. ۲. طبك بر
اصول مخصوصه منه تابع اطبا.
[فر. Methodistes. ۱.]

اصى { استغنى و سايره. با. ابهى
اصى و سايره.

اصيرهق { اصيرغان و سايره. با:
اصيرهق ايصيرهق و سايره.

اصيل { ص. عر. («اصل» دن
اصيل { ص. [صويل، اصل و
نسب صاحي، نجيب: اصيل آدم.
۲. وكالت طريقيه حرکت
اجتوب اصالة و كندى نامه
حرکت ايدن: ديكك اصيلدن
فرق يوقدر.

اصيلانه { ص. اصل و نسب صا.
اصيلانه { حينه لايق: اصيلانه
بر طورله حرکت ايدور.

اصيلزاده { ص. فا. [و غلطى:
اصيلزاده { اصلزاده [صويل،
نجيب، اصل و نسب صاحي.

اضاءه { سذ. عر. («ضوء» دن
اضاءه { مص. افعال [ايشيق
وبرمه، آيدينق ايمه. ضيالاتدير.
مه: بر موم اوطنه يي اضائه
ايدوردى.

اضاعه { سذ. عر. («ضياع» دن
اضاعه { مص. افعال [غائب ايمه،
محو و تلف ايمه، فوت ايتديرمه،
افاته: اضاعه وقت = وقتى بوشنه
يکيرمه.

اضافات { سذ. عر. ج: اضافات.
اضافات { («ضيف» دن مص.

افعال آ. د. مضاف ايله مضاف
ايله دينان بر بيرنه مربوط ايکي
اسم آرمهندهکي نسبت و ارتباط:
اضافته اولوق: اضافت قاد
عده لى. — لسانزده اوج نوع
اضاف و اردر: اضافت تركيه
«الاهك قولى» و «مكتب خوا.
جهى» كى، اضافت عربيه
«عبدالله» كى. اضافت فارسيه
«مرد خدا» كى. عربيه:
اضافات لاميه: فرس زيد
(فرس زيد)، اضافت منه:
خاتم فضا (خاتم من فضا)

كى. تركيه ده اضافت معينه:
مكتب خواجه سى، اضافت
مهمه: مكتب خواجه سى كى.
|| تنابع اضافات، اضافات متتابعه
سوزده بر قاج مضاف و مضاف
اليهك بررى آرقه سنه ايرادى،
كه فصاحته منافيدر: برى
تجديد كالاي عوديت، و مكتبك
قيوسك ايشيكك خارجنده كى.
اضافه { سذ. عر. (لفت آفهنك
اضافه { عبنى اولوب، لسانزده
«ة» لك اظهار و اضمارله ايکيه
آريله رق، هر برى بر مضاده
قوللايليسور. [قامه، ربط،
علاوه، ضم، الحاق: چفتلكنه
بر قاج تارله دها اضافه ايتدى.
— عربى تعبيراتده اضافت بيرنه:
لدى الاضافه، عند الاضافه = اضا.
فت حائنده.

اضافى { ص. عر. ذ: اضافيه. ضم
اضافى { علاوه و الحاقه متعلق.
|| د. مضاف ايله مضاف ايله
آرمهندهكى نسبت منسوب،
اضافته متعلق: قاعده اضافيه.

|| ح. ثقلت اضافيه = اجسام
مختلفه لك حجملر نه نسبتله
اولان آخر لقلرى كه صويك
واحد قياسى اتخاذا اولمسيه
ارقام مخصوصه ايله تعيين اولنور:
آلتونك ثقلت اضافيه سى شودر.

اضهوكه { سذ. عر. («ضحك»
اضهوكه { دن اكهوله جك شى،
لطيفه. قومديه يي ترجمه ايچون
مضحكه بيرنه اضهوكه لك قبولى
دها موافق ايدى.

اضى { سذ. ج. عر. افند:
اضى { اضعاة غير مستعملدر. |
قربانلر: عيداضى = قربان بيرامى.

{یا لکتر بو تمبیده قولانلییر} **اضداد** {سند. ج. عر. فد: ضد. با: ضد.}

{سند. عر.} **اضرار** {دن مص. افعال} ضرر
ایستدیرمه، زیانه اوغرائمه:
همه نسلرینی اضرار ایتک ایستین
انسان دکدر.

{سند. عر.} **اضطراب** {دن مص. افعال}
صیقندی، عذاب، بیوک زحمت
واذیت: اضطراب ایتمده در:
باش آغریسی کندیسه چوق
اضطراب ویرور.

{سند. عر.} **اضطرار** {رت. دن مص. افعال}
مجبور وناچار اوله، مجبوریت،
چاره سزک.

{ص. عر.} **اضطرابی** {ریه. مجبوریت
تحتنده اولان، اختیاری اولیان،
مجبوری.

{سند. ج. عر. فد:} **اضغاف** {ضعف. با: ضعف.}

{سند. عر.} **اضغاف** {دن مص. افعال} ۱.
ضعیفلا، قوتی ازاله ایتمه. ۲.
ایکی قات مضاعف ایتمه.

{ص. عر.} **اضعف** {دن سند.} {دها ضعیف،
اک قوتسز، پک عاجز: اضعف
عباد.

{سند. ج. عر. فد:} **اضغاث** {ضغث. غیر مستعملدر.}
قاریشیق شیشلر، اضغاث و
احلام = قاریشیق روایل. {یا.
لکتر بو تمبیده قولانلییر.}

{سند. ج. عر. فد:} **أضلاع** {ضلع. با: ضلع.}

{سند. عر.} **اضلال** {دن مص. افعال} ضلالت
لته دوشورمه، طوغری یولی
شاشیرمه، گمراه ایتمه، آزدیرمه.

{سند. عر.} **اضمار** {دن مص. افعال} کیزله
مه، صافلامه، اخفا، اظهار
مقابلی: اظهاری کوچ اضماری ده
کوچ بر درد.

{سند. عر.} **اضمحلال** {افعال} محو و
مضمحل و نابود اوله.

{سند. ج. عر. فد:} **أضیاف** {ضیف. با: ضیف.}

{سند. عر.} **اطاره** {ش. عر.} {طیران. ۱.
اوچورمه، طیران ایستدیرمه.
۲. سربا کوندرمه، بوللامه،
ارسال: طرفته بر نامه اطاره
ارلندی.

{سند. عر.} **اطاعت** {دن مص. افعال}
دیگه مه، آلان امره کوره
حرکت، اتقیاد، مطیع و تابع
اوله: ابوینه، اوامر حکومته
اطاعت ایتک. || عدم اطاعت =
اطاعتسزلی، سرکشلی،
مخالفت. || عرض اطاعت = سر-
کشلکدن دونوب مطیع اوله:
اشتیاء عرض اطاعت ایستدیر.

{ص. اطاعت و اتقیاد} **اطاعتسز** {اغتر، مطیع اولماز،
سرکش.

{سند. اطاعت و} **اطاعتسزلی** {اتقیاد ایتمه مه،
مطیع اولماک حالی، سرکشلی.

{ص. بیوکلرینی دیگر،} **اطاعی** {آلدیغی امره امتثال
ایدوب مخالفت اغتر، مطیع،

منقاد: پک اطاعتلی چوجقدر.

{سند. عر.} **اطاله** {افعال} اوزاتمه،
تتمید، || اطاله لسان = دبل
اوزاتمه، ناسزا سبوتله، حدی
تجاوز ایتمه || اطاله ید = اوازاتمه،
غصب، ظلم.

{سند. عر. ط. بول و فضلا.} **اطام** {تک طوتلی.} {قوللا.
تلاش ایتمده، عسرت بول
سکی مرکباته سر جمع وشایان
قبول کوزل برلفت مخصوصه در.}

{سند. ج. عر. فد: طیب.} **أطباء** {با: طیب.}

{سند. ج. عر. فد: طیب.} **أطباق** {با: طبق.}

{سند. عر.} **إطراء** {دن مص. افعال} مدح
وئشاده مبالغه، حقندن زیاده
مدح ایتمه.

{سند. عر.} **إطراد** {دن مص. افعال} بربری
آرقه سندن و منتظم بر اصول
و ترتیبه جریان: اطراد اوزره
کیمیور: هواده اطراد یوقور:
اطراد لباب = بابتک قاعده.
سنه مطابق کلک ایچون.

{ص. بر نسق و} **إطرادسز** {اسلوبده کیمین،
هیچ بر قاعده یه تابع اولمه رق
ترتیبسز کیدن: هوالر یوقیشک
اطرادسز کیدور.

{سند. بر اصول} **إطرادسزلی** {و ترتیبه تابع
اولمسیزین جریان، جریانه تر.
تیسزک، قاعده سزک: هوانک
بو یازکی اطرادسزلی.

{سند. ج. عر. فد:} **أطراف** {طرف. با: طرف.}

ا ط ر افلی { ص. ۱. آرقه لی، آرقه.
آسی قوتی. ۲. تفصیلا.
تلی، مفصل: اطرافلی معلومات
و یردی.

ا ط ر افلیجه { ص. اولدجه تفصیلا.
تلی، خیلی مفصل.
= ح. تفصیلاته، مفصل اوله.
رق، هر طرفنی تحقیق ایدرک:
اطرافلیجه یازک.

ا ط ع ا م { سذ. عر. ۱. طعام دن
{ مص. افعل ۱. عیك یدیر.
مه: اطعام محتاجین.

ا ط ع ا م ی ه { سذ. عر. بعض خانقا.
هلک وسائر مؤسات
وقیه ک ققرا به عیك یدیرمه
مخصوص مخصوصات موقوفه لری.

ا ط ع ی ه { سذ. ج. عر. فد:
طعام. ۲. طعام.

ا ط ف ا ؤ { سذ. عر. ۱. طفو دن
{ مص. افعل ۱. سوگندیرمه:

آتشی باصدیرمه: یاقین اطفاء
اولندی. || مج. تسکین. باصدیر.
مه: اطفای نازده فساد. || ما.
اطفای دیون = یورج فاضلیه
برابر رأس المالدن دخی سته دن
سنه به بر مقدار تأدییه سی.

{ فر. Amortissement }

ا ط ف ا ی ه { سذ. عر. یاقین سو.
{ گندیرمه مخصوص
الای وهیت: اطفایه آلابی:
اطفایه آرابه لری.

ا ط ف ا ل { سذ. ج. عر. فد:
{ طفلی. ۲. طفل.

ا ط ل ا س { ص. ۱. اطلس.

ا ط ل ا ع { سذ. عر. ج. اطلا.
عات. ۱. طلوع دن
مص. استعمال مطلع و خبردار
اوله. کسب وقوف، آگاه اوله:

کسب اطلاع اتمک = معلومات
آتی، واقف اولتی: بو باده کی
اطلاعاتی ناقصدر. { اتمک
فعل اغانه سیله قوللانسیوب،
«کسب» ایله ویا دیگر صورته
استعمال اولنور. ۱.

ا ط ل ا ق { سذ. عر. ۱. طلق
{ دن مص. افصل ۱. ۱.

صالیورمه، قویورمه، تخلیص،
تخلیه سبیل: اسیرلری، محبوسینی
اطلاق ایتدیلر. ۲. عفو، صفی،
حبس وسائر جزادن قور نارمه:

اطلاق اولندی: اطلاقه نائل
اولدی. ۳. بوشامه: زوجیه سی
اطلاق ایتدی. { بو معناده

«تطریق» ده مستملدر. ۴.
قید و حصردن قورتاروب عمو.
میت اوزره قوالامه، شغولند
یرمه: بتون سیاه آدم لره زنجی

اطلاق اولنور. ۵. اسم ویرله،
تمیه: کوچک کتابلره رساله

اطلاق اولنور. { تعمیم صورتیله
دردنجی معنادن مأخوذدر. ۱.

|| اطلاق عنان = توجه، عزیمت.
|| اطلاق لسان = آغزه کلنی

سونیله. || اطلاق ید = خیر
ایشله. || علی الاطلاق = قیدسز

و حصر و تخصیص اتمکسزین، عمو.
میت اوزره: علی الاطلاق آورو.

بالیره، فزک دینور.

ا ط ل س { سذ. عر. ۱. توپسز و یارلاق
{ دیمک اولان «طلس»

دن | یوزی اییک و ترسی باموق
معروف برجس قاش، آطلاس،

دیا. || ه. فلک اطلس = هیئت
قدیمه ده نوابی حاوی اولان

فلک اوستندمه و کافه افلاکی
محیط اولان و نجومدن بستیون

خالی زعم اولانان فلک موهوم.
|| ه. خریطه مجموعه سی، بتون

کرده ارضک خریطه لر نی صره.
سیله جامع کتاب و باعلم نباتات

و حیوانات وهندسه کی بز فک
اشکالی مجموعه سی. ۲. آطلاس.

ا ط م ا ع { سذ. عر. ۱. طمع
{ دن مص. افعل ۱. طعمه

دوشورمه، حرصا ندیرمه.

ا ط م ی ن ا ن { سذ. عر. ۱. طمئنان
{ دن مص. افعل ۱. ۱.

۱. امین اوله، امنیت، صاعلا.
ملق. ۲. برینه امنیت اتمه،

و ثوق، اعتماد: او آدمه اطمئنانم
واردر. ۳. شبه و تردد اتمه،

محقق ییله، قلباً امنیت حاصل
اتم: بو ایشک بوله اولدیفنه

اطمئنتم واردر. || اطمئنان قلب =
قلباً بر شیشک صحت و حقیقتنه

ایشانوب اصلا شبه و تردد
اتممه.

ا ط ن ا ب { سذ. ج. عر. ۱. فد:
{ «طب» غیر مستملدر |

چادیر ایلری، باغلری. ۲.

ا ط ن ا ب { سذ. عر. ۱. «طب»
{ دن مص. افعل ۱. سبو.

زی ایب کی چکوب اوزاتم،
لرومسز تفصیلاته و فضله سوز.

لرله یجی تطویل. { ضدی:
ایجاز. ۱.

ا ط و ا ر { سذ. ج. عر. فد:
اطور. ۲. طور.

ا ط و ا ق { سذ. عر. ۱. طوق،
طوق. ۲. طوق.

ا ط و ل { ص. عر. ۱. طولی.
{ «طویل» دن سذ. ۱.

دها ویا یک اوزون: جنباب
حق اطول. عرله مهمر ایسین.

|| يد طولی = پک اوزون ال
(یعنی) معلومات و مهارت تامه
اقتدار تام: فقه و حدیثه ید
طولی صاحبی بر آدم.

أظفار { سذ. جر. مر. } فد:
{ ظفر غیر مستمدر }
طیرناقل. د.

أظلاف { سذ. جر. مر. } فد. ظلف
{ تا. بعض حیوانردک }
چنال طیرناقل.

أظلال { سذ. جر. مر. } فد. ظل.
{ با. ظل.

أظلم { ص. مر. } «ظالم» دن
{ سق. } دها و یا پک ظالم
و حقیر.

إظهار { سذ. جر. مر. } «ظهور»
{ دن مص. افعال } ۱.

کو-سترمه، میدانه چیشارمه،
آشکار آنچه: آنجی میدان
حریده هرکس جسارتی اظهار
ایده ینایر. ۲. یلاندن کو-ستریش،
صایتش: اظهار معلومات.

أظهر { ص. مر. } «ظاهر» دن
{ سذ. } دها و یا پک ظاهر
و آشکار، پک واضع: اظهر من
الشمس = کونشدن دها آشکار.

أعاجم { سذ. جر. مر. } فد: اعجمی.
{ با. اعجمی.

أعاجیب { سذ. جر. مر. } فد:
{ محبوه. با. محبوه.

إعاده { سذ. مر. } «عود» دن
{ مص. افعال } ۱. کری

چو یرمه، کری دوندومه: هد.
به-نی اعاده ابتدی: کوندردیکم
آدمی اعاده ایدیکز. ۲. تکرار
آنچه، بر دها پایه: اعاده مح.
که: بو-سوزی اعاده ایتمکز.
۳. اسکی حالنه کتیرمه، فوت

اولان بر شیئی یرینه کتیرمه:
اعاده حافیت، اعاده ثروت.
۴. مه بله آنچه، قارشیق پایه:
اعاده زیارت ایتمک. { پندرندکی

فرق ایچون با: ارجاع. }
{ سذ. جر. مر. } فد:
أعادی { عدو. با. عدو.

إعارة { سذ. جر. مر. } «عور» دن
{ مص. افعال } عاریه
و یرمه، عاریته و یرمه: کتساب

اعاره ایتمک. { مه بلی استاره. }
إعاشه { سذ. جر. مر. } «عیش»

{ دن مص. افعال } یاشمه،
پکندیرمه: اولاد و عیالی اعاشه
ایتمک.

أعظیم { صذ. جر. مر. } فد:
{ اعظم. با. اعظم.

أعالی { صذ. جر. مر. } فد: اعلا.
{ با. اعلا.

إعانة { سذ. جر. مر. } «اعانات»
{ «عون» دن مص. افعال }

۱. یاردیم، امداد، آنچه ایله
معاونت. ۲. بر فعل خیر ایچون
یا عمومی بر ایش ایچون و یا خود
مصاب و محتاج بر آدم و یا بر
جماعت ایچون و برین و طولیلا.
نیلان آنچه: اعانه آنچه سی، اعانه
دقتری، اعانه صکریه.

إعانة { ح. مر. } اعانه طریقیله،
{ بر یاردیم و معاونت اولقی

اوزده: مهاجرینه اعانه خانه-نی
ترك ایلدی.

إعتاق { سذ. مر. } «عتق» دن
{ مص. افعال } (کوله و

خلاقی) آزاد ایتمه، آزاد: کوه.
له-نی اعتناق ابتدی.

إعتبار { سذ. جر. مر. } اعتبارات،
{ «عیور» دن مص.

اقتعال. ۱. نظر اهمیت آله،
اهمیت و یرمه: اسکی شعرا قافیه
او قدر اعتبار ایتمزدی. ۲.
حرمت، رعایت: کندیسنه چوق
اعتبار ایدرلر. ۳. تجارتده
برینک سوزینه و امضاسنه اولنان
امنیته و اعتماد: از میرجه اعتباری
واردر: تجارت ذوی الاعتباردن.
۴. شرف، حیثیت: اصحاب نا.
موس و اعتباردن. ۵. برزماندن
بدأ ایدرهك صایمه: مارت
ابتداسندن اعتبار ایده جکز.
۶. حقیقی اولیهوق بر شیئه
و برین قیمت، متفق علیه و فرضی
قیمت: فرانسز لیراسنک اعتباری
یکرمی فرائق ایسهده قیمت
حقیقیه سی اوندن دوندز. ۷.
فرض، تقدیر: هر طاووق سنهده
یوز یورطه یورطلامق اعتبار.
ریله یکرمی طاووقدن ایکی بیک
یورطه آلنیر. ۸. عبرت آله، بر
کوتی حرکتک سوء نتیجه سنی
کورهك متنبه اوله. { عربیده
برنجی معناسی اولان یومنا ایله
لسانمزدده نادر قوللانیلیر. }
حواله سمع اعتبار ایتمک = نظر
اهمینه آلتی، قولاق آتمق. ||
اعتباردن دوشمک = اعتبارخی
غائب ایتمک، آرتق معتبر و مقبول
اولماق. || صاحب اعتبار =
اعتباره مالک، معتبر. || نظر اعتبار.
ره آلتی = اهمیت و یرمهك، مقبول
طبوتقی. || اعتباریله = فرض
ایده رك. = ج: اعتبارات.
فرضیات: اعتباراته او فراشقی
اعتبار { ح. ظر. مر. } باشلا.
{ بهرق، بدأ ایدرهك:

حزیران ابتدا شدن اعتباراً بش
آیده: بوکوندن اعتباراً در سرك
پروغرای دكشه جكدرك.

اعتیار بنز { ص. ۱. اعتباری
سوزی
كچین. ۲. شرف و حیثیتی او.
ایان. ۳. غیر مقبول، اعتباردن
دوئمش.

اعتیار سزلق { ص. ۱. اعتبار
و حرمت و شرف
و حیثیت فقدانی. ۲. مقبول
اولایش، رواجدن دوئمش.

اعتیاری { ص. ۱. حرمت و رعایت
و شرف و حیثیت
نائل. معتبر: اعتباری آدم، نجار.
ص. ۲. اعتباریه.
اعتیاری { ص. ۱. حقیق و فعلی اولیان.

متفق علیه و یا فرضی اولان:
مسكوكاتك قیمت حقیقه سیله
قیمت اعتباریه سی آرمسندگی
فرق: بو بر امر اعتباریدر.

اعتدال { سذ. عر. [«عدل»
{ دن مص. افتعال } ۱.
ایکی طرق مساوی اوله،
تساوی: اعتدال لیل و نهار.

۲. افراط ایله تفریط آرمسندگی
حد وسطیده اوله، تام لزوی
درجه سنده بولنه، اوزته حلاله
اوله: هوانك، حرارتك اعتدالی.
۳. شدت و افراط و هیجاندن
سالم اوله، یواشلق، ملایمت:
اعتدال افكار، اعتدال مسلك.

۴. تناسب، اویغونلق، توافق:
اعتدال قامت. - اکثریا كسب،
اكتمساب ایتك یاخود بولق
فعلیه قوللائیلر: هوال كسب
اعتدال ایتدی: خسته لنی بر آز
اعتدال بولدی. || ه. كرمه ار.

منك دور سنوینده شمسه
تام اورتی سنی كوستره جك نقطه یه
كلسیله هر طرفنده لیل و نهار
مساوی اولسی، كه بوده هر
هر دورده ایکی دفعه اولور:
اعتدال ربیعی = ماردك ۹ نده
واقع اولانی: اعتدال خریف =
المولك ۹ نده. وقوع بولانی:

اعتدال نقطه سی = محرَك اعتدال
محلی. || حد، درجه اعتدال =
هر ششك افراط و تفریطدن
مبرا عدد اولسی اقتضا ایدن
درجه. || عدم اتدال = اعتدا.
لزلقی. - فرانسلرك «صوئوق
قان» تعیر، المولفربنی، بر اصطلاح
فنی ایشده لسانزه نقله مجبور
ایتمزكی، ترجمه سیچون بعض
ذوات طرفندن توصیه اولنان
«اعتدال دم» تعیری منسا.
سبب سزدر، اوله اوله «اعتدال
مزاج» دینله یایلر.

اعتدال السزلقی { ص. ۱. اعتدال
{ فقدانی، عدم
اعتدال، افراط و یا تفریط:
هوانك اعتدال السزلقی.

اعتذار { سذ. عر. [«عذر» دن
{ مص. افتعال } بر عذر
و بر سبب و وسیله در میان
ایدهرك و بر مانع كوستردرك
عفو دیلهمه، بیان مقدرت ایتمه:
دعوتو اجابت ایتدیکندن طو.
لایق اعتذار ایدیور. || اعتذار
شهادتنامه سی = معذرتی تصدیق
ایدن طیب راپورطی و یا دیگر
علم و خبر.

اعتراض { سذ. عر. ج. اعتراف
{ ضات. [«عرض»
دن مص. افتعال } بر فكر و یا

قراری قبول ایتیموب چور و تمكه
قالقیشمه، اسباب و دلائل ایستمه
و یا اوکا قارشى اسباب و دلائل
ایراد ایتمه: بو فكر كزده اعتراض
اینگكه مجبورم: بیلرك تیلهرك
هر سوزده اعتراض ایتك عا
دیتدر. اعرییده بو معنایه
كلبورسه ده، معنای: كثیره سی
یینسده «بريك» بولنه چالی
چربی آتوب اشكل چیتقارمه «
معنای: دخی بوانوب، لسانزه.
دكی استمهالی بوندن مأخوذ
اولسه كركدرك. «قرض» قوللا.
ندیفمز معنایه ده قریبدر. |
|| هقه. بر عكسه ك رأى و
قرارینه و یاخود ویركى و ساژره
حقندره بر دائره رسیمك قرار
وتیخنه قارشى بیان مطالبه
ایله تبدیل و تصدیق دعوی
ایتمه. || اعتراض علی الحكم: بر
محكمه ك غیاباً و پردیكى حكمه
قارشى محكوم علیه ك دعوایه
قیامی. || اعتراض الفیر: عاكه
اولنان طرفیندن بشقه بر
شخص نالك حقوقه طوقلش
اولق ادعاسیله محكمه ك رأى
و حكمه قارشى دعوایه قالقیشمی.

اعتراف { سذ. عر. ج. اعتراف
{ فات. [«عرفان» دن
مص. افتعال] كندی قصور و
نقصاننى و آز چوق علینده
بولنان بر حالى كتم و انكار
ایتموب قبول و تسلیم و اقرار
ایتمه: قیاحتی اعتراف ایدیور;
بن قصورمى، تیلدیکمى اعتراف
ایدیورم: اعترافات واقعه سی
اثباته حاجت بر اقدی.

اعتزال { سذ. عر. « عزل »
[دن مص. افتعال] ۱.

بر طرفه چکله، اختیار عزلت.

۲. ایشدن چکله، استعفا.

۳. معروف معتزله مذهب و اعتقادی: اهل اعتزال.

اعتساف { سذ. عر. ج: اعتسا.
فات. « عسف » دن

مص. افتعال | طوغری یولدن

صایه، یولسزلق، حقانیتسزک:

ادعا اولنان. اعتسافات اصلی یوقدر.

اعتصام { سذ. عر. « عصمة »
[دن مص. افعال] ۱.

بر شیه یایشوب صیتی طوته:

عروء و تقای اسلامه اعتصام

اتکم. ۲. مفاسی و معاییدن

صافیقه. ۳.

اعتقاد { سذ. عر. ج: اعتقادات.
« عقد » دن مص.

افتعال] ۱. ایتانه، قلباً تصدیق،

ایمان: وحدانیته اعتقاد و وارد.

۲. بر دین و مذهبک ایتانه

جهتی یعنی معاملاتدن صرف

نظرله اساسنی تشکیل ایدن

مقیده: اعتقاد اهل سنت. ||

اعتقادات باطله = خرافات قبیلندن

اصلسز شیئرله ایتانه.

اعتقادسز { ص. امور مذهبییه
اعتقادی اولیان،

اینانغان، ملحد.

اعتقادسزلق { ص. امور مذهبییه
هییه ایتانامه،

الماد.

اعتقادی { ص. امور مذهبییه
اینانان، اعتقادی

برکال اولان.

اعتکاف { سذ. عر. « عکف »
[دن مص. افتعال]

بر معبد و یا مکان مقدسه

و علی الخصوص حرم شریفه

قیانوب عبادتله مشغول اوله:

بر سنه مکّه مکرمه ده اعتکاف

ایتیشیدی.

اعتلاء { سذ. عر. « علو » دن
[مص. افتعال] ۱. یو.

کبله، یوقاری چیقمه، ارتفاع:

بش بیک متره قدر اعتلاء

ایدن جبال. ۲. یوکسک سر.

تیره ییتشمه، نائل درجات

عالیه اوله: اعتلای شان و

شریفیون دعا ایدرم.

اعتماد { سذ. عر. « عمد » دن
[مص. افتعال] ۱. طیانمه،

استناد. ۲. گوگمه، امنیت:

سزه اعتماد و اردر؛ او آدمک

سوزینه اعتماد اولغاز. || ع.

اعتماد خطی = مقاومت و حین

حاجتده چکیلوب طیانمه

الوریشلی مواقع متسلله.

اعتماداً { ح. عر. گوگنه رک،
[استناد و امنیت ایدره رک،

ایتانه رق: سزک سوزگره اعتماداً

بو ایشه تثبیت ایدتم.

اعتمادنامه { س. بر دولت نزدینه
[تعیین اولنان سفیره

دولت متبوعه سی طرفندن

و بر یلن نامه که اونن تقدیم

ایتکله سفیر طانیایر: فرانسه

سفیر جدیدی اعتمادنامه سی تقدیم

ایندی.

اعتناء { سذ. عر. « عنى » دن
[مص. افتعال] زیاده

دقت ایتمه، اهمیتله چالیشمه،

اهتمام، اقدام، اوزنمه: بو ایشه

اعتناء ایتمی، کمال اعتناء ایله

چالیشی.

اعتیاد { سذ. عر. « عود » دن
[مص. افتعال] عادت

ایدنمه، آلیشمه، الفت: هر صباح

بر ساعت آتله کزیمکی اعتیاد

ایتیشیدی. — فارسی قاعده سی

اوزره صتر. تشکیله استعمال

اولنورسه ده، بوکئی تشکیلات

فصاحت لسانه رعایت ایدنلرک

قبول ایدمه بیلجکری شیرلدن

دکدر: بر استاد حذاقت

اعتیاد کئی.

اعجاب { سذ. عر. « عجب » دن
[مص. افتعال] تعجبیه

دوشورمه، تعجبی موجب اوله.

۳. اصل عرییده ایلکیله و

کوزللیکیله تعجبیه دوشوروب

حیران ایتمه دیکدر. |

اعجاز { سذ. عر. ج: اعجازات.
[« مجز » دن مص. افعال]

۱. عاجز براقه، قارشى چیقمه

و یا مسافته کیریشمکه جسارت

ایدمه یه جک بر حالده بولندیر.

مه: آیات کریمه تک نزولی فصهای

عربی اعجاز ایددی. ۲. کیمسه.

تک یاپه میه جینی وهرکی امتنا.

لندن عاجز براقان خارق العاده

شی، کرامت، معجزه: اعجاز

قرآن: حد اعجازه وارمق.

اعجازکارانه { ص. فاع. هر
[کسی امتنال و

مساقتدن عاجز براقان، معجزه

قییلندن اولان: بر فصاحت

اعجاز کارانه ایله. = ح. معجزه

قییلندن اوله رق: اعجاز کارانه

بازار.

اعجاب { سذ. عر. « عجله » دن
[مص. افعال] بجله ایدت.

برمه، چاقی یایدبرمه. [تعجیل

دها مستعملدر.]

اعجام { سذ. ج. عر. فد: نجم.
با: نجم.

اعجام { سذ. عر. } «نجم» دن
{ مص. افعال } (بحرق)
معجم ائمه، نقطه لامه. ذ. ||
حروف الاعجام = حروف هجا.

اعجب { ص. عر. } «عجب» دن
{ سته. } ده، عجب، ده
و یا یک غریب و تحف: اعجب
العجایب.

اعجم { سذ. عر. ج: اناجم. ۱.
عر. اولیان، عربک
فیری. ذ. ۲. عربی بی ابی
سولین، عجمی. ۳. ایرانی، عجم.

اعجمی { سذ. عر. عرب اولیان
{ و عربی بی ابی سولین.
[اصل اسم جنس اولان لغت
آفته تک مفردیدر.] با: عجمی

اعجوبه { سذ. عر. ج: اعاجیب.
{ «عجب» دن } یک
عجب و غریب شی: اعجوبه زمان.
[همزه تک فعیله غلطدر.]

اعداء { سذ. ج. عر. فد: عدو.
با: عدو.

اعداد { سذ. ج. عر. فد: عدد.
با: عدد.

اعداد { سذ. } «عد» دن
{ مص. افعال } حاضر لامه،
تیش، برخی بر ایشه مستعد و
مقتدر اوله جق حاله کتیرمه.

اعدادی { ص. عر. ذ: اعدادیه.
حاضر لامه و مستعد
و همیا اوله جق بز حاله کتیرمه
مخصوص: مکتب اعدادی،
مکاتب اعدادیه = شاگردانی
مکاتب عالییه و دارالفنون کیره.
بیله جک حاله کتیرمه مخصوص
مکتب صنایع که اوخچی صنف
هد اولنوب، مکاتب ابتدائیه و

رشدیده دن صکره کثیر.

اعدادی { سذ. عر. مکتب
{ اعدادی، رشدیه.
دن صکره کثیرلوب علوم و
فنونک مبادیسی تحصیل و مکاتب
عالیه و دارالفنون قبول اولنه.
بیله جک ابتدای قرائقه مخصوص
مکتب: اعدادیه ملکیه، اعدا.
دیه عسکریه، اعدادیه طویه.

اعدام { سذ. عر. } «عدم» دن
{ مص. افعال } یوق ایتمه،
وجودینی قالدیرمه، شرعاً و قد.
نوناً اولدیرمه، قصاص: طویلان
خیدودلری بالحا که اعدام
ایتدیلر: اعدام جزائی، اعدامنه
حکم اولندی.

اعدل { ص. عر. } «عادل» دن
{ سته. } ده، و یا خود یک
واک عادل: ملوک اسلامیته تک
اعظم و اعدلی اولان حضرت
پادشاه.

اعذار { سذ. ج. عر. فد: عذر.
با: عذر.

اعذب { ص. عر. } «عذب» دن
{ سته. } ده، و یا یک
طاطلی. ذ.

اعراب { سذ. ج. عر. فد:
{ عرب. با: عرب. =
سم. } بادیه نشین عرب قبائلی.
فد: اعرابی.

اعراب { سذ. عر. } «عرب»
{ دن مص. افعال } ۱.
عریده اسماء ایله فعل مضارع
آخرینک کلامده کی موقلرینه و
عامله کوره اوغراقلری تبد.
لات و بوتک علی که علم نحو ک
اک مهم قسمیدر. ۲. مبنی و
غیر منصرف اولیوب قواعد

اعرابیه یه تابع اولان اسملرک
حالی: بو اسم اعراب قبول
ایدی: ۳. بر عبارده عربیه یی
قواعد نحویه کوره حل ایدمه.
رک تطبیقاتی اجرا ائمه: اعراب
ایتمک.

اعرابی { سذ. عر. ج: اعراب.
بادیه نشین عرب.

اعراض { سته. ج. عر. فد:
عرض. با: عرض.

اعراض { سذ. عر. } «عرض»
{ دن مص. افعال }
یوز چورمه، اجتناب: اوایشدن
اعراض ایتدی.

اعراف { سذ. عر. } «اعراف»
{ «عرف» تک جمیدر }
جنت ایله جهنم آره سنده بر سد
و حل.

اعراج { ص. عر. } «عرج» دن
{ صته. } طویال، افساق،
لنک. ل.

اعز { ص. عر. } «عزیز» دن
{ سته. } ده، و یا یک عزیز
و قیمتی: اعز احباب = احباب تک
اک قیمتیسی.

اعز { ص. عر. } «عزیز» دن
{ دن مص. افعال }
بایندن عربی فعل ماضیدر:
اعزک الله = الله سنی عزیز ایتدین.

اعزاز { سذ. عر. } «عز» دن
{ مص. افعال } آغزلامه،
اکرام و حرمت ائتمه: کمال
اکرام و اعزاز ایله.

اعزاز { ح. عر. } آغزلامه،
حرمت و اکرامه:
مدعوینی اعزاز بر چالنی طاقی
کتیرمشیدی.

اعزام { ص. عر. } «عزیمشدن»
{ لهرق یوللامه معناسیله

چوق مستعمل ايسده، عربیده
(عزم) ماده سی اصلا افعال
بانیدن کلدیکندن، بستیون
یا کلیش واصلدردر.

اعزّه { سذ. جر. عر. فد: عزیز. }
با: عزیز.

اعشار { سذ. جر. عر. فد: }
عشر. با: عشر. = ما.

محصولاتک اونده برندن حاصل
اولان واردات: اعشار و اغنام:
اعشار بدلاتی = اعشار ملتزمه.
ینک تقاسیطله و پردکاری بدلار:
اعشار حاله سی = اعشارک ملتزمه.
ملرله ویزلی: اعشار نظارتی،
اعشار مأبوری، ملتزمی.

اعشاری { ص. عر. ن: اعشاریه.
س. رفرک اون جزئه

وینه هر جزئک اونه تقسیمی
قاعده سنه مبنی اولان: حساب
اعشاری: کسر اعشاری. ||
اصول اعشاریه = یو قاعده او.
زربنه مؤسس اولان فرانز
اوزان و مقایس و مکاییلی، متره
اصولی. | اصول اعشاری
فاطدر. |

اعصاب { سذ. جر. عر. فد: }
عصب. با: عصب.

اعصابی { دها طوغریسی: عصبی.
با: عصی. }

اعصار { سذ. جر. عر. فد: }
عصر. با: عصر.

اعضاء { سذ. جر. عر. فد: }
عضو. با: عضو. = تر.

بر رئیسک تحت ریاستنده اوله رق
بر مجلس ویا هیئت ترکیب ایدن
افرادک هیئت مجموعه سی وهری.
(بومعنی ايله مفرد عربیسی اولان
عضو اصلا استعمال اولمقد یغندن،

هم جمع وهم ده غلط اوله رق
مفرد کی قولانیار: | شورای
دولت اعضا سندن: بلدیہ مجلسنه
اعضا انتخاب اولندی: اعضا
رئیسدن اول کایر.

اعضایق { س. بر مجلس ویا
هیئت اعضا سندن
مأموریت و حال وصفی: انجمن
تفتیش اعضا فتنه تعیین اولندی.

اعطاء { سذ. عر. | «عطا» دن
(مص. افعال) و برمه:
معاشی اعطا ایتدی: اعطای
معلومات. || اخذ و اعطاء آلیش
و یریش، آلم صایم، دادوستاد.

اعطاف { سذ. جر. عر. فد: عطف.
با: عطف. }

اعظام { سذ. عر. | «عظم»
(دن مص. افعال) بیوته:
بیوک نظریله باقوب لزومندن
زیاده اهمیت و برمه، مبالغه:
ایشی اعظام ایتمه ملی: جزئی بر
ایشی اعظام ایتدیلر. | «تعظیم»
دن فرق ظاهر در. |

اعظم { ص. عر. ن: عظمی. جر.
(اعظام. | «عظیم» دن

ستف. | دها و یا یاک و یا بیوک، اکبر:
شعرا ی عثمانیه یاک اعظمی. || امام
اعظم = مذهب حنفیک منسوب
الیی اولان مجتهد اعظم ابو
حنیفه نعمان بن ثابت (رضه).
|| صدر اعظم = دولت علیه عثمانیه
و کلاسنک رئیس. وکیل مطلق،
وزیر اعظم، صدر عالی.

اعظمت { سذ. عر. س. جبرده
(بررقک دیکرندن بیوک
اولسی، که اشارتی شو < در.

اعقاب { سذ. جر. عر. فد: عقب.
با: عقب. }

اعقل { ص. عر. | «عقل» دن
(ستف. | دها و یا یاک و یا
عقلی: اعقل عقال.

اعلا { یا خود اعلی. ص. عر. ن:
علیا. جر. | «عالی»
دن استف. | دها و یا یاک
یوکسک، اک رفیع، بالا، بلند:
بر مقام اعلایه، مرتبه علیایه
چیتمق. ۲. معنای یاک عالی و
مکرم و ممتاز: قدر و اعتباری
اعلا اولدی. ۳. یاک کوزل،
یاک ای، نفیس، نفیس: اعلا بر
سوت بولدق: اعلا بر سجاده
آلدم: اعلا دن اعلا = ایدن
ای. || جبر اعلا = جبرک اک دقیق
مساثلدن بحث ایدن قسمی. ||
جنت اعلا = جنتک اک یوکسک
قاتی. || علی الاعلا (غد) = اک
عالی درجه ده (شهادتنامه).
|| نه اعلا = نه ای، فها: کلیرسه
نه اعلا، کلیرسه ایجانه باقارز.

اعلاء { سذ. عر. | «علو» دن
(مص. افعال) | یو.
کسلیمه، یوقاریه قالدیرمه:
اعلا ی لواء اعلا ی صوت. ۲.

شان و شهرتی آرتیرمه، اجلال:
اعلا ی شان و شوکت، اعلا ی
کلمه الله.

اعلال { سذ. عر. | «علت» دن
(مص. افعال) | د. صرف
عربیده افعال معتله دینلن و
حروف اصلیه سندن «ا، و، ی»
بولنان بر فعلک شکل اصلیه
شکل حاضرینه صورت انتقالی
قواعد مخصوصه سنه تطبیق
ایتمه: «قال» بی اعلال ایتمک.

اعلا لی { ص. عر. ن: اعلا لیه.
(د. صرف عربیده

اعلاله عائد و متعلق: قواعد
اعلالیه.

اعلام { سذ. ج. عر. فد: علم.
با: علم.

اعلام { سذ. عر. ج: اعلامات.
(« علم » دن مص. افعال)
بیلدیرمه، آکلاعه، افهام. || اد.

رسمی بر تحریرات آلتنه یازیلان
بر مجلس و یا هیئتک قراری:
اعلام یازمق؛ اعلام ایتمک. ||
حق. محکمک نک حکم و قرارخی
حادی مهور ورقه: اعلام آلمق؛
اعلامک حکمنی اجرا ایتمک:
اعلام خرجی؛ اعلامات شرعیه.

اعلان { سذ. عر. ج: اعلانات.
(« اعلان » دن مص.

افعال) ۱. میدانه چیقارمه،
آشکار ایتمه، اظهار: اعلان
مسرت ایتمک. ۲. اوراق حوادثله
بیلدیرمه: اویتمک صاتیق اولد.
یعنی اعلان ایتمی. ۳. بوله بر
مقصدله اوراق حوادثه درج
ایتدیریلن و یا آریجه نشر اولمق
اوزره یازیلان و طبع ایتدیریلن
ورقه، اعلاننامه: براعلان کوردن؛
بوغزته اعلانندن چوقی قزانیر.

|| اعلان افلاس = بز تاجرک
افلاسه قرار وروب بونی اظهار
ایتمی. || اعلان حرب = ایکی
دولت آرمسته محاربه به قرار
ورلدیکی بر برینه رسماً تبلیغ
ایتملی: قطع مناسبتدن صکره
اعلان حرب اولندی.

اعلم { ص. عر. (« علم » دن سذ.)
(« علم » دن علم، دها ای ییلن:
اعلم علمدار. (« علم » علمدار
دعیه ملی.) || الله اعلم = حق تعالی
دها ای بیلیر: الله اعلم بوکون

یاغهور یاغجهقدر. (یا کلبور.
سهم، ظنمه کوره مقامنده
مستعملدر.) الله اعلم بالصواب:
طوغریسی الله دها ای بیلیر.

اعلیٰ { ص. عر. با: اعلا.

اعلیٰ { ص. عر. (« عظیم » دن سذ.)
(« عظیم » دها عظیم، دها عمومی،
بک شامل و محیط: علم فندن
احمد؛ لطف الهی احمد.

اعما { ص. عر. (« عجم » دن سذ.)
(« عجم » دها عجم، عجمان.
(« عجمی » دن ص.) کور، نایبنا،
کوزی کورمز، ضریر. || مج
جاهل، نادان، او قوماش.

اعماء { صذ. ج. عر. فد:
اعماء.

اعمار { سذ. عر. ج: اعمارات.
(« عمران » دن مص.
افعال) شتلفدیرمه، معمور و
آبادان ایتمه: اعمار بلاد؛ مدت
حکومتی اعماراتله کچیردی.

اعماق { سذ. ج. عر. فد: عمق.
با: عمق.

اعمال { سذ. ج. عر. فد: عمل.
با: عمل.

اعمال { سذ. عر. ج: اعمالات.
(« عمل » دن مص. افعال)

۱. بایعه، ایثله، وجوده کنیر.
مه: مریوس بوکندن چوخه
وایغجه قاشیلر. اعمال ایدرلر:
باقردن کوزل اوانی اعمال او.
لور. ۲. قوللانمه، موقع فعله
قومه: اعمال فکر، اعمال دسا.
یس. ۳. ج. اعمالات = برقراره
و یا مملکتک صنایعه متعلق
ایشلری، معمولات: فنضانه
اعمالاتی، بروسه اعمالاتی.

اعمام { سذ. ج. عر. فد: عجم.
با: عجم.

اعمده { سذ. ج. عر. فد:
(« عمود » دن مص. عمود.

اعمی { ص. عر. با: اعما.

اعناق { سذ. ج. عر. فد: عنق.
با: عنق.

اعنه { سذ. ج. عر. فد: عنان.
با: عنان.

اعنی { صرام ایدورم معنا سیله
(« بونک غایب اولان » یعنی:
برینه قولانیلیر مضارع نفس
متکلم وحده صیغه سیدر.
(متکلم کندیندن بحث ایتدیکی
وقت « یعنی » دن دها طوغری
ایسهده، اونک قدر مألوف و
مستعمل دکلدن.)

اعواض { سذ. ج. عر. فد:
(« عوض » دن مص. عوض.

اعوام { سذ. ج. عر. فد: عام.
(« سنه » دن مص. عام.

اعوان { سذ. ج. عر. فد:
(« عون » دن مص. عون لسانت ده غیر
مستعملدر.) یاردیمیلر، عون،
اتباع، یارداقلر: رفقا وعاونیلر
برابر اله کچدی.

اعوج { ص. عر. (« عوج » دن
ص.) اکری بوکری،
کچ.

اعوجاج { سذ. عر. (« عوج »
(« دن مص. افعلال)
اکری بوکری اوله، اکریله.
|| مج. طوغری حرکت ایتمه مه،
اکریک، عدم استقامت.

اعور { ص. عر. (« عور » دن ص.)
(« عور » دن ص.)
بک کوزلی، بر کوزندن کور،
یکچشم، صوقور. ذ.

اَعْيَاد { سذ. ج. مر. فد. عید. }
با: عید.

اَعْيَان { سذ. ج. مر. فد. عین }
{ کوز } با: عین. (او)
معنا ایله عیون دها مستعملدر.
= تر. ۱. بر مملکتک ایلری
کلنری، اشراف، معتبران:
اعیان مملکت. ۲. پارلمنتونک
مقرراتی تبدیل ایچون
اعضای هر دولتک نظامنه
کوره قسماً جانب دولتدن
منسوب و قسماً اشراف مملکتدن
منتخب بر مجلسی ترکیب ایدنلرک
هیئت مجموعه سی و بهری: اعیاندن
فلان ذات. (بوده اعضاکسی
جمع و مفرد کبی قولانیلیر.)
هیئت اعیان، مجلس اعیان =
ذکر اولنان مجلس. ۳. (مفرد
کبی) وقتیله قائمقامتی وظیفه.
سنی ایفا ایدن اداره مأموری:
کوریمجه اعیانی؛ فلان یره اعیان
تعیین اولندی.

اِغَارَه { سذ. مر. } «غور» دن
{ مص. افعال } چاپول
ایچون دشمن ملکنه عسکر
صوقه، الفار. ذ. — «غیرت»
دن قبضه قاندرمه مناسیله لسا.
نمزده قولالاناز. }

اَغَانِی { سذ. ج. مر. فد. اغنیه. }
با: اغنیه.

اِغْبَرَار { سذ. مر. } «غبار»
{ دن مص. افعال } ۱.
توزلانمه، اوزرینه توز قویمه.
ذ. ۲. (اغبرار خاطر دن مخفف)
خاطر قالمه، کوجمنه: او سوز
اغبرارینی موجب اولمش، باعث
اغبراری اولمش؛ اغبرار خاطر.

اَغْیَاء { سذ. ج. مر. فد. غی. }
با: غی.

اِغْذَاء { سذ. مر. } «غذاء»
{ دن مص. افعال }
بسلمه، غذالانمه. { تغذی دها
مستعملدر. } «د» ایله اغتداء و
تغذی غلطدر. }

اِغْتِرَاب { سذ. مر. } «غریبه»
{ دن مص. افعال }
غریبه کیتمه، اختیار غریب:
تجھیل معیشت ایچون اغتراب
ایندی.

اِغْتِرَار { سذ. مر. } «غرور»
{ دن مص. افعال } ۱.
آلدانمه، مغرور اولمه، گو.
گنجه جک شیئه گوگمنه: کند.
یسلیه اولان حقوق قدیمییه
اغتراراً. ۲. غافل بولمه، غفلت
اوزره اولمه.

اِغْتِسَال { سذ. مر. } «غسل» دن
{ مص. افعال } ییقامه،
یونمه، غسل آلمه.

اِغْتِشَاش { سذ. مر. ج. } اغتشا.
{ شات. } «غش» دن
{ مص. افعال } فارغا شالتی
مناسیله کثیر الاستعمال
ایسهده، عرییده بولمه بر معنا.
سی اولیوب، معنای صحیحی: بر
حیله کارک حیللی و اغفال مقصد.
ینه مینی اولان نصیخته قابله در.
ذاتاً «غش» مادمسی بر شیئه

حیله مزجی و خالص وصافی اولما.
یش مناسنه مینی اولوب، بعض
مسکوکاته مفتوش دینلی و غل
وغش تمیزی دخی بو معنایی
تأکید ایدیور.

اِغْتِصَاب { سذ. مر. ج. } اغتصاب.
{ بات. } «غصب» دن

{ مص. افعال } جبراً ضبط ایتمه.
{ غصبانه } مناسیله
اِغْتِصَاب { قولالانماملی. } غصب
مادمسی افعال بایندن کلز.

اِغْتِمَام { سذ. مر. } «غم» دن
{ مص. افعال } کدرلنمه،
مغموم و مکدر اولمه. لسا.

اِغْتِمَام { سذ. مر. } «غم» دن
{ مص. افعال } ۱. یغما
و چاپول ایتمه، غنیمت ایلمه،
حربده دشمنک اشیا و اموالی
ضبط ایتمه: محاربه ده اغتنام
اولنان حیوانات. ۲. غنیمت یعنی
زحمت بر قزاقچ نظریله باقیه:
اغتنام فرصت ایتک = فرصتدن
استفاده ایتک، فرصتی قاچیرماق.

اَغْذِیَه { سذ. مر. } دها طوغریسی اغذیه.
با: اغذیه.

اَغْذِیَه { سذ. ج. مر. فد. غذاء. }
با: غذاء.

اَغْرَ { ص. مر. } «غراء»
{ دن ص. } ۱. آآننده
بیاض نشانی اولان (آت). ذ.
۲. بیاض، پارلاق، شانلی و
شرفلی. (مؤنشی دها مستعملدر):
شریعت غراء.

اِغْرَاء { سذ. مر. } «غراء» دن
{ مص. افعال } ۱. برینی
دیگری علیه تحریک ایتمه، آز.
دیرمه، قیشقیرتمه. ۲. حرصلا.
ندیرمه، تشویق، ترغیب.

اَغْرَاس { سذ. ج. مر. } «غراس»
{ غراس بوممنایه کلز }
تازه فدانلر، یکی دیکشم آغاجلر.

اَغْرَاض { سذ. ج. مر. فد. }
{ غرض. با: غرض. }
{ سذ. ج. مر. } اغراض.

اِغْرَاق { سذ. مر. ج. } اغراق.
{ قات. } «غرق» دن

مص. افعال ۱. بوغمه، غرق
ایته : دشمنك سفاتی اغراق
ابتدی. ۲. مبالغه، كرك مدح
و كرك ذممه عقلاً ممكن اولوب
عاده ممكن اولیان بر شی است.
دی : بوسوزده اغراق وارد.
[جمی لسانزده بوايكنجی معنایه
مخصوصدر.]
اغراقیات { سذ. جر. عر. مباله
[لهنلی سوزل.]

اغرب { ص. عر. ۱. «غرب» دن
اغرب { سذ. ۱. دها ویا پك والک
غرابلی و عجیب. پك تحف :
اغرب حوادث : بونك اغربی
شوکه. ۱. الك غربی ديك البته
دها اییدر.

اغیشیه { سذ. جر. عر. فد :
غشاء، با : غشاء.

اغصان { سذ. جر. عر. فد : غصن.
با : غصن.

اغضاب { سذ. عر. ۱. «غضب».
دن مص. افعال ۱. غضبه
کثیرمه، حدتندیرمه. قیزدیر
مه. له.

اغفال { سذ. عر. جر. اغفالات.
[«غفلة» دن مص. افعال]
غفلتده براقه، غفلته دوشورمه،
آلداتمه : طولاندیر یجیلرک اغفال
لاتنه قایله حق قدر ساده دل
دکدر.

اغلاء { سذ. عر. ۱. «غلاء» دن
[مص. افعال] فیات و نرخی
چیقارمه، بهالاندیرمه. له.

اغلاق { سذ. عر. جر. اغلاقات.
[«غلق» دن مص. افعال]
۱. قیامه، سد : اغلاق ابواب.
۲. سوزی قاریشقی و آکلا.
شلاز صورتده سوبله، سوزك

بوحالده یعنی مفلق اولسی :
اغلاق مقبول دکدر. ۱. جمی
لسانزده بومعنایه مخصوصدر.
اغلال { سذ. جر. عر. ۱. فذ :
اغل آ بون لاله لری :
سلاسل و اغلال.

اغلب { ص. عر. ۱. «غالب» دن
اغلب { سذ. ۱. الك قوتلی،
الك قوی : اغلب احتمالاته کوره.
۲. الك چوق، اکثر : اغلب
اشعاری غزلیاندیر.

اغلط { ص. عر. ۱. «غلط» دن
اغلط { سذ. ۱. دها ویا پك قبا
و غلیظ : اغلط شستوله، اغلط
تعبیراته.

اغماء { سذ. عر. ۱. «نحو» دن
[مص. افعال] ط. بالمله.
بایفتاق.

اغماض { سذ. عر. ۱. «نمض»
[دن مص. افعال] اکوز
بومه، کوز قیامه، کورمز لکه
کله : یوزینه اورمقدن
ایسه اغماض ایتمک دها اییدر.
|| اغماض عین = ینه بومعنا امله
قولالاییر.

اغشاء { سذ. عر. ۱. «غشاء» دن
[مص. افعال] ۱. زنکین
ایته، زنکینک ویرمه احتیاجدن
قورنارمه : جناب حق فقیری
اغنا ایده بیلیر. ۲. محتاج براقا.
مه، قساعت ایتدیروب بشقه بر
شیته احتیاج براقامه، استغنائی
موجب اوله : طمعکار بر شیته
اغنا اولماز : بوکتاب شاکر.
دانی امثالندن اغنا ایدر.

اغنام { سذ. جر. عر. فد : غنم.
[با : غنم. = اد. قیون و
کچی و ساثر حیواناندن انسان

ویرکی و بوندن حاصل اولان
واردات : بوسنه اغنام نه طو.
تدی : اعشار و اغنام اداره سی.
اغنام مأموری.
اغنیاء { سذ. جر. عر. فد : غنی.
با : غنی.

اغنیه { سذ. عر. جر. اغانی، شرق،
ترکی. ۱.

اغواء { سذ. عر. ۱. «غوايه»
[دن مص. افعال] یولی
شاشیرمه، آزدیرمه، آارتمه.

اغور { اغورسز، اغوری. با :
اغور { اغور و ساثر.

اغیار { سذ. جر. عر. فد : غیر. ۱.
یانجیلر، تکلیفی آدملر،
اجانب : یار و اغیار نظرند
چرکین بر شیشدر. ۲. عر.
رقبیلر، عاشقک نظرند دلد.

دهسیله کوریشلر. [دیوانلری
طولدیران کلات معدوده دندیر.]
افاته { سذ. عر. ۱. «فوت» دن
[مص. افعال] فوت ایتمه،
غائب ایتمه، الدن چیقارمه، قالد.
چیرمه : فرصتی افاته ایتمک.

افاخیم { صذ. جر. عر. فد :
افخم. با : افخم.

افاده { سذ. عر. جر. افادات.
[«فید» دن مص. افعال]
۱. آکلاتمه، سوبله، بیسان،
تقریر : حالی افاده ایتدم : افاده
شفاهیه = آغزندن آکلا دیش :
افاده تحریریه = یازی امله آکلا.
دیش. ۲. آکلاتمق یولی،
آکلا دیش، صورت تقریر :
افاده سی نقصان : کوزل افاده
سی وارددر. ۳. درس ویرمه،
تدریس، درس تقریری، طلبه یی
دورسندن مستفید ایتمه : تألیف

مشروع و مقبوله و بحق اولئان
مباهات حقده، «تغیر» ایسه نالحق
یره و بر نوع کبر و غرور له کوسه تریشلی
بر اوکته حقده قوللا تیلین، برنجیسی
ممدوح و الکنجیسی مذمومدر .

اقتراء { سذ. عر. ج: افتراءات.
[« فری » دن مص.
اقتعال] برینه بالاندن و اصلی
اولمیان بر قباحت عزو و اسناد
ایته، بهتان، افک: کیمیه افترا
ایته ملی؛ افترا به او غرامق .

اقتراجی { سذ. عر. کیمیه برکنه
[« بالاندن » و اصلسر
قباح عزو و اسناد ایدن، بهتانجی،
مفتری .

اقتراس { سذ. عر. [« فرس »
[دن مص. اقتعال]
(یرتبعی حیوان) یرتمه ،
پاره لایمه . ذ .

اقتراق { سذ. عر. [« فرق »
[دن مص. اقتعال] ۱ .
آیرله، فراق، هجران: افتراق
احباب . ۲ . طاعله، پراکنده
اوله: افتراق عظام .

اقتقار { سذ. عر. [« فقر » دن
[دن مص. اقتعال] ۱ . اظهار
فقر و ضرورت . ۲ . بیوک احتیاج،
زیاده سیه محتاج اوله: لسانزک
عربییه افتقاری واردر .

اقتحام { سذ. عر. [« فحوم » دن
[دن مص. اقتعال] آغز قیامه،
آغز آچدیرامه . ذ . م . مبا.
حتمه کیم الزام و اسکات ایته .

اقتحم { سذ. عر. ج: اقتحم [« فحیم »
[دن سذ. ا . ده و یا
یک بیوک و عالی، ده فحامتلی:
آصف افحم، افخم و زرادن .

اقتحبه { سذ. عر. [« افراختن »
[دن سذ. ا . ده و یا
استعمالده فرق واردر: افتحار سورت

بجازه . [دوشکونک معناسیله
لسانزده « افتادگی » استعمالی
یک چرکیندر .

اقتان { سذ. عر. [« دوشه »
[دن مص. یالکتر اقتان و
خیزان] دوشه قالقه تعبیرنده
نادرا مستعملدر .

اقتیاج { سذ. عر. [« قح » دن
[دن مص. اقتعال] ۱ . آچه،
قح، کشاد . ۲ . باشلامه، شروع،
بدأ: افتتاح کلام = سوزه باشلا-
مه، سوز آچه . ۳ . ف . تکبیر
افتتاح = نماز طورورکن کتیرین
تکبیر .

افتخار { سذ. عر. [« فخر » دن
[دن مص. افتعال] ۱ . او
کنمه، مدار شان و شرف عده
و اتخاذ ایته، قولتوق قیارتیه،
فخر، مباهات: عثمانلیر اجداد
لرینک علو جنبیله افتخار ایدرلر .
۲ . باعث افتخار اوله جق ذات،
مدار افتخار، مایه الافتخار:
افتخار العلماء، افتخار الاماثل و
الاقران . ۳ . مایه الافتخار = کندن
یسیه افتخار اولئان، باعث
افتخار، مدار افتخار . ۴ . مع
الافتخار = مع المنوبیه و افتخار
ایده رک . ۵ . نشان افتخار = سلطان
نحمود خان ثانی حضرتلرینک
احداث بیوردقلری نشان عالی
۶ . افتخار مدالیه سی = بادشاه عالیجاه
ذیشان غازی سلطان عبدالحمید
خان ثانی افندمن، حضرتلری
طرف اشرفلرندن احداث بیو-
رلمش مدالیه که صنایع مدالیه سی
نامیلده معروفدر .

افتخار { سذ. عر. [« فخر » دن
[دن مص. افتعال] ۱ . او
کنمه، مدار شان و شرف عده
و اتخاذ ایته، قولتوق قیارتیه،
فخر، مباهات: عثمانلیر اجداد
لرینک علو جنبیله افتخار ایدرلر .
۲ . باعث افتخار اوله جق ذات،
مدار افتخار، مایه الافتخار:
افتخار العلماء، افتخار الاماثل و
الاقران . ۳ . مایه الافتخار = کندن
یسیه افتخار اولئان، باعث
افتخار، مدار افتخار . ۴ . مع
الافتخار = مع المنوبیه و افتخار
ایده رک . ۵ . نشان افتخار = سلطان
نحمود خان ثانی حضرتلرینک
احداث بیوردقلری نشان عالی
۶ . افتخار مدالیه سی = بادشاه عالیجاه
ذیشان غازی سلطان عبدالحمید
خان ثانی افندمن، حضرتلری
طرف اشرفلرندن احداث بیو-
رلمش مدالیه که صنایع مدالیه سی
نامیلده معروفدر .

و افاده ایله مشغول اولوردی .
|| هغه . افاده آتی، ضبط ایتمک =
دع . وایه تلفی اولان بر ماده
حقنده برنجی سولتوب سو-
یلدیکنی یازمق . || سذ. افاده
جبرییه = علامات و اشارات جبرییه
ایله افهام مراد . || افاده مراد =
کتابک باشنه یازیلان و سبب
تألیفی مبین بولئان سوزلر،
مقدمه، دیباجه .

افاضل { سذ. عر. ج: فذ:
[دن مص. با: افضل .

افاضه { سذ. عر. [« فیض » دن
[دن مص. افعال] ۱ . طاء
شبه جق درجه ده طولدرمه،
بول ویرمه [یالکتر مجازاً قو-
للانلیر]: افاضه نور ایتمک . ۲ .
فیضاندرمه، فیض و برکنه نائل
ایته: تدریسایله اذهان طلابی
افاضه ایتدی .

افاعی { سذ. عر. ج: فذ: افعی
[دن مص. با: افعی .

افاقت { سذ. عر. [« فوق » دن
[دن مص. افعال] ۱ . اوسته
کله، خسته لقدن قالقه، اینشمه،
خسته لقدن قورتلوب بستیون
این اولنجیه به قدر آرده بکن
مدت: افاق بولق، افاقنده
بولنالرله یارایه جق اطعمه . ۲ .
سرخوشلقدن و یا پایله دن قور-
تله، آتله .

افتاء { سذ. عر. [« فتوی » دن
[دن مص. افعال] فتوی ویر-
مه، فتوی ایله بر مسئله
شرعییه حل ایته .

اقتاده { سذ. عر. ج: افتادگان.
[دن مص. افتادن] فتلندن
سغه [دوشمش، دوشکون،

کشتش، یوکسلش، قالدیرمش،
قالدیرلش.

آفراد { سذ. جر. عر. فد: فرد.
با: فرد.

إفراد { سذ. عر. «فرد» دن
مص. افعال [تک و

بالکتر برافه، آرمه. ن. || د.
مفرد قوللانغه، مفرد ایراد ایتمه.

آفراز { ص. فا. «افراختن»
فعلندن سمص. صتر.

تشکیلنده قوللانیر. [یوکسلدن،
قالدیران، رفع ایدن: سرافراز =

باش یوکسلدن، ممتاز. (همزه سز
(ف) تک کسرله دخی قوللا.

نیلوب، سرفراز دینیر. [

إفراز { سذ. عر. جر. افرازات.
«فرز» دن مص.

افعال [طویدن بر مقدار آرمه،
تفریق: حصه سی افراز ایتدیلر؛

اردودن بر قاج آلائی (بر
مفرزه) افراز وسوق ایتدی.

|| ط. بدتک بریرندن بر منفذ و
یا یارهدن بر شیء آقه و آقان

شیء. (جمعی بومعنا یله قوللانیر. [

آفراس { سذ. جر. عر. فد:
فرس. با: فرس.

إفراط { سذ. عر. «فرط»
دن مص. افعال [یک

ایلری وارمه، حداعتدالی کچمه،
مبالغه: برهیزده افراط ایدیور؛

برهیزی افراطه واردیرور؛
افراطه کوزل: افراطه طمکمار؛

افراط درجه سنده محبتی واردر.
[ضدی تقریط. || افراط و

تقریط = بر اوجیدن بر اوجه،
اعتدال دن خارج اوله رق ایکی

میان حالک برندن دیکرینه.
|| ط. اصطلاحات یونانیه ده

(poly, hyper, υπερ) ویا (poly, υπερ)
لفظیه افاده اولنان

معنایی ترجمه ایتک اوزره تر.
کیانه کیرر: افراط حس (Hy-

persthésie)، افراط تقضی
(polytrophie) کبی.

إفراغ { سذ. عر. «فراغ»
دن مص. افعال [۱.

قالبه دوکه، معدن و سبازیه بی
اریدوب قالبه آقیمه: طوب

افراغی. (یا کایش واصلیز او.
لان «اصاغه» برینه بوکله تک

استعمالی اقتضا ایدر. [۲. بر
شکل همیشه قومه: بشقه بر

صورته افراغ ایتش.

أفرنج { سذ. عر. فر. Franc
دن. — بوکله قرون

وسطاده تشکل ایتکله، او
وقطرده فرانک و علی الخصوص

شارلنک حکمی آلتنده یونانلار
و بالتمیم بتون آوروپا لیلره

اطلاقی اولندی [فرنک، آورو.
بالی: طائفه افرنج. || ط. داه.

الافرنج = فرانکی علی.

أفرنجی { ص. عر. ن: افرنجیه.
فرنکاره یعنی آورو.

پایلره منسوب و متعلق: تاریخ
افرنجی: السنه افرنجیه. || ط.

فرنکی علتته متعلق: علت افرنجیه.
أفروخته { ص. فا. «افروختن»

فعلندن سمص. —
اکثریا ترکیبایده بولسور. [

شعله لیش، پارلامش، طو.
تیشمش: دل افروخته = کوکلی

یانتق: شمع افروخته = موی
یافتش.

أفروز { ص. فا. «افروختن»
فعلندن سمص. صتر.

تشکیلده کیرر. [۱. شعله لندیرن،
پارلادان، تسیر ایدن: حسن

جهان افروز. ۲. طوبیشدیران،
یاغان: دل افروز.

أفریجیون { سذ. عر. (پو. Πε-
Périgée, Περύγειον)

له. حضیض. با: حضیض.

أفزا { یاخود فزا. ص. فا. «افزا»
بیدن. فعلندن سمص.

صتر. تشکیلده کیرر. [آرتیران،
چوغالتان: فرح افزا، فرح

فزا = سرور آرتیران، فرح بخش.
أفرایش { ص. فا. آرتمه، چوغاله،

تکتر، تزاید: افزا.
یش بولقی = آرتقی.

أفزود { ص. فا. چوغالان، آر.
تان، تکتر و تزاید ایدن.

[نادور بعض ترکیبایده بولسور. [

أفزون { یاخود فزون ص. فا.
چوق، کثیر، وافر:

افزون اولقی = چوغالقی، آرتقی؛
افزون ایتک، چوغالتقی، آر.

تدیرمق.

أفزونی { یاخود فزونی. ص. فا.
چوغالقی، کثرت: افزو.

نیء عمر واقباتی دعای.

إفساد { سذ. عر. جر. افسادات.
«فساد» دن مص.

افعال [۱. بوزمه، خلل ویرمه،
برباد ایتمه: بدیکم خام بیومه

معه می افساد ایتدی: قانی
افساد اولمش. ۲. فساد او.

غرامته، قته و قارغا شالقی ایقاع
ایتمه.

أفسار { ص. فا. بولار. له.

أفسانه { یاخود فسانه. ص. فا.
۱. ماصال، اصلیز

حکایه، خرافات. ۲. شهرت بو.

لوب دیلاره دوشن وقعه و حال، داستان. || افسانه پرداز= ماصال اویدیران، ماصالحی. || افسانه جو= ماصال آرایان، ماصالره اعتبار ایدن. || افسانه کو= ماصال سولین.

اَفسَر {س. فا. تاج، اکلیل، دییم.}

اَفسُردِه {س. فا. با. فرده.}

اَفسوس {حد. فا. یازیق، حیف، دریغ. د.}

اَفسون {س. فا. رقه، عزیمت، بوگو، سحر، آریاغ. (بین الموام اهنک لسانه توفیقاً باشد که هزه مدلی او قوتور.}

اَفسونچی {س. اوفور ووجکی، کوجی، سحر باز، آریاغچی.}

اَفسونچیلق {س. اوفور ووجیک، کوجیک، آریاغچیلق.}

اَفسونگر {س. فا. افسونچی، او. فور ووجکی، بوگوچی.}

اَفسونلامق {ت. رقیه او قو. یه رقی و یا دیگر صدرتله بوگو ایتک، او قومت.}

اَفسونلاتمق {فل. بر رقیه خوان کندی او قودوب بوگو لیک، او قومتی.}

اَفسونلی {س. کندی او قو. دوب بوگو ایتش و یا بشقه سنک بوگوس کندی سینه تأثیر ایلش اولان، مسحور.}

اَفساء {س. مر. ج. انشاءات، (د فشو) دن مص.}

افعال [۱. میدانه چیقارمه، فاش ایتمه، کتم ضدی: افشای

س. ۲. یایمه، نشر و اعلان ایتمه: افشای حوادث؛ بعضی افشاگله اتهام اولدی.

اَفسان {یاخود فشان. ص. (د افشادن) فلندن سحر. ص. تشکینه کیر.} سرب، صاچان، طاغیان، سیلکن: زرافشان = آلتین سرب: دامن افشان = اتم سیلکن.

اَفصَح {ص. مر. (د فصیح) دن استف. [دما و یا پک فصاحتی، اک فصیح: افصح ادباء عرب: افصح کلام.}

اَفْضال {س. ج. مر. فد. فضل. با. فضل.}

اَفْضَل {ص. مر. ج. افا. استف. [دما و یا پک فضیلتی، ترجیح اولنور، مرجع: افضل صوابه کرام.}

اَفْضَلِیت {س. مر. دما فضیلتی اوله، رجحان: اهل سنت حضرت ابا بکر (رضه) ک افضلیتنه قرار و بر مشلدر.

اَفْطار {س. مر. (د فطر) دن مص. افعال [۱. اوروج بوزمه، اوروج آجه: بکرمی درت ساعتده بر افطار ایدر. دی. ۲. رمضانده غروب

شمسه اوروجی بوزمق اورزه ین طعام: افطاره دعوت ایتک؛ افطار حاضرلامق. ۳. اوروج بوزمه وقتی، رمضانده افشام: افطارده کلدی؛ افطار وقتی.

اَفْطارلق {ص. افطار مخصوص، افطارلق رخل. = س. افطاره

مخصوص چرز.

اَفْطاریه {س. مر. ۱. افطاره وسائر. ۲. مدعوینه دیش کراسی نامه افطارده ویرین احسان.}

اَفْعال {س. ج. مر. فد. فعل. با. فعل.}

اَفْعی {س. مر. ج. افعی. انکرك ییلانی.}

اَفْغان {س. فا. با. فغان.}

اَفْغان {س. آسیای وسطیده ایران و ترکستان ایله هند آرملرنده بیوک بر قوم مسلدر، که مملکتلرینه افغانستان و سوبیلکری لسانه (پختی) دینور. اقوام آریه دندر. (مر. ج. افغانه.)}

اَفْاق {س. مر. ج. آفاق. (تر. بجه ده اجتماع ساکنین دفعیون «ف» دخی مفهوم او. قوتور. [کک مرینک ارضه بیتشیک کبی کورین کنار لری.}

|| ه. افق حقیقی: افق حسی، مرئی: افق صنعی = هیئت کتا. بلرنده تفصیلاتی مبین افقک انواعی. = ج. اطراف ارض، عالم، دنیا: آفاقه یایلدی، آفاق طوتدی: اشفاق شامه الافاق.}

اَفْقا {س. مر. افقه موازی او. لهرق، عمودیک ضدی.}

اَفْقر {ص. مر. (د فقیر) دن استف. [دما و یا پک فقیر و یوقول: افقر فقرا.}

اَفْقی {س. مر. د. اقیقه. اقله موازی اولان، یوتاریدن آشاغی اولیان، عمودی ضدی: خط افقی، استقامت اقیه؛ افقی بر وضئیده.}

افك { سذ. عر. افتراء، بهتان، اولامش بر شيئي بريته عزو و اسناد ايتمه. لـ. }

افكار { سذ. جر. عر. فذ: فكر. با: فكر. = تر. فذ. كي } ۱. دوشوغمه، اندیشه، وسوسه: جوق افكار ايتدي؛ افكارمه طوقندي. ۲. نيت، مقصد: شوايبي يافته افكارك وارميدر؟

افكار { ص. فاء. با: فكر. }

افكار سر { ص. فكر و راڻي اوليان، عقلز. عر. }

افكار سزلق { س. فكر و راڻي يدن محروميت، عقلزاق. عر. }

افكار لائق { فل. مفهوم و مراقه طوفوق. عو. مكدن اولئي، }

افكارلي { ص. ۱. فكري او. بايق و راڻي و مطا. لـ. بيانته مقتدر: عقللي: افكارلي آدمدر. ۲. محزون. مكدن، مفهوم: كنديسي پك افكارلي كوردېكم ايچون بر شي سوبليه مدم. }

افكن { ياخود فكڻ. ص. فاء. افكندن } ۱. افكندن، فغاندن سمع. صتر. تشكليه كير. ۲. دوشورون، يره آتان، ييقان. ص. لان: شيرافكن = آرسلائي يره آتمقه مقتدر: سايه افكن = كواكه صالان، سايه انداز. }

افكنده { ص. فاء. افكندن } ۱. ييقاش، دوشورلش، يره آتمش. ۲. دوشكون، بيهاره: بنده افكنده. عر. }

افلاح { سذ. عر. } (د فلاح، دن مص. افعال) اصلاح حال ايدوب سلامتته چيمقه: او آدمك افلاحي ممكن دكلدر: افلاح اوليه جق، افلاح بوليه. جقدر. (اصل عرييده معناسي مسعود و موفق اولقدر. }

افلاس { سذ. عر. } (د غلـ) دن (مص. افعال) تجرير تاجر ويا صرافك تادياتي وقت و زمانيله ادا ايدميوپ، حسا. بني شاشيرمسيله اموال موجوده: تجاريسنك فروخت و آله جفيلره قسم اولنسنه راضي اولسي، مفلس اوله، طوب آتمه: افلاس، اعلان افلاس ايتك: افلاسنه قرار و برلك. }

افلاطون { ياخود فلاطون. سذ. } (يو: Πλάτων) اعظم حكما يونانيه دن سقراطك شاگردی و آرسطونك استا. ديدر. || مج. حكيم. فيلسوف: افلاطون جهان. }

افلاطوني { ص. عر. } ۱. افلاطونه واونك مذهب فلسفيسته منسوب و متعلق: مسلك افلاطوني، افكار افلاطونيه. = سذ. جر. افلاطونيون = افلاطونيك مذهب فلسفيسته تابع حكما. }

افلاطوني { ص. ليلاق ايله ار. آچيق مورد چالار بر رنك: افلاطوني بر كوشك، بر چيچك. = س. بورنك: افلاطوني به بويامق: افلاطوني سوم. } سبب تسميه آكلاشيله ميوپ، هر حاله افلاطون حكيمه قدر

چيتماسه، و بو اسمده ديكر بر شخصه منسوب اولسه كركدن. } **افلاق** { سذ. } (Valak, Vala-chie) رومانيه تي تركيب ايدن مملكتينك بري كه مركزي بكرشدر. }

افلاقلي { س. ض. افلاق مملكتي اهايلندن اولان. }

افلاك { سذ. جر. عر. فذ: فلك. با: فلك. } (افلاكيان كي تعبيرات شايد قبول دكلدر. }

افناء { سذ. عر. } (د فناء) دن توكمته، اعما، اتلاف: مالي افنا ايتدي: افناي عمر، افناي وجود. } **افندي** { س. (ر. Anđev-ys) ۱. صاحب، مالك، مولا: اوڤ افندي، اوشاغك، باغچوا. ۲. سيد، چلي، خواجه. } (تعظيم عنواني اولوب، باشليه اوقومشله و علما ايله ارباب فله مخصوصدر. آغا مقابلي:) احد افندي، خواجه افندي، كتاب افندي. ۳. حاكم شرع، قاضي، مثلا: استانيول افندي. (پاشا و بك كي عنوانله دخی علاوه اولنور:) پاشا افندي، بك افندي. || خانم افندي = تعظيم ايچون هر قادينه اطلاق اولنورسده. صورت مخصوص. صده دكابر رجال دولت حرملينه ديناير. || ديوان افندي = سابقاً وزرا و سائر كبارك كتاب خصوصي و دهاطوغريسي بتون امور تحريره لرني اداره ايدن رسمي مأمور. || رئيس افندي = سابقاً خارجيه نظري. = ص. تربيه لي، ادب، صاحب تمكين و وقار. }

چلی: افندی آدم. (غریب بر ترکیب اوله رق: افندی دن آدم دخی دیرلر). — افدم، افندمز ترکیب لرده «ی» نك حذفی عادت اولمشدر. || افندمز = پیغمبر ایشان صلی الله علیه و سلم. || ذات شوکتحات حضرت شهر یاری خلیفه جناب پیغمبری و سلطنت سنیة نك پادشاه علویت مظهر لری صفات مقدسه سنی حائر اولدقلر دن نام معالی اقسام هایونلری تحمیراً و شفاهاً زب آور لسان و قلم اولدجه «افندمز» تعبیرله تجیل و تعظیم اولنور.

آفندیسز { ص. ۱. صاحبز. آفندیسز قیوز (اوشاق و سائر). ۲. حامیز.

آفندیك { ص. ۱. صاحبك، مالکیت: بو اوک افندیلكی کیمه عائددر؟ ۲. افندی صفت و عنوانی: اوکو یوب یازمه آلیشوب افندیلكی قراندی؛ افندیك بکلکدن دون دکلددر. ۳. تربیه، وقار و تمکین، چلیپك: افندیك بویله می اولور؟ ۴. لطف، احسان، ایلك: بکا بر افندیك ایتمش اوله چکسکمز.

آفواج { سذ. ج. عر. فد: فوج. با: فوج.

آفواه { سذ. ج. عر. فد: فم یاخود فوه نك استعمال اولنماز. ۱. آغزلر، دهانلر: افواه ناسه دوشدی. ۲. آغزه مشابه دلیکلر، منفذلر: افواه ناریه = طولبلر.

آفول { سذ. عر. باتمه، غروب: آفول شمس، زهره افول

ایندی. لـ.

آفه { س. «افندی» دن مخفف. خداوندگار و آیدین جهتلری و زیکار بجه آغا مقامنده مستعمل اولمله زیکاره اطلاق اولنور: بر افه کلدی.

افهام { سذ. عر. «فهم» دن مص. افعال (آکلامه، یلدیرمه: مسئله بی کندیسه افهام ایتمد. (دها مستعمل اولان «فهم» دن فرقی اولما. مقله لزومزدر.)

آفیده { سذ. ج. عر. فد: فواد. با: فواد.

آفیون { آفیونکش، آفیونی. با: آفیون وسائر.

آقارب { سذ. ج. عر. فد: مستعملدر. (یقین اقربا. لـ.

آقاصی { سذ. ج. عر. فد: آقاصی. با: آقاصی.

آقالیم { سذ. ج. عر. فد: آقالیم. با: آقالیم.

اقامت { سذ. عر. «قیام» دن مص. افعال (اوتورمه، ساکن و مقیم اوله: بنفدادده اقامت ایدن: قشین شهرده و یازین یال و کوشکده اقامت خوش اولور. || ف. جماعتله نمازه بدأ اولنه جفی وقت مؤ. ذنک «قد قامت الصلاة» دیه ندا ایتمی: اقامت کتیر مک. || برینک تحت محافظه ده و محصور اولمقزین بر یرده طور می کندیسه امر و حواله اولمه: فلان یرده اقامته مأمور. — (مقیم برینه «اقامت ساز» و «اقامت کزین» کبی آلاجه تعبیرلر

استعمالی عبثدر. (

اقامتگاه { یاخود اقامتگاه. س. (اقامت گاه) اوتوریلان بر، مسکن، مأوی: یازلق اقامتگاهی کوزلر بر یالدر؛ سوریه و ایسناک اقامتگاهی شامده در.

اقامه { سذ. عر. «قیام» دن مص. افعال. — اقامت ایله بر لغت اولدیغی حالده، لسانزده معنی و محل استعمالی بستیون آیردر. ۱. اوتورمه، ساکن و مقیم ایتمه، اسکان: او موقعده بر بلوک عسکر اقامه ایتمک الزمدر. ۲. قالدیرمه، قیام ایتدیرمه، آقاده طور دیرمه. ۳. میدانه قومه ایراد، ابراز: دلائل و بینات اقامه ایتمک حاجت یوقدر. || اقامه حجت = پروتسو. || اقامه دعوی = دعوی آچه، دعویه قالدیشمه. || اقامه صلات = نماز قبله، نمازه اوتوزمه.

آقالیم { سذ. ج. عر. فد: آقالیم (اقتنوم غیر مستعملدر.) اصلر، رکنلر: آقالیم ثلثه = خر. ستیانلرک اب و ابن و روح القدسن مرکب زعم ایتکلری الوهیت مثله. (بالکمز بو تعبیر ده مستعمل اولوب، لغویون عرب روی اولدیغنی بیان ایدیورلر، و حقیقه لاتینجه به بکمزورسه ده، اصلی بوانه مدی.)

آقاویل { سذ. ج. عر. «قول» ک جمع الجمی یعنی «اقوال» ک جمعیدر. (با: قول.

اقبال { سذ. عر. «قبول» دن مص. افعال. ۱. طالع و بختک توجهی، مساعده سی: بو

مقدر؛ عدم اقتدار = اقتدار.
سزلی. (ایک واولفی کی افعال
اعانه ایلہ فعل مرکب تشکیل
ایغوب، اسم کی قولانیلیز. [

هر نه قدر بو دخی اسم کی قوللا.
نیلیرسهده، بر نوع تکلف مناسی
تضمین ایندیکنندن، « قدرت » دن
فرق اولنوب، مثلا قدرت الهیه پرینه
اقتدار الهی دینلر.

اقتدارسز { ص. قدر وطاقی
المویان، النندن

ایش کله مین، غیر مقدر، عاجز؛
پک اقتدارسز برآمدرد.

اقتدارسزلی { ص. قدرت و
طاقیت، اقتدار

نی، قدرتسزک، عدم اقتدار؛
اقتدارسزلی تبین ایندی.

اقتداری { ص. عر. ذ. اقتدار.
رہ. کوچ و اقتداره

منسوب و متعلق. || م. فعل
اقتداری = صرف ترکیبده یابہ.

یتلک و یابہ مامق کی مثبتده
اقتدار و منفیدہ عدم اقتدار بیان

ایدن فعل.

اقتراح { سذ. عر. ج. اقتراح.
حات. « قرح » دن

مص. اقتحال [قریحه دن و بداهة
(شمر و یا نطق) سؤیلہ. ذ.

= ج. اقتراح طریقہ یعنی
بداهة سؤیلغش اشعار و سائرہ،

مقترحات؛ و شاعرک اقتراحاتی
حیرت افزادر.

اقتران { سذ. عر. « قرن »
دن مص. اقتحال [یا قلا.

شمه، تقرب؛ و روایت حقیقه
اقتران ایدیور. || ه. سیارات

ایلہ قرک کرہ ارضہ نسبتہ
شمس ایلہ عین طولده بولغلیری.
[Conjunction.] مقابلی :

استعاره، استفاده : اقتباس انوار
معارف. ۲. بر فقره و یا کلامی

عیناً و یا مآلاً نقل و ایراد؛
احادیث شریفه نیوبه دن اقتباس

ایتمشد؛ بوکتایک آیات کریمه دن
اقتباساتی چوقدر. [اصل معنای

لفویسی آتش یاقق اوزره برندن
آتش آلتق اولوب، بزجه

مستعمل اولان معنای مجاز-
یسیدر.]

اقتباس { ص. عر. ۱. استفاده
طریقہ اخذ و استعاره

ایده رک : مواعظ حکیمانہ سندن
اقتباساً اصلاح اخلاقه موفق

اولدی. ۲. نقل و ایراد ایده رک :
سمدیک کستانندن اقتباساً

بعض حکایات درج ایتمشد.
سذ. عر. ج. اقتحامات،

اقتحام { « قجوم » دن مص.
اقتحال [بلا ملاحظه و شدتله

هجوم، صالدیرمه. ذ. و له.
سذ. عر. « قدو »

اقتداء { دن مص. اقتفال [اویعه،
تابع اولمه، برنی نمونه اتخاذ

ایدوب کندیسنه تطبیق حرکت
ایتمه، امتثال : نمازده امامه

اقتدا اولنور.
سذ. عر. اویهرق، امتثال

اقتداء { و تبیت ایده رک : شیخه
اقتداء تصفیة درونه چالیشدی.

اقتدار { سذ. عر. « قدرة »
دن مص. اقتحال [

کوچ یمه، یابہ ییلہ، مقدر اولمه،
مقدرت، طاقت : او اینی یایمغه

اقتدارم یوقدر؛ او اقتداره
مالک دکلدرد؛ بو ایش اولنک بد

اقتدارندهدر، درجه اقتداری
ما فوقندهدر؛ صاحب اقتدار =

آدمک اقبالی واردرد، اقبالی
آجیقدرد. ۲. بر آدمک اینی

طوغری کیتمه، حالی اینی اولمه،
نظر و توجهده اولمه، رفاه، جاه،

ادبارک ضدی : فلان اقبالدرد؛
تزايد عمر و اقبال دولتری

دعاسیله مشغولم. ۳. برینه طو-
غری دونمه، یوز چوپوروب

باقه، توجه : او سعادت بکا
اقبال ایدرسه. ذ. ۴. ایستک،

یوز چوپروب باقه، آرزو : اقبال
واری؛ اقبال بیوریلوری؛ (بو

صوک ایکی معضاده مصدیریت
معنای محفوظ اولوب، دردنجیسی

اکثرا ما کولات و مشروبات
حقنده مستعملدر.]

اقبالپرست { ص. قا. (اقبال-
پرستن) [جاه و

اقباله طا پارچه سنه آرزوکش
اولان و قیض اوغورینه هرشیی

فدا ایدن، حریص جاه.
س. جاه و اقبال

اقبالپرستیک { ص. حریص.
(ص. طالعیز، بدبخت،

اقتباس { اینی طوغری کیتمه،
س. طالعیزک، بدبختلی.

اقتبالی { ص. طالعی یاور، بختی
(ص. طالعی، مساعد، بختیار. ۲.

جاه و رفاهه نائل، مقبل.
س. عر. « قبیح » دن ستمه.]

اقتح { ص. عر. « قبح » دن ستمه.
دها و یا پک واک چرکین.

ذ. و له.
سذ. عر. ج. اقتبا.

اقتباس { سات. « قیس » دن
مص. اقتحال [۱. عاریت آلمه،

«تقابل»، وایکی نیساره نك بر تولده بولمیزی «قران» در. || صتر. تشکینه دخی کیر: خاقان معدلت اقتران= عدالت قرین.

اقتسام { سذ. عر. ج: اقتسا. مات. ر. «قسم» دن مص. افعال } پایلاشه، بولشمه: غرما مالی ینلرنده اقتسام ایتدیلر.

اقتصاد { سذ. عر. ج: اقتصاد. دات. «قصد» دن مص. افعال } ۱. اعتدال اوزره حرکت، حد وسطی به رعایت. ۲. تصرف، اداره. || علم اقتصاد= علم اداره، علم ثروت. (فر. Économie).

اقتصار { سذ. مر. «قصر» دن مص. افعال } قیصه کیمه، اختصار، اکنتفا: بو قدرله اقتصار ایلم. ذ.

اقتضاء { سذ. عر. «قضاء» دن مص. افعال } ۱. لزوم، لازم کله: سزک کیمه کز اقتضا ایدور؛ چیچک کز شمعی آجلی اقتضا ایدردی. ۲. احتیاج، حاجت، محتاجی، اقتضار: بر یاغوره چوق اقتضا وارد؛ بو باغچه نك بر حوضه اقتضاسی درکاردر. ۳. لزوم ایتدیرمه، ایجاب، لازم کتیرمه: بو ایش سزک حاضر بولمکزی اقتضا ایدور. (بو مقامده «ایجاب» استعمالی ویا «اقتضا ایتدیرور» دجنی دهافصیح کورینور.) ۴. ایشه یارامه: اوتک بکا اقتضاسی یوقدر؛ او بکا اقتضا ایتمز. || اقتضاسنه کوره = ایجابنه

کوره. || اقتضای حال = ایجاب حال.

اقتضاسیز { ص. لزومسز، مقتفی اولیان، فضله.

اقتضایی { ص. لزومی، لازم، مقتفی.

اقتطاف { سذ. مر. «قطف» دن مص. افعال } اوزوم و سائر میومل و شیرمه: دیکدی آغاجک، یومسنی اقتطاف ایتمک یتیشه دی. || مج. برسی و عملک نتیجه سندن مستلید اوله: مساعینک ثمراتی اقتطافه موفق اولدی.

اقتقاء { سذ. عر. «ققاء» دن مص. افعال } آرقه: سندن کیمه، آردینه دوشمه، تعقیب، پیروک: مرید هر حر. کتنده مرشدینه اقتقا ایتمیدر.

اقتحوان { سذ. عر. پایادی. ل. اقتحاح { سذ. ج. عر. فد: قدح. با: قدح: سذ. عر. «قدرة» دن مص. افعال } ۱. قدرت و یرمه، مقتدر ایتمه، اقتدار قراندیرمه. ۲. میشتی توسیع ایله ضرورتن قورنارمه: معاشمه بر مقدار ضمیمه اقتدار بیورلمقلم. (بو معنی عربیده اولیوب، لسانزده بالناسبه، برنجی معناسندن اخذ اولمشدر.)

اقدام { سذ. ج. مر. فد: قدم. با: قدم.

اقدام { سذ. عر. ج: اقدامات. «قدم» دن مص. افعال } ثبات و دوام ایله سعی ایتمه: اقدامات متوالیه سیله موفق اولدی. (عربیده تمامیه

بو معنایه کلیوب، معافی عربیه. سندن بوکا الک یاقینی: ایلمرنک وایلمرنک چالیشتی معناسیدر. } آقدس { ص. عر. «قدوس» دن سنف. } دهافیاک واک مبارک و مقدس، قدسیته الک قرب: ذات اقدس جناب رسالتیناهی.

اقدام { ص. عر. «قدیم» دن سنف. } ۱. دهافقدیم، دهافیاک اسکی، مقدم: او تاریخ بریکندن اقدامدر. ۲. دهافاؤکده، دهافایلی، دهافهمیتی، ترجیه شایان، مقدم: بو ایش اوندن اقدامدر. = تر. ظر. اول: بوندن اقدام = بوندن اول، مقدم.

اقدامجه { ظر. اولجه، آز مقدم، یاقینده: اقدامجه یازمش اولدین اوزره.

اقرار { سذ. عر. «قرار» دن مص. افعال } ۱. قرار: لاشدیرمه، پایدار و ممکن ایتمه. ۲. دلیل ایله سوبله، افاده، بیان: قلب ایله ایمان دلیل ایله اقرار. ۳. تصدیق، قبول، تسلیم، انکارک ضدی: جناب خلاق وحدانیتی اقرار ایدنر. ۴. صاقلامیوب آچیدن سوبله، اعتراف: قباحتی اقرار ایلدی. || حق. برکیمه نك دیگر شخصک کندیسنده اولان حقی خبر ویرمی.

اقراض { سذ. عر. ج: اقراض. صات. «قرض» دن مص. افعال } بورج ویا اودونج ویرمه: سندبقده موجود میلی طالبنه اقراض ایتمی. با: ادانه.

اَقْران { سَنَد. ج. عَر. [فَد:]

«قَرَن» لَسَاغَزْدَه غَیر
مستملدر. ظَن اولسَدبَنی کَی
«قَرین» جَمی دَکَلدَر، اَوَنک
جَمی «قَرَنَه» دَر [اَشَلَر، یَاش
وِیا رَتَبَه وَصَنف وَحَاطَه مِساوِی
وَمِثَال اَوَلانَر، اَمِثَال: اَقْران
وَامِثَال: دَن کَری قَالِق؛ بَین.
لَاقْران = اَمِثالی آراِسَنده.

تَر. فَد. اَش، مِثَال، مِشَابَه:
اَو سَنک اَقْرانک مِی؟ قَرانلَرِی
دَعوت اِیتدی.

اَقْرَب { ص. عَر. [د قَرِیب] دَن
«قَرَب» سَنَد. [دَها قَرِیب، یَک
یاخود اَلْ یاقِین. لَس.

اَقْرَباء { سَنَد. ج. عَر. [فَد:]

«قَرِیب» لَسَاغَزْدَه
بُو مَعْنایَه کَلَز [خَعْمَلَر، بَینلَرندَه
قَرابَت وَ نَسَباً مِثَابَه بولانلَر:
اَقْرَبِا بَینندَه اَوِلَه شَیْئَه باَقَلَز.
= تَر. فَد. خَصَم: اَو بَنِم اَقَر.
بامِدر: اَقْرَبالَرِی کُورَه جَکَم.
[غَلَط مِشهوری دَانک فَعیلَه دَر.]

اَقْرَبالِق { س. خَصْمالِق، قَرابَت:
بِیغَزْدَه اَقْرَبالِق وارِدَر.

اَقْرَع { ص. عَر. [«قَرَع» دَن
[ص. ط. بَر عَاشَن
طولانِی بَاشَنک صَاحِبی دَوکَش
اولان.

اَقْسام { سَنَد. ج. عَر. فَد. قِسم.
[با: قِسم.]

اَقْشِعرار { سَنَد. عَر. [مَص.
اَقْشِعرار] اَفْلال [دَری وِیا
قِیلَر] اَوِرْمَه. د. وِلَس.

اَقْصا { یاخود اَقْصی. ص. عَر. [د:
«قَصوی» ج. اَقْصی.
[«قَصو» دَن حَش. [اَوَزاقِندَه
بولان، بَعید، اِیراق: مِسْجِد

اَقْلال { سَنَد. عَر. [«قَلَه» دَن
[مَص. اَفْلال] ۱. آزارلَمَه،

مَقْدارِی اِیندِرْمَه. [«قَلیل»
دَها مِستَمَلدَر. ۲. آزار بولَه.
آز کُورَه، آزار مِسامَه. د.

اَقْلام { سَنَد. ج. عَر. فَد. قَلَم.
[با: قَلَم.]

اَقْلیم { سَنَد. عَر. ج. اَقالیم.
[یو. Kalyon] ۱. ج.

اسکی اَصول اَوَزده رِیَم مِکُونک
عَرَضاً خَط اِستواندَن قَطَب
شِمالِیَه قَدَر مَنقَم اَوَلدِی
یَدی مَنطَقَه دَن بَهری؛ اَقْلیم
اول = خَط اِستوابَه مِلاصِق
اولانِی: اَقْلیم ثانی اَلْخ؛ اَقالیم
سِبعه. ۲. عَرَض، بَر مِلکَتک

عَرَضاً مَوْقی وَ هَواجَه بَعنی
دَرجَه حَرارَتجَه حَال: بُو مِلکَتک

اَقْلیمی نَهدَر؟ اَقالیم حارَه، اَقالیم
مَعتدلَه، اَقالیم بارِدَه. ۳. حَمَلکَت،

خَطَه. قَطعَه، بَقعَه، دِیار: اَقْلیم
روم، اَقْلیم فاروس. [تا. اِستِیناس

اَقْلیم = بَر حیوان وِیا نِیاک اِساساً
یا شادِی وِیا بَیتِشَدِی اَقْلیمک

غَیری بَر اَقْلیمه اَلِشَدِر بِلُوب
اَوَرادَه دُخی یا شادِلسی وِیا

بَیتِشَدِر لَسی. [ا. فَر. Acclimation
ation]

اَقْشِه { سَنَد. ج. عَر. فَد. قَاش.
[با: قَاش.]

اَقْشاع { سَنَد. عَر. [«قَاشَعَه»
دَن مَص. اَفْشال] ۱.

قَاشَعَه اِیتدِرْمَه، قَاشَعَه بَخْش
اولَه. د. ۲. قَاندِرْمَه، راضی

اِتمَه، اَرْضا: بَزْمَلَه کَلکَه کُوج
حَال اِلَه اَقْشاع اِیتدَم. [عَرِیدَه

بُو مَعْنایَه کَلِیوب، بَرنجی مَعْنا.
سَدَن مَخُودَر. [

اَقْل { ص. عَر. [«قَلیل» دَن
[سَنَد] دَها یاخود یَک وَالک
آز، اَلْ کُوجک، اَدنی: اَقْل
مِجازات، اَقْل عِبَاد. [اَقْل قَلیل =
آزک اَلْ آزی، یَک آز، اَلْ
آشاعی. [اَقْل = اَلْ آز، اَلْ
آشاعی: اَقْلی بَش کُون بَکَه مِلی.
[لا اَقْل = هِج اَوَلماز سَه، اَوَنَدَن
آشاعی اَوَلماق شَرطیلَه: لا اَقْل
هَفْتَدَه بَر کَرَه نِشَر اَوَلنَه جَقَدَر.

اَقْتوم { سذ. جر. اقانم. اصل، ذات، عنصر، با: اقانم.

اَقْوا { ص. جر. با: اقوی.

اَقوات { سذ. جر. عر. فد: قوت، با: قوت.

اَقواس { سذ. جر. عر. فد: قوس، با: قوس.

اَقوال { سذ. جر. عر. فد: قول، با: قول.

اَقوام { سذ. جر. عر. فد: قوم، با: قوم.

اَقوم { ص. جر. ا «قوم» یا «قیم» دن سته، دهها ویا يك طوغری و مستقیم.

اَقوی { ص. جر. ا «قوی» دن سته، دهها قوتلی، زیاده قوی: اقوای احتمالاته کوره.

اَقویا { سذ. جر. عر. فد: قوی، با: قوی.

اُقیانوس { اقیانوسی و سائر. با: اقیانوس و سائر.

اَل { س. ۱. نقصانی اکال ایچون پارچه علاوه سی، اضافه:

بو تختهد، بوقاشیده اک وارد.

۲. علاوه اولنان پارچه، یامه:

قالان تختهد پارچه لری دوشمه

تخته لرینه اک اولور. ۳. یارهدن

قالان نشانت کناری که اک برینی

آکدیر: یاناغنده بر اک کو.

رینور. || اک اورمق = اکله مک، پارچه علاوه ایتک. || اکنی بللی

ایتک = مهارتسز لکله و بللی اوله جق صورتده اکله مک، و مج. بجره.

میوب قویه بی میدانه چیقارمق. || اکی یابرسز = یری بللی اولیه جق صورتده مهارتله اکلمش؛

اکنی. بللی ایتکله مک = مهارتله اکله مک: و مج. کبزی برشی یا یوب کیمسه سزدرمه مک. || اک بری =

۱. اکفن پارچه نک یابشدیر.

لدینی ویا دیکلدیکی یر: وصل، فصل: اک یری کورینور. ۲.

اوبناق یری، مفصل، بوغوم.

اَل { س. [اصلی: ایلک] ۱. ککیشلک، عرض، پن،

بوی مقابلی: بو تارله نک بوی بشور و اسکی ایکیوز آرشیندر:

اسکی بوی اولجلی. ۲. قاش و منسوجات عرضی: بر اسگن

بر مندر اورتسی چیقار. || اسگنه = عرضی اولدینی قدر:

باغک اسگنه دیوار چکدی. || اسگنه = عرضی اعتبارله،

عرضاً: چوخه بی اسگنه بیجیدی. || اسگنه بونه = طولاً و عرضاً،

عرض و عمیق. || اسکی قونی = بیاغی، خیلی، اولدجه: بو کون

اسکی قونی قیش اولدی. || کمی اسگنه چکر کمی بونه =

هر بری مخالف بر صورتده چالیشیور، بر یولده چالیشیور.

اَل { د. اقباله فی تفضیل علامتی || اولوب، صفترک و ظروفک

باشنه کبیر: و کیردیکی صفت مفضل منه مضاف اولور: اَل

بیوک، اَل بیوسک. اَل کوزل: بو محله ده اَل بیوسک او بودر:

بو او بو محله اولرنک اَل بیوسکدر: لورک اَل مقبول با.

لیقدر: لورک بالیقترک اَل مقبو. لیدر: بو صباح اَل ارکن قالقان،

اَل اول ایشنه باشلایان بن ایدم: اَل ایلری کیدن: اَل کری کان،

اَل صکره قالان اودر.

«دها» اداتیه ویا اسکی شیوه اوزره «رک» و «راق» اداتی

الحاقیه تشکیل اولنان عادی اسم تفضیلن فرق شو. درک: او یالکتر

ذکر اولنان بر ویا بر قاج شیشدن، بو ایسه عموم جنسی المرادن

ترجیح و تفضیل بیان ایدر: قبل دوه دن دهه یوکدر، و قبل حروانرک

اک یوکدر، دینایر. بو سبدن «اک» اداتیه اولان اسم تفضیلک مفضل

منهی معلوم اولوب، حذف اولنسه. ییایر، اوتکینک ایسه حذف اولنمه:

دیناده اک بیوک آدم اودر، دینایر؛ «لکن دهه بیوک» دینایه کیدن

بیوک اولدینی بیان اولتی شرطدر.

اَل { س. یوزک رنکی، بت، بگز: اَل [بفدای اسکی. صر.

اَل کابر { صذ. جر. عر. فد: اَل کابر { اکبر. با: اکبر.

اَل کاذب { سذ. جر. عر. فد: قولانلاز. ا یالانلر، خلاف

واقع سوزلر.

اَل کارم { صذ. جر. عر. فد: اَل کارم { اکرم. با: اکرم.

اَل کاسره { سذ. جر. عر. فد: اَل کاسره { کسری. با: کسری.

اَل کال { ص. عر. ا «اکل» دن سب. ا چوق یین، اوبور.

ا «اکول» دهه مستملدر. ا ط. اطرافندکی اتلری چو.

ریدوب محو ایدن (یاره).

اَل کبر { ص. عر. ا: کبری. جر: اَل کبر { اکبر. ا «کبر» دن

سته، دهها یا خود یک بیوک، اَل بیوک، اعظم: اکبر اولادی =

اَل بیوک اوغلی. || الله اکبر = حق تعالی حضرتلری هر شیشدن

بیوکدر. || شیخ اکبر = محی الدین عربی، || خدیجه الکبری = ام المؤمنین حضرت خدیجه (رضها)،

= سذ. جر. بیوک اولمر، مقا.

مات عاليده بولانلر، رؤساء،
اشراف : اكابر امت. = ش.
مذ. با : كبرى.

اكتراء { سذ. عر. } { دكراء }
{ دن مص. افتعال }
كرالامه، كرا ايله طوغه.
{ اصلمز وغلط اولان } - { تكرر }
يرينه قوللائيدير. {

اكتساء { سذ. عر. } { دكساء }
{ دن مص. افتعال }
كيفه، كيجه : رسمى البسه-نى
اكتساء ايتدى.

اكتساب { سذ. عر. } { دكساب }
{ دن مص. افتعال }
مصد. افتعال { قزانه، ايدنه،
تحصيل : اكتساب معارف،
اكتساب فضائل : تجارتله اموال
كثيره اكتساب ايتدى.

اكتفاء { سذ. عر. } { دكفاء }
{ دن مص. افتعال }
موجوده كافى نظريه باقوب زياته
ايستهمه، قناعت : بن بوقدرله
اكتفا ايدرم.

اكتشاء { سذ. عر. } { دكشاء }
{ دن مص. افتعال }
شيشك كهنه وارمه، حقيقتى
آكلامه. - حقايق اكتشاء
كبي سقيم وصف تركيبلىر
تخليكلنده قوللائيلىر.

اكتواء { سذ. عر. } { دك }
{ دن مص. افتعال }
ط. داغلامه.

اكتى { ياخود ايگنى. مص. ۱. }
{ ككره، آجيمتراق : اكنى
يمش. ۲. اكنى يوزلى، ترشرو،
خشين : اكنى آدم. ۳. ترس،

آكى : اگنى سوز. مر.

اكتيلىك { يا ايگنىلىك. س. ۱. }
{ ككره لك، آجيمتراق }
لذت. ۲. اكنى يوزلىلك،
خشونت. ۳. سرتلك، ترسلك،
آجىلىق. مر.

اكتار { سذ. عر. } { دكتره } دن
{ مص. افعال } جوغالتمه،
آرتدېرمه. { دكثير } ده
مستملمدر. { اكار اوزامه،
چوق سويله، سوزى اوزامه،
كوزمك. }

اكتى { مص. عر. } { دكثير } دن
{ سذ. } { اك چوق، اك }
زياده : اكار خان : شعرايك
اكتى.

اكتى { ح. } { دكثير } دن
{ مخفف ياخود صو. }
كندهكى «ى» تركبه ده ضمير
غائبدور. { اك زياده، اكرت
اوزره، اكرتيا، عموميت اوز-
ره : انسانلر اكرتيا قياس
نفس ايله حكم ايدرلر. }

اكتى { ح. عر. } { اك چوق }
{ دكثير } { وقتده، اك زياده،
اكرت اوزره، على الاكثر :
شاعرلر اكرتيا اوهامه تابع
اولورلر. }

اكرت { سذ. عر. ۱. }
{ بيوك قسم، چوقلى. }
۲. بر جماعت وهيتك نصفندن
زيادهسى : بو طوبورده اكرتيت
زيككرده در. ۳. بر مجلسده
اعضائك وپردكلىر رايلىك قسم
اعطى بونلر غلبهسى : محكمه.
ده اكرتيت بنمهمده ايدى : بو
كيفيت مجلسده اكرتيتي قزاندى.
{ اكرتيت آرا = بر مجلسده

ويريلن رايلىك چوغى بونلر
غلبهسى : بومجلسده اكرتيت آرا
ايله قرار ويريلير. { اكرت
محضه، مطلقه = مجرد و مطلق
بر اكرتيت. { اكرتيت ثلثان =
اكرتيت قزانه جق طرفك اقلي
ديكر طرفك ثلثانى مقدارنده
بولغى شرطيله مشروط اولان
اكرتيت. }

اكدار { سذ. ج. عر. }
{ كدر. با : كدر. }
ياخود ايكدى. مص.

اكدى { ۱. دعوتىز ضيافته
كيدن، طالفاؤق، كاسه ليس،
طفيل. مر. ۲. آليشيق، مأوس :
اكدى بيكي. }

اگديش { ياخود اگديش. با :
ايگديش. }

اكديرمك { قذ. تخم سربدر.
مك، زوع ايتد.
يرمك : بونارله آبه اكديرمك.

اگديرمك { قذ. } { اصلى :
ايديرمك }
بر طرفه ميل ايتديرمك. {
فسى، سلاهي اگديرمك = كيف
چاتقى. }

اكدىلك { سذ. طالفاؤق،
كاسه ليسلك. مر. }

اكر { سذ. } { املك فئلندن. ج. }
{ ايكار } بيخك ايجون آت
اوزرينه قويلان شى، سرج،
زين : آته اكر اوزمق : تاتار،
عثمانلى، يارب عثمانلى، فرنك،
قريم اكرى = اكرلر انواعى.
{ اكر بوشالغى = آت اوزرنده
بر يانه، كيلرلك اولانان سوارى
تعليمى. { اكرى بوش قاتق =
هلاك اولق، قتل اولغى. }

{سوادى تعبیرى.} || اکر
قاشى = اکرک اوڭو آرقه سنده کی
چیقندیلرکه تختهدن اولوب مشنه
قایلانمشدر. || اکر قالتاغی = اکرک
اخشابدن اولان قایلانماش
قفسی.

{اگر} حر. فاذ. ۱. شرط اداتی
{اگر} اولوب، صیغه شرطیه یی
حاوی جمله شرطیه یه کبیر، که
صیغه مذکوره شرطی بیانه
کافی اولدیغندن، بوادات زانددر،
و بونک ایچون لساغزده بویه بر
ادات یوقدر: اگر ثوابه نائل
اولق ایسترسه کز بو اییی یابک؛
حیات دنیا خوش اولوردی
اگر اولوم اولسه ایدی. ۲.
کرک، خواه، ایستر: {مکرر
اوله رق} اگر عاشق اگر
صادق زیارت ایلسه برک. {الیوم
بو معنا ایله استعمالی مروتکدر.}
— نادراً همزه سی حذف اولوب
«گر» قالیر: گردیلر سه ڭ
بوله سک اوتدن نجات. — شعرده
بعضاً جمله شرطیه ڭ آخرینه
الحاق اولنور: اولسه ایدی
قلک چاک کربانی اگر.

{اگراد} سذ. جر. عر. فد:
کرد. یا: کرد.

{اکرام} سذ. عر. جر: اکر.
{اکرام} مات. {«کرم» دن
مص. افعال} ۱. آغزلامه،
حرم، اعزاز، تعظیم: کمال
اکرام ایله، اکرامات لازمه
ایله قبول ابتدی؛ مسافرلیته
اکرام ایدر. ۲. مقام تعظیم و
التفاتده برشی و برمه: سزه نه
اکرام ابتدیله؟ بر شربت، بر
سیفاره، بر توتون طبقه سی

اکرام ابتدی. ۳. احسان،
کرم: ذو الجلال والاکرام
اولان جناب الله. ۴. بازارلرک
خارجنده اوله رق بایع طرفدن
مقام ممنونیتده مشتری به ترک
اولسان آقچه: بکا بر اکرام
ایته چکیمسکز؟ اوج لیرا اکرام
ایده بیلیرم.

{اکراما} حر. عر. آغزلامه
تعظیم ایچون: سزه اکراماً بو
ایشی یلیم.

{اکرامیه} مش. عر. ۱. نشانه
{حرم و تعظیم او-
له رق و برین اعانه و یا هدیه:
حرمین اکرامیه سی = حرمین
شریفیه کوند زلسک اوزره
طولون معاشلی مأمورینک
معاشلرندن سنه ده برکسین
آقچه. ۲. امور نافعه وسائره
شرکتلرینک اصحاب سندانه
ازمنه معینه ده قرعه چکدرک
مختلف مقدارلرده و پردکری مکا-
فات: بو دفعه چکیلن دمیر یول
قرعه سنک اک بیوک اکرامیه سی
فلانه دوشدی. ۳. بایع طر-
فندن بازارلرک خارجنده
اوله رق مشتری به یاخود آرده
واسطه اولانه و برین آقچه:
الی لیرا اکرامیه آلدی.

{اکراه} سذ. عر. {«کره» دن
{مص. افعال} ۱. جبراً
ورضایی خلافنده برایش
بایدیرمه: اکراه ایله اوردج
بوزمه. ۲. {عرینه ده مناسی
بوندن عبارتدر.} ۲. ایکرغه،
تیکسینه، نفرت، تنفر: بوایشن
بکا اکراه کلدی. {بونک طو-

غریبی «استکراه» در.

{اکراه} حر. عر. کندیسی
{استمدکی حالده.

رضایی خلافنده، جبراً: اکراهاً
اوردج بوزانه کنه یوقدر.

{اگر تمک} یاخود اگیرتمک.
{فت. ایکک ایله ایلیک
بوکدیرمک، ایگدن یوک و یا موق
وسائره چکدیرمک: فقرا قیز
لرینی طوبلاوب یا موق اگر تمکله
مشغول اولیور.

{اگر تی} ص. {«اکمک» فعلندن.
{— عر. «عاری» دن
اولساملی} ۱. اودونچ آلمش،
قوللاناک کندی مالی اولمیان،
مستعار، عاریت: اگر تی اثواب
کیمیش؛ اگر تی آلتی = استماره؛
اگر تی و برمک = عاره. ۲.
برلی ثابت اولمیان، معلق کچی
طوران: اگر تی بر دیوار. ۳.
ایستلیدی وقت قونیلوب چیتا.
ریلان، مربوط اولمیان: بو
شمعدانک طبقه سی اگر تیدر.
۴. طبیعی اولمیان، صنعی،
ساخته: اگر تی کوز، دیش،
صاج. = س. معلق طورمه:
بنایی اگر تی به آلتی = تعمیر
ایچون آلتی هدم ایدوب دستگیر
اوزرینه طوردرمی. = ح.
برلی اولیه رق، معلق کچی:
اگر تی اونور یور.

{اگر تیلک} س. برشینک مستعار
{یاخود معلق و یا
صنعی اولسی: دیشلرینک اگر-
تیلکی هیچ بللی اولماز.

{اگر چی} س. ۱. اگر یابان
{و صانان صنعی،
سراج. ۲. بر یسوک داترده

آت طاقترينه مأمور آدم، سراج
باشی .

اگرچه { یا خود گرچه . حر .
فا . هر نه قدر ، ...

اولسه ده ، واقعا ... ایسه ده :
اگرچه اوله ایسه ده ... : کرچه
اوله در اما . . . — بعضا بونی
« که ، کیم » حرف ربطی تعقیب
ایدز : کرچه کیم شعر دکدر او
کلام ، نظم شاعره نه ممکن او
نظام . — شرده مؤخر کلیسه
جاژدر .

اگرک { . ص . صولاق تارله تک
صوینی آتیق ایچون
آجیلان خندق .

اگرلی { . ص . بوداقری قیورلی
سورن و بعضاً آغاج
کمی بیونی بر جنس اوت :
اکرلی اونی . (سرخیسه فضیله .
سندن .)

اگرملک { یا اکرله مک . فت .
{ آته } اکر و طا .

قیم اوردن : آتی اکرلیکیزی ؟
اگرملک { یا اکرملک . فیه .
ایکدن چکیلوب ایلیک یاللق :
مرینوس بوکلی پک انجه
اگرله بیلیر .

اگرلیمک { فیه . (آتک) اگری
وطاقتی اورلقی :
دها حیوانلر اکرلندی .

اگرلی { . ص . اکر یعنی سرج
(اورلش ، اکرله قو .
لالیلان (یئک بیکیری) : ایکی
اکرلی برده بالایی آت .

اکرم { . ص . عر . ج . آکارم .
(« کریم » دن ستم)
دها و یا پک کریم ، پک جو مرد
وعایجه ناب ، لطف و کریمی زیاده

اولان . || سردار اکرم = بعض
احوالده عموم اردوی هایونک
و یا بر جهته سوق اولسانیک
عمومی قوماندانی ، که سرعکردن
صکره مشیرانک اک بیوکی عد
اولسوب ، « رأفتلو » عنوانی
حائزدر . || یاور اکرم = مشیراندن
یاوران حضرت پادشاهی سلک
جایلنده بولسان ذوات کرام :
یاور اکرم حضرت شهریار .
(جمنده غلط اوله رق « یاوران
کرام » دیرلر ، حالبوکه کرام
کریمک جعیدر .)

اگرملک { یا اکرملک . فت .
{ ایک ابله ایلیک
بوکک ، (بوک و پاموق و سا .
ژرمی) ایکدن چکوب ایلیک
یاللق .

اگرمه { یا اکرمه . ص . ایک
{ ابله بوکمه ، ایکدن
ایلیک چکمه .

اگرلی { . ص . عر . پک کریم و
{ لطف و کریم و سخاوت
صاحب اولان بر ذاته منسوب
و متعلق . (انشاده مستعمل بیتیز
توکیز تعبیرات تعظیمکارانه
دندر :) لطیفنامه اکره ییلری
واصل اولدی : سوی اکرملرینه
تسار قلندی .

اگره { یا اکره . ص . چکدن بر
{ نوع تکلی .

اگری { . ص . (اصلی : ایگریک ،
{ ایگملک دن .) ۱ . بر
جهته میل ایدن ، چاریق ، طو .
غری اولیان ، موج ، فنی ،
کچ : اگری اودون ، اگری
بول . ۲ . کمرلی ، بوکلش ، مقوس :
اگری قلیج . ۳ . بچ . قول و

فلننده صدق واستقامتی
اولیان ، کاذب : اگری آدم . ۴ .
طوغری اولیان ، یالان ، کاذب :
اگری سوز . = ح . طوغری
اولیهرق ، بر یاندن ، چاریق :
اگری کیمک : اگری اوتور .
مق . = س . اکرلیک ، اعوجاج :
اگریستی طوغریاتیق ، اکریدن
خوشلانقی . || اگری باقی =
۱ . کین وحدت نظریله باقی .

۲ . شاشی اولقی . || اگری
بوگری = هر طرفی چاریق و
غیر منتظم : اگری بوگری
آغاج . || بونی اگری = ۱ .
شایان مرحمت . ۲ . برنوع چیک ،
ایری زکس . || اگری چهره =
اکتی یوز ، عبوسلق . || چهره
اکریسی = غضب ، حدت .

اگری { . ص . بال یئکی قوایرمنه
{ مخصوص کوجک چنک .

اگریتمک { مفذ : اکریدر . فت .
{ اگری ایتک ،
اکمک : چهره اکریتک =
عبوسلق ایتک .

اگریجه { . ص . آز اگری ،
{ پک طوغری
اولیان .

اگریجه { . ص . ۱ . بالدریستکیری ،
{ هر قوب . ۲ . اکلیل
الملک دینلن بر جنس نبات :
اگریجه اونی . ۳ . بر جنس
سیوری سیکک .

اگریچی { یا اگریچی . ص .
{ ایلیک بوکک صفتی
اجرا ایدن آدم .

اگریلمک { فت . اکوب بوکک ،
{ اکرلی ایتک ،
چاربتقی ، مقوس و ضعیفی ایتک :

تازه فدائی ایستدینگ کبی
اگر بته بیایرسک.

اگر بلیک { س. ۱. اگری او-
لان شیشک حالی،
چارباق، اعوجاج، انحنا:
دکنک، بولک اگریلیکی. ۲.
عدم استقامت، حيله: اگریلیک
هیچ بروقت آدمی سلامته چیقارماز.
اگریلیک { فل. اگری اولقی،
چاربلیق: بو دکنک
اگریلدی: قوری آغاج اگریلز.
اگریم { یا ایگریم. س. ۱.
اگرک آلتند. کچه
قابلی آغاج. ۲. صولک چورند.
بی، کوچک کرداب. [چفتا-
یجده بوکا «ایگریک» دخی
دیرل، و «ایگریم» برج و بارو
معنسانده کایر. ۱.

اگز { با: استیز.

اکساء { س. عر. «کسوة»
دن مص. افعال ا
کیدیرمه، انواب ویرمه: کند-
یسنه بز انواب فاخره اکسا
ایندی.

اکسر { س. دمیر جیوی، مسمار،
میخ: طبله لی اکسر،
لوفیه اکسری. || مج. اکسری
اوینامش = عقلی یرنده اولیان.
اکسرجی { س. دمیر جیوی
یاپان ویاصانان آدم.

اکسر آتمک { فت. دمیر جیوی
قادیرمق اکسر
له میخلاتق.

اکسر بلیک { یا اکسرله مک.
فت. دمیر جیوی
فاقق، اکسرله میخلامق.

اکسیر { ص. اکی یعنی علاوه
اولمش پارچه سی اولیان،

یکپاره، بتون: دوشمه تختلری
اکر اولمی.

اکسیر { ص. چوق اسخی وعر-
خی اولیان، طار:
اکسر قاش.

اکسیرجه { ص. آظار، چوق
(ککیش اولیان:
اکسیرجه بر تولبد.

اکسیرلک { س. اک وعرش
(اکسیرلک، طار.
اق: بوقاش اکسیرلکی زیاده.

اکسیرلک { واکسیرلک. نا:
(اکسیرلک، اکسیرلک.

اکسیر { س. (ودها طوغریسی
(اؤکسوزا بر طرفی
یانش اودون وعلی الخصوص
آتش طونیشدیرمقدمه قوللا.
نیلانی، کوسکی.

اکسیرلک { یا اؤکسوله مک.
فت. بر طرفی یانش

اودون قویهرق (آتشی) طو-
تیشدیرمق، پارلاق. || مج.
قزدریمق، آزیق: فسادی
اکسولک.

اکسه { س. باشک آرقه طرفنک
(آلت قیمی بویشک
اوستی، قفا: اکسه کیکی، اکسه

چقوروی. || مج. کری طرف،
آرقه، آرت: اکسه سندن کیتک.

(«آرقه» و«آرد» قولانغی
دها اییدر. || اکسه یه بیتک =
داله بیتک، غالب و مسلط اولق.

|| اکسه سی قایلن = معند. ||
اکسه میخی = باشی عمود قفا.
دینک اوزرنده طبودیران
بوکسوک کبی کیمک.

اکسیرلک { یا اکسیرلک. فت.
(ناقص واکسیرلک
ایتمک، آزالتمق، قاصمق، تنقیص

ایتمک: بن تونوی اکسیرلک،
اکسیرلک: آتک یعنی اکسیرلک.

اکسیر { س. عر. (بونانجه
سجوب خلاصه
وزیده سی چیقارمق، دیمک

اولان Elixir، فطندن ما.
خود اولسه کرکدر. [وقتیله
کیمیاء کاذبه اوغراشانلرک خارق

الماده بر قوت و تأثیر حائر
زعم ایشکاری بر جسم موهوم.
|| ط. بعض ادویه ایله شکر و

عطر یاتدن مرکب مختلف حاضر
شرو بلرکه هم مؤثر و نافع هم ده
لذیذ اولقی ملاسه سیله آوروپا.

لیلرجه عریلرک معهود اکسیرینه
تشبیهاً حرف تعریفله برابر
عرییدن استعاره «الاکسیر

Elixir اسمیله معروفدرل.
|| مج. بر شیشک استحصالنه سبب
مجرد و مؤثر اولان ماده: اکسیر

سعادت: اکسیر اعظم.
اکسیر { ص. «اکسیر»
(دن ۱. بتون او.

لیان، ناقص، ناتمام: بو کتاب
اکسیدر. ۲. قصورلی، عیبلی،
معوب، نام و مکمل اولیان:

بو آدمک عقلی اکسیدر،
اکسیرک طوغمش بر جوجق،
۳. موجود اولیان، مفقود،

معدوم: اونک یاردیمی اکسیرک
اولسون: اکسیرک اولدی، قور.
تلدق، ۴. دیکرندن آز و ناقص

اولان: بو اوندن اکسیدر.
۵. وزنی تام اولیان، ناقص
الیار: اکسیرک بر لیرا. = ح.

نقصان و ناتمام اوله رق: اکسیرک
سولنک: اکسیرک طارتمق. =

س. ۱. ناقص اولان شیشک نقصا.

فی، نام اولی ایچون علاوه سی اقتضا
ایدن مقدار: اکسیکی چوقدر؛
اکسیک طولدیرمق؛ بوکتابک
باشدن بش ضمیمه اککی واردرد.
۲. قصور، عیب: اکسیکی
کدیکی چوقدر. || اکسیک ایتمک =
کسمک، فاصله ویرمک، دوام
ایتمه مک: مکتوبلرگزنی اکسیک
ایتمک. || اکسیک اولقی = اور.
تهدن قالقمق، محو و نابدید
اولقی، یوق اولقی: اکسیک
اولک؛ اونک ایده جکی ایلمک
اکسک اولسون. || اکسیک
اولماق = صاغ و بردوام اولقی؛
اکسیک اولما = صاغ و دایم اول،
یاشا.

اکسیکیز { ص. ۱. نقصانی
اکسیکیز کتاب، ۲. عیب و
قصوری اولمیان، مکمل:
اکسیکیز ایش. ۳. دوامی،
غیر منقطع، آردی آرقه سی
کسلیم: اونک شرفیلری
اکسیکیزدر.

اکسیک { س. ۱. ناقص و
ناقص برشیتمک نام اولقی ایچون
اقتضا ایدن مقدار: چوق
اکسیکلکی واردرد. || اکسیک ده
دنبیر. ۳. عیب، قصور،
نقصان: بونک هیچ براکسیکلکی
چوقدر. ۴. فقدان، معدومیت،
غیوبت: اونک اکسیکلکی شدی
حسن اولندی.

اکسیکامک { یا اکسیکه مک.
فت. نقصان
برافق.

اکسیتمک { فت. با: اکسیتمک.

اکسیتمک { فل. ۱. ناقص
اولقی. آزالقی.
تناقص ایتمک، مقداری تنزل
ایتمک: انبارک ایچیده بقدای
کیتدیجه اکسیلیور؛ پارمسی
اکسیلیدی. ۲. یوق اولقی: باری
بر آدم اکسیلش اولور.

اکسیتمک { مف. ۱. اکسیر، فل.
۱. نقصانق ح.
صل ایتمک، ناقص و ناتمام قالق.
۲. آزالقی، مقداری تنزل
ایتمک. ۳. مفقود و معدوم اولقی.
| ایوم اصل اولان بوفعل یرینه
فروعدن اکسیتمک دها زیاده
قولانیلیور.

اکسی { ص. ۱. ذاشتمک بر
اکسی { حس مخصوصه دیل
و آغزی بروشدیره رق یاقان
و معتدی خوشه کیدن، حامض،
ترش: اکسی لیون، پورتقال،
آبران، بوزمه. ۲. تخمر ایدوب
بوزله رق اکشیش: اکسی خور،
شراب. ۳. مح. خوشه کیتمز،
ناخوش، ترش، کولز، عبوس:
اکسی یوز، چهره. = س. ۱.
اکسی شی، اکشیلمک، حمض:
بو لیوناطه مک اکشیسی آرز؛ بو
یمک اکشیسی یوق. ۲. خور
مایه سی. || اکسی آتش = اریکله
اتدن یمک. || اکشی صو =
حوضی اولان معدن صوبی.

اکشیتمک { فت. ۱. اکسی
ایتمک، ترش ح.
لنه قومق، تخمیش: آبرانی
اکشیتمک. ۲. تخمره برافوب
بوزمق، بایانلاشمق: بو یمکی

اکشیتمدیکز. || یوز، چهره
اکشیتمک = عبوسلق ایتمک.

اکشیجه { ص. آزالقی، اکشیسی،
اکشیتمک.

اکشیلمک { س. ۱. اکشی اولان
اکشیلمک، شیک حال، اکشی
لذت، حمض، چوشت. ۲. مح.
ترسک، سرتک، بدخویلق.

اکشیلمک { یا اکشیلمه مک. فت.
اکشیتمک، اکشی
قامق، اکشی یایمق.

اکشیلی { ص. اکشیسی اولان،
اکشیلی، اکشی تریه و یا
صالجه سی اولان: اکشیلی کوفته،
یخنی.

اکشیتمک { ص. اکشی به جا.
اکشیتمک، لار، اکشیجه، آرز

اکشی { ص. اکشی به بکزر،
اکشیسی، اکشیجه.

اکشیتمک { فل. ۱. اکشی او.
للق، اکشیلمک پیدا
ایتمک: شیر، آبران، شراب
اکشیدی. ۲. تخمر ایتمک:
خور اکشیدی. ۳. بایانلاقمق،
بوزللق: بو یمک اکشیدی.
۴. اکشیلمک حاصل ایدوب
فساده اوغرامق: معدوم
اکشیدی. ۵. عبوس اولقی:
چهره سی اکشیش ایدی. ۶.
چوق سورتمک، بیتله مک:
بو ایش المزده اکشیدی. ||
باشه اکشیتمک = بار و مسلط
اولوب دفع اولماق.

اکشیجه { س. اکشیتمک، فل. با:
اکشیتمک.

اکشک { یا اکشه. س. اصل:
اکشک، اکشک، یشاغ آلت

یانی، چگه بی اورتی بر. || ائک
آغاجی = ضبط اولماز حیوانلرک
اوراسنه قیصدردقلری یاواش.
|| صبان ائسکی = صیان آغاجنه
کچیریلن اقی آغاج.

آگگین {صد. «ا» دن} استلی،
«واسم»، گشیش. ذ.
== آجیق دگیز، دگیزک سا.
حلدن اوزاق گشیش یری:
اگگینه آتلی. {غلط اوله رق
«انگین» دخی یازیلم.

آگگینک {صد. آجیقلق،
«واسم» و سست: دگیز
اگگینلیک.

آگگینمک {یا اگگینله مک.
«فل» اگگینه
آتلی، آجیق دگیزه جیمقی.

آکل {سند. عر. یه: انسان
ات و سبزه و حبوبات اکل
اید.

آکلمک {قد. «ا» دن} اک
اوردیرمق، پارچه
الحاق ایدیرمک: بوکا بر پارچه
اکتلی.

آکلمک {قد. «ا» دن} اگ
آتیرمق، اگنی آتیرمق،
ککیشلمک، توسع اتمک: بو
قایی بر آزدھا اگتلی.

آکلممک {فل. استلی اولق،
«عرض قزاق»، توسع اتمک.

آکشمک {فل. اوتورمق،
«مکت و آرام اتمک».

آکلمک {فج. تخم سربلک، زرع
ایدلمک: بر تاراله هر
سنه اگله ملیدر: بو تاراله آرپه
اکلیر.

آگلمک {فل. فج. «اصلی:
ایدلمک» ۱. مائل

اولق، میلان اتمک، چارلق:
صاغه طوغری اگلدرد. ۲.
بوکک، چورلک، انخا اتمک:
فدان تازه ایکن اگلییر.

آکلمک {یا اگله مک. قد. پارچه
علاوه اتمک، پارچه
علاوه سیله اوزاق، اک اورمق:
اواک اتمک، دوشمه تخت: لینی،
بانجه دیوارینی اکادی.

آکله {صد. اگله مک، تخم سربله،
«فل» اگله سی.
زرع: بغدادک اگله سی.

آگلمه {صد. ۱. اگله مک، فعلی،
میل، انخا: آتلیک
یره اگله. ۲. چورله:
تازه فدانک اگله سی.

آکله {یا اگله مه. صد. اگله مک
«فعلی» پارچه علاوه سیله
تدبید: اواک اگله سی هج بللی
اولماز. = صد. اگله مکله یانیش،
اک اورلمش: اگله دوشمه، اواب.

آکلهلی {صد. اگله سی اولان،
«اک اورلمش» علاوه لی:
اگله لی طاوان.

آگگنجه {صد. ۱. کوکل اکلند.
«یره جک» صیقلقزین
وقت کچیره جک شی: بوملککنده

اگنجه یوقدر. ۲. فاندسز و
اهمیتسز شی، ثمرسز ایش،
اوبونجق، ملعبه: چوجق
اگنجه سی. ۳. پک قولای
ایش: اواک اییمون او ایش

اگنجه در. ۴. استهزا آلان
کندیبله اکلنیلن آدم، مضره:
هر کس سنک اگنجه کی می؟
|| کوکل اگنجه سی = محبوب،
دل آرام.

آگگنجهلی {صد. ۱. اکلنوب
«وقت کچیره جک»

اگگنجهلی {صد. ۱. اکلنوب
«وقت کچیره جک»

یرلی چوق: اگنجه لی شهر.
۲. کوکل اکلندیره جک صورنده
اولان، جان صیماز، اکلندیرر:
اگنجه لی بر اوبوندرد. ۳. شن،
لطیفه بیلیر، جان صیماز:
اگنجه لی آدم.

آگگندیرمک {قد. ۱. آلیقو.
«مق»، کیری
براقق، توقیف و تعویق اتمک:
بوش یره بنی اوراده بر آری
اگگندیردی. ۲. آتوق، اکلنجه
بولق، جان صیقلیسی دفع
ایدوب صفا و فراخلق و یرمک:
شو جوجنی بر آز اکلندیرر:
بزی بر طاقم اوبونرله اکلندیرر.
دی، بوایش بو مطالعه بنی
اکلندیررور.

آگگنیمک {فج. ۱. قالمق،
«وقت کچیرمک»، مکت
واقامت ایدلمک: بر قاج کون
اورده اگنلییر. ۲. جنبش و
صفا ایدلمک، اکلنجه ایله وقت
کچیرمک، تنزه اولق: بوملککنده
نه ایله اگنلییر.

آکلمک {فج. پارچه علاوه سیله
«تدبید ایدلمک» بوزر،
بو تخته اکلنیه لیر، اکلفز.

آگگنمک {فل. ۱. طورمق،
«مکت و آرام، توقیف
ایتمک: اوراده اوج کون اکلندک:
چوق اکلنه. ۲. ذوق، صفا،
جنبش، تنزه اتمک، جان صیقلد:
یسی دفع ایدوب ابی وقت
کچیرمک: اگگنمه کیدیرر:
اقشام ابی اکلندک: اگگنمه جک
یر آرایور. ۳. استهزا اتمک،
ماهتابه آلق، لطیفه اتمک:

اکنیور میسکر؟ سز بخله اکننه.
مز سکر.

اکننمک { فل. اسلی و ککش
اولق: توسع اتمک:
بو قاش چکامکه اکنلیر.

اکنله { صد. جر. عر. فد: آکل.
چسوق ینلر، اوبورلر،
پس بوغاز و طمکار اولانلر.
بو وجهله مقام ذمده قوللا
نلدیفنه باقیلیرسه، «اکول»
جعی اولان — هزمه نک ضیمله —
«اکله» دن غلط اولق اقتضا
ایدر. ا

اکنله مک { اکنله مه. با: اکنلک،
اکنله.

اکنله مک { فت. طوبوردمق،
آلیقوق، توقیف
و تعویق اتمک. مر. ا بونک
یرینه اکنلیرمک قولانیلیور.

اکنلی { صد. علاولی، پارچه
علاوه اولنش: اکنلی
روبه، تخته.

اکنلی { باخود اکیلی. صد. تخم سر
اکلش، اکلش، مزروع
بندای اکنلی بر تارله.

اکنلی { صد. ککش، عریض،
وستلی: اکنلی قاش،
عرصه، تخته.

اکنلی { صد. بکزی، رنکلی،
چهره لی: بندای اکنلی.

اکنلیجه { صد. اولدقجه ککش،
پک طار اولیان:
اکلیجه بر شیاق.

اکیل { صد. تاج، فسر،
دیم. لسه. ا علم نبد
تات و ترجمده تاجه بکزر بعض
شینلره اطلاق اولیور.

اکیلشمک { فل. و:

اکیلشک { صد. ککشک، عرض:
اکیلشک (بو شیاغ اکیلشکی
مقبول.

اکیلشمک { فل. اسلی و
ککش اولق:
بو چاک یتاغی قیشین چوق
اکیلشیر، اکیللیر.

اکیال { صد. جر. اکیالات.
«دکال» دن مص. افعال
کاله ایدیرمه، مکمل اتمه، تمه.
ملاسه، یتیرمه: یاریم قاش
بنای اکیال اشدی: تدارکات
سفریه بی اکیاله چالیشیور. ا
اکیال تحصیل = تحصیلنه بدأ
ایدین علم و فنک دها ایلرینی
اوکرنک اوزره دها عالی بر
مکتبه و یا عملیخانه ده دوام:
اکیال تحصیل ایچون آوروپا ده
کوندیرلن طلبه.

اکیال { صد. اقامه، دن فرق
شودورکه: اقامده یالکیز یتیرمه
مقصود اولدینی حالده، اکیالده مکملایت
مفهومی دخی مندرجدر.

اکیام { صد. جر. عر. ا. فد:
اکیام (با. آغاج چیکر.
یک قانچقوری. ۲. فد: اکیام

اکیام { فت. تخم سریعک، تخم
انواب قوللری، بکزر. ا.

اکیامک { صد. تخم سریعک، تخم
آغاق، زرع اتمک:
بندای، پنج اتمک. ا. ۱.

اکیامک { صد. طاعتیق، سریعک. ۲.
دوشوروب غائب اتمک. ا. دیننه
طاری اتمک = چوق تدقیق اتمک.

اکیامک { صد. اصلی: اتمک. با:

اکیامک { فت. اصلی ایگمک ا
۱. بریانه میل ایتدیر.
مک، چاریتمق: باشی اگمک؛
سجیغی اگمک. ۲. بوکک.

چویرمک، قیورمق، منعی ویا
مقوس اتمک: فدانی، تلی
اگمک. ۳. ا. ارضا واقناع
ایتمک، قاندرمق، مطیع اتمک:
کدریسی اتمک موق اولدی.
ا. اغز اگمک = استهزا اتمک.
ا. باش اگمک = ۱. سرفرو اتمک،
مطیع اولق. ۲. محبوب اولق.
ا. بل اگمک = قنور کتیرمک.
ا. بوین اگمک = اطاعت اتمک،
خواه ناخواه راضی اولق.
ا. یوز، چهره اگمک = صومور.
مق، عبوس اولق.

اکیکیلیک { صد. ا:
اکیکیلی و سائره.

اکمل { صد. عر. «کامل» دن
ا. سته. ا. دها ویا پک
کالی، دها مکمل: ابن سینا
حکماء اسلامک اکیلدر.

اکمیت { صد. عر. پک مکمل
وقصور سز اولانک
حال و صفی، قصور سزاق،
مکملیت: متنبینک شمرده اکیلی
مسئدر.

اکمه { صد. تخم سریعک، تخم آتمه،
زرع: چتیشک بو مو.
سمه بندای اگمه سی. = صد.
اکلش، اکنله وجوده ککش:
بو چار خدای نابت میدر یوقسه
اگمه میدر.

اگمه { صد. ۱. بریانه میل
ایتدیرمه: سزک اودالی اگمه کز.
۲. چویرمه، قیورمه، تقویس:

اگمه { صد. ۱. بریانه میل ایتدیر.
۲. چویرمه، قیورمه، تقویس:
اودمیر چیوخی اگمه سی قوتنه
دایدلر. ا. باش اگمه و سائره.
با: اگمک.

اَكَناف {سند. جر. عر. فد: كنف. با: كنف.}

اَكِنْدِي {س. اكه دن چيقان انجه تالاش: باقير اكهنديسي؛ آقچه جان اكهند. يسيدر.}

اَكُو {با: اكي.}

اَكُوَان {سند. جر. عر. فد: كون. نا: كون.}

اَكُول {ص. عر. (اكل) دن (سب.) چوق بين، اوپور، پس بوغاز. (اكو لانه) ويا مصدر يته (اكولي) كي عجم قياقتنده عرب تعبيراتي قولانمقدن اجتناب اعلى.}

اَكْه {س. (اصلي) اكه. ج: (اكاك) معدن وسايره بونتمه مخصوص انجه ديشلي آلت، تورپي، سوهان.}

اَكْه {ياخود اكه. س. ياناغاك (آلت طرفي، چكيني اور. تن قسمي. || اكه كيكي = اوست چكه.}

اَكْه جِي {س. اكه ايله ايشلين، اكه لين ايشجي. معدن وسايره يي اكه لين ايشجي.}

اَكْه لَتْمَك {فد. اكه ايله يونديرمق ويا جلا وورديرمك: بو مقاصي اكه لتلي.}

اَكْه لَمَك {يا اكه له مك. فد. اكه ايله ايشلك.}

اَكْه ايله يونتمق ويا جلا وورمك: معدني جلا نديرمق ايچون اكه لرل.}

اَكِي {ياخود اگو ويا اگي. س. (اگمك) دن (قبور. غه لرك اوکورغيه مربوط.}

اوليانلري، اكه آتنده كيلري، ضلع، پهلو.}

اَكِي {س. (زبانزدی «ايك» (با: اگي.}

اَكِياس {سند. جر. عر. فد: كيس. با: كيس.}

اَكِيال {سند. جر. عر. فد: كيل. با: كيل.}

اَكِيچ {س. يمش قوپارمق ايچون آغاج دالي و ساثر شيتلري طوتوب اگمه مخصوص اوجي اكري دكنك، آغاجدن قانجه.}

اَكِيد {ص. عر. ف: اكيد. (اكره) دن صفا.}

۱. صاغلام، محكم، متين، قوتلي. ۲. صريح و قطعي: امر اكيد، اواصر اكيد. (برنجي معنادن استعاره اولفشدن.}

اَكِيدَا {ج. عر. ۱. متين و محكم اوله رق، صاف غلام صورتده. ۲. صراحه و قطعياً: كيفيتك سرعت انباشني كنديسنه اكيداً يازديلر.}

اَكِير {س. (اصلي) ايكير. بر جنس بيان سريني.}

اَكِير {س. اكين بيمكدن صكره برده قالان صمان ديلري: اكميزيك اوزره حيوا نلري تارله به صاليو برمك.}

اَكِيلِيچ {يا اگيليج. س. باغ صار. اگيليج اماشيني.}

اَكِين {س. (اگك) دن (اكش جواباتك سور: مشي، تارله ده ييقش حبوبات، مزروعات: يكي ييقش، تخمه ككش، صارارمش اكين: اكين بيمك.}

اَكِين {س. (اگمك) دن (آرقه كيكينك اگيلير.}

ري: برينك اكينه ييك. (اوروپا لسانلرده يته بو معنا ايله مستعمل فر. Échine، China، يتا. Schiena كله ليله مشابهت لفظيه سي غرييدر.}

اَكِينچ {س. اور، تومك، ات (يكي، سكيل.}

اَكِينجِي {س. اكين اكوب بيمكه مشفول آدم، چقجي، فلاح، حراث: اكينجي طاقه سي = زراع.}

اَكِينچِيك {س. اكين اكوب علم و صنعت، زراعت، فلاح، حراث.}

اَكِيندَرِيك {س. آرقه نك اكين دينن جهتي اور.}

تن شي، فراجا ياقه سي، كورك وسايره نك دوربك بيوك ياقه لري، زاغاره (ظهاره). —

(فر. «پلرين» دينن شينه ده بو اسم يك مناسب اولديغندن، بو يي سانجي تعبيرك قبول و استعمالنه لزوم حقيقي يوقدر.}

اَكِينْلِك {ص. اكينه مخصوص تارله، اراضي.}

اَل {س. (اصلي و ج: ايل) ۱. انسانك طويق، ايشلك، آسلىق كي ايشلرده قوللانديني ايكي عضوك بهري يد، دست: صاغ ال، صول ال. (عموميت اوزره اوموزدن طيرناق اوچلرينه دك و بالخاصه قول و ييلكك غيري اولان آشاغني قسمي يعني بيلك مفصلندن اعتباراً آؤجه بارمقلري شامل.}

اولان جهته دینلیر. ۲. آتک
وسائر چاربارک اولک آتاقلرندن
پهری. ۳. میسون ونسناس
انواعنک ال شکلنده وال کبی
مستعمل اولان درت عضولرینک
پهری. ۴. آلات و اوانی
مختلفه صابی، قول، قولب:
دکرمن الی. ۵. بعض آتلیک
اوره حق و دوگجیک قسمی،
دسته: هاون الی. ۶. اله و آوجه
صیفان مقدار، آوج، طونام:
بر ال بغدادی. ۷. ال ایله ایلین
بر ایشک بر دفعه لنی، بر نوبت:
بر ال طبایحه، بر ال کاغذ. ۸.
مح. اورمه، ضربه: الی آخر. ۹.
مداخله، دخل: بواشته اولمده
الی وارد. ۱۰. اقتدار، ارادت،
اختیار: او ایش بنم المده در.
۱۱. تصرف، مالکیت: مال بو
کون کیمک المده در؟ ۱۲.
ایش، عمل: فلان جراحک الی
خفیندر؛ فلان خطاطک الی
بلیدر. ۱۳. نوبت، صره: ال
کیمده در؟ ال آتیق = کیریشمک،
تصدی ایتمک. ال آتیق =
دیلنمک، سؤل. ال آتیق =
جوهر، مخفی، سماحتی، مسرف،
ال آتنده = حاضر، مهیا. ال
آتندن = کیزلیجه، کسندینی
کوسرتمکسین، خفیا. اله آتیق =
آتیق، قزاقی، کندی طرفه
چویرمک. اله آوجه صیفماز =
ضبط اولماز، پک حشاری. ال
آیسی = آوج ایچنک دوز
یری، واحه. ال اله ویرمک =
بر برینه یاردم ایتمک، بر لکده
چالیشمق. ال اوومق = کیریشمک،

بدأ و مباشرت ایتمک. ۲. چالقی،
چیرمق، آلتیشلامق. ۳. ال
قومق، طوقندیرمق، باصمق.
ال ال اوزاتق = آلمسه تصدی
ایتمک، ایستمک. ال ال اوزون =
اقتدار و نفوذی اولان. ال
اوستنده ال وار = مافوقک
مافوق وارد. ال ال اوغشدر.
مق = مایوس اولوب شایرمق.
ال ال ایتمک = اشارت ایتمک. ال
اله ایتمک = قزاقی، کندی
طرفه چویرمک. ال ال ایرمک،
ایرشمک = نائل اولق. ال ال ایشی =
ماکینه معمولانندن اولوب
ال ایله یالیش. ال ال باغلامق =
دیوان طورمق. ال اله باقی =
محتاج و عطیه به منتظر اولق.
ال ال یاراقلی = شریر، فثاقده
مشهور. ال ال برلکی = انفاق،
ایشده مشارکت. ال ال باده =
خدمته مهیا. ال ال بوش = ۱.
ایشز معطل. ۲. بر شیشه مالک
اولیان، تپی دست. ال ال پک =
خسیس. ال ال پنجه = دیوان
طوران، خدمته مهیا. ال
چابوقلی = حقه بازلق. ال، ال
چریق = ال اورمق، آلتیشلا
مق. ال ال چکرمک = وازچکک،
صرف نظر ایتمک، فارغ اولق،
کف ید ایتمک. ال ال دکمک =
وقت و فرصت بولق. ال ال دن =
۱. نوبته و معامله صره سته
قوتیه رق، عاجلا. ۲. بازار و
چارشیدن اولیه رق بالئناسیه
ماوغریندن. صاحبندن آله رق:
بو آراهی ال دن آلدیم: ال دن دوغمه
ل فر. l'occasion. ۱. ال دن

چیقارمق = صاتمق، دفع ایتمک،
تصرفندن قورولتیق. ال ال دن
چیقاق = فوت اولق. ال ال دن
کلمک = یایله یتمک، دائرة اقتداری
داخلنده اولق: بوایش المدن
کلز: ال دن کلن. ال اله = ۱. تحت
تصرفده. ۲. دائرة اقتدار دا.
خلنده. ۳. قرانیش، تابع، مطیع.
۴. حاضر، مهیا. ۵. حسابده
جمعه اوستده کی صره به کچیرمک
اوزره آتنده کی صره دن آرتان
عدد. ال اله بر = ال اول حساب.
داخل اولق اقتضا ایدن: او
اله بر. ال ال سورمک = برایشه
بدأ ایتمک. ال ال صوبی = آبدست.
ال ال طوقندیرمق = ال سورمک،
قاریشمق. ال ال قادیرمق = ۱.
اوره حق اولق، اورمه تصدی
ایتمک. ۲. دعا ایتمک. ال اله
کچمک، کیرمک = ۱. طولتیق،
اخذ و گرفت اولتیق: اله کچمی
پک مشکل بر خیدود ایدی.
۲. تصرفه موفقیت حاصل اولتیق:
قولای اله کچر بر کتاب دکلدرد.
ال ال کلمک = مألوف برایشدن
واز کچمک. ال ال وارمق = ۱.
وقت و فرصت بولق: الم وارده.
مادی. ۲. جسارت ایتمک،
قییمی: فصل الکز وارده بیلدی؟
ال ال ویرمک: با: ال ویرمک. ال
اله ویرمک = تسلیم ایتمک، غمازاقی
ایدوب خبر ویرمک. ال ال یا.
زیی = ال ایله یالیش یازی،
مطبیعک غیری. ال ایکی الم
یاقه سنده = آخرتده دعوا.
جیبی یم. ال ایکی ال بوکرنده =
مایوس و حیران. ال درت ال

= ايک کئی طرفندن چالير بيانو
اصول. || دوت ال ايله = کمال
تہا لکھ، زيادہ چاليشه زق :
دوت ال ايله بر ايشه صارلق.
|| خاتم الی = اوفق بر آغاجک
و بر ديکی معروف سکوزل
قو قولى چيچک، زهر المسل.
— بر جوق آلات وسائرہ نک
اسملری «ال» اسمنه مضاف
اولفله مدلوللرينک کو چکنی و
ال ايله يا ايله قوللانلانی کو.
ستر بر : ال بيچيقي، ال ذکر منی،
ال اطلاعی.

آل { با : ایل.

آل { حرف تعریف. عمر. بر
اسمک مدلولی تعیین و
تحدید ایتکہ یارایوب، لسانزده
یا لکز الحاج، الفقیر، الداعی،
الشیخ کئی بعض اسملرله بعض
ترکیبات عربیده واسما خاصه
ده و اکثریا مضاف ايله مضاف
ایله آرمه سنده قوللانیلیر : الفلس
فی امان الله، الحکم لله، العیاذ
بالله، الامان، الفیاض بحی الدین،
عبد السلام کئی. — بو لفظک
همزه سی یا لکز باشده اوقو-
نوب، ترکیباتده اوقونعديقی
کئی، «حروف شمسیه» دینان:
ت، ث، ذ، ز، س، ش،
ص، ض، ط، ظ، ل، ن، ح-
فلرندن اول لامی دخی اوقو-
نیموب، آلت طرفنده کی حرف
شده لی اوقونور : باب التوبه،
نور الدین، عید لعمد، عید-
اللطیف کئی، «حروف قرینه»
تعبیر اولسان دیگر حرفلردن
اول لامی اوقونور : من الباب
الی المحراب کئی.

آلا { ص. (اصلي : آلا) آجیق
(کوک، آجیق مائی : الاکوز.
|| جاقر الا = کول رنگنه مائل
مائی. (یا لکز کوز حقنه
مستعملدر.)
آلا { ح. عمر. آکاه اول،
(باق، دیکه. (لسانزده
دائما بر حرف ندادن اول
بولنور : (الا ای بر وبحرک
پادشاهی !

آلا { د. عمر. ۱. استننا بیان
(ایدر، دن بشقه، دن ماعدا،
مکر : بر قالمز اصلا دشمنه الا
بیابان عدم، ۲. (ان-لا)
اولدینی حالده، عکسی حالده :
مکتبه کیمایسک والاسنی اولاد.
لقدن چیقاریرم. (بو معناده
اکثریا و او ايله قوللانیلیر. ۳.
تر. هله، علی الخصوص : آوی
جوق سورم الا طواشان آونی؛
(بو حالده مدسز «ایله» صورتنده
تلفظ اولنور) : الا اونک طورى.
۴. تر. مطلقاً، همه حال : الا کله.
چکسکر دیه اصرار ایتدی.

آلان { ظر. عمر. (ال، حرف
تعریف. آن = زمان) ۱.
شمعدی، شمديکی حالده، ۲.
حالا، هنوز، ده، شمدي به
قدر : الآن اوراده در؛ الآن
کلدی.

آلاستیک { ص. (فر. Elastique)
طوبلا نوب چیکیلیر،
اسنر. له. (هله «الاستیکی»،
«الاستیقت» کئی سکولونج
تعبیرلر استعمالی عیشدر.)

آلامان { حد. عمر. (ال، حرف
تعریف. امان = م) آ.
مان، مدد : الامان ! بیچارکانه ايله
لطفک رایکان.

آلبا { ص. ج. عمر. فد : اییب.
(با : لیب.

آلباب { ص. ج. عمر. (فد : لب =
(ایچ، مفر) عقال، عقول :
اولو الالباب = اصحاب عقول،
عقل سلیم صاحبلى. (لسانزده
مفردی بومعنايله و جمع مفردینک
معناسيله قوللاناز.)

آلباس { سذ. عمر. («ایس»
(دن مص. افعال) کیدیر.
مه : بیرامده فقرا چو جقرنی
الباس ایتک عادتیر.

آلبت { ح. عمر. «البتة» دن
(غلط) ۱. مطلقاً، همه
حال : البت کله چکدر. ۲. عاقبت،
نهایت : باشلانیلان ایش البت
یتیر؛ البت بزم المزه ده فرصت
کجه چکدر.

آلبسه { ح. عمر. (اصلي : البتة)
(مطلقاً، همه حال : البتة
کیدر کان جهانه.

آلبسه { سذ. ج. عمر. فد : لباس.
(با : لباس.

آلبساس { سذ. عمر. ج. التبا.
(سات. («لبس» دن
مص. اقتضال) زیاده بکزه بن
شیشلرک تقریبی خصوصنده
حاصل اولان شبهه و تردد :
التباس واقع اولدی؛ دفع التباس
ایچون.

التجاء { سذ. عمر. («لجأ» دن
(مص. اقتضال) صیغیه،
برینه قاجوب کندیسندن حمایه
و تصاحب ایتسه : مرحت الهیه
التجاء ایتکدن بشقه چاره یوقدر.
— «التجاء کاه» برینه ملجأ
دیمک البتة ده فصحدر.

التحاق { سذ. عمر. («لحق» دن
(مص. اقتضال) قاتله،

منضم اوله، انضمام : كرده
قالش اولان بلك طابورينه
التحاق ابتد.

{ انضمام } سذ. عر. [لحم] دن
{ انضمام } مص. [افعال] جبر. ياره.
تک یکی ات پیدا ایدوب نپانم. بی.
{ التزام } سذ. عر. ج: التزامات.
{ التزام } [لزوم] دن مص.

۱. كندی اوزرينه
لازم عدايمه، اختيار: التزام
سكوت: ايشه مداخله ايمه مکی
التزام ايتدم. ۲. برينك طرفنی
طوعه، طرفکيرك ايمه :
بری متفني وديکری ايوتمی
التزام ايدمرك مكا برهيه کير.
يشدیلر. ۳. ايجاب ايتدبرمه،

موجب اوله، انتاج: تروقی
ایني ياشامنی التزام اغتر، ياشا.
مسن ييلز نه زنکينلر واردر.

۴. اد. واردات دولتن اعشار
واغنام کبی بر شعبه بی ویا میری
ياخود خصوصي بر چفتلك و
سائر وارداتی بدلنی مقطاعاً

ویرمچکنه کفیل کوشترمرك
مقطاعاً درعهده ايمه : بر قضائك
اعشارینی التزام ايتدی: التزام
آلحق: التزام ویرمک: التزامانه
فاریشمی. || بالالتزام = ایش
ایدینهرك، صورت مخصوصهده،
راست كله دکل: بالالزام صا.
ریغنی پریشان بر حاله کیردی.

{ التزام } ح. عر. التزام طریقله:
{ التزام } اعشار التزاماً اداره
اولتور.

{ التزامی } س. واردات دولتی
{ التزامی } ویا بر چفتلك وسا.
ثربی التزامه آلان، التزامانه
فاریشوب بو ایشله کچین آدم،

ملتزم .

{ التزامی } س. واردات دولتی
{ التزامی } ویا خصوص چفتلك
وسائر وارداتی مقطاعاً او.
زیرنه آلاک حاله وصفی وایشی،
ملتزمك .

{ التزامی } ص. عر. ۵: التزامیه.
{ التزامی } د. معنای التزامی،
دلائل التزامیه = بری دیگرینی
ایجاب ایتدیرر ایکی شیشدن
برینك ذکرله دیگرینك قصد
اولمسی. || صیغه التزامیه =
صرف ترکیده یازملی وسوملی
کبی لزوم بیان ایدن صیغه:
التزامیه حال: یازمیلدر: التزامیه
ماضی: یازملی ایدی .

{ التصاق } سذ. عر. [لصوق]
{ التصاق } دن مص. [افعال] یا.
یشمه، برلشمه، قاوشمه، یششمه:
ایکی دمیر یول خطنك التصاق.

|| ط. التصاق اجفان = کوز قیل.
قلزینك یا یششمه سی: التصاق
مفصل = اویناق برنده کیکلرك
بربرینه یا یششمسندن عبارت علت.

{ التصاق } سذ. عر. [لفت] دن
{ التصاق } مص. [افعال] ۱. یوز
چو یروب باقمه: بزم طرفه هیچ
التفات ایتدی. ۲. دقت، اعتنا،
احاله سم اعتبار: التفات ایلله
چوق هندسیه (وهی). ۳.
اظهار توجه، تلطف، خاطر
صورمه، تطیب خاطر، کولر
یوزله و لطفکارانه آشنائی:

التفاتکزه نائل اوله مدق: التفات
یوقی؟ ۴. د. سوزی مثلاً
غائبدن مخاطبه، مخاطیدن متکلمه
چو یرمکدن عبارت اسلوب
بلاغت، سورمه فاتحهده «ایاک

نغید «آیت کریمه سنده اولدی کبی.
{ التصاقی } ص. چوق التفات
{ التصاقی } ایدن، هرکسک
خاطرینی تطیب ایدمرك لطفله
معامله ایدن، ملتفت، التفاتکار:
چوق التفاتی بر ز تدر .

{ التصاقی } س. التفات ايمه.
{ التصاقی } یش، عدم التفات.
{ التصاقی } ص. فا. (التفات.
{ التصاقی } کار) التفاتی،
ملتفت .

{ التصاقی } ص. فا. التفاتی
{ التصاقی } آدملمه مخصوص
بر طور نازکارانه واقع اولان:
بر نظر التفاتکارانه ایلله باقدی.
= ح. فا. کال التفاتله، التفاتچیلره
مخصوص بر طورله: بنی التفات.
تکارانه قبول ایتدی .

{ التصاقی } ص. التفاتله اولسان:
{ التصاقی } التفاتی معامله .

{ التصاقی } سذ. عر. [لقاء] دن
{ التصاقی } مص. [افعال] برلشمه،
قاوشمه: التقاء نهرین: التقاء
بحرین: دجله ایلله فرائك التقاء
ایتکارزی برده .

{ التصاقی } سذ. عر. ج: التقاطات.
{ التصاقی } [لقط] دن مص.
[افعال] دوشیزوب طوبلامه، و
علی الخصوص کتب مختلفه به
مراجعتله معلومات جمع ايمه،
تبع: کتب توارینخدن التقاط
ایتدیکي معلومات .

{ التصاقی } سذ. عر. [لقیه] دن
{ التصاقی } مص. [افعال] یوقمه. د.

{ التصاقی } سذ. عر. ج: التماسات.
{ التصاقی } [ولس] دن مص. [افعال]
مساوی مرتبهده بولنان ایکی
کسهدن برینك دیگرینه بشقه .

سی ایچون ابتدکی طلب ورجا :
خاطرہ التماسہ باقاز حقانیتلی
بر آدمدر .

آلتمک { فتہ (اون وسارتمی)
(الکدن کچرتمک، بالوا.
سطہ الہمک : بواونی التمه دن
خمر بایاملی .

التواء { سذ. عر. (لوی دن
(مص. افعال) صارلہ،
بوکلہ. (لواء نصرت التواکمی
غریب وصف ترکیدلر تنکیکنده
کیر.) || تش. وجر. بعض
مواد بدتیہ نک بوکلی : التواء
شراین .

التیهاب { سذ. عر. ج. التهابات.
((لہب دن مص.
افعال) آلولنه، طویشغه، بار.
لامہ : اسن روزکار آتشک
پردن برہ التهابہ سبب اولدی.
|| ط. بر عضو مریضہ قانک مجو.
میلہ حاصل اولان وجعلی حرارت
وشیش و قیزارمہ : التهاب
قلب، التهاب رأس، التهاب شریان،
التهاب منصل، التهاب جفن،
التهاب امعاء، التهاب معدہ،
التهاب رحم وسارہ .

التهبانی { ص. عر. ث. التهابیہ.
(ط. آتفا بیان اولسان
التهاب منسوب ومتعلق : آثار
التهابیہ .

التيام { سذ. عر. (لا م دن
(مص. افتعال) (یارہ)
قیانوب اوکله : یارہ سی التیام
بولدی .

التيام پذیر { ص. فا. قیانه یلیر،
(اوکسی ممکن (یا.
ره). (ذاتاً ترکیب سقیم اولدی
حالدہ، بر یارہ حقندہ قیاندی

معتاسیلہ «التيام پذیر اولدی»
دینک بستیون مناسبتیزدر .

الجلأ { سذ. عر. ج. الجأت.
((جلأ دن مص. افعال)
اجبار، مضطر براقہ : الجای
ضرورتله : الجأت زمانہ دن.
(غریبہ برنی مجلأ آرامغہ
مجبور ایتک، وبرینک التجاسنی
قبول ایلہ کندیسنی حمایہ ایتک،
وحق تعالایہ توکل ایلک منہ.
لرینہ کلوب، بزجہ مستعمل
اولان معنادہ استعمال اولغاز،
ایلک معتاسیلہ برآز مشابہی
وار ایسده، ینہ مناسبتیزدر .

الجلک { س. دیون .

الچی { س. با. ایچی .

الحاج { سذ. عر. (ال = حرف
(تعریف . حاج = حاجی)
با : حاجی .

الحاح { سذ. صر. (الح دن
(مص. افعال) تکلیفده
اصرار، ابرام : فاللقلم ایچون
چوق الحاح ایتدیلر .

الحاد { سذ. عر. ج. الحادات.
((لحد دن مص. افعال)

۱. اعتقاد صحیحدن نکول، حق
تعالانک وارلقنه و وحدانیتہ
ایمانعایش . ۲. (مصدریت
مناسنی تضمین ایتکسزین)
دینسزک، اعتقادسزاق، عقیدہ
فسادی : اصحاب الحاد = ملحدین .

الحاصل { ص. عر. (ال = حرف
(تعریف . حاصل = حصول
بولان حاصلی، خلاصہ کلام،
نتیجہ کلام، فی الجملہ .

الحاق { سذ. عر. ج. الحاقات.
((لحق دن مص. افعال)

قائمہ، ضم وعلاوہ ایتہ : او
وظیفہ یدہ فلان مأموره الحاق
ایتدیلر . || د. کلہ تک آخرینہ
بر حرف ویا ادت علاوہ سی :
یاء نسبت اسملرہ الحاق اولوزر .
= ج. الحاق وعلاوہ اولسان
شیلر : او اوک بعض الحاقاتی
واردر .

الحال { با. فی الحال .

الحالۃ هذه { ظر. عر. شمذکی
(حالدہ، بوکوتکی
کوندہ، الیوم، حالا، هنوز :
یجندک بدوی عربلری الحالۃ
هذه عربینک فصیحی سویلورلر .
سذ. ج. عر. غد : الحن .
الحان { با. الحن .

الحذر { ص. عر. (ال = حرف
(تعریف . حذر = صا.
قیئہ) صاقین، صاقینہ لم، صاقینلی .
(ص. عر. (ال = حرف
(تعریف . حق = م) طو.
غریبی، حقیقہ، بحق :

الحکم لله { ص. عر. (ال =
(حرف تعریف .
حکم = م، لله = اللہکدر .) حکم
اللہکدر . (توکل وتسلی تعبیردر .)

الحمد لله { ص. عر. (ال = حرف
(تعریف . حمد = شکر . لله
اللہکدر) شکر اللہ، جناب حقہ
شکرلر اولسون : الحمد لله علی .
التمام = یتدیکنه اللہ شکرلر
اولسون : الحمد لله علی کل حال =
هر حالہ اللہ شکرلر اولسون .

الح { ص. عر. (ال = حرف
(عذر، کہ سائرلری ویا آلت
طرفده بویلددر دیکدر، وقس
علیہ البواقی کبی .

الداعی { با. داعی .

الدَّوَانُ ياخود الدَّوُونِ ویا:

الدَّيُونُ {س. ال «ال» دن | اله
پکیریان دری و غانت
یاخود یوک و قاشدن ال محفظه.
بی، اللک، الحک. | «ال دیونک»
تعبیری غلطدر. |

الدَّيُونَجِي {س. ال دیون یا بان و
صانان آدم.

الدَّ {ص. عر. | «الذی» دن
{س. س. | دها و یا یک لذتی:
قایض الذبر میوه در: میوه لک
الذی خرما در.

الزَّام {س. عر. ج: الزامات.

الزَّوم {س. «لزم» دن مص. افعال |
۱. دولک بر وارداتی و یا بر
چفتک و سائر فی التزامه
وبرمه، التزام ایتدیرمه. ۲.
مباحثه دلائل و براهین قویه
ایرادیه خصمی اسکات ایتمه،
مناظره ده غلبه: اونی الزام
ایتدم: او مباحثه ده هیچ الزام
اولغاز.

الزَّام {ص. عر. | «لازم» دن
{س. س. | دها و یا یک لازم،
الک لزومی، یک مقتضی: بوکون
اورایه کیدلک الزمدر.

الزَّامِيَّت {س. عر. | یک لزومی
{و مقتضی اولان شیک

حالی، صوک درجه ده لزوم و
اقتضا: بواش الزمیت تحتنددر.

{عریده مستعمل اولیوب
قیاسله ایدورلش بر لغتدر. |

الْكَسْتُ {س. جناب خلافتک
{بشری یارادوب «الست

بریکم، بیوردینی زمان، ابتدای
خلقت بشر: روز الست.

السَّلَام {ح. عر. | «ال» حرف
{تعریف. سلام. م. |

سلام، تحیات اولسون: السلام
ای سرور اولاد آدم! السلام
ای آل یاسین! || والسلام =
آرتق سلامدن بشقه دیه جیک
قالدی، ایشته اوقدر: ایتم
والسلام: بویله ایتم والسلام.
{س. عر. | «ال» حرف
السَّيْنَه {س. عر. | «ال» حرف
{س. عر. | «ال» حرف

الصَّاق {س. عر. | «الصوق»
{دن مص. افعال |
بیتشدیرمه، قاوشدیرمه: دمیر
یول، تلفراف خطری الصاق
ایتمک.

الصَّلَا {ح. عر. | «الذی» دن
{ح. عر. | «ال» حرف
میدان اوقومه تعبیری، کشدینه
کوکن میدانه چیقین! ایشته
میدان: نار عشقه تحمل ایدن
وار ایسه الصلا!

الطَّاف {س. عر. ج: عر. | «الطاف»
{س. عر. | «الطاف»

الطَّف {ص. عر. | «الطیف»
{دن س. | «الطیف»
یک لطیف و خوش. ۲.

أَمِيَاذُ بِاللَّهِ {ح. الیه صفتدق،
{الله اسیر کین،
معاذ الله، نمود بالله!

الغَاء {س. عر. | «الغو» دن
{مص. افعال | «الغو» دن

بوزمه، حکمز براقه، لغو و
فسخ و ابطال ایتمه: مأموری

الفا اولندی: قانونک اوماده سنی
الفا (فسخ) ایتدیلر: الفای

قوانم تقدیه. {عریده کی معا.
نیشنک بری بوگا قریب ایسه.

ده، تمایله اویتمور. |

الغَار {س. با: ایلفار. | بعض
{لغو یونمز افعال بابشک

مصدرینه اولان مشابهته آلد.ا.
نهرق بولفی عربی دیه قید
ایتملردر! |

الغَاظ {س. عر. ج: عر. | «الغز»
{س. عر. | «الغز»

الغَرَض {ح. عر. | «ال» حرف
{تعریف. غرض مقصد |
مقصود شوکه، دیه جکم شوکه،
کلمه مقصوده.

أَلْف {ع. عر. ج: آلف،
{ألف. ۱. بیك، هزار:

الف کاملده = تام ۱۰۰۰ تا.
تاریخده. ۲. بیك سنه دن یعنی

اون قرن دن عیارت زمان:
هجرت نبویه تک الف اولی

اواخرنده، الف ثانیسی اوائلده.

أَلْف {س. عر. | «عبرانی» دن
{«ألف» دن

ایلك حرفتک اسمی: الف ممدوده =
اوزون الف: الف مقصوره =

قیسه الف. عریده یالکز
قعهی تقویه ایدنه الف، و متحرک

یاخود ساکن اوقوانه همزه
دینلر سده، لسانخزده (۱)

شکنده یازیلا نه علی الاطلاق
الف دینلوب، همزه اسمی (*)

شکنده حصر اولمشدر. || ج.

طوغری و موزون قد، قامت
سبی. عر.

الغَاظ {س. عر. ج: عر. | «الغز»
{لفظ. با: لفظ.

أَلْفَبَاء {س. عر. | «الف» حرف
{هجاء ترتیبی، طاقی:

الفباء ترکی، الفباء عربی. ۲.
حروف هجایی و تسمیعی اصولی

حای رساله.

أَلْفَت {س. عر. | «الف» حرف
{نسبت، امتزاج: یازی

الف

ایله الفت ائتمدر؛ بو هوا ایله
انفت ایدمه دم. ۲۰. کوروشمه،
قوشنمه، اختلاط؛ کیمسه ایله
الفت اغتر؛ الفتدن قاچار. ۳.
دوستلوق، محبت، وداد؛ شرط
الفت ترك كلفتدر. ۴. خوی ائمه،
اعتیاد؛ فوتون مضر بر شیئر
اما الفت ایدنلر واز کجه مزلر.
|| گرم الفت = ضیق صیق کو.
ویشن، ایجلی دیشلی. — الفتگر
والفتگری کبی تعبیر استعمالدن
اختراز ائجلی.

ألفراق {ح. عر.} ال = حرف
(تعریف. فراق = آبریاق)
الوداع!

ألفیه {س. عر.} بیک بیتدن سر.
آلب قصیده. {بر جوق
قصائد عربیه بو اسمله شهرت
بولشد.

إلقاء {س. عر.} ج. القاءات.
{«لقاء» دن مص. افعال}
قومه، براقه، آسمه قایی
دکیزه الناء ائتمک نفسی تله که
القاء ائتمک؛ آتش، نفاق القاء
ائتمک. = ج. مضر سوزلره
ذهن چورمه، اغفال، افساد؛
بر طاقم القاءاته قایلدیلر؛ القاءات
بدخواهان.

ألقاب {س. ج. عر.} فد. لقب.
{با = لقب. = تر. فد.
اصحاب رتبه یه ویریلن عنوان،
رفتلو، عزتلو و سائر.

إلقاح {س. عر.} «لقح» دن
{مص. افعال} {آینیر}
دیشین کبه براقه، دول آلدیر.
مه. || نبا. انجیر و خرما کبی
آغاچلرک چمکنه اراکنکنک نخی
کیدوب مثر اولسنی انتاج
ایتمه. || ظاهر الإلقاح، خفی

الإلقاح = نباتاتک فعل القاحک
صورت وقوعنه کوره تقصیلری.

أَلْقَصَه {ح. عر.} ال = حرف
(تعریف. قصه = حکایه)
حکایه مزه، مانحن فیهمزه کاهلم،
خلاصه، الحاصل.

أَلَّك {س. اله جک آلت که اینجه
{تخته دن بر دائره ایله بر
بوزخی قابلیان آز جوق سیرک
کتن یا ایگدن و یا قیلدن بر تولدن
عبارتدر. || الگدن پکیرمک =
الهک؛ وجم. اینجه دن اینجه
آراوب تفیش و تحقیق و یا
انتخاب ائتمک.

أَلْکَا {با = اولکه.

أَلْکَتْرِیق {س. {فر. Electric
citi} اصلی بو.
{Πηλεξ=πορ} م. بعض اجسا
مده هر شیشی کندیته چکمک
خاصه سی، کهربائی؛ الکتریق
مثبت، منی = بو خاصه تک ایکی
جوق || آلت الکتریق = الکتریق
ماکینه سی. || الکتریق حیوانی،
کیمیوی. || قطب الکتریق =
الکتریک مرکزی. || مقیاس
الکتریک، الکتریک بماء =
الکتریک تقدیره و اولچمکه
مخصوص آلت.

أَلْکَتْرِیق {ص. م. الکتریکه
{منسوب و متعلق
والکتریک خاصه سی حائر،
کهربائی. || ط. تدایو الکتریک =
الکتریک واسطه سیله تدایو
اصولی.

أَلْکَتْرِیقَت {س. عر. م.
{الکتریکه
الکتریکلشدیرمه، الکتریک

حصولی، کهر بائیت. {افسات
مولده دندر.} || قابل. الکتر.

بَقِیت = الکتریکله بیان (جسم).
{س. ۱. ال ک یابان
کجی} و صانان آدم و یا
قاری. ۲. چنکانه قاریسی. =
ص. مح. آجیق صاجیق و ناموسی
شبه لی (قادی).

أَلْکَمْک {با الکه مک. فت.
{الگدن پکیرمک،
اله مک.

أَلْکَم صَاغَمَه {س. هواده اینجه
{بلوط و بخار
بولدینی وقت ضیای شمک
بونک ذراتندن پکرکن انکسا.
رله بو ضیایی ترکیب ایدن
الوانک آیرله سندن حاصل اولان
رنکارنک حلقه عظیمه که کاه تک
و کاه چفت اولور، قوس قزح.
{عربجه ظنیه «علائم سما»
صورتنده تحریری عیشدر.}

أَلْشَمْک {فت. ۱. ال ایله
{ایتیشه رک شقا.
لاشتمق، ال شفاشی ائتمک. ۲.
دوگشمک، مشاجره ائتمک. ۳.
کوجنی دگمه مک.

أَلْلَمْک {یا الله مک. فت. ۱. ال
{طوقندیرمق، ال ایله
طومتق، اله قاریشدیرمق. ۲.
ال ایله یوقلامق. ۳. اورسه مک.
۴. ال قاریشدیرمق، مداخه
ائتمک. ۵. ایتوب طرد و دفع
ائتمک.

أَلْله {س. اللمک فعلی. با : اللمک.
= ص. ال ایله سچلش،
برر بر آیرلش، سچمه، منتخب؛
الله کومور.

أَلْیَجْی {ع. قرق طقوزدن
{صکره کلن، الی نصابت

واصل اولان : اللّٰهی دفعه،
سنه نك اللّٰهی هفتہ سی .

اللّٰهَمَّكَ { فح . ۱ . ال ايله طو-
قنای، قور جا لانمق .
۲ . اورسه لك . ۳ . ايتلوب
طرد و دفع الوفق، قولغق .

اللّٰه { سنذ . عر . [ال = حرف
تعريف . اله = معبود] خالق

كائنات اولان وجود مطلق،
تكری، رب، مولی، خدا، ايزد .
اللّٰه اعلم = الله دها ابي بيلير،
غالباً، ظن ايدرم . اللّٰه اكبر =
الله بيوكدر، مقام تحيرده .
الله ! الله ! مقام تعجب و انفعاده .
اللّٰه اصلاح ايتسين ! محتاج
اصلاح بر شيء حقندہ دينلير .

اللّٰه انجامي خير ايله ! تبعه سی
تهلكی كورين بر ايش حقندہ .
اللّٰه ايجون ! الله حقييون،
قسم ! طوغري سي، حقا . اللّٰه
ايتسين ! معاذ الله . اللّٰه ايتاند-
يرسون = خلافت يوقدر . اللّٰه
ايك و يرسين ! الله لا ويرسين !
بد دعا يتيله ترجاً دعا . اللّٰه
بر، قسم مقامندہ . اللّٰه بر
سوز بر، سوزدن دوليه جكنی

تأمين مقامندہ . اللّٰه بلا وير-
سين ! بد دعا . اللّٰه بيلير = الله
اعلم، خدا عالم . اللّٰه بول،
بولسون ! بد دعا . اللّٰه بول
قورق = يامه، كناهدر . اللّٰه بول
قورقاز = ظالم، انصافسر . اللّٰه
سلامت و يرسين ! عزيمت ايدنرم
دعا . اللّٰه صبر و يرسين ! الله
صبر اجر احسان ايله ! بر آجي
و آفت حالندہ سويلير تسلي
دعا سی . اللّٰه عشقنه ! الله
حقييون ! اللهی سورسه ك ! قسم .

اللّٰه عقلر و يرسين ! يولسر بر
حركتندہ بولمانلر حقندہ . اللّٰه
عمرلر و يرسين = دعا و تشكر
مقامندہ . اللّٰه قاوشد يرسون !
بر سوديكندن آريلانه اولسان
دعا . اللّٰه كريم ! بر محروميت
و احتياج حالندہ سويلير تسلي
واميد دعا سير . اللّٰه ! اللهم ! ربم،
الهي ! الله و يرسين ! بر نعمته
نائل اولانلر حقندہ بيان محظو-

ظيت و اولمانلر حقندہ دعا در .
اللّٰه سورسه ك ! الله عشقنه !
قسم . اللّٰه آمان الله، آمان اللهم !
آمان ياري ! اللّٰه الحكم لله ! امر
اللاهكر، رضا و توكل تعبيری .
اللّٰه الحمد لله = شكر الله، انعام
دعا سير . اللّٰه العياذ بالله ! الله
صيفندق . اللّٰه ان شاء الله = الله
ايسترسه . اللّٰه ! تالله ! والله !
الله حقييون، قسم . اللّٰه بسم الله =
اللهك امريله . اللّٰه تجاوز الله عنه،
عن سيئاته = الله قصورني غفو
ايتسين . اللّٰه تعالی الله ! مقام
حيرتده دينلير . اللّٰه حسينا الله =
الله بزه كافيدر . اللّٰه رحمة الله (ذ)

رحمها الله (ذ)، رحمها الله (آ)،
رحمهم الله (ج) و رحمة الله
عليه، عليها، عليهم، عليهم = الله
رحمت ايله ! اولولر حقندہ دعا .
اللّٰه رضى الله عنه، عنها، عنهما،
عنهم = الله راضی اولسون ! صحابه
و تابعين و سائر اعظام ملت حقندہ
دعا . اللّٰه سبحان الله ! مقام تقدیس
و تعبيده مستعملدر . اللّٰه شهد الله =
الله شاهد مدر . اللّٰه عفا الله عنه،
عنها، عنهما، عنهم = الله غفو
ايتسين . اللّٰه علم الله = الله بيلير،

قسم . اللّٰه غفر الله له، لها، لهما،
لهم = الله غفو ايتسين . اللّٰه قدس
الله سره = الله سرخي تقدیس
ايتسين، اوليا و صوفيون حقندہ
دعا . اللّٰه اكفي بالله شهيداً = اللهك
شهادت كافيدر . اللّٰه ماشاء الله !
مقام تحسين و تقدیرده و نظردن
وقاية دعا . اللّٰه مدد الله ! ياري
مدد ! اللّٰه معاذ الله، نفوذ بالله =
الله صيفندق . — (اللهی) .
و اللهيان ديمه ملي : اللهی
و الهيون دينير . — لسان
عوامده مستعمل اولان « اللالم »
كله سی الله اعلم تركيبندن
غلطدر .

اللّٰه مَكَ { اللهه . با : الملك و
ساژه .

اللّٰه { عد . اصل و ج : اليك [
بش دفعه اون، يوزك
ياري سي، حسين، بنجاء : الى
كون، الى قيون .

اللّٰه { ص . ۱ . الى اولان، ذواليد،
دستار : انسان ايكي الى
ايكي آياقلى و ميمون درت الى
بر حيواندر . ۲ . صاب و قولبي
اولان : الى شمعدان .

اللّٰه { عد . بهرینه و يا بهر
اللّٰه دفعه سنده الى : جلسته
اللّٰه غروش و يردلر : آراه لره
اللّٰه تحته قولر .

اللّٰه { ص . ۱ . الى غروش و
ساژه قيمتده اولان :
اليك توتون . ۲ . الى عدد
ويا پارچه دن مركب ياخود الى
شيئي حاوی اولان : اليك
دفتر (الى ياراقلى) . ۳ . الى
ياشندہ اولان : اليك بر آدم .
= س . ۱ . الى عدد دی . ۲ .

اللى غروش ويا ياره وسائره
قيمتنه سكه : ر الياك دكر .

آلم { سذ. عر. ج : آلام . ۱ .
آغرى ، آجى ، سانجى ، وجع .
۲ . كدر ، درد ، غم : الم چكمك =
كدر اتمك ، غم يمك . || ط .
اعضاء بدن اسمليه اضافله
وجعل بر طاقم امراضك اسلا .
ميسنى تشكيل ايدر : الم اذن ،
الم معده .

آلما { س. (اصلى : آلا) معروف
ميوه كه اكثرا يشيل اليه
صارى وبياض آره - منده اولوب
بعضاً بر طرفى ويا هر طرفى
آز چوق قرمزى به مائل اولور ،
تفاح ، سيب : آرنآؤد ، آماسيه ، فريق
الماسى . || مج . يوورلاق شى ،
طوب ، كرم جك : كوز ، چكه
الماسى . || آجى الماء ، دوه ،
ديكن الماسى = نباتك انواعى .
|| بر الماسى = شكلى پشانه به
ولذنى المايه بگزر معروف
بر كوك كه سبز قيلندن اولوب
اتلى وزيتون ياغلى يمكى اولور ،
|| الما باش = بر جنس اوردك .
|| الما كورك = تيلكى پوستك بر
جنسى كه كنارينه الما ديمى ديتور .
|| بر المانك ياربسى = يك مشابه ،
زياده بگزر . || قيزيل الما = وقتيله
روما شهرينه اطلاق اولونوردى .

آلماق { س. ۱ . اوباق كيكنك
آلماق { بائى ، رضعه ، تفاحه .
۲ . جيقندىل كيك : يناق ، چكه
الماجنى .

آلماجى { س. الما صانان آدم .

آلماس { س. (يو . Ἀδάμας)
معروف ذى قيمت پارلاق
طاش كه اك مقبول جنسنه
پرلانته ديرلر ، جوهر ، كوهر .
= ص . جوهر دن معمول ويا
جواهرله مزين : الماس يوزوك ،
كوبه . || مج . يك عزيز وقيمتدار ،
يك پارلاق ودلبر : الماسم ، الماس
يارم . || الماس پارچه سى = يك
پارلاق وكوزل شخص .

آلماسپاره { س. فا . (الماس =
م . ياره = پارچه)
الماس پارچه سى ، يك كوزل و
پارلاق شخص .

آلماستراش { س. فا . (الماس =
م . تراشيدن يو .
تنق .) جامك اك مقبولى كه
الماسيله ويا الماس كپى يوتلمش
ظن اولنور ، بلاور ، قريستال .
= ص . بو حاليه اولان بلور .
دن معمول : الماستراش باردراق .

آلماسنجى { س. الماس وسائره
مجوهرات يايان و
صانان آدم ، جواهرجى .

آلماسيه { س. طومش ات صو .
ييله شكر وسائره دن
معمول بللور كپى پارلاق و
شفاف بر طاتلى : الماسيه طباعى
بو طاتليه مخصوص طباق .

آلماق { س. الما آغاجلرنى حاوى
باغچه ، الما آغاجى اور .
مانلى .

آلمالى { س. ۱ . الما ييله ياتلمش .
۲ . الما آغاجى چوق (بر) .
آلمزده { س. فا . (الم = كدر .
زدن = اورمق) درد
وكدره مصاب ، آجى كورمش ،
مكدر ، غم ديده .

آلمك { ياخود اله مك . مض : الر .
قد . الكدن كچير مك ،
الكه جالقامق ، الكه مك :
اونى الرزده صكره خور ييارد .
لر . || مج . ۱ . اينجه دن اينجه به
آرايوب طرايه رق تحرى و
تفتيش اتمك . ۲ . سچمك ، انتخاب
اتمك . || اينجه المك = ديننه
طارى اتمك .

آلمك { ياخود اله مك . مض : الر .
قد . (ايبليكى) المكه دن
كچيره رك صارمق : ايبليك المك .

آلمكه { س. ايبليك صارمفه
مخصوص بر قاج دكنك دن
وآغرحه بر قاعديه صاباत्मش
بر ميلىك اوزرنده دوز اوفق
طولاوب : ايبليكى المكه به آلى .

آلمه { ياخود الهه . ص . ۱ . الكدن
كچيرلمش ، انش : اله اون .
۲ . سچلمش ، انتخاب اولنمش :
اله كومور .

آلمك { فحج . ۱ . الكدن كچير مك :
برنج اونى بو الكه
المنز . ۲ . مج . تحرى و تفتيش
اولنقى . ۳ . سچلمك ، انتخاب
اولنقى .

آلواح { سذ . ج . عر . فد : لوح .
{ با : لوح .

آلوان { سذ . ج . عر . فد : لون .
{ با : لون . = ص . تر . فد .
بر قاج رنگلى ، رشكارنك ، آلا .
جهلى : الوان كاغذ ، الوان باصمه .

آلوداع { تركيب عر . (ال =
حرف تعريف . وداع =
آيرله) الله ايعمار لادق ، الله
امانت اولك : الوداع اى خاك
حسرت ، الفراق اى سنك غم !

ألف { عد. ج. عر. فد. الف. }
 { با. الف. }

ألوهِيت { سذ. عر. } «اله» دن
 { سمص. } تكرياق،
 معبوديت : الوهيتة معتد،
 الوهيتي منكر.

ألويرمك { فل. ال. ويرمك }
 ١. نيك، كفائيت
 ايمك، كافي اولقي : بو قدرى
 بكا الويرر. ٢. مناسب وموافق
 اولقي، اوعقي، اويغون كلك :
 اوينم ايشمه الويرر. ٣. فائدهلى
 ونافع اولقي، حساب كلك : اونك
 تكايقي بكا الويرر. ٤. وقوع
 بولقي، واقع اولقي، چوكك،
 حكمنى اجرا ايمك : نداشت
 الويردى. || الويرر = كافي، يتر،
 آرتقى يستمر.

ألويريش { س. ١. كفائيت،
 ٢. مناسب، موافقت، اويغونلق.
 ٣. فائده، نفع، حساب كله،
 منافعه مطابقت.

ألويريشلى { ص. ١. كافي، وافي.
 ٢. مناسب، موا
 فتي، اويغون : او بكا چوق
 الويريشليدر. ٣. نافع، مفيد،
 حساب مطابق، منافعه اويغون :
 بو آيشن ويريش بكا الويريشلى
 چيقدى.

ألويه { سذ. ج. عر. فد. لواء.
 { با. لواء. } تشديدله تلفظلى
 غلظدر. }

اله { سذ. عر. : اله. ج. آله.
 { معبود، تكري : اله الخلق،
 اله كائنات : مريح صائبه عندنده
 حرب الهى وزهره حسن و
 عشق الهى زعم اولنوردى؛

جاهليتده عربلر آله متعدهيه
 عبادت ايدرلردى؛ حضرت
 داود جناب خلاقه مجازا اله الآله
 نامنى ويربور.

الهاب { سذ. عر. } «اهب» دن
 { مص. افعال } ١. آلو-
 لديرمه، طوتيشديرمه. ٢.
 اتهابه اوغراعه، شيشيروب
 عفونتديرمه. ٣.

الهام { سذ. عر. ج. الهامات.
 { «لهم» دن مص. افعال }
 ١. حق تعالى عبادينك قلبنه
 بر شئ القا ايمه : كنديسنه بو
 حقيقت الهام اولندى؛ آتبقى
 الهام طريقيله هدايته نائل
 اولدى. ٢. من طرف الله
 برينك قلبنه القا اولنان شئ :
 بو بر الهام ربانيدر؛ سوزلردى
 الهامات قبيلدندر.

الهه { سذ. عر. } جاهليتده ديشي
 { زعم واعتبار اولنان بت
 وصنم ياخود معبوده موهومه.

الهي { ص. عر. : الهيه. } «اله»
 { دن سمذ. } الوهيتة وحق
 تعالى حضرتلرينه منسوب و
 متعلق، من طرف الله اولان :
 امر الهى، اوامر الهيه، صنع
 الهى، الطاف الهيه. — الوهيتة
 قائل اولدئهيخون حكيم شهير
 افلاطونه لقب اولوب، افلاطون
 الهى ديتلير.

الهي { ندا. عر. } «اله» ايله
 { يله تكلمدن مركب } ريم!
 اى بنم اللهم : الهى، پادشاهلر
 پادشاهى! الهى، سن بيليرسك.
 = تر. حيرت وتعجب مقامنده
 اراد اولنهرق آلتنده منادى
 صورتيله بر اسم بولنور : الهى

چسوق! الهى احمد بك! نه
 تحفصك! ديمك.

الهي { س. تر. حق تعالى حضر.
 { تليينه مناجات ونعتى حاوى
 قصيده كه اكثرا «الهى» تعبيريله
 باشلايوب تكيه لرده اوقونور :
 كوزل سسله بر طاقم الهيلر
 اوقودلر.

الهيات { سذ. ج. عر. فلسفه.
 { نك الوهيتدن و
 الوهيتة متعلق مسائلدن بحث
 ايدن قسمى.

الهيون { سذ. ج. عر. ١.
 { الوهيتة وحق تعالىنك
 وارافنه ايتانان فلاسفه وساژه.
 ٢. فلسفه نك الهيات قسيميله
 اشتغال ايدلر.

الى { حج. عر. اتهابيان ايدر،
 { يه. يه قدر، يه دك، يه دكين،
 تا. } بعض تركيبات عربيده
 تصادف اولنور : { الى آخره =
 صوكنه دك : الى ماشاء الله =
 الهك ايتديكي وقته دك : الى
 غير النهايه = صوكى اولينان
 وقته دك، ابدى؛ الى الابد = كذا :
 من اوله الى آخره = ابتداستندن
 نهايته دك : من الباب الى الحراب =
 قيودن مجرايه دك، جمله : الى
 الآن شمدى يه قدر.

آليف { سذ. ج. عر. فد :
 ليف. با. ليف.

آليف { ص. عر. } «الف» دن
 { صش. } الف ايدن، آشنا،
 محب. ٣.

آليق { س. عر. } «لايق» دن
 { ست. } دها ويا بك واك
 لايق ومناسب اولان : او آدم
 بوايشه اليقدر.

آلیم { ص. عر. ئ: الیه. } «الم»
 { دن صد. } ۱. آغریتان،
 وجی موجب: ضرب الم، ضربه
 الیه. ۲. شدتلی، جوق درد
 والی موجب: عذاب الیم.

آلیوم { ظر. عر. } «ال» حرف
 { تعریف. یوم = کون } ۱.
 بو کون، بو کونکی کونده،
 الحاله هذه: الیوم موجود بو.
 لسان ذخیره: الیوم استعمال
 اولتان لسان. ۲. حالا، هنوز،
 شمدی به قدر: حافظک تر به سی
 الیوم شیرازده قائمدر.

آلیوی { ص. عر. ئ: الیویه. }
 { «الیه» دن سمد. }
 تش. صاغری بوتلینه منسوب
 ومتعلق: عروق الیویه.

الیه { س. عر. ئ: الیتین. تش. }
 { صاغری بوتی. }

الیه { ترکیب عر. ئ: الیه، ئ: }
 { الیه، ج: الیه، } الی
 حرف جرله ضمیر متصل غا.
 نبیدن مرکب. بعض ترکیبات
 عربیه ده بولنور. [اوگا، اولره
 کندیلنه، کندیلرینه: موی الیه،
 موی الیه، موی الیه، موی.
 الیه = کندیلنه، کندیلرینه
 ایما اولتان؛ مشار الیه، مشار.
 الیه، مشار الیه = کندیلنه
 کندیلرینه اشارت اولتان؛
 مفعول الیه = اسمک «آدمه،
 دوه» کبی حالتی؛ مضاف الیه =
 بنه اسمک «آدمک، دوه» کبی
 حالتی.

الیها { و: }

الیهم { والیهما. با: الیه. }

ام { س. اصلی مدله اولوب،
 { ایهام قیجندن طولانی مدی
 اسقاط، و نهایت ترک اولمشدر. }
 علاج، دوا، مداوات.

ام { ام ویم، یم. فل. } «ایمک»
 { مصدر غیر مستعملندن مضی.
 رعک نفس متکلم وحده صیفه.
 سیدر. دائما خبر یرینی طونان
 بر اسم یا صفت و یا ظرفندن
 صکره بولنوب، اونک آخری
 ساکن ایسه، همزه حذف
 اولنورق حرکتی ماقبله و یریلیر؛
 ومتحرک ایسه «یم»، «یز»
 صورتلنده قوللانیلیر. } وارم،
 موجودم، بولنورم: یم، بورا،
 دیم، بن ای یم، بن ترکم. تصریفی
 بو وجهلدر:

(مضارع)

ام	از
امک	سکر
در	درلر

(ماضی شهودی)

ایدم	ایدک
ایدک	ایدکر
ایدی	ایدیلر

(ماضی نقلی)

ایشم	ایمشز
ایمشک	ایمشکر
ایش (در)	ایمشلر (در)

(شرطیه)

ایسم	ایسهک
ایسهک	ایسهکر
ایسه	ایسهلر

(صیغه حاله)

ایکن .

دیگر صیغه لری متروک اولوب،
 «اولق» فلندن استعاره
 اولنور. عربیده فعل اسنادی
 بولندیقه قیاساً، حدث وزمانی
 وفعلک کافه احوال و شرائطی حائر
 اولان بو کله لره «ادات اسناد»

نامی و یرمک علم صرفیه بیوک
 بر خطادر.

ام { س. عر. ج: امهات، آنا،
 { یننه، والده، مادر: ام المؤمن.
 مئین = ازواج مطهره جنساب
 نبوی به و یرین عنواندر. || ام
 الجاثث = شراب، مسکرات. || ام
 دنیا = مصر، قاهره. || ام الرأس =
 دماغ. || ام قرآن = سورة فاد.
 تمحه. || ام القری = مکة مکرمه.
 || ام الولد = جوجق آناسی اولان
 اوطهلق جاریه. || لامم = والده
 طرفندن (قارداش)، باباسی آیری:
 لام برادر، همشیره سیدر.

اما { حر. عر. } (ترکبه ده همزه
 { مدله اوقونور } ۱. لکن،
 آنجق، شوقدر وارک: بیلیر
 اما سولیز. ۲. قالدی که، کله لم،
 کلنجه: اما او راضی اولیه جقمش،
 کندی بیله چکی ایشدر. } «که»
 علاوه سیله یک مجمانه بر شیوه
 آلیر. } ۳. ادات تعجب واعظام:
 اما یأیذک! اما یازی! اما نه
 یازی! اما سس ها! اما ده
 سس! || اما بعد = کتاب و
 نطقده دعادن صکره مقصده
 کیریشله چکی وقت ایرادی معناد
 بر تعبیردر.

اماته { س. عر. } «موت» دن
 { مص. افعال } اولوی مو.
 جب اوله، اولو حالته قومه. ئ.

اماثل { صد. ج. عر. } فد:
 { «امثل» غیر مستعمل سته. }
 اشر، امثال، اقران: اقتضار
 الاماتل والاقران.

اماجد { صد. ج. عر. } فد:
 { امجد. دا: امجد. }

اَمَارَت { س. ع. «امر» دن }
 ۱. امیرک، بکک، بر
 امیر و یا بکک حال و صفی:
 امارت مکّه مکرمه. ۲. برامیر
 بایک و یا پرنسک تحت اداره سنده
 بولنان مملکت، بکک، پرنسک:
 بلغارستان امارتی.

اَمَارَه { س. ع. ج. امارات. }
 علامت، نشان، اثر:
 بورادن کجش اولدیفته دلالت
 ایدمک هیچ براماره دسترس
 اوله مدق: ح. قریه.

اَمَارَه { س. ع. «امر» دن }
 سیم. مذکری قوللا.
 نلاز. [زیاده سیله امر ایدیجی،
 مجبر: نفس اماره = انسانه سیاتی
 امر ایدن نفس و شهوتی.

اَمَاکِن { س. ع. ج. امر. فد: }
 مکان. با: مکان.

اِمَالَه { س. ع. «میل» دن مص. }
 افسال [بر طرفه اگمه،
 یاتیرمه، میل ایتدیرمه. || د.
 مقصور اوقومتق لازم کلن
 حرکه تک. وزنه اویسون دیه غیر
 طبیعی اوله رق مدی که معیبات
 نظیمه دندر.

اِمَام { س. ع. ج. ائمه. ۱. }
 نمازده کندیسنه اقتدا
 اولنان ذات، جماعته نماز قیلدیران
 ذات: فلان جامع شریفک امامی؛
 محله امامی، که جامعده نماز
 قیلدیرمفله برابر محله سی خلقنک
 بلدییه متعلق امورینی و جنازه
 و نکاح ایشلرینی ده کورور؛
 طاہور، آلائی امامی = عسکره
 نماز قیلدیرمق اوزره بهر طاہور
 والای میقتده بولنان امام که

طریق علمییه منسوب اولمفله
 برابر صفت عسکریینی دخی
 حائر اولوب صاریق صارار و
 جبه سنده شریتری اولور. ۲.
 امور مذهبییه مقتدابه و پیشوا
 اولان ذات. بو معنی ایله امام
 عنوانی اک اول حضرت علی
 (رضه) افند منزله سبطین
 مکرمینه و امام حسین (رضه) ک
 نسلدن بر برینی متعاقب طقوز
 ذته و بریلوب، جمله سنه ائمه
 اثنا عشر دیرلر. ۳. شرع

شریفده اجتهاد ایدوب رأی
 صاحی اولان ذواتک بهری: امام
 مالک، امام شافعی. ۴. بر علم
 وفنده سوزی سند اثخاذ او.
 له حق درجه ده و سوخ: وید
 طولی قرائان ذات: امام غزالی،
 امام سیبویه، ائمه بخا. ۵. خلیفه
 مسلمین. امیر المؤمنین. بو معنی
 ایله بو کونکی کونده یالکیز
 قوللائیب، آنجیق امام المسلمین
 دینلیر. || امام اعظم = ابوحنیفه
 نعمان بن بشر حضرتلری. || امام
 اوی = مقدما قادین توقیفخانه.
 سی. || امام باییلدی = زیتون
 یاغلی بر نوع یا طلیحان ییکی.

اِمَامَت { س. ع. ۱. اماماتی، }
 نمازده کندیسنه اقتدا
 اولنان ذاتک حال و صفی،
 اماماتی: بو جامعده کیم امامت
 ایدیور؟ ۲. امور مذهبییه و
 علومده امام عنوانی. ۳. خلافت
 جلیله اسلامییه.

اِمَام زاده { س. فا. امام اوغلی، }
 بابایی امام و یا
 امام عنوانی حائر آدم.

اِمَامَلِیق { س. امام صفت و وظیفه. }
 سی: بو جامعده کیم
 اماملی ایدیور؟

اِمَامَه { س. ۱. جیوق و سیفارمه }
 لک باشنه طاقیلان کهریا
 و ساژده دن آغزاقی. ۲. تسبیح
 باشنده کی اوزون دانه که ایللیک
 ایک اوجی بونک ایچندن کجوب
 قانجییه ربط اولنور.

اِمَامَه جی { س. کهریا و ساژده دن }
 جیوق امامه سی و
 ساژ شیلر یایان صنعتکر.

اِمَان { س. ع. ۱. قورقو. }
 سزلق، امن، امنیت:
 امن و امان بر کالدیر. ۲. عفو،
 مساعده: امان و یرمک. ۳.
 استیمان، رمی: امان ایتمک.
 || الامان = عفو، مرحمت، مدد!
 || امان و یرمه مک = مساعده
 ایتمک، اصلا مرحمت ایتموب
 جزاسنی و یرمک. || فی امان الله =
 الله سلامت و یرسین. = حد.
 با: آمان.

اِمَانَت { س. ع. ج. امانات. }
 «امن» دن ۱.
 برینه امنیت ایدوب بر شی
 ترک و تودویع ائمه: بونی سزه
 امانت ایدمک، امانت براقه.
 جنم. ۲. برینه امنیت ایدیلوب
 بر اقبالن شی: امانتی اعاده
 ایدیکز. ۳. دواژ حکومتدن
 بعضیسنه وریلن اسم: رسومات
 امانتی، شهر امانتی. || الله
 امانت اولک، سزی ربه امانت
 ایدرم = الله ایهمارلادق.
 || امانة الله = من طرف الله امانت
 حکمنده اولان رعایا و زیردستان
 و علی الخصوص حمایتیه محتاج

اولان طاققری. || صندوق
امانی = صندوق امینلیک، صندوق.
یقکارلی. || امانات شریفه = خرقه
شریف کبی وقت سعادتدن
قاله آثار مقدسه که مقام خلافت
عظمایه امانت حکمنده در:
سلطان سنایم خان اول حضرتلری
امانآل تسلیم ایلدی. || ح. امین
انخاذا اولنان کسه نك نزدینه
براغیلان شیئدر.

آمانه { ح. عر. ۱. امانت طر.
یقبیله، امانت اوله رق:
بونى سزه آمانه ویروروم. ۲.
بر اداره رسیم معرفتیه و بونک
تحت نظارتنده، حاله تعمیر اولنان
الزام صورتیه اولیمه رق:
ولایتک اعشاری ایکی سنه آمانه
ایکی سنه ده حاله اداره اولندی.

آمانتی { س. بر یردن بر یره
آمانتی { ارسال اولنان اشیا
امانت صورتیه آلوب محالیمه
تسلیم ایدن آدم که بعضاً کندیمی
مقتن صورتده کیدوب کلیر و
بعضاً اورتاغنه کوندور: بروسه،
ازمیر، سلائیک امانتی.

آمانتیکیک { س. بر یردن بر
یره امانت صورتیه
ارسال اولنان اشیا آلوب
تسلیم ایتمک وظیفه سی: استانبول
ایله بروسه آره سنده. امانتیکیک
ایدیور.

آمانتدار { س. امانتی.

آمانی { س. ج. عر. فد: امانیه.
با: امانیه.

امپراطور { امپراطوریه، امپرا.
امپراطور { طورلق، با: امپرا.
طور وسائر.

آمت { س. عر. ج: ام. ۱. بر
لسالنه متکلم انسانلرک
مجموعی: امم قدیمه، امم متأخره،
امم اسلامی. ۲. بر بیغمبرک
دین حق دعوت ایتمک من
طرف الله مأمور اولدیجی جماعت;
امت دعوت = دعوت اولنوب ده
انکارده اصرارله ایمان کتیر.
مینلر: امت اجابت = دعوت
اولنوب ایمانه کننلر. || امت
محمد (صلم) = فخر کائنات افندمزک
دعوت بیوردقلری قوم نجیب
عرب و بعده بونلره تابع اولان
عجم و بربر و ترک وسائر، ملت
اسلامیه.

لسانیزده غلط قاضی اوله رق بو
کله «ملت» معناسیه و «ملت»
لفق بونک یرینه قوللایوب، مثلاً:
«امت اسلامی» و «ملت عثمانیه»
دینلور: حالبوکه عکسنه دینلرک
اقتضا ایدر. بونله خطارلرک لسان
ایدیدن اولسون دور طولی الیزدر.

امثال { س. عر. «مثال» دن
مصل { مص. اقتعال } ۱. بر
شیئی نمونه و مثال انخاذا ایدوب
اوکا تطبیق حرکت ایتمه، اویعه.
۲. آنان اسره تمامیه اتقیا و
اطاعت ایدوب اوکا کوره حرکت
ایتمه: مرجع رسمیسندن آلدیجی
اواسره امثال ایتمن مأمور
مشول اولور.

امثالاً { ح. عر. اتقیا و
اطاعت و تطبیق حر.
کت طریقیله، اویه رق، تابع
اوله رق: اسرکزه امثالاً بو
ایشی یایدم.

امتحان { س. عر. «معن» دن
مصل { مص. اقتعال } ۱. دگمه،
صنامه، تجربه: جناب حق
سودیک قوللری امتحان ایچون
کندیلری انواع مشاق و مصابه

دوچار ایدر. ۲. مکتب شا.
گردانک صنف آتلامفه و یا بر
مأموریت طالبک اوکا استحقاق
اولوب اولدیجی آکلاشلی ایچون
کندیلرینه ایراد اولنان سواللر:
امتحان اولمقی، امتحان ویرمک;
امتحان ایتمک، امتحانه چکمک;
سنه امتحانی، خروج امتحانی،
خصوصی امتحان: او مأموریه
طالب اولانلر فلان و فلان علدن
امتحان اولنه بقدر: بالامتحان،
لدی الامتحان، عند الامتحان
تبین ایدمک درجه اقتدارینه
کوره.

امتیاد { س. عر. «مد» دن
مصل { مص. اقتعال } اوزامه،
اوزون سورمه، اوزایوب کیتمه:
مذاکراتک بودرجه ده امتدادی;
بوسنه قیش چوق امتداد ایددی.

امتزاج { س. عر. «مزج» دن
مصل { مص. اقتعال } ۱. قاریشه ییله، بردن زیاده
جیمک قاریشوب بر جسم تشکیل
ایتمی: امتزاج کیمیوی. ۲.
بر بری طومعه، اویسونلق،
موافقت: امتزاج الوان. ۳.
کیچیمه، حسن معاشرت، اویوشه:
او آدملره امتزاج اولماز: قاری
قوجه آره سنده امتزاج اولمازسه
برلکده یاشامق پک مشکل
اولور. ۴. آلیشه، صحت موافق
بوله: اورانک هواسیله امتزاج
ایده مدیم.

امتیصاص { س. عر. «مص» دن
مصل { مص. اقتعال } ۱. اممه، امه رک چکمک: صوی
امتصاص ایددی. ۲. ط. هضم

اولئان مواد مأكوله نك طبا.
مارلر يائلى .

امّيعه { سذ. جر. عر. فد: متاع.
با: متاع .

امّيلاء { سذ. عر. [«ملا» دن
{ مص. افعال } ۱. طول: ط.

صهرنجك ياغورصوييله امتلاسى
۲. طولونلق: امتلا معة =
معة طولونلقى. ۳. ط. قان
طورمه، قان طولانمه: امتلاء
اوعيه، امتلاء دم، امتلاء كليه .

امّيتاع { سذ. عر. [«نوع» دن
{ مص. افعال } ۱. يسته.

مه، يايغمه، چكنه: امضادن
امتاع ايدبور. ۲. امكانسزلى،
مكن اولايش .

امّيتان { سذ. عر. [«من» دن
{ مص. افعال } باشه
قاقه، منت: احسان بي امتان .

امّيتياز { سذ. عر. جر: امتيازات.
[«ميز» دن مص. افعال]

۱. ديكرلندن آيرله، فرقلى
اوله، فرق، تفوق: بين الاقران

امتيازى واردر. ۲. تمتلى،
مصرفلى ويا مسؤليتلى برايشك
بشقه لرى يايه مامق اوزره
بر آدم ويا شركت ويته تخصيصى،
مساعده مخصوصه، رخصت:

دمير يول، واپور، معدن،
قابريقه، غزته امتيازى: امتياز
رخصتنامهسى، براتى. ۳. استثناء،
مضايف، حقوق استثنائيه:

او خاندانك بعض امتيازاتى
واردر. ۴. بر مملكتك كندينه
مخصوص نظاماتله ونيم مستقل
صورته اداره اوللق صلاحيتى،
مختاريت اداره، اداره مختاره:
بلغارستانك امتيازى. || امتياز

نشانى = دولت عثمانيه ده بادشاه
زمان شوكتلو سلطان عبدالحميد
خان ثاني افندى حضرتلى جانب
اشرفندن ايجاد بيوريلان بر نشان
طال. || امتياز مداليهسى =
بو نشانه مربوط عد اولئان
مداليه كه آتون وكوش جنسى
واردر. || صاحب امتياز = امور
نافعه دن بر ايشك ويا بر قابريقه
وغزته وسايره نك امتيازي حائز
اولان آدم: فلان غزته نك صا.
حب امتيازى .

امّيتيازلى { ص. ۱. امتيازى
{ اولان، بشقه لزند

فرق اولئان، ممتاز. ۲. حقوق
استثنائيه نائل، بعض مكلفاندى
مستثناء بو عثرت امتيازليدر.

۳. صورت مخصوصه ده وبشقه
لرى يايماق شرطيله رخصت و
مساعديه مظهر: كبريت قابريقه.

سى امتيازليدر. ۴. مختاريت
اداره يه نائل .

امّيتيازى { ص. عر. [«امتياز»
امتياز و استثناء ويا

مساعده مخصوصه يه منسوب و
متعلق: حقوق امتيازى؛ شرائط
امتيازىه .

امثال { سذ. جر. عر. فد: مثل.
با: مثل. = تر. فد. ۱.

مانند، شبيه، نظير: بونك امثلى
يوقدر، امثالزدر. ۲. نمونه،

بر مساعده ويا ديكر معامله
رسميه ده صراحت قانونيه بدل
نمونه تطبيق واستنادكاه اوله.

بيله نك وقته سابقه: امثال
يوقدر: بشقه لريه امثال اولماق
شرطيله بوكا مساعده اولغشدر.

|| ص. امثال رقى = بر كمك قاچ
مئلى اخذ واعتبار اولنه جفتى
كوستون رقم. || ضروب امثال.
با: ضرب مثل .

امّالسنز { ص. مانسدر، اشى
{ يوق، بي نظير.

امّيله { سذ. جر. عر. فد: مثال.
با: مثال. || د. صرف

عربى نك افعالى قصرى فاعله نمونه
اولق اوزره يالكز ثلاثى
مجردك برنجى باندن «نصر»
فلنك تصريفى جدوللرى؛ امثله
مختلفه = ماضى، مضارع، مصدر

كبي صيغ مختلفه دن تصريف
اولئانلرى؛ امثله مطرده = يالكز
بر صيغه نك غائب، مخاطب،
متكلم، مذكر، مؤنث ومفرد،
تنبيه، جمع اوله وق تصريفى .

امّجاد { سذ. جر. عر. فد: مجد.
با: مجد .

امّجد { ص. عر. جر: اماجد.
{ «مجد» دن سته. }

دها ياخود يك مجد وشرف و
علو صاحي: جد امجد حضرت
پادشاهى: اقتضار الاماجد
والاكلام .

امّجه { س. ص. [اصلى: امكجه
امجه] ياخود همهجه [عمومك

يارديميله وال برلكيله كوويلن
ايشه اطلاق اولنور: امجه كوفى،
امجه ايش. [«مجي» صورته ده
دخى يازانلر واردر.]

امّحيك { س. [«امك» دن] همه،
ندى، بستان .

امّحاء { «محو» ماده سنى افعال
{ باندن كتيره وك تركبه ده
بولتى قوللايوردلر سه ده، عريده
ماده مذكوره افعال باندن

اصلا کز؛ و ذاتاً نحو متعدی
اولدیفیون، او بادن کتیرلسنه
حاجت ده یوقدر. بالکز میم
مشده نك کسرله «انحاء» دن
مبدل افعال بایندن «امحاء»
واردرد، که نحو و نابود اوله
مناسنه کلیر، بوده لسانمزده
مستعمل دکلدرد.

{ سذ. عر. } «مدد»
امداد { دن مص. افعال } ۱.
یاردیم، معاونت، ناچار قالش
بر آدمک یاردیمنه یتیمه: بکا
امداد ابتدی، امدادمه یتیمه؛
سز امدادمه یتیمیه ایدیکز بو
ایشک ایچندن چیقه میه جقدم.
۲. کندیندن قوتلی بردشمن
قارشینده بولنان بر قوماندان
یاخود فرقه می معاونت ایتمک
اوزره کوندربلن عسکر: امداد
بکلیوردی؛ امداد کلدی.

{ ص. ۱. یاردیم }
امدادجی { ایدن، یاردیمی؛
الله امدادجیکز اولسون! ۲.
یاردیمه کوندربلن عسکر: امداد.
جی بلوک، امدادجی عسکر.

{ ص. عر. ۱. امدادیه. }
امدادی { امداد و معاونت
منسوب و متعلق: فرقه امدادیه.

{ با: ایدی. }
امدی

{ قذ. امکه سوق و }
امدیرمک { اجبار ایتمک، مص
ایتدیرمک، امزیرمک: چوجفه
مه، سوت امدیرمک؛ یاره بی
برینه امدیرمک.

{ سذ. عر. ج: آواصر. ۱. }
أصر { بیورمه، بیوروق، فرمان:
فلان امر ابتدی؛ کیمشکه امر
آلدم؛ اصرعانی، امر نظارتناهی؛

امر سزکدر؛ امر و فرمان حضرت
من له الامر کدر = محررات
رسمیه نك نهایتده یازلسی معتاد
ظرافت تعبیری. ۲. بر مقام
عالیدن بر ایش حقنده امری
حاوی یازیلان ورقه، امرنامه:
نظارتدن بر امر کلدی؛ مأمو.
ریتکز حقنده امری آلدیکز می؟
{ مقابلی «نبی» ایسه ده، لسا.
نمزده امر نبی مقامنده دخی
{ قوللائیر: } بکا کیمه دبه امر
ایتدیلر، یعنی بی کیمته دن نبی
ایتدیلر. ۳. ط. طبیک ترتیب و
تنبیهی، رجه. ۴. د. فمک یاپ
ویا یاپسون کچی امر معناسنی
افاده ایدن صیغه می، که مخاطب
وغائی اولور. عرب صرفیونی
مخاطبه «امر حاضر» ویا سا.
دهجه «امر» و غائبه «امر
غائب»، و منفیلرینه ده «نبی
حاضر» و «نبی غائب» درلر.
|| امر الهی، الله امری = قدر
الهی. || امر حق واقع اولق =
وفات. || امر بالمعروف نبی عن
المنکر = شرعاً یا نبی اقتضا
ایدن ایشرلی ترویج و منهائی
منعه چالیمه. || امر حق =
وفات: امر حق و قو عنده.
|| اولو الامر = شرعاً خلقه امر
ایتمکله و خلق امر لینه اطاعتله
مکلف بولنان ذوات که خلیفه
مسلمین الله وکیللریدر. || امر
قولی = آلدیغی امری اجرایه
مجبور بولنان او خصوصده
رأی و مطالعه بیان ایدمه مین آدم.
|| ح. امره محرر سند = بونو.
{ سذ. عر. ج: أمور. ایش،
أمر { نبی، ماده، مصطط،

خصوص، کیفیت: بو بر امر
عظیمدر؛ اسکان مهاجرین امرنده
جوق غیری سبق ایشدر؛
امور خارجییه، داخلییه، نافعیه؛
امور سیاسییه، ملکییه، عسکریه
مجاریه، بریه، بحریه. || آخر
الامر = انک نهایت، عاقبت. ||
ابتدای امرده، اول امرده =
انک اول. || نفس الامر = ذات
ماده، اساس مصطط: نفس
الامر = موافق برایش. || امور
یتیمه، خصوصیه، ذاتیه = بر
مأمورک غیر رسمی و کندیسه
عائد ایشرلی. || امور مأموره =
هر مأمورک اجرا و رؤیتله
مکلف اولدیغی ایشرل.

{ سذ. ج. عر. قذ. امیر. }
أمرأ { با: امیر. || ع. پاشا عنوان
تنی حائر اولیان فرمانی بیوک
ضابطلر، میرالای، قائم مقام و
بیکیاشی رتبه لرنده بولنانلر:
امراء عسکریه؛ ارکان و امراء و
ضابطان. || امیر الامر = ۱.
خلفاء عباسیه زماننده آل بویه
و سلجوقیلردن امور عسکریه یه
وضبط و ربطه باقی صورتله
بفداد ده مقیم اولانلره و بریلن
عنواندر. ۲. ایوم رتب ملکییه.
دن اصطبل عامره، ایله میر
میرانلق آره سنده بر رتبه بی
حائر اولان کیمسه که عنوانی عزتلو
باشادر.

{ سذ. عر. } «مرور»
أمرار { دن مص. افعال } یکیر.
مه: آخر طولری بو کوبردن
امرار ایتمک تهلکه لیدر؛ امرار
وقت ایتمک = وقت یکیرمک.

أمراض { سذ. ج. عر. فد:
مرض. با: مرض.

أمرد { ص. عر. { «مرد» دن
{ «مشت» هنوز بیق و
مقالی جیتمامش، توگز:
شاب امرد= دها بیقی مقالی
کلهمش دلیقانی.

أمرنامه { س. فا. { امر. نامه
{ بر امری حاوی
تحریرات رسیده که مافوقدن
مادونه یازیلر: امرنامه= نظام
رتنهای: امرنامه= سایی= مقام
صدارت عظمادن یازیلان
محررات. — طرافت طریقیله
خصوصی مکتوبله دخی امر-
نامه دینلوب تمبیر سؤ استعمال
اولنور: امرنامه= عالیلرینی آلد.

إمرئک { با: ایمرئک.

أمرود { س. فا. آرمود. ل.

أمزجه { سذ. ج. عر. فد:
مزاج. با: مزاج.

أمزیرمک { یا امرمک، قد:
{ چوجقه) مه ویا
صنی امریک امیرمک، اوضاع.

أمزیک { س. { «امک» دن
{ چوجک آغزیه
آلوب امیدی که نه تک پیسی،
دوکهسی، حله. ۲. میله بدل
چوجقرله سوت و پرک ایچون
مستعمل آغزی مه اوجی شکنده
لاستیقلی شیشه: سوت یننه
قهرنی چکمکدن ایسه چوجفی
امزیکه بملک دها ایندر. ۳.
چوجقرک صوایحه سته مخصوص
کوک ابریق لولهسی. ۴. یکی
طوغان چوجقرله تولند ایچنه

صاریلی اوله رق امیریلان
شکرلی بادم ازمهسی.

أمزیکلی { ص. ۱. مدهه چو.
{ جینی بولنان، چوجقه
مه ورن { قادی: } امریکلی
قادیلرک اینی بسلنی شرطدر.
۲. لولهلی { ابریق و یا دیگر
قاب.

إمساک { سذ. عر. { «مسک»
{ دن مص. افصال } ۱.
بر شیدن ال چکوب ضبط
نفس ایته، اجتناب، پرهیز:
طامادن، غیبتدن امساک ایچلی.
۲. وقت معینده اوروجه بدأ
ایته و بونک موسمه کوره وقت
شرعیسی: امساکدن صکره
یا تدم: شمعی امساک قاچده در؟
۳. یز ایچمز آدمک حالی، بخل،
خست، جریک: بو درجه ده
امساکله آرتدیریلجق آچقه
اکسک اولسون.

إمساکیه { ش. عر. رمضانده
{ امساک وقتلرینی مبین
جدوللی ورقة.

أمشکم { فل. { قوزیلر } دینه
{ دینه سوت ایتمک.

أمصار { ش. ج. عر. { فد:
{ مصر } بیوک شهرلر:

امصار وبلاد. { مفردی اصل
اسم خاص اولوب، بده عربلر
طرفندن هر بیوک شهره اطلاق
اولنش، و بوضوئله ده جملمدن.
یرلشدر. تنبیهسی اولان
«المصران» دخی کوفه الله
بصریه اطلاق اولنوردی.

{ سذ. عر. { «مص»
{ دن مص. افصال }
امدیرمه، چکدرک یوتدیرمه ویا

ایچری به آدیرمه: صوده حل
اولنش علاجی شریفه به امصاص
ایتمک.

امضاء { سذ. عر. { «مضو» یا
{ «مضی» دن مص.
افعال } ۱. یازلش بر مکتوب
وسند وسائر نه آلتنه کندی
اسمعی یازمه: امضا ایتمک، آتقی،
قومق= امضالامق: سندی
امضا ایشدی: بر توصیه نامه
یازوب کندیسنه امضا ایتنر.
ملی. ۲. مکتوب وسند وساد
ثروت آلتنه یازلش صاحبک
اسمی: بوسندک امضاسنی
طایر میسکز: مکتوبک امضاسنی
اوقویه مدم: وضع امضا ایتمک=
امضا قومق، امضالامق: واضع
امضا، صاحب امضا= بر سند
وسائر ورقة بی امضایتمش اولان.
{ اصل معنایی کچیره واجرا و
انفاذ اولوب، علی الخصوص
بیع وشرایکی معاملاتک اجرا.
سندده قولانیلر: سندات و
سائر معاملاتک اجراسی ایسه
اکثریا امضایه متوقف اولد.
یغندن، بو مناسبتله لغت مولده
اولقی اوزره، لسانزده مستعمل
مه یاده کلشدر. }

امضالامق { قد. امضا ایتنر.
{ مک، آلتنه اسمعی
یازدیرمق: مجلس کاتبی مضبطه
مسوده لرینی رئیس واعضایه
امضالاعفله مکلمدنر.

امضالاشیق { قد. امضا و یروب
{ آتی، بر مقاوله.
نامه تک بر صورتی امضا ایدوب
ویرمکه برابر دیگر صورتی
امضا ایتنر یروب آتی: ایشه

قرار و پردکسده دها امضا.
لاشه مدق.

امضالامق { یا امضالمق. فت.
(ر یازیلی کاندک)
آلته کندی اسمی یازمق،
اسمی یازهرق قبول و تصدیق
ایتمک: یازدیفاک سندی امضا.
لادم؛ مضبطه بی امضالامق
ایستمدی.

امضالانمق { یا امضالانمق. فج.
(ر یازیلی اسم یازیله
رق قبول و تصدیق اولنمق:
مضبطه امضالاندی.

امطار { سذ. جر. عر. فد: مطر.
با: مطر.

امعاء { سذ. جر. عر. (فد: می
(غیر مستعمل) قش. باغر.
صاقلر: امعاء دقیقه = انجیه باغر.
صاقلر: امعاء غلیظه = قالین
باغر صاقلر. || ط. اختناق، استر.
خاء، التصادق، التهاب امعاء =
باغر صاقلره عائد مختلف امراض.

امعان { سذ. عر. (معن: دن
(مص. افعال) ۱. مبالغه
ایتمه، برایشده پک ایلری
وارمه: امعان نظر = چوق و
دقتله باقه. ۲. دقت، جهد،
اهتمام: نظر امعانه باقی.

امک { سذ. ۱ چالشمه، سسی،
(جهد: بو ایشه امکم
چکمشد: امک ویرمک = چالشمی،
جهد ایتمک. ۲. زحمت، یور.
غوثلق، ونج، تعب: امک چکمک:
چوق امکله وجوده کلش بز
ایشدر. ۳. سسی حق، چالشمه
قارشیلنی، اجرت: امکمی
ویریکز.

امکان { سذ. عر. (مکانه: دن
(مص. افعال) ممکن اوله،

اوله بیه جک خالد بولنه، دائرة
اقتدار داخلنده اولیش: بو
ایشک امکانی وارد = ممکندر،
اوله بیلیر: امکانی یوقدر = ممکن
دکلدر، اوله ماز: درجه امکان
خارجنده در: عدم امکان = ممکن
اولمایش، امکان نزلق: عدم
الامکان = امکانیز، محال. (ترجه
«امکانیز» دن ترجمه در.)

امکانسز { مص. امکانی اولمیان،
(مکن اولمیان، محال.
(«مکنسز» دیمک خطادر.)

امکانسزلق { سذ. ممکن اولما.
(یش، عدم امکان،
محال اوله: بو ایشک امکانسزلی
معلوم ایدی.

امکدار { سذ. جر. امکداران.
(تر. امک. فا. داشتن
— ترکیب سقیم. امکی سبق
ایتمش، قدم و مکافاته استحقاق
قراشمش مأمور، خدمتچی و
سائره: امکدار بر خدمتچی
وارد: امکداران بشدکان
میاننده.

امکدارلق { سذ. امکی سبق
(ایتمش قدملی ما.
مور و یا خدمتچینک حال و
صفتی: امکدارلقده اوندن ایلری
کیمسه یوقدر: اونک امکدارلنی
نظر اعتباره آلفلیدر.

امکداش { سذ. امک و سسی و
(عمل آرقداشی،
امکدارلقده رفیق، قبولداشی.
(مص. ۱. چالشمسزین
«امکسز» وزحمتیزجه وجوده
کلن: امکسز برایشدر. ۲.

اوکی (اولاد): امکسز بر
اوغلی، قیزی واردر.

امکلمک { یا امکلمک. فل. ۱.
(چالشمی، چبالامق.
۲. (وافق چوجوق) یو.
ریتمه چبالامق، دپه لیمک.

امکلی { مص. سسی وجهله وجوده
(کلن و یا حصول سسی
وجهده متوقف اولان: چوق
امکلی ایشدر.

امکن { (افعال) بایندن امکان
(فعل) ماضیسی اولوب شو
تعبیر عرییده مستعملدر: (مها
امکن = ممکن اولدی قی،
درجه امکان داخلنده.

امکنه { سذ. جر. عر. فد: مکان.
با: مکان.

امل { سذ. عر. جر. آمال. ۱.
(اومو، اومه، امید: امل
ایتمک. ۲. شدتلی آرزو، حرص،
طمع: امله دوشمک: بر طاقم
آمالده بولنق. || طول امل =
ناایتنی بعید شیشلر امید و آرزو.
سی، ییغز توکمز حرص جاه.

املا { سذ. عر. (ملا: دن
(مص. افعال) طولدیرمه
مغناسیله کثیر الاستعمال ایسه
ده، عرییده ذاتاً ثلاثی مجردی
طولدیرمق مغناسیله متعدی
اولدیفندن. افعال بایندن اصلا
بو معنایه کلز.

املا { سذ. عر. جر. امالی.
(«ملو» دن مص. افعال،
ودها طوغریسی «املا» دن
میدل. ۱. سویلیوب برینه
یازدیرمه: تالیفاتی تدریس
ایدرکن طلبه سنه املا ایدردی
(ایشدیردی دیسه ملی): بو

کتاب املا طریقله یازمشدر.
{ بو معنا ايله لسانزده پک
مستعمل دکل ایسهده، مکتب
وتدویس لسانده الزم اولدیغندن،
استعمالی ضروریدر. } ۲. بر

لسانک عبارده سنی درست یازمق
علی: بو آدم املا تیلز؛ چو-
جقلره املا اوکرتی: املاسر
مکتوب؛ املا به کلک = یازيله.
تیلک؛ املا به کلک = یازيله.
مامق. { بو ایکنجی معنا عربیده
یوقدر، لکن هر کس املا
طریقله یعنی بشقه سنک آغزردن
سویلدیکنی درست یازه تیلک
ایچون، بوعله محتاج اولدیغندن،
برنجی معناسندن تولد و تحصل
ایتمشدر. } ذاتاً فصیح عربی سولین
عربلر بو معنایه دلالت ایده جک
بر لغته پک او قدر محتاج دکالر.
در، زیر تلفظ لری حرووی
آرمه کافیدر؛ (س) ی (ص)
یاخود (ث)، و (ح) یی (خ)
یاخود (ه) یازمق اونلر ایچون
متصور دکلدن. بناء علیه، بز
املائی فارسیده دخی مرعی
اولان بویکنجی معنا ايله قوللا-
نمقدن احتراز ائمه ملی، وچین
خطنه یاقیشان « رسم خط »
تعبیری قبول ائمه لیز. } || مج.
املا به کلک = اصلاهی ممکن
اولامق.

{ سذ. جر. عر. فد:
املاح } ملج. با. ملج.

{ ص. املاسی بولنده
املاسر } اولیان، درست با.
زلامش، حرووی ناعمل یازلش:
املاسر بر مکتوب. = ح.
درست اولیه رق، یا کلیش:
املاسر یازبور.

{ س. املا یا کلیشلی،
املاسر لقی } بر عبارده حروفنک
ناجمل یازلشی: املاسر لقی صا.
جنبه یازی تیلکدن استفاده
ایتدیرش.

{ سذ. جر. عر. فد:
املا } ملک. با. ملک. = تر.
فد. { «املاک امیری» دن
محفف } میری به عائد اراضی:
بوتارله، بو جفتک املاکدر.

{ ج. چکیلوب مص اولمق:
املک } یزه دوکیان سوت املز؛
کیچک همسی املک ممکن میدر؛

{ یاخود ابلیق. با:
املیق } ایلیق.

{ سذ. جر. عر. فد. امت.
امم } با. امت.

{ فت. نفسله چکوب جذب
اممک } اتمک، مص اتمک: سو.
دی بردن امه رک ایچدی، مه،

طلوداغنی، پارماغنی املک. ||
پارماق املک = حیرتده قالمق،
پارماق ایصیرمق. || سوت املک =
همده اولمق: حالا سوت امیور.
|| قاتنی املک = نه سی وارسه آلمق.

{ س. امک فعلی، مص،
اممه } جذب: جوجفک سوت
اممه سی. = ص. اممکله حاصل
اولان: اممه طلومبه = صویی
جذب ایده رک ویرن طلومبه.

{ سذ. عر. ۱. قورقوسز.
امن } لقی، امنیتک، امنیت: امن
وامان. ۲. راحتق، استراحت،
آسودگی، آسایش: مملکتده امن
واسایش برکالدن.

{ ص. سذ. جر. عر. فد:
امناء } امین. با. امین.

{ سذ. } ذاتاً مصدر او.
امیت } لان «امن» ادات

مصدریت الحاقیه حاصل اولمش
یا کلیش بر لغت اولوب، عربی
دکلدن } ۱. امنیتک قورقو.
سرلق: تنها سواقاقلرده کیجه
امینتی محافظه ایچون متصل
قول کردیریلر. ۲. گوگمه،
اعتماد، وثوق: او آوده. امنیت
جائز دکلدن؛ بو آدم شایان
امینتدر؛ بن کندیسنه امنیت.
ایتدم. || امنیتی سوء استعمال
ایتمک = بشقه سنک امنیت ائمه.
سندن بالاستفاده طولاندیرمه
قالقشمق. || امنیت صندیتی =
اوفق تفک معاملات کیریشن بر نوع
باتقه. || امنیت عمومی به بر مملکتک
ضبط و ربطنده و امور ضابطه.
جه اولان امنیتک واسایش.

{ ص. ۱. امنیت و
امیتسیر } آسایشدن عاری.
۲. امنیت و اعتماد شایان اولیان:
امیتسیر آدمدر. ۳. کیمسه به
امینت و اعتماد ایچین.

{ س. ۱. امنیت
امیتسیر لک } واسایش ققدا.
تی. ۲. اعتماد و وثوقه شایان
اولایش.

{ ص. ۱. امنیت و اسلا.
امیتلی } یشی برکال اولان:
امیتلی یردر. ۲. وثوق و
اعتماد شایان، امین: امیتلی
آدمدر.

{ سذ. عر. ج. امانی.
امینه } «منی» دن } ۱. اومو،
امیده، امل. ۲. آرزو، ایستک.
۳. مقصد، نیت، قورندی:
تجارتمجه بر بیسوک ثروته نائل
اولمق امنیه سیله دیار غریبه کیتدی.

أموات { صد. سذ. ج. مر. فد:
میت. با: میت. || ارا.
ضی أموات = هیچ ایشانم مش
خالی برل.

أموال { صد. ج. مر. فد: مال.
با: مال.

أمواه { صد. ج. مر. فد: ماه.
با: ماه و میاه.

أمور { صد. ج. مر. فد: امر.
با: امر. = تر. فد.
اهیت و برین ایش، وظیفه:
بن اوپله شیشلری امور ایتم =
وظیفه ایتم، اهیت و بریم:
نه امورک؟ نه وظیفهک؟ نه که
لازم؟

أمور آشنا { صد. فا. ج. امور.
آشنايان. || امور.
آشنا ایش بیلیر، کار آشنا.

أمور دیده { صد. فا. ج. امور.
دیدگان. || امور.
دیدن ایش کورمش، تجربه‌لی،
کار آزموده.

أمور سائق { فد. وظیفه ایدتمک،
اهیت و بریمک،
نظر اهیته آلتی: ایشی آکلاتدم
سده هیچ امور ساعمدی.

أموت { صد. ج. مر. فد: ام.
والدهک، آنالقی.

أمهات { صد. ج. مر. فد: ام.
با: ام. || بر علم و
فنده یازلش الک باشلی کتابلر که
مندرجاتلری اساس و سندن
حکمنده در، نحوه سیویهک
کتابی کبی.

إمهال { صد. مر. فد: مهل.
دن مص. افعال || مهلت
و برمه، بر مدت دهه مساعده
ایته، تأخیر و تمویق: حق تعالی

طریق مشروعدن صاپانلرک
جزاسنی و برمهده امال ایتم،
اممال ایدر.

أُمحی { صد. مر. فد: ام.
یعنی والده سندن فصل
طوغش ایشه اوپله قلوب او قویوب
یازمق ییلین، او قومامش. || او.
قومق ییلکسزین کافه علوم
و حقایق لذتیه به مظهر و واقف
اوللرندن طولانی فخر عالم
(صلی الله تعالی علیه وسلم)
افندمن حضرتلرینه وصف
اولور. ||

«امی» ایله «جاهل» آزه سنده
چوق فرق وارد: امی یالکز او قو-
یوب یازمق ییلیندر؛ جاهل ایسه
ولو برآز او قویوب یازمه پیلده برشی
ییلین ناداندن. هرای جاهل دکدر؛
آنادن کور طوغش نیسه ذوات
یکمشدر، که بالطبع او قویوب یاز-
مقدن محروم اولدقلری حالده، اکثر
علوم و فنونده انمه مرهسته یکمشلردر.

أمیال { صد. ج. مر. فد: میل.
با: میل.

أمید { صد. فا. || شمرده بعضاً
میمک تشدیدله او قونور. ||
اومو، اومه، امل، مأمول: امید
ایتمک، امید یالوقی = اومقی: امید
ایدیورم، امیدم وارددر، اومارم؛
امیدی کتمک، قطع امید ایتمک =
مایوس و نومید اولقی: امید
و بریمک = اومدیرمی، مأمول ایتم.
یرمک: امیدله یاشامق = دائماً امید
ایدوب ده امله نائل اوله مامق.
|| ه. امید برونی = آفرینشک
منتهای جنوبنده کی برون و او
جوارلردن عبارت مملکت.

أمید بخش { صد. فا. || امید-
بخشیدن || امید
و برن، امید ایتمدن، امل

اویاندیران: بکا امید بخش بر
طاقم سوزلر سویلدی.

أمید سیز { صد. ۱. امیدنی
کشمش، مایوس،
نومید: بن بو خصوصه امید.
سزم. ۲. امید ایدله مین، غیر
مأمول: عجیبی عسکرله غلبه
امید سزدور. ۳. حیانتدن و خلا-
صندن امید کلمش، قورقلی
مأمول اولیان، آخر خسته:
امید سز بر خسته سی وارددر؛
امید سز بر حالده بولنیور.

أمید سیزلک { صد. ۱. مأمول
سیت، نومیدلک: قوماندانک
امید سیزلکی عسکرکده غیرتی
کیر ایتدی. ۲. اوموله مایش،
مأمول اولمایش، مأمول اولامه:
مظفریتک امید سیزلکی فکری
مفلویتی تسریع ایتدی. ۳.
قورقلسندن امیدلرک کلمش او-
لمسی: خسته دون امید سز ایدی،
بو کون حالده او امید سیزلکی
تخفیف ایدله جک بر تبدل کوردنی.

أمید گاه { صد. فا. || امید-گاه =
{ بر } امید یری،
اورادن برشی اومیلان محل
و مقام: بکتا امید گاه سز سکز.
{ سزده در دیمه ملی. }

أمید وار { صد. فا. امیدلی،
امید وار اولقی = اومقی.

أمیر { صد. ج. مر. فد: امیر.
«امر» دن مص. ۱. ||
بر قوم و یا مملکتک باشی، بک،
رئیس: مسقطه ریاض امیری.
۲. بیوک بر خاندانه منسوب،
نجیب، اصیل ذات. ۳. تر. شریف

مضایه کمر. || امیر آخور
یاخود میر آخور. با: آخور.
|| امیر الامراء. با: امراء. || امیر
الجیش = اسکی عرب حکومت رنده
سر عسکر، باش قوماندان.
|| امیر الحج = حجاج ایشلرینه
نظارت ایتک اوزره جانب جلیل
خلافت عظامدن منصوب ذات.
|| امیر مکه مکرمه = مکه مکرمه
وجوارلری شرقا و ساداتله
مربانک ایشلرینه باقی ووالی
ایله برلکده آسایشی محافظه ایتک
اوزره جانب جلیل المناقب خلافت
عظامدن نصب و تعیین یوریلان
و « شریف » عنوانیله دخی
معروف اولان شرفادن بر ذات.
|| امیر المؤمنین = خلیفه اقدس
اسلام. (اذا اول بو عنوانی حضرت
عمر الفاروق رضی الله عنه افندمن
آلشدرد.) — فارسیده همزه مک
اسقاطیله (میر) دینلوب، بو
دخی لسانخه یکمشدرد. با: امیر.

امیر غمق { با: ایمر غمق.

امیک { س. «امک» دن
|| امیکدن چورومش
یر، امه اتری، بره سی.

امین { ص. عر. ذامینه. ج:
|| امینه. «امن» دن ص. ||

۱. قورقوسز، قورقاز، امنیت
صاحبی: بوراده کندی اومده
کمی امین. ۲. شبهه ایتین،
موثوقا بیلن: ایشک بویه اولد.
یفتندن امین میسکز؟ ۳. برینه
امینت و وثوق و اعتماد ایدن:
بن او آدمدن امین ایدم. ۴.
قورقلیه جق، امنیتلی: بوراسی

امین بردر. ۵. کندیسنه امنیت
اولنه بیلن، موثوق، معتقد:
کندیسی امین آدمدر؛ امین بر
آدمله کوند رکز. || آلائی امینی =
بر آلاک امور حساییه سنه
باقان ضابط که بیکباشینک
مادوننده در. || بلوک امینی = بر
بلوک امور حساییه سنه باقان
کیسه که چاوشک مادوننده در.
|| صندیق امینی = وزنه دار،
صندقکار. || قنوی امینی = باب
مشیتده عظامدن بیوک مأمور.
|| امینک { س. امین اولان آدم و
|| امینک { یا عمک حال وصفی،
امنیت. با: امین. || رسومات،
شهر امینلکی.

ان { ح. عر. (حرف شرط
|| ان { اولوب، بعض ترکیبات عر.
یهده بولنور: } ان شاء الله =
الله ایسترسه.

اناء { سذ. عر. ج: اوانی. قاب،
|| اناء { چاق، صحن و تنجره و دستی
کمی ظروف. { جمی دها
مستملدر: } اوانی زر و سیم.

انابت { و انابه. سذ. عر. «نوب»
|| انابت { دن مص. افعال } ۱.
مماصیدن توبه ایله حقه رجوع
اتجه. ۲. بر مرشد مرجمتله
طریقه داخل اوله: فلان
ذاتدن انابه آلمشدر، اخذ انابت
آتمشدر.

اناث { سذ. ج. فد: اثنی. دیشیلر،
|| اناث { قادیشلر، قیزلر: اناث
مکتب رشیدی: { همزه مک
ضمیله تلفظی غلطدر. }

اناجیل { سذ. ج. عر. فد:
|| اناجیل { انجیل. با: انجیل.

انار { اناره قفلندن و افعال با.
|| انار { بشدن ماضی اولوب، دعا

مقامنده اولان ترکیب آتیده
قولالایلیز: انار الله قبره = حق
تعالی مزارینی تنویر ایتسین.
|| اناره { سذ. عر. { «نور» دن
|| اناره { مص. افعال } نورلاندیر.
مه، تنویر. { تنویر دها
مستملدر. }

انام { سذ. عر. خلق، مخلوقات،
|| انام { ناس: بین الانام = خلق
آره سنده؛ سید الانام = فخر
کائنات (صلی الله علیه وسلم)
افندمن حضرتلری.

انامیل { سذ. ج. عر. فد: انله.
|| انامیل { با: انله.

انانیت { سذ. عر. { «انا» دن
|| انانیت { بنگ، غرور، خود
پندک.

انانی { ص. عر. { «انا» دن
|| انانی { یاغش ایسه ده عریده
مستمل دکلدرد. } کندی بر
شیء ظن ایدر مغرور و جاهل
ویاغی (آدم): اناثینک بریدر.
|| انانیت { طوغریسی انانیت در.
|| انانیت { با: انانیت.

اناسلک { سذ. بنگ و مغرور بئله
|| اناسلک { قادیشیق جهالت و
یاغیق.

انباء { سذ. عر. { «نبأ» دن
|| انباء { مص. افعال } خبر و برمه،
اخبار: کیفیتک انباء بیورلمسی
مختلدر.

انبات { سذ. عر. { «نبات» دن
|| انبات { مص. افعال } بیتیره،
یتیمی موجب اوله: فد انلری
انبات ایدن قوت.

انبار { سذ. عر. { فارسیدن
|| انبار { مرعب اولوب جمع دکلدرد.
جمی انابیر و انبارات کلیرسه ده،

سید: امیر صوبی. [جمعی بو
بزجه مستعمل دکدر. ترکیه
«آنبار» ولسان عوامده
«هانبار» تلفظ اولنور.]
۱. ذخیره و وسائره وضع و
حفظنه مخصوص محل: ذخیره
انباری. با: آنبار.

آنباز { س. فا. اورناق، شریک:
حق تمالایک انبازی
بودر.

آنبان { س. فا. طفارچی. د.

آنباربایس { س. ع. با:
آنباربایس.

انبساط { س. ع. «بسط»
[دن مص. افعال] ۱.
پایله، آچله: قورشون دوگنکله
انبساط ایدر. ۲. ایچ آچله،
فراخلامه، انشراح: انبساط
خاطر، انبساط درون، انسانه
بر انبساط کلیر. || ط. انبساط
قلب= یوزکک یا یلسنی موجب
مرض.

آنبوبه { س. ع. نبا. ت. ج. را.
آنبوبه [ایجه بوری، بوریجی.

آنبوبی { س. ع. ن. آنبوبه.
ت. نبا. ج. را. ایجه
بوری شکل و صورتنده اولان.

آنبور { س. فا. «انبر» دن
[آنتی قاریشدروب طو.
تشدیرمه مخصوص دمیر اوکسو،
اویچر.

آنبوه { س. فا. کروه، ج. باعت،
غلبه، اذحام. دوله.

آنبیاء { س. ج. مر. قد. نبی.
با: نبی.

آنبیق { س. ع. «یو. Augé»
کنول و عطریات وسائره

تقطیرنه مخصوص آلت: انبیدن
چکمک = تقطیر ایتک.

انتاج { س. ع. «نتاج» دن
[مص. افعال] تیجه و برمه،
موجب اوله، تولید ایتمه: مص.
رنک انتاری صنایع و تجارتک
ده ترقیسنی انتاج ایدر.

انتاج کرده { ص. فا. تیجه
اولان، دیگر بر شیک تیجه سی
حکمنده اولان.

آنتاری { س. «عرییده» و «نتری»
[دنیلر سده ترکیه دن
ماخوذدر.] ۱. باصمه و پایتسه و
قاشکی ایجه بر شیدن معمول
اوزون لباس. ۲. قادیلرک دوز
و سوسز لباسی: و قتیله انتاری
کیلیردی. || کجه لک انتاری سی =
ارکک و قادیلرک کجه یاتارکن
واو اینجده کییلرکی اوزون
کوملک.

آنتاریلک { ص. انتاری دینان
[باسه اویغون: آنتا.
ریلک باصمه.

آنتاریلی { ص. انتاری کین:
[انتاریلی بر آدم کلدی.

آنتیاه { س. ع. «نیه» دن
[مص. افعال] ۱. اویامه،
اویانیق. ۲. غفلتک ضدی،
کوز آیققلی، تیقظ. ۳. ط. جو.
لان دم و حرارت غریزه ایله
اعصابده و حیسانده وقوعه کن
سرعت و شدت و تراید.

آنتیشار { س. ع. «نثر» دن
[مص. افعال] ۱. صا.
چله، طاعنله، سربله. ۲. برون
صو چکوب پوستورتمه. د.

آنتیچار { س. ع. «نحر» دن
[مص. افعال] قتل نفس،
اتلاف نفس، کندی کندنی
اولدرمه: مأیوسیت عشقون
انتچار ایتک درجه سنه کلتش.

آنتیحال { س. ع. ج. انتها.
[لات. (بحول» دن
[مص. افعال] دیگرینک شعری
ویا بر سوزنی بنسمه: اتحال
ادبیات عالنده سرققدر، اتحال
ایتدیک آثارله تفاخر ایدیور.

آنتیخاب { س. ع. ج. انتخا.
[بات. «نخب» دن
[مص. افعال] ۱. سجمه، اورو.
ندمه، بر شیک الک کزیده سنی
آروب آله: فلان دیواندن بر
قاج قطعه انتخاب ایتدم: انتخاب
اولمش کتابلر. ۲. بر مجلس
اداره و بلایه ایچون اعضا تعیین
ویونک ایچون قانونا ایفا اولنان
معاملات: بلایه هیئت هنوز
انتخاب اولندی. ۳. طالبرک
ایچنده الک مقتدر و مستحقینک
تفریق و تعیین: انتخاب مأمو.
رین. || د. بیت انتخاب = بر
قطعه ویا قصیده الک کزیده
بیتی.

آنتیخابی { ص. ع. ن. انتخابیه.
[انتخاب و انتخابه متعلق:
معاملات انتخابیه: او مجلسک
تشکیلی انتخابیدر.

آنترسق { س. [بنا. Interesse]
[منفعت، استفاده. له.

آنترسقچی { ص. ساده کندی
سنی دوشون، منفعت پرست. له.
[یاخود انترقه. س. فر.
انتریغه] Intrigue] دیسمه،

حيله، خدعه، دسيسه کارانه قو.
رولش طولاب: انترقيہ سز
تيا ترو کتابي الماؤز.

انترقيہ جي { يا انترقيہ جي. ص.
حيل و دسايسله
طولاب قوران، دساس،
حيله کار.

انتراع { سذ. عر. } «نزع» دن
{ مص. افتعال } چکوب
قويارمه، قوياروب آله. || فد.
تجريد. { فر. Abstraction }

انتساب { سذ. عر. } ج: انتسا.
{ بات. } «نسبة» دن
مص. افتعال } ب: بيوك آدمه ويا
بر دائره و هيئت و خاندانه مر.
بوط و متعلق اوله، ارتباط،
تعلق، منسوبيت: بو خاندانه
اسكيدن انتسابي واردور؛ طريقت
نقشبنديه انتساب ايتدي.

انتساب { سذ. عر. } «نسخ»
{ دن مص. افتعال }
منسوجات کي ايکي طرفدن
چيزکي وسطر منجلی اوله. ذ.
انتساب { سذ. عر. } «نسخ»
{ دن مص. افتعال }
نظام اوزره ديزلش اوله.

انتشار { سذ. عر. } ج: انتشا.
{ رات. } «نشر» دن
مص. افتعال } ۱. يائله، طاغله،
اورمه: بر رايحه طيبه انتشار
ايتدي. ۲. فاش اولوب شيوع
بوله، آغزله دوشمه: او وقو.
عات شهرک هر طرفه انتشار
ايتدي. ۳. تعم ايمه، هر کس
حصه دار اوله جق صورتده
جو غالوب يائله: انتشار معارف؛
علوم و فنون انتشار ايتدي.

انتظار { سذ. عر. } «نظر» دن
{ مص. افتعال } بکله،
کوزله، ترقي: بهاره انتظار
ايدوروم؛ بهارک انتظارنده يم؛
{ بکنينلشي } اکثريا مفعول اليه
صورتده افاده اولوب، مفعول به
ويا نائب فاعل کي ايرادي و متلا:
«بهاري انتظار ايدوروم، بهار
انتظار اولنيسور» دينلي
ياکليشدر.

انتظام { سذ. عر. } ج: انتظا.
{ مات. } «نظام» دن
مص. افتعال } يولنده ديزلش
اوله، دوزکونک، ترتيب: بو
ايشلرده هيج انتظام يوقدر؛
انتظام آلتنه کيرمک؛ انتظام
بولق؛ امور يتيهجه بعض
انتظامله مشغولدر.

انتظامسز { ص. بوليله ديزله مش
{ ويولنه قونغيوب
قارمه قارشيق اولان، نظام
و ترتيب اوليان: انتظامسز براو.
انتظامسزلق { سذ. بوليله
لان شينک حالي، نظامسزلق،
ترتيبسزلق، قارمه قارشيق حال.

انتفاخ { سذ. عر. } «نفخ» دن
{ مص. افتعال } شيشمه،
قبارمه، شيشکينک. || ط. انتفاخ
امعاء، انتفاخ بطن، انتفاخ
رأس، انتفاخ رحم و ساثره = بو
عضورک شيشمه سي.

انتفاع { سذ. عر. } «نفع» دن
{ مص. افتعال } فائده لئه،
استفاده، تمتع.

انتقاد { سذ. عر. } ج: انتقادات.
{ «نقد» دن مص. افتعال }
آثار ادبيه و فنيه تک بيطرفانه

نظر تدقيق و معاينه دن کچير.
لمسيله بالهاکه بيان مطالعه
ابدلي: انتقاد ادبياتک الکيدر.
{ بونک يرينه «نقد» دخي
قوللا نيورسده، نقد ماده سي
تفعيل بانبدن کلد يکندن، و
انتقاد طورورکن، دېکر لفته
احتياج اولمديفتدن، بو عندي
کله تک ايجاديني تجويزه حاجت
يوقدر. اولسه اولسه ثلاثه.

مجرددن مصدری اولان و
انتقاده ذاتاً مترادف بولنان
«نقاد» قوللا نيله بيلير. «مناقده»
تعميري ده قارشيلق اولان
ممارضات ادبيه ايچون يعني
فر. Polémique ديلان شي.
ايچون پک مناسب بر لغتدر.
انتقاد عريمده کي معنای اصلي
لغوسيله ترجمه ده قوللا نياز.

انتقال { سذ. عر. } ج: انتقالات.
{ «نقل» دن مص. افتعال }
۱. بزيردن بر يره کچمه، تبديل
مکان، کوچه: آناطوليدن روم
ايله انتقال ايدنلر. { بو معنا
ايله «نقل» استعمالی ده ما.
نوسدر. } ۲. کچمه، سرات،
بولاشمه: امراض ساربه اکثريا
تماسله انتقال ايدر. ۳. ميراث
اوله رق و ياميراث کي قاله، ارثاً
کچمه: پدردن کنديسنه برچوق
اراضي و عقارات انتقال ايتدي؛
بعض علتلر ارثاً اېويندن اولاده
انتقال ايدر. ۴. اموال غير
منقوله تک متوفی اېويندن اوله.
دک نامنه کچيرلمسيله بونلرک
نامنه طاپو و سند اعطاسي:
انتقال معامله سي، خرچي؛ هنوز

انتقالی اجرا اولنما مش. ۵.
داربقایه کیمه، رحلت، ارتحال، وفات. (دارتحال ده مستعمل اولوب، انتقال اکثریا «داربقا» یه مضاف اوله رق قوللا نیلیر.)
۶. سامع متکلم سوزندن مقصدی آکلامی، صراحة سولینلین شیشی ده درک و فهم ایتی: بو آدمک انتقالی یوقدر: بردن بره انتقال ایدم مدم. ۷.
سوزک، بحثک بر شیشه یکمی: سوز مقبولرک تأثیرنه انتقال ایتدی. ۸. ط. بر مرض ویا عضوک یر دکشیدرمسی: انتقال مواقع امراض: انتقال بول، مثانه، مرض و سائره. || سرعت انتقال = ضمناً و کنایه افاده اولنان سوزدن بیله چاقی و درحال مقصدی آکلامه، حدث ذکا، ذهن آچیقلمی: سریع الانتقال = چاقی آکلار، ذهنی آچیق. || اد. توسیع انتقال = اراضی امیری و موقوفه تک اولاد ذکور و اناث بولمادی خالده محلول اولما مسیحون سکرنجی درجه یه قدر معین اولان اقربایه انتقال ایتی حقنده قانوناً وضع اولنان اصول.

{سند. عر. ج: انتقامات. انتقام} {«نقم» دن مص. افعال} اوج، آجی چیقارمه، نار: انتقام آلق، اخذ انتقام ایتک = اوج آلق، اخذ نار ایتک، آجیسی چیقارمق.

{س. ص. انتقام آلفه انتقامچی} {مبال، انتقام برافاز، ذوال انتقام.

{سذ. عر. «نکس» انتکاس} دن مص. افعال} باش آشاغی دونمه و یا دوشمه. ذ. || ط. انتکاس خارجی = بعض اعضاء داخلیه تک فتق صورتده طیشاری یه فیلامه سی.

{سذ. عر. «نمی» دن انتماء} مص. افعال. بر نسل و نسله منسوب اوله، انتساب: امرای حماسه انتما. (یا لکز جمع بلاسی اولان بویه مناسبتیز ترکیبانه قوللا نیلیر.)

{مض: اندیر. قد. (بر انتک} ارکک حیوانی) ایکدیش ایتدیرمک، خصیله یی چیقار. تهرق ارکک ککلی کیدرمک، بری واطه سیله انه مک: پلجیری اینی سیرتمک ایچون اتقل.

{سذ. عر. «نهایه» دن انتهاء} مص. افعال. ۱. نهایت بوله، صوکه وارمه، غایت ابرمه: بویول نزه ده انتها بولور؟ ۲. ختام بوله، توکمه، نیتمه: علم و تک انتهاسی یوقدر. ۳. صوکه، پایان، نهایت، غایت، انجام: طالع ابتدای اولدی یی کیمی انتهاسی ده اوله جقدر، یا لکز قدرت الهیه تک ابتدا و انتهاسی یوقدر. {نهی اولمه مناسیله ترجمه ده قوللا نلما لیدر.}

{سذ. عر. «نیز» دن انتهاز} مص. افعال} غنیمت بیلوب قاجیرمامه: انتهاز فرصت ایتک = فرصتی قاجیرمامق. (یا لکز بو تعبیرده مستعملدر.)

{ص. عر. «نتایه» انتهای} صوکه و ختام بولمه

منسوب و متعلق: ادات انتهاییه، صیغه انتهاییه.

{سذ. عر. ج: اناث. دیشی، انتی} {قادر، قیز. [جمی ده مستعملدر.}

{سذ. عر. «نجاه» دن انتجاء} مص. افعال} قورتارمه، سلامته ایردیرمه. ذ.

{سذ. عر. «نجز» دن انتجاز} مص. افعال} اجرا، ادا، یرنه کتیرمه: انجامز وعد = ویرین سوزک یرنه کتیرلی. (یا لکز وعد ایله قوللا نیلیر.)

{س. فا. صوکه، نهایت، انجام} عاقبت: ایش انجامه ایر. دی: انجام کار = ایشک صوکی، آخر الامر: الله انجامی خیر ایله.

{سذ. عر. ج: انجذاب} بات. «جذب» دن مص. افعال} چکمه، جذب و جلب اولمه: غیر اختیاری بر انجذاب قلبه. || ه. اجرام سما. ویه تک بر لرلری جذب ایتلری که اندفاع ایله برابر اساس موازنه کائناتدر. {فر. Gravitation}

{سذ. عر. نبا. ایصیرغان انجبر} اونی.

{ص. عر. نبا. فصیله انجبریه} انجبریه = ایصیرغان قیلیدن نباتات. = س. ط. ایصیرغان اوتنک تماندن حاصل اولان قبارجقرله مشابه جلد خسته لفی.

{س. با: انجیک. انجیک}

{سذ. عر. «جلاء» انجلاء} دن مص. افعال. ۱. جلی و عیان اوله، تظاہر. ۲. پارلامه، جلالت، ذ.

انجیم { سذ. ج. عر. فد: نجم.
با: نجم.

انجیاد { طوگمه مناسیله لسا.
نمزده استمالی شیوع

بولش ایسه ده، «جد» ماده سی
افعال بایندن اصلاکدیکندن،
اساسز ویا کیش اولوب، ذاتاً
ثلاثی مجردینک ده بناسی لازم
اولد یفتدن، خماسیدن کتیر مک
کلفتی اختیار ایتمکدن ایسه،
«انجیاد» یرنه «جود»، و
«نجم» یرنه «جامد» دیمک
دها طوغری و عربیه موافق
اولور. شوقدرکه بوهکلر علم
لسان وفنده بر منایه وضع
و تخصیص ایدلشدور.

انجمن { س. فا. مجلس، جمعیت،
انجمن شورا: انجمن دانش =
آقادهیا: انجمن تفتیش ومباینه.
= تر. (عر. اوجند) بر یره
طویلاعه، اوپک اوله.

انجو { وانجی. با: انجی.

انجیر { س. فا. انجیر. با: انجیر.

انجیل { سذ. عر. ج: اناجیل.
{ بو. Ευαγγέλιον }

حضرت عیسی (عم) نازل
اولان کتاب سماوی: انجیل
شریف؛ اناجیل اربمه = انجیلک
حوار یوندن دوت ککشینک
ضبطنه کوره محفوظ اولان
دوت نسخه مختلفه سی.

انجیلی { ص. عر. ذ: انجیایه.
انجیل شریفه منسوب
ومتعلق: نضاح انجیلیه. = سذ.
انجیله تابع آدم. ج: انجیلیون.

انجیلی { با: انجیلی.

انحاء { سذ. ج. عر. فد:
«نحو» لسانزده معنای

لفویسیله مستعمل دکلدور طرقلر،
جابیلر.

انحراف { سذ. عر. ج: انحرأ.
فات. { حرف } دن

مص. افعال { ۱. دوغه، صایمه،
طوغری یولدن چیقمه، بر طرفه
میل: طریق مستقیمدن انحراف
ایتمه ملی. ۲. دکیشمه، بوزله،

فساد. ۳. قیرقلق. || م. انحراف
ايره = بوسله ایکنه = سذ. میلی.

|| ط. انحراف رحم = رحک چار.
بلسی، بر طرفه میلی. || سم.

انحراف مریمی = اسلحه ناریه
مریماتنک هدف خطاندن میلی.

|| ط. انحراف مزاج = کینسزک،
نشسته سزک، قیرقلق. || انحراف

مفصل = اویناق یرنک چار بلسی.

انحصار { سذ. عر. ج: انحصأ.
رات. { حصر } دن

مص. افعال { ۱. بالکزر برشی ویا
شخصه حصر اولنه، بر شیشه

مخصوص اولوب بشقیه شموی
اولامه: ازمته قدیمده علومک

رؤساء روحانییه انحصاری
عمومک جهالنده قالمسی موجب

اولوردی. ۲. بر محصول ویا
ماده تجاریه تک بر ملترم ویا

شرکتک یدینه تسلیمی، ید واحده
حصری، رژی: تونون، تباکی،

مسکرات انحصاری: آسرقا
ممالک مجتمعه سنک وارداتی مجرد

کرمک ایله انحصارات حاصلاندن
عبارتدور. — برنجی معنا ایله ده

انحصار ایتمک دینلیرسه ده، منحصر
اولق، منحصر قالمق تعبیر لری
دها مانوسدور.

انحطاط { سذ. عر. { حط } دن
مص. افعال { ۱.

دوشمه، آشایغلامه، آلچالیه:
اراضینک انحطاطی. ۲. تدنی.

۳. سن کالندن صکره سن شیوع.
خته بوزطومه: سن انحطاط

۴. ط. قوتدن دوشمه. ۵. بریش
وساژمه تک ایتمه سی.

انحلال { سذ. عر. { حل } دن
مص. افعال { ۱. جوز.

یلوب آتله: عقدۀ مشکلات
انحلالی: قابل انحلال بره سته. ذ.

۲. ط. طاعله، بوزله: انحلال
دم، انحلال عظم، انحلال ورم.

انحشاء { سذ. عر. { حنو } دن
مص. افعال { ۱. اکلک،

بوکلک، اکرلک، منفی و مقوس
اوله: خطک انحشایی. ۲. ط. بر

کیک وساژمه تک بر علتدن طو.
لایق مقوس اولسی: انحشاء

. اظفار، انحشاء عظم.

انحساف { سذ. عر. { خسوف }
دن مص. افعال {

۱. (آی) طوتله، خسوفه اوغرا.
مه، مخفف اوله. ۲. مج. دها

کوزل دها پارلاق و شانلی بر
شی ویا شخصک غلبه سیله سوزرکی

اولوب حکمی اولامه: او عصرده
ابن سینانک بولسیدی بر یره

دیگر علانک انحساف طبیی ایدی.

انحناق { سذ. عر. { خنق }
دن مص. افعال { بو.

غله، بونالیه، نفس طوتله.
{ اختناق کچی } له.

انذاب { سذ. عر. { ندب }
دن مص. افعال { ط.

(یاره) اوکلوب اثری قالمه،
بری بللی اوله جق صورتده
قیاقه. [Cicatrisation.]

انداخت { س. فا. ۱. آتسه، ری. ۲. سلاح بو. شامه: یکری پاره طوب انداخت ابتدیلر. ۳. ع. قورشون وکله آتقی و نشان آلتی فنی: انداخت مکتبی.

انداخته { ص. فا. } «انداختن» { فعلندن سمه. } آلتش، براغلتش: انداخته کوشه نسیان. انداد { سذ. ج. عر. } «فد: ند» { لسانغزده غیر مستملدر } امثال، نظیرلر، شیبیلر: بی انداد= امثال، بی مانند.

انداز { ص. فا. } «انداختن» { فعلندن سمه. } آتیمی، آتان، آتمش: لنگر انداز= دمبر آتان، دمبر آتمش: تیر انداز= اوق آتان. || سلاح انداز= کیلرده تفنگله مسلح وکی خدمتاند غیر مستخدم بحریه فراتی. [بوله وصف ترکییلر ده بولنور.]

اندازه { س. فا. } «هندسه» { دن غلط ظن ایتمش. } سه ده، هندسه بوندن معبردر. ۱. اولچو، مقیاس ۲۰ تر. آرشینک بز و باصمه و سائر اولچمکه مخصوص کوچک جنسی که ۶۰ سانتیمتره در. ۳. ج. حساب: اندازه کایر = حساب کایر، معقول.

اندازه سیز { ص. ۱. اولچوسز، حسابسز، چوق، غیر محدود. اندازه ملک } یا اندازه له ملک { ق. ۱. اندازه ایله اولچمک. ۲. تخمین و حساب ایتمک، تصارالاق.

اندام { س. فا. ۱. تن، بدن، وجود: سیم اندام = سکومش تنلی؛ کل اندام = کل تنلی. ۲. بوی، قد، قامت: اندامی غایله موزون. ۳. فا. متک موزونللی، بیجم: پک انداملی. || اندام آینه سی = انسا. تک بتون وجودی کوستره چک صورته بیوک دیوار آینه سی.

اندامسز { ص. ۱. بویسز، قیسه بویلی. ۲. بیجمسز، لطافتدن حاری.

اندامسزلیق { ۱. بویسزلیق، بیجمسزلیک. ۲. بویلی. ۲. انداملی } قامتی موزون، بیجمیلی. اند بند { ص. فا. } اندوند = پارچه { تارومار } ۱. پارچه ۲. محبوب، اوتامش، قباحتی یوزینه اورلقدن بکزی بوزلش: اند بند اولدی. { عو. اک بند } { ص. عر. } «نادر» دن

اندر { ص. ستف. } ده و یاپاک نادر و سیرک: یا قوئک خاصی اندر بر طاشدر. = چ. پک سیرک: اندر قوللائیلر بر لغتدر.

اندر { ح. فا. ده، ایچنده: مشکل اندر مشکل = مشکلات ایچنده مشکلات: محال اندر محال = ببتون امکانش. { ترکی الاصل اسمله ترکی جائز اوله میه چیفتدن، «قات اندر قات» کبی تمبیرلر غلطدر. }

اندرج { سذ. عر. } «درج» { دن مص. انفال } درج اولمه و مندرج اوله معناسیله بو مصدر وهلی مخصوص (مندرج) لسانغزده کثیر الاستمال

ایسه ده، عرییده اندراج یالکزر اقراض معناسیله مستملدر.

اندراس { سذ. عر. } «دروس» { دن مص. انفال } اصلا اثری قالیه جق صورته محو اوله: مدارس عتیقه تک اندراسی. { اک زیاده سه. مندرس مستملدر. }

اندرون { س. فا. ۱. ایچ، دا. خل. ۲. قلب، ضمیر. } بو ایکی معنا ایله درون دهام مستملدر. { ۳. وقیله حرم هایون پادشاهی دایره سی: اندرون هایون. ۴. ایوم سرای عتیقک خزینه هایون و خرقة سعادت دایره لری: اندرون هایون آغذ لری: اندرون هایوندن عخرج. } { مقدمو بو دایره آلتان کبیرک مکمل صورته معلری اولوب، ادبیات شرقیه بی و دیگر بعض علویحا و کرتکلرندن، اوراسی بر مکتب و عخرج حکمنده ایدی. }

اندرفاع { سذ. عر. } «دفع» دن { مص. انفال } دفع و زائل اوله، اورته دن قالدیه، مندفع اوله. { سذ. مندفع دهام مستملدر. }

اندک { ص. فا. آز، قلیل. ذ. } || اندک ساله = کوچک یاخیلی.

اندلس { سذ. } آندالوسیا An-dalousie { دن } اصل اسپانیایک قرطبه و غرناطه جهلرندن عبارت اولان قسم جنوبیسنک اسمی اولوب، اورادن مملکته داخل اولان عربلر طرفندن بتون اسپانیایور تکیزه اطلاق اولنمشدر.

اندلسی { ص. عر. : اندلسیه.
اندلسه منسوب و
متعلق، اندلسی.

اندماج { سذ. عر. : «دموج»
اندماج (دن مص. افعال)
بر برته کچه، کیدلنه، ذ. || ط.
اندماج عظام، اندماج جنین.

اندوخته { ص. قا. : قازاغلش،
مکتب. ذ. ولس.

اندود { ص. قا. : «اندودن»
فلندن سم. وصف
ترکیبلرده بولنور. [سورلش،
طلا ایلش یاخود ایشلش :
زر اندود = آلتونه مطلا،
آلتونه ایشلش.

اندوز { ص. قا. : «اندوختن»
فلندن سم. وصف
ترکیبلرده بولنور. [قرانان،
اکتساب ایدن، کاسب : زر
اندوز = آلتون قرانان.

اندوه { ص. قا. : تاسه، قایفو،
کدر، غصه، ذ. ولس.

اندوهگین { ص. قا. و :

اندوهناک { ص. قا. : تاسهلی،
قایفولی، مکدر،
مغموم. لس.

اندیش { ص. قا. : «اندیشیدن»
فلندن سم. صتر.
تشکیلنده مستملدر. [دوشون،
ملاحظه ایدن : دور اندیش =
اوزاق دوشون، هر شیئی
چوق اولدن ملاحظه ایدن،
مدر. : قایتب اندیش = هرایشک
صوگنی دوشون : بد اندیش =
سوه فکر صاحی.

اندیشلیک { ص. با : اندیشی.

اندیشناک { ص. قا. ۱. دوشو.
ن. دوشونجهسی
اولان. ۲. تاسهلی، مغموم،
مکدر. ۳. شبهه ووسوه ایدن،
وسوهلی.

اندیشه { ص. قا. ۱. دوشونجه،
تفکر. ۲. غم، کدر،
غائله. ۳. شبهه، وسوه،
مراق : او آدمک حالی کندیشجه
موجب اندیشه اولیوردی.

اندیشه سیز { ص. ۱. برکونه
دوشونجهسی
اولیان، بر شیء دوشونمین. ۲.
کدریز، غائله سز، راحت. ۳.
وسوه و مراق ایتین.

اندیشه سیز لک { ص. ۱. دو.
شوغیش. ۲.
غائله سز لک. ۳. وسوه سز لک.

اندیشه لی { ص. ۱. غائله لی. ۲.
وسوهلی، مراق لی. ۳.
وسوه و مراق موجب.

اندیشی { ص. قا. : «صتر. دن
سینی متعین اسماء مرکبه ده
بولنور [دوشونجه، دوشونش :
دور اندیشی = اوزاق دوشونش،
دور اندیشک : بد اندیشی = کوتی
دوشونش، بد اندیشک.

انذار { سذ. عر. : «نذر» دن
مص. افعال [نتایجیک
وخامتله قورقودم رق پریشیدن
منع ونهی ایتمه، تبشیرک ضدی :
هر ییغمبر قومی انذار و تبشیر
ایله مکلف بولغندور.

اتزال { سذ. عر. : «تزل» دن
مص. افعال [۱. ایشدر.
مه. [بو منشا ایله تنزیل دها
مستملدر.] ۲. منی خروچی :

اتزال وقوعی.
اتزروت { سذ. غا. عزروت [
دیکنلی بر آغاچدن
چیتقان قریزی ویا بیاض بر
نوع ضعیف.

اتزواء { سذ. عر. : «زوی»
دن مص. افعال [بر
کوشیه چکمه، چکیلوب قاریشما.
مه، دنیادن منقطع اوله : اتزواءه
چکدی : اصحاب اتزواءه زاویه
نشین اولالار.

انس { سذ. عر. : انسان، بشر،
مردم، نوع بشر. [جن
وملکه مقابل :] انس و جن،
انس و ملک.

انس { سذ. عر. : آلیشقلی،
آلیشمه، الفت، انسیت :
انس طوعتی = الفت و انسیت
ایتمک. [«انسا انس» تمیری
قوللانیله جق شیء دکدر.]

انساب { سذ. ج. عر. : فد :
نسب. با : نسب. ||
علم الانساب و (فد. کبی) سا.
دهجه انساب = باشلیجه عربلرده
قبائل نسلرخی و صورت تشعب
وذریترخی قید و حفظ ایتمک
علی. || سذ. : یاکلیش اوله رق
«نسبه» ک جمی اولقی اوزره [
لواغرتجه جدولرینک عددلری.

انسال { سذ. ج. عر. : فد : نسل.
با : نسل.

انسان { سذ. عر. : ج. ناس. ۱.
آدم، بشر، مردم :
انسان عقل و ذکا ایله سائر
حیواناتدن ممتاز در. ۲. انسا.
نیتلی و وجدانی آدم، مرد کامل :
بن اونی انسان ظن ایشدم.
= ص. تربیه لی، انسا نیتلی،

افاده يه كافيدير .

{ سذ. عر. ج: انشاءآت.
انشاء } «نشا» دن مص. افعال

۱. ياييه، وجوده كتيومه،

اعمال: بر او، بر كي انشاء ايتك.

۲. قله آله، ادبيات قاعده سته

تطبيقاً و نثر ايديلان افاده نحريره:

شعر و انشاده بد طولی صاحبي

۳. امر و غمی و دعا يعني ياپ

يايسون، يايلى، ياييه كي وقوع

بولامش حدث، مقابلي: اخبار.

۴. تر. علم مر اسله ده كسب عمارسه

ايچون مختلف مكتوب، تذكرة،

عرض حال، تبريك و تمزيه نامه،

سند، مقاوله نامه و سائر اورد.

نكړني حاوی كتاب: انشاء

جديد. = ج: انشاءآت = ياييه

ويا سفائ اعماله متعلق ايشلر:

انشاء آله اوغراشمق: انشاءآت

دائرة سي.

«انشاء» ايله «اعمال» آره سنده

شو فرق وارد، كه انشاء كراسته

ايه ياپيلان معمارلره و كمييله

متعلق ايشلره مخصوص اولدني جالده،

اعمال هر صورتله ياييه و مثلاً معددن

اواني ياييه دخی اطلاق اولنور.

{ وانشاء الله تعالى. الله

انشاء الله } ايترسه، اللهم اسري

اولورسه، مفاسيله كثير الاستعمال

دعا تعبيردير، كه استقبالي دن بحث

اولنور كن قوللائيير: يارين

انشاء الله اركندن چيقوب

كيدرز، يارين كله جكنيسكرز؟

— انشاء الله. — بعضاً انشاء.

المولى دخی ديئير. (طوغريسي

«ان شاء الله» صورتده آبري

ياؤلفنور.]

{ سذ. عر. «نش» دن

انشاد } مص. افعال } برينك

حسبات انسانيه و وجدانه مغاير

وياكزر منافع مادييه تابع حال

و حرکت: او آدمك انسانيتيز.

لكي معلومدر.

{ سذ. انسانيتي اولان،

انسانيتي } انسانه يايشير

اوصاف و فضائلي اولان،

وجداني، مروتلي.

{ سذ. عر. «نسب» دن

النسب } سته، { دها مناسب،

دها ويا يك لايق و شايان: او

آدم بو ايشه انسيدر؛ جمله تك

انسجي اودر.

{ سذ. عر. «نسج» ك جمعي اولق

النسجه } اوزره تشرېحه طوقو.

ميه مشابه اولان تشكلات

عضويه اطلاق اولنوش ايسده،

لفات عربييه ده بويه بر شيه

تصادف اولنهمدي. بو معنا ده

«نسجه» و جمعي «نساج»

قوللانله دها طوغري اولور.

{ سذ. عر. «نسد»

النسداد } دن مص. افعال

طيقانه، قيانمه. || ط. اعضاء

مختلفه تك اساميسنه مضاف او.

لهرق طيقا نقدن ايلري كلير بر

طاقم امراضه اطلاق اولنور.

{ سذ. عر. «نسل»

النسلاب } دن مص. افعال

نسل اولنه، منسل اوله، عمو

ورفع ايدله: انسلاب امنيت.

{ سذ. عر. «نسب» دن مص. افعال

النسب } ذاتاً مصدریت معناسی

اسمنه «نسب» ادات مصدری

علاوه سيله تشكّل ايش اساسز

وياكلش بر لغتدر. عربييه

اصلا قوللاناز. «انس»

و«الف» لغتري بونك معناسی

بحق انسان ديمكه مستحق: او

انسان آدمدر؛ چوق انسان

چو جقدر. || انسان العين = كوز

بيكي.

{ سذ. انسانه يايشير،

انسانجه } انسانيتي، انسانيه

موافق: انسانجه معامله ايدبور.

= ح. انسان كي، انسانه ياد.

قيشير صورتده: انسانجه اوئو.

روپ قالمسني ييلور.

{ سذ. آدمق، انسان.

انسانلق } نيت، آدميت، بشریت.

۲. انسان حالی: انسانقدر بو.

{ سذ. عر. ن: انسانيه.

انسانی } آدمه منسوب و متعلق،

بشری: احوال انسانيه.

{ سذ. عر. ۱. آدمه

انسانيت } يايشير اوصاف و

فضائل، ايلك، خير خواهل:

سزده هيج انسانيت بو قيدر؟

بوني يايق انسانيت اقتضايدير؛

انسانيت نامنه بوني يايبورم.

۲. عموم انسانلر، نوع بشر:

انسانيته خدمت ايتك؛ انسانيت

ايچون دوشونور بر آدمدر.

«انسانيت» ايله «بشریت» آرم

سنده فرق وارد: انسانيت آدمك

اوصاف و روحانيه و قلوبيه سته، بشریت

اييه احوال جسمانيه و بدنييه سته

ماتدر. اخلاقه متعلق حاللر انسانيتدن

و متعلق اعضا الله تاريخ طبيعييه متعلق

شير بشریتدن معدوددر.

{ سذ. انسانه يايشير

انسانيتيز } اوصاف و فضائل دن

محروم، ياكزر منافعني دوشو.

نوب انسانيت حيله برشي

يايمان، مروت، ايلكي طوقاز:

چوق انسانيتيز آدمدر.

{ سذ. انسانيت

انسانيتيزلك } نقداني،

حضورنده كندى زاده طبعى
ويا بشقه سنگ اثرى اولان بر
قصيده او قومه، ايراد ايتمه:
شعراء عرب اكبره انشاد ايند.
كبرى قصايد ايجون يك بيوك
جائزملر آيلردى.

انشائي { سذ. مر. : انشائي. ۱.
ياپي يه ويا صفات اعمالنه
مطلق، اعمالنه عائد : مصارف
انشائي. ۲. تخرير و اثر اديبانه
افاده سرام ايتك و كوزل قله
آلى عئنه منسوب : قواعد
انشائي، اقتدار انشائي. ۳. د.
حدك و قوعنى و قطعى بر وقته
بيان ايتسوب امر و نهى و تنهى
ودعا كى بر معنى افاده ايند
كلامه منسوب و متملق : جمله
انشائي.

انشائية { سذ. مر. : انشا آله يعنى
ياپي ايله اوغراشان
هيئت : انشائية بلوكى، انشائية
ضابطى .

آنيشته { با : انيشته .

انشرام { سذ. مر. : « شرح »
{ دن مص. : انفصال }
آجله، آيچلاق، فراخلق : انشراح
درون، انشراح قلب : دكيزمنظره.
سى انسانه بر انشراح ويرر .

انشعاب { سذ. مر. : « شعب »
{ دن مص. : انفصال }
شعبه له آيرله، دال بوداق
پيدا ايتمه، داللاعه. « شعب »
دها مستملا .

انشقاق { سذ. مر. : « شق »
{ دن مص. : انفصال } يارله،
چاتلامه، ايكي يه آيرله : انشقاق

قر. ط. : اعضاء مختلفه اساميسته
اضافله بر طاقم علك اسملرينى
تشكيل ايندر .

انصار { سذ. ج. مر. : « فد »
{ ناصربو معنا ايله مستعمل
دكلدر. فد : انصارى. } فخر
كائنات عليه اكل التحيات افندمر
حضر تيرينه ياديم ايدوب دين
اسلامك تاسس و انتشارينه
بيوك خدمتلى كورين ذوات كه
مدينه منوره اهايسندن و خوزج
ايله اوس قيله لزنددر . صحابه
مهاجرين و انصاره منقسمدر .

انصاف { سذ. مر. : « نصف »
{ دن مص. : انفال } عدل
و حقانيتله معامله، برينك عهبنده
اولان معامله ده مبالغه و افراط
ايتوب وجدانه توفيق حركت
ايتمه، اعتدال اوزره حركت .
|| انصافه كلك = حقزلق ايتكدن
واز كيك، مرحمت ايتك. « تلائسى
اولان « نصف » دغى بومنا ايله
مستملا .

انصافسز { سذ. حقزلق ايتكده
طريق اعتدال دن
آيرلان، وجدانسز، طمعكار و
مرحمتسز : نه انصافسز آدمدر .

انصافسزجه { ح. حقزلقده
اعتدالزلكله،
وجدانسزجه، مرحمتسزجه.
انصافسزلق { سذ. حقزلق
ايتمه ده اعتدال.
لسزك، وجدانسزلق، طمعكارلق،
مرحمتسزلك .

انصافكار { سذ. فا. حقزلقده
اعتدال طرفندن
آيرليان، يك ايلرى وارمبوب

مرحت ايند، انصافى : اولدجه
انصافكاردر .

انصافكارانه { سذ. فا. حقز.
لقده اعتدال
ايله و وجدان و مرحمتله واقع
اولان، منصفانه : انصافكارانه
حركت. = ح. انصافله، عدالت
و مرحمتله : انصافكارانه حركت
ايغلى .

انصافى { سذ. حقزلقده معتدل،
وجدانلى، مرحمتلى :
انصافى آدم، انصافى معامله .

انصافليجه { سذ. حقزلقده آز
معتدل، چوق
اعتدالز اوليان، بر آز وجدانلى
و مرحمتلى : ايجملرنده يالكر او
انصافليجهدر. = ح. اعتدال و
وجدان و مرحمتله : انصافليجه
حركت ايدور .

انصباب { سذ. مر. : « صبابة »
{ دن مص. : انفال }
۱. دوكله، منصب اوله : قيزيل
ايرماق قره دكيزه انصباب ايندر.
« منصب الملق » تعميرى دها
مستملا . ۲. ط. اخلاطك

بدنك بريرينه دوكيلوب طوللا.
نمى. { فر. Épanchement }

انصراف { سذ. مر. : « صرف »
{ دن مص. : انفال }
۱. چكله، چكيلوب كيتمه. ۲. د.
صرف هر بيده اسملرك تام اعراب
قبول ايتتى، تنوين و جر آليان
غير منصرفدن اولاملرى. ۳. ط.
اخلاطك عضو مريضدن بشقه
برعضوه سوق و اجراسى. { فر.
Revulsion }

انضباط { سذ. مر. : « ضبط »
{ دن مص. : انفال } ۱.

انف { سذ. جر. عر. } انف. ج: انف. ۱.
 { بورن (بورن). ۲. مجکبر،
 غرور. || **عس** انف = بورن
 قیرمه، کبر قیرمه.

انقاذ { سذ. عر. } «نقذه» دن
 { مص. افعال } (آ انسان
 امری) یرینه کتیرمه، اجرا:
 امرگری اخاذ ایتک وظیفه مدر.

انقاس { سذ. جر. عر. } فد:
 { نفس. با. نفس. }

انفاق { سذ. عر. } «نفقه» دن
 { مص. افعال } نفقه و پروپ
 کیندیریمه، بلسه: او یتیلری
 کیم انفاق ایدور؟

انقیاح { سذ. عر. } «تبع دن»
 { مص. افعال } ۱. آجله،
 کشاده اوله. ۲. ط. طیقاش
 برشیک آجلی، انسدادک ضدی.

انقجار { سذ. عر. } «فجر» دن
 { مص. افعال } ۱. شفق
 سوکه، صباح آجله، طاش آتیه.
 ۲. تش. و با. بعض محفظه لک
 وقتی حلونده کندیلکندن

آجله سی: انفجار انکساری،
 حاجزی، مصرای = بوتک انواعی.
انقراض { سذ. عر. } «فرد» دن
 { مص. افعال } آریلوب
 تک وتها قاله. || علی الانفراد =

کندی باشنه. آری اوله دق؛
 تک تک، هر بری آریجه: علی.
 الانفراد کلدیلر.
انقراق { سذ. عر. } «فرق»
 { دن مص. افعال } آریله. ۲.

انفس { ص. عر. } «نفس» دن
 { سذ. } دها و یا یک قینلی
 مقبول، یک لطیف و یا لذت:
 آناطولینک انفس معمولاتی

انعام { سذ. جر. عر. } حیوانات
 { اهلیه دیمک اولان
 «نعم» ک جمیدر. } ۱. اموال،
 نعمتلر. ۲. سورة انعام ایله
 برابر بعض سور قرآنی بی
 حاوی مجموعه: انعام شریف.

انعام { سذ. عر. } ج: انعامات.
 { «نعمه» دن مص. افعال }
 نعمت و برمه، احسان ایتمه،
 ایلاک ایتمه: انعام واحسانک
 متشکریم.

انعزال { سذ. عر. } «عزل» دن
 { مص. افعال } بر طرفه
 چکمه، اختیار افراد و عزلت
 ایتمه. ۲.

انعطاف { سذ. عر. } «عطف»
 { دن مص. افعال }
 بر طرفه دوغمه، میل ایتمه،
 تمایل، توجه: نظر التفاتلری
 بک انعطاف ایتدی.

انعقاد { سذ. عر. } «عقد» دن
 { مص. افعال } ۱. باغلا.
 نه، عند ایدله. ۲. تشکیل
 اولمه، قورله: مجلسک انقادی.
 «منعقد اولق» تعبیری دها
 مستعملدر.

انعکاس { سذ. عر. } «عکس»
 { دن مص. افعال } بر
 یره اوروب کری دوغمه، صو.
 رتک جامه یا صویه و یا دیگر
 پارلاق بر شیشه اوروب اوراده

کورغیسی و یا سسک بر طاشه
 و یا دیگر بر حائله چارپوب اورا.
 دن چیمش کی کری دوغمی،
 یا قولانمه: صورتک آینه ده
 انعکاسی: انعکاس صدا؛ انعکاس
 ایتک = یا قولانق، منعکس
 اولق.

انتظام، یولنده اوله: دائره تک
 ایشلری تحت انضباطه آلفه
 چالیشور. ۲. ضبط وربطک
 یولنده اولسی، اسایش عموم تک
 تأمینله امورضابطه تک انتظامی.
 { اصل معنای عربی صاغلا.
 ملائحه و محکم و ثابت اولمه
 مفهومندن عبارتدر. }

انضمام { سذ. عر. } «ضم»
 { دن مص. افعال }
 قاتله، ضم والحاق وعلاوه
 اولمه، منضم اوله: موجود
 اولان راحتزله بر باش آفر-
 بی ده انضمام ایتدی. || فلانک
 انضمام رأیله = اونک دخی رأی
 بو مرکز ده اولدیی حالده،
 اونک ده رضایله.

انطاق { سذ. عر. } «نطق»
 { دن مص. افعال } سو-
 یلمه، نطقه کتیرمه: جناب حق
 عبادی انطاق ایدر. ۲.

انطباع { سذ. عر. } «طبیع» دن
 { مص. افعال } باصله،
 طبیع اولمه: رسم لک انطباعی. ۲.
 فد. بر شیشک ذهنده حواس
 واسطه سیله صورتیاب اولسی.
 { Impression فر }

انطباق { سذ. عر. } «طبیق»
 { دن مص. افعال }
 اویمه، اویفون و مطابق کله. ۲.

انطفاء { سذ. عر. } «طفؤ»
 { دن مص. افعال }
 سوکمه، منطی اوله. ۲.

انطواء { سذ. عر. } «طی» دن
 { مص. افعال } صاریلوب
 دوشیرله. ۲.

انظار { سذ. جر. عر. } فد: نظر.
 { با: نظر.

خالیلرد؛ آبدینده انفس اوزوم
وانحیر چیقار .

انفس { سذ. جر. عر. فد : نفس .
با : نفس ، نفوس .

انفساح { سذ. عر. (« فح »
دن مص. انفعال)
ککیشلنه ، بوللاغه . ط . انفساح
عضوی = بر عضوک ایفای وظیفه
ایده میجك صورته ککیشلیوب
بطلال اولسی .

انفساخ { سذ. عر. (« فح »
دن مص. انفعال)
بوزله ، حکمز قاله ، منسوخ
ومنسخ اوله : قوانین عتیقه نك
انفساخ احکامی .

انفساد { سذ. عر. (« فساد »
دن مص. انفعال) بو-
زله ، ذ .

انفصال { سذ. عر. (« فصل »
دن مص. انفعال) ۱ .
آبرله ، برخی ترك ایدوب کیمه :
اونك بورادن انفصالی جائز
دکلدر . ۲ . عزل اوله ، مأمو-
ریتندن قالقه : صوك مأمو-
ریتندن انفصالی نه سیه میندر ؟
|| نه انفصال انفصال = کیکلرك
اویناق یرلرنده کی ارتباطی .

انقع { ص. عر. (« نافع » دن
ستف.) دها ویاپاك فائده لی ،
پك مفید : انقع بر غدادور . ذ .

انفعال { سذ. عر. جر. انفعالات .
(« فعل » دن مص. انفعال)
۱ . کوجغه ، کوجه کیمه ، خاطر قاله :
او آدمك بویه جزئی بر شیتدن
انفعالی = منفعل اولسی . ۲ . فد .
تأثر ، فعل مقابلی که روحك قبول
ومطوعات ابتدکی هر نوع نحو .

لات و تأثراتی شاملدر . (فر .
[Passion]

انفكاك { سذ. عر. (« فك » دن
مص. انفعال) ۱ . آبرله ،
قویاریلوب آبری دوشمه : یارمنك
الذن انفكاكی . ۲ . یرندن آبرله ،
برخی ترك ایدوب اوراده بولغا .
مه : والینك مركز ولایتندن
انفكاكی : دكانندن انفكاك ایتمز
بر تاجر .

انقلو نزه { س. فر. (« Influenza »
ظنه كوره عر.) « انف
العز » دن) نوبتلی وشدتلی نزه
صورته نو ظهور بر صالنین
خسته لی ، نزه مستولی .

انقهام { سذ. عر. (« فهم » دن
مص. انفعال) آكلاشله ،
منفهم اوله . ذ .

انقی { ص. عر. ذ : انقیه . تش .
{ بورنه منسوب ومتعلق .

انقیه { سذ. عر. (اصلنده یاسی
شده لی اولوب ، زبانزدی
شده سز در .) بورنه چکیلن
چورودلش توتون نوزی ، بورن
اوتی : انقیه چككم : انقیه قوطیلی .

انقیه جی { س. انقیه یاپان ویا
صانان آدم .

انقاض { سذ. جر. عر. (فد :
« نقض » لسانزده غیر
مستعملدر) یقتلش بر بئانك
کراسته سی ، یقتندی .

انقباض { سذ. عر. (« قبض »
دن مص. انفعال) ۱ .
چکیلوب طوللانمه ، بوزله : صو-
قندن كافه اجسامده آز چوق
انقباض حاصل اولور . ۲ .
صیقندی ، قسوت : انقباض درون ،

انقباض خاطر . ۳ . طوتوقلق ،
پكك ، قبضاتی ، لینت واسه لك
ضدی : انقباضه اوغراق .

انقباضی { ص. عر. ذ : انقباضیه .
ط . پكككه منسوب و
ومتعلق .

انقسام { سذ. عر. جر. انقسا-
مات . (« قسم » دن مص .
انفعال) انقسامه آبرله ، بولنه ،
تقسیم اولنه : آلب سلسله
جبال بر چوق شعبه لره انقسام
ایدیور .

انقبضاء { سذ. عر. (« قضاء »
دن مص. انفعال)
بیقه ، توكفه ، وعده ومهللی
كلمه : مدتی انقباضنده تأدیه
اولنجنی مصرحدر .

انقطاع { سذ. عر. (« قطع »
دن مص. انفعال) ۱ .

كلمه ، آراسی كلمه ، بر دوزی به
دوامنه خلل كلمه . ۲ . كلمه ،
بیقه ، توكفه ، ختام بوله :
اسکی اصوللرك انقطاعی طبیعی
ایدی . ۳ . هر كسدن کیسیلوب
بر جهته انتساب واختصاص
ایتمه : عبد الله بن زبیره انقطاع
ایدنلردن ایدی . (عربیده کثیر
الاستعمال اولان بو معنا ایله
لسانزده اندر قوللانیلیر . —
منقطع اولقی تمبیری انقطاع
ایتمكدن دها مأنوسدر .) || ط .
انقطاع اشتها ، انقطاع بول ،
انقطاع عرق [تفرق دكل] ،
انقطاع نفس [تنفس دكل] و
سائر = بولرك كسلنی موجب
علل مختلفه .

انقلاء { سذ. عر. (« قاع »
دن مص. انفعال) گو-

كندن قوپارله، سوكله. ذ.
انتقال { سذ. عر. } «قول»
 { دن مص. افعال } ط.
 بستون ضيف و مجالز دوشمه.
اقتياد { سذ. عر. } «قود»
 { قبادت دن مص. افعال } اطاعت، رام اوله، سرفرو ايمه، بوين اوزانمه؛ اهالی اقتياد کوستردجه کند. يلرني اداره ايدنلرک رفق و رآفقي آرتار؛ عسکرک ضابطه اقتيادی شرطدر.
آنک { مص. } «آنک» دن [انخش، ايکدهش اولش، بولش (ارکک حيوان)].
انکار { سذ. عر. } «نکر» دن { مص. افعال } ۱. طایفا، مه، قبول و تصديق ايمه، آباءه: تکرينک وارلني کيم انکار ايدم بيلير؟ ۲. (انسان) ياپديني ويا سويلديکني کتم و اخلا ايله ياپدم ويا سويلدم ديمده اصرار ايمه، اقرار و اعترافک ضدی: سويلديکني، بورجني انکار ايدبور. ۳. رد ايمه، طانجامه. ۴. مه. مدعی طرفندن دعوی و امتداد ايديلن بر شيشي قبول ايتيوب رد ايمه.
انکاری { مص. عر. } : انکاریه.
 { انکاره متعلق، انکاره ری متفق؛ استفهام انکاری = اولماز مقصديله اولوری یولی سؤال.
آنکبه { سذ. عر. } اووهلق برک ایشیش و چیقیشی، چقور ونبه. لری، غیر مستوی وکونی پر.
آنکبهک { مص. } سطحی غیر مستوی یامیری

بومری (پر).
انگین { سذ. فا. } بزجه کافک ضمیمه { شهرت بوشدر. } بال، عمل. ل.
انگر { مص. عر. } «نکر» دن { سذ. } دها ویا یک منفور و مستکره: انکر اصوات. ذ.
انگر { سذ. کنگر دینلن بیانی } انکینارک سودندن چیقان ساقوز. غا: چنککل ساقزی.
انگرک { سذ. } یک زهرلی بر { کوچک ییلان که انواعی چوقدر، افی: انگرک ییلانی.
انگروس { سذ. } Hongrois دن مأخوذ [اسکی عثمانیلرک مجارله و پردکری احمدر.
انکسار { سذ. عر. } «کسر» دن مص. افعال [۱. قیرله، شکسته اوله: دوکمه دمیردن معمول شیلرک انکسار ره قابیلتری زیاده در. ۲. قلب قیرله، کوچمه، خاطر مانده اوله: او آدمک بکا انکساره هیچ حق یوقدر: انکسار قلب: انکسار خاطر. ۳. بددعا: بروالده اوغلته هیچ بر وقت بورکدن انکسار ایتز. (بو اوچجی معنا عربده یوقدر. [۴. م. ضیاشاعلرینک اثیردن هوایه وهوادن صویه بچرکن تبدیل استقامت اغلری قاعده سی: انکسار ضیا. (فر. Réfraction)
انکشاف { سذ. عر. } «کشف» دن مص. افعال [کونشک طوتلی، کسوفه او. فرامه، منکسف اوله.

انکشاف { سذ. عر. } : انکشاف. فات. { کشف } دن مص. افعال [۱. آچله، ظاهر و آشکار اوله، میدانه چیقمه. ۲. بر حال و یا سر معنویک کورنیه سی، تجلی.
انگشت { سذ. فا. } پارماق، اصبع. || انکشت بدندان، انکشت بردهان = پارمغی ایصیر. مش، منهر، متعجب. || انکشت نما = پارمقله کوستیلیر، مشهور.
انگشتر { سذ. فا. } یوزوک، یو. { سذ. } زوک حلقه سی.
انگل { سذ. مانع، حائل، منع و یا تأخیره سبب اولان شی، مشکلات: انگل اولق = مانع اولق، سبب منعی اولق، مشکلات چیقارمق.
انگلتره { سذ. } : Inghil-terra { ج. } اورویانک منتهای غرب شمالیسنده واقع بیوک جزیرهک قسم جنوبیسی و جزیره مذکوردهک بشونیه ایرلانده بی دخی حاوی اولان بیوک بریتانیه دولتی.
انگلز { سذ. } : انگلتره { اهالیسندن اولان آدم، انگلترهلی: انگلزلرک اخلاقی، انگلکز قاریسی، انگلکز چوجبی. ۲. انگلتره به و انگلکز قومنه منسوب و متعلق: انگلکز دولتی، انگلکز لسانی.
انگلزجه { مص. } انگلزلره طور و اصولنه تابع: انگلزجه رقص؛ انگلزجه قبول و استقبال. = سذ. انگلز لسانی: انگلزجه بی اوکرندی. = ح.

انگيز طورنده و يا لسانيله :
انگيزجه اويشار؛ انگيزجه
سويلر .

انگيزلك } س . انگيزله
مخصوص طور
وحال .

انگزار } س . [اصلي : كنكر]
مرووف سبزه ، عر .
ارض شوک . [فرانسوزك - Arti
chaut سي (ارض شوک) دن
غلط اولسه کرکدر .]

انگور } س . فا . اوزوم ن . و
س . || عر . آب انکور
شراب ، خر ، باده ، می .

انگول } ص . تیل ، آغز ، مسکین ،
عاجز .

انگیز } ص . فا . [دانگیزتن ،
تشکیلنده مستملدر .] قوباریجی ،
اراث ایدیجی ، قاریشدریجی :
فتنه انگیز = فتنه و فساد
قاریشدران .

انگین } با : اسکین .

آنلی } با : اسلی .

آنمک } یاخود آنه مک . قد . (ارکک
حیوانک) خصیه لری
چیقاروب ارکککنی کیدرمک ،
اخصا آنمک ، بورمق : آتی
انیوب آیکدیش یاپارلر .

آنمله } س . عر . ج . انامل . یارمق
اوجی : آنله پیرای تکریم
و تعظیم اولدی = یدمه واصل
اولدی . [بالکتر بویه تعبیرلده
مستملدر .]

آنمودج } س . عر . فا . نموده
(دن معرب) نموته ،
اورتک .

آنمه } یااته مه . س . آنمک فعلی ،
اخصا .

آنمش } ص . خصیه لری چیقار .
ریلوب آیکدیش ایدلمش ،
اخصا اولمش (حیوان) .

آنمک } ج . خصیه لری چیقار .
ریلوب آیکدیش ایدلمک ،
اخصا اولمش .

آنوار } س . ج . عر . قد . نور .
با : نور .

آنواع } س . ج . عر . قد . نوع ،
با : نوع .

آنور } ص . عر . [د نیر] دن
[سند] دها ویاک نورلی ،
چوق پارلاق : شرع انور .

آنهائ } س . عر . [د نهی] دن
[مص . افعال] ۱ . ییتشدر .
مه ، ابلاغ . ن . ۲ . رسمی بر
ایشک بر دائرة رسمیه دن
مافوقه یازلسی : ایجابی ولایتدن
باب عالی به انها اولندی : مأمو .
ریشک ترفیع ونهی منصوب
اولدقلری دائره دن نظارت
مائدسته انها اولنور .

آنهار } س . ج . عر . قد . نهر .
با : نهر .

آنهدام } س . عر . [د هدم]
(دن مص . افعال) ییقله ،
هدم اولمه ، خراب ویران
اوله : جسیم بر بناتک انهدای
سوقاغی سد ایتیشیدی .

آنهزام } س . عر . [د هزمت]
(دن مص . افعال) بوزله ،
مغلوب اوله ، ییکله : انهزامه
اوغرایان عسکر : دشمنک انهزام .
می . (اصل عربیده معناسی :
بوزیلوب قاچق ویرنه صیفینوب
ملجأ ایتشکدر .)

آنهمالك } س . عر . [د همک]
(دن مص . افعال) بر
شیک اوزرینه زیاده دوشمه ،
بیوک بر آرزو و مسارعتله تثبث
ایتمه : درسه انهمالك چالیشور ؛
خلق موده انهماکی اوروپاده
پک جاریدر .

آنه مک } با : آنمک .

آنیاب } س . ج . عر . قد . ناب .
با : ناب .

آنیس } ص . عر . [د انس] دن
[ص .] کوریشیلن آدم ،
آرقداش ، همدم .

آنیشته } س . همشیره و یا خاله
زویجی .

آنی قونی } ص . ح . [ودها طو .
غریبی اسکی قونی]
عریش و عیق ، کرکی کچی ،
لاقیله ، عاذانه خاطری صاییلر :
بوکون انی قونی صوئوقدر ؛
انی قونی کتابت اوکرشمش .

آنیک } یاخود اینیک . س . بیر .
(نیی حیوان یاورسی :
آرسلان ، آبی انیکی .

آنیکمک } یا اینیکله مک . فل .
(بیر نیی دیشی حیوان)
طوغورمق ، یاورلامق .

آنین } س . اینیکله ، ایکلیدی ، زار .
ری : آه وانین آنمک .

آوی } س . (اصلی : اوی ، ابو ، ییو .
[چ : اوی] ۱ . نوع بشردن
بهر هائله تک آری اولدرق اقامتنه
مخصوص محل که طاش وکراسته
دن و یا تنخه دن اولور ، خانه ،
پیت ، دار ، مسکن : کارگیر او ،
اخشاب او ؛ بر قاتی ، ایکی قاتی
او . ۲ . کوچک پارچه لره منقسم

بر شیشک - بر قسمی، خانه؛
 سطرنجده فیل اوی، آت اوی.
 ۳. بر اوده اقامت ایدنرک
 هیئت مجموعه سی، هائله، فاملیا،
 اهل بیت، خاتمان: ناموسی او؛
 معتبر او. ۴. صوی، نسل،
 سلاله، خاندان: روم اینده
 قوانوز اوغلی اوی مشهور
 ایدی. || او آدمی = یک تکلیف
 و محرم آدم. || او اشیاسی = اثاث
 یتیمه، دوشمه و سائر طاقلری.
 || او ایسی = دکان و فابریقه ده
 یانلیوب اوده قادیلر طرفندن
 یایلان: بو رجل او ایشیدر.
 || اوبارق = چولق چوجق، اهل
 و عیال، خاتمان. || اوجه = بتون
 خانه خلقي برلکده = اوجه
 کر مکه کیشیدک. || او حیوانی =
 آلیشیق، مأنوس حیوان،
 بیانی حیوان مقابلی. || او
 خلقي = هائله افراد یله خد-
 مقبیلر، بر اوده اقامت ایدن
 آدملر. || اودن، اوده = قادیلر،
 حرم: اوده دیکدیلر، اودن
 ایستیورلر. || او صاحبی، صا-
 حبسی = اوک بیوک، اوی
 اداره ایدن، کخنده، کد بانو.
 || او غائلسی = چولق چوجفک
 اداره سی ایشلری. || او قادینی =
 اوه باقان و باقه سی بیلن قادین.
 || او هکیمی = بر او خلقته دائم
 باقان واحوال و مزاج لرینه واقف
 اولان طیب. || او یکی = اوده
 پیشن و قادیلر طرفندن پیشربان
 یمک. || آخرت اوی = دار
 آخرت، او بر ذاتیا. || آت
 اوی = مطبخ. || آق او = کوچیه

عشیرت: قره او = برلی و ممکن
 عشیرت. || جام اوی = چرچوبه
 نك منقسم اولدیغی کوزلرک
 بهری. || جان اوی = معده نك
 اوستی که سونج و قوروق و سائر
 تأثراتده اوراده بر خلجان حس
 اولنور. || دؤگون اوی = سور
 اجرا اولسان خانه؛ سونج و
 شنك خانه سی. || کوز اوی =
 کوزک بولندیغی چقور، خانه
 چشم.
 {ض. مفرد غائبه مخصوصدر.
 {بن، سن، او} ج: اونلر،
 آنلر. عمر: هو، فا: او، وی:
 اوکلیدی؛ اونک اوغلیدر؛
 اونلرله برابر ایدی. {بوضیر
 مجردک غیری احوالده ینه و او
 ایل اونک، اوگا، اونی اولق
 هم قاعده هم تلفظ عمومی
 اقتضاسندن ایکن، مدلی الفله
 آنک، آکا، آنی استعمالی
 فارسی {آن} اسم اشارتنه
 تقلید می یوقسه بشقه بر سیه
 می میندر آکلاشیله میور. {
 {یاخود اؤل. ش. مفرد غائبه
 {مخصوص اولوب، بعیده اش.
 وت ایچوندن: قریب ایچون
 «بو» و متوسط ایچون «شو»
 قولایلیر. عمر: ذلک، تلک، فا.
 آن. — بعضاً عینی معنا سنه
 کلیر: او کون اعاده ایشدم؛
 ینه او آدم کلدی؛ حالا او اوده
 میسکز؟ — بعضاً ده مجرد تعظیم
 ایچون اولور: اول خدای لم
 یزل حقینون! او نبی دیشانک
 مبارک آغزندن؛ او کریم ابن
 کریم ابن کریم. — || زمانه

دلالت ایدر اسملرله ظروف
 زمانه تشکیل ایدر: او آنده، او
 ساعت، او کون، او کجه، او
 وقت، او سفر، او دفعه. بونلرک
 قریب ایچون مقابله ری «بو»
 ایله تشکیل اولنور: بو آنده،
 بو ساعت و سائر. || کذلک
 مکان بیان ایدن بعض اسملرله
 ظروف مکانیه تشکیل ایدر:
 او پر، او یان، او طرف، او
 جهت. || او بو، شو بو = اوتکی
 بریکی، خلق. || او قدر = او
 مقدارده. || او کی = اویله، او
 مثلی: او کی ایشلرده عجله
 ایتک اولماز. || او یولده = اویله،
 او طور و مسلکده، او کیدیش
 و ترتیبه. [احوال سائرده
 تصریفه ضمیر اولان «او» دن
 فرقی اولیوب، جمعی دخی اونلر
 و یا آنلر اولور. — اسم اشارت
 اولان «او» نك ضمیر «او» دن
 تفریق اقتضا ایدر. ضمیر اولانی
 «بن» و «سن» مقابلی، اسم اشارت
 اولانی ده «بو» و «شو» مقا-
 لیدر. او آدم و او آنلر کی صفت
 مقامنده بر اسمله قوللانیلانی
 اسم اشارتدر. لام ایل «اول»
 استعمالی بزه اسکیوب متروک
 حکمنه یکیش؛ و یالکز کتابت
 رسمیه نك «اول باده» کبی
 بعض تمیزاته منصرف قالمشدر. {
 {حد. صبر سزلق حبسیله ق-
 {ریشیق افعال وانکسار و
 تحذیر بیان ایدر: آق! بو ای
 اولدی: آق! بویله می اوله جقدی
 یا؟ — بعضاً ده مکرر قوللا-
 نیلیر: آق! نه یاییور سکز؟ عا.

اَوَاخِر { صند. ج. عر. فد : آخر. با : آخر. = سذ. ج. صوك كونلر، صوك زمانلر : ربيع الاولك واخرنده، مائه سادسك واخرنده، اواخر مهرنده .

اَوَاسِط { صند. ج. عر. فد : اوسط. با : اوسط. = سذ. ج. اورته كونلر، اورته زمانلر، اورتهل : محرمك واسطنده، اون اوچنچي قرن هجری واسطنده، واسط عمرنده .

اَوَامِر { سذ. ج. عر. فد : امر. با : امر. (بيوروق و فرمان معناسنه اولان امرك جميدر. ايش معناسنه كان امرك كي ايسه «امور» كلير .

اَوَان { سذ. عر. وقت، زمان، له. (مدايه آوان تلفظي غلطدر. = سذ. ج. عر. (فد : انا» **اَوَانِي** { لساغزده يك مستمل دكلدر [قابل، مطبخ وچای و قهوه و تنوير وسايره طاقلری : اوانی سیم وزر .

اَوَائِل { صند. ج. عر. فد : اول. با : اول. = سذ. ج. ايلك وقتلر، ريحی كونلر، ابتدال : اوائل رمضانده، ايكنجی قرن هجری اوائلنده، اوائل عمرنده. (بالكرتجه (اوائلده) قوللانيلور ايسه ازمئه قديمده معناسی افاده ايدر .

اَوَاش { سذ. ج. عر. (فد : «وش» لساغزده غير مستملدر. [آشاغی خاق، آياق طاقي، چاپقین كروهی، كلخان

بكری : اوباش محله .

اَوَبَرُوق { ص. (اوبرومق» دن. - چ : اوبروك. [چقورلی، چقورلی اولان، انكبه لك، چوق، مقمر : اوبروق بر تارله. مر.

اَوَبَرُوقْلُق { ص. چقورلی اوبروقلوق، چوق، انكبه لك : اوبروقلوق. مر.

اَوَبَرُولاَمَق { یا اوبرولمق. فل. (چ : اوبرو. لماك [چقورلاقمق، اولمق، چقور چقور اولمق. مر.

اَوَبَرُومَق { فل. (قویو) چو. حالنده قالمق. مر.

اَوَبَك { س. یغن، طوب، بلوك، طاقم : خلق اَوَبَك اَوَبَك اوتورمشلردی .

اَوَبُور { ص. طویماز، چوق بر، يمك خصوصنده طعمكار، پيس بوغاز. = س. طویمازلق، اوبورلق، يمك خصوصنده طعمكارلق. (آبور چوبورك ده اصلي اوبور چوبور اولسه كركدر. با : آبورچوبور. [

اَوَبُورَلِق { س. طویمازلق، يمك لوق، پيس بوغازلق. خصوصنده طعمكار.

اَوَبُوز { ياخود :

اَوَبُوس { س. (فر. Obus) اوبوس طوبی = بر نوع هاون .

اَوَبِه { س. ۱. برقاج بلوكه منقسم بيسوك واوزون كوجيه چادیری، خرگاه. ۲. چادیر خاق، كوجيه عاقله سی .

اَوپ { د. «او» ايله باشلار بعض صفتلرك باشه قو. نور ادات مباالفه در : اوب اوزون = پك اوزون .

اَوپ { س. قق، كوكس، صدر، سينه. مر.

اَوپِدِرْمَك { ياخود اويديرمهك. قق. اوپكه سوق واجبار ويا مساعده ايتك : هر كه ايتكنی اويديرر، كييه به النی اويديرمر .

اَوپَرَا { یا اوبره. س. (يتا. Opera) منظوم و مكمل صورتده موسيقي به اويديريلوب چالنی ايله اويتايلير تياترو اويونی : كوزل بر اوپرا يازدی، نظم ايتدی. ۲. بويله اوبونلرك اجرا سته مخصوص تياترو : يازس اوپراسی، ايتاليان اوپراسی .

اَوپُش { ياخود اوقوش. س. اوپك فملي، اوپمه، بوسه، قبله : كوكر جينلر بر طاتلی اوپشله اوشيورلردی .

اَوپُشْدِرْمَك { یا اوقوشدیر. مَك. قق. ۱. اوپشمكه يینی بربرنی اوپكه سوق واجبار ايتك : قوشلری طاتلی طاتلی اوشدیرن شیء حس ايتككری عشق وشوقدر. ۲. باريشدیرمق، مصالحه ايتدیرمك : عاقبت كندیلرینی اوشدیرمكه موفق اولدق .

اَوپُشْمَك { قق. ۱. بربرنی او. بَك، بوسه و پروب آلتق : طوداق طوداغه او. يشدیلر. ۲. باريشقی، مصالحه ايتك : عاقبت فلائق موسطيله اوشوب آرمزنده برشی قالمدی .

اوپکه } یا اوقکه. با: اوککه.

اوپلک } فح. تقیل اولنق: طاش اویلمی؟ الی اویلد آمدرد = شایان حرمت.

اوپلک } فت. بوسه آلتی تقیل ایتک: کوچک چوجو. قری چوق اوپک صحت و تریه. رینه مضررد. || ال، آباق، اتمک اوپمک = بوسورتله ایفا اولنور بعضی مراسمی رینه کتیر. مک. || ال اوپمک = حرمت و تعظیم ایتک. || ال اتمک اوپمک = رجا و نیاز ایتک. || یر اوپمک = کمال تعظیم الیه دخول و تلقی امر راسمه سنی ایفا ایتک. || اوپوب باشه قومق = چوق معزز و محترم طومق.

اوت } (اصلی: اؤگت، اووات) اوت } ادات تصدیقرد، نم، بی، های های، اوپلدد: بو ایش بویه میدر؟ — اوت. [اقدام تمیزیه تقیب اولنق طرافت اقتضاسندند:] اوت اقدام.

اوت } س. [د] حرکتدیکي اوت } وقت دخی «د» قلب اولغاز. ۱. خشی اولیان وقیشین یازاق و ساقی دوشن نبات، حبش، کباه. تازه، یاش، یشیل اوت: قوری اوت. ۲. علاج، دوا: حکیم، راون و بردی: بر اوت ایچمد. (طب قدیمده علاجلرک مضمراً نباتی اولسند. ندر، فقط استانبول لجه سنده مستعمل دکدر. ۳. حیوانیمی، غلف: حیوانه اوت ویر. [بو مقامده گیاه استعمالی عشرد.] || سیز اوت = مر. بقله الحقاء دینن بر

سزده که یاراقلری قالینجه و طلمی اکشیجه اولور. || بالی اوتی = بالقلری رسم ایدوب اولامغه مخصوص حب.

اوت } یاخود اؤد. س. [د] اوت } حرکتدیکه «د» اولور. ۱. آتش، نار: کناهارک جهنم اودینه مستحق اولور. ۲. یاقبی علاج و علی الخصوص قیلاری دوشورمک ایچون قوللانیلان زرنج: اوت طومق. || آغز اوتی = قابله دلکنه قوییلان باروت. || اوت یالینی = آلو، امیب. || اوت یری، اوت طاشی = حامده زرنج قوللانیله مخصوص محل. || طوب اوتی = اسیرکشین، عسومه عائد اولان مالی بول کیسه دن صرف.

اوتاد } سذ. جر. عر. فد: وتد. اوتاد } ا: وتد.

اوتار } سذ. جر. عر. فد: وتر. اوتار } با: وتر.

اوتارمق } فت. [اوت] دن] اوتارمق } اوتلنق، رعی اتمک، (چوجق) کوزی کزدیروب اوتلنق، بسلك.

اوتاغ } س. و:

اوتاق } س. [ایچنده آتش باند. اوتاق } یغیون «اوت» دن، ویا «اوتورمق» دن مشتق اولسه کرکدر. — «ق» حرکت. لنجه «غ» اولور. — «غ» ايله فارسیه دخی کچمش اولدیغندن، اوطریقله «اوتاغ» مایون «تعبیری غلط دکدر.] حکمداران و سائر بیوکله مخصوص واسع یوکسک اتمکلی و سوسلی چادیر، بیوک

خیمه، خرکه، طارم: اوتاق قوردیلر. [«اوطله» بوندن مأخوذ اولسه کرکدر.]

اوتاقچی } س. ۱. اوتاق دینن و صانان، چادیرچی: اوتاقچیلر چارشیمی. ۲. اردوده اوتاق قورمهله مکلف افرادک بهری. اوتان } س. حیا، محبویت، حجاب. شرم. مر.

اوتاندیرمق } فت. ۱. بشقه سنک اولق، حیا و محبویت ویرمک: چوجقی اوتاندیرمیکز. ۲. کندی طرفدارینک محبویت و خجالتی موجب اوله جق بر سوز سونلک و یا ایش یاقی: او خدمته تمینکره توسط ایدیم آما صکره بنی اوتاندیرمیه سک. ۳. لطف دیده سنی مقابله دن عاجز براقه. حق درجه ده ایلك ایتک، اکرام واحسانیه محبوب ایتک: بو لطف و کرمله بزی اوتاندیر. دیکز. [بو مقامده محبوب ایتک تعبیری ده مستعمل و مناسبدر.]

اوتانفاج } س. چوق اوتانان، و جمعیثکا هله یقیند یفنده کند. ینده بر تلاش و تأثر طویوب قیزاران و سربست لقردی سو. یلمه مین، اوتانه جق بر حرکتده بولغض زین بلا سبب اوتانان، محبوب، شرمند: پک اوتانفاج بر چوجق.

اوتانفاجلیق } س. بلا سبب او، اوتانفاجلیق } تانان آدمک حالی، محبویت.

ياقلق، آتش و برلك، احراق
اولغى. مر.

اوتلق { س. نبات ديمك اولان
«اوت» دن } اوتله
مستور پر، چار، صرعى. ۲.
قورو اوتك ييغلدينى محل، اوت
يغنى.

اوتلق { س. آتش ديمك اولان
«اوت» دن } قاليه
ديكنه مخصوص اينجه باروت،
= س. كيمده قوللايلير: اوتلق
باروت آغز اوتى.

اوتلگن { يا اوتله گن. س.
صيفيرچق نوغندن
چوق اوتر برجنس سياه كوچك
قوش.

اوتلگن { س. هواده چوق
دور ايدر بر نوع
كركس قوشى، اوشاق قاپان.

اوتلمك { ياخو اوتلك. فح. ۱.
اوپونده يلكم، مغلوب
اولق، غائب ايمك. ۲. تق. عفو
اولغى، (قصوره) باقلامق.

اوتلمك { فح. تفى ايدلك: بوبله
اوتليرى؟

اوتلمك { ياخود اوتله مك. فل.
سويلينان شيشه قو.
لاق آصمقزىن متصل اوت
ديوب تصديق ايمك.

اوتلى باغه { قره قورباغه.

اوتقى { فت. و:

اوتك { ياخود اوتك. فت. او.
يونده مغلوب ايمك،
يكمك، قزاقى.

اوتك { مض. اوتر. فل. ۱.
لقرديز و يالكز
الحاله تفى وترنم ايمك: قوشلر،

بلبل، خروس اوتك؛ بو
قناريه نه كوزل اوتور. ۲.

(نفس ويا هوايله چالنان بر
چالنى) چالغى، سس چيقار.
مق: بورى اوتدى؛ بو قلارننه
اوتيور. ۳. (ايچى بوش و بوجوف
شى) سس چيقارمق: بو شيشه

اوتيور. ۴. عكس صدا ايله
چينلامق، طنين انداز اولق:
حامك قبهسى اوتيوردي؛ شر.
قيلردن طاعلر اوتيوردي. ۵.

م. معناسر چوق لقرديلر سو.
يلك، چان چان ايمك: بتون
كون اوتوب طيوردي. || بو.
رپسى اوتك = نافذ الكلم اولق.
|| قولاق اوتك = چينلامق.

اوتمه { س. اوتك. فلى. با:
اوتك.

اوتق { ياخود اوتق. س. ۱.
ايصيفش دميرله اوتاب
وقاشلره و برلين پرداخت و
بونك اجراسى: بو چاشريك اوتو.

سى هچ ايني دكلدر. ۲. قيزغين
دميرله دربك و پاچه نك تو.
كارىنى ياقتى فلى. ۳. قاشلرى
پرداخت ايمك و يا توكلرى
ياقمه مخصوص دمير.

اوتقوجى { س. ۱. چاشير وقاش
و ساژه به صيحاى

دميرله پرداخت و برن آدم: بو
اوده مخصوص بر اوتوجى لازم.
۲. پاچه لك توكلرىنى قيزغين
دميرله ياقوب حاضرلايان آدم.

۳. چيقيق كيكلى رينه قويان
چيقيقچى. (بو اوچىچى معنا ايله
استعمالى بزه متروكدر.)

اوتوجيلك { س. اوتوجى صنعت
و وظيفهسى.

اوتوراق { س. «اوتورمق»
دن - «ق» حركه.

لندكه «غ» م. تحول ايدر.
۱. اوتورمه، مكث، آرام، درنك:
اوقيش اوضرومده اوتوراق
طوتدیلر. ۲. اوتوريله جق پر،
اوتوريلان پر، مركز، مقام.

۳. اوتوريله جق پر، صره،
صفه. ۴. اثنای سير و سفرده
يول اوزرنده بر پرده اولنان
مكث و استراحت: بش كون
عسكره اوتوراق ويردى.

۵. بر شينك يره دكجك جهى،
قاعده. ۶. فاقده كورك چكيلور
ايكن اوتوريلان پر. ۷. اوپله
ايچنده دفع حاجت ايچون قوللا.
نيلان قاب، هارورز، لازملى.

= ص. ۱. استراحت ايدن، اثنای
سپرو سفرده موقتاً استراحتده
بولنان: بش كون اوتوراق
قالدق. ۲. ايشدن كشمش،
عملانده، متقاعد.

اوتوراقلى { س. تقاعد، معاشى.

اوتوراقلى { س. ۱. بره كن
طرقى سگيش او.

لمفله يرنده صاغلام طوران:
اوتوراقلى شيشه. ۲. عرض و
طولى ارتفاعندن زياده اولمغه
مستاتى زياده كورينش بنا و
ساژه: اوتوراقلى او.

اوتورتمق { فت. ۱. اوتورمفه

مساعده ايمك. ۲. قوندير.
مق، يرلشد يرمك، وضع ايمك:
سوكه طاشلرىنى سستونلر او.
زرينه اوتورتىمق اقتضا ايدر.
۳. (كمى) صيفه اوغراقى،

دینی یره دکدیرمک: قبودان
کمی اوتوردی.

اوتورمه { صد. اوتورملش،
یرلشدیرلش، مو.
ضوع. || یاطلیجان اوتورمه سی =
تکرلک تکرلک کیلوب صحنه
اوتورملش. یاطلیجان ایله قیهدن
یایلوریمک.

اوتوردمق { فج. ۱. اوتورمنه
سوق و اجبار
ایلمک، اقامه اولمق: بر
صندالیه اوتورددی. ۲. یر-
لشدیرلک، وضع اولمق: بو
طاش دیوارک اوزرینه اوتور-
دیله بقدر.

اوتوروش { صد. اوتورمق فعلی
و طرزی: بو فصل
اوتوروش.

اوتوروشمق { فل. یاتیشق،
کسب سکونت
ایتمک: قارغاک ۱۰۴، فرطونه
اوتورشدی.

اوتورلمق { فج. قمود ویا مکت
واقامت ایلمک:
بوراده اوتورلماز؛ اوراده قاج
کون اوتوریله بقدر؟ بتون کون
ایشیز اوتوریلور؟

اوتورمق { مض. اوتورور. فل.
{ اصلی وج: اولتور.

۱. آیاقلری طویلاوب
مقعدک اوزرینه برلشمک، بدک
یالکیز یوقاری قسمی قائم اوله.
حق صورتده وضعیت آلمق،
قمود ایتمک: یره اوتورمق،
صندالیه اوزرینه اوتورمق.

۲. حرکت ایتمک طورمق،
قالق، مکت ایتمک، الکشمک:
بوراده قاج سکون اوتوره.

جفز؟ ۳. ساکن اولمق،
اقامت ایتمک: بو اوده اوتو-
رورم؛ یازین بوغاز ایچنده
اوتورور. ۴. هیچ بر ایشله
مشغول اولیوب استراحت
ایتمک، ایشیز وقت کچیرمک:

بتون کون اوتوره چمکزه برشی
اوقوسه کز آ. ۵. چوکک، آشاقی
ایتمک: بو او اوتورمق؛ یایلان
رنجتم بر آرشین اوتوردی. ۶.

(کینک) دینی صیفده طور.
غه طوقمق، قرمه کلک: آاز
قالدی واپور اوتوروردی. ۷.
(بر مایمک توریتی). دیسه
چوکمک، سوزلمک، ترسب ایتمک:

اشباع درجه سندن زیاده کلن
املاحک فضلہ سی شیشه تک دینه
اوتورور. || آشاقی اوتور-

مق = راحت ایتمک. || اگری
اوتورمق = بی ادبانه وضعیت
آلمق. || قان اوتورمق = قان
طویلاوب یره و قیمری بر
حالده کورتمک: کوزمه قان
اوتوردی. || قولوچقه اوتور-
مق = طاؤق و سائرہ پلیج چیقار-
مق اوزره جورطه لک اوزرینه
یاتمق؛ وج. دائم بر رده قالب
حرکت ایتمک.

اوتورمه { صد. ۱. اوتورمق
{ فعلی. ۲. آلتوند بر شینک اوزرینه
قالقش بیوک الماس ویا دیگر
طاش. ۳. سبزه اوزرینه قو-
ندیرلش قوش باشی کباب.

اوتوری { یاخود اوتری. حج.
{ اصلی: اسرار واجرا
ایتمک دیمک اولان «اوتکار.

مک «دن «اوتکاری» سبب
و علت بیان ایدر، طولانی،
اجلدن، بناء علی: بوندن اوتو-
ری = بوندن طولانی، بو اجدن
بو سیدن، بناء علیه: نه دن
اوتوری = نه سیه مینی؟

اوتوز { عد. اوج کره اون،
تکین.

اوتوزر { عد. بهرینه ویا بهر
دفعه سنده اوتوز:
جمله سته اوتوز غروش ویرلدی.

اوتوزلامق { فل. اوتوز یاشنه
بالغ اولمق: او-
راده ارککر اوتوزلا میخه
اونغرل.

اوتوزلوق { صد. ۱. اوتوز قسمن
مرکب. ۲. اوتوز
آرشین یاخود قاریش ویا دیگر

براولی ایله اوتوز بوشنده ویا
اکنده بولنان: اوتوزلق دیرک،
تخته. ۳. اوتوز غروش یا پاره
وسائرہ دکرنده اولان: اوتوز.

لق چوخه. ۴. اوتوز یاشنده
بولنان: اوتوزلق بر آدم. =
سه. اوتوز قسمة منقسم مثلاً اوتوز
غروش ویا پاره قیتمده سکة
صیحه ویا موهمه و اعتباریه:
بوکا بر اوتوزلق ورمیم؟

اوتوزنجی { صد. یگیری طقوز.
دن صکره کلن،
اوتوز درجه و سرب سنده
بولنان: آیک اوتوزنجی کونی؛
هجرت نبویه تک اوتوزنجی سته.
سی، یوز اوتوزنجی الخ.

اوتوزمیز { یا اوتیز. صد. صیحاق
دمیرله پرداخت ایدله.
مش، اوتولنه مش (چاشیر و
سائرہ).

اوتوش { با: اوش .

اوتولمك { فت: ۱. صبحاق
دميرله پرداخت
استدريك: بو چاشيري كيمه
اوتولمى؟ ۲. درى وياحيوانك
توكلىنى ياقدرمق .

اوتولمك { يا اوتوله مك . فت:
۱. صبحاق دميرله
پرداخت اتمك، اوتودن چيرمك:
چاشيري اوتولدى . ۲. قيزغين
دميرله توكلىنى ياقوب تيملك:
پاچهرلى اوتوليوب حاضر صا-
تارل . ۳. (حقيقت كيكي)
يرينه قومق، تحجير اتمك . [بو
اوجي معنا ايله استعمالى بزه
متروكدر .]

اوتوله { س: اوتولمك فعلى . با:
اوتولمك .

اوتولمك { قل: فيج: ۱. صبحاق
دميرله پرداخت
ايدلك، اوتودن چيرمك: چا-
شيرك هپسى اوتولمى . ۲.
قيزغين دميرله توكلى ياقيلوب
تيملك: پاچهرلده اوتولمى .
۳. آتشده ويا آلوده آلازلانمق .
۴. (حيوان) قضا توكلىنى
ياقى: بوكدى نرده اوتو-
لمى ؟ .

اوتومه { س: آتشده آلازلنش
تازه بغدادى كه بدويلر
بك سودكلى شيندر، فريك .

اوتون { س: عفو، صفح، مغفرت.
[بزه متروك ايسده،
احياى الزم كوزل بر لغتدر .]

اوتة { ظم: «اؤ» اسم اشارتيله
مكان بيان ايدن «ته»
ياخود «تا» دانندن مركب .

چ: اؤتا . ۱. اوزاقده، او-
زاقجه، حلك بيمدينه اشارت
ايچوندن، قريبنه اشارت ايچون
اولان « بى » مقابلى: اوتوده
اوتور؛ اوتيه كيت . ۲. دها
اوزاق، دها ايلرى اولان بر:

اورايه قدر بيليم . اوتيه سنه
قاريشمام؛ ۷۵ عرض جنوبيستك
اوتيه سى مجهولدر . ۳. بر شيتك
آرقه سنده بولنان، ماوراء:
دگيزك اوتيه سنه كيمك؛ چاك
اوتيه سندن كلك . = ظر: زمان
بيمده اشارت ايچوندن، اسكى
واوزاق زمان: اوتهدن، اوتهدن
برى = اسكيدن، اسكيدن برى،
من القديم . = ص: ۱. ديكر،
اوزاقجه بولنان: اوتيه كون =
اوزاقجه بولنان، بك يقين اوليان
بركون . بر قاچ كون اول . ۲.

اوبر طرفده كي: نهرك اوتيه
ياقهسى؛ اوتيه طرف . || اوتيه
برى = شو بو، مختلف شيلر:
اوتيه برى آلمشه كيدوردن . ||
اوتوده بريده = شوراده بوراده،
مختلف يرلده؛ اوتيه سنده بر-
يسنده = مختلف محللرنده . || او-
ته سنه وارمق = يك ايلرى
كيتك، حدى تجاوز اتمك .
|| اوتيه سنى برى اتمك = تسويه
اتمك، يوله ياتيرمق، اصلاح
اتمك .

اوتة كي { ص: ۱. اوزارق، دها
|| اوزاقجه بولنان، ديكر
برينه نسبتله اوزاق اولان،
بيمده اشارت ايچون اولوب
قريبه مخصوص اولان «برىكى»
مقابلدر: برىكى بيليم لكن
اوتيه كي؟ ۲. ديكر، بشقه،

اوبر: اوتيه كي ايش فصل اولدى؟
اوتيه كي اوه قتل ايدمكچر . ||
اوتيه كي برىكى = مهم اشخاص،
خلق: اوتيه كي برىكى كليز .

اوتى { اوتيلك وسايره . با: اوتو
اوتى وسايره .

اوتان { سذ: جر: غر: [فد:
«وثن» بزه غير مستعمل]
بتلر، اصنام: عبادت اوتان،
كسر اوتان .

اوج { سذ: عر: [فا: «او»
[دن مرعب] ه: سيارات
محركرينك مركزون اك اوزاق
نقطه لرى، مقابلى: حضيض . || مج:
بر شيتك نهايت درجه سى،
اك عالى مرتبه سى: اوج اقباله
واصل اولشيدى . اوج بالادخى
ديتيلر .

اوج { س: ۱. بر شيتك سيورى
[تپه سى: ايكنه، مزراق،
قازيق اوجى . ۲. كنار، طرف،
يان: دنيامك بر اوجنده، كوزك
اوجى . ۳. صوك، غايت، منته:
اوجى اورتيه سى بللى دكل . ۴.
كوشه، بورن: قره تك دگيزه
كيرمش بر اوجى . ۵. باش،
تپه: ميه اوجى، چيسان اوجى .
۶. مج: سبب، وجه، يوز، طمع
اوجندن بلايه دوشك . || اوج
اوجه = طولاً متصل: ديركلى
اوج اوجه ديزمك . || اوجندن
اوجه = افراطدن تفريطه . || بر
اوجدن بر اوجه = بر ياندن بر
يانه، بوينه . || اوجنى اورتيه سنى
بولمق = كسيديرمك، قرار وېر-
مك . || ايب اوجى = سررشته،
لاماره، وسيله . || ايب اوجى

ویرمک = سیبیت ویرمک، بهانه
 اتحاد اولنه جق بر حرکتده
 بولتی. || باش اوجی = یاتان
 آدمک یاصدیق طرفی؛ وجه قرب،
 یان: باش اوجنه دیکمک، باش
 اوجشدن آبرلماق. || اوجنی
 بولتی = حل و فصل اتمک؛ اوجی
 بولغاز = حل و فصلی مشکل؛
 پایانیز. || بورن اوجی = قرب:
 بورنک اوجنده در = پک یقیندر.
 || دیک اوجنده = در خاطر
 ایدیلوب تام سویلته جک و قتده
 قاجیریلان برشی حقتده ایراد
 اولنور: اونک اسمی دیکلک او.
 جنده در. || اوجنی قاجیرمق،
 اوجنی آلتنده قاجیرمق = حسابی
 شاشیرمق، ضرر، افلاس اتمک.
 || قلم اوجی = صابه طاقیلان دمیر
 قلم. || اوج ویرمک = ۱. ظهور
 اتمک، کوزکک. ۲. بیتمک،
 سورمک، نابت اولتی.

اوج { س. ۱. انتقام، تار: اوج
 آلمق = انتقام آلمق، اخذ
 تار اتمک. ۲. بحث، اوکدول،
 یادس: اوج طومتی. }

اوجا { یاخود اوجه س. قوبروق
 صوقوی، متمدک اوستنده.
 کیکیک، نمبه. }

اوجاع { سذ. ج. مر. فد. وج.
 با: وج. }

اوجاق { س. اتمک «اوت» دن
 ۱. آتش یانان یر،
 کانون: اوطه، مطبخ اوجانی؛
 اوجاق باشندن آبرلاز. ۲. طو.
 ماک جیقسیحون دیواره آ.
 جلش دلیک و طامدن یوقاری
 چیقان باجه: اوجاقلری

تمیزلمی؛ اوجاق سوپورکسی.
 ۳. معدنچیلرک معدن اربندکلی
 یر، قالحانه. ۴. کیرج یاقدقلری
 یر، کیرج فرونی: کیرج اوجافی.
 ۵. طاش و معدن چیقارمق
 ایچون آجیلان چقور ویا قیو:
 طاش اوجانی، معدن اوجانی.
 ۶. تحت الارض اولان صو
 یولی و لغم و سائرتهک مختلف
 محالرنده پایلان باجه لکه آجیلوب
 قیایر: صویولی، لغم اوجانی.
 ۷. باغچه ماک بر جنس سبزه
 زرعه آیرلش و اطرافی یو.
 کسلدیلوب چقور قالمش تارلشی:
 باطلیجان، خیابان اوجانی. ۸. مج.
 آتشی سوگنز خاندان، بیوک مائه:
 روم ایلمک اتمک معروف اوجاقلری.
 ۹. مرتب صنف عسکری:
 بیکیری اوجانی. || اوجاق چکر.
 کسی = اوراق قوشی. || اوجاق
 خلقی = سابقده پیاده عسکری.
 [سواریی بلوک خلقی درلردی].
 || اوجاغه دوشتمک = التجا ایدوب
 حایه و صحابت ایتمک: اوجاغکره
 دوشدم. || اوجاق سوگندیر.
 مک، اوجاغه انجیر دیکمک = بر
 مائه ماک محویته سبب اولتی.

اوجاقچی { س. اوجاقلری سو.
 بوروب تمیزلمکله
 یکین آدم، اوجاق سوپورچی.
 اوجاقچیلق { س. اوجاقلری سو.
 بوروب تمیزلمک
 حال وصفی، اوجاقچی صنعتی.
 اوجاقلق { س. ۱. مطبخ آتش
 اوجانی. ۲. دومان جیقمتق
 ایچون چاتیده آجلمش بیوک باجه.
 ۳. ابری کراسته، تمل دیرکی.

۴. سابقده ارنأ انتقال اتمک
 اوزره برینه ویریان وظیفه
 و مالکانه. = ص. اوجاغه
 مخصوص ویا منسوب و متعلق.
 || اوجاقلق دمیر = جان قورتاران
 دمیری، بیوک لنگر.

اوجالامق { فل. اوجه کیمک،
 اوجا لامق { یوکسه جیقمتق.
 اوجرا { یاخود:

اوجراق { ص. یک اوجده
 وکنارده بولنان:
 اوجرا بر ردر. [عربی ظنیله
 همراء یازلسی خطادر.]

اوجرمک { فل. بحث اتمک،
 اوجرمک { یادس طومتی.

اوجشمک { فش. برله بحث
 اتمک، یادس طو.
 تیشیق.

اوجک { و:

اوجگز { س. کوچک خانه،
 فقیرانه او.

اوجگیر { ص. فا. اعر. اوج. م. فا.
 سگرتن = طومتی] اک
 یوکک درجه به واصل اولان،
 اک بالابه جیقتمش.

اوجلی { ص. اوجی اولان، تبه.
 سی سیوری بولنان.

اوجمند { س. فا. «انجمن» دن
 غلط] طوب، یقین،
 کومه، طویلانته: کلک براوجند
 اولم. = ص. طویلی، ادارلی،
 اونی منتظم طوتان: اوجند بر
 قادین. [بو ایکنجی معنا هم
 «طوب و طویلی» معنا سندن
 هم ده «او» دن مشتق ظن
 اولم سندن تولد اتمشدر.]

اوجوز { صد بدل وثنی آز او.
اوجوز لان، پهالی صدی،
رخیس، اهون : ذخیره بوسنه
پك اوجوزدر. = د. ۱. آزدل
مقابله، اهون اوله رق : بو آتی
پك اوجوز آلمشكز : بو آدم
اوجوز صانار. ۲. مج. آز
زحمله، پك قولای : اوجوز
قورتلدق.

اوجوزجی { صد. ۱. اوجوز
مال صانان (صد)
تیپی) ۲. اوجوز شیئر آرایوب
صاتین آلان آدم.

اوجوزلامق { یا اوجوز.
فیاتی ایندیرمك، اوجوز صاتمق.

اوجوزلامق { یا اوجوزلق.
اولق، فیاتی تنزل ایتك، اهون
صاتلفه باشلامق : چیلک خیلی
اوجوزلامش.

اوجوزلق { صد. آشاغی فیاثله
صاتلفه، رخص،
اهونیت : محصولك اوجوزللی
فیض و برکتنددر. = صد.

هر شیشك و علی الخصوص
احتیاجات ضروریه يك آشاغی
فیاثله صاتلدیفی (ر) : آناطولینك
ایچ طرفلری اوجوزلقددر.

اوج { عد. ایکدن صکره اولان
صایی، ۳، مثله، سه : اوج
کشی، اوج کون، اون اوج ۱۳،
یکری اوج ۲۳، یوز اوج : اوج
یوز. یا : اوجیوز، اوج بیک = اوج
کره بیک ۳۰۰۰ || اوج آیلر =
رجب ایله شعبان ورمضان .
|| اوج آتیق = اوج آیدم برایدیلن
اوج آبه مخصوص : اوج آتیق

حساب، اوج آتیق آتونه : اوج
آتیق چوجق. || مج. اوج انبارلی
= اوج انباری اولان، ویا اوج
صره طوب علی اولان حرب
کیمی. || اوجده بر = برشیشك منقسم
اولدیفی اوج قسم ویا حصه سندن
بری، مث. || اوج قات = برشیشك
اوج مثلی، اوج اوقدر اولان :
بو تارله اوته کندن اوج قات
بیوکدر، اوتك اوج قاتیددر.
|| اوج قاتلی = اوج درجلی، اوج
طبقلی : اوج قاتلی براو. || اوج
کوشلی = اوج کوشسی اولان
شکل ویا جسم، مثك.

اوجار { صد. اوجان، طیران ایدن،
غازه تحویل ایدوب هوایه
قاریشان : اوجار روحلر، مایملر.

اوجاری { صد. (د اوجار « دن
اوجار، اولوب، آخرتده کی «ی»
تخصیص ایچون شاذ برادادتر.)
پك حشاری، نبات درجه ده
چاقین : اوجاری چاقینلردندر.

اوجاق { صد. صاریلان، صارماشان
(نبات) .

اوجر { عد. هر برینه ویا هر
دفه سنده اوج : تارله.
تک محمولندن جمله سنده اوجر
کیله دوشدی : اوجر اوجر آرايه.
له ییندیردیلر.

اوجرتمق { یاخود اوجورتمق.
اوجرتمق { قد. ۱. اوجنه سوق
واجبار ایتك ویا اوجنه سربست
براقق، اطاره ایتك : قوشی
اوجورتدی. ۲. تضر ایندیرمك،
غازه تحویل ایتك : شیشه تکه
آغزینی آتیق براقه رق لقمان
روحنی اوجرتمشله. ۳. قلبله

اوره رق برشیشك تپه سنی آلوب
کونورمك. ۴. ییقبو تخریب
ایتك، نابید ایتك. ۵. برشیشی
کمال سرعته آلوب میداندن یوق
ایتك.

اوجرتمه { یا اوجورتمه. صد.
چوجقرك اوجنه ایپ
باغلابه رق روز کار یاردیميله
هوايه اوجوردقلری معروف
اوجونجاق.

اوجرتمق { قد. ۱. اوجنه سوق
واجبار ایتك ویا
سربست براقق. ۲. چوق مدح
و ثنا ایتك، عیوهه چیقارمق.
۳. سرعته کوندرمك، چاقق
یتیشدیرمك : خبر اوجورتمق.
۴. چالق، چاریمق : کتا بلر سزی
برر برر اوجرورلر.

اوجروم { صد. پك صاربودنك
اوجرولمق { عد. یار، یارلی بر :
اوجرومدن دوشمك، یووار.
لاقمق.

اوجروملق { صد. اوجوروم
اوجروملق { عد. یارلی چوق :
اوجروملق بر. = صد. اوجرو.
ملری چوق بر.

اوجروملی { صد. اوجوروم ویا.
اوجروملی { عد. یار، یارلی چوق (عمل) :
اوجروملی بر.

اوجششق { قد. ۱. برلکده ویر
برلته قاریشهرق
اوجق : قوشلر اوجشورلردی.
۲. قنادلری اوره رق تلاشله
اوجق : اوردك اوجشور.

اوجششق { یا اوجقونق. فل.
اوركك، موحش
ایتك.

اوجقور { صد. (د قور « قد.
قوشاق دیکه اولغه

اصلى : ايج قور = داخلى قوشاق،
ياخود اوج قور = اوجى ايشلهلى
قوشاق اولسه كركدن . اسكى
طرزده شلوار وايچ طونسه
كچيريلوب بلده باغلانان ايجيه
قوشاق، شلوار بند .

اوجقورلق { ده شلوار و طونك
بو قارى اوچنده اوجقور كچيرمكه
مخصوص اولوق . ۲ . كيسه وطور .
به نك آغزى نى باغلايه جيق غايطان
وباغك پكسسه مخصوص اولوق .
۳ . اوجقور كچيرمكه مخصوص
اوچنده غايطان دن حلقه سى بولنان
دكنكجك .

اوجقورلى { ص . اوجقور له باغلا .
(نير طون وشلوار) .
اوجقون { ص . آتشدن اوجان
اوجقون { آتش بارجه جكي ،
قبيليم مر .

اوجلشمك { د :

اوجلشديرمك { ق . اوجيه
{ ابلاغ ايتك :
سز باغخوانلرى اوجلشمكسز .
اوجلشمك { فل . اوج عددينه
{ بالغ اولقى : اونك
چوققلى اوجلشدى .

اوجلك { ص . ۱ . اوج غروش
{ وسائره قيمتده اولان :
اوجلك باصمه . ۲ . اوج آرشين
ياقارش وسائره بوينده ويا اكنده
اولان : اوجلك ديرك . ۳ . اوج
شيتدن مركب ، اوج قسه منقسم .
= ص . اوج غروش وسائره
قيمتده صحيح ويا اعتبارى سكه :
بر اوجلك وره يرمى ؟

اوجلق { فل . اوجق فلى اجرا
{ اولقى : هوا اوليان

برده اوجلق ممكن دكلدر قناد .
سز اوجليرى .

اوجلك { ياخود اوجله مك . ق .
۱ . اوجيه ابلاغ ايتك :
آلئرى اوجلدم . ۲ . اوجيه بولك ،
اوج قسه تقسيم ايتك . ۳ . اوجيه
بوكك ، اوج قات ايتك : خلاطى
اوجلك . ۴ . (اراضى نى) محصور
لايك نلئى آلئى شرطيه چيغى به
كرا ايله ويرمك : چفتلكنى
اوجلدى .

اوجلجه { ص . اوجيه بوككش ، اوج
{ قات : اوجله خلاط .
= ص . ۱ . برجنس اوقى بوجيه .
۲ . طقوزر طاشله اونسانلير
مغروف اويون ، طقوزجين .

اوجلى { ص . اوج قسمن مركب ،
{ اوج بولو كه منقسم ويا اوج
نشان وعلامت وسائره نى حاوى ،
نلئى = ص . اسقاميل كاغلدر نك
اوج بشكلى : قره ماحيه نك
اوجلىسى ، اسيا تيك اوجلىسى .

اوجلاق { ص . جنت ، بهشت ، فر .
{ دوس . (احياسى الزم
متر و كاتندرن .)

اوجق { مفع : اوجار . فل . ۱ .
{ هوايه قاقوب كيتك ،
طيران ايتك : قوش اوجدى .
۲ . غاز ويا بخار حالنه كجوب
هوايه قاقوق ، تبخر ، تصاعد
ايتك : بوسوت قابضه قابضه
اوجدى . ۳ . زائل اولقى ، صبير .
يلوب كيتك ، غمز اولقى : رنكى ،
بكرى اوجش . ۴ . چالئقى ،
آشدرلى ، نابديد اولقى : ايكي كون
كجخانه ي آييق براقفله كتابلرمك
ياديسى اوجدى . ۵ . ياردن ، او .
چورومدن بوورالار نوب دوشمك :

كوپرينك اوستندن اوجوب نهره
دوشدى . ۶ . زياده قوشقى ، پك
سرعتله كيتك : هجوم قوماندسى
ويرلنجه سوارلير اوجوب كوز .
مزدن نهان اولدولر . ۷ . چايقنقنده
پك ايلرى وارمق ، اوجارى
چاقين اولقى .

اوجيه { ص . اوجق فلى ، طبران .

اوججى { عب . ايكنخيدن مكره
{ ككن ، ۳ درجه ده
بولنان ، ناك : اوججى كون ،
سوقاغك اوججى اوى ، اوججى
رتبه دن نشان مجيدى : اون
اوججى ، الهى اوججى : يوز اوججى .

اوججيك { ص . اوججى درجه ،
{ اوججى اوله :
صنفتده اوججيكلى قزاندى .

اوججق { يا اوججقنى . فل . اوركمك .

اوجورمق { اوجوروم وسائره
{ با : اوجورمق وسائره .

اوجوق { ص . حمان طوداقده
{ چيقان قبارجقز :
اوجوق اولقى .

اوجوقلامق { فل . (طوداق)
{ حمان قبار .
جقز بيدا ايتك : طوداقرى
اوجوقلامش .

اوججى { ص . اوجان ، طبران
{ ايدن : قوش اوججى
برحيواندر .

اوخ { د . ۱ . سونجه وير زحمت
{ وصيقتيدن خلاص اولند .
يفنه دلاكت ايدر : اوخ ! حد
اولسون ! بوكون ايجهيم ؛ اوخ
نه كوزل روزكار اسبور ! اوخ !
نه لطيف هوا ! ۲ . تلطيف وتوا .

زش وتشویق مقامند قوللا .
نیلیر : اوخ ! بنم اوغلم ! ۴ .
بشقه سنك و علی الخصوص نصیحت
دیكلمنك باشنه كننه رغما نمونی
بیان ایدر : اوخ اولسون !

اَوْخْشامق { فت: بگزتمك، مثلنی
یا مقی، تقلید ایتك .
= فل: بگزتمك، مشابه اولق،
آكدرمق .

اَوْخْشاش { س: بگزیش، مثل،
مانند . سر .

اَوْخْشامق { فت: ۱. سومك،
تلطیف و نوازش
ایتك : چوققیری چوق و اوخشامق
تریسه لرخی بوزار . ۲. برشیته
جزئیجه بگزتمك، آكدرمق :
موسك لذتی قاوونك لذتی
اوخشار .

اَوْخْشامه { س: تلطیف، نوازش :
اوناك اوخشامه سی
اوبله در .

اَوْخْشامق { ج: سولك، تلطیف
و نوازش اولغی :
بوچوق اوخشانغه غلر .

اَوْخْشاپش { س: اوخشامق فعل
وطرزی، تلطیف،
نوازش : اوناك اوخشاپشی تمخدر .

اَوْد { با: اوت .

اَوْد { س: قره جكر كیاننده بولنوب
مصدیه دوكیكی صفراء
دینلن آجی بر ماده بی حاوی
محفظه جق، صفراء، زهره، مرا .
ره قاوی . || مجرارت، شجا .
عت . || اودی قویقی، باتلامق =
بك زیاده قورققی .

اَوْد { س: (اصلی هندجده اید)
یاناركن كوزل بر رابجه نفر

ایدن معروف بر آغاج كه هنددن
كلیر، اود آغاجی . عمر . עוד .

اَوْدَاء { سنڌ: ج: عمر . [فت:
{ وودید } لاسنزمه مستعمل
دكدر . [احبا، اخلا، دوستلر،
احباب، محبان .

اَوْدَتَمَك { فت: تأدیبه ایتدیرمك،
تضمین ایتدیرمك،
بدلی و یردیرمك : قیردیفكز
جامك آتجه سنی سزمه اودته جكر در .

اَوْدَشَمَك { فت: برینه تأدیبه
ایتدیرمك، هر كس
بورجی و یرمكه آله قی و یره .

جك قالمقی، حسابلشقی،
اونكه اوده شیر بز .

اَوْدَلَك { س: برزیانك بدلی تأدیبه
ایتمه، تضمین .

اَوْدَلَك { س: قورقاق، جبین،
یوركز، زهره چاك .

اَوْدَمَك { یاخود اودمه مك . فت:
۱. ویرمك، تأدیبه، ایفا

ایتك : بن بورجی اودمه دم .
۲. بدلی ویرمك، تضمین ایتك :
بن قیرارسم اودرم .

اَوْدَمَه { یا اودمه . س: ۱. ویره .
تأدیبه، ایفا : اوناك اوده .

مه سته قالیرسه . ۲. تضمین :
بوزیانی كیمك اودمه سی لازم
كلیر ؟

اَوْدَتَمَك { ج: ۱. ویرمك، تأدیبه و
ایفا اولغی : بوقولای
اودنیر بر بورج دكدر . ۲. بدلی
ویرمك، تضمین اولغی : بوزیان
اودتمك اقتضا ایدر .

اَوْدَتَمَه { س: و :

اَوْدَتَش { س: بر بورج و یازیانك
تأدیبه و ایفا و یاخود

تضمین ایدلسی، بونك اودنمه سی
اودنیشی نه صورته اوله جقدر ؟

اَوْدُون { س: آتش دیمك اولان
{ اوت } دن ۱ . یا .

نوب آتش حاصل ایتك . اوزره
كیشلش آغاج، خطب، هیزم :

اودون كیمك، اودون یارمق ؛
اودون كور . ۲. دیرك، طایق،

دستك : قیو اودونی . ۳. طایق،
ضرب : یارامازه اودون كرك .

|| مج: اودون، میشه اودونی
اودون كهی آدم، تریسه سز قیسا
وقالین ققالی .

اَوْدُونَج { س: عینی و یا مثلی اعاده
اولغی اوزره و یریلن

ویا آلنان آتجه وساتره، عاریت،
قرض، دین : اودونج آلتی

= استقراض، استدانه . ایتك ؛
اودونج ویرمك = اقراض، ادا نه
ایتك .

اَوْدُونَجِي { س: اورماندن اودون
كسوب نقل و فروخت
ایدن و یا بشقه لرینك قطع و نقل
ایتدكیری اودونلری ییغوب
صانان آدم، خطاب .

اَوْدُونَجِيَق { س: اودونجی صنعتی .

اَوْدُونَلَق { س: اودون بریكدیر .

اودون انباری و یا اسكله سی :
بو اوك اودونلغی كسورلكی
یوقیدر ؟

اَوْدَه { س: با: اوقله .

اَوْدَه لَك { س: آجی مزاجلی
{ آدم } .

اَوْدَه مَك { اودمه، اوده بی .
با : اودمك وساتره .

اودیه { سذ. جر. عر. فد. وادی.
با: وادی.

اور { س. بدن انسانك مختلف پر.
لرندہ چبانسز والتهايز
اوله رق حاصل اولان شيش،
تومسك: ات اوری = طامار
اوری، ياغ اوری. || آغاج
اوری = اشجارده حاصل اولان
تومسك.

اؤر { س. تَق. خندق، اوکی خندق
طوپراق طایه: اوریکی
= استحکام محافطی: اور قازمق =
استحکامه کیرمک. — اورخانده
بونندرن.

اؤر { س. تَق. یاغیه سد، صنی
حائل وحد فاصل، حواله،
برده.

اورا { ح. اوره جق کبی حاضر
اوله، شاهینک شکاره
مجوم ایتک اوزره قبارمه سی:
اورا طورمق. (ندا کبی دخی
قوللائیلوب، آوروپالیرک هورا
Hourra صداسی دخی بوندن
ماخوذدر. }

اورا { یاخود اؤرا س. تَق. حدود
نشانی، حدوده علامت
اولق اوزره یوکسلدیلن تپه.

اؤرا { ظم. محلك بیدینه اشارت
ایچوندن، اوپر، اوچمل،
اوجبهت، بورا مقابلی: اورا
آدملری هپ اوزون بویلی اولور،
اورانک میوملری مشهوردر.
— اکثرا حروف الصاقله
برابر قوللائیلر: اوراده، اورادن
اوراجه، اورابه، اورابه قدر.
— مالکیت بیان ایدن ضماثر
فصحه به اضافه اضافتی حائنده اسم

رك بونك اجر تيله کینن رنجبر.
اؤراقلامق { تَق. اوراقله اکین
اوراقله کسوب طولامق، حصاد
ایتمک.

اؤرالی { ص. اوملکت، اوچمل
اهالیسندن اولان: بو
ذات اورالی میدر؟

اؤرام { سذ. جر. عر. فد:
ورم. بلا: ورم.

اؤرامق { تَق. تَق. ۱. طوبراقدن
خندق و طایه یاغتی.
۲. ایلوب بیجک، ۳. اوراقله
بیجک، حصاد ایتک. مر.

اؤران { س. تَق. ۱. بیجیه،
بیجیم. ۲. اولجی،
مقیاس. ۳. بیجیم، اندام، تناسب،
یاغیشیق. ۴. تخمین، کشف.
(ترکی باعث تأسف عظیم اوله.
جق متروکاتندرن. }

اؤرانسز { ص. بیجیمیز، تنه.
سبز، یاغیشیقیز،
خنطل. مر.

اؤرانسزلق { س. بیجیمزک،
یاغیشیقزلق،
عدم تناسب.

اؤرانغ اوتانغ { س. (Orang-Ou-
tang ملائی لسا.

نده بیان آدمی دیمکدر [سنناس
دینان بیوک میومک انواع
اربعه سندن بری که هندجینی ایله
اوجوارلرده کی جزایرک طاغرلنده
واورمانلرنده بولنور.

اؤرانلامق { تَق. ۱. اولچمک.
۲. کشف و
تخمین ایتک، بها بیجک، تقدیر
ایتمک. ۳. تصور و تصمیم
ایتمک. مر.

اولوب، ینه محل وجهت مناسبی
محافظه ایدر: اورام آغریور؛
اورا کزده براوق شیش واردر؛
اوراسی مملکتک الک کوزل
یریدر؛ اصل ایشک مشکلی
اوراسیدر = اوجهتدر؛ اوراسی
دوشونلی؛ اورالی = اوجهتدر،
اوپرلر. || اوراجقده = تا اورا.
ده. (بوتصفیر محلی تحدید
ایچوندن. }

اؤراتمق { یاخود اوراتق. تَق.
تکنیل سیلوب سوپور.
مک، بیوب یتیرمک، اوراق
یکش کبی تیزلیوب اثر براقا.
ق. مر.

اؤراد { سذ. جر. عر. فد: ورد.
با: ورد.

اؤراده { اورادن وسائره.
با: اؤرا.

اؤراق { س. (ادرامق «
فلندن [۱. طریانک
کوچکی، محصاد: بواوراق میج
کسیور. ۱۰۲ اکین بیجیه، حصاد:
کوبیلر شمدی اوراقله مشغولدر.
لر. ۳. حصاد وقتی، موسمی:
اوراقده اوده مک اوزره پاره
استقراض ایدرلر. || اوراق
بوجکی = اغستوس بوجکی، جراد.
|| اوراق قوشی = اوراق بو.
جگنک بیوجکی. چرتلاق، اوجاق
چکرکه سی، چرچر، چرتلاق دخی
انواعیدر. || اؤراق سیکیلی = آر.
قوسی چوکوک اولمفله یوکه کلن
(بیکیر).

اؤراق { سذ. جر. عر. فد:
ورق. بلا: ورق.

اؤراقجی { س. اکین بیجیم،
اورانله اکین بیجیه.

عنه: او ایش باشی اورتیلی
قالدی.

اورچین } - اپ نردبان.

اورچوق } ۱. اوریلان،
۲. قوریلان شی. ۲.
ابه اوریکیسی.

اوردک } ۱. معروف صو
{ قوشی، مرغاب، وز.
انواع کثیره سی وارد: بیان
او، دیکر، کول اوردکی؛ سلا.
بی، بحار، کرزه، بوغر تلاق،
اورچین، چیتیر یقچین، چین،
دستره بورن، قادین، قاشیقچین،
قیل قوروق، قره جه، کروان
اوردکی؛ یشیل باش، الما باش،
پاتقه اوردک؛ آفتیت اوردکی =
آقآقلی پک کیده اوفاجق نوعی.
۲. خستلرک یاتقندن قالمق سیرین

صو دوکلرینه مخصوص اوردک
شکلنده یعنی بوینی براوجنده و بو.
قاری به مائل قاب. || اوردک
ادالی = یاتاق. || اوردک باشی =
لاجورده چالار زمردی یشیل.
|| اوردک بالینی = یاصیحه برباق.
|| ایلیجه اوردکی = راحت آلیشیق
تیرور آدم. || اوردک محبتی =
احبابک مصائبه ساده واه واه
دیمکه اکسفا. || قازیرنه اوردک
آلتی = آلدانقی.

اورده } سنه. ج. عر. قد:
ورید. یا: ورید.

اورد پرمق } ۱. اورمغه
{ سوق واجبار و
یا مساعده ایتک. ۲. تخریب
وغارت ایدریمک. ۳. اهلاک
ایدریمک.

طوبلاک.

اورتی } یاخود اورتو. ۱. س.
اورتیکه یارایان هر
شیء پوشیده، ستر: قاربوله،
مندر، ماصه اورتیسی؛ کیمه
شریفه اورتیسی = اسنار کیمه.
۲. خانه تک اوستی اورتی چانی
واوکا مائل شیشلر، یاغمور و
کونشدن محافظه ایدن سیر،
چارداق، سایه بان: بو بنایک
دها اورتیسی یوق: اورتی آلتنده
ایشلک. || اسگر اورتیسی = غا.
شیه، خاشه. || باش اورتیسی =
قادیلرک یاری مستوره و
پردرجه به قدر قراچی اولان
آدملره جیقدقلری وقت باشلرینه
آلوب چکمهک آلتنده باغلا.
دقلری بز، نماز بز، || یوز
اورتیسی = ییجه، نقاب.

اورتیچی } یا اورتوچی. ۱. س.
{ اورتی، ساتر، ستار،
حامی.

اورتیلیر } یا اورتوسز. ۱. س.
{ اورتیلی اولمیان،
اوستی آجیق، جیلاق، مکشوف:
اورتیسز قاربوله، مندر، ماصه،
او، آخور.

اورتیلی } یا اورتولی. ۱. س.
{ اورتیلش، مستور،
پوشیده: اورتیلی بر صندیق؛
اطراف آجیق و اوستی اورتیلی
بر محل. ۲. کیزی، مکتوم:
کیزی اورتیلی بر شیء دکلدرد.
۳. قبال، مغلق: اوراسنی پک
اورتیلی کیدی. || باشی اورتیلی
۱. باشی اورتمش: باشی اورتیلی
بر قادین کلندی. ۲. مسکوت

وحصر یاخود محاصره ایتک.
|| اورتیسنی بولقی = تبدیل و
تسویه ایتک. || اورتیه دوکک =
هر شیشی میدانه جیقاروب
حقایت اوزره فصل دعوی
ایتک ایتک. || اورتیدن قالدیر.
مق = مفقود حاله کتیرمک. ||
اورته مالی = مشترک مال. || اورتیه
یا زیمچیی = یکجیریلرده بولک امینی.
= ص. ۱. آرده، وسطده
بولان، وسطی: اورتیه پارمقی،
اورته قات، اورتیه دیرک. ۲.
متوسط، معتدل، افراط و
تفریط آرده سنده اولان: اورتیه
بوی. || اورتیه ایلیچی = سفیر کبیرک
مادوننده اولان سفیر. || اورتیه
حالی = نه زنکین نه فقیر.

اورته لامق } ۱. فته. ۱. اورتیه،
{ میدانه قوشی.
۲. بر شیشک اورتیسنه، وسطنه
وارمق، نصفی بولقی: قیشی
اورته لادق. ۳. نصفندن، یاری
یاری به بولمک، اورتیه سندن
آیرمق: کاره ایکی اورتاق آره.
سنده اورتیه لاملی.

اورته لامق } ۱. فته. ۱. اورتیه سنه
{ وارمق، نصفی
یتک: بو ایش اورتیه لاندی.

اورته لاق } ۱. س. ۱. ساحه زمین،
{ یروزیلک کورین
قسمی، آفاق: اورتیه لاق آغاردی؛
اورته لاق قراردی: اورتیه لقمده
کیمیه یوق. ۲. خلق عالم، ناس:
اورته لقمده بر بولک مسرت حکم
سورور. ۳. اوطه ویا اوک
ایچی، اناک پتیه تک هیئت
مجموعه سی: اورتیه لقی بر آز

اورغانجی { س. اورغان دینان
اینبه خلاطری
یعنی قالین ایلری یاپوب صانان
ایشیجی .

اورغون { ص. ۱. اورلش،
مجرع : اورغون بر

آدم . ۲. مصاب، دوجار: عشق
اورغونی . || سوت اورغونی

= سوت طوقمقدن خسته لنش
(چوق) . = س. ۸. یاره،

جریحه : اکر اورغونی .
۲. سوری ایله تصادف اولتوب

اطرائی صاریلررق ایدیلن آو،
سورگون آوی : اورغون آوی .

۳. (کاغد اوپونده) طالعک
مساعده سله ویاغی آرقداشلره

راست کلکله اورغون آوی
کبی جملهک آتجه سنی طولیلامه :

اورغونه راست کلش .

اورغونلق { س. ابتلا، دوجار
اوله .

اورف { س. عرف ، دن
غلط] قورقو، دهشت،

تهدید .

اورفلمک { یا اورفله مک . فذ.
قورقومتی، تهدید

ایتمک .

اورک { س. یایی، بنا، معمارانه
متعلق ایش وسوس .

|| اورک ایی = چربی، حذا ایی،
دیوارجی پرسه سی .

اورکشمک { یا اوزکونتمک . فذ.
آگسزین قورقو .

دوب صیغراتی : اوکلرینه
چیقان آت قیونلری اورکتدی .

|| آغاجی اورکشمک = اوچلرینی
قییوب بودایه رق چوق اوزامه .

سنه مانع اوله . .

اورمق، بره لیوب بوزمق :
حیوان آرقه سنده کتیرلی میوه .

لری اورسه لر . ۳. طاقنت
براقماق، قیربلاق ویرمک،

ضعف ودرمانزلنه اوغراتی :
بو صیغه نی چوق اورسه لدی .

اورسه لیمک { فط. ۱. اسکیمک،
بوزلنی، پزمرده

اولقی : بو اثواب اورسه لدی .
۲. زده لیمک، اورلنی، بره لنوب

بوزلنی : میوه کوفه نک ایچنده
اورسه لنش . ۳. طاقنی توکنمک

قیربقله وضعف ودرمانزلنه
دوجار اولقی : بر صیغه دن بو

قدر اورسه لیمک .

اورش { یا اوروش . س. ۱.
اورمق فعل وطرزی،

ضربه : اونک اورشی آدمی سقط
ایدر . ۲. حرب، ضرب، مضاربہ :

آرمزنده بر اورش اولش .

اورشدیرمق { یا اوروشدیر
مق . فذ. ۱.

محاربہ ومضاربہ ایندیرمک . ۲.
دوگیشدیرمک، کورشدیرمک :

قوج، خروس اورشدیربورلر .

اورشمق { فذ. ۱. دوگیشمک،
مضاربہ ایتمک : مباد

حته نهایتنده اورشمقه باشلادیلر .
۲. غوغا، محاربہ، جنک ایتمک :

مذاکرات صلییه تیجه پذیر اوله .
میوب طرفین ینه اورشمقه

باشلادیلر . ۳. کورشمک : ایکی
پهلوان، قوج، خروس اورشیور .

اورشمه { س. ۱. دوگشمه، مضاد
ربه . ۲. غوغا، محاربہ .

۳. کورش .

اورغان { س. قالین ایپ، اینجه
خلاط :

اوردیرمک { فذ. اورمک
سوق واجبار

ایتمک، بر دیگرى واسطه سیله
اورمک : چوراب، آغ اوردیر .

مک : دیواری اوردیرمک . یا :

اؤرمک .

اوردینق { س. (بنا . Ordino)
نحو . ۱. دانیک بعده

امر ایدمکچی بره تأدیه اولغنی
اوزره یازیلان تحویل، امر

وحواله . ۲. بر حوله قونتمتو .
سنگ قومانی طرفندن دیکشد .

یرلسیله کمرکدن اشیایی چیقارمق
ایچون ویریلن حواله .

اؤرس { س. اوزرنده دیروساژ
معدنلری دوکدکاری

دیردن قالین ویر طرفی سیوری
آلت که بره کومیلی برکوئوک

وکوچکی بر دستکاهک اوزرینه
قوندیرلش اولور : سندان :

دیرجی، قیوچجی اورسی .

اؤرسا { یا اؤرسه . س. (بنا .
۱. کینک صول طرفی،

اسکله . ۲. کینک روزکارک
کلدیکی طرفه یاقین بر جهته

دوندیرلشی : کیمی اورسا ایتمک .
|| اورسا آلا باند = بردن بره

صوله دونمک . || اورسا بوجه =
کاه صوله وکاه صاغه . دونه رک

یوریمک .

اؤرسالامق { فل. ۱. (کمی
صول طرفه،

اسکله دونمک .

اؤرسه لیمک { یا اورسه له مک .
فذ. ۱. اسکیمک،

بوزمق، پزمرده ایتمک : بولجیاق
انوابی اورسه لر . ۲. زده لیمک،

اوركك { ص. چاق وهر شيدن
قورقوب بردن بره
صيرايان، متوحش، رميده :
اوركك آدم، آت، حيوان .

اورككك { ص. چاق وهر شيدن
قورقوب بردن بره
صيرايان انسان وحيوانك حال،
توحش .

اورككك { فل. ۱. آكرين
بريدن قورقوب
بردن بره صيرامق : بو آت
چوق اوركر؛ وحوشك جلهي
انساندن اوركر . ۲. چككك،
اوزاقلاشمق، اجتناب و تباعد
اتك : اوپوندن چوق اوركرم .
۳. (نباتات) محصول شاشمق،
دوكك : بوشتال آغاجي بوسته
اوركدی .

اوركندی { ص. بردن بره چو
كن قورقوروشه .
اوركنوز { س. [يتا. Orea]
ديتلن بيوك بر جنس باليق .

اورگنو { يا اوزو . س. ۱. او.
رلش صاج، صفيه :
صاجي بر، ايكي اوركو اورمش .
۲. اورلش شي، شريت وساژه .
|| سيگير اوركوسي = سيگير بالياق .

اورگونج { س. ۱. دوهك آرقه .
سندكي تومسك ،
سنام : بر، ايكي اوركوجلي دوه .
۲. بوكا بكنزهرنوع تومسك :
آياق، بورن اوركوجي . ۳. تيه،
چيقتدی = طاغ اوركوجي .

اورگونجلك { س. دوهك اور.
كوجي اوزرينه
قونيلان كوچك سمر .

اورگونجلك { فل. اور.
برتومسك پيدا ايتك، قنبور
لاشمق . تومسكلكشمك، تحذب ايتك .
اورگونجلى { ص. اوركوجي
اولان . تومسكلي،
محب .

اورگونلك { يا اوركوله مك .
ق. اوركو يايلاق،
اورمك : صاجلرني اوركولمك .

اورگون { س. طغيان مياهد
سولردن تمحصل كوچك كول .

اوركه { يا خود اوزيكه . س.
(اورمك) دنمي
پوقسه ر. Pox دنمي ؟]
قاديئرلك بوكككلى يوڭ وكتن
وساژه طاقدقلى تيهي چتال
دكنككه بلرينه صوقورق صول
الريله اويوگدن برر پارچه چكر
وصاغ الريله ايكي چورمرك
بوكرلر ، مفتله . || ايه اوركسي
= جاهل ايلرك طوغوردقلى
قاديئرلى اوتوردقلى برجنس
اسكمله . || اوركه طاشي = دكيز
ده باصي قيا .

اورلاشق { فط. شيشوب اور
اولقى، تومسك
حاله چكك، اور پيدا ايتك .
اورلق { مض. : اوريلور . ج.
۱. دوكلكك، ضرب
اولقى : اوگا قولاي اورلماز .
۲. اولد يرلك : محاربه ده
اورلدی . ۳. ياره لاشمق،
قورشون اصابت ايتك، مجروح
اولقى : تياغندن اورلدی .
۴. برخسته لنه طولتىق، مصاب
اولقى : قولرايه اورلش .

۵. عشق وعلاقه كرفتار اولقى :
بر قيزه اورلش . ۶. ازمك،
زده لكك، بره لكك : بوميوله
هپ اورلش . ۷. چاليتقى، ضرب
اولقى، دوكلك : طاول، توبلك،
چاك اورلدی . ۸. بوشاغى ،
آلتقى، انداخت ايدلك : طوب،
طبايح، تفكك اورلدی .

اورلك { ج. اوركو يايلاق :
بوتيك صاجي قولاي
اورلر .

اورلكه { س. اورلق فصلی، او.
رلش . يا : اورلق .

اورلكه { س. اورلك فعلی، او.
رلش . يا : اورلك .

اورلى { يا اوزلى . ص. اوزلش،
اوركو ايدلش : اورلى
صاج .

اورلى { ص. بدنك بر طرفده
بر اورى ييني شيش
وتومسكي اولان .

اورلش { س. يا : اورله .

اورمان { س. آغاجلى چوق،
آغاجلى ير، بيوك
قورى، غابه، ييشه : معادن
واورمان مأمورى؛ اورمان
قولجى . || بالطه كورمه مش اور.
مان = من القديم حال طبيعي بنده
قالوب آغاجلى بربرينه قارشيمش
وهج كلمه مش اورمان . || اورمان
كبابي = برنوع ات يكي .

اورمانجى { س. اورمان مأمو.
رى، قوريجيلرك
باشي، مديري .

اورمانلق { س. ص. اورمان كي
چويجه آغاجلى
اولان ير، صيق چاليلق : اورا .

ده بر اورمانق واردرد؛ اوراسی
اورمانق بر پردر.

اورمچك } س. با: اورومچك

اورمق } مض: اورور. فت. ۱.
چالقی، ضرب ایتك:
باشنه اوردی: آرقه سنه اوردی؛
طوفاق، سله اوردی؛ بیکیره،
اوکوزه اورمق. ۲. اولدیرمك،
قتل ایتك: او آدمی خیدودل
اورمشلر. ۳. یاره لامق، جرح
ایتك: آیاغندن اورمشلر.
۴. اصابت ایشدیرمك: شو
قوشه اوچ کره آتدمده اوره.
مدم؛ نشانی اوردم. ۵. سر-
میاث آتقی، طوبه ویا قورشونه
طوتمق: قلعه دن دشمن کیلیرنه
اورپورل؛ نشانه اورمق.
۶. آتقی، دوشورمك، یاتیر-
مق: اونی پره اوردی. ۷. قاقق،
صوقق، دق ایتك: بورایه بر
چیوی اورملی. ۸. سورمك،
کیرمك: دیواره صیوه، تختله
بویا اورمق. ۹. طیا مق، قو-
مق، یاپیشدیرمق: بنایه دستك
اورمق؛ جاشیره یامه اورمق.
۱۰. حرب ایتك، قورشون وکله
آتقی: دشمن اوکون قارشیمزده
طوروپ اورمسی؛ اشقیانی
اوروپ بریشان ایتك. ۱۱. حرباً
هیوم و تخرب ایتك، بوزمق.
۱۲. طاقق، قومق: حیوانه
اکر، دیزکین اورمق. ۱۳.
یوکلنك، تمحیل ایتك: بیکیره یوکل
اورمق. ۱۴. حسابدن اخراج
وطرح ایتك: شو اوچ رقمی اور-
(بربریشه اورمق دینلور ایشه

اووقت اجمال اربسه دن ضرب
مناسنی مفید اولور. ۱۵.
چالقی: چاك اورمق، طاول
اورمق. ۱۶. طو قق، تاثیر
ایتك: کونش باشمه، کوزمه
اوردی؛ بوقوق باشه اورپور.
۱۷. تيك، تکه آتقی: بوأت.
۱۸. دق ایتك: قیوی اورمق
اورور؛ آت اورمش.
= فل. ۱۰. صایق، صالدير-
مق، متوجه اولق، طوغریلق:
کمی قرمه اوردی. ۲. کوستر-
مك، کوستریش یایق، بالان بر
حرکتده بولمق: دلیک، خسته.
لنه، ییله مزله اورمق. ۳. آتقی،
کندینی آتقی. ۴. چارمق، طو-
قق؛ یاغموور یوزمه اورپوردی.
۵. صوقق، کیرمك، طالق: اور-
مانه، سورییه اوردی. ۶. طو-
لق، حس اولمق، کچمك: قارغه
بر صانجی اورپور. ۷. آجیبه
اورمق: میدانه جی ارمق، آشکار
ایتك، اظهار ایتك. ۸. آشاغی
اورمق: تنزیل ایتك، آشاغی
وارمق. ۹. اوسته اورمق: ضم
وعلاوه ایتك. ۱۰. اولته اورمق
= بر یاندن بریانه کیدوب کله رك
طورماق. ۱۱. ایچری اورمق
= خارجه اولان بر مرض کچوب
داخلده ظهور ایتك. ۱۲. باش
اورمق = مراجعت، تصدی ایتك.
۱۳. باشه اورمق = باش آغریسی
ویرمك. ۱۴. بر آتوب ایکی اورمق
= برسوز ویا فعل ایله ایکی ایش
کورمك. ۱۵. بوین اورمق: قطع
رأس ایله اعدام ایتك. ۱۶. پراقه یه،
دمیره، نجیره اورمق: جزاء بونله
باغلامق، بند ایتك. ۱۷. پوستینی

اورمق = صویق. ۱۸. ادم اورمق =
ادعا ایتك، دعوا سنده بولمق.
۱۹. صوبه اورمق = صوبه کیرمك،
صویک ایچندن کچمك.
۲۰. طیشاری اورمق = خسته لی
خارج بدنده ظاهر اولمق.
۲۱. قولاق اورمق = قولاق آصمق،
استماع. ۲۲. کروان اورمق = کر-
وانی صویق. ۲۳. کومور، کون
اورمق = کومور ویا کونش
طو قق. ۲۴. لاف اورمق = ساده
لافلنك ایدوب ایش کورمه مک.
۲۵. نمره اورمق = نمره آتقی، باغر.
۲۶. یول اورمق = قطع طریق،
راهزنك ایتك. ۲۷. یوله اورمق
= یول جهته طوغریلق. ۲۸. یوزه
اورمق = برینك عیب وقباحتی
یوزنه قارشى سویلیوب محجوب
ایتك.

اورمك } فت. ۱. دستکاهده
وآریش و آرجاجله

یایلان طوقومه قیلندن اولمق
ال ایله ویا بولک مخصوص ایکنه لوله
یایلان واکثریا کوز کوز
اولان بر شیء ایشك: آغ،
چوراب، فانه، حصیر اورمك.
۲. الایی بر قاچ بولکه تقصیل
بو بولکری بربریشه کچیرمك
اورکن یایق: صایحی اورمك.
۳. قاش و سائرته دلیک
وییرتیق برینی ایلیکری بربریشه
قاریشدرمق ویا مه سز اوله رق
تمیر ایتك: پالتوسنی بر قاچ برندن
اورمش. ۴. یکیدن دیوار یایق
ویا دیوارک ییقایق برینی تمیر
ایتك: دیوار اورمك.

اورمك } فت. با: اوره مک.

اورمك } قه اولنديرمك، توزج
ايمك }

اورمه } س. اورمق فعلی. با:
اورمق.

اورمه } س. اوزمك فعلی. با:
اوزمك. = س. ۱.

اورمش، اورمك صورتيله
وجوده كمش: اورمه كيسه؛
اورمه قانله. ۲. ايريشمي تربیی
صورتده آتيلهرق ايشلنش
(نقش): اورمه نقش، (وزو)
نقشك ضدی. ۳. خرجه يابلمش:
اورمه ديوار = قوری ديوار
ومولوز ديوارينك عكسی.

اورن } س. ۱. اسكي ديوار. ۲.
اورن } شهر وقلعه انقاضي، خرابه،
ويرانه. [احیاسی الزم مترو-
كاندنذر.] || اورن كلی = بیانی
نقزن.

اورنچك } س. اسكي خرابه،
آثار عتيقه.

اورنك } س. ۱. برشي يايق
ايچون اوكه قوتيلوب
امثال اولنان شي، نمونه،
مشق، مثال: فلان شي اورنك
طوتدم؛ بويش، بو آدم سزه
اورنك اولسون. ۲. بر شيه

امثالاً پايلان ايش، ماننده،
مثل: طبق اورنكني يايغش.
۳. بريوك مقداره مثال اولق
اوزره كوستريلن كوچك مقدار،
نمونه: ذخيره اورنكي، قاش
اورنكاري. ۴. جنس، نوع،
چشيد: بونه اورنك مالدر؟ اونك
بزده برقاچ اورنكي واردر.

اوزنگ } س. فا. تخت، سرير. ||
اورنك } زيب = نخته

زينت ورن، سرير آرا. || اورنك
نشين = جالس سرير، تخت نشين.

اورنكك } س. ۱. نمونه واور-
نك اولمغه اوريشلي،

نمونه اوله جق مقداره اولان:
اورنكك ذخيره، قاش وسايره.
۲. نمونه اولق اوزره حفظ
ومشتريله ارايه اولنهرق صا-
تليان، موستره: او اثواب اور-
نكلكدر.

اورنمق } فط. كندی كندينه
اورمق، چوق كدر
وتأسف وندامت ايمك.

اورو } يا اوزی. س. ۱. بابی،
اورو } بنا: قوری اورو، باليجتي
اورو؛ اورو باليجی = صمانی
چامورخرچی. ۲. اورمه، اوركو.
۳. ديوار، سد، بوله، احاطه
ايدن وحدودی آيران شي. ۴.
اطراف ديوار وچيت ياخود
اييله چويريلهرك ايرلشیر: چار،
طولزه اوردوسی. = ص. ديك،
قام: قوبروغی اورو = عقرب؛
اورو ديوار. مر.

اوروب } و اوروييه. با: ربيع
وربييه.

اوروبه } با. روبه.

اوروپا } اوروپای. با: آوروپا،
آوروپای.

اوروج } س. فا. «روزه» دن.
اوروجك } تركرك «ر» و «ل»

ايله باشلاركله لری اولمديندن،
بوله لرينك باشنه دائماً كله نك
حركه سيله متحرك برهمزه علاوه
ايتليله «اوروزه» وسمده «او-
روج» اولمشدر. [اكثر اديانده
مرعی اولان كوندوزين ييوب

ايچمكدن اجتناب، آحيق، صوم،
صيام؛ اوردوج آيچي، اوردوج
بوزمق = افطار ايمك؛ اوردوج
طوتمق = صائم اولق؛ اوردوج
يمك = صائم اولماق.

اوروجسز } س. اوردوج طوتيان،
اوروجسز صائم اوليان.

اوروجلی } س. اوردوج طوتان،
صائم، روزه دار.

اوروجی } يا اوزیجي. س. قاش
وشال وسايره يير.
تيقزلي اوره رك تعمير ايدن آدم.

اوروش } با: اورش.

اوروق } س. فا. ارق، ايلق [بلوك،
مفرزه، قسم، بلوك،
شعبه، قيله شعبه سی: براولوسك
اوروقلری.

اوروس } اوردوس. (باشده كي «او»
اوروم } كله نك «ر» ايله باشلامه.

سنه مينيدو } با: روم، روس.
اوروجك } س. اصل، «اورمك»
«دن» «اوركوجك»

۱. حشرآندن معروف حيوانچي،
عنكبوت، عنكبود. ۲. اوروجك
آغی: شو اوزوجك لری آلمی.

|| اوروجك آغی = بو حيوانك
سينك دوزاغی اولق اوزره

يايديني اينجه زار. || شيطان
اوروجكي = تارله رده وياغله رده

بر آغاجدن بر آغاجه ممتد اوزون
وايجه اوروجك آغی ايي، لماب

الشمس، محاط الشيطان. || او-
روجك قوشی = برجنس كوچك

قوش. || دكيز اوروجكي = بر
جنس دكيز حيوانچي.

اوروجكلك } فط. اوروجك
آغلريله ووز

طوبراقه طولق، سوپورله مش اولق.

اوزومك { فل. (كوك) طور. دینی یرده باغرمق، اولوق، خاولامق: ایت اورور کروان کوجر .

اوزومه { س. کویک طور دینی یرده باغرمه سی، اولو. مه، خاولامه، عوعو.

اوزون { س. ق. یر، منصب، موقع. س.

اوزونده لك { ق. ق. ۱. نصب و تعیین ایتك. ۲. تخصیص و تحدید ایتك. ۳. سچك، انتخاب و اختیار ایتك. س.

اوزمك { ق. (اصلي: اوركك) ۱. دوزلك، تنظیم و تزیین ایتك. ۲. قبا و وقت تمیز ایتك. س.

اوزمك { ف. دوزلك، ترتیب و تنظیم اولنه رق میدانه كك. س.

اوزمك { فل. چاق بیتشوب یا بلق، کثرتله حاصل و منتشر اولق، توره مك.

اوری { اوزیکه با. اورو، اوركه.

اقرن { س. ۱. ای، لب، منز: آقاجك اوزی. ۲. ای، قلب، نفس.

۳. بر شیک خالصی، اصل مایه سی، جوهر. ۴. زبده، قایق، بر شیک اك یاغلی و لزوجلی قسمی: طوبراغك اوزی؛ اوزلی طوبراق. ۵. چپاك اك دربنده بولسان قاتی جراحت. ۶. تك. كندی، نفس، ذات: اوزم = كندی؛ اوزكن = كندیكن، ذاتكن؛

اوز کوزیله = كندی کوزیله، رأی العین؛ اوز اوزینه = كندی كندینه، بنفسه، بذاته. || اوزی سوزی = قولی فلفله مطابقی، صادق. || اوزقوشی = صوجو- للفنك برنوعی. = ص. ۱. خالص، صاف: اوز دمیر. ۲. طوغریدن طوغری به، حقیقی، خاص: اوز قرداشی، اوز اوغلی.

اوز { ص. ۱. ای، یارار، جید، صالح. ۲. اویغون، موافق. ۳. حلیم، ملایم، یاوز ضدی: آز اولسون اوز اولسون چوق اولوب یاوز اولسون. = س. ۱. ایلك. ۲. مناسبت، موافقت. ۳. صلح، صلاح.

اوزاتدیرمق { ق. بر بشقه سی زون یاغی، بویه علاوه ایتك: بو اوابی تریزه اوزاتدیرمقی.

اوزاتمق { ق. ۱. ده اوزون مق، تطویل ایتك: اوابی، یاغی، سوفاغی اوزاتمق. ۲. سورمك، ایلی به طوغری تحريك، تمید ایتك: الی، آباغی، دكنی اوزاتمق. ۳. قویورمك، صالیورمك، اوزامقه سربست براقی، كشمك: صاج، صقال، طیرناق اوزاتمق؛ آغاجلری اوزاتمق. ۴. سوردیرمك، ده چوق وقت دوام ایتدیرمك، تمید: ایدی اوزاتمق، مأذونیت مدتی اوزاتمق. ۵. لزومسز یره تفصیلاته تطویل ایتك: سوزی اوزاتمق. ۶. اوزاغه سورمك، ايساد، تبعید ایتك.

۷. صكرمه براقی، تأخیر ایتك: بورجك تأدییه سی چوق اوزاتدی. || ال اوزاتمق = غصب و ضبط ایتك، اطاله ید ایتك. || ای اوزاتمق = سربست براقی، مانع اولماق. || چهره اوزاتمق = كوجنوب منفعل و مكدر طور. مق. || دیل اوزاتمق = یری علیهنده حدندن زیاده سویلك، اطاله لسان ایتك. || قاتی اوزاتمق = سركشك ایتك. = فل. ۱. چوق سویلك: اوزاغه؛ اوزاتیملم. ۲. بیهوده یره مسئله چیقارمق، مشكلات تولید ایتك: آرتق اوزاتمق ایستمز. ۳. مدعیانی پك ایلی به سو. روب چوق مطلوبانده بولمق: آرتق سن اوزاتدك.

اوزادان { ص. تمید ایدن: صاج و تریكه رشه سی تل تل چیقار.

اوزادلق { ب. اوزون سور. تطویل اولمق: سوز، ایش چوق اوزادلدی؛ بو قدر اوزا. دیله جق ایش دكل ایدی.

اوزادی { س. اوزاغه، تمید، دی به پك اوزون سورمك، صورتده، پك مفصل. همان یالكر بوتیمیرده مستهلدر.}

اوزاق { ص. ۱. زمان و یامكانجه سورن، ايراق، بعید، دور: عربستان بورادن اوزاقدیر؛ او و قتل خیلی اوزاقدیر. ۲. مأمول و محتمل اولیان، غیر

مأمول، بعید الاحتمال: او ایشی
چوق اوزاق کوز بورم. ۳.
مخالف، مبان، اویماز، توافی
ایغز: او مال بوندن چوق او-
زاقدر. = ح. اوزاق یرده،
ایراق اوله رق: اوزاق اوتور-
پور: بندن اوزاق! یعنی اوزاق
اولسون، ایستیم: اوزاق دوشمک
= بربردن اوزاق بولتی. =
س. بعید وایراق محل: اوزاغه
کیتمک، اوزاقدن کلک. || او-
زاقدن اقربا = آرمی آچلمش و
اسکیش یعنی برقاچ بطن اولدن
آیرلش خصم. || اوزاقدن باقی =
سیرجی قالقی، مداخله ایتمک.
اوزاقجه { ص. ح. آز ایراق
و بعید.

اوزاقلاشدیرمق { ق. ۱.
آیری وبعید دوشورمک: بو
آغاجلری برآز اوزاقلاشدیرملی.
۲. اوزاغه سورمک، تبعید
ایتمک.

اوزاقلاشیق { ف. ۱. بربردن
دوشمک، تبعاد ایتمک: او.
زاقلاشدقده کوروشه میورز.
۲. اوزاغه کیتمک، بعید اولتی:
بول طولاشدیردیفیون اوراسی
بزدن اوزاقلاشدی: او کونلر
اوزاقلاشدی.

اوزاولاشمه { س. اوزاقلاشیق
فعلی. با. او.
زاقلاشمق.

اوزاقلق { س. ۱. مسافه ویا
زمانجه یاقین اولماش،
ایراق، بعید: چارشینک اوزاقلقی

سبیله بو او بزم کلز. ۲. فرق،
تفاوت، اویمازلق: بو ایکی مال
آره سنده چوق اوزاقلق واردر.
اوزامق { فل. ۱. اوزون اولتی،
ایتمک: آغاجلر، صاج، صقال
اوزامق: چوقلر اکثریا اون
سکر یا شلرینه دک اوزارلر:
۲. زمانجه ده اوزون اولتی،
دها چوق سورمک، امتداد
ایتمک: کونلر خیلی اوزادی:
کانون اول ایشدالزنده کیملر
چوق اوزار. ۳. سورمک،
سورنجه ده قالقی: بو ایش
چوق اوزادی: دعواست بر قاچ
سنه اوزایه جقدر. ۴. صکره یه
قالقی، تأخر ایتمک: بو سنه او-
زومک طاتایلشسی چوق او-
زادی. ۵. اوزاق اولتی،
اوزاغه کیتمک.

اوزامه { س. اوزامق فعلی. با.
اوزامق.

اوزان { س. ج. وزن: عر. فد:
اوزن. با. وزن.

اوزان { ص. لافزن، هرزه وکیل.

اوزامق { فل. ۱. اوزون سور-
مک، بوسنه کیتمک،
امتداد ایتمک: بودره اووه بونجه
اوزانیور. ۲. یاقوب اعضاسی
بدنی اوزامق، کوشیوب اوپ
اوزون یاقق: مندرک اوزرنه
اوزامشیدی. ۳. ال اوزامق،
غصب فیتله تجاوز ایتمک: او
بزم چفتلکده اوزاندی.

اوزامه { و اوزایش. س. او-
زاقق فعلی. با. اوزامق.

اوزایش { و اوزامه. س. اوزامق
فعلی. با. اوزامق.

اوزبک { س. مستقل امیر دیمک
اولوب، و قیله چکنیز.
یلرک تحت حمایت سنده اولان
بویله بر بک حکومتی آلتنده
بولمش بر مغول طائفه سنه
ویریلن اسمدر، که بونلرک احفادی
مهرور زمانله ترککشوب ایوم
ماوراء النهرده قوم حاکم صو-
رئنده بولنیورلر.

اوزدک { س. ۱. آغاج کوتوک،
کوکلرینه ویه یاقین
اولان قالین یری. ۲. اکین
صانی، اسکنز. ۳. بعضی تپاناک
بالدری. ص.

اوزدکلک { یا اوزدکه مک. ق.
تارلده دوکلش
قلمش باشاقلری طولامق. || ج.
اوزدکیوب بوزدکلک = اقتدا.
رینک خازچنده اولان برایشی
یاغنه چالشمق. ۲. تردله
طاورانق.

اوزدن { یا اوزدنک. س. کوبه،
دانه، اصق.

اوزر { س. ۱. اوست، فوق، هر
شیك یوقاریسی، زیر:
اوزری بوزوق، اوزره چیقمق،
اوزرندن دوکلک، اوزرمزه
آتلدی. ۲. آرقه، صرت، ظفر،
پشت: یوک کندی اوزرینه
آلدی، اوزرندن آتدی. ۳.
طیش طرف، یوز، خارج،
بیرون: اوزری پک کیرلایدی،
ایچه باقدمنده اوزرندن اوله
آکلاشیلیوردی: مکتولک
اوزری. ۴. اوست باش، قیافت:
اوزری تمیز. ۵. یان، برابر،
معیت: اوزرنده آغچه بولندی:

سلاحبرخی اوزرندن آندی.
 ۶. عهد، ذمت: اوزرمزه ترتب
 ایدن؛ اوزرینه لازم اولان؛
 بواش فلائک اوزرنده در. =
 ح. ۱. اوست: اوک اوزرنده
 طورمق، اوزرینه جیمق،
 اوزرندن دوشمک. ۲. دائر،
 متعلق: سوق الجیش اوزرینه
 بحث آجلدی. ۳. کوره، تبعه،
 امتثالاً: آلدیم امر اوزرینه
 حرکت ایشدم. ۴. شرطیه:
 وعده سنده ادا ایتمک اوزره
 اقراض ایشم ایدم. قارش،
 علیه: دشمن اوزرینه عسکر
 سوق ایتمک. ۵. ایچون،
 لاجل، نیبیه، مقصدیه: آوه
 کیتمک اوزره حاضرلانمده در؛
 بر مکتب آچق اوزره اعاله
 طولایورل. ۶. عزم و تصمیم
 و قرب بیان ایدر: کیتمک
 اوزره در کیتمی مصمدر: کلک
 اوزره در کلکی یک قریدر،
 بکلنیلیور؛ یتمک اوزره در. ۷.
 کنی، مثلوق، طرزده، یولده،
 اولوجهله: بالاده بیان اولندی
 اوزره؛ زبرده عرض وافاده
 اولنه جینی اوزره. (بو صوک
 درت معناده دائماً مفعول الیه
 صورتنده اوله رق «اوزره»
 قولانلیلر. - بو «ه» فی نفس
 کله دن عد ایدوب، اوزری
 و اوزرنده کی تمبیرانده
 محذوف فرض ایتک ذهانی ده
 واردر.) || اوزرینه آتمق = عزو
 و اسناد ایتک. || اوزرینه آلمق =
 ۱. درعهد، عهد ایتک. ۲.
 کندیسه اسناد ایتک آلمق،

منفعل اولق. || اوزرینه دوشمک
 = ابرام ایتک. || اوزرینه وارمق
 = اصرار ایتک. || بوک اوزرینه
 = بناء علیه، بنابرین.
 اوزرلک {س. اولده اکثریا
 توتسی ایچون قوللا.
 نیلان یبانی سدف تخمی.
 اوزرقتدی {ر جنس بوجک.
 اوزرک {س. اوکوز آراه سنک
 اوق. || طوغریلقندن ده
 کنابه اولور: اوزک کبی بر آدم =
 یک طوغری و مستقیم.
 اوزرک {س. ۱. چکردک، کوبک.
 ۲. چیان اوزی، سو.
 نکری، آغرشاغی.
 اوزرگج {س. چکیلوب آلتیر ایپ
 نردیان.
 اوزرگون {س. اوزلش، زبون،
 خسته. = س. غیر
 مقبول بر جنس بالیق که اسمندن
 طولای خسته لره یدیراسی نافع
 زعم اولنور.
 اوزرکونلک {س. ۱. زبولق،
 لک. ۲. اذیت، عذاب، محنت.
 اوزرگه {س. ۱. بشقه، غیری،
 دیکر، آخر: اوزرگه
 حالتدر. ۲. بام باشقه، دیکر
 کون، ییلش و معروف اولان
 کبی دکل: اهل عرفانک بزم الفتی
 اوزرگه عالددر. ۳. ییابچی، اغیار.
 مر.
 اوزلاشدیرمق {ق. «اوز»
 اوزلاشدیرمق {دن } او.
 یشدیرمق، موافقت ایتدیرمک،
 ایکی و یا زیاده شخص بیننده
 وفاق حاصل ایتک، باریشدیرمق.

اوزلاشلق {فج. اتحاد و هوا.
 ققت ممکن و یا
 حاصل اولق: او آدم لره
 اوزلاشلار: اوزلا شیله جقه
 شرائطی ییلغی.
 اوزلاشتمق {ق. ف. اویشمق،
 موافقت و مصالحه
 ایتک.
 اوزلاشمه {س. اویشمه، موا.
 ققت، مصالحه.
 اوزلشمک {ف. ۱. اوز ول
 پیدا ایتک. ۲.
 (چیان) سونکر و قاتی جراحت
 باغلامق. ۳. قویولا شتمق، یختیلا.
 نق، آغده لانمق.
 اوزرلک {س. ۱. بنگ، انانیت،
 غرور. (بو معناده
 شمدی استعمال اولنماز. ۲.
 جوهر، ماده، لب. ۳. لزوجت،
 اوزلی و یایشقان اوله.
 اوزرلک {س. توتسی، کونک،
 یچور.
 اوزرلک {یا اوزله مک. ق.
 «اوز» دن } آر.
 زو ایتک، شوق ایله ایتمک،
 مشتاق اولق، کوره چکی کلک:
 «لکتمی اوزلدم؛ اولادینی
 اوزلش والده.
 اوزرلک {فل. ۱. اسکوب بو.
 زلق، فرسوده اولق.
 ۲. خسته و ییتاب دوشوب ضعیفلا.
 مق، درمانسز قالق. ۳. صیقق،
 بر شیشی آرزو و مرام ایدوب ده
 موفق اوله مامقندن مضطرب
 اولق: سز اوزرلک. ۴. اثنای
 نقاهتده خسته لی نکس ایتکله
 ییتاب دوشمک. || اوزرم اوزوم

شمق، حاضر لافمی: قوش یاو.
ریسی اوچقه اوزنیور.

اوزنمه { اوزنیش. س. اوزنك
فعلی. با: اوزنك.

اوزوك { س. یوزوك یریشه
لقتدر.

اوزوم { س. سرکه، بکمز، شراب
وساثره اعمالنه یارایان

وتازه وقوریسی یئ مروف میوه.
که اوافق دانهلی وصالقم صو.

رئنده اولور، غنپ، انگور.
هرمملکته کورکه انواع واجتایی

پك چوقدر: چاوش، یانبحاق،
یارمی، تومبالاق، روی نكار،

مسکت اوزومی: چکر دکس، رزا.
ق وساثره. || اوزوم آغاجی

= آسمه: اوزوم کونوکی، چیوخی.
|| اوزوم صوی = شیره.

|| قوری اوزوم = زیب.
|| قوش اوزومی = پك كوچك

دانهلی سیاه اوزوم که قوریسی
فستقله بار بار بعض بکمره قونور.

|| فرنك اوزومی = اوزومك
غیری برمیومکه شروبی اولور.

|| ایت اوزومی، تیلکی اوزومی
= نبات انواعی.

اوزون { ص. [« اوز » دن]
۱. بونی چوق اولان،

طویل، دراز: اوزون آدم،
اوزون آغاج، اوزون دیوار،

اوزون تارله. ۲. چوق سورن،
چوق دوام ایدن، مدید ممتد:

اوزون مدت، اوزون کون،
اوزون عمر، اوزون پول.

۳. چاق بیتیز تفصیلاتی، مفصل:
اوزون ایش، اوزون سوز.

= ح. چوق، چوق وقت: او.
زون سورر: اوزون سوظله.

اهتمامه اولئان تزینات، اوزنه.
رك یاییلان سوس.

اوزندی { س. ۱. اوزنمه، جان
صیقله، بول،

اضطراب. ۲. مراق، اندیشه.
۳. اذیت، اذاه، جفاء عذاب:

چوق اوزندی بی موجب اولدی.
اوزندیرمك { ق. [صبحی

ایله در] ۱. تكلف واهتمامه بر
ایش، بایدیرمی. ۲. تشویق و

الحاح ایتك.

اوزندیلی { س. ۱. چوق كلفت
واهتمامه یانیش.

۲. چوق زحمت و صیقلدی بی
موجب: اوزندیلی ایشدر. ۳.

مراقی، اندیشهلی: اوزندیلی
آدم.

اوزنگی { س. [اصل اوزانوب
قیصالح دیمك اولان

« اوزنك » دن] حیوانه یینلد.
کده آياقلى قومغه مخصوص

دمیر باصماقلى که قایشله اکره
مربوطدر، رکاب. || اوزنکی به

آباق باصمی = آته بیئك. || او.
زنکی آغاسی = آته بیئلیرکن اویر

اوزنکی بی طوتوب یاردیم ایدن
خدمتی، رکابدار.

اوزنگیلك { یاخود اوزنگیله.
مك. ق. آته

اوزنکی یعنی مهمیزله اوروب
سورمك.

اوزنك { فل. [اصلی واو
مبسوطه ایله در.]

۱. تکلیف واهتمامه چالیشمی،
اختیار کلفت ایتك: اوزنمش

دیمسینلر. ۲. چیلامق، اوغرا.

اوزلك = پك زیادہ صیقلوب
مضطرب اولق.

اوزله { یا اوزله مه. س. کورمك
آرزوسی، اشتیاق: وطنی

بو درجده اوزله سی.
اوزله { س. ایستدیکنی یایمه.

اوزلك مقدن مضطرب اوله،
اوزلك فعلی. با: اوزلك.

اوزلكك { فط. ۱. اوز ولب
پیدا ایتك. ۲.

(چیان) آغز شاق وقای جرا.
حت حاصل ایتك. ۳. آغده.

لافمی، بختیلاق.
اوزنمه { س. اوزلك فعلی. با:

اوزنك اوزنك.

اوزله مك { ق. با: اوزلك.

اوزلی { ص. ۱. اوز ولب اولان.
۲. زبدہ و قامیغی

چوق. ۳. لزوجتی و یایشقان
(چامور).

اوزمك { ق. ۱. کروب کو.
۲. شتمك، سولوبك

ایتك. ۲. یوروب صیقمی،
جان صیقمی، اضطراب ویرمك:

مناسبتر سوزلرله خستنی
اوزمه یك. ۳. جفا واذیت ایتك،

معذب ایتك: بو ایش بی چوق
اوزدی.

اوزمه { س. اوزمك فعلی. با:
اوزمك.

اوزمه لك { س. ۱. ساقز اوتی،
عویج. ۲. هر

درلو قوقولی اوت تخمی.
اوزن { یاخود اوزن. س. ۱.

اهتمام، دقت، تكلف
|| اوزن بزن = چوق دقت و

یوقاری به طوغری بیتشیک ومتصل طرف؛ اوست یاننده. یوقاری به طوغری یانی باشند. || اوسته یورمک = اوززینه هجوم ایتک. || ال اوستی = مافوق، آسر. || باش اوستنه = علی الرأس والمین. || باش اوستنده بری وار = اطا. عت وحرمت برکالدر. || تیه اوستی = باش آشاغی. || قلوبور اوستی = برشیک ممتاز قسی. || مکتوب اوستی = طرفک اوززینه یازیلان اسم و عنوان. || یول اوستی = ممر اولان محل وطریقده بولنان، اوراده تعبادف ایدیلن

اوستره } س. یاخود:

اوستوره { س. فا. «استره»
اوستوره { دن } تراش ایتک
مخصوص بر برآلتی، ککین آلت
قاطعه: اوستوره اورمق، چکمک
= اوستوره ایل تراش ایتک.

اوستون { ص. «اوست» دن }
اوستون { ۱. اوست کلن، ما.
فوق، قائی: یازیده او بندن
اوستوندر؛ یارمازلقده بو
هیسندن اوستون چیقدی؛ ال
الذن اوستوندر. ۲. غلبه چالان،
غالب. || اوستون کلک = غلبه
چالمق. || اوستون کوری =
سطحی، یالاندن: اوستون کوری
سو یوردی. = خطک اوستنده
یازیلان حرکه لرک برنجیسی،
اسره دن بو موقعیه فرق اولنان
قته؛ ایکی اوستون = تنویلی
قته؛ قالین اوستون = قته قیله؛
قته منغه.

اوستونلک { س. تفوق، غلبه.

یوقاریده بولنان، اعلا، بالا، نو.
قانی: اوست عله، اوست طوداق،
اوست قات. ۲. دیکرکدن یوقا.
ری اولان، مافوق، بالاتر؛
اوست چیقمق؛ او او بو اودن او.
ستدر = اوستوندر. = یوقاری،
فوق: اوست چیقمق؛ اوست کلک.
= حجه. اوسته، اوستنه، اوستنده
= اوزره، اوززینه، اوزرنده،
اوستنه چیقدی؛ اوستنده
اوتوردی. || آلت اوست: قار.
مه قاریشیق، زیر و زیر. || آلت
اوست بورکی = یالکز قالین و
ایکی پارچه خوردن یازیلان
بر نوع قبا بورک. || آتاق
اوستی = آتاقده، اوتور.
مقزین، محاله. || اوستنه آلتق
= ۱. درعهده، تمه ایتک.
۲. بن یادم دیه اعتراف ویا
ادعا ایتک. || اوسته اورمق
ضم و علاوه ایتک. || اوست اوسته،
بر بری اوستنه = بربری اوززینه،
جمله سی برصایله رق. || اوست
باش = اثواب، قیافت. || اوستیز.
دن ایراق = الله امیرکبه. || اوسته
ویرمک = ایکی شیء مبادله سنده
برینه دیکر برشی دها علاوه ایتک.
مح. برانده تعقیب ایدر ایکن
متضرر اولق. || اوست چیقمق،
اوست کلک = غلبه چالمق،
مسابقت ایتک. || اوسته کلک =
سیرمک. || اوستنه مال ایتک =
تقید ایتک، اهمیت ویرمک.
|| اوستنه وارمق = بریشی یاقیق
ایستینه قارشو اصرار و تهدیده
بولمق || اوستنه یاقیق = غضب ایدوب
یاننده کار قالمق. || اوست یان

|| اوزون اوزادی، اوزون او.
زادی = دور و دراز، پک
تقصیلاتی، عرضی و عمیق.
|| ال اوزون = ۱. مقتدر،
غضولی. ۲. خرسز، سارق.
|| اوزون ایتک = ۱. نافله یرمه
اوزاتق، لزومز اوله رق چوق
سولک. ۲. پک ایلری به وارمق،
چوق مدعیات و مطلوب باند
بولمق. || اوزون بولی = طویل.
القامه. || اوزون حیوان = ییلان.
|| اوزون طومق = چوق سورمه.
چک ویا پک مفصل و یوک اوله.
جق صورتده باشلامق.

اوزونجه { ص. برآز ویا خیلی
اوزون، اولدجه
طویل، دراز.

اوزونلق { س. ۱. اوزون اولان
شیک حالی، طول،
درازی. ۲. برجک بویی، اگ
مقابلی، طول. || اوزونلقنه =
بویجه، بویه، طول.

اوساط { س. جد. عر. فد:
وسط. با: وسط.

اوست { س. ۱. یوقاری، فوق،
برشیک یوقاری قسی،
بالا، آلت مقابلی: اوستندن
آلتق؛ اوستنی طول بلامق؛ اوک،
یولک اوستی. ۲. طیش، برشیک
طینجاریسی، خارجی، سطح: برک
اوستی؛ پورتقالک اوستی.
۳. قیاق و کوپوک کچی برشیک
اوزرنده بولنان قسی: پکمزک،
یوغوریک اوستی. ۴. اثواب، قبا.
فت: اوستی پک پیس؛ اوستنه
بالقاز. ۵. مافوق، آسر: مأمور
اوستندن آلدی اصره اطاعت
ایتمی. = ۱. یوقاری اولان،

اوستونله مك { فت. قحه ايله اوقومق.

اوستونلى { ص. اوزرنده اوستون حر كمى بولان، مفتوح.

اوسته { س. { فا. استاد } دن { ۱. بر صنعتده مآذون

وماهر آدم، چراغلقدن چيقوب كندى باشنه چالیشان صنعتكار:

دولكر، مارانفوز، ديوارجى، بورغاجى اوسته. ۲. خدمجى

قادينلر و جاريه لرك باشى، اسكىسى. ۳. بر برك كديكى خدمتكارى،

پيشه كار: بورجكى اوسته. ۴. صنعت معلى، مربى، كوسترچى:

اوسته بكا بويله اوكرتدى: نقش، بيانو اوسته. ۵. يكيه يلده

يوز باشى مقامنده اورته ضابطى. || كوشه اوسته. ۱. صانفك كخدا

يماغى. || حمام اوسته. ۱. حمامده قادينلر اجرتله ييقايان خدمجى.

== ۱. صنعتده ماهر، صنعتنى مكممل صورتده بيلير:

اوسته اولدى، اوسته چيقدى. ۲. چوق بيلير، مهارت و تجربه

سى زياده، آلدانماز: آرتق بوايشلرده اوسته اولدق.

اوسته لى { ۱. صنعتكارل، مآذونيت، كندى باشنه ايشليه

بيلن صنعتكارل حالى. ۳. خد. قجى و جاريه و سائر باشلر.

ينك حالى. ۴. مهارت، خذاقت، تجربه: او آدمك اوسته لى انكار

اولنه ماز. ۵. مهارت و خذاقت اثرى، انجه صنعت، مكمليت:

بوايشده بيوك براوسته لى واردرد. اوسته لى { ص. ۱. اوسته لقه

اوسته لى { يعنى مهارت و خذا

قتله يابلش، معرفتلى، مصنع: اوسته لى ايشدر. ۲. حيله و

شيطنتله دوشونلش: اوسته لى بر طولاب قورمشلر.

اوسته لك { يا اوسته له مك. غل. { ۵. اوست

{ دن } ۱. بر شيك اوزينه ضم و علاوه اولتق، آرتق، ازدياد

ايتك. ۲. باصديرمق، غلبه چالماق، اوسته چيقدق. ۳. تكرار

دونك، عودت و رجعت ايتك، نكس ايتك: صيته اوسته لى.

اوسط { ص. عر. ۱. وسطى. ج. { ۱. اوسط { ۵. وسط

{ دن صد. } ۱. اورته ده بولنان، اورته ده كى، وسطى: مغرب

اوسط = مغرب اقصايه مقابل وقتيله جزاير جمته ديليردى:

قرون وسطى = قرون قديمه و متأخره. مقابل تاريخك اورته

زمانلرى كه ميلاد عيسى عليه السلام دن استانبولك قخده دك اولان

زمانلردر. ۲. اورته حالده بولنان، معتدل، ايكيى اورته سى: اوسط

امور: اوسط بر حالده در. = س. جذ. اورته ده كى زمان،

آي ياسنه ويا قرتك اورته لى: اوسط ذى الحجه: ۱۳۱۷ سنه

سى اواسطنده: اواسط قرن ئالده.

اوسطونج { س. هرا. آلات جرا. حيه طاقى و بونلرك

محفظه سى.

اوسع { ص. عر. { ۵. واسع } دن { س. { ۱. دها ككيش. ۲. پروانه

اوسقور { سى قيننده بولنان واپور، قينندن چرخلى بخار

كيسى.

اوسكره { - طولانى قواطه.

اوسكوف { س. (ر. Σκουφί) تپسى دوريك و

اوجى بوسكولى تاقيه كه اكثرا آق دكيز اطه ليرى كيپرلر.

قيرمزى يوكدن اورمه اولوب، فك اساسيدر.

اوش { س. شو، اشبو. مر. { ج. اوشال، اوشول قوللايلير.

اوش { ۱. اؤشت. جد. كويكى زجر دفع ايجون قوللايلير.

|| اوش كويك ديمه مك = كنيابه طريقيه التفات ايتمه مك، يوزه

باقامق، كويك يرته بيله قومل. مق. = س. اوش اوش، اوش

اوشلر (چوق لسانده) = كويك.

اوشاق { س. (عر. عشاق) دن { ظن اوللش ايسه ده

اصل تركجه ده اوشاغ اوافق و كوچك ديمك اولوب، اوشاق،

اوشالق كنى فعاليله برابر اليوم چ. مستعملدر. { ۱. چوق،

طفل. { بو معنا ايله استانبولجه مر. } ۲. دليقانى، شاب، كنج:

روم ايلي، آناتولى اوشاغى. ۳. خدمجى، خادم، اتباع: او-

شاق بولق، قوللايق: اوشاق اولمه سى. || اوشاق قيان = اوافق

چوققلىر قالديران آق بابا.

اوشاقلق { س. خد مخيلك، اوشاقلق { اتباعلى.

اوشت { با: اوش.

اوشيرمك { فت. ۱. ييغمق، طولامق، غلبه لك

بريكديرمك: عمله اوشيرمك.

۲. صالديرمق، تسليط ايتمك :
دشمنه قاچم اوشرمك .

اوششماک } فش. هر طرفدن
مجموع ایدوب
یعنی، قوششوب طرفلانیق :
قاریخیل شکره اوششیدیلر .

اوشقون } یا آشفین. س. کچی
قولای دخی دینل
برنات.

افوشك } س. كوچك و شاق،
قره قولاق نوعی .

اوشمك } فل: يغلق، طوبلا:
نمق، مجمع، تحشد
انك.

اوشن } س. اوشنه، تنبلك،
تكا سل = اوشن كثير.
مك. (استانبولج متروك حكمنده
اولوبه اوشنكلك دنور.)

افشینج } ص. اوشن، قبل،
متکامل .

اوشندی } ۱. قوشندی،
مهاجره، مزاجه.

۲. غلبه لك، ازدحام. || اوشندی
ایتمك = برایشی ال. برلکیله
پیتیرمك اوزرم هر طرفدن
شتاب اتمك.

اوشندیر مک { فقه کسل ویر
مک، تنبل
اتمک .

افشنگن } ص. اوشن، تنبل،
کابل. ص.

اوشتمك } فل. ايشلكى آرزو
اينه مك، تېلك ائتك،
رخاوت و تىكاسل ائلك : قالقمه،
كىتمك، ايشلكه اوشندم .

اوشنيك } م. تبيل، كاسل .

افوشنيڪيڪ } - تنيلڪ، تڪا.
سل، ڪل.

افشوتماک } یا اوشیتماک. فته.
۱. صو ثوق حس

ايتديرمك، صوئوقدن متأثر
اتك: ن. ب. و. ز. ك. ن. ا. و. ش. ت. د. ر.

۲. صوتوق آلدیرمق، صوتوقدن
خسته اتمک: چوجوغی او-
شونمیک؛ کندیکیزی او-
شونمیشکنز.

اوشوماك } يا اوشيمك. قل.
صوتوق حس اتمك،
صوتوقدن متأثر اولق: چوق
اوشوبورم؛ اوشوههك ايجون
زباده كيئل.

اوشومە } یا اوشیمه . س . صوتوق
حس ایته ، صوتوقدن
متأثر اوله : بو قدر اوشومه نك
معناسی یوق .

اوص { س. [چ. اوص] ۱. عقل،
ذکا، فراست، ادراک،

فطنت، هوش، خرد. ۰.۲ ادب،
تربیه، حسن حرکت. ۰.۳ یا-
واشلق، حلم. || اوص بهاسی =
عقلزلفه ایدیان بر حرکتک
تیجه‌سی اوله‌رق چکیان زیان‌که
ایلریمه‌ون عقل اوکرتکه سبب
اولور.

أوصاف { ساند. ج. عر. ف. :
وصف. لا : وصف.

اوصان } س. بيقندی، بزکینک،
ايشدن اوصان کلدی. [بو
مقامده «اوصانچ» استعمالی
غلط اسده اوله شایمدر.]

اوصانج } ۱. ص. ۱. بیقان، بزکین،
ملول، قسور کتیرن.
۲. اوصان ویرن، بیقدیران،
ملال اراث ایدن.

اوصاندير مق } فت. بيقدير مق،
 وفتور ويرمك: بو ايشلر بني
 حانم دن اوصاندير دي.

اوصاند پر مچی } ص. بیکدیران،
۱۶۶ } بزدرن، ملال
وقتور ورن.

اوصانلمق } فبح. اوصان كلمك،
يخلق، ملال وفتور

كتير ملك : او قومقدن اوصانماز ؛
بويله ايشلردن چاق اوصانيلير .

اوصانمق } فل. يقيمق، بزمك،
ملال وفتور كثير.

مك، بيزار اولمق : يازمقدن هېچ
اوصانام آما خوشلانمدينم شيلئر
اوقومقدن اوصانيرم .

اوصلا تمق } فت. ۱. عقل او کرتك،
عقلاندر مرق. ۲.

تأديب و تربیه ایتک. ۳. بومشاقی،
حلیم و ملایم ایتک : او آدمی
اوصالته بیلیر سه گز سز اوصالته.
حق سگزر.

اوصلاندیر مق { فته عقتنی با.
 شنه کتیر: ک.
 حسن حرکتی مجبور ایتمک: حسن
 معامله. اک آزعین آدمیری
 اوصلاندیرر .

اوصلا نمق } فل ۱. عقل او کر نمک،
عقلانمق ۲. ادب

۳. یاواشلق وحلم پیدا ایتماک،
یومشامق: او چوجفک بوقدر
اوصلا نه حنی، مأمول دکلدی.

اوصلی } یا اوصلو. ۱. عقلی،
ذکی، هوشیار، خردمند،

فطین. ۲. تربیہ لی، ادبلی. ۳.

مقابلی : اوصلی چو جق. || اوصلی

طورمق = راحت اوتورمق، يا.
رامازلق اتمك.

اوصليچي { ص. اولدقچه عقلی
و تربیه لی وحلم.

اوصلیق { س. تربیه، حسن حرکت،
حلم، یاواشلق.

اوصول { اوصولاجق . با :
اصول.

اوضاع { سذ. ج. عر. فد :
وضع. با : وضع.

اوضح { ص. عر. [د واضح] دن
[ستف] دها ویا يك آییق
وايضاحی. ذ.

اوط { اوت. س. ت. اوکوز، مانده،
اصیغیر. اوط ییل = اسکی
ترك قویتمده بر دورك ایکنبی
سنه سی.

اوطورمق { قل. با : اوتورمق.

اوطن { س. با : اودون.

اوقله { اؤده. س. ۱. اوک منقہ
اولدیغی بوله لك بهری،

حجره : بو اوک قاچ اوطله سی
واردرد؟ یتاق اوطله سی، مسافر
اوطله سی، خدمتی اوطله سی،

يک اوطله سی، صندیق اوطله سی.
۲. قلم، یازیخانه، دائره : آمدی
اوطله سی، مهمه اوطله سی، ترجمه
اوطله سی، تجارت اوطله سی.

۳. صراف، دعوی وکیل،
طیب و سائر اصحاب معاملاتک

خانرده و سائر عمومی محلرده
طوندقلى اوطله ویا دائره :

فلان یرده اوطله طویور، او.
طله سی واردرد. ۴. کویلرده

مسافر قبول اتمک مخصوص

و بتون کوی طرفدن اداره
اولنور اوطله ویا او : بوکوک
اوطله سی وارمیدر؟ || بکار
اوطله لی = بکارلر کرا لایق
اوزده یانلش صره اوطله لر. ||
بر اوطله سی = یرله برابر اولان
تختانی اوطله .

اوقله باشی { س. خان اوطله جیسی،
بر خانده اوطله لك
کرایه ویرلسنه و محافظه و اداره.
لینه قاریشان و آناختارلری
حفظ ایدن آدم .

اوقله حق { س. کوچک اوطله.

اوقله جی { س. دوائر رسمیده
هر قلم و دائره لك
خدمتی کورن و کیجه بکچیک
ایدن آدم : باب عالی اوطله جیلری.

اوقله جیلق { س. اوطله جی وظیفه.
سی و حال وصفی.

اوقله شیق { س. دیگرله براو.
طده اقامت ایدن
آدم، محجره : او بنم اوطله -
شیمدر .

اوقله لق { س. نکاحسز اوله رق
استغراش اولنان جاریه.

اوعیه { سذ. ج. عر. فد : وعاء.
با : وعاء.

اوغلامق { (اوغلامق) فد. ال
ایله اوغوب اوغاللق :

تارخانه بی، نشته بی اوغلامق؟
باغی اوغلامق = کوتوکلی او -
غوب قابوقلری دوشورمک.

اوغان { س. اسکی ترك مشکرلرینک
الك بيوك مېبودی اولوب
فضا و کائناتدن کنایه ایدی.
اليوم چقاچمېده رب والله
مناسيله مستملدر. — بولفتک

اسکی یونانیلرک الک قدیم واک
بيوك مېبودی اولان و محیط
کل ویا بحر محیط معناسنه کلن
(اوغین ۱۲۴۷) ایله اولان
مشابهت لفظیه و منویسی پک
غریبدر. «اویانوس» ده بوندن
مشتقدر.

اوغدیرمق { (اودیرمق) فد.
ال کزدیرتوب
صیقدیرمق، دلك ایتدیرمک :
صیلايان یرله یاغ سوروب
کوزله اوغدیرمق.

اوغرلاق { اوغرلامق، اوغریز و
اوغر { سائر. با : اوغور و
سائر.

اوغرا اتمق { قذ. ۱. واردیرمق،
بکرکن برره ایلیشد.
یرمک : اوطرفه آدم بوللار سه کز
بزهده اوغراتک، ازمیره کیدن
واپوری کلیبولیه اوغراته جقلر.
میدر؟ ۲. دوچار و گرفتار
ایتمک : بنی درده، بلایه اوغراتد.
بکر : باشمی بلایه اوغراتدم.

اوغراش { س. غوغا، سواش.

اوغراشدیرمق { قذ. ۱. مشغول
ایتمک، اشتغال
ایتدیرمک : بنی بویله نافله ایشرله
اوغراشدیرورل. ۲. غوائلی
موجب اولق، غائله ده بولندیرمق :
او آدم بزی چوق اوغراشدیردی.

اوغراشتمق { قل. ۱. مخصوصه،
معارضه ایتمک :

ایکی طرف عسکرلی اوگون
اقتاشمه قدر اوغراشدیلر. ۲.
مشغول اولق، اشتغال ایتمک :
باغچه ایله اوغراشیورم. ۳.
چکشمک، کشاکشه بوللق :

آرتق بن سزكله اوغراشه مام؛
سز او آدمله اوغراشه مازسكر.

اوغرامق { فل. اصلي: «اوق»
پكركن

بر بره اياشيك، موقتاً طورى؛
پكركن بزه اوغرايك! ازمير
واپورى مدلى به اوغرار. ۲.
دوجار وكرفتار اولق: بر باش
آغريسته اوغرادم؛ بلايه او.
غرادم؛ افترايه اوغرادى. ۳.
كچك: قونيه طريقى كوتاهيه
اوغرايورى؛ ۴. فدا لامق،
چيتمق: كوزلى طيشاريه
اوغرامش.

اوغري { س. ۱. اوغرايلان
بر، يول، چيزكى،

خط، اثر: كون اوغريسي =
كونشك كوكده تعقيب ايتديكى
يول، بروج صره سي؛ صمان
اوغريسي = مجره، كهكشان. ۲.
اوغرايوب اوران، خرسز، حرا.
مى، سارق، دزد.

اوغريلامق { فل. خرسزاق
ايمك. مره.

اوغريلاپن { ح. خرسزجه
سنه، دزدانه.

اوغريلق { س. خرسزاق، حرا.
ميلك، سرت مره.

اوغرين { ح. خرسزجه سنه،
ياواشجه، طولماق

تقيدايله، ياب: ياوغرين
اوغرين يوريك. مره.

اوغشديرلىق { ف. بربريه
سوريله رك او.

غلغ، دك ايدلك.

اوغشديرمق { (اؤوشديرمق)
اقت. بربريه سو.

رهرك اوغغق، دك ايمك:

الربى اوغشديرمق. || مح. ال
اوغشديرمق = حيرته قلوب نه

ياه جفنى شاشيرمق.

اوغشديرمه { س. اوغشدير-
مق فعلى.

اوغل { س. ارلك اولاد، ابن،
فرزند، پسر، زاده: او

بنم اوغلدر؛ بن فلايك اوغلى يم؛
زال اوغلى رستم؛ آي اوغل،

اوغل = اولادم. || اوغل آريسي =
يكي يتيشن آوى. || اوغل اوتى =

بادرنج دينلن نيات. || اوغلدن
اوغله = بابادن اوغله، بطناً بعد

بطن. || اوغل اوغلى = تورون،
حفيد، نيره. || اوغل ايدمك =

اولادلغه قبول ايمك، تني ايمك.
|| اوغل بالى = تازه آرينك ياديني

بياض بال. || آخرت اوغلى =
اولادلغه قبول ايدلش آدم، او.

غلغ. || ار اوغلى ار = شيع
وسرد آدم. || اوكى اوغل = زو.

جيندن برينه نسيه ديكرينك
بشقه آرقداشدين دنيايه كلش

اوغلى، ريپ، امكسز. ايل
اوغلى = خلق، اغيساردن آدم،

يايحي. || قجه اوغلى = دسيه.
كار، بى مروت. || قول اوغلى = عسكر

اولادى، اوجاق زاده. [طرابلس
غريده مركز قضاسته وجوار.

لرنده بر صنف اهالى كه اساساً
يكييرى اولادندن اولغله بعض

امتيازات و حقوق و وظائفه
ناثلدرلر. || كوپك اوغلى = شيطان

وحيله كار آدم. || هين اوغلى =
بك دساس آدم.

اوغلاق { س. كچى ياوريى،
چيچ، جدى.

اوغلامق { فل. اوغلى ايمك،
كورلدلى قاريشيق

بر سس ايشيتمك، اوغلدامق:
قولاغم اوغلايور: قولاغمه بر

شيلر اوغلايور.

اوغلامه { س. اوغلى، قولا.
غه كلن قاريشيق و

كورلدلى سس.

اوغلان { س. ۱. ارلك چو.
جق، اوشاق، غلام،

پسر: اولاد كوردن قاجى اوغلان
قاجى قيدر؟ ۲. هنوز تويى

كله مش كنج. ارلك، دليقانى،
شباب. || آت اوغلانى = سايس

بماغى. || ايچ اوغلانى = وقتيله
حرمه كير چيقار بالغ اولماش

كوچك خدمتى. || قير اوغلانى =
قبوچوقدارى يماغى؛ سفارنلده

ترجمان معاونى. || قيز اوغلان =
باكر قيز.

اوغلانچق { س. كوچك ارلك
چسوق.

اوغلدامق { فل. كورلدلى و
قاريشيق قالين بر

سس ايشيتمك، بويله برسسله كو.
رلدى ايمك: قولاغم اوغلدايور؛

قولاغمه بر شيلر اوغلدايور.

اوغلدروق { س. دول بماغى،
يمورطلاق، مهبل.

اوغلدى { س. قولاغمه كان كور.
لدلى و بوغوق سس:

قولاغمدن براوغلدى اكسيك
اوبور: آويلرك اوغلديسى.

اوغللق { س. اوغل صفت وحق
ووظفه سي، اولادلق،

بنوت. || كوپك اوغللى = حيله.
كارلق، قورئازلق، عو.

اوف آسان! اوف! براق الله
عشقته!

اوق { حد. استکراه و نغرتہ
دلالت ايدر: اوف! نه
آغر قوقو! اوف! نه ملوت
اوهلر.

اوف { حد. يوف کي برشي
سوگندبرمک ايچون
اوغلکي تقليد ايدر: اوف!
ديوب موي سوگندبردی.

اوفاتمق { قه. ۱. دها اوفاق
ياپتی، کچوچاتک:
قیاق قابه بیوک کلیبور برآز
اوفاتمی. ۲. اوفاق اوفاق قیرمی،
اوغلامق، خرد و خاش ایتک:
اککی اوفاتدی.

اوفاجق { ص. بک اوفاق، بک
کوچک، کوچک، کوچوک.
تصغیری بمضاً تحبیب ایچون
اولور: اوفاجق بر چوچق.

اوفاراق { ص. ۱. دها کوچک،
اصغر، کهر. ۲.
کوچوک، ۳. آز کوچک،
کوچکجه.

اوفاق { ص. ۱. بیوک مقابلی،
کوچک، خرد، صغیر:
اوفاق طاغ، کوی، آدم. ۲. ایجه،
ریزه: اوفاق اوفاق دوگمی؛
اون اوفاق بک دقیق وایجه. ||
اوفاق تفک = کوچک جتهلی،
چلیمز: اوفاق تفک برآدم. =
ص. کوچک و اهمیتز شبتلر:
اوفاق تفک آدم.

اوفاقلامق { اوفاقلاعتی. ۱. ا:
اوفاقلامق { اوفاقلی، اوفالتمی.

اوفاقلق { ص. ۱. کوچک، صفر:
اوفاقلامق { اوفاقلامق ضرری
یوقدر. ۲. اوفاق آتجه، بوزوق
آتجه کوزات: اوستمه اوفاقلق

اوله، خیری اولسون؛ اوغورلر
اولسون = سلامته. ۲. یول:
بو اوغورده بونجه فدا کارقلر
ایتدم = یو یوله؛ اوغورکزده
جانمی فدا ایدرم = سزک یولکزده.
|| اوغوری آجیق = طالعی.
[لفت ترکیه اولدیییچون «اغور»
میامن موفور. «کبی ترکیات
قاریه غلطدر].

اغورسبز { ص. میمنسز، بر-
کتنز، خیرسز،
مشوم، مخوس.

اغورسبزلیق { ص. میمنسزک،
برکتنسزک،
خیرسزلیق، شامت، مخوست.

اغورلی { ص. میمنتی، متین،
مسمود، خیری،
برکتلی.

اوغوز { ص. قه. (اوکوز یونک
مرقیدر. ۱. طوسون.
۲. صافدرون و یوک آدم. ۳.
کوبلی، صحرایی، قبا آدم. مر.
۴. ای، حسن حال صاحبی.
[شمدی بمضاً بو معناده قوللا.
نیلور. || اوغوز خان ترکلرک
اک اسکی حکمداری ویا اسکی
حکمدارلرینک اک بیوک
و مشهوری اولتی اوزره
طانتشدر.

اوف { حد. کدر و تأسف بیان
ايدر، و اکثریا بر وجع
ویا بورغونلق و مأیوسیت حس
اولندقه قوللانیلیر: اوف ره!
اوف! نه کوچ حال ایمش.

اوف { حد. یقندی، بزکینک
و اوصافه حالنده قوللا.
نیلیر: اوف! بو نسل ایش؟

اوغلق { ص. اولادلقه قبول
اولغش، آخرت اوغلی:
کندی اولادی اولیوب. بر
اوغلنی واردر.

اوغلق { ب. ۱. صیق صیق ال
کزدیریلوب باصلتی و
صیقلی، دلاک ایدلک: هر صباح
یاویم ساعت اوغلدجه ییاقدن
قالقه ماز. ۲. آجله صیقلوب
اوقالدمق: ترخانه اوپله اوغلماز.
۳. برشی سوریلرک صیق صیق
دلاک ایدلکه تمیزلک: بومغال
اوغلیدر: آرتق بوتپی اوغلماز
برحاله کلمشدر.

اوغماج { و:

اوغماق { ص. تازه ترخانه.

اوغمق { (اومق) قه. ۱. الی
کزدیروب آوجله
صیقمق، دلاک ایتک: صیزلایان
عضوی اوغمقه ایی ایدر. ۲.
آج آرمسند صیقهرق اوفالتمق:
ترخانه اوغمق. ۳. صیق صیق
برشی سوره رک تمیزلک وبار-
لانتی: بومغالی، تپسی کول
ایله لیون قابوغیله اوغملی؛ تخته
اوغمق. || ب. ال اوغمق =
شاشیرمق.

اوغمه { (اومه) ص. اوغمق فلی،
دلک.

اوغمق { فل. «اوغمق» دن غل-
بالتی، صیقلوب ایچ
ازلک.

اغور { ص. لا. Augur —
اغور یا زماملی. ۱.
یمن، سعادت، برکت، خیر:
اغور اوله: اغور کله = خیر

یوقدر: اوفالقی ایچون زحمت
چکیلور .

{ ص. ایچنده اوفاق بولنان:
اوبلی اوفاقلی = ایری
اوفاق قاریشیق ویا بربری
اوستنه .

اوفالاقمق { ق. با: اوفالقمق .

اوفالاقمق { یا اوفالاقمق: ق. د.
اوفاق اوفاق طوغرا:
مق ، پاره لاق، ریزه ریزه
ایتمک: پییری اوفالادی .

اوفالقمق { ق. دها کوچک
یایقمق، حبیبی آزالقمق،
تصغیر ایتمک: اوطه لری او-
قالتشسکر .

اوفالقمق { ق. دها اوفاق اولق،
کوجلک: انسان
اختیارلادجه اوفالیر .

اوفاندی { س. قیرندی، اوفاق
پارچه لر: اکک او-
قاندیسی .

اوفانقمق { ق. کوچک پارچه له
انقسام ایتمک، طاقلی:
بو اکک طور دینی یرده اوفانیر .

اوققیری { س. (بو) اکراتی اوقی،
قوزغون اتمک نوعی .

اوفر { ص. عر. «دوافر» دن سنف،
دها ویا پک چوق و بول
اولان . ذ.

اوقق { اوفلق و سناژه . با:
اوفاق و سناژه .

اوقق { ص. عر. «دوفیق» دن
سنف، دها ویا پک موافق
واویزون . ذ.

اوققمرمق { ق. (حیوان) دیرین
نفس آلمق، ایچمی

چکرجه سنه ضولومق .

اوقکه { س. (اصلی: اؤککه)
حدت، غضب .

اوقکه جی { ص. حدتلی، حدید
{ المزاج، متهور .

اوقکه لندیرمک { ق. حدت و
حدتلی موجب اولق،
حدتندیرمک .

اوقکه لیمک { ق. حدت و غضبه
سکک، حدتلمک،
غضبناک اولمق .

اوقکه لی { ص. حدتلی، غضبلی،
حدید، غضبناک .

اوفلامق { ق. اوصاعمه و بیقندی
مقامنده اوف دیمک .

اوفلامق { ق. کدر و تأسف
مقامنده آم اواف
دیمک .

اوفلمک { ق. ۱. بالواسطه
اوفله مک، آغزله

نفس وردیرمک . ۲. نفسله
سوکندیرمک . ۳. شیشیرتمک .
۴. نفسله چالیرمق . ۵. نفس
ایتدیرمک: اوقودوب اولمک .

اوفلمک { یا اوفله مک. ق. ۱.
آغزله نفس ویرمک،

اوفورمک: آتسه اوفلمک . ۲.
نفسله سوکندیرمک، اطفای ایتمک:
موی اوفله . ۳. نفسله ویا هوا
ایله شیشیرمک: قیونی، طلوی
اوفلمک . ۴. نفسله چالینان بر
چالغی چالغی: دودوک، نی اوفلمک .
۵. نفس ایتمک، اوقویوب اوفور-
مک . = ق. زحمتله نفس
آلمق، سله ضولومق: اوقلیوب
طور بوردی .

اوفلمه { یا اوفله مه و اوفله یش.
س. اوفلمک فعلی . با:
اوفلمک .

اوفلممک { ۱. آغزله نفس
ویرمک: اوبله اوفلمز .

۲. نفسله سوکندیرمک . ۳.
شیشیرمک . ۴. نفسله چالیمق .

اوفورلمک { ق. هوا ایله طو-
لوب شیشمک،
قبارمق .

اوفورمک { ق. اسمک، هبوب
ایتمک: یل او .

فوردی . = ق. اوفله مک،
رقیه اوقویوب برخسته تک یوزینه
اوفله مک .

اوفوروزک { س. رقیه جیلرک او-
قودقدن مسکرمه

خسته تک اوزینه اوفوردکلری
نفس .

اوفوروزکچی { س. رقیه جی،
خسته له اوقو .

یوب اوفلین آدم .

اوفوروزکچیلک { س. خسته .
لره اوقویوب
اوفلین رقیه جینک ایتمی .

اوفوروم { س. بردفمه اوفو .
رین نفس ویا هوا:

بر اوفوروم توتون = بر چکمه،
بردفملی .

اوق { ۱. یایله آتیلان سر می که
اوجی سیوری دمیردن

و آرقه سی توی شکنده ایجه
وقیه بردکنکدر، تیر، سهم:
اوق آتمق . ۲. اوق کپی دوز
واوزون آغاچ که آلات مختلفه
اجزاسندن اولور: آراه اوق،
سپان اوق، کیریشله اوق .

|| تانار اوق = اساساً تانار له
مخصوص زيرکلی اوق. || تليم
اوق، نشان اوق = تليم ايمکه
و نشان اورمنه مخصوص اوق.
|| اوق آيمی = اوق قطع ايد.
يله چکی مسافه، منزل. || اوق
ميدانی = اوقله نشان اورمنه
مخصوص تليم میدانی؛ و مج. روز.
کاره معروض محل. || اوق يادن
چيقيق = ايش ايشدن کچمک.
|| اوق يیلانی = اوق کي آتیلان
بر جنس انکرك يیلانی. || اوق
يک = اوقله مجروح اولقی.

اوقات { سذ. ج. عر. فد:
وقت. با: وقت.

اوقار { س. باشند اوق شکنده
سرغوجی بولنان چول
بالقچیلی، بوتیمار، جنگچی
طورنه.

اوقارمق { با: اوقلامق.

اوقاف { سذ. ج. عر. فد:
وقف. با: وقف.

|| اوقاف همایون = سلاطین عظام
حضراتک و قفلی. || اوقاف
همایون نظارتی و ساده جه
اوقاف نظارتی = سلاطین عظام
حضراتک اوقاف شریفه سته
واصحاب خیرک اوقاف مضبوطه
سنه وجوامع شریفه و مدارس
وساژمؤسسات وقفیه ایشلرینه
باقان نظارت: اوقاف همایون
ناظری، مجلسی، مفتشی، محاسبه
جیس، خزینه سی و ساژم. ||
اوقاف مضبوطه = ادارسی اوقاف
نظارتنه عائد و قفلی. || اوقاف
مندرسه = ما وضع لهری
مندرس اولش و قفلی.

اوقات { یاخود اوقات. س.
(لا. Octant) مج.

و ه. ۱. ثمن دینان ارتفاع
نخست. ۲. قرك بکزده بری
کورینه جک موقمه بولنسی
یعنی درت کونک اولسی، تثین.

اوقچی { س. اوق یایان وصاتان
(صنعتی؛ اوقچیلر = بو
اصنافک چارشیمی. ۲. اوق
آنان، یایله مسلح عسکر، تیر
انداز، تیرزن، قواس؛ اوقچی
باشی = بونلرک رئیس. سابقه
بر منصب مخصوص ایدی.

اوقرامق { فل. (آت) صو
(ایچون کیشنه مک.

اوقشامق { با: اوخشامق.

اوقلاغو { یاخود اوقلاه. س.
خور آچغه مخصوص

یکمه چپوق، که بر نوعی دکنک
کبی اینجه واوزون و برنوعی ده
طوقاق کبی قالین و قیصه اولوب،
یا لکزال ايله طوتيله جق اوچلری
ایجه در.

اوقلامق { فد. اوق آتمق، اوق
یاغدیرمق. = فل.

اوق کبی فیلامق.

اوقلق { س. اوق قویری، اوق
(محفظه سی، جبهه، تیرکش.
اصل ترکیبی: صادق.

اوقلی { ص. اوق ویا اوقلری
(بولنان؛ اوقلی کیربی
= قلم کبی بیوک دیکلری اولوب
تهلکه کوردیکنده اولردن بری
اوق کبی فیلاتان کیربی.

اوقومتق { فد. ۱. اوقومفه
(سوق واجبار ویا
مساعده اتمک: باشم آخر.

دینچون کیسه سله برشی
اوقوتام: مکتوبی کیه اوقوتش؟
۲. درس ویرمک، اوکرتک،
تدریس اتمک: صباحری عربی
واوکله دن صکره فارسی اوقو.
دیور. ۳. تحصیل ایتدیرمک،
تحصیل قومق: اوغلاری او.
قومدی. ۴. اوقوپوب اوقله مک
ایچون بررقیه خوانه کوسترمک:
چوچنی حوالیه اوغرامش
اوقوتنه کوتور بوردی؛ سن
کندیکی اوقوت = عقلکی باشنه
دوشیر. ۵. تلقین اتمک، خیل
ودسایس اوکرتمک: کندیسینی
اوقوتملر. || برینه رحمت اوقو.
تمق = اوندن بر اولقی.

اوقوتمه { س. اوقوتق فعلی.
(با: اوقوتق.

اوقور { ص. ۱. اوقومق بیلیر:
اوقور بازار آدملره
افندی دینور. ۲. اوق، ترم
ایدن: اوقور قوش.

اوقومش { ص. ۱. علم اوکر.
(نمش، عالم، کامل.
۲. رئیس روحانی، راهب، یایاس.
(استانیول لهجه سنده بومعنا ده
قوللاناز. }

اوقومق { فد. ۱. یازلش بر
(شیئی کوزدن کچیروب
سسه ویا سسز قرائت اتمک،
مطالع، تلاوت اتمک: کتاب،
مکتوب، غزته اوقومق. ۲.
اوکرتک، تحصیل اتمک: علم اوقو.
مق، عربی اوقوپور: کچلکندمه
برشی اوقومامش. ۳. شرق و
ترکی سولک، ترم و تفری اتمک:
فلان کوزل اوقوپور. ۴. دعوت

اوكى آرقەسى. ۶. باش طرف،
اڭ ايلرى وياڭ يوقارى جەت،
صدر، رأس: عسكر اوكى.
۷. حضور، پيشكاه، نزد اوكى
كەنە كوتوردىلار، نە يوزلە اۆكە
چىقەچىسى؟ = ص. يوز طرفتە
وايلرى يەكلەن، اوكە بولانان،
ايلرى: اوك طرف، اوك دىشلار؛
اوك باغى: اوك قىو. = ظم.
اوكە، اوكە، اوكچە، اوكىدن =
ايلرى يە، ايلرىدە، ايلرىدن:
اوكە دوشدى؛ اوكە طوردى؛
اوكچە كىد يوردى؛ اوكىدن
كچدى. = ظم. ايلرى، استقبال،
آتى: اوكىدە بر كوكچ يازدها
واردر. || اوكى آردىنى بىلەر = حزم
واحتياط صاحى، صابىلى. || او
كى اوكى = وقوعىدن اول منع
اوك، وقوع بولماسى چارەسى
بولقى. || اوك آياق = مشوق. ||
اوكە باقق = محبوب اولوب
جواب وىرمەك. || اوك چىقەق =
آرامقىزىن بولقى، راست كلك.
|| اوكە دوشمەك = رهبرلك ايتك،
سوق ايتك. || اوكە قاتقى = ۱.
كوتورمەك، سوق ايتك. ۲. قوغ.
لامقى، تعقيب ايتك. || اوكى
كەك = مانع اومقى، سد چىكەك.
|| اوكە كلك = ۱. تصادف
ايتك، راست كلك: اوكە كەنە
صاتاشيور = هر كسە. ۲. قدیم
ايتك، باشدە بوللقى. || اوكە.
كى = ۱. باشدە، ايلرىدە بولنان:
اوكەكى كىمىدر. ۲. كەجك،
ايلرىدەكى، آتى، مستقبل: اوكى
كەزىدەكى آى اوتوز بر كوندەر.
اوكە { س. تق. كوكس، سینه،
صدر. } بوكون غير مستعمل

درتوز درمەدن عبارت قىلت
وزنى: بر اوقە ايتك، شكر.
{ مایساندە دە مستعملدر: } بر
اوقە زيتون ياغى. || يىكى اوقە =
بىك يىكى درمەدن عبارت
اوزان جىدە اوقەسى، كىلر.
غرام. || اوقە هر یرده درتوز
درم = عقل ایچون طریق پردر.
اوقەلى { ص. ۱. بر اوقە آغز.
لق ايتك. ۲. بر اوقە استىباب
ايدن: اوقەلى شيشە، قاب.
اوقەلى { ص. ۱. آغز، قىيل،
بيوك. ۲. اهميتلى،
وقارلى، آغز.
اوقیانوس { س. (يو. Okean-
v66) بحر محیط.
اوقیانوسیا { سخ. م. کره ار.
سندن برى اولوب، آسیانك
جنوب شرقیسنده واقع آسترالیا
ونام دیکرله فلنك جدید قطعه.
سیله بحر محیط معتدله طاقیق
پك چوق كوچك آطه لردن
مرکبدر. آسترالیا اسمیله دخى
یاد اولنور.
اوك { س. ۱. يوزه كلان جهت،
ايلرى، قبل، پيش: اوك
اوكى، قىيونك اوكى. ۲. كله.
چك زمان، استقبال: اوكىز
قىشدر. ۳. جبهه، ناصیه، آن:
بر بنانى كوزلاشدير اوكيدر.
۴. بر شىك وعلی الخصوص بر
بنانك آلى قارشىسنده بولنان
آچىلق و میدان: قىشلەنك
اوكى ككیش اولمىدر. ۵.
ايلرى طرف، بكن جهت، ماقبل،
مابعد دىك اوكان اولان آرقە مقابلى:

ايتك، چىغرىق: قاديئلر دوكونه
اوقومنه كىتىدلر. { استانبول
شيوه سنده يالكز فاعل صیغهسى
اولان } اوقويچى، كلهسى
مستعملدر. ۵. دعا اوقويوب
اوك، اوفور كىلك ايتك.
|| اذان اوقومق = اذان وىرمەك.
|| دعا اوقومق = دعا ايتك.
|| رحمت اوقومق = رحمت وىر-
مەك. || میدان اوقومق = مسأ.
بقه يە دعوت ايتك.
اوقومه { س. اوقومق فعلى:
اوقومەسى يازمەسى
يوقدر. با: اوقومق.
اوقوناقلی { ص. اوقومىسى قو-
لاى يازى ويا كتاب.
اوقومق { فح. ۱. قرائت او-
لقنى: بو مكتوب
اوقونماز. ۲. تلفظ اوللقى: بو
كله نصل اوقونور؟ ۳. كندىنى
بر اوفوروكچى يە اوقومق: او-
قونمە كىد يوردى.
اوقونمە { س. اوقومق فعلى،
با: اوقومق.
اوقولش { طرزی: كوزل بر
اوقولش واردر.
اوقويچى { ص. ۱. قاعده ايله
اوقويان، تلاوت
ايدن، قراء دن اولان. ۲.
شرق و تركى سويلين، خواننده،
مغنى. ۳. دعوت ایچون كىدن،
دعوتچى: اوقويچى كرمەك =
دوكونه دعوت ایچون دور
ارباب ايتك.
اوقه { س. (اصلى عرب. همزەنك
ضمی و فاذك تشدیديله
«ا» در. «قیه» غلطدر }

ایسه ده، اوکسوروك، اوکسز،
اوکگه کپی بر چوق مشتاقی
{ قولانیلیور }.

اؤك { یاخود اؤك یا اؤگك . ۱ .
ذی روح سی، آواز،
صیحه، یاغره . ۲ . یوکسك
سسله شرق سویله، لحن . ۳ .
شهرت، صیت، نام . || اؤكنه
کینك = شهرت آرقه سنه دوشمك،
اشتهار هوسنه دوشمك . || قوری
اؤك = شهرت کاذبه .

اؤك { یا آكلا . ض . ش . او
لفظك مفعول الییدر .
با : او .

اؤكات { . ق . ای . صالح،
مناسب، ممدوح و سر .
غوب . { «اوت» بوندن غلطدر . }

اؤكارتمق { یاخود اؤكورتق .
ق . گچیرمك، ای
ایتك، شفا ویرمك، اصلاح و
تصحیح ایتمك .

اؤكارتمق { ق . ای . یه دوندیرمك،
ایتمك، اصلاح ایتمك .
اؤكالمق { ق . ای . ایتمك، بره و
شفا ویرمك . }

اؤكالمق { ق . ای . اولق، شفا
بولق، التیام پذیر اولق،
کچك : یاره سی اؤگالدی .

اؤكجه { طز . اولجه . مقدا،
اولدن، بشین : بن اوکجه
سویلدی ایدم : اوکجه اولکدی .

اؤكجه لک { ق . مسابقت ایتمك .
{ استیم بر صورتله
تشکیل ایش بر لغت مولده در . }

اؤکجه { . ۱ . طوبوغ آرقه سی .
۲ . قوندیره نك طوبوغ
آلتنه کلن بری که یوکسجه اولور :

یوکسك، آلقی اوکچلی پوتین .
|| اوکجه آغاجی = پوتین قالینك
اوکجه کلن قسیمی . || اوکجه
کچک = کم . || اوکچلری چکمه =
عجله و مسارعت ایتمك . || اوکجه .
سنه باصیق = برینك اوقه سبندن
بك باقین کینك .

اؤكدول { . ۱ . خبر کورتورمك
ایچون اوکدن کیدن،
مژده چی، ساوه چی .

اؤكدول { . ۱ . رهن، کروز
اوکدول قومق . ۲ .
یاریش مکافی . ۳ . بجه، یاد .
قونیلان شی : اوکدول آلمق =
بختی، یادسی قزاق .

اؤكدرمق { ق . با : اؤكارمق .

اؤكدرتمك { ق . ۱ . ییلدیکی شیشی
ییلدیرمك، تعلیم
ایتمك : سکا بونی کیم اؤكدرتدی .

۲ . درس ویره رك ویا عملیاتی
اجزا ایندیره رك برعلم و صنعت
وسائره قی قزاندرمق، تدریس،
تعلیم ایتمك : اوغلارمدن برینه
علم برینه ده صنعت اوکرده چکم
لسان، یتیمیک اوکرتمك .

۳ . تأدیب ایتمك : یاپ یاپده بن
سکا اوکر دیرم . ۴ . یول کوستر .
مك . || عقل اوکرتمك = یول کو-
سترمك .

اؤكردلک { یا اوکرده لک . فح .
۱ . ییلدیرمك، تعلیم

وتدریس ایدلک : علم یش کونده
اوکرده دلز؛ ذاتا جنگاور اولان
اهالی یه عسکرلک پک قولای
اوکر دیلیر .

اؤكرده مک { یا اؤكوردده مک
{ کوکس } ق .

دیمک اولان « اؤگك » دن .
- غلطی : هونکوردده مک {
کوکسدن سس جیقاره رق
آغلامق، هونکورد هونکورد
{ که اصلی اؤگورد اؤگورد
آغلامق .

اؤگردیمچی { . ۱ . تعلیم
وتدریس ایدن،
ییلدیکنی اوکر دن، معلم : اوکر-
دیمچی اوسته اولورسه شاگردان
زحمت چکمز .

اؤگرمك { یا اؤگورمك . ق .
{ کوکس دیمک او .
لان « اؤگك » دن } ۱ . کو-

کسدن برصد جیقاره جق صو .
رتده قی ایدر کپی اولوبده
یا لکز سسی جیقاره رق ایدم .
مه مک : کچیه برینك اوکر دیمچی
ایشیتدم . ۲ . { صیغیر مقوله سی
حیوانلر } کوکسدن باغرمق،
بوکرمك : ایشکار اوکر بورلردی .

اؤگرمه { یا اوگورمه . ۱ . غشیان
ایتمك اوزره کوکسدن
برسس جیقاره مه . ۲ . صیغیر
بوکورمه سی .

اؤگرنلک { یا خود اوکره .
۱ . ق . تعلیم
وتدریسله تحصیل اولتمق، تعلیم
ایدلک : برلسان قولای اوکر-
نلر؛ برصنفت اوکر نلک ایچون
عملیات کورلک اقتضا ایدر .

اؤگرنلمه { یا اوکره نله . و :

اؤگرنلش { یا اؤکره نلش .
۱ . اوکر نلک فعلی
وطرزی : علوم وفنونک اصول
جدیده اوزره قولای اوکر نله سی،

ويا «اوكز» دن ۱. كوكل
آرزو ايتك، آرزو چيك.
۲. ناسه لانتق، كدر ايتك. ۳.
كندني اوكيز و غريب كوروب
محزون اولق، غريبيك.

اوكگن { اوكگن. - آق جگر،
رته. || اوكگن ياشي
= غرتلاق، خجيره. مر.

اوكگوردك { اوكگوردك.
اوكگور { با: مونكور،
هونكورده مك.

اوككه { اوككه لك وساژه. با:
اوككه وساژه.

اوكشك { فته. (سس ديمك
{ اولان «اوك» دن

۱. باغرتق، سس چيتارتمق.
۲. شرق سويلتك، تقى ايتدير-
مك، اوتديرمك. مر.

اوكشك { فل. (غا: اوكشك {
اوكشك { اوكشك، ايلشك،
التيام بولق: اوككاز ياره.

اوكشك { بااوكشه مك. فل. ۱.
سس چيتارتمق، نعره آتمق.
۲. شرق سويلتك، تقى ايتك.
۳. اوتك، ترم ايتك. مر.

اوكشك { فل. ۱. سسلشك،
اوكشك { بايفره ايتك. ۲.
چينلامق، طشين انداز اولق.
مر.

اوكله { س. (كوكس ديمك اولان
اوكله { «اوك» دن ۱. كوك

اورته سي، نصف نهار، ظهر،
نيروز: اوكله اوقوسي؛ اوكله
صباحي؛ اوكله نمازي = صلات
ظهر؛ اوكله يكي. ۲. اوكله وقتي
قينلان نماز، صلات ظهر، اوكله

قيلندي؛ دها اوكله ي قيلم.
۳. وقت ظهرده اوقونان اذان:
اويله اوقوندى؟ || اوكله اوستي
= اوكله دن صكره، بعدالظهر.
[«اوكن» و «اويله» يازماملى.]

اوكلهين { ظن. اوكله وقتي، وقت
ظهر ده: اوكلهين
سك.

اوكلى { ص. مشهور، صيت
اوكلى { وشهرت صاحي، آدى
صانلي. مر.

اوكمادق { ص. ۱. ابي اولماز،
چكسي امكانيز، شفا
ويا التيام قبول ايتز: اوكمادق
ياره، خسته لق. ۲. صلاح و فلاح
بولماز، خيرسز.

اوكمادقلى { س. ۱. ابي اولماز ياره
ويا خسته لك حال.
۲. خيرسزلق، اوغورسزلق.

اوكماز { ص. ۱. ابي اولماز، التيام
ويا شفاقبول ايتز: اوكماز
ياره، مرض. ۲. اصلاح اولماز،
فلاح بولماز، خيرسز.

اوكمق { فل. (وغا: واومقبوضه
اوكمق { ايله اوتمق ۱. ابي اولق،
چكك، شفا ويا التيام بولق.
۲. اصلاح اولمق، فلاح بولق.

اوكمك { فته. مدح، ثنا، ستايش
اوكمك { ايتك، ايلكني درميان
ايده لك تعريف و توصيف ايتك.
اوكمه { س. مدح، ثنا، ستايش.

اوكندرك { س. و:

اوكندره { س. صيان - سورركن
اوكوزلى دورتمك
ايچون قولانيان اوزون و اوجي

ايكنه لي دكنك. (كوجوكنه
يئرلنكچ و دها اوزوننه مستوره
و آردا ديرل.)

اوكشمك { فته. ۱. كندى كندني
{ مدح، تمدح ايتك.
۲. تفاخر ايتك، مفتخر اولق.
۳. كندينه شوگمك.

اوكسو { ص. ابي، خوش، طيب،
تيز، صالح. مر.

اوكسو { س. صو آلى ايچون
بوزي دللكري ير.

اوكسو { يا ويگو. بوهووشك
كدى باشلي بيوك نوعي
ويا اوككي.

اوكسو { يا اوكسون. س. اوتورا.
تك اوكنه قويلان باي،
حصه. (فر. Portion.)

اوكسو { يا اوكسي. س. عناده
عنادجلى.

اوكسوت { س. نفع، نصيحت،
بند، وعظ: اوكسو.
دني آتش = تعليم اولمش.

اوكسوتجي { ص. نصيحت ورن،
ناصح.

اوكسوتيرمك { فته. (جيو-
باني) دكر.

منده اذديروب اونه تمويل
ايتديرمك، طعن ايتديرمك:
بو بىداني دكرمه كوندروب
اوكوتديرمي.

اوكوتلمك { يا اوكوتله مك.
مك، بند ايتك.

اوكوتلمك { فته. (خيوباني)
دكرمنده ازوب

اون بايقق، طعن ايتك: بىداني
اوكوتك. || مج. چوق يك،
برچوق يكي هضم ايتك.

اَوگۆتمە { س. ۱. اوکۆتمە
فعلی، طعن. ۲. قیر.
دیرلش آشلق بغدادی و سائرہ .

اَوگۆج { ص. اوگدہ، ایلریدہ
بولنان، سابق، مترقی.

اَوگۆجی { ص. مدح و ثنا اندن،
مادح، ثناکار،
ستايشکر.

اَوگۆدِلْمَك { ج. دکرمنده
از یلوب اون
ایلمک، طعن اولوق: بغدادی
اتمک اولوق ایچون ابتدا او-
کۆدلمک اقتضا ایدر.

اَوگۆدیجی { ص. ازوب اون
یاپان، طاحن: او-
کۆدیجی دیشلر = آزی دیشلری.

اَوگۆر { ص. اوکرمش، تربیه
اولمش، آلیشیق
(حیوان) .

اَوگۆر { ص. اوگدہ، ایلریدہ
بولنان، سابق، مترقی.

اَوگۆر تَلْمَك { ق. ۱. سجمک،
۲. انتخاب اتمک،
اک کزیده سنی آیرمق ویا آلمق.
۳. انتخابه نصب و تمین اتمک.
(اورونده لمک کی.) مر .

اَوگۆر تَمَق { ق. ۱. اتمک،
۲. کچیرمک، شفا ویا
التیام قزاندیرمق. (اوکارتیق
واؤکدیرمق کی.)

اَوگۆر تَمَك { ق. (حیوانی)
آلیشدیرمق، تر-
یه اتمک .

اَوگۆر دِشْمَك { ف. قوشو
(حیوانی) یار-
شمق، یارش اتمک. = فل.
آلیشیق، اعتیاد اتمک .

اَوگۆردی { غ. دها اول،
مقدم: آهیدن
اَوگۆردی بیتیشور قبوله اشکم.

اَوگۆرغہ { س. ۱. وغا: اؤمور-
غہ [بل کیکی،
عمود فقاری. ۲. کمی اوکۆرغہ.
س. کمی قبورغہ سنی تشکیل ایدن
پوستلرک اشاغی طرفدن مربوط
اولدق قری افق اوزون پاچه .

اَوگۆز { س. ۱. اصلی: اوغوز
۲. انش صیغیر ارکی
که چفت سورمکده و آراهه
یکمکده قولانیلیر، ثور، کاو.
۳. صافدرون، ععلز و قالین
قشالی آدم ۴. اوکۆز آراهه سی
= اوکۆز قوشلش یوک و کۆج
آراهه سی؛ و قتيله قادیلرک یینوب
سیره کیتکلری سوسیلری ده
وار ایدی. ۵. اوکۆز ییندروغہ
باقار کبی = نفرت و توحشه. او-
کۆزی ییندروغہ قوروغندن
اورور = ایش یئیز، بحریکیز.
۶. ییندروق آلتنده اوکۆز = مطیع،
رام. ۷. اوکۆز دیلی، لسان الثور
دیلن نبات. ۸. اوکۆز صوغوی
= سته ثور. ۹. اوکۆز طامی
= اوکۆز آخوری، زریبه .

۱۰. اوکۆز قولاغی = قوبو یا بارقالی
و سیکیلی بر نبات. ۱۱. اوکۆز
کۆزی = آرنیقه تک بر نوعی
(نبات) .

اَوگۆز لَک { ص. حماقت، صاف-
قنالیق .

اَوگۆش { س. مدح، ثناء،
ستايش.

اَوگۆلده مَک { فل. (حیوان)
خویلاقی .

اَوگۆن { ح. اوگدن، ایلریدن،
اَوگۆن، اوگدہ، ایلریدہ، او-
گۆن اوگۆن کیمک. — با:
اَوگۆ. ۱. دفعه، کره: براوکون
یمک .

اَوگۆن مَک { فل. ۱. یوز طو-
نمق، طوغریلق،
توجه اتمک. ۲. اقتدا و تقلید
ایتمک .

اَوگۆ { ص. (غا: ازوی) اوز
اَوگۆ، مقابیلدر: اَوگۆ بابا = اوز
بابا اولیان آنا قوجه سی؛ اَوگۆ
آنا = اوز والده اولمیان
پدر زوجہ سی؛ اَوگۆ اوغل،
قیز = زوجیندن بهرینه کوره
دیگریک بشقه زوج و زوجہ دن
دنیا به کلش اولادی؛ اَوگۆ
قارداش = اَوگۆ بابا ویا اَوگۆ
آنا اولادی .

اَوگۆک { س. کوگرچینه بکزر
قطط دها یوک بر قوش .

اَوگۆمَک { فل. (کوگرچین و قری
کچی قوشلر) اَوگۆمَک،
ایکلمک، کوکدن سس چیقارمق .

اَوَل { ش. [اَو] اسم اشارتنه
[ل] علاوه سیله حاصل
اولشد؛ شول کی. — چوق
قولاننامفه باشلا یوب، یالکیز
مدح مقامنده و کتابت رسمیه تک
بعض تعبیراتنده استعمال اولنیوز:
اول خدای لمیزل حقیهون: اول
نبی ذیشانک حرمتنه: اولبا بده.
۱. اولقرد = او قدر چوق، اودر.
جده .

اَوَل { س. تق. ایهلاق بر، چامور،
باناقاق: مر .

اَوَل { ص. عمر. ۱. اولی ج:
اولین، اوائل. (دوال: دن
ستف. [۱. برنجی، ایلک: باب

اولادلق {س. اوغللق، بنوت:
غلانق اولادلنه قبول
ابتدی.

اولادیت {س. عربی قلیدا
اولاد اسم جمعنه
خلاف قاعده ادات مصدریت
الحاق اولغنه تشکل اعتم
بر لغتدر اولادلق، بنوت:
اولادیتله مشروط باباذن اوغله
قالق شرطله.

اولار {ض. چ. اونلر، آنلر، مر.
یتشمه، بیتشیکک،
اولاش {اتصال.

اولاشدیرمق {فت. ۱. بیتشدر.
اتصال مک، اتصا
ابتدیرمک، الصاق اتمک. ۲.
کوریشدیرمک، قاوشدیرمق:
الله سودک رکزه اولاشدیرسین.
اولاشدیر {ح. بیتشیک او.
لر، متصل، پیوسته.

اولاشمق {فل. ۱. بیتشکم، کسب
اتصال اتمک، متصل
پیوسته اولق: طلاغ طاغه
اولاشماز آدم آدمه اولاشیر.
۲. بیتشکم، واصل اولق:
مکتوب علنه اولاشدی. ۳.
کوریشکم، قاوشق، ملاقات
ایتمک، ملاق اولق: اولادینه
اولاشدی.

اولاشیق {ص. ۱. بیتشیک،
متصل، ملاصق،
پیوسته. ۲. بیتشیش، وصول
بولش، واصل.

اولاغان {ص. اولان، اولهیلن،
واقع، ممکن الوقوع:
اولاغان ایشلردر.

وتعظیم وتقدیس اتمک، حمد
وسپاس اتمک: تگری بی اولاتقی.

۲. آغزلامق، عزت واکرام
وحرمت اتمک: مسافری اولاتقی.
اولاتمق {فت. «اولامق» دن
(چوزیلن بزی)
طراغه کچیرمک: بزی اولاتمی.

اولاخ {س. افلاق اهاالیندن
اولان ویا روم ایلینک
رومانلرله همجنس اولان بر
صنف اهاالیندن بولان آدم.

اولانجه {س. ماده آتفهده
ذکر اولسان اول.

خلرک سولیدکری لسان:
اولانجه بوزوق لاتیفهده
متولد السنه دندر. = ح.
اولاخلر لساننده ویا بونلر
مخصوص طرزوحالده: اولانجه
سولیک: اولانجه خوره تیمک.

اولاخ خلق {س. ۱. اولاخ جنسیتی
۲. اولاخلرله مسکون
محل.

اولاد {س. ج. عر. فت. ولد.
با: ولد. = تر. فت. ج.

۱. چولق چوجق: اولاد وعیال.
۲. ذریت، نسل، سلاله: اولاد
رسول (عم)، اولاد قانخان.
۳. اوغل، قیز، چوجق: قاج
اولادی وارددر؟ بش اولادی،
برازکک اولادی، برقیز اولادی
وارددر؟ کل اولادم؟ کلک
اولادلرم؟ اولاد ذکور = راکک
چوجقئر؟ اولاد اناث = قیز
چوجقئر. || اولاد مملکت = اهاالی.

اولادسز {ص. چوجقئرلی اولیان،
عقیم.

اولادسزلق {س. چوجقئرلی
اولامه، چو.
چقزلق.

اول = برنجی باب: درجه اولی
= برنجی درجه: انسانلرک اولی
حضرت آدمدر. ۲. اسکی،
کیمش، قدیم: اول زمانده:
زمان اولده: اولین و آخرین
= اسکیلر ویکیلر. ۳. تقدم ایدن،
مقدم: او بندن اولدر.
= باشلانق، ابتدا، باش:
ایشک اولی، کله شک اولنده،
کتاپک اولی، بشنجی قرن همیر.
ینک اوائلی، اوائل رمضانده:
اونک اول و آخری بیلیرم.

|| من اوله اله آخره = ابتدا.
سندن نهایتنه دک. = طز.

۱. کیمش زمانده، مقدمه،
ابتدالی: اول کوزل یازی بازار.
دم صکره بوزدم. ۲. دهامقدم،
دهاایلری، دهامسکی: او بندن
اول بویشه باشلادی: بن سزدن
اول کلدم؟ برکون، ایکی ساعت،
اوج سنه اول = مقدم. || اول

امرده = ابتدا، باشده. || اک
اول = اک ابتدا، اک باشده.
|| اول باؤل = اک ابتدا، هر
شیئدن اول. || اول و آخر = مقدهما
وصکره، مکرر. || اوللری =
اولجه، مقدمه: زمان قدیم.

اولا {ح. عر. ۱. برنجی درجه.
ده، برنجی اوله رق:
اسلامک شرطلری بشدر، اول
کلمه شهادت، ثانیاً صوم، ثالثاً
الح. ۲. اک اول، ابتدا، اول
امرده: اولابن اون طایبوم؟
اولا اونم دلی آکلماز.

اولا {ص. عر. با: اولی.

اولاتمق {فت. ۱. «اولو» دن
۱. پیوتکم، تکبیر

اولاق { متصل، قریب،
یتیشیله یلن: ال اولاق.
غی = لك یتیشدی، ال آلتنده
بولان، ماحضر.

اولاق { س. ساعی، تاتار، برید،
پوسته. || ال اولاغی =
یاردیمچی.

اولالقی { قل. اولوالقی، بیومک.

اولام { س. طاقیم، بلوک: اولام
اولام = طاقیم طاقیم.

اولامق { ق. ۱. یتشدرمک،
قاوشدیرمق، الصاق
ایتمک، اکلهمک. ۲. طولایه رق
باغلامق، صارمق.

اولامق { ق. (اصلی: اؤغلامق)
باغ فلزلرنک بیلرینی
قیرمق.

اولامه { س. ۱. بربرینه باغی،
مسلل، زنجیرله. ۲.
اکنلوب اوزادیله جق، اکلهمک. ||

اولامه یونجه = برده سورینه رک
آجیلان یونجه نوعی، ذنبالحیل.

اولان { س. (اولق) فماندن
ق. کائن، واقع. با:
اولق.

اولانق { قل. یتشمک، متصل
اولق، تسلسل ایتمک،
زنجیرله بربرینه صاریلوب او-
زاق.

اولانعه { س. اتصال، تسلسل،
زنجیرله اوزاعه.

اولایچی { س. ایکی چکوب چله
یاپان ایتمی.

اولت { س. (اؤلک) دن صالغین
انسان و حیوان خسته لی:
اولت ییلی.

اولته { یاخود اولته. س. (یتا.
Volta) ۱. مح. کینک روز.

کاره قارش کیده یئیک اچجون
برضاغه برصوله صایوب طولا.
شهمی: اولته اورمق. ۲. مح.
برآشانی بر یوقاری کریغه.

اولته { یاخود اولطه. س. اوجنه
(چنکل ایکنه طاقیل آت
قوروغی قلندن معمول ایپکه
بالیق آولامقده قوللانیر.
انواعی چوقدر.

اولجه { ظ. ۱. برآز اول، اؤلجه،
مقدما. ۲. دها اول،
اوندن اقدام.

اولچر { س. آتشی قاریشدره جق
دیر قول، گلبری.

اولچر مک { ق. (آتشی) اولچر
ایله قاریشدروب پار-
لاقمق. مح. اغوا، افساد ایتمک.

اولچر مک { ق. بالوالطه او.
چاش، قاش
اولچروب صاتین آلق، قاش
قالدیرمق.

اولچشمک { ق. بوی اولچشمک =
ایکی کئی بربرینک
درجه سنی آلامق اچجون میدان
مسابقه چیتمق.

اولچک { س. ۱. جوبات اولچمک
مخصوص اولچی، مکمال.

۲. شینک، کیهنک دیمی که
ایکی قوطی یه منقسم اولوب
دوت اوقددن عبارتدر.

اولچلمک { ف. ۱. اولچیدن
چکیرلک، طول و
عرضی ویا حجمی تعین اولتمق
(ثقل حقدن طارلق، وزن
دینلیر) مساحه، مقایسه اولتمق:
ذخیره اولچک ایله. منسوجات
آرشین ایله، مایعات رطل ایله
اولچلیر، انواب اولچلردن بچلمز.

۲. مح. اینی دوشونمک، تاسار.

لاقمق، موازنه و مقایسه اولتمق،
تقدیر و تخمین ایتمک: قراردن
اول ایش ایجه اولچلمک اقتضا
ایدر.

اولچمک { ق. ۱. برشینک طول
وعرض و عمق یاخود

حجمی تعین ایتمک، مساحه،
مقایسه، کیل ایتمک: تارله بی،
عرصه بی، صویک درینلکنی،
ذخیره بی، زیتون یاغی اولچمک.
[آغرلق حقدن طارتمق دینلیر.]

۲. بیجهلجک برشینک اولچیسینی
آلتمق: ابتدا اولچوب ده اویله
بیجلی. ۳. مح. ایجه دوشونمک،
تاسارلامق، تقدیر و تخمین،
مقایسه و موازنه ایتمک: سز بر
کره ایسی ذهنکرده اولچمک.

|| مح. اولچوب بیجک، ملاحظه
ایتمک. || جانی جانه اولچمک = قیاس
نفس ایدمک اضاف ایتمک.
|| کوزله اولچمک = برکوز کز-
دیروب تخمین ایتمک. || بری
اولچمک = دوشونوب یاتمق.

اولچمه { س. اولچمک فعل، مسا.
حه، مقایسه، کیل. با:
اولچمک.

اولچو { س. با: اولچی.

اولچوم { س. ۱. مساحه، مقا-
یسه، موازنه. ۲.
ملاحظه، تخمین، تقدیر. ۳.
طور، ادا، روش، رفتار. ||
اولچوم ایتمک = طور وادا ایتمک،
بوی کوسترمک، بیلیجیک صا-
تمق. || اولچومنی بوزمق = طور
ورفتارینی دیکشدرمک.

اولچوملمک { یا اولچومله مک.
ق. تقدیر و

تخمین و مقایسه ایتمک، ایجه
اولچوب بجهرك ملاحظه ایتمک.
اولچی { ۱. اولچسك فعل،
اولجه، مقایسه، مسا.
حه، کیل : اولچی به اولردجه بر
شیشك مقدار ی بیلنه من. ۲.
اولچه جك آلت، آرشین، شیریت،
کیل، شینیک، رطل و -اثره :
یانکزده اولچی وارمیدر؟ ۳.
تقدیر، تخمین، قیاس. ۴. منا.
سب مقدار، اعتدال. ۵. دکر،
قدر، اعتبار. || اولچی آلتی =
۱. بیجهلجک و یا بایسهلجی بر
شیشك طول و عرضی و تفرعاتی
تعیین و قید ایتمک : قافله یاپنك،
ترزی اثوابك اولچیسنی آلدی.
۲. عبرت آلتی، قیاس نفس
ایدهرك متنبه اولقی : بوندن
اولچی آلتی. || اولچیسنی آلتی =
چاموره دوشمك، صانكه چامور.
ده اولچی و قالی قالمی. || اولچی به
آلتی، اورمقی = اولچك، اولچیسنی
آلتی. || آغز اولچیسنی = هر كك
حال وحدینه كوره سولسی لازم
كان سوز. || بوی اولچیسنی =
درایت درجه سی، قدر و اعتبار
ذاتی. || بونك اولچیسنی آلتی =
دكری و درجه درایتی تجربه
اولتقی. || بونك اولچیسنی آلتی =
درجه كفایتی آكلامق.
|| اولچیسنی بیلدیرمك = مقدارنی
آكلاتقی، حدنی بیلدیرمك.
|| كوز اولچیسنی = تخمین.
اولچیسز { ۱. اولچله مش،
مساحه ایدله مش،
كوتوری : اولچیسز بازاراق
اولمازه. ۲. اعتدالیز، یخمد،
بیقیاس.

اولدجه { ۱. خیلی، ایی، ضرر.
سز حال و مقدارده.
اولدجه اوقومش : اولدجه علی
واردر؛ بوآت اولدجه یوربور؛
اولدجه بر چفتلكدر. - فعل
- مناسیجون با : اولقی.
اولدیرمق { ۱. وقوعه كثیر.
۲. مك، وقوع بولد.
۳. یرمق. ۲. بیتشدیرمك، حاصل
ایتمك، وجوده كثیرمك. ۳.
اولفون حاله كثیرمك، كاله
ایردیرمك : خرماری اولدیرمق
ایجون ایلوله بك صیحاك قبله
روزكارلرینك اسمی اقتضا ایدر.
اولدیرمك { ۱. اولومنی
موجب اولقی، امانه
ایتمك : انسانی دیرلتن اولدیرن
جناب حقدیر. ۲. قتل، اهلاك
ایتمك : آدم اولدیرمك اك
بیوك جنایتدر. ۳. اعدام،
قصاص ایتمك : شریعت قاتلی
اولدیرر. ۴. مح. سرتك و قا.
تیلغی کیدیروب یو مشاتمق،
قیرمق : صلاتنی، سبزه یی اولدیر-
مك. ۵. مح. چوق اذا وجفا
ایتمك، زیاده سیله جان صیقمق؛
تاب و توانی كتمك : بوله سوز لرله
نی اولدیرمك ی ایستورمك؟
سیحاك بزى اولدیردی.
اولدیرمه { ۱. اولدیرمك فعلی،
قتل، اهلاك، اعدام.
با : اولدیرمك.
اولدیرمیجی { ۱. اولدیرن،
قاتل. ۲. مهلك.
اولسون { ۱. بکی، دیدیکكز
اکی اولسنه موافت
ایدرم : اویله اولسون. - فعلیت
مناسیجون با : اولقی.

اولسی { ۱. یاخود اولسی، ص.
(عر. «اول» ایله خلاف
قاعده. تر. «سی» ضمیرندن
مركب) سوگندن اول اولان،
قبل الاخير : اولسی كونه دوندن
اولکی كونه : اولسی - نه - پكن
سندن اول اولان ییل، بیلدیر-
دن مقدم.
اولش { ۱. یا اولیش. ۲. اولمك
فعلی و طرزی.
اولش { ۳. بوله، پای، قیمت،
حصه.
اولشدیرمك { ۱. قذ. پای ایتمك،
تقسیم و توزیع
ایتمك.
اولشدیری { ۱. بریر، شوراده
بوراده، سزیندی
وسرك اوله رق : اولشدیری
یاغور یاغدی.
اولشمك { ۱. فش. بولشمك، پای
ایتمك، یا لاشمق،
اقتسام ایتمك : غنیمت مالی آرا-
لنده اولشدیلر.
اولشیجی { ۱. بشقه لرله برشی
یا لاشان، اقتسامه
داخل اولان، حصه دار.
اولطه { ۱. با : اؤته
اولفون { ۱. اولش، بیتشمش، كاله
ایرمش : اولفون آرمود، شفتالی.
اولفونلوق { ۱. اولش و كاله
ایرمش میوه نك حالی :
شفتالینك بوقدر اولفونلوق ده
مقبول دكلدر.
اولقدردر { ۱. كراقدردر، اومقدارده،
كثرته : اولقدردر یاغور
یاغدی كه اولوقلر آلدی : اولقدردر
یاواردینم حالد دیکلمدی.

اُولَك { ص. خانه مخصوص ویا
{ لایق، خانه ده یاشار،
بیتی : اولك حیوان.

اُولَك { ۱. باغچه و بوستانك متقدم
{ بولندی بلكلرك بهری،
تارله. ۲. بهر دوتی درده تقسیم
ایلك اوزره تارله ده درن سو.
رین صیان. یولی : چغی
اگلنجه اولك طوغری کیتیز.
۳. قرق آرشین طول وعرضدن
عبارت اولان دونك ربی :
بر دونم درت اولكدر. ۴.
صو مجرائی، اولاق، حرق.

اُولَكِج { س. { اصلی : بولك
{ « بولك » دن تراش
آلتی، اوستره. مر.

اُولَكِر { س. { اصلی : دیزی معنا.
{ سیله اوزگاو، اوزگو) ر
شکل مخصوص تشکیل ایدن
معروف یدی شیمك هیئت
مجموعه سی، ثریا، پروین. || اولكِر
دوتی، فرطونه سی = تشرین ثنی
اواسطنده واقع اولان فرطونه.
اُولَكِر { س. { خاو، قطیفه و شفتالی
{ کبی شیلرك ایجه توگی.
|| اولكِر سز شفتالی = دراق
جنسی.

اُولَكُون { ص. سبزوات و نباتاتك
{ سهاقدن ویا صوبز.
لقدن طراوتی کچوب بور صومسی.

اُولَكِه { س. { «الكا» یازمق عبیدر
{ ۱. مملکت، خطه، دیار :
بو اولكِه واسعدر. ۲. بردولك
حکمی آلتنده بولان بر، قلو،
ممالک : دولت عثمانیه لك اولكسی
بك واسعدر.

اُولَكِ { ص. { « اول » امله
{ تر. « فک » اداندن مرکب

۱. برنجی : اولکی باب. ۲.
ابتدائی، باشده بولنان : اولکی
صحیفه لر. ۳. اسکی، قدیم : اولکی
آدملر. ۴. صو کدن مقدم
اولان، قبل الاخیر : اولکی کون =
دوندن اول اولان کون، ایکی
کون مقدم : اولکی سنه =
یلدیردن اول اولان سنه، ایکی
ییل مقدم.

اولماز { یاخود اولمز. ص. محال،
{ امکان سز، متنع : او اولماز
ایشدر. || اولور اولماز = راست
کله، تصادفی، هرکیم ویا هر نه
اولور سه : اولور اولماز آدمک
ایشی دکدر.

اولمامش { ص. ۱. وقوع بولمامش،
{ غیر واقع. ۲. یتیمه.
مش، کماله ایرمه مش، خام :
اولمامش اوزوم.

اولمَدِک { ص. { اولمامش، وقوع
{ اولمامش، امثال سز :
اولدق ایش دکدر.

اولمز { ص. ۱. وفات ایتز، حیات
{ ابدیه یه نائل، جاوید :
اولمز بر جناب حق واردر. ۲.
مح. چوق طیانیر، طیانیقلی،
متین، صاعلام : بوقاشدن اولمز
اثناب پاییلیر. || اولمز اوغلی = متین،
صاعلام. عو.

اولمش { ص. ۱. وقوع بولمش،
{ کچمش : اولمش، بولمش =
ختم بولوب کچن، آرتق یکیدن
قاریشدر بولسی اقتضا ایتز. ۲.
یتیمش، کماله ایرمش : اولمش
شفتالی.

اولمش { ص. { وفات ایتش، متوفی،
{ میت : اولمشلر کترک جا.
نیچون.

اولمق { فل. ۱. بر حالدن بر حاله کچمک،
{ یکی بر حال پیدا ایتک،
صیوروت : شراب سرکه اولدی؛
آتش کول اولدی. ۲. بر عنوان
و منصب ویا حال و صفت قرائق :
مفتش اولقی، قاضی اولقی، یوز
باشی اولقی، طبیب اولقی، آدم
اولقی. ۳. خبرله برابر فصل
معناسی و یروپ صیوروت و تحول
بیان ایدر : ابی اولقی = ایشلمک؛
صاع اولقی = یاشماق؛ خسته
اولقی = خسته لئقی؛ سقط اولقی =
سقط لئقی؛ او یوز اولقی. ۴. عربی
صفتلر و نادراً مصدرلرله افعال
مرکبه تشکیل ایدر : نادم اولقی =
ندامت کتیرمک؛ مأیوس اولقی =
یأس کتیرمک؛ دفع اولقی = مندفع
اولقی؛ فوت اولقی = ضایع اولقی؛
وفات ایتک. ۵. فعل اعانه کبی
قوللایلوب، ترکیه فطلرک بعض
صیغ مرکبه سی تشکیل ایدر :
کیتیش اوله جفم، کیتیش اولور سه،
کیدمه جک اولدی، کله جک اولور.
سه. { بوش معناده اولقی فعل
ناقص اولوب، خبر آلیر. معانی
آیه ده ایشه فعل تام لازم
اولوب، خبر آلامز. ۶. وار
و موجود اولقی، کون، وجود :
بوشرطک اولسلیله اولمامسی بردره
وجود یه عدی : یاره مر اولور.
سه بونی آلیرز : یمکده طاتلی
اولسه ده اولسه ده اولور. ۷.
وقوع بولقی، واقع اولقی،
جریان ایتک : نه اولدی؛ طیشا.
ریده غاوغا اولدی. ۸. جائز
و مناسب اولقی، یاقیشقی،
الویرمک : بونی ایکی یه بولسه ک

اولورمی؟ بو صیقاقد شمسیر
کزمک اولماز؛ بو اثواب بکا
اولماز. ۹. یاغلق، اعمال ویا
اجرا اولنق: ترشی بویله اولور؛
اویله اثواب اولورمی؟ ۱۰. ممکن
وقایل اولنق: هیچ اولورمی؟
دنیاده اولیهجق شی یوقدر؛
هر شی اولور: اولور ایش
دکلدر. ۱۱. ایرمک، بیتشیک،
کمال بولنق: اوزوم اولدی؛ آر-
مود این اولدقجه یغز. ۱۲.
کلک، واقع اولنق، ظهور ایتک:
برکون اولور میدان چیقار.
۱۳. کلک، چاتق: صباح
اولدی؛ اقام اولور. || اولان
اولدی = ایش ایشدن یکدی؛
مضی ماضی. || اولدم اوله سی،
اولدم اوله لی = بن کندیمی ییله لی،
عمرمده. || اولدی ییتدی =
آرتق یکدی. || اولسه اولسه =
نهایت، صوک احتمال اوله رق،
بوندن زیاده اوله ماز. || اولسون
= یکی، اویله اولسون، ضرری
یوق. || اولورسه اوقدر = صوک
درجه ده، بوندن زیاده اولماز.
|| نه اولدم بدلاسی = کسب ایتدیکی
حال وئوته مغرور اولوب تغیر
ایدن. || نه اوله جق؟ دهانه
ایسترسک، بوندن زیاده نه اوله
بیلیر؟ || نه = نه اوله، نه اوله جق.
|| نه اولورسه اولسون = هرچه
بادا باد. || هیچ اولمازسه = اقلی،
لااقل. — دیگر ترکیبات ایچون
سرکبات قسم آخیرنه. با.

اولمک { مض: اؤلور. فل. ۱.
یاشاماز اولنق، جان
ویرمک، ترک حیات ایتک، وفات،

ارتحال ایتک، فوت اولنق. ۲.
صولق یومشاق، بزمده اولنق:
بو چیچکر اولمش. ۳. قوامی غائب
ایدوب دوشمک. ۴. یک زیاده
صیتلق، یک شدتلی قورقو ویا
دهشت واضطراب وزحمت
چکمک: قورقودن، آجلقدن،
صوسزلقدن، مراقدن اولور.
۵. حکمی قالمق. || اجلر
اولمک = قضایه اوغرایوب وفات
ایتک. || اؤلوب اؤلوب اۆله.
مه مک = چوق چکمک. || اولورم
دیین = مایوس. || اؤلورمیشک
اولدیررمیشک؟ = تحمل اولیه.
جق برمعامله حقنده قوللانیر.
|| سنک ایچون، سنک بولکه اوله ییم
= سکا قدا اوله ییم.

اولمه { س. اولنق. فعلی. با:
اولنق. اولنق.
اولمه { س. اۆلمک. فعلی. با:
اۆلمک. اولمک.

اولندیرمک { فت. او بارق
صاحی ایتک،
تاهل ایتدیرمک، تزویج ایتک:
قبزی اولندیردم: اوغلی
اولندیره چکم.

اولنق { فط. عربی مصدرلله
برلشهرک مطاوعت
فطری ترکیب و تیشکینه یارار:
قید اولنق، ذکر اولنق.

اولنک { فل. «او» دن [
او بارق صاحی اولنق،
تاهل، تزویج، ازدواج ایتک:
ارکک بکری بش وقیزاون سکر
یاغنی کچمده اولمه ملیدر: اولنک
هرکس ایچون بروظیفه در.

اولنجه { س. اولنق. فعلی. با:
اولنق. اولنق.

اولنجه { س. اولنک فعلی، تاهل،
تزوج، ازدواج.
اولو { ص. (اصلی: اولوغ) بیک،
[ایری، غلیم، کبیر، بزرک:
اولو طاغ: اولو آتاج: اولو آدم.
] بزجه یالکز بوشالار کبی
بعض تمبیرانده قوللانیلوب،
سائر محارده «بیک» لغتی
استعمال اولنیور. || اولو اورته =
آچیقدن، آچینه ظاهر، آشکاره.
اولو { ص. (اصلی: اؤلوک) [
اولمش، میت، مرده:
اولو آدم. ۲. جانسز، قوتسز،
یک ضعیف. ۳. روحسز، گو-
شک، تپل، مسکین. ۴. سو-
لیوک، صولق، بزمده. = س.
اولمش آدم، جنازه، نعش:
اولوبی قالدیردیلری؟

اولو { یاخود اولی. صند. ج.
عر. (فد. یوقدر. [صا.
حبلر، اصحاب: اولو الالباب
= عقل صاحبلی: اولوالامرا
= امر صاحبلی، خلفای کرام
حضراتیه اولنک نامنه حکم ایدن
امرا وقضاة وسائر.

اولوجهله { ح. «اول» اسم
اشارتیه «وجه»
اسم عریسندن و «له» حرف
الصاقندن مرکب [او صورته،
او بولده.

اولور { ص. «اولنق» دن [
اوله بیلیر، اولنق احتمالی
اولان، ممکن، محتمل، قابل اجرا:
اولور ایش دکلدر. || اولور
اولماز = دکه، راست کله، کیم
اولورسه، نه اولورسه. || اولو-
رینه باقی = اوله بیلدیکی قدر
یاپوب زیاده سنی ایسته مک

اولوس {س. قوم، امت، عشر.
تک بیوک: اولوس
ایلرله، ایل اوغلارله، اویماق
اوروقلرله تقسیم اولنور.

اولوشمق {ف. (کوپک)
بردن اورومک، ناله
ایدرجه سنه اوزون وموحش
صورتده باغرمشی.

اولوغ {ص. با: اولو.

اولوز {س. نیلوز چپکی
صوده حاصل اولور
بر نباتدر. (فر. Ménuphar)

اولوق {س. ۱. اوستی آییق
بوری، ۲. طامدن
ایتن یاغور سورینی طویلامق
ایچون طامک کنارلرینه
طولاندیریلان اوستی آییق
چنقو بوری، ناودان، میزاب.
۳. ییو، برشینک اوستنده اولیش
یول.

اولوقلی {ص. اولیش یوللری
اولان، ییولی.

اولوک {ص. با: اواؤ.

اولولامق {ف. (د اولو) دن
توقیر و تعظیم ایتک،
اکرام واعزاز ایتک. مر.

اولولانمق {فل. بیوکک صا.
تمق، تکبر و
تعظیم ایتک. مر.

اولولوق {س. بیوکک، عظمت.

اولوم {س. (د اولک) دن
وفا، موت، ممات،
احل: اؤلوم اللهک امری؛ او.
لوم دیریم = حیات و ممات.
|| اؤلومنه صوصامق = ایستیه رک

مخاطره کیرمک.
اولوخیل {ص. اولوی موجب،
باعث موت، مهلک:
اولوخیل خستلن.

اولومق {فل. (کوپک) اوزون
وموحش بر سسله
آغلارجه سنه اورومک.

اولویت {س. عر. (د اولی)
اسم تفضیلنه ادات
مصدریت علاوه سیله متشکل
لفت مولده در. (دها لایق و
سزوار و مناسب اوله، رجعان،
تقدم: بو جهته اولویت واردر؛
فلان اولویته مستقدر.

اوله جق {ص. ۱. ممکن، قابل،
محتمل: اوله جق ایش
دکدر. ۲. مقدر: اوله جق
ایمش؛ انسان نه یاپسه ایش
اوله جقه واریر. || اوله جفی =
فیأنت شایان قبول مقداری،
اویسیله بیله جک فیأت اوله.
جفی سویلیک ده آله لم.

اولی {ص. (د او) دن او بارق
صاحی، متأهل، ذوالزوج،
قاریلی، قوجهلی: اولی آدم، اولی
قادرین.

اولی {یاخود اولا. ص. عر.
(د ولی) دن سته. (

۱. مقدم، مرجع: اوله یایمقدن
ایسه بویه یایمق اولادر.
۲. دها لایق، دها سزوار
وشایان، انساب، احزا: اومنصبه
او بندن اولادر.

اولی {ص. عر. (د اول) ک
مؤتیدر [برنجی: رتبه
اولی. با: اول.

اولی {ص. ج. عر. با: اولو.

اولی {ص. عر. (د اولیه.
(د اول) دن سته. ([
برنجی درجهیه ویا ایلک زمانلره
منسوب ومتعلق، ال اول وقوع
بولان: تحقیقات اولیه = بر
وقعه جزاییه حقیقه ال ابتدا
اجرا اولنان تحقیقات.

اولی {ظن. (د اول) صفت
عریه سیله تر. ضعیف ایدن
مرکب [ابتدا، ابتداری: اولی
بویه اولوردی.

اولیاء {س. ج. عر. فد:
ولی. با: ولی. = تر.
فد. ولی، ولایت و کرامت صا.
حی، قرب الهیه نائل آدم:
بوتره ده بر بیوک اولیا یاتیور.
|| مج. ولی کبی حلیم و سلیم و حسن
اخلاقه مالک: بو آدم عادتاً
اولیادر.

اولیات {س. ج. عر. (د اول).
(دن سته. ج. [بر
ایش ویاوقعاتک ابتداری، ایلک
قسمی، اصل ماده ویا وقوتدن
اول ظهور ایدن علامت ووقایع
مبادی، مقدمات: بو ایشک
اولیاتی واردر؛ اولیاتی ییلدیکه
ایشی آکلایه مازسکز.

اولیجی {ص. اولسی مقرر، قابل
موت.

اولیک {س. اولی آدم ویا قادیق
حالی، متأهلک.

اولین {ص. ج. عر. فد:
اول. با: اول.

اوم {واژما س. تد. کیک وساژه.
تک بووارلاق باشی. (ا. ا.
موز وساژه بوندن مستقدر. (

اوما {یاخود اوما. س. کوچک
چوجققلری. قورقونمق

ايچون جاھلانە ايجاد اولنش
قورقونج بر شخص موھوم، ديو
وغل ياني کي اسمي وار جسي
يوق شي.

اومماج {س. اصلي: «اوتمق».
{دن اوغماج} نازه تر
خانه.

اومماجه {س. کسيان آغاجک
{يرده قالان کوتوک
ديي.

اوماجي {ياخود اوماجي. س.
{کوچک چوجقري
قورقونق ايچون ايجاد اولنش
مخوف بر شخص موھوم. {اوما
کي.

اومبره {س. {شا. Ombra =
{کولکه} جوز تقليدي
تلوستانده قويو قهوه رنکنده
بوياغه مخصوص طوپراق بوي.

اومدېرمق {قدا. اميد اينديرمک،
{اميد دوشورمک،
اطماع ايتک: ياغمورلر محمولانجه
برکت اومدېرور.

اومساتمق {فل. اميد ايتک،
{اميد دوشتمک،
اميدده بولمق.

اومک {فل. با: ايومک.

اوملق {فج. ۱. اميد اولمق،
{مأمول ايدلمک: او
آدمدن بويله بر ايش اولمازدی.
۲. بکلتمک، انتظار اولمق:
اومليان بيردن کلدی.

اوممق {قدا. ۱. اميد ايتک،
{املنده بولمق، مأمول
ايتک: کيچين يارديم اوميورسک؟
۲. بکلمک، انتظارنده بولمق:

بوکولرده بر مکتوب اوميورم.
۳. ايتامق، ظن ايتک: اوممامک
بوکون کلسين.

اومه {س. ۱. اومو، اميد، امل.
۲. بکلمه، انتظار، ترقي.
۳. ايتامه، ظن.

اومتمق {فل. اميدده دوشتمک،
{اميد وانتظارده بولمق،
اومساتمق.

اومينيوس {س. {لا. Omnibus
{ترامواي کي بيلنه
چوق يولجي آلير بيوک آرايه که
تراموايدن فرق دمير يولي
اوليوب عادي قالدېرملرک او.
زرنده يوريدلسيدر.

اومو {س. ۱. اومه، اميد، امل.
۲. بکلمه، انتظار، ترقي.
اومورغه {س. محبتي: {آؤگورغه
{با: {آؤگورغه.

اوموز {س. {کيک باني ديمک
{اولان «اوم» و «اوما» دن
مشق اولسي لازم کليرسه ده،
ترکيده «چکين» ديشلديکته نظراً،
يو. {اوموز} (اوموس) دن مأخوذ
اولمى ده محتملدر. [آرقه نیک اک
يوقاريسی، بوينک ايکي طرفنده
قوللرک اوجلرينه دک ممتد
اولان پر، کتف، عاتق، دوش،
تد: چکين: اؤموزی ائگلي؛
اؤموزينه آلق. || اوموز او.
يشتمک = مساوی و همپايه اولمق. ||
اوموز اوچرچاغی = کوپرچمک،
ترقوه. || اوموز اورمق = يارديم
ايتک. || اوموزه اورمق = ۱.
قالدېرمق، اوموزينه آلوب کو.
تورمک. ۲. آرقه سي اوخشامق،
تقدير وتحسين ايتک. || اوموز

اوموزه = ازدحام. || اوموز باني
= اوموزک اوجي، فولک اوستي،
منکب. || اوموز چکمک، قالدېر.

مق = ييله ملکه کلک، نجاهل
ايتک. || اوموزه جيتمق = يوز
بولمق، طاشيرمق. || اوموز
سيلکمک = مساعه ايتک. ||
اوموزده طاشيق = چوق حرمت
واعزاز ايتک. || اوموز کورکي

= اوجلري اوموزه متصل او.
لوب، آرقه دن آشاغيه طوغري
اوزانان کورک شکلنده ايکي
ياهي کيک که بولزه باقهرق قبال
ايدنلرده واردر. || اوموز
ويرمک = يارديم ايتک. || اوي
اوموزنده = خانه بردوش، سر.
سري. || ع. سلاح اوموزه =
تفنگي اوموزه آتق قومانده سي.

اوموزلامق {قدا. ۱. اوموزه
اوموزلامق {اورمق، قالد.
يروب اوموزده طاشيق. ۲.
اوموز يروب طيغامق، يارديم
ايتک.

اوموزلق {س. ۱. اوموزه
اوموزلق {غصوص اونيغورمه
سسوي، آپوت. ۲. اوموز
چاراзи. || کي اوموزلتي =
کيتمک باش وقیح طرفلرنده هر
ايکي يانده کي قيريم يري که جمأ
درت اولور.

اون {س. {اوکودلش توز حالنده
اون {حيويات وسائر. دقيق:
بفداي، آريه، پرنج، پتانه اوني؛
اون اکک بابارلر. || مج. پک
ايجه دوگليش شي: اون اوافاق.
|| اون قباي = اون چکيلن وصا.
تيلان محل.

قن { عبد طه زدن صکره کان
قن { عددکه آحاددن صکره او.

لوب عشرائک برنجیسیدر، و بر
وقیلہ صاغنده برصفر ایلہ اقامه
اولنور، عشره، ده، ۱۰ : ا و ن
کئی، ا و ن کون؛ ا و ن بر، ا و ن
ایکی الخ؛ یوز ا و ن، بشیوز
ا و ن یدی. || مبالغه دندنه کنایه
اولور : ا و ن کره سویلدم. ||
ع. ا و ن باشی. با : ا و نباشی. ||
اونده بر = بریشیک ا و ن قمندن
بری، عشر. || ا و ن یارمق =
ایکی ال؛ ا و ن یارمق یاقه سنده در
= حقیقی ایسترم؛ ا و ن یارمقی
قره = مفتی، ناهوس شکن.
ا و ن ا م ق { فت. بکنوب ایستک،
ترجیع واختیار ایتمک.
مر.

ا و ن باشی { س. ع. ا و ن نفره قو.
مانده ایدن عسکرکه
افراددن معدود اولوب نفر ایلہ
چاوش آره سنده اولور. || ا و ن باشی
طاقی = بر ا و نباشی میمنده
بولنان ا و ن نفر هیئت : او
قراغولده بر ا و نباشی طاقی اقامه
اولنیور.

ا و ن باشیق { س. ا و نباشی رتبہ،
صفت و وظیفه سی.

ا و ن جی { س. ا و ن استحضار و
فروخت ایدن، دقیق
تاجری.

ا و ن ده ل ق { س. ۱. ا و نده بر اوله
رق ویریلن و یا آلتان
اجرت : بو حلوای ا و نده لقله
صاتیور. ۲. محصولات ارضیه دن
بروجه شرعی ا و نده بر اوله رق
خزینہ دولته ویریلن و برکی،

عشر : ذخیره، زیتون، اوزوم
ا و نده لقی.

ا و ن ده ل ق جی { س. ۱. محصولات
ارضیه تک عشرینی
طوبلایان حکومت مأموری و یا
ملتزم، اعشارجی، اعشار
تحصیلداری. ۲. حاصلات
ا و نده بری مقابلنده چالیشان
ایشی، ساتیجی.

ا و ن ر { عد. هرینه و یا بهر دفعه
سنده ا و ن : پارہ فی تقسیم
ایتدکلرنده جله سنه ا و ن غروش
دوشدی؛ تختہ لری ا و ن ا و ن
یوکلندیلر.

ا و ن گ و { یا ا و ن گ و، ا و ن گ ی.
س. عناد، معندک.

ا و ن گ و ز { ا و ن گ و رده مک. یا :
هونگور، هونگور.
ده مک.

ا و ن گ و ل { س. عنادجی، معند،
مصر. مر.

ا و ن گ و ل ل ک { س. عنادحلیق،
معندک، اصرار.

ا و ن گ ی ش م ک { فل. عناده ییغک،
معندک ایتمک،
تعد و اصرار کوسترمک.

ا و ن ل ا م ق { فت. ا و نه بولامق،
اوستنه ا و ن سربمک
و یا ا و نه باترمق.

ا و ن ل ق { س. ا و ن قویلان بر،
دقیق انباری. || ا و ن ل ق
صیحائی = ملوث آدم.

ا و ن ل ق { س. ۱. ا و ن قمندن
سرب. ۲. ا و ن غروش
وسازره قیمتده اولان : ا و ن ل ق
قاله : اولنندن چیقارک. ۳. ا و ن
باشنده بولنان : ا و ن ل ق برچو جی.

= س. ۱. ا و ن غروش و سا
تره قیمتده سکّه حقیقه و یا
اعتباریه : بوکا بر ا و ن ل ق واز؛ بر
اولنله ویرمیسکیز. ۲. ا و ن
پارہ ل ق کوچک سکّه : دینجی یه
بر ا و ن ل ق ویرمز.

ا و ن ل ق { س. ا و ندن یانلش و یا ا و نه
بولانمش.

ا و ن ل ق { س. ا و ن قمندن سرب.
= س. ا و یون کاغد لری.
بنک ا و ن بنکیسی : قوبه تک
ا و نیلی سزده میدر؟

ا و ن ن جی { ع. ا و ن درجه و مر.
تبہ سنده بولنان،
ظفوزنجیدن صکره کان، طائر،
ا و ن جی کون، ا و ن جی باب؛ یوز
ا و ن جی.

ا و ن س ی ل ق { س. ا و ن جی اولمه،
ا و ن س ی ل ق : ا و ن س ی ل ق درجه
و مرتبه سی : صنفنده ا و ن س ی ل ق
قزانه بیلیرسه ینه ا و ن.

ا و ن و ت د ی ر م ق { فت. ا و ن و ت د ی ر م ق
موجب اولق،
سبب نسبائی اولق : ا و یونه
اولان مراتی کندیسنه وظیفه.
سنی ا و ن و ت د ی ر م ق. ۲. دها بیوک
بر آجی کلوب ا و ن و ت د ی ر م ق اول کینک
ا و ن و ت د ی ر م ق موجب اولق :
ا و ن ل ق و فاتی بابائی ا و ن و ت د ی ر م ق
دی. ۳. عفو ایتدیرمک، باعث
عفو و صفحی اولق : بکا صکره.
دن انجش اولدیلدی ایلکلر اول کی
مامله سنی ا و ن و ت د ی ر م ق.

ا و ن و ت ف ا ن { س. چوق ا و ن و ت ف ا ن
ا و ن و ت ف ا ن : ا و ن و ت ف ا ن
آدمدر؛ ا و ن و ت ف ا ن طبعی و ارادر.

ا و ن و ت م ق { مض. ا و ن و ت د ی ر م ق.
۱. خاطر ندن جیتتمی،

بلا اختیار خاطر دن چیقارمق،
نسیان، فراموش ایتک : بوکون
اوراپه کیده جکمی اونوتدم؛
او قدر امکه اوکرن دیکم علوم
ریاضیه بی کاملاً اونوتدم. ۲.
یکمکه عفو وصغ ایتک، آگما.
مق : کندیسندن کوردیکم
حقیرلقری کاملاً اونوتدم.
۳. امال و مساعه ایتک :
وظیفه سنی اونودور آدم دکدر.
اونوتمه { فراموش.

اونودولق { بخاطر دن چیقمق،
چیقارلق، فراموش
ایدلک : ابی اوسکرین درس
قولای اونودلاز؛ سزک ایلککر
اونودیلمی؟

اونودیچی { ص. چوق اونودان،
اونوتقان.

اونیفورمه { (فر. Uniforme)
البسه رسمی، آلائی
البسه سی : ضابط اونیفورمه سی؛
رتبه اولی اونیفورمه سی؛ بیوک
اونیفورمه.

اوز { س. با : اؤگز.

اوزلامق { قل. غا : هوولا.
قوشی) فیلابوب هموم ایتک :
شاهین گوگرچینک اوزرینه
اویلادی.

اؤومق { اؤوشدیرمق و سائر.
اؤومق { با : اونومق و سائر.

اؤوه { س. دوز، صحرا، دشت :
زمرده کی کوزل و منبت
اوومل : صوسز واسع اوومل.
[« اوه » صورتنده محرابی
ناقصدر.]

اؤوه لامق { فت. با : اؤغلامق.

اؤوملق { ص. اکثریت اوزره
(اووملردن عبارت (یر) :
جزیره و عراق اووملق برلردر.

اؤهام { سذ. جر. عمد : وهم.
{ با : وهم.

اؤوملک { س. با : اؤگملک.

اؤهز { حد. اوکوروک سنی
{ تقلیددن عبارت استهزا
تعبیردر.

اویا { یاخود اۆیه. س. (« اویمق »
{ دن) قادین چاشیر و اثوا.

بنک و سائر بعض شینلرک کنارینه
ایکنه ایله پاییلان ویا حاضر
آنوب دیکلن اییک ویا کتن

واییلکدن اویمه لی سوس،
دانته : یاقه سی اویالی؛ اویالی

یعنی. (اوروپا کاری اولانلرینه
اکثریا دانته دینلوب، اویا اسم

ترکیبی برلیسه یعنی قادیلر سزک
ال ایله یایدقاری طرز قدیمه

مخصوص قالمشدر؛ حالبوکه هپی
اویا اولدیفسندن، اجنبی مالیه

برابر بر اجنبی لغتسده ادخاله
حاجت یوغیدی.

اویاچی { س. اویا ودانته یابان
{ و صابان آدم ویا قادین.

اویار { ص. (« اویمق » دن) ۱.
{ اویمی وایدیرلمی ممکن،

قابل تسویه : اویار ایش دکدر.
۲. بکزر، مثل، مانند : بوک

اویاری، بوکا اویار یوقدر =
بی مانند، بی نظیردر.

اویا لامق { فت. ۱. اویا ودانته
{ ایله ترین ایتک،

اویا طاقق. ۲. مج. ۱. مشغول
ایدوب بر شیشی اونوتدیرمق :
شو چوچنی آل ده بر آرز اویالا.
۲. آلداتمق : ایکی آیدر بنی
اویالایور.

اویا لاندیرمق { فت. مواعد
{ کاذبه ایله آلد.

دوب وقت یکیرمک، بوکون
یارین دیه رک آلداتمق : آله.

جقیلری بر صورتله اویالا.
ندیر یور.

اویا لانمق { فح. اشتغال و اغفال
{ اولتمق، آلداتمق.

= قل. حبشه اشتغال ایدوب
وقتی غائب ایتک.

اویالی { ص. اویا ودانته طاققش،
{ اویا ایله مزین : اویالی
یعنی.

اویان { س. آتک باشنه طاقیلان
{ سوسلر، رخت پوسکول
و پولری.

اویاندیرمق { فت. ۱. اوقوبی
{ قاچیرمق، ایقاپ

وبیدار ایتک : بنی یارین ارکندن
اویادیرک. ۲. مج. غفلتدن قور.

تارمق، ارشاد و متنبه ایتک :
مواعظ حکمت آمیزله بر چوق

آدملری اویاندیردی. ۳. علم
وعرفانه تنویر اذهان ایتک، ظلت

جهالتدن قورتارمق : مکشیری
تکثیر و تعمیم ایله ارباب صناعت

و تجارتی اویاندیرمه غیرت ایتلی.
۴. پارلانمق، طویشدیرمق،

اشغال و تنویر ایتک، یاقق : شو
آنتی، شو موملری اویاندیرک.

۵. اعمار ایتک، بنا و کشاد
ایتک، مموور بر حاله کتیرمک،
شنلدیرمک : بغداد ده مدرسه

ص. اویدرملش، ایجاد و تصنیع
اولنش، اصلش، یالان: اویدر-
مه برکابه.

اَویدر مَک { ص. ۱. اولدیرمک،
ترویج ایتک. ص.
[تلفظی اورمک، طشرده الوم
بومعنا له قوللا نیلور. ۲. اتباع

ایمچون چورمک فعلیه برابر
قوللا نیلیر مهلاتنددر: اویروب
چورمک. ۳. برشی یا مقصدن
حاجز اوله رق تردد له اونه.
سنه بر یسنه باقی: النده
اویردی چویردی طوردی.
۴. عهد سندن کلک: اویردی
چویردی یادی. ۵. مح. طو.
غریجه سوله میوب طولایسیله
آلاتقی: اویروب چورمه،
طوغریسی سوله والسلام.

اَویدر مَرق { قش. ۱. اوز.
اویشدیر مرق: لاشدیر مرق،
آره لرنده موافقت حاصل ایتک:
طرفی اویشدیر مرقه چالشیور.
۲. دوزلتمک، تسویه ایتک: بو
ایشیده اویشدیر مرقی.

اَویدر مَرق { قش. ۱. اوزلاشقی، مواد
اویشدی { قش. ایتک: عاکبه
احتیاج بر اققسزین آرازده
اویشدی.

اَویدر مَرق { ص. ۱. اویق، دن.
اویصال { هرکسه اویان، هر
کسک فکر و رایته تابع اولوب
مخالفت ایتین و کندنه مخصوص
فکر و رای اویلیان.

اَویدر مَرق { ص. ۱. بیوک بر ترک قبیله سی
که ماوراءالنهرک شمال
و شرق جهنزلرنده منشر اولوب
اک اول تمدن ایدن و خطا استعمال
ایده رک ترکیبی یازان بونلر

ایدوب غفلت و جهالتدن قور-
تلش اولان: اوراک ایهالیسی
اویانقدیر.

اَویدر مَرق { ص. ۱. اویومیان
اویانقل { آدمک حالی، تیقظ،
بیدارلق. ۲. ذکاوت، استعداد.
۳. غفلتک ضدی، تنبه، بصیرت.

اَویدر مَرق { ص. ۱. اویقو.

اَویدر مَرق { فیه. ۱. توفیق و
تطبیق ایدلک:
قانونک بر بندینه اویدرملق
اقتضا ایدر. ۲. تسویه ایدلک،
دوزمه دلتک: باغجه تک هر طرفی
اویدریلوب ده صکره دیکله جک
شینلر دیکلیدر. ۳. ایجاد و
تصنیع ایدلک: بوخبر اویدرملش
بر شیشه بکزیور.

اَویدر مَرق { قش. ۱. توفیق
و تطبیق ایتک،
اویفون کتیرمک: اوابی وجوده
اویدرملی. ۲. دوزلتمک، تسویه
ایتک، بولنه قومق: ایشلری
اویدروب صکره راحت اغتی.
۳. ایجاد و تصنیع ایتک: کندن-
یلکندن بر طاقم حوادث اویدر-
مش. ۴. موجب انتفاع اوله جق
صورنده اله ایتک: بوکتابی
زمدن اویدر دیکیز. || آتاق او-
یدر مرق = آتاق تعلیمی ایتک.
|| اناختار اویدر مرق = اصل
اناختاردن بشقه بر اناختار ایله
کلیدی آجق.

اَویدر مَرق { قش. ۱. بشقه سی واد
سطه سیله اوقی،
چقورلاتمی، قازیمق، حک
ایتدیرمک.

اَویدر مَرق { ص. ۱. اویدر مرق فعلی.
اَویدر مَرق { ص. ۱. اویدر مرق. =

نظامیه یی اویاندران: شو مکتبی
اویاندر سهق: اوراده بر درگاه
اویاندر مشلر.

اَویدر مَرق { ص. ۱. اویقو، قش.
چیران، اقساط
ایدن، منبه: اویاندر مرقی (علاج،
ساعت).

اَویدر مَرق { ص. ۱. اویانقل. با: اویانق،
اویانقل { اویانقلی.

اَویدر مَرق { قش. (آه) کم و
دیزکین، باش رختی
طاقق.

اَویدر مَرق { قش. ۱. اویقودن قش.
لتمق، اویقو قاجق،
متیقظ و بیدار اولق: بو صباح
پک ایرکن اویاندم. ۲. مح. خواب
غفلتدن قورلوب منته اولق،
کورز آجق، رشد و هدایت نائل

اولق: فلاک و عطف و نصیحتیه
بر چوق آدملر اویاندی. ۳.
علم و هنر اوکرنوب ظلت جهل-
لندن قورتلقی، تمدن ایتک:
مکتبلر سایه سنده خلق اویاندی.
۴. (نباتات) چانلایوب سور-
مک باشلامق: او یاغموردن
صکره چایرلر اویاندی. ۵.

(فسالقی) ظهور ایتک.
۶. شغلتک، معصور اولق،
کشاد ایدلک: اوراده بوسوک
زمانده بر درگاه اویاندی.

اَویدر مَرق { اویانیش. ص. اویانق
اویانق { فعلی، تیقظ.

اَویدر مَرق { ص. ۱. اویومیان
اویانق { بقطان، بیدار: یکمه
باریسی بن اویانق ایدم. ۲.
کوزی آجیق، ذکی، مستعد:
پک اویانق بر چوجه بکزیور.
۳. علم و عرفانه تنویر ذهن

اولفله، اسکی ترکیه اویفور
لسانی ویازیسی اویفور خطی نامیه
شهرت بولشدر. جنگیز خاندن
صکره اسلامه کلان مغولرله
قاریشوب (چقئای) نامی
آلشدر.

اویغون { ص. (اویمق «دن»)
۱. اویار، موافق،
مطابق، تابع؛ ائندبسنه اویغون
اوشاق؛ طبیسته اویغون کلک
= توافقی ایتک. ۲. مناسب،
لائق، شایسته؛ بک اویغون
برایشدر. ۳. اوجوز، اهون؛
اویغون بر فیأله آلی.

اویغونسز { ص. ۱. اویماز، نا
بق؛ بکا اویغونسز کلپور. ۳.
لائق اولیان ناماسب؛
اویغونسز برایشدر. ۳. سوء
حرکته بولنان، تربیه سز؛
اویغونسز بر آدم.

اویغونسزلیق { ص. ۱. اویمازلیق،
عدم، توافقی.
۲. مناسبسزلیک، ناروا فعل
و حرکت. ۳. سوء حرکت، سوء
معامله، یارامازلیق؛ بو آدمک
اویغونسزلی معلوم.

اویغونلق { ص. مناسب، لیاقت.

اویغنه لامق { اویولنمق. ۱. اویولنه لامق.

اویقو { ص. (اویومق «دن»)
۱. انسان و اکثر حیواناته
هرکون و علی الخصوص کجه لری
عارض اولسی طایمی اولان
معروف اویوشق قالی، نوم،
خواب؛ اویقو اویومق. ۲. مج.

غفلت بصیرتسزلیک. ۳. جهالت،
ظلمت جهل و نادانی؛ چینیلسر
اویقوده درلر. || اویقو آچلیق =
اویقو سرملکی کیتک. || اویقو
باشمق = اویقو غلبه ایتک، بلا
اختیار اویومق. || اویقو طاعلی،
قاچمق = اویقو آرزوسی مندفغ
اولوب آرتق اویویه مامق.
|| اویقو کسیدرمک = بر آز
اویومغله اویقوینی دفع ایتک.
|| اویقویه طالمق = درین اویومق؛
و مج. خواب غفلت وارمق.
|| اویقویه وارمق = اویومق.
|| اویقودن قالمق = اویایمق.

اویقوجی { ص. اویقوینی چوق
{ سون، چوق اویویان.

اویقوسز { ص. اویومیان، اویو-
یه مامش؛ اویقوسزم؛
بوکیجه اویقوسز قالد.

اویقوسزلیق { ص. اویومامه،
اویویه مامه،
سهر، ارق؛ اویقوسزلی آدی
سرم ایدر.

اویقولق { ص. ۱. قونداقده کی
{ صیینک آوجنده
بریکن بروز. ۲. قوزینک غیر تلا.
غنده بولنان ایریمجه بزل.

اویکونمک { فل. متأثر اولمق،
{ درد درون اولمق.

اویلق { یاخود اویلوق. ص.
{ بجاعک قالچهدن دیزه
قدر اولان قسم اعلاسی، غنده؛
اویلق کیکی = بوتکم کیکی.

اویلمق { مج. فل. جقور واو-
{ یوق اولمق؛ آغاجک
قابوینی اولمش؛ برلر سیدلن
اولمش؛ قویونک بیلزیک ایدن
اویلور.

اویله { ص. اولیق فعلی، جقور-
{ لانه.

اویلوم { ص. اولیش، اویملی،
{ دایک دیشک.

اویله { ص. (ا «ا» اسم اش-
{ رتبه «یله» ادانندن
مرکب { تشبیه و تمثیل ایچون
بعیده اشارته مخصوصدر. (قریب
ایچون «بویله» و متوسط ایچون
«شبیله» دینلیر.) اویولده،
اویورتده، اوپوزده، اونک کی
اویملی، هکذا، چنان؛ اویله
آدم؛ اویله سولیک؛ اویله یازمق.
|| اویله ایسه = اوخالده، او
تقدیرده. || اویله جه = طبق او
طرزده. || اویله سی = اودر لوسی.

اویله { یاخود اویلن. ۱. با؛
{ اوسکه.

اویله لک { ص. اوپوز، اویصورت،
{ اویول؛ اویله لکه
اولماز؛ اویله لکه چوق تربیه
اولماز.

اویماق { ص. بر اولوسک منقسم
{ اولدینی قملرک بهری،
قبیله.

اویمق { مض. اویار، فل. ۱.
{ آرقه سندن کیتک، تابع
اولق، اتباع و امتثال ایتک،
اقتضا، اقتدا ایتک؛ نمازده
ایامه اویمق. ۲. موافقت و
مطابقت ایتک، موافق کلک،
مخالفت ایتمه مک؛ کیمیه اویماز
عجاب بر آدمدر. ۳. ماسبتلی
و اویغون اولق، بکزه مک،
بربرینی طومتق؛ بو خرچ بو
قاشه اویماز؛ آستار بوزمه اویلمیدر.
۴. یاقیشیق، کلک؛ بو انواب

بکا اویماز. ۵. قرارلا شتیق،
متفق علیه اولتی، نتیجه پذیر
اولتی: اوایش اویمدی؛ بازار.
لقی اویدی می؟ ۶. تام کلک،
موافق اولتی: آناختار کلیده،
قباق تجربه اویملدر.

اویتمق { مض: اویار. قه. ۱. فاز.
مق، چقورلا تاق، حفر
ایتمک: کوستیک پری اویوب
ایمنه کیر. ۲. فازیتق، حک
ایتمک: مرمری اویوب بر طاقم
چیچکر وایزیر قش ایتمش. ۳.
بر شیتی مقصر کمسوب یارچه
چیقارمق: کو ملکک یاقه سنی،
قولونوغی اویتمق. || کوز اویتمق =
چیقارمق.

اوییه { س. ۱. اویتمق فعلی. با:
اویتمق. ۲. تحت و طاش
وقاش وسائر اوزرینم حک
ویا دلیک دیشک کسمکه اولنان
زینت: مرمر اوییه سی؛ صحافی
اویملری؛ اورتینک اطرافنده کی
اویملر.

اوییه چی { س. طوغرامه زینتلر.
ینی یایان طوغرامه چی.

اوینامق { مض: اوینادیر. قه.
۱. یرینی دکیشدیر.
مک، قیلمدایق، تحریک ایتمک:
دامه بیلن خانقی طاشی اوینا.
دهجنی بیلیر؛ فدائی یرندن
اوینامازسک دهآ چاقی بوپور.
۲. اویون ایتدیرمک، اویون
اوینامنه سوق واجبار ویا
مساعده ایتمک: اوکنده شطرنج
اوینامده رق سیر ایتمکله تلذذ
اید. ۳. صیحاتیق، اوپونلر
ایتدیرمک: آت اوینامق؛ آتی،
میون اوینامق. ۴. خوره

تیدیرمک، رقص ایتدیرمک. ۵.
تیاژوده بر اویون اجرا ایتدیر.
مک: بواقسام فلان تیاژوده
مولیرک فلان اثرخی اوینامده.
جقلدرد. ۶. آلدایق، اغفال
ایتمک، آلداده رق یورمق: ایکی
آیدرخی اوینادیور. || ایمنه
اوینامق = محو ایتمک: بو یاره بی
ایمنه اوینامدی.

اوینامقه { س. اوینامق فعلی. با:
اوینامق. ۱. اوینامق.
اوینادایق { فع. ۱. یری دکیشد.
ایتمک، تحریک ایدلمک:
دامه مک شو طاشی اوینادیلده.
جقذر. ۲. صیهادایق، اویون
ایتمک سوق اولغتی: بو آت
چوق اوینادیلوب یورلمشدر.
۳. (تیاژو اویونی) اجرا
ایتدیرمک: بوکیجه تیاژوده
یکی بر اویون اوینادیلده جقذر.
۴. اغفال ایدلمک، اویالاندیرلایق.

اوینادیلده { اوینادیلش. س. او.
ینادایق فعلی وطر.
زی. با: اوینادایق.

اویناش { س. معشوق، دلبر،
سوکیلی.

اویناشیق { فش. برلکده اوینا.
مق، برینه طاقیله.
رق اوینامق، ملاعبه ایتمک.

اویناشیمه { س. برلکده اوینامه،
ملاعبه.

اویناق { ص. ۱. اوینار، متحرک.
۲. ثباتسز، متاثرسز،
متلون. ۳. شوخ، شیوه کار،
ناموسی شهل. = س. بوغوم،
مفصل: اویناق یری = بوغوم
یری، مفصل.

اویناقیق { س. ۱. متحرک،
اویناز شینک حالی.

۲. ثباتسزلق، متاثرسز،
تلون. ۳. شوخلق، شیوه کار،
آجیق مشرب.

اوینامق { فل. ۱. قیلمدایق،
حرکت ایتمک: بو
طاش یرندن اویناماز، زور
اوینار. ۲. صیحاتیق، هوپلا.
مق، صماغه صوله آتیه لر
اوپونلر یایق: بو طای چوق
اوینار. ۳. بولک، قیرلایق،
متحرک اولتی: بر آتای اویناماز؛
بو بیک قولاری بجاقلری اوینار.
۴. الکجه ایچون اولان
اوپونلرک بریله مشغول اولتی:
بو چوق بشون کون اوینار.
۵. اویون قیلندن بوش و فاده.
سز سوله اوغراشوب وقت
غائب ایتمک: نقاش، مارافوز
چوق اوینایور. ۶. خلجانه
اوغرامق: یورکم اوینادی.
۷. صاارصیلوب یری بر آز
دکیشدیرمک: بو بنا اوینامش؛
تلمینک برطاری اوینادی. || غل
اوینامق = نمجن ایتمک. || کو.
لوب اوینامق = اظهار سرور
ایتمک. = قه. ۱. بر اویون
اجرا ایتمک، بر اویوله اوغراشیق:
کاغد، طاوله، دامه، شطرنج،
بیلاردو، قار اوینار. ۲. قاره
قومق، قیاده غائب ایتمک:
پدرندن بولدیغی میرانی کاملاً
اوینادی. ۳. تیاژوده اجرا
ایتمک: بو اقسام تیاژوده قارمنی
اویناه جقلدرد.

اوینامه { اوینامق فعلی. با:
اوینامق.

اوینالایق { ی. اویون اجرا او.
اوینالایق: لغتی: بوراده اوینا.

نلاز؛ بواویون بویله می اوینا-
نیلیر؟

اویانمق { یغ. (اوپون ویا
تاترو اوپون) اجرا
اولمق : طاوله یالکزر ایکی کئی
آراسنده اوینانیر؛ بواقشام
تیاژوده نه اوینانهقدر؟

اویانیش { س. صیراپوب اوینا-
مق فعل وطرزی :
بویله اوینایش بن کوردم.

اویومتق { مذ. اویدورور. فته.
۱. اویوقیه یاتیرمق،
اویوقکتیرمک، تنویم ایتک :
چوجنی اویتدکی؟ آفیونلی
علاجلر آدمی اویدورور. ۲.
اوصاندیرمق، جان صیققی : بر
طاقم اوزون حکایه لرله بنی اویدو-
ردی. ۳. آلداتمی، اغفال
ایتک. ۴. (برایی) طول
مدت تأخیر و تنویق ایتک،
سورنچیمده براقق : بزم ایشی
بستون اویتدیلر. ۵. مایاتیسسه
ویا قلوزورفورم ایله بر مریشک
حسی ابطال ایدوب بالیق :
کندیسی اویتقیزین عملیات
اجرا ایتدیلر.

اویوتمه { با : اویوتیق.
س. اویتیق فعلی.

اویودپیچی { س. اویوقکتیرن،
اویوقورن، منوم :
اویودپیچی علاج.

اویور { س. ۱. اویویان، ناغم.
۲. ساکن، راکد،
طورغون : اویور صو، اویور
ایرماق.

اویوز { س. حیواناته عارض
اولان برعلت ساریکه

بک صیق اوفق چبانلردن عبا-
رت اولوب زیاده قاشیقنی مو.
جب اولور، جرب، کیکیک : او-
پوز اولمق = بوعلته طولتق؛
و مج. صبر ایدمه مک، بک صبر.
سز اولق. || اوپوز اونی = کیکیک
اوتی، برجس نبات. || آغاچ
اویوزی = اشجاره عارض اولان
برعلت، قراع. = س. اویوز
علته طولتق، اجر : اویوز
کچی.

اویوشدیرمق { یغ. حسی ابطال
ایدبلرک طو.
یماز برحاله کتیرمک، اخدار
ایدک : آغریان بر برطاقم علا.
جلر سورمکه اویوشدیرمه ییلیر.

اویوشدیرمق { فته. حسی
ابطال ایده.
رک طویماز برحاله کتیرمک،
اخذار ایتک : آغریان بری
بعض روحلر سورمکه برآز
اویوشدیردم.

اویوشدیریمیچی { س. حسی
ابطال ایده.
رک طویماز برحاله کتیرن، مخدر :
آفیون اویوشدیریمیچی علاجلرک
بریدر.

اویوشیق { یاخود اویوشیق. س.
حسی ابطال ایدلمکه
طویماز برحاله کش، مخدور :
آیغم اویوشقدیر؛ فیلدن بریانی
اویوشق حائنده قالشدر. || مج.
تبل، بطی.

اویوشقاق { یا اویوشیق. س.
حسک ابطال
اولنسیله طویماز برحاله بولمه،
حسزک حالی، خدر، اخدار :

آیاغنده اویوشقاق واردور. || مج.
تبلک، بطات، رخاوت.

اویوشیق { فل. (اویومق.
دن اولان « اویوشیق » فیلدن
تفریق اقتضا ایدر.) حسی ابطال
اولمق، طویماز اولق، قاریغیه.
لنک : آیاغم اویوشدی. || مج.
تبلک و رخاوته دوچار اولق :
اویوشوب قالدیم.

اویوشمه { س. اویوشیق فصلی،
خدر، اخدار.
(« اخدار » اولماز، « مخدر »
ده معنای بشقهدور.)

اویوشوق { اویوشوقق. یاخود :

اویوشیق { اویوشیق، اویوشیقق. با :

اویوغمق { فل. تق. ۱. (صو)
طورمق، راکد
اولق. ۲. (سوت) طوروب
قویولاشیق، یوغورت اولق.

اویوق { س. (« اویق » دن)
ایچی اوتلش، قوف :
اویوق بر، آغاچ. = س.
۱. اویش محل، قوف بر، این،
مقاره. ۲. دیش ومیوه وسائره
قوغوغی.

اویوق { یاخود اویوق.
(اصلی : واومقبوضه
ایله « اویق » دن « اویوق »
اولسه کرکدر.) ۱. بوستان قور.
قولنی. ۲. یاقه تپه، تومسک.

اویوقلاتیق { فته. ایچی اویوب
قوف ایتک، او
یوق حالنه کتیرمک.

اویوقلامق { فل. (اصلی :
اویوقلامق اولسه

کرکرد. [ایمیزغاقی، ینکله مک:
آیاقده اویوقلابوب طوربور.

اویوقلانیق { فط. ایچی اولتی،
اویوق وقوف
اولتی: آخاج اویوقلاندی.

اویوزک { س. با: اویوق.

اویولناماق { فت. ۱. دیکیشله
بول ایتمک. ۲. موقت و سکرک
دیکمک، ایلشدریمک.

اویولغه { س. پارچه لری طودیر-
مق ایچون موقت
وسکرک دیکیش.

اویولغه لامق { فت. موقت و
سکرک دیکیشله
پارچه لری طودیرمق. = فل.
پیلان کبی طالنه لانه رق حرکت
ایتمک.

اویوم { س. ۱. اویوق فعلی وطر-
زی، اویمه. ۲. اویلش،
حفر وحک اولش یر. || کوز
اویومی = کوزک خانمی،
چشمخانه. = د. مکرر اوله.
رق مبالغه بیان ایدر: اویوم
اویوم اویوق = چوق وهر طر.
فنی اویوق.

اویومق { مض: اویور. فل.
اویوقویه وارمق،
اویوقوده اولتی: چوقق اویو-
دی: سزکلدیگکزدنه بن اویو-
پوردم. || مج. ۱. غافل اولتی،
خواب غفلتده بولتی: هرکی
ایلر یلیور بز اویوپورز. ۲.
(ایش) کری قالمی، تأخیر
اولتی، عوق و تأخیر دوشمک.

اویوملامق { فل. (آخاج)
(یرلتمک، کوک
صالمی، طوئقی.

اویومه { س. اویومق فعلی.
با: اویومق.

اویون { س. (اویوق «دن»
۱. اکتمک ووقت کچیر.
مک ایچون بتون وجودله ویا-
خود ال ایله متعدد آرقداشلر
پیشده اجرا اولنان شی که چو-
بقلمه و یوکله مخصوص اوله رق
انواعی حسابسوز، لمب، بازی،
لهو، لایه: اویون اوینامق.
۲. یکن قزاقق اوزره آتجه
قویله رق اوینانیلان اویون،
قار: ماملکنی اویونده یدی،
اویونه وپردی. ۳. رقاص وچا.
نباذکی آدمک خلقی اکندیر-
مک ویا اجرای هنر ایتمک اوزره
بر محل مخصوصه ایشکاری
اجرا آت: بوکیجه اویون وار؛
اویونه کیتدیلر. ۴. حبله، خدعه،
اوسته لقلی آلدانه، دولاب. ۵.
تیار وده اجرا اولغفه مخصوص
آجیقلی ویا کولنج حکایه و بونی
حاوی کتاب. (بوکالویون اطلاق
آجیق اورتده اویوننه قیاس
ایدلسنه میندیر. || اویون
آلتی = قارده قزاقق. || اویون
ابهی = پیشقدم، اویونک باشی.
|| اویون ایتمک، یا یقی حبله و خدعه
یا یقی، طولاب چویرمک. || او-
یون جیقارمق = براویون دو-
شوتوب میدانه قومق. || اورته
اویونی = اسکیدن قالمه قبا
وناقص مضحکه اویونی که میدانده
واورته ده اوینانیلوب سیرجیلر
امرافنده اوتورورلر. || قلیج اویو-
نی = قلیج تعلیمی. || کاغذ اویونی
استقامیل کاغذیله اوینانیلان

اویون وقارلرک انواعی.

اویونباز { ص. (تر. «اویون»
فلتدن مرکب غلط تعبیردر. [
صیرایوب اوینانان ویا قاتلانان
(یاوری حیوان): اویونباز کندی.
|| مج. حبله و خدعه یا یان، دوباره چی.

اویونجاق { یا اویونجق. س. ۱.
چوچورلرک (چوچورلرک اکنوب
اوینامسیون یا یلش تحف شی:
چوقق اویونجاقی. ۲. اهمیتز
ووزومز شی، مالا یمنی: بویله
اویونجاققلره اوغرا شاملی. ۳. پک
قولای واصلادوشونمکسزین
ویورلمقسزین پاییلان ایش:
اویونم ایچون اویونجاقدر. ۴. هر
کسک اکنجیه سنه مینی علیه
اولان آدم، کولنج، مضهره،
ملعبه: بن سنک اویونجاقکیمی؟

اویونجاقچی { س. چوچقلر
تجافلر یا یان و صانان آدم.

اویونجی { س. ص. ۱. اویون
قارباز. ۳. تیارو آقتور
و آتیه سی. ۴. جانباز، رقاص،
مغنی و سائر بوکی خاقی اکندیر-
مک مخصوص لمبائی اجرای ایدن
ارکک ویا قیز. ۵. دولاب
چویریمی، حبله باز، محال.

اویوندی { ص. اویور کبی طو-
(ران، مسکین، تبیل.

اویونمق { ج. اویوقویه وارلوق:
(بوراده اویونغاز: بو
وقته دک اویونورمی؟

اویونمق { حد. «ای» دن مخفف اولوب
۵ { تکلمده قولالایلیر. با: آی.

اِه { الله لفظ جلاله بدل یازیلوب،
الله اوقونور.

اَهالی { سذ. جر. عر. [فد :
« اهل » لسانزده بشقه
عجلده قولانیلیر. ۱. برملکتک
یرلیری، برملکتده اوتورانلر،
سکنه : آناطولی، روم ایلی،
استانبول اهللیسی. ۲. خلق،
عموم، ناس : اهلینک سهولتی
ایچون : اهلینک راحتنی دوشو-
غلی. « اهل » ماده سنده بلا.

اِهانت { سذ. عر. [« هون » دن
مصحف. افعال. ۱. بفیرحق
تحقیر واستخفاف ایتمه، حقسزلی،
۲. خیانت.

اِهتداء { سذ. عر. [« هدایت ».
« دن مص. افعال. ۱.
طوغری یوله کیرمه، رشدوهدا.
یته نائل اوله. ۲. دین اسلامی
قبول ایتمه، مسلمان اوله : آفر-
یقای وسطیده اقوام زنجیه کل
یوم طوبیدن اهتدا ایدیورلر.

اِهتزاز { سذ. عر. جر. اهترا-
زات. [« هز » دن
مص. افعال. ۱. خفیف صورته
دیرتمه، اوینا دیلان برتک بر
وقت دیرتمه سیکی حرکت، لرزه،
رعشه. ۲. م. هوانک سندن
طائفه ثلوث نقل صدایه واسطه
اولسی. [فر. Vibration] .

اِهتزازی { ص. عر. ذ. اهترا-
زیه. م. اهتزاز
دینلن خفیف دیرتمه وطائفه
لانغفه منسوب ومتعلق : حرکت
اهتزازیه.

اِهتِام { سذ. عر. جر. اهتمام.
« دم » دن مص. افعال

زیاده دقتله چالیشمه، اهمیتلی
سمی. وغیرت : بوایشه کمال اهتمامله
تثبت ایدلم؛ بذل اهتمام ایتمک.
اِهداء { سذ. عر. [« هدیه » دن
مص. افعال] هدیه
ویرمه، هدیه کوندورمه :
بزه مدینه منوره دن خرماهدا
ایتدی.

اَهرام { سذ. جر. عر. فد. هرم.
« با : هرم.

اَهْرَئِن { یاخود اهرمن. س. فا.
زردشت دیننه تابع
اولان اسکایرانلیر اعتقادنده
ثنائیتی تشکیل ایدن ایکی قوتک
بری، که شر وظلمت منبئی ایدی.
دیکری که خیر ونور منبئی ایدی
ایزد دینلیدی. بعدالاسلام ایزد
اسمی جناب حق و اهریمن شیطان
ویرلیدی.

اَهْل { ص. عر. [فد. وج. کبی
قولانیلیر. ۱. صاحب،
مالک، متصرف : اهل ثروت.
اهل هنر، اهل ناموس، اهل
وقوف. ۲. ساکن، ممکن : اهل
قریه، اهل جنت. ۳. مقتدر،
بجورکلی، ارباب : بوایشک اهلیدر،
بو مأموریت ایچون اهل بر آدم
آراملی. = س. زوجیندن بهری،
قاری، قوجه : اهلیله خوش
کچنمک؛ اهل وعیال = عائله،
فامیلیا، چولاقی چوچاق. || اهل الله =
ولی، اولیاء || اهل بیت = خانه
خلق، عائله؛ خاندان، سلاله؛
اهل بیت نبی و سادجه اهل بیت =
فاطمه الزهرا (رضی الله عنها)
افندمن حضرتلرله زوجلری
واولاد کرامی، اولاد رسول

الله (صلعم) : محب اهل بیت .
|| اهل حال = وجد و حال صاحبی .
|| اهل خبره = بر ایش حقنده
معلومات و وقوف صاحبی اولا .
نلر، بعض خصوصاتک تحقیق
و حلیمون ارباب و وقوفدن متشکل
هیئت مخصوصه . || اهل دل =
صاحب دل، عارف بالله . || اهل
دنیا = دنیا آدمی، دنیا
ایشلریله مشغول آدم . || اهل
سنت = حضرت فخر کائنات
افندمنلرله اصحاب کرامنه عمل و
اعتقاده اقتدا ایدنلر . || اهل
طریق = بر طریقته منسوب، سل
لک . || اهل قبله = مسلمان . || اهل
کتاب = کتب منزلده دن برینه
اینانلر، مسلمانلر، خرسقیانلرله
یهودیلر . || اهل وقوف = ایشدن
خبر و معلوماتی اولان، کار آشنا .
اِهلاک { سذ. عر. [« هلاک » دن
مص. افعال] محو و نابود
و صرف ایتمه : ماملکنی، بیکرجه
حیواناتی اهلاک ایتدی .

اَهْلِي { ص. عر. ذ. اهلیه . [سمذ.
آلیشیق، مونس، بیانینک
غیری : اهلی حیوان، حیوانات
اهلیه .

اَهْلِيَّت { سذ. عر. [« اهل » ایله
ادات مصدریتدن صر-
کب [اقتدار، لیاقت، استحقاق :
اهلیتی مسلدن : اصحاب اهلیتدنر .

اَهْم { ص. عر. [« مهم » دن
سنف. [دها اهمیتلی، دها
مهم، زیاده اعتنایه شایان : اهم
امور؛ تقدیم الایم علی المهم
= اک اهمیتلی اولان ایشک حادثا
مهمله ترجیحی .

اِهْمَال { سذ. عر. [« مهمل » دن
مص. افعال] اهمیت ویرمه .

مه، وظیفه بی اجرا ایتمه، مسا.
مح: وظیفه سنی اهمال ایدن مسئول
اولور.

إهمالچی { صد. ایشنه دقت ایتین،
مسامحه چی، دقتز.

أَهْمِيَّتْ { سذ. عر. [اهم، اسم
تفضیله اذات مصدریت
الحاقیه متشکل لغت مولده در.
تکلمده ها ساکن و مهم شده سز
تلفظ اولنور. [مهمک، آغراق،
دکرلیک، شایان دقت اوله. دقت
واهتمام: ایشه اهمیت ویرمک،
نظر اهمیت آتقی، مسئله مک
اهمیتنه بناء.

أَهْمِيَّتْسِرْ { صد. غیر مهم، دگری
اولیان، نظر اعتباره
آلغفه شایان اولیان، خفیف،
عادی: اهمیتز ایش، اهمیتز
خسته لق.

أَهْمِيَّتْلِي { صد. مهم، دکرلی، آغر،
نظر اعتباره آلغفه
شایان: اهیتلی مسئله، اهیتلی
خسته لق.

أَهْوَاء { سذ. جر. عر. فد: هوا،
با: هوا.

أَهْوَال { سذ. جر. عر. فد:
هول: با: هول.

أَهْوَن { صد. عر. ۱. ده اخفیف،
دها ضررئز: اهون شر
ویا اهون شرین = ایکی فنافک
اک خفیفی. ۲. ده ویک اوجوز:
اهون فیاتله صاتیلیور؛ بونی اهون
آلشکزر.

أَهْوَنَلْکْ { سذ. و:

أَهْوَنِيَّتْ { سذ. عر. اوجوز-
لق.

آی { حد. ۱. ندایه یعنی چاغر.
مفه یارار: ای دوستم؛ ای
بنم یار عزیزم؛ ای اللهم! فارسی
ایله مشترک ایهده، فارسیده
همزه سی مکسوردر. [۲. ایجاب
اداتدر، اوت، یکی، اولور.
[بومنا ایله آه تلفظ اولنور.]
۳. ندایه جواب ایچون قوللائیلیر،
افندم، نه وار: چاغردم، ای،
دیدي. ۴. سؤال واسه جواب
ایچون قوللائیلیر: ای، صکره؟
ای، سوله باقلم. ۵. تصدیق
اداتدر: ای، اوراسی اوله. ۶.
صبر سز قلعه اکتفای آسردر: ای،
جانم، الورز: ای، آرتق چوق
اولدی. ۷. هی، یاهو: ای!
کیمدر او؟

ای { با: ایک.

آیا { حد. فا. عر. ای، هی
آیا: ایا شاه خویان.

ایاب { سذ. عر. کری دوئمه،
کلمه: ایاب وذهاب =
کیدوب کله.

آیادی { وایدی. سذ. جر. عر. فد:
ید. با: ید.

آیاغ { سذ. فا. [تر. «آیاغ» دن]
آیاغلی قح، پیاله. عر.

آیالت { سذ. عر. جر: ایالات، بر
والینک تحت اداره سنده
بولان مملکت، بردولت اولکه.
سنگ برنجی درجه منقسم اولدیی
اقسامک بهری: (ممالک عثمانیه ده
ولایت اصولک قبولندن بری
بواسم متروک حکمنه یکوب، الیوم
ممالک انجینه وولایات ممتازه حقنده
مستعملدر: [فرانسه برطاقم کوچک
ایالاته منقسمدر.

آیام { سذ. جر. عر. فد: یوم.
[۱: یوم. = فد. کچی.
۱. زمان، هنگام، دور: او
ایامده، اوتک ایامنده. ۲. نفوذ،
اقتدار: ایام بولدی؛ شعی اوتک
ایامیدر. ۳. کچی به مساعد روز.
کار: کچی ایام بولدی؛ ایام اوله!
[زبازدی: هیاموله] کچییلرک
دمیری آلیرکن سوله کلری
پر-سکندر.

ایلیق { سذ. [زبازدی اعلیق]
ارکک یلیک انتخی.

ایلیک { سذ. خروسک باشنده کی
قیرمزی لحم زائد، خروس
طراغی. || خروس ایلیک = بر
نوع قیرمزی چیچک.

ایلیک { سذ. چاوش قوشی، هدهد.

آپ { سذ. [یای مجهوله ایله آپ
اوقونور.] ۱. خاطر،
فکر، ذهن، یاد. ۲. صابنی،
اعتبار، ملاحظه. مر.

آپ { سذ. باشلیجه باغلامنه یارایان
اوزون و قالینجه بوکه
شیء که اکثریا قینادن اولور،
جبل، رسن، ریشمان: چاشیر
ایبی، قوغه تک ایبی، دها قالیننه
اورغان و بیبتون قالیننه خلاط،
اییدن اینجه سنده ده سیمج دینیر.
|| آپ اوجی = وسیله، سبب،
سر رشته؛ آپ اوجی ویرمک =
سببیت ویرمک. || ایسه اون
سرمک = بهانه. || اینه باسان =
سرم. || آپ یارده سی ویرمک =
دفع بلا ایتک. || اییه چکمک =
صلب ایتک. || ایدن قوشاق =
صوک درجه ده فقر و ضرورت. ||

چیتقمق = رسوای و مبتذل اولمق.
 || ایلیک پینیری = تل تل بر
 جنس پینیر. || ایکنه ایلیک =
 یک ضعیف و قوری. || ایکنه.
 دن ایلیک = کافه تفرعات و تمانیه.
 || پنبوق ایلیکله باغلامق =
 موقتاً بر چاره بولمق.

ایلیکچک { س. رشته علقی،
 دودیانی. }

ایلیکخانه { س. ایلیک بوکیان محل،
 ایلیک فابریقه سی. }
 { قدیمه کورکه محکوم اولانلرک
 قونلقدری حیس که اوراده خللاط
 یاپارلر ایدی. }

ایلیککنمک { فل. (قاش) تل
 تل طالعقی،
 ایلیکری میدانه چیتقمق، بو.
 زلمق، دیدلک. }

ایت { س. کوک، کلب، سک.
 || مح. ذکر سر و اخلاق سر
 آدم : ایتک بری. || ایت الی =

آیتک ایجری باصان حافری.
 || ایت اوزوی = فضیله بادنجا.
 نیهدن بر نبات، غناب الذنب.
 || ایت بورنی = نسرین نخی،
 بیانی کل نخی. || ایت خیاری =
 ابوجهل قاربوزی. || ایت درنکی =
 خارلدیسی کورلدیسی چوق او.
 لان جمع حشرات. || ایت دیر.
 سکی = آرپه جق. || ایت سوربی =
 خذله جمعیتی. || ایت بوغان =
 آبی چیکدم. || ایت نشانی =
 آیتک آباغنده نامقبول بر نشان.
 || ایت یاناغی = نابکارلر مجمی.
 || ایت بیلی = اسکی ترک توقیمنده
 بر دائره تشکیل ایدن سنه لک
 اوزن برنجیسی. || ایتک ایتی =
 ادبیز آدم.

ایتام { س. ج. عمر. فد. یتیم.
 با: یتیم. }

کچی یومشاق و یارلاق : اییک
 صاچلر.

اییکچی { س. اییک تیشدیرن و
 یا صانان آدم. }

اییکخانه { س. (تر. اییک - فار.
 خانه) - خانه لفظنک

ترجه اسمرله بالترکب تشکیل
 ابتدکی اسماء مرکبه یک چوق
 اولدیغندن، یازخانه و اییکخانه
 کچی اسمرله غلط نظریله باقا.
 ملیز. } اییک تیشدیریلوب
 تصفه واستحضار اولندیغی محل،
 اییک فابریقه سی.

اییکلی { س. اییکله یانلش،
 اییکدن معمول، اییکه
 قاریشقی : اییکلی قاش. }

اییکمک { یا اییکله مک. فتد. ایپ
 صارمق، اییکله باغلامق. }

اییکمک { یا اییکله مک. فتد. یا
 مجموله اولوب همزه

مفتوح اوقوقق اقتضا ایدر
 کن، رسن دیمک اولان «ایپ»
 دن مشتق ظنیه همزه مکسوره
 ایله زبازدر. } ۱. تخطر و
 تذکر ایتمک، یاده کتیرمک.
 خاطر لامق. ۲. صایق، اعتبار
 ایتمک. اهمیت و برمه مک.

ایپلیک { یاخود اییک. س.
 دیکمه و منسوجات

نخینه یارایان پاموق، کتن،
 یوک، اییک و سائره تلی، حیط،
 رشته : کتن ایلیکی، پنبوق
 ایلیکی، یوک ایلیکی (و غلطی
 یوک اییکی). - اکثریا اییک
 مقابلی اوله رق پنبوق ایلیکینه
 اطلاق اولنور : ایلیک آلاجه.

سی. || ایلیک ایلیک = تل تل،
 ایلیک حالنده. || ایلیکی بازاره

ایپه دیزمک = تنظیم ایتمک. ||
 ایپنی سوریمک = جزاسنی آرامق،
 مستحق جزا اولمق. || ایپ
 قاجیقنی = واجب الصلب، آصیله.
 جق آدم. || اییدن قازیقیدن
 قورتلش = جنایات مکرره صا.
 حی. || ایپله قوبویه اینلز =
 اعتماد غیر شایان، سوزینه کو.
 کنلر. || ایپنی قیرمش = آزعین.
 ۱. ایپ اولیان :
 ایپسیر { ایپسیر قوغه. ۲. هر
 رابطه دن بری، هیچ بر قیده
 مقید اولیان، چاقین، کلخان بکی؛
 ایپسیر صابیز = سرسری، مجهول
 الاحوال، ایاق طاقی. (یوک
 اصلیه مجهوله ایله یعنی صابینی
 وملاحظه دیمک اولان «ایپ»
 دندر. }

ایپسید { با: ایپید.

ایپک { س. طود یاراغله بسلتن
 معروف بر بوجکک یادیغی
 یک اینجه و یومشاق تلرکه
 ذی قیمت افشه و ایشیم اعمانه
 یارار، حریر، قز. || اییک بو.
 جکی = ایپکی یا پان بوجکک که
 ابتدا قورت و بعده کلکک حائده
 اولور. || اییک بوجکی نخی =
 بو بوجکک جورطه سی. || اییک
 چیمکی = هر رنگده چیمک
 آچار سمیز اوت نوعندن بر
 نات. || اییک قوزمسی = دها
 چکمه مش و بوجکک یادیغی
 کچی قوزمسه صاریلی بولنان
 اییک. || خام اییک = قایناماش
 و بیاضلا دلامش اییک. = ص.
 ۱. اییکدن معمول : اییک
 قاش، اییک مندیبل. ۲. اییک

آیدیرمک } فت. بالواسطه ایتک،
اجبار و یا مساعده ایتک : غاوغا
ایتدیرمک، حفر ایتدیرمک .

آیدیرمک } فت. بالواسطه ایتک،
قاقق، ایلری به
سوردیرمک : بو تخت به پرده یی
بر آز ایلری به ایتدیرمکی .

ایتشمک } فش. ۱. بربری
ایتک، قاقق، بربری
قاهره اویناشتی و کورشمک :
ایتشمکدن ایش کورمکه و قتلری
بو قدر. ۲. بوغشمی، غاوغا
ایتک : ایشوب خرلاشیورلر .

ایتشمه } س. ایتشمک فعلی. با :
ایتشمک .

ایتسکال } سذ. عر. « اکل »
دن مص. افتعال [ط.
خنه، آشینه، اوپله .

ایتلاف } سذ. عر. « الفت »
دن مص. افتعال [

۱. کوریشمه، الفت، انسیت. ۲.
موافت. [لسان سیاسیده
Entente لفظ فرانسوی مقاد
منده استعمال ایدلمکه باشلا.
مشدر : فلان مسئله حقنده
بین الدول حصوله کلن ایتلاف.]

ایتلیک } س. کوپیک، نابکارلیق،
سو اخلاق .

ایتلیک } فح. ۱. قاقق، ایلری به
سورملک : غلبه لکدن
ایتله ایشله آز قالدی نردباندن
دوشیوردی. ۲. زورلاقمی،
اجبار ایدلمک، زورله سوق
اولقمی : آتجی ایتلمکه ایش
کورور .

ایتک } مض. ایدر. فت. ۱. ایتک،
ایقمی، قیلقی، فعله کتیر .

مک : ایتک ایتک، غالق ایتک.
۲. ایتک، ایقمی، اعمال ایتک :

تیلکی پوستندن کورک ایدرلر؛
بناتک اوستنی قبه ایتلی
(بومعنا ایله استانبول به مر.) ۳.
بر فعل و حرکتده بولمقی، عمل
ایتک : ادبیز ایتدیکنی بولور؛

ایتمه دیدم سکا دیکله مدک؛ بو
آدمله فصل ایده چکیز؛ او ایشی
فصل ایتدیکیز. ۴. حاصل ایتک،
طومتی، وارمی : ایکی دفعه
ایکی دوت ایدر؛ اوج دفعه
بش نه ایدر؛ چفتلکک بش
سنه ک واردانی چوق باره
ایدر. ۵. دکک، قیمتده اولقی :

بو طای نه ایدر؟ الی لیرا ایدر.
— مصادر عربیه به اتحاق
ایدرک، مصدرک بناسنه کوره،
متعدی یا لازم و یا مطاوعت
بنالی افعال مرکبه تشکیل ایدر :

جب ایتک، دخول ایتک،
افکاس ایتک کی. — مکرر
متعدیی « ایتدیرمک » و مجهول
لری « ایدلمک »، « ایتدیرلمک »
دخی بویه قوللانیلیر. « اولقی »،
« اولقمی » محل استعمالی آریدر.
با : اولقی، اولقمی. || آتش ایتک =
سلاح بوشاشقی. || آلت
اوست ایتک = چوق قاریشدیر.
مق. || اش ایتک = چفت ایقمی.

|| امور ایتک = اهمیت و برمک،
وظیفه ایدتمک. || بایرام ایتک =
بایراملاشقی، بایرام تبریکی مقاد
منده اویشمک و یا مصافحه
ایتک. || بر ایتک = برلشدیرمک،
موجود ایتک. || بازارلی ایتک =
صاتیلوب آله جی بر شیتک

بهاسنی قرارلاشدیرمق ایچون
مذاکره ایتک. || چهره ایتک =
بوز و برمه مک، عبوس طور.
مق. || خیر ایتک = خیری کو.
رلمک، ایشه یارامق. || سوز
ایتک = قولشمک، بالمذاکره
قرارلاشدیرمق. || سوز بر
ایتک = موافت، اتفاق ایتک.
|| یوق ایتک = هو ایتک .

ایتک } مض. ایتر. فت. ۱. ایلری به
سورمک، دورتمک،
قاقق، دفع ایتک : ایشوب آز
قالدی نردباندن دوشیوردی.
۲. زورلاقمی، سوق و اجبار
ایتک، متصل امر ایتک : ایتکله
ایش کورور .

ایتک } فت. [صحیحی « آیتقی »]
دیمک، سولمک. مر.

ایتکه } س. ایتک فعلی. با : ایتک.

ایتکه } س. ایتک فعلی. با : ایتک.

ایتی } ص. (ودها طوغریسی :
« ایتیک » یا خود « ایتکی »)
ککین، بران، قاطع، صارم :
ایتی قلیج، بیحاق. || مج. سرت،
آچی : ایتی آدم، ایتی سوز. مر.
ایتیش } س. ایتک و دورتمک
ایتیش فعلی و طرزی : بر
ایتیش ایتدی که آز قالدی دو-
شیوردم .

ایتیک } ص. با : ایتی.

ایتیلک } با ایتله مک. فل.
(کسکینلشمک، سر-
تشمک .

ایتیمک } فل. ۱. ککین اولقی.
۲. سرت اولقی، دیک
کلمک .

ایشار { سذ. عر. } «اثر» دن
 { مص. افعال } ۱. اکرام،
 اعزاز. ۲. اختیار، انتخاب.
 (متداول لغت کتا بلر مزده
 بذل سخا و تکرانه معناسی
 ور یلیور سهده، عربیده بویه
 بر معناسی اولدیفنه دسترس
 اوله مدق.)

ایجاب { سذ. عر. ج. } ایجابات.
 { مص. وجوب } دن مص.
 افعال ۱. اقتضا ایتدیرمه،
 موجب و سبب اوله: یاغورلرک
 کثرتی اکیلرک کثرتی ایجاب
 اید یور. ۲. اقتضا ایتنه، لازم
 کله: بزم اوراده بولمقلقمز
 ایجاب اید یور. (بو ایکنجی
 معنا یعنی لازم کی استمالی
 عربیده اولیوب، غلط اوله رق
 لسانمه مخصوصدر. بو مقامده
 اقتضا استمالی دها مناسبدر.)
 ایجابات زمانه دندر = زمانک
 اقتضا ایتدیردکی شیلردندر.
 ده انشای تصرف ایچون ابتدا
 سولین سوز.

ایجاد { سذ. عر. } «وجود»
 { دن مص. افعال } وجوده
 کتیرمه، یوقدن وار ایتنه، بوله،
 کشف، اختراع: طباعتک ایجا.
 دی، یکی ایجاد = یکی جیتمش
 شیء، اختراع جدید. || مج.
 ایجاد ایتک = اولامش شیشی
 اولمش کبی کوسترمک، یالان
 قورمق. || ایجاد کرده = ایجاد
 اولمش: واپور استغنسونک
 ایجاد کرده سیدر.

ایجار { سذ. عر. } «اجر» دن
 { مص. افعال } کرایه و برمه:
 اوی ایجار ایتک.

ایجاز { سذ. عر. د. سوزی قیصه
 ایجاز } کسمه، اختصار، اطناب
 ضدی: ایجاز طریقله افاده
 صرام ایتک؛ ایجاز غل = افاده
 صرامه نقصان کتیره جک درجه
 و صورتده اختصار. مقابلی:
 اطناب مل.

ایجام { سذ. عر. } «وجع» دن
 { مص. افعال } آغریجه. د.
 ایچ { س. ۱. هر شیتک ایچریسی،
 داخل، جوف، درون:
 اوک، مفارمک، سندیفک ایچی.
 ۲. بر شیتک اورته سنده کی قسمی،
 مغز، لب، کوبک: جیوز، بادم
 ایچی، اتمک ایچی. ۳. قارن،
 معده، باغر، بطن: ایچم بایلیور؛
 ایچم صابجیور: ایچ آغریسی.
 ۴. قلب، ضمیر، وجدان: ایچم
 قبول ایتیور؛ ایچمه طوغدی:
 ایچی صقیلیور. ۵. حرم
 دازه سی: ایچ آغاسی. مر.
 ۶. بر شیتک داخلی و کیزی
 یعنی کورنیز جتی، باطن، ظاهر
 مقابلی: انسانک ایچی طیشی بر
 اولی. || ایچ بایلق = آبلقدن
 بایقینلق کلک. || ایچ بولانقی
 = یورک بولانقی. || ایچ آلامق =
 ییه مه مک، معده قبول ایتامک.
 || ایچمه صیفدیرمه ماق = حوصله.
 سی آلامق، قبول ایدمه مه مک.
 || ایچی ایچمه صیفماق = سکون
 بوله ماق. || ایچ باغلامق = میوه.
 نک داخلده کی ینه جک یری
 حوصله کلک: بو بادم هنوز ایچ
 باغلاماش. || ایچ سورمک =
 اسپال اولقی. || ایچ چکمک
 = آم ایتک، تاوه ایتک. || ایچ

صیقلق = جان صیقلق. || ایچمه
 طوغغقی = الهام اولغش کبی
 خاطره کلک. || قاؤن ایچی =
 ترجیحه مائل قویوصاری. ||
 ایچ یاغی = باغر صاقلری قاپلایان
 یاغ چنبری. — ایچمه، ایچمه
 ایچدن، ایچنه، ایچنده، ایچندن
 کبی حروف الصاله برابر ظرفیت
 معناسی بیان ایدر. || ایچمه = ۱.
 اورته ده: اون سنه امر قایلرک
 ایچنده یاشادیم. ۲. میاننده:
 ایچمزده کونی آدم یوقدر.
 ۳. طرفنده: بکری کون ایچنده
 صری اوکرندی. || ایچندن =
 اورته سنندن: چارک ایچندن
 کجدی. || ایچ ایچمه = ایچریدن
 دها ایچری، یری دیکری ایچنده:
 ایچ ایچمه اوطلری واردی.

ایچ { ص. } ایچریده کی، داخلی،
 { درونی: ایچ قسو، ایچ
 قسوق. || ایچ کوسکی = قان
 پدیرنک اوینه آلتان داماد. || ایچ
 قلمه = بر قلمه نک ایچنده بولسان
 دها کوچکی، نارین، بالاحصار.
 || ایچ یوز = بر شیتک حقیقی.
 || ایچ کوملکی = تنه کیین کوملک.
 || ایچ طونی = پانتالون آلتنه
 کیین طون.

ایچر مک { یا ایچورمک. با:
 ایچر مک } ایچر مک.

ایچر { س. } ایچ طرف، داخل،
 { درون، طشره مقابلی:
 ایچره سی طشره سی بردر.
 = ظ. ایچنده، داخلنده،
 ظرفنده: مملکت ایچره، زمانه
 ایچره.

ایجری } یاخود ایجرو. ظم.
داخله، داخله، درونده،
درونه : ایجری کل، ایجری
اورو؛ قبودن ایجری کیدی .
= ص. ایجریده کی، داخلی،
درونی : ایجری داثره = ایج داثره .
= س. ۱. ایج طرف، داخل،
درون : یواوک ایجریسی طیشا .
ریسندن کوزلدر. ۲. ایج، یو.
رك، معده : ایجرم آلیور. —
حروف الصافله ظرفیت معناسی
آلیر : ایجریده، ایجری به،
ایجریدن .

ایجقی } س. مارانفوز آلانندن
برآلت .

ایجقیر مق } با : هیجقیر مق .

ایجکی } س. « ایجنگ » دن [
مسکرات نوعندن اوله رق
ایجیلن شی، عشرت : ایجکی به
دوشگون = عشرته مبتلا؛
ایجکی کوکسی خراب ایتش .

ایجگیل } و :

ایجکین } ص. ایجری به متعلق،
داخلی، درونی .

ایجک } ص. ایجه وایجری به
مخصوص ذعائد، داخلی .

ایجلمک } ج. ۱. (مایع برشی)
یوتلق، آغزندن معده .
به ادخال اولتق، شرب ایدلك :
صو ایجیلر. ۲. عشرت اولتق،
مسکرات شرب ایدلك : کوندو.
زین ایجیلری ؟

ایجلی } ص. ۱. ایجی طولو :
ایجلی قندق. ۲. چاپق
متأثر اولور، بورکی یوققه. ۳.
کین صاقلار، کیندار. || ایجلی

طیشی = تکلیفسز، لابلای .

ایجلمک } مض : ایجرقه. « ایج » .
{ دن } ۱. (مایع پ

شیشی) آغزندن ایجری به
چکمک، شرب، نوش ایتك :
صو ایجكم. ۲. (مفعولی محذوف
اوله رق) مسکرات ایجكم،
عشرت ایتك : چوق ایجرق؛
ایجكمکدن جگرلری خراب اولش .

۳. توتون و تنباکو یاقوب دو-
مانی چکمک : توتون، سیغاره،
چوق، نازکله ایجرق. ۴. جذب
وبلع ایتك، چکوب یوتلق :
طوبراق اودرجه ده قورعشیدی
که اوقدر یاغوروك صویخی چاپو-
جاق ایجیدی. || آند ایجكم =

یمین، قسم ایتك. (اسکی تعبیر)
|| قاتخی ایجكم = اجرای کین
ایدوب انتقام آلتی. || ییوب
ایجكم = عیش و نوش ایتك .

ایججه } س. ایجكم فعلی، شرب،
نوش .

ایججور مک } با : ایجیرمک .

ایجیون } یاخود ایجین . حج. ۱.
ایجیون } علت و غایه بیان ایدر،
لاجل، برای : سزی کورمک
ایجون کلام = کورمکه؛ هرکس
چکمک ایجون چالیشیر. ۲.
سببیت بیان ایدر : خسته
اولدیفیون (اولدیفی ایجون)
کله مدی = اولدیفندن، اولدیفی
سبیدن؛ اونک ایجون اغلابور
= اوندن طولایی، اوسبیدن.

۳. لهنده، اوغورنده، یولنده :
هرکس اولاد ایجون چالیشیر؛
سزك ایجون یوریلورم؛ اونک

ایجون حیاتی تهلکه به قودی .
۴. قسم بیان ایدر : الله ایجون؛
اولادکزك بانئ ایجون. ||
نیجون (نه ایجون) = نه مقصدله؛
نیجون کلدیکز؟ نه سبیدن، نه دن؛
نیجون اوتورمیوز سکر؟ || بو.
نك ایجون = بناء علیه؛ بو
سبیدن طولایی. (اکثر حروف
الصاق کی، بودخی ضمائرک
مضاف الیهی واسملک مجردیله
امتزاج ایدر : اجد ایجون،
قارداشم ایجون، بنم ایجون،
سنگ ایجون، اونک ایجون، سزك
ایجون. یالکزر ضمیر غائب جمعی
مستثنا اولوب : اولر ایجون
دینلر. [

ایجیرمک } قه. ۱. ایجكمه سوق
{ واجبار و یا مساعده

ایتك، اشراب ایتك : حیوانه
صو ایجیرمک؛ خسته به علاج
ایجیرمک. ۲. مسکراتدن برشی
ویروب شرخوش ایتك : چوق
ایجیروب بجهاری خسته ایتشل.

۳. جذب و بلع ایتدیرمک، سیندیر-
مک : بویاغدن آغریان یره
سوروب اوغلا یه رق ایجیرملی.
|| نوقات ایجیرمک = نوقات اورمق.

ایجیش } س. ایجكم فعلی و طر.
{ زی : یوتصل ایجیش؟

ایجیم } س. ۱. ایجه، ایجیش.
{ ۲. ایجیلن شیک لذتی :
بوشراک ایجیمی آغر. ۳. بر
دفعه ده ایجیلن مقدار، جرعه :
برایجیم صو .

ایجیملی } ص. ۱. شویله و یا بویله
{ طمعی : کوزل ایجیملی،
آغر ایجیملی. ۲. لذتی، لذیذ؛
ایجیملی شروب، توتون .

ایچین } با: ایچون.

ایخ } حد. ۱. دوه بی چو کرتک
ایچون قوللاییر صوتدر.
۲. خیزی نفس ویرمکی تصویر
ایدر.

ایخلامق } فت. و:

ایخلامق } فت. ایخ دیهرک دوه.
ایچو کرتک } بی چو کرتک =
فل. (بالکز ایخلامق) ایخ دیهرک
خیزی نفس ویرمک.

اید } س. تف. ۱. قوقو، رایحه،
بوی. ۲. ایس، سپس: دو-
مان، دخان: اید آغاجی =
توتی ایچون وکوزل رایحه
ویرمک ایچون یاقیلان معروف
آغاج، عود آغاجی.

ایداع } سذ. حر. (دودیه) دن
مص. افعال [حق] کندی ما.
لنک محافظه سنی دیگره احاله ایتمک.

آید } فت. حر. (تأید مصدرندن
ماضینک مفرد مذکر غایبی
اولوب، دعا مقامنده مستعمل
بعض ترکیبات عربیه ده قوللا.

نیلیر [اید = الله = مؤید
ایسین! اید الله ملکه = الله
ملکنی مؤید و محکم ایسین!

اید شتمک } فش. بربرینه ایتمک:
وداع اید شتمک = وداع
علاشقی، یاردم اید شتمک = بربرینه
یاردم، تعاون ایتمک.

ایدملک } فج. اولتق، قیلقی، یا-
یلق: ایدله جک برشی
قالدی: کندیسنه چوق اکرام
ایلدی. با: ایتمک.

ایدیرم } فل. «ایتمک» فعل غیر
مستعملنک ماضی سیدر:
ایدم، ایدک، ایدی، ایدک،

ایدگنز، ایدیلر. یالکز و صیغ
مرکبه تشکیلنده قوللاییر:

کلیر ایدم، کلیر ایدم، کلدی
ایدم، کلش ایدم، کله جک ایدم،
کللی ایدم، کله ایدم، کله
ایدم. همزه نک و بعضاً یانک ده
خذفله دخی قوللاییر: کلیر ایدم،
کلیر دم، کلشیدم، کلشدم: کله-
جکیدم، کله جکدم کبی.

ایدتمک } فط. ۱. کندی کندنه
ایتمک: عادت ایدتمک.

۲. اتخاذ ایتمک: اواصولی قانون
ایندیلر. ۳. استحصا و
اکتساب ایتمک، مال ایتمک، بر
شینک مالک و صاحبی اولق،
قرائتی: بر چفتک ایدندی، بر
خیلی کتابلر ایدندم.

ایدنمه } س. ایدتمک فعلی.

ایدی } ش. ج. حر. فید. ید.
با: ید.

ایدیج } وایدیش. با: ایگدیش.

ایدیش } س. ایتمک فعل و طرزی:
ایتمک یاردم ایدیشی.

ایذاء } سذ. حر. (اذاء) دن مص.
افعال [اذیت ویرمه: ایذا
ایتمک.

ایر } س. تف. لحن، نفه.

ایر } ایرن، ایرکن و سائر. با:
ایر } ار و سائر.

ایر } س. با: اگر.

ایراث } سذ. حر. (وارث) دن
مص. افعال [کتیرمه،
انجاب ایتمه، ویرمه: اغری،
خلل ایراث ایتمک.

ایراد } سذ. حر. (دورود) دن
مص. افعال [۱. کتیرمه،

نقل ایتمه: مثال، دلیل ایراد
ایتمک، ایراد اذله. ۲. بر ملکک
و بر دیکی تمتع، محصولات و کرا
و سائره دن آنان آتجه، کلیر:
چفتلک، املاک و عقارک ایراد
سنویسی نه قدردر؟ ۳. کرا و یا
محصول ویرن املاک و عقار:
ایرادی واردر، ایراد صاحبدر،
ایراده یلچینور.

ایراق } ص. (بوکله تک برنجی
هجاسی خفیف و اینجینی

ثقیل اولوب، آنهک مفار اولسی
غرابندندر. بلکه اساساً همزه نک
اسره سی ثقیل ایدی. — ایکی
وج. املاسی ایراغ در.) اوزاقده
بولسان، اوزاق، بمید،
دور: بغداد بورادن ایراقدر؟
ایراق مملکتدره. = ظم. او.
زاق، اوزاقده، دور: بزدن
ایراق اوزاقده. || اوستوزدن
ایراق = بزدن اوزاق اولسون،
الله اسیرکسین.

ایراقلاشدیر مق } فت. اوزاقلا.
تبعید ایتمک.

ایراقلا شتمق } فل. اوزاقلا شتمق،
تباع ایتمک.

ایراقلا شتمق } فل. اوزاغه کیتمک،
اوزاق اواقی، تبعاد
ایتمک.

ایراقلق } س. اوزاقلق، بعد،
مسافه.ایران } سذ. آسیانک بیوک بر
یری که اهالیسی لسان

فارسی ایله متکلمدر. ایوم فارس،
خراسان، کرمان، آذربایجان و
سائر ممالکدن مرکبدر. لسان
عوامده مجستان دینیر. ایران
زمین دخی دیرلر.

ایرانی { س. صد. ایران اهل بسندن
ایرانی { اولان، عو. عجم.

ایرانی { س. صد. ژ: ایرانیه. جر.
ایرانی { فا: ایرانیان. ایرانه
منسوب و متعلق و ایران اها.
بسندن اولان: دولت ایرانیه.

ایرته { س. برکون صکره کی کون:
ایرته { بایرام ایرته سی: بایرامدن
برکون صکره: واردیم کونک
ایرته سی: بنابر کونی ایدی;
ایرته سی کون: ایرته به قالدی. ||
جمعه ایرته سی: یوم سبت: بازار
ایرته سی: یوم اثنین. (بو ایکی
ترکیده «ایرته» دن «ه» اسقاط
اولنور.) — بعضاً سنه حقنده
دخی قوللانیلوب ایرته سی سنه
دینلیر یعنی بر سنه صکره.

ایرته ملک { فل. ایرته به قالدی، بر
ایرته ملک { کون کری قالدی:
اوراده ایرته ملک مجبور اولدی;
یک ایرته لسه بایانلاشیر.

ایرتی { با: اگرتی.

ایردیرمک { ق. ایرمسنه سبب
ایردیرمک { اولقی، ایرمسنی
ایجاب ایتک، وصول ایتدیرمک،
ایصال، تبلیغ ایتک: وقتیله حمله
ایردیردیکیزی؟ || عقل ایردیرمک
= آکلامق، فهم و ادراک ایتک:
بواشه عقل ایردیره مدم کیتدی.

ایردیرمه { ایردیریش. س. ایر.
ایردیرمه { دیرمک فعلی وطر.
زی، ایصال، تبلیغ.

ایرشدیرمک { یاخود ایرشدیر.
ایرشدیرمک { مک. ق. ۱.
یتشدیرمک، ایصال ایتک: مولا
چوق بیلره ایرشدیر سین. ۲.

خبر ویرمک، اخبار، انبا ایتک،
بر خبری یتشدیرمک: بوراده
سویله کلر منری کندینه
ایرشدیرمشلر.

ایرشمک { یاخود ایرشمک. فل.
ایرشمک { ۱. یتشمک، واصل

اولقی: ایرشیر منزل مقصودینه
آهسته کیدن. ۲. اوزانوب
طومتق، ال ویا بوی یتشمک:
شو راهه ایرشه بیلر میسکر؟
آباغه قالمه باشی طاوانه ایرشیر.
۳. (بر خبر) واصل اولقی: او
کون وقوع حال کندینه ایرشمش.
۴. اولقی، کمال بولقی: اوزوملر
دها ایرشمدی. ۵. تأمله الوری شلی
سنه واصل اولقی، یتشمک:
ایرشمش قیزی واردرد.

ایرشمه { یا ایرشمه. س. ایرشمک
ایرشمه { فعلی. با: ایرشمک.

ایرغالامق { با: ارغلامق.

ایرکلاک { فل. ۱۰. (صو) بریکوب
ایرکلاک { طورومق، طوروب
تعفن ایتک. ۲. (انسان) فوحش
ابدوب طورومق.

ایرکمک { فل. (صو) بریکوب
ایرکمک { طورومق، یغلق.

ایرکن { ایرکن. با: ارکن، ارکن.

ایرکندی { س. صو وچرکاب
ایرکندی { وسائر بریکمسی،
یغنی، طورغون صو وچرکاب
وسائر.

ایرگین { س. یتشمش، کمال بولش،
ایرگین { اولمش: ایرکین یش.

ایرلامق { فل. شرقی و ترک
ایرلامق { سونلک، تقی ایتک،

نغمه ایله اوقومق. مر.

ایرلامه { س. نغمه ایله اوقومه،
ایرلامه { تقی. مر.

ایرلایش { س. ایرلامق فصلی
ایرلایش { وطرزی، تقی اصو.
لی. مر.

ایرلایچی { س. نغمه ایله اوقویان
ایرلایچی { آدم، مغی، خوا.
ندمه. مر.

ایرماق { یاخود ایرمق، س. آقار
ایرماق { صویک بیوک، طوغریدن
طوغری به دیکزه دوکیلی، نهر:
قیزیل ایرماق کی. (دها کوچکنه
ویر ایرماغه دوکیله «جای»،
دها کوچکنه «صو» و «اوزن»
و هروقت آقیانه دره دینور. —
اوزن استانبولجه مجهولدر.
دره بعضاً آقان کوچک صویه ده
دینیر. بعضاً نایجل اوله رق چایه
ایرماق نامی ویریلیر: یشیل ایر.
ماق کی که بیوک ایسه ده قیزیل
ایرماغه دوکیلور.]

ایرمق { ق. تق. آیروب طاغیتقی،
ایرمق { آقیدوب طاغیتقی، پرا.
کندنه و پریشان ایتک: ای
خدا سن طوغری یولدن
ایرماغل. مر.

ایرمک { فل. ۱. یتشمک، واصل
ایرمک { اولقی: ال راهه، باش
طاوانه ایرمک. ۲. ناثل و مظهر
و دسترس اولقی: مراسمه
ایردم. ۳. اولقی، کمال بولقی:
شفتایلر دها ایرمدی. سن
رشد واصل اولقی، یتشمک:
ایرمه مش برچوققدر. ۴. ولایت
مرتبه سنه واصل اولقی: ایرمش
برزدندر. || آتاق صویه ایرمک

= انتباه ایتمک، منته اولق. || ال
ایرمک = ال دتک، فرصت
بولق. || باش کوکه ایرمک =
افتخار ایتمک. || عقل ایرمک =
آکلامق، فهم و درک ایتمک :
بو ایشه عقلم ایرمدی؛ عقلی
ایرمر = ادراکتر، قصیر العقل.
ایرمیک { س. (اصلی: «ایارمق»
{ دن «یرمیق» } چوربه
و حلوا یاغنه مخصوص دانلی
اون: ایرمیک حلواسی، چور-
به سی.

ایرن { س. آلت طوداق.

ایری { س. «ایرمک» دن ایرمش،
{ کال بولش، بیوک، جتهلی،
حجلی، قوجامان، جسیم، ضخم:
ایری آدم، ایزی بوی، ایری
دانلی. || مج. سرت، درشت:
ایری سوز.

ایریجه { س. آز ویا اولدقه بیوک
ایریجه و جتهلی: ایریجه برکوپک.

ایریش { س. «آریش» یرنه
ایریش ۱. منسوجاتک بویجه
اوزانان ایلیکری، آرقاج مقابلی،
تار. ۲. یوک آرابه سنک اوقی.

ایریشمک { ایریشدیرمک و
ایریشمک سائر. با. ایرشمک
وسائر.

ایریک { یاخود ایروک. س.
ایریک { ایرمش، ارکن یتیش
(میوه) مر. «اروک» بو.
ندندر. }

ایریک { یاخود ایرین. س. اولفون
ایریک { یاره دن آقان یشیل و
صاری به مائل ماده، قیج،
جراحت.

ایریکلنمک { فل. (یاره) جرا-
حت باغلامق،
جراحت طومق، قیج ایتمک.

ایریکلنمه { س. یاره تک جراحت
باغلامه سی، قیج.

ایریکلی { س. جراحتی اولان
(یاره).

ایریلشمک { فل. بیومک، جتهلی
و قوجامان اولق.

ایریلک { س. بیولک، جته
بیولکلی، جسامت،
ضخامت.

ایریلی { س. ایچنده ایریسی بولنان؛
ایریلی اوقاقلی = بیوک
کوچک قاریشقی.

ایریم { س. «ایرمک» دن ۱.
ایرمه، وصول. ۲. ایره.
جک مسافه. ۳. فال آچه، تقال،
استخاره. || کوز ایریمی = کوزک
کوره یله جکی مسافه، مد بصر؛
کوزله آتقیج کوریه ییله جک
بیوککلده ..

ایرین س. با: ایریک.

ایز { س. ۱. انسان و حیوان آیا-
{ غنک برده قالان رسمی،
اثر، پی: تارله تک ایچنده برآدم
ایزی، برجوق حیوان ایزلی
واز ایدی. ۲. یوواردلانان و
سوریلن جانسز شیئرک برده
قالان اثری: آرابه ایزی. ۳.
علی الاطلاق علامت، نشان،
اثر: اوراده اصلا اینیه ایزی
یوقدر. || ایزنه اوتیق، باصق
= تابع اولق. || ایزی بلورسز =
وجودندن اثر اولیان، نابود. ||
ایزینی بولق = اماره به دسترس
اولق. || ایزینه دونمک = کلن

ایزینی بولق = اماره به دسترس
اولق. || ایزینه دونمک = کلن

ایزیه { س. (اسلاوجه دن مأخوذ
اولوب اصل معناسی چالی
چرییدن کلیه در.) قوتیو،
خراب، پیس (یر): ایزیه یر.

ایزچی { س. ایزدن آکلاویوب
ایزینی تعقیب ایده درک
خرسزی بوله ده ماهر آدم.

ایزد { س. فا. اصل زردشیلرک
{ ثنائیتی تشکیل ایدن ایکی
عنصردن خیر و نور مریمسک.
اسمی اولوب، ایرانیل بعدالاسلام
حق تعالی حضرتلرینه تخصیص
ایتمشدر.

ایزملک { یاخود ایزله مک. قه. ۱.
ایزینی آرامق، پینه
دوشمک، تعقیب ایتمک. ۲. تجری
وجست و جو ایتمک. ۳. سزمک،
کشف ایتمک.

ایس { س. ۱. دومانک طوقنه.
ایس { سندن حاصل اولان سیاه
ماده: موم، چیرا ایسی: ایس
مرکبی. ۲. یاغمدن حاصل او-
لان قوقو: ایس قوقق.

ایس { س. با: اص.

ایستاده { س. با: استاده.

ایستمک { قه. ۱. بشقه سی وا:
سطه سیله ایتمک،
طلب ایتدیرمک. ۲. چاغرتی،
جلب و دعوت ایتدیرمک.

ایستر { قه. ایستک فعلی مضارعنک
مفرد غایبدر. با: ایستک.
= حر. کرک، خواه: ایستر

او، ایسترسه سی؛ ایسترسندی
کسین، ایسترسین کوندرسین.
|| ایسترسیتمز = خواه ناخواه،
طوعاً و کرهاً.

ایستک { س. ۱. ارادت، اختیار؛
کندی ایستکله. ۲. }
آرزو، رغبت، میل، اشتها؛
ایستک وارمیدر؟ || ایستک
ایتمک = آرزو ایتمک.

ایستکلی { ص. طالب، آرزو-
کشی، خواهشی؛
ایستکلی دکم.

ایستمک { یاخود استه مک. فت.
۱. دیله مک، طلب
ایتمک: بری کلش یاره ایستور. ۲.
آرزو ایتمک، خواهشلیسی اولقی؛
هرکس زنکین اولقی ایستور.
۳. آرامق، جست وجو ایتمک؛
کیمی ایستورسکر؟ ۴. چاغرمق،
جلب و دعوت ایتمک؛ سزی
ایستورل؛ کندیسینی محکمه دن
ایستدیلر. ۵. قصد و نیت ایتمک؛
آوه کیمک ایسترم. ۶. محتاج
اولقی، لزوم و احتیاجی حس
ایتمک؛ محله من منتظم بر مکتب
ایسترم. = فل. لزوم و احتیاجی
اولقی، لازم اولقی؛ بو اوعله
بر آرزو ایسترم. || ایستمز =
لزومی یوقدر، حاجت یوق.

ایستمه { س. ایتمک فعلی. با؛
ایستک. }

ایستملک { ب. و؛

ایستملک { ب. ۱. طلب اولقی.
ایستملک ۲. آرزو اولقی.
۳. آرامق، جست وجو ایتمک.
۴. چاغراق، جلب و دعوت
اولقی.

ایستیش { س. ایتمک فعلی و
طرزی، طلب، آرزو،
خواهش.

ایستملک { یا ایستله مک. فت. ۱. ایسه
طلوتوب قرارتمق. ۲.
(عجلی و سائرینی) ایس قوقتمق.
ایستملک { فل. ۱. ایستله قرارتمق.
۲. ایس قوقق، ایس
قوقوسی آلمق.

ایسه { فل. ۱. ایتمک مصدر غیر
مستمندان صیغه شرطیه.
۲. فلک مختلف صیغه شرطیه
الحاق اولنه رق صیغه شرطیه مک
مختلف زمانلری تشکیل ایدر،
وو تقدیرده اکثریا اختصار
ایچون همزه و یایی حذف او-
لنه رق (سه) صورتنده قوللا-
نیلیر: کلیرسه، کلدیرسه، کله-
جکسه، کلش ایسه. = حر.
۱. حالوکه: بن اونق بکلیوردم
او ایسه صاوشوب کیمش. ۲.
برده، بدل: قورقولی رؤیا
کورمکدن ایسه اوقوسز طور-
مق اولادر = کوره جک برده.
{ و ایسیک. با؛ ایسی،
ایسی } اصیلق.

ایسیک { ص. چوقورلی، چوقور-
لق، انکبه لک، اوروق.

ایش { س. ۱. انسانک چالیشه رق
ایش؛ یادیقی شیء، عمل، کار؛
ایش یایتمق، ایش ایستله مک. ۲.
چالیشمه، اوغراشمه، شغل،
مشغولیت؛ ایتم واردر؛ یازی
یازمی ایش ایدتمشدر. ۳.
امر، ماده، مهبط؛ بو مشکل

برایشدر؛ بونده برایش واردر.
۴. وظیفه، بر آدمک یاپه جنی؛
اونم ایشدر؛ او سفک ایشک
وکلدر. ۵. اهمیتل ماده، مسئله؛
بونیده ایش یایدیکز. ۶. خدمت،
مأموریت، کسب وکار؛ برایش
آرایور؛ کزدیسینی برایشده میدر؟
۷. حاجت؛ ایشی کورمیدی؛
ایشی بیلیر. || ایش آدمی، اری
= لندن ایش کلیر؛ ایش کورمکه
مقتدر. || ایش اوله = ارباب
سی و حرفه مقام بحیده سولنیلین
دعا. ۸. مناسبتر بر حرکتده
بولسانده تکیدر ایچون توجیه
اولنور: «ایش اوله» = صانکه
ایش کورمش دیمکدر. || ایشی
اولقی = ایشی کورلمک، مقصدی
حاصل اولقی. || ایش ایچنده ایش
وار = کیزلی مقاصد و دسایس
بولقی. || ایش ایشدن کچیک =
آرتق اولوب ییتک، تعصیر و
اصلاحه وقت قالمق. || ایش
باشی = ۱. حل و عقد صاحبی.
۲. برایش کورمکه مأمور آدمک
رئیس، عمله باشی. || ایشک
باشی = کنه، منبع، اصل. || ایش
باشنده = ایشله مشغول؛ قزاقق
ایستین صباح ارکندن ایش
باشنده بولنیلیر. || اینه یاقق =
ایشله مشغول اولقی، ایش
ککورمک. || ایش یتیرمک =
ایشی حسن ختامه ایردیرمک،
حل و فصل ایتمک. || ایش بیلیر =
کار آشنا. || ایش ییلز = لندن
ایش کلز، غافل. || ایش چیقار،
مق = اهمیتز شیئه اهمیت
ووروب مسئله چیقارمق، اصلینز

یره اوغراشمق و اوغراشدیرمق.
 || ایش کسوق = ایشله اوغرا.
 شلایینی وقت کیلان انواب، ایش
 ووبه سی ویا اوست کوملکی. || ایش
 کوج = مشغولیت. || ایش کوج
 ایتک = مدار اشتغال اتخاذایتک. ||
 ایش کورمک = ترویج حاجت
 ایتک. || ایش کونی = تعطیل
 غیری. || ایش کورتمک = یاه جق
 ایش ویرمک. || ایشلی کوحلی =
 مشغول. دغدغملی. || ایش
 یایق = ایش کورمک، وکنایه
 ایش بوزمق؛ اما ایش یایدیکر.
 || ایشه یارامق = برکونه قدر
 و ذکر اولمق. || ال ایشی =
 نقش کبی نساوه مخصوص بعض
 صنایع. || اوسته ایشی = مهارتله
 یانیش، استادانه، مهنه شی.
 || ایکنه ایشی = قصناق. || بر
 ایشدر اولدی = مضی مامفی.
 ایشتمک { قتر چیش ایشدیرمک:
 آتی ایشتمک. || مج.
 چوق قورقونقی.
 ایشته { یاخود اشته. د. اصل
 اوشده { اشارت ادا.
 تیدر، باقی، نا، هوذا، اینک:
 ایشته قلم ایشته کاغذ.
 ایشچی { س. ۱۰۰. ایش ایشلین،
 ایشچی { ایشله مشغول آدم،
 انجیر، عمله. ۲. دیکیش و نقش
 کبی ال ایشیله مشغول قادی ویا
 قیز: انجی قیز.
 ایشچیلک { س. ۱. ایش ایشلین
 ایشچیلک { آدمک حالی، و انجیرلک.
 عملک. ۲. دیکیشچیلک،
 نقشچیلک.
 ایشیز { س. ایشی اولیان، برایشله
 اشتغال، ایتمین، بوش،

معدل؛ ایشیز کوجیز = بوش
 وقت یکیرن، خیلار.
 ایشیزلک { س. ایشله اشتغال
 ایتمیش، عطالت.
 ایشطین { س. طوبراق قنبدیل.
 ایشقرمق { فل. ایشلیق چالمق،
 قوش کبی اوتک.
 ایشقریق { س. طوبراقدن سو
 دودوک.
 ایشقنه { س. (ر.) قره مرجان
 بالینی.
 ایشلتمک { قتر. ۱. ایش کور.
 دیرمک، ایشله
 مشغول ایتک، چالیشدیرمق:
 باغچه سنده دائما اوج درت عمله
 ایشلدیر. ۲. یکیرمک، نفوذ
 ایشدیرمک: بوروزکار صوتوغی
 آدمک ایلکنه قدر ایشلدیر.
 ۳. جراحتلاندیرمق، جراحتلی
 بر حالده طومتق: یاقی برقاچ
 کون ایشلتم: ۴. بریشی اصلاح
 ایچون اوزرینه دوشمک: بو
 یازی بی دها ایشلقلی.
 ایشلتمک { س. ایشلتمک فعلی. با:
 ایشلتمک { ایشلتمک.
 ایشلیمچی { س. ایشلدن، چا.
 یول خطنک ایشلیمچی شرکتی.
 ایشلک { س. ۱۰۰. چوق ایشلن. دائما
 ایشلر، عمر: ایشلک
 بول، سواق. ۲. تجره لی، ادما.
 نی، آیشیق، سهل: ایشلک
 یازی، ایشلک قلم. ۳. ایشلر،
 طیفاعش ویا بوزوق اولیان:
 ایشلک چوق، ساعت.
 ایشلکمک { یاخود ایشله مک. فل.
 ۱. ایش کورمک، ایشله
 اوغراشمق، مشغول اولق:

کونده سکنر ساعت ایشلر.
 ۲. کیرمک، نفوذ ایتک: صو
 طورانک ایچنه ایشلمش. ۳.
 تأثیر ایتک: ایچمه ایشلدی،
 صوتوق ایلیمکه قدر ایشلدی.
 ۴. (ماکنه وسائر) متحرک
 اولق، بوزوق و معدل اولماق:
 ساعت، بارومتره، ماکنه،
 دکره ن ایشلیور. ۵. چوق
 کیدیلوب کاشک، بطل اولماق:
 بو یول چوق ایشلیور؛ یکی
 آجیلان دکان، غازینوایی
 ایشلیور. ۶. جراحت باغلامق،
 جراحتلانیق، نفج ایتک: یاره،
 چبان چوق ایشلیور. = قتر.
 ۱. یایمق، اعمال ایتک: نه
 ایشلیورسک؟ ۲. اویق، حک
 ایتک، اویهرق تیزین ایتک:
 بو طاوانی کوزل ایشلشیر.
 ۳. ایکنه یاه نقش ایتک: آطلاس
 اوزرینه ایکه کوزل چیچکر
 ایشلیور.
 ایشلکمک { س. ایشلک فعلی. دا:
 ایشلکمک { ایشلکم. = ص. نقش
 ویا حک ایشی، اوتیه.
 ایشلکمک لی { س. صیرمه ویا
 ایکه نقش و تزین
 اولمش.
 ایشلکمک { س. ۱. اعمال اولق،
 یایق: بو صیقا قدم
 ایش ایشلنر. ۲. حفر ویا حک
 یاخود نقش ایتک: طوبراق
 یومشاقدر قولای ایشلنر؛
 میسه آغاجی زور ایشلنر: لا.
 جوردد آطلاس اوزرینه صیرمه
 ایشلنر: کوزل کوستریر.
 ۳. چالیشق، ایش کورلمک:

کونده سکز ساعت ایشانیر .
ایشلمه { س. و :
ایشلش { س. ایشانک فعلی و
طرزی . با : ایشانک .

ایشلش { س. ایشانک فعل وطر.
زی . با : ایشانک .

ایشلمک { با : چیش ایدلک، صو
دوکلک : هریره ایشانک .

ایشه مک { فل . [اصلی : « اشه
لک » دن اشیک]
صو دوکلک . چیش ایتک . تول
ایتک . = فت . ادرارله ویا
ادارار یرینه چیقارمق : فان
ایشه دی .

ایشیدیرمک { فت . طوبورمق .
اسماع ایتک :
بوروز کاردنه سسکی فصل
ایشیدیرمکسک ؟

ایشیده زلک { س. ایشانمه .
ایشیقه یش : ایشانک .
لکه کلک = ایشانک کی اولق .
صاغرله اورمق . (الوم استا .
نبولده ایشانمه مر لکه کلک دینیر .)

ایشیده زلتمک { فل . ایشانک
ایشیقه یش : ایشانک .
ایشیقه یش : ایشانک .
ایشیقه یش : ایشانک .

ایشیتمک { فت . ۱ . طوبیق ، قو
لاقله حس ایتک . سمع ،
استماع ایتک : سکز ی ایشانک .
کیجه آیلان طوبی ایشانک .
۲ . خبر آتق ، استخبار ایتک :
کلدیکنزی دون ایشانک ؛ برشی
ایشیدم عجا صبح میدر ؟ ۳ .
دیکلمک ، قولاق آصمق : نالنه
آغز کی بوربور سکز او آدم

ایشیتمق : نصیحت ایشانک .
ایشیتمق کلک = ایشانک کی
اولق . صاغرله اورمق .
لقدی ایشانک = معاتب اولق ،
عتابه دوچار اولق .
ایشیتمه { س. ایشانک فعلی ، سمع ،
استماع .

ایشیدلک { با : ۱ . طوبیق ،
سموع اولق : بر
سس ایشانک ؛ بورادن طوب
سی ایشانک . ۲ . خبر آتق ،
استخبار اولق ، سموع اولق :
برسر کی کشادینه قرار ویرلدیکی
ایشیدلشدیر . ۳ . دیکلمک ، سموع
ومقبول اولق : نیم سوزم
ایشیدلدی .

ایشیدیلکی { ص. ایشانک ، سا
مع ، مستمع .

ایشیق { س. ۱ . آیدینق ، نور ،
ضیا : مومک ایشانک ،
نورمه دن کلن ایشانک . ۲ . کیجه
تنور ایدن شی ، موم ، قندیل ،
لامه : بورابه برایشیق کتیرک .
ایشیق ایتک ، ایشانک ویرمک
= آیدینق ویرمک ، تنور ایتک .
= ص. آیدینق ، مینور ، ضیادار .

ایشیل { ح. مکرر قوللانیه رق
پارلامنی وکوزلی یار .
لاده رق باقی تصویر و تأکید
ایدر : ایشیل ایشیل ایشانک
باقی .

ایشیلاقمق { فت . بارلاق ، بار
لداقمق : حدندن
کوزلری ایشانک .

ایشیلاقمق { فل . فرا کلن اینجندن
ضیا ظاهر اولق ،
آرائق آرائق بارلاق ، یالایق :

ایشیلاقمق : اثر حدت کوزل
ایشیلاقمق = اثر حدت کوزل
مک .

ایشیق { فل . بارلاق ، بارلدا
مق ، یالایق ، لامع
وضایاش اولق ، تلاؤ ایتک ؛
قندیل ، الماس ، آتش بوجکی
ایشیدی .

ایشین { س. ۱ . کونشک بارلایمی .
۲ . اوزاقده لمعان ایدن
ضیا .

ایص { س. با : اص .

ایصال { سذ . عمر . [وصول]
[دن مص . افعال] وصول
بولدیرمه ، ایریشدیرمه ، بیتشدیر
مه . اولاشدیرمه : مکتونی
علنه ، اوزاق اوردوگاهه ایصال
ایلدی .

ایصالاق { یاخود اصلاقمق .
فت . صویه باتیرمق
ویا اوزرینه صو سربمک ، نمانک
ایتک ، تبیل و ترطیب ایتک :
بزی ، اللری ایصالاق . || با .
دوکلک ، طباق آتق .

ایصالادیش { س. ایصالاق فعلی
ایصالاق و طرزی ، ترطیب ،
تبیل . || با . ضرب ، کوک ، طباق .

ایصالاق { یاخود اصلاق . ص.
صویه باتیرمق و یا صو
طوقنش ، نمانک ، رطیب ، تر . ||
ایصالاق قارغه = مسکین .

ایصالقاق { س. صویه بولاشمش
اولان شیشک حالی ،
نمانک ، تبیل ، ترطب : بو اوابده
برایصالقاق واردر .

ایصالامق { فت . ایصالاق . مه .

ایصلانمق { فط. صوبه بولاشمق،
نملى اولقى، تبلل و
ترطب ايتك : اوائم، الم ایصلا.
ندی .

ایصلیق { یاخود اصلیق . س.
ایشقرلدینی وقت
آغزندن چیقان اینجه سس،
صفیر؛ ایصلیق چالقی = بوسی
چیقارمق، ایشقیرمق .

ایصمارلامق { ایصمارلامه و
ساژمه با :
اصمارلامق وساژمه .

ایصیق { ایصیق : ایصیتمه وساژمه .
با : اصی وساژمه .

ایصیرتمق { یاخود ایصیرمق .
قت. ایصیرمه سوق
ایتمک : کوپکله ایصیرتمق =
کوپکلی تسلط ایتک . || یارمق
ایصیرتمق = حیرتمه براقق .

ایصیرغان { یاخود اصیرغان ص.
ایصیران، دیشله
صیقوب قویاران. = س. ایصیر.
غان، ایصیرغان اوقی = تمامی
جلدی یاقار معروف بر نبات که
ککلیشه و اینجه رخاوله مستور
یار قوری وارد، انجره، قریص .

ایصیرغین { س. ایسیک، حرا.
رت قباوجی .

ایصیرمق { یاخود اصرمق . قت.
دیشله قویارمق،
ایتمک : المایی ایصیرم؛ کوپک المی
ایصیردی . || مج. ذم و قدح
ایتمک . || آواج ایصیرمق = زیاده
حدت ایتک . || یارمق ایصیرمق
= چوق تعجب ایتک، حیرتمه
قالق . || کوز ایصیرمق = طانیر

کی اولق . || یاقه ایصیرمق =
یاردم و مدد ایتمک .

ایصیریحی { ص. ایصیران، عض
ایدن .

ایصیریق { س. ایصیرمه اتری،
دیش یاره سی . || مج.
زیان، ضرر . مه .

ایضاً { ح. عر. ینه اوله، کذا،
کذلك، بودخی، دفعه .

ایضاح { سذ. عر. جر. ایضا .
حات . (د. وضوح) دن
مه. افعال [آجیق و مفصلاً
بیان ایتمه . شبهه براقیه جق صو.
رتمه آجیق افاده : ماده ی ایضاح
ایتمک ؛ بوباده ایضاحات و یرمک .

ایضاحاً { ح. عر. آجیقدن بیان
و افاده ایدرک . شبهه
براقیه جق صورتده آجیق و
مفصل اوله رق : ایضاحاً یازمق .

ایغریب { س. (ر. غریب)
ایغریب بالیق آغی که
انواعی وارد . || ایغریب چویر-
مک = اوسته لقه بردن و بیوکه
تمتع و استفاده ایتک . || ایغریب
قابلی = بش جفته بالیق قابلی .

ایغل { مه. مکرر قوللانیه رق بر
مایسک بول بول وسله
آقدینی تصویر ایدر : ایغل ایغل
آقپور .

ایفاء { سذ. عر. (د. وفاء) دن
مه. افعال [۱. بوج و یا
وعدی ادا ایتمه : ایفاء دین،
ایفاء عهد . ۲. برایشی موقع
فعله قومه، اجرا . ۳. ایش کور-
مه، یایمه، ایتمه . قبيله : وظیفه سنی،
خدمتی ایفاء ایتدی . (اجرا
و ادادن فرعیون با : اجرا . [

ایق { مه. انسانک بوغلیرکن و یا
بوغازی طارامش اولدینی
حاله صیقندی ایله جیقاردینی
سی تصویر ایدر : ایتی و یق
بایق .

ایقادر { سذ. عر. (د. وقود) .
دن مه. افعال [یاقه،
طوتیشدیرمه، اشغال : ایقادر
قنادیل ایتک .

ایقاپ { سذ. عر. (د. بقط) دن
مه. افعال [اویاندیرمه،
اویقودن قالدیرمه . || مج. غفلتن
قورتارمه، عقلنی باشنه طوبلاتمه .

ایقاع { سذ. عر. (د. وقوع) دن
مه. افعال [وقوع
بولدیرمه معناسیله قوللانیلور.
سده، عرییده دوشورمه و سا.
ژ معانی به کلوب بومعنا به کلز .

ایقان { سذ. عر. (د. یقین) دن
مه. افعال [یقین یتله،
یتقن، صاعلام بیلش .

ایقل { مه. انسان و یا حیوانک
بوغلورجه سنه و صیقندی
ایله نفس آلسنی تصویر ایدرک
مکرر قوللانیلر : ایقل ایقل
نفس آلیوردی .

ایقلاقمق { قت. زورلا بوب صیقه.
رق ایتی دیمکه مجبور
ایتمک، اخافه و تضییی ایتک .

ایقلامق { قل. ۱. صیقندی
آلتمه زجته نفس
آلماق . ۲. نفس بوگالیرکی
اغلامق . ۳. چوق زحمت و مشقت
آلتمه بولمق، یوک آلتمه
ازلمک .

ایقندی { س. زیاده اقباضی اولان
آدمک و یا وضع حمل

ایده جک قادینک زورلامه سی .
 { فل . ۱ . قتلته صیقنوب
 { قتمق } زورله نفس آلتی . ۲ .
 شدتلی ایقباض حالده ویاوضع
 حمله زورلامق
 { س . قه . فوقو ، ایس ، را .
 ایگ } یجه ، بوی .
 { س . با : ایگی .
 { س . اکئی پستک آغا .
 { جی ویوه وچیگی ،
 غیرا ، سجد .
 { س . و :
 { س . انمش آت ،
 { یئنگ بیکری .
 { س . (قوقودیمک اولان
 { دایک ، دن [قو
 قش ، بوزوق جلق (جورطه) .
 { س . قرار ویرمین ،
 { متردد ، موسوس ،
 س .
 { س . تردد ، وسو .
 { س . وهم . س .
 { س . اکراه ، ایگر نه .
 { س . ۱ . ایگر نه .
 جک ، مکروه : پک ایگر نه بر
 شیدر . ۲ . ایگر نه ، استکراه
 ایدن : ایگر نه طبعی واردر .
 لبوتک صیغی : « ایگر نهج » در .
 { س . ایگر نه ،
 { س . استکراه ، اکراه ،
 مکروهیت ، تیکسینه .
 { س . ایگر نه ، اکراه ،
 { س . استکراه ، مکرو .
 هیت ، تیکسینه .
 { قه . ایگر نه سی
 { موجب اولق

تیکسیندیرمک ، اکراه و استکراه
 ایتدیرمک .
 { ص . [غا : ایگر نهج
 { هر شیدن ایگر نه ،
 تیکسین ، استکراه ایدن : ایگر .
 تئج طبعی واردر .
 { س . ایگر نه کلهک ،
 { س . استکراه ایدلک :
 تمیز آدمدن ایگر نه .
 { فل . تیکسینده ،
 { اکراه . استکراه ،
 نفرت ایتک .
 { س . تیکسینه . اکراه ،
 { س . استکراه ، نفرت .
 { س . تیکسینده
 { موجب ، اکراه
 اولنهجق ، مستکزه .
 { فل . (بوغا ومانالی)
 { باغریق ، بوکور .
 مک .
 { س . جوق باغران
 { و بوکورون (حیوان) .
 { س . با : اگریم .
 { قه . ۱ . ایکلمه سی مو .
 { جب اولق ، زار ونا .
 لان ایتک : پهلوانلر بکدیرکی
 ایتکدیلر . ۲ . محزون و مکدر
 ایتک . ۳ . عکس صدا ایله چینلا .
 تنق : بویوک طوب آتدبقه طا .
 غلری آیتکیوردی .
 { فل . چینلامق ،
 { طنین انداز اولق .
 { س . ۱ . ایگلئیس ، ناله ،
 { زاری . ۲ . عکس صدا .
 طنین .
 { س . صدا ویرن ،
 { عکس صدا ایله اوتق ،

چینلایان ، طنین انداز .
 { فل . ایتک مصدر غیر
 { مستعملدن حال صیغه .
 سیدر : ۱ . اولدینی حالده : بن
 اوندن دهها کنج ایکن دهها
 یاشلی کورینیورم . ۲ . اولدینی
 زمان : بن اوراده ایکن اوله
 بریت یوغیدی . — مضارع
 وماضی نقلی واستقبال صیغه .
 لینهده الحاق ایدرهک یه
 حال ویا زمان بیان ایدر صیغ
 مرکبه تشکیل ایدر ، بو حالده
 اکثریا همزه ویاپی حذف
 اولنور : کیدرایکن (کیدرکن) ،
 کیتمش ایکن (کیتمشیکن ،
 کیتمشکن) ، کیده جک ایکن
 (کیده جکیکن ، کیده جککن) .
 { ع . برنجیدن صکره
 { ایکنجی اکن ، نانی : ایکنجی
 قیو ، آتک ایکنجی کونی : اون
 ایکنجی نانی عشر : یکر ایکنجی ؛
 یوز ایکنجی . = س . معاون .
 { س . اوگله ایله آتشم
 { آره سنده کی نماز
 وقتی ، عصر نانی : ایکندی
 نمازی ، اذان . || ایکندی او .
 سنی = ایکندی وقتی . || بو
 ایکندیدن صکره : وقتیز . پک کنج .
 { طز . ایکندی وقتی ،
 { ایکندی اوتی .
 { س . ۱ . ذیکشه مخصوص
 { دمیر وچلیکدن . یوری
 و آرقه سی دلیکی آلت ، ایره ،
 سوزن . ۲ . دیکن ، بانان
 سیوری شی . ۳ . آری وغرب
 کچی بوچارک صوقدقزی سیو .
 ری شی . ۴ . بعضی ماکینه و

ایکی چوقق دنیاه کتیرمک؛
چ. چوق غذاب چمک.

ایکیزله { ص. ایکیزی، چفته.

ایکیزی { ص. چفته: ایکیزی
شعمنان.

ایکیشر { عد. هر برنه ویا هر
دفعه سنده ایکی: یاره بی
تقسیم ایندیلر ایکیشر لیرا دو-
شدی؛ بوفدانلری ایکیشر
غروشه آلدیم.

ایکیلیک { ص. ۱. ایکی غروش.
۲. ایکی فروش قیمتده
اولان: ایکیلیک باصمه. ۲.
اوقه وسائر قتلنده اولان.
۳. ایکی قعدن مرکب.

ایکیله مک { قه. ایکی یایمق،
اشنی تدارک آتک.

ایکیلی { ص. ایکی شینی حاوی و
یا ایکی شیشن مرکب.
= اسقامیل کاغذ لرنک
ایکی شکلی: سینک ایکیلی.
ایکین { د. قه. عجب، آیا: کایری
ایکین؟

ایکیوز { عد. ایکی دفعه یوز، مأ.
تین، ۲۰؛ یک ایکی
یوز = ۱۲۰۰؛ ایکیوز یکریم
۲۲۰.

ایل { (آل) = ۱. خلق، ناس،
ایل: آدملر: ایل عالم. ۲. قوم،
قبیله، عشیرت: یکی ایل، اسکی
ایل. ۳. بر قوم وقبله تک مسکن
وماواسی: تک ایل، ترکان ایل.
۴. مملکت، دیار، ایالت، ولا.

یت: روم ایل، قوجه ایل.
= ص. بیسانچی، بیکانه،
اغبار: او بنم ایچون ایلدر؛

ایگنلی { ص. ایکنه سی ویا
ایکنه کی ایغه و
سیوری بر آتی اولان: ایکنه لی
تفک: ایکنه لی قارنجه.

ایگه { وایکا. = قه. صاحب،
مالک، مر.

ایگه ملک { قه. ۱. تحت
تصرفه آتی، مالک
و متصرف اولق. ۲. تمک
(استحلاک) آتک.

ایکی { عد. بردن صکره کلن
صائی، اتین، دو، ۲:
ایکی کتی، ایکی ساعت؛ اون
ایکی، یکریم ایکی، یوز ایکی.
ایکی یوز. ۱. ایکیوز. ایکی
یک = الفین. ایکی آغزی =
ایکی طری کسر (بیحاق و
سائر). ایکی چفته = دوت
کورکلی قایق. ۱. ایکیده بر =
نصف. ۱. ایکیده بر، ایکیده
برده = یک صیق، هر وقت. ۱.
ایکی قات = مضاعف. ایکی
کونده بر = کون آشیری، غبا.
ایکی یوزلی = ۱. ایکی طری
یوز (قاش). چ. سرائی.

ایگی { یاخود ایگ. یوڭ ویا
پنبوق وسائر چورروب
قوبرمه مخصوص جلیک.
۱. آراه ایگیسی = آراه اوقنک
قلی. ۱. صبان ایگیسی = آجاج
میخی. = ص. ایگی طاش = دکر.
منک آلت طاشی.

ایگی { ص. ۱. اگو.

ایکیز { ص. بر جلدن طو.
نمیش ایکی قارداش، توأم.
ایکیز طوغورمق = بروض جلد

آتلرک سیوری وایغه جزئی:
تفک، دومن ایکنه سی. ۵.
باشه ویا کورکسه صوقلق اوزره
ایکنه طاقلی مجوهر: الماس
ایکنه، باش ایکنه سی. ۱. ایکنه
آردی = بر نوع دیکیش. ۱. ۱.
ایکنه ایلیک = یک ضعیف و
نحیف. ۱. ایکنه دن ایلیک =
کافه قهرمان و قنایله. ۱. ایکنه
دلیکی. ۱. اوله ایکنه سی = زوقه.
۱. دیکیش ایکنه سی = دیکیشه
مخصوص ایکنه. ۱. شیش ایکنه =
چوراب اورمک مخصوص
شینجه. ۱. طویلی ایکنه = آر.
قه سی طویلی وپورالاق ایکنه
که بر شی که ایلشدرمک یارار.
۱. یورغان ایکنه سی = یورغان
قابلمه مخصوص بیجک ایکنه.
۱. ایکنه بوغش = فایله نانوان.

ایگنه جک { ص. چ. دومق ربط
ایدن سیوری دمیر.

ایگنه جی { ص. ایکنه یایان ویا
ساتان آدم.

ایگنه دان { ص. ۱. تر. ایکنه = م. فا.
دان = ادات ظرف.
غا. تمیر. دها غلطی: ایکنه.
دانلق. طوغریسی: ایکنه ک [
ایکنه غفطه سی، تنک ویا کیکدن
اوقاق استوانی حفظه.

ایگنه لک { ص. ایکنه عفظه.
بی، ایکنه دان.

ایگنه ملک { یاخود ایکنه له مک.
قه. ۱. ایکنه ایل
دلمک. ۲. قالیق آلتی اوزره
کنارلری ایکنه ایل دله رک
اشارت آتک. ۳. طویلی ایکنه
ایل ایلشدرمک.

مادونده کی ایلی؛ ایلی و کیلی = مصطفیٰ کذار.

ایلیملک { (ایلیک) س. ایلی صف و مأموریتی، سفارت، رسالت.

ایلیملک { بخ. کوتورملک، سوق و تقبل ابدلک : اوتیه ابدلک.

ایلیم { س. نادم، بشیان. مر.

ایلیملک { س. ندامت، پشیمانلق.

ایلی { یاخود ایلرؤ. ظم. (اصلی : ایلک دن «ایلمکاری») اؤگده. کبری مقابلی، قدام، پیش : ایلی اولتی، بولتی، اوتورمق، یکمک؛ ایلی کل. = س. ۱. ایلریده، اوکده بولنان، اوکدن کیدن : ایلی خط، ایلی قره.

غول. ۲. دها اوکده بولنان، متقدم، سابق : اوپزدن ایلریدر. ۳. ترقی ایش، متری، یکمک.

اقدام اولان : صنایعده انکاتره فرانسه دن ایلریدر : علوم ریا. ضیهده او بندن چوق ایلریدر.

۴. وقت صحیحدن زیاده کوسرتن (ساعت) : بو ساعت چوق ایلریدر. عکسی : کری. = س.

۱. اوقش طرف، برشینک اؤکی : کاروانک ایلیری کوزوزدن غائب اولشیدی. ۲. کیدیلجک اولان بر. اوکده بولنان مسافه :

یولک ایلیریسی دوزدر : ایلیز اوومدر. ۳. کله جک زمان، آتی. مستقبل : ایلیز یازدر.

۱. (ظم.) اوکده. ۲. (ظز) آتیده. استنباده. || ایلریدن = اوکدن.

ایل اوی = ییانیجی بر. || ایل بکی، خانی = عشرت زبسی. —

هلاکویه ایلیانی، وسالاه سنه (ایلیانیه) نامی ویرلمی بوندندر.

|| ایله کونه (ایل عاله) فارشی = یار وایاره فارشی. || غلط اوله.

رق (ایلات) صورتدهده جمعی یابوب، ایلات وعشایر دیرلرکه کوچیه طاقلری و یوروکار دیمکدر.

ایل { س. تقییل پریته سنه مندا. سبله مستملدر. با : ییل.

— ییلان، ییلدیرم، ییلدیرامق کی لفسلرک ده اسکی اصلاسی ایلان، ایلدیرم و سائره در.

ایلاد { سنه. عر. «ولادت» دن (مص. افعال) ۱. طوغور. مه. ۲. طوغورتمه.

ایلاف { سنه. عر. «الفت» دن (مص. افعال) الفت و انسیت ایتدیرمه، آلیشدیرمه. ل.

ایلمک { معن : ایلدر. فت. ۱. بر ایله یعنی یره کوتورملک، نقل و ایصال ایتک : بونی فلان بره ایتک : شو ماصهی بو طرفه

ایلدیویر. ۲. قابوب چالقی، سرقت ایتک، آلوب کوتورملک.

ایلی { (آتی) س. «ایل» دن (ایلی) ایکی قارداش زوجه لرینک هر برینه نسبتله دیکری، بر قادینک قاینک زوجه سی.

ایلی { (آلی) س. «ایل» دن. ایلی { اصلی : ایلی) برملکت ویا دولت طرفندن دیکری

زودینه کوندریلن وکیل، رسول. سفیر؛ بیوک ایلی = سفیر کبیر؛ اورته ایلی = بیوک ایلیچینک

|| ایلی آلق = تقدیم ایتک. || ایلریده اولتی = یوسکجه

بر ما مورینده بولتی. || ایلی جیتقی = فارشیلامق، استقبال ایتک. || ایلی سور.

مک = ۱. سوق ایتک، کوتور. مک. ۲. درمیان ویا تکلیف ایتک. || ایلی چیمک = ترقی

ایتدیرمک. || ایلی یکمک = تقدیم و مسابقت ایتک. || ایلی کلک = نشأت ایتک، منبعث اولتی.

|| ایلی کان = اعیانندن اولان، نفوذ و اقتدار اصحابندن بولنان.

|| ایلی کیمک = ترقی ایتک. || ایلی واروق = حدی بخوز

ایتک، چوق اولتی.

ایلیلمک { فت. ۱. ایلی کو. ایلی تورمک، ایلی سورمک، تقدیم ایتک. ۲. ترقی و تفضیل ایتدیرمک : آسری آز

زمان ظریفنده کشندیسی ایلیلتدی.

ایلیلمک { یا ایلیلمک. فل. ۱. ایلی یکمک، اوکجه یکمک، تفوق. تصدی ایتک.

۲. اوکجه طوغری یوریمک، اوکجه جیتقی. ۳. چوق ایلی کیمک. ایلیده بولتی : بز یوله

جیتدیغوز وقت او خیلی ایلی. ۴. ترقی و تفضیل ایتک : ایلیله جک بر جوجقدر : آمرقا.

ایلیر بو ص. وک زمانلرده چوق ایلیلدیلر. ۵. ساعت ایلی اولتی، وقت صحیحدن زیاده کوسترمک، چوق یوریمک : بو ساعت ایلیایور.

ایلیشمک { ایلیشدرمک. با : ایلیشمک و سائره.

ایلفار { ۱. باشی بوش آتک
درتله قوشمه سی. ۲.
آکیزین هجوم، آقین، دشمن
طوراغنه چاپول ایچون وقوع
بولان سوادی هجومی. || ایلفار
ایتک = هجوم و آقین ایتک.

ایلفارجی { ۱. چاپول ایچون
دشمن طوراغنه هجوم
ایدن باشیوزوق سواری
عسکری، آقینی.

ایلفارلامق { فل. چاپول ایچون
دشمن طوراغنه
آقین ایتک، آقینیلک ایتک.

ایلفامق { فل. ۱. (آت) باشی
بوش اوله رق درتله
آکیدرکی قوشمق. ۲. (آتل) قو.
شوب هر طرفه یاللق. ۳. چاپول
ایچون آتله هجوم ایتک، آت
قوشدیره رق هر طرفه اوروب
کچمک. مر.

ایلیغم صالغیم { ۱. صیغاق مو.
سمده بخارک
بقورجه اووله یاصلانوب
اوزاقدن صوکی کورغیخی،
سراب. (لازم برلفت اولدینی
حالده استانبوله متروکدر.]

ایلیغین { ۱. (اصلی: «یللق» دن
ایلیغین) انواع عیدمه سی
اولان بر نوع اورمان آغاجی:
آق ایلیغین = باشلیجه صولاق
یرلرده حاصل اولان و آجیق
پنبه چپک آچان نوعی که قدرت
حلوانسک ایسی بوک یاراغنده
اولور، گزمازی؛ آجی ایلیغین =
آجی کونک دینلن ضمیمی ورن
جنسی، ائل.

ایلیغجار { ۱. بیانی کراز، آجی
کراز.

ایلیغیق { ۱. آق ایلیغین اور.
مانی، قوریلغی.

ایلق { ۱. (صیغی «ارق» و یا
«اوروق») با: ارق.

ایلیق { ۱. باشی بوش کوزن
آلیشدیرلامش آت، خرکله.
[تاتارل بویله لرینی ائلریخی یلک
ایچون ییتشدیرلر.]

ایلیک { ۱. اولکی، برنجی، مقدم،
ابتدائی، ایلریده کی،
صوگ مقابلی: ایلیک ایشیز او
اولدی؛ ایلیک اوغلی؛ ایلیک حرف؛
ایلیک بهار. = ح. اک اول،
اک باشده، برنجی اوله رق: ایلیک
یارادیلان انسان؛ ایلیک سولدیکی
سوز. — بعضاً مجرد تاکید

ایچون اولور: ایلیک ابتدا = اک
اول؛ ایلیک آؤکجه = اک آؤکده.

ایلیکلیک { ۱. اولکیلیک،
برنجیک.

ایلیکین { ح. ابتدا، اک اول،
ابتدادن، ایلیک دفعه
اوله رق: بن ایلیکین اوپله
آکلادم.

ایلیمک { ۱. ایتک، قیللق، یایمق،
ایشلک. — تکلمده آؤ

قولانیسلوب، اسکی کتابتده
ایتک یرینه فعل اعانه اوله رق
چوق استعمال اولنور، ومصادر
عریبه ایله افعال مرکبه تشکیل
ایدن: امر ایتک، بیان ایتک،
امداد ایتک. || نیلهیم = نه
ایلیهم، نه یایهیم؟ نیلسون = نه
ایلسون، نه یایسین؟

ایلیک { ۱. قده. ۱. طوبلاوب طوتدیر.
مق، چاتمق: ایلر طوتار؛
لباسی کندی ایلر دیکر. ۲.

راست کلمک، تصادف ایتک،
دوش کلمک. مر.

ایلیک { ۱. چوزلیسی قولای
دوکوم، اکرنی دوکوم،
حلی قولای عقد.

ایلیمکلمک { ۱. یا ایتکلمک، قده.
اکرتیدن باغلامق،
قولای چوزیلور بر دوکوم
یایمق.

ایلیکلی { ۱. اکرتیدن باغلامش،
قولای چوزیلرجه
صورته دوکوملشم.

ایله { ۱. ایتک فعلی، ایتجه، قیله،
یایجه.

ایلن { لن. حجه: با: ایله.

ایلینج { ۱. بددعا، انکسار، لغت.
مر.

ایلیندی { ۱. طوتدیرمه، ایلشد.
یرمه، دیکیشدن اول
ایکی بارجه یی بریرنه طوتدیره قی.

ایلیتمک { ۱. بددعا ایتک، انکسار
ایتک، غارغیق، لغت
ایتک.

ایلول { ۱. تنویم رومینک اصل
یدنجی و آوروپا ییلرک
شمعیکی ترتیب سقیمیه طقوزنجی
آیتک اسم سرپایسیدر. اسم
رومیسی (ستمبر) در، که یدنجی
آی دیکدر.

ایله { ۱. یاخود این، واختصارله: له،
لن. حجه. ۱. الصاق ایچون
و واسطه و آت بیانچون اولور،
عر. (بر) فا. (ب) کبی: ال
ایله آلتی، دکنکله اورمق،
کوزله اشارت ایتک، قورشون
قیله یازمق، واپورله کیتک،

آله كرمك. ۲. معیت و صحبت و برارلك بیان ایدر، عر. (مع) فا. (با) كبی: یارین سنكله بازاده كیده جگزی: بش كشی ایله كلدی: اكمی ینیرله یدی. ۳. طرز واسلوب و کیفیت بیان ایدر: زحمتله یوریمك: قولایقله ایش كورمك: كرا ایله او طو. حق: معاوتله كچمك. = حر. ۱. عطف ایچون قوللائیلیر: و، ده، دخی: بن ایله سز یارین فلاں یره كیده جگزی: بن وسز: كیتك ایله كلك = كیفك و كلك، كیدوب كلك. ۲. مصدر عربی وفار. سیه الحاق اولنه رق ینه عطف مناسبه ربط كلام ایدر: تحقیقات جلیه و خفیة اجراسیله استحصال اولنه حق نتیجه نك اشعاری كه بو افاده ایله تحقیقات اجراسی و كیفیتك اشعاری مطلوبدر: عربی اولنه رق «بالاجرا» دخی دینلیر: خیدودلری اخذ و توقیفله حقزنده ایجاب قانونینك اجراسی. ۳. مصادر تركیهیه الحاق اولنه رق سیبیت بیان ایدر: كیفز اولمغه كاهمه جگزی یازمش = كیفز اولدیفندن، اولدیفی اجلدن: قیش تقرب ایتمسیه لوازم شتاییك تدا. ركی اقتضا ایدر. ۴. ینه مصادر تركیهیه الحاق اولنه رق مجرد ربط كلامه و یا «اولسی اوزربنه» «اولسنه بنا» «اولنجه» كبی بر معنا افاده ایدر: طلب ییو. ویلان اوراق كوندرلش اولمغه وصولك اشعاری. ۵. ضمیر مضاف اسم مصدره الحاق

اولنه رق زمان و اولنجه، اولدیفی آنده كبی زمانجه زیاده تقرب بیان ایدر: بكنیلن اوراقك كلیله کیفیت موقع تذكرة قو. نه جقدر = كلدیفی آنده: سزك عزیمت ایتمكزله ایش دكیشدی = عزیمت ایتمككز آنده. تا كید ایچون (برابر) كله سی ده علاوه اولنور: بنم سولمله برابر ایشه اهمیت و یرمكه باشلا دیلر. مصادر عربیه ایله ده اولور: اونك وصولیه برابر ایشه كیریشدیلر. || ایله برابر = ضدیت بیان ایدر، اولدیفی حالده، ایكن، مع: بونكله برابر = بویه. اولدیفی حالده، مع هذا: كندیسی وظیفه سنی ایفا ایتمش اولمغه برابر قباحی اوستنه آلدی = ایفا ایتمش اولدیفی حالده — اسحرك مجردینه و ضمیر واسم اشارتك مضاف الیهنه الحاق اولنوب، یالكر بونلردن جمع غائب مستننا اولنه رق مجرد حالده قوللائیلیر: بر آدم ایله (بر آدمله)، احمدله، انسانلرله. بخله، بزمه، سنكله، اونكله، بونكله، اونلرله، بونلرله.

ایلی { ص. ایلیق، صیباحه، صوئوخی قیرلش.

ایلیق { ق. الیندیرمق، آز ایلیق { ایصتیق، و یا آز صیباح قالمه حق صورته صوئوخی.

ایلیق { یا ایلیق. ص. يك آز ایلیق { صیباح، ایلیقجه.

ایلیق { ص. طبیی صیباح صو، صیباح معدن صوی، قدرت حامی. یدن قایناناشه قاینارجه، و اوزرنده قبه واپنه

اولورسه قابلیجه دینیر.

ایلیشیدیرمك { فیه ربط و تملیق ایتك، چنكل و دوكه كبی بر شیشه طوند. یرلق: بر یره ایلیشیدیرلرسه طورماز.

ایلیشیدیرمك { ق. ربط و تملیق ایتك، چنكل و دوكه كبی بر شیشه طورتدیرمق، طابق: نشانی سترهیه ایلیشیدرلر: اثوابی چپویه ایلیشیدر.

ایلیشمك { فل. ۱. ربط و تملیق اولمق، طاق. قتی، طاقیلوب قالمق: قوغه قوبوتك ایچنده طاشه ایلیشیدی. ۲. طورمق قالمق، ایلمش كبی آیرله ماقم: بو آدم كیتدیكی یرده ایلیشوب قالد. ۳. آز طورمق، موقتاً او تورمق: سن بر آز شوراده ایلیش بن شیمدی كلیرم. ۴. شبه و تردد ایتك، تمریش ایتك: مسوده یی او قو. یوب بر ایکی یرینه ایلیشیدی. ۵. طوفتیق، ص. تاشتیق، تمرش ایتك: سز اوگا ایلیشیمك. || كوز ایلیشمك، كوزه ایلیشمك = غیر اختیاری اولنه رق آرامقزین خفیجه كورمك: كوزم بر شیشه ایلیشیدی، كوزمه بر شی ایلیشیدی. || گوزكل ایلیشمك = تمشق و علاقه ایتك.

ایلیشیمك { ص. ۱. تملیق، صرپو. طیت، ارتباط، مناد. سبت، علاقه: اونكله بر ایلیشیمك یوقدر. ۲. انكل، مانع: ایشك هیچ بر ایلیشیمكی قالمدی، بعض

ایلیشیکره تصادف ابتد. ۳.
حساب، آله حق و بره جک:
ایلیشکی کسک = حسابی قطع
ایک؛ ایلیشیک برافاق.

ایلیشیکسز { ص. ۱. برکونه
مربوطیت و تعلق
اولیان، برشیه متوقف اولیان:
ایلیشیکسز ایش. ۲. کیش،
حل و فصل اولنش، برکونه
پوسوری اولیان: ایلیشیکسز
حساب. ۳. قیدسز، آزاده و
لاابالی، برشیه مربوط اولیان:
ایلیشیکسز آدم.

ایلیق { ص. (ج: ایلغ) آز
صیاق، صوغتی قیرلش،
نیم کرم: ایلیق صو. (ایصیدلش
مایع و علی الخصوص صو حقته
مستعمل اولوب، مثلا ایلیق
هوا دینلر.)

ایلیقلاشق { ایلیقلاشق. ۱:
ایلیق، ایلیق.

ایلیک { س. (ایک دن)
کیک ایچنده یاغیه
مشابه ماده. مغز، مخ. || ایلیک
ایشلک. کچک = چوق و درین
تأثیر ایشک: صوغتوق ایلیکمه
ایشلیدی، کچدی. || ایلیک صیز.
لامق = درین آغری طوبیق،
|| ایلیک کبی = یومشاق و لیدی
شی. || مردار ایلیک = اوکوره
کیکی ایچنده کی. مغز. || ایلیک
یاغی = جرویشک اییجیسی.

ایلیک { س. (ایک دن) لب.
سک دوکمه کچک مخصوص
دایکی، عروه: کوملکه ایلیک
آجق: سترهک ایلیکنسه چیچک
طابق.

ایلیکلک { یا ایلیکه. ک. ق. دو.
(کبی ایلیکه کچیره رک
اوانی طوتدیرمی، قاشدیرمی:
سترهسی ایلیکلدی.

ایلیکلک { قط. اوانی قاشد.
روپ دوکمه لرینی
ایلیکربنه کچیرمک: ایلیکلز دن
یوکلرک حضورنه چیقلاز =
(اواب) دوکمه لری ایلیکره
کچیرلمکه قاشدیرمی: اواب
طار اولنجیه ایلیکلز، زور
ایلیکلیر.

ایلیکلی { ص. دوکمه لری ایلیکره
کچیرلش، قاشدیرلش:
سترهسی ایلیکلی ایدی.

ایلیق { فل. ایلیق اولقی، صو.
توغی قیرلش، آز صیاق
قاله حق صورته صوغتوق:
صو ایلیدی.

ایلیندیرمق { ق. ایلیقلاشق،
ایلیق یاقی، صو.
توغی قیروب ویا برآز صوغتوق
دوب آز صیاق برافق.

ایلیمق { فل. ایلیق اولقی، صو.
توغی قیرلش، آز
صیاق قاله حق صورته صو.
تومق ویا آز ایلیمق.

ایم { س. ق. علاج، دوا: قوجه
قاری ای. (ام کبی. ام.)

ایما { س. ع. (و. و. دن
(مص. افعال) ۱. اشارتله
آکلاتمه. آچیقدن سولیکسزین
افها. کلمه کبی بکا ایما ایدی:
بوحرکتی اونی ایما ایدیر. ۲.
اشارت.

ایمان { س. ج. ع. ق. عین. لا:
— (ف. ترکیه)

ده غیر مستعمل «این»
صاغ اللر. ۱.

ایمان { س. ع. (امن دن
(مص. افعال) ۱. اینامه:

قدره ایمان وارد. ۲. دین حق
قبول ایتمه، وحدانیت و نبوت
تصدیق ایلمه، قلب الیه تصدیق
و دلیل الیه اقرار ایتمه: ایمان
ایتمک. ۱. ایمانه کلک، ایمان کتیرمک
= مؤمن اولمق: رسول الله
(صلی) ائندیزمه اک اول ایمان
کتیرن. || ج. ایمانه کلک = عاقبت
حق تسلیم و قبول ایتمک، نهایت
طوغری یوله کلک: هاه! شویله
ایمانه کل.

ایمانسز { ص. ۱. الله و رسول
الله اینانیمان، دینسز،
مطد. ۲. مرحمتسز، انصافسز،
غدار. ۳. یاغسز، یاوان، قوری:
ایمانسز پینر.

ایمانسزجه { ح. انصافسزقله،
(مرحمتسزجه، غدار.
رانه.

ایمانسزلق { س. ۱. دینسزلك،
الحاد. ۲. مرحمتسز.
لك، انصافسزلق، غدارلق.

ایمانیق { ق. علاج و تدبیر و چ.
ره دینک اولان. ۱. یا
(ایم) دن اولقی احتمالی وارد.
قایرمق، کوزتق، تأمین ایتمک،
چاره سنی بولمق. = فل. کندیخی
قوریمق، قایریمق.

ایمبات { س. (یاریم روزکار
(معنا به قا. «نیم باد»
ویا دکز روزکاری مناسیله
ع. قا. «بیادی» تعمیرلندن
غاطت عد اولغی پک بعید وفا.

حش برخیاالدرد. غروب دیمک
اولان « بان » دن اولمی احملا
لی دها قویدر. [اکثریا غرب
ویا غرب شمایدن اسن سرین
دکز روزکاری : ایمات-ایور.

ایمپراطور { یاخود امپراطور :
(Imperator. لا.)
قرالدن دها بیوک ودها مستقل
عد اولنان حکمدار، نیم مستقل
حاکم لره دخی حکمی جاری
اولان حکمران : آلمانیه، آوستریا،
روسیه ایمپراطورلی .

ایمپراطورلی { س. ۸. ایمپرا-
وصفتی : پروسیه قراللردن
برنجی ویللم آلمانیا ایمپراطور.
لفتی اعلان ایتشدرد. ۲. بر
ایمپراطورک تحت حکمنده بولان
دوات، حکمداری ایمپراطور
عنوانی حائر اولان دولت :
آلمانیه، روسیه ایمپراطورلی .

ایمپراطوری { ص. [فل. یاه
نسبت علاوه .
سیله [ایمپراطوره منسوب
ومتعلق : با امر ایمپراطوری،
ذات ایمپراطوری .

ایمپراطوریه { س. ۸. ایمپرا-
« طور ریجه »
سی : آلمانیه ایمپراطوریه سی .
۲. ایمپراطورلی « قامنده بولنان
قادرین : انکتره قرالیه سی هند.
ستان، ایمپراطوریه سی عنوانی
دخی آلمشدرد .

ایمیدی { یاخود امدی، حر. ۸. بناء
علیه، بنا برین، بوحالده،
بویه اولدیفنی حالده، فایس، عمر،
ف، خلاصه واجاله، دلالت ایدرد .

ایمیدی سز نه یاه جیسکزد؟ ۲.
آرتق، غیری : کل ایمیدی : ای
سویلیک امدی. [بو ایکنجی
معنا ایله جله تک آخرینه کلیر و
« ایندی » یاخود « ندی » تلفظ
اولنور : کلندی . [

ایمیدیرمک { فت. آرزو ایت بر-
تک، کوزل
ولذید برشی « کوستروب برینک
اشتهاسی او یاندیرمق، رغبت
ایمیدیرمک : موستمز وقتنده
اوکوزل جیلکاری کوستروب
ده هرکی ایمیدیرمکده معنا
وارمیدرد؟

ایمیدیرمک { فل. کوزل ولذید
برشی « کوروب اشتهایه
کک، زیاده آرزو و رغبت اتمک :
مناو دکانتک اوکندن کچرکن
میوله ایمیرندم .

ایمیدیرمک { فل. کون و صیوروت بیان
ایدن « ایمک » مصدر غیر
مستعملندن مضارع منفی اولوب،
بزجه مستعمل دکل ایسه ده، چفتا
یجه ده « ایماس » املاسیله قوللا.
نیلوب، دکلدرد واولماز دیمکدرد .

ایمیدیرمک { یاخود ایمیدیرمک : یا
ایمیدیرمک .

ایمیدیرمک { فل. کون و صیوروت بیان
ایمیدیرمک { ایدن « ایمک » مصدر غیر
مستعملندن ماضی نقلی ایدرد : او
ایش او یله ایمش : آراد یکنزد
آدم اوراده ایمش . — فصل
اعانه اوله رق افضال سااثره تک
مخلف صیغه لرله الحاق ایدرد
روایت ماضی، روایت مضارع،
روایت استقبال کبی صیغه مرکبه
تشکیل ایدرد : بو بتقدیرده
اکثریا همزه سی و بعضا یایی ده

حذف اولنور : کلش ایمش،
کلیر ایمش (کلیریمش، کلیرمش)،
کله جک ایمش (کله جکیمش، کله
جکمش)، کللی ایمش و سااثره .

ایمک { فل. کون و صیوروت بیان
ایمک { ایدرد، اولقی، اولفقی . —

بوفلمک مصدری و دیگر برقاچ
صیغه سی متروک و غیر مستعمل
اولوب . « اواق » فلندن تقمین
اولنور. صیغ مستعمله سی بوجه
آتیدرد. مضارع : ایم (ام، م)
سک، در، ایز (یز، ز) سکزد،
ددرلر؛ ماضی : شهودی : ایدم،
ایدک، ایدی، ایدک، ایدیکنز،
ایدیلر (شمعدی حکایه حال
مقامنده قوللانیلوب، ماضی
شهودیسی برینه « اولدم »
مستعملدرد)؛ ماضی نقلی :
ایشم، ایمشک، ایمش، ایمشز،
ایمشکنز، ایمشرد؛ صیغه شرطیه :
ایسم، ایسهک، ایسه، ایسهک،
ایسهکنز، ایسهلر؛ صیغه حالیه :
ایکنز، صیغه وصفیه : ایدیگی
(ایدوگی) .

ایمین { ص. عمر. « دین دن صه.
ایمین { بمنی، مینتی . ل.

ایمین { فت. فل. با : ایمانق .

ایمجه { سنه. جم. عمر. فد : امام.
ایمجه { با : امام .

ایمین { فل. یاخود .

ایمین { فل. ۱. او بوقلامق،
ایمین { او بوقیه غلبه ایدوب
دفع ایدمه مکله یا تمقیزین صاللا.
نوب طور مق. ۲. (آتش)
قراروب سوگمش کبی طور مق.

ایمیک } س. باشک تپه سنده کی
یومشاق پر، بظفادق،
یا فوخ.

این } س. بیانی حیوانلرک بر آلتنده
اولان مسکئی، غار، مفارده،
کهن: آئی اینی.

این } ش. فاقه قریبه اشارت میخوند،
بو، شو، مقابلی: آن، او، این
و آن = شو بو. || بعد ازین =
بودن صکره. || بنا برین = بنا
علیه. (همزه سنک حذفه).

اینایق } ص. قه. ۱. سوزینه اینا.
نیلیر، ممتد، مؤمن. ۲.
مشاور، مستشار. = س. رای،
استشاره.

اینان } س. ۱. اینامه، امنیت،
و ثوق، اعتماد، قناعت،
یقین: اینان کلک = قناعت حاصل
اولقی، قانع اولقی: اینان اولسون
اینانکر. ۲. ایمان، اعتقاد.

اینانج } ص. شایان اعتماد، موثوق،
امین، محتمد.

ایناندیرمق } قه. ۱. اینانجه
سوق و اجبار
ایتمک، قاندرمق، اقناع، تأمین
ایتمک: بن سزی ایناندیرمه مدم،
الله ایناندیرسین. ۲. (بالائی)
قبول ایندیرمک، آذاتاق.

اینانلق } ب. صحیح نظریله باقلق،
طوغری دیه قبول
اوللق: اینانله جق شیء دکلدرد.

اینانلق } قه. (خالص ترکیه برلفت
اولدی حالد، برنجی
هماسنک خفیف یعنی اینجه او.
قونسیله اتمک قاعده سه مخالف
غریبدر. اساساً کسر قبیله
ایله اوله جفتده شبهه یوقدر.)

۱. طوغری نظریله باقلق، صحیح
دیه قبول ایتمک، قبول و تصدیق
ایتمک: انسان هر ایشیتدیکنه
اینانملی. ۲. ایمان کثیرمک،
اعتقاد ایتمک، قلب ایله تصدیق
و دلیل ایله اقرار ایتمک: اللهک
برلکنه و حضرت محمد (صلم)
افندمرک نبوتنه اینانلق.

اینانله } س. ۱. اینانلق فعلی،
تصدیق، قبول. ۲.
ایمان، اعتقاد، دیانت.

اینانلیش } س. اینانلق فعلی و
مارزی: بو نصل اینا.
نیش.

اینلی یوف } س. عو. بوش شیء،
مالایسق، صاچه
صایان، اهمیتز و کولنج: اینلی
یوفدن شیشلر، اینلی یوفدن خانه.
اینجالیز } س. ترسیس یا بیلیر برنوع
بیان صامساقی و یا
صوغاق.

اینجیقرمق } قه. ۱. ممدده
چیمقی ایستر هوا
وار ایش کچی غیز اختیاری بر
حرکت اختلاجیه کلک، اقلامق.
۲. بوغلیرجه سنه فیقلایه رق
آعلامق. [هیجقرمق دخی
دینیر.]

اینجیقریق } س. ۱. ممدده دن کلن
غیر اختیاری حرکت
اختلاجیه که اقلامق صورتنده
ظاهر اولوب انسانی راحتیز
ایدر، فواق. ۲. فیقلایه رق
آعلامه. || اینجیقریق طومق =
۱. اینجیقرینه طولتی. ۲. چکه
آتمق، فواق الموته اوغرامق.

اینجلمک } قه. اینجه باقمق، دها
اینجه بر صورت

قومق، ترقیق ایتمک: قلی،
سسی اینجلمک.

اینجلمک } قه. ۱. اینجه و یا دها
اینجه اولقی، اینجه ایتمک:
بو ایپ یک اینجیلدی. ۲. یالاندن
ظرافت کوسترمک، ظرافت
اوزتمک.

اینجو } س. با: اینجی.

اینجه } ص. ۱. قالبین مقابلی،
رقیق، باریک: اینجه بر

دکنک. ۲. اوافق، دقیق،
خرده: اینجه اون، اینجه توز.

۳. سیوری: اینجه بورن. ۴.

مح. ظریف، نازک، نازین: اینجه

ایش، اینجه نقش، اینجه صنعت.

۵. ذکاوتلی، ادراکلی، فرا.

ستلی: اینجه ذهن. ۶. خفیف،

محتمر: اینجه دوخا، اینجه قره

قول. ۷. مؤثر، کسکین: اینجه

آغری. ۸. قولاعه خفیف

کلن: اینجه سس، اینجه

وزلدی. || اینجه خسته لقی =

سل الره، ورم. || اینجه ساز =

الاتورقه چاللی، طاول و سرنانک

غیری اوله رق کآن و دف و

سارهدن مرکب چاللی طاقی. ||

اینجه کسیم = چلمیز، نحیف.

= ح. ۱. اوافق و خرده او.

لهرق: اینجه دوگمک. ۲.

مدققانه: بنوق اینجه صوربور.

|| اینجه دن اینجه به یک مدققانه.

|| اینجه الهوب صیق طومومق =

تمیق و تحقیق ایتمک: برایشک یک

ایروسنه وارمق.

اینجه جک } ص. یک اینجه، یک

اینجه جک } دقیق و خفیف: اینجه.

جک قلم، سس، ایش. = ح.

پك انجبه اوله رق : انجبه جك
دوكمك .

انجبه رك } يا انجبرك . ص . نازك ،
انجبه رك } باربك ، ناربن ، فدان
كجي : انجبرك بوی .

انجبه كمك } با : انجبتكم .

انجبه لك } س . ۱ . انجه اولان
شيمك حالي ، قاليناق
مقابل ، رقت . ۲ . اوفالاق ،
خرده لك ، دقت . ۳ . نازكك ،
نارينكك ، ظرافت . ۴ . خفيفك ،
ككبنكك .

انجه كمك } فل . ۱۰ : انجلك .

انجی } يا انجوز . قابوغي صدف
ديتنل استريدیه جنسندن
برحيوان بحرينك انجندن چيقان
معروف ذی قيمت دانهرك قا .
دينلرجه اسباب زينتدندر ، لؤلؤ ،
در : انجی طافق ، ديزمك .
— پك بياض و كوك كوزل
ديشلدزده كناية اولور . ||
انجی چيمكي = بياض و بووارلاق
بر جنس اغاج چيمكي || انجی
دانهسی = دردانه ، پك كوزل
چوجق ويا قيز . || آغزندن انجی
صاجق = بيوك برفصاحتله كوزل
سوزلر سولمك . || انجی صوغانی =
برجنس كوك .

انجيتمك } قت . ۱ . طوقفق ،
الميشمك . ۲ . جان
آيتيق ، الم ورك ، اذا وجفا
ايمك : اوصلي چوجقلر حيوانلری
انجيتمزلر . ۳ . خاطر قيرمق ،
دلکير ايمك : آبدال آدمدر
انجيتمه پك . ۴ . آغريلی ويا

ياره لی بر عضوه طوقنوب
آغريتق : قولی ، چپانمی
انجيتدكيز . ۵ . اورمق آغريه .
جق برحاله كتيرمك ، ياره وبره
اولدینی حالد آغريتق : آندن
دوشوب قولی : باجاغی انجيتمهش .
|| انجيتمه بی = سرطان علی ، عو .

انجيتمه } س . انجيتمك فعلی .
۱ : انجيتمك .

انجيديجی } ص . ۱ . انجيدن
آغريدان . ۲ . اذا
وجفا ايدن .

انجيديش } س . انجيتمك فعلی
و طرزی . ۱۰ :
انجيتمك .

انجیر } ياخود انجیر . س . } قا .
انجیر } انجیردن [معروف میوه ،
تين كه بادنجان ، قنوق ، لوب
انجیری كچی انواعی واردر :
نازه ، قوری انجیر . || انجیر
آغاجی = بومیوه بی ویرن آغاج
كه ایری یارقالی وجوق ایلكلی
اولور . || انجیر چكردکی = كو-
چككندن كنايةدر : بر انجیر
چكردکی طولدبرماز = پك آز .
|| انجیر قوشی = صاری صندال
نوعندن بر قوش . || فرنگ ، عرب
انجیری = قاقئوس جنسندن
قبوغي ديكنلی وایریمجه چكردکی
بر نوع ، میوه .

انجيك } ص . خفف صورته
اوراش ويا قیرلش
(عضو) : قولی انجيكدر .
= س . انجینمش ، اورلشیر :
قولنده انجیكي واردر .

انجيك } س . ساقك انجه كیكي ،
دیزك آلتندك كيك .

|| انجيك یخنیسی = قوبونك
دیزدن ساقك اورته سنه قدر
اولان بارچه لرندن یابلش بخودلی
یخنی .

اينديرتمك } قت . آشاغی آلدیر .
مق ، تنزیل ایتد .
یرمك .

اينديرتمك } ۱ . آشاغی
كوتورلك ، تنزیل ایدمك : بو
كراسته طاغدن ایندیرلشدر .
۲ . آزادلق ، تنزیل وتنقیص
ایدلك : ذخیره مك نیاتی ایند .
یرلدی . ۳ . آشاغی قوبورلك :
برده ایندیرلدی .

اينديرتمك } قت . ۱ . آشاغی
كوتورلك ، تنزیل
ایتمك : طاغدن كراسته ، رافدن
اشیا ایندیرمك . ۲ . حیواندن ،
آراهدن آشاغی آلمق : بویجلری
آراهدن ایندیردیلر . ۳ . آزادلق ،
آشاغیلاقمق ، تنزیل ایتمك : اتمك
فیأخی ایندیردیلر : پوسته اجر .
تلیخی ایندیردی . ۴ . طرح
وتنزیل ایتمك ، حسابدن آشاغی
اورمق : مصرفی ایندیردكن
صكره ایرادی حساب ایتمی .
|| باشندن ایندیرمك = قهرلا .
ندیروب نزول اصابتنه سبب
اولقی . || ختم ایندیرمك = ختم
ایتمك . || كمی ایندیرمك = یكی
یابلش كمی بی صویه ، دكیزه
القا ایتمك .

اينديرمجی } ص . آشاغی ایندیرن ،
تنزیل ایدن .

اينك } س . صيفيرك دیشیسی ، بقره .

اینکجی } ۱. اینک چوبانی،
صیغۀ تاج . ۲. اینک
بلیوب سودنی صانان آدم .

اینکجیلک } ۳. اینک بلیوب
سودنی صانان
آدمک حال وصفی و مجازی .

اینکک } ۴. اینکره مخصوص
عمل، اینک آخوری .

اینلمک } (آنک) ۵. آشای کید
لک، زول اولقی بو .
رادن اینلر .

ایتمک } (آنک) ۶. فل . ۱. آشای
ایتمک، زول، هبوط ایتمک
کوکن ایندی حیوانات طاغدن
اینور . ۲. دوشمک، سقوط
ایتمک طامدن این صو . ۳.
آزالقی، تناسق، تنزل ایتمک،
چیمقی مقابلی، فیائی دوشمک :

اکک، فیائی ایندی، قهوه
ایندی . ۴. دوز اولقی، دوشمک،
قارمقی مقابلی : شیش ایندی .
۵. کسب سکون ایتمک، تسکین
اولمقی، مندفع اولقی : صیغه،
آتش ایندی : حدقی ایندی .

۶. حیوان ویا آراهدن یره
آیاق باصق : انشای راهنده
صباحدن اقسامه قدر هیچ
ایتمک . ۷. قوغقی، مسافر
اولقی، منزل طوغقی بو اقسام
نرمه اینه جکر؟ ککن مسافر
کیک اوینه ایندیلر؟ ۸. تدنی
وتنزل ایتمک . ۹. دوشمک،
یتعلق : دیوار ایندی . ۱۰.
زول اصابت ایتمک : بورکنه
ایندی .

ایمه } (آنه) . ۱. ایتمک فعلی،
زول، تنزل . ۲. طامله،

زول، فلج، سکتہ : کندیسنه
اچہ ایندی .

اینهان } ۳. اوبور، اکل .

اینی } (انی) . ۴. کوچک قارداش .
مر .

اینیش } (انیش) . ۱. ایتمک
فعلی و طرزی : براینیش
ایندی که . ۲. یوقاریدن آشای به
مائل بر، یوقیش مقابلی، مائل،
شیو، نشیب : حیوانه اینیشده
زور کلیر : قیشده : اینیش
ایتمک . ۳. مح. انحطاط . || اینیش
آشای : اینیشده، اینیش اینرکن .
|| اینیش یوقیش = آنکبه، دوز
اولیان عمل .

اینیشته } ۴. با : اینیشته .

اینیک } اینیکلمک . با : اینیک و
سائر .

ایو } ایو، ایولشک و سائر .
با : ایی و سائر .

ایوآ } سذ. عر. (« اوآ » دن
ایوآ) مص. افسال [قوندیرمه،
یرلشدیرمه، منزل و مأوی
قزاندیرمه، اسکان . ذ .

ایوالله } حد. عر. (ای = حرف
تصدیق - والله = قم)

۱. اوت، نم، بی، اوپله اولسون .
۲. تشکر ایدرم، الله راضی
اولسون ! ۳. الله اعمار لادق .
|| ایوالله دیمک = هر شیه راضی
اولقی، درویشانه توکل ایتمک .

ایوان } ۴. کو، ۱. کوشک، قصر .
۲. بیوک صاله، صالون،
دیوان : ایوان کسری = عراقده
طیسفون خرابه لرنده اسکی ایران

حکمدار اینک جسیم برسر ایلمک
ویرانه سی .

ایواه } حد. فا. یازیق، مہبات !
ایواه = ایواہلر
یازیق، تلف : ایواہلر اولسون .

ایود } یاخود ایؤد . ۵. با : یؤد .

ایودیرمک } ۶. قش، قوشدیر .
مق، عجله ایتدیر .
مک . مر .

ایورمک } ۷. با : ایورمک ،
ایورمک .

ایوز } حیواناتی صوقوب
قاندان مربع الشکل بر
جنس سیکک .

ایوگن } ۸. قوشان، عجله ایدن،
عجول، شتابان . مر .

ایوگنیک } ۹. قوشمه، عجله،
عجولک، شتابانلق .
مر .

ایوگمی } ۱۰. آتاج اوپان صنعتکرلرک
قوللاندقلری برنوع اوقاق
بالطه، ال بالطسی .

ایومک } فل. قوشمقی، سرعت
و عجله ایتمک، شتاب
ایتمک، شتابان اولقی . مر .

ایوی } ۱۱. قوشمه، عجله، شتاب،
سرعت . مر .

ایویدی } ۱۲. عجول، صاوروق .

ایویدیلک } ۱۳. عجولک، صاوو .
روئلق .

ایورمک } ۱۴. قوشدیرمقی،
عجله و شتاب ایتدیر .
مک . ۲. دوندیرمک، چورمک .

(« اوبروب چورمک » تعبیرنده
قوللاندیغیز « اوبرمک » فعلی
بوندن غلطدر) .

ایویک { س. قاره با تمیوب اوستند
ایویک { اویک ایچون آباقره
طایقان اوزون تخه قاید براق.
ایهام { سذ. عر. ج: ایهامات.
{ «وهم» دن مص. افسال
۱. وهم ایندیره، وهم وشبهه
و ترده دوشورمه. ۲. د.
ایک مناسی اولان برکله تک
اک آز قولانیلان مناسی
قصد ایدرک استعمالی. || ایهام
قیج = ادب و تربیه مفایر بر
منای مجازی سرام ایته.

ای { یاخود ایف. ص. ۱. بکنیله.
ایک { یک، مقبوله کله جک صورته
اولان، طیب، حید، خوش،
نیک: ای ایض، ای خوی،
ای آدم. ۲. فائده، نافع، کارلی:
ای ایض، ای تجارت. ۳. کافی،
وای، الور، پیشتر: بر انوابه
اوج متره قاش اییدر: اون
بیک غروش ای پاره در. ۴.
اویفون، موافق، مناسب: بو
انواب سزه ای کلدی؛ پوتین
آیغمه ای کلدی. ۵. صحتده،
صحت و طایق یرنده: اییسیکز؟
بز ای یز لکن پدر بر آز
کیفسزدر. || اب ای (ای) =
اولدجه ای: کافی، خبی مقدارده.
|| پک ای = چوق ای، اعلا.
= ح. خوش حال و صورتده:
ای یاغشکز ای سوبلدی.
= س. ای شی، بر شیک ای
جقی، اییک: ای بی کوتیدن
فرق ایجلی؛ ایسی آلوب کو.

تیسق براقق. || ای اولق =
ایشلک، خسته لادن قالمق،
قور تلق. || ای اولدی که = اصل.
بت اولدی که. || ای ایتمک =
فائده ایتمک، ای کتک، نافع
اولق: او علاج بی ای ایندی.
|| ای ایش = (استرا طریقله)
بو له ایش اولورمی؟ بو نصل
ایش؟ || اییدن ای = تمایله،
بستون: اییدن ای صبح
اولمیدی. || ای ساعته او.
لسونر = جنرک و کنایه کونی
آدمرک اسمری آکلدیفته
ایراد اولور دعادر. || ایسی =
مرجعی، اک مرجع طریق:
ایسی هج قاریشما مقدر. || ایسی
کوتیسی = نیک و بدی. || ای
کتک = اویفون اولق. || ای کون =
اقبال، سعادت: ای کون اجابی =
بر صیقتدی اولان اجابنک
یانه یاناشیان. || ای کون کور.
مش = اولجه غنا و ثروت ایچنده
بولغش. || ای کیمک = ایسی یولنده
اولق و حسن حرکتده بولغق.
|| ای کونی = هر نه اولورسه،
ماحضر: ای کونی بارینه جق راوی
واردوریا. || ایلر = صلأ، ابرار،
صلاح حال اصحابی. || ای وار.
مق = رغما بر ایش یاغق: ای
واردومده سزه خیر و برمدم.
ایچه { ص. ح. بر آز ویا اولدجه
{ ای: ایجه در.
ایلمک { ق. ای یاغق، ایلشد.
ایلمک { یرمک.

اییشد یرمک { ق. ۱. ای
{ یاغق، ای یه
چور یرمک: یکن کونکی یاغور
هوای ایلشیدردی. ۲. صحت
و طایق و یرمک، اعاده صحت
موجب اولق: بر آز چیتوب
هوا آلمی کندیسی خیلی
ایلشیدردی.

اییشمک { فل. ۱. ای اولق،
{ دما ای اولق:
چارل چوق ایلشدی. ۲.
اعاده صحت ایتمک، خسته لادن
قالمق: خسته ایلشدی. ۳.
برله آرمسی ای اولق، اصلاح
بین ایتمک: فلانله ایلشدک.

اییلک { س. ۱. ای اولان شیک
{ حال، حیادت، خوشلق.
۲. خیر، منفعت، فائده: بونده بر
اییلک وارکه. ۳. لطف،
کرم، احسان، معاونت: بکا بر
اییلک ایتمک ایسترمسک؟ کنند.
یسنه بیوک بر اییلک ایشدی؛
چوق اییلکی طوقندی. ۴.
صحت، طایق، بره: خسته
اییلکه یوز طوتدی؛ الله اییلک
ویرسین. ۵. حسن معامله،
یاواشلق. ملاعت: اییلکه
قاندیرمی؛ اییلکه سوبلرسه کر
قبول ایدر. || اییلک بیلیر =
شاگرد نعمت، متفکر، منتدار.

اییلیمک { فل. ۱. اییشمک، ای
{ اولق. ۲. اعاده صحت
ایتمک، خسته لادن قور تلق.
۳. اولق، کمال بولق.

ب

ب { (به. عرب. ناه) = تركه
ب { القباك ايگنجي - رفيد.
 عبرانيجه ده ۲ و سريانيجه ده ۵
 صورتنده يازيلوب، شكل اصلي
 ق-يحي خانه و يا خيمه يي اكدير.
 ديفيخون، السنه ساميه ده بو
 معنياه دلات ايدن (بت)
 يعني «بت» اسميله مسمادر.
 تركه ده كله لك آخرنده (پ)
 كبي اوقونور: كلوب، سب،
 رجب. تاريخ عئنده رجب شهر
 قريسه علامتدر. ايجو حسابنده
 يعني رقم كبي استعمالنده ۲
 عدينه دلات ايدر. - عربيه
 مؤنث اولوب، بر نقطه لي اولق
 مناسبتيله (باء موحد)،
 و نقطه يي آلتندن اولديفيخون
 (باء تحنانيه) دخی دنيير.

ب { حيم. عرب. به، يله، ايچون
ب { منزاليله بعض تركيات
 عربيه ده بولنور: نموذ بالله =
 الله صيفدق؛ بسم الله (اصلي):
 باسم الله = اللهك آديله؛ بالله =
 الله ايچون؛ مفعول به. (هممنا).
 سي اولان آنيده كي اذات فار.
 سيهدن تفريق اقتضا ايدر.
 عربي تركيات ايچنده اولجه،
 عربي اولديني آكلا شيلوب،

مكسور اوقونق اقتضا ايدر.
ب { حيم. فاه، به، يله، ايچون:
ب { دست بدست، يد بيد =
 الدن اله؛ ساعت بساعت = سا.
 عتدن سائه؛ ماه بماء = آيدن
 آيه؛ تا بصباح = صباحه لك؛
 بحق خدا = الله حقيخون؛ بقول
 فلان = فلانك - سوزنجه. [كون
 بكون كبي تركه كله له ادخالي
 غلط فاحشدر؛ كوندن كونه
 ديملي.]

ب { حيم. فاه، يله، مع ديا اسرائيل؛
ب { باكل حرمت و تعظيم؛ تلفراف.
 [استعمالنده هيج بر احتياج
 اوليوب، يرينه، «يله» قوللا.
 نلبي البته دها كوزل وقاعده
 فصاحته دها اويغوندن.]

ب { سئ. عرب. ب حرفك اسم
ب { عربيشيدر. باشده كي «ب»
 ماده سه با.

ب { سئ. عرب. ج: ابواب. ۱.
ب { قيو، مدخل: باب مرحت
 آجيقدر. من الباب الى المحراب =
 قيودن محرابه قدر، جمله سي.
 ۲. درگاه، دربار، مرجع
 عسوي اولان بيوك قيو:
 باب دولك؛ جمله تك باشي بوابه
 باغليدر. ۳. بيوك دائره، قيو:

باب عالي = صدارت عظمي و
 ديوان هايون يله داخليله و
 خارجيه نظارتلريني و شوراي
 دولتي حاوي دائره عاليه، پاشا
 قيو سي؛ باب مشيخت، باب قنوي =
 مشيخت اسلاميه دائره سي، شيخ
 الاسلام قيو سي؛ باب سرعسكري =
 دائره عسكريه، سر عسكر قيو.
 سي. ۴. بركتاب منقسم بولنديني
 اقسامك بهري، كه تقسيماتك
 بيوك اولوب، اكثر يا هر باب
 بر قاج فصله منقسمدر: باب
 اول، باب ثاني. ۵. افعال عرب.
 ييه تك صور تصريفه سندن
 بهري: برنجي، دردنجي باب؛
 افعال، فعمل، استعمال بابي. ۶.
 خصوص، ماده، كيفيت: اول
 بابده = او خصوصه؛ بو بابده
 معلوماتم يوقدر؛ او باب آخريه
 او بشقه ايش. ۷. كچيد، بوغاز،
 دربند. (بو معنا يله تركه ده
 چوق مستعمل اوليوب، يالكز
 بعض اسماء خاصه ده بولنور؛
 باب الابواب = شروانده كي دربند؛
 باب المنذب = بحر احرك جنو.
 بندكي بوغاز: باب الدقاق =
 جبل طارق بوغازي. || باب
 السعادة الشريفه = هرم هايون.

باب السعادة الشرفه آغاسی =
قیزلر آغاسی، باش آغا. باب
هایون = سرای هایونک بیوک و
رسمی قیوسی.

کوک باب و کرک قزو اسمیری بومعنا
ایله قوللاندیغندن، ایکسیده بومعنا
ایله بالاسمهال مثلاً: باب سرعسکری
قیوسی دیمک خطا ایسه، باب پر
معنا ایله و قزو ایسه معنای لغویله
استعمال اولنورق، باب سرعسکری
دینلن دائره تک قیوسی = معنا-
باب سرعسکری قیوسنده طوران
توبیتی = دنیایرسمه، بوتییرده خطا
کورمه خطا.

باب { س. اوغور، بمن سعادت:
باب طوعق = متین عد
ایتمک.

بابا { س. ۱. آتا، پدر، آب، ولد.
اساساً چوچق دینله مخصوص
اوله رق اکثر السنه پننده
مشتکر. آوروپا لسانلرنده بابا
تلفظ اولنور. ۲. یاشلی و
محترم آدم و بر نوع صفت روح.
نیسی اولان: حاجی بابا، درویش
بابا. ۳. بکتاشی شیخی. ۴.
باش، طوب: عصا بابایی، طرا.
بزبان بابایی. ۵. زنجیرله عارض
اولان صرعه به معانی بر حل
عصبی: بابایی وار: بابایی
طومتی. = ص. ۱. خیرخواه و
محرم: بابا آدم. ۲. ارکک، آتاج
مقابلی: بابا هندی، بابا بحیر.
|| آخو بابا، آغا بابا = آق صفالی
یاشلی و شایان حرمت آدم. || آق
بابا. با: آق. || آنا بابا =
لابون (قارداش). || آنا بابا
کونی = کیمسه تک آناسنی باباسنی
آرامنه وقتی اولمدینی و طایمدینی
کون، محشر، بیوک مصیبت.
|| بابا اوجاهی = اجداددن منقول

خانه. || اؤکزلر بابایی = یتیم و
یکسره بافار خیر خواه و منم
آدم. || بابادن بابایه = آبا عن
جد، یوقاری یه طوغری متسللاً:
بابادن اوغله، اولاده = آشاغی یه
طوغری متسللاً. || بیوک
بابا = بیوک آتا، بیوک پدر، جد.
|| بابا بوردی = اجداددن منتقل
بیوت و املاک. || طقوز بابایی =
ولدزنا: جن فکری آدم.

بابا فینغو { س. با: پایا فینغو.
بابا قوری { س. طیارلری یان
کیش عقیق جنسی،
عین بحر.

بابا کوش { س. زهرسز و ایصلق
چالار برجنس ییلان.
بابا لاق { س. ۱. پدرک، اوت.
۲. آخرت بابایی. ۳. او.
کی پدر. ۴. قاش پدر. = ص.
طوغری و صاف، خیله تیلر،
معدل فکری و صافدرون: بابا لاق
آدم.

بابایی { ص. صرعه سی و برنوع
جنق اولان (زنجی).
بابایانه { ص. یاشلی ووقاری آدمه
بابایانه یاقشیر صورتده اولان:
بابایانه طور، قیافت. = ص. یاشلی
ووقاری آدمه یاقشیر بر صو-
رتده: بابایانه کینتور.

بابا یگیت { س. یتیمیش دلیقانی،
تام قوت بدنیسه سی
آلش کنج. = ص. جسور،
شجیع، دلیر.

بابا یگیتلک { س. ۱. تام قوه
بدنی. ۲. کجلیک،
دلیقانیق. ۳. جسارت، شجعا.

عت. || بابا یگیتلک صامتق =
یالاندن جسارت کوستمک.
بابیلخان { س. [زبازدی: بابو.
بابیلخان (لان) بابل شهر قدیمی
کیمی فحشیات یری اولان آلتلر
علی، فحشخانه.

بابونج { سند. مر. (نا. «بابونه»
(دن معرب) نیا. پایادیه،
اقحوان. || بابونج کلهی = ایت
پایادیه سی.

بات { اسکی منشیلرمن «یت یازا.
ری» تمبرینی قوللاندندن
ایگرندهکیمون قاموسی آرایه رق
هریده بوکله یی بولشله سده،
بونک معنای «ضعیف، احق،
سرخوش» اولوب، مناسبت
آلمدینی کیم، برآز مناسبت آلان
«بات» کله سی ده اوقدر نادور.
دوه که بزم یت بازارسه قدر
دوشمه سی نامول اوله ماز.
بونک ایچون بوایدیرمه کله یی
لفت کتابلرمندن اخراجله،
سویلدیکن کیم «یت بازاری»
یازمقدن چکمه ملیز.

باتاریه { یاخود بطاریه س.
(فر. Batterie) ۵.
آتی طوب ایله عسکر ولوا.
زمنندن مرکب طاقیم: برباتاریه
طوب. || مج. سرت معامله،
شدتلی تکریر، آلابانده: باتا.
ویه یی یمک. (الکتریک منظومه.
سنه، فرانسه جده باتاریه دینلر.
سده، ترکیجه دینلر. }

باتاق { س. (د. بائق) دن.
(بطاق یازماملی) ۱. باته.
جق، محو و نابید اولوجق، قوره.
تارلسی ممکن اولیان، امدت:

اولوب دوام واستراویان ایدر:
باغروب باقمی = باغروب باقمی،
طورمق.

باتمه ۱ - باقمی فعلی. ۱: باقمی.

باتور ۱ باخود باطور. ۱: باقمی.
باتور ۲ بهادر، قهرمان، جسور،
بطل. ۲: «بهادر» دن غلط کی
کوریدورده، اصلی و بخادور
اولوب، فارسی «بهادر» کده
بوندن مأخوذ اولدیغی مریودر.

باتی ۱ - «باتی» دن ۱: کونشک
باتی ۲ باتیبی طرف، غرب، مغرب.
۲: غربدن اسن روزکار. ۱۱
باتی قره یل = غرب شمالی جهتدن
اسن روزکار. ۱۱ باتی لدوس = غرب
جنوبی جهتدن اسن روزکار.

باتیرلیق ۱: ۱. صوفی، ادخال
موره باتیرلیدی. ۲: کیردیرلک،
حلول و نفوذ ایشدیرلک:
شیرینه نیک ایکنه سی دریشک
آلته باتیرلیدر. ۳: غرق
ایدلک: دشمنک اوج کیمی با.
تیرلیدی. ۴: محو و غائب ایدلک:
اوقدر ثروت جزئی زمانده فصل
باتیرلیدی. ۵: افلاسه سوق و
اجبار ایدلک: او باتقه بویه
معاملاته باتیرلیدی. ۶: انزاه
اوغرا دیلوب محو و مضعیل ایدلک:
قوماندانک درایتیرلکله منتخب
بر الای باتیرلیدی. ۷: کلی ضرر
وزیانه اوغرا دلق: او آدم اور.
ناقری طرفندن باتیرلیدی.

باتیرمق ۱: ۱. صوفی، بر
باتیرمق ۲ شینک ایینه ایندیرمک،
طالیدیرمق: صویه، چاه وده،

باتیق ۱ - ۱. باتوب چوکش
شینک حال، چوکولک،

۲. چقورلوق، دریشک. ۳.
مفسلک، افلاس. ۴. ایشی خراب
اولقلق.

باتقان ۱ یاخود بطمان. ۱: مایعات
و حیوانات ایچون بر اولجی که
عله کوره ایکی اوقده دن سکر
اوقیه قدر تخلف ایدر، من.

باتق ۱: مضم: باتار. فل. ۱: بر
شینک ایینه صوفی، آغا.
غیه کیچک، طالق: صویه،
یره، جاموره باقمی. ۲: کیرمک،
حلول و نفوذ ایتک: آغاه ایکنه.
دیکن باتدی. ۳: کیررکی
حس اولقلق، آجیق: کوزمه

برشی باتیور. ۴: افتدن آشای
کیچک، غروب، افسول ایتک:
کونش باتدی؛ آتی باتیق. ۵:
غرق اولقلق، دیکرک دینه
چوکک: کیمی باتدی. ۶: محو
و نابود اولقلق، غائب اولقلق:
بتون مالی، ثروتی باتدی؛ فلان
باتقده بر قاج بیک لیراسی باتدی.
۷: افلاس ایتک، مفسل اولقلق،
بریشی قالمق: او آدم باتدی؛
فلان شرک، باتقه باقمی اوزرده در.

۸: انزاه اوغرا یوب محو و
مضعیل اولقلق: بتون بر فرقه
باتدی. ۹: کورلر و ایشیداز
اولقلق، اثری قالمق: اونک آدی
باتدی. ۱۰: طالق، مستغرق
اولقلق: بورجه، ترم، آل قانله
باتق. ۱۱: فنا تأثیر ایتک،
طوققی: اونک لقر دیسی بکا
باتماز. ۱۱: قندیل باتوب چیمق
سورگنک درجه سنده اولقلق. ۱۱
چفتایجه ده افعال معاونه دن

باتاق مال: باتاق بر شرک. ۲.
باتیجی، صویه باتان: قره، تاق.

= ۱. باتیلان بر، جامور.
لق محل، وحل. ۲: حمام حوضی.
۳: حیوانلری صوفیه مخصوص
کوچک کول. ۱۱: قره باتاق =
اوردک مشابه صویه بانوب
چیفار برجنس صو قوشی.

باتاقچی ۱: ۱. ویرمه مک نیتله
بورج آلاز، ایشی
باتاق اولان، طولاندیرجی.

باتاقچیلق ۱: ۱. طولاندیرجیلق،
ایشی باتاق اولمفله
هرکده مالی باتیران آدمک
حالی.

باتاقخانه ۱: ۱. دوام ایدن ساده.
دلانی صوفیه و بعضا
بشیتون محو ایتک مخصوص قار
خاه و فحشیات محلی: اوراسی
عادتا بر باتاقخانه در.

باتاقلق ۱: ۱. باتاق محلی، باتیلان
بر، جامورلق و یک صو.
لاق، محل، وحل: اوراده بر
بیوک باتاقی وارددر؛ صیتنه نیک
اوکی آلوب هوایی اصلاح
ایچون باتاقلرک قوریدلسی اقتضا
ایدر.

باتاقلی ۱: ۱. باتاقلری و صولاق
یرلری چوق (محل):
باتاقلی اوو ملرک تطهیری.

باتر مق ۱: ۱. با: باتیرمق.

باتسه ۱: ۱. با: باتیسه.

باتیقین ۱: ۱. باتیش، چوکش،
چوکک. ۲: چور، درین
ایشی خراب. ۳: مفسل.

یره باتیرمق. ۲. کیردیرمک،
 حلول و نفوذ استدیرمک: ایکنه،
 شیش باتیرمق. ۳. غرق ایتک،
 مستغرق ایتک: قبودان کیمی
 باتیردی. ۴. محو و نابود ایتک،
 غائب ایتک: مالی، ثروتی با-
 تیردی. ۵. افلاسنه سبب
 اولاق، افلاس استدیرمک: بو
 معاملات باقیه بی باتیره جقدر.
 ۶. انهمزاه اوغرا دوب محو و
 مضحل ایتک: تدیرسز لکیله بر
 آلائی باتیردی. ۷. محو ایتک،
 کلی ضرر و زیانه اوغراتق:
 او آدمی اوغلاری باتیره جقدر.
 باتیش { س. باقی تملی و طرزی.
 باتش { با: باقی.
 باتیق { س. باتش، چو=وک:
 باتیق کوزلی.

باج { س. فا. و قتله بر یردن بر
 یرمقل اولانلار اشیا و امتهدن
 آنسان رسم. (معنی اصلیمی
 ویرکی و خراجدر.)

باجاق { یاخود بجاق. س. ۱.
 عمومیت اوزره قالجهدن
 طبانه قدر اولان عضو و
 تخصیص قالجهدن دیزه قدر
 اولان قسمه دیشیر. حیوانانده
 اوک، آرت، قیج باجاق. ۲.
 اوپون کاغدرلنک اوغلان رسمی
 حاوی اولانی، قاتی. ۳. برنوع
 آو کوبکی. || آلا باجاق = سکیلی
 (آت). || اکری باجاق، تلج
 باجاق = چاریق باجاقلی، احنف.
 || شیطانک قیج باجاقی = چفتهلی
 یاراماز چوجق. || باجاق قلی =
 انجیک میکندن دودوک.

باجاقسز { س. باجاقلی و بوی
 قیصه، بویسز، قصیر.

القامه.

باجاقسزلق { س. قیصه بویلاق،
 باجاقسزلق { قیصه بوی.

باجاقلی { س. بویلی، بوکسک. او.
 باجاقلی { زون، طول القامه.

باجناق { یاخود باجاناق و یا بجناق.
 باجناق { س. (« باجی » دن
 مشتق اوله ورق اصلی: « باجناق »
 در. عربی و فارسیدن مرکب
 « باجناق » اولدیفنی قبول و اویله
 تخریر ایتک یسوده کلفتدر. ا-
 بری برینه نسبتله ایکی همشیره نیک
 زوجلری، عدیل: حضرت عثمان
 ذی النورین حضرت علی المرتضی
 ایله باجناق ایدیلر.

باجناقلاق { س. ایکی همشیره تزوج
 ایتش ایکی آدم آره.
 سندکی مناسبت و قرابت.

باجه { س. ۱. اوجانک توتوی
 چکمک ایچون طامدن
 یوقاری چیقن قسمی: زلزله دن
 بتون اولرک باجه لری ییقلدی.
 ۲. تیه بنجره سی، کلبه و طاملره
 یوقاریدن ایشیق و یرمک مخصوص
 دلیک: قبودن آتسلر باجه دن
 دوشر = آرلساز و قوغلدیفنی
 حالده ینه کلیر معجزل حقننده
 سولتیر: قیو باجه = هر طرف:
 باش باجه دن آتشیق = چوق
 بویلاق. ۳. صوبولی و لم کیم
 تحت الارض شمشیرلک یوقاریدن
 آجیلیر قیاییر دلیکی.

باجی { س. ۱. بیک همشیره، آبله.
 ۲. قدملی و یاغلی قادین،
 آبله، قالنه. ۳. شیخ زوجیه سی:
 باجی خانم. ۴. زوجیه، رفیقه.
 (زوجلرک رفیقهرینه نواضکما-
 رانه و پردکلری اسمدر.)

باحث { س. عر. (« بحث » دن
 بحث { س. } بحث ایدن، بریجی
 حاوی، برشیته دائر معلومات
 و افاده بی جامع: زراعتدن باحث
 کتاب.

باحور { س. سذ. عر. (« بحر » دن)
 باحور { س. } تموزده سنه نیک اک
 صیحا ق کونلری اولان معروف
 یدی کون و بوکونلرک صیحاغی:
 ایام باحور.

باحتر { س. فا. غرب، مغرب، یا.
 و ر مقابل. (« بمضاده
 باختر مشرق و خاور مغرب معنا.
 سیله قوللا نلشدر.)

باحصوص { س. فا. (« با = ایله.
 عر. خصوص = تعیین)
 خصوصیه، خصوصاً، علی.
 الخصوص، هله، اک زیاده.

باد { س. فا. یل، روزگار، ریح:
 باد صبا. || باد بدست = الی
 بوش، صفرالید. || باد بیماء
 پک چاقی یورین. (روزکاری
 اولچن.) || باد رقتار = چاقی
 یورین، سریع الحریکه. (روزکار
 یوریشلی.) || باد هوا = لا:
 باد هوا.

باد { یاخود بادا. قل. فا. (« بو.
 دن » فصلدن امر غائب
 صیغه سی) اولسون، اوله،
 (بعض ترکیبات فارسیده قو.
 لالتیر:) هرجه باد اباد = نه
 اولورسه اولسون.

بادات { س. ۱. شکرلی یرالامسی.
 ۲. دوز طبان.

باداش { باداشتی. لا: باغداش،
 باغداشتی.

بادام { س. فا. بادم.

بادای { ص. فا. بادم شکسته: بادی بادی کوز.

بادانه { س. [بنا.] دیوارله اوریلان کچیج ویا آشی بویا شربی: بادانه اتمک، چکمک = دیوارلی بوشرته بیاضلاتی ویا بویامق. || مج. ۱. افراط درجده سورین دوز کون. ۲. سطحی تمیز، برشیک تصور و تقاضی ظاهرده کورنجه جک صورتده یالاندن ترقی.

بادانه جی { س. دیوارلی بادانه ایدن صنعتکار، بو صنعتله کچین آدم.

بادانه چپاق { س. دیوارلی بادانه اتمک صنعتی.

بادانه لاتیق { ق. بادانه ایتدیر. مک: او ی قتی با. دانه جی به بادانه لاتدیکز؟

بادانه لامق { ق. دیوارله کچیج ویا آشی بویا شربی چکمک، بادانه اورمق: بادانه جی اولری بادانه لار.

بادانه لی { ص. بادانه سوراش، کچیج ویا آشی بویا شربیله تلون اولمش: بادانه لی دیوارله صحت الیریشلیدر.

بادبان { ص. فا. [باد] دن، لیکن، شراع: بادبان کشای عزیزت اولتی = عزیزت اتمک.

بادرنه { س. [بنا.] بخ. خلاط آشینجه بینه صاریلان یز، خلاط صارغیسی.

بادرنه { س. ع. ج. بوادر: [بدور] دن سف. ۱. بداهه سویلیلوب خطادن غیر سالم سوز. ۲. آکسین ظهور ایدن وقته.

بادم { س. فا. [بادام] دن. اصل ترکستان اولمیده بادم

یشتمد یکندن، و آتمکده اویمدیندن. ترکی الاصل عد اولته ماز. [ایچی ویک نازه ایکن قبوغی دخی یین ویاغی چیقاریلان معروف میوه که باشلیجه اوج نوعی اولوب قولای قیریلانسه دیش یاخود ساقز، سرنه طاش بادی و آجیه اولوب قرایه سی و صابونی پاییلان جنسنده آبی بادم دیتیر. || بادم آغاجی = بو میوه یی ورن آغاج که اقالیم مقتهله اشجارندندر. || بادم ازمه سی = ازلش بادمه شکر مخلوطی. || بادم ایچی = بو میوه مک لی، مغزی. || بادم یارمق = ایهام. || بادم حلوانی = بادمه یاشلش حلوا. || بادم سویه سی = سوییلوب ازلش بادمک صوی که سوت کی اولوب شربت برته ایچلیر. || بادم کوزک = تیلکی پاچه سی. || بادم یاغی = بادمدن چیقاریلان یاغ. = ص. بادم شکنده، طولانی: بادم کوز، طیرناق.

بادچمک { س. بوغازده کی بزلر، [لوزتان، تر.] قوکن. || بادچمک علی = التهاب لوزتین.

بادمک { س. بادم آغاجی بی حاوی محل، بادم آغاجی قو. دلیلی.

بادنجان { س. فا. بحر فله پاطلیجان دبدیکز معروف سبزه.

بادغا { س. فا. [باد = یل. نما = کوستریمی] روزکارک جهتی کوسترن آلت که اولرک

وساثر مرتفع محلولک اوستنه قونیر.

باده { س. فا. شراب، خمر، می، صبا. || باده پوست = شرابه طایار، عشرته پک دوشکون. || باده نوش = شراب ایچن. || باده نوش اولتی = شراب ایچمک: فلاک نامنه، صحتته باده نوش اولدیلر، اداره اقتدا ایتدیلر. عر.

بادهوا { س. ص. ح. فا. [زبازدی: بدوا] یاره سز، مجانا، بش (بلائی): بادهوا سرکه بالدن طاتیدر. || مج. پک اوجوز: بونی بادهوا آشسکز.

بادی { ص. س. ع. [بداهه] یاخورد [بدوه] دن سف. ۱. سبب اولان، ایجاب ایدن، اقتضا ایتدیرن، موجب، علت، سبب: اخلاقنک ییلکی بادی = ترقی اولدی. ۲. ابتدا، اول، باش: بادی امرده = اول امرده. ۳. ظاهر، علنی، آشکار: بادی نظرده.

بادی { س. فا. [بطه] دن غار. [اوردک.] = ح. اوردک کبی: بادی بادی یورمک.

بادیا { س. آغزی یا بوان طو. [برادن بیوک قاپ که کردل رینه قولانلیر.

بادیه { س. ع. ج. بوادی. چول، قیر، بیابان، صحراء دشت. || بادیه یما = چولده جولان ایدن، بدوی. || بادیه نشین = چولده ساکن اولان.

بایدن الله { ع. ترکیب، الهیک اذنبه.

بار { - فا. ۱. يوك، آغراق،
قتك: بار اولقى = يوك اولقى،
ئىقت وىرىمك: باركران = آغىر
يوك، آغىر وظيفە. ۲. دۈمە، كىرە؛
ھزاربار = بىك كىرە. ۳. يىمش،
مىوھ: برك و بار = ياپراقھ يىمش؛
مار آۋور = مىوھدار، مېھرى.

بار { ص. فا. [باریدن] فطندن
ص. ص. ص. — ص. ص. — تشکیله
کیرر. [یاغدران، سرن، ص. ص.
چان، دوکن: اشک بار = کوز
یاخی دوکن: کهر بار = جواهر
سرن، کوزل سوزل سولین.

بار { فل . چ . وار .

بار } مه. باضم مفتی تصویر ایدر: بار
 بار } مار باغرمق = حقوق باغرمق.

باراته ۱. [Berretta] یو فارسی ککیش کچہ باغلق، کچی، باشلی. یکچیر. بلرده کیردی: بوسناچی، خاصکی باراته سی. ۲. بر جنس خروس اسکی.

باراق } ص. اوزون توکلی، او.
 زون قیللی (چوقه، کبه
 پاخود آت، آو کوبکی) .

باراقه } یاخود باراقه .
 (فر. Baraque) تختہ .
 دن موقت مسکن و سائرہ کلبہ ،
 سالاش ، صونڈیرمہ : باراقہ
 قومق .

باران } - فا. یاغموور، مطر.

بارانی } س. فا. (وغا: بارانیہ)
یا غمورتی.

[Parapetto . پنا .] } بار باره
 سم . قلمه قورقولى . }
 س . يالكنز زار ايله اوينا . } بار بود
 نلر بر نوم قار . }

1990

باربونیہ { سہ (یتا) قیرمزی بہ
 مائل بر جس لذیذ
 بالیق، کہ بیاضیہ آلاچہ جنسنہ
 تکریر دیرلر، بنا، برنوع فصولیہ.
 بارچاق { باخود بالحاق، سہ
 قلع قبضہ سک لی
 محافظہ انکع مخصوص سری.

بار چہ } ص. چ. بتون، جملہ،
م. م.

بار چہ { س. (یتا .) بیوک
صندال، سباقده جنک
صندالی .

بارد { صد. عمر. } « بارد » دن
 { سف. } ۱. صوثوق، سرد؛
 ماء بارد. ۲. مج. لطافتدن یاری،
 ناخوش، صوثوق : بارد طور،
 مامام.

بارد } سہ قاتی صمان .

بارداق } سه صو و شربت وسا.
تره ايجمكه مخصوص
جام و بلور ويا ميعندن قوليلي ويا
قوليز قاب، مشربه، قويه .
(اصل قولى ديك اولان زبار)
دن مشتق اولغله اساساً قو-
للىسنه دىلدرى . {

باردقچی } سرد بارداق یاپان و
صانان آدم .

باردہ { س. [بتا. فوجی کسری
و کو شتر مہی کہ فوجینک
ایجنہ کورہ مقوس اولور .

بارز } ص: عر. [بروز] دن
 { س: [ظاهر، عیان، آشکار.
 بارس } س: با: پارس.

بارسام } یاخود وارسان . س .
طراخونیه جنسند
واوندن کوچک و جنس بالیق که

شدله چارپوب آجيسنه طيلانلاز.
بارسامه (ر.) { كوزل رايحلي
وليون بايراغلي كهي كيكيش باپرا.
قلي رنبات. كه يرله برابر اولوب،
ديكلديكي يرده توسع ايدر، و
نانه كي، بعضي مكلره قونور.

بارش } بارش و سائره . بارش و سائره .

بارع } ص. عمر. ث: بازعه [« برا-
عت » دن سف.] ۱. تام،

بارغام } لورکه بکزر بر جنس
بالبه

بارق } س. عائله، خاندان : اوبارق
صاحبی = متاهل، اهل
وعیال صاحبی . (مان دائمی
« او » له رار قوللاسر . }

بارقلا نَمَقْ } فل. اوبارق صاحبي
اولمق، اولنوب اهل
وعال ادمك.

بارقه } ش. عر. شمشك، يلديرم
پارلديسي .

بارقه } س. [يتا. Barca] بيوك
صندال، فلوقة (فلاك).

بارقہ حی } سہ بارقہ دینلن بیوک
صندالی قولل انان آدم،
صندالحم، قایقمہ .

بَارَكَ اللهُ { عر. ترکیب. الله مبا.
رك ایتسین. مقام

تحسین و تعجیہ ماشاء اللہ
و لوحش اللہ کی اراد او۔
لنور دعار۔ اکثریا آلتہ
«زہی» کلہسی بونور: بارک
اللہ! زہر ککٹہ عالال!

بازگاہ } یاخود بارگاہ. - فا.
[بار = رخصت. گاہ،

گه = عمل) رخصته كيره بك
عمل كيرمك ايچون اذن ايستيلن
پر، عتبه، سده، دركاه : باركاه
پادشاهي. || مج. باركاه كبر يا =
حضور رب العالمين.

باركش { ص. فا. (بار = يوك.
كشيدن = چكك) يوك
چكبي، يوك قالديران، آغر
شيرل طاشيان.

بارگير { ص. فا. (بار = يوك.
كرفتن طوعقي، قالديرمق)
يوك طوتيجي، يوك قالديران، يوك
طاشيان (حيواناته و حاملره و
آراه وكي كبي شيرله اطلاق
اولنور.) = س. تر. تلفظي :
بيگير) انمش آت، اسب، فرس.
(كرك يوك كرك ينك وقوشى
ايچون اولون.) با : بيگير.

بارگيرجى { س. با : بيگيرجى.

بارلام { س. اسقارموس آزمانى
باليق.

بارمق { ق. محافظه ايتك، امين
بريره صوقق، باريندر.
مق = م. فل. چ. وارمق.
{ باريندرمق. با : بارينق،
بارينق { باريندرمق.

بارو { س. فا. ۱. قلعه ديوارى،
حصار برجى، سور. ۲.
صيفنه حق ير، ميلجا، سپر.

باروت { س. (بو. Barut)
كهرجه ايله كوكورت
و كوموردن مركب بر ماده
مشتمله كه توز حالنده اولوب
عموميتله اسلحه ناريده و طاش
قيرمق كي ايشلرده قوللا-
نيلر. || مج. چاقق آتش آلير،
حدت وشده مستعد. || بنوق

بارودى = باروت كبي بارلار
اجزالى بنوق. || باروت قاغى =
مهمات آراه سى. || باروت قاغى،
كرت سى = باروت اولجيسى.

باروتيجى { س. باروت بابان، با.
روت قابرقه چيسى :
باروتيجى باشى = ساقده باروت
اعمالى متمهدى.

باروتخانه { س. ۱. باروت اعمال
اولسان ير، باروت
قابرقه سى. ۲. باروتك وضع و
حفظ اولنديقى ير.

باروتلق { س. باروت خودقلى
قوتلى و-اژه، باروت
محفظه سى.

بارودى { ص. باروت رنكنده،
قويو زيتونى.

بارور { ص. فا. ۱. عيش ورن،
ميوه دار، ممر. ۲. مج.
قائده ي موجب، حسن تيجيه
منجر، نافع.

بارومتره { يا بارومتره. س. (بو.
 Barometre دن
مأخوذ فر. Barometre دن)
هواك ثقلنى مقايسه وتبدلات
هوايه ي اولدن تعين و محاك
ارتفاعنى كشف ايتكه مخصوص
آلت، مقياس الهواء، ميزان الهواء.
{ ص. عر. (بزه دن س.)
بارى { ياراديجى، خالق، آفر-
ينده. = س. حق جل و علا
حضر تلى : بارى تعالى.

بارى { د. فا. هج اولمازسه : ايش
كورسزه ك بارى كورلدى
ايته. (عو. باريم.)

باريش { س. اوزلاشمه، باريشمه،
ترك مخصوصه، مصالحه :

باريش ايتديلر = باريشديلر،
مصالحه ايتديلر.

باريشديرمق { ق. مصالحه ايتد-
بين ايتك، اوزلاشديرمق. ||
م. رنك و سائرده ي موافقت
ايتديرمك، اويديرمق، امتزاج
ايتديرمك.

باريشديرمه { س. مصالحه ايتد-
مه، اصلاح بين.

باريشديرمجي { ص. باريشديران،
ايكى مخصوصه بيننده
صلح ايتديرن.

باريشمق { ق. ترك مخصوصه ايتك،
مصالحه ايتك.

باريشمه { س. باريشمق فعلى، مصا-
له، ترك مخصوصه.

باريشيق { ص. باريشمش، مصالحه
ايتمش، صلح و مسالنده
بولنان : شمدى باريشيقدرل.
|| مج. اويون، موافق، بربري
طونار (رنك و سائره).
= س. باريشمه، صلح، مصالحه،
مسالت، آشتى.

باريشيقلق { س. باريش، باريشيق،
صلح، مصالحه.

باريك { ص. فا. اينجه، دقيق،
رقيق : باريك مين =
اينجه بللى.

باريلك { د. بارى، هج دكله،
هج اولمازسه. [بارى
استعمالى افصدهر. عو. باريلكم.]

باريتمق { ق. قد. قورومق، عا-
فظه و حمايه ايتك (اليوم
بارينديرمق مستعملدر.) = فل.
سپر آلتنه كيرمك، محافظه او.
لفق. (اليوم باريتمق مستعملدر.)

بار پند پر مق { ف. سپر آلتنه
و حایه ایتک، قورومق.

بار پینق { فط. سپر آلتنه کیرمک،
مسوقیلوب التجا ایتک،
صیفنتی، تحفظ ایتک.

بار یوم { س. (لا. Barium)
تجیم. اجسام بسیطه دن
برجم.

باز { ص. فا. ۱. آجیق، مفتوح.
کشانده: سرباز = باشی آجیق.
۲. «باختن» فطندن
سمه. اولوب صتر. تشکله کیرر:
اوینایان = قار باز = قار اوینلیان.

باز { س. فا. طوغان دینلن بیر-
تیجی قوش که آو طوغنه
آلشدریلیر.

بازار { س. فا. (باز = کری-
آوردن = کتیرمک.

— غا: بازار. ۱. آلیش
ویریش، اخذ و اعطا، داد و ستاد:
بازار اوله = آلیش ویریش اصحا.
بنه تحیه مقامنده ایراد اولور
دعادر. ۲. آلیش ویریش بری
اوستی آجیق محل که هرکون ویا
ایام مخصوصه - نده هرکن صا.

ته جفی اورایه چیقاروب بازارلقه
ویا مزایده ایله ساتار، سوق:
آت بازاری، طاق بازاری،
بالیق بازاری، چیک بازاری،
صالی، پنجه شنه بازاری. ۳. فیات
قرارلاشدروب اخذ و اعطاده
او یوشیق ایچون اولنان مه رضه
ویا چکشمه، بازارلق: بازار ایتک،
بازار بوزمق. بازار باشی =
بازارده کی یالق کبی بروظیفه سی
اولان آدم. بازار بوزمق =
نفاق قومق، اضرار ایتک. ||

بازارده قالدیرمق = صامق، صامغه
چیقارمق. بازار قایی =
اجرتله هرکسک اشیا سی آلوب
قل ایدن بیوک قایی. بازار
کیمک = فیات قرارلاشدروبمق.
|| بازار بایمق = ایش دوزلقک،
اصلاح ایتک. || شکار بازاری
= کورتی و مقطوع بازارلق.

بازار { س. هفته تک بریمی کونی که
وقتیله بازار قورلمغه مخصوص
بولمش اولدیفیصون بواسمه
شهرت بولشدور، بازار کونی،
یوم الاحد، یکشنبه.

بازار ایرتسی { س. هفته تک
بازار کوندن صکره کلن یوم
الاشنین، دوغنه.

بازارچی { س. معین کونلرده
قوریلان بازارده
دوام ایدوب آلیش ویریش ایدن،
باراقه قوران اصناف، اهل
سوق.

بازارلا شتق { ف. فیات کیمه.
چکشمه دک
اویوشیق، بازارلق ایتک.

بازارلق { س. آلیش ویریشده
(فیات کیمک ایچون
چکشمه: بازارلق ایتک =
چکشمه دک فیات قرارلاشدروب-
مق، فیات خصوصنده چکشمه:
بازارلق کیمک = فیات قرارلا-
شدیرمق: بازارلق اویوشق
= موافقت حاصل اولق: بازارلق-
اویه مامق = قرار ویریه مامک.

بازرگان { س. فا. (اصلی: بازار.
سکان [تاجر، نجار،
آلیش ویریش ایدن اصناف.
— افندی و آغا برینه یهودیلره

اطلاق اولنور عنواندر. ||
بازرکان باشی = ساقده شهندر،
تجار وکیل. || آتاق بازارکانی =
اشیا کزدریوب ساتان، صا.
تیجی، بوچه تیجی. || قورقاق بازار-
کان = متردد آدم.

بازرگانلق { س. تجارت، آلیش
ویریش ایدن اصناف.
فک حال و شانی.

بازکون { باز کونه. ۱. واژ-
باز کون [کج، واژ کونه.

بازلماج { یاخود بازلماج. س.
طالیلی بول قالین
ساج کوزله سی.

بازل { س. عر. «زل» دن س.
جر. کونکس و قارنک
ایچنده حاصل اولان غاز و یاسو
شینلرینک محظله سی دلکه
مخصوص بوری ایچنده محفوظ
برنوع میل.

بازن { یاخود یازن. س. (فر.
Basin) شالی طوقومه سی
طرزنده طوقمش توبلی ویا
توییز یومشاچه بز ویا باصمه:
توبلی، توییز یازن: یازن باصمه سی.

بازو { س. فا. قولک اوموز ایله
دیرسک آره سنده کی
یوقاری قسمی، قراجه، عضد.

بازویند { س. فا. (بازو = قول-
بندن = باغلاسی [
زینت: یا قوت ایچون قوله باغلانان
کومشدن ویا صیرمه ایله ایشلش
مشیندن محظله که اکثرا ایچنده
برنجه ویا بر سورة شریفه
سازه بولور.

بازی { س. فا. اویون. ن.

بازيچه } س. فا. او بوجاق، پوجق
او بونجاقی.

باس } سذ. عر. ضرر، محذور؛
بونده باس یوقدر، بر
باس کورمیورم. (قوت و شدت
و عذاب معنایله لسانزده پک
مستعمل دکلد.)

باستارده } س. [یتا. Bastarda]
بر جنس کوچک
کی، قادرغه نک کوچکی. || ع.
کینک باشنده کی افی درک.

باستون } س. [شا. Bastone]
دکنک عصا، ال دکنکی،
آلافرافنه ظریف دکنک.

باسط } سذ. عر. [بسط] دن
[سف. نس. بر عضوی
اوزادوب آجان (عضله).

باسور } سذ. عر. مایه سیل،
قالین باغز صاغک اتهابی
سبیلله جراحت و قان کلسی؛
قانی، بالقلمی باسور.

باسوری } س. عر. ذ. باسوریه.
ط. مایه سیله متعلق.

باش } س. ۱. انسان و حیوانات
جسمنک اک یوقاری قسمی که

پینی و کوز، قولاق، آغز، بورن
کبی. حواس آلترینی حاوی

اواغله بدنک اک مهم قسمدر،
رأس، سر، کله، قفا: انسان

باشی، آت باشی. ۲. بر شیشک
اک یوقاریسی، تپه، ذروه،

رأس: طباغ باشی. ۳. اوج،
دوکه شکننده تپه: ممه، چپان

باشی. ۴. کنار، اوج: کوپری
باشی، چارشی باشی. ۵. بر شیشک

باشلادیبی بر، مبدأ، منبع:
صو باشی. ۶. طوب و کله

صورتبند شی: بر باش شکر،
بر باش پینیز، بر باش صوغان.

۷. هر شیشک اوکدن اولان
کناری، قیج مقابلی: کمی باشی؛

بو شیشک باشی نه طرفنده در؟
۸. یوقارییه، صدره کلن

جهت: یتاغک، او طه نک، سفره.
نک باشی. ۹. مبدأ، اول،

ابتدا، باشلانفج: آی باشی،
سنه باشی، کتابک باشی. ۱۰.

جانلی حیوان عددی، رأس:
بش باش صیفیر، ایکیز باش

قویون. (رأس ده مستعملدر.)
۱۱. رئیس، آمر، برنجی: بلوک

باشی، آتجی باشی. ۱۲. عقل، فکر،
ذکا. ۱۳. زبده، قیماق: سوت،

یاغ، بال باشی. || باش آجق =
بدعا ایتک. || باش آشاغی = ۱.

ترسنه دوغش، معکوس. ۲.
نهرک منصبه طوغری. منابی:

باش یوقاری. || باشدن آتجی
= پک زیاده اولتی، پک چوغاقلی.

|| باش آغریسی = باشه عارض
اولان آغری، صداع؛ و مج.

تعییزی موجب قائده سز و نافله
ایش، غائله. || باشی آلتی =

۱. قورتلقی، تنفسه وقت
بولتی. ۲. قاچقی، اوکنه کلن

طرفه قاچوب کیتک. || باش
اوجی = پک یاقین محل: باشی

اوجنده = یانی باشنده؛ باش
اوجندن آیرلمدی. || باش اور.

تییسی = قادینلرک باش و بویون و
کردانلریله صاچلری اورتدکری

بز. || باش اورمق = مراجعت
ایتک. || باشه اورمق = سرشک

ویرمک. || باش اوستنه = پکی،
علی الرأس والعین. || (آنه) باش

اوکرتمک = تعلیم ایتک. || باش

اولتی = بجرلک، باشه جیمقی.
|| باش ایتک = ۱. غلبه چالقی.

۲. (حسابی) طول پلامق.
|| باشندن ایتک = نزول اصابت

ایتک. || باش باشه ویرمک =
محرمانه مذاکره ایتک، کیزلیجه

قویشتمی. || باشه باش = تمامی
تمامنه: حساب باشه باش کلدی.

|| باشدن باشه = بر اوجدن بر
اوجه، سراپا. || باش باغلامق =

۱. انتساب ایتک. ۲. (نبات) جبه
ویرمک: باشا قلاقلی. || باشی

باغلامق = اولندیرمک. || باش
بلاسی = باشه بلا اولان آتغاریه

و مشکلاتی ایش. || باشی بوزوق
= غیر منظم عسکر. || باشی بوش =

۱. بوش کزن، سرسری. ۲. باغلا.
نماش. || باشه جیمقی = میسر اولتی،

موفق اولتی، بجرمک. || باشدن
جیمقی = آزمی. || باشدن چیقار.

مق = آزدیرمق. || باشی خوش
اولماق = خوشلا تمامق، راحت

اولماق. || باشدن، یکی باشدن
ابتدادن، یکیدن، ازسرمو. ||

باشدن قره ایتک = کمی تهاکه
چالنده باشینی قرهیه اوروب

سباحله اوتورمق. || باشدن
صاومق = دفع ایتک. || باشدن

آیاغه، طبرناغه = ستون، تکمیل،
سراپا. || باش طاشه کلک = فلاکه

اوغریابوب ندامت ایتک. || باش
قالدیرمق = سرکشک ایتک.

|| باش قالدیرماق = پک مشغول
اولتی، آردلوق بوله ماق. || باشه

قاقق = پایلان ایلمکی بوزماورمق.
|| باش قومق = فدا اولتی، وقف

و وجود ایتک. || باشه یکمک =

صدر ايتك. || باشه چكرمه =
اوكه آلتى، يوقارى به چيقارمه ق.
|| باشه كلك = دوجار اولتى،
اوغرامق: باشه كلن چكيلي.
|| ماش كوس-ترمك = ظهور ايتك.
|| باش كوز يارمق = بجرمه مك،
يوزه كوزه بولاشد يرمق. ||
باش و يرمك = چيتمق، ظاهر
اولتى. || باش ايتك، باشك اتى
يكم = برشى، طلبنده اصرارله
تعييز ايتك. || باشنه = بهر:
آدم باشنه = بهر آدمه؛ او باشنه
= بهر اوه. || باش يرينه كلك =
راحت ايتك. || آچيق باش =
باشك تپه سندن قىلارى دوكلش،
اصلع. || آغر باشلى = تمكيني،
وقور. || آخه باشى = آخه فرق،
استقونطو. || آلت باشنده،
اوست باشنده. يا: آلت، اوست.
|| اوست باش = قياقت. || ايش
باشى = ايشيكرلر رئيسى، قافله.
|| ايش باشنده = ايشه نظارت
ايده چك حالد. || بالطه باش =
اوكل بالطه كي دوز يمي سيورى
اوليان واپور. || بر باشدن = بر
اوغوردن، بردن. || بر باشنه،
يالكر باشنه = كندى كندينه،
يالكر، آرقداشش. || بك،
ديك باشلى = ممند. || بيمور باش،
دمير باش = كرا ايله ويا التزامه
ويرين بر ملك ويا قاربچه و
س-ترمه ينه تسليم ايتك شرطيله
كراجى ويا ملتزمه برانيلان آلات
وادوات و اشيا وساثره. || عتلى
باشنده = قائل ومتبصر، سرسم
اوليان. || قوش باشى = ۱. ابرى
پارچىلى قار. ۲. اوفق پارچىلى

كباب. || قيا باشى = اوزون
سسله، سويلير كويلي شريقي.
|| كندى باشنه = خودبخود،
مستقلا. || ياني باشنده = تا
يائنده، اتصالده.
باش { ص. ۱. رئيس، برنجى،
اول: باش قوماندان، باش
كاتب، باش محرد، باش امام،
باش وكيل، باش چاوش، باش
قادين. } (كتابنده فارسى «سر»
تحويل ايتكى ترجيح ايدنلر
واردرد: سر كاتب، سر محرد كي.)
۲. باشليجه، اك مهم: باش ايشين
بودر. || باش يارمق = ايهام.
باشارلىق { ۱. باشه چيقارلىق،
بجركلك، تسويه
اولتى.
باشارمق { ق. «باش» دن
باشه چيقارمق، بجر.
مك، تسويه ايتك، اتمام و اكمل
ايتك.
باشاق { س. «باش» دن اكين
باشى، سنبه، خوشه:
باشاق باغلامق، طوموق =
(اكين) باشاق حاصل ايتك،
باشاقلامق.
باشاچي { س. اوراق زماننده
دوكيلوب تارلاده ق.
لان باشاقلرى طويلان قير،
كسيك طويلان، خوشه چين.
باشاقلامق { فل. (اكين)
باشاق حاصل ايتك،
باشاق طوموق، باغلامق.
باشاقل { ص. ۱. باشاغى اولان
(اكين)، باشاق
طوموش. ۲. باشاق رستمده.
(اوق).

باشبوغ { س. عساكر غير
منظومه قوماندانى. مر.
باشترده { س. اسكيدن برنوع
حرب كيسى. يا:
باشتارده.
باشتنه { س. اراخى اميره دن
باطاپو اورتا انتقال ايدن
تارله.
باشيغيز { س. كوچك چييان
اوجى.
باشيحي { س. قيوون باشلرخى
پيشرين ويا صافان آدم.
= ص. ايشك باشنده بولان،
آسر: بيك ايشي برانجى.
باشمىز { ص. ۱. باشى اوليان،
پير. ۲. آسرى اوليان،
آسر طايبيان، رئيسز.
باشسزلق { س. باشى ورئيسى
اوليان هيتك حالى.
باشقه { س. ياخود بشقه. ص. ك.
(«باش» دن، كندى
باشنه، باشلى باشنه) ۱. ديكر،
غيرى، آخر، سائر، اوزكه:
باشقه آدم، باشقه ايش، باشقه
برده، باشقه دفعه. ۲. باشقه
دزلو، ديكر كون، فرقلى: او
ايش باشقه در. || باشقه سى =
ديكرى، غيرى، ديكر برى؛
باشقه لرى = ديكر لرى، ديكر
آدملر. || ... دن باشقه =
استثنا بيان ايدن، غيراز، سوي:
بندن باشقه بونى هر كس ايشيدى؛
بوندن بشقه يوقدر. || باشقه
باشقه = آبرى آبرى، منفرد آ.
باشقه جه { يا باشقه جه. ح. ۱.
آرچي، آبرى اوله رق،
منفرد آ. مستقلا: او باشقه جه
كلدى. ۲. مخصوصاً، رأساً،

صورت مخصوصه ده : سزك
ایچون باشقه كئيرده جكم .

باشقه لاشمق { یا بشقه كئتی :
باشقه لاشمق { قل . باشقه درلو
اولتی ، دیشمك ، قئیر ایتك ،
دیکر كون اولتی : بن كورمیه لی
بو آدم باشقه لاشتمش .

باشقه لقی { س . مفايرت . اختلاف ،
مخالف .

باشلا تئق { قئ . ۱ . بدآیتدیرمك :
باشلا تئق { اوراغی یتیردیلر بو
كون خرمته باشلاه جم ؛ جغرا .
فیدارسنه باشلا تدم . ۲ . (چوجنی)
مكشبه ویرمك ، تحصیله بدآ
ایتدیرمك : چوجنی مكشبه
باشلاندی .

باشلامق { قئ . (« باش » دن)
باشلامق { بدآ و مباشرت ایتك ،
شروع و مباشرت و آغاز ایتك :
ایشه ، درسه ، یككه باشلادی ؛
دها باشلامدق .

باشلامه { س . بدآ ، مباشرت ،
باشلامه { آغاز ، شروع .

باشلانفسیج { س . ۱ . بدآ و مبا .
باشلانفسیج { شرت ایتمه ، افتتاح ،
مبدأ . ۲ . مقدمه ، دیباجه .

باشلانلق { جغ . بدآ ایدلك :
باشلانلق { بورادن باشلانلیز .

باشلانمق { جغ . بدآ ایدلك ، مبا .
باشلانمق { شرت اولنمق ، بو

ایشه باشلاندی ؛ یارین درسه
باشلانمقدیر . = قل . باش
پیدا ایتك ، باش باغلاق ، بو .
واولامق ، مدور اولتی : لا .
خته باشلانمقه باشلادی .

باشلانمه { س . ۱ . بدآ و مباشرت
باشلانمه { اولغه . ۲ . باش باغلامه ،
مدور اوله .

باشلاپش { س . باشلامق فعلی
باشلاپش { وطرزی ، بدآ ، مبا .
شرت .

باشلاپچی { س . باشلایان ، بدآ
باشلاپچی { و مباشرت ایدن .

باشلق { س . ۱ . ریاست ، سرکرده .
باشلق { لك ، آمریت . ۲ . نق .
(ج : باشلیغ) رئیس ، آسر .

باشلق { س . ۱ . باشی یاغوردن
باشلق { محافظه به مخصوص یاغوردن
لف مربوط و یا آیری اورتی ،
قو قو ته : قابوت ، مشتم باشلی .
۲ . حریده باشی اوق و قلیچدن
محافظه به مخصوص سپر ، طوغلغه ،
مفغر ، خود . ۳ . دیرك ، باشی ،
تیه لك . ۴ . آتك باشی و اكسه سی
محافظه به مخصوص قلیف .

باشلی { یا باشلو . س . ۱ . باشی ،
باشلی { تیه سی اولان . ۲ . یووار .

لاق ، طوب ، مدور : باشلی
لاخنه . ۳ . اساسلی ، اهمیتلی :
اك باشلی ایشمز . ۴ . ایلری كنن ،
باشه كنن ، مخیز : بللی باشلی .
۵ . سیله اولیان ، طور و قلامه :
باشلی اولچك . || باشلی باشنه
= كندی باشنه ، مستقلاً || .
یوك باشلی = عقلی ، ذكی .

باشلیجه { یاخود باشلوجه . س .
باشلیجه { اك اهمیتلی ، اك اساسلی ،
اك امتنا : سعدیتك باشلیجه تا .

لیفاتی كلستانیه بوستانیدر . =
ح . اك زیاده ، اك اول : او بد
شلیجه بو ایشله مشغول اوله ج . ر .

باشماق { یاخود باشمق . س . آتاق
باشماق { قانی ، خف ، كفش ،
باپوش .

باشماقچی { س . آتاق قانی یاپان
باشماقچی { آدم ، خفاف .

باشماقلىق { س . زقتیه سلطانرك
باشماقلىق { تخصیصاتی ، خاص
آربه لقی .

باشمق { قل . (« باش » دن)
باشمق { قارشی طورمق ، ديك
كلك ، معندك ایتك .

باشه { یاخود بشه . س . ایلری
باشه { سکن ، مخیز .

باشاریق { س . ۱ . چولها دستك .
باشاریق { منك ایاقلی . ۲ .
بیانو ایاقلی كبی چفته ایاقلی .

باشامق { یاخود بصامق . س .
باشامق { مردیون پله سی ، قدمه :
قرق باشامق سردیون ؛ باصا .
مق طاشی .

باشان { س . قره . باشان = آغر-
باشان { لقی ، كابوس .

باشادی { س . ۱ . ات صوبی و یا
باشادی { قییمه یله پشمن سیزه :

باشادی ، قاق باشادی : كول باشادی
= اسقرده ده پیش ات ، برزوله .
۲ . بر شینك اوزرینه باشان :
قاش باشادی = قاشك اوزرندن
كچه كك صورته باشه مائلاً
باغلانان عصابه ؛ دال باشدی =
آغر لویه آغاجك دالی باشدیرم .
جق صورته ایری كراز و
سازه .

باشدیرمق { فجع . ۱ . باصق
باشدیرمق { آلتیه قوتقی ،

ازدیرمك : آسمه یارقلری فو .
چی ایچنه باشدیریلر . ۲ . طبع
ایتدیرمك : بو كتاب ایلك
دفعه اوله رق باشدیر یاور . ۳ .
سوكندیرمك : یانغین باشدیرلدی .

باشدیرمق { قئ . ۱ . بالواسطه
باشدیرمق { باصق ، ازدیرمك :
بو طوریغی آیفاله باشدیرملی .

۲. بالواسطه باصمق، طبع
استدیرمک: بر اوافق کتاب
باصدیردم. ۳. سوگندیرمک،
اطفا اتمک: یاغنی باصدیردیلر.
۴. غلبه چالمق، کدک، تقوق
اتمک: حیلہ کارلنده آرقداشلربی
باصدیردی. ۵. اورت باص
اتمک، صافلامق، مسکوت عنه
کچیرمک: اوتک قباحلربی
باصدیردیلر.
باصدیرمه { ص. م. ن. باصره
مق. فلی. با:
باصدیرمق. ۲. طوز وچنله
باصدیریلوب ایسده ویا کونشده
قوربدلش ات: قیصریه باصدیر.
مه.سی. || مج. باصدیرمه مق
چیقاروق = چوق دوگمک.
باصیر { ص. م. ن. باصره
(دبصره دن سف) کو.
رن، کوریمچی: قوه باصره =
کورمه خاصه سی.
باصیر غنمق { فل. آغرلق باصمقله
باصیر غنمق { مضطرب اولوق، کا.
بوسه طولوق.
باصیره { ص. م. ن. باصره
(قوتی، رؤیت خاصه سی،
قوه باصره. ۲. کوز، عین،
چشم.
باصیربق { ص. انکلری طاشله
باصدیرلش آلچاق
چادر.
باصیق { ص. ۱. باصوب صیقہ.
جق، تضیق ایدہ جبک
شی، منکنه، جندره، مصره.
۲. صیق، تضیق: باصق آلتندہ
اولوق. ۳. باصان، آغرلق ورن
شی: صبان باصیقی ۴. قالب،
غما.

باصیق { ص. زردیان (مردیون)،
باصامق، سلم.
باصیقچی { ص. تولند اوزرته
قالب باصان.
باصیقین { ص. ۱. آغر، ثقیل.
۲. باصوب کچن، غا.
لب. فائق، اوستون: بو هپی
اوزرته باصیقین چیقدی. =
ص. آکمز هجوم، بردن باصوب
غانل طومغه، شیعون. || باصیقین
ویرمک = هجوم ناکهانی به او.
غرامق، قباحق ایشلرکن طولوق.
باصلق { فح. فل. ۱. آیقله
چیکنمک، بامال اولوق:
باصلش طورراق. ۲. ازلک،
صیقلق، تضیق اولوق: او.
زوم، زیتون، انجیر باصلدی.
۳. هجوم ناکهانی به او غرامق،
طولوق: دشمنی کجه باصمشلر. ۴.
طبع اولوق، دستکاهه وضع
ونمیش اولوق: فلان کتاب یکیدن
باصیلور. ۵. سوگندیرمک،
اطفا اولوق: یاغنین، آتش
باصلدی. ۶. تسکین اولوق،
کسب سکون اتمک، طورمق:
روزکار باصلدی. ۷. تمغا و
قالب اولوق: بو تولند ائی
باصیلیر.
باصامه { ص. باصلق فلی. با:
باصلی { ص. باصلش، تمغا و
قالب اولوق: یا طبع
اولوق، مطبوع: باصلی تولند،
کتاب.
باصلش { ص. باصلق فلی و
طرزی: بو فصل
باصلش؟

باصمق { مض. باصار. قه. ۱.
آقاله چیکنمک، بامال
اتمک: بورابه باصامک. ۲. آغر.
لق ویرمک، تضیق اتمک:
صندینک ایچنده اشایی باصورق
یرلندیرملی. ۳. قالب اورمق:
تولندی باصمق؛ مهر باصمق. ۴.
طبع ونمیش اتمک، دیزلش ویا
لیطوغرافیا طاشنه کچیرلش
یازی بی ماکنه و دستکاهده
کاغده کچیرمک: کتاب، غزته
باصمق. ۵. بردن بره هجوم
اتمک، آکزین اوستنه واروق:
کچ وقتده مسافرلر باصدیلر.
۶. قباحق ایشلرکن اوستنه
واروب طومق: بر قلیزک اوخی
باصمشلر. ۷. قولوچقه اوتورمق:
برطاؤق باصدم. ۸. اورمق،
قومق: آل باصمق. ۹. اورمق،
ضرب اتمک: طایق باصمق. ۱۰.
یا تیروب بوغازلماق، ذبح اتمک:
صغیر باصمق. = فل. ۱. آیقله
طورمق: ایکی یاخنده جوجق ده
دها باصیمور، یکی باصمغه باشلا.
۲. چوکک، اوتورمق:
بو بشارک بر طرف باصمشن. ۳.
ککک، طومق، مسلط اولوق،
غلبه اتمک: آتش باصدی،
حرارت باصدی، توقو باصدی،
آغرلق باصدی. || آیاق باصمق.
۱. کیتیک، اوغرامق: بر دها
اوتک اونه آیاق باصیمه چم. ۲.
اصرار اتمک: کیمه مکه آیاق
باصیمور. || آغر باصمق. ۱. یاواش
یورمک. ۲. اهییتی کوسترمک.
|| آغرلق باصمق: کا بوسه طو.
تلق. || آل باصمق: لئوسه له

مسلط اولان بر نوع ییلاخچه
طوتلق. || آی باصمق = آی
باشی طومتق، تخن اتمک، ||
آیاقلر یرہ باصماق = چوق
سویتمک. || ال باصمق = یمن
ایتمک. || ایز باصمق = ایز تعقیب
ایتمک. || باغره باصمق = قوجا
قلامق. || بام تلنه باصمق =
حد تلندر مک. || چوروک تختیه
باصمق = شهبلی و مخاطر ملی
ایشه کیریشمک.

باصمه { س. ۱. باصمق فلی. ۲.
بایض طوقونوب بده
رنک و چیکری باصلش پنبوق
ایضه منسوجات: انکلیز باصمه
سی. ۳. طباعت، طبع: حرو.
فات باصمسی = تیوغرافیہ
طاش باصمسی = ایلوغرافیہ
قالب باصمسی = استره توتیب.
= ص. باصلش، طبع اولمش،
مطبوع: باصمه کتاب. یازمه
مقابل. || باصمه قالب = عینا
صورتی جیقارلمش، طبق طبقه
تقلید: فاعل ویا عاملنک اثر
ذکای منظم اولیان ایش.

باصمه جی { س. ۱. تولبد او.
۲. زربنه قالب باصان
آدم. ۲. مطبعه جی. ۳. باصمه
یایان و صانان آدم.

باصمه حیلق { س. باصمه جی صنعتی.
۱. باصمه جی.

باصمه خانه { س. طبخانه، مطبعه،
دار الطبع.

باصیش { س. باصمق فعلی و
طرزی. با: باصمق.

باصیق { س. ۱. آلقاق و صیقندلی:
باصیق او: بو اوک.

آشای قاتی پک باصیقدر،
طاوانی باصیق. ۲. طار: با.
صیق آلن. ۳. پلنک: باصیق
دیل. = د. پلنک: باصیق
سویلمک.

باصیق { س. ۱. آلقاق،
ارتقاع اکیکلیکی،
۲. پلنک: دیل باصیق.

باطل { س. ۱. باطله
{ بطلان } دن سف {
۱. صحت و حقیقه مضایر، غیر
صحیح، حق مقابل: دین باطل،
اعتقادات باطله. ۲. بوش،
یهوده، نافله: فکر باطل.

باطن { س. ۱. باطنه. { بطن }
{ دن سف } ایچ، داخلی،
کیزی، ظاهر مقابل: حواس
باطنه. = س. ۱. ایچ یوز،
داخل: باطنی ظاهره بکرمه.
۲. سر، راز: باطنه واقف: اهل
عرفان: اهل باطن = اسرار الهیه
واقف عارف.

باطنا { س. ۱. ایچ یوز دن،
داخل، سرا.

باطنی { س. ۱. باطنیه. ۲. باطنی
{ ایچ، داخلی: حواس با.
طنیه. ۲. سرو حقیقه منسوب
و متعلق، ظاهری مقابل: آت
کرمه تک معنای باطنی: حقایق
باطنییه واقف. || باطنیه =
مذاهب باطله و ضالهدن بریدر.
صفات الهیه تشکیک ایدرلر.
کویا آیات کرمه تک معنای
باطنه سنی کندی زعمرلجه اخذ
ایدوب معنای ظاهره سنی ترک
اینتکری ایچون بو نام ایلہ یاد
اولتورلر.

باطی { س. ۱. باقی.

باعث { س. ۱. باعته. { بعث }
باعث { دن سف } سبب، موجب:
عشرت باعث مونی ولدی،
موتنه باعث اولدی.

باغ { س. ۱. باغی (اصلی: باغی)
باغ { باغلیه جق شی، بند، قید،
ربط، رابطه: دیز باغی، اکین
باغی، صاج باغی. ۲. صاران
شی، صارغی، نافله، وثاق:
کوز باغی، بوین باغی، یاره
باغی. ۳. بوغجه، اوجلری
باغلیخ شرطیه بر شیشی
قابلیوب صاران شی: یا تاق
باغی. ۴. باغلامش شی، دمت،
دسته: اوت، اکین باغی. ۵.
مناسبت، علاقه، رابطه. || او.
کوز باغی = قابنامش اخلامور.
|| دیز باغی چوزلمک، گوشه.
مک = چوق قورقق. || کوز
باغی = غفات.

باغ { س. ۱. باغجه، روضه،
باغ { بوستان، فردوس: باغ
بهشت = جنت، روضه رضوان.

باغ { س. ۱. آتف الیان لفت
باغ { فارشیه دن، ویا بو اصل
ادلوب فارسیی بوندن ما.
خوددر. ۱. اوزوم آغاجلری
حای محل: باغه کیرمک، باغ
بکیسی. ۲. اوزوم آغاجی،
کروم: باغ دیکمک، باغه عارض
اولان علت. || باغ بوزومی =
باغ اوزوملرینک طویلنمی و
بونک موسمی.

باغان { س. ۱. حده ایرمه دن
دوشن یاورى، دوشوک،
جین ساقط. مر. ۲. اولو
طوغان قوزنک درسی.

باغرىششق } فش. بركده وېر
باغرىششق } آغزىدن باغرىمق،
ياغرىه وشيىون قويايمق؛
قادىنلر باغرىشمغه باشلادىلر.

باغرىستان } س. قا. باغرىكك وباغلىق
ير.

باغرىش } س. باغرىلانان شى،
بخشش، مېه، عطيه.
قا. بخشش ايله مناسىتى دركار
اولوب، لىكن خانىمى خانىمىسندن
ماخۇد اولدىغى كسىدېرمەك.

باغرىشلاق } قە. ۱. بخشش و
عطيه وېرىدىمەك.
۲. غفو وصفى ايتىدىمەك.

باغرىشلاق } قە. ۱. قارشىلىق
وېرىمەك، عطيه و
احسان اىتكە، بخش ايتەك:
كەندېسە بىر - يەتكە باغرىشلاى.
۲. آلهجىنىدن واز كېمەك،
صرف نظر و ترك ايتەك: بىر
چوق آلهجىم واردى لىكن با.
غىشلام. ۳. مجازاة وانتقام
ايتىمەككە كېچە غفو وصفى
ايتەك: قىياقتى باغرىشلاى.
(جناب حق) آلامق، ياشاتمق:
نە كوزل چوقق الله باغرىشلا.
سەن، آناسە بااسە باغرىشلاى.

باغرىشلامە س. و:

باغرىشلايش } س. ۱. باغرىشلاق
فىلى، بخش، انعام،
احسان. ۲. غفو، صفى، مەفرت.

باغرىشلايش } س. ۱. باغرىشلا.
انعام ايدىن. ۲. غفو ايدىن،
مەفرت صاحى، غفور، رحيم.

باغرىشلاق } قە. رېط وېنىد ايتىدىر.
مەك: دىنكەرى باغلا.

تەدىكىرى؟

باغرىلاق } قە. [اصلى: باغرىق]
۱. اېپ واوكا مشابە

شىئەرى طولاشدىرۇپ رېط
ايتەك، دوكونم ياپىق: اېپى
باغرىلاق: اېپى چىويى بە باغرىلاق.

۲. اېپ واوكا مشابە بىر شىئە
بىر شىئە دىكىرىنە ويا بىر قاچ
شىئە بىر اركەمە رېط وېنىد ايتەك:
دەم باغرىلاق: آغاچى ھەركە
باغرىلاق: چىوانى قازىفە باغلا.

مق: بىرىكك اللرىنى، آياقلىرىنى
باغرىلاق. ۳. صارمق، صارغى
كېچىرىمەك: باشى، كوزىنى، يارەنى
باغرىلاق: باشە مەندىل باغرىلاق.

۴. طاقى، آصمق، قوشاتمق،
قوشاتمق: بە قلىچ باغرىلاق. ۵.
قىيامق، سە وېنىد ايتەك: قېويى،
صويك مىجەسىنى باغرىلاق. ۶.

ھاسىل وېنىد ايتەك، ايدەك:
اىكەن دانە، تېخىم باغرىلاى: سوت
قايماق باغرىلاى: سولر بوز
باغرىلاى: يارە جراحە باغلا.

دى. ۷. قاوشىدىرمق: اللرىنى
باغرىلاىوب دىوان طورمق. ۸.
تەخىمىس و تەمىن ايتەك: بىرە
مەاش، اېلىق تەمىنات باغرىلاق.

۹. ياپىق، تەشكىل ايتەك: صف
باغرىلاق. ۱۰. طولايوب بوچخە
ودەك ايتەك: اشياىى باغرىلاى:
يەقەلەرى باغرىلاىشلاى. ۱۱.

پراشە وزىچىرە اورمق: مىجەمىنى
باغرىلاق اصولى اېتال اولندى.
|| باش باغرىلاق = بىرە مەنسۇب
و مىجەمىس اولمق، انتساب ايتەك.

|| باشى باغرىلاق = ۱. بىر ايشە
مەيد ايتەك، آوارە لىكدەن قور.

تارمق. ۲. اولندىرىمەك. || بىل
باغرىلاق = عزم و ھەسرەت
ايتەك: خەدەمكە بىل باغرىلام.

|| پەسوق اىيلىكە باغرىلاق =
موقت بىر تەدبىر و چارە بولمى. ||
صاغلام قازىفە باغرىلاق = صاغلاملا.

شىدىرمق. || طاتلى رەندە باغلا.
مق = ھەسەن نەقىھە وېرىمەك. ||

كوز باغرىلاق = سەھىر و بېوكو
ايتەك. || كوزكەل باغرىلاق =
علاقە و تەشەق ايتەك. || بىلىكن
باغرىلاق = (كەمى) غەيىمە ھازىر.

لەغىق.
باغرىلامە } س. ۱. باغرىلاق فىلى.
۲. با: باغرىلاق. ۲. بو.

زوق و طەنبورە نوغەندەن تەلى
چالىق.

باغرىلان } باخۇد قىلاش. س. آفەيت
سەكى قىنادلرى قىرىمىزى
بىر نوغ قاز.

باغرىلاق } بىر. رېط وېنىد وقىد
اولمق. با: باغرىلاق.
= قىل. ۸. طولمق، آبرەلەما.

مق: بو ايشە باغرىلاندى. ۲.
مىجەمىس و مىجەمىس اولمق، تەمەد
آلتە كېرىمەك. || بىرىق باغرىلاندى
= غافل طاووراندى.

باغرىلاق } س. با: باغرىلاق.

باغلى } يا باغلى. س. ۱. رېط و
قىد وېنىد اولمىش، مىجەمىس،
مەيد: ھەركە باغلى آغاچ: قازىفە
باغلى آت. ۲. سە وېنىد اولمىش،
مەسود: باغلى قېو، كېچىد. ۳.

مەسود، مەلق، مەتوقف: بونەك
آكلەشلىق لىقەلەرىك يەلمەسە
باغلىدىر. ۴. مەمەلە زوچىيە
غەيىمەتقىد || ال اياغى باغلى =

ایستدیکنی یا به میان. || باشی
باغی = نشانی، نکاحی. || بصیری
باغی = غافل. || دبلی باغی =
دیلز، ابکم. || کوزی باغی =
ای، پیغیر.

باغتمق { قه. ۱. ته. باغلامق. ۲.
ایتمق { ایتمق کبی بوگو و صحر
ایتمک، افسونلهمک: کوز باغتمق.

باغه { ۱. س. ۱. قورباغه و قاپلوباغه
{ انواعدن حیوانات مختلفه تک
اسم عمومیسیدر: قاپلوباغه
(قاپلوباغه)، قورباغه، طاش
باغه (طوسباغه)، اوتلوباغه،
یشیل باغه و سائره. ۲. قاپلوبا.
غه جسنندن بعضی دیکز حیوانلرینک
قبوغی که صدف کی، لکن
سیاهمی ودها یومشاق اولور.
= ص. بوباغه دن معمول: باغه
طراق. محظه و-اثره.

باغی { ۱. س. آریاغ، بوگو، افسون.

باغی { ص. عر. ۱. باغیه. { بی-
{ دن سف. عاصی، سرکش،
طریق حقدن عدول ایدن:
فته باغیه.

باغیانہ { ص. بی و سرکشلکه
{ ایدیان: حرکت باغیانہ.
= ح. بی و سرکشلکه: باغیا.
نه حرکت ایدبور.

باغیلق { ۱. س. بی، حقدن عدول،
سرکشلک.

باقا { ۱. س. با: باغه.

باقاناق { یا قاناق. ۱. س. قیون و
انچی و صیفیر کی حیوا-
ناتک چتال طیرناغی.

باقدر مَق { قه. ۱. باغه سوق
{ واجبار و یا مساعده

ایتمک: حرم طرفه آچلدیغیون
اونجیره دن باقدیرمازل. ۲. خد-
مت ایتدیرمک، ائی اداره ایتدیر.
مک: بوآته ائی باقدیرملی. ۳.
طیبیه کوسترمک: سزکندیکزه
باقدیرک.

باقر { یاخو باقر. ۱. قیرسزی
{ یا مائل معروف معدن که
اوانی مختلفه اعماله وقلای وس-
ژه ایله بالترکب برنج و طونج کی
مسادن مرکبه تشکیله کیر،
نحاس، مس. ۲. باقردن اوانی،
مطاح طاقلری: باقرلری قلاچی
به وبرمک، باقر طاقی. ۳. باقر
یاسی، ژنکار: بو صفتلر باقر
اولش؛ بویک باقر چالمش.
= ص. باقردن معمول: باقر
لکن. باقر آچمه = سکه نحاسیه،
فلس احر؛ باقر قایلامه. || باقر
یاسی = باقره اکئی برشی طو-
قندقه حاصل اولان یشیل

پاسر که اصطلاح کیمیاده کبریت
نحاس و بین الموام کوز طاشی
دینلوب، سم قاتلدر. || باقر
چالمق = ژنکار حاصل ایدوب
سم اودرمق. || باقر طاشی = مالا.
کیت. || باقر طوزی = زاج
قبریس.

باقر اراج { ۱. س. باقردن قوللی قاب:
{ قویو، کوب، سوت
باقراجی.

باقرچی { ۱. س. باقردن قابلر یایان
{ صنعتکر، صفار.

باقش { باقیمق. ۱. س. باقیش،
{ باقیمق.

باقلا { ۱. س. (ینه بومعناده اولان
{ عر. «باقلا» دن. سبزه

دیتک اولان «بقله» دن ظن
اولسی خطادر. { مغروف سبزه
که ارکن یشیشوب قاصولیه به
مشابه ایری دانه لری اولور،
وتازه ایکن قبوغیله برابر، قو-
روسنکده دانه لری یشیرو حیوا-
نات ایچون پک مفیدر، قول:

سافر باقلاسی = اک ائی جنسی؛
انکاز باقلاسی = پک اوزونی.
|| آجی باقلا، یهودی باقلاسی
= قیط فولی. || هند باقلاسی =
اغیه به قودقلری کوزل قوقولی
برنجم که هندن کلیر. || باقلایی
ایصلاتمق = سکوت ایتک، کتوم
اولتی؛ آغزنده باقلا ایصلاماز
= بوش بوغازدر. || باقلایی
چیقارمق = هر شیء سرنلک.
|| باقلا چیچی = آجیق یشیل.
|| باقلا دوکک = قاله باقی.
|| باقلا قبری = آتمک باقلا رنکنی
آکدیرر قیر طوشی.

باقلاوه { ۱. س. با: باقلا.

باقلداق { ۱. س. خرمنده قیوقدن
{ چقان چوروک دانه:
بورچاق باغلداغی.

باقلمق { ۱. س. نظر و مشاهده
{ اولتی: بورادن دیکزه
باقلیر. ۲. نظر اعتباره آلتیق،
دقت اولتی: احباب بیننده اوله
مراسمه باقلاز؛ بر اقیله باقلیرسه
(سادجه) باقلیرسه بودها
ایدر. ۳. خدمت اولتی، ادا.
سنه سعی و اهتمام اولتی: بو
حیوانه ائی باقلیمور؛ بو چو-
جقلره باقلق اقتضا ایدر، ||
بوزنه باقلاز، بوزنه باقلیرشی
دکلدر = پک چرکندر.

باقلا { س: ۱. خوردن جوز، بادام و یا قایمقله یا بیلان معروف طائلی: یابنه، شام باقلواسی. ۲. باقلوا دیالری شکلی، معین شکلی. = ص. باقلوا شکننده، معین شکننده پارچه لره منقسم.

باقق { مض: باقارفت. ۱. کورمک اوزره کوزلرینی عطف و توجیه ایتک، نظر، نگاه ایتک: نزه به باق ورسک؟ شوگا باق: باقدم که کورمیم. ۲. اعتبار ایتک، نظر اعتباره آلتی: سز بزم قصورمه باقایک. ۳. تابع اولقی، تبیع ایتک، اویقی: اوردک قازمه باقهرق چاتلار؛ ایراد صاحبزبه باقهرق مصارف قیوسی اوقدر آچایک. ۴. دقت واعتنا ایتک، کوزلری آچقی: بافک بولده برشی چیتماسون. ۵. مطالعه و تدقیق ایتک: درسه باقیور. ۶. خدمتی کور. مک: بو حیوانه کیم باقیور؛ ابی باقهر کوزل برآت اولور. ۷. اطاشه وانفاق ایتک، بسلک، کچیندیرمک: چولقی چوجفته ابی باقیور؛ قاریسته باققدن عاجزدر. ۸. تدای ایتک: بو خسته به کیم باقیور؟ هروقت باقان طیب کیمدر؟ ۹. دهنه مک، ممانه ایتک: باقهدن آلماناز؛ براینکی کون بنده طورسون باقه بده ایشمه کلیرسه آلیریم؛ یتکه باقق. ۱۰. آرامق، طومقی و یا آلتی اوزره نحوی و معاملیه ایتک: اوه باقنه کیدیلر؛ قیزه باقیورلر. ۱۱. (خسته بی)

زیارت ایتک: خسته به باقق شرطدر؛ خسته یاتیروده کیدوب باقنه وقت بوله مدم. ۱۲. منوط و متوقف و معلق اولقی: بوله ایشلر طبیعتیه باقار؛ آرتق او. راسی ذرایته باقار. || آغزه باقق = برینک سوزینه اهمیت و بروب تابع اولقی. || اکری باقق = کین و غرضنی اظهار ایتک. || ایشنه باقق = کندی ایشله مشغول اولوب بشقه شیبه قاریشماقی. || ابی باقق = دقت ایتک. || درت یاه باقق = کمال احتیاطله حرکت ایتک. || قاله باقق = قال آچقی. || باقه قالمق = شاشقین شاشقین باقق، تحمیر. || یان باقق، یان یان باقق = کینله، نظر خصومتله باقق. || یوزه باقق = التفات ایتک: یوزه مه باقدی = التفات ایتدی. || یوزه یوزه باقق = اوتانه جق بر ماجرا اولماقی.

باققی { فط. ۱. کندی اوسته و یا اطرافنه باقق: با. قنوب طور یوردی. ۲. شاشیر. مق، شاشه قالمق: باقنوب طورما.

باقی { ص. عر. ۱. باقیه: (د بقاء باقی) دن س. ۱. دائمی، سمدی، فنا بولماز: دنیا قانی آخرت باقیدر. ۲. قالان، آرتان. (هرنه قدر قالمق مفهومی متضمن ایهده، بنه قالمق فعلیه قوللائیلر: [حسابدن باقی قالان مقدار؛ ازمئه قدیمه تک آثار باقیه سی. = قالان مقدار و یا مبلغ، آلت طرف، مابعد:

باقی. معلوم اوله مدی. = ح. آرتق، بوندن بشقه، آخر: باقی دعا.

باقچی { ص. باقان، خدمت ایدن، برایشه تقید ایدن. = ص. قاله باقان آدم، فالجی، رمال.

باقچیلق { ص. فالجیلق، رمالق.

باقیش { ص. باقق فعلی و طرزی: بونصل باقیش.

باقیشلی { ص. پردلو باقیسی او. باقیشلی { لان: آمو باقیشلی.

باقیشمق { فش. بربرینه باقق.

باقیم { س. ۱. باقه، باقیش، نظر. ۲. مطالعه، تأمل. ۳. پرو. رش، تخیار. ۴. وجه، جهت صورت: برباقیمه من جهة.

باقیمی { ص. ابی باقیش، سمیز باقمی (حیوان).

بال { ص. قاه، قورقو، خوف، بیم، احتراز. ل. ابی بالک = قورقیان، احتراز ایغین، امین، سالم.

بالکیر { یا باکر. س. عر. قیز اولان قیز. [لفت مولده اولوب، فصحی بانک کسریله «بکر» در.]

بالکوره { س. عر. مومخندن اول بیتیشن میوه، ترفنده.

بالکی { ص. عر. (د بکاء) دن س. [آغلیان، کریان. ز.]

بال { س. ۱. آرتنک یابدیفی معروف طائلی ماده، عسل، انکبین، شهد: آری بالی، سوزلش بال؛

کومج بالی = سوزاه مشی ۲. آ.
 فاجلرک قندی ویمش لک قویولش
 عصاره سی. = صد. طائی، لذیذ.
 || بال پتکی = قرصه، عساله. || بال
 قباغی = قیشین، پنبه برجنس ایری
 وقویو صاری قباغی. || بال قوشی
 = برجنس قوش. || بال موسی
 = بال اوردیلدکده آریلان ماده
 که نوم باقمده وسائر ایشلرده
 قوللائیلیر، شمع. || بال موسی
 قوشی = برجنس قوش. || بنوق
 بالی = بیاض بال. || دلی بال =
 بیان آریسنک یابدینی بال. ||
 سیاه بال = قامش صوبی.
 || ککیک بالی، کمر بالی = بلوری
 و براق جنسی. || میان بالی = بو.
 یان. || اوجنی بولده یاغ بهاله
 ویر = ایشک ایچندن چیقه بیلیر.
 سه ک چیق.

{ سذ. مر. کولک، قلب، خاطر:
 بال } خلوص بال = خلوص قلب;
 حضور بال = راحت، جمعیت
 خاطر؛ فارغ البال، اندیشه سز.
 || مای البال = قلبه مضمر اولان
 نیت، مای الضمیر.

{ س. فا. ۱. قصاد، جناح:
 بال } پروبال = کدا؛ شکسته بال =
 قنادی قیدی؛ بال کشا = قادی
 آجش، اوچان. ۲. قول، بازو.
 || بال ویال = قول وکردن، قد
 وقامت.

{ س. یوری، یجه، چوجق.
 بال }

{ س. فا. یوکسک یوقاری،
 بالا } زیر ویت مقابلی، عالی،
 رفیع: قد بالا = یوکسک بوی.
 || بالا پرواز = کندنی اولدیقتن

یوقاری طوتوب تفساخر ایدن
 || رتبه بالا = رتبه اولی صنف
 اولی ايله وزارت ییننده بررتبه
 رفیعه: رتبه بالا رجالدن.
 = س. قد، قامت بوی. || دو.
 بالا = ایکی قات.

{ ح. مر. صوکره،
 بالا حره } بعده، نهامت، عاقبت:
 بالاخره نادم اوله جق.

{ یاخود بلبان. س.
 بالا بان } (بلغانجه دن) آخوذ
 اولوب لسان مذکورده آتی
 دیرل ۱. کزدیریلوب اوینا.
 دیلان آتی: نه طولاندیکیز،
 بالا بان می اوینا یور؟ ۲. ایری
 جته لی انسان ویا حیوان: بالا.
 بان آدم، طوغان. ۳. بیوک
 طاوول طوقاغی.

بالا بانلا شتق { قل. و:

{ قل. ۱. ابریشمک
 بالا بانلا شتق } شیشمک، ایری
 ویشمان اولق. ۲. لقریدی
 آغزده چیکنیوب سرخوش کبی
 سولمک.

{ س. فا. دها ویا پک
 بالا تر } یوکسک و رفیع، اعلا.

{ ح. مر. ب = حرف
 بالا تفاق } جر. ال = حرف
 تعریف. اتفاق = اویشیق
 اویشورق، اتفاق و اتحاد بزله،
 متفقاً، متحداً: یینلرنده بالاتفاق
 بواشه قرار زیرمشلر.

بالار { س. انجه تخته، پداوره.

{ ح. مر. ب
 بالا اشتراک } = حرف جر. ال
 حرف تعریف. اشتراک =

اورتاقلق { اورتاقلقه، اورتاقل.
 شه، اورتاقلق ایدمه دک، برلش لک:
 اصناف یینلرنده بالا اشتراک بر
 قایرجه آجدیلر.

{ ح. مر. ب = حرف
 بالا التزام } جر. ال = حرف
 تعریف. التزام = ایش ایدمه:
 ایش ایدینه دک، صورت مخصوص.
 صده، قصد و نیتله: بالاتزام بو
 ایشی بوقدر اوزاندی.

{ ح. مر. ب = حرف
 بالا لبداهه } جر. ال = حرف
 تعریف. بداهت = دوشونمده دن
 وردن بره یاقق { دوشونمک سز،
 درحال، آئیده، بداهه، ارجال:
 بالبداهه شوقطه می سولدی.

{ ح. مر. ب = حرف
 بالا تمام } جر. ال = حرف تعریف.
 تمام = بتون { تمامیه، تکمیل،
 بتون: معلومی بالقام آدی.

{ ح. مر. ب = حرف جر.
 بالا حمله } ال = حرف تعریف. جمله
 هب { هب، بتون: بالجله اسباب
 سفرینه یی تدارک ایتدیلر.

{ یاخود بارچاق. س. قلیج
 بالا چاق } قبضه سنک سیری.

{ یا یاچق، س. یاچشقان
 بالچیق } و یاآغی طونار چامور،
 اوزلی طویراق، چوملکچی و
 لوله چی چاموری، صلصال. ۲.
 علی الاطلاق چامور. || بالچیق
 خرما { ص. کبی } = ذنبیل ایچنده
 باصلش طوب خرما.

{ ح. مر. ب = حرف جر.
 بالا خیر } ال = حرف تعریف. خیر
 اییک { اییکله، اییکله، خیر.
 ایسبله: افه موفق بالخیر ایله.

بالدق { س. قلیج قولانك حلقه - سی. }

بالدران { یاخود بالدران. س. آغو اونی، شوکران، طعما. || صو بالدرانی = روزه. || کوچك بالدران = تفت [نبات]. }

بالدرغان { س. حلتیت، انكندن (فر. Assa foetida). }

بالدقعات { ح. مر. (ب = حرف تعریف. جر. ال = حرف تعریف. دفعات = كره [دفعاتله، مكررا. }

بالدیر { س. ۱. سافك بوتی، قبا. ۲. ساق، دیز ایله آياغك بیلکی حكمنده. اولان اویناق بری آرمسندكی عضو؛ بالدیر - سیکیری = وتر عرقوب؛ بالدیر کیکاری = عضو مذکورى ترکیب ایدن ایکی کیک، عظمین ساق، دودوك قلی ایله اینجیک. || بالدیری چیلچا = اسافلدن آدم، آتاق طاقی، اوباش. || قایش بالدیری = چپوئك. || بالدیری قره = شعر الفول، کربزه، پرسیا و شان [نبات]. }

بالدپراق { س. طون و شلوار پیچسی، بالدیره کلن بری. }

بالدیران { بالدیرغان. با : بالدران، بالدرغان. }

بالدیز { س. زوجك همشیره سی. }

بالذات { ح. مر. (ب = حرف جر. ال = حرف تعریف. ذات = اوز) كندیسی، وکیل تعیین وارسال ایتمه رك : بالذات قاقوب زیارتیه کلدی؛ محکمه به

بالذات کیتدی.

بالش { س. فا. یوز. یاصدینی. ا. ول. }

بالصره { س. یارافرك اوزرنده حاصل اولان برنوع قدرت حلواسی که اشجارك بر مرض مخصوصندن تولد ایدر.

بالضروره { ح. مر. (ب = حرف تعریف. جر. ال = حرف تعریف. ضروره = مجبوریات) ایستر ایستمر، بالمجبوریه، ناچار.

بالطبع { ح. مر. (ب = حرف جر. ال = حرف تعریف. طبع = طبیعت) طبیعتله، ذات مصلحت اقتضایجه. چوجق ایی سلفزه - بالطبع ضعیف قالیر.

بالطه { س. ۱. اودون و ساژه کسمکه مخصوص صابلی آلت قطع، فاس، تبر. (بوکته ناجاق دیرلر). ۲. بالطهیه مشابه - لاح، تبر. || آتجی بالطه سی = ات کسمکه مخصوص اسکی و قیصه صابلی بالطه. || اسگر بالطه سی = اسگره طاقیلان قیصه صابلی سلاح، تبرزین. || بالطه باش. با : باش. || بالطه آصحق = مسلط اولق. || بالطه صابی = معاود، یارداق؛ بر بالطه صاپ اولق = برایشه یارامق. || بالطه بی طشه اوردق = بیلیه رك برآدمك یوزنه قارشى كندیسنه طوقنه جق سوزسونلك. || بالطه كورمه.

مش، بالطه کیرمه مش = هیچ کسمه مش، بوداناماش، حال طبیعتسندده (اورمان) : وچ. ال طوقنلاماش (ایش). || بالطه ایله بونلش = قبا، ناتراشیده (آدم). || حیات

بالطه سی = حیات اینمکه مخصوص کوچك آلت جارحه. || سرافوز بالطه سی = نخته کسمکه مخصوص کوچك بالطه شكلندده آلت.

بالطه حی { س. ۱. سرای خدمه. سنك برصنف مخصوص. ۲. نمی. بالطه ایله کیدن حریق مامورلی.

بالطه لامق { فت. ۱. بالطه ایله کسمك : بو اورمانی هیچ بالطه - لاماشلر؛ بو آغاجی بالطه لاملی. ۲. ییقمق، دوبرمك، خراب اینك : اسکی اوی بالطه لادیلر. ۳. قیروب بچیرمك، بریاد اینك. ۴. حیات اینك.

بالطه لق { س. اها اینك محروقات کسمکه لته تخصیص اولنمش و رسدن مستننا کوبك اورمان و قورلیق.

بالطه لی { س. بولدن موانی کسوب دفع اینك ایچون بالطه لی حامل (عسکر).

بالغ { س. ۱. بالغه. (دبلوغ) بالغ دن سف. ۲. سنی یتشه بالغ اولدی. ۳. سن رشد و بلوغه واصل اولان : ایکی اوغلسدن بری بالغ و دیکری صیدر؛ جاریه بالغه. ۴. واران، بر مقداری بولان (مبلغ) : معاشی اوج بیک غروشه بالغ اولدی. ۵. نهایت مرتبه بی بولان، قانق، کامل : حکمت بالغه، قدرت بالغه. ۶. بیکون، مجموع. || بالغاً مبالغه مع زیاده، فراخ فراخ.

بالغم { س. با : بلم.

ایچنه دیکلییر و قورسه یه قونور.
(س. [بنا. Ballo] ۸. آلا.
بالو } فرانسه رقص : بالو اویناه.
مق. ۲. رقص ایتمک اوزره
اولسان عمومی ویا خصوصی
اجتماع، و بونک ایچون اولسان
دعوت و جمیت : بو اقسام فلان
پرده بالو وارد؛ بالویه کیمک؛
بالو و یرمک = بالو جمعی تشکیل
ایدوب دعوت ایتمک؛ ماسکلی
بالو = مدهوریک بوزلی نقابی
کیمکک مجبور اولدقاری قیالی
رقص : آییق بالو = نقابسر
کیدانی.

بالواسطه } ح. عر. [ب = حرف
حرف جر. ال = حرف
تعریف. واسطه = آراه کیرن]
برنی آراه قویه رق، بریشک
نوسطیه، طوغریدن طوغری به
اولیه رق : بالواسطه کندینسته
مراجعت ایتدم.

بالون } (فر. Balloon) ۱.
بالون } هوادن خفیف بر فاز
قونیه هواده یوتاری به قالفان
مخترعه که مذکور غازی حاوی
بسوک و خفیف بر حفظه ایله
اوکا مربوط آدمارک او تورمنه
مخصوص صندال کی پر سیتدن
مرکبدر، سفینه الهواه. ۲.
چوچق او بونجیاقی قیلیندن
غازله ملو هواده طورور لا.
ستیقندن طوب.

بالونچی } س. بالون قوللانان،
بالونچه } بالونله هوایه قالفان
آدم.

بالونچیلق } س. بالون اعمال و
بالونچیلق } استعمال ایدتمک

بالله } ح. عر. [ب = ادات قسم.
الله = لفظه جلال] حق
تعالی حقینون؛ بالله العظیم
بالله الکریم.

باللی } ص. بال ایله یابیش، بال
سوراش، معصل.

بالماء } ح. عر. [ب = حرف جر.
ال = حرف تعریف. ماء =
صو] کبر. صوی ویا مولد المائی
حاوی ترکیبات کیویه اصطلاح.
حانه کیره رک یونانی Hydra
تعبیری ترجمه ایدر : بالماء ح.
معن حدید کیانوس (Acide
ferrocyanique).

بالمشاهده } ح. عر. [ب =
حرف جر. ال = حرف
تعریف. مشاهده =
کورمه] کورمه رک، مایینه ایدم.
رک، رای العین کورمکه.

بالمناسبة } ح. عر. [ب = حرف
جر. ال = حرف
تعریف. مناسبت = م] بر مناسبتله
بر تقریبه.

بالمواجهه } ح. عر. [ب = حرف
جر. ال = حرف
تعریف. مواجهه = یوزلشمه،
یوزلشدرمه] یوزلشدرک، یوز.
لشدرمه رک، روبرو.

بالنه } (فر. Baleine) ۱.
بالنه } قادیغه بالی که بالیق
دیگله برابر مهلی حیواناندر،
قیطاس. ۲. بو حیوانک ساز
کی اوزون کیکلری که فیل
دیشی کی مواد مختلفه اعمانه
یاراز. ۳. بونک انچه ویامی
بروازلی که قادن انوابشک
کوکسی دوز طوندیرمق ایچون

بالفعل } ح. عر. [ب = حرف جر.
ال = حرف تعریف. فعل =
ایش] فعلاً، حقیقه، قوده و
یا اعتباری اولیه رق : بالفعل
خدمت عسکریده بولانلر.

بالق } بالفعل وسائر. با : بالیق
وسائر.

بالقان } س. صارب و مسلل ویا
اورمانله مستور طاع،
سلسله جبال. = سحر، روم ایلی
قطعه سنی غربدن شرقه شق
ایدن سلسله جبال که بوکا ایضا
فتله قطعه مذکوریه بالقان
شبه جزیره سی دینور.

بالقائلق } ص. بالقائلی حاوی،
طاعلق : بالقائلق بر
بردر.

بالقون } س. (فر. Balcon)
اوسقی آییق و ککیشجه
شهنشین.

بالکلیه } ح. عر. [ب = حرف
جر. ال = حرف تعریف.
کلیت = عمومیت. بتونک] بتون
بتونه، کلیا.

باللاندیرمق } ق. ۱. بال کی
قویولاشدیروب لزوجت پیدا
ایتدیرمک. ۳. مج. چوق مدح
وکوزل توصیف ایدوب ایتدند
یرمک : تعریف ایدرکی او قدر
باللاندیردی که آغز مرک جسونی
آیتدی.

باللائق } نط. ۱. بال کی طائلی
اولقی، طائیلایمقی.
۲. (میوه تک) عصاره سی
چیقوب طوغرکی، لزوجت پیدا
ایتمک، حیوانقلاشقی.

صنعتی؛ بالونه هوا به قالمق فنی.
بالیق { یاخود بالی. س. دکیز و کول ونبر زده هوا برته صوابله تمیش ایدر حیوانات مختلفه تک اسم عمومیسیدر، سمک، ماهی؛ دکیز بالینی، طائی صوابالینی. — بالیق جنسندن اولیوب عمله اولدقاری حالدله صویک ایچنده یاشایان بعض حیواناته دخی اطلاق اولنور،

قادرغه بالینی کی. || آت بالینی = صوابیقی. || آطله بالینی = قادرغه بالینی. || آبی بالینی = فرانزجه ده Plouque دیتلن برجنس حیوان بحری. || آق،

آلابالیق = برنوع بالیق. || بالیق آوی = صید ماهی؛ بالیق آوی جیسی = بالیقی. || بالیق اتلی = نازین اولدینی حالدله اعضاسی اته مستور واتی صیق (شخص).

|| بالیق اوق = باهیزمه دیتلن برجنس نبات؛ بالیقاری صید ایچمه مخصوص برترکیب. || بالیق صیرتی = اورتیسی بوکسجه محذب یول. || بالیق نفسی = اسپرنجیت. || بالیق یاغی = مورینه بالیقندن حیقان وسمیرمک ایچون ایچیلن یاغ.

بالیقچی { س. بالیق طوئان و صانان آدم، بالیق آویچی، صیاد.

بالیقچیل { س. طورنه انواعندن بالیقله بسلیر برنوع قوش، بوتیمار، ابوالحزین، سیطیر.

بالیقچیلیق { س. بالیقی صنعتی، صید ماهی.

بالیقچین { س. بالیق برجنس کوچک دکیز قوشی.

بالیقچانه { س. ۱. بالیق حفظه مخصوص بیوک لیوار. ۲. صید ماهی امینک اداره. ختمی.

بالیقلامق { فل. (سیکیز) بالیق کبی سکرینسوب صیهرامق.

بالیقلاوه { یا بالیقلاغه. س. دکیز و یا سکرک بالیق یا. تاغی اولان جعی، ساحلی.

بالیقیق { فل. بالیق بولی کی پارلامق.

بالین { س. فا. یا صیدی. = تر. اسکله برینه قولانیلیر بورا لاق یا صیدی.

بالیوز { س. غایت ابری کچک. بالیوز { س. یاخود:

بالیوس { س. (فر. Bailli) و قتيله آوروپا دولك سفرا و بیوک قونسلوسلیله جنرال و امیرال کی کبراسته ویریلن اسمدر.

بالیه { س. (ایتا. Balla) بزه صا. (ریلی صیق باغلاغمش امتعه تجارده دکی.

بالیه مری { س. (موجدی اولان مسادر. غلط فاحش اولدوق «بالیمز» یازیلوب، هرشیئی فارس و عربی براسله تسمیه یی مدار ظرافت عیدن کهنه کتابت بری مارفندن «عسل میخورد» دیه ترجمه اولندیقی مشهوردر) اسکی برجنس طوط.

بام { د. «بام» الله باشلايان بعض صفتلرك باشنه كلوب مبالغه

بیان ایدر: بام باشقه برشیته بکزمه.

بام { س. فا. طام، چانی. ذ. ولس. بام تلی { س. (فا. «بام» دن ما. خوددرکه صقال دیمکردر

۱. آت طوداغک آلتندمکی قیطر. ۲. سازک الک قالین سس ویرن تلی. || بام تنسه باصیق = حدتند برمک.

بامیه { س. عن اصل سوداندن بامیهی = قورویی ین برجنس کوچک دانه لیس. || هند میه. سی = لیف قباغی نوعندن بر نبات.

بان { سذ. عر. صورقون سوکو. دی، منصف: بان آغاجی. || بان اوقی یاخود باک اوقی = فارسیده «نک»، عریده اوندن مأخوذ اولدوق بیج و فرانز. جده دخی Beneg دیتان بر نبات طی، که تخمی سرسمک ویرر.

بان { س. و قتيله اسقلاوونه و مجا. رستان جهلرندنه سنجاق بکلیشه و کوچک برنسلرینه ویریلن عنواندر. الیوم واجهتدرده بعض پرله (بانات) یعنی بانانی نامی وریلور.

بان { د. فا. «بی» مناسیله بعض اسماء فارسیه الهاق ایدوب، اسماء مشتقه تشکیل ایدر: باغبان = باغی، پاسبان = بگی کی.

بانبل { س. قره یازیلی قرمزی برکونیش بوبک، اوچ اوچ بوبکی، زروح. || بانبل اوقی = سیکیل اوقی.

باندربول { س. (فر. Banderole) }
توتون و ساژده پاکتله

یا پیشدیرلان تامغالی کاغذ.

باندیره { یاخود باندیره. س. (یتا. Bandiera) }
اجنبی بار.

غی، سنجایی: فرانسیز باندردلی

بر کی. || بر اجنبی دولتک
باندیره سی آلتنه کیرمک = او
دولتک تاییتمی قبول و تحت
حمایه سینه دخول ایتک.

باندیه { یاخود باندو. س. (یتا. Banda) }
انجه ساز ویا

عسکری موسیقه طاقی: بر
باندیه موسیقه.

باندیرمق { فت. صولی شیك }
ایچنده براقوب ایصلا.

دهرق یومشاق.

باندیرمه { س. بکدر ایچنده }
باندیرلش جوز صو.

جوغی.

بانقر { مه. هونکور هونکور }
آغلامی و سس و کوردلی

ایله اولان ساژ افغالی تصویر
ایچون مکرر قوللائیلیر: بانقر

بانقر آغلادی.

بانقنقو { س. (نکا. Bank-note) }
بانقه قائمه سی، هر

ملکده ملی بانقه نک آچه مقا.

منده تداول ایتک اوزره چیتار.
دینی مختلف مقدار و قیمتلی

قائمیه نقدیه.

بانقه { س. (فر. Banque) }
ایتالیانجه.

دن عد ایتک خطدار،
زیرا ایتالیانجه سی بانقو Banco
در. || بیوک شرکت ویا اداره

صرافیه عثمانلی بانقه سی: بانقه
معاملاتی.

بانک { س. فا. سس، صدا، آواز. }
ز. || بانک نماز = اذان.

بانکر { س. (فر. Banquier) }
بانقه صاحی، بر بانقه اداره

ایدن بیوک صراف.

بانق { فت. صولی شیك }
یومشاق: اتمک ات صو.

ینه بانق.

بانفو { س. فا. بیوک قادی، خاتون، }
خاتم. ز.

بانیه { یا: بانیق. }

بانق { ص. عر. «د بناء» دن سف. }
بناتو تاسیس ایدن، مؤسس:

چای سلطان محمد خان حضرتلری
بحق بانق تائی دولتدر.

بانیق { یا بانیه ویا بانه س. (یتا. Bagno) }
حمام، صوبه

کیرمکه مخصوص طیبی و یا صنی
محل، صیجاق، صوئوق، کو.

کوردلی، چیلکی بانیق؛ بانویه
کیرمک. ۲. حمام کیرمه،

استحمام: اطبا هر صباح بانیق
ایتمک توصیه ایدورلر؛ کوکورد،

کیک بانیقی ائی کلیور. —
تعیم صورتله صویک غیری

حذندهده مستملدر: قوم بانیق.

سی، کونش بانیقی. ۳. استحمام
مخصوص قاب: چنقودن بانیق،

چووق بانیقی.

باؤ باب { س. (سودان السنه. }
سندن (آفریقای

وسطیده یتیشیر برجنس آغاج.
که کره ارض اشجار موجوده.

سنگ اک بیوکدر.

باؤ بابیه { ص. عر. نبا. فصیله }
باؤ بابیه «آغا» ذکر

اولان آغاج چنشدن اولان
اشجار.

باولی { یا باولو. س. ۱. آوجیلرک }
کوچک باری آیشدیرمق

ایچون قوللائدق لری نوکدن
ساخنه قوش. ۲. آیشیق طوفان

یاوریسی.

باولیمق { فت. (زاغاری) باولی }
ایله تربیه ایتک.

باه { س. عر. شهور. }

باهر { ص. عر. دن سف. ۱. }
«بهر» دن سف. ۱.

ظاهر، عیان: آثار باهره؛ علا.
مات باهره. ۲. پارلاق، کوزل:

باهنامه { س. فا. شهورت انکیز }
تریف و رسملری

حادی مستحجن مجموعه.

باهی { ص. عر. دن سف. شهوره }
منسوب و متعلق: قوه

باهیه.

بای { س. فا. (تر. «بك» دن }
ماخوذ اولسی محملدر [

زنکین، غنی، مقول، توانکر:
بای وکدا = زنکین فقیر جمله سی.

بایات { یاخود بیات. س. ۲. }
اسکیوب طراوتی غائب

اتمش، تازه نک ضدی، بایات
اکک. ۲. اسکی، موده سی یکش،

آرتق قوللائاز: بایات مال،
اشیا. ۳. طاندز، لذتدر، صو.

ثوق. || دکان بایادی = اسکیدن
دکانده قالب صائیان قوراده

اشیا.

بایاتلامق { فت. براقوب اسکیتمک: }
صونی بایاتلاماملی.

بایاتلامق { فل. بایات اولمق، }
اسکیوب تازه لکی

وطراوت و لطافتی بکجک، بایا -
غیلا شقی : بواغک بایانلامش .

بایاغی { ص : با : نیاغی .

بایِ اَاحال { ح : مر : } ب
= حرف جر . ای

= هر خانگی . حال = م { هر
حاله ، همه حال ، هر فصل اولسه .

بایر { ص : آژ اینیشلی بر ، - طلع
مائل ، طاعلرک انکرنده کی

بایرلرک جمله سنی باغه تحویل
ایتمشلدور . || بایرقوشی = بایرجین

دخی دینلن بر جنس قوش .
|| قرق بایر = حیوانات مجزه تک

او جیسی معده سی . || بایرطوزنی =
بهاری وایری بر نوع طوروب .

و محج . قبا و تریه سز آدم .

بایراق { ص : یاخود بیراق . س : او .
زون برصایک اوجنه

مربوط و دولتک علامت
مخصوصه سنی حاوی دتک مخصوص .

صده مربع ویا مستطیل الشکل
بزه علم ، رایت ، باندیره : عثمانلی

بیراغی ، فرانز بیراغی . (الد
طوتیلان ویا طوتیله ییلنه مخصوص

اولوب ، برره صانجیان بیوکنه
سانجاق ولواء دیرلر . ۲۰۲ . اسکی

تعبیرات عسکریه ده . [طابور :
بربایراق عسکر . || بایراق آچقی

= عسکر طوبلامق . || بایراق
آلتی = خیمه کاه ، اوردو کاه . ||

بایراق طوناعه سی و آلا یبایرا -
قلری = کیلرک شنلک کونلرنده

آچدقلری مختلف اللون یاریه لر .
|| بایراق عسکری = نفیر عام .

بایراقدار { یا بیراقدار . س :
(تر : بایراق - فا -

داشتن = طوغتی . ترکیب سقیم

طوغریسی دلداری ۱ . عسکرده
بایراغی حامل اولان نفر یا جا .

وش ویا ضابط . ۲ . جنکاور
و حربه کیدر برقبیلک ریسی :

اشقودره مالیسورلرک بایرا .
قدارلری .

بایراقلی { ص : بایراغی حامل
اولان : اجنبی بایراقلی

برکمی . || الی بایراقلی = علی
و مشهور ادبیز .

بایرام { یاخود بیرام . س : بر
دینده مبارک عداولنان

کون ، عید : شکر بایرامی =
عید فطر : قربان بایرامی ، حا -

جیلر بایرامی = عید اضعی ؛ مو -
سویلرک قامش ، خورسز بایرامی .

|| محج . مسرت ، شنلک ، شهر آیین :
بایرام ایتمک = اجرای شهر آیین

واظهار مسرت ایتمک . || قره
بایرام = یاس و ماتم کونی .

بایراملا شقی { قش : ۱ . بربرینه
ایتمک ، معایده ایتمک . ۲ . تبریک

عید مقامنده اویشیمک .

بایراملیق { ص : بایرامه مخصوص :
بایراملیق اثواب . =

س : بایرام هدیه سی ، بخششی .

بایرچق { س : گوندرك اوچنده کی
باغ .

بایرجین { س : بایر قوشی .

بایرمسی { ص : بایره بکزر ، آژ
مائل : بایرمی بربر .

بایرمق { قل : (« بای » دن)
زنگین اولقی ، وسعت

و قدرت حاصل ایتمک : یوقول
بایرسه چناغی بایراماز .

بایصونقور { س : برجنس بیر -
تیجی قوش .

بایع { ص : عر . (« بیع دن س »)
(صانان ، صایقی ، بیع

و فروخت ایدن .

بایغین { ص : ۱ . بالیش ، کندیندن
پکمش ، مغنی ، یخود .

۲ . کوشک ، بحالیز ، چانیز .
۳ . صولوق ، فریز ، سولیوک .

۴ . مخور ، مستانه (کوز) .

بایغیندی { س : ایک بو جبارک
چالی به چینه میوب

قوزه یا به ماملری .

بایغینلق { س : ۱ . بالیش و کتند
یشدن پکمش آدمک

حالی ، غشی . ۲ . کوشک ، محج .
لزلقی . ۳ . اکثریا آچلقدن

کلن برکونه ممده کوشکلی . ۴ .
صوسزلی .

بایقال { س : تاواستانده بولنان
بیان قهرراغی .

بایقره { یا بایقرا . س : کرکس
نوعندن بیرتیجی برقوش .

بایقوش { س : قوقوماو قوشی ،
بوم .

بایلمق { قش : ۱ . بالیشی موجب
اولقی ، کندیندن پکیر .

مک : آباغنی کیمک ایچون کندینسی
قلور و فورده بایلتیلر ؛ بزی کو -

له دن بایلتدی . ۲ . صولدرمق :
بو چیکلری کونشده براقوب

بایلتشکیز

بایلیدی { امام بایلیدی . با : امام .

بایلیق { س : ۱ . زنگینک ، و - مت
و قدرت . ۲ . دول یتاغی ،

رحم .

بایلق { قل : ۱ . کندینی غائب ایتمک ،
کندیندن پکیک ، غشی

اولقی : کوموردن بایلتشیدی .

۲. صولقی = بوجیگر بایلدن.
 ۳. چوق سومک، خوشه کیمک؛
 بو آتک یوردیشنه بایلیم. ۴.
 چوق کولمک، یورلق، وسائره دن
 کنایه اولور؛ کوله دن بایلدق؛
 یورعه دن بایلدن؛ صولقدن
 بایله جنم. (برله استنزا ایچون
 «آمان بایله ییم» ترکیبه قوللا
 نیلیر.)

بایله {س.} بایلق فعلی. با: بایلق.

بایمق {قت. ۱.} درمان براقامق،
 بایمق {درمانسز براقق. ۲.
 افسانه و افسونه آلداتق، بوگو
 ایتک. مر.

بیر {س. فا.} قیلانه مشابه و اوندن
 بیر {س. فا.} بیوک و یک بیریمچی ربانورکه
 هندستانده و آفریقا ده بولور.
 پوستی پول پول اولوب. کوزل
 پوستکی اولور.

بیرلیمک {فل.} بیرکیمی قوریلوب
 قارامق. «بیرلیمک»
 دیه تلفظ اولور. {

بیک {س. ۱.} کوچک چوجق.
 و مج. چوجق مشربنده

اولان. ۲. چوجق او یونجماغی
 قیلندن یا یجه چوجق و یا کاین
 وسائره و مج. چوق سوسلی؛ صانکه
 بر بیک. || بزدن بیک = برایشه
 یاراماز خیرسز آدم. || صقالی
 بیک = سفیه بیوک و عقل و تدبیر
 جه طفل حالنده اولان آدم. ||

کوز بیکی = کوزک اورتیسی که
 ایچینده باقان آدمک رسمی کو.
 ریشور، قره الصین، مردمک
 چشم، و مج. یک عزیز و سکیلی
 شخص: آکوزمک بیکی. (تحییب
 تمبیردیر.)

بک {س.} چهره رنگی، بکز:
 بک {س.} کندینده بک بکز قاللا.

مشیدی. = ص. با: بد.

بت {س. با: بیت.

بت {س. فا.} (زبازدی: بوت)
 بت {مشرک لک عبادت ایتکری
 رسم و یا هیکل، صنم، و تن. ||
 مج. ۱. دلبر، یک کوزل شخص.
 ۲. لفردی ییلز و طور و ادادن
 محروم اولدوق جانسز بت کپی
 طوران آدم.

بتاریه {س. با: بتاریه.

بتاق {بتاقلق. با: بتاق وسائره.

بتپرست {س. ص. فا.} (بت = صنم،
 بتپرست = پرست = طاقت. —
 زبازدی: بوت پرست. [صنمه
 طایبان مشرک، عبده اوتاندن
 آدم، و تنی.

بتپرستلک {س. بت و صفه طا.
 بتپرستلک} پان آدمک حالی و
 دین و اعتقادی، شرک، کفر.

بتپراش {س. فا. بت و صنم او یوب
 بتپراش} یا پان آدم.

بتخانه {س. فا.} (بت = صنم، خانه
 بتخانه) = او [بتپرست لک عبادت
 ایتکری اوانا مخصوص بنا،
 بتپرست معبدی.

بتخصیص {ح. مر.} (ب = حرف
 بتخصیص = جر. تخصیص =
 خصوصیک) باخصوص، علی
 الخصوص، هله.

بت {س. فا.} (بدتر = دن مخفف)
 بت {دها کوتی، دها فنا: او ابی
 دکلدی، بو اوندن بتدور، =
 س. دها کوتی حال: بتربنه
 اوغرامق؛ الله بتزدن صاقلا سین.

بت {س. سذ. مر.} کسمه، قطع. ن. ||
 بت {جزا.} بتراعضو = اعضاء

بندن برینک کسلئی عیالیق.
 بتیرمک {بتشدیرمک، بتشک: و
 سائره. با: بتیرمک و
 سائره.

بتسگده {س. فا.} (بت = صنم.
 بتسگده = کده = خانه) بتپرست لک
 عبادتخانه سی، بتخانه.

بتامیه {ح. مر.} (مذکر ایچون) و:

بتامیه {ح. مر.} (ب = حرف جر.
 بتام = تمام = بتون. ها = اونک.
 — مؤنث و جمع ایچون) تمامیه،
 بتون، تکمیل، هب.

بتیمک {فل. با: بیتیمک.

بتول {مش. مر.} ارککلرزدن
 بتول {منقطع} (قادر). — بو
 صفق حائر اولدیفیچون حضرت
 مریم (عم) و نساء ملت اسلامیه
 پیننده ممتاز شی حسیله حضرت
 فاطمه الزهراء رضی الله عنایه
 اطلاق اولور.

بتون {یاخود: بتون. ص. ۱.
 بتون} هب، جمع، جله، کافه،
 تکمیل: بتون عالم، بتون خلق،

بتون انسانلر، بتون کون. ۲.
 یاریم و یا پارچه اولیان، تام:
 بتون برقیون، بتون الما،
 بتون صابی = عدد تام. ۳.
 یکپاره، صوم: مرمردن بتون
 بر ستون. ۴. اگلز، یکپاره
 کپی چورلر، دیک و سرت:

بتون اندام، بتون خوی. =
 س. مجموع، تکمیل: قیوونک
 بتوتی آلتی. = ح. مجموعاً. کافه
 تمامیه، هب. (اکثر یا مکرر):
 او بتون بتون باتدی: ایتمیز
 بتون بتون خراب اولدی. ||
 ببتون (بوس بوزون) = کاملاً،

فما يله، كليا. || بتون بتونه =
كاملا، اساسا، كليا.

بُؤْلَمَك } يَا بُؤْلَمَك . فَدِ
اَكِيك وَتَقْصَانِي
بِرِيه كَتِيرُوب تَمَامَلَمَقْ ، نَكْمِيل
اَمَك .

بہوی } با : پتوی .

تبی } بیک، بیکجی. با: بی و
-اثر.

بَـ } سـذ. عـر. ۱. طـاغيـمـه،
بَـ } صـاچـه، نـشـر. ۲. اظـهـار،
فـاش اچـمـه. (بـث شـکـوی تـعـبـیری
بـو اـيـکـجـي مـنـا اـيـلـه اوـلـه بـيـلـر، کـه
اـو حـالـه بـث و شـکـوی دـيـلـی
غـلـطـدر. «اـنـما اـشـکـوبـی
و حـزـن الـی اللـه» آـب کـریمـه سـنـدن
حـزـن و کـدر مـنـا سـبـیـلـه مـأخـوذ
او لـهـرق «بـی شـکـوی» بـنی حـزـن
و کـه رـدن شـکـای تـعـبـیر دـن غـلـطـدر.
هـر حـالـه تـحـزـیـفـه او غـمـامـش بـر
تـعـبـیر دـر.)

بہتر { سذ. عز. و:

بتره } ستره عمر: ج: بشور. ط: بر
نوع کوچک سیویله. ||
بتره رديه، بتره خبيثه - چيقيدي
ري قانفرن ايدر هلك بر
سيويله.

بَیج { سَخْ (مجارجه دن) و قیلَه
 } و یانه شهرینه ویریلن اسخدر.
 || بیج اوردکی = سرجان کوزلی
 شیاه بر نوع اوردک. || بیج
 طباوغی = هندی ایلَه سوکاون
 آرمه سنده برجس طیر مانوس که
 اصل بری سودان اولوب،
 استانبوله و یانه دن کتیرملکه بو

اسمہ شہرت بولشدر، فرغہ۔
(فر. Pintade) || یح لاولہ۔

سی = اور دکھ صیوانی نوعی .

١) ص. فا. [ب = حرف الصاق.

(جا = بر) یرنده اولان، منا.
سب، لایق، شایسته. || نایجا =
مناسستن، نایمحل، ناسزا.

'محقاق' } س. لا : باجاق .

بجائش } - فا. (اصلی یا مک
تعمیلہ بجائش یعنی اونک

برینه مه‌اسیله بزجه مستعمل
 رکنیه دفترنده کی قیددن مستعار
 بر تعبیر اولوب فارسیده قوللا
 (تلخ) ایکی مأمورك مبادله
 مأموریت ایتی، کندی طلبیله
 هر بری دیکرینک برینه نصب
 اولنمی: بجایش اولدی، بجایشی
 احر اولدی .

بجاء { عصفایردن کوچک بر
قوش که او نمی بود کلاه به
بکزر : بجاء قوشی .

بَجَرَّمَكَ } ف. ١. اجرا وتسويه
استدرمك، رمنك

۲. قتل ایتدیر.
ملک : طوتیلان خیدودلری
بجرتمش.

بِجَرِّمَكَ } ۱. حسن تسویه
اولفق، ووفقتله احدا

۷. مح. قتل و اعدام اولمق.

فت. ۱. کوزلکاه } بنجر ماسک
احد او تسه به اتمک

حسن تسویه موفق اولی:
و ایشی بجره بیله حکمینکز؟ او
آدم برایش بجره میور. ۲. مج.
نمل واعدام اتمک.

بَجَرِيكُ } حسن تسویه، مو-
فقت، کارگذارلق.

بجَرِ یَکسینِ } صد لندن ایش
کلز، برایشه موفق
اوله ماز، عاجز.

بَجَرِ یَکْسِرِ لَکْ } - النَدَنِ ایش
 ایشہ موفقی اولہ مامہ، عجز.

بجریکلی } م. لندن ایش کلیر،
طوتدیفی ایشده
موفق اولور، کارگذار.

مچل } ۱. آشپق کيکنک
آلنده بوانور بر شوچک
کيک. مر. ۲. بو کيکله اوينا.
نيلان بر زار اووني.

مچلفان } س. آتک آیغندہ جیفان
اوکلار بر چاتلاق و
بارہ. = ص. ۱. بویہ بر بارہ سی
اولان (آت). ۲. اوکلار،
مہلک (بارہ).

بجین } -۔ خیار ارمنی، قنہ بری،
 سولو کلی پنچار (نیات) .

محقاق } س. لا : بمحقاق .

بِحَمَك { بِحَقِّ، بِحَيْم. لَا: بِحَمَك
وَسَار...

مُجَوِّقٌ } ياخود مجوق ويا مجوق.

باریم، نصف، نیم: بر حقوق،
بش حقوق. (دائماً بر عدد
تاملاً برابر قوللانیوب، بالکز
قوللانیوب ایجاب ایتدیکنده
باریم دینلیر.) || آز بجی، یاری
بجوق = جزئیجه، بر مقدار. عو.

بھار { سنڌ، ڄم، عمر، فد: بحر،
 ٻا: بحر، [بحور، ابحار و
 ابحر ڪي.]

وجله، تماميله، كركى كى:
وظيفه يى بحق ايفا ايتلدر.

بَحْرُ {ح. قاء. ب=د. قسم.
بحر} حق=م {حقيون: بحى
خدا= الله حقيون.

بَحْرُ {ح. قاء. ب=حرف
بحر} الصاق=حكم=م {
حكيم، حكميله: بحكم قدر=
ق ر حكميله.

بَحْمَدُ {ح. عر. ب=حرف
بحمد الله} جر. جد=شكر=الله=
م {الله شكر اولسون، اللهك
عون وعنايتله: بحمد الله بوكونه
يتشكك.

بَحْمُورُ {سذ. جر. مر. فد: بحر.
بحور} با: بحر.

بَحْمَارُ {سذ. مر. بوغو: بخار
بخار} ماكنه سى=بوغويله ايشلر
ماكنه: بخار كيسى=بوغو ايله
ايشلر ماكنه ايله بورور كى،
واپور.

بَحْمَتُ {سذ. قاء. طالع، بعت:
بخت} اقبال: بختى وار ايش؛
بختى بو قدر؛ بخت سياه=قره
طالع؛ بدبخت=طالعز؛ نيك
بخت=طالعى ياور؛ بخت بيدار=
اوياتيى يعنى ياور طالع؛ بخت
خواب آلود=اويوش يعنى
نامساعد طالع.

بَحْمَسَرُ {سذ. طالعز، طالعى ياور
بحمسار} ومساعد اوليان.

بَحْمَسَرُ {سذ. طالعز، نيك
بحمسار} طالك عدم مسا.
عده سى.

بَحْمَلُ {سذ. طالعز، ياور، مسعود.
بحمل} مسعود.

بَحْمَلُ {سذ. قاء. بختلى، طالعى
بحمل} ياور، مسعود.

۲. بحر. بر ايشك تهلكلى و
قارشيق بر حال پيدا ايتتى:
فرانسه ده بحران وكلا دوام
ايتكده در؛ تجارت ايشلرى بر
بحران اينجده در.

بَحْرِي {سذ. عر. ذ: بحريه. ۱.
بحرى} دكيزه منسوب ومتعلق:
نباتات بحريه؛ بحرى حيوانلر.
۲. كمجىلكه وفن ملاحته باخود
سفائى حربه دن مركب دونتايه
منسوب ومتعلق: فنون بحريه،
عساكر بحريه.

بَحْرِي {سذ. دكيز اوردكنك بر
بحرى} نوعى.

بَحْرِي {سذ. عر. ايكي دكيز
بحرين} (غربلجه مستعمل او-
لان بو تميز دن مقصد بحر
متوسط يعنى آق دكيزله بحر
عمان يعنى بحر محيط هندى
مقصود اولدينى مفايزندر.)
سلطان البرين وخاقان البحرين.
|| ج. جزيره العربك شمال شر-
قيسنده وبحر فارسده بر ساحل
وجزيره در.

بَحْرِي {سذ. عر. د امور
بحريه} بحريه «دن مخفف»
دولتك دونتايه وعساكر بحريه سى
ويونلره متعلق ايشلر: بحريه
نظارتى، بحريه ناظرى، انكتره-
نك بحريه سى قوتلدر.

بَحْسَبُ {د. عر. ب=حرف
بحسب} جر. حسب=اعتبار،
نظر {اعتباريله، نظريله، جه،
جهتيله: بحسب الزنيه=رتبه جه؛
بحسب الاعراب=اعرابيله. بويله
تركيبات عربيه ده بولنور.

بَحْسَبُ {ح. عر. ب=حرف جر.
بحسب} حق=م {حقيقيله، لايق

بَحْسَبُ {سذ. عر. ج: بحاث. ۱.
بحث} بر شئ حقيقيله اطرافيله
سوز سويلوب حقيقى آراشدر-
مه: مدينت اسلاميه دن بحث
ايدورورك؛ فنونك ترقيات
اخيره سندن بحث آچلدى. ۲.

سوز منازعه سى، مبارزه،
مباحثه: بو آدم بحث چوق
سويور؛ بعض اعتقادات حقيقيله
بحث كيريشدiler. ۳. بر ماده
حقيقيله تفصيلات، مسئله:
حكمت طبعيله ده صدا بحث؛
عقابده قدر بحث. ۴. بر ادعا
اوزرينه سوزى طوغرى چيقان
طرفندن قزالتق اوزره بر
مكافات تعيين، اوكدول: بويله
اولدينه بحث ايدرم؛ بحثى قزاندى؛
بحثه كيرشتم. (بو دردنجى
منا لسافزه مخصوصدر.)

بَحْرُ {سذ. عر. ج: بحور، ابحار،
بحر} ابحار، ابحر. ۱. دكيز، دريا،
يم: بحر سفيد=آق دكيز؛ بحر
سياه=قره دكيز؛ بحر احمر=
قزىل دكيز، شاپ دكيزى. ۲.

بيوك نهر ويا كول: بحر ابل،
بحر حقيون، بحر آزال. ۳. د. شعر
وزنى: بحر رجز، بحر رمل.
۴. مح. مكنتساب عليه وفتيه.
سنگ پايان وكندارى اوليان،
متبر آدم: ابن سينا بر بحردر.
|| بحر محيط=بيوك دكيز، طيش
دكيز، اوقيانوس.

بَحْرُ {ح. عر. دكيزدن، دكيز
بحر} طريقييله، برأ مقابلى:
سلايكه برآده كيديلير بحرا ده.

بَحْرُ {سذ. عر. ۱. ط. خسته.
بحر} ان لك اك آغر وتهلكلى
وقتى ويا مخاطره لى صدمه سى.

بَخْشَارِلق { س. طالع مساعدلكى، مسوديت.

بَخْش { س. قا. ۱. باغشلامه، هبه، احسان: بونى بكا فلان بخش ايلدى. ۲. عفو: بوقباحى بكا بخش ايديكز.

بَخْش { و بخشا. ص. قا. (سمه. بخش) { اولوب صتر. تشكىلنه كير } ۱. باغشلايان، هبه واحسان ايدن، ورن، موجب اولان: صنا بخش = صفا ورن: تسلى بخش = تسلى ورن. ۲. عفو ايديجى: خطا بخش.

بَخْشا { ص. قا. ماده آغايه با. بخشايش { س. ۱. باغشلايش، احسان، عطيه. ۲. عفو، صفح.

بَخْشيش { س. (تر. باغشش) دن بخشش { مأخوذ اولسى ملحوظدر. } باغشش، احسان، عطيه، خدمهيه و ايش آدمريته اجرت مقررده دن فضله اولارق ويرين آتجه: خدمتجيه بخشش و برمك.

بَخْشنده { ص. قا. باغشلايان، احسان ايدن.

بَخْل { س. عر. خيسلك، بخل { ناكسلك.

بَخود { خودبخود. با. خود.

بَخْور { س. عر. زبازردى غلط بخور { اولارق بانك ضميمه در. } توتى، كونك: بخور ياقق. || بخور سريم = كوكنه طوز آغمر. شاعى دينل برنبا.

بَخْوردان { س. قا. توتى ياقفه بخوردان { مخصوص قاب. [دان] فارسده ادات ظرفيت

اوليدندن. ينه بومئاده اولان «لق» اداتك علاوه سيله بخور. داتلق ديمك غلطدر.

بَخْور لاقق { ت. توتسلك.

بَخْورلق { توتى ياقفه مخصوص قاب، بخوردان.

بَخْل { ص. عر. (بخل) دن بخل { حش. } خيس، ناكس، جبرى.

بَد { ص. قا. ۱. كوتى، فنا، ردى. ۲. چركين، ناخوش، صوفوق: بدقوقو. = س. كوتيك، فناق، شر: نيك و بدى فرق ايتك. [برجوق وصف تركييلر تشكىله ده كيرد، كه باشليجه لى صره.] رنده ذكر اولنه چقدرد. || بد رنگ = آيقله قويو آراستنده كيرليسى رنگ.

بَد { س. عر. آيرله، تباعد، بد { صرف نظر: لابد تركى حال، الزم، لازم غير مفارق.

بَد { س. عر. باشلامه. شروع، بد { آغاز: ايشه، يازى به بدأ ايتك.

بَد آيين { ص. قا. [بد = كوتى. آيين] آيين = رسم و عادت رسم و عادتى و آيين و مذهبي كوتى.

بَد آختر { ص. قا. [بد = كوتى. بد آختر] اختر = نجم، طالع [طالى كوتى، بد بخت.

بَد اصل { ص. قا. [بد = كوتى. اصل = صوى] كوتى صويل، فرومايه.

بَد آنديش { ص. قا. [بد = كوتى. آنديش] آنديشيدن = دوشونمك { كوتيك دوشون،

هر كسك كوتيكلى دوشون و آرزو ايدن، بدخواه.

بَد اوت { س. عر. حضارت مقابل، بدويك، باديه نشينك. كوجهك.

بَد اَهْت { يابداهه. س. عر. ۱. بديهى يعنى ظاهر و عيان و دليل و اثباتدن مستفى اوله: بدهته قارشى سوز سويلنيز. ۲. بردن بره و آكزين سوز سويله: بردهاهه، يالدهاهه = آكزين ارجبالا.

بَد اَهَه { ح. عر. بردن بره، آكزين بداهه { ين، دوشونمكزين بداهه بريت سويلدى.

بَد ايت { س. عر. ۱. باشلامه، بد ايت { بد، مباشرت: برايشه بد ايت ايتك. ۲. اول، ابتدا: بوايشك بد ايت و نهايت. || عككه بد ايت = دعاويك ايتك دفعه و راسا كوردلديكي عككه كه قضا. لده وقفنا حكمنده اولان بحارده اولور. [بولك اوستنده عككه استيناف و اونك فوقنده عككه تميز واردرد. }

بَد ايه { ح. عر. عككه بد ايت معرفتيله و ايتك دفعه اوله رق: بودعوى بد ايه رويت اولوب حكم اولوندندن صكره استيناف اولمشدر.

بَد ايع { س. ج. عر. فد: بد ايع { بديهه. با. بديهه.

بَد بخت { ص. قا. [بد = كوتى. بخت = طالع] طالى كوتى، طالعسر.

بَد بختلق { س. بختلرلى، طالعك بد بختلق { مساعد سزلىكى.

بَدْبُو { ص. فا. (بد = کوئی = بو = قوقو) کوئی قوقوی، فنا قوقان .

بَدْبِین { ص. فا. (بد = کوئی = دیدن = کورمک) هر کسک کوتیلکنی کورن و آریان . (لسان سیا-سیده . فر . Pessi misto کله-نک ترجمه سی اوله . رق قولانیلور که هر حال فنا کورمکه مائل دیمکدر . }

بَدْچِهْرَه { ص. فا. (بد = کوئی = چهره = پوز) کوئی چهره لی، چهره سز .

بَدْحَال { ص. فا. (بد = کوئی = حال = م) حالی کوئی، کوئی حالی، فنا برحاله بولنان، دوشکون .

بَدْخُو { یا بد خوی . ص. فا. (بد = کوئی = خوی = طبیعت، اخلاق) کوئی خویلی، فنا طبیعتی، کوئی آلیشش، خویش .

بَدْخَوَاه { ص. فا. (بد = کوئی = خواستن = ایشک) هرکسک کوتیلکنی ایستین، کیمه نک اییلکنی آرزو ایتمین، غرضکار .

بَدْخَوَاهَلِیق { ص. هرکسک کوئی = تیاکلی آرزو ایدن آدمک حالی، غرضکارلی .

بَدْدَعَا { ص. فا. (بد = کوئی = دعا = م) برینک علیمده اولنان دعا، معکوساً دعا؛ برینک بد دعائی آلتی، بد دعائه اوغراق .

بَدْر { سذ. هر طولون آی، اون درت کیمه نک آی . ه. مکه مکرمه ابله مدینه }

منوره آرمه سنده بر محل که مشهور برغزاه نیونک محل وقوعیدر؛ اصحاب بدر = بوغزاده بولنان صحابه .

بَدْرَقَه { س. فا. (اصلی : بدرهه، یعنی یولک بیوک اولوب تعریب اولمشدر .) رهبر، قولا غوز، یول کوسترچی، دلیل . (رانک کسریله قرائنی غلطدر .)

بَدْرَبَان { ص. فا. (بد = کوئی = زبان = دیل) کوئی سوز سوبیلین، هجو ایدن، ادبیز .

بَدَسْتَان { س. (اصلی : بزستان، زبازدی : بدست) قیلتی افشه واسطه و مجوهرات وسائر آلیش و بریشنه مخصوص اورتیلی و محفوظ چارش .

بَدْسِیْرَت { ص. فا. (بد = کوئی = سیرت = اخلاق) کوئی اخلاقی، اخلاقسز .

بَدْعَت { سذ. هر. ۱. حادث اولان شیء . ۲. دینه متعلق اولوب زمان سعادتن صکره حادث اولان شیء : بدعت حسنه، بدعت سیئه .

بَدْفَرَجَام { ص. فا. (بد = کوئی = فرجام = انجام) انجا . می کوئی، صوکر فنا .

بَدْفِعَال { ص. فا. (بد = کوئی = فعال = ایشلر) ایشی کوئی، فنا ایشلر .

بَدْکَار { ص. فا. (بد = کوئی = کار = ایش) ایشی کوئی، فنا . لقدم بولنان .

بَدْگَرْدَار { ص. فا. (بد = کوئی = گرداوه = طبیعت) کوئی طبیعتی .

بَدْگَمَان { ص. فا. (بد = کوئی = گمان = ظن) فنا . لقی دوشونق، هرکسک فنا لقدم بولنان، بد خواه . ۲. هرایشه برضاتی کورن، موسوس .

بَدْگُو { ص. فا. (بد = کوئی = گفتن = سولک) هر کس حقیقه کوئی سوز سوبیلین، فصال، ذمام .

بَدْگُوهر { ص. فا. (بد = کوئی = اصل و اساسی و مایه سی کوئی .

بَدَل { سذ. هر. ج. بدلات . ۱. طوته بیلن، برینه یکن : بدوه ایکی بیکره بدلدر . ۲. قارشیلق، عوض، بریشک برینه و برین : مالی غائب ایتدیکزه بدلی و برمه مجبورسکز . = ه .

بدل اولدرق، برینه : خون دل نوش ایدرم باده کاکسونه بدل . || بدل عسکرک ایتمک ایستیمنلرک علی . الحصوص ردیشک وظیفه سنی ایفا ایچون معاضله کندی بر .

لرینه کوندر دکتری آدم . || بدلی نقدی = خدمت عسکرک یکن قورتلق ایچون و برین معین مبلغ . || تعیین بدلی = عسکر . یله تعینات برینه و برین آچمه .

بَدْلَا { سذ. هر. بدل اولدرق، بدلی صورتیله، عیناً و شخصاً تعییرینک مقابلی : تعیناتی عیناً یوقسه بدلائی آلبدورلر ؛ خدمت عسکرک یکن بدلا و یا شخصاً ایفا ایتک .

خلق و ایجاد ایدن : بدیع السموات
والارض. ۲. نمونه و امثالی
اولیان نو ایجاد، یکی، کورله.
مش، نادیده : نظم بدیع، صنع
بدیع. = سذ. د. کلامک لفظی
و معنوی صنایع و تزییناتندن
بحث ایدن علم.

بدیعه { سذ. عر. ج. بدایع. نا.
بدیده } دیده و نظر تحسینی جالب
نو ایجاد شی : مدنیت حاضره مک
بدایی.

بدیهه { سذ. عر. آکثرین و دو.
شوغه دن سویلین کوزل
سوز، حاضر جوابی : بر بدیهه =
بدهه، ارنجالا.

بدیهی { ص. عر. ن. بدیهه.
بدیهی } دلیل و اثباته محتاج
اولیه حق درجده ظاهر و عیان
اولان : کائنات بر صانعک ید
قدرتندن چیقیدنی بدیهیدر.
مذ. مقدمات یقینه دن مرکب
اولان قیاس.

بدیهیات { سذ. عر. مذ. دلیل
بدیهیات } و اثباته محتاج اولیه حق
صورته ظاهر و عیان اولان شیلر،
امور بدیهیه : بدیهیاته قارشی
سوز سویلک عبثدر.

بذر { سذ. عر. ج. بذور. ۱.
بذر } تخم، اکیله جک دانه. ۲.
کتن نخعی : بذریاغی. ۳. کتن
نخعی یاغی : بذریابی مرکب.

بذل { سذ. عر. حسن رضا ایله
بذل } ویرمه، اسیرکه مکسزین و
بول بول صرف ایتمه، دریغ
ایتمه : مانی بذل ایتدی : بذل
جان، بذل وجود ایتدی : بذل
همت ایتمه. (ابدال دیمه ملی.
غلطدر.)

Πενίος { س. ر. =
بذفوس } خروس } اورمان خرو.
زی، بیان طاوخی.

بذنهاد { ص. فا. (بد = کونی. نهاد
طبیعتی، فنا. خوی. کونی
طبیعتی، فنا. خوی. کونی

بذنی { ص. عر. ن. بدنیه. جسمه
مذوب و متعلق، جسمانی.

بذوح { سذ. عر. مکتوب ظرفری
اوزرینه یازلسی و ظرفه
باسیلان مهره قازدیرلسی متعاد
مجهول الاصل بر لفظدر. اساساً
مکاتبات و مراسلاته موکل بر
معبود موهوم و یا ملک اسمی
اولدیی مروی، وهند و چین
شارعی مشهور (بودا) اسمندن
غلط اولسی مخطوندر.

بذوق { یاخود بدیق. س. آرث
آیاقری قصه و اوزون
بوولی بر جنس صیرتلان. =
ص. بودور، کوچک.

بذوی { ص. عر. ن. بدویه. با.
دیده یعنی چوله خیمه
ایله قونوب کوچهرک یاشایان،
مدنی و حضری مقابلی : اقوام
بدویه. = سذ. بوخالده یاشا.
یان آدم.

بذویت { سذ. عر. بادیه و چوله
چادیر آلتنده یاشایان
و قونوب کوچن خلقک حالی،
خیه نشینک، حضرت و مدنیت
ضدی.

بذیدر { ص. فا. و.
بذیدار } کورینور، مشهور،
ظاهر، عیان.

بذیع { ص. عر. ن. بدیهه. ۱.
نمونه و امثالی اولیان برشی

بذلجی { س. عسکر یلرک تعینات
بوصله لرخی آلوب. سا.
عمرق بوندن استفاده و تجارت
ایدن آدم.

بذلجیلک { س. عسکر یلرک تعینات
بوصله لرخی آلوب
صانعی ایثی و بوندن اولنان
تجارت.

بذلیقا { ص. فا. (فا. بد = کونی.
مر. لقا = صورت) صو.
رتی کونی و چرکین.

بذلک { س. ۱. کونیلک، چر.
کینلک. ۲. سرتک، تند
معامله.

بذن { سذ. عر. ج. ابدان. ۱.
گوگده، جسم، تن : انسا.
نک، حیوانک بدنی. ۲. جسمک
قول و بجا و باش کبی آریجه
فرعلرندن بشقه قسم مرکزیسی،
آفاقک دال و بوداقدن بشقه
اولان قسمی، کونوک، کوکده. ۳.
قلعه بدنی، بارو. ۴. کندیلک،
نفس، ذات، شخص : کورینک
مصارفنی بدنندن و یردی. || بدن
دیواری = بنایک درت طرفنه
پایلان قالین دیوار.

بذنا { ص. عر. بدنیله، جسمیله،
شخصاً، ذاتاً، تقدراً و بذلاً
مقابلی : بذناً خدمت ایتدی.

بذنام { ص. فا. (بد = کونی. نام =
کونی آد) کونی آد قرانان،
کونیلکده شهرت بولان، کو.
تیلکه اسمی یاد اولنان : بو
جرکانیله بذنام اولدی.

بذنیاز { ص. فا. (بد = کونی.
نژاد = نسل) صوی
کونی، بداصل، فرومایه، صویسر.

{ د. فا. انتلا بیان ایدر،
بر } اوزره، علی. [بعض ترکیبات
فارسیه مستملدر.] بر وجه
بالا = یوقاریده مسطور اصول
اوزره؛ بر متاد = متادی اوزره؛
بر طرز نوین = یکی اسلوب
اوزره؛ بر موجب... = موجب.
|| بر طرف = آری، مستثنا،
منذفع، شوبله طورسون.

{ س. فا. ۱. کوکس، سیننه؛
بر } سین = کوش کوکسی.
(کوش کی) - از بر و برابر
دخی یوندندر. ۲. عیش، میوه؛
درخت بی بر = میوه سز آغاچ؛ بر
آور = میوه ورن مفر.

{ ص. فا. } «بردن» فطندن
بر } امر اولوب، صتر. تشکینسه
کیرد [ایلدن، کوتورن، آلان؛
دایر = کوکل آلان؛ کبوتر نامه
بر = مکتوب کوتورن کوگرچین.

{ عد. صاینک ال کویچی و
بر } ایلی، احد، واحد، یک؛ بر
آدم، بر او، بر طاش. = د.
۱. تنکیر بیان ایدر، مریده کی
تونن ویا بعض کلمی و فارسیه
اسما به اتفاق ایدن (ی) کی؛
بر آدم که نصیحت قبول ایتمز؛
بر ایش که الله دکلدرد. ۲. افلاک
اولارنده، «برکه» دن مخفف
اوله رق، لزوم افاده ایدر؛ بر
کیدم. = ص. ۱. نک، وحید؛
الله بر در. ۲. مساوی، مائل،
فرقت؛ ایکیسی بر در؛ هب بر.
۳. [جمله منفیده] هیچ بر، اصلا؛
بر درلو قاتیور؛ بر وجهه راضی
اولدی. ۴. مبالغه بیان ایدر؛ بر
کیدش کیتدی که. = طرز، بر

وقت، بر زلف، حیناً؛ بر وار
ایش بر یوغیش. || بر آرز
آزیمچی، آرزوقت؛ بر آزانک،
بر آرز صو؛ بر آزیکیلک. || بر
اوغوردن = هب بردن، دفعه. || بر
ایکی = بر قاچ، آرز و غیر معین
مقدارده؛ بر ایکی قوش اوردیلر؛
بر ایکی طاش آتمش، || ایکیده
برده = یک صیق، چوق دفعه، هر
دائم. || بر بر = مفردات و تفصیلا
تبله، بر بر صایه رق؛ قباحتر.
یخی کندیسنه بر بر شویدم.
|| بر برینه، بر برینی، بر برینک =
مبادله، مشارکتله؛ بر برینی
کوزدیلر، بر برینه خبر دیردیلر؛
بر برینک ایشنی کوردورل. ||
بر بری اوستنه = جمله سی بر و
مساوی عد اولنه رق، علی.
السویه؛ بو آتلی بر بری اوستنه
یکرمیش ارایه آلدق. || بر بره =
اصلا یا گلزار، یک مؤثر؛ بو
علاج فلان خسته لئه بره بر
کلیر. || بر چوق = خیلی، خیلی
مقدار، کثیر، متعدد؛ بر چوق
کتاب طویلامش. || بر درلو =
۱. بر نوع؛ بو بر درلو اوتدر.
۲. [جمله منفیده] هیچ بر
وجهه؛ بر درلو راضی اولیور.
|| بردن = بردفسده، برلکده،
برابر؛ بر باردق صوبی بردن
ایچیدی؛ جمله سی بردن کلدیلر.
|| بردن بره = آکسرن، وهله؛
بردن بره قاقوب کیتدی. || برده =
همده، شورایی ده وارکه، و
لوکه؛ برده اوسزه خبر و برمه
مجبوز دکلدرد؛ برده خبر و بر
مهش نه اولور. || بر دهاء
بر کره دهاء، تکرار؛ بر دهاء

سویلیک؛ بونی بر دهاء یاغماش.
|| بر زمان = بروقه، وقتله. || بر
قاچ = غیر معین مقدارده، بر
مقدار، بعض؛ بر قاچ آدم کلدی؛
بوگا بر قاچ غروش ویرک. || بر
کره، بر دفعه = ۱. مره، تاره؛
بن لقردی بی بر کره سویلیم؛ سن
بر دفعه کیت. ۲. وقتله، کوک
برنده؛ بر کره کیتیشیم؛ بر دفعه
کوردیشیم. ۳. هله، سن بردن
وظیفه کی ایضا یات... بن بر
کره سویلیم ده ایسترسک
دیکلمه. || برله = ۱. آئیده،
درحال؛ بنی سکوردیکی برله
قاقوب کیتدی. ۲. واسطه سیله؛
علم هندسه برله اثبات ایشدی.
[بو ایکی تعبیر اسکیشدر.]
|| بر نیجه = مقداری اهام ایدر؛
بر نیجه آدملر. || نیجه = بر نه
وقته دک، دهانه قدر؟ [اسکیشدر.]
|| بر وقت = وقتله، اسکی زمانده؛
بر وقت انسانلر مفاد مرده
بارینر لردی. || بری، بریسی =
تکثیر بیان ایدر، کیم اولورسه؛
قیوه بری کلش، یزی ایستور؛
بو کون بریسی کورددم.

{ سذ. هر. ۱. قره، بحر
بر } مقابلی؛ بر و بحرده، بر الشام.
[هر نه قدرلسا، زده شام ساحلنه
بریه الشام نامی و بریلورسده
بو استعمالنر شایان تصحیح بر
خطادر. بریه چول مناسنه در.
بریه الشام خطه شامک جزیره
العربه ملاصق اولان محلیرنه
اطلاق اولنور. || هر برجه ییده
آمرقا و آسقرالیا قطعه لر؛
برعتیق = قطعات سائر ارضیه.

{ سذ. هر. حقوی، حمل صالح
بر } اطاعت.

برء { سذ. عر. خسته لادن قالمه،
ایستمه، شفا، افاقت: کتب
برء وعافیت ایتمک.

برء { ح. عر. قرمه دن، قره طر.
ایتمه، بجزاً مقابلی: استانبو-
لدن حلبه برآیتندی.

برء { ص. ق. ۱. برلکده بولنان:
اونکه برابر ا. ک. ۲.

مسای: سن اونکه برابر
دکلمک؛ سن کندیکی اونکه
برابری طونیورسک؛ ۳. بر
حذاده اولان: قایق صوالیه برابر
ایدی. = ح. برلکده: برابر
کلکده؛ برابر اوتوریورز. =
دفاقت، برلک، ممیت: اونک برا-
برنده در؛ برابرجه کلدی.

برء { فش. برابر کلک،
بر حذاده ویا
مسای اولتی.

برء { ۱. مسای اوله،
تسای، مساوات.
۲. بر حذاده اوله. ۳. موازنه،
معادله.

برء { ق. تسویه ایدوب
بر حذابه کتیرمک
ویا مسای ایتمک.

برء { سذ. عر. ج. بروات. رتبه
و نشان ویا برامتیاز ویر.

لیدیکی مصدق اولان فرمان؛
کمی براتی = کینک ناهیتی مبین
اولان کاغد. || لیله برات = فخر

کائنات (صلح) افندمره نبوتک
حضرت جبرائیل واسطه سیله تبلیغ
بیوردلیدی کجه که شعبانک اون
بشنه مصادقدر.

برء { سذ. ق. ارکک قازنداش،
اخ. || ج. دوست، محب.

برء { ص. ق. قارداشلفه
منسوب و منطلق:

برء { برءانه معامله. = ح. قار-
داشجه: برءانه کوریشورز.

برء { س. بر نوع واریدی
کسری.

برء { سذ. عر. (د برء) دن
سم. صو و شربت و
سائرمی صوئومنه مخصوص قاب،
قارلق.

برء { س. (ینا.) ج. یلکن
سرلربی چویرمک
ایچون ایکی اوجلرینه مربوطاب؛
براسبه ایتمک = بویپلری چکه
رک یلکن سرنخی چویرمک.

برء { سذ. عر. حسن و جمال
علم و شجاعت و سائر
اوصاف محموده قران و امثاله
تقوی. || براعت استهلال. با:
استهلال.

برء { ج. ترک اولتی.

برء { ۱. ترک اولنان
شی. بر طرفه آتیلوب
ایشه یارامیان شینلر. ۲. دیکزک
ساحله آتیدی قوم و طاش و
سائر. ۳. لیان محافظه سیهون
اوکنه آتیلان قیال و طاشلر
یینی.

برء { س. (ینا.) ج. طوبی
ضبط ایچون قویروغنه
طاقیلوب کینک بورده سنه باغلا.
نان خلاط.

برء { سذ. عر. معراج حضرت
نبویه من طرف الله
رکوب جنباب نبوی به تخصیص
بیوریلان دابه فوق الماده سائیه.

برء { ص. عر. (د برء) دن
سم. بک پارلاق،

لمه دار. ۲. بولانیق اولیان،
طورلمش، صاف: براق صو؛
بولوسز، آجیق: براق هوا.
(بویکخی معنی ترکیه به محضو-
صدر.)

برء { ق. ۱. ترک ایتدی.
مک، ترک ایتمک
سوق و اجبار ایتمک: او اوی
براق ایستمد اما بر اقدیر دیلر.
۲. آتدیرمق، الفا ایتدیرمک:
بومکتوبی پوستیه بر اقدیرکن.
۳. تطلیق ایتدیرمک: کندیبی
قاریسندن ممنون ایدی آما
والدهسی بر اقدیردی.

برء { س. بولانیق اولیوب
صاف و آجیق اولان
صو ویا هوا تک حالی: بوسوک،
بوکونکی هوا تک بر اقلنی نه
کوزل.

برء { ج. با: بر اقلی.

برء { مض. بر اقا یاخود برا-
غیر. ق. ۱. الدن آتمق،
آرتق طوئماق، الدن چیقار.
مق: الکده کی طاشی براق؛
آتمک دیرکینی بر اقدی؛ دکنکی
اوده بر اقدم. ۲. ترک ایتمک،
واز کچمک، فراغت ایتمک: آوور.

قاتلی بر اقدی؛ بن او اوی
بر اقدم؛ اونیق چوقدن بر اقدم.
۳. قومق، وضع و القا
ایتمک: شولیمانک اوکنه بر قاچ
طاش بر اقلی؛ بوکوله بر آز

بالیق تخمی بر اقق اقتضا ایدر.
۴. حفظ اولتی اوزده بریره
ویا برینه تسلیم و امانت ایتمک:
چولق چو جفکزی کیمه بر اقه.
جقسکز؛ یاره کزی باقه به

براق. ۵. بوشامق، تطلیق
ایٹک: فلان آدم قاریسی براقش.
۶. مساعده ایٹک، ممانت ایٹک.
مک: چوققیری کندی باشلرینه
کز مک براقملی؛ براق یازی
یازم؛ بنی براق کیدیم.
۷. اقا وادامه ایٹک: انسان
بودیاده این نم براقلی؛ معمار
سنان برجوق مصنع آثار
براقندر. ۸. اھمال و مساعه
ایٹک، باقامق: بواجھنی، بوجو.
جقیری یخون بویله براقشکر؟
۹. صالیورمک، قوبورمک:
اوزوملری دوشوردکن صکره
باغله قوبورلری براقق ضرر
ایتمز. ۱۰. کار ویرمک، استفاده
ایندیرمک: بوایش برشی براقاز؛
اعشارالترامی سزه برشی براقدی.
می؟ || آج براقق = ۱. یک
ویرمه مک، آجلی جزاسته دو.
چار ایٹک. ۲. اینی بسله مک،
طوبورمامق. || آوا براقق =
آرائی ویرمک، وقت براقق.
|| آرقه براقق = یکمک، مسا.
وقت قزاق. || اوسته براقق =
کری ویرمک، رد واعاده ایٹک.
|| صقال براقق = صقال قوبور.
مک، ارسال لیه ایٹک. || کار
براقق = مفید اولق، استفاده
اولق.

برآن (ص. فا. کن، کسچی،
کسکین: تیغ بران =
کسکین قلیج.
برانداز (ص. فا. (برانداختن
قلندن سه اولوب
صتر: تشکیله کیر. [بوقاریه
آتان، دفع وبرطرف ایدن:
موانع برانداز = انگلری بر.

طرف ایدن، دافع الموانع.
برانده (ص. (بتا. ۴. سفن
حریه دم عسکرک آسمه
یتاغی، صالیجق.
برانقار (ص. (اصلی مغولچه در.)
اردونک صاغ قوی،
میننه. (مقابل اولان صول
قوله یعنی میسریه جوانقار
دیرلر.)
براقی (ص. عر. (د بر = دن
(سند. ۱. صحرا وقیره
منسوب و متعلق، یانی. ۲. خار.
جی، ظاهری. ۳. احکام شر-
عیه و اواصر و مناهی رعایت
ایتمن، قیود مذهبه اله مقید
اولیان. (بواجھنی مفاترجه
مخصوصدر.)
براق (ص. (بتا. Bravo)
(آفرین الله.
براهمه (ص. ج. عر. فد. بر
(من. با: برهن.
براهین (ص. ج. عر. فد. بر
(هان. با: برهان.
برای (د. فا. غایت بیان ایدر،
ایچون، لاجل، مقصیده:
برای تنزه = تنزه ایچون، لاجل
التنزه.
برایا (ص. ج. عر. فد. بریه.
(با: بریه.
برائت (ص. عر. ۱. بری و
(وارسته اوله، برایشه
ذی مدخل اولامه: برائتی اثبات
ایٹک. ۲. معاف و مستثنا اوله،
معافیت: استثناء. ۳. حق. بر
دعوائک تبعیه سنده پاک و
ایلیشیکز جیمه: برائت قراندی.
|| برائت ذمت = ذمتنده برشی

تین ایتمیش، بری الذمه اوله.
برباد (ص. فا. (بر = ادات استلا.
(بادهوا) ۱. هوایه
اوچش کچی پریشان. ۲. خراب،
ویران، تلف اولش = تر.
۱. پیس، ملوث: برباد آدم: اوستقی
باشی برباد ایتدی. ۲. کونی، فنا.
بربادلق (ص. ۱. پریشانلق،
بربادلق: خرابلق. ۲. پیسلک،
ملوثک، تلویث.
بربارس (ص. فا. امبارس.
برباق (ص. قدریه می دینلن بر
(جنس تخم.
بربر (ص. تراش ایٹک و صاج
(کیمک صنعتی اجرا ایدن
آدم. (طرز قدیم اوزره اجرای
صنعت ایدنره بواسمی تخصیصه
یکی اصولده اجرا ایدنلرینه
(دروکار = دیمک عبدر. ||
کوهزه بربر = چوق سوبیلن.
بربر (ص. آفریقا مک مصدرن ماعدا
(اولان سواحل و اقطار
شمالیه سنده ساکن بولنان بیوک
برقوم که ایوم عربله مخلوط
بولنور: بربر قومی، بربر لسانی.
بربرجه (ص. بربر قومک طرز
(اصول و یا لسانده
اولان. = ح. بربر لسانده
و یا بربرله مخصوص طرزده:
بربرجه سوبیلک. = س. بربر
لسانی: بربرجه تک خانق السنه
زمره سندن اولدیی هنوز
تحقق ایتمدی.
بربرستان (ص. س. بربر قومیه
(مسکون بر، بربر
مالکی.

بَرَبَرِي { صد. عر. ذ: بربريه، بربر
قومه منسوب و متعلق:
ممالك بربريه.

بَرَبِط { صد. عر. قيسوز ولا غوته
دينن چالنى.

بَرِيَا { ياخود برياي. صد. فا. آياقه،
قام.

بَرَت { صد. صاج و صفالى دوشورون
كل بوغندن برعت.

بَرَر { صد. فا. دها يوكك، دها
رفيع، اعلا. له.

بَرَمَك { با: برتمك.

بَرَج { سذ. عر. ج: بروج. ۱.
قلعه جيقنديسى و قلعهسى،

طاييه. ۲. منفرد قلعه، حصار،
قله. ۳. سماده مدار شمك

منقسم اولدينى اون ايكي قسمك
بهري، كه حاوى اولدينى توبتك

و ضميته بزرسم و شكل مخصوص
كوستروب اواسمه تيميه اولنمشدر:

برج حمل، برج ثور، برج ميزان،
برج عقرب. سكي. (آورويا

لسانزنده كي Bourg و Bourg
تفسيرلى بو لفظ عربيدن

ماخوذدر.}

بَرَجَا { صد. فا. برنده، مناسب؛
نا برجا = مناسب دكل،

مناسبتر، محضر. ۱۱ پابرجا =
ثابت قدم.

بَرَجِسْتَه { صد. فا. مصرع برجسته =
برجسته متين و لطيف اولان

مصرع: اسكر مقصود اثرسه
مصرع برجسته كافيدر.

بَرَجَك { يا برينك. عد. يالكز
بر، بر دانه جك.

بَرَجِلِس { صد. فا. مشتري سيا.
رهسي.

بَرَخَانَه { صد. فا. (زبازدى: بار.
خانه) بيوك وغير منتظم
قوناق و دائره.

بَرَخَاي { صد. ياراماز، خايلاز،
هايطه.

بَرَخوردار { صد. سى و همتك
نمره سنى اقطاع

ايدن، برعمل خيرك مكافاته
نائل اولان: برخوردار اولسون؛

برخوردار اول اوغلم.

بَرَخوردارلق { صد. سى و همت
و عمل خيرك نمره

و مكافاته نائليت.

بَرَد { سذ. عر. صوفوق، سرما.
|| برداليجوز = قوجه قارى

صوفوقى كه ايلك بهارك ايام
معدوده سنده وقوع بولور.

بَرَد { سذ. عر. ياغان طولور. ذ.

بَرَدَار { صد. فا. (برء ادات استعلا.
دار = صلب آغاجى) دار

آغاجنه تيكلمش، مصلوب. ۱۱ بر
دار ايمك = صلب ايمك.

بَرَدَار { صد. فا. (بر = ميوه.
دار = ادات تملك) يمتلى،

ميوه دار، مقرر.

بَرَدَاق { صد. فا. بارداق.

بَرَدَوَام { صد. فا. (فا. برء ادات
استعلا. عر. دوام =

دائم اوله) دوام اوزره بولنان،
سورن، دائم، باقى: صحت و

عافيتده بردوام اولقى.

بَرَدوش { صد. فا. (برء ادات
استعلا. دوش = اوموز)

اوموزلك اوزرنده اولان:

خانه بردوش = اوى اوموزنده،
اوموزنده كي سجاده و يا پوستكيدن

عبارت، سرسرى.

بَرَدِه { بر دها. با: بر.

بَرَدِه { سذ. عر. عربلك اوستدن
كيسنگرى بر نوع لباس،

خرقه. ۱۱ قصيده برده = اعظم
شعراء عربدن كمب بن زهيرك

حضور نبويده اوقوديني «بانن
سماده» قصيده مشهوره سى كه

زرد جناب نبيده فوق الساده
مقبوله كچمكه، كسندى برده

سعادتلىخى دوش مقدسلىندن
چيقارهرق شاعرك صيرتنه

آتمليه، قصيده مذكوره بو
اسمله شهرت بولمشدر. بعده

اوكا تقليدأ نظم اولنان ديكر
بر خيلى قصايدده دخى بو اسم

وبرلشدر.

بَرَر { عد. بهرينه بر ياخود بهر
دفعه سنده بر: ياره يي تقسيم

ايدنلر برر ليرا دوشدى؛ برر
مجيديه چاليشيورل؛ شاگردانى

برر بر امتحان ايدنلر؛ برر
ايكيشر كوتوردنلر.

بَرَزَخ { سذ. عر. ۱. ايكي شئ
آره سنده كي فاصله و

خط واصل. ۲. ارواح اموات
قيامته قدر طورده جقلى محل كه

دنياه ايله آخرت آره سنده. فرض
اولنور. ۳. ه. ايكي قره يي بربرينه

رابط و ايكي دكيزى بربرندن
تفريق ايدن طارديل: پانامه

برزخى. ۴. ه. عزالى محل،
جنم: — بو معنا ايله مجازاً صفت

كچيده قوللاينلير: برزخ ير.

بَرَش { صد. كتن ياراغيله يانلش
برش } آيونلى شروب.

بَرَص { سذ. عر. آبراشلق علی. — بو عله مبتلا اولانه ابرص دیرلر.

بَرَطَرَف { ص. فا. (فا. بر = اداستعلا. عر.

طرف = م) اورته دن چیقیش، مندفع، زائل: بر طرف ایتک = اورته دن قالدیرمق، دنع ایتک. = ح. شویله طورسون: لطیفه بر طرف.

بَرَعَكْس { ح. فا. (فا. بر = اداستعلا. عر. عکس = ترس) ترسنه، عکسنه، خلافنه، بالعکس: کندییی نه قدر جاهل ایسه اوغلی بر عکس اوقدر علادر.

بَرَف { س. فا. قار، ثلج، له.

بَرَق { سذ. عر. شمشك. (الکتریک معنانه دخی کتیریلوب، ایران وهندده تلفرا. فده «نار برقی» دیرلر.)

بُرَقَتْ { یاخود بورقات. س. تق. ۱. هیکل، بت، صنم. ۲. بغخانه، نکارخانه.

بَرَقَرار { ص. فا. (فا. بر = اداستعلا. عر. قرار = م) قرارلی، مقرر، برلشمش، دواملی، دائم: حال حاضرینده بر قرار اولقی.

بَرَك { س. فا. یابراق، ورق: برک = کل = کل یابراغی: کل صد برک = بر نوع کل: برک وبار = یابراق و میوه. || بی برک ونوا = الده آجده یوق.

بَرَك { ص. تق. ۱. پک، قاتی، سرت. ۲. صاعلام، متین، حکم. = ح. پک، صاعلام

اولوق. [«پک» لفظی بونک مخفی اولسه کرکدر.]

بُرکان { سذ. عر. (لا. Volcan دن) یانار طشاغ، کوه آتشفشان.

بُرکانی { ص. عر. ۱. برکانیه. بنار طاغه منسوب و متعلق: علام برکانیه.

بُرکت { سذ. عر. ج: برکات. ۱. نعمت، احسان الی، موهبه سبحانه. ۲. بولاق، فیض: بو سنه ذخایرده چوق برکت واردر. ۳. مبارکک، مینت، مادت: فلان ذاتک صحیحی برکتله، دعا کزک برکتله. ۴. آزی چوق برینه بکه جک صو.

رتده تقدیس الهیه مظهریت: حلال قزانیان مالد برکت یوقدر. || برکت ویرسین = ۱. حد اولسون، الله شکرلر اولسون، هله، باری: برکت ویرسین هوا بلوطلی ایدی یوقسه صیقاقدن بایلیردق. ۲. آنان برشی ایچون دعا مقامنده ایراد اولنور. جوابنده «برکتی کور» دیرلر.

بُرکتسیر { ص. برکت و مینتی اولیان، مقدار کافیده اولدینی حالد کفایت ایتیوب خیری کورلین: آلتک ترله قزانلیدیچون برکتسیر برپاره در.

بُرکتسیرلک { س. مینتسزک، خیرسزاق، مقدا. ری کافی اولدینی حالد خیری کورنمین: بو پاره ده بربرکتسیر لک واردر.

بُرکتلی { ص. ۱. فیض و برکتی (اولان، بول، مبدول)

بو سنه ذخیره پک برکتلیر، برکتلی سنه. ۲. مینت و سمانده مظهر، مینتلی. ۳. آزی چوق برینه بکه جک صورتده خیری کورین: حلال قزانیان مال داغما برکتلیر.

بُرکتیمک { ق. تق. پکتک، فا. تیلاشدیرمق، تقویه و تحکیم ایتک.

بُرگزار { س. فا. (عواجیه زبانزدی: بلگزار) یادکار اولقی اوزره ویرلن هدیه: بوقوطی بکا فلانک برگزایدرد: بوده بندن سزه برگزار اولسون.

بُرگزیده { ص. فا. سخیلش، منتخب، مختار.

بُرگشته { ص. فا. ترسنه دونمش، مگوس، ترس: بخت برگشته = طالع مگوس و مخصوص.

بُرکشیمک { فل. تق. پکتیمک، قاتلاشمق.

بُرکلیک { س. تق. بکلک، قاتلیق، سرتلک.

بُرکمک { برکدیرمک، (ا: بریکمک، بریکدیرمک.

بُرکه { سذ. عر. صو. برکتیسی، جوض، کولجک.

بُرکشیدیرمک { ل. بربره کتیریلوب (بر حالنه قولقی، توحید ایلک: ایکی او، ایکی تارله برلشدیرلدی.

بُرکشیدیرمک { کتیروب برایتک، توحید ایلک: ایکی دکانی بر. لشدیروب بیوک بر دکان حانه قودوی. ۲. اوبشدیرمق، موافقت ایتدیرمک: ایکی کوی

اهالیسی برلشد بروب بولی
پایدردی.

برلشمک { فل. ۱. بر اولق،
اشترک واحداً اتمک :

ایکی شرکت برلشوب بر فابرقه
پایدیلر. ۲. بریرکک، طویلاقمق :

بو سکون بلدیہ دائرہ سندہ
برلشوب برقرار ویرہ جکدرز :

۳. اویقمق، اتحاد اتمک :
متهمدی برلشوب مزایدده

آرتیرمیورل .

برلشمه { س. برلشمک فعلی. با :
بر اتمک .

برلک { س. ۱. بروک اوله،
احدیت، وحدانیت : الہک

برلکی حقیقون. ۲. اجتماع،
اتحاد. ۳. آغز، دبل، سوز

برلکی = سوز بر اتمه، متفق
الکلم اوله. ۴. ال برلکی = مشترکا

جالیتمه، سہی مشترک : ال بر-
لکیلہ شو ایسی یتیرلم = ص.

۱. اولشمش، متفق، متحد :
اونلر برلک اولشلر. ۲. بر

خروش وسائرہ قیمتده اولان.
۳. بر اوقه وسائرہ آغزلنه ویا

بر آوشین وسائرہ بوینده اولان.

برلمک { یا برله مک. قذ. ۱. بر
باقی، توحید اتمک. ۲.

بردر دیہ ادعا اتمک .

برله { د. (بر. ایل) با : بر .

برلی { س. اسقامیل کاغذلرینک
ودومینه وزار وسائرہ مک

بر پولیسی : قسوبہ نک برلیسی
بندہ در .

برنا { س. فاکنج، دلیقانی .

برنجی { عب. بر درجہ سندہ او.
لان اتمک، اول، اولکی :

آیک برنجی کونی : سواقمک
برنجی اوی : اودن برنجی : یوز

برنجی وسائرہ. ۱. مج. ۱. بر
خصوصده اک باشدہ بولان،

اک ایلری اولان : بو آدم نشا-
نجیلقدہ، خطاطقدہ، موسیقیدہ

برنجیدر. ۲. اک باشلی، اک
مهم : شمعی برنجی ایتمز شودر .

برنجیلک { س. برنجی اولق حق،
اک باشدہ بولمہ :

صنفده برنجیلکی کیم قزانده ؟

برلس { سذ. عر. یاخود :

برفس { سذ. عر. ۱. عربلک
برفوس { اوستدن کیدکری بر

لباس کہ پک گکیش و مربع
الشل اولوب، یوقاریدن ایکی

اوجنده قول برینی طوتار ایکی
دلکی وباشلی واردر. ۲. قذ.

دینلرک قیلرده وقرج برلرندہ
اوستہ کیدکری برنوع بلدیرمہ .

بروف { یاخود بری با : بری .

بروات { سذ. ج. عر. فد :
برات. با : برات .

بروج { سذ. ج. عر. فد : برج.
با : برج .

برودت { سذ. عر. صوثوقق،
صوثوق، برد، سرما :

هوانک شدت برودتی. ۱. مج.
مناسباندکی صوثوقق، محاصمہ،

منافرت : آره لرندہ برودت
واردر .

بروز { سذ. عر. میدانه جیقمہ،
ظہور .

بروش { س. (فر. Broche)

طاقدقزی مجوهراتی بیوک
ایکنہ .

بروشیق { بروشد بریق وسائرہ.
بروشیق { با : بورشیق وسائرہ .

بروم { س. (بو. بروم) یعنی
پیس قوقودن ماخوذ

فر. Brone دن { کیم. اجسام
بسیطہ دن بری .

برون { س. با : بورن .

برہ { س. اورمه وایختیمہ اثری
برہ { اولرق بدیک بر طرندہ

حاصل اولان چوروک .

برہ { جد. عر. ای، ہی، یاہو!
(روم ایلی السنہ سندہ

مختلف صورده قوللانیلر بر
لفظ. ر.)

برہان { سذ. عر. ج. براہین،
برہان { دلیل، اثبات، حجت .

|| مذ. مقدمات یقینہ دن مرکب
اولان قیاس .

برہلمک { قذ. ۱. اوروب چو-
رتمک، برہ حاصل

اوله ق صورندہ اورمق : یو-
زینی برملش. ۲. (میوه وساد

ثریمی) اورمق، زده مک، چو-
رتمک : اریکری سینک ایچندہ

چوق صالایوب برملش .

برہلمک { فط. ۱. اولسقدن
(چورمک، چوروک

ویرہ پیدا اتمک : بتون یوزی
برہلمش. ۲. (میوه) بریشہ

طوققدن اورلوب برطرق زده-
لمک : شفتالی برہلمش .

برہمن { س. ج. عر. براہمہ .
(هندجہ دن) ۱. هندو.

لرک اکقدیم دینی اولان (براهما)

مذهبه تابع آدم. ۷. هندو
و جوسی رئیس روحانی.

برهنه { ص. فا. جیلاق، آجیق،
پالین: برهنه سر = باشی
آجیق: برهنه پا = پالین آتاق.

بر هوا { ص. هوا به کیفیتش، او.
چورلش، نابود.

بری { یا خود بر و ظم. بواسطه
یافتن، ده، یاقین، اوت
مقابل: بری کل: بریده طور؛
بری به کل: بریدن کج. || اوت.
ده بریده، اوت به بری به، اوت.
دن بریدن = اوزاق و یاقین
مختلف محلل. = ص. یافتن
بولنان، بوجنده اولان، قریب،
اوته مقابل: بری طرف. =
ص. یافتن و بوجنده اولان بر:
بریی اوته سندن گکیشد. =
ظن. ... دن بری = بروقتن
باشلایه ورق استقرار بیان ایدر،
دن اعتباراً: اوج سندن بری
کوریشدک: اوکوندن بری خسته.
یم: کوریشلیدن بری = کوریشد.
یکمز وقتن اعتباراً. || اوته.
دن بری = اسکیدن بری، من
القدیم.

بری { ص. مر. «برائت» دن
ص. «۱. قورلش، سالم،
قاری، آزاده: هر خسته لقند
بریدر. ۲. پاک، منز: جناب
حق کوزله کورمکدن و قولاقه
ایشیقکدن بریدر. ۳. هیچ بر
تعلق و مدخلی اولیان، برائت
قرانان. || بری الذمه = ذمتنه
برش اولیان، تبریه ذمت ایدن.

بری { ص. مر. ۱. بریه، قره به
منسوب و متعلق، بحری

مقابل: بری و بحری تدابیر
تثبت ایتدی؛ عساکر بریه.

بریان { ص. فا. کباب.

برید { ص. فا. تاتار، پوسته، اولاق.

بریزوله { ص. (پتا) کولباسدی.

بریق { یا خود ابریق. ص. (نکا).
ایکی (پروا و غراندی)
دیرکلی و ایکسی ده قایا سورنا
یعنی دوناش اولان کمی.

بریکدیرمک { ب. جمع واد.
خار ایدلک،
طوبلاقی: معاشله یاره بریکدیر.
لک زوردر: قرق سینه ده
بریکدیرلن کتابلر.

بریکدیرمک { فت. جمع وادخار
ایمک، طوبلا.
مق، تحشید ایتمک: اداره ایل
خیلی آتجه بریکدیرمیشدی؛
اوتنه برطاق تنبلر بریکدیرمش؛
حدوده عسکر بریکدیرورلر.

بریکمک { فل. (واحد دیمک
اولان «بر» دن)
۱. طوبلاقی، بریه کلک،
اجتماع، تراکم ایتمک، ییغلق:
اعانه دن برخیل آتجه بریکدی؛
اورایه برچوق آدملر بریکمش.
۲. تحشید ایتمک: حدودده
عسکر بریکور. ۳. شیشک.

بریکمه { ص. ۱. طوبلانم، تجمع،
تراکم. ۲. تحشد. ۳. شیشمه.

بریکندی { ص. بریکمکدن حاصل
اولان شی، ییغیلان
مقدار.

بریکی { یا خود برکی، ص. بو
طرفه کی، یافتنه کی،

اوتکی مقابل: بریکی اوته کندن
یسو کدر. || اوتکی بریکی = هر
کیم اولورسه، هرکس.

برین { ص. فا. یوکسک، رفیع:
قصر برین.

بریه { ش. مر. چول، مصرا،
بیابان: بریه الشام = شام
چولی.

بریه { ش. مر. ج: برایا، خلق،
ناس، انسانلر، انام: خیر
البریه = انسانلرک الک اییسی اور
لان خاتم الانبیاء (صلم) افندمن.

بریه { ش. مر. قره عسکری،
قوة بریه، بحریه مقابل:
انکتره تک بریه سی بحریه سندن
چوق دوندر.

بر { ص. (اصلی عربی اولوب
شده لیدر.) بنبوق و یا
کندن معمول بیاض طوقومه که
انواعی اولوب باشلیجه چاشیر
و چارشف و کسه و سازه اعماله
یادار، کریاس: بری، ز، آمرقان،
طربزون بری. || آتاق بری =
آتاق سیله جک بری. || ال بری =
چوجقرک الی بری سیله مخصوص
بری. || تخته بری = تخته اوغدقلری
و ییقاش تخته لک اوزربنه
یایدقلری بری. || چوجق بری =
قونداق برلرک بهری. || سفره
بری = ترازو تک اوسته آچیلان
اورتی، و وقتله سفره تک آلتنه
یاییلان یایی. || نماز بری = قا.
دینلرک نماز قیلدقلری وقت باشلرینه
اورتدقلری بری. || بز جوزمک
= بری دستکاهدن چیقارمق؛
و ب. کیدوب کلک.

بر { ص. (اصلی: بیض یعنی محوطه
اولسه هرکدر) بوشنده و

قولونق آلتی وقاصیق کبی برلده
بولنان متحرک دانلر، غده.

{ض. ضمیر متکلم مع الغیر یعنی
بزم} «بن» ضمیر ینک جمیدر

سولین ایله رفیق لر دن کنایه در،
نخن، ما، بزمک دک، بزم ایشمز،

بزمه سویلدلر، بزی کوردیلر،
بزدن قاجیدیلر، بزمه کلدی:

بزمجه = بزمه سکوره؛ بزم = بزم
اولقیزین. || بزمه = بزمکنیمز،

بزمکندی آرازنده، بشقه سنی
قازیشدیرمیه رقی. — یعنی

دفعه (لر) علاوه سیله مکرراً
جملنوب بزم کبی آدم لر (اینانی

جنسین) مناسنی افاده ایدر:
بزمه دوشمیز. || بزمه = بزم

مملکتده. || بزمکسی = حال و
کارمز.

{ض. (اصلی: بجماده)
بزدادی} کوچکیل یا قوت، باریل

(ذی قیمت طاش).
بزد {ض. عر. (بزمه دن سمی)}

بزداز {بزم و سائر منسوجات صا-
نان تاجر.

{یاخود بزمستان. با:
بزمستان} بدستان.

{ض. بیدیرمقی، او.
بزدیرمک} صاندیرمقی، تصدیع

وتفیر ایتک.
بزد {ض. عر. جم. بزور. سبزه

بزد {وچیک تخمی. (حبوباته
مخصوص اولان «بذر» دن

تفریق اولتایدیر.}
بزد {ض. فا. جم. بزرگان.

بزد {بیوک، اولو، عظیم کبیر.
= بیوک آدم.

{ض. فا. بیوک مرتبه لی،
بزرگوار} عالی، جلیل القدر،

فاضل: شیخ بزرگوار سعدی
شیرازی.

{یا بزمستان. با:
بزمستان} بدستان.

{ض. (بزمه مک) دن} سوس،
بزمک {زینت، آرایش، زیب.

{ض. کلینلری تزین
بزمکی} ایدوب کیدیرن قادی،

مشاطه.
بزمکین {ض. (بزمه مک) دن} بزمش،

بزمکین {یقش، اوصاش، فتور
کتیرمش، مایوس.

{یا بزیلامق. فل.
بزیلامق} (اصلی: بوزاغیلامق)

(اینگ و امثالی) طوغورمقی،
یادریلامق.

{ض. (اصلی: بزیلانغ)
بزیانگج} با: بزیلانغ.

{یا بزیلیا. — دانسی و بزمه
بزیلیه} (ایکن قسوغی دخی ین

نخوده متابه معروف سبزه.
بزم {ض. قا. صحبت و محبت مجلی،

بزم {عیش و عشرت جمعی: بزم
الفت، بزم عشرت، بزم وفا.

{ض. بزم ضمیر ینک مضاف
بزم} الیهیدر: بزم ایشمز، بزم

کله مز، بزمه برابر.
بزمک {فل. ییققی، اوصاشقی،

بزمک {فتور کتیرمک، یزار
ومتفر اولقی: جاندن، دنیادن

بزم.
بزمک {یا بزمه مک. فت. طوناقی،

بزمک {سولندیرمک تزین
اینگ.

{و بزمکه. — فا. (بزم =
بزمگاه} مجلس گاه = محل صحبت

وعیش و عشرت ایچون طوبیلا.
نیلان محل، مجلس عشرت بری،

{ض. بزمه متعلق اولان،
بزمکی} بزم تحت تصرفده بولنان:

سزک ایشککیز بزمکندن زیاده
سوت و برپور.

{ض. ۱. سوس، زینت،
بزم} زیب. ۲. صندیه، کلفت،

غیر طبیعی حال: اوزن بزم =
اوزنه رک کلفتله ایدیلن ساخته

زینت.
بزمک {فظ. سوسلنک، تزین

بزمک {اینگ.
بزمکی} (غلطی: مز یققی)

{ض. (غلطی: مز یققی)
بزمکی} اوپونده حیلله یابان،

حیلله باز.
بزمکی {فل. ۱. صیققی، طار.

بزمکی {لقده بولغق. ۲. تز.
ویرانده بولغق. مر.

{فر. Basiquo} بر نوع
بزمیک {کاغده اوپونی.

{د. باء مفتوحه ایله باشلار
ببس} بعضی ترکیه صفتلرک باشنه

کیروب تأکید و مبالغه بیان
ایدر: بس بلی.

{ض. فا. الویر، کافی.
ببس} یاخود بؤس. د. باء مضمومه

{ض. یاخود بؤس. د. باء مضمومه
ببس} ایله باشلار بعضی ترکیه

صفتلرک باشنه کیروب تأکید
و مبالغه بیان ایدر: بس بشون

(ببشون).
بس {ض. (آرناؤدجه دن) ۱.

بس {آرناؤد عهد ویمانی: بسا
ویرمک = تمهد اینگ. ۲. قان

کودن خصلر آره سنده عهد
ویمانه عقد اولنان مشارکه:

بیشلرنده ایکی آلق بسا وارددر.
بس {ض. جم. عر. قد: بستان

بستانین {با: بستان.

بَسَارِيَه { س. طالیاندرده بیوک
بَسَارِيَه { خلطارک باغلانندی
قازیق.

بَسَاط { سذ. عر. دوشمه، کلیم،
خلی، سجاده.

بَسَالَت { سذ. عر. شجاعت، جبارت،
یکتک، بهادرک : ابراز
بالت ایتدی.

بَسَاط { سذ. ج. مر. فد :
بسیط. با : بسیط.

بَسْبُون { ص. ح. با : بتون.

بَسْتَان { سذ. عر. فا. «بوستان»
«دن معرب» : بوستان.

بَسْتَه { ص. فا. «بستن» فلان
سذ. «باغلانیش، باغلی،
مربوط : دل بسته = مربوط
القلب. = س. بر شرق ویا
منظوم تیارو او بونک مقام
و آهنکی. مقابلی : گفته.

بَسْتَه کار { س. فا. شرق و تیارو
بَسْتَه کار { منظومه لینه مقام
و آهنک او دیران موسیقی شناس.

بَسْرِيَك { یاخو بَسْرِيَك. س. خفیف
و سریع و رویشلی بر
جنس همین دومی.

بَسْرِيَك { یاخود بصریق. ص.
جیلین، جانسز و اوتانفاج.

بَسْط { س. عر. یامه، سرمه، دو-
شتمه، آچه : بسط مقال

بَسْط { اتمک = سوز آچق : بسط
مقدمات اتمک = مقدمات سرد
اتمک : کر بَکاه آچق.

بَسْمَلَمَك { فد. اعاشه و اتفاق ایتدر.
بَسْمَلَمَك { مک : اختیار کندی
اولادینه بستمی طیمیدر.

بَسْمَلَمَك { فد. ۱. یوب ایچه چکنی
بَسْمَلَمَك { تدارک اتمک، اعاشه

و اتفاق اتمک : یوقی چوجفی
بَسْمَلَمَك { اچکون چالیشور. ۲.
سمیرتمک، تاولاندرمق، تسمین
اتمک : قازلی کیمزدن اول
بَسْمَلَمَك { ۳. بیتشدیرمک، اداره
اتمک : چنتلکنده حیوانات
بَسْمَلَمَك { ۴. قالینلاشدیرمق،
قبارتمق، آلتی طولدیرمق : آلتی
پنوقله بسلامک.

بَسْمَلَمَه { س. ۱. بسلامک فلی. ۲.
بَسْمَلَمَه { بسلامک. ۲. بوغازی
طوقلته. طوتیلان و آخرتاک کی
اتخاذ اولنان خدمتی قیز. ۳.
آلتی طولدیرلمش شی.

بَسْمَلَمَك { فط. ۱. یوب ایچمک،
بَسْمَلَمَك { تیش و فندی اتمک :
بو آدم این بسلنور؛ اتمه بسلامک.
۲. سمیرمک، تاولانق : هندیلر
جوزله بسلنیر. ۳. قبارمق،
شیشمک، قالینلاشمق.

بَسْمَلَمِش { س. اتفاق، تغذیه.

بَسْمَلَمِیجی { ص. اتفاق و تغذیه
بَسْمَلَمِیجی { ایدن، فندی، فاصو-
له بسلیمیجی بر سبزه در.

بَسْمَلَمِیجی { عر. ترکیب. (اصلی : بسم
بَسْمَلَمِیجی { = آدله } بسم الله = اللهک
آدله؛ بسمه سبحانه = حق تعالا.
تمک آدله.

بَسْمَلَمَه { سذ. عر. «بسم الله الرحمن
بَسْمَلَمَه { الرحیم » جمله شریفه سی :
بسمه ایله ایشه کیریشدم؛ بسمله
خوان = بوجله شریفه یی اوقویان،
بدأ و مباشرت ایدن : بسمله خوان
اوله رقی = بسمله اوقویه رقی.
|| بسمله دیمک = باشلامق. || بسمله
چکمک = بسم الله جمله شریفه سی

اوقومق.

بَسْمَلَمِیجی { س. حیوان سمیرده چک :
بَسْمَلَمِیجی { بسمیه قومق = سمیرمک.

بَسْمَلَمِیجی { ص. عر. ۱. بسیطه. ج.
بَسْمَلَمِیجی { باسقط. ۲. بسط : دن
ص. ۱. ۸. دوز، عارضه سز.
۲. آچیق، واسع، گشیکش. ۳.
مرکب اولیان، ساده : اجسام
بسیطه.

بَسْمَلَمِیجی { سذ. عر. ارتفاع نخته سی :
بَسْمَلَمِیجی { بسیطه شمیه، بسیطه
قطیه، بسیطه اقیه، بسیطه لیه
= بو آتمک انوامی.

بَسْمَلَمِیجی { یا بسلاو. ص. مخصوصاً
بَسْمَلَمِیجی { سمیردلمش، تاولادلمش،
پرورده : بسیلی قاز، بوزاغی.

بَسْمَلَمِیجی { ص. عر. («بسم» دن
بَسْمَلَمِیجی { ص. («بسم» کولر یوزلی.

بَسْمَلَمِیجی { عد. درتدن صکره کان
بَسْمَلَمِیجی { عدد، خسه، پنج، ۵ : بش
دانه، بش کئی، اؤن، بش، بکرمی
بش، یوز بش، || بش بییق =
موشموله تمک بر خدی، دونکل.
|| بش یارمق = چاقرد دیکئی، عر.
فج، بکمون (نبات). || بش
یخه = حیوانات بحیره دن. بر دیکین
بوجکی. || بش چفته = اون کورکله
چکیلور قلکه. || بشده بر = بش
قتمه برقم، خمس، بنحیک. ||
بش قارداش = سله. توقات. ||
بشی بربرده = بش لیرالق یقی
بشیوز غروشلای آلتون سکه.

بَسْمَلَمِیجی { سذ. عر. مزده، برای
بَسْمَلَمِیجی { خبر تبلیغی. ایاک تعحیله
مستعمل ایسه ده، غلط اولوب،
مفتوح الباه بشارت حسن و جمال
دیمکدر. }

بَشَارَت { س. } آف الذکر
لغت عربیہ دن غلطدر
یکی چیمہ غریب شیء بدعت
قبیہ، انجوبہ.

بَشَاشَت { مشعر. کولر بوزلیک:
اظهار بشارت ایتک.

بَشَاق { س. با: باشاق.

بَشَر { عد. هر برینه و یا هر
دفعه سنده بش: موجود
آچہ ہی تقسیم ایتدکنرنده بشر
لیرا دوشدی: بشر بشر صاعلی.

بَشَر { سذر. مر. حیوان ناطق،
آدم، انسان، مردم: نوع
بشر = انسان جنسی؛ ابو البشر =
حضرت آدم (عم): سید البشر =
فخر عالم (صلم) اندمزر. ||
علم البشر = انسانک احوال طبیعیہ.
سندن بحث ایدن علم کہ علم الاسانہ
برابر کشفیات جدیدہ دندر.

بَشَرَه { سذر. مر. تہ. دربشک
طبقة خارجیہ. ||
بشره داخلہ، بشره مخاطیہ
بدنی داخلہ اورتق غشاء مخاطی.
طبشک طبقة خارجیہ سی.

بَشَرِي { سذر. مر. مزده.

بَشَرِي { ص. مر. ن: بشریہ.
انسانہ منسوب ومتعلق:
احوال بشریہ:

بَشَرِيَّت { سذر. مر. انسانلق،
انسانک حال طبیعیہ:
بشریت ایجادباتندندر.

« بشریت » ایله « انسانیت »
آرہ سنده چوق فرق واردد: بشریت
انسانک هر دلو احوال طبیعیہ سنده،
انسانیت ایسه ایزک فضاثل وکالات
روحانیہ سنده عائددر: مثلاً نسیان،
خوف، اشتیاء، شہوت کہی حال
بشریت: کرم، سخاوت، وفای عهد.

قناعت کہی حال ایسه انسانیت
مقتضیات دندر. الحاصل بشریت
تاریخ طبیعیہ، انسانیت ایسه اخلاقہ
متعلقدر.

بَشَقَه { بشقلا شفق وسائرہ. با:
باشقه وسائرہ.

بَشَلْک { ص. ۱۰. بش (غروش
وسائرہ) قیتندہ اولان:

بشک باصمہ. ۲. بش (آرشین
وسائرہ) بوینده اولان: بشک
دیرک. ۳. بش جزء دن مرکب
ویا بشه منقسم، خاسی. = س.
بش غروشلق ویا پارہلق سکہ:
بر بشک وردی.

بَشَلْمَه { س. بش قات ایتہ،
تخمیس.

بَشَلِي { ص. بش بول وسائرہ سی
اولان، خاسی، تخمس. =

س. اویون کاغذ لرنشک بش
بشکلی: قوہ شک بشلیسی.

بَشْمَق { با: باشمق.

بَشْمَه { س. جیقریقی دستکاهنک
کوتوکی: دایکلی بشمہ.

بَشْمَجِي { عب. دردنجیدن صکرہ
بشجی: کن، بش درجہ سنده

اولان، خامس، پنجم: بشجی او،
بشجی فصل، بشجی کون:
اون بشجی، یوز بشجی الخ.

بَشْوش { ص. کولر بوزلی معناسیله
« بشارت » دن اسم
مبالغه اولوق اوزره قوللانیلیور.
سده، عربلرجه مسموع اولد.
یفتدن، لغت مولده دکل، عادتاً
غلطدر.

بَشِير { ص. مر. « بشارت » دن
بشیر { صذر. } ای بر خبر کنین،
مژده یتشیدیرن، مژده جی؛
بشیر نذیر = بشیر و تہدیده ما.

مور بیوریلان خاتم الانبیاء
(صلم) اندمزر. { کوزل و
کولر بوزلی متعارفله لسانزدہ
قوللانماز. }

بَشِيْک { س. (اسکی ترکجده صا.
لامق دیمک اولان

« یشمک » دن) کوچک چو.
جقلمی یاتیروب صا لایه رق
اویوند قلمی معروف کروت،
مہد، کھوارہ. || اجل بشکی =
مخاطره لی وطلاق اسکله وسائرہ.
بشیک بپان طو.
بشیکجی { غرامہ جی.

بَشِيْوز { عد. بش کرہ یوز،
خیمہ، بانصد: بشیوز
کشی، بشیوز غروش.

بَصَارِيق { با: باصاریق.

بَصْدِير { صذر. مر. با:
باصدیر مق: باصدیر مق وسائرہ.

بَصَر { سذر. مر. ج: باصار. ۱.
کورمہ، رؤیت. ۲. کوز،

عین، چشم، دیدہ. ۳. چشم
حقیقتله کورمہ، قاب کوزی.
|| اولوالا بصار = بصیرت صاحبلمی،
کوروب آکلایانلر. || علم البصر
= رؤیتک احوال و حقایقندن
بحث ایدن علم، (فر Optique).

بَصْرَه { سذر. عراق عربده و شطک
اوزرنده واقع ولایت
مرکزی مشهور شهر در کہ علما
شی و قبیله ادبیات عربیہ ده
کوفیونہ قارش برمسلك مخصوص
اتخاذ ایتشلردی. || بصرہ ضعیف
برجنس ضعیف.

بَصْرِي { سذر. مر. ج: بصر.
یوز. بصرہ اہالیستدن

و یا ادبیات عربیه کوفیه
قارشی بر مسلک مخصوص اتخاذ
ایدن بصره علمائند آدم .

بَصْرِي { ص. عر. ذ: بصریه
رؤیته و یا علم البصره
متعلق .

بَصَل { سذ. عر. صوغان . ذ .

بَصِير { ص. عر. } « بصر » دن
بَصِير { ص. } « کورن، کور-
دیجی، بینا . ۲. کوروب آکل-
یان، قلب کوزیله کورن، بصیرت
صاحبی .

بَصِيرَت { ش. عر. } قلب کوزیله
« کورمه، کوروب کنه
وحقیقته وارمه: بصیرتله باقی؛
بصیرتی باغلاقی = غافل طاورا-
مقی .

بَصِيرَتِسِر { ص. قلب کوزی قبال،
بَصِيرَتِسِر { ص. چشم حقیقته کورمه،
غافل .

بَصِيرَتِسِر لِك { س. قلب کوزیله
« کور میش،
غفلت .

بَصِيرَتِلِي { ص. قلب کوزیله کورن،
بَصِيرَتِلِي { ص. هر شینک اصل و
حقیقتی آکلایوب تدبیری طاو-
وانان .

بِضَاعَت { وضاعه. ش. عر.
ج: بضایع . ۱. سر-
مایه: قلیل البضاعه = سرمایهی
آز؛ بی بضاعت = سرمایهی
۲. تحصیل اولمش علم، معلو-
مات .

بِضَاعَت { سذ. عر. ج. عر. فد:
بضاعت . ۱. بضاعت . ۲. بضاعت .
بِضَاعَت { سذ. عر. ج. عر. فد:
بضاعت . ۱. بضاعت . ۲. بضاعت .

بِضَاعَت { سذ. عر. ج. عر. فد:
بضاعت . ۱. بضاعت . ۲. بضاعت .
بِضَاعَت { سذ. عر. ج. عر. فد:
بضاعت . ۱. بضاعت . ۲. بضاعت .

بِطَارِس { س. بر نوع اگر لقی
اوتی .

بَطَارِيَه { س. با: باتاریه .

بَطَاق { بطاقاق، بطاقی . با: با-
تاق و سائره .

بَطَال { ص. عر. ۱. « بطالت » دن
« حکمیت، حکمیدن

ساقط، بوش: بطلال اوراق .
۲. ایشلر، معطل: بطلال بر

دکر من . ۳. قولای قوللایله
میحق قدر بیوک، خنطال:

بطلال کوب. « بومنا ترکبه به
مخصوصدر. — قهرمان و بهادر

مناسیله لیاغزده قوللاکار .
= س. برایشه متعلق حکمیز

اوراق: بطاقی لف اتمک؛ بطلاله
حفظ اتمک. || بطلال اتمک،

بطلال چکمک (یعنی اوستنه
« بطلال » کله سنی یازمقی) =

حکمیز براقی، حکمیز اوراقه
قاتق . || بطلال کاغذ = طولی ۸۲

ومرضی ۵۷ سانتیمتره اولان طبع
کاغذی .

بَطَالَت { ش. عر. ایشلرک،
ایشلرک، عطالت .

بَطَالَت { ش. عر. بطلی اوله، آغز-
لق، یاواشلق، آغز

طاواراته، سرعت ضدی .

بَطَرِيق { سذ. عر. با: بطریق .

بَطَش { سذ. عر. ۱. عنف و
شدتله طوتوب قاعه و

یاقه لایله . ۲. قوت، شدت، غلبه .
سذ. عر. ۱. حقضزلی،

بَطْلَان { حق ضدی، باطل و
بوش اوله: تئلیک بطلانی . ۲.

مطلوب حکمیز اوله . || بطلان
حس = بر عملیات اجراسیهون

حسک ابطالی، بر عضوک
موقتاً حسدن محزوم ایدلسی .

بَطْلَان { سذ. عر. ۱. حقضزلی،
بوش اوله: تئلیک بطلانی . ۲.

مطلوب حکمیز اوله . || بطلان
حس = بر عملیات اجراسیهون

بَطْمَان { س. با: باتمان .

بَطْن { سذ. عر. ج: بطون . ۱.
قارن، شکم . ۲. صوی،

ساله، نسل .
بَطْنِي { ص. عر. ذ: بطنیه، نش.

بَطْنِي { ص. عر. ذ: بطنیه، نش.
قارنه منسوب ومتعلق .

بَطْنُون { سذ. عر. ج. عر. فد: بطن-
بطن .

بَطْنِي { ص. عر. } « بطالت » دن
بَطْنِي { ص. } « آغز حرکتلی،

یاواش، سریع ضدی، کج . ||
بطنی الهم = کج همم اولنان .

بِعْبَارَتِهَا { ح. عر. کندی عبارت-
بِعْبَارَتِهَا { ح. عر. کندی عبارت-

سنی تغییر اتمکیزن، عیاً:
فلان کتابدن بعبارتها بر قاچ

قرره نقل اتمکیزن .

بِعْث { سذ. عر. ۱. کوندومه،
یوللامه، ارسال . ۲. حق

تملائک بر نبوی خلق دین
حقه دعوته مأمور بیورمی .

۳. دیر لیمه، احیا، یوم قیامتده
موتاک احیاسی: بعث بعد الموت؛

یوم البعث = قیامت کونی .

بِعْث { ش. عر. طرف الهیدن
بِعْث { ش. عر. طرف الهیدن

بِعْث { ش. عر. طرف الهیدن
بِعْث { ش. عر. طرف الهیدن

بِعْث { ش. عر. طرف الهیدن
بِعْث { ش. عر. طرف الهیدن

بِعْث { ش. عر. طرف الهیدن
بِعْث { ش. عر. طرف الهیدن

بِعْث { ش. عر. طرف الهیدن
بِعْث { ش. عر. طرف الهیدن

بِعْث { ش. عر. طرف الهیدن
بِعْث { ش. عر. طرف الهیدن

بِعْث { ش. عر. طرف الهیدن
بِعْث { ش. عر. طرف الهیدن

بِعْث { ش. عر. طرف الهیدن
بِعْث { ش. عر. طرف الهیدن

بری، که اصل اسمی، مولود ایدار.
دیگری افلاقدور.

بغدای { س. با : بغدای.

بغیر { بغرضی، بغرض و سائره.
بغیر { با : باغیر و سائره.

بغشلق { با : باغشلاق.

بغض { سذ. عر. سوه مه، بری
بغض { حقه کبزی و قلبی عداوت
حسائمه، کین، نفرت، خصومت :
بغض ایتک، بغض و کین باغلامی.

بغل { سذ. عر. چ : بغال، قاطیره،
بغل { استر. ل.

بغل { س. فا : بغلق و س.

بغی { سذ. عر. ۱. آذغیناق،
بغی { سرکشک، حدی تجاوز.
۲. حقدن عدول.

بغیر { ح. عر. (ب = حرف جر.
بغیر { غیره دیگر { سب و انکار
معناسیله بعض ترکیبات عربیه ده
بولسور : بغیر حق = حقسر،
حقسرقله.

بقاء { سذ. عر. بولندی حاله
بقاء { قاله، دوام، ثبات، زوال
بولامه، فنا مقابلی : بقا بولتی =
دائم و ثابت اولتی : بقاء تو.
جهاتلری = توجهلرینک دوامی.
داربقا = آخرت، دارفناضدی.

بقا بونغه { س. باوشان نوعندن
بقا بونغه { بر دیکن.

بقاع { سذ. چ. عر. فد : بقعه.
بقاع { با : بقعه.

بقال { سذ. عر. (دقل) دن
بقال { س. ذخیره و اکولاته
مطلق شیلر صلتان اصناف.

(اصل عربیه مناسی سبزه می)

بعید { ص. عر. ذ. بعیده. (دبعده)
بعید { دن ص. (اوزاق، ابراق،

دور : بغداد شامدن بعیدور؛
اقتار بعیده سیاحت ایتک.
|| مج. احتماله قریب اولمیان،
غیر مأمول، غیر منتظر : او
آدمدن بویه بر مهاله بعید
دکدر. || بعید الاحمال = احتمالی
قوی اولمیان، غیر محال.

بعینه { بعینها ح. عر. (ب =
بعینه { حرف جر. عین = کندی.
ه. هاء ضمیر غائب { عینیه،
اولدینی کی : او فقره بی بعینها
درج ایتش.

بغا { س. با : باغه.

بغات { سذ. چ. عر. فد : باغی.
بغات { با : باغی.

بغال { سذ. چ. عر. فد : بغل.
بغال { با : بغل.

بغایت { ح. فا. (فا. ب = ادات
بغایت { الصاق - عر. غایت =
صوک { صوک درجه ده، پک،
زیاده : بغایت ذکی برچو جق.

بعینه { ح. عر. آکیزین، بردن
بعینه { بره، بکنامدیکی حاله :
بفته ظهور ایدیوردی.

بغدادی { سذ. ص. عر. بغداد
بغدادی { شهرینه منسوب و
متعلق ویا بغداد اهالیسندن،
بغدادلی = تر. طارنخه
پروازلرندن بایش و اوسقی
صیوانش بویه وطاوان.

بغداش { س. با : باغداش.

بغدان { سذ. چ. رومانیه بی ترکیب
بغدان { ایدن و عملاکتین اسمیله
دخی شهرت بولان ایکی خطه نک

وقت صکره، نه دن صکره.
|| مابعد = صکره سی، آلت طرف.
(بوسوک تعبیرده و امثالنده
«د» ساکن اوقونور.)

بعذ { سذ. ص. چ. ابعاد. او.
بعذ { زاقلق، بعید اوله، قرب
ضدی : اون فرسخ بعنده؛
بعد مسافه = مسافه و آراتی
اوزاقلق. (بعده مسافه دیمه ملی.)

بعض { ک. عر. بر طاق، بر قاج،
بعض { بر مقدار : بعض آد لر
بو فکرده بولنورلر؛ بعض اشیا
آله جنم؛ بعض کیده لم بعضزده
بوراده قاله. (غلط اولار ق
بعضی کی قوللائیلوب : بعضی،
بعضیلری دینلر. اکثریا جمه
مضاف اولوب، زعم اولندی بی
سکی، «بعض شی» و بعض
حکیم، دینار. مع هذا بعض
کره، بعض دفعه، بعض کیمه،
بعض سنه کی زمانه دلالت
ایدن تعبیرانده مفرده اضافتی
جاؤدر.)

بو لغتک عربیه مناسی صورت
استعمالی فرقه ایدر؛ لسان مذکورده
اسم کی قوللانندیخنده «کل» مقابلی
اوله رق جزء و قدیم دیکدر؛ کسنایه
کی قوللانندیخنده ایسه «بری»
مناسی افاده ایدر؛ مثلاً : عربیلر
(بعض الشعراء) دیکاری وقت
«شعرک بری» «مناسی مقصود
ایدرلر؛ بر ایسه (بعض شعرا) تعبیرندن
«بر طاق شاعرلر» مناسی جیقادریز.

بعضا { غلظ. بعض کره، کمی
بعضا { وقت : بعضاً اوقور بعضاً
یازار.

بعون { یاردیمیه معناسه ترکیب
بعون { عربییدر : بعون الله
تعالی = حق تاملانک یاردیه سله،
عون و عنایه.

اولوب، عربستانده اکثر یاسزه
و ذخیره بر دکانده صالتدینی
مناسبتله، بالاخره یالکر ذخیره
صامانله دخی اطلاق اولمیش،
و بزجه بو معنایه حصر ایدلمشدر.
بقال دکانی = بقالخانه.

بقالخانه { س. بقال دکانی.

بقالرا { س. [یشا.] ج. قیج
آلتنده اولان طوب
دلگیری.

بقاللق { س. قال صنعت و تجارتی؛
قاللق ایدبور.

بقام { یاخود بقم. س. ۱. قرمری
بو یا آغاجی که برازیله دن
کلیر. ۲. خاص اولیان هر درلو بو یا.

بقایا { س. ج. عر. فد. قبیله.
با: بقیه. ۱. ما. تحصیل
اوانه، میوب ایرتی سنیه قالان
ورکی و واردات. ۱. ع. قرعه
بقایایی = قرعه اصابت ایدوبده
سلاح آلتنه آلملری تأخیر اولنان
افراد.

بهر { س. عر. صیغیر، اوکوز،
اینگ، مانده جنسلی.

بقراج { س. با: باقراج.

بقراطی { س. عر. ذ: بقراطیه.
ابوالاطبا عد اولنان
حکیم یونانی بقراط یعنی هیپو-
قراط اصول طبینه موافق و
متعلق اولان.

بقراطیون { س. ج. عر. ابو.
الاطبا بقراط
حکیم اصول طبایقنه تابع
اولان اطبا.

بقعه { س. عر. ج. بقاع. ارض
قطعه، مملکت. خطه.

|| ط. بقعه قرینه = کوزه عارض
اولان بیاض لکه، مسافر.

بقلاک { س. با: باغلان.

بقله { س. عر. سزه، سبزوات،
[لساغزده فول مناسبله
مستعمل اولان لغت معلومه
بوندن اولوب، عربیده دخی
فول دیمک اولان « باقلا »
کله سندندر، و بناً علیه اویله
یازلمی اقتضا ایدر.]

بقلیه { س. عر. نبا. فضیله بقلیه
بقلیه = سبزه قیلندن اولان
نباتات.

بقم { س. عر. [مربدر] با:
بقم.

بقیه { س. عر. ج. بقایا. ۱. آر.
توب قالان شی: ذخیره
بقیه، ۲. آلت طرف، کروی
طرف، مایعده: بقیه احوالی
معلوم دکلدرد. ۳. محو و نابود
اولان بر شیک باقی و موجود
قسمی: براسکی معبدک بقیه،
|| بقیه السیوف = برحاربهده
مفلوب طرفدن قورتلوب صاغ
قالانله. = ج. با: بقایا.

بگک { س. ۱. بیوک، رنگین، بای،
ایلی کلن آدم. ۲. باش،
رئیس: عشیرت بکی. ۳. حاکم،
امیر، والی، پرنس: سیسام،
قره طالع بکی. ۱. آسر، ضابطه،
قوماندان: الای بکی، سخاق بکی.
۵. بعض اسکی خاندانله منسوب
افرادله پاشا زادله و صنف
مسکریده قائم مقام و میرالای رتبه.
لرخی حائر اولانله واجبی کبراسته
و پرین عنوان اولوب، اسه

لاحق اولور: علی بک، حسن
بک، قائم مقام بک، قونسلوس بک.
۶. آتیق کیکک درت بوزندن
بری. ۷. اسقامیل اوپوننده
کاغذک برلیسی: قوبه بکی. || آدی
بکی = آدی بک قولاغوزی. || آقا
بک = بیوک برادر. || آلا بکی =
ژاندارمه آلا بک قوماندانی که
میرالای رتبه سنه معادل رتبه
بی حائزدر. || بک بالینی = سرسین
نوعی. || بک بوزک = پیغمبر
چیکنک برنوعی. || بوی بکی =
کوچک عشیرت آغاسی. || چیک
بکی = چیکک قباچه سی. || دوم
ایلی بکار بکی = میر میرانقله
وزارت آرد سنده برتبه ملکیتی
حائز آدم. || قویا، ماچا بکی =
کلخان بکی. || کلخان بکی = سو.
قاق چاپقینی، خیللاز و در بدر
چوچق.

بک { س. تننده و علی الخصوص
بوزدمکی طبیعی بک، خال،
شامه. || ات بکی = قیارمه صو.
رتنده بک، کوچک اور. || بک
دوشک = لکه پیدالوق: کوزینه
بک دوشدی: اوزومه بک
دوشک = لکه صورتنده اولان
بر خسته لفه اوغرامق.

بکا { س. ضمیر شخصینک مفرد
متکلمی اولان « بن »
لفظنک مفعول البهیدر: بکا و بر.
دی: بکا سوبلدی. [ضرورت
وزن ایچون « باسه » صور.
تندهده یازیلیر.]

بکاه { س. عر. آغلامه، ناله،
گریه.

بکار { س. عر. دیکر، دن
غلط. فارسی طلبیه « بیکار »

منسوبیت .

بَکَجِک { - و :

بَکَجِکَز { - . کوچک بک ؛
تخفیر مقامده قوللائیار . }
بَکَجِی { - . بر شیشی بکیوببَکَجِی { عافظه ایدن آدم ،
عافظه بی ، حارس ، دیدبان ،
قوروجی ؛ محله بکیسی = کیمه
سوقاقلرده قوللاشوب امنیت
عمومیه یه باقان و جنازه و دوکون
کی وقوعانده اهلینک خدمتده
= لائ آدم ؛ کوشک ، یالی ، قوناق
بکیسی = بوش بولسان بویه بر
دايره بی بکیوب عافظه ایدن آدم ؛
قوری بکیسی = قورچی ؛ کو-
شک بکیسی = یانه فی خبر و بر مک
ایچون قلهده بکلنر . }بَکَجِیَلِک { - . بکی صفت و
خدمتی . }بَکَر { بکارت برینه مصدريت یعنی
بکر { قیزاق متاسيله قوللائیرور-
سه قده ، بولفت عربیده صفت
اولوب ، اصلا مصدريت معناسته
کلدیکندن ، غلطدر . ازله بکر
تعمیری دخی بالطبع غلط اولوب ،
بکارت وازاله بکارت دینک
اقتضا ایدر . }بَکَر { - . عر . بوزلامش ، ارکک
بَکَر { کورمه مش (قیز) ، قیز
اوغلان . || فکر بکر = د۱۰ اول
کیمه طرفندن افاده اولغلامش
فکر . || بکر مقعون = باخوص
شمرده بشفه بری طرفندن
سولغلامش مقعون . }بَکَر { - . عر . مقره ؛ اوج
بَکَر { بکره لی اوج مصوره فییازلسی خطادر . } ۱ . اولغنه مش ،
زوجیه سی اولیان آدم : بکار آدم ،
بکار کی یا شامق . } نادر اولغنه
مش قیز حقنده مستملدر . }
۲ . نظره لی اولوب بریوک
شهرده برایشله مشغول اولورق
عائله سز یا شایان آدم : بکار او-
طه لی ؛ بکارلک جاشیرینی
بیقماق . }

بَکَر { - . با : بیکار . }

بَکَارَت { - . عر . قیزلق . ارکک
بَکَارَت { تقرب ایتمه مش قیزک
حالی . } بومعنا ایله « بکر »
استعمالی غلطدر . }بَکَارِلِی { - . اولی اولیان
بَکَارِلِی { آدمک حالی ، اولغنه
مش ارکک ویا قیزک حالی بکارلق
اولیلکدن ابی دکدر . }بَکَام { - . فا . } ب = ادات
بَکَام { الصاق - کام = مرام }
ناقل مرام ، آرزو ایتدیکنه
دسترس اولان ، مسعود ، بختیار . }بَکَتَاش { - . قه . اقران ، کفو ،
بَکَتَاش { معادل . || حاجی
بکتاش طوزی = حاجی بکتاش
ولی (قدس سره) تره سی
جوارلنده جیقان براق و بلوری
بر جنس قیا طوزی . }بَکَتَاشِی { - . صه . حاجی بکتاش
بَکَتَاشِی { ولی یه منسوب طر-
یقنده بولنن آدم ، بکتاشی
درویشی ، بابایی = بو طریقک
درویشی ، شجی : بکتاشی اوزو .
می = اوزومک بر نوعی . || بجر
قدس ، رند . }بَکَتَاشِیَلِک { - . بکتاشی طریق
بَکَتَاشِیَلِک { و بو طریقته

بردن بوکن (چیقریق) .

بَکَرِی { - . صه . } صباح دیمک او-
بَکَرِی { لان « بکره » دن یعنی
صباحدن عشرته دوام ایدن . }
عشرته مبتلا ، ایچکی به دوشکون ،
سرخوش . }بَکَرِیَلِک { - . عشرته ابتلا ،
بَکَرِیَلِک { ایچکی به دوشکونک ،
سرخوشان . }بَکَرِی { - . ۱ . چهره ، یوز ، روی ،
بَکَرِی { وجه : دکیزک بکزی =
روی دریا . ۲ . یوز رنگی : بکزی
آتمق ، اوچق ، بوزلق = بوزک
رنگی اوچق ، صارامق . }بَکَرِزاده { - . صه . ۱ . بک اوغلی ،
بَکَرِزاده { پدری رئیس ویا آمر
اولان . ۲ . صوبلی ، اصیل ، نجیب ،
کمی زاده . }بَکَرِزاده لک { - . صوبیلیق ،
بَکَرِزاده لک { اصالت ، نجابت ،
کمی زاده لک . || بجر . مرنکک ،
تاملرجه حرکت ، هوپه لاق . }بَکَرِزَمَک { - . قه . ۱ . بر شیشی دیگر
بَکَرِزَمَک { بر شیشه مشابه و
ومائل ایتک ، تشبیه و تمثیل
ایتمک : یا بیلجق شیشی او رنگنه
بکرتلی . ۲ . تقلید و تنظیر ایتک ،
عینی یاقی : فلانک رسمی یا بوب
چوق بکرتدی ؛ یازسی بنککه
بکرتدی . ۳ . یا سکیلوب بر شیشی
دیگر بر شی ظن ایتک ، یا سکیله
رق ظن ایتک : سزی فلانه
بکرتدم . || بر شیشه بکرتک = نه
صورته اولورسه تسویه ایتک ،
بروجه تسویه دوشونک . }بَکَرِزَمَک { - . بکرتک فعلی ،
بَکَرِزَمَک { تشبیه ، تمثیل . =

ص. تمثيل وتنظير صورتيه يائيش،
تقليد.

بَكْز دِلَمَك { ب. ۱. اوبد -
برلق، تشبيه
ونثيل ايدلك: بويازی اصلنه
بکز ديله مشدر. ۲. تقليد
ايدلك. ۳. ياكليشلفه بشقه ظن
اولقى: آرايانلان بر آدمه بکز -
دلای. || برشيته بکز دلمك = نه
صورته اولورسه تسويه اولقى.

بَكْز دِلِش { س. بکز دلمك فعلی،
تشبيه، تمثيل.

بَكْز مَك { فل. برشيته مشاه
ومثائل اولقى: قو -
رت كويكه بکز برحيواندر؛
بويازی مشقه هيج بکز ميور.
|| برشيته بکز مَك = اولدق
شايان قبول اولقى: بويازی بر
شيته بکز ميور؛ شمدي برشيته
بکزدي.

بَكْز مَه { س. و:

بَكْز دِلِش { س. مشاهبت، شبيه
ونظير اوله.

بَكْ { ياخود بَنَك. س. بَك
كَي لَه، بول، بَك بَك
= بَك كَي لكه بوللری اولان:
بَك بَك باصمه، آت.

بَكْ كَلَمَك { فط. بَكْ كَلَمَك
ايتك، لكلك،
بول بول اولقى: كتابلر رطو -
بتدن بَكْ كَلَمَك.

بَكْ كَلَمَك { س. لكلى، بوللى:
بَكْ كَلَمَك باصمه، يوز.

بَكْ كَلَمَك { ق. بَكْ كَلَمَك بشقه
لر بَي بَكْ كَلَمَك
مجبور ايتك، انتظارده قومق:

غوايدرسكز بَكْ كَلَمَك.

بَكْ كَلَمَك { ق. ۱. بَكْ كَلَمَك سوق
واجبار ايتك، انتظار
ايتدريمك: بَي جوق بَكْ كَلَمَك.
۲. بَكْ كَلَمَك قومق، ترصد ايتدريمك.
مك: چاري بَكْ كَلَمَك؛ قيشين
كوشكى كَلَمَك بَكْ كَلَمَك سَكْز؟

بَكْ كَلَمَك { ق. مشتركا وپر -
لكه بَكْ كَلَمَك: بر
جوق خلق بَكْ كَلَمَك وردی.

بَكْ كَلَمَك { س. ۱. بَكْ صفق وعنوان.
۲. زادكانلى، اصلا.
ل، نجابات. ۳. بَر بَكْ مَح
اداره سنده بولسان حكومت،
ايات ممتازه، امارت، بَر بَكْ:
بلغارستان، سيسام بَكْ كَلَمَك.

بَكْ كَلَمَك { س. حكومته ودولته
عائد، ميرى: بَكْ كَلَمَك ارا.
ضی = اراضی اميریه: بَكْ كَلَمَك كى
= حرب سفينه سى. || بَكْ كَلَمَك =
بيوك وكينش كيه.

بَكْ كَلَمَك { س. رئيس ديوان
ديمك اولان
« بَكْ كَلَمَك » دن غلط اولسه
كر كدر ديوان هايون قلنك
رئيسى. غلط برتوكيله: بَكْ كَلَمَك
ديوان هايون دينير.

بَكْ كَلَمَك { يا بَكْ كَلَمَك. ق. فل.
اصلی « بَك » اولان
« بَك » يعنى قوی وصاعلام
لنتن [۱. قورومق، محافظه
وصيانت ايتك، ياننده طوروب
نظارت ايتك: چاري، اورمانى
بَكْ كَلَمَك؛ طاعلى قوروق بَكْ.
۲. انتظار ايتك، منتظرومترصد
اولقى: بَر بَي بَكْ كَلَمَك؛ مسافر
بَكْ كَلَمَك. ۳. اومق، مأمول

ايتك: بَن سزدن بونی بَكْ كَلَمَك.
س. ۱. قورومه. محافظه،
صيان. ۲. انتظار،
ترصد. ۳. نوبت وترصد محلى.
بَكْ كَلَمَك { ب. ۱. انتظار اولقى:
كوش آلنده بَكْ كَلَمَك.
۲. اومق، مأمول ايدلك: او
آدمدن هرايلاك بَكْ كَلَمَك.

بَكْ كَلَمَك { ب. انتظار اولقى:
بَكْ كَلَمَك { بَكْ كَلَمَك بوكونكى بوسته ايله
جواب بَكْ كَلَمَك.

بَكْ كَلَمَك { س. ۱. بَكْ كَلَمَك، انتظار،
ترصد. ۲. قورومه،
محافظه، صيان.

بَكْ كَلَمَك { س. ۱. انتظار
ايدن، منتظر. ۲.
محافظه وصيانت ايدن، محافظه.
بَي، محافظ.

بَكْ كَلَمَك { ياخود بَكْ كَلَمَك. س. ۱. تنده
بَكْ كَلَمَك وعلى الخصوص يوزنده
طبيعى بر كوك لكسى اولان،
خالددار. ۲. لكلى (اوزوم و
ساز).

بَكْ كَلَمَك { س. بَكْ كَلَمَك. || خنكار
بَكْ كَلَمَك { بَكْ كَلَمَك = ۱. بر نوع
صارى چييك، كه ماويسنه بَكْ
بَكْ كَلَمَك دينير. ۲. قيزارتمه
ويا تخمه كبابى ايله ياييلور بر نوع
باطليجان يكي.

بَكْ كَلَمَك { ق. ۱. برينه
بَكْ كَلَمَك { بَكْ كَلَمَك بَكْ كَلَمَك
شيء كوسترمك ويا بر جوق
شيشرك ايچنده برنى اخصاب
ايتدريمك: او آدمه اثواب
بَكْ كَلَمَك نه قدر زور، سو.
رينك ايچنده قويون بَكْ كَلَمَك.
۲. قبول وتقدير واستحسان
ايتدريمك، مقبوله بَكْ كَلَمَك.

ایش باقی: یازمی بکندیر مدم؛
خدمتی افندیسه ایشی بکند.
برمکه چالیشیلدر.

بگنلیمک { بگ. ۱. قبول و
استحسان اولتی،

قبوله چمک: یازمی بگنلدی؛
سی بگنلدی. ۲. سچمک،
انتخاب اولتی، ترجیح ایدمک:
بر سورینک ایچنده آتجی اوج
درت قویون بگنلدی؛ ایکیندن
خاندیسی بگنلدی؟

بگنمزك { س. (وغا: بگنه.
[مزك] ۱. تقدیر

واستحسان ایتمه، خوشلانماه:
بن یمک حقنده بگنمزك اتم.
۲. عدم تنزل، صاینامه، کیمسه
بی بگنمیش.

بگنمک { ق. ۱. ابی بولتی،
قبول و تقدیر و

استحسان ایتمک، پسند ایتک:
بو چیمک قوقوسنی بگنمدم؛
یازمیسی چوق بگنیدلر. ۲.
سچمک، انتخاب ایتک، خوشه
کیدنی آروب آلتی: سوزی به
کیرکده ایستدیککز قدر قویون
بگنمک: بر مفازده جوراب
بکنیوردی. ۳. تنزل ایتمک،
صایق: آدم بکنیور؛ کیمه بی
بگنمز. ۴. کندیخی بگنمش = خود
پسند، مفرور.

بگنمه { س. و:

بگنیش { ۱. تقدیر، قبول،
استحسان، پسند. ۲.

سچمه، انتخاب، اختیار، ترجیح.
{ ص. ج. ع. ر. ف. د. ا. ب. ک. م.
ب. گ. ن. ی. ا. ب. ک. م.

{ س. نق. ظاهرک، آشکارلیق،
بل { پداخت. (بزجه بو کون
متروک ایسه ده، بللی، بلمرمک،
بلله ک کیم مشتاقی مستعمل
بر کله اسامیه در.)

{ س. (اصلی: بیل) ۱. بدتک
بل { اورتمسی، قوشاق باغلانان

یری، کوکس ایله قارنک آرمسی،
خضر، میان: بله باغلامق، ایجه
بل، بلم آغریور. ۲. انسان و
حیوانده قارنک آرقمسی، صاغری
ایله اوموزل آره سننده کی محلی،
صلب: بلی بوکلش؛ بو آتک بلی
دوشوبکه. ۳. یوکک طاغاک یکی
ذرومسی آره سننده کی مقوس
قسمی ویا آلماجه اولان یکید
و بوغازی، طاغ بلی و بیلان دخی
دینلر. ۴. بل آغریسی = وجع قطنی.
۵. بل باغلامق = عزم قوی و حصر
مسامی ایتک: خدمتکزه بل
باغلام. ۶. بل بوکلک = اختیار:
لقدن قنبورلاشمق. ۷. بل بو-

کک = چوق یورمق، یا فتوره
دوشورمک: بو غائله بلنی بوکدی.

۸. بل صووقلنی = سیلان محاملی.
۹. بل کیکی = عمود ققاری. ۱۰. بل

ویرمک = اگک، مقوس اولتی.
{ س. (اصلی: بیل) آفاقله یا

بل { صهوق بره باتیرمغه طوبراغی
قازمقده مستعمل باغچوان و
باغچی آلتی. انواعی واردرد:
آرناؤد، ساقز، بوستان بلی،
کورک بل.

{ س. ع. ر. ج. م. ق. ل. ا. ب. ک. م.
ب. ل. ا. ب. ک. م. ن. ی. ا. ب. ک. م.

{ بلیه نک جمیدر. ۱۱. غم، کدر،

اندوه، تاسه. ۲. آت. ۳. آدمک
نه یاه جفنی بیلدیکی آغر وصیقند.

بلی ایش ویا شخص. ۴. آغراق،
تقلت، صیقندی، مشکلات. ۵.

جزا، مجازات، استحقاق اولان
عقوبت: بلاسنی بولدی. ۶. بلاه

اوغرامق = ایستیه رنک برله منا.
زعیه کیریشوب باشه صیقندی

جلب ایتک: بلاه اوغرامق =
مخاطره لی و غائله لی بر ایشه

صووق. ۷. باش بلاسی = دفعی
مشکل غائله، مزعج آدم.

{ د. ع. ر. ج. م. ق. ل. ا. ب. ک. م.
ب. ل. ا. ب. ک. م. ن. ی. ا. ب. ک. م.

{ س. ع. ر. ج. م. ق. ل. ا. ب. ک. م.
ب. ل. ا. ب. ک. م. ن. ی. ا. ب. ک. م.

{ س. ع. ر. ج. م. ق. ل. ا. ب. ک. م.
ب. ل. ا. ب. ک. م. ن. ی. ا. ب. ک. م.

{ س. ع. ر. ج. م. ق. ل. ا. ب. ک. م.
ب. ل. ا. ب. ک. م. ن. ی. ا. ب. ک. م.

{ س. ع. ر. ج. م. ق. ل. ا. ب. ک. م.
ب. ل. ا. ب. ک. م. ن. ی. ا. ب. ک. م.

{ س. ع. ر. ج. م. ق. ل. ا. ب. ک. م.
ب. ل. ا. ب. ک. م. ن. ی. ا. ب. ک. م.

{ س. ع. ر. ج. م. ق. ل. ا. ب. ک. م.
ب. ل. ا. ب. ک. م. ن. ی. ا. ب. ک. م.

{ س. ع. ر. ج. م. ق. ل. ا. ب. ک. م.
ب. ل. ا. ب. ک. م. ن. ی. ا. ب. ک. م.

{ س. ع. ر. ج. م. ق. ل. ا. ب. ک. م.
ب. ل. ا. ب. ک. م. ن. ی. ا. ب. ک. م.

{ س. ع. ر. ج. م. ق. ل. ا. ب. ک. م.
ب. ل. ا. ب. ک. م. ن. ی. ا. ب. ک. م.

{ س. ع. ر. ج. م. ق. ل. ا. ب. ک. م.
ب. ل. ا. ب. ک. م. ن. ی. ا. ب. ک. م.

{ س. ع. ر. ج. م. ق. ل. ا. ب. ک. م.
ب. ل. ا. ب. ک. م. ن. ی. ا. ب. ک. م.

{ س. ع. ر. ج. م. ق. ل. ا. ب. ک. م.
ب. ل. ا. ب. ک. م. ن. ی. ا. ب. ک. م.

{ س. ع. ر. ج. م. ق. ل. ا. ب. ک. م.
ب. ل. ا. ب. ک. م. ن. ی. ا. ب. ک. م.

{ س. ع. ر. ج. م. ق. ل. ا. ب. ک. م.
ب. ل. ا. ب. ک. م. ن. ی. ا. ب. ک. م.

بَلَاغَت { س. عر. مر. مرصاك
حسن صورتله و دوز.
كون و مصنع سوزرله افاده سی.
فصاحت دخی بلاغتك شرائطندن
اولفله، هر کلام فصیح بلیغ
دکسه ده، هر کلام بلیغ فصیح
اولسی شرطدر.

بَلَاكَش { ص. فا. (مر. بلا =
محنت. فا. کشیدن =
چکمه) محنت و مشقت چکن،
محنتکش.

بَلَالی { ص. ۱. مشکلات واذیت
و صیقلندی بی موجب،
مشکل: بلالی برایشدر. ۲.
برآشفته جبراً و تهدیده کندخی
دوست طوندیران خشاری آدم:
بر بلالیسی وارددر.

بَلَاهَت { س. عر. ابلهک، حماقت،
(بونک).

بَلایاء { س. ج. عر. فد: بلیه.
(با: بلیه.

بَل بَل { ح. حیرتله، شاشقین شا.
(شقیق: بل بل باقی.

بَلْبَل { س. (ترکجه و فارسیده
(مشترکدر) نسان و مایسده
ارککی کوزل بر سهله اوق
معروف قوش، غنلیب، هزار:
بلبل ایتوسور، بلبل کبی خوش
الحان ایله ترنم ایدبور، (کویا
کله تمشقیله و دیکندن جفا
کورمسيله اسکی شعرازه سر.
مایه اولمش ایسده، بلبل کلدن
دکل اصل دیکندن و دیکنلی
چالقلردن خوش-لایر.) || بو.
قلیجه بلبل = بایله بکزر کوچک
بر قوش. || چشم بلبل = رنگلی
و نحر برلی شیشه.

بَلْبَلِیه { مرکب بالینه و آختابوده
(بکزر بر حیوان بحری.
(س. فر. Belgique.
بلجیقه { بلجیقا یازماملی) مر.
آوروای غریده الیم مستقل
کوچک بردوک تشکیل ایدن
معمور ومدنی برملکت.

بَلْجِیقَه لی { س. ص. بلجیقه. اها.
لیسندن اولان.

بَلْد { س. مر. ج. بلدان، بلاد. ۱. بر،
ملکت، خطه. ۲. قصبه، شهر:
بلدایمن (البدالامین) = مکه
مکرمه. || شیخ البلد = طرابلس
غریده سابقا بلدیة رئیسی.

بُلْدان { س. ج. عر. فد: بلد.
(با: بلد.

بَلْدَه { س. عر. قصبه، شهر،
مدینه: بلدَه طویه = مدینه
منوره.

بَلْدَی { ص. عر. فد: بلدیة. «بلد»
(دن س. ۱. شهر و قصبه
منسوب و متعلق. ۲. شهر و قصبه
اها ایسندن اولان، شهری، بدوی
و یا کو بی اولسیان. ۳. یرلی،
محلی: مرض بلدی. ۴. بلدیة
اداره = نه منسوب و متعلق:
مجلس بلدی، نظامات بلدیه.

بَلْدَی { س. (افت آنفه عربیه دن
(ماخوذ) برلی قشاش،
جیت بزی.

بَلْدِر { بلد بر جین. با: بیلدر
(وساژه.

بَلْدَیَ { س. عر. بر شهر و یا قصبه.
نک سواقاقلرله ساثر امور
عمومیه سنه و تنظیفات وساثر
احتیاجانسه باقان اداره: بلدیة
نظاماتی، بلدیة رئیسی، مجلس بلدیه.

بلدیة دائره سی.

بَلَرْتَمَك { ق. ۱. ظاهر و عیان
(ایتمک، آچوب کوستر.
مک. ۲. (کوزلری) چوق
آچوب حیرت و یا حدتله باقی:
کوز بلرتمک.

بَلَرْمَك { فل. (ظاهر و آچیق
(دیمک اولان «بل» دن)
۱. ظاهر و آشکار اولوق، میدانه
چیتمق. ۲. (کوزل) حدت و یا
حیرتله چوق آچیلوب باقی.

بَلَسان { س. عر. پلسنک آغا.
(جی.

بَلَسَم { س. عر. کیم. پلسنک
(باغی.

بَلَسَمِی { ص. عر. فد: بلسمیه.
(کیم. پلسنک یاغنه
مذسوب و متعلق و یا اونکله
مرکب. || با. فصیلة بلسمیه
= پلسنک آغاجی نوهندن اشجار.

بَلَش { ص. ح. (عر. «بالشی» دن
(غلط) اجرتسز، مجانا،
بادهوا، جابا: بونی بلش آلدیم؛
بلش آت قصورلی اولور.

بَلْطَفَه { ح. (ب = حرف جر.
(لطف = کرم. = اوک)
حق تمالانک لطف و کرمیله:
بلطفه تعالی بر جوجم دنیا به
کلدی.

بَلْع { س. عر. ۱. یوتقه: بلع
(ایتدی = یوتدی. ۲. اممک،
جذب و ممس ایتمک: طورباق
صوبی بلع ایتدی.

بَلْعوم { س. عر. نش. غیر تلاق.
(س. ج. عر. فد: بلوغ.

بَلْعَا { س. عر. ۱. بلوغ.
(با: بلوغ.

بُلغار { یاخود بولغار .- اساساً
بُلغار { اووال طاعلری جهتده

ساکن اقوام تاتاریه دن ایکن
بمده روم ایلی جهتده کلوب
اسلاولاشمش برقوم معروف :
بلغارلر ، بلغار قومی ، بلغار
لسانی .

بُلغارجه { یاخود بولغارجه .-
بلغارلارلنده واونلرک
طرزواصولنده اولان : بلغارجه
کتاب ، خوره . = ب. بلغار
لساننده ویا بلغارلره مخصوص
طرزواصولده : بلغارجه سولتک ؛
بلغارجه خوره تیمک . = ب.
بلغارلرک سولتکلری لسانی :
بلغارجه جنوبی اسلاولسانلرندن
معدود در .

بُلغارستان { سغ. م. اکثریت
اوزده بلغارلره
مسکون اولان برکه روم ایلیک
شرق جهتده طونه مجراسیله
باتقان سلسله جبال آره سنده
اولوب ، دولت عثمانیه یه تابع
بر امارتدر .

بُلغم { سغ. م. (يو. Φλαγμα)
اغلاط اربعه تک بری ، بالغام .

بُلغمی { سغ. م. م. بلفیه . ۱. ط.
اغلاط اربعه دن بلفیه
منسوب و متعلق : مزاج بلفی .
۲. بالغام رنگنده ، کهر باکی
طالعنی طاش .

بُلغور { سغ. با : بولغور .

بُلک { سغ. اوزرندن یول یکن
تیه .

بُلک { بُلکی ، بُلکچ . با : بیلک
وساتره .

بُلکه { و :

بُلکیم { ح. (عر. بل . فاکه و
{ ترکیم } احتمال ، محتمل ،
اوله بیلیر ، اوملیر : بلکه بواقشام
کلیر ؛ یارینه قدر بُلکیم یاغور
یاغار . = حر. اولی بالطریق ،
حق : اونی یالکز سائر احبا-
سنه دکل بلکه اقباسنه ده ترجع
ایدر ؛ قوت ایله دکل بلکه علم
ایله غلبه چالئور . [لسان عوامده
غلط اوله رق « بلکه لکم » ده
دیرلر .]

بُلکَمک { قه. ۱. بیلدیرمک ، او-
کرتمک ، ذهنته قومق :
چوجفه النبی بلکمک . ۲. آشکار
وبلی ایتمک ، میدانه چیقارمق :
قلبنده کینی بلتیمور .

بُلکَمک { قه. بل ایله قازدیرمق :
باغی بلتدیکیزی ؟

بُلکَمک { یاخود بلغمک . قه.
{ ظاهر دیمک اولان
« بل » دن } ۱. اوکرتمک ،
ذهنته قومق ، ضبط و حفظ ایتمک :
درسی بلتدیکیزی ؟ ۲. ظن
ایتمک ، برزهابده بولمق : بن اوله
بلشدم .

بُلکَمک { یاخود بلغمک . قه.
{ معروف یاغوان آلتنک
اسمی اولان « بل » دن } بل
ایله ایشتمک ، قازمق : باغی بلکم
اقتضا ایدر .

بُلکَمه { سغ. آتک بلنی اورتمک
اوزده اسمرک آلتنه قونیلان
قانیله .

بُلکَمه { سغ. اوکرتمه ، ضبط و حفظ .

بُلکَمک { ب. اوکرتک ، ضبط و
حفظ اولمق : بوردس
قولای بلتیمور .

بُلکَمک { ب. بل ایله ایشتمک ،
قازمق : قوراقلندن باغور
بلتنه میور .

بُلکوز { بللوز . با : بللی ، بللیز .

بُللور { سغ. (عر. « بلور » دن
{ اوده يو. بلور }
نجف طاشی کیم شفاف و پارلاق
طاش و بوکا تقلیداً یاییلان خاص
جام ، الماس تراش .

بُلله مک { بلغمه . با : بلغمک ،
بلغمه .

بُلله یش { سغ. اوکرتمه ، ذهنته قومق ،
ضبط و حفظ ایتمه .

بُللی { سغ. ظاهر ، آشکار ، عیان ،
بللی { میدانده اولان ، بدیی :
بو یله اوله جفی بللی ایدی ؛ ذکا-
وقی آلتنک وسعتدن بللیدر .
|| بللی ایتمک = اظهار ایتمک ،
کوسترمک : خصوصت بللی ایتمور .
|| بللی باشلی = معروف ، معتبر .
|| بسبللی = پک آشکار .

بُللی { سغ. شویله ویا بویله بل ویا-
بللی { نی اولان : انجیه بللی .

بُللیسیر { سغ. ۱. معلوم اولیان ،
{ مجهول ، غیر معین :
کیدوب کیتیه جکی بللیسیردر .
۲. فرق اولنه ماز ، غیر مشهود ،
ناپدید : بابک خرابه لری بللیسیر
اولشدر .

بُللمک { با : بیلک .

بُلند { سغ. فا . یوکسک ، رفیع ،
{ عالی : بلند آواز ایله =
یوکسک سسله ؛ بلند پایه =

مرتبه سی عالی؛ بلند همت =
عالی همت.

بُلوت { یاخود بلوط، با: بولوت.

بَلور { سذ. عر. ج: بلورات،
بلور. با: بلور.

بَلورسِر { ص. ۱. بلای اولیان،
فرق اولغاز، بلایسز.

۲. این فرق اولغاز = ظاهر
وعیان اولیان، شبهه، مشکوک.

بَلوری { ص. عر. ن: بلوریه،
بلوردن و یا بلورده
متملق: اجسام بلوریه.

بَلوط { سذ. عر. ۱. میشه
آغاجی. ۲. پلاموط.

بَلوطیه { ص. عر. ن: فصلیه
بلوطیه = میشه آغاجه
مشابه نباتات.

بَلوغ { سذ. عر. ارکک جوجک
ارکک المی، ارککک
سنه ایرمی: بلوغه، سن بلوغه
ایرمک.

بُلوک { س. با: بؤلوک.

بَلی { د. اوت، های های. [فار.
بدن مأخوذ اولوب شرق
جهتلرنده قوللانیلیر.]

بَلید { ص. عر. [د بلاد] دن
صش. عقلسز، احمق، بوک.

بَلیغ { ص. عر. [د بلاغت] دن صش.
۱. حد کفایده اولان،

چوق، وافر: حسن ظن بلیغ.

۲. بلاغته یعنی دوزگون و مصنع

عباره ایله افاده مرام ایدن

شاعر بلیغ. ۳. بلاغته افاده

اولان، دوزگون و مصنع: کلام
بلیغ، مکتوب بلیغ.

بَلِک { یاخود بلین ص. [آبیق
دیمک اولان] دن

کوزلری آجوب باقه قالش،
شاشقین، تمحیر.

بَلِکَمَک { یاخود بلینک فل. ۱.
کوزلی آجوب شا.

شقین شاشقین باقق، شاشه قالمق.

۲. او قودن صیغریه رق قالغوب

اطرافه شاشقین شاشقین باقق.

بَلِیه { ش. عر. ج: بلیات، بلا،
مصیبت، مشکلات.

بَل { د. باء مفتوحه ایله باشلار
بعض صفطره ادخال اولغورق

مبالغه بیان ایدر: بم بیاض.

بَلَع { یته اومعنايه مآلیه مستعمل
تبعناه ترکیب عربیدر.

بَل { ص. [ضمیر شخصینک مفرد
متکلمیدر] انا، من. مضاف

الیهی: ینم، مفعول الیهی: بکلا،

مفعول بهی: بی، بشندن، بنسز،

بنجه. ظرافت ایچون بوضعیرك

پرینه: بنده کر، قولکنز، ثناک.

رکن، مخلصکز: داعیکز تعبیرلی.

ده قوللانیلیر. || سننلی بنلی =

تکلیفسز، لاابالیانه: سنلی بنلی

کورشمک = برله انائی مصاحبه ده

سن، بن دینه جک قدر تکلیفسز

بولغق.

بَل { سذ. عر. [د ابن] دن

بن [مخفف] اوغل، ولد، زاده:

حدین بن علی.

بَل { س. فا. ۱. دیب، تمیل. ۲.

بن { آلت طرف، آشغی، قیج:

بی سروین = باشسز، فیجسز. ۳.

کوک، کوتوک. ۴. آغاج: کلین
= کل آغاجی. || بی سروین =
باشی صوکی بلایسز: بی سروین لافلر

سویک = مناسبتر سوز سولک.

بَناء { سذ. عر. ج: ابنه. ۱. پای

بناء { پایمه، تاسیس: بر بیوک

مکتب. ۲. طیبامه،

استاد، بردعوی و یا مسئله یی

بر شینک اوزرینه قوندیرمه:

[بوابکی معناده مصدرتی محافظه

ایدر]. ۳. پای، معمارلی اثری

اوله رق دیوارچی و دولکر معمر.

قتله وجوده کلش مسکن وسائره،

هرنوع اثر معماری: کوزل بر

بنادر: کارگیر، اخشاب بناء ابنیه

عالیه: ابنیه امیره. ۴. د. فلک

معنا جمیعته تنوعی، متعدی یا

لازم یاخود مطاوعت وسائره

اولسی. ۵. س. سفائنک اخشاب

قسمی، تکنه سی: بنا امینی: سفا.

ش تکنه لرنک انشا آتته نظارت

ایدن مأمور. || بنابرین = بونک

اوزرینه، بناء علیه.

بَناء { سذ. عر. [د بناء] دن

بناء { سمیع. [پای یا معنی صنعتیه

کچین آدم، معمار، قلفه. ن.

بَناء { ح. عر. طیبانه رق، استاد

بناء { ایدرک، مینی و مستند اوله.

رق: بوسیله بناء = بوسیله مینی او.

له رق، بوسیددن طولانی: بناء

علیه، بناء علی ذلک = بونک

اوزرینه، بوندن مالولانی.

بَنات { ش. ج. عر. قذ: بنت.

بنات { با: بنت.

بَنادر { سذ. ج. عر. قذ: بندر.

بنادر { با: بندر.

بَناکوش { س. فا. قولاغک آشا.

بناکوش { غی صارقان یومشاق

قسمی که کوپه آسیلان بردر،

قولاق نوزی. عمر.

بنام { ص. فا. } ب = ادات الصاق.
بنام { نام = آد } ۱. آدلی، ممی.
رستم نامیه بنام بر آدم. ۲.
مشهور، شهر، نامدار: شاعر
بنام.

بنان { سذ. مر. } یارق، یارمق.
بنان { اوی: } مشار بالنان =
پارمقله کوستر یار، مشهور، ممتاز.

بنت { سذ. مر. } بنت. قیز.
بنت { کریمه، دختر: } زینب بنت
علی. || بنت عنب، بنت النبی =
شراب، خر. || ه. بنت نقش
= دب اکبر جمله کوکیه سنده
بولان یدی بنجم ثابت.

بنج { سذ. مر. } فا. = بنگک
بنج { دن عرب } باک اوق و
نخی دینان بر نبات طبع که نوم
و کوز بیکی آجق خاصه سی
حازدر.

بند { ص. فا. } ۱. باغلامه، ربط.
بند { قید: بند ائک = باغلامق.
۲. کندی حکمی آتته آله،
آریله میحق و هر خصوصه

تابع اوله حق صورته جلباچه:
کندینه بند ائک. [یوایی معناده
مصدریت افاده ایدر.] ۳. باغ،
رابطه، قید: بند آمنین. ۴. بو-
قوم، مفصل، بوغماق: قامشک
بندلی. ۵. قانون و قواعد کتا-
بلرنده رقم تحتسده ویا رفسز
قره، ماده: ایکنجی فصلک
بشجی بندی. ۶. یوکیسکدن صو-

بی آقیمق ایچون پایلان کرلی
ویا دوز صو یولی یاخود صوی
بریکدیرمک ایچون پایلان سد.
۷. غزیه و امثالی اوراقه درج
اولانان مقاله بحث: بند مخصوص:
بند یازمق. ۸. مختلف القوا.

نی بر قاج قسیدن مرکب بر
منظومه تک هر قسمی نه پاینده
عینا تکرار ویا همقافیه اوله رقی
ایراد اولسان بیت که برنجی
تقدیرده منظومه و ترجیع بند،
و ایکنجی تقدیرده ترکیب بند
دیرل. = ص. ۱. باغلایان، ربط
وقید ایدن [یومعنا ایله صتر.
تسکینه کیر:] دیوبند = دیو.
ری باغلایان؛ پاینده = آتاق باغلا-
یان، بوغاقی. ۲. باغلانش، باغلی
مربوط، مقید. [کذا صتر.
تسکینه کیر:] زنجیر بند =
زنجیره باغلی.

بندر { ص. فا. مر. } ج: بشادر.
بندر { تجارتگاه اسکله: } از میر
بیوک بر بندردر.

بندرک { ص. فا. } لفت آغده.
بندرک { نک مصغریدر. } ۱.

کویک اسکله. ۲. بوغاز و لیان
آغزلرنده پایلان کویک قلمه
[مندرک:] لغتی بونک
غلطیدر. با: مندرک.]

بندرگاه { ویندرگه. س. نجما.
رنگاه اسکله. } وکاه.
وکاه = علاومسی زائددر.]

بندگان { ص. فا. } ج. فد: بندده.
بندگان { با: بندده. } بندده کان
یازمق خطاددر.]

بندگی { ص. فا. } بندده، ک، قوللق،
بندگی { عبودیت. } بندده کی یاز-
ماملی.]

بندده { ص. فا. } ج: بندده کان.
بندده { ۱. بستن = فتلندن سم.]

۱. باغلی، طوتساق، اسیر. ۲.
کوله، قول، عید: بندده درم
خریده = آتجه ایله ساتین آتمش
کوله؛ بندده دیرینه = اسکی قول.

۳. منتجب، منسوب، مخلص،
تابع: او فلاک بندده سیدر. || بندده
خانم = قولکوزک اوی، اوم.
|| بندده زاده = قولکوزک اوغلی،
اوغلم. || بندده کز، بندده لی =
قولکوز، چاکرلی، بن: برا-
در بندده کز. = ج. بندده کان =
طوغریدن طوغری به خدمت
شاهانده بولنانلر.

بندده پرور { ص. فا. } بندده قول.
بندده پرور { پروردن = بسکک
منسوبینی قایروب قیض ورفا.
هلرینه چالیشان، منم.

بندده پرورانه { ص. فا. } منسو.
بندده پرورانه { یینی قایران
افندی به منسوب ویا شایسته
اولان: الطاف بندده پرورانه.
ری.

بندده پروری { ص. فا. } بندده پر-
بندده پروری { ورلک، کندی
منسوبینی قایره.

بندده لک { ص. قولاق، کوله لک،
عبودیت.

بندده نواز { ص. فا. } بندده = قول.
بندده نواز { نواختن = اوخشامق
کندی منسوبینی اوخشایوب
تلطیف و تسریر ایدن.

بنصیر { سذ. مر. } اورته پارمقله
بنصیر { سرجه پارمنی آره سنده
کی پارمق، آدسز پارمق، یوزوک
پارمنی.

بنغلداق { ص. یکی طوغمش چو.
بنغلداق { جفک قفاسنک یومشاق
اولان اوست طرفی که تیه سیله
آلی آره سنده در، یا فوخ.

بنغلداق { قل: خفیف صو.
بنغلداق { رتده اویشایوب
دیرمه مک.

بَسَجَ { سَد. عر. } « بَشَفَه »
بَسَجَ { دَن مَعَرَب } مَنَكَشَه،
بَشَفَه.

بَشَفَه { س. فَا. مَنَكَشَه دِيَنان }
كُوزَل رَايَحَلِي كُوبَك
چِيَك.

بَنَك { س. فَا. عر. بَنَج وَتَر. بَان }
دِيَنان نَبات وَتَحْمِي كَه
آفِيُون كَبِي اُويوشدِيران
مَكِي فَا تَنَدَر.

بَنَك { بَنَكِي، بَنَكَنَك. بَا. بَنَك }
وَسَاوَه.

بَنَكِي { س. بَنَك تَرِيَا كَبِي. }

بَنَكِيلَك { س. تَرِيَا كِيلَك بُو تَدَقَلَرِي }
بَنَك مَعِيوِي.

بَنَلَك { س. كَنَدِي نَفَسَه چُوق }
اَهْمِيَت وَبَرَنَك حَالِي، اَنَا -
نِيَت، غُرُور، كَبَر.

بَنَمَ { س. ض. ضَمِير شَخْصِيَنَك مَفْرَد }
بَنَمَ { مَتَكَلَمِي اُولان « بَن » }
لَفْظَنَك مَضَاف اَلْهِيَدَر { تَحْلِيَك
وَمَسُوِيَت بِيَان اِيَدَر : بَنَم اوم،
بَنَم ايشم، بَنَم اوغَلَم، بَنَم كِيَتَمَه.

بَنَمَسَه مَك { قَد. تَصَرَف وَتَمَك }
اَمَك، بَرَشِي مَحْقَنَدَه
فَضُولاً بَعْدَر اَدَا سَنَدَه بُولُتِي :
بَنَدَن آدِيَنِي كِتَابِي مَسْهُدِي :
هَر كَلَك اَشعارِي مَسْهُوَر.

بَنَمَك { بَنَدَر مَك وَسَاوَه. بَا : }
بَنَمَك وَسَاوَه.

بَنَمَكِي { س. ض. تَحْلِيَك بِيَان اِيَدَر ضَمِيرَك }
بَنَمَكِي { مَفْرَد مَتَكَلَمِيَدَر : بَنَكِي،
بَنَكِيَنَك، بَنَكِيَنَه، بَنَكِيَنِي، بَنَكِيلَر }
اَلْخ : سَرَك آتَكَز اِيِيَدَر اَمَا
بَنَكِي ضَمِيْفَدَر.

بَنَمَت { سَد. عر. } « بَن » { دَن }
بَنَمَت { اوغَلَق، اُولادَلَق. }

بَنِي { س. ض. ضَمِير شَخْصِيَنَك مَفْرَد }
بَنِي { مَتَكَلَمِي اُولان « بَن » ضَمِير. }
بَنَك مَفْعُول بَهِيَدَر : بَنِي كُور -
دِي : بَنِي بِيَلِير مِيَكَنَز ؟

بَنِي { سَد. جَر. عر. } « بَان » لَفْظَنَك
بَنِي { جَم مَذَكَن سَالَمِي اُولان }

« بَنُون » لَفْظَنَك حَالَت جَرِي
اُولُوب، لَسَاغَزَدَه دَاثِمَا مَضَاف
قُولَلانْلَه، ثَنِيَه نُونِي سَاقَط او -
لُور. بَعْض قَبَائِل وَخاندانلَر
اسامِي سَنَدَه بُولنُور : [بَنِي
اسرائِيل = اسرائِيل اوغَلَرِي :
بَنِي اَمِيَه = اَمُولَر.

بَنِياد { س. فَا. تَمَل، اساس.

بَنِيان { سَد. عر. بَانِي، بَنَا.

بَنِيَه { سَد. عر. جُود، بَناسِي، }
بَنِيَه { ذِي رُوح بَدَنَك حَال طَبِيعِي سِي }
و مَسُورَت تَشَكَلِي : بَنِيَه سِي
صَاغَلَامَدَر : قُوي البَنِيَه = بَنِيَه سِي
قُوتَلِي : ضَعِيْف البَنِيَه = بَنِيَه سِي
ضَعِيْف.

بُو { ش. قَرِيَبَه اَشَارَت اِيچُونَدَر، }
بُو { بَمِيَد اِيچُون اُولان « او » مَقَابِلِي، }
هَذَا، اِنْ : بُو آدَم، بُو طَلَع، بُو
اِيَش، بُو كِتَابَلَر. بُو، بُونَك، بُوگا،
بُونِي : بُونلَر، بُونلَرَك، بُونلَرَه،
بُونلَرِي : بُونَدَه، بُونَدَن، بُونَكَه،
بُونَكِيُون. || شُوبُو = اوتَه بَرِي،
اوتَه كِي بَرِيكِي : شُونَدَن بُونَدَن =
اوتَه دَن بَرِيَدَن، هَر شِيَشَن. ||
بُونَه = بُو نَصَل اِيَش ؟

بُو { سَد. عر. } « او » دَن مَخْفَف }
بُو { اُولُوب بَعْض كَنِيَه لَرَدَه بُولنُور. }
بَدَر، آنا، بابا : بُو عَلِي سِينَا =
ابو عَلِي بَن سِينَا : بُو اَلْعَجَب =
عَجِيْب، غَرِيْب : بُو اَلهُوس = هُوسَه

تَابِع : بُو اَلْفَضُول = فَضُولِي، بُو ش. }
بُو { يَاخُود بُوِي. س. فَا. قُوتُو، }
بُو { رَايَحَه : عَنَبَر بُو = عَنَبَر كِي قُوتُفَان : }
خُوشُوبُو = كُوزَل رَايَحَلِي. || بُو.
اَمِيَد : بُوِي قُوتُو = وَفَا دَارَلَق
اَمِيَدِي.

بُوَا { سَد. عر. جُوز بُوَا = كُوجَك }
هِنْدِسْتان جُوزِي.

بُوَاب { سَد. عر. قَبُودَه بَكَلَن }
بُوَاب { آدَم، قَبُوجِي. } « بَاشَلِجَه »
مَكْتَب قَبُوجِيلَرَنَه دِيَنِير. -
فَارِسِي قَاعَدَه سَجَه جَمِي « بُوَابان »
دَخِي قُولَلانِيلَر. }

بُوَابَلَق { س. قَبُوجِيَاق : فِلان }
بُوَابَلَق { مَكْتَبَك بُوَابَانِي مَخْلَدَر.

بُوَادِي { سَد. جَر. عر. قَد : بَادِيَه. }
بُوَادِي { بَا : بَادِيَه.

بُوَار { سَد. عر. هَلَاك، عُو اُولَه. }
بُوَار { || دَار البُوار = جَهَنَم.

بُوَاقِي { سَد. جَر. عر. قَد : بَاقِي. }
بُوَاقِي { يَا كَز شُو تَبِيرَدَه }
مَسْتَمَلَدَر : وَقَس عَلِيَه البُواقِي =
قَالَانلَرِي دَه بُوگا قِيَاس اِيَت.

بُوَال { س. عر. } « بُوَال » { دَن سَمِيَد }
بُوَال { چُوق اِيَشِيَن.

بُوَر { س. } « هِنْدَجَه دَن مَأخُود » }
بُوَر { هِنْدُون وَاو جَهْتَه دِي آطَه. }
لَرَدَن كَلَن يَاقِيچِي بَرِيَكَه قُوزِي
يَمَكَه قُوتُور، قُلُقُل. قَرَه بُوَر دَخِي
دِيَنِيلَر، اَصَل تَرَجَمَكِي اَصِي اَوْت.
|| قَرَمَزِي بُوَر = آرَنَاؤَد بُوَرِي :
يَشِيل بُوَر = بُونَك نَاوَه سِي. ||
طُوز بُوَر = بَهَارَات ؟ وَجِي. لَدَت.

بُوُرْدَك { س. } « يَاخُود بُوگُورْدَك. س. »
بُوُرْدَك { بَر جَنَس بِلِيل.

بُوُرْك { س. } « بُوُرْك بُوگُورْك. »
بُوُرْك { بَا : بُوگُورْك.

بَوَرَمَلَك { قد. بور صاحب. || ب. باقی. }

بَوَرَلِي { ص. بور صاحبش: بو
بوری (کولباصدی چوق بوری).
|| ب. چوق بهالی. }

بَوَرِيَه { س. اکیل جبل دینان
برجنس نبات. }

بَوْت { س. ۱. باغاك بوقاریسی،
قالین طرف، لغذ، زان:
برقویون بودی: کدی نه بودی
نه؟ بوت کبابی. ۲. یاغز لوپ
ات: بوت کبابی. || قادین بودی
= قییه و عورطه ایله باییلان بر
نوع یمک. کورکرجین بودی
دخی دینیر. }

بَوْتَلَق { س. زرهك بوده واولفنه
بوتلق (کان قسقی. }

بَوْتَه { س. فا. قوبویمی قالیمی. }

بَوْتِین { س. با: یوتین. }

بَوْجَا { یاخود بَوْجِی. س. دوپرمه.
دوندیرمه. آقارمه، نقل:
بوجا ایتک = بردن چوپروب
آقارمق. }

بَوْجَاق { س. کرشه، زاویه، گنج:
بربوغاه طینقی. || اوجی
بوجاقی یوق = یک واسع. || بو-
جاق بوجاق = هر طرف. || کوشه
بوجاق = هر طرف. }

بَوْجَرغَاد { س. ارغادرک آغز
بو جوغاد (شیلرلی قالدیرمق
ایچون مانیوله ایله دوندیردکری
برآت. || کمی بوجرغادی =
طائفه لک دمیر آلدقزی بوبله
برآت. }

بَوْجَک { س. کوجک حیوان،
حشرات انواعی، هامه، }

افر. Insecto) || آتش بوجکی
= قینده کی فوسفوری آراتی

آراتی پارلادان معروف = ینلک که
ماییده ظهور ایدر، شنباب. ||

آغتوس بوجکی = اوراق قوشی،
جرجر. || اکین بوجکی = اکینه

مساحط اولان برجنس بیت.
|| اوزون بوجک = بیلان. || اییک

بوجکی = اییک بایان معروف
بوجک. دود الفز. || بوق بوجکی

= خنفا. || تسبیح بوجکی = قنقشه.
|| حمام بوجکی = حاملرده بولنان

برجنس ابریمه بویک، قاکر.
|| خانم بوجکی = قرملی قرشیللی

اوجار کوزل برکوک بوجک.
|| خرسز لک بوجکی = خرسز لری

نحری ایدن. || سوه وکلی بوجک
= سالیبا نفوزک قیسوقسزی.

|| قودوز بوجکی = ذروح (غلا:
قوندوز. || مایس بوجکی =

کلرلی بوزان کوجک بریشیل
و عیلا بوجک. || بوجک قوبغی =

یشیل ایله ماوی آرمه سنده کوزل
و پارلاق بر رنگ.

بَوْجَکَمَک { فل. (اکین، ذخیره
(وساژه) بوجک پیدا

ایتمک. بوجکردن استیلا اولنه.
رق بوزلق، بیتلفک. }

بَوْجَکَلِی { ص. بوجکی اولان،
بوجکر پیدا ایدره رک

بوزلش اولان (ذخیره وساژه).
بوجور { ص. بدور، اوافق فک.

بوجوق { س. (بلغارجه دن)
(ولادت عیسی (عم)

بورطینی: بوجوق قیدی می =
اوزمان کی ات کسمی. }

بوجو { س. ۱. دال و بوداگی
بوداقلی (اولان (آغاج). ۲.

بوداق برلری و عقده لری اوز
بوجه { س. و:
بوجی { س. با: بوجا.
بوجوق { یاخود بوجی. با:
بوجو { س. با: بوجو.
بود { س. فا. وارلق، وجود. ذ.
بوداق { قد. ۱. آغاج لک و یا
کسیدیرمک. ۲. کسیدیرمک،
قیصا لقی.
بوداق { س. (اصلی: بوداقلی)
بوداق { یاخود وکوک دال،
غنم، شاخ. ۲. آغاجده و
نخته ده بوداق اثری. کوزی،
عقده. || بوداق اوزی = نازه
سورکون. || دیش بوداق = بر
جنس اورمان آغاجی، لسان
المصافیر. || کوزینی بوداقلدن
اسیرکه مەمک = هر شینه قارشى
قوشمق.
بوداقسز { ص. ۱. بوداقلری
بوداق برلری و عقده لری اوز
لیان دوز (نخته و کراسته).
بوداقلانق { فط. ۱. بوداقلر
واغمان پیدا ایتک، دالانق:
آغاج بوداقلاندی. ۲. چتاللا.
شوب مشکل اولتی، پوروز.
لنک: ایش بوداقلاندی.
بوداقلی { ص. ۱. دال و بوداگی
بوداقلی (اولان (آغاج). ۲.
بوداق برلری و عقده لری اوز

لان (تخنه و کراسته). ۳.
تفرعات و مشکلاتی چوق اولان:
داللی بوداقلی برایش.

بودالا } بودالاقی و سائرہ. با:
} بودلا و سائرہ.

بودامق { قد. (اصلی: بوغدا.
} مق) (آغاچ و باغک)
فضله بوداقلری کیمک ویا بودا.
قلری قیصاقلق: آغاچ، باغ
بودامق. || مج. آخمه بودامق =
بوش لقردی سولمک.

بوداتی } بوداییمیک کیدی
} آغاچ و باغ بوداقلری،
کشلش بوداقلر مجموعی.

بوداتمق { مج. بوداقلری کیمک:
} بو باغ دها. بوداغ.
مندر = فل. برایشه اعتنا
ایله صارلنی، اهمیتله کیرشمک.

بودایچی } س. آغاچ و باغلرک
} بوداقلری کیمک
صنعتله کین آتم.

بودجه { س. (فر. Budget) بر
} سنه لک واردات و مصدا.
رفک موازنه سی: فرانسه تک
۱۹۰۰ سنه سی بودجه سی؛

بودجه آیینی = وارداتک مصارفه
قابل ایده مه مسئله قارشیلقر
قالان مصارف مقداری؛ بودجه
آیینی قیامق = بو آیینیه قار.
شیلق بولق.

بودروم { س. (یون. $\beta\acute{o}\rho\omicron\mu\omicron\varsigma$)
} بر آلتنده کمرلی بولک
مخزن، که کیلار ویا زندان کبی
قوللانیلیر.

بودلا { ص. (عرب. «بدیل» ک
} جی اولان «بدلا»
دن که «بدال» ک مرادفیدر]

عقلقر، احق، بولک، ابله. پاره
بدلا سی = پاره دن بشقه برشی
دوشونین.

بودلاجه { ص. ۱. احقجه،
} اباهانه: بدلاجه بر
حرکتده بولندی. ۲. آزا حق،
آحقه بکزر، بک عقلی اولمیان:
بدلاجه بر آدمدر. = ۳. احق
واری، احققله، اباهانه: بدلاجه
حرکت ایدیور.

بودلاق { س. احقاق، حماقت،
} بلاهت: اونک بودلا.
لنی آشکاردر بر بودلاق ایتدی.

بودور { ص. بک قیصه بویلی،
} بویسر، آلقی و قالیمجه
بویلی: بودور آدم: بودور آغاچ.

بودورلق { س. قیصه بویلیق، بو.
} یسرلق، آخالق.

بودوصلامه { س. مج. کینک
} ایکی باشنده کی
اوموزلق دیرکلرکه ائورغره
بونلره ربط اولنور: باش
بودوصلامه سی، قیج بودوصلا.
مه سی. || بودوصلامه دمیری =
قایمک آلتنده باشدن قیجه قدر
اوزانان دمیر لاهه.

بور { س. (اصلی ضمه مقبوضه
} ایله عربیدر ۱. ایشلقکه
غیر صالح و غیر مستوی یر،
شوره زار، چوراق یر. ۲. بو.
لایق صویک قابده بر اقدینی
پاس: بور (و غلطی بورا) باغلا.
مق، بورجه قوقق.

بور { س. (فر. Bore) کیم. اجسام
} بسیطه دن بر جسم معدنی.

بور { س. (یون. Βορρς) شمال
} روزکاری، پیراز] بردن

بره ظهور ایدن فرطونه، بک
شدتلی روزکار: بورا. جیققی،
قویق، پاتلامق = ظهور ایتمک؛
بورایه طولق. || مج. بک شدتلی
تکیدر و تمیزیر.

بور { س. بو، محل، بو یر: بورا
} آدمری چالیشقان اولور؛
بورانک میوه سی مبذولدر: بو.
رای بر اقا جیققیسکز: بورالی ده
کورمش اولدق. — اکتریا
ضمیره مضاف اوله رق قوللا.
نیلیر: بورام آخریور: بوراکر
قارامش: بوراسی چوق او.
جوزلقدر. || بوراسی، بورالی =
بو حال، بو صورت، بو کیفیت:
اصل بوراسی مطلوبدر: بورا.
لری ایجه آکلاقلی. = ظم.
(حروف الصاقه ویا مفعول
ایله صورتنده) محل قریبه
اشارت ایچوندور، هاهنا، اینجا:
بورایه کل: بوراده قال: بورا.
دن کیدی: بوراجه یلینبور.
(محل بعیده اشارت ایچون
«آورا» و متوسط ایچون
«شورا» قوللانیلیر.)

بورآغان { س. بورام بورام دو.
} نهرک قارویا یا غمورله
قاریشق اسن شدتلی روزکار،
فرطونه: بر بورآغانه طولتدق.

بوراق { س. (عرب. «بورق»
} دن بوده. فا. «بورمه»
دن. Borax صورتنده اورویا
لسانله بنده کچشمدر. [کیم.
آلچی طاشی، تنکار معدنی.

بوراق { ص. زراعته غیر صالح،
} شوره زار. (یر).

بورام { ح. دونوب طولاشه رق
} شدتله وهواد قاضرغه

کمی بر نوع کردایلر تشکیل
ایده رک یا بمقی تصویر ایده رک
مکرر قولانیله: بورام بورام
قار یاغیوردی: بورام بورام
دومان چیتیوردی: || بورام
بورام ترک = افراطله ترک.

بوران } - بوراغان. با: بو-
راغان.

بورانجه } - صیغیر دلی انوا.
عندن بر نیا.

بورانجه } - (بنا) مفره
دیلک برچیدن او-
لان زبانه سی.

بورانی } - رنجله قادسیق
اسپاق ویا دیگر سبه
یکی. (مأمون خلیفه تک تزوج
ایندیکی بوران دختک جهازندن
اولان مشهور ایغیلی یشیل
خالیه رنگبه بکزدیکسیون بو
اسله تمیه اولغندر.)

بورانیجه } - (بلاغه دن)
روم ایل چایلرنده
قولانیلان یکباره کوتکدن
معمول تنگنه کمی بالیقی قابی.
بورترمق } یا بورترامق با:
بورغی.

بورترلاق } - طوموز یاوریسی.

بورترلاق } - طاشاق، چا-
قیلق (یر).

بورترمق } - قل (بوز) بورشقی،
بورتروق بورتروق
اولقی.

بورترمق } - قد بورشدرمق، صو-
مورتمق.

بورترق } - ساقده طوب
طاشیر بیوک حرب

ماونوسی.

بورج } - اعاده اولغی اوزره
قائضه ویا قانضه آلان
آجه، ویرمهک، دین، قرض؛
بورج اتمق، اتمک = استقراض
استداه اتمک؛ بورج ویرمهک =
اقراض، ادانه اتمک، ویا بور-
جی اوده مک؛ بورجه کیرمک،
بامق = چوق بورج اتمک،
مستغرق دیون اولق. || بو-
وظیفه، وجیهه؛ یون بورجی =
وظیفه ذمت.

بورج } - دیگر آفاجلرک او-
زرنده بیت بر نیا، که
نخنه بچار اوزوی دینلوب،
اوکسه معیوتی یا بقده قوللا-
نیلر، دلق.

بورج } - (عر) «برج» دن
اوده بو. Πύργος دن
با: برج.

بورجلاقمق } - فط. بورجه کیر-
مک، بورجه
بامق، بورجلی اولق.

بورجلی } یا بورجلو. ص. ۱.
یون، غرم، ویره جیکلی. ۲.
مجبور، مکلف: بواشی یاغنه
بورجلی م. ۳. منت آلتنده
قالش، متدار: اوآدمه قارش
بورجلی قالدق.

بورچاق } - صیغیرله بدیرلین
یا بورالاق دانهل جیو.
بات نوعی، جلبان آق بورچاق،
قره بورچاق = بونک جنسلی.

بورچاق } - ص. و:

بورچوک } - ص. بورلش، بو-
کلش، لوله لوله.

بورچاق، بورچوک صاج = جمده.

بورچین } - کییک دیشیسی.

بوردا } یاخود بوردده. - (بنا).
Bordo } کییک باش
یاقی، بوردا اتمک = یان یانه بنا.
شقی، رامیه اتمک.

بوردغان } - قولوجه.

بوردرمق } - (ارکک حیوا.
نی) اتمک. ایکدیش
ایستدیرمک.

بورسه } (فر) Bourse صرافله
اوراق تقدیه و تحویلات
آلیش ویریشی ایدنرک طوللا-
توب معامله ایستکلری محل
مخصوص که امور صرافیه و هر
نوع اوراق تقدیه تک مرکز
ور بچلرینک محل تعییندر:
پارس بورسسی، بورس جد-
ولی، پوصله سی = تحویلات و
ومسکوکات و سائرته تک هرکو-
نکی رایجی کوستیر جدول؛
بورسه قوه سیری = طرف حکو-
مدن بورسده بولان مأمور.

بورشدیرمق } یاخود بروشد-
برمق. ق. ۱.
بر شیک دوز کولکنی بوزوب
غیر منظم صورته قات قات
وقیرمه اتمک، اویشی بوز-
مق: کاغدی، قشای بورشدیر-
مق. ۲. خوشالنامه علامتی
اوله رق (بوزی) طولایوب
قات قات اتمک، عبوسلای کو-
سرمک: یوزخی بورشدیردی.
۳. (دیلک) مولایوب چکلمسی
موجب اولق: بو شروب دیل
بورشدیربور.

صیغاره بورکی، ناتار بورکی.

بورک { سه. بوراولاق و کورگیز
بورک { باش قابی، قلیاق. || بک
بورکی = قاترلی خروس ایسکی
(چچک).

بورکی { سه. بورک پیشیروب
بورکی { دکاننده و یا سوقانده
صانان آدم.

بورکی { سه. بورک پیشیروب
بورکی { صانان آدمک صنعتی.

بورلی { فل. ب. ۱. بولک،
بورلی { چورلیک، انزا ایلک.
۲. دوعک، طولایق: آب
آیاغنه بورلی. ۳. چورلیوب
ایغیشمک: قول، آیان بورلی.

بورلی { سه. بورلی فلی. با:
بورلی { بورلی.

بورلی { فت. ۱. دوندیروب
بورلی { بولک، قیورمق:
بیق بورمق. ۲. یارمق آره.

سندنه یوروب قیورمق، صیغتی
جیدیکمک: اتی بوردی. ۳.
قیوروب ایغیشمک: قولی، آیا.
غنی بوردی. ۱۰. ائمه مک. ایکدیش
ایتمک، اخدا اتمک: آتی بورمق. ۵۰.

دلمک، قبا اتمک. ۶۰. صایغیق:
قازم بوروبور. || بورن بورمق
= بکنمه مک، استغفاف اتمک. ||

بیق بورمق = قولدی. || دبل
بورمق = (سنگره شی). دبی

بورشدی. || طوداق بور.
مق = آغلاهیج اولدی. || قول

بورمق = غلبه چالمیق. || قولاق
بورمق = اخطار و ایغظ اتمک.

|| بوره بوره اویشامق = یار.
مقزی. جایاره کھی اویناده رقی

رقص اتمک.

بورغاجلامق { خط بورشوب
قارمه قارشیق
اولدی.

بورغو { سه. ۱. دونه رک تخته و
آلت. بیوکنه و مقوس اسگرتی
برصایله دوندیریلن نوعنه منقب
(منقاب) درلر. ۲. طلیبا و
سازه چیقارمغه مخصوص وینه
دوندیریلرک قوللانیلان آلت.
|| ویده بورغوسی = ویده چورمه.
جک آلت که اوجی یا صیغه بر
دمیر قلدن عیبارتدر، طورته
ویده.

بورغول { سه. (غا. بولفور)
قائشادیلوب قورو.
دلقدن سکره قیدیریلوب برنج
یرینه پلاو پیشیرمه یارایان
بوغدا: بورغول پلاوی.

بورغولامق { فت. ورغو ایله
دلمک.

بورق { یا بورغومق فت.
بورق { عضوک برنی بوروب
ایغیشمک.

بورق { یا بورغولق فل. و:

بورق { فل. ۱. (عضوک بری)
بورق { بوریلوب ایغیشمک:

قول، آیان بورق. ۲. (بذای)
دکرمنده قیریلوب بورغول
اولدی.

بورقولق { سه. بورولش، انش،
(ایکدیش اولمش) آت).

بورک { سه. «بورمق» دن [خور.
دن و یا یوقته دن یا ییلوب

ایچنه قییه یا پندیر و یاسیزه وسازه
قوغله تپسیده و یا طاهوده پیش
مک انواعی = پندیری، قییه لی
بورک، صو بورکی، پوف بورکی.

بورشوق { یاخود بروشوق. سه.
(تر. «بورشوق»
دن مأخوذ روجه دن [دیل
بورشدیران شراب.

بورشوق { یا بروشوق فل. ۱.
چکیلوب طولایق،

تقبض اتمک: اختیارلقدن یوزی
بورشمق. ۲. اوتیسی و دوزلکی
بوزیلوب قات قات و قیرمه قیرمه
اولدی، سولیومک: کاغذ، ثواب

بورشدی. ۳. قورووب طول.
بلامق: صولق: چچک بورشدی.

۴. (دیل) اککی بریشدن قا.
شوب طولایق رقی چکمک:
اریکدن دیلم بورشدی.

بورشمه { یاخود بروشمه. سه.
بورشوق { بورشوق فلی. ۱:

بورشوق.

بورشوق { سه. یاخود:

بورشوق { سه. ۱. چکیلوب طول.
بورشوق { بلامش، تقبض اتمش:

بورشوق یوز. ۲. اوتیسی و
دوزکونلکی بوزلمش: بورشوق
کاغذ، قاشی.

بورصوق { سه. بیشیل آغاج انوا.
بورصوق { عندن بر آماج طراق

سروی.

بورصوق { بورصومق. نا: پور.
بورصوق { صوق، پورصومق.

بورغانه { سه. [پتا.] ج. خلاطک
(قالینلی اولمه که مخصوص

دبلی تخته.

بورغاج { سه. و:

بورغاج { یاخود بورغاشیق.

بورغاج { سه. قارشیق و طول.
لانش شی.

بورمه { س. ۱. بورمق فعلی، چورمه، دوندیرمه،

قیورمه. ۲. انه مه. ایکدیش

ایته. ۳. بورلش شی شکلی،

شکل حلزون. ۴. ویده لی کسر،

ویده. ۵. معدده ویا باغری صاقلر

بوریلورمش کبی قازنده حس

اولنان شدلی وجع. ۶. موصلق،

لوله. ۷. آجلش خوری قیورمه.

رق پایدقاری بر نوع خور طار.

تلیسی که صاریبی بورمه دخی

دینیر. = ص. ۱. بورلش،

قیورلش، قیوریق: بورمه

صاریق. ۲. بورلش کی حلزون

شکلنده، حلزونی، بورمه لی:

بورمه مناره، دیرک. ۳. انمش،

ایکدیش: بورمه آت.

بورمه لی { ص. بورلش قیور-

لش کی حلزون

شکلنده: بورمه لی دیرک، مناره،

صاریق.

بورن { س. (نونک تحریری حا-

لنده ظاهر اولدی کی

اصل «ر» ساکن اولوب، مجرد

اجتماع ساکنین دفعیون ماقبله

تبعا مضموم اوقوندیفندن،

«بورون» وهله «برون»

یازلمی غلط فاحشدر. { ۱.

یوزک اورتسینده ایکی قاشک

آرمسندن آغزک اوستنه دک

وایی یشاق وکوزک پیننده

اوزانان و تنفسه وقوقلامه یارار

ایکی دلیکی اولان چیتدیلی

عضو معلوم، انف، بینی. ۲.

اوج: قنک بورنی، مومک بورنی

کیمک. ۳. دکیزک ایچنه کیرمش

وطاغلق طاشلق قره اوجی،

رأس: بوز بورن. { آلفسنة

دیل دیرل. { ۱. کبر، غرور،

نخوت: بورنی بیوک = متکبر.

|| ایت بورنی = یشانی کل. ||

بورن اونی = انضیه. || بورنی

اوجنده = پک یاقین، تاقارشینده،

یانی باشنده. || بورن بورنه =

باش باشه، یاقیندن قارشلی قار.

نهی. || بورن یرده سی = بورنک

ایکی دایکی آرمسینده کی زار.

|| بورندن دوشمک = چوق بکزه.

مک: قیج دیمش بورنندن

دوشمش = اویونه چوق بکزیب

خنده مستملدر. || بورن سور-

تمک = آلچقه سینه صوقلی، کاسه.

لیسک ایتک. || بورن شیشیرمک

= تکبر ایتک، کبر لنگ. || بورن

قاناق = بورندن قان کلک: بحر.

قان دوکلک. || بورن قیبارنی

= تکبر ایتک. || بورن قنساد

= بورن دلیکریک قیاقلی. ||

بورندن کلک = بر حضور

و نسیاط عقینده بر عکس حال

کوروب زحمت چکمک: آنا.

مدن امدیکم سوت بورندن

کلدی. || چیچی بورنده = پک

بازه (میوه). || طانه بورنی

= یر آلتنده نیاتانک کوکلر نی

کسر مضر بر بوجک. || قارغه بو-

رنی = منقاری بر نوع چنگلی

قیصاج.

بورناز { ص. بیوک و نقاری شکل

بورنی اولان (آدم).

بورندروق { س. و:

سرت آنلری

بورندوق { تیار ایدرکن ضبط

ایتک ایچون بورنلری صیقمه

مخصوص تخته قیصاج.

بورندنی { س. «بورمق» دن

{ باغری صاقلری بورار

کبی قازنده حس اولان شدلی

وجع، بورمه.

بورنس { س. با: برنس.

بورنساق { س. صغیر و دوه.

{ ری ضبط ایچون

بورنلرینه اوردقاری تخته

قیصاج.

بورنسز { ص. بورنی دوشوک

{ ویا پک کوچک و باصیق

اولان.

بورنسزلیق { س. بورنی دوشوک

{ ویا پک کوچک و

باصیق اولان آدمک حالی.

بورنی { س. ۱. بورنی اولان:

بورنی، بیوک، کوچک، باصیق

بورنی. ۲. سیوری اویچی او.

لان، اوجلی. ۳. بحر، کبرلی،

متکبر، عظمتی.

بورنمق { فل. (قارن) باغری

{ صاقلر قیوریلورمش

کبی شدله صانجیمق.

بورنمک { فط. با: بورونمک.

بورنوز { س. با: برنوس.

بوروز { س. با: بورنی،

بوروز، بوریزن.

بوروز { س. «بورمق» دن) باغری.

بوروز { صاقلری قیوروب قویاریر

کبی شدلی قارن آغریسی، بو.

رندی، بورمه.

بوروش { یا بورش. س. «بور.

بوروش { مق» دن) قاریک شدله

ایب. || بورینه یانه سی = یانکلرک
ایکی اوجنه باغلانوب اورته سندن
بورینه یه طوتدیرلان خلط.

بوز { س. صوتوقدن طوگمش
بوز { صو، جد، یخ: قار بوز. ||
بوز { پک صوتوق شی. || بوز
باغلامق، طومتق = اوستی
طوگمش. || بوز بوجکی = برجس
بوجک. || بوز جوزمک = بوز
اریمک. || بوز چیچکی = برنوع
قلیه اونی. || بوز کبی ات = پک
یاغلی. || بوز کسک = پک زیاده
صوتوق.

بوز { ص. طوبراق دوده نوبی
بوز { رنکنده اولان، اغیر: بوز
عبا. || بوز بقال = آردیج قوشنه
بکزد بر جنس بهار قوشی. ||
بوز طوغان = ۱. طوغانک بر
جنسی. ۲. طوغان باشلی چوماق،
طوبوز. ۳. برنوع آرمود.

بوزا { س. با: بوزه.

بوزارمق { فل. بوزرنکی آلتی،
بوزرنمق { بوز رنکنده کور.
رنمک: قیزاروب بوزارمق =
اوتانمهدن ویا دیگر بر شنبیدن
بکر متلون ومتغیر اولمق.

بوزاغی { یاخود بوزاغو ویا بزاق.
بوزاغی { س. اینجک ککوچک
یاوریسی، هنوز سوتدن کسله میشی
[کسلشه طانه ذرلر]، غجل.
— فیل، کرکدان: زرافه کی حیوا.
نامک یاوریلرینه ده اطلاق او.
لنور. || بوزاغی بورنی = آرسلان
آغزی دینلن چیچکک بیانیسی.
بوزاغیلامق { فل. [زبازدی:
بوزاغیلامق { یزلامق] (اینک
وامثالی حیوانات) یاوریلامق،

بوزوفمک { فط. ۱. ابرتخک،
صارلق: احرامه
بوروندی. ۲. یاشمق طومتق:
خانلر بوروندیلری؟

بوره { و بوره. با: بوزا و بورا.

بورق { یاخود بوزو. س. ۱. ایچی
بورق { بوش استوانه، انبوه:
قورشون، دمیر، صاج بورق،
صوبه بورقی. ۲. دلیز و
برده سز اوله رق نفسله چالینان
برچالنی آلتی که حلزونلر شکل بر
معدن بوریدن عبارتدر: بورق
چالقی، یوف بورقیسی. || مج.
بوش، صاجه، مناسیز شی. ||
بورق کبی اوتک = کور سلی
اولقی ویا مناسیز و مناسبتیز
سولیک. || آغاج بورقیسی =
استرامونیه. || بورق چیچکی =
ترنجی بورق کبی بر چیچک که،
چارطاقه نیقار و دیواره طبرمانیر.

بوریا { س. فا. حصیر، نطع. ل.

بورق { یا بوروزن. س. تر.
بورق زن { بورق. فا. زدن =
ارمق، چالقی: غلا. تعبیر.
[زبازدی: بوزازان] عسکره
قوماندانک تعلیمات و تدبیراتی
تبلیغ، ومثلاً یتک، اوشو و
سائر و قتلرینی اعلان ایجون
بورق چالغله مکلف اولان و
میدان حربده قوماندانک یانندن
آبریلان چارش ویا نفر.

بورپانه { س. [یشا]. مج. یا یا
بورپانه { یینفونک یاقه ایی.
۱. [یتا] مج. مایستره
بورپه { و غایه یانکلرینی چکن

و باغ صافلر قیوریلوب قوباریلیر
کبی صانجیسی، بورندی.

بوروق { ص. [بوروق: دن] ۱.
بوروق { بوریلوب ایچینمش:
بوروق قول. ۲. آغز بورو.
شدران.

بوروم { س. [بوروق: دن]
بوروم { بورمه، قیوروب قول.
پارمه. = ح. قیوروب قول.
پارمنی تصویر ایدر: بوروم
بوروم قوبارمق.

بوروم { س. ۱. بورومه. قاتلامه،
بوروم { قاتلاش. ۲. یورلمش،
قاتلامش شی: بر بوروم قایماق.

بوروزجک { س. قوزه کبی یو.
بوروزجک { مافلامش شی.

بوروزمک { فت [اصلی: بوزگو.
بوروزمک { مک] ۱. صارمق،
لف ایتک: باشنی بر تول ایله
بورودی. ۲. اطرافنی آلتی،
احاله ایتک، قایلامق: اورته لنی
سیس بوزودی: دومان کوز.
لری بوزودی.

بورومه { س. ۱. عجله، باشند
بورومه { صاومه، اهمیت ویر.
مکسزین چاقق بیتر بورمه. ۲.
باشی اورتلی، قیالی، ایضاحات
وتفصیلات و بر مکسزین طوبیدن
افاده.

بورون { بورونیز، بور: نالقی
بورون { وسائر. با: بورن و
سائر.

بورونجک { س. ۱. ایک بوجکی
بورونجک { قوزه سنک تلی، خام
ایک. ۲. بویه ایکدن معمول
ایجه بز.

طوغورمق: اينك، مانده بو.
زاغیلادی.

بوزاغلیق { ۱. اوتلاق و
چایرك دردنجی و
صوك دمنه بیلمسی. ۲. اوج
سنه ایشلیوب حیوان یالان
تارله؛ بوزاغلیق بوزمق = بو
صورته ترك اولمش تارله بی
آچق.

بوزان { ۱. اخلال و فسخ ایدن.
با: بوزمق. || اویون
بوزان = خویش، آرقداشلیق
اویماز (آدم). || خاطر بوزان =
خاطر صایماز، خاطر شکن. ||
دوزن بوزان = هادم اللذات.
بوزجه { ۱. بوز رنگنه
چالار، بوزمسی. ۲.
ایشلمه مش، خام و چاللیق حانده
(طوبراق). || بوزجه آطه =
جزایر بحر سفید (تندوس)
جزیره سی.

بوزخانه { ۱. (تر. بوز. فا. خانه)
باز ایچون قیشدن بوز
ساقلاقلری ویا ماکنه ایله
یابدقلری بر، بوزلق.

بوزدکله مک { فل. بوزیلوب
اوتورمق.

بوزدیرمق { ۱. فته. ۱. بالواسطه
سوق و اجبار ویا مساعداتك،
اخلال ویا تخریب ایندیرمك:
بن یایدیم ایشی کیسه بوزدیر
مام. ۲. آتجه تبدیل، اوقافله
تحويل ایندیرمك: برلیرا بوز
دیره جم.

بوزراق { ۱. بوز رنگنه چالار،
بوزجه.

بوزشدیرمق { ۱. فته. آرا لینی
آچق، اخلال

بین اتمك: محبتی چکمیوب
بزی بوزشدیرمق ایستورلر.

بوزشوق { ۱. فته. آرا آتلیق،
محبت مبدل منافه
اولق، آرایه برودت کیرمك:
اول چوق احباب ایدك اما
صكره بوزشدق.

بوزشمه { ۱. آرا آتله، عینك
برودته مبدل اولسی.

بوزشوق { ۱. یاخود بوزشیتی،
۲. آرمسی آتلیش،
حسن مناسباته اولیان، بریله
آرمسنه برودت و خلاف کیرمش
اولان: فلانله بریدن طولایی
بوزشوق ایدك.

بوزشوقلق { ۱. یا بوزشیتلیق. ۲.
آرا آتیتلی، برو.
دت، منافرت، قطع مناسبات:
آرا رنده بوزشوقلق وارد.

بوزغون { ۱. بوزلش، پر-
یشان، خراب. ۲.
مغلوب، منهزم: بوزغون عسکر.

بوزغونلق { ۱. بوزله. ۲. یریشانلق،
خرابیت، خرابی. ۳. مغلوبیت،
انهزام. || بوزغون ویرمك =
صیفق، مغلوب و یریشان اولق.

بوزغونلق { ۱. یریشاقلق،
خرابی. ۲. مغلوب-
یت، انهزام.

بوزلانمق { فل. ۱. بوزنده بوز
طونمق، اوستی طو-
سقی: حوض بوزلاندى. ۲.
(آیه و شیشه) طومانلاق،
رطوبت حسیله شفافلی غائب
ایدوب بوزلی کی کوردیك:
صراحی بوزلانمش.

بوزلق { ۱. بوز حفظ ویا اعمال
اولان. محل، بوز محلی،
بوزخانه.

بوزلمق { فل. ۱. دوزگونلکی
غائب اتمك، متغیر اولق:

بوکتاب بوزلدى: باغچه باقلامه.
دن بوزلش. ۲. خراب و ویران
اولق، ییقلاق: دیوارلر بوزلش.
۳. معطل و بطلال اولق، ایشلر
وقوللانماز اولق: ساعت بو.

بوزلدى. ۴. فنا بولق. محو و نابود
اولق، فسخ و لغو اولمق: او
اصول شمعی بوزلدى.
۵. کوتیلشك، فسادتی: بو

چوچك تربیه سی بوزلدى:
یاغوردن یوللر بوزلشدن. ۶.
چورمك، تعفن اتمك ویا اکشیمك:
بوت، بوغک بوزلش. ۷. مغلوب
و منهزم اولق، بوزغون ویرمك:

دشمنك فلان فرقه سی بوزلدى. ۸.
غیر مأمول، ترس بر جواب آلمقه
محبوب و شرمنده اولق: زواللی
چوچق اوجوایدن بوزلدى. ۹.
ضعیف لاق، بکزن صولق: خسته
لقدن چوق بوزلش.

بوزلك { فل. ۱. چکیلوب طو-
پلاقمق، اکتزاز اتمك:

سیکیملری بوزلدى. ۲. بورشتمق:
دریسی بوزلش. ۳. طویلانوب
دوشیرلش اوتورمق: برکوشه به
بوزلدى. ۴. چکیلوب کولمك:

کوزلری بوزلش.

بوزله { ۱. بوزلق فعلی. با:
بوزلق.

بوزله { ۱. بوزلك فعلی. با:
بوزلك.

بوزلی { ۱. یاخود بوزلو. ۲. ۱.
اوستی طوکمش، بوز

باغلامش: بوزلی کول، دره.
۲. صوئومق ایچون ایینه بوز
قونمش: بوزلی صو، شربت.

۳. لوزری بوزکي اولوب
شفاظلي غالب ايتش: بوزلی جام،
باردانی. ۴. اوززنده آتی لکه.
سی اولان: بوزلی الیاس،
زمره.

بوزمق { ۱۰. دوزکونلکی ازاله
ایتمک، متغیر ایتمک:

اوله بی دوزلشم کیم بوزدی؟
۲. خراب و ویران ایتمک: باغچه تک
دیواری بوزمش. ۳. معطل
و بطلال ایتمک، ایشلر برحاله
کتیرمک: ساعتی بوزدی. ۴.
ازاله و فسخ و لغو ایتمک: او اصولی
بوزدیلر. ۵. افساد، اخلال
ایتمک: تریسه سز آدم لرله کو-

ریشمه سی اخلاقی بوزدی؛
یاغمور بولری بوزمش. ۶.
طوققی، ضرر ایتمک: خام بیوه.
۷. انسانی بوزار؛ شکر معده بی
بوزار. ۷. کری آلمتی، قرض
ایتمک: ییمینی، بازارلی بوزدی.
۸. مغلوب و منهزم ایتمک:
دشمنک بر فرقه سی بوزدی.
۹. غیر مأمول بر ترس جوابه
محبوب ایتمک: هرکک
اوکنده آدمی بوزمق ای شی

دکادر. || آبدست بوزمق = دفع
حاجت ایتمک. || آغز بوزمق
سوکمک، شتم ایتمک. || استیغنی
بوزمق = اموریتمک. || اوروچ
بوزمق = افطار ایتمک. || باغ
بوزمق = اوزوملری طویلامق.
|| تارله بوزمق = آچمی، ایشلک.
|| لطیفه، شقه به بوزمق = جدی
صورته باشلامش برسوزی
لطیفه چویرمک. = فل.
۱. چیلدیرمی. ۲. چیلدیرمه جی

صورته بر شیتک اوزرینه
دوشمک: بوآدم آتیه بوزه.
جقدر.

بوزمک { ۱. طوبیلاوب صیتقی،
طارالقی، قبض ایتمک:

طوبیه تک آغزینی بوزمک. ||
بو آغز بوزمک = بکفمه مک، حفظ
ایتمک.

بوزمه { ۱. بوزمق فعلی، افساد،
بوزمه (اخلال، فسخ. ۲. بوز-
یلوب برحالدن دیگر برحاله کیمه.
|| بوزمه دوشمک = غیر مأمول
ترس بر جواب آله رق محبوب
و شرمنده اولقی.

بوزمه { ۳. بوزمک فعلی، با:
بوزمک.

بوزمه جی { ۴. تمعیر جی، اسکیمی،
سرمه جی.

بوزمه لی { ۵. طوبیلاوب یکیلیر
ری اولان، قاشی
بوزلهرک یاتیش: بوزمه لی کیمه،
آواب.

بوزن { ۶. مر. و زنده معنا.
|| سیله باشلیه لفت کتا-
بلرنده مستعمل ترکیب هریدر:
کاتب بوزن فاعل.

بوزندی { ۷. بوزلش بر شیتک
|| قالان اقسامی، دو-
کندی، افاض، خرابه: براسکی
معبدک بوزندیسی.

بوزوق { ۸. ۱. بوزلش، فسا.
|| ده اوغرامش، مختل:
بوزوق یول، بوزوق اخلاق.
۲. ایشلر، معطل، بطلال: بو-
زوق ساعت، بوزوق پیانو.
۳. ییقلش، خراب، ویران:
بوزوق دیوار. ۴. تریبیز،
نظام سز: بوزوق دوزن. ۵.
اکشیش، فوقش، یغز حاله

ککش، بوزوق یمک، ات،
پینیر. ۶. اوقاق مسکوکات حا-
لنده (آچمه): بوزوق پاره.

|| بوزوق آدم = اخلاق سز. || باشی
بوزوق = ۱. غیر منتظم عسکر.
۲. عسکر اولیان، عسکر شیک
غیری. || چمک بوزوقی = چمک
علتندن بوزی دلیک دشیک
اولان، چوپور. || عقیده سی
بوزوق = اعتقاد سز.

بوزوق { ۳. برده سز بر نوع
|| طلب سوره: بوزوق
چالقی.

بوزوق قلی { ۴. ۱. بوزوق
|| شبیکه حالی، خلل.
۲. اوقاق آچمه، اوقاقی: بوزو-
قلق یوق.

بوزوک { ۵. ۱. چک یلوب بوزلش
|| نی.

بوزوم { ۶. بوزمه، افساد،
|| تخریب. || باغ بوزومی =
اوزومک دوشیرلیسی.

بوزو بجه { ۷. ۱. بر جنس کر-
|| تنکله.
بوزه { ۸. ۱. تخریب ایتش داری
|| خوردن معمول اکشیسی
بر مشروب.

بوزه جی { ۹. ۱. آغز بیان اولنان
|| بوزینی پایان وسو-
|| قاطره کوزیروب ساتان آدم.
بوس { ۱۰. عادی آغاجلردن آقان
|| ضغ.

بوس { ۱۱. ۱. فا. اویمه، بوسه:
|| بوس ایتمک = اویمک. =
۲. اوین. (صتر. تشکیله کیر):
دست بوس = ال اوین؛ پای
بوس = آییق اوین.

بوساغان { ۱۲. ۱. قار بوز بیچینده
|| قاب.

بوسستان { س. فا. (معرب: بستان) }
 باغچه، چپک باغچه سی.
 = تر. ۱. سبزه باغچه سی. ۲.
 قاون قارپوز: بوسستان ائک،
 بوسستان تارلسی. || بوسستان
 قورقولی = اویوک؛ قوشلری
 قورقوتقی ایچون بوسستانلره
 وتارلرله قونیلان قوقله؛ بو
 قلی قیاقی یرنده ایشه یاراماز
 آدم.

بوسنانجی { س. ۱. بر سبزه
 باغچه سنی ادازه
 ایدن آدم، سبزه باغچوانی. ۲.
 سابقده اساساً خاص باغچلر
 محافظلری ایکن بسده سرای
 مایون محافظه سنه مأمور اولمش
 بر صنف عسکره منسوب آدم؛
 بوسنانجی باشی = بو صنف
 عسکرک رئیس که شهرک ضابطه
 امورینه ده باقاردی.

بوسنانچیلق { س. سبزه با-
 غچوانلی.

بوسکی { با: بوسکی.

بوسوی { س. ص. مر. با: بوس-
 سنیاق.

بوسنه { س. روم ایلیک منتهای
 غرب شانلیده آوستریا
 ممالیکه و صربیه و تره طاغله
 محاط برایات عثمانیه که هر سکی ده
 حاوی اولوب، مرکری (بوسنه
 سرائی) در.

بوسنیاق { یاخود. بوشناق. س.
 = بوسنه لی، بوسنه
 اهاالیندن اولان.

بوسنیاقجه { یاخود. بوشناقجه.
 = س. ح. بوشناقارک
 لساننده و اولرله مخصوص

طرز واسلویده: بوسنیاقجه سو-
 لئک، خورده تک. = س. بوشناق
 لانی.

بوسه { س. فا. اوپه، قبله.

بوسه گاه { س. فا. اوپسله چک
 بر.

بوسی { س. فا. اوپه، اوپسکک؛
 دست بوسی = ال اوپه؛
 دامن بوسی = ائک اوپه؛ ایاقی
 رسم دست بوسی ائکک.

بوش { ص. ۱. ایچنده کیمسه ویا
 بر شی اولیسان، خالی.

تبی: بوش او، بوش قاب. ۲.
 ایچی بوش، قوف، اجوف؛
 بوش جوز، مفاره. ۳. مناز،
 بیهوده، نافله، واهی: بوش
 لقردی، بوش ایش. ۴. ایشز،
 مشغولیتیز: بوش کرملک، بوش
 وقت. ۵. مشتریز، کراچیشز،
 طولتلاش: بوش او، بوش
 آرابه. ۶. تطلیق اولغش، بو-
 شاشمش: قوجه سندن بوش
 دوشدی. ۷. دقتیز، غافل:

بوش بولندم. || الی بوش = ۱.
 مشغولیتیز. ۲. زوکورت،
 تبی دست. || بانئ بوش = ۱.
 بانئ بر یره باغلاماش، بوش
 کرن. ۲. بینز، عقلیز. || بوشه
 آلتی = اگر قیه آلتی، ملحق
 طوقتی. || بوش بوغاز = سر
 صافلاه ماز، کوه زه. || بوش
 بوگور = اک آشاغیکی بوگور.
 || بوشنه، بوش بوشنه = بیهوده،
 نافله. || بوم بوش = بی-دون
 خالی. || بوشه چیتق = دسترس
 و ظفر یاب اوله ماسق، بیهوده
 یورلی. || بوشده = ایشز، معزول،

آیقینه. || بوش طور مق =
 مشغول اولماق، راحت طور.
 مق. || بوش قاتی = خالی اولق.
 || بوش کرلک باش قالفه سی =
 سر سری آدم. = ح. بوشنه،
 نافله، بیهوده.

بوشاتمق { ق. تطلیق ایتدیرمک،
 (قاریسی) براقدیر.
 مق: نهایت قاریسی بوشاندیلر.
 بوشادلیق { ب. تطلیق ایتدیرلک:
 قان والده سی طر.
 فندن بوشادلی.

بوشالتمق { ق. ۱. بر شیشک
 ایچنده کینی چیقاروب
 بوش براقق، تخلیه ائک: اوی
 بوشاندیلر؛ شوکاسه بی بوشاک.
 ۲. آقارمق، برقادن دیکرینه
 دوکمک: شو سودی بشقه بر
 قابه بوشالتمی. ۳. (تفک و
 طبایحه) آتمق: بر تفنک بوشا.
 لندی. ۴. (حیوان اگر ویا
 سمیخی) آتمق، دورمک: بوآت
 اگرخی بوشالتمش.

بوشالمق { فل. ۱. بوش و خالی
 اولق، بوش قاتی:
 حام بوشالادی. ۲. آققی، دوکمک،
 منصب اولق: قریل ایرماق
 قره دیکره بوشالیور. ۳. یانلق،
 منتشر اولق: بشون بشدرک
 صوبی اوویه بوشالادی.

بوشامق { ق. (قاری بی) برا.
 قق، تطلیق ائتمک:
 قاریسی بوشادی.

بوشانتمق { فل. ۱. قورتلقی،
 رهاوانق: عیددن
 بوشاندی. ۲. کثرت و شدتله
 دوکمک، آققی، یاغمق:
 بر یاغور بوشاندی؛ بورنددن

قان بوشاندی. ۳. (سلاح)
 پاتلامق، قضاء آتش آلتی:
 بلنده طبانجه سی بوشندی. ۴.
 تطلیق اولقی: او قادی قوجه.
 سندن بوشانمش. ۵. (طولش
 آدم) جوشقی، ایچنده نه وار
 ایسه سویلوب تشق صدر
 ایتک: صبر ایتدی ایتدی نه.
 یت بر بوشاندی که.
 بوشلاق {بوشراق، ال
 یکمک، فراغت ایتک، ترک و اهل
 ایلک.
 بوشناق {بوشناجه: بوشناق،
 بوشناق: بوشناجه:
 بوقص {سه مرادق اولیق اوزره
 بوی اسمعه اتباع اولنور:
 بوی بوصی برنده.
 بوقصلاقمق {فل: بویلاق: بو-
 بوقصلیق {بلاوب بویالاندی.
 بوقصلی {ص: بویلی (بوکله یه
 بویلی (اتباع اولنور): بویلی
 بویلی بر دیقانی.
 بوقصه {س: (یتا): ۱. ۲. غومنه
 بوقصه {زنجیری ربط ایدن
 خلط یا زنجیر: لکیر بوصی.
 ۲. سر نرلی دیرکله ربط ایدن
 آصق زنجیری. اکمی بی بوصه
 ایتک: باشدن وقیدن قره یه
 باغلامق.
 بوقغ {س: (سلاوجه دن) رئیس،
 بوقغ {آمر، باش، سالار. باش
 بوغ = سرکرده.
 بوقغا {س: صغیر آغری، طوسونک
 بویوک. — کیک، صغین
 و بولره ممائل حیوانلرک آغیر-
 لرینده اطلاق اولنور. بوغا
 طانغی: آناطولینک قسم جنوبی

و شرقیسی طولاشاز (طاوروس)
 سله جبالی که غلط اوله رق
 (بلغار طانغی) دیرلر. قره بوغا
 = مانده آغری. بوغا یارماغی
 = قازنی یاریقی، بذر قطونا
 (نبات).
 بوقاچه {س: (اغ: بوچه) برجس
 بوقاچه {بورک: قوری بوغاچه.
 بوقاچه چی {س: بوغاچه دینل
 بورکدن پیشروب
 صاتان آدم.
 بوقاز {س: (بوغق: دن) ۱.
 بوقاز {آغزک منتهاسنده کی طار
 برکه نیلن شی: یوتیلرکن اورا.
 دن کچوب معدیه کیدر، غرتلاشک
 بوقاریسی: حلقوم، کلو. ۲. بونک
 طیش طاری، بونک: اوکشی،
 کردان: تلکی پوستنک بوغازی.
 ۳. هر شینک طار و بوغوق
 یری: شیشه نک بوغازی. ۴.
 ایکی طاغ آرمسندگی طار کچید،
 مضیق، دربند، عقبه: کولک
 بوغازی. ۵. ایکی قره آرمسندگی
 طار دیکز: استانبول بوغازی،
 جبل طاری بوغازی. ۶. چای
 آغزی. منصب: مندرس بوغا.
 زی. ۷. بیسه جک، آزیق،
 قوت، یم: آتک بوغازی؛ او
 یالکز بوغازینی دوشونور، بو-
 غازینی چیقارمق = بیسه جکینی
 قزاق. ۸. بوغاز خسته لقی،
 بوغازک شیشه سی، خناق: بوغاز
 اولق. بوغاز آلتی = ککره
 اولوب بوغازی باقی و اینجه تیک.
 بوغاز ایچی = خلیجک و دلی.
 المحصوص استانبول بوغازینک
 ایکی سالی. بوغ بوغاز = سر
 صاقلاماز. پس بوغاز = او بور،

اکول، تکه طایه میان. بوغاز
 بوغازه کلک = غوغا ایدوب
 دوکشمک. مشاجره و مضاربیه
 کیریشمک. بوغازدن کچمه مک =
 غائب اولان بر-سودیکنی دوشو.
 نرک یالکز تکه قیه مامق. بوغاز
 بوغازینه صارلق = اوستنه هجوم
 ایتک، قارشی طورمق. صیقی
 بوغاز ایتک = قیصدیروب اجبار
 ایتک. بوغازه طورمق = یونه.
 مامق، یارامامق. بوغاز طقوز
 بوغوم = سویله جکینی دوشونمکدن
 کنایه. بوغاز طوقلشنه = یالکز
 قارنی طوبورمق ایچون، اجرتیز
 ایشمک. بوغازکسن = صوابله
 برابر حصار.
 بوغازلامق {فت: (حیوان)
 کسمک، ذبح ایتک.
 بوغازلایان {س: باتانجی یری،
 باتانجان.
 بوغازلق {س: کورکدن بوغاز
 بوغازی. صاغیسی.
 بوغاصی {س: ۱. آستار. ۲.
 بوغاصی {آستاراق یز، انجه
 آمرقان بزی.
 بوغاق {س: تده بوغاز خسته لقی.
 بوغان {ص: تخمینی و یا غرق
 ایدن. نا: بوغق. ایت
 بوغان = آجی چیکنم. قورت
 بوغان = برجس نبات.
 بوغچه {س: (بوغق: دن). —
 بوغچه {اصلی «بوغ» اولوب،
 اونک مصغیردر. ۱. درت
 کوشه سی بریره کلوب باغلامق
 اوزره اشیا صارمفه مخصوص
 درت کوشه لی قاش. ۲. بویه
 برقاشه صارملش هدیه ک قاش

و سائر. ۳. درت کوشه لی
شال. ۴. نیمه وادق دنگ
صورتند توتون.

بوغچه ای { سه. بوغچه ایله اشیا
کزدیروب صانان
قاری.

بوغچه لامق { قد. بوغچه صار.
مق. بوغچه ایتمده
استیف ایتک، پاکت پایتی.

بوغدهای { یاخود بشدای. سه.
(بوغوملی و باشلی اولسی
مناسبتله «بوغق» دن) ۱. اتمک
یاغنه ونوع بشرک غداسته یارایان
حبوباتک اک باشایی، حنطه،
قغ، کندم. انواعی چوقدر.
۲. مثلاً ۷۲ ده بر جزئی،
حبه (وزن). || بوغدهای باشی =
باشاق، سنبه. || مصر بوغدهایی
= قبلک، قوقوروز.

بوغدیرمق { قد. بوغازنی صیقدر.
(مق. اخناق ایتدی.
مک.

بوغرتلاق { سه. غرتلاق آغزی،
بوغرتلاق خضره. || بوغرتلاق
قوشی = چیل انراعتدن بر قوش که
برجنسی صو چولفنه بکزر.

بوغشمق { فش. ۱. بربرینک بو.
غازینه صاریلوق
حیوانلرکی کوروشک و اویناشقی.
۲. چکشک، مناقشه ده بولمق.

بوغلق { فل. ۱. بوغاز طبعاً غله
(نفس آلهامق: قوش
بالازندن بوغلدی. ۲. صوده
غرق اولقی: دکنزه دوشوب
بوغلدی. ۳. مج. زورنفس آلق،
نفس آله ده زورلق چکشک:
بوطار او طه ده بوغله جنز. ۴
مج. یوق صیتلی، ایچ صیتلی:

بو پرده انسان یالکز لقدن
بوغلیر.

بوغماجه { سه. بوغازی طبقارکی
اولان بر نوع شدتی
اوکوروک: بوغماجه اوکسو.
روکی.

بوغماق { سه. بوغوم بری. مفصل،
عقد: بوغماق کیکاری =
مفاصل.

بوغماق { سه. بوغوم و مفصلری
(اولان، ذو المفاصل:
بوغماق کیک، قامش. = سه.
طویفاره بکزر کوزل اوتر بر
قوش.

بوغمق { قد. ۱. ال ایله ویا ایپ
(و سائر ایله صیتقی،
تضیق ایتک. ۲. بوغازنی
صیقوب نفس آلدیرماق، اخناق
ایک: ایله بوغدیله. ۳. صوبه
طالدرپوب اتلاف ایتک، غرق
ایک: کدی بی دکنزه آتوب
بوغدی. ۴. مج. طاره کتیروب
ایچی صیتقی، تضیق ایتک،
بوگالتمق. ۵. طالدریمق،
مستغرق ایتک: بورجه بوغدیله.
۶. قاریشدریمق، بلی اولیه.
جق صورتند بشقه برشینه مزج
ایک: لاقردئی بوغدی. ۷.
(سسی) بوغوق جیقارمق:
سسی بوغیوردی. || بر قاشیق
صوده بوغمق = پک زیاده کین
وخصومت کوسترمک: اونی
بوله بر قاشیق صوده بوغجق.

بوغوق { سه. کردانلق، فلاده.
(سه. بوغمق فعلی، اخناق،
تضیق، غرق. || بوغمه
بوغمه = بوغوق بوغوق، متمادی

اولیوب کسپایر بنه باشلار
(یاغور و سائر).

بوغاق { سه. بوغوق، محتبس،
(کیک، آراقلی، صاغناق
صدی. (یاغور و سائر).

بوغندی { سه. ۱. بوغله، اختناق.
۲. صیقله، اضطراب.
فل. بوگاللق، اضطراب
بوغمق و خلجانده اولقی.

بوغو { سه. قانیان صودن و
ایصنوب قورویان ایصلاق
شیلردن قالقان صولی هوا،
بخار: بوغویه اوتورمق = بخار
حمای استعمال ایتک.

بوغوخانه { سه. قوزه بوچکاری
بوغمه مخصوص فرون.
بوغور { یاخود بوخور ویا بوغور.
(سه. ۱. دوه آغزی. ۲.
قیزغین دوه.

بوغور سیق { فل. ۱. (دیشی
(دوه) قیزمق، بو.
غوره طالب اولقی. ۲. (ارکک
(دوه) قیزمق، کورومک.

بوغوق { سه. ۱. بوغاش، بخنوق.
۲. بوغلمده اولان بر
آدمک بوغازندن چیقار ویر
آلتندن کلیرکی صاف و آچیق
اولیان (سس): بوغوق بر
سس کلیرودی: بوغوق بوغوق
باغریوردی.

بوغولامق { فل. بخارله اورتمک،
بوغولامق: جاملر بوغولامش.

بوغوم { سه. ۱. بوغاش، صیتلش
یر. ۲. کیکلرک اویناق
یری، مفصل: یارمقلرک بوغوملری.
۳. قامش و ساز کی نیانلرک
دوکومی، عقد: ساز بوغومی.
۴. ایکی مفصل ویا عقد آرا.

سندھ کی کیک ویا قاش قمی،
قبہ: پروغوم قلم؛ قاشلری
بوغوم بوغوم کیمک.

بوغوملی {ض. ۱. مفصل ویا
عقدہ لری اولان:
بوغوملی قاش. ۲. بویندہ
حلقہ صورتندہ لکسی اولان:
بوغوملی قورسی.

بوغون {س. ۱. اعضای بدن
بوغما، فسیلہ، بند:
آدی بوغون بوغون ایتک =
بوغماق پرلندن کیمک. ۲. قبہ
وطاوانرک بوغازیسنده بوغو
ودومان چکیمک مخصوص دیک.

بوغ {س. ۱. انسان و حیوان تر-
سی قدورات، غایط، نجس:
۲. پسلک، مردارلق. ۳. مج-
کونی بر حرکتک نتیجہ سی، ضرر.
|| بوغ بوجکی = خفصا دینان
بر جنس بوجک. || دمیر بوغی
= جروف. || شیطان بوغی =
حلتیت، بالدرغان. || قاز بوغی =
ترشہ رنکنک آجینی.

بوغاغی {یاوغاغو. س. ۱. کوسنک،
زنجیر، پرافتہ، بند،
قید: بوغاغی اورمقی = زنجیرلک،
پرافتہ اورمقی. ۲. آتک آیاغنه
اوریلان بند، یا پواند.

بوغاغلامق {قت. بوغاغی اور-
مقی، یا پواندلہ
باغلامق.

بوغاغلیق {س. آتک آرت آیا-
ق قازیشک بیلکی کہ
بوغاغی اوریلان پردر.

بوغاغلی {س. یاغلیری بیاض
اولان (آت).

بوقال {س. (فر. Bocal) آغزی
(ککیش و بونی قبہ

شراب وسارزہ شیشہ سی.
بو قلمون {سند. عرب. ۱. درپسی
انواع رنگاراز ایدر

برجنس کلر، قیاسلری. ۲.
جافس کی چورلدیکہ بشقہ بر
رتک کوسترن قاش. ۳. مج-
ناتنز و متلون الطبع آدم.

بو قلیجہ بیل {س. کسکین او-
تیشلی بر جنس
کوچولک قوش.

بوگ {س. (اصلی: بوگ کہ بوگا-
مقی، بوگانی بوندندر)
احق، شاشقین، آبدال، آواناق،
غبی.

بوگا {ش. (قریبہ اشارت ایچون
اولان «بو» کنایہ سنک
مفعول الییدر.) نا: بو.

بوگار {س. ۱. بیکار.

بوگاش {س. بوگاش، عتہ کتیر-
بوگاق {مش، معتوہ، فروتوت:
بوگاق براختیار.

بوگاشلق {بوگاش آدمک حال،
عتہ، فروتولقی.

بوگالتیق {قت. ۱. شاشیرمقی، عقلی
آلتی، آیقلاعتی. ۲.
طومان وسارزہ ایله نفسی کیمک،
بوغمی: طومان بزی بوگالتدی.

بوگالمق {فل. ۱. شاشیرمقی،
آیقلاعتی، سرم
اولقی. ۲. طومان وسارزدن
نفس طولتی، نفس ایدہ مه-
مک، وثلتی: طومانندن بوگالدهق.

بوگامق {فل. ۱. عتہ کتیرمک،
اختیارلقدن چوجقی
کی اولقی. ۲. آیقلاعتی،
سویلدیکی بیلنز اولقی.

بوگدیرمک {قت. ۱. قیوبرتمق،
چوپردوب دو.

شیرمک: کاغدی، بزی بوگدیر-
مک. ۲. اگدیرمک، مقوس
ایتمک: فدائی، تلی بوگدیرمک.
۳. اگرتمک، ققتیل ایتدیرمک:
کتفی بوگدیروب ایلیک یایدیر-
مق.

بوگری {یاخود بوگوری. س.
اکری، معوج. (یا انکیز
«اکری» صفتہ اتباعاً قولاً.
نیلیر:) اکری بوگری بر آغاج.

بوگریلمک {قت. اگر یلمک،
اکری بوگری
یایقی.

بوگریلک {س. اگر یلمک، اعو-
ج: اگر یلمک بو-
کریلمک.

بوگریلی {س. اکری، اعوجاجلی:
اکریلی بوگریلی.

بوگسیمک {یاخود بوگسیمک،
فل. احق اولقی،
آیقلاعتی.

بوگلیک {س. آیقلاق، شاشقیناق،
حاجت، بلاهت.

بوگلمک {فل. ۱. اگر یلمک،
بورلوق، ققتیل او-
لفق: ایپ ال ایله بوگیلیر. ۲.
اگدک، انخنا واعوجاج پیدا
ایتمک: نختہ بوگیلیر: ملی بوگلدی.
۳. صانجیدن قیوبرلوق. التواء
قتلص ایتمک، ایکی بوگلمک =
بوگیلوب ایکی قات اولوق.

بوگلوم {س. ۱. بوگلش وقیو-
برلش شیشک تشکیل
ایتدیک حلقہ، قیورم: بیلان
بوگلوم بوگلوم قیوبرلش. ۲.
قات: ایکی بوگلوم = ایکی قات.

رك. || سوزى بول = كوه زه .
 { سذ. حر. ۱. ايشمه،
 بول } چيش؛ بول ايتك = ايشمه مك.
 ۲. سيدك، ادرار، چيش.
 || ۳. بول اسود، بول سكرى،
 بول لبن، بول معسل = ادرارك
 تغيرى موجب امراض مختلفه .
 { س. عجبه قارىسى، ينكه.
 بولا } .

بولاشدېر مَق { فت. ۱. سور.
 مك، ياپىشد.
 یرمق، آلوده ايتك: يوزينه
 چامور بولاشدېر مَق. ۲. كير.
 لك، تلويت ايتك: اوستى ناشى
 چاموره بولاشدېر مَق. ۳. بر
 علت ساريه ميتلا اولانلره
 ۱- تلاط ايتدېر مَك: خستى
 آرميه رَق بتون يولچىلىرى بو-
 لاشدېر مَق. || ايكي ال ايله
 قره بولاشدېر مَق = اقترأ ايتك،
 لكدار ايتك چالاشمق. || يو-
 زينه كوزينه بولاشدېر مَق =
 بجمره ميوب تلويت ايتك .

بولاشمَق { قل. ۱. سوراك،
 ياپىشمق: خورالرينه
 بولاشمش. ۲. كيرلنك، لك لذك،
 آلوده و ملوث اولق: يوزى
 كوزى چاموره بولاشمش. ۳.
 بر علت ساريه دوچار اولانلره
 اختلاط ايتك: شېبه لى يردن
 كئىنلره كوريشه رك بولاشدى.
 ۴. (علت ساريه) كچك،
 سرايت ايتك: خستىلنى زرده
 بولاشدى. ۵. كيريشك، گشت
 و تصدى ايتك، صارلق، ال
 سورمك: بر ايشه بولاشدى.
 ۶. قارىشمق، صاناشمق، طالق:
 اولنر تجربه سز آدمردن سن

اولنره بولاشما.
 بولاشمَه { س. بولاشمق. فعل.
 با: بولاشمق.
 بولاشمَق { س. ۱. برشئ. سو.
 رلش، ياپىشمق،
 آلوده. ۲. لكلى، كيرلى، ملوث.
 ۳. بر علت ساريه طوباش
 آدمىله اختلاط ايتش: فلان
 يردن كئىنلر صيحه به بولاشمق عد
 اولنور: بولاشمق بلكت. ۴. پاك
 وبرى اوليان: بولاشمق بر
 آدمرد. = س. ۱. پايىشان
 و سورين شئ، لك، لوث.
 ۲. علت ساريه. ۳. كيرلى و يقا.
 نماش مطبخ اوانيسى: بولاشمق
 ييقامق: بولاشمق صوبى = بو
 قابلك ييقانمى سندن چيقان پس
 صو، چركف: بولاشمق بىزى
 = ييقانان قابلى سيلهك بىز.
 بولاشمَق { س. ۱. بولاشمش
 شينك حالى، آلوده.
 لك، لوث، كير، مردالاق. ۲.
 بر علت ساريه ميتلا اولانلره
 اختلاط .

بولاق { س. يردن بولانه بولانه
 چيقان صو، عين،
 قايناق، يىكار. || آلاق بولاق
 ياخود آلاق بوللاق. با:
 آلاق. || بولاق اوقى = تره .
 بولالمَق { فط. بولالمق، ككشلك،
 توسع ايتك.

بولاماج { س. اون، شكر و ياغ ايله
 ييشيريلير بر نوع يتك.
 بولامَق { فت. ۱. سورمك،
 ياپىشدېر مَق، صيوا-
 مق: ايتك ياغ بولاق. ۲.
 لك لذك، كيرلنك، تلويت ايتك:
 قان، چاموره بولامق. ۳. با.

تيرمق: باليى اونه بولامق؛
 بىزنى توزه، طوبراغه بولامق.
 بولامَه { س. بر جنس طوبراقله
 بولاندىر مَق ياپىقلىرى
 قويو بكنز.
 بولاندى { س. معدىك قارىشوب
 غشيان ايده جك
 اولنى: بولاندى كايور.

بولاندىر مَق { فت. ۱. مظلم و
 تيره ايتك، فرق
 اولنميه جق صورته قارىشدر-
 مق: فرطونه هوايى بولاندىر-
 دى. ۲. (صو و سارمى)
 قارىشدر و ب دينه كى چوكندى
 و چامورى قالدېر مَقله براقلنى
 كيدېر مَك، اكدار ايتك: قو-
 يولر درمى بولاندىر ديلر. ۳.
 (معدى) قارىشدر و ب غشيان
 ايتدېر مَك اولق، بولاندى
 كيتدېر مَك: ايچدىكم شربت
 معدى، ايچمى بولاندىردى.
 || ۴. معد بولاندىر مَق = وسوسه
 و سؤ ظنه دوشورمك: بو ايش
 بىم معدى بولاندىر بور.

بولاندىر مَق { س. ۱. قارىشد-
 بىزى، صو و
 سارمك براقلنى كيدېر. ۲.
 معدى قارىشدر و ب غشيانه
 استعداد ورن، معد بولاندىسى
 كيتن: بولاندىر مَق شربت.
 بولالمَق { قل. ۱۰. قارىشوب مظلم
 و تيره اولق، قارامق،
 براقلنى و صافلى غائب ايتك:
 هوا بولاندى: ذهن بولاندى.
 ۲. صو و سارمك آت اوست
 اولوب دېنده كى چوكندى و
 چامور ايچنه قارىشمق صافلىق
 و براقلنى غائب ايتك، كككدم

ایلك : حیوانلرك چكسندن نهرك
صوتی بولاندى . ۳ . (معده)
قاریشوب غشیان ایدمهك اولق ،
ایچ دونك : بوشروب دن آدمك
معدەسى بولانیر . ۴ . (ذهن ،
كوز) ای فرق ایتمز اولق :
ذهنم ، كوزم بولاندى . ۵ .
(كوزه) قان اوتورمق : صاغ
كوزم بولاندى . || ح . مج . معدە
بولانق = وسوسه وسوغلان
حاصل اولق .

بولانمە { س . بولانق فعلی . با :
بولانمق . }

بولانی { ح . صاتی بولانی = اوردك
كهی ایکی یانه سالانلاروق
ونجهز ایدمهك (بوریلك) . }

بولانیق { ص . ۱ . قاریشیق ،
صاف وراق اولیان ،
متكدر ، تیره : بولانیق صو =
چامورلی : بولانیق هوا = بلوتلی
وسیلی . ۲ . ایی سجهمین ،
مشوش : بولانیق ذهن ، كوز .
۳ . رونقیز ، فرسز ، صولوق =
بولانیق بگز . ۴ . قانی ، قان
اوتورمق : بولانیق كوز . ||
بولانیق صوده بالیق آلامق =
فرصتدن استفاده ایلك . }

بولانیقاق { س . ۱ . قاریشیق ،
براقلك ضدی ،
كدورت ، تیرك . ۲ . ایی سجه .
مهیش ، مشوشك : ذهن ، كوز
بولانیقلی . ۳ . فرسزلك ، رونقیز .
لق : بگز بولانیقلی . ۴ . قان
اوتورمه : كوزنده بر بولانیقاق
واردور . }

بولدوق { س . (نكل . Bulldog)
آلت چكهی ایلری به }

اوزاش و چاریق دیشلی ،
آچیق قیصه باجاقلی بر جنس
كوبك .

بولدیرمق { قذ . ۱ . بولمغه سوق
واجبار ویا مساعده
ایلك ، بالواسطه بولق ، آراتدیرروب
الکیرمك : غائب اولان حیوانی
خدهخیلمه بولدیرمق : آراتدیر .
دمسده بولدیرمدم . ۲ . تدارك
ایتیرمك : خستهك ایتدیكنی
بولدیرمغه غیرت ایتدی . }

بولدیرمك { قذ . ۱ . آرتوب
بولوك بولوك ایتدیر . }

مك ، اقسامه تقسیم ایتدیرمك :
محصولاتی اون حصه به بولدیرروب
شركابه قرعه ایله توزیع ایتدی .
۲ . فاصله چكدیرروب آرتمق :
صالونی اورتە سندن بولدیرروب
ایکی اوپله بادی . ۳ . كسیرمك ،
قطع ایتدیرمك : قلیعه بولدیردی . }

بولدوق { ص . ۱ . بولنور ، موجود ،
حاضر . ۲ . بولنمش ،
جاری ، معمول به . }

بولشدیرمق { قذ . ۱ . ملاقات
ایتدیرمك ، بر
آراه کتیرمك ویا كهلرینه
سبب اولق : مادامكه چكینمورلر
كندیلرینی بولشدیرماق اقتضا
ایدر . ۲ . آرایوب اله کچیرمك ،
تدارك ایلك : بولوب بولشدیر
مق . }

بولشدیرمك { قذ . ۱ . قسقه
مك ، یالاشدیر .
مق : تمتی حصه داران یاننده
بولشدیرمق . }

بولشمق { قذ . ۱ . بر برینی بولق ،
بر آره به كلك ، كوكو . }

رشك ، ملاقات ایلك : كندیسیله
بولشمق میسر اولمەدی . ۲ .
بر برینه راست كلك ، تصادف
ایلك ، راستلاشمق : نزده بو .
لشله راوغا ایدرلر . }

بولشمك { قذ . یالاشمق ، مقاسمه
ایلك ، مشترك بر
شیشی حصه له تقسیمله توزیع
ایلك : بر لكده چالیشوب محصولی
بولشیرلر . }

بولغاری { س . كوچك بر جنس
طنبوره ، ساز . }

بولغو { س . (« بولق » دن) ۱ .
عقل ایله بر شیشی بولق
استعداد و اقتداری ، ادراك :
بو آدمه اولدقه بولغو واردور .
۲ . آكلاش ، عرفان ، وجدان .
۳ . كشف ، اختراع ، ایجاد . }

بولغور { س . (غا . طوغریسی :
بورغول) ۱ . بورغول . }

بولك { یاخود بولك . با : بؤلوك . }

بوللالمق { قذ . ۱ . گكیشلتمك ،
اگنتمك ، توسیع
ایلك : بوجیهك قولارینی بوللالمق .
۲ . میذول ایلك ، چوغالتمق ،
توفیر ایلك : عسكركما كولاستی
بوللاندیلر . }

بوللالمق { قذ . ۱ . گكیشلتمك ،
اگنتمك ، توسیع ،
اتساع ایلك : ضعیفلا دیم ایچون
بشون انوابلم بوللالمق کهی
کلور . ۲ . بول و میذول اولاق ،
چوغالاق ، توافر ایلك : بو سنه
میسومل پك بوللاشدی . ||
معدەك ، یوزكك ، كوزك
بوللالمەسى = توسیع معدە ، توسیع
قلب و توسیع عین دینان عاتلر . }

بوللاق { ص. قاربشیق، مزوج،
مشوش. یالکزده آلاق

بوللاق، تعبیرنده مستعملدر.
با: آلاق.

بوللاتیق { فط. ۱. گکیشلنمک،
اگنلنمک، توسع ایتک:

سوقاقلر بوللاندی. ۲. مبدول
وفیض وبرکتلی اولقی: ذخیره
بوللاندی.

بوللق { س. ۱. گکیشلک، اگیشک،
وسعت: سوقاقلرک، اثوا.

بک بوللی. ۲. چوقلق، کثرت،
فیض وبرکت: بوسنه محمولانده
بولقی وارددر. || بولقد بیومک
= اسراف وسفاخته آلیشقی.

بولقی { مض: بولور. فته: چ.
لساننده اولقی برینه فعل

استنادی کچی قولالنیلر. ۱.
آرایه رق ویا تصادق برشیته
نائل ودسترس اولقی: باغچه ده
کوزل برچیچک بولدم؛ فلان بر
دینه بولدی. ۲. غائب اولمش
برشیثی تکرار اله یکیرمک:
غائب اولان آتی بولدیلر؛ دو-
شوردیکنکز یاره بی بولدیکیزی؟
۳. وارمی، واصل اولقی، ادراک

ایتمک: یغنی بولدی؛ صاغقله
بهاری بولدم. ۴. نائل ودسترس
اولقی، ظفریاب اولقی، حاصل
ایتمک: شفا، افاقت بوانی. ۵.
اوغرامقی، دوچار وکرشار
اولقی: بلاسی بولقی: تدنی بولقی؛
انسان ایتدیکنی بولور. ۶.
تدارک ایتک: زه بر آزمک
بوللی. ۷. راستلامق، تصادف
ایتمک، راست کلک، کوریشمک:
دون فلانی بولدم. ۸. کشف،
ایجاد، اختراع ایتک: قریستوف

قولومب آمریقایی، کوتمبرغ
طباعتی بولدی؛ فلان یکی بر ما.

کینه، بر اصول بولدی. || آرا.
لری بولقی = تألیف بن ایتک.
|| آرائی بولقی = فرصت دوشو.
رمک. || آرایوب بولقی، آرایغنی
بولقی = مستحق اولدیغی جزایه
اوغرامق. || اللهدن بولقی =
غضب الهییه دوچار اولقی.
|| وجود بولقی = وجوده کلک،
موجود اولقی. || وقوع بولقی =
واقع اولقی، یکیمک. || بری
بولقی = برینه کلک، اجرا اولقی.
|| یوز بولقی = یوز ویرلمک،
حسن معامله دن آزمق.

بولمک { مض: بولر. فته. ۱. بار-
چهلره وحصه لره آیرمق،

تقسیم ایتک، بولوک بولوک ایتک:
عصولی بیه بولدیلر. ۲. کیمک،
آیرمق: فاصله لاندیرمق: اوطنه بی
ایکیه بولدی؛ تارله بی ورته سندن
بولدی. ۳. آیرمق، تفریق
ایتمک: صاجی، صفائی بولیور.
۴. کیمک، بییمک، ایکی پارچه
ایتمک: بر قلیجه ایکیه بولدی.

بولمه { بولقی فعلی. با: بولقی.

بولمه { س. ۱. بولمک فعلی، آیرمه
تقسیم، تفریق. ۲. کیمه،

قطع، فصل. ۳. بریوک بردن
بولوب آیرلمش بر، مقصوده.
۴. بناتک ایچنی اوطنه لره ویا
دیگر بر بری اقسامه آیران.
۵. اوطنه، تقسیمات: بواوک
قاج بولمه سی وارددر؟

بولندی { س. ۱. بولنش شی،
بولمه، تقسیمات. ۲.

بولن، تقسیم ایدن شی، آرائق
دیوار و سائرده حاجز. ۳. بوله
و آرائق دیواری اقتاضی.

بولندیرمق { ب. موجود وح-
ضر اولسنه دقت
ایدلک، احضار و تنبیه ایدلک:
اوکی شیئر دائما اوده بولند.
یرلقی اقتضا ایدر.

بولندیرمق { فته. موجود و حاضر
اولسنه دقت ایتک،
احضار و تنبیه ایتک: شرکت
موقفلرده یوللیلر ایچون دائما
آرایه بولندیرر.

بولنلمق { فته. ۱. موجود اولقی،
تدارک اولنمق. ۲.
امداده یتیشلمک.

بولنماز { ص. ۱. اله یکیمی حال، نایاب،
مفقود: بولنماز برمال
دکلدر. ۲. نادر، کیاب، نادیده:
بولنماز برکتاندر. ۳. اعلا،
افس، ممتاز: بولنماز آدمدر.

بولنمز { ص. تقسیم اولنماز، ناقابل
تقسیم، لاینجزا: بولنمز
پارچه = جزء لاینجزا.

بولنمق { ب. ۱. آرائله رق ویا
تصادفا اله یکیرلمک:

باغچه ده برچیچک بولده بر چاق
بولندی. ۲. غائب اولان شی
بالهری اله یکیرلمک: دوشور.
دیکم چافله بولندی؛ چالینان
اشیای بوانه مدی؛ قاچان آت
بولنه جقدر. ۳. میدانه چیقا.
رلقی، کشف اولنمق: بردینه
بولندی؛ آمریقا قریستوف
قولومب طرفندن بوانشدر.
۴. ایجاد و اختراع اولنمق، وجو
ده کتیرلمک: واپور و دمیر یولک
بوانمی کره ارض اوززنده

اختلاطی نه قدر تسهیل آید؛
ورمه بر چاره بولنه دی. ۵.
تدارك ایدللك: بر آزیك
بولندی؟ بر آراه بولنه
قولای کیدیر. = فل. ۶. حا.
ضر و موجود اولق، وار اولق:
صباحلری اوده بولنور؛ بواوده
یه جك برشی بولناز؛ مذاکره.
ده سزده بولغلیسکن. ۲. امدا.
ده یتشمك، یاردم و معاونت
ایتمك: او آدم بكا داتما بولغیشدر؛
بر صیقتدیلی کوننده دوسته
بولنیان آدمه دوست دینلز.
بولنك ایل. فل. ۱. آیرلق،
(تقسیم اوللق، باره لاق،
انقسام، تجزیه ایتك: تمتع حصه.
داران ییئنده بولنور. ۲. آیرلق،
تفریق اوللق: بواو ایکی بولنه
بیلیرسه، ده اوچه بولنه من.
بولمه { س. ۱. وار اوله، وجود،
موجودیت: صندوقده.
دائما بر آز باره بولغشی شرطدر.
۲. حاضر اوله، حضور: ولیمه
جمیئته بولغنه کزی آرزو
ایدوم. ۳. اله یگیرله، تدارك:
امراض مستولیه بر چاره بولمه.
سی انسانیته بیوك برخد، تدر.
۴. کشف، اختراع، ایجاد:
آسربقانك، تلفرافك بولغشی.
بولمه { س. آیرله، انقسام، تجزی.
بولنیش { یا بولنش. س. ۱. بو-
لنیش، لته، موجودیت، وجود،
حضور. ۲. حاضر اوله. ۳.
اله یچمه، اله یگیرله. ۴. کشف،
اختراع، ایجاد.
بولوت { یاخود بولوط. س. (ت
حرکه لئجه د اولور. [

دکیزلردن هوا به قالقوب روز-
کارله تبدیل مکان آیدن و یاغور
و یا قار حائنده یره اینن بوغوکه
بعضاً اقللری قاپلا یوب اشمه
شمك سرورینه بر ذرحیه قدر
حائل اولور، سخاب، ابر، میخ؛
بولوتله قدر، بولوتلر ایچنده =
پك یوكسك. || بولوتدن نم
قایق = هر شیدن آلتق. || بولوت
کچی = زیاده سیله سرخوش.
بولوتلا تئق { فط. ۱. بولوت
پیدا ایتك، بولوتله
قایلا تئق: بولانئق: هوا، اور.
تلق بولوتلاندی. ۲. لکه لئك:
قاش بولوتلاندی. ۳. اوزرینه
دومان و بوغو طور منفه شفا.
قلنی غائب ایتك: آینه، جام
بولوتلاندی. ۴. (کوز) اینی
کوره مهك، دومانلی کورمك:
صاغ کوزم بولوتلانیور.
بولوتلی { ص. ۱. بولوتله قایلا.
(نمش، بولانئق: بولو-
تلی هوا. ۲. لکلی (قاش).
۳. دومانلی، غیر شفاف: بولوتلی
آینه، جام. ۴. اینی کورمن،
دومانلی کورور: بولانئق
(کوز).
بولوك { س. (بولك « دن.
(غا: بولوك) ۱. باره.
لانش بریتك هر بر پارچه سی،
قطعه، قسم، جزء. ۲. پای،
حصه، سهم: بش بولوكه آیرمق.
۳. دیوار، چیت، برده کچی بر
حاجزله آیرلش بنا وسازه قسمی،
اوطه، دائره: بواو درت بولوكه
آیرلشدر. ۴. بر بیوك جماعتدن
آیرلش جماعت، فرقه، طاقم،

طاققه، بشه، حزب، زمره:
طوبلاناتن آدملر بش بولوك
اولمیدی؟ بولوك بولوك کلدیلر.
۵. علی الاطلاق جماعت، سوری،
کروه، فوج: بر بولوك خلق
کلدی. ۶. مملکتک بر قسمی،
جهت، طرف. ۷. اورته دن
بولنش صاحبك بر طرفه طرامش
قسمی: صاحب ایکی بولوك
ایتمش. ۸. ع. بر طابور پیاده
و یا بر آلائی سوار ی عسکرینك
منقسم بولندی ای اقسامك بهری که
علی الساده یوز نفر دن مرکب
و بر یوزباشینك قوماندنده سنده در:
فلان طابورك برنجی، اینکھی
بولوك: بولوك ضابطانی. || بو-
لوك آغاشی = ژاندارمه وضبطیه
یوز باشی. || بولوك امینی =
بولوكك حسابانته باقان ضابط،
|| بولوك باشی = یکپهری او یاعغنده
یوز باشی به معادل ضابط:
حائلرك ایلر و کلنلر ندن بری.
بوله { س. ع. (لفت مولده [
کیمی. سیدیکدن جیقاریلان
بر ماده مخصوصه.
بولیجه { س. عو. یهودی قادیلر.
ینه و برلن عنواندر،
قوقونه و مادامه کچی.
بولش { س. ۱. بولق فعلی و
طرزی. ۲. عقل ابر.
دیرمه، فهم، ادراك: او آدمك
بولنشه شاه یورم. ۳. کشف،
اختراع، ایجاد.
بولیشلی { ص. عقل ایردیرمه
(مقتدر، مدرك،
فراستلی.
بولیشمق { بولیشدیرمق، بو-
(لشلق و سازه. با:
بولنئق و سازه.

{ د. «بو» ايله باشلار بعض
بوم } صفتلره داخل اولوب مبالغه
و تاكيد بيان ايدر: بوم بوش،
بوم بوز.

بوم { س. سذ. عر. بايقوش.

بوم { س. فازير، مملكت، زمين.

بومبار { س. فا. «مبار» دن
بومبار } ۱. قويون وسايره مك
قالين باغراساغى كه طولديريلوب
صوجوق يايلير. ۲. بو باغر.
صاغك جكر قيمهسى و پرنجه
طولديريلوب طساوه و يا تپسده
پيشمى.

بومبارده { س. يتا. Bombar-
da } ۱. ايكي ديركلي
بر نوع سفينه.

بومبارلق { ص. بومبار طو.
بومبارلق } ۱. ديرمغه مخصوص
(قيمه وسايره).

بومبه { س. يتا. } ۱. كينيك
بومبه } قينچه باتان بيوك سرن.
بونامق { بوناق وسايره. با:
بومقامق وسايره.

بونجوق { ياخود بونجوق. س.
بونجوق } ۱. بوجك قابوغي.

حيوانلرك يولارينه و نظره
قارشى چوجقكلر تاقيله لرينه
طاقلان جامدن مختلف اللون
واكثريا ماوى ديلكي دانه،
خرز، خصمه، خرمهره؛ قاطر
بونجوغى؛ نظر بونجوغى. —
قادين اثوابنه طاقيلير سيياه و
كوچكلى ده وارددر، جبه.
|| بونجوق علقى = چوجوق
حواله ي.

بونجه { ك. «بو» اسم اشارتيله
بونجه } «جه» اداتندن مركبدر.

بو قدر، بو درجه ده، چوق،
كثير: بونجه زماندن برى؛ هر
كون بونجه كشفيات نافعه
وجوده كليور.

بونجىلان { ك. (اصلى: بونجه.

بونجىلان } ۱. بو قدر،
بو مقدارده: بونجىلان ايشك
اهيتى يوقدر. ۲. بويله، بو
طرزده، بو حالده: بونجىلان
آدم. (قريب ايجون اولوب
مقابلى اونجىلاندر. اسكىشدر.)

بونيك { ش. بو اسم اشارتلك
بونيك } مضاف الھيدر. با: بو.
بونوق { س. يتا. } آچيق حواله،
بولجه.

بونقور { ياخود بونقور. س. ديشى
بونقور } حيوانك طوغورمى.

بونى { ش. «بو» اسم اشارتلك
بونى } مفعول بهيدر. با: بو.

بوه { ياخود بوزه. س. با:
بوكه.

بوهو { س. بايقوشك بيوك، طا.
بوهو } وق وساير طوره مسلط
ييريخى بر قوش كه كجه وقتى
«بوهو» كچى بر سسله اوزر،
فا. كوف.

بوى { س. ۱. اوزونلق، طول:
بوى } بونى اسكى اولچمك؛

بو عرصه اسكز ايسده بونى
چوقدر. ۲. يوكسلك، ارتفاع:
آغاجك بونى. ۳. بدك اوزو.
نلى ويوكسلكلى، قد، قامت:
بونى اوزون، بونى قيصه آدم؛
آدم بونى. ۴. تام و مناسب قامت،
قدموزون: بر قادينده بوى
اولدزسه كوزلكلى ده كورنمز.
۵. حجم، بيوكلك درجهسى:
صاندينى صنديقلر براق بويدر.

۶. بر عشرينك منقسم بولندينى
اونعشارلك بهرى: بوى بكى.
|| بوى آتمق = (چوجوق) اوزا.
مق، بوى حاصل ايتك. || بوى
آتمق = ۱. تام بونى بولمق،
لروى درجه ده اوزامق. ۲.
قامتك اولچيسى آتمق، بونى
اولچمك. || بونى اوزون = ۱.
اوزون، طويل، مديد: بونى
اوزون كونلر. ۲. اوزاق، بريد:
بونى اوزون بر. || بونيك اور.
لچيسى آتمق = حد و دكرينى
آكلامق. || بويه برابر = آدم
بونى اوزونلغنده. || بوى بوس =
قد و قامت، موزون اندام، يال
وبال: بونى بوى بوى يرمده. || بوى
بوى = مختلف اوزونلغده: بوى
بوى آغاجلر. || برقارش بوى =
بك قيصه قامت. || بونجه =
۱. اوزونلق جهتندن طولاً:
تازله يى بونجه اولچمك.
۲. قامتله برابر، اندام اوزو.
نلغده: بونجه بر كورك كيمش.
|| بونجه اولاد = يتشمش بونى
آلمش. || بونجه قالبنى باصمق =
قويأ تمه و تكفل ايتك. || بوى
چكمك = (چوجوق) اوزامق،
بونلاق، بوى پيدا ايتك. ||
بوى سورمك = اوزامق، بويلا.
نقى. || بوى كوسترمك = اراز
لساقت ايتك. || بونه = بونجه،
طولاً: عرصه يى بونه اولچمك؛
لك بونه آغاج ديكمك.
|| بوى ويرمك = (نهر) آدم
بونى دربىلكنده اولمق. ||
آدم بونى = متوسط القامه بر
انسانك قامتى اولچيسى: بر، ايكي

آدم بونده بر آغاج؛ بر بقی
آدم بونده صو واردرد. ||
آشاهی؛ آلماق بوی = قصیر
القامه؛ اوزون بوی = متوسط
القامه؛ اوزون بوی = طویل القامه.

{ بوی } س. اوزون آغاقی بر جنس
{ زهرلی اورومچک. رتیلا.
[بوکا بوگلاک دیمچی یا ککشدرد.]

{ بوی } س. قا. با. بو.

{ بویا } س. (اصلی: بویاغ) ۱.
{ رنگ و برهک اوزره اجسام
واشایه سوریلن و یا اشیا اونک
ایجنه باتیریلان نباتی و یا معدنی
مایع و یا مخلوط، لون، صبغ،
قام: یاغلی، طوقالی، صولی
بویا، خاص بویا. ۲. اجسامک
اشعه شمک بر طاقنی بلع ایله
بر طاقنی عکس ایتدیرمکدن
کودینشده آلدقلری صور
مختلفه رنگ بهری، رنگ، لون،
کونه. || بویا آتقی = صولقی. ||
آشی بویا = بویامده مستعمل بر
جنس صاری و قیرمزی طلو.
پراق. || بویا آغاجی = قبوغی
دباغلرجه مستعمل بر نوع قاین
آغاجی. || بویا آتقی = بویاغق،
قابل تلون اولقی. || بویا اور.
مق = بویامق، بویا سورمک.
|| صاری بویا = جهری. || قره
بویا = یالکز سیاهله تلون او.
لش، قره قلم. || کوک بویا =
چیویت.

{ بویاتق } ق. بویا سوردرمک،
{ بالواسطه تلون ایتمک:
اوی کیمه بویاندیکز؟ چارشاقی
قرمزی یه بویادی.

{ بویاجی } س. بویارک انواعی تیش
و فروخت ایدن واشنیا
و مواد مختلفه بی بویامق صنعتیه
و نقاشقله اشتغال و تیش المین
آدم: بویاجیدن بویا آلدم؛
اوی بویاتق ایچون بر بویاجی
آرا بورم. || بویاجی کوپی = بویا.
چینک بویایی وضع ایتدیکی کوب؛
چ. پک چاپق و قولای پاییلان
باصمه قالب و باشدن صاومه
ایشدن کنایه در: بویاجی کوپی.
می بو!

{ بویاچیلک } س. بویا صانان و یا
{ بویایان و نقاشق یدن
آدمک صنعتی: بویاچیلک ایدیور؛
بویاچیلک پک لزوملی بر صنعتدر.
{ بویاخانه } س. بویاجی دکانی و یا
{ فابریقه سی.

{ بویا دلمق } چ. تلون ایتدیرمک.
{ بویار } س. (اسلاوجه دن) قبل.
{ الفغ روم ایلی اقوامک
اصلا و زادگاهه اطلاق او.
لوردی: افلاق بویارلری.

{ بویا سز } س. بویا سورلمه مش،
{ بویا اورلامش، غیر
ملون: بویا سز قاش، او.
{ بویا لامق } ق. بویا ایله اورتمک،
{ لکامک.

{ بویالی } س. بویا سورلمش، تلون
{ اولغش، ملون، مصبوغ:
صاری، یشیل بویالی بر او؛ بو.
یالی اثواب؛ بویالی طلاج.

{ بویامق } ق. بویا سوردرک و یا
{ بویابه باتیره رق بر رنگ
و برمک، تلون ایتمک: اوی،
اثوابی، صابی بویامق. || کوز
بویامق = آلداتق اغفال ایتمک.

سحر کپی بر ملور حیل کارانه ایله
کوتی شیشی اینی کوسروب اغفال
ایتمک.

{ بویامه } س. بویامق، فعلی، تلون.
= ص. ۱. بویاغش،
فورجه ایله قلمکاری تلون اولغش.
۲. غیرطبیعی، ساخته، حیللی.

{ بویان } س. میان آغاجی، شجر.
{ السوس. || بویان بالی،
بویان کوکی = میان. || آچی بویانی
= آبدست بوزان. || طالتی بویان
= عرق السوس.

{ بویاتق } چ. بویا اولرق، تلون
{ ایدلک: آراه بویاندی؛
اخشاب بنار خارجا یاغلی بویا
ایله بویانیر. = فقط. بویا سو.
رلمک، لکه لکم، تلویت اولغش،
آلوده اولقی: فوطوغرافیا ایله
اوغراشانلرک الیری بویانماقی
ممکن دکلدرد؛ قانه بویاتق =
مقتول اولقی.

{ بوی اوتی } س. عربیده حلیه
{ دینان بر نباتک
نخمنده بوی تخمی درلر.

{ بوی داش } ص. بوی شریکی، بر
{ بویده اولان.

{ بوی سز } ص. قیصه بویلی، قصیر.
{ القامه.

{ بوی سزلق } س. قامت نقصانی،
{ قیصه لقی: بوی سزلق
نه فنا شی!

{ بوی لاتمق } ق. اوزاتمق، بوی
{ قراندرمق.

{ بوی لاشد بر مق } ق. ۱. او.
نذیرمق. ۲. بوی بوی تفریق
و ترتیب ایتمک.

{ بوی لاشمق } ق. بوی پیدا ایتمک،
{ بوی لاشمق: بوی لاشمق، اوزامق.

بویلا مَق { قه. ۸. بوی قراندیر.
منی، اوزانمق. ۲.

بوینه اولچمك، طولاً مساحه
ایتمك. = فل. بوینه كیمك،
اوزانمق.

بویلا تمق { فل. بوی پیدا ایتمك،
(اوزانمق).

بویله { ح. (بو اسم اشارتندن
— قریب ییجون اولوب،

بیمده اوپله و متوسطه سویله
دینیر.) بودرلو، بونك كی، بو
طرز واسلوبده، هاكذا، چنین:
بویله یاب؛ بویله سویله. = ص.
بو حال و صفتده اولان، بونك
کی: بویله آدم؛ بویله هوا. ||
بوندن بویله = بوندن صکره،
فیما بعد. || سویله بویله = ۱.
ایکیسی اورتسی، اولدجه. ۲.
هر نه صورتله اولورسه.

بویله جه { ح. عینله بو طرزده،
{ طبق بو صورتله:
بویله جه سویله جكم.

بویله لك { ص. بو طرز، بو
{ اسلوب، بویکیدیش:
بویله لكه ایش کورلر.

بویلی { ص. ۱. بوی اولان، قد
{ و قامت صاحی: اوزون
بویلی؛ اوزته بویلی؛ قیسه بویلی.
۲. اوزون، قد بالا صاحی:
بویلی آدم.

بویُن { ص. (بوی) دن اولمشله
{ دیون، یازلسی خطدار) ۱.

بوی تانتندن اولان عضوکه
باشی بدنه ربط ایدر، اوکنه
بوغاز و آرقه طرفنه اگسه
دیزلر، عنق، دقبه، کردن:
انسان، دوه، قاز بوی؛ بوی

کیکلری. ۲. بعضی قایلرklar و
اوزون اولان یوقاری قسمی:

شیشه، صراحی، دستی بوی،
۳. مج. ذمه، تمهد، ضمان،
مشتولیت، راجع اوله کنهاهی
بوغه. || بوین آتقیسی = صارغی،
شال. || بوینه آلمق = درعهده

ایتمك، ضمانت اولمق. || بوین
ایتمك، بونكك = تعظم ایتمك.
|| بوینی اکرى = محتاج. || بوین
اورمق = اعدام، سیاست ایتمك،
ضرب عنق ایتمك. || بوین او-
زانمق = تسلیم اولمق. || بوینی
اینجه، بوینی قیلدن اینجه = مطیع،
هر امره تابع. || بوین باغی =

۱. طمعه، کردنهند. ۲. بوینه
ویا کوملکک یا قه سینه باغلانان
قاشدن معروف قلاده. || بوین
بوران = صاری آصمه به بکر
بگکلی برقوش، شقراق، کوچکن.
|| بوین بورچی = وظيفه ذمت،
وجیبه، فریضه. || بوینه یتمك =
داله یتمك، زبون بولوب مسلط
اولمق. || بوین چنبری = کوریمك
کیکلرینك اوستنده کی چوقور.

|| بوین قاشیمی = اوتانمق، خجل
اولمق. || بون کیمك = اقبیاد
و اطاعت ایتمك، تابع اولمق،
سرفرو ایتمك. || بوین ویرمك =
مطیع و رام اولمق.

بویندروق { ص. چفت سوزون
{ و آراهه چکن او-
کوزلرک بویته کچیریلن آتاج چر-

چومه بویی بویته اوستنه موضوع
اولان اغاجنه صابانك و آراهه تیک
ناوق مربوطلر. || مج. تحکم،
قهر، تسلط: بویندروق آلتنده

اولمق = تحکم چکیمك، قهر
کورمك.

بویینلق { ص. بوینه صاریلان
{ شی، صارغی.

بویونوز { ص. ۱. بعض حیواناتک
{ باشنده طیرناق کبی بر

ماده دن آرز چوق اوزون و
قیوریق چفت عضوکه تدافع
و تعرض ایچون سلاحدیردر،
قرن، شاخ: اوکوز، قوج، کیک
بویونوزی. — بویجکرده دخی
اولوب صحرکدر. ۲. بویونوزدن
معمول بوری که اکثریا جلب
و دعوت علامتی اولمق اوزره

چالینیر، نفیر، صور. ۳. حجامت
ایدنلرک قانی چکیمك ایچون
قولاندقلری بویونوز حقه. =
ص. بویونوزدن معمول: بویونوز
کاسه، قاشیق. || بویونوز آغاجی
= ارغوان. || بویونوز اونی =
چوبله. || بویونوز چکیمك =
حجامت ایتمك. || قوج بویونوزی =
یونجه اوانعدن، اکلیل الملك.
|| قوری بویونوز = حجامتیز
یا یشدیریلان بویونوز و یا شیشه دن
حقه: صیزی به قوری بویونوز
چکیمك. || بچی بویونوزی =
خروب. || کیک بویونوزی = بر
نبات طی.

بویونوز سر { ص. بویونوزی اولیان:
{ بویونوز سزگی، اینك.
|| مج. بویونوز سز قویون = حایم
و مسکین آدم.

بویونوزلی { ص. بویونوزی اولان:
{ اوزون بویونوزلی،
قیوریق بویونوزلی. || مج.
زوجیه سی ناموس سز، اولان.

بر تعبیر در فصل ریبك توصیفی
و بالناسب بر ذاك مدحی متضمن
قصیده.

بِهالاشمق { فل. و:

بِهالاشمق { فل. قیمت و فیاقی
چیتقی، ترقی اتمك:
ذخیره بهالاندی.

بِهالک { ص. فیاقی یوكك، آخر
قیتلی: بوسنه میوه
بهایلدر.

بِهانه { س. فا. ۱. وسیله، سبب:
فلان خصوصی عرض اخلاصه
بِهانه اتخاذ ایتدم. ۲. اصلسز
عذر، ساخته اعتذار: ایشنه
دوام ایتهمك ایچون بِهانه آرا-
یور: اجل كلدی باش آفرینی
بِهانه. ای بِهانه = قصورسز، قصا.
نیز، عذرسز.

بِهانیم { س. ج. عر. فد: بهیمه.
با: بهیمه.

بِهبود { س. فا. (به ای. بودن =
اولقی) ایلك، صاغلغ.
بِهت { س. عر. شاشه، شاشه
قاله، شاشقنلی، حیرت.
(بانك ضمیمه غلطدر.)

بِهتان { س. عر. برینه یالاندن
برشی: اسناد ایتهمك، افك،
افترا: بنگا بهتان ایشلر.

بِهتانچی { ص. اصلسز یره برینه
برشی: اسناد ایدن،
اقتراچی، مفتی.

بِهتر { ص. فا. و:

بِهترین { ص. فا. الك ای. اعلا،
انفس. ز.

بِهجت { س. عر. کوزلك، حسن
وبها. (بعضی گفتلر مزده
بوكله به مسرویت معنایی دخی

ترکیب عر. با: به. || فیها.
بها { با: فیها.

بِهادر { س. ص. فا. ج: بهادران.
(ترکیده دخی بخادور و
باتور قوللائلوب یکی پیشتندی

مناسبت ظاهر ایهده، خانقسی
خانقستندن مأخوذ اولدیغی
کسدره مدك) بکیت، جسور،
دلاور، قهرمان، بطل.

بِهادرانه { ص. فا. بکیتجه، دلا-
وران، قهرمانانه: بر
طور بهادرانه ایل: بهادرانه بر
یورویی وارد. = ح. جور
آدمله یا قشیر صورتده، بکیتجه:
بهادرانه یورمك.

بِهادرلك { س. بکیتك، دلاورلك،
قهرمانلق.

بِهار { س. فا. ایلك یاز، فصل
ربیع، ایلك بهار: موسم
بهار. || بهار آچق = آغاجلر و
چیمکله آچیلوب بهار اولق. ||
صوگ بهار، کهنه بهار = کوز،
خران، فصل حریف. || هر دم
بهار = هر دم تازه (چیچك).

بِهار { س. عر. ج. بهارات.
(عربیده صاری پاپادیه
مناسنه اولوب لسانزده معنای
آتی ایله کثیر الاستمالدر:)
دارچین و قرانفیل کی کوزل
قووقلی و حار جبهلر که بعض
ماکولات و مشروباته قاریشد-
یرلییر: عربلر بمکاره چوق
بهارات قورلر.

بِهاری { ص. بهارات قونمش (بك
(وساثره): طوزلی بهاری
کوتته.

بِهاریه { س. (فا. بهاردن عربی
قاعدہ سنجہ متشکل غلط

بویه { یاخود بویونه. س. قانقلرده
دومن برینه قوللائیلان
یاریم کورک: بویونه پالهی. ||
بویونه اورمق = قایی بوینه ایله
چورمك.

به { حد. (به، بره، وره، مور،
موری صورتلرنده روم ایلی
اسانلری پیشتد مشترك برلفت
عامیانه در [هی! بهی! یا هو!
به قارداش! به جانم! به آدم!
— «آ» حرف نداسیله مرکب
«آ» صورتده قوللائیلر:
آ به جانم!

به { ح. ج. فا. با: ب.

به { ترکیب عر. ئ: بهاء، ئ: بهما،
ج: بهم. (ب = حرف جر. ه
= ضمیر متصل مفرد مذکر
غائبی) اوگا، اونکله، اونده:
محکوم به = اوگا حکم اولنش:
معمول به = اونکله عمل اولنان،
مرعی، مستعمل.

بِه { س. فا. قیمت، دکر، ثمن،
فی: بونك بهایی نه در؟ بو
سنه ذخیره مك بهایی چوقدر،
یوككدر: دون بها ایله صامتیق.
|| بهایه چیتقی = قیمتی آرتق.
|| بهادن دوتمك = اوجوزلامق.
|| آتش بهاسنه = يك یوكك
فیثاله. || اوص بهایی = برخطاء
واقعدن درس آله. || قان بهایی
= دیت. || بوق بهایه = يك او-
جوز، همان مجانا. || بی بها = بها
تقدیر اولك میه جق درجه ده
قیمتدار.

بِهاء { س. عر. حسن و جمال و
ظرافت: حسن و بهاده بی
مانند.

وړيلور، وواقعا «بج» ماده.
سی او معنا يده کليورسه ده،
«بج» لغتي اصلا مسرورت
معناسته گلز.

{ ک. فا. } ب = ادات الصاق.
{ ک. ه. م. } اصل فارسيده هر
برينه دېک اولوب، لسانزده
غلط اوله رق قوللانيلير. [هر،
هزير: بهر کتابک تجلديچون
اون غروش ايستور.] بهرينه،
بهرېچون کي تعبيرانده «ه»
ساکن او قوور. }

{ س. فا. ياي. حصه. قسمت،
بهره } نصيب: علدن بهرسي
يوقدر. || بهره آلمی = نصيبي
اولقي، حصه ياب اولقي. || بی
بهره = نصيبسز، محروم.

بهره دار { س. فا. حصه. نصيبي
اولان، حصه دار: علم
وتريه دن بهره دار آدم.

بهره سز { س. نصيبسز، محروم:
علدن بهره سزدر.

بهره مند { س. فا. نصيبي اولان،
حصه دار، بهره دار.

{ س. فا. اوجاق، جنت،
بهشت } فردوس، بهشت آشیان =
جنت مکان، فردوس مقر.

{ س. فا. جنته منسوب و
بهشتی } متعلق، جنتک.

بېله { س. فا. طوغانجي الديوني.

{ س. عر. ن. بهيه. } بهاء،
بهی { دن. ش. } کوزل، حسن،
جلیل: هديه بهيه = کوزل هديه؛

تلفراف وپويسته نظارت بهيه سی.
(ناظري رېښ بالادن دون
رتبه ده بولنان نظارت واداره له
ويريلير عنواندر.)

{ حد. هي. اي. به. } اکثريا
بهي { حدت و انفعال مقامنده

قوللانيلير: } بهي آدم!
{ س. عر. ج. بهام. دوت
بهيمه } آياقي حيوان، چاربا.

{ س. عر. حيوانلق،
بهيمت } حيوانيت.

{ س. فا. اي. اعلا. مستحسن:
بهين } آيين بهين.

{ د. فا. نقي و سلب معنايله
بي } اسملک باخنه کير: بي ادب =

ادب سز: بي اصل واساس = اصل
واساسي اوليان: بي امان = امانسز:

بي بهره = نصيبسز: بي پروا = پروا
سز: بي تاب = طاقتسز: بي حضور
= راحتسز: بي خبر = خبرسز، معلوم.

مانسز: بي شک، بي گمان = شهسز:
بي نوا = نصيبسز: بي وايه = مجانسز.

[بيداد و بي وايه کي برلکده ده
يا زيلوب مرکب لغت لرعد اولنور.]

بيابان { س. فا. جول، صحرا، بره.
|| بيابان نشين = چولده
ساکن. || بيابان نورد = چولرده
طولاشان.

بيات { بي اتلاق. با: بايات و
ساتره.

{ س. مو. موسقيده بر مقام
بياتي } اسميدر.

بي اختيار { بلا اختيار. ح. فا.
کندی ايتمکسز،
ارادتي منظم اولمقسز.

بي ادب { س. فا. ادب سز، تربيه.
سز.

بي ادبانه { س. فا. ادب سز،
ادب سز لکله ايديان:

برطور بي ادبانه ايله. = ح.
ادب سز جهسته: بي ادبانه اوتورومق.

{ س. عر. ۱. آلفق،
بياض } سفيدک، بياضلق: کو.

زک، يموړطه نک بياضی. ۲.
مسوده نک تمیزه چکمی: بياض

ايگ، بياضه چکمک = تببيض
ايگ. = س. تر. آق، ابض،
سفيد: بياض کاغذ، چيچک.
(عربي آلفق معنايله اسم
اولدؤندن، بويه صفت کي قوللا.
نلی غلط مشهوردر. آق لغت
ترکيه سنک استعمالی البته
مرجحدر.)

بياضلاتق { ف. آغارمق، بياض
ياضلاتق: يايقي: شو مرمر.
لری اوغورق بياضلاتق.

بياضلاتق { ف. آغارمق، بياض
ياضلاتق: اولقي: آسر يقان
بزی قوللانديجه بياضلاتير.

{ س. آق، بياض: قارک
بياضلق } بياضلق.

بياضمتر اق { س. و:

بياضمسي { س. آق، آقچا.
يار، بياض کي کو.
رينور.

بياغي { ياخود بياغي. س. ۱.
عوام کاری: بياغي کاغذ. ۲.

آشاي، دون: بياغي آدم، پک
بياغي مال. = ح. عادات، دوزجه:
بیم بياغي صيقمه واردر. —

مباله و تأکید ايجون «باس»
اداتي آليز: باس بياغي بر
آدم.

بياغلق { ۱. عاديک، عدم
تميز: بوکاغذک، بويازنک
بياغلق ميدانده در. ۲. آش.
فيلق، دولق: بو آدمک بياغلق
ايک سوزندن آکلاشيلير.

بي امان { س. امانسز، امان و برمز،
مرحسز.

{ س. عر. ۱. آکلامه،
بيان } آجيق سويله، افاده، افهام:

صراحتی بیان ابدی؛ شفاها،
تحریراً بیان اتمک. ۲. اده
ایرادیه اثبات اتمه. ۳. د.
بلاغت تشبیه واستعاره و مجاز
و کنایه که اقسامند بحث ابدن
قسمی: علم بیان. ۴. (صرف
مریدانه) ادغامک عکسی، اظهار،
ادغام لازم کان کله تک ادغام
استعمال. اعطف بیان = معطوف
علیهی ایضاح و یا تأکید یارا.
یان منطوف: اخذ و گرفتگی.

بی آناز { ص. فا. شریکتر.

بی بال { ص. فا. قورقوس، قورقاز.

بی بهره { ص. فا. نصیبتر، محروم.

بی پایان { ص. فا. صوکر، تو.

بی پروا { ص. فا. برشیدن چکنز،
صافکار، لایالی.

یلت { سذ. مر. ج: بیوت، او،
خانه، دار، منزل، قوناق،

مسکن. || بیت الله، بیت الحرام
= کعبه معظمه. || بیت المال =

وقتیله خزینه مالیه؛ اليوم ورته.
سی معلوم و حاضر اویان متوفا.

لرک اموالی و بوکا مماثل اموال
عمومی بی حفظ ابدن صندیقی

و اداره. || اهل بت. با. اهل.

یلت { سذ. مر. ج: آیات. ایکی
{ مصراعدن مبادرت شعر

قسمی: بریت سونلک، او قوم؛
بعض آیات اراد اتمک.

یلت { سذ. تمیز آنکه رعایت اتمین
آدملرک اوستنده و باشنده

و طواقرله ساز حیواننده حاصل
اولان و ابصیردینی یری قاشینده.

بران کوچک برجنس بوجک،
قوله، کمله: بیت طونقی؛ باش
ییتی، طاؤق ییتی. || بغدادی ییتی

= بغدادیه حاصل اولان برکو.
جک بوجک، سوس. || نخته

ییتی = نخته لرک آراقلرنده بارینیر
متغفن و معجز بوجک، بق، نخته

قوروسی. || چیچک ییتی = چیچکر.
ده حاصل اولان کوچک بر

بوجک، فرعه، قراد. || قاصیق
ییتی = کنه، ققام. || قولاق ییتی

= قولاغه قاپان چنال قوبرونقی
بر بوجک، عقربان. || کاغد ییتی

= کاغدی و کتا بلری دلوب خراب
ایدن گورگه، عنه. || بیت اونی

= بینه قارش قولا نیلان نبات،
حشیشه القله. || بیت بازاری

= چارشینک اسکی ملبوسات
صانیلان بری. || بات بازاری

یازمقدمه معنا یوقدر. || بیت
یینیکی = کینلی عیب.

یلتاب { ص. فا. قوتیز، قدرتیز،
بورغون، ییتکین: ایکی

ساعت قوشدقدن صکره ییتاب
دوشدی.

بیتراق { ص. فا. بیتراق و بو.
{ تراق } بک صیق ییتیش،

یکی ییتوب یوزینی بستیون اور.
تعلک صورتده صیق اولان.

|| بیتراق اونی = دمیر دیکن.
|| دمیر بیتراق = اسکی جنک

آلاتندن اوله رقی دشنک آیاغنه
باتقی اوزره یولک اوزورنه برا.

غیلان اوچ گوشلی دمیر دیکن.
|| قوزی بیتراغی = برنوع نبات،

غانز. || بیتراق کبی قاینامق =
بک صیق و ازده حاملی اولتی.

|| بیتراق کبی = دالدر اوزرنده

بک چوق میوه اولسی.

بیتراقلی { ص. داللی بوداقلی.

بیترملک { ج. ۱. صوکه ابر.
ایملک: باشلانیلان مکتب دها

بیتربه مدی. ۲. محو و هلاک
ایملک: اوماکت قحط و غلادن

بیترلدی.

بیترملک { قذ. (اصلی. بیتدیرمک)
۱. صوکه ابردیرمک،

تماملامق، اتمام واکال اتمک: بن
ایتمی بیتردم. ۲. محو و هلاک

ایتمک، زبون و انسا اتمک، قوت
براقامق: بو صیغه ییتی بیتربور.

بیترملک { قذ. (اصلی: بوتدیر.
مق) تخمک فلزلنوب

طوراقدن طیشاری چیتمسینه
سبب اولتی. اثبات اتمک: بو

یاغور اکیلن تخمعلری چاقی
بیتربجکدر.

بیترمله { سذ. اتمام، کال = ص. ح.
کوتوری، کمه، مقطوع.

بیترم { سذ. ۱. بیترمله، اتمام، کال.
۲. صوکه، آخر، انجام،

پایان.

بیتشدرملک { فج. بربرنه طو.
قذ. حق صورتده

یا قلاشدیرملق: شو ایکی ماصه
بیتشدریلرسه براوزون سفره

اولور.

بیتشدرملک { قذ. بربرنه طو.
قذ. حق صورتده

یا قلاشدیرملق، بنشاشدیرملق،
اتصال ایشدیرمک: شو ایکی

ماصه یی بیتشدرملی.

بیتشمک { قل. بربرنه طو. قذ.
جن صورتده یا قلا.

شقی، متصل و ملاقی اولتی،

قاوشق: واپور دېختمه پيښدی؛
ياره مك { آغزی دها پيښمدي .
پيښشيك { ص. بربرينه طوفنه .
نعمش، قاوشق، متعل، ملاسق،
پيوسته : واپور اسكله پيښشيك
ابدي .

پيښكين { ص. پيښش، محو و خراب
اولش، حال و طاقتي
قالامش : او پيښكېنډر .

پيښمك { ياخود پيښله مك . قه .
ر آدم ويا حيوانك
پيښلږني آيتلابوب قيرمق .

پيښمك { فط. كندى پيښي
آيتلابوب قيرمق :
كوننده او توروب پيښيوردى .

پيښلى { ص. اوستنده پيښ بولنان،
كمله سى اولان، پس .

پيښمك { فل. ۱. صوگه ايرمك،
تمام اولقى، پاينه وار .
مق، ختام بولنى : يايمغه باشلا .

دقلى جامع شريف پيښدى؛
يازدېښكر مكتوب پيښدى؛
۲. توكمك، قالماق : مرگم

پيښدى؛ قندليك ياغي پيښدى . ۳.
محو و خراب و مضحمل اولقى،
پريشان اولقى، فنا بولنى،

بوزلق: محاربه ده دشمن فرقه سى
پيښدى . ۴. قاله قالمق . ۵. يو .
ديلوب قالمق، فتور كنيرمك :

صباحدن پرى اوغراشه اوغراشه
پيښدم . ۶. استهزايله حيرت
ايتمك، شامق: سويلدېكى شره

پيښدم . ۷. نهايت درجه ده
سومك : شوكونزل آه پيښدم .
پيښمك { فل. مخم فلزلنوب طو .

پيښمك { براقدن طيشارى به
چيقيق، نابت اولقى : اوت بتر؛

اكيښل پيښدى .

پيښمك { قه. قه. يازمق، كتب و
تحرير ايتكم. (البوم
چغتيايجه ده مستملمدر . اصل

كتب و تحرير معناسنه بولفت
موضوع اولوب، يازمق ايسه
اصلى يايغق و بسط و تبسيط

ايتكم معناسنه موضوع، واستعاره
تحرير معناسيله مستملمدر. {
پيښمه { س. ييتمك فعلى . با :

پيښمك { س. ع. ۱. «پيښ» دن {
پيښوت { بر پرده كچه پيښي پيښمه،
كيجه يايمغه، كيجه قونوب مسافر

اوله : او كيجه فلاښك اونده
پيتوت ايتكم .

پيښوى { ص. بشون، يكپاره،
تكميل. = ح. بر دو .
زى به، بوينه .

پيښى { س. قه. يازى، تحرير،
بلى : كتابت .

پيښيك { ص. پيښش، محو و خراب
اولش، فنا بولش،
ايدىسز .

پيښيك { س. قه. مكتوب، يازلش
شيء، محدرات، نامه .

پيښيكجى { س. قه. يازمچى، كاتب،
محور، منشى، مکتو .
مچى . [بلكچى بوندن غلط
اوله كر كدر .]

پيښيرغان { س. دمير دليكارى
جلا و پرداخت ايتكمه
مخصوص دميرجى آلتى .

پيښچاره { ص. فا. چاره سز، چاره .
سى قالامش، زوالى،
دردمند، مسكين : نه ياپسون

بهاره، بر آدمدر، بهياره
قالدم .

پيښچاق { س. «بھيك» دن {
كسه جك آلت كه خيبرك
كوجكى و چاينسك بيوكيډر،

سكين . انواعى واردر : آتشي
بهاغى، باغوان بياغى، جراح
بهاغى، قصاب بهاغى. || بھياق

بھياغه = بھياغلرى چيقتاره دق
بربرينه هيجوم ايمغه : بھياق بھياغه
كديلر . || آغزني بھياق آجازه

پك ماپوس و مكدر . || بورن
بھياغى = اوبه جى آلتى . || يان
بھياغى = قيننده اولديني خالده

سلاح مقامنده بله اصيلاښ
بھياق، جنبيه، جامكيه . (ايكي
طرفى كسر جنسته قلمه ديرر .)

|| بھياق ياره سى = سختياند و
آياق قاينده چاتلاق .

پيښاقچى { س. بھياق يايان و
صاڤان آدم .

پيښديرمك { قه. ۱. بالواسطه
بھيمك، كسدير .
مك، ياردېرمق، شق ايتدېرمك :

تخته بھيدېرمك . ۲. (تروزي به
انواب) پايدېرمق، اولچى
آلدېروب كسديرمك، قطع

ايتدېرمك : بر قات انواب
بھيدېرمك .

پيښچى { س. دستره مك بيسوكى،
تخته ياران معروف
ديشلى آلت، منشار، اوك بھيقيسى =

اوكدن قوللا نيسلان ايښه سى؛
آرت بھيقيسى = صكره دن قوللا .
نيلان قالينى . || شام بھيقيسى =

طراقيجى آلتى . (باكه صحبى :
« شانه بھيقيسى » در؛ زيرا قا .
« شانه » طراقي ديمكدر .]

پيښچمچى { س. بھيقي ايله تخته
ياران آدم .

بیچلمک { ب. ۱. یارلق، بیق
ایله شق ایدلک :
چام تختی قولا ی بیچلر . ۲.
کملک قطع اوللق : پانتالون
بوyle بیچلر : ائواب بیچلدی .
۳. اوراقله کملک، حصاد
ایدلک : اکیئر دما بیچلیدی ؟
چایزک اوق بیچلدی . || بیچلمش
قذان = تماميله حالته مناسب ،
انسب، الیق .

بیچمک { قن . ۱. کملک، قطع
ایتمک : کسرم بیچرم
دیه هر کسی قورقودور . ۲.
یارمق، بولک، شق ایتمک :
تخته بیچمک . ۳. (ائواب و
سارّه) اولجوب کملک : ائواب
بیچمک . ۴. (اکین و سارّه)
اوراقلامق، حصاد ایتمک : اکین
اوت بیچمک . || اولجوب بیچمک =
ملاحظه و تدبیر ایتمک . || بول
بیچمک = بذر و اسراف ایتمک .
|| بها بیچمک = قیمت تخمین ایتمک .
|| پای بیچمک = قیاس ایتمک ،
عبرت آلمق . || کسوب بیچمک =
حل و فصل ایتمک .

بیچمه { س. بیچمک فعلی . ۱. :
بیچمک . = ص. بیچلمش ،
بیچمکه وجوده کلش : سرن
بیچمه سی = سرنی بیچمکه حاصل
اولان اوزون دوشمه لك تخته .
{ ص. فا. امثالیز، شر .
بیچون { یکیز، بیظیر . (صفات
الهدندر . }

{ س. ۱. ائواب بیچن
بیچچی { آدم، مقاصدار . ۲.
اکین بیچن آدم، اورالچی .

{ س. ۱. بیچمک طرز و
صورتی . ۲. ائواب شکل

و صورتی : بو بیچمه ستره ؛
پانتالونک بو بیچیمی ؛ اسکی ،
یکی بیچیم . ۳. طرز، صورت ،
اسلوب . ۴. مطلوبه موافق
صورت، اندام، تناسب اعضا :
بو آدمک، بو آتمک بیچیمی کوزل .
۵. اوراق و قق، حصاد موسمی .
|| بیچینه کتیرمک = اویدیرمق ،
حسن صورت و یرمک .

{ ص. شکل و اندامی
بیچیمسز { چرکین، یا قیشقیز ،
غیر متناسب : بیچیمسز آدم، آت،
ائواب .

{ ص. شکل و اندامی کوزل ،
بیچیملی { یا قیشقیلی، متناسب :
بیچیملی آدم، آت، ائواب .

{ ص. فا. بر شی حاصل
بیحاصل { ایتمک، نمره سز، نتیجه .
سز، فائده سز .

{ ص. فا. حدسز، غیر
بیحد { محدود، چوق .

{ ص. فا. حساب سز،
بیحساب { چوق .

بیحضور { ص. فا. راحت سز .

بیسخ { س. فا. کوک، اصل . ۱. ۲.

بیخرد { ص. فا. عقل سز .

{ ص. فا. او شوسز،
بیخواب { او بوماز، او یاتیق .

{ ص. فا. کندیندن کچمش،
بیخود { اولیان، کندیندن کچمش،
مدهوش .

{ ص. فا. او یاتیق، یقظان .
بیدار { || بخت بیدار = یاور و
مساعدة طالع .

{ ص. فا. اکنمین، سر .
بیدرنک { عتلی، سریع .

{ ص. فا. دویغ ایدلین،
بیدریغ { اسیرکنین، مبدول،
مصروف : هم علیه لرنک
بیدریغ بیورلسی .

{ س. مر. فا. و یاده ،
بیدق { دن مرع { شطرنج
او یوتنده پیاده طاشی .

{ ص. فا. دینسز، ایمانسز،
بیدین { کافر .

{ س. فا. برنجی و سارّه . با . بز، برنجی
بیر { و سارّه
بیر { س. مر. قویو، چاه .

{ یاخود بیرم . س. [Bira]
بیرا { آره صوبی دینن مسکر .
|| بیرا آتمکی = بیرا ماه سیله
بایلان کوچک و خاص آتمک .

{ س. بیرا ایچمکه مخصوص
بیر احانه { بر .

{ بیراقدار و سارّه . با :
بیراق { باراق و سارّه .

{ بیرالمق، بیراملاشقی . با :
بیرام { بیرام و سارّه .

{ یاخود برون . س. فا. طیشد .
بیرون { ری، خارج : درون و
بیرونی = داخل و خارجی .

{ س. قوندره چی و سراجلرک
بیز { ایکنه بی یکیره جکاری بری
دلکه مخصوص تخته صابلی سیوری
دمیردن آت . || پک سیوری
و بانار شیدن ده کنایه اولور :
بیز کبی، بیز کچز .

{ ص. فا. بیقش، اوصانش،
بیزار { قنور کتیرمش .

{ ص. فا. دیلسز، لسانسز،
بیزبان { ابکم .

{ فل . با . بوزاغیلامق .
بیزلامق {

بیز لا تعجب { بیز لکچ. با: بیز.
لکچ. }

بیز موت { س. (فر. Bismut) قاذبی بیاض متراق
برتوز. }

بیز و ال { ص. فا. زوالسز، داتم،
باقی. }

بیسامان { ص. فا. تروئسز، سر-
مایه سز، }

بیسان { ص. فا. امثالسز، بنظیر،
بیانند. }

بیسرویا { ص. فا. باشسز آیاقسز،
پریشان حال. }

بیشتک { ص. فا. شبه سز، ریسز. }

بیشتکیب { ص. فا. صبر سز، صبری
نوکش. }

بیشتمار { ص. فا. صایسز، حسا-
بیز، چوق. }

بیضاء { ص. عر. با: ابیض. }

بیضه { ص. عر. بمورطه. }

بیضی { ص. عر. ذ: بیضیه، بمور-
طه شکننده، طولانی }

مدور: بیضی الشکل.

بیطار { سذ. عر. و: }

بیطار { سذ. عر. آت وسائر
حیوانلرک امراض وتدا-
ویسنه و تیمارلری اصولنه واقف
آدم. }

بیطار { ص. فا. هیچ بر طرفی
التزام ایتمین. || هقه. }

بیطارق = معاملات دوله دولتین
ویا دول مختلفه آراسته آچیلان
محاربه به عدم اشتراک.

بیطارق { یاخود بیطارقی، س.
آت وسائر حیوانلرک
امر تدای و تیمارلری علم و

اصولی: بیطارقی بیلر؛ بیطارقی
ایدیور.

بیطره { یاخود بیطرت. سذ. عر.
بیطارقی علم وفنی: فن
بیطره. }

بیطری { یاخود بیطاری. ص.
عر. ذ: بیطریه، بیطا-
ریه. بیطارقه منسوب ومتعلق:
فن بیطاری: علوم بیطریه. }

بیع { سذ. عر. صاعقه، فروخت.
هقه. مالی ماله دکشمکدر.
بیع فاسد، بیع صحیح، بیع لازم
وسائر = بیع فقهده کی انواعی. }

بیعت { سذ. عر. برینک حاکمیتی
تصدیق وعرض تأییدت
وصداقت ایتمه که اصل قاعده
اسلامجه مصافحه صورتیه اجرا
اولنور. }

بیغایه { ص. فا. صوکتسز، پایانسز،
چوق. }

بیغرض { ص. فا. غرضسز، خالص.
بیفائده { ص. فا. فائده سز، غیر
نافع. }

بیق { س. با: بییق. }

بیقدر مق { قذ. اوصاندیر مق،
بزدیر مک، تنفیر
ایتمک: مملک اصولسزلکی شا-
کردانی دزدسن بیقدر بر.

بیقرار { ص. فا. ۱. قرارسز،
بیقرار: ثباتسز، ناپایدار، قانی.
۲. راحتسز آرامسز، مضطرب. }

بیقلق { ب. بیقندی کلک، او-
صانلق: هر کون بر
درلو تمک تمکدن بیقلیر.

بیتمق { فل. اوصانلق، اوصانج
کتمیر مک، بزمک، متفر
اولقی، کلل کلک: ایشدن بیقندم؛

بویاشیشله انسان عمرندن، جا.
نندن بیقرار.

بیقندی { س. اوصانج، بزمه، بقمه،
نقز، کلال: آدمه
بیقندی کلیر. }

بیگ { س. شرق جهنمزننده بک برنه
قوللانلیر. با: بک. }

بیگ { عد. اون کره یوز، دودنجی
خانده یازیلان رقم، الف،
هزار، ۱۰۰۰: بیک کتی، بیک
سنه، بیک بر، بیک ایکوزاللی؛
ایکی بیک ۲۰۰۰، اوج بیک
۳۰۰۰ الخ. || بک چوق: بیک
کره سولیدم، بیک باشا.
|| بیکر، بیکلر، بیکلرجه = بک
چوق. || بیک دره دن صوکتیر.
مک = واهی عذرل درمیان
ایتمک. || بیک جان ایله = کمال.
آرزو ایله، ازجان ودل. || بیک
کوز اوق = محموده، ستمونیا
(نبات). }

بیکار { ص. فا. ایشسز، مشغو-
لینسز. — عزب دیمک
اولان وعر. «بکر» دن مأ.
خود بولان «بکار» لغت تر-
کیه سنک بیکار یازلسی عبدر.
با: بکار. }

بیکار { یاخود بوکار. س. یردن
نیمان ایدن صو، برصو-
بک چیقندی یر، منبع: بیکار
باشی. }

بیکام { ص. فا. مرامنه نائل اولما.
مش، خائب، خاسر. }

بیکانگی { س. فا. بیانجیلیق،
بیانگی. }

بیکانه { ص. فا. بیلدک اولمیان،
بیانجی، یاد. }

بیکاه { ص. فا. وقتسز، نامناسب
وقتده اولان. }

يکباشي { س. اساساً بيك كشيدين
مركب اولان برطابور

عسكرو قومانده ايدين ضابط .

يکباشليق { س. برطابور عسكرو
قومانده ايدين ضا .

بيك رتبه وصفتي : فلانه بيكيا .

شليق و برلدي . بيكباشليقه تر .

نيح اولندي .

بيگر { عد. هر برينه ويا هر دفته .

سنده بيك : موجود آنچه بي

تسيم ايستكلرنده بيگر فروش

دوشدي : طولانان عسكري

بيگر بيگر سوق ايستيلر .

بيگران { س. فاكتراسز ، پايانز ،

غير محدود ، حسابز .

بيگيس { س. فاكهيسز ، حاميسز ،

طول و نيم .

بيكسليك { س. كيهسزك ، حا .

ميزك ، طولقي و

نيك .

بيكلك { س. ۱. بيك فروش

وسازه و بيك . ۲. بيك آوشين

وسازه بوينده ويا بيك قيه

وسازه آخرفلنده اولان . =

س. بيك درهم يعني ايكي يچق

اوقه استيعاب ايدر شيشه : بر

بيكلك زيتون ياغي .

بيگمان { س. فاشهسز ، شكسز ،

مسلم .

بيگناه { س. فاكناهسز ، صو .

پسز ، قياحتسز ، مظلوم ،

معصوم .

يکسجی { ع. بيك درجه سنده

يکسجی { اولان : هجرت نبويه .

نك پكنجي سنه سي .

يکگیر { س. انمش آت ، ابگديش ،

يکگیر { فرس ، اسب ، ينيك ، يوك ،

آواه ، بوستان ، دكرمن ، سقا

يکيزی . || آغانك بيکيزی =
مخاسر ، كسناخ . || بيکيز سو .

ويجیسی = کرا بيکيزيني سوروب

آرته سندن کيدن آدم . (د بار .

کير « لفت فارسه سندن مأخوذ

اولديقي قبول اولنسه بيله ، او

املا ايله يازمق کلفته حاجت

بو قدر . }

بيگير جي { س. بيکيز سوريجیسی ،

ينيك ويا يوك بيکيزی

بسيلوب کرايه ورن آدم ، کرا

ايله بيکيز ايشلدن آدم .

بييل { س. با : بل .

بيلاردو { س. (شاه . Billardo)

اوستي كنارلي و چوخه

دوشهلي مستطيل بر ماصه كه

اوزرينه موضوع قيل ديشي

طولرينه مخصوص قاش

دكنكرله اوريلهرق مختلف او .

بونلر اويتانيلير . بو اويونلرده

بيلاردو نامي ورييلر : ريلاردو

كتيرده جكم ؛ بيلاردو اونشار .

ميسكر ؛ بيلاردو بيلير ميسكر ؟

بيلازيك { س. با : بيلزيك .

بيلان { س. ۱. بوكسك بوغاز ،

يلاغ صيرتنك آلچيقه لكن

ينه صررفع بر بلندن كين بول .

۲. آتك بوغازينه اوريلان

گوليسر .

بيلت { س. (فر . Billet) تياترو

و واپور و دمير يول واغو-

ني كهي برره كيره نيلاك ايچون

ابرازي اقتضا ايدن مطبوع

كاغده اجرت مقابلنده آلنوب

اجرت و رلش اولديفته علامتدر :

بيلت آلتي ؛ بيلتي كوسترمك .

بيلىجی { س. تياترو و واپور و

دمير يول و سازه

مدخلنده بيلت صانان ياخود

بيلتري طوليلان ويا يوقلامه

ايدن مأمور : واپور بيليجیسی .

بيلىمك { ق. برآلت قاطعه بي

بيلكي طاشنه سور .

ديروب كسكين اينديرمك ،

تشيخ اينديرمك : بيهافلري

بيلتلي .

بيلدير { ياخود بولدير . طز . كين

بيلدير { سنه ، برسنه اول : بيلدير

بو قدر صيحا اولدي ؛ بيلدير

كيتدي ايدم .

بيلدير چين { س. صوك بهاره

ياقنين صيده ايدلين

اتي يك لذتيز برقوش ، كه چولقي

ويلويه مشاهد ، سلوا . ||

بيلدير چين اوني = هنددن كلير

بر زهرلي نبات . || بيلدير چين

قولاغوزي = ارکي .

بيلدير ملك { س. ۱. آكلادلقي ،

اعلام و افهام ايدلك .

۲. اشعار و انبا اولنقى : بروسه

جهته كوزل ياغورل ياغديني

مخلدن بيلدير بيلور .

بيلدير ملك { ق. ۱. آكلاتقي ، خبر

و برمك ، اعلام و

افهام ايتك . ۲. اشعار و انبا

ملك : ايشك صورت جرياني بكا

بيلدير ديلر ؛ كيت آكلاده بزه بر

مكتوبه بيلدير . || حديني بيلدير ملك

= دكريني آكلاتقي ، غالب كلك .

بيلدير مه { س. و :

بيلدير ليش { س. ۱. آكلاتقه ، خبر

و برمك ، اعلام ، افهام .

۲. اشعار ، انباء .

بیلدیک { ۱. ص. بیلن، معروف، بیانچی اولیان، معارفه. لی، آشنا: بیلدیکدر: بیلدیک چیتمق. ۲. بیلن شیء، معلوم: بیلدیکنی یاپسون: بیلدیکندن شامشیور. || بیلدیکنی یاقی، کری برافاقی = اجرای عداوت ایچون صرف مقدر ایتک.

بیلزیک { س. [اصلی: بیلک بو. زوک] ۱. قادیلرک سوس ایچون بیلکیرنه طاقدلری حلقه که آلتون، کومش، الماسلی ویا سرچنه دن اولور، سوار، معصم. ۲. قوبوک آغزیننه قو. نیلان یکپاره دلیکلی طاش، طاش حلقه. ۳. طوبک قالین چنبری. || آباق بیلزیک = عرب قاریلرینک آقارلرینه طاقدلری حلقه، خطال.

بیلشمک { فش. بربری بیلک ویا اوکرنگ، طایمیشق، معارفه لی چیتمق ویا معارفه پیدا ایتک: حکیم اولدیغیزی بربرسه صورده رق بیلشدک.

بیلک { س. قول ال ال آره سنده بیلک یعنی دیرسکدن آشاغی اولان اویناق بری، رسغ، معصم. || آت بیلکی = بو قاقیق. || آباق بیلکی = رسغ القسم. || بیلک قماری = نبض. || (چشمه صوی) بیلک کی آققی = بول آققی.

بیلکجه { س. بیلک طاقیلان بند، کولچه، منطره. **بیلگی** { یا بیلگوز. س. معلومات، بیلگی (وقوف، علم، معرفت.

بیلگی { یا بیلگی، بیلگوز. س. || آلان قاطعه نی بیلکجه ک آت، مشعد: بیلگی چرخ =

بیلک مخصوص چرخ: بیلگی دیری = قصاب مصادی: بیلگی طاشی = بیلکجه مخصوص معروف طاش: بیلگی قایشی = بربرک او-تره لری بیلککاری قایش.

بیلگیج { ص. بیلکی طاسلایان، عالمک ص. اتان، عالم اولقی اداسنده بولنان.

بیلگیجک { س. بیلکی باسلامه، عالمک ادعاسی، معلو. مات فروشلق، جمل مرکب.

بیلگیلک { س. علامت، نشان، اماره.

بیلگیلی { ص. معلوماتلی، وقوفلی، عالم.

بیلکجه { س. بشقهرینه حل ایتدیرلک اوزره سو. یلتین منقش شیء، معما، لوز، یا گلکناج.

بیلدیک { ص. ۱. بیلین: بونی بیلدیک کیمسه قالدی. ۲. بیلنن: بیلدیکمی اوکرنگ ایسترم. ۳. بیله ییش، جمل: بیلدیکنی ییلز.

بیلمز { ص. بیلین، جاهل، نادان: حدین ییلز = حد ناشناس: بیلک ییلز = شکر ناشناس، ناککور.

بیلمزک { س. بیله ییش، جمل: حد ییلزک = حد ناشناس: بیلک ییلزک = شکر ناشناس. || ییلزک ککک (بیله مزلک دیمه ملی) = نجاهل ایتک.

بیلمک { ق. ۱. بر شیء حقنه وقوف ومعلوماتی اولقی، واقف اولقی: بو ایشک بویله

اولدیغی بیلیم: او آدم مهندسلکی ابی بیلیم. ۲. اوکرنگ، کسب وقوف ومعلومات ایتک: سزک کلدیککیزی بیله مدم، صکره دن بیلیم. ۳. طایمیشق، آشناسی اولقی، آشنا چیتمق: سزی بیله مدم: بو آدمی بیله جکم کلیور. ۴. خاطره کتیرمک، یاد ونخطر ایتک: شمعی بیلیم. ۵. ظن واعتقاد ایتک، بر فکر وذهابده بولمق: بن سزی کیتیش بیلیم. دم: بن اوئی دوست بیلیمردم: هرکس سنی عالم بیلیمور. ۶. (صیفه التزامیه دن اول فعل اعانه صفتیه) مقتدر اولقی: یازم بیلک = یازمه مقتدر اولقی: کیده بیلک = کیتیمکه مقتدر اولقی. — منقیبی یازمه ماقی، بیله مدم کبی اولور. ۷. طایمیشق، مستول طومتق: بن سزی بیلیم. ۸. شبهه لنگ، عزو واسناد ایتک: بن اوندن بیلیم. ۹. متشکر ومنتدار اولقی: ایلک بیلیم آدمدر: او آدم ایلک ییلز. || ابی بیلک = مطمن اولقی. || بیلن بیلر = اربابنه معلومدر. || چوق بیلش = حیله کار، الداغز. || کندنه یخی بیلک = ادب و تربیه لی اولقی: کندنه ی بیلیم آدمدر: کندنه یی ییلز آدم = تربیه سز، نادان. || کندنه یی بیله مدم = باغین یاقی. || کندنه ی بیلیم، سز بیلیم سز = نصل ایسترسه یاپسون، نصل ایسترسه کز یاپک. || بیلهرک = عمد، قصد: بیلهرک = قصدی اولمهرق، ایستیه رک. || بیلش اول = معلومک اولسون.

یَلَمَك { یاخود بیلەمك. قذآلات
قاطەین ییلكی طاشنه
و یا چرخه طونوب ككین ایتك.
تشیخ ایتك: بیجا، قلیج ییلك:
دیش ییلك: یمكە حاضر لا یتق.
بیلەم { س. ییلك فعلی، علم،
وقوف، معلومات.
بیلەم { یا بیلەمە. س. ییلكی طاشنه
سوروب ككین، یمكە، تشیخ.
بیلەمك { س. ییلقین، نامعلوم،
طانیان، مجهول.
بیلەمك { ب. ۱. معلوم اولق:
بیلەمك { بو ایتك فصل اولدی
بیلەمور. ۲. طانیق، معروف
اولق: بو آدم بوراجه بیلەمور.
۳. مقبوله یمكە، شكرالە
قبول اولتق: یم خدمە
یلقدی، دنیاده ایتك بیلەمور.
بیلەمك { ب. فط. ییلكی طاشنه
و یا چرخه پچریلوب
ككین اولق، تشیخ ایتك: بیجا.
قلر بیلەدی: اوستره اوبه ییلقز.
بیلە { ح. ۱. برابر، معاً: اوتكە
۲. حتی،
ولو: بروجق بیلە بو آكلار!
شمدی ككە بیلە فائەسی یوقدر.
بیلە سنجە { ح. برابر، مینتەدە،
برلكەدە: بیلە سنجە
كیتدی.
بیلەکی { بیلەمك وساژە. با: ییلكی،
ییلك وساژە.
بیلە ییچی { س. آلات قاطەین
خندە بیلەكە ییچین ایچی.
بیلش { س. بیلە، واقف اولە،
وقوف، آكاملق.
بیم { س. قا. قورقو، خوف.
بیمار { س. قا. خستە، مریض، معلول.

بیمارخانه { س. قا. ۱. خستەخانه،
دارالشفا، بیمارستان.
۲. دارالشفا، بیمارخانه.
بیمارستان { س. قا. خستەخانه،
دارالشفا. (عریبەدە
دخی قوللا نیلوب عباسیلر زما.
ندە خستەخانە بو نامە یاد
اولوردی.)
بیمجال { س. قا. مجالسز، قدرتسز،
درمانسز.
بیمحابا { ح. قا. چكەكسز، بی
پروا، بلا تقید.
بیمعنا { س. قا. معناسز، مناسبتسز.
بیمغز { س. قا. بینسز، عقلسز،
بوش ققال.
بیمكان { س. قا. ۱. مكانسز، لا
مكان. ۲. سرسری.
بیمیت { س. قا. اشدیکی ایلکی
باشه قاقاز.
بین { س. عر. آرا، آراق، میان:
بینلری آجلدی. = ظم.
آراده، آرایه: ییغزده تكلیف
یوقدر = آرازده: یمكەزە كیر.
مك الیقتم. — بو معنا ایلە
عری ترکیباندە دخی بولور:
بینسا = آرازده: بین الناس =
خلق آراسندە: بین العلما = علما
بینندە: بین النوم والیقظە =
اوشو ایلە اویاتیلقی آراسندە.
|| بین بین = ایکسی اورتە سی.
|| مابین = آرادە اولان شی. —
با: مابین.
بین { س. ۱. انسان و حیوانات
باشی ایچندەکی بیاض مادەکە
سیکیلرک مرکزی اوانلە حس
وشعور محسندر، مغز: انسان
بین، قویون بین، بین طاعلق.
۲. مجز. عقل، شعور، فهم،
ذکا. || بین براقامق = ذهن

بورمق، شاشیرتمق. || بین
دلنك، صارصلق = کوردلیدن
مضطرب و سرسم اولق. || بینە
کیرمەمك = آکلایەمامق. || بین
طاعلق = عقل پریشان اولق.
بین { س. عر. ۱. بینە، آجیق،
آشکار، واضح، بدیسی. با:
بینە.
بین { س. قا. (دیدن) فطندن
بین. س. اولوب صتر. تشکیلە
کیر. دوربین = اوزاقدن کور.
رن (آت): خرده بین = کوچک
شیلری کورن (آت).
بینا { س. قا. کورن، کوریمچی
بصیر: چشم بینا = کورن
کوز.
بینام { س. قا. اسمسز، نامی بلایسز،
مجهول.
بیندیریش { س. بیندیرمک فعلی
و طرزی.
بیندیرمک { قذ. ۱. ییغکە سوق
واجبار و یا مساعده
ایتمک، اړکاب ایتمک: آتنه
بیندیرمک: او کندی آتنه
کیمسە بی بیندیرمز. ۲. کمی و
آرایه کمی بر واسطه قلبیه
قویعی ادخال ایتک: عسکری
کمی، آرایه، بیندیردیر. ۳.
(ساعتی) ایلری سورمک.
بیندیرمه { س. و:
بیندیریش { س. بیندیرمک فعلی
و طرزی.
بینیسز { س. عقلسز، بیغز،
سیگمغز.
بینیسزک { س. عقلسز، حماقت.
بینیصب { س. قا. نصیبسز،
بهره سز.

بَلَطِير { صد. فاء امثال سر، بجا،
بند. }

بَلَنَك { صد. بَنَمَكه مخصوص، اكر
ويا پالان اوريلوب ركوبه
تخصيص اولغش: بَنَك آت،
ايت. || بَنَك طاشي = اوستنه
چيميله رق حيوانه بَنَمَكه مخصوص
سد، پاكيكه، مرج. }

بَلَنَكِشَمَك { فل. (دیشلر)
بر برينه ييغك،
ارجمان ايتك. }

بَلَنَمَلَك { ب. ركوب ابدلك:
آته اويله بيلنمز: كمى يه
نه وقت بيله جكدرد. }

بَلَنَمَاز { صد. فاء. (زبانزدی بانك
فيله در) نماز قيليان،
نمازی ترك ایدن. || بَلَنَمَاز
عذري = غير مقبول عذر،
بهانه. || ايكي جامع آراسنده
قالش بَلَنَمَاز = نه يابه جفى شا
شيرمش آدم. }

بَلَنَمَك { فل. ۱. حيوانك اوستنه
چيقمق، ركوب ايتك،
سوار اولق: آته، استره،
دويمه ييغك. ۲. كمى و آراهه
كي بر واسطه نقليه كيرمك،
راكب اولق: آراهه، كمى يه،
دمير يوله بىدى. ۳. بر شيك
اوستنه چيقمق: ديوارك اوستنه
بىدى. ۴. بر حال و صورت
آلق: ايش عناه: بىدى. ||
داله ييغك: تضيق ايتك، مسلط
اولق. || كولره ييغك: بر حدت
اولق. }

بَلَنَمَك { صد. فاء. طوز سر،
لذت. }

{ س. ييغك فعلی، ركوب.
بَلَنَمَه = صد. ديكر بر شيك }

ارسته بين، بَنَمَكه صورته
يا بلش. }

بَلَمَو { صد. فاء. نصيبز، پيهره،
(مخروم، فقير. }

بَلَمَوْت { س. عر. ۱. آلق،
فاصله. ۲. فرق،
اختلاف، مخالفت، ضدت. }

بَلَمَسَه { س. عر. ج. بِنات. بر:
هان، حجت، سند قوی. }

بَلَمَهَيَه { صد. فاء. صوگزر، پايانسر،
بيغايه، توگزر. }

بَلَمَهَمَا { ح. عر. ايکيني آراسنده:
بينماده اويشديلر. }

بَلَمَيَاز { صد. فاء. احتياجي اوليان،
محتاج اوليان، مستغنى. }

بَلَمِيَجِي { س. صد. آته بِنَمَه ده
ماهر آدم، فارس،
سور. }

بَلَمِيَجِيْلَك { س. آته ييغك مهارق،
فروست. }

{ س. ۱. آته ييغك فعلی
بَلَمِيَش { و طرزی. ۲. وقتيله
آته بىلدیكى وقت. كييلن رسمی
قيافت. ۳. غلذك بعض مراسنده
كيدكلى ككيش جبه. }

بَلَمِيَوَه { صد. فاء. ملباسز، پناهسر،
حاميسز. }

بَلَمِيَوْت { س. ج. عر. فد. پيت.
ا. پيت. }

بَلَمِيَوْتَمَك { ق. ۱. يومسنه خد.
مت ايتك، ييشدير. }

بَلَمَك، تربيه ايتك، بَلَمَك: بو
چوجى بن بيوتدم. ۲. اولد.
بغندن زياده بيوك كوسترمك.
اعظام، مباهله ايتك: ايشي
بيوتديلر. ۳. اهميت اولديني حالده
بيوتك: غاوغايى بيوتديلر. }

بَلَمِيَوَجَك { صد. ۱. آت بيوك، يك
بيوك اوليان. ۲.
اولدغه بيوك: بيوجك بر اودر. }

بَلَمِيَوْتَمَك { ب. ۱. بيومسنه
خدمت اولق، تر. }

بَلَمِيَوْتَمَك { بو چوجى كيمك
طرفندن بيودلدی؟ ۲. اعظام
ومبالغه ابدلك: بو ايش جوق
بيودلدی. }

بَلَمِيَوْتَمَق { ق. بر استعدا ويا
ديكر بر رسمی كا.
غدى عائد اولديني مقامه قديمه
اوزرينه حواله اشارتي چكدرد.
مك، حواله ايتد بر مك: ضر ضالكي
بيورده بورايه كتير. }

بَلَمِيَوَرْدِي { س. و: }

بَلَمِيَوَرْدِي { س. ۱. مقام صد.
رتدن يازيلان بر
نوع امرنامه كه ديوان يازيسيله
يازىلوب باشنده او مقامك بيوك
مهرينى حاويدر. ۲. بر والى ويا
ديكر بر مقامدن يازىلوب صاحب
مصلحتك النيه ويرلان آييق
امرنامه. ۳. قول غاوغايى رتبه سته
قدر ترفيع رتبه ایدن ضابطانه
مرجملردن ويزيلن توجيهنامه. }

بَلَمِيَوَرْمَق { ب. ۱. امر ابدلك،
فرمان اولق. ۲.
ابدلك، اولق، ياللق [مقام
تظميمده بو فطرل برينه مستعملدر]:
ارسال بيورلق، تنبيه بيورلق. }

بَلَمِيَوَرْمَه { س. و: }

بَلَمِيَوَرْمَش { س. بيورلق فعلی
و طرزی. }

بَلَمِيَوَرْمَق { ق. ۱. امر ايتك،
حكم ايتك: بوراده
كيم بيوربور؟ ۲. آمر و حاكم
اولق، تحت امر و حكمنده طو.
تمق، اداره ايتك: وقتيله بصره
وموصله ده بغداد واليسى بو.
روردی. ۳. سويلك، ديمك }

{ تنظیم و طرافت تعبیری } : نه
 بیوردیکز؟ ۴. کیشک، کلک،
 تشریف ایتک (کذا تعظیم و
 طرافت تعبیری) : بیورک کیده لم؛
 نه وقت بیوردیکز؟ ۵. بیک،
 تخال ایتک : بیورک؛ بیور.
 میورسکرز. ۶. آلتی، اخذ و
 قبول ایتک : (بر شیء) تقدیم
 ایدرهک (بیورک. ۷. ایتک،
 یاقی، ایتک. [مقام تعظیبه بو
 افسال معاونه رینه قوللانیلر] :
 محریر بیورمق؛ ارسال بیور.
 مق؛ تنبیه بیورمق؛ زحمت
 بیورمیک.

{ بیورمه } : ۱. بیورمق فعلی،
 امر، حکم، تشریف.

{ بیوروق } : ۱. امر، فرمان،
 حکم. || بیوروق
 طوعیق = امره تابع اولتی. ||
 بیوروق قوی = امر قوی.

{ بیورپچی } : ۱. امر ایدن،
 امر، حاکم. ۲.
 اینی باشقهلرینه امر وحواله ایدن.

{ بیوفا } : ۱. فا. وفاسز، صداقتسز،
 دوتک، سوزنده طورماز.

{ بیوقت } : ۱. فا. وقتسز، منبا.
 سبتسز وقتسده اولان،
 نابهنگام، نابعوس.

{ بیوقوف } : ۱. فا. وقوفسز،
 معلوماتسز، یغیر.

{ بیوک } : ۱. جمعی چوق بر
 طوتان، طول و عرض
 وارتقای چوق اولان، کوچک
 ضدی، ابری، اولو، کبیر، عظیم،
 جسیم، ضخم، بزرک، مه : بیوک
 طلاغ، بیوک او، بیوک حیوان،
 بیوک ابرماق. ۲. قدری یوکسک،

قوت و اقتداری چوق، جلیل،
 عالی، فخم، رفیع : الله بیوکدر؛
 بیوک آدم، بیوک خانم، بیوک
 اسکندر؛ بیوک بر خاندانه
 منسوبدر. ۳. باشلی، قوجه،
 کبیر، مسن : او بندن بش یاش
 یوکدر؛ بیوک عجب، بیوک
 اوغلی. ۴. ککیش، واسع،
 بول : بیوک باغچه، نارله، دکنز؛
 بیوک دلیک. ۵. چوق، کثیر،
 وافر، بول : بیوک ثروته قوندی؛
 بیوک نفوذی وارددر. ۶. قوتلی،
 شدتلی، قوی، شدید : بو اونک
 ایچون بیوک سعادتر؛ بیوک
 مسرتی وارددر. ۷. غلبه لکلی،
 جمعیلی، کثرتلی، طنطنلی،
 دبدبلی : بیوک بر اودو، بیوک
 آلاسی، بیوک برکروه، بیوک
 دوکون. || بیوک آنا، بیوک بابا،
 بیوک پدر = پدر ویا والدتهک
 پدری، دده، جد. || بیوک آنا،
 بیوک والده = پدر ویا والدتهک
 والدتهسی، جده. || بیوک قفالی =
 عقلی، ذکی. || بیوکدن بیوک =
 ورته یئنده سن اعتبارله
 انتقال. || بیوک سوز = انایتلی
 و مفخرانه سوز. || بیوک سولک
 = قفاخر ایتک، انایتله سولک. ||
 کوچک کوک بیوک آغاسی =
 عنوانی، آورتلی آدم. = ۱. ج.
 ۱. اعظم، اکبر، افخم،
 اجله، رجال : بیوکدرک دوشو.
 نهجکی ایشندر؛ بیوکدرک یانه
 وارمق. ۲. باشلیلر، سن کاله
 واصل اولانلر : چوققیر بیوکدرک
 مجلسنده اوتورمازلر، بیوکدرک
 سوزنی دیکلرلر.

{ بیوکسک } : ۱. فط. بیوک ایتک،
 بیوکسک. (تضعیف)
 لغت اولیوب، رینه بیوکسک
 قوللانغلی.)

{ بیوکلیک } : ۱. جمعاً بیوک
 اولان شئیک حالی،
 ایریک، اولوق، جسامت،
 ضخامت : بو طاعک، بو آغاجک
 بیوکلی. ۲. قدر و اعتبار کثرتی
 علو، کبر، عظمت، فخامت : حق
 تسالاک بیوکلی؛ غزالینک
 بیوکلی. ۳. یاشلیق، سن کال،
 شیخوخ : چوققیر دایما بیوکلی
 آرزو ایدرلر. ۴. ککیشک،
 وسعت : باغچهک، دکنزک، دلیک
 بیوکلی. ۵. چوقاق، کثرت :
 ثروتک بیوکلی. ۶. شدت،
 قوت : بو آجینک بیوکلی. ۷.
 غلبهک، کثرت، دبدبه : بو
 آلاک، بو دوکونک بیوکلی.
 ۸. کبر، عظمت، غرور : بیوکک
 صاتیور.

{ بیوکسک } : ۱. فط. کندنی بیوک
 بیوکسک. (کوسترمک، عظمت
 صاتیق).

{ بیومک } : ۱. فل. بیوک اولتی،
 حجم و جرمی آرتیق :
 اوستنه برقات دهجا چیققیه او
 خیلی بیودی. ۲. نشو و نما
 بولتی : بو آغاج بیودی. ۳.
 یاشلانغی، سنی ترقی ایتک، قو.
 جامق : اونک چوجنی بیودی.
 ۴. بوی آتقی، اوزاتقی :
 انسانلر اکثریا اون سکر یاشنه
 قدر بیویوب سکره بر قرارده
 قالیرلر. ۵. جاه ورتبه و قدر
 و اعتبارجه ترقی ایتک : سز

بیوه زن } ص. فا. طول قادی.

بیهمال } ص. فاشی و مثل و نظری
اولیان، بمانند.

بیهمتا } ص. فا. اورتاغی و تریکی
اولیان.

بیهر } ص. فا. هیچ برهنه و مهر
فتی اولیان.

بیہنگام } ص. وقتیز، ناهنگام،
مناسبتیز و قنده واقع.

بیہوده } ص. فا. نافله، بوش،
فائده سز: بیہوده ایش،

سوز. = ح. فا. نافله یرہ،
بوش یرہ: بیہوده بوردق.

بیہوش } ص. فا. عقلی غائب ایش،
شاشقین، سرسم.

بلیق } ص. ارکک انسانک اوست
طوداغی اوزرنده بیتن

قیلار، شارب، سبله: بلیق چیمق،
بیہی کلک: قره بلیق، صاری

بلیق، آق بلیق. — بعض
حیوانانده ده اولور: کدی،

بیودیکز آرتق بزمه کوریشمکه
تتزل ایتزسکن. ۶. گگیشتانک،

بوللاشتی، توسع ایتک: اوپه،
بانچه، حوض، بیودی. ۷. شدت

وقوت و اهمیت کسب ایتک، شدتی
آرتق: غادغا، بیودی. ۸.

جوغالقی، نکتر ایتک: تروتی چوق
بیودی. ۹. تربیه اولغی: انسان

نرده بیورسه اورانک اخلاقه
متخلق اولور. || طاعده بیومک

= تربیه سز و قبا اولغی. || کوزه
بیومک = اعظام اولغی، چوق

اهمیت و برلک: نفاسه بو ایش
سزک کوزکره چوق بیودی.

بیومه } ص. بیومک فعلی. ۱۰:
بیومک. = ص. بیو-

مش، تربیه اولغش.

بیوندروق و سائرہ. ۱۱:
بیون و سائرہ.

بیوه } ص. فا. طول، ارمله.

آرسلان بیغی. || آق بیق =
بیغی آغرمش (اختیار). ||

بیق آلی = استهزا: بیق آلتندن
کولک = استهزا ایتک. || بالیق

بیغی = بالینه تک آغزندن چیقان
سازکی. شی. || بش بیق =

موشهوله تک ایری نوعی. || پاله
بیق = بیغی پاله کبی اوزون

وسرت. || تر بیق = بیغی یکی
چیمش. || طاوشان بیغی = بر

جنس ارت.

بلیقسنز } ص. بیغی اولیان، هنوز
بیغی چیمش.

بلیقلا تئق } فل. بیغی کلک، بیقلی
اولغی: ارککار علی.

العاده بکری یا شلرنده بیقلا نیرل.

بلیقلی } ص. بیغی اولان: آق، صا.
ری، قره بیقلی = بیغی بو

رکارک برنده اولان: تربیقلی
= بیغی یکی کلش: قرانته بیقلی
= بیغینه قیر سریمش اولان.

پ

پ { پ. س. الفباى تركينك او -
 چي حرق اولوب، السنه
 ساميه ده بوصدا موجود اولد -
 يفسدن، اصل مرقى حروق
 ميانده موجود اولدينى حالد،
 ابتدا ايرانلى كندى لسانلىچون
 ايجاد ايمكله، «پاى فارسى»
 تخميه اولمش؛ وبعده ترك
 طرفدن دخى قبول ابدلشد.
 اوج قطعه اولديشه نظراً
 «پاى مثله» دخى ديتلر. ايجاد
 حسابنده بالطبع پرى اولوب،
 «ب» اعتبار، و ۳ عدد اولتور.
 پا { ياخود پاى. س. فا. آياق، رجل،
 قدم. || بارجاي = آياغى برنده،
 ثابت. || بارهنه = يالين آياق.
 || پابسته = آياغى باغلى. || برپا
 = آياق اوستنده. || پانهاده =
 آياق باصمش.
 پابند { س. فا. با. پابند.
 پابوش { بابوش. با. پابوش.
 پاپا { پاپا. پاپا. پاپا. پاپا.
 پاپا { استيانلرك اك بيوك رئيس
 روحانىسى كه زعمرلجه حضرت
 عيساك وكيلى اولوب، روماده
 قائمدر. ريم پاپا = روما باباى
 تعييندن غلطدر.

پاپا { پ. س. «پاپاس» دن مخفف [
 روم پاپاسلرك اسملى باشنه
 قونور عنواندر: پاپا نيقوله،
 پاپا يانى.
 پاپاديه { س. قوين كوزى دينلن
 اورتنى صارى وكنار.
 لندهكى ياراقلى بياض بر
 چييك كه خاشلا نرق صوبى
 كوكى يوم شامق ايجون ايجيلر،
 يابونه، بابونج، اقميوان. || صارى
 پاپاده = اطرافندهكى ياراقلى ده
 صارى نوعى، صيفير كوزى.
 || ايت پاپاديهسى = ديكر برنوعى،
 بابونج كلجى.
 پاپاره { س. ساده صوابله خاشلا نقر
 پيديرلى تريت. || مج. ياون
 ولدتسز شى. || پاپاره سى يلك
 = تكدير ايشتمك.
 پاپاز { س. ودهامطوغرىسى: پاپاس.
 با. پاپاس.
 پاپازى { س. برنوع كوملك بز،
 قارىقه بورويجى.
 پاپاس { س. ر. Παπᾶς)
 روم رئيس روحانىسى،
 راهب، قسيس. || پاپاس اوقى
 = بيت اوتنه مشابه رنات. ||
 پاپاس بالينى = برجنس كوچك
 قيا بالينى. || پاپاس ينجيسى = زيتون
 ياغلى و صوغانلى باليق ينجيسى.

پاپاس { س. فر. Pailla se
 پاپاس { دن غلط } آياقلى سيلك
 ايجون قيو اوكنه قونيلان توكلى
 حصير.
 پاپاسلىق { س. پاپاس صفت ووظيفه.
 سى، خرستيان رياست
 روحانىسى، راهبلك، رهبانيت.
 پاپاغان { س. پاپا. پاپا.
 طولى قوشى، بقاء، دره.
 || مج. سويلديكى تيلز، آكلا.
 مقزىن از برلين.
 پاپاقوق { س. پاپا. پاپا.
 ديركنك اوچي يلكنى.
 پاپوچى. با. پاپوش،
 پاپوشى.
 پاپوره { س. ايكى چفت او كوزله
 چكيان آغر صيان.
 پاپوش { س. فا. با. آياق - پو.
 شيدن = كيمك. — زبازز.
 دى: پاپوچ ۱. اوچك سز باشماق،
 ترك بانتوفل. ۲. على الاطلاق
 آياق قانى. || اسكى پاپوش = دكر.
 سز شى. || تخنه پاپوشى = اوك
 ايجنده كييان آياق قانى، ترك،
 شيب شيب || ايكى آياغى برپاو.
 شه صوفقى = زياده صيفيق،
 مضطرب ايمك. || پاپوشى طامه
 آتلق = اعتباردن دوشمك. ||
 پاپوشدن آشاغى = محقر. || پا.

پوش از ماریدی = از مارید بالینک
یاسی ویوک نوعی. || قلیج یاپوشی =
قلیج قینک آشغسی. || یاپوشیز
قاچق = طار قورلتق.

یاپوشیچی { یا یاپوشیچی. س. ۱.
یاپوشیچی { آفاق قانی یابان صنعتی.
۲. بعضی عمومی محارده خلقت
یابوشلرینی بکلن آدم.

یاپوشیچ { یا یاپوشیچلیق. س.
۱. یاپوش یا ییق
صنعتی. ۲. عمومی بر محله خلقت
آفاق قابلیتی بکلن آدمک
وظیفه سی.

یات { د. ۱. یاسی بر شیشه او-
رلده چیقان سسی تقلید
ایدر؛ یات کوت = اورمه، ضرب.
۲. آکسزین. ناکهان؛ یات دیه
برسی کلیوررسه.

یات { ص. یاسی، باصیق؛ یات
بورن.

یات { س. ۱. آستر انواعدن یاسی
چایر چیچی. ۲. بوچیچک
رسمده الماس ایکنه. || سرای
باتی = بوستانی انواعدن. || فرک
باتی = صاریسی، عین صفا. || مور
یات = قاسم چیچی.

پاتانه { یاخود پاتانس. س. آمریقا.
{ دن چیتمش معروف یر
الماسی نوعی که مواد مفیددن
اولمسه، بغدادی اولیان شمال
جهتلرنده اتمک یرینی طوتار.

پاتا قلامق { ق. ۱. یات کوت دیه
۲. محله ایله و اوستندن سوپور-
مک = شو اوطله یی پاتا قلا بک.

پاتر { یاتردامق. ۱. یاتیر و سائر.
پاترونه { یاخود بطرونه. س.
{ بتا. } بحریه ارکا.

تنگ ایکنجیسنه، بحریه فریقته
وویس آمراله وقتیلعه ویریلن
غنودندر.

پاتره { مه. چازه پاتره = برسانی
اینی سویلیه، یوب بالان
یاکایش سویله = ترجه چازه
پاتره سویلیور.

پاتریسه { س. ۱. غایه و پاپانفو
چبوقلرینک چارمیخ
خلطی.

پاتسقه { س. افر. باتسته Batisto
{ دن غا. } آوروپا کارلی
ایجه و دورکون نیاس بز.

پاتقه { ص. بورنی یاسی فباصیق
اولان، یات بورن. =
س. غاغاسی قاشیق شکنده و دو-
کسی کورک یاییلان برجیس
دکیز اوردکی.

پاتلاقمق { ق. ۱. سسله چاتلاق،
{ قضیقه یار دیرمی.

طاومی باصوب پاتلاندی؛ جیانی،
شیشی پاتلاندی. ۲. آتش
آلدروب سسله طوتیشدیرمق،
قضیقه هوایه آتق؛ قنک،
طوب، قنک پاتلاق. ۳. یار.

مق، چاتلاق؛ پوتینی پاتلاندی.
۴. چیقارمق، فیرلاقمق؛ کو-
زینی پاتلاندی. ۵. مج. چوق
معتذب اتمک. بک زیاده ایچ
صیقمق؛ آدمی پاتلیور. ۱. کو-
زینی پاتلاق = شدیداً مجازات
ایتمک.

پاتلاق { س. ۱. پاتلامش، چانلا-
{ مش، یارلمش، چاتلاق.
یاریق؛ پاتلاق پوتین. پاتلاق
طاول. ۲. طاشره اورمش،
فیرلامش، چیقندیلی؛ پاتلاق
کوز. = س. ۱. پاتلامه.

چاتلامه، یاریق، چاتلاق؛ پو-
تینک، طاولک بر پاتلاخی واردر.
۲. بردن بره ظهور؛ پاتلاق
ورمک = آکسزین ظهور اتمک،
چیقبورمک.

پاتلامق { فل. ۱. سسله چانلا-
{ مق، قضیقه یارلق؛

طلوم، شیش، چیان پاتلامق.
۲. آتش آلوب سسله طو-
تیشق، قضیقه هوایه آتق؛

طوب، قنک، قنک پاتلامق.
۳. یارلق، چاتلامق، شق اولق؛
طاول، پوتین پاتلادی؛ تخم،

طمورجق پاتلادی. ۴. بیوک بر
صیقندیدن هلاک اولق؛ پاتلا،
پاتلاسون. ۵. چیقمق، فیرلامق،
طیشاری اوغرامق؛ کوزی
پاتلادی؛ شیشه بک طبیه سی.

پاتلادی. ۶. مج. چوق صیقلق،
چوق حدت اتمک؛ اوف پاتلا-
یه جقم. ۷. چوق بیوب ایچمک.

۸. بردن بره و آکسزین ظهور
ایتمک. قوتیق؛ بر بوره پاتلادی.
|| اود پاتلامق = چوق قورقق؛

اودم پاتلادی. || قباق بانه پاتلا-
مق؛ مضر نتیجه کورمک، آجیسی
چکمک. || پاتلامدک یا صبرایت،
بکله معنا سیله تعزیر تعبیریدر.

پاتلامه { س. پاتلامق فعلی. ۱. ||
{ پاتلامق.

پاتلامق { س. قامشدن و یا
{ بوکاش کاغددن قنک
کچی بانلار چوق اوپونجیماغی.
|| آخر پاتلامق = غیجری ساقز.

پاتلاش { س. پاتلامق فعلی و
{ طرزی؛ بر پاتلاش
پاتلادی کدی. ۱. پاتلامق.

پاتنته { س. [پتنت. Patenta] ۸. اصطافه اجرای صنعت

ایچون ووبایدہ معین اولان رسم و ویرکی ویرملری ایچون اعطا اولنان تذکره، اصناف تذکره سی، پاتنته اصولی. ۲. ایجاد و اختراع اولنان ویا انحصار صورتیه اعمالی مرام اولنان بر ایش ایچون ویریلن برات، امتیاز. ۳. تابعیت وحمایه تذکره سی: فرانز پاتنته سی آلمش. ۴. سفاینه حرکت ایستکری یرک احوال صحیه سی حقنده ویریلن تذکره: تمیز پاتنته = خسته لق اولدیفنی مبین صحیه تذکره سی: بولاشیق پاتنته = خسته لق اولدیفنی کوسستیرر صحیه تذکره سی.

پاتنته لی { ص. بردولت انجینه تک تابعیت وحمایه سی آلتنده بولندیفنی مبین تذکره سی اولان:

پاته دق { ح. و:

پاته دن { ح. بردن بره، آکسزین، ناکوان: پاته دق، پاته دن برماضر کلیر.

پاتیر { مه. کورلدیلی آفاق سینی پاتیر { تقلید و تصویر ایدوب اکثریا مکرر و تأکید ایچونده «کوتور» تغییرله برابر قولالانیر: پاتیر پاتیر مردیوندن ایندی: پاتیر کوتور اینوب جیقوروردی.

پاتیر داتقی { فت. سلسلندیرمک، کورلدی و پاتیردی ایندیرمک: آفاقلرنی پاتیر داده رق یوربوردی.

پاتیر دامق { فل. یوروشده کو. رلدی و پاتیردی

ایتمک، آفاقله کورلدی ایتمک: برقاق چوجق باشمژک اوستنده پاتیردا یوب طور یورلدی.

پاتیردی { ۱. س. خزیلی یوریمکدن حاصل اولان کورلدی، آفاق سنی: مردیوندن بر پا. تیردی ایشیتدم: بر پاتیردی ایلہ ایجری کیردیلر. ۲. شمانه، کورلدی: پاتیردی کوتوردی اکیسک دکلدیر. ۳. فارغاشه لق، عربده، آشوب. || آفاق پاتیر. دیسی = خصمی قورقوتقی ایچون یالاندن کوسترین صولک: آفاق پاتیردیسنه یاپوش براقق = بوبله ساخته بر نمایشدن قورقوب قاجق.

پاتیر دیلی { ص. کورلدیلی، شمانه. پاتیر دیلی: لی. پاتیر دیلی برایشدر. پاچارز { یا پاچارز. ص. «پاچارز» «چپ و راست» دن مأخوذدر. آر قوزی. یا: پاچارز، چاراز.

پاچاوره { یا پاچاوره. س. برشی: سیککه و یا ال یاقامق ایچون صیقای شیلری طومغه بارایان اسکی بز و کلیم و سائرہ یارچه سی: آشچی پاچاوره سی. || مج. ۱. اسکی کیرلی و بورشوق انواب و سائرہ. ۲. قیمتز و اعتبار سز شی: پاچاوره دوندیر. مک = ککازہ ایتمک. ۳. پک متبذل قاقشه. || یاغلی پاچاوره = یانمین افاق ایچون طوتیشدیریلوب دشمنه آتیلان. || پاچاوره یینلی = عادی فکری.

پاچاوره جی { یا پاچاوره جی. س. سو قافلرده و مز. بلارده پاچاوره و بز و سائرہ

یارچه لری طویلا یوب کاغده قاربقره لینه ییتیشدیرلک اوزره صانان آدم.

پاچوز { س. کنفال نوافشدن ایریمجه بر نوع بالیق.

پاچه { س. ۱. اصل فارسی اولوب آفاق دیملک او.

لان «پا» تک مصغیردیر. [باجاءک آلت طرف، دیزدن آشاغیسی. ۲. شلوار و پانتاون کبی انوابک باجاءک اوراسنه کان یری، آفاق کچک دیکرله اوست طرف: پاچه سی بول، یرتقی شلوار. ۳. قوبون، کچی و صیفیرک آیریمجه صانیلان دیزدن آشاغی آفاق و بالدرلی. ۴. بو آفاقلردن یاییلان یمک.

۵. حیوانک پاچه لری پوستدن یاییلان کورک: الما، زردوا، سمور، و نفاق پاچه سی. || پاچه کونی = دوکونک صولک کونی یعنی کردک کیرلدیکی کونک ایرتسی که پاچه یمکی یدیرلسی عادتدر. || پاچه لری صیفا مق = حاضر لاق: قیاه وارمازدن پاچه لری صیفا مق = پک ایرلیدن حاضر لاق. || بول پاچه = قیافتیز، شاپشال. || طاوشان پاچه سی = بر جنس بونجه. || یاقه پاچه اولقی = بو غشقی، دوگشکم.

پاچه جی { س. ۱. کچی و قوبون و صیفیر پاچه لرنی اوتولیوب کز دیرمک صانان آدم. ۲. پاچه یمکی پیشربوب مخصوص دکانده صانان آتیمچی؛ پاچه جی دکانی.

پاخسا { س. ۱. صدیق کیریمچی. ۲. کیریمج دیوار.

پاد { س. باراقری صالتم آغا.
چنگ کینه مشابه وچیکی
صاری بر جنس آغا، بیانی
سنامکی.

پاداش { س. فامکافات، اجر. = ص.
تر. آفاداش، یولداش.

پاد زهر { س. فا. زهره قارشی
ایچیلن علاج، آغونک
تأثیرینی احیا ایدن شی، دافم السم.

پادشاه { س. فا. حکمدار لر
حکمداری، یوک
حکمدار: پادشاه آل عثمان.

پادشاهانه { س. فا. پادشاهه
لایق و سزا اولان:

پادشاهانه بر سرای. = ح.
پادشاهه لایق بر صورتله:
پادشاهانه معامله ایتدی.

پادشاهلق { س. پادشاه عنوان
و صفی: قانونی
سلطان سلیمان خان حضرتلری
قرق سکر سنه پادشاهلق ایتدی.

پادشاهی { س. فا. پادشاهه
منسوب و متعلق:
فرمان پادشاهی. = س. فا.
پادشاهلق، حکمدارلق: قانونی
سلطان سلیمان خان قرق سکر سنه
اجرای پادشاهی ایتدی. ن.

پادشَه { س. فا. با: پادشاه.

پار { م. بارلامنی تصویر ایدر:
پاربار پارلا یوردی. پاریل
پاریل دخی دینلیر.

پارایت { س. [شا.] بح. کی
سیرلکی، کوبشته کی.

پاراقور { س. [فر. Paraton-
norre] سپر صاعقه.

پاراغراف { س. [یو. Παρά-
γραφος دن ما.
خود فر. Paragraphe دن]

بند باشنه قونیلان [اشارتی،
«بند» دیک اولادر.

پاراکت { س. [شا.] کینک
حرکتی درجه سی

تعیینه مخصوص آلت که مقربه
سرپوط بر اییک اوجنه باغلاشمش
بر تخته پارچه سندن عبارت
اولوب، کمی یورورکن تخته بی
دکیزه بر اقیرلر، و بر وقت معینه
مقره دن جوزیلن اییک طولله
کینک سرعت حرکتی درجه سی
تعیین ایدرلر. || پاراکت اولک.
سی = متعدد ایکنه لی اوزون بر
اولک.

پاراوان { س. [فر. Paravent]
قیونک خارجه ویا
داخله وضع اولنسان قاتلانیر
منقول تخته پرده که رنگلی
کاغذ یاخود قاش قابلی چرچیوه
لردن مرکبدر.

پارپول { س. قودوز حیوان. (آ.
ناطولیده قولانلیبور.)
ق. اوقوش صو
پارپولامق { ایل قودوزه
افسون یایمق.

پارپه { س. قالقان یاورسی
(بایلق).

پارچه { س. فا. «پاره» دن
پاره، قطعه، شقه، بو.

لوک: اتمک پارچه سی؛ بزه
کاغذ پارچه سی. || مح. اهمیتز
وعادی شخص: کاتب پارچه سی؛

اصناف پارچه سی. || بر پارچه =
۱. بر قطعه. بر بولوک: بر
پارچه کاغذ. ۲. آت مقدار، آت
شی. ۳. بر آت، جزئی: بر پارچه
صو، بر پارچه نمک. ۳. آت
وقت، بر آت: بر پارچه بکله یک؛
بر پارچه کره یکم. ۴. آت بیجی،

جزئیجه: بر پارچه کیفیزم؛ بر
پارچه صیقلدم. [غیر جماعتی و
قطعه له ناقابل تقسیم شیتلرده
استعمالی نامحلی و عامیانه در.]

|| پارچه پارچه، یک پارچه =
بر چوق قطعه له منقسم اوله.
جق صورتده قیریق، ریزه
ریزه: بارداتی المدن دوشوب
پارچه پارچه، یک پارچه اولدی.
|| الماس پارچه سی = یک کوزل
ویارلاق شخص: الماس پارچه سی
بر چوق. || ایی برپارچه = ایی
جنس قاش پاره.

پارچه سز { س. اکلی اولمسان،
پارچه بتون، یکپاره، اکسز.
پارچه لامق { ق. قیر دیروب
پار. پاره اوله ایتد.
یرمک: بر اتمکی پارچه لاتندی
ده کویکله آتدیردی.

پارچه لامق { ق. قیروب پاره.
مق، پارچه پارچه اتمک، اوافق
اوافق کسمک: قربان اتی پاره.
چه لایوب طاغیتدی.

پارچه لامق { فل. پارچه پارچه
اوافق اوافق قیرلق ویا کسمک:
قاش اوله پارچه لاندقدن صکره
نه ایشه یارار؟ || مح. چوق چا.
لیشوب چابالامق، اوتیه بزی به
قوشوب چوق اوغراشمق:
زوالی آدم بزه اکرام اتمک
ایچون پارچه لاتندی.

پارچه لی { س. پارچه سی اولان
و یا پارچه لردن مرکب
بولان، یکپاره اولمان، اکلی.
|| مح. طوقته جق برشی: بوسو.
بیکز پارچه لی دوشدی.

پاردسوس { س. [فر. Pardessus]
یازلق ایجه پالتوکه.

باشلیجه ستره بی توزدن محافظه
ایچون سواقده کایلیر.

پاردی { س. اؤکسؤ. || یاردی او-
دی = برنوع سازلی.

پارس { و. پارس. با: فارس و
فارسی.

پارس { س. فا. قاپلان نوعدن
یرتیجی بر حیوان.

پارسا { س. ص. فا. زاهد، عابد،
متقی، اهل تقوی. ل.

پارسال { س. ا. سکی بوسکی ویر-
تیق (انواب و سازه).

پارسال بر حبه.

پارسه { س. (شا). ۱. اغانه و
بخشش جمعیون کز.

دیرلوب حاضر و نه قدیم اولنان
طبق ویا تیی: پارسه بی کز.

دیرمک، طولاشدیرمق. ۲. بو
صورتله جم اولنان آچمه: پارسه

طوبلامق.

پارکه { س. (فر. Parquet)
اوقات و مختلف صورده

موضوع تخته پارچه لندز مرکب
مزین دوشمه.

پازل { یاخود پاریل. مه. چوق
یارلامق تصویر ایدمک

مکرر قوللا: لیر: یارل یارل
پارلامق = لمان ایتمک.

پارلامق { ق. ۱. پارلاق ایتمک،
لمان ایشدیرمک، پارلایه جق

ذرحده اوغوب سلیک ویا ییقا.
مق، جلا ویرمک: بوینی، تخته.

لری، قیچی پارلامق. ۲. ضیا
ویرمک، ایشلداق، تنور ایتمک:

بش موم اوطنی کوزل پارلا-
تیوردی. ۳. برشینک پارلاق

ویا یا ضلعنی کوستمک، پارلاق
ویا یا ضلع برشی ابراز واره

ایتمک: دیشلرینی پارلامق؛
کدی قراکلمده کوزلرینی پار-

لامق. ۴. طویشدیرمق، آلو-
لندیرمک: شو آتشی پارلامق.

|| اوزنکی پارلامق: عیدانه آتق،
آت سورمک. || کوز پارلامق

= حدت ویا تهور ایتمک.

پارلاق توریق { س. (تا. Parla-
torio) مکالمه عی،

محفظه زده بولاشیق آدم لری
سویلمکه مخصوص دایره.

پارلاق { س. ۱. پارلایان، مجلا،
پوتین، تخته، قلیج. ۲. ایشیق،

ضیادار، منور: پارلاق اوطن،
هوا. ۳. شفاف، راق، صاف:

پارلاق صو، جام. ۴. کوزه
چاره جق صورتمده کوزل و

شانلی: پارلاق بر غالبیت. ۵.
نفوذلی، شانلی، معتبر، مقصیر:

سوزی پکر: شمدیکی حالد اک
پارلاق اودر.

پارلاقلی { س. ۱. پارلامه،
جلا، لمان: بوتینک،

تخته تک، قلیجک پارلاقلی. ۲.
ایشیق، ضیا، نور: سالونک

پارلاقلی درجه کفایه ده ابدی.
۳. شفافلی، براقلی، صافلیک:

صویک، جاملرک پارلاقلی. ۴.
کوزه چاربه جق صورتمده حسن

وجال: بوقادینک پارلاقلی. ۵.
نفوذ، شان، اقتدار، اعتبار،

تحیز: اونک پارلاقلی چوق
سورمدی.

پارلامق { فل. ۱. مجلا اولوب
ایشدیرمک، لمان ایتمک: بو-

تینلر، تختلر، تفنک پارلا یور-
دی. ۱. بیوک

پارله { س. (تا. ب. ۱. بیوک
پارله) بالامار مقرر. ۲. چوق

دیلمی مقرر.

دی. ۲. ضیا ویرمک، ایشلداق،
نور صاجق: موم، لامبه،

کونش پارلا یوردی. ۳. ضیادار
ومنور اولق: آویزه لک کثرتدن

صالون پارلا یور. ۴. طویشیق،
یاغق، مشتعل اولق: آتش بردن

بره پارلادی. ۵. نفوذ و
حیثیت و اعتبار قرائق، تمیز و

تمیز ایتمک: میدانی بوش بولوب
پک چاقق پارلادی. ۶. بردن

بره حدت ایتمک، غضب ملتبه
اولق: پک قولای پارلامق

عادتیدر. ۷. (قوش) فیرولوب
اوچق. = ق. آو اوزرینه

(طوفان) آتق.

پارلامق { س. (تا. Parlamento)
مذاکره و مکالمه

محلی.

پارلامه { س. پارلامق فلی: با:
پارلامق.

پارلاش { س. پارلامق فلی و
پارلامق: با: پارلامق.

پارلامق { فل. نوبت نوبت پار-
لامق، لامق، تشمع و

تلاؤ ایتمک، شمشه باش اولق،
یالایق: شیشک پارلامق.

پارلادی { س. ۱. پارلامه، شمشه،
تلاؤ، لمان، امه:

کونشک، پرلانتنک پارلامق؛
شیشک پارلامق. ۲. جلا، پار-

لاق: پوتینلرک پارلامق
بلیدر.

پارله { س. (تا. ب. ۱. بیوک
پارله) بالامار مقرر. ۲. چوق

دیلمی مقرر.

پارمق { س. ۱. انسانده و بعض
حیوانانده ال و آیانک

پارمق

مستاننده اقسام ابتدای شمع.
لک بهری که آسانده بش
عدد در، اصبع، بنان،
انگشت: ال، آتاق پارمقزی،
باش پارمق، شهادت پارمق،
اورته پارمق، آدسز پارمق و
پوزوک پارمق، سرجه پارمق
= انسان الیک بش پارمق
استلرید. ۲. برنگرلک مر-
کزندن چترینه قدر اوزانان
چپولرک بهری: تکرلک ایکی
پارمق قیلدی. ۳. پارمق
دینان و ایکی یا 'وچ برلندن
فوشاقله باغلاش تخته یاخود
دمر چپولردن مرکب اولان
بوله تک بهر چپوخی: بو پار-
مقنک ر قاج پارمق دیکشیر-
لیلدر. ۴. طالع نپسنگ سیو-
ریسی. ۵. مساحه و طول
اولچیسینه قدمک ۱۲ و آ-
شینک ۲۴ جز شده برجزئی که
۱۲ خطدن عبارت عد اولور:
برقدمله بدی پارمق: بر آشینله
اون سکز پارمق. ۶. قویر بر
مایه باتیلدنده برپارمق آلدیی
مقدار: برپارمق بال، یاغ. ۷.
مح. مداخله، دخل، مشارکت:
بو ایشده اونک پارمق وارد.
|| آدسز پارمق = پوزوک پارمق،
نصر. || آغزه بر پارمق بال
چالقی = طاقی و یا نافع بر شی
کوستر و ب آلداتقی، اطماع ایتک،
امیده دوشورمک. || آلتی
پارمق = ۷. اتنده فضله بر
پارمق اولان یعنی پارمقزندن
بری چفت بولنان آدم. ۲.
چپوقی بر جلس قاش. ۳. پا.

لاموت بالینگ ابری جنسی. ||
اورته پارمق = انسان النک
اورته دهی اک اوزون پارمق،
وسلی. || اون پارمق یاقسنه
= دعوا و شکایت و برنی شدیداً
مسئول طوقندن کتایه در. ||
باش پارمق = اک آریجه بولنان
قالین و قیصه پارمق، ایهام. ||
بش پارمق = ۱. آختاپود نونندن
دکیز بوجکی. ۲. چاقر دیکنی
دینان برجنس نبات. || پارمق
آغزنده = مخیر، شاشه قالمش.
|| پارمق اصولی = شرک مفاعله
تطبیق اولمیه رقی آتقی هبارک
عدینه اعتبار اولور پروزی که
اصل ترکیبه یاقشیر وزندر. ||
پارمق اوچی = امله، سرانگشت.
|| پارمق اوزومی = اوزون دانهلی
برجنس اوزوم. || پارمق ایصیر.
مق = تعجب ایتک، مخیر اولقی،
شاشه قالمق. || پارمق حسایی =
حسابی پارمقله یاغ. || پارمق
قاریشدرمق = مداخله ایتک. ||
پارمقله کوسترلک = مشهور
و متعارف و ممتاز اولقی، مشار
باینان اولقی. || سرجه پارمق =
انسان النک اک کوچک و کنارده
بولنان پارمق، حنصر، || شهادت
پارمق = باش پارمق قاریشنده
بولنان پارمق، سیابه.
پارمقچی (س. جیقریقی اصنافدن
پارمقچی) پارمق و طرازان پار-
مق چویرن صنعتچی.
پارمقلامق (قند برقی، پارمق
سورمک. ۲. دورمک، تحریک
واغوا ایتک.

پارمق { س. تخته و یا دمیردن
سره چپولردن عبارت
بوله و حائل: بالسون، بخیره،
باغچه پارمقچی.
پارمق { س. ایتا. Parola = سوز
ساژلرینک بر برلری طایقی
ایچون یانلرند متفی علیه اولان
سوز. اصل ترکیبی: اوران
یسا.
پاره { س. ۱. پارچه، قطعه. ۲.
عدد، قطعه: بش پاره
طوب: یکریمی پاره کی. || پاره
پاره = پارچه پارچه، قیریق،
منکسر، بیرتیق، بیرتیق. || هزار
پاره = یک پارچه. || یک پاره
= بر پارچه دن عبارت، اکسز،
بتون.
پاره { س. (آلف البیان لغت
پاره (فارسه دن) ۱. غروشک
قرقد برجزئی که وقتله اوج آغچه
منقسم ایدی. ۲. آغچه، نقد،
مسکوکات. || اوقاق، بوزوق پاره
= کوچک مسکوکات، اوقاقی،
بوزوقلق. || پاره ایتک = رواجی
اولقی، معتبر اولقی، قییمی اولقی.
|| پاره ایله دکل = باد هوا کی،
یک اوجوز. || پاره بوزمق =
نیوک سکه بی کوچکاره تحویل
ایتک. || پاره قیرمق = چوق
پاره قزاقی. || پاره کسمک =
ضرب سکه ایتک. || پاره میدان
کورمک = پشین پاره صایتق. ||
چیل پاره = یکی تداوله جیمش
پارلاق سکه.
پاره سز { س. آغچه سی و مال و
ثروت اولیان، زو.
کوروت، مفلس.

پاره سزلق { سه آتجه و ثروت
پاره سزلق { نقدانی زو کورتك،
پاره قینانی، مفلسك .

پاره لائق { فت. (پاره لئك بازمق
(عبتد) پاره پاره
اشد برك و قتیله مجرملری
یرتیبی حیوانلره پاره لائق
عادت ایدی .

پاره لائق { فت. (پاره لك باز
{ منی مناسبتر ددر }

۱. پاره پاره ائتك، پاره،
افتراس ائتك : آرسلا ن طواشان
دو حال پاره لادی . ۲. یرتقی :
افواجی بر ائك ایلچنده پاره لادی .
۳. پارسانی پاره لائق = باشق
کوزنجی پاره رق چاتره پاره
سولك .

پاره لائق { فط. ۱. پاره
{ پاره اولق، یر .
تلق و یاقیرلق، طائفی : چالیر .
دن ائو ایز پاره لاندی : بو طاش
طوگدن پاره لاندیر . ۲. آتجه و
نقد پیدا ائتك، ثروت قزاقق .
۳. بجر، جوق چالیشوب چبالامق،
فدای نفس ائتك : مسافره
اکرام ایچون پاره لاندیر .

پاره لائق { صد. ۱. شو قدر پاره
{ ایدر، شو قدر پاره
قیمتنده اولان : بر پاره لاق = بر
پاره دکر ند، پك اوجوز :
ایک پاره لاق = ایکی پاره ایدر
پك دکر سزوعادی : ایکی پاره لاق
بر آدم . ۲. شو قدر پاره قیمتده
سكه : بش پاره لاق، اون پاره لاق،
یکرمی پاره لاق .

پاره لی { صد. آتجه و نقدی اولان،
{ زکین، ثروت صاحی :
پاره لی آدمدر .

پازار { سه (طوغریسی : بازار)
{ با : بازار .

پازند { سه فا. زرد شتك اثری
{ و مجوسيلك كتاب مقدسی
اولان « زند آوستا » ك
پهلوی لسانده تفسیری .

پازوال { دیکهیلرك دیزه كر
{ دكاری قایش .

پازواند { سه (فا. « پاسبان » دن
{ غا. (چارشی بکچییی .

پازوند { سه (فا. « بازوند » دن
{ غا. (قولجاق، بازوند .

پازی { سه (بیانی بخمار، سلق
{ سه (سه) . || قره پازی
= سرمق .

پاس { سه ۱. معدنك رطوبتدن
{ طوتدقلى كیر، صدا،

۲. دك : دمیر پاسی . باقیر پاسی .
۳. معدنك غیرى اجسام اوزیرنه
قونان و حاصل اولان کیر، وسخ :
دیل پاسی، دیش پاسی . || پاس آچق
= پاسی کیدروب تمیزك وجلا .
لاندیرمق . || پاس طومتق =
پاس پیدا ائتك، پاسلاقمق . ||
پاسکی پاس = معدنی بیوب دلیك
دشيك ایدن پاس، قارنجه لئمه .
معدن قارنجه سی .

پاس { سه حفظ، محافظه . ذ .

پاسا پورت { سه (پتا . - Passa
{ porto (سرورند
کرمی، ممالك اجنبیه کیدنلره
ویران یول تذکره سی .

پاساق { سه کیرلی و بیچمیز
{ انواب .

پاساقلی { صد. کیرلی و بیچمیز
{ قیافتی، چپاچول، صد.
لقیم صاچاق .

پاسبان { سه فا. کچه بکچییی،
{ بکچیان (زبازدی :
بازواند)

پاستاو { یاخود پاستال . سه .
{ (مجارجه دن) اوجی
یالیزی چوخه طوبی : پاستاوله
بازارلق = طوبدن .

پاسته { سه (پتا . Pasta) خوردن
{ مختلف شکل و ترکیده
طائلی قزاییه : بادملی، چوقولا .
تلی پاسته .

پاسته { سه چرکسلره مخصوص
{ برنوع داری ابرمکی .

پاسته چی { سه خوردن طائلی
{ قزاییه بابوب صا .
تان آدم : پاسته چی دکانی = بوله
قزاییه و طوندیرمه وسائره
یمکه مخصوص دکان .

پاسقالیه { سه (ار. Passaqali,
{ دن اوده
عبرانیجه « فصح » دن خرستانلرك
بایرامی که حضرت عیسی (عم) ك
صعودی کونه مصادهر : کو .

چك پاسقالیه = مولد عیسی
(عم) کونه مصادف بایرام .
|| پاسقالیه چیچی = برجس
بودور لیلای . || پاسقالیه یورطه
سی = خرستانلرك بیوك پاسقالیه
ده قرضی یه بو یادقلى یورطه .

پاسقالیه لاق { صد. پاسقالیه کونه
{ مخصوص : پاسقالیه .
لق انواب .

پاش { سه فا. « پاشیدن » فلندن
{ سه اولوب صتر تشکیله
کیر (صاحبان، سرین، طاغیدن :
زرباش = آلتون سرین، کهر
پاش = جواهر سرین .

پاشا { سه (اصلی : باش اغا . فا.
{ « پای شاد » دن مأخوذ

اولی (بعدد) دولت عثمانیه ده
وزرایه و اساساً مناصب عالیّه
سیفیه و ملکیه اصحابه و بریلین
عنواندر. و قتله بر وایی و اوج
طوغلی اوله رق اوج صفه متقسم
ایدی. الیوم ملکیده: وزیر،
روم ایلی بکر بکی، میرمیران
و میرالامرا اسمرله درت؛ و
عسکریده: مشرک، فربکک
و منیرلوقی اسمرله اوج رتبه
اصحابه و بریلور: احمد پاشا، محمد
پاشا، ناظر پاشا، والی پاشا،
متصرف پاشا: مشیر پاشا، فریق
پاشا، لوا پاشا: قیودان پاشا،
قوماندان پاشا. || پاشا قیوسی
= باب عالی.

پاشالقی { س. ۱. پاشا عنوانی،
حائزیه پاشا عنوانی.
و بریلین رتبه: فلانه پاشالقی
ویرلدی. ۲. بر پاشا-اتک تحت
اداره سنده بولنان مملکت.

پاشالی { ص. وقتله پاشا خدمتده
بولنانله اطلاق اولنور.
دی: پاشالی قیافتی.
پاشمق { پاشمقی. ۱. پاشمق
و سائر.

پاصدیرمه { س. ۱. پاصدیرمه.
پاطلیجان { س. ۱. ف. ۱. پاتنکاز.
دن معرب «بادنجان»
دن [خیار و قباغه مشابه مور
رنکده معروف بر سبز مه که پیکک
انواعی احضاره یارار؛ بوستان
پاطلیجانی = قالین و بوورالاق
جنسی؛ کمر پاطلیجانی = اوزون
و مقوس جنسی؛ فرنک، طوماته،
مورطه پاطلیجانی = دیگر انواعی؛
پاطلیجان اوتورتمسی، قیزارتمه.

سی، طولمسی و سائر = بوسرزه.
دن پاتیلان پیکک انواعی. ||
پاطلیجان انجیری = انجیرک ایزی
و مور برجنسی. || پاطلیجان چیککی
= طاطوله، دیکن الماسی.

پاغوریه { س. ۱. (ر. Παγούρι)
پیکک انواعندن بر
جنس چفاتوز.

پاقه { س. ۱. سوس ایچون
اتک راخترلنه و سائر
شیشله دیکیلن و یا مخیلانان
مختلف الشکل معدن لوحه جکی
و یا باشلی جیوی، شمشه، قباره،
۲. زمین رنکنک غیری بر
رنکده بیوک بنک؛ یافته پاقته =
بویله بنکارله طونامش. ۳. بر
یسوک خریطه بی ترکیب ایدن
قطعه لک بهری: یکری یافته دن
مرکب بر آناطولی خریطه سی
نشر اولندی. ۴. دیرچیلرک
ویده بیورلینی آچق ایچون قو-
لاندقلری بر جنس حده.

پاک { ص. ۱. ف. ۱. تر. زبازدی: پاک
۱. تمیز، طاهر، مطهر؛
انسانک اوستی باشی پاک اولمی؛
آق پاک (پاک) = بی بیاض و
تمیز. ۲. لکسز، عیب و نقصاندن
بری، صافی، خالص، حله سز،
غل و غشندن میرا: بنم قلم پاکدر؛
نظر پاک، خاطر پاک. ۳. مبارک،
مقدس، عزیز: حجازک خاک
پاک. || پاک ایتمک = ۱. تمیزلک،
تطهیر ایتمک. ۲. بوشالقی،
تخلیه ایتمک، سیلوب سوپورمک.

پاکت { س. ۱. (فر. Paquet)
پاکتده صارلش اشیا دمی،
دسته، بوچه: بر پاکت چوراب،

سیفاره، توتون. || پاکت ایتمک
باغلابوب صارمق.

پاکدامن { ص. ۱. ف. ۱. انکی تمیز
ناخوسلی، عقیق،
اهل عفت و عصمت، معاصی و
عیوبدن بری.

پاکدامنک { س. عرض، نا
موس، عفت،
عصمت.

پاکلامق { ف. ۱. ف. ۱. تطهیر ایتمک،
تمیزلک.

پاکلامق { ف. ۱. ف. ۱. پاکلامک
استانبول شیوه سیدر.
اناطولیده اصل زبازدی: «پاکلا-
مق» در. ۱. تمیزلک، تطهیر
ایتمک: اوک هر طرفی پاکلادی.
۲. تمیزه جیفارمق، تبره ایتمک:
کندیبنه تعلق اولدیقندن اونی
پاکلامق ایستور. ۳. بوشالقی،
سیلوب سوپورمک، تکمیلی آلوب
کونورمک و پاکلامق: بزم برهفته لقی
ذخیره مزی برکونده پاکلادیلر.
۴. ایشتی، پیتیرمک، بچرمک،
اعدام ایتمک: اوله مشهور بر
جانی الی کچمه پاکلاملی.

پاکلامق { ف. ۱. ف. ۱. تمیزلک،
تطهیر اولمق: بیقدا.
مغله پاکلانیر شی دکلدر. ۲.
تبریه ذمت ایتمک، بری الذمه
جیمقی. ۳. خسته لقدن قور-
تلق، اییلشک.

پاکلق { س. ۱. ف. ۱. استانبول شیوه سنده
پاکلق (پاکلک دینیر). ۱. تمیزلک،
طهارت، نظافت: پاکلق حفظ
صحت ایچون ال لازم شیشلردنبر.
۲. لکسزک، عیب و نقصاندن
برائت، صفوت: اونک قلبنسک
پاکلکده (پاکلکده) اصالی شاهدور.

پاكيزه { ص. فا. ۱. تيز، طاهر، نظيف. ۲. لكهنؤ، برى، خالص، صافى: پاكيزه صفات. }

پال { س. بر جنس كوكرچين. }

پالا { ظن اولئورسده، روملر تركه كي قوللانورلر. بو جهت السنه سنده مستعمل الفاظ مشترك دن اولوب اساساً آرنه. ۱. ۱. دجه اولسى ملحوظدر. }
 باصى قلع اتواعى: پالا چكك، پالاي چيقارمق، اورمق، قو، للانق، پالاجالق، بوشنه يورلق.
 ۲. كورك باصى برى وار شكاده باصى بعض آلتلر: پالا صالامق، تك كورك اوئاده رق قايق يورومتك. ۳. قليلامه قوتان باصى كيريش وسائر كراسته. = ص. پالا دينن قلع شكنده باصى ومقوسجه: پالاييق.
پالاز { س. (تق. وچ. باورى و چوچى ديمك اولان «بالا» دن مشتق اولق محفلدر.)
 صو قوشلرله كوكرچين كي ديكر بعض طيوروك بيليجى: قاز، اوروك، كوكرچين هندی پالازى. = ص. سمز، ياغلى، بومبول. || قوش پالازى = اكثريا چوچلره مسلط اولوب نفس يوانى طبقامفله كايتله هلاكلرينه سبب اولان مستولى بر بوغاز شيشى مرضى، كه اخيرا فرانسده ذوقتور (رو) طر. فندن آخى ايله چارهسى بولنه رق هر سنه مليونلرجه اطفالك حياتى قورتولمشدر. } فر.

[Diphthérie]

پالازلامق { فط. (طيور ياو. ديسى) سميرمك، سن ييدا اتمك. }

پالاستورپه { س. (يتا.) ۱. كوب تميزلكه قوللانلان بجاوردلى ويا بورغلى صيريق. ۲. طوبك يو. ار لاخته قوللان صيق، كله صيقسى. }

پالاسقه { يا پالاسقه. س. (بحار. فتنك وضعت مخصوص كومش وتونجيدن ياخود كاوساله دن محفظه قايشله آرقوزى آميلير ويا يله باغلانير. ۲. سوارى چانطه نى. ۳. طوب خرتوجى قوللان چانطه. }

پالاسقه لي { ص. س. آفأ بيان اولنان فتنكك ويا چانطه نى حامل سوارى ويا يياده نفر ويا چاوشى. }

پالالق { س. ياصلفنه و قليلامه وضعيت: كيريشلى با. لالته قومق. }

پالامار { س. (يتا.) كيلرى زنجير يرينه لنگره ربط اتمكده مستعمل قالين خلاط. || پالامار كوزى: كمينك باشنده وقيجده پالامار كمينك مخصوص دمير ييلزىكى دليك. || مح. پالامارى قوبارمق = صاوشمق. }

پالاموت { ياخود پالاموط. س. (س. ايتا.) ۱. مح. حرب كئلجه «د» تبديل اولدور. }
 ۱. بر جنس ميشه ايله سائر بعض آغاجلرك وركلرى بيش

كه كستانه قيتلندن و آجيه اولوب كاوساله ائمانلنده قوللانير. ۲. بو ميوه تك دباغته مستعمل قبوغى. ۳. بو ميوه نى ورن ميشه جنسى: پالاموت آغاجى. }

پالامود { ار. (Παραμύδος) ايريجيه معروف بر نوع باليق كه مبدول اولوب اتى قباچه وغير مقبولدر. بر جنسى: چنكاهه پالامودى: بسوجكى: طوربى: دها يوك: آلتى يارمق: بطالى: زندان دلى، پچوطه. آلتى يار. مفك طوز ليسنده لاكمده ديرلر. }

پالان { س. (فارسيده سمير ديمكدر.) اكثريا بئتك مركب واستره بعضاً آته اوريلان قاشز ويومتاق اسكلى بر نوع اكر: مركبه پالان اورمق. }

پالاندوز { س. فا. پالان ديكن سيده سميرجى ديمك ر. }

پالاندز { س. زائق طاشنى، چشمه تك موصلى طاشنى. }

پالانتق { س. (يتا.) ۱. كيلرده آغز يوك قالديرمق ايچون خلاطى بررينك ايچندن كچيرلش جوق دئالى چفته مفره. }

پالانقه { س. (بحار جلد ۱) ۱. آغاج وطور اقله يانلش و خندق جويرلش حصارچق. ۲. بويله بر حصارله محاط واروش. }

پالاوره { س. (ايتا.) ۱. مح. حرب اوستنده وكورته تك آلتنده. كي ايكنجى قات. || پالاوره جى = اوديرمه شيلر. ويلين، آتوب طوتان. }

پالتو } یاخود پالتو. س. (فر.)
 { Paletot } اوستدن کیلن
 قش لباسی.

پالدم { م. قا. پاردم = قوپرونی
[آلتی] اگر قوزغونی که
آتمک قوپرونی آلتندن پکیریلوب
اکری آرقدن ویط ایدر.

بالطوق } - با: بالتوق.

پالوده } س. فا. (تر. زبازدی :
پالوده } نشسته وشکرله
پایلوب صوئوق ینن پلته.

پالوزہ } با : پالودہ.

بِالْهَمَكِ } - فَا. (اصلی: بالآ.
{ هُنَا } آتَه قَوْلَانِيْلَان
وَاتَه جَكْدِيرِيلَن بَرَجَنَس بِيُوَك
كَمَد.

مالی } س. هندستانک دکن قطعہ
سندھ وسرنديپ جزيرہ
سندھ تکلم اولنور بولساندر،
که هندک السنہ جديده سی
ميانده (سانسکری) لسان قديم
اديسنه اک زياده مناسبت و
مشابهي اولوب، (بودا) مذهبيک
کتابلری ده بولسانده محرر بو.
لنقله، بو مذهبه تابع اولانلرک
لسان مقدسی عد اولنور.

پالیوش { ۱۔ (بلکہ اصلی : پالا۔
[شیش] قصبہ و ایکی
طرفی کسکین طوغری قلیج ویا
شیش، قصا طورہ۔

پامال } س. ص. فا. با : پامال.

پامبوق } وپاموق. [اصلى : فا.
 } پنبه، دن «پنبى، ويا
 «شوق».] نا : شوق.

پاناپر } یاخود پشاپر. س. (یو.
Hxvry(p:ov) بسته ده

بر ویا ایکی اوج دقمه بر محل
مخصوصده قورلوب براق کون
دوام ایدن یوک بازار: اوزونجه
اووه، سلیوری، بالیکسری
پانایری. — لسان یونانیده
منهای لغوی جمع و اجتماع
اولوب، اساساً بت و بتخانه زیا-
رتندن عبارت اولدنی حالده،
زواره تجارت دخی مساع
اولدیفن، کیده رک صرف
تجارت اجتماعلرینه یئی بازارلره
تخصیص ایدلمدر. اسکی یونا-
نیلرک پانایر اص. ولی عینله
قبل اسلام عربلرده دخی جاری
ایدی.

پانہوق } س. ہا: پنیوق.

پانتالون (Pantalon) (فر. باخود پانتالون. س.
فرانسه قیافتده طار وایکی باجائنگ
بهری یوقاری به قدر آبری
دوز کسوه. (فرنگی اچ طوننه
ده وعلی الاطلاق بلدن آشائینی
اورتن لباه یونامی ویررل. }

یاخود پنجار. س. ترشیسی
پانجار } ماسلان وغصازمی شکر

امعائله يارايان ايچي پك قمرزي
مروفي سېزه، ساق. — اصل
تركي، يې «چوغندر» ياخود
«چوكوندور» اولوب، بو امت
ايراني لطف فندونځي قبول ايله،
فارسيده «چغندر» و «پگندور»
دينيږ. || قزلبغند د كښايه او.
لور: يا نجار كلك = پك زياته
قيزارمق؛ وچ. پك زياته محبوب
اولقي.

یاخود پنجور. س. [فر.]
 یا پنجور { Abut-jour دن غا. }

آجیایر قپانیر افقی طار نخته لردن
مهرکب اولوب، قفس خد متقی
کور دکدن بشقه، اوطه نک ضیا.
سنی ده ایجابنه کوره تنقیص ایدر
ویا بستیون قرا کلتی یاپار.

پانجوری } ص. پانجوری یعنی
 طرز جدید اوزرہ
 قفسی اولان (پنجرہ، او) .

یاخود پاندومیمه }
IIxv76yayz. (بو.)

— فرانسیزجیہ تقلیداً «پاندومیہ»
دیک کر لئج برمقلد لکدر۔ زرا
فرانسزلر دخی بولفتک وامثالک
آخرندهکی صاعره بی بسبتون
مسکوت براقیوب، اوستندهکی
حرقله برهجا تشکیل ایدہجک
صورته تلفظ ایدرل۔ [لاقر۔
دیسز ویا لکیز اشارتله اوینا۔
نیلان مضحکہ ویاضحوکہ : پاندو۔
میہ میہ کیتمک، پاندومیہ سیراتک۔
|| محی پاندومیہ اوینامق = لسان
بیلمکدن هب اشارتله افادہ
صرام اتک۔

پاترہیں { س. ا. ف. «پادزھر» د. غا. }
 ۱: پادزھر .

يانطا لون } س. و :

يانطو لون } - با : پانٔ لون .

پانظو ميمہ } ۔ با : پاندو ميمہ .

پانہادہ } صد. فا. ا یا = آباق.
 { نہادہ = قومش آ آباق
 قومش، آباق باجمش، داخل،
 وارد، اصل : پانہادۃ میدان
 امتحان اولدی. لہ.

پانہ { سہ [یتا] بم قایق باغلا
به حق قیچی اسی .

پَگِی { ص. نا: پیه .

پَگِیْلَمَک { فل. ککملک، تلاشه
لاقردی بی ککه ایوب
سویله مه مک .

پَپَه { ص. دلی طونوق، کله لری
سویله بیوب ایلك حرفلری
تکرر ایتدیزن، لکنت لسانی
اولان. { اصل « پ » حرفی
تکرر ایتدیزنلر حقنده موضوع
اولوب، بعده تعیم اولغشدر.
« ککه » لغتده اساساً « ک »
حرفی تکرر ایتدیزنلر ایچون
موضوعدر. بعد انهم ککه
پیه دن دها قوتلیدر . }

پَپَه لَک { وپیگیلک. س. دیل طو.
تقلی، لکنت لسان،
ککه مک .

پَپَه لَک { فل. پیه لکه سوبلک،
لکنت لسانه تکلم ایتمک .

پَپِت { یاخود پیت. مه. خفیف و
یاواش سسی تصویر و تقلید
ایذر، و مکرر یاخود جیت ادا
تیه برابر قولانیلیر: پیت پیت
یورویه رک کلدی؛ جیت پیت
یوق = هیچ سس صدا و کوردلی
یوقدر .

پَپِتالوشقه { س. مجارجه ویا
اسلاجیه اولسه
کرکدر { طالنج فشنگ .

پَپِتَالیه { س. ۱. قوشبازلرک
قوشلری جلب ایچون
ایسه باغلابوب اوتدیردکاری
چیمرفتان. ۲. جریق دینلن
طالبان قایغنک اتخیق بر آدم
پینه جک قدر کوچکی .

پَپِتای { س. بانایه جزیره سندن
کلن برجس آغاج قاوی .

پَپِتَر { یاخود پیتیر. مه. خفیف
و سرعتلی حرکتی تصویر
و تقلید ایده رک، مکرر اوله رق
قولانیلیر: پتر پتر یوروردی .

پَپِتَر { پتر پتر یورمک = نازک اندام
برقادیتمک سبکروانه یورویشی.
یاخود پوتراق. نا: بو.
پتراق { تراق .

پَپِتَر دَاتَمَق { قه. پتردی ایتدیر.
مک: شوکاغلرلی
پترداتمیک .

پَپِتَر دَامَق { فل. پتردی ایتمک،
خفیف سسله اینجه
کورلدی ایتمک: یابراقلر روز.
کاردن پتردایوب طور یوردی .

پَپِتَر دِی { س. خفیف کوردلی،
اینجه باتردی: یابراقلرک
پتردیسی .

پَپِتَک { س. ۱. آذربک یووه سی
حکمنده اولان آلتی کو
شلی موم تکرلکی، بالی آغش
کومج. ۲. بو شکله مختلف
شیشلر قطعسه سی، تکرلک: بر
پنک آفیون .

پَپِتَک { س. هند چهلرنده دیش و
طوداقلربی قرارتمی ایچون
چیکندکاری بر نبات، تنبول.
[Bétel (فر.]

پَپِتِر { س. فا. پتکیردن { قیلدن
الاک .

پَپِتَجه { س. [یتا.] تک خاویسی،
مقرمه، کوچک پیشکیر .
پچوطه { س. پالامود بالیفنک
ایری جنسی .

پَپِتَجه { س. قادینلرک سواقده یوزه
اورندکاری قفس کپی سیرک
اورتی، طونوق، نقاب، لثام، برقع .

پَپِتَجه { س. فا. ج: پیگان. ۱.
یاوری، انسان و حیوان

پَپِیسی، کوچکی. ۲. چوقق،
اوغلان، غلام. || مغ پیجه =
مجویسی چو جفی، میخانه جی
چراغی، دلبر. عر .

پَپِتَجه { ص. فا. ۱. پیشش، پیشکین.
۲. مجر تجره لی، کارآز.
موده. || پانجه = خام، تجره سز:

پَپِتَجه { س. فا. «پنجه» دن قویو.
لاشمش مایع: قان پختیسی.
دیز، پختیسی = نجم بحری
دینلن شفاف بر حیوان بحری .

پَپِتَجه لَاتَمَق { قه. و .

پَپِتَجه لَاشدیرمَق { قه. (قان و
مایه) قویولاشدیرمق، پختی
حالته قویق .

پَپِتَجه لَاشَمَق { فط. و .

پَپِتَجه لَاشَمَق { فط. (مایع) قویو.
پختی حالتی: لاشمق، طوشمق،
پختی حالته کجک: قان پک جاق
پختیلانیر .

پَپِتَجه لَاشَمَق { س. قویولاشمه، طوکه:
(قاک پختیلانمسی .

پَپِتَجه لَاشَمَق { س. ار. [Hézupev]
پداوره ۱. کره میت آلتنه چاقی
اورتسی پایلان اینجه تخته. ۲.

پَپِتَجه لَاشَمَق { س. قویولاشمه، طوکه:
چام تخته سی که قولای بوکیلیر .

پَپِتَر { س. فا. آنا، بابا، اب، والد:
پدر بک، افسدی، پاشا
(= پدرکز)، پدر مرحوم؛ پدر
بزرگوار، پدر عالقدر. || بیوک
پدر = بیوک بابا، جبد. || قاش
پدر = قاش آنا، زوجیندن بهرینه
نسبه دیکرینک پدری .

پَپِتَرانه { ص. فا. بابایه یا نیشیر،
بابایه لایق و مناسب:

بر طور پدرا نه ابله؛ شفقت
پدرا نه سنی کوستردی. = ح.
بابیه یا قشیر صورتده، بابا کبی
کنده سینه پدرا نه نصیحت ور.
دی؛ طلبه سینه پدرا نه معامله
ایدور.

پَدْر لَک { س. آتالی، بابالی،
ابوت: او آدم بکا پدر.
لک ایخسدر.

پَدْرود { س. فا. وداعلاشه؛
پدرو ایلک وداعلا.
شوق. د.

پَذیر { ص. فا. «پذیرفتن» فاندن
سمه. اولوب صتر. تشکله
کیر) ۱. قبول ایدن، آلان،
بولان: ختام پذیر = ختام قبول
ایدن، ختام بولان. ۲. قبول
ایده بیلیر، مستعد: اصلاح پذیر =
اصلاحی ممکن؛ تربیه پذیر =
تربیه مستعد، قابل تربیه.

پَذیرا { ص. فا. قبول ایدن، قابل:
پذیرای ختام اولقی = ختام
بولی.

پر { مه. اوچی یا خود سرعتله
دوغمکی ویا یاغی تصویر و
تقلید ایده رک اکثریا مکرر
قوللایلیز: پر پر اوچی؛ پر پر
یاغی؛ پر پر ایدوب اوچه ماز.

پر { س. فا. قناد، جناح. اکثریا
پر { مرادی اولان «پل» ابله
برلکده قوللایلیز: پروالی دو.
کلش بر قوش. = ص. فا. اوچان،
اوچی، طایر: شب پر = کجه
اوچان. د.

پر { ص. فا. طولی، مملو. د. —
پر { مرکب صفتلر یعنی وصف
ترکیبلر تشکیل ایدوب طولیلق
و کثرت بیان ایدر: پرخون =

قان ابله طولی؛ پرغضب = غصی
زیاده؛ برعناد = عنادی چوق.
پرا تیه { س. سفائیه قرائته دن
ویریلن تذکره که کیتدیکی
یره اونی ابراز ایتمدیکه یولی و
حواله چیقاروب آله ماز.

پراچول { س. [پتا. ۱. دینکل
اوستنده اولیان اسمه
آرابه. ۲. کمی اکریسی دینان
برنوع سفینه.

پرازوانه { س. قلع و بیحاق و
سارمه ک قبضه ایچنه
کیرن قسمی.

پراصه { س. [ار. معروف سبزه،
سکرات، کندنه. || بیان
پراصه سی = بنوق اونی دخی
دینان بر جنس نبات. || یر
پراصه سی = حبشه الکب دینان
برجنس نبات.

پراکنده { ص. مجموع و منتظم
اولیان و بربرده بو.
لغیان، طاغیق، طارمه طاغین،
متفرق، پریشان.

پرامه { بایر مه. س. [ار. ایکی کور
کلی یعنی بر پخته لی آخر
قایق.

پران { ص. فا. اوچی، طایر.

پرا تیه { س. [پتا. ۱. وقیله
زنداندن مجرمک آباغنه
اوریلان کوتوک نومروق. ۲.
مجرملرک آباغنه اوریلان زنجیری
حلقه: پرا تیه اورمق. ۳.
پرا تیه اورلق جزاسی، کورک
جزاسی: پرا تیه محکوم.

پرا تیه بند { ص. فا. پرا تیه او.
رملش، پرا تیه لی.

پرا تیه لی { ص. پرا تیه اورملش،
آباغنده پرا تیه اولان.

پرپی { س. بیلان صوفه سنه علاج
ظن اولنان برجنس معدن
کوموری، بیلان طائی. قورت
بوغان و امثالده دیرلر.

پر پیت { ص. اسکی بوسکی، قو.
راده. = س. آقره ک
بیای شایاخی.

پر ت { س. بره لئه. || برت مرت
= بره لئش.

پر تاب { س. فا. و:

پر تاو { س. فا. ۱. آتله، صیرامه.
۲. آتلی ایچون آلانان
خیز و برق آیم کیردن قو.
شوق ایدیان قصد: بر تاو آتی.

پر تملک { قن. بره ملک، کیکه طو.
قنقنرین اتی انجیتملک،
بورق.

پر تملک { قن. بره لئه، بورق.

پر تو { س. فا. ضیا، نور، شعاع،
بارلاق.

پر تو آفشان { ص. فا. [رتو = ضیا.
افشاندن = صاچق او:

پر تو آنداز { ص. فا. [رتو = ضیا.
انداختن = آتقی ضیا
ونور نشر ایدن، ضیادار، منیر.

پر تو سوز { س. فا. [رتو = ضیا.
سوختن = یاغق. —

تر. زبازدی: پرتاوسز کونشه
طوندلده شماعلری بر قظه به
جمع انگکه آتته کن شیشی
یاغان جام که اشیا بی نظرده بیوتمکه
کوچک یازیرله و مطبوع خریطه
و کتابلره باقیه یارار. (فر.

[Loupe

پر تی { س. اسکی اشیا، ملبوسات
ویشاق و سائر مالز مه
اسکیسی؛ پر تی قالدیرمق =

اشیائی طوبایوب طاشیق،
کوچ ایتک، قاجق، || پری برنی
[وغا: بلی برنی] = اسکی پوسکی
اشیا، || خرنی برنی = ایشه یارا.
ماز اسکی پوسکی شیلر.

پر تپق { ص. اسکی ورتیق، فرسو.
ده. پارچه پارچه: برتقی
برتقی.

پر چم { ص. ۱. وقتله باشلربی
تراش ایدنلرک تپه ده
براقدرلی صاج. ۲. حیوانک
اکسهرلی صیرتده پیتوب او.
زانان و قالین قیلردن عبارت
اولان صاچلری، یله آت،
آرسلان پرچی. || جوان پرچم =
قندیل چیچی انواعدن برچیچک،
حشیشه الره. || دکنز پرچی = تک
قبوقلی برنوع دکنز بوجی.

پر چین { ص. ۱. چپونک اوپر
طرفه چیقان اوچنک
یاصیلاندرلسیله ویا ویدلی
چپونک آرقه سنه صمون کچیر.
لمسکه صاغلاملاشدیرلسی: پرچین
ایتک. ۲. مح. علی الاطلاق تحکیم
وتقویه، صاغلاملاشدیرمه. || سر
چین پرچین = حکم صورت.
میضانمش ویا باغلاغش.

پر چینلک { ق. ۱. (چپویی)
اوجقی کوت ایدوب
یاصیلاندرمرقله صاغلاملاشدیر.
مقی، پرچین ایتک. ۲. (علی-
الاطلاق) صاغلاملاشدیرمقی،
تقویه وتحکیم ایتک.

پر چینلی { ص. پرچین اولمش،
ندانک قولاقلی اکسری.
ندانک قولاقلی اکسری.

پر خاش { ص. فا. جنک، فاوغا،
نزاع، جدال.

پر خاشجو { ص. فا. فاوغا آرایان،
زاعجی.

پر داخ { ص. فا. پرداخت، دن
[غ. ۱. جلا، بار-
لاقلق، بارلامه: پرداخ ایتک
= بارلاتقی، جلا ویرمک. ۲.
تراشدن صکره اوسترمک آشا.
غیدن یوقاری به سبورلسیله
قیلرک اک قیصه دیبلرنک دخی
آلمی. || پرداخ ویرمک = ۱.
جلا ویرمک، بارلاتقی. ۲. مح.
تکدیر وتمیز ایتک، پایلامق.

پر داخته { ص. فا. ۱. تنظیم و ترتیب
اولمش، دوزلدنش.
۲. جلا، بارلاق، پرداخلی. ۳.
پر داخجی { ص. ۱. تخته و معدن
و یا سختیاندن معمول
شیلره جلا ویرن ایشیی.

پر داخسز { ص. (صحیحی: پر-
جلا اولمامش، بارلا دلامش.
پر داخلامق { ق. جلا ویرمک،
پرداخ ایتک،
بارلاتقی.

پر داخلی { ص. بارلاق، جلا،
[فعلندن سمس. ۱. دوز-
لدیجی، ترتیب و تنظیم ایدن،
مصطت پرداز = ایش کورن. ||
اصطلاح پرداز = اصطلاح بارالایان.
|| کار پرداز = ایران دولتی طار-
فندن منصوب شهبندر.

پر ده { ص. فا. ۱. قپو و پنجره به
آسیلان اورتی: پنجره،
قپو پرده سی. ۲. بربری آیرمقی
و کورینسنه مانع اوانق ایچمون
آسیلان جارشاف و احرام و سائره:
پرده چکمک. ۳. یوزه آسیلان

پر ده سیلک { ص. ناموس سزلی،
عفت.
پر ده لیمک { فقط. اوسته پرده
چکمک، پرده لیوانی.
پر ده لی { ص. ۱. پرده سی اولان:
پرده لی پنجره. ۲. زام

اورتی، نقاب، پنجه: یوزندن پر-
ده لی قالدردی. ۴. ایکی پری
بربرندن آیران شی، بوله، حامل،
حاجز، آرا زاری: یوزن پرده سی.
۵. موسیقی آلتلرنک قولنده کی
حلقه لکه هر برینه پارمقی طو-
قونجه بشقه برس چیقار:
ساز پرده سی: اوست پرده =
اک یوکسک سس چیقارانی.
۶. مقام، آمنک، موسیقی سسنگ
حال طبیعی: چیقار نغمه سناپه
پرده پرده. ۷. مح. عرض، ناموس،
عفت: اهل پرده = ناموسلی،
اهل عرض. || تخته پرده = تخته.
دن اکرتی بوله. || کوز پرده سی
= غفلت. || پرده بیرتلی = عرض
و ناموس لکنه دار اولقی، نامو-
س سزلی مبدانه چیتقی. || اوست
پرده دن باشلامق: آغز یوزمقی.
پر ده جی { ص. و:

پر ده دار { ص. فا. (پرده = م-
داشتن = طومق) [
برییوک ذاتک قپوسنده بکلین
و کیرمکه ماذون اولانلره پرده لی
قالدیران قپوجی، حاجب، پرده جی.
پر ده دارلق { جی صفت و خدمتی.
پر ده سیز { ص. ۱. پرده سی واور.
تپسی اولیان: پرده.
سز قپو، پنجره. ۲. مح. نامو-
س سز، عرض سز، عفت سز، حیا سز.
پر ده سیزلک { ص. ناموس سزلی،
حیا سزلی، عدم
عفت.

پر ده لیمک { فقط. اوسته پرده
چکمک، پرده لیوانی.
پر ده لی { ص. ۱. پرده سی اولان:
پرده لی پنجره. ۲. زام

إله اعطاه اولئش. ۳. عرضی،
ناموسنی، عقیف: پردہ لی قادی.
{ پرس } مه. تأکید ایچون ترس
{ لفته اتباعاً قولاً نیلیر:
• ترس پرس.

{ پرسست } ص. فا. { پرسست }
{ پرسست } فطندن سمع. اولوب
صتر. تشکیله کیر [طابان،
طاینان، عبادت ایدن: خدا
پرست = الله طابان: آتش پرست =
آتش طابان: بت پرست =
صنم طابان. || مج. چوق سون،
مفتون ومبتلاسی اولان، پرستش
درجه سنده محبتی اولان: می
پرست = شرا به وعشرته دوشگون؛
اقبال پرست = باطل جاه اولقی
انسماسی.

{ پرستان } ۱. خدمتی، قول،
بند. ۲. بسله، خلایق.

{ پرستیش } ص. فا. طایبته، طامع،
عبادت: آتقی جناب
خلاقه پرستش اولنور: کندیشی
پرستش درجه سنده سو بور.
۲. فوق الحد محبت، دوشگونک،
مفتونیت: او آدم کتا بلره پرستش
اید بور.

{ پرستیشکار } ص. فا. ۱. طابان،
طاینار، عبادت
ایدن. ۲. پرستش درجه سنده
سون، دوشگون، مفتون.

{ پرستیشکارانه } ص. فا. عبادت
{ ایدنه ویا پرستش
درجه سنده سونه لایق و شایسته:
براطاعت پرستشکارانه ایله. =
عبادت و یا عبادت درجه سنده
رحبتله: کتا بلرینه پرستشکارانه
بایبور.

{ پرستیشکارلق } - و:

{ پرستیشکاری } ص. فا. عبادت
{ ایتمه ویا پرستش
درجه سنده محبت، مفتونیت،
دوشگونک.

{ پرسیدن } ص. فا. { پرسیدن }
{ پرسش } فطندن [صورش، صور.
مه: سؤال: پرسش خاطر ایتمک
= خاطر صور مق.

{ پرسنک } ص. فا. { پرسنک }
{ دن که ترا زینک
اکسیکی اکل ایچون برکوزینه
قونیلان طاشدر. [مدار کلام
اولقی اوزره سوز آره سنده
مناسبتی مناسبتر ابراد و تکرار
اولان « اقدم، اقدمه - بویه بی،
اوزاقیمه » کتی تعبیر: لافردینک
پرسنکی. || دیلک پرسنکی =
ورد زبان.

{ پرکار } ص. فا. { تر. زبازدی:
{ پرک } اولچمکه وداژه
چیزمکه مخصوص آیلیر قیاییر
ایکی باقادن عبارت مهندس
آلی: پرکار اورمق: پرکارله
اولچمک، چیزمک. || مج. باجاق:
پرکاری آتیق = باقاقری اوزون
و ادیملری بیوک: پرکاری آتیق =
باجاقرینی آچوب بیوک آدیملر
آهوق قیاق بورمک.

{ پرکارلامق } ص. فا. پرکارله اولچمک
{ ویا چیزمک. || مج.
ناصارلامق، ترتیب و تجمیع
ایتمک.

{ پرگال } یاخود پرگل. با: پرکار.
{ پرگاله } ص. فا. پارچه، باره:
{ برساله } پرگاله = پارچه

پارچه. ز.

{ پرگاله باش } ص. یووارلاق نخته
دستره.

{ پرگل } ویرکلمک. با: پرکار، پر.

{ پرکنده } ص. کویچک بریق
{ نوعی (کمی).

{ پرکی } ص. [بتا.] بیرنجی بر
{ جنس گول بالی. || دکیز
پرکیسی = یوک دکیزه یاشار
بیوک جنسی.

{ پرلاق } ص. طوغان و سائر بیر
{ تیجی قوشلری جلب
ادوب طوغنی ایچون قفسله
طیشاری برافدقزی قوش،
موصطره. کو چوکنه چیغرتان
ودکنکه باغلیینه پتالیه دیرلر.

{ پرلامق } فل. { کوچک قوش }
{ اورکوب اوجق.

{ پرلاتنه } - یاخود:

{ پرلاتی } ص. [بتا. Brillante]
{ جوق صفه لی ویک
پارلاق اعلا الماس، کوهر در.
خشان. = ص. پرلاتنی طاشندن
معمول یعنی پرلاتنی طاشیله
مزین: پرلاتنی یوزوک، کوپه.

{ پرلانغیج } ص. قامییلانقدنه
{ اوتورک دونر فیر.
لداق، دیلکی طویاج.

{ پرلامق } فل. { قوش یاورسی }
{ اوچغه چیسالامق،
امکلمک.

{ پرماق } برماق و سائر. با:
{ یارمق و سائر.

{ پرچمه } ص. [بتا.] مج. اینجه رک
{ خلط، بدک خلطی.

{ پرزار } ص. [بتا.] پرزار
{ زبازدی: پرزال.]

سور، کینک. ۲. چرخ یا براخی:
واپور چرخنک بر پروانه سی قیری.
۳. بارقانی و یا یلکنی چرخ:
واپور، دکرمن پروانه سی.

پروتستان {س. (فر. Protestant)}
بایانک ریاست روحا.
نیه سی و عز پزلی و صغری و
ورهبانیق طایماز و بونله قارشی
پروتستو یعنی اقامه حجت ایتمکه
ظهور ایش برخرستان مذهبه
تابع آدم: پروتستانلر سائر
خرستیانلرک ایندقلری شیئرک
چوغه ایناغازلر لکن ایندقلری
شیئرلده خیلی متمصبدرلر.

پروتستانلیق {س. ماده آفنده
تعریف اولنان
خرستیان مذهبی که آوروپانک
شمال غربی جهتلرنده و آسریای
شمالیه منتشردر.

پروتستو {س. (پتا. Protesto)}
۱. مقه برینک منافعی
علینده ویرین قراری طای.
نیدیفنی رسماً بیان ایتی، حقوقه
بفرحق مداخله اولندیفنی و یا
خلاف مقاوله بر حرکت وقوعی
ادعا ایتی، اقامه حجت:
پروتستو ایتمک. ۲. بویه
بر قراره قارشی ویرین رسمی
بیاننامه: پروتستوسی ویردی.
(بواکنجی معنا ایله پروتستونامه
دخی دینیر.) || پولیچه بی پرو.
تستو ایتمک قبول ایتیوب رد
ایتمک.

پروور {س. فا. (فروردن) فعلندن
سمه. اولوب صتر. تشکیکه
کیرلر} ۱. بسلیچی، بسلین، اعاشه
ایدن، نفقه ورن: قرا پروور بر
آدم. ۲. تربیه ایدن، پیشیدرن،

پرویان {س. فا. بر نوع قیتی
ایک قاش.
پرو {س. (پتا.) یکپاره آمودی
الماسه اطلاق اولنور: پرو
کوبه.

پروا {س. فا. ۱. قورقو، خوف:
کیمسدن پروا سی یوقدر.
۲. چکنه، اجتناب، احتراز:
پرواسز سولیرم. ۳. قید،
تکف، تقید، غائله: هیچ پروا سی
یوقدر. || بی پروا = پرواسز، قید.
سز، لایالی.

پرواز {س. فا. اوجمه، طیران،
اوجش: هوالرده پرواز
ایتمک. || بلند پرواز، بالا پرواز =
یوکسکرده اوجان، وچ، آتوب
طوتان، یک یوکسکدن دم اوران.
پرواز {س. ۱. برشینک اطرافنه
میخلانان تخنه که اکثریا
یولی و اویملی اولور. ۲. آینه
ولوحه کبی شیئرک کناری،
چرچیوهی تشکیل ایدن قوریش.
۳. آتوب و سجاد و سائر
کنارلرینه دیگر رنکده و یا
دیگر قاشدن اوله رق چکیلن
یول.

پرواسز {س. ۱. کیمسدن قورقیان
احتراز و اجتناب ایتین،
جری، جسور. ۲. قیدسز،
لایالی، بی پروا. = ح. قور-
ققسزین و چکنمکسزین، قیدسز و
مبالاسز، لایالیانه: پرواسز
کیروب چیقیور.

پرواسزلق {س. ۱. قورقوسزلق،
احتراز سزلق. ۲.
قیدسزلق، مبالاسزلق.
پروانه {س. فا. ۱. کجه کلکی که
ایشیفک اطرافنه دویمکی

میشه آغاجی انواعندن چالی،
پرنار کوموری = بو چالیدن
بایلان کومور که الک مقبولدر.
پرنارلیق {س. پرنار چالیرله
مستور بر، پرنار چال-
لیلی که الک مقبول کبی مرعاید-
ر. || ورناللق. با: پرنار و
پرنال {س. پرنارلیق.

پرنج {س. (فارسی ایله املا سی
مشترک ایسه ده فارسیده
(پ) و (ر) مفتوح اوقو-
نور.} جوابدن معروف بیاض
جه که صولات یرلرده حاصل
اولوب الک زیاده انسانک بلنسته
مدار اولان ذخائر دندر، عر.
ارز، اصل ترکیه سی: دوگو و
قبولیلی چلتیک در: پرنج دانه.
سی، پرنج چوربه سی، پرنج اونی.
پرنج {س. باقیر و قالایدن مرکب
صاری معدن که اوانی و
ادوات اعمالنده چوق قوللا-
نیلیر، توخ. = ص. بو معدندن
معمول: پرنج منقال.

پرنجی {س. ۱. پرنج صان
تاجر. ۲. باقیرله قالای.
یدن مرکب مخلوط معدنی ایشلیوب
بوندن اوانی مختلفه پاپان و دو-
کن صنعتگر.

پرنده {س. فا. اوجچی، اوجان،
طاظر، طیار. ۲.

پرنده {س. چرخ کبی دونه رنک
قیلان طاقله: پرنده آغی =
بو صورته طاقله قیلنی. || اونک
یاننده پرنده آتمه ماز = اوکا قارشی
برشی یا به ماز.

پرنده باز {س. فا. چرخ کبی دو-
نه رنک طاقله قیلان
اوپونگی.

تفیش وترقی آیدین: بندم پرور؛
معارف پرور. ۳. حاضر، متصف؛
مراحم پرور = مرحمتی حاضر، سر-
حمله متصف.

پَروردگار { س. کافه مخلوقاتی
بسلین و پیشدین
جناب حق حضرتلری.

پَرورده { ص. «پروردن» فعلدن
س. ۱. بسلش،
اعاشه و تغذیه اولسان: نان و
نعمتله پرورده اولش. ۲. تربیه
اولش، پیشدیرلش: او فلانک
پرورده سیدر.

پَرورش { س. فا. ۱. بسلش،
بسله، تغذیه، بسلنه،
غذا: آرسلان اولادینی
حیوانلرک اتیله پرورش بولور.
۲. تربیه، پیشدیرمه، ترقی و
تفیش: والد سئک آغوش
شفقتنده پرورش بولشدر.

پَرورشیاپ { ص. فا. «پرورش
= تربیه. یافتن =
بولق [تربیه کورن، تربیه او-
لنان: یدرنک مکتب عرفانده
پرورشیاپ اولشدر.

پَرورُز { س. با. یوروز.

پَروسیه { س. م. آلمانیه ممالکنک
اک شمال شرقی قسیمی که
ایوم برقارلق تشکیل آیدیکی
حالده، آلمانیه ایمپراطورلنکده
مرکزی اولوب، قرالی آلمانیا
ایمپراطوری عنواتی دخی حائزدر.

پَروسییه لی { س. ص. پروسیه
اهالیسندن اولان،
پروسیان.

پَروقه { س. «فر. Perruque»
اکرتی صاج که آوروپاده
ایوم طاس قفا اولانلر وقتیلله

هرکس قورایدی: پروقه قوللانق.
پَروقه لی { ص. ۱. باشنده اکرتی
صاج بولنان، اکرتی
صاج قوللانق. ۲. تپه لی (قوش).

پَرؤکار { س. «فر. Perruquier»
اصل مناسی پروقه
یعنی اکرتی صاج یاپان و صانان
اولوب، هرایکی صنعتک برآدم
طرفندن اجرامی مناسیتله ایوم
آلافرانسه برره اطلاق اولنور،
که ایسی تراش اتمک و صاج
کسمکدن یعنی عادتا بریرلکدن
عبارتدر. بناء علیه بربر دیمک
دها فصیحدر. || پروکار دکاتی =
آلافرانسه بربرخانه: بربر دکاتی.

پَرؤکارلق { س. آلافرانسه بربرک.

پَرقوه { س. «یتا. Prova» دهنه،
تجربه: اثوابی پرووه
اتمک = اکرتی دیکلمش اثوابی
کییوب فصل کله بکچی دهنه؛
تفکی پرووه اتمک = دهنه مک
ایجون بوشاتقی.

پَرقوه { س. «یتا. Prua»
کینک باش طرف: پرووه
دیرکی، بلکنی.

پَرؤین { س. فا. اولکیر دینلن بدی
تجربک هیئت مجموعه سی، تریا.

پَره بولی { س. ۱. بالدن چیقاریلان
کوزل قوقولی سابه
برماده، بال موی یاغی. ۲.
آربرک قوغاتی صیواد قزلی ماده،
دوال.

پَره سه { یاخود پرسه. س. هذا
ایچی، افقی اولجی و تسویه
آلتی: پره سه یه آلتی = حداسی
تعیین اتمک، افقی تسویه اتمک.
|| م. ۱. حال، درجه، صره،
کرت: ایش بپره سه یه کلدکدن

صکره. ۲. ملاحظه، تخمین:
بره سه یه آلتی = تخمین و ملاحظه
اتمک.

پَره نس { یاخود پرنس. س. «فر.
Prince» خاندان حکمدار.
ری اعتباسندن اولانلر ماوروپاده
وبرین عنواندر. نسواندن اولور
ایسه (پرنسس) دنیابر.

پَره ن { س. فا. ۱. خسته لقمه
بیکرک آغز لرندن اجتنابله
طبیعی تعین اشدیکی بیکرکله
قاعا اتمه: بره ن اتمک: بره نیزی
بوزمق. ۲. خرسنیا نلرک ایام
مخصوصه ات ویاغ کی شیلر
یمکدن اجتنابلری: بره نزه کیرمک؛
بیوک بره ن = باسقالیه دن اول کی
قرق کونلک بره ن. ۳. م. ج.
محرماندن اجتناب، تقوی: او

آدمک بره نیزی یوقدر؛ دیله
بره ن = راست کانی سونلش،
هر شیشی سونلکدن توی: بره نیزی
بوزمق = آغز ینه کانی سونلک.

پَره نیزیجی { ص. چوق بره نیز ایدن
یاخود دائما بره نیزی
توصیه ایدن آدم.

پَره نیز کار { ص. فا. محرماتدن
اتقا و اجتناب ایدن،
متقی، اهل تقوی.

پَره نیز کارلق { س. محرماتدن
توقی و اجتناب،
تقوی.

پَری { س. فا. جنک پک کوزل
فرض اولنان بر طاقه سی
وعلی الخصوص اتانی، پری کبی =
پک کوزل؛ پری پیکر = پری
صورتلی؛ پری رخسار، پری
رو = بناغی، بوزی کوزل؛ پری
زاد = پری زاده، کوچک پری،
کوزل طفل. || پری علی = برنجک
دخی دینلن بر اعصاب علی، بر
نوع صرعه.

{ صد يك اسكى، پژمرده و پری }
 { یرتیق: پری پری = اسكى }
 بوسكى شينلر.

{ ۱. کلید دلی. ۲. }
 پریچك { پری علقی دخی دیتلن }
 بر نوع صرعه.

{ صد فا. ۱. طاغیغی، }
 پریشان { طاغیغی، مجموع اولیان، }
 پراکنده: اوراق پریشان، زلف پریشان. ۲. منظم و صرت اولیان، قاریشقی، قارمه قاریش: اوطنسی، کتابلری پریشان بر حاله ایدی. ۳. مکدر، مغموم، الم زده: يك پریشان.

{ صد فا. حالی غیر }
 پریشان حال { منظم و المناك، }
 آینه حق حاله اولان.

پریشانلق { س. و:

{ صد فا. ۱. طاغیغی، }
 پریشانی { طاغیغی. ۲. عدم انتظام، }
 ترتیبسزك، قاریشقلی. ۳. مغمومیت، محزونیت، الم واضطراب: پریمادونا { س. ییتا، } او پراده برنجی آفریس.

{ صد فا. ۱. بوروشمش، }
 پژمرده { بوروشوق: پژمرده }
 کاغد. ۲. صولش، آب و تاب و رونق کیمش: پژمرده چیچك. ۳. اسكى بوسكى، پس و بیرتیق: قیافتی يك پژمرده.

{ حر. فا. ایددی، بو حاله، }
 پس { بناء علیه. } ترکان شیوم. سنده چوق مستعمل اولوب، ایوم لسان ادیبدن معجوردر.

{ صد فا. ۱. پست = دن غلا، }
 پس { ۱. آلقی، آشاغی. ۲. یا }
 واش، سسبز، یاواش سسله اولان. { صحیحی اولان پست قوللا نلیدر. }

{ س. فا. کری، آرقه، ماوراء: }
 پس { پس برده دن = پرده آرقه. }
 سندن: پیش و پس صایبق =

اوکفی آرقه - فی دوشونك. { صد فا. ۱. آلقی، دون، }
 پست { آشاغی. ۲. یاواش، }
 یاواش سسله سولیلان. ۳.

پستان { س. فا. ۴. م، ندی. ۵. }

{ س. فا. دوشك، یتاق. ۵. }
 پستگرانی { م. صاچه، صاچه }
 بر طاقم سوزلر.

{ س. یش ازمه سنك }
 پسیدیل { یوفقه حاله قورور. }
 ذلتی: قایسی، اریك پسیدیلی.

{ مح. پسیدیلی خیقارمق = چوق }
 دوگمك، شدیداً ضرب اتمك. { س. فا. ۱. اوغل، ارکك }
 پس { اولاد. ۲. اوغلان، غلام، }
 ارکك چوقی. ۳. ولس.

{ یاخود پسقوس. س. }
 پسقوس { (Επισκοπος) }
 بر ایالك اهالی عیسویه سنك امور مذهبه سنه ریاست ایدن باش باباس، متره بولید، باش پسقوس = پسقویك بیوک.

{ س. پسقوبوس دا. }
 پسقوبوسخانه { تره سی، قوناقی. }
 پسقوبوسلق { س. ۱. پسقو. }
 صفت و مأموریت روحانییه سی. ۲. بر پسقوبوسك اداره رو. حانیه سی آلتنده بولنان مملکت.

{ س. دیش کیری، دیش }
 پسك { پاسی. }

{ صد فا. ۱. کری قالش، }
 پسمانده { کریده بولنان. ۲. }
 آرتش، آرتق، بقیه.

{ صد فا. بکنه، تقدیر، }
 پسند { تحین: بو ایشکری هر }
 کس پسند ایتدی. = صد فا. { صتر. تشکیله کیر } ۱. بکن، تقدیر و تحسین ایدن: خود پسند = کندینی بکمش، مشکل پسند = زور بکنن، بر شی بکفین. ۲. بکنیلن، بکندیک: عوام پسند = عوام طرفندن بکنیلن، عوامک بکندیکی.

{ صد ح. فا. (صتر. لرده }
 پسندانه { بولنور } عوام پسندا. نه = عوامک بکنه چکی بولده اولان: خود پسندانه = کندینی بکمش کی:

{ صد فا. و: }
 پسنده { صد فا. بکنش، }
 پسندیده { مقبول. }

{ س. طوبراق قندیل که }
 پسوس { اینجنده طوگ یاغیله }
 بزدن قنیل یا قیلیر. || طوب بوسی = کله قیزدرقلری کنجیه.

{ س. (اصلی: پسک) کدی، }
 پس { هر، کره. || پس پی = }
 { چوق لسانده } کدی ویا کدی یاورسی. || پس. اونی، اه پسکی = کدی اونی، چایق اونی، ناردین بری. || پس. یا. یعنی = دیل بالیغه و قالدان یار. دیسنه بکزر یاحی وانی لذیذ بر جنس بالیق.

{ صد فا. صکره کی، کریده. }
 پسین { کی، مؤخر. ل.

{ صد فا. ۱. پیش = دن غلا، }
 پیش { بعض البستهک یا نلرنه }

علاوه اولنان مثك الشكل بار.
چهاره دیرل: انتاری پشی.

پش { س. فا. «پس» دن غا. }
آرقه، آرت، عقب: پشنه
دوشك؛ پشنه طولاشتی،
كز مك = آرقه سنده طولاشتی،
تغییب ایتك.

پشت { س. فا. آرقه، ظهر؛ پشت
بر دیوار حیرت = حیرتله
آرقه سنی دیواره طیامش، مخیر.
پشتخنه { س. فا. پشختنه دن
غلا. كه اوڭ تخنه سی
دیمكدر. } ایش یرنده اوڭ قو.
نیلوب اوستی ماصه كي قوللا.
نیلان چكیمه؛ صرافرك اوڭكرینه
آلوب پاره صایدقاری آتیه تخنه سی.

پشمال { س. فا. «بشمال» دن
غلا. كه آرقه سیله جك
دیمكدر. } ۱. بیوك خاوی،
حام خاویسی، بیوك سیله جك.
۲. حامده ویا ایش ایشلركن
بله باغلانان فوطه. || بشمل قو.
شامق و اوسته چیقق. || بشمالق =
اعتبارلی بر دكاك مثقرینه
مقابل بر مستأجرك دیمكردن
آلدیی اكرامیه.

پشمالچی { س. بیوك خاوی ویا
فوطه پایان ویا صا.
نان آدم.

پشرو { س. (اصلی: فا. پشرو =
اوڭدن كیدن } ۱. مو.
بسته لدن اول و تقسیمدن صكره
چالیشان نغمه: پشرو چالمق؛
سورناده پشرو اولماز = ناقص
آلتله اثر تكمل كوسترله سز. ۲.
پهلوانلرك طوئتمدن اول كسو.
تربنه اوورق یایدقاری نمایش.
۳. بر قوغان ایچنده آتیلان
متمدد مرهی، شربتل نوعی.

پشطو { یاخود پشطوو. س. پتا.
pistola } طبایحه. || مخ.

پشطوی طقوز باتلار = پك
حدید المزاجدر.

پشكش { س. (اصلی: فا. پش
كش = اوڭكه چكیان)
هدیه، تخفه، آرمغن. || پشكش
چكك = اولیه جق بر شیشی
تكلیف ایتك: كویا مكافات ویر.
مك.

پشكیر { س. (اصلی: فا. پش كیر
= اوڭكه طویتلان. ۱. اصل
يك ركن و قتيله یچنه یرینه
دیزلك اوزرینه آلنان مشترك
اوزون بز. ۲. خاوی، یچنه،
مقرمه.

پشم { س. فا. بوڭ، بیاغی. د.

پشمان { پشمانق. با: پشیمان
وساژه.

پشمك { پشكین وساژه. با:
پشمك وساژه.

پشمه { س. چیقریقچی دستكاهنك
اوڭنده اولان دمیرلی تریز.

پشمینه { س. فا. بوڭدن معمول،
بوڭ. — س. بوڭدن

خرقه، صوف، صوفیلره مخصوص
قبا و سوسوز اثواب؛ پشمینه
پوش = بویه اثواب کیین.

پشك { س. فا. «پشاونك» دن
غلا. } ۱. قافله و كاروانك

اوڭنه دوشن، اوڭدن كیدن آدم.
۲. كاروانك باشنه دوشوب بول
آچقه آلیشیق حیوان.

پشه { س. فا. سیوری سبكك. د.

پشه کار { س. (اصلی: فا. پشه.
کار) اوڭنه اوڭنورنده
قاوقلی ایله محاوره ایدمه و اوڭنی
آچان اوڭنجی؛ حقه باز پشه کاری

= حقه بازله محاوره ایدن اوڭنجی.
پشین { س. فا. آتیه، بول. د:

پشیمان { س. فا. ندامت كثیر.
پش، نادم، تر. ایلدم:

پشیمان اولق = ندامت كثیر مك.

پشیمانلق { س. ندامت، ایلدمك:
پشمانق قانده ایتمز؛

صوڭك پشیمانلق = تعمیری ناقابل
برایش ایچون چكیان قانده سز
ندامت.

پشین { س. (اصلی: فا. پشین)
۱. ویرمه سیه و مؤجل

اولیان، معیل: پشین پاره ایله
صائق. ۲. اوڭدن واقع اولان:

پشین جواب. ۳. ایشلدیجه ویریان
(اجرت وساژه): اجرتی پشیندر.

۴. ایشلزدن وحق اولمازدن
اول تأدییه اولنان: اوڭراسنك

اوج آیلقی پشین ویریه جكدرد.
= ظر. ۱. اوڭدن، اولدن،

ایش اولمازدن اول: بن سزه
پشین سولیدم. ۲. ایشلدیجه: او

اجرتی پشین آلیور. ۳. ایشلزدن
دن، اوڭدن: اوڭ اوج آیلقی

كراسنی پشین ایستبور. —
(«پ» تك اوج نقطه سی میدا.

نده طوروركن، بولفتی عربی
ظنیه «پشینا» وجمنده «پشینات»

دیمك خطای فاحشدر. }

پشینچی { س. پشین پاره ایله
وقدا آلیش ویریش

ایدن، ویرمه سی به آلیش ویریش
ایتمن.

پصریق { س. طوئوق، مسكین،
بحریركسز.

بطاقه { س. (عربی: بطاقه دن غلا.)
قیمت و فیانی مبین اوله ورق
اشیا واقشه ربط ایدیلن بوسله،

یافته. (فر. Etiquette)

بطریق { س. یو. Πατριάρχ } روم وارمنی

کلیسای نیک بیوک رئیس روحا.

نیسی، که روملرک استانبولده،

قدسده، اسکندریه و آنطاکیه ده

اوله رق درت اولوب، اک یوکلری

استانبول بطریقیدر، ارمیلرک ده:

استانبولده، اجیازینده وسیسده

اوله رق اوج اولوب، اک یوکلری

(قوکیقوس) دینلن اجیازینک

کیدر. ارمی قنولیکلرینک باش

پسقیوسلرینه و روستا نلرینک

رئیسدهده بطریق نای وریلور.

— نوارنج مزیه ده بوغوان

روم رؤسای عسکریه سنه ویر.

پلیور، که لا Patricius دن

ماخوذدر.

بطریقخانه { س. بریطریقک اداره

خانه سی و مقری :

روم، ارمی، ارمی قنولیک

بطریقخانه سی.

بطریقک { س. بطریق صفت

و مسندی. لا: بطریق.

پک { ص. ۱. سرت، قانی، صلب.

درشت: بر پک ایدی. ۲.

قوی، حکم، متین، صاعلام:

قارنی طوق صرق پک = ابی

کیمش. ۳. مرحمتن، آجیاز:

پک یورکلی = سختدل، سنکدل.

۴. طیانیر، جفاکش: پک جانلی.

۵. دوعز، معند، عنود: پک

باشلی. = ۱. ۱. چوق، زیاده،

غایت، صفتلرک باشنه کیروب

مبالغه بیان ایدر: پک ابی،

پک کوزل، پک یوردلم. ۲. سر.

عتله، خیزله، خیزی اوله رق:

پک یورکک، پک قوشمقی. ۳.

یوکسک سسله، بلند آوازله،

باغهرق: پک سولیک. ۴. شدت

وقوتله: پک اورمق. ۵. صاعلام

صیق، متانتله: پک دیکمک. ||

الی پک = خسیس. || پک پک =

چوق چوق، نهایت النهایه: پک پک

اوله بش اون غروش ویره ییلیر.

پکیمک { ق. ۱. سرتلشدیر.

۲. صیقلامق، پرچین ایتک،

تحکم و ترصین ایتک.

پکجه { ص. ۱. زیادهجه،

چوقه. ۲. خیزلیجه،

یوکسجه سسله: پکجه سولیک.

پکسیماد { س. قانی کک، سفرده

طیانق و خفیف اولق

ایچون مخصوصاً چوق پیشیریلن

اکک، غالت.

پکیشدیر مک { ق. ۱. سرتلشد.

شدرمق. ۲. صاعلاملاق،

تحکم و تقویه ایتک.

پکشمک { ق. ۱. سرتلشمک.

قانیلاشمق. ۲. صیقشمق،

طیانق.

پکک { س. ۱. سرتک، قانیق،

صلابت. ۲. شدت،

قوت. ۳. صاعلامق، متانت. ۴.

قبض { غا. قبضاق }، انقباض.

۵. خسیسک، خست.

پکمن { س. قانیادیلوب قویولاشمش

و یا زیاده طانت پیدا ایشمش

شیره، که طشره لده شکر و بال

یرینه طانتی پکمر اعمالنده

قوللانیلیر.

پلاترینه { س. کفال بالیفنک یو.

جک برجنسی.

پلاینه { س. (استانبولجه دن)

آق آلتین، که بیک کشف

اولنمش قیمتلی برمندندر.

پلاچقه { س. (آرنانژده دن،

اشیا دیکمک. } چاپول،

غنیمت، یغما.

پلاچقه چی { س. چاپولچی، یغما.

پلاس { یاخود بالاس، میه پلاس

باندراس = بالدرکولدر.

پلاس { س. قان. عبا و چول کبی

پلاس { قبا واسکی اشیا.

پلاسیپاره { س. قان. عبا و چول

پارجه سی: بودنیاده بر پلاسیپاره

ایله قناعت ایشیدسی.

پلاقه { س. رشا. } دیکر اورته سننده

پلاقه { یامی بیوک قیا. || پلاقه

عیار = عیار نختیسی، دمیرچیلرک

ساج یپراقلرینی دوزلنمک ایچون

قوللاندقلری مسطح چیلک.

پلاکی { س. (ر.) زیتین یاغیله و

صوونقی یعنی طوکش صالجه.

لیسده اولور: کفال پلاکیسی.

پلامار { و پلاموت، پلامود. لا:

پلامار { بالامار و سائرته.

پلان { س. (فر. Plan) ۱. پایله.

۲. جی برنا و سائرته شکلی،

رسمی. ۲. ترتیب، قورندی:

محاربه پلانی. || مح. تدبیر.

پلانچته { س. (فر. Planchetto)

پلانچته { مساحه نختیسی.

پلانته { س. لا: پالانته.

پلانته { س. (بنا.) مح. بیوک

مقره.

پلانکته { س. (بنا.) زنجیرله

یاغلامش چفته کله.

پلانییه { س. یامی و اوزون ما.

پلانییه { رانغوز زنده سی، دمیر

زنده.

پلاو { س. قان. (هندجه دن) برنج

و یاغله پیشن معروف پک.

برنج برینه بورغول و قفس

کبی شیلرک پيشمشنه واتلستنده
اطلاق اولنور: بورغول پلاوی،
اتلی پلاوی: عجم پلاوی = اتله
پیشیرلنی.

پلاوره { س. (تا) با: پالاورا.

پلاپر { س. کولرده بالیق یایق
ایچون آتیلان آغاج
دالاری.

پلنک { ص. دلی ایصیره رق سویلر
{ کبی و د ر بی و د ر و
«س» ی «د» کبی تلفظ ایدرک
سویلن، بوصولته لکنت لسانی
اولان: اوآدم پلنکدر: دلی
پلنکدر. = د. بودرلو تلفظ
ولکنتله: پلنک سویلور.

پلنک { ص. دلی ایصیره رق
سویلر کبی و د ر و
«س» ی «د» کبی تلفظ
ایتیه، بوصولته سویلنک لکنتی:
دیلنده برآز پلنککی واردر.
پلنکک { فل. و:

پلنکنمک { فل. پلنک سویلنک،
پلنک کبی تلفظ ایتک.
|| مح. زیاده تلاشدن دیل طو.
لاشتمق، طوغری سویلیه مه مک،
پلته { س. (فا. «بالوده» دن محرف)
{ صو و شکر و نشسته ایله
بایسلان معروف طوگد برمه
طاتی. || صو پلته سی = طانز
ئی. = ص. مح. پک کوشک،
ماتانز.

پلنک { س. بلاد خارده دیشین
{ سیاه بر بیوک آغاج که
کراسته سی ویاغی قوللانیلیر،
بلسان: پلسنک یاغی.

پلنک { س. فا. قیلان.

پلیج { س. طاتوق و سائر طیورک
{ یاوریسی: پلیج چیقارمق =
قلوچقه یاتیق. — پک تازه
ولطیف شیدن دخی کنایه اولور:
پلیج کبی.

پلید { ص. فا. پیس، مردار، ملوث،
ناباک.

پلین { س. صوبی دافع حیا و مقوی
{ عد اولنان آجی و کوزل
رایجلی برنیات که عربده یونا.
نیدن استعاره افسطین دینلر:
آق، قره پلین: صوغطان کرید
پلین = بونبات انواعی.

پناه { س. فا. ۱. صیفنه، التجا،
{ تکیه. ۲. صیفنه جق بر،
ملجا، تکیه کاه: اللهدن بشقه
ملجا و بناهم یوقدر. = ص. فا.
(صتر. تشکیانه کیرر) برشیک
ملجا و متکاسی، رکنی، عمادی،
حامیسی: رسالتیناه = رسول
اکرم علیه الصلوٰه والسلام
افندمر: خلافتیناه = خلیفه اعظم
حضر تری: نظارتیناه = ناظر:
عدالتیناه = عادل.

پناهگاه { یاخود پناهگه. س. فا.
{ صیفنه جق بر، ملجا،
متکا.

پناه { ص. فا. (صتر. ده بولنور)
{ برشیک رکن و عماد و
حامیسی اولان ذاته منسوب و
متعلق: زمان سعادت نشان جناب
رسالت بنه ایدیه: جانب عالی
نظار پناهیلرینه.

پنایر { س. با: بانایر. — پنیری
{ بوضورنده یازمق عیشدر.

پنبوق { یاخود پامبوق و یا با.
{ موق. س. (فا. «پنبه» دن)
بز و باصمه و سائر انواع منسوجات

و ایلیک و قتیل و ساژه اعمالنه
وشلته و یاصدیق کبی شیلر
طولدریمنه یارار نبی یومشاق
و خفیف بر ماده، قطن، پنبه:
پنبوق بزی، ایلیکی. || پنبوق
آغاجی، اوق = پنبوغی و برن
نات. || پنبوق آتمق = حلاجلا.
مق. || پنبوغنی آتمق = دیدیکمک،
صاوردیق. || پنبوق ایلیکیله
باغلامق = موقت بر چاره بولنی.
|| پنبوق بالی = بیاض بال. ||
پنبوق بالینی = اتی نیر بر جنس
جامکوز. = ص. پنبوقدن
معمول: پنبوق بزی: پنبوق
ایلیک.

پنبوقی { س. پنبوق صاتان
{ تاجر، پنبوق تاجری.

پنبوقی { ص. بوزله آستاری آره.
{ سنده پنبوق طولدریش
(انواب و ساژه): پنبوقلی خرقة.
= س. بو صورتله پنبوق
طولدریش چوق بزی: چو.
جفک آیاقلرنی پنبوقلی به صارمق.

پنبه { س. فا. پنبوق. د. ولس.

پنبه { ص. (آنف البیان لفظ فار.
{ سیدن کل رنکنده، آجیق
آل: پنبه یتاق. || توز پنبه سی =
دها آجیقی.

پنبه زار { س. آتی پنبوقله بو.
{ روحک و اوستی صرف
بوروجک بر نوع انجیه کو ملکک بزی.

پنبه مسی { ص. آجیق آل رکنه
{ چالار.

پنقیل { س. (Πενήνυλον).
{ بش یاراقلی بر جنس
چیچک، بش پارمق.

پنتی { ص. خسیسکدن بژمرده
پنتی { حال کزن .

پنتیلیک { ص. خسیسکدن بژمرده
پنتیلیک { طوران آدمک حالی،
زیاده خست .

پنتیله مک { فل . خسیسکدن
پنتیله مک { بژمرده و مسکین
اولق .

پنج { عد. فا. بش، خسه، د.

پنجاه { عد. فا. الی، خسین، د.

پنجره { س. اوطه و صفه و
پنجره { سائرته ضیا وهوا
آلسیون دیواره آتیش اکثریا
مستطیل الشکل دلیک که چرجیوه
وجام و بارمقلق و قفس یانچورله
محفوظدر روزن طاقه : پنجردی
آچق، قیامق : پنجردن باقق .

پنجشنبه { س. فا. (تر. زیارتی :
پنجشنبه { پرشنه هفته نك اشخی
کونی، جمعه دن اول کی کون،
یوم الحمیس : پنجشنبه کونی،
پنجشنبه دن پنجشنبه یه .

پنجک { س. اسرانک حال وشانی
پنجک { وصاحبلرینک مالکیت
حقق مین تمسک که عتقنامه
ایله ابطال اولنور .

پنجکی { ص. پنجک دینان رقت
پنجکی { تمسکله صافلیش (کوله،
خلاق) : پنجکی کوله = بنده
حلقه بکوش .

پنجم { و پنجمین . ص. فا. اشخی
پنجم { خامس . د.

پنجه { س. فا. (پنجه غلطدر) ۱ .
پنجه { ال ایاسیله بش پارمغی
هیئت مجموعه یی : پنجه آغق .
۲ حیوانات مفترسه نك اوک

آیاقرینک بارمقلرله طیرناقلری،
غخاب، جنگال : آرسلانک پنجه
سندن قورتلق مشکدر . ۳ .
مح. قوت، سطوت، صولت،
تسلط : شیرل پنجه قهرمدن او.
لورکن لرزان . ۴ . پنجه ایله
اورلش کی بیوک لک، یافته :
یناقلری پنجه پنجه اولش . ۵ .

اسکی شرق حکمدارلرینک امضا
یرینه الریخی قرضی بویابه
بولایوب کاغد اوزرینه باصمه
لرندن حاصل اولان شکلی،
طراف . || آرسلان، آبی، قورت
پنجه یی = نبات انواعی . || ال
پنجه طورمق = دیوان طورمق .
|| پنجه آتمق، پنجه یه کچیرمک =
قابلق، غصب ایتک . || پنجه آل
عبا = اهل بیت جناب نبوی
ترکیب ایدن بش ذات محترمه
اشارت اولق اوزره تصویر
اولان آجیق پنجه شکلی . || جا
قیر پنجه = غاصب، زوربا، الندن
بر شی قورتلماز، قوتلی مرتکب .
پنجه آشمک { فش . پنجه پنجه
پنجه آشمک { کلوب طویشیق،
مبارزه ایتک .

پنجه مک { فت. ۱ . ال اوزادوب
پنجه مک { آلمق . یافته لاق، غصب
ایتک، قابلق . ۲ . صج چکمک .
پنجهلی { ص. ۱ . قوتلی، زورلی .
پنجهلی { ۲ . غاصب، مساط .

پند { س. فا. اوکوت، تصع،
پند { نصیحت : پند ایتک : پند
ویرمک : پند پدرانیه سی دیلکمک .

پندار { س. فا. صانع، ظان، د.

پندنامه { س. فا. نصایحی حاوی
پندنامه { کتاب ورساله ویاخود

ورقه : پندنامه عطار .
پنکان { س. فان قجانی، حجات
پنکان { ماونی .

پنهان { ص. فا. [پ] نك ضلیه
پنهان { غلطدر کیزلی، حق، مخفی .

پنیال { س. [پنا] شیش، میج،
پنیال { آرنآود شیشی .

پنیر { س. فا. پنیر، د.

پو { حد. توکورمکی تصویر ایدر
پو { تحقیر اداتیدر، تو! توف!

پوپله { س. بعض اوردکرنک پنجه
پوپله { توکی که شلته ویاصدق
ظولدر پرمده قوللائیلر . = ص.

بو توک ایله طولدرلش ویا هر
نه صورتله اولورسه قبا ویومشاق
(یتاق ویا تره) : پوپله (بوفله) یتاق .
(س. [پوپا]) ۱ . ۲ .

پوپه { کینک آرقه یی، قیچی . ۲ .
کمی به آرقه دن کان روز کار .
|| پوپه سرنی = قیچ طرفنده کی
سرنلک بری . = ص. آرقه دن
کان، موافق (بل) : پوپه روز
کار . = ح. موافق روز کارله،
روز کاری آرقه دن آله رق : کمی
پوپه کیدبور .

پوت { س. ۱ . قیرمه، بروشوق .
پوت { ۲ . دیکیشده ایکی طرفدن
بری زیاده کر یلوب ذیکری
کوشک برانغله حاصل اولان
شیش : پوت بائق . || پوت قیر
مق = سوزی نامعمل سونلک،
مناسبتیز سوز سونلک، ایستیه .
رک حاضر وندن برینه طوقه جق
برسوز سونلک . || ایش پوت
کلک = ترس کیتک . = ص.
قیرملی، پوتلی .

پوت { س. ۱ . نهر معبرلرنده
پوت { قوللائیلان کوچک صال .

۲. صیغراتمك نخته دوشه سی.
 پوت { .س. اوج درت تل ایپكدن
 بوتكش اییلك.
 پوت { .س. (اصلی : فا. بت) با :
 بت.
 پوتالونبه { .س. (وغا : بتالامبه)
 هند چپیده بیتش
 بر آغاچك ضعی اولان بر نوع
 صاری بویا، کوتالونه. || پوتا-
 لونبه یاراغی = طیده مستعمل
 یارات.
 پوتراق { .س. زیاده پوتلی، قیر
 مهلی. — با : پتراق.
 پوتره { .س. (اسلاوجه دن) ۱.
 روم الینده طاغدن طاغه
 قشكه ویریلن اشارت و خبر،
 طاغ خبری. ۲. تغیر عام.
 پوتلامق { فل. (اصلی : بوتلا-
 مق، زیرا اسکی ترکیه ده
 بونه بوداغ یوری دیمکدر.)
 (دیشی دوه) طوغورمق،
 یاورلامق.
 پوتور { .س. بوروشمش، قیرمهلی
 و بوتلی. = .س. ۱. قیر-
 مهلی و بوروشق شی : طاماغاك
 پونوری. ۲. قیچنده قیرمهلی
 چوق یجاقلری صیق کسوه :
 پوتورکیمك.
 پوتورلی { .س. پوتورکین.
 پوتوق { .س. بوتلی، قیرمهلی
 و ککیش.
 پوتوقلامق { فط. بوروشمق،
 بوت اولمق.
 پوته { .س. فا. ۱. قال ایچون یینی
 مددن دوکك ایچون طو-
 برادن معمول ظرف. ۲. نشان
 طلبه سی یرینه دیکیلن دستی و
 سازه، نشان پوته سی. .

پوج { .س. ۱. قوروق صوقوی :
 بوج کیمکی. ۲. ایشه یاراماز،
 بوش شی. || ایش بوج اولمق =
 خیری کوروله مك بوش چیقمق.
 پوجا { .س. ۱. کیمك صاغ یانی،
 سباق طرفی. || اورسه
 بوجا = صاغه صوله، براتوبه بر
 یری به، صاللانرق : اورسه
 بوجا کیمك.
 پوجالامق { فل. ۱. کیمی صا-
 غه دوندیروب و روز.
 کاری قییه یاقین آلمق. || بوج
 سرخوش کبی سنده مك، اورسه
 بوجا کیمك.
 پوجك { .س. قره مان قیورنك
 ایری قیوروغندن صار-
 قان یارمق کبی ایضه سی.
 پود { .س. فا. منسوجاتك اكنه
 آتیلان اییلك، آراغ،
 آرش دیمك اولان تار مقابلی :
 تار و پود.
 پودوق { .س. یکی طوغمش دوه
 یاوریمی.
 پور { .س. و :
 پورت { .س. غیر مستوی، پورتوك،
 طاشلق (بر).
 پورتقال { .س. (منشأ اصلیی
 — معادر) معروف میوه، نارنج :
 چین پورتقالی = ماندارینا؛ قان
 پورتقالی = ایچی قیرمزی نوعی.
 || پورتقال آغاجی = بومیه یی
 ورن آغاج.
 پورتقالاته { .س. پورتقال شربی.
 پورتقالی { .س. پورتقال رنکبنده.
 (ترجمی دیمك دها
 طوغریدر.)

پورتکیز { .س. م. پورتقال و
 دینان مملکت که اسپانیانك غریبنده
 و بحر محیط اطلسی سا حلنده در.
 پورتکیزجه { .س. پورتکیز.
 ویا پورتکیز لسانده : پورتکیز.
 جه سونلك. = .س. پورتکیز
 لسانی : پورتکیزجه ی اوکرندی.
 پورتکیزی { .س. م. پورتکیز
 مملکتی اها یلسندن
 اولان.
 پورتوك { .س. غیر مستوی و
 طاشلق (بر). = .س.
 بر شیک اوزرنده حاصل اولان
 قبارجقر : دبك پورتوكی.
 پورچوك { .س. قیوروق، قیو-
 رلش : پورچوك
 صاج. = .س. صاج قیوروقی، لوله،
 توده، جمد. || یچی پورچوك =
 کیمك بك کوچك و یوقاری
 قیورلش قیوروقی.
 پورسلان { .س. (فر. Porce-
 laine) ۱. چینی،
 ففغوری. ۲. تلفراف تللی دیرکله
 اختلاط ایتدیرمه مك ایچون دیرک
 میخلانان قیجان شکنده چینی.
 پورصوق { .س. تیلیک جسا.
 متنده وحنی بر
 حیوان که تنها یرلده طوبراغك
 ایچنه قازدیغی دلیکرده یاشار
 و بعضاً مناردرلی قازیشدیرر،
 زبر، اششار.
 پورصوق { .س. بوروشق، صار-
 قیق، سولوك، کو-
 شك : پورصوق یمش. || پور-
 سوق آردیج = یای یایدقلمی بر
 آغاج.

پورصومق { فل. کوشوب صا. رفق و بوروشقی.

پوروز { ۱. بیر تیلان و قیریلان شیشک بیر.

تلدیی ویا قیرلدیی یرده قالان قنیکلننه، غیر مستوی کنار:

پوروزنی قالدیرمی، دوزلنمک. ۲. یازی یازار ویا رشی بویارکن

اطرافه صیغرایان طامهلر. ۳. فحده قالان شراب و سائر

بقیه سی. ۴. مح. انکل، مانع، مشکلات، عوایی. ۵. نقصان، قصور.

پوروزیسر { ۱. قیری و یرتیق اثری اولیان،

دوز، مستوی: پوروزسر کیش. ۲. مح. نقصانسر، قصو.

رز، سالم. پوروزنمک { فل. ۱. پوروز پیدا اتمک،

قنیکلنک. ۲. مح. مشکلات پیدا اتمک، مشکلک.

پوروزلی { ۱. پوروز و مستوی اولیان: پوروزلی نخته،

قش. ۲. مرکب ویا بویایی اطرافه صیغرایوب لک لکش:

پوروزلی یازی. ۳. مح. تقایس و مشکلاتی اولان، دوز و سهل

اولیان: پوروزلی ایش. پوزش { ۱. فا. معذرت، عذر،

اعتذار، پوزش پذیر= معذرت قبول ایدن.

پوزینه { ۱. فا. میون، شبک. ۲. پوز { ۱. یاخود پوس. ۱. پوس { ۱. هواده یر. طوقه حق

صورتده آلماقدن پیدا اولان

دومان، سبک خفیی: هواده پوس وارد: پوس یاغمی. ۲.

میوه لک اوزرنده حاصل اولان ضغ. ۳. آغاج لک کونوک و

دالرنده حاصل اولان یوصون وقیوق. ۴. یاراق لک اوزرنه

قونان اوروج لک آغی و قورت و بوجک یووه سی. ۵. مه نك

اسریکی اوزرنده حاصل اولان قیوق.

پوس { ۱. فا. اویمه، قبیله، پوس: پوس اتمک = اویمک.

پوسات { ۱. اسلحه، زره آلاتی. ۲. آت طاقی، راخت.

۳. آلات و دوات طاقی. ۴. پوسات چالماقی = باشیبوزوق

طافه سی قاپیز کزیمک. پوساتچی { ۱. اورته اوپوننده

ششقی و نخته قلیج کی آلاتله مظهره لی ایدن

صوبتاری. پوساتلی { ۱. زره کیش، زره لی،

جیهی. پوساریق { ۱. یاخود پوساریق. ۲. جولده اوزاقدن صو

کی کورین دومان، سراب، ایقیم صالحیم.

پوست { ۱. دری دیمک اولان دری، جلد: آرسلان پوستی،

کییک پوستی. ۲. اوزرنه او- تورمق ایچون توگیله برابر

قورودلش ویا دباغت اولمش دری. ۳. مقام، منصب، مسند:

پوسته کچمک. ۴. شخک مقای، مشیفت: مرکز افندی پوستی.

۵. هادی کورک، قویون و

سائره دریستدن غوجوق. ۱. پوستنی چیقارمی، پوستنه صمان

طولدرمی = اولدرمک. ۲. پوستی سرمک = بریده چوق اوتورمی.

۳. (زبازدی: پوس) ۱. قیللی دریدن معمول: پوست

قالیاق. ۲. پوستکی کپی قبا: پوست بیق.

پوستال { ۱. قونجیز کنیش مست. ۲. سورنوک قاری.

پوستکی { ۱. قیلری اوستنده بولان حیوان دربی.

۲. پوستکی آتمق = یوها چاغرمق. ۳. پوستکی کی سرمک = چوق

اوتورمی. ۴. پوستکی صایدیرمی = برنی دلی یرنه قویوب عبله

اشغال اتمک. ۵. پوستکی صو- دن چیقارمی = نچیز اتمک. ۶. بو.

سنتکیسی چیقارمی = شدله دوک = کوشک، سولوک:

بوات دکل پوستکی. پوست نشین { ۱. بر مشخت

درگاهک مقام مشختی احراز اتمش: فلان تکیه تک پوست نشینی.

پوسته { ۱. (پشا. Posta) تاتار یاخود واپور و

دمیربول قطارله مقن کونلرده ایصال اولتان اوراق و مکاتیب

وسائر: ادرنه پوسته سی بوکون کلیر: آوروپا پوسته سی دها

کلدی. ۲. مح. غایره، موارد، مناسبت، کیدوب کلک: پوسته سی

کیمک = قطع مناسبت اتمک، کیدوب کلکدن واز کچمک.

۳. پوسته بولی = پوسته به ویریلن مکتوب وسائر به پایشدریلان

و ویردن اجرئی آلمان پول.

|| پوسته چانطه سی = پوسته ابله
نقل اولنان اوراق چانطه سی. ||
پوسته واپوری = مقن صورتده
ایشلیوب پوسته تی نقل ایدن
واپور. || پوسته وتلفراق نظارتی
= بوایکی واسطه مخازیه نظارت
ایدن دائره. || شهر پوسته سی
= شهرک ایچنده ایشلین پوسته.
|| ع. سلامه ویا قره غوله چیقان
اوقنی بولوک عسکر.

پوسته بیجی { س. پوسته تی نقل
و یا ایچندن چیقان
اوراق توزیع ایدن.

پوسته خانه { س. پوسته مکتوبلر.
ینک ویرلدیکی و
کلنلرینک تقسیم وتوزیع اولندی بی
محل، پوسته اداره خانه سی.

پوستین { س. فا. کورک، فروه.

پوسکوزمک { ق. ۱. آغزله
پولیه رک بر

شینک اوزرینه صو یاغدرمق:
صو پوسکوزمک. ۲. شدله هوا به
صیخرا دوب طاغیتق: و زوو طا.
غی کولر آتشر پوسکوزوردی.

= فل. ۱. کری دفع اوله: دشمن
پوسکوزردی. ۲. صو بولرکی
شدله کولمک. ۳. (چای)
فیثه بریق، کوبورمک. || آتش
پوسکوزمک = پر حدت اولق.

پوسکوزمه { ص. ۱. صوبک
قطراتی کپی طا.

غنیق: پوسکوزمه بک: پوسکوز.
مه داللی قاش. ۲. بول ییفلش،
قیرمه لی و دوشوک: پوسکوزمه
شلوار = قیرمه لی یاچهرلی آباغک
اوزرینه دوشن. ۳. هواده
پاتلابوب طاغیلان: پوسکوزمه

فشنگ. = س. پوسکوزیلن شی.*
فوران: یبارطاغ پوسکوزمه سی.

پوسکول { س. ایلیک یا ایک
یاخود صبرمه وتلدن
یوقاریسی طوب و آشاغیسی
طاغیتق آصق، شنکوله: فس
پوسکولی: صیاق پوسکولی. ||
بحر، مشکلات، موانع.

پوسکوللندیرمک { ق. ۱.
طابق. ۲. بحر. مشکلندیرمک،
شعبه لندیروب کولخلشدیرمک.

پوسکوللی { ص. ۱. پوسکولی
ایله مزین. ۲. بحر. موانع و
مشکلاتی چوق، داللی بوداقلی،
|| پوسکوللی بلا = بلای میرم.

پوسکی { ص. معناسنی تاکید
ایچون اسکی صفتنه
اتباعاً قولانیلیر: اسکی پوسکی =
کهنه.

پوسوز { مه. یسلکه دلالت ایدر
کلهل صرمسندنه اتباعاً
قولانیلیر.

پوسه { س. فا. «پوسه» دن غا.
اوپش، اوپمه، تقبیل:
پوسه آلمق = اوپمک: پوسه ویر-
مک = اوپدیرمک.

پوش { ص. فا. (صتر. تشکیله
کیرر) ۱. کین، لابس،
کیفش: خره پوش = خره کین:

سیه پوش = قره لر کیفش. ۲.
کییان، ملبوس: سرپوش = باشه
کییان شی: یابوش = آباغه کییان
شی. ۳. اورتن، ستر ایدن:
عیب پوش = عیب اورتن.

{ س. فا. اورتن، اور.
پوشش { تهجک شی.*

پوشو { یاخود پوشی. س. وقتله
عسکر یلرک کیدکاری
خفیف صاریق.

پوشیده { س. فا. اورتن، پرده:
کبه شریفه تک پو-
شیده سی.

پوص { پوصات، پوصاریق. با:
پوس وساژه.

پوصله { س. ۱. خاطرده قالسی
و یا برینه اخطاری صرام
اولنان برشی: یازلش کوچک
کاغد، کوچک تذکره، ورقاره:
پوصله یازمق، کوندیرمک،

براقق، لف ایتک: بر پوصله به
قید ایتک = اونودلماق ایچون
بر کاغد پارچه سنه قید ایتک.
۲. بر حساب و آیش ویریش
خلاصه سنی حاوی کاغد: پوصله
سنی کوندیرک پاره سنی ویریم.

پوصله لقی { ص. پوصله وکوجک
تذکره یازمغه
مخصوص: پوصله لقی کاغد.

پوصتق { فل. ۱. چوکک، سینک.
۲. پوس چوکک، اور.

ته لنی خفیف سیس قاپلامق.
۳. پوصویه یاتمق، کین قورمق.
پوصو { یاخود پوصی. س. دشمنه
بقته اورمق اوزره
صاقلانیلوب بکلنلن کیزلی بر،
کین، کینکاه: پوصو طوقق،
پوصویه یاتمق.

پوصوال { یاخود پوزوال. س.
یئیمیلرک اولجیسی.

پوصولان { س. (یتا.) ایثاباده
چیقاربرجنس یئمتو.

پوصوله { س. زبازدی: پوصله
(Bussola) کره
ارضک قطب مقناطیسی سنک
جذبله دائما شماله طوغری دون

بر ابره واسطه سیله جماتی تعیینه
ودکیزل ده کیلرک پولنی کوستر.
مکه یارایان آلت. || هج. بوصوله یی
شاشیرمق = نه پایجفتی سیله میوب
حیرتده قالمق .

پوصه { س. ۱. صوبی ویا یاغی
آلنایان شیشلرک قالات
مواد صلیه سی: اوزوم، زیتون
پوصه سی. ۲. مایعات دینه
چوکن تورنی، چوکهک: شراب،
زیتون یاغی پوصه سی .

پوصه لایمق { فل. طوروب تو-
رنی حاصل ایتمک،
طورلنی ترسب ایتمک.

پوصی { س. با: پوصو.

پوغاچه { س. با: پوغاچه .

پوغامه { س. طوبی یوقاری قا-
لدریمغه مخصوص آلت.
پوغور { پوغورسیق. با: پوغور
وساژه .

پوف { مه. بردن اسن ویا بردن
چیقان هواینی تصویر و
تقلید ایدر: پوف پوف اسبور.
دی. || پوف بورکی = طاهوده
قیزارمش ایچی بوش و شیش
قوری بورک .

پوف { مه. دوشن یومشاق بر
شیشک و یا پاتلایان بر
شیشک چیقاردیسی صدایی تصویر
وتقلید ایدر: پوف دیه یره
دوشدی، پوف ایدوب پاتلادی.

پوف { مه. خفیف صورتده اسن
روزکاری ویا انجه او-
فلکی تصویر وتقلید ایدر: پوف
پوف روزکار اسبوردی، پوف
دیه رک موی سوندیردی .

پوف { مه. نفرت واستکراهه
دلالت ایدر: پوف! نه
کوتی قوقو .

پوفتری { س. آوجی ایصلیخی.

پوفکر مک { فت. پوفلک، سسله
صو اوفلک، او-
فلیه رک یوسکورمک .

پوفلامق { فل. قوف ویا یو-
مشاق بر شیشک
چیقاردیسی سسله دوشمک ویا
پاتلامق .

پوفلک { یاخود پوفله مک. فت.
نفسله اوفلیه رک سو-
گندیرمک ویا صوثوتمق: موی،
یمکی پوفلک .

پول { س. [عر. «فلس» ک ما-
خدی اولان بو. و اوبو-
لوس، دن اولسنی بعیددر] ۱.

معدندن یو وارلاق پارلاق
لوحه حق که صبرمه وتل ایله قا-
ریشیق اوله رق اثواب وساژه
ایشلمکه بارار. ۲. الک کوچک

سکه: جیبنده پاره سی پولی
یوقدر؛ پاره ایله پول ایله دکلدرد.
۳. دغه کچیریلن واکا مشابه

یاضی و داتروی معدن لوحه.
۴. ویده و جیوانه صیقیشدیره.

چق صومون: برچین پولی. ۵.
طاوله تک کیمک یا بوینوز و آ-
بنوس کچی شیشدن طاشی: طاوله

پولی. ۶. بالیق مستور اولدیخی
سرنجه و داتروی لوحه جکلر،
حرفش: بالیق پولی. ۷. رسم

مقامزده پوستیه ویرین اوراته،
غزته لره، اعلانلره، سنداته و
مثلا برزدن کچن شیشلره یاخود
انی صبو ایله طولدریلان نو-

جیلره والحاصل بررسعه تابع
مواده بایشدیریلان مطبوع کو-
چک کاغذ پارچه سی: پوسته پولی
غزته پولی، سند، عرضحال پولی.
۸. وقتیهله مکتوب ظرفنی یا-
پیشدیرمغه مخصوص ضمیمی کاغذ
خورندن یو وارلاق شی. ۹.
یو وارلاق بیک، لکه: قاشک
زمینی لاجورد اولوب بیاض
پوللری واردرد. || پول پول =
بیک بیک .

پول { ص. اوفلیه رک شیشیریلن
عادی شیشه وصف اولور:
پول شیشه .

پولاد { س. فا. چلیک .

پولادخانه { س. چلیک فابریقه-
سی، چلیک باییلان یر.

پولجی { س. ۱. پوسته وسندات
پوسته خانه ده مکتوبلره پول
بایشدیران ویا پوللرک صرفنه
نظارت ایدن مأمور .

پولق { یاخود پولوق س. اهنده
«پولوغ» دن مأخوذ
اولوب آژ تغییرله اکثر السنه
بیننده مشترکدر. [برقاج جفت
اوکوز ویا مانده ایله سوریلور
آخیر ومتعدد دمیر صاپان .

پوللی { ص. ۱. کوچک معدن
پوللریله تزین اولنمش:
تلی پوللی. ۲. حریف دینان
کوچک صفحه جکلره مستور:
پوللی بالیق. ۳. بیکلکی: بیاض
پوللی مایه باصمه .

پولوسکون { س. جوان سوزگی
دینان نبات .

پولیتیکه { س. (پولیتیکه)
امور سیاسی، منا .

سیات سیاسیه، سیاسیات. اصل
یونانیسه: علم مدنی و اداره
مملکت دیکندر. [عو. مدارا،
پوزه کوله، تلقی: چوق پولیتقه
بیلر آدمدر. || پولیتقه مأمور
ری = بعضی ولایانده قونسولر
سرله اولان مناسبات و مخبرانه
مأمور آدم.

پولیتقه چی { ص. تبصیر اتمکی
بیلر (آدم). || و یوزه کولکی ای

پولیتیقی { ص. ث: پولیتقه. سیا.
سی و سیاسیه برینه
قوللانیر غا. تعمیر در.

پولیچه { ص. [بنا.] بریده بر صرافه
و تاجر و برین آخه نک
دیگر بریده اونک اورتاغی و یا

مخبری طرفندن تأدییه اولنمیون
و برین سند، چک: پولیچه چکمک
= بوله بر سنده آخه کوندرمک؛

پولیچه بی قبول اتمک = کندی
نامنه کلن پولیچه نک ناطق اولدی بی
آخه نک تأدییه سی در عهده اتمک؛

پولیچه بی رد اتمک: قبول اتمه مک.
{ ص. ایکی مملکت
پولیچه چی } آره سنده پولیچه

آلوب و برن و اهالی به فاحش
فاضله آخه افراض ایدن غدار
مراجعه چی.

پولیس { ص. [یو. دن مأخوذ
[فر. Polico دن] شهرک
ایچنده ضبط و ربط و جرم و جنایت
ایشلرینه باقان مأمورین و افراد
هیئت، ضابطه: پولیس نظارتی؛
پولیس قومیسری: پولیس
نقری.

توماطه { ص. [فر. Pomade]
پارمه و صاچه سوریلن

یاغلی مرهم و معیون: پوماطه
سورمک.

پوماق { ص. روم ایلنده بلغار
لانیله متکلم اولان بر
جامعته مسله.

پومبول { ص. سیمز و طومبالاق
(چوق).

پوتال { ص. [بنا.] واپورده
ایجه دمیر ستون.

پونج { ص. [نک. Punch] روم
و یا قونیاق ایله لیمون و
صیقای صودن مرکب مسکر
و ایصیدجی مشروب.

پونچجی { ص. ماده آتفه ده
بیان اولنان مشروبی
یابوب ساتان آدم؛ پونچجی دکانی
= پونج یابیلوب ساتیلان و ایچیلن
محل مخصوص.

پونزه { ص. [بنا.] مرمر اوغمه،
دمیر و تخته تیز لکه
مخصوص سونکر طاشی.

پونطوق { ص. [بنا. Punto = نقطه]
طباعت حروفنک جمعی
یعنی یوقاریدن آشاغی به سطرک
کنش لکنی تشکیل ایدن بوینی
اولچمه مخصوص مقیاس، نقطه:
سکز پونطوق، اون پونطوق
حروفات.

پوه پوه { حد. تقدیر و تحسین
و آلقیش ادا تیدیز:
پوه پوه نه قدر بیکت = ص.
آلقیش، قولتوق: بن اوپله پوه
پوهه کلیم.

پوهو { ص. با: بوهو.

پویان { ص. [یو. یا.] قوشان،
سرعتله یوروین. || ص.
طالش: وادی شقاوتده پویان.

پویرا { ص. تکرلک اورته سنده
پارمقرک صوقلد بی اطرا.

فی دلیکی آغرشاق.

پویراز { ص. [یو. Bopraz]
(وورپاس) دن]
شمال روزکاری. || آغزی
پویرازه آجق = نافه بکلیوب بر
شی قزانه ماق.

پویراز لامق { ص. قل. (روزکار،
اولق، پویرازه دونک، شمالدن
اسمه باشلامق: هوا پویراز لادی.
پویرالق { ص. تکرک پویرا،
لرینی و اینیسه کیر.
یشلری یاغمه مخصوص کونکار
کراسته سی.

په په { حد. تحسین و آلقیش ادا.
فی اولوب، اکثریا استهزا
طریقله قوللانیر: په په ماشا الله!

پهلو { ص. فا. یان، ایگی.

پهلوان { ص. فا. ۱. کورشچی،
کشتیکیر: یوسف پهلوان،

حسن پهلوان. ۲. جسور،
بیکت، قهرمان، دلاور. || پهلوان
تکیه سی = کورش تملیخا نه سی.
|| پهلوان صلاطه سی = زیتون یا.
غبله سرکدن عبارت صلاطه.
|| پهلوان یاقیسی = قودوزلی
کسکین یاقی.

پهلوانانه { ص. فا. قهرمانه شا.
یسته، بکیجه: برطور
پهلوانانه ایله. = ص. قهرمانله
یاقتیر بر صورتله، قهرمانانه:
پهلوانانه حرکت ایدبور.

پهلوانلق { ص. ۱. کورشچیک. ۲.
بیکتک، قهرمانلق.

پهله { ص. ۱. یان، ایگی. ۲.
تیکلک: یانلرندن چیقان
کورک. ۳. مزار صندوقه سنک
یان طاشی.

{ پهن } و پهن. ص. فا. ککیش،
{ انگلی } واسع. = س. ا. ک،
ککیشک، وسعت.

{ پهنگیر } س. فا. (غا : منکیر
و پلنگیر) تختۀ ک اکئی
آلفه مخصوص طوغرامه جی آلتی.

{ س. صایاتی } بر شیفه طالب
{ پی } اولان آدمک بدمه میابه دن
جایه جفته رهن مقامنده اولتی
اوزره صاناهه پشین ویردیک
آخه : پی ویرمک. || پی سور-
مک، اورمق = مزایده ایله صا.
تیلان بر شیفه مقابل پی ویرمک.

{ س. فا. } (پای) دن مخفف [
{ پی } ایز، آرت، عقب : پی در پی =
بربری آرقه سندن، بربری
متعاقب، آذر آذر، تدریجاً.

{ پیانی } ح. فا. بربری متعاقب،
تدریجاً.

{ پیاده } س. فا. ۱. یایان یوروین
آدم، راجل. ۲. ۶. یایان
کیدن عسکر : پیاده آلائی : پیاده
نفری : پیاده تعلیمه سی. ۳.
خفیف برجته قایق. ۴. شطرنجده
اوک صره ده کی طاشلرک بهری،
بیدق. ۵. مج. بهره سز،
معلوماتسز : بوعلمده پیاده در.

{ پیاز } س. فا. صوغان : پیازلی
و سرکلی کباب. = تر. زیتون یاغلی
فاصولیه پیازی.

{ پیاسه } س. (پشا. Pizsa) ۱.
{ میدان، آچققلق، کزله جک
بر، تفرجگاه : پیاسه کزینور-
دی. ۲. کزمه، کزبنه، تفرج :
پیاسه ایتمک. ۳. مج. چارشی
میداننده کچن فیسات، رایج،
نوخ : بوکون ییغینک پیاسه سی

پدی غروشدور. ۴. مسکوکات
واسهام و تحویلات و سائره قیمتی،
بورسه رایجی : پیاسه چوق
بوکسدر.

{ س. (پشا. Piatta) بک
پیاطله } طبایع.

{ س. فا. قح، شراب باردا-
پیاله } غی : پیاله نوش = قح چویرن،
عشرت ایدن، مجوار.

{ س. فا. (پیغام کپی) خبر،
پیام } آخر طرفدن کلن معلومات :
پیام آرد = خبر کتیرن : پیام بر =
خبر کتیرن، پیغمبر.

{ س. (پشا ؟ بلکه « یاخ »
پیاتقو } یعنی « بوش » دیمک او-
لان Bianco دن. ۱. قرعه

چکوب اصابت ایدمه جک شیفه
راضی اولتی شرطیله معین مقدار
آخه ویرمکدن عبارت معلوله :
پیاتقو چکمهک : پیاتقویه قومق-
۲. دیمیر بول و سائر امور نافیه
شرکتلرینک اسهام اصحابی منفعتنه
چکدکلری قرعه : بوکون دیمیر
بول پیاتقوسی چکیله جکدر.

{ س. بریشی قرعه به
پیاتقوچی } قویان، باره طویلا-
بوب ویرنلره قرعه چکد بره رک
اصابت ایدنه تسلیم ایتمک اوزره
کزدیرن آدم.

{ س. (پتا. Pianoforte) دن
پیاتقو } مختصر فر. Piano دن [
اکسز برماصه شکلنده اولوب
ایچنده کی تلاره اورلوق اوزره
خارجده کی دیشلرینه پارمقله
طوقونه رق اویتانیلان معروف
موسیقی آلتی که الیوم آلات
موسیقیه تک اک مقبولدر.

{ س. ۱. مناسبه غیر مشروعه.
پیچ } دن متولد چوچق، ولد زنا.

۷. هر شیک اوفاغی، ناعام و تقصان
قالشی، اصل و نسلنه بکزه مینی.
۳. آغاچک حوککندن بیتن
سورکون.

{ س. فا. طولاشیق، بوکوملی.
پیچ } || بیج اندر بیج = پک طولا-
شیق، قارمه قاریشیق، قیسو-
ربعلی. || بیج وناب = اضطراب.

{ س. پک طولاشیق،
پیچاپیچ } قارمه قاریشیق، قیوریم
قیوریم.

{ س. فا. طولاشیق، بوکوم،
پیچش } قیوریم.

{ س. فا. قاریشمش، بوککش،
پیچیده } قیورلش، پیچیده موی
= حاجی قیورلش.

{ س. مایمون یاوریسی.
پیچین } || پیچین ییل = اسکی ترک
قویمنده دورک طقوزنجی سنه سی.

{ س. فا. ظاهر، آشکار،
پیدا } موجود میدانده اولان :
پیدا اولتی = ظاهر اولتی، ظهور
ایتمک. || پیدا ایتمک = حاصل
ایتمک : باشقه برطور پیدا ایتدی.

{ ح. فا. (پی در پی) با :
پیدر پی } پی.

{ س. (ر. Pытца) معروف
پیده } یاحی ایتمک، یوقه حالنده
اکک.

{ س. پیده دینلن یوقه
پیده چی } اتمک یایان و ساتان آدم.

{ س. فا. ۱. قوجه، یاشلی آدم،
پیر } اختیار : پیرفانی = پک یاشلی
وضیف اختیار. ۲. برطرقتک
واضی و یا منسوب الیهی :
محمد بهاء الدین حضرتلری طرقت
تقشیدن تک پیریدر. ۳.
اصنافدن بر طاقه تک منسوب

پیسٹ { حد۔ کدی بی زجر و طرد ایتمده قولانیو۔
پیسٹمک { قہ۔ پس اتمک، تلوث اتمک : بوراسی کیم پیسندی؟

پیسٹک { س۔ ۱. تمیز اولیان شخص و یا شیتک حالی، ناپاکک، مردارلق، لوث : بو آدمک، بو اثوابک پیسکی۔ ۲. پس شی، نجاست : تمیز نمیدیکندن هر درلو پیسک موجود ایدی۔
پیسٹمک { یا پیسله مک۔ قہ۔ کبر۔ اتمک، اتمک، پس و بر باد اتمک = فل۔ دفع حاجت اتمک : سوافاق کوشه لینه پیسک شدیداً یاساغر۔

پیسٹمک { فط۔ ۱. پس اولق، کبر لیمک، اوستنی باشنی پس اتمک : دمیجیلک ایدن آدم البته پیسلنیر۔ ۲. اوستنه اتمک : چوجق پیسلندی۔
پیش { س۔ فا. اوک، ایلری، حضور : پیش و پسنی فرق ایغز آدم = اوکنی آرقه سنی تمیز ایده مین = ظم۔ فا. اوکده، اوک، ایلریده، قبل : پیش نظر = کوز اوکنده۔

پیشانی { س۔ فا. آلن، جبین، جبهه۔ لے۔
پیشته { س۔ فا. با : بشخته۔

پیشدار { س۔ فا. (پیش = اوک- داشتن = طوعق [عسکرک اوکدن کیدن بولوی، دمدار مقابلی۔

پیشدی { س۔ طوبله اوشانیان بر نوع اوپون۔
پیشمرک { پیشمرک : یا : پیشمرک مک و سائره۔

پیرو { ص۔ فا. (بی = آرقه۔ رفتن = کیدن، تابع، مندوب : متاخرین علما سعدالدين تفتازانی به پیرو اولملردر۔

پیروگی { س۔ (وغا : پیروھی) خوردن ایتمه آز پیئر قونمش بر نوع نمک، نانار بو رکنت قیمه سز و یفور تسزی۔

پیروک { س۔ برینک آرقه سی صره کیمقه، تابعیت۔ اقتدا۔
پیروھی { س۔ با : پیروگی۔

پیرو { س۔ (تق. بزرگه) چوق صیحرار و انسان و حیوانلری صوقوب معذب ایدر حشراتدن معروف کوچک حیوان، برغوث۔
|| پیرو اوق = قاری یاریق نوعی (نبات)۔

پیرو زن { س۔ فا. قوجه قاری۔ لے۔
پیروکمک { فل۔ ۱. پیرو طولی۔ ۲. پیرو لیخی آبقلا۔ مق۔ ۳. محب. وسوسه به دوشمک، خوبلائق۔

پیرولی { ص۔ پیرو سی اولان۔ اوستنی باشی پیرو طولمش۔
پیروهن { س۔ فا. کوملک، قیص۔ (پیراهن کی)۔

پیس { ص۔ ۱. تمیز اولیان، کبرلی، کبریه، وسخ، ناپاک، مردار : پس آدم، پس اثواب، پس یر۔ ۲. مقبول و مرغوب اولیان، بکنیه جک صورتده اولان، چرکین، کونی : پس بر اعتیاد۔ ۳. عیبلی، معیوب، مستمجن : پس لقردی۔ || پس آغز = غلیظ شتم، کفر بازلقی۔ || پس بوغاز = اوپور، اکول۔

الهی عد اولتان ذات : حضرت نوح (عم) کجیلرک، حلاج منصور حلاجلرک پیپردر۔ || پیرو اول ! آفرین سکا ! مناسیله اکثر یا مقام استزاده مستعملدر۔
|| عمر. پیرمغان = میخانه جی و مج. مرشد۔

پیرا { ص۔ فا. (پیراسته) فلندن سمصه اولوب صتر۔ تشکینه کبر [طونادیجی، تزین ایدن : بلاغت پیرا = بلاغت زینت و یرن، بلنج۔

پیراسته { ص۔ فا. طونادلش، مزین۔

پیرامن { س۔ فا. و :
پیرامون { س۔ فا. چوره اطراف۔

پیرانه { ص۔ فا. اختیارله یا قیشر صورتده اولان، اختیار۔ له لایق : بزطور پیرانه ابله = ح۔ فا. اختیارله لایق بر صورتده : پیرانه حرکت ایدیور۔

پیراهن { س۔ فا. کوملک، قیص۔ لے۔
پیرایش { س۔ فا. طوناعه، زینت و برمه، تزین۔

پیراینده { ص۔ فا. طونادیجی، زینت و یرجی۔ لے۔

پیرایه { س۔ فا. طوناعه، زینت : پیرایه بخش، پیرایه ساز = زینت و یرن۔

پیرپیری { ص۔ اصنافدن وارباب حرف و صنعتدن او۔ لان. محب. ارباب علم و ظرافتدن اولیان، عادی و قبا (آدم)۔
|| پیرپیری قیافتی = وقتله اصنافه مخصوص بولنش طار اثواب۔

پیشرو { ص. فا. (پیش = اوّل-
رفق = کینک) اوکدن
کیدن. با: پیشرو.

پیشقدم { ص. فا. (پیش = اوّل-
قدم = آتی) تکیه
مقابله رنده اوک آتی اولان آدم.

پیشکار { ص. فا. (پیش = اوّل-
کار = ایش) با: پیشکار.

پیشگاه { ص. فا. (پیش = اوّل-
گاه = محل) حضور:
پیشگاه عالیترین (اکثری ظرف
اوسته یازیلیر.)

پیشکش { ص. فا. با: پیشکش.

پیشگیر { ص. فا. با: پیشگیر.

پیشکین { ص. (پیشک = دن)
۱. اینی پیشمش، پیشمه.

سی تام و قصورسز: پیشکین
اتک، پیشکین طوغله. ۲. اولمش
کاله ایرمش، خام اولیان: پیشکین
قاؤن، اوزوم. ۳. مج. تجربه
کورمش، خام و بجی اولیان،
مغرب، کار دیده، کار آزموده:
پیشکین آدم.

پیشمک { فل. ۱. آتشد یاخود
فرونده و یا قاینایان

صوبک ایچنده طویلوب خاملی
تکیمک، ینه جک خاله کلک، طخ
اوللق: اتک، ات، چوربه
پیشدی. ۲. مخصوص فرونده
قیزدربلوب لازم اولان قوام
ومتاحتی کسب اتمک: طوغله،
کرمیت، دستی پیشدی. ۳.

(میوه) اولقی، کاله ایرمک،
خاملی کیدوب ینه جک خاله
کلک: اوزوم، خرما، آرمود
پیشدی. ۴. حرارتدن ویا تر

وادرار کبی یاقعی بر صو وسا.
تره دن قیزاروب سیویجله لر
چیقارمق: جوجوغک باجقلری
پیشمش. ۵. مج. تجربه حاصل
اتمک، کار آزموده اولقی، ایشلر.
ده آلیشوب عجمه لکدن قورتقی:
انسان ایش کورمکه پیشر. ۶.
تذکر اولوب تقرر اتمک، قرار
بولقی. || پیشمش آش = اولمش
یقش، مقرر ایش. || پیشمش
آشه صو قاتمق = ایش بوزمق. ||
سیگه سیگه پیشمک = آهسته آهسته
پیشوب طخ ایچنه ایشلک.

پیشمه { ص. پیشمک فعلی، طخ.

پیشوا { ص. فا. بر طائفه نک
رئیس، مقتدا، بی،
آمری.

پیشورمک { پیشورتمک، با:
پیشیرمک.

پیشه { ص. فا. ۱. صنعت، حر.
فت. ۲. ایش، عمل، کار.
۳. عادت، خوی، طبیعت.
(صتر. تشکله کیر:) شقاوت
پیشه = ایشی شقاوت اولان،
شقاوتی عادت و طبیعت ایدمش
اولان.

پیشه کار { ص. فا. ۱. صنعتکار،
حرف و صنعت صاحی.
۲. حقه باز و ورته اویونده اوسته
مقلدی. با: پیشکار.

پیشیرتمک { فت. طخ ایتدیرمک:
شیشده قوزی
پیشیرتمک: آتشی به بالیق
پیشیرتم.

پیشیرمک { فت. ۱. آتشد یا
فرونده ویا قاینایان
صو ایچنده طوتوب ینه جک

قوامه کتیرمک: اتک، کولیا.
صدی، چوربه، قهوه پیشیرمک.
۲. آتشد و مخصوص فرونده
قیزدربلوب یاققی: طوغله، کر.
میت پیشیرمک. ۳. (میوه)
کاله ایردیرمک: بو صیحا روز.
کار خرمای پیشیره جکدر. ۴.
یاققی، یاره اتمک، سیویجله لر
چیقارمق: ترجوجک قاصقلربی
پیشیرمش. ۵. مج. قرارلاشیر.
مق، بچیرمک، تسویه اتمک:
خرسزل آرالنده ایشی پیشیرمشلر.
پیشیرمه { ص. پیشیرمک فعلی،
طخ.

پیشیریم { ص. بر دفعه پیشه جک
مقدار: بر پیشیریم
ماقارنه مز قالمش: بر پیشیریم
قهوه بولک.

پیشیش { ص. پیشمک فعلی و طرز
واصول: اتک دستی

ایچنده کوزل بر پیشیشی اولور.
پیشیشک { ص. تر و حرارتدن بدک
قاصیق و قولتوق آتی
کبی بعض یرلنده و خصوصاً
چوجقلرده حاصل اولان یاره
وقیزاتلق.

پیشیم { ص. ۱. پیشمک فعلی و
طرزی، پیشیش، طخ.
۲. بر دفعه ده پیشن مقدار،
پیشیریم.

پیشین { ص. فا. اولکی، اسکی،
قدیم. — با: پیشین.

پیغام { ص. فا. خبر، (پیام کبی.)

پیغامبر { یاخود پیامبر، ص. فا.

پیغمبران { ص. فا. ج. فا. پیغمبران.
پیغمبر طرف الهمدن خبر

اولچی اولوب اکثریا مجناهلده
شراب اولچی برینی طوتان قابله
ایچیلدیکجون قدح مناسنی
آلشدر.

{ پیئس } (ر. II(vvz) ج:
پیئس II(vvz)c) میدیه قیلندن
پیوک بر دیکز بوجکی.

{ پیئک } (ویئگی. - اوپوقلامه،
ایغزغامه، ناس.

{ پیئکلمک } یا پیئکلمک. فل.
اوپوقلامق، ایغز.
غاقق، یاغزین اوتورلدی
برده راحتسز اوله رق مسکین
مسکین اوپوقلامق.

{ پیئیر } (فا. «پیر» دن. پنایر
پیئیر { صورتنده یازلسی عیشر
سوتدن چقاریلان و بر مایه ایله
قاتلاشدیریلان ماده که هر برده
بر ویا بر قاج درلوسی پاییلوب
انواع کثیره سی وارد: آراؤد،
چایر، دبل، صالاموره، طولوم،
قاشر، قاشقوال، کله، کیرلی خانم،
فلنک، لور پیئیری. || پیئر
شکری = آغده شکری
بایادی که پیئر کبی یومشاق
اولور.

{ پیوست } (صتر. تشکیلنه
پیوست { حکیر } اولاشمه،
اتصال: دست کرم پیوست =
کرمه متصل یعنی کرمه متصل
اولان ال.

{ پیوسته } (ص. فا. ۱. اولاشمش،
متصل. ۲. دائمی،
متصل. = ح. فا. دائما، متصل. ذ.

{ پیوند } (ص. فا. اولاشمه، اتصال،
پیوند { تعلق.

{ پیگز } (ص. فا. پوز، چهره،
صورت، بکر: بری بیکر
= بری چهره لی، غایت کوزل.

{ پیگه } (ص. قهوه خانه لده و سائر
بعضی محله لده دیواره
ملاصق نخته دن قوری قشابه،
دکه، مصطبه: قهوه پیگلر لده
یا توب قالفاردی.

{ پیگه } (فر. Pique) ۱. قارمه
بگکی و قالینجه بز. || ۲.
اسقامیل کاغدلرندن بر نوعی.

{ پیل } (ص. فا. فیل. ذ. || پیل تن =
فیل وجودلی، ابری و
قوتلی آدم.

{ پیلبان } (ص. فا. فیلبی، فیل چو.
بانی و سورجیسی.

{ پیلشمک } (ص. فا. بازار لده اوپو.
شوب باع ایله مشتری
بیننده امنیت حاصل اولق ایچون
طرفیندن بی وریلوب آلتیق.

{ پیلمک } (ص. فا. پیله مک. قد. بریشی
بازارلق ایدوب بایی
تأمین ایچون قیمتک بر مقدارینی
بشین ویرمک: آتی بکنیرسه
بوکون پیله جک ده بر قاج کون
صکره آله جقدر.

{ پیلمک } (ج. بازارلقی کییلوب
پی ویرمک: بو مال
یلندی آرتق ضایله ماز.

{ پیما } (ص. فا. صتر. تشکیلنه کیرر)
اولچین، اولچی: بارچما =
روز کاری اولچین، یک چاقی کیدن.

{ پیمان } (ص. فا. عهد، معاهده: پیان
شکن = عهدینی بوزان،
سوزنده طور بیان.

{ پیمانه } (ص. فا. عر. قدح، شراب
بارداغی. [اصل معناسی

کتروپ اواسر و نواهی الهی بی
تبلیغ ایدن ذات، نبی، رسول.

{ پیغمبری } (ص. فا. بر نبی و رسو.
له و علی الخصوص

پیغمبر (صلم) افندمه منسوب
و متعلق: امر پیغمبری. -
{ پیغمبرک } مناسیله یعنی یاه
مصدریتله لسان زده استعمالی
فصاحتیه منافیدر. [

{ پیغوله } (ص. فا. کوشه، زاویه،
بوجاق: پیغوله نشین،
پیغوله کرین = برکوشه به چکیلوب
اختیار عزت ایدن.

{ پیگ } (ص. ۱. خبر و مکتوب کو.
توروب کتیرن: پیگ اجل =
عزرائیل. ۲. قه. بر سیاره نک
اطرافنده دوتن سیاره: قمر
اوشک پیکیدر: مشتری وزحل
سیاره لریک متعدد بیکری
واردر. || ج. هر حرکتنده برینه
تابع اولان.

{ پیکار } (ص. فا. جنک، جدال،
حرب. ل.

{ پیگار } (ص. اصلی: «بوگامق» دن
«بوگار». زبان زدی ده بویه
اولدیشیون «پیگار» یازلسی غلط
محضدر. || ۱. پردن قاینا هر رق
چقان صو، ینبوع، عین،
قائنا رجه. ۲. بر صویک چقندی
بز، صو باشی، منبع. || پیکار
باشی = سر چشمه، صو باشی.
|| کوزک پیکاری = کوزک بورنه
یاقین اولان اوجی که یاشک
بریکوب آقیدی بر در.

{ پیکان } (ص. فا. اوقک اوچنده کی
سیوری دمیر.

ت

ت (ته، تاه، سا، [عر. ش.])
 الفباى تركينك دردنجى حر.
 فى اصل شكلى بر خاج شكلندن
 عبارت اولوب، اسم اصلى او.
 لان «تاو» دخی خاج ديمكدر، كه
 عربى «تواء» در. السنه
 اجنيه الفباى زنده كى شكل حاضرى
 تا دخی شكل اصلى سى آكدر.
 پور. بعده عربى سرعته يازار.
 كن خايك ايكى باجافى برلشد.
 يرهك **ط** يازمشلر؛ ومؤخرأ
 بو شكلى آلمش اولان (ه) دن
 تفريق ايجون اوسته ايكى نقطه
 علاوه اتمشلر؛ ونهايت (ت)
 شكلى آلوب (ب) دن وعر.
 بي په مخصوص اولان (ث) دن
 آنجق نقطه ايله فرق اولمشدر.
 مع هذا حالت وقنده (ه) او.
 قونان تاه تانيت ينه اسكى
 شكلنده يازلمده قالمشدر. فارسى
 و تركى الاصل كله لرده ايسه
 يالكرز (ت) شكلى مستعملدر.
 عربيه ايكى نقطه لى اولسته بناء
 «تاه» مثناة، و نقطه لى او.
 سندن اولسى اعتباريله «تاه»
 فوقانيه «دخی دينلير. اسكى
 ترتيب اصليه يعنى ايجد ترتيبنده
 صوك حرف اولوب، عربى په

مخصوص اولان «تخذ ضنظ»
 حرفلى علاوه اولند قنده، يكرى
 ايكنجى حرف قالمش؛ و ايجد
 حسابنده ۴۰۰ رفته علامت
 اولمشدر. تركى الاصل كله لك
 صوكنده كى «ت»، حركه لنجه،
 اكثريا «د» اولور: آرت، آرده
 آردى؛ قورت، قوردك، قورده
 كى. بزم غرب ترك، مزك املاء
 سقميده قالمش حركه لى (ت) ل
 اكثريا (ط) ايله يازيلدور،
 حالوكه (ط) نك تلفظى عربى په
 مخصوص اولوب، تركه ده (ط)
 بولمديقندن، بومالار ياكليشدر:
 مثلا طاش، طوز، او طور مقى،
 طابق كى كله لك، چفتايجه ده
 اولدغى كى: تاش، توز، اتو.
 رمق، تابق يازلسى اقتضا ايدر.
 { د. عر. حرف قسم اولوب،
 تركه ده يالكرز لفظه جلال
 ايله برابر واكثريا تاكيد ايجون
 «الله» و «بالله» ايله برابر قو.
 للانيلير: بالله تالله.
 { د. فا. (تر. زبازدى: ته)
 ۱. انتها بيان ايدوب «ب»
 ادات فارسى سيله ياخود تركه
 مفعول ايله وبعضاً فضله اوله.
 رق «قدر» ياخود «دك» كله.

سنك ده علاوه سيله قوللانيلير:
 تا بصباح = صباحه دك؛ تا قيامت =
 قيامته قدر؛ تا بغداد، بغداده
 قدر؛ تا حشره دك؛ تا كوكلى
 اولنجيه قدر بگدم. ۲. غايه وعلت
 بيان ايدوب، اكثريا «كه» اداتيله
 برابر قوللانيلير، و «تاكه» ياخود
 «تك» تلفظ اولنور: آجيق ياز.
 دم تاكه هر كس قولاي آكلا.
 سين؛ تك (تاكه) هر كس آكلا.
 سون ديه آجيق يازدم.
 { س. فا. قات. (يالكرز تركيا.
 تده بولنور:) دو تا = ايكى قات؛
 يكتا = برقات، تك، فريد.
 تاء { س. عر. «ت» حرفنك اسم
 عربى، ته؛ تاه فوقانيه و تاه
 مثناة دخی دينلير. بو صفتلر يو.
 قاريدن ايكى نقطه لى اولدغينه
 مينيدر.
 { س. فا. ۱. طاقت، قوت،
 تاب { مجال: تاب و توانم قالمدى؛
 بى تاب = مجالسز؛ تاب آور = قدر.
 قى يتن، مقتدر: تاب آور مقاو.
 مت اولقى = مقاومت مقتدر او.
 لنى. ۲. رونق، نور، ضيا: تاب
 رخى. ۳. طراوت، تازده لك: آب
 و تاب. = ص. فا. (ستر. تشكيله
 كير) پارلايان ويا پارلادان،

نور افشان: شب تاب = کجه بار-
لایان، آتش بوجک: عالم تاب =
عالی تنویر ایدن.

تابان { ص. فا. پارلاق، ضیاء دار،
منور: ماه تابان = پارلاق
آی: روی تابان = پارلاق یوز.

تابان { ص. با: طابان.

تابدار { ص. فا. پارلاق، ضیا
دار، منور.

تابستان { ص. فا. یاز، صیف، ث.

تابش { ص. فا. پارلامه.

تابع { ص. عرب. ت. تابعه. ج:
[«تبع» دن سف. ۱. برینک
آرقه سی صره کیدن، تبعیت و
اقتضا ایدن: فقهاء عظام ائمه
مذاهبه تابع اولمشلردر. ۲.
اطاعت و اتقیاد ایدن، مطیع،
منقاد: باورده قرالنی آلمانیه ایر-
طورلغنه تابعدر. ۳. د. نحو عرب-
سیده ماقبلنک اعرابی آلان
(کله). ج. با: تبعه، توابع
و تابعین.

تابعین { سذ. ج. عرب. (فد. لفظاً
«تابع» ایسه ده، سذ.
صیفه سنده «تأبی» قولانیلیز.
فخر کاشات (سلم) اfdمزك
صحبتة نائل اوله میوب، صحابه
کرامدن بر ویا بر قاج ذاتله کو-
یشن بر و واسطه ایله نقل احادیث
شریفه ایده ییلن ذات: تابعین
کرامدنذر. || تبع تابعین = تا-
بعیندن ذواتله کوریشوب ایکنجی
درجه ده واسطه ایله نقل احادیث
شریفه ایدن ذات.

تابناک { ص. فا. پارلاق، ضیاء دار،
منور.

تابنده { ص. فا. پارلایان، ضیا
دار، منور نشر ایدن.

تابوت { سذ. عرب. ۱. میت نقلنه
مخصوص صندوق. (میت
ایچنده اولورسه، هیئت مجموعه-
سته نقش دیرلر). ۲. بنی اسرا-
ئیلک حضرت موسایه نازل او-
لان وصایای عشره بی وضع ایتد-
کری صندوق، تابوت سکینه.

تابولغنه { یاخود طاولغه. ص.
فرمزی اوزلی سرت بر
آغاجدر، که صاب و دکنک پامقله
و کوکی طبعده قولانیلیز، قزیل
عقاب.

تأیید { سذ. عرب. («اید» دن
مص. تفعلیل) ایدلندیرمه،
ابدی حائنه قومه، الی غیر الهایه
دوام ایتدیرمه، باقی براقه:
بو فعل خیریه نامنی تأیید ایلدی.

تاپه { ص. با: طیه.

تات { ص. اسکی ترکلرک کندی
حکملری آلتنده بولنان برلرده
اسکی ایرانی و کردلره و بر دکلری
اسم اولوب، مقام تحقیرده قوللا-
نیلیردی.

تاتار { ص. عن اصل ترك اقوامندن
بر کوچک قومك اسمی او-
لوب، بونلر چنکیز عسکرینک
پیشدارلری بولندیفندن، عموم
مغوللره تاتار نامی ویرلش، و
بعده مغوللر ترکلره قارایمقله،
شرق و شمال جهتلری وعلی-
المخصوص دشت قیپاق و قریم
و قران ترکارینه تاتار دیتلشدر.
|| تاتار اوق = با: اوق. || تاتار
بورک = قییمه لی و یغورتنلی اوفق

خویر پارچه لردن عبارت یمک.
|| تاتار قالایغی = کناری کورکلی
قالایق، شوباره. || تاتار قالایغی =
اکرک بر نوعی.

تاتار { ص. مکتوب نقل ایدن
سرعیحرکه ساعی، بو-
سته، قاصد، برید. (و قتیله بو
خدمتی سرعت مثنی ایله مشهور
اولان تاتار افرادی ایفا ایتد-
کیرندن، بو معنایه تخصیص او-
لنمشدر.)

تاتار حق { ص. سیوری سیککه
بکزر لکن اوندن
کویچک و مسسر مودی بز
سیککچک.

تاتاری { ص. ۱. یشمه مش ویا
پک آاز یشمش (ات).
۲. مکتوب نقل ایتمک آلیشد-
یرلش، پوسته خدمتی ایفا ایدن
(کوکرچین). (تاتاری کوکر-
چین دیمک «کبوترنامه بر»
دیتکدن البته ایدر.)

تأثیر { سذ. عرب. ج: تأثرات.
{ «ثر» دن مص. تفعلیل
۱. بریشیک تأثیری آلتنده
بولغنه، تأثیرینی حس ایتمه. طویعه:
خسته لقدن، صوفوقدن تأثر
ایتمک = متأثر اولوق. ۲. حزن
و کدر طویعه، محزون و مکدر
اوله، آجیققل بریشیک تأثیرینی
حس ایتمه: تأثرات قلبیه تصویر
ایتمک. (عربیده بویکی معنادن
هیچ برینی افاده ایتموب، برینک
ایزنی تعقیب ایتمک معناسنه
کلدیکندن، بولفت دخی نا بعل
قوللاندیفنر الفاظ عربیه جمله-
سندندر. تأثر ایتمکدن زیاده
متأثر اولوق قوللانیلیز.)

تأثیر { سذ. عر. ج: تأثیرات ،
«اثر» دن مص. تفعل }

۱. علامت و نشان براهه ، اثر
ایته ، ایچنه ایشله : ایچدیکم علاج
تأثیر ایتمدی . ۲. حزن و کدر
ویرمه ، مجزون و مکدر ایته ، یورکه
ایشله : بوسس بکا تأثیر ایدیور :
برطاقم تأثیرات الیه الیه متأثر اولدی .

تاج { س. فا. اتریب دخی اولنه رق
ج. عر. تیجان کلیر } ۱. حکمدار .

دلرک باشنه کییدکاری مرصع
شی که تحت الیه برابر حکمدارلق
علامتیدر ، اکلیل ، افسر ، دییم .
۲. بعض مشایخ و درویشان
کییدکاری سرپوش . ۳. کلنلرک
باشه قودقاری مرصع زینت . ۴.
بعض قوشلرک طراق رسنده کی
سرغوجی . || تاج سره باش تاجی ،
پلک معتبر و محترم شی . || تاج کییمک
تتوج ایتمک ، تاج کییمه رسمی اجرا
ایتمک .

تاجانلق { فط. تاج کییمک ، رسم
تتوجی اجرا ایتمک .

تاجدار { ص. س. فا. } ۱. تاج = م.
داشتن = طوئقی ، مالک
اولقی } تاج کین ، صاحب تاج ،
حکمدار .

تاجدارانه { ص. فا. حکمداره
اولان . = ح. فا. حکمداره
یاقیشیر صورتمده .

تاجداری { ص. فا. حکمداره
منسوب و متعلق :
اراده سنی جناب تاجداری . =
س. فا. حکمدارلق .

تاجر { سذ. عر. ج: تاجار .
«تجارت» دن سذ. }
تجارتله مشغول آدم ، بازرگان .

{ لسان تکلمده اکثریا جمی
مفرد ریته قولانیلوب ، مفردی
ایسه باشلیجه سختیان تجارتیه
تخصیص اولمشدر . }

تاجلامق { فط. تاج کییدر مرک ،
تتوج ایتمک .

تاجلانلق { فط. تاج کییمک ،
تتوج ایتمک .

تاجلی { ص. ۱. باشنده تاج اولان
تاج کین ، تاجدار . ۲.

باشنده سرغوجی اولان (قوش) .
تاجیک { س. ترک ممالکننده سذ.
کن اولان ایرانیسلره
ویرلن اسمدر .

تاجیل { سذ. عر. } «اجل» دن
مص. تفعل | مهلت ویرمه ،
بروقت معینه قدر تأخیر ، تعجیل
مقابلی .

تأخیر { سذ. عر. ج: تأخرات .
«اخر» دن مص. تفعل |
کری قاله ، صکره یه قاله ، قدیم
مقابلی : عزیمتم تأخیر ایتمدی .

تأخیر { سذ. عر. ج: تأخیرات .
«اخر» دن مص. تفعل |

کری به ، صکره یه براهه ، کجکیدر-
مه : امتحانی بر هفته ده تأخیر
ایتمدیلر : بر خبر آنچه به قدر
عزیمتکری تأخیر ایدک || بلا
تأخیر = صکره یه براققرین . سر-
یما و عاجلا .

تأدب { سذ. عر. } «ادب» دن
مص. تفعل | ۱. ادب

و تربیه کسب ایتمه : انسان چو-
حقلفنده تأدب ایتملدر . ۲.
ادب و تربیه قاعده سنه رعایه
وانامه ، حییا ایتمه : استاددمک
حضور رنده بحشه کیریمکدن
تأدب ایتمد . (بو ایکنجی معنی
عریده اولیوب ، لسانزده برنجی

معنادن استعاره قولانیلیز .
عریده برده ادبیات علنی تحصیل
(معناسنه کلیر)

تأدب { ح. عر. ادب و تربیه قا-
«ادب» دن مص. تفعل | ۱.

تأدب { سذ. عر. } «ادب»
دن مص. تفعل | ۱.

ادب و تربیه اوکرتمه ، تربیه
ویرمه : اولادینی تأدیب ایتمدی .

{ بومعنی ایله تربیه دهامستعملدر . }
۲. مخالف قانون حرکه ایدنلر
حقنده احکام لازمه نک تطبیق .

۳. تو بیخ و تکدیر : تأدیب شرعی =
شرعاً اقتضا ایدن تکدیر ، خفیف
مجازات .

تأدیب { ح. عر. ۱. ادب و تربیه
اوکرده رک ویا اوکرتمک
مقصودله . ۲. تو بیخ و تکدیر
ایده رک .

تأدیب { ص. عر. ۱. تأدیبیه .
«تأدیب» دن سذ. }
تو بیخ و تکدیر منسوب و متعلق :
مجازات تأدیبیه .

تأدیب { ص. عر. ۱. تأدیبیه .
«تأدیب» دن سذ. }
تو بیخ و تکدیر منسوب و متعلق :
مجازات تأدیبیه .

تأدیب { ص. عر. ۱. تأدیبیه .
«تأدیب» دن سذ. }
تو بیخ و تکدیر منسوب و متعلق :
مجازات تأدیبیه .

تأدیب { ص. عر. ۱. تأدیبیه .
«تأدیب» دن سذ. }
تو بیخ و تکدیر منسوب و متعلق :
مجازات تأدیبیه .

تأدیب { ص. عر. ۱. تأدیبیه .
«تأدیب» دن سذ. }
تو بیخ و تکدیر منسوب و متعلق :
مجازات تأدیبیه .

تأدیب { ص. عر. ۱. تأدیبیه .
«تأدیب» دن سذ. }
تو بیخ و تکدیر منسوب و متعلق :
مجازات تأدیبیه .

تأدیب { ص. عر. ۱. تأدیبیه .
«تأدیب» دن سذ. }
تو بیخ و تکدیر منسوب و متعلق :
مجازات تأدیبیه .

تأدیب { ص. عر. ۱. تأدیبیه .
«تأدیب» دن سذ. }
تو بیخ و تکدیر منسوب و متعلق :
مجازات تأدیبیه .

تأدیب { ص. عر. ۱. تأدیبیه .
«تأدیب» دن سذ. }
تو بیخ و تکدیر منسوب و متعلق :
مجازات تأدیبیه .

تأدیب { ص. عر. ۱. تأدیبیه .
«تأدیب» دن سذ. }
تو بیخ و تکدیر منسوب و متعلق :
مجازات تأدیبیه .

تأدیب { ص. عر. ۱. تأدیبیه .
«تأدیب» دن سذ. }
تو بیخ و تکدیر منسوب و متعلق :
مجازات تأدیبیه .

تأدیب { ص. عر. ۱. تأدیبیه .
«تأدیب» دن سذ. }
تو بیخ و تکدیر منسوب و متعلق :
مجازات تأدیبیه .

تارامق { ق. با: طرامق.

تارتمق { ق. با: طارتمق.

تارجین { س. با: دارجین.

تارک { ص. عر. [ترک] دن
[سف.] براقان، ترک ایدن،
واژکین؛ تارک دنیا = دنیادق
ال چکوب منزوی اولان.

تارله { یخود ترلا. س. [تارل.
[مق] دن } ۱. حیوانات

وساثره اکیلن محدود ومعیّن
طوپراق، مزرعه: بوغدا،
آرپه، برنج تارله سی؛ تارله بی،
نارله ده ایشلک. ۲. باغچه نیک
بر نوع سبزه ویا چیمک اکک
اوزره آیرلش پارچه سی، که
اکثریا اوراق بر س. ویاخندقله
یاخود لوانطه وساثره ایله عطا
اولور؛ چیمک، سبزه، باغچه
تارله سی. || تارله آچق = خام و
یا چاللیق و طاشلیق بری کیریز.
مه ایدوب تارله به چویرمک.
|| تارله صحانی = قیرصحانی، غار.
نیک یسوک، حرذون. || تارله
قوشی = عر. قنبره دینلن بر
کوچک قوش. || سرغوجلی تارله
قوشی = آلا طورغای، مر. قبه.
تارم { س. فا. یوکسک طام و قبه.
|| مج. کؤک، سما.

تارمار { یاخود تارومار. ص. فا.
قارمه قاریشیق، طاغیق،
پراکنده، بریشان: زلف تارمار.

تاره { س. مر. کره، مره، دغه.

تارّه { ح. مر. برکره ویا بعض
کره، احیاناً. || تارّه بعد
اخری = دضائله، بربرخی متعاقب

دغه، مکرراً، مره بعد اخری.
[الیوم استعمالدن ساقطدر.]

تاریخ { س. عر. ج. توارخ.
[اصل عر. « تاریخ ».

« ارخ » دن مص. تفعل ۱. بر
وقعه نیک وقوع بولدینی ویا بر
مکتوب وساثره نیک یازلدینی
وقت، کون و آی و سنه سی: بو
مکتوب تاریخ نه در؟ نه تاریخده
یازلشدیر؟ توارخ مختلفه ایله
ورود اغشدر. ۲. بووقی تعیین

ایدن رقم و یازی که مکتوب و
ساثره نیک نهایتده ویا ابتداینده
یازیلیر: تاریخ آتمق. ۳. حرورنیک
جمله سی ویا برطاقی امجد حسابیه
جمع اولندقمه مجموعی بروقه نیک
سنه سی کوسترن بیت یا مصرع
ویا جمله و ترکیب و بویه بریت
ویا مصرعی حاوی قطعه: تاریخ

سوملک. ۴. وقایع ماضیه نیک
ضبط و نقل وروایتی فنی و یوفته
متعلق مکتوب: تاریخ یازمق،
تاریخ اوقومق، تاریخ درسی
ویرمک؛ تاریخ عمومی، تاریخ
خصوصی؛ تاریخ قدیم = قرون
قدیمه وقایعینی نقل ایدن؛ تاریخ
متوسط = قرون وسطی تاریخی؛
تاریخ اخیر = قرون اخیر تاریخی؛
تاریخ معاصر = عصر (قرن)
حاضر تاریخی؛ ابن اثیرک،
طبرینک تاریخی؛ کتیب توارخ.

|| تاریخ طبیعی = نباتات، حیوا-
نات، معادن و علم الارضدن
بحث ایدن علم عمومی.

تاریخسیر { ص. تاریخی آتلامش،
تاریخسیر { یازلدینی وقت یعنی
کون و آی و سنه سی قید اولما-
مش: تاریخسیر بر مکتوب آلدیم.

تاریخی { ص. تاریخی یازلش، وقت
تاریخی { محوری قید اولنیش:

۸ محرم سنه ۱۳۱۸ تاریخلی محر-
براتی آلدیم.

تاریخی { ص. مر. ۱. تاریخیه.
{ علم تاریخیه متعلق:
جغرافیای تاریخی سطح ارضک
احوال ماضیه سندن بحث ایدن
علم که تاریخیه حاثه بر جغرافیادر؛
وقایع تاریخیه = تاریخیه متعلق
وقعه.

تاریک { ص. فا. قراستلی، مظلم،
تیره.

تاز { س. فا. قوشمه، سرعت.
{ (مرادی اولان « نیک » ایله
بر لکده و عطف تفسیر صو-
رتهنده قولانیلیر: نیک و تاز.

تازگی { س. تازک، طراوت.

تازنه { یاخود تاززنه ویا تازبانہ.
{ س. طنبور و لاوطه ضرابی،
زخه.

تازه { ص. فا. ۱. یکی کیش،
تازه { بایاتلامش، پروشمامش،
طری، طراوتلی: تازه شفتالی،
تازه صلاته. ۲. قوری اولمیان،
یشیل: تازه بامیه، تازه اوزوم.
۳. یکی، مجدد، نوحدوث: تازه
خبر. ۴. کنج، کوربه: تازه قیز.
تازه لشمک { فل. ۱. تازه اولمق،
تازه لک پیدا ایشک،

کسب طراوت ایشک. ۲.
کشلشمک، کشلک پیدا ایشک
ویا کنج کبی کورنیک: سمیروب
تازه لشمش.

تازه لک { س. ۱. تازه اولان
{ شینک یعنی قوری و
بیات اولمیانک حالی. ۲. کشلک،
کوربه لک.

تأسيس ايتمك؛ بنای دولتی تأ.
سیس ایدن. = جر. قورلش،
پایانش اینجه و دایره‌لر، مؤسسات:
تأسیسات نافعه؛ تأسیسات وقفیه،
خبریه.

تافیق { تافیق. با: طاقق و
تافق } سازه.

تاقیه { با: طاقیه.

تاک { تاقیق، تاسلامق. با:
تاک } طاق و سیازه.

تاکید { صاغلاملاشمه و تقویه
و تحکیم اولمه مناسیله
لسانیزده قوللانیلیورسه ده،
عرییده «اکد» ماده‌سی اصلا
تقل ماده‌سندن کلز.

تأکید { سذ. عر. «اکد» دن
مصد. تفعلیل [۱. صاغلا.

ملاشدیرمه، تقویه و تحکیم ائمه.
۲. اولجه یازلوب اجر اولغیان
ویا جوانی کلین محرات رسمیه بی
تکرار یازمه، تکرار ائمه:
تأکید ایتدیلر. ۳. د. محو عرییده
برکله بی صاغلاملاشدیرمه یارا.
یان کله که اعرابجه برنجیسه
تابع اولور: تأکید لفظی = عین
لفظک تکررندن عبارت اولان:
تأکید معنوی = لفظی باشقه
مناسی مشترک برکله دن عبارت
بولنان.

تأکید { ح. عر. ۱. صاغلا.
ملاشدیرمه رق، تقویه
و تحکیمه. ۲. اولجه یازلوب
نمره سی کورولیان محرات
رسمیه بی تکرار ایده وک، مکررأ:
تأکید یازدیلر.

تالار { یاخود تالاس. س. [بو.
دکیزدک اولان $\Theta\alpha\lambda\alpha$
σσα دن ماخوذ ظن اولنش

تأسس { تملشمه و برلشمه و تشکل
معناسیله اسانیزده قوللا.

نیلیور. عرییده ایسه «اس»
ماده‌سی فعل باندن کلز.

تاسع { ع. ن: تاسمه. طقوزنجی،
نهم: باب تاسع، درجه
تاسمه. || تاسع عشر = اون طقو.
زنجی.

تاسعا { ح. طقوزنجی اوله رق،
طقوزنجی درجه ده.

تأسف { سذ. عر. («اسف»
دن مصد. تفعل [کدر
ائمه، آجیمه: یوگا چوق تأسف
ایتدم؛ بیان تأسف ایتک = تأ.
سف ایتدیکنی کوسترمک.

تاسلاق { با: طاسلاق.

تاسمه { یاخود تاصمه. با: تصمه.

تاسه { س. کدر، غم، قایقو، درد،
«اسف: تاسه چکمک =
اسف ایتک؛ تاسه سی چکمک =
غمی چکمک، قیدنده اولق؛ تا.
سه سی! اونک وظیفه سی؟

تاسه سز { ص. غمیز، قایقوسز،
تاسه سز [لاقید، بریشی وظیفه
ایتمز.

تاسه سزلق { س. غمیزلق، قا.
تاسه سزلق [یفوسزلق، قید.
سزلق.

تاسه لایتمق { قل. قایقولاغق،
تاسه لایتمق [کدرلتمک، مفهوم
ومکدر اولق.

تاسه لی { ص. قایقولی، مکدر،
تاسه لی [مفهوم.

تأسیس { سذ. عر. جر. تأ.
تأسیس [سیات. «اس» دن
مصد. تفعلیل [تملشدیرمه، تمل
آئمه، یایمه، قورمه: بر مکتب

تازملک { یاخود تازه لک. قد.
۱. تازه یایق، تازه لک

ویرمک، کسب طراوت ایتدیر.
۲. یکیلتمک، تجدید ایتک،
بریشی تکرار و یکیدن یایق:
شو نازکله بی تازه ملی.

تازه لیمک { فط. ۱. تازه اولق،
کسب طراوت ایتک؛

بو یاغوردن چایلر تازه لندی.
۲. یکیلتمک، تجدید ایتک، تکرر
ایتک: نازکله ر تازه لندی. ۳.
کنجلمک: کندیمی سمیروب
عادتا تازه لشم.

تازی { س. یک اینجه و نجیف بر
جنس زاغار که باشلیجه
طاوشان آوینه یارار. [اصلی فا.
اولوب عرب زاغاری دیمکدر.]

تازی { س. ص. فا. عرب، عربی،
عرب قوم و جنسیته
منسوب: اسب تازی = عرب
آتی: زبان تازی = لسان عربی.

تازیانه { س. فا. ۱. قاجی، قیر.
باج. ۲. طنبور و امثلی
چا انیلرک تلرینه طوقومغه
مخصوص کمیک ویا بوینوز بار.
چه سی. [غا: تازنه. ۳. مح.
واسطه، آلت، سبب: تازیانه
تشویق.

تازیلامق { قل. تازی کی قوری
وضیف اولق.

تاس { د. «ت» ايله باشلار بعض
تاس [صفتلر باشنه قنوب
تأکید و مبالغه بیان ایدر: تاس
تمام = بیتون تمام، تام تامنه.

تاس { س. با: طاس.

تاسارلاق { قد. با: تصارلامق.

ایسه ده، بعید دز. ۱. طالع
موج. ۲. ایک کی بیاض و بومشاق
شیئرک قاریشوب قبارمه سی،
قباریق .

تالازلا تاق { یا طلاسلا تاق .
تال (دکنز)
وساثره (طالع لا تاق ، توج ایتک .
۲. (قویونلر) سوری ایله
بورورکن متوج بر صورت کوستر .
مک . ۳. (ایک وساثره) قبارمه ق .

تالاش { س. با : تالاش ، طلاش .
تالامق { ق. یغما و غارت ایتک .
تالان { س. فا. یغما ، غارت ،
چاپول .

تالان { ص. « آلان » صفتنه
اتباعاً قوللائیلیر : آلان
تالان = قارمه قاریشیق .

تالم { سذ. عر. « الم » دن مص.
تالم { تفل { کدرلغه ، اسفلغه ،
تالف : یوکا چوق تالم ایتدی .

تالی { ص. عر. : تالیه . « تلو »
تالی { دن سف . ۱. صکره دن
کن ، برشیئک آرقه سی صره
کیدن ، تابع ، اخیر ، مقدم ضدی :
صنف تالی . ۲. قرآن کریمی
تلاوت و قرائت ایدن ، قاری .
۳. ض. قضیه نک ایکنجی قیمی ،
مقدم مقابل . ۴. ردیف
عسکرینک ایکنجی صنق : صنف
اخیری : ردیف تالی طابوری ،
مقدم طابوری .

تالیف { سذ. عر. ج. تألیفات .
« الف » دن مص.
تفمیل { ۱. اوزلاشدریمه ،
باریشدیرمه : آرالینی تألیف
ایتدی . ۲. جمع ترتیب و تدوین

و تحریر ایتمه : بر صرف ، برلفت
کتابی تألیف ایتدی . ۳. جمع
و ترتیب اولنش کیتاب ، اثر :
قاموس فیروز آبادینک تألیفدر .
|| تألیف بین = آرالینی بوله ،
باریشدیرمه . = ج. مؤلفات ،
آثار : اونک تألیفات عیدمه سی
واردر .

« تألیف » ایله « تحریر » آردنده
فرق شودرکه : تألیف قریبهدن یازیلوب
جمع و تلفیق و ترتیب اولشان ، و تحریر
ایسه قریبهدن یازیلان کیتاب حقدنه
مستعملدر ؛ مثلاً بر صرف ویا لغت
کتابی حقدنه تألیف ، صرفی مطالعاتی
حادی بر کیتاب حقدنه تحریر دینلک
اقتضا ایدر . « نظم » ایسه منظوم
آثاره مخصوصدر .

تالیفکرده { ص. فا. تألیف
اولنش ، جمع و
ترتیب و تحریر اولنش ، مؤلف ،
اثر : کافیله ابن حاجیک تالیفکر-
ده سیدر .

تام { د. « تا » یا خود « ط » ایله
باشلار بعض صفتلره کیروب
تأکید و مبالغه بیان ایدر : تام
طاقیر .

تام { ص. عر. : تامه . « تمام »
تام { دن سف . ۱. بتون ، نقصا .
نسز ، اکیکیسر : جزء تام :
معلومات تامه . ۲. مکمل : کامل :
تام انسان . = خ. قوامیله ، بلا
نقصان : تام بر سنهدر .

تأمل { سذ. عر. « امل » دن
تأمل { مص. تفل { اطرافیه دو-
شوعمه ، ملاحظه ، دوشونوب ط-
شیفه ، تدقیق و مطالعه : ایچی ایجه
تأمل ایدوب ده ایله قرار ویر-
ملی : بلا تأمل = دوشونمکسرن .
تأمل { ص. ایچی اولدن دو-
شوعمه ، شوعمه ، ملاحظه
و تفکر ایتمن .

تأملسیرلک { س. دوشونمه ،
عدم ملاحظه و
تفکر .

تأمین { سذ. عر. ج. تأمینات .
« امان » دن مص. تفمیل {
۱. امنیت و برمه ، قورقوسنی
رفع ایتمه . ۲. صاغلاملاشدریمه ،
شک و شبهه بر اقامه : اولادینک
معیشتنی ، کسندی حالتی تأمین
ایتدی . = ج. امنیت موجب
اولقی اوزره کوسترین کفیل ،
و برلن سوز ویا امانت بر اغیلان
آخیره وساثره : تأمینات و بریدی ،
کوستردی : تأمینات آخه سی .

تائی { سذ. عر. « ائی » دن
تائی { مص. تفل { یاواش کیتمه ،
یاواش حرکت ایتمه ، یاواشلاق ،
کجیکه : بو قدر تائی ایله ایش
کورلنر .

تأیث { سذ. عر. « اث » دن
تأیث { مص. تفمیل { (برلفنی)
مؤث قوللانمه ، مؤث صیفه .
سندن کتیرمه : عربی اسماء مؤ
نه نک عربی صفتلرینی تأیث ایتک
شرطدر ؛ تذکیر و تأیث قاعده لری .

تأییس { سذ. عر. « انیس » دن
تأییس { مص. تفمیل { آلیشدریمه ،
انیش ایتدیرمه : بعض حیوانلرک
تأییس قولایدر .

تاو { س. (بلکه فا. « تاب » دن)
۱. ایشلنجهک بر مادهیه
و برلن حرارت ، رطوبت ، صلا-
بت و ساثره درجه سی ، جاغ ،
نصاب ، قوام : دمیر تاونده
ایشلنر . ۲. طبع اولنه جق
کاغده ، اوتولنه جک چاشیره ،
توتونه و ساثر شیئرله پوسکور-
دیلن صو : تاو و برمک . ۳.

مجر. سمیزك، طولونلق: تاو
لانمق = سميرمك، طولمق، نوکی
دوزلوب پارلامق. || تاوینی قا.
چیرمق = وقت مناسبی فوت
ایتمك. || تاوه کتیرمك = لزومی
درجه ده ایصیتی. || تاو ویرمك =
ایصلاقمق، غلندیرمك.

تاوان { یاخود طاوان. س. اوسقنك
یعنی چاتیسنك آتسه و
ایچ طرفنه میخلانان تحفه زكه
منتظم وسوسلی بویالی بر سطح
تشکیل ایدوب چاتینك چرکینلكنی
اورتر و صوتوقدن محافظه
ایدر. || آغز طاوانی = طاماق.
|| تاوان باشه بچك، باشه ییقلق =
بك اوانه جق و مناسبتر برسوز
ایشیتكدن محبوب و متأثر اولق.

تاوانلامق { قن. براو ویا اوطیه
تاوان کچیرمك.

تاوخانه { س. قا. [تاجخانه] دن
۱. فقراتك تجمار محلی،
مجارلی اولان صیماق بر. ۲.
آتشله تحفین ایدیان چیچكك،
صوبه لی چیچكك. || تاوخانه کی =
قارمه قاریشیق، آلت اوست،
غیر منتظم.

تاواسامق { قل. { اصلی: تاو
{ صاموق } ناوی
کچمك. رواج ورغبتنه ویا کرمی
وانهماکنه خلل کلك. صوئومق:
بازار تاواسادی.

تاوالانمق { قن. تاو ویردیرمك،
{ صو. سیردیرمك،
ایصلا تدمیرمق: توتونی، کاغدی
تاوالاندیکزمی؟

تاوالانمق { قن. تاو ویرمك، لزومی
{ درجه ده ایصیتی
ویا غلندیرمك: دمیری، کاغدی

توتونی تاوالامق.
تاوالاندیرمق { قن. تاوه کتیر.
{ مك. سمیرتمك،
(حیوانی) طولونون وتوکی
دوزکون برحاله کتیرمك: چایر
حیوانی تاوالاندیرر.

تاوالانمق { قط. ۱. تاوه کتیر.
{ لك. لزومی درجه ده
تحفین ایدمك، قوامه کتیرمك:
دمیر ایشلتك ایچون تاوالانمق
اقتضا ایدر. ۲. ایصلاقمق، غلنك
اوسته صو سربلك: کاغذ طاو.
لانمقده باصلماز. ۳. مجر. سمیرمك،
طولمق، نوکی دوزلوب پارلامق:
اك ضعیف حیوان دخی چایردن
تاوالانیر.

تاواله { س. با. طاوله.

تاوالی { ویا تاوالو. ص. ۱. تاوینی
{ بولش، قوامنه گلش،
لزومی درجه ده ایصیش ویا
ایصلاشم: تاوالی دمیر، توتون،
کاغذ. ۲. مجر. سمیز، طولونون.
تاوالی برآت.

تاوا { س. ۱. باغ اریدوب بالیق
{ وکوفته کچی شیلر قیزارمغه
مخصوص یاصی واوزون قولبلی
مطخ آتی. ۲. تاوه ده پیشمش
مك: چکر تاوه سی، بالیق تاره سی.
۳. بعض معدنیاتی اریشدکری
اوزون صابلی آلت: قورشون
تاوه سی. ۴. کیرج قاریشدیردقلری
یوگ تکنه: کیرج تاوه سی. ۵.
طوزله ده دکن صوینی چکوب
تخیر ایشدیردکری اولکلرک
بهری: طوز تاره سی. || قویروغنی
تاوه صابنه چویرمك = تأدیب
ایتمك.

تاویل { سذ. عر. ج. تاویلوت.
{ «مال» دن مص.
تفیل { معنای ظاهر یسندن بشقه
بر معنی ایله تفسیر ایتمه: مجرم
موجب اتهام اوله جق سوزلرینی
شعدی تاویلله قالدیشور.

تاھل { سذ. مر. ج. تاھلات.
{ «اهل» دن مص.
تفعل { اولنه، تزوج، اولنوب
او بارق صاحبی اوله: اوھج
تاھل ایتمدی.

تاھب { ص. عر. ث. تأھب. { «توبه»
{ «دن سف» توبه ایدن،
توبه کار: تأب اولق.

تاھید { سذ. عر. { «اید» دن
{ مص. تفعل { قوتلغه، صا.
غللاشمه: النسان معلومات تأید
ایتمدی.

تاھید { سذ. عر. ج. تأیدات.
{ «اید» دن مص. تفعل {
قوتلندیرمه، صاغللاشدیرمه،
تأکید ایتمه: بوخبر اولکی مسعود
حالی تأید ایدبور. = ج. معا.
ونت، یاردیم: تأیدات الهیه.

تب { س. قا. صیغه. جا. ن. || تب
{ زده = صیغه به طولش.
|| تب لرزه = صیغه دیرمه سی.

تبا { سذ. ج. عر. { «تب»
{ اسم خاصنك جمیدر. {
اسکی بن ملوک.

تباد { سذ. ج. عر. { «تبدل»
{ «مناسیله قوللانیر وار
ایسه ده، «بدور» ماده سی اصلا
تفاعل باندن کلدیکندن یاکلشدیر.

تبادل { بودخی دیکشمه و ترامپه
{ «مناسیله قوللانیش ایسه.
ده، «بدل» ماده سی تفاعل
باندن اصلا تصریف اولندیقندن،
مبادلہ دیملی.

تبار { سذ. عر. هلاك، محاوله .

تبار { س. فا. صوی، نسل، نسب:

تبارك { ف. عر. مبارك ايسين

تبارك { مناسيله دعا تبيرى او-
لوب، لفظه جلال ايله برلكده
قوللايلير: تبارك الله! الله
مبارك ايسين، ماشاء الله!

تباشير { سذ. عر. ۱. مزده،
تباشير { بشارت. ۲. هر شيك

قدومي خبر و برر كي اولان
اوائى: تباشير صبح = صباح
يكي آچلقه باشلا ديفي وقت، اوائى.

تباشير { س. فا. (تر. زبازدى:

تباشير { تيشير) ۱. كيرج و آليدين
دها يوشاق و خاص معروف بر

ياض ماده كه سياه تخمه لوحى
اوزرينه يازى يازمقده دخی

قوللايلير. ۲. مذكور تخمه
اوزرينه ويا عادى تخمه وديواره

يازى و رقم يازمه مخصوص و
قورشون قلى كي مستعمل تباشير

يارچىسى. || اتكمي تباشيرى =
چنگانه بورجى. || تباشيره پنيير

ياقشلى = اوافاق برشيدن منفعت
بكين، حريس: دقتسز. وچ.

شاشى. || تباشير تخمه سى = تباشيره
يازمفه مخصوص سياه تخمه.

تباعد { سذ. عر. (بعد) دن مص.
تباعد { تفاعل اوزاقلاشمه، بر-

بردن اوزاق دوشه.

تباہ { ص. فا. محو و خراب اولش،
تباہ { مضعل: او آدم عشرتدن

تباہ اولدى. = س. فا. محو،
خرابيت، اضلال: قار تباہه

سبب اولدى.
تباين { سذ. عر. ج: تباينات،
تباين { (ين) دن مص. تفاعل }

۱. ايكي شى آره سنده كي تضاد
و بربرينى جرح ايته: بوكتنايك

مندرجاني آره سنده تباين واردر.
(مباينت دها مستملاذر. ۲.)

مشترك بر رقله تقسيي ممكن
اوليان ايكي رقم آره سنده كي
مناسبت ۷ ايله ۹ كي .

تبديل { س. عر. (بجل) دن مص.
تبديل { تفعليل } يوتمه، آغزلامه،

تعظيم، تكريم. (بو معنى ايله
(بجال) قوللاقملى، ياكليشدر.)

تبديل { سذ. عر. (بجر) دن مص.
تبديل { تفعليل } بر شيك ايچنه

طالاه، يك دريك وارمه، كهنه
يتيشه: علوم و فنونده تبديل

ايدنلردندر.
تبديل { سذ. عر. ج: تبذرات.

تبديل { (ببخار) دن مص. تفعليل
تبديل { بوغولاشه، بوغويه تحول

ايته، (صو) قايناوب بوغو
اوله، آغمه: دكيز صولرى

صيفاددن تبديل ادوب بلوطلرى
تشكيل ايدرلر. ۲. توتسيلمه.

(هرنه قدر اساساً بخار و بوغو
معناسى متضمن ايسده، بوبادين

عريده يالكز بوايكنجى معناه
كلير، كه بزجه استمالى نادر و لزو-

مزددر.)
تبديل { سذ. عر. (بخار) دن مص.

تبديل { تفعليل } ۱. بوغو چيقارتمه،
قاينايدوب بوغويه تحويل ايته:

صوتى تبديل ايتدى. ۲. توتسيلمه.
۳. بعضى - لاشيق اشياينى عال

ساربهك اوكنى آلتق اوزره
(توتو) ماكنه سندن كچيرمه .

تبديل { سذ. عر. (بجل) دن
تبديل { مص. تفعليل } برنه خست

وناكلك عزو و اسنادى . ذ.

تبديل { سذ. عر. ج: تبديلات.
تبديل { (بدل) دن مص. تفعليل }

دكيشه، بشقه حال و صورته
كيرمه، تبديل، تحول: بو - سواق

بدتون تبديل ايتش: بوايكلهك
بتون مأمورلى تبديل ايتدى.

تبديل { سذ. عر. ج: تبديلات.
تبديل { (بدل) دن مص. تفعليل }

دكيشدريمه، بشقه بر شكل و
صورته قويته، تبديل، تحويل:

تبديل مسلك، تبديل قيافت،
تبديل مكان، تبديل لسان ايتك.

|| تبديل هوا = صحفجه كوريلن
لزوم اوزرينه هوايى دها ابي

برمحله نقل مكان ايته: تبديل
هوايه كيتدى: تبديل آب و هوا

ايچون اذن آلدى.

تبديل { ص. (آف البيان لفظ
تبديل { (مريدن مأخوذ) منكر

بر قياقتله و كيم اولدينى
بلي ايتكيزين كزن: تبديل

چيتمه ييدى: تبديل كزيوردى.
= س. متكرراً كزوب ضبط

و ربطه باقان مأمور، پوليس
خفيه سى. || تبديل خصكيسى

= اصطبل عامره سايليرليك
باشى.

تبديل { ح. عر. دكيشديرهرك،
تبديل { دكيشدريمه صورتيه:

فلانه تبديلاً اوچنجي رتبه دن
مجيدى نشانى و برلدى = يعنى حائر

اولدينى دردنجي رتبه سى برنه.
تبديل { سذ. عر. ج: تبذرات.

تبديل { (بذر) دن مص. تفعليل
طاغيته، سرپه، اسراف: مالى

تبذير ايتدى.
تبديل { س. فا. ۱. بالطه. فأس.

بذر { ۲. بعض درويشليك طا.

شیدقلری هلال رسمنده وبر
صابه کچیرلش آلت جارجه وسلاح.
{ سذ. عمر. توز حالنده آلتین
و یا علی الاطلاق آلتین کو.
چله می.

تبرّا { سند. عمر. با: تبری.

تبرّد { سبذ. عر. [بردن] ذن مصد.
تبرّد { فعل } صو ثومق: تبرّد اتمک
صو ثومق. [اصل عربیہ معنا.
سی صو ثوق صوبہ کیر مکدر.]
تبرّد { سبذ. فا. ۱. بالطہ الہ
تبرّد { مسلح عسکر و یا خدمہ،
بالطہ نفیر: تبرّد اراں طاقتہ سی.
۲. تبر دینن و درویش لار فند
قوللائیلان اوجی ہلال رسمندہ
بالطہ بی حامل آدم.

تبرع { سذ. عر. ج: تبرعات.
تبرع } { «بروع» دن مص. تفضل }
بلا مجبورت وکندی رضاسيله
ویرمه، وقف و خیراته اموال
ترکی: فلان مالی وقفه، جامعه
تبرع ایدی.
تبرعاً { سذ. عر. بلا مجبورت و
تبرعاً } { کندی آرزوسيله ویره.
رک: فلان مالی تبرعاً مکته
براقدی؛ تبرعاً للوقف ترک
ابلدی.

تبرکات { سذ. عمر. [برکت دن
مص. قفل] ین وبرکت
عد ایته، اوغور صایه: مامویه
زماننده قسطنطینییه سوق
اولنان سریه مسلمین حضرت
خالد بن ابوبی مجرد وجودله
تبرک اتمک الحون کتیرمشردی.

تبرکاً } ح. عمر. بمن وبرکت عد
ایده رک، اوغور صایه.
رق: تبرکاً ایشه جمعه کوئی
باشلانلدی.

نَبَرِيٌّ } سَنَدٌ عَرَبِيٌّ } [بِرَاءٌ] دَن
مَصْرَعٌ } [اَوْزَاقُ] اَوَّلُهَا،
اَوَزَاقٌ طَوْرُهُ، جُكَمُهُ، تَوَلَّى
مَقَابِلِي. [بَعْضُ طَارِقٍ وَمَذَاهِبِ
اَصْحَابِ اَهْلِ يَتِ نَبَوِيِّهِ غَدَرِ
اَيْدِنَرُهُ لَعْنٍ وَفَرَقِينَ اِجْتِمَاعِ
خُصُوصُهُ بُونَايِ وَرَدَرِ.]

تبرید { سذ. عمر. (برودت) دن
مص. تغیل. ۱. صوثمه،
صووثلفنی آرتیره: صونی قارله
تبرید ایملی. ۲. مح. منا-یانی
کوشته، محبتی آزانته، صووثمه:
بو مماله‌سی بی کندیسندن
تبرید استدی.

تبریک { سذ. عر. ج: تبریکات.
(ورکت) دن مص. تعیل]
یکی برشی ایچون مبارک اوله
دیه دعا ایته ویا شایان تقدیر بر
ایش ایچون صاحبی تحسین ایته :
دنیا به کان اوغلاری، کریه -
کزک نکاحی، عید سدید کزی
تبریک ایدرم؛ بو اشدن طولانی
حقیقه شایان تبریک سکر؛ بو
ایشکر تبریکه شایاندرد؛ عرض
تبریکات ایدرم.

تَبْرِیْہ { سش. عمر. [اصلی : تَبْرِہ
« بَرأت » دن مص. تفعیل]

۱. بر بنی بر شهبه و قباحتدن
بری ایتمه، مدخلی اولمدیفنی اثبات
ایتمه: محکمه کندیسنی تبره
ابتدی. ۲. بورجدن قورتارمه.
|| تبریه ذمت ایتمک = الیئیشیکی
اولمدیفنی اثبات ایتمک، بری الذمه
چیتیمق.

تَبَسُّمٌ { س. دفع، تسكين : نزاعی
تَبَسُّمٌ { س. دفع، تسكين : نزاعی
تَبَسُّمٌ { س. دفع، تسكين : نزاعی

ایتمک = کولسمک .

تبسی (س. کوچک سبزی، برای
کشیك يك، عشرت و
مزه طافری، قهوه فنجانی،
چای و شربت طافری و سائر
بوکی شینلر وضعنه مخصوص
یاصی و آزکناری مختلف الشکل
قاب: یک تبسی، قهوه تبسی
وسائر. || تبسی قورمق = بزم
عشرت ترتیب اتمک .

تَبْسِيرُ مَكْ { فُلْ : (فأ. صيته
 دَيْمَكْ اولان «تب»
 دن [صیحاقدن وصیتمدن «او»
 داقلر قیارمقی .

تَبَسِّمُكَ } فت: [«تبس» دن]
تبس ایتمك، دفع و
تسكين اتمك .

تَبَسِّمُكَ } فط. دمع و تسکین او.
لحمق: یا نغین تبسیندی.

تَبَشِيرُ { سذ. عر. ج: تبشیرات.
«بش» دن مه. تعقیل
مژده ویرمه، باعث ممنونیت بر
خبر تبلی: سزی تبشیر ایدرم؛
بو خبری کندینه تبشیر ایتدم.
تَبَشِيرُ { سذ. عر. ج: تبشیرات.
«بش» دن مه. تعقیل
مژده ویرمه، باعث ممنونیت بر
خبر تبلی: سزی تبشیر ایدرم؛
بو خبری کندینه تبشیر ایتدم.

تفعل [آچاچہ یاوارمہ، تعلق:
تصیص اتمک .

بَصَرَ { سَـنَدَ عَر. } «بَصَرَ» دَن
بَصَرَ { مَصَّ تَفْعَل } دَقْلَه بَاقُوب
کَنَهَنه وَاَرَمَه .

تبصره { سش. عر. [«بصر» دن]
انسانك فراستنی آر.
نیروب ماهیت اشیا بی آکلامه
آلت اولان قوت.

تَبَعاً } ح. عر. تابع اوله رق، او-
به رق، تبعیت ایدره رك .

تبعہ } سنڌ، جم، عرب، [فد: تايم]
 ر دولتک تحت حکمندہ

بولان اهالی: فرانسه نیمه سی،
نیمه دن = عثمانی تابعیتند بولان.
(لسانزده بعضاً مفرد کی دخی
قولانییورسه ده: اکثر یا مفردی
«دن» اداتیله افاده اولور:
فرانسه نیمه سندن بر آدم.]

تبعیت { سذ. عر. } اصل افت
تبعیه { عربیه اولیوب، تبع
صفتنه یاه مصدریت علاوه سیله
تشکیل اولغشدر. } تابع اوله،
اویعه، پیروک: او فلان تبعیت
ایدور.

تبعیه { ح. عر. غا. اویهرق، تابع
تبعیه { اولهرق، پیروک ایدم.
رک: او قاعده یه تبعیه. }

تبعید { سذ. عر. } «بهر» دن مه.
تبعید { تفعیل } اوزافلاشدرمه،
اوزاغه سورمه، دفع ایتمه.

تبل { س. قیوریم، قات، بورشق.

تبلر { سذ. عر. } «اور» دن
تبلر { مص. تفعیل. لغت مولده }
بللورلشمه، بللورکی منتظم
صورنده طوگمه: تبلر ایتمک.

تبلیش { س. } «وگا: تیرلش»
تبلیش { بر برینه چکش، قاریشش،
قارمه قاریش. } «تبلیش اولمق» برینه
طارض اولوب مقام یا تصدیق ایتمک.

تبلیغ { سذ. عر. ج. } تبلیغات.
تبلیغ { «بلوغ» دن مص. تفعیل }
تیشدرمه، ایریشدرمه، کو.
نورمه، نقل و ایصال: بو خبری،
سلامی تبلیغ ایله: دولت متبوع
عمی طرفندن ایده جک بعض
تبلیغاتی واردرد. || حق. برمذکره.
بی ویا اعلامی علاقه دارانه ایصال
ایتمه.

تبول { سذ. عر. } «بول» دن
تبول { مص. تفعیل } ایشمه، صو
دوکه. || ط. تبول حاضمت،
تبول دم، تبول سکر، تبول
قیح، تبول مصل = ادراره تغیر
کتیرد امراض مختلفه.

تبوب { سذ. عر. } «باب» دن
تبوب { مص. تفعیل } بالبره
تقسیم ایتمه. ذ.
تبه { ص. فا. با: تباه.

تبیان { سذ. عر. } آجیق افاده و
تبیان { بیان ایتمه. ذ.

تبیین { سذ. عر. } «بیان» دن
تبیین { مص. تفعیل } میدانه چیتمه،
کورینوب آکلاشله، نبوت
بوله، دیگر دلیل و اثباته محتاج
قالنامه: اونک برائی و یا ذی
مدخل اولدیغی تبیین ایتدی.
{ اکثر یا حکمه تدقیقاتی اوزرینه
قوللانیلیر. }

تبیض { سذ. عر. } «بیاض»
تبیض { دن مص. تفعیل } ۱.
بیاضلشمه، آغارتمه. ذ. ۲. (بر
مسوده نی) بیاضه چکمه، تمیز
اولهرق صورتنی آله، استنساخ
ایتمه. (بو ایکنجی معنی عرییده
اولیوب، بزم کتابتک بیضه
ایجادندن چیقمشدر. تمیزه
چکک دینسه ده ایدر. }

تبیین { سذ. عر. } «بیان» دن
تبیین { مص. تفعیل } آجیق افاده
ویان ایتمه. ذ.

تبدیر مک { فت. ۱. شدله برندن
تبدیر مک { اویسادوب آتقی،

فیرلاتقی: آتیلان طوطک شدنی
رافده کی شیشلری تیدپردی.
۲. کری به پوسکورتمک، شدله
کری به چکلمسنی موجب اولقی:
بو باروت تفنکی تیدرر.

تپرتمک { تپرتمک. با: دپرتمک
وساژه.

تیشمک { فت. ۱. (حیوانلر)
تیشمک { بر بر لینه چفته آتقی،
اورشقی. ۲. نزاع، فاوغا ایتمک،
خرلاشقی، بر بری چکمه مک.
تیشک { با: تیه مک.

تیشک { فت. (حیوان) ۱. چفته
تیشک { آتقی، چفته اورمقی،
آرت آفاقله اورمقی: سایی آت
تیش. ۲. مج. قییتی ییلمه مک،
اله یکن نعمتک قدرینی آکلاما.
مق: سعادت، نعمتی تیدی. =
فل. ۱. (اسطه ناریه) بوشا.
نیرکن کری به چکلمک: بو تفنک
جوق تپر. ۲. کری دوغمک،
نکس ایتمک، یکیدن ظهور و
اشتهاد ایتمک: صیتیه، یاره تیدی.
|| حوروا تمک = اویشاق رقص
ایتمک.

تیه { س. } «غا: نکمه» حیوانک
تیه { آرت آغایله اورمسی، چفته،
لکده، رفا: تیه اورمقی، آتقی؛
تیه آلتنه آلتی = آیان آلتنه آلوب
تیه اورمقی. || تیه کچه = طوقو.
مقزین یالکزدو مکمله یابدقزی
قبا کچه، قار کچه سی، دیک.

تیدیر مک { فت. زیاده قیز.
تیدیر مک { ذیروب جلدندن
تیغه سنی موجب اولقی.

تیشگو { یا تیشکی. س. ۱. قالین
تیشگو { قاتلاق بلله سی. ۲. اسکی

اگر قولانی. اسکی ترکہ دہ
قالناغه تینگواغاجی درلر.
تینگ { فل. ال و آقاقرینی او.
رہرق ویرہ چارہرق
صیمرامق، حدندن کنبدینی
یردن یرہ آتہرق چیرغنی.

تینگ { س. ال و آقاقرینی اورہرق
صیمرامہ، حدندن کنبدینی
یردن یرہ اوروب چیرغہ.

تہ { یا دیہ. س. ۱. تومسک بر،
تہ { کوچک طاع، تل: اووہک
اورتہ سندہ بر تہ وارایدی، بر
صرہ تہلر اوزانیوردی. ۲.
اوج، ذروہ، بر شیک ال بو.

قاریسی، بالا: طاعک تہسی،
منارہک تہسنہ چیغنی. ۳.
انسان و حیوان باشک اوجی،
اک اوستی: تہسنہ اوردی. ۴.
بعض طیورک باشلری اوستندہکی
قبأ و طوب نوک، خوتوزکبی
سوس: بو قوشک کوزل تہسی
واردر. || تہ آتقی = اوفکہ لک.

|| آجی تہدن چیغقی = چوق
آجی چکمک. || تہ اوستی = باش
آشاغی، سرنکون. || تہسی او-
ستی دونمک = رجعت قہقرہ ایلہ
رجوع ایلک. || تہ جایی = ناوان
وقبہ دن آیدینلق ویرن باجہ.
|| تہدن طیرناغہ = باشندن آباغہ،
سرتاپا. || قان تہبہ صیمرامق =
زیادہ حدت ایلک. || تہ کوزہ =
بوقاری باقان.

تہ چک { س. کوچک تہ.

تہ لک { یا دیہ لک. فت. ۱.
تہ لک { اہلاک ایتدیرمک. ۲.
دوکدیرمک.

تہ لک { یا دیہ لک. س. قاغوق
تہ لک { وفس کی باشہ کیلن

شیک تاپہسنہ دیکلن دوکہ
ویا یاقتہ کہ اکثر یا صیرمہ وایخی
ایلہ طوناعش اولور.

تہ لک { یا دیہ لک. فت. ۱. اہلاک
تہ لک { ایلک. } اصلی تہسنہ
اورہرق اولدیرمکدر. ۲. ایجہ
دوکک.

تہ لک { س. ۱. اولدیرمہ. ۲. ایجہ
تہ لک { دوکک.

تہ لک { ص. ۱. تہ تشکیل ایدہ.
تہ لک { چک صورتدہ طولدیرلش،
طورورقلو، طوروقلامہ، مالا
مال. ۲. تومسک، اوک، طا.
شقین، یغین.

تہ لک { یا دیہ لک. فع. ۱. اولد-
تہ لک { یرلک. ۲. دوکک. =

فل. آرقہ اوستی یاقوب ایک یانہ
چبالاق، چیرینوب طوروق.
تہ لی { یا دیہ لی. ص. باشندہ
تہ لی { قباو طوب نوک، خوطوز،
سرغوج کبی بر سوسی بولنان
(قوش): تہ لی طاؤق.

تہ لی { یاخود تہی. س. یاغارکن
تہ لی { سیس کبی اورتہ لی قپایان
لک صیق قار: تہی یاغیوردی،
تیدن کوزکوزی کورہ یوردی.
تہ لی { س. فا. «پتکیر» دن غل.
تہ لی { قیل الک.

تہ لی { فت. ایجہ الہامک.
تہ لی { اصل معناسی: قیل
الکاه الہامک اولہ جقدی.

تہ لی { سذ. عر. «تج» دن
تہ لی { مص. تفاعل [بلا فاصله
بر بری آردندن کلہ، تصاقب؛
تتابع اضافات = بر قاج اضافتک
بلا فاصله تعاقبی، کہ متاقی فضا.
حدر.

تہ لی { سذ. عر. ج: تبعات.
تہ لی { «تبع» دن مص. تفاعل

بر شیک آرقہسنہ دوشوب ہر
طرفی آراشدیرمہ، آرقہسنی
براقیہرق اطرافلیجہ تدقیق و
تحقیق ایجہ: ادبیات عربیہ دہ
چوق تبتی واردر؛ تبعاتلہ
اشتغال ایدر. [باشلیجہ علوم
وتالیفات حقندہ مستملدر.]

تہ لی { یاخود کترہ. س. بز طوقور-
تہ لی { کن پنبوغی چریشلکری
بیاض سافز، کیتزہ، بیانی آذر
دیکنی.

تہ لی { با: دیتہ مک.

تہ لی { با: تیکسیغک.

تہ لی { سذ. عر. ج: تخت «تمام»
تہ لی { دن مص. تفعلیل. ایکخی
«ت» لک ضیلہ غلطدر.] بر
شیک نقصاتی اکال ایدن ویا
اکال ایچون علاوہ اولنان شی،
بر شیک مکمل اولمچون وجودی
شرط اولان شی: بوچالغی دہ
طافک تہ سیدر؛ یاپیلہ جق ایش
تخاتیلہ یانلیدر.

تہ لی { سذ. عر. «تمام» دن
تہ لی { مص. تفعلیل [تماملامہ، پتیرمہ،
اکال. «تمام» دہا مستملدر.]

تہ لی { سذ. عر. «تاج» دن
تہ لی { مص. تفعلیل [تاج کیمہ،
کندی باشنہ تاج قویمہ، آورو یا
حکمدار لیک قودلرخی متعاقب
علناً ورسماً تاج کیمہ آیین
وآلا یلری: روسیہ ایمپراطور.
لری توج رسمی موسسقومہ
اجرا ایلمکی حادث ایدنملشدر.

تہ لی { سذ. عر. «تاج» دن
تہ لی { مص. تفعلیل. [تاج
کیدیرمہ، برینک باشنہ تاج قویمہ.

تیز مزاجی، خوبسر،
تیز یاز، تشکلات، خدمتی زور
ایدیلیر، زور ممنون اولور،
مشکل پسند: خسته لفته چوق
تیز اولور.

تیز لک { س. تیز مزاج، خوبسر.
لق، تشکلات، مشکل
پسند لک: اولک تیز لکی چکمز؛
خسته لفته بر تیز لک چیقار.

تیز لیمک { فل. تیز مزاج و خو.
یز اولق، مشکل
پسند لک ایتمک، برشی بکنمز
وریشدن ممنون اولماز برحاله
کلک: بو آدم نه قدر حلیم ایسه
خسته لفته اودقر تیز لیر.

تلیک { ص. ۱. جاق طاورانیر،
تیز حرکتی، جست و
چالاک: بک تیک آدمز؛ تیک
طاورانق. ۲. نازک، ظریف:
تیک ایش.

تلیک { س. تفنک و طبانجه بی بو.
شامق ایچون چکیلن و
قالدیریلن زنبورک: تفنک
تیک؛ طبانجه تیک تیکنی چکمز.
|| اوست تیک = تفنک و طبانجه
زنبورکک چکمز اوزره بوقاری
پردیه قالدیرلسی: تفنکی اوست
تیکده طوروردی؛ مج. افراط
حالده، آتش آلفه مایه برحالده.
|| تیکنی بوزمامق = هیچ قلدان.
مق، تلاش ایتمک.

تلیک { س. سرعت حرکت. چ.
بق طاورانمه، جستک،
چالاکلک: بوله ایشلرده بر آرز
تیکک لازم.

تلیکی { ص. سولیرکن «ت» حرفی
دبلنده تکرار ایدنیه،
بوصورته لکنی اولان.

تلیت { سذ. عر. [ثبات] دن
تلیت { ص. تفل [ثبات کوستر.
مه، طیانعه. ذ.

تقیب { سذ. عر. [ثقب] دن
تقیب { ص. تفعیل [دله، دلیک
آجه. ذ.

تقیل { سذ. عر. [ثقل] دن
تقیل { ص. تفعیل [آغزلانمه،
آغزلانی آتیرمه. ذ.

تلیث { سذ. عر. [ثلث] دن
تلیث { ص. تفعیل [۱. اوجه
ابلاغ و ۲. تقسیم. ۲. شرابی بر

ثلثی بخر ایدمک قدر قانانمه.
۳. اقایم تلیثیه یعنی الوهیتک
حاشا اوج عنصردن مرکب
اولدیفنه اینانمه: اهل تلیث،
اصحاب تلیث = اقایم تلیثیه
اینانان خرسینلر.

تلیسه { ش. عر. د. صرف عر.
تلیسه { ص. بیده مفرد ایله جمع آره.
سنده اوله رق ایکی شخصه دلات
ایدن صیغه که (ان) و (ین)
حرف ایله ختام بولور.

تجار { سذ. عر. جد. تاجر.
تجار { با. تاجر.

تجارب { یاخود تجارب. ش. عر.
تجارب { عر. فد. تجربه. با.

تجارت { ش. عر. ۱. محصولات
تجارت { عر. ارضیه و معمولات صنایع
و وسائر اموال مختلفه بی بر

پردن دیگر بر یره نقل و یا عین
یرده حفظ ایدمک ایکی ملک
ویا ایکی موسم وزمان آره سنده کی
فیات فرقدن استفاده ایتمه،
بازرگانی: تجارت ایدیور؛ تجا.
رتله مشغولدر. ۲. معاملات تجا.
یه دن ایدیلن استفاده، تمتع:

بوسنه ذخیره دن خیلی تجارت
ایندک. — ترکیات عربیه ده
«تجاره» صورتنده ده قوللا.
نیلیر: لاجل التجاره از میره
کیتدی. || تجارت و نافعہ نظارتی
= امور نافعہ ایله امور تجاریه تک
طرفتی تهمیله سمی ایدن دائرة
دولت. || تجارت مکتبی = تجارتک
متوقف علی اولان علومک
تخصیصه مخصوص مکتب. || تجا.
رت محکمہ سی = تجار دعاویسنک
رویتنه مخصوص محکمہ.

تجارتگاه { ص. فا. عر. تجارت
تجارتگاه { م. فا. گاه = محل
تجارت محلی، تجارت اجراسنه
الوریشلی بر: از میر کوزل بر
تجارتگاهدر، تجارتگاه بر
اسکله در.

تجارتلی { ص. ۱. تجارتی اولان،
تجارتلی تجارت اجراسنه الور.
یشلی: بو ساحلده کی قصبه لک
جمله سی تجارتلی برلردر. ۲.
تجارت برافیر، تجارت الوریشلی،
تتملی، استفاده لی: ممالک عثمانیه.
تک اکثر محصولات چوق
تجارتلیدر.

تجاری { ص. عر. ذ. تجاریه.
تجاری { تجارت و تجاره بازار.
کالره منسوب و متعلق: امور
تجاریه، معاملات تجاریه.

تجاسر { سذ. عر. [جسات]
تجاسر { دن ص. تفاعل [جسا.
رتلفه، جرأتلفه: بو ایشه تجاسر
ایتم. [اجتسار] کی.

تجاسس { بجانست معناسیله قوللا.
تجاسس { نیلیورسه ده، عربی
اولیوب، بجانست دخی مقصدی

افاده به کافی اولدیندن، ایجادنده
مجبوریت یوقدر.

تجاوز { سذ. مر. ج: تجاوزات.
(عجاز) دن مص. تفاعل

۱. اوتنه سنه کچمه، آتسه، آلامه:
آلش یا شی تجاوز ایشدر.
حدودی تجاوز ایتدی. ۲.
حدی کچمه، تعرض، بشقه سنک
حقنه طوقنه: سز تجاوزده بولند
یکز: تجاوز ایدن حقزدر. ۳.
کچمه، مسابقت قرائنه، ده ایلری
وارمه: یاریشده او جمله سنی
تجاوز ایتدی. ۴. دیگر بر
دولت حدودینی مرووله اولکه
سنه کیروب حرب ایتمه،
تعرض، تدافع ضدی: طرفیندن
خانیقینی تجاوز ایتدی؟ اعریده
عفو و مسامحه معناسنی دخی
بیان ایدوب: «تجاوز الله عن
سیناته» دعا سنده بو معنی ایله
مستملدر.

تجاوز کارانه { ص. فا. تجاوز و
تعرضه واقع او.
لان: تجاوز کارانه حرکتده
بولندی.

تجاوزی { ص. عر. ۱: تجاوزیه.
تجاوز و تعرضه منسوب
و متعلق: حرکات تجاوزیه بو
لندی: تدافعی و تجاوزی اتفاق
عقد ایتدیلر.

تجاهل { سذ. عر. ۱: جهل دن
(مص. تفاعل) یتلز کی
کوسترمه، یالاندن یتلز لکه
کلاک. د. تجاهل العارف = معلوم
اولان شیئی بر نکته ادبیه
مبنی غیر معلوم کوستر مکدر.

تجبر { سذ. عر. ۱: جبر دن
(مص. تفاعل) کبر و جبروت
پیدا ایتمه.

تجبر { سذ. عر. ۱: جبر دن
(مص. تفاعل) جبر. قریقی
ویا یقین کیکی تمجیر ایتمه:
تجبر عظام.

تجدد { سذ. عر. ۱: جد دن
(مص. تفاعل) یکلیله، یکی
اوله، تازه لئه: موسم بهارده
طبیعت تجدد ایدر.

تجدید { سذ. عر. ۱: جد دن
(مص. تفاعل) یکلیله، یکی
ایتمه، تازه لئه: اثوابی تجدید
ایتدی. || تجدید هوا = او طه نیک
هواسنی دکیشد یروب تازه لئه.

تجذیر { سذ. عر. ۱: جذر دن
(مص. تفاعل) بر عددک
جذری چیقارمه، جذری
بولوب آله.

تجربیه { سذ. عر. ج: تجارب.
(عرب) دن مص. تفاعل
دنه، صنامه، آزمایش: تجربیه
ایتمک = دنه مک: تجربیه قلم = قلی
دنه، آزمایش خامه.

تجرّد { سذ. عر. ۱: جرد دن
(مص. تفاعل) ۱. صوغه،
چپلاق و عاری اوله. ۲. هر شیدن
بوش و سنی اوله. ۳. کافه علائق
و ماسوادن کچوب جناب حقه
انتساب: ارباب تجرد. ۴. او.
لیموب مجرد یا شامه. || با. تجرد
اوراق = یار اقلرک دولگی.

تجرع { سذ. عر. ۱: جرع دن
(مص. تفاعل) جرعه کچمه،
بر نفسده تکفله صوی ایچمه.

تجريد { سذ. عر. ۱: جرد دن
(مص. تفاعل) ۱. صوغه،
تجریه ایتمه. ۲. بر طرفده طوئق،
آیر مق. ۳. ماسوایی قلب
و ذهندن اخراج و تبعیده جناب

حقه ربط قلب ایتمه: اهل تجرید.
تجریم { سذ. عر. ۱: جرم دن
(مص. تفاعل) برندن جرمه
آله، جزای تقدی به وزیانه
او غرائه: کندیسنی تجریم ایتدیلر.
(لفت مولده صفتیه بو معنایه
کلوب، معانی اصلیه عرییه سی
بشقه در.)

تجزؤ { سذ. عر. ۱: جزء دن
(مص. تفاعل) — تجزی
دیه ملی. || اقسامه اقسام ایتمه،
اجزایه بولمه، طوغرائه، اوفله.

تجزئه { سذ. عر. ۱: جزء دن
(مص. تفاعل) اقسامه تقسیم
ایتمه، اجزایه بوله، طوغرائه،
اوفالته: بر جسمی تجزئه ایتک.

تجسد { سذ. عر. ۱: جسد دن
(مص. تفاعل) جسد و جسم
وجود پیدا ایتمه، گوگده لئه:
رحمه جنینک تجسدی.

تجسس { سذ. عر. ج: تجسسات.
(جس) دن مص.
تقل ۱. یوقلامه، آراشدیرمه،
تحقیق و تدقیق ایتمه. ۲. بر شینک
ایچ یوزنی آراشدیروب سرائینه
واقف اولمه چالیشمه: دشمنک
احوالی تجسس ایچون تبدیل
آدملر کوندردلی. || ع. تجسس
قولی = دشمن اردوسنک احوالی
تحقیقه مأمور عسکر قولی.

تجسم { سذ. عر. ۱: جسم دن
(مص. تفاعل) ۱. جسم
وجود پیدا ایتمه، روحانی بر شی
موقتا و صور تا جسم حاصل ایتمه:
بربری تجسم ایدوب اوکنه حقیقی؛
صانکه حجت دینه تجسم ایشدر.
او آدمک صورتی ایشدر. ۲.
کوربخه، کوزک اوکنه کله: خیال

لی کوزمک اوکنده تجسم ایدور .

تَجَسُّم { سذ. عر. } « جسم » دن
{ مص. تفعل } وجودور .

مه، وجودلی کوستر مه : خیالده
تجسم ایدورم .

تَجَفُّف { سذ. عر. } « جف » دن
{ مص. تفعل } قورومه . ذ .

تَجْفِيف { سذ. عر. } « جف » دن
{ مص. تفعل } قوروتومه . ذ .

تَجَلَّأ { سذ. عر. } با : تجلی .

تَجَلَّد { سذ. عر. } ۱. بالاندن و
تکفله جسارت کوستر مه .
۲. عناد و سرکشک ائمه .

تَجَلَّى { سذ. عر. } ج : تجلیات .
تَجَلَّى { « جلا » دن مص. تفعل }
۱. کورینه، عیان و ظاهر اوله،
ظهور، بروز . ۲. قدرت و اسرار
الیه تک اشخاص و اشاده آناری
کورینی : ناصیه سنده نور سخانی
تجلی ایدوردی . ۳. لطف الهی به
مظهریت، طالع، قدر : نیم تجلیم
بوله ایش .

تَجَلِيد { سذ. عر. } « جلد » دن
{ مص. تفعل } (کتانی)
دیکوب قاب کچیرمه، جلدله :
بوکتابلری تجلید ایندیرم حکم .
تَجَمُّع { سذ. عر. } « جم » دن
{ مص. تفعل } طولانمه،
بیفلمه، بریکمه .

تَجَمُّل { سذ. عر. } ج : تجملات .
تَجَمُّل { « جمال » دن مص. تفعل }
بسوس، زینت، زیب و زیور .
= ج . زینت و دارات ایچون
اختیار اولنان آغر قیمتلی اشیا .

تَجَنُّج { سذ. عر. } « جن » دن
{ مص. تفعل } دیرمه، چیلدیر .

تَجَنُّج { سذ. عر. } « جن » دن
{ مص. تفعل } دیرمه، چیلدیر .

تَجَنُّج { سذ. عر. } « جن » دن
{ مص. تفعل } دیرمه، چیلدیر .

تَجَنُّج { سذ. عر. } « جن » دن
{ مص. تفعل } دیرمه، چیلدیر .

تَجَنُّج { سذ. عر. } « جن » دن
{ مص. تفعل } دیرمه، چیلدیر .

مه، بجنون اوله : تجن ایندی .

تَجَنُّس { سذ. عر. } « جناس » دن
{ مص. تفعل } جناس
قوللاعه، ایکی معنالی سوز سوزوله .

تَجْوِید { سذ. عر. } « جودت » دن
{ مص. تفعل } قرآن کریمی
مد و وقیر و سائر قواعد قرآنیه
رعایتله اوقومق علی : تجوید
اوکرثک، تیلک؛ قرآن کریمی
تجویدله اوقومق .

تَجْوِيز { سذ. عر. } « جواز » دن
{ مص. تفعل } جائز کورمه،
جواز و یرمه، منع ایتمه،
مساعده ایله .

تَجْوِيف { سذ. عر. } « جوف » دن
{ مص. تفعل } اویمه،
اویوق حالته قویته . ذ .

تَجْهَاز { سذ. عر. } « جهاز » دن
{ مص. تفعل } حاضر لانه،
ماز مه بی تدارک ائمه .

تَجْهَيز { سذ. عر. } ج : تجهيزات .
تَجْهَيز { « جهاز » دن مص.
تفعل } لوازمی تدارک ائمه،
ارزاق واسطه و سائر مهماتی
استکمال ایدوب حاضر لانه،
تهیه : عسکرک، دوغثانک، کلنک
تجهیزی . || کیم. آلات و ادوات
و مواد معمول بهانک تهیه سی،
استحضار . || تجهیز میت = جنازه .
تک مازمه سنی تدارک و تهیه ائمه،
جنازه بی مازمه سیله حاضر لایوب
قادر مه .

تَجْهِيل { سذ. عر. } « جهل » دن
{ مص. تفعل } برینه جهل
اسناد ائمه، جهالنه حکم ایله،
جهالتی یوزیه اورمه : عالم آدم
کندی جهانی علته غالب کور .
دیکچون باشقلرینی تجهیله وقت
بوله ماز .

تَجْهِيل { سذ. عر. } « جهل » دن
{ مص. تفعل } برینه جهل
اسناد ائمه، جهالنه حکم ایله،
جهالتی یوزیه اورمه : عالم آدم
کندی جهانی علته غالب کور .
دیکچون باشقلرینی تجهیله وقت
بوله ماز .

تَجْهِيل { سذ. عر. } « جهل » دن
{ مص. تفعل } برینه جهل
اسناد ائمه، جهالنه حکم ایله،
جهالتی یوزیه اورمه : عالم آدم
کندی جهانی علته غالب کور .
دیکچون باشقلرینی تجهیله وقت
بوله ماز .

تَجْهِيل { سذ. عر. } « جهل » دن
{ مص. تفعل } برینه جهل
اسناد ائمه، جهالنه حکم ایله،
جهالتی یوزیه اورمه : عالم آدم
کندی جهانی علته غالب کور .
دیکچون باشقلرینی تجهیله وقت
بوله ماز .

تَجْهِيل { سذ. عر. } « جهل » دن
{ مص. تفعل } برینه جهل
اسناد ائمه، جهالنه حکم ایله،
جهالتی یوزیه اورمه : عالم آدم
کندی جهانی علته غالب کور .
دیکچون باشقلرینی تجهیله وقت
بوله ماز .

تَجْهِيل { سذ. عر. } « جهل » دن
{ مص. تفعل } برینه جهل
اسناد ائمه، جهالنه حکم ایله،
جهالتی یوزیه اورمه : عالم آدم
کندی جهانی علته غالب کور .
دیکچون باشقلرینی تجهیله وقت
بوله ماز .

تَجْهِيل { سذ. عر. } « جهل » دن
{ مص. تفعل } برینه جهل
اسناد ائمه، جهالنه حکم ایله،
جهالتی یوزیه اورمه : عالم آدم
کندی جهانی علته غالب کور .
دیکچون باشقلرینی تجهیله وقت
بوله ماز .

تَجْهِيل { سذ. عر. } « جهل » دن
{ مص. تفعل } برینه جهل
اسناد ائمه، جهالنه حکم ایله،
جهالتی یوزیه اورمه : عالم آدم
کندی جهانی علته غالب کور .
دیکچون باشقلرینی تجهیله وقت
بوله ماز .

تَجْهِيل { سذ. عر. } « جهل » دن
{ مص. تفعل } برینه جهل
اسناد ائمه، جهالنه حکم ایله،
جهالتی یوزیه اورمه : عالم آدم
کندی جهانی علته غالب کور .
دیکچون باشقلرینی تجهیله وقت
بوله ماز .

تَجْهِيل { سذ. عر. } « جهل » دن
{ مص. تفعل } برینه جهل
اسناد ائمه، جهالنه حکم ایله،
جهالتی یوزیه اورمه : عالم آدم
کندی جهانی علته غالب کور .
دیکچون باشقلرینی تجهیله وقت
بوله ماز .

تَجْهِيل { سذ. عر. } « جهل » دن
{ مص. تفعل } برینه جهل
اسناد ائمه، جهالنه حکم ایله،
جهالتی یوزیه اورمه : عالم آدم
کندی جهانی علته غالب کور .
دیکچون باشقلرینی تجهیله وقت
بوله ماز .

تَجْهِيل { سذ. عر. } « جهل » دن
{ مص. تفعل } برینه جهل
اسناد ائمه، جهالنه حکم ایله،
جهالتی یوزیه اورمه : عالم آدم
کندی جهانی علته غالب کور .
دیکچون باشقلرینی تجهیله وقت
بوله ماز .

تَجْهِيل { سذ. عر. } « جهل » دن
{ مص. تفعل } برینه جهل
اسناد ائمه، جهالنه حکم ایله،
جهالتی یوزیه اورمه : عالم آدم
کندی جهانی علته غالب کور .
دیکچون باشقلرینی تجهیله وقت
بوله ماز .

تَحَاشِي { سذ. عر. } « حشی » دن
{ مص. تفاعل } قورقوب
چکنه، احتراز، اجتناب : بواشدن
تحاشی ایدور .

تَحَاْلِف { سذ. عر. } « حلف » دن
{ مص. تفاعل } عهده خصمینک
ایکینه ده بین و یرله، ایکسینک
بین ائمی .

تَحَاْمَا { سذ. عر. } فد : تحیه . با :

تَحْت { سذ. عر. } آلت، آشاغی،
زیر، فوق مقابلی : یرک
فوق و تحتی . = ظم . تحتنه،
تحتنده، تحتدن = آلتنه، آلتنده،
آلتندن . — اضافت فارسیه
ایله اکثریا مجازاً قوللایلیر : بو
مملکت فلان دولتک تحت حکمنده .
در = حکمی آلتنده؛ بواش تحت
تذکرده در = تذکر آلتنده،
در دست تذکر : الآن تحت محاکمه .
ده در، تحت محاکمه آلتندی .
— آخری مفتوح اوله رقاضا .
فت عربیه ایله ده قوللایلیر :
تحت الارض = یر آلتنده؛ تحت
البحر = دیکز آلتندن؛ تحت الجلد
= دری آلتندن . || تحت الحفظ
= محافظه آلتنده اوله رق، محفو .
ظا : موقوف سارقلری تحت الحفظ
کوندردیلر .

تَحْتَانِي { ص. عر. } : تحتانی . ۱. تحته
{ یعنی آشاغی به منسوب
و متعلق، آشاغیده بولان، فوقانی
مقابلی : تحتانی بنا، تحتانی قات .
۲. د . نقطه سی آلتدن اولان
(حرف) : یاه تحتانی . ۳. ه .
اصول قدیمده فلك شمك
درونده بولنان و حقیقته کره
ارض ایله شمك آره سنده بولنان

تَحْتَانِي { ص. عر. } : تحتانی . ۱. تحته
{ یعنی آشاغی به منسوب
و متعلق، آشاغیده بولان، فوقانی
مقابلی : تحتانی بنا، تحتانی قات .
۲. د . نقطه سی آلتدن اولان
(حرف) : یاه تحتانی . ۳. ه .
اصول قدیمده فلك شمك
درونده بولنان و حقیقته کره
ارض ایله شمك آره سنده بولنان

تَحْتَانِي { ص. عر. } : تحتانی . ۱. تحته
{ یعنی آشاغی به منسوب
و متعلق، آشاغیده بولان، فوقانی
مقابلی : تحتانی بنا، تحتانی قات .
۲. د . نقطه سی آلتدن اولان
(حرف) : یاه تحتانی . ۳. ه .
اصول قدیمده فلك شمك
درونده بولنان و حقیقته کره
ارض ایله شمك آره سنده بولنان

تَحْتَانِي { ص. عر. } : تحتانی . ۱. تحته
{ یعنی آشاغی به منسوب
و متعلق، آشاغیده بولان، فوقانی
مقابلی : تحتانی بنا، تحتانی قات .
۲. د . نقطه سی آلتدن اولان
(حرف) : یاه تحتانی . ۳. ه .
اصول قدیمده فلك شمك
درونده بولنان و حقیقته کره
ارض ایله شمك آره سنده بولنان

تَحْتَانِي { ص. عر. } : تحتانی . ۱. تحته
{ یعنی آشاغی به منسوب
و متعلق، آشاغیده بولان، فوقانی
مقابلی : تحتانی بنا، تحتانی قات .
۲. د . نقطه سی آلتدن اولان
(حرف) : یاه تحتانی . ۳. ه .
اصول قدیمده فلك شمك
درونده بولنان و حقیقته کره
ارض ایله شمك آره سنده بولنان

تَحْتَانِي { ص. عر. } : تحتانی . ۱. تحته
{ یعنی آشاغی به منسوب
و متعلق، آشاغیده بولان، فوقانی
مقابلی : تحتانی بنا، تحتانی قات .
۲. د . نقطه سی آلتدن اولان
(حرف) : یاه تحتانی . ۳. ه .
اصول قدیمده فلك شمك
درونده بولنان و حقیقته کره
ارض ایله شمك آره سنده بولنان

تَحْتَانِي { ص. عر. } : تحتانی . ۱. تحته
{ یعنی آشاغی به منسوب
و متعلق، آشاغیده بولان، فوقانی
مقابلی : تحتانی بنا، تحتانی قات .
۲. د . نقطه سی آلتدن اولان
(حرف) : یاه تحتانی . ۳. ه .
اصول قدیمده فلك شمك
درونده بولنان و حقیقته کره
ارض ایله شمك آره سنده بولنان

تَحْتَانِي { ص. عر. } : تحتانی . ۱. تحته
{ یعنی آشاغی به منسوب
و متعلق، آشاغیده بولان، فوقانی
مقابلی : تحتانی بنا، تحتانی قات .
۲. د . نقطه سی آلتدن اولان
(حرف) : یاه تحتانی . ۳. ه .
اصول قدیمده فلك شمك
درونده بولنان و حقیقته کره
ارض ایله شمك آره سنده بولنان

تَحْتَانِي { ص. عر. } : تحتانی . ۱. تحته
{ یعنی آشاغی به منسوب
و متعلق، آشاغیده بولان، فوقانی
مقابلی : تحتانی بنا، تحتانی قات .
۲. د . نقطه سی آلتدن اولان
(حرف) : یاه تحتانی . ۳. ه .
اصول قدیمده فلك شمك
درونده بولنان و حقیقته کره
ارض ایله شمك آره سنده بولنان

تَحْتَانِي { ص. عر. } : تحتانی . ۱. تحته
{ یعنی آشاغی به منسوب
و متعلق، آشاغیده بولان، فوقانی
مقابلی : تحتانی بنا، تحتانی قات .
۲. د . نقطه سی آلتدن اولان
(حرف) : یاه تحتانی . ۳. ه .
اصول قدیمده فلك شمك
درونده بولنان و حقیقته کره
ارض ایله شمك آره سنده بولنان

تَحْتَانِي { ص. عر. } : تحتانی . ۱. تحته
{ یعنی آشاغی به منسوب
و متعلق، آشاغیده بولان، فوقانی
مقابلی : تحتانی بنا، تحتانی قات .
۲. د . نقطه سی آلتدن اولان
(حرف) : یاه تحتانی . ۳. ه .
اصول قدیمده فلك شمك
درونده بولنان و حقیقته کره
ارض ایله شمك آره سنده بولنان

تَحْتَانِي { ص. عر. } : تحتانی . ۱. تحته
{ یعنی آشاغی به منسوب
و متعلق، آشاغیده بولان، فوقانی
مقابلی : تحتانی بنا، تحتانی قات .
۲. د . نقطه سی آلتدن اولان
(حرف) : یاه تحتانی . ۳. ه .
اصول قدیمده فلك شمك
درونده بولنان و حقیقته کره
ارض ایله شمك آره سنده بولنان

تَحْتَانِي { ص. عر. } : تحتانی . ۱. تحته
{ یعنی آشاغی به منسوب
و متعلق، آشاغیده بولان، فوقانی
مقابلی : تحتانی بنا، تحتانی قات .
۲. د . نقطه سی آلتدن اولان
(حرف) : یاه تحتانی . ۳. ه .
اصول قدیمده فلك شمك
درونده بولنان و حقیقته کره
ارض ایله شمك آره سنده بولنان

تَحْتَانِي { ص. عر. } : تحتانی . ۱. تحته
{ یعنی آشاغی به منسوب
و متعلق، آشاغیده بولان، فوقانی
مقابلی : تحتانی بنا، تحتانی قات .
۲. د . نقطه سی آلتدن اولان
(حرف) : یاه تحتانی . ۳. ه .
اصول قدیمده فلك شمك
درونده بولنان و حقیقته کره
ارض ایله شمك آره سنده بولنان

تَحْتَانِي { ص. عر. } : تحتانی . ۱. تحته
{ یعنی آشاغی به منسوب
و متعلق، آشاغیده بولان، فوقانی
مقابلی : تحتانی بنا، تحتانی قات .
۲. د . نقطه سی آلتدن اولان
(حرف) : یاه تحتانی . ۳. ه .
اصول قدیمده فلك شمك
درونده بولنان و حقیقته کره
ارض ایله شمك آره سنده بولنان

تَحْتَانِي { ص. عر. } : تحتانی . ۱. تحته
{ یعنی آشاغی به منسوب
و متعلق، آشاغیده بولان، فوقانی
مقابلی : تحتانی بنا، تحتانی قات .
۲. د . نقطه سی آلتدن اولان
(حرف) : یاه تحتانی . ۳. ه .
اصول قدیمده فلك شمك
درونده بولنان و حقیقته کره
ارض ایله شمك آره سنده بولنان

(سیاره)، زهره و عطارد.
 تَحْمُضُ { سذ. عر. } « حتم » دن
 { مص. تفعل } الزم و واجب
 اوله. ن.
 تَحْمُضُ { سذ. عر. } « حبر » دن
 { مص. تفعل } طاش اوله،
 طاش کبی قاتلاشمه: مواد عضویه
 بیکلرجه عصار برآلنده قلوب
 هوا آلازه هیتلرله تحجر ایدر.
 تَحْدُثُ { سذ. عر. } « حدوث » دن
 { مص. تفعل } حدوث و
 ظهور ایته و وقوع بوله معناسیله
 قولانیلیورسه، معنای عربی
 بوندن يك اوزاقدر. یرینه
 « حدوث » قولانیق اقتضای ایدر.
 تَحْدُرُ { سذ. عر. } « حدر » دن
 { مص. تفعل } بر سطح مائلده
 آهرق و یا یووارلانهرق ایته،
 انحدر. ن.
 تَحْدِیْثُ { سذ. عر. } « حدوث ».
 { دن مص. تفعل } ۱. نقل
 وروایت ایته. ن. ۲. احادیث
 شریفه نقل وروایت ایته. ۳.
 تشکرینی ایشا ایته: تحدیث
 نعمت ایتمک. (اصل مناسی:
 انسان کوردیکی ایلکی هرکسه
 سولیکددر.)
 تَحْدِیدُ { سذ. عر. } « حد » دن
 { مص. تفعل } ۱. سینور
 قومه، حدود تعیین ایته: تحدید
 حدود ایتمک. ۲. تعریف و تعیین
 ایته، اهام و تعیین قور تارمه،
 تخصیص: لطفی یالکر برطاقم
 آدملره تحدید ایدبور.
 تَحْذَرُ { سذ. عر. } « حذر » دن
 { مص. تفعل } صافینه، حذر
 ایته، احتراز. ن.

تَحْذِیرُ { سذ. عر. } « حذر » دن
 { مص. تفعل } صافیندیرمه،
 حذر ایتدیرمه. ن.
 تَحْزَنُ { سذ. عر. } « حرز » دن
 { مص. تفعل } و:
 تَحْرُسُ { سذ. عر. } « حرس » دن
 { مص. تفعل } صافینه،
 قورونمه. ن.
 تَحْرُكُ { سذ. عر. } « حرکت » دن
 { مص. تفعل } ۱. قیلداتمه،
 حرکت ایته، اوینامه. ۲. (حرف)
 حرکت ایته، بر حرکت ایله اوقونمه.
 || ط. تحرك اعصاب = سیکلیرک
 اوینامسی موجب برعت. (فر.
 Nervomotilité).
 تَحْرِیْصُ { سذ. عر. } « تحریر »
 { حرری دن مص. تفعل }
 آواشدیرمه، برشینک ایسینی و یا
 لازمی بواقی ایچون آریوب
 تحقیق و تدقیق و یا انتخاب ایته:
 آثار عتیقه، مصادن، کتب
 قدیمه تحریسبله مشغولدر؛ معا.
 دبیجه اجرای تحریات ایچون
 مأذونیت آلدی. (چمنک «ی» سی
 شده لی اوقوماملی.)
 تَحْرِیرُ { سذ. عر. } « تحریر »
 { حر دن مص. تفعل }
 ۱. یازمه، کتابت: بونخه
 مؤلفنک ایله تحریر اولنمشدر.
 (ال ایله یازلش کتابلرک نهایتده
 « حرره الفقیر ... دهرک
 مستسخ کندی اسمی یازمق
 عاتدر.) ۲. (کتاب) تألیف
 و ترتیب ایته، قله آله: ایلمک
 قواعد عثمانیه بی مرحوم فؤاد
 وجودت باشال مشترکا تحریر
 ایتلرلر. ۳. قید، دفتره کچیر.
 مه: تحریر املاک = هرکسک

تصرفنده کی املاک دولته
 قیدی: تحریر نفوس = کذا
 اشخاصک قیدی. = ج. تر.
 فدکی: پوسته ایله کوندربان
 رسمی مکتوب: لغرافله افاده
 اولنه یاز تحریات یازمق. (شهرک
 ایچنده کوندربان تذکره دینلیر.
 بر فرق ده تحریراتک تحمیم، و
 تذکره تک ایسه امضا اولنمسیدر.)
 || تحریات قلی = الویه و قضا.
 رده مخبراته مخصوص قلم که
 ولایت و نظارتک مکتوبی قلمه
 مصادلر. || تحریات مدیری،
 کاتبی = بوقلی اداره ایدن مأمور،
 متصرف و یا قائم مقام رسمی
 باش کاتبی. [سجافده مدیر، و
 قصاده کاتب دینلیر.]
 تَحْرِیرُ { ح. عر. } یازی ایله،
 آغز دن دیمک اولان
 شفاهاً مقابلی: تحریراً افاده
 مرام ایتدی؛ تاریخ امتحانی
 تحریراً و ردیلر.
 تَحْرِیْصُ { سذ. عر. } « حرس »
 { دن مص. تفعل } برینک
 طبعی اویندیرمه، حرصاندر.
 مه: بیوک برتمت کوستره رک
 کندیسنی تحریص ایتدی.
 تَحْرِیْصُ { سذ. عر. } تحریضات.
 { « حرض » دن مص.
 تفعل } قیشقیرتیه، تشویق،
 تحریک، ترغیب: برطاقم اشعار
 قهرمانانه ایله بهادردانی حربه
 تحریض ایدبوردی.
 تَحْرِیْفُ { سذ. عر. } تحریفات.
 { « حرف » دن مص.
 تفعل } ۱. بر اسم و یا عبارته
 حروفنی تغییر و تقدیم و تاخیرله
 سقطلامه، بوزمه: اتم قدیمه

تقدیر ایدن : شعرینه عالم تحسین
خوان اولدی. || تحسین کرده
= تقدیر اولنش، بکنش : شری
تحسین کرده اوباب ادرا کدر.

تحشید { سذ. عر. ج : تحشیدات.
[حشد] دن مص. قفل }

برلکده حرکت ویا برلرینه
معاونت ایتک اوزره عجماله
طوبلانیه، بریکمه، بیقله :
حدود قربنده عسکر تحشد
ایدیور، بو تحشیداتک اسبابی
آکلاشیله مدی. [باشلیجه عسکر
حقنده مستعملدر.]

تحشید { سذ. عر. ج : تحشیدات.
[حشد] دن مص. قفل }

(عسکر وسائره) طوبلامه،
بریکدیرمه، بیغمه، جم ایته :
فلان دولت حدودینه عسکر
تحشید ایدیور، تحشیداتله
اوغراشیور.

تحشیه { سذ. عر. [حشی] دن
مص. قفل. — «ی» }

سنی شده لی اوقوماملی. [اساساً
کتابک کنارینه یازیلان و برکله
یا فقره و بحث حقنده تفصیلاتی
حاوی اولان حاشیه لر تحشیری،
کتابک بو صورتله بعض برلرینی
شرح ایته، هامش و درکنار
ضمی : بعض کتابلر تحشیه به
محتاجدر.

تححصل { سذ. عر. ج : تححصلات.
[حصول] دن مص. قفل }

تفعل [حصول بوله، حاصل
اوله، وقوعه کله، نتیجه صو.
رتیله پیدا اوله : بو قدر مسا.
عیدن نه تحصل ایتدی .

تحصین { سذ. عر. [حصن] دن
مص. قفل [۱] }

ایتمشدر؛ خرمک وجه تحریمی
سکریدر؛ تحریه ایدن اجتناب
ایتمی (= محرماتدن).

تحریمه { سذ. عر. نمازده افتتاح
تکبیری. }

تحریمی { سذ. عر. ۱ : تحریمه.
[تحريم] دن سذ. ق. }

برشیتمی حرام ایتک فقلته منسوب
و متعلق؛ کراهت تحریمه =
صراحتاً تحريم اولغامش ایسه ده
مکروهیتی حرام درجه سنده
اولان شی.

تحزون { سذ. عر. [حزن] دن
مص. قفل [محزون و مکدر
اوله. ذ. }

تحزین { سذ. عر. [حزن] دن
مص. قفل [محزون و
مکدر ایته، ناسه لاندیره. ذ. }

تحسرت { سذ. عر. ج : تحسرات.
[حسرت] دن مص. قفل }

حسرت چکمه، چوق آرزو
ایدیلوب اله چکیریله مین شینه
یا نوب یاقله، عدم حصوله ویا
فوتنه تأسف و تلاف ایته.

تحسس { سذ. عر. [حس] دن
مص. قفل [قلباً حس
ایته و طویعه مناسیله قوللا.

نیلیورسه ده، اصل معنای
عریبی بر خبر طویوب مطمئن
اوله در. احتساس ایسه هج
بو قدر.

تحسین { سذ. عر. [حسن] دن
مص. قفل [کوزل بو.

لوب تقدیر ایته، آلقیشلامه،
مدح و ثنا ایته : یازیسنی کورنر
تحسین ایتدیلر. || تحسین خوان
= تحسین و آفرین اوقویان،

بربرلرینک لسانی بیلدکارندن
انماء خاصه بی چوق تحریف
ایتمشدر. ۲. برکتناک عباره.
سنی تغییر و تفلیط ایته : اسکی
کتب سماویه تک برچوق تحریفاته
اوغرا دیبی مظلوندر.

تحریک { سذ. عر. ج : تحریکات.
[حرکت] دن مص. قفل }

۱. اویشاتمه، قیلداتمه،
حرکتیه کنیرمه : واپورک چرخنی
تحریک ایدن بخاردر. ۲. ساکن
و عاطل اولان شیئی فصل و
حرکتیه کنیرمه. تأثیر : غضبی،
حینی، غیرتخی تحریک ایلدی.
۳. قیشقیرمه. ۴. د. (بر

حرفی) حرکتلندیرمه، حرکه
قومه ویا حرکه ایله اوقومه :
«صبر» و «غفل» کبی عربی
مصدرلرک عین الفعائی تکلمده
خفیف و صاغرجه برکسه ایله
تحریک ایتک لسانتک شیوه سی
اقتضاسنددر.

تحریل { س. عر. [تحریر] دن
[غدا] چیزیک، چیزکی،
نقش : تحریلی قالبین = قایلین چیز
کیلی، نقشلی.

تحریلی { ص. [تحریل] دن
[غدا] چیزیکلی، چیزکیلی،
منقش : تحریلی کوز؛ اینجه
تحریلی.

تحريم { سذ. عر. ج : تحریات.
[حرمان] دن مص. قفل }

۱. دیانه مبارک و مقدس
عد ایدوب قهرنی منع ایته. ذ.
۲. حرام ایته، دیانه ممنوعیتی
قراولاشدیروب اعلان ایته :
شریعت اسلامییه مسکرانی تحريم

قامه و حصاره قیامه، استحکام
ایچه چکمه، اطرافنده موقت
استحکامات انشا الله مدافه سنی
تأمین ایته: عساکر شیمه
عثمانیه بولنه کبی هر استحکامدن
طاری بر پرده مکمل صورته
تحصن ایتملر ایدی.

تحصیل { سذ. عر. ج: تحصیلات.
[«حصول» دن مه.
تفصیل] ۱. حاصل ایته، حصوله
کثیرمه، اله چکیرمه، قزاقه:
بودن نه تحصیل ابتدیکر: [بو
معناده «حاصل ایتک» تعبیری
دها مستعملدر.] بر مأموریت
تحصیلنه چالیشیور. ۲. ورکی
ویا ایرادی طولیلامه، صاحی
نامنه ارباب ذمندن آله: اعشا.
رک، اغنامک تحصیلی: چنقلک
وارداتی تحصیل ایلدی. ۳.
علم ومعلومات کسب ایتمه، او.
قویوب اوکرتمه، توسیع معلو.
مات ایته: اوغلارم الان مکتبده
تحصیل ایدورلر؛ تحصیل الله،
تحصیل علم الله مشغولدرلر؛
اکال تحصیل ایچون آوروپایه
گیتشدلر؛ او آدمک تحصیلی
بو قدر، تحصیلی نقصاندلر. =
ج. واردات دولنک جمع وجبا.
یتی: تحصیلاته کرمی، تام الله
چالیشیور؛ تحصیلات قومیسونی.

تحصیلدار { سذ. فا. دولنک ویر.
کیلرینی ویا بر صاحب
ایرادک وارداتی طولیلامه ما
موو آدم: بو ایشه بر تحصیلدار
تعیین ایتملر؛ تحصیلدارله تنبیات
اکیده ویرلشدلر. || سر تحصیلداره
تحصیلدارلرک باشی، باش تحصیلدار.

تحصیلدارلق { سذ. تحصیلدار
مأموریت و
وظیفه سی: اعشارده تحصیلدار.
لق ایدیور؛ تحصیلدارلقه تعین
اولندی.

تحصیلی { سذ. عر. ذ: تحصیل.
ورکی ویا ایراد و سا.
تره جمع وجبا یتمه منسوب ومتعلق:
وظائف تحصیلیه.

تحصیلییه { سذ. عر. موظف او.
ایمان تحصیلدارله
تحصیل ابتدکاری آچمه دن ویریلن
حصه، تحصیلدارلق حق، پای:
یوزده ایکی تحصیلیه ویربورلر.
تحف { سذ. ج. عر. فد: تحفه.
با: تحفه.

تحف { سذ. آف الیایان لفظ
[عربیدن] ۱. غریب،
عجیب، کوروله مش، نادرو امثالر:
تحف ایش، تحف بر حیوان.
۲. کونج، اکنجلی، مضحک:
تحف آدم، تحف حکایه. ۳. منا.
سبتیز، مجل عجایب: تحف ایش.
۴. تعجب، غرابت: تحفمه
کیتیدی = استغرابی موجب
اولدی. = د. غریب و کوتلج بر
صورته: تحف سویلیور، تحف
اولدی: تحف = غریب! عجب!

تحفجی { سذ. هدیه لک اوفاق
تفک سوسلی شیئرلر
صانان آدم، چوراب، مندیله،
طباقه کچی شیئرلرک صاتلیدی
سوسلی بر دکاتک صاحی: او.
راده بر تحفجی دکاتی واردلر.

تحفظ { سذ. عر. [«حفظ» دن
[مص. تفعیل] صافقه،
قورنمه، کندینی محافظه ایتمه.
تعرض مقابلی اوله زق قوللا

نیار، که بشقه سنه تجاوز و تعرض
نیتمده اولمقیزین مجرد کندینی
تعرضات محتمله قارشی محافظه
ومدافه ایچون تدبیری طابو.
رائحقدن عبارتدر.

تحفظخانه { سذ. فا. بولاشیق
بر یردن کنلرک
قراتمه بکلکاری محل، که اختلا.
طدن ممنوع اولوب، محافظه
آلتنده بولنور.

تحفظکارانه { سذ. فا. کندینی
محافظه ومدافه
ایتک مقصدینه مینی اولان:
بر طاقم تدابیر تحفظکارانه
تثبت ایشدی. = د. کندینی
محافظه ومدافه مقصدیه: تحفظکار.
کارانه حرکت ایدیور.

تحفلیق { سذ. ۱. غرابت، عجیبه لک:
ایشک تحفلیق نروده ...
۲. لطیفه، شاقه، کوله جک شی:
بر طاقم تحفلقلر پایسوردی:
تحفلق اولسون دیه سویلیورم.
تحفه { سذ. عر. ج: تحف. ۱.
هدیه، آرمغان، پیشکش.
۲. هدیه لک غریب و مقبول
شی، نادیده مال. [جمنک لسا.
نروده آلدینی معنای مخصوص
بو ایکنجی معناده دن مأخوذدر.
با: تحف.]

تحقیق { سذ. عر. [«حق» دن
[مص. تفعیل] صحیح و حقیقی
اولدینی ظاهر اولمه، میدانه
حقیقه: متنونک بدیجی سفری
نامیه ایدای تداولده بولنان
منظومه تک حضرت مولانک
اقوالندن اولدینی تحقیق ایتمه.
مشدلر.

تحقیقات { سذ. عر. ج: تحقیقات.
[«حقارت» دن مه.

تفعل [حقاوت ایته، خوار و حقیر نظرله باقیه، اهمیت و بر.]
مینوب ذلیل کورمه: فقرایی
تحقیر ایتمک ارباب کرمک شا.
نندن دکلدرد؛ دنیاده کیسه به
نظر تحقیرله باقاملی.

تحقیر آمیز { صد. فا. } عر. تحقیر =
م. فا. آمیختن = فار.
بشدیرمنی [حقاوت قارشدیرمی،
خوارلقه قاریشقی: تحقیر آمیز
بر نظرله باقدی: تحقیر آمیز
معامله ده بولندی.

تحقیق { صد. عر. ج: تحقیقات.
[«حق» دن مص. تفعل]
۱. بر شیشک حقیقتی آرامه،
صحیح اولوب اولدیغنی میدانه
چیقارمه: سز بومسئله بی تحقیق
ایدیکر: تحقیق کیفیت ضمننده
بر هیت کوندردلی. ۲. بر
شیشک صحیح و حقیقی اولدیغنی
میدانه. چیقارمه، ادله مقننه
ایله اثبات ایته: بو تحقیق اولغش
بر مسئله در. = ج. بر شیشک
صحت و حقیقتی میدانه چیقارمق
ایچون اولنان تحریات و تدقیقات،
آراشدیروب صورملر: اجرای
تحقیقات ایچون برآمور مخصوص
کوندردلی: تحقیقات لازمته
اجراسی. ۳. عر. تحقیقات ابتدایه =
مواد جزائیه ده مظنون علیهم
اتهای و یا محاکمه سی ایچون خفیا
و منفرداً اجرا اولنان معاملات.
تحقیقا { ح. عر. حقیقه، صحه،
تحریر } کرچکدن: حق تعالی
حضر تلمی تحقیقا زمان و مکاندن
منزه در.

تحکم { صد. عر. [«حکم» دن
مص. تفعل] حکم سورمه،

حاکم کسه تحکم ایتمک؛ برینک
تحکمینی چکمک.

تحکیم { صد. عر. [«حکم» دن
تفعل] اصاغلاملاقمه، متین
و حکم ایته مناسیله قوللانیلور.
سه ده، غلط اولوب، عریسه
اصلا بومعنایه کلز. بومقامده
« احکام » قوللانیلی. || هقه.
حکم نصب ایته: بودعوانک
نفلییون رضاء طرفینه فلانی
تحکیم ایندیله. || تحکیم حال
= بریشک بولندیغنی حاده بقاسنی
الترام.

تحلیل { صد. عر. ج: تحلیلات.
[«حل» دن مص. تفعل]
کبر. حل اوله، اجزاسی آیرله.

تحلی { صد. عر. [«حلی» دن
مص. تفعل] طوانانه، زینتانه؛
مجوهراته تحلی قادیلره یاقدیشیر.
تحلیف { صد. عر. [«حلف» دن
مص. تفعل] هقه، بین
و یرمه، بین ایندیرمه: شاهدلی
تحلیف ایندیله.

تحلیل { صد. عر. ج: تحلیلات.
[«حل» دن مص. تفعل]
کوم. برچسم مرکبک اجزاسنی
آیرمه: تحلیل کیمیوی، تحلیلات
کیمیوی. || تحلیل خرده بینی = بر
جمعه کی میقروبلری تحقیق ایته.

[فر. Microchimie]

تحلیه { صد. عر. [«حلی» دن
مص. تفعل] طوانانه،
بزمه، تزین. ذ.

تحمص { صد. عر. [«حص» دن
مص. تفعل] اکشیه،
اکشیک پیدا ایته.

تحمل { صد. عر. [«حمل» دن
مص. تفعل] ۱. بر بوی

اوستنه آله، بولکنه. ۲. آخر
برشیه قاتلانمه، سس چیقارمیه.
رق چکمه: آلام و عین دنیوییه
قارشی صبر و تحمل ایتمک اقتضا
ایدر.

تحمل { صد. صبر و تحملی اولمان،
تحمل سیز [تحمل ایده مین، طیانه.
میان.

تحمل سیزک { صد. صبر سزلق،
تحمل ایده میش،
طیانه مامه.

تحمل گداز { صد. فا. [عر. تحمل
= م. فا. کداختن
ارتمک اصبر و تحملی عو ایدن،
صبر و تحمله مجال براتیان.

تحمی { صد. عر. [«حمی» دن
مص. تفعل] صافیقه،
برهیز ایته. ذ.

تحمید { صد. عر. ج: تحمیدات.
[«حمد» دن مص.
تفعل] حمد و ثنائیه، شکر ایته.

تحمیس { صد. عر. [«حسن» دن
مص. تفعل] و:

تحمیس { صد. عر. [«حسن» دن
مص. تفعل] (قهوه
و سازه) قازرمه. ذ. = تر.
قهوه تک قاوریلوب دوگلدیکی و
صااندیغنی محل، حاضر دوکلش
قهوه صانیلان دکان.

تحقیق { صد. عر. [«حق» دن
مص. تفعل] حاقته نسبت
ایته، حاقته عزو و اسناد ایته. ذ.
تحکیل { صد. عر. [«حل» دن
مص. تفعل] ۱. بولکنه،

حل ایته: اشیا سنی براسره تحکیل
ایتدی. ۲. احاله ایته: بواشی ده
اوکا تحکیل ایندیله.

تحط { صد. عر. [«خط»
دن مص. تفعل] ۱. (مینی

مخزوله تونسلیه. ۲. حیوانات جثه.
لرخی قوروقمه.

تَحُول { سذ. عر. ج: تحولات.
(« حال » دن مص. تفاعل)
بر حالدن بر حاله یکجه، دیکشه:
موسم تحویل ایتدی.

تَحْوِيل { سذ. عر. ج: تحویلات.
(« حال » دن مص. تفاعل)
حالدن بر حاله قومه، دیکشدرمه،
تبدیل: نثری نظمه تحویل ایتدی.

= تر. بورج سندی، تمسک،
وعلى الخصوص خزينة مالىه لك
بورجه مقابل و برلن سندات.
(آنونیم شرکترک چیقاردقلى بر

نوع سنداته ده « تحویلات » دینلر.
تَحْيَات { سذ. ج. عر. فد: تحیه.
(با: تحیه.

تَحْيِیْر { سذ. عر. ج: تحیرات.
تَحْيِیْر { « حیرت » دن مص. تفاعل
حیران اوله، حیرنده قاله، شاشه
قاله.

تَحْزِیْن { سذ. عر. (« حوز » دن
تَحْزِیْن { مص. تفاعل. — تحوز اولاق
اقتضا ایدرکن، بعض امانت کبی
واوینک یایه تبدیلیله تحیز اولمشدر.
بر طوطه، بر مقام مخصوصی
اوله، حرمت و اعتباره نائلیت:
او آدم ایتدیکی ایلکارله ملکستنده
تحیز ایتمشدر.

تَحْیِیْه { سذ. عر. ج: تحیات.
تَحْیِیْه { « حی » دن مص.
تفاعل برینه حیاء الله یعنی
الله عز ورسین دیمه، سلام،
آشنالاق، دعا.

تَخَالَف { سذ. عر. (« خلف »
(دن مص. تفاعل) بر برینه
اویامه، بر برینه ضد اوله.

تَحْت { سذ. فا. (« حکمدرلرک رسماً
(اوتوردقلى بیوک صندا.
یه یاخود قولتوق، مقام، سریر:

تحت سلطنت، تحت عالی عثمانی.
۲. مح. حکمدارلق: تحت نائل
اولق.

تَحْتِرَوَان { سذ. فا. (تحت = م.
تَحْتِرَوَان { روان = متحرک] کبار
رجاک و قادیلرک و علی الخصوص
خستلرک قتلنه مخصوص سیدی
کبی بر محفه که ایکی استر و یا
درت حال طرفندن قالدیریلوب
کونوریلور.

تَحْتِیْگَاه { سذ. فا. ۱. تحت محلی،
تَحْتِیْگَاه { تحتک قورلدیغی یر.
۲. پانتخت، بر حکمدارک قمری
اولان شهر.

تَحْتِیْشِیْن { صذ. فا. (تحت = م.
تَحْتِیْشِیْن { نشستن = اوتورمق]
تخته اوتوران، جالس سریر
حکومت، مسند حکمداریده بولنان.

تَحْمَہ { سذ. (فارسیدن) ۱.
تَحْمَہ { صفحه حالنده بیجلمش آ-
ناج، دوشمه و قابلامه و سائریمه
مخصوص بوفته کراسته. ۲.

آناج، کراسته، خشب. ۳. لوحه،
صفحه: رسم تخته سی، یازی
تخته سی، دمیر تخته، باقیر تخته.
۴. کورک طولومنک یازیبی:

بر تخته کورک. = صذ. آناجدن،
خشبدن، کراسته دن معمول:
تخته قاشیق، تخته قلیچ، تخته بنا،

|| آچمه تخته سی = صرافلرک پاره
صایغه مخصوص لوحه سی که
بر طرفی آییق و اطراف سا.
رزه سی پروازله محاط اولوب کو.

شهیسی کسبک و مسطیل بر
شکل مخصوصه در. || اوتوران
تخته سی = قایقده اوستنه اوتو.
ریلوریکه کبی تخته. || ارتفاع

تخته سی = کونشه معروض اولد.
یغی حاده کولک نیک وضعیتله

و موسمه کوره بعض حسابلرله
ساعتی کوسترمکه مخصوص آلت،
بسیطه. || بر تخته ده = پشین و دفنه:
پاره سی بر تخته ده صایم، و بر دم.

|| تخته ییتی، تخته قوروسی =
معروف متغیر موزی بوجک،
بق. || تخته پاپوشی = اوک ایچنده
کییلن ترک، پانتوقل. || تخته

پرده = ۱. قیونک طیشنده و یا
ایچنده قوللایلان قاش قابلا.
مه لی آبیلیلر قیایر چرچیوه لردن
مربک پرده. ۲. تخته دن اکرقی

و موقت بوله: ققوشی بر تخته
پرده ایله ایکی به بولک. ۳. بر مرصه
اطرافنه و یا دیوار اوزرینه
چکیلن خاطط، تخته حواله. ||

جدول تخته سی = طوغری چیز.
کیلر چیزمکه مخصوص کیناری
مستقیم تخته. || چوروک تخته به
باسمعی = شاهی و مخاطرمی ایشه

کیرمک. || حساب تخته سی =
آچمه تخته سی. || دامه، سطرنج
تخته سی = بو او یونلری اوینامه
مخصوص سطرنجلی ترسیم اولمش
تخته. || سبزه، فیده تخته سی =

بوستانده سبزه فیده سی یتیشد.
برمکه مخصوص باصدیق. || منفل
تخته سی = منفلک آلتنه قونیلان
صاری تنکه قابلی تخته سی. ||

یازی تخته سی = مکتبده شاگردانه
تابشیرله یازی ورقم یازدیریلان
سیاه تخته دن لوحه.

تَحْتِیْپُوش { سذ. فا. تخته سی = م.
تَحْتِیْپُوش { پوشیدن = اورتقه]
طام اوزرنده دوشمه لی پرکه
باشایچه چاشیر سرمکه مخصوص

اولور: چاشیری تخته پوشده
قوروتق.

تَحْمِمْ { سذ. عر. [دختم] دن مص.
تَحْمِمْ { تفعیل } مهر باصمه، مهرله:
مکتوبی تختیم ابتدی. [مهر]
فارسی اولد. یغیون بونک یرینه
[تهر] دیمه ملی. }

تَحْجِیل { سذ. عر. [خجل] دن
تَحْجِیل { مص. تفعیل } اوتاندر-
مه، محجوب ایته. ذ. }

تَحْدَر { سذ. عر. [خدر] دن
تَحْدَر { مص. تفعیل } [قادین]
اورته، تستر ایته. ذ. عضو
اویوشی مناسیله «خدر» ماده-
سی بوبایدن کلز. }

تَحْدِیر { سذ. عر. [خدر] دن
تَحْدِیر { مص. تفعیل } [قادینی]
اورتوب قاجیره، ستر. }

تَحْدِش { سذ. عر. [خشد] دن
تَحْدِش { دن مص. تفعیل } طبر-
مالامه، طبرناقله ایجیتیه. ||
تحریک، تسبیح: تحدیش اذهان
ایتمک = ذهنلری تحریک و تسبیح
ایتمک. }

تَحْرِیب { سذ. عر. [خراب] دن
تَحْرِیب { مص. تفعیل } خراب و
ویران ایته، یتوب بوزمه،
معمراتی احا ایته: جذکیزنجیه
معمره لری تحریب ایتمیشدی. }

تَحْشَع { سذ. عر. [خشوع]
تَحْشَع { دن مص. تفعیل } تواضع
ایته، کندینی آشاغی طوتوب
کبر وغروردن اجتناب ایته. ذ. }

تَحْشَن { سذ. عر. [خشونت]
تَحْشَن { دن مص. تفعیل } خشونت
کوسترمه، سرتشمه، قاتیلشمه. ذ. }

تَحْصُص { سذ. عر. [خصوص]
تَحْصُص { دن مص. تفعیل }
خصوصی و مخصوص اولمه.

{ [اختصاص] دها مستعملدر. }

تَحْصِیص { سذ. عر. ج. تخصیصات
تَحْصِیص { [خصوص] دن مص.
تفعیل } بریشی یرینه ویا برجهته

مخصوص و معین ایته، حصر
و تعیین ایته: کندیسنه بر اولمه
تخصیص ایتمیلر؛ چایرک بر پار
چهنی آتلینه تخصیص ایتمی.

{ [التخصیص] = خصوصاً، آیرجه،
آیردق. = ج. بر شخص ویا
دائرة و هیئته تعیین ایتمیش

معاشات و معینات و مصارف
سائره، محصصات: مصارف
نظارتنک تخصیصات سنویه سی.

{ [محصصات] دها طوغریدر. }
تَحْضِیب { سذ. عر. [خضب]
تَحْضِیب { دن مص. تفعیل } بو-
یامه. } باشلیجه صاج و صقال

حقننده مستعملدر. }

تَحْطَر { و تحاطر. سذ. عر. خاطره
تَحْطَر { کتیرمه و خاطره کله معنا
لرله قولانیایورسه ده، عربیده
معناری بستیون بشقه اولد.

بنفدن، پاکیشدر. }

تَحْطِیط { سذ. عر. [خط] دن
تَحْطِیط { مص. تفعیل } چیزمه،
چیزکیلرله تعیین و تحدید. ||

تخطيط اراضی = اراضینک احوال
واشکال خارجه سندن بحث ایدن
علم، طوبوغرافیا.

تَحْطِئَه { سذ. عر. [خطاء] دن مص.
تَحْطِئَه { تفعیل } خطایه نسبت
ایته، خطا و غلط عزو و اسنادی،

یا کلیشنی جیقارمه: بنی، بنم
سوزی تخطئه ایتمک ایستیور.

تَحْضِیف { سذ. عر. [دخف] دن
تَحْضِیف { مص. تفعیل } ۱. خفیفلشمه،
آغرلفنی آزالشمه: یوکی تخفیف

ایتمدی. ۲. قولایلاشدیرمه،
تسمیل، تهوین: یازین درس لری
تخفیف ایتمل: تخفیف مجازات.

{ سذ. عر. [خلوص] دن
تَحْلِص { مص. تفعیل } ۱. خلاص

اولمه، قورتلمه. ذ. ۲. شمرده
بر غلص قوللاشمه: قانونی سلطان
سلیمان خان حضرتلری «محی»
تخلص بیورزلدی.

تَحْلَف { سذ. عر. [خلاف] دن
تَحْلَف { مص. تفعیل } کریده قاله،
آرقه ده براغله. } بو معنا ایله

لسانزده یک مستعمل اویوب،
سها اعدم اصابت، دکیشمه، تخالف
و اختلاف یرینه قوللانیلر. }

تَحْلَق { سذ. عر. [خاق] دن
تَحْلَق { مص. تفعیل } بر خوی و
طبیعتله متصف اولمه: اخلاق

حیده ایله تحاق ایتمک.
تَحْلِی { سذ. عر. [خلاء] دن مص.
تَحْلِی { تفعیل } تنهایه چکلمه، یالکز

قاله. ذ. }

تَحْلِیص { سذ. عر. [خلاص] دن
تَحْلِیص { مص. تفعیل } قورتارومه،
خلاص بولدیرمه: کندیسینی

عذابدن، بورجدن، محسندن
تخلص ایتمدی. || تخلص کریان
= یاقه یی قورتارومه، قورتلمه.

|| تخلصیه اداره سی = ذکر قضا
زدکانی تخلص ایچون تشکیل
اولنان اداره، جان قورتارانلر.

|| تخلصیه مدالیه سی = تخلص جان
ایدنلرله ویرلک اوزره مائثرالیه
حضرت پادشاهیدن اوله رقی. ۳۱

سنه سنده احداث بیورلشدیر.

تَحْلِیْط { سذ. عر. [خلط] دن
تَحْلِیْط { مص. تفعیل } ۱. قاریشدیر-
مه، بریشیک خالصلکنی بوزمه جق

صورته ده ایچنه بشقه شیئر مزاج
ایته. ۲. تشویش ایته، بوزمه.

تَخْلِیف { سذ. عر. [خلف] دن
تَخْلِیف { مص. تفعیل } برنی خلف
براقه، کندیی یرینه ترک ایتمه.

تَخْلِیل { سذ. عر. [خل] دن
تَخْلِیل { مص. تفعیل } کیمه، اکشیتیه،

اکشیک پیدا ایتدیرمه.

تخلیه { سذ. عز. } « خلاء » دن مص. تفعل ۱. بوشالنه،

بوش براقه، بر بناء وساثره نك

ایچنده آدمیری واشایی آلوب

بوش براقه: اوی تخلیه ایتدی،

۲. بر شهر ویا قلعه ومملکتک

ایچنده کی عسکر واسطه وممات

حریه بی آلوب دشمن غالبک

دخولنه مهیا براقه: فلان قلعه بی

تخلیه ایتدیلر. || تخلیه سیل =

بر محبوس قویورمه، سر بست

براقه: تخلیه سیلنی استعدا

ایتدیلر.

تخم { س. فا. } تر. زبازدی تو.

تخم { خوم } ۱. نباتاتک چیچکدن

سکره ویردکری دانه: که: طو.

یراغه کوملجه، کندی جنسندن

بر نباتک بیتمه سبب اولور، بذر،

چکردک. بر طاقلریک کندلری

وبر طاقلریک قشر لری انسان

و حیواناته مأکل اولور، بغدادی،

مصر، نخود، فندق، بادام،

وشفتالی، الماء قاؤن ایکنجی

نوعدندر. ۲. انسان و حیواناتک

تخمی حکمنده اولان نطفه،

دول: او آدمک تخمی یوقدر؛

بو آتک تخمی آلی. ۳. بعض

بو جکرک تخم شکنده کوجک

یورطلری: بیت تخمی = سرکه؛

چکرکه تخمی. || تخم آتق

= تخم اکک

تخم { سذ. عز. } « خر » دن

تخم { مص. تفعل } مایه لیه،

اکشیه: شراب، خور تخمر

ایتدی.

تخم { سذ. عز. } « وخم » دن

تخم { ط. مده طولونلی، مده

فسادی، هضمزلی.

تخمیر { سذ. عز. } « خر » دن

تخمیر { مص. تفعل } مایه لندیرمه:

شرابی، خوری تخمیر ایتک.

تخمیس { سذ. عز. } « خس » دن

تخمیس { مص. تفعل } ۱. بریشی

بش قات ویا بش کوشه لی ایته.

۲. بر شاعرک بر غزلنی آلوب

هر بیتندن اول دها اوج مصراع

ایرادیه بشر مصراعلی قطعه لردن

مرکب بر غزل خمس ترتیب ایته؛

شاعر باقی سلطان سلیمان خان

حضرتلر نیک غزل مشهوری

تخمیس ایتدیلر.

تخمین { سذ. عز. } تخمینات.

تخمین { « خسن » دن مص.

تفعل } ظن و قیاسله حکم ایته،

کسمکسزین آشای یوقاری بر

مقدار و تقریبی بر حال بیان ایته:

بوتارله نك بونی بشیوز آرشی

تخمین ایدیورم؛ اوزاقدن کور.

دکری قراردی بی برکوی تخمین

ایتدیلر؛ بو او طه نك مفروشانه

نه قدر قاش کیده جکی تخمین

ایدک. || تخمین کرده = تخمین

ایدلش.

تخمیناً { ح. عز. } ظن و قیاس

تخمیناً { طریقله، تقریباً آشای

یوقاری: بر تارله تخمیناً قرق

دوندلر؛ بوانیه به تخمیناً بش

یک کریت کیدر.

تخمینی { سذ. عز. } تخمینیه.

تخمینی { تخمینیه منسوب و مطلق،

تخمینه مبنی، تخمین ایله واقع

اولان: حساب تخمینی، مقدار

تخمینی، قیمت تخمینیه.

تخویف { سذ. عز. } تخوفات.

تخویف { قورقومه، اورقوته،

تهدید.

تخیل { سذ. عز. } تخیلات.

تخیل { « خیال » دن مص. تفعل }

وهم و خیال ایله تصور ایتمه،

اصلسز ریشته ذهنده وجود ویرمه

وهم و خیاله طالع، خیالاته اویمه،

قوردی: انسان تخیلاته طالعیه

حقیقی کوره مز.

تخیل { سذ. عز. } « خیر » دن

تخیل { مص. تفعل } ایکی شیء

آراسنده برنی سچمه مختار

براقه، ایتدیکنی سچمکی تکلیف

ایته: بن مالی ایکی بلوک ایدوب

ایتدیکنی آله ده کندیسنی

تخیل ایتدم.

تدابر { سذ. عز. } فد: تدبیر.

تدابر { لا: تدبیر.

تداخل { سذ. عز. } تداخلات.

تداخل { « دخول » دن مص.

تفاعل } ۱. بربری ایچنه کیرمه.

۲. بر معین یاره ویا بوج تقسیطی

ورله دن دیکریک ایشله سی،

تأدیاتک تأخری، منتظم صورتده

جریان ایته می: تداخله قاتق،

تداخله یتمک: وقت وزمانیه

ویرله میوب بریکمک.

تدارک { سذ. عز. } تدارکات.

تدارک { « درک » دن مص.

تفاعل. — غلط مشهور اوله رق

رائک کسرله باز ددر. آراشد.

یروب بوله، اله ایدوب حاضر

بولندیرمه، تپشه، استحضار:

قیضق ذخیره سی تدارک ایتدی؛

مهمات حریه نك تدارکله اشتغال

اولنیور، بر طاقم تدارکاته مشغول

ایدی: تدارکات سفریه، حریه.

تدارکلی { ص. اقتضا ایدن

تدارکلی { شیشلری وقت وزما.

نیله تپشه واستحضار ایتش اولان:

انسان سفر ایچون دائمًا تدارکلی
طاوارا غلیدر .

تدافع { سذ. عر. «دفع» دن
{ مص. تفاعل } ۱. بربرینی
دفع ایتمه، ایتممه، قاقشمه. ۲.
۲. کندی بى محافظه ایدوب
خصمک تعرضه مقابله ایتمه،
تعرض و تجاوز ایتمکیزین کندی
برینی محافظه قارشى طورمه.
(بو معنا لسانمزده تعرض و
تجاوزه مقابل و تحفظله مرادف
اوله رق اصطلاح اولمشدر. }

تدافى { ص. عر. «تدافیه»
{ تدافع و تحفظه منسوب
و متعلق، تعرض و تجماع-اوز-صو.
وتنده اولیوب مجرد خصمک
واقع اولان تجاوزاتنه مقابله
اساسنه مستند اولان: تدافى
حرکتده بولمغه قرار و بر مشرلدر؛
ینلرلنده تدافى و تعرضی بر
اتفاق عقد ایتملرلدر .

تداول { سذ. عر. ج: تداولات.
{ «دول» دن مص.
تفاعل [الذن الکرمه، طو.
لاشمه، قوللانله، موقع استعمالده
بولمغه = بو مملکتده خانى آقچه
تداول ایدوبور؟ چکن سنه تداوله
چیقاریلان قوائم نقدیه، بانق
نوتلر؛ اوزان و مقایس جدیده
دها موقع تداوله قونما مشدر.
{ عربیده متعدی اولدیغی حالده،
لسانمزده لازم اوله رق استعمالی
شایع اولمشدر. }

تداوى { سذ. عر. «دوى»
{ دن مص. تفاعل } بر
علاج و یا تدبیر طبی استعمالله
کندی کندینه باقمه، کندی
کندینه معالجه ایتمه، کندینه

باقه: لاجل التداوى آوروپايه
کیندى؛ وجع مفصله قارشى
دکیزده استعمالله تداوى ایدنلر
وازدرد. || ط. تداوى بالضم،
تداوى بالما، تداوى بالثل و
سائر = مداواة اصول مختلفه سی.
«تداوى» بو وجهه کندی کندینه
باقه معنایسته مخصوص اولوب، لسان
مزده متعدی اوله رق «مداواة»
برینه قوللانمى یا کایشدر؛ «تداوى»
ایچون کوندربان طیب «دینک طو-
غری اوله ماز؛ «تداوى ایچون
کوندربان خسته». بو «مداواة ایچون
کوندربان طیب» دینک اقتضا ایدر .

تدبیر { سذ. عر. ج: تدابیر.
{ «دبور» دن مص.
تفیل } ۱. برایشک عاقبتی
دوشونورک اسباب حصول و
موقیته تثبیت: تدبیر امور
ایتمک؛ تدبیره قصور ایتملی.
۲. برایشک موقیته پذیر
اولسیچون دوشونلش طریق:
کوزل بر تدبیر قوروش؛ بر
طاقم تدابیر حکیمانه ایله موفق
اولدی. || حسن تدبیر = ابی. دو.
شونیلره ک قوریلان طریق.
|| سؤ تدبیر = ابی دوشونمه یه رک
ایدنلر یا کلش تثبیت. || تدبیر
مترئل = و قتيله اداره یتیه معنا.
سیله قوللانله رق اداره یتیه
قواعدندن بحث ایدن علم
اولمش ایسه ده، اداره یتیه و یا
اقتصاد یتى دینک بلکه ده
مناسبدر .

تدبیرسز { ص. ایشک صوکنی
تدبیرسز دوشونمین و ایشک
صوکی ابی چیتمق ایچون اقتضا
ایدن اسبابه توسل ایتمین، غافل؛
بو ایشده تدبیرسز طاواراندی.
= ح. ایشک صوکنی دوشو.

تکمیزین، بلا تدبیر: انسان
تدبیرسز هیچ بروقت ایشنده
موفق اوله ماز .

تدبیرسزلىك { ص. ایشک صو.
{ کنى دوشونمیش،
اقتضا ایدن اسبابه توسل ایتمیش،
غفلت: تدبیرسزلك دائمًا ندامتی
متبع اولور .

تدبیرلى { ص. ایشک صوکنی دو-
{ شوق و موقیته یچون
اقتضا ایدن اسبابه توسل ایدن: تد-
بیرلى آدم دائمًا موفق اولور؛
انسان ایشده تدبیرلى طاوارا-
غلیدر .

تدریس { سذ. عر. «درس»
{ دن مص. تفعل } درس
آله، درس اوقومه، اوکرتمه،
تلم: تدریس سنی تدریس سنی
تعقیب ایدر .

تدریج { سذ. عر. ج: تدریجات.
{ «دروج» دن مص.
تفعل } درجه درجه یعنی باصا.
مق باصامق ایلرله یا خود
ایلرلغه، آزر، آزر حرکت:
انسان هر ایشده تدریج ایله
آلشیر؛ تدریج ایله قزانیلان
مالک قیمتی بیلنر. || بالتدریج =
تدریج ایله: تدریجاً، درجه درجه،
یواش یواش، آزر آزر .

تدریجاً { ح. عر. درجه درجه،
{ بالتدریج، آزر آزر،
یواش یواش: الک کوچک مأمو-
ریتدن باشلایه رق تدریجاً اعلا
المناسبه واصل اولدی؛ تدریجاً
دلاج ده ابی تأثیر ایدر .

تدریجی { ص. عر. «تدریجیه»
{ تدریجیه واقع اولان،
یواش یواش اجرا اولنان: استیساس

تدریجی، الفت تدریجیه = یواش
یواش آلیشه .

{ سذ. عر. جن: تدریسات.
تدریس } { «درس» دن مص.
تفعل } درس ورمه، درس
اورگمه: ا کمال تحصیلدن صکره
تدریسه اشتغاله باشلادی؛
تدریسات نافه سیله مملکتته
بیوک خدمتله ایتدی؛ نحوی
یر اصول مخصوصده تدریس
ایدور .

{ دفن مناسیله قوللانلر
تدفین } { وار ایسه ده، «دفن»
ذاتاً متعدی اولوب، تفعل
بایندن اصلاً کلدیکندن، غلطدر.
قوللانمایدور .

{ سذ. عر. جن: تدقیقات.
تدقیق } { «دقت» دن مص.
تفعل } ۱. اینجیسه، اوقالسه،
اوافق اوافق قیروب ازمه. ۲.
اینجه دن اینجه آراشدروب
صوره رق حقیقتی میدانه چتار-
مه، اینجه دن اینجه تحقیق ایته؛
کیفیتی بالاطراف تدقیق ایتک؛
اجرای تدقیقات ایتک .

{ سذ. عر. «دمار» دن
تدمیر } { مص. تفعل } نحو و هلاک
ایته: اشقیایی قهر و تدمیر ایتدی.
تدقی { سذ. عر. جن: تدنیات.
«تذات» دن مص. تفعل }
آشای ایته، تنزل، آشایلامه،
ترقی مقابلی: ذخیره نك فیائی
تدنی ایتدی؛ یونانسانده تجارت
نقطه سندن ترقی کوریلور ایسه ده
ادیانده تدنی واقع اولدییی ظا-
هردد؛ امریقایلرک ترقیاته مقابل
اسپانیایلر تدنی ایتکده در .
{ عربیده اصل بومعنایه کالیوب،

متعدی اوله رق برینه ذنات
عطف واسنان ایتک مناسنه
مخصوصدر . }

{ سذ. عر. «دور» دن
تدویر } { مص. تفعل } ۱. چویر
مه، دو ندرمه: تدویر چرخ
ایتک. ۲. یووارلاق ومدور
یاخود دائروی ایته: تدویر شکل
مربع .

{ سذ. عر. «دیوان»
تدوین } { دن مص. تفعل } ۱.
متفرق اشعار وسائرینی جمع
ایدوب بر دیوان ترتیب ایته:
یزیدک اشعارینی تدوین ایتشلدور.
۲. مرتب ومنظم بیوک کتابلر
جمع و ترتیب ایته: نیجه مجلدات
تدوین ایتشدی .

{ سذ. عر. «دهش»
تدهیش } { دن مص. تفعل }
دهشته دوچار ایته، شاشیرته،
اورگومه .

{ سذ. عر. «دهن» دن
تدهین } { مص. تفعل } یاغ و یا
پوماده کی کوزل قوقولی بر
ئیء سورمه: صاجلرینی تدهین
ایتشدی .

{ سذ. عر. «دین» دن
تدین } { مص. تفعل } ۱. بر دینه
تابع اوله: دین اسلامله تدین
ایتدی. ۲. دیننده ثابت و متین
اوله، احکام دینیسه سنه تمامیه
رعایت ایته: تدین بشقه وتمصب
بشقه در .

{ سذ. عر. جن: فد:
تذاکر } { تذکره با: تذکره .

{ سذ. عر. «ذذبه»
تذذب } { دن مص. تفعل } قرار
سزلق، تردد، انتظام سزلق،

قاریشقلق: بر حال تذذبده بو.
لیئور .

{ سذ. عر. آگمه، خاطره
تذکار } { کتیرمه، یاد ایته: تذکار
ماضی. } { تانک کسر یله تلفظی
غلطدر . }

{ سذ. عر. جن: تذکرات
تذکر } { «ذکر» دن مص. تفعل }
۱. خاطره کتیرمه، در خاطر
ایته: کچمشی تذکر ایتدی. ۲.
بر قاج کنی مجلس قوزوب بر
ایش ایچون اقردی ایته، مذا-
کره: بوایشی تذکر ایتدیلر؛
ایش موقع تذکره قوندی.
{ بو ایکنجی معنی عربیده او-
لیوب، شوری دینلیر. }

{ سذ. عر. جن: تذاکر.
تذکره } { «ذکر» دن. — کافک
قحیله قرائتی غلطدر. } ۱. یاد
ایتکه وسیله اولان کاغده، بو.
صله، ورقه. ۲. بر شهرک ایچنده
بولسان دوائر رسمیه و یا افراد
بیننده: تماطی اولنان محرات:
تذکره یازمق؛ تذکره سامیه =
منام صدارت عظمادن یازیلان
تذکره؛ تذکره جوابیه = جواباً
یازیلان ورقه. ۳. نفوسه و
اصناف وسائریه ویریلن رسمی
کاغده: تذکره عثمانیه = تابعیت
تذکره سی؛ اصناف تذکره سی =
پاقت؛ مرور تذکره سی = پاسا-
پورت؛ کمرک تذکره سی = برمالک
کمرک رسمی ویرلدیکی مین او-
لان پوصله. ۴. بر علم وفه
دائر ماحضردن معلومات مختصره.
بی حاوی رساله، آچنده. ۵.
بر صنف مشاهیرک مختصر آتراج

احوالی و بعضی اقوال و مناقبی
حایوی کتاب: تذکره الشعراء،
تذکره الاولیاء و سائرہ .

تذکرہ حی { س. قدیمہ دعاوی
خلاصہ سی ضبط
و تحریر ایدن مأمور .
تذکرہ لک { س. تذکرہ یازمفہ
که تقریر لکدن کوچک و بوسله
لقدن بیوک اولور .

تذکیر { س. س. عر. } ذکرہ دن
{ مص. تغیل } ۱. خاطرہ
کثیرمہ، در خاطر ایتدرمہ، ۲.
برکله بی مذکر قوللأعہ: تذکیر
و تأنیث قاعدہ لری .

تذلل { س. س. عر. } تذللالت،
{ ذک } دن. مص. تغیل
کنندینی خوار و حقیر کوسترمہ،
ذلته قائلأعہ، تنزل .

تذلیل { س. س. عر. } ذلت دن
{ مص. تغیل } تحقیر ایتمہ،
خوار و ذلیل ایتمہ: خست صاحبی
تذلیل ایدر .

تذهیب { س. س. عر. } زہب دن
{ مص. تغیل } آتین
ورق سورمہ، یالیزلامہ: بر
کتابی تذهیب ایتمک = طرز قدیم
اوزرہ یالیزلہ تزین ایتمک .

تذہیبی { س. کتابلری یالیز .
لامفلہ مشغول اولان
آدم، مذهب .

تذیل { س. س. عر. } ذیل دن
{ مص. تغیل } ذیل علاہ
ایتمہ، اکلمہ، بر کتابہ ذیل یازمہ:
شعاریق نعمانیہ بی بر قاج ذت
بر برینی متعاقب تذیل ایتملردر .

تر { س. حراروتدن انسانک بدنی
تر مساماتندن ترشح ایدن صو،
عرق: تر دوکک، || آلن تری
= سمی، امک، || آتاق تری: طیبہ

وریلن ویزیشہ اجرتی، || تر
آلیشد بر مق = ترینی قورونمق.
|| تردوشکی = لحوسہ نک یا تیرلدیفی
دوشک، || تردوکک = ۱. ترکک،
۲. محبوب و مضطرب اولقی.
|| قان تر ایچندہ قالمق = یک زیادہ
تر ایوب بورلق، || صوئوق تر
دوکک = مناسبتر بر قول ویا
فصلدن محبوب اولقی، || ترہ
یاتمق = مخصوص ترکک اوزرہ
صیاق شیشلر ایچوب و آیاقلری
صیاق صویہ قویوب زیادہ
اورتمک .

تر { س. بکی ترلش، بکی چیتمش:
تر { تریق = هنوز چیتمش ییق;
تر ییقلی .

تر { س. فا. ۱. یاش، رطوبتلی،
{ ایصلاق: چشم تر = یاش،
ایصلاق کوز، ۲. تازہ، طراوتلی:
کل تر، میوہ تر، رخسار تر .

تر { د. فا. تفضیل ادائی اولورق
تر { فارسی صفتلرہ الحاق اولنور:
خوشر = دھا ای؛ بالاتر = دھا
یوکک: کتر = دھا دون. —

مبالغہ ایچون «ین» دخی علاوہ
اولنور، بوصورتلہ تشکل ایدن
اسم تفضیل مفضل منہ مضاف
اولورق قوللانیلیر: کترین عباد .

تر { د. تاء مفتوحہ ابلہ باشلار
{ بعض ترکیبہ صفتلرک باشنہ
کیروب مبالغہ بیان ایدر: تر تمیز.
تر { یاخود تیر و تیریل. مہ. دیترہ.
تر { مکی تصویر ایدر. واکثر یا
مکرر قوللانیلیر: تر تر، تیر تیر،
تیریل تیریل تیر یوردی .

تراب { س. س. عر. } اترہ. طو.
{ پراق، توز: آیاغنسک
ترابیم .

ترابی { س. عر. } ترابیه. طو.
{ پراغہ منسوب و متعلق:
عملیات ترابیه .

تراجیم { س. ج. عر. } فد: ترجمہ.
{ نا: ترجمہ. } جیمک
ضمیلہ قرائشی غلطدر .

تراخی { س. س. عر. } (رخوہ) دن
{ مص. تفاعل } کوشمہ،
کوشک و سست اولمہ، ایشدہ.
غیر تنزلک و اہمال و تائی کوستر.
۴۰. { مصدر کی } یعنی ایتمک و
ایتمک ابلہ یک قوللانیلیر، اسم
کبی قوللانیلیر .

ترادف { س. س. عر. } (درف) دن
{ مص. تفاعل } ۱. بربری
آرقہ سندن کیتمہ، بر برینی تعقیب
ایتمہ: رحمت ابلہ برکتک ترادفی.
۲. د. ایکی ویا زیادہ لفظک
بر معنائہ کلی: بو ایکی کلمہ آرمہ.
سندہ ترادف واردور .

ترازو { س. فا. } (تر. زبازدی:
ترازی) ۱. معروف
طارقی آلنی کہ اورتمہ سندف بر
عمودہ مربوط ویا معلق موازی
بر چسوغک ایکی اوجنہ تعلیق
اولنمش ایکی معدن صفحہ دن
عیارت اولوب بونلرک برینہ
طاریسلہ جق شی و دیکرینہ
درم و اوقہ علامتلی وضع
اولنور، میزان، ۲. مجز موازنہ،
اعتدال، || ترازوہ اورمق =
تأمل ایتمک، || ترازو دیلی =
ترازوتک اورتمہ سندہ اولوب بر
طرفہ میلنی کوسترن دیلمک;
و مجز ایستدیکي طرفہ دوت شی.
|| ترازو کوزی = کفہ، || خدا
ترازوسی = بر سطح خدا سنک
طوغری اولوب اولدیفنی تعینہ

مخصوص آلت که ایچی صوابه طولی و برآز هوایی حاوی بر شیشه بوریدن عبارتند. || صو ترازوسی = آثار صدویک میلانی قوتی غالب ایچه مسیون صو یونک مختلف بحالزنده بوریلر یوقاریه قالمق اوزره بایلان قله .

تراش { سذ. فارسیدن } ۱. اوستره { دینلن آلت مخصوصه ایله قیلارک دیندن قازسی، خلق: تراش ایتک، تراش اولق. ۲. تراش ایبله جک قیلار، ایکی تراش آره سندمه بیتن نوک: تراشی گلش؛ تراشی آغارمش. ۳. بوزک تراش اولنان بری. || دیکنه تراش = خام تکلیف. = ص. تراش اولمش، صفاتی تراش ایش: تراش بر آدم. (عربی کبی قولانه رق مطروش دیمک عیشدر.)

تراش { سذ. فا. } « تراشیدن » { فلندن صم. } اوستدن وسطی صورتده یونته. = ص. فا. ۱. اوستدن وسطی صو رتده یونتن، یونته رق دوزلتن. (صتر. تشکیلنه کیرد:) قلاتراش = قلم یونته مخصوص چاق؛ ستر تراش (زبازدی: صوتراش) حیوان طیرناغی یونته حق آلت. ۲. یوتلش: الماستراش = الماسله یوتلش بلور.

تراشیده { ص. فا. ۱. تراش شیده برون = تراش اولمش بییق. ۲. یوتلش، سطحی یونیه رق دوزلش. || ناتراشیده = یونلا. مش، تریه سز، قبا.

تراضی { سذ. عر. } « رضاء » دن { مص. تفاعل } بربری راضی ایته، طرفین آره سندمه رضاء. لاشمه: بالتراضی = رضاء طرفینله. تراطور { سذ. فسدیق و یا جوز ایچی } ایچی ازمه سیله آتک ایچی و سرکه و صار مساقدن یا. پیلان صالجه که بعض بیکره و صلاته ره علاوه اولنور.

ترافع { سذ. عر. } « رفع » دن { مص. تفاعل } بربری علیته دعوی ایده رک محکمه مراجعت. « سرافعه » ده مستمیلدر. } تراکم { سذ. عر. } « رکم » دن { مص. تفاعل } بریکمه، طولایته، ییغله: تراکم ایدن صولر، عمله نک کونده لکلری تراکم ایشیدنی. || ط. تراکم دم = برعضوه قان هجوم ایته.

تراکیب { سذ. ج. عر. فد: ترکیب. با: ترکیب. } تراپته { سذ. (فر. Trompette) } چفته چوماقله چالینان کوچک طاول که عسکره قو مانده ایچون قوللانیلیر. (فرانسز. جیسی بوری دیمک اولدینی حالده، سهواً (تامبور) برینه آلتشدر. }

تراپته جی { سذ. تراپته دینلن } کوچک طاوولی چا لان نفر.

تراپته { سذ. (یشا. Tramuta) } تراپته { مبادل، برمالک دیگر بر مال ایله مبادل اولنسی: فایتونی برقوبه ایله تراپته ایتدم.

تراپته جی { سذ. مالتی بشقه مال } ایله تراپته ایده رک تجارت ایدن آدم، اسکی اثواب و یا دمیره قارش اوافق قشک

شیلر صاتان سار صاتیجی.

تراموای { سذ. نکا. Tram - way } اویوق دمیر یول اوزرنده حیوانله تحریک اولنور عمومی آراه: تراموای آراهی، تراموای یولی.

ترانسپورت { سذ. (فر. Transport) } لیطوغرافیده یازی و یارسمک اجزالی کاغذ واسطه سیله برطاشدن دیکرینه نقلی، نقل.

ترانسیت { سذ. (فر. Transit) } تجار مالنک برانجی مملکتندن کلوب دیگر برانجی مملکته کیتک اوزره براونجی مملکتدن کیمسی: ترانسیت مالی، ترانسیت تجارتی.

ترانه { سذ. فا. نمه. آهنگ، مقام: ترانه } ترانه سحر = صباح نمه سی. || ترانه پرداز = نمه زن.

تراورس { سذ. (فر. Traverse) } دمیر یولک (رای) دینان طولانی دمیرلی آلتیه عرضاً قونیلان آغاج و یا دمیر طبان.

تراویج { سذ. ج. عر. فد: } تراویج غیر مستمیلدر رمضان کیمه لری یاتسی نمازنی متعاقب جماعتله قیازان یکرری رکعتک نماز که حضرت عمر (رضه) ک زمان خلافتده عادت اولمشدر: تراویج قیلقی، تراویجه کیتک، تراویج نمازی.

ترپوش { سذ. فا. } « ترپوش » دن { مرعب } « ترپوش » دن اوافق فس، مزین طاقیه.

ترپه { سذ. عر. } شمرده بعضاً { فارسی عادی اوزره } « تربت » صورتنده قوللانیلیر. } ۱. بر

آدمك مدفون بولنديقي طو.
پراق، مزار، مرقه. ۲. كبار
ومظنه كرامك مرقدری اوزر.
ينه تأسیس اولكان بناكه اكثريا
زيارتكاره اولور: چنگان سلطان
سلیم خان حضرتلرينك تربيه سی.
تربيه دار { س. فا. كبار ويا مظنه.
دن بر ذاك تربيه سی
خدمتی كورمكه موظف آدم.
تربيه دارلق { س. تربيه دار خد.
مت ووظیفه سی، بر
تربيه باقنه مأمور آدمك حالی.
تربيع { س. عز. } «ربيع» دن
م. تعیل. ۱. درده
ابلاغ، درت قات ایته. ۲. درده
تقسیم، درت پای ایته. ۳. س.
درت گوشه لی پایه، طول وعز.
ضنی بر حساب ایته: دائره مك
تربيعی. ۴. بر عددی كندینه
ضرب ایته كه اوسته كوچك بر
۲ وقی یازمغه افاده اولور:
۸ كچی كه ۶۴ ديكدر. ۵. ه.
قرق درده بری یعنی نصف
دائرة كورینه مك منزله بولمسی كه
بروی اوج هفته لی اولمیدر;
برنجینه تربيع اول وایكخینه.
تربيع اخردیرلر. ۶. بر قطعه مك
هر مصرعنه اوج ویا هر بیتنه
ایك مصرع علاوه سی: فلان
شاعر ك بر غزلی تربيع ایندی.
تربيعاً { ج. عز. س. مربع اوله.
رق، طول وعرضی
حساب ایده رك: تارلیقی تربيعاً
اولچك: بو اراضی تربيعاً یكری
كيلومتره در.
تربيه { س. عز. } «ربو» دن
م. تعیل. — شمردنه
نادراً فارسی عادتی اوزره «تر-

یت» قوللایلر. ۱. بسایوب
یتیشدیرمه، بیوعه: حیوانات،
ایك بوجکی، طیور بیتیه، فدان،
چیچك تربيه ایدبور. ۲. علم و
ادب اوكرتمه، تأدیب، تعلیم،
تهذیب اخلاق: چوچقلمنی ابی
تربيه ایندی: قیزنه اصل تربيه
ویرمه مك والده سیدر: چوچق
ایك تربيه یی عائله سنده كورور.
۳. آلتشدرمه الفت ایندیرمه،
تأنیس، تعلیم: آبی، مایونی
تربيه ایدرلر: تربيه اولمش ات.
۴. ادب اوكرتمه سنه مدار او.
لمق اوزره خفیف صورته جزا
ویرمه، تأدیب: بو چوچق پك
چیزندن چیقدی، تربيه ایستر.
۵. بعضی تکرره یغورطه ولیمون
یاخود سرکه وصالجه وسائر
علاوه سیله لذت ویرلسی: چور
بهی، بلجی، یخنی تربيه ایتهك.
تربيه { س. } آفة الیسان كلفه عز.
تربيه { یسه دن مأخوذ } آراه
ییکیرنك دیزکی.
تربيه جی { س. تربيه ایدن، مربی: سن
تربيه جیم دكلك.
تربيه سز { س. ۱. تعلیم و تربيه
وادی برنده اولیان:
تربيه سز آدم. ۲. تربيه اولماش:
تربيه سز چوره.
تربيه سزلك { س. تعلیم و تربيه
و ادب قعداتی.
تربيه كرده { س. فا. تربيه او.
فلان استادك تربيه كرده سیدر.
تربيه لی { س. ۱. تعلیم و تربيه و
ادبی برنده اولان:
تربيه لی آدم: چوق تربيه لی چو.
چقدر. ۲. تربيه دینان یغورطه
ولیمون سالجه سی علاوه اولنش:
تربيه لی چوره.

تربيه { س. عز. } «رتوب» دن
تربيه { م. تعیل. ۱. صره لانه،
صره سنده اوله، صره سی كله.
۲. تلقی ایته، عائد اوله،
ایجاب واقتضا ایته: عهده مه تر-
تب ایدن وظیفه: بوندن بكا بر
كونه مسئولیت ترب ایتز.
تربيل { س. عز. ج: ترتیبات.
} «رتوب» دن م. ص.
تعیل. ۱. صره لانه، صره سنه
قونه، دیزمه، تنظیم: صفلی،
اشیانی، درسلی ترتیب ایتهك.
۲. حاضر لانه، تهیسه: برضافت
ترتیب ایندی. ۳. متفرق اجزایی
بر یره كنیتوب ترکیب وتشکیل
ایته: هر بری بر ساز ییلر بر
قاج آدم طویلاوب بر باندو مو-
سیقه ترتیب ایتمش. ۴. اصول،
نظام، طرز: بو ترتیب اوزره.
۵. نیت، قودتی، تصور: نیم
بو بایدنه بر ترتیب وازدر. ۶.
طابق، صنف، فصل: اسهامك
برنجی، ایکنجی ترتیبی. ۷. ط.
بر طبیک بر خسته نی مداوات
صره سنده قوللاندیقی معالجات
وتدبیهاتك مجموعی: فلان طبیک
ترتیبی بكا پك ایی كلدی. [فر.
Traitement] ۸. بر علاج
اجزاء مختلفه مقادیرندن صورت
استحضار وتشکیلی: بو علاج فلان
طبیک، بو شروب فلان اجزا.
چینك ترتیبیدر. [فر. Formule]
۹. ط. قورشوندن دوكه حرو.
قنك طبع ایچون بریره كنیتوبله رك
صره لانه: مرتب ایی، مرتبلك:
ترتیب مهارته متوقف بر صنعتدر.
۱۰. بردن دستكاهه قونیلان
دیزلمش صحیفه ل مقداری: سكر:

اون آتی، اوتوز ایکی صیفهك
ترتیب؛ بوکتاب قاج ترتیب او-
لور؛ || ص. خط ترتیب بر قو-
سدن محوره چکیلن خط مستقیم.
(فر. Ordonnée)

ترتیبی { ص. ۱. هر شیئی صره-
سنه قویوب کوزل
تنظیم و ترتیب ایکنی بیان. ۲.
دائما ترتیب و تصورات و قورو.
نذیرله اوغراشان.
ترتیب ساز { ص. فا. اعر. ترتیب
م. فا. ساختن =
بابقی [ترتیب بابی، ترتیب
اوغراشان، ترتیبی.

ترتیبسز { ص. ترتیب و اصول و
نظامی اولیان، نظامسز،
اصولسز، غیر منتظم؛ يك تر-
تیبسز بر اودر.

ترتیبسزلك { س. نظامسزلی،
اصولسزلك، عدم
انتظام؛ بو اوک ترتیبسزلیک بو-
یله کیدیور.

ترتیبکرده { ص. فا. اعر. ترتیب
م. فا. کرده = اید.
لش [ترتیب و تنظیم ایدلش،
قورلش؛ بو اصول فلانک تر-
تیبکرده سیدر.

ترتیبلی { ص. ۱. نظام و ترتیبی
یرنده، منتظم؛ يك تر-
تیبلی بر اودر. ۲. اولدن قور-
لش، صورت مخصوصه ده دو-
شونلش؛ بو سرتک ترتیبلی بر
ایش اولدنی ظاهر در.

ترتیبیه { س. عر. حروفاتک دیز-
لسحق و مرتب اجزای
اوله رق مطبوعه و یریلان آتجه؛
بهر فورمهك ترتیبیه سی یوز
اللی غروشدور.

ترتیل { س. عر. (« رتل » دن
مص. تفعلیل) (قرآن
کریمی) حسن صوبله و اصول
وقاعده ایله قرائت و تلاوت ایته.
ترتیل { س. با : طریبل .

ترجمان { س. عر. (« ترجمه »
دن) بر لساندن دیگر
بر لسانه جوروب مقصدی
آکلادان آدم، دیلاج : بر بر مرک
لسانی یئدیگمز ایچون ترجمانه
آکلانمغه مجبور اولدق. || مج.
بریک مقصد و مرامنی آکلانمغه
ویا پریشنی تصویر و افاده به
آلت و واسطه اولان : فلان
غزته فلان ذاتک ترجمان افکا.
ویدر؛ ترجمان حقیقت. [چمیک
ضمیمه دخی لغت اولوب، بزجه
بو صورت ده ماؤوسدور.]

|| ترجمان دیوان هایون = حضور
مالی نشور حضرت پادشاهی به
چقان سفراکی بعض ذواته نزد
هایون شاهانه ده ترجمانلق
ایدن و باب عالیده ترجمه به
متعلق اوراق رسمیه به باقان
ذات. || سفارت ترجمانی = دول
اجنبیه سفارتلری معیتده کی
ترجمان. || ولایت ترجمانی = والی به
ترجمانلق و ولایتک قونسولسمرله
اولان مخابراتی اداره ایدن
مأمور.

« ترجمان » ایله « مترجم » آره سنده
شوق وارد درکه : « ترجمان » آغزند،
و « مترجم » ایسه قبله ترجمه ایدنه دیرلر.

ترجمانلق { س. ترجمان و وظیفه و
مأموریتی : سزه کیم
ترجمانلق ایندی؟ ولایت ترجمان
نلفی .

ترجمه { س. عر. ج. تراجم .
(چمیک کسریده لغت

اولوب، ضمیمه غلطدر.) ۱. بر
لساندن دیگر بر لسانه جورمه،
نقل : سمدینک کلسانتی عربی به
ترجمه ایتملدر؛ حرفیاً ترجمه =
هیچ برکله سنی براقفسزین؛ مالا
ترجمه = یالکز مانی آلوب دیگر
تعبیراته افاده. ۲. بر آدمک
سرکدشتی، احوال مخصوصه سنک
تاریخی، سیرت. [لسانزده بو
مقامده یالکز ترجمه نادر قوللا-
نیلوب اکثریا ترجمه حال دینیار.]
|| ترجمه قلمی، اوطه سی = باب
عالیده خارجیه نظارته ملحق
قلم که سفارتلره واقع اولان
مخابراتک فرانسز جه دن ترجمه به
ترجمه سیله موظف اولوب، ترجمان
دیوان هایونک تحت اداره سنده
بولیور. = ج. سرکدشتلر، سیر،
تراجم احوال : تراجم مشاهیر؛
تراجم شعرا .

ترجمه حال { س. فا. ج. تراجم
احوال. مشاهیردن
ویا عموماً مأموریندن بر ذاتک
احوال مخصوصه سی : تاریخی، سیر-
تی، و انشای مأمورینده کی اجوالی؛
فلان شاعرک ترجمه حاله دسترس
اوله دم؛ مأموریندن ترجمه حال
ورقه سی ایستیدر .

ترجمی { س. عر. (« رجاء » دن
مص. تفعلیل) ۱. اومسه،
امید اتجه، امل. ۲. یالوارمه،
رجا، نیاز .

ترجیح { س. عر. (« رجحان »
دن مص. تفعلیل) بر
شیئی دیگرندن اوستون طوته،
دها زیاده بکشفه : علمی ماله
ترجیح ایتمی. || ترجیح بالامر ج =
سببسز و وجهسز ترجیح .

ترجیع { س. عر. (« رجوع »
دن مص. تفعلیل) کری

چویرمه، دوندیرمه، تکرار
ایته. ذ. || د. ترجیع بند. با:
بند.

ترجمه { سذ. عر. } «رحم» دن
ترجمه { مص. تفعل } آجیه، مر.
حت ایته، مرجمه کله: حاله
ترجمه ایندی.

ترجمه { ح. عر. آجیه، آجیقدن }
طولانی، مرجمه: حاله
ترجمه مساعده اغلی:

ترجمه { سذ. عر. ج: } ترحیبات.
ترجمه { د. رحب } دن مص.
تفعل | برینه مرجمه دیوب
آشنای ایته ویا راحتلاندیرمه.

ترجمه { سذ. عر. } «رحم» دن
ترجمه { مص. تفعل } رحمت ویرمه،
رحمة الله علیه دیمه: موناوی
مسلینی ترجمه یاد ایتمک شرطدر.

ترجمه { س. اکتیش سوت ویا }
یوغورت ایله اوئندن وبعضا
ات صوبی علاوه سیه دخی یا یلوب
بعد التخمیر قورودیلر قی توزه

تحویل اولمش برآمده که قیشین
پیشیریلوب چوربه سی یا یلیز:
ترجمه چوربه سی.

ترجمه { سذ. عر. } «رخصت»
ترجمه { دن مص. تفعل }
رخصت ویرمه، مساعده ایته،
ماؤونا اونیه کیمسته مساعده

ایته: فلان سته افرادی ترجمه
ایندیلر.

ترجمه { سذ. عر. } «رحم» دن
ترجمه { مص. تفعل } بر ایتمک بر
ایکی حرفنی حذفه تلفظی قو-
لایلاشدیروب تهوین ایته:

«عبدالله» دن «عبدل» یا بقی
کبی.

ترجمه { ص. فا. } «تر» یاش.
تردامن { دامن = اتمک } ناموسسز،

غفت وعصمتدن بری، بولاشیق،
ملوث.

ترجمه { سذ. عر. } «درد» دن مص.
ترجمه { تفعل } ۱. کیدوب کله،
برینک یانسه دوام و مواظبت:
فلان ذاته تردد ایدردی. { بو

معنا ایله بوکون آزونلانیلیر. } ۲.
قرار ویرمه، قرار سزلقی:
بو ایشده تردد کوستیور. ۳.
ط. صیغه ویا دیگر برخسته لنگ

نویته کلسی، تکرری. || بی تردد،
بلاتردد = تردد ایتمکسزین، دو-
شونمکسزین، مان قرار ویرمه.
ترجمه { سذ. عر. } «درد» دن

ترجمه { مص. تفعل } آردی صره
یورتمه، تعقیب: بو مصرای
دیگر بر مصراع ترجمه ایتمش.
ترجمه { ح. عر. آردی صره بو-
تردیفاً } ریده رک: دیگر بر مصراع

تردیفاً بو مصرای ایراد ایتمشدر.
ترجمه { رذیل و رسوای ایته }
ترجمه { معنا-یله لسانغزده کثیر
الاستعمال ایشده. بو معنا

عریبه ثلاثی مجردله ویا «ارذال»
ایله افاده اولوب، بوماده اصلا
تفعل بایندن کلز.

ترجمه { ص. فا. } «تر» یاش. زبان
ترجمه { دبل } حاضر جواب.
{ قله دخی وصف اولور. }

ترجمه { س. } «فارسیدن» مرعب
ترجمه { «درزی» دن } انواب
بیجوب دیکن آدم، خیاط: ترزی

چراغی: ترزی دکانی. || ترزی
قادرین = دیکیمچی. || زنه ترزیسی
= قادیلره مخصوص انواب دیکن.
|| ترزی کندی = کوکونی دیکمز

= انسان کندی ایشتی کندی
کوره مز.

ترجمه { س. } ترزی دکانی، بکک
ترجمه { انواب } دیکلدی محل.

ترجمه { س. } ترزی صنعتی: تر-
ترجمه { زلیک ایتمک } ترزیلیک
پک نازک بر صنعتدر.

ترجمه { س. } ۱. یوزک ضدی،
ترجمه { ظهر، آرقه: } باصمه،
کاغذک ترسی. ۲. بر آلتک کیمز
وایشلر طری، کریسی: قلیچک،
بالطه تک ترسی. ۳. بر شینک

آشاغیدن یوقاری به ویا کریدن
اوکه استقامتی، عکس، خلاف.
۴. بعض حیواناتک وعلی الخصوص
قوشلرک وکوجیک حشراتک

پیسلی: پیره ترسی: سیلک
ترسی. || ترسی دونمک = یوزلقی،
منفعل اولقی: ایشتی راست کیتمامک.
|| ترسنه دونمک = کریسن کری

کیمک، عودت ایتمک. || ترسندن
اوقومق = طولایسیله آتلامق.
ترجمه { ص. } ۱. یوزی آرقه وآور-
ترجمه { قی-یوز اوله جق صورنده

دوئمش، ممکوس: ترس کورک،
ترس پاشالون. ۲. آشاغیسی
یوقاری و یوقاریسی آشاغی دوئمش،
آلت اوست: فوطوغراف آینه.

سندہ اشیا تک ترس صورقی
کورینور. ۳. طوغری اولیان،
طوغری کیمچین، ممکوس: ترس

یول، ترس یازی. ۴. ضد،
مخالف، مبین: ترس ایش.
۵. شامتلی، ناساز، مشوم:

تجارته باشلادی، فقط ایشتی
ترس کیمیدی. ۶. بد خوی،
معند، کیمسه به اوبناز: ترس بر
آدمدر: ترس طبیعی وارد.

۷. سرت، تند، ناموافق، رد
ایله: ترس جواب، ترس سوز.

|| ترس طرفندن قالمق = ایشی
راست کلمه مک. = ا. ۱. بو.
زندن اولیه رقی، آرقه سی یوز
ویا آتی اوست کلک اوزره:
گورکنی، چوراجی ترس کیدی.
۲. عکسنه، خلافتنه، طوغری
اولیه رقی: حیوانه ترس بیغک.
۳. آشاییدن یوقاری به، معکوساً:
ترس یازمی، کتانی ترس طومق.
۴. شامته، ناساز کارانه: تجارتی
ترس کیدیور. ۵. سرتلکه: ترس
سویک، ترس باقی.
ترس { س. فا. قورقو، خوف،
یم. لسه.
ترسا { س. فا. خریستان، نصرانی،
عیسوی، ترسایچه = خر-
ستیان چوچنی.
ترسان { ص. فا. قورقان، خائف؛
ترسان ترسان = قورقه
قورقه، قورقه رقی.
ترسانه { س. (و غلطی: ترسخانه.
عر. «دارالصناعه» دن
محرف لا. «دارسنا» دن
سقا شحریره نك اعمال اولندیغی
بحریه فابریقه لری و امور
بحریه نك محل اداره سی: ترسانه
عامره.
ترسانه لی { ص. بحریه لی، ترسانه.
یه مامور و علی الا-
طلاق عساکر بحریه صنفه
منسوب: ترسانه لی برضابط.
ترسب { صنویک دینه چوکه
ترسب و طورله معناسیله
قوللانیلیورسده، بوماده. تفعل
بایدن کلکوب، ثلاثی مجردی ده
بو معنای افاده ایتدیکندن،
«رسوب» دیمک دها طوغریدر.
ترسلیک { ۱. ترسنه دوغوش
اولان شینک حلی،

معکوسیت. ۲. طوغری اولما.
یش، اکریک: بو بولک، بو یاز.
ینک ترسلکی. ۳. ضدیت، مخالفت،
میاین: بواشک ترسلکی. ۴.
شامت، اوغورسزلی: تجارت
باشلادی، فقط ایشنده برتسلک
وار. ۵. صکونی طبیعت،
خویدسزلی: بو آدمک ترسلکی.
۶. سرتلک، درشتلک: جوابک
ترسلکی.
ترسملک { یا ترسله مک. فت. ۱.
سرت جوابله ردایتک،
درشت سوزله بد معامله ایتک:
کندیسی سببیز ترسلدی. ۲.
(حیوانات) مردارلق.
ترسملیک { فل. بدخویلی و
خشونت کوسترمک،
سوء معامله ده بولمق: بو آدم
دائماً ترسلنیر.
ترسناک { ص. قورقان، قورقاق،
خائف.
ترسی { س. لوفر قدر بر جنس
ترسی بالیق، تیرخوس آزمانی.
ترسیم { سذ. عر. «رسم» دن
{ مص. تفعل [چیزمه،
رسمی یایمه، رسم و شکلی
چقارمه: بر بنانک شکلی، خر-
یطه سی ترسیم ایتک.
ترش { ص. فا. اکشی: ترش رو
ترش = اکشی یوزلی. «ترشی»
تعبیری دخی بوندندر. [
ترش { سذ. عر. «رش» دن
{ مص. تفعل [صیزمه،
مسامندن افاق افاق طاملهل
حالنده چیقمه، ترله: دستیدن
صو ترش ایدیور: بدندن تر
ترش ایدیوردی.
ترشه { ص. آجیق یشیل رنگنده:
ترشه براو، ترشه بویا.

لی او. = س. آجیق یشیل.
رنکی: ترشه یه بویامق.
ترشی { س. (فا. «ترش» دن.
«ترشی» «تورشی» یازما. لی. [
بعض سبزه ومیوه لرك طوزلی.
صو ویا سرکه ایچنده قوراشی،
که یگ آره سنده اشتها آچق
اوزره ینیر: لاخنه ترشیسی،
خیار ترشیسی؛ ترشی قورومق.
|| مج. ترشیسی قورومق = چوق
صافلا بوب قوللانماق. = ص.
مج. پک کوشک وسست، پککش:
ترشی اولدی.
ترشیچی { س. ترشی قوروب صا.
ترشیچی { تان آدم: ترشیچی دکانی.
ترشیلیق { س. ترشیچی صنعتی:
ترشیلیق { ترشیلیق ایدیور.
ترشلیق { ص. ترشی یایمه مخصوص
{ ویا الوبریشلی: ترشلیق
خیار، باطایجان.
ترشمنق { فل. ترشی اولق، توزلی
ترشمنق { صو ویا سرکه ایچنده
اکشیلیک.
ترصد { سذ. عر. ج. ترصدات.
ترصد { «رصد» دن مص.
تفعل [کوزتمه، بکلمه، دقتله
انتظار: ترصد فرصت ایتک.
ترصیص { سذ. عر. «رصاص»
ترصیص { دن مص. تفعل [کیم.
قورشونلايه، قورشونه تحویل.
|| ط. ترصیص الانسان = جو.
روک دیشلرک قورشونله
طولدیرلی.
ترصیع { سذ. عر. ج. ترصیعات.
ترصیع { «رصع» دن مص.
تفعل [۱. مجوهرات قافرق تربین
ایتمه: برقلجی، قوطی، نشانی
ترصیع ایتک. ۲. د. ایکی قمره یی

ترکیب ایدن الفاظک قارشیلقی
وزن وقافهجه توافقدن عبارت
صنعت لفظیه: منحصر در سوزلرم
اوصافکله. منتظر در کوزلرم
الطافکله کبی.

ترصین { سذ. عر. } «در صانت» دن
{ مص. تفعیل } صا.
غلاملاشدیرمه، متین و محکم
ایته.

ترضیه { سذ. عر. } «درضا» دن
{ مص. تفعیل } ۱. راضی
وخشوند ایتمه. ۲. برنجاوز
و تحقیره دوچار اولان آدمک
عفوخی رجا و نیاز ضمیمه ایدیلن
معامله. ندامت کارانه: فلانی
الستغیهرک تحقیر ایش اولدیفکر.
دن کندیسنه ترضیه ویرمه کز
اقتضایدر: ترضیه طلبنده اصرار
ایدیور. ۳. صحابه کرام و ائمه
وسائر اعظم ملئک اسملری یاد
ایتدیکه «رضی الله تعالی عنه»
دعاسی اوقومه.

ترطیب { سذ. عر. } «درطب» دن
{ مص. تفعیل } ایصلا تمه،
رطوبتلندیرمه: اوراقی ترطیب
ایلدی. || ترطیب لسان کوزل
برشی: صولملکله صانکه دیلی
طراوتلندیرمه: ثنا و محمد تکرله
ترطیب لسان مضادقت ایتدم.

ترغیب { سذ. عر. } «درغیت» دن
{ مص. تفعیل } رغبت
ویرمه، آرزو ایتدیرمه: تا.
لیقات فصیحیه سله خلقی مطالعیه
ترغیب ایتشدیر.

ترقده { ص. فا. } تر. باززدی:
{ نورفاند } موسمندن
اول بیتشن میوه و سبزه اطلاق

اولنور: تر فنده انکیثار، آرمود.
|| صوک تر فنده = موسمندن
صکره بیتشی.

ترفیع { سذ. عر. } «درفع» دن
{ مص. تفعیل } ۱. یوقاری
قالدیرمه، یوکسلته: بنایی یکر
بش مترهیه قدر ترفیع ایتدی.
۲. رتبه ویرمه، رتبه سنی بر
درجه یوقاری چیقرمه. ۳. رتبه
آله، رتبه سنی دکیشدیروب بر
درجه یوقاری چیتمه: بررتبه ده
اقلی ایکی سنهک قدم قزانمجه
ترفیع ایدمه مک نظامی اقتضا.
سندندر. [بواوخیجی مقامده
استعمالی لازم کی کورینور.
سهده، حقیقته ینه متعدی
اولوب، مفعولی «رتبه» اسمندن
عبارت، و معلوم اولمجه، محذوف
اولور: ترفیع ایتمک = ترفیع
رتبه، رتبه سنی ترفیع ایتمک
دیمکدر.]

ترفیعا { ح. عر. } رتبه سنی ترفیع
{ ایدله رک، ترفیع رتبه
ایتمک صوربتله: فلان ضابط
ترفیعا فلان یره نصب اولندی.
مقابلی: رتبه حالیه سیله.

ترقیق { آرقداش ایتمه و مینته
ترقیق } قائمه مناسیله لسانمزه
کثیر الاستعمال ایسه ده، عربیده
«رقق» ماده سی تفعیل بابتدن
اصلا کلز، و آرقداشلقی مناسنی
ده مناعله و تقاعل بابلرنده آلیر
بناء علیه صورت استعمالن، اصل
نظر اعتباره آلنیرسه، خطادن
سلم دکلدور.

ترقیه { سذ. عر. } «درقه» دن
{ مص. تفعیل } بوللقده یا.

شاته، رفاهیته یا شامسی تأمین
ایتمه: معاشنه بر مقدار ضمیله
ترفیق استدعا ایش.

ترقب { سذ. عر. } «درقوب»
{ دن. مص. تفعیل } بکلمه.
کوزتمه، انتظار: ترقب فرصت =
فرصت کوزتمه.

ترقوه { سذ. عر. } تر. کوبزجک
{ کیکی }.

ترقی { سذ. عر. } ج. ترقیات.
{ «درق» دن. مص. تفعیل }
۱. یوقاری قالتمه، یوکسله:
بلوطله قدر ترقی ایتدی. ۲.
آرتمه، چوغاله، یوقاری چیتمه:
ذخیره مک فیائی ترقی ایتمکده در.
۳. ایلرله، ایلری کیتمه، جاه و
منصب و رفاهیجی آرتمه: استعداد
طبیعی چیتهل آز و قنده چوق
ترقی ایتدی. ۴. علوم و فنون
و حضرت و مدینته ایلری کیتمه:
اورانک اهاالیسی صنایعه چوق
ترقی ایتدی لر: عربلر و قتیله
علوم دیاضیه ده خیلی ترقی
ایتمشلدی: آوروپا ایلرک فنون
و صنایعه کی ترقیات بحیر عقولدر.

ترقی پرور { ص. فا. } ترقی به خد.
{ مت و یایاردیم ایدن،
ترقی طرفداری.

ترقی شکن { ص. فا. } ترقی بی
{ قیران، ترقینک
علیهنده بولان، مانع ترقی.

ترقیق { سذ. عر. } «درقه» دن
{ مص. تفعیل } ۱. اینجلته
ویا اینجه دوگمه. ۲. یوشامته،
رقته کثیر مه. ۳. نازکانه
افاده ایتمه.

ترقیم { سذ. عر. } «درقم» دن
{ مص. تفعیل } ۱. رقم ایتمه،

رقله اشارت ایتہ. ۲. یازمه،
تحریر: ترقیم جوابنامہ بہ ابتدار
قلدی.

ترقین { سذ. مر. } «رقن» دن
مص. تفعل. — اصل

معنای: بویامق، یازمق، چیز
مک درد. } یازلمش بر اسم ویا
رقی بوزمه، چیز مه ویا حکمی
اولدیفته دلالت ایدر بر اشارت
وضع ایتہ: قیدیخی ترقین ایتک
مقید بولندیقی دفتر دن اسمی
چیزمک.

ترک { سذ. مر. ۱. براقه، قو-
یورمه، صالیورمه: آخی

اوراده ترک ایتدی. ۲. واز

یکمه، صرف نظر ایتہ: اوغادی

ترک ایتدی؛ بن توتونی ترک

ایتدم. ۳. بوشامه، تطلق:

قاریسی ترک ایتدی. ۴. باقاه،

اهال: اوینی، ابوینی ترک ایتمش.

|| ترک ادب = ادبہ مفای حرکت.

|| ترک جان = فدای جان. || ترک

حیات = اولوم، وفات. || ترک

دنیا = دیادن واز یکوب اختیار

عزلت وازوا ایتہ. || ترک دیار

= اغتراب، اختیار غربت. || ترک

وترک = هرشیخی ترک ایدوب

آنجق حق تصالی ایله مشغول

اولمه. || موقعی ترک ایتک =

اشای محاربه ده بر قوماندان

بولندیقی محلدن انفکاک ایتک.

ترک { سذ. مر. ۱. اترک. اساساً

ترک { آسیا قطعه سنک شمال غربی

جهتده منتشر بریسوک امت که

اورادن تواریخ مختلفه ده جهانگیر

لکه وکشور کشفاله جنوب و

غربه طوغری. بایله رقی آوروپانک

دخی شرق جنوبی جهتلرینه
صوقلشردر. شعبات مختلفه به
منقسم اولوب، قبل الاسلام
(اویغور) والیوم (چغتای) و
(عثمانلی) شعبه لری لسان ادبی به
نائل اولمشردر.

ترک { سذ. مر. ۱. ترکبات.

ترک { «رکوب» دن مص. تفعل [

مرکب اولمه، بر قاج جزیک بر-

لشعه سندن حصوله کله: و قتله

عناصر بسیطه دن زعم اولان

صو و هوا دخی بر قاجر عنصر-

دن ترکب ایدورل.

ترکستان { سذ. فا. قوشوب هجوم

ایده رک چاول و غارت

ایتہ. ۲.

ترکجه { صذ. امتنه منسوب

و متعلق بونلرک طرز و

اصولنه موافق: ترکجه طور و

حرکت، ترکجه لسان. = ح.

ترک لسانده: ترکجه سونلک.

= سذ. ترک لسانی، لسان

ترکی: ترکجه کوزل بر لساندر؛

ترکجه بی اونوودی. || ترکجه بی

غائب ایتک = شاشیرمق.

ترکجه لشدیرمک { قذ. ۱. ترکجه.

یه چوپر-

مک، ترکجه به ترجمه ایتک: اک

مشهور تواریخ عربیه بی ترکجه.

لشدیرمک همت ایتلیدر. ۲.

یا کلایش ویا مفاق بر ترکجه ایله

یازلمش بر شیخی طوغری و

ساده ترکجه به چوپر مک: تلقاق

ترجمه سی ترکجه لشدیرمک

اقتضا ایدر.

ترکجه لشمک { فل. ۱. ترکجه به

چوپر مک، ترجمه

اولمق. ۲. ای ترکجه به تحویل

اولمق، تصحیح ایدلک: بوکتاب
ترکجه لشمک محتاجدر.

ترکستان { سذ. مر. ترکلرک وطن

اصلی اولان مملکت

واسمه که ایوم بخارا، خیوه،

خوقند خانقلربی و تاشکند و

قیرغیز جهتلربی حاوی اولوب

قسم اعظمی روسیه به تابعدر.

ترکش { سذ. فا. «تیرکش» دن.

ترکش { — اصل ترکجه سی:

صاداق، صاغداق.] اوق قوبر-

ری، کنانه.

ترکشدیرمک { قذ. ترک ایتک،

ترک جنسیته

ادخال ایتک.

ترکشمک { فل. ترک اولمق،

ترک جنسیته دخول

ایتک.

ترکک { سذ. ۱. ترک جنسیتی.

۲. ترک مملکتی: آنا.

طولی ترکککدر.

ترکمان { یاخود ترکمن. سذ. ترک

امتی شبایتدن بریسوک

قوم که اساساً کوجیه حالنده

باشابوب، آذربایجان و عراق

جهتلرنده ساکن اولانلر دخی

بو قومک افراندنر، و فضولیک

اشعار به شهرت بولان شیوه

لسان ترکمانلرک لهجه سیدر.

ترکه { سذ. مر. (رانک قمیله

ترکه { غلطدر.] اولن آدمک

بر اقدیمی شیلر، متروکات،

مخلفات.

ترکی { سذ. اگرک آرقه سنده

ترکی { باغلانان شی، فترک؛ ترکی

باغی = ترکی باغلامه مخصوص

طوقلمی قایلر؛ ترکی چانطه سی

= ترکی پرندہ اوله رق اکره

مربوط چانه؛ ترکیه آستق،
آقای = ترکی قایشلرله باغلامق.
ترکی { صد. عر. ت: ترکیه. ترک
امتنه ویا لسانه منسوب
ومتعاق: لسان ترکی، صرف ترکی،
قواعد ترکیه.

ترکی { صد. عن اصل ترکاره مخصوص
لجنده شرق، علی الاطلاق
شرق: ترکی چاغرمق سويلك =
تغنی ایتمك. || برشك تركيكي
چاغرمق = غیرتند اولق.

ترکیب { سذ. عر. ج: ترکیبات.
{ « راکوب » دن صد.
تفعل [۱.] برقاچیشی برآشد.
بروب همزوج برشی وجوده
کتمیره: بومجبونی بش اون
اجزادن ترکیب ایدرل؛ ایکی
اسمندن براسم ترکیب ایتمك.
۲. برقاچ جزء ویا عنصرک قا.
ریشمسندن وجوده کلن جسم
مربک: ترکیب کیموی؛ بر تر.
کیمب مخصوص قوللانیور. ۳. بر
قاچ کله دن مرکب قمره: ترکیب
سقیم = قاعدهیه مفایر ترکیب.
|| ترکیب بند: با. بد. || ترکیب
کلام = ربط کلام.

ترکیبی { صد. عر. ترکیبه متعاق
و یا ترکیبه حاصل اولان.
|| وصف ترکیبی = لسان فارسیده
ایکی کله دن مرکب کله: ماهرو
(بماه. رو.)، دلخراش (دل.
خراش.)، نیکمرد (مرد. نیک)
کبی.

ترکیشمک { فل. و:

ترکیمک { فل. « ترکی » دن [
بر بر ینک آردندن
کلك، تعاقب ایتمك.

ترل { یاخود تبریل. با. طریل.
ترلا { س. با. ناره.

ترلتمک { ت. تر دوکده سی موجب
اولقی، تر دوکده یرمک،
تعریق ایتمك: چای صیحاچ هواده
آدمی ترلتیر. || مج. چوق یور.
مق، معذب ایتمك.

ترلیدیگی { صد. تر دوکده یرن،
تر دوکگی موجب
اولان، معرق: ترلیدیگی علاج.
ترلک { س. ۱. اساساً قوندرم
نک ایچندن وچورایسز
کیسلن خفیف آتاق قابی. ۲.

علی الاطلاق تحت یابوی، پانتوفل.
ترلمک { یاخود ترلمک. فل. ۱.
تر دوکک، بدنگ مسا.
ماتندن نم ترشح ایتمك، عرق
ریز اولق. ۲. اوستنه صو و
نم قوغق، تلمك: جاملر، دسقی
ترلدی. ۳. (ییق) یکی جیقمق،
تازه یتمك: هنوز ییغی ترلش.
۴. مج. چوق یورلق، قان تر
ایچنده قانق: بواینی کورنجهیه
قدر ترلدم. ۵. اوتامق، محبوب
وشرمنده اولق، صیقلق: تر.

لیوب طور یوردی. || قان تر.
لیمک = چوق یورلق، غرق
غرق اولق.

ترلی { صد. ترلش، اوستنده تر
ترلی { بولسان: ترلی ایکن صو
ایجمه ملی: ترلی صو ایچمش
= بک ترلی ایکن، تری اصلا
قوریمقزین.

ترم { س. ۱. بیانی فستیق
ترمسو { آغاجی. ۲. بوآغاجله
سافر آغاجندن وچام آغاجی
انواعندن چیقان برنوع باغ ویا

نفت، که طبله و صناییده و علی
الخصوص بویاجیلده مستعملدر.
ترمو متره { س. [یو. Thermomètre]
ویا صویک درجه حرارتی
تعیینه مخصوص ایچی حیوه ایله
مملو جامدن آلت، میزان الحراره.
لس.

ترمه { س. برجنس بیان یوردی.
ترهیم { سذ. عر. « ترمه » دن
ترهیم { صد. تفعل [۱.] سمرت
وتعیر ایتمه. ۲. جمر. (قیریق
کیمی) ای ایتمه.

ترن { س. (فر. Train) دمیر یول
ترن { آراهلری قطاری: (نظار
کله سی طورورکن شیوه لسانزه
اصلا اوغایان رلفت اجنبیه نک
استعمالنه نه حاجت ؟]

ترنج { س. (عر. فا. « ترنج » دن [
ترنج { معروف آجیبه برجنس
پورتقال که مایسده یتیشیر، و
باشلیجه شریخی ایچیلیر؛ ترنج
شریتی. (عربیده بوکا نارنج
دینلوب: ترنج ایسه آغاج قاووننه
دیرلر.]

ترنجی { صد. ترنج و پورتقال
ترنجی { رنکنده. = س. پور.
تقال رنکی.

ترنم { سذ. عر. ج: ترنمات:
ترنم { « ترنم » دن صد. تفعل [
کوزل وواش برسسه تغنی
ایتمه: قوشلر ترنم ایدیوردی.

ترویح { سذ. عر. « رواج » دن
ترویح { صد. تفعل [۱. رواج
ویرمه، قیمت واعتبارنی آرتدیر.
مه: مالی ترویج ایچون بر طاقم
شمعه لی اعلانلر نشر ایدیور.

۲. بکیر مه، انفاذ ایته: سو.
 زبخی ترویج ایچون.
 ترویج { سذ. عر. «روق» دن
 براق و صاف ایته. ن.
 ترویج { سذ. عر. «دروی» دن
 بول سو و برمه، اروا. || یوم
 الترویج: قربان یارایی عارفه سندن
 اول کی کون یعنی ذی المجهه مک
 سکنجی کونی.
 تره { س. اصل تر و نازه دیکدر
 طار و اوزون بر یابراق، جرجیر،
 قره. || تره اونی = صلاته
 و کبابه قونان پک ایجه بروت که
 دوه اونی دینیر. || صورته سی
 تره مک برنوعی. || فرک تره سی =
 لاین چیک. || تره یاغی = نازه،
 طوزلی و طوزسز شده یاغ.
 ترهات { سذ. ج. عر. (فد:
 مستعمل دکلدر. — زباززدی
 و انک ضمیمه در. [صاجه صاپان
 سوزل، هندیان، هرزه، عبث
 سوز، مالا یعنی: ترهات دیکلمکه
 و قم یوقدر.
 ترهیب { س. «د رهب» دن
 و تحویف و تهدید معنایه قوللا.
 نیلیور سه ده، عربیده «ارهاب»
 او معنایه کلوب، تعقیل باندن
 «ترهیب» اصلا کلز.
 ترهیبی { صذ: تهیبیه. (اساساً
 دن سندن. [هقه. مجازات ترهیبیه
 افضال جنبایه مک استغرام ایندیکی
 جزای قانونی.

تریاق { سذ. عر. (فا. «تریاک»
 زهره و بعضی اصراضیه قارشیه
 استمهال ایندکاری برجنس. «مجون»
 تریاق فاروق = بونک مشهور بر
 ترکی. ۲. علی الاطلاق یاد زهر.
 ۳. آفیون.
 تریاقی { ص. با: تریاکی.
 تریاک { سذ. فا. با: تریاق.
 تریاکی { صذ. فا. ۱. آفیون استمهاله
 مکیفات استمهاله آیشیق: ۲.
 قهوه تریاکی سی. ۳. مج. خویسز،
 ترس، تنیز.
 تریاکیلیک { سذ. ۱. آفیونکشلاک،
 مکیفاته آیشیقاق و دوشکونک.
 ۳. خویسزاق، ترسلاک، تنیزلاک.
 ترید { س. عر. «ترید» دن
 قحیله «ترید» دینیر. [ات
 صوبینه طوغر انمش اکمک. || صوبینه
 ترید = یاغسز یاوان و لذتسز ترید؛
 و مج. مقابلنده برشی آلمدن: صو.
 یه ترید کچیندک. = ص. مج. پک
 اختیار و ضعیف، پک لاغر و
 محالسنز اختیار، پیر قانی: بیچاره
 ارقی ترید اولمش.
 تریز { س. ۱. انواپک پشنه و اتکنه
 اکسز نخته.
 تریل { یاخود تریل. مه. دیترمکی
 مکرر قوللا نیلیر: صو ثوقدن
 تریل تریل دیتربوردی.
 تریلده مک { یا تریلده مک. فل.
 مک: صو ثوقده تریلده بوب

طور ووردی.
 ترینکت { سذ. (بتا. مج. پرووه
 و بوسرنه باغلانان لیکن.
 تر { صذ. حذ. (فا. «تیز» دن
 سریع، مستعجل، چاقی،
 سریعاً، عجله: تزکل. ۲. صبر.
 سز: تز جانلی. || ترالذن = عجله
 و سهولته. || الینه تز = حارات،
 الی چاقی. || تز جانلی = صبرسز.
 تراحم { سذ. عر. («زم» دن
 لکله طویلانه. فخله، غلبه لکله
 بریک اطرافنی آله، ازدحام.
 تراید { سذ. عر. ج. تزایدات.
 («زیاده» دن ص.
 تفادیل آرتمه، چوغاله، زیاده.
 لشمه: ثروتی تزاید ابتدی.
 «ازدید» دن برآز فرقی وارد؛
 «تزاید» اکسز یا بریکمک و یغافله
 و «ازدید» ایسه آشووتم و یا ترقی
 ایله آرتان حقنده قوللا نیلوب، برنجیسی
 تکسز، و لیکنجیسی ایسه ترقی و اشتداد
 مناسنه تقرب ایدر. بشاء علیه
 «ازدید عر» و «تزاید ایام»
 دینلیک اقتضا ایدر.
 تریر { سذ. عر. («زر» دن
 «تیز» در. [یا زمه، تحریر.
 (اصل عربیده معنای: صورت
 چیقارمه و استنساخدر. لسانزده
 سو استعمال اولنیور. [
 ترک { سذ. ۱. اینک ترسی، مایس:
 ترکله صواغش دیوار: ترک
 توندیسی. ۲. اودونی قیت برلر.
 ده محروقات برینه قوللا نیلق
 ایچون قورودلش فشق قالی:
 ترک یاقق. ۳. بپوک پارچه صو.
 رتنده صپان و یا بلدن جشمش
 طو پراق: ناره مک ترکلرینی
 قیرمی.

تنگاہ } س. (فا. «دستگاه» دن)
تز کاہدار، تز کاہلامق
وسائره با: دستگاه وسائره.

تَزْكِي } ۱. اِيْنَك زَسِيْلَه
لَانْعَش: تَزْكِي دِيوَار. ۲. مَج.
سَرَت: تَزْكِي هَوَا.

تزكيةه } س. ع. (« ذكاء » دن
مص. تفعليل ۱. پاک و تمیز
ایتمه، معايدن قطهير و تبریه :
تزكية نفس. ۲. برينك احوالى

کندیسنی طانیانلردن تحقیق ایله
حسن حال اصحاب-دن اولدیغی
میدانه جیه قارمه : تزکیه ایتک ؛
میتی تزکیه ایتک = بعد التکفین

جنازه ده حاضر بولان جاءت
مسليدن ميتك احوالى صور.
مق. ۳. مالک زکاتى ويرمه.
|| هق. تزکة شهيد = ردعواده

شاهدك عادل اولوب اولمده .
 قلربني محكمه تك تحقيق ايتسي .
 || تزكيه سي بوزوق = حسن
 احوالنه كيمسه شهادت ايتمه ك

صورتمده سۇ حال صاحبي. ||
تۈركىيەنى دوزلىتىك = احوالى
اصلاح و نصيح ايتىك.
۱۱۰۱ | س. ع. (۱۹۱۱) | دن

صارصله: یرپوزی تزلزل ایتهدی.
 || ط. تزلزل اسنان = دیشلرک
 صاللانسی .

تَزْوِجُ { سذ. عر. [«زوج» دن
مص. فاعل] اولغه. نکاحله
قاری آله، زوجه ایدمه: فلان
تزوج ایتمدی: فلان قیزی ویا
فلان قازانتمدی: ایتمدی: فلان

فلان میرے زوج ایندی۔ (امام
حقنہ قولاً لئلا ملیدر۔)
تزوج { سذ. عرب. (زوج) دن
{ مص. تفعیل } (برارک)

ویا قیزی (اولندیرمه : فلانی
ترویج ایدیورلر [چفتلندیرمه
ویجت واش ایتمه معناسیله لسا -
نمزدده قوللانماز]

تزویر { سذ. عمر. ج: تزویرات.
[«زور» دن مص. تقمیل]

۱. ساخته‌اندیرمه، یالان قا.
رشدیرمه. ۲. طولاندرمه،

حیل و دسیاس قولنامه : بر
طاقم تزویراتلہ کنڈیسنی قانڈیر۔
مش، صومیش۔

زهره { مص. فعل } زهد و تقوايه
طالبه، زاهد اوله .
زهره { جمعکننده } زهره دن « چيچکنمه »
زهر { معناسيله } جمعيت طبيه

عثمانیه طرفندن طب و نباتات
فئرلنده اصطلاح اتخاذ اولموش
ایسه ده، بو ماده اصلا تفعیل
باشندن کلدیکندن، یا کایشدر؛

« ازهار » و یا « استزهار »
 دینک اقتضا ایدردی .
 ترین { ـئذ. صر. ج : ترینات .
 (« زین » دن مص. تفعل)

سوسلہ، زینتہ: اورتہ لق
چمکولہ ترین اعشیدی؛ تزیناتہ
اہمیت و برمنز.

آرتدیرمه، جوغلانمه، زیاده.
لشدرمه: مالی تزید ایتدی.
تَزیف { -ن. ع. ج: تزییقات.

تفصیل [۱] . ساخته و قاب نظریه
باقی . چور و تمه : بر تالیفی ، برینک
فکر و مطالعه سنی تزییف ایتمک .

تزیین { («زینت» دن مصص. تفعیل)

سوسله، سوسلندیرمه، زینتلندیرمه: اوینی کوزل مفروشاته
تیزین ایتمش؛ علم و ادب له تیزین
ذات اتمک، تیزنار حوقق سمور

تَسْأَلُ (سند. عمر. «سؤال» دن مص. فعل) دینمہ، دینحیک اتمہ : تسأل ایدہ جک

تَسَامُحٌ { مذ. عر. (د سماحت)
دن مص. تفاعل } مسامحه
مسامحه قوللانيار سه ده،
اصلا مسامحه نه قارنه ده.

مقابلهٔ مسامحه ایتمه و بربرینک
قصورینه باقامه در. || و. برلفطی
موقع اصلینک غیریده برعلاقه
و ا. ق. یتنه یولنیز استعما ایتمه.

تساوی { سنڌ. عمر. [«سوی»
{ دن مص. [تفاعل] بر
ومساوی اوله، برابر وېر در-
جده يواځه : تساوی لیل ونهار.

تسلیح } سذ. عر. ج: تسلیحات.
[۱-۵-۶۰] دن مص.
تغییل ۱. سبحان الله دیه رک
حق تعالیٰ حضرت یحییٰ تنزیه و

تقدیس ایتمہ ۲. اذکار واو۔
 رادی صایق ایچون حاضر لانتش
 دانہر دیزیسی : تسبیح چکمکم.
 (بونک اصل اسم عربیسی «سبح»)

اولوب، آت تسبیح اولوق منا.
سبیلله لسانم زده تسبیح دینلشدور.
|| تسبیح آغاجی = تسبیح دانه لرنه
• مشابه واپایکه کچیریلوب تسبیح

کې قولاييلير دانه ر وړر بيوک
برآغاچ، آزاد درخت. || تسبيح
بوجکي = تسبيح دانه سنه بکر ر بر
بوجک، قنقه .

تسليم (دن مه. تفصيل) يدي به
ابلاغ، يدي بشدير مه. نو.

تَسْتُرُ { سَـ. عر. } «ستر» دن
تَسْتُرُ { مص. تفل } اورتنه، صا.
قلاغه، کیزلنه، قیانه. { باشلیجه
قادیئرلک ارککلردن قاچه لری
حقنده قوللائیلر: } نسوان
ملین تستر ایدرلر.
تَسْتِي { سـ. با. دستی. }

تَسْجِدُ { سَـ. عر. ج: تسجدات.
تَسْجِدُ { «سجده» دن مص.
تفعل } مقام تعظیمه یوزی یره
سورمه، یره قیانه: حضور رب
العالینده تسجد ایتدی. ذ.
تَسْجِيعُ { سَـ. عر. ج: تسجیعات.
تَسْجِيعُ { «سج» دن مص.
تفعل } کلامی آخرلی لفظاً بر-
یرنه اویفون فقره لره تقسیم،
سج قوللاغه: یازدیفنی تسجیع
ایدور، تسجیع ایله اضاعه وقت
ایدور.

تَسْجِيلُ { سَـ. عر. } «سجل»
تَسْجِيلُ { دن مص. تفعل } ۱. بر
دعوانک محکمه دفتربنه قیدی:
دعوانی تسجیل ایتدی. ۲. رسمیت
ویرلک ایستیلان بر شیشک
دفتر مخصوصه قیدی: امتیازی
تسجیل ایدردی. || تسجل وقف=
بروقفک قابل فتح اولیان وقف
اولدیننه حکم ایتک.

تَسْجِینُ { سَـ. عر. } «سجن» دن
تَسْجِینُ { مص. تفیل } زندانه
قومه وحبس ایتنه مناسیله
قوللائیلورسه، ثلاثی مجردی
بو معنایه کلن «سجن» ماده سی
تفعل باندن کلنجه، مناسی
بسیئون دکیشدیکندن، بو
استعمالز محاج تصحیح غلط ایدندر.
تَسْجِرُ { سَـ. عر. } «سجر» دن
تَسْجِرُ { مص. تفعل } سحر یاغمه

ویا سحره مشابه بر قوتله مفتون
ایتنه: تسحیر قلوب ایتشدی.
تَسْخِرُ { سَـ. عر. } «سخن» دن
تَسْخِرُ { مص. تفعل } ضبط و
استیلا ایتنه: اورا زرنی ضبط و
تسخیر ایتدی.

تَسْخِینُ { سَـ. عر. } «سخن»
تَسْخِینُ { دن مص. تفعل } ایستیمه،
قیزدیرمه: آتیشه کوستروب بر
آز تسخین ایتلی.

تَسْدِیدُ { سَـ. عر. } «سد» دن
تَسْدِیدُ { مص. تفعل } خیر وصلاحه
طوغری توجیه ایتنه: نیاتی
تسدید ایتک.

تَسْدِیسُ { سَـ. عر. } «سدس»
تَسْدِیسُ { دن مص. تفعل } ۱.
آلتی به ابلاغ ویا تقسیم ایتنه.
۲. بر شکلی آتی گوشه لی یاغمه.
۳. بر قطعه تک هر ییتنه
ایکی بیت الحاقیله آلتیشر مصراعلی
فقره لر یاغمه. ۴. بو وجهه
تسدیس اولمش شعر، سدس.
۵. ایکی نجمک آره سنده
۶۰ درجه مسافه بولنسی.

تَسْرِي { سَـ. عر. } «سری» دن
تَسْرِي { مص. تفعل } اوطه لقی
ایدننه، اوطه لقی کبی قوللاغه.
(غلط اولان «استفراش»، بدل
قوللائیلدر.)

تَسْرِبُ { سَـ. عر. } «سروب»
تَسْرِبُ { دن مص. تفعل } یوللاغه،
سوق ایتنه. (اکثر یا عسکر
حقده مستملدر:) بر مغرزه
تسرب ایتدی.

تَسْرِیرُ { سَـ. عر. } «سرور» دن
تَسْرِیرُ { مص. تفعل } سویندیر-
مه، سرور ایتنه: بوخبرله بنی
تسربن ایتدیکیز.

تَسْرِیعُ { سَـ. عر. } «سرعت وبله ایتدیرمه
مناسیله قوللائیلورسه.

ده. «سرعه» ماده سی عربیده اصلا
تفعل باندن کلدیکندن غلطدر.

تَسْطِیْحُ { سَـ. عر. } «سطح» دن
تَسْطِیْحُ { مص. تفعل } ۱. بر شیشی
سطح صورتنه قومه، یاصی دودوز
ایتنه، دوزلغه. ۲. دیگر بر
شکلی سطح صورتنه قومه، سطحه
تحویل: کره بی تسطح ایتک.

تَسْطِیرُ { سَـ. عر. } «سطر» دن
تَسْطِیرُ { مص. تفعل } سطرلر
تشکیل ایده جک صورتده یازمه،
علی الاطلاق یازمه، تحریر: بر
مکتوب تسطیر ایتدی.

تَسْعُ { عـ. عر. طقوزه بر، طقوز
تسع جزده برجزه.

تَسْعَةُ { عـ. عر. طقوز. ذ.

تَسْعِینُ { عـ. عر. طقسان. ذ.

تَسْقِیةُ { سـ. عر. } «سقی» دن
تَسْقِیةُ { مص. تفعل } ۱. صو
ویرمه، صو وارمه، اسقا. ۲.
صولامه، اروا. «اسقا» کبی. }

تَسْکَرُهُ { سـ. عر. } «سکره»
تَسْکَرُهُ { ویا قیریلر آخر برشی
نقله مخصوص ایکی آدم طرفندن
قالدیریلر قوللی نخته. ۲. طاش
وطور اراق وسائره نقله مخصوص
وآرقه سنده کی ایکی قول ایله بر
آدم طرفندن سوریلور بر تکرر.
لکلی کوچک آراهه.

تَسْکِیتُ { سَـ. عر. } «سکوت» دن
تَسْکِیتُ { مص. تفعل } اصوصدیرمه.

{ «اسکات» کبی. }

تَسْکِینُ { سَـ. عر. } «سکون» دن
تَسْکِینُ { مص. تفعل } ۱. یاتیشدیر-
مه، طور دیرمه، سکون پیدا

استدبرمه : اورته لعی تسکین
ایندی؛ هجانی تسکین ایتک.
۲. د. (بر حرفی) ساکن یعنی
جزمله اوقومه.

تَسْلُسُ {سذ. عر. «سلسله» دن
{مص. تفعل} زنجیره،
زنجیر کبی بر برینه اولاشوب
کیتمه، بلا اقطاع ابا عن جد
ویا بآبادن اولاده انتقال ایله
صوروب کیتمه : اخلاق ملیه
بطندن یطنه تسلسل ایدر.
|| اد. قاعده تسلسل = مأموریتک
صره ایله نائل ترقی اولملری .
|| مذ. دور وتسلسل = دعوی ایله
دلیک بر برینه مربوط ومعلق
اولمسیله دعوائک حل وفصل
اولتمقیزین صوروب کیتمسی .

تَسْلُطُ {سذ. عر. «سلطه» دن
{مص. تفعل} ۱. مسلط اوله،
فضولاً برنک باشنه حاکم کیلوب
راحت براقامه : قانون سایه سنده
کیسه کیسه تسلط ایدمه مر .
۲. برینی صوگ درجه ده را
حتسز ایته : پیشنی براقامه : باشمه
مسلط اولدی .

تَسْلُمُ {سذ. عر. «سلم» دن
{مص. تفعل} تسلیم اولان
شیئی اخذ وقبول ایته : قایریقه.
دن اسلمه بی تسلیم ایچون رضابط
کوندردلی .

تَسْلَى {سذ. عر. ج. تسلیات.
تسلی} «سلو» دن مص. تفعل
بر آجی بی قسمأ اونوتدیره جق
ایلاک ویا نصیحت، آووله دل
غم دیدمسی بر آز تسلی بولدی؛
نافله تسلی ویرمه، برشیله تسلی
بوله میورم؛ انسانی مصیبتده
تسلی ایتملی؛ متسلی اولمغه محتاجدر.
{نادرا «تسلا» صورتده
قوللانلیر.}

تَسْلَى آمینُ {صفا. عر. تسلی = م
قا. آمینت = قار.
یشدیرمی} و:

تَسْلَى بَخْشُ {صفا. عر. تسلی = م
قا. بخشیدن = باغشلا.
مق} تسلی ورن، تسلی بی موجب.
تَسْلَى پذیرُ {صفا. عر. تسلی = م. قا.
پذیرفتن = قبول ایتک}
تسلی قبول ایدن. قابل تسلی .

تَسْلِیَّتُ {سذ. عر. «سلو» دن
{مص. تفعل} تسلی ویر-
مک؛ محتاج تسلیتدر؛ تسلیت ایتدم.

تَسْلِیْحُ {سذ. عر. ج. تسلیحات.
{«صلاح» دن مص.
تفعل} اسلحاندیرمه، سلاح
ویرمه : عسکری کوزل تسلیح
ایتمشدر .

تَسْلِیْطُ {سذ. عر. «سلطه» دن
{مص. تفعل} مسلط ایته،
صاااشدیرمه : کلکی خنزیره تسلیط
ایتک .

تَسْلِیْمُ {سذ. عر. ج. تسلیات.
{«سلم» دن مص. تفعل} ۱.
الداله ویرمه، ایلیشیک براقیه
جق صورتده اعطا ایته : یاره بی
کندیسنه تسلیم ایتدم؟ مالی کییه
تسلیم ایتدیکیز؟ ایشته امانت سزه
تسلیم. ۲. مقاومتدن امیددی
کدوب کندینی ویا رقله وموقی
دشمنه ترک ایته، رعی ویرمه،
عرض مطاوعت ایته : اوچخی
ناپوایون کایتلی بر عسکرله پرو-
سیه لیره تسلیم اولدی؛ بازن یچی
تسلیم ایتدی. ۳. کندینی اللهم
ارادتنه ترک ایته، رضا، توکل :
تسام و توکلدن یشقه چاره بوقدرد.
۴. قبول واعتراف ایته، مخالفت
ایتمیوب تصدیق ایته : وحدانیق

تسلیم ایتمیه جک هیچ بر عقل سلیم
صاحبی بوقدرد؛ بن بونی تسلیم
ایده مم. (سلام ویرمه وسلامته
چیقارمه منازارله لسانزوده
قوللاناز.) || تسلیم روح، تسلیم
جان = وفات، ازخمال. = ج :
ویرله جک بر مبلغ کلکی به محسوب
جسته جسته ویریلن مبالغ ومفر-
دات : یکریمی بیگ غروشدن
اون یدی بیگ غروش تسلیماقر
واردرد. || تسلیم طاشی = بکناشی
درویشلرینک تسلیم و توکل
علامتی اولدوق حامل اولدوقلری
باغمی طاش.

تَسْلِیْمِیَّتُ {تسلیمک اوچخی معنا.
تسلیمیت} سیله قوللانلیرور.
وانما مصدره ادات مصدریت
غلاوه سیله یینه اومعنائی چیقارمق
عبت اوله جنی کبی، بویله بر تعبیر
عرییده دخی اصلا مسموع اولد.
پنندن غلط ایسه ده، لسانزک
تصرفاتی صره سنه کیرمشدو؛ عرض
تسلیمیت ایتک .

تَسْلَى یَابُ {صفا. عر. تسلی = م.
تسلی یاب} قایاقتن بولوق تسلی
بولان، قابل تسلی .

تَسْمَمُ {سذ. عر. ج. تسمیم.
تسمیم} زهرلنه . و :
{زهرله منازارله قوللا-
تسمیم} نیلیورسده، ایکبسی ده
عربی دکلدرد. «سم» ماده سی
عرییده تفعل وتفعل باندن
کاز. ثلاثی مجردنک معلوم
ومجهولی بومعنازی افاده یه
کاییدرد.

تَسْمِیْنُ {سذ. عر. «سمن» دن
تسمین} مص. تفعل} سمیرمه،
باغلامه : قازلری تسمین ایدوب
اوله کسملی .

تسمیه { س. ع. «سمو» دن
مص. تفعل [آد قومه،
اسم ویرمه: یکی طوغان جوجنی
نصل تسمیه ابتدیکز؟ مملکتکز
ده بونصل تسمیه اولنور؟

تسوید { س. ع. «سواد» دن
مص. تفعل [۱. قرارتمه،
سیاهلتمه. ۲. مسوده یازمه،
بمده تمیزه چکماک اوزره قره-
لامه: برعوضال تسوید ایتدی.
۳. قره لامه، مسوده: بونک
تسویدی طورپوری؟

تسویل { س. ع. ج: تسویلات.
[«سؤال» دن مص.
تفعل] چرکین بریشی کوزل
کوسترمه رک اغفال اتمه. [اک
زیاده جمی مستملدر.]

تسویه { س. ع. «سوی» دن
مص. تفعل [۱. بر و
مساوی اتمه، برابر اتمه. ۲. دوز
و مستوی اتمه: سطحی تسویه
ایتمی. ۳. حل و فصل و رؤیت اتمه:
جو ایتمی تسویه ایدکز؟ تسویه
امور. ۴. ویرمه، اعطای اوده.
مه: آله جنفک تسویه سنی استدا
ایتمشد: تسویه دن اتمک. [تسویه
ترایه = دمیربول کذرگاهمنک
وبوکا بمائل ایشارک طورباغی
دوزلتمه، فن. Terassement.

|| صورت تسویه = بر مسئله نک
حلی ایچون اوزلاشمه، فن.
Arrangement. [اصطلاحات
سیاسیه دن اولوب، امور سازه
ده دخی قوللانیر:] ایکی
شریک آره سنده برصورت تسویه
بولندی.

تسهیل { س. ع. ج: تسهیلات.
[«سهولت» دن مص.

تفعل] قولایلاشدیرمه، قولای
و آسان اتمه: تحصیل تسهیل
ایتمک؛ تسهیلات کوسترمک.

تسیار { س. ع. [سار، بیسر
فعل اجوفندن مصدر
اولوب، هرینده اکثریا لازم
یعنی کیمه و پوریمه معناسنه و
نادرا متعدی اولدینی حالده،
لساغزده دائما متعدی یعنی
تسییر مقامنده قوللانیر. —
تاتک کیریله غلطدر] کوندرمه،
ارسال، بحث: برکتاب تسیار
ایتدی.

تسیب { مسیبلک یعنی اهل و
تسابع معناسیله قوللا-
نیلیورسده، بومانه تفعل بابندن
اصلا کلمه یکنندن، یا کلیشدر.
مسیبلک دیملی.

تسییر { س. ع. [«سیر» دن
مص. تفعل.] کوندرمه،
بوللامه، ارسال، له.

تشیبه { س. ع. [«شبهه» دن
مص. تفاعل.] بکزشمه،
بربرینه بکزمه، مشابهت.
[«مشابهت» ده مستملدر.]

تشاجر { س. ع. [«شجر» دن
مص. تفاعل.] اودونله
اورشتمه، مشاجره، مضاربه.
[«مشاجره» ده مستملدر.]

تشارک { س. ع. [«شرک» دن
مص. تفاعل.] اورتاق
اوله، اورتاقلق، مشارکت.
[«مشارکت» ده مستملدر.]

تشاعر { س. ع. [«شعر» دن
مص. تفاعل.] شاعرلک
ادعاسنده اوله، زورله شاعر
اوله، شاعرلک ادعاسی: شعرا

آزالدیجه ارباب تشاعر چو-
غالمقده در.

تشاکل { س. ع. [«شکل» دن
مص. تفاعل.] شکل و
صورتمجه بر اولوب بکزشمه.

تشاکی { س. ع. [«شکوی» دن
مص. تفاعل.] بربرینه
شکایت اتمه، حالاشمه. نه.

تشام { س. ع. [«شام» دن
مص. تفعل] اوغوریز
نظریله باقمه، اوغوریز و مششوم
ع- اتمه، تفال و تین مقابلی:
قادرلر طاوغک اوتمه سندن
تشام ایدرل.

تشبث { س. ع. ج: تشبثات.
[«ثبوت» دن مص. تفعل]
(ایش) پایبشمه، صارله، کمال
اعتنایله بدأ و مباشرت اتمه:
برکتاب تألیفته تشبث ایتدی؟
برطاقم تشبثات نافهمده بولنیور؟
بن ده ایشه تشبث ایتدم. [«حق»
برفعل جزائیک اجراسنه باشلا.
یونپده اسباب مامه حیولتیه
موقع فله قویه مامه.

تشبه { س. ع. [«شبهه» دن مص.
تفعل] کندی بکزمکه
اوزتمه، زورله بکزمکه پایبشمه:
برقومه تشبه ایدن او قومدن
ممدوددر.

تشبیب { س. ع. [«شباب» دن
مص. تفعل] د. شعر
ایله برقادتیک حسن و ملاحتی
مدح اتمه، ویا هرتهیه دائر او-
لورسه برقصیدهیه برکوزلک
اوصافیه و کتخلک عشق و علاقه.
لرینک ذکریه کیریشمه.

تشبیه { س. ع. ج: تشبیهات.
[«شبهه» دن مص. تفعل]

بکزنه، قیاس ایته : جسور آدمی
آرسلانه تشبیه ایته : اسکی ادبانه
افاده لرینی تشبیهاته بوغمشلدر.

تشیت { سذ. عر. } « شتات دن
تشیت { مص. تفعل } اقسام و
شبات کثیره آیرله، چتالاشمه،
متفرق و مشکل اوله : بواش
چوق تشیت ابتدی .

تشیت { سذ. عر. } « شتات دن
تشیت { دن. مص. تفعل } اقسام
و شباته آیره، طاعنه، قریق،
چتالامه : ایچی بو درجه ده
تشیت ایته مشکلانی موجدر.

تشجیع { سذ. عر. } « شجاعت دن
تشجیع { دن. مص. تفعل } جسا.
رت و شجاعت و برمه، غیره کثیر.
مه : بر نطق بلیغ ایله عسکری
تفجیع ایلدی .

تشجید { سذ. عر. } « شجذ دن
تشجید { دن. مص. تفعل } ۱. - یو.
ریتنه، کسکینلدر برمه : قلیبی
تشجید ایته ۲. مج. اوایلدر برمه،
قوت و تأثیرینی آرتدیر برمه : تشجید
اذهان ایته .

تشخص { سذ. عر. } « شخص دن
تشخص { دن. مص. تفعل } ۱.

شخص صورته کیره، مجسم
صورته کورنمه، تجسم : فضیات
کورمک اوکنده تشخص ایئدی .
۲. تفریق و تمین و تشخیص
اوانه، تعین ایته : خسته لقی
هنوز تشخص ایدمدی ۳. برینک
شخصی خاطره کتیرله : تشخص
ممکن اوله مدی . || مذب. بر شینک
دیگربدن مشارکت قبول ایته .
جک صورته ممتاز اولسی .

تشخیص { سذ. عر. } « شخص دن
تشخیص { دن. مص. تفعل } ۱.

جسم و صورت پیدا ایدر برمه :
فضیاتی تشخیص ایته ۲. آیره،
سجه، فرق و تمین ایته، طایفه :
سزی چوقدن کورمدیکم ایچون
بردن بره تشخیص ایدمدم .
|| ط. تشخیص امراض = خسته .
لفک جنس و نوعی فرق و تمین
ایته : فلان طیب تشخیص امراضه
پک حاذقدر : طبایته اساسی
تشخیص امراض مسئله سیدر،
برکهر مرض تشخیص اولندی،
مداوانی قولایدیر . (فر. Diag-
nostique) .

تشدد { سذ. عر. } « شدت دن
تشدد { دن. مص. تفعل } شدت کسب
ایته، دها قوتی و سرت اوله :
حرب، نفاق، مرض تشدد
ایئدی . (« اشتداد » کبی) .

تشدید { سذ. عر. } « شدت دن
تشدید { دن. مص. تفعل } ۱. شد .
تلندیر برمه، شدت و قوت و برمه :
بر آرز صوفوق آلملنم خسته لقی
تشدید ایئدی . ۲. حاغلاملا .
شدیر برمه، محکم و متین ایته :
روابط محبی تشدید ایچون . ۳.
د. عربیده بر حرفی چفت او .

قومه و اوستنه بونک علامت
مخصوصه سی اولان (°) شده بی
یازمه : « تقویه » لفظنک یاسی
تشدید ایته اقتضا ایتر . ۴.
مذکور شده علامتی (°) :
شده لکله تشدید بی یازمق
قراونده سهوائی مؤیدیر .

تشریح { سذ. عر. } « شرح
تشریح { دن. مص. تفعل } ۱. شرح
سده، عربیده « شرح » مادد
سنک تفعل بایندن تشریف اصلا
مسموع دکلدیر .

تشریف { سذ. عر. } « شرف دن
تشریف { دن. مص. تفعل } برحرم
و شرفه نائل اوله، شرفلنه : قدوم
عالیکزله تشریف ایئدک : یارینی
تشریف ایدر سه (یعنی قدو .
مکزله بزی مشرف ایدر سه کور) .

تشریح { سذ. عر. } « شرح دن
تشریح { دن. مص. تفعل } ۱. تشریح
بر اولو بدنی و یا بر عضوینی
اصول و قاعده سنه توفیقاً کسوب
پارچه لره آیره : تشریح بشر،
تشریح حیوان، تشریح رتّه،
تشریح عین، تشریح قلب، تشریح
کبد، تشریح مفاصل . ۲. ابدان
واعضائک کیلوب اقسام طبیعی .
سنه آرلاندن و صورت ترکیب
و تشکالریته میدان قورنمه سندن
بحث ایدن فن که علم طبک اسد

سیدر : تشریح اوقوق، تشریح
کتابلری : علم تشریح . ۳. مج.
برماده بی مدققانه و مفصلاً حل
و فصل ایته : هرجهتی کوزلجه
کوستروب آکلامه : مسئله بی
تشریح ایئدی . || با. تشریح نباتی
= نباتک اقسامه تفریقیه هر
طرفلریته تدقیق .

تشریحخانه { سذ. عر. } « تشریح
تشریحخانه { دن. مص. تفعل } تنک اجرا سنه
مخصوص صله که مکاتب طبیعه ده
ویوک خسته خانه لره بولنسی
شرطدر .

تشریع { سذ. عر. } « شرف حضرت
تشریع { دن. مص. تفعل } ۱. ییغمبریدن مذهبه متعلق
اولان اوامر و نواهی بیان یو .
رلیق . (نظریات حقوق اداره جه
بوکله وضع قانون مناسیله
قولالاتی استنباط ایسه ده، عر .
بیده بویه بره مناسی یوقدر .)
تشریف { سذ. عر. } « شرف
تشریف { دن. مص. تفعل } ۱. (« شرف » دن

مص. تفیل [۱. شرفلند برمه،
شرف و برمه. ۲. کندی
قدوم و زیارتیله برنی و یابرعلی
مشرف ایتمه: تاریخ هجری فخر
کاشات (صلح) اندمرك مكه
مكرمه بی تركه مدینه منوره بی
تشریف بیوردقلری سنه دز بدأ
ایدور. (بومنايله دائما مقول
بهله ربطی، و شرف و قدسیت
ذاتیسی دهـا بیوك اولان بر
محل حقنده قوللائامی اقتضا
اید.) ۳. کیمه، کله، قدوم،
ورود، عزیمت: نزهه تشریف
ایدورسکنز؟ تشریفکنز نزهه؟
(لسانمه مخصوص و معنای
اصلیندن بستیون آیراش اولان
بو معناده مقول الیه الیه ربطی
آرتق ضروری حکمه کچوب
مثلا « نزهه بی تشریف ایدور.
سکنز ؟ » دیک عبث اولور.)
|| تشریف هایون مدبریتی = سرای
هایون جناب ملوکانه مأموریت
حالیله لندن بریدر. = ج.
تشریفات = کبرا و رجال دولتك
رسمی وکلرده و آلائی و
معایدهلرده و حضوره چیقہ.
جقلمی وقت صره و صنفلینه
و سفرائك صورت قبوله و رتبه
و نشانلك توجیهاته نظارت ایدن
داژه: تشریفات داخلیه، تشر.
یفات خارجیه؛ تشریفات بحریه =
دول مختلفه منسوب بلك
سفنهل آراسنده اجرا اولنان
تشریفات، و سائر. || مج. مراسم،
تکلیفات: آرتق تشریفاتله می
کوریشه جکز؟

تشریفاتچی { س. و:

تشریفات { س. کبرا و رجال دو-
لك رتبه و مقاملینه
کورده صرهلینه و رتبه و نشانلك
توجیهاتنه نظارت و تشریفات
داژه سنه ریاست ایدن ذات:
تشریفات دیوان هایون = تشر.
یفات عمومیه ناظری؛ تشریفات
صدارت عظمی = صدارت تشر.
یفاتنجیسی؛ تشریفات خارجیه
= خارجیه تشریفاتنجیسی.

تشریق { سذ. عر. (شرق) دن
تشریق { مص. تفعل (باصدیر-
مهك كوشنده قورودلسی. ۲.
|| ایام التشریق = عربان قربان
اتلری قورودقلری مناسبتله
ذی الحجهك اون برنجی، اون
ایکنجی و اون اوچنجی کونلرینه
اطلاق اولور.

تشریک { سذ. عر. (شرک.
تشریک { دن مص. تفعل (اور-
فاق ایتمه مناسبتله قوللائیلور.
سده، عرییده بومنايله اصلا
تقرب ایتدیکندن، برینه « شرک »
قوللائله دهـا طوغری اولور.

تشرین { س. (سریانجه دن مأ-
تشرین { خود اولوب اصلی تالم
کسریله در.) قویم شمسی رو-
مینك مارتدن اعتباراً سکننجی
و طقوزنجی آیلرینك اسمی اولوب
برنجیمسه تشرین اول (Octobre)
و ایکنجیمسه تشرین ثانی (No-
vembre) دینیر.

تشیب { سذ. عر. ج: تشیات.
تشیب { « شعب » دن مص.
تفعل (شبهله آبرله، دال
و بوداق پیدا ایتمه، دالانمه،
چنالاشمه: سلجوقیلر خاندانی
تشیب ایتمیدی؛ آناطولی دمیر

یولی اسکیتهرده آتقره وقونه
خطلینه تشیب ایدور؛ بوایش
چوق تشیب ایتدی.

تشعل { سذ. عر. (« شعل » دن
تشعل { مص. تفعل (پارلامه،
طویتشه، آلولمه. ۲.

تشعیب { سذ. عر. (« شعب » دن
تشعیب { مص. تفعل (شعبله
آبرمه، دالاندیرمه، چنالاشدیر-
مه: ایسی بوقدر تشعیب ایتمه می.

تشعیل { سذ. عر. (« شعل » دن
تشعیل { مص. تفعل (پارلامه،
طویتشدیرمه، آلولندیرمه. ۲.

تشقی { سذ. عر. (« شفا » دن مص.
تشقی { تفعل (۱. شفا بوله، ای
اوله، افاقت. ۲. راحلانمه،
سکونت له، انتقام آلفله
حرصنی آلمه. || تشقی صدر
= انتقام آلهرق یورك صوئومه.
تشقیه { آف الیآن = صدرك
تشقیه { متعدی اولق اوزره
قوللائیلور سده، اساسز اولوب
« شفا » مادهسی اصلا تفعل
بایندن گلز.

تشکر { سذ. عر. ج: تشکرات.
تشکر { « شکر » دن مص. تفعل
شکر ایتمه، براییلك قارشى شکر
و سپاس ایدوب منته اواق کوستر-
مه: کوردیکم نعمتله مقابل
تشکر ایتك بورجدر؛ تشکر
ایدرم؛ عرض تشکرات ایتدی.

تشکل { سذ. عر. ج: تشکلات.
تشکل { « شکل » دن مص.
تفعل (۱. بر شکل مخصوص آلمه،
بر شکل وهیته کیرمه، بر شکل
مخصوصده تمجیم ایتمه، تحمل:
کره ارض تدریجاً تشکل ایتشدیر؛
بر وبحرك تشکلات متوالیه سفی

علم الارض اربابی آثار موجوده
ایله تمین ایدیورل؛ بریکن صو-
لردن اوراده برکول تشکل
ایتمدر. ۲. ترکیب وتشکیل
وعقد اولنه: برجمیت علیه تشکل
ایندی؛ بوجلس یدی اعضادن
تشکل ایدم جکدر.

تشکی { سذ. عر. ج: تشکیات.
تشکی } { «شکوی» دن مص.
تفل [شکایت ایتمه، اشتکا:
فلاندن تشکی ایدیورل.

تشکیل { سذ. عر. ج: تشکیلات.
تشکیل } { «شکل» دن مص.

تفیل { ۱. بر شیشه بر شکل
وصورت ویرمه، بر شکل وهیته
قومه، بر شکل مخصوصده اوله رق
وجوده کتیرمه: دیکزک اوزرند
یوزن بوز قیاری بریره کانجه
بلوردن بیوک بر قلعه تشکیل
ایدلر. ۲. ترکیب ایتمه، حصوله
کتیرمه، وجود ویرمه: طولیلا.
نوب بر مجلس تشکیل ایدیلر.
== ج. ترتیبات، تنظیمات،
اجراآت، اصلاحات متعلق اجرا.

آت: ولایت اصولی تشکیلاتنده.
تشمیر { سذ. عر. ج: «شم» دن
تشمیر { مص. تفیل [صیفامه:
تشمیر ساقه پاچه لری صیفامه؛
تشمیر ساعد بککلی صیفامه،
|| مج. حاضرلانمه، کال غیرته
تثبت ایتمه: بواشه تشمیر سا.
عد ایددی.

تشج { سذ. عر. ج: «شع» دن
تشج { مص. تفیل [ط. سیکبرک
چکیلوب بوزلسی، اسپازموس.

تشجی { ص. عر. ج: تشجیه.
تشجی } { ط. سیکبرک چکیلوب
بوزلسه واسپازموسه منسوب
ومتعلق.

تشگی { سذ. قأ. صوصامه،
تشگی } { عر. ج: تشگان. ۱.

تشه { صذ. قأ. ج: تشگان. ۱.
تشه } { صوصامش، صوسز،
عشان. ۲. مج. پک هوسکار
وآرزو کش: تشگان ممارف؛
ذاتاً کندیس تشه. || تشه دل
جان ویرودکن آرزو کش. || تشه
لب= طوطاغی قوروش، پک
صوصامش.

تشنیع { سذ. عر. ج: «شاعت»
تشنیع } { دن مص. تفیل [پک
معیوب وچرکین نظریله باقه،
تعیب وتنج ایتمه: طمن وتشنیع
ایتمک.

تشوش { سذ. عر. ج: «شواش»
تشوش } { دن مص. تفیل [قاریشمه،
قارمه قاریش اوله: ذمفده
بر تشوش واردر.

تشوق { سذ. عر. ج: «شوق» دن
تشوق } { مص. تفیل [شوق و
آرزو کوسترمه: کال تشوقله
بزه اشتراک ایددی.

تشویش { سذ. عر. ج: تشویشات.
تشویش } { «شواش» دن مص.
تفیل [قاریشیدیرمه، قارمه قأ.
ریشیق ایتمه: تشویش ذهن ایتمک؛
ایشلری تشویش ایتمک.

تشویق { سذ. عر. ج: تشویقات.
تشویق } { «شوق» دن مص.
تفیل [شوق وغیره کتیرمه،
شوق و آرزو سنی آرتدیرمه،
ترغیب: هرکسی بوخیلی ودولته
نافه ایتمه تشویق ایچون کندیس
اوک آیاق اولدی: اجرای تشویقا.
نده قصور ایتمدی.

تشهد { سذ. عر. ج: «شهادت»
تشهد } { دن مص. تفیل [نمازده
قمده ده شهادتی حاوی اولان

«الخیات» دعاسی اوقومه.
تشیهر { سذ. عر. ج: «شهرت» دن
تشیهر { مص. تفیل [۱. شهر.

تشدیرمه، مشهور ایتمه، شهرت
قزاندیرمه: غزته لر کندیس
تشیهر ایدیلر. ۲. بر جرم و
جنایت صاحبنی عبره لساژین
بجمناس اولان برره جیتاروب
کوسترمه: قبل الاعدام
کندیس تشهر ایدیلر. ۳.
سرکیه وضع ایدوب عومه
کوسترمه، انتظار عامه به وضع
واعلان ایتمه: معمولات علیه
تشیهر ایتلی. ۴. قینندن سلاح
چکمه، صیرمه، سلاح قوللانمه،
سلاحه طاورانمه: تشهر سلاح
ایندی.

تشیطن { سذ. عر. ج: «شیطان»
تشیطن } { دن مص. تفیل [شطنت
ایتمه، ابلیسکارانه حرکتده بولمه.

تشیع { سذ. عر. ج: «شیعه» دن
تشیع } { مص. تفیل [شیعی المذهب
اوله، شیعیله التحاق ایتمه.

تشیید { سذ. عر. ج: «رینا و
تشیید } { سائرینی بوکنتوب
متین و محکم ایتمه: تشیید قلاع
وابنه ایتمک، روابط دوستانه
تشیید ایددی.

تشییع { سذ. عر. ج: «شیاع»
تشییع } { دن مص. تفیل [بریدن
آریلوب کیدن برآدی ویا جازه
والای وکروانی یکیرمه، حرمة
برآز بر برلکده کیمته، استقباک
مقابلی: مسافر لری تشییع ایتدک؛
حجاجک تشییعه کیمتشیدک.

تصاحب { سذ. عر. ج: «محببت»
تصاحب } { دن مص. تفیل [
صاحب چیمه، حمایه و محافظه

ایته، طرفدارلق ایدوب مدا.
فنه ده بولنه. { بو معنا لسانزه
مخصوص اولوب، عربیده آر-
قداشانی ایتمکدن بشقه مناسی
یوقدر. }

{ راست کله و آرمقنیزین
تصادف } بوله معنا سیله قوللا
نیلورسده، عربیده بو ماده
تفاعل باندن کلیوب، «صدفه»
و «مصادفه» قوللایبور. ||التصادف
دفع و علی التصادف تعبیر لری
ده عربی نقطه نظرندن بالطبع
غلطدر.

{ تصادفا } ح. عربی غلا. راست
کله، صدقه.

{ تصادفی } ص. عربی غلا. راست
کله. واقع اولان،
صدفه مبنی و متعلق اولان.

{ تصادم } س. عربی ج. تصادف.
دمات. { «صدم» دن
مص. تفاعل } چارشمه، طوقشمه.
{ «مصادمه» کی. }

{ تصارلامق } یاخود تاصرلامق.
تق. قورمق، تصور
ایتمک، ذهنده حاضرلامق، تر-
تیبی ایتمک؛ براو تصارلامشیدم؛
بن اونی بشقه بولده تصارلامشیدم.

{ تصارلامه } یا تاصرلامه. س.
قورمه، تصور،
ترتیب.

{ تصاریف } س. عربی ج. فد:
تصریف؛ تصریف؛ تصریف.
{ تصانیف } س. عربی ج. فد:
تصنیف؛ تصنیف؛ تصنیف.
{ تصنیفات کی. }

{ تصاویر } س. عربی ج. فد:
تصویر؛ با؛ تصویر.
{ تصحیح } س. عربی ج. تصحیح.
{ «صح» دن مص.

تفعیل } ۱. محنتی اعاده اتمه،
ایستمه، افاقت کتیرمه؛ تصحیح
مزاج ایتمک. ۲. یاکیشی طو-
غر یلنه، دوزلحه، خطایی صوابه
تبدیل ایتمه؛ مسوده بی، مکتوبی
تصحیح ایتمک؛ افکارینی تصحیح ایتمک.

{ تصحیف } س. عربی.
{ «صحف»
دن مص. تفعیل }
یا کدیش یازمه، عباره سنی یا کلمه،
تقاطیع، تحریف؛ او کتبی
مستخرجلر چوق تصحیف ایتمشلر در.
تصحیف ایله تحریف آرمسده فرق
وارد. تصحیف هم معنایی هم ده
لفظی تغییر ایتمکدر، تحریف ایسه
لفظی تغییر ایدوب معنایه طوق و غماقدر.

{ تصدُر } س. عربی.
{ «صدر»
دن مص. تفعیل }
یکمه، اک باشد او تورمه، او کدن
وایلریدن یکمه؛ بو آدم تصدیری
چوق سور، دائماً تصدرا یتمک ایست-
{ تصدُر } س. عربی ج. تصدقات.
{ «صدق» دن مص.

تفعل اصدقه ویرمه، صدقه اوله رق
ویرمه؛ مالنی تصدق ایتمک.
{ تصدِی } س. عربی.
{ «صدق» دن
مص. تفعیل }
ایستار، عزم قوی ایله مباشرت
ایتمه؛ مداواته تصدی ایتمک.

{ تصدیر } س. عربی.
{ «صدر» دن
مص. تفعیل } ۱. باشه
قومه، باشه کچیرمه، بریشله بدأ
ایتمه؛ حافظ شیرازی دیوانی
بزیدک بریت مشهور یله تصدیر
ایتمشدر. ۲. صدور ایتدیرمک،
صادر اولسنی موجب اولوق؛
فرمان طای تصدیری.

{ تصدیع } س. عربی ج. تصد-
یعات. { «صداع» دن
مص. تفعیل } ۱. باش آغریتمه،

باش آغریبی ویرمه؛ تصدیع
ایتمک؛ تصدیع سر ایتمک. ۲. ج.
تعبیر ایتمه، راحتسز ایتمه؛
تصدیعدن احتراز ایدرم.

{ تصدیق } س. عربی ج. تصدیقات.
{ «صدق» دن مص.
تفعیل }
اگر چکندر یرمه. کر چک اولد-
یفنی سوله، برینک سوزنی صحیح
چیقارمه، تأکید ایتمه؛ اوده بنی،
بیم سوزی تصدیق ایتمک؛ هر
سوزی تصدیق ایدمه. || اد. دو-
لجه نظر اعتباره آنله جن بیاناک
بر صورت رسمیه ده تأییدی.
|| ادات تصدیق؛ اوت کپ، تصدیقه
دلالت ایدن ادات. = ج. س. س. س.
با؛ تصور.

{ تصرف } س. عربی ج. تصرفات.
{ «صرف» دن مص.
تفعیل } ۱. مالک و صاحب اولمه،
تملک ایتمه؛ بو اوی کیم تصرف
ایدور؟ کیک تصرف نمحنده در؟
۲. اداره ایله قوللانمه، اداره
ایتمه، عدم اسراف، اقتصاد؛
تصرفه رعایت ایتمک. ۳. برقادینه
معامله زوجیده بولنه.

{ تصرف لامق } با؛ تصارلامق.

{ تصریح } س. عربی ج. تصریحات.
{ «صرح» دن مص.
تفعیل }
آجیق صورته افاده
ایتمه، صراحت ویرمه، شیه و
ترده محل برافیه جن صورته
آجیق افاده ایله و تفصیلات لازمه
ایله افاده ایتمه؛ مسئله بی تصریح
ایتمی؛ تصریحات لازمه ویرمک.

{ تصریف } س. عربی ج. تصا-
ریف، تصرفات.
{ «صرف» دن مص. تفعیل } ۱.
کیف مایشاء تحویل و اداره؛

تصريف امور. (جناب خلاقك
افعال ازليه سی حقنده مستعمل
اولوب، برنجی جمی دخی بومنايه
مخصوصه صدر.) ۲. د. صرف
قاعده نسخه افعال وسائر اقسام
كلمه يك صيغه لانه سی، صيغه لانه،
چكمه: قال فعلی تصريف ايدك؛
ليس فعلی هر صيغه دن تصريف
اولغاز؛ سيويه اسمی تصريف
قبول ايجز. (صرف عربيده
باشليجه افعال حقنده مستعمل
اولوب، اسماء حقنده اعراب
استعمال اولور. مع هذا اعراب لری
ناقص اولان اسمله «غير منصرف»
ديئلی صرف و تصريفك اعم
اولايفته دليلدر. ايكنجی جمی
بومنايه مخصوصه صدر.)
تصريف { سذ. عر. ج: تصريفات.
تصعب { («صعوب» دن مص.
تقل { كوچاشمه، كوچك پيدا
ايمه. }
تصعد { سذ. عر. ج: تصعدات.
تصعد { («صعود» دن مص.
تقل { بوكلمه، قالمه. (بدن
قالوب هوايه قاريشان بخار
و عفونت حقنده مستعملدر.)
تصعيب { سذ. عر. ج: تصعيبات.
تصعيب { («صعوب» دن مص.
تقل { كوچلشدرمه، مشكل ايمه:
المنغزی تصعيب ايندی؛ تسهيلات
كوسره جكنه المنغزی بر جوق
تصعيات اوغرا دی.
تصعيد { سذ. عر. («صعود»
تصعيد { دن مص. تقل { كبر.
بعض اجسامك ايتيق و ياديكير
بر آلتله قيزيريلوب تخير ايدلسی.
(فر. Sublimation]
تصغير { سذ. عر. («صغر» دن
تصغير { مص. تقل { ۱. كوچو.

لتمه، اوفالتمه. ۲. د. براسم ويا
صفتی مصغر صورتنده قولانتمه،
كه ترجمه ده «جك، جق» فار.
سیده «ك» اداتك الحاقيله
وعريده عين الفعل ايله لام الفعل
آراسنه ساكن بر «ی» ضم
ايتكمه اولور: الجك، آدجقي،
مردمك، طفيل كي؛ تصغير قاعده.
سی؛ تصغير بجئی. || اسم تصغير
= بوجهله تشكيل اولنمش اسم
مصغر.
تصغیر { صافيلك وصافي اولق
تصغیر { مناسيله عربي دكلدر.
صغاء ماده سی اصلا تقل باندن
كلز.
تصغیر { سذ. عر. («صغ» دن
تصغیر { مص. تقل { ۱. يا صيلا تمه،
صغفه و بوقفه حاله قومه:
مصغنی تصغیر ايتكم. ۲. ال
چيرمه، ال اورمه.
تصغیر { سذ. عر. («صغر» دن
تصغیر { مص. تقل { ۱. صارار
تمه، صاری به بوميه. ۲. اصيلق
چاله. }
تصغيف { سذ. عر. («صف»
تصغيف { دن مص. تقل { صره.
لامه، دزومه، صف صف ترتيب
ايمه: عسکری تصغيف ايندی.
تصغیه { سذ. عر. («صغو» دن
تصغیه { مص. تقل { صاف و
خالص ايمه، تمیزله: مشروبانی،
شکری، طوزی تصغیه ايتكم؛
تصغیه قلب = يورکی غل وغشندن
پاك ايمه. || ما. تصغیه ديون
= بورجلرك حساباتی تمیزلوب
فائضلری و برمه.
تصغیر { سذ. عر. («صغ» دن
تصغیر { مص. تقل { ۱. قاتلا شمه،

صلب وقای اولمه: جيوه نك
تصلي. ۲. مج. صلابت و منات
پیدا ايمه. ۳. ط. بعض اعضاء
بدنك اسباب مرضيه دن طولانی
قاتلا شمه سی: تصلب اهر، تصلب
جلده، تصلب دماغ، تصلب ریه،
تصلب عظم، تصلب غدد. تصلب
قلب وسائرله.
تصلیب { سذ. عر. («صلب» دن
تصلیب { مص. تقل { ۱. خاچه
كرمه، چارميفه كره رك اعدام
ايمه. ۲. خنج چيه ارمه. ۳.
قاتلا شدرمه.
تصلیه { سذ. عر. («صلوة» دن
تصلیه { مص. تقل { عليه الصلوة
والسلام ويا صلی الله عليه وسلم
دعاسنی وقومه: نام جناب
رسالتبناهی ذكر اولندقمه
تعليه اقتضا ايدر.
تصميم { سذ. عر. ج: تصمیمات.
تصميم { («صم» دن مص. تقل {
قرار قطعی و برمه، قطعياً قرار.
لا شدرمه، عزم قوی: یارین حرکتی
تصميم ايندم.
تصميم { سذ. عر. («صم» دن
تصميم { مص. تقل { تکفله گندينه
چكي دوزن و برمه. }
تصنيع { سذ. عر. ج: تصنيعات.
تصنيع { («صنع» دن مص. تقل {
۱. اويدبرمه، بايمه، بايقشدرمه.
۲. يالاندن اويدبرمه، ايجاد،
ساختمه اولورق بايمه: بو حوادتی
کديسي تصنييع ايتشدر. ۳.
جرأ. اکديک اولان برعضوك
تخمه و قاچوق وسائرله ساختمه.
سی اويدبروب طاقه: تصنييع الاذن،
تصنيع الانف وسائرله.

تصنیف { سذ. عر. ج: تصا.
تصنیفات. }
{ «صنف» دن مص. تفعل }

۱. صنف صنف ایتمه، صنفله
وطاقره آرمه، صرلهامه: حیوا.
ناتی تصنیف ایدن مشاهیر
طبعیوندن (لینه) در. ۲.
کتاب جمع و ترتیب ایتمه، تألیف:
بر لغت کتابی تصنیف ایتمشدر؛
چوق تصنیفی وارددر؛ تصانیف
عدیدمه سیله مشهوردر.

«تحریر» صرف قریحه دن یازیلان
«تصنیف» فن کتابلری کی جمع
و ترتیب اولنان و «تألیف» ایسه
ایکیسه آرمه سنده اولان کتابلر حقنده
مستعملدر.

تصور { سذ. عر. ج: تصورات.
تصور } { «صورة» دن مص.

تفعل } ۱. ذهنده صورت ویر-
مه، فکر آقورمه، بر فکر
پیدا ایتمه: تصورم طوغری
چیقمیدی؛ بن بوایی باشقه
صورته تصور ایتمشدم. ۲.
ذهن و خیاله کتیرمه، تخیل:
اطرائی آغاجلرله محاط بر بیوک
میدان تصور ایدیکز. ۳. نیت،
ترتیب، مقصد: او یله بر تصورم
وار ایدی آما صکره واز یکدم؛
انسان هر تصویرینی اجرا ایدم.
مز. = ج. مذ. علم منطق
قضایانک ذهنده حصولندن و
نظریاندن بحث ایدن قسمی:
تصورات اوقویور. مقابلی:
تصدیقات = قضایانک ذهنده
تصور یله برابر ایجاب ویا سلب
صورتیله حکم و اسنادندن بحث
ایدن قسم.

تصوری { ص. عر. ذ: تصویری.
تصوری } { «تصور» دن سذ. }

ذهنده قورمه و فکر و خیاله
منسوب و متعلق، نظری، فملی
و عملیک غیری: امر تصویری؛
امور تصویری.

تصوف { سذ. عر. ج: تصوفات.
تصوف } { یوک دیمک اولان
«صوف» دن ودها طوغریسی.
یو. حکمت دیمک اولان «صوفیا»
«صوفیه» دن حال و وحدت و فنا
کی احوال معنویه حصر همت
ایدنلرک مسلک و طریق: تصوف
کتابلری؛ تصوف یازمق؛ اهل
تصوف: ارباب تصوف؛ جمله طرق
علیهک اساسی تصوفدر.

تصویب { سذ. عر. ج: تصو.
تصویب } { «صواب»
دن مص. تفعل } طوغری بوله،
بر فکر و فعلک طوغری و مصیب
اولدنی بیان ایتمه: برینک فکرنی،
سوزنی، ایشنی تصویب ایتمک.
|| قرین تصویب، تصویب کرده =
تصویب اولمش.

تصویر { سذ. عر. ج: تصاویر،
تصویر } { تصورات. } { «صورة»
دن مص. تفعل } ۱. بر شینک
صورتنی چیقارمه، رسمنی یایمه،
ترسیم: بر موقی، بر بنایی
تصویر ایتمک. ۲. ترسیم ایدر.
جه سنه کوزل تعریف ایتمه:
فردوسی شاهنامه ده ایرانیلرله
تورانیلرک محارباتی کوزل
تصویر ایدیور. ۳. صورت،
رسم: تصویر کزی کوردم.
{ برنجی جمی اصل بو معنا یله
قولانیلیر. }

تصویرچی { س. رسم و تصویر
تصویرچی } { یابان آدم، رسام.
تصه } { س. با: تاسه.

تضییاع { سذ. عر. ج: تضییع.
تضییاع } { «تضییع» دن غلط } تضییع،
اولجوب بیجمک.

تضاد { سذ. عر. ج: تضاد.
تضاد } { «ضد» دن.
تضاد } { مص. تفاعل } ۱. بر برینه
ضد اوله، بر برینک عکسنه اوله.
اختلاف: آرمه زنده تضاد وارددر.
۲. د. عبارده بر برینه ضداکی.
منابنی جمع ایتمه.

تضاعف { سذ. عر. ج: تضاعف.
تضاعف } { دن مص. تفاعل }
ایکی قات اوله، بش اون سنه
ظرفنده سرما یه سی تضاعف.
ایتدی؛ اکدار و آلام تضاعف.
ایتدی.

تضرر { سذ. عر. ج: ضرر.
تضرر } { «ضرر» دن.
تضرر } { مص. تفاعل } ضرر کور-
مه، ضرر دیدمه اوله. { «متضرر»
اولق } تضریری یعنی اسم فاعلی.
دها مستعملدر. }

تضرع { سذ. عر. ج: تضرعات.
تضرع } { «ضرع» دن مص.
تضرع } { فعل } کندی آچمالده رق کال.
تذال و خشوع ایله یالوارمه:
حق تعالیانک عفو و رحمتنی
تضرع ایدرم؛ کال تضرع ایله
استرحام ایدرم؛ ستان پاشانک
تضرعاتی.

تضریر { سذ. عر. ج: ضرر.
تضریر } { «ضرر» دن.
تضریر } { مص. تفعل } ضرر او-
غرائمه { «ضرار» دها مستعملدر. }

تضعیف { سذ. عر. ج: تضعیفات.
تضعیف } { «ضعف» دن مص.
تضعیف } { تفعل } ایکی قات ایتمه، بر اوقدر
دها آزدیرمه: بر مبلغی تضعیف.
ایتمک؛ مشغولیتی تضعیف ایتدیلم.

تضلیل { سذ. عر. ج: تضلیل.
تضلیل } { «ضل» دن.
تضلیل } { مص. تفعل } طوغری
بولدن چیقارمه، آزدیرمه.

آبارتعه «اضلال» دهامستعملدر.
 تَضْمُنُ { سذ. عر. «ضمن» دن
 تضمین { مص. تفعل } ۱. حاوی
 و شامل اوله، ساثر شیئر میا.
 ننده بر شیئی دخی احاطه ایته:
 جفتك باغی تضمین ایدبور؛
 بوکلامك تضمین ایدیکی معانی.
 { سذ. «متضمن» دهامستعملدر. }
 ۲. «ضمان» دن { کفیل اوله:
 تکفل، تعهد، بگا «ذلان تضمین
 ایدی. ذ. «ضامن اولق»
 تبیری دهامستعملدر. }

تَضْمِنُ { سذ. عر. ج: تضمینات.
 تضمین { «ضمن، ضمان» دن
 مص. تفعل } ۱. مسبب اولدی
 ضرر و زیانی اوده مه: آراهك
 جامنی قیران یولی تضمین ایتمك
 مجبوردر: ایدیككز خساراتی
 سزه تضمین ایدیرمه جکارد. ۲.
 د. باشقه شك منتخب و مشهور
 بر سوزنی یاخود بر مصراع
 ویتنی ویا بر ضرب مثلی کندی
 سوز ویا شعرینه درج ایتمه.
 || هقه احکام حقوقیه ده: بر مقاوله
 اجرا ایدلمکدن طولانی ادعاو.
 لنان ضرری و ابراث اولان نقضانی
 و برکسه تك محروم ایدلمککی تجارتی
 اوده مه. = ج. بر دولت مقلو.
 بهك دولت غالبه به حرب مصارفه
 قارشیلق اوله ورق و پردیکی مبالغ:
 تسالیه عماریه سی نتیجه سنده یونان
 دولت عثمانیه به تضمینات و پردی.
 || تضمینات حربیه = کذا.

تَضْمِنُ { سذ. عر. «ضمین» دن
 تضمین { مص. تفعل } طار لا شمه.
 صیقیشمه. — مختلف اعضاء
 بدك اسملرینه اضافتله اصطلا.

حات طیه دن بر چوق امراض
 اسملرینی تشکیل ایدر که جمله سی
 صیقیشق و طار لا شمتدن
 منبعدر، تضیق امعاء، تضیق
 اوغیه، تضیق فوهات قلب،
 تضیق قصبات، تضیق مراره،
 تضیق مجرای بول، تضیق معده،
 تضیق مناخر و سائر.

تَضْيِيعُ { سذ. عر. ج: تضییعات.
 تضییع { «ضیاع» دن مص.
 تفعل } برا قیوب غائب ایتمه،
 باقامله ضایع الملسنه سبب
 اوله، تلف و زیان مالی، وقتی
 تضییع ایدی.

تَضْيِيقُ { سذ. عر. ج: تضییقات.
 تضییق { «ضیق» دن مص.
 تفعل } ۱. طار لا شدیرمه،
 صیقیشدیرمه: یا یا قالدیرملرینی
 توسیع ایتمكله شوسه سی تضییق
 ایدیلر. ۲. صیقیشدیرمه، اجبار
 ایتمه: بر سند یازوب کندیسینی
 مهرلکه تضیق ایتمش. ۳. صیقندی
 واضطراب ویرمه: آله جقلیلر
 کندیسینی چوق تضییق ایدبور.
 ل: اسکی زمانده مجرملری چوق
 تضیق ایدرلردی؛ اوقدر تضییقا.
 ته انسان طیانه میوب، خلاف
 واقع اقرارده بولغمله کندیدی
 کندیلرینه افترا ایدنلرده
 اولوردی.

تَطَاقُ { سذ. عر. «طبق» دن
 تطابق { مص. تفاعل } بررینه
 اویغون گله، اویمه، مطابق اوله:
 رأیلمزك تطابق.

تَطَاوُلُ { سذ. عر. «طول» دن
 تطاول { مص. تفاعل } ۱. اوزانمه،
 اوزامه، اوزون اولمه: تطاول
 لیل = کیههك اوزامه سی. ۲.

«تطاول ید» دن مختصر { ظلم،
 تمدی، غصب.

تَطَاوُلُ { سذ. عر. «طیران» دن
 تطاول { مص. تفاعل } ۱. اوچشمه،
 اوچشوب طاخله. ۲. کیم. بعض
 اجسام مایمه وصلهك حرارتله
 ویا دیگر صورتله غاز حالنه
 بکیرلسی. (فر. Volatilisation)

تَطْبِيبُ { سذ. عر. «طب» دن
 تطبيب { مص. تفعل } اجرای طب.
 بت ایتمه، حکیمك ایتمه، طبابتله
 مشغول اوله.

تَطْبِيقُ { سذ. عر. ج: تطبیقات.
 تطبیق { «طبق» دن مص. تفعل }

۱. اویدیرمه، مطابق و موافق
 ایتمه، یاقیشدیرمه: ظرفی مطروقه
 تطبیق ایتمك. ۲. اویدیرمه،
 بکرتمه، تمثیل: آلدینی امره
 تطبیق حرکت ایدبور؛ هر بر
 فعل و قولی سن سنییه تطبیق
 ایتمك جالیشور. ۳. قارشیللا.
 شدیرمه، مقابله، مقایسه: چیقار.
 دینی صورتی اصله تطبیق ایدی.
 ۴. بر قاعده و قانونی اجرا ایتمه،
 موقع فله قومه: نظامی تطبیق
 ایتمك: قواعد صریفه و نحوه بی فضا.
 حت و بلاغته یازلمش بر کتابه تطبیق
 ایتمك اقتضایدره. ۵. تا. مادك
 طبقه طبقه و ضعیفی. || تطبیق
 حرکت = امتثال. || تطبیق مهری
 = معاملات رسمیه ده معتبر طو.
 تلقی اوزره رسماً تصدیق اولغش
 وایجابنده تطبیق اولغش اوزره
 دفتره باصلش مهر رسمی شخصی.
 = ج. اجراآت، عملیات. قوانین
 و قواعدك موقع فصله وضعی:
 صرف تطبیقاسمز اوکر نلز؛ قوا.

نین موضوعه نك تطبیقاته اعتنا
اولنیور .

تَطْبِيقاً { ح. عر. ۱. اوبدیره رق،
تطبیق و توفیق ایدره رك.
احكام شرعیه تطبیقا حركت
ایدیور. ۲. توفیق حركت ایدره رك،
امتثالاً: آلدیقم امره تطبیقا
فلان بره كیده جكم. ۳. اویغون
ومطابق اوله رق: صرف ونحو
وبلاغت قواعدیه تطبیقا یازملي.

تَطْبِيقٌ { ص. عر. ۱. تطبیقیه. تطبیقه
تطبیق منسوب ومنعلق: ككتب
تطبیقیه.

تَطْحُلُ { ولاغك شیشه سی مرضنه
علم اولق اوزره جمعیت
طیبه عثمانیه طرفندن ایجاد
اولنش ایسه ده، بونك ذائماً
عربیده اسمی اولوب طاح ضمیمه
«طحال» دینلدیكندن، بواججاده
حاجت یوقدر.

تَطْحِینُ { سذ. عر. «طحین» دن
تطحین { مص. تفعلیل } او كوته، اون
باغیه: بفدايك تطحینی. ط.
تطحین الحصاة = مثانه ده حاصل
اولان طاشرك بر آلتله تطحین
ایدیلوب بلا عملیات دوشورلسی.

تَطْرُقُ { سذ. عر. «طرق»
تطرق { دن مص. تفعلیل } یول
بوله، حلول ایته: تطرق خلل.
{ عربیده طرق ماده سی تفعلیل
بایندن كلیدیكندن غطدر. }

تَطْفُلُ { سذ. عر. «طفل» دن
تطفل { مص. تفعلیل } طالفاؤقلق
وكاسه ایسك ایته، بلا دعوت
ضیافته كیته.

تَطْلِيقُ { سذ. عر. «طلاق» دن
تطلیق { مص. تفعلیل } ۱. پوشامه،
براقه، آیرمه: قاریسی تطلیق
ایندی. ۲. دینی خرما وانجیر

وسائره آغاچلرینه ارككلرینك
چیچكنی آصفله مثر ایته.
تَطْمِینُ { مطمین ایته و تأمین معنا.
سیله قولانیلیور سه ده،
طوغری دكلدر. اطمشان ربا.
عیدر، تفعلیل بایندن سكار.

تَطْوِيلُ { سذ. عر. ج: تطویلات.
تطویل { «طول» دن مص.
تفعلیل } اوزاتمه: تطویل مقال،
تطویل كلام = سوزی اوزاتمه؛
لرومسن تطویلاتله املاى
صحایف ایلك.

تَطْهِيرُ { سذ. عر. ج: تطهیرات.
تطهیر { «طهر» دن مص. تفعلیل }
تمیزله، تمیز و پاک ایته، پاکلامه:
اوی، اتوایی، یورکی تطهیر ایلك،
تطهیراتله اوغراشمق.

تَطْيِرُ { سذ. عر. ج: تطیرات.
تطیر { «طیران» دن مص. تفعلیل }
قال شرعد ایته، تشأم ایته:
زمان جاهلیتده عربلرهر شیئدن
تطیر ایدرلردی: تطیراته چوق
اهمیت بیرلردی.

تَطْيِيبُ { سذ. عر. ج: تطییبات.
تطییب { «طیب» دن مص. تفعلیل }
خوشلاندیرمه، خوش ایته،
لطفله معامله ایته: تطییب خاطر
ایلك = كوكانی آلق، كوكانی خوش
ایلك، تلطیف ایلك.

تَطَاهُرُ { سذ. عر. «ظهور».
تطاهر { دن مص. تفاعل } ۱.
بربرینه قارشى كورنمه، ظهور
ایته: ایکی دولتك دونغاری
تظاهر ایندی. ۲. بربرینه
آرقه ویرمه، یاردیم ایتمشه:
انسانلر دائماً تعاون و تظاهره
محتاجدرلر.

تَطْلُلُ { سذ. عر. «ظال» دن
تطلل { مص. تفعلیل } كوكلكه لئه،

كوكلكه آلتنه كیرمه.
تَطْلُمُ { سذ. عر. «ظلم» دن.
تظلم { مص. تفعلیل } تهدیدن شكایت.
ایته، اظهار مظلومیت ایته:
تظلم حال ایلك = حالدندن شكایت
ایلك.

تَطْلِيلُ { سذ. عر. «ظال» دن.
تطلیل { مص. تفعلیل } كوكلكه لئه.
برمه، كوكلكه آلتنه آله: كلوب
پكنلری تطلیل ایچون یولك ایك
طرفه آتاج ديكمشلردی.

تَعَادِي { سذ. عر. «عدو» دن.
تعادل { مص. تفاعل } آرا آچله،
خصوصت، دشتك.

تَعَارُضُ { سذ. عر. «عرض» دن.
تعارض { مص. تفاعل } بربرینه
مخالف ومباین وضد اوله، تباین،
تخالف.

تَعَارُفُ { سذ. عر. «عرف».
تعارف { دن مص. تفاعل } بربرینی
طانیه، طانیشمه.

تَعَاوُذُ { سذ. عر. «عوذ» دن.
تعاضد { مص. تفاعل } بربرینه
آرقه واوموز ویروب یاردیم
ایدشمه، تعاون.

تَعَاوِي { سذ. عر. «عطا» دن.
تعاطی { مص. تفاعل } بربرینه
ویرمه، ویرشمه، مبادله: مقاوله
صورتلرینی تعاطی ایتدیلر: تعاطی-
افكار: تعاطی اقداح.

تَعَاوِبُ { سذ. عر. «عقب» دن.
تعاقب { مص. تفاعل } بربری
آرقه سندن كیته، بربرینی تعقیب.
ایته: لیل ونهار تعاقب ایتدجكه:
مشكلات تعاقب ایدیور.

تَعَالَى { سذ. عر. «علو» دن.
تعالی { مص. تفاعل } یوكلكه.
علو شان ومنزلت پیدا ایته.

سازنده همان غیر مستعمل اولان
(برنجی معنادن مستعاردر.)

تجیل { سذ. عر. } «بجمله» دن
{ مص. تفعل } تجله ایندیر.
مه، صفتشدیرمه، جاق اولسنی
ایسته: یعنی تعجیل ایدیرلر.

تعجین { سذ. عر. } «عجن» دن
{ مص. تفعل } ا یوغورمه،
خور یاچه. (هرنه قدر «عجن»
ماده سی عربیده تفعل باندن
کیورسه ده، خور ایشلری معنا.
سیله سف. صیغه نده «معینات»
تعییری مستعمل اولدیفندن، پک
ده غلط عد اولنه ماز.)

تعداد { سذ. عر. } تعدید کبی
{ تفعلیل باندن مص. }
۱. صایه، صایی، شمار: تعداد
ایتمک = صایق: تعداد کاز
= صاییه کاز، صایله ماز: تعداد
اغنام = رسملری آله حق قو.
یونلرک صایلی. ۲. بربرزدکر
وبیان ایتمه: فضائی نا قابل
تعداددر. || «صرف» ترکیب
تعدادی = اسماء اعداددن تشکل
ایدن کلمات.

تعدد { سذ. عر. } «عد» دن
{ مص. تفعل } بردن زیاده،
برقاج اوله: تعدد عوالم = عالمک
متعدد اولسی: تعدد ازواج = بر
دن زیاده یعنی برقاج قاری آله.

تعددی { سذ. عر. } تعددات.
{ «عدو» دن مص. تفعل }
۱. اوتنه یکمه، تجاوز. ۲. حق
وعدل وانصاف حدیخی تجاوز،
ظلم، غدر: چنکیز و تیمورک
تعددی نوع بریرایجون برلکه در.
۳. ف. عرف و عادت و قانون
حدودخی تجاوز، بحدودک
خارجنده حرکت: تعدی اخلاق،
تعدیات اخلاق = اخلاقه مفایز

سوز، بجهله، ترکیب، فقره:
کوزل بر تمعیر قوللاندی: باشنه بر
تمعیرله افاده ایتدی. ۳. اصطلاح:
تمعیرات فیه. ۴. دوش یورمه،
رؤیا تفسیری: تمعیر رؤیا: رؤیایی
تمعیر ایتدیرمک. || حسن تمعیر
= تربیه و ادبه موافق و مناسب
سوزله افاده ایتمه. || سوء تمعیر
= ادب و تربیه مخالف و مناس.
سبتسر سوزله افاده.

تمعیرچی { سذ. عر. } رؤیا تمعیر ایدن
{ آدم، ممبر. }
تمعیرنامه { سذ. ف. } رؤیا تمعیرینه
{ دائر کتاب. }

تمعیه { سذ. عر. } «عیو» دن مص.
{ تفعلیل } (عسکری) برلی
یرینه قویوب حاضرلامه، ترتیب
ایتمه. || تعبیه الجیش = عسکرک
فن حرب اقتضاسجه ترتیب ایتدن
بحث ایدن علم. (طاییه)
تمعیری دخی اشبو تمعیه دن
(غلطدر.)

تعجب { سذ. عر. } «عجب» دن
{ مص. تفعل } شاشه قاله،
تحیر، استغراب: تعجب ایتمک:
تعجیبه قالق: شایان تعجب
= استغرابه شایان: باعث تعجب
= موجب حیرت و استغراب.

تعجیز { سذ. عر. } تعجیزات.
{ «عجز» دن مص. تفعلیل }
۱. عاجز برافه، برینک عجز
واقتدار سزلنی موجب اولمه
۲. راحتیز ایتمه، راحتیزلنی
ورمه، مناسبتلی مناسبتیز
کیدوب کلکله ویا مطالب و ابرا.
مات مصره ايله راحتیز ایتمه:
هرکسی تعجیز ایتمه ده معنا یوقدر.
(بوایکنجی معنا عربیده اولیوب،

تعالی { اسماء الله برابر مقام
دعاده ذکر اولنور عربی
فعل ماضی اولوب، یوکک اولسون
دیمکدر: الله تعالی، حق تعالی
وقدس. || تعالی الله سبحانه الله!
{ سذ. عر. } جم. تعاملات.
تعامل { «عمل» دن مص.
تفاعل } معامله، بر ایشک علی.
العاده صورت اجرایی. || هم. بر
قومک جمله سی ویا اکثری نزدیکه
مدت مدیده جریان ایدن معامله.
|| تعامل قدیم = اسکیدن بری معناد
اولان معامله و صورت اجرا که
قانون کی معتبردر.

تعامی { سذ. عر. } «عمی» دن
{ مص. تفاعل } کورمز لکه
(کورمه مز لکه) کله، بالاندن
کورک صاتمه.

تعاون { سذ. عر. } «عون» دن
{ مص. تفاعل } بربرینه
یاردیم ایتمه، یاردیم ایدشیمه:
جمعیت بشریه تعاون اساسی
اوزرینه مستنددر.

تعاهد { سذ. عر. } «عهد» دن
{ مص. تفاعل } تعهد و
معاهده معنایله نادرأ مستعملدر.
{ سذ. عر. } ۱. بورغولنی.
تعاب { ۲. زحمت، مشقت، اذیت:
تعاب چکمک.

تعبد { سذ. عر. } «عبد» دن
{ مص. تفعل } تکفله عبادت
وقولاق ایتمه، عبادتله توغل.

تعبد { سذ. هر. } «عبد» دن
{ مص. تفعل } یوزا کشیتمه،
عبوس الوجه اوله.

تعبیر { سذ. عر. } جم. تعبیرات.
{ «عبور» دن مص. تفعلیل }
۱. افاده، بیان: بونی فصل
تعبیر ایدرلر؟ قائم تعبیر ایتدک لری
حیوان. ۲. برهنا افاده ایدن

حرکات. ۴. م. فلک بیان ابتدایی
 حدیث بر ویا ایکی مفعوله
 تجاوزی: تعدی الی مفعول واحد
 = حدیث بر مفعوله تجاوزی
 آنکی یدم کبی: تعدی الی
 مفعولین = حدیث ایکی مفعوله
 تجاوزی: آنکی احمده ویردم
 کبی. لسانیزده بونلرک برنجیسی
 مفعول به وایکنجیسی مفعول الیه
 اولدیغی کبی، تدبیک بر ویا ایکی
 مفعول آله رق ایکی قسبه
 آیرلسنه احتیاج یوقدر.
 تعدیل { سذ. عر. ج: تعدیلات.
 عدل } «عدل» دن مص.
 تفعلیل ۱. عدل وحقایته موافق
 و طوغری ایتمه، طوغریایتمه:
 میزان، محکمه حکمی تعدیل ایتمک.
 ۲. افراطدن و تفریطدن قور-
 تلروب لزومی درجه سنده بولند.
 یرمه، اعتدال قرائند یرمه، حد
 اعتداله ارجاع مقصدیه دیکشد.
 یرمه.
 تعدیه { سذ. عر. «عد» دن
 تعدیه مص. تفعلیل ۱. کچیرمه،
 تجاوز ایشدیرمه. ۲. م. بر
 فعلی متعدی ایتمه: ترکیبده
 افعال لازمه بی تعدیه ایچون
 اصل فعله اکثریا «دیر» ادائی
 «لاوه اولنور»: ایتمک، ابتدیرمک
 کبی. || ادات تعدیه = بر فصل
 لازمک متعدی اولنجیون علاوه
 اولنان ادات مخصوصه.
 تعدر { سذ. عر. «عذر» دن
 تعدر مص. تفعلیل ۱. عذر
 درمیان ایتمه، اعتذار. ۲. ممکن
 اولنامه، زور اوله.
 تعدیب { سذ. عر. ج: تعدیبات.
 تعدیب } «عذاب» دن مص.

تفعلیل عذاب واذیت یاخود
 مجازاة ویرمه: تعدیب ایتمک.
 تعدیر { سذ. عر. «عذر» دن
 تعدیر مص. تفعلیل ۱. اساسز
 عذرل درمیان ایتمه، وسیله
 پناه آrame.
 تعرض { سذ. عر. ج: تعرضات.
 تعرض } «عرض» دن مص. تفعلیل
 ۱. صاناشمه، طاقله، حقه،
 تجاوز. ۲. دشمنک طوراغنه
 کیروب برنجی اوله رق حرب
 کیرشمه و حربه سببیت ویرمه،
 تدافع مقابلی: طرفین مخاصمیدن
 تعرض ایدن خانغسیدر؟
 تعرضی { سذ. عر. ج: تعرضیه.
 تعرضی } تعرض و تجاوزده منسوب
 و متعلق، تدافعی و تحفظی مقابلی:
 تعرضی حرکت، حرکت تعرضیه.
 تعریف { غلط اولوب، طوغریسی
 تعریفه } تعریفه در:
 تعریف { سذ. عر. «عر» دن
 تعریف مص. تفعلیل ۱. صویغه،
 عریان اوله. ۲. بر شیدن بری
 و تهنی اوله: فضائلدن تعریف
 ایتمشد.
 تعریب { سذ. عر. «عرب» دن
 تعریب مص. تفعلیل } عربشدیرمه،
 عربیه برجه ویا بر (کله بی)
 عربیه ادخال و قبول ایتمه:
 «فرسخ» ی فارسی «فرسنگ»
 دن تعریب ایتمشلدرد، حنین بن
 اسحق بر چوق کتب حکمیة
 یونانییه تعریب ایتمشد.
 تعریض { سذ. عر. ج: تعریضات.
 تعریض } «عرض» دن مص.
 تفعلیل [طولایسیله طوقنه جق
 سوز سوبله، آیقیدن اولیه رق
 طوقنه: بر سوزله بگا تعریض

ایتمک ایشدیر: بوبگا تعریضدر.
 تعریضاً { سذ. عر. طولایسیله
 طوقنه جق صورتده:
 بوسوزی بگا تعریضاً سوبلدی.
 تعریف { سذ. عر. ج: تعریفات.
 تعریف } «عرفان» دن مص.
 تفعلیل ۱. اطرافیه بیان ایدمه.
 رک آکلامه، علائم و اشارات
 مخصوصه سنی تفصیل ایدمه رک
 بیلدیرمه: اوینی بگا تعریف
 ایتدی: بر یک تعریف ایدمه:
 تعریفله انسان هر یری بوله بایر.
 ۲. بر علم و فوئه متعلق بر ماده بی
 افرادی جامع و اغیاری مانع
 اوله جق بر عباره ایله آکلامه:
 صرفده ماضی بی تعریف ایدک:
 جغرافیهده نهری فصل تعریف
 ایدرسکز: ۳. بوسورتله بر
 ماده علیه و یا فیه بی توصیف
 ایدن عبارت: منطقک تعریفی
 نه در؟ ۴. م. عربیده بر اسمی
 حرف تعریف ادخالیه ویا دیگر
 بر اسم معرفه مضاف ایتمکله
 تحدید و تمیین ایتمه، تنکیر مقابلی:
 تعریف و تنکیر قاعده لری.
 || حرف تعریف = عربیده اسملرک
 مدلولی تمیین ایتمک مخصوص
 «ال» حرفی.
 تعریق { سذ. عر. «عرق»
 تعریق } دن مص. تفعلیل ط:
 ترلحه، تره یاتیرمه.
 تعریه { سذ. عر. «عری» دن
 تعریه مص. تفعلیل } صویغه،
 جیلاق ایتمه.
 تعزیر { سذ. عر. «عز» دن
 تعزیر } دن مص. تفعلیل [توبخ و
 تنکیر ایتمه. || اف. حد شرعی دوندمه
 تأذیب.

تَـزْيِيهِ { سذ. عر. } «عزاء» دن
 { مص. } تفعل [بر خصمی
 وفات ایدنه تسلی ویرمه، باشک
 صاغ اولسون دیمه، بورسمک
 ایضایی: فلانی تیزیه ایتمک،
 تیزیه کیمتک.] فارسی اصولی
 اوزره «تزییت» دخی قوللایلیر.

تَـزْيِيهِ نَامِه { سذ. فا. تسلی ایچون
 { مص. } یازیلان مکتوب،
 تسلی مکتوبی: بر تیزیه نامه
 یازدی، کوندردی.

تَـعْـسِـرُ { سذ. عر. } «عسر» دن
 { مص. } تفعل [کوجلشمه،
 کوچ اوله: ایش تسیر ابتد. ذ.
 { سذ. عر. } «عسر» دن
 { مص. } تفعل [کوجلشدیر.
 مه، مشکل ایتمه.] «تصیب»
 دها مستملدر.

تَـعْـشِـقُ { سذ. عر. } «عشق»
 { دن مص. } تفعل [عاشق
 اوله، عشق وعلاقه ایتمه: تمشق
 ایتمک.

تَـعْـشِـیرُ { سذ. عر. } «عشر» دن
 { مص. } تفعل [۱. اونه
 ابلاغ ویا تقسیم ایتمه، ۲. محصو-
 لایک عشرینی، اوندلهفی آله:
 زیتون محصولاتی دها تعشیر
 اغتدیلر.

تَـعْـصِبُ { سذ. عر. } «عصب»
 { دن مص. } تفعل [۱.
 برینه طرفدارلق و غیر تکشک
 ایتمه، ۲. کندی دین و ملیتی
 صوک درجه ده التزامله دیگر
 بر دین و ملیته بولنانلره بغض
 و کین و خصومت کوسترمه:
 تعصب تمدن و ترقیه مانعدر؛
 دیانت نه قدر ممدوح ایسه تعصب
 او قدر مذمومدر.] «بوکله

عریده باشلیجه برنجی معنا ایله
 وعصیت ملیه مناسیله مستعمل
 اولدیفندن، ممدوح؛ ولساغزده
 ایسه اک زیاده ایکجی معنا ایله
 یعنی آورو یا لیرک Fanatisme
 تعبیر ایندکاری مآل ایله قوللا-
 نلدفندن مذمومدر.]

تَـعْـصِـبْکَارُ { سذ. فا. تعصبه متصف،
 { مص. } متمصب.

تَـعْـصِـبْکَارِ اَنَه { سذ. حذ. فا. تعصبه،
 { مص. } متمصبانه، اهل
 تعصب طور واصلنده.

تَـعْـصِـیرُ { سذ. عر. } «تصر»
 { دن مص. } تفعل [اوزوم
 وزیتون کبی میوه لری صیقوب
 صوخی آله.

تَـعْـطَرُ { سذ. عر. } «عطر» دن
 { مص. } تفعل [کوزل قو قوزل
 سورمه. ذ.

تَـعْـطُفُ { سذ. عر. ج. تعطفات.
 { } «تعطف» دن مص.
 تفعل [آجیمه، شفقت و مرحمت ایتمه.

تَـعْـطِـیرُ { سذ. عر. } «عطر» دن
 { مص. } تفعل [کوزل قو-
 قو ایله رایحه دار ایتمه: تعطیر
 مشام ایتمک.

تَـعْـطِـیلُ { سذ. عر. } «عطال» دن
 { مص. } تفعل [۱. ایشسر

براقه، معطل ایتمه، ایشلر حاله
 قومه: بر فایزیه بی، بر غزته بی
 تعطیل ایتمک، ۲. ایشسرک،
 موقتاً ایشی براقه: بوکون
 تعطیلدر؛ بایرامده قاچ کون
 تعطیل ایده جکز؟ کونده ایکی
 ساعت تعطیل واردر؛ تعطیل
 وقتی، ۳. طور دیرمه، کسمه:

تعطیل تأدیات؛ حرکتی تعطیل
 ایتمک، || مکتب تعطیلی = مکتب

درس لری شک تعطیل اولندی
 مدت که سنه اک صبحاق آیلری
 اولان تموز و آغستوسده اولور.

تَـعْـطِـیلْ نَامِه { سذ. فا. بر غزته شک
 { مص. } موقتاً تعطیل اولند-
 یفی مبین اوله رق دائرة عائدمه
 سندن کوندریلن امر رسمی.

تَـعْـظِـمُ { سذ. عر. } «عظم» دن
 { مص. } تفعل [بیوکلک صا-
 تمه، عظمت، کبر.

تَـعْـظِـیمُ { سذ. عر. ج. تعظیبات.
 { } «تعظیم» دن مص.
 تفعل [بیوغه، آغزلامه،
 حرمت و اکرام ایتمه: کندیسنه
 چوق تعظیم ایندیلر؛ عرض
 تعظیبات ایتمک.

تَـعْـظِـیْمُ { سذ. عر. ج. حرمت و اکرام
 { } ایدهرک، احقرام مقصدیله:
 تعظیماً آیگاه قالدی.

تَـعْـقِـنُ { سذ. عر. ج. تعففات.
 { } «عقونه» دن مص. } تفعل [

چوریوب فوقه، اش فوقه، کو-
 فی فوقو نشر ایتمه: تعفن ایتمک
 = فنا فوقق؛ سو قالدرد بر طاقم
 تعففات حاصل اولبوردی.

تَـعْـقِـیبُ { سذ. عر. ج. تعقیبات.
 { } «عقب» دن مص.

تَـعْـقِـیْبُ { سذ. عر. ج. تعقیبات.
 { } «عقب» دن مص.
 تفعل [۱. آرقه سی صره کیمته
 ویا کله، آردی صره ورود:
 قینی بهار تعقیب ایدر؛ یونس
 بالینی اکثریا کیلری تعقیب ایدر.
 ۲. قوغالامه، آرقه سنه دوشمه:
 فرادیلری تعقیب ایتمک؛ تعقیب
 اشقیایمک، تعقیباته دوام ایتمک.
 ۳. آرقه سنی براقیه رق دوام
 ایتمک: تحقیقاتی تحریاتی تعقیب
 ایتمی.

تَـعْـقِـیدُ { سذ. عر. ج. تعقیدات.
 { } «عقد» دن مص. } تفعل [

۱. دوکومله، دوکوم باغلامه.
۲. عبارت فی مطلق و کرفت پایه:
تعمید لفظی، تعمید معنوی.

{ سذ. عر. } «عقم» دن
{ مص. تفعل } «عقیم» دن
مثر ایتمه، فمره سز و تخیه سز
براقه: سمینی تعقیم ایتمک چالیندی.

۲. ط. میقروب دیندن حیوانچقار.
دن تجرید ایتمه. فر. Stérilisation.
{ سذ. عر. } «ج. تملقات»
{ «علق» دن مص. تفعل }

۱. اصلی اوله، آصله. ز. ۲.
ج. ایلیشیک، مناسبت، ارتباط،
منسویت: یوایشک بکا تعلق
یوقدر؛ او آدمک سزه تعلق
وارمیدر؟ = ج. { متعلقات
یرینه } اقربا، خصم، منسویین:
او آدم بزم تعلقا تندر.

{ سذ. عر. } «ج. تمللات»
{ «علق» دن مص. تفعل }
وسيله و بهانه آرامه، یالاندن
بهانه لاله برایشدن قاچمه: بورجی
ورمه مک ایچون هرکون بردلو
تمال ایدبور.

{ سذ. عر. } «علم» دن مص.
{ تفعل } اوکرتمه، بللمه،
او قوهرق و درس آلهرق تحصیل
ایتمه: علوم ریاضیه بی دارالفنونده
تلم ایتدی؛ علوم طبیعی معلز
تلم ایتدی.

{ سذ. عر. } «ج. تملیقات»
{ «علق» دن مص. تفعل }
۱. آصمه: آویزیمی تاوانه
تعلق ایتدی؛ کوکسنه مدالیه
تعلق ایتشیدی. ۲. مربوط
و معلق و مشروط ایتمه، برایشی
دیگر برایشک وجود و حصوله
باغلی کوسترمه: بکابورجی اولان

آچمه تک اعطاسی حاصلاتک ادرا.
کنه تعلق ایدبور. ۳. تأخیر،
تعویق: او ایشی کله جک سنه به
تعلق ایتدیلر. ۴. { مصدریت
مناسندن عاری اوله رق } باشلیجه
ایران و هند جهتلرنده و بزجه
طریق علی محرراننده مستعمل
خطه معروف که پک دلکش برطرز
ده یازیلوب برقاچ نوعی واردرد:
خط تعلق = ج. برکتاک
بعض عیالری ایضاح و تفصیل
مقصیده کنارینه و یا آیریمجه
بررساله ده یازیلان ملاحظات
و مطالعات: کتب تدریسیه بر
چوق تعلقاتی واردرد.

{ سذ. عر. } «ج. تملیلات»
{ «علق» دن مص. تفعل }
علت و سبب و بهانه کوسترمه.
|| دن حسن تملیل = صحیح و نفس
الاسره مطابق اولیوب فقط منا.
سبتی و لطیف دوشن علت و سبب،
که شعرده و تشبیهات و استعارانده
چوق واقع اولور.

{ سذ. عر. } «ج. تعلیقات»
{ «علم» دن مص. تفعل }
۱. اوکرتمه، بللمه: جناب حق
حضرت آدمه اشیائک اعلمری
تعلیم ایتدی. ۲. او قوتمه، درس
ورمه، تدریس: چوققره علوم
وقتونی قولاییمه تعلیم ایتمک ایچون
اصول لازم. ۳. مشق و یا
ادمان ایله آلیشدرمه: برینه
یازی، قانون، شرق تعلیم ایتمک.
— بو معنا ایله اوکرتمه مقامنده
دخی قوللانیلوب: یازی، قانون
تعلیم ایدبورم دینلیر. ۴. { مصدر.
ریت مناسندن تجرد ایدمه رک }

منتظم عسکرک اوکرندیکی یو.
رویش و سلاح استعمالی وسائر
حرکات عسکره: تعلیم اوکرتمک؛
آباق، سلاح، آتش تعلیمی: پیاده،
سواری، طوبجی تعلیمی. = ج.
برینه شفاها و یا تحریراً و بریلن
تقیسات، خط حرکتی مبین
اواسر: آلدینی تعلیماته کوده
حرکت ایدمه جکدر؛ سفرا دول
متبوعه زدن تعلیمات بکایورلر.
{ سذ. عر. } «عسکره» تعلیم او-
{ کره دن ضابطه، معلم }
تعلیمخانه { سذ. قا. عسکرک تعلیم
اوکرتمه مخصوص
عمل و میدان،

{ سذ. عر. } «تعلیم اوکرتمش»
{ معلم (عسکر) } ۲.
تعلیمات و تقیسات آلمش، خط
حرکتی باشنه لری طرفندن
اوکر دلش (آدم): اوکند.
یلمکندن سویلیور، تعلیملیر.
{ سذ. قا. ۱. } بر ما موره
تعلیمنامه { و بریلن تقیهاتی حاوی
ورقه: کندبسنه تعلیمنامه ویر.
لشدر. ۲. عسکر تعلیمی رسا.
لهسی: پیاده تعلیمنامه سی.

{ سذ. عر. } «عهد» دن
{ مص. تفعل } قصد و نیت
ایتمه، بیلهرک و ایستیه رک بر
ایش پایه: بوقتل ایشنده تعمد
یوقدر؛ تعمد جنایتک جزاسنی
تشبیده سبب اولور.
{ سذ. عر. } «عهد» قصد، ایستیه رک
{ بیلهرک، اولجه ترتیب ایدمه
رک، آکشین تحت ایدن بر
حدت و غضب اوزرینه اولیه رق:
تعمداً قتل ایتدیکی تبیین ایتدی.
{ سذ. عر. } «تعمد» قصد و نیتله
و ایستیه رک

وبيله رك وحى اولجه دوشونوب
ترتيب ايتكله واقع اولان (جرم
وجنايت) : بو قتكك تعمدي
اولديني دها تبين ايتدى .

تعمير { سذ. عر. [«عموم» دن
تعمير { مص. تفعل [عمومه ومله به
عائده اوله، خصوصيتدن چيقوب
جمله به يايمله، عمومى اوله : بو
عادت بو مملكتده تعمير ايتدى.
[عربيه باشليجه «عمارة» دن
صاريق صارمه، و «عم» دن
عجب اوله معالرينه كالير.]

تعميد { سذ. عر. [«عمد» دن
تعميد { مص. تفعل [وافتيز ايتمه.
تعمير { سذ. عر. ج: تعميرات.
تعمير { [«عمار» دن مص. تفعل]
بوزوق بر شيئي دوزلقه، ويران
بر شيئي مهور ايتمه : ادى تعمير
ايتك؛ اوجه بعض تعميراتله
اوغراشيورم. [اصل ابنيه و
املاك كبي ويرانى و معصويت
قبول ايدين شيلر حقنده استعمال
اولنقى لازم كاليركن، مجازاً سمرت
معناسيله هر شي حقنده قوللا-
نيلير. حتى تعمير قلب دى دى نايير، كه
قيرلش قلبه تسلى و برمك ديمكدر.
— «اعمار» دن فرق ظاهر در.]

تعميق { سذ. عر. ج: تعميقات.
تعميق { [«عمق» دن مص. تفعل]
۱. درينلشديرمه، درين قازمه:
تقلىر برايكى آرشين دها تعميق
ايتك اقتضا ايدر. ۲. پك درين
وكهنه وارم جق صورنده آرا-
شدروب اطرافيله تحقيق و تدقيق
ايتمه : علم كلامه متعلق مسائلى
اسلاف علما جوق تعميق ايتشلردر؛
بو خصوصيه بر جوق تعميقانده
بولنشدور.

تعميم { سذ. عر. [«عموم» دن
تعميم { مص. تفعل [بر ايتي
خصوصيتكدن چيقاروب عمومه
عائده وشامل ايتمه. عمومى ايتمه،
شموللنديرمه : معارف تعميم ايتك
= عموم مستفيد اوله جق صو-
رتده نشر ايتك.

تعميم { ح. عر. عمومه عائده اوله.
تعميم { جق صورنده [بر نظارت
ودائرة رسميه دن عموم ملحقان
يازيلان و امر حقنده مستعملدر :]
داخليه نظارتدن تعميم بر امر
نامه يازلدى.

تعميه { سذ. عر. [«عمى» دن
تعميه { مص. تفعل [۱. كورلتمه.
۲. قپالى بر صورتله و ايما
طريقيله افاده. ۳. د. ر. الجذ
حسابيله افاده اولنان بر تارايك
اكسيكني طولديرمق و يا فضله
سنى طى ايتك همچون ايراد اولنان
رسم و عيما.
تعمير { عناد و اصرار ايتمه مضنا.
تعميد { سيله لسانزده قوللا-
نييلورسه ده، عربيه «عناد»
مادهسى اصلا تفعل بابندين
كلمه يكلندن، ياكليشدر. «عناد»
ديمل.

تعمود { سذ. عر. [«عياذ» دن
تعمود { مص. تفعل [اعوذ بالله ديمه،
اللهه صيغته.

تعمود { سذ. عر. [«عياذ» دن
تعمود { مص. تفعل [نظره وسائر
آفاته قارشى محافظه ظن و اعتنا.
دله آصيلان نسخه و حائل كبي
شيلر، حرز.

تعمو { سذ. عر. ج: تعمو.
تعمو { مص. تفعل [۱. عيان وظا-
هر اوله، ميدانه چيغمه : قدرت

بر شى يرينه اقامه سى، بدل
ويرمه. ۲. ما. بر وارداتك
ايلريده يرينه قومق اوزرمه
ما وضع ايتك غبرى به صرفى :
مطبعة ولايتك وارداتى هنوز
تحصيل اولنه ميدنندن مصارف
ضروريه سى تعويض طريقيله
ولايت صند بختدن تسويه اولنيور.
تعميضاً { ح. عر. ما. تعويض
طريقيله، ايلريده
وارداتدن توقف اولنقى شرطيله.
تعميق { سذ. عر. [«عوق» دن
تعميق { مص. تفعل [اكرى براقه،
آليقومه، كيكيديرمه، تاخير :
قرارك اجراسنى تعميق ايلدى.

تعميد { سذ. عر. ج: تعهدات. [«عهد»
تعميد { دن مص. تفعل [۱. درعهده
ايتمه، اوزرينه آله، اجراسنه
سوز و يرمه : بوايشى فلان تعهد
ايتدى. ۲. ار. بر مفرزة عسكريه
ويا دائرة رسميه نك اوزاق ولوا.
زمنى تدارك و اعطاي ايتكي درعهده
ايتمه. ۳. بوسته به و يريلن مكاتب
وسائر مكملنه ايصالى تأمين
اولمكه ايك قات اجرت مقابلنده
اولور.

تعميد { ص. بوسته خانه نايكى
تعميد { قات اجرت آلتنه ورق
وصولى تأمين و تعهد اولنان
(مكتوب وسائر) : تعميدلى
مكتوب.

تعميش { سذ. عر. [«عيش» دن
تعميش { مص. تفعل [باشامه،
چكمه، معيشت : ضرورته تميمش
ايتك؛ دنياده تميمش پك مشكلدر.

تعمين { سذ. عر. [«عين» دن
تعمين { مص. تفعل [۱. عيان وظا-
هر اوله، ميدانه چيغمه : قدرت

الیه طبعتک هر ذره سنده تعین
ایدر. ۲. خاص و معین اوله،
تخصیص و تحدید اولفه: خسته.
لنی هنوز تمامیه تعین ایتمدی.
۳. اعیان صره سته یکمه، کسب
اعتیار و حیثیت ایتمه: بولسون
یارب تعین ناسزالدن بری.
[بواو چخی معنا عربیده اولیوب
لسانمک مختراعاندندر.]

تعین { سذ. عر. } «عیب» دن
تعیل { مص. تفعلیل } عیلامه،
تقیح ایتمه، عیب و عار عبد ایتمه،
تقدیر ایتمه: بوحرکتکیزی تعیل
ایندیلر؛ کیسه بی تعیل ایتمه ملی.
تعین { سذ. عر. } «عین» دن مص. تفعلیل
۱. معین و مخصص ایتمه، آرمه،
تخصیص ایتمه: ملاقات ایچون
کون تعین ایتمی. ۲. بر منصب
و مأموریه یرلشدیرمه، نصب:
برقاعقه مقامغه تعین اولندی؛ بو
مکتبه برهمه ملی نانی تعین ایتمه جکله.
در. ۳. تر. مصدریت معناسی
غائب ایده رک عسکر یله وسائر
بعض مأموریه معاشدن بشقه
ما کولات وسائر به متعلق
و برین شیلر، ارزاق: معاش
و تعینی شو قدر طونار: تعینی
هر آی آیلور: ات، اتمک تعینی:
[ج. باشلیقه بو معنایله مستعملدر]:
تعینانی واردر.

تعینچی { سذ. مص. تعین ورن،
تعینچی } تعینات توزینه مأمور
آدم.

تغافل { سذ. عر. } «غفلة» دن
تغافل { مص. تغافل } یئیزلر ککله،
قصدا و آلاندن غفلت کوسترمه.
[و تفدیه. سهواً تفدی
تغدی] و تفدیه یرینه قوللانیلور؛

حالبوکه تفدی عربیده قوشلق
یئکی تمک و تفدیه قوشلق بدیرمک
دیجکدر که لسانمده غیر مستملدر.

تغذی { سذ. عر. } «غذاء» دن
تغذی { مص. تغفل. تغذی غلطدر }
بسلنمه، غذائمه: جوجق اکر زیاده
والده سنک سودیله تغذی ایدر.

تغذیه { سذ. عر. } «غذاء» دن
تغذیه { مص. تفعلیل تغذیه غلطدر. }
بسله، غذالامه: جوجقلری سوت
ویومورطه کی شیلرله تغذیه
ایتمی.

تغریب { سذ. عر. } «غربت» دن
تغریب { مص. تفعلیل } برینی
ملکستندن چیقارمه، غربته
یوللامه و یا کوتورمه، طرد،
تبعید.

تغریر { سذ. عر. } «غرور»
تغریر { دن مص. تفعلیل } هقه،
مشتربی آلداتمه.

تغریم { سذ. عر. } «غرام» دن
تغریم { مص. تفعلیل } اودغسی
لازم اولان شیئی اودتمه.

تغزل { سذ. عر. } «غزل» دن
تغزل { مص. تفعلیل } ۱. غزل
سویله. ۲. حسن و جمالنی شعر
ویا نثرله مدح ایده رک برقادینه
طاقله.

تغش { سذ. عر. } «غشاة» دن
تغش { مص. تفعلیل } اورتنمه،
بورورمه.

تغشیه { سذ. عر. } «غشاء» دن
تغشیه { مص. تفعلیل } اورتمه،
بورورمه.

تغضب { سذ. عر. } «غضب»
تغضب { دن مص. تفعلیل } غضبلنمه،
غضبه کله.

تغفل { سذ. عر. } «غفلة» دن
تغفل { مص. تفعلیل } غافل طاو.
رانمه، غفلنده اوله. [طن اولند.

تغی کی «تغافل» ایله مترادف
دکدر؛ زیرا تغافل یا لاندن غفلت
کوسترمک دیمکدر. }

تغلب { سذ. عر. } «غلبه» دن
تغلب { مص. تغفل } غالب کلوب
زورله غصب و تحکم ایتمه: ارا-
ضیسنه باشقه لری تغلب ایتمشلدرد.

تغلف { سذ. عر. } «غلاف» دن
تغلف { مص. تغفل } ط. تغلف
امعاء = باغیر صافلرک بر برینه یکمسی
علنی.

تغلیب { سذ. عر. } «غلبه» دن
تغلیب { مص. تغفل } بر مندا
سبت و تغلقدن طولایی برلفظی
دیگر لفظ و معنایه دخی شا.
ملاً استعمال ایتمه: پدر ایله
والدیه «ابون» دئیلی کی.

تغلیط { سذ. عر. } «غلط» دن
تغلیط { مص. تغفل } ۱. یاکاپش
چیقارمه یا کلیشاق عطف واسناد
ایتمه: کتابی تغلیط ایتمک ایستش.
۲. یاکاتمه، نشویش ایتمه: ذهنی
تغلیط ایتمیکیز.

تغلیظ { سذ. عر. } «غلظة» دن
تغلیظ { مص. تغفل } قبالاشدیرمه.
تغلیق { سذ. عر. } «غلق» دن
تغلیق { مص. تغفل } قیامه، کاید.
له: تغلیق ابواب. د.

تغیج { سذ. عر. } «غیج» دن
تغیج { مص. تغفل } نازلانمه. د.

تغنی { سذ. عر. } «غناء» دن
تغنی { مص. تغفل } ۱. زنکینه
اوله، مال و ثروته نائل اوله. د.
۲. غنا کتیرمه، محتاج اولمامه،
قناعت واکتفا. د. ۳. الحان
ایله اوقومه، ابرلامه، نغمه ایتمه:
کوزل تغنی ایدبور.

تغیر { سذ. عر. } «غیر» دن
تغیر { مص. تغفل } ۱. دیکشمه، باشقه درلو و دیگر

کون اوله، باشقه لاشمه، تبدل
ایته: رنگی تغیر ایتدی؛ او آدم
بیونجه بشتون تغیر ایتش؛ بو
ایته ده برطافم تغیرات کور یورم.
۲. رنگ دیکشمه، دیگر کون
اوله: بکزی تغیر ایتدی. ۳.
بوزله، فساده اوغرامه: بوات
تغیر ایتدی.

{ سذ. عر. ج: تغیرات.
تغیر } { «غیر» دن مص. تفعل
۱. باشقه لاشدیرمه، دیکشدیرمه،
دیگر کون ایته: تغیر رنگ،
تغیر مسلك ایتمک؛ تغیراته او.
غرامق. ۲. بوزمه، افساد:
حرارت اتی تغیر ایدر.

{ نف. و. فقه. با: دف ودفه.

{ سذ. عر. الما، سیب.
نقّاح

{ سذ. عر. ج: تفاخرات.
نقاخر } { «فخر» دن مص. تفاعل
برینه قارشى تخر ایته، اوگونمه:
شعرا اوتودن برى تفاخر ایتمکى
سومشدر.

{ سذ. ج. عر. فد:
تقاریق } تفریق. (ظن ایتدکلى
کى «تفرقه» تک جى دکادر).
با: تفریق. — (تر. زباززدی:
تقاریک) اوقاق تفک شیشلر، آز
قیمتلى هدیه لر.

{ سذ. ج. عر. فد: تفسیر.
تقاسیر } با: تفسیر.

{ سذ. عر. «فضل»
تفاضل } دن مص. تفاعل ۱.
فضل وکرم و فضیلتده مسابقه
ایته: بربرلش قارشى تفاضل
نیله. ۲. مقدار فضله سی، فرق.

{ ص. عر. ذ: تفاضليه.
تفاضلى } — ایکی رنق آراسنده
مقدارجه اولان فرقدن متولد
نسبت: حساب تفاضلى.

{ سذ. ج. عر. فد: تفعلیل
تفاعیل } بو معنایه کز [د. عرو.
ضده مصراعک مفاعیل ايله تعیین
اولور اقسامه تفسیمی.

{ سذ. عر. «قال» دن
تَقَال } مص. تفعل ۱. قال خیر
عد ایته، اوغور صایه: عربلر
آتمک بعض علامتله تَقَال ایدرلر.
۲. قال آجه، قال آتمه: بعض
دیوانلردن تَقَال ایدرلر.

{ سذ. عر. «فوت» دن
تَقَاوت } مص. تفاعل [ایکی شیء
آراسنده کی فرق، برنک دیگر ندن
فرقلی اولسی: عرب آتیه انکیز
آنی آراسنده چوق تفاوت واردر.
ج. تفاوت عرضین = ایکی محلاک
عرضی بیننده درجه جهتدن فرق.
ج. تفاوت طولین = ایکی محلاک طولی
بیننده ساعت جهتدن فرق.

{ سذ. عر. «فتح» دن
تَفْتِیح } مص. تفعلیل ۱. آجه،
کساد. ذ. ۲. تر. [زباززدی:
تفتیک] معده انشراحى، معده یی
آچان ککیرمه: بوعلاج تفتیح ورر.

{ سذ. عر. ج: تفتیشات.
تفتیش } «فتش» دن مص. تفعلیل
آراشدیرمه، بریشیک طوغریسنى
بولقی ایچون هر طرفی آرایوب
تحقیق وتدقیق ایته: عسکرک
احوالی تفتیش ایتمک: طبع او.
لنه حق کتابلری معاينه وتفتیش
ایتمک: ولایایجه اجرای تفتیشاته

مأمور اولدی. || انجمن معاينه
وتفتیش = معارف نظارتنده
تدقیق مؤلفاته مأمور هیئت. ||
تفتیش عسکرى قومیسونى = امور
واحوال عسکرى تک محور لاقنده
جریان ادب و ادبیکی تحقیقه

مأمور هیئت عسکرى. || محکمه
تفتیش = اوقاف مایون نظارتنده
باب مشیخته مربوط محکمه شرعیه.
= تر. { «تفتیش» مأموری
تعبیرندن مختصر } عو. «فتش»،
تفتیش وتحقیق. اوری: برتفتیش
کوندردیلر. [پولیس تشکیلاتندن
اول ضابطه ده «تفتیش» مأ.
مورلری وار ایدى که آنلره
بالکزرجه «تفتیش» دینلردی.
{ ص. عر. ذ: تفتیشیه.
تفتیشی } تفتیش وتحقیقه منسوب
ومتعلق: معاملات تفتیشیه،
اوراق تفتیشیه.

{ سذ. عر. «تک» دن
تَفْتِیک } مص. تفعلیل [پنوق)
آتمه، (پوک) طرامه، آجه. ذ.
تفتیک } (س. لغت آفندون، أخذ)
۱. ایجه ویومشاق یکى
قیلى: آتقره جهتدن و آناتلو.
لنک سائر بعض محللردن خیل
مقدار تفتیک چیقار. ۲. قویونک
بهارده قیریلان ایجه ویومشاق
یوکى. ۳. یاره ایچون اسکی کتن
بزندن پایلان نساله: مجروحلر
ایچون تفتیک حاضر لامق. ۴.

تفتیک قیللری ویرن یکى جنسی:
آتقره ولایتنده شو قدر نیک
یکى وشو قدر نیک تفتیک موجود.
در. = ص. ۱. تفتیک قیللری ویرن
جنسه منسوب، بوجسدن اولان:
تفتیک یکى. ۲. تفتیک قیللردن
معقول: تفتیک شال، تفتیک
چوراب.

{ فل. ایجه: اری
تفتیک کاشک } پروزلوب سوکک،
ایلیکری آیراق: بوقاش چاقق
تفتیکلر.

{ سذ. عر. «فل» دن
تَفْتِیل } مص. تفعلیل [بوکمه،
اگیره. ذ.

تَفْتِینَ } سَندِ عِری [فتنه « دن
 { مَصَدِّ تَفْعِیل [فتنه دوشور-
 مه، فسادِ اَلْقَا اِیْمَه : تَفْتِینِ قُلُوبِ
 وَاذْهَانِ .

تفحص { سذعر. ج : تفحصات.
تفحص { «فحص» دن مص.
تفعل [اطرافله آراشد یروب
تفتیش و تحقیق ایته : او آدمک
احوالی ایجه تفحص ایتدی
احرای تفحصات اتمک .

كومور دىكى (سۇ. غر. كومور دىكى
كومور دىكى (اولان دىكى، دن) كىم.
كومور دىكى، كومور دىكى.
[لغت مۇلە.]

سَمَحَةٌ } سَمَحَ عَمْرٌ : ج. تَفَخُّراتُ.
 لَفْجِحٌ } [« فُخْرٌ » دُنْ مَص. تَفَعَّلَ]
 اوگو نه، قورله، بر فضل وهن
 ویا غیزی مدار کبر و غرور
 اتخاذ ایته: دنیاده هیچ بر شیتله
 تفخر اتمه ملی.

تفرج { سذ. عر. « فرج » دن
مص. تفعل } ۱. آجله،
فرحانه، انشراح : تفرج ایچون
کز مکه چقه مشیدی. ۲. کلنک
ایچون واقع اولان کزنه، سیر :
دکیز قییلرنده تفرج ایتمکده
اولان اهالی .

تفرُّجگاه } یاخود تفرجگاه. س.
 - فا. (ع. تفرج = م
 - فا. گه. = محل) الکفک
 ایچون کز تکه مخصوص بر، الکجه
 بری، سیر بری : بوته‌رک تفر-
 حکاھلری جو تفر.

اوله، هر کس دن آریلوب یالکز
قاله. ابو معناده زمانزده قوللا
فماز کیدر. ۲۴. امثالز وی
نظیر اوله: این سیمنا عصرنده

حکمیافته فرد اتمشیدی. ۳.
کندی باشنه اوله، کسب استقلال
ایتمه: روم سلجوقیلری ابتدا
ایران سلجوقیلرینک حاملری
ایکین یهمده فرد اتمشردی.

تفرسی { سنڌ. عمر. [« فراسة »
 { دن مص. تفعل } چهره
 وسيا علامہ بدن کال فطانت
 و ذکا ایلہ آکلامہ، سزمہ : او
 آدمک تفرسی جو قدر .

سُرع { سذ. عر. ج: تفرعات.
[« فرع » دن مص. تفعّل]

۱. دالالغه، دال و بوداق پیدا
 ایته. ۲. بر جوق فروغ و اقامه
 به آبرله، دالالغه، تشب: سلجوق
 قیلر خاندانی بر قاچ دولته قترع
 اتمشیدی. ۳. بر فرع حالنده
 اوله رق بر اصلدن آبرله: قونیه
 دمیر یول خطی آناطولی خط
 کیرندن تفرع ایدور. = ج.
 بر اصلدن آبریلان کو چک شعبه
 و فرع لر، اصل و اساسه آز مد-
 خلی اولان تفصیلات، ایکنجی
 درجه ده اهمیت اولان احوال:
 اصل مسئله به باقم ده تفرعاتله
 اوغراشمه لم.

۲. { سذ. عر. } « فراغ » دن
 مص. فعمل ۱. فراغ اوله،
 برایشی یتیروب قورتله. د. ۳.
 صائین آلمان بر ملکک فراغ
 معامله سی اجرا ایتدیرمه یعنی
 اسکی صاحنه فراغ ایتدیروب
 کندی نامه حورمه .

سُـرِقَ } سـد. عـر. ا «فرق» دـن
مـص. تـفـعـل آـرـلـه، طـاـغـلـه، دـ.
قـه } سـد. عـر. ۱. آـرـلـه، آـرـبـلـق،
اـتـفـاقـمـزـلـق: آـرـه لـر یـنـه
تـقـرـقـه دـو شـد ی، کـر د ی. ۲.

[ممدريت معناسدن مجرد او-
لهرق] غزته صحيفه لردن بويه
بر چيزكي ايله آريابوب بر حكايه
ويا علي بر بخه شخصيص اولنان
قسم: غزته قرق قراخي اوقومفله
مشغولدر.

معجم: قلبی تفریح استدی .

سند. عمر. [فرد] دن
مض. تفعیل [۱. صو.]

دنیادان آریلوب یالکز الله ایله
مشغول اوله : اهل تفرید . ۲ .
الکتریکل دیالسی مرهم اولنان
شیخی نازل الکتریکل اجسامدن
آیرومه ، تجرید : نغراف تلرینی
فرید ایل .

۱. سذ. عر. ج: تفریشت. یش (« فرش » دن مص. فعیل) ۱. دوشمه، دوشمه، یامه : حبادمستی چنک اوزرینه فریش ایدوب اوتوردی، ۲. ر حاک زمیننی دوشمه، برشیله وردمه : سردیون اوکفی مرمرله یتک اوطلمستی چیی ابله تفریش بدتی : یکنهانه چیی تفریش بقی، مسافره اکراما یولی

وزیر ۹ چوخه قفریش ایتمدیلر.
۷ بر خانه ویا قوناق وداثره نك
۶ قفرو شاختی تدارك ایدوب یرلی
۵ رینه قومه، دوستمه : یکی بیتن
۴ وناغی دها قفریش ایتمدیلر؛
۳ قفریشانی دها بیتدی.

سذ. عر. « فراط » دن
بط (مص. تغیل) حد اعتدا
ک مادوننده قاله، افراط ضدی:
ز ایشده افراط و تفریط مذ.
وم اولوب اعتدال دن ایی شی
قدر؛ افراط دن تفریطه دو شمکدن
متراز لازم.

تَفْرِيقُ { سذ. عر. ج: تفاریق. }
[« ف ر ق » دن مص.]

تفعل [۱. آرمه، آبری قرمه : سوویدن بش قوپون تفریق ایدتی. ۲. آبری طومعه، سچمه، تمیز : اولادمدن هج برنی دیکرلردن تفریق ایتم؛ دین ومذهب تفریق ائگکزن جمله تبعه بر نظره باقی. = ج. با : تفاریق. || مجلس تفریق = مجلس اداره اعضای منتخبه سذک انتخابی ایچون عقد اولنان مجلس.]
تَفْسِیحُ { سذ. مر. } [« ف ح » دن تفسیح { مص. تفعل } ط. چورویوب دوكله.]

تَفْسِیرُهُ { سذ. عر. } [« ف ر » دن تفسیره { مص. تفعل } ط. ۱. طیبك خستهك ادرارینه باقی، ادراری معاینه ائتی. ۲. خسته. ك طیب طرفندن معاینه او. لسان ادراری.] اصطلاحات جدیده طیبه دن اولویوب، اسکیدن اطباء عرب پئنده مستعملدر.]

تَفْسِیرُ { سذ. عر. ج: تفسیرات، تفسیر } تفاسیر. [« ف ر » دن مص. تفعل] ۱. شرح و بیان، ایضاح و تفصیل : بر سوزی تفسیر ائك. ۲. قرآن كرمك عباره سی شرح و ایضاحله ایجاب ایدن تفصیلات و مطالعاتی بیان ائمه و بوكا دائر كتاب یازمه : قرآن كرمی تفسیر ائكمه مقتدر؛ آیت كرسی بی تفسیر ائتمشد. ۳. [مصدریت معنا سندن مجرد اوله رق] قرآن كرمك شرحی، بتون مصحف شریفك ویا بر یاخود بر قاج سورة شریفه ك شرحی حاوی كتاب : تفسیر یاز مغله مشغولدر؛ تفسیر كبر:

زخشرینك تفسیری. [بو معنا ايله جمی تفاسیر كلیر.] ۴. قرآن كرمك معانی شریفه سی واعرانی واسباب تنزیل و سائر متفرعاتی علم مخصوصی : تفسیر اوقوپور؛ تفسیر تدریسیله مشغولدر؛ علم تفسیر. || د. عطف تفسیره : نحوده بر كله مك مجرد مطوف الیهك مناسنی تفسیر وایضاح ایچون مترادفه عطف اولنسی و بو صورتله عطف اولنان كله یعنی معطوف : قتل و اعدام، اخذ و كرفت كي.

تَفْصِیلُ { سذ. عر. ج: تفصیلات، تفصیل } [« ف ص ل » دن مص. تفعل] اطرافیه و هر جهتی آبری اوله رق بیان ائمه، او. زون اوزادی به ایضاح ائمه : مسئله بی تفصیل ایدتی؛ تفصیلات لازمه سیله بیان ائك؛ بو بایده تفصیلات ویرمك.

تَفْصِیلًا { سذ. عر. ج: تفصیلات و تفصیلاً } ایضاحاً، مفضلاً : مسئله بی تفصیلاً یازمشد.

تَفْضِیلُ { سذ. عر. } [« ف ض ل » دن تفصیل { مص. تفعل }] برنی دیکرلردن افضل و مرجع طومعه، ترجیح. || د. اسم تفضیل = مقایسه و ترجیح بیان ایدن صفت كه عر. بیده « افضل » و زننده اولوب، لسانزده « ده » و « اك »، اسكی تركبه ده « رك » و « راق »، فارسیده دخی « تر » و « ترین » ادا تلمیله افاده اولنور : اكبر، ده بیوك، اك بیوك، بیوكرك، بزرگتر، بزرگترین كي.

تَفَقُّدُ { سذ. عر. ج: تفقدات، تفقد } [« ف ق د » دن مص. تفعل]

حاضر اولیان برنی آریوب صور. مه : بزی تفقد ائتمدكبر؛ حالی تفقد ایدتی؛ حفسنه اجرای تفقدات ایتدم.

تَفَقُّهُ { سذ. عر. } [« ف ق ه » دن تفقه { مص. تفعل }] علم فقه او. كرمه، فقهده ید طولی صاحی اوله، فقیه اوله : كندی مطالعه و اقدای سابه سنده او كوچك مملكتده كمكمل صورتده تفقه ائكمه موفق اولدی.

تَفَاقُ { مه. اوافق صفتنه اتباعاً } قوالایوب اولك مناسنی تأكید ایدر : اوافق تفك = ۱. كوچك یاییلی. ۲. كوچك واهمیتز ایشلر، اوتیه بری، شوندن بوندن، خردوات. [مصفری : تفهك : اوافاق تفهك.]

تَفَكُّرُ { سذ. عر. ج: تفكرات، تفكر } [« ف ك ر » دن مص. تفعل] دوشومعه، فكر ائمه، ذهن یورمه، اعمال فكر ائمه : انسان تفكر ایدرسه حیات دنیاك اهمیت اولدیفنی آكلار؛ درین درین تفكره، بر طاقم تفكراته طالشیدی.

تَفَكُّكُ { یاخود توفك. س. باروتله تفكك } پاتلایوب ائچنده كي قور. شونی فوق العاده بر سرعت و شدتله و قیزغین اوله رق اوزاغه آتمله اتلاف ایدر اسلحه ناریه. دن الد و او موزده طاشینیر معروف بر سلاح كه یكی ایجاد اولوب انواعی وارددر : فتیلی، چاققی، قاپسولی، ایكنه لی، آر. قه دن طولار، مكرر آتشلی تفكك : تفكك آتقی، بوشاتقی،

انداخت ایتک. || تفنک پاتلامق
= حربه باشلامق، محاربه ظهور
ایتک. || تفنک پاتلامق سزین
= بلا حرب.

{ س. ۱. تفنک اعمال
تفنگجی } ایدن صنعتجی. ۲.
برطابور و یا آلایده نقراتک
تفنگلری اصلاح و تعمیره مأمور
و بوسنعت آشنا ضابط. ۳. تفنگکه
مسلم محافظه مأموری و یافض. ۴.
سرای هایبونده بچیکک وظیفه.
سنی ایفا ایدن مأمور، سلاحشور؛
{ تفنگکی } دخی دیلیر. جمی
{ تفنگیان } در: تفنگکی بلوک
تفنگجی باشی؛ تفنگکیلردن بری.
۵. و قتله برابارتک امور ضا-
بطه سنه مأمور آدملرک تفنگجی
باشی دینان ریسلری آلا یکی
وظیفه سنی ایفا ایدردی. { غلط
فاحش اوله رق جمی } تفنگجیان
صورتنده قولانیر. }

{ س. تفنک وضع و
تفنگخانه } حفظنه مخصوص
محل. { سلاحخانه دهاناسیدر. }

{ س. سلاح چاتیسی.
تفنگکک }

{ س. عر. { فن } دن
تفنن } مص. تفنل ۱. بر شیشک
انواع و اقسامنده کسب مهارت
ایتمه. و انواعی تیله، هزار فن
اوله: علوم و معارفده تفنن
ایتمشدر. ۲. فنونده بد طولی
صاحبی اوله، فنونی اوکرنمه:
دارالفنونه کوروب تفنن ایلدی.
{ فن } عرییده نوع و درلو
دعک اولوب، لسانزده کی معنای
متضمن اولدیفندن، تفنن لفتنک
ده ایکنجی مناسی لسانزده
مخصوصدر. مع هذا برنجیسیله

{ مناسبتی واردرد. }
{ س. عر. { فن } دن
تفوق } مص. تفعل { اوسته چیممه،
باشقهلردن اوستون اوله: علم
و هنرده جمله تفوق ایتدی.

{ س. عر. ج. تفوهات.
تفوه } { «فوه» دن مص. تفعل }
آغزه آلمه، سوبله، تلفظ ایتمه:
برضاق سوزلر تفوه ایتمشدر؛
بوبله سوزلر تفوهندن اجتناب
ایتلی. = ج. مناسبتلی منا-
سبتیز سوزلر، دیدی قودی،
داعی مسئولیت سوزلر: بعض
تفوهانده بولغقدن ناشی تحت
مسئولیته آلمشدر.

{ س. عر. { فوض }
تقویض } دن مص. تفعل { احاله
ایتمه، برینک عهدسنه و بره:
بوایش فلانه تقویض اولمشدر؛
انسان هرایشی جناب حق
تفویض ایتلیر.

{ ص. تفنک صفتنک
تفهجک } { مصغری اولوب «اوقا»
جق «صفتنه اتباعاً قولانیلیر:
اوقاجق تفهجک = یک کوچک
پاییل وظریف و نازک: اوقاجق
تفهجک بر قیز.

{ س. عر. { فهم } دن
تفهیم } مص. تفعل { تکلفه و آزر
آزر آکلامه، فرقنه وارمه:
مسئله کی تفهم ایتدی.

{ س. عر. ج. تفهیمات.
تفهیم } { «فهم» دن مص. تفعل }
آکلامه، افهام: کیمیک کندیسنه
ایجه تفهیم ایتدم.

{ س. عر. ج. تفهیمات.
تفیض } { «فیض» دن مص. تفعل }
فیض بوبله، ایلریله، ترق ایتمه:
علم و هنر اوکرتوب ایشته دوام

ایذن البته تفیض ایدر. { عر-
بیده فیضان ادب و طاشمه و
پایله مناسنه کلوب، بزجه
مستعمل اولان بو مناسی ایسه
مجازی عد اولنه یلیر. }

{ س. عر. { قبل } دن
تقابل } مص. تفاعل ۱. قارشلی
قارشلی به کله، راست کله، یوز
یوزه کله: ایکی اردو تقابل
ایدوب حربه کیریشدیلر. ۲.
قارشلیق اوله، بر شیشه قارشلیق
وبدل یرنجی طوعه: ایتدیکم
خدمت و قتله کندیسندن کور-
دیکم ایسلکه تقابل ایتیور.

{ س. عر. { قرب }
تقارب } دن مص. تفاعل { بر-
برینه یا قلاشمه، بربرینه یاقین کله.
{ س. ج. عر. قد: تقریر.
تقاریر } با: تقریر.

{ س. ج. عر. قد:
تقاسیط } تقسیط: با: تقسیط.

{ س. عر. { قص } دن
تقاص } مص. تفاعل { اودشمه،
حسابلاشمه، آلهجق و بره جک
قالامه، صایشعه: تقاص اولدق.
|| عو. تقاص تقوص ایتک =
آلهجفی و بره جکنه حساب ایتمه.

{ س. عر. { قصر } دن
تقاصر } مص. تفاعل { قصور
ایتمه، بر ایش کورمه اقدار
وارایکن کورمه مه. ذ.

{ س. عر. { قضا } دن
تقاضا } مص. تفاعل { اتادیه دین
ایچون مدیون صیقیشدیرمه،
تضییق. || عو. سرزنش: بغله
تقاضا ایتدی.

{ س. عر. { قطر } دن
تقاطر } مص. تفاعل { طامله طامله
آقه، طاملامه.

تَقَاطُعُ { سذ. مر. } « قطع » دن
تَقَاعِدُ { مص. تفاعل } بربرخی
کجه، بربرنک اوستندن کجه:
ایکی دمیریول خطی تقاطع ایتمک.
(عریده بربرندن کیلوب قطع
مناسبت مناسنه کلکله، بزم صو.
رت استعمالز عنیدر.)

تَقَاعُدُ { سذ. عر. } « قعود » دن
{ مص. تفاعل } اختیارلق
ویا بر سقطلق سبیلله خدمت
ووظیفه سی ترکله محضمانتک
بر قعیله استراحته چکجه : بر
ضابطک تقاعدی، تقاعد معاشی:
تقاعد صدیقی، تقاعد اولوق.
(لسان عوامده « متقاعد »
برینه صفت کی ده قولانیلیر
تقاعد بر ضابط.)

تَقَاعُدُكَ { س. } تقاعد لغتی متقل.
{ عذرینه } قولانیله
اصل تقاعد معنای غلط فاحش
قیلندن اولان بو تعبیر سقیمله
افاده اولنور. بر مأمور ویا
ضابطک تقاعد اولمی، تقاعد.
لکنی استدعا ایتمش، تقاعدلکی
اجرا اولندی.

تَقَاعُدِيَّةُ { سذ. عر. } تقاعد
{ معاشی. }

تَقَاوِمُ { سذ. چ. عر. } قد. تقویم.
{ با : تقویم. }

تَقَبُّضُ { سذ. عر. } « قبض » دن
{ مص. تفعل } ۱. طوللا.
نوب چکجه، بوزله. ۲. ط.
قبض اولمه. (ایکنجی معنا ایله
« اقتباس » دها مستعملدر.)

تَقَبُّلُ { سذ. عر. } « قبول » دن
{ مص. تفعل } قبول ایتمه،
آله، اوستنه آله. ۳.

تَقْبِيعُ { سذ. عر. چ. } تَبْیِعات.
{ « قبیع » دن مص. تفعل }
چرکین کورو، بکشمه : بوحر.

کتنی هرکس تقبیع ابندی.
تَقْبِيلُ { سذ. عر. } « قبله » دن مص.
{ تفعل } اوبنه، بوس ایتمه،
بوسه : حبر اسودی تقبیل ایتمک.
تَقْدُسُ { سذ. عر. } « قدس » دن
{ مص. تفعل } پاک و مبارک
اوله، دیانه معزز و محترم اوله :
کمه نك تقدسی.

تَقْدَسُ { ف. عر. } تقدست. { آتف
{ بیان } مصدر دن فعل
ماضی مفرد غائب } پاک و مبارک
اولسون، معزز اولسون. (دعا
مقارنده ترکیبات عربیده ده
مستعملدر : جناب حق تقدس
اسمه، تقدست ذاته.

تَقْدِمُ { سذ. عر. } « قدم » دن
{ مص. تفعل } ۱. ایلری
کجه، ایلریده بولنه. ۲. زمانجه
ویا درجه ورتبه جه ایلری بولنه،
اوکده بولنه : باقینک ناییدن
برقرن تقدیمی واردو، فضولینک
عصری شعراسنه تقدیمی مئتمد.
۳. تشریفانجه اوکدن کجه ویا
دها بوقاری اوتورمه حق :
قاضی عسکرلر اوائلده وزیریه تقدم
ایدرکن بعهده وزیرانک تقدمه
قرار ویرلشدر. ۴. برضرنک
ازاله سنی اخطار ایتمه. || حق
تقدم = بر شیشه هرکسیدن اول
تثبت ابدلیدیکی ایچون احراز
اولنان حق و شرف.

تَقْدِمَةُ { سذ. عر. } تقدیم کی
{ تفعل } بایندن مص. {
مانوقه تقدیم اولنان شی،
ویرلن هدیه ویا برکدار : فلان
ذاته برتقدمه ناچیزانه اولوق
اوزره.

تَقْدِيرُ { سذ. عر. چ. } تقدیرات.
{ « قدر » دن مص. تفعل } {

۱. قدر، حکم ازلی، جناب
حکک هرشی، حقدمه کی قرار
ازلیسی : تقدیر خدا قوه بازو
ایله دونمز، تدبیر ذاتما تقدیرمه
موافق کلز. ۲. قیت بیجه، بها
تعیین ایتمه : کتانی، کتابک قیتنی
محافظر تقدیر ایدمه ییلر. ۳. بر
آدمک قدر و هنری آکلایوب
اعتراف ایتمه، قدر شناسنی : محویت
ایچنده یاشایان اواباب کلی تقدیر
بیوک برضیتدر. ۴. بکنجه، تحسین
ایتمه : برآدمک خدمتی تقدیر
اولغازسه غیرته خلل کلیر. ۵.
فرض. احتمال، اعتبار، صورت
حال : اولتقدیرده : بالفرض
والتقدیر : بونی بایدی تقدیرده
بن ده مقابله ایدرم : علی کلی.
التقدیر بن = هر ایکی احتماله
کورده. ۶. م. ۱. عبارده بولفظ
ویا حاکم ذهناً تصوری : بو بر
سؤال مقدروک جوابیدر. ۲.
ظاهرده اولیان بر اعراب و سلا
ژنهک محلا فرض اولنمی : بر
لفظی، ویا اعرابی تقدیر ایتمک.

تَقْدِيرًا { سذ. عر. } ۱. قدر
{ وها بیجه رک، قدر
ودگرخی آکلایه رق واعتراف
ایده رک : خدمتنی تقدیراً ترغیعه
قرار ویردیلر. ۲. م. تقدیر
صورتیه، لفظاً اولیه رق، محلاً :
بواسم تقدیراً منصوبدر.

تَقْدِيرِي { سذ. عر. } ۱. تقدیریه.
{ قدر الهییه منسوب
ومتعلق، قدر اقتضا سندن او.
لان : احکام تقدیریه. ۲. م.
لفظی و ظاهر اولیوب علی و
اعتباری اولان : بو اسمک
اعرابی تقدیریدر.

تقدیس { سذ. عر. ج: تقدسات.
[«قدس» دن مص.]

تقیل [۱. پاك و مبارك عد
ایتمه، معزز و مقدس طومعه،
قدسیت و برمه: بشون اهل
اسلام کعبه شریف بی تقدیس
ایدر. ۲. حمد و شکر و ثنا ایتمه:
جناب حق تقدیس ایتمک. ۳.
ج. پاك زیاده حرمت و اکرام
ایتمه، تعظیم ایلمه: بعض اقوال
حکیمانه سندن طولانی حضرت
مولای تقدیس ایدردی.

تقدیم { سذ. عر. ج: تقدیمات.
[«قدم» دن مص. تقیل]

۱. اوکه یکجمله، ایلمیه سور-
مه، بر شیشی دیگرندن اول
بولد برمه: بمسلمیه حمدایه
تقدیم ایتمک اقتضا ایدر؛ تقدیم
الاهم علی المهم = پاك مهم اولان
ایشی عادتاً مهمندن اول. یا یق.
۲. برینک و علی الخصوص بر
بیوک ذات حضورینه بر شی
کوتورمه، و برمه: رئیس اقتدی به
بر مکتوب، بر هدیه تقدیم
ایتم. ۳. بر آدمی دیگر برینک
حضورینه چقارمه دق کوریشد.
برمه، توصیه ایتمه: یارب کلکیز
سزی خوشلانه جفکیز بر ذات
تقدیم ایدم؛ سزه برادری
تقدیم ایدرم. || تقدیم و تأخیر
بر غبارده نك بعض برلری یوقا.
دی به آلوب دیگرلری آشایه
آهرق تغییر و تصحیح ایتمه.

تقرب { سذ. عر. [«قرب» دن
تقرب] مص. تقیل [۱. یا فلاشده،

یا قین کله، یا ناشمه: بكا تقرب
ایندی. ۲. وقتی یا قین اوله،
قرب الوقوع اوله: رمضان
شریف تقرب ایدیور.

تقرب { سذ. عر. [«قرب» دن
تقرب] مص. تقیل [۱. یا فلاشده،

یا زه ایچنده قاله: تقرب جلد،
تقرب معده و ساژه.
تقرب { سذ. عر. [«قرار» دن
تقرب] مص. تقیل [۱. برلشمه،
بر برده قرار و ثبات بوله: بر
چوق زمان طولاشدقن صکره
فلان برده تقرب ایتمدی. ۲.
قرار لاشمه، قراری و برلشمه،
هنوز تحت مذاکره و تردده
اولامه: نه کونی حرکت ایده جکمز
دهاقر ایتمدی: اعشارک احواله سی
الآن تقرب ایتمدی. ۳. ط. مر-
ضک بدنک بر برنه حصر اولمسی،
فر. Localisation.

تقرب { سذ. عر. ج: تقریبات.
[«قرب» دن مص. تقیل]

۱. یا فلاشده برمه، یا فلاشده برمه:
شوماصه بی دیواره تقرب ایتمی.
۲. بر مقداری تمامیه تعیین ایتمه.
یوب آشایه یوقاری اولهرق
تخنین ایتمه: او آتک قرق لیرایه
آلندینی تقرب صورتیه سو.
یلدی. ۳. (مصدیت مناسندن
مجرد اولهرق [مناسبت، وسیله،
بهانه: تقریبی بولوب سولیدی؛
بالتقرب ایتمی آچدی؛ بر تقرب
ایلمه صاوشدی؛ [بو مقامده «ایلمه»
سز استعمالی «بر» لفظنك
مفتوح اولهرق فا. حرف الصاق
اعتبار اولمندن ایلمی کش غلط
بر تمبیردر، و یا خود «بالتقرب»
تمبیر عریب سندن غلطدر؛ حالبوکه
عریبده بو صوک معنا ایلمه قوللا.
نلاز.]

تقرب { ح. عر. آشایه یوقاری،
تقرباً [۱. تمامیه اولیهرق، تخنیناً:
بو بوناك تمبیراتی تقریباً اون بیک

تقریباً { سذ. عر. ج: تقریباً
یا فلاشده بر.

تقریبی { سذ. عر. ج: تقریبی.
[«تقریب» دن مص. تقیل]

تقریبی { سذ. عر. ج: تقریبی.
[«تقریب» دن مص. تقیل]

تقریبی { سذ. عر. ج: تقریبی.
[«تقریب» دن مص. تقیل]

تقریر لک { س. اوزرینه تقریر یا
زیلان بر پارافلی بیو.
جک کاغذ.

تقریض { سذ. عر. ج: تقریضات،
تقاریض. ا « قرض »
دن مص. تفعل. ا « بر تالیفی
منثور ویا منظوم بر مقاله »
مخصوصه ابله مدح و ثنا ائمه :
یازدینی کتابلری مشاهیر ادبیه
تقریض ایندیرمک عادتیدر.
۲. بر تالیفک مدحی حقننده
یازیلان منشور ویا منظوم مقاله که
اوکتابک باشنه ویا آخربنده درجی
حادث اولمشدر.

تقریض { تقریض ابله مترادفدر.

تقریح { سذ. عر. ا « قرح » دن
مص. تفعل. — لغت مو.
لد. [م. الکم صاعمه شکلی
کوسترمه، ضای شمسی حل ادوب
رنکری آری آری واکم
صاعمه صره سنده ابراز ائمه :
تقریح خاصه سنی حائر اجسام.

تقسیم { سذ. عر. ج: تقاسیم.
« قسط » دن مص.

تفعل ا قم قسم وهر قسمی بر
مدت معینه سروریده مؤجل تأدی
اوله جق مبلنک هر قسمی : ا عشار
بدلاتی ملتزم آلتی تقسیطده
ویررلر : تقاسیم مقررده ایله تأ.
دیه اوله جق دین.

تقسیم { سذ. عر. ج: تقسیمات.
« قسم » دن مص.
تفعل ا ۱. بوله، پارچه لره آر
مه : بیک غروثنی اوج کئی به
تقسیم ائمک : حاصلاتک حصه داران
بیننده تقسیمی : بنایی بش دائره به
تقسیم ایتدی. ۲. آقار صوبک
مصوره لره آرلدینی محل، صواق.

۳. حسابده اعمال اربمه نک
دردنجیمی که مثلا بر مبلنک بر
قاج حصه به بولمغه سندن عبارتدر،
اولشدرمه : ۷۴ ی ۹ تقسیم
ائمک. ۴. مو. چالغیرلک یا لکزر
بری طرفندن اجرا ازلان فصل :
بر تقسیم یاقی. || تقسیم اراضی
اراضینک تقسیم و تعینی وخر-
یطه سنک اخذی علی که باشلیجه
مثکاته مستنددر. [فر. Géolite
sie.] || تقسیم خرما بر مد-
یونک مالنک داینلر بیننده تقسیمی.
|| تقسیم میاه = آقار صولرک آر-
لدینی صرت وارتفاع که بر طرفنک
صولری برجته و بر طرفنک کیلر
اورجته آقوب کیدر : تقسیم میاه
خطی. = ج. بریناک بوله لری،
دائرده صورت انقاسی : بواوک
تقسیماتی جوق ایتدر.

تقسیم { سذ. عر. ا « قشع » دن
مص. تفعل. ط. توکوره.

بلن چیقارمه.
تقسیم { سذ. عر. ا « قشر » دن
مص. تفعل. ا صوبمه.

قبوغی چیقارمه.
تقسیم { سذ. عر. ج: تقصیرات.
« قصر » دن مص. تفعل.

۱. قیصا لئه. ۲. برایشی نقصان
یایمه، اقتدار واریکن ویا اقتدار-
سزلقدن قصور ائمه : ایضای
وظیفه ده تقصیر ایتدی. ۳. مه.
مسامحه ایله قانون جزا خلافنده
حرکت ائمه. = ج. قباحه،
صوج، وعلی الخصوص من طرف
الله بر بلایه اوغرامفی متنج صوج
وکناءه : بنیم تقصیراتم ندر؟ هب
بزم تقصیراتم در.

تقسیم { سذ. عر. ج: تقطیرات.
« قطر » دن مص. تفعل.

۱. طامه طامه آقیمه، طاملاعه.
۲. اینیقندن چکمه : دکنز صوبنی
تقطیر ائمک.

تقسیم { سذ. عر. ج: تقطیعات.
« قطع » دن مص. تفعل.
۱. کسمه، پارچه پارچه ائمه، پار-
چه لره تقسیم. ۲. مد. شعری تابع
اولدینی بحره کوره تقاعیه آرمه،
هر بر پارچه سنی فاصله ایله اقوومه.

تقسیم { سذ. عر. ا « قفاه » دن
مص. تفعل. « کلای ویا
شمری قافیه لی ایراد ائمه، قافیه
اویدریمه.

تقلب { سذ. عر. ج: تقلبات.
« قلب » دن مص. تفعل.

۱. دوغنه، بریاندن بریانه چوریه،
آلت اوست اوله. ۲. دگیشمه،
باشقه قابله کیرمه، تبدل، تحول،
دیگر کون اوله : تقلب احوال،
تقلب زمان. = ج. تبدلات،
تحولات، انقلابات : بنیم غیبوتمده
شهر اوقدر تقلباته اوغرامش که
سوقاقلری بوله ده زحمت چکدم.

تقلد { سذ. عر. ا « قلده » دن مص.
تفعل. ا ۱. حائل ویا کرداد.

ناق کئی یوبنه صارمه، آسمه، طلا
قنمه، قوشاعه : تقلد سیف = قلیع
قوشاعه، طاقنه. ۲. اوستنه
آله، درعه ده ائمه : امور حکو-
میتی تقلد ایلدی.

تقلید { سذ. عر. ج: تقلصات.
« قلم » دن مص. تفعل.
ط. برعضوک چکیلوب طویلاعه.
سی. تقلص حدقه و سازه.

تقلیب { سذ. عر. ج: تقلبات.
« قلب » دن مص. تفعل.
۱. دوندیرمه، جویرمه، آلت
اوست ائمه. ۲. برشیئک شکل و
قایی دگیشدرمه.

تقلید { سذ. عر. ج: تقلیدات.
«قلد» دن مص. تفعل [۱. طابق، آتمة، قوشامة:

تقلید حائل، تقلید سیف. ۲. بر-
ینک فعل و حرکتک و یا شکل و
صورتک عینی یایه، بکره که و یا
بکره تملکه چالشمه: فلان شاعر
نغمی به (یا خود نغمی بی) تالیده
چالشیور: فلان محرر کیسه به
تقلید انکسزین کندینه مخصوص
بر طرز افاده اختیار انجشد.
[مفعول الیه و مفعول بهله ار-
تباط ایدوب، آنجیق منباجه بر
آز فرق وارد: مفعول الیه
ایله اقتدا، و مفعول بهله بر شینک
ساخته سنی و یا استهزا طریقیله
طبقی یامقی مناسنه تقرب ایدر].
۳. بر شینک ساخته سنی یایه:

اک مشهور فایزیه لک معمولاتی
تقلید انجشدرد: برینک امضاسی
تقلید اتمک. ۴. برینک افعال
و حرکتک عینی یایه رق کندیسله
اکلفه، نمض انجه: هر کبی
تقلید ایدر، هر کسک تقلیدی
یا پار: بر کوریشده تقلیدی
آلمش. ۵. [مصدریت معنا-
سندن مجرد اوله رق] منضع بر
شینک، بر هنر و معرفت اثرینک
ساخته سی: انکلیز یا قایلرینک
تقلیدی چیتمشدر: تقلیدی او-
جوزدر. = مص. تر. تقلید صو-

رتیه یانلش، ساخته: تقلید کومش.
تقلیدی { ص. عر. ن: تقلیده.
تقلیده یا پیلان: ق. حجت
وسند استمکسزین قبول ایدلن:
ایمان تقلیدی = مقلد ایمانی.

تقلیل { سذ. عر. «قله» دن
مص. تفعل [آزالنه،

ابندیرمه، تنقیص: مقذارینی
تقلیل ایتک.

تقوا { سذ. عر. با: تقوی.

تقوی { سذ. عر. «قوس» دن
تقوس { مص. تفعل [یای کبی
اکری و کمرلی اوله: کیکیک
تقوسی.

تقوی { سذ. عر. «وقایه» دن
تقوی { الهدن قورقوب منیاندن
چکمه، توقی، پرهیز کارلغی،
زهد. || اهل تقوی = پرهیزکار
ومتقی آدم یا خود آدملر. «اهل»
اسمی مفرد و جمع کبی قوللانیلیر.

تقوی { سذ. عر. «قوت» دن
تقوی { مص. تفعل [قوتلنه،
قوت پیدا ایتمه، امدادله قوتی
آرتمه. ن.

تقویت { سذ. عر. با: تقویه.

تقویس { سذ. عر. «قوس»
تقویس { دن مص. تفعل [یای
کبی اکری و کمرلی ایتمه.

تقویم { سذ. عر. ج: تقاویم.
تقویم { «قوم، قیام» دن مص.
تفعل [۱. طوغریلنه، دوزلتمه،
یولنه قومه، ترتیب، تنظیم:

تقویم وقایع. ۲. ممالک و بلدانک
طول و عرضی و یا سیارات و
ثوابتک حرکات و مواقعی کوستر.
مه و بونلری کوسترن رساله و
کتاب یا خود جدول: تقویم البلدان،
تقویم الافلاک. ۳. بهر سنه به
مخصوص اوله رق هر کوته
شس و قر و سیارات طلوع و
غروب و وسائر احوال هیئت و
لیل و نهارک و اوقات خسته تک
ساعت و دقیقه لرینی کوستر بر

رساله که اتم اسلامیه پیننده
اسکیدن بری ارباب هیئت طر.
فندن ترتیب و انشری معناد
اولوب، اخیراً و اصول دخی
اوروداده کسب مکملیت انجشدرد:
تقویم سال. || حسن تقویم = اک
کوزل نظام و ترتیب و شکل و
صورت، که آت کریمه دن مأ.
خود اولوب، صورت و خلقت
بشر حقنده مستملدر. || مح.
اسکی تقویم، کهنه تقویم، یکن
سنه تک تقویمی = ایشه یارامازشی.

تقویچه { سذ. عر. با: کوچیک تقویم
رساله سی.

تقویه { سذ. عر. «قوت» دن
تقویه { مص. تفعل [۱. قوتلند.

برمه، قوت و برمه، قوتی آرندیرمه:
ایکی طابور دهاکوندره رک
فلان موقدمه عسکری تقویه
ایتقی: چو بقره بسیجی شیئر
یدر بره رک بدلرینی تقویه اتمک
اقتضا ایدر. ۲. تأکید و تصدیق
انجه: سوز کزی تقویه ایچون
بر مثال کتیره جکم. (قا. اصولی
اوزره «تقویت» صورتنده
دخی قوللانیلیر.)

تقی { ص. عر. ن: تقیه. ج: انقیاء.
تقی { «وقایه» دن صذ. — اصل
یایی مشدد ایشه ده مخفف قو-
للانیلیر. [الهدن قورقوب منا-
هیدن اجتاب ایدن، پرهیز کار،
اهل تقوی.

تقیح { سذ. عر. «قیح» دن
تقیح { مص. تفعل [— لغت مولده.
در. ط. ایریکلنه، ایریک پیدا
انجه: یارمی قتیح ایتدی: قتیح
دم، قتیح عین، قتیح کلیه وسائر.

صافلی غائب ائمه. || تكدور
 خاطر = مكدور اوله.
تكدیری { سذ. عر. ج. : تكدیرات.
 («كدر» دن مص.
 تفعلیل) ۱. بولاندیرمه : تكدیر
 ماه ائمهك. ۲. كدرلندیرمه،
 كدر ویرمه : تكدیر خاطر ائمه.
 ۳. آزارلامه، تعزیر : برقاحتی
 ایلک دفعه ادرتکابنده تكدیر
 ايله اکتفا ائیل؛ تكدیر ائمهك؛
 تكدیر ایشیکك؛ تكدیر يك.
 (ص. ص. : تكدیریه.
تكدیری { مه. مجازات تكدیریه
 قباحث نوعیدن اولان جرملرك
 استزام ابتدیی خفیف جزا.
 (سذ. عر.) «كذب»
تكدیب { دن مص. تفعلیل) بالان
 عزو واستاد ائمه، بالان چیقار.
 مه : بنی، بنم سوزی تكدیب
 ائمهك ایستور؛ غزته لك نفر
 ابتدكری حوادی رسماً تكدیب
 ابتدیلر؛ اوغزته بوكون یازدنی
 یارین تكدیب ایدر.
تكر { مه. چ. تكدورمك = دور.
 تكر } مك، چویرمك، یووارلا.
 متی؛ وتكدورك = یووارلاق،
 مسدور دیمكدر [یووارلاق
 تصور ایدوب «مكر» مهمله
 اتباع اولنور : تكر مكر یووار.
 لاندی؛ تكر مكر اوچورومدن
 آشاغیبه دوشدی.
تكر { س. با. تكیر، تكفور.
تكرار { سذ. عر. «كر» دن
 (مص. تفعلیل) بر ایشی
 بردها بائمه، ائاده ائمه : بر سو.
 زی، بر رجایی تكرار ائمهك؛
 بر تمبیرك بر مقاله ده بر قاج دفعه
 تكراری فصاحتیه منافدر.
 || تكرار علی التكرار = دفاتله

تكرار ایدمهك. || تكرار = بر
 ده، تكرارله. = ت. تر. یته،
 بر ده دفعه : تكرار كلدی.
تكرارلاق { قذ. بردها یایدیر.
 متی، تكرار ایدمه.
 برمك : درسئی تكرارلاق.
تكرارلامق { قذ. بردها یایق،
 تكرار ائمهك :
 بو سوزی تكرارلاماك؛ بو
 تعبیری چوق تكرارلامشكز.
تكرارلاق { یایق، تكرار
 ایدلك : بر سوزك بو قدر صیق
 تكرارلامی ائی برشی دكلدر.
تكرر { سذ. عر. ج. : تكررات.
 تكرر } { «كر» دن مص. تفعلیل
 بردها اوله، بزدھا وقوع بولمه،
 تكرارلامه : بولكله عباره ده
 چوق تكرر ایدور؛ برقاحتك
 تكرری مجازاتك اشتدازنی
 داعیدر. || مه. بجرمك محكومیدن
 صوركه بر جرم ده ایشلی.
تكرلك { س. (نق. بووار.
 «تكدورمك» دن) ۱. برده
 وارلانورق بورون دائروی
 شیء كه اكثر یا محورلندن
 بوط برجفت اولور : آراه تكر.
 لکی. ۲. تكرلكه بكرر دائر.
 وی شیء : پندیر تكرلكی؛ بر تكر.
 لك بال موی. || مح. درت كوشلی
 تكرلك = بورعز ایش.
تكرلك { یا تكرله لك. قذ.
 یووارلامق، یووار.
 لاق شیشی تحريك ایدوب بو.
 رنگك : آراه بی تكرلك. || مح.
 دقتسزلكه صالیویرمك، قاجیر.
 متی : لقردی تكرلك.
تكرله { س. صاچه صیان مقدمه،
 مصال تكرله سی.

تكرلیمك { قط. بووارلاق،
 یووارلانورق بور.
 يك یاخود دوشوك : ایشیش آشا.
 غی تكرلندی؛ اوچورومدن
 تكرلوب کیتدی.
تكرمان { س. دكرمنك اسم
 صحیدر.
تكری { یاخود تاسگری ویا
 طاسگری وغل. طفری.
 س. (سما وشفق دیمك اولان
 «تاك» دن) اله، مولی، خدا،
 قذ. اورغان، بالاب : تكرینك
 قوی. || تكرینك كونی = بتون
 كون.
تكریر { سذ. عر. «كر» دن
 (مص. تفعلیل) تكرار.
 لامه، تكرار ائمه، بردها بائمه
 ویا سونله : بر سوزی تكریر
 ائمهك. «تكرار» دن فرقی
 یوق کییدر. فقط بعض کتب
 ادبییه «تكریر» حسن تكرار
 معنایسته قوللانلشدركه بوحالده
 تكرار، غیر مقبول، تكریر
 ایسه مقبول اولمش اولور.
تكریلیق { س. الوهیت. = ص.
 (الوهیتیه منسوب و
 متعلق، الهی : تكریلیق سوز =
 طوغزی وانصافی سوز.
تكریم { سذ. عر. ج. : تكر.
 (یسات. «كرم» دن
 مص. تفعلیل) تعظیم وحرمت ائمه،
 بیوتمه، اولولامه : جناب حق
 بنی آدمی تكریم ایشدر.
تكریم { سذ. عر. حرمت وتعظیم
 ایدمهك، حرمت وتعظیم
 مقصدله.
تكر { سذ. عر. «كر»
 (دن مص. تفعلیل) قیرله،
 شكست اوله. ذ.

دیکمزدن اول تکلمك اقتضایدر.
تکلمك { تنکلی } بقی ویا ایچنه طولدر.
تکلمك { طوتد رقی } ایلیشد.
یرلمك، قباو سیرك دیکمك خرقة
تکلمك اقتضا ایدر.

تکلم { سذ. عر. } (د کلام) دن
تکلم { مص. تفعل } سویله،
لقدردی ایته: فصیح عربی تکلم
ایتمك پك زوردر: فرانزجه بی
بیلیورسده تکلم ایچون ملکسی
یوقدر: بش لسانده تکلم ایدر.
بور.

تکلیس { سذ. عر. } (د کاس)
تکلیس { دن مص. تفعل } کیم.
کیرجه چورمه، کیرج حالته قومه.
تکلیف { سذ. عر. ج. } تکلیفات،
تکلیف { تکالیف } (د کافه)
دن مص. تفعل [۱. برندن
زحمتی و دیگری - قنده نانغ بر
ایش ایستقه، بویه برایش ویاشر.
طک قبولی یوکاته: بگا یاه میه.
جنم برایش تکلیف ایدور: بو آغر
بر تکلیفدر: بگا بوتکلیفی ایتمک،
بونی تکلیف ایتمک. ۲. بیانچی
اولان معامله، یاقین و لا امانی از.
لیانله یاقیشیر رسمی و تعظیمی
یاخود احترازی معامله: تکلیفه
قبول ایتمک، آرازمده تکلیف
یوقدر. ۳. شریعت ویا نظام دو.
لنک هرکه مترتیبیلدی وظیفه
ویا تأدیبه سی امر ایتمک، مبلغ،
ورکی. (بومنا ایله اکثر یا جمعی
تکالیف قولانیلیر.) تکالیف
امیری، تکالیف شرعی، تکلیف
مالایطاق = طاقت کتیرلیه جک بر
شیش تکلیفی، آغر و ناقابل اجرا
تکلیف. || خام تکلیف = مناس.
سبزه و آغر تکلیف.

تکلی { سذ. دیکمکش شیشی یاتیشد.
یرمق ویا ایچنه طولدر.
بلان بنیوخی طوردر یرمق ایچون
کیریلن قبا دیکیش: خرقة تک
تکلی.

تکلی { سذ. عر. } (د کلام) آلتنده
تکلی { حیوانک صیرنه اور.
تیلن کچه که بنیوخی کبی تکلفش
اولور، فاهمدزین، عر. برده.
(تکلیزه «اکرم» دیرلر.)
تکلی { سذ. عر. } (د کاس)
تکلی { دن مص. تفعل } -

تکلی { سذ. عر. } (د کاس)
تکلی { دن مص. تفعل } -
لفت مولده (کیم کیرجه تحول
ایته، کیرج حالته کچه: اجسام
عضویه تک مرور زمانه تکلی.
تکلی { سذ. عر. ج. } تکلفات.
تکلف { (د کافه) دن مص.
تفعل [۱. بر زحمت، زحمتی بر
ایش قانلاقمه: بو قدر تکلفه نه
حاجت؟ ۲. اوزغمه، ایشی مجرای
طبیعیسند براقیه رقی کوستریشی
بر حاله قومق ایچون یوریلوب
چبالامه: بو شعرده تکلف
واورد: تکلف ایله یانیش بر
ایش اولدیغی ظاهر در. ۳.
کوستریش، ساخته طور وحر.
کت، اوزنیش: طور و حالنده کی
تکلف پک سوؤقدر. || بی تکلف،
بلا تکلف = اوزنمکسزین، طبیعی
اوله رقی.

تکلمك { تنکلی } بقی ویا ایچنه طولدر.
تکلمك { طوتد رقی } ایلیشد.
یرلمك، قباو سیرك دیکمك خرقة
تکلمك اقتضا ایدر.

تکلمك { سذ. عر. } (د کلام) آلتنده
تکلمك { حیوانک صیرنه اور.
تیلن کچه که بنیوخی کبی تکلفش
اولور، فاهمدزین، عر. برده.
(تکلیزه «اکرم» دیرلر.)
تکلمك { سذ. عر. } (د کاس)
تکلمك { دن مص. تفعل } -

تکلمك { سذ. عر. } (د کلام) آلتنده
تکلمك { حیوانک صیرنه اور.
تیلن کچه که بنیوخی کبی تکلفش
اولور، فاهمدزین، عر. برده.
(تکلیزه «اکرم» دیرلر.)
تکلمك { سذ. عر. } (د کاس)
تکلمك { دن مص. تفعل } -

تکلمك { سذ. عر. } (د کلام) آلتنده
تکلمك { حیوانک صیرنه اور.
تیلن کچه که بنیوخی کبی تکلفش
اولور، فاهمدزین، عر. برده.
(تکلیزه «اکرم» دیرلر.)
تکلمك { سذ. عر. } (د کاس)
تکلمك { دن مص. تفعل } -

تکسیب { سذ. عر. } (د کسب)
تکسیب { دن مص. تفعل }
قزاندیرمه، کسب ایتدیرمه.
تکسیر { سذ. عر. } (د کسر)
تکسیر { دن مص. تفعل } قیر.

تکسیر { سذ. عر. } (د کسر)
تکسیر { دن مص. تفعل } قیر.
مه، شکست. (هریبه بناسی
تکثیر ایچون اولوب، لسانزده
ایسه تکثیر قصد اولمیدیندن،
و «کسر» افاده مرامه کافی
اولمیدیندن لزومسزدر.) || ط.
تکسیر الحاص = مئانه طاشلرینک
مئانه داخنده آلت مخصوصه ایله
قیرلی.

تکفل { سذ. عر. } (د کفل)
تکفل { دن مص. تفعل } کفیل
وضامن اوله، کفالت ویرمه،
تمهد ایته: او آدمک بو آغاق بی
ویرجکته بن تکفل ایدرم.

تکفور { سذ. عر. } (د کفل)
تکفور { دن مص. تفعل } کفیل
وضامن اوله، کفالت ویرمه،
تمهد ایته: او آدمک بو آغاق بی
ویرجکته بن تکفل ایدرم.
تکفور { یاخود تکبر } -
تکفور { حاکم، آمر: تکفور
طاغی، تکفور سراقی، از تکمید
تکفوری. (ائشای قهده آنا.
طولی وروم ایلمک بعضی طر.
فلرنده حکم سورمکده بولش
والیله اطلاق اولنوردی،
و او وقتلر دن قاله بعضی اسماء
خاصه ده بولینور.)

تکفیر { سذ. عر. } (د کفر)
تکفیر { دن مص. تفعل } کفره
نسبت ایته، کفر عزو و اسناد
ایته، برینک بر سوز ویا فطنه
اسنادا کفرینه حکم ایته.

تکفیل { سذ. عر. } (د کفل)
تکفیل { دن مص. تفعل } هقه.
کفیل کوسترمه، کفالت ایتدیرمه.
تکفین { سذ. عر. } (د کفن)
تکفین { دن مص. تفعل } (او.
لونی) کفته صارمه، کفنه: هجیتی
تکفین و نهجهز ایتدیلر.

تکفین { سذ. عر. } (د کفن)
تکفین { دن مص. تفعل } (او.
لونی) کفته صارمه، کفنه: هجیتی
تکفین و نهجهز ایتدیلر.

تکلیفین } صد. آرده تکلیف
تکلیفین } اولیان، رسمی و
تعمیلی معامله ایدلسی اقتضای اتین،
ایچلی طیشلی، لا ابالی : کلئر
هب تکلیفین آدمیلر ایدی؛
تکلیفین احبابدن بری؛ یک آز
وقته کندیسيله تکلیفین اولدق.
= ح. تعمیلی معامله واحترار
واجتنابه محل اولقیزین، لا ابالیا.
نه؛ بن اولرله تکلیفین کور-
یشورم.

تکلیفین } ح. آرده تکلیف
تکلیفین } و تعمیلی واحترار.
لی معامله حاجت کورلکیزین؛
کندیسیله تکلیفین کوریشو-
دز.

تکلیفین } س. تکلیفین
تکلیفین } معامله، لا
ابالیک : بوقدر تکلیفین نه دن
نشأت ایدبور؛ احباب پنده
تکلیفینک اولمازسه احباب
یوق دیمکدر.

تکلیفی } صد. ۱. تکلیفه و
تکلیفی } تعمیلی واحترارلی
معامله ایله کوریشمه سی و یا قبول
اولنسی اقتضایدن، یاقین اقربا
واجادن ولا ابالیانه کوریشلر.
دن اولیان، بیانجی : تکلیفی بر
مسافر کلیرسه اوتانه جفز. ۲.
تکلیف و تعمیلی اجرا اولنان :
بکا بویه تکلیفی معامله ایتمک
یا قیشیری؟

تکلیل } سذ. عر. («اکلیل»
تکلیل } دن مص. تفعلیل [بر-
شک باشنه تاج و یا یاراق و
چیچکدن برداژه قومه، تنویج.
تکلیل } سذ. عر. ج. تکملات.
تکمل } («کال» دن مص. تفعلیل)

کاله ایرمه، کال بوله، مکمل او-
له : انسان تکمیل علم و معارفله
تکمل ایدر.

تکک } سذ. عر. («کون» دن
تکک } مص. تفعلیل [بوصی به
یا تمه، بوصی طومعه.

تکمه } س. («تمه» دن غلط [
تکمه } ۱. حیوانک آرت آباغله
اورمه سی، چفته آتمی : تکمه
اورمی، تکمه آتمی. ۲. انسا-
نک آباغله اورمی : بر تکمه آتوب
بره آتمی؛ قارنشه بر تکمه
اوروب یاغین دوشوردی.

تکمه مک } یاخود تکمه له مک.
تکمه } فت. تکمه آتمی،
تکمه ایله اورمی : خروسی آت
تکمه اش؛ کندیسینی آتاق آلتنه
آلوب تکمه لدی.

تکمیل } سذ. عر. ج. تکمیلات.
تکمیل } («کال» دن مص.
تفعلیل [۱. کاله ایردیرمه، کال
بولدیرمه. ۲. بیرتمه، پایانه
ایردیرمه. ۳. اکیال و انعام ایتمه :
تخصیصی تکمیل ایتدی؛ بوکون
صرفی تکمیل ایدوب نحوه باشلا.

تکمیل } تکمیل ثلثین = اوتوزی
به جفم. || تکمیل ثلثین = اوتوز
طولدره رق، تام اوتوز حساب
ایده رک. [هلال کوریه مدیکی
وقت شهر عربی بی تام اوتوز
کون حساب ایتمک حقته قوللا.
نیلیر : [هلال کوریه مدیکی قده
یرده تکمیل ثلثین ایله فلان کون
بارام اوله جقدر. = صد. تر.
بتون، هب، جمیع : تکمیل عالم
بیلیر : تکمیل ایشلرمن بویله در.

تکسه } س. ۱. یکپاره آغاجدن
تکسه } و یا تخته دن مختلف
الشکل قاب : خور، چاشیر،

چامور تکنه سی. ۲. چشمه سو-
ینک دوکلدیکی و اکثر یا حیوانلرک
صوایج دکری طاشدن بیوک قاب :
چشمه تکنه سی؛ طاش تکنه.
۳. کچی وقایفک دیرک ویلکین
وسائر تمهیزاتدن صرف نظرله
یا کز طرف وجسی : بوکینک
تکنه سی یک اسکیدر؛ او وا-
پورک تکنه سی صاغلامدر
اما ما کینه سی ایشه یارماز. ۴.
طنبور و بوزوق کی موسیقی آلتلر-
ینک سسینی چینلایتمه یارایان
نصف کره شکله نجوف قملری..
|| تکنه ده خور = حاضر ایش.
|| تکنه قازندیدی = اختیاراق
اواننده تولد ایدن ضمیمه و
جیلیز اولاد.

تکنیه } سذ. عر. («کنیه» دن
تکنیه } مص. تفعلیل [عرب اصولی
اوزره برنه کنیه قومه، ابو
فلان یاخود ابن فلان کنیه سی
تخصیص ایتمه : اکثر صحابه کرای
فیرکائنات (صلعم) افندمن تکنیه
بیورمشلردر.

تکفور } یاخود تکیر. سذ. با :
تکفور } تکفور.

تککون } سذ. عر. ج. تکونات.
تککون } («کون» دن مص.
تفعلیل [وار اوله، وجود بوله،
حصول، شکل، وجوده کله. ||
ط. بدن انسانده حاصل اولان
مواد مختلفه اسامیسنه اضافله
بونلرک وجود بوللرینه علم اولور :
تکون انسان، تکون حصات،
تکون دم، تکون قیج وسائر.
|| آ. تکون جبال، تکون نبات
وسائر.

تکون { سذ. عر. ج: تکو. نیکون } نبات. [«کون» دن مصد. تفهیل. ۱. واریخته، وجوده کتیره، وجود ویره، حاصل ایته. ۲. خاق، خلقت، یارا. دیش، آفرینش: توراتک نکون بجی = مالک صورت خلقتدن بحث ایدن برنجی سفری.

تکه { سذ. کینک ارککی، تیس؛ بیانی تکه = طاق پکینک ارککی. || تکه بورنی = کزلی و بیوک بورن. || تکه صقالی = بر جنس نبات، لیه التیس. || دیکز تکه سی یاخود ساده جه تکه = استاقوز جندندن چکرکه بیو. کلکنده واکا شیه بر حیوان بحری که صاغ ایکن مان شفاف اولوب، پیشدیکنده قمری به مائل بیاض اولور، قاریدس. **تکه مک** { یاخود تکه له مک. فل. (کچی) آزمق.

تکه لیمک { فل. ۱. (ارکک) (کچی) معیوم ایتمک، آزعیناق ایتمک. ۲. مج. دنی آدم زنکین اولوب بورنی بیومک، نه اولدم بدلاسی اولقی.

تکیر { صد. سیاه بکک یاخود چیزکیرله قاریشیق کول رنکنده: تکیر کدی، قیلان. || تکیر اوردکی = بورنکنده بر جنس اوردک. || تکیر بالایی = باربونه تک کوچکی.

تکین { صد. (تک «دن» ۱. بردانه، یکتا، یگانه، بی مثل، بی مانند. ۲. بوش، اجنبیدن خالی: بووا، بوآدم تکین دکدر = بوش دکدر، جن طاقه.

سندن خالی دکدر، جنلر مسلط اولمدر.

تکیه { سذ. عر. ج: تکایا. (تک «وگاه» دن) ۱. طیانیه، استاد، اتکا: ملک دنیا اوزرینه تکیه (اتکا) جائز دکدر. ۲. (بلکه «تکیه گاه» دن مختصر) برشچک تحت ریاست و اداره سنده درویشان طاقه سنک استاد ایتکاری و ذکر و مقابله و جه ايله اوغراشدقلری دائرة محضو. صد. خاقاه، درگاه، زاویه. (لسانزده اکثریا وجعی دایما بوایکنجی معنا ايله قوللانیلر.)

تکیه گاه { یاخود تکیه گه. س. فا. تکیه نشین } صد. فا. (عر. تکیه = نشستن) = او تور.

مق [تکیه ده او توران، تکیه ده مقیم و ساکن: تکیه نشین درویشلر. س. ۲. اوزون و اینجه شی، تل { صاب، تار: صاج تل. ۲. آتون یا کومش و یاخود باقیر و سائرده دن ایپلیک کبی اینجه دوککش شی: که کلین سوسی اولور و نقش ایشله ده قوللانیلر: کلین

تلی: صدیره. فلاپدان تلی: تل ايله ایشلش. ۳. چلیک تلردن مختلف فالینلقده بوککش اوزون خلاط: تل ايله باغلامق. ۴. طنبور و قانون کبی آلات مو. سیه مک هر بری بشقه بر سس چیقاران تاری. = صد. ۱. تلدن معمول، تلدن اورملش: تل قفس، تل چیت. ۲. تل کبی اینجه و اوزون: تل قطایف، تل مارنه. || تل تل = هر بر تلی

آیری اولان: بییی تل تل طو. و بوردی. [تلر طاقیق = سونمک اظهار سرور و شادی ایتمک: سبب اولانلر تلر طاقیق سون [مقام تصریض و اغبار ده قوللانیلر.] || تل قیرمق = پوت قیرمق، خطا ایتمک. || تل کاری = تل حالنده کوه شی تخته دن مواد مختلفه اوزرینه قاقه رق یاپیلان مصنع تزینات: تل کاری باستون، سیفاره قی، طبانجه. || شمانه تلی = طوق قلدقه چوق سس چیقاران پک اینجه برجنس صاری تنککه و قتیله طاوانلرک اویمه لری اینجه قونوردی. || هر تلدن چالمق = هر ایش حقنده معلوماتی اولقی، هزارفن اولقی. تل { س. («تلفراف» دن مخفف. — عوام تلفراف اسمنده «تل» لفظی و واسطه تفکک تلدن عبارت اولدیغی کوره رک، بواسمی «تل» لفظندن مرکب ظن ايله سوا بوصورته قوللانیلردر [۱. تلفراف: تل اورمق، تل چکمک = تلفراف کشیده ایتمک. ۲. تلفرافنامه، تلفرام: فلاندن برتل کلدی، برتل آلدم.

تل { سذ. عر. ج: تلال. تیه. تلالتین } س. اسکیدن بری روسیه. ده یاپیلان برنوع ساغلام و یومشاق سختیازه رایحه محضو. صدی وارد. = صد. بوختیا. ندن معمول: تلالتین چیمه.

تلاحق { سذ. عر. («لحوق» دن مصد. تفاعل) بر بری آرقه سندن کلوب براشه، بر برینه قاتله: علوم و فنونک

ترقیاتی آنجیق تلاحق افکار
سایه‌سند حاصل اوله تیلشد.

{ س. (ع. «تلاش» دن)
تلاش } ۱. اضطرابله قاریشیق

عجله : چوق تلاش ابتدی : تلاش
ایتمک . ۲. کوردلی ، پاتردی :
اوک ایچنده بر تلاش وار .

{ س. (ع. «تلاشی» دن)
تلاشی } اصل معنای قدر و

اهمیتدن دوشمه اولوب ، لسانیز
ده بعضاً تلاش مناسیله قوللا
نیلیز . با : تلاش .

{ س. (ع. «تلاصق» دن)
تلاصق } مص. تفاعل [پایشمه ،
اولاشمه ، بر برینه یتیشیک اوله .

{ س. (ع. «تلاطم» دن)
تلاطم } مص. تفاعل [طالعهلر
بر برینه چاربمه : تلاطم امواج .

{ س. (ع. «تلاقی» دن)
تلاقی } مص. تفاعل [تعمیر ، فوت
اولان شیشک برینه کتیرلسی :

تلاقی مافات = واقع اولان بر
زیانه قارش برآز استفاده اتمه .

{ س. (ع. «تلاقی» دن)
تلاقی } مص. تفاعل [بر برینه
اولاشمه ، ملاق اوله ، برلشمه ،

ملاقات : تلاقی احباب .

{ س. (ع. «تلال» دن)
تلال } ج. (ع. «تلال» دن)
تلال } با : تل .

{ س. (ع. «تلال» دن)
تلال } با : دلال .

{ س. (ع. «تلاؤ» دن)
تلاؤ } د. (ع. «تلاؤ» دن)
تلاؤ } با : تلیذ .

{ س. (ع. «تلاؤ» دن)
تلاؤ } با : تلیذ .

{ س. (ع. «تلاؤ» دن)
تلاؤ } با : تلیذ .

{ س. (ع. «تلاؤ» دن)
تلاؤ } با : تلیذ .

{ س. (ع. «تلاؤ» دن)
تلاؤ } با : تلیذ .

{ س. (ع. «تلاؤ» دن)
تلاؤ } با : تلیذ .

{ س. (ع. «تلاؤ» دن)
تلاؤ } با : تلیذ .

{ س. (ع. «تلاؤ» دن)
تلاؤ } با : تلیذ .

{ س. (ع. «تلاؤ» دن)
تلاؤ } با : تلیذ .

{ س. (ع. «تلاؤ» دن)
تلاؤ } با : تلیذ .

{ س. (ع. «تلاؤ» دن)
تلاؤ } با : تلیذ .

{ س. (ع. «تلاؤ» دن)
تلاؤ } با : تلیذ .

{ س. (ع. «تلاؤ» دن)
تلاؤ } با : تلیذ .

{ س. (ع. «تلاؤ» دن)
تلاؤ } با : تلیذ .

{ س. (ع. «تلاؤ» دن)
تلاؤ } با : تلیذ .

{ س. (ع. «تلاؤ» دن)
تلاؤ } با : تلیذ .

{ س. (ع. «تلاؤ» دن)
تلاؤ } با : تلیذ .

{ س. (ع. «تلاؤ» دن)
تلاؤ } با : تلیذ .

{ س. (ع. «تلاؤ» دن)
تلاؤ } با : تلیذ .

{ س. (ع. «تلاؤ» دن)
تلاؤ } با : تلیذ .

{ س. (ع. «تلاؤ» دن)
تلاؤ } با : تلیذ .

{ س. (ع. «تلاؤ» دن)
تلاؤ } با : تلیذ .

{ س. (ع. «تلاؤ» دن)
تلاؤ } با : تلیذ .

{ س. (ع. «تلاؤ» دن)
تلاؤ } با : تلیذ .

{ س. (ع. «تلاؤ» دن)
تلاؤ } با : تلیذ .

{ س. (ع. «تلاؤ» دن)
تلاؤ } با : تلیذ .

{ س. (ع. «تلاؤ» دن)
تلاؤ } با : تلیذ .

{ س. (ع. «تلاؤ» دن)
تلاؤ } با : تلیذ .

{ س. (ع. «تلاؤ» دن)
تلاؤ } با : تلیذ .

{ س. (ع. «تلاؤ» دن)
تلاؤ } با : تلیذ .

{ س. (ع. «تلاؤ» دن)
تلاؤ } با : تلیذ .

{ س. (ع. «تلاؤ» دن)
تلاؤ } با : تلیذ .

{ س. (ع. «تلاؤ» دن)
تلاؤ } با : تلیذ .

{ س. (ع. «تلاؤ» دن)
تلاؤ } با : تلیذ .

{ س. (ع. «تلاؤ» دن)
تلاؤ } با : تلیذ .

تَلَس { صد. اسکوپ تلاری میدا.
نه چیغمش (قاش وسازه).

تَلَسْقُوب { س. (بو. Tylos-xoqos) دور بین،
رصد. لست.

تَلَسْمَک { یاخود تله سیمک. فل.
(قاش) اسکوپ

تلاری میدانه چیغمق، تفتیکامک.

تَلَطُّف { سذ. عر. چ: تلطفات.

تَلَطُّف { (لطف) دن مص. تفعیل
لطف و ظرافتله معامله ایته: دو-

ستمره لطف و دشمنله مدارا اعلی.

تَلَطِیف { سذ. عر. چ: تلطیفات.

{ (لطف) دن مص.

تفعیل ۱. لطف واحسان ایته،

بر ایملک ایتمکله کولکلی آله:

فلانک رتیه ویا نشانه تلطبی

انها اولمشدر. ۲. ط. یومشاته،

یومشاده چی بر علاج قوللانم.

تَلْعَب { سذ. عر. (لعب) دن
(مص. تفعیل) اوینامه. لست.

تَلْعین { سذ. عر. (لن) دن
(مص. تفعیل) لذت اوقو-

مه، لعتله: ابلیسک تلغینی آدمه

سجده اغدیکندن طولاییدر.

تَلْغَراف { س. (بو. Tylo-graphos) تفرید او-

لغش بر تلک الکتریفند برسیله

بر طاقم اشارات مخصوصه ویا

حروف مقطعه تحریک و طبع

ایدله رگ بعد و مسافتمک اصلا

تأثیری اولمقرین، آن واحد ده

بر خیرک بر مملکتدن بر مملکته

تقلنه آت اولان اختراع معروف

که بداییم اخیرمک الکهملرندندر،

دوو نویس، تار بوق: شمعدی

کره ارضک هر طرفنده تلغراف

وارددر: تلغراف خطی، تلغراف

تلی، تلغراف دیرکری، تلغراف

مأموری، مدیری: تلغراف و

پوسته نظارتی، جهازه بر تلغراف

خطی تمديد اولنیور. ۲. تلغرافله

نقل اولنان خبر و بونک یازلدینی

کاغذ، تلغرافنامه: بر تلغراف

چکدی، کشیده ایتدی: تلغراف

کلدی. { «تلگرام» لغت فرا-

نسویسی لسانم زده مأموس

اولدیفندن، بو ایکنجی معناده

اونک استعمالی معلومات فروشانه

بر مقلد لکدر. — «تلغراف»

دهکی «تل» لسان یونانیده اوزاق

وبسید دیمک اولوب، ترکیه «تل»

ایله مناسبتی اولدیفندن، تلغراف

و تلغرافنامه برینه «تل» استعمالی

عشدر. || تلغراف چیچکی «تل»

ایله آصلی بر صاقسیده بیتوب

دالری آشاغی صارقان صارما-

شیق قیلندن بر نبات.

تَلْغَرافجی { س. تلغراف مأمو-

ری. غو.

تَلْغَرافجی { س. تلغراف چکمک

{ علم و صنعتی.

تَلْغَرافخانه { س. فا. تلغراف دا-

ترسی، تلغراف ما-

کینه لری موضوع اولوب مأمور-

لری معرفتیه مخابره اولنمه

مخصوص داتره.

تَلْغَرافنامه { س. تلغرافله کلن

{ خبری حاوی او-

لوب تلغرافخانه دن و برین ورقه

مخصوصه: بر تلغرافنامه آلدیم.

{ حامیان: تلغراف و تل، و معلو-

مات فروشانه: تلگرام دخی دیرلر.

تَلْغَرافی { صد. تلغرافه منسوب

و متعلق، تلغرافله نقل

اولنان: امر تلغرافی، عرضحال

تلغرافی. { سقیم بر تعبیر اولوب،

هیچ اولمازسه مؤنت اولهرق

«تلغرافیه» دیمکدن احتراز

اولغیدر. {

تَلْف { سذ. عر. چ: تلفات. ۱.

{ محو، هلاک، یوق ایتمه،

اولدریمه: متنبی قطع طریق

تلف ایتدیلر، مالی، عمرینی بو

یولده تلف ایتدی. ۲. یوزمه،

خراب ایته: بو اثواب هر کون

کیلیر سه چاقی تلف اولور. =

چ. قتل اولنان اشخاص، کبرن

حیوانات ویا ضایع اولان اشیا

ومواد: چین محاربه سنده طر-

قیندن تلفات نهیه بالغ اولدی؟

یوزلرله دن نفوسجه تلفات یوقدر؛

و یا، بقری او جهنده چوق تلفاتی

موجب اولمش: بانان واپورده

اموال محاربه جه خیلی تلفات

وارددر. || تلفات ویرمک = عسکر-

جه ضایعانه اوغرامق: انگلیز لر

ترانسوال محارباننده خیلی تلفات

ویردیلر.

تَلْفُظ { سذ. عر. (لفظ) دن

{ مص. تفعیل) بر حرف و

یا کلمه یی خارج مخصوصه سندن

و یا بر صورت مخصوصه ده سوتله:

بز «ث» و «ذ» ی هر بلرکی

تلفظ ایدمیز: بو حرفلرک عر-

بیده بشقه بر تلفظ لری وارددر؛

انگلیزجه تک قواعدی یک قولای

ایسه ده، تلفظی یک زور اولوب،

بر اجنبی هیچ بر وقت بو لسانی

انگلیزکی تلفظ ایده من.

تَلْقُون { س. (بو. Tylos-phoson)

{ الکتریک واسطه سیله سی

اوزاغه ایشیدنیرن بر آلت که

بدایع اخیره دندر، دور شنو،

ناقل صدا: تلفونه مخابره ایتمک.

تَلْقِيقُ { سذ. عر. [«لق» دن مص. تفعل] برلشد برمه. بر بره کتیروب اولاشد بر مه: مشاهیر شعرائک اشعار منطه سنی جمع و تلقیق ایله بر مجموعه نشر ایتشد. }

تَلْقِيبُ { سذ. مر. [«لقب» دن مص. تفعل] لقباً، لقب اتخاذ ایتمه. ذ. }

تَلْقِی { سذ. عر. ج: تلقیات. تلقی [«لقاء» دن مص. تفعل] ۱. آله. قبول ایته: بعض اواصر و تنبیهاتی تلقی ایتمه کیتدی. ۲. بر ضرورتله قبول ایته ویا بر کونه نظرله باقیه: ویردیککر خبری فصل تلقی ایتدی؟ بز بونی کندیلرینه برسولت اولقی اوزره دوشو ندکسه ده کندیلری ایی تلقی ایتدیلر. }

تَلْقِیْبُ { سذ. عر. ج: تلقیبات. تَلْقِیْبُ { «لقب» دن مص. تفعل] لقب قوم، لقباً، بزمه: فخر کائنات (سلم) افند سر عم زا. ده لری جمفر بن ابی طالبی طیار تلقیب بیورمشلرد. }

تَلْقِیْحُ { سذ. عر. ج: تلقیحات. تلقیح [«لغ» دن مص. تفعل] ۱. دشی خرما ویا انجیر و ساثره. به ارکککک چیچکنی آصمه: خرما. لر تلقیح اولمازسه میوه وریز. ۲. نبا. آسلا، آشی اورمه: ادریس آغاچنه ویشنه تلقیح ایتلی. ۳. ط. چیچک علتنه قارشنی بوغله طو تلقیح بر آدمک ویا ایشکک مده سنده چیچاقن چپانک جراحتی بو. علندن محافظه سی قصد اولنان آدمک قانه قاریشد بر مقی علیاتی، که برنجیسنه تلقیح جدری، و

ایکخیسنه تلقیح بقری دینلر. — مقروبلرک کشفندن بری اکثر عله قارشنی تلقیح اصولی تمام، و انواعی تکثر ایتمکددر. تَلْقِیْنُ { سذ. عر. ج: تلقینات. تَلْقِیْنُ { «لقن» دن مص. تفعل] ۱. برینه برشی آکلادوب ذهنه قوم، تعلم ایدوب قبول ایتدیر. مه: بو فکری سزه کیم تلقین ایتدی، سودان جنوبی مشرکله. به دین مبین اسلامی تلقین ایدنلر وارد: ۲. میت دفن اولوندندن صکره امام طرفندن مزارک باشنده کلمات معلومه مک تکراری: امام تلقین ایدوردی: تلقین میت. تَلْکِی { یاخوذ تنکرو ویا تنکی. س. طاؤقره و ساثر حیوا. ناته مساحل اولان و پوستندن کورک انواعی پاییلان کوپکدن کوچک و کدیدن بیوک معروف بر بیرتیمی حیوان، که حیلله کارلقله شهرتی اولوب حقنده بر چوق مصالح منقولدر، ثعلب، روباه. || مج. حیلله کار و دساس آدم. (بومعنا ایله صفت کیمی ده قوللا. نیلیر: [تلکی حریف. || تلکی قو. بروغی ۱. خاطره کتیرلمسی مضر شی. (مبنی علی الحکایه در.) اوزون صالحلمی بر نوع اوزوم. || طاش تلکیسی = قزیل بویلی بر جنسی. || کومورجی تلکی = قو. لری سیاه جنسی. || تلکی طر. ناخی = سالب. }

تَلْکِیْشْدِیرْ مَکْ { فت. ایلشدر. برنجیسی کیم بر قانجه ایله طو تدر بر مق. تَلْکِیْشْمَکْ { فل. (حیوانلر) طیرمالاشوب بو. غشقی. }

تَلْکِیْلَکْ { س. ۱. حیلله کارلق، خدعه، دیسه. ۲. تلکی جمعی اولان اوقاف قورلیق، چالباق. }

تَلْکَمَکْ { یاخوذ تلله مک. فت. ۱. تل ایله تزین ایتک، تلر طاقق: تلایوب پوللامق. ۲. مطلقاً تزین ایتک، سوسلندیر. مک: شو عبارتی بر آرتلملی. || مج. تلایوب: للاق = بر طاقم زینلر و علاودر ایله بریشیک اصانی کیزلیوب ساخته بر شکل و بر مک. تَلْکَنْدِیرْ مَکْ { فت. ۱. تل طاقق، تل ایله تزین ایتک. ۲. تل ایله ایچی تمیزلک. ۳. (چیوخی) یارلا تخی، توتدیر مک. تَلْکَمَکْ { فج. تل ایله تزین اوت. تلق، سوسلنک: تلنوب پوللاندی. }

تَلْکَلِی { یاخوذ تلق. ص. ۱. تلر تلکی طاقمیش، تل ایله تزین اولمش: تلکی کلین. ۲. قبا بر صورتده سوسلندیرلش، حییلی بهیلی: تللی بوالی. || تلای بیک = دلشین هوپا. تَلْکَشْ { شاگردلک ایتک معناسیله تَلْکَمْدْ { قولانیلیورسه ده، غریبه بوماده رباعی اولوب، دهرجه و وتد حرج بابلردن «تلذه» و «تلذ» و زلرنده کلیر، تفعل بایندن کله سر. }

تَلْکَمِجْ { سذ. عر. [«ملج» دن مص. تفعل] د. متکلم بر ضرب مثلدن ویا بر شعر و حکایه مشهوره دن اخذ کلمات و معانی ایدرک ایما و کنایه طریقیله کلامنده تضمین ایدوب، تصریح ایتمه: بوسوزده تلمج وارد. تَلْمِیْذْ { سذ. عر. ج: تلامیته، تلامذه. ۱. شاگرد. }

تَلْمِیْذْ { سذ. عر. ج: تلامیته، تلامذه. ۱. شاگرد. }

طالب : سقراطك تلامذه سی ؛
 قونفوجیونك تایندزی . ۲
 چراغ ، قلمه . ۳ . تابع ، پیرو ،
 اصحاب : حضرت عیساك تلامذه میندی .

تلیع { سذ . عر . ج : تلیعات .
 تلیع { د لمان دن مص . تفعل }
 د . بر مصرای برسانده و دیگری
 دیگر برسانده بیتلردن مرکب
 شعر سوله : سعدینك كوزل
 تلیعاتی واردرد .

تلون { سذ . عر . ج : تلونات .
 تلون { د لون دن مص . تفعل }
 ۱ . رنگدن رنگه یکمه ، رنگ
 دیکشیدیرمه . ۲ . دونكك ، ثبا .
 تخریق ، سوزنده و بر حالده
 طورمایش ، قرار سزنی : او .
 آدنده بوتلون وار ایکن کند
 یسیله ایش کورلك ممکن
 دكلدر : تلون مزاج .

تلوه { سذ . قهوه طورطیسی ، قهجان
 تلوه { و جزو مك دینده اونوران
 توردی .

تلویث { سذ . عر . ج : تلویثات .
 تلویث { د لوث دن مص .
 تفعل } ۱ . بولاشدیرمه ، کیر .
 لقمه ، مردار و ملوث ایته : او .
 سقی باشی تلوث ایندی . ۲ . مج .
 بوزمه ، تسویه سی مشکل اوله جق
 بر حاله کتیرمه : او آدم ایتمیزی
 تلویث ایندی .

تلوین { سذ . عر . ج : تلویثات .
 تلوین { د لون دن مص . تفعل }
 رنگ ویرمه ، بویامه : اوینی قر .
 مزی به تلون ایندی .

تلهب { سذ . عر . د لهب دن
 تلهب { مص . تفعل } آلوهله ،
 طویتشمه ، پارلامه ، التهاب .

تلهف { سذ . عر . د لهب
 تلهف { دن مص . تفعل } فوت
 اولان . ر شیته ندامله تأسف
 ایدرهك آه واین ایته : اوبنه
 واشایسنه آجیپورده یانان كتا .
 بلرینه تلهف ایدبور .

تلهیب { سذ . عر . د لهب
 تلهیب { دن مص . تفعل } آلو .
 لندیرمه ، طویتشدیرمه .

تلیین { سذ . عر . د لین دن
 تلیین { مص . تفعل } ۱ . یومشا .
 تمه . ۲ . لیفت و ملایت ویرمه ،
 دفع طبیعی بی تسهیل ایته .

تلم { سذ . عر . د لمان دن
 تلم { دن مص . تفعل } ۱ . یومشا .
 دفع طبیعی بی تسهیل ایته .
 تلم { سذ . عر . د لین دن
 تلم { مص . تفعل } ۱ . یومشا .
 دفع طبیعی بی تسهیل ایته .

تلم { سذ . عر . د لین دن
 تلم { مص . تفعل } ۱ . یومشا .
 دفع طبیعی بی تسهیل ایته .

تلم { سذ . عر . د لین دن
 تلم { مص . تفعل } ۱ . یومشا .
 دفع طبیعی بی تسهیل ایته .

تلم { سذ . عر . د لین دن
 تلم { مص . تفعل } ۱ . یومشا .
 دفع طبیعی بی تسهیل ایته .

تلم { سذ . عر . د لین دن
 تلم { مص . تفعل } ۱ . یومشا .
 دفع طبیعی بی تسهیل ایته .

تلم { سذ . عر . د لین دن
 تلم { مص . تفعل } ۱ . یومشا .
 دفع طبیعی بی تسهیل ایته .

تلم { سذ . عر . د لین دن
 تلم { مص . تفعل } ۱ . یومشا .
 دفع طبیعی بی تسهیل ایته .

تلم { سذ . عر . د لین دن
 تلم { مص . تفعل } ۱ . یومشا .
 دفع طبیعی بی تسهیل ایته .

تلم { سذ . عر . د لین دن
 تلم { مص . تفعل } ۱ . یومشا .
 دفع طبیعی بی تسهیل ایته .

تلم { سذ . عر . د لین دن
 تلم { مص . تفعل } ۱ . یومشا .
 دفع طبیعی بی تسهیل ایته .

تلم { سذ . عر . د لین دن
 تلم { مص . تفعل } ۱ . یومشا .
 دفع طبیعی بی تسهیل ایته .

تلم { سذ . عر . د لین دن
 تلم { مص . تفعل } ۱ . یومشا .
 دفع طبیعی بی تسهیل ایته .

تلم { سذ . عر . د لین دن
 تلم { مص . تفعل } ۱ . یومشا .
 دفع طبیعی بی تسهیل ایته .

تلم { سذ . عر . د لین دن
 تلم { مص . تفعل } ۱ . یومشا .
 دفع طبیعی بی تسهیل ایته .

تلم { سذ . عر . د لین دن
 تلم { مص . تفعل } ۱ . یومشا .
 دفع طبیعی بی تسهیل ایته .

تلم { سذ . عر . د لین دن
 تلم { مص . تفعل } ۱ . یومشا .
 دفع طبیعی بی تسهیل ایته .

تلم { سذ . عر . د لین دن
 تلم { مص . تفعل } ۱ . یومشا .
 دفع طبیعی بی تسهیل ایته .

تلم { سذ . عر . د لین دن
 تلم { مص . تفعل } ۱ . یومشا .
 دفع طبیعی بی تسهیل ایته .

تلم { سذ . عر . د لین دن
 تلم { مص . تفعل } ۱ . یومشا .
 دفع طبیعی بی تسهیل ایته .

تلم { سذ . عر . د لین دن
 تلم { مص . تفعل } ۱ . یومشا .
 دفع طبیعی بی تسهیل ایته .

نام و نقصانز اوله رق: فلاندن
مطلوبائی تماماً اخذ المذم.

ناملا متق { فت. ۱. تمام ایتدیرمک،
نقصانی اکیال ایتدیرمک،
اکسیکی طولدریمتی: اکیک
وردیکی شویایغی بقاله
کوتور تماملات. ۲. بیتیرمک،
اکال وانعام ایتدیرمک: یاریم
پراقدینی شودیواری قلفیه
تماملاغلی.

ناملامق { فت. ۱. تمام ایتدیرمک،
نقصانی اکیال ایتدیرمک،
اکسیکی طولدریمتی: نیم مطلوب
بمی تماملامیکسز. ۲. بیتیرمک،
اکال وانعام ایتدیرمک: آرتق بو
کون شوکتایی تماماًلیم.

ناملامق { فل. ۱. نام و
نقصانز اولقی، اکیال
ایدلک، اکیکی طولدریمتی:
نیم مطلوب تماماًلندی. ۲. بیتیر-
مک، اتمام و اکیال ایدلک: قاز-
دیرمقده اولدیم قویو تماماًلندی
کیتدی.

نامی { صد. عر. ۱. تمامیه. نقصان
اکالنه مخصوص و متعلق.

نامیت { س. [مصدره ادات مصدر-
ریت علاوه سیله تشکیل
ایدلش اولان بولنت غریبه
عربی دکلدن. واقعا «تمام»
کلهسی لسانزده صفت کبی دخی
قوللانلشدن، بو اعتبارله مصدر-
ریت ادائی آله بیلیرسه ده، بو
تقدیرده ترکیه بکله عد اولمقی
اقتضا ایتدیکندن، ادات مصدر-
بو ترکیه اولقی لازم کلیردی.
یعنی «تمام» دینله بیلردی.]

نامی، بتونک، برشینک هیئت
مجموعه سنک محافظه سی: تمامیت

ملکیه = ملکیه بتونک [فر.
Intégrité territoriale] مجا.
رستان حکومتک تمامیت ملکیه سی.

نامای { سذ. عر. ۱. نمایلات
[«میل» دن مصدر. تفاعل]
۱. بر طرفه اگلنه، چاربله.
۲. بر طرفه و یابر آدیه دیکرندن
زیاده میل و محبت کوسترمه،
طرفیکرک ایتدیرمک: افکار عتیقه
تمامی وارد: نمایلاته تابع اولان
آدم منصف برحاکم اوله ماز.
|| ط. نمایل رحم = رحمت چاربلدی
علی.

نامت { سذ. عر. ۱. تمتعات.
[«متع» دن مصدر. تفاعل]
کار ایتدیرمک، قائده کورمه: زیتون
تجارندن بوسنه خیل تمتع ایتدیرمک:
بوندن خیلی تمتعاز وارد.
[معنویاتده قوللانماز.] || تمتع
ویرکیسی = هرکسک قزانجیله
متناسب اوله رق دولته وردیکی
ویرکی، اصناف ویرکیسی. || حصه
تمتع = بر شرکت حصه سنه اصابت
ایدن کار. [فر. Dividendo]

نامت { سذ. عر. ۱. نمایلات
[«میل» دن مصدر. تفاعل]
رسم، تصویر: دیوارده نمایلات کبی
قالدی. || نمایل مجسم = هیکل.

نامت { سذ. عر. ۱. نمایلات
[«میل» دن مصدر. تفاعل]
رته کیرمه، بر شکل و صورتده
نجم ایتدیرمک: شیطان بر ییلان
صورتیه نمایلات ایتدیرمک. [عریده کی
معانی سازه سیله لسانزده قوی-
للا تلاماز.]

نامت { سذ. عر. ۱. نمایلات
[«میل» دن مصدر. تفاعل]

۱. بکرتمه، تشبیه: بو ایسی
فلان شییه تمثیل ایدورم. ۲.
بر شینک، مثلی، صورتی بایه،
عینی چیقارمه، بر کتاب و یا
رسم و شکک طباعت و فطوغرافیا
وسائر وسائلله نسخهلری تکثیر
ایتدیرمک: بو کتاب ایلک دفعه طبع
و تمثیل اولندی: بو فلان کتابک
ایلک تمثیلدر. [هر نه قدر
«طبع» ایله مترادف و عطف
تفسیر مقامنده قولانیلیورسه ده،
حسب الاحتیاج فرانسرلرک
Tirage تعبیرله ایتدیرمک
معنایه حصر اولنه بیلیر: چونکه
معلوماتدرکه علی الخصوص «استرو-
تیب» اصولنده بر طبعک بر قاج
تمثیل اولوب، مثلا طبع اول
تمثیل رابع دینله بیلیر.] ۳.
[مصدریت معنا سندن مجرد
اوله رق] مثال، مثال مقامنده
ایراد اولان سوز: طبرک سزه
بر تمثیل کتیره بم، بر تمثیل ایله
آکلاده بم، بو بر تمثیلدر.

تمثیل { سذ. عر. ۱. «مجد» دن
[مصدر. تفاعل] ۱. اولولامه،
آغزلامه، مجد و عطشنی اعتراف
واعلا ایتدیرمک، تعظیم و تکریم: نام
اقدس جناب نبوی بی تمثیل
ایتدیرمک. ۲. [مصدریت معنا سندن
عازی اوله رق] تعظیم بولنده
صبح اذانتندن صکره مناره لرده
اوقونان دعا: تمجید اوقومق.
|| تمجید بلاوی = هر وقت تکرار
ایدلوب اوسانج و برن شی.
[امامک برینه هر صورتده
ایصیدوب و بردکاری عینی بود-
غول پلاوندن کنایه در.]

تَمْدَحُ { سذ. عر. «مدح» دن
مص. تفعل] کند ی کند-
نی مدح ایته، او گنه.

تَمْدَنُ { سذ. عر. «مدنی» دن
مص. تفعل] ۱. شهری
و مدنی اوله، بادی ده چادر
آلتده یا شامقدن یعنی بدویت
حالدن واز کجوب بر شهر و
قصبه ساکن اوله، حضرت
حاله کجه، حضری اوله. ۲.
معارف و صنایع و سائر شعبات
مدنیتده ایلریله، ترقی ایته؛
آوروپا لیلر بو صوک بش آلی
قرنده تمدن ایشلر در؛ چاپو.
نیه لیلرک بردن بره تمدنلری
باعث حیرتدر.

تَمْدِیدُ { سذ. عر. «مد» دن
مص. تفعل] ۱. کجوب
اوزومه، اوزون ایته، تطویل؛
اینی تمدید ائک؛ بانجه دیوارینی
ساحله قدر تمدید ایتمدی؛
دمیر بولی تمدید ایتمدیر. ۲.
سوردیرمه؛ سورمسی موجب
اوله، بر مدت معینینی دها او-
زون ایته ویا بر مهلی دها
ایلری به سوروب تأخیر و تمویق
ایته؛ مدت مأذونیتی، رخصتی
برآی دها تمدید ایتمدی؛ او
دینک انسانی ماردده قدر تمدید
ایتمدیر مکه چالیشیور. ۳. بر
حرف املائی اوزون او قومه،
چکمه، مدله او قویش: «آمین» ک
الف ویاسنی تمدید ایتملی.

تَمْدَرُ { سذ. عر. خرما. ذ. خرما
تَمْدَرُ { آغاچنه اطلاق نایز اولیوب،
نخل دینلیر. } || تَمْرُ هندی
[زبازدی: دمیر هندی] = عن
اصل هنددن چیقمه اولوب

یمنده و سائر بلاد حاره ده دخی
یتیشن بر آغاج که حشی حقیقه
دمیرکی سرت و آغر و میوه سی
میضوش و مهسل اولور؛ تَمْرُ
هندی (دمیر هندی) شرتی.
= تَمْرُ هندی آغاچندن
معمول؛ تَمْرُ هندی صابلی قلتراش
[بو میوه و آغاجه آوروپا لسا
نلرنده دخی هر بدن مأخوذ
اولورق Tamarin درلر.]

تَمْرُ { سذ. عر. «مرود» دن
مص. تفعل] قارشی طورمه،
دیک کله، عناب، معندلک، سر-
کشک؛ شرع و عقلک تسبیب و
تجویز ایتمدیکی شیئلره قارشی
تَمْرُدُ بیوک بر جهالتدر.

تَمْرُ { سذ. عر. «مرمره» دن
مص. تفعل] طو دافلرک
بلا اختیار دیترمه سندن عبارت
مرض که اکثر یا هذیانله مرافق
اولور.

تَمْرُ { سذ. عر. ج: تمرینات.
تَمْرُ { «مرانه» دن مص. تفعل]
۱. تکرار ایتمدیرمه ایتمدیرمه
آیشدیرمه، شاگردانی اوقو-
دنلری علم و فنک قواعدینی
تطبیقه آیشدیرمق ایچون
کندیلرینه برجوق مثالر تکلیف
ایته، ادمان؛ صرف و نحو عر.
بیده طلبه تک تمرینی شرطدر.
۲. بو وجهله آیشدیرمق ایچون
طلبه به تکلیف اولنان مثالر و
بو مثاللری حاوی کتاب: تمرینات
صرفیه، تمرینات ریاضیه.

تَمْرُ { سذ. عر. «مَرَق» دن
مص. تفعل] ط. بیرتله،
آجله، پاره لانه؛ تَمْرُقُ رحم،
تَمْرُقُ ربه، تَمْرُقُ طحال، تَمْرُقُ قلب.

تَمْرُقُ { سذ. عر. «مَرَق» دن
مص. تفعل] بیرتله. ۱.

تَمْسَاحُ { سذ. عر. ج: تماسیح.
تَمْسَاحُ { نیلده و سائر بیوک نهر-
لرده و بلاد حاره ده یاشارکر.
تشکله چنسدن جسم بریر تبیی
حیوان که در یسنگ زره کبی
قانی اولسلیله و کانه حیوان ندن
مستثنا اولورق چیکرکن اوست
چکمه سنی او بامسلیله مشهوردر،
فارسیده «نهنک» درلر، تر-
کجه سته دسترس اوله مادی.

تَمْسَحُ { سذ. عر. «مسخره»
تَمْسَحُ { دن مص. تفعل] مسخره لقی
ایته، برینی مسخره به چویروب
استهزایه آله.

تَمْسُکُ { سذ. عر. «مسک» دن
مص. تفعل] ۱. طوغه،
پایشمه، صاوله؛ فنده کیمسه تک
سوزینه با قلیوب مجرد دلیل و
اثباته تمسک اولنور. ۲. بر دین
ایچون داینگ آلتده مدار استناد
اولق اوزره مدیون طرفندن
ویرایان سندن بر تمسک یاز مهرله می.

تَمْسُکُ { سذ. عر. «مسکنة»
تَمْسُکُ { دن مص. تفعل] مسکین
اوله، مسکینلشمه.

تَمْسُقُ { سذ. عر. «مشق» دن
مص. تفعل] ۱. مشق آله و
یازمه مناسیله قوللانا نلر وار
ایسه ده، عربیده اصلا بویه بر
معنایه کلدیکندن، ترکجه مشق
آلی و مشق یازمق دیک بویه
یا کایش اصطلاحی داز لقدن
الته اییدر.

تَمْسِیَّتُ { سذ. عر. و:

تَمَشِيه { س. مر. } « مَشِي » دن
تَمَشِيه { مص. تفعل. } يورته، يو.
رتمكه سوق ويا يورمى تپيل
ايمه، ايلرلتمه، ايلريه كوتور.
مه : قوجه اولان ايشلري تمشيه
ايدمك برآممه عتاجم : نظاي
دايره سنده ايشك تمشيه سندن
باشقه بر شي ايسقيورم.

تَمَعْدَن { س. مر. } « معدن »
تَمَعْدَن { دن مص. تفعل. } — لغت
مولده [مه. معدن اوله، معدن
حالته يكمه : بعضي اجسام مرور
زمانه تمدن ايدر.

تَمَا { ياخود طامغه. س. اصل
تَمَا { ترجمه اولوب فارسى يه ده
يكمشدر. لسانغزده زبازدى :
دامغه. } ۱. بر جسمك اوزرينه
بر نشان وعلامت باصقي اوزره
قورى ياخود مركب و بوي ايله
وصوفوق ياخود قيزغين اوله رق
قوللايلان مهركي دمير ياخود
پرنج ويا تخته وسايره دن آلت :
تَمَا اورمق، تَمَا باصقي : حوانه
قيزغين تَمَا ايله نوسرو باصقي. ۲.
بويله بر آلتله اوريلان نشان و
علامت : آلتون تَمَا، قزبل تَمَا،
قبار مه تَمَا، قور شون تَمَا، او
حيوانك صاغريسندن بر تَمَا واز.
در : رسمى محركات كاغدينك با.
شده تَمَا اولور. || آلتنده تَمَا.
سي يوق = باطنى مجهول. || تيمه
تَمَاسى = چو جنك باشي تيمه سنده كي
يوشاق ير، بنغلداق.

تَمَاجِي { س. كورمروكده قورشون
تَمَاجِي { تَمَا اورمغه مأمور آدم.
تَمَاسِي { س. تَمَاسِي اوليان، تَمَا.
تَمَاسِي { لا تَمَاش.

تَمَا لَمَق { قد. تَمَا اورمق، تَمَا
تَمَا لَمَق { ايله نشان ايمك : ترا.
مواي حيوانلريني آلدقلى وقت
تَمَا لارلر.

تَمَاسِي { س. تَمَاسِي اولان، تَمَا.
تَمَاسِي { لا تَمَش.
تَمَكَن { س. مر. } « مكانه »
تَمَكَن { دن مص. تفعل. } يرشمه،
پر طوعه، قطعاً ساكن اوله :
فلان يرده بولنيور سده ده
اوزاده تَمَكَن ايتدى. (عربيد
باشليجه مقتدر و متصرف اولق
وتاكيد وتقويه بولق مبنالريه
كلديكي حالده، لسانغزده كي استمما
لى « مكان » دن اشتقاق ظننه
مستنددر. }

تَمَكِين { س. مر. } « مكانه »
تَمَكِين { دن مص. تفعل. } ۱.
آغراق، وقار، ثبات، ثبات،
خفت مزاج مقابلي : بو آدمك
تمكين چوق خوشمه كيد يور،
وقار و تمكين صاحي بر آدمدر.
۲. ط. علك بر يرده يرشمه سي.
(فر. Localisation)

تَمَكِينِي { س. آغر، وقارلى، ثبات.
تَمَكِينِي { تلي، ثبات صاحي :
تمكينلى آدمدر.

تَمَل { س. (ر. Θέμελον) ۱.
تَمَل { كارگير بنا و ديوارك صاغلام
طوپراق بولنجه به قدر طوپراغك
ايجه صوقيلان قسمي و بونك ايچون
يرده قازيلان چقور، اس،
اساس، بنياد. } اصل ترجمه سي :
قويوق. } ۲. مج. برايشك اولي،
اصلي، اساسي : بو ايش تَمَلندن
چوروكدر. ۳. ثبات، بقاء، دوام،
ثبات : تَمَلي، تَمَلز ايش. ||
تَمَل آتق = تَمَلي باعق، وضع اساس

ايمك. || تَمَل ديركي = اخشاب
ابنيه ده تَمَل طيانان آنا ديركرك.
بهري، اوجاقلق. || تَمَل طاشي
قومق = بر بنايه بدأ و مباشرت
ايمك. || تَمَل طومتق = يرشمك،
تمشمك، پايدار اولق، تَمَل طو.
تَمَاق = يرشمه ملك، پايدار و
باقى اوله ماق. || تَمَلندن = اصلندن،
اساساً.

تَمَلَسِر { س. ۱. تَمَلي اوليان :
تَمَلَسِر { تَمَلز بنا اوله ماق. ۲.
اصلز، اساسز. غير صحيح. ۳.
لان، كاذب : تَمَلز خبرلر. ۳۰.
ثباتز، يقينز، قاني : دنياتك
جاه و ثروتي تَمَلزدر.

تَمَلَق { س. مر. } « ملق » دن
تَمَلَق { مص. تفعل. } يالتاقلامه،
تبصيص، مدهانه، طالفاوعلق :
تَمَلَق انسانه ياقينه تَمَلز بر خصلت
ذميه در.

تَمَلَك { س. مر. } « ملك » دن
تَمَلَك { مص. تفعل. } صاحب و مالك
اوله، بر ملكي تحت تصرفه آله :
فلان چفتلكي تَمَلَك ايتدى. (يا.
كلش اولان « استملاك » يرته
دخى قوللايله بيلير. }

تَمَلَلَشْدِير مَلَك { قد. يرلشدر.
تَمَلَلَشْدِير مَلَك { مك، ثابت و باق
ايمك، تأسيس و تأمين ايمك :
اوملكنكده امنيت و حسن اداره يي
تَمَللشدر يرمكه چالشيور.

تَمَلَلَشْمَك { فط. يرلشمك، تَمَل
تَمَلَلَشْمَك { طومتق، باق و دائم
اولق : او آدم فلان مَكْتب
مملكتكنده تَمَللشدى طوردى.

تَمَلَلَمَك { فل. تَمَل طومتق، تَمَل
تَمَلَلَمَك { ايمك : پايدار ريتم
دها تَمَليله تَمَللشدى.

تَمَلُّکُ { ص. ۱. تملی و بنیادی اور تملکی { لان، اساسی : درین تملی بر بنا. ۲. ثباتی، ثابت، باقی : دنیا تک جاه و مالی تملی دکلدر. ۳. دائمی، دوامی، سوریگی، موقت و تصادفی اولیان : تملی بر ایش طوعی؛ تملی بر باغی و اغتر وار ایسه ده بنشیره مدیکندن کونده لکیمی دخی طونارز. ۴. اسکی، قدیم، من القدیهم و سس : اورانک تملی بر مکتبی واردور.

تَمْلِج { س. س. ع. { « ملج » دن ح { مص. تفعل. ۱. طوزلا، مه، طوز قومه و یا طوزه و صا. لاموره به پاتیرمه. ۲. د. سوز آرمه سنده کوزل بر مضمون و دلشین بر تعمیر ایرادنندن عبارت صنعت ادبیه.

تَمْلِک { س. ص. م. { « ملک » دن ح { مص. تفعل. ۱. برین بر ملک و مال ملک و متصرف ایته، برینه بر ملک قزاندرمه : او باغچه بی بکا جزئی بر بدل مقابلنده تملیک ایدی.

تَمَن { یاخود تومن. س. فا. با : تمن { تومان.

تَمَنَّا { س. ع. { « منیه » دن ح { مص. تفعل. — اصلی « تمنی » اولوب، بزجه ایسه « تمنی » تک محل استعمالی بصبوتن آیرلشدر. سلام و تحیه و آشنائی یاخود تشکر مقامنده مختلف وضعیتله صاغ الی آرزوئی آشاغیه ایندی بر دکلدر صکره آغزه، طوقندیروب باشک اوزرینه قومق حرکتی، که انکیزی و یاغایا یکیزی اوپوب باشمک اوزرینه قورم دیمکدن کنایه در : کندیسنه تننا ایندم ؛

تَمَنَّا { س. ع. { « منیه » دن ح { مص. تفعل. — لفت آنفنه تک عینی ایکن محل استعمال آیرلشدر. ۱. ایستک، آرزو، طلب : تمنی ملاقات، تمنی محال. ۲. آرزو اولسان شی، مطلب، مطلوب : تمنیسی حاصل اولدی. ۳. دعا، رجا، نیاز : موقتیکیزی تمنی ایدرم.

تَمَوْتُ { س. ع. { « موت » دن ح { مص. تفعل. لفت مولده، آنجی ثلاثی مجردی لازم اولد. یفتندن یک طوغری دکلدر. ۱. عرضوک و یا بدتک بر پارچه سنک جوربوب اولو حالنه یکیمی { فر. Mortification }

تَمَوَّج { س. ع. { « موج » دن ح { مص. تفعل. ۱. طالعلاعه، چالقاعه، قاریشوب طالعهل قالعنه : دکیز تموج ایندی، تموج جه کلدی.

تَمَوَّز { س. { س. { « سربانیجه دن مأخوذ اولوب عربی و فارسیده دخی قوللائیلیر. ۱. سنه شمسیه نک مارتندن اعتباراً بشخی آبی و یاز اولان اوج آبک اور تانجه سیدر : تموز آینده، تموز صیغای. اصل اساطیرده یونانیلرک (آدونیس) تسمیه ایندکلری و قرق معشوقی زعم ایلدکلری دلیقانی بر جوبانک اسمیدر. اسم یونانیسیله اولان مشابته لفظیه سیده ظاهر اولوب، یونانیلرک یومصالی سوریه لیلردن استعاره ایتش اوله جقلری اکلاشیلیر. [

تَمَوَّل { س. ع. { « مال » دن ح { مص. تفعل. ۱. مالدارو زنگین اوله، مال ایدنه : تجارتله آرز مدت ظرفنده تمول ایدی.

تَمَوَّیَه { س. ع. { « مویه » دن ح { مص. تفعل. ۱. و کیم. صولاندرمه، صو علاوه ایته. ۲. یالیز لایحه. ۳. اساساً حقیر بر ماده بی فصاحت و بلاغته افاده و تصویر ایدوب حقیقی کیمی کوسترمه.

تَمَهِّید { س. ع. { « تمهیدات. { « مهید » دن ح { مص. تفعل. ۱. یایه، دوشتمه، بسط ایته. ۲. دوزلتمه، تسویه ایته. اصلاح و تنظیم ایله.

تَمَهِّیر { مهورله و تخنیم معناسیله قوللانیدیز بو لفت غربیه فارسی « مهر » ی عربی ظنیه تفعلیل بایندن کثیرمک کبی جاهلانه بر حرر کتندن متولد اولوب، شایان استعمال دکلدر.

تَمَهَّل { س. ع. { « مهل » دن ح { مص. تفعل. ۱. مهلت و برمه. { « امهال » ده مستعملدر. [

تَمَیَّز { ص. ع. { « تمیز » دن غلط. ۱. پاک، نظیف، طاهر : تمیز آدم : تمیز اواب. ۲. بیقاعش، کیری و یاغلی مقابل : تمیز چاشیر، تمیز طبق. = ح. پاک اوله رق، نظافت. و طهارتله : تمیز ییوب ایچپور، تمیز سوپورور : تمیز یقار. { بومعانی ایله ع. کبی « تمیز یازمق اصلا جائز دکلدر. [

تَمَیَّز { س. ع. { « میز » دن ح. { « تمیز » تفعل. ۱. اقرا و امشاندن آیرلوب بالار بر حال و موقعده بولنه، فرقی اوله، سچله :

بین الاقران تمیز ایدى؛ علم وهنرى باعث تمیزی اولشد.

تمیز جه { ص. اولدجه باک و نظیف.

تمیز آتمک { ف. پاکلاقی، تطهیر و تنظیف ایدیرمک؛ بواسطه ی تمیز لغلی.

تمیز لک { س. پاکلی، (پاکک) نظافات، طهارت؛ خستلر

ایچون تمیزلک هر عاجدن، وژردر؛ تمیزلکه ریایت اتمک شرطدر.

تمیز لک { یا تمیزله مک. ف. ۱. پاکلاقی، تنظیف و

تطهیر اتمک؛ بو اوی یوقاریدن آشاغی به قدر کوزلجه تمیزلک

اقتضا ایدر. ۲. برشیئک بتوتی آلوب کونورمک دیایوب بیتیر.

مک، سووور یورمک؛ برطبله یکی ایکی کشی تمیزلایلر.

تمیز لکه { س. پاکلاقی، تنظیف، تطهیر.

تمیز آتمک { ف. پاکلاقی، تنظیف و تطهیر اولغی؛

برایکی صابونه تمیزلنه چک شی؛ دکلدر، بوشمدان آرتق تمیزلنر

برحاله کلشدر.

تمیز لیجی { ص. پاکلاقی، تنظیف و تطهیر ایدن.

تمیز { س. س. ع. (میع) دن تمیز (مص. تغل) برجه مک مایع

حاله چکشی. || ط. تمیز دم قانک انجه لمسی.

تمیز { س. س. ع. (ماه) دن تمیز (مص. تغل) ط. صولانه؛

تمیز دم قانک صولانسی.

تمیز { س. ع. (میز) دن مص. تمیز (تغیل) ۱. آبرمه، سجه،

فرق ایتمه، تفريق؛ خیر وشری، خطا و صوابی تمیزه مقتدر.

۲. ای بی کوتیدن فرق اتمک خاصه وقوقی، قوه تمیزه؛ بو

آدمه تمیز یوقدر؛ ارباب تمیز.

۳. هقه. بردعوانک اوچجی وضوک درجه ده رؤیتی، الک عالی حکمه.

دن چکشی؛ دعوانی تمیز ایدى؛ ایشی تمیزه کیتدی. ۴. د. نحو

عربیده اسماء اعدادک ومهم برمعنا افاده ایدن اسملرک مدلولانی

حصر و تعیین ایچون منصوب ومنکر اوله رق ایراد اولان اسم؛

عشرون درهما = یکری درهم، و رطل زشاه = برطل زیتون

یاغی تعبیرلنده درهما وزشاه اسملری کی. || هقه. محکمه تمیز،

(وسابقاً) دیوان تمیز = اوچجی واک عالی درجه ده کی محکمه که

دعوالر بدایت واستئناف حکمه لرندن صکره اورابه نقل اولنور.

تمیز آ { ح. ع. هقه. محکمه تمیز (مرفیله، تمیز صورتیله؛

تمیز آ رؤیت دعوی اتمک؛ دعوا سی تمیز آ استانبوله رؤیت اولنمقددر.

تمیز { س. فا. وجود، گوگده، بدن، جسم؛ تنده جان طور و رایکن.

== تر. جسم انسانیک سطح خارجیسی، ات، درى؛ فاله بی تنک

اوزرینه کیملی؛ تن رنکی.

تناد { س. س. ع. (نداد) دن تاد (مص. تغل) طاعله، برآکنده

و پریشان اوله. (یا لکز شو تعبیرده مستعملدر؛ [یوم التناد

قیامت کونی، روز محشر.

تنار { س. ع. (تزع) دن تنار (مص. تغل) طویشمه،

چکیشمه. (دنازعه و تزع) دها مستعملدر. }

تناسب { س. ع. (نسبه) دن تناسب (مص. تغل) بربرینه

قارشى مناسب اوله، پینلرنده اویفونلوق توافق بولمه، بربرینی

طوتمه، یاقیشمه؛ تناسب اعضا = بدن وچهره ی ترکیب ایدن

عضولرک بربرینه اویفون اولسی؛ تناسب الفاظ = برعاده ی ترکیب

ایدن لفظلرک بربرینه اویفون اولسی. || س. تناسب عددی؛

تناسب هندسی.

تناسبی { ص. ع. ۱. تناسبیه. س. تناسبی (حسابده اعداد پیننده

کی تناسبه منسوب ومتعلق.

تناسخ { س. ع. (نسخ) دن تناسخ (مص. تغل) ۱. روحک

برجسمدن دیکرینه وبعضاً انساندن حیوانه وبرعکس حیوا.

ندن انسانه چکشی (اعتقاد باطل)؛ تناسخ ارواح؛ او فرقه تناسخه

قائلدرلر. ۲. تا. بعض حیوانلرک قورندن کلبک حاله چکشی کی

تبدیل صورت الملی.

تناسخی { ص. ع. ۱. تناسخیه. س. تناسخی (ج. تناسخون. ۱. تناد

سخ ارواحه منسوب ومتعلق ویا معتقد اولان؛ فلان آدم تناسخی

تناسخوندن ایدی. ۲. تا. اییک بوجکی کی حیوانلرک تبدیل

صورتنه متعلق؛ قواعد تناسخیه.

تناسل { س. ع. (نسل) دن تناسل (مص. تغل) نسل بیتشد.

برکله اورده، تولداله تکثر؛ نوع بشر آنجق تناسل ایله

قائمدر؛ حیوانات اهلیه تک تناسله چوق اهمیت ویرلک اقتضا ایدر.

|| آلات تناسل = آلات مهورده ذکور واثا. || تناسل غیر

لك دعواسنه قاليشمه.

تنبور } و تنبوره. یا : تنبور،
تنبوره.

تنبول } س. قا. هندلیرک دیش
و طوداقلرینی قرارتمق
ایچون چیکندکلری بر جنس
یازاق .

{ سذ. عر. («نبه» دن مصد. قلبه) قتل } ۱. او یا نه، او یقین
 قاله. ۲. غفلتدن قورتله،
 برینک اخطار و یا قاطیله عقلی
 باشه، طوبیلامه. («انتباه» دها
 مستملدر.)

۱. او یانديرمه، ايقات، بيدار
 ايمه، او يوقودن قالديرمه. ۲.
 غفلتدن قور تارمه، عقلی باشنه
 كيتيرمه. ۳. شديد امر ويا
 نبي ايمه، براك اجرا ويا
 تركي نوصيه و امر ايمه: بريزه
 كيمه سني تقيه ايتدم: بن كلنجيه
 قدر ايشه باشلاما ميري كند.
 يلرته تقيه ايتدم: باغچه كيمه يي
 صوفاماق اوزره باغچوانه تنهات
 ويرمليكن. «تنيه» مافوقدن
 مادونه اولور. ۴. ط. سيكيدري
 تنج ايدوب حياقي او يانديرمه:
 قهوه تنيه خاصه سني حازدر.

سپړور { ص. فا. [تن = بدن - پر-
وردن = بېلگه] بدنې
ابې بېلگه قيد وغاڼه سنده يو.
لټان، يوب اېچمکه وکندی
کيف وراحتيه مشغول، کندی
راحتي هر شينه ترجيع بدن.

سَیِّئَرِ لَکْ } س. کندی بدننه
و. ییوب ایچمسیله
راحتنه دوشکون آدک حالی.

ملق [وجودی، ایری.] انسان
حقنہ، مستعملہ.]

وَل { سذ. عمر. } قول «دن
 (ص. تفاعل) آلوب یمه
 ویا ایچمه : بر آزنهوه آتی تناول
 یتدی؛ بر شربت تناول یتدی.

سنڌ. عمر. (« نهايت » دن
هي (مص. قائل) بيٺه، توڪنه،
ختم بوله، نهايت وارو.

اکو } س. (زبازدی : تو.جکی.
یتا. توتون دیمک اولان
Tabaco دن) ناریله ایله ایجیان
توتون نوعی که ایران و سائر مملدن
کلیر : تنباکو ایچمک.

اکوچی } س. تنباکو صانان
آدم .
نت } س. ع. { « نيات » دن
م. فعل { نيا . ييمه ،
بردن چيمه : ثبت اشجار .

ل { ص. [فارسيده ده مسته ملدر]
 ۱. او شخن، او شخن،
 او شخن، کسلان : تنبله ايش بيور
 سکا عقل او کر تسين. ۲. ايشده
 آغر طاورانان، بيلي، آغر يو.
 رن : تنبل حيوان.

مورری ایش کورمز دائره،
تنبلار جمع و ملجئى: اوراسى بر
تنبلانده در .

تَلَّاسَمَكَ } فَأَنْ تَذْبُلَ أَوَّلُ قُ، تَنْبِلُ
آ إِشْمَقُ .

ملک } ۱. اوشنچک، او-
شہن آدمک، حالی، کسل.
۲. آغرلہ، بطاقت.

ملیت } و تنبائی. با : تو، بلیتی.

متجانس = جنس‌ری آری ایکی حیوانک چفتلشد برلسیه . ملزیر جنس بیتشد برلسی .

اسلی } صد. عمر. ذ: تناسلیه.
نسل بشدی ر مکه منسوب
ومتعلق: آلات تناسلیه = ذکور
واناث آلات معهوده می.

ظُر { سذ. عمر. [۵ نظر ۵ دن
مض. تفاعل] ۱. بربرینه
قارشی بولنه، بربرینه باقه. ۲.
۳. ایکی زاویه وسائره مک قارشی
قارشی به بولنسی.

۱. سذ. عر. [ذ نفرة) دن
۲. ص. قنائل] ۱. بر بردن
اورکوب قاجه، بر بردن نفرت
۳. د. برکله بی ترکیب ایدن
حروفک ویا بر عیار بی تشکیل
ایدن کلائت بر بردن اورکر جه سته
اویونیز و غیر متناسب اولسی
وبو وجهله اوکله ویا عبارته نک
زور تلفظ اولنوب قرلاغه چر.
کین کلسی : تنافر حروف، تنافر
کلائت

اُقص { سذ. عر. } « نقص »
اُقص { دمنص. قناعت } آزاله.
اکسبله : ذخیره کیتدجک تناقص
ایدیور. || ط. تناقص حی =
صیغه نیک دوشمه سی ؛ تناقص دم =
قانک آزالسی ؛ تناقص قوت = قو.
تدن دوشمه.

۱. (س. ع. ج. تناقضات)
افض () «نقض» دن مص
تفاعل () انسان بر سوزی دیگر
بر سوزنی چورجته سی، بر سوزی
دیگرینه اویماسی، مبیانت، تبا
ین : سوزلنده تناقض وارد
بو کتاب تناقضاته ملودور

اور } صد. فا. (تن = بدن. آور.
دن = کتیرمک، مالک او.

{ بونك برينه فا. «تپوری»
(استعمال عبثدر.)

{ س. (فر. Dantella) دانته.
لفظه (منديل، اثواب و ساژه
اطرافه ديکين ترتيبات خياطيه.
{ غلط لغت عاميانه در. — با:
دانته. }

{ س. (بتا. Tenda = چادر،
لمه } پرد. — فا. اوروجک آغی
ديک اولان «تنده» دن ما.
خود عدايتک بعددر. } کونش
وياغوردن محافظه ايچون قيو
وبخيره اوکنده، قابنده واپور
کوکرت سنده ويا بايجه وساژده
آجيلان سايه بان که يلکن بزندن
ويا قنابچه دن اولور: تنه آجق.

{ س. (فتف) دن
تلفيف { مص. (تفعل) ط. علاج
واسطه سيله قيلاری دوشورمه.
{ س. آتشده يک پيشيرمه
تيجره } مخصوص باقيردن قاب؛
دوکه تجره = دميردن معمولی؛
طوپراق تجره = کوج. || تجره
حوايحي = ات، سيزه، بهارات و
ساژه. || تجره کبابي = بر نوع
ات يکي، بر نوع قيزارمه. || تجره
يوارلانمش قباغي يولمش =
بری برينه اوپنون ايکی آرقداش
ويا قاری قوجه حفته استهزا
طريقيله قوللايار.

{ س. (تمحه) دن
تنحس { مص. (تفعل) بوغازده بر
شيء قالمش کي يالانندن وخيف
صورتده اوکسورمه: جاعتک
تفضي واعظک وعظي ديکامکه
مانع اوليوردي.

{ س. فا. سرت. شدتلي، شديد،
شد { قاني: تند باد = سرت روز.
کار، قاصر غه؛ تند خو = سرت

طيمتلي؛ تند رو = يوزی قانی،
سرت چهره لی.

{ س. (تن = بدن،
تندرست } درست = طوغری،
صحیح، سالم. } وجودی صاعلام،
صاغ و سالم، صحت وعافيتده
بولنان، بدني هر نوع علل و
اسقامدن سالم اولان: تندرست
آدم.

{ س. فا. صحت بدن،
تندرستی } صاعلاماق، وجودک
هر نوع علت وسقطقدن سالم
اولمی: کمال صحت و تندرستی
ایله معمر اولک.

{ ودها طوغریسی: تاندير.
تندور { س. ۱. اوافق فرون.

۲. ال وایاق ایصیتفه مخصوص
اوستی قبالی کوچک منغال. ۳.
قبشین تنبل واری ایصیتی اوزره
اوطه تک اورت سینه موضوع بر
منغال ایله اونک اوزرینه قومش
بر قفس وبونک اوزرینه آتیش
یک ککیش بر بورغان ویا کبه دن
عبارت واسطه تسخین که منغالك
اطرافنه طولانوب آقاربی
منغاله طوغری اوزادان آدمز
بورغان ویا کبه نی اوستلرینه
چکمکه ایصیتیر: تندور یور.
غانی، کبه سی = ذکر اولنان یور.
غان ویا کبه. || تندور کبابی =
اوستی اورتیلرک بوغو ایله
پیشن برنوع کباب. ال تندوری =
ال ایصیتفه مخصوص، ایچی
سبحاق صو ایله مملو یورلاق.

{ س. آتفاً تعریف
شدورنامه { اولنان تندورک
آلنده پینکین تیلاردن بزرک
اوقوبوب ویا سوبیلوب دیگر.
لرینک دیکامکری مصال؛ وچ.

اصلنر فصلنر شیء، ترهات.

{ س. (تزل = دن
تزل { مص. (تفعل) ۱. اینه،
آشاغیلامه، ترقی مقابلی، تدنی:
ذخیره فیانتک تزل: فلان ما.
لک رواجی تزل ایتدی. ۲.
کوکل آلچاقلی، کبرسزک، کتند.
ینی ربه وحییتی درجه سندن
آشاغی طومعه: اوزمله قوتیشغه
تزل ایتبور، فقیر خانه نی تشریفه
تزل بیورورسه کر.

{ ح. (ع. کوکل آلچاقله،
تزل { کبرسزکله، درجه سی بالابر
ایکن مجرد بر معامله لطیفه
اوله رق: تزل بزه تشریف
ایدسه کر.

{ ووتزوی نا: تنسخ.

{ س. (تزه = دن
تزه { مص. (تفعل) اککنک ایچون
کروب طولاشمه، قرج: تزه
ایچون سیاحت ایدبور: بر تزه
واپوری واردر.

{ و: تزته. بری وایزاقدر
تزه { یاخود بری ومنزه اولسون
منناسیله حق تعالی حضرتلری
حقنده مستعمل عربی تمیرانده
بولنور فعل ماضیدر: تزته
ذاته عن العین والنقصان.

{ س. (تزل = دن
تزل { (تزل = دن مص. (تفعل)
۱. ایدیر مه، آشاغیلامه: بر
مالک فیاتنی تزل ایتک؛ تزل
فیاتله صائق؛ فیاتجه تزیلات
ایتک. ۲. سمدان ایتکه افهام
اولنان وحی، قرآن کریم. ۳.
امعال اربعه دن طرح. آشاغی
وارمه: یدیدن اوج تزل ایدنجیه
دورت قابلر.

تَنَزِيه { سذ. عر. ج: تنزيهات.
تَنَزِيه { «تَزْمَة» دُن مَص. تَفْعِيل }

۱. قَبَاح و نَقَايِص دُن بَرِي اِيْتَه.
تَبْرِيه: تَنَفْسِي تَنَزِيه اِيْتَهك. ۲.
حَق تَمَالِي حَضَرَتِلسَنَك كَاغَه
تَقَاَصِدُن وَاوَصَافِ بَشَرِه دُن
مَنْزَه اَوْلَدِيَنَه اِيْنَاوَب بُونِ
اِقْرَار وَاَعْتَرَا ف اِيْتَه: جَنَاب
حَق تَنَزِيه اِيْتَهك.

تَنَسِيح { سذ. فَا. «فَا» تَن = بَدَن.
تَنَسِيح { سَح = خَوْش -- يَوْغَه تَر.

غَرِيب و غَيْب دِيَمَك اَوْلَان
«تَاك» دُن مَشْتَق «تَاكْشَوغ» دُن
مِي مَأْخُود؟ ۱. نَادِر و كِيَاپ
و نَفِيْس شِي، تَحْفَه، قَارِيْق. ۲.
اَشْكَال مَخْتَلِفَه اَوْزَرَه مَمْمُول
كُوزَل قُوقُولِي خُور قُرْصِي. [و]
مَعْنَا اِيْلَه تَر. زَبَاژْدِي «تَزْو»
اَوْلُوب، بُو قُرْصَك لُونَه نَسْبَتَه
قُورِو نَقِي يَه دَه «تَزْوِي» دِرْلَر.

تَنَسِيم { سذ. مَر. «نَسِيم» دُن
تَنَسِيم { مَص. تَفْعِيل } هَوَا تَنَفَس
اِيْتَهك. ۲.

تَنَسُوخ { و تَنَسُوخِي (زَبَاژْدِي:
تَنَزْو، تَزْوِي) بَا: تَنَسَخ.

تَنَسِيْب { مَنَاسِب كُورَمَه و تَنَصَوِيْب
تَنَسِيْب { مَنَاسِيْلَه قَوْلَايِلِيور.

سَه دَه، عَرَبِيَه «نَسْبَة» مَادَه يِي
تَفْعِيل بَاژْدَن اَصْلَاكِيَه كُنْدَن،
يَا كَلِيْشْدَر.

تَنَسِيْق { سذ. عر. ج: تَنَسِيْقَات.
تَنَسِيْق { «نَسَق» دُن مَص.

تَفْعِيل ۱. نَظَامَنَه قُومَه، تَنْظِيْم
اِيْتَه، صَرَه لَامَه، دُورَلَمَه، حَسَن
نَظَامَه قُومَه، اَصْلَاح: اُمُور
عَدْلِيَه يِي، اُمُور عَسْكَرِيَه يِي تَنَسِيْق
اِيْلَدِي، تَنَسِيْقَات عَسْكَرِيَه اِيْلَه
حَشْوَل اَوِيلُور. ۲. م. بَر مَو.

صَوَفَه بَر جُوقِ صَفْتَلَر صَرَه لَانْعِي،
تَنَسِيْق الصَفَات.

تَنَسِيْر { سذ. فَا. «نَشْوِي» دُن
تَنَسِيْر { اَوُلوِي يِي قَادَقْلَرِي دُرْت

اَيَاكُلِي تَحْتَه كُرُوت، صَالَا ج.
مَفْعَل: تَنَشِيْرَه كَلَك = اَوُلك.

تَنَشِيْط { سذ. عر. «نَشَاط»
تَنَشِيْط { دُن مَص. تَفْعِيل } شَلَنْد.

بَر مَه، كِيَفَلَنْدِر مَه: تَنَشِيْط خَا طَر
اِيْچُون.

تَنَصِيْر { سذ. عر. «نَصْرَان» دُن
تَنَصِيْر { مَص. تَفْعِيل } خَرَسْتِيَان

اَوُله. دِيْن عِيْسُوِي يِي قُبُول
اِيْتَه: هِنْدَسْتَانْدَه تَنَصَر اِيْدَن
بَر هَمِيْلَر يُوْق كَحْمَنْدَه دَر.

تَنَصِيْر { سذ. عر. «نَصْرَان»
تَنَصِيْر { دُن مَص. تَفْعِيل } خَرَسْتِيَان

اِيْتَه، دِيْن عِيْسُوِي يِي قُبُول
اِيْتَدِير مَه: مِيْسُو زَل عِبْدَه
اَوَانِي تَنَصَرَه چَالِيْشِيرَل.

تَنَصِيْف { سذ. عر. «نَصَف»
تَنَصِيْف { دُن مَص. تَفْعِيل } يَارِي

يَارِي يَه بُولَه، مَسَاوِي اِيْكِي قِسْمَه
تَقْسِيْم: وَاَرْدَات صَافِيَه يِي تَنَصِيْف
اِيْتَهك شَرَطِيْلَه.

تَنَظِيْر { سذ. عر. «نَظَر» دُن
تَنَظِيْر { مَص. تَفْعِيل } ۱. بَكْرَتَه.

۲. م. بَر شَعْرَك نَظِيْرَه سَنِي و
تَقْلِيْدِي يِي يَاغَه. (عَرَبِيَه بَسْمُوتُون
بَاشَقَه مَعَاظِرَه كَلْدِيَكُنْدَن، بَزْجَه
صُورَت اِسْتِمَالِي عَنْدِيْدَر.)

تَنَظِيْف { سذ. عر. ج: تَنَظِيْفَات.
تَنَظِيْف { «نَظَافَة» دُن مَص.

تَفْعِيل [تَمَيِّزَلَه، يَا كَلَامَه، بَر حَلَك
يِي سَلَكِي رَفْع اِيْدُوب تَطْهِيْر و

تَصْفِيَه اِيْتَه: بَاغْجَه يِي تَنَظِيْف
اِيْتَهكَلَه مَشْغُولَم. = ج. شَهْرَك

سَوَقَا قَلَرِي يِي وَ هَر طَرَفِي تَمَيِّز

طُوتَقِي و سَوُور و نِدِيلَرِي قَالَد.
يَرْتَقِي وَظِيْفَه يِي كِه بَلْدِيَه نَك جَلَه
وَظَا فَنْدِيْدَر: تَنَظِيْفَات مَدِيرِي؛
تَنَظِيْمَات اَرَا مَلَرِي.

تَنَظِيْم { سذ. عر. ج: تَنَظِيْمَات.
تَنَظِيْم { «نَظْم» دُن مَص. تَفْعِيل }

۱. صَرَه لَامَه، صَرَه بَه قُومَه،
دِزْمَه: اِنْجِيلَرِي تَنَظِيْم اِيْتَهك.

۲. نَظَام و بَر مَه، نَظَامَه قُومَه،
دُوزَلَمَه: بَاغْجَه يِي، سَالُونِي تَنَظِيْم

اِيْدِيور. ۳. تَرْتِيْب اِيْتَه، قَلَه
اَلَمَه، نَثْرَا وَا نَظْمَا يَا زْمَه: بَر

لَايَحَه، بَر قَصِيْدَه، بَر مَضْبُطَه
تَنَظِيْم اِيْتَدِي. ۴. تَنَسِيْق، اَصْلَاح:

اُمُور عَسْكَرِيَه يِي، اِدَارَه مَالِيَه يِي
تَنَظِيْم اِيْتَدِيلَر. = ج. اُمُور اِدَا.

رَه نَك مَنَظَم بَر حَالَه وَضْعِي و
بُولَك اِيْچُون اَتْحَاذ اَوْلَان تَدَاوِيْر

وَاجِرَات، وَاصْلَاحَات، تَنَسِيْقَات:
تَنَظِيْمَات عَسْكَرِيَه: تَنَظِيْمَات مَلِكِيَه.

|| تَنَظِيْمَات خِيْرِيَه = وَاَلَد مَاجِد
حَضَرَت يَادَشَاهِي جَنْغَمَكَن سُلْطَان

عَبْدَالْحَمِيْد خَان حَضَرَتَلَرِي زَمَانْدَه
مَرْحُوم رَشِيْد يَاشَا نَك عَرَضِيْلَه

اَجْرَا اَوْلَان اَصْلَاحَات اَسَاسِيَه كِه
كَلَخْطَانَه قُرْمَان هَاوِي نِيْلَه اَعْلَان

اَوْلَانُوب، تَبْعَه نَك تَأْمِيْن جَان و
مَال و نَامُوسِي وَ قَانُون حَضُورَنْدَه

جَلَه نَك مَسَاوَاتِي اَسَاسِي اَوْزُرِيَه
مُؤَسْسَر.

تَنَعْمَات { سذ. عر. ج: تَنَعْمَات.
تَنَعْم { «نَعْمَت» دُن مَص. تَفْعِيل }

نَاز و نَعْمَتْلَه يَاشَاهِمَه، نَعْمَت اِيْچِيْدَه
بُولَمَه: اَرَا بَاب تَنَم. [اَكْثَر يَا

مَصْدَرِيْت مَعْنَا سَنْدَن مَجْرَد اَو.
لَهَر قُوقُولَايِلِير.]

تَنَطَب { سذ. عر. «طَب» دُن چَا.
تَنَطَب { دِير اِيِي، چَا دِيرَك اَنَكَارِي يِي

تنگدل { س. فا. [تنک = طار
دل = بورک] بورک
طار، مضطرب.

تنگ { س. عه. [نکر = دن
م. قفل] کندی
بیلدیرمه، تبدیل اوله، تبدیل
کزمه.

تنگای { س. فا. ۱. طارلق،
صیقندی، اضطراب.
۲. طارر، صیقندی، محل ضیق.
۳. ۱. اوستی قلاباش
[انجه = دیر صفحه. ۲.]

تنک دن معمول قاب، قوفه،
ایریق و سازه: صو تنکسی،
زیتون یاغی تنکسی. فاز تنک
سی. = تنکدن معمول:
تنک ایریق، تنکجروه || صاری
تنک = انجه ریخ صفحه سی و یا
یالیزلانمش تنک || آغزی تنک
قابلی = یک صیباق یک مصلن.
تنکچی { س. تنکدن مختلف
قابلی و قوفی و سازه
اعمال و یا ایلوب تمیر ایدق
صنعتکر.

تنکلی { س. تنک قابلی، برطر-
تنکلی { قنده تنک سی اولان:
تنکلی صندیق.

تنگی { س. فا. ۱. طارلق. ۲.
زوکورتک.

تنکی { نکاح قییمه و اولندیرمه
[مناسیله لاسنژده قوللا.
نیلیورسده، هریده مستعمل
دکدر.

تنکی { س. عه. [نکر = دن
م. قفل] ۱. چهلون
و طانیلیان حاله کتیرمه، تبدیل
اچه. ۲. د. هریده براسی
نکره یی حرف تعریف قییمه
لالانه، تعریف مقابلی.

ایراد و مضرری. آراسته موازنه
حاصل ایتجه: اجرای تنقیحات
ایتمک: تنقیحات اخیرده مباحثتک
بر ربی کسلی.

تنقیص { ادبیات جدیدده فرانسه-
[لک Critique دیدکاری
و آخذة ادبیة مناسیله قوللا تنقه
باشلامش ایسهده، هریده
«نقد» ماده سی تعقیل باندن
کلدیکندن، بونک برنه «انتقاد»
و «تنقاد» قوللا نسه ده طو.
غری اولور.

تنقیص { س. عه. [نقصان
دن. م. قفل] آزالتمه،
ایندیرمه.

تنقیط { س. عه. [قطعه] دن
م. قفل] ۱. حروفه
قطعه وضع ایتجه، قطعه لاهه.
۲. عبارته ک جمله و کلاملری
ایجاب و محله کوره اشارات
مخصوصه ایله آیزمه، بزم خطم.
ده نوایجاد اولان بو اشاراتی
قوللا نعه: اصول تنقیط. (فر-
Punctuation).

تنقیه { س. عه. [نقایه] دن
م. قفل] هریده معنا.
سی آیقلاوب تمیزله ایکن، لسا.
نژده سهوا «حقنه» و «احتقان»
برنه استعمال اولنور. لا: حقنه،
احتقان.

تنگ { س. فا. طار، ضیق.

تنکار { س. فا. کمر. بورق دینلن
معدن، قویوچی لهیمی.

تنگدست { س. فا. [تنک = طار.
دست = ال] زوکورت.

تنگدستی { س. فا. زوکورتک.

فاز قلم باغلاد قلمی ایلمک هرری.
تنق { س. عه. [نقرة] دن
م. قفل] ۱. ایگرته،
تیکینه، اکراه ایتجه: او آدم
زیتون یاغی بیکردن تفر ایدر.
۲. نفرت ایتجه، چکنه، قاجه:
بو ایشدن تفر ایتدم.

تنفس { س. عه. [نفس] دن
م. قفل] ۱. نفس
آله، صولوق، صولوق آله:
بورنی طیقانمش اولد یقندن آ.
غزندن نفس اید یوردی. ۲.
موقتاً ایشنی براقوب استراحت
ایتجه، یورغونلق آله: شا کر.
داتک اوکله وقتی بر ساعت تنفسه
ماذو نیشلی واردر. || تنفس
اوطله سی = دواژ رسمیه و شرکت
و سازه داتره لنده استراحت و
برله کوریشک و مکتبلرده طلبه
ایچون درس خارجهده استراحت
مخصوص اوطه، تنفسخانه.

تنفسخانه { س. عه. [تنفس = م.
فا. خانه = او] دواژ
رسمیهده و شرکت و سازه دوا.
ژنده مأمورینک استراحت و
امور خصوصیه ایچون برله
کوریشک مخصوص اوطه، تنفس
اوطله سی.

تنقیر { س. عه. [نقرة] دن
م. قفل] ایگرندیرمک،
استکراه و نفرت ایتدیرمه.

تنقیح { س. عه. ج. تنقیحات.
[تنق = دن م. قفل]
۱. بر شیشک فضل و لزوم
قشلمی چیقاروب اختصارله
برابر اصلاح و تمیز ایتجه. ۲. بر
داتره مأمورین و خدمه سنک
عددی و یا معاشرنی آزالده رق.

تَنكِيل { سذ. عر. ۱. اوزاقلاشدیر.
تَنكِیل { مه، تبعید: اشقیای
دفع و تنکیل ابتدی. ۲. امثاله
عبرت اوله جی بر مجازات ویرمه.
تَنَقُّی { سذ. عر. } «نق» دن
تَنَقُّی { مص. تفعل } کوزل یازمه،
حسن خطه تحریر. { لسانزده
علی الاطلاق یازمه معنا سیله
قوللائیلر. }

تَنُور { سذ. عر. } فارسیدن معرب.
تَنُور { تدور دخی بوندنذر. }
۱. فرون. ۲. علل مستویله
میقروبلرنی اتلاف ایچون قو.
للائیلان نو ایجاد آت، اتوو
(Étufe).

تَنُور { سذ. عر. } «نور» دن
تَنُور { مص. تفعیل } پارلامه، منور
وضیادار اوله. ۳.
تَنُور { سذ. عر. } مولوی در.
تَنُور { ویشلرنک سماع انشا.
سند کیدمکری گمکش انکلی
بر نوع لبس، انکک. }

تَنُور { سذ. عر. } «نوع» دن
تَنُور { مص. تفعیل } بر قاج، چشید
اوله، چشید چشید اوله: حرو.
فک تنوعی السنه نك تحصیلنه
مانع اولقده در.

تَنُومَنَد { ص. فا. } وجودی، جنبه.
تَنُومَنَد { لی، ایری. }

تَنُورِی { سذ. عر. } تنویرات.
تَنُورِی { «نور» دن مص. تفعیل }
آیدیلاندیرمه، ضیالاندیرمه:
اوطه بی مومله تنور ایتک؛
سواققلرک غازله تنوری، تنور
مصارفی. }

تَنُورِی { ص. عر. } تنویریله.
تَنُورِی { اوی ویا سواققلری
ضیالاندیرمق ایشنه متعلق،
مصارف تنویریله. }

تَنُوم { سذ. عر. } «نوم» دن
تَنُوم { مص. تفعیل } اویومنه،
اویقوبه واردیرمه. }

تَنُون { سذ. عر. } «نون» دن
تَنُون { مص. تفعیل } عربی
اسملرک آخرنده بر حرکه ایله بر
نون ساکن صورتنده وقونان
ایکی حرکه: (ن)، (و)، (ر):
رَبِّ، رَبًّا، رَبِّیْ.

تَنَهَّا { ص. فا. ۱. یالکز، تَنَهَّا،
تَنَهَّا { وحید: کنیدی تنهالدم،
تنهال قالدق. ۲. بوش، خالی:
تنهالرده، تنهال بر او. = ص. فا.
بوش بر، خالی محل: تنهاده او.
نورمق. = ح. یالکز اوله رق:
تنهال اوتور بور، تنهال کیدور. }

تَنَهَّالِشْتَق { فل. ۱. یالکز قالمق،
تَنَهَّالِشْتَق { منفرد اولتی. ۲.
خالی قالمق، بوشالمق، غلبه ک
چکیلوب بوش قالمق: اورتقلق
تنهالاشدی. }

تَنَهَّالِق { ص. ۱. یالکزقلق، افراد:
تَنَهَّالِق { تنهالقی انسانه وحشت
کتیر. ۲. خالی و بوش بر،
عزلشکاه: تنهالقه اوتور مفی
سور. = ص. خالی، بوش،
کیسه نك بولندی، ایصز:
تنهالقی بر یردر. }

تَنَهَّی { سذ. عر. ۱. بیوک ییلان،
تَنَهَّی { ازدها. ۲. ه. سماده یدی
برج بونجه اوزانان خفیف بر
بیاضلق. } اککشان دیه ترجمه
ایدنلریا ککشلرد: تنین کککشانک
غیری اولوب، اوندن کوچک و
خفیفدر. }

تَنَهَّی { حد. } توکورمکدن کنایه او.
تَنَهَّی { لوب تحقیر و تزییل امله برابر
تکدیره دلالت ایدر: نو سکا!

تَوَسْنَك یوزینه!

تَوَآلَت { ص. } (فر. Toilette)
تَوَآلَت { یوز بیقایوب طراخه
وکیغه ایشلری: تَوَآلَت یایقی؛
دها تَوَآلَتی یایدم. } || تَوَآلَت
طافی = آینه، طراق، فورچه
وسائر بو ایشه یارار ادواتدن
مرکب طاقم. }

تَوَاب { ص. عر. } «توبه» دن
تَوَاب { سمج. } عبادینک توبه سنی
قبول و مبالغه ایله عفو ایدن
(جناب حق). }

تَوَایِع { سذ. ج. عر. } (فد:
تَوَایِع { تابع. } «تبعه» دخی
«تابع» ک جمعی ایشه ده، استعمالده
بو ایکی جمع آرمسند فرق وار.
در. با: تبعه ۱. بر آدمه تابع
اولوب آرقه سی صره کیدنلر. ۲.
بر آدمک فکر و ذهانبه تابع
اولانلر. ۳. خدمه، عون، یار.
داقلر. ۴. ملقات، لواحق، بر
مرکزه مربوط و تابع اولان
یرلر. ۵. د. نحو عربیده مل.
قبله کی اسنک اغرایله معرب
اولان معموللر. }

تَوَآثَر { سذ. عر. } تواترات.
تَوَآثَر { «وتر» دن مص. تفاعل }
۱. بر خبرک آغزندن آغزه یایلوب
شروع بولسی، انتشار ایتمی:
بویله بر شیء وقوعنه دائر بر
تواتر واردد: شویله بر وقعه
تواتر اولنیور. ۲. کذب و وزه
انتشارلری عقلاً جائز اولمیان
جهنک خیری. }

تَوَآثَر { ح. آغزندن آغزه یایله.
تَوَآثَر { رق، آغزندن آغزه نقل
اولوب انتشار ایدرک: بو خبر
تواتر شایع اولدی. }

تَوَارُثُ { سذ. عر. } «وراثه»

{ دن مص. تفاعل } ۱.

میراثه قونمه، ارثاً متصرف اوله:

اخلاف اسلامدن بر چوق معلو.

مات توارث ایدرلر. { عربیده

اصل اولان بو صورته لسانیز.

ده آز قوللانیلار. } ۲. میراث

قاله، ارثاً یکجه، میراث کچی

انتقال: اسلامک علوم و فنوندهکی

کشفیات و تحقیقاتی اخلافه

توارث ایدر.

تَوَارِدُ { سذ. عر. ج. تواردات.

{ «ورود» دن مص.

تفاعل } ۱. بربری آرقه سندن

کله، هر طرفدن کلوب بریکمه:

توارد ایدن خبرله کوره. } ۲.

د. ایکی شاعره تصادفاً و بربردن

خبرلری اولقسنین عین مآله

ویا عین الفاظه بر بیت و یا مصراع

سویلملری: بو مصراعده فلان و

فلان شاعر بیننده توارد واقع

اولشد: اشعار عربیده ده توار.

ردات چوقدر.

تَوَارِي { سذ. عر. } «وراء»

{ دن مص. تفاعل } بر

شیئک آرقه سنه صافلا نوب کوزدن

نهان اوله: آی بلوطلرک آرقه.

سنه توارى ابتدی.

تَوَارِيحُ { سذ. ج. عر. فد:

{ تاریخ. با. تاریخ.

تَوَارِثُ { سذ. عر. } «ورث» دن

{ مص. تفاعل } طاریده

بر اوله، وزنده بر کله، ذک

اوله: واردات و مصارف آره.

سندده توازن حاصل ایتک.

{ «موازنه» ده مستعملدر. }

تَوَازِي { سذ. عر. } «وزی»

{ دن مص. تفاعل } ۱.

ایکی خطک الی غیر التیه بربرینه
تماس ایتمهک شرطیله یان یانه
اوزاتمی: توازی خطین.

تَوَاضِعُ { سذ. عر. } «وضع» دن

{ مص. تفاعل } آلقاق

کوکلیلک، کبرسزک، محویت:

چوق تواضع ایدیور، کوستریور.

تَوَاضِعْکَ رَانَه { ص. ح. فاکبر

سزکله، آلقاق

کوکلیلکله: بر معامله تواضعکا.

رانه ایله قبول ایتدی: تواضعکا.

رانه معامله ایتدی.

تَوَافُرُ { سذ. عر. } «وفور» دن

{ مص. تفاعل } چوغاله،

بریکوب آرمه، تکشر، تزاید:

توافر مال و ثروت.

تَوَافُقُ { سذ. عر. } «وفق» دن

{ مص. تفاعل } بربرینه

اوبه، اویغون کله، موافق اوله:

افعالی اقباله توافق ایتیور، بو

تکلفکیز نیم آرزومه توافق

ایدیور.

تَوَالِي { سذ. عر. } «ولی» دن

{ مص. تفاعل } بربری آر.

قه سندن کله، آراسی کسلکسزین

دوام ایتمه، بربرینی ولی ایتمه:

بو کولرده توالی ایدن یاغمو دلر:

توالی ایدن الطاف و عنایاتکیز.

{ «الی التوالی» آراسی کسلکسزین،

بربرینی متمسقب: علی التوالی

ورود ایدن تنبیهات.

تَوَامٌ { سذ. عر. } «توأمان» ۱.

۲. امدر. ۳. امش، مماثل.

«همم مکام توأم» کچی عربی کله.

لرک فارسی قاعده سنجه ترکیبندن

متولد وصف ترکیبیلر طبع سلیم

امحباتک قبول ایده جکلی شی

دکلدر.

تَوَانُ { سذ. فاک. کوج، قوت، طا.

قت. — اکثر یا مترادفی

اولان «تاب» ایله برابر قوللا.

نیایم: بنده تاب و توان قالدی.

تَوَانًا { صذ. فاک. کوجلی، قوتلی:

توانا بر دلیقانی.

تَوَانِکَرُ { صذ. فاک. زنکین، مالدار،

غنی، ثروت صاحب.

تَوْبَه { سذ. عر. کناه و قباحندن

رجوعله جناب حقه توجه

ایتمه، ایشلفش برکناه و قباحندن

نادم اولوب بر ده یا پامنه عهد

ایتمه: کجکلکده چوق خوارده لق

ایتمش ایسه ده بعده توبه ایتمش

ایدی: توبه ایشدم عاریت

ویریم کتاب، توبلر اولسون!

بر ده یا پامنه، توبه لر توبه سی!

توبه نصوح = توبه صادقه.

تَوْبَه شِکْنُ { صذ. فاک. عر. توبه = م.

فا. شکستن = قیرمق }

۱. ایتدیکی توبه یی بعده بوزان:

رند توبه شکن. } ۲. هرکسک

توبه سی بوزان، توبه بوزدیران:

بهار توبه شکن.

تَوْبَه کَارُ { صذ. فاک. توبه ایتمش، بر

کناه و قباحندن رجوع

ایتمش، توبه لی: فاسق توبه کار:

توبه کار قاری.

تَوْبَه لِي { صذ. توبه ایتمش، برایشی

بر ده یا پامنه عهد و

عین ایتمش: توبه لی یم حیوانعی

کیمسه ویره م.

تَوْبِيخُ { سذ. عر. ج. توبیخات.

{ «توبیخ» دن مص. تغیل }

آزارلامه، تکذیر، تمیزیر:

کند یسی شدیداً توبیخ ایلدی:

توبیخات شدید اجرا ایتدی.

تَوْتُ { سذ. فاک. عر. طوط دیدیکمز

میوه، مروفه. } «عر توت»

وفا. «تود» دخی دینلیر. }

توتدیرمک { فت. ۱. توتنه سنی موجب اولاق، دو-

مان چیقارتقی: لودوس روز.

کاری بو اواجی دائما توتدیرر.

۲. دودوگدن سس چیقارمق.

|| یا قوب توتدیرمک = زیاده

یا قی، یا قوب کول اتمک .

توتیر { سذ. عر. «وتر» دن

توتیر { مص. تغل } م. کرله .

توتسی { س. راجه طیه نشریمون

یاخود مالمه ویا افسون

نیتله دومان جیقارمق صورتده

یا قیلان شی، بخور: توتسی ویر-

مک: توتسی یا قی.

توتسیلمک { فت. بخور یا قیدر-

مق، توتسی ویر-

دیرمک: شو او طه لری توتسیلقی.

توتسیلمک { فت. بخور یا قی،

توتسی ویرمک،

تغیر اتمک: بو او طه لی توتسیلک

اقتضا ایدر: نظره قارشى چو-

جقلى توتسیلر .

توتسیلمک { فط. کندی کندینه

توتسی ویرمک،

کندینی تغیر اتمک: نوله به قار-

شی کونلکه توتسیلک فائده لیدر.

توتمک { فل. ۱. دومان جیقار-

مق، دومان ویا بخار

نشر اتمک: یکی سوگندیرمیش

اولدقلری اودونلر خالا توتیور-

دی: آتشدن یکی ایندیرلمش

اولان تجره توتیوردی. ۲.

(اواجى وساژه) دومانی چکه

میوب او طه نک اینجنده نشر اتمک:

بو اواجى، بو صوبه توتیور.

|| کوزده توتمک = زیاده آرزو

اولغى، کال تحسره آرزو اولغى:

پاچه بورى کوزمده توتیور;

بلغراد اورمانی مسیره بی کوزنده

توتیوردی. || یاوب توتمک =

کمال سوز و کدازله تشکی اتمک.

توت { یاخود دودن. س. اوچرو-

توت } مه آیلوب صوبی دومان

و بخاره تحویل ایدن شلاله.

(نوروج سواحل غربیه سنده کی

خلیجیره دوکیلن انهار کبی.)

توتون { س. ۱. یانان بر شیدن

جیقوب هوایه قاریشه رق

یوقاری به قالدان سیاهى غاز،

دومان: دخان: توتونی طوغری

جیقمق = ایشی یولنده اولق.

۲. یا قیلوب دومانی تنفس ایدیلن

معروف یاراق که آمرقادن

کله در، دخان: یکجه، هاوانه،

بوغجه توتونی: سرت، یاواش،

طوفوناقلی توتون. || توتون

ایچمک = توتونی یا قوب دومانی

تنفس اتمک، توتون قوللاقمق.

|| توتون بالی = دومانده قورو-

دلش بالیق باصدیرمه بی. || تو-

نون طبقه سی = جیبده طلشیمق

اوزره توتون قودقلری قوطی.

توتونجی { س. ۱. توتون صا-

تان تاجر و دکانجی.

۲. بر بیوک قولق ویا داتره ده

توتون ایشلرینه وچیشاره و

جیوق طاقلره ما مور آغا.

توتونجیلک { س. توتون صاتان

آدمک ایش و صنعتی،

توتون تجارتی.

توتونلکمک { یا توتونله مک. فت.

توتونلکمک } دومانه آصمق، دو-

مانده قورومتقی، توتسیلک.

توتیا { سذ. عر. کیم چنقو

توتیا { معدنی.

توتیق { سذ. عر. «دوتوق» دن

توتیق { مص. تغل } حکم اتمه،

صاغلاملاندیرمه: توتیق عهد.

توج { س. با: فونج.

توجه { سذ. عر. ج: توجها ت.

توجه { «وجه» دن مص. تغل }

۱. یوز چورمه، طوغریله، بر

یره طوغری حرکت اتمه: شرقه

طوغری توجه ایتدی. ۲.

کله، یشاشمه، قرب اتمه،

نصیب و میسر اوله: طالع

کندیسنه توجه ایتدی. ۳.

(مصدریت معنا سندن مجرد او-

له رق) میل، محبت، حسن نظر:

بکا توجهلری واردد: توجهلری،

توجهاتککز بقاسنی دجا ایدرم.

توجه { سذ. عر. ج: توجها ت.

توجه { «وجه» دن مص. تغل }

۱. یوزی بر جهته چورمه،

دوندیرمه: یوزنی سمایه توجه

ایتدی. ۲. طوغریلته، بر آدمه

سوز و نظر وساژه اتمه: توجه

خطاب، توجه کلام، توجه عتاب.

۳. معنا ویرمه، تفسیر، تأویل:

شو سوزی، فلان مسماله بی

شویله توجه اید یوردی. ۴.

رتبه ویا منصب ویرمه: فلان

رتبه خامسه، فلان ناحیه مدبرتی

توجه بیوردی: توجهات ملکیه،

توجهیات عسکریه، توجهیات علیه.

۵. د. ایکی جهتی ویری برته

میان ایکی معنالی بر سوز استعمالی.

توتش { سذ. عر. «وحشه

توتش { دن مص. تغل } ۱. وحشت

حس اتمه، یالکزلقدن قورقه.

۲. وحشی حیوانلر کی اورکمه

بر شیشه آلیشه میوب امنیشزکله

باقه. { عربیده کی معاینی
فرقلیه در. }
توخوم { توخومانی. با: تخم،
تخمک. }

توحید { سذ. عر. ج: توحیدات.
« وحدة » دن مص.
تفعیل ۱. براق شیئی بر ایتمه،
برلشدیره: توحید دیون، توحید
افکار. ۲. برعد ایتمه، برنظرلیه
باقه، برلکنه ایسانمه: توحید
باری تاملی، توحیده قائل اوله،
۳. لا اله الا الله ترکیب شریفک
لفظ و تکراری: ذکر و توحیده
مشغولدر. || اهل توحید = باری
تعالا تک. برلکنه ایسانا نالر،
موحدین. }

توخیش { سذ. عر. « وحشة »
« دن مص. تفعیل » اور-
کوتمه، اورکوب قاچمقی موجب
اوله: حیوانه دکنک کوسترمه
توخیش ایدرسک. }

تودیع { سذ. عر. ج: تودیات.
« ودع » دن مص.
تفعیل ۱. براقه، امانت ایتمه،
تسلیم: بو چکنجه بی سزه تودیع
ایدیورم: اوغلاری مکتبه تودیع
ایتمدم. ۲. وداعلاشمه، اللهه
اصهارلادم دیعه. [بو ایکنجی
معنا ایله لسانغز ده استعمالی
نادردر.]

تودیعا { ح. عر. براقه رق، اما.
نت و تسلیم ایدم دک:
اوغلاری مکتبه تودیعا کندیی
عزیمت ایتمش: کنشابلری فلانه
تودیعا سزه کوندریورم. }

تورات { نش. عر. { عبرانیجه:
« توره » قانون، شرع }
حضرت موسی (عم) نازل

اولان کتاب سمائی که لسان
عبرانیده محرر و اسفار خسه دن
مرکبدر: تورات شریف.

توران { سذ. ج. اسکی ایرانیلر
طرفدن ترکستان و تا.
تارستان جهتلرینه و برین اسمدر.
« ص. عر. ن: نورانیه.
تورانی } توران قطعه سنه یعنی
ترکستان و تاتارستان جهتلرینه
منسوب و متعلق و بو یرلرک
اهالیسندن اولان. [علم لسان
و علم البیئر منتسبیین طرفندن
او جهتلر دن چیقمش اولان
اقوام و السنه زمره سنه اطلاق
اولمشدر، که ترکله ترکیه دخی
بو زمره دنددر.] اقوام تورانیه،
السنه تورانیه. }

توربه { س. با: طوربه.
تورپ { س. با: طورپ. }

تورپو { یاخود تورپی. س. معنی
رنده لیکه و برداخلافه
مخصوص چلیک آت که اسکه کچی
جیزیکلی اولیوب قیصه و سیو-
ری ایکنه لی اولور، میرد. || آ
غز تورپیی = قبا جلابه مخصوص
نوعی. || بالیق صرنی، صیحان
قپروغی تورپو = بو شکلرده
اولان نوعلری. }

تورپیل { س. فر. Torpille }
بحر حرب سفاتی پا-
ده لامق اوزره الکتریق و ا-
سطه سیله تحت البحر آبلان یوک
مرمی. || تورپیل سفینه سی یا
خود تورپیلوز = بو مریمی آتفه
مخصوص سریع الحرکه و کوچک
بر نوع ماکینه لی سفینه. }

تورپیلک { یا تورپوله مک. فذ.
تورپی دینن چلیک
آلتله دوزلتمک و یا برداخلامق.

تورش { تورشیچی. با: ترشی،
تورش { سذ. عر. « ورع »
« دن مص. تفعیل » منباندن
برهیز و توقی ایتمه، ورع و تقوی
صاحبی و برهیز کار اوله. }

تورم { سل الرنه علت مملکه سنه
دوچار اوله. مناسیله لسان
عوامده قوللانیلیورسه ده، اول-
عربیده و لسان قنده « ورم »
بو خسته لک اسمی اولیوب،
شیش دیمکدر، ثانیاً « ورم »
ماده سی عربیده اصلا تفعیل
باندن یکنز. بو خالده لفظاً و
معناً غلطدر. }

توروز آق { س. طبرمانیرکو-
زل توقولی بر
نبات. }

توره { س. { عبرانیجه دن مأخوذ، }
« قانون، نظام، یاساغ. مر.
با: توره. }

توره دی { س. « توره مک »
« دن ۱. توره مش،
درمه چاتم، اوته دن بریدن
طوبلاشمش: توره دی بر خاق،
توره دی آدم لر. ۲. اصلی نسلی
اولدینی بلایسز، چاقین مقوله سی،
نوره دینک بریدر. ۳. عاصی: توره-
دی اولقی ایستیور. (استانبول
لهجه سنده « تورودی » دینیلیور.
توره لامق { فت. نظام و قانونه
— با: توره لامق. }

توره مک { فل. ۱. اوته دن
بریدن طوبلاش
وجوده کلک، درمه چاتم صو.

رتيله تشكل و ظهور ايتك : فلان
محلده بر اشقيا چته سي تورمه دي؛
بر طاقم سرسربل نوره مش.
توريت { سذ. عر. (« وراثت »)
دن مص. تفعل.] وا.
رئي تعين ايمه، وارث اولق
اوزره نصب ايمه : اولز دن
اوله فلاني توريت ايتدي.
تورنج { سذ. عر. (« اړخ » دن
مص. تفعل. — عربيده
تاريخ صورتنده دها مستعملدر.]
تاريخ ايمه، يازلان بر شيك
آلته سنه وآي وكوني قيد و
اشارت ايمه : مكتوبني ياكليش
تورنج ايتش، تورنج ايمه مشدر.
توريس قوشی { س. قارغه
جنسندن بر
نوع قوش.

توريه { سذ. عر. (« وري » دن
مص. تفعل.] ۱. كيزله.
مه، سرماني ستر و اخفا. ۲.
د. بر قاج معناسي اولان بر
كلهك استماليله اك بعيد معنا.
سنگ قصد ايدلسي.

توز { سذ. ۱. اينجه اون حالنده
طوبراق كه روزكارله هوايه
ده قالقار، غبار، ريك، توز طو.
پراق، توز دومان، توز اولق؛
توز قالمق. ۲. هر شيك
اينجه سي، اون حالنده بولناني :
صمان توزي، شكر توزي، قيوچي
توزي. ۳. اينجه غبار حالنده
علاج كه كاغد يارجه ليرنه صاريلى
اولوب اكثريا صو ايله يوتيلير،
سفوف : هر ياربم ساعتده بر
توز آلي. ۴. اون حالنده،
اينجه دوگلكش : توز شكر، توز
علاج. || آياق توزي : يكي وورد،

وصول : آيانكك توزيله بئي كور.
مكه كلدي = وصوليله برابر.
|| توز آغاجي = قاواق. || توز
آلق = سوپوردكن صكره
اثاث بينه اوزرينه قونان توزي
سيلكوب تميزلك. || توز ايتك =
يوروركن توز قالدېرمق. || توز
دومان = قراردى. || توزي دو.
مانه قاريشدېرمق، توزي طو
پراغه قاتمق = چوق بچله وشتاب
ايتك. || توز قوپاران = چوق
روزكارلى (محل). || اوزرينه
توز قوندېرماق = هيچ بر عيب
وقاحت قبول ايمه مك.

توز { س. (غلطي : توز.] شقاق
توز { كوشه سي، شقاق طرفندن
قولاغه بيتشيك محل : قولاق
توزي.

توز { سذ. ۱. توز حالنه كيز.
توزارمق { مك، توز اولق.
توزاق { سذ. ۱. توز حالنده
شي. ۲. قوش يلكنك
اينجه سي، پوبلا.

توزامق { قل. توز قالدېرمق،
توز ايتك.
توزان { سذ. توزي محل، هوايه
قالقار توزي چوق بر.
توزائىق { وتوزونق، قل. توز
قالدېرمق، توز ايتك.
[توزامق كي.]

توزلاشمق { قل. توز كي ياغمق،
جيهه مك.

توزلامق { قذ. توز قوندېرمق،
توزرينه توز اكلك؛
شو كاغدى توز لايك، بوراسني
كيم توزلادي؟

توزلاشمق { فط. توز اولق، او.
زرينه توز قونق،
اغبار ايتك.

توزلق { ص. توزله قاريشيق ويا توز.
دن محافظه به مخصوص.
= سذ. بالديري توزدن محافظه
ايدن جوخه پاچه لق كه اسگرني
ويا بوتوره بيتشيك اولور : توز.
لق كييمك، بوتور توز لي. ||
خرمان توز لي = خرماك ديبنده
قالان توزي طوبراقل بفسداي
و آربه وساژه.

توزلي { ص. توزي اولان، توزه
بولاشش، اوزرينه توز
قونش.

توزندي { سذ. ۱. توز كي اينجه
شي. ۲. اينجه ياغمور،
چيسندي.

توزيع { سذ. عر. ۱. توزيمات.
« وزع » دن مص.
تفعل.] طاغيته، هر كسه حصه.
سني وېرمه، تقسيم، آيري آيري
تسليم : توزيع مكاتب = پوسته
الله كنن مكسو برك اصحابنه
تسليمي : توزيع مكافات = بعد.
الامتحان مكتب شاگردانسه
مستحق اولدقلري مكافاتي يدا
بيدر و صورت علنيه و رسميه ده
اعطا ايتك رسمي : غزته مك تو.
ذبي = آتونه له ايصالي وابستينله
فروختي، طاعلعي، معاش و
تعييناتك توزي بي = اصحابنه
اعطاسي. اعداد توزييه = برر
ايكيشر كي عددر.

توس { سذ. اينجه توگك، اولكركه
توس يوزنده نوسي توگي يوق.
[اكثريا بو صورته توگك كله.
سيله برلكده قوللايلير.]

توس { حد، حیوانی کری تو.
سکورمه ده قوللائیر.

توسٹ { سذ. عر. ج: توسطات.
وسط } { د: وسط } دن مص.

تغزل { آرایه کیرمه، وساطت
ایتمه، میانجی: کندیلری با-
ریشدرمه توسط ابتدی.

توسٹ { سذ. عر. } { د: وسعت
توسع } { دن مص. تغزل } گکیشتمه،

گکیش وواسع اولمه. (عریده.
کی معنایی خیلی فرقی اولوب
بو معنایه «اتساع» استمالی
دها موافقتدر. } { ط: توسع
قلب، توسع معده وسائر: اتساع
قلب واتساع معده کی بو عضو-
لرک گکیشتمی امراضیدر.

توسکر تکت { فت: دشمنک مجو.
متردد و دفع ایتک،
کری پوسکور تکت.

توسکر مک { فت: (آنی) کری
(باصدیر مق: کری-
یه چککه مجبور ایتک.

توسکری { ح: کری یه، کریسین
کری.

توسٹ { سذ. عر. } { د: وسیله } دن
توسل { مص. تغزل } بر شیخی
وسيله آغاز ایتمه، صارله، اعتماد
ایتمه: روحانیت نبویه به توسل.

توسلا { ح: عر. } وسیله اتخاذ
توسلا { ایدرک، صارله ورق،
اعتماد ایدرک: بو حدیث شریفه
توسلا شو حرکتده بولندم.

توسن { س. فا. عر. } ابی و سرت
{ آت: برتوسن باد پیا.

توسٹ { سذ. مر. } { د: وسط }
توسیط { دن مص. تغزل } آرایه
قومه، واسطه اتخاذ ایتمه، وس-
طت و توسط ایدریمه: اونی بو
ایشه ارضا ایتک ایچون کندیسنه

سوزی چکن برینی توسیط ایتلی.
توسٹ { سذ. عر. } { د: وسعة }
توسیع { دن مص. تغزل }

گکیشتمه، گکیش وواسع
ایتمه، بوللاشدیرمه: بو اوطله
دها بر ایکی آرشین توسیع ایتلی؛
مرخصک دائره مآذویتنی توسیع
ایتدیلر. || توسیع انتقال: با:
انتقال. || توسیع حدود: سینور-
لری ککیشلدوب الکی ییوغه.

توسیم { سذ. عر. } { د: وسم } دن
توسیم { مص. تغزل } تنک او-
زربنه باروت وسائر ایله نشان
وعلامت ایتمه. ذ: اسم قومه
معناییله دخی قوللائلر وار
ایسه ده «اسم» ک اصلی «وسم»
اولیبوب. «سمو» اولغسله، او
معناده «تسمیه» یرینه بولفتک
استمالی غلط فاحشدر. — بر
موسمه یتیمه معنایی ایسه
عرینی مخصوص اولوب لاساز-
ده اصلا مآوس دکلدلر. }

توشه { س. فا. آذرب، کفاف
نفس، رزق.

توشیح { سذ. عر. ج: توشیحات.
توشیح } { د: وشاح } دن مص.
تغزل } ۱. سولندیرمه، تربین.
{ اصلی مجوهراتی قوشاق قو-
شاشته. } ۲. د. { مصدریت
معناسدن عاری اولهرق } چفته
قافیه.

توصیف { سذ. عر. ج: توصیفات.
توصیف } { د: وصف } دن مص.
تغزل { اوصاف و صفاتی ذکر
وتعداد ایتمه، تعریف: یارس
شهرینی او زون او زادی به تو-
صیف ایدوردی. || لسان فنده
عربی قاعده سی اوزره دیگر بر

اسمه مضاف اولهرق لسان بو-
نایدنه. «Graphie», «Graphe»
لفظله افاده اولمان اصطلاحی
تشکیل ایدر: توصیف الامراض =
Nosographie, توصیف الا-
عصاب = Neurographie وسائر.

توصیه { سذ. عر. } { د: وصاء } دن
توصیه { مص. تغزل } ۱. وصیت
براقه، اولزدن اول بعد الموت
اجرا اولنجق ایشری تعیین.
{ عربیده اصل اولان بو معنا
ایله بزجه پک استعمال اولماز. }

۲. ایصهارلامه، سیارش: فلان
ایشی شویله یاتمه سنی کندیسنه
توصیه ایلدم. ۳. برآدی ینه
توصیه، ویا توصیه نامه دینلن بر
مکتوبله ویا شفاهاً یرینه تقدیم
ایدوب حقنده معاوضتی طلب و
الغاس ایتمه: کندیسنی خاطری
صایلیر بر ذات طرفندن توصیه
اولندیفندن، فلاک توصیه سیله
کلدیکنندن بر مأوریشه تعیینی
مأولدر. ۴. برینی تقدیم و
الغاس ایچون یازلان مکتوب،
توصیه نامه: کندیسنی بر توصیه
کیتیمشیدی. { شعرده نادرا
«توصیت» صورتنده قوللائیلر. }

توضیح { سذ. عر. ج: توضیحات.
توضیح } { د: وضوح } دن مص.
تغزل { آیتق بیان ایتمه، آچه:
مثله یی توضیح ایتلی. { وایضاح }
دها مشتملدر. }

توطن { سذ. عر. } { د: وطن } دن
توطن { مص. تغزل } یرلشه، بر

یری وطن اتخاذ ایتمه : موقتاً
فلان پرده بولسان مهاجر لک
زده توپان ایدم جگر لری دما
تقرر ایتمدی .

تَوَظِیف { سذ. عر. } «وظف»
وظیفه و مخصصات تعیین ایتمه .
تَوَعِيد { سذ. عر. } ایلریده اوله جق
بر مجازاته قورقونمه .
تهدید .

تَوَغ { سذ. فا. اوائلده یا سارمه
رتبه لرینه کورده بر وایکی
واوج عددنده اوله رق ویران
آت قوروغی قیلندن سرعوج :
بر، ایکی، اوج توغلی یاشا .

تَوَغُل { سذ. عر. } «وغول» دن
مشفول اولمه، پک ایلرینه وار-
مه : ادیاله توغل ایدیور : فقه
ایله توغلم یوقدر .

تَوَغْلَه { سذ. } زبازدی : توله .
(Tagula) فرونده
یشمش کیریمچ : توغله دن دیوار ؛
توغله قاربقه سی. = ص. توغله .
دن معمول، طوغله ایله یانلش :
توغله دیوار .

تَوَف { حند. } توكورمکی تصویر
ایدوب زجر و تحقیر علا-
متیدر : توف سکا ! «تو» و
«تفو» دخی دینلیر .

تَوَفَّك { با. } تفنك .

تَوَفِير { سذ. عر. } «وفرة» دن
توفیر { مص. } تفیل { چوغالتمه،
تکثیر و تزید ایتمه .

تَوَفِيق { سذ. عر. } ج. : توفیقات .
«توفیق» دن مص. : تفیل {
۱. اویدیرمه، موافق و مطابقی
کنیرمه : حرکتی نظامه توفیق

ایتمک؛ قانونه توفیق حرکت ایتمک .
۲. { مص. } هدایت مناسندن مجرد
اوله رق { هدایت ربانیه، عون
الهی : توفیق رفیق اولدجه
انسان منزل مقصوده وارمه ماز :
ومن الله التوفیق .
تَوَفِيقاً { ح. عر. } اویدیره رق،
تطبیق ایدمه : ك. فا.
نونه توفیقاً حرکت ایدیور .

تَوَق { صذ. با. } طوق .

تَوَقَات { سذ. } «ت» تحریک او-
لندقمه «د» اولور .
۱. ال ایچی . ۲. ال ایچله او-
ریلان سله : توقات اورمق،
آتمق، ویرمك . ۳. ال ایچی
کسی آجیق و مرعاق دره .

تَوَقَاتِلاَمَق { فت. } توقات آتمق،
توقات اورمق .

تَوَقُّع { سذ. عر. } «وقع» دن
توقع { مص. } تفعل { بکلمه . امید
و انتظار ایلمه، امل و آرزو ایتمه .

تَوَقُّف { سذ. عر. } «وقوف»
توقف { دن مص. } تفعل { ۱. طور-
مه، مکث ایتمه، اکثمه : اوراده
بر قاج کون توقف ایتمدی . ۲.

مربوط و معاق اولمه، تعلق ایتمه :
بو ایشمه قرار ویرلمسی سزك
حاضر بولمکزه توقف ایدر .

تَوَقَّاق { با. } طوقاق .

تَوَقُّو { سذ. عر. } «وقاية» دن
توقی { مص. } تفعل { صاقتمه، چکتمه،
احتراز .

تَوَقِيت { سذ. عر. } «وقت» دن
توقیت { مص. } تفعل { بر شیك
وقت و ساعتی تعیین ایتمه .

تَوَقِير { سذ. عر. } «وقار» دن
توقیر { مص. } تفعل { اعزاز و

تعظیم ایتمه : مسافر لینی توقیر ایدر .
تَوَقِيع { سذ. عر. } «وقع»
دن مص. } تفعل { ۱. نا-
نمرده مصبریت مندرسی محافظه
ایتدور . ۲. برات و فرمانلرم
کشیده قیلان نشانه پادشاهی .
۳. اشبو نشانه بی حاوی فرمان
وبرات عالی : توقیع رفیع مایون .
تَوَقِيعِي { سذ. } : و :

تَوَقِيعِي { سذ. فا. } فرامین و پروات عل-
لیه به توقیع دینان نشانه
پادشاهی بی چکن، مأور، توقیعی .
دیوان مایون .

تَوَقِيف { سذ. عر. } ج. : توقیفات .
«توقف» دن مص.
تفعل { ۱. طور دیرمه، مکث
ایتدیرمه : کندیسینی اوراده بر
قاج کون توقیف ایتدیلر . ۲.
آلیقومه، تأخیر، تعویق : سزك
کاغدر لری ناظر یاشا توقیف ایتدی .
۳. حکم صدورینه قدر مظنون
علایی توقیفخانه ده آلیقوته .

تَوَكُّك { سذ. } انسان و حیوانك
تکی (تکی اوزرنده بیتن شیء)
قیل، صاج، یلك، اولكر، توس :
یوزنده توك بیتقه مش = قیل،
صقال، بییق : باشنده توك بوق =
صاج : آتكم توكی = طونی : قوش
توكی = یلكی : یناقلرنده توك وار =
اولكر . ۲. بعض منسوجات
و میوه و سائره اوزرنده کی خاؤ :
سجاده، خاؤلی، شفتالی توگی .
|| توكلر اوتكمك = اوشومك .
|| توكلر اور برمك = اوركمك .
ارتماش ایتمك . || دیلده توك
یتكم = رسوزی چوق سویلیوب
تكرار ایتمك ده دیکلتمه مك، || دومه

توكى = آجىق قهوه رنگى. || صبيان
توكى = قوربو قير رنگى. || توكى دوز-
مك = حيوانات طونى ايلىك؛ و
مچ كسب وسعت اتمك، او-تى باشى
دوزلك. || توك قلم = نقاش
فورچيسى.

توكتمك { فت. پيترمك، تكميلنى
مصرف واستهلاك ايتك:

اونلر قيشلق ذخيره نى شمعيدن
توكتيدلر. || صفرى توكتمك =
افلاس ايتك. || نفس توكتمك =
يهوده يره چوق سولمك.

توكچگيز { س. انجه و قيصه
توسك.

توكرمك { توكرؤك. با. توكور.
مك وساژه.

توكگيز { س. توكمى اولميان،
قيلسز: باشى توگمز =
اصلح؛ يوزى توگمز = امرد.

توكسه مك { فل. بر شيه چار.
پوب سورچك،
قاوب آقماق.

توكل { س. عر. «وكل» دن
مصرف. تفعل [امورينى
ارادة الهيه ترك وحواله ايله
حكم قدره راضى اولمه: الله
توكل ايتدم؛ ارباب توكل.

توكلمك { فط. توكمى چيتمق،
ايتيق صفالى كاك:
اركلار اكثريا يكرى ياشلرند
توكليرل.

توكلى { س. توكمى اولان، بدنى
توك ايله مستور: مابو.
نلك بدنى توكلنى وپوزلى توگمز
اولور.

توكلى { س. با. دوكلى.

توكلى { س. ح. «توكل» دن
توكلى { اولوب، اصلى كافك

ضميله ايسه ده، زبازدى فتح ايله
در.] يهوده، نافله، مقصدسز،
راست كله: او توكلنى بو قدر
زحمته قاتلانديرى؛ بن توكلنى
سوليدم؛ توكلنى دكل = مقصدسز
دكلدر، بر مقصد واردر.

توكمه { س. با. دوكه.

توكتمز { س. ييتمز، چوق، كثير،
كمنز عرمل احسان ايلسين.

توكتمك { فل. ييتك، قالماسق،
تماميله صرف واستهلاك
اولمق: حيوانلرك صماني توكتمش.

توكورمك { فت. ١. آغز دن نو-
كروك ويا بالغمى

آتمق، بالغم چيقارمق: چوق
توكوربور ميگمز؟ ٢. آغز دن
برشيلى چيقاروب آتمق: خرمايى
ييوب چكر دكنى توكوردى.
|| قان توكورمك = توكوروركن
قان چيقارمق، توكوروكله قان

كلك؛ وچ. چوق زحمت و الم
چكك. || توكورديكنى يالامق =
ايتديكى وعددن نكول ايتمك.
ويرديكى سوزى كرى آلمق.
|| بوزه توكورمك = شديداً
تكدير و تحقير و تزييل ايتمك.

|| آتاشنى توكورسمه صفالم. يو.
قارى توكورسمه ييغم = تعيب
ايديله جك آدملرك يياچى اولمه.
يغنى ايتا ايدر.

توكورؤك { س. ١. آغز دن نو-
كوردن شئ، بالغم

ويا عادى آغز صوبى: توكوروك
حقهسى. ٢. آغزده حاصل اولان
صو، آغز صوبى: آغز مده تو-
كوروك قالمدى: آغز مك توكور.

روكى قورودى. || آغز ده تو-
كوروك قورومق = چوق سويلك
ويته ديكتمه مكم. || توكوروكى
بوغى = ايرنمك. || توكوروك
اوى = برجنس نبات.

توكيل { س. عر. «وكالة» دن
مصرف. تفصيل [وكيل تعين
ايتمه، برنى وكيل ايتمه، وكيل
طايجه: ايشلرى كورمك ايچون
فلانى توكيل ايتدم.

تول { س. [فر. Tulla] پك انجه
وسكر ك بز، تولبند.

تولبند { انجه وسكر ك بز، تول،
غاز.

تولد { س. عر. ج. تولدات،
«ولادت» دن مصرف. تفعل [

طوغمه، ذيباه كله، ولادت:
١٢٥٠ تاريخنده تولد اغشدر؛
تولدنىك تاريخى معلوم دكلدر.
|| تش. م. ط. حصول، ظهور:
تولد حرارت، تولد استان وساژه.

= ج. طوغمه دن وجوده كلن
انسان ويا حيوانات مقدار و
كثرتى: قوبو نلرمزك بو سنه كى
تولداتى ابى چيتميدى؛ آمريكا
اهالىسى يالكز مهاجرتله دكل
تولداتدن دخى آرتيور..

تولمه { س. با. طولمه.

تولك { س. ١. طاق و وساژ
طبورك تونه دكلرى
صيريقلر، كوسم توپكى. ٢. مچ.
ملجا، مأوى، صيفينه جق محل. ٣.
دوكلش ايرى توكلر، توك دوكومى.

توله مك { فل. (فوش) سيار
موسمنده توك دوكلك،
توكلى دوكيلوب جالاق قالمق.
تولي { ياخود تولا. س. عر.
«ولى» دن مصرف. تفعل [

۱. برینه یناشمه، قنرب. ۲.
برخنی دوست طوعه، اظهار
محبت و قرینت یمه. {بو معنا
یله «تبرا» به مقابل قوللایلوب
اهل یت نبوی به محب و معین
اولانله، و تبرا ایسه مخالفیه
تطبیق اولنور.}

تَوَلَّيْتُ } یاخود تولیہ. ش. عر.
(دولی، دن مص. تفہیل)

۱. برخی متولی ایتمه، بر وقفه
متولی نصب ایتمه. ۲. متولیک،
متولی صفت و وظیفه‌سی: توایت
رائی.

تولید { سذ. عر. [ولادت]
 دن مع. تفعل [۱. طو.

غورمه، دنیا بہ کتیرمه : هر کسی
 بز آنا تولید ایشندر. ۲. طوغور.
 تمه، طوغور مقدمه اولان برقادینه
 ویا بر دیشی حیوانه یاردیم ایتمه،
 ایهلک ایتمه : لان قادینی خانق
 ایه تولید ایتدی؟. ۳. تجر. وجو.
 ده کتیرمه، حاصل ایتمه، سب
 اوله، سبیت ویرمه : بومشلهینی
 تولد ادن اودر.

تقوم } س. (تقدیم = قبلہ لی شیء)
 یومری، طوبشی، طومالاق.

نومار } س. فا. دو ریلوب بوکیله.
رک استوانی شکلی آلان
اسکی زمان دفتری.

تومان } ۱. بىوك كومه. ۲. اون
- (زبازدى : تومن)

يك آماددن عبارت مقدار : بر
تومان عسکر = (سابقه) فرقه.
۳. ايرانده اون يك آقه. يعني
اللي غروش قيمته آلنون سكه.
|| مير تومان = ايرانده فريق.
|| تومان تومان = سكه ره.

تومياز } - دوه .

تومباق } س. : طومباق.

١} تو مېك ياخود د مېك. س. ١.

تومبك. ۲. بر طرفی آبیق و بر
طرفی کرکین دری ایله قبالی
باقیردن معروف تومبك، دربو-
قه (درېكه). ۳. تومبك شكنده
صاقی: يشيك تومبكي.

تومبلی } سه. [بالتحریر «تنبیات»
صورتندہ فارسی بہ دہ

کچمش وغرایبدن اوله رق اورا۔
دن بو صورتده لسانغم عودت
اتمشدر۔ ۱۔ بولک بیغی، بو۔
غملانمش اشیاکه آت یوکنک
ایکی دنکی آراسنه آتایر۔ ۲۔ او۔
زرنه ساسک مندک خفف بولک۔

تَوَمَّلْكَ } ۱. (زبانه زدنی : دو-
ناله آغز، که کن،

دری ایلہ قبایلی کا۔ شکندہ
بر آلت کہ ایک دکنکلہ اوریلہ رق
چالینیر : نوم بک چالسی۔ || مج
عقلانوم بلی = عقلانی ادعا۔ مندہ
بولنور کولچ جاہل۔ عو۔

تومس روق } نا : طومس روق.

تومسك } - يومري شي

مە: بىل كىيىنىڭ تومسكارى.

== ص. بو شكله اولان : نو.
مسك ر .

تو مسلك { قل يا مری مری
اولمۃ، قنسہ (لا شمعہ،

سطحي تحذب ايتك : نومسلى .

تو ملک } قنہور لائق، طومالاق.

تو ممک } قل: سببیک، اور لا ہی،
تو ممکنک .

تونیج } باقیر ایلہ قلابدن سر-
کب مخلوط معدن، پر نیج.
== ص. تونیجدن معمول : تونیج
طوب .

تونس { س.م. آفریقائی ساحل
تونس } شہر ایسندہ جزائر ایلہ
طرابلس غرب آرہ سندہ بر
ملکت کہ وقتیلہ (قارتاج) و
بمدہ (افریقہ) اسمیہ معروف
ایدی۔ اصل مرکزی اولان
شهرک اسیدر : تونس امارتی؛
تونس فی = بیکو والین جنی۔
تونس { س. م. آفریقائی ساحل
تونس } شہر ایسندہ جزائر ایلہ

تۆنۈك } ياخود دۈنۈك. س. طارۇق
وساۋر طۈرۈر مەنەك او.

زرينه چيقوب نونه دكلري صيريق:

تَوْنَكَا مَكْ { فل: (طاوق و

کومس صیرینی اوزرندہ طور مق.

تَوَلَّى } رتندہ تلفظ غلط اولفلفہ

۱. دمیریولک بر آلتندق چکن قسمی:

بودمير يول خطهك نونلاري
چوقدر. ۲. ماكينه ايله تحريك

ويا قايشله جر اولنور آرابهل
ايشلد يرلك اوزره ير آلتدن

آجیلان بول: غلطه دن بک اوغنه
تونل ابله اوج دقیقه ده چیقیلیر.

۳. پرآتشیدن افنی اوله رق آ-
جیلان هر نوع اویوق .

نَوَهِمُ } سَدَّ عَمَّا جَاءَتْ نَوَاهَاتُ.
{ «وَمِمَّا دَنَّا مِنْهُ تَقَعَلُ»

ظن و كان ايمته، و همه تابع اوله،
در اساس، و نامحال شبهه تابع

اوله : بنم کندی-ك دلینده

بولندیشمی توهم ایشیدی .
توی { توی، تویلك و سائرہ .
 توی : با : توك و سائرہ .

تویج { سذ. عر. [تاج] ك
 { مصری } ابا . تيجك
 یشیل اولان خارجی قسمندن
 ماعداسی كه دائراً مادر ملون
 یاراجتـلری اولوب بر كوكچك
 تاجی اكدير بر . تويج جرسی ،
 تويج مغری ، تويج شفوی كبی
 انواعی وارد در .

تہ { س. فا. دیب، قمر : تہ چاہ = قو-
 تہ { بونك دیب . ذ .

تہاجم { سذ. عر. ج : تہاجات .
 { هجوم } دن مص. تها
 عل [برلكده و بردن هجوم
 اتمہ ، هر طرفدن قوشوب . طو-
 یلانمہ ، اوششمہ : ائی كوندەلك
 ویرلدیكنی خبر آلمہ و نچیرل
 اورایہ تہاجم ایتدیلر ؛ فانك یئنه
 تہاجمی .

تہافت { سذ. عر. [هفت] دن
 { مص. تفاعل } بربری
 اوستہ آلمہ ، تہاجم : تہافت حکما .

تہالك { سذ. عر. [هلاك] دن
 { مص. تفاعل } كال آرزو
 و هوسلہ آلمہ ، تہلكی دوشو-
 تمكسزین بر شیتہ طالمہ ، بربری
 ایتوب چيكنشہ جك صورتده
 قوششمہ : خلق كال تہالكه یو
 ایشہ صارلدیلر .

تہاون { سذ. عر. [هون] دن
 { مص. تفاعل } اهمیت ویر-
 ممہ ، مهمسہ مہیش . ذ .

تہجد { سذ. عر. [هجد] دن
 { مص. تفاعل } ۱ . کجیہ او .
 یومیوب نماز قیلہ . ۲ . کجیہ وقتی
 قیلان نافلہ نمازی .

تہجی { سذ. عر. [هجاء] دن
 { مص. تفاعل } هجاءلہ ،
 حروف هجائی بربرینہ اوردرق
 اوقومہ .

تہدید { سذ. عر. ج : تہدیدات .
 { هددود } دن مص.
 تفعیل [ایلریدہ اجرا اولنہ جق
 بر مجازات ایلہ قورقوتمہ : حبس
 ایلہ ، سلاخلہ تہدید ایتدی ؛ تہدید
 ایدہ رك حاضر لا دیفی سنندی
 کندیسنہ امضا ایتدیرمش ؛
 ایقاع تہدیدہ مقتدر .

تہدید آمیز { سذ. فا. [عر.
 آمیختن] قاریشدرمق [تہدید
 قاریشدران ، تہدیدلہ قاریشیق ،
 قورقودیمچی : تہدید آمیز برطاقم
 سوزلرلہ اجبار ایتدی .

تہدیه { سذ. عر. [هدیه] دن
 { مص. تفعیل } هدیه ورمہ ،
 بخش اتمہ ، باغشلامہ . [اهدا]
 دہا مأنوسدر . [

تہذیب { سذ. عر. [هذب]
 { دن مص. تفعیل } دو-
 زلمتہ ، تسویہ ، تمیزلہ ، اصلاح و
 تطہیر : تہذیب اخلاق = اخلاق
 تمیزیوب اصلاح اتمہ . [مان یا .
 لکز بو تعبیرده مستعملدر .]

تہزیز { سذ. عر. [هزیز] دن
 { مص. تفاعل } ایچہ صورتده
 دیترمہ ، لرزان اولمہ ، لرزه .
 [اهتزاز] دہا مأنوسدر . [

تہزیز { سذ. عر. [هزیز] دن
 { مص. تفعیل } ایچہ و
 دوامی صورتده دیترمہ ، لرزان
 اتمہ ، اهتزازہ کتیرمہ : سازك
 تلرینی تہزیز ایتك ؛ سیکیرلری
 تہزیز ایتدی .

تہکم { سذ. عر. [حکم] دن
 { مص. تفاعل } تہکم [ظاهر اجدی
 حقیقہ] ہزلدن عبارت بر صورتلہ
 استہزا اتمہ : تہکم ایچون بو
 فقرہ بی درج ایتدی .

تہلکہ { سذ. عر. [هلاک] دن
 { مص. تفاعل } ہلاکی موجب اولہ .
 ییلہ جک حال ، خطر ، مخاطرہ :
 تہلکہ کیرمک ؛ کندینی ، جاننی
 تہلکہ قومق .

تہلکلی { سذ. عر. [مص. تہلکسی اولان ،
 { مص. تفاعل } ہلاکی موجب او-
 لہ یلین ، مخاطرہ لی ، خطرناک :
 تہلکلی ایش ؛ تہلکلی یول .

تہلیل { سذ. عر. ج : تہلیلات .
 { لا الہ الا اللہ جملہ شریفہ سنی
 تلفظ اتمہ : تسجج و تہلیل ایلہ
 مشغول ایدی . || تہلیل خوان =
 تعبیر شریف مذکور ی اوقو-
 یان طرق علیہ درویشانی نقشک
 اوکندہ تہلیل خوان اولہرق
 کیدوزلردی .

تہمت { سذ. ج. عر. فد : تہمت .
 { با : تہمت .

تہمت { سذ. عر. ج : تہم . [دوہم]
 { دن [برینہ اسناد اولنان
 سوچ ، ایشلدیکی ظن و وہم
 آلتندہ اولوب ہنوز تبین و
 تحقیق اتمہ مش جرم ، قباحہ ،
 سوچ : نیم تہمت نہدر ؛ اونک بر
 کونہ تہمتی وارمیدیز ؛ بر تہمتلہ
 توقیف اولنمش . || تہمت اسناد
 تہمت = اتہام . || تہمت ظاہرہ =
 اثباتدن مبتغی اولہ جق صو-
 رتدہ آشکار و میدانده اولان
 تہمت .

تہمتیز { سذ. عر. [مص. برکونہ تہمتی و
 { سوچ و قباحتی اولیان ،
 ییکنہ ، بری الذمہ .

۱. اتهام اولمش،
هملی } بر جرم وقاحت ایشلش
اولسی ظن آلتنده بولنان. ۲.
سوجلی، قباحلی، متهم.

همان } س. ص. فا. مشهور قهر.
همان } مان ایرانی رستم زالک
لقی اولوب، دلبر و قهرمان معنا.
سیله دخی قوللانیلیور، اما
قوللاناملیدر.

تیهیت } یا تیهیه. س. عر.
تیهیت } «هن» دن مص.
تفعلیل } تبریک، تسعید: تبریک
وتهنقی متفهم بر نامه یازدی.

یهود } س. عر. «هود» دن
یهود } مص. تفعلیل یهودی اوله،
دین یهودی قبول ایتمه.

یهور } س. عر. «هور» دن
یهور } مص. تفعلیل صوکنی دو-
شوغه دن بر ایشه صادرمه،
غضب وشدله هجوم وجرأت:
تهورله سوزه قارشدی؛ تهو-
رندن کوزلی قراردی.

یهوین } س. عر. ج. تهوینات.
یهوین } «هون» دن مص.
تفعلیل ۱. قوللا یلاشدیرمه،
خفیفته: انسان ایشنی ممکن
مرتبده تهوین ایتمک چالیشمیلدر.

۲. فیاتنی تزییل ایتمه، اوجوز-
لاتمه، اهون ایتمه: آناطولی
دمیر یولی استانبولجه ذخیره یی
تهوین ایتدی. (بو ایکنجی معنا
ایله عرییده مستعمل اولمسوب،
بوکا بدل: آلمالتمه واهمیتدن
دوشورمه معناسیله قوللانلیر.)

یهی } س. فا. ۱. بوش، خالی:
یهی } تیی بر خانه ده. ۲. مج. علم
وهزدن عاری، بوش، پیهره:
او آدم تیی دکلدور. ۳. تیی دکله

سیبیز، حکمتیز: بویله کجه این
کلی تیی دکلدور. || تیی دست =
الی بوش، زوکورت.

یهیج } س. عر. «هیجان» دن
یهیج } مص. تفعلیل هیجانه کلمه،
جوشه کله: بر طاقم مؤثر شر-
قیلردن ترج ایتدی؛ او شرقیلر
تیجی موجب اولدی.

یهیج } س. عر. «هیجان» دن
یهیج } مص. تفعلیل هیجانه کتیر-
مه، جوشه کتیرمه: بویله شرقیلر
انسانی تیج ایدر.

یهیه } س. عر. «هیئه» دن
یهیه } مص. تفعلیل حاضرلامه،
حاضر ایتمه، تدارک ایتمه: لوازم
سفریه یی تهیه ایتمک.

یهیتر } س. یو. Θέατρον =
یهیتر } تماشاکاه. ۱. صورت
مخصوصه ده ترتیب ایدلمش منتور
ویا منظوم ولیجیع یاخود مضحک
عبرت انکیز واکثریا تاریخه
مستند حکایاتک موقع تماشایه
وضعه و مجسم صورنده اجرا
وارائه منه مخصوص بناکه صحنه
دینلن بر قسمی اجرا آه واونک
قارشیننده کی میدان ایله صرهلر
وحجرهلر سیرجیلرک اوتورمسه

مخصوصدر: اوروپا شهرلری
ترین ایدن اینیه عمومیه تک بر
جنیسه ییترولر در. ۲. بو
اینیه ده موقع تماشایه قونیلان
حکایه ویاوقه، اویون: برتیاترو
یازدی: ادبیاتک اک مهم اقسا.
مفتدن بریده تیاترودر.

یهیبت } س. مج. جینک منهای غرب
یهیبت } جنوبیننده اوله رق همالایه
سلسله جبالک شمالنده و ترکستان
شرقینک جنوبنده واقعیک مرتفع بر

مملکت واسعه در. = س. بو
مملکته مخصوص یکیلرک بوشناق
ونفیس. قیلندن معمول شا-
لی به تقلیداً باپیلان بنیوقدن
پارلاق آستارلانی بر نوع بویالی
بز. (بومعنا یله زباززدی: دبت.)
یهیس } س. عر. «پس» دن
یهیس } مص. تفعلیل قوروقمه،
قورولامه.

ییلی } س. با. تیی.
ییلیت } حد. یاواش و تنبله بر حر-
کتک سنی تقلید ایدر:
یت یت = پتیر پتیر.

ییحان } س. ج. عر. فد: تاج.
ییحان } با. تاج.

ییر } س. فا. اوق، سهم. || تیرانداز،
تیر } تیرکش، تیرزن = اوق آتان،
اوق چکن، اوقله اوران. || تیر
قضا = سهم قضا، اوق کبی اصابت
ایدن قضا و قدر. || شعرده
محبوبه تک کیریکسندن ونظرندن
دخی کنایه اولور.

تیر } و تیریل. مه. دیتره مکی تصویر
تیر } ادوب مکرر قوللانلیر: تیر
تیر دیتره مک، تیریل تیریل دیتره
یوردی.

تیرامولا } س. (بتا). مج. خلاط
تیرامولا } چکمه: تیرامولایتمک.

تیرپدین } س. و:
تیرپید } س. کوچک بانجوان
تیرپید } قازمسی.

تیرخوس } س. (ر). آتش باغی،
تیرخوس } سارده.
تیردان } س. فا. (تیر = اوق-
دان = ادات ظرفیت او):
تیرکش } س. فا. (تیر = اوق-
کشیدن = چکک) اوق

خوبوری، اوق حفظه سی.

تیره } س. ینوق ایلیک: تیره.
ایله دیکک: یوزغان تیره
سی = یوزغان قابلا دقلری قالین
جنسی. = س. ینوق ایلیکندن
معمول: تیره چوراب.

تیره } ص. فا. قراکلی، بولانیق،
قره، مظلم: تیره روان،
تیره دل = فنا بورکلی؛ تیره بخت =
طالمنز.

تیریل } ص. ذوکورت، قوشوز،
{ یاره سز.

تیریز } س. با: تریز.

تیز } ص. فا. ۱. کسکین، قاطع،
تیز: حدید: تیغ: تیز = کسکین
قلج: تیز چشم = کوزی کسکین،

حدید البصر. ۲. چاق، سریع،
مستعجل: تیزبا = آياغی چاق،
تیز رفتار = چاق یورو ییشلی،
۳. صبرسز: تیز جانلی.

تیز } ح. ظر. فا. (تر. زبازدی:
تیز { تز } ۱. چاق، سرعتله،
سریم، عجمه: تیزکل. ۲. صیق:
تیز تیز نفس آلی. || تیز الدن =
علی طریق الاستعجال.

تیز آب } ص. فا. (تیز = کسکین.
{ آب = صو. — تر. زبا.
زدی: کذاب { کیم. حامض
کبریت، سرمری ویلپو غرافیا
طاشلرینی حک ایدن معروف
یاقعی صابونراق صو.

تیز گین } س. با: دیز گین.

تیز لک } س. فا. «تیزی» به
{ سر محمد. ۱. کسکینک.
۲. چاق، سرعت. ۳. صبر سزاق.

تیز لیمک } فل. عجمه اتمک، صبر.
{ سزاق و استعجال ایله
حرکت اتمک.

تیزه } س. (زبازدی: تزه) والده.
تک همیره سی: تیزه سته

کیتدی؛ تیزه سته اوغلی، قیزی.
تیس } س. عر. ارکک کچی،
{ تکه. ذ.

تیسر } س. عر. (یسر) دن
{ یلسر { مص. تفعل. ۱. قولایلاشه،
قولای اولمه، کسب سهولت
ایتمه. ۲. نصیب و میسر اولمه،
موفقیّت پذیر اولمه.

تیشه } س. فا. کسر، معروف
{ دولکر آلی. «تیشه»
فرهاد: تمیز معروفنده تیشه تک
کسردن زیاده قازمه و کولک معنا.
سیله مناسبی وارد.

تیغ } س. فا. قلیج، سیف.

تیغ } س. [آف الذ کسرت
{ فار سیه دن ۱. دیکچی
وسراج آلاتندن یاصی واکری
ایکنه ویا یز. ۲. بعض چچیکرده
اولان آلت تأیید. || تیغ ایکنه =
نقش آلی.

تغاله } س. شجر العشر دینلن
{ آغاجدن چیقان بروع
ضمغ، اشضر.

تیغ بند } ص. فا. (تیغ = قلیج.
{ بدن = باغلامق { قلیج
باغلاپان، قلیج قوشانان.

تیغدار } ص. فا. (تیغ = قلیج.
{ داشتن = طومق، طا.
شیق { قلیج طاشیان، قلیجه مسلح.

تیزن } ص. فا. (تیغ = قلیج زدن =
{ اورمق { قلیج اوران، چکین.
{ فل. (یاره) کسکین
تیغلامق { کسکین بر آغری ایله
آغزیمق.

تیغ تیک } س. با: تفتیک.

تیغوس } س. (بو. Typhus) ط. قره حما.

تیغ } س. عر. ج. تیغقات.
{ «تیغ» دن مص. تفعل.

۱. اوایتمه، بیدار اولمه، اوقو.
دن قالمه. ۲. مج. عبرت کو.
زینی آتمه، انتباه: تیغ اتمک.

تیسر } س. عر. (تین) دن
{ مص. تفعل { تمامیه واسا.
سا ییله، اصلا شبهه ایتمه جک
صورتمده اوکرتمه، کسب وثوق
واطرشان اتمه: جناب خلافتک
وحدایتی تیغ ایشتم.

تیکسینمک } یاخود دیکسینک.
{ فل. (غللی:

تیسینمک { معدده یادیر غامق،
ایکرتک، ییه جکدن اکراه و
استکراه اتمک: قادیرلک اکثری
هرشیدن تیکسینرلر.

تیکه } س. پارچه، یامه، لیمه:
{ تیکه تیکه = پارچه پارچه.
{ صفت کیم ده قوللانیر. }

تیمار } س. ۱. بر خسته یاخود
{ یارمینه ویا حیوانه ایدیلن
خدمت، بونلره باقه: خسته بی
تیمار اتمک = باقی: آتی تیمار اتمک =

تمیزلیوب خدمتی کورمک:
مجروحک یارمینی تیمار اتمک =
دکشدیروب باغلامق. ۲. ایشلک،

باقی، خدمتی کورمک: سز بو
باغی تیمار اتمه مشکزر. ۳. خلا.
قلمک تبدیل هوا ایچون وقتاً
بر یره جیمه لری، تبدیل هوا:
فلان قالنه تیماره چیقیدی. ۴.
وقتیله سپاهیلره مالکانه ویریان
اراضی امیره که حربه سوقنه
مجبور اولدقلری معین المقدار
عسکره مقابل او اراضینک

عشرینی اخذ واستیفا ایدر لردی؛
تیمار وزعامت اصحاب بدن؛ تیمار
صاحب؛ تیمار اصولی.

تیمارچی { س. ۱. تیمار به معنی
عشرینی آلدینی اراضی
امیر به مالک سیاسی. ۲. بر
خسته خانه ده مجروحین و خسته
لرک یاره لرینی باغلابوب دیکشدرن
جراح یماشی، جراحطک عادی
ایشلرینی کورن خدمتی.

تیمارخانه { س. «تیمار» دن مر.
کب و یا «بیمارخانه»
دن غلط مختل المشور اولانله
مخصوص خسته خانه، دارالشفاء.
|| تیمارخانه قاجقینی = دلی، دلجه
حرکت ایدن.

تیمارخانهچی { س. دارالشفاء
مدیر یا خود ما.
مور و یا خدمتچی، مجانبی
ضبط واداره یتکله مکلف آدم،
کلابی.

تیماری { ص. عر. ۱. تیمار به.
(تعبیر سقیمدر) سپا.
میلرک تیمار اصوله منسوب و
متعلق: اراضی تیمار به.

تیم { س. عر. (قصید و نیت
دیمک اولان «ایام» دن).
صوبک قیطلنی حالتده تمیز طو.
پراق و ساثره به اللربنی سورهک
آبدست و غسل آله: تیم ایتک.

تیم { س. عر. «ایمن» دن مص.
تیم (تقل) ایمن و سعادت عد
ایتمه، تبرک المله: تیمن ایچون
اوستنده برانعام شریف طاشیور.

تیم { ح. عر. ایمن و سعادت عد
ایده رک، ایمن نیت و مقصدیله:
تیمنا هر صباح قصیده برده بی
قرائت ایدر دی.

تیمور { یاخود دمؤر و تیمورچی و
ساثره. با: دمیر و ساثره.

تیمی { یاخود تیمی. س. ۱. زنجیرلرک
با بالاق کبی بر اوپوی. ۲.

بر نوع بوجک ایصرمه سئدن
حاصل یومری.

تین { س. عر. اینجیر. || شهر
الین = اینجیر آغاجی.

تینه { س. طورنه بالینی حجمنده
لذیذ بر بالیق.

تینقور { س. مسکین، سومسوک،
چلیمیز، قلیقیز. عو.

تین { س. پوستی یازلق اینجه
تیون (کورک اعمالنه یارار کو.
چک بر حیوان؛ قویو تیون =
سحاب؛ قزیل تیون = خرما
سیحانی.

تیه { س. عر. چول، صونسز
قوری صحرا. = سخر. م.

مصر ایله شام آره سنده طور.
سینایی حاوی شبه جزیره ده
واقع جول که بنی اسرائیل او.
راده حضرت موسی (عم) ایله
یوللرینی شایروپ فرق سنه
طولاتشملردر.

ث

ث { ثه. عر. ثاء. ش. }
 الفباى عثا ينك بشجى حر.
 فى اولوب، عربيدن مأخوذ
 كلاته مخصوصدر. لائزده عر.
 بيدهكى ياك مخرجيله تلفظ او.
 لئه ميوب، (س) كنى اوقونور.
 بو حرف، عربيك غيرى اولان
 السنة سامية قديمه ده دخی
 منقود اولغله، حروف اصلية سا.
 ميده بولميوب، خ، ذ، ض، ط،
 غ حروفيله برابر يعنى «تخذضظغ»
 حروفى مياننده عربلر طرفندن
 ضم و علاوه اولغشدر. اصل
 ابجد صره سنده يكرى اوچجى
 حرف اولوب، رقم كنى استمعا.
 لنده ۵۰۰ عددينه اشارتدر.
 اوج نقطه لى اولقى مناسبتيله
 «ثاء مثله» دخی دينلر.
 ثاء { ش. عرب. حرفك اسم عر.
 پيسيدر؛ ثاء مثله = اوج
 نقطه لى ثاء. (تادن تفریق ايجون.)
 ثابث { ص. عر. ث: ثابته. ج:
 ثوابت. } «ثبات، ثبوت»
 دن سف. ۱. يرنده طوران،
 بر يرنده قائم، بر قرار، پايدار،
 غير متحرك، برلى: دكر منك آلت
 طاشنى ثابتهدر؛ بن عزيمده،
 فكر مده ثابتم. ۲. ثبوت بولمش،

تحقق ايتش، مثبت، محقق، ظن
 و وهم اوزرينه مبنى اوليان:
 بو حقيقت قنأ ثابت اولدى.
 ۳. سماده دائما بر يرنده كو.
 رينوب بر دكيشد بر مين نجم،
 سياره تك غيرى: نجوم ثابته.
 || ثابت قدم = پايدار، ثباتلى،
 دواملى، اصلا آريمان: ويرديكى
 سوزده ثابت قدم قالىدى. =
 ج. ثوابت = نجوم ثابته، سيارات
 دينلر نجوم معدوده تك غيرى
 اولان نجوم غير معدوده كه هر
 برى كندى باشنه بر شمدر.
 ثار { سد. عر. (اصلى: ثار) اوج.
 انتقام: اخذ ثار ايتك = اوجنى
 آلتى، انتقام آلتى.
 ثاقب { ص. عر. ث: ثاقبه. ج:
 ثواقب. } «ثقب» دن
 سف. ۱. بر ياندن بر يانه دل،
 دليك آجان، دلوب كچن. ۲.
 يك پارلاق، مضي: نجم ثاقب:
 شهاب ثاقب.
 ثالث { ص. عر. ث: ثالثه. } «ثالث»
 ثالث { دن سف. } اوچجى، ايكنجيدن
 صكره كن: باب ثاك = اوچجى
 باب: رتبة ثاكه = اوچجى رتبة.
 || ثاك عشر = اون اوچجى.
 || شخص ثاك = طرفينك غيرى

اولوب بر مناسبتيله ايشه قاريشان
 و يا آرايه كيرن آدم.
 ثالثا { ح. عر. اوچجى اوله رق،
 اوچجى درجه ده: اولاشو،
 ثانيا شو، ثالثا شو اوله جقدر.
 ثالثه { ش. ۱. رتب ملكيه تك
 اوچجيسى، خامه و رايحه.
 دن صكره و بريلى، رتبة ثاكه:
 فلان تاريخده ثالثه آلدى. ۲.
 دقيقه تك آلتشده برجضى اولان
 ثابته تك منقسم بولنديكى آلتش
 جزئى بهرى: بش دقيقه ايكن
 ثابته و يدى ثاكه.
 ثامن { ص. عر. ث: ثامنه. } «ثمن»
 ثامن { دن سف. } سكرنجى، بدنجيدن
 صكره كن: باب ثامن = سكرنجى
 باب.
 ثامينا { ح. عر. سكرنجى اوله رق،
 سكرنجى درجه ده.
 ثانى { ص. عر. ث: ثابته. } «ثني»
 ثانى { دن سف. } ايكنجى، بدنجيدن
 صكره كن: جلد ثانى = ايكنجى
 جلد؛ رتبة ثابته = ايكنجى رتبة.
 || ثانى عشر = اون ايكنجى.
 ثانيا { ح. عر. ايكنجى اوله رق،
 ايكنجى درجه ده: اولاشو،
 شونى بايلى، ثانيا شونى.
 ثابته { ش. عر. ج: ثوابى. }
 ثابته رتب ملكيه دن ايكنجى

عد اولنور بر رتبه كه ثالثه ايله اولی
ثانیسی آره سنده اولوب، ثانیه
صنف ثانیسی و متمایز اسمیه
ایکی صنفه منقسمدر. ۲. ساعت
دقیقه سنك منقسم اولدیني آلتش
جزئك بهری : اون دقیقه بدی
ثانیه سوردی .

ثبات { سذ. عر. پرند طورمه،
ثابت و برقرار اوله، یا.
یدارلق، پرندن و یا سوز و
عهدندن اوینامامه : دشمنك مه.
جائنه قارشى ثبات کوسردی؛
سوزنده ثبات ایدی؛ او آدمك
ایشده ثباتی یوقدر؛ بی ثبات
ثباتسز .

ثباتسز { صد. ایشنده دوام ایتمک،
ثباتسز سوزنده طورمیان،
متلون : ثباتسز آدمدر .

ثباتلی { صد. ثابت، یدار، مداوم؛
ثباتلی ایشنده، سوزنده ثباتلی
آدمدر .

ثبث { سذ. عر. قید، تحریر، یا.
ثوب ضبط ایتمه : ثبت
دفتر ایتمک = دفتر قید ایتمک .

ثبوت { سذ. عر. تحقق، محقق
ثبوت و مثبت اولمه، میدانه
چیقمه، شبهه و تردده عمل یراقیه.
حق صورتده ظاهر اوله، تقرر
ایتمه : بو ایش ثبوت بولدی؛
دعواسی ثبوت بوله مدی. (عین
فصلك مصدر لری. اولد قسری
حالده، « ثبت » و « ثبات » دن
فرق ظاهر در.)

ثخن { سذ. عر. (ناك قهیلده
ثخن (جاژدر.) قالینلق، ایچی بوش
ظرف و استوانه کبی بر شیئك
قالینلقی : طریق ثخنی = استوانه
سنك قالینلقی .

ثخانت { سذ. عر. ۱. قالینلق،
۲. صیقلق. ۳.

ثذی { سذ. عر. ج. ثذایا. مه.
ثذی (ستان. ۴.

ثذی { صد. عر. ۱. ثذیه. ۲. ثذ.
مهیه منسوب و متعلق.
۳. مهه شکنده : ثذی الشكل.

ثراء { یاخود ثری. سذ. عر.
۱. طوبراق، تراب، خاک؛
تحت الثراء = یر آلتنده؛ طباب
ثراء = طوبراقی تمیز اولسون،
الله رحمت ایلله. ۲. بر، ارض،
زمین : ابن الثراء و الثریا .

ثرب { سذ. عر. ثر. باخر صافلری
ثرب احاطه ایدن ایچ یاغی .

ثروت { سذ. عر. ۱. زنکینك،
ثروت مالدارلق، سامان : ثروت
صاحبی = مالدار. ۲. مال، ملك،
زنکینلكی تشکیل ایدن حیوانات
واراضی و سائره، مملكت، اصحاب
ثروت، اهل ثروت = اغنیاء،
زنکینلر. ۳. ثروت عمومی، ثر.

وت مملكت = بر مملكتك محصور
لات زرعیه و معمولات صنایعه
و سائره سندن عبارت عمومی
زنکینك. ۴. علم ثروت = مؤخرأ
« اقتصاد » تسمیه اولنان علم که بر
مملكتك ثروت عمومی سندن و
صورت. استحصال و اداره سندن
بحث ایدر. — ثروت ملل تعبیری
شایان قبول دکادر .

ثری { سذ. عر. (عربیده مؤ.
ثری (نذر.) یا : ثرا .

ثریا { سذ. عر. سماء منازل
ثریا { قردن اولان معروف کوا.
کب هیئت مجموعه سی، اولک،
یروین .

ثعبان { سذ. عر. یک بیوک ییلان،
ثعبان (اژدر، اژدها .

ثعالب { سذ. عر. ج. ثعالب.
ثعالب (تیلکی، روباه. ل. ۵.

داه الثلب = نوگرک دوکله سندن
عبارت مرض، صاج قیران .

ثغور { سذ. ج. عر. (قد. « ثغر »
ثغور (لسان غزده غیر مستمعدر)

سینورلر، حدود. (باشلیه ممالک
اسلامیه ايله ممالک غیر اسلامیه
آره سندنکی حدوده و بو حدود
جسوارلرندهکی ممالک اطلاق
اولنور.)

ثقل { سذ. عر. ۱. طورقی. ۲.
ثقل ۲. ط. نجس، قدورات .

ثقلی { صد. عر. ۱. ثقلیه. ۲. طور.
ثقلی قیه و یا قدوراته متعلق؛
مواد ثقلیه .

ثقلن { سذ. عر. ط. ناصور .

ثقات { سذ. ج. عر. قد. قته .
ثقات (یا : قته .

ثقب { سذ. عر. ج. دله، مثقبه
ثقب (کیک دله .

ثقبه { سذ. عر. ث. دلیک .

ثقلاء { سذ. ج. عر. قد. قلیل.
ثقلاء (یا : قلیل .

ثقلت { سذ. عر. ۱. آخر اقل،
ثقلت (کرانلق : بو طاشك اون
اوقه ثقلی وارددر؛ قوروشونك
ثقلتی زیاده در. ۲. صیقددی،
اضطراب : هواده بر ثقلت وار.
در؛ او آدمك قوشیمه سی انسانه
ثقلت کثیرر. ۳. ثقلت اضافیه =

اجسام بسیطه نك بر لرینه نسبتله
وصویك کی واحد قیاسی اعتبار
اولنورق آخر اقلرنك درجه سی؛
آلتونك، کومشك، باقیرك ثقلت
اضافیه سی. ۴. ثقلت رأس، ثقلت
صدر، ثقلت لسان = بو عضولره

بر آغراق عارض اولسنى موجب
ايراض .

تَقْلِين { سذ. ت. عر. (فذ : «نقل»
تَقْلِين { لسانزد قوالالماز } انس
وجن، دنيا ايله آخرت، انسان
ايله حيوان، عرب ايله عجم ياخود
آغر شيشلرله خفيف شينلر :

سيد الثقلين = فكر كاشات (صام)
افندمر. (نمدى باشليجه بوتعبير-
ده مستعملدر.) شيخ الاسلام
ابوالعمود افندي به دخی «مفتی
الثقلين» عنواني وېرلش ایدی.

ثَقِيل { سذ. عر. ج. ثقات. ۱. «وثوق»
ثَقِيل { دن } اعتماد، اطمشان،
امینت، وثوق : ارباب ثقه =
اعتماد و وثوقه شایان اولانلر.
(بوتعبيرك غلط قاض اولديني
ادعا ايدنلر لفتك بو مناسندن
غفلت ايتمشلردر؛ حتی عربلر
«اخو ثقه» ده ديرلر.] = سذ.
عر. وثوق و اعتماد شایان آم،
معتد، امین : حدیده ثقهدر،
ثقاندنر.

ثَقِيل { ص. عر. ث. ثقیله. ج. :
ثَقِيل { ثقلاء. } «ثقله» دن ص. ا.
۱. آغز، کران، وزنی چوق:
قورشون اکثر معاندنن ثقیلدر.
۲. صیقندیل، جان صیقان،
کران جان : يك ثقیل آدمدر؛
انقل الثقلادر = کران جانلرك اك
کران جانی. ۳. چركين : بو
سوز يك ثقیل دوشر: ثقیل
جهره لی. ۴. تلفظی آغر و قالین
اولان، خفيف مقابلی : حركه ثقیله.
تَلَاثُون { ياخود ثلاثین. عد. عر.
تَلَاثُون { اوتوز. ذ.

ثَلَاثَة { ياخود ثلثه. عد. عر.
ثَلَاثَة { اوج. ۳. مذاهب ثلاثه =
اوج مذهب.

ثَلَاثِي { ص. عر. ث. ثلاثیه. (ثلثه
ثَلَاثِي { دن سذ. ۱. اوجیلی،

اوج شیشدن مرکب : ثلاثی
الاوراق = اوج ياراقلی. ۲. د.
(صرف عربیده) حروف
اصليه سی اوج اولان (فعل) :
فعل ثلاثی : افعال ثلاثیه : ثلاثی
مجرد = اصلی اوزرينه اوج حرفلی
قالمش (افعال) : ثلاثی مجرد
بابری آلتیدر : ثلاثی مزیدفيه =
اوج اولان حروف اصليه سی
اوزرينه بر يايکی ويا اوج حرف
علاوه سیله متشکل (افعال) :
ثلاثی مزید فيه بابری رباعی
وخماسی و سداسی اوله رق ۱۲ ادر.

ثَلَاثِي { عد. عر. اوجیده بر، بر
ثَلَاثِي { جسم ويا مقدارك اوج
قسمدن بری : كونك ثلثي مطا.
له به حصر ايتشدور. = سذ.
عر. نسخ خطنه بکزر معروف
بر جنس قالین یازی.

ثَلَاثِي { عد. عر. ث. ايکي ثلث،
ثَلَاثِي { اوجیده ايکي : كونك ثلثا.
فی اوقو واستراحتله چکر : ثلاثان
اکثریتله = اکثریتی تشکیل
ايدنلرك اقلیتده قالانلرك هج
اولمازسه ايکي مثلی اولمی شر-
طيله اولان اکثریت.

ثَلَاثِي { سذ. عر. قار، برف. ذ.

ثَلَاثِي { طاز. عر. صکره، بعد. (بعض
ثَلَاثِي { ترکیبات عربیده بولنور :
ثم التدارك = تداركدن صکره
یعنی ایشك وقوعندن صکره
دوشونلش : بوشم التدارك بر
وسیله در.

ثَمَار { سذ. ج. عر. فد : ثمر.
ثَمَار { با : ثمر.

ثَمَان { وثمانیه. عد. عر. سکر؛
ثَمَان { صحن ثمان = رب علیه دن
بر رتبه.

ثَمَانُون { وثمانین. عد. عر.
ثَمَانُون { سکبان. ذ.

ثَمَر { سذ. عر. ج. ثمار. و
ثَمَر { شش، میوه، نباتات و اشجار.

ثَمَر { سذ. عر. ج. ثمرات. ۱.
ثَمَر { تخمیرنی حاوی اوله رق
وردکاری مأكول و یا غیر
مأكول دانه. ۲. فائده، نفع،
کار : بوايشدن بر ثمره کورومدم.
۳. حاصل، نتیجه : بوسميك
ثمره سی البته کورورسکر.

ثَمَر { عد. عر. سکرده بر، سکر
ثَمَر { جزء ده بر جزء : ثمارتك
ثمنی بکا ویرمك شرطيله مقاوله
ایتدك.

ثَمَر { سذ. عر. ج. ثمان.. بها،
ثَمَر { قیمت، بدل. (اکثر یا جمعی
مفرد یزینه قوللانیر :) ثمانی
اعاده ایدوب مالی گری آلدی.
«قیمت» و «بها» بر شیک حقیق
کاری. «ثمن» ایسه صانان ايله
آلان آراسنده تقرر ایدن بدلر.

ثَمَر { ص. عر. ث. ثمنیه. («ثمن»
ثَمَر { دن ص. ث. قیمتدار، بهالی،
ذی قیمت : در ثمن.

ثَمَر { سذ. عر. ج. ثنیه. («ثنایه»
ثَمَر { ایسه «ثنیه» ثک جمیدر.]

مدح و تعظیم ايله وصف و تعریف :
سزی چوق ثنایتدی : ثنا کرده
بولندی.

ثَنَاء { ص. فا. عر. ثنا =
ثَنَاء { مدح. فا. خواندن =
اوقومق] بر يك مدحنی اوقو.
یان یعنی مدحنده بولنان، مادح :
وصاف چنکیز سلاه سنك ثنا
خوانیدر.

مَنَّاكَار { ص. فا. (عر. ثناء مدح
مَدَح و تَعْظِيْلَه وصف و تعریف
ایدن، دائما مدح و ثنا سنده بو.
لنان: ثنا کارکر = مخلصکر. (ما
فوقدن مادونه ایراد اولنور
ظرافت تمبیردر. }

مَنَّاكَارَانَه { ص. فا. و:

مَنَّاكَارِی { ص. فا. دائما برینک
مَدَح و ثنا سنده بو.
لنان آدمه منسوب و عائد، مخلص.
نه، مخلصی: عریضه ثنا کارانه؛
طرف ثنا کاری یه. [متکلمدن
کنایه در.]

مَنَّاوَر { ص. فا. (عر. ثنا = مدح
مَدَح و ر = ادات فاعلیت]
مدح و ثنا ایدن، برینک ثنا سنده
بولنان، ثنا کار. (بودخی ثنا کار
کچی ما فوقدن مادونه خطاباً
متکلمدن کنایه در: [ثناورلی =
مخلصری.

مَنَّاوَرَانَه { ص. فا. و:

مَنَّاوَرِی { ص. فا. برینک مدح
و ثنا سنده بولنا نه
مطلق و عائد، ثنا کارانه، مخلصی.
(متکلمدن کنایه در: [اشارات
ثناورانه جواباً: طرف ثنا.

و رِی به اِرسالی.

مَنَّاوَرِی { ص. جر. عر. فد: ثبیه.
ثَنَّاوَرِی { با: ثبیه.

مَنَّاوَرِی { ص. عر. ا: ثنا یه. ۱.
ثَنَّاوَرِی { ایکی قسمدن مرکب و یا
ایکی جهتلی، ایکیلی، ایکیک.
[علم نباتات اصطلاحاتنده چوق
قوللانیلیر.] ۲. د. حروف
اصیله سی ایکی اولان (کله).

مَنَّاوَرِی { ص. عر. بر خالق خیر
ثَنَّاوَرِی { ایله بر خالق شر تصور
ایدن (طئه).

مَنَّاوَرِی { ص. عر. جر: ثنایا. اوک
ثَنَّاوَرِی { دوت دیشلر.

مَنَّاوَرِی { ص. عر. ۱. بر عمل
ثَوَاب { خیره قارشی من طرف
الله احسان اولنان مکافه:
ثوابه نائل اولق، ثواب قرائتی.
۲. حق تمالاک رضائی داعی
و مکافات اخروی یه شایان عمل
خیر: ثواب ایشلک؛ شو یقیه
اعانه ایتک ثوابدر.

مَنَّاوَرِی { ص. جر. عر. فد: ثابته.
ثَوَابِیْت { با: ثابت.

مَنَّاوَرِی { ص. مکافه اخروی یه او.
ثَوَابِیْلِی { لان، حق تمالاک رضا.
سنی داعی، خیرلی: ثوابلی بر
ایش باقی ایسترمیسکر؟

ثَوَابِیْت { ص. جر. عر. فد: ثابته.
ثَوَابِیْت { یک بارلاق مجوم. با:
ثواب.

ثَوَابِیْت { ص. عر. جر: ثواب،
ثَوَابِیْت { ثیاب، کییه چک شی رویه،
جامه. [جمعی ده مستعمل او.
لوب مفرد کچی ده قوللانیلیر.]

ثَوَابِیْت { ص. عر. جر: ثواب،
ثَوَابِیْت { ثیران. ۱. اوکوز، بوغا، کاه.

ثَوَابِیْت { ص. عر. جر: ثواب،
ثَوَابِیْت { اوکوز شکلی ابراز ایدر
بر برج که شمشک منازلندن او.
لان بروج اثنا عشرک بری
اولوب کونش نیسان آئنده بو
برجه کیدر. || سته ثور = اوائل
نیسانده آلتی کون که فرطونه رله

ثَوَابِیْت { ص. عر. جر: ثواب،
ثَوَابِیْت { معروفدر. || عین النور = جبار
برجنگ بارلاق برکوکچی. || لسان
ثور = ککیش یاراقلی بر نبات.

ثَوَابِیْت { ص. عر. جر: ثواب،
ثَوَابِیْت { ثیاب { با: ثوب.

ثَوَابِیْت { ص. عر. جر: ثیبات. بکر
ثَوَابِیْت { اولیان، بکاری ازاله او.
لغش (قادرین)، کرک اولندکدن
صکره طول قالمش و صکرک
اولنکمزین بکاری فوت ایش
انانه اطلاق اولنور. (دثیه =
دیمک خطادر.)

ثَوَابِیْت { ص. عر. جر: ثابیل. ات
ثَوَابِیْت { بکنی، سیگل.

ج

{ جیم. س. } (عربی‌ده ش.)
ج { الفای عثمانیک آلتنجی جر. }
 فی اولوب، جیم فارسی (ج) به
 مقابل جیم عربی دخی دینلیر.
 حروف سامیه قدیمه الفبا سنده
 اوچنجی حرف اولوب، اجمد
 حسابنده ۳ رفته علامتدر.
 تاریخده جادی الاخرمه و (جا)
 صورتنده هادی الاولایه علا.
 متدر. لسان عبرانیده اسمی
 (جل) و سریانیده (جل)
 اولوب، ایککی جل یعنی دوه
 دیمکدر، که بوده شکنک دوه
 بوینه مشابتهه میبدر. شکل
 عبرانیسی **ج** و سریانیسی **ܝܝܐ** در.
 || جیم قارنده بر نقطه = جاهل.
جا { جادی الاولی شهر عربیسنه }
 علامتدر.
جا { و جای. س. فا. بر. محل، مکان،
 موقع: جاجا = بر بر، موقع
 موقع، بعضی مواقعهده: جاججا
 آتش یا قشردی؛ جای ملاحظه =
 ملاحظه بری، دوشونیلجه
 شی. بعضی وصف ترکیبیلرده ده
 بولنور: بوسه جای = او به جک
 بر؛ جانشین = برینک برینه اوتو.
 ران، وکیل، قائمقام.
جاججا { غله. ماده آتقه به با. }

{ سذ. عر. قیریق و جیققی }
جایر { کیک باغلابوب برینه قویان
 جراح، قیریققی، جیققی. } (زور-
 لایجی مناسیه قوللانماز. ا
 یاخود جیا. س. بجانا و
 جابه) بدلز و برین شی. = ح
 بجانا، بدلز: جابه و برمک = بجانا
 و برمک: بندن جابه!
جایی { سذ. عر. } «جایه» دن
 { سف. اوقاف اجاره لرینی
 و وقیله زکاتی تحصیل ایدن
 تحصیلدار.
جاییلیک { س. اوقاف اجاره لرینی
 طوبیایان تحصیلدارک
 وظیفه و ماموریتی.
جائلیق { س. (بو. } [Kallixos]
 باش یسقیوس، یطریق.
جاجیق { س. } یوغور تله خیار ویل
 خود دیگر برسیزه دن
 یا بئش صلاته.
جادالوس { ص. } «جادی» دن
 { آغز غلبه لکله هر
 کسی الزام ایدوب ناحق بره حق
 قزانان، شارلاتان: پک جادالوس
 آدم؛ جادالوس قاری.
جادالوساق { س. آغز غلبه.
 لکله ناحق بره
 حق قزانمه و سوزنی پکیروب
 نفوذنی یورتمه، شارلاتانان: }

او آتقیق جادالوسقله ایش کور.
 مک ایستور.
جادو { س. ص. فا. بوکوحی، سا.
 حر، سحر باز. — با:
 جادی.
جادوانه { ص. ح. فا. سحر بازه
 لایق اولان و یا لایق
 صورتده، سحر بازانه. د.
جاده { سذ. عر. اولو پول، شا.
 هراه، طریق سلطانی:
 بغداد جاده سی.
جادوی { س. فا. } «جادو» دن
 ۱. عوامک اعتقاد جا.
 هلاکته - خجیه کویا مزاردن چیقوب
 کیمه لر بر صورت مخوفه ده و
 جن کی کرن خیال، وامبیر،
 قره قونجیلوس. ۲. بحر بدخوی
 و بدلقا قوجه قاری، مجوزه.
جاذب { ص. عر. جذبه. } «جذب»
 { دن سف. } ۱. کندینه
 طوغری یکن، جذب و جلب
 ایدن، جاب: اجرام سماویه تک
 جمله سی جاذب و دافعدر. ۲.
 جاذبه سی اولان، آدمک کوکانی
 چکن، جلب محبت ایدن: پک
 جاذب کوزلری واردور.
جاذبه { سذ. عر. } «قوة جاذبه»
 { و یا «خاصة جاذبه» دن }

مختصراً ۱. انسانك كوكاني جذب
ایدن خاصه، دلربائی: او قدر
كوزل دكل ایسده فوق العاده
بر جاذبه سی وارد. ۲. دیگر
بر جسمی کشنده طوغری چمك
قوت و خاصه طبیعی سی: كو-
نشك جاذبه سی؛ مقناطیسه کی
حاذبه.

جاذبه لی { ص. خاصه حاذبه سی
اولان، هر كك كو-
كفی چكن، جاب ایدن، دلربا،
دلکش، سوییچی: يك جاذبه لی
بر قیزدر.

جار { مه. قائده سز باغروب چا-
جار غرقمی و كوزه لکی تصور
ایدر، و اكثر یا مكرر قوللا.
نیلیر: بتون كون جار جار ایوب
آغزی طور میور. = س. صدا،
آواز، ندا: جار چكدر مرك-
دلال جارغرتق، منادی واسطه.
سیله اعلان ایتك.

جار { س. اوچوروم، یار. مر.
جار { س. [ازار] دن] قادیلرك
بورندكلی دكری چارشف:
بر اییكی جاره بورمش.

جار { ص. سذ. عر. ن: جاره. ج:
جار { جیران. [«جوار» دن بر
خلاف قاعده متشكل سف. [قو-
كشو، همسایه. ن: || جار الله =
مجازاً بیت الله دینلن كچه شریفه
جوارنده معتكف اولان. [مشا-
هیر علادن زخمشرنك لقییدر.]
= { ص. عر. ن: جاره. [«جر»
جار { دن سف. [«چكن، سو-
روكلین. ن: ۲. د. [نحو عرییده]
حرف جر: جار مع المجرور =
حرف جر ایله آلتسده کی اسم

مجرور كه عرب نحو یونی یونی
بر اسم حكمنده تأویل ایدهرك
خبر وسأله اعتبار ایدرل.

جار جار { ص. لزوم سز بره چوق
سویلین. كوزه، آغزی
طورماز.

جارچی { س. دلال، منادی.

جارح { ص. عر. ن: جارحه.
[«جرح» دن سف.]
۱. جرح ایدن، یاره لایان،
یاره آجان: جارح ایله مجروح
ضابطه مركزینه سوق اولندی؛
آلت جارحه، اسطه جارحه.

جارس { ص. یاغره جی، كوزه،
تریبه سز كوردلیجی.

جارسلك { س. یاغره، كوزه لك،
تریبه سز لك.

جارسلكك { قل. یاغره و كوزه.
لك ایتك. ادب سز لك
وختانه ایتك.

جارطه { س. [عر. «ضربه»
[دن] یلقه. عو.

جارلامق { قل. ۱. جار جار
ایتك، چوق سويلك،
كوزه لك و لافرنك ایتك. ۲.

دلالق ایتك. ۳. دلال وا-
سطه سیله اعلان ایتك، دلال
جارغرتق.

جارلق { س. ۱. دلال واسطه.
سیله اولئان اعلان.
۲. یرلیغ، منشور. مر.

جاری { ص. عر. ن: جاریه.
[«جریان» دن سف.]

۱. آقان، آقچی، روان: ماء جا-
ری = آقا، صو، آب روان. ۲.
چمكده اولان، حاضر، حال:
ماء جاری، سنه جاری. ۳. تدا.
ولده بولان، متداول، مستعمل،

معتبر: اصول جاریه، نظام جاری؛
حكمی جاری اولق. || حساب
جاری = ایکی مؤسسه مالیه و یا
ایکی کیمسه آراسنده قاض و رأس
المالری حساب ایملك اوزره
جریازیدن قارشیلقی حساب.

جاریه { س. عر. ج: جواری.
[«جریان» دن سف. ن.]

۱. خلاق، آتجه ایله. صاتیلوب
آلتان خدیجی قیز: بر جاریه
آلدی. ۲. اساساً حریده اسارته
كرفتار اولمش و یا صاحب اولی
طرفندن صاتیله رق مامله زونجیه
ایچون آلتمش قیز: جاریه سندن
براولی وارد. [عرییده برنجی
معناسی علی الاطلاق قیزدر. یانك
تشدیله قرائتی غلطدر.]

جازم { ص. عر. ن: جازمه. جئ:
[جواز م. «جزم» دن

سف. ۱. جزم ایدن، كسمن،
قطعیاً قرار ویرن. ن: ۲. د.
[نحو عرییده] فعل مضارعی
بجزوم ایدن: حرف جازم؛
حروف جازمه. || اعتقاد جازم =
هچ شبهه و تردد بولمیان اعتقاد
قطعی.

جاس { د. «ج» ایله باشلار بعض
[ترجیه صفتلرك باشنه
کیروب مبالغه بیان ایدر: جاس
جاوالاق.

جاسوس { ص. سذ. عر. ج:
جواسیس. [«جس»

دن سمب. ۱. شره دائر اخبار
واسرازی کیزلیجه اوكرنوب خبر
ویرن کیمسه. ۲. دشمن طرفندن بر
دولتك احوال عسکریه سنی و قوتی
اوكرنك اوزره تبدیل قیافتله

اوتك اولدكسنة ويا اردوسنة
صوقلش، ياخود كندی وطنی
علمنده بویه بر خدمت خاشانه
ودنا شكارانه ده بولوق اوزره
دشمن طرفسندن قزائش آدم،
چاشیت .

جاسوسلق { س. جاسوس صفت
وخدهتی : دشمنه
جاسوسلق ايتك = جاسوس
اولتی .

جاعل { ص. عر. ژ: جاعله. (جعل)
(دن سف.) ياپان، ایدن. ژ
ياخود جاو. س. تكرلكك
چاغ { چنبرندن پورايه اصل
اولان يارمقلىك بهزی، تكر-
لك میلی .

جاغل { د. غلبه لكلی اوغلدی بی
تصویر ایدر : جاغل جو-
غل. (خفیفنه جیغل دیرلر.)

جاغلدامق { فل. غلبه لكلی او-
(غلدی ايتك : حمامه
بر چوق خلق بریمکش جاغلدا.
یوب طور یورلردی. (خفیفنه
جیغلدامق و جیغلدی، جیولدی
دیرلر.)

جاف جاف { س. و:

جاف جوف { س. آغز غلبه ائی،
{ شتافاتی سوز.
جاف جوفلی { یا جاف جافلی.
{ س. شتافاتی،
مشمع، مظنن .

جاق { جتی، جك، جاغ. با:
چاق .

جارب { ص. عر. ژ: جابه. (جلب)
(دن سف.) جلب ایدن،
كندینه طوغری چكن، جذب
ایدن : جالب مرحمت، جالب نظر
دقت .

جارس { ص. عر. ژ: جالسه.
{ («جلوس» دن سف.)
اوتوران : جالس تحت سلطنت
اولدی .

جالوت { سغ. (عبرانیجه : Go-
liath) بنی اسرائیله
مسلط اولوب حضرت داود
(عم) ایله محاربه ایتش جبا.
بره دن بری كه بك زیاده ایری
واوزون بویلی اولدیغدن، اسمی
جسامت بدنده ضرب مثل حكمنه
چكشدر .

جام { س. فا. ١. بارداق، قح.
{ مشربه، كاس : جام سی
شراب قدحی. || جام جم : ایران
اساطیرنده شرایك موجودی و
میرییسی عد اولنان جك ونام
دیكرله جشیدك سحر آمیز قدحی
كه آیینه اسکندر كي موهومات
شاعرانه ندر .

جام { س. ١. چاقیل طاشلربی
{ ایدوب دوكر ك بایدقزلی
معروف جسم شفاف، صرچه،
زجاج، شیشه : جام یارچه سی.
٢. پنجره چرچیوهرینه طاقیلان
صرچه طبقه سی : پنجره تك جا.
ملربنی طاقق : پنجره رده جام
قالدی. = ص. شیشه دن، صر-
چه دن، جامدن : جام طباق،
جام كوزلك. || جام كویكی : یشیله
ماثل ماوی. || جام كوز = ١.
طعمكار، حریم. ٢. كو بك با.
لیفك بر جنسی .

جامچی { س. ١. پنجره جاملربی
{ طاقق صنعتی اجرا
ایدن آدم. ٢. جام صانان، جام
تجارتی اجرا ایدن آدم. || جامچی
آرشینی = جامچیلرك قولاندقزلی

آرشینی كه ٢٤ یارمقدار، ذراع
معماری. || جامچی معبونی =
پنجره جاملربنك كنارلینه سو-
ریان معبون كه استویج وسولو.
كنه پاییلر .

جامد { ص. عر. ژ: جامده. جن:
{ جوامد، جامدات.
(«جود» دن سف.) ١. طو-
شمش، طوقق. (اصلز و
غلط اولان «منجمد» یرنه
بونى قوللاغلی.) ٢. نشو و نما
بولیان، طاش كي : اجسام جا-
مده : جامداتدن بر جسم. ٣.
د. غیر منصرف واشتقاق او-
لیان (اسم ویا فعل) .

جامدان { س. فا. با : جامه.
{ دان .

جامدان { س. چاراز دوكرلی
{ و خرچلی. بر جنس
قیصه يك كه بوطور وفرمله كئی
اسكى قیافله كییلر .

جامع { ص. عر. ژ: جامعه. جن:
{ جوامع. («جمع» دن
سف.) ١. طوبلایان، جمع ونا.
لیف ایدن : یو مجموعه تك جامی
كیدر؟ ٢. ایینه آلان، شامل،
حاوی : بشون قواعد صرفیه
و نحویه بی جامع بر كتابدر.
|| جامع الكم = ١. الفاظی آز
ممناسی چوق سوز. ٢. قرآن کریم.
|| كلام جامع = حكمت و موعظه بی
شامل سوز. || مسجد جامع =
جمعه نمازی قیلان بیوك جامع
شریف .

جامع { سغ. عر. جن : جوامع.
{ («جمع» دن سف.) ١.
(«مسجد جامع» دن مختصر)

معبد مسلمان، مناره ملی و منبر ملی
 بیوک مسجد شریف که اینچنده
 خطبه اوقونور: فلان شهرک
 شو قدر جامع شریفی و شوقدر
 مسجدی وارد؛ جوامع شریفه
 مناره لری تنور اولتشد؛ سلاطین
 جامی = لا اقل ایکی مناره ملی اولان
 و علی الاکثر سلاطین عظام بنا
 کرده سی بولان جامع شریف ۲.
 احادیث شریفه نوییهی بر اصول
 مخصوصه و غنینه لریله برابر
 حاوی کتاب: جامع کبیر، جامع
 صغیر.

جامعیت { س. بر شیک حاوی
 و محیط املی.

جامکان { س. فا. ۱. جامه
 احاطه اولنش و یا
 اورتلش بر. ۲. تحجیلرک دکا.
 نک. اوکنده نمونه ک اشیا یی
 معرض نمایشه وضع ایتدکری
 جامی دولاب: جامکانه کی اور-
 نکری صافازل. ۳. حمامک
 مدخلده ممتاز جه مشتریلرک
 صوینوب کینه سنه مخصوص
 اوله رق جامی چرچیوه لرله بو-
 لشم حجره لر: جامکانه صو-
 یندم. ۴. سیزه و سازه تحمیلرک
 صوؤندن محافظه آلتنده اکلر-
 یچون آلتی طوبراق و اوستی
 جامی چرچیوه ایله اورتیلی
 اوزون و آلتی صندوق: جامکان
 اینچنده اکیلر. ۵. جامی بوله:
 جامکانه آیرلشدو.

جاملق { س. ۱. جامی چرچیوه-
 لرله بولنش بر، جامی
 بوله، یا لکر بر قسمی آچیلوب
 قنایر جامی بیوک قیو و یا بخره:
 صوبه جاملی. ۲. چیمک قیشلا.

غی، کوچک لیونلق.
 جاملی { ص. جامی اولان، جام
 طاقش: جاملی قیو.

جاموس { س. س. غر. فا. دکا.
 میش دن مغرب
 مانده، صو صیفیری. ۲.

جاموقه { س. س. ی. یلکنلر ده
 صره صره قاصدی که
 روز کارک شدنه کوره یلکنک
 بر مقداری اولرله طویلانوب
 قاصیلر.

جامه { س. فا. روبه، اثواب،
 لباس، چاشیر، ملبوسات.

جامه خواب { س. فا. یتاق. ۲.

جامه دان { س. فا. ۱. اثواب و
 چاشیر وضعنه مخصوص
 صندوق و یا بیوک چانطه، صفا-
 ری. ۲. یتاق وضعنه مخصوص
 بیوک خرج.

جامه شوی { س. فا. چاشیر ییقا.
 یان، چاشیر جی.
 ۲. «چاشیر» لفت ترکیه سی
 بوندن غلطدر اعتقادیه یو لغتی
 شو صورت غریبه ده یازانلرده
 واردو.

جامه گاه { س. فا. اثواب و جا.
 شیر بری و یا اوطله-
 سی، صوینوب کینه جک محل. ۲.

جان { س. فا. ۱. انسان و حیوانک
 مابه الحیاتی اولان و جسم
 ایله برابر شخصیتی تشکیل ایدن
 امر معنوی که اولومله جمدن
 آیریلیر، روح: تنده جان وار
 ایکن. ۲. یاشایش، حیات: جا.
 تنی فدا ایدر. ۳. کوکل، یورک،
 قلب، دل: جانم ایستیور، جانی
 ایستیور: جانندن سو یور. ۴.
 قوت، قدرت، زور: سنده

هیچ جان یوقیدر؟ ه. مج. روح کی
 سوکیلی و عزیز، دوست، محب:
 جانم = دوستم، عزیزم: جانم
 برادر، جانم اقدم = رجا ایدرم
 مقامنده. || جان آتقی = ۱. پک
 زیاده آرزو ایتک، کمال تمالکله
 ایستمک. ۲. زور قوروتلق،
 کوجه کندینی قوروتارمق. || جان
 آیتقی = وجعی موجب اولتی.
 || جان آجیسی، یورکر آجیسی =
 پک آجیه جتی شی. || جان آزار =
 جان ایچیدن. || جان آتقی = اولدیر-
 مک، قتل و یا ماته ایتک. || جان
 آله جتی بر = رایشک الک مهم و نافع
 جهتی: مسئله نک جان آله جتی بری او-
 راسیدر. || جان آور. با: جاناور.
 || جان اوی = ممد نک اوستی که
 مرکز حسایندر. || جان باز: با:
 جان باز. || جان بخش = جان بد.
 غشیلان، جان باغشلار جه سنه
 انسانی ممنون و دلشاد ایدن،
 فراحق ورن. || جان جکر =
 سوشیر اجبا: بوراده هب جان
 جکرز. || جان چکیشک = احتضار
 ده اولتی. || جان چیمقی = اولک،
 تسلیم روح ایتک: جان چیمقاز.
 دن ترک یازیلیری؟ || جان خراش =
 صانکه جانی طیرمالار جه سنه
 تمیج ایدن، طایفه جتی صورته
 کدر ورن. || جاندن، جان و
 یورکدن = کمال خواهش و آرزو
 ایله، جدی بر محبتله. || جازباء
 کوکل قیان، دلربا || جانسپار =
 جانی فدا ایدن، فداکار: جانسپا-
 رانه = فدا کارانه. || جانستان =
 کوکل آلان، دلبر، دلربا. || جا-
 نسوز = جان یاقان، چوق کدر

واسف ورن. || جان صیقمق =
 صیقمق دی فی موجب اولسق،
 اضطراب ویرمک؛ جان صیقلین =
 مضطرب اولق. || جانته صوصامق =
 کندینی تلمکله آتقی. || جانفرساء =
 جانک طیانیه جنی. || جانفراء =
 جان باغشلابان، فرحفرزا. || جان
 قلامق = چوق کولسکدن بالیق؛
 کوله دن کیمیه ده جان قالدی،
 کیمیه جان قالدی؟ || جان قور.
 تارمق = هر کس کندی جانی
 تخلیس غالمه سنه دوشمک؛ جان
 قورتاران یوقی؟ || جان قور.
 تارانلر = تخلیصیه هیئی. || جان
 کداز = جانی اربدرجه سنه یزار
 ایدن. || ایکی جانی = کبه قادین.
 || جانی جناسزه = غایبیه لاغر
 وضعیف. || جان ویرمک = ۶.
 دیر یلمک، احیا اتمک؛ جناب
 حق بر آج طوبراغه جان ویر.
 دی. ۲. اولمک، وفات اتمک،
 تسلیم روح ایزک. ۳. مج. پک
 زیاده آرزو اتمک = زنگینک
 ایچون جان ویر یور. || جان هولیه =
 ایچ اوینایه رقی، کمال خطالیه. ||
 جانه یاقین = سوعلی، قانی صیقای.
 || جان جانه باش باشه = اطرافه
 باقنه میدان اولماق صورتده
 کثرت ازدحام، غلبه ک. || جان
 یولداشی = رفیق.
 جان { سده. عر. جن طاشقی؛
 انیس وجان.
 جان آریگی { س. بشیل ایکن
 نیر کوزل بر
 جنس اریک. [وجه تمییه سی
 آکلاشه مدی.]
 جانان { س. فا. ۱. معشوقه،
 محبوبه، دلبر. ۲. صر.

دلاده اهل دل اولان وجود
 مطلق، محبوب العارفین؛ جانی
 جانانه تسلیم ایتدی.
 جاناوار { س. فا. «جان آور»
 یاخود «جانور» دن
 ۱. بیر تیکی وحشی حیوان؛ طوقا.
 ندن اولسکی غریب جاناوارل. ۲.
 طوموز، خنزیر؛ جاناوار رسمی.
 ۳. مج. پک غنادر و فیجی آدم؛
 اوانسان دکل عاداتا بر جاناواردر.
 جاناوارلق { س. بیر تیکی حیوان
 صفت و خصلتی.
 جاناور { ص. فا. [جان = روح
 آوردن = کتیر مسک]
 جانی، روحی، ذی روح. =
 س. حیوان. — با: جاناوار.
 جانب { سده. عر. ج: جوانب.
 ن: جانین. [«جنب»
 دن] یان، طرف، جهت، سو؛
 او جانبیدن؛ اونک جانبندن؛ جا
 نینندن = هر ایکی طرفدن؛
 جوانب اربعه = دوت طرف؛
 قلاک جانب غالبیرنه = سوی واد
 لالینه. — «جانب سنی الجوانب»
 کبی ترکیبات معنا سزدر؛ اولسه
 اولسه اسم تفضیل ایله «جانب
 اعلا الجوانب» دینله یلیز. || لین
 الجانب = یکیمسی قولای، حلیم.
 جانباز { س. فا. [جان = روح
 باختن = اوشاق] ۱.
 تلمکله او یونلرده بولمغه سانکه
 جانیله اوینار آدم؛ ایپ جانبازی =
 ایدیه اوینایوب مختاطره لی مهلا
 رتلر کوسترن او یونجی؛ آت
 جانبازی = آتله او یونلرک انواعی
 اجرا ایدن مهارتلی آدم. ۲.
 آت اوینادوب تعلیم و تربیه اتمه
 ده ماهر بینجی و آت آلوب صا.

تمغه مشغول آدم؛ جانبازدن
 بر آت آدم؛ جانبازلرک البسه
 دوشن آت آلتاز. ۳. مج. قور.
 ناز، حیله کار.
 جانبازلق { س. ۱. ایدیه ویا
 آت اوزرنده او.
 یونلرک انواعی اجرا ایدن آدمک
 مهارت و مشغولایتی. ۲. آت آ.
 لوب صاتمه تجارتی، آت مطرله.
 بازلی. ۳. مج. حیله کارلق،
 قورنازلق.
 جانبیدار { س. فا. ع. اردونک
 بر یاننده اولان فرقه
 ویا فرغزه. [پشدار و دمدماره
 مقابل.]
 جانبی { ص. مر. ن: جانیه. تس.
 بر یانه منسوب و متعلق.
 [Latérale]
 جانخراش { جازبا، جانسیار،
 جانستان و سائرله.
 با: جان.
 جاندار { ص. فا. [جان = روح.
 داشتن = طبعی]
 جانی، ذی روح، دیری، حی.
 = س. وقتیه ضبط و ربطه و
 محافظه اسایشه مأمور آدم، ضبطیه
 نفری. [عساکر ضبطیه تک
 تشککنده یونلره ویریلن «جاندار»
 اسمی یوندن اولوب، فرانزجه
 «ژاندارمه» دن غلط دکدر.
 ایوم مستمل اولان بولفت
 اجنبیه به مستحق ترجمه دیر.]
 جاننسر { ص. ۱. جانی اولمیان،
 بیروح، بیجان، جانی
 چیتمش، اولو؛ جاننسر بریلان؛
 جاننسر بدن. ۲. جانی اولمیان،
 غیر ذی روح؛ سانلی و جاننسر
 نه قدر اسملر وار ایسه. ۳. پک

ضعیف و کوشک، قوتیز: جانسز بر آدم.

جانسزلق { ص. ۱. روح فقدا. ۲. فی. ۳. ضعف، کوشک، قوتیزک: بو جانسز لقله حالم نه اوله حق؟

جانشین { ص. ۱. جا = پر. ۲. نشستن = اوتورمق } برینک یرینه اوتوران، وکیل، قائمقام: او فلانک جانشیندر.

جانغل { ص. ۱. جانغل جونفول = چاتره یاتره، طاس نقل، طونفول.

جانگی { ص. ۱. نق، مشاوره، کنکاش.

جاننر سا { ص. ۱. جاننر: با: جان.

جاننقس { ص. ۱. اینجه یارلاق و اکثر یا ایک دنک ابراز ایدر ایک قش. = ص. ۲. بو قاشدن یابیش: جاننقس فیستان.

جانلاندرمق { ص. ۱. فت. ۲. جان. ۳. یرمک، دیر. یلفک: حضرت عیسانک بر او.

لی بی جانلاندرمش اولدیغی سرودر. ۲. آیلغق، کندینه کتیرمک: لغمان روحی قوقلا.

تغله درحال کندیسینی جانلاندر دی. ۳. تازه حیات و یرمک، شنلدرمک، رواج و معاملاتی آرتدیرمق: دمیر پول خطری آناطولی، آناطولینک تجارتی جانلاندردی.

جانلانمق { ص. ۱. فل. ۲. درملک، ایک ساعت اولو حالده قالدندن مکره جانلانندی. ۳. آتلی، کندینه کلک: بر قیدح روم ایچمکله جانلانندی. ۴. تازه

حیات بولق، شنلنک، رواج بولق: ایلتین واپورلر کثرتی سایه سنده اورانک تجارتی جا. نلاندی: اصول تدریسه آشنا. ۲. ملرک تکثری سایه سنده مکتبلرمن جانلانندی.

جانلی { ص. ۱. جانی اولان، ذی روح، زنده: جانلی حیوا. نه اذیت و یرمک کنساهد. ۲. قوتی، زورلی: جانلی چوچق. ۳. معنای، تأثیرلی: جانلی سون.

جانوار { ص. ۱. با: جانوار. جانور { ص. ۱. فا. جانلی، ذی روح، بر حیات. = ص. ۲. فا. حیوان.

جانی { ص. ۱. سذ. عر. ۲. جانیه. ۳. جنات: دن سف. ۴. قانوناً معین اولان افسال جتا. ۵. شیه تک قاعلی، جنات مرتکبی: جانلرکسی پراقتیه اولوق: بونک یابدیغی یر جانی ده یایماز.

جاو { ص. ۱. با: جاغ.

جاو جاو { ص. ۱. تلوه ایله یابیش ساخته قهوه.

جاود { ص. ۱. یاخود جاوید. و:

جاودان { ص. ۱. یاخود جاویدان. و:

جاودانه { ص. ۱. یاخود جاویدانه. و:

جاودانی { ص. ۱. یاخود جاویدانی. ۲. باغی، باغ. ۳. سمدی، ابدی: حیات جاود، جاودانه، جاودانی حیات سمدیه. ۴. بقدا، آراسنده.

جاورس { ص. ۱. ییتن بر جنس داری، قرهجه داری.

جاوشیر { ص. ۱. او بو بو ناسی. ۲. ضعیف.

جاولاق { ص. ۱. چیلای، آ. ۲. چیق: چاس جاولاق: چر چیلای. ۳. توکوز، طاسلاق: باشی جاولاق: طاس ققالی، اصلع.

جاولاقلق { ص. ۱. چیلای. ۲. توکوز، طاسلاق. ۳. سلاق.

جاومق { ص. ۱. قل. ۲. نشاندن شاشتی.

جاوید { ص. ۱. جاویدان، جاویدانه. و. ۲. جاویدی. با: جاود. ۳. سازه.

جاه { ص. ۱. سذ. عر. ۲. فا. گاه: دن. ۳. ۱. منصب، مقام، اعتبار: جم. جاه = جشید قدر عالی مقام. ۲. حرمت: بجاه سید المرسلین = فخر کائنات (صلی) افندمزک حرمتنه. ۳. حب جاه = منصب و مسند حی.

جاهد { ص. ۱. عر. ۲. جهد: دن. ۳. سف. جهدوسی ایدن. ۴. جه:

جاهل { ص. ۱. عر. ۲. جاهله. جه: ۳. جهل: دن سف. ۴. ۱. یلین، ییلر، نادان، بخیر: جاهل آدم.

جاهل { ص. ۱. جاهله. جهال، جهله. ۲. جهل: دن سف. ۳. ۱. یلین، ییلر، نادان، بخیر: جاهل آدم. ۴. او قومامش، علدن محروم، امی: شو چوچمی او قودوب جاهل بر اقایک. ۵. تر. عو. کتج، تجربه سز، عجبی: او جاهل بر چوچقدر.

جاهلانه { ص. ۱. فا. جاهله یاقیشیر، جهالته واقع اولان: غیرت جاهلانه. = ص. ۲. جاهلکله، جاهله سته: یک جاهلانه حرکت ایتدی.

جاهلک { ص. ۱. سذ. ۲. یلرک، فا. ۳. دانلق: جاهلک ضرر

اولغاز بر قصور در. ۲. علدن
محرومیت، او قوماش آدمک
حالی. ۴. عو. کجلاک. مجملک،
تجربه سزک: جاهلک اتری.

جاهلی { صد. عر. ۱: جاهلیه،
جاهله منسوب و

متعلق: غیرت جاهلیه. ۲. ظهور
اسلامدن اولکی کفر وضلات
دورینه متعلق: شعراء جاهلیه.

جاهلیت { شد. ۱. جاهلک،
جاهل، نادانی: جلد

هلیت علامتسذر. ۲. ظهور
اسلامدن اولکی حال، خلقک
کفر و ضلالتده بولندقلری
زمان: زمان جاهلیتده: جاهلیت
شعرایی. [باشلیجه عربلر حقنده
مستمیلدر.]

جای { صد. فا. با: جا.

جایدیرمق { فت. واز یکیرمک،
دوندیرمک: کد-

یسنی او فکردن، او نیتدن
جایدیرم.

جاپر { مه. مکرر قوللا نیله رق
بر شینک سرعت و شدله

یاندینی و یا ییرتلدینی تصویر
ایدر: جاپر جاپر یاندی: جاپر
جاپر برندی.

جاپر { صد. عر. [«جور» دن
[سف. جور وادیت ایدن. ۲.

جاپر دامق { فل. ۱. یانان ویا
ییرتیلان شی: کبی

سس چیقارمق، جاپر جاپر یاتمی
ویا ییرتلی. ۲. آجیلوب قانیرکن
آجی بر سس چیقارمق: قپو
جاپر دامق.

جازه { صد. عر. [«جواز» دن
[سف. ۱۰. ایشله سنده

باس اولیان، اجراسی امر بویا
نهی اولئیوب مجاز اولان، مسا.
عدله، رخصتی: عذر حالنده
نیتله نماز قیلق جائزدر. ۲.
مکن، قابل: جائزدرکه بوکون
کاسین.

جازه { شد. ج: جواز. [«جواز»
[دن سف. ۱۰] تقدیم او.

لنان بر شعره و یا دیگر بر
تقدمیه مقابل ویریلن عطیه:
برمیکل شعریه پک آغر جائزدر
ویرلردی.

جایع { صد. عر. ۱: جایه. [«جوع»
[دن سف. ۱۰] آیقان، آج. ۱۰.

جایگاه { صد. فا. [جای = بر-
[گاه = مقام] مقام،
محل، محل مخصوص.

جایگیر { صد. فا. [جای = بر-
[گیر = گرفتن] طوقق ایر

طوقان، پرلشن، مقرر، یابدار:
بینمزده جایگیر اولان وود
مصافات اقتضاسجه.

جایمق { فل. واز یکمک، دونمک،
[صرف نظر اتمک: بن

او نیتدن جایدم: بازارلقدن
جایدی.

جیب { صد. با: جیب.

جیب { صد. عر. ۱. قپو، صبرج.
جیب ۲. ۲. و قتیله زندان شی

قولانیلان چقور، صوسز قپو،
جیب { صد. عر. ج: جیار. بره.

جیار { «جیر» دن سیم. ۱. ۱.
قوت و قدرت و عظمت و جبروت

صاحب. [صفات الهمنددر. ۲. ۲.
قوة جبریه استعمال ایدن، جیر
و غصب و ظلم ایدن: چتکیز خان

جیار بر آدم ایدی: تیورلنک

جیساره دن ایدی. ۳. ه. برج
نورک قرینده بیوک برکوک
ثابت. [فر. Orion]

جیارانه { صد. ح. فا. جیاره یا.
[قدسه جق صورتنده.

جبال { سذ. ج. عر. فد: جیل.
[با: جیل.

جیان { صد. عر. [«جیانت» دن
[صد. ۱۰] قورقاق، یورکیز،

اودلک.

جیانت { شد. عر. قور قاتلق،
[جسارتسزک.

جیانت { شد. عر. اوقاف وار-
[داننک (وعریدن قلا

لسانزده دخی هر نوع [اردانک]
تحصیلی، جایک.

جیحانه { شد. [اصلی «جیه خاه»=
[زره و سائره حفظنه

مخصوص محل] ۱. باروت و
سائر اسلحه ناریه لوازمک وضع

و حفظ اولندینی پر: جیحانه مک
محافظه سنه مأمور: ۲. اسلحه ناریه
لوازماتی: جیحانه آرايهی، جیحانه

صندیبی.

جیر { سذ. عر. ۱. زور، قهر،
[زورلامه: استعمال جیر

ایشدی: جیر ایله مالی آلدی:
جیر فس اتمک = کندینی زورله

ضبط اتمک. ۲. قیریق و یا چیق
کیکی باغلیوب یرنه کنیرمه،

پایشدر مه. ۳. علی الاطلاق
تعمیر، مرمت، اصلاح. ۴. حسا.

پک دقیق قواعددن و علی-
المخصوص معادله و تقرعندن

بحث ایدن علم که علوم ریاضیه-
دن اولوب هندسیه و هیئت و

سائر فنونه الزمدر: جیر عادی
بو علمک مبادیسی: جیر اعلا

بونك اڭ دقيق مسالندن بحث
ايدن منتهاسي. || جبر خاطر =
خاطري قيريلان بر آدمك كوكاني
آله || جبر مافات = فرت اولان
بر شيشه بدل بشقه بر شي قرا.
نوب متبلي اوله.

جبر { صد. عر. زورله، قوه جبريه
استعمال ايله، رضا سني
استعمال اينگيزين: مالف جبراً
الندن آلدی؛ ياز ديفي سندی
کندیسه جبراً امضا ايندردی.
جبر ائيل { ياخود جبريل. سخ.
(عبرانيه دن) | کرو.
بيون دينان ملائکه مقريشك
بری اولوب، رسل کرامه من
طرف الله وحی تزیيل وتبليغ
اينکله موطندرد.

جبروت { صد. عر. کبر، عظمت،
جلال. | الله مخصوص
اولوب، انسانه ياقيند ييجون،
عباد حقنده آنجق ذم نيتيله
قوللا تايير. || عالم جبروت =
لاهورت، ملکوت السماء.

جبره { يا جبره. صد. صوبی آلانان
اوزوم وساير ميوه بو.
صهسي؛ جبره راقیسي = اوزوم
پوصه سنك تقطيرندن چيقان
دوز راق.

جبری { صد. عر. جبريه. «جبر»
{ دن سن. ۱. زورله اجرا
اولنان، جبراً ياديريلان: جبری
بر معامله؛ ممامله جبريه. ۲.
علم جبره. منسوب ومتعلق: اشا.
رات جبريه. ۳. اراده جزیه بي
منکر اولان جبريه مذهبه
منسوب وتابع. بو معنا ايله ج:
جبريون.

جبريل { سخ. با: جبرائيل.

جبریه { صد. عر. اراده جزیه بي
انکار ايدن بر مذهب.
جبريس { صد. عر. (يو. زهالن)
آلچي طاشی.

جبل { صد. عر. ج: جبال. طاغ.
|| ام. جبل طارق = سته
بوغازی بو بوغازك اسپانيه
جهتده کی شهر مستحکم که اسکیز.
لک الهنددر. (مشهور طارق
بن زیادك اسميله مستادر.) ||
جبل لبنان = سوریه ده مستقل
ومتاز برستخاق که بیروت شهری
اطرافندهدر. || جبال متلسله،
سلسله جبال = زنجير کی اوزاد
نان طاغلر صره سی: قانقاس
سلسله جبالی.

جبلت { صد. عر. يارادليش،
خلقت، طبيعت، نهاد،
طبیعت، خوی: بر آدمك جبلتی
کونی اولورسه تربيه ايله اصلاح
اولنه ماز. (جبلت دینه ملی.)
جبل لوقوم { صد. عر. مور بر جنس
ياقوت.

جبلی { صد. عر. جبلیه. «جبل»
{ دن سن. | طاغه منسوب
ومتعلق.

جبلی { صد. عر. جبلیه. «جبلت»
{ دن سن. | خلق، طبعی،
يارادليشده اولان: بو حال او
آدمده جيلدر.

جبه { صد. عر. عليه قيافتنده
جبه { ينش آلتنه کييان اوستلک
لباس که طار جبه اولوب بونک
قيصه سنه آبدستلک دیرل.

جبه { صد. فا. زره، جوشن،
پوصات.

جبه پوش { صد. فا. زره کين،
زرهلی (عسکر).

جبه جي { صد. اسکی عثمانی ار.
دوستک زرهلی صنفه

منسوب عسکر؛ جبه جي باشی =
بو صنفک رئيسی.

جبه خانه { صد. فا. با: جخانه.

جبه لی { جبه لوز. صد. ۱. تيار
اصحابك يدك كوتور.
دکری مسلح و زرهلی عسکر.
۲. قانله بی محافظه يه مأثور
سواری.

جبهه { صد. عر. ۱. آن، ناصیه:
جبهه سی = آلتی سورن.
۲. بر بنا وساير مك اوڭ طرفی،
آلتی: قيشله نك جبهه سی شرقه
متوجهدر. ۳. ۵. اردونك اوڭ
طرفی، اوڭده کی قسمی؛ جبهه
حرکاتی، مدافعه سی، هجومی.

جبهی { صد. عر. جبهه. «جبهه»
{ دن سن. | آله منسوب
ومتعلق.

جبره { صد. عر. ج: جبار.
جبره قيرق تختی سی.

جبین { صد. عر. آلن، ناصیه،
جبهه: چين جبين = آلن
بروشقاری.

جبین { صد. عر. «جيات» دن
{ صد. | قورقاق، يوركيز،
اودلک.

جبین { صد. سيوری سينك و
نانارحق کي صوقوب يا.
قهرق راحتسر ايدن اوراق
سيککلرک اسم عوميسيدرد.

جبینلک { صد. ۱. سيوری سيکلک
{ واهشالی موزايدن

محافظه ايچون يتاغك اوسته
آيچلان تولدن اورتی، ناموسيه.
۲. سيوری سيکلک وساير مو.
ذيات بجي اولان سوپروندياک
وباتاقاق محل.

فته } ش: گوگده، بدن، جسم،
جده { قالب: عظیم الجثه = ایری
گوگده لی.

فته لی } ص: گوگده سی بیوک،
جده { جسم، ایری.

جحد { سذ: عر: انکار، پر شیئی
ییلدیکنی بیان و دعوی
ایدیش. || د: (صرف عربیده)
جحد مطلق، جحد مستغرق =
لم ولما حرفلریله منفی اولان
فعل مضارع که ماضی منفی معنا.
سنی افاده ایدر. (« جحد »
ماده سندن عربیده مصدر او.
اولان « جحد » کله سنی صفت
مشبه عد ایدوبده، یهودا بن
یعقوب (عم) م منسوب « یهو-
دی » تک عجمجه سی اولدیی
معلوم اولان « جهود » و بونک
ترکجه غلطی اولان « حیثیت »
تعبیر لینی بوندن غلط صایق
بیوک بر اثر جهالتدر. }

جحیم { سذ: عر: جهنم، طامو:
نار جحیم.

جد { سذ: عر: ج: اجداد. پدر
ویا والده تک پدری، بیوک
پدر، بیوک آتا، دده. || جداعلاء
برسلاهلک باشی اولان ذات: سلا
طین عثمانیه تک جداعلاسی سلطان
عثمان خان غازی حضرتلر پدر.
|| جد مجد = سلاله جه، اسکیدن
سلالة انتقال ایده رک. || ابا عن
جد = بابادن بابایه، اوتاک.

جد { سذ: عر: ۱. چالیشوب
چیا لایمه، جحد، سنی،
غیرت. ۲. جدیک، هزلک ضدی.
جد { ح: عر: کرچکدن، حقیقه،
هزل و لطیفه طریقیله
اولهرق، جدی اولهرق: او

آدم جدا عالدور.
جدا { ص: فا: آری، آبروش، فر-
قته دو چار، آریلغه دو.
شکون: احبا و اقربا سندن،
و طنندن جدا دوشدی.

جدار { سذ: عر: ۱. دیوار،
حائط. ۲. تش: ایکی یری
آبران زار، حجاب.

جدال { سذ: عر: (« جدل »
دن مص: مفاعله) ۱.
غاوغا، جنک، محاربه: عمر بنی
جنک و جدال ایله کپیردی. ۲.
شدتلی مباحثه، منازعه، نزاع:
آرالزنده بر جدال آچلدی.

جداو { س: آتک ایکی اوموزی
آرمه سی، ایکی اوموزینک
باشی، جداو یارمه سی = یاغر.

جداول { سذ: ج: عر: فد:
جدول. با: جدول.

جدری { سذ: عر: ط: چیچک
علی: جدری کاذب
صو چیچک: تلقیح جدری =
چیچک علتنه مبتلا بر آد مک
چیپانندن آغش جراحتله اولنان
آشی. (اینکدن اولورسه تلقیح
بقری دینلیر.)

جبع { سذ: عر: ج: برون و
قولا ق کبی بر عضوک
قطعی.

جدل { سذ: عر: مجتهده غاوغا
ایته، نزاع، منازعه: علم
جدل = منطقه تطبیقا مباحثه و
معارضه علمی، علم آداب البحت.

جدول { سذ: عر: ج: جداول.
۱. طبیعی و یا صنعی
صو آرق، قال: سویش جدولی.
۲. چیزکی و صره لری اولان و
خانله منقسم دفتر و یا کاغذ:

بر جدول چیز مک. || جدول
نخته سی = طوغری چیزکیلر چیز.
مکه مخصوص دوز نخته.

جده { سذ: عر: بیوک آتا، بیوک
والده، پدر و یا والده تک
والده سی.

جدی { سذ: عر: ۱. پکی یار.
رئسی، اوغلاق. ۲. ه.

بروج اشنا عشر دن بر برج که
شمس بوکا کانون اولک طقوزنده
کیرد. || مدار جدی = بوجره
موازی اولهرق سحاده وارنک
اوزرنده بر خط مفروض که اقل
ایم حاره ایله جنوب جهنده کی
اقایم معتدله یی آروپ = کونشک
جنوبه طوغری اک آشاغی به
واردینی درجه یی کونستیر.
مقابلی: مدار سرطان.

جدی { ص: عر: ۱. جدیه. ج:
جدیات. حقیق، صحیح،
هزل و لطیفه قیلندن اولمان:
جدی آدم، جدی سوز. = ج:
جدی و مهم افعال و اقوال: جدیاتله
اوغراشیور.

جدید { ص: عر: ۱. جدیده. ۱.
بیکی، قوللانماش، نو،
مجدد: لباس جدید. ۲. ظهور
و حدوثدن چوق وقت کجه مش،
نو ظهور: کشف جدید.

جدیر { ص: عر: (« جدور » دن
صش:) لایق، شایان،
شایسته، سزاوار.

جدام { سذ: عر: مسکین علی.

جذب { سذ: عر: بکندنه چکمه،
جلب، نفسله چکمه: او
طرفه طوغری بر قوه متنبوه
جذب ایدبور؛ طلومبه صوبی
جذب ایدبور.

جَذَبَهُ { سَـ. عر. اهل حال او-
لانتارك من طرف الله جذب
اولنورق استغراق ووله وحیره
طالهلری، مجذویت : جذبه حا-
لنده سويلديكني تيلز .

جَذَر { سَـ. عر. ج : جذور.
۱. كوك، اصل، بيج. ۲.
س. كندی مثله ضرب اولغظه
بر عدد حاصل ایدن رقم، مثلاً
۳ عددی ۹ عددینك جذ-
دیدر؛ جذر مربع = بو وجهه
پر كره ضرب اولنان رقم؛ جذر
مكعب = ایكى دفعه ضرب اولغظه
بر عددی حاصل ایدن رقم،
مثلاً ۳ رقمی ۲۷ عددینك
جذر مكعیدر؛ جذر تام = بو
وجهه كندی كندیته ضرب او-
لغظه بر عددی حاصل ایدن
رقم؛ جذر اصم = كسرز اوله.
رق عدد مطلوبی حاصل ایده.
مین رقم، مثلاً ۱۳ عددینك
جذر نامی اولیوب بونك جذ-
وبنه جذر اصم دیرلر .

جَذَع { سَـ. عر. بُا. اشجارك
ساقی .

جَذُور { سَـ. عر. فد. جذر.
بَا : جذر .

جَذُوه { یاخود جزوه . س. قهوه
پیشیرمه مخصوص قولی
اوزون معروف كوچك قاب؛
جذوه بی سورمك = قهوه پیشیر-
مك اوزره بونی آتسه قومق .
[« ذ » ایله یازلمسی عربیده
آتش قوری ویاری یاغش او-
دون دیمك اولان « جذوه »
دن مأخوذ اولسی احتماله مبنی
اولسه كر كدر . ۱]

جَذِير { سَـ. عر. [« جنبر »
جذیر { مصفری] بُا. انجبه كوك،
كوك دالی .

جَر { سَـ. ۱. اوچوروم، چوقور،
جَر { یار، جار. ۲. قلمه اطرافنده
قازلش خندق .

جَر { مه. خفیف كورلیدی بی تصویر
جَر { ایدوب مكرر قوللا نیلیر:
جر جر ایتك = چوق سولمك .

جَر { سَـ. عر. ۱. چكمه، سو-
جَر { روكه : آرابه بی بیکیر، صبا.
نی اوکوز جرایدر. ۲. كندیته
طوغری چكمه، جذب، جلب؛

جر منفعت. ۳. طلبه علومك
شهور ثلثه ده امامت و وعظ
وساڭر بویكی دظانی ایا ایدرك
نقشه لرینی طویلامه لری . (بو

معنی عربیده اولیوب ایكنجی
مهادن آلتشدر.) ۴. د. (نحو
عربیده) اسمك احوال اریبه.
سندن بری كه علامتی حرکلی

اعرابده كسره و حرفلی اعرابده
(ی) در. (كوفیون عندنده
« حفص » دینلیر. — جری ایجاب
ایدن عامله « جاره » وقبول ایدن

معموله « مجرور » دیرلر. ||
حروف جر = (نحو عربیده)
داخل اولدقلری اسمی مجرور

ایدن حرفلر كه با، من، الی، علی،
ل، ك، عن وسائرده در. (حروف
الصاق دخی دینلیر.) || جرائقال =
تقلترك جر ورفعیذن وسائر

احوالندن بحث ایدن فن كه
علوم ریاضیه دن معدود در.
[لفظ یونانی ایله « فن میخاییکی »
دخی دینلیر.]

جَراب { سَـ. عر. طغارجق.
جَراب { ف. || بُا. وئسه طوربه

کمی حفظله اطلاق اولنور .
جَرَات { سَـ. عر. بكتك، جسا.
رت. قورقه رقی ایلری به

آتله : قارشى طور منه جرأت
ایندی؛ قارشيسنده لغردی
سولمك جرأت ایده میور. ||

جرأت یاب = جسارت ایدن، طاو-
رانه ییلن : بنی مدافسه به جرأت یاب
اولدی-

جَرَاتِلِي { سَـ. عر. جسور، بکیت،
جرأتلی { طاوورانه ییلن : جرأتلی
آدم .

جَرَّاح { سَـ. عر. (« جرح » دن
جراح { سمی) یارمله واسراض
خارییه به باقان و عملیات اجرا
ایدن طیب. (فر. Chirurgen)

جَرَّاحَت { سَـ. عر. ۱. یاره.
جَرَّاحَت { طب عربی اصطلاح.
خنده تازه بیضاق یاره سی کپی
جراحتنز اولان یاره به مخصوص

اولوب، جراحیتسینه « قرحه »
دیرلر. ۲. جراحق علی، فن
جراحی. (هر ایکی معنی ایله
لسانیزده چوق مستعمل دكسه.

ده شایان استمدالدر.]
جَرَّاحَت { سَـ. ایريك مناسیله
جَرَّاحَت { لسانیزده كثیر الا-

ستعمال ایهده، عربی اولیوب،
لفت آنفهدن غلطدر. || جراجت
باغلامق = ایريك طومتق،
اریكتك، ایشلكه باشلامق .

جَرَّاحَاتِمَق { فل. (یاره)
جراجت باغلامق
مق، ایريك طومتق، ایشلكه
باشلامق .

جَرَّاحَتِي { سَـ. ایريكلی، ایشلر
جراجتلی { (یاره) .

جَرَّاحِلِقْ } س. جراح فن و
جراحی { صنعتی، فن جراحی،
جراحت : جراحق بو صوك
سنه لده چوق ترقی ایشدی؛
کویلرده جراحق ایدیور.

جِرَاحِی { س. عر. ا. جراحیه.
جراحی { جراحت یعنی فن جرا.
حیه و جراحفه منسوب و متعلق؛
عملیات جراحیه، فن جراحی.
(جیک قهی وراه مشده ايله
قرائتی غلطدر.)

جِرَاد { س. عر. (اسم جنسدر.)
چکرکه. ا. چکرکه. ا. ۲. مج.
نیما کران سکرو هی : جراد
منتشر. || جراد البصر = تکه
دیندن دیکر حیوانجی. بوکا قنادی
بر نوع بالی دینلرده وارددر.

جِرَار { س. عر. (د جر = دن
جرار { سمیه. ا. مطلقا یاره طو.
یلامق ایچون کندینه بر قیافت ویر.
مش دینجی. ۲. مج. عارسز وقو.
غلغله کیغز دینجی. = س. سورو.
کلدیکی اوزاق و مهماتی چوق
اولان، کتر تلی، غلبه لکی؛
چیش جرار، لشکر جرار.

جِرَارَلِقْ { س. عر. جرار ایشی،
جرارلیق { دینجیک : جرارلی
صنعت ایدنشددر.

جِرَاتِه { س. (شا. Girante)
جراته { تج. پولیه بی دور و
حواله ایدن شخص.

جَرَايْد { س. ج. عر. فد :
جراید { جریده. با : جریده.
جَرَامِ { س. ج. عر. فد : جریمه.
جرام { با : جریمه. (زعم
اولندینی کی «جرم» ک جعی
دکلدرد.)

جَرَب { س. عر. اوپوز علی.
جرب { ط. جرب الایجان،

جرب العین = کوز قیاقلر شک
ایچ طرفنده چیقان سیویلرله؛
جرب الامعاء، جرب السکبه =
باغرسا قلرده و بوکر کلرده
چیقانلری.

جَرَبَرَه { س. عر. بو لغت عر.
جربره { بیده حیلک کارلق، عیار.
لق وقور نازلکی کبی مذموم بر
معنی ایله مستعمل اولدییی حالده،
لسانزده بجریکلیک و ناطقه
بر دازلکی کبی ممدوح بر صورتله
استعمال اولنیور : او آدمک
چوق علی یوغیسه ده جربزه سی
قوتیه هر ایشده موفق اولور.
جَرَبَرَه لَی { س. ناطقه لی، بجریکلی؛
جربزه لی آدمدر.

جَرَبَوَغَه { س. ۱. بر جنس چول
چربی، عر. بر بوع.
۲. مج. جیلیز چو چوق.
جَرَبِی { س. عر. ا. جریمه. ط.
جربی { اوپوزه منسوب و متعلق.
جَرَتَاوِی { س. بوش شیشله
تغیر ایدن.

جَرَتَلَاتَمَقْ { یا خود جراتلق.
جراتلق { قد. بر بوجک وسا.
آره بی جرات ایدر و پ اوتدیر مک.
جَرَتَلَقْ { س. بوش شیشله تغیر
چر تلاق { ایدن، خود پسند.
جَرَتَلَامَقْ { یا جراتلق. فل.
جراتلق { بوجک کی جرجر
ایتمک، زر لاتی، اوتتمک. ۲.
تج. کوزه لک ایتمک.

جَر_مَه { س. با : جر. = س.
جر جر { اوراقی بو جکی. = س.
مج. کوزه، چوق سوبلر.
جَرَح { س. عر. ۱. یاره لاهه :
جرح { بیحافظه جرح ایشدی؛
جرح و قتل ایله منهم. ۲. پو-
ریتمه، رد ایتمه، قبول ایتمه مه :
دعواسنی، شاهد لری جرح ایشدی.

جَرَحِی { س. عر. ا. جرحیه.
جرحی { یاره لاهه متعلق : علام
جرحیه.

جَر_ذَوَال { س. اوزون و اوی
جر ذوال { دمیری جرید.

جَر_ذَوَالِی { س. جر ذوال دینل
جر ذوالی { اوزون جریده له
سلح (عکس).

جَر_دِه_جِی { س. حجاج قافله سنی
جرده جی { مرزاقلی عربان عسکری.
جَرَس { س. عر. حیوانک بوینه
جرس { آسیلان چنغراق.

جَر_عَه { س. عر. بر توتم ایچیلک
جرعه { شی. و علی الخصوص باده.
جَر_لَاقْ { س. باتار و آبی سنسلی
جر لاق { کوزه. = س. ۱. او.
جاق چکرکه سی. ۲. بر نوع قارغه.

جَر_لَاقْ { س. عر. ا. جر لاتمق. دا : جر-
جر لاتمق { تلامق، جر لاتمق.
جَر_لَاقْ { فل. زر لاتمق، باتار
جر لاتمق { و آبی بر سله کو-
زه لک ایتمک، طاس زر دل لاتمق.

جَر_لَاقْ { س. قیده اولور کو-
جر لایق { چک بر آو قوشی.
جَر_لَاقْ { فل. کوزه لک ایتمک.
جَر_م { س. عر. ج. اجرام.
جرم { (جیک ضمیمه قرائتی
غلطدر.) ۱. غیر ذی روح

جسم : اجرام فلکیه، اجرام
سماییه = کورده ثوابت و سیارات
وینکلر و سایر اجسام. ۲. بیوکک،
حجم : جری نه قدردر ؟
جَر_م { س. عر. (بوک جمی
جرم { مقامنده «جریمه» نک
جمی اولان «جرام» قوللا
نیایور. (قیاحت، کناه، سوج :
بنم جرم نه ایدی که بو قدر
چکیورم ؟ || هقه. قانون جزا نک

جَر_م { س. عر. (بوک جمی
جرم { مقامنده «جریمه» نک
جمی اولان «جرام» قوللا
نیایور. (قیاحت، کناه، سوج :
بنم جرم نه ایدی که بو قدر
چکیورم ؟ || هقه. قانون جزا نک

اسر ایتدیکنی یا اطاق و نهی ایتد.
یکنی یا اطاق صورتیه ایدین
حرکت که جنایت، جحه، قباحته
منقسمدر.

جرم { سذ. عر. آبرله، انفکاک.
جرم } یا لکزر قوللا نیلوب «لا»
ایله برابر استعمال اولنور: {
لاجرم = شبهه سز، البته، مطلقاً.

جرورف { سذ. عر. مه. معدن
پورصه سی.

جرى { ص. عر. } «جرأت» دن
{ ص. } «جراتی، کوزی
قورقاز، جبارتلی، یکیت:
بر مرد جری. || جریء اللسان:
سربست سوز سولاین. || جریء
القلم = سربست یازان.

جرى { یاخود جرا. فل. } «جر-
یان» دن ماضینک مفرد
مذکر غائبی اولوب «آقدی»
معناسیله یالکزر شو تمیزده
قوللا نیلیر. [ماجری = کچن، وقوع
بولان شیء، وقعه، کچمش:
ینلرنده بر ماجری اولمش؛
اونلرک بر ماجرالی واردر.

جریان { سذ. عر. ۱. آقه، آ.
قندی، صوبک جریانی؛
آناطولیده جریان ایدن قزبل
ایرماق؛ جریان هوا. } بو دخی
ترجکه دکلده «قوران در» دن
اهوندرد. { ۲. کچمه، مرور،
گذر: زمانک جریانی؛ جریان
ایتمکده اولان تموز آئینده. ۳.
وقوع، واقع اولمه، حدوث:
آرالنده برمنازعه جریان ایتش؛
وقوعاتک صورت جریانی.

جریب { سذ. عر. ۱. عربستانده
مستعمل برنوع اولچک.
۲. طول و عرضی ۶۰ آرشین

اراضی اولجیسی.

جریمحه { س. یاره معناسیله لسانخزده
قوللا نیلوب، مجروح
معناسیله جریمحه دار دخی دینلور.
سده عربیده یاره یه چیک ضمیمه
«جرح» و «قرحه» دینلوب،
«جریمحه» لقی اصلاً مسموع
دکلدر.

جرید { س. کوی و چوکان اوپونی،
و قتیله آله و اوجی داز
مزاراقلرله اوینانلان اوپون:
جرید اوینامق. || مج. فارمل
جرید اوینا بور = بو حیوان
مضرک کترتیدن کنایه در. [اصل
عربیده یاپراقسز خرما آغاجی
دیمک اولوب، آکلاشلد یفته کو.
ره بو اوپون ابتدا اولیه دالرله
اوینانلیرمش.]

جریده { س. عر. ج. جرائد.
جریده } ۱. و قتیله خراج
تحصیلدارلرینک اراضینک مسا.
حه سی یازدقلری کاغد و یادقره
دینلردی، که بو کونکی احتیاجه
کوره آورو یاده مرعی اولان
«قاداستره» یه تطبیق و تخصیصی
یک مناسیدر. ۲. مؤخر اوقایع
مهمه یی قید ایتملکری ورقیه
اطلاق اولنوب، بو مناسبتله
مملکتیزده ایلاک ظهورنده
غزته یه بو نام ویرلش ایسه ده،
بو کون هان متروک اولوب،
یالکزر بعض غزته لر اسملرینک
ترکیینه کیرر: جریده عسکریه،
جریده بحریه، جریده طبیه کبی.
۳. دواثر رسمیه تک بعض بیوک
دقتلرینه اطلاق اولنور.

جریق { س. اوافق یا قری سکه،
چریق } فلس احمر. (اوستراینک

و قتیله بورالده متداول بولمش
بو یله برسکسی اسمندن مأخوذدر.]
جریمه { س. عر. ج. جرایم.
جریمه } «جرم» دن ص. ۱.
- تر. زبازدی: جریمه. ۱.
صوح، قباحته، کنایه. ۲. [فت
مولده] جزای نقدی، تقصیر:
جریمه سی چکمک.

جز { یاخود چیز. د. ات و اوکا
جز } مشابه شیلرک یا نارکن
چیقاردینی سسی تصویر و تقلید
ایدر: بورکم جز ایتدی. || جزیر
کبابی = اسفرده آزیپش بریان.
جز { سذ. عر. ج. اجزاء.
جزء } «جزؤ» یازلق اقتضا
ایتمز. ۱. برکک مرکب اولد.
یغی اقسامدن بهری، کل مقابلی.
۲. قسم، پارچه، بونوک. ۳.

قرآن کریمک منقسم اولدینی
اوتوز اجزاء شریفه تک بهری:
عم جزئی، تبارک جزئی. ۴. ال
یازیسیله محرر کتابلرک بهری،
اون یاپراق یعنی ۲۰ صحیفه دن
عبارت بلوکلری. ۵. کتب
مطبوعه تک بر دفعه ده طبع
اولنان سکر یا اون آلتی یاخود
اوتوز ایکی صحیفه سی و یاخود
پارچه پارچه نسر اولنا نلرینک
بهر پارچه سی: جزء جزء نشر
اولنیور: قاچجی جزئی چیقدی؟
|| کیم. جزء فرد = جسمی ترکیب
ایدن وهربری آپری اولوب مجرد
قوه جاذبه و دافعه یاردیمله بر برنی
طوته رق بیتشیک کبی کوربین
ذراتک بهری. || جزء لاینجری =
فلسفه قدیمده هر جسمک آرتقی
تقسیم قبول ایدمه یه جک درجه یه
واران ذره صغیره سی. = ج. پا:

اجزاء. || اجزاء شریفه = قرآن کریمک اوتوز جزئی.

جَزَاءُ { سذ. عر. } (عربیده کرک { ابی و کرک کوئی قارشیق

مناسنه کلوب مکافه یرینه دخی استعمال اولتورسه ده، لسانزده

یا لکز کو تیلکه قارشیلغه حصر اولمشدر. } ۱. جرم و قباحت

و جنایت صاحبته کرک دنیاده و کرک آخرتده ایدیلن مقابله،

عقوبت، عذاب : جزا و یرمک = مستحق اولانک جزا-نی ترتیب

واجرا اتمک : الله جزاسنی و یر- سین = بد دعا : جزاسنی بولقی،

جزایه اوغرامق، جزا چکمک، جزا کور مک = جزایه دوچار

اولمق : جزای سزا = استحقاق اولانان جزا : قانون جزا = مجازات

درجانی تعیین ایدن قانون : محکمه جزا = محکمه جنایت، جمعه

و قباحت افعاله باقان محکمه جزا نقدی = بر قباحته قارشی صاحبک

و یرمک قانوناً مجبور اولدنی آتجه، جرمه : روز جزا =

قیامت کوئی، محشر کوئی. ۲. د. بری دیگرینه ملاق اولان ابکی

جمله دن مرکب کلامک ایکنجیسی که جواب دخی دینلوب دیگر

« شرط » تسمیه اولتور : « خبر و یرسه کر کلیم » کلامنده

« کلیم » جمله سی جزا و « خبر و یرسه کر » جمله سی شرطدر.

جَزَاءُ { ح. عر. } جزا اوله رق، مجازاة اولقی اوزره.

جَزَاءُ { سذ. عر. } « جز » دن جزا { سمی. } قصاب = ص. محج غدار، خونخوار.

جَزَائِدِ رَمَقِ { فت. جزا و یر- جزا لاندیرمق } مک، مجازانه

اوغرامق، محکمه جه جزاسنی تعیین اتمک.

جَزَائِمُ { فل. جزا کور مک، جزا لایمق } جزایه اوغرامق.

جَزَائِرُ { سذ. ج. عر. } جزیره. جزیره. { با : جزیره. = فد. م.

آفریقہ سی شمالیده وقتله مغرب اوسط دینان و مغرب اقصى ایل

نونس آراسنده واقع اولان مملکت و بونک مرکزی اولان

شهر. || جزایر بحر سفید = آطلر دکنده کی عثمانی آطلری کی یته

بو زامله بر ولایت تشکیل ایدیورل.

جَزْدَانُ { س. فا. } (اصلی : جزء جزدان { دان : عر. جزء = م.

فا. دان = ادات ظرفیت. } اوراق وضعنه مخصوص کتاب

قانی شکلنده و یا جانظه مشابه اشکال مختلفه ده محفظه، که حجمته

کوره جیبده و یا الدّه طاشنیر. } سذ. عر. } بحر محیط ایل

جَزْرُ { طوغریدن طوغری یه اونکله اختلاطده بولنان دکنز

لده کرک قرق تا ئیریله دکنز صوینک هر کون ارتفاع کبیله

قریه طوغری اوزاند قدن صکره اینسوب کری یه چکلسی.

{ مقابلی اولان اوزانمق فعلته « مد » دینیر : { دکنز مد و

جزری. } مه. ات و اوکا مماثل شیلرک جزر { شدله یانارکن چیقاردقلری

سی تصویر و تقلید ایدر : جزر جزر یاندی.

جَزْرْدَامَقِ { فل. یانارکن و یا جزر دایمق } قیزادرکن جزر

جزر اتمک، جزر جزر یانمق و یا قیزارمق.

جَزَلُ { سذ. عر. د. } عروضده جزل { « متفاعن » جزنک در.

دنجی حرفی اسقاط و ایکنجیسی اسکان اولنه رق « مفتعلن »

قالسی و بویله جزلردن مرکب وزن : بحر جزل.

جَزْلَاتِمَقِ { فت. جزا ایندیره دک جزلا تمق } یانقی.

جَزْلَامَقِ { فل. جزایده رک یانمق. } سذ. عر. ۱. کسمه، قطع.

جَزْمُ { ذ. ۲. قطعاً قرار لاشدیر- مه، قرار قطعی و یرمه، قویاً

عزم و نیت اتمه : بو سنه حجه کیتمکی جزم ایتدم. ۳. د. نحو

عربیده فعل مضارعک آخری ساکن اولمه، مجزوم اولمه،

حالت جزم. { بونی ایجاب ایدن عامله « جازم »، و قبول ایدن

معموله یعنی مضارعه « مجزوم » دیرل. ۴. سکون و حرکه سزک

علامتی اولان (°) اشارتی. } س. لا : جذوه. { « جزوه »

جَزْوُهُ { املاسی مرجعدر. } سذ. عر. ج. جزایر.

جَزِيرَةُ { هر طرفی صو ایله احاطه اولمش قره، آله : ردوس،

ساقز جزیره سی، جزایر بحر سفید، جزایر بحر محیط : جزایر

خالدات = قناریه آطله لی. = سذ. م. دجله ایل فرات مجرا

لری آزالاندکی خطّه واسمه که دنیامک الک منبت یری ایکن

هان خالی و خراب بر حالده بو- نیور. || شبه جزیره، نیم جزیره =

یاری آطله، یا لکز بر جهندن

قره به متصل آله: بالقان شبه
جزیره سی، موره شبه جزیره سی.
|| جزیره العرب = عرب شبه
جزیره سی، (عربیده شبه جزیره
یه ده اکثریا جزیره دیزل).
جزیق { س. قوروق باغک قیقر.
داغی. — ص. حیزلایان،
حس ایدن، حساس.
جزیل { ص. مر. ن: جزیله. «جزل»
دن ص. جوق، بول، کنیر.
جزیه { س. عمر. ورکی، خراج.
جزیه گذار { ص. فا. (ع. جویه =
ورکی. فا. کدائن =
ادا ایتک) ورکی ورن، خراج
باغلی، تابع.
جزئی { ص. مر. ن: جزئیه. جز:
جزئیات. «جزء» دن
سم. [۱. بر شیک بتونه عائد
اولوب خصوصی اولان: کلی
و جزئی. ۲. آزمقدارده، یک آزه:
جزئی مصرفله، جزئی همتله وجوده
کلی. ۳. مذ. معنای تصور اولند.
یغنده مشارک قبول ایتن: زید
و عمرو کی. = جز. اوفاق تفک
و اهمیتز شیئر: جزئیاتله اوغرا.
شیور، جزئیات قبلندن.
جزئیجه { ح. آزه مقدار، یک آزه،
اهمیتز صورته: قو.
لی جزئیعه زده لغش.
جسارت { س. عمر. بیکیتک،
جسورلق، جرأت:
بو ایشه جسارت ایده م: اولک
شجاعت و جسارتی معلومدر.
جسارتلیمک { فل. جسارت
آلتی، جرأت
پیدا ایتک، قوروق و احتراز
زائل اولوب سربستلک کلک.

جسارتلی { ص. جرأت و جسارتی
اولان، بیکیت، کور.
زی قورقاز.
جسامت { س. عمر. «جسم»
(دن) بیوکک، ابریک:
بو بناتک جسامتی. (ایشک و
مسئله تک جسامتی کبی اهمیت
مناسیله منویانده استعمالی
نا بمحلولر).
جسامتلی { ص. بیوک، اری،
جسم: خیلی جسامتلی
بر بنادر.
جسبان { یاخود جبان. ص. فا.
یا قیشیر، لایق، شایسته.
سزاوار: حاله جبان بر ایش
بولنه مدی.
جست { س. فا. آرامه، آراشد.
یرمه. ن. || جست وجو،
جستجو = آراشد پروب صورمه،
تفتیش و تحقیق: هر طرفده
جست و جو (جستجو) ایتدیلر:
جست وجوی حقیقته مشغول.
جست { ص. فا. الی و آياغی چابک،
(سریع الحركه، تنیک:
(مترادفی اولان «چالاک» ايله
برابر قولانیلیر: [جست و چالاک
بر کنج ایدی.
جسته { ص. فا. صیغرامش، آتلا.
مش. ن. = س. فا. صیغرا.
مه، آتلامه، بردفمه ده کی آتلامه.
ن. || تر. جسته جسته = آزر
آزر، درجه درجه، تدریجاً.
جسد { س. عمر. ج: اجساد.
انسان و یا حیوان بدنی،
گوگده، تن. (عربیده اولدینی
کبی علی الاطلاق جسم معنی ابعاد
تله سی اولان شیء مناسیله
لسانزده قوللانماز. [

جسر { س. عمر. کوبری، پل،
قطره: جسر طائر = منحرک
کوبری. (فر. Pont-volant)
|| جسر مطلق = آسمه کوبری.
(فر. Pont-levis)
«قطره» دن فرقی وارد: «جسر»
هر نوع کوبری به و «قطره» ایشه
یاکنز کورلر اوزدینه اولان کارابیرینه
دینیر.
جسم { س. عمر. ج: اجسام.
۱. انسان و حیوان بدنی،
گوگده، جسد، تن: جسم ناتوانم.
۲. ابعاد تک سی اولان هر بر
شیء: جرم: جسم صلب، جسم
مایع، اجسام سماویه. || جسم
لطیف = حواس خسه ايله طوکلار
جن و ملک کبی غیر مرئی شیء.
جسماً { ح. عمر. جسم اعتباریله،
جسم اوله رق، بدنیجه:
جسماً بو اوندن کوچک ایشه ده
عقلاً ده بیکدر.
جسمانی { ص. مر. ن: جسمانیه.
(«جسم» دن سم. [۱. بدنه منسوب و متعلق،
معنوی و روحانی مقابلی: آلام
جسمانیه و روحانیه. ۲. ملل غیر
مسئله تک روحانی دینن هیئت
مذهبییه و روحانیه سنه تقاق
اولیان: امور جسمانیه و روحانیه;
بطریقانه تک مجلس روحانی و
جسمانی: یا پادان حکومت
جسمانیه نزع اولنوب یا لکر
حکومت روحانیه سی قالدی.
جسور { ص. عمر. ن: جسوره.
(«جسارت» دن ص. [جسارتلی، بیکیت، یورکلی، دلیر:
یک جسور آدمدر.
جسورلق { س. جسارت، بیکیتک،
(یورکلیک: بو مح.

دیده جسور لئی کوستردی .

جَسِم { ص. عر. : جسمه .
[«جسمت» دن سغه]

۱. وجودی، کوکده‌لی، ایری :

جسم پر دوه . ۲. بیوک، عظیم،

کبیر : جسم پر طاع . ۳. بیوک،

اهمیتی : جسم پر ایش؛ جسم

پر تجارت ایتدیلر .

جَص { سذ. عر. کبرج، آچی .

جَعَبَه { سذ. عر. اوق قبوری،

ترکش .

جَعِد { سذ. عر. قیو بر جی صاج .

جَعْفَری { ص. عر. : جعفریه .

جَعْفَری { [«جعفر» دن سذ.]

امام جعفر صادق بن زین العا

بدین بن امام حسین بن علی بن

ابی طالب (رضع) مذهبه

انتساب دعوا سنده بولنان اهل

تشیع و مذهبری : مذهب

جعفری .

جَعْلی { ص. عر. [«جعل» دن

جَعْلی] — یاغنه تعبیر ندن

لفظاً مترجم اولوب عربیده

مستعمل دکدر . [یاغنه، ساخته،

اوبدیرمه، صحیح و صمیمی اولیان :

جعلی بر محبتله، جعلی بر ظرافت

کوسترمک ایتدور .

جَعَا { س. سرفوج، چلنک، کلین

جَعَلای { یاخود جفتای . س. تر .

جَعْتای { کستان و ماوراء النهر

یعنی بخارا و خیره خاقلریله

تاشکند و سمرقند جهتلرنده

ساکن قومه و اورالده سو-

یلنیلوب یازیلان شرق ترک لسا-

نه ویرین اسم اولوب، اورالده

پدری طرفندن منصوب حاکم

بولنشن اولان جفتای بن چنکیزک

نامنه منسوبدر : جفتای لسانی

اسکی اویغور لسانک خلئی او-

لوب، ۶۰۰ دن ۹۰۰ تاریخلر .

بنه دک ادبیاتی مکمل بولنشن و

او وقتندن املاسی و قواعدی

تقرر ایتددر .

جَعْتَايِجَه { یاخود جفتایجه . ص.

جفتای لسان و وطر .

زنده اولان : جفتایجه لسان،

کتاب، شعر . = س. جفتای

لسانی، ترکی، شرقی، یکی اویغور

لسانی . = ح. جفتای لسانده

و یا طرز زنده : جفتایجه سولیک .

جُغْرَافِی { ص. عر. : جغرافیة .

فننه منسوب و متعلق : انجمن

جغرافی : تحقیقات جغرافیة . =

سذ. عر. ج : جغرافیون .

جغرافیة قبیله اشتغال ایدن،

بو فک متخصی، جغرافیة علما

و مؤلفیندن اولان : جغرافی

شهر ادبیسی : مشاهیر جغرافیو-

ندن اصطوری .

جُغْرَافِیَا { یاخود جغرافیة . سذ.

جغرافیَا { سذ. عر. [بو.] ۱۷۱۰

کره ارضک احوال سطحیه و

طبیعی و ریاضیه و مدنیة سندن

بحث ایدن علم که بروجه آتی

اقسام و انواعه منقسمدر : جغرا-

فیای ریاضی، جغرافیای مدنی،

جغرافیای تاریخی، جغرافیای

قرون قدیمه، جغرافیای قرون

متوسطه، جغرافیای قرون

اخیره (حاضره) . زده الیوم

بو فن نافع پک کری اولوب،

اقسام مختلفه سنده صدره شفا

ویره جیک آثار تألیف و ترجمه

اولنه مامشدر .

جَفْز { د. با : جفی .

جَفْلَدِی { یاغلدی، جیولدی . با :

جَفْ { فل. عر. [فل ماضی

جَفْ { مفرد مذکر غائب اولوب،

لسانزده یالکز شو تعبیرده

مستملدر : [جف القلم = بلا

تاتی بر شیئی یازیورمک و یا

سویلیورمک، بلا ملاحظه حکم

ایتمک .

جَفَّاء { سذ. عر. ۱. فراق و

هجرانده براقه، و فاسزاق :

عشاقه و فایرینه جفا ایدیور .

۲. جور، اذا، رنجش : بوقدر

جفایه تحمل اولمز . || جفا پشه =

جفا ایتمکی صانکه صنعت ایدتمش،

جفا کار . || جفا دیده = جفا

کورمش، فراق و جور واذیت

چکش اولان .

جَفَاكَار { ص. فا. [عر. جفا =

جَفَاكَار { م. فا. کار = ایش] ایسی

جور و جفا ایتمکدن عبارت او-

لان، جور و جفا ایدن : ای

یار جفا کار .

جَفَاكَاش { ص. فا. [عر. جفا = م.

جَفَاكَاش { فا. کشیدن = چیک]

جور و جفا چکن، اذا و جفایه

دوچار اولان : عاشق جفا کش-

جَفْت { و جفته . ص. سذ. فا. با :

جَفْت { جفت، چفته .

جَفْرِ { سذ. عر. [صحیحی جیمک

جَفْرِ { قبیله در] ارقام و حروف

روموزله افاده اولنور بر علم

موهوم که حضرت علی به اسناد

اولنور . [تفراف رموزاتیون

فرانسجه دن آلدیغز « شفره »
کلهسی بولفظ عریدن مستعاردر.
{ جفره لی. با : شفره،
جفره } { شفره لی. }

{ صد. عر. : جفره. علم
جفری } { جفره منسوب و متعلق.
جفن } { صد. عر. ج : اجفان.
ت. کوز قباغی. }

{ جف. د. قتل هماردن
جق } { مرکب اسمراه لاحق اوله رق
مصغر لرینی تشکیل ایدر : اوغلا.
نجق، اوغلا بنجق. } { خفیف هجا.
لردن مرکب اولان اسملرده
« جک، جکر » قوللانیلر. }

{ جک. د. ادات انتها اولوب،
جق } { « یه دک، یه قدر » معناسی
افاده ایدر : صباحه جق = صباحه
قدر، صباحه دک؛ شهره جک =
شهره قدر، شهره دک. — یالکر
دخی قوللانیلر دی : جق بو قدر
تا بو قدر، بو قدره وارنجمه.
{ الیوم متروکدر. }

جک { د : ماده آشفیه با.

جک { جکر. د. با : جق، جفر.

جکر { صد. فا. { اصلی : جکر }
جکر { اصل فارسیده بزم قره
جکر دیدیکمز عضو داخلی به
مخصوص اولوب، لسانزده آق
جکره دخی تشکیل اولنه رق،
بو ایکی عضو « قره » و « آق »
صفتلریله بربردن آریلشدن آق
جکر = رنه : قره جکر = کبد.
|| جکر آغزه کلهک = قوز قوب
اوورکک. || جکر اونی = دیکز
قطایق. || جگری بر آغچه اغزه
دکرنز آدم. || جکر پاره، جکر

کوشه = یک سوکیلی شخص. || جان
جکر = سویشن احبا : بوراده
هه جان جکرز. || جکر یاقق =
چوق کدر ایتک.

{ صد. قیون و صغیر
جگرچی } { جکر لرینی و یورک و
بومبار کردیروب صانان آدم.

{ صد. فا. { جکر = م.
جگرسوز } { سوختن = یاقق {
جگری یاقق، یک آجیقلی، دلوز.

{ فل. { « جلال » دن فعل
جل } { ماضی مفرد مذکر غائب
اولوب، جلی و عزیز اولسون
معناسیله آتیده کی دعا تمییر اتنده
قوللانیلر : } { جل جلاله، جل
شانه، جل وعلا. { حق سبحانه
و تعالی حقنده. }

{ صد. عر. نمکنتدن آیرله،
جلاد } { غربت.

{ صد. عر. پارلاق، یار.
جلاد } { لاتمه، پرداخت، لوستره.
مواد معدنییه، تختیه، مرمره،
سختیانه و سائر شیئله جلا
ویریلر. || جلا بخش = جلاویرن،
پارلادان.

{ صد. عر. فا. « کلاب »
جلاب } { دن مغرب. کل = م. آب =
صو } { ۱. کل صوبی. ۲. ط.
مسهل کچی قوللانیلان برشروب.
{ قر. Julep بوندن مستعاردر. }

{ صد. مواد مختلفیه جلا
جلاجی } { ویرن، اوغهرق و یا
ورنیک و سائر سوردرک یار.
لادان اینجی.

{ صد. عر. { اصل معناسی :
جلاد } { قیراجیمی در { اعدام ایله
محکوم مجرمینک وزمان قدیمده
عرفاً قتل اقتضا ایدنلرک قتلنه

مأمور آدم، سیاف. || مح. یک
مرحمتز آدم.

{ صد. فا. { عر. جلا =
جلادار } { پارلاق، فا. داشتن =
طومتق { جللی، پارلاق.

{ صد. عر. بیکیتک،
جلادت } { بهادرک، متانت.

{ صد. جست و چالاک و
جلاسین } { بیکت، الی چاقی و
بجریکی.

{ صد. جست و چا.
جلاسینک } { لالک، بیکیتک،
بجریکیک.

{ صد. عر. بیوکک، اولو.
جلال } { لق، عظمت، رفعت شان.
{ باشلیجه عظمت ایله حقنده
مستملدر : } { ذوالجلال والا کرام؛
جل جلاله.

{ صد. عر. بیوکک،
جلالت } { عظمت، رفعت شان.
{ « جلال » کچی. }

{ صد. عر. : جلا لیله.
جلالی } { « سغ. } ملوک سلجوقیه
ایراندن سلطان جلال الدین
ملکشاهک زماننده نظام الملکک
همتله تصحیح و اصلاح اولنان و
۷۱۴ تاریخ هجریستندن بدأیدن
تقویم شعبی، که موقع فعله قوشمش
تقویم لمرک اک طوس غریبی یعنی
اک زیاده هیئت موافق اولانی
بو اغله، احیای آرزو اولنور :
تاریخ جللی، آذار جللی، شهرور
جلالیله.

{ صد. ۱. چاقی پارلار،
جلالی } { سرت طبیعتی : جلالی
آدم. ۲. صافی، سرکش. { علی-
المخصوص اون برنجی قرن هجری
اوانلنده آناطولیده ظهور ایتمش

اولان بر زمريه اطلاق اولنور.
جِلَالِي { ص. پارلادش، پارلاق،
 پرداختی. }

جِلَاو { س. ١. تَق. اوك، ايلری.
 م. ٢. آتک باشلی،
 يولاری. }

جِلَاو دَار { س. [تر. جلاو= يولار.
 جلاو داشتن طومق. —
 تعبیر سقیم.] يدک آتی يولارندن
 سوق ایدن سايس، يدجی. }

جِلَايْن { جِلَايْن. د. تشبيه وتمثيل
 بيان ایدن حالار تشکيلنه
 يارار. او جِلَايْن = اويله جه، او
 مثالی، بونجین = بويله جه، بو
 مثالی. با. جه. }

جَلَب { س. ١. چکه،
 کندينه طوغری کوبور.
 م. جذب: هر کسک محبتی
 جلب ايتدی؛ جلب قلوب. ٢.
 کتيرمه، يازوب کوندرمه:
 يقداددن بر طای جلب ايتدم؛
 ايستد بکتر کتايلری درسه اادتدن
 پوسته ايله جلب ايده بيارسکن.
 ٣. دعوت، احضار: کنديسي
 محکمه دن جلب ايتديلر؛ متهم.
 لک مجلسه جلي اقتضا ايدر. ٤.
 هقه. مظهر و يا عاهدک محکمه يه
 دعوت و احضار بيمون يازيلان
 مذکره و بوسله، دعوتنامه:
 کندينه جلب يازلدى؛ بر جلب
 کلدی. }

جَلَب { س. [لفت آتفه عربيه دن
 جلب (ماخوذ) کسهلجک حيوا
 نات و علی الخصوص قويون سو.
 ربي جلب ايله قصابله صبا تان
 تاجر. (لسان عوامده جلیجی
 دینلوب، جلب و سوق ايديجی معنا.
 سی دوشونلورسه بلکه بودها

طوغريدن. — وقتيله سوری
 ايله اسير سوق واسير جيلره
 فروخت ایدن اشرف مخلوقات
 تجارينه ده بو نام و بريلیدی.]
 || جلب دوه سی = کسيلوب آتی
 يتکه صالح کنج دوه. }

جَلْبَاب { س. ١. کوملک.
 ٢. عربستانده قادينلرک
 کييدکری بر نوع فراجه. د. }

جَلْبَنَامَه { س. فا. (عر. جلب =
 دعوت. فا. نامه = ورقة)
 برخی محکمه يه دعوت ايمون
 يازيلان مذکره: جلبنامه ياد
 زلدى: بر جلبنامه آلدیم. }

جَلْبَنَد { س. (بلکه اصلی: جلد
 بند يعني دری يا خود
 مشينله باغلی) بيوک جزء دان،
 اوراق وضعنه مخصوص متعدد
 کوزلره منقسم جزء دان شکلنده
 چانظه که قولتوق آتته آلنير. }

جَلْبَه { س. کم قايشی، قايش يولار.
 س. ١. دري. ٢.
 جلد { مشين. ٣. کتاب قانی بو
 کتابک جلدی اسکی. ٤. [مصد-
 ريت معناسله] کتابک ديکيلوب
 قاب کچيرلسی: بو کتانی جلد
 ايتلی. ٥. بر بيوک کتابک منقسم
 اولديغی اقسامک بهری، مجلد:
 بش جلد دن مرکب بر کتاب،
 تفسير کيرک در دنجی جلدی.
 (صوک اوج معناسی عربيه
 اولسوب، ترکجه يه مخصوصدر.
 در دنجیسی يرينه عربيه «تجليد»
 و بشنجیسی يرينه ينه تعميل با.
 بندن ستمه. اوله رق «مجلد»
 قوللا تيلير. || ط. جلد خسته لفي

طولزی. بالغ کي درينک اوز.
 رنده ظهور ایدن مرض. }

جِلْدَسَز { ص. تجلید اولغامش، غير
 مجلد: جلد سز کتاب.
جِلْد لَمَک { م. (کتابه) قاب
 کچيرمک، تجلید ايتد.
 یرمک: بو کتايلری مجلده و يروب
 جلدلتمی. }

جِلْد لَمَک { يا جلد له مک. م.
 (کتابه) قاب کچير-
 مک، تجلید ايتک: او مجلد کتا-
 يلری يک فنا جلدلیدی. }

جِلْد لَمَک { م. (کتابه) قاب
 کچيرمک، تجلید او.
 لفق: بو قدر کتابلر بر کونده
 جلدلغز. }

جِلْد لِي { ص. تجلید اولغش، مجلد:
 جلدلی کتاب. }

جِلْد لِي { يا خود جيوغار. س. آرا-
 جلفار } به يوقشده علاوه
 اولتان اوکوز چفتی. }

جِلْق { ص. ١. بوزوق، قوقش،
 چالقامش، اينگدين (يمور-
 طه). ٢. اورغون، چوروك:
 جان اريك. ٣. چوق ايشلر،
 چوق صولاتمش و ايرنگلش:
 جلق ياره. ٤. مج. بوش، ييهوده،
 غير متمر، فائده سز: او ايش
 جلق چينقدی. }

جِلْقَاوَه { س. (عر. «جلد قفا»
 دن) ١. قوردک
 اکه سندن بايلان کورک. ٢.
 قفا سنک توگی پارلاق بر جنس
 قورت. }

جِلْوَس { س. ١. اوتورمه،
 قعود. ٢. بر حکمه دارک
 تنخه کچمس، تخت نشين اولسی:
 جلوس هايون حضرت پادشاهم. }

۳. یاد شاهك يوم جلوسه
مصادف اولان كون: جلوس
هابون دونماسي، شلكي.

جلوه { ش. عر. ۱. دلبرانه وضع
وحرکت، ناز: جلوه طبعی
اولدینی وقت: قدر شیرین ایه
جلی اولدینی وقت ده او قدر
صوتوق و طاقیز اولور. ۲. بر
صورت حسنه و لطیفه ده ظهور:
شویله بر حال جلوه نما اولدی.
۳. تجلی: جلوه ربانیه. (عر.)
بیده کلینک داماده ایلك كو.
رغمه سی و دامادك كلینه یوز
کوریمی ویرمی منارایله قوللا
نیلوب، هر نه قدر مناسبت
ظاهر ایهده، لاسخزده کی محال
استعمالی بستیون باشقهدر. }

جلوه ساز { ص. فا. (عر.) جلوه =
م. فا. ساختن: یاییق }
جلوه ایدن، جلوه کر، نازنین.

جلوه کار { ص. فا. (عر.) جلوه =
م. فا. کار = ایش }

جلوه گاه { ص. فا. (عر.) جلوه = م.
فا. گاه، گه = محل. } تجلی و

ظهور علی: الطاف سبحانیة نك
جلوه کاهی.

جلوه گر { ص. فا. جلوه ایدن،
جلوه سی یا قیضان،
جلوه لی، نازنین. }

جلوه نما { ص. فا. (عر.) جلوه =
م. فا. نمودن = کو-
سترمک } جلوه کوسترن: جلوه
نما اولوق = ظهور و تجلی ایتمک.

جلی { ص. عر. ۱. جلیه. } «جلاه»
جلی (دن ص. ۱. آجیق، ظا.
هر، آشکار، عیان، میدانده

اولان: خنی و حلی صورتده
تحقیقات اجرا اتملی. ۲. او-
زاقدن اوقونه جق صورتده
قالین (یازی): خط جلی ایله
یازلش. (بو ایکنهی معنا عر.)
بیده اولیوب، برنجیسندن
آلشدر: یارلاق و روشن معنا.
سیله ده لاسخزده قوللا نالاز. }

جلیس { ص. عر. ج: جلساء.
جلیس } «جلوس» دن ص. }
برلکده اوتوران، رفیق، همد،
همشین: جلیس انیس = انیستی
همدم.

جلیل { ص. عر. ۱. جلیله. ج:
جلیل } آجله. } «جلال» دن
ص. } بیوک، عظیم، رفیع،
عالی، قدری بیوک و مرتبه سی
یوکسک: رب جلیل: داخله
نظارت جلیله سی، آیدین ولایت
جلیله سی. } انشاده وزیر و مشیر
رتبه سننده بولسانره مخصوص
اولوب، مثلا ناظری ویا والیسی
بو رتبه دن دون رتبه ده بولنان
نظارت وولایتیه نظارت جلیله
وولایت جلیله دینیوب، بهیه
ویا علیه دینلیر. } = ج. رتبه
اولی صنف اولی و اونك قوننده
رتبه نی حائر ذوات: اجله رجال
دولت علیه.

جلین { با: جلابن، جه.

جم { س. عر. طوب، مجموع:
جم } جم غفیر = يك غایه لکی جم.
عت. } یالکز بو تعبیرده
مستعملدر. }

جم { ص. فا. حکمدار، ملک، شاه.
جم } اصل «جمید» کی ایران
قدیمک اساطیر و خرافاتنده مو.

هوم بر حکمدار اسمیدر، که
یونانیلرک (بالخوس) ی کی
شراب و عشرتک دخی موجدی
عد اولنور. } آیین جم = اسکی
ایرانلرک عشرت و جندله اجرا
ایتدکری بر آیین مذهبی که کویا
جشید طرفندن وضع اولمشدی.

جماد { س. عر. ج: جمادات.
جماد } حیات ونشو و غمای اولیان
جسم، نبات و حیوانک غیری.

جمادی { س. عر. (صحیحی جمک
جمادی } ضمی و دالک قعیله در. }

شهور قریه عربیه نك بشخیسله
آلتخیسنک اسی اولوب، برنجیسنه
«جمادی الاولی» وایکنجیسنه
«جمادی الاخره» درلر.
[ذال معیمه ایله و مذکر
اعتباریه «جمادی الاول» و
«جمادی الاخره» استمالی
غلطدر. } || عو. مج. جمادی
الاول = سوابق احوال: بن
اونك جمادی الاولی بیلیم.

جماع { س. عر. (د جمع) دن،
جماع } مع. مفاعله } چفتلشمه،
مقارنت، مجامعه.

جماعت { س. عر. ج: جماعات.
جماعت } «د جمع» دن } ۱. بر
بره طوبیلاش انسانلر، گروه،
طاقم، بولوك: اوراده بر جماعت

وار ایدی. ۲. بر امامه اوپوب
نماز قیلان مسلمانلر هیئت: جماعته
کوره امام. ۳. بر مذهبه تابع
و بر هیئت تشکیل ایدن اهالی:
ادرنه نك روم، ارمنی، بلغار
جماعتی: جماعت اسلامیة: جماعات
غیر مسلمة. || صوک جماعت =
جامع شرفک ایچنه صیفه میوب
ایکی قیوسی آره سننده نماز قیلانلر.

صوك جماعت یری = جامع
شریفك ایچ ویش قیوسی آزه.
سندەكى اورتیلی محل.

بجال { سذ: عر. كوزلك، حسن،
پوز كوزلاكي.

بجاهیر { سذ: جر. عر. فند:
جهور. با جهور.

ججمه { سذ: عر. تش. باش
كاسه سی.

ججمه { یاخود جیمیمه. س.
كوجك ونفیس برجنس
قارپوز.

بجره { سذ: عر. جر. جرات. ۱.
یاغش كور یارچه سی،
قور. ۲. شباطده تدریجاً

حاصل اولان حرارت. (ا اوج
دوری اولدینی زعم اولنه رق،
كویا برنجیسندە جره هوايه،
اینجیسندە صوبه، اوچیسندە
طوبراغه دوشر. ۳. مناسك
حجیدن وادی مناده طاش
انداختی. ۴. بك نهایتی بر
چیجان.

جرى { صذ. بك خسیس، پاتی،
مسکین.

جمع { سذ: عر. جر. جوع، اجم.
۱. طوبلامه، بریکدیرمه،
دوشیرمه، بیغمه: بر چوق

کتابلر جمع ایش؛ صرف
ایتمه دك بر خیلی تقود جمع
ایندی. ۲. بردن حاوی وجامع
یاخود مالک و متصرف اوله:
سیف ایله قلی جمع ایش؛ او
آدم فضائل دنیویه و اخروییه
جمع ایشدیر. ۳. د. عرییده

ایکیدن و ترکیه و فارسی ایله
تثنییه اولیان السنه سائرده
بردن زیاده اشخاصه دلالت

ایدن کله (اسم، صفت، کنایه،
فعل): آدملر، کلدیلر، بز، مردان،
رجال کله لری جمدیر؛ (بو معنی

ایله ج: جوع دخی قوللانیلر. ۱.
جمع مذکر: جمع مؤنث: جمع
سالم = قاعده «ون» و «ین»
علاوه سیله تشکیل اولسان جمع
عرنی که باشلیجه صفتلره مخصوص.

صدر: مسلمون، مؤمنین، عالین
کبی: جمع مکسر = مفرد صیفه.
سنگ کسر و تبدیله شکل ایدن

جمع عرنی: کتیب، رجال کبی؛
جمع الجمع = ذاتاً جمع اولان بر
صیفه تک جمی: مصارفات کبی که

«مصرف» ک جمی اولان «مصا.
رف» ک جمیدیر: اسم جمع =
عرییده مفرد اولدینی حالده
جمع معناسی ائده ایدن اسم که
«ة» علاوه سیله مفردی تشکیل
اولغاز، زیرا او وقت اسم جنس
دینلر: جمع قلت = طقوزدن

آشاغییه مخصوص اولان جمع
عرنی: جمع کثرت = طقوزدن
زیاده یه مخصوص اولان جمع

عرنی: منتهی المجموع = بر عرنی
اسمک مختلف جمعلردن اک زیاده
اشخاصه دلالت ایدنی. ۴. د.

حسابده اعمال اربعه تک برنجیسی
که بر قاج عددك طوبلانوب
بر عدد تشکیل ایتمه سندن عبا.
رتدر، قره جله. = ج. «اجمع»
یا لکزر «باجمعهم» تعبیر عر.
یسنندە قوللانیلر که طوبی و
جله سی دیکدر.

بجما { ح. عر. ۱. اعمال اربعه دن
جمعاً { جمع قاعده سیله، جمع ایتک
طریقيله: ۳ و ۸ و ۱۶.

۲. طوبیدن، جله دن، هب.

بجمدیر مک { فت. (برکله یی)
جمع یایق، جمع

صیفه سی تشکیل ایتک: ترکیبه ده
اسملری جمعلدیر مک ایچون
آخارلرینه «لر» علاوه ایتک
اقتضا ایدر.

بجملتمک { فل. (کله) جمع
اولقی، جمع صیفه سنه
نقل ایدلمک: ترکیبه ده اسملر
«لر» علاوه سیله جمعلر.

بجمه { سذ: عر. هفتە تک آلتنجی
کونی که جاناتله قیلیر بر
نداز مخصوصی اولوب جماعت

مسلیمک طوبیلاندینی کون
اولمغه بویه تسمیه اولغشدر:
جمه کونی، جمه نمازی. (قبل
الاسلام «عروبه» دینلیدی.)

بجمه ایرلسی { سذ. هفتە تک آلتنجی
وصوک کونی، يوم
اللبث.

بجمه لقی { صذ. جمه کوننه ویا
جمه سلامتی آلاینه
مخصوص: جمه لقی اونفورمه.

بجمییت { سذ: عر. جر. جمیات.
۱. طوبیلیق، بریره
جمع اولنه ویا مجموع بولنه،

بریشانیق مقابل. ۲. هیئت، جماعت:
جمییت بشریه، جمییت بشر. ۳.

علوم و فنونه متعلق مباحث و
تدقیقاتده بولوق مقصدیه شکل
ایش هیئت و مجلس، انجمن:
جمییت علیه، جمییت طویه، جمییت
جغرافیه. ۴. اکجیه ایچون بر
یره طوبیلانان خلق، دوکون:

نکاح، ولیه، ختان جمییت؛ بو
اوده اقسام جمییت وار ایدی.
۵. د. سوزک بر قاج جهندن
مشابهت و مناسبتی جامع اولسی،

جمعیت کلام. ۶. صو. ذهن و خاطرک بالکثر اللهه مشغول اولمی، ماسودان کجوب وحدا. نیتہ حضری: اهل سلوکک جله سنه جمعیت میسر اوله ماز. || جمعیت خاطر = ذهن وفکرک پریان اولیوب طولی اولمی: جمعیت خاطر اولدغجه انسان ذهناً چایشه ماز.

جمعیت سگاه { س. فا. اعر. جمعیت = طولی لانه. فا. گاه = مکان | طولی لانه بری، طولی. نیلان بر، جمعیت محلی.

جمعیت لی { ص. ۱. طولی، طاء. غنیق و پریان اولیان: جمعیتی بر حائده یاشایور. ۲. و. وجوه عیدیه ایله مناسبت و مشابهتی جامع (سوز).

جمل { ش. ج. عر. قد: جله. با: جله.

جمله { ش. عر. ج: جمل. ۱. مجموع، طوب، بریکش مقدار، مقدار ویا مبلغ مجموع. ۲. بتون، هب، جمیع: جله احباً کلدی: جمله من او راده ایدک. ۳. و. معنا افاده اید. جک قدر کله دن مرکب سوز، کلام جزئی که لسانغده بر فعل ایله بر، ایکی ویا اوج اسمدن مرکب اولور: عربیده «جله» اسمیه و «جله» فعلیه «اولورق» ایکی به منقسم اولوب، برنجیسی مبتدا و خبر نامرله ایکی اسمدن مرکبدر: جمله ابتدائیه، جمله شرطیه، جمله معترضه و سائر. ۴. برشمس ایله اطرافنده کی سیارادندن واولنرک پیکرندن مرکب طاقم و هیئت: جمله شمس. || جمله کوکیه = بروج

اشاعشر کی بر شکل و صورت ابراز ایدن کواکب ثابته مجموعی که هر بری بر حیوان ویا ماده به تشبیه ایله اونک استمیله تشبیه اولنور. || بالجه = هب، بتون، تکمیل. || فی الجملة = الحاصل، خلاصه کلام. || از جمله، از آن جمله = جمله دن بری. || جل حکمیه = وعظ ونصیحت وحقیقه متعلق حکیمانه سوزل، امثال.

جملة { ح. عر. هب، بتون، کافه، جمیعاً.

جناس { س. | یو. جناس استیق (تجانس) اعضای بدن آیشیدریوب قوتلندیرمک ایچون اجرا اولنان زورلی او. یونلر، ادمان بدن.

جموع { سذ. ج. عر. قد: جمع. با: جمع.

جمهور { سذ. عر. ج: جاهیر. ۱. خانی، ناس، عموم، انام: مدیر امور جمهور. ۲. طاقم، کرده، هیئت: جمهور فقها، جمهور حکماء. ۳. جمهور: یت صورتله اداره اولنان هیئت: آسریقا جاهیر مجتمعه سی.

جمهوری { ص. عر. ذ: جمهوریه. ۱. جمهوره منسوب و متعلق اولان.

جمهوریت { ش. عر. | لغت ایکی به منقسم اولوب، برنجیسی مبتدا و خبر نامرله ایکی اسمدن مرکبدر: جمله ابتدائیه، جمله شرطیه، جمله معترضه و سائر. ۴. برشمس ایله اطرافنده کی سیارادندن واولنرک پیکرندن مرکب طاقم و هیئت: جمله شمس. || جمله کوکیه = بروج

مضاف قولانیلوب، مفرده و جمعه اضافتی جائز اولغله، عین معنا ایله «جمیع فنده» و «جمیع فنونده» دینلیر، ورنجی مثالده «هر بر» معناسی افاده ایدر. { ح. عر. جملة، بالجه، بتون، جمیعاً } تکمیل، هب.

جمیل { ص. عر. ذ: جملة. | جمال } دن شد. | جمال صاحب، کوزل: اوصاف جملة. || ذکر جمیل ۱. ایسلاکه یادایمه، مدح: ذکر جمیلکز یکدی. ۲. مکتب امتحانلرنده مکافات مستحق اولیانلرک ایلریده بولنانلرنه مکافات مادوننده اوله رق ویربان ورنه مطبوعه.

جمیله { ش. عر. | جمال } دن شد. | محضاً برینک خاطرینی خوش ایتمک ایچون ایدیلن حرکت: فلانه جمیله اولتی اوزره بو ایشی یاییور.

جن { سذ. عر. ۱. انس یعنی طاقه بشرک غیری اوله رق کورنمز اجسام لطیفه دن عبارت بر جنس مخلوقات، اجنی: انس و جن. ۲. بک ذکی و فطین شخص: جن کی بر چوجق: جن فکری. || جن طومق = جیلدیر مقی، مجنون اولتی: فلانی جن طومقشدر = تمجن ایتمشدر. || ایچنده جن اوشنامق = بوم بوش اولتی.

جناب { سذ. عر. اصل معناسی جانب وجهت ایسه ده، لسانغده یالکثر تعظیم تعبیری اوله رق حضرت کی فارسی ویا ترکی قاعده سی اوزره مضاف قولانیلیر: جناب حق، جناب

رسالت مآب، جناب خلافتناهی،
سفیر جنابری. (ذاتکریرینه
جنابکر استعمالی فصاحتہ مناد
فیدر. ۱ || علو جناب = محافظہ
شرف و حیثیت. عدم تنزل،
مجد و کرم. || علی جناب = شرف
و حیثیتی محافظہ ایدن، خسیاسہ
تنزل ایجن، مجد و کرم صاحبی.
جَنَابَت { س. عر. غل اقتضا
ابتدیرن حال. = ص.
تر. بو خالدہ اولوب ده هنوز
غسل ایتمه مش اولان که شرعا
نایک عد اولوب نمازہ یناشه.
ماز و قرآن کریمی مس ایدہ من.
(شتم و تعزیر تعیری اوله رق
دخی قوللانیبار.)

جَنَات { س. ج. عر. فد : جنتہ
با : جنت.

جَنَاح { س. عر. ج. اخجہ.
۱. قوش قنادی، پر،

بال. ۲. قول، بازو. ۳. اردو
قولی، صاع جناح، صول جناح،
= ذ. جناحین = ایکی قول:
ذو الجناحین = ایکی قوللی یعنی
ظاهر و باطنی و یا دنیا و آخرتی
معمور اولان. (ایکی قنادی
معناسیلہ ده مؤثہ غراسندہ
منارک قوللری کسیلوب شهید
اولدقدن صکره جنتده اوچدیغی
جانب نبودن تبشیر بیوریلان
عم زاده رسالتناهی حضرت
جعفر طیاره لقب ارشددر.)
|| باجناح = اصلی « باجیناق »
اولان « باجناق » ک جهلائی
کتاب طرفدن ایجاد اوامش
املائی سقییدر.

جَنَازَه { س. عر. تکفین و
تجهیز اولنوب تابوته
یا تیرلش اولی : بر جنازه کیوز؛

جنازه نمازی : جنازه آلائی.

جِنَاس { س. عر. « جنس »
دن مص. مفاعله [د.

لفظاً و یا معنأ بر برینه مشابه
ایکی کله تک هر ایکی طرفه احمالی
اوله حق صورتہ قولاللمسی.

جِنَان { س. عر. یورک، قلب.

جِنَان { س. ج. عر. فد : جنت.
با : جنت.

جِنَايَت { س. عر. فد. ۱. انسانک
نفسنه یا خود اعضاسنه و یا
مال و یا عرضنه تعلق ایدر فعل
منوع. ۲. محقه مجازات تهریدیه بی
استلزام ایدن فعل : جنایتله اتهام
اولندی، جنایت محکمه سی.

جِنَایِسْکَار { ص. فا. جنایت دینان
آغر جری ایلشین،
جانی.

جِنَایِسْکَارَانَه { ص. فا. د. برجا.
نی به یا قیشیر
حال و صورتده.

جَنَب { س. عر. نش. یان، یان
طرف، قولنوق آلننک
آشاغیسی، پہلو. || ط. ذات
الجنب = یان زارنده صو طو.
پلا تمقدن عبارت مرض. (فر.
Pleurésia)

جَنَبَان { ص. فا. قیلدنان، متحرک.
= ح. قیلدانه رق.

جَنِبْز { س. و :

جَنِيس { س. و :

جَنِيسْمَستَرَه { س. قیل بولمغه و باتان
دیکن و سارزدی طو.
توب چیقارمغه مخصوص ماشه
شکلنده و اوجی پک دوزآلت.

جَنِيش { س. فا. (اصلی بانک
جنیش (کسرله در. ۱. قیلدانه،

حرکت. ۲. ذوق، الکلیه : بو
اقسام جنیش ایدہ جکر : جنیش
ایچون قیرہ چیقلدی.

جَنِيش { س. عر. یان طرفه آ.
جَنِيشَه { صیلان بر نوع اکرى
قا و یا خنجر.

جَنِيت { س. عر. ج : جنات،
جَنِيت { ص. باغچه. (بومعنی

ایله لسانزده پک قوللاناز. ۲.
آخرتده مؤمنین و صلا و اصحاب
خبره من طرف الله موعود اولان
مکان معنوی که فرح فرا باغچه
و کوشکر صورتده تبریفله
تفهیم بیوریلور، اوچتی، فر.
دوس، بهشت : جنته کیتک =
ارتحال ایتک. ۳. بچی پک مزین
و مفرح مکان : اوراسی جنتدر.
|| جنت قوشی = ۱. آوسترالیا
جهتلزنده بولنور پک کوزل توکلی
بر قوش. ۲. پک کوچک ایدہ
و معصوم اوله رق وفات ایدن
چو جق.

جَنِيت { س. عر. « جن » دن
جَنِيت { مص. جن طومعه، دایک.

جَنِيت { ص. جنته مستحق، شا.
جَنِيت { یسته فردوس، صلادن :

جنتک بر آدمدر.

جَنِيت { ص. جنته نائل اولان،
جَنِيت { مرحوم.

جَنِيت { ص. فا. (ترکیب سقیمله
جَنِيت { متشکل صتر. (مکانی

جنت اولان، جنته نائل، فردوس
آنیسان، مرحوم و مغفورله.
(اسلاف سلاطین عظام حقده
مستعملدر :) جَنِيت { قانونی
سلطان سلیمان خان.

جَنِيت { س. عر. (فارسی « گناه »
جَنِيت { دن معرب اولان « جناح »

دن مشتق لغت عامه اولوب،
عربلرجه چيمك كسريله مستعملدر.
هقه. مجازات تأديبيه يي مستلزم
اولان فعل.

جند { سذ. عر. ج: جنود، اجناد.
جند { عسکر، سپاه، لشکر. [جمي
دها مستعملدر:] جنود ظفر
نمود حضرت پادشاهی.

جندره { س. بو. Kuvâ-yi Ders
استوانه } ۱. چاشنیر
اوتولمکه مخصوص ايکي آغاج
استوانه دن عبارت آلت: جندره يه
قومق، جندره دن پکیرمک. ۲.
مجلد لکده و سائر صنایعده
مستعمل باصق: و پرداخت ما
کینه سی. ۳. قالین او قلاوه:
جندره بافلواسی = یوفقه لری بو
جندره ایله آچیلیر بافلوا نوعی.
۴. طار دره، بوغاز. ۵. مج
صیق و طار محل: جندره یه قو.
مق = تضیق آلتنه آلمق. || صو
جندره سی = فر. Presse hyro-
lique دینتن فوق الماده قوتلی
تضیق آلتی.

جندی { سذ. عر. ۱. عسکری،
جمدی } افراد عسکریه دن آدم.
۲. وقیله مصرده سواریلره
اطلاق اولنوردی، سپاهی. ۳.
یتیمیاکده ماهر آدم، فن آفرو.
سیتی ایی بیلیر عسکر. (بومعنی
ایله لسانغ ده چیمک کسریله
زبانزددر.)

جندیلک { س. سواریلرک قوشو
} اویونی.

جنرال { س. (فر. Général)
۱. اجنبی عسکرلرینک
مشیر و فریق ویرلوا رتبه سنده
بولان ارکانه ویریلن عنواندر.

۷. هموی، باش، سر: جنرال
قونسولوس = باش شهیندر.

جنس { سذ. عر. ج: اجناس.
} (بو. Léves) ۱. حیوا.
نات و نباتات و سائره تک منقسم
بولاندی اقسامک بهری که
انواعه منقسم بولنور؛ مثلاً
اجناسی حیواناتدن بر جنس و
عرب آتی جنس فرسک انوا.
غندن بر نوعدر: آنجق چوق
دفعه جنس نوع و نوع جنس
یرنه قوللانیلیر: عرب جنسندن
برآت. ۲. صوی، نسل، عرق: بو
طای فلان قیصراغک جنسنند.
۳. قوم، قبیله: آرنأؤد، چرکس
جنسی. ۴. درلو: نوع: بو جنسن
اشیا قالدی. ۵. (صرفه) اسم
وفلک تذکیر و تأنیی. = ص.
تر. ایی صویدن: جنس آت؛
جنس کوپک.

جنس { س. نه. سیوری سیکک،
} جبین.

جنسی { ص. عر. ن: جنسیه.
} جنسه منسوب و متعلق.

جنسیت { سذ. عر. بر قوم و
جنسیت } قبیله یه منسوبیت،
منسوب بولنیلان قوم و قبیله:
عرب جنسیتی: یتنلرنده جنسیت
اشتراک و واردر.

جنگ { سذ. فا. حرب، محاربه:
} جنگ و جدال اثناسنده؛
جنگ آپلدی، جنگ ایستیلر.

جنگاور { ص. فا. } جنگ = حرب
} آوردن = کتیرمک
جنگی، جنگ ایتمده ماهر،
جنگه آلیشیق، طبعاً جسور
و حرب و ضرب ایله مألوف:
قافقاس اقوامی جنگاور آدملردر؛

چرکسلر جنگاور بر قومدر.
جنگاورلک { سذ. حرب و ضربه
} آلیشیق و ماهر
آدمک حالی: آرنأؤد لک جنگا.
وراکي غیر منکردر.

جنگجو { ص. فا. } جنگ = حرب
} جستن = آرامق
حرب آرایان، حرب ایچون
وسیلله منتظر.

جنگجی { ص. جنک ابدن،
} جنگه آلیشیق و
مائل، جنگاور، محارب: جنگجی
آدمدر.

جنگیل { سذ. آسمه تک صوگره دن
} سوردیکی اوفاق صالنیلر.

جنگلشک { فش. جنک اتمک،
} محاربه یه کیریشمک.

جنگه { سذ. قیغیم کپی اوفاق
} آتش قوری.

جنوب { سذ. عر. جهات اربمه
} اصله تک بری که شرقه
متوجه اولانک صاغ طرفنه
دوشر، شمال مقابلی: جنوب
روزکاری = لودوس.

جنوب { سذ. عر. جنابت اوله،
} شرعاً غسله محتاج او.
لوبده غسل ایتمه مش اولمه:
جنوب حالنده قرآن کریمی مس
اتمک جائز دکلدرد. = «جناب» ک
دخی جمی ایسه ده لسانغزده
پک مستعمل دکلدرد. }

جنوباً { ص. عر. جهات اربمه
} اصله دن جنوب جهتندن
اوله رق، جنوب طرفندن: خدا
وندکار ولایتی جنوباً قونیه
ولایتله محدوددر.

جنوبی { ص. عر. ن: جنوبیه.
} جنوب جهتنده بولنان:

آمریقای جنوبی، ممالک جنوبیه.
(مقابلی: شمالی.) شرق جنوبی =
شرق ایله جنوب آره سنده کی
ستمه طوغری اولان؛ غرب
جنوبی = غرب ایله جنوب آره.
سندمکی ستمه طوغری.

{ سذ. ج. عر. فد: جند.
جنود } با: جند.

{ سذ. عر. مجنون اوله،
جنون } جنت.

{ سذ. اسکی جنوه حکومتی
جنویز } واهالیسی: جنویزلردن
قاله: جنویز دونماسی.

{ سذ. عر. ن: جنبه. جن
جی } طافه سته منسوب ومتعلق.
== سذ. عر. جن طافه سی
افرادندن، اجنی.

{ سذ. عر. رحمدکی چو.
جین } جیق، دول. || اسقاط
جین = چوجق دوشورمه.
|| جین ساقط = رحمدن دوشو.
دین چوجق.

{ سذ. عر. سهواکوک دینلن
جو } و هوایی حاوی اولان بو
شان، فضا؛ جو هوا = هوا
بویشانی: جو هواده اوچان قوشلر.

جو = سذ. فا. آره، شمیر. ن.

{ سذ. فا. ا: «جست» دن
جو } سذ. آراه، آراشدیر.
مه: جست وجو. ا: یالکز بو
تعبیرده مستعملدر. = سذ. فا.
آرایجی، آرایان: جنگیو = حرب
ایستین، حربه وسیله آرایان.
(ضتر. تشکیلاتنه کیرر.)

{ سذ. عر. ج: اجوبه.
جواب } ۱. سؤاله قارشى سو.
یلین سوز، صورهه مقابلى:

جواب آلتق؛ جواب ویرمک؛
بو سوز سؤاله جواب دکلدرد.
۲. عدم قبول، رد: استدعا
ایتدمسه ده جواب ویرلدى.

۳. جوابی حاوی مکتوب؛ جواب
یولنده یازیلان مکتوب، جوا.
بنامه: یازدمسه ده دها جواب
آلدم، بو مکتوب اشعارمک
جوابیدر. || جواب رد = قبول
ایتمک یولنده ویرلن جواب.

|| جواب یازمق = بر سؤال
تحریری یه قارشى تحریر آ جواب
ویرمک. || حاضر جواب = بلاتردد
جواب ویرن؛ بداهه جوابه
مقتدر. || سؤال جواب = استجواب،
استنطاق؛ سؤال جواب طر.

زنده = مکالمه صورتده، بر
ظرفده سؤاللری وقارشیشنده
جوابلری یازمق صورتیه.
|| جواب ناصواب = طوغری
اولمیان، یاکلیش جواب.

{ حذ. عر. جواب اوله رق،
جواب } جواب مقامنده: سؤاله
جواباً شو تحریراتی آلدیم؛ جواباً
شیویه یازدم.

{ صذ. جوابی ویرلین:
جوابیسز } بنم اشعارم جوابیسز
قالدی.

{ صذ. جوابی اولان، جوا.
جوابی } بی ویرلن: سؤاللی
جوابی = سؤال وجوابی اولان؛
جوابی تلفرافنامه = جوابیک ده
اجتی ویرلش تلفرافنامه.

{ سذ. فا. (عر. جواب؛
جوابنامه } م. فا. نامه: مکتوب؛
جوابی حاوی مکتوب، جواب
یولنده یازیلان مکتوب: مکتوب.
بمک جوابنامه سی کلدی؛ جوا.

بنامه عالیکری آلدیم.
{ صذ. عر. [«جود» دن
جواد } صذ. [جومرد، سخى،
کریم.

{ سذ. عر. یاقین بر، قرب،
جوار } اطراف: شهرک جوار.
لری یک کوزلدرد؛ ادم چارشینک
جوارنده در. = صذ. تر. قریب،
یاقین، قومشی: اونک اوی بزم
جواردر.

{ سذ. ج. عر. فد:
جواری } جاریه. با: جاریه.

{ سذ. عر. جائز اوله،
جواز } ممنوع اولمامه، امر ویا
نهی اولنیوب ایستلشمه سی وترکی
مساوی اوله. مساعده: تخمیر اتمه.
مش اوزوم صوبی ایجمده جواز
واردرد؛ شریعت غرای اسلامیه
مسکرات شریعت جواز ویرمز؛
جواز شرعی = شرعاً جائز اوله.

{ سذ. ج. عر. فد:
جوامع } جامع. با: جامع.

{ سذ. فا. (تر. زبانزدی
جوان } جیک کسر یلده. [کنج،
تازه آدم، دلیقانی، شاب، برنا؛
نو جوان = یک کنج دلیقانی.

{ سذ. ج. عر. فد. جا.
جوانب } نب. با: جانب.

{ سذ. فا. (جوان =
جوانبخت } کنج. بخت = طالع. [
ظالمی کنج، بختی بیدار، بختیار.
جوانلن = سذ. کنهک، شباب.

{ سذ. فا. (جوان =
جوانگرد } کنج. مرد = ار [جو.
مرد، سخى، کریم.

جوانگردلک { سذ. و:

جَوَّعَان { ص. عر. } « جوع »
دنی. دن صد. [آج، کر.
سینه، جایع. ن.]

جَوَف { سذ. عر. ۱. ایچ، داخل،
درون، اورته. ۲. قوف،
اویوق.

جَوَلَان { سذ. مر. طولاشمه،
کیدوب کله، دوران:
قاک بدن ایچنده جولانی؛ جو-
لان دم.

جَوَلَانگاه { س. فا. } عر. جو-
لان = طولاشمه.
فا. گاه = محل [طولاشیلان بر،
کیدوب کلانی محل: اورالی
آویلرک جولانگاهیدر.

جَوْمِه { س. ۱. طیشاری به فیر-
لاش بر، تومسک. ۲.
دیوارک خداسندن طیشاری به
چشمش بفرمه ایچنه اوتوریلوب
اوج طرفدن سوقاغه باقیلر.

جَوْمَرْد { ص. فا. } « جوافرد »
[دن غلط.] ال آجیق،
سخی، سخاوتلی: ناکس ایله
جوسردک حسنی بریره چیقار.
جَوْمَرْدِک { س. ال آجیقانی،
سخاوت، جود.

جَوْنَبُور { مه. بر شینک صویک
ایچنه دوشدیکنده
چیقاردی سنی تقلید و تصویر
ایدر. || جانبور جونبور =
کورلدی وایتیردی ایله، قارمه
قاریشیق.

جَوْنَبُور دَامَق { فل. ۱. واریل
و طولوم ایچنده
صو اوینایوب جانبور جونبور
اتمک. ۲. جوق کورلدی و
یاتردی اتمک.

جَوْنَبُور دِی { س. ۱. صویک
ایچنه دوشن بر

شینک ویا چالغان صویک چیقار.
دینی سس. ۲. کورلدی، یاتیردی.
جَوْنَبُول { وجونبولدامق. فا:
جونبور و جونبور-
دامق.

جَوْنَبُوداق { مه. بردن بره صو-
یه ویا درین بریره
دوشن شینک سنی تقلید و
تصویر ایدر: جونبوداق دو-
شدی.

جَوْنَبُوداق { س. بیوک طاقلاق
|| جونبونه لایغی
آتمق = وفات اتمک.

جَوْهَر { سذ. عر. ح. جواهر
[فا.] « کوهر » دن
معر ۱. کندی نفسیه قائم
اولان شی، ذات، عرض مقابلی.

۲. طینت، جبلت، مایه اصلیه:
جوهرنده قابلیت اولورسه تربیه.
سی قولای اولور. ۳. خاصه،
استعداد طبیعی، جلی ذکر: بو
آتمه جوهر واردر. ۴. الماس
وساژردن ذی قیمت طاش. ۵.

قلیچک نامایسندمه کی منویش و
خارهل طالفهل. ۶. ابجد
حسابنده نقطه لی حرف. || جو-
هر فرد = بر جسمی ترکیب ایدن
غیر قابل انقسام اجزاء صغیرمه
به ری.

جَوْهَر دَار { ص. فا. } عر. جو-
هر = م. فا. داشتن =
طوق [۱. خاصیتی اولان، ذات
و مایه سی مقبول اولان. ۲.

استعداد و قابلیت طبیعی سی:
لنان. ۳. الماس وساژ ذی
قیمت طاشلرله مزین = تیغ جو-
هردار. ۴. د. (ابجد حسابنده)
یالکیز نقطه لی حرف لری حساب

اولنان: تاریخ جوهردار.
جَوْهَر فَرُوش { س. فا. } عر.
[جوهر = م. فا.
فروختن = صائق] جواهر صا-
تان، جواهرچی.

جَوْهَر ی { ص. عر. ن. } جوهریه.
جَوْهَر ی { ۱. اصل و مایه و
طینته منسوب و متعلق. ۲.
الماس وساژ ذی قیمت طاشلرله
متعلق. ۳. یالکیز نقطه لی حرف.

فلری حساب اولنان (تاریخ)،
کوهرین. = سذ. عر. جواهرچی.
جَو ی { یاخود جو. س. فا. آقار
[صو، نهر، دره، چای.

جَو ی { یاخود جو. ص. فا. نا: جو.
جَو ی { ص. عر. ن. } جوویه، جو
[هوایه منسوب و متعلق:
غلام جوویه؛ جوینات جوویه.

جَو یَا { ص. فا. و:
جَو یَا ن { ص. فا. آرایچی، طالب.
جَو یَسَار { س. فا. نهر، دره،
جَو یَز { س. فا. جوز.

جَو یَن { ص. فا. آربه دن یالیش:
[نان جوین = آربه اتمکی. ن.]
جَو یَن { د. } الحاق اولندینی کله
جه خفیف محباردن مرکب
اولورسه، بو اداک « ه » سی ده
خفیف و ثقیل محباردن مرکب
اولورسه، بودخی ثقیل اوقونور
۱. جهت و اعتبار بیان ایدر:
یاشجه بن اوندن بیسوک = یاش
جهتندن، یاش اعتبارله؛ اهلیتجه
او جمله دن ایلریدر. ۲. کوره،
نظراً، قالیرسه: بنجه = بکا قالیر.

سه، فکرجه؛ اولنرجه = اولنره
 کوره. ۳. طرز و اصول و یا
 لسانه دلات ایدز: اولهجه =
 او طرزده؛ ترکیه = ترک طرزنده
 و یا لسانته؛ عسکرجه = عسکر
 اصولنده. ۴. صفتله و یا حالله
 الحاق اولنه رق آزلق و تصغیر
 بیان ایدر: کوزلجه = آز کوزل،
 کوزلجک؛ اوزونجه، یاواشجه.
 ۵. تشبیه و تمثیل بیان ایدر:
 آدجه حرکت ایدیور؛ حیوانجه
 معامله. ۶. اسمله و اسماء اشا-
 راته الحاق اولنه رق مقدار
 بیان ایدر: ذرمجه = ذره قدر؛
 بونجه آدملر؛ شونجه زمان. ۷.
 اصل فله ایکی صورته الحاق
 ایدوب زمانه دلات ایدر ایکی
 صیفه تشکیل ایدرکه محل و
 صورت استعما للریله مضارری
 صرف کتابلرنده مصرحدر:
 کلنجه = کلدیکی آنده؛ کلدیجه =
 هر کلدیکی وقت. — بو ادااته
 بعضاً «سنه» یاخود «لین»،
 لاین «و یا «جک» اداتی دخی
 علاوه اولنور: آدجه سنه حر-
 کت ایدیور؛ بولهجه سنه سوبلر-
 سکز؛ آدجه لین، آدجیلاین،
 بونجین، اونجیلاین؛ یاواشجه حق.
جهات { س. ج. عر. فذجهت.
 با: جهت.
 جهاد { س. عر. ۱ «جهد» دن
 مص. مفاعله ۱۱. دین
 اوغورنده محاربه. ۲. نشر دین
 و اعلاى کلمه الله ایچون سمی-
 (مصرده الیوم حرب و امور حربیه
 و عسکریه مناسیله قوللا نیلوب،
 حربیه دائره سنه جهادیه دیر.)
جهار { س. عر. ۱ «جهر» دن
 مص. مفاعله ۱ سسله و

علناً سوبله و یا او قومه، جهر.
جهار { یاخود چار. عد. فا.
 درت، اربعه؛ چهار یار =
 صحابه رسول الله (صلم) دن
 و عشره مبشره دن درت ذات که
 اک کزیده لر اولوب بر برینی
 متعاقب مقام خلافت اسلامیه
 یکیش و خلفاء راشدین نامیله
 شهرت بولمشلردر: ابابکر صدیق،
 عمر الفاروق، عثمان ذی النورین،
 علی المرتضی (رضهم).
جهارا { ح. عر. یوکیک سسله،
 آجیق دن، علناً، جهرا:
 چهاراً سوبلک، او قومی.
جهار شنبه { س. فا. با: چار-
 شنبه.
جهاز { س. عر. ج: اجهزه.
 ۱. برایشه لازم اولان
 آلات و ادوات طاقی، آلات
 جراحیه و سائر طاقی. ۲.
 کلینک پدری اوندن قوجه سی
 اوینه و برابرنده کتوردیکی
 البسه و اشیا و طاقلر. (لسانزده
 الک مستعملی بو اولوب زبازدی:
 جهز. ۳. جنازه تک قالدیر.
 لمسیون اقتضا ایدن کفن و سائر
 مازله. ۱۱ جهاز آلای = کلینه
 ویرین جهازی آجیق اوله رق
 پدری اوندن قوجه سی اوینه کو-
 نورن قطار. ۱۱ جهاز خلایفی =
 کلینک جهاز فیاننده و جهازدن
 معدود اولقی اوزره کتوردیکی
 جازیه.
جهاز لامق { ق. زبازدی:
 جهیزله مک ۱.
 کلینه جهاز و یرمک، کلینک جه-
 زنی تدارک و احضار اتمک. ۲.
 (بر فقیره) محتاج اولدیقی مهامت

ولوازمی و یرمک.

جهالت { س. عر. یلزلک،
 نادانلق، علم و وقو-
 فدن محروم و هر معلوماتدن
 بیخبر اولمه: نوع بشرک قسم
 اعظمی الآن ظلت جهالته بو-
 لنیور.
جهان { س. فا. ۱. ارض و سما
 و مافیاهدان عبارت اولان
 عالم، کائنات، دنیا. ۲. کره
 ارض، بر بوزی، زمین. ۱۱ ایکی
 جهان = دنیا و آخرت.
جهان آرا { ص. فا. (جهان = م
 آراست = طونا.
 حق) عالمی ترین ایدن، عالمه
 زینت و یرن.
جهان آفرین { ص. فا. (جهان =
 م. آفریدن = یا-
 راتمی) عالمی یارادان (حق
 تعالی حضرتلری).
جهان آفروز { ص. فا. (جهان =
 م. افروختن =
 یارلا ترق) عالمی یارلادان، عالمه
 نور و ضیا و یرن.
جهانبان { ص. ص. فا. عالمی حفظ
 حکمدار، پادشاه.
جهانبانی { ص. فا. حکمداره
 منسوب و متعلق، شاه.
 مانه: فرمان جهانبانی.
جهانپناه { ص. فا. عالمک طیا.
 ندی، عالمیائیک
 ملجی.
جهانتاب { ص. فا. (جهان = م.
 تافت = یارلادان) آفتاب جهانتاب.
جهاندار { ص. ص. فا. عالمک
 صاحب و متصرف،
 حکمدار.

جهانداری { ص. فا. حکمداره
منسوب و متعلق،
شاهانه.

جهانديده { ص. فا. (جهان = م.
دیدن = کورمک)
چوق دنیا کورمش، چوق یاشا.
مش و کزمش اولان.

جهانگیر { ص. فا. (جهان = م.
کرفت = طوغت)
دنیا بی ضبط ایدن، بیوک قاغ،
اسکندر، چنگیز خان و یور.
لنک کی آزمدت طرفنده برچوق
ممالک ضبط ايله دائرة حکومتی
توسیع ایدن حکمدار.

جهانگیرانه { ص. ح. فا. دنیا.
بی ضبط ایدن
بیوک قانچله یاقیشیر بر طور
و صورتله.

جهانگیرک { س. دنیا بی ضبط
ایدن بیوک فا.
تخلرک حال وصفی.

جهانما { س. فا. (جهان = م.
غودن = کوسترمک)
دنیا بی کوسترن خریطه و یا
جغرافیة. ۲. چاتنک اوزرنده
هر طرفه نظارتی اولان آییق
تراجه.

جهانیان { س. فا. ج. دنیا اهل.
لیسی اولان انسانلر.

جهت { س. ع. ج. جهت.
(وجه = دن)
یان : او جهندن کلدی؛ فلان جهته
طوغری کیتدی. ۲. یر، محل،
خطه، سمت : آناطولنک او
جهترلنده بوزوق بر ترکیه سو-
یلتیور؛ یاغورجهت جهت یاغدی =
سمت سمت. ۳. صورت، باقیم،
نظر : بر جهندن حق وارد = بر

صورتله، بر باقیمه کوره؛ هر
جهته = هر صورتله. ۴. سبب،
موجب : بو جهندن ناشی = بو
سببدن طولانی؛ مبتدایکی
جهتیه = سببیه. ۵. وسیله،
بهانه : جهت رجحان. ۶. اوقاف.
فجعه اولان وظیفه، معاش :

امامت جهتی؛ خطابت جهتی. ||
جهات قلی = اوقاف همایون نظا-
رتنده جهته و وظیفه لره باقان قلم.
|| جهات اربعه = دوت طرف؛
صاغ، صول، اوک، آرقه. ||
شش جهات = آلتی طرف : جهات
اربعه ايله آتک و اوست. || من

جهته = بر جهته، بر باقیمه کوره.
جهت { س. ع. چالیشه، چا-
لامه، سعی، اقدام : چوق
جهت ایتدیسده موفق اوله-
مدی : جهته و اقدام : جهته و
غیرت.

جهز { س. ع. آجیقندن و بو-
کسک سسله (سویله و یا
اوقومه).

جهرا { ح. ع. آجیقندن، علنا،
یوکسک سسله : جهرا
سویک، اوقومق.

جهره { س. ۱. ینوق و اییک
جهره = صادقلری صابلی ینی.
۲. بر جهره صاریلان بورو-
نجه مقدار.

جهری { س. صاری بویا کوکی.
|| آلاجهری. (و غلط :
الی جری) = جهریک بر نوعی.
(فر. جهریک اسمی اولان
Alizari بوندن مأخوذ اولسه
کرکنر.)

جهری { ص. ع. ن. جهریه.
علنی و یوکسک سسله

واقع اولان.

جهسنه { د. کبی، صورتله :
آججهسنه = آدم کبی،
انسانیتله : کوزلهسنه = کوز-
لله.

جهل { س. ع. ینلرک، علسز-
لک، نادانلیق : هر شینک
علی جهندن اییدر. || جهل
مرکب = ییله مکه برابر ییلدیکی
ده ییویب کندینی عالم ظن ایتمه.

جهلا { ح. ع. ییله رک، ییلمکسز-
ین، ییله مکه، جهل و نا-
دانقله.

جهلا { س. ج. ع. و :

جهله { س. ج. ع. فد : جاهل.
با : جاهل.

جهم { س. ع. (عبرانیجه دن.
اصل قدس قربنده حیوا-
نات لاشه لرینی و اعدام اولسان
مجرملری آندقلری بر دره نک
اسمی ایدی.) آخرته کنه کار-
لک عذاب کورد کبری محل،
طامو، دوزخ.

جهمک { ص. جهمه مستحق،
عذاب جهمه لایق.

جهمک { س. حمامک آتش یانان
یری.

جهمی { ص. ع. جهمه مستحق،
جهنم عذابنه لایق.

جهود { س. فا. (یهود = دن.
غلطی : چقوت.) یهود
طاشه سنبدن آدم، یهودی. || مج.
عنادجی و غرضکار آدم.

جهول { ص. ع. (جهل = دن
سم.) پک جاهل و نادان.

جهیز { س. ع. جهازدن غلط
یا : جهاز.

{ د. } التحاق ابتدائی کلمہ تک
جی { خفیف و یا ثقیل هجائی اولد.
یفته کوره «ی» سی انجھ و یا
قالب او قونور. } اسماء و اصل
فعله لاحق اولوب پایان و صاتان
مناساتی افاده ایدر: آوی = آو
ایدن: بالیتی = بالیق طونان;
انکچی = انک پایان و صاتان;
صاتیجی = سواقده اوتبری کر.
دربوب صاتان آدم: یله ییجی =
بیاق و سائرہ بیلین آدم. } هر
اصل فعله «جی» ادائی علاوه
اوله مہ جندن مثلاً کاش ترجمہ
سندہ «اولق» دن «اولیجی»
دیک و هر اسم فاعل عربی بو
اداتله ترجمہ ایتک عیدر. }
جیادت { بولایوب بونک یرنہ
«جودہ» قوللانیدن اوید.
برمہ اولسه کرکدر. } ایلک،
کوزلک، تمیزک: جیادت هوا =
هوانک ایلیکی.
جیاق { مہ. بیوک قوشلرک باغر.
مہ سنی تصویر و تقلید ایدر:
قوشلر جیاق باغریشور.
لردی: ضرب کبی بر مسامله
شدیده به اوغرایان چوجقلر
حقندہ دخی سولیز: چوججی جیاق
جیاق باغرتدی = چایلاق.
جیب { سذ. مر. ۱. یاقہ، یاقہ
جیب { آجیقانی: باشی جیب ضرا
قبہ چکدی = استغراق و اوردی.
۲. } تر. زبازدی: جب
انوابک اوتہ بریسندہ آچہ،
مندیل، اوراق و سائرہ وضعنہ
مخصوص اولدق بیلان کیسہ.
} اساساً عربلر یاقہ آجیفنک کو.
کسہ کلن قسمی بواشہ قوللانده
قلریچون بو اسمله سمیہ اولمشدر. }

جیبندن = کیسہ سندن، کندی
مالندن، جیبی دلیک = زوکورت،
الی بوش. ۳. } بر قوسک بر
اوجندن بدأ ایلہ دیگر اوجندن
مرکزہ متمد نصف قطره ایدیر.
یلن خط عمودی، فر. Sinus;
تمام جیب = نصف قطرک جیبک
ملاق اولدینی نقطہ دن مرکزہ
قدر اولان قسمی. ۴. } شد. بدک
ات و یا کیکده واقع بعض جو.
فلرنہ اطلاق اولنور. } جیب
هایون = مابین هایونجه تادیسی خز.
ینہ خاصیه حواله اولفیان مصا.
رفہ مخصوص و سرقرنائی مقامنہ
مربوط دائرہ: جیب هایون
کاتبی = بو دائرہ تک رئیس.
جیحوز { مہ. عو. فقدان بیان
جیحوز: ایدر: یارملر جیحوز.
جیحی { مہ. } جوجق لسانده
جیحی { ابی، کوزل، مقبول،
قاقا مقابل: جیحی یک، قاقابک.
== مہ. جوجق آلداتہ جق فیمتیز
وشتافلی سوس: جیحی بجی.
جیحلی { مہ. جوجق آلداتہ جق
صورندہ فیمتیز وشتا.
فانلی سوسلرله مزین: جیحلی
بجیحلی شیلری سور.
جید { مہ. عر. زجیده.
جید { «جودہ» دن صذ. }
ابی، خوش، نیک، لطیف: آثار
جیدہ.
جیران { سذ. جر. عر. فد. جار.
} با: جار.
جیران { شد. } زبازدی: جیلان
کیک انواعندن کوچک
انجھ بجاقلی بک خفیف و جوجق
سکر دیمچی بر حیوان بری، غزال.
جیرو { سذ. } بتا. } بر سندن و یا
حواله تک آله جقلی طرفندن

دیگری نامنہ جوبرلسیلہ ظہر.
ینہ بوکادائر شرح و برلسی: سندن
یمی فلانہ جیرو ایشش.
جیز { جیزلاق، جیزردی و سا.
} ژرہ. } با: جز و سائرہ.
جیش { سذ. مر. عسکر، جندہ
جیش { لشکر، سپاہ، اردو.
} ع. سوق الجیش = حرکات
عسکرہ دن بحث ایدن فن.
} فر. Stratégie]
جیفہ { شد. مر. لاشہ، لاش.
جیفہ خوار { صفا. عر. جیفہ =
تک } لاشہ یین، لاشہ ایلہ بسلان
} حیوان و قوش. }
جیل { سذ. عر. ج: اخیال. ۱.
جیل { انسان کردھی، طاقہ،
قوم. ۲. } نسل، بطن: جیلا بده
جیل:
جیل { د. ۱. اسمایہ لاحق اولوب
جیل { عداوت و بیجیک بیان
ایدر: آدجیل، طالوشانجیل. ۲.
نسبت و قرابت و سببیت بیان
ایدر: اولو بجل = اولوی و وجب;
آجیل = بیاضہ قریب.
جیلان { سذ. } با: جیران.
جیلان { مہ. ضعیف، نازین،
جیلان { جیلان، قوتیز: بک جیلان
بر جوجق.
جیم { سذ. } عر. شد. } ج حرفک
جیم { اسم عربی و ترکیسیدر: با: ج.
جیمبا قوقہ { مہ. عو. } بیجیمز
جیمز اگری بو.
کری قامتلی (آدم).
جیمجیمہ { سذ. } با: جمجمہ.
جیماستیق { سذ. } با: جناستیق.
جین { د. } یاسی ایجاشہ کوره
جین { خفیف و یا ثقیل او قونور. }

اسلمه الحاق اوله رق نسبت
بیان ایدر: بالیقین، سیککچین،
طوقچین، کورکچین.

چساق } س. یرتیجی حیوانات
بنجه و طیرناغی.

چوادره } س. ۵. کینک باش
طرفنده یاتاز دیرک.

چواطه } س. [یتا] آرتی-
ایری باشلی و اوچی

صومون کچک اوزره ویده لی
آز چوق قالین اکسره باشلیجه
پوتلاری و ده یر تخمه لری بر برینه
ربط ایتمک یارار.

چوچو } س. ۱. یومر طه دن
یکی چیمش قوش ویا

هاؤق یاورسی، کوچک بلج و
یالاز: چوچو چیقارتمش. ۲.
اوقاق قوشلرک و ییلچلرک او-
تشمه لری. ۳. چوق سسلر،
ویزلدی، کوردلی، غلبه لک.

چوچیولی } س. ۱. ویزلدیلی،
کوردلیلی، سسلی:

ک چوچیولی بر یر. ۲. حانلی،
روحلی، غلبه لکلی، کرما کریم:
بازاؤک اک چوچیولی وقتی.

۳. صبحاق، حرارتلی، قایا بان:
صیغاک اک چوچیولی وقتنده.

چوش } س. ۵. ج. عر. فد: جیش.
با: جیش.

چولدامق } یاخود چیلده مک.
چولدامق } فل. (اوقاق قوشلر
ویا ییلچلر) اوتشمک. چوچیوانک.

چولدی } س. اوقاق قوشلرک
ویا ییلچلرک اوتشمه سی،
چوچیوانته لری.

چوه } س. [فا. ژبو، دن]
معروف معدن که چوق

آشاغی صوثوق درکه لرنده
صاب حاله کچوب سائر وقتلرده
مایع اولور و بر یرده طور-
میوب چوق حرکت ایدر، زریق،
سیماق.

چوه لک } س. ۱. جانی و اویتاق
یادری: دوه چوه لکی.
۲. بکیمیر بلرده خدمت و ملازمت
ایدن دلقانلی.

چوپق } س. زیاده صولی و
بولاشقان: چوپق قار،
چامسور. = ح. اکثر یا مکرر
اوله رق لزوجتلی و بولاشقان بر
شیئی تصویر ایدر: الاری یاغ
ایچنده چوپق چوپق.

چوپقلامق } ف. لزوجتلی بر
چوپقلامق } شیئی آوج ایچنده
صیقره قاریشدیرمق: فوجینک
ایچنده یاغی چوپقلا یوب طو-
ر یوردی.

چوپقلامق } ف. (لزوجتلی
چوپقلامق } شیئی) آوجلانه.
رق ویا باصیله رق قاریشمق: چا.
مور باصیله باصیله چوپقلامش.

چیردامق، چیردی. لا:
چیر } جابر، جابر دامق، جابر دی.

چ

چ { جیم، جیم فارسی، الفبای ترکیك بدیجی حرفی اولوب،

عربیده و سائر السنه سامیه ده مخرجی مفقود اولدیقدن، ابتدا ایرانلر کندی لسانلریچون ایجاد، و بعده ترکمر دخی قبول ایشلردر. بومناستله «ژ» و «گ» کبی «فارسی» صفتیله تفریق اولنشدرد. امجد حسابنده چ کبی اعتبار اولنور.

چابالامق { یا چالمق. فل. ۱. چابالامق { ال آباق اوشادوب درنمک : جامورک ایجنه دوشمش چابالایوب طور بوردی. ۲. چوق چالیمق، اوغراشمق، سعی وجهه اتمک : درسه چابالایور.

چابالامه { یا : چابالامق.

چابالامق { فل. ال آباق اوینا. دهرق درنمک.

چابالامق { یا : چابالامق.

چابلق { یا : چابلق.

چابلق { یا : چابلق، خفیف، ال خفیف، ایینه چابوق : چابک دست = یا = آياغی خفیف، سریع الحركه.

چابوجاق { یا : چابوجاق.

چابوجاق { یا : چابوجاق، علی العجله : چابوجاق حیوانلری حاضر لایوب بیندیلر؛ چابوجاق بر آزیسه چک تدارک ایدوب قهوه آلتی ایتدک.

چابوق { یا : چابوق، دن و دها طو.

چابوق { یا : چابوق، سریع، عاجل، عجله، خفیف : ال، ایینه چابوق : آياغنه چابوق : چابوق اولک = سرعتی طاورانک، کچ قالماک = د. سرعتی. عجله، سریعاً : چابوق کجدی : چابوق کل : چابوق چابوق = عجله ابله. || چار چابوق : چک سرعتی. درحال.

چابوقلق { یا : چابوقلق، حقه بازاق.

چاپ { یا : چاپ، بوش شیدلرک داخل قطری اولیسی : بکرمی بش سانتیمتره چاپنده بر طوب : کراسته چاپی = دیرک و سائره قالینلی. ۲. مج. جرم، حجم، جثه : ایری چاپده

بر آدم. || بنا چایی = وقیله ایینه نظارتی طرفندن و برین تذکره که یاپنک نه بیوککده اوله جفنی مبین ایدی.

چاپاچول { یا : چاپاچول، بیجیمیز، قیافتسز.

چاپار { یا : چاپار، اولاق.

چاپارز { یا : چاپارز، دن که صاغ صول دیمکردن انکل، مانع، حائل، حائل : بزرک کجیکمه کز ایشمزه چاپارز وردی.

چاپارزلق { یا : چاپارزلق، مشکلات، موانع.

چاپارزلی { یا : چاپارزلی، موانع، مشکلاتی اولان : چک چاپارزلی بر ایشدر.

چاپاری { یا : چاپاری، ایکمنی اولطه.

چاپاق { یا : چاپاق، کوز. ۱. کوز. شئ : کوز چاپاغی. ۲. دوکه دمیر و سائره نکت اطرافنده قالان پوروز. || چاپاق بالینی = ایری بوللی یاضی بر جنس کول

با یغی. (اصل صفت اولوب، سریع و آفیمی دیمک ایسه ده، بوگون او معنی ایله استعمال اولغاز.)

چاپا قلاتمق { باغ طوق، کوز. دن آفاق صو آقوب کنارلرنده و کیریلمده قورعق: صباحلری کوزلرم چاپاقلانور.

چاپاقلی { چاپاغی اولان (کوز). تاتار، اولاق. (چاپار چاپان کسی.)

چاپاناق { یاخود چپاناق. چاپیراش مال، قاقچ مال.

چاپاول { چاپقی عسکری، آفیمی، یلغارچی.

چاپراز { (فا. «چپ راست» دیمکر) ۱. آرقوری ایلیککن و یا بو وضعیتده دوکهری بولنان قاوشدیرمه یلک، ایکی یانی یا فتهلی صالته: آتشی چاپرازی. ۲.

آرقوزی طاقیلان فشنگلک، سلاحلی و بلاسه. ۳. چیرکلی ایکی طرفدن آرقوری تقاطع ایدن اک: مرانفوز چاپرازی.

۴. دسترنک دیشلرینی اککه مخصوص آت: بیجی چاپرازی.

چاپرازلامه { (ص. آرقوری صو. رتده اولان، چا. براز شکنده اولان: چاپراز لامه فشنگلک.

چاپراشمق { فش. آرقوری و حا. بلی یکن ایکی شی قاوشوب کیمک و تقاطع اتمک: بالا-قه ایله پله قایشی کوسکنده چاپراشیوردی.

چاپراشیق { یاچپراشق. ص. آر. قوری وضعیتده او. لوب بربرینه قاوشان: چاپراشیق قانلر.

چاپراق { یاخود شاپراق. ص. عسکر اسگرینک اور. تی. ص. مر.

چاپقی { ص. یغما قصیدله دشمن طرفته هجوم اتمه، آفین. ص. طرفته هجوم اتمه، کوروب هر.

چاپقیمی { ص. آفیمی، چاپو. ص. لپی. ص. آفیمی، چاپو. ص. لپی. ص. آفیمی، چاپو.

چاپقیلامق { یغما نیتله هر طرفه آت اویناتق.

چاپقین { ۱. ص. چوق بورین، چوق اشکین کیدن (آت). ۲. آفیمی قوشوب بربرده دیکیش طوتماز، سرسری، دربدر. ۳. خوارده، سفیه، زندوست، عشرت و قمار کبی منیهاته منمک: اوچاری چا. بقین = سفاهتده حد و اعتدالی اربابان. || محله چاپقینی = محله سنی آت اوست ایدن باراماز چوق، کلخان بکی.

چاپقیماق { ص. چاپقین آدمک حالی، سفاهت، یولسزاق، خواردمه.

چاپلی { ص. ۱. بر درلو چایی و قطری اولان: بیسوک، قنبل تنک. ۲. چایی بیسوک، قالن: چاپلی کراسته.

چاپتیق { (فت. آت) قوشدیرمق، سرعتله یورتمک. = فل. ۱. قوشق، سرعتله اوتنه بری به صالقی. ۲. آفین و یلغار اتمک. ص. س. «ت» سی حرکه لنجه چاپوت { (ت. اولور) ۱. لباس یار. چایی، طوتک آغنه و کوملک.

واشتارینک یشته اکاتن مثک الشکل بارچه: طون چاپودی. ۲. چاپاوه، یامه، پلاسپاره.

چاپول { (س. «چایق» دن) دشمن طوراغنی باصان آفینجیلرک ایتدکاری یغما و غارت، دشمن طوراغندن آلتان مال، غنیمت: چاپول اتمک = تپ و غارت اتمک.

چاپولچی { (س. ص. دشمن طوراغنه آتله هجوم یعنی یلغار ایدوب یغما و غارت ایدن، آفیمی، یغما کر.

چاپوللاقمق { فت. یلغار و آفین اتمک، دشمن طوراغنه یغما کرک اتمک.

چاپولالامق { (فل. یغما مال قازانق، غنیمت ایدنمک.

چاپه { (س. آرناؤده دن) ۱. بر طرفی دوز و طرفی چتال باغچوان قازمه سی: چاپه اورمق = چاپه ایله اوستندن قازوب مهر اوتلری آیقلاق، چاپه لامق. ۲. خرج قاربشدرمغه مخصوص بیوک کلبری. ۳. چ قولاقلی دیمر، لنگر: کچی چاپه سی. ۴. بحر یلیرک اونیفورمه لرند و سائر بحر یه متعلق ایشلرده کی لنگر رسمی.

چاپه جی { (س. ۱. چاپه ایله جالیشان رنجیر. ۲. یکجیری عسکرینک برصتی.

چاپه لاتمق { (فت. چاپه اوردیرمق، باغی کیمه چاپه لاتیرورسکر؟

چاپه لامق { (فت. چاپه ایله قازمق، باغی وقتله چاپه لایه مدق. (سبق ایدن «چاپالامق» دن تفریق اقتضا ایدر.)

چاپه لاتمق { (چ. چاپه ایله قازمق، بومو سوده باغ چاپه لانماز.

چا پېجی { س. آفېجی، سورېجی.

چات { مه. ۱. اورمه وضر به مېسی.

چات ديه باشنه برنوقات اور.

دی. «چات چوت» دخی دینلر.

۲. قیو چالینمهی کچی برسسی تصو.

یر وقتلید ایدر: چات قیو چالندی.

۳. باتلامه، چاتلامه: چات ایتک =

چاتلامی، باتلامی. ۴. زمان و مکا.

نجه سکر کلکه دلالت ایدوب «بات»

مهمله سله برابر قوللانیلر: چات

بات یوانور: چات بات وقوع بولور.

تک توك کچی.

چاتاق { ض. بربرینه چاشمش، چا.

چاتاق { تشمش، شگرفت. = س.

ایکی طاغک بربرینه چاتوب دره

پیدا ایتدکری بر.

چاتال { یاخود چاتال. س. ۱. ایکی به

آیرلمش دال و سائر.

۲. ایکی دیشلی باب و سائر آلتلر.

۳. آلافراننه تک میده قوللا.

نیلان یادرت ویا اوج دیشلی معدن

آلتکه قاشیق و بیخافله برابر بر

طقم تشکیل ایدر: چاتال بیخافله

تک تک. = ص. ۱. اوجی ایکی به

آیرلمش: چاتال دال، چاتال یول،

چاتال ایرماق. ۲. مج. ایکی شغلی،

شبهی، مشوش: چاتال ایش.

۳. چاتلاق بروریدن چقار کچی

بوغوق (سس). ۴. ایکی معنالی

(ایکی صورتله تفسیر اولنه بیلیر

(سوز). || چاتال طیرناق = حیوانات

مجرته تک ایکی به آیرلمش طیرناخی،

باقاناق: چاتال طیرناقی (حیوان) =

حیوانات مجرته دن، باقاناقی. =

ح. چاتال کورمک = اویقودن

قالقان آدمک کورمه سی کچی مشوش

وهرشینی ایکی کورمک.

چاتاللاشد پرمق { یاچتاللاشد.

چاتاللاشد پرمق { یاچتاللاشد.

چاتاللاشد پرمق { یاچتاللاشد.

چاتاللاشد پرمق { یاچتاللاشد.

چاتاللاشد پرمق { یاچتاللاشد.

چاتاللاشد پرمق { یاچتاللاشد.

چاتاللاشد پرمق { یاچتاللاشد.

چاتاللاشد پرمق { یاچتاللاشد.

چاتاللاشد پرمق { یاچتاللاشد.

چاتاللاشد پرمق { یاچتاللاشد.

چاتاللاشد پرمق { یاچتاللاشد.

چاتاللاشد پرمق { یاچتاللاشد.

چاتاللاشد پرمق { یاچتاللاشد.

چاتاللاشد پرمق { یاچتاللاشد.

چاتاللاشد پرمق { یاچتاللاشد.

چاتاللاشد پرمق { یاچتاللاشد.

چاتاللاشد پرمق { یاچتاللاشد.

چاتاللاشد پرمق { یاچتاللاشد.

چاتاللاشد پرمق { یاچتاللاشد.

چاتاللاشد پرمق { یاچتاللاشد.

چاتاللاشد پرمق { یاچتاللاشد.

چاتاللاشد پرمق { یاچتاللاشد.

چاتاللاشد پرمق { یاچتاللاشد.

چاتاللاشد پرمق { یاچتاللاشد.

چاتاللاشد پرمق { یاچتاللاشد.

چاتاللاشد پرمق { یاچتاللاشد.

چاتاللاشد پرمق { یاچتاللاشد.

چاتاللاشد پرمق { یاچتاللاشد.

چاتاللاشد پرمق { یاچتاللاشد.

چاتاللاشد پرمق { یاچتاللاشد.

چاتاللاشد پرمق { یاچتاللاشد.

چاتاللاشد پرمق { یاچتاللاشد.

چاتاللاشد پرمق { یاچتاللاشد.

چاتاللاشد پرمق { یاچتاللاشد.

چاتاللاشد پرمق { یاچتاللاشد.

نغان حیوانی صیقوب کیکلرخی

چاتر چاتر قیدردی.

چاتر چاتر قیدردی { قه چاتر چاتر ایتد

شینی سس چیقارده ختی صورتده

صیقوق، ییتوق ویا یاقق: دیشلر.

خی چاترداندی: یانغین تختلری

چاتردانیوردی.

چاتر دماق { قل. کورک برشی

چاتر دماق { چاتر چاتر ایتک:

حدتدن دیشلری چاتردانیوردی:

تختلر چاتردابه قی یقیلور ویا

یانیوردی.

چاتر دی { س. کورک برشی

چاتر دی { دوشرکن قیدلرکن،

یانارکن ویا صیقیشدرلدینی وقت

چیقاردینی سس ویا دیشلری کور.

لدی: دیشلرک، تختلرک، کیکلرک

چاتردیسی.

چاتر دپاره { سز ویا یان پاکلیش

سویلیکی تصور برادر متنابعاندن:

چاتر دپاره ترجه سویلور.

چاتر دپرمق { یاچتدشدرمق.

چه قاوشدرمق، ایشیدرمرک،

بربرینه ربط ایتک. ۲. طو.

قشدرمق، مصادمه ایتدیرمرک.

چاتششق اییشمک، اوج اوجه

ربط اولمق. ۲. طوقشقی، بر

برینه چاتق، مصادمه ایتک.

۳. (کوک واکا مائل حیوا.

نلر ووجکار) چفتاشمک.

چاتر { س. ۱. چاتلان و قور.

چاتر { یلان شیلر ۲. آرقو.

ری باغلانانی: آلن چاقیسی =

قاش باصدی.

چاتر { وچتر. مه. کراسته و دیش

چاتر { وکیک کچی کورک شیلرک

کورلدیسی تقلید ایدوب مکرر

قوللانیلر: بنا چاتر چاتر ییقلدی:

چاقمېلق } س. چفت اوکوزلرینی
بربرینه باغلایان آغاج
که بویندوروق اوکا یکم شدور.

چاقمېن } س. بر زنگین ویا
بیوکه آدمه انتساب
ایتمش اولان: فلانه چاقمېندر.

چاتلاق } فت. ۱. بر شیشی
پارچه لری بستمون
آریله جق درجه ده شق ایتمک،
چاتلاق حالنه کتیرمک: بو بار.
داغی کیم چاتلادی؟ دکنکی
چاتلاندیم. ۲. صیغندیدن ویا
چوق یئمکن پالایه جق درجه یه
کتیرمک: آدمی چاتلایمک. ۳.
چوق احسدنی موجب اولوق،
حسدن یک مضطرب ایتمک:
خشمکن موفقتنی سولیه سولیه
حریفی چاتلاندیم. ۴. (آنی)

چوق قوشدیروب تلف ایتمک:
آنی چاتلادی. || طوبوق چا.
تلاق = چوق قوشمق.

چاتلاق } ص. پارچه لری آریله.
جق درجه ده قیریق،
منشق: یاریق: چاتلاق بارداق،
دکنک. = س. بر شیک چنلا.
دینی پر، یاریق: شو بارداغک
بوراسنده بر چاتلاغی واردور،
چاتلاغی بللیز در.

چاتلامق } فل. ۱. چات ابدورک
ایووک سله یارلق،
آیرلق: طلوم چاتلادی. ۲.
پارچه لری آریله جق صورته
قیرلق، یارلق: بو بارداق چا.
تلامش. ۳. (طالنه وسائره)
قیرلق، پاره لاتمق. ۴. (حیون)
چوق یوریمکن تلف اولوق:
پازی یوله آتی چاتلادی. ۵. مح.
حسدن خدتن، صیغاندن

وسائر اضطرار بدن تلف اولوق
درجه سنه کک: حسدیلر چا.
تلاسن: صیغاندن چاتلايه جنز.
۶. چوق آغلامقدن تلف اولوق
درجه سنه کک: شو چوق
چاتلايه جق ممه وړک. ۷. چوق
آغریقی واضطرابده بولوق:
بشم چاتلايور: قارشم چاتلايه جق.
|| آلن فاماری چاتلامق = حیا
وحجاب قالمق، عارسز اولوق.
|| طاش چاتلامق = ۱. چوق
صوئوق اولوق. ۲. اولیه جق
شیء اولوق، امر محال وقوع
بولوق: طاش چاتلايه بو باغچه
اوقدر محصول ویرمز. || چاتلايه
پالاسه = هر نه پاپسه.

چاتلامه } و:

چاتلايش } س. چاتلامق فعلی.
چاتلايش } وطریزی.

چاتلق } (فج. ۱. قورلوق: چار.
دایق چاتلادی. ۲. آ.

بشوب قاله قاتق. ۳. حیوانک
باچاقلری آریلوب هلاک اولوق.
چاتلق } و. ۱. قورمق، کراسته
چاتلق } وسائره بربرینه ربط

ایدوب طور دیرمق: چارداغی
چاوباجق چاتدیلر. ۲. اوج او.
جه قاوشدیرمق، ایلشیدیرمک:
دیکش چاتلق. ۳. (عسکر)
تفنگاری اوج اوجه ایلشیدوروب
طیور دیرمق. ۴. حیوانه یوک
یوکنک، حمل ایتمک. = فل. ۱.
اورمق، چارمق، مصادمه ایتمک:
دیواره چاتدی. ۲. اغضامق،
دوچار وکرفتار اولوق: پلایه
چاتدق. ۳. دوش اولوق، راست
کک، تصادف ایتمک: بر میراث

یدی به چاتدم. ۴. (کمی) مصا.
دمه ایدوب باتق. ۵. (موسم
و میعاد) یاقلاشمق، تقرب ایتمک:
بهار چاتدی. ۶. انتساب ایتمک.
طالناه اوقلله یارانبو بریک تو.
جهنی قزاق: او فلانه چاتمشدور.
|| باش باشه چاتق = مشاوره ایتمک.
|| قاش چاتق = قاشلری ایلدیروب
یوز اکشیتک. || کیف چاتق =
کیف یتیشدیرمک.

چاتمه } س. ۱. چاتق فعلی. وا.
چاتق. ۲. موقت صورته
ایلشیدیرلوب طور دیرلش کرا.
سته. ۳. موقت و قبا صورته
دیکلش پارچهلر. ۴. دوشه کک
برنوع اییکلی قشاش: اسکندار
چاتمه سی. = ص. موقت صورته
ایلشیدیرلش. || دیرمه چاتمه =
اوندن بریدن طوبلاغش غیر
منتظم شیء: عسکری هب دیرمه
چاتمه ایدی.

چاتی } س. ۱. چاتلش یعنی بربر.
چاتی } ینه ربط اولمش کراسته.
وسائره دن قورلش شیء، طلا.
سلاق. ۲. بزنی اورتن کریمتلی
طوتان مائل اورتن که چاتلش
کراسته دن پالیشدر: اوک چا.
تیی: تملدن چاتی به قدر: چاتی
آتی = چاتی ایله طاووان آرمه سی.
مح. مسکن. ۳. بدن انسانک
قفس حکمنده اولان کیکلری
هیئتی، قنید، اسکلت.

چاتیق } ص. ۱. اوچلرندن ملا.
صق، قاوشوق. ۲. ر
برینه ملاصق، فاصله سز: چاتیق
قاشلر. ۳. بورشیدیرلوب اکشید.
لمش، عبوس: چاتیق چهره.

چاچه { س. (اسکی ترکیه ده « چا چتی » یانلق و قوشمق دیمکدر.) کجیی. || آچی چایه غیر ما کول برجانس کوچک بالیق.
چادر { یاخود چادر. س. کوچیه. } لک خانه سی، مقامنده او.
 لوب اردو کاهلرده عسکرلرک و بکیمی و قورمچی کی آدم لرک دخی موقت اقامتگاهی که قالین بزدن یاخود کچه و یا دریدن اولوب اکثریا مخروطی الشکل و بعضاً مستطیل اولور، ویر دیرکه قو. ریلوب اتکری ایپ پارچه لرله قاز بقره باغلانیر، اوبه، خیمه، خرگاه، چتر: چادر قورمق؛ چادرده یاتق. انواعی اولوب، اک بیوکنه اوتاق و کوچکنه چرکه دیرلر. تانار چادرینه آلا جیق، ترکان چادرینه دریم، قالیچه و کلمین بایلاننده اوبه دیتلیر. (فا. چتر چادردن مأخوذدر.)
 || چادر آتی = سفر، اردوگاه.
 || چادر چیکی = شکلی چادره بکزر بر چیکی. || چادر اوشاغی = هالجه ایچون استعمال اولنور بر نوع ضغف.

چادرچی { س. چادر یایوب صا. } تان آدم: چادر جیلر.
 چادرچی اصنافک چارشیسی.

چار { عد. فا. درت: چارسو، } چار جهت: درت طرف، جهات اوبه؛ چار چشمه = درت کوزله؛ چار ابرو = درت قاش، پیغی. یکی ترلش دلیقانی. لا: چهار.

چار { س. (روسجه: Czar که } بوده « قیصر » دن مأخوذ) روسیه امپراطوری.

چار { س. فا. چارهدن مخفف او. } لوب یالکز « چار ناچار » تعبیرنده مستملدرکه ایستیر ایستیر دیمکدر.

چار { مه. چابوق صفتیه قوللا. } یایلر ادا تآکیددر: چار چابوق = چابو چاق.

چارپا { س. فا. (چار = درت. } پا = آتاق | درت آتاقی حیوان.

چارپاره { س. فا. (چار = درت. } پاره = پارچه. — تر. زبازدی: چالپاره | رقص ایدر. کن یارماقلره طاقوب چالندلری ذیل.

چارپدرمق { فت. ۱. اوردیر. } مق، صدمه ایست. برمک: روزکار بنجره نك قناد. یخی خیزله دیواره چارپدردی. ۲. چالدرمق، غصب ایستد برمک: اشیای آچیکده براتوب چارپدر. دیکز. ۳. اکریلمک، چاریق یایق: نزول آغزینی چارپدر. مش. ۴. اوبتاتق، خلجانه کتیر. مک: آکسزین ایشتیدیکم بر سس بورکی چارپدردی.

چارپشدرمق { فت. ۱. اور. } شدیر مق، طوقوشدرمق: قیونک قنادلری چارپشدرمق. ۲. طوشدر. مق، مضاربه و مقاتله ایستدیرمک، مصادمه ایستدیرمک: ایکی عشرتی چارپشدروب کندییی سیرجی قالدی.

چارلشمق { فش. ۱. اورشقی، } طوقوشمق، مصادمه اتمک: بنجره قنادلری روزکاردن چارپش-یوردی. ۲. طوشمق،

مضاربه و مقاتله اتمک: ایکی مفرزه بر برینه راست کلوب چارپشدریلر. **چارپشمه** { س. ۱. اورشقه، طو. } قوشمه، مصادمه. ۲. طوشقه، مضاربه مقاتله.

چارپشیق { ص. ۱. بری برینه چارپش، قارپش، قارپش، چارپشیق. ۲. چارپش، اکری. ۳. بری برینه بیغش (دیش). ۴. دوزکون و منتظم اولیان، چتره فیل (لسان).

چارپلش { فل. ۱. اکریلوب بو. } کک: بو دیرک چار. بلدی. ۲. یوزنی بروشدیروب منفعل اولاق، متغیر اولاق: بو سوزی ایشیدنجه چاربلدی. ۳. جن طوشق، جن شرینه او. غرامق: کجه آغا جلرک آتندمه طولا شمه چارپلیرسک. ۴. نزو. لدن اولدیغی کبی اعضای بدنن بری اکریلمک، یزندن اوبتاق، طومغاز اولاق: آغزی، الی، آتایغی چارپلش.

چارپله { س. چارپلق فعلی. ۱: } چارپلق.

چارپلش { س. چارپلق فعلی و } طرزی: بر چار. بلیش چاربلدی که.

چارپق { فت. قل. ۱. شدتله } آت خیزله کیدرکن دیواره چار. بدی: روزکار یوزمه چارپور. دی. ۲. اوروب یره دوشور. مک، شیمق: چارپوب کیدی. ۳. زورله آلتق، چالوب چریمق، قابوب کیمک: عشیرت کویک قو. یونلرینی چارپدی. ۴. باشه اور. قی، باش آغریسی و برمک، صداع

چارداق { س. با: چارطاق .

چارسو { س. با: چارشى .

چارشَب { ودها طوغرىي :

چارشَف { ياخود چارشاف .
{ س. فا. «چارشَب»

دن اولدينى مظنوندر { ۱ .
يتاغه سريان و يورغانه قايلانان
بزدن اورنى : يتاق چارشى ،
يورغان چارشى . ۲ . قاديترك
تستر ايستكلى جار : ايسك
چارشَف .

چارشَنبِه { ياخود چهارشنبه .
{ س. (فارسيدن) هفته .

تَك دردنجى كوتى ، يوم الاربعاء .
چارشنبه كوتى ، چارشنبه بازار .
رى . || چارشنبه قارىسى = جادوء
موهوم بر جن : وچ صابجى
طراغامش ، خوف قينافلى
قادى . || ايك صوك چارشنبه .
سى = نحوسته مظنون كوت ؛
طغوز ايك صوك چارشنبه سى =
نحوست محضه . عو . طغوز ايك
صوك چارشنبه سى بر آرايه كلَك =
هر ايش بر آرايه كلوب طو .
پلانق . عو .

چارشى { ياخود چارشسو .
{ س. فا. چارسو (= درت

طرف) دن اولدينى مظنوندر
ايكى طرفى دكان و اوستى اور .
تيل ياخود آجيق اخذ واعطا
محل ، بازار ، سوق . || چارشى
آغاسى = چارشى محافظى . || چار .
شى خلقى = اهل سوق . || چام
چارشى = درت طرفدن ، تربى .
|| ايجى چيفيت چارشيسى = نيت
خالصه سى اولمايان ، حيله كار .

چارطاق { يا چارداق . س. فا. چار
{ چار = درت - عر .

كثيرمك : بو سرکه بكا چاربدى .
۵ . اورمق ، دپتره مَك ، خلبانه
كلَك : يورم چاربيور . ۶ . خيزله
تخريك اولتورق بربره اورمق :
قبو ، بخيره قنادى روزكاردن
چاربيوردى . || كوزه چارمق =
نظردقى جلب اتمك : روماده اك
اول كوزه چاربان سنت پيركليس .
سيدر . || كون ، كونش چارمق =
كونش آلتنده چوق طورمقدن
ويا كرمكدن سرمئلوب خسته
لانق .

چارمِه { س. ۱ . چارمق فعلى .
{ با : چارمق . ۲ . ضربه ،
صدمه ، مصيبت . = ص . اورم .
رق قاققه يابلىش ، قبارتملى :
چارمِه كومش معمولات .

چاربندى { س. ۱ . شدله اويتا .
{ مه ، شدتلى حركت ،
خلجان : يورك چاربندى . ۲ .
دكيز صولرئيك اوراق لكن
زياده اويتار طائفه جقزلر حالنده
حركتى : پورازك طائفه لرى
بيوك دكلهده چاربندى پك
زياده در .

چارمق { فل . اورمق ، شدله
{ اويتامق ، خلبانه كلَك :
توزلك ايچنده چاربونب طور .
يوردى .

چارپيق { ص. ۱ . اكريلوب بو .
كلش ، برطرفه مائل ،
طوغرى اولمايان ، اكرى
بوكرى : چاربيق درك ، او .
دون . ۲ . برطرفه مائل ، غير
منتظم : چاربيق ديوار : چاربيق
عرصه . ۳ . چاربلش ، زوله
اوغرامش ويا جن طومش :
چارپيق آدم . ۴ . ترس ، او .
غورسز : چاربيق آياق .

طاق = كرا ۱ . درت كر تشكيل
ايدن اوراق كوشك و رواق
اوستى . ۲ . اوستنه صارماشيقلى
آغاج و نباتلر صارملى اوزره
بر قاچ ديزك و قفسدن يابلىش
سايبان . ۳ . درت ديزك او .
زرينه چالى چرييدن يابلىش
باغچوان و يكيى قلبه سى . ۴ .
آصمه و آصمه قباغى و سائر
صارملى ايچون قورلش قفس :
آصمى چارطاغه آلتق .

چارق { و چارق . با : چرخ و
چرخه .

چارْم { ع. دردنجى ، رابع .

چارمِخ { س. فا. چار = درت .
{ مخ = چيوى . — تر .
زبازدى : چارمق { چرمى خاچه
كرمك ايچون قورلش صليب
شكندهدار آغاجى ، صليب : چار .
ميغه كرمك . ۲ . سفينه تَك
ديركلى باشند اشاغى به اين
قايىن ايلر : جواديرا چارمىخى .

چارناچار { با : چار .

چاروب { س. فا. سوپوركه .
{ س .

چاره { س. فا. ۱ . طريق تسويه ،
{ سبب اصلاح ، واسطه
تخليص : چاره بوله مدى : اجله
چاره يوقدر . ۲ . تدبير : برچاره
دوشوغلى . ۳ . مدد ، يارديم :
بكا بر چاره بولاك . ۴ . علاج ،
دوا : بوخته لئه چاره يوقدر . ||
نه چاره ! = نه ياملى ، ايستر
ايستمر راضى اولملى .

چاره جوى { ص. فا. چاره = م
{ چستن = آرامق {
چاره آريان ، تدبير تحريسنده
بولان .

چاره ساز { ص. فا. (چاره = م - ساختن = یاغی) چاره یابان، چاره و تدبیر دوشوئی، بولان : قادیمزك خسته لفته کیمسه چاره ساز اولدی .

چاره سز { ص. ۱. چاره و تدبیری چاره سز اولیان، چاره سی بو - له میان : بو چاره سز بر خسته - لغدو. ۲. لابد، ضروری، الزم : قشین آتش یاقق چاره سزدر. ۳. بیماریه، محتاج، ضرورته بولسان : يك چاره سز قالدی. = ضروری و لابد اوله رق، مطلقا، بیله حال : بوکون چاره سز کیدیه جکدر.

چاره سزك { ص. ۱. تدبیر و علاج فقدانی و امکانشزلی، عجز، اضطرار. ۲. بر شیک ضروری ولاد اولسی. ۳. بیماریه، ضرورت، احتیاج.

چارمچه { ص. (روسمه دن) رو - سه ایماطوریجه سی.

چاریق { ص. ۱. کویلیك کیدیکری چاریق آیان قابی که سیلنه ش صیغیر در یسندن اولوب کنار - لرنده کی دیکرینه کیریلن دری شیرتلره ویا قیابله آیاغه باغلا - نیر. ۲. چاریق تقلیدی اوله - رق باغلاملی حقیق اسقارین. ۳. طوب آراهه سنک تکرارکنه اینشده قونیلان پاپوش. || آراؤد چاریبی = تلاتیدن اوجی سیوری و قیوریق پوسکولی و سوسلی خفیف آیان قابی. || چاریبی چیقارمق = نازکشمک، کویلیک خالندن قورتلنی. || دمیر چاریق = چوق طیانیقلی آیان قابی.

چارپقچی { ص. چاریق یابان و صانان اصناف.

چاریک { ص. فا. (چاره درت. يك = چیرك) ۱. درتده بر، ربع بر المانك چاریکی. ۲. ساعت درتده بری، اون بش دقیقه : هر چاریکده بر حب آلمی : بر ساعت بر چاریکده کیدیلیر. ۳. مجیدیه دینلن کومش سکمه درتده بری که بش غرو - شلق بر کومش سکهدر : بونی بر چاریکه آلدیم.

چاریکك { ص. بر مجیدیه چار - یکی قیمتده اولان. بش غرو شلق : چاریكك چیفاره باکتی.

چاسار { ص. (قیصر دن غلط) وقتيله چاسار { المانیه ایماطورینه ویر - یلن عنواندر.

چاشنی { ص. فا. (تر. زبازدی : چاشنی (چشنه) ۱. لذت، طات.

۲. يلك طادینه باقق ایجون آغزه آلنان مقدار، لذت نمونه سی : چاشنینه باقق.

چاشنیگیر { ص. فا. (چاشنی = لذت - گرفتن = طوغوق) وقتيله یسوك دائره لده يملرك لذته باقان آدم. = ج. فا. چاشنیگیران = ساقده ضیافتلرده سفره خدمتی ایفا ایدن بر صنف عسکر.

چاشت { یاخود چاشوت. ص. چاشوت = جاسوس.

چاشتیلماق { فل. جاسوسلنی، تجسس ایتمک.

چاشتیلق { ص. جاسوسلنی، تجسس.

چاغ { ص. ۱. زمان، وقت، اثنا، هنگام، موسم : کل چاغی،

صبح چاغی. ۲. یاش : بکری چاغنده بردلیقانی، اورته چاغده بر آدم. ۳. بوی، قد، قامت، تناسب، لزومی درجه سیمزك : دمیر تاوندن انسان چاغنده یاراشیر.

چاغ { یاخود چاق. د. تا، حق، چه، دکن : چاغ اورته ده، چاغ بو قدر. چاغ اقامه دک. صر.

چاغ { ص. فا. چاه (= قوبو) دن غلط (غلط) بولاشیق چوقوری، لاغم، صوبولی.

چاغان { ص. قالین و قوی دوه کوسکی.

چاغر تغان { ص. با : چیغرتغان.

چاغرتمق { فت. چاغرتمه سنوق و اجیار ویا مساعده ایتمک، باغرمق.

چاغر شوق { فت. ۱. بر برینه چاغرتمق، چاغرتمق. ۲. هپ بردن چاغرتمق، هایقروب یاغلا - ده ایتمک : بری وفات ایندیگندن قادیلر چاغرشیورلردی.

چاغرغان { ص. چوق چاغرغان، چوق باغیر صاقعاغان جنسندن بر قوش.

چاغرلمق { ج. باغرمق، ندا اید. لك : اويله چاغرلاز.

چاغر مق { فت. ۱. باغرمق، ها - یقرمق، بلند آوازه ندا ایتمک : اوقدر چاغرمايك؛ باغروب چاغرتمق. ۲. بوكسك سله اوقومق، تنفی ایتمک : ترکی چاغرتمق. (دعوت ایتمک معناسی افاده ایدن « چیغرمق » فعليله قاریشدر لاملیدر. [

چاغر مه } ۱. باغرمه، ها-
چاغر مه } یقرمه، ندا. ۲. ترکی
سوله، تنفی.

چاغریش } ۱. باغرمه، هاقرمه،
چاغریش } ندا، صیحه، بلند آواز.
چاغل } مه. صویک قاشابوب
چاغل } فیشرمه-نی تقلید ایدرهك
مكرر قوللایلیر: سولر چاغل
چاغل آقپور، چاغلایوردی.

چاغللا } ۱. یشیل قوغله برابر
چاغللا } اولان خام بادم وساثر
بوکمی میوه: چاغلایادی.

چاغلار } ۱. قباله وسدره چار-
چاغلار } بوب طایفه طبقه برلردن
کوپورهك دوشن صو، شلاله،
چاغلایان.

چاغلماق } و چاغلداق. فل.
چاغلماق } (صو) قانیاهرق
وکوپورهك و طاشلره قباله
چاربهرق دوشماک و یا کوپورهك
طاشق: طالغرده سولر چاغلار.

چاغلما } ۱. چاغلماق فعلی.
چاغلما } ۲. با: چاغلماق.

چاغلایان } ۱. صنمی اوله رق
چاغلایان } کوپورهك وسس
ایدهك آقان صو، صنمی شلاله.
(فر. Cascade)

چاغلایش } ۱. چاغلماق فعلی
چاغلایش } و طرزی.

چاغلایق } ۱. باغلاقی. ۲. بردن
چاغلایق } سسله قانیاهرق نیمان
ایدن صو، قانیارجه.

چاغلداق } فل. با: چاغلماق.

چاغلدی } ۱. طاشلره قباله و یا
چاغلدی } سدره چاروب قاینا.
یهرق دوشن صویک جیبه ردینی
سس: سولرک-اغلیسی بللارک
شاقردیسنه منضم اولیوردی.

چاغل } ۱. صد. ۲. بر دولو قامتی
چاغل } و تناسی اولان: پهلوان
چاغل بر آدم. ۲. تندرست،
سمیز، تاولی.

چاغوس } ۱. (ر). دیکیز تنگیمی.

چاق } ۱. د. نا، حق، دك، جه: چاق
چاق } بوقدر: چاق صباحه دك.
با: چاغ. (اسکیمشدر.)

چاق } ۱. مه. قافه و چکیله اورمه
چاق } کبی فعلرک سستی تقلید
و تصویر ایدر: چاق چوق، چاقیر
چوقور.

چاقال } ۱. با: چقال.

چاقالوز } ۱. س. چاقل طاشلردن
چاقالوز } عبارت مرمیات آتان
برنوع طوب.

چاقدر مق } ۱. فت. ۲. قافدر مق،
چاقدر مق } (مخلاق، صوفی):
بورایه برجیوی چاقدر-برمی:
قازیق چاقدر مق. ۲. مج.
ایچیرمک، عشرت ایتدیرمک:
کندیسنه چوق چاقدر-شله.

چاقیر } ۱. یاخود چاقیر. صد. ماوی
چاقیر } چیزیکلی الا رنگنده،
ماوی تحریریلی چیل: چاقیر کوزه=

عین زرقاه. = ۲. بنجی-سایری
وبک کسکین بر جنس طوغان.
|| چاقیر بنجه = طوتدینی براقاز،
هرشیدن استفاده ایدر، شدید
البطش، حریص. || چاقیر دیکتی =
برجنس نبات، عرغج بری. || چا-
قرقنات = قنادلری تحریریلی بر
نوع اوردک.

چاقیر } ۱. شراب، خرمی، باده.
چاقیر } ۲. مر. || چاقیر کیف (طوطو).
خریسی: چاقیر کینی = دوشیمه چک
درجه ده سرخوش، نیم مست.

چاقیر چی } ۱. س. قوش آوند چا-
چاقیر چی } قری طوتان آدم: چا-
قیر چی باشی = بونلرک ریسی.

چاقشدر مق } فل. مسکرات
چاقشدر مق } ایچمک، عشرت
ایتمک، ایچوب کیف یشدرمک:
اونورمش یا قشدر یوردی.

چاقشمتی } ۱. فش. بر برینه چکوب
چاقشمتی } کینتلمک، طافلق.

چاقشیر } ۱. ۲. اینجه قاشلی
چاقشیر } اوزون برنوع شلوار.
۲. طپورک آیاننده کی توک.

چاقشیری } ۱. صد. ۲. چاقشیر
چاقشیری } دینان شلوار کیین.
۲. آیاغی توکلی (کوکرجین
وساثره).

چاقل } ۱. یاخود چاقل. ۲. ابرماق
چاقل } و دیکیز کنارلنده صویک
چاقلایوب یووالاندینی اوافق
طاشلرک مختلفر نکرده اولوب
او اوکلرینک و باغجه یوللرینک
تفریشنه یارار: چاقل دوشه-
مک: چاقل طاشی. || چاقل پیده-
سی = قیزغین چاقل اوزرنده
یشتمش پیده.

چاقلداق } ۱. صد. ۲. دکرمنی
چاقلداق } اوست طاشلنک اوزر-
ینه طوقتهرق غیر منقطع بر چا-
غلدی چیقاران تخته پارچه سی.
۳. دکرمن شکنده و دوندجه
کوردلی ایدر بر چوق اوپو-
نجاشی. ۳. چکی وساثر بعض
حیواناتک وراسی اطرافنده کی
قیلره آسیلوب قورویان قیغ.

چاقلداق } فل. چاقل طاشلر-
چاقلداق } ۲. چاقل کوردلیسی کی
بر کوردلی ایتمک: جوزلر چوال
ایچنده چاقلدا یوردی.

چاقلدی } س. چاقل طاشلرله
 } اولنره مائل شيلرك
 تحريك اولندقمه ايندكلى كوت
 ولدى : جوزلك چاقلدى .

چاقلتی } س. چاقل دوشمش ويا
 } بريكمش محل .

چاقلتی } قج. فل. ۱. قازيقه
 } باغلامق. ۲. ميخلائوب
 برلشمك : چنكاه خروزی كبی
 آياغدن چاقيلير .

چاقاق } ياخود چاقق ويا چاقاق .
 } س. ۱. چاقه جی آلت ،

چاقاق طاشنه اوروب قيقليم
 چيناره رق قاوی ياقان چايك
 آلت ، زند . ۲. چاقاقلی تفشك
 زنبرك . || چاقاق طاشی = چاقا .
 قله اورلدقمه قيقليم چي . اران
 وجام اعماله يارايان يارلاقچه
 طاش ، قدح . || چاقاق قاكيسه .

سی = بونرك وضعه مخصوص بر
 شكل مخصوصده كيه . = ص .
 ۳. چاقاق كبی مقوس شكلنده
 اولان : چاقاق پاپوش : چاقاق
 باشلی قايق .

چاقاقچی } س. چاقاق يايان صنعتچی ؛
 } چاقاقچيلر = بو اصنافك
 چارشیی .

چاقاقسز } ص. بر ايشه ياراماز
 } (طباشيره و تفك)
 = س. شمدي قوللانيلان كيوي

كبريته و قيله بواسم و برلشدى .
چاقاقلی } ص. چاقاق طاشی و
 } زنبركله آتش آليز
 (اسك تفك) : چاقاقلی تفك كه
 فتيلدين سكوره و قابسوليدن
 اول ايجاد اولمشدر .

چاقق } فت. ۱. قاقق ، قاهره
 } صوقق : اكبر ، قازيق
 چاقق . ۲. قازيق قاقوب حيوان
 اوكا باغلامق : آتی چايه چاقدی .

۳. زنبركي چكوب چاقاغی
 چاقق طاشنه اورمق : تفك ،
 زنبرك ، چاقاق چاقق . ۴. قبول
 اينديرمك ، چكيرمك ، ويرمك :
 قلب آتیه چاقدی . ۵. ايصير .
 مق ، (ديش) چكيرمك : ديش
 چاقق . = فل. ۱. يارلاق ،
 بردن بره لمان ايتك : شيمشك
 چاقبور . ۲. بربرينه چكك ،
 چشمك : ديشلر چاقق . ۳ .
 ايجوب كيف يتيشديرمك :
 اقشاملری چاقبور .

چاقه } س. ۱. چاقق فلی . ۲ .
 } چاقق . ۲. اوروب چاققله
 يالیش قيوچي ايشی : ارلك
 چاقه = بونك قبارتمه لیسى ؛ دينی
 چاقه = بو ايشك چاقورلیسی یعنی
 قبارتمه مك ترسی . ۳. بو ايشده
 قوللانيلان قيوچي قالی .

چاقه جی } س. قالب چاققله كو .
 } (مشك اوزرينه قبارتمه
 اشكال يايان قيوچي .

چاقی } س. آجيلوب قيسانان و
 } طيرناق ، فلم وسارزه كشمك
 مخصوص اولان كوچك چيب
 بيغای . (فارسيدنه « چاكی »
 دينارسه ده تركجه دن مأخوذ
 اولسه كركدور .)

چاقش } س. ۱. چاقق فلی و
 } طرزی . ۲. شيمشك .
چاقیم } س. و :

چاقین } س. شيمشك ، برق .

چاك } ص. فا. ياريق ، بيرتيق ،
 } چاتلاق : چاك ايتك = بيرتمق ،
 باره لامق : برده ناموسنی چاك
 ايتدی ؛ كريان چاك = ياقی ،

بيرتيق ، كدر و مأوسيتندن
 ياقه سی ياره لاشمق ؛ چاك چاك =
 بارچه بارچه . = س. بيرتيق
 ير : چاك كر بساندن = ياقه مك
 بيريتندن .

چاك } س. تونج وسارهدن معمول
 } مخروطی الشكل بر آلت كه
 ايجنده معلق اولان طوقاغك
 صالانلوب كنارينه اورمسيه
 سس چيقارير ، چينغراغك بيوكي ،
 جرس ، نافوس : دوه چاكسي ،
 كايسا چاكسي : ياك چالق . ||
 چاكته اوت طيقامق = محو ايدوب
 سسنى كشمك . || چاك قله سی =
 كايسا چاكك تليقته مخصوص
 يوكك قله . || قولاغه چاك چالق .
 = چوق باغرمق ، تكرار تكرار
 سويلك .

چاك } مه. موده يره چوق و
 } بلا فاصله سويلكي ويكه
 ياريشديروب كوزه لك ايتكي
 تصوير ايدرمك مكرر قوللا .
 نيلير : بشون كون چاك چاك
 ايتكدن ايشنه باقمه وقتي يوق كه .

چاكر } س. فا. قول ، كوله ، عيد .
 } (انشا اساننده ظرافت
 تمبیری اوله رق متكلمدن كنياه
 قوللانيلير :) چاكر لری = بنده .
 لری ، بنده كنز : معروض چاكر
 كينه لريدركه = بنده كزك معروض
 ديمكدركه انشاده مسند صدارتمه
 بولان وزرايه خطاباً يازيلور
 تمبيرات رسيمه دندر .

چاكرانه } ص. فا. قوله وكوله
 } منسوب ومتعلق ويا
 شايسته . (ظرافت تمبیری اوله رق
 متكلمدن كنياه اولور :) معروض

چا کرانه مدر؛ عریضه چا کرانه نم.

چا کر پرور { ص. فا. [چا کر] =
چول. پروردن =
بسمک [قولاری بسلوب قاران،
بدم پرور. [ظرافت تعبیری او.
لهرق مخاطبدن کنایه اولور.]

چا کر پرورانه { ص. فا. و:

چا کر پروری { ص. فا. قولاری
بسلوب قاران
کریم ومنم ذاته منسوب ومتعلق
ویا شایسته: نم چا کر پرورانه.
لری، چا کر پروریلری.

چا کر خانه { ص. فا. قول و
بندمک یعنی متکلم
اوی، بندم خانه، فقیرخانه:
چا کر خانه ی تشریف بیورور.
سه کز.

چا کر زاده { ص. فا. [چا کر] =
قول. زاده = طو.
غش [قول و بندمک یعنی
متکلم اولادی: چا کر زاده.
کزی تقدیم ایدیورم.

چا کر لک { ص. قولاق، کوله.
لک.

چا کر نواز { ص. فا. [چا کر] =
قول. نواختن =
اوخشامق [قولاری اوخشیابوب
تلطیف ایدن. [ظرافت تعبیری
اولهرق مخاطبدن کنایه اولور.
— نسبت بیان ایدن «چا کر-
نوازانه» و «چا کر نوازی»
صفتلری دخی انشا اسانده
بعضاً قولانیلیر.]

چا کری { ص. فا. قول و
بندمک منسوب و
متعلق. [متکلمدن کنایه اولور:]

ممرض چا کر بدر؛ سوی
چا کری به اوسال بیوروسی.

چا کلک { ص. کلکسا چا کلک
اصلدینی محل، چا کل
قله سی.

چال { ح. ۱. بر اسمدن اول
قولانیلهرق اونک طور.

میوب حرکت ایتدیکنه ومتصل
اوینا. قدمه بولندیفته دلالت ایدر:
چال چکمه = متصل چکه اوینا.

دان، طور مقسزین سوبلین،
چوق سوبلر، کوزه. ۲. کزک
بر اسمدن اول اولهرق شدتله
قایمه دلالت ایدر: چال یاقه
ایتمک = بطش وشدتله یاقه لامق،
یاقه سندن قایمق.

چالا { باخود چال. ح. بر اسمدن
اول قولانیلهرق اونک
متصل وشدتله پرواسز اولهرق
استعمالنه دلالت ایدر: چالا
قایم = متصل قایم چالهرق، بلا
پروا قایم اوینا دهرق: چالا
قیرناج = شدتله و متصل قیرناج
اولهرق.

چالاپ { ص. بلا: چاپ.

چالانغان { ص. ۱. ایزیران. ۲.
آزغین (کوکب).
= ص. چیان. || چالانغانوق =
ایزیرغان اوقی. ص.

چالاک { ص. سریع الحریکه، جست
وچالاک. ص. فا. «چا.
لاک» بوندن مأخوذ اولسه
کرکدر.]

چالاک { ص. فا. سریع الحریکه،
الینه وآیغنه چابوق،
خفیف. [اکثریا مترادفی اولان
«جست» الیه برابر قولانیلیر:]

جست وچالاک برکنج.

چالپاره { ص. فا. «چالپاره» دن
خوره تیرکن زیل کبی
چالتمق اوزده باره قمره طاقیلان
نخسته جملر، ششاق.

چالپاره { ص. برنوع دکیز بوجکی.
|| یهودی چالپاره سی =
بونک لکلی ورنکلی نوعی.

چال چکمه { ص. بلا: چال.

چالدرمق { قه. ۱. اوردرمق،
ضرب ایتدیرمک،

چالدرمق: بره چالدرمق. ۲.
بر موسیق آتی اوینا تمق: طاول،
چاک، پیانو چالدرمق. ۳. اور-
دیرمق، دق ایتدیرمک: خد.

مهی به قیوی چالدرمق. ۴.
سرت ایتدیرمک، قایدیرمق،
ابی محافظه ایدم میوب چالیمغنه
سدبیت ویرمک: آخورک قیوسی
آییق براقهرق آتی چالدریری.

چالیشدیرمق { یا چالیشدیرمق.
قته. ۱. سی ایتد-
یرمک، چالالاتق: بو ایشه نه
کندیسی چالیشیور ونده بزی
چالیشدیرور. ۲. ایشلک، ایش

ویرمک، ایشده قولانتمق،
استخدام ایتمک: هرکون اون
اونش عمل چالیشدیرور. ۳.
اوقوتق، تحصیل ایتدیرمک،
تحصیل الیه اوغراشدیرمق:
یازک صیماق آیلرنده جو جملری
چالیشدیرمق مختلرینه مضرد:
اوغلانی آلامجه به چالیشدیرور.

چالیشقان { یا چالیشقان. ص.
(اصلی: چالیشقان)
۱. چوق چالشان، سی وغیرت
ایدن، مقدم: چالیشقان آدمدر.

۲. چوق ايشلین، چوق ایش کورن: چالشقان رنجبر. ۳. درسنه ونحصيله مداومت ایدن: چالشقان طلبه.

چالشیق { یاخود چالشیق. فج. }
 ۱. سمی وغیرت واقدام اولمق: نه قدر چالشیق بوایش اولماز. ۲. ایش ایشلنک: صیحا. قده چوق چالشماز. ۳. درس ونحصيله مداومت اوانمق: کجکلده چالشیقسه صکره ندا. مت چکلمز.

چالشمق { یاخود چالشمق. }
 ۱. چالامق، سمی وغیرت اتمک: فلان ایشی کورمکه چوق چالشمده ده مو. فق اوله. ۲. ایشلک، ایش کورمک، اوغراشمق: انسان کونده سکیز ساعت چالشمیدر. ۳. درسه اتمام ونحصيله دوام اتمک، ارقیوب یازمق: شاگردان چالشیقسه معلمینه ده هوس کلیر.

چالشمه { س. چالشمق. فلی. با: چالشیق. }

چالشی (ترکجه سی: چالو) ۱. موسیق آلی، ساز: پیانو کوزل برچالغیدر. ۲. موسیق، آهنگ، نوا: چالشی چالشی: چالشی یی سوره یسکیز؟ ۳. موسیق طاقی، ساز طاقی، خواننده سازنده: فلان اوده چالشی واردر.

چالغی { س. چالشی چالان، بر چالغی } ساز چالشی صنعت انخا ایدن آدم، سازنده، معطر.

چالغیچق { س. بر ساز چالان چالغیچق } آدمک صنعتی، سا.

زندمک، طریک.

چالقامق { فت. ۱. (چوچنی) سوتدن خسته اتمک. }
 ۲. (کمی) ذخیره یی ببالادوب بوزمق. ۳. (فلوچقه طاق) یومورطه یی براغوب صوغومق.

چالقار { س. ۱. مده بوزار شی. ۲. مسهل. ۳. }
 ۱. یبقوق قوزه سی تطهیر مخصوص سبت طولاب. چرچر: قوشکینارا.

چالقامق { فت. ۱. صالالابوب قاریشدرمق، صا. }
 ۱. ورمق: بوغدا یی قابورک ایچنده چالقامق. ۲. (برقانی) تمیزلک ایچون ایچنده صو اولدینی حالده خیزله صالالابوب قاریشدرمق: باردغی چالقا: علاج شیشه سی چالقاملی. ۳. آغزک ایچنده صدوی تحریک اتمک، غرغره اتمک: آغزی چالقامق. ۴. (مده سی) دوندیرمک. ۵. (یالیه) کمی یی صارصق. ۶. (کمی) صارصق: واپور یزی بتون کون چالقادی طور دی. ۷. (فلوچقه طاق) یومورطه یی اوینادوب اوستلرینه اطور. ۸. قیفانه قی یومورطه یی دوکک: یومورطه یی ایجه چالقاملی. ۹. باقده سودی دوکک. ۱۰. (بوزوق سوت) جوجفه طوقنوب ضعیفلاقمق: شو چوچنی سوت چالقامش. = فل. (اویونچی) رقصیده دیلمک، کوک آتمق.

چالقامه { س. چالقامق. فلی. با: چالقامق. }

چالقاندى { س. ۱. چاریندی، تلاطم: دیکز چا.

انانیدی. ۲. مده بوزوقلی، سورمه. ۳. یومورطه کمی بر شینک بر قابک ایچنده دوکله سی و بویه دوکیلن شی. || قابور چالقانیدی = قابورک اوستنده فالان چورچوب.

چالقامق { فل. ۱. صالانمق، یشق: غلبه لک چالقانیدی. ۲. طالغولانمق، نموج اتمک، موج اورمق، طلازلانمق: دیکز چل لقانایوردی. ۳. آلت اوست اولق: کمی چالقایورد: مدهم چالقانیدی. ۴. بورورکن ایکی یانه صالانمق: چالقامرق یو. رپوردی. ۵. (یومورطه) بوزلق، چلق اولق: چالقامش یومورطه.

چالقمق { فت. ۱. اورمق، چارمق: چالقمق، قلیج چالقی. ۲. یره دوشورمک، آتمق: یره چالیدی. ۳. برشینک بر بارچه. سنی کیمک، تنک. ۴. طاول و تونبک کمی بر شیشه اوروب سس چیقارمق: طاول، ترانپته چالقی. ۵. علی الاطلاق چالقی اوینامق: ییسانو، قانون، فلار. نته، بر هوا چالقی. ۶. بر یرنه اورمق، چیریمق: ال چالقی. ۷. اورمق، دق اتمک: قییری چالقی. ۸. اوغریلامق، چیریمق، سرقت اتمک: آتمی چالیدیر. ۹. آلمق، قاپمق: عقل چالقی = مفتون اتمک. ۱۰. بر مایمه جزئی طوسز و یا چوربه به اون قاتمق. ۱۱. طاتیرمق، لذتی طویورمق: آغزیه بال چالقی.

۱۲. سوپورمك، تمبلك :
توزى چالق. ۱۳. اويناتقى،
صالامق، تحريك اتمك، قوللا.
تمق : كورك، ضربه چالق.
۱۴. بورشدرمق : دىلى چالق.
= قل. ۱. آز بگزەمك،
تقرب اتمك، مائل اولق : يشيله
چاليور. ۲. برشيك لذتى ور.
مك : ايس چالق، باقر چالق.
۳. طوغرى سويلوب چترە فيل
سولمك ويا ديكور برلسان آكد.
يرمق : دىلى چاليور؛ دىلى رو.
مجە چاليور. ۴. (اعتوساز
وساثرە) اورمق : بوساعت طو.
غرى چاليور؛ بويانويك ابي
چاليور. || مجر. آغزىشە ياربامق
بال چالق = مواعد كاذبە ايله
آتمق. || دودوكن چالق =
موفق اولق، نائل مرام اولق.
|| طوبوق چالق = بوروركن
طوبوقلى بربرىنە طوقدېرمق،
چامور آتمق. || هر تلدن چالق =
هزار فن اولق. || هوا چالق =
سام اورمق. || چال چك. با :
چال. || چال ياقە اتمك = ياقە
سندن قايمق، قاورامق. || چالە
قامجى، چالە قىچ، چالە كورك
وساثرە = متصل قامجى، قىچ،
كورك وساثرە صالايەرق. با :
چالا.

چالە { س. ۱. چالق فعلى. با :
چالە } چالق. ۲. صارىق، عمامە.
= ص. ۱. صيوامە اولمىسوپ
اوتەسندە برىسندە برطاق ايشلە
چيچىكلرى اولان (صارىق وسا.
ثرە). ۲. قاقە صورتلە اولمىه رق
ايشلش (معدن اشيا).

چالتمق { ج. فط. ۱. اورلمق،
ضرب اولمق، چارلمق،
۲. يره اورلمق. ۳. تحريك ويا
ضرب اولنەرق سس چيقارمق :
چاك، طاول چالتمق. ۴. (موسيقى
آلتى) اويناتمق، اجرا اولمق :
پىسانو، دودك، عود چالتمق.
۵. سس وېرمك، سس چيقارمق،
(سس) واصل اولق : قولانغە
چالندى. ۶. دق اولمق، اورلمق :
قبو چالندى. ۷. قابلق، سرت
اولمق : كېجە يتون اشياىى
چالغش؛ چالنان آت بولندى.
۸. برشيك لذتى ويا قوقوسنى
وېرمك : ايس، باقىر چالتمق.

چالى { س. اصلى : چاللىق } آتاج
{ ايله اوت آرمەسندە واكثريا
ديكنلى نبات. || چالى چرىي = چالى
قبيلندن شيلتر، خاروخس، خاشاك :
چالى چرىيدن برقلە. || قرە چالى
= چالينك برئوعى. || چالى فاصولە.
سى = چالى يە صاويلان فاصولە
نوعى. || چالى قاقاق = سىدىجى
قاقاغى، شجر الحور. || چالى قوشى
= آرى قوشنك برئوعى، شقراق.
چاليشىق { چاليشدرمق وسا.
چاليشىق } ثرە. با : چالشمق
وساثرە.

چاللىق { ص. (چاللىق دىن) ۱. بر
چاللىق } طرفە مائل، جاربيق :
آغزى، بورنى چاللىق. ۲. دو.
نمش، اوينامش، بوزلمش : رىكى
چاللىق = صولمش؛ عقلى چاللىق
شىيفتە، بودالا. ۳. طوغرى
يورمىوب يان يان كيدن : چاللىق
آت. ۴. اسمى چىزلمش، مطرود :
دفتردن چاللىق ساھى. || چاللىق
قوشى = چالى قوشى. با : چالى.

= س. قوبون اوپوزى.

چاللىق { ص. چالى ايله مملوومستور،
(فوندىلەق : چاللىق بر. بر.
= س. چالى ايله مستور بر، چالى
اورمانى : اورادە بر چاللىق
واردرد.

چاللىم { س. (چاللىق دىن) ۱. قىلچە
چاللىم (كسكىن طرفى، آغزى).
۲. طور، مشوار، رفتار. ۳. سا.
ختە طور، قورلە : چاللىمىدن
چكلز؛ چاللىم صامق. || چاللىمە
كتىرمك = بېيىمە اوپدېرمق.

چاللىن { س. چاقاق. صر.

چام { ۴۰. جام چارشى = فرطولابى،
چام } تريىما.

چام { س. دىكندىن عبارت اولان
چام } ياراغنى قىشېندە دوكر
آتاج جنسى كە اكثريا پوكسك
وصوئوق يرلردە اولوب انواع
كثيرەسى وارد وھوائى تصفيه
ايتكلە بانچەلردە دخى يتشيدېر.
بايد : آق، صارى، قرە، آلا،
چرالى چام، قظران چامى،
قومسال چامى. || چام اوزى = صا.
رى چام تختهسى، صارى اوت.
|| مجر. چام دوېرمك = بىوك برقابلق
اتمك. || چاملر بارداق اولق = اسكى
حال دىكشمك. || چام ساقزى = چام
آغاچلردىن جيقان رچينە، زاتىج.
|| چام فستى = چام آغاچنك ميوە.
سى، تخملرنى حاوى قوزالاغى.
چامارويا { حد. (تيا) مجر. آرمەيە
چيىمقى قوماندەسى.
چاماشپير { باخود چاماشپير. (قا.
چامەشوى دىن ظن
اولنور) اثواب آلتىندە كييلن
كوكلك، طون وساثرە : چاماشپير

يِقَامَقْ؛ تيز، كيرلي چاماشير؛
چاماشير تكنه سني، لكني، قازاني،
سپدي. || چاماشير آغاسي،
اوسته سي = وقتيله بيوك داترملده
چاشيره نظارت ايدن خدمتي .
چاماشيرچي } ياخود چاشيرچي .
چاماشيرچي } س. مخصوص دكا.
نده چاماشير ييقايان آدم؛ چامدا
شيرجي قاري = دكانده واولرده
اجرته چاماشير ييقايان قاري
ويا بيوك برقوناقده بالكر چاماشير
ييقامه مخصوص خدمتي قاري .
چاماشيرچيلق } يا چاشيرچيلق .
چاماشيرچي } س. چاماشير
ييقامه صنعت و مشغولتي : چامدا
شيرچيلق ايدبور .
چاماشيرخاله } س. چاماشير ييقا.
چاماشيرخاله } منه مخصوص
محل : بو اوڭ چاماشير خانه سي
بودر .
چامچاق } ياخود چمچاق . س. آغا.
چامچاق } جدن قوللي صوقاي .
چاملق } س. چام آغاجلرني حاوي
اورمان. || ه. آرناؤد .
لفك جنوب غربي قسيمي كه چام
دينلن آرناؤد قوميله مسكوندر .
چامور } س. ۱. صوابله قارشوب
چامور } بولاشير و ايچنه باتيلير
طوبراق : صولى چامور؛ صبو-
يشيق، يايشقان چامور؛ سواقاقر
چامور اولش؛ چاموره باقى،
بولاشتى؛ لوله جي، چوملكجي
چاموري = لوله ويا چوملك باغنه
يارايان چامور. ۲. كرك چاموردن
هابارت و كرك كيچ ايله قوم ويا
خراساندن مركب اولسون ديوار
خرجي؛ اورك چاموري = خرج؛

چامور تكنه سي. || ه. چاموره
دوشمك = خاك مذله مة قالمق .
چامور صيوامق = اتهام ايدمه رك
لكه دار ايتك. || چاموره بولا .
شمق = ناموس سز و حيا سز آدم لرله
اوغراشمق. || چاموره طاش
آغاق = اديزمه صاناشوب آغزني
آچد برقي. || چاموردن چيغار .
فق = مشكل بر حالدن قورتارمق .
چامورلامق } فت. ۱. چامور
چامورلامق } سورمك، چامو-
رله صيوامق. ۲. (صول) چامور
كتيروب ليمان و منفذ وسايره ني
طولدير مق. ۳. ه. اتهام ايتك،
لكه لك : ايكي ال ايله چامورلا دي .
چامورلق } س. ۱. چامورله مملو
چامورلق } ويا مستورر : اوڭ
اوڭنده بر چامورلق واردر؛
اوڭوڭ كنارلري چامورلقدر .
۲. باجهرلي چاموردن محافظه
ايچون كييلير قوچملي ويا طوقلي
مشين ويا مشمع توزلق : چيزمهم
اولد بيقندن بو طيكت اوزرني
چامورلق كييورم .
چامورلى } ص. چاموري اولان،
چامورلى } چاموره بولاشمش :
سواقاقر يك چامورليدر .
چاموقه } س. آتريشه باليفنك
چاموقه } كوكچي .
چامبيج } س. ۱. اوافق تذك .
چامبيج } ۲. خرچين. = س.
۱. قوري اوزومك اوافق دانه .
۲. اوافق كوز بيكي .
۳. سيامي آز ويا ياض چوق
كوز. مر .
چان } س. با : چاك .
چاناق } ياخود چناق . س. يايوان
چاناق } طوبراق قاب، طوبراقدن

يك قاي، قصه؛ چاناق چوملك =
اواني، سفال. || چاناق اوزنكي =
اسكي بيجيم كگيش اوزنكي .
|| ه. چاناق طومتق = ديلمك .
|| باش چاناغي = قفا كيكي . ||
ديلبجي چاناغي = ككسكول. || فان
چاناغي = قانله طول، قيب قمرزي
كوز .
چاناقاق } س. ه. سفان دير .
چاناقاق } سكرنيك باشلرته طو-
غري ياييلان تراجه سي بر كه
بعض خدماته مخصوصدر .
چانطه } س. (تق. جونتاي) مشين
چانطه } ويا قاش قابلي و آجيلوب
قايانان يوقاري طرفي دمير پارواز .
ندن معمول طوربه ايله چكجه
آراسنده محفظه كه مختلف يو-
كلهكه انواعي اولوب، اواب و
چاشير، اوراق، ييه جك، آتجه
وسايره طاشينه بارار : يول چا-
نطه سي، اوراق چانطه سي، ياره
چانطه سي. || ه. چانطه ده
ككليك = مهيا ويا تدارك قولاي
شي .
چانغال } س. ۱. طاقاش فضله
چانغال } شي. ۲. اولمش قوبونك
ديكر قوبونه امديرلن ياوري سي .
چانغر } ه. بر برلرته طوقشان
چانغر } دمير پارچه ليك كوردل .
يسي كي ناموزون بيوك بر
كوردلي ني تصوير و تقليد ايدر :
چانغر چونفور .
چانغر دامق } فل. بر برلرته
چانغر دامق } طوقشان دمير پار-
چه ليك كوردلي سي كي بر كو-
ردلي ايتك .
چانغر دي } س. بر برلرته چار .
چانغر دي } يان دمير پارچه ليك

کورلدی کی ناموزون و بیوک کورلدی.

چانقل } مه ناموزون و قبا سی
چانقل } تقلید ایدر : چانقل چو-
نفول سویلور.

چاودار } س. حبوباتک اوزون
چاودار } واسر دانلی برجنسی
که اتمکی اینی پیشیرلک شرطیله
لذیذ اولور سده اکثریا خور
کی قالیر.

چاوش } س. (باشی سرغوجلی
چاوش } دیمک (؟) اولان
«سیاوش» و یا «کیاوش» دن

اشتقاقی ادعا اولنور ۱. و قتیلہ
دیوان و سائر دوائر دولت معیتده
و یا حکمداران خدمتده بولنان
یاور و محضر کی ضابطلرہ دینلیر.
دی. تاریخ عثمانیدہ چاوشان
و چاوش باشی منصبلری خیلی
اهمیتی اولوب، چاوش باشی دعاوی
ناظری و وظیفہ سنی کوروردی.

۲. الیوم سلک عسکریدہ اوبلا-
شیدن یوقاری و ملازم نائیدن
آشماغی بر درجہ در : چاوشلر
وباش چاوشلر ضابطاندن عد
اولفیوب افراد دن معدود
ایسہ لردہ، نفراتک کرک تعلیم
و تربیہ سندہ و کرک حربہ سؤقتده
باہمیت و خدمتلی چوقدر : پیادہ،
سواری چاوشی. || اسر چاوشی =
اواسر و اوراق تبلیغ و ایصالی

خدمتیلہ قوماندانک معیتده
یولنان چاوش. ۳. عملہ و
سائرہ نک باشلری. || چاوش
اوزومی = و قتیلہ بر چاوش طر-
فتدن چپوغی طافتدن استانبولہ
کنتیرلش ایری دانلی کوزل بر
نوع اوزوم. || چاوش قوشی =
قبرلی قوشی، ایبیک قوشی. هدهد.

چاوشلق } س. چاوش رتبہ و
چاوشلق } وظیفہ سی : پیادہ،
سواری چاوشلانی : باش جا-
وشانی.

چاولی } س. تربیہ اولامش شا-
چاولی } هین و طوغان یاورسی.
(تربیہ اولمشہ بولی دیرلر.)

چاون } س. حیوان دریسندن و یا
چاون } آلت تناسلندن یا بلش
قرباج.

چاہ } س. فا. ۱. قوبو، پتر. ۲.
چاہ } چوقدور، تحت الارض
زندان. || چاہ نسیانہ آتمی =
اونوتمی.

چای } س. طوغربدن دیکزه و یا
چای } صل اولیوب دیگر برنہرہ
یعنی براوماغہ دوکیان نہر؛
دکیزی چکوب چایده بوغلی =
بیوک مشکلاتہ غلبہ چالوب کو-
چکی اوکندہ طاجز قلق؛ چایہ
وارمازدن پاچہلری صیوامق =
وقت و لزومندن اول حاضر لائق.

چای } س. (چینجہدن) خاشلانہ
چای } رقی صربی ایچیلن معروف
باراق : چای ایچمک، پیشیرمک؛
چای طاقی، ابرینی، باردغی،
فجانی، قاشینی. || آطلہ چایی =
دیش اوق دینلن برنات. || آلپ
چایی = آلپ طاساغلرندہ چیقوب
مسهل کی قوللانیلان برنات.

چاپر } س. ۱. کرک طیبی و کرک
چاپر } صنی یعنی تختی اکنکله
اوت بیتکک مخصوص برک اکثریا
صوالتندہ بولنور، و محمولی او-
لان اوت یا بہارده ایچندہ
باغلانان حیوانلرہ یشیل یدیریلیر
و یاخود ییغیلوب قیش ایچون قو-
ریدیلیر، سرخ، مرغ : طیبی

چایر؛ صنی چایر؛ حیوانلری چا-
یرہ چیقارمق، باغلامق. ۲.
چایردہ حاصل اولان اوتک تازہ-
سی، یشیلی : حیوانہ چایر یدیر-
مک. || چایر اونی = چایردن
وقتسز کسلیوب آتلمہ یشیل یدیر-
یلن اوت. || چایر پندیری = بر
جنس تازہ پندیر. || چایر صوٹوغی =
چایر و سمنده یعنی مایس ابتدا-
لرندہ اولان برودت. || چایر
قوشی = طویغدار انواعندن بر
قوش.

چایر } س. با : چایر.

چایر لامق } ق. (حیوانی) چا-
چایر لامق } یرہ چیقارمق، چا-
یر یدیرمک.

چایرلیق } ص. یشیل اوتلہ مستور،
چایرلیق } اوت بیتق (محل) :
چایرلیق یریردر؛ اوراسی هب
باغلق چایرلقدیر.

چایلاق } یاخود چیللاق. س.
چایلاق } معروف برجنس اوچی
قوش. || مج. چاروزچی، طعمکار،
کدا چشم. || چایلاق فرطونہ سی =
اکثری قیش ابتدالرنده وقوع
بولان فرطونہ.

چایلمق } فل. با : چایلمق.

چایان } س. با : چایان.

چایوق } س. با : چایوق.

چاپ } ص. فا. صول؛ چپ و راست =
چاپ } صاغہ صولہ.

چاپار } چپاز، چپاری و سائرہ.
چاپار } با : چاپار و سائرہ.

چاپاق } چپاسلانق و سائرہ. با :
چاپاق } چپاق و سائرہ.

چپ انداز { ص. فا. (معنای
چسبندگی) نسوی : صول

آنان [حیلہ کار، مکار، دساس.

چپر شمک { یاخود چاراشمق .
چش. ۱. بر برینه

کچمک، چیتمک، چاراز اولق.

۲. صیتقمق، کینلنک، شدتلفک.

چپر شیک { یاخود چاراشیق .
ص. بر برینه کچمش،

طولاشیق، کرفت، پیچایچ.

چپکن { ص. (اصلی : چاقان)

{ قولاری یاریق اولوب

اکثر یا صارقیدیلان خرچلی

صالحه : صیرملی چپکن.

چیل { ص. قویو، کتیش، بولا.

{ نیق : چیل هوا = قارلی.

= ص. ۱. قارشیق فرطونه.

۲. چامور موسمی. مر.

چپلاق { ص. ۱. کیننه مش، صو.

{ بخش، قاری، عربان،

برهنه : چپلاق آدم : انسان چپلاق

طوغار. ۲. توگی دوکلش،

توگسز : چپلاق قویون. ۳.

طونادلامش، سوسسز، ساده.

۴. طاقسز، طاقی اورلامش :

چپلاق آت. ۵. بریشی اولیان،

پک زوکورت، الی بوش. || باله.

ری چپلاق = فرومایان و

اراذل طاقی، آفاق طاقی.

|| چپلاق ایتک = صومق، چپلاق

اولق = صومق. || چیر چپلاق،

چیریل چپلاق، چیرلاق چپلاق =

بستون قاری و برهنه.

چپلک { ص. ۱. فرطونه لی، شد.

{ تلی (هوا) . ۲. قارلی،

قار یاغجفی کوستر (هوا) .

۳. جاموزلی، باتاق، جیویق

(موسم) .

چپور { ص. با : چوپور.

{ ص. (« چوره ») لقتله برابر

چپه (قوللاییر :) چپه چوره =

اطرافنده، دائرأامادر.

چسپ { ص. بر یاشنده یچی. (فا

پیش.) رسیده « پیش » دینلوب،

ایکیسی آره سنده کی مناسبت

ظاهر ایسه ده، خانقسی اصل

اولدنی بلایسزدر. }

چپیل { ص. کوزلی چاقانی :

چپیل آدم.

چت { مه. پک خفیف بر سسی

{ تقلید و تصویر ایدر : چت

یت یوریمک. (« چتر » دخی دینلیر :

چتر یتر یوربور.) = ص. پک

خفیف سس : اوقدر خلق طو.

بلاندینی حالده چت یوغدی :

کیمسه چت ایتدی.

چتاری { ص. بر اییکله اوج

{ پنبوقدن مرکب بر نوع

برلی قاش.

چتاق { ص. لسانی چتر فیله اولان

{ روم ایلی ترک کرینه و برین

اسمدر.

چتال { ص. با : چاتال.

چیت { ص. با : چیت.

چتر { چتر دامق، چتر دی. با :

چتر { چتر و سازه.

چتر { ص. فا. (تر. « چادر » دن

چتر { مأخوذ اولسه کرک [چادر،

خیه.

چتر فیل { ص. ص. ح. روم ایلی

{ خفتک و چرکسک

سولله لی کبی ترجه کی پاکلیش

و بوزوق برشیوه ابله سولته :

دیلی چتره فیلدر : چتره فیل سو.

بلیور.

چتلاق { ص. بارمق لی و یا

چتلاق { آتشده طوز و سپند

کبی بریشی چتر دامق، پاتلاق :

قیغیم چتلاق.

چتلاق { ص. چکیلن یارمق

{ یاخود آتسه آتیلان

طوز و سپند و یا جیرایان قیغیم

کبی شیء پاتایوب سس چیقارمق.

چتلاق { چتلاق و سازه. با :

چتلاق { چتلاق و سازه.

چتلق { ص. سافر آغاجک و بر دیک

{ قمری میوه، بر نوع

مرلنجک.

چتلیک { ص. کوچک دانه لی و تک

{ چکر دکلی سیاه و لذیز

بر میوه. || چتلیک آفاچی = بو

میوه یی ورن آغاج که مرلنجک

انواعنددر.

چتله { ص. (« جاتال » دن و یا

{ « چتک » دن [یازی تیلین

اتکچی و سائر اصنافک طوند.

قاری حساب آلتیدر که طولاً

ایکی یه آبرلش بر چپوقدن عبارت

اولوب، ایکیسی برلشدیرلرک

اوزرینه بیحافله اسکی لاین رقلرینه

مشابه رقلر و یا ساده جه کرشکر

چندیلیر، بری کندیسنده دیکری

ده آلیش و بریش ایدن آدنده

قالیر : چتله طومق.

چته { ص. (آراؤدجه دن) ۱.

چته { ص. (بولوک، کروه، طاق، بر

ریشک اداره سی تحتند بولان

هبت : خمدود چته سی . ۲ .
 عسکر بولوی ، مفرزه . ۳ .
 چاپولی و آقینچی طاقم : برطاقم
 چتهل حدودی تجاوز ایتدی .
 چته | یاخود چینه . س . ایکی اوج
 چته | بارمق اکنده طار و او .
 زون تحفه ، شیشه ، پارواز .
 چته چی | س . بر چته ايله ایلری
 چکن عسکر ، طایعه
 عسکری .

چتیق | با : جاتیق ، چیتیق .
 چتینک ، چیتینک : چیتینک : با :
 چیتین و سارمه .

چ | س . حبوبات ییغنی ، ذخیره
 کومه سی : نیسان یاغار صاب
 اولور ، مایس یاغار چیچ اولور .
 چچارقون | یاخود چچارون . ص .
 لرومز و مناسبتیز
 یه چوق سو یاین ، کوزه ،
 شارلتان ، لافزن ، چاک چاک
 ایدن .

چچن | س . بلاد قافقاسده جنسیجه
 چرکلمه قریب بر قوم .
 چدیک | س . وقبله قادینلرک و
 طریق علی رجانک بنه
 اورنکده قوندره ایچنده
 کیدیکلری صاری مستکه آتی
 دخی صاری مشیندن اولور .

چدیک | س . چدیک دینل
 چدیک | صاری مست وقو .
 ندنی بابوب صانان خفاف .

چ | یاخود چیر و چریل . ۴۰ .
 چر | « چیلای » صفتندن اول
 کلوب مبالغه بیان ایدر : چریلایق ،
 چریل چیلای = بسبتون عاری
 وبرهنه : هیچ برشیء اولمق سزین .

چرا | س . فا . اولتاق ، مرعا . ذ .

چرا | یاخود چیرا . س . (بلکه
 چراغ) دن | جام آغاچنک
 ساقزلی و یاغلی بری که یاریه لری
 آتش یاغنه و کویلرده تنویر
 ایچون موم و قندیل برینه
 قوللانیلر . || چرا آغاچی = جام
 آغاچنک چرالی جنسی که چرالی
 دیان قالین و چیکنه دینان ایجه
 تختهل بوندن چقار . || چرا
 قومق = طوتوشدیرمق ، چرالا .
 مق .

چراغ | س . فا . قندیل و موم و
 مشعله کی واسطه تنویر :
 چراغی یاقق .

چراغ | ص . الفت آتفه فارسیه دن .
 — تر . زبازدی : چراغ
 ۱ . اوجاق و قدیله یعنی او بارقه
 مالک اولمش ، نعمت و احسانه
 و یا وظیفه و معاشه یاخود بر
 مأموریتیه . نائل اولان : فلان
 مأموریتیه چراغ بیوردلی :
 بشیوز غروش معاشله چراغ
 بیورلسی . ۲ . خدمتدن عفو
 اولنه رق اوندۀ اوتورمق اوزره
 تقاعد معاشنه نائل اولان :
 یوز غروش معاشله چراغ
 بیورلمش حمله جیلردندر : آرتق
 اختیارلادی چراغ اولمسی
 ایستور . ۳ . مح . بیوک نعمت و
 احسانه نائل اولان : بنی چراغ می
 ایتدیکز ظن ایدیورسکر ؟

چراغ | یاخود چراق . س . صنعت
 اوکرتک مقصدیه بر
 اوسته تک معیت و خدمتده
 بولنان کنج ، شاکرد ، تلید :
 مارافوز ، اجزاجی چراغی .

چراغلق | س . ۱ . نعمت و احسان
 و وظیفه و مأموریتیه

ناغلیت . ۲ . تقعد ، اوه چکیلوب
 استراحت ایتمه . ۳ . تقاعد معاشی .
 ۴ . شاکردک ، تلیدک : بر
 مارافوزک یاننده چراغلق
 ایدیور .

چراق | و چراغلق . با : چراغ ،
 چراغلق .

چراقان | س . (اصلی : چراقمان)
 ۱ . اوزرنده مشعله
 یاقیلان قله و یا دیر دیرک . ۲ .
 بالیتجیلرک صو کنارنده قور .

دقزی پله . || سوسام چراقانی
 = یغین اورته سنده مرکوز دیرک .
 || مح . چراقانه چیمقی = زیاده
 قیزمی ، برغضب اولوب فیرلامق .
 | س . اوزرینه قندیل و موم
 چراقه | قوردقزی دیرپابه .

چراگاه | یاخود چراگه . س .
 | فا . اولتاق بری ، سر .
 عاتی محل . ذ .

چرالامق | قند . ۱ . چرا قومق ،
 | طوتوشدیرمق ، یاقق ،
 آلوندیرمک . ۲ . مح . افساد
 واغوا ایتک .

چراموز | س . بالیتجیلرک آتش
 بالینی ایچون اوزرنده
 چرا وفونده یاقدقزی اسقاره .

چرب | ص . فا . سمیز ، یاغلی . ذ . ||
 | چرب زبان = فصیح اللسان .

چریدیرمق | قند . (« چاریدیر »
 « مق » فمکک لفظاً
 ومعناً مخفی) ۱ . یاداش اور .

دیرمق . ۲ . کناردن آز کسیدیر .
 مک . ۳ . تمیز صو ايله ییقامق ،
 برضودن کچیرمک ، قصارلامق .
 ۴ . بویاه باتیرلش ایسله چیز .
 دیرمک ، نشان یاهدیرمق ، چرپی
 اوردیرمق .

چرپشدرمق { فت. ۱. اینجه
دکنکه خفنجیه
اورمق. ۲. کاغده اورورکی
چابق چابق ودقتسر یازمق.

چرپشدرمه { س. عجله اله و
دقتسر یازمش
یازی.

چرپشقم { فل. (قوش) قاتلری
اوروب اوینامتی،
قاتلری اویناده رق حرکت و
خلفانه اولمی.

چرپشق { ۱. بومقدار کلمک،
کوشه و کنارلی
آلتقی. ۲. تنج اولمی. ۳.
(قوشک قنادی) کلمک.

چرپیق { فت. (چاریق) فملک
لفظاً ومعناً تخفیفدر ۱.
یاواش و آزاورمق. ۲. اوچلردن
آزکوب بونمی. ۳. (زی) صوبه
اورمق. تمیز و صوفوق صو اله
وصابونیز بیباق: یخی چرپیق.
۴. بویاه بایرلمش ایله تختیه
طولانی خط چیزمک، نشان،
چرپی اورمق. ۵. (قوش
قاتلرینک) اوچلری کسمک،
اوچلری قیریق.

چرپندی { س. ۱. اوینامه،
خپان، فیش یو.
رک چرپندی. ۲. ساحلده
دکیزک یالادینی قومسال ویا
چاقلق.

چرپیق { فل. ۱. اوینامق،
دیتره مک، خلفانه کلمک،
تلاشه دوشمک یورک چرپیق.
۲. (قوش) قاتلری اویناده رق
تلاش ایتک بر قوش چرپیوب
طوروردی.

چرپی { س. ۱. آغاچلردن کسین
دال و بوداقلر مجموعی،

آغاچ قیرپندی: چالی چرپیدن
برقله. ۲. تختیه بچنلرک بیچی
یرلری اشارت ایتدکاری ایپکه
بویاه باتیروب ایکی اوچلری
ایلیشیردکن صکره اورمق.
سندن قلدیروب قوبورمکه
چیزکی یاپارلر. ۳. چرپی اله
اشارت اولنان یرلک بیچی اله
یارلسی بوطوسونغی بش چرپی
آیرملی، برغلاصدن درت چرپی
چینقار. ۴. مج. نمین، حساب،
ترقیب: چرپی به کلمک، اویمق. ||
چرپیدن چیمق = حدی نجاوز
ایتک. || چرپی طومق = موازنه
ایتک، حذا بولمی.

چرپیچی { س. یازمه بچنلری
باصلدقن صکره تمیز
صوبه اوروب چرپی صفتیه
مشغول آدم، قصار: چرپیچی
چاری.

چرت { س. صنعی برسطع مائله
چینوب این حیوانه چکد.
یران طولمی صو طولابی.

چرتلاق { س. قارغه، غراب،
زاغ.

چرچر { یاخود چرچیر. س. ۱.
چرچر دائمی صورنده و کلمز
بر اینجه سس چیتاران شی.
۲. اینجه بر سسله چاغلابه رق
آقان صو. ۳. اوت چکرکسی.
۴. آغزی طورماز، کوزه،
چوق سولیر. ۵. خورجیلرک
قیصه و قالین او فلاغوسی، سردانه:
چرچر کوزله سی = بنوع کوزله.
۶. ایچنده پنبوق قوزمه سی
آیرتدقزی سیت.

چرچی { س. ۱. اوافق تفک
صانین اشیا. ۲. بویه

اشیا صانان تخفیی، چرچی.
چرچی { س. اوافق تفک شایمل
صانان تخفیی،
بیله ور.

چرچیوه { یاخود چرچوه. س.
ا. (ا. چارچوبه) دن
اولدینی ظن اولنور. ۱. جام
یاخود آینه ویا طبله دینلن
اومعلی تختیه طاقله مخصوص
طوغرامه قفسی: پنجره، قیو،
آینه، لوحه، رسم چرچیوه سی =
قورنج. ۲. باصمعی دستکاهی.
|| چرچیوه کاغدی = جام برینه
چرچیوه طاقیلان باغلی کاغد.

چرچیوه لی { س. ۱. چرچیوه سی
لی رسم، لوحه. ۲. کناری
جدوللی، حاشیالی، کنارلی.

چرخ { س. فا. (تر. زبازدی:
چارق) ۱. دون پروانه لی
تکرلک: واپور، دکرمن، طولاب
چرخ. ۲. برماکینه مک دونز
تکرلکی که اکثریا ماکینه بی
دوندرن آلتدر: طباعت ماکینه.
سنگ چرخ. ۳. هر نوع تکر.
لکلی ماکینه، دونه رک ایشلین
آلت: بیلیکی چرخ: چرخه
(چارقه) طومق: چرخدن (چار.
قدن) چکرک. ۴. هیئت قدیمه
ظن باطنیه بربری ایچنده دور
ایدر ایلکدن مرکب کاشنات،
فلک. افلاک: چرخ کردان، چرخ
کردوز. ۵. عر. بخت، طالع،
فلک: ای چرخ دون. || چرخ
فلک = ۱. برماکینه و طولابه
تدبیه اولنان سما. ۲. مج. طالع،
بخت: آه! ای چرخ فلک!
۳. یاقلدتمه دونه رک آتشلر

پوسكوردور دائرۋى بر نوع
طوانه فشكى. ۴. بر نوع صار.
مشقلى نباتك چيكي. || چرخى
بوزلىق ايشنه خلل كللك.

چرخجى { س. زبازدى: چار.
غجى ۱. } بروا بوزك
ماكينه سنى وبا ديكر برما كينى
اداره ايدوب ايشلدن آدم:
واپورك چرخجى: چرخجى
باشى برما كينه باقارلك برنجيى.
۲. برما كينه نك تكرلكنى دوند.
پرن اشجى: طباعت ماكينه سيون
برما كينست ايله بر چرخجى لازم.
۳. تكرلكلى بيلكى ايله بيقاق
وساژه بيله ن آدم.

چرخجىلىق { س. زبازدى چار.
غجى ۱. } واپور
وساژه ماكينه سنى اداره ايدن
آدمك وظيفه سنى: چرخجىلىق قور.
دانقدن دون عدالور. ۲. بر
ماكينه نك تكرلكنى وبا برىاكي
چرخنى چورن اشجى نك ايشى
وحال وصنعى.

چرخلى { ص. دوز بر تكرلكى
وبا پروانه لى چرخى
اولان: چرخلى ماكينه.

چرخه { س. فا. تر. زبازدى:
چارقه ۶. } عساكر
خفيفه نك صف ايلر يسنده حركت
دوريه ايله ايتسكلى تعليم: چرخه
جنكى = بو صورتله اولسان يعنى
ايلربده كى قراولرك ايتسكلى
حرب: چرخه طوبى = بو تعليم
وجنگه مخصوص خفيف طوب.

چرخه جى { س. و قتيله اردونك ايلر.
ايلسندنه حركت دوريه ايله
جنگ ايدن خفيف عسكر، قراول.
چرخه لاشيق { فشر. ۱. } ايكى
اردونك ايلرى

قراولارى حربه طوشقى.
چرك { س. ميكدن معدود اوليه رقى
چرك زى نك آره سنده وبا قهره
آلتنده يئن رچل، پندير، خاويار،
صارديله، يئش كى شيلار، مزه.
چرك نك { دل. وقتسز آرشى
يىسوب اشتمايى
كسدير مك.

چرك { س. فا. كير، پاس، بيسلك،
مرداولق.

چركاب { س. فا. ا چرك = بيس.
آب = صو. - تر. زبا.
زدى: چركف } بركمش بيس
صو، مردار صو، بولا شيق
صو، لى: چركف.

چركس { س. بلاد قافقاس اقوام
چركس } اسلاميه سندن اولوب
اليوم اكثرا فرادى ممالك عثمانيه ده
ممكن بولنان جسارت و ذكاوتله
ممتاز برفوم و بوقوم منسوب آدم.

چركسجه { س. ۱. چركس لرك
طرز واصولنده وبا
سا نلر نده: چركسجه خوره نك:
چركسجه آنه يي نك: چركسجه
سويلك. = ص. چركس لرك طرز
واصوله مطابق. = س. چركس
لسانى: چركسجه نك خانقانى السنه
زمره سنه منسوب اولديقى هنوز
تحقق ايتدى.

چركف { س. فا. چركاب } دن
چركف { حرف } بركمش بيس
صو، تعفن ايتش بولا شيق
صو، || بجز ادبىز و تربيه سز
آدم: چركفه طاش آتمى = تربيه سز
آدم لره بولا شقى.

چركه { س. چنكانه لرك كى كى ايكى
ديركلى خفيف اوبه: چركه
چريسى = چنكانه لرك: چركه قبا

طاييسى = جسارت صانان چنكانه.
چركين { ص. اصلى فا. چرك } دن
چركين { يعنى كيرلى } ۱. كوزل
ضدى، قيق، زشت: چركين
آدم: چركين قيز: چركين بوزلى.
۲. كوتى، بكنيله جك، مذموم،
ردى، بد: چركين ايش: چركين
خوى. = د. كوتى فنا: چركين
ايتش: چركين سويلدى.

چركينسجه { ص. آرزو چركين، شيرنجيه
چركين: چركين: چركينجه بر
قيز.

چركينسك { فت. چركين بولاق،
چركين عدايتك،
چركين كوروب بكنه مك.

چركينسك { فت. چركين ايتك،
چركين كوستر.
مك، چركينك و برمك: تربيه
نقصانى كوزل بر قيزى چركينسك
قوتى حائر د.

چركينشدير مك { فت. چركين
چركينسك } ايتك، چركين
كوب كوستر مك، چركينك و برمك:
بك چركين دكلدر لكن اوقايت
كند بيسنى چركينشدير بور.

چركينشك { فل. چركين
اولق، چركين
كيتلك پيدا ايتك: كوچك ايتكن
اولدغه كوزل ايدى لكن بيودجكه
چركينشور.

چركينك { س. ۱. چركين اول.
نك حالى، كوزلك
مقابلى، قيق، زشتى. ۲. كوتيك،
فنايق، ردايت.

چركينلماك { ياجر كينه مك. فل.
چركينلماك } چركين اولق، چير-
كيتلماك. = فت. چركين عدايتك،
ذم و تعجب ايتك.

چَرَكِيئَلْمَكْ { فط. چركين اولق،
(چركينك) پيدا
ايمك : كويلي قيساقته كيرنجه
چيركينلندي .

چَرِيَقْ { س. (بفارجه دن) ايكي
{ باشي چاليق طاليلان ويا
ذخيره قابلي .

چَرَوْتَه { س. (يتا) سياه صاريق .

چَرَوَقَه { س. قمرزي قنابتي كول
(خديسي (باليق) .

چَرَوِيشْ { س. اريدلش صغي-ياغ
واتي : چرويش ياغ
بوماده ايله ساده ياغدن مركب
مخلوط وعادي ياغ .

چَرِي { س. (اصلي : چيريك =
{ ديري، جانلي اسكرك،
جند، جيش، لشكر، سپاه . ||
چري باشي = وقتيله سر كرده ،
باشبوغ، سالار، سرچشمه معنا
سنده قوللانباير ايده ده اليوم
يالكر قبطيلرك مختاري حكمنده
اولان رئيسلرته دينر . || ايكي
چري (يكچيري) = وقتيله تشكيل
ايدلش معلوم اولان عسكرك
اوجاغي كه اوانلده دولتك
تاسس وتوسعه جوق خدمت
ايتش ايكن، بعده چيرندن
چيقوب لغويي ايجاب ايتدير .
مشدر . يا : يكچيري .

چَرِيشْ { س. صاري زباني كوكي
اونندن پاييلان بر
معبون كه مجلدلر ويا بوجيلر
طرفندن مقوي وشين يايشدير .
مقده وسائر ايشلرده قوللانباير .
قوله استعمال مر جعدر . ||
چريش چاناغ = يايشدان و

طاتير شي .

چَرِيشَلْمَكْ { فط. چريش سور .
مك، پريشله يا .
پيشدير مق .

چَرِيشَلْمَكْ { فح. چريشله يا .
{ پيشديرلوق : كتاب
قابي بويله چريشليز ؟

چَرِيشْلِي { ص. چريش سورلش ،
{ چيريشله يايشديرلش .

چِرْزِمَه { با : چيزمه .

{ چيمك، چيسندي . با :
چيس اچيس وسائر .

چِسْبَان { ياخود چيسان . ص. فار .
{ مناسب لايق . شايسته .

چِسْت { ياخود هست . ص. فار .
چست اسريع الحركه . چويك .
الكثيرا مترادفي اولان «چالاك»
ايله برلكده قوللانباير : اچست
وچالاك بر دليقاني .

چِشْم { س. ف. كوز، عين، ديد :
چشم اچشم حسرتله باقراق =
حسرت كوزيله : نور چشم =
كوزك نوري : چار چشمه = درت
كوزله ، يعني صير سزانله انتظار .

چِشْمَه { س. فار . ايجيله جك ماء
چشمه اچاري آفان ير ، كه يا
دائي آقار وياخود خزينه و
موصلي اولور . و اكثر يا
مردن ممول ومصنع اوله رق
خيراندن معدود ويا نور : چشمه دن
صوايچمك، طولر بر مق : قوري
چشمه = صوبي كيش : چشمه
حيوان آب حيات چشمه سي .

{ ياخود چشمه . س. اف .
چِشْمِي { «چاشني» دن ا ۱ . طات ،
لذت . ۲ . يملك طات و طولز به

باقه . دگمه : چشمينه باق . ۱ :
چاشني، چاشنيك . ۳ . ضربخانه ده
تعين عيار : چشني مأموري .
۴ . برقاچ قيون انتخاب اولنه رقي
جلبلرجه حد وسطى تعين : يكي
طو تيلان چشني به كوره . ۵ .
برقاچ جنس دقيقك قارشدر برلسيله
اشمكچيلره كوستربان اتمك
عياري : شمدي چشمينه اناطولى
اوني دخي واردر .

چَشْنِيئَلْمَكْ { نل . نك وسائر .
نك لذتي يرينه
كلك، طادى طوزى قوامنده
اولوب لذتلى اولق .

چَشْنِيئِي { ص. اجزالي، قابسوالى
{ تفنك : چشنيلى تفنك .
چشيت { س. نوع، جنس . اور .
چشيت ا نك . درلو، مايه سي بر
اولوب رنگي ويا چيچكزي مختلف
اولان = بوه صمتهك برقاچ چشيتي
واردر : بائقه چشيتي يوقيدر ؟
چشيت چشيت = كونا كون .

چَطَه { ياخود چتانه . س. اطونه
{ ساحلنده برقصه اسمندن
ماخوذدر . ا صندال شكل و
چسامتنده واور . استمبوليك
كوچكي .

چَغَالَه { ياخود چاغله . س. يشيل
{ قيوغيله رابر اولان خام
بادم : ويا بوكا بكزر ديكرك
ميوه .

چَغَانَه { س. چشكي دچشكي، برنوع
{ چالاره .

چَغْت { س. با : چيفيت .

{ س. چنكيز خاك توروني
چَغْسَاي { چغتاي خاتك اسمنه
نسبتله ماورا، النهر جهتلرنده

ساکن ترک قومنه وسویلدکری
شرق ترکیه سنه وبرین اسم
اولوب، « اوبفور » اسمی یرینه
کچمشدر : چفتای قومی، چفتای
لسانی.

چفتایجه (ص. چفتای قومنه
منسوب ویا شایان
اولان : چفتایجه لسان، عادت.
= ح. چفتای قومی طرز و
اصولنده ویا لسانده : چفتایجه
معامله ایدبور؛ چفتایجه قو.
نیشورل. = س. چفتای لسانی،
شرق ترکیه سی : چفتایجه اوبفور.
جهنک خلغیدر.

چغیر (چغیرمق وسائر. یا : چغیر
چغیر) وسائر.

چفت (ص. فا. جیم عربینک
ضمیمه اولان « چفت » دن)
تک اولیان، ایکی مساری عدده
تقسیمی مکن اولان : چفت عدد،
رقم. = س. ۱. برطاقم تشکیل
ایدن ایکی شی، زوج، چفت :
بر چفت کوکرچین؛ بش چفت
قوندره. ۲. بر چفت یعنی طاقم
تشکیل ایدن ایکی تکک بهری،
اش : بو آتک چفتی ککبردی؛
چفتی بوله مدم. ۳. صیان چکن
ایکی اوکوز طاقی، قوشی :
چفت سورمک. ۴. بر اوزک
ایله بردیشینک تشکیل ایدکری
طاقم، زوجین. || چفت اولق =
اشنی بولوب بر چفت تشکیل ایتک.
|| چفت ایتک = اشنی تدارک
ایدوب چفت یایمق. || چفت
چپوق = تارله و باغ ایشلری،
زراعت، امور زرعیه : چفت
چپوقله اوغراشمق. || چفت

سورمک = حرارت ایتک، صیان
استعمالیله اراضی ایشلک.

چفت (س. ماشه وچیبیس کی
ایکی صایلی آت : قو.
یوچی، ساعچی چفتی.

چفتیجه (س. ۱. اوکوز چفتیله
چفتیجه) صیان سورمک طوبرا.
غی ایشلین آدم، زراعت، حرث :
کویلیرک قسم اعظمی چفتیچدر.
۲. کندی مالی اولیان بر
چفتلکده معین اجرت آلمق
مقاوله سیله ایشلین آدم : چفتلکدن
هم ملک صاحبی همده چفتیجه بحق
استفاده ایدبور.

چفتیک (س. اوکوز چفتیله
چفتیک) اراضی بی ایشلسمک
صنعتی، زراعت، حرث :
چفتیکله چوبانلق تعیش بئرینک
اک باشلی رکنلیردر.

چفتلشدیرمک (فت. ۱. چفت
چفتلشدیرمک) ایتک، برتک
اشنی بولوب چفت یایمق : آرابه
آلتربی چفتلشدیرمدم. ۲.
حیوانانی ازدواج ایتدیرمک،
سفاد ایتدیرمک : بو کویکی
چفتلشدیروب یاوریلربی آلمی؛
قوبونلری خانفی آیده چفتلشد.
یررلر؟

چفتلشمک (فت. ۱. برتک)
چفتلشمک) اشنی بولوب چفت
اولق : کوکرچینک اشنی اولور.
سه بردها زور چفتلشیر. ۲.
(حیوانات) ازدواج ایتک،
سفاده کیرمک : اکثر حیوانات
سنده برکزه چفتلشیر؛ اتی بر
قیصراق جنس بر آتله چفتلشجه
النه کوزل برطای وجوده کلیر.

چفتلشمه (س. حیوانانک ازدوا.
چفتلشمه) جی، سفاد : قوبونلرک
چفتلشمه وقتی.

چفتیک (س. چفت سوروب
محصولات بیتشدیرمک
مخصوص محل، بر صاحبک تحت
تصرفنده بولنان متعدد تارله.
لرله باغ و اورمان و مرعا و
سائره بنجوعی که عمله ایله و یاخود
اورناقلاشه ایشلین و چفتلکک
مخصوص خانه ویا قبله لرنده
اقامت ایدن چفتیکلر معرفتیه
ایشلینر : کینک قیچنده چفتلکک
ایچنده.

چفته (ص. ایکی قات، ایکیلی،
ایکی یانی، قاترلی، منق :
چفته مردیون : چفته قاتلی قیو؛
چفته جام. = س. ۱. قایمک بر آدم
طرفندن چکیلن ایکی کورکی :
بر چفته، ایکی چفته، درت چفته.
۲. ایکی ناملیلی آو تفنکی : آو
چفته سی. ۳. آتک آلتنده غیر
مقبول واوغور صابناز چفت
نشان. ۴. حیوانک ایکی آرت
آیاغیله بردن دپه سی : قاطر
چفته آتمق. ۵. قاطرک چفته
آتمسی کی ضرر ویرمه.

چفتلی (ص. ۱. آلتنده چفت
چفتلی) نشانی اولان (آت)،
اوغور سز، مشغوم. ۲. ایکی
آرت آیاغیله بردن اوران : چفتلی
استر. ۳. مح. حیلکار، دیسه.
کار، علاق : چفتلی آدم.

چفت (یاخود چفت. س. فا.
چفت) « جود » دن، اوده
عرب. « یهودی » دن که یهودا بن
یعقوب (عم) ه نسبتله دز بنی
اسرائیل سلاله سنه ودین مو.

سوی یہ منسوب آدم، یہودی،
اسرائیلی.

چھوٹلق } یا چھیتلق . س . ا .
 چھوٹلق } یہودیك، یہودی
 جنسیت و مذہبی . عو .

چھوٹے } سو سو کئی قیزاگی
آلته قونیلان چار.
چوہ .

چقال } یاخود چقال. س. (قا)
چقال } شقال [گویکه مشابه
بیانی بر حیوان که آکنزی سو-
ری ایله کرر و چوق یافره
ایدر لر، ابن آوی. || چقال
اریکی = اریکک الیادی واکسی
جنسی، بیانی اریک.

چقريق } س. با: چقريق .

حَقِّمَاق } س. ۱۱ : چاقاق .

چققمق } چقمارمق وسائره. با:
چققمق وسائره.

چقور } ص. س. با: چوقور.

حقیقین } ۔۔ : حقیقین .

چَک { نکاحہ (Cheque) قلمی
انفاد، آجیق و اودنسی
ضروری باقیہ حوالہ سی، پولیمہ۔

حکیم } س. دت نکر لکھی
ال آراہی .

چکدري } س. کورکله چکيلن
قايذک انواعدن بري که
وقتيله محاربه لوده وتجارنده دخي
قولالانيليردي .

چکد پر مک } فۛ. ۱. نقل ابتدا
مک، طاشه فۛ:

۲. سو رو کلتیک، چکه رک یو- ریتک، آرابه نی ایکی آنه چکدر- بو طاشلری اوتیه چکدر ملی.

ملی. ۳. جیقارتق، چکدرک
 سوکدیرمک: بر چوروک دیش
 چکدیرمک. ۴. کورک اویناتق،
 کورکله یورتک: کورک چکدیر-
 مک. ۵. تحمل ایستدیرمک،
 تمجیل اتمک، اذیت اتمک: بو
 خستلق بکا چوق چکدیردی.
 چکدیرمه (س. ۱. چکدیرمک
 فعلی. ۲. چکدیرمک).
 ۲. کورکله یوریدیلیر بر دیرکلی
 بیوک اوپون وائر قانی.

چکدیری } - با: چکدیری.

چکر دك (۱. س. ميوه نك اينجند.
اكي نك ويا متعدد تخم،
نوا: شفتالي، اريك، قارپوز،
اوزوم، آيو، اينجير چكر دك.
۲. دانه، قيراط (وزن): ايكي درهم
بر چكر دك آغر لنفنده. || چكر-
دكن بيشمه = ريش وياصنفته
تاكو چكا كندن وابتدا چراغلق
ايده دك آليشمس اولان: چكر-
دكن بيشمه مطه جي. || ايكي
درهم بر چكر دك = قات سوسلي
وشي كرن.

چکر د کسز } چکر د کی او۔
لیان: چکر د کسز
اوزوم، نار و سائرہ .

چکر دکنمک } فط. چکر دک
پیدا اتمک، قار.
تلاش مق: باطلیمان، خیار چکر.
دکندی.

چکر دہلی } (ص. چکر دہلی اولان:
(بر، چوقہ چکر دہلی

چکر دَمَك } یاخود چکر دَمَك.
فل. ایچند. چکر دَمَك
اونار کی سس چقار مق،

طیقیردامق، چتردامق .

چِکِرْدِي } س. ايچنده چکِرْدک
اوينار کي سس
چيقارمه، طيقِردي، چتردي.

چکرگہ } - [اصلي «چوڪ»
 دن «چوڪار تھ»،
 چو غورتھ] بولوت کي چيو۔

کوب ضررواتی وبتون نیساتانی
 خراب ایدر اوچی بریوانجق،
 جراد، ملح؛ چکرگه دوشمک=
 ظهور ایتک. || اوت چکرگه سی=

حسبان. || اوراق چکر گہ سی =
صرصر. || اوراق چکر گہ سی =

آغستوس بوجی۔ چار چکر۔
گہ سم، گہ، گہ، لافیر، گہ

جگر گسی = آگستوس ہو جکی۔

|| چار له مخې = يو حيوان مضر كې
پړه كړمديكي يوه ورطه سي.

|| چکر کہ قوشی = صیغیر جنق قوشی .

چکشیدیر مک } فتہ: فالقی
سویٹک، فصل

وغيت ومذمت ايتك : آدم

چکشدیرمه { فصل، غیبت، مذمت .

حکشدیریش { س. فصل وغیت
موزمت ط ذریعہ

اونی بر چکشد بریش چکشد بر-

دی کہ ...

جاشمیک } قس. هو یس، غاوا
ایتمک، معارضه و

مجادله ایتک: چکیسه چکیسه
یا زارلق ایتدی لر. = فل. جان

چکشمک = حالت نزعده، احتضار۔

طوتیشمه، فاووا،

چکشمه = حالت نزع، احتضار.

چکلمز { ص. تحمل اولغاز، پک
آغز ویا معین : چکلمز

برحالی، بر طبعی واردرد. —
معانی سازه سیچون با : چکلمک،
چکلمک { ۱. سور وکلنگ،
طاشینی، جر اولنقی :

بو آراه بر آله چکیله بیلیر. ۲.
تحمل اولنقی، باشبه کلک :
چوق زجت چکلدی : بونک ده
طوری چکلمز = فل. ۱. بر
کناره کیلک، ازوا، اختیار
عزت ایتک، بر شیشه قاریشما.

می : کندبسی چکلش، بر طرفه
چکلش : چفتلکه، اوبنه چکلدی.
۲. طویلانی، بوزلمک، تقبض
ایتک : بوقاش ایصالنجه
چکیلیر. ۳. کرلمک، توتر ایتک :

اسباز موسدن ظامارلری چکلدی.
۴. کرینک، کری به طوغری
رجعت ایتک، دونوب کلن
طرفه طوغری کیتمک : دشمن
عسکری چکلدی : دیکز چکلدی :

صولر چکلدی. ۵. دفع اولقی،
مندفع اولقی، زائل اولقی :
چکرکه چکلدی : خسته لق
چکلدی. ۶. طاغلق، هر بری
بر طرفه کیتک، انصراف ایتک :

غلبه لک چکلدی : مدعین
چکلدیله : هر کس چکلدکدن
صوکره.

چکلمه { س. چکلمک فعلی. با :
چکلمک.

چکیلیر { ص. تحمل اولنور، قابل
تحمل : چکیلیر خسته لق
دکل.

چکلمجه { س. (چکلمک دن)
۱. ماصه و یا زبانه تک
چکلمکه آچیلیر کوزی : اوراق

یا زبانه سنک چکلمجه سنده حفظ
ایدیور. ۲. چکیلر کوزلری اولان
کوچک صندیق و یا طولاب. ۳.
بر کوزلی و درت آیاقلی کوچک
یا زبانه. ۴. چکلمه سز و اوافاق
تفک و اکثرا قیمتی شیئر و ضمنه
مخصوص کوچک صندیق : اوراق.
بازره، مجوهرات چکلمجه سی. ۵.
چکیلوب تکرار قونور و یا آچیلیر
قپانیر کوزری. ۶. فرطونه
ظهورنده کیلرک چکلدیکی کو-
چک لیان، محفوظ قوی.

چکلمک { فت. ۱. بر اوچندن
طونوب اوزاتقی : شو

ایچ چک : هر بری بر اوچندن
چکیوردی. ۲. کندبینه طوغری
جذب و جلب ایتک : صرافلر اوا-
قانی چکرلر. ۳. سور وکایوب کو-

تورمک، جرایتک : آراه چکلمک.
۴. نسله جذب ایدوب یوغقی،
باع ایتک : صوی، توتونی
چکلدی. ۵. بر شیشی صوقلمش
اولدینی بردن چیقارمق : قلیچی
قینندن چکلمک : بیحاق چکلمک :

دیش چکلمک. ۶. قیودن (صو)
چیقارمق : صو چکیور. ۷.
آیاقدن کیلین بر شیشی کییمک :
چیمزه می، بوتینی، بانطالونی
چکلدی. ۸. اوکنه چیقارمق،
تقدیم ایتک : کندبینه کوزل بر

آت چکلدیله : بر چوق هدیه ل
چکلدی. ۹. کوکل آتاق، جذب
ایتک : بویرلر آدمی چکر. ۱۰.
منع و زجر ایتک، قورنارمق :

شو چوچنی قاردن، عشرتدن
چکملی. ۱۱. تحمل ایتک، او-
غرامق، مصاب اولقی : زجت

چکلمک : خسته لق چکلمک : زیا-
نتی بن چکیورم. ۱۲. بوینه
و یا دائر امدار بایلان بر شیشی
یا یقی، قورمق، بنا ایتک، تمید
ایتک : دیوار، سد چکلمک :

اطرافنه خندق چکلمک. ۱۳.
کریمک، یا یقی، آصق : پرده
چکلمک. ۱۴. چیزمک، چیزه رک
اوزاتقی، تمید ایتک : چیزکی،
خط چکلمک. ۱۵. یازمق، رسم
ایتک : صح چکلمک. ۱۶. سور-

مک، قومق، بایشدیرمق : بویا،
آستار، دوزکون، راستیق
چکلمک. ۱۷. (حیوانی) دیشی به
آشیرمق : عرب آغیرینی مجار
قیصر اقلرینه چکملی. ۱۸. ترازو
و قطار ایل طارریق : شو جوالی

چک باقمه قاج اوقه در. ۱۹.
سوق ایتک، یورتمک : عسکر
چکلدی. ۲۰. (ضیافت) ویر-
مک، کشیده ایتک، ضیافته
دعوت ایتک : فلانه برضیافت

چکلدی. ۲۱. (تلغراف) اور-
دیرمق، کوندرمک، کشیده
ایتک : بر تلغراف چکلمش. = فل.
۱. طارالق، بوزلمک، چکلمک :

فاله بیقانجه چکر. ۲. زجت و
مشقته و درد و کدره دوجار
اولق : چوق چکدم، بنم چکد-
یکمی دنیاده کیمسه چکمه مشدر.

۳. بکتره مک، آکدیرمق : صو-
ینه چکلمش : باباسنه چکیور. || او-
موز چکلمک = بیاز لکه کلک، نجلا-
هل ایتک. || ایچ چکلمک = آه ایتک،
ناوه ایتک. || ایچ چکلمک = کوکل

ایتمک، آرزو : لان
ایچم چکیور. || ال چکلمک = واز

چمك، صرف نظر ايتك، آرتي
 قار شىماق: بن اوايشدن ال
 چمكدم، المى چمكدم. || قولاق
 چمك = تريبه ايتك. || چكه مه.
 مك = حسد ايتك، بريك فضائل
 و محسناته تحمل ايدمه مك.
 || كورك چمك = قايق بوروتك
 اوزره كورك قوللاق: آفتدى.
 به كورك چمك = بهوده بور.
 لمن، تيجمىز برايشله اوغراشمق.
 چمكمن | س. ۱. چيكن. ۲. يا.
 چمكمن | غمخوران. ۳. بول
 شلوار.

چمكه | س. ۱. چمك فعلى. ۲. |
 چمكه | چمك. ۲. چيكن ويا
 چمكش. ۳. ماصه ويازيخانه
 و طولاب كى شيدلر ك طيشارى به
 چمكه آييلر كوزى: يازيخانه.
 مك چمكه سنده در. ۴. ايش
 ايشلر كن اوستدن كييان ككيش
 پانتالون ويا شلوار وساژه.
 = موزون ومنتظم: چمكه
 بورن.

چمكك | فل. اجتناب و احتراز
 ايتك: كنديسى كيتك
 ايتيورسده سوز اولسون ديه
 چكنيور: فلاندى چكنيور.
 چكه | س. ۱. آغزك آلتنده ايتك
 ايككارينك بولشد كارى ير،
 ذقن، زنجيدان. ۲. به باش
 بودوسلامه مك آلتنده كى نها.
 بندن ايلرى به طوغرى جيقان
 دبرسك. || ۳. به كوزه لك،
 چوق سويله، بهوده لاف: بو
 آدمده نه چكه وار! || چكه
 آلتى = غيب. || چكه آتمق =
 حالت نزعه اولق. || چكه او-
 يناسمق = اوبورلى ايتك، چوق

يملك. || چكه چالاق = چوق سو-
 يملك. || چال چكه = يورلقزبن
 متصل سويلر آدم. || چكه سى
 دوشوك = آغزى طور ميوپ
 متصل سويلر فروت آدم. || چكه
 ياريشد بومق = لغردى ياريشنه
 چيتمش كى چوق سويلوب طور-
 مامق. || چكه يورمق = نافله يره
 چوق سويلك.

چكه مزلك | وغان: چكه مه مك.
 س. بريك فضائل
 و محسناتى تحمل ايدمه ميش، حسد،
 محاسده.

چكى | س. ۱. طازنى، وزن.
 ۲. درت قنطار دن عبارت
 وزن كه اودون و طاش وساژه
 طازي سنده قوللا تيلر: چكى طاشى =
 بو وزنه مخصوص درت قنطار
 قنطنده بوتلش طاش. ۳. به.
 نظام، ترتيب، موازنه: او چكى به
 گلز. || چكى دوزن = سوس،
 زينت، زين: كنديه چكى دوزن
 ورمش = سوسانش. و به. كنديجى
 طويلا مش.

چكس | س. بر طرفى قاقفه
 چكس | مخصوص طوقاق و ديكر
 طرفى چيوى چمكه مخصوص
 اوله رق چنال آت: دولكر
 چكيجى، بورغاجى چكيجى، طا.
 نجى چكيجى. || چك چكيجى =
 اسكى بر آت حرب، مطرقه.

چكيجيانه | س. بر قاق: بوز قنطار
 چكيجيانه | قنطنده چكيجيلى
 حاوى قابيحه.

چكيش | س. چمك فعلى وطر-
 زى. يا: چمك.

چكيك | س. چكيك قوشى = تارله
 قوشى.

چكين | س. اوموز باشيله بوين
 آرمى، عاتق: چكينه

آلتى = اوموز لامق، اوموز
 اوموق، چكين اويتامق = اوموز
 چمك، بيلرلكه (بيله مزلكه)
 كلك: چكين شالى = اوموز شالى،
 آرقه به آلتان شال.

چل | ياخود چيل. ص. ۱. بياض
 ويا قير رنگده بلكلى
 اولان، آق بلكلى: چل طاق،
 چل آت. ۲. بكي، پارلاق: چل
 آقچه، چل ليرا، مجيده. = س.

۱. بياض لك، يوزده حاصل اولان
 بياض لكلى: يوزنمه چل وارد در.
 ۲. آق بلكلى رنگ: آينه چلى.
 ۳. برص، آبراشاق. ۴. بلكلى
 برجنس ككلك: چل ياوريسى كى
 طاغلق = پك پريشان بر حالده
 طاغلا نلر قنطنده ايراد اولنور.
 چلاچه | س. دباغته قوللا تيلان
 بويالى اجزا.

چلب | ياخود چالاب. س. معبود،
 چلب | مولى، خدا. (بو كلكه ك
 اصل «چلبيا» اولوب وقتيله برطاقم
 سربا تيلر تركستان و مغولستانه
 دخول ايله، اوراك اقوامنه خط
 سرباني تعليم ايتدكلى سرده ده،
 بوسمده اوراجه معلوم اولوب،
 معبود مناسبيله قوللا نلشد در.
 اوندن اول «نكرى» درلردى كه
 بوده چينجه دن مأخوذ اولوب،
 اصل تركجى «اوغان» در.)

چلبير | ياخود چير. س. بوغورت
 و بو مورطه ايله بايلير بر
 نوع يملك.

چلبى | س. «چلب» دن. ۱. آفتدى،
 چلبى | آغا، يك، مولى. ۲. او قومه

بيان. آفتدى. ۳. وقتيله شهر اداكان
 حضراته و يريلر عنوان اولوب،
 سلطان محمد خان اول حضرتلرينه

بعد الجلوس دخی لقب کبی قالند.
۴. ایوم قونیه ده مولانا حاضر.
تلیزک پوست نشیننه ویریلن
عنواندر: چایی افندی. = تر.
بیله و نازک: چایی آدمدر.

چایلیک { س. ۱. افندیلاک. ۲. تر.
} بیله، نازک، ظرافت.
چایلیک { س. ۱. قوغی ایچسده
} اولوب دوکله مش برنج.
۲. برنج تارله سی.

چالدر { یاخود چالدر. مه. مکرر
} قوللایله رق پارلاق کوز.
لله بقعی تصویر ایدر: چالدر
چالدر بوزمه باقیوردی.

چالک { یاخود چالک. س. بوزده
} حاصل اولان آق لکله:
بوزنه چالک دوشمش.

چالشمک { یا چالشمک. فط. آق
} لکله لریدا ایتک، چل
اولق.

چالک { فط. «یا مق» فلانک
} خفین ۱. اورمق چار.
بقی: ال، قنات، فلج، بک.
۲. دوشورمک، یزه اورمق.
۳. کسمک، ذبح ایتک. ۴. قاتق،
چاربق. ۵. سلب ایتک: عقل
بک.

چالک { س. جواهرله طونادلمش
} سرغوج: باشه یلمک
طاقق.

چله { س. ۱. ابریشیم و صیبه وسه
} یزه دمی. ۲. یای کیریچی،
وتر، زه.

چله { س. ۱. قرق دیمک اولان
} چهل دن اهل طریق
چکدکلی قرق کونک ریاضت.
|| مج. مشقت، اذیت، زحمت.

چلییا { س. ۱. قاج، صلیب.

چلیک { س. ۱. قصه کیش دال،
} سرت دکنک. ۲. کوک

مالق اوزده یزه کومیلن آجاج
بوداغی، پارچه سی: چلیکدن
یتیشمه. ۳. چوچلرک اویذقلری
مهروف بر او بونده چوماغه اور.
مه ارایان دکنک: چلیک چوماق
او بونی. ۴. خلط باغلامق
ایچون آجاج ومعدندن معمول
برآت.

چلیک { س. قوت و متانتی عملیات
} مخصوصه ایله آرتدیراش
دمیر، پولاد. = ص. چلیکدن
معمول، پولادی: چلیک بیحاق.

چلیم { س. ۱. طور، ادا، چایم
} ۲. ادا، جبه، وجود.

چلیمسز { س. اندامسز، ضعیف
} آریق، اوافق تفک
باییلی.

چلیلی { س. اندامی، جنه لی.

چلینگیر { س. کلید و آناختار
} او بونلره مائل دمیر.
چلیاک اینجه ایشلیری پایان
صنعتکر.

چلینگیرلک { س. کلید و آناختار
} او بونلره مائل اینجه
دمیر آلتلر یا بقی صنعتی.

چاشیر { چاشیرجی، چاشیر خانه.
} ۱. چاشیر و ساژه.

چمالی { یا چمالو. س. یو. Cymbale
} زبلی (Kazbo) زبلی
دف. ۱. یکی ظهورنده پیانویه دخی
بواسم ویرلشیدی.

چمحاق { س. صابلی آجاج قاب،
} آجاجدن برنوع بیوک
کفچه.

چمجه { س. چمجه بالیغی = یاضی
} برنوع بیوک بالیق.

چمدیک { س. ۱. پارمق اوچلریله
} صیقمه. ۲. پاهوقلی
اوزرنه برنوع دیکیش.

چمدیکمک { یا چمدیکه مک.
} فط. پارمق اوچلر.
یله برینک اتی صیقمق.

چمدیکمه { یا چمدیکه مه. س. یار.
} مق اوچلریله برینک
اتی صیقمه.

چمرنک { فل. صوبه کیرمک
} اوزده پایچه لری

صیفایوب حاضرلا مق: صوبی
کورمزدن چمرنمه لی. || مج. برایشه
جدی صورتده تشبیه حاضرلا.
مق، تصدی ایتک.

چمرنک { س. چمرنک فسیلی.
} یا: چمرنک.

چمشیر { س. طراق و قاشیق کپی
} شایر اعمانه و حکم یارا.
یان و یاز قیش باراغی دوکزن
قیصه بر آجاج. = ص. چمشیر آغا.

چندن معمول: چمشیر قاشیق.
|| کل باشه چمشیر طراق = مستحق
اولیان شخص اوزرنده کی سوس
حقنده ضرب اولور مثلدر.

چمشیرلک { س. ۱. چمشیر آ.
} فاجلریله مستور بر،
چمشیر اورمانلی. ۲. چمشیر
آغاجلریله تزیین اولنش باغچه.

چمپر مق { فل. بعض حیوانلر
} و علی الخصوص قوشلر
دفع طبیعی ایتک، ییلمک: داغما
مارتیلر چمپر دقلریچون اوراسنک
تمیز طور مه سی ممکن دکلدر.

چمک { فل. ۱. صوبه طلوب
} چمق، صوبه کیروب
یتماق. ۲. طولانوب باتق،
کومک: یارمقلر اته چمک.

چمن } س. فا. ۱. آماج و چیمکاری
 } حاوی چایر، باغچه‌ک او.
 نوریلجق کولکک چایی.
 ۲. بشل و قیسه اوتله یعنی چله
 مستور بر، بیشلک: چنک
 اوزرینه اوتورمق. ۳. باغچه‌ده
 و یول کنارلنده چنک باغی
 اوزره قیسه اوتله مستور بر
 یردن اوت و کورکریله برابر
 کیلوب نقل اولان ترکمر.

چمتق } س. [یتا، Cimento]
 } قومه قاریشیق اوله رق
 خرج و صبیوه کی قولانیلوب
 پک چابوق طونار و رطوبه
 قارشى چوق طیانیر برطوبراق که
 انوامی اولوب فوجی ایچنده
 صانیلیر: فرانسزه انکلیز چنتو.
 سی: چنتو دوشک.

چمنزار } س. فا. چنله اورتش بر،
 } چنک، بیشلک.

چمزلک } س. چنله اورتیلی، چنلره
 } مزین محل: باغچه‌ک بو
 طرفی چنک باهچم.

چن } باخود چین. مه. مسدن
 } سکی سرت بر شینک - سی
 تقلید و تصویر ایدر؛ چن چن
 اوتک = ایچی بوش اولوب طنین
 انداز اولقدن کنایه در.

چنار } س. افارسی ایله مشترک
 } ایسه‌ده فارسیسی چمک
 فحیه‌ده غایتله بیوک و اوزون
 داللی غیرمثمر و عمری چوق بر
 آغاجدر، عربیده داب دینلیر.

چنارلق } س. چنار آغلارینی
 } حاوی محل، چنار
 اورمانی.

چناق } چناقلق. با: چناق و
 } چناق سازه.

چنر } س. (اصلی فارسیدر) ۱.
 } چنر، داف و قابور کی
 شینلرک تختهدن اولان محیطی،
 داتره‌سی. ۲. فوجی و تکرک
 سکی شینلری تقیه ایدوب
 طاعنلری منع ایچون احاطه
 ایده چنک صورتده کجیریلن
 دمیر و یا تخته حلقه و داتره:
 فوجی، تکرک چنبری. ۳.

چنبر } س. ۴. مسم. بر
 دیرک و ستونه کجیریلن دمیر
 حلقه و یا حلقه شکنده پاییلان
 قیارتده داتره: چنبری طاش.
 ۵. اسکی هیئت شناسان اعتقاد
 باطنجه فلک داتره‌سی: فلکک
 چنبرندن کچمک = تجربه دیده
 اولق، فلکک کرم و سردی
 کورمش اولق. || بوین چنبری
 = ترقوه کیکیری، فا. چنبر کردن.
 = ص. قیچی مدور (اودون
 قابی:) چنبر قایق.

چنبرلک } یا چنبرله مک. فت.
 } چنبر کچیرمک، داتره
 و حلقه ایله احاطه و تقویه اتمک.

چنبرلی } ص. چنبری اولان، چنبر
 } دینلن داتره و حلقه‌لی
 بوانسان: دمیر چنبرلی فوجی:
 چنبرلی دیرک.

چنیک } ب. فل. ۱. دیش دیش
 } اولق، کدملک: چاق
 چنلندی. ۲. اینجه اینجه طو.
 غراق: صوغان چنلوب بعده
 قاوریایر.

چنیمک } فت. ۱. دیش دیش
 } اتمک، کدملک، کدیک
 حالته قومق، کرتک: قلیچی
 چنلندی. ۲. اینجه طوغراق:

صوغان چنلوب قاوردی.
 چنیلان } س. طشره لرك بعض
 } جهلرند کویلی قادیلرک
 کیدمکری اوزون دیش نکیش
 شلوار.

چنیک } س. ۱. اوقاق کدیک،
 } چنله دیشی. ۲. مج.
 عیب، قصور.

چنیکمک } یاخود چنیکمه مک.
 } فت. کرتک، دیش
 دیش باغی، چنتمک.

چند } س. فا. بر قاج، بعض: چند
 } روز مقدم = بر قاج کون
 اول؛ چند قطعه = بر قاج پارچه.
 || هر چند = هر نه قدر. له.

چندان } س. فا. اوقدر، اودرجه.
 } ده، اومرتبه‌ده: چندان
 مقبول دکلدر. له.

چندز } س. صاج اوزادان (نات).

چنغراق } س. چانک ککوچی،
 } حیوانک بوینه طا.
 قیلانی، خده نیملری جلب ایچون
 تحریک اوله رق چالینانی وسائر
 بوکی ایشلرده قولانیلانی و
 برده کوچک قوزیلره و کدی
 یاوریلرینه طاقیلانلر کی پک
 کوچکی: چنغراق چاللق، چنغراق
 صالامق، چنغراق طاقق. —
 قایلن سلیسنه چوققورداق
 دیرلر.

چنغرداق } س. چغراق.

چنغردامق } فل. چنغراق کی
 } کسکین سله
 اوتک، چنغر چنغر اتمک.

چنغردی } س. چنغراق کی
 } کسکین سس، چنغر
 چنغر اتمه.

چنگ { س. فا. ۱. پنجه، انسان و پیرتیجی حیوان پنجه سی. ۲. معروف بر موسیقی آلتی که فر. Harpe دیرل.

چنگال { س. فا. ۱. پیرتیجی حیوان و یا قوش پنجه. سی. ۲. چنگل.

چنگانه { س. قدماً هندون طرد اولنه زق بر طاقی ترکستان و روسیه طریقله و بر طاقی ده مصر دن بحرا اوروپایه انتقال ایله هر طرفه پایش او. لان کوجیه بر قومک بزجه مستعمل اسمیدر، قطی، الگ و قالیور یاغنه، آتی و یاغون او یاغنه، دهرچیک و یاغیقله و علی العموم عارسزاق و حیا سز. لقله مشهور درل. = ص. مح.

۱. عارسز، حیا سز. ۲. پک خسیس، آجاق. || چنگانه آختا پودی = لم نابت. || چنگانه بورچی = بقاله قصابه و بوکی اصافه اولان اوراق تگ بورجلر. || چنگانه پالامودی = بالامود بالینگ عادی و اوراق برجی. **چنگانه جه** { ح. ۱. چنگانه ۲. پک عارسزجه، حیا سز لقله. ۳. پک زیاده خسته، وقار و حیثیت کوز تمکیزین. ۴. چنگانه لسانده: چنگانه جه سونلک. = س. چنگانه لک سوبلکری لسان: چنگانه جه السنه آریایه جمله سندنر.

چنگانه لک { س. ۱. چنگانه جنسیتی: اونک چنگا نه لکی سیاسندن بالیدر. ۲. مح. عارسزاق، حیا سزاق. ۳.

پک زیاده بخل و خست. **چنگل** { س. فا. «چنگال» دن] ۱. دهر دن آصیلی و برشی آصفه مخصوص بیوک قانجه: قصاب چنگلی، کلوب. ۲. قانجه، اوجی اگری دمیر. ۳. قدیمه بعضی مالکده اشکجهلی اعداملردن چنگاله آصفق جزای: چنگاله کلک: بوضو رتله صاب او. لفق. || چنگل ساقزی = یانی ساقز. کنکر. || چنگلی طاقی = آصفق. بر ایشه یا پشوب آرقی آبرامق. || قویو چنگلی = قویو دوشن قوغه و سائر موادی طوبوت چیتارمه مخصوص آلت که ایسه طاقیل بر بیوک یاخود دهر دن بر حلقه به مربوط متعدد کوچک چنگلن عبارتدر. = ص.

چنگل شکل و صورتده اولان: چنگل بورن. **چنگل لک** { یا چنگاله مک، فت. ۱. چنگلی طاقی. چنگاله آصفق. ۲. چنگل جزای قدیمه اعدام اتمک. **چنگلی** { ص. اوچنده چنگل چنگلی { بوانان، اوجی چنگل شکنده اولان، قانجهلی.

چنگه { س. کویلرده کلینی قار. { شیلارکن دف چاله رقی سوبلکری بر مقام مخصوص که «یار یار» نقراتله سولیندر. **چنگی** { س. دف چاله رقی و شرقی سوبلر لک کوبک آتمق کی او بونلرک انواعی اجرا ایدن رفاصه که باشلیجه چنگانه قیز. لردن اولور: چنگی قری، طاقی.

چنلامق { یاخود چنلامق و:

چنلک { یاخود چنله مک. فل. چن جن اتمک، اوتک: قولانغم چنلیور. || قولانغی چنلین = بر غایدن بحث اولدینی صرده ایرادی معناد دعا تعبیر. پدر.

چنله { یاخود چنلامه. س. چن جن اتمه، اوتمه، اوغلدامه: قولاق چنله سی = اصلی اولدینی حاده قولانغه کلن طنین، او. غلدی.

چنه { س. نا: بکه.

چوال { س. حیوانات و اون و کو. مور و بوکا مائل شیلر وضعنه مخصوص اوله رقی قبا یوک و قیناب و یاغیقله منسوبانندن معمول یوک کیسه: اون. شکر، صابون چوالی.

چوالدوز { س. (تر. چوال. فا. چوالدیز { لغت آغنه دن غلط | وزبازدی:

چوالدیز { س. اذات غلط اولان چوال و اوکا مائل چول و سائر دیکمه مخصوص بیوک ایکنه که اکثریا اوجی یای و اکریجه اولور.

چوب { س. فا. دکنک و نخته پارچه سی.

چوبان { س. فا. شبان و چوبان | حیوانات اهلیه کنز. دیروب اولادان آدم. راجی: قویون، کچی، صغیر چوبانی. || چوبان آرمغانی چام ساقزی = هدیه نایب. || چوبان آلدان = قیرلانچیدن بیو چک بر قوش، آلاجه طاقی. || چوبان ایکنه.

سی، بوسکولی، دکنکی، دودوکی، سوزجکی، طراخی، طفسار جفی، طولزنی، مناره سی = نباتات اجناس مختلفه سی. || چوبان کوبکی = سوری بی بکامکه مخصوص کوبک. || چوبان مرهمی = ترمنقی وموم یاغی وسائره ایله پاییلان بر نوع سرهم. || چوبان بلدیزی = زهره.

چوبانجه { ص. چوبانله مخصوص ویا لایق صورتده.

چوبانلق { س. چوبان صنعت و وظیفه سی: کوبیده چوبانلق ایدپوز: قویون، صیغیر، خرکه چوبانلق.

چوبوق { یاخود چوبوق س. ۱. او. زون دکنک، دوز دل:

باغ چوبوقی = کوکاشوب کونوک اولوق اوزره یرمه دیکیلن دال. ۲. توتون ایچمکه مخصوص رایچی دلیک دکنک که بر اوچنده امامه دینان آغزاقی و دیگر اوچنده توتونک وضع اولندیقی لوله بو

نور: چوبوق ایچمک، چیمک = چوبوقله توتون ایچمک. ۳. کینک آنا دیرکاری اوستنده اولان دیرکار. ۴. معدندن استوائی

اوزون پارچه، معدن دکنکی: بر چوبوق چلیک، دمیر چوبوق. ۵. قاش اوزرنده صوبه دن طاز یول: مای زمین اوزرنده سیاه چپوقلری واردر. || چغت جو. بوق با: چغت.

چوبوقچی { س. ۱. وقتله جو. چوبوق طاقلرینه وتو. تونه متعلق ایشلره باقان خدمتی، توتونچی: چوبوقچی باشی. ۲. جو. بوق پاپان صنعتکار، زیوانه چی.

چوبوقلامق { فت. دکنکله اوره. چوبوقلامق رق دوزلنک ویا توزنی سیلکمک.

چوبوقاق { س. توتون چوبوقلری قومنه مخصوص او. زون طولاب.

چوپ { س. ۱. صمان واوت و سائره پارچه جکی: کوه.

زمه بر چوپ کیردی. ۲. دکنک ونخته وسائره پارچه سی: بر چوبله قاریشدرمی. ۳. سو پروندی: دوکیله جیک چوپ وارمیدر؟ || چوپ آتلاماز = نکافی، مرا. قلی. || اوزوم چوبی = اوزوم صالحینک دانه لری یشدکن صکره قالان صابی. || چوپ چاتان = مقدر، قسمت ورن. || جور چوب = اوته بری سو برندلیک شینلر، خس وخاشاک. || سوگند یرمه چوبی = برنوع چوبوق اوپونی و مج. = برایی باشدن آتقی، اهمیت ویر. مامک. || نانه چوبی = پک ضعیف آدم.

چوپچی { س. قیو تیو کزوب اولردن سو پرونتیلری آلهرق شهرک خارجه طاشیان بلدیبه خدمتی سی.

چوپره { س. ۱. تق. بالیق قیلجی. ۲. صیق چالایق وسائر صارمشق شینلر. || چوپره بالیجی = شاش بالیغه مشابه قیلجی چوق بر بووارلاق بالیق.

چوپلک { س. ۱. سو پروندی، سو پروندی به متعلق شینلر. ۲. سو پروندی آتیلان محل، مذله.

چوپلمه { س. بوینوز اوتی، طانه قیران: آق، قره چوبله = بونباتک جنسلری.

چوپلمک { فط. قوش کبی جزئی قیرندی بک، جزئی بر شیشه قذاعت ایتک.

چوپور { س. ۱. یوزده کی چیک مرزی لکله. = ص. ۱. یوزی چیکدن دلیک دشیک اولمش، چیک بوزوغی. ۲. یوزنده قیر. مرزی لکله لری اولان.

چوپورلی { ص. یوزی چیکدن دلیک دشیک اولمش، چیک بوزوغی.

چوپورینه { س. ازماریده بکزر الی درهملک برجنس بالیق.

چوتوره { ۱. یاخود چوتوزه. س. ۱. آغاجدن یاصی باردق. ۲. روم کبی قیزدیرچی برماج قونان وئاشی سیاحتده طاشیان آغاجدن یاصی و آغزی طارقاب. || چوتره بالیجی = یاصی بورنلی اوفاقی مرجان.

چوتور { ص. ۱. یاصی. ۲. یاصی چوتوره س. با: چوتره.

چوتوق { س. بر اوستنده کی آغاج کوی، طیشاری قالش کوک.

چوچق { یاخود چوچوق. س. ۱. اصلی چوچوک = کور. به. یاورلی. ۱. طفل، صی: ارکاک چوچق، قیز چوچق. ۲. کنج، دلیقسانلی، فتی: ای چو- چقدر. ۳. مج. هوبا مزاجلی؛ عقلی بر شیشه ابرمین. || چوچق چوچق = شیشه، اهل بیت. || چو- چق اوپونجی = چوچقلرک اوینا مه سینه مخصوص تحف شیء، ملعبه صبیان: و مج. پک اهمیتسز و قولای ایش.

چوچق { یاخود چوچوق. س. ۱. اصلی چوچوک = کور. به. یاورلی. ۱. طفل، صی: ارکاک چوچق، قیز چوچق. ۲. کنج، دلیقسانلی، فتی: ای چو- چقدر. ۳. مج. هوبا مزاجلی؛ عقلی بر شیشه ابرمین. || چوچق چوچق = شیشه، اهل بیت. || چو- چق اوپونجی = چوچقلرک اوینا مه سینه مخصوص تحف شیء، ملعبه صبیان: و مج. پک اهمیتسز و قولای ایش.

چوچق { یاخود چوچوق. س. ۱. اصلی چوچوک = کور. به. یاورلی. ۱. طفل، صی: ارکاک چوچق، قیز چوچق. ۲. کنج، دلیقسانلی، فتی: ای چو- چقدر. ۳. مج. هوبا مزاجلی؛ عقلی بر شیشه ابرمین. || چوچق چوچق = شیشه، اهل بیت. || چو- چق اوپونجی = چوچقلرک اوینا مه سینه مخصوص تحف شیء، ملعبه صبیان: و مج. پک اهمیتسز و قولای ایش.

چوچق { یاخود چوچوق. س. ۱. اصلی چوچوک = کور. به. یاورلی. ۱. طفل، صی: ارکاک چوچق، قیز چوچق. ۲. کنج، دلیقسانلی، فتی: ای چو- چقدر. ۳. مج. هوبا مزاجلی؛ عقلی بر شیشه ابرمین. || چوچق چوچق = شیشه، اهل بیت. || چو- چق اوپونجی = چوچقلرک اوینا مه سینه مخصوص تحف شیء، ملعبه صبیان: و مج. پک اهمیتسز و قولای ایش.

چوچق { یاخود چوچوق. س. ۱. اصلی چوچوک = کور. به. یاورلی. ۱. طفل، صی: ارکاک چوچق، قیز چوچق. ۲. کنج، دلیقسانلی، فتی: ای چو- چقدر. ۳. مج. هوبا مزاجلی؛ عقلی بر شیشه ابرمین. || چوچق چوچق = شیشه، اهل بیت. || چو- چق اوپونجی = چوچقلرک اوینا مه سینه مخصوص تحف شیء، ملعبه صبیان: و مج. پک اهمیتسز و قولای ایش.

چۆجۇجۇنۇز { س. و.:

چۆجۇجۇق { س. كوجك چوجق. (اكثرا نحيب

ايچون قوللايىبار. }

چۆجۇجۇجە { ص. ح. چوجقلره رتده: چوجتبه حركت ايدبور.

چۆجۇجۇق { س. ۱. چوجق حالى صباوت: چوجقلندە پك ياراماز

ايدى. ۲. هوا با مزاج، تأملسر حركت.

چۆچور { ياخود چورچور. س. چۆچور { قبالده بولغوردىكىلى

و چركين بر باليق؛ چوچور آزماني = لايىنه.

چۆخه { ياخود چوخه. س. خاص بولگدن منسوج معروف

قاش: قزمى، سياه چوخه. || چوخه جيچكى بر نوع چچك.

= ص. چوخەدن مەمول: چوخه اثواب.

چۆخەجى { س. چوخه يايان و چۆخەدار { س. با: چوقدار.

چۆر { س. اينجه چوب؛ چور چوب = چالى چېرى: چور

چويدن بر او = پك چورووك و خفيف كراستەدن.

چۆراب { س. آياغه كييلن بوك شى: قانله، تيره چوراب؛ قونجلى،

قونجىز چوراب. || چوراب اورمك = چوراب ياقى؛ وچ.

حيله و دسييه قورمى. || چو- راب سوكوكى = متسللا موقع

بولان، تولى ايدن شى.

چۆر { س. ۱. چوراب صانان، چو- راب تجارى.

چۆراق { ص. محصولات و يرمز، شورە، قيراج: چو- راق ير.

چۆراقلىق { س. چوراق ير، قيراج ير، شورە زار.

چۆرايىقو { مە. عو. چورا- نيچوچوبانيقو = هپ برار، قيو قيامهجه.

چۆرۈبە { ياخود چۆرۈبا. س. يىمك چۆرۈبە { ابتدا سنده قاشيقله ايجيلن

صولى ضيقانى يىمك كه انواع كشيده سى اولور: پرنج، شهره،

ترخانه، اشكنبه، مارجك، قو- لاق، دوكون چوربه سى: تربىلى

چوربه = ليمونلى و يورطهلى؛ ساده صوبه چوربه = خستله

يديريلن ياوان پرنج چوربه سى. || چوربه طاسى، كلسه سى =

چوربه وضعنه مخصوص قاب. || چوربه كچى قاريشقى = پك آت

اوست اولقى، قارغاشه لى زيا- ده لشمك.

چۆرۈبەجى { يا چورباچى. س. چۆرۈبەجى { ۱. بر كويده مسافر

طوبوران مخيم، مختار، قوجه باشى، آتى صقال. ۲. طشره ده

خرستيانلر ك ايلرى كنى، مغازه و دكان صاحى. ۳. پيچير يلرده چور-

به سى بر قزانده پيشن بر طاقك ضابطى، يوز باشى به معادل

ضابط.

چۆرۈبەلىق { ص. چوربه يايغفه چۆرۈبەلىق { مخصوص، چوربه يه

يارار: چوربه لى ايرميك.

چۆرۈپە { س. طباغ طوموزى چۆرۈپە { ياورىسى.

چۆرتو { س. دكرمن طاشنه دانه دوكن ديترك خونى.

چورتون { س. ۱. اوستى قبالى آغاچ اولوق. ۲. قا- لين طلومبه آغابى.

چورجال { س. چاقاقلى طوبك زىنبرك ايبى.

چورچار { ص. بيموده صرف اولنان، ضايغ، تلف،

هدر، يازىق: اوقدر كاغدى چوجقلر چورچار ايتدیلر.

چۆردك { س. ۱. غايه سرنلر- نى يوقارى قالديران دونائمار.

چۆردوك { س. منبه ومقوى عد اولنان كوزل قوقولى بر اوت: چوردوك اوتى.

چۆرك { س. ۱. اوافق قانفال شكلنده دكرى ويو- مشاق اتمك: يايغلى چورك؛

قندیل چوركى. ۲. چورك بشكنده مواد مختلفه قانفالى: بر

چورك قورشون، باقىر وساژه. || چورك اوتى = چورك و اتمك

اوزرينه اكيلىن سياه بر كوچك حبه، حبه السوداء.

چۆركلشمك { فل. چورك كى اولقى: چوركشمش بر بيلان.

چۆرۈندى { س. ۱. صولرك دو- نوب دور ايتى، كراداب، كروبوند. ۲. مختلف

حبوباتى چوپروب قاربشدر مرفله حاصل اولان ذخيره مخلوطى.

چۆرۈتمك { ياخود چورتمك، چۆرۈتمك { ۱. باش بر پرده

براقعه بر جسمك اليا في طوقيه -
 جق حاله كتيبرك، افساد ايتك :
 بوميولرى چوروتمشكز. ۲.
 ذم وقده ايتك، اعتبارنى بوز -
 بق: زوالى آدمى بستون چو -
 روتديكز. ۳. بر دعوى ويا
 بجنى دلائل ايراديله جرح و
 ابطال ايتك: بوكي دلائل ايله
 دعوى چوروتمشكز. ۴. بر
 مبلغ اعتبارى بوزوق بريره
 وبرهرك تهلقيه قومى: او يا -
 رمى سز بوشنه چورتديكز.
چوروزليك (ياخود چوريدنك.
 ا. ب. ۱. ياش برده
 براغلوب اليافى طوتماز حاله
 كتيبرك، افساد اولفق: بو
 قاؤنر بيله بيله چورودلش. ۲.
 ذم وقده ايديلهرك اعتبارى
 بوزلق: بويله سوزله معتبر بر
 آدم چورودلش. ۳. دلائل
 ايراديله بر دعوى ويا بحث جرح
 و ابطال اولفق: بيم ديلم اويله
 قولاي قولاي چورودلش. ۴.
 بر مبلغ اعتبارى شهبلى بريره
 براغيلهرق تهلقيه قومى: او
 يازه بيله بيله چورودلدى.

چوروزك (ص. ۱. رطوبتلى بر
 چوروزك) (برده طور مقصدن
 اليافى طوتماز اولوب صولانمش
 وتمغن ايتش: چوروزك ميوه:
 چوروزك تخته. ۲. اعتبارم غير
 صالح، مجروح، مردود: چو -
 روزك سوز، چوروزك دليل،
 چوروزك دعوى. ۳. كوكئليه -
 جك، صاغلام و اين اوليان.
 ۴. تحصيل و استردادى غير
 مأمول، باطابق: آله جقلىرىك

چوغى چوروزكدر. || ج. چو -
 روزك تخته = تهلكه، مخاطره: بن
 چوروزك تختيه باصمام. || چوروزك
 چاريق = لاشى، قيتسز ايشه ياراد.
 ميه جق حاله. = س. بره، بره لغش
 ير: قولنده بر چوروزكى وارد:
 قاؤنك چوروزكى آيغلامق.

چوروزكلك (س. ۱. ياش بر -
 ده طور مقصدن
 اليافى طوتماز اولوب تمغن ايتش
 اولان شينك حال: ميوهرك،
 تختهرك، قاشك چوروزكلكى. ۲.
 بر دعوى ويا بحثك التزامه غير
 صالح اولمى، مجروحيت، مر -
 دوديت: بو سوزك، بو دعوايك
 چوروزكلكى ميداندهر. ۳. بر
 مطلوبك تحصيل و استردادى
 غير مأمول اولمى، باناقلى:
 ويرمينك چوروزكلكى مثبتدر.
 ۴. سوزپروندى و لاشه كى
 شينكرك چوروزومك اوزره
 آلتدقلى چوقور، مزبله: چو -
 روزكلكه آتقى. ۵. جنازهرك
 بربرى اوستنه آلتدقلى فقرا
 مقبرهسى، عمومى ومشتك قبر.

چوروزومك (ياخود چوريتك.
 ا. ب. ۱. ياش برده
 طور مقصدن اليافى بوزيلوب
 طوتماز اولق و يومشايوب تمغن
 ايتك، نقش ايتك: بوميولر
 چورودى: بو ديركار چورو -
 مش. ۲. بره لئك، مورارمق،
 زده لئك: بدنى ير ير چورو -
 مش. ۳. التزامه غير صالح،
 مجروح و مردود اولق: بزم
 دعواى چورودى. ۴. سيفند -
 يلى بر برده چوق طور مقصدن
 محو و خراب اولق: محبسه

چورودى. ۵. اعتباردن
 دوشتك. ۶. تحصيل و استردادى
 غير مأمول اولق، بائق: او
 آدمه ويرديكمز يازه چورودى.
چوره (س. ۱. اطراف، جوار،
 كنارل. ۲. اطراف
 قيسيريلوب اويلا ويا نقش ايله
 تزيين اولغش تولبنددن ينى:
 صيرمهلى چوره. || چيه چوره =
 فيرطولايى، دائرأ مادار.

چورريك (يا: چوروزك وسائره.
 ا. ب. چوروزك وسائره.
 چوز } س. بومبار ياغى. مر.

چوزديرمك (ق. ۱. باغلاغش
 بر شينك باغنى
 بوزدروب آجديرمق، حل و فصل
 استديرمك: دو كوى، يا كنى،
 بوكى چوزدير. ۲. ايلكنمش
 اثوابى آجديرمق. دو كوسنى
 ايلكندن ويا قويمچه سنك ار ككنى
 ديشيندن چيقارمق: شو
 جوجفك بلكنى. پوتينى چوزديرك.
 چوزگن } ص. و:

چوزگون (ص. چوزولمكه،
 بوشاق (قار).

چوزگى (يا چوزكوك. س. چوز -
 گى) (مه پندوقدن چار -
 شافلق بزم، مطلقاً صوبلى چار -
 شافلق طوقومه.

چوزلك (ا. ب. ۱. دو كوم و
 باغ آجلى: بو دو -
 كوم چوزيله ميسور، بوكار چو -
 زلدى؟ ۲. ايلكنمش ويا
 قويمچه لائش بر اثواب آجلى:
 نه قدر صيغاق اولسه كوكس

چوزلك عادت دكلدر؛ بوتوزلق
چوزلدكجه چيغماز. ۳. اويك
باشلاوب كوشه مك، يوشماق؛
بوزل چوزلدى. ۴. نج. مشكل
برمسته حل وفصل اولغى.
چوزله } س. و:
چوزلش } س. جوزلك فعلى و
طرزى. ۱. چوز-
لك.

چوزمك } ق. ۱. دوكم وباغ
وساريني آچق، حل
ايك: شو دوكمى چوزمدم؛
دها دنكلى چوزمك. ۲.
اويك دوكه وقوبجىسى چيغا-
روب آچق: كوكسكى چوزك؛
صيفاده ستره ي جوزملى. ۳.
اورلش بر شيشى تل تل ايدوب
آچق، سوك: چوراي، صابى
چوزمك. ۴. بز ايبلك وتلارنى
يوماق وقلردن چيغاروب چيكلره
طاهورق اولامنه حاضراقم؛
بز چوزمك. ۵. (حيوان چيئنى)
دوشورمك، اسقاط ايك. ۱۱. يا
ياندني چوزمك = طورمامق،
قالقوب كيتمك.

چوزمه } س. جوزمك فعلى. ۱۱:
چوزمك.

چوزمه } س. ايبك بر نوعى:
چوزمه چارشف.

چوزوك } س. ۱. دوكم وباغى
آچلش، حل اولغش:
چوزوك ايلر، دنكر، بوغملر.
۲. دوكه وقوبجىسى آچلش،
ايبكغنه مش: ستره ي جوزوك
ايدى. ۳. اويك باشلامش،
كوشه مش، يوشماش:
چوزوك بوزل.

چوش } حد. مركي طوردرمق
ايچون قوللايلوب، حر-

كت ابلهانه ده بولان آدم حقنه
دخى مستملمدر.

چوغالتي } ق. چوق ايتك، آر.
تد بر سق، تكثير
ايك: سزكتابلرى چوغالتمسكز.

چوغالتي } قل. چوق اولق،
آرغق، تكثير وزياد
ايك: ايشلرمز چوغالدى؛ انسا.
نك اولادى چوغالديقه غايه ي
آرتار.

چوغالنه } س. چوق اوله، آرمه،
تكثير، زياد.

چوغان } ياخود چقكن. س.
آغده ي وواوي آغار.
تمق ايچون قوللايلان ورچل و
حلايه قونان بر نوع كوك.
چوغور } س. بخار. مر. (سها)
هاوجه ده درلر.

چوغورچق } س. غلط اولورق
صيفيرجى ديد.
يكمز قوشك اسم صفيدير، كه
اصل معناسى چكره قوشيدر.

چوق } ص. ۱. مقدارى زياده
اولان، آزمقالى، بول،
كثير، وافر، بسيار: چوق كتابى

وارد: بوسنه چوق محصولات
اولدى. ۲. فضله، زياده، لزو.

منند آرق: بويك بزمه چوقدر.
= ۱. ۱. يك، زياده: بويكى

چوق - سورم؛ چوق ابي؛ چوق
اوشودم؛ يك چوق. ۲. هر وقت،

دفسالنه، يك صيقت: بزمه چوق
كليردى؛ بو حال بزمه چوق اولور.

= ۱. بيوك مقدار، چوقلى،
كثرت: چوقدن ممنون اوليان

آزى ده بولماز. ۲. بر شيك
قسم اعظمى، اكثري، اكثريت:
انسانلر چوغى آلايشه ميقوندر:

وقتقزك چوغنى يهوده ايشلرله
كچيريرز. ۳. چوق وقت، طول
مدت، خيلى زمان: او وقتدن
چوق يكدى؛ چوق اولدى. ۱۱. آز
چوق = نه قدر ممكن اولورسه،
چوق اولمازسه آزاوسون، ممكن
مرتبه. ۱۱. آزه چوغه باقامى =
اولوريله راضى اولق. ۱۱. چوق
چوق = نهايه النهايه، اولسه او.
له: چوق چوق بشكون چكه.
چكدر. ۱۱. چوقدن = خيلى زماندن،
اسكيدن. ۱۱. چوق شى = غريب
شى، تحف ايش. ۱۱. چوق كره،
چوق دغه = دفسالنه، مرار.
۱۱. چوق كوزمك = چوقسامق،
چوق عدايدوب باقشديرماق،
چكه مكم. ۱۱. نه وار نه چوق =
تعبيرنده «چوق» تقال مقصيده
«يوق» يرته قوللايلير.

چوقا } ياخود چوقه. س. مرسيته
بكرز سياه بريوك بالقي.

چوقال } س. ۱. زره، جيه،
درع: آت چوقالى. ۲.
صرانمش چومك، صو وشراب
وسائر وضمنه مخصوص طو-
براقدن قولبلى قاب.

چوقجه } ص. ۱. آت زياده،
زياده جيه، اولديقه:
چوقجه ياغور ياغدى؛ صوبى چو-
نجه ايچدم.

حققدار } س. (اصلى: چوقه.
آياق خدمتده بولنان چوخه
البسلى ياخود چوخه دن اولان
پرده مك خارچنده امره منتظر
بولنان خدمه كه وقتيله بر صنف
مخصوص تشكيل ايدرلدى.
۱۱. قسو چوقدارى = اليوم باب

عالیده ولایات قیو کتخدالرنیک
مییئنده بولنوب والبرک بعض
سپارشلرنی اجرا ایدن مأمورلر.
چوققدارلق } س. چوققدار خد.
|| نیوچوققدارلی = نیوچوققداری
خدمت ووظیفه سی. ماده آغنه به
با.

چوققراق } فل. قاینان قزان
ایمک، طاقردامق.

چوققسامق } وچوققیق. فته.
چوق عدا ایدوب تنسیب ائتمه مک.
استکثارت ائتمک، قیبه مایق.

چوققسامق } وچوققیق. فط.
کندی نفسندن اسیرکمه مک.

چوققسیمق } وچوققیق. و:
چوققسیمق } چوققامق وچو-
قسامق.

چوققلق } س. ۱. برشیئک چوق
زیاده لک، بولاق: ذخیره مک چو-
قلقی فیاتک تترانی موجب اولیور.
۲. غلبه لک ازدحام: نژدهه چو-
قلق اوراده ۰۰۰ = ح. چوق
کره، چوق دنمه، صیق: او بزه
چوققلق کلپور: اومال بوملاکتده
چوققلق بولایور. (بو معنا ایله
باشلیجه جمله منفیده قوللانیلر.)

چوققار } س. ۱. ایری و طولیار.
جنک جومای. ۲. (زبانزدی:
جومار) ایری باشلی چوبان کوپکی.
۳. بویونوز سز قویون نوعی،
جومار، چومان.

چوققاق } س. و:

چوققان } س. با: چوماق و چو-
ماق.

چوققق } فته. دریک قازمق.
چوققور } س. اویش، مقمره،
دریک عمیق: چوققور
بوستان، چوققور اووه، چوققور
کوز. = س. ۱. اویش بر دایک،
حفره: چوققور قازمق: چوققور
طولدی برقی، آغاج دیکمک ایچول
چوققور آچمق. ۲. دریک قازلمش
بئر، قویو، چاه: چوققور قازیور.
۳. مزار، قبر: بر آياغی چو-
قورده. ۴. بدنک بعض برلنده
بولنان اوفاق چوکوک بر: چکه
چوققوری = چاه زخندان: کوز
چوققوری = چشخانه: یاناق چو-
قوری = بعض آدملرده کولرکن
یاناقده حاصل اولان چوققور:
اگسه چوققوری وسازه. || بر
آياغی چوققورده = مزاره کیرمسی
زمانی قریب ایش پک اختیار آدم.
چوققورلاقمق } برمک، دهادرینک
قازمق: حوضی بر آتزه دها چو-
قورلاقمی.

چوققورلاشمق } فط. چوققوره با
(من، دریکلشمک،
چوکمک: کوزلری چوققورلا-
شمش، چوققورلاشمش.

چوققورلاقمق } س. ۱. اوبوقاق،
چوکوکمک: کوزلر.
ینک چوققورلای. ۲. دریکلک،
عمق: بو عرصه مک چوققورلای
قیمتی آزالنیور. ۳. چوققورلی
وحفره لری چوققور: اوراده

چوققورلاقمق } فط. چوققوره با
(من، دریکلشمک،
چوکمک: کوزلری چوققورلا-
شمش، چوققورلاشمش.

چوققورلاقمق } س. ۱. اوبوقاق،
چوکوکمک: کوزلر.
ینک چوققورلای. ۲. دریکلک،
عمق: بو عرصه مک چوققورلای
قیمتی آزالنیور. ۳. چوققورلی
وحفره لری چوققور: اوراده

چوققورلاقمق } س. ۱. اوبوقاق،
چوکوکمک: کوزلر.
ینک چوققورلای. ۲. دریکلک،
عمق: بو عرصه مک چوققورلای
قیمتی آزالنیور. ۳. چوققورلی
وحفره لری چوققور: اوراده

چوققورلاقمق } س. ۱. اوبوقاق،
چوکوکمک: کوزلر.
ینک چوققورلای. ۲. دریکلک،
عمق: بو عرصه مک چوققورلای
قیمتی آزالنیور. ۳. چوققورلی
وحفره لری چوققور: اوراده

چوققورلاقمق } فط. چوققوره با
(من، دریکلشمک،
چوکمک: کوزلری چوققورلا-
شمش، چوققورلاشمش.

چوققورلاقمق } س. ۱. اوبوقاق،
چوکوکمک: کوزلر.
ینک چوققورلای. ۲. دریکلک،
عمق: بو عرصه مک چوققورلای
قیمتی آزالنیور. ۳. چوققورلی
وحفره لری چوققور: اوراده

چوققورلاقمق } س. ۱. اوبوقاق،
چوکوکمک: کوزلر.
ینک چوققورلای. ۲. دریکلک،
عمق: بو عرصه مک چوققورلای
قیمتی آزالنیور. ۳. چوققورلی
وحفره لری چوققور: اوراده

چوققورلاقمق } س. ۱. اوبوقاق،
چوکوکمک: کوزلر.
ینک چوققورلای. ۲. دریکلک،
عمق: بو عرصه مک چوققورلای
قیمتی آزالنیور. ۳. چوققورلی
وحفره لری چوققور: اوراده

چوققورلاقمق } س. ۱. اوبوقاق،
چوکوکمک: کوزلر.
ینک چوققورلای. ۲. دریکلک،
عمق: بو عرصه مک چوققورلای
قیمتی آزالنیور. ۳. چوققورلی
وحفره لری چوققور: اوراده

چوققورلاق وارد. = ص. چو-
قور و حفره لری چوققور: چو-
قورلای بر بر.

چوققوشمق } فش. (قوشلر) غاغا-
لاشقی، غاغا ایله
اوریشوب اویاشمقی، غاغا غایه
طویشمقی، دیدشمک.

چوققولانه } س. ای. (Ciccolata)
(آسیرقاده حاصل او-
لان قاقاؤ دانه لری اوندن معمول
مغذی بر نوع شکرله.

چوققوشمق } فش. (قوش) غاغا ایله
اوریشوب اویاشمقی، غاغا غایه
طویشمقی، دیدشمک.

چوققوشمق } فش. (قوش) غاغا ایله
اوریشوب اویاشمقی، غاغا غایه
طویشمقی، دیدشمک.

چوققوشمق } فش. (قوش) غاغا ایله
اوریشوب اویاشمقی، غاغا غایه
طویشمقی، دیدشمک.

چوققوشمق } فش. (قوش) غاغا ایله
اوریشوب اویاشمقی، غاغا غایه
طویشمقی، دیدشمک.

چوققوشمق } فش. (قوش) غاغا ایله
اوریشوب اویاشمقی، غاغا غایه
طویشمقی، دیدشمک.

چوققوشمق } فش. (قوش) غاغا ایله
اوریشوب اویاشمقی، غاغا غایه
طویشمقی، دیدشمک.

چوققوشمق } فش. (قوش) غاغا ایله
اوریشوب اویاشمقی، غاغا غایه
طویشمقی، دیدشمک.

چوققوشمق } فش. (قوش) غاغا ایله
اوریشوب اویاشمقی، غاغا غایه
طویشمقی، دیدشمک.

چوققوشمق } فش. (قوش) غاغا ایله
اوریشوب اویاشمقی، غاغا غایه
طویشمقی، دیدشمک.

چوققوشمق } فش. (قوش) غاغا ایله
اوریشوب اویاشمقی، غاغا غایه
طویشمقی، دیدشمک.

كك، طویلانوب اینك : قوشل
تارله به چوكشدیلر .

چوكل { س. نهرلك تاشدقفلنده
اوودلده براقده قلری
تورنی، چوكندی .

چوكلك { فل. با : چوكلك .

چوكك { فل. ۱. اینك، قوتق،
هواده ویا صوده بولنان

توز و سائرم دیبه طور مق .

۲. چومورلاشمق، دوشمك،
باتق، اینك : طولدیریلان طو .

پراق دیتیم چوكدی . ۳. باصق،
قابلامق : سیس، دومان، بوس

چوكدی . ۴. اختیارلا یوب ضعیفلا .

مق، قوتدن دوشمك . || اوستنه
چوكك = آلنه آلق : || بل چوكك =

بل ایکی قات اولق، فتور کتیرمك .

|| دیز چوكك = دیز اوستنه او .

تورمق، دیزلری یره قویوب
اوله طور مق .

چوكن { س. چرید او یوننده طولی
طومغه مخصوص اوجی

اکری دکنك، چوكان، صولجان .

|| فا. « چوكان » ك بوندن اولسی
مخملدر . |

چوگن { س. با : چوغان .

چوگندر { یاخود چوغندر .

چوگندر { س. بخار، برکوی،
وسهوا هاوج . س .

چوگندی { س. دیبه چوکنشی،
تورنی، رسوب .

چوگنمك { فل. ۱. آشانی

ترسب اینك . ۲. (دوه) دیز
چوكك .

چوگو { س. چارشافق صوپهلی
چوگو { یبق بزی .

چوگونج { س. چکچ دیدیمکمز
آلنك اسم صایدیر .

چوگونور { س. ۱. اکین ایچنده
یتن بیسوك بر جنس

دیکن . ۲. غایت ایری کان .

چوگونورجی { س. ۱. باسو برینی
طونان ایری کانی

جالان جالنجی . ۲. طنبوره شاه
عری، عاشق .

چوگونوش { یا چوگیش . ۱. چو-
كك فعلی و طوزی .

با : چوكك . ۲. اختیارلا یوب
قوتدن دوشمه، هرم .

چوگونك { س. چوكش، باتمش،
چو قورلاشمق،

اگلش، باتیق : چوكك كوز،
بل، اوموز . || چوكك قوشی =

برجنس قوش .

چوگهرلك { س. ودها طوغریسی :

چوگهكك { س. سوزیلوب صوپك
دینه طوران جاموز،

لوله چی و چو ملکی چی چاهوزی،
سوزلش بالچی .

چول { س. قورملق و صوسز اووه،
بیابان، بریه، بریان، سبیر

چولاری، عربستان چولی . =

ص. صوسز و نیبائسز، قبراج :

چول بر .

چول { س. ۱. قیلدن معمول قبا
منسوجات نوعی : بولدن

حرار . ۲. قیلدن ویا یوگدن
چوان اورتیسی : آتیه چول اور .

تلك . || مج. چول طوتماز . ۱. دوا .

میز، شباتسز . ۲. هرشیچی جاقی
ضایع ویا خراب ایدن، قدر بیاز .

چولاق { ص. ۱. بر قوی سقط
و یا اکسیك اولان،

اشل، اجنم : چولاق آدم .

۲. سقط، بوزاش، چارباش :

چولاق قول، ال . (یا کز قول
واله وصف اولور) . = قول

و یا ال سقط یاخود اکسیك
اولان آدم .

چولاقلق { س. قول و یا ال
سقطلی یاخود

اکسیكلی، شلل، اجنم .

چولیا { ص. فا. « چولاهه پا » .

چولیا { دن } ۱. بر آیاغی سقط
اولان : چولیا آدم . ۲. یورورکن

ابتدا صول آیاغی آتان، آیاق
اعتبارله صولاق : چولیا آدم،

آت . ۳. مج. بچرکسز، الی
یا قشسز و آیاغی طولاشیر :

پك چولیا بر آدم .

چولتاری { س. بالان اورتیسی .

چولق { داغما « چوچق » لغتیه
برابر قوللاییر متنابعاتندئر :

چولتی چوچق = اولاد و عیال،
اهل بیت، چولتی چوچق صاحبی =

او بآرق صاحبی، عائله بابایی .

چولك { س. کرداب، امر .

چولامق { طالعه لر کیمینك
اوزرنده چاتلامق .

چولامه { ص. اوستی خورله
اورتیهلرک پیشین

نیکره اضلاق اولور .

چوللامق { فل. ۱. چول اور .

اورتلك . ۲. بر شیک اوستنه
چول کی قیاتی، آباتق : چانطه .

سنگ اوزرینه بوللاندى . ۳ .

جبر ایتک، مسلط اولق.

چوللق { س. معروف قوش که
صوک بهارده اولانیر،
بقاجه، یلوهنک بیوک. || صو
چوللی = بوکا بکزر بر جنس
صو قوئی.

چوللک { ص. چول ویابانی چوق
(اولان، بیابانلق: چوللک
بر یردر.

چولمک { س. چوملک دیدیکمز
شیئک اصلی و صحیدر.

چولوق { مه. با: چولوق.

چولها { ش. فا. « جولاهه دن»
دستگاهده ایشین، بز
وسائر منسوجات طوقیان،
طوقیچی، نساج. || صو چو-
لهایی = بر جنس بایق.

چومار { س. (اصلی: چوقار)
ایری باشلی چوبان
کوبکی.

چوماق { س. (اصلی: چوقاق)
۱. باشی ایری و طو-
یلاق دکنک. ۲. ایری و
آغر باشلی صوبادن عبارت
حرب آلتی، طوپوز.

چومز { س. مدرسه ده طلبیه
و مدرسه خدمت ایدره
علم اوکرتن شاگرد. طلبه یاماخی.

چوملک { س. (اصلی: چولک)
چولکلدن یعنی سوزلش

چاموردن معمول طوبراق قاب
وعلی الخصوص آتیشه قونمه
مخصوص اولانی، طوبراق تهره.
|| چناق چوملک = طوبراقدن
اوانی. || چوملک حسابی = جاهل
ایشی، جاهلانده ایش. || چوملک
کبابی = چوملکهکده پدش بر نوع
قیامه.

چوملکچی { س. طوبراقدن
اوانی یابان و صانان آدم.

چوملک { فل. چمک، دیزلی
طوبلاوب قالمه بار.
لدرله طوقنه چق صورته
معلق طورمق: اتکرینی طو-
بلاوب چوملدی.

چومور { س. نقد. شالقم.

چون { ح. فا. ۱. کبی، مثلی.
۲. ناصل، نهه. ۳. ۳.

عر. چونکه، مادام که: چون
دکسلک واقف صنع ازل.
|| چون و چرا = فصل ونیمون،
اسباب وعلل. || بی چون = هاشا.
لرز، بی مانند، بینظیر.

چونگول { س. اوقاق باتاقاق.
چامورلی کوچک
کول.

چونکه { حر. فا. ۱. سبب وعلت
بیان ایدر، اولدیفیچون،
اولدیفندن: کیده م چونکه
خسته م. ۲. مادام که: چونکه
یلدیورسک سؤیله. اادات توقیت
اوله رق استعمالی شیوه لسانزه
منافیدر.

چویان { یاخود چویگان ویا
چویکن. س. نقد. دو.
گلگمش دوکه دمیر.

چویت { یاخود چوید. ۱. :
چویت.

چویرتمک { ف. ۱. دوندیرتمک،
بری واسطه سیله

چویرتمک. و دوندیرتمک: شیش
کبابی متصل چویرتمک اقتضا
ایدر. ۲. او بر یوزی کورینه
نچیک صورته آت اوست
ایتدیرتمک: اوصیفه یی چویرت.

۳. اطرافنی احاطه ایتدیرتمک،
داثرأ مادار قوشادیرتمق: باغه
دیوار چویرتملی. ۴. بالواسطه
کری دوندیرتمک، اعاده ایتدیر-
تمک: اوشاغنی کوندروب
کندیسی یاری یولدن چویرتمدی.
چویرتمک { ف. ۱. دوندیرتمک،
دور ایتدیرتمک:

کباب آتیک قارشینده چویر-
لمکله پیش. ۲. آت اوست
اولق، او بر یوزی نظر اوکنه
کتیرتمک: او بائراق چویرتمجه
او بر بجه کچیلر. ۳. احاطه او-
للق، داثرأ مادار صارتلق: بو
باغه دیوار چویرتملیدر. ۴.
کری دوندیرتمک، اعاده ایدلمک:
یاری یولدن چویرلمدی. ۵. بو-
زلتی، نقض ایدلمک، کری آلتلق:
وبران سوز چویرلمز.

چویرتمک { ف. ۱. دوندیرتمک:
کبابی چویرتملی،

صو دکرمنی، بخار واپور چر-
خن چویر. ۲. آت اوست ایتک،
او بر یوزنی اوسته کتیرتمک:
بایراغی چویر. ۳. اطرافنی آلتق،
احاطه ایتک، داثرأ مادار طو-
لاشادیرتمق: باغه دیوار چویرتملی.
۴. کری دوندیرتمک، اعاده
ایتک: کندیسی یاری یولدن
چویردیلر. ۵. بوزمق، باشقه
حاله قومق، دیکشدرتمک: لغز-
دییسی چویردی. ۶. کری آلتق،
نقض ایتک، بوزمق: مقاوله یی
چویردی. || آتاق قانی چویر-
تمک = کیتمکه دعوت ایتک،
تراکتله قونمق. || چه ری چویر-
تمک = یوز اکتیتمک. || کری
چویرتمک = اعاده ایتک. || یوز

چورمك = التفات اجتماع، واز
يكمك، صرف نظر ايتك .

چویرمه { س. ۱. چورمك
فعلی. با: چورمك .

۲. شیشه دوندیر یلرك كیاب او.
لمش قوزی وسارته. = ص. چور.
یلرك یانلش (كیاب) وسارته.

چویرندی { س. ۱. حیوانات مخفله
قاریشدیریلوب چور.

لمكله وجوده ككش مخلوط ذخیره.
۲. صورك دونه سی ودونیدی
یر، گرداب، گریوند .

چویرنگك { فل. اونه بری قو.
شوب طولانمق،
تك وپو ايتك .

چویره { س. با: چوره.

چویریش { س. چورمك فعلی و
طرزی. با: چورمك .

چویك { یاخود چویك. ص. ۱.
متین، صاعلام. ۲. چا.
بوق حرکتی، سریع الحركه،
جست وچالاک .

چه { ك. فا. (تلفظی: چی) نه:
چپه فائده = نه فائده: چه
حاجت = نه حاجت: چه گونگی =
نه درلوك، کیفیت: چه گونگی
احوالی = احوالئك صورت و
كیفیتی. — بعضی مركب ادوات
فارسیه ده دخی بولنور: كبرچه =
هر نه قدر .

چه { د. فا. ادات تصغیر اولوب،
چه بو معنا ایله فارسی اسمله
ملحق اولور: باغ، باغچه کی .

چه { س. فا. قویو، چوقور. با:
چاه .

چه { یاخود چهل: س. ص. جهستان
چه اها الیسندن اولان، بوملكته
ساكن اولان قوم كه شمال

اسلاولرندندر: چه قومی، چه
لسانی .

چهار { ع. د. فا. درت، اربعه.
(چار کی. چمك كسر یله
غلطدن.) چهار یار = صحابه كرامدن
خلفاء راشدين (رضوان الله
علیهم) .

چهارشنبه { س. با: چارشنبه.

چهجه { ص. چه قومنه مخصوص
طرز و اصولده ویا چه
لسانده اولان: چهجه شرقی،
چهجه برکتساب. = د. چه
طرز و اصول ویا لسانده: چهجه
خوره تيك: چهجه سونيك،
بازمق. = س. چه لسانی: چهجه
شمالی اسلاولرندندر .

چهره { س. فا. ۱. بوز، وجه،
صورت: كوزل چهره:
چهره سنی كوسترمك. ۲. مجر.
عبوسلق، اكثی بوز، طارغینلق:
بهره ايتك = بوز اكشيتك.
|| چهره زوكوردی = چركین .

چههل { ع. د. فا. قرق، اربعین. د.
(س. ص. جهستان اها الیسندن
چهگی اولان، بوهیالی .

چههیز { س. با: جهاز.

چیان { س. (اصلی: «چاغنامق»
«دن» «چاغان») بئوك و
دریسی سرت قیصه آياقلى وقویو
رانكلی بر جنس قرق آياق.
چیان اوقی = ربوع اوت، اضراس
الكاب. || ییلان چیان = زهرلی
حشرات اجناسی .

چیاخچ { س. بر جنس نبات،
شجره التنین .

چیپان { س. با: چپان.

چیت { س. ۱. بر جنس بز. ۲.
چالی و دكنك وقامش كی
شیلردن اورلش موقت بوله:
چیت چورمك: چیتله بولك.
|| آزاره چیتی = صمان آزاره سنك
یانلرنده کی سبت قناد .

چیتساری { س. مرجان بالیفنه
مشابه یوز درهمك
آلاجه بر بالیق .

چیتشمك { فش. بر برینه كجوب
بكشمك، كایدلنك،
چیت كی صارماشمق .

چیتنیک { س. با: چتانیک.

چیتمك { یاخود چیتنك. قذ.
|| الده صیقیشدیروب او.
غلابه رق بیقماق .

چیتیمك { س. اوزوم صالتمك
(كوجك طالی، فرعی .

چیتی { س. چنك، اوافق كدك.

چیتیه { س. منظم یونلش آغاج
تربز .

چیتیق { ص. چاتیق، صیق، بور.
چیتیق شوق: چیتیق آلن،
قاش، چهره. || چیتیق اوقی = به
پسیکی .

چیتيك { ص. با: چیتین.

چیتیلنك { یا چیتله مك. قذ. با:
چیتنك .

چیتیلی { ص. اوافق چیتنکی او.
لان: چیتیلی قاون .

چیتین { یاخود چیتین. ص. ۱.
چیتین (سرت، قانی صعب،
سخت: چیتین طاع: چیتین یول:
چیتین جوز. ۲. عنادجی، معند،

سرت : جیتین مزاج ؛ جیتین آدم .
۳. زور، کوچ، مشکل : جیتین
ایش .

چیمینلشمک } فل زور اولق .
مشکالمک }

چیمینلک } ۱. سرتلک قانینی ،
صعوبت . ۲. عناد .
جانق . سرتلک . معندلک .

چیچک } ۱. اشجار و نباتاتک
میوه و تخمدن اول ویر .

دکاری رنگارنگ و اکثری کو .

زل قوقولق بایراقلر مجموعی که

نباتاتک آلات تناسلی حاویدر ،

زهر، لاله : آبی چیچکی ، آویا

چیچکی ، قلم چیچکی و سائره . ۲ .

قاش و سائره اوزرینه رنگ و بویا

ایله یاخود نقشله یعنی خرج و صیرمه

ایله و یاخود او بقله ایدیلن سوس :

باشمه ، خالی چیچکی : چوره چیچکی :

مرمره اولیش چیچکار . ۳ . انسا

تک بدنی اوزرنده پوتراق چیچک

کبی جیبانلر آجان معروف مرض

مستولی که آشی ایله چاره سی

بولغشدر ، جذری : چیچک علنی :

چیچکک طولق ؛ چیچک بوزوخی .

۴ . بچ . علاق ، جله باز : نه چیچک

اولدیفنی بیلیرز . ۵ . بعضی شیلرک

زبد سی : کوکرت چیچکی . ۱ . چیچک

آجیق = ظمور جقلری آچیلوب

(آتاج) چیچکلره اورتلک :

بادملر چیچک آجیدی . (یالکر

آجیدی دخی دینیر . ۱ . چیچکی

بورنده = پک تازمه ، یکی قوبارلش .

(خیار و قباک کبی اوچنده چیچکی

بولسان شیلرلرند ماخوذر .)

۱۱ چیچک بوزوخی = چیچک علتندن

یوزی دلیک دشیک اولمش ، جو .

پور . ۱۱ چیچک صوبی = لبون

و پورتقال کی میو دلک چیچکلرله
سائر چیچک انواعدن تقطیرله

اتحصال اولان ماء معطر . ۱۱ صو

چیچکی = چیچک علتنک بر نوع

خفنی که صو ایله طولی سکرک

بر طاق قبار جقلر جیتارمه قله ظهور

ایدر ، جذری کاذب .

چیچک کچی } ۱ . ص . چیچک کر .

۲ . دیروب صانان

آدم : چیچکچی قیز .

چیچککک } ۱ . ص . چیچک

چیچک یتیشدیر مک مخصوص بری .

۲ . چیچک وضعنه مخصوص سوسلی

صاتی که ماصه نک اوزرینه و

بیوکاری صالونک بر طرفنه قو .

پور . ۳ . قیشین چیچک صا .

قدیرلی باریندیر مغه مخصوص

جاکان . ۴ . اسکی طر زده او .

بله لده قیونک یانلرند متعدد

اوقاق حمیرلر و یا محراب کی بر

محل که اساساً چیچک وضعنه

مخصوص ایدی .

چیچکککککک } فل ، چیچک پیدا

آجیق ، تهر ایتمک : آتاجلر

چیچک ایدی .

چیچککلی } ۱ . ص . چیچکاری

آتاج . ۲ . بویا یاخود نقش ویا

اوممه چیچک رسمنده اشکالی وسو .

سی اولان : چیچکی باشمه . طاوان ،

چوره ، ستون .

چیچک } یاخود چیچمه . ۱ . ص . تدر

ده طولسی الزم متروک اندر ،

زیرا « خاله » لفظی هم ترکیه

دکلدر . همده عربیده بزم قو .

لانلایمزم معنابه کلیوب . تیزه
دیمکدر . }

چیدام } ۱ . ص . تدر . ۱ . صبر ، تحمل .

۲ . ثبات ، قرار .

چیدامق } فل ، تدر . صبر و تحمل

ایتمک ، آجی به طیانق ،

قانلایمق .

چیداملی } ۱ . ص . تدر . صبری ، طیا .

۲ . نیقی ، تمهل .

چیر } ۱ . ص . چیریل . مه : با : چر .

چیر } ۱ . ص . سیاه . برجس کوچک

چیر } ۱ . ص . قوش .

چیریتق } ۱ . ص . چیریتق ، چیریشدی .

۲ . چیریتق و سائره .

چیرچیر } ۱ . ص . بچ . زحیر در نانه لی

دیر یا لافه .

چیرچیل } ۱ . ص . بچ . بیوک قو .

چیرلی } ۱ . ص . چیرلی قاندر مغه

مخصوص قانجه لی زحیر و یا خلط .

چیرک } ۱ . ص . با : چارک .

چیرکله مک } ۱ . ص . بچ . کی طوغان چو .

۲ . باقارلی قارشولقی چکمک .

چیرگی } ۱ . ص . فا . بچریک ، مهارت ،

حذات . ۲ .

چیرقز } ۱ . ص . ار . Törpöç

۲ . قورومق دیمک

اولان چیرتک (؟) دن اولسی

بمید در ، زیرا کله مک شکلی ده

روجه در . ۱ . ص . قورمق بالیفتک

قوریدلشی . ۱۱ . بچ . پک قوری

و ضعیف شخص .

چیره } ۱ . ص . قا . مهارتلی : چیره

دست = الی باقیشیر ، لندن

ایش کایر .

چیز } ۱ . ص . فا . شی . یالکر « نایجیز »

۲ . و « نایجیزانه » تعبیرلر نده

مستمهلر. با : ناجیز، ناجیزانه
چیز دیرمک { ق. ۱. قلم ویا
 دیگر بر شیشه بر
 چیزکی چکدیرمک : شو تخته نك
 اوزرینه بر شکل چیزدیرملی.
 ۲. حذف ابتدیرمک، اوزرینه
 بر چیزکی چکدیروب قیدی ترقین
 ابتدیرمک : اسمی دفتردن چیز-
 دیردیلر .

چیزگی { س. کرک قلله ترسیم
 چیزگی } اولنش و کرک اویوق
 وایقاریق صره، خط : بودفتک
 سیاه وقرمز چیزکیلری واردرد:
 آلن چیزکیسی. || چیزکی چاقیسی =
 آغاجه اشارت اینکک مخصوص
 مراغوز چاقیسی .

چیزمک { ج. فل. ۱. چیزکیلر
 چیزمک } وخطر پیدا ایتک.
 سیوری برشی سورملکه بوسنه
 طیرمالانق : بوکاغده قولای
 چیزلیور : بو آینه چیزاش .
 ۲. چیزکی چکیلرک حذف وتر-
 قین اولفق : اولک اسمی دفترده
 چیزلدی .

چیزمه { س. و :

چیزلش { س. چیزمک فعلی. با :
 چیزلش } چیزمک .
چیزمک { ق. ۱. چیزکی چکمک،
 خط ترسیم ایتک : شو
 دفتری چیزملی. ۲. سیوری
 برشی سورملکه بوسنه طیرما-
 لانق : ایکنه یوزمی چیزدی.
 ۳. حذف وترقین ایتک : اونک
 اسمی دفتردن چیزدیلر. || یازوب
 چیزمک : یازی ابله اوغراشمق.
 || یان چیزمک = صاووشق .

چیزمه { س. ۱. چیزمک فعلی،
 چیزیش. ۲. چیزکی،

یول، خط. ۳. تارله چیزیکی،
 صابان یولی، آرق .

چیزمه { س. قونجی دیزه قدر
 ویا دیزدن یوقاری
 جیمه حق قدر اوزون آفاق قالی که
 باشلجه بولجیقده و حیوانه
 یئلده کیمیلر، چکمه، موزه:
 چیزمه کیمک، چیزمه بی چکمک.
 { ص. چیزمه کیمش،
چیزمه لی } آباغنده چیزمه سی
 اولان. || صاری چیزمه لی محمد
 آغا : مجهول اولوب علامت
 فارقه سی اولیان و بحق تعریف
 اولنیان شخصدن کتنامه در .

چیزی { س. و :

چیزیک { س. چیزمک ازی،
 چیزمکدن حاصل او.
 لان اثر، خط. یول : بو آینه نك
 بر چیزکی واردرد : سودانلرک
 یاناقلرلنده کی چیزیکر : چیزیک
 چیزیک = یول یول .

چیزیک { ص. چیزاش، چیزکیسی
 چیزیک } اولان : چیزیک برآینه .

چیزیکلی { ص. و :

چیزیلی { ص. چیزلش، چیزکیلری
 چیزیلی } اولان : چیزیکلی، چیزیلی
 برآینه .

چیس { س. قدرت حلواسی .

چیسکین { س. و :

چیسندی { س. و :

چیسیمک { فل. با : چیسکین،
 چیسندی و چیسیمک .

چیش { س. ایشه مه، تبول، چیش
 چیش } ایتک = ایشه مک : چیشی

اولق، کلک = ایشه به چکی کلک.
 [اصل ترکی قدیمده چیش =
 دفع حاجت، وچاشمک = دفع حا-
 جت ایتک دیمکدر.]

چیشیک { س. طاوشان یاو-
 ریسی .

چیشیق { س. ۱. طاغدن یووار.
 لانان قارکومه سی. ۲.
 قامش و سائرده دن یوسک چیت.
 ۳. جانیر بولمه سی. ۴. یوسک
 سس، کورلدی، یایغره .

چیشیغ { س. یوزرکن خشردی
 ایدن بر نوع ایرمان یاییغی،
 قره مرین .

چیفاره { یاخود سیفاره. س.
 [اسیانیولجده دن] فشنک
 کبی کاغده صاراش توتون که
 براوجی یاقیله رق دیگر اوجندن
 چکیلوب ایچیلیر. || قزنک چیغل.
 رمه سی قینلماش توتون یابرا.
 قلیرنک صارلسیله وجوده کلش
 بیوک چیفاره. ا بوکا چیفاره و
 کاغداپسنه چیفارت دیک، لسا.
 نژده عادت اولد یقندن صرف
 مقلد ایدر. || چیفاره اسکمله سی =
 چیفاره طبله سیله کبریت و سائر
 مالزیه مخصوص کوچک سهیا.
 || چیفاره طبله سی = چیفاره نك
 کوانی دوککه مخصوص کوچک
 طبق. || چیفاره قوطیسی =
 چیفاره وضعنه مخصوص جیبده
 طاشنیر قوطی .

چیفارداق { س. چیفاره ایچمکه
 مخصوص آغراق .

چیغرتیق { ق. ۱. بری واسطه.
 سیله دعوت ایتک :
 بنی مجلسه چیغرتیدیلر. ۲. با .

غرمق، تضيق ایدوب باغرمغه
محور اتمک.

چيغرتمه } س. ديلسز برنوع او.
فاق دودوك.

چغیر شَمَق { فش. [« چاغر شَمَق »
پرینه قولانیلیور]

۱. بربرینه چاغرمق. ۲. هپ
برلکده و برآغزدن باغروب
چاغرمق: قادئیلر چيغیرشدیلر.

چيغراغان } باخود چيغرافان. س.
 ديگر قوشلری جلب
 ايتك اوزره اوتدیريلان آوجی
 قوشی، برلاق.

چيغرمق } ف. دعوت ايدملك .

۱. فد. دعوت اتمك،
 چيغرمق } جلب واحضار اتمك :
 كندىسىن ضيافته، محكمه
 چيغردلر : دىنه چيغرمق =
 دعوت اتمك. ۲. سسلنك،
 چاغرمق. (بوايكنجى معنا ايله
 استعمالنى وئيق پائسا مرحوم
 غلط عد ايدىورسده، «چىغ»
 سس و صدا دىمك اولدىغنه و
 دىكر مشتقاتكده مغلزلىنه
 باقلىرسه، اصل معناسى بو
 اولق اقتضا ادر.

چیفرمہ } س. دعوت، جلب، احضار.

چینغریق } س. برنوع آلا قارغه.

جنگلی } س. قاریشیق حیوان
س. س. لری، حیوانات
کوردی

چینگلق } فریاد، فغان، غریو، شیون

چیفیت } یاخود چیگیت. س. ۱.
 قاووقل چکر دک، منوق

و ساثرہ تخی. ۲. یوزدہ کی
جمل لکھی.

جیغیر } یا جیگیر۔ س۔ ا۔ جیغ
دندان قار کوہ سنک

قارک اوزرندہ یووارلانیرکن
۲۰۰۰ کی قارلری برابر آلہرق

۱. جدیدی بول، چینگ ایری. ۲.
بول، طریق. ۳. مج. طرز،
اسلوب، دأب، تعقیب معتاد

اولان طریق. || چیغیر آجق =
یکی برطرز واسلوب ایجاد اتمک:
اداسانزده یکی برحیف آملدی.

معروف اولان دأب و طریق
ترك اتمك، صاعق، انحراف اتمك.

چيقار } ۱. س. ۱. منعت شخصيه:
اونك بوايشده مطلقاً بر
چيقارى وارددر: او يالكز
كندى چيقارينه باقار؛ بو بيم
چيقارمه كز، او يماز. ۲. باشه
چيقار، حسن نتيجه ووزر:
سزك طو تدفيكر يول چيقار
يول دكلدر.

چیتا رتمق } فت. ۱. اخراج ابتدیر۔
مک : کنز لدیکی مال

مال مسروقى كنديسنه چيقارتمق
ممکن، اوله مدي. ۲. نوکستدر.

مك، يوقارى به نقل ايتدير مك :
شوكه متلى، (نخبر له طامك

اوستنه جيقارتملي. ۳. تأثير
ابدوب عمل. استدراك: نوموسيل

برقاج دفعه جيقارتير. ٤. آلدیر.
مة، استحصاال استدیر مک : نو

چيچڪارڪ صونى، بو سودك
ماغز حقه ايملا

حِقَارَمَةٌ } ١. حِقَارَتُكَ
فعل. لا : حِقَارِمَةٌ.

۲. ایضاً لادیده ورق وسطیہ یا۔

پیشدیرلقدہ اوستندہ کی ضمفی
رسم اورانہ نقل اولان کاغذ۔

چهارم } ۱. طیشاری به
آتلوق، اخراج او.

لنق: ارکندن اودن چیقارلدی؛
طولابدن برکتاب چیقارلمش.

۲. دفع و طرد اولئق، قوئلئق :
مکتبدن چیقارلدی. ۳. آلئق،
استحصال اولئق، صوبی و نا

زېده-ی آلنق: بو چېکلردن
کوزل -و، بو -و-تدن یاغ
چیقارایر .

چقارمق } ۱. طیشاری
آتمق، اخراج ایتک :

اونی اودن جیقاردیلر؛ آتی
آخوردن، اشوابی طولابدن،

آچھ بی چکجھدن چیتارمق.
۲. چکمک، سوکک، بواق:

دیش، آخاج، قیل چیقارمق.
۳. کوسترمک، عرض اتمک،

میدانه ویا برینک اوکنه قومق :
قیزی == وورنجیلره چیقارمق؛

بکا چو جیقلرینی چیقاردی. ۴.
یوکسلتمک، یوقاری به التمک،

قالديرمق: كندي سني اوست قاته
چيقارديلر: شوني يوقاري يه

چیتار. ۵. خلاصہ سنی ویا صوینی
آماق، استحصال ایتک : منکشہ۔

مق. ٦. ايجاد واختراع اتمك:

زراعت ایچون برچوق ماکینه.
لر جیقار مشلر. ۷. نشر ایتمک،

میدان انتشاره قومق : فلان
 يك نافم بر کتاب جیقاردی .

۸. پیدا آیتک، اتحاد ایتک : او
بر عادت چیقاردی. ۹. نتیجه

آلق، استنتاج، استنباط ایتمک :
یوندن نه حقه رورسکوز؟ ۱۰.

حاصل ایتك، یتیشدیرمك، ویر.
 مك: آناطولی جوق ذخیره
 چیقارہ بیلیر؛ عربستان دیناٹك
 اك كوزل آنلریخی چیقاریر؛
 عشاق كوزل خالیر چیقاریر.
 ۱۱. وجوده کتیرمك. یتیشدیر.
 مك: بو مکتب چوق مشهور
 عالم چیقارمشد. ۱۲. اوقو.
 مق، سو مڪ، حل ایتك: بو
 یازی بی چیقارہ مدم. ۱۳.
 صویقی، سلب، نزع ایتك:
 فسفی، اثوابی، جیزه سنی چیقار.
 دی. ۱۴. اوغراق، طوئقی:
 چچك، قزاموق چیقارمق. ||
 آجی چیقارمق. ۱. انتقام آلمی،
 اخذ ایتك. ۲. تلافی مافات
 ایتك. || ایتكنی چیقارمق =
 ییه جكنی قزاقی، كچینه جك ایش
 بولقی. || ایتكنی طاشدن چیقار.
 مق = جوق سی و اقدام ایتك.
 || الدن چیقارمق = ۱. صامقی.
 ۲. فوت و ضایع ایتك. || او.
 یون چیقارمق = او ن بولقی،
 ایجاد ایتك. || ایش چیقارمق =
 مسئله و مشکلات احداث ایتك.
 || باشدن چیقارمق = آزدیرمق،
 اغوا ایتك. || بلج چیقارمق =
 (طاوق) بیورطدن بیوجیو
 استحصا ایتك. || دیش چیقار.
 مق = ۱. جوق دیش پیدا
 ایتك. ۲. چوروک ویا آغران
 دیشی چكمك. || دیل چیقار.
 مق = استسزا ایتك. || ذوقی
 چیقارمق = صفائی سورمك،
 لذتی طامقی. || سس چیقارمق
 = سونلك؛ اعتراض ایتك؛ سس
 چیقارماق = راضی اولقی. ||

صو چیقارمق = قوبو ویا دره.
 دن صو طولدیرمق. || طاش
 چیقارمق = غالب كلك، اوست
 چیمقی. || قوقوسنی چیقارمق =
 بجره میوب، مشکلاته صارمق.
 || كوز چیقارمق = كور ایتك؛
 و مج. بوزمق، بر باد ایتك.
 || معنا چیقارمق = معنا ویرمك،
 بر سوز ویا ایشدن بر مقصد
 استدلال و استخراج ایتك. ||
 یاكلش چیقارمق = یاكلش بو.
 لوب تصحیح ایتك. || بوجك چیقار.
 مق = ایک بوجکی بسله مك.
 چقره } س. آلاقلرده کی گرفت
 چقره } چالی.
 چقره اقی } س. گرفت چالیری
 چقریق } س. ۱. قبودن صو
 ابله دوندیران دولاب که بر محور
 اوزرینه طولانیر. ۲. ایلیك
 صارمغه مخصوص دوز كوچك
 چرخ که بوده بر محور اوزرینه
 دوز. ۳. بعض اصنافك یشه
 بوكا قریب شكلده چرخلری.
 چقریقچی } س. چقریق و اوکا
 } مماثل آغا جسدن
 مختلف شیشل یایان طوغرامه جی.
 چقریقچی } س. چقریق و
 } سازه یایان طو-
 غرامه چینگ صنعتی وایشی.
 چیشدیرمق } فت. ۱. یتیشد-
 } یرمك، ایصال،
 ابلاغ ایتك: پاره چیشدیرم-
 مدم. ۲. چاره سنی بولقی،
 تدارك ایتك، استحصا ایتك:
 لوازم سفریه بی چیشدیرمده بی.
 ۳. ختامه اردیرمك، انجامه
 ایصال ایتك.

چیشمق } فل. ۱. کیریشمك،
 } فوت و اقتداری فو-
 قنده بر ایشه بولاشمق، تصدیق
 ایتك: بن بوایشه چیشم-
 ۲. بالغ، واصل اولقی، وارمق:
 بریکدیگمز آقیه بر فاج یوز
 لیراهه چیشمدی. ۳. یتیشمك،
 کافی اولقی، کفایت ایتك: پاره مز
 چیشمدی. ۴. حداث ادوب
 آزارلامق، پایلامق، تمزیر
 ایتك: بکا چیشمغه حق کزیرمق:
 سر کندیسنه بر آرز چیشمك.
 چیشلمق } فل. ۱. طیشاری به
 } نقل ایدلمك، خروج
 ایدلمك: بو هواده اودن چیشكاز.
 ۲. بوله کیریشمك، عزیت ایدلمك،
 حرکت اولقی: یارین قاچیده
 چیشله جقدن. ۳. یوقاری کیدلمك،
 صعود ایدلمك: بو مرد یوندن
 اوست قاته چیشلیر: بو طاشك
 تیه منه چیشله ماز.
 چیشمق } فل. ۱. ایچیردن طیشا.
 } ری به وارمق، خروج
 ایتك: اودن چیشدی، آت آخو.
 ردن چیشله جقدن. ۲. یوكلمك،
 یوقاری قاتمق، صعود ایتك:
 اوک اوست قاتنه چیشدی؛
 مرد یوندن چیشبوردی. ۳. میدا.
 نه كلك، بروز و ظهور ایتك،
 كورنمك: بزه چیشمدی. ۴. طلوع
 ایتك، طومقی: كوش، آی
 چیشدی. ۵. ویرلك، اعطا او-
 لقی: معاش، احسان، عطیه
 چیشدی. ۶. ختام بولقی، كچمك،
 مرور ایتك: مارت چیشوب
 نیسان کیردی؛ چیشان آی.
 ۷. شایع اولقی، طوئقی، انتشار

ایتمک : بر لقردی، بر حوادث
چیقدی. ۸. نشر اولقی، موقع
انتشاره قونقی : بر کتاب، بر
غزته چیقدی؛ فلان غزته صبا.
حلمی جینار. ۹. ایجاد واختراع
اولقی : یکی بر اصول چیقدی؛
پک سهلتی برماکینه چیقدی.
۱۰. برینک ویا برهینک حضور.
ینه وارمق : ناظر پاشایه
چیقدم؛ محکمه به چیقدی. ۱۱. رفع
وتزع اولنقی، سباب اولنقی :
فس باشند، جیزمه آیاقدن
چیقار؛ بو اواب قولای چیقماز؛
بو یوزوک پارمغدن چیقار.
۱۲. استحصال اولنقی، زهدمی
آلنقی : چیکدن صو، سوتدن
یاغ چیقار. ۱۳. نتیجه آلنقی،
استنتاج، استنباط اولنقی :
بوندن نه چیقار؟ بویه سوز.
لردن برشی چیقماز. ۱۴. آرتقی،
یوسکمک، ترق ایتمک : ذخیره.
نک فیاتی چیقدی. ۱۵. بهالا.
نقی، بهاسی آرتقی : عماریه
سبیلله انکایز اتمه می چیقدی؛
پنبوق چوق چیقدی. ۱۶. مال
اولقی، شو قدر آتقی ایله وجوده
کلک : بو او قاچه چیقدی؛ شو
قماشدن برقات اواب قاچه چیقار.
۱۷. تحقق ایتمک، طوغری او.
لدنی تین ایتمک : بنم سوزم
چیقدی؛ او آدمک دیدیکی چیق.
چقدرد. ۱۸. ظهور ایتمک،
کورنیک، اولدنی آشلاشقی؛
آلدقاری کلبن نسل چیقدی؛
کلن آتلا ری چیقمادی؛ اوایش
مأمول ابتد کمز کی چیقمدی.
۱۹. باشه چیققی، مونققی

میتج اولقی : سندیقه لک طو.
تدفلیری یول چیقماز؛ او چیقار
ایش دکلدر. ۲۰. کفایت ایتمک،
یتیشمک، کافی اولقی : بر اواب
بش آرشین قاشدن چیقارمی؟
بو قازمیردن بر پاشالون چیقماز.
۲۱. منتهی اولقی؛ وارمق نهایت
بولقی : بو یول تریه چیقار؟
۲۲. کوراولقی، پانلامق، آتقی،
سقطلا تقی : کوزی چیقدی؛
کوزلم چیقسون ! (تین).
۲۳ (عضو). یزندن اوینامق،
(کیک) مفصلدن آیرلیق؛ قوی
چیقمش. ۲۴. صادر اولقی :
امر چیقدی. ۲۵. بیتکم،
نابت اولقی : اکیتر یکی چیقمه
باشلادی؛ بیغی یکی چیقور.
۲۶. (رنگ، بویا) زائل اولقی،
صولق : بو بویا چیقاری؟ بو
قاشک رنگی چیقار. || آد
چیققی = فناقلده شهرت بولقی؛
بد نام اولقی. || آرادن چیققی =
مندفع و زائل اولقی. || اصلی
چیققی = صحی تبین ایتمک : او
حوادثک اصلی چیقمادی. || الدن
چیققی = فوت و ضایع اولقی.
|| اوسته چیققی = ابراز مهارت
ایتمک. || باشند چیققی = آرتقی.
|| باشه چیققی = موفق و میسر
اولقی. || باشه باش چیققی =
یکا یک کلک، تمام تمامه یتیشمک.
|| یاره دن چیققی = یاره صرفه
مجبور اولقی. || جان چیققی =
وفات ایتمک؛ و مج. چوق زحمت
و مشقت چکمک. || خاطر دن
چیققی = اونودلوق. || قارش
چیققی = قارشلامق. || کوزدن

چیققی = کوزدن دوشمک، صو.
ثومق. || بولدن چیققی = قطار ویا
تراموای یولندن طیشاری
فیرلامق. || یوله چیققی = یولی
اولقی غزم راه ایتمک. || قوقوسی
چیققی = طوئلیق.

چیققی } ۱. س. ۱. چیققی فلی. ۲. چیققی،
طیشاری به چیقمش شی؛ دیرسک.
۳. جومه، شهنشین. ۴. حاکم
مدن چیقارکن اقتضایدن خاالی
وسيله جک طاقی. = ص. ظهور
ایتمش، ایجاد اولنمش : یکی چیقمه
یکی ایجاد.

چیققدی } ۱. س. ۱. حذادن طیشا.
چیققدی } ۱. س. ۱. ری به چیقمش شی،
بورن، دیرسک : دیوار اوراده
بر چیققدی یاییور. ۲. یازی
سطرندن طیشاری به چیقمش
تصحیح ویا علاوه عارمی : مسو.
ده نک هج چیققدی یوغیدی؛
تبیضده چیققدیلری اونوتماک.

چیققدیسز } ۱. س. ۱. حذادن
چیققدیسز } ۱. س. ۱. طیشاری چیقمش
برلری اولیان، دوز : چیققدیسز
بر دیوار. ۲. سطرندن طیشاری
چیقارلش علاوه و تصحیح عبا.
رملری اولیان : چیققدیسز بر
مسوده.

چیققدیل } ۱. س. ۱. حذادن
چیققدیل } ۱. س. ۱. طیشاری به چیقمش
بورن و دیرسکاری اولان :
چیققدیل دیوار. ۲. سطرندن
طیشاری چیقمش تصحیح ویا علاوه
عمارلری بولنان : چیققدیلی
یازی، مسوده. || چیققدیلی کیر
تدیل. ۱. حذادن طیشاری
چیقمش وایجری کیرمش برلری
اولان : چیققدیلی کیرندیلی بر

دوار. ۲. چیتلوب کیرله چک
پرلری، قبو و چیکدری چوق او.
لان: چوق چیقندیلی کیرندیلی
بر او.

چیقش { س. ۱. چیقمنی فعلی و
چیقش { طرزی. با: چیقمنی.
۲. تکدیر، تعزیر، چیقمنه:
بکا بر چیقش چقشدی که. ۳.
آتک صولتی، برتاو.

چیقش { س. ۱. طیشاری چیقمنش،
چیقش { فیلامش، یرندن اوینا.
مش. ۲. مفصلندن اوینامش
(کریک، عضو). || دلی چیقش =
احق، آلیق. = س. کریک و
عضوک مفصلندن اوینا یوب چیقمنه.
سی: قولنده چیقش وارد؛
چیقش صارمق = تجیر ایتک:
چیقش تخته سی = جیره.

چیقش { س. مفصلدن اوینا.
چیقش { مش چیقش عضولری
یرنه عاده ادوب اصلاح و تعمیر
ایدن عملی جراح، اوتوکی.

چیقش { س. ۱. کوشتریش. ۲.
چیقش { برتاو، صولت. ۳. شد.
تلی تعزیر، تکدیر، تویج.

چیقش { س. ۱. باغ، بوغچه، پا.
چیقش { کت. ۲. برکیسه میوه.
ضوع و یا براریه بزه صاریلی
آچمه، صره، بدره.

چیک { س. ۱. بدشمه مش: آتش
چیک { و یا قایتار صولیه: تخضار
اولغامش، فی، ناخخته: چیک ات،
چیک سبزه. ۲. ائی بدشمه مش،
آز بدشمش: چیک آتک. ۳.
اولغامش، کاله ایرمه مش، خام:
چیک آرمود. ۴. مج. تجیره کور.
مه مش، آلیغامش، خام، ناخخته،
بعی: بو آدم پاک چیکدر. ۵. بد،

تقیل، لطافت، صوتوق: چیک
رنک. ۶. ایشلنه مش، حال
طبیعی سنده، خام: چیک طوبراق.
|| چیک چیک مک = بیوک بر حرص

و کین کوسترمک: عسکرمن
دشمنی چیک چیک مک ایستوردی.
چیک { س. صحاقدن بخورله هوا.
چیک { به قالدان مک کیمه سر.

ینلکندنه غایتله اینجه بر صورتده
یره یاغمه سندن حاصل اولان
رطوبت که چایر و یا بر اقلرک او.
زرنده اوقاق اینجی طامله لری کی
کوردینور، نداء، زاله، شبنم:
چیک یاغمش: چیکدن اوستمز
ایصلاندی.

چیکتای { س. جزیره و شام
چیکتای { چیتلرنده بولنور کو.
زل بر جنس بیان اشکی، کور.

چیکدام { س. با: چیکده.

چیکدم { س. بیاض و صاری و
چیکدم { پنبه چیکلی انواعی بو.
انسان بر نبات و کوکی، اوکسز
اوغلان صوغانی، عتر، خلّاح.
|| آجی چیکدم = وحواح. —
ماویسنه ایت بوغان دیرلر.

چیکدنه { س. اساساً قره دیکرک
چیکدنه { بو اسمله معنی اسکده
سندن کان جیری تخته که باشیجه
اخشاب اینیه مک طیشاریستی قایلر.
مهده استعمال اولنور.

چیکده { س. عناب (وغلی):
چیکده { خناب اسم عربی سیله
معروف قیزلجه مشابه وقیوغی
سرت بر جنس میوه. بیوک
ویک قرمزی اولان بوستانی نو.
عنده «چیلان» دیرلر.

چیکره مک { یاخود چیکر مک.
چیکره مک { فل. تکه. اوقیو

قاجق، اوبویه ماق، سهره ویا
ارقه اوغرامق. (احیاسی آرزو
اولنور یری بوش قالمش مترو.
کاندندر.)

چیکسکین { یاخود چیکسکین. س.
چیکسکین { ۱. پاک اینجه چیک،
آز وخفیف شبنم. ۲. اینجه و
کونش کورنجه اریوب نابدید
اولان قراغی.

چیکسکیمک { فل. اوبویه ماق،
چیکسکیمک { اوقیو سز قالمق،
سهر ویا ارق عنتنه اوغرامق.

چیکسندی { س. چیک کبی مک
چیکسندی { اینجه یاغمور.

چیکسه مک { یاخود چیکسیمک
چیکسه مک { وچسیمک. فل.

۱. چیک یاغمی. ۲. چیک کبی
پاک اینجه یاغمور یاغمی، توزار.
مق.

چیکلک { س. ۱. بدشمه مش اولان
چیکلک { شیک حالی: بو آتک
چیکلکی میداده در. ۲. اولامش
و کاله ایرمه مش میوه مک حالی،
خاملق. ۳. مج. تجیره سترک،
مچمیک.

چیکلک { یاخود چیکلک. س.
چیکلک { یرله برابر اوقاق بر
نباتک و یردیکی پاک انید و کوزل
قووقولی معروف میوه، که انوا.
عی اولور: طاق چیکلی = بونک
بیانیسی که لذت و رایحه جه جله سنه
فانتدیر: فرنک چیکلی = ابری
دانه لی مایخو شعبه سی: چیکلک فدانی،
کوک: چیکلک تارله سی: چیکلک
رنبلی، شروبی، طوگدر برمه سی:
آغاچ چیکلی = شکلا چیکلکه
وطوده مشابه اولوب کوچک بر
آغاچ اوزرنده حاصل اولان

قرمزی و كوزل راجه لی بر
میوه، آهو طودی .

چگستمك { فت. ۱. آياق آلتنه
ازدیرمك، آياقله

باصدیرمق : ایشانس نارله لی
کیمسه چيگفته ملی. ۲. یشرمش
اکینی قاردن اول یاتیرمق،
باصدیرمق : اکیزلی چيگفتلی.
۳. مج. از دیرمك. ۴. دیشله
ازدیرمك : چوققره ییه جکرینی
چوق چيگفتهک سنی اغلی .

چيگستمك { یاخود چيگنه مک.
فت. (تق. چيغنامق)

۱. آياقله باصق، آياق آلتنه
ازمك، باعمال ایتك : جاری
چيگنه ملی : آت آياغمی چيگندی.
۲. قهر و تضيق آلتنه آلمق،
ازمك : تیمورلنك عسکری
چکدیکی برلك اها ایستی چيگنیوب
مضمحل ایدی. ۳. تيك اوزره
آغزه آلان شیشی دیشله قیروب
ازمك : پلاوی چوق چيگندن
یوتما ملی. || چيگنیوب چيگك
برينك یانندن كچوب ده اوغرا.
مامق، زیارت ایتكیزین كچوب
کیمك. || لغردی بی چيگنهك
واضع وعیان سولوبوب آكلا.
شلیه جق بر صورتده تلفظ
ایتك : لغردی بی چيگنهك که
سولید بکیزی آكلا ییم .

چيگنميك { س. بعض والده و
دادبرك كندی

آغز لرنده چيگنهكدن صكره
چيقاروب كوچك چوققرینه
ویردکاری يمك : چوقچه چيگنميك
ویرمك هم نظافت هم صحت
نقطه نظرندن پك مضر بر
دادندر.

چيگستمك { یاخود چيگنه.
تلك. فج. و :

چيگستمك { فج. ۱. آياقله با.
صلق، آياق آلتنه

ازمك : قازیلان یرلر بوبله
چيگنهكدن، چيگنهكدن صكره
نه ایشه یارار؟ ۲. قهر و تضيق
آلتنه آلمق : حرب زماننده
دشمن اردونك ممری اوزرنده
بولسان یرلك اها ایستی البته
چيگنغیلیر. ۳. آغز ده دیشله
قیرلوب ازمك : يمك نه قدر
جوق چيگنغیر، چيگنغیلیرسه
اوقدر قولای هضم اولور .

چيگيت { س. با : چيغیت .

چيگير { س. با : چيغیر .

چيل { چيلك، چيلفك : با : چيل
چيل و سائره .

چيلاق { س. با : چيلاق .

چيلان { س. عنساب واصل تركبه
چيگنه دينان میسونهك

باغچه لره بیتیشدیربان تربيه .
ایسی که ایزی وپك قرمزی اولور .

چيلك { س. با : چيگلك .

{ س. ۱. چن اوق، باغچه ل.
چيم } ده بول كنارلرینی بعض

او تورله جق یرلری اورتمكه
مخصوص قیسه وصیق چایراوق .

۲. بعض طاش و آغاجلرك او .
زرنه پیدا اولان یشیللك،

یوصون .
{ س. القیازك بدنجی حرفی

چيم { اولان «ج» که چيم عربی به
ایکی نقطه ده اعمارله سیله ابتدا

ایرانلیر طرفندن ایجاد وبعده

ترکر طرفندن ده قبول اولغله
« چيم فارسی » دخی دینیر .

چيما { س. [بنا.] ۱. علی
الاطلاق خلط اوجی .

۲. کمری بنا شدیروب باغلامق
اوزره باشدن، قیچدن و بوردادن
ویریلان پالامارلر : چيما آتقی؛
چيما بی طوتدیره مامق .

چيماچی { س. واپورده واسکاه ده
چيما بی آتوب طومق

وظیفه سیله موظف طاشه : و ۱ .
پورك چيما جیلری .

چيماچار { یاخود چيما . س. افا.
چيماچیر = بروشقری کید .

یرن [چوله لرك طوقودقری
بزی کروب دوزلنك ایچون
قوللانقری آلت که ایکی اوجی
طارناقل یاصی بر دمیر صوبه دن
عبارتدر .

چيماچك { س. برنوع سرجه .

چيماچيك { چيماچيك و سائره .
چيماچيك : با : چيماچيك و سائره .

چيماچيرمك { فت. اکیله چك
تخم و چكرد .

کاری ویا دیکيله چك باغ چيو .
قزلی فلیز قوبورنجیه قدر
موقتاً طوبراق ویا قوم یاخود
صوبك ایچنده بولندیرمق :
آغاج چكرد دکارنی، بوستان
تخمی، باغ چوققرلی چيماچير .
مك .

چيماچيرمك { تل. (تخم، چكر .
دك. باغ چوبنی و

سائره) اکیلوب دیکلمزدن
اول موقتاً طوبراق یا قوم و یا

صوبك ایچنده طور دیرلوب فلیز .
لنك : باغ چوققرلی، قارپوز

تخمی، آغاج چکردکاری ابتدا
چینلوب بدمه دیکملی.

{ ص. صحیح، صادق: چین
چین { صباح = صبح صادق. (یا)
لکز بو تعبدده مستعملدار.

{ س. فا. ۱. قیورم، بوکوم،
چین { جعد: چین زلف. ۲.

بورشوق، بورشمه: چین چین =
آلن بورشوقی: چین ابرو =
قاش جاتیقلی. = ص. طویلا.
بان، دوش-یرن، جمع ایدن:
خوشه چین = باشاق طویلايان;
خرده چین = فیرندی طویلايان.

{ س. م. آسیا قطعه سنک
چین { قسم شرقیستی تشکیل ایدن

بیوک بر ملک، که بر قاج یوز
ملیون اهالی بی جاممدر. نفس
چیندن بشقه نیاسه بوکا ملحق
اولان مغولستان، تبت، مانچور.
یه، ترکستان شرقی دخی بو
اسک مدلوله داخل اولور.

عربیسی (صن) در. || چین
ماچین تعبیر عامیانه سنده کی
ماچین (مانچوریا) دن غلط
اوله کرکدر.

{ س. لوفرنک کوچکی
چیناقوپ { اولان برجنس بالیق.

{ ص. چینلیلرک طرز و
چینجه { اصولنه موافق ویا

اونلره منسوب و متعلق: چینجه
لسان، یازی، کتاب. = ح.

چینلیلرک طرز و اصول ویا

لاندنه: چینجه سونک، رقمن
ایتمک، یازمق. = س. چین
لسانی: چینجه یی اوکرتمک پک
زوردر.

چینراریا { س. وغللی.

{ س. (بتا) بیان قرانقلنه
چینرالی { بکرر بروع چیک.

{ س. (بتا. Zinc) اجسام
چیمق { بسیطه دن توتیا دینلن
معدن و بوک لوجه سی که تنک
کی مختلف قابل اعمالنه یارار.
= ص. چینقودن ممول:
چینقو لکن.

{ س. ص. چین اهالیسنیدن
چینی { اولان: چینلیلرک عادی:

چینی بر صنعتکر.

{ س. ۱. چینده اعمال او.
چینی { لسان اعلا جنس اوانی

ترایه. ۲. دیوار یوزخی قایلا.
مفه مخصوص صیرلی منقش لوحه.
چقرکه اعلا جنسی و قتیله کوتاهی.
ده بایلیردی. ۳. اوزری مینالی
طوغله: چینی صوبا، چینیلی کو.
شک: چینیلرله قایلا تمش معروف
کوشک که الیوم موزه در.

{ فت. (اوق) هد.
چیدورمک { فدن شاشیرنق،

اصابت ایتدیرمه مک.

{ چیدورتمک، چیدور.
چیدورمک { ندی. یا: چیدورمک

وساژه.

چیوغار { س. زراعت چفتی، طو.
پراغی ایشلکه مخصوص
اوکوز چفتی.

چیوغه { س. صغیر بوینوزی.

چیومک { فل. (اوق) هدفندن
چاشیق.

{ س. تخنه وساژه میخلا.
چیوی { مفه و قائله مخصوص

اوجی سیوری و آرقسی باشلی
دمیر، میخ: تل چیبوی = قابله دو.

کلشی، قار فیجه؛ دمیر چیبوی =
اکس، صهار؛ نعلنجی چیبوی =

دمیردن افاق چیبوی. || چیبوی
دیش = طقوز یاش دیشی.

{ یاخود چیقیت وغللی:
چویوت { چوید. س. هندده و

ینده حاصل اولان برنباندن چیقا.
ریلان قوبوماوی بویا، که صاربلغی

غائب ایتدیرمک ایچون آز مقدر.
ده جاشیره ده قونور.

چیویلمک { فت. چیبوی قاعد.
برمق، میخلاق.

{ یا چیوبله مک. فت.
چیویلمک { چیبوی ایله میخلاق.

{ فح. چیبوی ایله
چیویلمک { میخلاق. = فل.

مجر بریده ایلشوب قالمق، کچیکلک.

{ مه. یاغنی تصویر ایچون
چیپر { «جابر» دن مخففدر:

چیپر چیپر یاغنی.

چیپر چیپر یاغنی.

ح

{ ح.ا.س. (ع.ر. ش) الفبا مژك
ح (سكزنجى حرفى اولوب، ع.ر.
بيدن. مأخوذ كله مخصوصدر.
خ ايله ه آره سنده اولان مخرجى
السنة ساميه به مخصوص اولفله
تركجه ويا اجنبى بركله نك بو حرفله
يا زلمسى اصلا جائز اوله ماز. شكل
عبرانىسى ٦٦ و شكل سريانىسى هه
در، كه بو شكلرك عربى (ح) ايله،
يونانى 7 ايله ولايتيفه ا ايله اولان
مشابهلرلى ظاهر در. لسان
يونانيدنه حروف صوتيه صر سنده
يكمشدر. حروف ساميه نك ترتيب
قديمنده ينه سكزنجى حرف او.
لوب، ابجد حساننده دخی ٨ رقمه
معادلدر. نقطه سز اولسى حسييله
« حاء مهمله » دخی ديتلير .
حاء { س. ع. ر. ح حرفك اسم
عربيسيدر. حاء مهمله دخی
ديتلير .
حاج { س. ع. ر. (« حج » دن
حاج { س. [موسم معينده مرا.
سم مخصوصه سيله كعبه شريفه
زيارت ايتش آدم. اكثر يا حرف
تعريفله قوللائيلىر : الحاج . سائر
احوالده « حاجى » صورتنده
قوللائيلىر . با : حاجى . | حاج الحرف .
مين = ايفاي حج شريف ايتكدن .

مكروه روضه مطهره جناب
رسالتناهي ده زيارت ايتش
اولان .
حاجات { س. ج. ع. ر. فد : حاجت .
با : حاجت .
حاجب { س. ع. ر. | « حجاب » دن
حاجب { س. [١ . قيوچى . پرده .
دار . ٢ . اسكى ملوك اسلاميه ده
باش ماينجى ويا وكيل مطلق ووزير
اغظم وظيفه سنى اينفا ايدر بيوك
مأور . ٣ . قاش . بو معنا ايله
ج : حواجب : آن : حاجبين . ٤ . ط .
آره زارى .
حاجت { س. ع. ر. ج : حاجات .
حواج { س. [١ . احتياج ،
لزوم ، اقتضا : بوقدر تفصيلاته
نه حاجت ؟ بويله تكلفاته حاجت
يوق . ٢ . محتاجلىق ، ضرورت .
٣ . لازم و ضرورى اولان شي :
انسالك برچوق حاجتلى و ارادر .
|| دفع حاجت = انسالك محتاج او .
لدينى شيى الله ايتك . || قضاء
حاجت = دفع طبيعى . || قاضى
الحاجات = هر حاجتى دفع ايتدرون
جناب حق حضرتلى . || حوايج
ضروريه = انسالك ضرورى او .
لهرق محتاج اولدينى مأكولات
وه شروبات وملبوسات كچي شيتلر .

{ عربى تركيبانده « حاجه » صو .
رتنده قوللائيلىر : دند الحاجه ،
لدى الحاجه = لزومى حالده .
حاجتمند { ص. ق.ا . احتياج و
ضرورتى اولان ، محتاج .
حاجز { ص. ع. ر. (« حجز » دن
حاجز { س. [١ . آبران ، بولن ،
تفريقى ايدن . ٢ . تش . بدتك
ايتجمنده بعض اوبوقلرى آبران
بوله زار لر ينه اطلاق اولتور
حجاب حاجز = كوكى قارندن
داخلا آبران بيوك زار .
حاجه { س. ع. ر. با : حاجت .
حاجه { س. ع. ر. (« حج » دن س.ف .
حاجه { ن. [حجه كيتش قادين ،
ايفاي حج ايتش خانون : حاجه
خاتم .
حاجى { س. ع. ر. ج : حجاج .
حاجى { « حاج » دن غلط) موسم
مخصوصه كعبه شريفه زيارت
ايدوب ايفاي حج ايتش آدم :
حاجيلرى كونورن واپور كادى ،
حجاج مهلينك ركونه مخصوص
سفينه . || حاجى اوقى = برنوع
نيات ، قان قورودان . || حاجى
بابا = ايفاي حج ايتش اختيار و
محترم آدم . (اكثرى حاجى

اولق ملاسه سیله علی الاطلاق
عربله و بالخاصه یاشیلرینه
دیشیر. || حاجیلز بایرانی =
قربان بایرامی، عید اضحی. ||
حاجی خواجه = یغای حج ایش
مستین و متقی آدم. || حاجی
یائماز = نه درلو آتله ثقلنتک
اولدینی طرفه دونوب آتاق
اوستی طوران اوینوچق. ||
حاجیلر یولی = صمان اوغریسی،
بجزه، کهکشان.

حادث { ص. عر. ن. حادثه. } «حدث»
حادث { دن سف. } ۱. سیوری،
اینجه اوجلی. ۲. ککین، قاطع،
صارم. ۳. سرت، پک مؤثر.
۴. ط. شدتلی و انتهابلی (مرض،
یاره، چیان.) فر. Aigu || ص.
زاویه حادثه = قائمه دن ده طار
اولان زاویه. مقابلی: منفرجه.

حادث { ص. عر. ن. حادثه. }
«حدوث» { دن سف. } ۱.
یکی ظهور ایدن ویا وقوع
بولان، میدانه چیقان: برمنشه
حادث اولدی. ۲. قدیم اولیمان،
صکره دن وجوده کلش، مخلوق:
طالم حادثدر. ۳. یکی، نوظهور.

حادثه { ش. عر. ج. حوادث،
حادثات. } «لغت آفک»
مؤتیدر. ۱. وقعه، واقعه،
وقوع بولان حال و کیفیت،
ماجرا: حادثات دهر. ۲. ط.
بر مرضک امتدادی اتااستند
ظهور ایدن حال، مرضک
تصادفاً بشقه بر رنک آلمی،
حارضه. = ج. حوادث =
اخبار، وقوعات، یکی وقوع
بولش ایشلر: بوکونکی غزته.

لرده هیچ حوادث یوقدر؛ حوادث
داخلیه، حوادث خارجیه.
حادثه { ش. عر. } «حده» یازلسی
«غلطدر» اریمش معدنی
دوکوب تل یا تنغه مخصوص
دلیکی صفحه صورتنده آت. ||
بح. حادثه تدقیقندن کچرک =
اینجهدن اینجه تحقیق ایتک.

حادثه خانه { س. } «حده خانه» ص.
«رتنده یازلسی غلطدر»
ترسانه تک عملیات مکتبی حکمنده
اولان بر فابریقه سی که ایچنده
مخصوص تعلیم ایچون آلان
صیسان بلوکلری افرادی چا.
لیشدیریلم.

حادی عَشَر { ع. عر. ا. برنجی.
حاذق { ص. عر. ن. حاذقه. ج.
حاذق. } «حذاقت» دن
سف. } ماهر، مهارتلی، علم ویا
صنعتنده وقوف و معلومات تامه.
سی اولان: طیب حاذق؛ حذاق
اطبادن: طیب لک الماهر لرندن.

حاذقانه { ص. ح. ف. } «تعبیر ستم»
حاذقانه { حذاقله، ماهرانه: پک
حاذقانه اجرای عملیات ایتدی.
حاذق { ص. عر. ن. حاره. } «حرا.
«رت» دن سف. } ۱. صیجاق،
حرارتلی، قیزغین، ایعی: منطقه
حاره = خط استوا تک ایکی جهتنده
بولان منطقه لکه هواری دایما
صیجاق اولوب یاز و قیشلری
یوقدر: ممالک حاره = صیجاق
یرلر. ۲. یاقیجی، حرارت ویزن:
بهارات حاره.

حارق { ص. عر. ن. حارقه.
«حرق» دن سف. } یا.
قان، یاقیجی. ن.

حارقه { ش. عر. آتش، نار.

حازم { ص. عر. ن. حازمه.
«حزم» دن سف. } حزم و
احتیاط صاحبی، بصیرتلی.

حاس { ص. عر. ن. حاسه.
«حس» دن سف. } حس
ایدن، ضویان، طویبجی، طویفولی.

حاسد { ص. عر. ن. حاسده.
«حسد» دن سف. } حسد.
جی، قیصقانان، حسود.

حایس { ص. عر. ن. حایسه.
«حسرة» دن سف. } حسرت
چکن، محروم و خائب قالان،
مرامنه نائل اوله یان.

حاسه { ش. عر. ج. حواس.
«حس» دن سف. }
انسان و سائر حیوانانده کی طویفو

خاصه سی، حواس خمسہ = کور.
مک، ایشیتک، قوقو، لذت و
طوفنقه طویقندن عبارت او.
لان بش حس.

حاسیه { ش. عر. طویفی خاصه.
حاسیت { سی، طویبجی اولانک
حالی، طویفولیت.

حاشا { د. عر. نفی و استئنا و
تبعیده دلالت ایدر؛
اولیه، الله کوسترمیزن، بزدن
اوزاق: حاشاء، بن سزک
حق کزده اوله لقردی سوبلدم؛
حاشا حضوردن؛ حاشا عن المجلس.
(منفور و مکروه برشی) سوبلنه.
جکی وقت قوللانیلر.

حاشیه { ش. عر. ج. حواشی.
«حشی» دن سف. } ۱.
بر کتاب ویا ورقه تک کننارینه
یازیلان وایچنده کی برکله ویا
فقره نی ایضاج و تفصیل ایدن
عباره، هامش، درکنار. ۲.

بنه بونك طرز جديد اوزره
صيفه نك صوكنه دها اينجه
يازي ايله يازيلاني. ۳. بر مت
ويا شرحك. مغان يرلريني شرح
وايضاح ايدن وهر بجه «قوله»
تعبيره تكريش كتاب: عربي
صرف ونحو كتابلري اوزرينه
برچوق شرحلر و حاشيه لري يا.
زلمشدر. [دها سيرك اولانلرينه
«تعلقات» ديرلر.]

حاشيه لي { ص. صيفه لرك كنار.
لرنده ويا آلتلرنده
ايضاحي حاوي عبارلري او.
لان: حاشيه لي بركتاب.

حاصل { ص. عمر. ۱. حاصله. ج:
حاصلات. [«حصول» دن
سف. ۱. حصول بولان، وقوعه
ويا وجوده كان، پيدا و ظاهر
اولان: بوندن نه حاصل اولور؟
بوقدر مشقندن بر فائده حاصل
اولدى. ۲. بيتن، بردن چيقن،
نمو ايدن: چكر دكدن حاصل
اولان آغاچلر. ۳. نتيجه مقامنده
اولان، استنتاج و استنباط او.
لان: حاصل كلام = نتيجه كلام،
خلاصه كلام. ۴. نمره، اقطاع
اوانسان شي: عمرهك حاصل =
اولادم. ۵. م. حسابك اعمال
اربعه سندن آنان نتيجه: حاصل
جمع، حاصل طرح، حاصل ضرب،
حاصل تقسيم. || حاصل، الحاصل،
حاصل كلام = نهايت، في الجملة،
خلاصه كلام. || حاصلي تحصيل
ايمك = بيهوده يورلوق. - - -
ج: حاصلات = زراعت و سائر
مساعيك و يرديكي نمره، ايراد:
تارلهمك بو سندهكي حاصلاتي؛

چفتلكك، قابيقه نك، قونلرك
حاصلاتي؛ پوسته، تلفزاف،
واپور حاصلاتي. || حاصلات
صافيه = مصارف واقعه چيققدن
صكره حاصلاتك صرف تمتع
قالان قسيمي: حاصلات غير صافيه
= مصارف تنزيل اولمق سز
عموم حاصلات.

حاصلاتي { ص. حاصلات و ايرار.
دي اولان، ايني
واردات ورن: اوچتلك چوق
حاصلاتلير: حاصلاتي برايشدر.
{ ص. فائده سز، نمره.
حاصل سز } سز، غير نمر، بوش:
حاصل سز ايش.

حاصلاتيق { قل. (اكن ويا
چوق) بوي آ.
نوب اوزاتيق.

حاضر { ص. عمر. ۱. حاضره. ج:
حاضر، حضار، حاضررون.
[«حضور» دن سف. ۱. موضوع
بحث اولان محله موجود او.
لان، بالذات بولنان، قائم،
قائب ضدى: بولقردى اولور.
كن اوده حاضر ايدى: حاضر
بولنانلره خطاباً سويلدى؛
حضاره خطاب ايتدى: حاضر
بالجلس = مجلسه موجود بولنان.
۲. تدارك ايديلوب كوز او كنده
بولنان، مهيا، آماده: كافه لوازم
سفره حاضر در. ۳. هر جهتي
اكمل وهر لوازمي تدارك او.
لنوب بريس ايجون مهيا او.
لان: بن حاضر؛ آرايه دها
حاضر اولدى؛ نيمك حاضر در.
۴. يابلس و ديكلمش حالنده
صائيلان، انجمارلامه اولدرق

يابد بوليان: حاضر انواب، البسه؛
حاضر بوتين. ه. شمديكي، حال:
حال حاضر = شمديكي حال. - فر.
Statu quo يعني ابقاء، ماكان
علي. ماكان ديمك اولان ولسان
سيا - يده قوللايلان تيميرك
ترجه سنده ده «حال حاضر» تركيبي
استعمال ايدلمكده در. || م.

امر حاضر = صرفده امر صيفه.
سك مخاطبي: باب، بابك كمي.
[عربيه غايلريني بشقه صيفه
صورتنده آروب، «امر غائب»
تسميه ايدرلر.] || حاضر ايمك =
حاضر لاق، تهيئه ايمك. || ع.
حاضر اول، حاضر طور! [وغلط:
خاص طور] ديكر بر قومانده
تلقيسنه حاضر بولمق قومانده سي.
|| حاضر جواب = در حال مناسب
جواب بولوب سويلر سريع
الاتقال آدم: حاضر جوابلي =
حاضر جوابك حالي. || حاضر
قونمق = ميراث صورتيله امكيز
ثروته مالك اولوق. = ح. ذاتاً،
تام صره سيدر: حاضر كاش
ايكن شو ايشي ده كوره لم: حاضر
قلم المزده ايكن فلانده برمكنوب
يازم. = سز. ج. حضار =
مجلسده حاضر بولنان آدملره
جاغت.

حاضر جي { س. ديكلمش مهيا
انواب صائان آدم،
قبامه جي.

حاضر چيلق { انواب صائانك
صنعت و تجارت.

حاضر لاق { فته حاضر ايتدر.
تهيئه ايتدر.

مك : حيوانى ارگندن حاضر .
لاتى .

حاضر لائق { فت . حاضر اتمك .
تېيىش اتمك : آتجى .
به سويليك بىكى حاضر لاسون .

حاضر لائق { فط . لوازمى تدارك .
ايديوب مهياولق :
بن بولماق ايچون حاضر لاسون .
تېيىش ايدىك ، حاضر بولند .
يرلىق : تيك حاضر لاندى مى ؟

حاضر لائق { س . برايشه مهياولق .
ايچون اقتضا ايدىن
لوازم ، تداركات : يوليماق ايچون
حاضر لائق كوردور .

حاضر لائق { س . قيوغى ايچىدە
صوده پيشوب
قانايلاشمش يومورطه . = صفت
كېي دىخى قوللايلىوب : حاضر لوب
يومورطه ديتاير .

حاضر لائق { س . عر . آت كېي حيوانات
طابق قابلى باغى ، سم .

حافظ { ص . عر . ث . حافظه . ج :
حافظين ، حفاظ . « حفظ » .
دن س . ۱ . صافلايان : قورويان ،
محافظه وصيانت ايدىن : حافظ
مطلق ، جناب خيرا الحافظين = حق
تعالى حضرتلى . ۲ . قرآن كرىمى
حفظ ايدوب از بردن اوقوبه بيان :
حافظ قرآن ، حافظ كلام . || حافظ
كتب = بر كى تىجانه ده كىتابلى حفظ
وحسن اداره ايدوب مطالعه اتمك
ايسيتنيره ورن آدم . || قوه حافظه
انساندهكى خاطر لائق خاصه سى .

حافظه { س . عر . « حفظ » دن
س . ث . ۱ . انسانده خاطر
لامه خاصه سى ، قوه حافظه : او
آدمك حافظه سى پك زياده در .

حاکم { ص . عر . ث . حاكمه . ج :
حكام . « حكم » دن س .

۱ . حكم ايدىن . آس . غالب . قوم جا .
كم . هات جا كه . ۲ . اوستده بولنان ،
حوالاسى اولان : قلعه شهر دحا كم
ايدى : نغله جا كه . س . عر .

۱ . احكام شرعيه لك اجرا و تطبيقه
مأمور فقيه . قاضى : حاكم لشرع :
حاكم افتدى : مفتش حكاه = مقدمه
حاكمك تفتيشنه مأمور منلا .

۲ . والى ، آمر ، عامل . بر مملكتك
اداره سنه مأمور و وكيل اولان
ذات : مملكتك حاكمى . ۳ . حكمدار
امير ، خان : بخارا ، خيوه ، افغان
حاكمى . || حاكم حقيقى ، حاكم مطلق =
حق جل و علا حضرتلى .

حاکمانه { ص . ح . فا . حكم ايدىرك ،
حاكيت و آمرت طور
وطر زيله : حاكمانه بر طور له : حاكمانه
امر ايدىوردى .

حاکمك { س . ۱ . آمرلك حاكيت ،
حكم و امر اتمه . ۲ .
قاضى ، نائيك .

حاکميت { س . عر . حاكمك ،
آمرت . — حقوق
دوله ولسان سياستده بردولتك
مالكى و اهالىسى اوزرندهكى
اقتدارى ، فر . Souveraineté

حاکى { ص . عر . ث . حاكىيه .
« حكاية » دن س . نقل
و حكايه ايدىن : ليسايله مجنون
افسانه مشهورى حاكى بر رساله
ايدى .

حال { س . عر . ج : احوال .
۱ . اوليش ، بولنیش ، صو .
رت ، هيئت . كيفيت : نه حالده سكر ؟
كندىنى فنا بر حالده كوردم ؛
اونك حالى كوز كرك او كنه كىترك ؛
او بئانك او وقتكى حاليله شمديكى

حالى آره سنده چوق فرق واردور .
۲ . شمديكى زمان ، وقت حاضر ،
ماضى ايله استقبال آراسى : استقبالى
حاله فدا اتمه مى . ۳ . مجال ، قوت ،
طاقت : حالم قالدى : بىصاره لك
آياقده طورده چوق حالى يوقدر .
۴ . مشكلات ، صيقتى ، غائله :
بوايى كورنجه به قدر باشمه حال
كلى . ۵ . صوفىونك موقتاً مظهر
اولدقلى جنبه : وجد و حال
صاحي . ۶ . درد ، كدر ، الم :
هر كسك حالى بر الله بيلير .
۷ . د . (صرف تركيده) احوال
اسمك بهرى : مجرد ، مفهول به
حالى . ۸ . (كذا صرف تركيده)
زمان حاضر ده جريان ايتكمده
اولان حديثه دلالت ايدىن فعل
صيغه سى : كلبور ، كيدىور كى .
۹ . (نحو عريده) ايدىرك معنا .
سنى بيان ايدىن صفت كه منصوب
اوقونور : جائى زبدر اجلا (عزيز
بكايورويه رك كلىدى) كى . || اهل
حال = وجد و حال صاحي ، اهل
دل . || حال آشنا ، حالند آكلار =
ارباب حاجتك حالنه آجير و كند .
يلرينه معاونت ايدر آدم . || او .
حالده = اوقد يرد ، اوليله اولور سه .
|| همه حال = هر فصل اولسه ، مطلقا .
|| حال بوكه = شو قدر واركه ،
اوليله ايكن : جانم طيشارى چيتمنى
ايسيتور حالبو كه طبيب دهه
مساعده ايچور . || حال بويه ايكن =
بويه اولدينى حالده . || بيان حال =
انسانك بولندينى حال و كيفيتى
افاده ايتتى ، افاده مرام ، عرض
حاجت . || در حال = او آييده ، آييده .
|| سعه حال = رفاه ، ترفه . || شمديكى

حاله = بوکونی کونده، اليوم.
 || حال صور مق = برینک نصل
 اولدینی استفسار ایتک، خاطر
 صور مق. || عرض حال = ۱. حالی
 عرض واقده ایتمه. ۲. برایش ایچون
 بر مقام رسمی به تقدیم اولنان
 استدعا ویا بر ذاته ویران استر.
 حامنامه. (بو ایکنجی معنا ایله
 بیتیشک اوله رق «عرض حال» یاز.
 یلیر. با: عرض حال. || علی حاله =
 کندی حالته، بولندی حاله.
 || علی کل حال = هر حاله. هر نصل
 اولسه. || فی الحال = آتیده. || کندی
 حالته = خارج از وظیفه ایشره
 قاریشماز، ساکن واصلی آدم.
 || لسان حال ایله = دیل ایله سو.
 بلدیکی حاله حالی سولرکی اوله.
 || نه حال ایسه، هر نه حال
 ایسه = ورنه صورته اولدیسه.
 || هر حاله = هر نصل اولسه. —
 «حاله» تعبیری بر فرع فعل اضا.
 فی به ملحق اولوب، ۱. شرط و تقدیر
 بیان ایدر: اوکلدیکی حاله زده
 کیدرز. ۲. مبیانت وضدیت بیان
 ایدر: اونلر بزی دعوت ایتد.
 کوری حاله بز مقابله ایتدک.

حال { ص. عر. ذ: حالیه. (اصلی:
 «حالی» — ناجی مرحوم
 بونی «حلول» دن سف. و مشدد
 عبد ایش ایسه ده، هم مخفف
 استعمالی هم مؤشک «حالیه»
 اولسی هم ده عربی لغت کتابلرنده
 «حلول» ماده سنده اوله برکله
 بولمیب، «حول» ماده سنده
 ایسه «حالی» کله سنک ینه بو
 معنی ایله بولنسی او ذهابک بطلا.
 نئی اثبات ایدیور. [شمیدی،

حاضر: سال حال = بوسنه: ماه
 حال = بو آئی: سنه حالیه = بوسنه.
 حالا { ح. عر. شمیدی: حاله،
 حال حاضرده: حالا و
 استقبالا = شمیدی وکله جک
 زمانده.

حالا { ظر. (لغت آفقه عربی ده ن
 ۱. شمیدی، الان، اليوم:
 حالا درست مازنده بولنان. ۲.
 دهاء، هنوز، الی الآن: حالا
 صیاح اولدی: کوندورد بکمز آدم
 حالا کلدی. ۳. شمیدی، سابقاً
 ضدی: حالا فلان بر محاسبه جیسی
 بولنان.

حالات { ش. عر. ج. عر. فد. حا.
 ل. ت. با: حالت.

حالت { ش. عر. ج. حالات. ۱.
 حال، صورت، کیفیت،
 هیئت: باشمه بر حال کلدی. ۲.
 تقدیر: احوالته، بعض حالاته.
 ۳. د. (نحو عربیده) اعرابک
 اوج صورتک بهری: حالت رفع،
 حالت نصب، حالت جر. || الحالة
 هده = شمیدی حاله، بوکونی
 کونده، فی یومنا هذا. || حالت
 نزاع: بجان چکیشمه، احتضار.
 || ط. حالات نادره = نادر الو.
 قوع احوال مرضیه.

حالدش { ص. حال آرقداشی،
 همحال: اونکله حالدا.
 شز.

حالا شقی { فش. [حالشکم یاز.
 [مق عبیدر] بر برینه
 حالی و درد و کدر لری سولیب
 شکایت ایتک، درد لشمک،
 حسمال ایتک: نکاک حالاشه لم.
 [یاخود خالشمک. فظ.
 جالالتیق { ۱. بر یکی حال پیدا

ایتم، دیکشمک، باشقه بر حاله
 کچمک: بو حال ایله حاللا ندیغمز
 وقت. ۲. سعه حال پیدا ایتک،
 حالی ایشلمک. ۳. انای ذکرده
 کندندن کچمک.

حالی { ص. عر. ذ: حالیه. [مذ.
 کری لانتزده تحریف و
 تخفیفه «حال» صورتنده قوللا.
 نیلیور. با: حال. [شمیدی،
 حاضر: سنه حالیه.

حالی { ح. عر. شمیدی: زمانده،
 شمیدی حاله، الحاله هده.

حامد { ص. عر. ذ: حامده.
 «حمد» دن سف. [حمد
 و شکر ایدن.

حامض { ص. عر. ذ: حامضه.
 ج: حامضات. («حمض»
 دن سف. ۱. اکئی، اکشمتک،
 ککهره. ۲. کیمی. مولد الحوضه
 ایله مواد مختلفه تک ترکیبندن چیقان
 بر ماده که اساس دینلن بر جسمه
 بالتربک «حمض» تعبیر اولنان
 ترکیبات مختلفه کیمیوی بی وجوده
 کثیر: حامض آزوت، حامض
 بور، حامض تفاح، حامض حدید،
 حامض حل، حامض فحم، حامض
 فلور، حامض کبریت، حامض
 نحاس وسائر. [اکییا اصطلاحنده
 مثلا «حامض فحم» ایله «حامض
 فحمی» آره سنده فرق اولوب،
 برنجیسنه فر. Acide carbonique
 وایکنجیسنه Acide carbonoux
 دیرلر. [

حامضیت { ش. عر. ۱. اکشمتک،
 ککهره لک. ۲. کیمی.
 بر جسمک حامض اولسی.

حامل { ص. عر. ذ: حامله. («حمل»
 دن سف. ۱. بوکلی، بو.

گفتش، اوستنده بړوك بولان،
 ۲. حائر، اوزرنده بولان او-
 چيچي رتبه دن برفلعه عثمانی
 نشانی حامل بولان. ۳. كو-
 نورن، طاشيان، نقل ایدن:
 حامل عريضه، حامل ورقاره،
 ۴. صاحب، متصرف، تحویلا-
 فك حاملاری. ۵. كبه: بوقادین
 حاملدر؛ حامل قيصراق. ۶. هقه-
 هده سنده پرواچه بولان. (عربی
 قاعده سنجیه بومنا ايله مؤنت
 اولدینی حاده یننه مذکر کبی
 «ه» سز قوللابیور سه ده، اس-
 نمزده «حاله قادی» دینایر. [
 — کیمیا وتاریخ طبیعی اصطلاحنه
 یو. Pâte de fer. اداتلری
 ترجمه ایدرهك مرکبات تشکیل
 ایدر: حامل اشعار = Pilière و
 حامل آناه Téphore کبی.
 حامله { ح. عر. اوستنده اولدیگی
 حایده، طاشیه رق، كو-
 تورهك، نقل ایدرهك: ایجاب
 ایدن امرنامه بی حایله عزیمت
 ایدی.
 حایله { ص. عر. کبه (قادین).
 { ا عرب فصاحتجه حامل
 دیمك اقتضا ایدرسد، لسانمزده
 بوصورت مستعملدر. [
 حای { ص. عر. ا: حایه. (ح. ح. ح.)
 حایه «یه» دن سف. اصحاب
 چیقان، حایه ووقایه ایدن او-
 فك حایمی یوقتر.
 حاوی { ص. عر. ا: «حوایه» دن
 { سف. شامل، محیط،
 ایچنه آلان، قایلايان: بولمت
 کتابی لسانمزده مستعمل کلمات
 اجنبیه بی دخی حاویدر: یکریمی
 لیرایی حاوی برکیسه.

«حاوی» ایلله «جامع» وه شامل،
 آراسنده فرق واردر: «حاوی» اینتده،
 بر ویا برفاچ شی بولنان، «جامع» بر
 چوق شیشار بر یره جم ایدن، «شامل»
 ده اصل حاوی اولدیگی شیشار ماشقه
 دیگر بر ویا برفاچ شیشار دهه احاطه
 ایدن حقنهده مستعملدر؛ مثلاً: یو
 فیکلته یکریمی بش ناره لی حاویدر؛
 یکریمی بش ناره ایلله برفاچ باغ ویا یز
 و مرعاری جامه در؛ یا ننده کی اورمانی
 دخی شاملدر دیزار. حاوی یرنه
 «محتوی» دخی قوللابیور؛ چوکه
 فعال بایندن ده یننه متعیددر.

حایه { س. قلابیورک له یملک
 ایچون آتسه ایصیدوب
 او جیله قلا ی آلدق لری کجک
 رسنده آلت. (عربیده بویله بر
 لغته تصادف ایتدک، ترکیه ایسه
 (ح) ایلله یازلامسی اقتضا ایدر. [
 حائر { ص. عر. («حیره» دن
 { سف. [شاشیرمش، شاشه
 قالمش، حیرته بولنان، متحیر.

حای { ص. عر. («حوز» دن
 { سف. [مالک، صاحب، طا.
 شیان، حامل: حائر اهیتم؛ فلان
 رتبه و نشانی حائر در.
 حایط { س. عر. ح: حیطان.
 { «حوط» دن سف. [
 دیوار، جدار.

حایل { ص. عر. («حول» دن
 { سف. [ایکی شی آراسنده
 واقع اولوب برندن دیگرینک
 کورنمسته ویا اختلاط لرته مانع
 اولان: آغاج لر حایل اولدیغندن
 کوشکدن دیکز کورنیور؛
 قبای هواده بلوط لر کوشنه حایل
 اولور.

حای { س. عر. ا: عربییده اسم
 حب { جنس اولوب فدیجه او-
 لور. با: حیه. ا یو وارلاق بر
 دانه صورتنده تیهه اولوب یو-
 تیلان تلاج: حب آلق، حب یو.

تقی. || بح. حی یوتقی = آلد. ا.
 نوب متضرر اولق، یتیمک، محو
 اولق. || نیا. حب السلاطین،
 حب الملوك = کینه اوتی؛ حب سو-
 داء = چورک اوتی وساره.

حب { س. عر. سوکی، محبت؛
 { حب اهل بیت = آل نبی
 محبت؛ حب جاه = منصب سوداسی.

حباب { س. عر. صویک او-
 حباب (زربنه یاغور طاملا دجه
 حاصل اولان قبارجق که هوا
 ایلله طوی اولوب صویک اوزرنده
 یوزر. [شاعر لر مه سرمایه
 اولان کلمات معدوده دندر. [

حب { ح. عر. نه کوزل،
 حب { نه قدر لطیف، زهی!
 حبذا باغچه پادشه روی زمین!
 (نقی).

حب { س. عر. ح: احبار، بنی
 حب { اسرائیل عالمی و علی الاطلاق
 بر قومک عالم و قبی.

حبس { س. عر. ۱. بر مجرمی
 حبس { مجازاة نیتله ویا دعواسی
 کوربانجهیه قدر قاچماق ایچون
 بر یره قیامه، محبس آتیه، تسجین:

فلانی حبس ایتدیله، حبس او-
 لندی؛ بش آی مدله حبسنه
 قرار ویرلدی. ۲. طوتمه، ضبط
 اتمه، قویورمه مه: ادراری چوق
 حبس ایتدک اینی دکدر. ۳.
 استناده اولمیه حق بر حال و
 موقعده بولندیرمه، بهوده
 یرمه آیتوموه: بوقدر یاره بی
 پوشنه حبس ایتدکن ایسه
 ایشلمک دهه فایده لیدر. ۴.
 قیالی بر یرده طوتمه، بویله بر
 یرده بکلمه: کلمه چکمه سوز
 ویرمش اولدیغندن بنی بتون

کون اوده حبس ایتدی. = تر.
 س. حبسخانه، محبس، زندان:
 حبسه آندیلر، حبسه در. = تر.
 ص. حبس اولمش، محبوس:
 اوج آیدن بری حبسدر. || کوز
 حبسی = نظارت آلتنده بوغمه.

حبسخانه } س. متهملرک حبس
 و توقیفنه مخصوص
 محفوظ محل، سجن، محبس:
 حبسخانه مدیری: حبسخانه عمومی.

حبش { سغذ. م. ۱. نوبهک
 حبش } جنوبنده و نمک قار.

شیسنده اولهرق آفریقاده بر
 کوچک مملکتدر، که اهالیسی
 زنجی اولدقلری حالد زیاده اسمر
 و بتون آفریقاده مستثنی اولهرق
 اکثریت اوزره خرسیتیاندرلر.
 (حبستان دیمه ملی. ۲۱. حبش
 اهالیسندن اولان و یا اولرک
 سیاه ایله بیاض آره سنده قوبواسر
 رنگنده بولان آدم: حبش بر
 کوله، بر جاریه. ۱ طوغریسی
 حبشی در.)

حبشی { ص. عر. ن: حبشیه.
 حبشی } حبش مملکتی اهالیسندن
 و یا بولرله منسوب و متعلق
 یاخود بولرلرک رنگنده اولان:
 حبشیلر زنجی دکلدر: لسان حبشی.

حبط { سغذ. عر. مباحثه ده اسکات
 ایتک معناسیله قولانیلور.
 سده معانی عربیه سی باشقهدر.

حبل { سغذ. عر. کبهک، حمل.

حبل { سغذ. عر. ۱. ایب، اور.
 حبل } غان، رسن. ۲. تش. ویا.
 ایب کبی بعض رابطله اطلاق
 اولنور. || حبل متین = عروء

و ثقی، واسطه سلامت. || حبل
 موهوم = دائماً حاصل اوله حق
 کبی کورینوبده کیتدکه اوزا.
 فلاشان مقصد. || حبل الورد
 اکسده کی قالین سیکیرلر. —
 تحت البحر دوشدیان تلغراف
 خطنه فر. اولهرق و یردیکمز
 (قابلو). اسمی «حبل» اسم
 عربیسندن بحرف اولدیفنسدن،
 بز قابلو یرینه حبل دیه سیلر.

حبوب { وجوبات. سغذ. ج. عر.
 حبوب } فد: حبه. با: حبه.

حبور { سغذ. عر. سوخج، سرور،
 حبور } سروریت.

حبه { سغذ. عر. ج: حبوب و
 حبه } بوتک: حبوبات. دانه:

حبه بی قبه یایق = مبالغه
 ایتک: بر حبه، حبه واحده =
 هیچ. (منی جمله درده.) || حبه
 السوداء = چورک اوق. = ج.
 ذخیره، بقدا، آربه، چاودار
 کبی محصولات.

حبیب { ص. عر. ن: حبیبه، ج:
 حبیب } احباب، احباء. «حب»

دن صغذ. [سویان، سوکیلی،
 محبوب، دوست. || حبیب الله
 حق تعالی لاک سوکیلی اولان
 فخر کائنات (صلم) افندمز.
 حبیب { د. عر. بیله، او درجه ده،
 حبی } بر درجه ده: که بن کیسه بی

دیکلم حتی سزی ده. بعض
 دفعه تا کید ایچون «بیله»
 اداتی دخی تلاوه اولنور: حتی
 کوزمه کورسه م بیله اینعام.

حب { سغذ. عر. تشویق، ترغیب.
 حب } قشقرقه. ن.

حب { سغذ. عر. ذی الحجه آتنده
 حب } مکّه مکرمه ده. مناسک و

مراسم معاده ایله کبه شریفه بی
 زیارت و طواف ایتک رسمی که
 شرائط خمسة اسلام دندر: ایضای
 حج شریف ایتک. || امیر الحج =
 صرة هایونی و بر آکیدن حجاجی
 شام طریقله مکّه مکرمه به
 سوق و قافله به ریاست ایدن
 مأمور مخصوص.

حجاب { سغذ. عر. ۱. پرده،
 حجاب } حائل. ۲. اوتاق،

محبوبیت. || تش. حجاب حاجزه
 کوکس ایله قارن آره سنده کلا
 زار: حجاب مشیمی = بیینی احاطه
 ایدن زار.

حجایی { ص. ۱. پرده لی،
 حجایی } مستور. ۲. عصمتی،
 عقیف.

حجاج { سغذ. ج. عر. فتنه حاج،
 حجاج } حاجی. با: حاجی.

حجاز { سغذ. م. جزیره العرب
 حجاز } غرب شمالی قسمی که
 حرمین شرقینک بولندی خطه
 مبارکه در. || مو. بر مقام مخصوص.

حجازیه { ص. عر. ن: حجازیه.
 حجازی } حجاز خطه مبارکه.

سنه منسوب و متعلق ویا اوراک
 اهالیسندن اولان.

حجامة { سغذ. عر. حجامت یا عینی
 حجام } صنعت اتخاذیدن جراح،
 حجامتچی.

حجامة { سغذ. عر. بدک بر
 حجامة } طرفنی یاروب اوزرینه
 بوشوز قوبه رق قان چکمک
 عیسانی که وقتیله معمول به
 اولوب. الیوم متروکدر: حجامت
 ایتک، حجامت اولاتی.

حجامة { س. حجامت یا بان
 حجامة } یعنی بوشوز یا

پیشدیره رق قان آلان جراح ویا
بربر، حجام .

حجبت { س. ع. ج. ح. حج .
۱. دلیل، برهان: اراد
حجت ایتمک . ۲. ف. بر حکمی
حاوی ویا بر تصرف مؤکد اوله
رق محکمۀ شرعیہ جائیندن
ویریلن ورئه ورمیه: یئنده
حجت شرعیہ وارددر: باحجت
متصرف اولدینی ملک .

حجج { س. ج. ع. ف. د. حجت .
حجج { با: حجت .

حجر { س. ع. ف. بر سبب
قانونیندن طولانی برینک
کندی مالی تصرفدن منع
اولنسی .

حجر { س. ع. ج. احجبار .
حجر { طاش، سنگ: حجر ثمره
طاش اودون، دکرکز و اقتدار
سز آدم. || حجر اسود = کعبه
مکرمه نک قوسی یاننده دیوار
ده بولنان سیاه حجر سمائی که
مناسک حجهه تقییبی شرطدر.
|| مع. حجر نوبتیا = اصطلاح
کییویده فحیمیت نوبتیا دینان بر
معدن. || حجر الجو = هوادن
دوشن طاش. || حجر سمائی =
فضاده منفرد و یله مجتمع صورته
دور ایدر مختلف جسامته
طاشلر. || حجر قتله = طاع کتفی.
= ج. احجار قیمه، ذی قیمت
احجار = جواهر انواعی .

حجر { س. ع. ق. ج. آغوش:
حجر { والدہ سنگ حجر تریبه سندن
چیقیدیفنده. ف.

حجر وی { ص. ع. ف. حجرویه
حجر وی { « حجره » دن س. د.
ت. ط. اوافق حجره لری و او.

یوجققلری اولان. (فر. Cel-
lulaire).

حجره { س. ع. ج. حجرات .
حجره { ۱. کوچک اوطه، او.
طه. ج. ۲. خاکشاهده ددکانه
مخصوص اوطه لرك بهری . ۳.
تيازو و حمام و بانیه وسائر عمو
می محله ده آریجه اوتور متق
ایستینلره مخصوص کوچک
اوطه، لوجه . ۴. اسکی طرزده
اوطه لرك قیو طرفنده قنادسز
کوچک طولاب که بارداق و
سائر وضعنه مخصوص ایدی.
|| ت. تا. مواد عضویه نک
ایچنده آری کوچمی شکننده
اولان اوافق دایکار .

حجن { س. ع. ه. ب. بندن
حجن { اولان مطلوبک استیفاسی
تأمین ایچون بر مال ویا مالکی
محکمہ معرفتیه رهن حکمنه
قویوب ضبط ویا فروختنی طلب
ایتمک معامله سی .

حججه { س. ع. کلین اوطه سی،
کردک. (ذاتاً محل بیان
ایندیکندن، « حججه گاه » دیمک
عشدر. }

حججم { س. ع. بر جسمک
حججم { بیوکلی، جرم، حشه
جسامت: جسمی بیوک؛ نقلیجه
بوندن خفیف ایهده حجمجه ده
بیوکدر .

حججما { ح. ع. ج. ح. حشه
حججما { جهنجه، جسامتجه: آغر
ایسهده حججما کوچکدر .

حججه { س. ع. (مص. بناء مره)
حججه { بر کره حج ایتمه، بر دفه
حجه کیمه. || حجه الدواع = فخر
کاشان (صلام) اقدمزک صوک

یعنی ارتحالالردن بر قاج ماه
ماه مقدم ایضا بیوردقلری حج
شریف. || ذی الحجه = حج مرا.
سمنک ایضا اولدینی آی که عربی
سنة قریه نک صوک ایدر .

حجیف { س. ع. ط. قارن
حجیف { غورلیدی .

حجیره { س. ع. ج. حجرات .
حجیره { « حجره » دن س. د.
ت. تا. کوچو جک دلیک و
اویوق .

حده { س. ع. ج. حدود . ۱.
حده { سینور، فتر، ایکی دولت
الکالینک ویا ایکی خطه ویا لایک
تماس ایتمکاری محل. (بو معنا
ایله اکثریا جمعی قوللانیلر.)

۲. درجه مرتبه: حد مجازه
فصاحتک معجزه به تقرب ایدن
درجه سی. ۳. انسانک قدر و
منزلتی، حقیقی پایه سی، دگری:
حدیثی ییلر آدمدر: انسان حدیثی
تجاوز ایتمه ملی: بنم حدم دکدر:
حدم اولیه رق. ۴. بر قباحت
ارتکاب ایدنک کندیسنه مانع
تکرر و باشقه لرنه باعث عبرت
اولق اوزره شرعاً ویریلن تا.
دیب، شرعاً معین اولان مجازاه
ترهیبیه: حد شرعیسی ویرمک:
بالان شاهدک حد شرعیسی
نه در؟ ۵. تعریف منطقی. ۶.
ض. قضیه بی ترکیب ایدن ایکی
قسمک هر بری: حد اکبر،
حد اصغر. ۶. خیرد بر
تناسب ویا معادله بی ترکیب
ایدن اقسامک بهری. (فر.
Terme). || برنه حدیثی ییلدر.
مک = جزای سزاسنی ویرمک.
|| حددن زیاده، بی حد = پک.

جوق. || حد ذاتنده = ذاتا، طبعا، فطرة.

حدائت { سذ. عر. بیکیک، تازه، لك. كخلك : حدائت سن = باش كوچككي.

حداد { سذ. عر. [د حدیده دن سمب] دمیرجی. ذ.

حدائق { سذ. ج. عر. فد: حدیقه. با : حدیقه.

حدب { سذ. عر. و:

حدبه { سذ. عر. تش. با. قانیور، یومرو.

حدیلت { سذ. عر. تش. با. قانیورلی، یومروانی.

حدت { سذ. عر. ۱. كسكینك. شدت، سرتك : حدت مزاج. ۲. اوگكه، غضب، تهور:

حدتی غالب: حدته جواب ور. دی || ابرحدت اوگكهلی، غضبناك.

|| ط. حدت باصره، حدت سامعه، حدت شامه وساژه:

بو حسلرك زیاده لكی وكسیناكي.

حدتكدیرمك { فد. اوگكه لندیر مك، غصبه كندیرمك.

حدتلكمك { فل. اوگكه لكك، غصبه لكك.

حدتلی { ص. اوگكهلی، غضبناك، پر حدت.

حدث { سذ. عر. ۱. بیکي ظهور، بیکي وقوع. ۲. د. اقسام

كله دن فلكك بیان ایتدیكي حال كه اوله ویا یاغه كبی بر مندان

هبارتدر: فعل زمانه مقارن حدث بیان ایدر بر كله در.

۳. ف. آبدست وغسلك نمجیدینی ایجاب ایتدیرن حال ووقه.

حدسین { ص. غیر معین، حد و حسابی اولیان، جوق.

حدقه { سذ. عر. تش. كوز بیکي، كوزك قرمسی، انسان العین، مردمك چشم.

حدقی { ص. عر. ذ: حدیقه. كوز بیکنه ویا قره منه منسوب ومتعلق.

حدوث { سذ. عر. وقوع بوله، واقع اوله، ظهور، جریان: بر وقه حدوث ایتدی.

حدود { سذ. ج. عر. فد: حد. با: حد.

حدیث { ص. عر. ذ: حدیثه. [د حدث دن صذ.]

۱. بیکي، جدید، نوظهور: حدیث السن = كنج. ۲. صوكره دن

ظهور وحدوث ایدن، قدیم اولیان. [بو معنا ایلد «حدث»

دها مستملدر.] = سذ. عر. ج: احادیث. فخر كائنات (صام)

افندمرك مبارك كلامی ویا بر فعل وحرکتی: حدیث شریف:

علم حدیث: طلب حدیث ایچون بر جوق وقت سیاحت ایتدی:

نقل احادیث شریفه.

حدید { ص. عر. ذ: حدیده. [د حدث دن صذ.] ۱.

اوگكهلی، حدتلی، تیز، غضوب: حدید المزاج = حدقی غالب، چاقی

قیزاز. ۲. شدتلی، شدید، كسکین. = سذ. عر. دمیر

(تیور)، آهن.

حدیددی { ص. عر. ذ: حدیده. دمیره منسوب و متعلق ویا دمیردن معمول.

حدیقه { سذ. عر. ج: حدائق. آغاجلی یاغچه، اشجار

مثمره بی حاوی یاغچه، آغاجلی: حدائق خاصه = سرای هایون یاغچه لری.

حذاء { سذ. عر. ۱. قارشلیق، قارشی قارشی اوله، مقابله:

دیدیمك بنامكنك حذاصنده در. ۲. سطحك مستوی ومستقیم

اولسی، استقامت، دوزلك: حذاصنی بولقی: بر حذاءه كتیر.

مك. ۳. تسویه آلتی، چربی پرمسی.

حذاقت { سذ. عر. مهارت، فن و صفتنده معلومات

و تجربه كامله: فلان طبیبك حذاقتی مسلدر. [باشلیجه اطبا

حقنده مستملدر.]

حذر { سذ. عر. صافیقه. احتراز: حیلله كار آدمله اورناقلی

ایتمكدن حذر ایغلی. || الحذره صاقین، زنهار.

حذف { سذ. عر. آرادن قالدیر. مه، کیدیرمه، طی، سیله:

كلهك بر حرفنی، حرکه سنی، نقطه سنی حذف ایتمك.

ح { سذ. عر. صیفاق، صیغافلق، اصلیق. [د حراوت] دها مستملدر.]

ح { ص. عر. ذ: حره. ج. احرار. ح { كوله واسیر اولیان، كندی

نفسنه مالك وایستدیكي حرکتی اجراده مخیر اولان، آزاد. =

سذ. عر. آزاد آدم. = ج. حر وكریم آدملر.

حراث { سذ. عر. [د حراثت] دن حراث { سمب. } طوبراغی ایشلیوب

اككین اككله مشغول آدم، اكیجی، چقیجی.

حَرَاتٌ { س. ع. اکیجیک، جفیکیک. }

حَرَارَتٌ { س. ع. ۱. صیاق، صیاقان، کرم، نکو. }

نشیک، هوانک حرارتی. ۲. صوسزلق، عطش: طوزلی تمکر آدمه حرارت ویر: حرارتی سوگندیره میورم. ۳. صیتنهک ویردیک صیاقانی، یانه، آتش: اقشام چوق حرارتی وار ایدی: حرارتی قرق درجهیه چیقیدی.

|| حرارت بین = فر. Pyroscopie و Thermoscope دینان حرارتی تعیینه مخصوص آلت. || حرارت غریزه = بدن انسانده کی طبعی و داخلی صیاقانی. || کیم. حرارت مجرده = فر. Chaleur libre: حرارت مفرده = فر. Diacausis. || حرارت نویس = حرارتک درجه-نی قید ایدن آلت، فر. Thermometre. || تروگرافه = عربی ترکیباتده «حراره» صورتی آلیر: میزان الحراره = ترمومتره.

حَرَاةٌ { س. ع. صاقلامه، بکمه، قوریعه، حفظه، }

محافظه: یولارک حراستی دربندات مأمورلرینه عائد ایدی.

حَرَاةٌ { س. ع. وقتله دشمن سفائن و یاقین القا اتمک مخصوص کمی. }

حَرَامٌ { ص. ع. ۱. استعمالی حرام شرعاً ممنوع، حلال اولیان: کافه مسکرات حرامدر: شریعت اسلامیه قان ایچمکی حرام ایشدر. ۲. طوقبللی و تجاوزی ممنوع، معزز، مقدس، مبارک: بیت الله الحرام، مسجد

حرام، بلد حرام، محرم الحرام. || حرام اولسون = ایچه سبنا. سون: بکا بوندن صکره اکنجیه حرام اولسون. = س. ع. شرعاً استعمالی ممنوع اولان شیء، حلال ضدی: حرام یتک: حرامدن اجتناب ایتک.

حَرَامٌ زَادَهُ { س. ف. ا. ع. حرام طوموش: نامشروع اختلاطدن تولد ایتش. }

حَرَامِی { س. حرام ماله ال او. حرامی زادن آدم، خرسز، اوغری، خیدود، قطاع طریق. حَرَامِیْلَک { س. خرسزلق، خیدود. لقی، اوغریلق. }

حَرَبٌ { س. ع. ج. حروب. غاوغا، جنگ، محاربه: }

حرب ایتک، حربه کیتک، حرب زمانی. || ارکان حرب، ارکان حربیه = فن حربی ابی بیلوب محاربه تک تربیتی یایان وموقعلری تعیین ایدن متفق ضابطان و امرا: ارکان حرب ضابطی، ارکان حرب رئیس. || اعلان حرب = بر دولتک دیگر بردوانته محاصراته کیریشمکه مهیا اولدیفنی رسماً تابع ایتشی. || بلارب = محاربه ایتمکسزین: فلان بره بلارب داخل اولدیلر. || دار الحرب = محاربه تک وقوع بولدینی بر. || دیوان حرب = عسکریلرک امور عسکریه دن طولایق محاکمه لری کورن محکمه عسکریه: دیوان حرب عرفی = اداره سرفیه زماننده عسکرک غیریته دخی حکمی جاری اولان فوق العاده محکمه عسکریه. || صف حرب =

محاربه ائشانده عسکرک تشکیل ایتدیکی صره. || فن حرب = عسکرک و محاربه اصوللرندن بحث ایدن علم. || میدان حرب = جنگ اولسان محل، جنگک وقوع بولدینی بر: بر ضابطک جسارتی میدان حربده آکلا. شیلیر. || یاور حرب = محاربه زماننده وکرک وقت حضرده قوماندانک معیتنده اواغری اجرایه مهیا بولان ضابطک علامت فارقه اولقی اوزره قور. دون طاقاز.

حَرَبًا { ح. ع. جنگ ایله، محاربه ایدهرک، سلاح قوتله: پروسیه ییلر حرباً پارسه داخل اولمشدر. }

حَرَبًا { س. ع. ۱. بولقون دینان کلر جنسی. ۲. کونشک بلوطلره عکس ایتسندن حاصل اولان رنگار. (فر. Parhélie. }

حَرَبْگَاه { س. ف. جنگ میدانی، محاربه محلی. }

حَرَبَه { س. ع. قیصه مزراق، سونکی. }

حَرَبَه جی { س. قیصه مزراقله مسلح اسکی برصنف عسکر. }

حَرَبِی { ص. ع. ۱. حربیه، محاربه و جنگک یاخود عسکرلرک منسوب و متعلق: امور حربیه، مهمات حربیه، فنون حربیه: مکتب حربیه = اصلی: مکتب فنون حربیه: ارکان حربیه = ارکان حرب. ۲. حرب. || حربی بر: حرب ضابط اولنوب عسکرله اداره و تأمین اولنه ییلر مملکت. }

{ س. چاقاقلی و قابسولی
حرّی } تفنك و طبایحی اغردن
طولد بروب فشنگی باصدیرمغه
مخصوص دمبر چوق .

{ س. عر. } « امور حر-
حرّیه { به دن مختصر } ۱.
حرب و عسکر ایشلرینه باقان
دائرة دولت : حربیه دائره سی
سر عسکرک؛ حربیه ناظری
سر عسکر. ۲. { « فنون حربیه »
دن مختصر } فنون عسکرینه
تدریس اولندیغی و ضابط
یتیشدیرمکه مخصوص مکتب عالی
حربیه مکتبی؛ حربیه اعدادیه سی.
حرث { س. عر. چفت سورمه،
نارله ایشله .

{ س. عر. ۱. امین بر،
حرّز } « امین، مجا. ۲. آقاندن
محافظه و تأمیننه واسطه اولان
نخه و طلم کچی شی. || حرز.
جان = جانی تأمین ایدن طلم.
حرّشفیه { ص. عر. با. فضیله
حرشفیه = انکیشار
فدائی قیلندن دیکلی نباتات .

{ س. عر. طمع، آج
حرص } کوزلیک، شدتی آج.
زو، شدت و انهاماکه بر شینک
اوزرینه دوخته : حرصنی یکه.
مدی؛ حرصله پاره لادی .

{ س. عر. ۱. ق. بر-
حر صلا ندیر مق } نیک حرص
و طمعنی او یاندیر مق. انهاماکه
آرزو ایتدیر مک. ۲. قیزدیر مق.
حر صلا تاق { فل. ۱۰. چوق آرزو
طمع ایتک. انهاماکه
طمع ایتک. ۲. قیز مق.

{ ص. ۱. چوق آرزو
حر صلی } ایدن طمعکار، حرص.
۲. قیزغین.

{ س. عر. ج. : حروف،
حرف } حروقات. ۱. بر الفبائی
ترکیب ایدن و اوقوبوب یازمغه
آلت اولان اشارتلك بهری :

حروف عربیه؛ لاتین حرفلری؛
حروف صونیه = حرکلی همزه
صوتی چیقاروب کندی کندینه
اوقونیه یان حرفلر؛ حروف
صامتیه = حرکه یری طوتان بر
حرف صونیه هلاق اولدقجه
اوقونیه میان حرفلر؛ حروف
معجمیه = نقطه لی حرفلر؛ حروف
مهمله = نقطه سز حرفلر. ۲. یازی
دیزوب کتاب باصفه مخصوص
نور شوندن دوکمه حروف اشکالی.

{ بو معنا الیه اکثر یا جمع الجمع او.
لان « حروقات » قولانیلر :
حروقات باصفه سی = بویه حرفلره
اجرا اولنان طبع، طاش باصفه.
سی مقابلی. ۳. د. کله تک تصریف
اولماز و کندی کندینه قوللا.
نماز اقسامی که اکثری پرو
حرفدن عبارت اولدقلى منا.

سبتله بویه تسمیه اولمشدر :
حرف جر، حرف الصاق،
حرف ربط، حرف شرط و
سائر. ۴. مج. سوز، کلام،
یازیلی شی : جامع حروف =
بحر، مؤلف. ۵. رمز. اشا-
رت. ضمنا طوققان سوز :

حرف آتق. || حرف بحر،
حرفی حرفته = کله نکامه، حرفی،
عینا. اصلندن ایراقیزیر : فلان
کتابی حرف بحرف، حرفی
حرفته ترجمه ایتدی : سوبلد.
یککیزی حرف بحرف، حرفی
حرفته کندیسنه تبلیغ ایتدم. ||

حرف واحد = { جمله منفیه ده }
هیج بر حرف، هیج بر سوز :
کندیلکمدن حرف واحد
سوبلدم .

{ س. ج. عر. فد : حرفت.
حرف } با : حرفت .

{ ص. فا. عر. }
حرف انداز } حرف = م. فا.
انداختن = آتق } سوز آنان،
رموزاتله طوقاقلی سوز سوبلن،
طاقیلان .

{ س. حرف آتقه،
حرف اندازلق } رموزاتله سو-
بلنن طوقاقلی سوز، طاقله .

{ س. عر. ج. : حرف.
حرفت } صنعت، کسب و کار :
ارباب حرفت = صنعتکاران،
اصناف .

{ ص. فا. عر. : حرف
حرف گیر } = م. فا. کرائتن =
طوتق اهر ایشده عیب آریان،
عیب جو، معارض. اعتراضی .

{ س. عر. یاقه . د.
حرق } « احراق » دها مستملدر .

{ یاخود حرقه. ش. عر.
حرقّت } ط. یاقه، یاتنه، یانیق،
ایصیق : حرقه البول = بل صو-
توانی .

{ س. عر. ت. : قالجیه
حرقّه } کیکي .

{ ص. عر. : حرقیه. ط.
حرقی } قالجیه کیکینه متعلق .

{ س. ج. عر. فد :
حرکات } حرکت، حرکه. با :
حرکت. حرکه .

{ س. عر. ج. : حرکات.
حرکت } ۱. قیلدانه، دیرغه،
اوینامه. سکونک ضدی : هوا
اوقدر و اکددرکه یاپراقلر هیج

حرکت ایچیور. ۲. ایش ایشله،
بر ایشده بولمه، عمل، اجرا؛
فصل حرکت ایده جکمی ییلورم؛
خط حرکتی تعیین اتملی. ۳.
طرز، طور، معامله، کیدیش،
روش؛ يك فنا حرکت ایشدی؛
حرکتی بکنمدم؛ يك کستاخانه
حرکتده بولندی. ۴. یوله
چیقمه، عزیمت، عزم راه؛
صباحین استانبولدن حرکت
ایدوب ایشام ادرنه واصل
اولدق؛ یوم حرکتندن اعتباراً
معاشی ایشلر. ۵. ایشلک یوریک
ککي ادمان جسمانی، عطالت
ضدی؛ حرکت صحت ایچون لاز.
مدر؛ اطبا حرکتی توصیه ایدبو.
رلر. ۶. جوشقونلق، تلاش؛
میدان حریده بر حرکت وارایدی.
۷. طریق علیک بر پایی سی؛ حرکت
داخل، حرکت خارج. || حرکت
ارض = زلزله. || حرکت اختیاریه،
ارادیه = ایشیه رلر حرکت؛
حرکت غیر اختیاریه = ایشیه رلر
حرکت. جمر. حرکت جانبیه،
حرکت دائمه، حرکت دوریه،
حرکت زاحفه، حرکت مائله،
حرکت متناوبه، حرکت مرکزیه،
حرکت مستدیره، حرکت مستقیمه،
حرکت منکسه = برجسم حرکتی
انواعی. || ۸. حرکت اضافیه =
کره ارضک دوغمه سندن دورکچی
کورین سماک حرکت صوریه سی.
|| حرکت مقرنس سما = یگریمی
ذرت ساعتده اجرا ولسان
حرکت مرشیه. || ۹. عسکرک
اثنای جریده کی حرکت و معامله.
سی؛ حرکت تدافعی؛ حرکت

تعرضیه؛ حرکت بلانی؛ ایلری
حرکت؛ رجعت حرکتی. || بلا
حرکت = قیلدا تمقزین، یردن
اوینامق سزین. — عربی ترکیبانه
«حرکه» صورتسده قوللانیلر؛
سریع الحركه = حرکتی سرعتلی؛
بطی الحركه = حرکتی تأتیلی.
حرکه (حروف صوتیه سی اولیان
خط عربی سده حروفک نه درلو
اوقونه جفتی کوسترمه مخصوص
اشاوت که خطک اوستنده ویا
آلنده یازلوب، اصل عربی سده
قعه، کسره؛ ضمه اوله رق
اوجدر: ()، ()، ()
حرکه سز اوقونه سی اقتضا ایدن
حرفک اوزرینه سده سکون و
جزم دیتان () اشارتی قو-
نور، که حرکتک ضدیدر.
حرکه سز (ص. ۱) حرکه سی
اوقونیان، ساکن (حرف).
۲. حرکه سی یازیلی اولیان؛
حرکه سز یازی اوقومه دسا
آلشمیدی.
حرکه اندیر مک { فتح بر حرفه
ویا حرکه ایلر اوقومق، تحریک
ایتمک؛ ایلک حرفی اسره ایلر
حرکه لدر یملی.
حرکه لکم { فط. حرکه آلق،
حرکه ایلر اوقومق؛
تحریک اولنق؛ ترکیجه کلرک
آخرنده کی (ت) حرفی حرکه لنجه
اکثر داله تحویل ولسور.
حرکه لی { ص. ۱. حرکه ایلر او.
قونان (حرف)،
متحرک؛ نکلرک ایلک حرفی

حرکه لی اولق اقتضا ایدر. ۲.
حرکه لری یازیلی بونان (یازی)؛
چو جقلمه اوقوندیر یله جق ایلک
قراات کتابی حرکه لی اولمایدر.
حرم (سند. عرب. ۱. دخولی هر
کسه مساع اویان معزز
و محترم یر؛ حرم شریف = کعبه
شریفه و جواریری. ۲. اسلام
اولرینک قادیلرله مخصوص دائره.
سی؛ حرمدهدر؛ حرمه کیردی.
مقابلی؛ سلامتی. ۳. زوجیه؛
حایله؛ حرمی کفد یسندن
باشایدر؛ ایکی حرمی وارددر.
|| حرم آغایی = حرمه کیر
چیقار خادم آغا. || حرم هایون =
سرای هایونک حرم دائره سی.
= ۴. حرمین، حرمین شریفین =
کعبه شریفه ایلر روضه مطهره
جناب نبوی و بونلری حاوی اولان
مکه مکرمه ایلر مدینه منوره؛
خادم الحرمین الشریفین = خلیفه
اسلامه و بران عنوان مفتخرت
اولوب، الک اول یاوز سلطان
سایم خان حضرتلری جانیسندن
احراز بیورلمشدر. || حرمین
پایه سی = رتب علیهدن بری.
حرمای { سند. عرب. محروم اوله،
محرومات، محرومات، محرومیت،
حائب و خاسر اوله.
حرمت { سند. عرب. ۱. شرف،
حبیثیت؛ ۲. بو مبارک کو.
مک حرمتنه. ۲. رعایت، اعتبار،
اکرام، اغزاز؛ مسافره حرمت
ایتمک شرطدر. ۳. بر شینک
شرعاً حرام اولسی، حراملی؛
شرایک حرمتی.
حرمه { ح. عرب. رعایت و اکرام
مقصودیه؛ کندیسنه
حرمه قیام ایتیلر.

حریق: وقوع بودی؛ حریق اطفا
ایاتک .

حریقزده { صد. فا. ج: حریقزد.
حریق: کان. (عر. حریق =

یافتن. فا. زدن = اورمق) یافتنه
اوغرامش، یافتن و برمش، یا.
نفتیدن مصاب: حریقزد کانه اعانه
طوبلامق.

حَریم { سذ. عر. ۱. هرکسه
دخولی ممنوع مصون و
محترم بر: حَریم خاص = بر بیوک
ذاتک خاص داتره سی. ۲. حرم،
حرم داتره سی.

حَزَار { و حزارن. با: خزار و
خیزران.

حِزب { سذ. عر. ج: احزاب.
۱. طائفه، طاقم، فرقه،
کروه. ۲. بولوک، قسم: حزب
قرآن = قرآن کریمک منقسم او.
لدینی آتمش قسملک بهری. ۳.
ورد کبی مداومت اوزره قرائت
اولئان شی.

حَزْم { سذ. عر. متین و طوغری
رأی و نیت. عزم قوی. ذ.

حَزَن { سذ. عر. ج: احزان. و:

حُزْن { سذ. عر. ج: احزان.
کدر، غم. مفهومیت: بو
هوا، بو سس انسانه حزن
ویر.

حُزْن آمیز { صد. فا. (عر. حزن =
غم. فا. آمیختن =
قارشدن برقم) و:

حُزْن آوَر { صد. فا. (عر. حزن =
غم. فا. آوردن =
کثیرمک) و:

حُزْن آفزا { صد. فا. (عر. حزن =
کدر. فا. افزایشدن =
آرتدرمق) و:

حَرَوْنَلَق { س. ۱. آتک خویش.
لفی، کدن آکلامیوب
طوغری کیمه سی. ۲. مج. معند.
لاک، عنادجیاق، سرکشک.

حَرَى { صد. عر. لایق، سزا،
مستحق. (سذ. اولان
احری دها مستعملدر.)

حَرِیَّت { سذ. عر. اسیر و کوله
اولایوب کندنه مالک
مستقل اوله، آزادلق: حریت
تخصیه: حریت مذهبی.

حَرِیر { سذ. عر. اییک.

حَرِیرِی { صد. عر. ۱. حریره.
ایسکدن معمول:
۲. نا. اییک کبی
یومشاق.

حَرِیص { صد. عر. طمکار، پک
زیاده آرزوایه طالب:
حریص مال.

حَرِیف { صد. سذ. عر. (ح. حر-
فت. دن ص) ۱. صنعت
آرقداشی، هم. لک. ۲. عشرت
وجنبش آرقداشی. ۳. (تر. زبا.
بزدی: هریف) عادی و بیای
آدم. حقیر و نادان شخص: آ
حریف! ، آدم، شخص ناک،
اوتکی: حریف سزه آییقندن
سویلیور سز آکلامیورسکر:
حریف سزه خبروردی نه قباحتی
ار؟

حَرِیفَانَه { ح. اصنافجه، جنبه
کیدن اصناف کبی هر
بری مصرفک حصه سی ویره رک.
(عارفانه) صورتنده یازلسی
تعصیح نیتله تغلیطدر.)

حَرِیق { سذ. عر. انیه نک طو.
تیشوب یانه سی، یافتن:

حَرْمَتْسِزْلَک { س. رعایتسز لک،
حرمت و اعتبار
ایتمش: بزم حادثه جبه بیوک رک
یانه باش آجیق بوللق حرمتسز
لاک صایلیر.

حَرْمَتْلِی { حرمتلو. صد. ۱. شرف
و حیثیت و اعتبار صا.

حَرْمَتْلِی { شایان حرمت و توقیر. ۲.
مج. بیوک، اوقه لی. ۳. از.
بسیوس و متریدولدره وریان
عنوان رسمیدر: سلانیک روم
متره پولیدی حرمتلو افتدی.

حَرْمَتْلِیجِه { صد. استخفاف او.
لیمه جق جنسامتده،
اولدجه بیوک، اوقه لیجه.

حَرْمَسْرَا { حرمسرای. صد. حرم
داتره سی.

حَرْمِین { سذ. عر. فد. حرم.
با: حرم.

حَرُوب { سذ. ج. عر. فد:
حرب. با: حرب.

حَرُور { سذ. عر. (ح. نک
ضیلده لغتدر) م. صجلا.
قلک مایه اصلیه سی، فر. Calo-
rique

حُرُوف { سذ. ج. عر. جمع
الجمی: حروفات. فد.
حرف. با: حرف.

حُرُوفَات { سذ. ج. عر. (حرف)
ک جمع الجمیدر) قور.

شوندن دوکلش طباعت حرفلی:
کوچک، بیوک، تعلیق، رقمه
حروفات: حروفات باصمه سی =
طیوغرافیا. مقابلی: طالش باصمه
سی، لیطوغرافیا.

حُرُون { صد. عر. ۱. طوغری
کیمز، کدن آکلاماز،
خویش (آت). ۲. مج. معند،
عنادجی.

حُزْن اَنگيز { ص. فا. ا. عر. }
حُزْن = غم - فا.
انگيزت = قوبارمق ۱ حُزنی مو-
جب، حُزْن کثيرن، حُزْن وِرن:
حُزْن آميز برمنظره، حُزْن آور
برحال، حُزْن انگيز بر آهنگ،
حُزْن افزا بر حکايه.

حُزيران { ص. اسر يانجه دن } سنة
حُزْريه روميه نك در.
دنجي آبي كه موسم صيفك ايلك
آيد. اسم روميسي (يونوس)
در.

حُزَيْن { ص. عر. ا. حُزْنه. }
حُزَيْن { «حُزْن» دن ص. ۱. }
حُزْن وکدره دوچار، حُزْنی،
مغموم، مکدر، متأسف نکند.
يسنيك حُزَيْن کوردم. ۲. حُزْن
وکدره دلالت ايدن، حُزْنی:
حُزَيْن بر پيره سي، بر باقيشي
وارد. ۳. حُزْن وکدری مو-
جب ومؤدی اولان: حُزَيْن بر
منظره، حُزَيْن بر مقام، بر موقع.
== ح. حُزْن وکدرله، محزون
ومغموم اوله رق: - زين حُزَيْن
باقیوردی، چوبان حُزَيْن حُزَيْن
قوال چالیوردی.

حُ { ص. عر. ۱. حواس خسه. }
حُس نك پيله اولنان درك،
طوبى: تنم اوزرينه بر شي
يورديکني حُس ايشدم. ۲.
مح. طولايسيله آكلامه،
ضناً ادراك: بن اولنرك كله.
جکاري حُس ايشيدم. || ابطال
حُس = طوبى نك ابطال ايدلسی،
طوبىورمامه: قلوور فورم ايله
خسته نك حُسی ابطال ايتك. || حُس
درونی، حُس قلبي = يورک طوغان
حُطوبى: پيانفو اكراميه سنى قزانه.

حُجْمى برحس درونی ايله آكله.
مَشيدم. || حُس مقدم = برشيئك
وقوعندن اول اوندن خبر وِرن
بر تاتر قلبي. حُس قبل الوقوع.
فر. Présentiment

حُساب { ص. عر. ح. حسابات. }
۱. صابی، صایمه، صا-
ييه متعلق معامله: باره مزی،
آلوب وِردیکمزی حساب ايدم.
۲. مح. تخمين، ملاحظه: بن
حسابته کوره: حساب طوغری
چيقارسه. ۳. دفتر طوطمه، آله
حق ويره جکک وآنوب صرف
اولنانك قیدی: حساب طوتار.
۴. آله حق ويره جکک، آله ييه
متعلق مناسبت: کتد بيله بر
حسابت وار ایدی: بنم اولنکه
هچ بر حساب يوقدر. ۵. صا.
ييه متعلق قواعد ومعاملايدن
بحث ايدن علمک علوم رياضيه نك
الغیاسی حکمنده در: علم حساب:
حساب او قمرق، حساب او کر نك.
|| امجد حسابی، حساب جل =
معروف امجد هوز الخ جمله لری
صره سخه يعنی حروفک سربانی
وعبرانی لسانلرنده کى اسکی ترتيبيه
رقم اعتبار اولنلرله بر عبارتدن
بر عدد استخراجی. || الحساب =
حساب ايدهرک، حساب اولنهرق.
|| بی حساب، حسابسز، چوق،
لايعدولايحی. || پارمق حسابی =
پارمقه اولنان قبا و جاهلانه
حساب. || حساب طوطمه = آله حق
وِره جکی ویا مقبوضات وصر-
فیاتی دفتره قيد ايتک. || حسابیه
چکوک = برندن حساب ايستوب
مشتول طوطقی. || حساب ذهني =

چوقچلره اوزردن اوکرديان
حساب. || حسابیه کله = ۱. او-
يقی، توافقی ايتک: بنم حسابيه
کایم، کلز. ۲. صایيله بيلک،
صایيله بيله جک مقداده اولقی:
ايتک مال و ثروتی حسابیه کلز.
|| علی الحساب = حسابدن اول،
حساب کورلدکده محسوب اولنقی
اوزره جسته جسته وِرن آله:
ايشاین ايتندن علی الحساب ايکي بوز
غروش آلمشدر. || عند الحساب،
لدی الحساب = حساب اولندقه،
حساب کوريلنج. || يوم الحساب،
روز حساب = قیامت کونی،
محشر کونی.

حسابچی { ص. حسابی ابي بیلن، }
حسابچی { ح. حایله صرف ايدن، }
اداره لی، ممسک.

حسابسز { ص. بحساب، صا. }
حسابسز { یسز، لایندولايحی، }
پک چوق: حسابسز مالی وار
ایدی. = ح. حساب ايتکسزین،
يتشوب يتشيه جکني اولدن
حساب ونخمين ايتکسزین: حسا-
بسز صرف ايدیور.

حسابلا شق { ف. آله حق ويره }
حسابلا شق { ح. حسابی کوا. }
روب ايايشیکی کهمک.

حسابلامق { ف. تقدیر ونخمين }
حسابلامق { ايتک: ملاحظه ايتک. }

حسابلی { ص. حساب و تقدیر }
حسابلی { اولنش، دوشونلش. }

حسابی { ص. عر. ا. حسابیه. }
حسابی { ۱. حسابیه منسوب }
ومتعلق: معاملات حسابیه: قوا-
عد حسابیه. ۲. تر. حسابی بیلیر،
اداره لی، ممسک.

حساس { ص. عر. «حس» دن }
حساس { سم. } چوق طویان،

زیاده حس ایدن، حسی غالب؛
عصی آدمی حساس اولور؛ قلبی
حساسدر .

حَسَب { سذ. عر. ذکر، قدر،
حَسَب { قیمت ذاتیه. انسانک کندی
قدر و دگری، نسب مقابلی: بو
آدمک حسب ونسی وارددر .
[بویه برابر استعمالری مترادف
اوللری ذهاب باطلنه سبیت
ویرمشد.]

حَسَب { ح. عر. اقتضاسخه،
حَسَب { کوره، جهتیه، بناء؛
حسابالزوم: لزومه بناء؛ حسب.
الموسم = موسم اقتضاسخه؛ حسب.
القرابه = قرابت جهتیه؛ حسب.
المسلک = مسلک بناء؛ حسب. الا.
یحجاب = یحجاب کوره. || حسب حال =
برینه بیان حال ایله کندیسندن
عقل و رأی صورمه، طائشیه؛
سزکله حسب حال ایدم. || عر.
ضمائر متصلیه مضاف اوله رق:
حسی، حسبنا، حسبک کی تعبیرلر
بکا، بزه سکا کافیدر معناسیله
قوللائیلیر: حسی الله، حسبنا الله،
حسبک الله.

حَسَب { سذ. عر. اعتبار. «ب»
حَسَب { حرف جر یله برابر
«بحسب» قوللائیلیر که اعتباریله،
کوره، جه دیمکدر: بحسب الا.
عراب = اعراب اعتباریله، اعرابجه.
— تر. «ایله» ویا «جه» ادا.
تیه دخی قوللائیلیر: اقبالیق
حسیله، حسبه = مناسبتیه،
جهتیه .

حَسَب { ح. عر. لفظ جلال ایله
حَسَب { برابر قوللائیلیر: حسب
الله = مجرد الله رضاسیون، غرض
وعرض تحتنده اولیه رق .

حَسَب { ص. ح. عر. تارشیقیز،
حَسَب { عوضیز، رضاء الله اولان،
بخانا: حسی ایش، حسی چالشیور؛
حسی محاربه یه کیدنلر (= کوکلی
اوله رق) .

حَسَد { سذ. عر. باشقه سنک نفمت
حَسَد { وفضیلتی چکه میوب زوا.
انی آرزو ایتمه، قیصقاعه، گزنی:
حسد ایتک .

حَسَد جی { ص. حسدایدن، قیصقا.
حَسَد { نان، حسود .

حَسَد { صذ. ج. عر. فد: حاسد.
حَسَد { با: حاسد .

حَسَرَت { سذ. عر. ۱. اله چکه.
حَسَرَت { مین ویا فوت ایدیلن
بر نفمته تأسف ایدوب یا تمه وایج
چکمه: حسرت چکمه؛ محروم
اولوب تأسف و تاوه ایتک. ۲.
اشتیاق، کوره جکی کلک: اهل
وعیالک حسرتی چکیور؛ حسرت
یار ایله دلخون اولدی. — تر.
صفت کی دخی قوللائیلوب،
حسرت اولیق و حسرت قالمق
دینلیر: بو سه اوزومه حسرت
قالدق .

حَسَرَت { ص. قا. ج: حسر.
حَسَرَت { تر دکان. [عر.
حسرت = م. قا. زدن = اوزومق]
محرومیت ویا اشتیاق دوشکونی،
حسرت دوجار .

حَسَرَت { ص. عر. حسرت =
حَسَرَت { م. قا. کشیدن =
چکمه [حسرت چکن، نال
اوله مدین ویا فوت ایتدیکی بر
نه تأسف و تاوه ایدن، مشتاق .

حَسَم { سذ. عر. ۱. کسمه، قطع.
حَسَم { ۲. فصل، حل: حسم
دعوی. ذ.

حَسَن { سذ. عر. ج: محاسن.
حَسَن { ۱. کوزلک، جمال: حسن
و جمال، حسن و بها. ۲. ایملک،
مقبولیت. || حسن اخلاق = اخلاق
ایملکی، اخلاق فاضله. ضدی = وه
اخلاق. || حسن اداره = کوزل
اداره ایتمه. || حسن تدبیر =
کوزل تدبیر. || حسن تعبیر =
مستحسن ویا صوفیق بر شیخ
کوزل وادیه موافق بر تعبیرله
افاده ایدیلی: مزار بورنی برینه
مسار بورنی دینلی کی. || حسن
توجه = محبتله قارشیق تحسین
و تقدیر: جقمده کی حسن تو.
جهکزه منتداری. || حسن
حال = ائی حال، صلاح: حسن
جال صاحبی = صالح. || حسن
حرکت = ائی حرکت، ائی معامله.
ده بولنمه، مقبول طرز و طور.
|| حسن ختام = خیرلیسیله پایانه
ایرمه؛ حسن ختام ویرمه =
خیرلیسیله بیرتمک. || حسن خط =
ای یازی، قاعده یه مطابق یازی
یازمه: حسن خط صاحبی =
خط ط: حسن خط معلمی، درسی.
|| حسن صورت = کوزل صو.
رت، صورت حسنه. || حسن
ظن = بری حقنده ائی فکوره
بولنمه، کندیسینی ائی ظن ایتمه:
اوئک حقنده هر کسک حسن
ظنی وارددر || حسن قبول =
ای قبول ایتمه، اکرام و نظمیله
قبول ایدیش: حسن قبوله
مظهور اولدی. || حسن معامله =
کوزل معامله، ایملکه معامله
ایتمه. || حسن نظر = توجه،
محبتله تحسین. || حسن ویرمه =

کوزلشدرمک || حسن يوسف
پسندیانیسی دینلن چیک .
{ ص. عر. ۱: حسنه. کو-
حسن } زل. جیل، خوب: وجه
حسن = کوزل یوز؛ اعمال حسنه =
کوزل ایشرلر .
{ ص. عر. } مذکری
حسناء { یوقدر. } کوزل (فادین).
حسن و جمال صاحبه سی .
{ ص. عر. ۱: حسنه. فدی-
حسنات } حسنه. با: حسنه .
{ ص. عر. ۱: حسنه. حسنه-
حسنه } کوزل ایشر، ایی ایشر،
عمل صالح، خیر، صدی: سنه،
شیئات: حسنائی شیئاته غالبدر.
{ ص. عر. ۱: حسینه. حس-
حسی } حسنیات. کوزل لکه
منسوب و متعلق. = جش. کوزل
ایشرلر، خیرلر، امور خیریه .
{ ص. عر. ۱: احسن-
حسی } ده کوزل، کوزل،
رعنا: حسنی بر قیز؛ اسماء حسنی
حق تعالی ک اسملری که ورد
کبی اوقونور. با: اسم .
{ ص. عر. ۱: سبطین مکر-
حسین } مین امام حسن و امام
حسین (رضما) افندیلمز .
{ ص. عر. ۱: حسدی،
حسود } قیصقانج. «حسده»
ظن اولندیکی کبی بونک جمی
اولیوب «حسد» ک جمیدر .
{ ص. ح. فا. حسد-
حسودانه } حیلکه، حسدیچی
یا قیشیر صورتده، قیصقانه رق .
{ ص. عر. ۱: حسیه. طو-
حسی } یقویه متعلق؛ طویو ایل
دردک اولنان: حسی بر تأثرله؛
تأثرات حسیه .

{ ص. عر. ۱: طویو یو-
حسیات } متعلق خاصه لر، طو-
یفو تأثراتی: حسیات قلبیه؛
حسیاتی غالب .
{ ص. عر. ۱: «حسب»
حسیب } دن ص. [ذاتی ذکر
وقدری اولان، مزیت شخصیه
صاحی: حسیب و نسیب بر آدم.
{ ص. ۱: آشانی خلق
حشاری } دیمک اولان عر.
«حشاره» دن اولسه کرکدر
یاراماز، راحت طورماز، سرت،
خرچیز، ضبطی مشکل: حشاری
آدم، آت .
{ ص. س. سرتک، خر-
حشاریلق } جینتی، راحت طور-
ماز و ضبطی مشکل اولان آت
ویا آدمک حالی .
{ ص. عر. ۱: «حشیش»
حشاش } دن [بیان بنکی .
{ ص. عر. ۱: اسرار ایچن،
حشاش } اسرار کبی مخدر شیئر
قوللانان .
{ ص. عر. ۱: طویلانه،
حشر } بر یره بریکدیرمه . ۲ .
قیامت کوننده امواتک بالاحیا
عبارینه باقلق ایچون بر یره
جمعلری: شهدا ایلله حشر اولقی .
۳. امواتک حشر اولنه جفی
زمان، قیامت: حشره دک قیامت
قدر؛ روز حشر = قیامت کونی .
|| حشر ونشر = محشر کونی اموا-
تک طویلانوب طاغملری. || مج .
اونلرله حشر ونشر اولسون
اونلرله اوغراشسون، نه یایارسه
یاپسون. || حشر اندر حشر =
محشر کبی غلبه لکدن کنسایه
اسکیش بر تعبیردر .

{ ص. عر. ۱: فدی-
حشرات } «حشره» لسانزده
مستعمل دکدر. [بونک ویلان
جیان قیبلدن اولان کوچک
ویرده سورنور حیوانچقار، هوام .
|| مج. دکر سز و مضر آدملر .
{ ص. عر. ۱: دوما طوغریسی حشا-
حشری } ری. با: حشاری .
{ ص. عر. ۱: آلت تناسل
حشقه } ذکورک بائی .
{ ص. عر. ۱: معیت خلق،
حشم } اتباع، متعلقات: خدم و
حشمی چوق .
{ ص. عر. ۱: خدم و اتباع
حشمت } کثرتدن مقصیل اولان
عظمت، هیبت. — اجنبی حکمدار.
رانه عنوان اولور: ذات حشمت
ما بلی .
{ ص. عر. ۱: حشمتلو. ص. عظمت و
حشمتلی } هیبت صاحی، حشمت
ما ب. اجنبی حکمدار لره عنوان
اولور: حشمتلو آلمانیا ایمپراطو-
ری حضرتلری .
{ ص. عر. ۱: طولیه،
حشو } طولد یرمه، طولد یریلان
شی. ۲. قیریله جق شیئرلرک
آدرلرله قویلان صمان و پنبوق
کبی شیئرلر. ۳. مج. سوز آره سنده
سویلنیلن فضل و معنائز لقر دیلر .
۴. تش. جکر یورک و باغری صاق
وبین کبی اعضا داخلیه تک صو-
رت اتساجی .
{ ص. عر. ۱: حشویه.
حشوی } ۱. بر شیئک ایچنه
طولد یریله جق و یا قیریله جق مواد
آره سنده قیریله جق شیئرله منسوب
و متعلق. ۲. مج. لزوم سز، معنا.

سز، فضله (سوز و سائره).
۳. تش. اعضاء داخله به متعلق.

حَشَوِيَّات { سذ. ج. عز. صانكه
سوزك بوش برلرینی
طولدر برمه مخصوص «شی»
و «شو» کبی فضله و زومسز
لقر دیلر.

حَشِيش { سذ. عز. ۱. قوری
اوت. ۲. اسرار
دینلر و تونوز تنبا کوابله ایملین
مکیفادن مضر بر ماده نباتیه.

حَشِيشَه { سذ. عز. اوت. نبات.
اسماء مختلفه به مضاف
اوله رق بر جوق نباتاتک استلرینی
تشکیل ادر: حشیشه الجرب.
حشیشه الخنازیر و سائره.

حَصَاة { سذ. عز. ۱. طاش،
چاقیل. ۲. ط. مثانه
وقره جگر و بوککرك و سائر
اعضاء داخله ده حاصل اولان
طاش: حصاة المثانه، حصاة الکلیه.
حصاة الرجم و سائره.

حَصَاد { سذ. عز. ۱. اکین بیجه:
اکویلرلر شمعی حصاده
مشغولدرلر. ۲. اکین بیجی، قتی،
اوراق موسمی: حصاده اوده مک
اوزره بورج آلدی.

حَصَاد { سذ. عز. «حصاد» دن
سم. ۱. اکین بیجی،
اوراجقی.

حِصَار { سذ. عز. «حصر» دن
مص. مفاعله ۱. قوشا.
تمه، اطرافنی آله. ۲. اطراف
استحکامی محل، مستحکم بر،
قلعه. ۱۱. بالا حصار = ایچ قلعه.

حَصَاة { سذ. عز. متین رأی،
طوغری مطالعه.

حَصَانَت { سذ. عز. بر موقع
طبیعی و یا صنعی متین
و مستحکم اولسی.

حَصْبَه { سذ. عز. ط. قیزاموق.

حَصْر { سذ. عز. ۱. صیقشد.
یرمه، محدود بر یرک ایچنه
آله، تضییق: دشمن عسکرینی
فلان بره حصر ایتدیلر. ۲. محدود
و همین ایته، عمویتدن چیقاروب
برقم و یا مقداره تخصیص ایله:
او آدم مواتنی کندی اقر باسنه
حصر ایدیور. ۳. بالکر برشیته
صرف و استعمال ایته: بواشه
حصر افکار، حصر مساعی، حصر
اوقات ایتشد.

حَصْر { سذ. عز. ۱. پکاک،
انقباض. ۲. ادرار طو.
تبی، احتباس.

حِصْن { سذ. عز. ج: حصون.
قلعه، مستحکم بر، حصار.

حَصُول { سذ. عز. وجوده کله،
پیدا اوله، حاصل اوله:
حصول بولاق، حصوله کلک.

حَصُولِیْدِر { ص. فا. عز. حصول =
پیدا اوله. فا.

پذیرفتن = قبول ایته ۱. قابل
حصول، حصولی ممکن، حاصل
اوله بیلیر. ۲. حصول بولاش،
حاصل اولاش: حصول پذیر
اولدی = حاصل اولدی.

حُصُون { سذ. ج. عز. فد:
حصن. با: حصن.

حِصَّة { سذ. عز. ج: حصص.
بولان بر مالدن هر کسه
دوشن پای، نصیب، بهره. ۱۱
قصه دن حصه = برحکابه و مثلدن
آلذان عبرت و نصی و پند.

حِصَّة دَار { ص. فا. ج: حصه دار.
ران. حصه صاحبی،

حصه سی اولان، بهره دار. =
سقا. بر شرکت آتیجه و ربوب
مشترک اولانلرک بهره: حصه.
داران بولسی.

حِصَّة لَسْمَك { فش. بابلاشتی،
بر مال مشترکی
بولوب هر کس حصه سی آلتی.

حِصَّة لِي { ص. حصه لی اولان،
حصه لره منقسم، حصه
داران بیننده مشترک: حصه لی
مال، چفتلک.

حِصَّة مَد { ص. فا. حصه سی او.
لان، بهره مند.

حِصَّة یَاب { ص. فا. حصه بولان،
نصیب و بهره سی
اولان.

حَصِير { سذ. عز. ایچنه سازدن او.
رلش بره سر مک مخصوص
دوشمه: طرایس حصیری، قبا
حصیر، حصیر دوشلی. ۱۱. حصیر
اوقی، سازی = حصیر اورمکه
یارایان ساز. ۱۱. حصیر سوپورکه.
سی = اوک ایچنده اورته لی سو.
پوزمکه مخصوص سورغودن
سوپورکه.

حَصِير جِي { سذ. حصیر یایان و
صاناق یاخود اوطله
لره دوشن آدم.

حَصِير لَامَق { قذ. حصیر دو.
شک.

حَصِير لِي { ص. ۱. حصیر دو.
شلی (اوطه و سائره).

۲. حصیره قبالامش، حصیر قایل
شیشه و سائره. = سذ. حصیره
ودها طوغری سی سپتله اورلش
یوک داچانه.

حَصِيلُ { س. عر. } «حاصل» دن.
حِوَانَرَه یَشِيلِیدِرِلِن اَرَبَه
اکئی.

حَصِينُ { ص. عر. } «حصن» دن
{ ص. عر. } «متین، محکم، مستحکم» حصن حصین.

حَضَارُ { س. عر. } «فد» حا.
{ ص. عر. } «حاضر».

حَضَرُ { س. عر. } ۱. کوی و
قصبه ده اوده ساکن اولا.
نلرک حالی، کوجیه لیک عکسی.
۲. سفر و حرکت عکسی، صلح.
آسایش، استراحت زمانی: وقت
حضرده یوز بیک عسکر بلسوب
وقت سفرده اوچوز بیکه ابلاغ
اولوز؛ حال حضر = صلح و آسایش
حالی.

حَضَرُ { ف. عر. } «حضور» دن
حَضَرُ { ماضی مفرد مذکر غائب
اولوب یا لکن شو تعبیرده
مستعملدر. } «حاضر» حاضر بو.
لنسان شی، حاضر والده نه وار
ایسه، نه بولندیه.

حَضَرَتُ { س. عر. } «حضرت»
{ «حضور» دن محص. }
اوک، حضور، پیشگاه: حضرت
امیره عرض حال ابتد. — بو
تعبیر بوصورتله مفعول الیه مقا.
منده قولانلقدن تدریجاً بالتمهیم
حضور مناسندن تجردله صرف
تعظیم تعبیری اوله رق و فارسی ویا
ترکجه قاعده سجه مضاف حالنده
قولانلقه باشلامشدر: «جناب»
کئی و محانه کوره اوندن دها قو.
تاییدر: حضرت الله یالواردم:
حضرت الله آجیدی. (بو ایکی
مثالک برنجیسی طوغری و طبعی

وایکنجیسی ایسه اوکا قیاسأدر.
— اضافت فارسیه ایله ده ازیاده
تعظیمه دلالت ایدوب، اکثریا
ذوات مقدسه حقدنه، و اضافت
ترکیه ایله باشیجه رجال سیاسی
حقدنه قولانیلیر. «جناب» دخی
بویه در: [حضرت الله، حضرت
رسول الله، حضرت عمر، حضرت
امام اعظم، پاشا حضرت تلی، فلان
اندی حضرتلی:] جمعی ایسه
دائماً اضافت ترکیه ایله ولساغزده
سواً تنبیه مقامنده دخی قوللا.
نیلیر: [ائمه اثنا عشر حضراتی،
وزراء عظام حضراتی، سبطین
اکرمین حضراتی. — حضرت کز
وجنا بکز کئی مخاطبه استعمالی
مقبول دکلدور.

حَضَرِي { ص. عر. } «حضری»
۱. کوی و قصبه ده سا.
کن و مقیم اوله رق یا شایانلرک
اصول معیشتنه منسوب و متعلق،
بدوی عکسی، مدنی: عمر
حضری، تمیش حضری، معیشت
حضریه. ۲. سفر و حرکت غیری
اولان صلح و آسایشه منسوب و
متعلق، سفری مقابلی: ترتیب
حضری: عسکرک متدار حضریسی.

حَضُورُ { س. عر. } ۱. حاضر
{ اوله، موجود بولنه،
غیاب ضدی: سزک مجلسده
حضورکن الزمدر. ۲. اوک،
پیشگاه: فلانک حضورینه چیقدی:
حضورینه کیمه نی قبول ایتور؛
حضور کرده ترک ادب ابتد.
۳. راحت، آسایش، آسودکی،
آرام: کمال راحت و حضورله:
حضورقلبه. ۴. پادشاه معرضی،
مثول: حضورده در، حضورده

چیقدی: حضور درسی = رمضا.
نذه محضر پادشاهیده و برین
درس و اولسان سؤال و جواب
و معارضه علیه. || حاشا حضور.
دن = حضور کردن اوزاق او.
لسون. { مکرره و معیوب بر
سوز لفظنه مجبورت الور.
دیکنده حسب الظرافه قولانیلیر. }
حَضِيضُ { س. عر. } ۱. آ
حَضِيضُ { شاعی و آلقاق موقع،
اوج مقابلی. ۲. لک بر سیاره لک
شمس دن اوزاق بولندی بی محل:
وهیئت قدیمه ده شمس و قر وسیا.
رائک کره ارضه اک قریب بو.
لندقلری قطعه. فر. Périgée.
مقابلی: اوج.

حَطَابُ { س. عر. } اودونجی: د.

حَطَبُ { س. عر. } اودون، د.

حَطَرُهُ { س. عر. } ۱. نهر لده علی.
حَطَرُهُ { الخصوص شط البحرده
قلاغوزلرک اسقاندیل کوندرلری
که اوزری قدیمه تقسیم اولمشدر.
بو کتله لک ایلامی «طوغری اولوب
اولندی» تنبیه ایدمده لک.

حَطُّ { س. عر. } ۱. حظوظ.
حَطُّ { ۱. حصه، بهره،
نصیب: حظ وافر. ۲. خو.
سلامته، خوشه کیمه، لذتیاب
اوله: بویه سوزلردن حظ ایتیم؛
کندیسی دیدی قودیدن حظ
ایدر. ۳. سوخته، سرور، شادی،
منونیت: خیر صحتکزی آلوب
چوق حظ ایتیم. } «حظوظ نفسا.
نیه، حظوظات نفسانیه = نفس
و شهوته متعلق لذتید.

حُظُوظُ { س. عر. } ۱. بوک
حُظُوظُ { جمعی: حظوظات، فد:
حظ، با: حظ.

حَظیره { س. ع. ج. : حظایز. }
{ نقطه محاکم تبدیله
سها } « حظیره » دخی قوللانیلیر.
اطرائی دیوار ویا چیتله احاطه
اولش مزارستان وساره.

حَقَّاف { س. ج. ع. : فد. ح. ا.
فظ. با : حافظ. }

حَقَر { س. ع. : طوریغی قازمه،
حَقَر قازمه ایله بری آجه، اشه. ۴.
قوبو حفر اتمک؛ تمبارک حفری.

حَقَره { س. ع. : قازلش چقور.

حَفَرِیَات { س. ج. ع. : قازمه
حَفَرِیَات { متعاقب ایشلر، عملیات
ترابیه، باشلیجه آثار عتیقه و
معادن وساره تحریر سییون بری
قازمق عملیاتی : بابل خرابه لرنده
هنوز لایق له حفریات اجرا او-
لنمیشدر.

حَفْض { س. ع. د. : مجموعریده
حَفْض { جر مقامنده قوللانیلیر.
با : جر.

حِفْظ { س. ع. ۱. : صاقلامه،
حِفْظ { قورومه : بوکتانی ایی
حفظ ایدیکیز؛ بو کاغدک اوراقده
حفظی اقتضا ایدر. ۲. : حایه،
صیانت، محافظه : الله حفظ ایله.
۳. : خاطرده طومعه، اونوتنامه :
بو سوزی حفظ ایدیکیز. ۴.
قرآن کریمک اذیر اوکر نلیدی :
حفظه چالشیور. || تحت الحفظ =
محافظه آلتنده، قاجاسون دیه
ضبطیه وسائر مسلح آدمیره ترفیق
طریقله : تحت الحفظ فلان یره
کوندردلیدی. || حفظ صحت = طب.
بتک محافظه صحت قواعدندن
وقبل الوقوع امراضک اوکئی
آلتی اصولندن بحث ایدن علی.

حَفْظ { ف. ع. : « حفظ » دن
حَفْظ { ماضی مفرد مذکر غائب
اولوب، بعض دعا تعبیرلر نده
ضمائر متصله ایله و لفظه جلال
ایله برابر قوللانیلیر : { حفظنا الله =
الله بزی صاقلا سوز؛ حفظک الله =
الله سنی صاقلا سون.

حَفْظَه { س. ج. ع. : فد. حافظ.
حَفْظَه { با : حافظ. — انسانک
اعمالی یازمه موکل ملائکه :
حفظه کرام.

حَفِید { س. ع. ج. : احفاد.
حَفِید { اولاد اوغلی، تورون.
= ج. : اخلاف، ذریه : بز دخی
او اجداد کرامک احفادی بز.

حَفِیره { س. ع. ج. : حصار.
حَفِیره { قازلش بر، چوقور.
حَفِیْظ { س. ع. : صاقلا یان،
حَفِیْظ { محافظه ایدن، حافظ :

حَفِیْظ الله ! = الله صاقلا سون
(صاقلا یحیدر). (یالکیز بو
تعبیره مستعملدر.)

حَق { س. ع. ج. : حقوق.
حَق { ۱. : طوغریلق، طوغری
و کرک اولان شیء، باطل مقابلی :
حق بودر؛ حق سوبلی. ۲. : عدل،
عدالت، حقانیت، انصاف : حقدن
آبرلاملی؛ احقاق حق اتمک.
۳. : بر آدمه عائد اولان شیء،
آله حق : بو آتجه بنم حقدردر؛
حقمی ویرمدیلر؛ حقنی ایستیور؛
حق صرح. ۴. : بر فعل و عمل
و زحمتک اجری : امک حق،
آیاق حق. ۵. : بر آدمک سبق
ایتمش امکنه مقابل مستحق او.
لدیی اجر مادی و یا معنوی :
والدینک، مملک حق یک بیوکدر.
۶. : پای، خصه : مقاص حق =

مقاص پای؛ آتش حق. ۷. : عدالت
و حقانیت محضه اولان ویا طوب.
غری اولوب باطل اولیان جناب
خالق : حق ذالی؛ حق جل و علا؛
جناب حقدن دپلم. || بر اسمه
مضاف اوله رق « ده » ادات
الصاقیله برابر دائر و متعاقب معنا.
سنی افاده ایدر : اونک حقدنه
بر طاق سوزلر اولدی؛ بو خصوص
حقدنه بعض تفصیلات ویردی؛
بوسرک حقدرد خیرلی اولدی.
|| حق اولیق = طوغری سوبلک،
سوزی طوغری و حقی اولیق :
حقدر واردرد = طوغری سو-
سوبلیور سکر؛ بونی یامعه، ایستمه
حقم بوقیدر؟ || حق اتمک =
استحقاق قزانق، نائل اولدیی
بر اجر و مکافاته تقابل ایدر بر
خدمنده بولنق : سز بورته یی،
بو نشانی حق ایتدیکیز. || حق
ایچون = قسم تعبیری : الله،
بغیر حقییون. || حقدن کلک =
غلبه چالوب انتقام آلتی ویا
جزای سزاسی ویرمک. || حق
قزانق = حقی چیتمق : || حق قوشی =
اسحاق قوشی. || حق اوران = پنبه
قوسری. || حق ویرمک = تصدیق
ایتمک. || حقی یمک = آله حقنی
انکار ایدوب ویرمه مک ویا
فضلی تسلیم اتمه مک؛ او آدمک
حق یمز = فضل و دگری ناقابل
انکاردر. || حق یولی = طریق
حق، راه خبدا. || الحق = طوب.
غریبی، حقا. || بحق = حقیقه، مستحق
اوله رق. || بغیر حق = حقیز
یره، حقانیته مغایر اوله رق.
|| ناحق = حقیز، بغیر حق.

|| صو حق = قادیلر جامنده
صرف اولان صوا ایچون ویریلن
پاره. = ج. ۱۰. هرکک حقندن
و آله جفندن و عدالتندن بحث
ایدن علم، شریعت، فقه، قانون:
علم حقوق، مکاتب حقوق. ۲. قانون.
نک جنایانه متعلق اقسامندن و یا
فقهک اعتقادات و معاملات مذ
هیبه قسمندن صرف نظرله صرف
آله حق و یرمه که متعلق قیمی:
محکمہ حقوق. ۳. احبابی، دو-
ستلی، هر برندن دیگرینه یکم
ایلیک و خدمت حقاری: بیفرده
اسکی حقوق وارد؛ اونکله
حقوقم یک اسکیدر.

حق { ص. عر. ن: حقه. ۱. طو-
حق { غری، کرچک: بو سوز
حقدر؛ دین حق. ۲۰. عدالت
و حقانیت موافق، حقلی، مستحق.
حقاً { ح. عر. طوغریبی، الحق؛
حقاً = حقا که = طوغریبی بوکه.

حقارت { س. عر. حرمتیزلک،
اعتبار سزلق، عدم
تعظیم، خوار و حقیر کورمه،
ذلتله معامله ایتمه: فقری سببیه
برآدمه حقارت ایتمک انسانیت
شاندن دکدر. || حقارت کور-
مک، چکمه = تحقیر ایلمک،
حرمتیز معامله دیه دوچار اولق.

حقانیت { س. عر. (لغت مو-
حقانیت { لده در } حقه مقارن
معامله، حقه رعایت ایتمه، عدالت،
انصاف.

حقانیتیزلک { س. عدالتیزلک،
انصافیزلک.

حقانیتلی { ص. عدالت و انصافه
مقارن، عادل، عاد.

لانه: حقانیتلی آدم؛ حقانیتلی
قرار.

حق { س. ج. عر. فد: حقیقت.
حق { با: حقیقت.

حق { ص. فا. ا. عر. حق:
حقیرست { م. فا. پرست طایبق ا

۱. حق تعالی حضرتلرینه عبادت
ایدن، یا لیکز الله طایبنان.
۲. حق و عدالتی و طوغریبی
پرستش درجه سنده سون، طو-
غریدن آریلیان.

حقد { س. عر. کیزی عداوت،
کین، غرض.

حقسن { ص. ۱. طوغری اولیایان،
حقسن { باطل، چوروک: بو سو-

زکز، بوفکر حقسنذر. ۲. بر
دعوی و یا مسئله ده طوغریبی
الزام ایتمک، اکزی و چوروک
طرفی الزام ایدن: سز حقسن-
سکز؛ او حقسن یقیندی.

ح. طوغریبه و عدل و انصافه
مطابق اولیه رق، بغیر حق:
حقسن سویلیورسکیز. || حقسن
یرمه = بغیر حق، ناحق یرمه.

حقسنزلق { س. ۱. اگر بیک،
حقسنزلق { بطلان، طوغری او-
لایش. ۲. عدالتیزلک، انصاف-
فسزلق.

حق شناس { ص. فا. (عر. حق =
حق شناس { م. فا. شناختن =

طایبق } طوغریبی و عدل
و انصاف طایبان و تسلیم ایدن،
محق، حقه رعایت ایدن.

حق شناسانه { ص. ح. فا. حقانه،
حق شناسانه { عاد لانه، حقه
رعایت ایده رک.

حق شناسلیق { س. طوغریبی
و عدل و انصافی

فرق ایتمه، بولمه رعایت.
حق گذار { ص. فا. ۱. عر. حق =
حق گذار { م. فا. گذاشتن = ادا
ایتمک ا حق ادا ایدن، حقه-دن
آریلیان.

حق کوی { ص. فا. حق کوی. ص. فا.
حق گو { ۱. عر. حق = م. فا.
کفتن = سوبیک } طوغری سو-
یلین، حق تسلیم ایدن.

حق { ف. بربرینه حق
حق { س. عر. و یرمه رک آله حق
و یرمه رک قالماق.

حقلاق { ف. حقه مقارن، کلک،
حقلاق { غلبه چالقی.

حق { ص. ۱. حقه مقارن، طو-
حق { غری، کرچک، صحیح.

۲. عدل و انصافه مقارن، عاد-
لانه، منصفانه. ۳. آله جنی
اولان، مستحق. ۴. قوی و یا
فعلی طوغری و عدالتله موافق
اولان: سز حقلیسکز؛ بود عواده
کیم حقلی چیقیدی؟ حقلی بی
حقسنزدن فرق ایتملی.

حق { س. عر. ط. ۱. احقان
حق { آلتی، شریفه. ۲. احقان
ایدیان علاج.

حق { س. ج. عر. فد: حق.
حق { با: حق.

حق { س. عر. ۱. کوچک بووار
حق { لاق و اکثر یا یکپاره

قوی. ۲. یازی یازمق ایچون
مربک و یا لعل قونان ظرف:
یازی حقه سی؛ حقه طاقی. ۳. حقه.
بازک ال چابقلیه او یروب چو-
یردیکی قوی. || نوکروک حقه سی =

خست لروک نوکرومک اوزره
یانلرنده بولند یردقاری قاب.

حَقِّهَ باز { ص. فا. ع. حقه =
حَقِّهَ باز { م. فا. باختم = اویناق
ال جاقلیله بر طاقم حقه لر و سائر
شیلر اویروب چورهدرک اویونلر
و معرفت کوسنر آدم. || بح. حقه.
کار، بولاندیریمیجی.
حَقِّهَ بازلق { ص. سل. ال جاقلیله او.
حَقِّهَ بازلق { یونلر یانان آدمک
حال و صنعتی. || بح. حقه کاراق،
طولاندیریمیجی.

حَقِّیر { ص. عر. ن. حقیقه. «حقا.
حَقِّیر { رت «دن ص. قدر
ودکری اولمیان، خوار، دنی،
محقر، ناجیز، حرمت و اعتبار او.
لیمان. — نواضع و محویت مقا.
منده دخی قولالیلیر: بو عبید
حقیر؛ بو فقیر حقیر.

حَقِّیرانه { ص. فا. قدر و دکری
حَقِّیرانه { اولمیان بر آدمق متناق
ویا شایسته اولان یاخود اوله.
رق. — بو دخی نواضع و محویت
مقامنده مستملدر: عریضه
حقیرانه؛ حقیرانه افاده حاله
جرات ایلرم.

حَقِّیق { ص. عر. ن. حقیقه. ح:
حَقِّیق { احفاء. «حق» دن ص. ح:
حقلی، مستحق، بر شایسته حق
اولان، لایق، حری، سزا.
حَقِّیق { س. عر. ج. حقایق.
حَقِّیق { ۱. بر شایسته طوغریبی،
اصل، کنه، ماهیت: بو ایشک
حقیقی آکلاشیله مدی؛ حقیقت
حال. ۲. مجاز و تشبیه غیری،
اصل، معنای اصلی: مجاز حقیقتک
کوبریسیدر. ۳. کائنات و طبیعت
و الوهیت قنده کافه تشبیهات
و مجازاندن جاری و ظاهر اولان
طوغریلق: شریعت، طریقت،

معرفت، حقیقت. ۴. تر. صدا.
قت، وفادارلق، حقوق شناسلق:
او آدمک حقیقی چوقدر. = ح.
صحیح، صحیحاً، طوغریبی:
حقیقت بو بنا بک کوزل اولدی.
— تعبیرات عربیه ده «حقیقه»
صورتنده قولالیلیر: فی الحقیقه =
کرچکدن، صحیح.

حَقِّیقَه { ح. عر. صحیحاً، کر.
حَقِّیقَه { چکدن، بحق: او حقیقه
بیوک آدمدر؛ او آدم حقیقه
اوستدر.

حَقِّیقَت { ص. وفاسز، محبت و
حَقِّیقَت { حقوقده ثابت قدم
اولمیان.

حَقِّیقَت سِر لک { س. وفاسزلق،
حَقِّیقَت سِر لک { محبت و حقوقده
ثباتسزلق.

حَقِّیقَت { ص. صداقتی، صادق،
حَقِّیقَت { طوغری، وفادار:
چوق حقیقتی آدمدر.

حَقِّیق { ص. عر. ن. حقیقه.
حَقِّیق { «حقیقت» دن س. ح:
صحیح، طوغری، اصلی، ساخته
ویا مجازی اولمیان: حقیقی یا قوت.
معنای حقیق.

حَك { س. عر. ۱. قازیمه، اومه،
حَك { معدن و طاش و تخمه و سائر
اوزرینه دمیر قلمه چقور و یا
قبارته اشکال و سائر اومه:
مهر، حروفات قالی حک ایتمک.
۲. بریازی و سائر بی چاقی و
قلمتراش و سائر ایله قازیهرق
حذف ایتمه: شو نقطه بی حک
ایتمی.

حَكَاک { س. عر. «حک» دن
حَكَاک { س. معدن و چشمیر
و سائر اوزرینه چلیک قلمه یازی

ورسم و اشکال مختلفه اوزقی
صنعتی بلوب اجرا ایدن آدم.
فر. Graveur.

حَكَاکَلِق { و یا حکاکلک. معدن
حَكَاکَلِق { و سائر اوزرینه
چلیک قلمه اویقمی صنعتی: حکاکل
طباعته لازم بر صنعتدر.

حَكَاکَم { س. ج. عر. فد. ح.
حَكَاکَم { کم. با. حاکم.

حِکَایَت { س. عر. و:

حِکَایَه { س. عر. ج. حکایات.
حِکَایَه { ۱. نقل ایتمه، بروقمه و

سرکشتی صره سیله آکلامه،
روایت: باشنه کلنلری بزه برر
برر حکایه ایتدی. ۲. حقیق و یا

اویدیرمه و اکثر یا حصه قایمیه
مخصوص سرکشت و وقوعات،
قصه، مثل (معال): بر طاقم حکایاتی

خاوی کتاب: کوزل حکایه لر چو.
چتلمک اخلاقی تصحیح ایدر. ۳.
فر. و رومان دینلن اوزون سرکد.

شتمکه اساساً اخلاقه خدمت
ایتمک شریطیه انواعی واردر:
حکایه تاریخیه، حکایه فاجعه، حکا.

یه مفصحه: حکایه کتابی. || علی
طریق الحکایه، حکایه طریقیله =
برکونه مطالعات علاوه ایتمکسزین،
بجرد نقل و روایت صورتیله.

|| مبنی علی الحکایه = بروقمه و
حکایه به مستند و اوندن مأخوذ
تعبیرکه مأخوذ عنی اولان حکا.

یه یلیمدجه آکلاشلماز.

حِکَایَه جی { س. ص. حکایه لر
حِکَایَه جی { آکلامتی و سرکد.
شترلنقل ایتمک سون آدم، مصدا.

لجی، راوی، ناقل.

حِکَایَه نُویس { س. ص. فا. ج:
حِکَایَه نُویس { حکایه نویسان.

عر. حکایه = م. فا. نویشتن =
یازمق [حکایه کتابری یازان
محرر، رومان محرری، فر. Ro-
maancier .

حکم { سذ. عر. ج: احکام.
۱. حاکمک، حکومت،
آمریت: فلانک حکمی جاریدر:
فلانک حکمی آئنده در. ۲. امر،
اراده، قومانده: حکم ایتمک؛
حکمی یکک؛ حکمی نافذ اولق؛
فلانک حکمیه حرکت ایدبور.
۳. قرار، بردعوی ویا مسئله ی
دیکلوب ایجه تحقیق و محاکمه
ایتمکدن صکره حل و فصل ایچون
ویریان قرارقطعی و نتیجه، ایجاب
قانونک تقرری: حکم ویرمک؛
محکمته حکمی؛ بش سنه مدته
حبسنه حکم اولندی. ۴. قوت،
اهمیت، نفوذ: اونک حکمی بو.
قدر. ۵. تأثیر: حرارت حکمی
اجرا ایدبور؛ قشک حکمی یکدی.
۶. منزله، شاهه، مقام: قاش پدر
دخی پدر حکمنده در. ۷. اقتضا،
ایجاب: قانون حکمیه؛ قاعده
ظرافت حکمیه. || حکمی اولق =
قوتلی و نافذ اولق. || حکمنده
اولق = مثابه سنده بولغی. || احکم
سورمک = ۱. حاکم اولق، حکو-
مت ایتمک. ۲. جاری اولق. || حکمی
یکک = ۱. امری نافذ و جاری
اولق. ۲. قوت و تأثیری زائل
اولق. = ج. ۱. ۱. اوامر، ارا.
دات: احکام الهیه. ۲. نظامات،
قوانین: احکام عدلیه، احکام
دینییه. ۳. نجومدن و سائر علائم
طبیعیه و سمائییه دن چیقارلق
ایستیان معنار، استخراجات،

غائبدن خبر ویرمه لر: احکام
چیقارمق؛ منجملک احکامی. || ج.
غریب و کوانج حکمیر: احکام قور.
مق.

حکم { سذ. عر. طرفینک فصل
دعوا ایچون رضائیه
حاکم اتخاذ ایتمکری کیمسه:
حکم نصب ایتمک؛ حکم قومسوی.
حکم { سذ. ج. عر. فد: حکمت.
۱. حکمت.

حکما { ج. عر. حکم جهتیه،
حکمنده و مثابه سنده او.
لارق: تیزه حکماً والده در =
والده حکمنده در. ذ.

حکماء { سذ. ج. عر. فد:
حکیم. با: حکیم.

حکمت { سذ. عر. ج. حکم. ۱.
حکیمک، حکیم آدمک
حالی، عقل کامل الهی علم عالی:
لزمانک حکمتی. ۲. فلسفه
علی و شعباتی: حکمت الهیه،
حکمت طبیعیه، حکمت ریاضیه،
حکمت عملیه. ۳. سر حق، نه
اولدینی آکلاشلار سبب و حقیقت:
پونده بر حکمت وارد؛ حکمت
الهییه. ۴. حقیقت و اخلاقه متعلق
قیصه سوز، مثل: حکم سلیمان.
= حد. غریب شی! عجائب!
پونده بر سر وار: حکمت!
|| حکمت حکومت = حکومتک
اجرا آتی تحتده کی سبب حقیقی.
|| حکمت طبیعیه = اجسامک احوال
طبیعیه سندن بحت ایدن علم که
کیما الهی توأم عد اولور. فر.
Physique .

حکمت آمیز { سذ. فا. عر.
حکمت = م. فا.

آیختن [قاریشیق] حکمتله قار-
یشیق، حکیمانه: حکمت آمیز
سوزلر = اقوال حکیمانه.

حکمت شناس { ص. فا. حکمت
واقف حکمت.

حکمدار { س. فا. ج. حکمدار.
امر، حکومت. فا. داشتن مالک
اولق [حکم و امر صاحبی اولان
ملک، شاه، پادشاه: حکمدار
اعظم: آوروپا حکمداران.

حکمدارانه { ص. ح. فا. حکمدار.
لائیق و سزوار برحالی و صورتده:
حکمدارانه دارات و شکوهله:
حکمدارانه حرکت ایدبور.

حکمدارلق { س. ملکهک، شا-
هلق، پادشا-
هلق، سلطنت: قرق سنه حکمدار.
لق ایتمدی.

حکمداری { ص. حکمداره
منسوب و متعلق:
بامر حکمداری. - س. حکمدار.
لق: اجرای حکمداری.

حکمران { س. فا. عر. حکم =
ندن = سورمک [حکم و سلطنت
سورن، حاکم، حکمدار.

حکمرانی { ص. حکم سورن
ذاته منسوب و
متعلق. = س. حکم سورمه،
حکمدارلق. || حقوق حکمرانی =
فر. Suzeraineté دینلن اصطلاح
سیاسینک ترجمه سیدر.

حکمسز { ص. حکم و قوت و
تأثیری اولمیان، آسان

لم يكن اولان : قوانين مفسوخه
حكيمزدر.

حکمی { ص. بر حکم وامری
حاوی اولان : حکمی
بر تحریرات.

حکمنامه { س. فا. بر حکمه و
هیئتک حکم و تزار.
ینی حاوی ورقه، حکمی حاوی
کاغذ.

حکمیات { س. ج. عمر. فلسفه.
به متعلق حکیمانه
سوزل.

حکومت { س. ج. عمر. ۱. بر
مملکتی اداره ایتمه :
بش سنه حکومت سوردی،
اجرای حکومت ابتدی. ۲. بر
مملکتده حکم سورن و اونی اداره
ایدن هیئت، دولت : فرانسه،
بخارا، هندستان حکومتی. ۳.
اصول اداره : حکومت مستقله.
۴. هیئت اداره : حکومته
مراجعت ایتمک ؛ حکومت
قوانی. || حکومت مرکزیه =
پایتخته کی حکومت. || حکومت
عملیه = طشرده کی حکومت
هیئت، ولایت، سنجاق و یا قضا
هیئت اداره سی. || حکومت قو-
ناغی : دواړ حکومته مخصوص بنا.
حکیر { س. ۱. قاشک بارلاق
ایک یوللری. ۲. یول
یول اییک قاش.

حکیم { ص. س. ج. عمر. ج.
حکماء. « حکمت »
دن ص. ۱. فوق العاده
عقلیه و اخلاق حسنیه سیله ممتاز
آدم، فیلسوف : لقمان حکیم،
حکماء یونان. ۲. حکمت و فلسفه
مختصی. ۳. کافه علوم و فنونه

واقف آدم، عالم، علامه : حکیم
ذو فنون. ۴. فن طب منتسی،
طیب، دو قنور. ۱. بونک « حکیم »
یازلمی عبشر. ۱. || حکیم مطلق =
جناب حق حضرتلری.

حکیمانه { ص. ج. فا. حکیمه
لا یق و سزاوار حال
و صورتده : حکیمانه طور و حال ؛
حکیمانه سوزل ؛ حکیمانه حرکت
ایتمک.

حل { س. ج. عمر. ۱. چوزمه، عقد
« قالی » : عقدی، دو کبی
حل ایتمک. ۲. قاریتی بر ماده یی
و یا شکل بر مسئله یی فصل ایتمه،
قرار و نتیجه برمه : بر مسئله
جبری یی حل ابتدی ؛ دعاوی
کیم حل ایده جکدر ؟ ۳. شبهه
و زرده محل بر اقیه حق صورتده
ایضاح و تفصیل ایتمه : بر ممانک
حلی ؛ مقامات حریرینک اک مفاد
بر لرشی حل ایدبور. ۴. ارتمه،
اذابه. { بو معنا ایله « تحلیل »
لفتی قولانقی دهاطو غریدر. }
۵. کیم بر جسمی کیمیا قاعده سنجیه
مرکب اولدنی اجزایه تحویل ایله
ترکیبی بوزمه. { کذلک طوغر-
یسی « تحلیل » در. } || حل و
عقد = اداره، رفق و تفق : حل
و عقد امور || حل و فصل =
عطف قسیردر : دعاوی حل
و فصل ابتدی.

حلاج { س. ج. عمر. « حلج » دن
« سب. » { پنبوق آنان
صنعتی ؛ حلاج دکانی.

حلاجی { ق. پنبوغی
حلاجیه آندیمرق :
شو شانه یی حلاجیاتی.

حلاجی { ق. پنبوغی
قبارتمق : حلاجی پنبوغی اوقه
ایله حلاجیلر.

حلاجیق { ص. پنبوغی آنمق
صنعتی، حلاج صنعتی.
س. س. عمر. ۱. شرعاً
حلال { استعمالی، آون و غیر

ممنوع شی. حرام ضدی : تجا.
رتدن اولسان استفاده حلالدر ؛
انسان اهل و عیالی حلال ایله
بسمیلدر. ۲. نکاحی و مشروع
زوجه و زوج : انسان حلالنک
غیرینه نظر شهوتله باقاملیدر.
|| حلال ایتمک = حلال اولسون
دیهرک بر شیئی ترک ایدوب
حقندن و از کیمک. = ح. حلال
اولهرق، حرام اولیهرق : حلال
قرانلش مال.

حلال { ص. عمر. « حل » دن
« سب. » { یک زیاده حل و فصل
ایدن، مشکلاتی حل و فصل ایتمه ده
یک ماهر : حلال مشکلات = مشکل
کشا.

حلالزاده { ص. فا. عمر. حلال =
م. فا. زادن = طو-
غنی { حلال طوغش، مشروع
و نکاحی ابویندن دنیاه کلش،
ولد زنا اولیان.

حلالاشیق { ق. بر برینه حق
حلال ایتمک، ایدیا
مفارقت ایتمک اوزره بر برینه
یکمش حق وار ایسه حلال
ایتمک.

حلالیق { ص. ترویجی حلال او-
« لان، شرعاً تروج
ایدیه ییلن : حلاله آلمق = تروج
ایتمک.

حلالی } ص. ص. زوجہ.

۱. آريشي بو-
 حلالی } رونجك و آراغجي پنبوق
 بورشيق یرلی بز: حلالی بز.
 ۲. بالدیزلی باقیردن و یا مشین
 قابل تختندن محافظه سی اولان
 بيوك ساعت، اسکی زمان ساعت:
 حلالی ساعت. ۳. حلالی بزدن
 مهمول: حلالی کو مکك.

حَلَاوَت { ش. ع. ۱. طابلیق، شیرینلاک : بو یئمکه،
بو شیرینده حلاوت یوق. ۲.
طات، لذت، ذوق : بو سوزده
هیچ برحلاوت بو قدر.

حَلَاوَتْبَخْش { ص. ف. ا. ع. ۱.
طابلیق : باغشایدن = طابلیق
ویرن، طابایلایدیران، لذتی
آردیران.

حَلَاوَتِي { ص. ۱. طائی. شیرین،
 حلو. ۲. الذلی، لذیذ.
 حَلَزُون { سذ. عر. ۱. قابوئی
 سوموکی بوجک و
 سوموکی بوجک قابوئی. ۲.
 سوموکی بوجک قابوئی
 شکلی، ساعت زینکی کبی
 کیتدیکه طارلاشان دائره شکلی.
 ۳. انسان قولانگک خارجی
 بورسی. ۴. جمر. واپورک
 قحدهکی جرخ، اسقرو.

حَلَزُونِي } ص. عر. ث: حَلَزُونِيه.
 ر. سوموکلې بوجک
 قابوغي شکننده اولان، کیتدکجه
 طارالاشیر دائره شکننده بولان.

حَلَف } سَـنَد. عَر. آند، یَمِین،
قَـسَم.
حَلَفَا } یاخود حَلَفَہ. سَـنَد. عَر.
مَـضَر طَاغَلِندہ و سَاغَر

بعض یرلرده خدایی نابت اوله.
رق حاصل اولان اوزون وقا.
این بر جنس اوت که یافندن
ایک تقلیدی شیدلر نسج اولنور.
{ سنڊ. عمر. بوزا: حروف
خلق } خلق = مخترجلری بوزادن
اولان ا، ح، خ، ع، غ، ق، ه
حرفلری .

حلقوم } سذ. عر. قس. بوزازك
معدہ یولی اولان دلیکی.
|| راحت حلقوم = راحت لوقوم
دنان: معروف شكرله.

حَلَقَوِي { ص. ع. - ج. : حَلَقَوِيه .
 ت. : حَلَقَه وَا
 حَلَقَه لِي شَكْل وَصُورَتَه اُولَانِ
 فَمِثْلَه حَلَقَوِيه = نَبَاتَاتِك بِرَفْصِيْلَه
 مَخْصُوصَه سِ .

حلقه } سٹھ، اور تہی بوش دائرہ،
اییدن، تلدن ویا معدندن
اوقاق قانفال ویا دائرہ : قولاق،
بارمق، قیو-و حلقہ ی: حلقہ
حلقہ = دائرہ دائرہ، قانفال
قانفال، بر قاج حلقہ تشکیل
ایدمک صورتده صارمش. ||
حلقہ بگوش، قولاغی حلقی =
آزاد قبول ایتر کوله : بندہ
حلقہ بگوش.

حلقه ۱ } ص. دائره و قافالری
اولان، بر جوق دائره -
لر تشکیل ایا مچك شكل و
صورتده بولنان .

خلق { وخلق موسى. ص. عر. ٥٠.
خلق { خلقوه، خلقوميه. ث.
بوغازد منسوب ومتعلق.

حلم } سذ. عمر. طبیعت یاواشانی،
طبیعتده یومش-اواق و صبر
و تحمل. حدث و غضبك عكسی:
حلك افراطی، مسکنتدر.

حلم } سنڌ، عرب، جز: احلام. ۱.
 حلم } رؤيا، دوش، عالم معنی. ۲.
 رؤیادہ غسلہ محتاج اولہ، دوش
 آزمہ، احتلام.

حَلَمَه } سَه. عَر. تَه. مَمَه بَاشِي.

حلو } صد. عر. ث: حلوه. [حافك
فتحه لده جائز در. } ۱.

طاطلی، شیرین. ۲. لندی، خوش.
 حلوا { یاخود حلوی: س. (عمر).
 { س.} اون یاخود نشاسته
 وشکر ویاغدن وسائر صورتده
 یایلوب انواع کثیره-یی اولان
 طاتلی: ایرمیک، طحین، قوز،
 کتن حلواسی. || قدرت حلواسی=
 من. || حلوا جبری، صحیحی=
 حلوا پیشروپ یمک ایچون مقدا
 ورنه ضایف وجمیت.

حَلَوَاجِي } س. حلوا پشیر و پ
دکاننده و یا سوغا قدم
کز در بره رک صانان آدم. ||
حلوا جی قباغی = ایری بر جنس
قش قباغی.

حلواخانه } سه حلوا و سازه
پشیرمه مخصوص
گکیش و آردین تجربه ویا
قران، قوشخانه نك سوکی.

حلول } سنڌ. عرب. اصل معنای
عربی قوت و بر منزلہ
ایندہ درجہ ۱. گیرمه، دخول، بر
شدیک ایجنہ یکمه. ۲. کلوب
چاتمہ. وصول : حلول شتا،
رمضان شریفک حلولی. ۳.
تناسخ اعتقاد باطلجہ بر روحک
و یا بر جسم لطیفک بر بدنه
گیرمسی، تحجیم. || م. حلول
داخلی، حلول خارجی = مایعات
و غازلرک حیوانی و نباتی زار.

لرک آراسندن اوتیه یکمیری که
یونانییدن مأخوذ اوله رق فر.
Exo-mose و Entomose دینایر.
حلولی { سنه. عر. ج: حلولیون.
الوهمیک تجسسی اعتقاد
باطلنده بولنان آدم.
حلولی { سنه. عر. با: حلوا.

حلولیات { سنه. ج. عر. طائلی
یکلر و شکرله لر طائلی
شیتلر.
حله { سنه. عر. ج: حلال. ۷. بر
نوع روه که چنده کیله جکدر.
۲. اوج طلاقه ترک اولنان
زوجیه نک تکرار نکاحی قصد
اولندوقده ایرتسی کون تطلیق
ایتک شرطیه بر دیگرینه نکاح
اولنسی.

حلی { ص. عر. ذ: حلیه. مسائل
حلی اذنیته حل و فصله متعلق:
هندسه حلیه = بوفنک فر.
Géométrie analytique دینان
شعبیه سی.

حلی { سنه. ج. عر. فد: حلیه.
حلی { با: حلیه.

حلیل { سنه. عر. (حلال) دن
(صه) قوجه، زوج.

حلیله { سنه. عر. (حلال) دن
(صه) قاری، زوج.

حلیم { ص. عر. ذ: حلیمه. (حلم)
دن صه ا طبیعی یاواش،
یومشاق، سرت وحدتی اولیان.

حلییه { سنه. عر. ج: حلی. ۱.
(سوس، زینت، زیب. ۲.

صفات حسنه، صورت حسنه.
۳. فخرکاشات (صلم) افندمزک
اوصاف مبارکه سی و بوند بخت
ایدن کتاب: حلیه خاقانی.

حمای { یاخود حمی. سنه. عر. ج:
(حمیات. ۱. صیغه، نوبت.
۲. عر. تیغوس، حمای تیغو.
شیدیه. || حمای صفراء = صاری
صیغه: حمای متردده، حمای
محرقه، حمای مرزغیه، حمای
نفاسیه و سائره = صیغه نک انواعی.
حمار { سنه. عر. اشک. مرکب.

حمارات { ص. (اصلی مجبول)
بحرکلی، الدند ایش
کلیر، جریذله: حمارات قادین.
حماسه { سنه. عر. جیلی شجاعت،
جسارت فطریه.

حماسه { سنه. عر. احقاق، بدلا.
حماسه { لن: حمات ایندی.
حماسی { ص. ج. عر. فد: احق.
حماسی { لن: احق.

حمال { سنه. عر. (حمل) دن
سب. اجرت مقابلیه
آرقه سنه یوک طاشیان آدم:
کرمک حمالی، حمال باشی، حمالیر
کنخدا سی || قبا و تربیه سز
آدم: حمال کبی بر آدم. || صیریق
حمالی = آغر یوکاری دوت ویا
آلتی و زیاده کشی صیریقله قالد.
یران حمالیرک بهری. || حال قضا.
ری. کیسی یوک طاشیفه، مخصوص
دمیر یول قطاری وکی.

حماللق { ص. حال صنعت و صفتی.
|| قبا ایش و وکر
بحال.

حمالیه { سنه. عر. حال اجرتی.
(بر یوک و اشیانک ط.
شینه سی اجرتی.

حمام { سنه. عر. گوگرچین، ذ.

حمام { سنه. عر. بیقانه جی بر:
صیغاق حمام: دیکر حمای:

حامیه کیرمک. || حمام بوجکی = حمام
ملرده یاشار بر نوع بوجک.
|| قدرت حمای = صیغاق معدن
صوبی، ایلیجه، قاپلیجه.
حمامچی { سنه. برحمام اداره ایدن
حمامچی آدم.

حمامی { سنه. عر. حمامی.

حمامه { سنه. عر. گوگرچین،
قوسری.

حمامیل { سنه. عر. ج. (فد: حلیه)
(غیر مستعملدر.) ۱. او.
موزدن آرقوری آصیلان باغ:
قلج، نشان حمامی. ۲. نسخه،
طلم.

حمامیلی { سنه. عر. ۱. مریم
ایلیکنلرک ویا سرنلرینک
وسط قسمی. ۲. یلکنک آلت
یاقه سنک صارلسنی تسهیل ایدن
سلویه.

حمامیه { سنه. عر. قورومه، صیا.
(نت، صحابت: بو مکتب
فلاک حمامیه سی تحتنددر.

حمد { سنه. عر. ۱. مدح. ثنا،
ستایش. ۲. شکر، شکران،
شکر. (یاکنز جناب حق حقند
مستعملدر: ج. اولسون = الله
شکرلر اولسون. || الحمدله = ثنا
و شکر جناب حقه مخصوصدر،
شکر الله. (بو تعبیر اک زیاده
بر ایشک و یمکن خستامنده و
کتابلرک اولنده دعا مقامنده
قوللانیلیر. || بحمد الله، بحمد
تعالی = الله غنایله. || الحمدله
الله شکرلر اولسون. || حمدا
ثم حمد = بیک کره شکر.

حمدله { سنه. عر. (حمدله)
(جله شریفه سندن مختصر)

حَمِيْمٌ مَدَانِيَّةٌ { ص. ح. ق. حَمِيْلِي
آدمه ياقشير صو.
رتده، کمال حميته .

حَمِيْدٌ { ص. ع. ر. حَمِيْدَةٌ (وحدہ)
{ دن ص. ۱. مدحہ شايد،
ممدوح : اخلاق حميده، اوصاف
حميده، حميد الحاصل = هر خوبی
ممدوح اولان. ۲. حمد و ثناء
سزاوار اولان حق جل و علا
حضرت لری : رب حميد .

حَمِيْرٌ { سَخَد. وقت جاهليتہ بن
جہنم جہنمہ ساکن بولنان و
تباعہ دينن دواني تشکيل
ايدن عرب متعربدن بر قوم کہ
لسانلری عربينک بر شعبہ سی
اولوب، (مسند) دينن حروف
مقطعه دن مرکب خط مخصوصه
آثاری باقدر .

حَمِيْرِيٌّ { س. ص. ع. ر. حَمِيْرِيَّةُ
آف الیان حير قومہ
منسوب ومتعلق ويا بو قومک
افرادندن اولان : حَمِيْرِيْلُک
لسانی حقنہ همنوز تحريات
مکملہ اجرا اولغامشد .

حَمِيْوِيٌّ { ص. ع. ر. حَمِيْوِيَّةُ
{ ط. پرهيزه متعلق :
تدابیر حميوه. = س. ج. ع.
حميوون = پرهيزه چوق اهميت
ورن، پرهيز طرفداري اولان
اطبا، فر. Diatistes .

حَمِيَّةٌ { س. ع. ر. حَمِيَّةٌ کله سنک
حَمِيَّةٌ ترکيات عربيه ده آلدینی
صورتدر : حسب الحمية = حيت
اقتناسخه .

حَمِيَّةٌ { س. ع. ر. ط. خسته نک
طایب طرفندن تحميد
اولنان اغذيه اله قناعت ادوب
اون حدودک خارجنه چيقمامبی،

پرهيز .
حَمِيَّةٌ { س. ع. ر. قنہ، صاج و
صقاله وقاديرلرک يارمقريرک
اولجربنه سوردرکری معروف
صاريتراق پنبه بویا و بونک
اساسی اولان توز. || شجر حناء =
ياراغندن بو توز استحصال
اولنان آغاج که حميازده وساثر
اقايم حاره ده يتيشير، قنہ
آغاجی .

حَمِيْلَةٌ { س. ج. ع. ر. فد. حَمِيْلِيَّةُ
{ با : حَمِيْلِيَّةُ .
حَمَانٌ { س. ج. ع. ر. پک مرحتلی
{ و رَوِّف و رَجِيم اولان
جناب حق : يا حنان !

حَمِيْلِيَّةٌ { ص. ع. ر. حَمِيْلِيَّةُ ج.
حَمِيْلِيَّةٌ حَمَلَةٌ اهل سنت مَسَد.
هب اربعه سندن امام حَمِيْلِيَّةُ
مذهبنه ويا امام مشارالیهک
کندبرينه تابع ويا بو مذهبه
منسوب ومتعلق اولان : مذهب
حَمِيْلِيَّةُ، فقه حَمِيْلِيَّةُ حَمَلَةٌ مَقْبِيَّةُ .
حَمَجْرَه { س. ع. ر. قنہ غیر تلاق
{ باشی، رأس قصه، فر.
Larynx || ط. الباب خَجْرَه =
غیر تلاق باشک التهايدن عبا.
رت علت که فر. Laryngitis
دينلیر .

حَمَجْرِيٌّ { ص. ع. ر. حَمَجْرِيَّةُ
{ قنہ غیر تلاق باشنه
متعلق .

حَمْطَةٌ { س. ع. ر. بوغداي، قنہ،
کندم .

حَمْطَلٌ { س. ع. ر. ابو جهل قار.
{ بوزی، آبی خیار، ایت
خیاری .

حَمْطَاءٌ { ص. ج. ع. ر. فد.
{ حَمِيْف. با : حَمِيْف .

حَمِيْفٌ { ص. ع. ر. حَمِيْفَةٌ ۱.
حَمِيْفٌ اهل سنت آئمہ اربعه سنک
سر افرازی ابو حنیفه امام اعظم
حضرت لربنه منسوب ومتعلق :
مذهب حَمِيْف. ۲. مشار الیهک
مذهبنه تابع ويا منسوب اولان :
فقه حَمِيْف. — بو معنا الیه اسم
دخی اولور : حَمِيْفِلُک ممالک اسلام
میه نک اکثر جهاتنه منتقردرلر .
حَمَكٌ { س. ج. ع. ر. قنہ، آغز طلا.
{ وانی، طاماغ .

حَمَكِيٌّ { ص. ع. ر. حَمَكِيَّةُ
{ قنہ، طاماغ منسوب
ومتعلق .

حَمُوْطٌ { س. ج. ع. ر. ۱. اسکی
مصريلرک يادقاری کبی
میتک جَمِيْنِي بر طاق اجزاله
چوروميه جک حاله کتيرمه .
{ تحنيطه ده مستعملدر .
۲. بر اولونک طول مدت طلا.
ياوب چورومه ميچون قوللا.
نيلان اجزالر .

حَمِيْفٌ { ص. ع. ر. حَمِيْفَةٌ
{ حَمَفَا. ۱. دين حقہ تابع
اولان، شرک وضلائی ترکله
وحدته ايمانان. ۲. بعثت نبوه دن
اولجه عرب ايجنده وحدت الهيه
اعتقادله معتقد اولانلره واون
پرستلکک بطلاننه حکم ايدنلره
دينلیر، قس بن شاعده کبی .

حَمِيْنٌ { س. ج. ع. ر. ايلکله، زاری،
{ آء، اين .

حَوَا { حَمَد. حضرت آدمک زوجہ
حَوَا (طاهره لری .

حَوَايِبٌ { س. ج. ع. ر. فد.
{ حَاجِب. با : حَاجِب .

حَوَاثٌ { س. ج. ع. ر. فد.
{ حَادَث. با : حَادَث .

حَوَارِيٌّ { ص. ع. ر. ج. حَوَا
{ رِيون. با : حَوَارِيون .

خَوَارِيُون { سذ. ج. عر. [فد:
خواری پک مستعمل

دکدر. [حضرت عیسی (عم) ک
۱۲ عددنده اولان اصحاب و
انصار وعونه و تلامذه سی، که
انجیل شریفک نسخ مختلفه سی
ضبط، وین مسیحی بی نشر
ایتمشدر. || ط. خواریون مر.
همی = بر نوع مرهم، فر. Do.
decafarmacum.

خَوَاس { سذ. ج. عر. [فد:
حاشه. پا. حاشه.

خَوَاشِی { سذ. ج. عر. [فد: ح.
شیه. پا. حاشیه.

خَوَافِر { سذ. ج. عر. [فد: حافز.
حافز. پا. حافز.

خَوَالِه { سذ. ج. عر. [حوالات.
۱. بر شک عهده سته

براقه، ترک، تنویض، احاله:
اوراجه اولان ایشلرک رؤیتی

فلاسه حواله ایتدم. ۲. صالدر.
مه، صوگمه، اورمه: کندینه

بر قلیج بر مزارق حواله ایتدی.
۳. بر مبلغ تأدییه بی بر شخص

ثالثه چورمه: فلائده اولان
آلاجفی سزه حواله ایتدم. ۴.

بر مبلغ تأدییه سنک بر شخص
ثالثه چورمه سی اسر رسمیه،

حواله نامه: سلائیک ولایتیه بر
حواله آلام. ۵. استدعایمه لک

و سائر مصالحه متعلق اوراق
رسمیه تک تقدیم اولندقلری

مقامدن عائد اولدقلری دائریه
کوندرلی و بونی منشر اوراق

مذکورمه تک بر گوشه سته ایدیلن
قید و اشاورت: عرضعالی، اوراق

قی محاسبیه حواله ایشدیلر:
بو عرضحاکم حواله سی یوقدر،

حواله ایتدیرده کتیر. ۶. [مصد.
ریت مناسی متضمن اولمشزین]

نظارتیه مانع اولان شیء، حائل:
او دیوار دکیز طرفندن حواله

اولیور. ۷. دیگر بر بنا ویا
استحکامک اوستنده بولوب

حاکم اولان ویا ایجنه باقان بنا ویا
استحکام: تیه دهکی قلعه شهره

حواله اولیور: سلامتی حرمه
حواله اولمالیدر. ۸. بر بنا ویا

استحکامک بر محله حاکم اولسی
ویا ایجنه باقمه سی: او تیه تک

استحکاماته حواله سی واردر:
سلامتک حرمه حواله سی کیمک

ایچون بر تخته پرده چکدرملی.
۹. بر عرصه اطرافته ویا دیوار

اوزرینه یاییلان مانمه: بورایه بر
تخته حواله یاییلیدر. ۱۰.

مسلطه، دادانوب راحتیز
ایدن شی: بر طاقم قاریجه ل

کیلاره حواله اولوب بر شی
قودیرمیورل. (بومعنا ایله صفت

کپی ده قوللانیلیر. [۱۱. چوجقلره
عارض اولان صرصه نوعی:

چوجفه حواله کلدی: چوجق
حواله یه طوتلدی.

خَوَالَه { ح. عر. حواله طریقه،
[بر تأدییه تک بر شخص

ثالثه چورمه سی صورتیه: مطلوب.
بات متداخله سی حواله سلا.

نیکنن آلدی: مطلوبنک نصی
تقدأ ونصف دیگرکی حواله

ورلدی.
خَوَالَه لی { ص. ۱. بر محله ح.

لکیت ویا نظارتی او.
لان ویا دیگر بر حاکم حاکمیت

ونظارتی تحتنده بولنان: بو
استحکام، بو او حواله لیدر. ۲۰. یو.

کسک: آرایه بی حواله لی بولکلشر:
۳. تأدییه سی بر شخص ثالثه احاله

اولندیفنی مشعر شرحی اولان:
حواله لی بر سنده. ۴. صرصه

علتنه مبتلا: حواله لی چوجق.
خَوَالَه نامه { سذ. ج. عر. [فد: ح.

ثالثه ویا مناسبتی اولیان برداثره یه
احاله اولندیفنی مبین اسرنامه:

آیدین ولایتی ایچون بر حواله.
نامه آلدی: باقمه حواله نامه بی

قبول ایتدی.
خَوَالِی { سذ. ج. عر. [فد: ح.

«حول» لسانزده
استعمال اولنماز [اطراف،

جوار، نواحی، چیه چوره او.
لان برل: بو حوالیده هیچ

یاغور یاغما ندی: او حوالینک
اهالیسی پک چالیشقان اولور:

حوالی شهرده.
خَوَایِج { سذ. ج. عر. [فد: حاجت.

حاجت. ۱. حاجت.
خَوَت { سذ. ج. عر. [بیوک بالیق.

حوت. [ه. برج حوت = بروج
اتنا عشردن بری که شمس

بوکا شباط آئنده داخل اولور.
خَوَر { سذ. ج. عر. [اصل عربیده

«احور» صفت مشبهه.
سَنک مؤنثی اولان «خوره» ک

جمی اولوب، کوزلری ایزی و
سیاهی پک سیاه بیاضی پک

بیاض قیزلر دیمکدیز. لسانزده
مفرد کبی و اکثر یا تقریبه دلالات

ایدن یاه نسبتیه «خوری»
قوللانیلیر. [اهل جنته موعود

اولان حسنی قیزلرک بهری،
خوری. [حورالمن = ابری

کوز لریشک سیاهی پک سیاه
۳۶

و بیاضی یک بیاض قبزل و یا بریلر.

حوری { سذ. عر. ماده آفیه }
با.

حوزه { سذ. عر. بر شیک داخل }
دايره سی، دائره سنک ایچی، حدودیک داخلی: فلان مملکتی حوزه تصرفه، حوزه اداره سنه آلدی.

حوصله { سذ. عر. } حاصله
[دن] ۱. قوش قور.

صاغی، طاشلق. ۲. معده. ۳. درجه استیعاب و استعداد، قابلیت ذهنیه: بوشی حوصله مه صیفیور، بونی حوصله مه صیفیرم میورم = آکلایه میورم؛ حوصله سی طار = استعدادی ناقص. ۴. قاربت آلتنده صاغری کیکلرینک تشکیل ایندکاری محظمه که رحم دخی ایجنده بولنغله انانده دهها گیش اولور.

حوصلی { سذ. عر. } حوصله
تد. آفای بیان اولان حوصله مه منسوب و متعلق.

حوض { سذ. عر. سوس ایچون و صو }
بریکدیر برماک ایچون باغچه و یا حویلده بابش مختلف و ستمده صو جو قوری که کرج خراسانه صیوانش واکثرا طرافی مرمرله و صنعی شلاله و فسقیه لاله مزین و کوزل بالیقزله اوردک و سازه بی و صو چیچکرینی حاوی اولور.

حوضالائق { فل. صو } بریکوب
حوض تشکیل ایتمک.
حول { سذ. عر. } ۱. قوت، قدرت: لاحول و لا قوه

الابالله العلی العظیم = قوت و قدرت آنجی جناب حق مخصوصدر. ۲. سنه، سال. ۳. اطراف، چوره. ۴. حوالی دهها مستمدر. — «آولی» دیدیکمز دخی، یونا. تیدن و یا ترکیه «آغیل» دن مأخوذ دکله. بوندن اوله بیلیر.

حولی { سذ. عر. }
اولی و غاولی.

حوصل { سذ. عر. }
حوصله [یصلات.] «وصله» دن ستمه. ط. جلد آلتنده اولان بر طقم قبارقزلر؛ حوصلات عریقه، حوصلات هواثیه. حوین { سذ. عر. }
حوین { «حیوان» دن ستمه. } کوزله کورینز کوچک حیوان، میقروب: حوینات بسیطه = Pro- tozoaires حوینات قیحه = ایریکک ایجنده کی حیوانچقزلر؛ حوینات منویه = نطفه ده کی حیوانچقزلر، بزرات نطفه.

حی { سذ. عر. }
حی { دیری، زنده، جانلی، حیانه } اولان. — صفات الاهدن دخی اولوب: جناب حی لایموت دیلایر. حیای { سذ. عر. }
حیای { جانلی، اولدیر مکسزین: مقابلی میتا: خیدودلرک بری حیای و دیکرلری میتا طولندی.

حیاء { سذ. عر. }
حیاء { لک، شرم، محجوبیت: حیاء ایتمکدندر؛ حضرت عثمان بن عفان (رضه) صحابه بیننده حلم و حیا ابله متصف ایدیلر. ۲. عار، ناموس، ادب.

حیا { ف. عر. }
حیا { بعض عر. دعا }
حیا { تغییراننده مستعمل ماضی }
مفرد مذکر غائبدر { یاشاتسون:

حیاک الله = الله سنی یاشاتسون! الله عمرلر ویرسین!
حیات { سذ. عر. }
حیات { مغلق، یاشایش، زندگی، عمر: حال حیانه، مدت حیا. تنده: حیات و مماتی بر. || آب حیات. با: آب. || حیات جاودانی = عمر سرمدی.

حیاتبخش { ص. فا. }
حیاتبخش { دیریک. فا. }
باغشلاق { عمری آرتیران، یک مفرح و دلکشا.

حیاتی { ص. عر. }
حیاتی { یش. و عمره منسوب و متعلق. = سذ. ج. }
حیاتیون = فلسفه ده روحیون ابله عضویون مسلکری آره سنده بر مسلک مخصوصه تابع فلاسفه که بونلر حیانه بر موجودیت مخصوصه ویرلر، فر. Vitalistes.

حیادید { خیدودک جمعی اولقی }
حیادید { اوزره قولالاش ایسه. }
ده، اولا خیدود کلکی عربی اولدیفندن بویه بر جمعی اوله ماز، وثانیاً بولفت عربی اولدیفیچون او لسانه مخصوص اولان (ح) ابله یازیله میوب، (خ) ابله یازلق اقتضایدر. آرتق لاسنارک بویه آثار جهالتدن قهطیری زمایدیر.

حیاسیز { ص. }
حیاسیزلیق { اوتانمازلیق، عارسزلیق. }
حیاسیزلیق { عارسزلیق. }

حیاط { سذ. عر. }
حیاط { اولان }
حیاط { مکتورالحاء: حیاط دن مأخوذ اولسه کرکدر. }
حیاط { اوستی قیالی }
حیاط { اولی، سوقاق قیوسیه زردبان }

آرمہ سندھ کی آرمائی، طاشق .
 حیات } سند، عمر، اعتبار، ایالکبر
 عربی ترکیبائندہ بولندور : : من
 حیات المجموع = مجموعی اعتباریہ
 جماعہ .

حیثیت { سہ. عمر. ذکر. اعتبار.
ذاتیہ؛ اصحاب حیثیت؛ رتبہ سنک،
صفت عسکر یہ سنک حیثیتی
محفظہ اتک.

حیدر } ص. ذکر و قدر و
حیدر } اعتبار از اعتباری اولیان،
اعتبار از یک حیثیتز آدمدر.
حیدر } ص. ذکرلی، قدر و
حیدر } اعتبار صاحی، محترم.
حیدر } سذ. عر. اصل معنای
حیدر } آراسان اولوب، حضرت
علی المرتضی (رضه) افندمه
لقب اولمشدر؛ و کنایه یک جسور
و شعیع معنایله قول لایلیر.

حیدرآنه } ص. ف. جناب - حیدر
کرارہ شایستہ بر
جسارتہ واقع اولان: برصوات
حیدرآنه ایله هجوم ابتدی .

حیدریہ } سہ. عر. درویشانک
کیدکاری قولس و
اوموز باشلوندہ مثلث الشكل بر
چارچہ سی اولان برنوع قیصہ
لباس کہ خرقہ نک آلتہ کیلہ رک
آدستک برنی طوتار.

حیدود { حیدود لق. : ا : خیدود،
خیدود لق. }

حیران { مد. عر. شاشه قلمش،
شاشقین، حیرتده قالان،
متحیر؛ حیران اولوق = شاشه
قالق، تحیر اولوق؛ حیران
حیران باقه قالق = شاشقین

شاشتین باقوب طوزمق .
حیرانلق } س. شاشتینلق، حیرت .

حیرت { شش. عر. شاشیقنلق،
شاشه قاله : حیرته
قالی، حیرته طالق = شاشه
قالی، متحیر اولوق : حیرته
براقق = هرکک حیرته قالسی
موجب اولوق، باعث حیرت
اولوق .

حَیْرَتِ أَفْزَا { ص. فا. اعر. حیرت
= شاشقیناق. فا.
افزاییدن = آرتدیرمق | حیرتی
آرتدیران، باعث حیرت.

حَیْرَتِ اَنگیز { ص. فا. اعر.
حیرت = شایسته
شقیلی. فا. انکیختن = قوپارمق
حیرت ویرن، شاشیرتان، باعث
حیرت.

حَیْرٌ بِخَشٍ } ص. فا. (عر. حیرت
م. فا. بخشیدن =
باغلامق) حیرت و یرن، شا-
شیرتان، موجب حیرت.

حیرت زدہ { ص. فا. ج: حیرت زدگان.
{ (ع. حیرت = م. فا.

زدن (اورمق) - حیرتہ دوچار
اولش، شاشہ قالش، تحیر،
حیر (سنڌ. عمر. موقع، طرف،
حیر میدان: - حیر - صوله کلک =
حاصل اولفق. || تہ. حیر ماث
= کوکی داخلہ ایکے غیر مساوی
قسمہ آبان زار.

حَیْزَرَان (یاخود هزارن، س.
اولان اوزون یاپراقلی بر جنس
قامش که اورالده قلبه و جیت
یاغنه و قلبه لری اورمکه و
صندالیه و سائرہ اعمالنه دخی
بارار.

خيض } سنڌ. عر. قاديلا بهر
 آي عارض اولان حال
 که رحمن قان آقده سي موجب
 اولور، عادت، آي باشي.
 حيض } سنڌ. جر. فد : حائط.
 لا : حائط.

حَیْفُ (جور، غدر، یازِیق، فدہ) سنڌو، عربی: حَقْسُ لُق،
 = حد. یازِیق! ہیہات! ایواہ:
 حیف صد حیف!

حَیْفاً { حد. فاء. یازیق ! واه !
ایواد ! — «که» اداتیلده
قوللایلیر : حیفا که او قدر امکی
بو شه کیدوب هیچ بر استفاده
ایده مدی .

حیکل } ش: جر: عمر: قد: حیلہ.
 } ن: حیلہ.

حیلوالت (س. ع. آرمہ کیرمہ :
(بعض موانع حیلوالت
استدی.

حیلہ } سہ عمر: ج: حیلہ: ۱.
آدادہ جق طرز و ترتیب،
اویوز، مکر، خدعہ: بکا حیلہ
پایدی: اوپوندہ حیلہ ایدبور.
۲. ساختہ کارلق، ہر مالک خاصیت
وصافیتی بوزہ جق شی، قیمتسر
برشی: قاریشدہ یرمہ: اورالده
جیقان سادہ یاغہ حیلہ پامسل،
حیلہ قاریشدہ یرمسہ ل امثالسر
اولور: بوسرکدہ حیلہ واردور.
[عربیہ اکثر یا چارہ و تدبیر
معناسیلہ قوللا بیلیرسہ ده، لسا -
نزدہ او معنا ایله اصلا قوللا -
نماز: }

حیلہ باز } ص. فا. [عر. حیلہ = م.
 فا. با-تن = اوینامق]
 حیلہ یابان، حیلہ کار، مکار، دو-
 بارہ جی.

حیلہ جی { ص. حیلہ بابان، حیلہ قوللان، مکار.

حیلہ ساز { ص. فا. (ع. حیلہ = م. فا. ساختن = یاقتی) حیلہ بابان.

حیلہ سبز { ص. ۱. مکر وحیلہ حیلہ سبز { بجز، طوغری : حیلہ. سز آدم. ۲. حیلہ قاریشد برلا. مش، صاف، خالص : حیلہ سز زیتون یاغی.

حیلہ کار { ص. فا. حیلہ باز، حیلہ جی، حیلہ بابان، مکار، دو. باره جی : یک حیلہ کار آدم. حیلہ کارله ایشہ کیریشن البتہ آلدانیر. حیلہ لی { ص. حیلہ قاریشد برامش، ساخته، قاریشقی، صاف وخالص اولمیان : حیلہ لی یاغ، زیتون یاغی.

حین { سذ. عر. ج. احیان. حین زمان، وقت، هنگام : حین حاجتده = لزومی وقتنده؛ حین استراحتده = استراحت زماننده. || حینامن الاحیان = (جمله منفیه. ده [هیچ بر زمانده. = بلا : احیاناً.

حیوان { سذ. عر. ج. حیوا. حیوان. (وی) تک فحیلہ

دخی جائز اولوب، شعرده وزن اقضا ایتدیکنده اولیه قوللائیلیر ۱. جانلی شی، انساطه برابر هر

ذی روح : حیوان بری، حیوان بحری، حیوان ناطق = انسان؛ حیوانات اهلیه = صاحبلی وایشه یارار حیوانلر. ۲. انسانک غیری اولان ادراکسز جانلی شی، بیتیه : او انسان دکل حیواندر؛ انسانک حیواندن فرقی مجرد عقل وادرا. کیدر. ۳. یوک قالدیران و آرابه چکن وینلن حیوان، بیکیر، استر، مرکب و سائره : حیوانلره یم ویرمک؛ حیوانلری چایره

چیقارمق. ۴. مج. عقلسز واد. راکسز انسان، احمق : حیوان. میسک؛ (بو معنا ایله صفت کچی دخی قوللائیلیر : حیوان حریف. || حیوان نباتی = سونکرکچی یاری نبات و یاری حیوان اولان بر صنف مخلوقات.

حیوان { سذ. عر. دیریک، صا. حیوان { غلق، حیات، زندگی :

آب حیوان = آب حیات.

حیوانجه { ص. د. حیوان کچی، حیوان طرز و حائنده،

عقلسز اقله. ۱. زاکسز : حیوانجه اوتورش؛ حیوانجه معامله اید. یور : حیوانجه سنه = حیوان کچی.

حیوانلق { س. حیوان حال و صفتی، ادراکسزک، عقلسزاق : حیوانلق لازم دکل.

حیوانی { ص. عر. د. حیوانیه. حیوانه منسوب و متعلق، عمومیت اوزره ذی روحلره و یا عقل و ادراکدن محروم اولان بهایمه منسوب : حس حیوانی؛ مواد حیوانیه.

حیوانیت { سذ. عر. ۱. حیوا. حیوانیت { تلق، ذی روح حال و صفتی : حیوانیت خصایصی. ۲. عقل و ادراک و انسانیته تعلق ایتوب انسانک حیواناتدن اولسی صفتیه اولان حالی : بو آدمک حیوانیتی غالب؛ شهوت حیوانیتی مقتضیاتندندر.

حیه { سذ. عر. ج. حیات، ییلان، حیه { مار.

خ

خ { غی. س. } (عر. خاء س.)
 الفباء ترکیبک طقوزنجی
 حرفی اولوب، استانبول شیوه-
 سنده «ه» کی تلفظ اولنورسه.
 ده، اصل محرجی بوغازدن اولوب،
 «ق» ک مخرجنه قریبدر؛ وتر-
 بکه ده چوق دفعه «خ» «ق» ه
 و «ق» «خ» یه قلب اولنور؛
 اویقو- اویخو، یوقسه- یوخسه،
 قانی- خانی کی، غریبیدن ماعدا
 السنه ساه ده بولغامله، اساساً
 حروف سامیه ده مفقود اولدی
 حاده، «تخذ ضغط» حروفی
 میاننده عربلر طرفندن «ح» ک
 اوسته بر نقطه وضمیله علاوه
 اولنشدر. ابجد حسابنده ۶۰۰
 رفته معادلدر.

خاء { س. عر. } «خ» حرفک اسم
 عربیسیدر. اوستدن نقطه
 سی اولقی حسیله «خاء معجمه»،
 «خاء منقوطه» و «خاء فوقانیه»
 دخی دینلیر.

خا { ص. فا. } چیگنک دیک اولان
 خا { خاییدن } فعلندن سمص.
 اولوب صتر. تشکیلنه کیرر
 چیگنین : شکر خاء شکر چیگنین،
 شکریین ویا شکر کی طائی سوزلر
 سویلین : طولی شکر خا، زاژ

خاء صاچه صابان سوزلر تفوه
 ایدن.

خاتم { سذ. عر. ج. } خواتم. ۱.
 مهر، امضایرینه مکتوبک
 صوکنه باصلقی اوزره. صاحبک
 اسمی بحکوک تمفا، که اکثریا بر
 حلقه یه صر بوط اولوب یوزوک
 کی یارمغه یگیریلیر: وضع خاتم =
 وضع مهر. ۲. یوزوک : الماس
 خاتم. ۳. مهر کی برشیپک اک
 صوکننده بولنان، اک صکره کی :
 خاتم الانبیاء پیغمبر اک اخیری
 اولان فخر کائنات (صلم)
 افندمن.

خاتم { ص. عر. ذ. } خاتمه. (ختم)
 خاتم { دن سف. } ۱. مهرلین،
 مهر باصان. ۲. بیتیرن، ختم
 ایدن : خاتم قرآن.

خاتمه { س. عر. ۱. } صوکنک
 خاتمه { انجم، عاقبت، پایان : خاتمه
 چکمک = بیتیرمک. ۲. برکتابک
 ابواب و فصولندن صکره صوکنه
 علاوه اولنان مقاله که اکثریا
 مندرجاتک خلاصه و نتیجه سی
 حکمنده در، فاتحه و مقدمه مقلا
 بی : خاتمه کتاب، خاتمه الکتاب.
 خاتمه کش { ص. فا. } (عر. خاتمه)
 خاتمه کش { م. فا. } کشیدن =

چکمک { خاتمه چکن، بیتیرن،
 اکال ایدن : خاتمه کش اولقی =
 بیتیرمک.

خاتون { خادون، قادن، قادین.
 س. } (فارسیده ده مستعمل
 اولوب، تبریکه «خواتین» صو-
 رتسده جمعنی ده قوللا نیرل.)
 اعتبارلی قاری، قادین، خاتم،
 بانو، سیده. (بوکون «قادین»
 صورتسده دخی مستعمل ایسه ده،
 «خاتون» دخی ده ازاده حرمت
 و برنوع التزام قصد اولندقد
 استعمال اولنور :) خاتون کیسه یه
 دردخی آسکلا ده میور. || کوزل
 خاتون اونی، کوزل عورت اونی =
 ییتا. بلادونه دیدکاری چیمک که
 نباتات طیبه دندر.

خاتونچق { س. کویچک ویا آژ
 اعتبارلی قادین، قاد-
 یخجز.

خاج { س. } (ارمنجه دن) حضرت
 عیسا ک کویا صلب او-
 لندی چارمیخه تقلید خرستیایا.
 نلرک مقدس عد ایتدکاری
 بربری عموداً قطع ایدر ایکی
 خطدن عبارت شکل، صلیب،
 جلیب، استاوروز؛ خاج چیتارمق =
 خرستیایلرجه کندی آلن
 وکوکسیرلنده ال ابله خاج رسنی

یایق: خاچی صوبه آتق = یوم مخصوصه بر آیین مخصوصه بوفلی اجرا ایتک: قریل خاچ = صلیب اجر. با: صلیب. خاچلامق: قن. چارمجه کرمک، خاچ شکنده برنخته. به میخلاه ورق صلب ایتک: خر. ستانلر یهودیلرک حضرت عیسانی خاچلا دقرینه معتدد درلر.

خاچواری: ص. صلیب شکنده اولان، نمود آبر. برینی اورته سندن قطع ایدر ایکی خط مستقیم صورتنده اولان. صلیبی الشکل: خاچواری یول. = ص. صلیب شکنده اوله ورق: ایکی یول اوراده خاچواری تقاطع ایدیور.

خاخام: س. اسرائیلیرک دینجه عالی و باشی، کاهن: باش خاخام، خاخام باشی = اسرائیلیرک مذهبه الکیوک و دیسلی. رئیس الکیهنه.

خاخاملق: س. اسرائیلیرده امور مذهبه ریاستی. کاهنلک.

خادم: ص. س. عر. ذ. خادمه. ج: خدام، خدمه. (دخد. مة قدن سف.) خدمت ایدن، خدمتچی، خدمتکار: اوزک منافعه خادم اولوق ایستهم. || خادم الحر. مین الشریفین = مکة مکرمه ايله مدینه منوره به نسبتله خلیفه اسلامک آلدیغی عنوان نواضع کارانه. در.

خادم: س. (لفت آنفه عربیه دن) آلت تاسلی قطع اولمش ارکک، طواشی: خادم آغا. || خادم ایتک = آلت تناسلی کسمک،

(انسانی) انه مک.

خار: { وخاریل. مه. بول و سربست آقان برشیئی تصویر ایدر مک مکرر قوللا نیلیر. با: خاریل. || خارگور = کوپلرک خارلیدی کبی کسلر مجادله و منازعه: او اوده خارگور اکیک دکلدور. خار: س. فا. دیکن: خاروخس = چالی چربی.

خارا: س. فا. مرمر، رخام. -- لسانزده مرمر کبی طالعلی قاش و کاغذله و یرد. یکمز «خاره» اسمی ده بوندند. خارچ: ص. عر. ذ. خارجه. خارچ: { «خروج» دن سف. طیش، طیشاری، بر شیشک طیشاریسند بولنان، بیرون، داخل مقابلی: حسابدن خارچ: خارچ ازامکان. = س. ۱. بر شیشک طیش طرفی، طیشاریسی، جهت خارجه، بیرون: بو اوک خارچی داخلندن کوزلدور.

۲. اجنهی مملکت، بردوانک قلمروی خارچنده اولان یزل: استانبوله شکر خارچدن کلیر. || س. خارچ قسمت = حساب اعمال اربعه سندن تقسیمده مقسودن مقسوم علیهک بهر عددینه بوشن مقداری مبین عدد: مثلا ۲۰ عددی ۵ عدد دینه تقسیم ایتدیکمزده بولد. یفمز ۴ رقمی خارچ قیمتدر. || خارچ از مملکت = حقوق دولجه حقیقه بر مملکتده ایکن حکما بشقه مملکتده عدولفق: سفر خارچ از مملکت امتیازنی حائر درلر. || جمر. خارچ عن المکرر = مرکز. دن طیشاری به مائل قوت، فر. Excentrique. = حروف الصا.

قله برابر ظرف مکان مناسبی افاده ایدر: خارجه، خارجه، خارچدن = طیشاریده، طیشاری، به، طیشاریدن. خارچا: ح. عر. طیشاریدن، طیش طرفنده، طیشدن: اوی خارچا و داخل بویایق. خارچی: ص. عر. ذ. خارجه. طیش طرفه منسوب و متعلق، طیش، داخلی مقابلی: قسم خارچی: جهت خارجه سی: تربیات خارجه. ۲. ممالک اجنبیه به و دول اجنبیه ايله اولان مناسباته متعلق: امور خارجه: تحریرات خارجه. ۳. بر مکتبه یاقوب القیمه ورق و یوبو ایچمه رک یالکر درس آلتی ایچون کو. ندوزین دوام ایدن (شاکرد)، نهاری: مکتبک ایکیوز داخلی و یوز خارچی شاکردی وارد. ۴. حضرت علی المرتضی (رضه) افندمه قارشی عصیان ایدنلر مذهبه تابع آدم. (بومعنی ايله اسم کبی دخی قوللا نیلوب جمعی: خوارچ کلیر. { خارچی: س. عر. ذ. (امور خارچی) (خارجه) دن مختصر { دول اجنبیه ايله اولان مناسبات. سیاسی به و کرک اجنیلرک داخل مملکتده کرک تبعه تک ممالک اجنبیه دهکی امور تجاریه و حقوقنه باقان نظارت: خارجه نظارتی، خارجه ناظری.

خارزار: س. فا. دیکنلک، دیکنی چوق یر. خارق: ص. عر. ذ. خارقه. بیرنان، یاران، شق ایدن.

قله برابر ظرف مکان مناسبی افاده ایدر: خارجه، خارجه، خارچدن = طیشاریده، طیشاری، به، طیشاریدن.

خارچا: ح. عر. طیشاریدن، طیش طرفنده، طیشدن: اوی خارچا و داخل بویایق.

خارچی: ص. عر. ذ. خارجه. طیش طرفه منسوب و متعلق، طیش، داخلی مقابلی: قسم خارچی: جهت خارجه سی: تربیات خارجه. ۲. ممالک اجنبیه به و دول اجنبیه ايله اولان مناسباته متعلق: امور خارجه: تحریرات خارجه. ۳. بر مکتبه یاقوب القیمه ورق و یوبو ایچمه رک یالکر درس آلتی ایچون کو. ندوزین دوام ایدن (شاکرد)، نهاری: مکتبک ایکیوز داخلی و یوز خارچی شاکردی وارد. ۴. حضرت علی المرتضی (رضه) افندمه قارشی عصیان ایدنلر مذهبه تابع آدم. (بومعنی ايله اسم کبی دخی قوللا نیلوب جمعی: خوارچ کلیر. { خارچی: س. عر. ذ. (امور خارچی) (خارجه) دن مختصر { دول اجنبیه ايله اولان مناسبات. سیاسی به و کرک اجنیلرک داخل مملکتده کرک تبعه تک ممالک اجنبیه دهکی امور تجاریه و حقوقنه باقان نظارت: خارجه نظارتی، خارجه ناظری.

خارچا: ح. عر. طیشاریدن، طیش طرفه منسوب و متعلق، طیش، داخلی مقابلی: قسم خارچی: جهت خارجه سی: تربیات خارجه. ۲. ممالک اجنبیه به و دول اجنبیه ايله اولان مناسباته متعلق: امور خارجه: تحریرات خارجه. ۳. بر مکتبه یاقوب القیمه ورق و یوبو ایچمه رک یالکر درس آلتی ایچون کو. ندوزین دوام ایدن (شاکرد)، نهاری: مکتبک ایکیوز داخلی و یوز خارچی شاکردی وارد. ۴. حضرت علی المرتضی (رضه) افندمه قارشی عصیان ایدنلر مذهبه تابع آدم. (بومعنی ايله اسم کبی دخی قوللا نیلوب جمعی: خوارچ کلیر. { خارچی: س. عر. ذ. (امور خارچی) (خارجه) دن مختصر { دول اجنبیه ايله اولان مناسبات. سیاسی به و کرک اجنیلرک داخل مملکتده کرک تبعه تک ممالک اجنبیه دهکی امور تجاریه و حقوقنه باقان نظارت: خارجه نظارتی، خارجه ناظری.

خارچی: ص. عر. ذ. خارجه. طیش طرفه منسوب و متعلق، طیش، داخلی مقابلی: قسم خارچی: جهت خارجه سی: تربیات خارجه. ۲. ممالک اجنبیه به و دول اجنبیه ايله اولان مناسباته متعلق: امور خارجه: تحریرات خارجه. ۳. بر مکتبه یاقوب القیمه ورق و یوبو ایچمه رک یالکر درس آلتی ایچون کو. ندوزین دوام ایدن (شاکرد)، نهاری: مکتبک ایکیوز داخلی و یوز خارچی شاکردی وارد. ۴. حضرت علی المرتضی (رضه) افندمه قارشی عصیان ایدنلر مذهبه تابع آدم. (بومعنی ايله اسم کبی دخی قوللا نیلوب جمعی: خوارچ کلیر. { خارچی: س. عر. ذ. (امور خارچی) (خارجه) دن مختصر { دول اجنبیه ايله اولان مناسبات. سیاسی به و کرک اجنیلرک داخل مملکتده کرک تبعه تک ممالک اجنبیه دهکی امور تجاریه و حقوقنه باقان نظارت: خارجه نظارتی، خارجه ناظری.

خارچا: ح. عر. طیشاریدن، طیش طرفه منسوب و متعلق، طیش، داخلی مقابلی: قسم خارچی: جهت خارجه سی: تربیات خارجه. ۲. ممالک اجنبیه به و دول اجنبیه ايله اولان مناسباته متعلق: امور خارجه: تحریرات خارجه. ۳. بر مکتبه یاقوب القیمه ورق و یوبو ایچمه رک یالکر درس آلتی ایچون کو. ندوزین دوام ایدن (شاکرد)، نهاری: مکتبک ایکیوز داخلی و یوز خارچی شاکردی وارد. ۴. حضرت علی المرتضی (رضه) افندمه قارشی عصیان ایدنلر مذهبه تابع آدم. (بومعنی ايله اسم کبی دخی قوللا نیلوب جمعی: خوارچ کلیر. { خارچی: س. عر. ذ. (امور خارچی) (خارجه) دن مختصر { دول اجنبیه ايله اولان مناسبات. سیاسی به و کرک اجنیلرک داخل مملکتده کرک تبعه تک ممالک اجنبیه دهکی امور تجاریه و حقوقنه باقان نظارت: خارجه نظارتی، خارجه ناظری.

خارچی: ص. عر. ذ. خارجه. طیش طرفه منسوب و متعلق، طیش، داخلی مقابلی: قسم خارچی: جهت خارجه سی: تربیات خارجه. ۲. ممالک اجنبیه به و دول اجنبیه ايله اولان مناسباته متعلق: امور خارجه: تحریرات خارجه. ۳. بر مکتبه یاقوب القیمه ورق و یوبو ایچمه رک یالکر درس آلتی ایچون کو. ندوزین دوام ایدن (شاکرد)، نهاری: مکتبک ایکیوز داخلی و یوز خارچی شاکردی وارد. ۴. حضرت علی المرتضی (رضه) افندمه قارشی عصیان ایدنلر مذهبه تابع آدم. (بومعنی ايله اسم کبی دخی قوللا نیلوب جمعی: خوارچ کلیر. { خارچی: س. عر. ذ. (امور خارچی) (خارجه) دن مختصر { دول اجنبیه ايله اولان مناسبات. سیاسی به و کرک اجنیلرک داخل مملکتده کرک تبعه تک ممالک اجنبیه دهکی امور تجاریه و حقوقنه باقان نظارت: خارجه نظارتی، خارجه ناظری.

خارچی: ص. عر. ذ. خارجه. طیش طرفه منسوب و متعلق، طیش، داخلی مقابلی: قسم خارچی: جهت خارجه سی: تربیات خارجه. ۲. ممالک اجنبیه به و دول اجنبیه ايله اولان مناسباته متعلق: امور خارجه: تحریرات خارجه. ۳. بر مکتبه یاقوب القیمه ورق و یوبو ایچمه رک یالکر درس آلتی ایچون کو. ندوزین دوام ایدن (شاکرد)، نهاری: مکتبک ایکیوز داخلی و یوز خارچی شاکردی وارد. ۴. حضرت علی المرتضی (رضه) افندمه قارشی عصیان ایدنلر مذهبه تابع آدم. (بومعنی ايله اسم کبی دخی قوللا نیلوب جمعی: خوارچ کلیر. { خارچی: س. عر. ذ. (امور خارچی) (خارجه) دن مختصر { دول اجنبیه ايله اولان مناسبات. سیاسی به و کرک اجنیلرک داخل مملکتده کرک تبعه تک ممالک اجنبیه دهکی امور تجاریه و حقوقنه باقان نظارت: خارجه نظارتی، خارجه ناظری.

خارچی: ص. عر. ذ. خارجه. طیش طرفه منسوب و متعلق، طیش، داخلی مقابلی: قسم خارچی: جهت خارجه سی: تربیات خارجه. ۲. ممالک اجنبیه به و دول اجنبیه ايله اولان مناسباته متعلق: امور خارجه: تحریرات خارجه. ۳. بر مکتبه یاقوب القیمه ورق و یوبو ایچمه رک یالکر درس آلتی ایچون کو. ندوزین دوام ایدن (شاکرد)، نهاری: مکتبک ایکیوز داخلی و یوز خارچی شاکردی وارد. ۴. حضرت علی المرتضی (رضه) افندمه قارشی عصیان ایدنلر مذهبه تابع آدم. (بومعنی ايله اسم کبی دخی قوللا نیلوب جمعی: خوارچ کلیر. { خارچی: س. عر. ذ. (امور خارچی) (خارجه) دن مختصر { دول اجنبیه ايله اولان مناسبات. سیاسی به و کرک اجنیلرک داخل مملکتده کرک تبعه تک ممالک اجنبیه دهکی امور تجاریه و حقوقنه باقان نظارت: خارجه نظارتی، خارجه ناظری.

خارچی: ص. عر. ذ. خارجه. طیش طرفه منسوب و متعلق، طیش، داخلی مقابلی: قسم خارچی: جهت خارجه سی: تربیات خارجه. ۲. ممالک اجنبیه به و دول اجنبیه ايله اولان مناسباته متعلق: امور خارجه: تحریرات خارجه. ۳. بر مکتبه یاقوب القیمه ورق و یوبو ایچمه رک یالکر درس آلتی ایچون کو. ندوزین دوام ایدن (شاکرد)، نهاری: مکتبک ایکیوز داخلی و یوز خارچی شاکردی وارد. ۴. حضرت علی المرتضی (رضه) افندمه قارشی عصیان ایدنلر مذهبه تابع آدم. (بومعنی ايله اسم کبی دخی قوللا نیلوب جمعی: خوارچ کلیر. { خارچی: س. عر. ذ. (امور خارچی) (خارجه) دن مختصر { دول اجنبیه ايله اولان مناسبات. سیاسی به و کرک اجنیلرک داخل مملکتده کرک تبعه تک ممالک اجنبیه دهکی امور تجاریه و حقوقنه باقان نظارت: خارجه نظارتی، خارجه ناظری.

خارچی: ص. عر. ذ. خارجه. طیش طرفه منسوب و متعلق، طیش، داخلی مقابلی: قسم خارچی: جهت خارجه سی: تربیات خارجه. ۲. ممالک اجنبیه به و دول اجنبیه ايله اولان مناسباته متعلق: امور خارجه: تحریرات خارجه. ۳. بر مکتبه یاقوب القیمه ورق و یوبو ایچمه رک یالکر درس آلتی ایچون کو. ندوزین دوام ایدن (شاکرد)، نهاری: مکتبک ایکیوز داخلی و یوز خارچی شاکردی وارد. ۴. حضرت علی المرتضی (رضه) افندمه قارشی عصیان ایدنلر مذهبه تابع آدم. (بومعنی ايله اسم کبی دخی قوللا نیلوب جمعی: خوارچ کلیر. { خارچی: س. عر. ذ. (امور خارچی) (خارجه) دن مختصر { دول اجنبیه ايله اولان مناسبات. سیاسی به و کرک اجنیلرک داخل مملکتده کرک تبعه تک ممالک اجنبیه دهکی امور تجاریه و حقوقنه باقان نظارت: خارجه نظارتی، خارجه ناظری.

یا نکر شو تعمیرده مستعملدر:
خارق عاده، خارق العاده = عاده.
الاهک خارجنده اولان، خلاف
عادت وطیعت، معجزه و کرامت
قبیلدن اولان .

خارقه { س. ع. ج. : خوارق.
۱. خارق العاده شیء.
عاده الاهک خارجنده وطیعتک
فوقنده اولان غریب شیء : بر
خارقه ظهور ایتدی : خوارقه
ایناغجه چوق مائلدر. ۲. خارقه
عد اولنه حق درجه ده فوق -
العاده شخص، دها : ابن سینا
بر خارقه ایدی .

خارل { یا خود خاریل. ۹۹. بول
بول و سربست آفان صو
وساثره بی و بونا تقلیداً بر شیک
بولقه جریانی تصویر و تقلید
ایدر، و اکثراً مکرر قوللانیر:
باغچه ده صولر خاریل خاریل
آقیور؛ طامارلده قانک خارل
خارل جولان ایتدیکی طویلیر:
خاریل خاریل سولک = بیوک
بر سربستلکه و فاصله سز لقردی
ایتمک .

خارلامق { خارلاشمق، خارلادی.
۲. با: خیرلامق و ساثره.

خاره { س. ا. ف. مرمر دیمک او.
۱. قاش، کاغد و دمیر وساثره او.
زرنده کی متموج چیز کینر. ۲.
مرمر کی طالعلی و متموج قاش
ویا کاغد. = ص. بویله برقاشدن
معمول : خاره فیستان، خاره
اثواب .

خاره نمک { فط. خاره کی طاد
لغلی و متموج او.
لق: صودن کتابک صحیفه لری
خاره لیش؛ دکر خاره لئور.

خازن { سذ. غز. ۱. «خزانه» دن
خزینہ دار، خزینہ
امینی، خزینہ محافظی. ۲. علی.
الاطلاق محافظ، بکلیجی .

خاسیر { ص. ع. ۱. خاسره.
۱. «خسار» دن سف. ۱.
ضرر و زیانه دوچار اولان،
متضرر، خسار دیده .

خاشاک { س. ف. سوپرندی،
چوب : خار و خاشاک،
خس و خاشاک = چور چوب.

خاشردامق { فل. با: خیشردامق.

خاشع { ص. ع. ۱. خاشعه.
۱. «خشوع» دن سف. ۱.
آلچاق کوکلی، متواضع .

خاشعاً { ح. ع. ۱. خشوع و توا.
ضعفه، تواضع کارانه .

خاشلاقمق { فت. قاینار صیه
طالبدرمق ویا او -
سته قاینار صو دوکدیرمک :
جاماشیری، جایی خاشلاقمق .

خاشلامق { فت. ۱. قاینار صویه
طالبدرمق ویا اوسته
قاینار صو دوکک : جای، یو.
مورطه، مقارنه خاشلامق .

۲. استیه رک قاینار صودوکوب
یاقق : قولی فنا خالده خاشلام.

۳. قاربجه و بوجک کی حشرات
ایصیروب یاقق : قاربجه لر
اکه می خاشلادیلر. ۴. زیاده
تکدیر و تعزیر ایتمک، شدیداً
پایلامق : کندیشی فنا خالده

خاشلادی. ۵. کلی ضرر و زیانه
اوغرامق، باتیرمق : اور تاغم
اوله حق آدم بنی خاشلادی .

خاشلامه { س. ۱. خاشلامق
۱. فعلی. با : خاشلامق.

۲. ساده صوده خاشلاشمق ات:

کندیشنه خاشلامه دن باشقه بر
شیء یدیر میورلر .

خاشلاقمق { فل. ۱. قاینار صویه
طالبدرمق ویا اوسته
قاینار صو دوکک لرک بیشمک :
جای خاشلاندی. ۲. اوستقه
قاینار صو دوکک لرک یانمق :
آتمده کی اریق دور بیکله باله -
یرلری خاشلاشمق. ۳. بیوک
ضرر و زیانه اوغرامق : قارده
خاشلاندی .

خاشه { س. [ع. «غاشیه» دن
محرف] ۱. سحر اوروشی که
اکثراً صیرمه بافته لرله مزین
اولور .

خاص { ص. ع. ۱. خاصه.
۱. «خصوص» دن سف. ۱.

۱. بر آدمه ویا بر شیه مخصوص
و معین اولوب عمومه شمولی
اولسان، خصوصی، مخصوص :
بو طبیعت او آدمه خاصدر.

۲. عوامه عائد اولوب ممتاز بر
صنفه عائد اولان : مجلس خاص =
وکلا ده دواتندن متشکل مجلس
مخصوص. ۳. بر حکمدارک ذاته
مخصوص اولان : خاص اردو،
عسا کر خاصه؛ خاص آخوړ =
حکمداره مخصوص آتارک بو.

لندینی محل، اصطبل عامره؛
خزینة خاصه = حکمدارک املاک
واموال مخصوصه سی اداره سی؛
حداق خاصه = سرای باغچه -
لری، خاص باغچه؛ خاص اوپه =
وقتیله سرای هاپونده برنجی
صنفدن اولان اغارمه مخصوص
محل. ۴. خالص، بیاض، صافی،
حیله سز : خاص ایتمک، خاص
کومش. = سذ. ع. ج. :

خواص. ممتاز و مستثنای صنف
و بوجه صنفه مخصوص خلق، عام
و عوام مقابلی: خاص و عام.
خواص و عوام = عموم خانی.
خاصگی { س. و قتیله سرای ها.
بون خدمت خاصه صنفه
مأمور اولان بوستانچی صنفی
و ضابطانی.
خاصه { س. ع. ج: خصایص.
برآمده و یا پیشه مخصوص
اولان حال، قوت، تأثیر: او
آدمک بر خاصه سی (= برخصت
مخصوصه سی) وارد: کهربانک
جذب خاصه سی. || بالخاصه: ص.
رت مخصوصه ده، مخصوصاً،
آیریمجه.
خاصه { س. ع. ج: «عساکر
خاصه» خاصه دن مختصر
حکمدارک ذاتنه مخصوص اردو:
خاصه اردوی هایونی، خاصه
مشیری.
خاصه { س. ۱. خاص بر جنس
پایسته. ۲. بر جنس
ایکلی قاش.
خاصه { ح. ع. آیریمجه، مخصوص.
ص. صورت مخصوصه.
ده، بالخاصه: خاصه سزک ایچون
بدم.
خاصیت { س. ع. ج: بر شیشه
خاص و مخصوص او.
لان حال و قوت و تأثیر، بویه
بر قوت و تأثیری اولوق فضیلتی:
بو نباده تلین خاصیتی وارد:
بو میوه نك بر خاصیتی وارد میرد؟
بو آدمک هیچ بر خاصیتی یوقدر.
خاضع { ص. ع. ج: خاضعه.
«خضوع» دن سف.
تواضع ایدن، متواضع، خاشع
کمی. ل.

خاطر { س. ع. ج: خواطر.
«خطور» دن سف. ۱
۱. انسانک دوشورمه و حفظ
ایتمه قوتی، فکر، ذهن، عقل،
قوة حافظه: او وقعه خاطر.
مده در: سن خاطر مه کتیر؛
خاطر مین بکیدی: خاطره
قالق؛ خاطره کلک، خاطردن
چیتش = اونودلش. ۲. کوکل،
قلب، دل، حس و طویفو قوتی:
خاطر م قالدی = کوجندم؛ خاطر
یاغی = کوکل یاغی؛ خاطر قیر.
مق. ۳. صابنی، رعایت: سزک
خاطر کر ایچون: اونک خاطری
بیوکر: او آدم خاطره باقاز؛
بن خاطر ایچون اقردی سولم.
خاطر صایغی. ۴. کیف، حال:
خاطر صور مق: خاطر کر ایچی؟
|| خاطری صایغی = اهمیتیه،
خیلی بیوک. || خاطر قالق =
کوجنک، منفعل اولق: خاطر کر
قالسون سزک اوغلکر ده پک
چالیشان دکلدر. || جمعیت خاطر =
انسانک عقل و فکری برنده و
طوبلی اولمه. مقابلی: خاطر
پریشانلقی = فکر و عقلک طبا.
غنیق و قاریشیق بر حالده اولمی.
|| در خاطر ایتمک = خاطره
کتیرمک، خاطر لایمق. || صفای
خاطر = حضور قلب، کوکل را.
- تللی. || مرعی الخاطر = خاطری
صایغی، سوزی کچر. || خاطر
صور مق = بر خسته و لحوسه یه
حالت مناسبه ماکولات و مشروب.
تدن برشی کتورمک و یا کوندرمک.
خاطر شناس { ص. ق. ع. ج: (ع.
خاطر شناس { خاطر م - م - ق. ع.
شناختن = طایق [خاطره رعایت

ایدن، کیمه نك خاطری قیر میان.
خاطر شناسانه { ح. ق. ع. ج: خاطر
رک، کیمه نك خاطری قیر. قسزین.
خاطر شناسلق { س. و:
خاطر شناسی { س. ق. ع. ج: خاطر
کیمه نك کوکل قیرماه.
خاطر لایمق { ق. ع. ج: برینک خا.
طریقه کتیرمک،
در خاطر ایتدیرمک: سز خاطر.
لایمیه ایدیکز بستیون اونو.
ده بقدیم.
خاطر لایمق { ق. ع. ج: خاطره طو.
نق، اونونماق:
او وقعه یی پک کوزل خاطر لا.
یورم: اوله برشی سوبلدیککری
هیج خاطر لایمورم.
خاطری { ص. ع. ج: خاطری صایغی،
سرعی الخاطر، سوزی
کچر: کندی خاطر لی آدمدر.
خاطر مانده { ص. ق. ع. ج: خاطر م - م - ق.
ماندن = قالق [خاطری قالش،
کوجنش، منفعل.
خاطر نشان { ص. ق. ع. ج: خاطر
م - م - ق. نشاندن =
طور مق [خاطره قالاز، خا.
طرده طوران: او حال الان
خاطر نشاندر.
خاطر نواز { ص. ق. ع. ج: خاطر =
م - م - ق. نواختن =
اوخامق [خاطر اوخشیان،
کوکل خوش ایدن.
خاطره { س. ع. ج: خاطرات.
«خطور» دن سف. ۱.
۱. خاطره خطور ایدن شیء،
فکره کان شیء، سانحه: بر خا.
طره اولق اوزره سولیورم.

۲. خاطرده قلش شی، یاد داشت، یادگار: خاطره عهد شباب.

خاطف { ص. عر. ث: خاطفه. ۱. سرسته کچرکن بردن بره قابوب کوتورن. ۲. کوز قاشدیران: برق خاطف.

خاق { سذ. عر. } «خفقان» دن خاق { سذ } مفردی لسانمرده قوللاناز. = ث: خاقان، خا. فقیه = شرق و غرب. = ج: خوافی: جهات اربسه: شرق، غرب، شمال، جنوب؛ آفاق.

خاقان { س. اصل چین حکمدار. لرینک عنوان اولوب،

بده مغول و تاتار و ترک بیوک خانلریه دخی اطلاق اولمشدر.

«قاز» بونک محرفدر. «خان» ایله دخی مناسبتی درکاردر.

هر حالده خاقان خانلر خانه و حکمدارلر حکمدارینه دینلوب

شهنشاه مقامندهدر. (تعریبله «خواقین» صورتنده جمیده

قوللانیلر.)

خاقانی { ص. عر. ث: خاقانیه. خا. قانه منسوب و متعلق

سلطانی، شاهانه: دقتر خاقانی = املاک عمومیه تک مقید اولدقلری

دفتر و بونلره نظارت ایدن امانت؛ حدود خاقانی = ممالک

شاهانه حدودی.

خال { س. فا. ۱. طوبراق، توز، ترابی، توزی. ۲. مزار، مرقد،

طوبراق: فلانک خاکنه حرمة. || خاک ایله یکسان = طوبراقله

برابر، ییقلش، اثری قالمامش: بیورلنک برچوق بلاد معمویره یی

خاک ایله یکسان ایلدی.

خاکپا { و خاکپای. س. فا. } «خاک = طوبراق. پای = آفاق»

آیاغک طوبراغی، توزی، یاخود آیاغک باصدیعی طوبراق، بر.

[مفعول الیه صورتنده جناب و حضرت کی تعظیم تعبیری او.

لهرق قوللانیلر:] خاکپایکزه کلدیم، خاکپایکزه تقدیم ایتدم.

[بوندن یاکیلهرق و معنای حقیقیسنه واقف اولیهرق جهلا:

«خاکپایکزه کلدیکزه» صورتنده دخی قوللانوب، تعظیم یرینه

تحقیر ایتیش اولورلر.]

خاکدان { س. طوبراق یری، دنیا، کره ارض.

خاکسار { ص. فا. طوبراقله برابر، ذلیل، حقیر. (نواضع تعبیریدر:] بنده خاکسارلی.

خاکستر { س. فا. کول، رماد. ل.

خاک { ص. فا. ج: خاکیان. طوبراغه منسوب و متعلق

ویا طوبراقدن عبارت اولان، دنیا آدمی، بشر.

خال { سذ. عر. ج: اخوال. ۱. والد قارنداشی، طایفی. ۲.

بدنده وعلی الخصوص یوزده سیاه بکک، بک.

خالد { ص. عر. ث: خالده. جذ: خالیدن. جث: خلدات.

[«خلود» دن سذ.] دائم، دائمی، سرمدی. || هر جزایر خالدهات

= عربلرک قناریه آطهرینه ویر. دکلری اسم اولوب، اووقت بو

جزایر ربع مسکونک اک غربی نقطهسی ظن اولنقله، مبدأ

طول اتخاذ اولمشلردی. شمعدیکی

مختلف طوللردن ایسه بویله بر نقطه تک عموماً قبولی البته هر جعدر.

خالص { ص. عر. ث: خالصه. } «خلوص» دن سذ. [

قاریشیق و ساخته اولیان، صافی، تمیز، غل و غشدن حاری،

طوغری، حله سز: خالص یاغ، خلص کومش، قاب خالص،

محبت حالصه.

خالصاً { ح. عر. خلوصله، طو. غریقله، برکونه سؤ

نیتله اولیهرق، خالصانه: بن سزه خالصاً سویلورم.

خالصانه { ح. فا. خلوصله، طو. غریقله، برکونه غرض

وعوض تحتنده اولیهرق: خا. لسانه رأیمی بیان ایتدم.

خالصیت { سذ. عر. خالصک، صافیک، خلوص،

طوغریلق، حله سزک: نیم سو. زمک، قلبک خالصیتی ظاهردر.

خالطه { س. کوپکله طاقیلان، بوین خلطهسی، طاسمه،

طوق.

خالق { ص. سذ. عر. ج: خالقین. } «خلق» دن سذ. [یارا.

دان، یارادیجی، آفریننده: خالق عالم، خالق زمین و آسمان.

[اسماء الاله ندر.] || خیرالحالقیق، احسن الحاقین = مقروض یارا.

دیجیلرک اک ایسی، اک کوزلی اولان خلاق مطلق.

خالقیت { سذ. عر. یارادیجیلق، یاراقق حال و صفی:

خالقت مجرد حضرت الله عائد و مخصوصدر.

خاله { س. عر. (طایف دنگ او-
لان «خال» ك مؤنثیدر.)

والده نك همشیره سی، تیزه. =
تر. [ده] نك قفله صورتنده
یعنی «حالا» تلفظله پدرك
همشیره سی، عمه. [غریبدركه تیزه
دنگ اولان بولنت عربیه نك
مناسنی بوجوله دكیشدیروب
متروك حالنده ابراقده نغمز «چیچه»
لغت ترکیه سی برینه قوللا یوز.]

خالی { ص. عر. ن. خالیه. «خلاء»
{ دن سف. ۱. بوش، تنی،

ایچنده برشی اولیان: خالی بر
او، خالی صندوق. ۲. صاحبز،
ایسز. کیمه سز، تنها: خالی بر،
خالی صبرالده. ۳. بر شیدن
عاری، مستثنای، بری: بوحركتی
بر سیدن خالی دكهدر: ایکی
شق برندن خالی اوله ماز. ۴.
مشغولیتسز، اشتغال اولمیان،
بوش بکیریلن: خالی بوقتکزدده:
بیم هیچ خالی وقتم یوقدر: ایام
خالیبه ده. ۵. آجیق، منحل:
خالی بر، مأموریت. || ... دن
خالی اولق، طورمق = یایما.
مق، اینه نك: چالشقدن بر
کون خالی اولماز، طورماز. ||
خالی برلر، اراضی خالیبه = ص.
حبسز وایشلفه مش برلر، اراضی
موات.

خالی { یاخود قلی. س. اولسکرلی
خالی { اولطه کلیمی: خالی دو-
شك: عشاق، کوردوش خا-
لیبی. ... ص. خاوی، اولسکر-
لی: خالی سجاده.

خالیا { ح. عر. بوش اوله رق:
خالیای اوی خالیای ابراقشیر.

خالچی { س. خالی بابان وصا-
خالچی { نان ویاخود دوشدن؛

خالچیلر = خالچی اصنافی.
خالچه { یاخود خلیجه ویا فالجه.
خالچه { س. کوچك خالی، اولسکر-
لی کلم، سجاده.

خام { ص. فا. ۱. یشمه مش،
چیک: خام ات. ۲. ۳.

اولماش، کاله ایرمه مش: خام
میوه. ۳. آچلامش، تجربه سز،
عجیبی: خام آدم. ۴. ایشلفه مش،
آچلامش، خالی: خام طوپراق،
خام اراضی. ۵. راحت آلیشمقدن
زحمته غیر محمل: اوتورمقدن
يك خام اولدم، وجودم خام
آلیشدی. ۶. ایشلفه مش، حال
طبیعینده بولنان: خام اشیاء،
خام دیمر، خام شكر. ۷. بوش،
بیهوده، مناسبسز، عیث: خام
تکلیف: خیال خام، طمع خام.
{ مه. خام خوم = درلانیه:
خام { خام خوم ایتمك: خام
خلاط = بیچیمسز، شایشال.

{ ع. عر. ن. خامسه.
خامس { بشخی، پنجم: باب خا-
مس، دفعه خامسه، رتبه خامسه.

خامسأ { ح. عر. بشخی اوله
{ رق، بشخی درجه ده.

{ س. عر. «رتبه»
خامسه { خامسه «دن مخفف»
بشخی رتبه که رتب قلییه نك
اك دوتیدر.

خاملامق { فل. طول مدت
{ راحت آلیشمقدن
زحمته طیانماز اولق: آت آخور-
ده طورمقله خاملار.

خاملق { س. ۱. چیکك. ۲.
{ میودنك اولسا مش حد.

لنده بولمسی. ۳. تجربه سزك،
عجیبك. ۴. راحت آلیشمقدن
زحمته طیانماز اوله.

خاموش { ص. فا. موصان،
{ ابکم، ساك: خاموش
اولق = سكوت ایتمك، لقردی
سولتمك.

خامه { س. فا. قلم، كلك.

خامه ران { ص. فا. خامه = قلم.
{ راندن = سورمك
قلم سورز، قلم اوینادان: خامه.
ران اولق = یازمق.

خامه گذار { ص. فا. قلله یازلمش،
{ محرر، مکتوب:
خامه گذار وصف و تریف
اولدی.

خان { س. امیر، حاکم، حکمدار:
{ بخرا، خیره، هرات خانی.
— سلاطین عثمانیه اسمایسته
الحاق اولنور: سلطان عثمانی
خان غازی. || خان خانان = خانلر
خانی، ملوک تیموریه زماننده
هندستانده بر رتبه مخصوصه
عنوانی ایدی.

خان { س. عر. ج. خانات.
{ كرك طریق اوزرنده و
كرك شهرک ایچنده یولبی و
مبایر ویاخیلرك قونقورنه و
قامتلیرنه مخصوص ویاخود
تجار وارباب کسب وکارك ایش
کوردکاری وایشای تجارتیه بی
وضع و حفظ ایشکاری اولطه.
لری حاوی بیوك ابنیه: یولبی
خانی، تجارت خانی، بكار خانی:
خان کبی = بیوك وانتظام و نظا.
قدن داری او.

خانجی { س. برخان اداره ایدوب
قونان مسافر لری قبول
و خدمت لری ایفا ایدن آدم .

خانجیلق { س. خانجی صنعت و
ملک و وظیفه سی:
خانجیلق ایدوبور .

خاندان { س. فا. ۱. بیوک سلا.
له، اسیل و بیوک عائله:
خاندان نبوت = اهل بیت رسول
الله (صلم)؛ خاندان آل عثمان =
سلاسله عثمانیان. ۲. بر برده
خانسی معروف و مسافره
آجیق مکرم و اسیل آدم. (بو
معنی ایله س. و صد کی
و آخر ندکی «ان» باقیله رق،
سهوا جمع کی قوللانیلیر: [او
خاندان آدمدر؛ بو مملکتک
خانداننددر .

خاندانلق { س. ۱. اصالت، بیوک
بر سلاسله به منسوبیت.
۲. قیوسی کلنه کچنه آجیق او-
لمقلق، مسافر و رولک، مکرم ملک:
او آدمک خاندانلق انکار و لغاز.

خانق { ص. عر. «خنی» دن
{ س. ف. بوغان. د } یا.
خانق الذئب = قورت بوغان؛
خانق الکاب = چیدم؛ خانق
الفر = بر نبات طی.

خانقاه { س. عر. ج. خوانق.
{ فا. «خانگاه» دن
معرّب } تکیه، درگاه، بر شیخ
تحت ریاستده اوله رق درویشان
عمل اقامت و ذکر و عبادتی.

خانگی { ص. فا. اوده منسوب
{ و متعلق، اوده یاشار،
یعنی، اهلی.

خانلق { ۱. حاکمک، امارت،
{ حکمدارانق: بخاراده بر

خیلی سنه خانلق ایتدی. ۲. بر
خانک تحت اداره سندمه اولان
حکومت و مملکت: بخارا خانلقی،
خیوه خانلقی.

خانم { س. «خان» اسم ترکیسنک
{ مؤنثدر. بویله «م» علا-
وه سیله مؤنث تشکیلی قاعده سی
ترکجه ده بعض کلانه مخصوص او-
لوب، بیگ (بک) ک مؤنثی اولق
اوزده «بیگم» لغتی دخی آسیای
وسطیده مستعملدر. [۱. قاد-
ینلره ویریلن شرف و حرمت و
تعظیم تمبیردر، سیده، سق،
بانو: فاطمه خانم، زینب خانم،
والده خانم، همشیره خانم، خانم
افتدی، خانم قیز، کوچک خانم،
بیوک خانم. — جمعی حرمة قادینلر
مقامنده دخی قوللانیلیر: خانلره
مخصوص قاره. ۲. زوجه، حلیله:
فلانک خانمی، پاشانک بیوک خانمی.
|| خانم الی = کوزل رایجملی ییا.
ضممی بر چیچک وافی و یرن کو-
چک آغاچ. || خانم بوجکی = کل
غصیه ریخی کسن سیاه بککلکی
قرمری بر کوچک بوجک. || کبرلی
خانم = بر نوع یومشاق و بیاض
تازه پتیر.

خانمان { س. ۱. خاندان، سلاسله،
{ اهل بیت. ۲. خانه خلقی
و اشیای: خانمان خراب اولدی.
{ س. فا. ۱. او، بیت، دار،
خانه { مسکن: بوشهرک قاچ خانه-
سی وارددر؟ خانه سی مسافردن
خالی اولماز. ۲. کوچک اقسامه
منقسم بر شیخ اقسامنک بهری:
دامه، طاوله، قاصه خانه سی. ۳.
رقلرک صاغدن صوله معتبر اولان
صره و درجه لرنک بهری: آحاد،

عشرات، مآت، الوف خانه سی.
۴. دیگر بر اسم الحاق اوله رق

اوتک مدلولنک محل وقوع و
حصولی و یا مکانی کویستر اسماء
مرکبه تشکیل ایدر، که الحاق
ایتدیکی اسمک قاعده فارسی و یا
عربی اولسی لازم کلیرکن، مستقنا
اوله رق ترکجه دخی اولور: کتبخانه
دار الکتب، خسته خانه = بیمار-
ستان، طوبخانه = طوب دوکلین
محل، باروتخانه = باروت فابریقه-
سی، یازبخانه = یازی یازمفه
مخصوص ماصه، دولخانه = خانه
عالیکز، بنده خانه = خانه عاجزی
و سائره. || خانه بردوش = اوی
اوموزنده، اوموزنده کی کلیمدن
عبارت، سرسری. || خانه خراب =
اوی ییقلش، اوسز، پریشان حال.

{ س. انجمنه نوک، اولکر، بو-
خاؤ { روز: آتوا، قطیفه، سجاده
خاوی؛ خاوی دوکلک.
{ س. فا. مشرق. [سهوا
خاؤر { «باختر» یرسنه مغرب
معناسیله ده قوللانیلیر.]
خاوره { س. با: هاوره.

خاوی { ص. انجمنه نوکی و اولکر
خاوی { اولان: صیق خاوی
قطیفه؛ خاوی قاش. = س. اکثریا
توکی پاییلان سیله جک: ال خاو-
لیسی، آبدست خاویلیسی، حمام
خاویلیسی، ییمک خاویلیسی، آفاق
خاویلیسی.

خاویار { س. مرین بالینی بو-
{ مورطه سندن پاییلان
سیاه و لذت بر ماده مغذیه که رو-
سیه دن چیقار، || قرمری خاویار =
مورینه بالینی یومورطه سندن

پایلان عادی جنسی که قمر-
بتراق اولور.

خای { ص. فا. چیکنین. با. خا.

خایب { ص. عر. } « خیه » دن
خایب { س. } نائل مرام و موفق
اوله میان، محروم، بیهره.

خایب { ح. عر. محروم و بیهره
خایب { اوله رق، مرامنه نائل
اوله رق: خایباً عودت ایتدی.

خایف { ص. عر. } « خوف »
خایف { دن س. } قورراق.

خایلاز { خایلازلق، خایلازلا.
خایلاز { نطق: با. خیلاز و سائر.

خای { ص. عر. } « خونه.
خای { « خیانه » دن س. }

خیانت ایدن، طوغریقله حرکت
ایتموب غدر و حيله ايله ایشلین.
امنیتی سؤ استعمال ایدن، کور.
دیکی ایلمکه قارشی کفران نعمت
ایدن: خائن آدم هج بر وقت
خیر کورمز: خائن مملکت، خائن
دولت = مملکتده و دولته قارشی
اهانت ایدن.

خایسانه { ح. فا. خائجه سته،
خایسانه { خیانتله.

خایسلیک { س. خیانت، انسانک
خایسلیک { کوردیگی ایلمکه و یا
دولتی منافعه قارشی حرکت
واضاره سمی ایتدی.

خایه { س. فا. ۱. یومورطه. ۲.
۲. (زبازدی: خایاخصیه.

خاییده { ص. فا. ۱. چیکنش:
۲. کوجک چوجقلره
ویرین چیکنش بکک تشبیهاً
باشقورلی طرفدن بسویانوب
کپازه اولش (سوز و تعبیر):
بظاقت تشبیهات خاییده ووالانیور.

خبات { س. عر. کوتیک، یا.
خبات { رامازلق، فسالق،

خایلازلق: اجرای خبات ایتدی؛
طیقتنده مرکوز اولان خباتی
اظهار ایتدی.

خبار { س. عر. } « خبر » دن
خبار { سمی. } اتمکچی: خبازان =
اتمکچی اصنافی.

خبات { س. ج. عر. } « فسد:
خبات { « خبیثه » غیر مستعمل
کوتیکلار، یارامازقلر، ناسزا
ایشلر. || ام الخبات = سکری
حسیله هر فسادلک مصدری
اولان شراب.

خبت { س. عر. } خبات. با:
خبت { خبات.

خجباب { یاخود قیقاب. س. جانناز
خجباب { آفاقلی، فر. Échasses.

خججانی { ص. ایشلر، کوجنر،
خججانی { قافوسز، بر ایشله
مشغول اولیان احق و خایلاز.

خبر { س. عر. } خبر. اخبار. ۱.
خبر { بروقتک تبلیغی، بر حادثه دن
حاضر بولغیانلره ویریلن معلو-
مات، نبأ، پیغام، حوادث،
اصل ترکیبسی: صایق: میدان
حریدن خبر کلدی: او ایشدن
بزه خبر ویرن اولدی: برشئ
اولورسه بن سزه خبر ایدرم.
اناجی مرحوم حقیر اوله رق
« اتمک » فعلیله استعمالنک
اسکوب متروک اولدیغی بیان
ایدور. ۲. علم، وقوف،
معلومات، ییلمگی: فندن، صعتدن
خبری یوقدر: بو ایشدن خبرم
اولمادی. ۳. حدیث شریف،
فخر کائنات (صام) افتدملره
صحابه کرامی وقوعات وماجرا.

لرندن و مبارک کلاملرندن خبر
ویرن علم شریف: خبرده وارد
اولمشدر. ۴. د. نخوده مبتدا
و مسند الیه دینلن بر اسمع اسناد
اولنان صفت، مسند: «الله اکبر»
و «الله بسوکر» دینلدکنده
الله مبتدا و اکبر، بیوک خبردر.
۵. د. حدیثک وقوعنی بیان
ایدن فعل ویا جمله، مقابلی: انشاء.
|| بی خبر = بر ایشدن خبر و
معلوماتی اولمیان، وقوفسز،
معلوماتسز، غافل. (« باخبر »
تعبیری قوللانیله جق قدر
صوتوقدر.) || علم و خبر: ۱.
بر شیک اخذ و قبض اولندیغی
مبین سند رسمی. ۲. محله امامی
و یا بر هیئت رسمیه طرفندن
بر شیئی مبین اوله رق ویریلن
ورقه رسمیه. || قره خبر = بریک
واقعی حقیقه اقراراسنه ویریلن خبر.

خبرت { س. عر. } برایش حقیقه
خبرت { معلومات مکمله، بر
ایشک کنه و حقیقته وارمه،
وقوف و تجربه: اهل خبرت =
برایش حقیقه مکمل وقوف
و معلومات و تجربه سی اولانلر.

خبرجی { س. خبر ویرن، خبر
خبرجی { کتیرن آدم.

خبردار { ص. فا. (عر. خبر =
خبردار { م - فا. داشتق = طو.
تقی، مالک اولنی] بر ایشدن
خبر و معلوماتی اولان، خبر،
معلوماتی، واقف، آگاه: وقتیه
خبردار اولمدم: بی ایشدن
خبردار ایدیکز.

خبرکشمک { فش. بربرینه خبر
خبرکشمک { کوندرمک، بربرینه
معلومات و یرمک.

حَبْرَه { سَه. عر. با: خَبْرَت. اهل خَبْرَه یرینه سها }

«اهل قبله»، «قبله نما» یرینه ده
«خَبْرَه نامه» دینلر و بونی لغت
کتابنه ده قید ایدنلر واردر.

خَبْرَى { ص. عر. ذ: خَبْرِيه. م. بر
حَدَثِك وقوعندن خبر
و یرن (فعل وجهه): فعل خبری:
جمله خبریه. مقابلی: انشاء.

خُبْز { س. عر. اَمَك، نَان. ذ. ولسه.

خَبْط { س. عر. یا کَلَه، خطا.
خَبْط { ذ. } اصل معناسی کورجه
سنه اوکنی کورمیه رِک باصوب
یورینه در.

خَبِثَ { ص. عر. ذ: حَبِثَه.
«خَبِث» دن ص. ش. ا
۱. کَوِی، فَناء، فاسد، ردی:
ارواح خَبِثَه = مضر اولان جنلر.
۲. خَبائت ایدن، مفسد، یارا.
ماز، نابکار.

خَبِير { ص. عر. «خَبِر» دن ص. ش. ا
خَبِير { خبر و معلوماتی اولان،
معلوماتی، آگاه. واقف، خبردار.

خِتام { س. عر. ۱. بَیْتَه، تو.
«خِتام» کشفه، یا نه ابرمه، تمام.
۲. صوک، نهایت، پایان: خِتام
بولاق، خِتامه ایرمک = بَیْتَمَک:
خِتام و یرمک = بَیْتِیرمک. ا حسن
خِتام = کوزلاکله بَیْتِیرمه، صا.
غلقه اتمام و اکمال. — بومقامده
«خِتامه مَک» جمله عریبه سی
دخی قولالاییلر.

خِتامِ بَیْتِیر { ص. فا. { عر. خِتامه =
خِتامِ بَیْتِیر { بَیْتَه. فا. بَیْتِیرقن =
قبول اتمک { بَیْتَن، خِتام بولان:
او ایشده بوکون خِتامِ بَیْتِیر او.
لدی، { ناجمل برتمبیردر، زیرا

اصل معناسی بَیْتَه بیلر و قابل خِتام
اولوب، اومجلده قولالایق ایجاب
ایدردی. ا

خِتان { س. عر. عامیانه سنت
«خِتان» دیدیکیز رعایات که بلوغندن
اول اوزکک چوققلرک عضو
رِجلیتلرینک تپه سی اورتن درینک
کله سندن عبارتدر: خِتان
جمعی، خِتان دوکونی، چوجنی
خِتان اتمک.

خِتات { س. عر. سَنجِیَک، چو.
خِتات { جَقْلری سنت ایدن
بجراحیک صنعتی: { استعمالنه
احتیاج واردر. ا

خِتم { س. عر. ۱. مَهْرله، مهر
حَم { باصمه. ا چوق قولالاییلر.
سه ده، یرینه مستعمل اولان
«تَهْمیر» یا کَلِش اولدیفندن،
ختم و تخمیز دیمک ضروریدر. ا
۲. بَیْتِیرمه، تَوَکُتَه، پایانه ابر.
دیرمه: ختم کلام اتمک = سوزی
بَیْتِیرمک، سوزه نهایت و یرمک.
۳. قرآن کریمک تلاوتی اتمام
واکمال اتمه، ابتداسندن نهایتنه
دک اوقومه: رمضان شریفده
قرآن کریمی ختم ایدمک: بر
ختم ایندیرمه حکم. ۴. قرائت
درسی مقامنده قرآن کریمی
اوقوبوب بَیْتِیرمه: برسنده ختم
ایتدی: ختم قرآن، ختم کلام.

خِتم { س. عر. تَه. قارنک کو.
خِتم { بَک ایلَه قاصیق آره سنده کی
قسم اسفلنی.

خِطی { ص. عر. ذ: خِطْلَه، ط. قار.
خِطی { بَک کوبک ایلَه قاصیق آره
سنده کی قسم اسفلنه منسوب
ومتعلق.
خِجالت { س. عر. اوتانعه، محجو.
خِجالت { بیت، شرم.

خِجَسْتَه { ص. فا. اوغورلی،
خِجَسْتَه { مِبارک، مسعود;
خِجَسْتَه فال، خِجَسْتَه طامع = فال
و بختی مسعود و مبارک.

خِجَل { ص. عر. ا «خِجالت» دن
خِجَل { ص. ش. اوتانعه، محجوب،
شرمنده. «خِجَل» ذیمه ملی ا
خِجَلت { س. عر. اوتانعه،
خِجالت. ذ.

خِجَد { س. عر. ج. خدود.
خِجَد { یا کَلَق، رخ.

خِدا { س. فا. ۱. الله، ت. د. ر.
خِدا { رب: خدای لم یزل حقیقون!
بختی خدا! ۲. افتدی، صاحب
(بو معنا ایله یا لکیز بعض تر.
کیم تده بولنور: { کد خدا
(کتخد) = او صاحبی.

خِدا پَرَسْت { ص. فا. { خدا =
خِدا پَرَسْت { الله - پرست = طلا.
یعنی { الله طایبان، الله عبادت
ایدن، موحد.

خِدا داد { ص. فا. { خدا = الله.
خِدا داد { دادن = و یرمک { الله
و یردی، الله و یرکیبی، عطاء الله،
احسان الهی قبلندن اولان:
بر استعداد خدا داد ایله.

خِدام { س. عر. ج. عر. فد. خادم.
خِدام { «خدمه» کبی. { با:
خادم. — خنجی خواجهرک طو.
پلابوب کویا کندیلرینه خدمت
ایتدیردکری جنلره دخی اطلاق
اولنور: خداملی خواجه.

خِدا وِند { س. فا. صاحب، مَلّاک،
خِدا وِند { افتدی. ذ.

خِدا وِند کار { س. فا. آمر،
حاکم، حکمدار.
— سلاطین عظام عثمانیه تک
او خنجیسی اولان خنجیکان سلطان
مراد خان اول حضرتلرینه لقب

اولوب، مشار الهك شهزاده.
لكارنده واليك ايندكلى
بروسه ملقات ومضافاته يعنى
اسكى يفتيه خطه سنده علم او.
لشدر: جناب خداوندكار غازى:
خداوندكار ولايتى. [«خنكار»
تعبيرى دخی بودن مختصر
ومعرف اوله كر كدر.]

خدايگان {۱.} او خدايگانه. س. فا.
پادشاه عظيم الشأن،
سلطان السلاطين، شاهنشاه.
۲. حق تعالى حضرتلى. ذ.

خداي {ص. فا. ۱.} حق تعالى
حضرتلى به منسوب
ومتعلق اولان، عبادت الله، حصر
هت ايدن. ۲. كند يلكندن اولان،
طبيعي، صنعى و انسان يايدي
اوليان: خدايى نابت = اكلمكسز
كند يلكندن بيتن: خدايى نابت
اوتلر: وجم. هج بر تزيه كور.
ميوپ حال طبيعى سنده قالان ويا
كند يلكندن بيتن: خدايى
نابت. بر آدم: خدايى نابت بر
فيا سوف.

خدا {سند. عر. ط.} بر عضوك
خدا {اويوشمهسى؟} خدر اليناه
پارمق او جلريشك اويوشمهسى:
خدر عمومى = بتون بدنه عارض
اولان اويوشمه حالى.

خداشه {س. عر. ذهن طرما.
لاشمه، وسوسه، قوجيه.
س. عر. آلدشمه، او.
يون، دولاب، حيله.

خدا عكار {ص. فا. و:

خدا عگر {ص. فا. آلداديجى،
طولا ب چوبرن،
حيله كار، حيله باز.

خدم {سند. ج. عر. فد: خادم.
با: خادم.

خدمات {س. ج. عر. فد:
خدمت. با: خدمت.

خدمت {س. ج. عر. خدمت.
[زبازدى: خدمت] ۱.

برينك ايشنى كورمه، كبار و
اغنيا واختيارلره چوجقلىك
بالذات كورمه جهكلى ايشلر
كورمه: افنديسته، اويشته خدمت.
مت ايتك: چوجق خدمتى
كورمك. ۲. بر انسان ويا
حيوان ونباتك ايشو ونما بو.

لسيون اقتضا ايدن ايشلر: بو
آتك خدمتى كورليور: بو باغچه
خدمت ايستر. ۳. بر او ويا
دايره ده كورلى اقتضا ايدن

ايشلر: بو او ك خدمتى بر آدمله
كوريله سر: بو قيت ابي خدمت
ايدور. ۴. ايش، وظيفه، ما.
موريت: بر خدمته قوللا تقي:
خدمته كيتدى: خدمته ددر. ۵.

وظيفة عسكريه، عسكرلك:
خدمت عسكريه، خدمت موظفه،
خدمت ردفيه، خدمت احتياطيه:

بالنعل خدمتمده بولنان افراد.
۶. و قتيله حضرت وجناب كى

تعظيم تعميرى اوله رقى اك زياده
طريق على اصطلاحنده قوللا
نيلزدى: خدمت ابي السعوده

چيقدى: طاشكويرى زاده خدمت.
متنك درسنه دوام ايتدى. (بو

صورتله استعمالى اليوم بستانون
متروكدر.) || خدمت ايتك،
خدمت كورمك، خدمتمده بو.

لنقى، خدمتمده قوللا تقي.

خدمت ايتك
خدمتجى {س. خدمت ايتك
مخصوص ذكور ويا

انائند آدم: بوملكنده خدمتى
بولقى بك مشكدر: قاچ خدمت.
متجيز واردر؟ = ص. خدمت
ايدن، خدمت ايتك وظيفه سيله
موظف: خدمتجى قيز.

خدمتجىك {س. خدمتجى ايشى
ومسلك وصفى:

اولادى بلك ايجون خدمت.
متجيك ايتك مجبور اولدى:
قوانلمده خدمتجى ايدور.

خدمتكار {س. فا. خدمتجى،
برينك خدمتمده
بولنان آدم.

خدمتكارلىق {س. خدمتجىك،
برينك خدمتمده
بولنان آدمك حال وصف و
ملكى.

خدمه {سند. ج. عر. فد: خادم.
(خدم وخدام كى). -

آريجه برداره رسميه ك خدمت.
تى كورن آدملكه او طه جى
وچاوش قيتلندن اولوب كنديلر.

ينه مخصوص قياقتلر ده واردر:
باب حالى خدمه سى. || خدمه
خاصه، خدمه شاهانه = بعض

خدمات شاهانه ده بولنوب صفت
عسكرى بى حائز بولنان بر صنف
مخصوص كه موسيقه افراديله

برابر بر اداره ده بولنورلر.

خدمتك {س. فا. اوق. عر.

خدمتجى {س. عر. اويون، حيله،
مكر، خدعه.

خدمتجى {س. فا. ۱. وزير، آصف:
خدمتجى اعظم. ۲. مهر
واليسنه ويربان عنواندر: خدمتجى
مصر.

خدمتجى {ص. ح. فا. بر وزير
ويا مصر واليسنه

منسوب ومتعلق ویا شایسته او.
لان: حضور عالی خدیوانه لرینه:
عظایای خدیوانه: خدیوانه یا.
شایور.

خَدِیوُی { صد. عرب. خدیویه.
[«خدیو» لغتی بالمعرب
عربیده دخی قوللانديفنندن
یا ککش عد اولغازا بر وزیر
و یا مصر والیسته منسوب و
متعلق: جانب عالی خدیویلرینه:
اداره خدیویه.

خَدِیوُیت { صد. عرب. [«کذلک خدیو
مغرب اولديفنندن
یا ککش عد اولغازا ملیدر» مصر
والیکی، مصر والیستک صفت
ومسندی و تحت اداره سنده اولان
پرل: مسند خدیویه یکم شد.
خدیویت مصریه تک مقدار
اهالیسی.

خِذْلان { صد. عرب. معاونت
دوچار اوله. ن.

خِذْلَه { صد. عرب. [«فند: خاذل
= لسانعزده قوللانغازا آر.
قد اشلری تهلکده بر اقوب قاچان
نامرد آلچقزلر، اراذل، ادانی
بوش آدملر.

خَر { صد. فار. اشک، حار، مرکب.

خَر { مه. کوپک کندینه ناشان
خَر { دیگر بر کوپک ویا آدمه
مقام تهدیده دیشلری کوستره.
رک ابتدکی خردلی بی تقلید
و تصویر ایدر. || خرکوره
منازعه، مجادله، کوپکلر خر.
لدیسی کبی غوغا.

خَر { یاخود خیر. مه. کوکندن
خَر { چیقان قیصیق و بوغوق

سسی تقلید و تصویر ایدر رک
اکثر یا مکرر قوللانیلر: نزله.
دن کوکی خرخر ایدیور. || خر
چیقارمق = منازعه چیقارمق.

خَراب { صد. عرب. ویران اتمه،
خراب { ویرانلق، یقعه، بوزمه.
معموریتک ازاله سی: کراجیلر
اوی خراب ایتدیلر: محاربه
جریان ایتدیک یزلری خراب
ایدر. [«تخریب کبی»] = صد.
تر. ۱. بوزلش، ییقلش، ویران
معمورک ضدی: خراب بر او،
خراب بر مملکت. ۲. سرخو.
شافندن حالی دیگر کون اولوب
پژمرده ویتکین اولان: مست
خراب اولش. || خانه خراب =
اوی ییقلش، هن طرفی ویران،
اینبی بر باد، پریشان.

خَرابات { صد. عرب. [«خرابه»]
نک جمعی ایشه ده، او
معنا ایله قوللانلوب، مفرد کبی
استعمال اولنور [میخانه، میکده،
منداملرخی خراب ایدن عشرت
وسفاهت بری. عرب.

خَراباتق { صد. فار. ج: خراباتیان.
خراباتق { ۱. میخانه مداومی،
بکری، سرخوش و پژمرده حال.
۲. الینه کین آقچه بی عشرت
وسفاهت یوله اسراف ایدوب
کندینه و اوینه بارقنه باقیان
سغیه.

خَراباتیانه { صد. فار. خرابا.
خراباتیانه { نیمه، خراباتیلکله،
اسراف وسفاهت و سرخوشلقه.

خَراباتیلک { صد. سرخوشلق، پژ.
خراباتیلک { مرده لک، سفیلانه
اسراف وسفاهت.

خَرابه { صد. عرب. ۱. ویرانه،
اسکی ابنه ییقندسی،
بوزلش معموره آثار باقیه سی:
تدمر، بعلبک خرابه لری. ۲.
مح. تک خراب و یاری ییقینی او:
بر خرابه ده اونور یوردی.

خَرابه زار { صد. فار. ویرانه لری
خرابه زار { چوق پر، ویرانه لک:
بفداد اداره عثمانیه به کچدیکنده
بر خرابه زار ایدی.

خَرابه نشین { صد. فار. (عرب.
خرابه نشین { خرابه = ویرانه. فار.
نشستن = اونورمق | ویرانه ده
اونوران، بر ویرانه تک برکوشه.
سنة صیفینوب اوراده باربتان
فقیر.

خَرابیت { صد. عرب. (اویدر.
خرابیت { مه بر لغت اولوب،
عربیده خراب مصدر اولمقله،
ادات مصدریت الحاقی عشردر
ویرانلق، خرابلق، بر بنا ویا
معموره تک ییقینی دوشوک حا.
لنده بولمقی، اندراس: پومپینی
شهرینک خرابیق.

خَرَج { صد. عرب. [«خروج» دن]
خرج { ۱. ویرک، جزیه. ۲.
وقبله تبعه غیر مسلم تک بدل
عسکری مقامنده ویردکاری
شخصی ویرک. || خراج کیمک =
خرجه باغلامق، خراج تأدیه.
سنة، مطلقا برشی ویرمکه بریسی
مجبور اتمک.

خَرَج { صد. عرب. [«خروج» دن]
خرج { ط. بدتک مختلف پرلرنده
چیقان چیقان.

خَرَج { صد. بزم مالک مزایده
خرج { چیقارلمی، مزادده صد.

تلمی. — دلال لرك : خراج مزاد!
باغرمه لری بومعنا ايله در. (كجه
عربی ايسه ده، عربیده بويله بر
معناسی يوقدر، مكرکه چيقدی
ديك اولان فعل ماضی «خرج»
دن غلط اوله.)

خر اججی { س. وقتيله تبعه غير
مسئله دن خراج نا.
ميله آنسان شخصی ویری
تحصيلة مأمور آدم، خراج
تحصيلدارى.

خر اجگذار { ص. فا. (ع. خراج
م. فا. كذاويدن
= ادا ايتك) خراج ورن، خرا-
جه كمش، جزبه كذار.

خر اخر { س. ج. ع. فند:
خرخره. نا. خرخره.

خر از { س. (ع. «غزاره» دن)
بيوك چووال.

خر از { س. با: خزار.

خر ازده { س. صغير اودنده حا.
صل اولان بونجی كي
قانی شی كه صاریقه علاج زعم
اولنور.

خراسان { س. توغله توزيله
كیر چدن مركب
صاغلام بر خرج كه چنتونك
ایجاددن اول اونك پینه قو-
للا نیلیدی. (اساساً ایرانك
خراسان خطه سنده استعمال
اولندیفنندن، بو اسمله شهرت
بولشدر.) || قره خراسان =
عن اصل خراسانده پایلان
مقبول طبان قلع.

خراسانی { س. اسکی قیافتده
(صاریقدن طاشقین
خواجهكان قاؤغی كه اسکی مزاد

طاشلرنده امثالی جوق كوریلور.
خر اش { ص. فا. «خراشیدن»
دن = ص. اولوب صتر.
تشکیلنه كیرد | طیرمالایان، قا
شینان : دل خراش = يورك
طیرمالایان، قلی انجیدن : خاطر
خراش = خاطر بطیرمالایان،
وسوسه بی موجب.

خر اط { س. ع. «خرط»
دن سم. (چیرقیقی.
س. ج. ع. فند:

خرافات { خرافه اندر استعمال
اولنور) ادیان كاذبه قديمه اعتقا-
دات باطله سندن قاله خارق العاده
حكایات غریبه، اساطیر : اسکی
مورخلر اخبار صحیبه بی بر
جوق خرافاتله قاریشدر بره رق
بويله شیلره طبعاً مائل اولان
عوامه قبول ایتدیرمشلدر.

خرام { س. فا. «خرامیدن»
فغاندن سم. (صالاننه،
صالینه رق ناز وادا ايله بوریمه :

خرام ايتك. || خوش خرام = ناز
وادا ايله صالاننه رق بوریمسی
لطیف اولان.

خر امان { ص. فا. صالاننه رق
ناز وادا ايله بوریم :
خر امان اولق = بو صورتله
بوریمك. || خرامان خرامان =
صالینه صالینه.

خر بقی { س. ع. «خر بقی»
خر بقی ابيض = آق چوبله :
خر بقی اسود = قره چوبله.

خر بنده { س. فا. (خر = اشك.
بنده = قول — تر.

زبانزدی : خرمانده) اشكی،
قاطیجی، مكاره جی. (وقتيله
اردو معیتنده كي مكاره جیلره

دیتیدی.

خریوشته { س. ا. فا. اشك
صیرتی ديمك اولان
«خریشت» دن | بالیق صیرتی
شكنده چانی.

خر په { س. با: آریاغ.

خر تاوی { س. سیاهیلرك بیکیری
كجه سنه مادل اوله.
رق کیدیکری طوبارلاق كجه
کلاه.

خر تلاب { س. (ع. «قطب»
دن غلط) قوجه یمنی.

خر توج { س. (فر. Cartouche)
دن | طوپ فشکی؛
خر توج چانفسی = خر توج وضعنه
مخصوص اوله رق طوپ آراهه
سنگ آرقه سنده كي صندیق.

خرتی { مه. دائما «رتی» لغتيله
برابر قوللانیلر : خرتی
رتی = اسکی پوستی اشیا.

خرج { س. ع. ۱. صرف،
بوزمه : ووردیکر آنچه بی
تکمیل خرج ایتدم : او آنچه تك
تکمیلی خرج اولدی می؟ ۲.

[مصدریت معناسندن هاری
اوله رق] صرف اولنه جق آنچه،
صرف، خر جلق : جوق خرج
کیدبور. ۳. بر معامله رسمیه
ایجنون ویریلن رسم : محکمه
خرجی، انتقال خر جی، اعلام
خر جی. ۴. تر. برشیک اعمالنه
یارایان مواد، کراسته : اوسته.
لرك خر جی قالدیفندن بوش
طور بورلر : يك خر جی. ۵. دیوار
اورمكه وصیوه وسأزیه یارایان
کیر ايله قوم ویاخراسان یاخود
چامورله صمان وسأزه مخلوطی:

دیوار خرجی، صیوه خرجی؛
خرج یاغی. ۶. اثواب سوس
ایمون انواع اشکالده دیکلن
غیطان و سائر: قاذبن لبـ.
سلبنه خرج قومق بوسته موده
اولدی؛ آوردیادن حاضر خرج
کلیر. || خرجی اولق = ایشی او-
لق، النیدن کله یلک: بو ایش
اونک خرجی دکدر؛ بو یوک
قادر مرق بنم خرج دکدر؛ او
آته بیجک سنک خرجک می؟
|| خرج راه. || با: خرج راه.
|| خرج عالم، خرج عام = هرکسه
کوره الوریشتی، هرکسک قو-
للانه بیله چکی: ایکیکلی اثواب
خرج عالم دکدر. || وکیل خرج،
وکیلخرج = بر بسوک قوابده
مصرف ایتمک مأمور آدم. ||
خرجی ایچندن چیتمق = آیریمجه
مصرف ایتمک حاجت اولماق.
خرج { سـ. عـ. } شیدن بیوک
هکبه.
خرجامق { قـ. عـ. } خرج =
خرجامق { دـ. } صرف ایتمک،
بوزمق: اوقدر آقچه پی برکو-
نده خرجادی؛ چوق پاره خر-
جایور. ۲. برخی بالانترام تهککه
یه صوقق.
خرجامق { قـ. } مصرف ایتمک،
خرجامق { مصرفه کیرمک: بزى
کوزل اکاندیردی اما کندیبی
چوق خرچاندی .
خرچراه { سـ. قـ. } خرج =
بول [یول مصرفی، برماور ویا
صابطک مأموراً بر یردن برره
کیتسبون رتبه و معاشله و قطع
ایده چکی مسافه کوره رسا

ویرلن آتیه: حرکت ایتمک
ایچون خرچراهنی آلدی؛ خر-
جراه نظامنامه سی .
خرچلق { سـ. } مصارف عادییه
چلم بوق؛ خرچلی قالدی. || عیب
خرچلی = اوافق تفک شخصی مصا-
رفه مخصوص آتیه: چوققره بش
اون غروش جیب خرچلی ویرملی.
خرچلی { سـ. } کیرج و قوم
خلیطه سیله یاغیش: خر-
جلی دیوار. مقابلی: قوری دیوار.
۲. غیطان و سائردهن چیکارله
مزین: خرچلی فیستان، فرمه.
۳. مصرفی، چوق مصرفه وچو-
ده کلن: خرچلی یتمک.
خرچی { سـ. } خرج عام اوله بیلن،
خرچی { عادی، اوجوز: خرجی
ایتمک = ایتمک عادی و اوجوز
نوعی.
خرچنک { سـ. قـ. } تیج. ||
خرچین { سـ. } عنادجی و تیز،
سرت، ترس، بدخوی:
پک خرچین برچوچنی واردر.
خرچینلق { سـ. } عنادجی، تیز-
لک، سرتک، تر-
سلک: بوقادینک خرچینلی تحمل
اولنور شی دکدر.
خرخره { سـ. عـ. } خراخر.
خر { سـ. قـ. } عقل، فکر، ذهن.
|| بی خرد، بیخرد = عقلسز.
خرد { سـ. قـ. } کوچک، اوافق،
صغیر. || خرد خاش، خرد
مرد = پارچه پارچه: آینه پی بر
یومروقه خرد خاش ایشدی.
|| خرد سال = کوچک یا شده،
صغیر السن.

خردال { سـ. عـ. } خردل =
{ دـ. } ۱. معروف یا-
قیچی جه، قیچی: خردال دانه سی =
پک کوچک شیدن کنایه در. ۲.
دوگلش خردال معبونی که میکنه
اته سوریلور: فرانسر، انکایز
خردالی. || خردال لایه سی، یا-
قیسی = صاحبان یزه یا پیشدیریلان
لایه و یا یاقی یعنی دوگلش خردال
ایله صیوانش کاغذ: خردال
باقیسی قومق. کوردیرمک.
خردل { سـ. عـ. } خردال. ۱:
خردلیه { دـ. } خردال ایله
تریه اولنش شیرده که خردال قوتیه
تخیر ایتمک سزین طایانه بیلر.
خردمند { سـ. قـ. } خرد. ۱:
مندان، عقلی، عاقل.
خردمندانه { سـ. قـ. } عاقل.
خردوات { سـ. عـ. } خرد. ۱:
تفک شینلر، اهمیتز شینلر، اونه
بری. ۲. دمیردن کنه آلات
وادوات = سوراق کوشه زنده
خردوات صانانلر؛ خردوات
دکانی.
خردواتچی { سـ. } خردوات صا-
ده چی.
خرده { سـ. قـ. } ۱. اوافق شی،
خرد = اوافق پارچه، ریزه: باقی
خرده لری. ۲. اینجه و دقیق
معنی، نکتته، کیزلی معنی، مفهون.
= صـ. قـ. ۱. اوافق و قرنیدن
عبارت اولان: خرده اینچی. ۲.
پک اینجه و کوچک: خرده یازی.
خرده بین { سـ. قـ. } خرده = او-
قادی. ۱. دیدن = کورد-
۳۷

مك ا كوزك كوره ميه چكى درجه.
ده كوچك شيلرى و بوحالده
اولان حويشنى كورمكه مخصوص
آيشه : خرده يئنه باقى؛ خرده
يئنه آتجق كوريله بيار. فر.
Microscope. = ص. قا. اك
كوچك و دقيق شيلرى كوره.
بيان، مدق، فهم وادراكى بك
كسكين : مدقنى خرده بين.

خرده يئنه { ص. ح. قا. مد.
عقيقه ايله : تحقيقات خرده يئنه؛
خرده يئنه تدقيق ايتدى.

خرده يئلى { ص. قا. خرده يئنه
كوچك : حيوان خرده يئنى، حو.
ينات خرده يئنى، (عربى اوله ميه.
جفندن، مؤنثه «خرده يئنيه»
ديتمه لي. ا

خرده جى { ص. اوافق تفك شيلر
ويا كمنه دمير آلات
وادواتى صانان آدم. خردواتجى،
چرچى.

خرده جيلك { ص. خردوات صا.
نان آدمك ايشى
و حال وصفى.

خرده چين { ص. قا. ا خرده =
قيرندى. چيدن =
طوبلاق ا ريزه و قيرندى طو.
پلايان، دوكان قيرندىلىرى طو.
پلايان فقير.

خرده دان { ص. قا. ا خرده =
نكته. دانستن =
يئلك نكته و دقايى آكلان،
دقايى آشنا.

خرده فروش { ص. قا. ا خرده =
اوافق تفك شيلر
فروختن صائق ا اوافق تفك

شيلر صانان، چرچى، طيله كار.
خرده گير { ص. قا. ا خرده =
طونق ا سوزك ايچنده كيزلى
معانى آرايه ورق اعتراض ايدن.
خرده ليك { فط. اوافق، پار.
چه پارچه اولق.
خرس { سذ. عر. ط. ديليز.
خرس لك.

خرستيان { ص. (ر. - - - - -
دين عيسى
(عم) ه تايم اولان، عيسوى،
نصرانى : خرستيانلر، خرستيان
قولر.

خرستيانلق { ص. عيسويت،
نصرانيت، دين
عيسى : خرستيانلق عالمى.

خرستيانى { ص. ا خرستيانيه.
دين عيسى به منسوب
و متعلق، نصرانى، عيسوى.

ا غلط تعبير اولوب، يئنه نصرانى
ويا عيسوى ستمه مالى مرجعدر. ا
خرسز { ص. ا بلكه «خيرسز» دن
بحرف ا باشقورليك

مالى چالان آدم، اوغرى، سا.
رق، دزد. - - - - - آشيى اوپوننده
بر صابى، ا خرسز مالى = مال
مسروق. ا خرسز يئناغى = خر.
سزلى قبول و مال مسروقلىرى
حفظ ايدن آدم و منزل. ا دكيز
خرسزى = قورصان. ا آت
خرسزى = اوستى باشى خفيف،
ديم ديزلاق : هايطه.

خرسز لامة { ص. خرسز جه.
سنه، كيرايجه،
اوغرى بين.

خرسزلىق { ص. خرسز چال و
صفى، اوغرى باق،
سرفت : خرسزلىق ايتك.

خرسند { وخرسنده. ص. قا. قنا.
عتكار، قانع.

خرطوم { سذ. عر. ۱. فيل
طونق ا سوزك ايچنده كيزلى
معانى آرايه ورق اعتراض ايدن.
خرده ليك { فط. اوافق، پار.
چه پارچه اولق.

خرس { سذ. عر. ط. ديليز.
خرس لك.

خرقه { سذ. عر. ۱. بز و قاش
پارچه سى. ا. ۲. در.

ويشرك كينكلى اوست لباسى.
۳. جيهك آلتنه ويا كيهك
انتاريى اوستنه كييلن ديزه
قدر ويا ده قيصه يئسوقلى
لباس. ا خرقه سعادت، خرقه
شريف (طوغرى شريفه) =
امانات مبارك دن اولان برده
شريفه جناب نبوى .

خرقه پوش { ص. قا. (عر.
خرقه = م - قا. پو.
شيدن = كيك) خرقه كين،
درويش.

خرگاه { ص. قا. كبرا چاديرى،
ا اوانق .

خرگله { ص. قا. (تر. زنازدى :
هرگله ۱۱. يئنه بويك
طاشيقه آليشماش آت و قيصراق
واستر و مركب سوريسى :

چفتككند خركله سى واردر .
۲. بوحالده بولان يئنى آليشما.
مش حيوان، سورى حيوانى :

خرگله در يئنه كاز. ۳. م.
تريه دن بسبتون محروم آدم.
۴. برايش كورمز خرده غلبه لكى :

اونده برسورى خركله واردر .
خرگه { ص. قا. با : خركه .

خرل { خريل. مه. با : خريل.

خَرلا شَمَق { فش. بربرنه «خ»
خاوغا ایتک، چکه مهتر لکدن
بربریه اوغرا شفق .

خَرلامَق { فل. ۱. «خ» ایتک،
کوکدن سله نفس
آلق ویا اوبقوده خورلامق.
۲. سببیز یره خاوغا ایتک،
راحت و برمیوب منازعه چیقار.
من ایسته مک .

خَرلامَشَق { وخرلامق. ۱.
خَرلا شَمَق { خَرلامق .

خَرلَدی { س. ۱. اوبورکن ویا
اوبایقلقده کوکدن
ویا کتزدن سله نفس آله،
خورلامه. ۲. سببیز خاوغا
تزع .

خَرلَدیچی { ص. سببیز خاوغا
ایدن، منزعجه چی .

خَرَم { ص. فا. ۱. سونجلی،
مسور. ۲. مفرح، داکشا .

خَرما { س. فا. ۱. معروف اقالیم
حاره میوه سی، عمر .

۲. خرما شکنده خمور طامبسی .
|| خرما آغاجی = بومیوه دی ورن
آغاج، نخل. || خرما طوربسی =
خرهاک رنکی آسکدیر ات
طونی. || طراوزن خرما سی چوق
چکر دکلی خای آغز بوروشدیر
برمیوه وونی ورن آغاج .

خَرمان { س. فا. «خرمن» دن
۱. حیوانتک صمندن
آیرلیچون ایدیلن عملیات = بو
یاغور خرمانه مانع اولور؛ خرمان
وقتیکور. ۲. بو عملیات ایچون
یعنی دوگمه حاضر لامش اکین
دمتلی جموعی. ۳. اکینلرک
دوگسیچون حاضر لشم داتروی

میدان: خرمان جفتلک اورت.
سند اولمیدر؛ خرمانده اوتور.
یوردی. ۴. اکینلرک خرمانده
دوگمه سی موسمی: خرمانده او.
ددمک اوزره بورج آلدی.
۵. هر یزدن برر دانه آلروب
برطاق بایق اوزره آیری آیری
صره لامش کتاب جزئری ویا
توتون پابرقلری و سازه: کتابی
خرمان ایتک. || خرمان آراه سی =
یکی ایجاد اولمش خرمان ماکینه
سی. || خرمان دوگمه = دانه لری

آیرق اوزره اکینی خرمانده
دوگمه. || خرمان صاورمق =
دانه لره قاریشیق اولان اینجه
صافی آیرمق ایچون کورکله
هویه آتوب روز کارلاندیرمق .
|| خرمان صوکی = توز طور اقله
قاریشیق حیوانات. || خرمان
کیله سی = بیوک اولجک. || خرمان
یری = خرمان دوگمه مخصوص
داتروی میدان. || طوغله خرمانی =
طوغله بایلان یر .

خَرمانچی { س. ۱. حیوانتی خر.
مانده دوکوب صا.
ورمه مشغول آدم. ۲. توتون
پابرقلری خرمان ایدن عمله .

خَرمانلامَق { فت. هر یزدن برر
دانه آلروب طاقم
بایق اوزره بر شینک اجزاسی
طاقم طاقم ایتک، خرمان ایتک:
کتابک جزئری، توتون پابرا-
قلری خرمانلامق. = فل .
(حیوان) بر داتره اوزرنده
دوئوب قوشیق .

خَرمن { س. فا. خرمان. با:
خرمن { خرمان .
{ س. فا. «خر» مرکب
خَرمه { س. مهره = بونجوق }

قاطیر بونجوقی .

خَروات { س. اصل آوس-تریاک
اهالیسنک اسمی اولوب، دالما.
چییه، اسلاوینی و قرده طاغ
اسلاوینی دخی اطلاق اولور.
خَرواتجه { ص. ح. خروات
خروانجه سونلک؛ خروانجه
شرقی، لسان. = س. خرووات
لسانی: خروانجه اسلاو السنه -
سندندر .

خَرروب { وخرنوب. سذ. عر.
فاصولیه و بانلا شکنده
اولان معروف سیاه میوه، یکی
بونیوزی. || خروب آغاجی = بو
میوه دی ورن آغاج که اقالیم
معتدله تک اصیقلرنده بیتشیر.
|| خروب شری = بو میوه تک
قوروسی قاینداملغه بایلان شربت.
خَرروج { سذ. عر. چیقه،
طیله ری چیقه:
خروج ایتدی = چیقدی .

خَرقس { فا. «خروس» دن
۱. طاؤف جنس تک ازکی:
خروس اوتمک. ۲. چاققلی
سلاح چاققی تیه سی: طابانجه
تک خروسی قالدیرمق. ۳. قیو
زبرتک مندالی. || خروس
آیغی = فشنک سوکه جک بورغو.
|| خروس اوتمک = صباح اولق.
|| خروس اوغلی = جیلفین .
|| خروس ایکی. با: اییک .
|| خروس یومورطه سی = اوق
یومورطه. || خروس عقلی =
نه یایدیغی ایی دوشوغین .
خَرقسینه { س. کلنیک بالینه
بکزر ینز برجس
بایق .

خُر و سَبَّح { س. بیان تره سی
نوعی.

خُر و سَلَانَق { قل. خروس کمی
قباروب قورلق.

خُر و ش { س. قا. شماش، کورلی،
باغرمه، تلاش: جوش
و خروش.

خُر و شَان { س. ح. باغروب شماش
ایدن ویا ایدم رک،
تلاشلی.

خُرید { س. قا. ساتین آله،
مبایعه. ذ.

خُریدار { س. آلیجی، مشتری،
طالب.

خُریده { س. عر. ج. خرائد.
۱. بکر قیز. ۲. داینه.
مش ایجی، درنا-فته.

خُرِزْمَه { س. آغزین حیوانلرک
آغزینه و آیینک طو.
داغناک اوستنه، کچیریلن دیمیر حلقه.

خُرِیطَه { س. عر. (یونانیدن)
۱. برملکتک احوال

جغرافیه سنی مصور رسمی: خر-
یطه بریه؛ خریطه بحریه؛ خریطه
محسمه = قبارمه؛ خریطه السماء =
نجومک مواقع و صورینی کوستیر
خریطه. ۲. مشیندن کیسه و
طوره، طفسار جق. || مج. بو
خریطه ده یوغیدی = مأمول و
ومتصور دکلدی.

خُرِیف { س. عر. کوز موسمی،
خران.

خُر { یاخود خُر: س. ۱. سرعت،
چاقلق: خُرله یوریمک. ۲.

شدت، قوت: خُرله اورمق.
۳. پرتاو، هجوم قصدی: خر
آلق. || خرزینی آلق = حرص و
شدتنی تسکین ایتمک؛ خرزینی

آله مامق = حرصنی، شدتنی تسکین
ایدمه ماک، نفسی ینه ماک.

خُرَار { س. (ترکجه ایدمه «خزار»
یازلسی غلطدر. — اصلی

مرکبه دوئر دکرمن دیمک او-
لان قا. «خراس» دن محرف
«خراز» اولسه کرکدر؛ ذاتاً

بوصورتده قولالایلیر، نخته
و کراسنه بیجمکه مخصوص صو
ایله تحریک اولنور بیوک بییق.

خُرَان { س. قا. کوز موسمی،
صوک بهار، خریف. ||

ج. صاراروب صوله وقی،
اختیارلق سنی.

خُرَاندیده { س. قا. کوز مو-
سمی کورمش، صا.
راروب صواش،

خُرَانه { س. عر. خانک قبیله
(غلطدر) خزینه. || خزانه
الکتب = کتبخانه.

خُرَاش { س. عر. ج. فد: خر-
ینه. یا: خزینه.

خُرَوع { س. عر. ج. کسمه،
یارمه، عملیات. کیان
محک اسمنه اضافله بر چوق

اصطلاحات مرکبه تشکیل ایدبور.
خُرَف { س. عر. طوبراقدن
معمول چناق چوملک
کبی شیلر.

خُرَفَه { س. عر. چناق چوملک
کبی طوبراقدن معمول

شیلر و بونلری یاغی صنعتی،
فر. Céramique.

خُرَه { ۱. خزنه دار. یا: خزینه،
خزینه دار.

خُرَینه { س. عر. ج. خراش.
(تر. زبازدی: خزنه.)

۱. آتیه وضع و حفظ اولسان
یر، وزنه، صندوق: خزینه

دولت، خزینه مالیه. (مالیه
نظارته یا لکریه «خزینه» دخی

دینیر. ۲. ذی قیمت شیلر حفظنه
مخصوص محفوظ بر، دپو. ۳. آثار

صوبک ویا یاغور صوبنک بر-
یکوب حفظ اولندی بی بر. صهرنج،
دپو؛ صو خزینه سی دخی دینیر.

۴. طوب و قندک باروتنک
قوندینی بر. ۵. مدفون مال،

دفینه. ۶. اربنک بریکن بر.

۷. تقود و سائر ذی قیمت شیلر-
دن عبارت یوک. ۸. وقیله

اون آلتی بیک غروش مقداری.

|| خزینه خاصه = ذات حضرت
پادشاهی به عائد املاک و اراضی
و سائر ملک واردات و مصارفی

دائره سی. || خزینه کتبخانی =
اندرون مایونده کی ذی قیمت
اموال و اشیاک حسن محافظه
و اداره سنه مأمور ذات.

خزینه دار { س. قا. (تر. زبازدی:

«خزندانار» بر خزینه-
نک اداره و محافظه سنه مأمور
آدم.

خزینه دارلق { س. (زبازدی:

«خزندانارلق» خر-
ینه دار وظیفه و مأموریتی.

خَس { س. قا. چوب: خس و

خَس { خاشاک = چورچوب؛ خار
و خس = چالی چربی.

خَسار { س. عر. و:

خَسَارَت { س. عر. ج. خسا-
رات. زان، ضرر:

چوق خساره اوغرا دی؛ چوق
خسارت اولدی.

خَسارَدیده { س. قا. (عر-
ی. خسار = زیان - قا.

دیدن = کورمک { زبان کورمیش،
ضرره اوغرامش، متضرر.

حَسَّت { سَه. عر. خَسْبَسْلَك، بَجَل،
حَسَّت { نَا كَسْلَك، جَر بَك، خَسْت
طبع = طبیعتدهکی نَا كَسْلَك.

حَسَّة { ص. فَا. ج: خَسْتَكَن،
حَسَّة { صَبْی یَزْدَه اُولِمَان، بَر
عَلت و مرضه دُوچار اولار،
مریض، اصل ترکیبسی: صَابِرِی؛
خَسْتَه اولوق، دوشمک، یَانَمَق =
خَسْتَه لَانَمَق.

حَسْتَه خَانَه { س. فَا. خَسْتَه لَرَك
حَسْتَه خَانَه { قبول و تدای او.

لندیفی عمومی محل، بیمارستان؛
سیار خَسْتَه خَانَه = مجاریده نقل
اولفنه الوریشلی خفیف و متحرک
خَسْتَه خَانَه.

حَسْتَه دِل { ص. فَا. قَلْبِ مَرِیض،
حَسْتَه دِل { مجروح الفؤد، درد،
مند.

حَسْتَه لَانْدِرِمَق { فِت. خَسْتَه
حَسْتَه لَانْدِرِمَق { اِتْمَك، خَسْتَه.
لنی موجب اولوق: دوشکی روز.
کار بنی خَسْتَه لَانْدِرِدی.

حَسْتَه لَانَمَق { فِل. خَسْتَه اولوق،
حَسْتَه لَانَمَق { خَسْتَه دوشمک:
صوتوق آلوب خَسْتَه لَانَدَم.

حَسْتَه لَق { س. مَرِض، عِلْت؛ جِلْد
حَسْتَه لَق { خَسْتَه لَنی، سَنِکِبَر
خَسْتَه لَنی، قَلْب خَسْتَه لَنی؛ صَا.
لَنین خَسْتَه لَنی = عمومی وساری
مرض. { «خَسْتَه لَك» یاز ماملی.

حَسْتَه لَقْل { ص. اوستندن خَسْتَه.
حَسْتَه لَقْل { اِن اَكْسِیك اُولِمَان،
خَسْتَه مَرِاج.

حَسْتَه مَرِاج { ص. فَا. مَرِاج و
حَسْتَه مَرِاج { طبیعتی خَسْتَه لَانَه
مائل، بَك صَبْی خَسْتَه لَانَان،
خَسْتَه لَقْل.

حُسْر { سَد. عر. و:

حُسْرَان { سَد. عر. خُسَار، خُسَارَت،
حُسْرَان { زَبَان. ضرر.

حُسْرَو { س. فَا. حَكْمَدَار، شَاه.

حُسْرَوَانَه { ص. حَا. فَا. شَاهَانَه.

حُسُوف { سَد. عر. اَبَك طَو.
حُسُوف { تَلْسِی؛ خُسُوف کَلْبِ،
خُسُوف جزئی؛ خُسُوف واقِع
اولوق = آبی طو تَلْق. — کُونَشَك
کینه کسوف دیرل.

حُسُوس { ص. عر. اَن: خُسُوسَه.
حُسُوس { «خَسْتَه» دِن صَد. ۱.
بَجَل، نَا كَس، جَرِی. ۲. اَلْجَان،
دَنی، دُون، عَادی، فِیْتَسَر: مَوَاد
خُسُوسَه.

حُش { م. ه. جَانَفِس کَبِ شِیْثَلَرَك
حُش { تَحْرِک اُولَنْدَقْجَه جِیقَار.
دَقْلَری سَسِی تَقْلِید و اَنَصُور
ایده رَك مَکْرَر قوللایلییر:
حُش حُش اِتْمَك.

حُشَب { سَد. عر. اَج. ضَمه اِلَه
حُشَب { حُشَب و خُشْبَان کَلِیر کُن
بَزْغَلَط اُولَه رَق «اُخْشَاب» قوللای
نیورز { آغَاچک اودون قسمی،
کَر اَسْتَه سِی، اَصْلی: جَوَز آغَاچْک
خُشْبِی بَك اِبْنِ جِلَا آلبَر.

حُشْت { س. قَابِن وَقِصَه حَرْبَه،
حُشْت { اَل مَرِزَاعِی.

حُشْت { س. فَا. کَبِر چِج، طَو غَلَه.

حُشْخَاش { سَد. عر. مَعْرُوف
حُشْخَاش { نِیَنْتَه کَه بَاشْنَدَه اُولَان
تَحْمَلْمَری طَبِیدَه مَنُوم کَبِ قوللای.
نِیْلِیر، و بُونَرَلَك قَوْنِی جِیزَمَکَه
آبُون دِیْنَل فِیْتَدَار مَادَه طَبِیْه
اَسْتِخْرَاج اُولْتُور || آق خُشْخَاش =

بُونَك بَرْنُوعِی. || خُشْخَاش بَرِی =
کَلْبِچَک چِیچِک.

خُشْخَاشِیْه { صَد. عر. بَا. فَصِیلَه
خُشْخَاشِیْه { خُشْخَاشِیْه = خُشْخَاش
قَبِیلَدِن نَبَاتات.

خُشْشَر { س. قَاوُن و قَارِیُوزُک سَرْت
خُشْشَر { قَالَان بِیْض سَمِی.

خُشْشَر { م. ه. سَرْت بَعْض قَاشْلَرَه
خُشْشَر { سَاثُر شِیْثَلَرَك اُولَنْدَقْجَه
جِیقَار دَقْلَری سَسِی تَقْلِید و
تَقْلِید اِیدَر: خُشْشَر اِتْمَك.

خُشْشَر دَامَق { فِت. سَرْت بَرَقَاش
خُشْشَر دَامَق { وَاکَاغْد و سَاثُرَه
اُولَنْدَقْجَه خُشْشَر اِیدَر مَرِک.

خُشْشَر دَامَق { فِل. سَرْت بَرَقَاش
خُشْشَر دَامَق { وَاکَاغْد و سَاثُرَه
اُولَنْدَقْجَه خُشْشَر اِتْمَك.

خُشْشَر دِی { س. سَرْت بَرَقَاش و
خُشْشَر دِی { کَاغْد و سَاثُرَه بَا.
خُصُوص زَوَاحِفِک اُولَنْدَقْجَه
جِیقَار دِیْنِی سَس، خُشْشَر اِتْمَه.

خُشْمَه { س. عر. و لَادَتْنَدِن اُول
خُشْمَه { اَلدَه سِی وَفَات اِتْمَك
قَارْنِی یَارِیلَه رَق جِیقَار بِلَان
چَوُجْکَه مَشْهُور قِیْصَر دَغِی
بُوطَرَقْلَه دَنِیَاه کَلْشِیدِی.

خُشْک { ص. فَا. قُورِی، یَابِس.

خُشْکَسَال { س. فَا. قُورَاقْک و
خُشْکَسَال { قَطْط و غَلَا سَنَه سِی.

خُشْل { م. ه. سَرْت و قِیْصِیق سَسِی
خُشْل { تَقْلِید و اَنَصُور اِیدَه رَك
مَکْرَر قوللایلییر: کُوکْسی خُشْل
خُشْل اِتْمَك.

خُشْلَامَق { خُشْلَامَه و سَاثُرَه. دَا:
خُشْلَامَق { خَاشَلَامَق و سَاثُرَه.

خُشْلَامَق { فِل. و:

خشلدا امق } فل. سرت و قيصيق
برسس جينمارمق :
اسكوكى خشلدايور.

جسم { س. فا. غضب، حدت .

خِشْمَاكُ } ص. قَا. حَدَتْلِي،
غَضِبْنَاكَ.

خُشْنُود { ص. فا. راضی و ممنون :
 خشنود ایتمک، اولق =
 راضی و ممنون ایتمک، اولق .

خشنودلق } س. و:

خُشَنودى { س. فا. رضا و ممنو.
نیت. } «خشنودیت»

دبہ ملی۔
خُشوع (کوکل آفاقلی۔ عز. تواضع،

خُشُونَت (س.ش. عمر. سرتك، قا.
 باق، درشتك: خسو-
 نت طبع = طبع سرتكي.

خشین (ص. عربی) «خشونة» دن
 خشین (ص. عربی) «خشونة» دن
 درشت، ناملايم.

خشیه } وخشیت. سث. عر. قور.
 } قو، خوف.

خِصَال } سث ج. عمر. فد : خِصَلت .
 } با : خِصات .

خَصَائِصُ (ش. ج. عر. فد:
خاصیت. لا: خاصیت.

خَصَائِلُ { ش. ج. ع. فـ :
خصات. لا : خصات.

خَصَلَتْ { ش. عر. ج: خصال،
خصال. ط. بیت، خوی،
خلق: خصلت مخصوصه؛ خصال.
ئل ممدوحه؛ خصال زمیّه.

خَصْم (سند. عربی: ج: خصوم.
دو مستعمل اولان
«خضاء» ایسه مرادفی اولان
ولسانزده قولالانیان «خضم» ک

جمعیدر. ۱. دشمن، عدو؛
خضم جان = اک بیک وشدتلی
دشمن. ۲. دعواده یا دوا.

یون و کورش و یاریش و سائرہ
دہ قار لرف، مخالف۔

{ سلاصلی آکلاشیلہ مدی }
خضم اقربا و متعلقان دن اولان :
خضم اقربا یی چیوق؛ او بنم
خضمدر .

خَصَمَاءُ (سند. جم. عر. (فد.
«خَصِيم» اسانزدہ غیر
مستعمل اولوب، «خَصِوم»
یرینه «خَصَم» ک جمع کی
قول الاسرار: لا: خَصَم.

خصم لاق { س. دشمنك. خصومت،
عداوت.

خصلت { س. اقربالق، قرابت .

خصوص (صد. عمر. ج: خصوص
اصات. ۱. خاص و

مخصوص اوله، عموم مقابلی،
مخصوصیت، بر شخص و یا شیئه
حصر: عموم مدن خصوصه نقل
کلام ایدم. ۲. ایش، ماده،
کیفیت: بو خصوصه ده؛ وقوع
حاکم تحقیق و اشعاری خصوص.
صنه همت سورلسی. (جمع بو

معنا ایله قوللانیلیر. ۳. حکمه به
کیتمکه عذری اولان آدمک
اقرار و تقریر و یا شهادتی دیکلمک
اوندی کندی طایر و استی

عادی اوزرینه جانب محکمه دن
مأموراً خانه سینه کوندرین
هیئت : خصوص کوندرلای :
خصوص کتدی : (ال باخصوص)

على الخصوص، خصوصاً = مهله
هپسندن زیاده، خصوصاً.

خصوصاً } ح. مر. ۱. خصوصاً.
} حی اوله رق، بالخاصه،

خاصة، آريجه. ٢. مله. على
الخصوص.

! خصوصي } ص. عر. ا: خصوصو-
ص. عر. ا: خصوصو-

عائد اولیوب بر شخص و شیتہ
و یا بر ہیئتہ عائد اولان : بو
رقص جمعیتی عمومی اولیوب
خصوصی اولغله بالکمز مدعوین

یہ بیلیر ۲. ذاتی، شخصی،
وظیفہ، رسم، عائد اویوب
شخصہ و ذاتہ عائد اولان:
خصوصی پر مکتوب یازورم؛
تنفس و قتلہ امور خصوصہ۔

سیاہ اوغراشیر؛ بعض امور
خصوصیہ۔۔۔نی ترویہ ایچون
رخت آلدی۔

خصوصیت (خصوصیك، عمومى
مى اولايه رب خصوصى اولان
شيك حال وصفى: بوتجرباكت
خصوصيتى شيوه سندن بلادر .
۲. آدمك شخسه و ذاتنه

منسوب و مربوط اولہ، منسوب
بت، اختصاص : اوذاتہ الکیدن
خصوصیت و ارادر. ۳. برینہ:

مخصوص اوله، ایرجه بر حالده
بولنه: او آرمك خصصيت
احوالی واردر = كندينه مخصوص
حال و طورى.

خُصْمٌ | سَدَّ ج. عَرَبِيٌّ : فَدَّةٌ
خُصُومٌ | خَصِمَ بِأَخْضَمٍ.
خُصُومَةٌ | سَدَّ عَرَبِيٌّ : خَصْمَانِ،
دَشْمَنَانِ، عِدَاوَتٌ.

خصوصیتی سے قلیوب یا لندن در-
ستانی کو مستیور: || اعلان
خصوصیت = ایک دولت آرہے سندھ
اعلان حرب.

حَصِي { سذ. عر. رجلیتی نزع
حَصِي { اولغش آدم، خادم.

حَصِيه { سذ. عر. آ: خصیتین.
حَصِيه { خابہ.

خَضَاب { سذ. عر. بریشی بویا.
خَضَاب { مق ایچون حاضر لائش
ترکیب، بویا، ذ.

خَضِر { سذ. حیات سمردی به نا.
خَضِر { ثل اولان الیاس نبی (عم) ک
لقبیدر: خَضِر الیاس. || خَضِر
الیاس کونی = خُرسَیَان لرجه جر.
جس نبی (عم) مخصوص کون
که نیساک ۲۳ نجی کونی اولوب
تشرین اولک ۲۶ سنده کی « روز
قاسم» ایل بر ارسنبی هان، ساوی
ایکی قسقه بولرل، اصلی بیشلک
کونی معناسیله «روز خضر» اولسه
کرکدر، زیرا نام آغاچلرک یازا.
قلادینی واورتفک بیشلاندیکی
موسمدر.

خَضِرَاء { سذ. عر. ذ: اخضر.
خَضِرَاء { با: اخضر.

خَضِرَت { سذ. عر. کم: بیشلک:
خَضِرَت { حضرت اوراق = یازا.
قلرده کی بیشیل رنگ.

خَضُوع { سذ. عر. تواضع،
خَضُوع { خُشوع.

خَط { سذ. عر. ج: خطوط. ۱.
خَط { چیزکی، چیزیک: بر خط
جکرمک، چیزمک. ۲. یازی:
خط تعلیق، خط ثلث: حسن خط =
کوزل یازی: حسن خط خواجه
سی. ۳. بر صره و چیزکی صو.
وتنده شی: «دیر بول، تافراف
خطی: خط کبیر = آنا دمییر
بول: آنا طولی خط کبیری. ۴.
ر. بر چوق نقطه لک بر برینه
ملاصق صره لائمه سندن حاصل

کاخانه خط شریفی؛ اصلاحات خط
هایونی.

خَطَاء { سذ. عر. ۱. پاکیش،
خَطَاء { پاکیشلق، غلط: «بونده

بر خطا وارد؛ بوکتاب خطاری
صوابدن زیاده. ۲. پاکله، سهو،
استخیرک اوانان قصور: خطا
ایتدم. ۳. قیاحت، کناه، جرم:
اخطارده بولندمه خطای
ایتدم؛ کندی اختیار مزله ایتد.
یگمز قنالقنری. قدرد استاد ایتک
خطارده. ۴. ف. قصده مقرون
اولیه رق ایشتیلین فعل. || خطا
صواب جدولی = برکتیاب
ایچنده واقع اولان پاکیشلری
و تصحیحلری حای جدول که
کتابک صوکنه علاوه اونور.

خَطَاء { خذ. عر. پاکیش اوله رق،
خَطَاء { پاکیشلقه، سهو.

خَطَّاء { صد. قا. (عر. خط =
خَطَّاء { یازی. فا. آوردن =
کتیرمک) صقال ویدینی یکی تیتفک
باشلامش (کج).

خَطَاب { سذ. عر. ۱. برینه
خَطَاب { سوز سویله، سوزی بر

آدمه سویله، توجه کلام: بکا
خطاب ایدمک سوبلدی؛ سزه
خطاب ایدلین سوزی نیچون او.
ستکزه آلپورسکز؟ ۲. برجماعته
توجه کلامه سولیلین نطق. ۳.

(صرفده) فعل وضمیرده ضب
ومتکرمک غیری اولان ایکنجی
شخص استتمالی که سوزی
دیکنندن عبارتدر. || خطاب
عزت = من طرف الله بر آدمه
سوز سولینه. || فصل الخطاب =
برکتیاب و یا خطبه تک باشنده
بسمله وحمدله وصوله ایله دعادن

اولان چیزکی: خط مستقیم، خط
منحنی، خط عمودی، خط افقی.
۵. م. کرکه ارض خریطه سنده
چیزیلی بولسان طول و عرض
مفروض چیز کیلری: خط استواء،
خط نصف النهار. ۶. عر.
کنج لرده یکی چیمقه باشلا یان بیتق
وصقال. || ۷. آتش خطی = میدان
حریده مریاتک دشمنه واصل او.
لدینی آکلاشیلان مسافه باشنده کی
صرد که عسکر اوراده طور ووب
قورشون آتفه باشلار. || اجتماع
میه خطی = صولری بر بره طو.
بلاناک بر اراضی حوضه سی احاطه
ایدن ارتفاع نقطه لرنک تشکیل
ایتدکاری دائره. || تقسیم میاه
خطی = اراضینک اک مرتفع تقاطی
صره سی، که صولری مخالف ایکی
جهته طوغری آقار ایکی ماشایی
بر برندن تفریق ایدر. || خط
حدود = ایکی دولت آره سنده کی
حدودک تشکیل ایتدیکی چیزکی.
|| خط حرکت = برآموره تعالیم و
تعیین واونک خارجته جیمه مامسی
تنبیه اولناز وظیفه. || خط دست =
بر یوک ذاتک کندی ایلله یازدینی
شی: روسیه ایطاطوری المانیا
ایمپراطورینه خط دستیه برنامه
یازدی: مؤلفک خط دستیه محرر
کتابک قیمتی یوکدر. || عر. خط
سبز = کنج لردک صقالدن اول یاز.
قلرنده بیتن ایخه نوک. || خط
شریف، خط هایون = اساعاً
سلاطینک خط دستیه محرر و بر
خصوصک اجراسنه دائر صادر
اولوب آلائی ایله رسماً و عتماً
باب عالیده او قونان فرمان:

صکره « اما بعد » تعبیرله مبنی
دلیمه کیریشمه .

خطاباً { ح. عر. برینک یوزنسه
سویله ریک توجیه کلام
ایده ریک بو سوزی بکا خطاباً
ویلدی .

خطابت { س. عر. ۱. خطیبک ،
جامعه خطبه ایراد
ایدن خطیبک وظیفه و مسلکی :
یکی تأسیس اولان جامع شریفک
خطابتی کیمه توجیه اولندی ؟
۲. فصاحت و سلاستله نطق
ایراد ایتمه .

خطا بخش { ص. فا. (عر. خطاء
بخشیدن = باغشلاق) واقع سهو
وقاحتلری عفو ایدن : جناب حق
خطا بخش و جرم پوشدر .

خطا پوش { ص. فا. (عر. خطاء
سهر و وقاحت - فا. بو
شیدن = اورتمک) واقع اولان
سهو و وقاحتلری اورتن .

خطاط { س. عر. ج. خطاطین .
(« خط » دن سم. ۱ .
کوزل یازی و علی الخصوص ثلث
و نسخ کبی یازیلریازان آدم ، حسن
خط صاحبی : بو لوحه بی خانفی
خطاطله یازدی ریکیز ؟ ۲ . حسن
خط معلی .

خطاطلق { س. ۱ . کورل یازی
(و علی الخصوص ثلث و
نسخ کبی یازیلری یازمق مهارتی ،
حسن خطه مالک اوله . ۲ . حسن
خط مملکی .

خطایا { س. ج. عر. فد : خطیبه .
با : خطیبه . (ظن اولنده
ینی کبی « خطاء » تک جمعی دکلسمده
او مقامده قوللائیلور .

خطباء { س. عر. ج. عر. فد :
خطیب . با : خطیب .

خطبه { س. عر. ۱ . جمعه و یارام
تمازلرنده خطیبک قرائت
ایله تکراری بعض آیات کریمه و احاد .
یت نبویه ایله مزین و بعض نصایح
دینیه بی محتوی جل جلاله درک خلیفه
حضر تلیزشک اسمعی و دعاسی ده
حاویدر : کندی نامنه خطبه او .
قوتوق = سکه ضرب ایتمک کبی
سلطنت و حکومت علائمنددر .
۲ . کتابک ویا برنطق و مقاله تک
باشنده کی مسجع و منشور عبارت :
کتابنه کوزل بر خطبه یازمشدر ؛
کتابنک خطبه سی باشقه سنه
یازدردی .

خطر { س. عر. تهلکه ، مخاطره ،
خطرناک { امینتزلک ؛ پر خطر =
تراهکسی چوق ، تراهکلی .

خطرناک { ص. فا. قورقولی ، مخا .
طره لی ، تهلکه لی ،
امینتیز : بر راه خطرناک .

خطف { س. عر. قاعه ، جن
وشیطانک قابوب کو .
نورمسی .

خطمی { س. عر. ایه کوچمه
مشابه و اوندن بیوک
معروف بر چیمک که قوروسی
خاشلانرق کوکی یومشاتمق
ایچون ایجبار .

خطور { س. عر. خاطره کله ،
در خاطر اولمه : خاطر .
مه ، ذهفه خطور ایتدی .

خطوط { س. عر. ج. عر. فد :
خط . با : خط .

خطوه { س. عر. ج. خطوات .
۱ . آدیم . ۲ . اولچی عد
اولان اعتباری آدیم .

خطه { س. عر. مملکت ، بر ، بقعه ،
قطعه : خطه یانیه = بمن
قطعه سی .

خطیب { س. عر. ۱ . جامعه
خطبه او قویان و بو وظیفه
ایله موظف بولان آدم . ۲ . فصاحت
و سلاستله ایراد نطق ایدن .

خطیر { ص. عر. ۱ : خطیره .
(« خطر » دن صد .)
۱ . مخاطره لی ، وخیم : طریق
خطیر . ۲ . بیوک ، عالی ، شانی ،
مهم : امر خطیر .

خطیره { سهوا « خطیره » برینه
قوللائیلور . با : خطیره .

خطیل { س. طاش دیواری تقویه
ایچون هر برایی آرشین
ارتقاعنده چکیکن کراسته و یا
طوغله طبقه سی .

خطیبه { س. عر. ج. خطایا .
۱ . یاکایش ، سهو .
۲ . صوح ، قباح . (جمعی دما
مستعمل اولوب ، « خطاء » تک
جمعی مقامده قوللائیلور .

خفاء { س. عر. ۱ . کیز لیک ،
برشینک کیزی و سر و محرّم
اولمی . ۲ . کیزی شی ، سر .

حقاش { س. عر. یاراسه ، کیجه
قوشی ، شیره .

حقاف { س. عر. اتر . یاززدی :
(قواف) آتاق قافی انواعی

صانان آدم . (ایوم اسکی طرزده
وقبا آتاق قابلری و یا خود ترلک
وامثالی کبی شیشلرک حاضر لرینی
صانانله تخصیص اولغنه
قزندرمه جیدن فرق اولنور .) ||
خفاف ایشی = اوجوز صائفی اوزره
پیک آشاغی کراسته ایله یالاش عادی
آتاق قافی : عادی ایش .

جَفَايَا { س. ج. ع. ر. ف. د. خفيه. با : خفيه. }

جَفَا { س. ع. ر. ۱. خفيف شريك حَقَّتْ { ح. ل. ي. ن. ي. ل. ك. ا. غ. ر. ا. ق. }

مقابل. ۲. وفارسزاق، تمكينيز. لك. || خفت مزاج = هواياني. || خفت مشرب = غفتزلك،

آجيقاق. || عقلنه، شهورينه خفت كتيريك = جيلدمرمق.

خَصَان { س. ع. ر. ۱. عن اصل زرهك آتنده كييان

بنوقلي لباس. ۲. اوستدن كيلي اوزون وكنيش لباسكه

اكثر يا مقام تلطف والتفاتده كبرا طرفندن اصحاب استحقاقه

كيدر بيلير ويا اوستلرينه آتيلير، قفتان.

خَفَّه { ص. ف. ا. اووش. ز. }

خَفَضَ { س. ع. ر. د. نحو عريده اعرابك حالك جري. }

{ ج. ر. د. ه. مستعذر. }

خَفَّان { س. ع. ر. ط. يورك او خفكان ينامه، چار بندي. }

خَفِيَ { ص. ع. ر. ز. خفيه. { خفاء. خفي { د. ن. ص. ه. كيزلي، صاقل، جلي مقابل : خفي وجلي. }

خَفِيَ { ص. ع. ر. كيزلي، اوله ورق، خفيا كيزلیدن خفياً سوبلدي، خفياً كلدي. }

خَفِيَّات { س. ج. ع. ر. كيزلي خفیات { ايشلر، اسرار : خفيات امور. }

خَفِيف { ص. ع. ر. ز. خفيفه. { د. خفت د. ن. ص. ه. }

۱. آغر اوليان، يني، سيك : بنوق اك خفيف اجسامنددر. ۲. جدي ومهم اوليان، آغر. لفي اوليان : نفيف آدم : خفيف

مزاجلي، خفيف مشربلي. || س. م. استحكامات خفيه = حرب زمانده على العجله بايلان موقت استحكاملر.

خَفِيَ { س. ع. ر. { امور خفيه : د. خفيه { مختصر : خفيات خفيه ايشلرنده متكرراً استخدام اولتان پوليس مأموري. }

خَلَّ { س. ع. ر. سرکه. خَلَا { س. ع. ر. ۱. بوشلاني. ۲. بوش بر، تبي مكان، برشي حاوي اوليان فضاء، تنهاني، بوشلاني. ۳. هواسي آغوش بر. ۴. انسانك تنهالمنه محتاج اولديني آيدستخانه، آياق يولي. }

خَلَّاحِل { س. ج. ع. ر. ف. د. خطلال. با : خطلال. خلاص { س. ع. ر. قورتلر، رها : خلاص اولمق، بولمق = قورتلمق، خلاص ايتك = قور. تارمق : يني بو ايتدن كيم خلاص ائده جكدور ؟ }

خُلَاصَه { س. ع. ر. ۱. بر شريك اك روحلي و قوتلي قيمي، بوسه سي و فغله شيللري چيقارلدن صكره قالان كز. يده سي، زبده : سوت خلاصه سي، ات خلاصه سي. ۲. اوزون بر بحث و مقاله نك آز سوزله افاده اولتان مفهومي، نتيجه : مضبطه نك خلاصه سي چيقازملي : بو. عر ضحالي خلاصه ايتلي. || خلاصه كلام = نتيجه كلام، الحاصل. }

خُلَاصَة { ج. ع. ر. مختصر، احلا. خلاصه { ص. ع. ر. طريقه، آز سو. زله : مقصدي خلاصه يازملي، افاده ايتلي. }

خُلَاصَة جِي { س. ع. ر. بعض دواژده ويريلن اسامدا

نامه لرك خلاصه سي چيقارمه مأمور كاتب. خلاط { س. ق. ا. ن. ا. ي. ب. ك. م. ا. ي. ب. ج. ث. ب. ثابت آرمه خلاط = درت قول ايله بر فتيلدن تشكيل اوانسان بومه بوكوي قطرائي خلاط. }

خِلَاف { س. ع. ر. ۱. قارشى، ضد، عكس : خلاف طبيعت، خلاف حقيقت : خلافى التزام ايتك. ۲. مفارقت، مخالفت، اختلاف، ضديت : بوايكي شئ آره شنده خلاف واردر : بو سوزده خلاف يوقدر : آره. رينه خلاف دوشدي. ۳. يالان، كذب، دروغ : خلاف سولم : خلاط يوقدر. || خلافت = ترسته، عكسه، قارشى اوله ورق. || خلاف الماده = اصول وقاعده به قارشى، عادت خارچنده اوله ورق. || خلافتكبر = عكسني ضد بني الزام ايدن، مخالف. مقابلي طرفكبر. }

خِلَافاً { ج. ع. ر. عكسه، ترسته. خلافت { س. ع. ر. ۱. ختم الانبياء (صلم) انفسده وكالة عموم اهل اسلام امامت و آسريت و شريعت اسلاميه بي حمايه ايتك وظيفه مقدسه سي : خلافت اسلاميه : خلافت كبرى. ۲. خليفه اسلامك دائره ومدت حكومتى : حضرت ابا بكر ك خلافتنى : خلافت عباسيه نك حدوددى يك واسع ايدى. — عربى تركيبانه : « خلافة » صورتنده اولانيلير : دارالخلافة = مركز خلافت، خليفه اسلامك پايختنى. }

خِلَافَت { س. ع. ر. ۱. ختم الانبياء (صلم) انفسده وكالة عموم اهل اسلام امامت و آسريت و شريعت اسلاميه بي حمايه ايتك وظيفه مقدسه سي : خلافت اسلاميه : خلافت كبرى. ۲. خليفه اسلامك دائره ومدت حكومتى : حضرت ابا بكر ك خلافتنى : خلافت عباسيه نك حدوددى يك واسع ايدى. — عربى تركيبانه : « خلافة » صورتنده اولانيلير : دارالخلافة = مركز خلافت، خليفه اسلامك پايختنى. }

خِلَافَت { س. ع. ر. ۱. ختم الانبياء (صلم) انفسده وكالة عموم اهل اسلام امامت و آسريت و شريعت اسلاميه بي حمايه ايتك وظيفه مقدسه سي : خلافت اسلاميه : خلافت كبرى. ۲. خليفه اسلامك دائره ومدت حكومتى : حضرت ابا بكر ك خلافتنى : خلافت عباسيه نك حدوددى يك واسع ايدى. — عربى تركيبانه : « خلافة » صورتنده اولانيلير : دارالخلافة = مركز خلافت، خليفه اسلامك پايختنى. }

خِلَافَت { س. ع. ر. ۱. ختم الانبياء (صلم) انفسده وكالة عموم اهل اسلام امامت و آسريت و شريعت اسلاميه بي حمايه ايتك وظيفه مقدسه سي : خلافت اسلاميه : خلافت كبرى. ۲. خليفه اسلامك دائره ومدت حكومتى : حضرت ابا بكر ك خلافتنى : خلافت عباسيه نك حدوددى يك واسع ايدى. — عربى تركيبانه : « خلافة » صورتنده اولانيلير : دارالخلافة = مركز خلافت، خليفه اسلامك پايختنى. }

خِلَافَت { س. ع. ر. ۱. ختم الانبياء (صلم) انفسده وكالة عموم اهل اسلام امامت و آسريت و شريعت اسلاميه بي حمايه ايتك وظيفه مقدسه سي : خلافت اسلاميه : خلافت كبرى. ۲. خليفه اسلامك دائره ومدت حكومتى : حضرت ابا بكر ك خلافتنى : خلافت عباسيه نك حدوددى يك واسع ايدى. — عربى تركيبانه : « خلافة » صورتنده اولانيلير : دارالخلافة = مركز خلافت، خليفه اسلامك پايختنى. }

خِلَافَت { س. ع. ر. ۱. ختم الانبياء (صلم) انفسده وكالة عموم اهل اسلام امامت و آسريت و شريعت اسلاميه بي حمايه ايتك وظيفه مقدسه سي : خلافت اسلاميه : خلافت كبرى. ۲. خليفه اسلامك دائره ومدت حكومتى : حضرت ابا بكر ك خلافتنى : خلافت عباسيه نك حدوددى يك واسع ايدى. — عربى تركيبانه : « خلافة » صورتنده اولانيلير : دارالخلافة = مركز خلافت، خليفه اسلامك پايختنى. }

خِلَافَت { س. ع. ر. ۱. ختم الانبياء (صلم) انفسده وكالة عموم اهل اسلام امامت و آسريت و شريعت اسلاميه بي حمايه ايتك وظيفه مقدسه سي : خلافت اسلاميه : خلافت كبرى. ۲. خليفه اسلامك دائره ومدت حكومتى : حضرت ابا بكر ك خلافتنى : خلافت عباسيه نك حدوددى يك واسع ايدى. — عربى تركيبانه : « خلافة » صورتنده اولانيلير : دارالخلافة = مركز خلافت، خليفه اسلامك پايختنى. }

خِلَافَت { س. ع. ر. ۱. ختم الانبياء (صلم) انفسده وكالة عموم اهل اسلام امامت و آسريت و شريعت اسلاميه بي حمايه ايتك وظيفه مقدسه سي : خلافت اسلاميه : خلافت كبرى. ۲. خليفه اسلامك دائره ومدت حكومتى : حضرت ابا بكر ك خلافتنى : خلافت عباسيه نك حدوددى يك واسع ايدى. — عربى تركيبانه : « خلافة » صورتنده اولانيلير : دارالخلافة = مركز خلافت، خليفه اسلامك پايختنى. }

خِلَافَت { س. ع. ر. ۱. ختم الانبياء (صلم) انفسده وكالة عموم اهل اسلام امامت و آسريت و شريعت اسلاميه بي حمايه ايتك وظيفه مقدسه سي : خلافت اسلاميه : خلافت كبرى. ۲. خليفه اسلامك دائره ومدت حكومتى : حضرت ابا بكر ك خلافتنى : خلافت عباسيه نك حدوددى يك واسع ايدى. — عربى تركيبانه : « خلافة » صورتنده اولانيلير : دارالخلافة = مركز خلافت، خليفه اسلامك پايختنى. }

خِلَافَت { س. ع. ر. ۱. ختم الانبياء (صلم) انفسده وكالة عموم اهل اسلام امامت و آسريت و شريعت اسلاميه بي حمايه ايتك وظيفه مقدسه سي : خلافت اسلاميه : خلافت كبرى. ۲. خليفه اسلامك دائره ومدت حكومتى : حضرت ابا بكر ك خلافتنى : خلافت عباسيه نك حدوددى يك واسع ايدى. — عربى تركيبانه : « خلافة » صورتنده اولانيلير : دارالخلافة = مركز خلافت، خليفه اسلامك پايختنى. }

خِلَافَت { س. ع. ر. ۱. ختم الانبياء (صلم) انفسده وكالة عموم اهل اسلام امامت و آسريت و شريعت اسلاميه بي حمايه ايتك وظيفه مقدسه سي : خلافت اسلاميه : خلافت كبرى. ۲. خليفه اسلامك دائره ومدت حكومتى : حضرت ابا بكر ك خلافتنى : خلافت عباسيه نك حدوددى يك واسع ايدى. — عربى تركيبانه : « خلافة » صورتنده اولانيلير : دارالخلافة = مركز خلافت، خليفه اسلامك پايختنى. }

خِلَافَت { س. ع. ر. ۱. ختم الانبياء (صلم) انفسده وكالة عموم اهل اسلام امامت و آسريت و شريعت اسلاميه بي حمايه ايتك وظيفه مقدسه سي : خلافت اسلاميه : خلافت كبرى. ۲. خليفه اسلامك دائره ومدت حكومتى : حضرت ابا بكر ك خلافتنى : خلافت عباسيه نك حدوددى يك واسع ايدى. — عربى تركيبانه : « خلافة » صورتنده اولانيلير : دارالخلافة = مركز خلافت، خليفه اسلامك پايختنى. }

خِلَافَت { س. ع. ر. ۱. ختم الانبياء (صلم) انفسده وكالة عموم اهل اسلام امامت و آسريت و شريعت اسلاميه بي حمايه ايتك وظيفه مقدسه سي : خلافت اسلاميه : خلافت كبرى. ۲. خليفه اسلامك دائره ومدت حكومتى : حضرت ابا بكر ك خلافتنى : خلافت عباسيه نك حدوددى يك واسع ايدى. — عربى تركيبانه : « خلافة » صورتنده اولانيلير : دارالخلافة = مركز خلافت، خليفه اسلامك پايختنى. }

خِلَافَت { س. ع. ر. ۱. ختم الانبياء (صلم) انفسده وكالة عموم اهل اسلام امامت و آسريت و شريعت اسلاميه بي حمايه ايتك وظيفه مقدسه سي : خلافت اسلاميه : خلافت كبرى. ۲. خليفه اسلامك دائره ومدت حكومتى : حضرت ابا بكر ك خلافتنى : خلافت عباسيه نك حدوددى يك واسع ايدى. — عربى تركيبانه : « خلافة » صورتنده اولانيلير : دارالخلافة = مركز خلافت، خليفه اسلامك پايختنى. }

خِلَافَت { س. ع. ر. ۱. ختم الانبياء (صلم) انفسده وكالة عموم اهل اسلام امامت و آسريت و شريعت اسلاميه بي حمايه ايتك وظيفه مقدسه سي : خلافت اسلاميه : خلافت كبرى. ۲. خليفه اسلامك دائره ومدت حكومتى : حضرت ابا بكر ك خلافتنى : خلافت عباسيه نك حدوددى يك واسع ايدى. — عربى تركيبانه : « خلافة » صورتنده اولانيلير : دارالخلافة = مركز خلافت، خليفه اسلامك پايختنى. }

خِلَافَت { س. ع. ر. ۱. ختم الانبياء (صلم) انفسده وكالة عموم اهل اسلام امامت و آسريت و شريعت اسلاميه بي حمايه ايتك وظيفه مقدسه سي : خلافت اسلاميه : خلافت كبرى. ۲. خليفه اسلامك دائره ومدت حكومتى : حضرت ابا بكر ك خلافتنى : خلافت عباسيه نك حدوددى يك واسع ايدى. — عربى تركيبانه : « خلافة » صورتنده اولانيلير : دارالخلافة = مركز خلافت، خليفه اسلامك پايختنى. }

خِلَافَت { س. ع. ر. ۱. ختم الانبياء (صلم) انفسده وكالة عموم اهل اسلام امامت و آسريت و شريعت اسلاميه بي حمايه ايتك وظيفه مقدسه سي : خلافت اسلاميه : خلافت كبرى. ۲. خليفه اسلامك دائره ومدت حكومتى : حضرت ابا بكر ك خلافتنى : خلافت عباسيه نك حدوددى يك واسع ايدى. — عربى تركيبانه : « خلافة » صورتنده اولانيلير : دارالخلافة = مركز خلافت، خليفه اسلامك پايختنى. }

خِلَافَت { س. ع. ر. ۱. ختم الانبياء (صلم) انفسده وكالة عموم اهل اسلام امامت و آسريت و شريعت اسلاميه بي حمايه ايتك وظيفه مقدسه سي : خلافت اسلاميه : خلافت كبرى. ۲. خليفه اسلامك دائره ومدت حكومتى : حضرت ابا بكر ك خلافتنى : خلافت عباسيه نك حدوددى يك واسع ايدى. — عربى تركيبانه : « خلافة » صورتنده اولانيلير : دارالخلافة = مركز خلافت، خليفه اسلامك پايختنى. }

خِلَافَت { س. ع. ر. ۱. ختم الانبياء (صلم) انفسده وكالة عموم اهل اسلام امامت و آسريت و شريعت اسلاميه بي حمايه ايتك وظيفه مقدسه سي : خلافت اسلاميه : خلافت كبرى. ۲. خليفه اسلامك دائره ومدت حكومتى : حضرت ابا بكر ك خلافتنى : خلافت عباسيه نك حدوددى يك واسع ايدى. — عربى تركيبانه : « خلافة » صورتنده اولانيلير : دارالخلافة = مركز خلافت، خليفه اسلامك پايختنى. }

طیانہ حق پر (خلافت اسلامیہ)
تک اعتماد کاھی اولان (خلیفۂ
اسلام) : خلافتیناہ افندمز .

خِلَافَتِنَاهِ { ص. فا. خلافت
اسلامیہ تک اعتماد
کاھی اولان ذات اقدسہ منسوب
وہابی : ذات حضرت خلا
فتیانہی ؛ عتبۂ سنیۂ جناب
خلافتیناہلرینہ .

خَلَقَ { ص. عر. (« خلق » دن
سمی) : مبالغہ الہ - خلق
ایہیجی ، چوق یارادان : خلق
حالم. (صفات اللہندرد) || خلق
المعانی = معانی و نکاتی یارادیر
جہستہ بولوب قوللانان شاعر
بلغ .

خِلَال { سذ. عر. ۱. آرہ لقی ،
آرہ (زمان حقندہ :)
او خللادہ = او آرہ لقدہ ؛ خلل
رمضانہ = رمضان ایچندہ .
۲. دیش و قولاق قاریشدیرہ .
جق شی کہ کیسک یا بوینوز و
یاخود یاغہ وسارژہ دن اولور .

خِلَّان { سذ. ج. عر. فد : حامل
|| با : خلیل .

خَلَائِقُ { ش. ج. عر. (فد .
« خلیقہ » تک مستعمل
دکدرد) یارادلش ذی روحلر
وعلی الخصوص انسانلر ، مخلوقات
= تر. فد. جاریہ ، حربہ طرہ
تلبش ویا صایتین آلمش قیز ویا
قادیق : چرکس خلیایق ، عراب
خلایق ، خلیاقلر .

خِلْجَان { سذ. عر. دیرمہ ، اوینا
(مہ ، چارپنہ .) باشلیجہ
پورک اوینامہ سی حقندہ قوللا
نیارہ : { خلیجانہ اوغرادم ، خلیجان
قاب .

خِلَال { سذ. عر. ج : خلاخل .
عرپ نسا - تک آیاقلرینہ
طاقدقلری ییلزیک .

خُلْد { سذ. عر. ۱. بقا ، سرمدیگ .
۲. جنت : خلد برین .
|| ف. عر. (تفعلیل بایندن
خلد) ماضی مفرد مذکر غائب
اولوب ، دعا مقامندہ بعض
تعبیرات عربیہ دہ بولنور (دائم
وباقی اتسین : خلدہ اللہ ؛ خلد
اللہ ملکہ .

خَلَطَ { سذ. عر. ۱. قاریشدیر
یرمہ ، مزج : اجزایی خلط
ایتمک . ۲. منا - بئیز سوز سوبلہ ،
ہذیان ایتمہ : آرتق خلط ایدیور .

خِلَاط { سذ. عر. ج : اخلاط . طب
قدیمہ بدن انساندہ فرض
اولنان درت عنصرك بهری کہ :
دم ، بلم ، سودا و صفرا دن عباد
رت ایدی . (جمی دہا مستملدور) .

خِلْطِی { ص. عر. ذ : خلطیہ . ط
|| اخلاط اربعیہ ویا برینہ
منسوب و متعلق .

خِلْعَت { ش. عر. حکمداران
|| ووزرا طرفندن برینہ
حرمت و مکافات برینہ کییدیریلن
قافتان : خلعت فاخرہ ؛ خلعت
کییدیرمک .

خَلَفَ { سذ. عر. ج : اخلاف .
۱. صکرہ دن کلن ، برینک
برینہ قائم اولان ، سلف مقابلی :
سلف الہ خلف = بر ما موربتدہ
اول بولنمش اولان آدملہ بعدہ
اونک برینہ نصب اولنان ؛ فلان
ما موربتدہ بکا خلف اولدی ؛
عزل اولدیسہ دہ ، خلفی بکایہ
جکدور . ۲. ذریعہ ، نسل ، اولاد
واحدان : بز او شانلی اجدادک

اخلاقی دکلیز ؛ || خیر الخلف =
خیری اولاد ، پدرینی خیرلہ یاد
ایتدیورمک سبب اولان اوغل .
|| ناخلف = خیرسز اولاد . || خانفا
عن سلف = سلفدن - لمفہ ، نسل
انتقال صورتلہ .

خُلْف { سذ. عر. سوزدہ طور
مامہ ، تقض : خلف وعدہ .
|| سذ. ج. عر. فد : خلیفہ .
|| با : خلیفہ .

خَلْفِی { ص. عر. ذ : خلیفہ . تش
|| آرقیہ وکریہ منسوب
ومتعلق .

خَلْق { سذ. عر. ۱. یارآتمہ ، یارا
دیش : جناب حق کاشانی
خلق یسوردی . ۲. ایجاد ،
اختراع ، افتراء ، قورمہ : بویلہ
سوزل خلق ایتمکہ مقتدردور .
۳. انسانلر ، جمعیت بشریہ ،
عموم : خلق راحتسز دکلدور ، خلقہ
ایلیک ایتمک ؛ خلق ایبتدی . ۴.
جماعت ، کروه ، غلبہ لک : برچوق
خلق طوبیلا نمشیدی . || خلق
عالم = بتون انسانلر . || بین الخلق =
عموم آرہ سندہ .

خُلُق { سذ. عر. ج : اخلاق .
|| خلقی اولان خوی ، طبیعت .
سرشت : خلق حسن = کوزل
خوی . = ج. ۱. هر انسانک
متصف اولدینی ابی ویا کوئی
خویلر = اخلاق حمیدہ = مدوح
خویلر ؛ اخلاق ذمیمہ = مذموم
خویلر . ۲. فلسفہ تک اخلاقین
بحث ایدن قسمی و خوی و
طبیعتہ متعلق اولان احوال
بشریہ : اخلاق درسی ؛ اخلاق
کتابلری . ۳. ابی خویلر ، انسانی

«ما و حقیقه تزیین ابدن فضائل : طلب ده هر شییدن اول اخلاق آراغیلدر؛ وحشیله رده اخلاق آرا مانلی. || اخلاق عمومیه به بر جاعتمده عادت حکمه یکمیش طبیعتلر : اخلاق عمومیه بی فاددن محافظه اتمک الزمدر. خَلَقًا { ح. عر. یارادیلشجه، یارا. دیش جهته، صورتا، بدنا : فلان پدرینه یالکز خلقا بکزرور.

خَلَقًا { ح. عر. طبیعتجه، اخلاق جهته : امام حسین (رضه) افتدسن خلقا و خلقا جدافدس لرینه مشابه یدیلر.

خَلَقَت { ش. عر. ۱. یاراتمه، یارادیش، آفریش : خلقت عالم خلقت بشر. ۲. یارا. دیشده اولان حال، خلقی طبیعت : او آدمک خلقی اوله در؛ سناحت او آدمده بر خلقتدر.

خَلْقِي { ص. عر. ۱. خلقیه، خلقتی یعنی یارادیلشده منسوب و متمقی، یارادیلشده اولان، جبلی : تواضع زورله اولاز انسانده خلقی اولیلدر.

خَلْقِيَّت { ش. عر. بر حال و خلقت خلیق خلقی و جبلی اولی : فضائل خلقی مختلف فیهدر. { ۵. خلقت یرینه استعمالی غلطدر. }

خَلَل { سذ. عر. ۱. آچیقلق، بوشلق، رخنه. ۲. بو. زووق، فساد. اکیکک، نقصان : عقله خال کایر، خال کتیرر؛ سزک حاضر بولغماکر انجیزه خال وردی، خال ایراث ایشدی. خَلَّالِیْدِر { ص. فا. (عر. خال = قبول. پذیرفتن = قبول

اِثْمُكَ { نقصان و فساد قبول ایدن، ناقص، بوزوق : بوجبه سنلاک حقوق خلیذیر اولدی.

خَلَوْتُ { ش. عر. ۱. تنهایی، چکمه، یالکز قالیه : خلوت اتمک = بسبتون یالکز طورمقی ویا بریله تنها قویتمیش اوزره یالکز قالوب کیسه بی ایجری به آلاماق. ۲. تنها یر، بوش محل : خلوته چکلمک. ۳. عبادت و ذکر و ریاضت و مراقبه ایله مشغول اولق اوزره تنها بر حجره به قیامه : خلوته کیرمک؛ خلوت اتمک. ۴. حمام بر قورته لی و یالکز بر آدمک ییقامه منه مخصوص بولمه سی : حمام خلوتی. ۵. بوج. زیاده صیقاقدن کنایه : بو اوواخله خلوت اولش؛ بوراسی حمام خلوتی.

خَلَوْتُحَانَه { س. فا. خلوت محلی، خلوته مخصوص حجره. خَلَوْتُسَرای { س. فا. تنها یکیلوب اوتورمه مخصوص کوشک.

خَلَوْتُسَگَاه { س. فا. (عر. خلوت = خلوتگاه) تنهایی. فا. گمه = محل) تنهایی محلی، خلوته مخصوص یر.

خَلَوْتُسَگَزِین { ص. فا. (عر. خلوت = خلوت = تنهایی. فا. خلوت = تنهایی. (عر. فا. گزیدن = سچمک) اختیار خلوت ایدن، تنها یکیلوب عبادت و ذکر و مراقبه ایتمک اختیار ایدن.

خَلَوْتُشِین { ص. فا. (عر. خلوت = خلوت = تنهایی. م. فا. نشستن = او. تورمق) خلوتده یعنی تنها لنده اوتوران : زاهد خلوت نشین.

خَلَوْتُ { ص. س. (یا نه نسبتک تاه نایشه الحاقی جائز اولمه. جفندن غلط بر تمبیردر.) خلوته زیاده اهمیت و برن طریق مخصوصه منسوب : طریق خلوتی درویش خلوتی؛ خلوتلرک کسوتی.

خُلُود { سذ. عر. دائمیک، بقاء، دوام، سرمدیک.

خُلُوص { سذ. عر. ۱. خالصک، صافلق، طوغریلق، یالان و حیلهدن خالی اوله : خلوص محبت، خلوص نیت، خلوص قاب. ۲. صمیمیت، محبت صمیمه : خلوصه نماز قیلق؛ او آدمده خلوص یوقدر. ۳. چاته، یرانه، مداهنه : عضا خلوص ایچون اوله سویلیور؛ خلوص چاقق. || عرض خلوص اتمک = محبت صمیمه سی ابراز اتمک. — اقران پیننده تحیه و سلام تمبیردر.

خُلُوصکار { ص. فا. ۱. بر آدمه لان، محب خالص. ۲. خلوص چاقان، مداهن.

خُلُوصکارانه { ص. فا. ۱. محبت صمیمه ایله. ۲. مداهنه ایله، خلوص چانه رقی.

خُلُوصکارلق { ص. س. ۱. محبت صمیمه ابرازی. ۲. مداهنه چیلک، طلقاؤتلق.

خُلُوق { ص. عر. حسن اخلاق صاحبی، ابی خوبی و هرکسه کچنیر اولان : پک خلوق آدمدر.

خُلَیج { سذ. عر. ۱. قوی، کورف. ۲. بوغاز، قنال : خاج قسطنطنیه = استانبول، بشکا هندن کاغد خانه به طوغری کیدن

کودوز؛ خلیج فارس = بصره
کودوزی .

خلیجه { باخود قلیجه . س. کوچک
خلیجه { خالی، کایم، سجاد .

خلیطه { س. عر. انکی شیدن
خلیطه { و علی الخصوص ابکی
معدنن مرکب ماده : آتئون
ایله قوزشون خلیطه سی .

خایع العذار { س. عر. چاقین،
خایع العذار { ادبیز، آیتق
مشرب .

خلیفه { س. عر. ج. خلفاء . ۱.
وکیل، خالف، برینک
برینه یکن آدم . ۲. فخر کائنات
(صلح) افسندمک وکیل اوله رق
امام المسلمین و حئی شریعت
محمدیه اولان ذات : خلیفه رسول
الله؛ خلیفه اسلام . ۳. باب عالی
اقلامندن برنده کاتب بولسان
ذات : حاجی خلیفه = کاتب چلبشک
لقبی . (بو معنا ایله ایوم بالکیز
جمی مستعملدر :) مکتوبی
صدارت خلفاسندن . ۴. {تر.
زبازدی : قلفه } با : تلفه . ||
خلفاء راشدین = اک اول اجرای
خلافت ابدن صحابه کرامدن
درت ذات که ابوبکر صدیق،
عمر فاروق، عثمان ذی النورین
و علی المرتضی حضرتایدن . ||
سرخلیفه = باب عالی اقلامندن
برنده کی کاتبشک . باشی واک
قدمیلیری : فلان قلده سرخلیفه
اولدی .

خلیل { س. عر. ذ. خلیله . ج. :
خلیل { خلان، اخلاص، دوست،
محب، یار؛ خلیل الله، خلیل الرحمن =
حضرت ابراهیم (عم) کلقیدر .
خ { س. فا. بولکش، کرل : ابروی
خ { س. فا. بولکوم قیورم :

خم زلف . ۲. کمر، قبه .
خم { س. فا. کوپ : خمی = شراب
خم { کوپی .

خم { س. عر. عشرتدن صکره
خم { کن باش آغریسی و سر-
سکک .

خماری { س. عر. ذ. خاسیه .
خماری { ۱. د. (صرف عربیده)
بش حرفدن مرکب (کله) ؛

فعل خماری ؛ افعال خاسیه .
۲. بش پارانی یادانه سی
و پاکوشه و سازمسی اولان
(نبات) : خماری الاوراق،
خماری البزور، خماری الوریقات
و سازه .

خمیره { س. (زبازدی : قومباره)
خمیره { ۱. دمیردن ایچی بوش
و مملو بیوجک سرمی که عیارنده
هاون ماویسه آتارلر . ۲.
طورافندن بوورالاق ظرف که
ایچنه آتجه آتقی ایچون برطر.
قنده یاریقی اولوب چوققلر یاره
بریکدرمک ایچون قولانیلر
و نهایتنده اون قیره رق آتجه یی
آلیرلر .

خمیره جی { س. عر. عیارنده دشمن
خمیره جی { اوزرینه خمیره آتات
هاون طوبی قولانان عسکر .
خمیره خانه { س. عر. خمیره پاییلان
خمیره خانه { بکک قاریقه . ۲.
خمیره حیلر قیشله سی .
خمیه خانه { س. فا. ۱. شراب کوبلرینک
و یا قوچیلرینک قوندیقی
کیلار . ۲. میخانه .

خم { س. عر. بورندن سویلین،
خم { بورنی سقط اولغله سسی
خم خم ایدرکی چیقان .
خم { فل. خم خم ایدرک
خم { سولک، بورندن

سولک .

خم { س. بورندن و خم خم
خم { ایدرک سولینک حال .

خم { س. عر. (عربیده مؤنث ده
خم { اولور) شراب، باده، می .
|| ط. خم طری = ادویه ایله مزج
و استحضار اولغش و علاج کچی
ایچیلن شراب .

خم { س. عر. ذ. خریه . ط.
خم { شرابه متعلق : ادویه خریه .

خم { س. عر. یشده بر، بر
خم { شینک بش جزه ده بر
جزی .

خمسه { عر. (مؤنثی «ه»
خمسه { سز ایشده لسانزده او
صورته قوللانار . } بلادخه،
اوقات خمسه، حواس خمسه .

== س. بش قیعدن مرکب
از منظوم : خمسه نظامی ؛
نوعی زاده ک خمسی . || خه
آل عبا = اهل بیت جناب نبوی .
|| خمه مبارکه = بش بارمی .
(ال ایله یک تمکدن کنایه اوله رق
استهزا طریقیله قولانیلیر .)

خمسی { س. قره دکنزده کثرتله
خمسی { چیقار بر جنس کوچک
بالیق .

خمسن { عر. الی . ذ. =
خمسن { س. قیشین اربین دینان
قرق کوندن صکره کلن الی
کونلک موسمی .

خم { س. عر. « خیر » دن [
خم { ۱. اون و اوکا مشابه بر
شینک صو و یادیکر بر مایله
قاریشدرله سندن حاصل اولان
یومشاق ماده، عجین، معجون :
خور طوتقی؛ خور یوغورمق
۲. اتمک خورینه قونیلان مایه :

خورسز اتمك ۳. مج. اصل،
مايه، جوهر، طيقت: اونك خوری
كونی. || خور آچمی = يافته باقمی.
|| خور ایشی = خور ايله بايلان
بورك كبی يكمك. || خور ايشه
قاريشقی = انسان بچردمه چکی
و وظيفه سی خارجنده ايشله
کيريشمك. || بر خور اتمك =
مختلف شپ بئری برلکده قار.
يشد بر مقی. || خور نخته سی =
خور آچمه مخصوص نخته. =
ص. يشمه مش، يومشاق: خور
اتمك.

خورجی { ص. ۱. بيوك دائره.
} رده آشيلريك يالكر
خور ايشلری بايانی. ۲. فرونده
اتمك خورینی بوغوروب حاضر.
لايان آدم.

خورسز { ص. مايه سز (اتمك).
} || خورسز بايرای =
اسراييلريك خورسز اتمك يدكری
بر عید مخصوص صری.

خورلامق { فذ. خورله قابلا.
} مق. معيونلامق:
تجيره نك اغزینی خورلاق.
خيازله { ص. فا. ۱. اسنه مه:
} خيازله چكك = اسنه مك.
۲. طور و معامله استتقال.

خمیده { ص. فا. اكر بلش، بو.
} گلش، قنبور، كمرلی:
قد خمیده.

خمیر { سذ. ص. ۱. خور. ۲. مايه.

خمیس { سذ. ص. ۱. پنجشنبه كونی:
} يوم الخميس. ذ.

خنادق { سذ. ص. ۱. خندق.
} خندق. فا. خندق.

خنایر { سذ. ص. ۱. خنزیر.
} فا. خنزیر.

خناس { سذ. ص. شيطان.

خناق { سذ. ص. ۱. نونك تشد.
} يديله غلطدر { ط. بوغاز
خسته لی.

خناق { ص. ص. ۱. خنایه. ط.
} بوغاز خسته افنه منسوب
و متعلق.

خنايیت { سذ. ص. ۱. بر فردك م.
} ارکك م. دیشی
اولسی. نياناندهده واقع اولور.

خنی { ص. ص. ۱. م. ارکك
} م. دیشی اولان. ۲. با.
ارکكك و ديشيك علائقی جامع
(نبات).

خنج { ص. طولی، مملو. دائما
} مكر و فارسی ایش كبی
آزاده بر الفله قولالايير: خنجا.
خنج = طوب طولی.

خنجر { ص. فا. ۱. خنجر. دن.
} { ص. معری: خنجر } اوجی سیو.
ری ایکی طرفی كسكین قابه بكنر
بيجاق.

خندان { ص. فا. كولن، شن،
} مسرور، خندان خندان =
كوله رك، كوله كوله.

خندق { سذ. ص. ۱. خندق.
} { تر. زبازدی هندك }
شهر و قلعه نك ویا تارله وساژه.

خندق { سذ. ص. ۱. خندق.
} نك اطرافنه چكمكه مانع اولقی
اوزره قازیلان چقور: خندق
قازقی، چكمك، خندقله احاطه
ایتك.

خنده { ص. فا. ۱. كوله، ضحك.
} ۲. استمزا، اكفنه.

خنزیر { سذ. ص. ۱. خنزیر.
} طوموز. || مج. پيس وقی
بوركلی، غدار، خاش.

خنزیرلق { ص. طوموز طبیعتی،
} غدارلق، خاشاك.

خنزیره { سذ. ص. ۱. دیشی طوموز.
} || مج. پيس و كوفه
طبیعتی قاری، خاشه و غداره.

خنصر { سذ. ص. ۱. كوچك پارقی،
} برجه پارمی.

خنك { ص. فا. نه موتلی، طوی،
} زمی. ذ.

خنك { ص. فا. قیرآت. ذ.

خنكار { ص. ۱. خداوندكار.
} دن بحرف. ۱. حكمدار،
پادشاه، سلطان. ۲. اولیاء كرا.
مدن بعض ذواته دخی اطلاق
اولور: پیر خنكار، ملاخنكار.

خو { ص. فا. ۱. خوی.

خواب { ص. فا. اویشو، نوم:
} خواب و راحتی ترك.
ایتك.

خواب آلود { ص. خواب آلوده.
} ص. اویقوسی گلش،
اویقولايان ویا اویقودن یك.
قالقوب ده ا لایقوله كوزلربی.
آجامش.

خوابگاه { ص. فا. اویقو محلی،
} يتاق و يتاق اوطه سی.

خواتین { سذ. ص. ۱. خند:
} ترك. دن معرب خاتون.
با: خاتون.

خواجگان { ص. ص. ۱. خند:
} خواجه. با: خوا.
جه. = تر. قد. و قیله باب

خواجگان { ص. ص. ۱. خند:
} خواجه. با: خوا.
مخصوصه بی حاز آدم: خواجكان.
دیوان مایون، خواجكان رتیه سی.

خواجگانلق { ص. فا. قیله باب
} عالی افلامی افند.

یلوینه و برلین بیویک بررتبه
اولوب، الیوم رتبه خامسه به
معادل کبیر .

خواجگی { س. تاجر : بدستانده
خواجگی .

خواجه { س. قا. ۱. افندی،
آما، چلی، سید، صا.

حب : خواجه هر دوسرا = دنیا
و آخرت - سیدی اولان فخر
کاشات (صلم) افندمز. ۲. تر.
زبازدی = خوجه [معلم، مدرس،
استاد : مکتب خواججه سی، جفرا.
فیہ، حساب، حسن خط خوا-
ججه سی. ۳. صاریقی افندی.
ملا : خواجه افندی، خواجه
قیافتی .

خواجه لک { س. ۱. زبازدی :
خوجه لک ۱ .

افندلک، صاحبک. ۲. میلک،
تدریس و وظیفه سی : دارالفنونده
بر خواجه لک آلدی. ۳. علیا
قیافتی، طایه و مثلاً صفی .

خوار { ص. قا. تر. زبازدی :
خوار { خور } حقیر، ذلیل،
اعتبارسز .

خوار { ص. قا. } « خوردن »
خوار { فعلندن سمص. } بین، بیجی،
آکل : مردم خوار = آدم بین،
آکل البشر .

خوارج { س. ج. عر. فد :
خارجی : با : خارجی .

خوارده { یاخود خوارده . ص.
سفیه، چاپقین، مالی
ذوق و صفا و سفاهتده صرف
ایدن .

خوارده لک { س. چاپقین، سفا.
مت، ذوق و صفا
و سفاهت بولنده مسرفک .

خوارزم { س. ج. م. بحر خزرک
شرق جهتنده واقع
خطه مشهوره که الیوم خیبره
خانقایی تشکیل ایدبور .

خوارزمی { ص. عر. خوارزم
خطه سی اهلایسندن
ویا بو خطبه منسوب و متعلق
اولان .

خوارق { س. ج. عر. فد :
خارقہ : با : خارنه .

خواستگار { ص. قا. ایستکی،
طالب .

خواص { س. ج. عر. فد :
خاص، خاصه : با : خاص .
خاصه = فد. کویا خروفتدن
وسائر شیلردن احکام بیقرار .
مق معرفتی : اهل خواص = بو
معرفته و قوف ادعا سنده بولنانلر .

خاطر { س. ج. عر. فد :
خاطر، خاطر . با :
خاطر، خاطر .

خواقین { س. ج. عر. فد :
ترجہ دن معرب خاقان .
با : خقان .

خوال { یاخود قوال . س. چیزه
بورنیک قالی .

خوان { س. قا. ۱. سفره . ماصه،
یک ترایزه سی. ۲. یک
طعام، نعمت .

خوان { ص. قا. } « خواندن » فعلندن
خوان { سمص. } اوقویان : قرآن
خوان = دعا اوقویان .

خواننده { ص. س. فا. ج. خوا .
نیزگن. ۱. خوش
الحان ایله شرق و ترکی سوتیلن .
۲. اجرته شرق سوتیلن .

خواه { ص. قا. } « خواستن »
فعلندن سمص. } ایستین .

آرزو ایدن : خبرخواه = هرکک
ایستکی آرزو ایدن : بدخواه =
هرکک کوتیلکلی آرزو ایدن .
= س. ایستک، آرزو : دلخواه =
کوکک ایستکی . = د. کرک،
ایستر : خواه کافر خواه مؤمن .
|| خواه ناخواه = ایستر ایستمز ;
طوعاً و کرهاً .

خواهر { س. قا. قیز قارداش،
خواهر } همیشه . له .

خواهر زاده { س. قا. همیشه .
زاده . یکن . له .

خواهش { س. س. فا. ایستک،
ایستیش، آرزو .

خواهشگر { ص. قا. ایستکی،
آرزوکش، طالب .

خوب { ص. فا. ج. خوبان . کو-
زل، حق، جمیل : روی
خوب = کوزل یوز . - وصف
ترکیبلرده کیر : خوبرو =

کوزل یوزلی ; خوب صورت =
صورتی کوزل ; خوب سیرت =
سیرتی کوزل . = س. ج.
محبوبلر، دلبر .

خوپ { خویسا، خوپپاله . ۱ :
خوپ } هوپ و سائره .

خورد { س. فا. کندی : خودبخود
= کندی کندیتنه .

خود { س. فا. باش زهی، مفقر .
خود } له .

خودان { س. لسان نور نوعندن
برنات که کوکی سبزه
کبی یومورطه ایله بشیر .

خودبین { ص. قا. بالکز کندی
کوردن . مغرور، متکبر،
انایتلی .

خودبینلک { س. غرور . انایت .

خود دپسند { ص. فا. كندېښ، مغرور.
خود درای { ص. فا. كندې رآی
خود فكر له ایش كورن.

{ ص. فا. «خوار» دن }
خور { حقیر، ذلیل، مبتذل:

خور طومقی، قوالانقی = كو.
زغمه مك، دقت ایتمه مك؛ خور
باقی = استخار ایتمك؛ خوره
كلك = طایقی اولی.

{ ص. فا. «خوردن» فمندن
خور { ص. فا. «خور» كوفته
خور = كوفته یین. «خوار كي».

{ مه. اوبوركن چیقار یلان
خور { سبی و بول بول آقان
شیك صداسنی تقلید و تصویب
ایدر: خور خور اوبومق:
خور خور آتقی.

{ ص. فا. كونش، شمس: خور
خور { و ماه.

{ ص. (ر. Xwəzəz) رقص:
خورا { خورا یتك.

{ ص. (ر. Xwəzəz) خوراطه
خوراطه { شافه، اكلیجه، لطیفه،
مزاح.

{ ص. شافه چی،
خوراطه چی { لطیفه و مزاحی
سون.

{ فل. ۱. (بابان
خور تلامق { حیوانی) خورت
خورت ایدوب سسلك. ۲.

عوام زغمجه كنامكار آدم
مزارده جادی اولوب خورت
خورت ایتمك، مزار عذابی
چكمك.

{ ص. فا. یخه، یینی، ذ.
خورد { ص. فا. خرج.

خورشید { ص. فا. كونش،
خورشید { شمس.

{ فت. خوار و حقیر
خور لاما ق { طومقی و یا قوالانقی.

{ فل. اوبوركن بو.
خور لاما ق { غازدن قالین سله
خور خور ایتمك.

{ خورلدی. ۱.
خور لاما ق { خورلداق، خورلدی.

{ ص. حقارت، ذلت.
خورلاق { ص. فا. خوروس.

{ ص. فا. خوروس.
خوروز { ص. فا. خوره.

{ ص. فا. خوره.
خوره { ص. فا. خوروا.

{ و غلطی: خوروات. ص.
خوریات { (ر. Xwəzəz) كولی، قبا: الی برشیه یا قشما یان،
برشیه كوزل محافظه ایتمك یابین.

{ خورباتقی. ص. كو.
خوریا تلیق { ییللك، قباتی، تر.

{ ص. ح. فا. ۱. (ابی، طیب:
خوش { دون هوا يك خوش ایدی.
۲. تر. غریب، تحف: اونك
خوش براسی واردر. || خوش
كلدیکز = صفا كلدیکز، یکی كان
آدمه تحیه تمبیری اولوب، جوابی:
خوش بولدی. || خوش كورمك =
باقامق، طارلماق. || بر خوش
(طوغریبی «بهوش» ولسه
كرك) بز نوع با یینلق حس ایدن:
برخوش اولدم. عو. || كوكلی،
خاطرخی خوش ایتمك = تعذیب
خاطرله ارضا و اقناع ایتمك.

{ ص. فا. ۱. (ابی، طیب:
خوش { دون هوا يك خوش ایدی.
۲. تر. غریب، تحف: اونك
خوش براسی واردر. || خوش
كلدیکز = صفا كلدیکز، یکی كان
آدمه تحیه تمبیری اولوب، جوابی:
خوش بولدی. || خوش كورمك =
باقامق، طارلماق. || بر خوش
(طوغریبی «بهوش» ولسه
كرك) بز نوع با یینلق حس ایدن:
برخوش اولدم. عو. || كوكلی،
خاطرخی خوش ایتمك = تعذیب
خاطرله ارضا و اقناع ایتمك.

{ ص. فا. ۱. (ابی، طیب:
خوش { دون هوا يك خوش ایدی.
۲. تر. غریب، تحف: اونك
خوش براسی واردر. || خوش
كلدیکز = صفا كلدیکز، یکی كان
آدمه تحیه تمبیری اولوب، جوابی:
خوش بولدی. || خوش كورمك =
باقامق، طارلماق. || بر خوش
(طوغریبی «بهوش» ولسه
كرك) بز نوع با یینلق حس ایدن:
برخوش اولدم. عو. || كوكلی،
خاطرخی خوش ایتمك = تعذیب
خاطرله ارضا و اقناع ایتمك.

{ ص. فا. ۱. (ابی، طیب:
خوش { دون هوا يك خوش ایدی.
۲. تر. غریب، تحف: اونك
خوش براسی واردر. || خوش
كلدیکز = صفا كلدیکز، یکی كان
آدمه تحیه تمبیری اولوب، جوابی:
خوش بولدی. || خوش كورمك =
باقامق، طارلماق. || بر خوش
(طوغریبی «بهوش» ولسه
كرك) بز نوع با یینلق حس ایدن:
برخوش اولدم. عو. || كوكلی،
خاطرخی خوش ایتمك = تعذیب
خاطرله ارضا و اقناع ایتمك.

{ ص. فا. ۱. (ابی، طیب:
خوش { دون هوا يك خوش ایدی.
۲. تر. غریب، تحف: اونك
خوش براسی واردر. || خوش
كلدیکز = صفا كلدیکز، یکی كان
آدمه تحیه تمبیری اولوب، جوابی:
خوش بولدی. || خوش كورمك =
باقامق، طارلماق. || بر خوش
(طوغریبی «بهوش» ولسه
كرك) بز نوع با یینلق حس ایدن:
برخوش اولدم. عو. || كوكلی،
خاطرخی خوش ایتمك = تعذیب
خاطرله ارضا و اقناع ایتمك.

{ ص. فا. ۱. (ابی، طیب:
خوش { دون هوا يك خوش ایدی.
۲. تر. غریب، تحف: اونك
خوش براسی واردر. || خوش
كلدیکز = صفا كلدیکز، یکی كان
آدمه تحیه تمبیری اولوب، جوابی:
خوش بولدی. || خوش كورمك =
باقامق، طارلماق. || بر خوش
(طوغریبی «بهوش» ولسه
كرك) بز نوع با یینلق حس ایدن:
برخوش اولدم. عو. || كوكلی،
خاطرخی خوش ایتمك = تعذیب
خاطرله ارضا و اقناع ایتمك.

{ ص. فا. ۱. (ابی، طیب:
خوش { دون هوا يك خوش ایدی.
۲. تر. غریب، تحف: اونك
خوش براسی واردر. || خوش
كلدیکز = صفا كلدیکز، یکی كان
آدمه تحیه تمبیری اولوب، جوابی:
خوش بولدی. || خوش كورمك =
باقامق، طارلماق. || بر خوش
(طوغریبی «بهوش» ولسه
كرك) بز نوع با یینلق حس ایدن:
برخوش اولدم. عو. || كوكلی،
خاطرخی خوش ایتمك = تعذیب
خاطرله ارضا و اقناع ایتمك.

{ ص. فا. ۱. (ابی، طیب:
خوش { دون هوا يك خوش ایدی.
۲. تر. غریب، تحف: اونك
خوش براسی واردر. || خوش
كلدیکز = صفا كلدیکز، یکی كان
آدمه تحیه تمبیری اولوب، جوابی:
خوش بولدی. || خوش كورمك =
باقامق، طارلماق. || بر خوش
(طوغریبی «بهوش» ولسه
كرك) بز نوع با یینلق حس ایدن:
برخوش اولدم. عو. || كوكلی،
خاطرخی خوش ایتمك = تعذیب
خاطرله ارضا و اقناع ایتمك.

{ ص. فا. ۱. (ابی، طیب:
خوش { دون هوا يك خوش ایدی.
۲. تر. غریب، تحف: اونك
خوش براسی واردر. || خوش
كلدیکز = صفا كلدیکز، یکی كان
آدمه تحیه تمبیری اولوب، جوابی:
خوش بولدی. || خوش كورمك =
باقامق، طارلماق. || بر خوش
(طوغریبی «بهوش» ولسه
كرك) بز نوع با یینلق حس ایدن:
برخوش اولدم. عو. || كوكلی،
خاطرخی خوش ایتمك = تعذیب
خاطرله ارضا و اقناع ایتمك.

{ ص. فا. ۱. (ابی، طیب:
خوش { دون هوا يك خوش ایدی.
۲. تر. غریب، تحف: اونك
خوش براسی واردر. || خوش
كلدیکز = صفا كلدیکز، یکی كان
آدمه تحیه تمبیری اولوب، جوابی:
خوش بولدی. || خوش كورمك =
باقامق، طارلماق. || بر خوش
(طوغریبی «بهوش» ولسه
كرك) بز نوع با یینلق حس ایدن:
برخوش اولدم. عو. || كوكلی،
خاطرخی خوش ایتمك = تعذیب
خاطرله ارضا و اقناع ایتمك.

{ ص. فا. ۱. (ابی، طیب:
خوش { دون هوا يك خوش ایدی.
۲. تر. غریب، تحف: اونك
خوش براسی واردر. || خوش
كلدیکز = صفا كلدیکز، یکی كان
آدمه تحیه تمبیری اولوب، جوابی:
خوش بولدی. || خوش كورمك =
باقامق، طارلماق. || بر خوش
(طوغریبی «بهوش» ولسه
كرك) بز نوع با یینلق حس ایدن:
برخوش اولدم. عو. || كوكلی،
خاطرخی خوش ایتمك = تعذیب
خاطرله ارضا و اقناع ایتمك.

خوش آمدی { ص. فا. برشه
خوش آمدی { خوش كلدیکز

دیمك رسمی: ایفای رسم خوش
آمدی.

{ ص. فا. (خوش =
خوشاب { ابی. آب = صو. —

تر. زبازدی: خوشاف) بول
صو و شكرله بیشم قوری یش

كه صو ثوق اوله رق یتك آخرنده
بو كا مخصوص ككیش قاشیقه

ایچیلیر: اريك، ویشنه خوشای، خو.
شاب قاشینی، كاشه سی، || خوشابك

یاغی كلیك = بوزلق، بر جواب
بوله مامق، محبوب اولی.

{ ص. فا. خوشاب.
خوشاف { ص. فا. خوشاب.

{ ص. فا. (خوش = ابی.
خوشبو { بو = قوقو) ابی قوقان،
كوزل قوقولی.

{ ص. ح. ایجه، كوزلجه،
خوشبجه ضرر سز.

{ ص. فا. (فا. خوش =
خوشحال { ابی. عر. حال = م

حال ووقی ابی، مسمود، بختیار.
{ ص. فا. لذیذ و

خوشگوار { مضمی قولای.
خوشلا شمع { ایتمك، حظ و تلذذ

ایتمك.
خوشلاندرمق { فت. ۱. ممنون

ایتمك. ۲. حظ ایتدیرمك.
خوشلا تملق { فل. ۱. ممنون و

خوشنود اواق. ۲.
حظ ایتمك: بو قوقودن هج خو.

شلا تمام.
خوشلاق { ص. ۱. ایلمك، كوز.

خوشلاق { لك. ۲. تر. غریبلك،
تحفانی. ۳. نشسته لك: بوكون

خوشلا شمع { ایتمك، حظ و تلذذ
ایتمك.

{ ص. فا. ۱. (ابی، طیب:
خوش { دون هوا يك خوش ایدی.
۲. تر. غریب، تحف: اونك
خوش براسی واردر. || خوش
كلدیکز = صفا كلدیکز، یکی كان
آدمه تحیه تمبیری اولوب، جوابی:
خوش بولدی. || خوش كورمك =
باقامق، طارلماق. || بر خوش
(طوغریبی «بهوش» ولسه
كرك) بز نوع با یینلق حس ایدن:
برخوش اولدم. عو. || كوكلی،
خاطرخی خوش ایتمك = تعذیب
خاطرله ارضا و اقناع ایتمك.

{ ص. فا. ۱. (ابی، طیب:
خوش { دون هوا يك خوش ایدی.
۲. تر. غریب، تحف: اونك
خوش براسی واردر. || خوش
كلدیکز = صفا كلدیکز، یکی كان
آدمه تحیه تمبیری اولوب، جوابی:
خوش بولدی. || خوش كورمك =
باقامق، طارلماق. || بر خوش
(طوغریبی «بهوش» ولسه
كرك) بز نوع با یینلق حس ایدن:
برخوش اولدم. عو. || كوكلی،
خاطرخی خوش ایتمك = تعذیب
خاطرله ارضا و اقناع ایتمك.

بر خوشه کز وارد، [بومنده
 داما « بر » کله سیله برابر قو-
 لاندیفندن، « بیوشاق » دن
 غلط اولسیده موطولدر.]
 خوشمَریم { س. س. طوزسز تازه
 پنیله پایلان بر
 نوع یک. }
 خوشنَا { ص. فا. [خوش = ای-
 نوا = مقام] کوزل
 صدای، کوزل الحانی. }
 خوشنود { ص. فا. با. خشنود.
 { س. فا. باشاق؛ خوشه
 جین = باشاق طولایان.
 خوشنود { س. اصل: تق. قو-
 ۱. قادیلرک
 کندی صاچلرندن و یا یعنی وسازه
 ابله یا بدقلری باش سوسی و کسوه.
 سی : خوشنود کیش: خوشنودی
 یاقشده برمش. ۲. یابوان قوش
 تیه سی. ۳. ابنیده پایلان بر
 نوع ترینات. }
 خوشنوزلی { ص. ۱. خوشنوز
 (کیق قادین). ۲.
 باشنده کیش تیه سی اولان
 (قوش). }
 خَوْف { س. ع. قورقو: کمال
 خوف و دهشتله. [لسا.
 نمزده مصدریت مفاسیده «خوف
 ایتمک » صورتنده استعمالی غر-
 بیدر.] || بین الخوف والرجاء
 قورقو ایله امید آراسنده. || ط.
 دیگر اسمله اضافله Phobie
 تمیر یونانیسیله افاده اولنان
 اصطلاحاتی ترجمه ایدر: خوف
 الرطوبه = Hygrophobie: خوف
 الضیاء = Photophobia: خوف
 الماء = Hydrophobie: کبی

خَوْف { س. ع. قورقودن، قور-
 قودن: خوف: خوف: من الله =
 الهمدن قورقورق. }
 خَوْلان { س. ۱. طوبالان آغاجی.
 ۲. جهری عصاره سی.
 خوریا { س. (یو. Melasyxos
 ληξ. مربی: مالحلیا و
 اختصاراً خلیا.] قورندی، خیا.
 لات. [اصل معنای اختلاط
 اربیدن سوداء در.]
 خون { ص. فا. قان، دم: خون
 شهدا. }
 خون آشام { ص. فا. [خون =
 قان. آشامیدن =
 ایتمک] سفک. }
 خون آلود { ص. فا. [خون =
 قان. آلودن = بو-
 لاشتی] قانه بولاشمش، قانی.
 خوناب { س. فا. و:
 { س. فا. [خون = قان-
 خونابه { آب = صو. ۱. صولی
 قان، قانی صو، صوایله قان قار.
 ۲. قانی کوز یاشی.
 خون آفشان { ص. فا. [خون =
 قان. افشاندن] قان
 صاچق] قان صاچان، قان سرین.
 خونبار { ص. فا. [خون = قان-
 باریدن یا غمیق] قان
 یاغدران.
 خونبها { س. فا. [خون = قان-
 بها = قیمت] قان بهاسی،
 دیت.
 خونخوار { ص. فا. [خون =
 قان. خوردن = تمک]
 قان ایمن، قانه طومیان، سفک،
 ظالم.
 خونخوارلق { س. قان دوککه
 طوبایاش، سفک.
 کلک. }

خوزیز { ص. فا. [خون = قان-
 ریختن = دوککه] قان
 دوکن، سفک. }
 خوزیزلک { س. قان دوککه
 سفک، غدار-
 لق. }
 خَوْنَه { ص. ج. ع. قند: خاش-
 با: خاش. }
 حَوْنی { س. (یو. Χωνίον
 غزی طار قابله مایعات
 دوکده مستعمل آلت که یوقا-
 ربی کیش و آشغایی طار
 اولور.
 حرنی { ص. فا. قانی، قان دو-
 ککه مائل، قاتل. }
 حَوْنین { ص. فا. قانله ملج، قانی.
 حوی { س. فا. [و نادراً: خو-
 ۱. خانی، طبیعت، جیت،
 سرشت: حوی چیتماز. ۲. طادته
 معناد: فلان شبشی حوی ایتمشدر-
 ۳. کوئی آیشمه، سوء: حویلی.
 حَوْیار { ص. با. خاویار.
 حَوْیرات { ص. با. خوربات.
 خویسز { ص. ای خویی اولیان،
 خویسز { کوئی خویلی، خرچین.
 خویسزلق { س. کوئی خوی،
 خرچینلق.
 خویش { س. فا. ج: خویشان.
 خویشاوند { س. فا. اقرباء
 تعلقات. }
 خویلاتمق { فط. ۱. کوئی
 خوی پیدا ایتمک،
 خرچین اولق. ۲. طارلق،
 کوجنک، منفعل اولوب حدت
 ایتمک: بو وزدن خویلائیید.

خویلی { ص. کوتی خوی و عادی
خولان، خرچین : خو-
یلی آدم، آتہ

خیار { سذ. عر. ج: خیارات.
بر ایشی یابوب پیامده
سربست و مستقل اوله، بخیرک.

خیار { س. (اصلی فارسی اولوب تر-
جک و عربیده مستملدر)
سزه ایله میوه آمده معروف
بر بیشک که قباقدن اوزونجه
اولوب صالاته و ترشینی اولور:
لانته، روس، جاپون خیاری.
(ظرافتله صالاته ده دینر.)

خیار حق { س. خیار رسمنده
اوله رق عارض اولان
بر شیش.

خیار شتر { سذ. عر. و غلطی:

خیار شنبه { س. میوه سی طیده
مستعمل بر جنس
نبات.

خیاط { سذ. عر. («خیط» دن
سم.) دیکشیمی، تزی.

خیاطه { سذ. عر. ۱. دیکشیمی،
تزیلک. ۲. جمر. کینلوب
یاریلان بر عضوک یا پیشمق
اوزره دیکمسی: خیاطه الامعاء،
خیاطه الاوتار و سائرہ.

خیال { سذ. عر. ج: خیالات.
۱. بر شخص و یا شیک
انسانک فکر و ذهنده نجم
ایدن صورتی: خیالی بر دم
خاطرمدن چقمیور. ۲. اصل
و حقیقی اولفسزین نجم ایدن
صورت موهومه: خیال کور.
مک: خیال کی کوزک اوکندن
کچمک. ۳. کولک کی آز و

مشوش صورتده کورینن و یا
خاطره کنن شی: خیال کپی کو-
ریذیور: خیال میال کوریور:
خیال کی خاطرمه کلیور. ۴.
بر شی: و یا شخصک صوبه و آینه
وسائرہ انکاس ایدن صورتی:
صوده کندی خیالی کورمش.
۵. قوزشدی. (بونک صحیحی
(خ) نک کسر یله در. هله
مصدریت معناسیله خیال ایتک
کی استعمال الیوم غریب و
متروکدر. تخیل دیمک دها
ماؤسدر.)

خیال { س. (آف البیان اسم
عربیدن مأخوذ) برده
آرقه سنده و شمعہ اوکنده دری
و یا مقوادن رسملر اویناده رق
گولکله لینی سیر ایتدیر مکدن
عبارت اوپون که اک مهم شخصی
اولان «قره کوز» اسمیله ده
مرفوفدر: خیال اویناتق. ||
خیال فنار = فر. Lanterne
magique دینیلن عجائب رسملر
کوسترن فنار.

خیالت { سذ. عر. اصلی اولدی بی
حاله کوزک اوکنده
نجم ایدن موهوم صورت:
خیالت کوردی.

خیالچی { س. خیال دینان کولک
اوپوننی اوپدایان آدم.

خیالی { ص. عر. ۱. خیالییه. و هم
و خیاله منسوب و ممتلای.
= س. تر. خیال دینن کولک
اوپوننی اوینادان آدم، خیالچی.

خیام { سذ. ج. عر. قد: خییه.

خیانت { سذ. عر. ۱. کندی سینه
اولنان امنیت و اعتمادی

سوء استعمال و یا وعد و تمهیدنی.
نقض ایله حیلہ کارلنده بولسه.
۲. کندی دولت و مملکتی علیهنده
دشمنه خدمت ایتمه. انشک:
اسکی رومالیرک اغر بچاراقی خیا-
نه تخصیص ایتشلدی. — عوام
لساننده خاش و وفاسز معناسیله
صفت کی دخی قولانیلیر: پک
خیانت آدمدر.

خیانتکار { ص. فا. خیانت ایدن،
خیانتکارانه { تنله، خاشانه.

خیانتکارانه { ص. ح. فا. خیانت-
کارانه { تنله، خاشانه.
لق، سوزنده طور مایش. ۳.
حیلہ کارلق، غدارلق.

خیر { سذ. عر. ۱. ایلک، اینی
ایش، شر مقابلی: خیر
الشلک، خیری طوققی. ۲.
فاظه، منفعت: خیر ایتک:
خیری کورملک: خیری اولقی.
۳. باشه جقمیه، مثر و منیع
اوله، بر حسن تنصیه و ارمه،
موفقت: اکدی کمز تخم خیر
ایتمدی: بو چو جق خیر ایتیه.
جکدر. || خیر سونلک = خیری
سوز سونلک. || خیری قالمق =
آرتق ایشه یاراماق، قوللا.
نماز حاله کلک. || خیری کور.
مک = استفا. ایتک، مستفید
اولق: خیری کور = یکی صابن
آلنان شی: حقدده عدار:
استهزا طریقیه ده قولانیلیر:
آراپه بو حاله کلدکدن صکره
خیری کور. || خیری یوق،
اونده خیر یوقدر = آرتق ایشه
یاراماز. = ص. ۱. اینی، خیری:

خير الامور = ايشترك الايدي؛
فعل خير = ابي ايش. ۲. فائده،
نافع، مفيد. ۳. مبارك، مسعود،
اوغورلى: صباح شريفكز خير
اولسون. || خير خير = ابي خير،
خير خير. || خير دعا = ايبك
ايچون اولتان دعا، دعاى خير،
بد دعا مقابلي. = ح. ايبك
مناصيه تقالا «بوق» مقامده
قوللايلير: درسكزى حاضرلا.
ديكزى؟ — خير، دها خاغر.
لايه مدم: خير افندم. (بوتك
«خير» يازلسى بك عئدر.)
{ ش. ج. عر. (فد.)
يرات } «خيرة» لعاغزده
مستعمل دكلدر. (تواب ايچون
يايلان شينلر، وقف ايشلرى،
مؤسسات خيريه، جامع و مدرسه
و كوبرى و چشمه كى عمومك
ايشنه يارايه حق تاسسات: فلانك
خيراتى چوقدر؛ چوق خيرات
براقشدر. — لسان عوامده
مفرد كې ده قوللايلير: برخيرات
يابدى.

خير اندیش (صد. فا.) عر. خير
دوشونمك (ايلىك. فا.) انديشدن =
بد انديش مقابلى .

خَيْرُ خَوَاهِ { ص. فَا. ج: خَيْرُ خَوَا.
مَان. (عمر. خَيْر=

ایلیک - فا. خواستن = ایستک
برینک و یا هر کسک ایلیکنی
ایستین و هر کسی ابی کورمکی
سون : خیر خواه آدمدر؛ سزک
خیر خواهگر در؛ خیر خواهان
دولندن .

خیر خواہانہ (ص. ف. ا. برینک ویا
(مرکب ایسکئی

آرزو ایدنه مخصوص ویا شایان:
افکار خیر خواهانه ؛ نصایح خیر
خواهانه. = ح. فا. خیرخوا.
هفته، برنگ و یا هر کسک ایلاکی
ایستیه رک: بن سزم خیر خواهانه
سویا یورم .

خبر خواہاں { س. و :

خَيْرُ خَوَاهِي { س . فَا . خَيْرِ خَوَاهِي
اسلكني ايسته .

خیر سنز | ۱. ص. ۱. کیمه خیری
واحد طوقنمان.

۲. خیر کورمین، هیچ برایشده موفق اوله میوب استفاده اینین؛
۳. خیری کوزلین،
بابانسه آناسنه فائده سی اولیان؛
خیرسن اولاد .

خَيْرَ لَاشْمَقِ { ف.ش. بر برینه خیر -
 { بنی کور دیہرک

برصا بدسته فرار و بر مک، بیتیر مک،
خبر (ص ۱۰۰) ای، منفعتی،

۲. محمود، اوغورلی : خبرلی
۳. کندینه و سائر لرینه
مفعتی طوقنان : خبرلی اولاد.

خیرہ } ص. فا. ۱. بولانیق،
طونق، قاریشیق، مشوش:

خیره چشم. ۲. شاشقین. حیران،
مبهوت : خیره سر ، خیره رأی.

۳. یہود، عبت : خیرہ کو۔

خیره نمک (قراردی : کوز -
لری خیره لندی.

خیری } ص. عمر. ث: خیریہ
ایسکے واوغور وسعادتہ

منسوب و متعلق : تنظیمات خیرہ ،
شرکت خیرہ .

خیز } ۱. سرعت : خیزه یو
ریمک. ۲. شدت. حدت.

خيزني آلتى، خيزني آلهاماق؛
خيزله اورمق. ۳. يوكسك سس،
باغرمه : خيزله سويلك. ۴. پر-
تاو : او خيزله كلوب ديواره
چارىدى؛ خيزني آلهامدى .

خیز { ص. فا. («خاستن» فعلندن
سمه. اولوب صتر. تشکیلنه
کبر.) قالقان : سحر خیزه صباح
ارکن قالقان .

خیز آب } - فا. طالفه: موج. ذ.

خیزان } ص. فا. قالان، قاله رق:
افتان و خیزان = دوشه
قاله .

خیزران } س. تحریفه هزارن
دینن بر جنس اقالیم
حاره قامشی که صنداله و سائر
ناملر .

خیزلی } ص. ۱. سرعتی، سریع :
خیزلی } خیزلی نوروش. ص. ۲. شد.

۳. بوسكك سسل : خيزلى سورىش.

یابش. ۴. پر تاوی : خیزی

يوريك. ٢. شدته، شديداً:

سلسلہ : خیزی سونلک .

خیشوم } دلیکنک یوقاریسی،

دريك پرى، كتر .

حیض (|| ن. با. تل شکند. مواد عضویه، لیف.

خِطی { ص. عبر. خِطیه
ت. با. تل صورتده

اولان : خیطی شکل .
 ر (سبز ، ع . ح : خمول

خیل } ۱. آت. ۲. سواری

طافی. ۳. مج. گروه، طاف.	یازدی. خیلیدن خیلی = چو.	خیمه گاه { س. فا. چادیر لر قو.
سرخیل = رئیس، سرکرده.	قدن چوق، بلغ مایلع.	{ رلش محل.
خیلاز { خیلازلی، خیلازلی.	خیلیحه { ص. ح. چوقه، ایجه.	خیمه نشین { ص. فا. { عر. خیمه =
خیلاز { با: خیلاز و سازه.	{ س. ج. عر. فد: خیمه.	خیمه نشین { چادیر - فا. نشین =
خیلی { ص. { «خیل» لفظ عر.	حیم { با: خیمه.	اوتورمق { چادیرده اوتوران،
خیلی { یسنگ معنای مجازی سیله	حیم { و خیم خیم. با: خم.	کوجیه.
یاه نسبتدن مرکب اولسی مقلو.	حیم { و خیم خیم. با: خم.	خیمه نشینک { س. چادیرده اوتو.
ندر { چوق، کثیر، بر چوق:	خیمه { س. عر. ج: حیم، خیام.	خیمه نشینک { ریش، کوجیه لک.
خیلی زمان پکدی؛ خیلی قه ل	خیمه { چادیر.	خیول { س. ج. عر. فد: خییل.
منبط ایندی؛ خیلی کتابلر		خیول { با: خییل.

{ دال. س. } (ع.ر. س. ش.) الفباي
 تركيك اونجي حرفي اولوب،
 ترتيب اصلي اولان ايجد صره سنده
 دردنجي حرفدر. شكل عبراني
 7 وشكل يوناني ۱ اولوب،
 لاتيجهده ۱۱ صورتي آلمشدر، كه
 جمله سنك بر اولديني ظاهر در.
 تركي الاصل بعض كله لرده تكي
 اوقونور: آقدي، كوردلي،
 ايتدي. كيتدي كي. ينه تركي
 الاصل كله لرده قالين حركتلي
 (د) لر بزم عثمانلي يعني غرب تركيه.
 سي املا سنده نأحق يره (ط)
 يازيليور: طاغ، طورمقي، آطه،
 او طولون كي. شرق تركيه سنده
 بو مناسبتلرلر يوقدر. ايجد
 حسابنده ۴ رقمه معادلدر.
 { س. ع.ر. خسته لي، مرض.
 داء } — امراض مختلفه يه مناسبت
 اولان بر طاقم اسماء اضافته
 بر جوق اصطلاحات طبيه تشكيل
 ايدر: داء الاسد، داء الثعلب،
 داء الفيل وسايره.
 { س. ع.ر. عادت، اصول،
 دأب } قاعده، آيين: دأب ديرين
 اوزره.
 { س. ع.ر. ج. } دواب.
 { دابه } حيوان، بوك وينك حيواني،

چاريا. || دابة الارض = قيامده
 دجال ايله برابر ظهور ايدمك
 بر حيوان مخصوص.
 { ص. ع.ر. ن. } داخله.
 { داخل } (« دخول » دن س. ۱۰).
 كيرن، دخول ايدن: شهر داخل
 اولدي. ۲. بر شيك ايجنده بو.
 ثاب: داخل حساب = محسوب:
 داخل بالمجلس = مجلسه حاضر.
 = س. ع.ر. ۱۰. بر شيك ايجر.
 يسي، ايج طرف، ايج: داخل
 شهر: بواوك داخل خارجدن كو.
 زلدر. ۲. بر دولتك اوليكسي،
 خارج مقابلي: حاصل اولان ذخيره
 داخلده صرف اولنقدن صكره
 خيلي مقداري ده خارجي جيقار.
 ۳. رتب عليه دن بر رتبه مخصوصه:
 ابتدای داخل.
 { ح. ع.ر. ۱۰. ايجر ايدن،
 داخل } (ايجدن: اوي داخل بو.
 يا عامشدر. ۲. اولكه ايجنده
 اوله رق: دولت مشار اليها داخل
 اصلاحات و ترقياته اوغراشمق
 ايجون بر مدت صلح و اسايشي
 محافظه ايتك ايستور.
 { ص. ع.ر. ن. } داخله. ۱.
 { داخل } (ايجه ويا ايجريه. محسوب
 و متعلق: كو كمده داخل بروجع

حس اديورم. ۲. عائله يه عائده
 محرم، خصوصي: اونك داخل بر
 راحتزلي واردر؛ مصارف
 داخله سي جوقدر. ۳. بر دولتك
 كندى اولكسسه منسوب و
 متعلق: امور داخله: حوادث
 داخله: نظام داخل. || نظامنامه
 داخل = برادره رسمي و يا تجار.
 ربهك صورت تشكيله وظائف
 حقهده تنظيم اوانان نظامنامه.
 { س. ع.ر. } (« امور
 داخله » داخله « دن مختصر)
 دولتك كندى اولكسسه متعلق
 ايشلرلر يعني مركز و ملحقات
 امور اداره سنك تمشيته مأور
 نظارت و دائره: داخله نظارتى،
 داخله نظارى، مكتوبجيسى.
 { س. فا. ۱۰. عدل، عدالت:
 داد } (اجرائي عدل و داد ايتك.
 ۲. اشتكاه، نظم. ۳. فسان،
 فرياد: داد و فرياد. = حد. فرياد!
 ايواه: داد الندن كوكك فرياد
 الندن كوكك!
 { س. فا. ۱۰. ويركي، عطا،
 داد } (احسان: داد خدا = الله وير.
 كيسى. ۲. ويريش، صايش،
 اعطا: دادوستاد = آليش وير.
 يش. اخذ و اعطا.

دادار { س. فا. عادل مطلق اولان }
 جناب حق .
دادانمقی { داداندیرمقی . فا : طادا .
 تمنق وسائرہ .
دادخواہ { س. فا. (دادعدالت -
 خواستن = ایستگ)
 عدالت طلب ایدن .
دادر { س. فا. قارنداش، برادر .
دادرانہ { س. ح. فا. برادرانہ،
 قارنداشجہ .
دادگر { س. فا. و :
دادگستر { س. فا. (دادعدالت -
 گستردن = دوشتمک)
 عادل .
داده { س. فا. ویرلش . ذ. || قرار .
 داده = قراری ویراش،
 مقرر . (بوتکیب اسم کی قوللا .
 نیلوب، برمزایدہ وسائرہ حقندہ
 « قرار داده سی ویرلدی » دینیلور .
 کہ غلط فاحشدر .
دادی { س. چوجفہ باقفلہ موظف
 قادین خدمتی، لالا مؤ .
 تی، دایہ : چوجی دادیسی، شو
 چوجنی دادیسنہ ویرک : دہا
 دادیسنک جوجاغندن جیقیماش .
دادیلق { س. چوجفہ باقان دادی
 صفت ووظیفہ سی : او
 قادین دادیلق ایدیور : دادیلق
 زور بر وظیفہ در .
دار { سذ. عمر . (عربیدہ مؤنشد .
 متعدد جعفری واریسہ دہ،
 لسانزدہ . هج بری بو متارلہ
 قوللاناز . ۱۱ . بیتک بیوک، برقاچ
 دازہ بی حاوی میکن، فوناق .
 ۲ . محل، مکان، مقام : دار دنیا،
 دار آخرت . || دارالاحضار -
 رات = کیا اجرا آئیہ عملیات

جراحیہ وسائرہ مخصوص دائرہ
 ویا فوغوش فر. Laboratoire
 || دارالامان = امنیت محلی . || دار
 بقاء = آخرت . || دار الحرب =
 محاربہ موقعی واهل اسلام حکمنده
 اولیان برلر . || دار الخلافہ =
 مرکز خلافت عظماء اسلامیہ . ||
 دارالسعادة الشریفہ اغاسی = معلوم
 ارلان مأموریت جلیہ . || دار .
 السلام = ۱ . جنت . ۲ . قتیله بغداد
 شهری . || دارالسلطنہ = پایتخت .
 || دار الشفقه = یتیم چوقچقرک
 تعلیم و تربیہ سنہ مخصوص محل .
 || دار شورای عسکری = مجلس
 عسکری . || دار فنا = دنیا .
 || دار الفنون = بعض تدریسات
 عالیہ یہ مخصوص مکتب : || دار
 المعلمین، دار المعلمات = معلم ومعلمہ
 یتشدیرمکہ مخصوص مکتب .
 || دار الملك = پایتخت . || دار
 الولادہ = حامل فرا قادیلری
 طوغوریمقہ مخصوص خستہ خانہ .
 = ذ. || دارین = دنیا و آخرت .
دار { س. فا. اعدامہ محکوم
 دار } اولانلری . آصمق ایچون
 دیکیلن دیرک : دار آغاجی ؛
 بردار = دار آغاجہ چکمش،
 مصلوب؛ بردار ایتمک = آصمق .
دار { س. فا. « داشتن » فعلندن
 سمص . اولوب، وصف ترکیبی
 تشکیکنہ کیرر } طوتان، صاحب،
 مالک : دفتردار = دفتری طوتان ؛
 خزینہ دار = خزینہ چی؛ مالدار =
 مال صاحبی، زنکین .
دار { س. فا. حارب، غوغا . « کبر »
 دار } مرادفیلہ برابر عطف تفسیر
 صورتدہ قوللانیلیر : اثنای دار

و کیردہ = غوغا صرہ سندہ .

دار { س. فا. طار .

دارا { س. فا. (ایران قدیم ملو .
 کندن اسکندرک مغلوبی
 اولان دارانک اسم خاصندن
 مأخوذدر } حکمدار، ملک .

دارات { س. فا. دبدبہ، شکوہ .

دارپیر { س. رطوبتی تارلہ، صو .
 لاق یر :

دارپیری { س. طوبراغی صولاق
 (تارلہ) .

دارچین { س. فا. (زبازدی :
 تارچین } بہاراندن
 معروف قابوق کہ یاقچی ولنبد
 اولوب، توز حالندہ قوللانیلیر .

دارفلل { س. فا. قرہ بورہ مشابہ
 لکن اوزون دانلی
 معروف بہار .

دارلمق { دارلتمق . فا : طارلمق
 وسائرہ .

دارمہ طغان { فا : طارمہ طغان .

دارندہ { س. فا. طوتان، طاشیان،
 صاحب، مالک . ذ .

دارو { س. فا. علاج، دوا . ذ .

داری { س. (اصل تق. تادریک کہ
 « تارلہ کی » تارمق فعلندن
 اولوب اودہ طریہ قیلاق وزرع
 ایتمک دیکدر } جوباتک ترکلر جہ
 اشکیدن الک معروف اولان
 اوافق دانلی ذخیرہ، ارزن :
 آرنآؤد داریسی، بوز داری .
 || دینسہ داری اکک = چوق
 تدقیق ایتمک، اوزون اوزادی بہ
 صورتی . || داریسی باشکزمہ =

اولدیفته بناء « دال مهمله » دخی
دینلر. || مج. د حرلی کی قبور
وایکی قات اولان: قاتی داله
اولش.

دال { ص. عر. ذ: داله. || د. دلا-
دال { ل: دهن سف. } دلالت ایدن:
هر سوزی علم و عرفانه دالدر.

دال { س. بوداغک بیوکی، آغاجک
دال { ایلک و بر دیک شعله که بو-
نلرک ایکنجی درجه ده اولان
شعله رینه بوداق دینور، شاخ،
غصن: دال صائق: دال بوداق
پیدا ایتک. || دال باصدی = آغ
جک دالرخنی اگرینلک جک قدر
بول (کراز و ساثر میوه). || داله
بوداق صائق: مج. تشعب و تفرع
ابدوب چوغالقی. || بردالده طور-
ماقی = ثبات ایتمه مک، مایعون
اشتهال اولقی. || دال دن داله =
نیانترقی، تلون.

دال { ص. دالتاوق، دالتلیج. با:
دال { طال و ساثره.

دال { یاخود دالی. س. ۱. آرقه،
دال { صرت، ظهر: داله شیک =
اجبار ایتک، مسلط اولقی، بو-
کلنک. ۲. کری، آرقه: دالیدن
کلک = تعاقب ایتک.

دال { ص. دالامق: با: طالامق.

دال { ص. ۱. دال بو-
دال { ص. ۲. دالی بوداقی ایتک. ۲.
شعوب و فروعه تقسیم ایتک،
تشعب و تفرع ایتدیرمک. ۳.
مج. بیودوب مشکندیرمک،
اعظام و تعصیب ایتک.

دال { ص. ۱. دال بوداق
دال { ص. ۲. دالی ایتک، دالی بو-
دال { ص. ۱. دال بوداق
دال { ص. ۲. دالی ایتک، دالی بو-
دال { ص. ۱. دال بوداق
دال { ص. ۲. دالی ایتک، دالی بو-

داع { داغلی. با: طالع و ساثره.
داع { ص. ۱. قیزغین
داع { ص. ۲. دایره تفلانمش. ۲.
یارملی، جریحه دار.

داع { ص. ۱. قافقاسیه مک
داع { ص. ۲. معروف مملکتی که
قدیم آلبانیا دینلیدی. اطل-
غستان یازماملی.

داع { ص. ۱. قیزغین دایره
داع { ص. ۲. قیزغین دایره
داع { ص. ۳. قیزغین دایره
داع { ص. ۴. قیزغین دایره

داع { ص. ۱. قیزغین دایره
داع { ص. ۲. قیزغین دایره
داع { ص. ۳. قیزغین دایره
داع { ص. ۴. قیزغین دایره

داع { ص. ۱. قیزغین دایره
داع { ص. ۲. قیزغین دایره
داع { ص. ۳. قیزغین دایره
داع { ص. ۴. قیزغین دایره

داع { ص. ۱. قیزغین دایره
داع { ص. ۲. قیزغین دایره
داع { ص. ۳. قیزغین دایره
داع { ص. ۴. قیزغین دایره

داع { ص. ۱. قیزغین دایره
داع { ص. ۲. قیزغین دایره
داع { ص. ۳. قیزغین دایره
داع { ص. ۴. قیزغین دایره

داع { ص. ۱. قیزغین دایره
داع { ص. ۲. قیزغین دایره
داع { ص. ۳. قیزغین دایره
داع { ص. ۴. قیزغین دایره

داع { ص. ۱. قیزغین دایره
داع { ص. ۲. قیزغین دایره
داع { ص. ۳. قیزغین دایره
داع { ص. ۴. قیزغین دایره

داع { ص. ۱. قیزغین دایره
داع { ص. ۲. قیزغین دایره
داع { ص. ۳. قیزغین دایره
داع { ص. ۴. قیزغین دایره

داع { ص. ۱. قیزغین دایره
داع { ص. ۲. قیزغین دایره
داع { ص. ۳. قیزغین دایره
داع { ص. ۴. قیزغین دایره

داع { ص. ۱. قیزغین دایره
داع { ص. ۲. قیزغین دایره
داع { ص. ۳. قیزغین دایره
داع { ص. ۴. قیزغین دایره

باشقه سنک نائل اولدیفی بر نعمته
نائیلی دعا مقامنده قوللانیلر که
بوده کلنک باشنه داری دوکلک
حادتدن ایلری کلیر.

دار { ص. ۱. دنیا ایل
دار { ص. ۲. دارینده باعث
سمادت اولور.

داستان { ص. ۱. تر. زبانزدی:
داستان { ص. ۲. حکایه، مصال،
سرگذشت. ۲. بروقه ویا حالی
حکایه ایدن عامیانه منظومه.

داستان { ص. ۱. دیلدره داستان اولقی = بین-
الانام شهرت بولقی، اشتیاراتک.
داش { ص. ۱. اسلرک صوکنه الحاق
داش { ص. ۲. اولونوق رفاقت و مشارکت

داش { ص. ۱. بیان ایدر: بولداش = یول شریکی:
آرقه داش (آرته داش) = رفیق:
وطن داش = بر مملکت اولادی:

داش { ص. ۱. آتش (آرته داش) = همنم، سخی.
داش { ص. ۲. فارسیده « طاش » صورتنده
مستمملدر.

داعی { ص. عر. (دعاء، دن سف.)
داعی { ص. ۱. دعا ایدن، دعایی: دا-
عیکز، داعیلری، الداعی. (علماء
صنفنک بنده کز و بنده لری
مقامنده قوللاندق لری تعبیردر.)

داعی { ص. ۲. جلب و دعوت ایدن، سبب
اولان: بوایش داعی، مسئولیت
اولور.

داعیه { ص. عر. سبب، موجب،
داعیه { ص. ۱. باعث.

داغ { ص. ۱. قیزغین دایره
داغ { ص. ۲. اوریلان تفلان نشان: داغ
اورمق. ۲. مداوات ایچون قیز-
غین دایره اوریلان یاقی، کی.

داغ { ص. ۳. اثر براقان یاره، جریحه: داغ
درون = یورک یاره سی، اونودلیه.
جق آجی.

داغ { ص. ۱. قیزغین دایره
داغ { ص. ۲. اوریلان تفلان نشان: داغ
اورمق. ۲. مداوات ایچون قیز-
غین دایره اوریلان یاقی، کی.

داغ { ص. ۳. اثر براقان یاره، جریحه: داغ
درون = یورک یاره سی، اونودلیه.
جق آجی.

انقسام ایتمک: سربا دیربول
خطی ایلریده چوق دالانه.
قدر. ۳. مشکل اولق، تصعب
ایتمک: بومشله پک دالاندی.

داللی { ص. داللی اولان: داللی
آج. || داللی بوداقلی =
داللی بوداقلی چوق، متشعب؛
و مج. مشکل

دالی { س. آرقه، کری. با: دال.

دالیا { س. فر. Dahlia دینلن
چچکک انواعی.

دالیا { س. برشی صانیلیر ایکن
واحدقاسی اعتبار اولان
عدده وصولنده سوانیر: دالیا
اون؛ دالیا یوز، دالیا بیک.

دالیان { س. با: طالیان.

دالیه { س. عر. (لغت مولده)
۱. تش. دودها طوغر.
یسی ل حرف یونانیسی شکنده
اولان، فر: Deltoide. ۲. م.
نیل نهریله ساثر انهار عظیمه تک
منسبلرنده دکیزک ایتمه اوزاتنه.
قلری مثلث الشكل قطعه ارضیه،
فر: Delta.

دام { س. فا. ۱. طوزاق: دام
قورمق. ۲. آغ. ۳. مج.
برخی اغفال ایچون قورلمش حیل
وخدعه: دام تزور.

دام { س. با: طام.

دام { فل. عر. « دوام » دنه
دام { ماضی مفرد مذکر غائب او
لوب، بعضی تعبیرت عربیه ده
بولنور. مؤنثنده « دامت » دخی
قوللانیلیر دام و باقی اولسون:
دام ملکه = ملکی دام اولسون:
دامت سعاده = سعادت بر دام
اولسون؛ مادام: دام و باقی او-
لدجه، بولندجه. با: مادام.

داما { س. با: داه.

داماد { س. فا. ۱. کریمه تک و یا
کریمه مقامنده اولان برا.
درزاده و همشیره زاده کی بر
قیزک قوجیه سی، گریگو (گریگی)،
ص. : دامادله قاش پدر؛ فلان
داماد مدر. ۲. صهریت حضرت
پادشاهی شرفه نائل اولان: داماد
باشال حضراتی.

داماسقو { س. یتا. Damasco =
دمشق یعنی شام { اسام
الیوم آوروپادن کلن ایکی یوزلی
ایک و یا یوک و کتن قاریشیق
دوشمه تک قاش. = ص. بو قاش.
شدن یا بلش: داماسقو پردرل.

دامان { س. فا. با: دامن.

دامغه { دامغه لاق. با: تنفا
وساثره.

دامن { س. فا. ائک، ذیل.

دامن بوس { ص. فا. ائک اوین.

دامن بوسی { س. فا. ائک اویتنه،
ائک اویتک رسمی.

دامن درمیان { یلده، ائک
قادر برب یلته باغلامش، حاضر،
مویا. ۲. برایشه جدا تثب
ایدن: دامن درمیان غیرت
اولدی.

دامنگش { ص. فا. (دامن =
چکمک) ائک ائک چکن، ائکلرخی
طویلایان، برایشه قاریشیان.

دامنگیر { ص. فا. (دامن =
ائک کرفتن = طو.
تق) برینک ائکته صاریلان،
استعداد ایدن.

دامه { س. (فر. Dames) آلتش
دورت خانیه منقسم برتخته.

ده اون آلتشردن اوتوز ایکی
طاش ایله اوینانیلان معروف بر
اویون: دامه اوینامق. || دامه
چیتقمق = بو اویونده بر طاشی
خصمک طرفنده کی منتها صریه
ایصال ایدنه رک ممتاز برحاله کچیر.
مک. || دامه تخته سی = بو اویو-
نک اوینامه سنه مخصوص ۶۴
خانهل تخته و مج. سطرنج شکلی.

|| دامه طاشی، بولی = داه او-
ینامده مستعمل طاش و یا تخته
و کیلک و بویوز و ساثره دن
بول که ایکی رنگده اوله رق
اون آلتشردن اوتوز ایکی عدد-
نده اولور. | دامه دیک = ۱. پیتر-
مک، ختامه ایردیرمک. ۲. آرتق
دها ایلری به کچمه مک. قاتی:

یوقوشی چیتقدی، دامه دیدی.
== حد. دامه! آرتق بیتدی!
{ د. فا. اسماء فارسیه و یا
عربییه ملحق اولوب ظرفیت
بیان ایدر: تمکدات = طوز قو-
طیسی، طوزلق؛ جزء دان = جزء
و کاغذ وضعنه مخصوص جلدبند.

— غلط فاحش اوله رق ترکی
الاصل کله رده الحاق اولنوب،
چوق دفعه مرادفی اولان « لق »
ادات ترکیه سی ده علاوه اولنور:
« ایکنه دانلق » کبی.

دان { ص. فا. (دانستن) فعلدن
ص. ص. اولوب، صتر. تشکیانه
کیرد (بیلن، بیلیر: سفندان =
سوز بیلیر: انکته دان = نکتته
بیلیر: نادان = بیار، جاهل.

دانا { ص. فا. بیلن، بیلیجی، عالم،
معلوماتی.

داندینی { مه. کوچک جوجقاری، صیغراقمده و بعضاً تمسخرده قوللانیر: داندینی بک هوپالا! = هوپا: داندینی بک = هوپا آدم.

دانش { س. فا. بیلگی، علم، معلو. مات، عرفان. || انجمن دانش = علوم و فنون مجلس و جمعیتی. آقادیما معنا سیله قبول اولنورق و قتيله بو اسم مقصدله ارباب علم و عرفاندن مرکب بر هیئت تشکیل اولمیشیدی.

دانشیق { فل. با: طانیتمقی.

دانشمند { ص. فا. ج: دانشمندان. ۱. علم و عرفان صاحبی، یلکچ، عالم. ۲. تر. و قتيله نائبک میقتده معاونلک وظیفه. سنی ایفا ایدر فقیه که نائب ملازم و ناهزدی ایدی.

دانشور { ص. فا. یلکچ، عالم. ز.

داتق { س. عر. فا. «داتک» دن} **دانک** { س. فا. درهمک آلتیده بری اولقی اوزره اسکی بر وزنذر.

داندده { ص. فا. بیان، معلو. ماتنی، واقف: داندده سر و آشکار اولان جناب حق.

دانه { س. فا. [تر. زبانزدی: دانه] نانه ۱. جبه: بقدا دانه سی. ۲. تخم، اکیلن جبه: دانه اکک، سربمک. ۳. اسلحه نارویه طولدر بریلان مری، قورشون، کله. ۴. تر. عدد، مقدار: بر دانه جوز؛ بش دانه قاریوز. [بونک یا لکنز دانه خالنده اولان غیر ذی روح شیئلرده قوللا.

له سی اقتضا ایدرکن، غلط فاحش اوله رق هر شیء حقنده استعمال ایله، مثلاً: اوج دانه اولاد، بوز دانه قویون، بر دانه حوض دینلور. بویله سوء استعمالدن نوقی اصلاح لسان ایچون الزمدر. || دانه دانه = دانه لری آیری آیری اولان، طوب و قاریشیق او. لیوب، اجزاسی فرق و تمیز او. لنان: دانه دانه بر یلاو پدیشیر؛ سوزلری دانه دانه سویلر. || دانه به کتک = اکین باشاق باغلاق، تخمه کتک.

دانه چین { ص. فا. [دانه-م-چیدن-] دانه چین ا طویلامق ا دانه طویلا. یان، دوکندی حالدله طاغیتی اوافق تفک شیلردن استفاده ایدن.

دانه لیمک { یادانه لندیرمک. ق. دانه (دانه لیمک) (دانه ایتدیرمک: شو نالری کیمه دانه لیمی!

دانه ملک { یادانه له ملک. ق. دانه دانه (دانه ملک: نازی دانه ملک.

دانه لندیرمک { ق. با: دانه لیمک. دانه لی { ص. ۱. دانه لری اولان، دانه لری دانه لرلر مرکب: غرایت طاشی دانه لی اولور. ۲. دانه لری بر برندن آیری و طاغیتی اولان: دانه لی یلاو.

دانمارقه { س. ه. اوروپا ممالک شمالیه سندن بالایی دکیزیه بحر شمالی آرمه سنده بر کوچک شبه جزیره ایله متعدد آله لکه مستقل بر کوچک دولت تشکیل ایدیور؛ دانمارقه لسانی.

دانمارقه لی { ص. س. دانمارقه اها لسندن اولان.

داو { س. آفرقاده بولنور استره مشابه وطنی بیاضله تکیر اولورق چوققی کوزل و سرح. الحركه بر جنس بیان حیوانی، حمار وحشی، فر. Zebre

داو { س. فا. سارنج و دامه ایله کاغد اوپونلرنده نوبت: داو حق بنم ایدی.

داودی { ص. عر. حضرت داود مشابه قالیجه و بک خوش ومؤثر (سس): مؤذن داودی برسله اذان و یردی.

داور { ۱. حکمدار، ملک. ۲. حاکم. والی، وزیر. ۳. حاکم مطلق اولان حق تعالی حضرتلی.

داور اتیق { فل. با: طاور اتیق. داورانیه { ص. فا. و:

داوری { ص. فا. از حکمدار و یا حاکم و وزیره منسوب و متعلق: جانب مالی داورانیه، داویرلینه. [محرات رسمیه و وزیریه خطاباً «داوری» و «داورانیه» قوللانیر.]

داؤل { س. با: طاؤل.

داوولمبار { س. یاندن چرخلی واپورلک پروانه لری اوزرینی ستر ایدن نصف دائره شکنده کی محفظه ل.

داه { حد. آتی سوروب بوروقده ده قوللانیر، دی! هایدی! || داه ایتک = حقارتله قوغتی. عر. || داه داه. با: داهاده.

داهاده { یاخود داه داه. س. (جو- بکیر، مدلی. ۲. آت تقلیدی اوپونجی: داهاده بیغش بک.

داهی { ص. مر. ن: داهیه. [دهاء] }
 داهی { دن سف. و: }

داهیه { صد. مر. ج: دهات. }
 [آخونده کی «ه» مبالغه
 ایچوندر] خارق العاده ذهن
 و ذکا و فطانت صاحبی، فرید
 عصر، نادره زمان: ابن سینا بر
 داهی، برداهیه ایدی؛ معاویه
 دهامة مریدن ایدی. [فرانسز.
 لك Génie لغتیه افاده ایتدکاری
 معنایی افهام ایچون ضروری الا
 استعمال و تسمیی الزم بر لغتندر.
 — مصدر اولان «دهاء» لغتنتک
 صفت اوله ورق بومعنا ایله استعمالی
 خطادر. غنی و زننده «دهی»
 ایسه عربیده بومعنا ایله مستعمل
 ایسه ده، لسانعده استعمالی لزو.
 مسز و غیر مأنوسدر.]

داهیه { س. مر. ج: دواهی }
 { «دها» دن سف. ن: }
 مصیبت، آفت.

دایاق { دایاقتی وسازه. با: طایاق
 وسازه. }

دائر { ص. مر. ن: دائره. «دوره»
 دن سف. } ۱. دور ایدن،
 دون، طولاشان. ۲. تر. بر
 شی حقتنده اولان، متعلق، باعث:
 ادبیاته دائر بر طایق مباحث یازدی؛
 بوکتاب نهیه دائرد؟ بوللرک
 تمبیرینه دائر قونیشیورز.

دایرا { ح. مر. دونه رک، طولاً
 } شرقی، احاطه ایدره رک.
 || دائره مادر = بییه چوره، اطراف.
 غنی کاملاً طولاً شرقی؛ شهره
 دائره مادر خندق چوربدی.

دایروی { ص. مر. ن: دایرویه
 } چوره و دائره شکلنده:
 دایروی بربر؛ دایروی الشکل.

دائرة { س. مر. ج: دوائر }
 { «دور» دن سف. ن: }

۱. بر نقطه مرکزی بی آز
 چوق اوزاقندن محاطه ایدوب
 هریری مرکزدن متحد بر مسافه ده
 بولنان خط منحنی، که لسان قنده
 «محیط دائرة» دخی دینلیر.
 ۲. مذکور خطک داخلنده قالان
 یووالاقی محل که کره تک رسم
 مسطحی حکمنده در. ۳. بیوک
 بر قوناق و سائر بناتک منقسم
 اولدینی اقسام که بهری که بر قاق
 اوطله وسائره دن مرکبدر: مسافر.
 خانه ده بردائرة کرا لادی. ۴. امور
 دولتی اداره ایدن شعباتک بهری
 و بهرینک اقلام و مجالس وسائره بی
 حازی اینه سی: صدارت، داخله،
 خارجیه دائره سی؛ دوائر حکومت.
 ۵. بلدیہ شعباتک بهری، بر بیوک
 شهرک هر قسمنک بلدیہ سی: دائره
 بلدیہ؛ برنجی، ایکنجی دائره؛ دائره
 چاوشلری. ۶. بر اداره رسمیه تک
 تحتنده بولنان بر: قونییه ولایتک
 دائره سی تک و اسعدر؛ اوراسی
 بزم قضایمک دائره سندن خارجدر.
 ۷. بیوک او، قوناق: فلائک دائره.
 سی بیوکدر؛ بودائرة ده بش آلتی
 سفره جیقار؛ دائره خلقی. ۸. مج. بر
 امر منوبنک حکمی جاری او.
 لدیجی محل: فلائی جدی دائره سته
 ارجاع ایتک؛ دائره ادب و تربیه
 ایچنده سوز سولتک. || دائره
 الشمس، دائره البروج = شمسک
 مداری، فر. Ecliptique. || ط.
 دائره التهبیه = برجیان وسائره
 التهبانک محده اولدینی برکه بردائرة
 تشکیل ایدر. || سم. دائره ثانیه =

مریاتک واصل اوله بیلدیکی مسافه.
 || ر. ربع دائره = دائره تک درنده
 بری که بر زاویه قائمه تشکیل
 ایدوب دائره تک قوسی بر ضلعی
 برینی طوتار. || محیط دائره =
 دائره بی احاطه ایدن خط منحنی.
 || نصف دائره = دائره تک
 یاریسی. || دائره ارتفاع، دائره
 السموت = برجرم سماوی ایله
 راصدک سمت رأسی نقطه سندن
 مرور ایدن دائره لر. || دائره طول =
 دائره الشمسک قطبلندن مرور
 ایدن دوائر عظیمه. = ج. اداره
 امور دولت شعباتی: دوائر
 عالیه.

دائرة { س. [آلف البیان لغت
 عربیه دن] خواننده لر
 طرفندن ال ایله بالینان معروف
 چالنی، دف. }

دایم { ص. مر. ن: دایمه. «دوام»
 دن سف. } دوام ایدن، دوام
 اوزره اولان، اکسبک و منقطع
 اولیان، سوزکلی: دور دایم؛
 سعادت دایمه. = ح. هر وقت،
 متغایاً، بلا فاصله، دائماً: دایم
 ایلر ظاهر و باطنده تقلب امور.

دایما { ح. مر. دوام اوزره، علی
 } الدوام، هر وقت، بر دو-
 زییه: صاحب لری دائماً ارکن
 قالدارم.

دایمی { ص. «دایم» دن سف.
 } اولقی اوزره ایدورمه
 بر لغت اولوب هر بی دکلدرد. ||
 ۱. دایم، دوام اوزره بولنان،
 باقی، سوزکلی: بوصیقای دایمی
 دکلدرد موقعدر؛ بنم ضعیم
 دایمیدر. ۲. دوام و ملازمت
 ایدن، اکسبک اولیان: اودایمی

مسافر لرند؛ روزگار بورا ده دائمیدر.

دای { صد. عمر. «دین» دن سف. }
دای { بروج ورن، اقراض ایدن، مقرض، آله جلی، مدیون، منا. }
بلی: دایتر کنیدیسی صیقیدر- بورل.

دایه { س. فا. دادی، بر ویا براق }
چو جغه بافته مخصوص خدمتی قاری. «دایه» بوندن ایسه ده محل استعمالی باشق در.

دایی { س. با: طایی. }

دب { س. سن. عمر. آبی. خرس. }
دب { دب اکبر، دب اصغر = سماتک شمال جهنده بجوعلری }
بوجوانک صورتی ابراز ایدر ایکی واسع جله کویک.

دباغ { س. سن. عمر. } «دباغه» دن دب { سم. تر. زبازدی: طباق }
دریلری سیلیوب مشین و سختیان و کاوساله وسازه پاپان صنعتکر: دباغ اوستهسی، چراغی، عملهسی.

دباغت { س. سن. عمر. حیوان دریلری }
سیلیوب مشین و سختیان و کاوساله وسازه اعمالی صنعتی: دباغت اک نافع و لازم صنعتلر. دندر.

دباغخانه { س. دها طوغریسی: }

دباغخانه { س. فا. ا. تر. زباز. }
دی: طباقخانه. دریلر سیلیوب مشین وسازه اعماله مخصوص کارخانه و فابریقه: دباغخانه لک شهرک داخلده بولغی حفظ صحت و نظافت قاعده منه منافیدر.

دبدبه { س. سن. عمر. }
دبدبه { کونوردی. ذ. ۲. طنطنه، دارات، حشمت: کال دبدبه و داراتله شهره داخل اولدی. }

دبدبهلی { صد. طنطنه، حشمت و داراتله اولان. }

دبدیرمک { فت. دیرتمک. }

دب { س. سن. عمر. قیج، مقعد، سفره. }

دبستان { س. فا. مکتب، مدرسه: دبستان عرفان. }

دبوس { س. سن. عمر. طوپوز. ذ. }

دبوی { س. فر. }
دبوی { وابسته عسکره انباری: دبی مأموری. }

دبی { س. سن. عمر. دبی یووارلاق }
دبه { باقیر قاب، برنوع باقراج: باغ، بال دبهسی. }

دبه { س. صد. برنوع فتقه مبتلا. }

دبهلک { س. فتق نوعی، ادر. }

دبه لکمک { فل. آرقه اوستی یا. }
نوب ایکی یانه جیلامق.

دبیر { س. فا. کاتب، منشی. }

دیرتمک { فت. برندن اوشناق، }
صیغراتق، تحریک ایتمک.

دیرشیدیرمک { فت. جد وجهه ایله }
تحریک ایتمک، حرکت کتیرمک.

دیرتمک { فل. قیلداق، اویلا. }
مق، حرکت کلمک، جیلامق.

دیرتمک { فل. قیلداق، حرکت کلمک، اهتزاز ایتمک، جیلامق. }

دیرتمک { فل. قیلداق، حرکت کلمک، اهتزاز ایتمک، جیلامق. }

دیرتمک { فل. قیلداق، حرکت کلمک، اهتزاز ایتمک، جیلامق. }

دیرتمک { فل. قیلداق، حرکت کلمک، اهتزاز ایتمک، جیلامق. }

دیره مک { یا دیرمک. فل. }
دیره مک { قیلداق، حرکت و اهتزاز ایتمک، جیلامق. }
دیرتمک { یا: تیک وسازه. }

دیرتمک { یا: تیک وسازه. }

دیرتمک { یا: تیک وسازه. }

دیرتمک { یا: تیک وسازه. }

دیرتمک { یا: تیک وسازه. }

دیرتمک { یا: تیک وسازه. }

دیرتمک { یا: تیک وسازه. }

دیرتمک { یا: تیک وسازه. }

دیرتمک { یا: تیک وسازه. }

دیرتمک { یا: تیک وسازه. }

دیرتمک { یا: تیک وسازه. }

دیرتمک { یا: تیک وسازه. }

دیرتمک { یا: تیک وسازه. }

دیرتمک { یا: تیک وسازه. }

دیرتمک { یا: تیک وسازه. }

دیرتمک { یا: تیک وسازه. }

دیرتمک { یا: تیک وسازه. }

دیرتمک { یا: تیک وسازه. }

دیرتمک { یا: تیک وسازه. }

دخان { سځ. عر. ج: اوځنه: ۱. دومان. ۲. توتون: انحصار دخان = توتون انحصاری، رژیمي.

دختر { سځ. فا. قیز، کړیمه. || دختر رڼه = رڼه = آسمانه ټک قیزی یعنی شراب. عمر.

دخول { سځ. عر. ۱. کړیمه، قا. نیم هېچ دخلم یوقدر. ۲. نفوذ. تاثیر: مدنیت جدیده ټک تولدنده عربلرک چوک دخلری وارد. ۳. واردات، ایرد، خرج مقابلی. ۴. تعریض، اعتراض: اعتادمه دخل ایدیور.

دخمه { سځ. فا. مزار، مرقده، تره. ۱.

دخول { سځ. عر. کړیمه، داخل اوله: ساعت: بشده شهره دخول ایدی.

دخولیه { سځ. عر. ۱. تیاترو ۲. وېلو کي عمومي برسير ۳. علته کړیمه ۴. اجرت لوجه اجرتدن باشقه تیاترونک بش غروش دخولیه ۵. وازدر. ۶. بعض اشیای تجار. ۷. ربه دن بریمکنه چین دخوللرنده انسان رسم: اولجه توتوندن دخولیه آلتیر ایدی.

دخی { حرا: اسکی و چغناچه ۱. (اسلاسی: داغی) ۲. کدک: بونی بن دخی ۳. بیلوروم: بوندن دخی آکلاشیلور. مختصر اوله رق «ده» صورتنده ده قوللا یلیر: بونی بده بیلوروم. — وقتیه عاداتا حرف عطف اوله رق «و» معنا سیله و جمله ټک

باشنده ده قوللا یلیردی: دخی بیروح ایکن قالب آدم. — «دها» پرته ده وقتیه «دخی» قوللا. نیلیردی: بر دخی بونی پامه ټک. || ودخی = همده. برده.

دخیل { ص. عر. ۱. «دخول» دن ۲. «دخیل» ص. ۳. پرته النجا ایدن: فلانه دخیل اولدی. ۴. دخیلک = سکا النجا ایتدم.

دده { سځ. ۱. بیوک پدر، جد: بابایی و دده ۲. طریق بابایی، قدمی درویش و غلی. الخصوص طریق مولویه شیخ و درویشی. (بو معنا ايله فارسی ظن اولنه رق سهاو جمی «دکان» دخی اولور.)

ددر { سځ. فا. قپو، باب: در سعادت: در سعادت قپوسی، پانخت سلطنت سنیه اولان استانبول. سهاو «درعیه» دخی دیلیر.

ددر { ص. فا. ظرفیت بیان ایدر، ده، ایچنده: درانیار = انبار ایچنده: درانیار ایتک = انبار قومی: درکنار = کناره، ها. مشده: درکنار ایتک = هامشده یازمق: دریدش = اوکده: در آغوش = قوجاقده: در خاطر = خاطرده: در خاطر ایتک = خاطره کتیرمک. ۱. بالکیر بویه ترکیبات فارسیده بولنور. ۲.

ددر { ص. فا. ۱. «دریدن» فعلندن ۲. سمه: اولوب، صتر. تشکیکه کیر. ۳. بیرتیجی، بیرتان، یاران: برده در: برده بی بیرتان: صفدر: دشمن صفربنی یاران.

ددر { فل. ۱. امک مصدر غیر مستعملنک یعنی فعل اسنادینک

مضارع مفرد غائی اولوب، جمی: درلر. — دالک کمره سی ملطی اولدی کله ټک صوک هجاسنک حرکسته کوره قالین و یا نیجه اوقونور: تزه: در؟ و بوراده در کي. — منفی: دکدر، دکدرلر یا خود دکدردر. ۱. الله بیوکدر: اجرام سمایه حسابزدر. — «وار» کله سیله برابر موجودیت بیان ایدر: بوراده شکر وازدر. بونک منفی: «یوقدر»: بوراده شکر یوقدر.

در { سځ. عر. ج: درر. انجی، در (لواو: در ناسفته = دلنه مش انجی، وچ. کیمسه طرفندن سویلمه مش سوز: در نیم = بر صدقه ټک بولنان و بنابرین بیوک و مقبول اولان انجی دانه سی.

درآغوش { سځ. فا. ۱. در: ادات ۲. ظرف: آغوش = قو. جاق. — مصدریت معنا سیله قوللا نیار: قوجاقلامه، صارمه: در آغوش ایتک = قوجاقلامق، صارمق.

دراز { ص. فا. اوزون، طویل: عمر دراز. ۱. = ح. دور و دراز = اوزون اوزادی، آکی قوکی، بر تفصیل. ۱. طول و دراز دیمک عیشدر. ۲.

دراعه { سځ. عر. ج: دراويع. ۱. اوکی آچیق بر نوع اوست لباسی، فراجه، پیش. ۲.

دراغومان { سځ. عر. «ترجان». Drogman دن (ترجان، دبل او شاغی.

دِراغون { س. [فر. Dragon]
بر صنف سواری
عسکری: دراغون آلانی. || مج.
پارہ سز.

دِرافشان { یاخود درفشان.
ص. فا. [درآینگی.
افشاندن، فشانیدن = سر بمک]
انجی سرین، انجی کبی مقبول
سوزل سویلین.

دِراق { یاخود دراکي. س. (ع.
بیده قابی دیتمک اولان
«دراق» دن غلط اولسه
کرکدر.) اوکر سز شفتالی
جنسی.

دِرَالِک { ص. عر. («درک»
«دن سب») چوق درک
وفهم ایدن، آکلایشلی. ذ.

دِرَانبار { ص. فا. [در = ادات
ظرفیت. انبار = م]
انباره قومش، مخزنه وضع
اولفش: دنکری درانبار ایتک.

دِرَاهِم { سذ. جر. عر. فد:
درهم. با: درهم.
«ش. عر. ذکا، معلو.
«مات، علم و تجربه.
بحریکلیک، اقتدار: ارباب درا.
یتدن؛ درایتنه بناء کندیسنه
فلان منصب توجیه اولندی؛
یا لکنز قدمه باقیوب الک زیاده
درايته اعتبار اولماید.

دِرَايَتَسِر { ص. ذکا و معلومات
درايت سز. و تجربه سی اولیان،
اقتدار سز، بحریک سز.

دِرَايَتَسِرْلِک { س. ذکا و معلو.
«مات و تجربه
فقدانی، اقتدار سزلق، بحر.
یکسرک.

دِرَايَتِلِک { ص. ذکا و معلومات
«و تجربه سی اولان،

مقدر، بحریکلی.

دِرَبَار { ص. فا. [در = قیو. بار =
محل] قیو محلی، درکاه،
بر بیوک ذاتک قیوسی اوکی که
مرجع ارباب حاجتدر: دربار
سعادت قراره (استانبوله)
مراجعت ایتدی.

دِرَبَان { ص. فا. قیوچی، بواب.

دِرَبْدَر { ص. فا. قیو قیو کرن،
سر سزی.

دِرَبْدَرْلِک { ص. قیو قیو کرک
حالی، سر سزیک.

دِرَبْنَد { ص. فا. [در = قیو بندن =
باغلامق، قیماق. —
عربی زعميله «در بندنات» صو.
رتنه غلط جمیده قولانیلیر.
طار کچید، بوغاز. = ج. حدود.
دهک بوغاز = در بندنات محافظی.

دِرَبْدَجِی { س. بر بوغاز و
کچیدک محافظی.

دِرَبِش { ص. فا. اوکنده اولان،
حاضر، کوز اوکنده
بولنان: در بیش ایتک = کوز
اوکنده طومق، نظر مطالعه به
آتی.

دُرْت { عد. اوج ایله بش آره.
سنده کی: عددی: ایکی
دفعه ایکی، اربه، چهار؛ درت
پوز، درت بیک؛ اون درت،
یکری درت؛ درتده بر = ربع
|| درت آتاق = اللری دخی آتاق
قوللانهرق (یوریمک). || درت
آتاقلی = چاربا (حیوان). ||
درت ال = ایکی کنی طرفندن
چالینان پیانو اصولی. || درت
الله یایشمق = کمال غیرت و
اهیتله تشب ایتک. || درت

باش = جهات اربه، هر طرف،
هر یان. || درت قاش = بیخی
یکی تراملکه درت قاشلی کبی
کودین کنج، چار ابرو. || درت
کوزله بکشمک = صبر سزقله
انتظار ایتک، شدت انتظارده
بولتی. || درت کوشه = مربع
الشکل. || درت نمل = طولی
دیزکین، حیوانی قوشده بره رق.
|| درت یانته بافتی = شاشیرمق.
|| درت یول آغزی = ایکی یول
ویا سوافلک خاچواری تقاطع
ایتدیکی بر.

دُرْتَلِک { ص. ۱. درت قبه و
سائره وزنده اولان:

درتلک بر بابقی. ۲. درت
غروش و سائره قیتمده اولان:
درتلک باصمه. ۳. درت قاریش
و آرشین و سائره بوی و یا اکنده
اولان: درتلک دیرک، تخته.

۴. مج. عو. اهمت سز، اعتبار سز،
پارہ سز بولسز: هایدی شورادن
درتلک! = س. درت غروش
و سائره قیتمده سکة صحیحه
ویا اعتباریه: بوکا بر درتلک
ویره می؟

دُرْتَلِک { ص. درت بکک و سائر.
سی اولان. = س. درت
بککلی. ایون کاغدی: قوپه نک
درتلیسی بنده در.

دِرَج { سذ. عر. ۱. صوقه، ادخال
آتمه، آرایه صیقشدرمه:
یازمه جفکر مکتوبه شونی ده
درج ایدک؛ او قاعده کی کتابنه
درج ایتمه مشدر. ۲. بر مئاله ویا
فقرده غزته به قویوب نشر ایتمه:
بو حوادتی غزته به درج ایتدیله،
فلان غزته درج ایتشیدی.

دَرَج { سذ. عر. جواهر قو. طیبی، حقه شکننده کو. چک قوطی. }

دَرَجِه { سذ. عر. ج: درجات. ۱. یوقاری به چقه جق باصاق: بر درجه یوقاری چقیدی. ضدینه یعنی آشاغی ابنه «درکه» دینیز. ۲. دائره نك منقسم او. یبی ۳۶۰ قسك بهری كه زوایا و ستره بی اولچمكه یاراز: ۳۵ در.

جهلی بر زوایه. ۳. میزان الحراره. نك منقسم اولدی بی قسامك بهری كه صفر دن یوقاری و صفر دن آشاغی اولق اوزره ایكی طاقم ایسه ده، صفر دن آشاغی اولانله «درکه» دینلر سه، صفر دن یوقاری و یا آشاغی قیدینه حاجت قالماز: مصرده حرارت. ۵ درجه به قدر چیقار: پتر سبور غده برودنك ۲۵

دركه دن آشاغی دوشدییكی اولور. ۴. مرتبه، پایه: مجد و شرفك درجات عالیه سنه واصل اولدی.

۵. مقدار، رتبه: بودرجه فضل و عرفانی وارد: بر درجه ده خسته دركه الی وینا تمفه اقتداری یوقدر. || درجه درجه: یواش یواش، تدریجاً، بر درجه: درجه درجه یوكسله رك ابو مرتبه به واصل اولدی.

دَرَحال { ظز. فا. افا. در = ادات ظرفیت. عر. حال = زمان } آئیده، همان، وقت قائب ایتمکسزین: بونی ایشیدنجه درحال قالمق کیتدی.

دَرَحْت { س. فا. آجاج. شجر. ذ. دَرَحْش { س. فا. پارلامه، ضیا، نور. }

دِرَخْشان { ص. فا. یارلاق، ضیا. دِرَخْشان { دار، منور: در درخشان = یارلاق انجی. }

دِرَحْخور { ص. فا. لایق، مناس. سب. ل. }

دَرْد { س. فا. ۱. کدر، آجی، غصه، ناسه: نیم درد لر چوقدر: درد درون. ۲. زحمت، اذیت، مشقت، رنج. ۳. یورک ازن انج صیقندییی: یواش بکا درد اولدی.

دُرْدانه { - فا. انجی دانسی. || مج. پك كوزل و سو. کبلی چوقی. }

دُرْدَر { عد. بهرینه و یا بهر دغه. } سنده دوت: آجقه بی تقیم ایتمک لرند جمله سنه ددر لر اید دوشدی: ددر در در آرابه. لر = پندیروب کوتوردیلر.

دُرْدَرلی { ص. دردی بر پرده: دزدلی } دزدلی شمعدان.

دَرْدَسْت { س. فا. } «در = ادات الیه ایتمه، طومعه، اخذ و توقیف: جنایتی اورتکاب ایدنلری دردست ایدیلر. = ص. الیه بولنان، یا بلقده و یا رؤیت ایدلمکده او. لان: او ایش دردستدر: دردست تحریر. اولان اوراق.

دَرْدَشْمَك { فش. بر برینه درد و کدرلی سو. } نیلوب حسحال ایتك. دَرْدلی { ص. ۱. درد و کدری } اولان، منموم، محزون، مکدر. ۲. مزمن بر علت و مرضی اولان، علیل، مریض.

دَرْدَمَد { ص. فا. ج: درد ندان. } درد و کدری اولان، زوالی، بیمار.

دَرْدَمَدانه { ص. ج. فا. محزون. } و مکدر آدمه. مخصوص طرز وحالده.

دَرْدَناک { ص. فا. دردی، کدرلی، محزون، مکدر. }

دَرْدَنجی { عد. دوت مرتبه. } سنده بولنان، او انجی ایله بشجی آرد سنده اولان، رایع: دردنجی کون، دردنجی باب.

دُرْدَر { سذ. ج. عر. فد: در. } با: در.

دُرْدَران { ص. فا. ا. عر. درر = انجیلر. فا. باریدن = یامق } انجیلر یا غدیران، انجی کبی سوز سویلین.

دُرْدَر { س. قوری دیوارك طبا. } شری آردن دمی یاریقلری خرجله طولدی ربوب ماله نك او. جیهله چیز کیلر چکمک عملیاتی: باغك دیوارلرینی درز ایتك: درز ایدلش دیوار.

دُرْدَرنجیر { ص. فا. } در = ادات ظرفیت } درنجیر = زنجیره، زنجیره باغلی: درزنجیر ایتك = زنجیره باغلامق، زنجیره اورمق.

دُرْدَرلی { سذ. ص. عر. ج: دروز. } دروز، شامده جبل دروزده و متفرق اولورق بعضی محللرده ساکن بر قوم که عرب مستعربه دندر.

دُرْدَرلی { سذ. عر. تری. با: درس. } تری.

دُرْس { سذ. مر. ج: دروس. } صحیحی ناك دخی فحله. در. بر علم و فنك تحصیل چون هر کون انسان تعلیم: درس آلتی: درس ویرك: درس

کورمک: درسه چالشتمی. || بحر
 نوکرته، الفا، تلقین: بو درسی
 سکا کیم ویدی: کندینه درس
 ویرمته لر در. || ائی بردرس
 ویرمک = تنبهاات و اخطارات
 شدیدده بولاق. || درس عام =
 مدرسلرک جوامع شریفه ده
 علی العموم مراجعت ایدن طلبیه
 ویردکاری درس: درس عام
 خواجه لری = بویه درس ویرن
 مدرسلر.

درس (ص. فا. ۱. صحیحی برنده،
 صاع، صحیح، سالم:
 تندرست = بدنی صاع و سالم.
 ۲. طوغری، خطاسز، صحیح:
 درست برکه سویله من: املاسی
 درست دکادر. = ح. طوغری
 و خطاسز اوله رق: درست
 سویلک، یازمق
 ۳. ص. فا. اودها درستی:
 درسی { درستک ۱. محت،
 سلامت، صاغاق. ۲. طوغریاق،
 خطاسزاق.

درسخانه (ص. فا. ۱. عر. درس =
 م. فا. خانه = او، محل |
 درس یری، درس ویرمکه
 مخصوص قفوش: بو مکتبک
 درسخانه لری طاردر.

درسخوان (ص. فا. ۱. عر. درس =
 م. فا. خواندن = او.
 قومق ادرس او قویان، شاگرد:
 فلان ذاتک دار التربه سننده
 درس خوان اولمشدر. | مترادفی
 اولان « - قشوان » ده
 مستملدر. |

درشت (ص. فا. ۱. سرت،
 قاتی، قبا: درشت طاش،
 کاغذ. ۲. طوقاقلی، سرت،

ترس: درشت سوز، جواب،
 ذ. ولس.

درع (سذ. عر. ج: دروع،
 عربیده مؤنث اولوب،
 مذکری قادین کوملکی دینکدر. |
 دری ویا تلدن زره، جبه.

درعقب (ظز. فا. ۱. فا. در =
 ادات ظرفیت - عر.
 عقب = آلت طرف، آرقه. | آر.
 قوسی صره، عقبنده: درعقب
 کندیمی کادی.

درعهده (ص. فا. ۱. فا. در =
 ادات ظرفیت. عر.
 عده = م. | عده سنه آله، تمهد
 ایتمه، اوسته آله: بواشی کندیمی
 درعهده ایتدی.

درفش (ص. فا. ۱. با. اراق، سحاق،
 علم. || درفش کاویانی =
 منبر و رکاو مک دریدن اولان
 اوکلکندن عبارت و مجوهراته
 مرصع بایراق که اسکی ایرا.
 نیلجه رسمی و مقدس بر علامت
 ایدی.

درک (سذ. عر. آسمانه، تفهم:
 اوبله دقیق مضمونلری
 درک ایده بیله چک آدم دکلدن.

درکار (ص. فا. ۱. در = ادات
 ظرفیت. کار = ایش |
 ایشده بولنان، ایشک ایتمده
 اولان، ظاهر، عیان، آشکار:
 بو ایشک بویه اوله جینی درکار
 ایدی: نیم سزه اولان مخالفتم
 درکاردر.

درگاه (یاخود درگه. ص. فا.
 ۱. در = قیو - گاه = محل،
 مقام. ۱. قیو محلی، قیو اوکلی،
 دربار، بیوکلرک مرجع عمومی
 اولان قبولری: درگاه عالی قیو

چوقدارلری: ۲. تکیه، خانقاه:
 تاشی درگاهی.

درکنار (ص. فا. ۱. در = ادات
 ظرفیت. کنار = م. |
 کنسارده بولنان، بر یازیشک
 کنارینه یازیش مطالعه واقده،
 هامش، حاشیه: درکنار ایشک:
 بر درکنار یازمق: بادرکنار
 بیان ایشک.

درک (ص. عر. ج: درکات. ۱.
 درک = آشاغریه این باصامق،

درجهک ضدی: جنک درجه.
 لری وجهک درک لری واردر.
 ۲. میزان الحراره تک تحت الصفر
 اولان درجه لری که عدد لری
 یودیکه حرارتک او نیستده
 آزادینسه دلالت ایدرل: بو
 مملکتده میزان الحراره یازین
 ۴۰ درجه یه قدر چیقار، و
 قیشین ۲۰ درکه یه قدر اینر.
 لسان عربیک بو وسعتی سا.
 یسنده اصطلاح زده فوق الصفر
 و تحت الصفر تمیرلرینه حاجت
 اولیوب، بونرک معنای
 «درجه» و «درک» اغتیرله
 آری آری فاده اولنور. | درکه
 امواج = ایکی طالعده پیننده حاصل
 اولان خفزه.

درگه (ص. فا. ۱. با: درگاه.

درلو (یاخود دوزلو. ص. فا. ۱. زبا:
 نزدی: تورلو، اصلی:
 تورلؤک. ۱. نوع، جنس،
 چشیت: بر درلو جیسوان: بو
 قاشک بر باشقه درلوسی ده
 واردر. ۲. براق نوع و چشیدی
 اولان شی: کندینه باصمک
 درلوسی واردر. ۳. تک قانی:

بش درلودن عبارت ساده بر ضیافت ویردی، ۴. لکده بيشمش مختلف سبزله اتدن عبارت بمک: باج درلوبی: درلو یخیمی. = ص. بر نوع و صورتده اولان، کونه: بودرلو آدم: او درلو ایش: نه درلو یازی؟ || درلو درلو = نوع نوع، چشیت چشیت. || بر درلو = [جله منقهده] هیچ بر وجهه، وها من الوجوه: بر درلو قاندرمه مدم. [درلو بدرلو] تعبیر سقیمي قوللغاملی.]

دزم { ص. فا. [کرك بونك و کرك معربى «درهم» ک یو. درم] دن اولدیغی بعض لغویون التزام ایتمشله سده، مذکور لفظ یونانیئنک فا. «درم» دن مأخوذ اولدیغنده یونانیل متفق اولوب، ذاتا یو. نان قدیمده اک زیاده ایران مسکوکاتی قوللاندیغندن، بونک اصل واساسی فارسیدر. اوزاندن اولان معروف «درهم» دخی بو اساسدندر. ۱. شمیدی آغچه کوره درت بش غروش قیمتده و فرانسه معادل اسکی برکومش سکه ایدی. ۲. آغچه تقود. ۳. || درم خریدنه = آغچه ایله آلمش، صاتیق آلمش: بنده درم خریدلری.

درمان { ص. فا. ۱. چاره، تدبیر، واسطه تسویه: بوکا بر درمان بولمی: درمانی یوقدر. ۲. علاج، دوا: دردی ویرن درمانیخده ویر: اطبا بوخته. لغمه درمان بوله مدیلر. ۳. قوت، قدرت، طاقت: بنده هیچ

درمان قالدی: یوریمکه درمان یوئیدی: آیا قلمده درمان قالدی.

درماندگی { ص. فا. عاجزک، عجز. ۱. درمانده { ص. فا. ج: درمانده گن. چاره سز قالمش، عاجز، عجز وفتور کتیرمش، بیچاره: مددرس درماندگن = عجزمک امدادینه یتیش.

درمانسز { ص. ۱. قوت و طا. یتکین. ۲. چاره سز، ضروری: بودرمانسز پردرددر. ۳. علاج و دوا: ایویان: درمانسز بر درده اوغرادى.

درمانسزلق { ص. ق، تسزک، ضعف، یتکینک: وجودمده، قوللرمده پردرمانسز لقی طولیورم.

درمک { درمه و ساژره. ۱. ۲. درمک و ساژره.

درمیان { ص. فا. [درء ادت ظرفیت - میان = اور. ته، بل] اورتهده، آراده بولنان. ۱. || درمیان اتمک = آرایه سور. مک، ایراد و بیان اتمک: بر طاقم واهی عذرل درمیان ایدور.

درن { سز. عر. ۱. تس. ۲. اور. ۳. ط. ورم. سل الرنه.

درنده { ص. فا. اراه مشیده، ایلهده قوللانیلیر [بیرتیجی، بیرتان، مقترس: شیردرنده.

درنک { ص. فا. ۱. درنک.

درنگ { ص. فا. ۱. تأنی، تأخر، یاواشاق. ۲. مک،

آرام، قرار، استراحت. ۱. درنی { ص. عر. ۱. درنیسه. ط. ورم: بیبانه منسوب و

متعلق، سل الرنه متعلق. درو { ص. فا. اکین بیجه، حصاد. ۱.

دروازه { ص. فا. شهر و قلعه قیوسی. ۱. ابعض لفوونزک زعمی کبی سوقاق قیوسی دکلدور.]

درو { ص. فا. دعا، تحیه، سلام. درود { ص.

دروس { سز. ج. عر. فد: درس. ۱. درس. فا. درس.

دروغ { ص. فا. یالان: ارتکاب کذب و دروغ اتمک.

درون { ص. فا. ۱. ایچ، ایچ طرف، داخل: درون و بیرونی معمور: درون خانهده = اوک ایچنده. ۲. قلب، یورک، ایچ: آتش درون.

درون بین { ص. فا. [درون = مک] ط. بدن انسانک وغاز و بون و دبر کبی بعض منفذلرندن ایجری به باقنه مخصوص دور. بین و خرده بین مشابه برآت، فر: Endoscop.

دروند { ص. فا. دربنندن غلط] با: دربنندن.

درونی { ص. فا. ۱. ایچ طرفه منسوب و متعلق، ایچک.

درو { ص. فا. ۱. یورکه منسوب و متعلق، قلی: درونی برحمتله سوبور.

درویش { ص. فا. ج: درویشان. ۱. فقیر و محتاج آدم.

درو { ص. فا. ۱. طرق علیه دن برینک شیخه اتسایله زی مخصوصه کیره درک خانقاهده خدمت وجهه

ورباضته اشتغال ایدن آدم :
طريقت مولويه درويشاني. =
۱. ايشني حقه توکل ایدن صاف
قناعتکار و متواضع : درويش
آدمدر. — عنوان کي اسمي
خاصه نك باشنده قونور : در-
ويش احمد، درويش علي.

درويشانه { ص. قا. درويشلره
اولان، درويشلره ياقشير صو-
رتده اولان : قيافت درويشانه :
درويشانه سوز. = ح. قا. ۱.
درويشلره ياقشير حال صو-
رتده : درويشانه باشاپور. ۲.
کمال توکل و تواضع و صافه رولنگه.

درويشلک { ص. ۱. درويش
حال و صفت وزی
و قيافی : درويشلک هرکک
خرجي دکلندر. ۲. توکل و
تواضع و صافدروئلي : بنم در-
ويشلکم اويله شيلره مانمدر.

دره { ص. ۱. ايکي طاغ آره سنده کي
اوزون چوقور، وادی :
او اوزون دره لرده بيکلرجه
قويونلر اوتلار. ۲. بالکلر
قيشين آقار کوچک چای : دره ده
صو ايچمک. || دره اوقی = بر
نوع رازيانه که صلاحيه قو-
نور. || دره بکي = و قيله بر قاج
کوبه حکمی کچن متنفذ آدم.
|| دره تيه = دوز اولميان بر،
انگبه. || دره دن تيه دن = اونه.
دن بریدن. || بيسک دره دن
صو کنيرمک = بهانه لر ايراد
اتمک، تميل اتمک. || سو قاق.
طام دره سي = ياغور صولرينک
آقه سنه مخصوص چقورجه بر.

دره { ص. عر. ايشني دانه سي،
دره } دردانه.

درهم { سذ. عر. ج. درهم
درهم } (قا. «درم» دن) ۱.
اوقه نك درتيسوزده برقمي؛
يکي درهم ياخود درهم اعشاري
= يکي اوقه دهنن كيلونك بيكده
برقمي که اسکی درهمك تقريباً
برثلثيدر : درهمه = مج. آز. مقابلي
اوقه ايله. ۲. عربلرک اسکی بر
کومش سکسي که تقريباً بر
فرائق قيمتده ایدی. با : درم.

دری { ص. [اصلي : تيرک] ۱.
دری } انسان و حيوانك اتی
ستر و بتون بدني احاطه ایدن
قبوق، جلد، پوست : دری
صيرلي، صولتيق : دريسی
يوزمک. ۲. حيوانك يوزلش
وقوروداش وهنوز سيلمشمش
جلدی، کون : مملکتزدن آورو-
بايه خیلی مقدار دری چيقار؛
دری تجاری. ۳. ميوه نك
قبوغی، قنر : کرازک دريسی
پک قولای صولتاز : اريکک
دريسی چيقاريليرسه ديشلری
قاشدبرماز. || بردری برکيک =
اتسر، ضعیف، لاغر.

دری { ص. قا. (قبو ديمک اولان
دری } «در» اسم فارسي سندن
اولديشي حالده عربي اعتباريله
مؤنثي «دره» دخی اولورا
اسکی فارسينک دربار حکمدا
رانده سويلتيان فصحنه اطلاق
اوانسور : فارسي : دری : اف
فارسيه دريه.

دری { ص. عر. ذ. دريه. ايشني
دری } (کچي بارلدايان، بارلاق.

ششمه دار : کوکب دری.

دریا { ص. قا. دکن، بحر : دريادل =
دریا } (نلي دکنز کچي واسع او-
لان : قبودان دريا = و قيله بحريه
ناظرينه و بريان عنواندر.

دریچه { ص. قا. کوچک قيو،
دریچه } (قبوق.

دریده { ص. قا. ييرتیش، يير-
دریده } (تيق. ذ.

درينغ { ص. قا. اسيرکه، قيه مامه :
درينغ } (ممتکزی درينغ بيورما-
مکزی رجا ايدرم. = حد.
يازيق، حيف : درينغ ۱. بني
اولدورور بودود. || بی درينغ :
اسيرکفين، بذل اولنان :
ممتکزی بی درينغ بيورک.

درينغا { حد. قا. يازيق، حيفا،
درينغا } (وا اسفا!

درينگ { ياخود درين. ص. [اصلي
درينگ } (تيرک] ۱. عمق زياده
اولان، عميق : درينگ قيوو؛
اوراده صولر چوق درينگدر.
۲. چو قور، قويتو : درينگ
اووه. ۳. مج. زياده طبا لينان :
درينگ اويغو : درينگ دوشونمه.
۴. کهنه واره جق صورتنده
اطرائلي و تفصيلاتي، ايشنه :
درينگ طالعات، درينگ تحقيقات.
= ص. درينگک. عمق : درينگدن
بر نسس کليوردی : پک درينگه
کيتدی. ح. درينگ اولهوق.
عميقاً : درينگ طالع، درينگ
دوشونمک.

درينگک { ق. درينگکني آر.
درينگک } (تدريسي، عميق
اتمک : شو قو يونی بر ايکي قو-
لاج ده درينگکلي.

دَرِيكْشَمَك {فظ. دريك و
دريكلكي آرتقى، تعمق اولق،
دريكلكي آرتقى، تعمق اولق،
ياره ايشلدجه دريكشمر.
دَرِيكْكَ {س. عقي: يو قيونك
(دريكلكي چوقدر.
دَرِيكْكَ {فظ. دري باغلامق،
دري ايله اورتمك:
ياره دريلندي.
دُرْد {س. فار. خرس، اوغري،
درد، حراي، سارق. دُر.
دُرْدَار {س. فا. دُر = قلمه. دا.
دُرْدَار {شتن = طومق، محافظه
اچك} قلمه محافظي. اسكي
تعبير در. }
دُرْدُر {ياخود دُر در. س.
دُرْدُر {وژدري، اوصانديرجي
اكورلدی.
دُرْلاَتْمَق {ياخود طزلاقمق. فت.
دُرْلاَتْمَق {آجي. اوصاندي.
برجي بر سس چيقارتمق،
وژدراقمق. ۲. فزلاقمق. فا.
چيرمق. ۳. اوركوتك.
دُرْلاق {ياخود طزلاق. ص.
طاسلاق، چيلاق.
دُرْمان {ياخود دُرمان. ص.
قوجامان، ابري وقبا،
زير.
دَسَايِر {سند. جر. غر. فند:
دَسَايِر {دستور. لا. دستور.
دَسَّاس {ص. غر. دسيه كار،
دَسَّاس {كيزلي حيله لرله آلاقمق
چالشان.
دَسَّالِس {س. جر. غر. فند:
دسيه. لا. دسيه.
دَسْپَوْت {س. (پو. دسپوت)
(روم دسپوتسي، متره.
پولیدی.
دَسْپَوْتْخَا {س. روم پستپوسنك
دَسْپَوْتْخَا {دائرة ومقری.
دَسْپَوْتْخَا {س. روم پستپو.
دَسْپَوْتْخَا {سلفی.

دَسْت {س. فا. ال. يد. || در.
دَسْت {دست. لا. دردست.
دَسْتَار {س. فا. صاريق، حمامه.
دَسْتَارْبَنْد {ص. فا. صاريق
باغلايان، طاريق
علميه منسوب.
دَسْتَان {س. لا. داستان.
دَسْتَاوِيز {س. فا. دست = ال
- آويختن = اصاق }
اوقاق هديه.
دَسْتَبُوسِي {س. فا. دست = ال.
- بوسیدن = اويك }
ال اويك رسم و آييني: ايفاي
رسم دستبوسي.
دَسْتَسَرَس {ص. فا. دست = ال.
- رسیدن = يتشمك }
الي يتشن، نائل، موفق: مرامنه
دسترس اوله مدي.
دَسْتَرَه {س. اصلي: فا. دست
اره = ال بهيجوسي. تر.
زبانزدی: تسره } ال بهيجوسي.
ال ايله قوللا نيلاان كوچك
بهيجق. || زمين دستره سي = يو.
وارلاق كشمكه مخصوص دستره.
اقليل دستره سي = اينجه نخته دن
اويك چيقارتمق همچون اوقاق بهيجق.
|| دستره باليني = اوزون بورني
بر جنس باليق.
دَسْتَك {س. بر ديوار و ساني
ياخود بر آغاجي قائم
طور ديروپ تقويه ايتك همچون
اوريلان طباق: دستك اورمق:
دستكه طومق.
دَسْتِگَا {س. فا. دست = ال.
- محل. س. تر.
زبانزدی: تر گاه } ۱. چواها.
لرک بز و سائر طوقود قلري
آلت. ۲. ارباب حرف وصعتك
دكانلرنده اوكلرنده بولانان نخته
وماصه كه اونك اوزرنده ايش

كو رورلر. ۳. قهوه جي وميخانه
جي كي اصنافك بيوك ماصه لري
كه مشروبات و سائر اوراد نهيشه
اولشور و آخيه اورايه وريار،
بوفه. ۴. قره ده انشا اولنان
كيدرلر اوتور دلمسنه مخصوص
كر استه دن تربيات: آلمان دستك.
هلمينه سپارش اولنان سفاش. ۵.
ارباب حرف وصعتك قورالاند.
قلري بيوك آلت طاقی: طورنه
دستكاي، حاده دستكاي.
دَسْتِگَاھِجِي {س. زبازدی:
- تر گاهي } ۱. بر
دستكاهه ايشلين چواها و
سائر. ۲. آقاچدن دستكاه، قيو
چيقريني، دولاب و سائر كني
شيئر اعمال ايذن.
دَسْتِگَاھْدَار {س. زبازدی:
- تر گاهدار } ۱. بر
غاز بشو ميخ نه و سائر ده دستكاي
ادره ايذن ارسته و يا باش چراغ.
دَسْتِگَاھْلاَق {فت. زبازدی:
- تر گاهلامق }
طوقنه جي بز و سائرني دستكاهه
قوي. || مج. حاضرلاق، نهيشه
ايتك.
دَسْتِگِير {ص. فا. دست = ال.
- كز قن = طومق }
دوشك التي طوتان، ياردنجي،
معين.
دَسْتَقَال {س. فا. دست = ال.
- مايدن = سيلك } ال
سيلاه. ك. ياغلق، مقروه.
دَسْتَمَايِه {س. فا. دست = ال.
- مایه = بضاعه، سرمايه }
سرمايه.
دَسْمُور {س. فا. ال ديسك
اولان } دست ايله
«ور» اداتندن مركبدر. تعريب
دخي اولنه رق عربيده دالي

مفهوم اوقونور، وحي دسا.
 تير (كايږ) ۱. حكم ونفوذى
 جارى اولان وزير: دستور
 مكرم، دستور اعظم. ۲. دين
 زردشتك رئيس روحاني و
 پيشواى. ۳. بيوك دفتر، مرجع
 اولان دفتر كبير. ۴. قاعده
 اساسيه، بر علم وفنده قواعدك
 تطبيق اولنديني قاعده كليو ويا
 مثال عمومي: حساب، جبر
 دستوري. ۵. قوانين دولت
 عثمانيه يي جامع كتاب، قوانين
 مجموعه سي. ۶. رخصت، اذن،
 مأذونيت. = حد. دستورا! =
 اذن ورك ځكه لم، مساعدو ايدك،
 آيځيك. يو معنا ايله جن وريږله
 خطاباً دخي قوللا نيلوب، قرا.
 كلفنده بر يره كيږله جكي وقت
 دستورا! دنيلر. || دستور العمل =
 هر فعل و حركت اوكا تطبيق
 اولنقى اوزره نمونه اتخاذ اولنان
 قاعده ونظام ويا تعليمات.
 دَسْتَه { س. فا. ۱. ال، طونام،
 باغ، دمت: بر دسته
 چيځك، پر دسته قاشيق. ۲.
 صاب، قبضه: خيصر، بيحائي
 دسته سي. ۳. هاوانى. ۴. څه
 كى دمير آندقمه صالوب زنجيرك
 ارزښنه ښه سي كه زنجيرك
 زباده كرلسي موجب اولور:
 دسته ايتك. || دسته موره =
 څه. قالين واطرائي دمير چنبر
 ايله محاط ايكي ډليكي ږكوتوك.
 دَسْتَه سَنَك { س. فا. بويو و
 مخصوص بووارلاق و سرت ماش.
 دَسِي { س. فا. (تر. زبازدى:
 دَسِي { نَسِي } طو بر اقدن صو

وساژ مايعات وضمنه مخصوص
 قوليلي قاب: صو، پكمز، ياغ
 دستي سي.
 دَسْتِيَار { ص. فا. يار ديميځي،
 معين. ډ.
 دَسْتِيَارِي { س. فا. يار ديم،
 معاونت.
 دَسْكَرِه { س. فا. (تر. زبازدى:
 (نسكره) خسته ويا
 قيريله جق اشيا ياخود طاش و
 طوراني وساژه توك، مخصوص
 ايكي كشي طرفندن قالدريږله نخته.
 دَسْم { س. س. مر. ياغ. ډ.
 دَسْمِي { ص. عر. ډ: دسيه. ياغه
 دَسْمِي { متعلق ويا ياغ قيليندن
 اولان: ماده دسيه.
 دَسْمِيَسِه { س. عر. ج: دسائس.
 حيله، خدعه، كينلي
 اويون، دولاب: دسيه يايق;
 انواع دسائله آلدائق.
 دَسْمِيَسِه كَار { ص. فا. دسيه سي،
 حيله كار، دساس.
 دَسْمِيَسِه كَارْلِق { س. دسيه.
 حيله،
 كارلق، دسائلق.
 دَسْمِيَسِه لِي { ص. حيله لي، دسيه
 ايله پايلاق.
 دَسْمَت { س. فا. ۱. اووه، صحرا،
 قير. ۲. بيابان، چول.
 دَسْمَن { س. ص. فا. (تر. زبازدى:
 دشمن [دشمان] عدو، خصم.
 اصل تركجه سي: ياغي، ياو.
 دَسْمَان { س. فا. سوكه، طمن.
 دشنام. ډ.
 دَسْوَار { ص. فا. كوچ، زور،
 صعب. ډ.
 دَعَاء { س. عر. ج: ادعيه. ۱.
 جناب حقه يالوارمه، نياز:

الربني قالدريوب دعا ايديوردى.
 ۲. برينك ايليكي ايچون جناب
 حقه يالوارمه: دعا كرله مشغول.
 || خير دعا، دعای خير = برينك
 لهنده اولنان دعا. || بد دعا =
 برينك علپهنده اولنان دعا:
 بدريتك بد دعاغه اوغراډى.
 دُعَا جِي { ص. برينك خير دعا.
 سنده بولنان، ثنا كار:
 دعا كيزم.
 دُعَا گُوي { س. ص. فا. ج:
 دعا كويان. (عر.
 دعا = م. فا. كفتن = سويلك)
 دعا جى، دعا ايدن، و قندن
 محضس وظيفه به مقابل دعا
 ايتكله مكلف فترادن آدم: دعا.
 كويان وظيفه سي.
 دَعَاوِي { س. ج. عر. فد:
 دعوى. با: دعوى.
 دَعَاوِي { با: دعوى.
 دَعَاوَا جِي { س. بر محكمه به مرا.
 جفته ديكر برندن
 دعوى ايدن آدم، مدعي، مشتكي.
 دَعَاوَا جِلِق { س. بر محكمه به
 مراجعتله برندن
 دعوى ايتمه، مدعيك.
 دَعَاوِي { ص. ۱. حفته دعوى
 اولنان، منازع فيه:
 او دعواى بر چفتلكدر. ۲.
 ادعاسي بيوك، مدعي: دعواى
 آدم.
 دَعَاوَت { س. عر. ج: دعوات.
 (عربي تميراته ده دعوه)
 صورتنده قوللا نيلر. ۱. جذب،
 جلب، بر شيتك حصول ووتو.
 عنه سببيت وېرمه: پرهيز ايتمه.
 مكله خسته لنى دعوت استدېكز.

۷. چاغرمه، جلب، بر پرده
بولغنی تکلیف ایته: کندیسنی
محکمه دعوت ایستدیلر: دین
اسلامه دعوت اییدی: کندیسنی
دوولایوه دعوت ایستدیلر. ۳.

ضیافته چاغرمه، اکرام و حرمت
مقامنده محکمه گیمه سنی تکلیف
ایتمه: فلان ذات بزی دعوت
اییدی؛ فلان ضیافته سزی ده
دعوت ایستدیلری؟ ۴. حرمت
واکرام قصدیله ویریلن بمک،
ضیافت: مکمل بر دعوت وردی؛
خلاک دعوتنده بولدیکری؟ بو
اقتاش دعوت وارددر. ۵. دعا،
نیاز: دعوات خیریه لایله مشغولم؛
مستجاب الدعوه = دعای نزد
المیله اجابت بیوریلان. (بو
معناده یالکتر جمی و آنجنی
بویله تمبرات عربیه ده مفردی
مستملدر)

دَعْوَتِجی { تبلیغ و تکلیف ایتمک،
مأمور آدم، مدعویشه دعوتلی
اولدقلربی خبر ورن آدم: فلان
ذاتدن دعوتنجی کلدی.

دَعْوَتِی { ص. س. بر ضیافته
دعوتلی { جعفرلش، مدعو:
فلان ضیافته دعوتلی میسکر؟
قاج دعوتلی وار ایدی.

دَعْوِیَه { س. ع. { قاعده ع.
بیسه مفایر تشکیل
اولغش غلط بر لغتدر. ۱.
دعوت ایدن خدشعییه ویریلن
یتمش. ۲. حق، برینی محکمه
جلب ایچون یازیلان ورقه.

دَعْوِی { س. ع. ج. دعاوی.
دَعْوِی ۱. مدافعه حقوق ایچون
محکمه مراجعت: فلان سزدن

دَعْوِی ایتمش: بتم علیهمنده
دعوایه قالدیشمش. ۷. بر محکمه
حضورنده اولسان محاصمه و
مرافعه: حقوق محکمه سنده بر
دعوائی وار در. ۳. علوم ریا.
ضیه وسائره ده حلی تکلیف
اولتان مسئله: بو دعوائی کیم
حل ایده بیایر؟ ۴. انسانک حائز
اولدیننی صفت و فضیلتی حائز
اولدیننی درمیان ایتمی، ادعا؛
هیتمده بد طولاسی اولدیننی
دَعْوِی ایدبور: حریف علامه ک
دعواستنده بولنیور. || دعوی
وکیل هرکسک دعواستی حضور
محکمه ده تمضیه ایتمکی اجرت
مقابلنده درعهده ایدن قانون
شناس آدم، آووقات.

دَعْدَغَه { س. ع. کوردلی پا.
(تردی، بیسوده تلاش
واضطراب، باش آغریسی: ترک
دغدغه حیات ایلدی.

دَف { س. ع. تر. زباززدی:
(قف) اکثریا خواننده لک
الده طوتوب یارمقلریله چالدقلری
آلت موسیقی که بر طرفی دری ایله
قابلاشمش و آرارلیشه بر برینه
چاربار برنجیدن بولر طاقاش
تخته دن برنجیدن عبارتدر،
دائرة: دف چالقی.

دَفَاتَر { س. ج. ع. فد: دفتر.
دَفَاتَر { با: دفتر.

دَفَائِن { س. ج. ع. فد: دفینه.
دَفَائِن { با: دفینه.

دَفَر { س. ع. ج. دفاتر. (فار-
دفتر) سیدن اوده بو. $\Delta(\pi\tau\tau\epsilon)$
pov (= ایکی قنادلی) دن ۱.
معاملات تجاربه وایاد و مصرف
و خاطر ده قالدی مرام اولسان

حسابات و سائرته قیدونخر برینه
مخصوص جدوللی بیاض کتاب:
دفتره یازمقی، دفتره قید ایتمک،
دفتره کچیرمک. ۷. حسابات ویا
اسامی ورققلری حازی کاغذ،
بوصله، لیسته: یمک دفتری،
حساب دفتری. ۳. یازی یازمقی
اوزره برلکده دیکیلوب کتاب
شکنه قوغش بیاض اوراق:
شاکردانه مخصوص یازی،
مشق: دفتری. || آنا دفتره
یومیه دفترنده قید اولغش
حساباتک قالدیریلوب جنسنه
کوره محل مخصوصلرینه قید
اولدقلری بیوک دفتر، || دفتر
اعمال: انسانلرک حسنات و سیئاتدن

کافه عمللرینک قید اولندیننی
دفتره منسوی. || دفتر امینی
دفترخانه ناظری. || دفتر خاقانی
هرکسک املاک و اراضینک
مقید بولندقلری دفاتر و بوتلری
حفظ و اداره ایدن و فراغ و
انتقال ایشلرینه باقان دائرة
دولت، دفترخانه، ویرکو امانتی:
دفتر خاقانی امانتی، امینی.

دَفْتَرخانَه { س. قا. املاک و عتقار
(واضعی) عمومیه ک
مقید بولندیننی و فراغ و انتقال
و ویرکی ایشلرینه قاریشان دائرة
دولت، دفتر خاقانی، ویرکو امانت:
دفتر خانه ناظری = دفتر
خاقانی امینی، ویرکو ناظری.

دَفْتَردار { س. قا. ۱. دولتش
دفترینی طوتان. بو معنا ایله
وقتیله مالیه ناظرینه دینیردی:
دفتردار شق اول، دفتردار شق

ثانی. ۲. اليوم بر ولايتك امور ماليه سنه مأمور ذات. [سجماقلر ده كيلره محاسبه جي. وفضالرده كيلره مال مديري دينير.]

دَفَرْدَارَلِق { نظارتی. ۲. اليوم بر ولايتك امور ماليه سني اداره ايدن ذاتك صفت ووظيفه سي: بغداد دفتردارلي فلانه توجيه اولندي.

دَفْع { سذ. عر. ۱. اوتيه ائجه. قافه، جذب و جلب ضدی: اجرام سماويه بي برلی برنده طو. تن جذب و دفع قاعده سیدر. ۲. صاومه، منع صاوشد برمه: بو علاج صيحه بي دفع ايدر: اوپله مضر بر آدمي هر يردن دفع ايدرلر. لازم بنا سيله «اولق» فضيله ده قوللايلير: هله بورادن دفع اولوب كيتدی: حد اولسون باش آغريسي دفع اولدی: دفع اول=يقيل، اكسيك اول! ۳. و برمه، اعطا، صرف، خرج. (بو معنا ايله لسانعز ده مصدری يك مستعمل اولوب، اسم مفعولی «مدفوعات» قوللا تيلير.) ۴. اورته دن قالد برمه، احيا ائجه، برطرف ائجه: احتيا جاتي دفع ايمك: غائبي دفع ايتدی. ۵. هقه مدعي عليه طر.

دَفْعَه { سذ. عر. ج. دفعات، كره، بر كره: بعض دفعه = بعض كره: بو دفعه = بو كره: دفعه اولاده = برنجي كرده، ابتدا. || دفعاتله،

بالدفعات = مكرراً، مره بعد اخرى. = ح. يته، كذا. ايضاً. دفعه { ح. عر. ۱. بر دفعه ده، يورجى دفعه يوردي: دفعه و بره مرسته تدريجاً و بر سين. || دفعه بعد اخرى = مكرراً، دفعه تله.

دَفْن { سذ. عر. طوراغك ائجه { صوفه، كومه، مزاره قومه: جنازه نه دفن اولنه جقدر.

دَفْه { س. (بو. ۱۷۷۷) بارا. قنري كوزل قوقار و شنگيلر ده تريناته بارار طفلان جنسندن معروف كوچك آغاج، شجر النار.

دَفْه { س. (زبانزدی: تغه) ۱. اكر ك ايكي طرفنده كي بو. وارلاق ايتكي. ۲. دف كي بو. وارلاق و دائروي شي. ۳. چولها دستكاهنك طراغك قورلدني ياي. ۴. ايتكجي طولاي، چرخي.

۵. چرخه صارملش بيوك ايتك طوره سي كه بر اوقه دن زياته كلير: اوج دغه ايتك. ۶. ورق و باقر وساژه بايراقلري دسته سي.

دَفْه جِي { س. (زبانزدی: تغه جِي) فاحش فاضله اوتكينه بريكنينه كيزايجه ياره اقراض ايدن مراحجه جي: دفعه جي به بورجي واردر.

دَفْه لِي { ص. (زبانزدی: تغه لِي) دستكاهك دفعه سنه چوق قوت و بيله رك طراق زياته باصلغله صيق دلو و قش (بز وساژه).

دَفِين { ص. عر. «دفن» دن { ص. [كوملش، كوميلي، دفن اولغش، مدفون: قونية ده دفين خاك عطارناك بولنان

حضرت مولانا.

دَفِينَه { سذ. عر. ج. دفائن، يره { كوملش مال وآئجه: دفينه آرامق، بولقي. || بو يك قيندار ويا معلوماتي اولوب آئجي خا. رجدن كوسترشي اوليان، كيزلي قدر وذكري اولان آدم ويا ماله: او بر دفينه در.

دَق { سذ. عر. چاله، اورمه: دق باب ايمك = قيو چلق. [بالكر بوتيميرده مستملدر.]

دَقَّاقِي { سذ. ج. عر. فد: دقيقه. دَقَّاقِي { ا: دقيقه.

دَقَّت { سذ. عر. ۱. ائجه لك، { اوقاقل. ۲. ائجه دن ائجه به دوشوته ويا باقه، كال ائجه به دوشوته ويا نظر ائجه: دقتله باقق، اوقوق، بايق. ۳. اهميت و برمه، اهميته چاليمش: يازي به دقت ايت: مز. بو ايشه دقت ائجه مشكر.

دَقْتَسِرْلَك { ص. ۱. ايشنه اهمتله { باقيا، ابي و خطاسز ايش كورمك قيدنده اوليان: دقتسز آدم. ۲. دقت و اهمتله بائنامش، كايشي كوزل يابلس: دقتسز يازي، يمك.

دَقْتَسِرْلَك { س. ايشه دقت و { اهمت ائجه يش، طا. ائنه نقله و كايشي كوزل ايش كورمه: دقتسز لكدن ايلري كلش خطا: بو دقتسز لكه طوغري ايش كورمك ممكن دكلدر.

دَقْتَلِي { ص. ۱. هر ايشنه اهمت { ايدن، سهو و خطا وقوع بولماسنه غيرت ايلين: چوق دقتلي آدمدر. ۲. دقت و اهمتله يابلس: دقتلي ايش، دقتلي يازي.

دَقِيقَه { ح. اولدېقه دقت و
اهتمامه : شونى دقتيه
يازك .

دَقِيق { ص. عر. ن: دقيقه .
{ دقت } دن صدق : انجه ،
اوافق ، نازك ، ظريف ، كورلى
ويا طولتي و ايشلتي مشكل ،
انجه دن انجه : پك دقيق ايش :
فكر دقيق : ملاحظات دقيقه .
== سنڌ. اون : برچوال دقيق .

دَقِيقَه { سنڌ. عر. ج: دقائق . ۱.
انجه فكر وملاحظه ،
نكته . } بومنا ايله باشليجه جى
مستمندر : { رياضيات متعلق بر
طاقم دقائق بيان ايدي : دقائق
امورله مشغولدر : دقائق اڪتنامه
= دقائق اموره واقف . ۲.
زمان مقايى اوله رق بر ساعتك
منقسم اولدېنى آلتش جزئى
بهرى : بش دقيقه سوردى :
بر دقيقه ده اولور . ۳. دائره
درجائيله سائر مقياسلرده بهر
درجه لك منقسم بولندينى
جزء لك بهرى كه بولرده ثانيه
له منقسمدر .

دَقِيقَه سَنَج { ص. فا. (عر. دقيقه =
نكته . فا. سنجيدن
طارتق) و :

دَقِيقَه شِناس { ص. فا. (عر.
فا. شناختن = طائفي) انجه
ايشلرى و نكته لرى آكلايان ،
دقائق امورله اشتغاله مقتدر .

دَقِيق { ص. عر. ن: دقيقه . اون
قبيلندن ويا اونى حاوى
اولان : فاصوليّه و پائانه كې مواد
دقيقه .

دَك { حجو . ادات انتها اولوب
زمان و مكانه قوللايلير ،

حتى ، الى ، تا : اقسامه دك چا .
ايشدم : شهره دك يانمزده ايدي :
اولجيه دك بونى اونونجه جم .
{ دكگين } دخى قوللايلير .

دَك { س. ۱. درلو ، نوع ، طرز .
۲. مقدار ، درجه ، مرتبه .
۳. اعتنا ، اعتبار ، صابى . ۴.
ن تجربه . } (متروك اولوب ياكيز
قوللايلور . مع هذا الزم بر
كلمه اساسيه اولوب ، مشتقانى
مستمندر .)

دَكَاكِين { سنڌ. ج. عر. فد :
دكان . فا. دكان .

دَكَّان { سنڌ. عر. ج: دكاكين .
} (تركيه ده تخفيفله قوللا
يلير . ۱. اوافق تاجر لك صا .
ته جقلى اشيائى انجه قويدقلى
حل مخصوص كه او كى آتيق
بر حجه دن تيارتدر : تخمجي ،
باصمجي ، فنجى دكاني . ۲.
بعض صنعتكار لك ايشللكارى
ويايدقلى شيللى صائدقلى
حل مخصوص كه ينه اوصورتده
در : دميرجى ، باقيرجى ، مرانفوز
دكاني .

دَكَاغِجِي { س. بر دكانده اوتو .
} روب اشيائى صاانان
كويك تاجر .

دَكَمَك { قذ. تجربه ايتدirmek :
} درس كتابلرني معلمله
دگتمدجه تدريسلر ينه قرار
وبرمه ملي :

دَكْدِيرَمَك { قذ. ۱. طوقندير .
} مق ، تماس ايتدير
مك : صوثوق دميرى تنه
دگدیرمه ملي . ۲. اولاشدیرمق ،
واردیرمق ، ايصال ايتدیرمك :
شومكتوبى محله دگدیركيز .

۳. قيمتى بولدیرمق ، تقدیر
ايك : بو آنى الى ليرا دگدیرن
آتيق طونك كوزلكيدر . ۴.
سوزى طوقندیرمق ، ايسا و
تبريض ايك : او سوزى بكا
دگدیرمك ايستدى .

دَكِر { س. { دگمك } دن { ۱.
دگر } قيمت ، بها ، ثمن : بونايك
دگرى نه در ؟ بونك دگرينى
تقدیر ايتلى . ۲. قدر ، اعتبار ،
حيثيت ، شرف : او آدمك دگرى
چوقدر ، هيچ دگرى يوقدر .
۳. اهليت ، لياقت ، اقتدار :
هر كسه دگرينه كوره حرمت
اولنور : مأموريت هر كك
دگريله متناسب اولميدر . =
ص. ۱. فلان قيمته اولان ،
شوياده بولان : جهان دگر ،
ديالر دگر برطفدر : يوز ليرا
دگر بر آتدر . ۲. مقابل ، معا .
دل ، شايان ، شايسته : زحمتي
دگر بر ايشدر .

دَكِر سِر { ص. ۱. دون قيمتلى ،
} بهاسى آشاغى ، روا .

جزئ : دگرسز مال . ۲. قدر
و اعتبارى اوليان ، حيثيتسز :
دگرسز آدم . ۳. اهليت و لياقتي
اوليان ، نا اهل : دگرسز صنعتكار .
رك ايشيه دگرسز اولور .

دَكِر سِر لَك { س. ۱. دون
} قيمت ، بهاسزاقى :
ذخيره لك بوسنه كى دگرسزلكى
چنك اصحابنى پك متضرر
ايتدى . ۲. اعتبارسزاقى ، شرف
و حيثيت فقداى : او آدمك بضاعة .
جه دگرسزلكى آكلاشلىدى .
۳. لياقت و اهليت فقداى ،

لیاقت سزک، نا املهک : مملکه
تعینندن صکره دگر سزاسکی
تبین ایتدی .

د گری { ص . ۱ . قیقلی، بهالی :
دخیره بوسته خبی
دگریلدر . ۲ . قدر و یشیق
اولان، معتبر، شرفی : دگری
آدم . ۳ . اهلیت و لیاقت صاحبی،
دراستی : دگری بر نامورد .

د گریلک { ق . ۱ . دگر برملک .

د گریل { س . ۱ . دونوزو چرخ دیک
اولان «تکر» دن .

«دگرماز» یازمهده معنا یوقدر
۱ . بشدای و سازمه ی اوگونمکه
مخصوص آلت و ماشینکه انواعی
اولوب، اک مروفی صو ویل
وقول ایله دوتی و ایجاد اخیر
اوله رق بخارله تحریک اولناید،
که بوکا تغییر سقیمه «فاریقه»
دینک عادت اولشدر، آسیاب،
طاحون، رخی : ال، بخار،
جوان، صو، یل دگرمنی :
دگرمن درمی = صوبک یولی :
دگرمن طاشی = تکرلکی . ۲ .
الده دوندیریلرک قارولش قهوه
و قره بور و سازه یی توزه
تحويل ایتمکه مخصوص آلت :
قهوه، بور دگرمنی . ۳ . زیتون
و سازه ازوب صوبی آلفه
مخصوص ماشین، معصره :
زیتون دگرمنی .

د گریلک { س . ۱ . بر اون دگر .
منفی اداره ایدن
آدم، طعان .

د گریلک { س . ۱ . دگر نهینک
صنعت و وظیفه سی .

د گریلک { ص . ۱ . صو ویا
یل دگرمنلی

چوق محل . ۱ . جزایر بحر سفیده
ایکی آله اسیدر . کوجک دگرمنلک،
بیوک دگرمنلک .

د گری { ص . ۱ . «تکر» دن . ۱ .
د گریلک { س . ۱ . بووارلاق، مدور،
داژوی : دگری جهره . ۲ .
اسکی بوی بر، صریح، تربیی :
بردگری تولند .

د گریلک { س . ۱ . بووارلاق،
مدوزلک، داژوی
شکل و صورت : جهره دگر .
۲ . ایلیه بوی بر
اولمه، صریح شکل : بوکلیک
دگرمنلیک تام دکادر .

د گریلک { فل . بووارلاق
و یا اکی بوی بر
اولاق : سمیوب بوزی دگر .
میاندی .

د گریلک { یخود دگر . س . ۱ .
کریز «کریز ارضک» صو ایله
مستور برلری، بحر، یم، دریا :
اولو دگر = بحر محیط : آق
دگر، قره دگر و سازه . ۲ .
طائفه، نلاطم امواج، فرطونه :
بوکون دگر وارد : بحر عمایده
ایلاک بهارک صوکارنده چوق
دگر یایار . ۳ . بیوک کول ویا
نهر، دریا : خزر، آرال دگری،
نیل دگری . ۴ . آجیق دگر =
اسکین . ۵ . آلهل دگری =
آلهلری چوق دگر، آرال . ۶ .
دگر آشیری = دگرک اومه سنده
واقع . ۷ . دگر اوق = ۱ . قمر
دریاده بیتن اوتلر . ۲ . قبا
طورمقله شانه و قنایه دوشمه سی
طولدرمغه مخصوص طوره جا .
لنده صاتیایر بر جنس اوت . ۳ .
دگر انکیناری، پرچی، دیکنی

= دگر اوق انواعندن . ۴ . اولو
دگر = ۱ . روزکار طور دقن
صکره بر وقت دوام ایدن
تلاطم . ۲ . انکینه اسن روز .
کارک تأثیریه ساحله کلوب
چایلا میان طائفه . ۳ . دگر
طونقی = کریک یالیه سندن ایچ
بولانوب مضطرب اولقی : بحرا
سیاحت ایتمکه آیشانلری دگر
طونماز . ۴ . دگر قطبی = اوکو .
روکه قارشی و کوکی یومشاق
ایچون خاشانوب ایچیلیر برجنس
دگر اوقی که قوروسی تل قطاء
یفته پکیز، جکر اوقی . ۵ . دگر
قویونی = آبی بالیغی . ۶ . دگر
قیبی = ساحل، یالی . ۷ . دگر
کوپوک = خفیف و یاض برطاش که
مرافقوزاقده و سازه قولا .
نیلیر . ۸ . درت یان دگر = لک
= حیرتده قالب نه یالیه خشی
شاشیرمن . ۹ . دگره قائمقی = دگره
جیققی، برلیماندن حرکت ایتمک .

د گریلک { س . ۱ . صوبک کیرمه .
سنه مانع و طیشاری
آقه سنه بول ویرر شیو نخته که
قایمک کناننده اولور . —
باتیمیم بخرمه ک آلت سوگه سنک
طیشاری سنده کی شیو نخته یه ده
دیتیر .

د گریلک { ص . ۱ . «دک» دن . ۱ .
د گریلک { ص . ۱ . اخیمنز، عادی : اعتبار .
سز . ۲ . طارغینان کوسترن،
طیبه سز .

د گریلک { س . ۱ . اخیمنز،
عادی : اعتبار . سز .
لن . ۲ . طبیعتلک . طارغینلق
کوسترمه .

د گښير اتمك } فل. مناسبه ترك
ايتمك، ناسزا
وياقيشيز حرکتده بولئق .

د گښ } يادگښ. س. ١. برشي
ويروب پرینه ديگر پر
شي آلمه، تبديل، تحويل. ٢. بر
مالك ديگر بر مال ايله دكښد-
يرلسي، مبادله، تروايه .

د گښيرمك } فت. ١. برشي
ويروب پرینه
ديگر برشي آلمق، تبديل اتمك:
آتلري، آرابي دكښدیرم .
٢. بر شي براوق بښي-قو-
للائي، بښليك: اوښك ښون
مفروشاني دكښيرم بښم: پوكون
چاشير دكښيرمي. ٣. باشقه
لائقي، تغير. اتمك: طبيعتي
بښتون دكښيرمش .

د گښمك } فل. ١. تبديل اتمك:
بو اتمك اكری
دكشم. ٢. باشقه لائقي، باشقه
درلو اولقي، تغير اتمك: اسپرتوبه
صوقاتجه رنكي دگښير: بو آدمك
طبيعتي بښتون دكښدي: هوا
دكښيور. ٣. چاشير دكښيرمك،
تيز چاشير كييك: سز دكښد-
يكرمي؟ = فت. دكښيرمك،
تبديل ويا مبادله اتمك: بو آتی
نه دكښيرم نه صا تارم: بوني
دنياده برشييله دكشم .

د گښمه } س. ١. تبديله، تغير،
تغير: هواك دكښمه سي.
٢. چاشير تبديله، تيز چاشير
كبيمه: چاشير بيغانه جفندن پوكون
دكښمه كر اقتضا ايدر .

د گښيجي } ص. دكښن، تبديل
و تفسير ايدن:
دكښيجي دك .

د گښير } يا دكښور. ص. باشقه.
لاشان، تبديل وتغير
ايدن، غير ثابت: چايق دكښير
پر رنكدر .

د گښيك } ص. ١. دكشمش،
تبديل اتمش، متغير.
٢. مبادله ايدلمش .

د گښيكلك } س. ١. باشقه
لاشمه، تبديل،
تغير. ٢. مبادله، تروايه .

د گڼ } د. نفي اداتي اولوب
فل اسنادي به داخل
اولور: دكڼ، دكلك، دكلدر،
دكاز، دكاسكر، دكلردر: دكل
ايدم (دكلام)، دكل ايدك الخ.
— غائب صيغه لنده بعضاً فعل
اسنادي حذف اولوب يالكر
بو ادات قاير: او آدم دكل
(= دكلدر)، اولور اوراده دكل
(= دكلردر). ٢. ايكي شييدن
برني نفي وديكر بني اثباته يارا-
يوب حرف ربط كي وعربرك
« لا ... بل » اداتريله افاده
ايتدباري معنا ايله قوللايلير:
اوني سويلين بن دكل سزسكز:
دكل يازمغه اوقومغه بيله اقتدا
ري يوقدر .

د گڼه مك } فت. « دك » دن.
غلطي: دهلمه مك]

١. اعتنا ودقت اتمك. ٢. صا.
يق، اعتبار اتمك. [متروك
ايسوده، الزم بر لغتدر.]

د گڼي } يا دكڼو. ص. ١. بر درلو.
برنوع: نه دكلي: نه درلو،
ناصل. ٢. بر مقدار ودرجه ده
اولان: نه دكلي: نه مقدارده
نه درجه ده، نه قدر. ٣. اعتنالي.
دفتي، معنا. ٤. صايلير، اعتبا

رلي، معتبر، صر.
د گمك } فل. ١. طوفقي، تماس
ايتمك: ايضلاق كوماك
تمه دكدي. ٢. چارمقي، راست
كلك، اصابت اتمك: قراكله.
الم سرت برشيته دكدي. ٣. او-
لاشمقي، وارمقي، واصل اولقي:
كوندرديككز مكسوب پرینه
دكدي. ٤. منتهي اولقي، نهايته
واردوب طورمق: قوغه قيونك
دبينه دكدي. ٥. يتيشمك: بانم
طاوانه دكدي: كينك دميري
قومه دكدي. ٦. تأثير اتمك،
تاق اتمك: آجيسي جانم دكدي:
صوئوق بوركه دكدي. ٧. طو-
قفقي، ايلشمك، راجم وعائد
اولقي: او آدمك بكا ايلكي
دكدي. ٨. اصابت اتمك: كوز،
نظر دكك = اصابت عين. ٩. بر
بها وقينته اولقي: بو كتاب اون
غروش دكر. ١٠. مساوي
ومقابل اولقي، قارشياق اوله.
بيلك، تقابل اتمك: ايتديكز
استفاده چكديكز زخته
دكدي. || ال دكك = اختلاس
وقت اتمك، بوش وقت بولوب
يايه اتمك: ايتديكز مسوددي
مازمغه الم دكدي. || باشي طاوانه
دكك: تفاخر اتمك.

د گمه } س. دگمك فلي. لا:
د گمك. = ص. اولور
اولاز، عادي، راست كله، تصادفي،
هركيم، هر نه اولورسه: بو ايش
دكه آدمك خريجي دكلدر:
بويله يازي دكه كاغد اوزرینه
يازيلا ماز. || دكه ده = مشكوك،
غير محتمل، بعيد الاحتمال.

د گمك } س. [« دگمك » دن]
١. بوروركن طيانه حق

كسډون آدم: عقار دلالي؛
دلاله مراجعت ايتك.

د ك ل ا ت { س. ع. ۱. بول كو.
س. ع. ۲. سترمه، قولوغوزلق،
رهبرك: بكا فلان ذات يانسه
دلالت ايتكيزي رجا ايدرم.
۲. دليل وعلامت اوله، ايما:
بوسوزي نام الشعور اولدوغنه
دلالت ايدور.

د ل ا ل ق { س. (زبانزدی: تالاق)
دلالت حال ووصفت
ووظیفه سی: دلالق ایدور. با:
دلال.

د ل ا ل ی ه { س. ع. دلال واسطه.
سیله صایلان بر شیئ
ایچون بايع و مشتری طرفندن
دلاله یوزده ایکیش نسبتنده
ویران اجرت، دلال حق.

د ل ا و ر { س. ع. ۱. ج. دلا.
۲. وران. (دل = یورک -

آوردن = کتیرمک، طاشیتی)
یورک طاشیان، یورکی، جصور،
دلیر، قهرمان: عثمانی دلاورانی.
د ل ا و ر ل ک { س. یکیتلک، جسا.
رت، دلیرلک، قهرمانلق.

د ل ا ی ل { س. ع. ۱. فد. دلیل.
۲. با: دلیل.

د ل ب ا ز { س. ع. ۱. دل = کوکل -
باختن = اویناقی ا کوکل
اکسندرون، قول و فعلی لطیف
وخوش اولان.

د ل ب ر { س. ع. ۱. دل = کوکل -
بردن = کورتورمک ا کوکل
آلان، جذب قلوب ایدن.
محبوبه، معشوقه.

د ل ب ر ا نه { س. ح. ۱. ق. محبوبه
و معشوقه یا قیشرصو.
رتمه: دایره بر یوروشی واردو.

کوکل راحت، کوکلی راحتلاند.
یران، دلبر.

د ل ا ز ا ر { بادلزار. ص. فا. (دل =
انجیتک) کوکل - آزدردن =
خاطر بوزان.

د ل ا ش و ب { س. فا. (دل = کوکل -
آشفتن = فساد
دوشورمک) کوکلی فساد
دوشورن.

د ل آ گ ا ه { س. فا. (دل = قلب -
آگاه = عارف) قلی
عارف، صاحب بصیرت.

د ل ا و ی ز { س. فا. ۱. دل = کوکل -
آویختن = اصلق) کو.
کک اصلدی، کوکلی اصلق
طوتان، دلبر.

د ل ا ک { س. ع. (دلک = دن
ترب. زبانزدی: تلاق)

حامده مشتری لری اوغشدرروب
کیسه سورن ویتایان خدمتی.
د ل ا ک ل ک { س. (زبانزدی: تلا.
قلق) حامده مشتری.

یلری اوغشدرروب کیسه سورن
ویتایان خدمتچینک حال ووصفت
ووظیفه سی: حامده دلاکک
ایدور.

د ل ل ل { س. ع. ۱. ناز، عشو.

د ل ل ل { س. ع. (دلالت = دن
ترب. زبانزدی: تلال)

۱. بر شیئک صایله جفتی ویا بر
اعلان و تابی چارشی و بازار
محلارنده بلند آوازله هرکسه
طوبوران آدم. منادی: دلال
چاغرتقی: دلال قومق. ۲. املاک
وعقار و حیوانات و سازه ییج
وشراسنده بايع ايله مشتری
آره سنده واسطه اولوب بازارلری

ایجه صوبه، عصا، باستون: زال
دکنکی: دکنکه طیانق: دکنکه
یوریک. ۲. دکنکه دوگمه،
ضرب، صوبه، طایق، کوکوت:
او سرزله متنبه اولماز دکنک
ایست.

د گ ن گ ج ی { س. قانچیلرک،
جمالارک اون باشیسی.

د گ ن گ ل ی { س. النده دکنک
دکنکلی اوطیان، دکنکه یو.
روین: دکنکلی قواس. ۱. ب. الی
دکنکلی = ادر، یا اماماز.

د گ ن م ک { ب. با: دگه نلک.

د گ ه م ک { ف. (دک = دن ا
صنامق. تجربه ایتک:
شو علاجی برکزه دگه ملی:
کوجنی دگه ک ایستور.

د گ ه ن ل م ک { ب. صنامق، تجربه
و آزانباش ایدلک:

بودگمش، دگه نلش برعلاجدر.

د گ ی ن { د. ادات اتها اولوب
(دک = دن دها قو.
تلیدر، الی، حق، تا: صباحه
دگین کوز قیایه مدم: سرکجهیه
دکین بن بکیه حکم: استانبولدن
ادرنهیه دکین هب دوز پرلدر.

د ل { س. فا. یورک، کوکل. قلب:
(جان و دلدن = خلوص قلبه.
خالصانه: صفای دل = کوکل
صفای.

د ل ل { س. با: دلیل.

د ل آ ر ا { س. فا. ۱. دل = کوکل -
آراست = طواناقی ا
کوکلی تربین ایدن یعنی خوشلا.
ندیران، دلبر.

د ل آ ر ا م { بادلارم. ص. فا. دل =
(کوکل - آرام = راحت)

دِلْبَسْتِه { ص. فا. دل = كوكل - بسته = باغلی } كوكلی برنه باغلی و مربوط، عاشق، مبتلا.

دِلْبَسْد { س. زباززدی: تولبد } يك انچه قاش، تول.

دِلْبَزِير { ص. فا. دل = كوكل - پذیرفتن = قبول اتمك } كوكاك قبول ایدم چكی، مقبول.

دِلْبَسْد { ص. فا. دل = كوكل - پسندیدن = بگفتك } كوكاك بگندیكی، بگنیله چك.

دِلْسَنَك { ص. فا. دل = كوكل - ترك = طار } كوكلی طار. رالمش، مضطرب، مغموم.

دِلْجُو { ص. فا. دل = كوكل - جستن = ایتتمك } كوكلك ایستدیکي، آرزو اولسان، مر. غوب.

دِلْخِرَاش { ص. فا. دل = بو - رك. خراشیدن = طیرمالامق } بورکی طیرمالایان، زیاده فجیع.

دِلْخَوَاه { ص. فا. دل = كوكل - خواستن = ایتمك } كوكل ایستكی، آرزوی نلب: بر وجه دلخواه.

دِلْخُون { ص. فا. دل = بورك. خون = قان } بورکی قانی، يك مكدر و مغموم.

دِلْدَاده { ص. فا. دل = كوكل - دادن = ویرمك } كوكل ویرمش، عاشق، مبتلا. = س. تر. طولومو بهی مقوله سی آدم لرك عاشقانی دعوای سیله بر صورت مخصوصهده باشلرینه باغلادقلری بویالی مندیله.

دِلْدَار { ص. فا. دل = كوكل - داشتن = طارغق } برینك

كوكلی ضبط آلتنده طوتان، محبوبه، معشوقه.

دِلْوُل { س. س. عر. فخر كاشات (صلم) افندمره مخصوص

بر استركه بمده حضرت علی (رضه) افندمره بخش بیور. مشیدی.

دِلْدِرْمَك { ق. دلمكه سوق و اتمك، ثقب ایدیرمك: بر مارا. نفوز چاغروب شونخته نی بر قاج

یرندن دلدرملی: بوقیزك قولا. غنی دلدرم دیکرمی؟

دِلْرُبا { ص. فا. دل = كوكل - ربودن = قایمق } كوكل قاپان، كوكل آلان، هر کسی كندیله عاشق و مفتون ایدن، دلبر.

دِلْرِیش { ص. فا. دل = بورك - یاره لی، مجروح الفؤاد. ریش = یاره } كوكلی

دِلْسَاز { ص. فا. دل = كوكل - ساختن = یایمق } كوكل یاپان، لطف ایله معامله ایدن.

دِلْسِتان { ص. فا. دل = كوكل - ستادن = آلتق } كوكل آلان، كندیله مفتون ایدن.

دِلْسُوخْتِه { ص. فا. دل = بورك. سوخته = یاتمش } بورك رکی یاتیق.

دِلْسوز { ص. فا. دل = بورك. سوختن = یایق } بورك یاقان، يك آجیقلی و مؤثر: وقعه دلسوز کربلا.

دِلْشَاد { ص. فا. دل = كوكل - شاد = مسرور } كوكلی سونجی، مسرور القلب.

دِلْشَكَار { ص. فا. دل = بورك. شكار = آو } بورك

آولایان، جذب قلوب ایدن. دِلْشَكَاف { ص. فا. دل = بورك - شكافتن = دلك } بورك رکاری دلی.

دِلْشَكْسْتِه { ص. فا. دل = بو - رك. شكسته = قیر. بق } بورکی قیری، مكسور. الفؤاد.

دِلْفِرُوز { ص. فا. دل = كوكل - فرو زانیدن = بارلا. تق } كوكلی بارلادان، سونیده یرن.

دِلْفَرِیْب { ص. فا. دل = كوكل - فریشتن = آلداتق } كوكلی آلدادان، اكندیرن.

دِلْفِكار { ص. فا. كوكلی دلیك و مجروح اولان. س. عر. (بو. ۷۷۸) } دلفین

|| ه. سادده بر جله كوكیه. || س. عر. درویشانه مخصوص

دِلْق { ص. فا. دل = قه. اسکی و یامه لی خرقه. دلقوش = م. فا. پوشیدن = کییمك } اسکی و یامه لی خرقه کین (درویش).

دِلْكَ { س. عر. اوغمه، اوغشد. برمه. } دلك

دِلْكَدَاز { ص. فا. دل = بورك. كداختن = ارتك } بورکی ایدن، بورك طیان. میه جی.

دِلْكَش { ص. فا. دل = كوكل. كشیدن = چمكك } كوكل شكل چكن، جذب و جلب ایدن.

دِلْكَشَا { ص. فا. دل = كوكل. كشادن = آچق } كوكل كل آچان، قابله فراحتی ویرن، مفرح.

دَلگير { ص. فا. دل = کوکل .
کرتن = طومق } ١ .

قابده يرلشوب چايق اونودلماز ،
مؤثر . ٢ . خاطري قاش ، کو .
جنش : بکا دالکيردر .

دَلرُده { ص. فا. ج. : دلر دکن .
{ دل = قلب . مرده =
اولی قلی اولی ، تأثیرات معنویه .
دن : یخیز ، طویفسز .

دَلَمَك { فت. برشيك ایچنه دلیک
آچق ، بریاندن بریانه و
یاخود یالکز بریانه رخنه و
چقور آچق ، قباب اتمک : تختی ،
طوپراخی ، کاغذی ، قیزک قول .
غنی دلمک : قورشون آغاجی دلوب
یکیدی : طوپراخی دلوب صو
آرامق . || ایشی دلمک = ایچ یوز .
ینه وانف اواق . || قولاق
دلمک = ایفاظ اتمک .

دَلَه { ص. دلمک فعلی ، ثقب . =
ص. دلفش ، دلمکه یاباش .

دَلَشین { ص. فا. { دل = یورک .
نشستن = اونورمق }
یورکده طوران ، يرلشن ، پک
خوشه کیدن ، لطیف = بر طرز
دلنشینه .

دَلَمَك { فل. دلیک پیدا اتمک ،
دلیکی اولمق : قوغه
دلندی : چییان ده دالمدی .

دَلُواز { ص. فا. { دل = کوکل .
{ نواختن = اوخشامق }
کوکل اوخشیان ، خوشه کیدن ،
لطیف ، مرغوب .

دَلُو { سذ. عر. ١ . قوغه ، قو .
{ بودن صو چکدکاری قاب .
ن. ٢ . ه. بروج اثنا عشر دن
بری که حوت ایله جدی برجلری

آراسته اولوب شمس شباطده
بو برجه کیر .

دَلُو { دلورمک ، دلواک . با : دلی
وسازه .
{ ص. { فت. : تیله } ١ . عقل
{ و شعوری برنده اولیان .

چیلغین ، مجنون ، دیوانه . مجذوب .
مختل الشعور . ٢ . آزعین ، قول
و فلهده پرواسز . ٣ . دوشکون ،
مبتلا ، برشیته زومندن زیاده محبت
وابلا حاصل ایدن : کتاب ، او ،
اوپون دلیسی . ٤ . هرشیثک یا .

نیسی ، تربیه سزی ، سرت و مضری :
دلی بال . ٥ . با : دلیل . || دلی
آلاجسی = بر برینی طوعه ازار
پارلاق : نکردن مرکب . || دلی
اورمان = پک صیق و آرمش اور .

مان . || دلی ارماق = زیاده شدله
آقان وطنیانی قوتلی نهر . || دلی
دومان = پک سزت و صافیسیز
معامله ادم . || دلی صاحمی =

معنا سز و مناسب سز سوز . || دلی
طولی = رابطه سز . || دلی قانلی .
با : دلیقانی . || زردلی ، قزیل دلی
بسیتون مجنون و آزعین ادم .
|| نه اولدم دلیسی = نامل اولدینی
جاء ایله زیاده غرور پیدا
ایدن . || دلی به پوستکی صایدیر .

مق = عیثله اشغال اتمک .
دَلیمه { ص. ١ . دلیسی ، دلی کبی
حرکت ایدن . ٢ . هر
شیثک یسانسی ، تربیه سزی ،
مضری ، آزعینی : دلیجه منظار ،
طوغان ، بال ، ایرماق . = ص .
بفدای و علی الخصوص چاودار
اکینی ایچنده بیتن خسته قلی
سییاه بردانه که اتمک ایچنده
بنجه بر نوع سکر و سرامک

ورر ، ارقان ، آرغو ، کولچر .
= ح. دلی کبی ، مجنونانه : دلیجه
اویا یور .

دَلیر { ص. فا. جسور ، شجاع ،
بیکت .

دَلیرانه { ص. فا. جسارت و شجاء .
عتله ایدیلن ، بکیجه :
برطور دلیرانه ایله : دلیرانه سوز .
= ح. جسارت و شجاعتله ،
بیکت آدمه یاقیشیر صورته :
دلیرانه سوبلیور .

دَلیرتمک { فت. ١ . چیلدیرتمق ،
{ مجنون و دیوانه اتمک .
٢ . مج. چوق قیزدیرمق . ٣ .
عشق و سودایه مبتلا اتمک .

دَلیرمک { فل. ١ . چیلدیرمق ،
{ دلی اواق ، محبت اتمک .
٢ . مج. چوق قیزمق ، زیاده
حدت اتمک . ٣ . عشق و سودایه
مبتلا اولمق .

دَلیشمن { ص. دلیجه طورلی ،
{ طور و حرکتکنده لا
بالی و سربست اولان : دلشمن
بر آدم .

دَلیقانی { ص. ١ . بلوغه ایرمش
{ شاب ، کنج : بردلیقانی
کوردم : کوک دلیقانیلیری او .
یتا یورلردی . ٢ . بیکت ، جسور ،
بابا بیکت .

دَلیقانلیق { ص. ١ . کنجک ،
{ شاب . ٢ . جسارت ،
یکتک ، بابا یکتک .

دَلیک { ص. دریک چقور و یابر .
{ باندن بریانه آچلش رخنه ،
سوراخ . ثقب : طور اقد بر دلیک
آچق ؛ بو کاغدهده ، باعه ده
دلیک واردر ؛ ایکنه دلیکی ؛ صیخان
دلیکی ؛ قولاق ، بورن دلیکی . =

ص. دلفش، دایکلی، مثقوب :
دایک بر قوغه؛ دایک دیشیک =
هر طرفی دلفش. || قولای دایک =
آکلایشلی، ایش بیلر، آگاه .
ص. دایکی و یادلیکاری
دایکلی || اولان، دلفش، مثقوب :
دایکلی نخه، کاغده، طاش.

دلیل { سډ. عر. ج. دلائل،
ادلہ، ادلاء. } [«دلالت»
دن صت.] ۱. قولاغوز، رهبر،
بول کوسترجی : چولده بول
بولتی ایچون دایله احتیاج واردر.
(بو منا ایله اوچنجی جمی کلیر -
سده. لسانزده نادرالاستعما.
لدر.) ۲. بر دعوای اثباته
یارایان شی، سند، برهان : بو
دعوایه بر دایل کتیرملی؛ بونی
اثبات ایچون دایلکر وارمیدر؟
دعواستی دلائل قویه ایله، ادله
متنعمه ایله اثبات ایتدی؛ ایراد
ادله = دایلر کتیرمه. ۳. نشان،
علامت : بو سوز عقل و ذکاوتنه
دایلدر.

دلیل { س. } [لغت عربیة آفندیك
دلی] عری اولوب، زبازدی :
دلی؛ اسکی عساکر عثمیده بر
صنف خفیف سواری عسکری، که
باشلیجه وظیفه لری اردویه قو -
لاغوزانی ایتک ایدی.

دایک { س. ۱. دلی آدمک حال
وصفتی، جنسون، جنت.
۲. غیر معقول فعل و حرکت ویا
سوز : بن دایک ایتدمده اوغلی
مکتبه کوندرمدم.

دایم { س. با : دایم.

دم { س. قا. ۱. صواق، نفس.
۲. آن، زمان، لحظه :

یاد ایت او دملری؛ هر دم = هر
آن : دم بدم = آن بان، آنافانا.
۳. برشیشه منسویت ادعایی :
دم اورمق = ادعاینده بولمق :
موسیقیدن ده دم اوربور. || دم
بسته = ساکت. || هر دم نازمه =
برجنس چیچک. || دم چیمک =
عشرت ایتک. || دم جیتارمق =
دودوک اوفله مک. || دمنده =
ناونده.

دم { سډ. عر. ج. دماء، قان،
خون.
دماء { سډ. ج. عر. فد : دم.
با : دم.
ظن. قا. آن بان، هر
دمادم { دایم.

دمار { سډ. عر. هلاک، محو. ذ.
{ سډ. عر. قفانک ایچنده کی
بین، مغز. || مجه عقل،
شعور : مختل الدماغ = مختل
الشعور.

دماغ { س. با : طماق.
دماغچه { س. قا. تش. پانک آرقه
طرفده کی قسمی که
آیریمه بر کیسه داخلنده در.

دماغی { س. عر. ذ. دماغیه،
ومتعاق.

دمبدم { وده بسته. با : دم

دمبک { س. با : تونپک.

دمت { س. (ر. εμῶν)
۱. اکین یانی، بریرده

باغلامش بیجامش اکین. ۲. بر -
اکده باغلامش چیچک وساتره،
دسته : بر دمت چیچک، بر دمت
چالی. || دمت باغلامق = دمت
دمت باقمی.

دمتلمک { یا دمتله مک. فت.
دنتله تقسیم ایتک،
دمت دمت باغلامق.

دمدار { س. قا. (دم = قویروق،
داشتی = طاشیقی) ۴.
اردونک آرقه سندن کی دوب
آرقه طرفنی محافظه ایدن صنف،
پیشدار مقابلی .

دمدمه { سډ. عر. ۱. حدتلی
سوز - سوزله. ۲. استیصال.

دمساز { س. قا. آرقداش، رفیق،
همدم. ذ.

دمشق { سډ. عر. الیوم غلط
اوله رق شام دیدیمز
واصل شام خطه سنک مرکز
اولان شهرک اسمیدر. دمشق
شام دخی دیلیر.

دمشقی { س. عر. دمشق شام
شهرنده پایلان اعلا
قلع و بیجان و سائره نامایلرینه
اطلاق اولنور.

دمع { سډ. عر. ج. دموع. کوز
یانی، اشک. ذ.
{ س. عر. ذ. دمیعه. تش.
دمعی { ط. کوزباشنه منسوب
ومتعاق.

دمگذار { س. قا. (دم = نفس -
کذاریدن = کچیرمک)
وقت کچیرن، یاشایان، اصرار
اوقات ایدن : نی چاله زق دمگذار
اویور.

دمل { سډ. عر. ط. قان جیبانی.

دمور { و تپور. با : دمیر.

دموع { سډ. ج. عر. فد :
دمع. با : دمع.

دموی { س. عر. ذ. دمویه. ط.
اخلاط اربعدن قنه

منسوب ومتعلق : مزاج دموى؛
دموى آدم = قانى غالب و مزاجى
دموى.

د میده { صد. فاء. یتقش، سور.
مش؛ نو دمیده = پکې
یتقش، پکې سورمش، نورسته.

د میر { یاخود دمور ویا تخور.
س. ۱. معروف سرت

معدن، که کره ارض اوزرنده
پک، بدول اولوب، کافه معادن
زیاده قوللانیبار، وهر نوع آلات
وادوات اعماله یارار، حدیده،
آهن. ۲. کیمین بر برده طور.
دیرمقی ایچون زنجیره قمر
دربابه براغیلان چنک شکانده
آغز د میر آلت، لنگر، مرسی؛
د میر آتقی = لنگر انداز اولق.

|| د میر آلمق = د میر قالدیرمقی.
|| د میر اوزرنده = د میرلی. | د میر
طرامق = روز کارک شدینله
د میرک قمر درباه سورتمی.

|| د میر یری = مرسی. || اوجاقق
د میری = کیلرده احتیاط بو.
لنیریلان الک بویک د میر. || کوز
د میری = سفاشک دائما قوللاند.

قری د میرلر. || طونوز د میری =
کینک قیچ طرفندن باشی چوپر.

مک ایچون آتیلان کوچک د میر.
|| د میر رسمی = بر لیمانه د میرلک
ایچون اعطای مجبوری اولان

ملغ. ۳. بر آلتک د میردن اولان
قسمی، ناملی : قلیچ، بیباق، صیان
د میری. ۴. پرافنه، زنجیر : آبا.

غنه د میر اوردیلر؛ د میره اور.
مق. ۵. د میردن معمول آلات
وادوات مختلفه : قیو د میری، او.

جاق د میری. || آق د میر = چکیله
دوگلش د میر؛ قره د میر = قابله

دوگلش د میر : ارکک د میر =
سرتی : دیشی د میر = یومشماغی.

|| د میر قایان = مقناطیس. || د میر
قیو = انهارده. سفاشک یکمسنه

مانع قیالقی سد وشلا. || د میر
قیری = د میرک رانکی آکدیرر

آت طونی، د میری قیر. = صد.
۱. د میردن معمول : د میر قایوله؛

د میر قیو؛ د میر یول. ۲. مج. د میر
کبی سرت وقانی یاخود طیانلی؛
د میر باش : د میر جاریق.

د میر باش { س. کرایه ویران
چیتک و قایر قیو و
سارهمه کراجی طرفندن قوللا.

نیلوب مقاوله ختامنده عینله صد.
جنبه رد اولغنی شرط اولان
آلات وادوات وحیوانات و س.

ثره. || مج. دیکشیر ودائی شیء.
= صد. کندی دیدیکندن دوغمز،
ممتد.

د میر جی { یا دهورجی ویاخود
د میری. س. د میری
ایشلیوب مختلف آلات وادوات

یایان صنعتسکر، حداد، آهنگر؛
د میرجی دکانی؛ د میرجی کوروی.

د میر جیلک { س. د میر ایشلیوب
اوندن مختلف آ.

لات وادوات باعقی صنعتی،
د میرجی صفت وایشی : د میر جیلک
هر مملکتک الک زیاده محتاج

اولدینی بر صنعتدر.
د میری { صد. د میر لفت ترکیه.
سنه عربی یاه نسبت

الحاقیه متشکل غلط برکله در [
د میر رنگنه چالار قیر (آت) :
د میری بر جفت آت؛ د میری قیر.

د میر یول { یاخود تخور یول.
(د میردن یول

مقناصیله صفت موصوف اولد.
یغندن، اضافته « د میر یولی »

دیمک خطادر | الک بویک واک
نافع کشفیات جدیددن اولدورق

یره سرلش د میرلک اوزرینه
بخارله تحریک اولنور بر ماکنه

ایله بویک جر ایستدیکي متمد
آرا به لذن عبارت سربع الحریکه

واسطه نقلیه : د میر یول ایله
کیتک : آناطولی د میر یولی؛ د میر
یول موقی.

د مین { ظر. بر آز اول، مقدما:
دمین بریسی کلوب سزی
ایستدی؛ د مین بوراده ایدی.

د مینجک { ظر. پک آز اول؛
(د مینجک بوراده
ایدی.

د ن { حو. | التحاق ابتدکی کله تک
دن { هجارینه کوره (د) ک
فقه سی خفیف ویا قلیل تلفظ

اولنور. ۱. ابتدا بیان ایدر:
استانبولدن ادرنه قدر؛ اودن
چیقمق؛ کوکدن دوشک؛ یردن

قالقمق. ۲. سرور وعبور بیان
ایدر : بورادن چکدی؛ قره دن
کلدن؛ دیکزدن کیده جکم؛ اوکدن،

آرقه دن، یاندن کیده یوردن.
۳. فاعلیت وصدور وحدوث

بیان ایدر : بویلیکی سزدن
بیاییم؛ بویکتوب کیمدن کلدی؟
بویخبر نره دن چیقدی؟ ۴.

سبیت وعلت بیان ایدر : صیغه
دن مضطریدر؛ حامدن وفات

ایستدی؛ جهالتندن ایله سولیلور؛
یاغصور یاغمدیغندن اکیسلر

یاندی؛ بویاش نه دن بویله
اولدی؟ ۵. بر شیشک نه دن
معمول اولدینی کوستریر : نفا.

شدن بر کوپری؛ تختہ دن
قشوق. ۶. کلیت و جزئیت یعنی بر
کندن جزء اولدیغنه دلالت ایدر.
حلمادن بر ذات؛ تجماردن ایکی کشتی.
۷. افضلیت بیان ایدر یعنی مفضل
منه کیرر؛ سالون یئاق اولمه سندن
بیوکدر؛ بوندن ایی شی اولماز.
۸. زمانجه سبق وابتدا بیان
ایدر؛ بن اولدن بیلدیرم؛ بو
ایش اسکیدن بویله در؛ اولر
دوندن کلدی؛ یارشدن بزحاضر.
لانهم؛ مسوده چوقدن حاضردر.
۹. طرز واسلوب بیان ایدر؛
طوبدن = مجموعاً؛ آچیقندن =
ظاهراً؛ بردن = دفعه، بر دفعه ده؛
اک آزدن = اقل؛ کیزلیدن = غنیاً؛
تملن = اساساً؛ باشدن = رأساً؛
یکیدن = مجدداً. ازر نو، ازر بر
دن = ازر اوله رق. || بردن بره =
آکسزین، بقت. || دن بشقه =
دن ماعد، غیر از. || دن طو.
لای، دن ناشی، دن او توری =
سبیله. || دن یانه = دایر متعلق.
|| بوندن بویله = ایلریده، فیما بعد،
بعد ازین.

دَنانیر { سذ. ج. عر. فد. دینار.
با. دینار.

دَنائَت { سذ. عر. اَلْجَاقِی، عا.
دیک، ذک، آخاغیق؛
دنائت طبع.

دَناشکار { ص. فا. دنی و اَلْجَاقِی
طبیعی.

دَناشکارانه { ص. ح. فا. اَلْجَاقِی،
اَلْجَاقِیله ایدین؛
بو پک دناشکارانه بر حرکتدر؛
حقمده پک دناشکارانه معامله ده
بولدی.

دَنبَال { س. فا. قوروق. ذ.

دنباله { س. فا. ۱. قوروق. ۲.
آرقه، عقب. ذ.

دَنبَک { و دَنبَک. با. تومبک،
تومبک.

دَنبَچ { ص. با. دینچ.

دَنبَاز { س. فا. ۱. دیش، سن.
۲. چ، د، ن، س، کبی
حرفلرک دیشه مشابه اولان
چیقندسی؛ بی دن اول ایکی
دندانلی سین قوللایلیر.

دَنبَده { س. فا. ۱. دیش دانه.
بی. ۲. چرخ و سائر
دیشی.

دَنس { سذ. عر. کبر، باس،
مردارلق. ذ.

دَنک { س. فارسیدن ۱. حیوانه
یوکلتن یوکل نصفی، بر
طرفه قونیلان مقدادی؛ یوکل
بر دنکی. ۲. صبیق باغلانوب
مربع الشكل بر حجم تشکیل
ایدن تجار اشیایی، بایه؛
دنکاری کرکه چیقارمق. ۳.
درهمک درنده بری، دانق.
۴. مح. موازنه؛ قایضک دنکی.

دَنک { ص. ۱. موازنلی، متوازن؛
بو ایکی چوال دنک کلیور. ۴.
مساوی، مائل، اش، کفو؛
او سزه دنک اوله ماز؛ قاری
قوجه دنک اولیلدر.

دَنگِل { س. با. دینگیل.

دَنکَلَشَمَک { فل. دنک اولتی،
موازنه حاصل
ایتک، توازن ایتک.

دَنه مَک { فت. با. ده مک.

دَنی { ص. عر. دنیه. (دنائت)
دن ص. اَلْجَاقِی، دون،

ذیل: دنی الطبع = اَلْجَاقِی طبیعی.

دُنیا { سذ. عر. اصل دنیا =
اسم تفضیلک. مؤثیدر ۱.

عالم، آخرته نسبتله شمیدی یا..

شادیغمز عالم، کائنات: دنیا فانی.

آخرت باقیدر. ۲. سناواته و

سائر اجرام سماوییه نسبتله کرفت.

ارض: کائناتک وسعت و عظمتنه

نسبتله دنیا بزرده دکلدیر. ۳.

دنیاده یاشماق ایچون اقتضای

ایدن شیئر، ثروت، سامان،

ماملک: او آدم دنیاچه اییدر.

دنیاوی اویغوندیر. || اهل دنیا =

بو دنیا ایچون چالیشان، آخرته

حصر مساعی ایتین. || تارک

دنیا = دنیا ایشرلدن ال چکمش.

آخرت آدمی. || دنیا آدمی =

دنیا ایشرلنی و دنیاده یاشامق.

ای بیلن و دنیا ایشرلیله مشغول

اولان آدم: دنیا آدمیدر. مقابلی:

آخرت آدمی. || دنیاچه کتیرمک

= طوغورمق؛ او قاری ایله

اوج چوجق دنیاچه کتیردی.

(حیوانات حقنده قوللانماز.)

|| یکی دنیا = آسریقاویا آسوتالیه.

دُنیا پَرست { ص. فا. عر. دنیا
پرستن =

طایفی دنیاچه طایفه جق درجه.

ده اهمیت و پروب آخرتی اصلا

دوشوین.

دُنیا دار { ص. فا. دنیا ایشرلیله
مشغول اولوب ثروت

وسامان صاحبی اولان. ذ.

دُنیا لِق { ص. دنیاچه مخصوص ویا،
شایان: دنیالی آدم =

دنیا آدمی. = س. مال، ثروت؛

دنیالی نصلدر؟

د کیک { س. آلماق، د نانت.

د نیوی { ص. عر. ن: د نیوی.

د نیوی { «د دنیا» دن سمه } بو

عالمه منسوب و متعلق: بونک

د نیوی و اخروی مکافات و اورد.

دو { عد. فا. ایکی: دو جهان =

دو { ایکی عالم، دنیا و آخرت: دو

نیم = ایکی یاریم، اوږته دن بولئش.

دو { س. با: دیو.

دو { س. عر. ج: ادویه. ۱.

دو { علاج، دارو، معالج: بو

مرضک دواسی پره زدر؛ ادویه

نباتیه: ادویه کیمویه. ۲. مج.

چاره، تدبیر، درمان: دردمه

کیمیه دوا بوله مدی.

دو { س. ج. عر. فد: دابه.

دو { س. ج. عر. تر: زبازدی:

دو { دبویتا یازی یازمقی

اوزره مرکب و قلم قونه جق

یری اولان ممدندن بر شکل

مخصوصه آتکه بلده طاشنیر.

{ یا لکزر مرکب وضعه مخصوص

اولانته حقه دینیر. }

دو { س. ج. عر. ط: باش

دو { دونه می.

دو { ص. عر. «دور» دن

دو { سمه } چوق و یاد اماندوت،

دور ایدن، گردان، جسم دوار.

دو { یا خود دووا و باطواق.

دو { س. کلینک ویا یکی طو.

غمش چوجنک باشنه طاقلوب

یوزخی اورتق تولدن وتلی سوسلی

اورق: کلین، چوجق دواخی.

دو { ص. بائی و یوزی دواقله

دو { اورتاش: دواقلی کلین.

دو { س: آری قوغانده جا.

دو { صل اولان جروف.

دو { س. آتی مقوا ایله بلی

دو { اوزری صرمه لی ایشله.

دو { س. عر. ۱. دائم اوله،

دو { سورمه، کسلمه مه: دوام

عمر و اقبال: ایکی کوندن بری

یا غمور دوام ایدیور: حرکت

ارض بش ثابته دوام ایتدی:

بوراده بوضیاق چوق دوام

ایتم. ۲. ثبات، مقادیر اشتغال:

انسان مسلکته دوام ایتملیر:

هر ایش الندن کایر لکن

دوامی یوقدر. ۳. ملازمت،

بر مأموریته ویا بر ایشه انتسابه

کیدوب کلمه: اوغلکز نردیه

دوام ایدیور؟ فلان قله، فلان

دائره دوام ایدیور؛ قناره،

آوه، نیاترویه دوام ایشدیکنی

ایشیتدم. || بر دوام = دائم،

سورن، غیر منقطع: عاتیق

بر دوام اولسون. || علی الدوام

مقادیر، بلا فاصله، دائماً، بر

دوزی به: علی الدوام مطالعه

ایله مشغولدر.

دو { ص. ۱. سورمین،

دو { چوق سورمز، سو.

رکیز، بقاسز، موقت: بوموسمه

صوئوق دوامسزدر؛ دنیا نعمتی

دوامسزدر. ۲. ایشنه مداومت

ایتم، مقادیر چالیشمان، ثباتز:

النن ایش کایر سه ده دوا.

سزدر. ۳. محل مأموریتنه

هر کون کیتم، دائماً ایشی

ووظیفه یی باشنده بولمیان:

دوامسز اولیه ایدی تفیض

ایده جکدی.

دو { ص. ۱. سورمه، مه،

دو { سورکترک. بقا.

سزلی: دنیا نعمت لرنک دوامسزلی

انکار اولنه ماز. ۲. ثباتسزلی،

علی التوالی چالیشنامه: دوامسزقله

انسان هیچ برایشه موفق اوله ماز.

۳. محل مأموریته هر کون کیده،

دائماً ایش ووظیفه نک باشنده

بولمیه: اوچوجنک دوامسزلی

مانع تفیض اولدی.

دو { ص. ۱. سورر، سو.

دو { رکلی: بر قاچ کون

دواملی یا غمور یا غدی: دواملی

بر باش آغریسی. ۲. ثباتلی،

ایشنده مقادیر چالیشان: ایشنده

دواملیر. ۳. مأموریتنه هر کون

کیدن، دائماً ایش ووظیفه یی

باشنده بولنان: مأموریتک،

طایفه نک دواملیسی اودر.

دو { ص. ح. فا. ۱. قوشان سر.

دو { غتله یورین. ۲. قو.

شرق، سرعتله، ن.

دو { س. ج. عر. فد: فد:

دو { دیوان. با: دیوان.

دو { س. ج. عر. فد: دایه.

دو { با: دایه.

دو { س. ج. عر. فد: دائره.

دو { با: دائره.

دو { ص. عر. ن: دوائیه. ط.

دو { علاجه منسوب و متعلق.

دو { د. دال مضمرمه ایله

صفت لک باشنه کیروب مبالغه

و تأکید بیان ایدر: دوپ دوز =

دوم دوز.

دو { س. کفاله بکیر: یوری

دو { یورنی وقاری بیوک بر

جنس بالیت.

دوباره { س. فا. (دو = ايكي - باره) باره = كره] طاوله اوپو.

ننده ايكي زاركده ايكي بكنكلي كلى. || مج. حيله خدعه، اوپون: نكا دوباره ايتدى.

دوباره جي { ص. حيله كار، دساس، دسيه كار.

دوبه { س. ۱. يوك، عريض والى دوز اوله رق اعمال

اولسان ويدكه چكليب آفر حمله نقلياتده قوللاينلان سراكب. ۲. شمادره كې هر طرف قبالى وايچي بوش حيم سباح كه بر صره اوله رق دكيزه القا اوله رق لئكرانداز اولدقدن صكره اوستلرته كو.

پرى قوريلور: كوپرى دوبه سي: دوبه ل اوزرته كوپرى.

دوبلين { س. باش طرفنه كلن ايبلكلرنيك اوجلىرى كىلش و بر جافس ايله باغلاشم اېي بوسكول. مج. بر خلاطك ايكي اوجي بېندمه كى قىمى.

دوت { س. با: توت، طوت.

دوتا { ص. فا. ايكي قات، بوكش، قنبور، قنبورى چيتمش.

دوتدرى { ص. عو. طور، ميوب دائما. اوت، چوق سويلر، كوزه: دوتدرى لىلا = كوزه قازى.

دوچه { س. (يتا. Doge) اسكى ونديك وجنوبز حكومتى رئيسى.

دوچار { ص. فا. (فارسده واو مقبوضه ثقيله ايله او- فونوب] اولاشمش، چاشمش، دو- شكون، مبتلا، گرفتار: بر بلايه

دوچار اولدى؛ مهلك بر مرضه دوچار اولمش.

دوچه { س. عر. اولو آغاج.

دود { س. س. عر. قورت. || دود قز: دود حريه = ايبك بوجكى.

|| دود وحيد، دود شربطى = قارنده حاصل اولان اوزون صوليجان، فر. Tania.

دود { س. فا. دومان، دخان.

دوداق { س. با: طوداق.

دوداه { س. فا. «تابده» دن [ايبك تلرني تميزلين ايشجي.

دودمان { س. فا. خاندان، عائله، سلاله.

دودو { ياخود طولى. س. خانم، قادين. (اسكى تمير اولوب

اليوم باشليجه ارمى انانته و على- الخصوص بونلرك طرز قديمده بولنان باشليرينه اطلاق اولتور.]

دودوك { س. (اصلى: «توتك». «توتك» دن «توتك»] ۱. نقشه

چالينه رق انجه برسس چيقاران معروف ساز: دودوك چاللق،

اوفله مك: انواعى اولور: چوجق، چوبان، كميجي دودوكى. ۲. واپور

ودمير بولور قوموتى كې ماكينه لك بخارله سس چيقاردقلى

بورى: واپور دودوك چالدى. ۳. اوزون وايچي بوش شئ:

دودوك كيكي، دودوك مقرنه سي. || مج. دودوكى چاللق = مستفيد

اولقى، قرانقى. = ص. زبوانه كې ايچي بوش: و مج. عقلسز،

اجوف، بوش (آدم). || دودوكم. || بوش حريف (استهزا ايچون قوللاينار.]

دودوك چى { س. دودوك چالان } ويا ياپان وصاتان

آدم.

دور { س. س. عر. چ: ادوار. } (جمى يالكر ۸ مجى ۹ مجى

منايله مستمدر.] ۱. دونه، بر شيك كندى محورى اوزرينه

حركتى: دور ارض: واپور چر. خنك دورى. ۲. بر شيك اطرافته

طولايشه: حجاج كمبه شريفه نك اطرافنى دور وطواف ايدار.

۳. بر مملكته هر طرفنى كزوب طولايشه، سياحت: والى ولايت

دوره چيقدى: قائم مقام قضاسنى دور ايتكده در. ۴. بعض طارقه

منسوب درويشانه دونه رك ايتكلى ذكر و سماع. ۵. آتار.

مه، بر شيك بر قابدن ويا بر محلدن ديكرينه نقل: ذخيره ي

كميدن غزنه دور ايتديلر: بو اشياني صديقدن دولابه دور

ايدك. ۶. بر شيك ديكرينه تسلى: سلف كافه دفاتر

واوراق خلقنه دور ايتكه مجبوردر: صديقك موجودى

كجه دور وتسليم ايتديكز؟ ۷. بر بلوك ويا طاقم عسكرك ققيش

ومحافظه امنيت ايچون طولا. شمه سي: دور قولى: دوره

چيتمق. ۸. [مصدريت مناسنى محافظه ايتمه رك] زمان، عهد،

عصر: جنتكان قانونى سلطان سليمان خان حضرتلرينك دورى؛

فتوحات دورى. ۹. بر زمانك منقسم اولدينى اقسامك بهرى:

بعض اقوام قديمده بر قاج سنه بر دور تشكيل ايدردى: ذات.

دَوْرَمَك { قه. بقدرمق، بو-
دارلاقمق. باش آشاغی
چورمك : شو دستى بی چو-
جقوله دورمه مکه بافك .

دَوْرَتِيحِي { ص. دورتن، تشویق
و ترغیب و یا اغوا
ایدن .

دَوْرَدَر { دوردنچی. با : دردِر،
دوردیچی .

دَوْرُشْمَك { نل. بر ایشه مدا.
ومت و سى واقدا م
ایتمك .

دَوْرَك { س. آغزی یایوان قاب.
دورمك { ب. یتلق، دوشو-
زلك، باش آشاغی به
چورمك، یووارلاق : نجره
دورلدی .

دَوْرَمَك { ب. قاتلاق، صارلق،
دورمك { لف ولى اولنق :
قاش دورلدی .

دَوْرُلُو { س. با : دلو .

دَوْرَمَك { قه. [عر. دور] دور
دورمك { دن [یقمق، دو-
شورمك، بر یانه یاتیرمق، باش
آشاغی چورمك : فوجی بی،
آغاغی دورمك . || چام دور-
مك = بوت قیرمق، خلط و خطا
ایتمك، قبالله مناسبتر بر شی
سولمك .

دَوْرَمَك { قه. قاتلاق، صار-
مق، لف ولى ایتمك :
قاشی دورمك .

دَوْرَمَك { س. فا. [دور =
مق، لف ولى ایتمك :
قاشی دورمك .

دَوْرُوْلِس { س. فا. [دور =
مق، لف ولى ایتمك :
قاشی دورمك .

حاوی اولفله اوزاقده کی شیشیری
یاقین کوسترمك خاصه سنی حائر
آلت معروفه که فرانسزجه
لسان یونانیدن استعاره Te-
lescope دیتیر. = ص. اوزاقدن
کورن، هر ایشك نتیجه سنی
اوکدن آکلایان .

دَوْرِي { س. با تورپو .

دَوْرَت { عد. با : درت .

دَوْرُش { س. ۱. دورتمك
۲. تشویق، ترغیب، تیج،
اغوا .

دَوْرُشْدِرْمَك { قه. ۱. بر-
برنی متعاقب
دورتمك : حیوانی دورتشدرمك .

۲. زورله برایش یاپدیرمق،
متصل اجبار و تشویق ایتمك :
شدیکی خدمتگیر آتجی دور-
تشدرمك ایش کورورلر .

دَوْرُشْمَك { فش. بربری دو-
رتمك، بر شیشه
نظر دقتی جاب ایچون بربری
دورتمك : مستهزی آدملردر
جزئی بر قصور کور دیرلی
هان دورتمك باشلارلر .

دَوْرُتَنگِج { س. حیوانلری
دورتمك مخصوص
قیمه اوکندره .

دَوْرَمَك { قه. [تورتمك] ۱.
دورتمك (حیوانی) سیوری بر
دکتمکله صا نجره ق یورتمك
مجبور ایتمك : ایشکی دورتمکی که
پوروسین. ۲. ایتمك، ایلری به
سوزمك. ۳. تشویق و ترغیب
واغوا ایتمك، زورله برایش
یاپدیرمق .

دَوْرَمَك { قه. [تورتمك] ۱.
دورتمك (حیوانی) سیوری بر
دکتمکله صا نجره ق یورتمك
مجبور ایتمك : ایشکی دورتمکی که
پوروسین. ۲. ایتمك، ایلری به
سوزمك. ۳. تشویق و ترغیب
واغوا ایتمك، زورله برایش
یاپدیرمق .

الزمتك اوج دوری واردر؛ بو
خسته لك برنجی دوری نهلكه.
لیدر. || دور ابواب = قیو قیو
کزوب طولاشمه. || دور زمان،
دور فلك = طالع، قدر. || دور
محاسبه = مغزول مأمورك خلفه
حساب ویروب تبریه ذمت ایتمه سی.
|| دور وتسلل = دعوانك دلیل
ودلیك دعوا به تلقی ایتمه سیله
قضیه لك دونوب طولاشوب ینه
اسکی حالت کله رك حل اولنه مامی سی.
|| دور دائره سی = ب. سفینه لك
مختلف سرعت و مختلف دومن
زاویه سیله رسم ایده بیلدیکی وارزه.
دور { ص. ح. فا. اوزاق، بید.
|| دورادور، دور و دراز =
اوزون اوزادی به .

دَوْرَان { س. ص. ۱. دونوب
طولاشمه، جولان :
قالت دوانی. ۲. آغزدن آغزه
کرمه، تداول : دوران ایدن بر
حوادثه کوره؛ اوپله بر سوز
دوران ایدبور. ۳. غلط او-
لهرق واو ساکنه ایله [دور،
فلك، طالع .

دَوْرَانْدِش { ص. فا. [دور = او-
زاق. اندیشدن =
دوشونمك] هر شیشی اوزاقدن
یعنی چوق اولدن دوشون، هر
ایشك نتیجه وعواقبی اوکدن
ملاحظه ایدن مدبر .

دَوْرَانْدِشْلِك { س. هر شیشی
اوکدن دوشو-
نوب نتایج وعواقبی ملاحظه ایتمه .

دَوْرَبِن { س. فا. [دور = او-
زاق. دیدن کورمك]
اوزاقدن کورمك مخصوص یعنی
مواد مرئیه بی بیودور جاملی

دورو { ص. فا. (دو=ایکی. رو= یوز) ایکی یوزلی، سرائی.

دوروم { س. ۱. قاتلامه. قاتلامه، دپوشیرمه، بولکوم.

۲. قاش و سائرتهك قاتلامه بری، قاتلانیدی برده کی چیزکی :

دوروی بوزلامش = قاتلامه یرلری بالی، دهایی، چوق

قولانلامش. ۳. برکه قاتلامه مقداری، لوله : بردوروم قاتماق.

|| دوروم دوروم = بولکوم بولکوم. دوروی { ص. با : طوری.

دوری { ص. عر. ۱. دوریه، دوروب، طولاشغه

منسوب و متعلق : حرکت دوریه، دوریک { ص. جوریلوب قاتلا-

دوریک { ص. ۱. غش باتیرلش، یاتیق : دوریک طوداق، یاقه، قول.

دوریم { س. چورله، قاتلامه، بولکه، امانا.

دوریه { س. عر. طریق علمی، مخصوص بر پایه : دوریه

موالیسی. دوز { ص. (ت. توز) ۱. اینیچی

دوز { یوقیشی و چقوری تیهسی اولیان، مستوی، مسطح : دوز

یر، دوز یول. ۲. دوزلش، تسویه اولش، بوروزی اولیان :

دوز تخته، دوز کاغذ، دوز دیوار. ۳. طوغری، مستقیم،

خط مستقیم تشکیل ایدن : غدك برکناری دوزدر. ۴.

ساده، زینتیز : دوز ایش، دوز قاش. ۵. دوریک وقیو.

ریق اولیان، دیک : دوز یاقه. || دوز آتاق = یوقیشی و نردبانی

اولیان، سطحده بولنان. || دوز

طبان = طبانی اویوق و مقعر اولیان. || دوز سو = دکرک

مسای عمقده اولان یرلی || دوز دوز، دوزم دوز =

بستون مستوی و طوغری. = س. ۱. دوز و مستقیم یر،

اینیش یوقیشك غیری اولان یر یاخود یول : برکه دوزه

چیقم. ۲. آتیسون و ساقزودیکر یر مخلوط اولیوب ساده اوزوم

جیره سندن چیقاریلان راق : دوز ایچمك : اردك دوزی.

|| آتاق دوزه باصمق = مشكلات بر طرف اولوب ایش قولایلا.

شتمق. = س. ۱. سطح مستوی اوزره و طوغری اوله رق : دوز باصمق،

دوز کیمك. دوز { ص. فا. (دوختن «

دوز { فنلندن سمص. اولوب، صتر. تشکیله کیر. ۱. دیکچی،

دیکن : بالاندوز = بالان دیکن، بالانچی. ۲. دیکمه آلت اولان :

چوالدوز = چوال دیکمه یارایان بولك ایکنه، چووالدیز. ۳.

دیکلش : زر دوز = آلتینله دیکلش، آلتین تل ایله نقش

اولنمش. دوزاق { با : طوزاق.

دوزمك { ق. ۱. دوز و مستوی ایتمك، روزینی قالد-

یروب طوغریللق، دوزله مک : باغچی، یولی، تخته یی دوزتمك.

۲. بولنه قومق، تنظیم و ترتیب ایتمك، دوزلتمك : شو اوطه یی

دوزتلی. دوزجه { ص. ساده، هادی،

بروزسز و مشکلاتسز

یاخود زینتیز : دوزجه ایش، آدم، یازی. = س. ۱. ساده جه،

ساده لکه، بلا تكمف، طوغریدن : دوزجه سولیمه، دوزجه حر-

کت ایدبور. = س. ۱. ایشك ساده و تكمفسز اولان طوغری جهی :

دوزجه سنی ایسترسه کز بونی یکیدن باغچی.

دوزخ { س. فا. طامو، جهنم؛ قرار دوزخ = جهنمده

قرار و مکان بولجی، جهنمك. دوزخی { ص. فا. جهمه منسوب

و یا شایسته اولان، جهنمك.

دوز دلمك { با. دوز و مستوی ایدمك، تسویه

ایدك. دوز دیمچی { ص. ۱. دوزو

تسویه ایدن، طوغریتان. ۲. تنظیم و ترتیب ایدن، یولنه قویان.

دوزگون { ص. ۱. دوزلش، تسویه ایدلش،

مستوی : دوزگون یول، دوز- کون تخته. ۲. یولنه قونمش،

مرتب، منتظم : دوزگون ایش، دوزگون باغچه. = س. قادینلرک

بوزلرینه سوردکلری آق و قزیل : دوزگون سورمك.

دوزگونچی { س. ۱. قادینلرک سوردکلری بو-

یاری یایان و صانان آدم. ۲. کلینه دوزگون سورن قادین.

دوزگونلی { ص. آق و قزیل سورمش، بوزینی

بویامش : دوزگونلی برقادین. دوزلتمك { ق. ۱. دوز و مستوی

ایتمك، تسویه ایتمك : شو یولی دوزلتمی. ۲. بولنه

قومى، ترتيب وتنظيم ايمك:
 شو اوپلنى كيم دوزله جكدرد؟
 ۳. پوروزنى واكريلكنى كيد:
 يروب دوز ووطوغرى ايمك:
 بو تخته لرى دوزلنى، ۴. تصحیح
 وصلاح وتمعير ايمك: بو طاقلى
 دوزلنك اقتضا ايدر: بو انواب
 دوزله دن كيه مرسكر.

دوزلك (ص. ۱. دوز ووسط
 اولان شيشك حالى
 استواب زمينك دوزلكنى آ:
 كلامق ايچون آلت تسويه قو-
 للاغلى، ۲. طوغريلق، عدم
 اعوجاج، استقامت: بو تخته نك
 دوزلكى بليدر. ۳. ساده لك،
 تكلف نك: عارمك دوزلكى
 مقبولدر. ۴. اينيشيز يوقيشيز
 ير، مستوى ووسط ير: او يو-
 قشدن صكره ير درزلكه
 چيقلير.

دوزلك (ج. ۱. دوز ووسطى
 ايدلك، تسويه اولق:
 آلنيز زمين دوزله م. ۲.
 ترتيب وتنظيم اولمق، بولنه
 قومق: نيجارتمز دوزله جكدرد؟
 ۳. اصلاح و تصحیح وتمعير اولق:
 انواب، مسوده دوزلدى.

دوزلك (ا. ياخود دوزله مك.
 ۱. ف. دوز ووسطى
 يايى، تسويه ايمك: زهينى
 دوزلى.

دوزلك (ج. دوز ايدلك.
 تسويه اولق: بول
 دوزلدى؟

دوزمك (ف. ۱. يايى، ايشلك.
 قىلن: ير ككتاب دوز-
 دى. (بو معنا ايله استابولجه
 استعمالى متروكدرد. ۲. ترتيب

و تنظيم ايمك: طاقم دوزمك:
 او دوزك. ۳. وجوده كتير.
 مك، ايجاد واختراع ايمك،
 يالاندن قورمق: بو حوادى
 كنديسى دوزمشدر.
دوزمه (ص. يالاندن ايجاد و
 اختراع اولغش، تصحیح او.
 ليان، ساخته: دوزمه سوز.

دوزن (ص. ۱. نظام، ترتيب:
 بو ايله دوزن يوقدر. ۲. آهنگ،
 آلات موسيقه مك قوريلوب كو-
 زل چالاجق حاذه اولسى، آقور.
 ده: بو سازه دوزن ويرملى:
 بو بيانوك دوزنى بوزوق. ۳.
 اويديرمه سوز، صنيعه: بو
 صرف كندى دوزنيدر.

دوزنيز (ص. ۱. نظام و تر-
 تيب اوليان: دوزنيز
 او. ۲. آهنگيز، آقوردميز:
 دوزنيز ساز.

دوزنيزلك (ص. ۱. نظام-
 مزلى، ترتيبيز-
 لك: بو اولك دوزنيزلكى. ۲.
 آهنگيزلك، آقوردمزلى:
 بيانوك دوزنيزلكى چالجه مانع
 اوليور.

دوزلى (ص. ۱. ترتيبى، منظم:
 دوزلى او. ۲. آهنگ
 و آقوردمسى يرنده، قوراش:
 دوزلى ساز.

دوزينه (ص. ۱. دوزينه
 رت طاقم، دسته: ير دوزينه
 قاشيق، خاولى: بونك دوزينه-
 قاجه: دوزينه ايله آلمانى، صا-
 تمق.

دوست (ص. ۱. س. فا. ج. دوستان.
 ۱. سويلان آدم، محب،
 يار، صديق: دوست نصيحتى.
 ۲. عر. مشرق، معشوقه،
 محبوب، محبوبه. ۳. صو. محبوب
 حقيقى و معشوق العارفين اولان
 وجود مطلق. ۴. تر. غير مشروع
 زوج و يا زوجة، فرامترس: ير
 دوست طومش.

دوستانه (ص. ۱. دوستلوق و-
 اق اولان، صدق و
 محبة مبنى و يا شايسته: بعض
 اخطارات دوسته نده بولدى.
 ح. ۱. ۲. دوستلوق ياقشيز
 صورتده، دوستخانه: سزه
 دوستانه سويليورم.

دوستجه (ص. ۱. دوست كجى،
 دوسته ياقشيز صو-
 رته: دوستجه معامله، سوز:
 سزه دوستخانه سويلييم.

دوستدار (ص. ۱. بريخي دوست
 طوتان، محب. ۲.

دوستلق (ص. ۱. دوست حالى،
 محبت: بكا دوستلق
 كوستيور: اونك دوستلوقه
 كوكيلز.

دوستلى (ص. ۱. دوستلى. ۲.

دوسته (ص. ۱. اسكله ناشان
 وسائر بر عله آيورده
 اولان كميله كيروب چيتمق
 ايچون وضع اولان اسكله.

دوش (ص. ۱. رؤيا، واقعه، عالم
 معنى: دوش كورمك =
 رؤيا كورمك. ۲. دوش آزمق =
 زؤيده صو اقتضا ايمك، احتلام
 اولق.

دوش (ص. ۱. اوغرامه، دوچار
 اوله، ابتلا: يوقسه نرمدن

دیش اولوردم بوخیال خامه
بن . ۲۰ تصادف، راستلامه :
دوش کلک = راستلامق، راست
کلک.

دوش { س. قابورغه آلتی، بوش
بوکور : دوش اتی.

دوش { س. فا. اوموز، کشف.
|| خانه بردوش = اوی او.
موزنده یعنی اوموزنده کی کلیم
ویا پوستکی ایله راست کان یره
یانا قندر و سرسری .

دوش { س. (فر. Ducho)
تداوی بالماء انواععدن
اوله رق یوقاریدن سربندی صو:
رتنده صوثوق صو دوکغه و
بوکا مخصوص اولان سوزجکی
آلت : دوش ایتمک : بر دوش
صاین آلتی .

دوشتدیرمک { فت. ۱. تفریش
ایندیرمک،
زمینی قالاتقی، یره سردیرمک :
حولی به مالطه دوشتدیرمک :
طاشلرک اوزرینه تخته دوشتدیر-
مک اییدر . ۲. مفروشانه
تهجیز ایندیرمک، مفروشانی
ترتیب ایندیرمک : قوناغی کیمه
دوشتدیردی ؟ بتون اولهاری
یرلی قاشلرله دوشتدیردم .

دوشتمک { فت. ۱. زمینی قابلا.
{ مق. یره سرمک،
تفریش ایتمک : تک اوله سته
چینی دوشتمک تمیزلک ایچون
الزمر . ۲. مفروشانی ترتیب
ایتمک، مفروشانه تهجیز، تفریش
ایتمک : بکی یایدیردیکز قوناغی
دوشتدیکز ؟ صالونی آلافر .
نهمی دوشته جکسکر ؟ ۳. (باقی
وساژه) سرمک، باقی : بنم

یاناغی دوشتدیرمی ؟ بکا یالکز
بر شله دوشتینلر .

دوشترتمک { یاخود دوشترتمک .
فت. آشاغی به بر .

قدیرمق، آندیرمق، اسقاط
ایندیرمک : کندیسی اورکودوب
النده کی کاسه یی دوشورتدی :
چوچق دوشورتتمک = بر کبه
خانوک جنبینی زمانندن اول
تولید ایندیرمک، اسقاط
ایندیرمک .

دوشترتمک { یاخود دیوشترتمک .
فت. ۱. طویلاغی،

جمع ایندیرمک : اتکاری، سر-
اش چاشیری دوشترتملی . ۲.
قاتلاغی، صادیرمق : قاشلری،
بزی دوشترتدیکز ؟ ۳. میوه
و محصول طویلاغی، اقتطاف
ایندیرمک : آرقی اوزومی دو-
شترتملی :

دوشترمک { یاخود دوشترمک .
فت. ۱. آشاغی به

براقی، ایندیرمک، اسقاط ایتمک :
کاسه یی الندن دوشروب قیردی :
آغاچدن میوه دوشترمک . ۲.
دوشمه سی موجب اولقی، سبب
سقوطی اولقی : بو چوچنی کیم
دوشردی ؟ او بنی دوشردی .

۳. تصادف ایندیرمک، راست
کترتمک، ایقاع ایتمک : طالع
بیوک اکرامیه یی بکا دوشردی .
|| اعتباردن دوشترمک اعتبارینی

قیرمق . || چوچق دوشترمک =
اسقاط جنبینی ایتمک . || صره-
سنی دوشترمک = مناسبت کتیر-
مک . || کوچک دوشترمک =
محجوب ایتمک، مقابله دن عاجز
براقی .

دوشترمک { یاخود دیوشترمک .
فت. ۱. طویلامق،

جمع ایتمک : اتکارینی دوشردی :
چاشیری اییدن دوشترملی . ۲.
قاتلامق، صارمق : شوخالی یی
دوشترک : اتوانی دوشروب صند-
یقه قردی . ۳. یش و محصول
طویلامق، اقتطاف ایتمک :
اوزومی دوشترملی : دوشتربله جک
میوه وارمیدر ؟

دوشترمه { س. دوشترمک فعلی .
دوشترمه .

دوشترمه { س. ۱. طویلامه،
جمع . ۲. قاتلامه،

صارمه . ۳. اقتطاف . ۴. اوت-
دن بریدن طویلاغش غیرمنتظم
عسکر : دوشترمه عسکری . (بو
دردنجی معنا ایله صفت کچی ده
قوالایلوب : دوشترمه عسکر
دینلیر . }

دوشتریم { یایدوشتریم . س. ۱.
دوشتریمک فعلی، طو-

پلامه، جمع . ۲. برکده جمع
اولنان مقدار : بردوشتریم اوزوم .

دوشش { س. فا. (دو = ایکی -
شش = آلتی) ۱. طاوله

اوبوننده ایکی زارک ده آلتی
بککلی طرفلری اوسته کله سی .
۲. مج. راست کله، اتی تصادف .

دوشش { یاخود دوشیش . س.
{ « دوشتمک » دن }

۱. دوشته، سقوط . ۲. تصادف،
راست کله .

دوششک { س. ۱. یاناغ : کندی .
{ یسته مکمل بر دوششک

یایدیلر . ۲. بنیوقلی یوشاق
شله تک آلتنه سربان یوگله

طولی قباشله . ۳. ۴. اسقارموز-
لرک نهایت سفلانی تشکیل ایدن

ياريم دوشكړی اومورغيه
 ربط ايچون اومورغمك اوزر.
 ينه آرقوری وضع اولنان آغاچلر.
دوشكلی { س. ۱. اوتوراقلی،
 ثابت. ۲. ۳. زیاده
 عریض وېو سبيله پالېسي آز
 (کی). مقابلې : نارین پایلی .
دوشکون { ص. ۱. دوشمش :
 ساقط، آشاغیه
 صارقش، دوشوك. ۲. سعادت
 حالې، رفاهیتې غائب اتمش :
 اصلنی وار اېسه ده دوشکوندر.
 ۳. مبتلا، دوچار، افتاده :
 توتونه، عشرته چوق دوشکوندر.
دوشکونلك { س. ۱. دوشمش :
 اولانك حالې،
 دوشوكك. ۲. سعادت حال و
 رفاهیتدن صكره محرومیت. ۳.
 ابتلاه، دوچار اوله : عشرت
 دوشكونلكې پاك فنادر .
دوشمك { فل. ۱. يوقاریدن
 آشاغیه بردن بړه
 وبلا اختیار اېنك، سقوط اتمك :
 طامدن برکرمیت دوشدی :
 بخره دن برشي* دوشدی .
 ۲. يوقاریدن اېنك. هبوط، نزول
 اتمك : بخره دن بړه دوشدی. ۳.
 يوروركن ياخود طوروركن
 ييقلوب بړه ياتقي : دوشوب قولنی
 اېڅیتدی : حیواندن دوشدی :
 آز قالدی دوشووردم : چوجغه
 باقك دوشمسین . ۴. يېقئق،
 دورلك، منهدم اولق : بانچه
 ديوارينك بر طرفی دوشدی :
 بو آغاچ بركون دوشه جكدر.
 ۵. ياتقي : بوكچه ايپي ياغور
 دوشدی : طاغره قار دوشمش
 اوليدير. ۶. قيمته آشاغیلامق،

تدنې اتمك، اوجوزلامق، قيمتی
 اولامق : ذخيره چوق دوشدی :
 پياچه كيتېكېه دوشوور. ۷. درجه
 ومقداری ياخود شدتی آزالق،
 خفيلنك، تنزل اتمك : صېحاق،
 صونوق، روزكار دوشدی :
 صيتمه سي دهبا دوشدی : حدق
 دوشخه حفزلغنی آكلادی .
 ۸. قوتی زائل اولوب ضعيفلامق،
 قوتدن دوشمك : زوالنی قاذین
 اوقدر اختيار دكسه ده چكديكي
 آچيلردن چوق دوشدی : آرتق
 بوسوك زمانده چوق خسته دو.
 شدی. ۹. ثروت واعتبارنی غائب
 ايدوب فقير اولق : دوشمش برعائليه
 منسوبدر : مقدم اېنك معتبر برناجر
 ايكن زبانه اوغرايوب دوشدی .
 ۱۰. اوغرامق، مصاب اولق،
 طولتق : بلايه دوشدم : ايل آغز.
 ينه دوشمك. ۱۱. تضادق اتمك،
 واقع اولق، وقوع بولق، ظهور
 اتمك : كون دوشركه چوق
 آيش وېریش اولور : بعضاً اويله
 دوشر : اېشم دوشرسه كايرم :
 اورادن يولكز دوشرسه بزه
 اوغراييك : كوی يولك صاغته
 دوشر. ۱۲. اويق، ياقيشمق،
 عائد ومناسب اولق : سويلك
 بكا دوشتر اما سويله جكم : بيم
 عايمده بولتق سزه دوشرسى ؟
 اويله دېمك دوشر. ۱۳. قائلق :
 كروانك اوكنه، آرقه سنه، پشته
 دوشدی : اوكرن م دوشدی : يوله
 دوشدك. ۱۴. صيفغق، اتجا
 ودخال اتمك : اوجاغنه، اتمكته،
 آياغنه دوشدی. || آردينه آرقه .
 سنه دوشمك = تعقيب اتمك .

آرقه سنی براماقق. || آشاغی
 دوشمك { قذ. } = تنزیل اتمك.
 || اتدن دوشمك = آريق ولاغر
 اولق، ضعيفلامق. || الدن، آيا
 قدن دوشمك = طاقتر قالمق،
 كوتوروم اولق. || اوستنه دو.
 شمك = مسلط اولق، چوق
 اوغراشمق. || حاسدن دوشمك =
 تنزیل اتمك. || طامدن دوشمك =
 مناسبتر وقندم وصره سي دكل
 ايكن برشي* سويلك. || كوچك
 دوشمك = محبوب اولق، مقابله
 ايددمه مك. || كوزدن دوشمك =
 نظر وتوجهی غائب اتمك. || دو.
 شوب قالمق = برابر ياشامق
 رفاقت اتمك، || دوشه قالمق =
 دوشوب قالمق، زحمله .

دوشمك { ياخود دوشه مك .
 قذ. } [بوكور دېمك
 اولان «دوش» دن] ۱. ياتقي،
 آچق، بړه سرمك : كايم، حصير
 دوشمك. ۲. زميني بر شيثله
 قايلامق : قلدېرم، مرمر، چيني
 دوشمك. ۳. براوطه . ياداثره نك
 دوشه سنی دوزمك، تفریش
 اتمك : يكي ياديرديم اوی ده
 دوشه مدم، یرلی قاشلرله
 دوشه جكم .

دوشمه { س. دوشمك فلي . ۱ :
 دوشمك. = ص. تصادق،
 راست كله، الدن صاتين آلنان :
 دوشه بر آراهه بولوب اوجوز
 آدم : الدن دوشه = كذا .

دوشمه { يادوشمه . س. ۱. او.
 طه وساثرنك زميننی
 قابلايان تحته وساثره : طاواندن
 دوشمه قدر : تحته، مرمر

دوشمه. ۲. بر اوږه ويا داږمه
تفریش اولسان اشيا، مندر،
ياصديق، قنابه وساږه، مفرو.
شاب: بوقوناغك دوشمه پك
منتظم: دوشمه دوزمك. حسن
طبعته متوقدر. ۳. تركينك
طريق سيندن روزكار ويا آفتينك
تأثيرله بر طرفه، دوشمى.

دوشمهلى { ص. مفروشانى او.
لان، مفروش: دو.
شمهلى او: آلا تورقه، آلا فرانقه
دوشملى.

دوشمك { فل. ۱. يالغى، او.
زاغى، ايساطا ايمك.
۲. خسته لانونب ياناغه ياغى،
اسير فراش اولقى: بر قاچ آي
آياقه كركدن صكره عاقبت دو.
شدى. ۳. سوزى تفصيل ايمك،
اطرافيله اكلامقى، بسط و تمهيد
ايمك: بر طاقم اوزون حكاياته
دوشدى. ۴. كبرمك، قويلقى:
يوه دوشدى. = ۵. ۱. مفرو.
شانى دوزدلمك، تفریش اولمقى:
يكي بايلان قوناقدها دوشمى.
۲. زمينى قابلامقى: يايابوللرى
چمتو ايله دوشنه جكدر: حوليك
مهرلرى دوشدى.

دوشمك { دوشندرمك، دوشخه
وساږه. ۱. دوشو.
تمك وساږه.

دوشوت { ص. سقط، عليل، ال
وياق كې برغصوى
قصورلى.

دوشورمك { دوشورتمك.
۱. دوشورمك
وساږه.

دوشوك { ص. ۱. دوشمش، بر
ندن چيقوب اكسيك.

اولش: دوشوك ديش: دوشوك
كرميت. ۲. آشاغى به صاروقش:
دوشوك ايمك. ۳. وقتسز طو.
غمش، قضاء رحمن چيتمش:
دوشوك چوقچ = جنين ساقط.
۴. قصورلى، ناقص، اوستنه
واكته طوماز واونماز: عبارمك
شوراسى دوشوكدر: دوشوك
برلرخى صحيح ايملى.

دوشوكلك { س. ۱. صاروقه،
صارقان شينك
حالى: بوتكك دوشوكلكى شو
اوانى چركينلشديرور. ۲. قصور،
نقصان، رابطه سزلى: بوعبارمك
دوشوكلكى ظاهر در.

دوشوم { س. اعشار جيلرك اكين
يغينلرخى تمقلا دقلى
تخته تمغا.

دوشونجه { ياخود دوشنجه. س.
۱. دوشومه، افكار،
اندیشه: سزك بر دوشونجه كز
واردر.

دوشونديرمك { فته. ۱. دو.
شونكى مو.
جب اولقى، باعث تفكرى اولقى:

بو چوچك تريبه سى بنى چوق
دوشونديرور. ۲. باعث غائله
وانديشه اولقى، غايبه صوقق:
سزى بوقدر دوشوندير نه در؟
دوشونلمك { ۱. تفكر و ملا.
حظه ايدلك،
نظر تدقيق و مطالعه دن كچيرلك:
دوشونيله جك ايشدر.

دوشونمك { فل. فته. ۱. طا.
شيفقى، تفكر ايمك،
فكر و ملاحظه ايمك: نه دوشو.
نيور سكر؟ ۲. اوزون اوزا.
دى به مطالعه و تدقيق ايمك،

اعمال ذهن ايمك: دوشونه دن
سويله؛ سز بو ايشى اى دوشو.
نديكزى؟ ۳. خاطره كيرمك،
در خاطر ايمك، فكر اى بولى:
بن برشى دوشوندم. ۴. افكار
ايمك، غائله چكمك، كدر ايمك:
خسته چوق دوشونديرور.

دوشونمه { س. و:

دوشونيش { س. ۱. دوشونمك
فيل، تفكر، ملا.
حظه، مطالعه، اندیشه. ۲.
غائله، وسوسه، طاليفلىق.

دوشه مَك { دوشه مه. ۱. دق.
شك، دوشه.

دوشيرمك { دوشيرتمك، دو.
شيرمه ياخود
ديوشيرمك وساږه. ۱. دوشر.
مك وساږه.

دوشيزه { س. قا. قيز اوغلان
قيز، باكر، بكر. لس.

دوشيش { س. ۱. دوشش.

دوغ { س. قره. دوغ = چاودار
دايمى.

دوق { س. ياكين بزىك جنس
اعلاسى.

دوققتور { س. (فر. Docteur)
آوروپاده بر فنده
مأذون اولانلره ويرين عنوان
اولوب، مثلا طبسه حقوقده،
عقائده دوققتور ديشليكي
حالده، بزجه يالكز اطبايه
تخصيس اولمشدر: دوققتور
يك، دوققتور فلان افندى. (ما.
ذويت امتحانى معنيسيله سامزده
«دوقتورا» تمبيريك استعمالى
عيتدر.)

دوفه { یشا. Duea. —
فرانزجه به تقلیداً

لسانزده «ق» ایله ناقابل توفیق
اولان و او خفیه ایله «دوق»
و مؤنثه «دوشس» و بیوک
دوقه برته «غراندوق» و «آر-
شیدوق» دیمک عبتدور.
آوروپاچه بر اصالت عنوانی
اولوب، بو عنوانی حائر اولانلر
وقتیله بیوجک برلرده حکم
سوردکلرندن، حاکم معناسی
دخی متضمندر: پالمه دوقه-سی؛
روسیه و آوستریا خاندانلری
بیوک دوقه لری.

دوقه لقی { س. ۱. دوقه عنوانی
و اصالتی: کندینه

دوقه لقی توجیه اولندی، دوقه
لنی جائزدر. ۲. بر دوقه مک
تحت اداره سنده اولان یر:
اوراسی بر دوقه لندر؛ آلمانیده
بر قاج دوقه لقی وارد.

دوکتمک { دؤکتک. ۱. توکتک،
توکتمک.

دؤگج { یاخود دؤگوج. س.

صوتوق صو ایله و
صاونسز بیقادقلری چاشیری
دوکتمک لری طوقاق، چاشیر
طافطاق.

دؤگدی { س. ۱. اورمه و
دوکمه مخصوص

طوقاق ویا کچیک. ۲. کسر و
بالله کی آلات جارحه مک آرقه
لرنده کی طوقاق: نجاق دؤگدیسی.

دوکدیرمک { فت. ۱. بر مایی
بر قایدن طیشا.

دی به ویا دیگر بر قایه جویرتمک،
صب ایتدیرمک: خدمتی به

صو دوکدیروب کندیم بیقارم؛
بونک صوبنی دؤکدیرمک لازم

اوله جی. ۲. ارتمش برمه منی قابله
بو شالندیرمق، سیک ایتدیرمک؛
بوزوق بوریلری یککیدن دو-
کدیرمکی؛ حروفات دوکدیرمک.

۳. صولی بر خوری قاشیقله
قیزارمش یاغک ایجنه قودیروب
پدشیرتمک: لقمه دوکدیرمک.

۴. صاچدیرمق، سربدیرمک،
یره طاغیتدیرمق: شو طاققره
بر آز آریه، باغه کوکورت دو-
کدیرمکی. ۵. ییانه آتدیرمق،

طویلادوب ویا سوپوردوب
طیشاری به آتدیرمق: شو کو-
لری، سوپوردینی، کوپردینی
دوکدیرمک. || صو دوکدیرمک:

بول ایتدیرمک: چوجقه صو
دوکدیردیکیزی؟

دؤگدیرمک { فت. ۱. «ک» «ی»
«و» کی اوقو.

نور. ۱. ضرب ایتدیرمک،
برینی دوکمه اسر ویا مساعده
ایتمک: بن چوجقلری کیمسه به

دوکدیرم. ۲. بر شیشه طوقاق
ویا دیگر بر شیشه اوردیروب قیر-
دیرمق یا ازدیرمک ویا دانه لینی

آرتیق: بقدای، مصر، شکر دو-
کدیرمک. ۳. قورشون ویا کله
آتدیرمق: اوقله لری کیلره دو-

کدیرمکی. ۴. = فورطنه ده
کی نسیر ایتمک و بوجه لیوب
روزکارک اوکنه دوشتمک ممکن

اولدینی زمانلرده روزکاره باش
ویرمک.

دؤگش { یاخود دؤگوش. س.
دؤگش { دوکمه نلی. ۱. دوکمه

دؤگش { یاخود دؤگوش. س.
دؤگش. ۱. دؤگمه. ضرب. ۲.

دؤگمه، مضارب. ۳. اوروب
ازمه، سحق. ۴. طویه طوتمه.
دؤگش دیرمک { فت. غاوغا ویا

کورش ایتد-
یرمک: قوج، خروس دوکشد-
یرمک.

دؤگشمک { فش. بر بریله غاوغا
ویا کورش ایتمک،

مضاربه ایتمک: قوجلر، خروملر
دؤگشور.

دؤکک { فل. ۱. مایع ویا حیو-
بات قیلاندن بر شی

بولدینی قاب ویا محلدن طیشا.
ری جیقوب آتقی: دستیدن
صو، فوجیدن یاغ، چوالدن

بقدای، صمان دوکدی، یرمه
دوکلی طویلایمق. ۲. دوشتمک،
سقوط ایتمک: دیشلری، صاچی

دوکدی: قورالقدن آغاجلردن
بتون میوملر، بارافلر دوکدی.
۳. نهر منتهی و منصب اولقی:

طونه قره دیکزه دوکایر؛ میخا-
لیج کولنک فضله میاهی مرمره به
دوکایر. ۴. چیقارلیق، سسوق

و تحشید ایدمک: حدوده، قرمه
بر چوق عسکر دوکدی. ۵.
تهالکله هجوم، مهاجه ایتمک،

اوستنه دوشتمک: بتون خلق
سوقاغه دوکاش؛ شمعی هرکس
فوطوغرافیه به دوکدی. ۶.

منقلب اولمق، منجر اولقی:
مودا چارشفه دوکادی. ۷.
ایریشلش ممدن وسائر قایله

افراغ اولمق: قورشون ایله
آنتیمون خایطه سندن حروفات
دوکایر. ۸. زیاده اسکیمک،

خراب و ويران اولتى : اوياى
دوكلور.

دوگلمك { ځ. } كافي «و» كې
(اوقونور) ۱. او.
دلى، ضرب اولتى : او قدر
كوكچ چوچى دوكليرى؟ ۲.
هاوانده و يا ديكر برآلتله
قيرلى، ازلك، سحق ايدلك :
بو هاوانده كتن تخمى، اوت.
كنده ايسه شكر دوكلير. ۳.
طوبه ويا قورشونه طولتى :
بو قلمه دكيزدن دوگامز، قره.
دن دوگاميلير.

دوگلمك { ځ. } كافي «ي» كې
(اوقونور) باغلاملى،
دوگملنك، عتد اولتى. مر.

دوگلمه { س. } دوكلك فعلى. با :

دوگلمه { س. } دوكلك فعلى. با :

دوگلى { ياخود توگلى. ص. هب،
بتون. مر.

دوگمك { فت. } ۱. برمايى ياخود
حبوبات كې بر شيشى

بولندي قاپ ويا محلدن طيشا.

دى يه ويا ديكر بر قابه بوشالغى،
صب ايتك : صو دوگمك : شرابى

فوجي يه دوگمك. ۲. دوشور.

مك، اسقاط ايتك : آغاجارك
بر طاقى كوز ده ياپراقلى

دوكر، بر طاقلى دوكر :
خستلى بتون صاچى دوكدى.

۳. صاچق، سريك، اكك :
طاوقره يم دوگدم. ۴. آتقيق،

اساله وراقه ايتك : كوز ياشى
دوگمك. ۵. بنده سيولج كې

شيشلر چيقارمق : وجوديك
هر طرفنده بر طاقم چيپانلر

دوكش. ۶. كمي ويا دمير يول
وساژه ايله چيقارمق، سوق

وتخيد ايتك : انكليز هندستانه
بر چوق هئندس دوكيلر :

فلان دولت حدودينه عسكر
دوكيور. ۷. ارعش معدن و

ساژه ي قابله افراغ ايتك :
حروفات دوگمك : طوب دوگمك.

۸. صولى خورى قاينار ياغك
ايچنه ويا صيماق صاچك اوزرينه

آقيدوب بعض يته چك شيشلر
استحضار ايتك : لقمه، قطائف

دوكمك. ۹. توك وخواكې
شيشى غائب ايتك : بو قطيفه

چاقى خاوينى دوكر : حيوانلر
بو موسوده توكلرينى دوكرلر.

۱۰. طيشارى آتمق : شو-
صوبى، شوسوپرندى دوكمك.

|| مج. آياغنه صيماق صو دوگمك =
حسن قبول ايتك. || تر دوگمك

= ترك. || صو دوگمك =
ايشه مك، تبول ايتك. || قان

دوگمك = محاربه يه كيتك : فداى
جان ايتك. || كوز ياشى دوگمك =

آغلامق. || بوز صوبى، آبرو
دوگمك = كندى حيثيتى ياغمال

ايدوب ذلتله يالوارمق.

دوگمك { فت. } كافي «و» كې
(اوقونور) ۱. اورمق،

ضرب ايتك : تحصيل ويا تربيه
ايچون چوچقلى. دوگمك فائده

برينه ضررى موجبدر. ۲.
هاوانده ويا ديكر برآلتله او.

ره رق قيرمق ويا ازلك، سحق
ايتك : كتن تخمى، شكر، برنج،

مصر دوگمك. ۳. بر معدنى قيز.
ديروب اوردرق ايشلك : دو.

كلش دمير. ۴. قافق، اورمق،
چالنى : قيوينى دوكدى. ۵. طوبه

ويا قورشونه طولتى : او تپه دن
قلمه يى دوگمك ممكندر.

دوگمك { فت. } كافي «ي» كې
(اوقونور) باغلامق،

ايليكلك، دوگمك. مر.

دوگمه { س. } ۱. دوگمك فعلى. با :

دوگمه { س. } ۲. قابله دوكلكش
عادى دمير. = ص. ارديدوب

قابله افراغ اولغنه يابلىش :
دوگمه دمير، دوگمه قاريوله.

دوگمه { س. } دوگمك. فعلى.
قيزغين حالنده چكيله اوريله رق

يابلىش : دوگمه دمير.

دوگمه { س. } بزجه متروك
دن) ۱. انوايى قاوشدېرمق

ايچون قارشيسندنكى ايليكك، كيكند،
مخصوص معدندن، كيكند،

صدفدن وساژ ذى قيمت شيشلر دن
ويا خرج و قاشدن بوو ارلاق

ياخود ياصى ويا مستطيل دانه :
كوملك، ستره، قول، ياقه دوگمه.

سى. ۲. باش، طوب، اوقات بووار.
لاى شى : همه دوگمى. ۳.

اوقات اور، يوسرى، چيپان.

دوگمى { س. } معدنلر اريدوب
قابله افراغله مختلف

شيشلر يان صنعتكر، دوگمى :
برنج دوگمى جيسى، حروفات دو.

كه جيسى.

دوگمى { س. } دوگمه يان ويا
صانان آدم.

دوگمى { س. } معدنلر اريدوب
قابله افراغ ايتكله

مختلف شيشلر يانق صنعتى.

دوگمه لمك } يادوكه لمكه. فته.
 دوكه يي ايلكه
 كچيره رك (اواب وياچاشيرى)
 قاوشد يرمق : كوملكى، ستره يي
 دوكه لى.

دوگمه لى } ۱. دوكه سى اولان،
 دوكه ايله ايلگن
 (اواب وساژه).

دوگن } ۱. خرمانده اكښى دو-
 كدكلى چاقاق طاشلى
 آلت.

دوگندى } ۱. دوكلش پرا-
 كنده شى : بقداى،

طاش دوگنديسى : ذخيره بيتوب
 يالكر برآز دوگندى قالشدر.
 ۲. دكيزك طالفه لږنى كىمك
 ايجون ساحلك برآز ايلريسنده
 مخصوص دوكلش ويا طبعي حالده
 پرا كنده طاشلر : ليامك اوكنده
 بر دوگندى وادور.

دوگمك } فط. كندى اوسته
 دوكك : صباطرى

صوئوق صو دوگمكى عادت
 ايده مشدر. || صوينوب دوگمكه =
 استراحت ايجون صوينوب لاابا.
 لپانه برحال ويافته اوتورمق.

دوگمك } فل. با : توكمك.

دوگمك } فط. كندى كنديه
 اورمق، كال باس
 وندامتدن كندى باشنه وكو.

كسه ويا ديزلرینه اورمق :
 دوكنوب طور يوردى.

دوگوز } ۱. دوكى.

دوگوز } ۱. بربرينه نسيلا
 زوجينك پدرلى : او
 بنم دوگورمدر : دوگورينه مسا.
 فرگيمش. ۲. دوكونده كوگيه

پدرك ايدن آدم. (استانبولجه
 متروك اولوب، آناطوليدماييوم
 مستعمل ومقابلى اولماقغه،
 واجب الاستعمال برلقتدر.)

دوگوز } يانوكوز. ص. ۱. بتون،
 تام. ۲. قوتلى، توانا. ص.

دوگوش } ودقوش. ص. ۱ :
 دوگش ودقش.

دوگونم } ۱. اويته، اريدوب قابله
 دوكه، سيك، اذابه.

دوگونم } ۱. متروك اولان
 دوكه، دن ايكى

اپ وساژه نك برلكده باغلانم.
 سندن حاصل اولان باغ، مقده :
 دوگونم يايغق : دوگونم جوزمك.
 || ۲. پاراكته نك سيمي اوز.
 رنده مسافه يي كوسترن تقسيمات
 نسيه. || كور دوگونم = چو.
 زلى زور باغ.

دوگونخانه } ۱. معدندن مختلف
 آلات واوانى سيك

ايتكه مخصوص قابريقه، فر.
 Fonderie : حروفات دوگونم.
 خانه سى.

دوگونمك } يادوگونمكه.
 فته. دوگونم ياهورق

باغلامق : شوايى ايبى برلكده
 دوگونملى.

دوگونملى } ۱. دوگونمى اولان،
 دوگونمكه باغلانمش.

دوگون } ۱. اصلى : دتوك
 كوني : زيرا اسكى

تركلر اوكون خانه وخيمه لږنى
 بايراق يرينه توكلرله طونادير.

لردى. حالا چفتايجيه ده توك
 يايغق و توى كوني دينير. [بر
 آدمك اولنديكى ويا بر چوجفك
 طوغدينى ويا سانت اولدينى كون

اجرا اولنان شنگل، وليمه، سور،
 جميت : فلانك دوكوننده؛ دو-
 كون يايغق؛ سنت دوكونى = ختان
 جمعيت. || ۲. دوگون اوى =
 كورلديلى و غلبه كى محل.

دوگه } ۱. كنج اينك، دها طو-
 غورماش اينك.

دوگه سيمك } فل. (بوغا) دوگه
 واينك آرايوب
 آرمق.

دوگى } يادوگونم. ص. ديكده
 دوگش يرغ. (دوگه).

مشنه چلتيك دينير. يرغ ايسه
 فارسيدر. [

دول } ۱. زحك ايجنده كى
 ياورو، جنين. ۲. صوى،

نسل، اوروق، عرق. || دول
 آلتى = جنس آييزه قيصراق

چكوب طايخى آلتى. || دول
 اشي = صوك، مشيه. || دول

دوش = تناسل. || دول ياناغى =
 رحم.

دول } ۱. ص. با : طول.

دول } ۱. ش. ج. عر. فد : دولت.
 با : دولت.

دولاب } ۱. سذ. عر. ج. دواليب.
 طولاب. با : طولاب.

دولبند } ياخود تولبند. ص. يك
 ايجه وسكرجه بياض

بز، صابرقلى بز. || ۲. يك
 بياض شى : دولبند لاله.

دولت } ۱. ش. عر. ج. دول.
 بخت، طالع، سعادت:

دولت واقبال ايله. ۲. چاه
 ونعت، ثروت وسامان : دولته

نائل اولقى. ۳. مستقلا اداره
 اولنان حكومت اولكسى :

دولت عثمانيه : آوستريا، فرانسه

دولتی: وکلائی دولت: امور دولت.
 ۴. حکومت سورن: سلاله.
 خاندان حکمداری: دولت
 سلجوقیه، دولت عباسیه. || نه
 دولت! = نه سعادت، نه بختیا.
 رلق! (عربی تعمیرانده «دوله»
 صورتیده قولانیلیز: صاحب
 الدوله.)

دولتخانه { س. فا. } (ع. دولت =
 م. فا. خانه = او) بر
 بیوک ذاتک ویا تمظیاً محاطیک
 مکنی، قونانغی: دون دولتخا.
 نه لرینه کیتهمسهده کندیلرینی
 بوله مدم؟ یارین دولتخانهده.
 میسکز؟

دولتی { یادولتو. س. ۱. دنیوی
 ویاخروی بخت و سعادت
 آدم ایدی. ۲. ان. وزرا و مشیرانه
 ویریلن عسواندر: دولتو باشا
 حضر تلی. صدراعظمه: فخرماتو
 دولتو: معز واریته: ایتلودولتو؛
 شیخ الاسلامله: دولتو سماحتو؛
 سرعسکرله: دولتو عطفوتلو؛
 دارالسعاده الشریفه آغالیته:
 دولتو عنایتلو؛ شریف حضر.
 تلیته: دولتو سیادتلو؛ شهزا.
 دکان حضراتنه: دولتو نجابتلو
 عنوانلری ویریلر.

دولک { س. ۱. قان و قارپوز
 کلکی، بوستان بوزوی
 اوافق میس. ۲. تکرارلک سر.
 کرنده کی آغرشاق: ۳. علی.
 الاطلاق یومری شی. || آجی
 دولک = ابوجهل قارپوزی.

دولگر { س. فا. } (دوگر = دن
 گر.) ابنیه تک قیو ونبجره دن
 ماعدا اخشاب قشملرینی یاپان

صنعتگر، نجار. || دولگر بالینی =
 برجنس بالینی. || ع. دولگر
 باغی. خلاطک برنوع باغی.
 دولگرلک { س. ابنیه ایشلر.
 یله مشغول اولان
 آدمک صنعتی.
 دولنگج { یا دیونلج. س. طو.
 یغار و قوروق صا.
 لان جنسی.

دولو { س. با. } دلولو.

دوله { س. ع. با. } دولت.

دولی { ص. ع. ۱. دولیه. دولته
 منسوب و متعلق مناسبات
 دولیه.

دوم { د. دو = هجاسیله باشلار
 بعض ترکیه صفتلرک باشنه
 قونوب میالنه و تأکید بیان
 ایدر: دوم دوز.
 دو { ع. فا. } ایکنجی: باب دوم.
 دوم { د. }.

دومان { س. ۱. آتشدن قالقان
 سیاه هوا. قوتون،
 دخان، دود: آتشک دومان
 کوزلرمزی کور ایتدی؛ دوما.
 نده قورومتیق. ۲. هواده کی
 سیس، بوس: اورتالی بردومان
 قاپلادی. ۳. اینجه توزک هوایه
 قاتمه سندن حاصل اولان بولا.
 نیقانی: توز دومادن کوز کوزی
 کورمزدی. ۴. میوه و چیچمک
 و صیجاق هواده صوئوق برمایمی
 حاوی قابلرک اوزرینه قونان
 اینجه بوغو: دومان اوستنده =
 تازه کسلش. || توزی دومانه
 قاتمی = چوق قوشمقی، زیاده
 عجله ایتک.

دومانلامق { ق. ۱. دومان
 و برمسک، دومانه
 طومتیق یا آتمیق. ۲. بولاندر.
 مق، قارتمیق. || قسانی دوما.
 نلاق = سرخوش اولتی.

دومانلنمق { ق. ۱. دومانده
 طورمقی، دوما.
 ندن قارتمیق. ۲. بولانمقی،
 قارتمیق: کوز دومانلنمق =
 قاراروب کورمه مک.

دومانلق { ص. دومان قابلامش،
 دومان ایچنده اولان،
 سیسلی: هوا دومانلق ایدی.

دومانلی { ص. دومان و سیس یا
 بوسی یاخود بوغوسی
 اولان: دومانلی هوا، طاع،
 چیچک، میوه.

دومن { س. کینک استقامتی
 دوزلتن و ایستیلن طر.
 فه چورن آت کفیچلرنده صویک
 ایچنده حرکت ایدر برقاچ پارچه
 آغاجدن عبارت اولوب کینک
 اوستندن ال یا طولاب و یا ماکیه
 ایله چویردیلر: دومن طومتیق،
 قوللانمق. || ع. دومنده = اک
 کربده. || دومن نفری = بر
 صفک الک کریسنده بولسانی.
 || دومنی اکری = چارپوق قو.
 یروقلی آت. || طایسی دومنده =
 قوه الظهیری اولان.

دومنجی { س. کینک دومنخی قو.
 للان آدم.

دومنجیلک { س. دومنخی ایشی و
 وظیفه سی: کیده دو.
 منجیلک ایتک قولای شی: دکدر.

دون { ط. ۱. تون = کیچه،
 تونا کون = کیمده دن اولکی
 یعنی دونکی کون. } ایچنده بو.

لنیلان کوندن اول کی کون،
امس، دیروز: دؤن کوردم؛
دؤن نرهمه ایدیکز؟ || دؤن
کیجه = بوندن اول کی کیجه.
|| دؤن دکل اول کی کون. =
س. دونکی کون: دوندن خبرم
وار ایدی، دوندن بری کور.
مدم: دونه کلنجه به قدر یلنردم.
دؤن { ص. عر. ۱. آلقاق، دنی،
دؤن { ذیل: دهر دؤن. ۲. آ.
شاغی: دؤن رتبه، دؤن فیات.
۳. آلتده، آشاغیده اولان؛
مادون = آلتده بولمان، مافوق
مقابل.

دؤنان { یا دؤن. س. ص. اوج
باشی یکن آت دوده کی
بیوک، وایکی باشی یکن قویون
ویکی کی کوچک حیوانلره اطلاق
اولور.

دؤندیرمک { قه. ۱. دور ایتد.
یرمک، تحریک
ایتمک، چورمک: چرخ، فیر.
لداغی، طولانی دوندیرمک. ۲.
کری به چورمک، ارجاع ایتک:
کندیسی یاری بولدن دوندیر-
دیلر. ۳. ایچنی طیشنه ویا اوکی
آرقیشنه چورمک، تقلیب ایتک:
بو مندری دوندیرملی.

دؤنؤش { یاخود دؤنؤش. س.
کری کله، عودت،
رجوع: حجبدن دؤنؤشده قد-
سدن کیمک امدرد؛ سیردن بو
قدر ارکن دؤنؤشکزه بر معنا
ویره مدم.

دؤنؤشدرمک { قه. کزینوب
آراق، تحری
ایتمک.

دؤنؤش { طز. دوزکن، عود-
تده: قلدن دؤنؤشین
سزه اوغرارم.

دؤنؤک { ص. سوزندن دوز،
تهدنده طورماز، ثبا-
تسز، متلون: پک دؤنؤک آدمدر.

دؤنؤگل { س. موشموله دینان
میوه، که از کیلدن
بیوک وبش بیقندن کوچکدر.

دؤنؤکک { س. سوزندن دوز
آدمک حالی، عهد.
نده طورمامه. ثباتسزاق، تلون:
اونک دؤنؤککی معلوم.

دؤنؤکی { ص. بر کون اول واقع
اولان: دؤنؤکی یتمک:
دؤنؤکی حودث. || مح. پک ییکی،
قدیمی اولیان: او دؤنؤکی آدمدر.
|| دؤنؤکی کون = بو کوندن اول
اولان کون.

دؤنؤکی { س. مح. ماکنه لر درو-
نده قزغانه صو ویر.
مک وسنتینه صوبی آتقی ایچون
قوللانیلان طلومبه.

دؤنؤلمک { فحج. ۱. دور وجولان
اولتقی: سماعده بر
قاعده ایله دونلیر. ۲. عودت
ورجعت اولتقی: اورایه کید-
یلیرسه اقتسامه دونله ییلیری؟
۳. نکول ایدلمک، سوزدن ویا بر
طرف کیرلکدن جائتقی: بر طر-
بقته کیرلدکدن صکره دونلک
اولماز.

دؤنؤم { س. (دؤنؤک» دن) طول
وعرضی قرق آدیم و یا
معماری آرشیندن عبارت اراضی
اولچسی که درت اولسکه منقسمدر.

بو تارله الی دوندر. || ییکی دونم،
اعشاری دونم: طول وعرضی
یوز متره دن عبارت اراضی او-
لچیمی، هکتار.

دؤنؤش { ص. قوقش، اکیش،
بوزوق: دؤنؤش یتمک.

|| کوزلی دؤنؤش = حدت و یا
دیگر بر تائزدن کوزلی طیشلا
ری به فیرلایوب جیلغینه دؤنؤش.
|| سودی دؤنؤش = بر تائزدن
سودی چالغاش (قادین).

دؤنؤک { فل. ۱. کندی محوری
اوزرینه ویا بر مرکز

اطرافنه حرکت دوریه ایتمک،
دور ایتک: کره ارض یکریمی
درت ساعتده بر کره کندی
محوری اوزرینه وسنده بر کره
کونؤشک اطرافنده دوز: مولوی
درویشلری بر حرکت منظمه ایله
دوزلر: بو تکرارک دؤنؤسور.

۲. آرقیه طوغری کری کلمک،
عودت ایتک: فلان یره کیدوب
اقتام دونه جیم: بو واپور مدا.
نییه قدر کیدوب اورادن ینه
بورایه دوز. ۳. دیکشک، دیگر
کون اولتقی، تحول وتغیر ایتک:

اونک ایچی دوندی: عقلی،
سودی دوندی. ۴. اسکی دینی
براقوب دیگر بر دینله تدین
ایتمک: چینک دؤنؤش دینان
اهالیسی یاقینده دؤنؤب دین
اسلامی قبول ایشلردر: آرنؤد-
لرک بر قسمی انشای قصیده

وبرطافلری چوق صکره دو-
نؤشدرد. ۵. جائقی، نکول ایتک،
سوزینی وعهدینی طوغماقی:
سوزندن دؤنؤک. ۶. بریخ ترک

ایدوب طرفگیر لکندن چیتمق؛
صوکره لری نلکوتره دن دو-
نمشلردی. ۷. بر حال کسب
ایتمک، پیکز مه مک، بر حرکتده
بولنق؛ اوسلانه دوندی = غایت
شجاعانی حرکتده بولندی؛ صوبه
دوشمش صیحانه دوندی. || باش
دونمک = دواره اوغرامق. ||
سوزندن دونمک = عهدندن نکول
ایتمک. || صنوی دونمک = نسل
بوزلق، قاریتمق، اصالت وجنس
فوت ایدمک. || کوز دونمک =
زیاده حدت و یا تلاشدن کوزلر
قارامق.

دوغمه { س. ۱. دونمک فعلی، دور،
۲. عودت، رجعت. ۳.
تحول، تغیر. ۴. دین دکیشدر-
مه، اهتدأ ارتداد. ۵. نکول.
|| باش دوغمه سی = دوار. = ص.
دینندن دوغمش، مهتدی = چینک
دونمک لینه شرق ترکه سیله دو-
نغان دیرل.

دوغمنا س. با: طوغنا.

دوئوش { دؤنوشین. وا: دؤ-
نش، دؤنشین.

دوئوم { س. ۱. دور، دوران،
۲. جولان. ۳. رجعت،
عودت. ۳. کره، دفعه، نوبت.
۴. با: دوئم. || گون دوئومی =
کونشک یاز ابتداسنده شمالدن
وقیش ابتداسنده جنوبدن خط
استوا به طوغری رجعتی و کجه یا
کوندوزک بیومکه باشلامه سی؛
کون دونومی فرطونه سی.

دوئلو { س. (Duëlo)
برمامله تحقیریه دو.

چار اولان آدمک خصمه تکلیفله
آره لرنده واقع اولان مبارزه؛
دوئلو ایتمک؛ دوئلویه دعوت
ایتمک؛ دوئلویه چیتمق.

دوه { س. (اصلی: توه) بؤک
طاشیان وینلن وات وسو-
دی یین معروف بؤک حیوان
که عربستان و آفریقای شمالی ايله
ترکستان و ایران صحرا لرنده کثرتله
بولنوب بحق چول سفینه سی
دینلشدر، جل، ایل، شتر؛ بر
اورکوجلی، ایکی اورکوجلی
دوه؛ دوه آفری = بخور؛ دوه
یاوریسی = بؤدوق. || اولیا دوه.

سی، تکرری دوه جکی = صاف
آدم. || دوه باغردان = طاشاق
یوقیش. || دوه بونی = بوحووا.
نک بونی کی مبان وضعیته
متصل ایکی کر شکنده. ۵.
طلومهلرک ایکی طرفه اوسقرولی
مقوس باقر بوریلری و بؤک
امثالی بوریلر. || دوه توگی =

۱. بوحوواک قیلندن معمول.
۲. آچیق بوز و یا قهوه درنکنده.
|| دوه یاری = دقتسز، اوستون
کوی ایش. || دوه دوشلی =
قارینسز (آت). || دوه دیشی =
برجنس نار. || دوه دیککی = بیان
انگیناری. || دوه طبانی = بخور
مریم دینلن نباتک برنوی. || دوه
ده قولاق = دیگر برشیته نسبة
جزئی ولا شی حکمنده اولان.
|| دوه بورویسی = یاواش لکن
غیر منقطع و دوامی بورویش و یا
ایش. = حد. یوق دوه! منا.
سببیز سوزه قارشى انهرا
تعبیردر.

دوه جی { س. ۱. دوه سورویسی
سکز دروب اوتلاتان

آدم، دوه چوبانی، شتر بان. ۲.
دوه سورویجیسی، کر ايله ایشلدر
دوه لری اولان آدم، ساربان.

دوه قوشی { س. آفریقاده یاشار
و بدنک آغرنلیه
توکلیرنک آزلندن اوچه میان
جسیم بر قوش، که قنادلرنک
توکلی تربیه اولنه رق شایقه
تریننده قوللانغله نک قیتلدر،
نهامه؛ دوه قوشی توگی، یومور-
طه سی.

درویت { یاخود دیوت. س. (عر.
«دوات» دن) یازی یاز.
مقه و بلده طاشیغه مخصوص اسکی
طرزده برحقه که معدندن او-
لوب مرکب و قلم و ضیحون بیتشیک
بربورویسی ده واردر. با: دوات.

درویتی { یا دیوتجی. س. دیوت
یاپان و یا ساتان آدم.

درویتدار { س. با: دواتدار.

ده { س. (حقیف همیالی کهل
عقبنده قصه خفیه، و تقیل
همیالی کهلرده قصه ثقیله ايله
اوقونور. ۱. ظرفیت مکانیه
بیان ایدوب سکون مناسنه
مخصوص صدر. اوده اوقونور؛
اوده در. (حرکت و انتها مناسی
مفعول الیه ايله افاده اولنور؛
اوه کیتدی، کیردی کی). ۲.
ظرفیت زمانیه بیان ایدر؛ بیلده
برکلیر؛ کونده ایکی کره یمک
یر؛ دونشده = عودت زماننده،
دوترکن؛ خرمانده = خرمان زما.

ننده. ۳. عدد نسی افاده ابدوب
کل بیان ایدن رقه الحاق او.
ثنور: ایکیده بر = نصف؛ اوچده
ایکی = ثلثان. ۴. فائض و نما افاده
ابدوب رأس المال بیان ایدن
رقه الحاق اولنور: یوزده بش،
یوزده طقوز. ۵. عند، یان،
خانه، مملکت، قوم، ملت معنا.
سنی تفتن ایدر: اولک آغشی،
اوراق بنده در = یانده؛ بنم چایم
سزده میدر؟ = عند کرده؛ بش کو.
ندن بری بژده مسافر در = خانه.
مزده؛ عسکرلک بژده ارشیدر =
مملکت سزده، قوم سزده، ملت سزده.
۶. «اولق» و «وار» فعلیه
مالکیت و تصرف، و «اولماق»
و «یوق» تعبیرله عدم مالکیت
و عدم تصرف بیان ایدر: بنده
ایکی آت واردر = بنم ایکی آتم
واردر، ایکی آتم مالکم؛ هر
کسده یاره اولسه؛ اوند یاره
یوقدر: انسانده یاره اولماق نه
کوجدر. ۷. ترکیه مصدره
الحاق اولنورق فعل اسنادی ایله
برابر استمرار و سورلک بیان
ایدر: اونلر شمعی کلکده در =
کلیمورلر: بر مکتوب یازمقده
ایدم. (اسم مصدرله اولدیبنی
وقت بومعنائی افاده ایتمیوب
«خصوصتده» معنائی تفتن
ایدر: کیتده بآس یوقدر؛ یاز.
مده مهارتی واردر کی.) ۸.
صله ضیفه سنه الحاق اولنقدده
زمان بیان ایدرک صیغه مذ.
کوره ایله برابر آیریمجه برصیغه
اعتبار اولنه بیلیر: بورایه کلد.

کده قونیشوروز: کلدیکنده،
کلدیگر سزده باقارز: بن کلدیکنده
سز یوق ایدیکز. (ترکمان شیوه.
سنده بومعنائی ایله اسم فاعله الحاق
اولنور: کلدنه، کیدنده کی. که
کلد کده و کیتد کده دیمکدر.)
|| آیاقده = قائم. || الله = با: ال.
|| بیکده بر = یک سگ، یک
آز.

ده { حر. } «دخی» و «دها»
{ دن مخفف. — الحاق اولنده.
ینی کلهیه کوره قعشی خفیف
و یا قلیل اوقنور.) ۱. عطف
ایچوند، و، هم، دخی: کیتدم
ده کلدیم؛ کیده ییم ده کوریمیم؛
کلکده کورورسکز. ۲. ضم و
علاوه بیان ایدر، دها، کذلک:
برکرده کیدک؛ بن کیده جکم
سزده کلک: اوقور هم یازارده.
|| برده = ۱. شوراسیده و ارکه:
برده علم یالکز دنیاده چکنمک
ایچون اولیوب تزین ذات ایچون
لازمدر. ۲. ولوکه، اولسه ییله:
برده اویله دیشتم بوندن نه
چیقار؛ || سن ده، آدم سن ده،
آمان سزده! براقک، اهمیت
و یرمیک.

ده { یاخود دی. حد. ۱. ها.
} بدی! ها! یا: ده ایدمی =
هایدی ایدمی! ده ده! = یا یا!
ده { عدد. فا. اون، عشر: ده
ده { ساله = اون سنه، اون
باشنده.

دها { د. } اساساً «دخی» ایله بر
{ اولوب، اصلی: «تاق» در }
۱. مقدار و یا زمان علاوه سنه
دلالت ایدر: برآز دها و یرک؛

برساعت دها بکله یک: بیتیرمکه
دها بر ایکی سطر قالدی: ایکی
کون دها پکرسه بر آری اوله حق.
۲. باشقه، زیاده، آرتق: دها
وارمیدر؟ آرتق دها یوقدر؛
دها نه وار؛ دها نه لر! ۳.
صفتلرک باشنه کیزوب تفضیل
بیان ایدر: بو اوندن دهایوک،
او بوندن دها کوچکدر؛ دها
هالم = اعلم. ۴. تکرار، کذلک،
ایضاً: بر دها کیتسین = برکره
دخی: بر دها باعه. = غلظ.
حالا، هنوز، الآن، الی الآن،
بو آنه دک: دها کلدی: دها بو.
راده میسکز؟

دهاء { سذ. حر. خارق الماده
} ذکا و فطنت، فر. Génie.

دهات { سذ. ج. حر. فد:
} داهی. یا: داهی.

دهان { سذ. فا. آغز، فم. ذ.
} انگشت بر دهان =
یارمنی آغزنده، متحیر.

دهر { سذ. حر. ج. دهور. ۱.
} زمان، اوزون مدت، دور،
هنگام، ابد: الی آخر الدهر.
۲. جهان، عالم، طبیعت، حیات
دنیا: دهر دون.

دهره { سذ. فا. (تر. زبازدی:
} طهره } دستره کی دیشلی
واکری بودامه بیجانی.

دهری { صذ. حر. د: دهریه.
} دور زمان و طبیعت
متعلق، طبیعی. د = سذ. حر.
ج: دهر یون. حوادث دنیویه
طبیعته حمل و اسناد ایدن ملحد،
آخرته اینانیمان آدم، فر.
Matérialiste.

دهش { س. فا. ورمه، اعطاء، احسان. ذ. }

دهشت { س. ع. قورقونج بر ش. ع. ويايوك برهك اوكنده شاشوب قاله، دوجار خوف وتلاش اوله، اوركه: انسانه دهشت كلير: ذهئله دهشت ويرز. }

دهشت انگيز { ص. فا. ع. انكيتن = قوباره ق. قور. قوب اوركه كي موجب، اوركو. دن، قورقونج: دهشت انگيز بر اوچوروم. }

دهشتلي { ص. قورقونج، اوركو. دير، يك مخوف: دهشتلي بر منظره، بر فرطونه. }

دهقان { س. فا. ۱. كويلى، چنچي. ۲. كوي مختا. رى. ع. عربيه دخی كچمكه، «دهاقين» صورتده جمع ع. بى ده وارد. }

دهليز { س. فا. و: }

دهليز { س. ع. ج. دهاليز. فارسيدن معرب } سواق قبوسيله نردبان آره سنده كي آره. لق. خياط. ت. قولاغك ايمنده بولنان جوف، فر. Vestibule. }

دهم { ع. فا. اونجى، عاشر. ذ. }

دهن { س. ع. ج. ادهان. سوريله جك ياغ. }

دهن { س. فا. با: دهان. }

دهناه { س. ع. واسع و صوسر اووه، صحرا، چول. }

دهور { س. ج. ع. ف. دهر. با: دهر. }

دى { باخود ده. حد. هايدى! ها! || دى دى، ده ده = يالا، اوله يا. — ديمك فغانك ده اميردر. }

ديار { س. ج. ع. ف. دار. مملكت، خطه: بويارده عادت بويله در: دار وديارندن اوزاق دوشمش: ديار آخره كيغك. || م. ديار بكر = جزيره خطه. سنك قسم شماليسى كه مركزى آمد (قره آمد) شهريدر. بزجه غلط اوله رقى شهره ده بو اسم ويريلىر، دمشق شام ديتله. يكي كى. }

ديار { س. ع. كيمه، شخص. ذ. دياقوز { س. ر. ر. متره بوليدك معيتنده بولنان كنج راهب كه متره بوليدك ملازمى عد اولنور، شماس. }

ديان { ص. ع. ر. «دين» دن سيم. مكافه و مجازاتى بحق ورن. (احكام حسنادندر. }

ديانت { س. ع. ديشداراق، احكام دينيه تماميله رعايت: اصحاب ديانندن بر ذاتدر. }

ديانتكار { ص. فا. و: }

ديانتلى { ص. احكام دينيه رعايت ايدن، ديندار، متقى. }

ديب { س. ۱. برشيك الكدريك و آشاغى رى، آتى: ديكزك ديب = قمر دريا: قوبونك }

ديب: ديبه دوشدى: ديبه چوكدى. ۲. برقاب وسايله نك خارجدن آشاغى به كان يوزى: تجره نك، جزوه نك، بارداغك ديبى. ۳. آغاج و ديوار كى شيلرك آشاغيسى، كوتوك، بن، كوك، قمل: آغاجي ديشندن كيمك: ديوارك ديبنه اوتورمق: موم كندى ديبنه ايشيق ورمز: ديب قار يوزى = كوكنه ياقين چيقاقى كه تحشى اكلكه الور. بشليدر. ۴. برشيك الكرىسى، الك آرقه طزنى: صحنه نك ديبنده بر قيو كوربشور. ۵. مقعد، دبر، اوتوراق يرى. ۶. م. اصل، اساس. || ديبنه دارى اكلك = تعميق و تحقيق اتمك، كهنى آرامق. || طيرنانغى ديبنده = پشين (آخه)، || قران ديبى = محالي وسايله بعضى بكارك قرائت ديبنه يايوشوب خوش و مقبول بر قوقو آلان قسمى: و م. او. لادك اك كوچكى. = ص. بر شيك آلتنده واك آشاغينده بولنان ديب باغصاق = بومبار: ديب ديش = اك كرىده آزي ديشلى. }

ديبا { س. فا. و: }

ديباح { س. ع. ر. فارسيدن معرب } دالى چيچكى بر جنس اييك قاش. }

ديباحه { س. ع. ۱. كشتاك (تقشله مزينى و مذهب اولان اييك صحيفه لى. }

ديديرمك { ق. ديمكه سوق و اجار ايمك، ديمكه براقى، سولغك: كندينه }

۲. کتسابک مبنی علیہ اولان
بحق کیرشردن اول کی مقالہ
استدہاسی، مقدمہ: دیباجہ.
الکتساب.

دیبجک { س. توفنک چرخدن
آشای اولان دینی
تشکیل ایدن آغاج که الک قالین
قیمیدر: توفنک دیبک طرفی.

دیلیر { ص. ۱. اصلز، اساسز،
دیلیر { فی اصل، بی اساس، بالان.
۲. نباتز، دوامز.

دیک { س. طاش و یا آغاجدن
بیوک هاون، قهوه، پرنج
دیک.

دیپلو مات { س. (بو. دیپلو
کوزلی) امور سیاسی و مناسبات
دولیه ابله مشغول آدم و وفده
یک ماهر اولان: بیسمارک کی
بر دیپلومات نادر بیشتر؛ رشید
پاشا بحق دیپلومات ایدی.

دیپلو ماتلق { س. امور سیاسیہ
الہ اشتغال ایدنلرک
مسکی و وفده کی مهارت.
|| بح. حیل و دیپاس، قورنازلق.

دیپلومه { س. (بو. diploma)
بر علم و فن و صنعتده
وعلی الخصوص طبده بالامتحان
اثبات لیاقت ایدنلرہ اونی اجرا
ایچون و برلن مآذونیت کاغدی،
نهادتنامه: دیپلومہ سی آلوب
اجرای طبابت ایدہ جکدر؛
دیپلومہ سز کیمہ اجرای طبابت
ایدہ مز.

دیپلومہ لی { س. نهادتنامہ لی،
مآذون: دیپلومہ لی
طیب.

دیپوزیتو { س. با: دیپوزیتو.

دیت { س. عر. جذبات، جنایت
فی النفسه مقتولک نفسہ
وجنایت فی مادون النفسه مجرور.
حک عضو مجروحہ بدل جا.
نینک اعطاسہ شرعاً مجبور
اولک بی مال، قان بیاسی، خونہا.

دیترمک { یاخود دترمک. فت.
دیترمہ سنی موجب
اولی، چوق قورقون، رعشہ
دوچار اتمک: سرتکلیہ هرکی
دیترمشد.

دیترشمک { فت. هب برلکده
و بردن قورقوب
دیترمک: مملک سرتکندن
بیچارہ شاکردان دیترشورلدی.

دیترک { ص. ۱. الی و یا بشون
اعضای بدن دیتراولان،
صارصاق، سرتمش. ۲. حلزونی
تل اوزرینہ پندیرلمکله دائماً
دیترا (الماس). || دیتراک اونق
بر جنس طاع اونق.

دیترمک { یاخود تترمک. فل.
۱. صیق صیق و بلا
فاصلہ اونامق، ارتعاش اتمک،
لرزه ناک اولی: صیتحدن دیترا.
یوردی: الاری دیترا. ۲. بح.

چوق قورقق، رعشہ داراولی:
شاگردان معلدن دیتربورل.
۳. چوق او شومک: قیشک
اورتہ سندہ بالطوسز دیتربور.
|| اوزرینہ دیترمک = برینہ چوق
رقت و محبتی اولوب زیاده دقت
ایتمک: باشقہ اولادلری اولد.

یفتندن قاری قوجہ او چوجفک
اوزرینہ دیتربورل. || برکوک
دیترمک = بیوک بردشت واقع
اولی.

دیترمہ { س. دیترمک فعلی،
رعشہ، لرزه.

دیتمک { فت. ۱. لیمایف آرمق:
بزی، قاشی دیتمک.
۲. (پنبوق وسارہی) آتقی،
طرامق. ۳. (قوش) غاغاسیلہ
پارچہ پارچہ قویارمق: قارغہ
لشی دیتمک.

دیمجور { ص. فا. قاراسلق. مظلم:
شب دیمجور.

دیدار { س. فا. ۱. یوز، چہرہ،
وجہ: عرشدیدار اتمک:
دیدارنی کورمک مشتاق. ۲. کر.

رہ، رؤیت، ملاقات: دیدار
یارہ نائل اولی.

دیدیشمک { فت. بربرنی دیتمک،
بربرنک اتی قو.
پارمق، غاوغا اتمک، یکدیکرینی
راحتسز اتمک: قوشلر دیدیشور.

لردی، نہ دیدیشورسکر.
دیدیمک { فل. یارہ لانیرجہ سنہ
جد و جهد اتمک.

دیدہ { س. فا. ج. دیدگان. کوز،
عین، چشم: نور دیدہ =
کوزک نور، دیدہ اشکبار =
کوز یایی دوکن کوز.

دیدہ { ص. فا. کورمش. (ستر.
تشکیلہ کیر:) جهان
دیدہ = طالی کورمش، چوق
کرمش و یا یاشامش. ج. جہاند.
دیدگان.

دیدہ بان { س. فا. ۱. بکچی،
نوبت بکین، قرہ قول.
دیدہ بانلق { س. بکچیک، محال.
نظاق، قولجیق.

دیدیرگین { ص. برینی بکمنز،
ایدوب دیگر عئلری یادروایان:
دیدیرکین اولی = سسری اولی.

خېس ديدېرمه مك ايچون اچي
فدا كارلق ايندي: او كېسه يه
آمان ديدېر مسر .

ديدی قودی } س. اصل «ديك»
و «قومق» فعللر.

ينك ماضي لرېدر. ۱. قيل و
وقال، كفت وگو. ۲. نعلماق،
سخنچينك .

ديدی قودېچي } ص. ديدی قو.
دينی سور،
تام، سخنچين .

ديدك } ص. سويلش، مقول:
او آدمك ديدكي
ديدكدر = سويلديكي سوز بحق
سويلش بر سوز اولوب دونمه.
سی محالدر، سوزی سوزدر .

دير } س. عر. ۱. مناستر، صو.
معه، كاپسا. ۲. عر. ميخانه،
ميكده .

ديرسك } س. ۱. قول يابه بيلك
كېكارنك محل النصار.

قندهي بوكوم، صرفق: اللری دير.
سكه قدر يقامق. ۲. اورته سندن
بوكوملي ويا بريه طيانغه
مخصوص كراسته: بر ديرسك
طيامق. ۳. كوشه، زاويه: بول
اوراده بر ديرسك تشكيل
ايدبور. ۴. ماكينه و سايره
چوهرمه مخصوص اورته سندن
بوكوملي قول. ۵. ديرسك
باشي = كمي آلتك بردن بره يو.
قاريه طوغري اخنا پيدا
ايتديكي محل.

ديرک } س. ۱. دوز واوزون
آغاج كه اخشاب انيهده
كوشه لره قونور: آلتيق،
سكزلك ديرك، ميشه دركي:
چادير دركي. ۲. كميده، يلكن

ديرلك } س. ۱. حيات، ياشايش،
عمر: ديرلكنه ختام
ويرمك. ۲. ياشامق ايچون
لازم اولان شي، نفقه، معاش،
معيشه: ديرلك دوزمك. ۳.
برلكده ياشايش، كېنه، معاشرت:
برلكده ديرلك ايتك .

ديرلكيز } ص. معاشرتي مشكل،
امتزا جز: دير.
لكيز آدم .

ديرلك } ياخود ديرلك. قل.
۱. جانلاشق، حيايه
كلك: بخنده اولول ديرله.
جكدر. ۲. (سولپوك شي)
سرتلشك، قاتلاشق: بو چيكلر
آرتق ديرلز. ۳. مج. قوت و
طراوت كلك، جسارت آلتق،
جانلاشق، نازه حيات بولق:
بو خبري آلتجه ديرلدی .

ديرلك } ب. (دهرلك) طوبلاشق،
ديوشيرلك، جمع و تحشيد
ايدلك، اقتطاف اولفق: بر
خيلي آدملر ديرلش: اوزوملر
دها ديرلدی .

ديرلك } ياخود ديرله مك (درله-
مك) و:

ديرمك } ق. (درمك) طويلا.
مق، جمع ايتك، ديو.
شيرمك .

ديرمك } ياخود ديرمه مك ق.
كروب سرتلنديرمك،
قوتلي باصوب طيامق: آياق
ديرمه مك .

ديرمه } س. ۱. درمه [طويلامه،
ديوشيرمه: جمع، تحشيد،
اقتطاف. = ص. اوته دن بريدن
طويلا نوب بر يره كتيلمش. ۵.
ديرمه چاتمه = ۱. اوته دن بريدن

سرنلري طومتق اوزره عموداً
ديكېن آغاج كه آلتده كي قاب
پارچه سته اناديرك دينر: بر،
ايكي، اوج ديركلي كي. ۳. اينه نك
بر طرفي طومتق اوزره آغاج
ويا طاشدن ستون، عمود: مرمسر
ديركرلك اوزرينه قورلمش كرلر:
ديركار آره سي. ۴. بك اوزون
بولي آدم. ۵. كوكاك ديركلري
آلتق = قيات خرابي اولق،
چوق ياغور ياغق .

ديرلكك } س. ديركلري چوق
(ويا هر طرفي ديركه
محاط ير .

ديركلي } ص. ديرك ويا ستونلري
(اولان: اوج ديركلي
كمي: ديركلي بنا. = س. بر يو.
زنده ديركار رسمي اولان بش
فراتلق بر كومش سكه كه
وقتيله سيلايتين دولتي مسكوكا.
تندن اولوب، شرفده بك منتشر
ايدى، ريال .

ديرلتمق } قل. مناسبتيز و
لر سويلوب معجزلك ايتك:
آرتق ديرلانوب طورما .

ديرلتمك } ياخود ديرلتمك. ق.
۱. حيات ويرمك،
حيايه اعاده ايتك، احيا ايتك:
اولولري ديرلتمك. ۲. سرتلشد
يرمك. قاتلاشديرمق، سولپو.
كلكني كيديرمك: بو چيكلري
صويه قومغه ديرلته ييلرسكر.
۳. مج. اعمار ايتك، شنديرمك:
جزيره ي ديرلتمك ايچون فرات
ودجله دن بر چوق جيدولار
آجق اقتضا ايدر .

دېوشېرلېوب چاتېدېرلش چالی
چرېېدن عبارت: دېرېمه چاڼه
او. ۲. اوتهدن برېدن طوبلا.
غش غېرمنتظم هېت؛ دېرېدی،
دېوشېرېه: اونک عسکری هې
دېرېه چاڼه اېدی.

دېرېن { ياځود دگړن. س. خرمان
صاورمغه مخصوص قالین
ياڼه.

دېرېندی { س. (درېدی) ۱. اوتهدن
برېدن دېرېلېوب دېو.
شېرلش عادی شېشلر، دېرېه
چاڼه شې. ۲. اوتهدن برېدن
دېوشېرلش غېرمنتظم وېشه
ياراماز عسکر.

دېرېنک { يا درنک. س. ۱. اکڼه
اېچون واقع اولان
طوبلانغه، جمعیت، جنبش انجمنی.
۲. دوکون، ولیعه، جمعیت.
۳. طاول و زورنا اېله اوښانيلان
عادی رقص و بالو: بر طاقم
کېچېلر وکومورچېلرکېه يارېسته
قدر دېرېنکده اوښامېشلر. || قار-
غه دېرېنکې = جمع اسافل.

دېرېنمک { فل. طېانمق، قوتلی
طاورانمق، دېک و
قارشې طورمق، مخالفت ایتک.
دېرې { ص. (اصلي: تېرېک) ۱.
جانلی، بر حیات، حی،
زنده: بو هندی بی دېرې می
یوقسه کسلش می آلدېکېز؟
۲. مح. ای پېشه مش، چېک: بو
اتېک دېرېدېر، پلاوک ځانهلری
دېرې قالش. ۳. سرت، درشت =
دېرې سوز. ۴. قوتلی، جانلی،
اوبانیق: دېرې بر دلیقانلېدر.

دېرېسه { س. مح. (پتا: عمومېته
بر شېشک بر اوچې

بر طرفه چکمه: طوبلری
دېرېسه ایتک = قوړوقلرې
چکوب آغز لېرې هېده توجیه
ایتک. || روزگار دېرېسه می =
برکته دن دېکرېشه تدبیرجا
چکمی.

دېرېلسمک { دېرېلک. با: دېرلک
دېرېلک.

دېرېلک { س. ۱. جانلیق،
حیات، ياشایش. ۲.
سرتک، درشتک. — با: دېرلک.
(س. حیات، ياشایش:
دېریم) اولوم دېریم دنیا.

دېرېن { ص. فا. و:

دېرېنه { ص. فا. اسکی، قدیم،
(قدیمی: داب: دېرېن =
عادت قدیمه؟ بنده دېرېنه = اسکی
قول، عبد قدیم.

دېر { س. باجاق اېله بالدير کيکلر.
ينک محل التصاق، رڼه،
زانو: دېزه قدر چامور وار
ایدی: چایک صوبی حیوانلرک
دېزېشه قدر کلېر دی. || دېز
اوزره، دېز اوستنده = دېزلی
ېره قوېهرق. || دېز باغی = دېزک
آلنده ویا اوستنده چوراب
وساژېرې طوندرېمه مخصوص
باغ. (انکلتده پک معتبر بر
نشاندر. || دېز چورونک =
تحصیله سمی و دوام ایتک. || دېز
چوکمک = دېزلی ېره قوېهرق
اوتورمق ویا مقام تعظیمه بر
دېزی ېزه قوېهرق اکلک: دېز
چوکوب درس دیکلوردی،
حضورنده دېز چوکدیلر. || دېز
دېزه دېزل تاس اېدهجک صور.
نده يان يانه. || دېز قباغی، آغر

شاغی = دېزک اوتک طرفده کی طاسی،
رضغه. || ایتکی دېزنده اولقی =
حقوقه رعایت ایتمهک، وفايز-
لق ایتک، طوز ایتک حق ییله.
مک. || دېزلیشه قباغی = آفاقرېشه
صارېلېوب يالوارمق. || دېزلیشک
باغی چوزلک = قوروقی عاجز
و درمانده قالقی، هېچ بر شې.
دېه، مک. || دېزی دېنده = دائماً
برلکده، برابر: چوجفې دېزی
دېنده بېوندی.

دېز دېرېمک { فت. ۱. صرېه
قودېرېمق، صرېه.
لاتمق: فنارلری حوضک اطراف.
فته دېزدېرېشیدی. ۲. مرتبه
دوکه حروفاتی صرېه لاده رق
يازی ترتیب ایتدېرېمک: بوکتابی
آکلار بر مرتبه دېزدېرېمق.

دېزگه { س. دېز باغی، دېزک
(اوست ویا آلت طر-
فنده باغلانان چوراب باغی. صر-
دېزگین { س. حیوانک آغزېنه
چکېرېلن کڼه باغلی
قایش که اونکله یېنېهی حیوانی
اداره ایدر، عنان: دېزکېنی
چکمک، قوېوېرېمک. || تک دېز-
گین = آغزی بوزوق (آت).
|| طولو دېزگین = ارخای عنان
ایدهرک حیوانی آله بیلدېکېشه
قوشدېرېمق. || دېزکېنی چکمک =
پک ایلری بکېدنله مانع اولقی:
دېزکېنی چکدیلر.

دېزلیک { س. دېزه قدر اولان
قیعه بر نوع طون که
اوستدن و آلتدن کيیلر: دېزلیک
کيیور.

دېزلیمک { فل. ۱. صرېه لا-
تمق، صرېه قونمق،

بر صره تشکیل ایتک : بولک اوز.
دنده دیزلیدلر. ۲. دوکه حرو.
فات صره لائوب طبع اولغق
اوزره یازی ترتیب اولغق:
بوکتابدن قاچ فورمه دیزلید؟

دیزیله { س. و :

دیزیلش { س. ۱. صره لائمه، بر
صره تشکیل ایتک.
۲. دوکه حروفاتک صره لائوب
طبع اولغق اوزره یازی تر-
تیب اولغق : تعلیق حروفاتک
دیزلیدلر، دیزیلش بک زوردر.
دیزمان { ص. ایزی، قوجامان،
زیر.

دیزمک { فت. ۱. صره لامق،
صره یه قومق، سلاک
چکمک : صاقیلری حوشک
اطرافته دیزملی. ۲. دوکه
حروفاتی صره لائوب یازی ترتیب
ایتک : بر مرتب کونده قاچ
صیفه دیزیلیر؟ || قورشونه
دیزمک : بر عسکری بی بر بولک
عسک. ک هر میانی اوکنه قویوب
قانوناً اعدام ایتک.

دیزمه { س. ۱. صره لامه، صره
قومه، تصنیف : اینجی
دیزمه. ۲. دوکه حروفاتی صره-
لامه، ترتیب : بو مرتبک دیز-
مه سی فرقلیدر.

دیزی { س. ۱. صره لامه، نظم،
سلاک : تسبیح، اینجی
دیزی. ۲. صره لائمش، بر
صره تشکیل ایدن شی : بر
دیزی اینجی.

دیزیش { س. دیزمه. با : دیزمه.

دیزیل { ص. ۱. صره لائمش،
صره ی، سلاک چکمکمش :

دیزیل عسکر : دیزیل صاقیلر،
اینجی. ۲. ترتیب اولغق : دیزیل
صیفهلر.

دیزیلش { س. با : دیزلش.

دیش { س. ۱. انسان و حیوانلرک
آغزنده کی کیک دان، لکه
کسوب قویارمه و ایصیروب
یکه یارار و اکثر حیوانانده
مدافعه و تعرض سلاخی یرینی ده
طونار، سن، دندان : دیش
چیققی : بیتک؛ دیش چیقار-
مق، چکمک : دیش دوشمک،
دوکلک : اوک دیشلر = نیایا؛
آزی دیشلری = اضراس : کو-
بک دیشلری = انیاب : دیش
دیشی = کنارده کی آزی دیشلری؛
سوت دیشی = چوچلرک موقت
دیشلری : عقل دیشلری = یکری
یاشرلنده چیقان کنار دیشلری :
دیش اتلری = لته. ۲. چرخ و
دستره کی چنتیکلی شیشلرک هر
چنتیکی، دندانه : طراغک بر قاچ
دیشی قیریق : چرخک دیشلری
اکریلش. ۳. بعضی لبرک اینجه
واوزون دیلیرلی، بو شکله
اولان دانه : صارمساق دیشی؟
دیش دیش قار. ۴. قاب کنا-
رنده و آلت جارحه نک آغزنده
حاصل اولان چنتیک : صحنک
کنساری دیش دیش اولمش :
بو چاقینسک بر دیشی واردر.
|| دیش اونی = آله چایی. | دیش
بادی = دیشله قیریلیر اینجه قبوتلی
سافر بادی. || دیش بوذاق =
معروف بر جنس غیر متمر اور.
مان آغاجی. || دیش بیله مک =

حرصلانغی، بیکه حاضر لائغق.
|| دیش بوغدایی = ۱. چوچق دیش
چیقارمق اعتقادیلر قاینادیلوب
طاغیلان بوغدای. ۲. عاشورا
یا ییلان ایری بوغدای. || دیش
طیبی، حکیمی = دیشلره باقان
طیب متخصص، دیشجی. || دیش
کوسترمک = مقاومت حاضر لائوب
تهدید ایتک. || دیش کچیرمک =
تعرض ایتک، برشی : یاقق : او
دیش کچیرمیسور. || طاقه، یاقه
دیش = صغی اسنان؛ دیش
طاقق. || فیل دیشی = عاج. || اینر
دیشی = اختیارلرک سسکان طقسان
یاشنده چیقاردقیری دیش.

دیش { دیشاری. با : طیش،
طیشاری.

دیشچی { س. دیش خسته قلریته
باقان و چوروکارینی
طولیدر یوب یاخود چیقاران
ویاقه دیشلر طاقان طیب
متخصص و یا متطب و بربر،
دیش طیبی.

دیشچیلک { س. دیش چکمک
دیشچیلکده مهارتی واردر.

دیشش { ص. دیشی اولیان،
دیشلری دوکلش.

دیششیرلک { س. دیش فقتانی.

دیشلک { ص. کدیک، چنتیک.

دیشلیمک { یا دیشلیمک. فت.
دیش کچیرمک،

ایصیرمق : کویک بالدرینی
دیشلیدی.

دیشلیمک { یاخود دشلک. فل.
دیشلیمک (دلفک، یارلق،
دایک دیشک اولغق.

دیشامک { بخ. دیش کچیرمک،
(ایصیرلق.

دیشلی ۱ ص. ۱. دیشی اولان:
دیشلی دیشلی چرخ. ۲. مج.
ضرری طوقور، ضرر ایرانه
مقتدر.

دیشمک { یاخود دشمک. د.
۱ یارمق، دلك: جیبانی
دیشمک.

دیشی ۱ ص. ۱. انسانده و
دیشی ۱ حیوانانده ارکاک مقابلی،
انث، ماده: دیشی کدی: دیشی
هندی. ۲. بری برینه کبر
بر چفتدن عبارت آلات و
ادوات دیکرینی اخذ و قبول
ایدن تکی: دیشی قویچه: دیشی
آناختار = دلیکی. ۳. یومشاق،
ملایم = دیشی دمیر: دیشی سوز.

دیشیک { یا دیشک. ص. دلیکی.
(دانش: دلیک دیشک
= هر طرفی دلنش.

دیشیلی ۱ ص. دیشیلی اولان:
دیشیلی ۱ ارکاک دیشیلی = ارکاک
دیشی ایله برابر.

دیهندی ۱ ص. «ره» حرفی «غ»
دیهندی ۱ کبی تلفظ ایدن ییکی.

دیک ۱ ص. ۱. آشاغیدن یوقا:
دیک ۱ ری به طوغری عمردی
وضیمده بولسان: دیک آغاج،
دیوار: دیم دیک. ۲. پک صارب:
دیک یوقیش، دیک قبا. ۳. تیز،
سرت، یوکک، پک: دیک سس.
۴. طوغریدن طوغری به ودفلی
وحدید: دیک باقیش. ۵. خشین،
خرچین: دیک مزاج. ۶. آشا-
غیدن یوقاری به، قیلرک دیکنه:
دیک تراش. || دیک روزگار =
سفته نك بولنه مقابل جهندن اسن

مخالف روزگار = ۱. آشاغیدن
یوقاری به: دیک جیمقی: دیک
تراش اتمک. ۲. صیق، طوغر-
یدن طوغری ودفت وحدله:
دیک دیک باقی. ۳. سرت، دناد
وخلفته: دیک سوبلک. || دیک
کک = قارشیک، مخالفت اتمک.
|| دیکنه، دیک دیکنه = ۱. خد.
ینه، عکسنه. ۲. ترسنه: دیکنه
تراش اتمک.

دیک ۱ ص. ۱. سکون، راحت.
۲. دوزلک، موازنه،
دک. (متروک ایسده، دیکمک،
دیکلمک، دیکیز و سائر مشتقاتی
مستملدر. ۱

دیکدیرمک { فت. ۱. آیاقده
طور دیرتمق.
اقامه، نصب، رکز ایتمک:
بر طاش، بر دیرک دیکدیرمک:
سجاق، موم دیکدیرمک. ۲.
کوکشمک اوزره یره قودیرمق،
غرس ایشدیرمک: آغاج، باغ
دیکدیرمک. ۳. ایکنه وایلیکه
خیاط ایشدیرمک: چاشیر دیکد-
یرمک، سوکوک دیکدیرمک.

دیکدیرمک { فت. ۱. طور-
(دیرمق: روز-
کار یاغصور دیکدیردی. ۲.
تسکین اتمک، راحتلاندیرمق،
آسوده اتمک: اذهانی دیکدیر-
مک. ۳. سوگندیرمک: موی
دیکدیرمک.

دیگر ۱ ص. فا. باشقه، آخر:
دیگر { دیکر ایش، دیکر آدمز:
دیکری = باشقه سی، آخری:
دیکرلی = باشقه لری.

دیگرگون ۱ ص. باشقه دلو،
(طرز آخرد: متغیر.

حالم دیکر کون اولدی.
دیکسینمک { یاخود تیکسینمک
(وغایلی تیکسینمک.
فل. بریمکدن اکراه کک،
استکراه اتمک، معده یادرغا-
مق: بو یتمکدن دیکسیندم.
دیکسینه { یاخود تیکسینه و
(تیکسینه. س. یتمکدن
اکراه کک، معده یادرغامه:
بو یتمکدن بکا دیکسینه کلدی.

دیکیک ۱ ص. باغ هرک.

دیکمک { بخ. ۱. آیاقده طور-
(دیرلق، اقامه ورکر
ایدلک: دیرک، طاش، سجاق،
موم دیکمک. ۲. غرس ایملک:
چام آغاجی بو موسمه دیکیر.
۳. ایکنه وایلیکه خیاط اید-
لک: بزم انواب دهادیکمدی سی؟
== فل. آیاق اوزره طورمق
و یا قالمق، قائم اولق، دیردک
طورمق، طوروب کیمه مک:
قارشیه دیکدی: اوکنده دیکوب
طوردی.

دیکلمک { یاخود دیکلمک.
(فت. ۱. ایشتمک او-
زره قولاق ویرمک، استماع
اتمک: چالغی، شرق دیکلمک:
قییودن دیکله دی. ۲. قولاق
آصق، قبول اتمک، اصنا
ایلمک: سوز، نصیحت دیکلمک:
وقتيله اخطار ایشدمسه ده
دیکلدی.

دیکلمک { فل. طورمق. حر-
(سک اتممک.

دیکمه ۱ ص. دیکمک فعلی. با:
(دیکمک.

دیکلمه ۱ ص. دیکمک فعلی. با:
(دیکلمک.

دیکلندیرمک { فت. ۱. سکوت
تسکین اتمک. ۲. راحت ایتدیر-
مک. یورغونلوق آلدیرمق:
وجودی دیکلندیرمک. ۳.
سوغندیرمک: مومی دیکلندیر-
مک. || قالی دیکلندیرمک =
اولمک، وفات اتمک.

دیکلنمک { فل. ۱. سکوت
بولوق، طورمق. ۲.
راحتلانق، استراحت اتمک:
بر قاج کون دیکلنمک.
دیکلنمک { فل. قالدوب دیک
تولری دیکلندی.
دیکلنمک { با: دیکلمک.

دیکلی { ص. دیکمش، رکز او-
رانش: دیکلی طاش،
دیرک، موم. || بر دیکلی آغاجی
بودر = هیچ برملک مالک کلدیر.
|| دیکلی طاش = بعضی قوام قدیمه
دن قاله عمودی آتار. (فر-
Pierre druidique).

دیکلیمچی { ص. دیکلن، سا-
مع، مستمع.
دیکلمک { فت. ۱. آفانده طور.
اتمک: برطاش، بردیرک، سنجاق
دیکلمک: شمه دانه موم دیکلمک.
۲. کولکشمک اوزره بره قومق،
غرس اتمک: آغاج، فدان
دیکلمک. ۳. قالی باش آشاغی
چوروب ایچمک: بردستی صوبی
دیکلندی. ۴. ایکنه وایلیکه
دورز وخیاطت اتمک: انواب،
چاشین، سوکوک، یاره دیکلمک.
|| سوزی دیکلمک: دیکمه سوله.
مک، طیاتق. || کوز دیکلمک =
طعم اتمک: طمع نظر دقتی اولتی.

دیکلمک { فل. ۱. طورمق،
اکلمک، سکوت و
اقطاع بولوق: یاغموور، روزکار
دیکدی. ۲. راحتلانق، استرا-
حت اتمک.
دیکمه { س. ۱. دیکمک فعلی. با:
دیکمه { دیکمک. ۲. یوک آلوب
ویرمک و سائر جر ائقل خدمت لرنده
قولالقی اوزره اغاجدن قوریلان
ماچونه.

دیکمه { س. دیکمک فعلی. با:
دیکمک { دیکمک.
دیکن { س. ۱. بعضی نباتانده
دیکن { بولان سیوری و یار
ایکنه، شولک، خار: کل دیکنی،
چالی دیکنی. ۲. دیکنلری چوق
اوت ویا چالی. ۳. آری و عقرب
کمی حیوانات ایکنه سی. ۴. مج.
مابع، انکلی، حائل. || اشک
دیکنی = بیان انکیناری. || اولمز
دیکن = بیان مر سانی. || بوغا
دیکنی = چوبان قالدیدان. || یغمیر
دیکنی = دوه الماسی. || جاقز
دیکنی = بش بارمق. || دوه دیکنی =
مفیلان. || سنجاق دیکنی =
عوسج.

دیکنلی { ص. دیکنی چوق اولان:
دیکنلی چالی.
دیکچی { ص. س. اسکی و بالخاصه
دیکچی { اسکی قوندیره دیکمکه
کین، یامه چی.
دیکچیلک { س. اسکی شیلر
دیکمک صنعتی،
یاهه ییاق.

دیکیش { س. ۱. دیکمک فعلی
وصنعتی. خیاطت:
دیکیشله کیننور. ۲. دیکیشله جک
تی: دیکیشم وارد: دیکیش
دیکمک. ۳. مج. رابطه، علاقه،
ایلیشیک. || دیکیش بانی = بیجان

انواب و سائرده دیکیش کیرمک
اوزره براغیلان فضله. || دیکیش
طوندیرمق = ۱. ایلیشمک. ۲.
ثبات بولوق، دوام اتمک: او
بر برده دیکیش طوندیرماز.
|| دیکیش قالدق = آز قالدق،
مان. مان.

دیکیشچی { س. دیکیش دیکن
قالدق، تروزی
دیکیم { س. دیکمه، دیکیش،
خیاطت.

دیکیمخانه { س. بکک انواب
وسائر مک دیکلدیکی
محل.

دیل { س. ۱. انسان و حیواناتک آغز-
تدهکی معروف عضوه غداپی
تمنه و باغرمقه و بالخاصه انسانده
تیکمه یارار، لسان، زبان: انسان
دیلی، قویون دیلی. ۲. انسانلرک
تکلم ایتدیرکی، لجه، لک بهری،
لفت، لسان، زبان: دنیاده
بیکارجه دیلار سولیتیر: ترکجه
اسکی و ککیش بر دیلر.
۳. مختلف آلات و ادواتک او.
زوجه و یاضی و اکثریا اونبار
قملری: ترازی، دودوک کلید
دیلی. ۴. دیکزک ایچنه اوزانمش
اوزون، قوملق و اوستی دوز
و آلقاق قاره پارچه سی. (طاغلق
و طاشلق اولاننه بورن دینیر.)
۵. مج. غیبت، مذمت، فضل:
الله دینلندن قورنارسون.
|| آغزی وار دیلی یوق، آغز-
نده دیلی یوق = سنس چیقارماز،
متمول، مصوم، محجوب. || ادرنه
دیلی = باشلیجه بو شهرده بابیلان
صغیر دلی باصدرمه سی. || دیز
آلبی = طاؤقره عارض اولان بر

خسته لق، قورباغه جق. || ديل
اوجنده اولنى = حاضر سويلك.
جك قدر خاطره كلوب ينه
قاجق: اوتك آدى ديلك او.
جنده در. || ديل اوزاقى = حدك
خارجنده اوله رق برينك علمنده
سويلك، اطاله لسان، زباند
رازلق ايتك. || ديلي اوزون =
اديسز. || ديل اوغلانى = وقتيله
ترجان يماغى. || ديل باغلامق =
سكوته مجبور ايتك، اسكات
ايتك. || ديل بايلى = يامى بر
جنس بايق. || ديل بورمق،
ديل چيقارمق = اكلك، استيزا
ايتك. || ديل پينيرى = اوزون
يارچهلى بر جنس تازه پينير.
|| ديل طومق = دشمنك احوالى
سويلك جك اسير طومق. || ديلي
طومق = حفظ لسان ايتك، هر
شي سويلكدن احتراز ايتك.
|| ديلره دوشمك = سؤ شهرت
بولق، كوتلكه اشتار ايتك.
|| صيغر ديلي = اوزون ياراقلى
بر نبات، لسان الثور. || قايش
ديلى = حذله تك تعبيرات مخصوص.
صه لى. || قوش ديلي = ۱. كله.
رك هر هيجاسى آرمه سته ديكر
بر هيجا ادخال و تكرار ابدمك
ويا ديكر بر صورتله سويلمك
وييلنر طرفدن آكلاشلامق
اوزره بر قاج كسى آرمه سنده
مُتفق عليه اويديرمه لسان.
۲. ديش بوداق نخى. || ديلرده
كركمك = فسالقه شهرت بولق.
|| ديلي كيمك = صوصق، اختيار
سكوت ايتك. ديله كلك = ۱.
سوء شهرت قازانق. ۲. سويلك.
|| سكوبك ديلي = قزىلق اونى

|| كوكچك ديل = بوغاز ده بوقا.
ريدن آشاغى به صارقان كوكچك
ات يارچهسى، لهات.
|| ديلاق { س. اناك عضو تناسلى
ايجنده كي ديلك، نظر.
ديلباز { ص. تر. ديل = لسان
فا. باخت = اويشامق.
دلبازه تقليداً تعبير سقيم } سوز
بولوب طاتلى طاتلى سويلين
مقابلى = پيسيريق.
|| ديلچك { س. ۱. كوكچك ديل،
ديل شكلنده كوكچك
آلت. ۲. ديلاق، نظر.
ديلسز { ص. س. ۱. لقردى
سويلمه، ابكم. لال:
ديلسز برديليقي؛ صاغرو ديلسز
مكتي. ۲. سكوتى، ساكت،
سس چيتارماز، حليم: ديلسز بر
چوجق.
ديلسزلك { س. لافردى سو.
يا مينك حالى، ابكم:
ديلسزكه زور شى.
ديلك { س. ۱. آرزو، تمنى، رجا:
سزدن برديلكم واردر.
۲. ايتك، مطلوب، خواهش:
ديلكنى برينه كيتيمك.
ديلششمك { ف. ۱. سويلشمك،
مكالمه، مصاحبت
ايتك: هنرى وار ايسه كلسون
ديلشلم. ۲. اجنبى ديليله
قوشمق.
ديلشمك { فل. ۱. ديله كلك،
ديل پيدا ايدوب
سويلك: برچيقي ياشنده او قدر
ديلفك! ۲. ديلي آجيلوب چوق
سويلك. ۳. ادبزلك ايتك.
۴. ديلره دوشمك، مذموم و
مدخول اولق.
|| ديلي { ص. چوق و اى سويلر:
بك ديلي بر چوجق.

ديلباج { س. ترجان.

ديلمك { ف. اوزون اوزون
يارمق، ديلم ديلم
كيمك: قارپوزى ديلمى.

ديلمك { ياخود ديله مك. ف.
۱. ايتمك، آرزو
ايتك. ۲. آرامق، ايتمك، طلب
ايتك: ديله نه ديلسهك.

ديلمنجى { س. ۱. آوج
آجق و سازه ايتين فقير و محتاج
آدم، سائل، كدا: قويه برديلمجى
كلدى. ۲. بچه هر شى ايتمكدن
اوتانيمان عارسز و طعمكار: اويك
ديلمجى بر آدمدر.

ديلمچيلىك { س. ۱. ديلمجى حال
وصف، سؤال،
سانلك: قابت ديلمچيلىك ايتكه
مجبور اولدى. ۲. بچه عارسزلى،
طعمكارلى.

ديلدنيرمك { ف. ديلمكه مجبور
حال كيتيمك: بو اسرافات بر
كون كنديسنى ديلدنيره جكدر.

ديلمك { فل. ديلمچيلىك ايتك:
او كسز چوجق سو.
قافرده ديلمكه مجبور اولدى. =
ف. ديلنيره سته ايتمك، بويله
ايتسيه رك اله پكريمك: بن اوفى
ديلنم سزه فصل و برهم.

ديله مك { ف. با: ديلك.

ديليم { س. اوزونلغنه كشمش
يارچه، طبيعى بويله يار.
چهلره منقسم بر شينك بهر
يارچهسى، على الاطلاق يارچه،
قطعه: بر ديلم قارپوز، پورتقال

دیلیمی، بر دیلم اتمک؛ دیلم
دیلم گیمک.

دیمک { فتح. ۱. سولنک، آغزندن
{ بر سوز چیقارمق؛

نه دیدی؟ یارین کل دیدی؛ بن
برشی دیدیم؛ سزک دیدیکیزی
آکلادق. ۲. اسم ویرمک، نام
طاساق، تمیمه اتمک؛ بوکا نه
دیرلر؟ سز بوکا نه دیرسکیز؟
عربیده آنه نه دیرلر؟ هیمالیه

دیدکیزی سلسله جبال. ۳. نقل
و روایت اتمک؛ اوپله دیرلر؛
اقتسام کلدی دیورلر. = فل.

معنا ویرمک، بر معنایه کلمک؛
بو سوز نه دیمک؟ فارسیده
اسب آت دیمکدر. || دیمک او.

لیورکه = پنی، بوندن شو
آکلاشیلورکه؛ دیمک اولیورکه
سز درسه دوام ایتمیه جکسکیز.

|| نه دیمک؟ نه دیمک اولسون؟
او فصل اقردی؟ اوپله شیئی
اولور؟ || یوق دیمک = ردا اتمک،
قبول ایتمه مک.

دیمومت { س. عر. داتلمک،
{ دوام، سورمه؛ دیمو.

مت عمر و اقبالکیز ایچون دعا
ایدرم.

دیمه { س. دیمک فعلی. با. دیمک.

{ س. ار. ورو اتمک نه طو.
دیمی { قومش ینوق و یا یوک
قاش و یا بز و شیاق و ساثره.

{ س. عر. ج. ادیان، الله
تین { عبادت و معنویاته اعتقاد
خصوصنده هر ملنک طوطدینی

یول؛ دین اسلام، دین مبین،
دین حق، دین باطل؛ دنیاده
یک چوق ادیان واردر. || یوم.

الدين = قیامت کونی.

دین { س. عر. ج. دیون.
{ بورج، بر مدت معینه
ختامنده اودنمک اوزره فائضه

و یا فائضز آلمش آچقه؛ دینی
چوقدر؛ دیونه مستغفر قدر.

|| دیون عمومی = دولنک عموم
دیونه قارشئ تخصیص ایلدیکي
وارداتی قبض و اداره ایدن
دائرة مخصوصه.

دینا { ح. عر. دینجه، دین اعتبار.
{ ربله، دین نقطه نظرندن؛
قار دینا و عقلاً مذمومدر.

دینار { س. عر. ج. دنانیر.
{ اسکی بر آلتین سکه که
تقریباً بر چاریک لیرا قیمتنده

ایدی؛ دینار و درم = آچقه.
دینپور { ص. فا. (عر. دین = م. فا.
{ پروردن = بلمک} دینه
خدمت و مظاهرت ایدن.

دینپناه { ص. فا. (عر. دین = م.
{ پناه = ملجأ} دینک
طیاندینی، دینه رکن و استناد که
حکمنده اولان؛ پادشاه دینپناه.

دینج { ص. وجودی صاغلام،
{ قوتدن دوشمه مش، توانا،
تندزست؛ خیلی یاشلی ایسه ده
دینجدر؛ دینج بر آت آرایورم.

دینچلمک { س. صاغلامق، توا.
{ نانی، تندرستلک.
دینچلمک { فل. صاغلاملاشقی،
{ توانا و تندرست
اولقی.

دیندار { ص. فا. احکام دینییه
{ حقیله رعایت ایدن،
دینک اوامر و نواهیسنه تابع
بولان، متدین؛ دیندار آدمدر.

دیندارانه { ص. ح. فا. دینه
{ رعایت ایدن آدمه

مخصوص و یا یاقشیر صورته؛
بر معامله دیندارانه ده بولندی؛
دیندارانه حرکت ایدبور.

دیندارلق { س. احکام دینییه
{ تمایله رعایت، تدین؛
او آدمک دیندارلقی معلومدر.

دینداری { س. فا. دیندارلق. ن.

دینیز { ص. هیچ بر دینله متدین
{ اولمان و یادینک احکامنه
رعایت ایتین، ملحد؛ دینیز آدم.

|| مج. مرحمتیز، اللهدن قورقاز.
دینیزلک { س. هیچ بر دینله
{ تدین ایتمیش، دینیز
آدمک حالی، الحام؛ دینیزلک
بتون عالمده مذمومدر؛ دینیز.

لکله اتیام اولغشیدی، || مج.
مرحمتیزلک، غدارلق.

دینشکن { ص. فا. (عر. دین =
{ شکستن = قیریق} دینی
دینی قیران، دینک علاننده بولان.

دینشکنانه { ص. ح. فا. دینی
{ قیره حق و اضرار
ایده جک صورتده؛ بر طاقم
اقوال دینشکنانه ابله؛ دینشکنانه
حرکت اتمک.

دینلمک { ج. ۱. سولنک؛ اوپله
{ بر سوز دینلدی؛ بو
ایش حقنده نه دینلدی، نه دینله.
جکدر؟ ۲. اسم قوشق، تمیمه
اولنقی؛ تاغراف دینلن یکی
ایجاد. ۳. نقل و روایت اولنقی؛
هندستانده یه و یا ظهور ایتدی
دینلیور.

دینلمک { ج. ۱. سولنک؛ اوپله
{ بر سوز دینلدی؛ بو
ایش حقنده نه دینلدی، نه دینله.
جکدر؟ ۲. اسم قوشق، تمیمه
اولنقی؛ تاغراف دینلن یکی
ایجاد. ۳. نقل و روایت اولنقی؛
هندستانده یه و یا ظهور ایتدی
دینلیور.

دینلمک { ج. ۱. سولنک؛ اوپله
{ بر سوز دینلدی؛ بو
ایش حقنده نه دینلدی، نه دینله.
جکدر؟ ۲. اسم قوشق، تمیمه
اولنقی؛ تاغراف دینلن یکی
ایجاد. ۳. نقل و روایت اولنقی؛
هندستانده یه و یا ظهور ایتدی
دینلیور.

دینلمک { ج. ۱. سولنک؛ اوپله
{ بر سوز دینلدی؛ بو
ایش حقنده نه دینلدی، نه دینله.
جکدر؟ ۲. اسم قوشق، تمیمه
اولنقی؛ تاغراف دینلن یکی
ایجاد. ۳. نقل و روایت اولنقی؛
هندستانده یه و یا ظهور ایتدی
دینلیور.

دینلمک { ج. ۱. سولنک؛ اوپله
{ بر سوز دینلدی؛ بو
ایش حقنده نه دینلدی، نه دینله.
جکدر؟ ۲. اسم قوشق، تمیمه
اولنقی؛ تاغراف دینلن یکی
ایجاد. ۳. نقل و روایت اولنقی؛
هندستانده یه و یا ظهور ایتدی
دینلیور.

دینلمک { ج. ۱. سولنک؛ اوپله
{ بر سوز دینلدی؛ بو
ایش حقنده نه دینلدی، نه دینله.
جکدر؟ ۲. اسم قوشق، تمیمه
اولنقی؛ تاغراف دینلن یکی
ایجاد. ۳. نقل و روایت اولنقی؛
هندستانده یه و یا ظهور ایتدی
دینلیور.

آمر بقاده بولان برجس حیوانه
آیاغه دینیر.

« دینلک » ایله « دینلک » آراستدکی
فرق ظاهر د: « دینلک » عادتاً مجهول
اولوب نائب فاعل آلیر؛ « دینلک »
ایسه سیدلک و کافک کچی نائب فاعلی
دغما عذوقی مجهول لردن اولوب برابر
ذکر اولتان اسم مفعول ایله حانده،
ایراد اولنور: بو شویله دینلیر؛ یوکا
شویله دینیر.

{ ص. عر. ن: دینیه، دین و
دینی } مذهب منسوب و متعلق:
امور دینیه.

{ دینو } یاخود ده. د. ۱. کویا،
دینو، سوزده، دهرک، صانکه:

بوکون درس یوقدر دیو بی
مکتبه کیتمکدن آلیقودی. ۲.

ظنیه، ادعاسیله، بهانه سیله: بن
امکدارم دیو کوشه ده او توروب
هیچ بر ایش کورمک ایستیمور.

{ ص. فا. تر. زبازدی: دو }
دیو { شیطان، جن، عفريت، } دیو
آینه بی = اشیایی بیودن آینه؛
کندیخی دیو آینه سنده کورمش؛
کندیخی بولک ظن ایته، مفرور،
خود بین اوله.

{ ص. فا. تر. زبازدی: }
دیوار { دووار } کرک بناک بر

طرفی تشکیل ایتک و کرک بر
عمل احاطه ایتک و یا بولک ایچون
طاشیدن و یا طوغل و کیر بیچدن
سد، جدار، حائط: اولک درت
دیواری؛ بانچه دیواری؛ آره
دیواری؛ قوری دیوار = خر-
جسزی؛ دیوار چکمک = دیواره
احاطه و یا تقریبی ایتک.

{ ص. دیوار و کارکی
دیوارچی } ایته یابان صنعتکر:
دیوارچی اوستسی.

{ ص. دیوار و کارکی
دیوارچی } ایته یابان آدمک
صنعتی و مسلکی.

{ دیوان } سذ. عر. ج: دواون.
{ فارسیدن مرع } ۱.

بیوک مجلس، مجلس عالی: دیوان
قورلق. ۲. اوللری مرافعات

ایچون قوریلان مجلس عالی:
دیوان همایون؛ آمدی دیوان

همایون = و قتله بومجلس عالیک
باش کاشی: ایرم باب عالی دن خاک پای

شاهانه به عرض اولتان خور.
صاتی تقدیم وارساله و ارادات

سندیه بی تاقیه مأمور اولان
قلک ریسی. ترجمان دیوان همایون =

حضور همایونده ترجمانق وظیفه.
سنی ایضا ایدن ذات. ۳. بر

شاعرک اشعار بی قافیه لینه کوره
حروف هجا ترتیبیه مجامع اولان

مجموعه: دیوان باقی، دیوان نابی،
دواون شمار، } دیوان اقتدیسی =

وقتله وزرائک رسمی و خصوصی
باش کاتیلری که امور تحریریه.

لری اداره ایدرحادی. } دیوان
تمیز = مقدمات هرولایت مرکزنده

بولسان محکمه تمیزه ویران
اسعدر: دیوان تمیز ریسی. } دیوان

حرب = عسکرلری محاکمه ایتک
اوزده قورلش عسکری محکمه

فوق العاده سی، دیوان حرب
عرفی = قانون عرفی تحتنده بولتان

مماکتده امور سیاسیه دن واسا.
یش و انضباطه متعلق ایشلردن

طولایی مظنون اولانلری محاکمه
ایتک اوزده قورلش محکمه

عسکریه. } دیوان طورمقی =
ویرله جک و امری اخذ و تاقی ایچون

آلجی اوزره الاربی قاوشد یروب
طورمقی. } آتاق دیوانی = فوق.
الماده احوالده محاله قوریلان
مجلس.

{ ص. فا. قافیه اعتباریه
دیوانچه } حروف هجا ترتیبیه
مرتب کوچک مجموعه اشعار.

{ ص. فا. اوطلر آره.
دیوانخانه } سندکی واسع صو-
فه، صاله.

{ ص. فا. ۱. دلی، مجذوب.
دیوانه } ۲. آبدال، آلیق.

{ ص. ۱. دلیک. ۲.
دیوانه لک } آبدالق، آلیلق.

{ ص. عر. ن: دیوانیه.
دیوانی } دیوانه منسوب و متعلق:

مناصب دیوانیه. } خط دیوانی =
دیوان همایونده فرمان ویرانلک
تحریریه مخصوص کوزل و
کرفتلی بر نوع یازی. = سذ.
خط دیوانی.

{ ص. عر. قاریسک
دیووت } ناموس سزلنی چکن
غیرتسز و آلجاق آدم.

{ ص. قاریسک ناموسز.
دیووتلق } لنی چکک آلجاقلی.

{ ص. با: دویرمک.
دیویرمک } با: دویرمک.

{ ص. با: دوشیرمک.
دوشیرمک } با: دوشیرمک.

{ سذ. ج. عر. فد: دین.
دیون } با: دین.

{ ص. با: دویوت، دوات.
دویوت } با: دویوت.

{ ص. با: دیو.
دیه } با: دیو.

{ ص. فا. تاج، اکلیل.
دیهیم } با: تاج، اکلیل.

ذ

{ ذل. س. اعر. ذال. س. }
 الفباى تركينك اون برنجى
 حرفى اولوب، عربدن مأخوذ
 كلسه و بر قاج فارسى كله
 مخصوصدر. عربده يونايك
 له حرفى كى يلك بر تلفظه
 اوقونور سهده، تركهده بو
 سس مقود اولديندن، لسانزده
 « ز » كى اوقونور : ذهن،
 لذت، ختامپذير كى. اسكى
 اقوام ساميه. دخی بو مخرجى
 غائب اتمش اولدقندن، عبرانى
 و سريانى الفبا سنده موجود
 اوليوب، « تخذ ضظغ » حروفى
 مياننده عربل طرفندن ضم
 اولغشدر. اصل ابجد صره سنده
 يكرى بشهى حرف اولوب،
 (د) حرفنه مشابهت شكله.
 سندن طولايى، اونك صره سنده
 كيريلشدر. ابجد حسابنده
 ۷۰۰ رقمه معادلدر. اسكى
 اصول اوزره مختصر تاريخلرده
 ذى الحجه و « ا » ايله برابر
 ذى القعدة علامتدر.
 { ش. مر. بو، شو. } يالكز
 { بعض تعبيرات عربيه ده بو.
 لنور : } يند ذاه بوندن صكره؛
 كذا، هكذا = بيله، بونك كى .

{ ص. عر. دائما مضاف اوله رق }
 قوللايلاق « ذو » صفتيك
 حالت نصي اولوب نادراً لسا.
 نغزده بو حالده قوللايلاق : يا
 ذالجلال والاكرام.
 { س. عر. ج : ذوات.
 } لسانغزده اكثرثيا غلط
 اوله رق مذكر اعتبار اولنور. ۱.
 كندى، نفس : بالذات
 كدى = كنديسى؛ ذات مسئله =
 مسئلهك كنديسى. ۲. اصل،
 جوهر، عين، صفت مقابلى :
 اسم ذات = بر ذاته دلالت ايدن
 اسم، صفتك غيرى. ۳. معتبر
 و معزز شخص : ذات كبريا = جناب
 حق؛ ذات رسالتناهي؛ ذات
 شاهانه، ذات عالي حضرت
 بادشاهى؛ ذات صدارتيناهي و
 سائر؛ ذاتك، ذات علياكر،
 ذات عاليلى؛ فلان بك خلق
 بر ذاتدر؛ ايله ذواته كوريشكى
 هر كس آرزو ايدر. || بالذات =
 كنديسى، وكيل و ساطيله اوليه.
 رق : بالذات كيدوب زيارت
 ايتدى. || ذات البين = ايكي ويا
 زياده شخص بينندهكى مناجات :
 اصلاح ذات البين اتمك = آرم.
 لرني بولق. || حد ذاتنده =

عارضى اوليه رق : اوجد ذاتنده
 متيزدر.
 { ص. عر. } « ذو » صفتيك
 ذات { مؤنثى صاحبه، متصرفه،
 مالكة، حائزه، اهل : ذات الزوج =
 قوجهلى (قادين) . || ط. مختلف
 اعضاى بدنه مضاف اوله رق
 اولرك التهايدن عبارت انواع
 امراضك اصطلاحات فنيه -
 تشكيل ايدر : ذات الجنب = يان
 زاريناك التهاى؛ ذات الرئه = آق
 جكر التهاى؛ ذات الكبد =
 قره جكر التهاى؛ ذات السكليه =
 بوكر التهاى؛ ذات المشانه =
 مشانه التهاى و سائر. || نا.
 حيوانات و نباتات اصطلاحاتنده
 دخی كثرته بولنور : ذات
 الشدايا = مملى حيوان، ذات
 البطون و سائر. || ه. ذات
 الكرى = صور كواكبند برى.
 [فر. Cassiopee].
 ذات { ح. عر. } حد ذاتنده
 { اوله رق، طبيعى و جبلى او.
 له رق : ذاتاً ضيف ايدى بو
 خستهلى كنديسى بديتون دو.
 شوردى. ۲. كنديلككندن،
 مخصوص اوليه رق : او ذاتاً
 چارشى به كيده جكدى بن ده

یوزده بر جزئی. || ذره قدر،
ذرة ماء هج، اصلا.

ذُرَّیَّت { س. ع. ج. ذریات،
ذُرَّیَّت { ذراری. (نشر دیمک
اولان «ذر» دن | نسل، صوی،
اولاد واحقاد، بر آدمک سایندن
کن انسانی جنسی: اونک ذریخی
قالدی: هرکس ذریت بر افرق
وظیفه سیله اولنجه مجبوردر.

ذَرِیعَه { س. ع. ج. ذرایع،
ذَرِیعَه { وسیله، بهانه، واسطه،
مناسبت، سبب: ذریعه حسنه.

ذَقَن { س. ع. ج. اذقان. چکه،
ذَقَن { آغزک آلتنده ایکی اکک
کیکنک برلشدیکی بر، زخمندان.
ذَکَا { س. ع. (ذکاوت «
ذَکَا { غلظدر | ذهن ککینلکی،
سرعت انتقال، زیرکک، فظا.
نت: اصحاب ذکادن بر آدم.

ذَکَاوَت { س. ذکا برینه قوللا.
ذَکَاوَت { نیورسه قده، عربی
اولیوب، غلظدر. «ذکاء»
دیملی.

ذَکَر { س. ع. ج. اذکار. ۱.
ذَکَر { آگمه، خاطره کتیرمه،
یاد، تذکار. ۲. آغزه آلمه،
اسمی بیان ایتمه، شفاهاً و یا تحریراً
تصریح اسم: بر شاعرک اسمی
ذکر ایتمکین شعرینی نقل
ایتمه ملی: اونی مورخین صره.
سنده ذکر ایتمش: زبورده
حضرت موسی (عم) ک اسمی ذکر
اولفور. ۳. بیان، افاده: اونی
یوقاریده ذکر ایتمش: بونک
ذکری کجمدی. ۴. تسبیحه و
مختلف صورتده اسماء حسنانی
سویله، ورد چکمه: هر نماز دن
صکره بر ساعت ذکر ایدر: در.

ذَائِق { ص. ع. ذ: ذائقه،
ذَائِق { «ذوق» دن سف،
طادان، لذت طویان: قوه
ذائقه = لذت طویق حاسه سی.
ذَائِقَه { س. ع. حواس خسه دن
ذَائِقَه { لذت طویق حاسه سی،
قوه ذائقه.

ذَبَاب { س. ع. سیکک، مکس.
ذَبَح { س. ع. ۱. یوغازلاره،
ذَبَح { کسمه: بر قویون ذبح ایتمک.
۲. قربان کسمک: ذبح قرابین.
ذَبَحَه { س. ع. ط. قوش پلازی:
ذَبَحَه حاتقه: ذَبَحَه کاذبه،
ذَبَحِیَّه { س. ع. قصابلرک کسد.
ذَبَحِیَّه { کتری حیوانات دن آلان
رسم.

ذَبِیح { ص. ع. (ذبح «دن
ذَبِیح { ص. ع. قربان کیش و یا
کیله جک: زجه ذبح حضرت
اسماعیل (عم) در.
ذَخَار { س. ع. ج. ع. قد: ذخیره.
ذَخَار { با: ذخیره.

ذَخِیرَه { س. ع. ج. ذخائر.
ذَخِیرَه { وقتنده صرف اولنقی
اوزره تدارک و انباره وضع او.
لنان ماکولات: ذخیره تدارک
ایتمک: ذخیره انباری.

ذِرَاع { س. ع. ۱. انسانک
ذِرَاع { دیرسکندن اورته پار.
منی اوجنه دک اولان طول،
آرشین. ۲. یکرمی دوت یارمغه
منقسم اولان آرشین: ذراع
معماری: ذراع اعشاری = متره.
ذِرْوَه { س. ع. تیه، طاقک
ذِرْوَه { اک یوقاری نقطه سی:
ذروه جبل.

ذَرَّه { س. ع. ج. ذرات، پک
ذَرَّه { کوچک پارچه، بر آیه کک

بعض شیئر ایصماریلام.
ذَاتِ { ص. ع. ذ: ذاتیه. ۱.
ذَاتِ { ذات واصل و جوهره
منسوب و متعلق، عارضی اولیان:
فضل و کرم اوندۀ ذاتی بر
خصلتدر: مکارم ذاتیه سی اقتضا.
سجه. ۲. ذات و شخصه مخصوص،
خصوصی، شخصی: بعض مصالح
ذاتیه سک تسویه سیون ماذوناً
ملکتنه کیتدی. || ط. خسته ک
ذات و شخصه مخصوص حال،
فر. Idiotique = ح. تر.
ذاتاً، کسندیلندن، طبیعی او.
لهرق: ذاتی موسیقی به استمدادی
وار ایدی.

ذَاتِیَّات { س. ج. ع. ذات و
ذَاتِیَّات { شخصه عائد خصوص.
صات، شخصیات: ذاتیانه او.
غرائق ابی شی دکلدر.

ذَاکِر { ص. س. ع. «ذکر» دن
ذَاکِر { س. ع. ۱. ذکر ایدن،
ذکر و ورد و تسبیحه مشغول.
۲. تکیه ده الهی اوقویان آدم.
ذَال { س. ع. «ذ» حرفک
ذَال { اسم عربی سیدر. نقطه ملی
اولسی مناسبته ذال معجمه
دخی دینلر.

ذَالِک { ش. ع. با: ذلک.

ذَاهِب { ص. ع. (ذهاب «
ذَاهِب { دن سف، ۱. کیدیجی،
کیدن. ۲. بر فکر و وظنه
اویان، صایان، قائل اولان: او
بویله بر فکره ذاهب اولدی:
بن سزک کلیه جککزه ذاهب
اولدم.

ذَاهِل { ص. ع. (ذهول «
ذَاهِل { دن سف، ۱. احوال ایدن،
احمالی، مسیب.

ویشلر شمعی ذکرده درل.
 { یالکر آغزله اولیوب قلب و
 ذهنکده اللهله مشغولیتی شرط
 اولدیفنه بولفتک معنای اصلیمی.
 ده شاهددر. — جمعی باشلیجه
 بو معنا ایله مستملدر. } ۵.
 مدح، ثناء، ستایش، ایملکه یاد:
 سزک عماریه اخیرمه یارارقلر.
 کزی ذکر ایدیلورلردی. || ذکر

جیل = ۱. مدح، ثناء، ستایش،
 مدح و ثنا ایله اسمی یاد اولغنه:
 کچن کون فلان برده ذکر جیلکر
 کچدی. ۲. مکتب شاگردانه
 توزیع مکافاة صره سنده مکافاته
 مستحق اولیوب ده بسبتون
 محزون براغلرله ده تجویز او.
 لیمانلره ویریلن مطبوع برکاغده
 مکافات استحقاقه تقری کوستریر.

{ سندن. غر. ج: ذکور.
 ذکور } ۱. ارکک، انسان و حیوان
 نلک ارککی: (بومعاده مفردی
 زبازد دکلدر) بو وقف قولینی
 اولاد ذکوره انتقال ایدر. ۲.
 عضو رجلیت، آلت تناسل ذکور.

{ سندن. ج. غر. فد: ذکر.
 ذکور } ۱. ذکر.

{ سندن. غر. ذ: ذکیه.
 ذکی } { «ذکاء» دن صند. }
 ذهنی کسکین، سریع الانتقال،
 فطین، زیرک، پک ذکی چوققدر.
 (تمیز و ظاهر دیمک اولان «زکی»
 ایله التباس واقع اولمالیدر.)

{ سندن. غر. و:
 ذل }

{ سندن. غر. آلفاقی، مذ.
 ذلت } لت، دنانت، فرومایه لک:
 انسان کندینی ذله، ذلته القیا
 ایتمه ملی؛ ذل و دنانشله، ذلته

ایله حق ایش اکسک اولسون.
 { ش. غر. } عربیده کافی
 ذلک { مفتوح ایسه ده، لسانزده
 ساکن اوقونوب، بالکیر بعض
 تعبیرات عربیه ده مستملدر. } بو،
 شو: مع ذلک = بونکله، شونکله
 برابر؛ کذلک = بونک کبی، بویه،
 ایضا؛ بناءً علی ذلک = بونکا بناءً،
 بونک اوزرینه.

{ ص. غر. } «ذلة» دن سمی.
 ذلول { مطیع، یاواش، رام. ذ.
 ذیل { ص. غر. ذ: ذلیله. } «ذات»
 { دن صند. } آلفاق، دنی،
 فرومایه، خوار، حقیر.

{ سندن. غر. بزینک کوتیلکی
 ذم } سونله، عیلامه، یرمه،
 چکشدیرمه، قدح، هجو: فلان
 آدمی ذم ایتدی، انسان یارینی
 اغیارنه ذم ایتمه ملی؛ آغزی
 ذمه آلیشدیرماملی.

{ سندن. غر. کندی طرفینی
 ذم } سندن. غر. فد: ذمیه.
 ذمائم { سندن. ج. غر. فد: ذمیه.
 ذمائم } ۱. حایه، وظیفه و مجبو.
 ریتی: اونک ذمام اداره سی نمونده
 بولنیورل.

{ ص. غر. } «ذم» دن سمی.
 ذمام { چوق ذم و قدح ایدن،
 فصال، چکشدیریجی.

{ سندن. ج. غر. فد: ذمیه.
 ذمائم } ۱. حایه، تصاحب، وقایه

{ سندن. غر. ج: ذم.
 ذمت } ۱. حایه، تصاحب، وقایه
 مجبوریتی، بزینک امنیتتی تعهد.
 اهل ذمت = بر دولت اسلامی.
 نلک تحت تابعت و حایه سنده

بولان اهل کتاب یعنی خرستیان
 و یهودیلر. ۲. عهد: فلاک
 ذمتنده شو قدر آله جنم واردر؛
 صندق آقچه سندن ذمتنه یاره

کچیرمش؛ بواش بنم ذمتده در،
 بنم واجبه ذمتدر. ۳. بر آدمک
 کندی عهدنه سنه کچیروب تأدیه.
 سنه مجور اولدیفنی آقچه، دین،
 بوج: سابق و زنه دارک بر
 خبلی ذمتی چمقدی؛ خزینیه
 ذمتی واردر. || تبریه ذمت =
 عهدنه سندن بر شو؛ اولدیفنی،
 بری الذمه اولدیفنی بالحاسبه و یا
 بالحاکمه اثبات اتنه: او تبریه
 ذمت ایتدی: تبریه ذمت مضبطه.
 سی = بر مأمورک حین انقضائده
 بر کونه الیشکی اولدیفنی مبین
 یدینه ویریلن مضبطه. — عربی
 تعبیرانده «ذمه» صورتنده
 قوللانیلر: بری الذمه = تبریه
 ذمت ایتش، ایلمیشیکسر.

{ سندن. ج. غر. فد: ذمت.
 ذمم } ۱. ذمت.

{ سندن. ص. غر. ذ: ذمیه.
 ذمی } { «ذمت» دن سمی. }
 دولت اسلامی نلک تحت تابعت
 و حایه سنده بولان غیر مسلم،
 رعیه، رعایا. (عربلر زماننده
 قوللانیلوب، ایوم پک مستعمل
 دکلدر.)

{ ص. غر. ذ: ذمیه. } «ذم».
 ذمیم { دن صند. } ذم و قدحه
 مستحق، بکنتیلجه، مذموم،
 معیوب: اخلاق ذمیه.

{ سندن. ج: ذمام. مذ.
 ذمیه } ۱. ذم و قدحه
 و حصت و یا فعل و عمل، سو.

{ سندن. غر. ج: ذنوب.
 ذنب } کناه، اثم، صوج: ذنب
 چوقدر؛ جنساب حقدن ذنوبک
 غفونی دیلرم.

ذَبَّ { سذ. جر. ج : اذئاب .
 ذَبَّ { قذروق، دم، ذبالة: نجم
 ذوالذنب، || ذب الاسد = اسد
 برجنك كوكبي. || ذب الدجا
 ج = دجاجه صورتك كوكبي.
 || ذب قيطس = قيطس صورتك
 كوكبي .
 ذُنُوب { سذ. جر. مر. فد: ذنب.
 ذُنُوب { با: ذنب.
 ذُو { صد. مر. ذ: ذات. جر. ذ:
 ذُو { ذوی. جر. ذ: ذوات. مضاف
 قولانیلوب، بهضاً حالت جری
 اولان « ذی » و نادراً حالت
 نصی اولان « ذا » صورتنده
 بولنور. صاحب، مالك، متصرف،
 حائر: ذوالوجهین = ایکی یوزلی؛
 ذا الجلال = جلال صاحب؛ ذی
 شان = شانی؛ ذوی القول =
 عقلیلر، انسانلر؛ تجار ذوی ال-
 حبار = معتبر تاجرلر. || علوم ریاضیه
 وتاریخ طبیعی وسائر اصطلاح
 حائنده جوق قولانیلیر: دوسته
 الوجوه = اون ایکی یوزلی؛ ذو
 اربعة الاضلاع = درت ضلعلی؛
 ذو وجوه کثیره = جوق یوزلی؛
 ذو الازهار الظاهره = آشکار
 چیچکی؛ ذو الیادی الاربعه =
 درت الی وسائر. — بواسطه
 حاک اکثری ذاتاً ستم الترتیب
 ویک اوزون اولوب، یزلینه
 مثلاً: سداسی الوجوه، رباعی-
 الاضلاع، کثیر الوجوه، ظاهر
 الازهار، رباعی الیادی یاخود
 چار دست کی مختصر وطوغری
 اصطلاحات ترتیب وقبولی اقتضا
 ایدر .
 ذُؤَابَه { سذ. مر. ج : ذوائب .
 ذُؤَابَه { برجم، زلف، کيسو:

کوکب ذوالذؤابه: نجم کيسودار.
 ذَوَات { سذ. جر. مر. فد: ذات.
 ذَوَات { با: ذات.
 ذُو الْفِقَار { سذ. مر. اصل
 فخر کائنات (صلم) افندمرك
 مشهور رطلهی که بدر غزاستنده
 اول حفرته یکوب، ارنحال نبو-
 یلرندن اول حضرت علی المرتضی
 (رضه) افندمزه اعطا بیور-
 لشیدی .
 ذُو الْقَرْنَيْن { سذ. مر. مشهور
 ذُو الْقَرْنَيْن { اسکندره ویرلش
 اولان لقبدر .
 ذُو الْمَعَاشِين { صد. مر. (ایکی
 ذُو الْمَعَاشِين { یاشایلی } تا. هم
 قرده هم دکنزده یاشایه بیان
 حیوانلره دینیر، فر. Amphibie.
 ذُو الْوَجْهَيْن { صد. مر. ذ: ذات.
 ذُو الْوَجْهَيْن { الوجیهین. ایکی
 طرفلی، ایکی یوزلی، ایکی صو-
 رته استعمال اولنه ییل .
 ذَوَائِب { سذ. جر. مر. فد:
 ذَوَائِب { ذؤابه. با: ذؤابه.
 ذَوَابَن { سذ. مر. اربعه: ذوبان
 ذَوَابَن { ایتک = اریک.
 ذَوَق { سذ. جر. ۱. طامعه،
 ذوق ناصلدر؟ ۲. حواس
 خسه دن بری که آغزله طو-
 یلیر، قوه ذائقه. ۳. لذت
 طویعه، مثلذ اوله. حفظ،
 محظوظیت، خوشلاننه شو بنا،
 شو سوز، شو یت، شو یازی
 ذوقه کیتدی؛ بونده نه ذوق
 وارددر؟ بونک بر ذوق وار-
 میدر؟ ۴. اینی کوتیدن فرق
 و تمیز ایتک خاصه طیبیه سی

واقداری، حسن طیبیت: او
 آدمده الله یچون ذوق وارددر.
 ۵. اکلفه، جنبش، طرب،
 کیف، صفا: سن ذوقه باق؛
 او حریف ذوقری یوزدی؛
 ذوق وصفاسیله مشغول آدم؛
 ذوق ایتک. ۶. اکلفه، استهزا:
 برنی ذوقه آلتی. || ذوقه
 باقی = ذوق وصفاسیله مشغول
 اولوب ایشه قاریشماق. || ذو-
 قی چیقار مق = بحق صفاسی
 سورمک: اورانک ذوقی او
 چیقاردی. || ذوق چیقماق =
 بحق صفاسی سورمک، لذتی
 طویلق کرمه تک بویله ذوق
 چیقماق. || ذوقه کیتک = خوشه
 کیتک، موجب حظ و منونیت
 اولتی، بکنک: یوسوز ذوقه
 کیتدی. || ذوقه مجبور = ذوق
 وصفایه دوشکون .
 ذَوَقْلَدِیْرْمَک { فت. استهزا
 ذَوَقْلَدِیْرْمَک { ایتدیرمک،
 باعث استهزا اولتی؛ هرکی
 کندیسيله ذوقلدر یور .
 ذَوَقْلَمَک { فل. اکلفه، استهزا
 ذَوَقْلَمَک { ایتک: سز بخله
 ذوقلنیرد میسز؟
 ذَوَقِیَاب { صد. فا. (عر. ذوق =
 ذوقیاب { لذت. فا. یافتن = بو-
 لتی) لذت بولان، مثلذ اولان:
 او آدم بویله شیشلردن ذوقیاب
 اولور .
 ذَوَقِیَات { سذ. جر. مر. ذوق
 ذَوَقِیَات { واکلفه به منطقی
 شیشلر .
 ذَوِی { صد. جر. مر. فد: ذو.
 ذَوِی { با: ذو. (اصلی «ذوین»
 اولوب، «ذوون» جمع سالنک

مجر ویدر. لسانزده داتما حالت
جرده ومضاف اوله رق قوللا.
نلفله {ن. سز استعمال اولنور}.
ذَهَاب {سند. عر. [ذک]
کسرله غلطدر} ۱.
کله دیمک اولان ایاب مقابلی، شد،
رفت : ایاب وذهاب = کیدوب
کله، آمد شد، آمد رفت. ۲. بر
فکر وظنه تابع اوله، صایه،
بر فکر وظنه بولنه، ظن،
اعتقاد : بزم ذهابیم یا کایش
جیقدی.

ذَهَب {سند. عر. (عرییده مؤ.
ن ذخی اولور) آلئین،
زر.

ذَهْو {صد. عر. ذ. ذهیه. آلئینه
منسوب و متعلق ویا
آلئیدن معمول، زرین.

ذِهْن {سند. عر. ج. اذهان.
۱. قوه مفکره، دوشومه
و آکلامه قوت واستعدادی:
ذهنی آجیق، ذهنی مشغول. ۲.
خاطر، قوه حافظه: ذهنده قالدی؛
بوکون او قود یغنی یکریمی سنه
ذهنده طوتار.

« ذهن » ایله « عقل » آره سنده
فرق وارد؛ بو آده عقل وارد
و بو آدم عقلیدر دینلدی حالده،
ذهن وارد وذهنلدر دینلر؛ و اونک
ذهنی آجیقدر ویا قبالیدر دینلدی
حالده، عقلی آجیقدر ویا قبالیدر
دینلر. دیمک اولیسورکه عقل حد
ذاتده ذکا و فطانت مناسی افاده
ایدوب صفت قبول اجز، حالبوکه
ذهن آجیق کی بر صفتله موصوف
اولدنیسه بر شی افاده انجیبوب،
منته کورد فطانت وغیراته ده اطلاق

اولنه بیلیر. « فکر » ایسه ایکسینده
یرینه قوللانیله بیلیر.

ذِهْنًا {ح. عر. ذهفیه، ذهنه،
قوه مفکره ایله، آغزله
وقله اولیه رق: ذهناً حساب
ایتمک؛ ذهناً اوقومق؛ ذهناً
چالیشمق = اوقویوب یازمق کی
مشغولیت ذهنیه.

ذِهْنِی {صد. عر. ذ. ذهنیه. ذهنه
و قوه مفکره به منسوب
ومتعلق اولان، ذهنه واقع او.
لأن : حساب ذهنی = کوچک جو.
جقلره ایزردن اوکردین اعمال
اربعمک الک باشلی قاعده لری؛
مشغولیت ذهنیه = عقل وفکرجه
اشتغال، اوقویوب یازمغه متعلق
ایشلر.

ذُهُول {سند. عر. ۱. قصداً
اونودور کی اوله، مسا.
مح: اونک ذکرندن ذهول
ایتمشدر. ۲. کثرت مشغولیت
سببیه یا کلوب اونومه : ذهول
اثریدر.

ذِی {صد. عر. « ذو » کله سنک
حالت جری اولوب، لسانزده
بعضاً بوصورته ده قوللانیلیر:
ذی شان = شانلی؛ ذی قیت =
قیمتلی؛ ذی الید = متصرف،
واضع ید. یا: ذو.

ذِی الْحِجَّه {س. عر. تقویم عر.
بیده شهر قریه مک
اون ایکنجی و صوک آبی اولوب،
حج شریفک بو آیده ایفا اولنمی
مناسبتله بواصطه تعیمه اولنمشدر.

اسکی اصولده والیوم طار محله ده
کی تاریخلرده « ذ » ایله افاده
اولنور.

ذِی الْقَعْدَه {س. عر. تقویم
عریبیده شهر
قریه مک اون برنجی آیدر، اسکی
اصولده تاریخده « ذ » حرفیه
افاده اولنور.

ذِیَاب {سند. ج. عر. فد: ذب.
ذباب : با: ذب.

ذِیْب {سند. عر. ج. ذباب. قو.
رت دینان بیرنجی حیوان که
قویونلره و سائر حیوانات اهلیه به
مسلط اولور، گرک. إله. صور
کواکیدن بری، فر. Canis
lupus.

ذِیل {سند. عر. ج. اذیال،
ذبول. ۱. اتمک، دامن.
۲. طایغ اتکی، پیرامن کره.
۳. تاریخ و تراجم احوال کی
مواده متعلق کتابلرک مابعدی
اولق اوزره بغده بشقه لری
طرفندن یازیلان کتاب: « فوات
الوفیات » عنوانی کتاب ابن
خاسکانک « و فیسات الاعیان »
عنوانی اثربک ذیلیدر؛ « شقائق
نعمانیه » به برنجی متعاقب بر
قاج ذیل یازلمشدر. ۴. مکتوب
و تحریرات و مواد قانونیه مک آلئنه
یازیلان شی، هامش، علاوه،
ضمیمه.

ذِیْلًا {ح. عر. ذیل و علاوه او.
لهرق، هامشده: ذیلاً
جواب یازمق.

{ دى. س. } (ع. راء. ش.)
 الفباى تركينك اون ايكنجى
 حرفى اولوب، اصل السنه ساميه
 الفباىنىك صرهسى اولان ايجد
 ترتيبنده يكرمىجى حرف اولغله،
 رقم كى استعمالنده ۲۰۰ عد.
 ديه دلالت ايدر. شكل عبرا.
 نيسى ۶ اولوب، شكل عربيه-يله
 اولان مشابهى دركارددر. اصل
 تركيه كلارك باشنده بولغوب،
 تركيهده بوحرفله باشلار لغت
 بولمديغندن، تركلر السنه ساتره.
 دن مأخوذ بوله كلارك باشنده
 برهزه ادخال ايله، مثلا: «روس»
 يرينه «ارورم»، «روس» ير-
 ينه «ارورس»، «رجب»
 يرينه «ارجب» ديرلر. تار.
 يئخلرده ربيع الآخره و«را»
 صوتنده ربيع الاوله اشار-
 تدور.
 { اسكى طرز ايرزه تاريئخلرده
 ربيع الاول شهر عربيسنه
 اشارتدر.

راء } سش. عمر. « ر » حرف نك
اسم عريسيدر. نقطه لی
« ز » دن تفریق ایچون، نقطه سز
معنا سیله راء ممله دخی دینلیر.
رابطه } سش. عمر. ج : روابط.
[« ربط » دن سف. ث.

— تر. بین العوام زبانزدی : را.
 بوعل. [۱.] ایکی شیئی بر برینه
 باغلایان اب وسائر، باغ، بند :
 بونی طوند بره جق بر رابطه
 لازم. ۲. مناسبت، علاقه : رابطه
 محبت : تأکید روابط مخالفت.
 ۳. منسوبیت، انساب : درو-
 یشک شیخه اولان رابطه می
 ۴. نظام، ترتیب، اصول، منا.
 سبت : بو ایشده، بو آدده
 رابطه یوقدر. [جمی لسانره
 مخصوص اولان بو صووک معنا
 ایله قولالاناز.] ۵. عیارده کی
 جهلری بر برینه باغلایان ادات :
 بو ایکی جمله آراسنده بر رابطه
 استر.

رابطہ سبز { سہ. ذبا تزدی : را.
 بوطہ سبز] مناسب تیز،
 نظام سبز، ترتیب سبز : پاک رابطہ سبز
 آدم، رابطہ سبز پر دائرہ.
 رابطہ سبز ق { سہ. مناسب تیز لک،
 نظام سبز ق، ترتیب سبز لک : او آدمک رابطہ سبز -
 لغی معلوم.

رابطه‌ی (۱) (زبانزدی: را-
بوتلی) ۱. ترتیبی،
منتظم، یونده: رابطه‌ی سوز.
۲. مناسبتی، قول و فعلی یونده،
سوزنی وایشی بیلیر: رابطه‌ی
آدم.

رابع } عـجـ عـر. ذ: رابعه.
 دردنچی، چهارم: باب
 رابع: سلطان مصطفی خان رابع؛
 رتبه رابعه. || رابع عشر = اون
 دردنچی.

رابعاً { ح. عر. دردمی درجه.
 ده، دردمی اولارق.
 رابعه { س. عر. } رتبة رابعه
 دن مختصر رتب قلیه نك
 اولادن اعتباراً دردمیسی که
 اینجی رتبه عد اولوب، خا.
 مسدن صکره آلتیر.

راتہ } ش. عرب. اوکی آنا. ز.

راپورت } یاخود راپورٹ و
مقلدانہ راپورٹ

[فر. Rapport] ۱. تحقیق و یا
معاينه اولنان بښي، حقهده
تحقیقات و مشهوداتی حاوی ویر-
یان تقرر، لایحه، مذکره:
پولیس قومیسری راپورتنی تنظیم
ایتدی؛ راپورته بیان ایتدی.
« با راپورط » دیمه ملی . ۲.
تداوی و یا تبدیل هوا به محتاج بر ما-
مورک دائرة عائد منه تقدیم ایتک
اوزره طیبیدن آلدینی مذکره.
[اساغزده یو معناری افاده ایدر
متعدد لغاتیر اولدینی حالده، بو
لغت اجنبیه تک استعمالنه افتقار منزه
غیر سدر.]

راتنج { سذ. عر. رچنه، جام سازنی. }

راتنجیه { ص. عر. نأ. فصله راتجیه راتجیه سازنی آغا- جله نوعی. }

راجح { ص. عر. ژ: راجحه. راجح } (« رجحان » دن سف.) دیکرندن اولی واقدم، ترجیح اولور، مرجح: راحت خصو- صنده واپور دمیرونله راجحدر.

راجح { ص. عر. } (« رجوع » دن سف.) ۱. رجعت ایدن، کری دوتن. ۲. طو- قسان، تعلق و نسبتی اولان، متعلق، دار: بوایش بکا راجح دکلدر؛ او آدمی بن توصیه ایتدیکم ایچون ایلکی ده کو- تیلکی ده بکا راجحدر. ۳. د- محوده بر شخصلن کنایه اولان ضمیمه اطلاق اولور: بوضیم کیمه راجحدر: ترکیه ده ضیم مایمده دخی راجح اولور.

راجل { ص. عر. } (« رجل » دن سف.) یایا، پیاده: راجل وفارس. || مج. معلوماتنر، بضاعه- سز: فن کپیاده راجلدر.

راجلا { ح. عر. یایا اوله رق، بو- رویه رک: راجلا کلدی. }

راجی { ص. عر. } (« رجا » دن سف.) رجا ایدن، نیازمند.

راحت { سذ. عر. ۱. دیکلمه، ایشزک، آسوده لک، استراحت: سز راحت ایدک، بر ساعت راحت ایدمدم؛ آرتق راحت بولدی. ۲. اضطراب سزلق، غائله سزک، اسایش، زفاه: را- حت ویرمدی؛ راحتکر برنده می؟ = ص. تر. ۱. اضطراب سز، غائله.

سز، آسوده، مسترخ: راحت میسکز؟ ۲. اویغون، قوللا- نیشلی، راحتی موجب، قولایقله قوللانیلیر: پالان اگر ددن دها راحتدر. = ح. تر. ۱.

آسوده و مسترخ اوله رق، استراحتله: راحت اونورک؛ یایی آرایه ایله راحت کیدیلیر.

۲. سهولت و قولایقله: بو آنا- ختار چوقی راحت ایشلر؛ بو طلومبه ایله صو پک راحت چیقاریلیر. || راحت راحت بول بول، فراخ فراخ: اقشامه قدر اوراپه راحت راحت کیدیلیر.

راحت حلقوم { س. یعنی بو- زبازدی و بیکه طوغریسی: راحت لوقوم } نشاسته و شکرله و بعضا بادم و فستیق و یا قیاق و سائرله ایله پاییلان بر نوع لزوجتلی شکرله.

راحتسز { ص. ۱. آسوده و مسترخ اولمیان، طارلق و اضطرابده بولنان: سز اوراده راحتسز سکز: سزی راحتسز ایتدک؛ کیمه وقتی کسی بی راحتسز ایتمهک ایچون خسته- لغمی صافلادم. ۲. راحت قو- لالانیان، استعمالی اضطراب و صیقتدی بی موجب اولان، اویغونسز: چرکس اکری را- حتسز در؛ چادیر راحتسز بر میسکندر. ۳. کیفسز، ناهراج، مضطرب: راحتسز اولدیفیچون اودن چیقهمدی: کندیسنی خیلی راحتسز کورددم.

راحتسز لوق { س. ۱. آسوده و مسترخ اولامه،

اضطراب: مسافر لک کتقی او صاحبک راحتسز لغنی موجب اولور؛ طار اثواب دائما راحتسز. لوق ویرر. ۲. کیفسزک، نامنرا- جلق، خفیف خسته لقی: سزی نشسته سز کوروروم بر راحتسز- لک کز می وارد در؟ راحتسز لغنی نه ایدی؟

راحت لائق { قل. ۱. راحت ایتک، مسترخ اولقی، آسوده حال و غائله سز اولقی: او غائله سندن قورتلوب راحتلا- ندی. ۲. دیکلمک، یورغون لقی آلقی، استراحت ایتک: چوق یوردلم بر ایکی ساعت راحتلا- نه جنم. ۳. کسب سکونت ایتک: اورته لقی راحتلاندی.

راحتلق { س. ۱. استراحت، آسوده لک: اورته لقمده راحتلق وار در؛ او راحتلقی سور بر آدمدر. ۲. اویغون لقی، موافقت: بو قیافتک راحتلقی انکار اولماز.

راجله { سذ. عر. یوک حیوانی: راجله راجله بند عزیمت، راجله ران عزیمت اولقی: یوک حیواننه یوک باغلا بهرق و یوک حیوانی سوره رک عزیمت ایتک.

راجم { ص. عر. ژ: راجه. چ: راجم } راجین. (« رج » دن سف.) رج ایدن، مرحمتلی: ارحم الراجین = مرحمتلیرک الک مرحمتلیسی اولان حق تعالی حضرت لری.

راحه { سذ. عر. ال آیه سی. آوج ایچی، کف. }

راده { سذ. عر. ۱. درجه، رتبه، مرتبه، کمرت: بر راده ده

یورلدم که انفرادی سوبلیک مجالم
یوقدر: انفرادی سوبلیک میه جک
راده ده پورغونم؛ پورغونله ده
بر رادهیه قدر تحمل اولنور.
۲. تقریب، تقریبی مقدار ویا
زمان: سنی قرق راده لرنده دره
قرق صولرنده؛ ساعت بش
راده لرنده: سنوی وارداتی بش
آلتی یوز ایرا راده سنده در.
(عربیده فائده و منفعت معنا.
سندن بشقه برده آرابه اوق
معناسه کلیر. لمانزده کی استما.
لنک وجهی آکلاشله مدی.)

راز { س. فا. سر، کبزل شی: راز
درون، راز دل = قلبیه
مخفوظ سر: کشف راز = افشای
سر: راز آشنا = واقف اسرار:
راز نهان = کبزل سر.
رازقی { س. ص. رزاقی دخی دینان
معروف اوزوم جنسنه
اطلاق اولنور: رازقی اوزوم،
اوزومی.

رازی { ص. عر. ذ: رازیه.
ایرامک (ری) شهرینه منسوب
ومتعلق ویا بو شهرک اهالیسندن
اولان، ربلی: فخر رازی.
رازی { ص. فا. سره (اسرازه)
منسوب ومتعلق، سری.
(شاعر محضی اولور.)

رازیانه { س. فا. تر. یازیدی:
رزنه | دره اوقی نو.
عندن بر نیات که خیار ترشیسنه
قونور.

رأس { سذ. عر. ج: رؤس. ۱.
باش، قفا، سر: علی الرأس
والعین = باش اوستنه. ۲. تیه،
اوج: رأس جبل. ۳۰. برنجی،

باش، رئیس: شهر مردکی فقه.
لرک رأسی اودر. ۴. دیکزه
کیرن طانلق و صارب قره بار.
جه سی، بون: رأس اخضر =
یشیل بون. ۵. باشلانج،
اشده، باش: رأس سنه = بیل
باشی. ۶. جانی شی = عددی:
یوز رأس قوبون: بر قاج بییک
رأس خرکله. ۷. اک یوقاری
مقام، صدر، باش: رأس کارده
بولنان = آسر؛ رأس اموره
کچنلر. || س. رأس زاویه =
زاویه تک یوقاریده کی کوشه سی؛
رأس مخروط = مخروطک تیه سی؛
رأس منشور = منشورک باشی.
|| ما. رأس المال = سرمایه،
اقرض وادانه اولنان آقچه تک
کندی، فائضندن باشقه اولانی.
|| مسقط رأس = بر آدمک طو.
غدینی بر، وطن: شیراز سمندیک
مسقط رأسیدر. || برأسه =
کندی باشنه، آبرجه، مستقلا.

رأساً { ح. عر. ۱. کندی باشنه،
کندیکنندن، خود بخود:
بوایشی رأساً کوردی. ۲.
کیمسه تابع اولقیزین، مستقل
اوله رق، کندی باشنه: او رأساً
مأمورد. ۳. جواب ویا شرح
وساژه اولیه رق: بن استعلامه
حاجت بر اقیوب رأساً یازدم؛
اسکی متنلری شرح ایتکدن
ایسه بوفنده رأساً بر کتاب یازملی.
۴. بر مأمور ویا هیئت ومحکمه.
تک وظیفه سی ایجاباتندن اوله رق
بر معامله یی بالذات ایضا ایتدی که
فر. Doffice تعبیرینک ترجمه.
سیدر.

رأس المال { سذ. عر. مالک
باشی) قاضی محسوب
اولیان اصل مال، اقرض و
استقراض ایداش آقچه تک
کندی، سرمایه.

راسیه { س. دمیر و تختی قازمق
ایچون منک الشکل وصال
بلی بر جایک آت: راسیه
ایمک = قازمق. || راسیه طائی =
کمی کورکته لرخی تمیزلرکی
یومشاق سونکر طائی.

راست { ص. فا. ج: راستان.
۱. طوغری، مستقیم:
ره راست = طوغری بول. طریق
مستقیم. ۲. صاغ، یمین، صول
مقابلی: چپ و راست = صول
صاغ، صاغ صول. ۳. حقانی،
حق، یحقی، طوغری: سخن
واست = طوغری سوز. = س.
۱. طوغری، استقامت حقانیت.
۲. طوغری و مستقیم آدم:
ره راستان = طوغریلرک بولی.
۳. مو. بر مقام مخصوصک اسمی.
۴. (س. ایت آفنه فارسیه.
راست { دن. ۱. تصادف،

اصنابت. ۲. موفقی، توفیق.
|| راست کتیرمک = موفقی ایتک:
الله ایشکزی راست کتیرین.
|| راست کلک = تصادف ایتک،
تصادفاً بولقی، ملاقی اولقی:
بو کون فلانه راست کلدیم؛
کندیسنه راست کلیرسم سولرم.
|| راست کله = تصادفی، علی.
التصادف، اتفاقاً.

راستی { س. فا. «راست» دن)
قاشه سوردکاری مدنی
قره بویا، وسه: راستی چکمک =
قاشله راستی قومق. || راستی

طاشی = آتیمون دینن ممدن.
 || راستق مرکب = ثابت مرکب.
 { ص. فا. } راست =
 راستگو { طوغری - کفقت =
 سونلک } طوغری سولین،
 یالان سولیز، صادق.
 { فت. تصادفی اتمک،
 راستلامق } تصادفاً ملاقی اولاق،
 راست کلک: نو کون فلانی
 راستلام.
 راستی { ص. فا. طوغریلق. ل.
 راست { ص. جر. ج: راضین.
 راسخ { «رسوخ» دن سف. ۱.
 ثابت، متین، صاغلام. ۲.
 بر علم و تشیده و علی الخصوص
 علوم دینیّه بد طولی صاحی
 اولوب بونک کته و حقایقه واقف
 اولان: علماء راضیندن بزدات.
 راسیم { ص. جر. «رسم» دن سف. ۱
 رسم یاپان، ترسیم ایدن. ۲.
 راسمه { ش. جر. رسم، حادث،
 دأب: راسمه تبریکی
 ایضا اتمک. «غریبه بو معنا
 «مرسوم» لغتیه افاده اولنور که
 مفردی بژه اشبو «راسمه»
 لغتیه تبدیل اولندیقی حالده،
 جهنده بژه دخی «راسمات»
 قوللانلیوب، «مراسم»، یعنی
 «مرسوم» ک جمی قوللانلیبور.
 راشد { ص. جر. ج: راشدین.
 «رشد» دن سف. ۱. رشد
 صاحی، طوغری یولدن کیدن،
 هادی: خلفاء راشدین = افاس
 مقدسه نبویه دن استفاضه انوار
 هدایت ایش اولان چهاریار
 کزین یعنی ابابکر، عمر، عثمان،
 علی (رضم) انندیلر مکه بربری

مناقب اجرای خلافت ایشلردر.
 «مفردنده» رشید» ده
 مستعملیر. { ص. جر. «رشوة» دن
 راشی { سف. رشوت ورن، بر
 مرتبی به حقز و غیر مشروع
 ایشنی کوردیرمک ایچون آلقه
 وهدی ورن.
 راصد { ص. جر. «رصد» دن
 راصد { سف. ۱. دقتله باقوب
 بکلین، کوزده دن. ۲. اجرام
 سماویه و علام جوییهی مشاهده
 و معاينه ایچون رصد قوللانان.
 راضی { ص. جر. ۱: راضیه.
 «رضا» دن سف. ۱.
 رضا ورن، موافقت ایدن، مانع
 اولمایان، خشنود: صاحی راضی
 اولدی. ۲. رضا و منونیتی مو.
 جب: عیشه راضیه. ۳.
 راضه { ص. جر. «رض» دن
 «رضه» { سف. ۱. ازیمچی: آلت
 راضه = طوقاق کبی ازیمچی
 آلت که طب قانونی اصطلاحاً
 تندن اولوب سهواً (راضیه)
 قوللانلیبور.
 راطب { یاش و غملی مناسیله
 «راطب» جمعیت طیبه عثمانیه
 قوللاغش ایهده، طوغریسی
 «وطیب» در.
 راعد { ص. جر. ۱: راعده.
 «رعد» دن سف. ۱. کرولین،
 کول کورله سی سستی چیقاران. ۲.
 راعی { ص. سذ. جر. «رعی» دن
 «رعی» { سف. ۱. بر حیوان سوریهی
 کودوب اولادان، چوبان،
 صغیر تاج. || مج. بر قومک ریثی
 ویا بر مملکتک مدیر و محافظی. ۲.
 راغ { ص. فا. اصل مناسی طاغ
 اتیکی اولوب، باغ و باغچه.

لرک ائک کوزلری طاغ ائکنده
 بولسانلری اولدیغدن، کوز
 باغچه مقامنده «باغ و راغ»
 صورتنده قوللانلیر.
 راغب { ص. جر. ۱: راغب.
 «رغبه» دن سف. ۱.
 رغب کوستن، ایستکلی، طا.
 لب، آرزو مند.
 راف { ص. فا. «رف» دن {
 ۱. دیواره قائماً چلاناش
 تخنه که اوزرینه اوتیه بری وضه
 یارار: رافه قومق: رافک
 اوزرنده استیف اتمک. ۲.
 طولاک قاتلرینی تشکیل ایدن
 تخنه لرک بهری، سره: بو طو.
 لایک رافلری اگر تیدر. ۳.
 اوتیه بری قوغقی ایچون بر ایکی
 ویا اوج درت سره لی اکثری
 و آچیق طولاک که ایکی حلقه
 ایله دیواره آصیلیر. فر. Étager.
 رافقت { ش. جر. آیمیه، اسیر.
 «گمه، لطف و مرحمت.
 رافتلو { ص. ۱: مرحمتی مناسیله
 سردار لر و بریلیر عنوان
 ندر: دوللو رافتلو.
 رافدان { ص. (مر. «رفدان»
 «دن» قوغیله برابر
 صوده آز پیشمش بومورطه.
 رافضه { ش. جر. ترک. دیمک
 «رفض» دن
 سف. ۱. شیعیلردن بر فرقه در.
 رافضیه { ص. جر. ۱: رافضیه.
 رافضی { «رافضه» دن سف. ۱.
 فرق شیعیه دن رافضه فرقه سینه
 منسوب.
 رافضیلک { ص. رافضی مند.
 «می، رافضیلرک
 اعتقادی.

رافع { صد. عر. ۱: رافعه. [درفع] دن سف. } قالدبران، یو. کساتن. [اسماء حسندان ده معدود در:] یا رافع. [تث. کوز قباغی کې بعض عضوری یوقاری قالدیرمه یارایان (عضله و سیکر).]

راقم { صد. عر. ۱: رافه. [درقم] دن سف. } یازان، چیز، رسم و تحریر ایدن: راقم حروف = بوحرطری یازان. [اکثر یا محرر لر و خطاط لر بو تعبیرله کندی شخص لر. یی صرام ایدر لر.] = سذ. عر. بر نقطه تک بر سطح معروفک حداسندن درجه ارتفاعی. فر. Cote.

راقی { س. [عر. ۱: عرق] دن غلط } کثول انواعندن قوتلی بر مسکر، جیره، اوزوم راقیسی، دوز راقی = اوزوم جیره مسندن چیقاریلان جنسی؛ صمان راقیسی = پک عادی و قبا جنسی؛ ساقز راقیسی = مصطکی قاورشدیراش نوعی؛ راقی سیسقه سی = راقیدن مستحق اولمش.

راقیچی { س. ۱: راقی یا یان و صانان آدم. ۲: راقی ایچمکی عادت ایدنمش آدم، راقی تریاکیسی.

راقیقچاق { س. ۱: راقی یا یان و صانان ایسی. ۲: راقی تریاکیکی.

راکب { صد. عر. ۱: راکبه. [درکوب] دن سف. } ۱. سینهی، سین، پیش، سوار: بر اسب صبارفتاره راکب اولدینی حالده. ۲. حر. کت ایدوب کیدن بر شیشه،

بر واسطه نقله کیرن ویا کیرمش اولان: سفینه، آراهیه، دمیر بول قطارینه راکب اولقی.

راکب { ح. عر. ۱: پندیکی پیش اولدینی حالده، سوار اوله رق: بر عرب آتیه، کمی، آراهیه راکب عزیمت ایدی.

راکد { صد. عر. ۱: راکده. [درکود] دن سف. } حرکتیز، طورغون، ساکن: ماء راکد = طورغون صو؛ پک راکد بر هوا ایدی.

راکع { صد. عر. ۱: رکوع. [درکوع] دن سف. } نمازده رکوع ایدن، رکوع حالده بولسان: راکع وساجد.

راکما { ح. عر. ۱: رکوع ابتدکی حالده، رکوع حالده: راکما سلام و برمک.

رام { صد. فا. مطیع، تابع، متقاد، سرفرو ایدن: او مملکتی ضبط واهالیسی رام ایلدی؛ بشون خلق فرمانده رام اولدیلر.

رامیه { س. [یشا. ۱: یی. ایکی کینیک یاخود بر کی ایله دیگر برش-یک تماس ایده-یک صورتده یان یانه یشاشمی وضعیتی، قارن قارنه شکرلی: رامیه اتمک = یاناشوب تماس اتمک: واپور ریخته رامیه ایدی.

رامیهچی { س. وقتله محاربه ده رامیه ایدلکده دشمن سفینه سته کیرن جنکا واران. ۲. [س. فا. چالغی، سا. رامشگر] زنده، مطرب: لسه.

رامی { صد. عر. ۱: رمی] دن سف. } مرمیات آنان، انداخت ایدن.

ران { صد. فا. [دراندن] فعلندن ستر. صتر. تشکیله کبر. ۱: سورن، سورچی، سوق ایدن، یوریدن، اویشادان: اسبران = آت سورن؛ خامه ران = قلم اویشادان. ۲. اجرا و افاد ایدن. سورن: حکمران = حکم سورن، حکم ایدن.

ران { س. فا. اوبلق، فغذ. ۱: رانده

{ س. ۱: کیلرک میزانه دیرکک کزیسنده کی یان یلکئی.

راتره { س. ۱: کیلرده عسکرک یاتسی ایچون الایانده. ۲. لرده بری بری اوزرینه پاییلان یاتاققلر.

راوند { س. ۱: کوی طبه مستعمل معروف بر نبات که اک ای جنسی چینه چیقار: راوند چینی: راوند کوی.

راوی { صد. عر. ۱: راویه. ۲: ج: روات. ۳: فا: را. ۴: ویان. [در روایه] دن سف. }

نقل وروایت و حکایه ایدن، حدیث و شعر و اخبار تاریخیه و سیاتره نقل ایدن، ناقل: بو حدیث شریفک راویسی، روانی ثقاندندر؛ راری دیورک: راویان اخبار.

راه { یاخود ده. س. فا. ۱: یول، طریق = ره راست = طول غری یول؛ مصارف راه = یول مصارفی. [مصارف راهیه = دیمکدن اجتناب ایتلی. ۲. مسلک، اصول، آیین: راه محبت. ۳. خرج راه = رسماً بر مأموریته کوندربان مأمور ویا مضابط

ویرلن یول مصرقی: || شاه
راه = جاده، طریق سلطانی.
|| همراه = یولداش.
{ سذ. عمر. ج. رهبان.
راهب } مناسترده و صومعه ده
اوتوران خریستان اخروی
آدم، کشیش، تارک دنیا.
{ سذ. عمر. رهزن، رهنا.
راهبر }
{ سذ. عمر. لغت مولده
راهبه } مناسترده اوتوران خر.
ستیان اخروی قیز، تارک دنیا.
{ سذ. عمر. راهوار =
راهوان } دن غلط ۸. ینیچی بی
صارصقزین سرعتله یو.
زوین آت واستر یورویشی: یو
آتم کوزل راهوانی واردرد.
۲. یو نوع یورویشله یوروین
آت: بر راهوان آلتی ایسترم.
= یو نوع یورویشله یوروین:
راهوان آت. = ح. بر نوع یو.
رویشله، راهوان اوله رق: یو
استر راهوان یورویر.
{ سذ. عمر. ج. آراه.
رائی } ۱. کورمه، کوریش،
نظر: مشاهد: رأی العین =
کندی کوزیه کوره دک. [یو
معنا ایله یالکیز یو تعبیرده
مستعملدر. ۲. فکر، مطالعه،
بر ایش حقنده دوشونجه نتیجه.
سی اوله رق سولینیان سوز
ودرمیان اولان چاره وتدیر:
رأی وبرمک = بیان مطالعه
اتمک: هرکس رأیی بیان ایستین:
یو یابده سزک رأیکز نه در؟
یو ایش رأیکزه محولدر. || رأی
طویلامق = بر مجلس اعضاسنک
بر ایش حقنده آیری آیری فکر.
لریخی صوروب قیداتمک. || اتفاق

آراه، اتحاد آراه = بر مجلس ویا
محکمه اعضاسنک کاملاً بر فکرده
بولنسی: اکثریت آراه اعضادن
قسم اعظمک بر فکرده بولنسی;
اختلاف آراه = بر مجلس اعضاسنک
باشقه باشقه افکارده بولنوب
اتحاد ایدمه ملری: ثلثان اکثر.
یت آراه اقلی ایکی ثلث نیتده
اولان اکثریت آراه.
{ سذ. عمر. ج. ربایات.
رایت } سخاقتی لوا: ربایات اسلام
اوکده تموج ایدوردی.
{ سذ. عمر. ج. رایجه.
رایج } « رواج » دن سف. دها
طوغریسی رایج. [۱. رواجی
اولان، یکن، سورین، سورو.
ملی: رایج مال. ۲. خلق پیننده
قوللانیلان، متداول، رغبت
عمومیه به مظمر: رایج آجه.
= سذ. عمر. رواج، یکن فیات،
اعتبار، ذکر: بونک رایجی
وارمیدرد؟ رایجی نه در؟ ذخیره.
نک رایجی.
{ سذ. عمر. ج. رواجی.
رایجه } « روح » دن سف. [۱.
قوقو، بوی. [لسانزده یالکیز
ای قوقول حقنده مستعملدر
کاک: یمکک رایجه سی: کوزل بر
رایجه، بر رایجه طیبه نشر
ایدیور.
{ سذ. عمر. ج. رائشه.
رائش } « ریش » دن سف. [۱.
رشوت آلان ایله ویرن آره سنده
واسطه اولان.
{ سذ. عمر. ج. رائقه.
رائق } « روق » دن سف. [۱.
ساده، صاف، خالص، سلیس:
یو بیت فردوسیک اشعار
رائقه سندنذر.

{ سذ. عمر. ج. رایگان.
رایگان } قارشیلقیز، بادهوا.
۲. مج. مبدول: هم علیه لریک
رایگان بیورایی.
{ سذ. عمر. ج. رائیه. (ر)
رائی } حرفته منسوب و متعلق:
قصیده رائیه = (ر) قافیله
قصیده.
{ سذ. عمر. ج. ارباب. (ز) باد.
رب } نزدی: راب [۱. اقدیدی،
مالک، صاحب، متصرف، اهل:
رب الدار = او صاحبی: رب
المال = مال صاحبی: ارباب
عقول اهل خرد: ارباب ناموس =
ناموسلی آدمیر. ۲. کاشناک
صاحب و مالکی اولان جنساب
حق: رب! سن مرحمت ایله.
-- یومنا ایله بین العوام عربی
یاه متکلمه مضاف حائنده دخی
قوللانیلیر: ربی به امانت اولک!
امان یارب! یارب! نه یابهیم؟
ربا [سذ. عمر. قاضی، نما، گذشته.
{ سذ. عمر. ج. ربودن. فلندن
ربا } ستم. صتر. تشکیله کیردر.
قایان، قایچی: دلربا = کوشک
قایان، یک کوزل دلبر: کهربا =
صمان قایان = قبل و چوبلری
جذب ایدن معروف ذی قیمت
صاری طاش: آهتربا = دمیری
جذب ایدن مغناطیس طاشی.
{ سذ. عمر. ج. ربانه ایله چالنیبر
رباب } بر ساز.
{ سذ. عمر. ج. رباط. ۱. باغ، رابطه.
رباط } ذ. ۲. متین بنا. ذ. ۳.
تکیه و کاروانسرای کبی کلوب
چکنارک قونمه سته مخصوص مو.
قوف بنا. || قش. اعضایی ربط
ایدن بعض سیکیرل.

رَبَاعِي (ص. ع. ۱: رباعیه. ۱. د.)

اصطلاحی درت عبارت از آن حروف و یا اوچدن عبارت اولان حروف اصليه سنه بر حرف ضم ابدش اولان (فعل) «خرج» و «اکرم» کي: رباعي مجرد درتدن عبارت اولان حروف اصليه سنند مرکب فعل «خرج» کي: رباعي مزیده «حروف اصليه» اولان درت حرفه بر و یا اکی حرف دخی آتمله بش و یا آتی حرفی اولش فعل: «تخرج» و «اخرج» کي. ۲. «نا. ثا. یا. درتلی: رباعي الوجوه = درت یوزلی: رباعي الاضلاع = درت ضلعي: رباعي الاجزاء = درت جزئی: رباعي الازهار = درت چیمکی: رباعي الاسنان = درت دیشلی. [«ذو اربعة الوجوه» و سائر تمیزیدن اصح و اوکا مرجع در.] = سذ. ع. ۱: رباعیات. د. درت مصراعلی یعنی ایکی بیتدن مرکب قطعه: بر رباعي سویلیدی: عمر خیامک رباعیاتی.

رَبَانِي (ص. ع. ۱: ربانیه. «رب»

رَبَانِي (د. سن. ۱: حق تعالی حضرت ترینه منسوب و متعلق، الهی: قدر ربانی: مقدرات ربانیه. = سذ. ع. ۱: ربانیون. قلب و فکری الله ربط و حصر اغتش آدم، عارف بالله، و اصل بالله.

رَبِيح (سذ. ع. ۱: ارباح. ۱. ریح [کار، فائده، تمتع. ۲. فا. نض، نما، گذشته. ۱. سذ. ع. ۱: رباعیه. ۱. د.)

رَبِيح (سذ. ع. ۱: رباعیه. ۱. د.)

لاری قازینه ربط ایتدی؛ او ماده متعلق کا، اوراق مضبطه. به ربط اغلی. ۲. د. جمله لری حروف وادوات لازمه ایل بر برلینه باغلابه رق یولیه صره. لامه، نظام، ارتباط: بو عباره. نك ربطی یوانده دکلدر؛ بو فقره بی ربط اغلی؛ یازدیق شیک ربطی یوزوقدر، ربطنه باقلی. ۳. حصر و تخصیص و تعاقب: قانی الله ربط اغتش. [مضط و ربط = ماسکتک نظام و اسبابی: زاندارمه قوماندانی ماسکتک ضبط و ربطنه نظارت ایدر.

رَبْع (سذ. ع. ۱: درتده بر، بر شیک درت قسمندن بر قسمی. چاریک: ربع معاش = معاشک درتده بری. [ربع دائرة = بر دائره نك درتده بری اولان مثک قائم الزاویه که ۹۰ درجه دن عبارت اولوب هیئنده مقیاس یرخی طوتار، ربع تخمسی، فر. Quadrant. [ربع مسکون = کره ارضک بتون نصف جنوبیسه نصف شمالیسنک دخی آمریقا طرفنده کی یاریسی کشف اولانلاردن اول بتون قسم مسکون فی زعم اولسان و عند المتقدمین معلوم اولان چاریکی. بو اعتداله او وقت ارض، عالم، دنیا معنا. سیله دخی قولانیلیر دیسه ده، بوکون استمانه محل لالامشدر: بونک ربع مسکونده امثالی بو. لغاز. = تر. [زبازدی: او. روب. ۱. غروشک درتده بری، اون باره لاق سکه: اوج

غروشله بر ربیه آلدیم. ۲. یارب آرشیك درتده بری یعنی آر. شینک سسکرده بری که اوج باره قن عبارتدر: بیش آرشیق اوج ربیع.

رَبِيعَة (سذ. ع. ۱: تر. زبازدی: ربیه [ربیه] اکی آلتونک چار. یکی که تقریباً اون غروش قیمتده بر سکه ایدی. — الیوم هند. ستانده متداولاً یارب مجیده دن بیوجک کومش سکه: [ربیه چیمکی = اوکوز کوزی. [ربیه صوغانی = کرید لاله سی نوعی.

رَبِيقَة (سذ. ع. ۱: کندیباغی، بونه آیلان حلقه، ایلک.

رَبِيعَة (سذ. ع. ۱: مر. «رب» ایله ضمیر متصلک جمع متکلمی اولان «نا» دن مرکب اولوب «ربیع» دیمک اولدیق حالده، لسانخزده پالکر «رب» مناسیله قوللا. نیلیور. [بزم وجهه کائناتک دخی اولان حق تعالی حضرتلری: ربنا حقینون.

رَبِيعَة (سذ. ع. ۱: افندیك، ربوبیت مالکیت. ۲. نکر. یلق، الوهیت.

رَبِيعَة (سذ. ع. ۱: «رب» ایله یاه ربی [متکمدن مرکب اولوب، «رب» دیمک اولدیق حالده، لسانخزده «رب» مقامنده ده قوللا نیلیور. [نگیری، الله: آمان یاری! سزی ربی به امان ایدرم.

رَبِيب (سذ. ع. ۱: اوکی اوغل، امکتر. ۱. ربیه [سذ. ع. ۱: اوکی قیز. ۱. ربیع [سذ. ع. ۱: ایلک یاز، بهار. ربیع [سذ. ع. ۱: ایلک یاز، بهار. ربیع [سذ. ع. ۱: ایلک یاز، بهار.

رَبِيبَة (سذ. ع. ۱: اوکی قیز. ۱. ربیه [سذ. ع. ۱: ایلک یاز، بهار. ربیع [سذ. ع. ۱: ایلک یاز، بهار.

رَبِيبَة (سذ. ع. ۱: ایلک یاز، بهار. ربیع [سذ. ع. ۱: ایلک یاز، بهار. ربیع [سذ. ع. ۱: ایلک یاز، بهار.

رَبِيبَة (سذ. ع. ۱: ایلک یاز، بهار. ربیع [سذ. ع. ۱: ایلک یاز، بهار. ربیع [سذ. ع. ۱: ایلک یاز، بهار.

رَبِيبَة (سذ. ع. ۱: ایلک یاز، بهار. ربیع [سذ. ع. ۱: ایلک یاز، بهار. ربیع [سذ. ع. ۱: ایلک یاز، بهار.

رَبِيبَة (سذ. ع. ۱: ایلک یاز، بهار. ربیع [سذ. ع. ۱: ایلک یاز، بهار. ربیع [سذ. ع. ۱: ایلک یاز، بهار.

رَبِيبَة (سذ. ع. ۱: ایلک یاز، بهار. ربیع [سذ. ع. ۱: ایلک یاز، بهار. ربیع [سذ. ع. ۱: ایلک یاز، بهار.

رَبِيبَة (سذ. ع. ۱: ایلک یاز، بهار. ربیع [سذ. ع. ۱: ایلک یاز، بهار. ربیع [سذ. ع. ۱: ایلک یاز، بهار.

رَبِيبَة (سذ. ع. ۱: ایلک یاز، بهار. ربیع [سذ. ع. ۱: ایلک یاز، بهار. ربیع [سذ. ع. ۱: ایلک یاز، بهار.

رَبِيبَة (سذ. ع. ۱: ایلک یاز، بهار. ربیع [سذ. ع. ۱: ایلک یاز، بهار. ربیع [سذ. ع. ۱: ایلک یاز، بهار.

قربة عربيه نك اوججسي، كه
وقيله سنه قربة نك اكسيكي تفتين
اولنوركن بهارك ابتداسنه تصا.
دفع ايدرمش. || دبع الآخر
شهور قربة عربيه نك دردنجيكي كه
بوده اساساً بهارك اواخرينه
تصادف ايدرمش. || نقطه
دبع = ايلك بهارك مبدئي.
رَبِيْعِي { ص. عر. ذ: ربيع. ايلك
بهاره منسوب و متماق.
رَب { س. ج. عر. فد: ربه.
رَبَّ { لا: ربه.
رَبِّطُو { ص. ياهلي، رفيع الدر.
ج. انشا لسانده
بطريقه ويزيلن عنواندر. }
رَبِّه { س. عر. ج: رتب. ۱.
رَبَّه { صره، باصاف. درجه،
پايه: منزلت: علم و عرفانده بر ربه
عاليه نائل اولدي. ۲. مقدار،
قدر، درجه: بوربه جاشفق.
[جو معنا ايله اليوم بك استعمال
اولغيور.] ۳. ارکان و مأمو.
دين دوله ويزيلن شرف و اعتبار
درجه سي، پايه: رتب ملكيه.
رتب عسكريه، رتب عليه: ربه
اولي، ربه بالا: ربه آلفي،
ويرك.
رَبِّه سِر { ص. ربه سي اويلان.
رَبِّه لي { ص. ربه سي اولان،
اصحاب ربه دن.
رَبَّت { س. (ف. Retraite) هقه.
رَبَّت { بر پوليجه نك اعاده حسا.
بني ده حاوي حامل مارفتدن
كشيده اولغش يكي پوليجه.
رَبَّت { س. عر. ييرتيق وياريق
دَق { بايشد پروپ فهمير ايمه.
|| رتق ورتق = اداره: رتق ورتق
اموره مقتدر.

رَبَّاء { ص. عر. آلت تناسلي
ناقص اولغله توليده غير
صالح (قادين)، اصلق.
رَبَّاء { س. عر. زهرلي واري
و جنس قير اوروجكي.
رَبِّه { س. عر. ط. مفاصله و
سائر جهات بدنده حاصل
اولان وجم والنهاب روماتيزمه.
رَبَّاء { س. عر. ۱. امل، ايد،
اومه: خوف ورجايتنده.
۲. [زياتردي رانك كسرله]
ياوارمه، نياز: بوايشي كور.
مه كرى رجا ايدرم: بو رجاى
قبول ايدم چكسكن.
رَبَّاء { ص. ۱. يالواران، رجا
و نياز ايدن، ۲. بر.
يچون توسط ايدوب رجا ايدن،
شفيع.
رَبَّاء { س. ج. عر. فد: رجب.
رَبَّاء { لا: رجب.
رَبَّاء { س. عر. شهور قربة
عربيه نك بدنجيكي.
رَبَّاء { س. عر. ۱. اوستون او.
له، افضليت، مر.
جعلق: صوبه نك منقاله رجعتى
غير مذكرد: ادعاى رجعتان =
افضليت دعوا سنده بولمغه؛
اسباب رجعتان = توجه سبب
اولان جهات. [« رجعتان »
دعوملى.]
رَبَّاء { س. عر. د. عروضده
رجز: مغيبلى بر مصراعه اوج
كره « مستهان » دن عبارت
وزن: بحر رجز.
رَبَّاء { س. عر. ۱. كرى دو.
رَبَّاء { نه، كرى به يعنى كلن
طرفه طوغرى حركت: يارى يو.
لدى رجعت ايتدى. ۲. ف. زو.
جك تطلعت ايتدىكي زوجه سي

كرى آله سي. || ع. خط رجعت =
اردونك ايجابى حانده كرى به
طوغرى چيكله چكى محل و طاريق؛
خط رجعتى تأمين ايمك؛ دشمنك
خط رجعتى كسمك. || رجعت
ققرى = آرتقه سنى دونيه رك
كرين كرى كيمه.
رَجَّاء { س. عر. ط. صار صله،
رَجَّاء { خيطان، تزلزل.
رَجَّاء { س. عر. ج: رجا.
رَجَّاء { بلوغه ايرميش ارلك آدم،
ار. ۲. ف. مج. اهل، مقتدر:
بو ايشك رجلى دكلدر. =
ج. ايلرى كلنلر، اعيان = رجا
دولت: اجله رجا دولتن.
رَجَّاء { س. عر. ج: اوجل.
رَجَّاء { آياق، قدم، پاى. ذ.
رَجَّاء { س. عر. ۱. طاشلامه،
رَجَّاء { طاشله اوربه: رجم شيا.
طين. ۲. ف. مهبى بانه قدر
طوبراغه كوموب طاشلامه
اعدام جزاى.
رَجَّاء { س. عر. ۱. كرى دو.
رَجَّاء { نه، عودت، رجعت:
يارى بولدن رجوع ايتدى؛ ما
نخن فهمره رجوع ايدم. ۲.
جايه، سوزندن دونه، سوزنى
كرى آله: او آدم سوزندن،
وعندن رجوع ايمز.
رَجَّاء { س. عر. ۱. رككك،
رَجَّاء { ارلك.
رَجَّاء { ص. عر. [« رجم » دن
رَجَّاء { ص. [طاشلامش، طا.
شله قوغلش، رجم اولغش: شيطان
رجم.
رَجَّاء { س. [ريتا Ricetta]
رَجَّاء { طببك خسته به تقسيب
ايتدىكي علاجلك تركيباتى و

صورت استعمالی بین اوله رق
وریدیکی پوصله : رچته یازمق،
رچته ویرمک.

رَجَل { س. شکرله قانداشلش
میسوه طائیلی : چیلک،
کل، ویشنه رچلی.

رَجِینَه { س. (یتا. Resina) چام
کچی بعض آغاجلرک ویر-
دکلی ساقز.

رَجِینَلی { س. ساقز قونمش
(شراب وسازه).

رِحَال { س. ج. عر. فد : رحل.
با : رحل.

رَحَل { س. عر. ج. رحال. سمر.
پالان : شد رحال ایتک =
عزیمته حاضر لانغی.

رِحَلَت { س. عر. ۱. کوچ
نقل مکان، انتقال. ۲.
عزیمت، حرکت، سفر. ۳. اوله،
وفات : رحلت ابتدی : رحلتی
تاریخنه دک.

رَحْلَه { س. عر. اوزرنده اوقو-
نان ویا استساخ اولان
کتاب وحقه وسائر قونغی
اوزره اوکه آلتان تخته دن طار
وآلچاق ماصه : دیرسکاری رحله
مطالعه و تدریسدن آیرلدی.

رَحْم { س. عر. آجیمه، اسیرکه،
(مرحمت : حاله رحم ائدی؛
رحمی چوق برآدمدر.

رَحِم { س. عر. ج. ارحام. ۱.
دول یاتاغی : رحم مادرده
ایکن. ۲. قرابت، خصمقلی.
|| صله : رحم اقربا و تعلقاتی
زیارت و تفقده. || ذوی الارحام =
آ طرفدن اقربا.

رَحِم { ق. عر. (بعض دعا تعبیرات
عربییه سنده بولنور فعل
ماضی مفرد مذکر غائبدر.)

رَحْت ایلین، ایلیه : رحه الله =
الله اوکا رحمت ایلین.

رَحْمَان { ورحمن. ص. س. عر.
(درحه) دن ص. عبادینه
رحم وشفقتی زیاده اولان حق
جل و علا حضرتلری : جانب
رحماندن.

رَحْمَانی { ص. عر. ن. : رحمانیه.
(جناب حقه منسوب و
متملق، جناب حقدن کلن وبناء
علیه خیره مستند، شره مستند
اولان شیطانی مقابلی : فکر
رحمانی دائما فکر شیطانی به
غلبه ایدر.

رَحْمَت { س. عر. ۱. اسیرکه،
(مرحمت. ۲. حق تعالانک
موتابه رحم ایدوب کناملرلی
عفو بیورمی : الله رحمت ایله!
(عربی ترکیانده «رحمة» صو-
رته یازیلیر : رحمة الله علیه!
رحمة الله رحمة واسعة = الله غنی
غنی رحمت ایلیه. (رحمة الله علیه
رحمة واسعة دیمه ملی. ۳. تر-
جمه حق تعالانک عبادینه مر-
حمتهک بر علامت ظاهره سی
اولان نافع یاغصور : رحمت
دوشدی : رحمة طولدق.

رَحْمَتِک { ص. و.

رَحْمَتِلی { ص. رحمت الهیه مظهرلی
(دعا اولنان، رحمت محتاج
و مستحق، مرحوم : رحمتلی پدرم.
— اسم کی ده قوللایلیر : رحمتلی
بويله شیئلردن خوشلانمازدی.

رَحْمی { ص. عر. رحمته منسوب
(و متملق.

رَحْمی { ص. عر. ن. : رحیمه. ط.
(دول یاتاغنه منسوب و

متملق.

رَحِیق { س. عر. صاف و معطر
(شراب.

رَحِیل { س. عر. کیمته، کوچه،
(عزیمت، رحلت. ن.

رَحِیم { ص. عر. ن. : رحیمه. (درحه =
(دن ص. اسیرکین،

آجیان، مرحمتلی. (هم جنساب
حقه هم عبادینه، رحمان ایه
یا لکر جناب حقه اطلاق اولنور.)

رَحِیمانه { ص. فا. مرحمتلی ذاته
(منسوب و متملق. (انشا
لسانده مقام تعظیده مخاطبدن
کنایه اولور :) جانب عالی
رحیمانه لینه.

رُخ { س. فا. یا لکان، خد، عذار.

رُخ { س. عر. ۱. عرب مصالرنده
(مذکور یک جسم بر طبر
موهوم، سیمرخ. ۲. شطرنج
اویوننده بر طاش.

رُخاء { س. عر. ۱. بولاق،
(گیشلک. ۲. کوشکله
سولپوکله، رخاوت. ن.

رُخام { س. عر. مرمر طاشی،
(سنگ خارا.

رُخاوت { س. عر. ۱. کوشکله،
(سولپوکله. ۲. تنبلکه،
تکاسل، عدم تقید، اهتمام سزاق،
اهمال، تسامح.

رُخت { س. فا. ۱. آت طاقی-
(بول لوازی. ۲.

مفروشات وسائر خانه طاقلری.
۴. نجره و قیو قنادلری چر-
جیویه ربط ایدن منته طاقی.

رُختلامق { ق. (آته) رخت و
(طاقم طاقی.

رُختلی { ص. رخت وطاقله تزیین
(و تجمیز اولنش (آت).

رَخْشَوَان { س. آت غاشیه سنک
صیرمهل غیطانی:
رخوان آغایی = آتمک رختلریه
باقان سایش.

رُخسار { س. فا. و:

رُخساره { س. فا. عر. یا کاک،
رخد، عذار، رخ:
رخسار یار.

رُخسوده { ص. فا. رخ = یاسوق-
{ سودن = سورمه }
یا کاغی و یوزنی سورن. سور-
مش: رخسوده آستان نیاز
اولمی = یوزنی ایشیکنه سورمه رک
رجا ایتک.

رَخْش { س. فا. عر. پک یوروک
و کوزل آت: بر رخش
صبا رفتاره سوار اولمشیدی.

رَخْشان { ص. فا. و:

رَخْشنده { ص. فا. پارلاق، تابان،
{ لامع: نجم رخشان.

رُخْصَت { س. عر. اذن، مأذون.
{ نیت، اجازت، مسأ.
عده: رخصت آتی، ایستک،
وبرمک، رخصت رسمیه.

رُخْصَتسِز { ص. ح. اقتضا ایدن
{ رخصت رسمیه بی
حائز اولیان و یا حائز اولمقسنین:
اومکت رخصتسرد: رخصتسز
مملکت کیدی.

رُخْصَتلی { ص. رخصت رسمیه بی
{ حائز، اذنی، مأذون.

رُخْصَتنامه { س. فا. رخصت
{ رسمیه بی حاوی
ورقه، اذنامه، اجازتنامه.

رَخْنه { س. فا. ۱. کدیک، ییقیق
{ و یوزوق یر، فرجه. ۲.
مح. خلل، زیان.

رَخْنه دار { ص. فا. ۱. کدیک
{ و ییقیق اولان. ۲.
مح. خلل پذیر، نقصانی اولان.
۳. مقصود، زیاده دوچار: بو
ایشدن اک زیاده رخنه دار
ارلان بنم.

رَخْنیص { ص. عر. ۱. رخیصه،
{ «رخنص» دن صش:
اوجوز، اهون. ۲.

رَدْ { س. عر. ۱. کری چورمه،
{ ایتوب اوتوبه آتمه، دفع:
یاغلی شیلر صوبی رد ایدر.
۲. قبول ایتمه، عدم قبول،
ابا: هدیجی، رجایی رد ایتدی،
رد ایله جواب ویردی. ۳.
طایفامه، انکار ایته: اوغلنی رد
ایتدی. ۴. چورومعه، جرح
ایته: دلیلی، شاهدیجی رد
ایتدی.

رَدْاء { س. عر. بعض درویشلرک
{ شال کبی اوموزلریه
آندقلری و احتیاجه کوره سجاده
و بورغان کیده قوالاندقلری
یوک قاش.

رَدْانه { س. مح. ۱. پلکن و تنه لره
{ آجیلان اوقاق دلیکاره
کیریان دیمیر و برنج حلقه.

رَدْاء { س. عر. ۱. کوتیک،
{ فائق، فساد، خبات.
۲. ط. خسته لقی و یاره آزعینلی.

رَدْف { س. عر. ۱. کری،
{ آرقه. ۲. د. (عر و ضده)
قایمه پک روی ذینان صوک
حرفیندن اول کان «ا، و، ی»
حرف مدی.

رَدْی { ص. عر. ۱. ردیشه.
{ «ردائت» دن صش. ۱.
کوتی، فناء، فاسد، یاراماز. ۲.
ط. آزعین.

رَدیف { ص. عر. ۱. ردیفه.
{ «ردف» دن صش. ۱.

۲. صکره دن، آرقه دن کان. ۳.
۴. نظامیه صنفندن صکره
کچکان صنفه منسوب که بوصنف
حین حاجتده سلاح آلتنه آلتیر:
صنف ردیف؛ عساکر ردیفه.
= س. ۱. بوصنفه منسوب
عسکر و یا ضابط و نفر: ردیف
آلانی: ردیف بیکباشی؛
ردیفلری طوبایلورلر. ۲. د.
قایمه دن صکره اوله رق هر
پتک آخرنده تکرر ایدن کله.

رَدْائْت { س. عر. ۱. آلماقلق،
{ دشت، ناسزا فعل و حر-
کت: بن او رذالتی قبول ایتم.
۲. اوتانه جی و کولانه جک ایش،
عار، عیب، مسخره لقی: پک
رذالت اولدی.

رَدْائِل { س. ح. عر. (قد:
{ «رذیل» لسانعزده غیر
مستملدر. زعم اولندینی کبی
«رذاله» ک جمی دکدر.]
آلماققه و اوتانه جی ایشلر، ناسزا
و معیوب افعال و حرکات.

رَدْیَل { ص. عر. ۱. رذیله، ح:
{ ارذال.] «رذاله» دن
صش. — «اراذل» جمی زعم
اولندینی کبی بونک اولیوب
«ارذل» کدر.] ۱. آلماق،
دنی. ۲. کولانه جک و عیلا نه جی،
ر-سوی، مسخره: رذیل آدم.
۳. آشایی، بابایی، ناسزا:
افعال رذیله.

رَز { س. فا. اوزوم آغایی، آتمه،
{ باغ کوتوکی، کرم. ۱. مح.
عر. دختر رز = (اوزوم آغایجک
قیزی) شراب، خمر، ماده، می.

{ رَزَقَ } (ص. عر.) «رزق» دن
(سم. س.) «کامه مخلوقات»

رزقی ورن جناب خلاق: جناب
حق رزاقدر.

{ رَزَاقِي } (ص. س. عر.) «رازق»
{ دن غلط } قوروسی منهور

بر جنس اوزوم: رزاق اوزوم;
رزاق اوزومی.

{ رَزَات } (ش. عر.) آفران، منال
{ نت، جدیت، اهمیت: }
رزانت رأی؛ رزانت فکر.

{ رَزَق } (سند. عر.) رزاق
{ ۱. قوت، آزیق، نفقه،

معیشت: قارنجه بیله رزقی
تدارک ایدر. ۲. من طرف الله هر
کسه مقوم و مقدر اولان نعمت:

رزق مقدر، رزق مقسوم،
۳. بیهک ایجه جکه متعلق مواد،
ذخیره، مأکولات. (بو معنا

ایله اک زیاده جمی قولانیلیر:)
ارزاق عسکریه؛ ارزاق تدارک؛
ارزاق انباری.

{ رَزَم } (س. فا. غوغا، جنک،
{ حرب. له.

{ رَزْمگاه } (س. فا. رزم = حرب
{ گاه = مکان } حرب
میدانی.

{ رَزَنَه } (س. عر.) «رازانه» دن {
{ دره اونی نوعندن معروف
نبات که بیانیسی و بوستانیسی
اولور. } صو رزنیسی = صو
بالدرانی.

{ رَزَه } (س. ۱. قیو قناتلری
{ سوکمه طلیق ایدن دمبر
چنکله که منته برخی طوتار.

۲. قیری قیالی طوتقه مخوص
خارجدن و داخلدن قولانیلیر
دمیزدن ساده زنبک.

{ رَزْمَلَك } { یا رزمله مک. فت.
{ (قیری) رزه ایله
قیامی.

{ رَزِين } (ص. عر.) رزینه
{ (وزرات) دن ص. ش. }

آغر، متین: رأی رزین صاحبی.
{ (س. فر. Régie) توتون
{ و سکریات کی محصولات

و ساژو انحصاری و بوتلی
انحصار و تمهد آلتنه آلان
شرکت و اداره: توتون رزینی =
انحصار دخان اداره سی.

{ رَس } (ص. فا. (ورسیدن) نالیدن
{ حصص اولوب صتر: تشکیله

کیرر. } ۱. یتیشن، ایریشن:
مدد رس = امداده یتیشن،
معین، دمرس الی یتیشن، نال؛
فریاد رس = فریاد و استمداده
یتیشن.

{ رَسَا } (ص. فا. یتیشن یا خود
{ یتیشدیرن: مژده رسا =
مژده یتیشدیرن، مژده سی،
مبشر. }

{ رَسَالَت } (ش. عر.) «رساله»
{ ایله برلنت اولدینی
حالده، استازده محل استماللری
بستون آیرلشدور. فا. رساله. }

۱. البجلاک، سفارت، البجی
و سفیر صنت و مأموریتی. (بو
معنا ایله الیوم سفارت
مستملدر.) ۲. پیغمبرلک، من

طرف الله عبادینی دین حق
دعوته مأمور نبی مرسلک حال و
شانی: اول بلبل باغ رسالت. ۳.

حقه: تصرفده دخلی اولقیزین
برینک سوزنی دیگره تبلیغ ایتمه
{ (س. ص. فا. عر.)
{ رسالت پیغمبرلک

{ رسالت پیغمبرلک

{ رسالته } (ص. فا. پیغمبرلک مجنی
اولان نفر کائنات (صلم): رسالته
لیناه افندمن.

{ رَسَائِلِی } (ص. فا. رسالت
{ و رسالت اولان
پیغمبرن افندمنه منسوب
و متعلق: هجرت رسالتیناهی؛

جانب جالی رسالتیناهیدن.
{ رساله } (ش. عر.) رسالت.
۱. مکتوب، نامه: رساله
تبریکه؛ رسالت بلنه. (بومنا

ایله لسانزده یک استعمال ایدر
لغیور.) ۲. اساساً مکتوب
صورتنده یازیلان کوچیک کتب،

برستله و یا علم و فقه دائر مختصر
تألیف: منطقده بر رساله
یازمشدر؛ مسائل فقهیه دائر

رسالل عیدیه سی واردور. } رساله
مخصوصه = مضمراً بر مسئله
فقهی حقیقه یازیلان رساله (فر.

Monographie).
{ رسام } (س. عر.) «رسم» دن
{ رسام } (ش. عر.) رسم یازان، رسم
و تصویر بایق صنعتی بیلن
واجرا ایدن آدم، مصور.

{ رسام } (س. عر.) «رسم» دن
{ رسام } (ش. عر.) رسم یازان، رسم
و تصویر بایق صنعتی بیلن
واجرا ایدن آدم، مصور.

{ رسام } (س. عر.) «رسم» دن
{ رسام } (ش. عر.) رسم یازان، رسم
و تصویر بایق صنعتی بیلن
واجرا ایدن آدم، مصور.

{ رسام } (س. عر.) «رسم» دن
{ رسام } (ش. عر.) رسم یازان، رسم
و تصویر بایق صنعتی بیلن
واجرا ایدن آدم، مصور.

{ رسام } (س. عر.) «رسم» دن
{ رسام } (ش. عر.) رسم یازان، رسم
و تصویر بایق صنعتی بیلن
واجرا ایدن آدم، مصور.

{ رسام } (س. عر.) «رسم» دن
{ رسام } (ش. عر.) رسم یازان، رسم
و تصویر بایق صنعتی بیلن
واجرا ایدن آدم، مصور.

{ رسام } (س. عر.) «رسم» دن
{ رسام } (ش. عر.) رسم یازان، رسم
و تصویر بایق صنعتی بیلن
واجرا ایدن آدم، مصور.

{ رسام } (س. عر.) «رسم» دن
{ رسام } (ش. عر.) رسم یازان، رسم
و تصویر بایق صنعتی بیلن
واجرا ایدن آدم، مصور.

رُسْتَمِيَز { س. فا. قیامت، محشر. }

رُسْتَه { ص. فا. قورتلش، رها بولش. }:

رُسْع { س. ع. ت. ال و آلیق آبانك آرقه-سی : رسغ-الید، رسغ القدم. }

رُسول { س. ج. ع. ف. د. رسول. رُسول : با : رسول. }

رُسوم { س. ع. ج. : رسوم. رسوم { بزجه غیر مستعمل اولان =

« رسوم » ك جی بولسان « مراسم » دخی بعض معانیده

بونك جی یرینه قوللائیر. } ۱. یازمه، چیزمه : رسم خط.

۲. اثر، نشان، علامت : رسمی قالمش. ۳. شكل، صورت، هیئت:

خاج رسمی، مهر سلیمان رسمی. ۴. ترتیب، پلان، طاسلاق :

پایله حق مكنتيك رسمي چیزمك. ۵. بر انسان و یا حیوان یاخود

موقع و سارندك كاغد اوزرینه ال ایله پایلان شیعی، تصویر،

تمثال : رفائلك یابدینی رسملر مشهوردر. ۶. تصویر یا بق فن

وصعتی : رسم اوكرتور : رسم مملى. ۷. فوطوغرافه آلانان

تصویر، فوطوغراف : رسمی آلدیره جیم: فلان فوطوغراف

كوزل رسم آلیور. ۸. طرز، ترتیب، اصول نقي : بورسمده

پایلیر. ۹. عادت، طور : رسم دوران فلك. ۱۰. آلاى،

دأب، آیین : مكنتيك رسم كشادی؛ عسكرك بكچد رسمی.

{ بومعنی ایله جی یرینه « مراسم » قوللائیر : } معایده مراسمی.

رُسْمی { ص. اشكال و تصویراتی. اولان : رسمی كتاب،

غزته. رُسْمی { ص. ع. ع. : رسمیه. ۱. دولت طرفندن و یادوات

نامنه اولان : اعلان رسمی، توجیهات رسمیه. ۲. آلايله و

دأب و آیین مخصوصه اجرا اولنان : معایده رسمیه، استقبال

رسمی. ۳. مجرد عادت یرینی بولسون مقصدیله اجرا اوتوب

جدی وصیمی اولمیان : رسمی بر سوز سویلدی. ۴. م.

(صرف عربیده) املا ایچون یازلوب اوقونمیان (حرف).

{ غیر رسمی = دولت نامنه و رسمأ اولمیان : غیر رسمی بر

تحریرات یازلدی. } ایم رسمی = بستون دولت نامنه اولیوب

بر درجه قدر رسمیتی اولان : برلنك نیم رسمی عزتلی.

{ هاء رسمیه = كله مك صوكنده اولوب قحیه تی تقویه ایدن « ده

حرفی : بنده كله سنده کی « ده كی. « هاء سكت » دخی دینایر.

{ هندسه رسمیه = سطحی رسملر دن بحث ایدن هندسه، هندسه

مجمعه ك غیرى. رسمیات { س. ج. ع. رسمى رسمیات { ایشلر، معاملات رسمیه : رسمیاتله اوغراشیملم.

رسمیت { س. ع. رسميك رسمیت { صفت رسمیه : سویلدیكى

— سوزلك رسمیتی بیان ایدیور؛ سوزینه رسمیت ویرمك ایستیور.

رَسَن { س. فا. ۱. اید، اورغان. رَسَن { ۲. بخ. خلاط.

۱۱. دولته و دوات نامنه اید. یان حرکت و سویلانیان سوز:

رسمك خارجنده قوتیشورز؛ من غیر رسم یازدی. ۱۲.

ویركى. بر مالدن میرسك آلدیغی حصه، تكلیف، باج :

كرك رسمي، طوز رسمي : بحرأ نقل اولنان اتمه دن كرك رسمي

آلیر. { بومعنی ایله جی « رسوم » ك جی اوله رق

« رسومات » دخی قوللائیر. } || رسم سلام = ۱. عسكرك مافو.

قه اجرا ایتدیكى مراسم تعظیمیه. ۲. بر كینك دیکرینه قارشى

ایفا ایتدیكى مراسم تعظیمیه. رسمأ { ح. ع. ۱. دولت نامنه،

{ دولت طرفندن، دولته مقبول اوله حق صورتده و مراسم

معناده ایله : خارجیه ناظرى ایفی قابتتوره رسمأ یازدی: یكى

كان سغیر یارین رسمأ قبول اوله جقدر (= صورت رسمیه ده)؛

بن رسمأ سویلیورم. ۲. مح. مجرد عادت یرینی بولسون دبه،

جدی اولیه ق، صورت ظا. هره ده : رسمأ چین قبول

كوتردیسه ده ممنون ایلدیقى آكلادم. رسمجی { س. رسم یابان، ال ایله

رسمجی { و یا فوطوغرافه رسم چیقاران، رسم، فوطوغراف.

رسمسین { ص. ۱. اشكال و رسمسین { تصویراتی اولسان:

رسمسز كتاب؛ رسمسز سیاحتلر مه دن بر شیء آكلاشلار. ۲.

رسمی معاملتله اولمیان، مراسم و تكلیفاندن عاری: رسمسز معامله.

رسیند (ص. فا.) رسن = خلاط
رسیند (بند = باغ ای. مح.) خلاطه
ساحله باغلی : کمی رسیند ایکن .

رُسوای } ص. فا. رذیل مخمره،
معایب اشتهار ایتش:
رُسوئی عالم اولدی.

سند. عمر. مایعات
رسوب } دینده طوران مواد
کشیفه، تورتی، تلوه، چوکندی.

۱. صاغلا. سذ. عر. }
 ۲. متانت. ملق، } رُسوخ
 علم وفك كنهه وصول ووقوف:
 فقهه اصحاب رسوخنددر.

رسول } سذ. عر. ج: رسل.
 ۱. الطی، سفیر. (بو
 معنائه قولاً تامه باشلامشدر.)

۲. پیغمبر، مرسل، نبی، تر، یو۔
لاواچ؛ رسول الله = نبی الله،
من طرف الله عبادینی دین

حقہ دعوت ایچون بمشہور ملش
اولان انبیاء عظامک بہری و
بالخاصہ پیغمبر من محمد مصطفی

(صلح) افند من. ۳. ف. تصرفده
دخلى اولقميزين بريك سوزيني
ديكره تيلين ايدن .

رُسوم } سنڌ. جم. عر. فد:
رسم: ا: رسم. بونڪ ده.
جمي: رسومات. ا: رسومات.

|| بح. رسوم طونه سی = کینک
حواله وضعه ویولجی اقامتنه
مخصوص انبار وقار دلینک: رجاء

استیعابی که لیانلرده و قتالرده بوکا
کورده رسم اعطا اولنور .

رُسومات { سـنـد . جـمـعـيـه
[رسم ، ك جمع
الجميعدر .] اموال مختلفه لك

میری بہ غائد ویرکیلمری. ۲.
(مفرد کی) کمرک اداره سی،

که مقدما طرز وصیdnامهی و
سائر رسومی دخی شامل
اولدیندن بواعله اسمیه او
لغشدر : رسومات امانتی، امینی،
دائرهیی، مأموریتی .

رُسُومِي { ص. عر. : رسومیه.
(اعریبده یاء نسبت
جم صیغه سنه الحاق اولغدیغدن

یا کایشدر. | کمرکه و اوکا متفرع
رسوم و تکالیفه منسوب و متعلق:
جمعیت رسومیه = رسومات

مجلسی: قوانین رسومیہ .
 رَسید { س. فا. اصل فارسیده
 « تشدی، ارشدی »

معنایله فعل ماضی اولوب،
وقتیله دفتره بوکله ایله قید
اولاندیقندن، «رفت» مقابلی

اوله رق علم اولشد. [اقراض
اولسان بر مبلغك اعاده سيله
قيدينك ترقيني، حذف، احيا:

دفتردن رسید ابتد؛ نامی
رسید اولندی.

رسیدہ } ص. فا. یتشمش،
ابریشم، واصل،
کال بولش : رسیدہ دست

تعظیم اولدی = مشکون تعظیم
اولان یدمه واصل اولدی؟
رسیده ختام = ختامه واصل

اواش. || نور سیده = یکی تیشمش.
|| نار سیده = تیشمش، ارمه مش.
{ سید. عربی سرچہ، پوسکور.

رَشَادَتَلُو } ص. از خلق طوغری
یوله سوق وارشاد

و طیقه سیله موظف اولان مشا
یخه ویریان عنواندر .
رشاش { سذ. عر. یار شاشه.
سذ. عر. سندی.

[illegible]

رشته } س. فا. ۱. ایلیک، خیطه،
تیره. ۲. تج. رابطہ،
علاقہ، واسطہ: رشتہ محبت:

رشته حیاتی قطع ایتمک. ۳.
تو. (زبازدی ارشته) اوده
یا بیلان تل شعریه : رشته چور.

به سی. || سر رشته = ایپ اوجی،
وسیلہ. || رشته آمستانه = می
سجیم، اسپاولو.

رشح (سذ. عر. صیژه، ترله.
[ترشح دها مستعملدر.]
رشح (سذ. عر. ج: رشحات.

صیغہ (دستی کبی برقاہدن چیقان
صیغہ، ترمہ.

یولی بوا-۲. طوغری دو-
شوغه، عقل و تمیز صاحبی

اوله: اصحاب رشد ددر. ۴.
بالغ اوله، بلوغ: اثبات رشد
ایتمک؛ سن رشد.

رشدی } صد. عمر. : رشدیه
 } بالغ و سن شده
 واصل اولان چوققرله مخصوص :
 مکتبہ رشدیه : مکتبہ رشدیه

ابتدائیدن صکره و اعدادیدن
اول اولان مکتب که مبادی
علم مک تدبیر است

رشدیه } ش. ع. مکتب ابتدا-
 ثدن صکره و مکتب
 اعدادیدن اول اولان مکتب

رشدی: رشديه مکتبه چکدی؛
رشدیه درس‌نزد امتحان ویرم-
-اير. [مکتب رشديه] تعمیری

اضاف قاعدہ سنہ مبنی اولہ بیلیر۔

رَشک { س. فا. ۱. قیصۃ ۵۴۴،
حسد، غبطہ. ۲.

حسد و غبطه يي موجب، محود.

رَشَك آوَر { ص. فا. حسد و
عسود: رشك آوَر اَمثال و اقراَن.
[حسد جی دیه ترجمه ایدنلر
یا كلشردر.]

رَشْمه { س. زنجیردن كم.

رُشَوَت { س. عر. بر مأوره
حقى و یا حقز بر ایش
كوردیرمك ایچون ویرین اجرت
و هدیه: رشوت ویرمك، آلتى،
يَمَك، رشوته ایش كوردیرمك.

رُشَوَت { س. [اصلى مجهول]
س. ۱. آرمه نك
اقسام و تفرقاتك كیده احتیاطاً
بولندیریلان یدكلكی: رشوت
یلكن. مقابلی: انواب. ۲.
كیده احتیاطاً بولنان سرن و
چیوق وكوندرلك استیف او.
لندقرلى محل.

رُشَوَتِجِی { ص. رشوت قبول
ایدن، رشوته ایش
كورن.

رَشِيد { ص. عر. [«رشد» دن
[ص. ۱. طوغرى بولده
كیدن، استقامت اوزره - ركت
ایدن. ۲. عقل و درایت و حسن
حرکت صاحبی، مالی حسن اداره
مقتدر، اسرافدن متوق. ۳. سن
رشد و اصل، بالغ، عاقل.
رَشِيدِيَه { س. عر. نشاسته و
[شكرله پایلان برجس
طاتی.

رُشِيم { س. عر. [«رشم» دن
[س. ۱. با. تخمك اصل
مایه انباتیه سی اولان و اكثراً
ایكى مصراعك اورتسندنه بو.
لنان دانه جك، فر. Embryon.

رَصَاد { س. عر. [«رصد» دن
[س. ۱. رصد دینلن آلتله

اجرام سمائیه به باقن اهل هیئتدن
آدم، فلکی.

رَصَاص { س. عر. ۱. قور.
شون. [اسرب، رصاص
اسود. ۲. قالای. [قصیدر،
رصاص ایض.]

رَصَانَت { س. عر. صاغلاملى،
[متانت، محكمك.

رَصَانَتِی { ص. صاغلام، متانتلى،
[محكم، رصین.

رَصَد { س. عر. ۱. كوزتیه،
[بكمه، بوصى طومعه. ۲.
اجرام سمائیه بی دور پینله
معاینه ایتمه. ۳. اجرام سمائیه بی
سیر و معاینه به مخصوص دور پین
و یا دیگر آلت: رصدله آیه
باقى.

رَصَدخانه { س. فا. اجرام سما.
[تیه بی آلات مخصوص.
صه ایله و بیوك یرلى دور پینله
سیر و معاینه ایتكه مخصوص بنا:
پارس رصدخانه سی؛ نصیر الدین
طوسینك هلاکویه یا بیدردینی
رصدخانه.

رَصَدگاه { س. فا. ۱. كوزدوب
[بكمكه مخصوص محل.
۲. رصدخانه.

رَصَدِی { ص. عر. ۱. رصدیه.
[كواکبی سیر و معاینه
ایتكه مخصوص و یا بوكا منسوب
و متعلق: آلات رصدیه؛ تد.
قیقات رصدیه.

رَصِيف { ص. عر. ۱. رصیفه.
[«رصف» دن ص. ۱.
صاغلام، محكم، متین، صاغلام
مورتنده بنا ایدلش.

رَصِين { ص. عر. ۱. رصینه.
[«رصانت» دن ص. ۱.
صاغلام، متین، محكم.

رَضَا { س. عر. ۱. خشنودلى،
[ممنونیت: الله رضاسیچون!

۲. قائل اولمه، موافقت، عدم
مخالفت: بوایشه رضا کز وار.
میدر؟ رضاء طرفین = هر ایکی
طرفك موافقتی. ۳. ایستك،
اراده، اختیار، طوع: كندی
رضاسیله كیتدی. ۴. قدر
الهی به سرفرو ایتمه، توکل:
انسان ایچون دنیاده رضا وتو.
كندن باشقه چاره بو قدر. || رضاء
له = الله رضاسیچون، عوض مقا.
بلنده اولیه رقی مجرد الله راضی
اولسون ديه، ثواب ایچون. || رضا
ویرمك = راضی اولقى، موافقت
ایتك.

رَضَا جو { ص. فا. [عر. رضاء =
[م. فا. جستن = آرا.
[مق.] یرنك رضاسنی طلب و آرزو
ایدن، راضی ایتكه چالیشان.

رَضَاداده { ص. فا. [عر. رضاء = م.
[فا. دادن = ویرمك]
رضا ویرمش، راضی اولمش،
قائل.

رَضَاع { س. عر. سوت اممه.
[ارضاع یرنه امزرمه
معناسیله قوللا عاملی.]

رَضَاعِی { ص. عر. سوت اممه
[متعلق، سوتدن اولان
[قرابت:] ولد رضاعی = سوت
اوغل.

رِضْوَان { س. عر. خشنودلى،
[رضا: رضوان الله علیه =
الله راضی اولسون؛ رضی الله عنه!

رِضْوَان { س. عر. جنتك محافظی و
[قیوجینی اولان مللك
اسمدر، روضه رضوان = جنت،
بهشت.

رضی { فل. عر. (بعض دعا تمییرا،
رندی { تندہ مستعمل فعل ماضیہ [

راضی اولسون : رضی الله عنه =
الله اوئندن راضی اولسون .

رضیع { سذ. عر. (« رضاع » دن
رضیع { صش. [سوت قارنداش،
سوت برادر .

رطب { صذ. عر. : رطبه، تازه،
رطب { یشیل، یاش (یش) .

|| رطب و یا بس. = یاش قوری
وچ. مناسبتلی مناسبتیز. || رطب
السان = لسانی نازہ نندیرن،
کوزل برشی سولین .

رطل { سذ. عر. ۱. تقریباً اوقه
رطل { نک ثننه مسادل اسکی
مایعات اولچیس، ایتره. ۲. عر.
شراب قدیمی، پیاله .

رطوبت { سذ. عر. ۱. یاشلی،
رطوبت { نملک، اصلاقی : بو

چاشیرده برآز رطوبت حس
ایدیورم. ۲. هواده و یا اینه نک
ایچنده کی نم : هواده رطوبت
واردر؛ بو اوک هیچ رطوبتی
یوقدر. || میزان الرطوبه = هوا-
ده کی صو بخارینک مقداری
اولچمکه مخصوص آلت، تفاضلی
ترمو متره، ایفرو متره .

رطوبتی { صذ. ۱. یاش، ایصلاق :
رطوبتی { رطوبتی چاشیرکیمک

صحنه پک مضردر. ۲. رطوبتی
اولان، یابس اولمیان، نملک :
رطوبتی هوا؛ رطوبتی او .

رطب { صذ. عر. : رطبه. ۱.
رطب { یاش، ایصلاق. ۲. تازه،
یشیل .

رغاف { سذ. عر. ط. بورن
رغاف { قانامه .

رعایا { سذ. عر. فد. رعیه.
رعایا { با : رعیه .

رعایت { سذ. عر. ۱. کوزنک،
رعایت { حفظ : رعایت حقوق،

رعایت منافعی. ۲. صایه، صایبی،
اعتبار : او عاذته شمعی رعایت
ایدن یوقدر؛ حقوق قدیمه مزه
رعایت ایتیمور. ۳. حرمت،
اکرام، تعظیم، آغزلامه : بو
مملکتده مسافره چوق رعایت
ایدرلر .

رعایت سزک { صذ. حرمت سزک،
رعایت سزک { اعتبار سزلی،

حرمت و تعظیم ایتمه یش، صا-
یفیزاق : اوک حقده رعایت سز-
لکده بواندیلر؛ ارباب فضل
وهنره رعایت سزک جائز دکلدلر .

رعایت سکار { صذ. فا. حرمت و
رعایت سکار { اعتبار ایدن، مکرم .

رعایت سکارانه { صذ. فا. حر-
رعایت سکارانه { مت و اعتبارله :

رعایت سکارانه معامله؛ رعایت سکا-
رانه قبول ایتدیلر .

رعایه { صذ. عر. صایه رق، حر-
رعایه { مت و اعتبار ایدرک :

حقوق قدیمه مزه رعایه هر معا-
مله سنه تحمل ایتدم؛ سننه رعایه
سمی چیقارمدم .

رعب { سذ. عر. قورقو، خوف،
رعب { دهشت .

رعد { سذ. عر. کوک کورلمه سی :
رعد { برق ورعد .

رعد آنداز { صذ. فا. (عر. رعد =
رعد آنداز { کوک کورلمه سی .

فا. انداختن = آتمق] کوک کور-
لمه سی کی شدتلی سس چیقاران،
کورلین .

رعه { سذ. عر. دیرمه، قورقو
رعه { ویا صوئوقدن دیرمه یش،

ادرکه : برعه به دوچار اولدم؛

بتون وجودمه برعه یابلدی.
رعه دار { صذ. دیرمه، اورکن،
رعه به گرفتار .

رعنّا { صذ. (اصل عربیده « رعن »
رعنّا { صفت مشبهه سزک مؤنثی

اولوب، احق و دوشونمده دن
آغزیه کانی سولیر قادین

معناسته مخصوص اولدی بی حالده،
لسانزده شبهه سز « رعن » فنلک

سولوب کوزلاشک معناسته
دخی کللی مناسبتله، محل استعمالی

بستون دکبشدر براشدر. [
کوزل، لطیف، پارلاق، رونقلی :

دلبر رعنا، سرو رعنا. || کل
رعنا یاری قرمز یاری صاری

کل، که شعرا عنده پک
مقبولدر. = ح. پک ای، پک

اعلا : رعنا بیلر سکز؛ رعنا
معلوم کزدرد .

رعی { سذ. عر. ۱. اوتلامه،
رعی { حیواناتک مرعاده اوت

یمه سی : او بارلرده برچوق قو-
یونلر رعی ایدیلوردی. ۲. عر.

اوتلامه، کوتمه، حیواناتی مرعاده
حفظ ایدوب بسله : چوبانلر قو-

یونلر رعی ایتکله مشغول
ایدیلر. ۳. تر، عرض اطاعت

ایتمه، تسلیم اولمه، رعایا حکمنه
یکه : قلعه ضبط اولنجه بتون

او جوار اهایلی کلوب رعی
ویردیلر. (تمییر قدیمدر. [

رعیه { یخود رعیت. سذ. عر.
رعیه { ج : رعایا. ۱. سوری،

اوتلادیلان حیوانات سوریه سی،
بر چوبانک کوتدیکی حیوانات .

۲. بر حکمدارک حکم واداره سنه
تابع اولوب تکالیف امیریه ویرن

خانی، زبردستان، برابا دینان

ارباب سرفدن اولیوب محافظه لری
دولته عائد بولان تبعه : رعیه تک.
رعایاتک - حقوقی محافظه ایتک.
|| رعیت پرور = رعایاسنه یی افاق.

رَعَايَ { س. ج. ع. مر. فد :
رغبه . با : رغبه . ||
لیله رغبت = فقر کائنات (صلح)
افندمن حضرتلرک رحم مادده
دوشمنکاری لیله مبارک یه
مصادف کیجه که رجبک ایلک جمعه
کیجه سیدر.

رَعَبَت { س. ع. مر. ۱. ایستک،
رغبت } آرزو، خواهش، میل :
رغبت ایتک، رغبت کوستر مک :
رغبت واریمدر ؟ آرزو بیو.
ریلورمی، ایستک واریمیدر ؟
۲. قبول، حسن قبول، حسن
تلقی، اعتبار : یازدینی کتابلر
رغبت عمومی به مظهر اولدی :
او بیجم مجوهرات رغبتدن
دوشمندر.

رَعَبَتِز { ص. ۱. خواهشی اولیان،
رغبتیز } ایستکیز. ۲. رغبت
نامه به مظهر اولیان، غیرمقبول،
رواجیز.

رَعَبَتِز لَک { س. ۱. ایستکیز.
لک، میل و آرزو
فقدانی. ۲. عدم مقبولیت،
اعتبارسزلق : یوقیلدن مالار
حقنیده بو رغبتسزلک دوام
ایتدیکه.

رَعَبَتِی { رغبتیز. ص. ۱. ایستکی،
رغبتی } خواهش و میل و آرزو.
سی اولان : بن بوماک رغبتیلیسی
دکلم. ۲. حسن قبوله مظهر،
مقبول. ۳. از. و قتله رتبهیز
غیرمسلمه ویریلر عنوان ایدی.

رَعَد { س. ع. مر. رفاه، و-عت،
سهولت. ن.

رَغَم { س. ع. مر. ضدینه و عذابینه
رغم } حرکت، نسبت : حسودلرک
رغمته : علی رغم العدو = دشمنک
عنادینه.

رَغْمًا { ح. ع. مر. عنادینه، ضدینه :
خسیسدر صندنه ویرمن
دینلره رَغْمًا هرکسدن زیاده
ویردی.

رَغْبِیَه { س. ع. مر. ج. رغائب. ۱.
رغبت } رغبت و آرزو اولنه حق
شی. ۲. بیسزک و یک مقبول
عطیه واحسان. ن. || لیله
رغائب. با : رغائب.

رَفَادَه { س. ع. مر. ج. یاره لک
رافاده } اوزرینه قونیلان قاتلا
نمش بز، باصق.

رَفَاقَت { س. ع. مر. ۱. آرقداشلق،
رفاقت } شریکک، معیت : رفا.
قتنده برآدم واریدی : رفاقتنده
ایکی کاتب بولنیسور. ۲. یول
آرقداشلقی، یولداشلق : فلان
یه کیده جکم بکا کیم رفاقت
ایتک ایستر ؟ اونک رفاقتی یک
ایدر. اترکیبات عربیه ده «رفاقه»
صورتننده دخی قوللانیلیر :
حسب الرفاقه.

رَفَاه { س. ع. مر. و :

رَفَاهَت { س. ع. مر. و :

رَفَاهِیَت { س. ع. مر. یاشاشده
رفاهییت } بولوق و قوللانی،
وسعت حال، اتساع معیشت :
کمال رفاهله یاشاسق : خلقتیزک
اسایش ورفاهییتی برکالدرد.

بو اوج لغتدن برنجیسی اولان
«رفاه» فیروز آنازک «قاموس» نده
بولنامقله، بعض لغویونمز عربی
اولدغنه حکم ایشلر سده، «محیط

المحیط» ده یشقی بایدن «رف» قعلنک
مصدری اولوق اوزره «تقید اولدغنه
باقیلیرسه، اوده عربیدر «رفاهییت»
غط دینلر دخی اصابت ایدمه، شلوردو :
چونکه بوکله دخی نامیرسده واردر.

رَفَت { س. ف. ۱. کیتجه کیدیش،
رفت } عزیمت، حرکت : آمد
ورفت = کیدوب کله. ۲. ترقین
قید. [اصل فل ماضی اولوب،
دفترلر ده «شد» کی «آمد»
مقابلهده قوللانغله. اسان رسمی به
کیرمشدر.]

رَفْتَار { س. ف. کیدیش. یورویش،
رفتار } حرکت : رفتار تازکانه.

رَفْتَه رَفْتَه { ح. ف. کیت کیده،
رفته رفته } کیده کیده. کیده.
رک. تدریجاً.

رَفِیَه { س. [«رفت» لغت فارسیه -
رفیه } سندن عربی قاعده سی
اوزرینه تشکیل اولمش لغت
سقیمه در. شایان استعمال دکلدرد.
کمرک اصطلاحنده اخراج اولنان
اموالدن آلتان رسم. «آمدیه»
لغت سقیمه سنک مقابلی.

رَفْدَان { س. ع. مر. رافدان
رفدان } یومورطه.

رَفَض { س. ع. مر. ۱. ترک. ن.
۲. رافضیلک.

رَفْع { س. ع. مر. ۱. قالدیرمه،
رفع } یوکسلفه. یوقاری به چیقارمه.
اعلا : رفع لوا، رفع صدا ایتک.
۲. قالدیرمه، لغو و فسخ ایته :
او اصولی رفع ایتدیلر. ۳.
نزع : رتبه سی رفع ایتدیلر. ۴.
د. (نحو عربیده) اعراب دینن
اسیمک احوال اربعه سنک برنجیسی
که اکثریا ضمه ویا (و) و (ا)
ایله اولور. و بو حالده بولنان
اسمه مرفوع دینلیر. || ج. ۱.

رفع زوائد = باره نك جوروك
اتلريك قطع وازاله سی || ا. بر
عددك قوتی تربید ایته.

{ رفع = س. ع. یوسكك، علو،
رفعك = یوسك و یوسك رتبه؛
علم و هنرله انسان رفت
قزازی.

{ رفع = ص. ۱. علو و رفعت صا.
رفعك = ح. ۲. ا. رتبه ناكه
اصحابه و بیكباشیلره ویریلن
عنواندر.

{ رفیق = س. ع. یا و اشاق، طا.
رفیق = تیلیق، ملائمت : رفتی ایله
معامله ایتك.

{ رفقاء = س. ج. ع. فد : رفیق.
رفقاء = با : رفیق.

{ رفیع = ص. ع. : رفیع. (رفعة)
رفع = دن ص. [یوسك، یو.
جه، عالی، بلند : قصر رفیع؛
رتبه رفیع؛ رفیع الدرجات؛
قدر و اعتباری عالی اولان.

{ رفیق = س. ع. ج. رفقاء.
رفیق = [رفیق = دن ص.]

۱. آرقداش، بولداش، همیا:
ایتا رفیق دوشونلی صكره
طریق. ۲. اورتاق، شريك:
رفقاسنه طایفه دن بر شی
دیهمدی. ۳. یارداق، یاماق،
معاون : مجاسك امور تحریریه.
سنى اداره ایچون بر رفیق
محتاجدر. ۴. قوجه، زوج، آر-
قداش : قادینه رفیقك نروده
اولدیفنی صورملی.

{ رفیق = س. ع. ۱. آرقداشاق
رفیق = یا اورتاق و یا یارداق
ایدن قادین. ۲. قاری، زو-
جه : رفیقهم همشیره كر.

{ رفیع = ص. ع. [رفاعة = دن
رفعك = ص.] بولاق و راحتله
یكین، یاشایی و یكنه سی فراح
اولان.

{ رفیق = د. با : رك.

{ رفیق = س. ع. قولق، مملوكیت.
رفیق = ص. ع. قول، مملوك، عبد.
رفیق = س. ج. ع. فد : رفیق.
رفیق = با : رفیق.

{ رفیق = س. ع. ۱. ایش و
رفیق = صنعتده ویا علم و هنرده

امثالنه تفوق ایتك واونلره
رغماً قزاعق غیرنی فابرقه
یئنده کی رفیقیدن مشتریلر
استفاده ایدر. ۲. رفیقك،

دیكربك طالب و هوسكاری
اولدیفنی شیبه طالب و هوسكار
اولوب مسابقته چالیشمه : بن
اونلره قارشی رفیقته کیریشه؛
عشاق یئنده کی رفیق. ۳.
قیصقانه. — تعبیرات عربیه ده
« رفقا » صورتنده قوللانیلیر:
حساب الرفاقه.

{ رفیق = ص. ع. : رفیق.
رفیق = [رفیق = دن ص.]

خوره تین، اوینایان، رفیق
ایدن. = س. ع. چالار سا.
عتك ماكنه سنك حرکتی
تعبدله مخصوص اوله رق معادن
مختلفه دن مرکب کفجه شكلنده
آلت که ساعت ایشلدیجه افق
حرکتده بولنور.

{ رفیق = (Ricambio) ما.
رفیق = س. قبول ایدلیه رك پرو.
تستو ایدلش بوللیه نك عكسنه
كشیده ایدلی.

{ رفیق = س. ج. ع. فد : رفیق.
رفیق = با : رفیق.

{ رفیق = س. ع. ج. رفیق. ۱.
رفیق = (یون، عنق، کردن. ۲.
ج. مالکیت، حق تصرف : مالک
رفیق الام. ۳. کوله، خلایق،
اسیر : اعتناق رفیق = قول و جاریه
آزادی.

{ رفیق = س. ص. ۱. اینجه لك،
رفیق = یوقه لن. ۲. ج. آجیه،
شفقت، تأثر، متأثر اوله، رحم:
رفت قلب : کندیسنه رفت
كلدی، کندیدی رفته كلدی
رحم ایدنی، متأثر اولدی.

{ رفیق = ص. فا. (ع. رفت =
رفیق = رحم. فا. آمیختن =
قاربشدرمن) و :

{ رفیق = ص. فا. (ع. رفت =
رفیق = رفت = رحم. فا.
انکختن = قوبارمن) رحم و شفقتی
موجب، مؤثر، آجیقلی : رفت
آمین بر حکایه، رفت انکیز بر
وقته.

{ رفیق = ص. ۱. رحم و شفقتی
رفیق = اولان، مرحمتلی : يك
رفتلی آدمدر، رفتلی یورك وار.
در. ۲. ترجم و تأثری موجب،
مؤثر : رفتلی بر حکایه.

{ رفیق = س. ع. خوره تیه،
رفیق = اوینامه، صیهرامه، خو-
ره : سونجندن رفیق ایتك
باشلادی.

{ رفیق = س. ع. ج. رفیق. ۱.
رفیق = بز و قاش پارچه سی. یامه.
۲. بوسله و مذکره یازمفه
مخصوص اوفاق کاغذ، ورقاره.
۳. مذکره، استدعایانه، ع-
ضعال : بر رفقه تقدیم ایشدی.
۴. تر. [اوچخی معضادن مأ.
خو] محاکم شرعیه اوراقدن

ماعداءه رنوع اوراق رسميه
تحریرنده مستعمل معروف بر
جنس یازی که چایق یازیله
(بو صوك معنا ايله زبازدی
رانك كسريله در.)

رقم { سذ. عر. ج. رقوم. ارقام.
رقم ۱. یازمه. یازی. تحریر.
یازی ايله قید و اشارت: رقم
ایتك = یازمق. قید و تحریر
ایتك. ۲. عددلری قید و
تحریر مخصوص اشاراتک بهری:
۷ رقمی، ۸ رقمی: ارقام هندیه =
آوروپالیرك ارقام عربیه دید-
کلی و اونلرک عربلردن عرب
بلرک ده هندیلردن اخذ ایتش
اولدقلری ۱، ۲، ۳ الخ. اشا.
راتی. ۳. حساب علم وقواعدی:
رقم تیلک. اوكرتك. رقم
دوكلک = حساب ایتك. رقم
قویق = نومرو وضع ایتك.

رقم زده { ص. فا. اعر. رقم =
(فا. زدن = اورمق) ۱.
یازمش. محرز. مقید. ۲. مذ-
نکور. ذکر و بیان اولنان.

رقم زن { ص. فا. اعر. رقم =
(زذن = اورمق) یازان.
چیزن. قید و اشارت ایدن.

رقم کش { ص. فا. اعر. رقم =
(ا. فا. کشیدن =
چكمك) رقم چكن، یازان.

رقی { ص. عر. اذ. رقیه. (رقم =
رقی اذن سنه) اعداد اشارا.
تنه و حسابیه منسوب و متعلق.
{ سذ. ج. عر. فذ. رقم.
رقوم (با: رقم.
{ سذ. ص. عر. ج. رقبا.
رقیب (ج. فا. رقیبان. «رقابة»

دن ص. ۱۰. ۱. دیکریله عین
شیئه طالب و خواهشکر اولان،
بر محبوبیه دلداده اولان عاشقلرک.
یکدیگریله نسبت بهری. ۲.

برایش و صنعت و یا علم و هنرده
امثالکله مسابقته اولنری چو-
ریده رك المریك ایستین: اطبا
اکثریا بر برلریله رقیب اولورلر.

رقیت { سذ. عر. (رق = دن
{ مصدریت اسمیدر اقولل،
کوله لک، جاریه لک، عبودیت:
تأکید روابط رقیب ایتك.

رقیق { ص. عر. ذرقیق. (رق =
رقیق) دن ص. ۱. انجیه،
یوفقه. نارین. ۲. آزادسز کوله
و جاریه. ۳. محب. مرحمتی. چابوق
متأثر اولور: قلب رقیق.

رقیه { سذ. عر. سحر یاز و اوفو.
رقیه (روچیلرک او قودقلری
شی. افسون: رقیه او قومتی.

رقیه خون { ص. فا. اعر. رقیه =
{ افسون. فا. خواندن =
او قومتی (رقیه و افسون او قو-
بان، افسونلرک، اوفورویجی.

رک { د. انجیه هجالی الفاظه،
{ و «رق» قایم هجالیلرند =

۱. اسکی شیوهده صفتلره ملحق
اولوب تفضیل بیان ایدر: کوز-
لرک = دها کوزل: آرقق = دها
بیاض. ۲. یننه صفتلره ملحق
اولوب تصفیر بیان ایدر: کوز-
چورک = کوزچوک. (صوکندهکی
کافک حذفله.)

رگ { سذ. فا. طامار: رگ جان =
(جان طاماری. ذ.

رکاب { سذ. عر. ۱. اوزنکی:
{ تحریک رکاب عزیمت
ایندی. ۲. خاکپای اعلی الخصوص

تشریف شاهانه اثنا سنده تقدیم
اولنان معروضات حقنده.
مستملمدر: رکاب هابونه عر.
ضخاال تقدیم ایتك.

رکابدار { سذ. فا. (عر. رکاب =
{ اوزنکی. فا. داشتن =
طومتی (وقتیله کبرا آتیه بینرکن
اوزنکیلرینی طوتان آغا.

رکاکت { سذ. عر. ۱. کوشکاک.
{ ضعف، قوتلرک. ۲.

۲. سوبلیشده نقصان، طوغری.
سوبلیه میش، طوقونلوق: دیانده
رکاکت واردر: رکاکت لسان.
۳. ربط کلامده نقصان،
ربطسزلی، سلاست ضدی: یاز-
دیفی شیلرده رکاکت اکسیک
دکلر.

رکبه { سذ. عر. دیز، زانو. ذ.

رکن { سذ. عر. دیکمه، صا.
{ پلامه، یره صایلابوب
قائماً طور دیرمه، قورمه: رکز
لوا: بر ستون رکز ایتك: رکز
خیام = چادر قورمه.

رکعت { سذ. عر. ج. رکعات.
{ (رانك كسريله غلطدر.)

نمازده بر قیامله بر رکوع و بر
سجودى مضمن حرکت: ایکی
رکعت نماز قیلدم: اوکله نمازی
چاچ رکعتدر؟

رکن { سذ. عر. ج. ارکان.
{ ۱. بر شیتك الك صا سلام

و محکم طرفی، تمل دیرکی، گوشه،
استناذگاه: رکن کعبه مبارکه،
بر بسانك رکنی. ۲. ستون،
عمود. ۳. محب. بر هیئتك الك
اهمیتلی. واک قوتلی افرادینك
بهری: او آدم بو مملکتك

رکنیدر؛ ارکان دولت = وكلا
و بیوك مناصبه بولنان رجال.
== ج. ع. ضابطان وامرادن
یوقاری اولان رجال عسکریه،
مشیرانله فریقان و میرلوالر. (اسرا)
میرالیرله قائمقام و بیکیاشیلر،
ضابطان دخی. قول آغازیله
مادونده کی فرمانر ضابطلردر.
|| ارکان حرب، ارکان حربیه =
حرب زماننده اردوئک سوق.
الجیش و تعبیه الجیش فنلرنجه
ترتیب و تنظیمه و طر بوغرائیا
فتنه توفیقاً تعیین مواقع و صلح
زماننده دخی سوقات و ترتیبات
عسکریه به نظارت ایدن هیئت
مخصوصه به منسوب ارکان و اسرا
و ضابطان که بونلر مکاتب حرب
یهده سائر ضابطاندن بر قاج
سنه زیاده اوقورلر؛ ارکان حرب
دائمه سی، هیئت، ضابطانی.

رُکوب { س. س. ع. ۱. سینه،
راکب و سوار اوله ؛
آته رکوب اتمک؛ رکوب و نزوله
مقتدر = کندی کندیه آته
پنوب اینه بیلر، یعنی پک یا شلی
و یا معلول اولیان. ۲. آراهه
و کبی کبی متحرک بر واسطه
نقله کبرمک؛ آراهه، کبی،
دمیر یول قطارینه رکوب اتمک.
رُکود { س. س. ع. طولرله
طوروغون وراک-اوله.
رُکوع { س. ع. نمازده اللری
دیزله طلیابوب اتمک
حرکتی؛ رکوعه و ارمق؛ رکوعده
اوقونه جق دعا.
رُکیک { س. ع. ۱. رکیکه.
(«رکاک» دن ص. ش.)
۶. ضعیف، کوشک، سمیت.

۲. لساننده رکاک کئی اولان،
دوست سوبلیه مین؛ رکیک
السان.
رُک { س. ع. ط. کبکک چو-
ریمه سی؛ رم الاسنان،
رم المناخر.
رَم { س. ق. اورکه، رعشه؛ رم
کرده = اورکوب دیتربین،
رعشه دار.
رِماح { س. ج. ع. ف. رمح.
رمح { با؛ رمح. س. ع. کول، آتش
رماد { کولی، خاکستر.
رِمادی { س. ع. ۱. رمادیه.
رنکنده اولان؛ لون رمادی،
مواد رمادیه.
رِمال { س. ج. ع. ف. رمل.
رَمال { با؛ رمل.
رَمال { س. ع. («رمل» دن)
رَمال { سم. قومک اوزرینه بر
طاقم اشارتله ایدرک و یا دیگر
صورله غیبیدن خبر و یرمک
ادعاسنده بولنان طولاندیریمی،
کذاب.
رَماللق { س. رمل یعنی قومک
اوزرنده برطاقم اشارتله
ایتمکله و یا دیگر صور مختلفه یله
غالبیدن خبر و یرمک ادعایی و بو
ادعاده بولنان آدمک حال و شانی،
بالانجیاق، طولاندیریمیلیق.
رُمّان { س. ع. نار میوه سی.
رُمّانی { س. ع. ۱. رمانیه. نار
چیچی رنکنده. || با.
فصلیه رمانیه = نار آغاجی جنسنندن
انجبار.
رِمایت { س. ع. اوق و قور.
شون وکله کبی مریمات

آتمه، مریمات آتمق فنی. اندا.
خت. { فن حربده «انداخت»
پرینه بولنک استعمالی شایان
توصیه در.
رُمح { س. ع. ج. رماح.
رمزاق، فارغی، سونکی،
نیزه.
رُمحی { ص. ع. ۱. رمحه. نبا.
رمزاق کبی سیوری
و کسکین.
رَمَد { س. ع. ط. کوز خسته.
رَمَد { لی، فر. Ophthalmie.
رَمز { س. ع. ج. رموز،
رموزات. ۱. اشارت،
اشارتله مراد آکاتمه، ای-ا.
۲. بر مراد افاده ایدن رسم
و شکل و سائره. معر. || رموز
کیمیوه = فن کیمیاده حروف
مقطعه و ارقامله انضمام مراد
اصولی.
رَمَضَان { س. ع. شهرور ع.
رمضان { بیه ک طقوزنجیسی که
شریعت اسلامیه ده اوروچ
آبیدر.
رَمَق { س. ع. ۱. حیات بقیه.
رَمَق { سی. آنجق نفس آله جق
درجه ده حیات؛ بن کیتدی کمده
بدننده بر رمق قالشیدی.
۲. مج. جزئی مقدار؛ ایشک
بوزلسته رمق قالدی. || سد
رمق = حیاتدن جزئی مقدار
محافظه ایدمک و آجلندن او-
لیه ک قدر بیه ک.
رَمَل { س. ع. ج. رمال.
رَمَل { قوم، ریک. ل.
رَمَل { س. ع. ۱. د. عرو.
رَمَل { ضده } هر مصرای دوت
«فاعلاتن» دن مرکب شعر

وزنى : بحر رمل . ۲ . قومده
بر طاقم اشارتلىر ايمكده غيبدين
خبر و يرمك ادعاىي، رماللق.
رُموز { سذ. ج. عر. فد. رمز.
با: رمز. } جمع الجمل
« رموزات » دخى قوللا تيار.
رَمِه { س. فا. سورى. د.
{ سذ. عر. آتمه. انداخت،
رَمى { تفك پوشته .
رَميده { س. فا. اوركش، مر.
تمش. د.
رَميم { س. عر. آ. رَميمه. } «رم»
{ دن مش. ط. چوريش،
بوزوق (كيك) .
رَتان { س. عر. } «رن» دن سمه.]
{ م. چوق سس چيقاران،
ايكلده بن، چينلايان، طين انداز.
رَنانت { طوغرىيى « رنين » .
با: رنين .
رَنج { س. فا. زجت، اذيت،
اضطراب.
رَنجبر { س. فا. } رنج = زجت .
بردن = چمك } تارله و
باغچه ده . ياخود ياني وساير
ايشلرده قازمق و طاش طوپراق
طاشيق كي ايشلرده استخدام
اولسان كونده لكيجي، عمله :
رنجبر قوللا تقي، رنجبر يومه يى؛
رنجبر باشي = برايشده چايشان
رنجبرك رئيس .
رَنجبرلَك { س. تارله و باغچه و
ياني وسايره ده قاز.
مق و طاش طوپراق طاشيق كي
ايشلرده مستخدم كونده لكيجيك
ايئي و حال وصنتي، عمله لك :
بايلرده رنجبرك ايديور .
رَنجش { س. فا. ايغيشمه، ايغيد.
ايش، زجت واذيت و يرمه.

رَنجور { س. فا. خسته، مريض،
ناضراج. د.
رَنجه { س. فا. زجت، اذيت،
مشقت.
رَنجيدِه { س. فا. ايغيشمه، آزر.
ده، معذب. || رنجيده
خاطر = كوچش، متغبل.
رَنِد { س. س. فا. ج. رندان. ۱ .
عشرت و سائر شيلردن
احتراز اغز لا ابالي آدم، خرا.
باني . ۲ . ظاهر لا ابالي وغير
محترز كوريتن و اهل دل آدم :
رندان صفا .
رَنِدانه { س. س. فا. لا ابالي و اهل
دل آدم لره يا قشير حال
و صورتده اوله رق : رندانه يا خرا.
يش؛ رندانه حركت ايديور .
رَنِدَلِك { س. لا اباليك، خراب.
تيلك .
رَنَدِه { س. } « فارسي دن » ۱ . تخته .
لر ي يونتوب دوزلنگه
مخصوص معروف مارا نفوز آلتي كه
تخته ايجه كچير يلوب يالكز اغزى
جزئي طيشاويده قالش كسكين بر
لامه دن عبارت اولوب انواع
مختلفه يى وارد . ۲ . پنتير، صو.
غان و سائر شيلرى اوقاق اوقاق
طوغرامفه مخصوص تنكده دن
اوجلري چيقنديلى دايكلري حاوى
معروف مطبخ آلتي . || رنده
انفيه يى = بسيتون نوز حالنده
اوليوب رنده دن كچمش كي
اوقاق ريزه لردن عبارت انفيه .
ارنده رچي = آغاج قانونك رنده .
لشندن ياييلان طانلي .
رَنَدِه لَمَك { فت. رنده دن كچير .
مك . رنده ايله
دوزلنگ ويا طوغرامق : تخته .

رَنَدِه لَمَك { فت. رنده دندين
آلله دوزلنگ ويا
طوغرامق : بوتخته، بوتون
بويله رنده اغز .
رَنَك { س. فا. ۱ . اشيا و اجسا.
مك كوشك بمعنى شه .
علري باغ و بعضلري رد ايتلريه
نظرده كوستردكاري . صورك
بهري، لون : قيرمزي، صاري،
ماوي رنگ . ۲ . مج. صورت،
طرز : خسته لك رنكي دكيشدى .
۳ . مج. حيله، مكر . || رنك آتمق =
صولق . || رنكدن رنكه كيز .
مك = ضيق صيق رنكي دكيشك؛
و مج. بك زياده صيقلق . || رنك
و يرمك = ۱ . بر رنكه صوقق :
۲ . مج. آكلا تقي، بللي ايمك :
رنك و يرمه مك = كيزله مك، بللي
ايمه مك . || رنكي بوق = بحالده
طورماز، آكلا شياز . اصل تر .
كجه يى « بت » ميدر، بوقه بونك
چهره يه مخصوص اولسيه، باشقه
بر لغت ورميدر؟ آكلا شيله
مدى .
رَنگارَنَك { س. فا. بر قاج
رنكده اولان،
آلاجه .
رَنگِمِر { س. ۱ . رنكي اوليان،
رنكيمز } صولش . ۲ . مج. حال
آكلا شيلان .
رَنگَلَمَك { ياخود رنكه مك .
فت. رنك و يرمك .
رَنگَلَمَك { فط. رنك آلق،
بر رنكه كيرمك .
رَنگَلِي { س. بر رنكي اولان،
بياضك غيري .

رَنگین { ص. فا. ۱. رنگی اولان،
بارلاق رنگلی. ۲. مج.

کوزل، لطیف، مزین. ۳.
مصنوع و مزین (عباره، سوز):
بر مصراع رنگین.

رَو { ص. فا. } «رقت» فطندن
{ سمع. اولوب صتر. تشکيلنده
بولنور. } ۱. کیدن، یورون:
تیز رو = پايان کیدن؛ راهرو =
یوله کیدن، یول آلان. ۲.
کيتديکي، یوردیکی: قلو =
قلک یوردیکی، حکم سوردیکی
یر، اولکه.

رو { یاخود روی. س. فا. ۱.
یوز، وجه، چهره: روی
زیبا = کوزل چهره. ۲. سطح،
یوز: روی زمین = سطح ارض،
پر یوزی: روی دریاه = سطح بحر.
|| آبرو = یوز صو. || رو براه =
منهی عزیمت. || رو برو = یوز
یوزه. || خوبرو = کوزل یوزلی.
|| دو رو = ایکی یوزلی، مرائی.
|| رو کردان = یوز چورن.
|| رو مال = یوز سورن؛ یوز
سورمه.

رو { ص. فا. } «رویدن» فطندن
{ سمع. اولوب ترکیبانه بو.
لور } یتن، نابت: خود رو =
کندی کندینه بیتن، خدایی
نابت.

رَوَا { ص. فا. لایق، مناسب،
جائز: روا کورمک: تجویز
و تنسیب ایتک. || ناروا = غیر جائز،
نا مناسب.

رَوایط { ش. ج. عر. فد: را.
بطه. با: رابطه.
رَوَاة { سذ. ج. عر. فد: راوی.
با: راوی.

رَوَاتِب { ش. ج. عر. فد: را.
تبه. با: راتبه.

رَوَاج { سذ. عر. ۱. سوروم،
{ ابی سوریلن شیکه عالی،
اعتبار: بوسنه ذخیره نک رواجی
واردر. ۲. تداولده بولنان قیمت
و بها: آنچه رواجی، بومالک چار.
شیده رواجی نه در؟ { بوايکنجی
مضاده «رایج» دخی قوللانیلر. }

رَوَاجِيز { ص. سورومز، سو.
رلین.

رَوَاجِيزْلِق { س. سورومز.
لک، سورلیش.

رَوَاجِلِي { ص. سوروملی، ابی
سوریلن، اعتبارلی
(مال).

رَوَافِض { سذ. ج. عر. فد:
رافضی. با: رافضی.

رَوَاق { سذ. عر. اوستی اورنلی
واوکی آیتق یر، ککر
آلئی، سوندیرمه، صاجاق آلئی،
چارطاق. || نه رواق = طقوز
چارطاق یعنی قبه سما.

رَوَاقِي { ص. سذ. عر. ج. روا.
قیون. حکماء یونان دن
اساساً مدرسه نک اوکنده کی صا.
چاق آلتنده تدریس و تدرس
ایدن بر صنف حکماءیه اطلاق
اولنورکه ریشلری (زنون) در،
فر. Stoiciens.

رَوَان { ص. فا. کیدن، یورون،
آقان، جاری: آب روان =
آقار صو، ماء جاری. || تحت
روان = ایکی استره تحمیل اولنان
بر نوع محفل. = س. روح انسانی.
|| روح روان، روح و روان =
برنجی تقدیرده کیدیلجی اولان
روح معناسیله صفت موصوف،

وابکنجی تقدیرده عطف تفسیردر.
رَوَانَجِش { ص. فا. و:

رَوَانَجِشَا { ص. فا. } روان = جان.
{ بخشیدن = باغشلاق }
جان باغشلايان، تازه-بیات و یرن،
پک مفرح و دلکش.

رَوَانِه { ص. فا. کیدن، یورو.
ین: روانه اولقی = کیشک،
یورومک.

رَوَانِي { سذ. } اصلی فا. «روغنی»
{ یعنی ساده یاغله یا ییلان }
تسیده پشیر ابرمیک یاخود اور.
ندن بر طاطلی که انواع کثیره سی
اولور.

رَوَايَت { ش. عر. ج. روایات.
۱. بر خبر و کلام وسأره
نقلی، حکایه: صحابه نک اکثری
احادیث شریفه روایت آتشلردر؛
فلان بزه بر طاقم خبرل روایت
ایتدی. ۲. نقل و روایت اولنان
حکایه و خبر، افواه ناسه دوشن
سوز: اوپله بر روایت دوران
ایتمش؛ بر روایت ایشیتدم. ۳.
بر ماده حقنده بر آدم و یا بر طاقم
آدملر طرفندن نقل اولنان
صورت وقوع: بوباید شویله
بر روایت دخی و اودر؛ دیگر بر
روایت کورده شویله اولمش.

رَوَايِح { ودها طوغریسی «روا.
ایح» ش. ج. عر. فد:
رایحه. با: رایحه.

رَوْبَاه { یاخود روبه. س. فا.
تیلکی، ثلپ. د.

رَوْبَرَاه { ص. فا. و:

رَوْبُرُو { ص. ح. فا. با: رو.

روبه { س. [روبا. Roba. روبا.]
 (زدی : اوروبه) ۱.
 کيله جك شي، اواب، البسه :
 برقات روبه يابدردم. ۲. اواب
 وچاشير وياتاق وسايزيه متعلق
 اشيا : روبه زيني آيرجه بر آرابه .
 به يوكا-تمش. ۳. قاديئرلر اوده
 كيدكلى بتون اواب، انتارى،
 كچهك : بوقاشدن كوزل روبه
 بايلير.

روبه اتق { ص. قادين ايجون اوده
 كيتك اوزره بتون
 اواب وانتارى اعماله مخصوص
 ويا لايق : روبه اتق قاش.

روبيه { س. [اصلي : ربيه.
 زبا زدى : اوروبيه] ۱.
 و قتيله آلتون چاريكي. ۲. هند.
 ستانك تقريباً ۱۴ غروش قيمتده
 بر كوش سكه. (Roupie).

روح { س. عر. ج. ارواح.
 ۱. انسانده وحيوانا.
 تده كي ماده حيايه، جان : بدنده
 روح وار ايكن : روحه رحمت
 اولسون! ۲. حركت، فعاليت،
 قوت : بو آدمده هج روح يو.
 قدر. ۳. تأثير، مؤثرلك : بو
 عباره يك سونوكر بر آز روح
 و بره جك تعبيرات بولمى. ۴. بر
 ماده نباتيه وسايزدن چيقاريلان
 خلاصه كه اكثرياً يك خفيف و
 طيار بر مابيع حالنده اولور :
 ناه روحى، آفيون روحى، لقمان
 روحى، نيشادر روحى، طوز
 روحى. || روح الله = حضرت
 عيسى (ع). || روح الامين،
 روح القدس = حضرت جبرائيل.

روحانى { ص. عر. ن. روحانيه.
 («روح» دن سمن.) ۱.

جانه منسوب و متعلق : انسانك
 احوال جتانيه و روحانيه سى.
 ۲. صرف روحدن عبارت
 اولوب جسمى اوليان، مادي
 اوليان، معنوى، روح قيلندن
 اولان : او روحانى بر حالدر،
 شخص روحانى. ۳. امور مذهبيه
 و آخريته متعلق : خرستيانلر
 رياست روحانيه سى. = سمن.

عر. ج. روحانيون. صرف
 روحدن عبارت اولان عالم
 لاهوت سكاني، جسم لطيف،
 ملك : روحانييله قاريشمق :
 زمره روحانيون.

روحانى { ص. عر. ن. روحانيه.
 («روح» دن سمن.)
 رانك ضميمه قرائتى غلطدر.)
 لطيف و دلکش، كوزل منظره لى
 وهوادار : روحانى بر محلدرد.

روحانيت { س. عر. ۱. روحا.
 نيك، روحدن
 عبارت اولانك حالى. ۲. ارتحال
 اغش بر ذاتك موجوديت رو.
 حايه سى، عالم ارواحده موجو.
 ديتى : اولياء عظامك روحانيتدن
 استمداد انگ. ۳. اديان سائرده
 رؤساء مذهبك حالى.

روحپرور { ص. فا. روحه قوت
 و انشراح ورن،
 حيات بخش : روحپرور بر مقامله
 ترنم ساز اولدى.

روحسيز { ص. جانسز، قوتسز،
 روحسيز.

روحلاند پر مق { ق. جانلاند پر
 مق، قوت و
 تأثيري آرتدردق.

روحلانتق { فل. جانلانتق، قوت
 و تأثيري آرتق.

روحلى { ص. ۱. جانلى، ذى روح،
 بر حيات. ۲. مج. قوتلى،
 تاثيرلى.

روحي { ص. عر. ن. روحيه، جانه
 منسوب و متعلق : احوال
 روحيه.

استعمالده «روحانى» دن فرق واردرد :
 «روحانى» معنويانده، «روحى» ايسه
 ماديات و طب و فلسفيه متعلق خصوص
 صادق قوللايلير.

رودبار { س. فا. چاي، آقار صو،
 نهر.

روده { س. مج. خلاطك دولاب
 اوزرته، صاريلوب تشكيل
 ايتديكي يوماق.

روز { س. فا. كون، كوندوز،
 يوم، نهار : روز وشب =
 كيجه كوندوز : روز افزون =
 عمرى اوزادان، حيات بخش : روز
 جزاء قيامت كوني، محشر. ||
 روزمره = هر كوني : مصارف
 روزمره.

روزگار { س. فا. زمان، وقت،
 عهد، هنگام.

روزگار { س. الفت آفة فارسيه.
 دن مأخوذ اولوب،
 تركجه اولمديني ظاهر ايسده،
 فارسيدده اصلاً متضعن اولمديني
 و معنائى اصلييله هج ماناسيتي
 اوليان بر معنائيه نقلي غريبدرد. |
 يل، ريخ، باد : پوراز، لودوس
 روزكارى : شدتلى، خفيف
 روزكار. || مج. پوصله كرتلى :
 روزكار آلتى : روزكارك اسديكي
 جهتك مقابلى : روزكار اوستى =
 روزكارك اسديكي طرف. || رو.
 زكار : ياني = ع. مرمياتك حين
 طيراننده روزكارك تاثيريله
 واقع اولان انحرافى.

روزگارلی { ص. چوق یل آلان،
روزکاره معروض: }
روزگارلی بر پردر.

روزمره { ص. با: روز.

روزن { ص. فا. بنجره. ن.

روزنامه { ص. (روزنامه،
مصفری) هرکونکی
وقوعات ویا مصارف یازمه
مخصوص ال دفتری، کوچک
یومیه.

روزنامهچی { ص. بعض دوا.
(ترده روزنامه
دینلن یومیه دفتری طرولان
محاسبه کاتبی، محاسبه چی.

روزنامه { ص. فا. (روز=کون-
نامه= یازلش شی)
۱. هرکونکی واردات و مصارف
و یا وقوعات قیدینه مخصوص

دفتر، یومیه. ۲. هرکونکی
وقایبی ضبط و نشر ایدن ورقه،
غزته، کونده لک غزته. ۳. تقویم.

روزنامهچی { ص. تقویم ترتیب
ایدن.

روزه { ص. فا. اوروج، صیام. ن.

روزه { ص. (فر. Rose) یاسی
(الماس طاشی، عادی
الماس، فلنک.

روزه خوار { ص. فا. (روزه=
اوروج-خوردن-
یک [اوروجی یین، اوروج
طوتمان.

روزه دار { ص. فا. (روزه=اوروج
(داشتن=طوتمق [
اوروج طونان، صائم.

روزی { ص. فا. رزق، قوت،
آزیق.

روزی رسان { ص. فا. رزق
یتیشد یرن،
رزاق.

روزینه { ص. فا. کونده لک،
یومی. ن.

روس { ص. (زبازدی: اوروس)
روسیه اهالیسندن،
روسیه لی: روسلر، روس قومی.

|| روس خیاری = چوق صویه
محتاج اولیان بر جنس خیاری.

رؤس { ص. ج. عر. فد: رأس.
رؤس { ص. با: رأس = فد: تر. ۱.

کوچک ربه توجیهی مبین اولان
فرمان ویرانه بدل مقام صدارت
عظمان ویریلن محررات رسمیه.
۲. علیه ربه سی، پایه: رؤس
آلتی.

رؤساء { ص. ج. عر. فد:
رؤیس. با: رؤیس.

رؤسمی { ص. فا. (تر. زبازدی:
(آؤرؤسی) زانیه، قجه،
فاحشه، آلفته.

روستا { ص. فا. کوی، قریه،
چفتلک. ن.

روستایی { ص. فا. کویه منسوب
(و یا مخصوص وشایان،
کوبلی. ن.

رؤستوقوللی { ص. (روستی
(اوغلی=دن غلط.
— زبازدی: اوروستوقوللی.)

حیله کار، مکار، عیار.

رؤستوقوللی { ص. حیله کار.
(لق. مکارلق،
عیارلق.

روسجه { ص. روسلرک طرز
(و حاله موافق و یا
لسانلرله اولان: روسجه خوره،
شرقی، کتاب. = ح. روسلرک
طرز و حال و یا لسانده:

روسجه باشماق، سونلک. =
س. روسیه ایلرک سولیلکلی
لسان: روسجه اسلاو السنه سی
زمره سندنر.

روسلاشدریمق { ص. ف. روس
(جنسیتته صو-
قق، روس اتمک.

روسلاشمق { ص. فل. روس جنسیتته
(کیرمک، روس
اولتی: لاپونیه لیلر کوندن کونه
روسلاشمقده در.

روسیاه { ص. فا. و:

روسیه { ص. فا. (رو=یوز-
سیاه، سیه = قره) قره
یوزلی، معیوب، رذیل.

روسیه { ص. م. آوروپانک شرق
(شمالی قشتمده واقع
مملکت واسمه که بر ایماطورلق
صورتمده اداره اولنور: روسیه
دولتی، روسیه مالکی، اقوامی.

روسیه لی { ص. س. روسیه ده
(ساکن و متمکن
بولنان، روسیه اهالیسندن او-
لان، روس.

روش { ص. فا. ۱. کیدیش،
(یوروش. ۲. طرز،
اسلوب: بو روشله. ۳. حرکت،
جریان: روش احوال = احوالک
صورت جریان.

روشن { ص. فا. ۱. آیدین، ضیا.
(دار، منور: قدومکرله
کلیه اخراغزی روشن ایتدیکز.

۲. ظاهر، عیان، آشکار: بو
حقیقت کون کبی روشندر. ||
روشن دل، روشن ضمیر = قلی
منور، نور حقیقتله لمه دار. ||
دیدل روشن = کوزلر آیدین.

روستا { ص. فا. آیدین، منوره،
ضیادار. }

روستایی { ص. فا. آیدینق. ل. }

روضه { س. مر. ج. ریاض.
باغچه، سونی وچنی بول
باغچه. || روضه رضوان = جنت،
فردوس. || روضه مطهره =
فخر کائنات (صلم) افندمک
مدینه منوره ده مرقه مقدسیری.

روطه { س. ع. کینک طریق
سیری؛ روطه ویرمک =
کمی به مطلوب اولان جهته
کیمی ایچون بول ویرمک. }

روغن { ص. فا. | رانک ضمیمه
غلطدر. | باغ، دهن،
سمن: روغن ساده = ساده باغ؛
روغن زیت = زیتون باغی. }

روغن { ص. فا. «روغنی» دن
آیاق قابی امانده قوللا.
نیلان معزوف پارلاق سختیان. }

روغلامق { ق. (سختیانی)
پارلاتمی، جلا
ویروب پارلاق حالته قومق. }

روغلی { ص. جلالی، پارلاق
(سختیان). }

روغی { ص. فا. | تر. زبازدی
رانک ضمیمه روغنی یا.

خود روغن | آیاق قابی اعمالده
مستعمل پارلاق دری. | روانی
دیدیمکز طالتینکده فارسیده
اسمی «روغنی» و «روغینه»
اولوب، روانی بوندن مأخوذدر. }

روغ { ص. مر. | «رأفة» دن
| سیم. | زیاده سیمه مر.
حتی واسیر کیمی. | اسماء حسنا.
دندر. }

روقه { (روجه دن) | اوزون
قیوبرجق بابراقی برنوع }

صلاطه .

روکت { (فر. Roquette)
تخلیصیه هیئتلرنده ایپ }

سوق اتمک ایچون قوللانیلان
بر نوع فشنگ، بیوک هوایی
فشنگی: مجاربه روکتی = مجاربه لرده
قوللانیلان برنوع سرمی؛ اشارت
روکتی = عادی هوایی فشنگ. }

روگردان { ص. فا. | رو = یوز-
کرداندن = چوبر.
مک | یوزنی = یورن، میل
ورغبت ایچین: برشیدن رو-
کردان اولوق = اجتناب اتمک. }

روم { س. بواسم عن اصل روما.
لیله ویریلوب، بعده
روماک ایکی به اقسامده
(یزانسن) جهته مختصر قالشدر.
آسیای وسطی خلقی الیوم آنا-
طولی به یونای اطلاق ایدیورل؛
«متلا روم» و «جلال الدین
رومی» کی تمیزلر بواعتبارله در. }

بزجه ایسه بو اسم یالکز یکی
روم جنسیته مخصوصدر: روم
قومی، روم قاریسی، روم لسانی؛
روم مذهبی = شرق کلیسای،
اورتودوکس مذهبی. || روم ایلی =
ممالک عثمانیه تک آوروپاده کی
قسمی. }

روم { س. | (فر. Rhum)
داردن و شکر قامشیه
سائر بعض مواد دن قططیر
واحتصال اولنان سرت برمسکر. }

رومال { یاخود رویمال. ص. فا.
| رو، روی = یوز-
مالیدن = سورمک | یوز سورن:
سده روضه مطهره به رومال
اولوق. }

رومالی { ص. فا. یوز سورمه، ل. }

رومالی { س. عن اصل روما
شهرینک و بالتیمیر
بتون ایتالیا تک اعالی قدیعه سی. }

رومان { س. رومانیه دینلن افلاق
وبفدان اهایلسندن آدم. }

رومان { س. | (فر. Roman) قو-
رلش اوزون حکایه و
بویله بر حکایه بی حاوی کتاب:
آلکساندر دومانک رومانلری. }

رومانجه { رومانیه دینلن افلاق
وبفدانه و بوملکترک
اهالیسنه منسوب ومتعلق: رو-
مانجه قیافت، شرقی، چاللی. }

= ح. رومانلرک طرز و اصول
ویا لسانده: رومانجه خوره
تیجک، سولتک، یازمق. = س.
رومانلرک سولکلری لسان:
رومانجه لاتین السنه سندندر. }

رومانچی { س. رومان دینلن
حکایه کتابلرندن
یازان محرر. }

رومانیه { س. مر. مقدمه مملکتین
دینلن افلاق ایله بفدا.
تک هیئت مجموعه سی: رومانیه
قراللی. }

رومانیه لی { س. رومانیه اها.
لیسندن، رومان. }

روجه { ص. روم قوم وجنسیته
منسوب ومتعلق: روجه
یازی، لسان. = ح. روم طرز
واصول ویا لسانده: روجه
قونیشقی، یازمق. = س. روم
لسانی: روجه اسکی یونان
لسانک غلطیدر؛ روجه بی او-
کرنه مدم. }

روملاشدیرمق { ق. روم
جنسیته اد-
خال اتمک. }

روملا شق { فط. روم جنسیتنه
کیرک، روم او-
لنق.

روملق { ص. اها لیس روم اولان:
اوراسی روماندن. =
س. روم جنسیتی: اونک روملی
لساندن بلیدر.

رومور کور { س. [فر. Re-
morqueur] کی
چکن واپور.

رومی { ص. عر. رومیه.
۱. وقتیه روم دینان
آناطولی و روم ایلیه منسوب
ومتعلق ویا بو برلک اها لیسندن
اولان: جلال الدین رومی،
اسکندر رومی. ۲. روم جنسیتنه
منسوب و متعلق، روم: لسان
رومی، قواعد رومیه.

رونده { ص. فا. کیدن، یورین.

رونق { سذ. عر. پارلاق، کو
زلک، لطافت، طراوت،
زینت: رونق بهار، رونق جمال.

رونق آفر { ص. فا. [عر. رو-
نق] = پارلاق، فا.
افزاییدن = آرتدیرمق [برشیک
پارلاقنی و زینت و لطافتی آر-
تدیران، کوزلشدیرن.

رونق { ص. پارلاق، کوزل،
لطیف، مزین.

رونما { ص. فا. و:

رونمون { ص. فا. [رو-بوز-
نمود] = کوسترمک [

بوز کوسترن، ظهور ایدن،
میدانه چیقان: بعض احوال
غریبه رونما، رونمون اولدی.

روی { س. فا. با. رو. [رومی
نکار = ۱. بر نوع زینق

چیکی. ۲. پنبه رنگده کویک
دانه لی بر جنس اوزوم.

روی { سذ. عر. و. قافیه نک
حرف اخیری.

رؤیا { سذ. عر. اوقوده کو-
رین شی، دوش، واقعه،
عالم معنی: رؤیا کورمک: رؤیا.
سند کورمک: رؤیا تمیز اتمک:
رؤیا به کورمک = رؤیاده کورمک:
فلان ایش بو کیجه رؤیامه
کیدری.

رؤیت { سذ. عر. ۱. کورمه،
کوریش: رؤیت هلال =
یکی آبی کورمه. ۲. نظارت،
اداره: امور بیتیه می رؤیت
ایده جک کیسه بوقدر. ۳. باقه:
دعواسی فلان محکمه ده رؤیت
اولنور: دعواسی هنوز رؤیت
اغتدیلر.

رؤیت { سذ. عر. برایش هر
جهتی لایقیه تفکر
و مطالعه اتمه، بصیرت، رأی
سندید و صائب: اصحاب رؤیتدن.

ره { س. فا. با. راه.

رها { س. قورتلش، قورتلش،
خلاص: رها بولمق = قور-
تلش، خلاص بولمق.

رهابین { سذ. ج. عر. فد:
رهبان. با. رهبان.

رهاوی { س. فا. [رها = یعنی
اورفه شهرینه منسوب]

۱. صندقلی، کوچک چالنی. ۲.
مقامات موسیقیه دن بری.

رها یاب { ص. فا. [رها = خلاص
یاقت = بولمق] خلاص
بولان، قورتولان: رها یاب
اولمق = قورتلش، خلاص بولمق.

رهب { سذ. عر. [مانک فحله ده
لقدرا] قورقو، خوف.

رهبان { سذ. عر. ج: رهبا بین.
[کشیش، قرده باش، خر-
ستیا لقلده نازک دنیا.

رهبان { سذ. ج. عر. فد:
راهب. با. راهب.

رهبانیت { سذ. عر. راهبک،
[کشیشک، ترک دنیا
و مجرد اوله رق باشیش: اسلا-
مده رهبانیت بوقدر.

رهبر { ص. فا. [ره = بول- بر
دن = کورتورمک] بول
کوسترن، قولاغوز، دلیل.

رهبرلک { س. قولاغوزلش، بول
[کوسترمه، دلالت:
رهبرلک اتمک.

رهرو { ص. فا. [ره = بول-
رقت = کیتک] بوله
کیدن، بول آلان، بولجی، سالک.

رهزن { ص. فا. با. راهزن.

رهگذار { یا رهگذر. س. فا.
[ره = بول- کدشتن =
کچمک] بولک کچمکی بر، کچمده،
مر، آباق آلتی.

رهن { سذ. عر. برمالک اوندن
استیفاسی ممکن اولان
برحق مقابلنده مسوقوف
طولشی، طوتو، اوگدل، گرو:
رهن براقق.

رهنا { ص. فا. [ره = بول- نمود =
[کوسترمک] بول کوسترن،
قولاغوز، دلیل.

ره یاب { ص. فا. [ره = بول-
یاقت = بولمق] بول
بولان، کیره بیان، فرصت بوله
بیان: ره یاب دخول اولدی =
کیرمه فرصت بولدی.

رَهین { صد. عر. ۱. رهن برا-
غلش، ترهین اولنش.

۲. قرین، مقارن: رهن تصو-
ب ب یوریلورسه = قرین تصویر
اولورسه: بواش رهن ثبوت،
رهن ایقان اولدی.

ریاء { سذ. عر. ایکی یوزلیک،
یا لاندن کو-ترش، سرا-
شک: ریا ایچون اولان عبادت
خیری یوقدر.

ریاح { سذ. ج. عر. فند: ریح.
ریاح { ابا: ریح (عربیده مؤ-
نذر).

ریاحین { سذ. ج. عر. فند:
ریحان یا: ریحان.

ریاست { سذ. عر. ۱. باش اوله،
ریشک بر مجلس ویا
هیئتک ریشلیکی: او مجلسه کیم
ریاست ایدیور؟ ریاست کیمده در؟

ریاستپناه { صد. قا. (عر. ریا-
ست = پناه) ست = باشلیق. قا.
پناه = ملجأ [ریاستک ملجئی،
ریشلک رکئی، ریاست مقامده
بولان.

ریاستپناهی { صد. قا. ان: ریسه
منسوب و متعلق:
ذات عالی ریاستپناهی، جانب
سامی ریاستپناهیله.

ریاض { سذ. ج. عر. فند: رو-
ضه: یا: روضه.

ریاضت { سذ. عر. نفسی قیرمه،
زهد و تقوی مقصدیه
راحت و لذایذدن اجتناب و پر-
هیزله قناعتکارانه یاشایش:
ریاضت اتک: اصحاب ریاضتدن.
|| ریاضت بدنیه = تعلیم، حرکت،
جناستیق.

ریاضی { صد. عر. ۱. ریاضیه،
حساب و هندسه و هیئت

کبی علوم حسابیه و حقیقیه
متعلق: علوم ریاضیه. = سذ.

عر. ج: ریاضیون = علوم ریاضیه
ایله توغل ایدن آدم، علوم ریاضیه
منتسب و مخصوص: مشاهیر
ریاضیوندن.

ریاضیات { سذ. ج. عر. علوم
و حقایق ریاضیه:
ریاضیاته اوغراشمق.

ریاکار { صد. قا. ایکی یوزلی،
مرائی، کو-ترش ایچون
یا لاندن تقوی و یاخولوس کو-ترن.

ریاکارانه { صد. ح. قا. ریاکار-
لقه، مرایشلکه،
ایکی یوزلیکله: ریاکارانه حر-
کت.

ریاکارلق { سذ. ایکی یوزلیک،
مرایشلک. یا لاندن
کو-ترش.

ریال { سذ. (اسپانیولجه دن)
یکیری بئش غرو-تلیق بر
اسپانیوه و آستریا کومش سکسی.
سذ. مقدما بحریه میرلواسته
ویران اسعدر.

ریان { صد. عر. صویه قاعش،
سیراب.

ریب { سذ. عر. شبهه، شک،
گمان.

ریج { سذ. عر. ج: ریاح، (عر.
بیده مؤنذر) ۱. بل،
روزکار، باد. ۲. ط. بدک
بعض طرفلرنده عضلاندنه و
مفصلارده حاصل اولوب بین
العوام بل تعبیر اولنان صیزی:
ریج طیار، ریج صدر، ریج مفعلی.

ریحان { سذ. عر. ج: ریاحین.
ریحان { فلسکن دینلن کوزل
قو قوی نبات.

ریحانی { صد. عر. خط ریحانی =
فلسکن کبی سطرئ
بولودیران برنوع مزین دیوانی خط.

ریخته { صد. قا. دوککش، آتیش. ذ.

ریختیم { سذ. قا. شهر ساحلنده
و ایمان کنساندنه دیکز
طولدریلوب اوستی تسویه اولنان
برکه سفائنک قازن قازنه یاندا
نهمسته مساعد اولور، رصیف.

ریز { صد. قا. «ریختن» فعلندن
«ریختن» دوکن، آقیدان،
صاپان، سرب: خوریز = قان
دوکن، اشکریز کوز یاشی دوکن،
شرفریز شرف صاپان. یتشدیرن.

ریزان { صد. قا. دوکلین، آقان،
جاری: ریزان اولقی.

ریزه { سذ. قا. اوقاق پارچه،
قیرندی، صاجندی: ریزه
ریزه اواش. = سذ. تر. هر
لازستان متصرفلنک مرکز.

ریزه چین { صد. قا. [ریزه = او-
قاق پارچه. چین =
طوبلامق] اوقاق پارچه لر و
دوکیان قیرندیلری طوبلایان:
خوان نهمتندن ریزه چین اولدی.

ریسمان { سذ. قا. ایب، خلط،
رسن. ل.

ریش { سذ. قا. یاره، جریحه،
قرحه. = صد. یاره لی،
جریحه دار، مجروح: دلریش =
یورکی یاره لی، مجروح الفواد.

ریش { سذ. قا. صقال، لحیه.

ریش { سذ. عر. [عربیده مؤ-
نث دخی اولور] قوش
توکی.

ریشخند { سذ. قا. بیق آلتنده
کوله، استهزا.

ریشه { س. ۱. صفاق، پوسکول.
۲. اینجه کواکر، صفاقلی
کوک.

ریق { س. عر. محبوبه نك آغز
صوبی.

ریك { س. فا. ۱. قوم رمل.
۲. (تر. زبازدی: ریخ)
قوروتقی ایچون یازی به آتیلان
توز.

ریكدان { س. فا. یازی بی قو.
روتقی ایچون قوللا.
نیلان توزك قوندیقی اوستی
دلیکلی قاب. (ریكدانلق دییمه ملی.)

ریم { س. وقتيله لسان عوامده
(روما شهرینه وریلن اسم
اولوب پاپایه ده ریم پاپا دیرلردی.

رینه { س. بر جنس یاضی بالیق
(که قوری میموردور.
رئی { س. عر. ۱. رتویه. تر.
رئوی { ط. آق جکره منسوب
ومتعلق.

رئه { س. عر. ۱. رشتین. تر.
رئه آق جکره. (ط. الم الرئه،
ذات الرئه، سل الرئه و سائره
آق جکره عارض اولان امراض
مختلفه.

رئیس { س. عر. ج. رؤسا.
رئیس (و رأس) دن مشت. ۱.
باش، آمر، بر طاقه به حکم
وریاست و ادنی اداره ایدن آدم:
رئیس قبیله، رئیس جماعت: رئیس
العلماء = دائرة مشیخت اسلامیة ده

بر منصب مخصوصک صاحبی.
|| رئیس الکتاب، رئیس افتدی =
مقدما خارجیه ناظری وظیفه.
سفیایفا ایدن صاحب منصب. ۲.
بر هیئت و مجلسی ترکیب ایدن
اعضائک باشی، برنجیبی: رئیس
مجلس، رئیس حکومت، محکمه
رئیس. ۳. کمی قیودانی: احمد
رئیس: قوجه رئیس = تجار کیلر.
نده قیوداندن صوکره الکفده ملی
ضابطه، قیودان معاونی. || رئیس
روحانی، رؤساء روحانیه =
جماعت غیر مسلمیه مذهبیه ریاست
ایدن باش راهب و رهبران. ||
ایمان رئیسی = لیمان دائرة سنک
ولیمان متعلق ایشلرک مدیری که
بحریه امرا و ضابطاندن اولور.

ز

ز { زه . س . ا . عر . زاه . سئ . }
 تركه الفباكه اون اوچنجي
 حرف اولوب، اصل الفباي سر-
 ياني و عبراني صره سنده يعني
 ايجاد ترتيبنده يديجي حرف
 اولغله، رقم كبي استعمالنده ۷
 عددينه اشارتدر. شكل عبراني
 ۳ و شكل سرياني ۱ اولوب
 بونلك شكل عربي سله اولان
 مشابهتري ظاهر در. يالكز
 عربيده «ر» حرفيله التباسنه محل
 براغلامق ايجون اوستنه و نقطه
 قوتشددر .
 زا { ياخود زاي . ص . فا . } «زا»
 { يدين «فلندن سمص» اولوب
 «صتر» تشكيلنده بولنور { طو-
 غوران . ذ .
 زاء { س . عر . } (ز) حرفك اسم
 عربيسيدر . نقطه لي اولديفته
 بناء «ر» حرفندن تفريقاً
 «زاه معجمه» و «ذ» حرفندن
 تفريقاً «زاه هوز» دخی ديزلير .
 زاج { س . عر . } حامض كبريت
 و ابله دويدن حاصل اولان
 و اصطلاح ككيويده كبريتيت
 حديد دينان ماده نك تجارتدكي
 اسميدر . || زاج قبريس = حامض
 كبريتله باقر دن مركب كبريت

نحاس، كوز طاشي .
 زاجر { ص . عر . } «زجر» دن
 { س . فا . } منع و نهی ايدن . ذ .
 زاحف { ص . عر . } «زحف» دن سفا .
 تا . ييلان كبي قارني اوزريشه
 سورينه رك يوروين : حيوان
 زاحف : حيوانات زاحفه .
 زاحفه { س . عر . } «زواحف»
 { تا . ييلان كبي قارني او-
 زرينه سورينه رك يوروين
 حيوان .
 زاد { ص . فا . } «زادن» فلندن
 { سمص . اولوب . صتر . تشكيلا .
 تند بولنور } طوغمه . طوغمش،
 متولد : پرزاد = پریدن طوغمش :
 نوزاد = يكي طوغمش . || مادر زاد =
 آنادن طوغمه يعني آنادن طو-
 غنده اوكرنيان : لسان مادر
 زاد = بر آدمك بو صورته او-
 كرنوب بيلديكي لسان، لسان
 اصلي .
 زاد { س . فا . } آزيق، قوت . توشه،
 { ييه جك، رزق .
 زاد { فل . عر . } «زاد» دن فعل ماضي
 مفرد مذكر غائب اولوب، دعا
 مقامنده قوالايلان بعض اميرات

عربيده ده بولنور { زياده او-
 لسون، آرتسون : زاد عمره =
 عمری آرتسون : زادت فضائله
 فضيلتري آرتسون .
 زادگان { س . ج . فا . } «زاده»
 { با : زاده = تر . فد .
 اصیل، اصیل زاده، نجیب : او
 آدم زادگاندر . { زادگاندر
 ديمك اولادر . }
 زادگانلق { س . اصالت، نجابت،
 صوی .
 زاده { ص . فا . } «زادن» فلندن سفا .
 ۱ . طوغمش، مولود . { اكتر يا
 صتر . ده بولنور : } مردم زاده =
 آدمدن طوغمش : پری زاده =
 پریدن طوغمش : حلال زاده =
 حلال بر اجتماعدن طوغمش، حرام
 زاده = ولد زنا . ۲ . مج . حصوله
 كاش، حاصل . «تكون : زاده
 طيم = طيمقدن طوغمش، حاصل
 اولمش . { كدي زاده «تمير-قيم» =
 اصیل . || كدي زاده = مج . چاقين،
 كلغان يكي . = . فا . اوغل، ابن،
 ولد : شج زاده = شجك اوغلي .
 = ج . با : زادگان .
 زاده لك { س . ۱ . اصالت، نجاب .
 بت، سبارزاده حالي .
 ۲ . مج . هويانلق .

زار (۱. -) انجبه پرده و یا اورتی: دیواره زارچکمک.

۲. بر عضو داخلی قابلیان

و یا ایران انجبه دری: برون

زاری، قولاق زاری. ۳. بعض

میوه وسائر محصولات نباتیه تک

پک انجبه اولان ایچ قبوغی:

پورتقل، ناز، صوغان زاری.

|| بنه زار = بنوقدن پک انجبه

بر نوع بز، تول.

زار (۱. -) طاوله وسائر اوپونلرده

قولالانلار کیک وسائر دن

مکعب الشکل کوچک شی که

آلی وجهنک هر برینه بردن

آلی به قدر نقطه لری یازلوب

آندلده ارسته کلن نقطه لک

عددینه کوره اوپانلیر واکتیا

چفت قولالانلیر، کمیتین: طاوله

زاری. || مج. زار آلق: اوستون

کلیک، غلبه چالقی. || زار طومقی =

حبله ایتک.

زار (۱. -) زور لغتیه برلکده

قولالانلیر: زار زور بو

ایشی کوره چکیز: ایستر ایستمر،

طوعاً و کرهاً.

زار (۱. -) سله آغلایان،

ایکلیک، نالان: بلیل زار،

عاشق زار. ۲. ضعیف، در.

مانسز: جسم زارم. = سله

آغلامه، ایکلیک، فسان، ناله:

زار ایتک. = ح. زار زار =

سله آغلايه آغلايه، ایکلیک

ایکلیک، فسان و ناله ایل: زار

زار آغلادی. (بین العوام زاری

زاری دینلیر.)

لاله یری: کار زار = جنک یری،

میدان حرب: خرابه زار =

ویرنه لک.

زارع (۱. -) س. س. ع. ج.:

زارع. ۱. «زرع» دن

س. ۱. اکین اکین، زراعتله

مشغول آدم، چققی، ریجیر.

(جمعی ده مستملدر.)

زارعنه (۱. -) اوزون بور نلی

وماوی کیکی ییلان

بالینه بکزر برجنس بالیق.

زار (۱. -) س. س. ع. ج.:

زار. ۱. «زار» دن

س. ۱. اکین اکین، زراعتله

مشغول آدم، چققی، ریجیر.

(جمعی ده مستملدر.)

زارعنه (۱. -) اوزون بور نلی

وماوی کیکی ییلان

بالینه بکزر برجنس بالیق.

زار (۱. -) س. س. ع. ج.:

زار. ۱. «زار» دن

س. ۱. اکین اکین، زراعتله

مشغول آدم، چققی، ریجیر.

(جمعی ده مستملدر.)

زارعنه (۱. -) اوزون بور نلی

وماوی کیکی ییلان

بالینه بکزر برجنس بالیق.

زار (۱. -) س. س. ع. ج.:

زار. ۱. «زار» دن

س. ۱. اکین اکین، زراعتله

مشغول آدم، چققی، ریجیر.

(جمعی ده مستملدر.)

زارعنه (۱. -) اوزون بور نلی

زانی ارتکاب ایدن.

زاویه (۱. -) س. ع. ج.:

زاویه. ۱. «زاویه» دن

س. ۱. اکین اکین، زراعتله

مشغول آدم، چققی، ریجیر.

(جمعی ده مستملدر.)

زارعنه (۱. -) اوزون بور نلی

وماوی کیکی ییلان

بالینه بکزر برجنس بالیق.

زار (۱. -) س. س. ع. ج.:

زار. ۱. «زار» دن

س. ۱. اکین اکین، زراعتله

مشغول آدم، چققی، ریجیر.

(جمعی ده مستملدر.)

زارعنه (۱. -) اوزون بور نلی

وماوی کیکی ییلان

بالینه بکزر برجنس بالیق.

زار (۱. -) س. س. ع. ج.:

زار. ۱. «زار» دن

س. ۱. اکین اکین، زراعتله

مشغول آدم، چققی، ریجیر.

(جمعی ده مستملدر.)

زارعنه (۱. -) اوزون بور نلی

وماوی کیکی ییلان

بالینه بکزر برجنس بالیق.

زار (۱. -) س. س. ع. ج.:

زار. ۱. «زار» دن

س. ۱. اکین اکین، زراعتله

مشغول آدم، چققی، ریجیر.

(جمعی ده مستملدر.)

زارعنه (۱. -) اوزون بور نلی

وماوی کیکی ییلان

بالینه بکزر برجنس بالیق.

زار (۱. -) س. س. ع. ج.:

زار. ۱. «زار» دن

درخشان: نجم زاهر. ل.
 زاهق { ص. مر. } «زهوق» دن
 { س. } محو و مضمحل
 اولان. ن.

زایچه { س. قا. } (مر. «زیج» دن)
 نجومک بروقت میشدگی
 مواقع و هیئت کواکب جدول.
 زاید { ص. مر. } ن: زائده. ج:
 { «زیاده» دن. ف. }

۱. آزان، آرتدیریلان، الحاق
 و علاوه اولنش، منضم: حرف
 زائد، حروف زائده. ۲. فضله،
 لزومدن زیاده، لزومز: بو
 مصرف زائددر: مصارف زائده.
 || س. قطع زائده فر. Hyperbole
 دینان شکل هندسی || ط. لطم زائده
 منافع الاعضا، فنیجه بر وظیفه سی
 اولیان فضله ات. = ح. س.
 ضم وعلاویه دلالت ایدن: اشا.
 رتی تفسیر ایدر: ۳ ÷ ۲ =

اوج زائد یکی مساوی بش. =
 ج. ۱. صکره دن ضم و علاوه
 اولنش شیئر ویا حرفلر: بو
 کلمه نك زوایدی یوقدر. ۲. فضله
 و لزومز شیئر: یوعبارده ملی
 اولنه حق برچوق زوائد واردر.

زار { ص. مر. } ج: زوار، { «زیا»
 { رة » دن س. } زیارت
 ایدن، تبرک مقصدله کورمکه
 کیدن: زائر کیمه. = س. ج.
 زیارت ایچون بر مقام مقدسه
 کیدن آدملر: مقامات مبارکه بهر
 سنه برچوق زوار طویلائیر.

زارل { ص. مر. } ن: زائله. { «زول»
 { دن س. } ۱. زوال بولان،
 باقی و دائم اولیان، موقت، قانی:
 نعمت دنیا زائلدیر. ۲. یکن،
 جرور ایدن، سابق: مسئله

زائده: محاربه زائده ابراز
 شجاعت ایدنلر.

زب { یاخود زب. مه. ۱. بردن
 بره و آتکیزین یاخود
 مجهول و غیر مأمول بر طرفدن
 چیتیورمکی تصویر ایدر: زب
 بر آدم چیتیوردی. ۲. مکرر
 قوللائلهرق صیغرامنی تصویر
 ایدر: زب زب صیغرامنه باشلا.
 دی. || زب زب طاشی = چوجقنرک
 اوینا دقلری اوافق یو وارلاق
 طاشلر.

زب ارمق { یا زیارمق. قل. کونی
 { حالده صیزمق، یاغق،
 کبرمک، او بومق: هایدی یه ده
 زیار. } تحقیر و بد دعا مقامتده
 قوللائیلر. }

زبان { س. قا. ۱. دبل، لسان.
 ۲. لفت، لهجه: زبان
 فارسی.

زباندراز { ص. } { زبان = دبل -
 { دراز = اوزون } اطال.
 له لسان ایدن، حدی نمجاوزه
 ذم و فضل ایلین.

زباندرالقی { س. و:

زباندرازی { س. قا. اطاله
 { لسان، حدی
 نمجاوزه ذم و فضله جرات.

زباترد { ص. قا. } { زبان = دبل -
 { زدن = اورمق } لغردی
 آرمه سنده قوللائیلان، دیک
 آلیشدینی، مألوف و متداول
 (سوز): آینه لغتی بزجه آینه
 صورتنده زباترددر.

زبانه { س. قا. ۱. ترازوی دینی
 { کپی آلات مختلفه نك دین
 شکلنده جزئی. ۲. آلو، یالین؛

زبان کس = آلولن، آلولی چیقان.
 زبانی { س. س. مر. } اهل چمنی
 { چمنه دفع ایتمک مأمور
 اولان ملائکه.

زبد { س. س. مر. ۱. تره یاقی، قا.
 { یماق. ۲. ص. سرهلرده
 قوللائیلان یوماده کپی شی.

زبدنه { س. س. مر. ۱. برشیک اک
 { کزیده و منتخب قیمی. ۲.
 خلاصه، نتیجه: اومقاله نك زبدنه.
 سنی آلمی.

زبر { ح. قا. اوست، اوسته، او.
 { سسته: زیر و زیر = آلت
 اوست: زیر دست = ال اوستنده
 بولنان، آمر، حاکم، زیر دست
 مقابلی.

زبرجد { س. مر. زمرده مشابه
 { یشیل رنگلی اسکی بر
 بزوع ذی قیمت طاش که ایوم
 اعتباردن دوختشدیر.

زبقین { س. بعض بیوک البقلری
 { اورمه مخصوص سیوری
 واکتدا چتالی بر نوع حربه:
 زبقینه بالیق اورمق.

زبل { س. مر. سوپروندی. ن.

زبلا تئق { یا زیلا تئق. قة.
 { صیغراعق، هوپلا.
 تئق: چوجبی زبلا تئق.

زبلامق { یا زیلامق. قل. صیغرا.
 { مقی، یوقاری به طوغری
 زب دیه آلتقی، هوپلامق.

زبلایی { ص. پک ابری وقور.
 { قوچ، پک اوزون بو.
 یلی، ازباندیت. عو.

زبور { س. مر. } اصل معنایی
 { یازلرشنی نامه، مکتوب
 در } حضرت داود (عم)، وحی

اولان كتاب سماوى كه نبي مشار
الملك الهيرليه مناجاتلرني حاوى
اولوب، «مزامير داود» اسميله.
ده معروفدر. لسان عبرانيده
منظوم اولوب، همان هرلسانهده
ترجه اولغنددر.

زبون { ص. فا. ضيف. قوتسز،
زبون } ناتوان : زبوند، چوق
زبون دوشدى.

زبون { س. } [زبازدى : زبين]
زبون { ۱. } وقتيله قستان آتته
كيلن قيصه بنوقلى. ۲. اليوم
قونداقده كي چوققلره كوملك
اوستنه نيتن برينه كيدريلي
پازن وسايره دن قيصه وقوللى
جاست.

زبونكش { ص. فا. } (زبون =
زبونكش) قوتسز. كشتن = او.
لديرمك [قوتسز ومدافسه دن
عاجز بولديني آدمه مرحمت ايئين.
زبونكشلك { س. ضيف ومدا.
نمهدن عاجز آد.
ملره مسلط اولقى خصلتي.

زبونكشى { س. فا. } زبونكشلك.

زبونلامق { فل. ضيف وقوتسز
مق. } دوشمك، ضعيفلا.

زبونلق { س. } قوتسزلك، ضعف،
زبونلق { درمانبزلقى.

زيب { سذ. عر. } قورى اوزوم.
زير { يا زير. ص. ۱. } زبلايه وقى

زير { چيلنجيه } حركت ايدن،
بروامز حريف. ۲. كوچلى قوتلى،
ابري يايى.

زجاج { سذ. عر. } صيرجه، جام،
شيشه. ذ.

زجاج { سذ. عر. } « زجاج »
زجاج { دن. س. } جامي، شيشه
وجام يابان آدم.

زجاجه { سذ. عر. } جام، شيشه،
صيرجه.

زجاجي { ص. عر. } زجاجيه.
زجاجي { كيم. جام و صيرجه
قيلندن اولان : مواد زجاجيه.

زجر { سذ. عر. } زجور. ۱.
حيراناى سسله ويا ال ويا اولته
قوعوب اوزاقلاشدبرمه معناسته
كاير. ۲. زورلايه. اجبار،
كرها برايشه سوق. ۳. آفاريه
كي مشقتلى ايشده قوللانته،
بعض ارباب جرمك خدمات
شاقوده استخداى كي معامله.

زجر { ۴. } زجور، اذيت. [صوك اوج
مناهي لسانخه مخصوصدر.]

زجرا { ح. عر. ۱. } منع ونهي
ايدنه رك. ۲. زورله،

قوة جبريه ايله، جبراً. ۳. ترفع
ايتمك وخدمات شاقوده استخداى
اولقى اوزره مجازاة قصديله :
قرعه سي اصابت ايتديكندنه
اجابت ايتموب بقايا قالان افراد
بمده زجراً عسكرو آلتير.

زجريه { سذ. عر. } [لغت مولده]
كه مقصد وضعى استعماللرينك
بر درجه به قدر منعيدر : زجريه
كوسروكي.

زحاف { با. } زعاف.

زحاف { سذ. عر. } عروضه
بر حرفك اسقاطيله وزنك
تبديلي.

زحف { سذ. عر. } تا. بيلان
كي حشراتك قارن اوزرينه

سورينه رك يورمى.
زحل { سذ. عر. } سيارات كيرهك
آلتنجى ورمصدسزكو.
ويذلرنيك لك اوزاغى اولوب
مشتريدن صكره كاير. قارسيدنه
كيوان ديرلر.

زحمت { سذ. عر. ۱. } صيقندى،
زحمت { اذيت، محنت، راحتسز.
لقى : يولده چوق زحمت چكدك.

۲. زور، قولايلى ضدى : بو
ايش چوق زحمله وجوده
كلشدر. ۳. بورغونلى، تمب :

سزه زحمت اولدى. || زحمت
اولقى = بورغونلى ومشتقى موجب
اولقى : سزه زحمت اوله جنى،

زحمت اولسون. || زحمت
ايتك = يورلنى، راحتسز اولقى :

سز زحمت ايتيك؛ بوشنه زحمت
ايتديكيز. || زحمت چكمك =

اذيته كيرمك، محنته دوچار
اولقى. || زحمت چكديرمك =
صيقندى چكديرمك، محنت ويا
ضرورتنه براقى، تسهيلات
كوسرتمه مك. || زحمته صوقنى،
زحمت ويرمك = يورمق.

زحمتسز { ۱. ص. } صيقندى واذيتى
زحمتسز { اولميان : بك زحمتسز
بر ايشدر. ۲. زور اولميان،

قولاي، سهل : بوبول اوتكندن
دها زحمتسزدر. ۳. يورميان :

زحمتسز بازارلى. = ح. زحمت
چكمكسز، يورلمقسز : زحمتسز
قازانلان آقجهك قدرى بيلمز.

زحمتسزجه { ح. } زحمت ومشتق
چكمكسز، قو.

لايجاجق : بو ايشده زحمتسزجه
موقف اولدى.

زَحْمَتِي { ص. ١. اذيت و مشقت
وصيقتى ايله واقع ويا

حاصل اولان بيم ايشم پك
زحمتيدر. ٢. يوران، يور-
غونان و يرن، اتساب ايدن:
زحمتلى بول، زحمتى صنعت. ٣.
قولاي حاصل اولماي، زور:
زحمتى بر ايشه كبرىشدك.

زَحَّار { ص. عر. ١. زخري دن
سب. ١. پاك طالعلى و منحرك،
جوشقون و عاشقين: بحر زخار.

زَخَارِف { سذ. ج. عر. فذ:
زخرف، با: زخرف.

زُحْرُف { سذ. عر. ج: زخارف.
زحرف } يالديز پك بارلاق لکن
قيمتيز سوس، زينت كاذبه. ١.
«سزخرفات» دها مستعملدر.

زَخْم { ص. فا. با: زخمه.

زَحْمَخُورده { ص. فا. ١. زخم } زخم =
زخم خورده } ضربه ياره. خور.
دن = يك } ١. برضربه اوغرا.
مش، مصاب، دوجار. ٢.
يارهلى، مجروح.

زَحْمِدَار { ص. فا. ١. زخم } ياره =
داشتن = طوقى } و:

زَحْمَاك { ص. فا. يارهلى، مجروح.

زَحْمِه { ص. فا. ١. اورمه، ضرب،
ضربه. ٢. ياره، جريمه:
زخمه خنجر. ٣. تاللى چاغلىرك
تارينه طوققه مخصوص بوينوز
وتوك وسايردن بويچك، تازيانه،
مضراب. ٤. اوزنكيلىرك اصلدينى
قايش.

زَد { ص. فا. ١. اورمق ديمك او-
لان «زدن» فعلندن ستمه.
اولوب، «زبانزد» كچي نادر

بعض تركيبانده بولسور. } با:
زبانزد.

زَدِه { ص. فا. ج: زدگان. «زدن»
فعلندن ستمه. تركيبانده
بولسور. } اورمق، اوغرامش،
مصاب، دوجار، كرفتار:
مصابت رده = مصيبت اوغرامش:
حريقزدگان = يانفدين و يرمش
اولانلر. || سرزده = باش كوستر.
مش: سرزده ظهور اولدى.

زَدَهْمَك { يا زدهله مك. فذ. ١.
اورمق، برهله مك،
چوروتك: سپدى صالحه ريق
ايچنده كي ميوهلى زدهلمشلىر.
٢. ضرر و خساره دوجار ايتك،
رخنه دار ايتك: محاربه دائما
تجارتى زددلر.

زَدَهْ اَتْمَك { ب. فل. ١. اورمق،
بره ايتك، چورومك:
بو ميوهلى زده ايتش. ٢. ضرر
و خساره دوجار اولق: تجارتى
چوق زده لندى.

زَر { ص. فا. ١. آلتين، ذهب.
٢. آلتين مسكوكات. نقد:
سيم وزر.

زَر { يا خود زير. مه. ١. سو-
ركلى و اوصانديريجي بد بر
سسى تقليد و تصوير ايدر: بتون
كون زر زر ايدوب طوردى.
٢. مبالغه و تاكيد اداتى او-
لوب بعض صفتلرك باشنه كير:
زر زروب = عقلسز و مناسبسز
آدم.

زُرَّاع { سذ. ج. عر. فذ: زارع.
} با: زارع.

زِرَاعَت { سذ. عر. اكيچيلىك،
چغچيلىك } محصولات
متنوعه يتيشد يرمك اوزره

طوپراغك ايشلشسى و اوكا متفرع
ايشلر: زراعتله مشغول اولق:
فن زراعت: زراعت مكنتي:
اهل زراعت.

زِرَاعِي { ص. عر. ١. زراعيه. فن
} زراعتله منسوب و متعلق:
فن زراعى: قواعد زراعيه.

زِرَافَه { سذ. عر. بونى اوزون
} و اوكا آيائلرى بوكسك
معروف بر جنس حيوانكه
باشليجه آفريناده باشار. بين
العوام تحريفله (زورنابا) دينير.

زِرَانْدُود { ص. فا. ١. زر = آلتين
} آندودن = سورمك:
آلتين سورمق، يالديز ايتش،
آلتينله مجلا.

زِرَاوَنْد { ص. فا. بر جنس نبات
طبي. فر. Aristolochie.

زِرَبَاف { ص. فا. ١. زر = آلتين -
} بافتن = طوقوق } آلتينله
يعنى صيرمه ايله طوقوق ايتش.

زِرَب { ص. مه. و:

زِرَبَاداق { مه. بردن بره. آكتر-
} ين، مناسبسز و غير
مأمول بروقتده: زِرَب چيقدى:
زِرَبَاداق كيير يوردى. عو.

زِرَتَار { ص. فا. ١. آلتين تل،
صيره. ٢. مج. كوش
شعاعى.

زِرَتَارِي { ص. فا. آلتين تله و
} صيره ايله ايشلش
ويا طوقوق ايتش.

زَرْد { ص. فا. صارى. ١.

زَرْدَالو { يا خود زردالى. س.
} زرد = صارى.
آلو = اريك. - تر. زبازدى:
زردهلى [شكلا اريكه و لنبجه

قایی به مشابه معروف میوه که
مابیده پیشتر؛ زرد الو آغاجی =
بومیوه بی ورن آغاج.

زَرْدُشْتِ { ص. فا. زردشک
ایجاد ی اولان اسکی
ایران دینه تابع آدم، آشپرست،
مجوسی. }

زَرْدُوا { ص. فا. یاخود زردوه. س.
در بسندن کورک یا
پیلان معروف بر جنس کوچک
چاربا. }

زَرْدُوز { ص. فا. (زر = آلتین.
دوختن = دیکمک) ۱.
آلتین و صیرمه ایله ایشلین و
نقش ایدن، سیمکش. ۲. آلتین
تل و صیرمه ایله ایشلش. صیر-
مهلی: زردوز بالان. }

زَرْدِه { ص. فا. زعفرانه پیش برین
طائی بر نوع برنج میکی که
دو کونلده بلاوله برابر اکل
مادتر. }

زَرْدِه چاو { ص. فا. «زرده.
غلطی: زرده چال» بویا کبی
قولانیلان و زعفرانه بدل زر-
دهیه دخی قولانیلان بر جنس
صاری کوك. }

زَرْدِه چوب { ص. فا. زرده چاو.
با: زرده چاو. }

زَرْدُزَوَات { ص. فا. «سزوات»
{ دن غلط } بمکده
قولانیلان یعنی ات و یاخود
زیتون یاغیله پیشیران نباتات
انواعی، باطلیختان، بامیه، طو-
مانس، فباق، لاخته، صوغان
کبی شیتلر. }

زَرْدُزَوَاتِجِ { ص. (سزواتیجی =
{ دن غلط } سو-

قافلده کرد بره رک ویا دکانده
زرزوات صانتان اصناف: زر-
زواتیجی دکانی. }

زَرْدُزَوَاتِجِ { ص. زرزوات صا.
{ نان آدمک صنعت
وتجارتی: زرزواتیجی ایدبور.
{ ص. دایشمن، منا. }

زَرْدُزَوَاتِجِ { ص. دایشمنک، منا.
{ سببیزلک، زرلاق.
{ ص. فا. انبر بادیس
{ دینل نبات معروف. }

زَرَع { س. س. ۱. تخم صاچه،
۲. اکه: بغدادی زرع ایشک.
۳. اکیلوب نیشش حبوبات،
اکین. }

زَرَفِشَان { ص. فا. یاخود زرافشان.
{ ص. فا. (زر = آلتین.
فشاندن، افشاندن = صاچق
آلتین صاچان، سرن. }

زَرَق { س. س. ۱. وقتله صو-
۲. فیلرک کییه مکاری ماوی
اواب؛ زرق پوش = بویله اواب
سکین. ۳. مج. ربا، مرایشک. }

زَرکار { ص. فا. (زر = آلتین.
{ کار = ایش } آلتین ویا
صیرمه ایله ایشلش، آلتین ایشی.
{ ص. فا. «زرکار»
{ دن } آلتین ویا صیرمه
ایله ایشلش، صیرمهلی: زرکاری
السه. }

زَرگَر { ص. فا. آلتینی ایشلین،
{ آلتیندن شیتلر یابان
آدم، قیویجی. }

زَرگُون { ص. فا. (زر = آلتین.
{ کون = رنگ } آلتین
رنکنده آلتین رنگلی.
{ یا زریل. مه. بول آقنی
{ تصویر ایدر: زول زول

تر آقنی.

زَرلاق { ص. نافله بره زردلی
{ ایدن، نامعقول سو-
یلین، زر زوب. = س. چوق
اوتی بر جنس بوجک، جرلاق. }

زَرلامَق { ص. فا. و:

زَرلامَق { ص. فا. زیاده سه-
{ وزر دامق، طور.
مبوب زردلی و کوردلی ایشک،
دیر لاتیق: اشک کبی زرلابوب
طور بور. }

زَرلَدِی { ص. ۱. زیاده سه-
{ او انسان ویزلدی، کو-
رلدی، دیرلدی. ۲. نزاع،
غازغا: او اوده زردلی اکسیک
دکادر. ۳. قاین آقا زردلی =
صالاندیچه چوق سس جی قاتریر
بر نوع جوجق اویونجی. }

زَرنِشَان { ص. فا. (زر = آلتین.
{ نشان = م } تلج ویا
ژده او زرنیه قافه آلتینله ایشلش
یازی وسازه. }

زَرنِیخ { ص. فا. صیجان اوتیه
{ اکو کوردن مرکب بر
مخلوط که قیلاری دوشوزمک
ایچون قولانیلیر، زرنیق. بوکا
زرنیخ اصفر دخی دیرلر. ۴. زر-
نیخ احمد = سرور دینان زهرلی
مخلوط. }

زَرنِیق { ص. فا. «زرنیخ» دن
{ صیجان اوتیه کو کوردن
معروف بر مخلوط که قیلاری
دوشورمه ده قولانیلیر. }

زَرُوا { ص. زردلی و صارمسانی
{ پاچه. ۵. مج. صاچه صیان
سوز، زروایه چویرمک = پک
قارشید، وب کولج حاله قوقی. }

زرو الامق { فل. يك مناسبتر
و كوئنج بر صورتده
سويك : آرتق اوده زروالامق
باشلادی. عو.

زره { س. فا. (تر. زبازدی
رائك سکونله در } ۱.
اسلحه جاره و اوقدن محافظه
ایچون و قتله تلدن ویا کوسا.
له دن معمول کیده کله یی ثوب،
درع، جوشن. ۲. حرب کیرینه
کله تاثیر ایتمک ایچون قابلانان
چلیک لوحه.

زرهپوش { ص. فا. (زره جوشن.
پوشیدن کیک }
جوشن کین، زرهله کندینی
محافظه ایدن.

زرهلی { ص. ۱. زره کین،
زرهله کندینی محافظه
ایدن : زرهلی عسکر. ۲. کله
تایر ایتمه جک صورتده قالین
چلیک لوحه ایله قاپلانمش
(کی) : زرهلی سفینه. = س.
چلیک قاپلامه ایله قاپلانمش
حرب سفینه سی : فیلو بش
زرهلی ایله اون اخشاب سفینه دن
مرکب ایدی. || زره قوشاق =
سفن حربیه جدیدنه صو
خطی حداسنه قابلانان چلیک
لوحه.

زرین { ص. فا. (رائك تشدیدله
ده جائزد } ۱. آلتیندن
معمول، آلتین؛ زرین کلاه =
آلتین کلاهلی، آلتیندن تاجی
اولان. ۲. آلتین کپی، آلتین
رنکنده : زلف زرین. || زرین
قدح یاخود سادجه زرین = کوزل
قووقی بر جنس صاری چمک.
{ ص. فا. چرکین، قبیح،
زشت } کربه. ذ

زعاف { ص. عر. (زبازدی زحاف }
۱. درحال اولدرن،
آئیده هلاک ایدن. ذ. ۲. جزایرده

یرلیدن مشکل بر صنف عسکر :
زعاف عسکری. ۳. جزایرده کی
زعاف عسکرینک کیده کله یی
پیچیده یعنی آلتی اوستی بر
ککیشلکده فس : زعاف پیچی
فس.

زعامت { س. عر. بیوک تیمار :
اصحاب زعامت.

زعفران { س. عر. صفران
دینلن نبات معروف
که صاری به بویامنه یارار.

زعفرانی { ص. عر. صفران
رنکنده، آبیق
صاری.

زعیم { س. عر. ناحق بره ظن،
ظن باطل : اونلرک زعیمه
... (عریبه علی الاطلاق ظن
معناسی افاده ایدر.)

زعیماء { س. عر. فد : زعیم.
با زعیم.

زعیم { س. عر. چ : زعیماء.
(« زعامت » دن صد.)
بیوک تیمار صاحب، تیمارجی.
(اسکیدن بعض قونسلوسله
دخی بو نام و بریلیدی.)

زعار { س. عر. یاخود زاغر. س. آو
کویکی، آوی بولوب
چیقارمنه مخصوص کوپک.

زعارجی { س. ۱. آو کوپکله رینک
حفظ و اداره سنه
مأمور آدم. ۲. یکبیری اوچا.
غنده بر صنف مخصوص : زغار.
جی باشی = بونلرک ضابطی.

زعاره { س. (عر. «ظهارة»
دن غلط) طیشدن قایل
یاقه کورکی، اگندرك.

زفاف { س. عر. کویکی وکینک
کردگه کیرمسی : زفاف
کجه سی.

زفت { س. عر. جام آغاجندن
و معدن کوردن جیقان
معروف سیاه ماده که قاتی او.
لوب آتشدن ابر. || مج. سیاه
و قرا گللی و آجیلقدن کنایه او.
لور : زفت قراکلی؛ بو بک،
دکل زفتک پکی !

زفتلیمک { ق. زفت سورمک،
زفته قاپلامق و یا
طیقامق : بره صوقیله جق قاز.
یقزلی، قازاک دینی زفتلی.

زفتلیمک { ف. زفته طلا ایدمک،
زفت سورمک : قاتی
طیشاریدن زفتلیر. = فل.
(تحقیر و بد دعا مقامنده) حرام
یمک.

زفتلی { ص. زفت سورلش، زفته
طلا ایدلش.

زفسر { س. عر. ط. نفس ویرمه.
مقابلی : شقیق = نفس آله.

زفیر { س. توتون آغزاق و چپوخی
داخلنده حاصل اولان
سیاه و یک آجی ماده. || مج. قرا.
گللی و آجیلقدن ده کنایه اولور.

زفیری { ص. یک سیاه و یا قرا.
گللی : زفیری قرا گللی.

زقاق { س. عر. ج. ازقه.
(تر. زبازدی : سوراق
شهر و قصبه ایتمده ایکی طرفی
اولرله محاط یول. پا : سوراق.

زقوم { س. عر. ۱. میوه سی
آجی برجنس آغاج، آغو
آجی. ۲. جهنمه حاصل اولوب
آجی میوه سی اهل جهنمه بدیرله؛
جک آغاج : شیره زقو

رَزَاكَ { سِند. عر. صافق، صفوت،
 خالصك، صلاح حال.
 (د زكاه، ابله التباس ایتدیرمه.
 مله:)

زكاة } من مال ونقدك شرعاً
} بالكلية وحلالها تأمين
اولئق ايجون سنه قرقه
بربك تصدق ايدلسي : مالنك
زكاتني وبرمك.

زکام { سذ. عر. نزله : زکامه
طوتلق؛ زکامی اولق.
زکامی { ص. نزله به طوتلق،
نزله لی.

زَكِي (ص. عر. ١: زَكِيه. [د زكاه،
زَكِي (دن ص. ١: صاف، خالص،
صلاح حال صاحی.

زل (س: فارسيدين) يارمغه ويا
 زل (داؤرمك چنبرته طاقيلان
 چفت پولل وصالانهرق چالينان
 كوچك جاڭ: زل چالقي، زل
 ايله اوينامقي. || زل زورنا = يك
 سرخوش. || زلسز اوينامقي =
 سوينچدن اهتزازه كلك. || زل
 طاقينق = سوينك، اظهارشدماني
 ايتك. || زل كي، زل چالقي =
 يك بوش و آج: قارنر زل كيدير،
 زل چالور.

زَلَّ } سَنَدٌ عَرَبِيٌّ ۱. قَائِمَةٌ، آيَاتُ
قَائِمَةٌ ۲. مُجِبَّةٌ خَطَاءٍ سَمُوهُ
زَلَّازِلٌ } سَنَدٌ جَرْمَانِيٌّ ۱. فَنَدٌ
زَلَّازِلٌ ۲. زَلَّازِلٌ ۳. زَلَّازِلٌ

زلال { سذ. مر. ۱. صاف و
خالص و خوشکوار صو.
۲. کیم. یومورطه آقی کبی ماده
کیمیوه. فر. Albumine.

زُلالی } ص. مر. : زلالیه کیم.
یومورطه آقی قیلندن
اولان.

زُلام } ص. زو کورت، پارسه.

زلزال } سنڌ، عرب، اوڀر،
ديگر، حرڪت.

زَازِلَه } ش. عر. علائم ارضیہ
 معلومہ دن طولیابی طور پر۔
 غک دیرمہ سی، حرکت ارض :
 زلزله اولقی، وقوع و لقی.

زلفيد } - قورقون، تخويف،
تهديد، قزير : زلفيد -
وبرمك = تهديد ايتك.

رُلف } - فا. محبوبه صابی و
 علی الخصوص یوزک ابکی
 طرفنده. صارقان صاج بولوکری.
 || ذلف مروس = فاصولیه جنسندن
 کوزل چھکلی برنات.

زلفی } ص. یوزنیک ایکی طرفندہ
صاج بولوکاری اولان.
|| زلفی بالطہ جی = سرای مایون
خدمہ سندن برصنف مخصوص.

زُلْفہ { س۔ بمض شیشلرک تپہ سندہ
کی یوسکولجک : بایراق
زانہ سی، الف زلفہ سی۔

زُلُوبِيَه } - . بر نوع طاتلی خمور.

زِلوه } ياخود زبوله. س. جفت
 } اوکوزينک بويندروقدن
 چيقما سييون طاقيلان چوماق.

زِمَام { سنڌ. عمر. ج: ازمه. ۱.
يولار، ديزکين. ۲. م.
اداره: زمام اموري پدینه
آلدي.

زمانه دار { زمانه = یولار-فا. دا.
شتن = طومق [یولاری طونان،
اداره ایدن : زمانه دار امور.

زَمان { سَند. صر. ج: ازمَنه. ۱.
وقت، هنگام، جاغ: او
وقتدن چوق زَمان کجَدی.

۲. دور، عهد : سلطان سلیمان خان - حضرت تلمیذک زمانہ۔

۳. مهلت، مهل، امهال : امان
زمان و جرمی، ۴. موم :

کل زمانی . ۵ . د . صرفہ ماضی
و حال و استقبال کی زمانہ مقارن
حدث بیان ایدن صیغہ ل . || او
زمانہ نام وقت || زمانہ د

بر وقت، بر مدت. ۲. وقتیله،
اسکیدن. || جمیع زمانده، هر
زمان = هر وقت، دائماً. || زمان.

زمان = وقت و وقت، کاه. || کل
زمان کیت زبان = مرور زمانه،
کیت کیده. || هیچ بر زمان =
هیچ بروقت، اصلاً. | زمان وزمین =
مناسبت، مناسبیت، دوشورمه.

زَمَانًا } ح. عمر. وقت اعتباریله،
وقتیجه: او ایش فلان
ایشدن زَمَانًا مقمدر.

زمانه } ش. ص. ۱. دور، دو-
 ران. ۲. زمان حاضر، شمد-
 یکی زمان، دهر: زمانه چو جني.
 ۳. مَحْت، طالع، فلک: زمانه

اقتصادی .

زمانی } ص. ع. ذ: زمانیہ. زمانہ
منسوب و متعلق: احوال
زمانیہ.

زمرہ { سند. عرب. و :

زمرہ { ہند. عرب. (تر. زبانزدی
میم ساکنہ وراء مختلفہ

ایله در. [معروف یشیل ذی
قیمت طاش. — مح. پک یشیل
شییدن کنایه اولور: چاپار
زمرد اولمش؛ زمرد کبی.

زُمرِ دی ص. فا. و :

زمردین } م. ق. زمرد رنگند،
زمرد کبی م. بشل.

نفس آلتی ایچون فسک تپه سی
زنبله لارلر.

{ سنڌ. عرب. ج: زنابیل.
زنابل } حواج بومیه وسائر اشیا
طاشیق ایچون حصیرکی اورلش
یوقاریسی ککیش و آشاغیسی
طار قاب.

{ سنڌ. زنیل یابان و
زنبیلی } ساتان آدم.

{ سنڌ. النده ویا آرقه سنده
زنبیلی } زنیل طاشیان : زنبیلی
علی افندی.

{ سنڌ. زن = قاری.
زنیاره } پاره = پارچه. — تر.
زبانزدی : زانیارا. ۱. نامشروع
صورتده مناسبت زوجیه ده
بولان آدم. ۲. قادیشلرک
آرقه سنه دوشن، وپوکا منهک
آدم.

{ سنڌ. عرب. آفرقاده ساکن
زنج } اولان و قیویرجق قیصه
صاجریله، وسائر اشکال معلومه
ایله فرق اولطن سیاهییلرک اسم
جسی اولوب، فردینه «زنجی»
دیرلر: طائفه زنج، بلاد زنج.

{ سنڌ. عرب. (فا. «زنگار»
زنجار } دن معرب } با: زنگار.

{ سنڌ. عرب. قادیشلرک صا.
زنجبه } غریلری قیارتیق ایچون
فیستاک آلتنده باغلادقلری
شیء که فر. تورنور (Tournure)
اسمیه معروفدر. (مستعمل دکل
ایسده لسانزدده اسمی اولد.
پنزدن شایان استمالدر.)

{ سنڌ. عرب. هندستاندن
زنجیل } کلن بهارادن بر بهار
درکه بین الوام زنجیل دینلکه
مروفردر.

{ سنڌ. البسه به کنار او.
زنجف } لارق دیکلن کورک،
کورکدن صیوان.

{ سنڌ. عرب. (زازدی
زنجفره } «ز» و «ج» ککریله در.
چیوه ایله قورشوندن مرکب
قرمزی بویا، سولکن، سورور.
فر. Minium.

{ سنڌ. عرب. «زنجیل» دن
زنجیل } هندستاندن کلن بهار
راتدن معروف بر بهارکه قیز.
دیریمی و معدوبدر.

{ سنڌ. عرب. زن = زنجیه.
زنجی } آفریقا سیاهلرینه و
مملکتلری اولان سودانه منسوب
ومتعلق: لسان زنجی، طوائف
زنجیه. = سنڌ. عرب. زنج طائفه.
سندن آدم، سیاهی، غلط
فاحش اوله رق «عرب» یاخود
«عرب» دیدیکمز قره آدم:
بر زنجی، بر زنجیه کوردم.

{ سنڌ. فا. (تر. زبانزدی
زنجیر } زانک ککریله در. ۱. بر
برینه یکمش حلقه لردن مشکل
دمیر اپ و باغ، سلسله: زنجیره
باغلامق، کچی زنجیری. ۲.
بحرملرک آباغنه ویا بوینه
باغلادقلری دمیر باغ، پرافنه:
زنجیره اورمق = زنجیره باغلا.
مق: زنجیره مستحق. ۳. آتین
و کومش وسائر قیمتی برمعندن
مختلف اشکالده حلقه لردن مرکب
ساعت وسائر باغی، قوردون:
ساعت زنجیری. ۴. زنجیر کچی
بربری آرقه سنده صره لانتش
مسلل شیء، سلسله: حساب
زنجیری. بومنا ایله صفت کچی ده
قولالاییلوب: زنجیر حساب

دینلر.

{ سنڌ. فا. مفتوح الزامه
زنجیر } زنجیردن مأخوذ. ماده
آفنه به با.

{ سنڌ. فا. (زنجیر = م
زنجیر بند } بستن = باغلامق
زنجیره باغلی، زنجیره، پرافنه به
اورلش.

{ سنڌ. زنجیر لک
زنجیر لک } با زنجیره مک. فته.
۱. زنجیره اورمق،
زنجیره باغلامق. ۲. زنجیر کچی
یوقاریدن آشاغی، صره لانتق:
حسابی زنجیر لک.

{ سنڌ. فل. زنجیر کچی یو.
زنجیر لک } قاریدن آشاغی به
صره لانتق، تسلسل ایتک: یو
حساب کوزل زنجیر لکشد.

{ سنڌ. ۱. زنجیری او.
زنجیری } لان. ۲. زنجیره باغلی،
زنجیره، پرافنه به اورلش.
۳. زنجیر کچی یوقاریدن آشاغی به
صره لانتش، مسلسل، متسلل:
زنجیری حساب.

{ سنڌ. فا. چکه: سیب
زنجندان } زنجندان = المایه مشابه
اولان محبوبه چکهسی، چاه
زنجندان = چکه تک اورتنه سنده کی
چقور، عرب.

{ سنڌ. عرب. ۱. چاقاق.
زند } ۲. تک قوله بیتشدیکی
بر، بیلک، بیلک کیکی.

{ سنڌ. فا. دن بجوسک واضعی
زند } اولان زردشتک پرافندی
کتابک بجوسلرک کتاب مقدسی
ودستورلری حکمنده اولوب،
اسکی ایران لسانده محرم تانک
نام بر نسخهی بولمظه آورو.
بالیلر طرفندن طبع و لسانلرینه

ترجه اولمشدر. (زنداوستا)
اسمیه دخی معروف اولان بو
کتابک پهلوی لسانده کی ترجمه
سیده (بازند) اسمیه معروفدر.
— کتاب مذکورک محرم
بولندی بی اسکی ایران لسانده ده
(زند) نامی ویرلمشدر، که بو
لسان فارسیدن زیاده هندک
(سانسکری) دینن لسان
قدیمه مشاهدرد.

زندان { س. فا. اسکی زمان کی
قراکشی و مدهش محبس،
سجن. — پک قراکشی و جان
صیقیمی حملدن کنایه دخی اولور؛
بوراسی زندان؛ زندان کبی بر
اوطه .

زندانی { س. زندان محاضی،
حبسخانه . آموری.

زنداوستا { س. فا. زردشتک
کتابی که مجوسیلرک
مذهبه دستورالعمللریدر. زند
دخی دینلر. با: زند.

زندگان { س. جر. فا. فد: زنده.
با: زنده.

زندگانی { س. فا. ۱. دیرلک،
۲. یاشایش،
معیش، تمیش. ل.

زندگی { س. فا. دیرلک، جانلیق،
حیات.

زندگوست { س. فا. (زن-قاری
— دوست = محب ا

قادیلردن خوشلان، زیاره.

زنده { س. فا. جر. زندگان.
۱. دیری. جانلی، توحیات،
یاشایان. ۲. مج. روحلی، جانلی،
چو یک. ۳. صحتی برنده، تندر.

ست، دینج. || زنده دل = قلبی
دیری، حیات معنویه ایله برحیات
اولان، اهل دل.

زندیق { ص. عر. جر. زندیق،
زندیق. الوهیت و آخرته

اینانیان، منکر، ملحد، دینسز.
{ مه. شدله دیتربوب سس
زندقر { چیقارمقی تقلید و تصویر
ایده رک مکرر قولانیلیر: زندقر
زندقر دیتربوردی؛ طولیک سسندن
جاملر زندقر اوینادی.

زندقر داتمق { فت. سسله و شدله
دیترمک: آراهه مک
سرعتله مروری جاملری زندقر
داندی.

زندقر داتمق { فل. شدت و سسله
دیتربوب اوینامق؛
۱۱ صیقمه دن ایکی ساعت زندقر دا.
بوب طوردم؛ دیشلرم زندقر دا.
یوردی.

زندقر دی { س. شدله و سسله
دیتربوب اوینامه:
صوئوقدن دیشلرینک زندقر دیسی
ایشیدیلیروردی.

زندقر داتمق و سائره: دا:
زندقر، زندقر داتمق و سائره.

زندک { س. فا. ۱. پاس، دمیر
و باقیر و سائره پاسی.
۲. با: زنج.

زندگار { س. فا. باقیر پاسی قیلندن
اولان کوز طاشی، کبر.
یتیت نحاس. (معری: زنجار.)

زندگیار { س. فا. قردلر مملکتینک
ساحل شرفینندن عیا.
رت اولان زنجار مملکتی.

زندگی { س. فا. سیاه آدم، بیاهی،
زنجی.

زندگین { س. با، مالدار؛ قول،
غنی، توانگر: زندگین
آدم: زندگین بر عاقله.

زندگینجه { ص. آرزو یا اولدجه
مالدار.

زندگینلک { س. مالدارق، قول،
غنا، ثروت: زندگینلک
چوق قزاقسله اولوب حسن
اداره ایتمکله اولور.

زندگینلکم { یا زندگینلک مک: فل.
بایرمق، مالدار
اولق، استحصال مال و ثروت
ایتمک.

زنه { س. فا. «زنان» دن ۱
۱. قادین جنسی، طاشقه نساء.

اناث: زنه ایچون ترک صاتیور؛
زنه درزیسی. ۲. اورته اوو.
نده قادین قیافته کیرن ارکک
اویونجی: زنیه جیتقمق. ۳. قاد.
ینلره مخصوص انواب و سائره.

زهار { یاخود زینهار، حد. صا.
قین! آمان!

زنه چی { س. قادینلره مخصوص
انواب ساتان آدم.

زنه لک { س. ۱. قادینلیق. ۲.
اورته اویوننده قادین
تقلیدی.

زوار { س. جر. عر. فد: زائر.
با: راثر.

زوال { س. جر. ۱. زائل اوله،
فتا بولمه: دنیا زوال

بولور، آخرت باقیدر. ۲.
آشاغیلامه، تنزل، تدنی:
رومایلرک قوتحاقی اسکی یونان
مدنیتینک زوالنه سبب اولدی.
۳. قباح، صوج، مسئولیت:
ایلجیه زوال یوق. ۴. کونشک
نصف النهار خط مفروضندن
غریبه طوغری ایتمه سی، میلی:
زوال وقتی = نصف النهار؛ قبل

الزوال = نصف النهار دن اول؛
بعد الزوال = نصف النهار دن
صكره. || سريع الزوال = جوق
طایانه میان، چاقی محو و خراب
اولان (اشیا).

زوالپذیر { ص. فا. (ع. زوال =
قبول اتمک } محو. فا. پذیرفتن =
قبول اتمک } محو و خراب قبول
ایدن، فاسی ممکن ویا قولای،
قساس: علم و کمال زوالپذیر
دکدر.

زوالسز { ص. زائل اولماز، محو
زوالسز } اولماز و تدنی اتمز،
طیانیقی، باقی: علم زوالسز بر
ثروتدر.

زوالی { زوالو. ص. ۱. بچاره.
۲. مسکین، عاجز،
اقتدارسز.

زوانه { س. فا. «زبان» دن [۱.
تونون چپوخی اما.
مهنک کیرلدیکی ایچی دلیک
میل. ۲. مفرمک مرکزندن
کیریلن وادکا مشابه میل. ۳.
دکرمین طاشنک اورته سنده قطب
برینی طوتان قازیق. ۴. بربرینه
چکن ادوانه آجیلان دلیک.

زواهر { س. ج. عر. فد: زهره
زواهر } با: زهره. [ازهارکی.]
زوايا { س. ج. عر. فد: زاویه.
۲. زاویه.

زواند { س. ج. عر. فد: زان.
۱. زانده قوللانماز. ۱.

فضله و لزومسز شیئر: زواندی
طی ایدوب اختصار ایتمی. ۲. د.
حروف اصلیه اوزرینه آرتدیرلش
حرقل: افعال سداسیه نك زوا.
ندی اوج حرفدن عبارتدر.
۳. هقه. میبع ویا مرهوند میوه
کی صوکره دن حاصل اولان
شیئر.

زوج { س. عر. ج. ازواج.
۱. زوجین. ۱. جفت،

اش، ایکی شیدن مرکب طاق.
۲. بر جفت تشکیل ایدن ایکی
شیئک بهری، اش. ۳. قوجه
وقارینک بهری، حلیل، حلیله،
جفت: زوج بتول: ازواج مطهره
جناب نبوی: زوجین آرمه سنده
حسن امتزاج. (حلیله به علامت
تأییدله «زوجه» دخی دیشلد.
یکندن، لسانزدده زوج اکثریا
قوجه معناسیله قوللائیله.]

زوجه { س. عر. ج. زوجات.
قاری، حلیله: زوج ایله
زوجیه بیننده حسن امتزاج
شرطدر.

زوجی { ص. عر. ث: زوجیه قاری
زوجیه متعلق: محبت
زوجیه.

زوجیت { س. عر. قوجه لقی،
قاریلق، قاری قوجه
حال و کیفیت: یکرمی یاشندن
آشای برکنج زوجیت و طائفی
تقدیر ایدمه.

زوجین { س. عر. قاری قو.
جه: زوجین آرمه سنده
برودت کیرمش.

زود { ص. فا. چابوق، سریع.
= چابوق، تیز، سریع.

زور { س. (فارسیدن مأخوذ)
۱. زحمت، راحتسزلی:

معه سنندن زوری وارددر.
۲. کوجلک، عسرت، اضطراب،
مشکلات: سیدیک زوری =
عسرت بول. ۳. مجبوریت،
اضطراب، جبر: نه زوری وارددر،
زورم نه؟ ۴. قوت: بشون
زورینی وردی. || زور ایله =
جبراً.

زور { ص. (بوده فارسیدن مأخوذ
اولسه کرک.] ۱. کوج،

مشکل، صعوبتی: زور ایش،
زور درس. ۲. زحمتی، مشقتی:
رنجبرلک زوردر؛ زوروظیفه.
= ح. ۱. کوج، صعوبته: بن
بو درسی زور اوکرنیم: بو
ایشی زور یابار. ۲. غیر مأمول
صورته، آنجی، طار طارینه:
اقتشامه قدر یوزودیکمز حالده
متزله زور بیتشک؛ بو یازی بی
بو کون زور بیتیریم. || زار
زور = طوعاً و کرها، ایستر
ایستمز. || زور زورینه = آنجی،
کوج حال ایله.

زور { س. فا. ۱. قوت، کوج،
مکنت: زور بازو. ۲.
جبر، عتف.

زور { س. یالان، کذب، اصلسز
وساخته ایش: شاهد زور =
یالان شاهد.

زوراک { ح. (زورم شیوه سنه
تطبیقاً تشکیل اولمش
عامیانه بر لغتدر.] ایستیه رک،
زورله، جبراً، کرها: زوراک
بایسلان ایش البته ایی اولماز؛
زوراک کیده جکک دیدی.

زوربا { با: زوریه.

زورباز { س. فا. بدن وقوللرینک
قوتیه آغز شیئر
قالدیرمقی کوی اوپونلر یالان جانباز.

زوربه { ص. ۱. زورله معامله
ایدن، قوه جبریه ایله
قابوب اوردهرق حق رعایت ایتیم،
غاصب، جبار. ۲. یاراماز، راحت
طورماز، حشاری.

زَوْرَبْلِق {س. زورله معامله،
قوة جبريه ايله قابوب
اوره رق حقنه رعایت ایتنیک
حالی.

زَوْرَق {سذ. مر. قایق، صندال؛
زورق زورق سوار = قایقه
بینش. || تش. نیا. قایق تکنه.
سنه بکزر بمض اویوقله اطلاق
اولنور.

زَوْرَلَمَق {فت. زورله ایشلک،
اجبار ایتک، چوق
ابرام ایتک: بوانیه تک انشاسی در.
عهده ایتک بی چوق زورلادیلر.
زَوْرَلِ {ص. قوتلی، قوی،
کوجلی.

زَوْرَمَنَد {ص. فا. قوتلی، زور-
لی، کوجلی.

زورنا {س. فا. «سنا» دن [
چیقاران و اکثراً طاول ايله
برابر اوله رق اولیه رک چالینان
معروف چالنی. || مج. مناسبتر
وصورتی سوزلرله چوق کوه
زهلاک ایدن آدمدن کنشایه او-
لور. || ذیل زورنا = مست لا.
یعقل، کنیدینی نیتلر سرخوش.
|| طاول زورنا ايله = کورلدیلی
شمعه ايله.

زورناجی {س. زورنا دینان
معهود چالنی بی چا-
لان چالنجی، سرنان.

زَوْرَنَك {ص. تمکینیز و مناسبتر،
خفیف المزاج و کوزه،
هر شیئی قارشیدر و پروب آغزی
والی طور میان: زورنک آدم،
زورنک چوقی.

زَوْرَنَكَلِك {س. خفت مزاجله
کوزه لک، مناس.

سبتر صورتده چوق سویلش،
آغزی والی طورماز آدمک
حالی.

زَوْرَنَكَمَك {فل. زورنک
ایتک، الی آغزی
طورمیوب مناسبتر قول و
حرکتده بولغنی، خفت مزاجله
کوزه لک ایتک: آرتق زورنکلوب
طورما.

زَوْرَقَه {س. یلامود کی بیوجک
بالقزی طوتنه مخصوص
کوجک بالیق شکنده اوجی
ایکنه لی قورشون: زوقه ايله
بالیق طوتتی. || مج. زوقه بی
یونقی = آلداتق، قایق.

زَوْرَكُورَت {ص. (آخرنده کی
«ت» حرکه لنجه

«د» اولور.) یارمز، منلس:
زورکورت قایق. || چهره زو-
کوردی = چرکین، قبیح الوجه.

زَوْرَكُورَتَلِك {س. یاره سزاق،
منلسک: زورکور.
تلك چمک. || چهره زورکور-
تلیکی = چرکینک.

زَوْرَكُورَتَلَمَك {یا زورگورته-
مک. فل. یاره.

بی غائب ایدوب یارمز قایق،
منلس اولق: بتون وارینی قاره
وبروب آ زمانده زورکورتلدی.
زَوْرَقُوطَه {س. (امجدن) اوتوز
(یاره ای اسکی برکو-
مش سکه.

زَوْرَقُوف {س. با: زلف.

زَوْرَه {س. با: زوله.

زَه {س. فا. ۱. پای کپیری. ۲.
(آواب و اثره کنارینه دیکیلن

شیرت و غیطان و سائر: کنا-
رینه بر زه چکمی. ۳. مارا-
نفوزلنه متعلق ایشلرده بر طبله
وسائر کنارینه بایدیدیریلان
اینجه پرواز. ۴. صحیفه اطرافنه
چویریلن چیزکی.

زَهَاد {سذ. ج. مر. فد: زاهد.
زَهَاد {با: زاهد.

زَهَادَت {سذ. مر. برهیزکارلق،
زهد، تقوی.

زَهَادَتَلَو {ص. برهیزکار، متقی.
زَهَادَتَلَو {انشا لسانده مشایخ
وزهاد و یریلن عنواندر.

زَهْد {سذ. مر. برهیزکارلق،
منه پادن توفی ايله عبادته

حصر اوقات ایته، تقوی: اهل
زهد و تقوادن بر ذات.

زَهْر {س. فا. (تر. زبازدی:
زهر) زهریر. — خالص ترکیبی

اولان «آغو» متروک حکمنه
چمکه یرینی بولفت طوطوب
لسانک تصرفاندن اولمشدر. [
اکلی و یاتماس وقوقوسی موجب
موت اولان شی، آغو، سم.
|| مج. پک آبی شی: بویک
زهردر. || زهرمیرک = پک آبی
ویا شدتلی.

زَهْر {سذ. مر. ج. ازهار.
زهر) چمک، شکوفه. (عربیده
اسم جنس اولمغه مفردی «ه»
علاوه سیله زهره اولور، که بوده
بعضاً لسانزده قوللانیلیر. [

زَهْرَاء {صذ. مر. (سفه) «از-
زهر» «هر» کمؤتیدر. [بوزی
پک بیاض و بارلاق. (نور دیده
حبیب الله جناب فاطمه لقب
اولمشدر: [فاطمة الزهراء.

زهر آب { ص. فا. (زهر = سم - آب = صو) و :

زهر آبه { ص. فا. حد داندند يك آبی و سمی صو. || نج. آجیل، آجی، درد و كدر.

زهر آلود { ص. فا. (زهر = سم - آلودن = قارشمق) زهری. || نج. يك آبی و مؤلم : زهر آلود برسوز.

زهر آمیز { ص. فا. (زهر = سم - آمیختن = قارشمق) زهری، آبی : بر عتاب زهر آمیز.

زهر بار { ص. فا. (زهر = سم - باریدن = یاغیدن) زهر یاغیران، يك آبی، زهری.

زهر خند { ص. فا. (زهر = سم - خند = كوله) آبی كوله، استهزا ايله كوايش.

زهرلی { ص. زهری حاوی، آ- غولی، سمی : زهرلی منظار.

زهر ناك { ص. فا. زهری، آ- غولی، سمی.

زهره { س. عر. چيك، شكو. ف. (زهر كی.)

زهره { ص. فا. اوده، مراره، صفا. || نج. جسارت، جرأت، يكيتك. || زهره چاك = اودی قویش، چوق قورقان.

زهره { س. عر. منظومه شمسه كیكی سیاره سی که تقریباً كره ارض جسامتند اولوب

بونكه كوشك آراسند بولمقله كاه اقسام قبه سماك جهت غریبه سنده و كاه صباحین شرق جهتنده يك پارلاق بر صورتده كور. يتور. فارسیده ناهید ولسان

عوامده چوبن « كوكی » زكار. وان « كوكی » دینلیر. اسکی زمانده حسن و عشق الهی زعم اولنوردی. || امراض زهرویه ط. فرنگی و حرقة البول كی خسته قلز.

زهری { ص. عر. زهریه. نج. چيچه منسوب و متعلق.

زهرلك { ص. كنارلنده زه بولنان، رينه زه چكمك. شیریت و غیطانله و یا چیزکی و پروازله اطرافنی چوپرمك.

زهرلی { ص. كنارلنده زه بولنان، اطرافنه شیریت و غیطان یاخود چیزکی و پرواز چوپرمش اولان : زهرلی انواب، چوره، بوغچه.

زهی { حد. نه كوزل : نه موطلی ! طوی : زهی جبارت : زهی حیت. — استهزا طریقله دخی قولانیلیر.

زهییرا { س. عر. (زهر = زهیرا دن ستم.) با. كوچك چيچه.

زی { س. عر. هیئت خارجیه، قیافت، قلیق، شكل، هر صنف و جماعتك قیافت مخصوصه. سی : زی علماده، زی تجارده بر آدم.

زیاده { س. عر. ۱. آرتمه، چوغاله. ۲. آرتان مقدار، فضله، باقی : قصور : بونك زیاده سنی نه یاهلم ؟ زیاده سی قالسون. ص. ۱. چوق، كثیر مقیدارده اولان : زیاده یاغور یاغدی : الله زیاده ایتمین !

۲. دیگر برشیدن چوق، دها چوق، آرتق : تحصیلاری بر ایسه ده بر یکنك تجربه سی زیاده در : او مالک قیمتی بوندن زیاده در. ۳. لزومندن چوق، فضله، آرتان : بو قشاش زیاده كلدی : زیاده سنی بكا و پرک. ۴. لزومسز، فضله، بوش، نافله : بو سوزل زیاده در : میوه طور وركن طائلی زیاده در. = ح. ۱.

چوق : ثروت تحصیلنه زیاده حریصدر : زیاده چالیشمق صحت ضرردر. ۲. پك، آشیری درجه ده : زیاده چالیشقان، زیاده طمعمكار. ۳. دها، ادات تفضیل كی : او بندن زیاده عالمدر : كم زیاده قوتلی ایسه او غالب كلیر. ۴. آرتق، غیری، دها : سن زیاده سولته. || زیاده ایتك = چوق اولق، حدی تجاوز ایتك : آرتق سز زیاده ایندیکز. || زیاده سیله ۱ = پك چوق : زیاده سیله چالیشقان بر چوقی. ۲. ایجابندن فضله اوله رق : بنی حقی زیاده سیله ویردم. || اكسیك زیاده = هر درلو معامله : اكسیك زیاده حلال اولسون.

زیاده جه { ص. ح. آرت زیاده، آرت كندیسنی زیاده جه خسته كوردم، زیاده لشدیرمك { ف. آرتدیر. مق، چو. غالفق : قله دوای بر آرت زیاده. لشدیرمكسز : آرتق اوده همیزلکی زیاده لشدیردی.

زِيَادَةُ لَشْمَك { فل. چو غالتى،
آدمى، آرمى، زيارت }
ايتك: روزگار زياده لشدى؛

اورمانلر محافظه اولنورسه
آغاچلر يك چاق زياده لشير.

زِيَارَت { س. ع. ۱. برى
كوردك، بريله كور.

ريشمك كيمه: احباب زيارت
ايتك شرطدر: خسته زيارتنه

كيتك سنت سنينه در؛ زيارتنه
قصور ايتدم. ۲. تبرك و عین

ودعا مقصديه مبارك بر پر
كيتك: دروضه مطهره ی زيارت

ايتك اخس آمالدر: ابو يوك
مرقدلرني زيارت ايتدم.

اعاده زيارت = زيارته كلش بر
آدمك مقابله زيارته كيمه. ||

زيارت رسميه = صورت رسميه ده
اولان زيارت.

زِيَارَتِجِي { س. زيارت ايدن آدم،
زائر: بيت مقدس

زيارتجىلى = زواری.

زِيَارَتِگَه { س. فا. (ع. زيارت
م. فا. گه = مقام }

زيارت محلى، تبرك ايجون
واريلان تربيه و معبد و سائر:

شام و فاسطينده يك چنوق
زيارتكارلر وارد.

زِيَان { س. فا. ضرر، خسار، كار
ضدي: زبان چكدم، زبانه

اوغرادم: ضرر و زيانى كنديسنه
عائد اولق اوزره.

زِيَانْجِي { س. ضرر و زيانى
موجب اولان. زيانكار.

زِيَانْسِز { س. ۱. ضرر و زيانى
موجب اولان: زيانسز

برنجارتدر. ۲. ضررسز، اولدجه
اينى، كوتى و مضر اوليان: زيانسز

آدمدر. = ح. فنا دكل،
اولدجه، ضررسز: زيانسز

زِيَانْكَار { س. فا. ضرر و زيانى
موجب: مضر، فاره

حيوانلر اك زيانكاريدر؛
زيانكار بر چوققدر.

زِيَانْكَارْلِق { س. ضرر و زيانى
موجب اوله. بلا

موجب ضرر و زيان و يرمك
خصلى: چوققلر اك زيانكارلى

چكلمز.

زِيَب { س. فا. برك، سوس،
زيب زينت.

زِيَا { س. فا. ۱. تركلى: سوسلى،
مزين. ۲. ياقيشقلى: كوزل:

روى زيبا، دابر زيبا.

زِيَبْ آوَر { س. فا. زيب =
كيرمك } سوسلنديرن، زينت

ويزن، كوزلشديرن.

زِيَبْ آفْزَا { س. فا. زيب =
زينت - افزايدن =

آرتدريمق } بر شديك زينت
و حسن و لطافتنى آرتديران،

كوزلشديرن.

زِيَبْ { س. ع. فا. «زيبه».
زيبق { دن مغرب } جيوه، سيماب.

|| كيم. زيبق حلوه طالتى سمن.
فر. Calomel.

زِيَبْجِه { س. قره دكنر سواحل
اهاليسنك كيدكلى لاز

بو طورى.

زِيَبْجِي { س. ع. ۱. زيبجه. كيم.
زيبق { جيوه متعلق، جيوه دن

معمول: ادويه زيبجه.

اسكى بر صنف عسكر. — سلچو.
قيلر زماننده بوقله بر صنف

عسكرى تركيب ايتش اولان
آيدن و خداوندكار اهالىسى كه

«اڭه» ديمكله دغى معروف
اولوب غريب قياقتلرى وارد:

زِيَبْكِه { س. ع. ۱. زيبكلرك
طور و طرزنده

اولان و يا بو طرزنده اوله رق:
زيبكجه اوينا مق، زيبكجه اوپون.

زِيَبْسِنْدِه { س. ياقيشقلى، يارا-
شيقلى، كوزل: روى

زيننده.

زِيَبْيِدِي { س. ۱. بزمدره، يرتيق
يرتيق: زيبدي قيا.

قتلى. ۲. مسكين، ميمدى:
زيبدي حريف.

زِيَت { س. ع. ۱. زيتون ياغي. ۲. ط.
موايد مختلفه دن چيقاريلان على.

الاطلاق ياغ: زيت خروع =
هندياغي: زيت حب السلاطين =

مسلم بواغ: زيت طيار = فوقولى
واوچي ياغ.

زِيَتُون { س. ع. (تر. زياتردى:
زيتون (زيتين) زيتون ياغي چيقا.

ريلان و ين معروف ميوه.

|| زيتون آغاجى = يو ميوه يني
ويرن آغاج كه ياز قيش ياراغنى

محافظه ايدر. || زيتون ياغي =
يو ميوه دن چيقاريلان معروف

ياغ كه يكد، عروقاتده و سائر
ايشلرده قوللائيلىر.

زِيَتُونْجِي { س. زيتون صانان آدم.

زِيَتُونْلُق { س. زيتون آغاچلرني
حاوى اورمان.

زیتونی { ص. عر. زیتون رنگنده،
آزقهوه رنگنه و فسقی به
مائل قویویشیل رنگنده اولان.

زیج { س. عر. ج. ازیاچ.
زیج اکواکبک حرکات و مواضعی
مبین اوله رق ارباب هیئتک
ترتیب ایندکاری جدول : اولغ
بکک مشهور زیجی، اسلام ارباب
هیئتک ازیاچی .

زید { ف. عر. زیدت. « زیا.
« ده » دن مجهول بناسی
اوزره ماضی مفرد مذکر غائب
اولوب، دعا مقامنده بعضی تعبیرات
عربییه ده بولنور : آرتسون،

زیاده اولسون : زید قدره =
قدری زیاده اولسون : زیدت
فضائله فضیلتلری زیاده اولسون !

زیر { ح. عر. فا. آلتند، آلتنه : زیر
زمین = بر آلتند : زیر خاکه
کیددی = طوپراق آلتنه : زیر
اداره سند = اداره سی آلتند .
= س. آلت : زیر و بالا به باقوب .
= ص. آشاغیکی، آلت، بالا
مقابلی : محله زیر. || زیر و زیر =
آلتاوست .

زیر { مه. زیر لاق. با : زر،
زیر { س. عر. سزاک اک انجیه
زیر { تلی، « یم » مقابلی : خامم
ایندجه زیر ویم { نقی } .

زیرا { حر. سببیت و تملیل بیان
زیرا { ایدوب، داخل اولدینی جمله
ضربوط بواندینی جمله اصلیه دن
صکره کلیر : هیئت بک لازم
بر علمدر زیرا صنع الهی اولان

کائناتک عظمت و انتظامی کو.
ستقر. — شمرده و طرز قدیمه
بعضاً « زیرا که » صورتنده
قولانیاير : تعریف ایدم چکد.
یکم آلامی فلکدن . زیرا که
آیت ذکر ی ده بر بشقه المدر.
{ نقی } .

زیر دست { س. فا. ج. زیر دستان.
{ زیر = آلت. دست =
ال } ال آلتند بولنان، مادون،
تابع (تبعه) : تبعه وزیر دستان.
زیرک { ص. فا. ذکی، فطین،
آکلاشیلی، اویاتیق .

زیرکلیک { س. و :
زیرکی { س. فا. ذکا، فطانت،
آکلاش، اویاتیق .
زیرین { ص. فا. آلتند کی، آشاغی،
آلت، تختانی .

زیرفوس { س. ار. انواب وساد
زیرفوس { نه اوستنه صییراوب
قونان چامور لکسی : زیرفوسدن
اوستنی باشی بر باد اولمش . =
ص. ح. فائده سز، پوش، نافله :
اویاش زیرفوس چیقیدی .

زیریل { س. با : زل.
زیرپاره { س. (اصلی : فا. سیمپاره)
انجیه و سرت قوملی
طاش معدنی : زیرپاره کاغدی =
دمیر و تختنه جلالتدیرمق و آ.
شپندیرمق ایچون اوستنه بوقومدن
باشدیرمش کاغد و یا بز با : سیمپاره .

زین { س. فا. اگر، سرج. له.
زین { س. عر. و :

زیلت { س. عر. بزرگ، سوس،
زیب : علم و کمال صاحبنه
زیب وزین، زیب وزینت و ورد :
قادین کبی زینته مائل اولقی
ارککه یاقیشماز، زینت و یرمک =
تزیین ایتک، کوزلشد یرمک .

زیلمک { ف. عر. بزمه مک، سوسلند
یرمک، تزیین ایتک،
زینت و یرمک .

زیلمک { ف. عر. بزمه مک، سو-
سلمک، تزیین ایتک .
زیلتلی { ص. سوسلی، مزین،
زینتش .

زینهار { ح. با : زینهار .
زیوانه { س. با : زوانه .

زیوت { س. ج. عر. فد :
زیت، با : زیت .

زیور { س. فا. سوس، زینت،
زیور : زیب و زیور
و یرمک = سوسلدرمک، تزیین
ایتک . || زیور افزا = زینتی
تزیید ایدن : زیور افزای
ظهور اولقی .

زیوف { س. ج. عر. افند.
زین { س. عر. اساعزده قو-
للانماز . } قلب و سیلیک آتجه .

زیر { س. عر. آرسلاک کو-
زیر { کسندن جیه زردیمی سس،
کورله . ذ. || ط. جکرده وسائر
اعضای داخلیده حاصل اولان
سس که مرضه کوره مختلف
اولوب اطبا قولاق یا پیشدیره رق
دیگامکه فرق ایدرل : زئیر
ادیمی، زئیر منشاری وسائر .

ژ

{ ژ. ژ. } (ژاء، زاء فارسیه)
 { بو حرف، هر تقدیر الفبای ترکی به ادخال اولنه رق، اون دردنجی حرف عد اولیورسه. ده، ترکیه ده مخرجی بستیون مقفود و مجهولدر. عربیده دخی بولغیوب، یالکز فارسیده بو- لغله، ایرانیلر طرفندن (ز) به ایکی نقطه ده علاو سیله تشکیل اولمشدر. (ز) ایله (ش) آره سنده صفیری بر مخرجی وار. در، که فرانزجه ا حرفیله تصویر اولنور. لسانزده یالکز فارسیدن. و یا فرانزجه دن مأخوذ بش اون کلمه ده بولنور. اجمد حسابنده (ز) کبی ۷ اعتبار اولنور.

{ ژاژ } (س. فا. ۱. دوه دیکنی. ۲. لزومز و مناسبتر لقردی، بوش و مناسب سوز، هرزه. هذیان.

{ ژاژخا } (ژاژخای. س. فا. (ژاژه چیکخک) بوش سوزل سوبیلن، هرزه کو، هذیان ایدن.

{ ژاله } (س. فا. کجه باغان ویا بارقله قونان ایجه تم، چیک، شبنم، ندا.

{ ژاندارمه } (یاخوذ جاندار. ۴. محافظه اسایشه مخصوص مه شلی بر صنف عسکر، جاندار، ضبطیه: ژاندارمه عسکری، ادازه سی، قوماندانی.

{ ژرف } (ص. فا. دریگ، عمیق: دریای ژرف. ۲. ژنده) (ص. فا. بیرتیق، یامه لی، پشمرده. = س. بیرتیق اثواب، پشمرده قیافت. ۱۱ ژنده پوش = بیرتیق اثواب کین، پشمرده قیافتی.

{ ژنگ } (س. پاس، کیر.

{ ژنگار } (س. فا. باقر یانی، کوز طاشی، زنجار.

{ ژورنال } (س. (فر. Journal) { ژورنال } (با: جورنال. ۱۱ تج. یومیه دقتی. ۱۱ بح. ایمان زورنالی = کینک ایمانده بواندینی مدتیجه وقوطاتک قید اولندینی دقتی: سیر ژورنالی = انشای حزن کتمه کی وقوعاتک دقتی.

{ ژوری } (س. (فر. Jury) ه. جنایتله متهم اولانلرک اوجری صحیحا ایشلیوب ایشلد.

کارینه واسباب مخففه بولنوب بولغیدینه وجداناً قرار ویرمک اوزره مؤثوق و معتمد افراددن تشکیل اولان هیئت مخصوصه، هیئت عدول.

{ ژور قومیسر } (س. (فر. Juge commissaire) ه. افلاس ایشلرینه باقو اوزره محکمه طرفندن تعیین اولان مأمور.

{ ژولیده } (ص. فا. قاریشیق، بر- مش: ژولیده موی = صاچلری قارمه قاریشیق و طرا: امش.

{ ژیان } (ص. فا. قیزغین، کوکروه. مش، جوشمش: شیر زیان.

{ ژیمناستیک } (س. (فر. Gymnastique) با: چنا. ستیق.

{ ژیهه } (س. فا. جیسوه، زیب، سیاب.

لسانزده بو حرفک تلفظی ذاتاً مألوف اولمایدن، هیچ اولمازه فرانسیزجه دن مأخوذ اولان کلمه ده، وهله اسم سا یونانیجه اولوب ده (ج) مقامنده اولان گا ایله یاز یلانر ده بو حرفک (ج) ته تبدیلی مرععددر. مثلاً اسکیند بری کشتیو ریبه و اسلامه ده (دیوجاناس) اسمیله طانییش حکم یونانیکن نامن فرانسیزله تقلیده (دیوژن) یازمق عیددر.

س

{ سین. س. (عر. سة) } ترکیه
 س { الفباک اون بشجی حرفی
 اولوب، حرفک ترتیب اصلی
 قدیمی اولان ایجد صره سنده
 دخی اون بشجی حرف اولفله،
 ورقم کی استعمالده ۶۰ اعتبار
 اولنور. شکل عبرانی ۵
 وشکل سریانی ۵۵ در. مکا
 له زده « سؤال » کله سته بدل
 یازیلوب، (ج) دخی « جواب » ه
 اشارت اولنور.

{ یاخودسای. صفا. (ساییدن) }
 سنا { قلندن سمص. اولوب صتر.
 تشکیله کیرر. } سورن: جبهه
 سای = آلتی سورن.

{ د. فا. (آسا) دن مخفف }
 سا { مانند، مائل، نظیر: غیرسا
 = غیر کی.

{ ص. عر. ن: ساجه }
 ساج { (سباحه) دن سف. یوزن،
 یوزجی. || ب. حوض ساج =
 یوزر یعنی سیار وقابل نقل
 حوض که ایچنده کی بابیلر.
 || ساج بطاریه = ساحل عافطه.
 سته مخصوص طویل زرهایلر.

{ ع. عر. ن: سابعه }
 سابع { یدنجی، هفتم: باب سابع =
 یدنجی باب: سته سابعه = یدنجی

ییل. || سابع عشر = اون یدنجی.
 سابعاً { ح. عر. یدنجی اوله رق،
 یدنجی درجه ده.

{ ص. عر. ن: ساقه. (سبق) }
 سابق { دن سف. ۱. کچن، کچمش،
 سبقیدن، اولکی: عصر
 سابق = کچن، بوندن اول کی
 عصر: سته سابقه = کچن سته.
 ۲. شمدیکندن اول برما موریت
 ویا مسنده بولنش اولان،
 لاحق: تقابلی: ناظر سابق =

بوندن اول کی ناظر؛ سابق
 سلاطینک والیی. ۳. ایریده
 بولنان، زماجه ویا پایه و
 رتبه جه اوکده بولنان، مقدم.
 ذ. (بو معنی ایله اسم کی دخی
 قوللانیلوب، جمع عربیسی
 «ساقون» دخی مستملدر. ||
 سابق الذکر، سابق البیان =
 ذکر کی کچمش، یوقاریده بیان
 اولنان. = س. کچمش زمان:
 ساقده = کچمش زمانده، وقته،
 مقدا.

{ ح. عر. بوندن اول،
 سابقاً { مقدا: سابقاً ادرنه و.
 ایسی بولنان ذات: سابقاً قوللا.
 نیلان القاب.

{ ش. عر. ج: سوابق }
 سابقه { ۱. کچمش شی، کچمش

حال ووقعه، برآدمک عمرنده
 وقوع بولش احوال ووقوعاتک
 بهری: سوابق احوالی معلو.
 مدر. ۲. برآدمک اولجه بر
 محکمه به دوشوب محکوم اولسی
 متغ اولش جرم وقباحت، کچمش
 جرم: سابعه سی واردر؛ سابقه
 مکرره اصحابندن = دفعاته محکوم
 اولش.

بولفت لسانزده یانکز ذکر اولنان
 ایکی معنی: ایله قوللانیلیورسده،
 عربیده دیگر ایکی معنایده واردر که
 حال حاضر ایچون یک لزومی اولمخه،
 لسانزه نقل و تفسیری الزمدر.
 — برنجیسی: برایشی الشکده ویا
 دوشوئوب در بیان اینکده برنجی
 اولق خصوصیدر که فرانسوزک -
 Initiative لغتیه افاده ایتکاری معنا
 در. عربیده افعال باشند « ابداء »
 مصدریده بومعنا ایله قوللانیله یایر.
 — اینکیسی ده بر آدمک برخسته لغه
 طولفه اولان استعداد طبیعیدر،
 که فرانسوزک Prédilection
 دینکاری حال اولوب، فن طبیعه الزم
 بر اصطلاحدر.

{ ص. عر. بردها محکمه به }
 سابقه { دوشوب محکوم اولش،
 دیگر بر جرم وقباحت ده سبق
 ایتش، جرم مکرر فاعلی: سابقه
 طاقندن بر آدم توقیف اولندی.

{ ص. عر. (ستر) دن سف. }
 سائر { اورق، ستر ایدن: سائر

المیوب، «ستار» دها مستعملدر.
ساج { س. ۱. دمیردن لوحه،
 دمیترختنه: ساجدن منفال،
 ساج دوشمك. ۲. ساجدن قبه
 ونحروط شكلنده بر مطخ آتی كه
 تیسینك اوزرینه قونیلوب اوستنه
 آتش قوغغله تیسیدكه ینك
 پیدش. = ص. ساجدن یعنی
 نخته حالنده دمیردن معمول =
 صاج صوبه، صاج منفال.
ساج { س. ۱. هندستانده
 چیقانك سرت ومقبول
 بر آفاج، فر. Teck.
ساج ایاق { س. (اصلی: ساج
 آیانغی) اوستنه ساج
 اورتیان تیسینك وتجره وسائر.
 نك آلتنه قونیله ورق آلتنده
 آتش بولتان دمیردن سنه. ||
 مج. بری ایرلنده وایکیسی کیده
 اولنی اوزره اوج کئی صورتنده:
 ساج آیانق پورومك.
ساجد { ص. ۱. ساجدن.
 «سجده» دن س. سجده
 ایدن، سجده وارن، مقام
 تقظیده یوز سوروب یزه
 قایانان.
ساجر { ص. ۱. ساجر. ۲. ساجر.
 «سحر» دن س. سحر.
 ۱. بوگو ایدن، بوگوجی، سحر.
 باز. ۲. مج. سحرکارانه بر صورتله
 جاب قلوب ایدن، قتان: چشم
 ساجر.
ساحل { س. ۱. سواحل.
 صو و دکرکناری، قبی،
 یالی: ساحل سلامته وارمق، قره
 دکیز سواحل. || مج. ساحل اشا.
 رتی = کجیلرک ساحلی طایبق
 ایچون نشان اتحاد ایتدکلی

بعض اشكال و علامات طبیعییه
 وصنمیه. || ساحل محافظی: ساحل
 دشمن تمرضندن وقایه سی و
 قنایقینك منعی ایچون معین
 مواقعه مأمور افراذك بهری.
ساحلخانه { س. ۱. ساحل.
 یالی. ۲. خانه = او.
 دکیز کنارانده یازلق مسکن،
 یالی: بوغاز ایچی ساحلخانه لری.
ساحلسرای { س. ۱. ساحل.
 یالی. ۲. قار سرای =
 قوناق) دکیز کنارانده یازلق
 بیوك قوناق، بیوك یالی: یازین
 بوغاز ایچنده کی ساحلسراینده
 اقامت ایدردی.
ساحه { س. ۱. ساحات. ۲. ساحه
 آییق بر، میدان، اور.
 تعلق، فضا: اوکزده بر ساحه
 واسعه وار ایدی؛ ساحه سما.
 ۲. اوک اوکنده ویا اطرافنده کی
 آییق بر، حولی.
ساحسگی { س. ۱. ساحه و دوز.
 مه شینك حالی،
 ساخته لك، یالان.
ساخته { ص. ۱. یایق دیمك
 اولان «ساختن» فعلندن
 س. ۲. یایقه، اویدریمه، دوزمه،
 یالاندن، تقلید: ساخته بر اسمله
 سیاحته جیقمش؛ ساخته کومش؛
 ساخته آتجه.
ساخته کار { ص. ۱. ساحه
 یایق دیمك، یایق، یا.
 لاندن و دوزمه شینلر میده
 چیقاران، قلب آتجه یایان ویا
 امضا وهر تقلیدله سند وسائر
 اویدرین، قلیزن: ساخته کارک
 قابونا بیوك جزای واردر.

ساخته کارلق { س. ۱. تقلید جیلك.
 قلیزنك، یالاندن
 شینلر جیقارمه ویا امضا وهر
 تقلیدی: ساخته کارلك بیوك
 جزای واردر.
ساخته لك { س. ۱. یایقه و دوزمه
 یا خود تقلید اولان
 شینك حالی: بوماك ساخته لکی
 بلیدر: بو آدمك هر طورنده بر
 ساخته لك کورینور.
ساخته وقار { ص. ۱. ساحه
 یایقه. ۲. وقار
 = آغراق) یالاندن وجعی صو.
 رتده بر وقار طاقیان، یالاندن
 وقار و تمکین کوسرن: صکره دن
 کوزمه آدمک اکثریا ساخته وقار
 اولور.
ساخته وقارلق { س. ۱. یالاندن
 تمکین صانان آدمک حالی: بو
 آدمک ساخته وقارلق ده چکمز.
ساد { ص. ۱. ساد. ۲. ساد
 «سد» دن
 مانع اولان. = س. س. ۳. ط.
 آق صو دیتن کوز پرده سی.
سادات { س. ۱. ساد. ۲. ساد.
 سید. ۳. ساد.
سادس { س. ۱. ساد. ۲. ساد.
 ششم: باب
 سادس = آلتنجی باب: دفعه
 سادسه = آلتنجی کره.
سادسار { س. ۱. ساد. ۲. ساد.
 آلتنجی اوله رق،
 سادسار = آلتنجی درجه ده.
سادگی { س. ۱. ساد. ۲. ساد.
 زینتسلك.
ساده { ص. ۱. ساد. ۲. ساد.
 برشیله مرکب
 اولمیان، بسیط، دوز.
 ۲. تزیناتدن عاری، زینتسز،
 عادی، دوز: پك ساده اثواب

کیمک عادتیدر. ۳. ایچنه برشی.
قاریشامش، خالص، صافی، تمیز:
بوسوت، بویاغ ساده در.
۴. تکلفز، طعنه‌سز، دوز:
ساده قیافت، ساده لسان.
۵. شکرسز (قهوه)، پنیبر
وقیه‌کی غریبی اولیان (بورک)
وساژه. ۶. غل وغشیدن عاری،
طوغری، خالص: ساده آدم،
ساده بورکلی. ۷. چوق دربک
دوشونمز، بوک، صافدرون:
زوالی پک ساده در. ۸. تک،
یاکنز، مجرد: ساده صویه
یشمش چوره. ۹. قات قات
وقاعرلی اولیان، بر قاتلی: قرا.
تفک قاتمرلیسه اولور ساده.
سیده. ۱۰. تر. یاکنز، آنجی:
ساده بن کلام: او آدم ساده
بنم ایشم اولسون دیور. اوروغن
ساده، ساده باغ = سوتدن چیقا.
ریلوب بیکده قوللایلان باغ که
زیتون یاغندن فرق ایچون بویله
دینلیر. اختصاراً یاکنز «ساده»
قوللاناندرده واردور.

ساده دل { ص. فا. ج. ساده
دل = بورک } بورکی تمیز وحیله
تیلز بوک (آدم)، صافدرون:
پک ساده دل برآدمدر: برطاقم
ساده دلانی اغفال ایتدی.

ساده دلانه { ص. ح. فا. برکونه
حیله و تدبیر دو-
شونگیزن، ساده دلبه‌سته،
بوکلکله، صافدرونانه: ساده
دلانه بر امتیله؛ بو ایشده پک
ساده دلانه حرکت ایتدی.

ساده دلیک { ص. بوکلک، صا.
فدرونانی.

ساده دلی { ص. فا. ساده دلک،
بوکلک، صافدرونانی.

ساده رو { ص. فا. ساده روی ص. فا.
ج: ساده رویان.
[ساده = م. رو، روی = پوز]
پوزی نوگیز، تازه (دلیقانی).

ساده کار { ص. فا. قیوچی طا.
سلاجیقی.

ساده لوح { ص. فا. (فا. ساده =
م. عر. لوح = لوح
خاطر } ساده دل، صافدرون،
بوک.

سار { ص. مر. ن: ساره.
[«سرور» دن سف.]
سوندیزن، مسرور وشادان
ایدن، باعث مسروریت اولان:
خبر سار، حوادث ساره.

سار { د. فا. بعضی اسمله لاحق
اولوب، ترکیه‌دهکی «لن»
و «ک» کپی محل مکان بیان
ایدر: کوهسار = طالعقی یز؛
چشمه سار = چشمه‌لی چوق یز.

سارا { ص. فا. خالص، صافی:
عبر سارا. ف.

ساربان { ص. فا. دوه‌جی، دوه
سورجیجی.

سارت { ص. ج. حصیر خلاط.

سارت { ص. ترکستانده ایرانی
الاصل و لسان فارسی
ایله متکلم بر صنف اهالی به
وبرین اسمدر.

ساردلا { ص. یاخود ساردلیه. ص.
[ینا، Sardina] فوجی
ویا قوطی ایچنده استیف ایدیله.
رک حفظ اولنش کوچک بالیقزلر.
|| ج. پک صیق طولدرلش ویا
بریکمش غلبه لکدن کنایه در.

ساردون { ص. بالیقچیلرک قوللا.
ندینی. اخلامور
قبوچی لیفتدن معمول خلاط.

ساردونیه { ص. معروف برجس
چیکه که کوکی قیشین
صوتوقدن محافظه اولنورسه
بر قاج سته طیانیر. [ایتالیا تک
ساردنیه جزیره سنده چوق
بولندیقندن یاخود بزه اورادن
کلدیکندن، جزیره مذکوره تک
اسمیه تسمیه اولنشدر.]

سارق { ص. عر. ن: سارقه.
[«سرقه» دن سف.]
چالان، خرسزلی ایدن. = سزد.
عر. خرسز، اوغری، حرای،
دزد.

ساری { د. جهت و بر طرفه طو-
غری قصد و نیت بیان
ایدر: شهر ساری کیمک؛
جنت ساری پرواز ایتک.
[اسکوب بزجه قوللاناز
اولمشدر.]

ساری { ص. مر. ن: ساریه.
[«سرایه» دن سف.]
تماس و قریت و ساژ صورتله
کچن، سرایت ایدن، بولاشان
(خسته‌لق و ساژه): نزله
ساری بر خسته‌لقدر؛ امراض
ساریه.

ساری { ص. «ساری» ایله «مستولی» آره سنده
فرق واردور: ساری یاکنز افراد پیننده
برندن دیکرینه کچن، مستولی ایسه
بر عملکته مسلط اولتیه چاقی یا ییلان
خسته‌لقدر؛ مثلاً دم ساری، قولرا
ایسه مستولی بر مرشد.

ساز { ص. [اصلی فارسیدر.] حصیر
[و سبب و ساژه یابدقزلر ایچبه
قامش: سازدن میت.

ساز { ص. فا. [اساساً سازدن
یعنی قامشدن یا ییلان فی

کبی چالنی آلترینه مخصوص
اولوب، بعده بالتمعن علی الاطلاق
قوللائنه باشلامشدر. [هر نوع
چالنی : ساز چالنی؛ اینجه ساز
کبان وقانون ودف کبی آلانورقه
چالنی طاقی که فرنک چالغینه
نسبه اینجه سس چیقار بر .

ساز { ص. فا. } « ساختن » فعلندن
سمه اولوب صتر. تشکیلنه
کیرد [یابان، اویدیران : چاره
ساز = چاره یابان، چاره سنی
بولان.] ناساز = اویه میان، غیر
موافق، مخالف : طالع ناسازم.
سازان { ص. اکثر یا سازنی طور.
سازان } غون صولرده بولنان بر
جنس بالیق .

سازجی { ص. ساز چالان،
چالغیجی .

سازکار { ص. فا. اویفون، موافق .

سازلق { ص. ساز و قامش ایله
مملو ویا مستوره ساز
بیتن (بر) : اوکولک بشون
کنارلری سازلقدرد اوراسی
سازلق بر پردرد . = ص. ساز
بیتن بر، سازلق محل، نیستان .

سازنده { ص. فا. ۱. رساز چالان
سازنده (آدم، ۲. چالغیجی، مطرب :
سازنده وخواننده لاله اکلتک .

ساطع { ص. عر. ذ. : ساطعه .
[« سطوع » دن سف .]
یوکلوب میدنه چیقان، مرتفع
وظاهر، تعالی و تظاهر ایدن :
برق ساطع؛ رایات ساطعه .

ساطور { سذ. عر. ج. سواطیر .
[تر. زبازدی : ساطیر]
۱. ان وسائرهمکمه و قییمفه
مخصوص الکلی و آغری بیاق که

بالطه کبی اورمغه کسر . ۲. توتون
قییمفه مخصوص آلت .

ساطورجی { ص. [زبازدی :
ساطیرجی] سا.
طور قوللانان، ات کسن قصاب
چراغی .

ساعت { سذ. عر. ج. : ساعات .
۱. کوندوز ایله کیجه دن
عبارت برکونک یعنی کره ارضک
کندی محوری اوزرینه برکره
دویمه سی زمانک منقسم اولدی
۲۴ جزئدن بهری که ۶۰ دقیقه دن
و هر دقیقه ۶۰ ثانیه دن مر .

کبدر : اوج ساعت یورودم :
ساعت بشده کلدیم . ۲. وقت،
زمان، آن : بوساعته، او ساعت،

۳. وقت معین، وقت مقدره
اجل : لیساعی کانه؛ هر ایشک
وقتی ساعتی واردد . ۴. قیامت،
یوم حشر . ۵. بر ساعتده قطع
اولئان یول مقداری که اوج
میل یعنی بش کیلومتره در : بو
رادن فلان یوه قاج ساعتدر ؟

۶. وقتی کوسترن آلت که انوای
اولور : قوبن ساعتی، چالار
ساعت، دیوار، قلمه ساعتی،
قوم ساعتی، کونش ساعتی

(= بسطه) .] او ساعت = آ.
نیده، درحال :] بر ساعت اول =

ممکن مرتبه ده اول، چایق،
ارکن،] ساعت بساعت = سا.
عتیدن ساعته. آن بان.] مجر .
ساعت باشی = مجلسده هرکک
طالوب سکوت ایتمیله برمدت
سورن سکوت.] ساعت طو .

تمیق = ساعت الدمه اولهرق
وقتی حساب ایتک . -- ترکیبات
عریه ده « ساعه » صورتنده

قوللائیر .] اشراط ساعت =
قیامت علامتلی .] اشرف
ساعت = زمان سعد .

ساعتجی { ص. قیامت یابان و
صانان یخود تعمیر
ایدن آدم .

ساعتجیق { ص. ساعتجی صنعت
و مشغولتی، ساعت
بایستی ویا تعمیر ایتک صنعتی .
[تقیل مجالی اولوب ذاتا لئانگرتک
تصرفاتی حکمنده کچدیکنندن،
تلفظ عمومی به مفایر اولهرق،
ساعتجیک و ساعتک یازمقی
عشدر .]

ساعتیق { ص. شو قدر ساعت
سورن : بر ساعتق
ایشهر واردد .

ساعید { سذ. عر. قولک دیرسک
ایله ال آره سنده کی قیمی،
بیلاک : ساعد سیمین .

ساعی { ص. عر. ذ. : ساعیه .
[« سعی » دن سف .]
چالیشان، سعی ایدن. = سذ.
عر. [تر. زبازدی : سانی .] بر
خبر ویا مکشوب کوتورسک
ایچون بر یوه کوندردین پیاده،
اولاق، نامار، برید : بر ساعی
کوندردمک ایجاب ایتدی .

ساعغر { ص. فا. عشرت باردیغی،
ساعغر (قدح، کاس، پیاله : ساعغر
زرین = آلتین قدح .

ساق { ص. عر. ا. ساقه . [« سف »
دن سف .] آتانی بولنان،
آلتیاق] « اسفل » ده
مستملدر . بونک برینه بزجه کثیر .
الاستعمال اولان « سفیل »
ایده غلط اولوب عری دکلدرد .]

ساق { سذ. عر. ۱. دیر ایله
طوبوق آره سنده کی قسم،
بالدیر، انجیک . ۲. سا. آغاچک

وساثر نیساتاک یردن دالارک
تشبه باشلادقلری محله قدر
اولان دوزیری، صاب. ۳.
ر. رأس مثله متصل اولان
ضلع که قاعده دینلن ضلعک
غیریدر.

ساقز { یا ساقز. س. ۱. بعض
آغاجلردن صیلایه رق
چقان ضعیف کی یاغلی بر ماده:
چام ساقزی = چام آغاجندن
چیقانی، رجنه، راتخ؛ چشکل
ساقزی = کنگر دیکنتک ضعیف؛
یر ساقزی = نظرون، نفت
معدنی؛ لبان ساقزی = کو.
نک؛ قره ساقز = قره گونک.
۲. بو سبیل ساقز آغاجی دینلن
بر شجر مخصوصدن چیقان
بیاض بر ضعیف که چکد کجه او.
زامق خاصه سنی حاز اولوب
دیشلری تمیزک و آغزه رایحه
ویرمک ایچون چیکندیلر و سرق
و سازه به ده قورور؛ ساقز
چیکمک؛ بچ. چکه ساقزی =
ورد زبان. — بیاضلقدن و
چکیلوب قومامقدن ده کنسایه
اولور؛ ساقز کی چامشیر، آغده.
|| ساقز آغاجی = مذکور مصطکی.
بی ورن آغاج که ترمنی انوا
عندندر. || ساقز آطه سی بو
آغاجک کثرتله بولندی بی (خیوس)
جزیره سی که جزایر بحر سفیدک
باشلیجه لندندر. || ساقز بادی =
باشلیجه ساقز آطه سنده حاصل
اولان اینجه قابوقل دیش بادی؛
ساقز لیلیسی = طوزله قاورلمش
قبوقلی نخود.

ساقسونیا { س. الک اعلا جنسی
آلتایاتک بو نامله

معروف خطه سنده یا سیلان
پورسلندن اوانی و علی الخصوص
سوس ایچون دیواره طاقیلان
واسکی معدن دخی دینان
نفیسلری؛ ساقسونیا طاقینی.

ساقسی { یا ساقسی. س.
آلتایاتک Save خطه.
سی ائمندن مأخوذ. — عر.
«ساق» دن مشتق عد ایدنلرک
حما که سته شاشیلر. ۱. قیشین
صوبه و ایمراتی ایچنه آلتان
چیچک و آغاج وساثر نیساتاک
دیکیلوب بیتشدیرلدیکی طوبراق
قاب؛ صاقسیده قرائیل، پور.
تقال بیتشدیرمک. ۲. اوطه
ایچنده صحیح ویا ساخته چیچک
قومغه مخصوص پورسلندن انواع
اشکالده قاب که الک آغرلری
چین و جاپون معمولاتندندر.
|| ساقسی کوزلی = قیا قوروغنه
بکزر بر نبات.

ساقسیلق { س. ۱. چیچک ویا
پورتقال لیمون و
سازه ساقسیلرینی صره لامغه
مخصوص راف. ۲. قیشین
چیچک و سازه ساقسیلرینی حفظه
مخصوص محل.

ساقط { ص. عر. ذ. ساقطه.
«سقوط» دن سق. ۱. دوشن، دوشمش؛ اجبار
ساقطه. ۲. حکم و اعتباردن
دوشن، آرتق حکم و اعتباری
اولیان، مفسوخ، ملغا؛ چوجغه
کله جک بزقضا وار ایش بو نکل
ساقط اولدی. ۳. وقظز رحدن
دوشن؛ جنین ساقط.

ساقه { س. عر. «سوق» دن
س. ذ. اردونک کر.

یسندکی عسکر، آره، طاقینی،
دمدار. (ایوم متروکدر.)

ساقه { س. با. سقاء.

ساقی { س. عر. «سقی» دن
«ساق» سق. ۱. صو ورن،
صو طاغیدان ویا صانان. ۲.
بزم عشرنده ایچیلن شراب ویا.
تره بی قدخلره دوکوب طاغیدان
آدم، قبح صونان.

ساقی { ص. عر. ذ. ساقه. «ساق»
«دن سق» ت. بالدره ویا
بالدر کیکنه منسوب و متعلق.

ساقیلک { س. صو ویا شراب و
سازه طاغیتی وظیفه.
سی، ساق ایشی؛ بزم عشرنده
ساقیلک ایشک.

ساقینامه { س. فا. اسکی شعرا.
«ک عادتق اوزده
ساقیه خطا» سولتانی قصیده
و منظومه؛ حافظ شیرازنک بر
ساقینامه سی وارد.

ساقیه { س. عر. ۱. ساقینی
ایدن قیز. ۲. باغچه و بو.
ستان صولامغه مخصوص طولاب
ویا جدول. ۳. کبیره صو ورن
دوبه لر.

ساکت { ص. عر. ذ. ساکنه.
«سکوت» دن سق. ۱. ساقینی
صوان، سکوت ایدن، نفس
چقارمیان، خاموش، ابکم؛
ساکت اولق = صومقی.

ساکن { ص. س. عر. ذ. ساکنه.
«ج. ساکن، سکنه.
«سکون» دن سق. ۱. او.
ینامیان، بر وضیمیده طوران،
حرکتیز، غیر متحرک؛ ذکر.
منک آلت طائی ساکندر.

۲. اوتورن، اقامت ایدن، بر یرک اها لیسندن اولان: ازمیرده ساکن تاجاردن؛ مسقط رأسی ترکله استانبولده ساکن اولدی؛ ساکن جنت؛ سکنه شهر. ۳. حر. کتیز، طرورغون، راکد: ساکن بر صو؛ ساکن هوا. ۴. کندی حالده، اوصلی، حایم، سسز: پک ساکن آدمدر. ۵. د. حرکه اله اوقونغان حرف که اوزرینه سکون وجزم دینلن (°) اشارتی یازیلر، مجزوم: حرف ساکن؛ حروف ساکنه.

سال { س. فا. بیل، سنه، عام: سال حال = بوسنه؛ چند سال مقدم = بر قاج سنه اول.

سالار { س. فا. باش، رئیس، سپه سالار = عسکر قوماندانی، سردار، سرعسکر: قافله سالار = کروان باشی: سالار طایفه = طایفه تک رئیس.

سالاموره { س. (ینا). ۱. پتیر و بالیق کچی شیلرک بوزاساق ایچون یاتیرلدقلى طوزلی صو: سالاموره یاتیر. مق: سالاموره پتیری، بالیقی. ۲. سالاموره یاتیرماش، طو. زلی شی: بامیه، باطیجان، بابراق، بالیق سالاموره سی. ۳. سالاموره صوبی = طاسز ویاوان شی.

سالیب { ص. عر. ۱. سالیبه. ۲. (سلب) دن سف. ۱. قاپوب کوتورن، آلان، نزع ایدن: راحتى سالب اولدی. ۲. مصدری «سلب ایتک» دها مستملدر. ۲. د. نی وانسکار ایدن. منف: قضیه سالیبه.

سالب { یاخود ثعلب. س. (عر. «حصا الثلب» دن) طاغرده بیتن بر نبات کوکندن چیقان اون حالنده بر ماده که قانسادیلوب صیقا ایچیلن ینه بو اسمله معروف مشروب حاصل اولور: سالب پیشیرمک، ایچمک.

سالیجی { یا ثعلجی. س. آف. سالیجی (الیان سالی پیشیروب کردیرمک صانان آدم.

سالیجیک { س. معروف سالی پیشیروب صانع ایثی: سالیجیک ایدبور.

سالت { وسالته. با: صالت و صالته.

سالتیه باریه { س. (ینا). ۱. سالتیه باریه سیفاره ایچیلن محل، تنفخانه.

سالتیه مارقه { یا سالطه مارقه. س. (ینا). ۱. وقیله کچییرلک اوموزلرینه آندقلى بر جنس نیتن.

ساخورده { ص. فا. (سال = ییل. خورده = یش [یاشلی، مسن، کچکین: بر پیر ساخورده.

سالیدیه { ص. فا. (سال = ییل. دیده = کوروش ایا. شی، مجرب.

سالیف { ص. عر. ۱. سالیفه. ۲. (سلف) دن سف. ۱. کچن، کچمش، سبق و تقدم ایدن: زمان سالف، ازمئه سالف: سالف الذکر، سالف البیان = ذکر و بیانی کچمش.

سالیک { ص. عر. ۱. سالیکه. ۲. سالیکن. (سلوک) دن سف. ۱. بر یوله سلوک ایدن، بر یوله کیدن، بر یول

تقیب ایدن: طریق سفاهته سالك اولدی. ۲. صو. بر طر. یقه داخل اولوب هدایت یولی تقیب ایدن، مرید: سالك مرشدینه محبتی اولقی شرطدر؛ سالیکن ایچون الزم برکت ایدر.

سالم { ص. عر. ۱. سالمه. (سلم) (دن سف. ۱. ۱. خسته و علیل اولیان، صاغ، صاغلام: صاغ و سالم واصل اولدق. ۲. عیب و قصور و نقصانی اولیان، بری: هر نوع عیوب و خطایان سالمدر. ۳. خوف و اندیشه سی اولیان، امین، سلامتده بولان: سالم یاشماق. ۴. د. (صرف عرییده) مفردی حروف تک صرعی بوزلقزین و بالکن ادا ت جمع علاوه سیله تشکل ایدن (جمع): جمع مذکر سالم، مسلمان کچی، جمع مؤنث سالم، مسلمات کچی.

سالما { ص. عر. ۱. صاغ و صا. (غلام اولورق: بوکون سا. لما واصل اولدق. ۲. امنیتله، امین اولورق: سالما یاشماق.

سالنامه { ص. فا. (سال = ییل. تقویمی و وقایع واحوالی کوسترن و هر سنه چیقان کتاب موقوف: سالنامه دولت علیه = رسمی سا. لنامه که تقویمه برابر ارکان و مأمورین دولتی و القاب رسمی و سایر معلوماتی حاویدر، سالنامه عسکری، سالنامه معارف، سا. لنامه خارجه و سائرته = دواثر دولتک آری آری سالنامه لری.

سالوس { ص. فا. صرائی، ریا. سالوس (کار: صوفی سالوس.

سالوسی { س. فا. ربا، رباکارلق.

ساله { ص. فا. ییلق، سنه لك، ساله (یا شنده) فارسی ترکیبانه بولنور: [صد ساله = یوز سنه لك؛ پنجاه ساله = الی یا شنده.

ساله { و. سون. با: صاله، صا. لون.

سالیانه { س. فا. تبعه دن جانب میگردن سنه ده بر آلتان ویرکی، تکالیف رسمیه.

سالینومتره { س. (فر. Salino-mètre) بخار قزائرنده کی صویك طولیخی اولچمكه مخصوص آلت.

سالیه { س. (ر. ساله) آغز. دن آغان صو، توکوروک: سالیلری آقیور.

سام { ص. عر. ن: سامه. (دم. سام) دن سنه. [زهراین، آتولی، زهرناک: نباتات سامه. = سنه.

عر. چولدن اسن غانله صیاق و قوری بر روز کارکه انسان و حیوانلری سرم و بعضاً تلف ایدر، سام یلی: سام اوورقی، چالقی = سام یلنه طویلوب متاثر اولتی.

سامان { س. فا. ۱. ثروت، ماملک: ثروت و سامان صاحی. ۲. راحت، آرام، آسایش: بی سر و سامان = پریشان حال و آرامسز. ۳. اسباب نظام و انتظام. = سنه. اوائل دور عباسیه خراسان جهتنده حکم سورمش بر دولك بایسی: آل سامان.

سامانوسوز { ص. فا. [سامان = سامانوسوز (م. سوختن = یاقق) ماملکی واسباب راحت و آرامی

یاقوب محو ایدن: بر حریق سامانوسوز.

سامانی { ص. عر. ن: سامانیه. ج. فا: سامانیان. آل پامان دولته منسوب و متعلق: دولك سامانیه: سامانیلر زما: ننده: تاریخ سامانیان.

سامح { ص. عر. ن: سامحه. (سماء. حقه) دن سنه. [ساحلی، جومرد، الی آجیق.

سامع { ص. س. عر. ن: سامعه. ج: سامعین. (سمع) دن سنه. ۱. ایشیدن: قوه سامعه = ایشیتك حاسه سی. ۲. دیکلین، مستمع: واعظ سامعینه خطاباً سوبلر. ۳. بر مکتهده اجتماع مجبور و اصل شاگردانک تابع و ناقل اولدقلى وظائف و حقوق. قه حصه دار اولقه-زین یالکیز دیکلمك اوزره دوام ایدن: دارالفنونده سامعیندن، سامعین میاننده ایدی.

سامعه { ش. عر. [قوه سامعه = یاخود حاسه سامعه دن مخفف. [ایشیتك حسی، قوه سامعه، سمع: سامعه سی قوتلی.

سامی { ص. عر. ن: سامیه. [«سمو» دن سنه. [بوکسك، عالی، قدری برتر: امر نامه سامی، تذکره سامیه: مقام صدارتدن صادر اولان امر نامه و تذکره. [باشلیجه مقام مشارالیه متعلق شیلره مخصوصدر.]

سان { د. فا. بکزر، شبیه، عامل. سان { نادر الاستعمال بعض تر: کییانه بولنور: [یکسان = بر کچی، بر دوزییه.

ساتیم { س. (فر. Centime) یوزده، بر، فراقك یوزده بری اولان فرانسیز آقچه سی که ایکی پاره دن اکسیکجه در. — حسابده قولایق اولتی ایچون عثمانلی غروشی ده یوز ساتیم اعتبار ایدر که بومفروض ساتیمك ایکی ییمچی بر پاره دیکدر.

ساتیمترو { س. ودها طوغریسی:

ساتیمتره { س. (فر. Centimètre) حساب اعشاریده فر. متره دینلن یکی آرشینك یوزده بر قسمی، یکی پارمی.

سانجاق { ودها طوغریسی صا. سانجاق: نجاق. با: سنجاق.

سانجیق { سانجی برمی، سانجی سانجیق: و سازه. با: سانجیق و سازه.

سانج { ص. عر. ن: سانجه. سانج { «سنوح» دن سنه. [ذهن و فکرده حصول بولوب ظهور ایدن: اراده سنیه شرف سانج اولدی = شرفله سنوح ابتدی: فکر سانج: ارادات سانجه.

سانجه { ش. عر. ج: سانجات. سانجه { ذهنه کان فکر و مطالعه، چوق دوشونیه رك طوغان فکر و ملاحظه: بر سانجه اولتی اوزره بیان ابتدی: سانجات العرب: قوم نجیب عربك زاده فکری اولان ضروب امثال. لاری. || سانجه آراء = سنوح ایدن: سانجه آرای عاطفت اولان اراده سنیه. [هر نه قدر «سنوح» ماده سنك ایلاک معنائی بو ایسه ده، عربیده

سائحه و سائحات واقعه و وقایع
معنا سیه قوللائیلور. {
سائدلوس { یا سندر روس. س. بر
جنس مازینک ضمیمی.
سانطراج { . س. با : سطرینج .
سانطور { . س. قانونه بکزر برنوع
تلی چالی .
سانطورلی { . ص. شمه شعلی،
دبدبلی. عو.
سانفی { سانفیلامق . با : صافی
وساژه .
ساوه { یاخود صاوه. س. مؤده،
بشارت. مر.
ساوه جی { یا صاوه جی. س. مؤ.
ده جی، مؤده رسائی،
بشیر. مر.
ساهر { . ص. عر. ژ : ساهره .
{ «سهر» دن سف. او.
یقوسز، کیمه اوویه میان،
سهره مبتلا .
ساهره { . س. عر. دوی زمین،
پر یوزی، ژ.
ساهرور { . س. عر. اویقوسزلی،
کیمه اوویه مامه .
{ «سحور» یرینه قوللائاملی.
سای { . ص. فا. با : سا .
سایبان { . س. فا. اصلی : سایه بان
۱. کولکلاک، اوستی
یابراق وساژه ایله اورتیلی چار-
طاق، صالاش، تنه. ۲. مج. حامی،
حافظ، مجلأ .
سائر { . ص. عر. ژ : سائره .
{ «سیر» دن سف. ۱. سیر
وحرکت ایدن، یورون، متحرک .
{ بو معنا ایله «سیار» دها
مستمه لدر. ۲. کچن، شایع،

منتشر، متداول؛ مثل سائر =
افواه ناسده متداول و مستعمل
مثل، ضرب مثل، مثل مشهور .
۳. دیکر، باشقه، غیر : سز
کیمترسه کز سائرلی کیدر؛ سائر
ایشله قاریشمام. || ط. سائر
فی المنام، فی النوم = کیمه اویقوده
ایکن فرقنده اولمقزین قالقوب
یورون وایش کورن، فر-
= Hypnolate, somnambule
ژ : سائر بر قاج شی صایلدقن
صکره حرف عطفله و غیرها،
وقس علیه البواق، الخ مقامنده
قوللائیلر : یک طاقی قاشیق،
چتال وساژه دن عبارتدر .
سایس { . س. عر. «سیاسة» دن
{ سف. تر. زبازدی :
سهیس. آته باقوب تیمار ایدن
خدمتیجی .
سایسخانه { . س. زبازدی :
{ سیسانه } لوازم سفر.
یه دن عبارت خفیف بر یوک
قونوب اوستنده سایسک پند.
یکی بیکیرکه اکثریا ایری وتوانا
اولور .
سائق { . ص. عر. ژ : سائقه،
{ «سوق» دن سف. ۱.
کونوزن، سوق ایدن. — اسم
کچی وموصوفه مضاف اوله رق
دخی قوللائیلر : سائق قدر .
سایقه { . س. عر. ژ : «سوق» دن
{ سف. ژ. } سوق ایدن
حالت و کیفیت، سبب، موجب :
سائقه جهالته یایدینی؛ سائقه
جهتله برچوق اطافه و بردی .
سائل { . ص. عر. ژ : سائله .
{ «سؤال» دن سف. ۱.

صوران، سؤال ایدن، صوریحی :
بر سائل ظهورنده نه جواب
و پرسر سکر؟ ۲. دیلتن، دینجی :
بر سائله بش پاره و برمز .
سائل { . ص. عر. ژ : سائله .
{ «سیلان» دن سف. } آقان،
جریان ایدن، جاری، مایع :
مواد سائله .
سائلیک { . س. دینجیک، سؤال .
سائلیت { . س. عر. آقان شیتلرک
حالی، مایهک، ماییت .
سایه { . س. فا. ۱. کولکه، ظل :
دیوارک، آغاجک سایه سی .
۲. مج. حایه، صیانت، تصاحب :
سایه رسول اللهه ؛ کندنی
سی وجهدی سایه سنده خیلی
ترقی ایتدی. || سایه خدا =
ظل الله، خلیفه اسلام .
سایه دار { . ص. فا. سایه = کولکه
{ داشتی = طومقی،
ماک اولتی } ۱. کولکه سی
اولان، کولکه ویرن. ۲. مج.
حامی، صاحب .
سایه گاه { . س. فا. سایه = کولکه
{ گه = محل کولکه لک
بر .
سایه گستر { . ص. فا. } : سایه =
کولکه کستردن =
دوشتک } ۱. کولکه صالان،
کولکه ایدن. ۲. مج. حامی،
صاحب .
سایه نشین { . ص. فا. } : سایه = کولکه
{ نشستن = اوتورمق }
۱. کولکه ده اوتوران، برشیتک
کولکه سی آلتنه صیفنان. ۲ .
مج. حمایه آلتنه بولنان : سایه
نشین استراحت اولدی .

سبت { سب. عر. جمعه ايرتسي؛
يوم السبت جمعه ايرتسي
كوني.

سبحان { سب. عر. «سبح» دن
{ صش. } هرنوع عوارضدن
واوصاف بشريه دن بري ومتره
اولان حق جل وعلی حضرتلری
ابومنا ايله يالکر چوق قوللا.
نليوب، ياه ننبته استعمال
اولنور: لطف سبحاني کي. =

ح. عر. حق جل وعلی حضرتلری
هرنوع عوارضدن و اوصاف
بشريه دن تبريه وتزيه ايدرم:
سبحان الله! — لفظه جلال ايله
برابر حيرت وتعجب مقامنده
و ذکر وتسبيحه قوللايلير.

«سبحانه و تعالی» تمجيري دخی
کرک سبحان الله مقامنده و کرک
جناب خلاقه صفت اوله رق
استعمال اولنور: حق سبحانه
و تعالی حضرتلری.

سبحاني { ص. عر. ت: سبحانيه.
اولان جناب خلاقه منسوب
و متعلق، الهی، رباني: لطف
سبحاني، الطاف سبحانيه.

سبحه { سب. عر. ۱. جناب حق
تزيه و تقدیس ايچون
سبحان الله جمله شريفه سني و
سائر وردلری چکوب صايغه
مخصوص طقسان طهوز دانه دن
مرکب معروف ديزی، که بزجه
تسبيح اسميله متعارفدر. ۲.
تسبيح دانه سي: سبحة مرجان.

سبز { ص. فا. يшил، اخضر؛ برک
سبز = سبز = يшил يبارقي؛ سبز
پوش = يشيل کيڭن؛ سبز قام =
يشيل رنگلي، يشيل بويالی.

|| خط سبز = کنج دليقانيلرده
صقل و بييقدن اول کان اينجه
توک. عر.

سبزوات { س. فا. سبزه جمی.
— تر. زيازدی:

زارزوات. { اته و ياخود ياغ
وزيتون ياغيله پيشريله رک يئمکه
يئن و صلاطه و ترشيسي يايلان:
بايه، باطلحيان، دوماتس، فا.
صولييه، لاخته و سائر کي
يشيلاکر، بقول.

سبزواتجي { س. (زيازدی):
زارزواتجي { يئمکه
قوان يشيلاکری دکانشده ويا
سوقاقلرده ساتان اصناف.

سبزواتي { ص. (زيازدی):
زارزواتي { سز
وات دينلن يشيلاکرله ييشمش:
سبزواتي يئک. ات.

سبزه { س. فا. ۱. يشيلک، جن،
چاپر. ۲. يئک پيشيرمه
مخصوص يشيلک، زارزوات:
فاصوليه سبزدرک اک مغذيسيدر.

سبزه زار { س. فا. يشيلک بيڭن،
يشيلاکله مستور بر،
چايرلي، چنلاک.

سببط { سب. عر. ج: اسباط. ت:
سبطين. اولاد اولادی،
نورون، حفيد: سبط مکرم
جناب نبوی = سيد الشهداء امام
حسين (رضه) افندمر. = ج.

حضرت يعقوب (عم) ک اون ايکي
اولادندن متولد اولان قبائل
بنی اسرائيل: اسباط اثنا عشر.
= ت. فخر کاشيات (صام)
افندمرک حفيد اکرملری اولان
امام حسن و امام حسين (رضهما)
افنديلمر: سبطين مکرمين.

سبع { عد. عر. با: سبعة.

سبع { سب. عر. ج: سبع.
ييرتيجي-يوان، آرسلان
وقيلان کي وحشی حيوان.

سبع { عد. عر. پديده بر، پدی
جزئده بر جزء: برکون
هفته يئک سبعيدر.

سبعه { عد. عر. (عربده مؤثي
«سبع» ايسه ده لسانغزده
مستعمل دکلدور. { پدی، هفت؛
سبعة سياره = اسکی هيئته پدی
زعم اولنان سيارات.

سبعي { ص. عر. ت: سبعيه. ط.
سبعي { پدی کونده برکره کان
(صيته و سائر).

سبعين { عد. عر. ييش. = سب.
ج: بطالسه زماننده کتب
مقدسه بنی اسرائيلي لسان يونان
نی به ترجمه ايتک اوزره اسکنده.
ريده ييش کشيدن مرکب اوله.
رق تشکيل ايدلش اولان هيئت:
ترجمه سبعين = فر. Version
des Septante.

سبق { سب. عر. ۱. «سبق» ک
عربده معناسی باشقه او.
لدیفندن، سبق پرينه قوللانلا.
مايدير. { کچمه، تقدم ائجه،
ايلريده بولنه، اولجه کچمش و
وقوع بولش اوله: سبق ايدن
خدماته مکافه: ذکرى سبق
ايدن.

سبق { سب. عر. ج: اسباق.
سبق { اصل معناسی بربرخی
کچمک سمي وادعاسی و اوکلدر.
درس، شاگردک بر دفته ده
معلمندن آلوب اوکرنديکي شي.

سبق { فل. عر. ۱. اصلي فانک
سبق { دخی فخييله ماضي مفرد

مذکر غائب اولوب بعضی تمیزات
عربی ده بولور. { یکدی : ما.
سبق = یکن، تقدم ایدن شیء.

{ سبقت : سب. عری. کچمه. مناسیله
سبق برینه استعمال او
لنیورسه ده، عربیده معانیسی
بستون باشقه اولوب، او معا.
تینک هیچ برله لسانزده استعمالی
ده ما نوس اولدیفندن، هیچ
قولانلما یلدر.

{ سبقخوان : ص. فا. (عری. سبق =
سبقخوان) درس - فا. خواندن =
اوقومتی درس اوقویان، درسه
دوام ایدن، شاکرد، طالب.
{ سبک : سذ. عری. ۰۱. بر معدنی
اریدوب قابله دوکه :
کولچینی سبک ایتک. ۰۲. د.
عباره تک صورت ترتیب و تنظیمی :
وریلن حجتک صک و سکی یر -
نده ایدی. (با : صک.)

{ سبک : ص. فا. ۰۱. یکنی، خفیف.
سبک (۰۲. چابوق، سریع. ۰۳.
آغریل و وقار و تمکینی اولیان.
(باشلیجه ترکیانده بولور :)
{ سبکبار : ص. فا. (سبک =
سبکبار) خفیف. بار = یوک ()
خفیف یوکلی، یاننده چوق
اشیا و مهمات بوللیان.

{ سبکپای : ص. فا. (سبک =
سبکپای) چابوق. پای = آتاق
آیغی چابوق، آیاغنه چابوق،
سریع المئی.

{ سبکپرواز : ص. فا. (سبک =
سبکپرواز) چابوق. پرواز =
اوجه (چابوق اوجان، سریع
الطیران.

{ سبکرو : ص. فا. (سبک = جا.
سبکرو) بوق. رفتن = کیتک،

یورومک (چابوق کیدن، سر -
عتله یوروین.

{ سبکروح : ص. فا. (فا. سبک =
سبکروح) خفیف. عری روح =
جان (خفیف الروح، آغریانی
اولیان، کورشمه سی خوش
ولطیف.

{ سبکمزاج : ص. فا. (فا. سبک =
سبکمزاج) خفیف. عری مزاج =
مزاج (خفیف مزاجلی، اوستنده
آغریانی و وقار اولیان، خفیف
مشرابی.

{ سبکميزان : ص. فا. (ص. فا. سبک =
سبکميزان) خفیف.
عری. مفر = یکن (خفیف یکنلی،
عقلیز.

{ سبیل : سذ. عری. ط. کوزه عارض
سبیل (اولان خفیف بر پرده که
دومانلی کورمکی موجب اولور،
فر. Pannus.

{ سبیل : سذ. (سذ. عری. فد : سبیل.
سبیل) با : سبیل.

{ سبلاء : ص. عری. (ذ : «اسل» غیر
سبلاء (مستملدر) اوزون کیر.
یکلی (کوز) : عین سبلاء.
(چشم سبلاء دخی دیرلر ده،
چشم اسم فارسی سبک مؤنث
صفت عربیه ایلر توصیفی منا -
سبتزدرد.)

{ سبزو : ص. فا. دستی، شراب قابی.
سبزو (عری.

{ سبوح : سذ. عری. (سج = دن
سبوح) تسبیح و تزییه و
تقدیس اولنان حق سبحانه و
تعالی حضرتلری.

{ سبزی : سذ. عری. دشمن مملکتنده کی
سبزی (ارکک و قاذین اهالی بی اسیر
ایدوب کونورمه : اکثرا هالیسی
سی ایتدیلر.

{ سبیلک : سذ. عری. (سذ. عری. سبیلک.
سبیلک) کولچ، ازیدیلوب پارچه
صورتنده دوکلش معدن.

{ سبیل : سذ. عری. (سذ. عری. سبیل. ۰۱.
سبیل) بول، طریق، جاده، ابنای
سبیل = بولجیلر : فی سبیل الله =
حق یولنده، ثواب ایمون،

خیرات اولورق. ۰۲. جاده اوز -
رنده وفی سبیل الله اولورق
ابنای سبیله میا صو بولندیرمی
اوزره یاییلان بنای مخصوص که
بهره رنده دائمی صورتده صو
ایله طولی مشربلر بولندیرلوب
کن یکن ایچیر. ۰۳. سواقلرده
قیریه ایله صو کزدیروب مجانا
ایچیرمک اوزره بر وقت و
خیرات طرفندن اودغش آدمک
طاغیتدیی صو. || مج. سبیل
ایتمک = مجانا و خیرات اولورق
طاغیتقی.

{ سبیل : سذ. (سذ. عری. سبیل.
سبیل) سواقده قیریه ایله صو
کزدیروب مجانا ایچیرن و بو
وسيله ایله اکثریا دینلر آدم.

{ سبیلخانه : سذ. فا. (سذ. عری. سبیلخانه.
سبیلخانه) کلوب کچک صو ایچمه.
سنة مخصوص بنا که بهره رله
محاط و اکثریا مصنع بر قبه
صورتنده اولور.

{ سبیا : سذ. فا. (ودها طوغریسی
سبیا) سه = اوج آتاقلی. ۰۱. صا.
تیمبرلک اوستنه طبله یی طور -
دیرمق اوزره قوللانقلری
اوج آتاقلی بردارنه شکلنده آت
۰۲. اوج آتاقلی کوچک اسکمله
ویا ماصه.

{ سپار : ص. فا. (سپردن = فلندن
سپار) سمصه. اولوب صتر. تشکیکه

کیرد [ورن، تسلیم و یا فدا
ایدن : جانپار = جانی فدایدن.
سپارش { س. فا. (جمعه سپا.
رشات) دیمه ملی]
۱. اصمارالامه، بر شیتک یا بللی
و یا کوندولسی ایچون اسرورله:
سراج به بر آت طاقی سپارش
ایتدم؛ هندستانه کتاب سپارش
ایتمک؛ فلان تاجر هر بر ایچون
سپارش قبول ایدر. ۲. برملنک
تأدیه سنی بریره حواله اتمه:
معاشک ربی دینه مقابل ویرلمک
اوزره فلان ولایتیه سپارش
ایتدردم؛ سپارش امری، حواله
لنامه سی. ۳. بر مأمور و یا
ضابطک معاشندن دیگر بر
عجلده بولان اقرپاسندن برینه
تفریق و تخصیص ایتدیکي مقدار:
اوقادین اوغلندن بشیوز غروش
سپارش آلیور.
سپارنه { س. اسپانولجه دن [
معروف بر نباتک کو.
کی، فر. Salsepareille.
سپاره { س. فا. (اصلی سی یاده
اوروز جزه [قرآ
کرمک اجزاء شریفه سندن بهری.
سپاس { س. فا. شکر، حمد، ثنا:
جناب حقه حمد و سپاس
اولون.
سپاسگذار { س. فا. (سپاس =
شکر کدایدن =
ادا ایتمک [حمد و شکر ایدن،
منتکر، منتدار.
سپاه { یاخود سپه. س. فا. عسکر،
جیش، جند، لشکر،
اردو.
سپاهی { س. فا. ۱. عسکره
(منسوب آدم، عسکری.
۲. مندمادول عثمانیه دم بر صنف

سواری عسکری که تیار نامیده
عشرینی آلدقلری اراضیه مقابل
حرب زمانده کندی حیوانلریله
وجاب میریدن ویرلن جیخانه
ومینانله محاربه کیدرلدی؛
سپاهی اوجانخی.
سپاهیلک { س. ماده آفنده بیان
(اولنان سواری
عسکرلکی: سپاهیلک ایدنلر.
سپت { س. فا. سپد. — آخر.
سپت { ندکی «ت» تحریک
اولنجه. «د» اولور. ۱. فا.
مشدن یا اینجه سوکوت دالندن
و یا صمان و ساژده دن معمول
مختلف اشکالده اورمه که اکثراً
یش، اتمک، چاماشیر و ساژده
وضعه مخصوص اولور: اوزوم
سپدی، چاماشیر سپدی، چیک
سپدی. ۲. بر سپدک استیجاب
ایتدیکي مقدار: بر سپت انجیر،
ایکی سپت چیک. = سپت کبی
اورلمش: سپت صندوق = کسپت
کبی اورلمش و اوستی مشین قابل
اولور؛ سپت آراه = اینجه بیاض
دالردن اورلمش خفیف قایتون
وساژده. || بالیق سپدی = بالیق
طوغغه مخصوص سپت شکنده
آغ. || دکرن سپدی = دکرن
الکی. || سپتده بنوق = معلومات
مدخره. || معمر. سپت قوای =
یاوان کمر.
سپتچی { س. سپت اورن صنعتچی.
سپتلیک { س. فا. قارن سپتلیک =
قارنک کوک جیتی.
سپتله { س. سپت شکنده اورلمش،
(آق قوری کسدرمه.
سپد { س. فا. سپت. با: سپت.

سپ { س. فا. ۱. قالان، ترس.
آرقه سنه صافلانجی
شی، واسطه محافظه: دیواری
سپر اتخاذ ایتدی. ۳. یاغور
وروز کار و کونشه مانع اوله جی
صاجاق و پرده وساژده: بوراژه
قارش بر سپر ایستر. ۴. کو.
نشک تأثیرینه مانع اولان شاقه
کناری: شاقه سنک ککیش
سپری وار ایدی. ۵. سم.
استحکامده کی عسکری دشمنک
مرمیتندن محافظه ایدن سد،
بارپت. || سپر آلی = سپر اتخاذ
ایتمک، بر شی آرقه سنه کچوب
کندنی محافظه ایدرک مدافعه
ایتمک. ۲. قلیجه خصمک قلیچی
دفع ایتمک. || ال سپری خطاط
آلتلی. || سپر صاعقه = بارانور
دیلن آلت، دافع صاعقه.
سپرده { س. فا. تسلیم و ترک و
اعطا اولغش. ۱.
سپتک { س. دکرن طاشنک دیلی.
سپکن { س. (اصلی سربک) دن
(سربکن) «سربلن شی»؛
صولی سپکن = قار ابله قاریشیک
یاغور، یاری ایش حالنده
یاغان قار.
سپلک { سبلی. با: سبیلک،
سبلی.
سپتک { فت. یالابوب آلی، نفله
چیکرک ایچمک، سو.
مورمک.
سپنج { س. فا. ۱. مسافر خانه.
۲. مج. دوز دنیا: سرای
سپنج.
سپند { س. فا. اوزرلک نحی.

سپورمک { سپورکه وساژه. پا :
سوپورمک وساژه.

سپمه { س. فا. با : سپاه.

سپهبد { س. فا. و :

سپهدار { س. فا. عسکر باشی،
سر عسکر، سردار،
قائد، باش قوماندان.

سپهداری { ص. فا. سردار و
سر عسکره منسوب
و متعلق : جانب عالی سپهدار بلرینه.

سپهر { س. فا. ۱. کوک، سما،
سپهر { آسمان، فلک. ۲. بج
طالب، بخت، قدر، فلک : سپهر-
کینه ور.

سپهسالار { س. فا. (سپه =
عسکر. سالار =
رئیس) سر عسکر. رئیس الجیش.

سپهسالاری { ص. فا. سر
عسکره منسوب
و متعلق : امرنامه سپهسالاری :
ذات عالی سپهسالار بلری.

سپی { س. ۱. در بزرگ سختیان
(حالته کثیر لیمیون اجرا
اولنان عملیات، دباغت : بوجوا.

سپی { س. ۱. در بی سبی قبول ایتر.
۲. کورکک بویاوب تربیه اید-
لمی : کورکه سبی ویرمک : سبی
چیوخی = کورکک نوکارخی دو-
زلمک ایچون اور دقلری دکنک.

سپیچی { س. ۱. دری ویا کو-
چیچی (رکاره سبی ویرن، دباغت.
۲. کورکک بویاچیسی.

سپید { ص. فا. بیاض، آق. (سفید)
(دها مستملدر.)

سپیده دم { س. فا. صیاح آید.
(بنای. = ظر. علی.

الصباح. ذ.

ست { س. (عر. « سد » دن غلط)
ست { با : سد.

ست { س. عر. « سیده » دن
(مخفف) خاتم، خاتون. ذ.

ست { عر. آتی. (عریده
مؤنثی بومورنده اولوب،
مدکری « سه » صورنده در که

لسانزده دخی او صورت دها
ماونسدر.)

ستاد { س. فا. آله، آیش، آلیم،
(اخذ : دادوستاد = آیش
ویرش، آلیم صایم، اخذ واعطا.

ستادیه { یاخود استادیه. س.
(فر. Stadie) تخمین
مسافه آتی.

ستار { ص. عر. (« ستر » دن
(سمیه.) مبالغه ایله ستر
ایدن، اورتن. — قباچ عبادی
ستر و عفو ایدن جناب حقه
وصف اولور.

ستاره { س. فا. نجم، کوکب، اختر.
|| ستاره شمیر، ستاره
شمار، ستاره شناس = منجم،
اختر شناس.

ستاره { یاخود ستاره. س. فا.
(« سه = اوج. « تار = تل)
۱. اوج تالی بر نوع طنزوره.
۲. آهنگ، نظام.

ستان { ص. فا. (« ستان دن »
فغاندن سمص. اولوب صتر.
ده بولنور) آلان، اخذ وقیش
ایدن : جان ستان = جان آلیچی.

ستان { د. فا. ادات ظرفیت او.
(لوب، التحاق ایندیکی اسمک
صوک حرفی ساکن ایسه مکسور
اولور : کاستان = کل یری،

کلاک؛ هندوستان = هندولک
یری : سنگستان = طاشلق یر.

ستایش { س. فا. مدح، ثنا، ذکر
(جیل : علم وهنر نهدر
ستایش اولمه سزادر.

ستید { س. فا. با : ستاد.

ستر { س. عر. اورتمه، قیامه
(کیزله : ستر عورت = عیب
یرلری اورتمه : ستر حقیقت =
طوغری بی کیزله.

ستر { س. عر. ج. : استار، ستور.
(اورته جک شی، اورتی،
پرده. (جی دها مستملدر :)
استار کعبه.

ستره { س. یاخود :

ستری { س. (عر. « ستر » دن.
(— وفقی پاشا مرحومک
فر. Surtout دن ظنی نه لفظاً
نه معنأً اولار.) دوز یاقه لی واک
ایلیکی چوقه لباس که بزجه مقام
رسمیه کیلیر.

ستم { س. فا. ۱. ۱. ظلم، حقز.
(لق. ۲. جور، جفا. ۳. تر.
چیقیشمه، تمیز : زیارتمه کلک
دیه بکا ستم ایتدی.

ستمیدیده { ص. فا. ج. : ستمید.
(ستم = ظلم.
دیدن = کورمک) حقزلق
کورمش، مظلوم، مفدور.

ستمکار { ص. فا. و :

ستمگر { ص. فا. ظلم وحقز.
(لق ایدن.

ستمکش { ص. فا. (ستم = ظلم.
(کشیدن = چکمک.)
حقزلق چکن، مظلوم، مفدور.

مکلف مأمور؛ سجاده‌چی باشی =
ذات حضرت خلافت‌نایب‌الهی
سجاده‌چی باشیلری که سرای
مهیون جناب ملوکانه مأموریت
علیه‌الزندندر .

سجاده‌نشین { ص. فا. (سجاده =
م. نشستن = او.
تورمق) سجاده‌ده اوتوران،
علا و مشایخه مخصوص بر پوست
و مقامده بوانان : سجاده‌نشین
مشیخت، امامت .

سجّان { س. س. ع. («نجن» دن
سجّان (سجّ) زندانچی، حبس‌خانه
مأموری، غاردیانی، طومورچی .
سجّاوند { س. فا. اصل و اشتقاقی
(مجهول) قرآن کریمک
وقف و وصل کی قواعد قرآنی
بعض علامات و اشارات مخصوصه
اله قید و اشارات ایتک اصولی .
(آوردن) لسانلرندن مأخوذ
اوله رق خطمه ادخال اولنان
اشارات مخصوصه اصوله طرف
عاجزانه بدن وضع اولنان و
تمایله Punctuation ک ترجمه سی
اولان « تنقیط » اصطلاحی
« نایجا » عد ایدوبده قرآن
کریمه مخصوص و ما وضع ای
بسیون باشقه اولان بولمقی
اونک یریشه اقامه ایتکی توصیه
ایدنلرک فکر و محاکمه سنه
شاشیلیر .

سجّایا { س. ج. ع. ف. سجیه .
(با : سجیه .

سجّده { س. ع. نمازده و مقام
تعظیم و عرض عبودیتده
ایکیلوب یوزنی یره سورمه ،
یره قیاقه : سجده ایتک، سجده
وارق ؛ سجده سهو = نمازده و یا

سّی { س. ع. («سیدی» دن
سّی { مختصر) خانم، خاوند
سّیز { س. فا. و :
سّیزده { س. فا. غاوغا، نزاع ،
جدال .

سّیزه جو { ص. فا. (سّیزه =
غاوغا - جست - آرا .
مق ا نزاع و جدال آریان ،
غاوغاچی .

سّیزه کار { یاخود سّیزکار . ص.
سّیزه کار { فا. غاوغاچی، دائمی
نزاع چیقاران .

سّیل { س. ا. ع. مفتوح السین
سّیل («سطل» دن که طاس حامی
دیمکدر) ۱. آتله آخوردده
صو ویرمه مخصوص بیسوک
باقراج . ۲. زنجیرله آصیلور
کومشدن بحور و قهوه منفالی :
آتش سّیلی . ۳. بربرلرک
دیواره مربوط بر دکمه آصوب
آلتندکی موصلقدن دوکیان
صیاق صو ایله مشتریک باشی
بیقادنلری مخصوص باقیر قاب .
۱. قلنا بحیرلرک زفت قایندنلری
قران .

سّین { یاخود ستون . عد. ص.
سّین { آلتین : ستین سنه =
مبالغه و کثرتدن کنایه در :
ستین سنه کلیمین .

سجّاده { س. ع. («سجده» دن)
(اکثرا اوستنده سجده
وارمده یعنی نماز قیلده مستعمل
اولان کوچک خالی، قالیه ؛
سجاده بی سرمک ؛ عجم، عشاق
سجاده سی .

سجّاده چی { س. بر بیسوک
(«ذاتک نماز سجده
ده سی دوشدوب قالد یرمنقله

سّمّه { یاخود سیمه . با : صیمه .

سّموده { ص. فا. ۱. اوگمش ،
{ مدح و ثنا اولمش ،
مدوح . ۲. شایان مدح و ثنا :
اوصاف ستودلری = اوصاف
مدوحه لری . — وصف ترکیبی .
یه ده ککیر : ستوده شیم =
مدوح الاخلاق .

سّمور { س. فا. آت و دوه کبی
سّمور { ینک و یوک حیوانی . ذ.
{ س. ج. ع. ف. د. ستر .
سّمور { با : ستر .

سّمون { س. فا. («سولان»
{ ایله مناسبی وارد .
معرب سّمون) ۱. یکپاره مرمر
وسائر طاشدن عبارت و یا خر .
جله کارکیر یا بلش دیرک، عمود ؛
آیاصوفیه ک ستونلری . ۲. غزته
و کتاب و سائره صحیفه سنک
یوقاردن آشاغی به منقسم او .
لدیفی اقسامک بهری که عموده
مشاهدیر : قاموس ترکی صحیفه .
لری اوج ستون اوزره ترتیب
اولنشدیر .

سّمون { وستین . عد. ع. آلتش .

سّموه { ص. فا. یورغون و ملول ،
{ قنور کتیرمش، عاجز . ذ .

سّمه { عد. ع. آتی : رسوم سّمه =
{ تکالیف امیریّه دن آتی
رسمک دیون عمومیه بحاله او .
لنشدیر . = ۱. آتی کون ،
آتی کونک مدت : سته نوره
شمسک برج نورده بولندیفی
نیسان ایتک فرطونه لریله مشهور
اولان آتی کون . ۲. («منا
حب سنه » دن مختصر) علمیه
مخصوص بر پایه .

قرائت قرآن کریمه وقوع بولان
بر سهوہ مقابل اولنان سجده:
سجده شکر = مقام شکران و
محمدنه اولنان سجده.

سجده گاه { س. فا. اعر. سجده =
م. فا. گاه = محل }
سجده محلی، سجده وادله جق
بر.

سجج { سذ. عر. ۱. نثرک قافیهلی
اولسی، نثرده بیر طوراق
یرنده و یا خود صفت ایله مو-
صوف آره سنده قافیه رعایت
اولغی اصولی که لازم اولامغله
برابر بو کونکی کونده لطیف دخی
کور ندیکندن نافله بر کفتدر:
عباره ده سججه رعایت ایتک:
سجج ایله یازمق. ۲. عباره نک
قافیه لی اولان اواخر جلنک
بهری.

سجیل { سذ. عر. ج: سجلات. ف:
سجیل = محکمه ده عسود و مواتیق
و مقاولات کی حکمی موادک قید
اولندیغی اساسلی دفتر. || اف.
سجیل احوال = مأمورین دولتک
تراجم احوالی قید ایدن دائره.
سجیلی { ص. محکمه دفترنه قید
اولنش. || مج. سابقلی.

سجین { سذ. عر. ج: سجون.
سجین زندان، محبس، حبسخانه،
طومروق.

سجود { سذ. عر. نمازده و یا
نواضع و عرض عبودیت
مقارنده یوزی یره سورمه،
یره قیانه: سجود ایتک: سجود
ورکوعده اوقونان دعا.

سججون { سذ. ج. عر. فد:
سججون = سجن. با. سجن.

{ س. قنابدن قانجه و او-
سججیم { رلش غیتان کبی ایپ:

سجیمه باغلامق. || مج. سجیم کبی
طامه لری بر یرندن آریلر بده
سجیم کبی آفاق صیق یا غمور.

سجیه { سذ. عر. ج: سجایا. خلق،
سجیه طبعیه. حیات. مرثت:
سجیه کریمه لری: کریم السجایا.

سجدیرمک { فت. ۱. انتخاب و
سجدیرمک { اختیار ایتکده وق

واجبیار و یا مساعده ایتک:
اورنده لمتک، اوگورتلتک: بو
تاجر مالی سجدیرمز. ۲. فرق
استدیرمک، ای کوروب فرق
ایتک مساعد اولغی: بودوربین
اوقدر اوزاقدن سجدیرمز.

سچکین { ص. سچلش. منتخب،
سچکین { کزیده.

سچلمک { قل. ج. ۱. انتخاب
سچلمک { و اختیار اولغی، بر
شیشک اک ایسلی آیرتلاغی:

سورینک ایچندن بر قاج قوبون
سچلدی. ۲. فرق و تمیز اولغی:
بو قدر اوزاقدن یازی سچله مز.

سچلیا { سذ. ج. ایتالیا تک منهای
سچلیا { جنوبده واقع بیوک بر
جزیره که آق دکنز - زایرینک
اک بیوکیدر. عربلر (صقلیه)
دیرلردی.

سچلیالی { سذ. ص. سچلیا جزیره.
سچلیالی { سی اهابلندن اولان
آدم.

سچلیسین { سذ. عر. سچلیا
سچلیسین { جزیره سیله ایتالیا تک
قسم جنوبی اولان نابولیتانه
خطه سندن مرکملنی بردولت.

سچمک { فت. ۱. بر شیشک اک
سچمک { ایسسی بولوب آیرتلا.
مق، انتخاب و اختیار ایتک، او
رنده لک، اوگورتلک: سزینک

ایچندن بش قوبون سچدم. ۲.
فرق و تمیز ایتک ای کوروب
فرق ایده تیلک: بر قرار دی
کوردم آمانه اولدیغی سچدم؛
اوادم خیر و شری سچمکه مقتدر
مکادر.

سچمه { س. ۱. انتخاب، اختیار،
سچمه { ایسسی بولوب آرمه:

قارپوزلری سججه ایله صاتیور.
۲. فرق، تمیز، کوروب فرق
ایته: بو یاشده اوقدر اوزاقدن
آدم سججه سی غریبدر. = ص.
انتخاب و اختیار اولنان و یا او-
لنش: اونک عسکری هب سججه
آدملردن عبارت ایدی: سججه
مال صاقام.

سچمه جه { ص. سچمکه آلتوب
سچمه جه { صایلان: سججه
قارپوز. = ص. سچک شرطیله:
سچمه صاتیورز.

سچمچی { ص. ۱. انتخاب و
سچمچی { اختیار ایدن، بر
طوبدن الای سیلری آیرتلایان.
۲. فرق و تمیز ایدن، کوروب
فرق ایدن.

سچیش { س. و:

سچیم { س. ۱. انتخاب، اختیار.
سچیم { ۲. فرق، تمیز، ای
کوروب فرق ایته: کوز سچیمی.

سجاء { سذ. عر. ج: اسجیه.
سجاء { جمی جمیت طبعیه
عشایه تک وضعی کی «سجایا»
دکلدر. { س. بین زاری، التهاب
اسجیه = بین زارلینک التهاب
عبارت مرض.

سحاب { سذ. عر. ج: سحاب.
سحاب { بولوت، ابر، میغ. || مج.

۱. قراگئی، ظلت. ۲. کترته
اوچوشان چکرکه کبی شیلر.
{ سحابه } سح. عر. (آخرنده کی
{ ده } وحدت المچوندر
تک بولوت، منفرد بولوت.

{ سحرار } سح. عر. : سحراره.
{ «سحر» دن سمب. } ۱.
مبالغه ایله سحر ایدن، ساحر،
بوگوچی، سحر باز. ۲. مح. سحره
بکزر بر قوت فوق العاده ایله
جذب ایدن، فنان : چشم سحرار.

{ «سحاه» لغنتک جمی
سحایا } اولوق اوزره، جمعیت طیبه
عثمیه طرفندن قبول اولمش
ایسهده، یا کیش اولوب، طوغر.
یسی «سحیه» در. با : سحاه.
{ سحائی } سح. عر. : سحائیه.
{ تس. ط. } بین زرلینه
منسوب ومتعلق.

{ سحر } سح. عر. : سحرار. صباح
{ سحر } آچلفه باشلادیقی وقت،
چین صباح وقت : سحر وقت بلالره
برابر تسبیحه باشلار؛ علی
السحر = علی الصباح، ازکندن.

{ سحر } سح. عر. ۱. بوگو، بو-
سحر { کوجیک، کوز باغیچاتی.
۲. سحر قوتی حائر اولان جاذبه
شدیده، فتالوق. ۳. شعر و
فضاحت کبی انسانی مفتون ایدن
هتر، که بوکا سحر حلال دخی
دیرلر، یعنی حرام اولیان بوکو-
جیلک.

{ سحر آمیز } سح. فا. اعر. سحره
سحر آمیز { بوگو. فا. آچمت =
قاریشقی { بوگو ایله قاریشقی
وبوگو قیلندن یعنی فوق العاده

مؤثر وقتان اولان.

{ سحر باز } سح. س. فا. اعر.
سحر = بوگو. فا. با.
ختب = اویناسق { بوگو یایان،
بوگوچی، کوز باغیچی، ساحر،
سحرار.

{ سحر بازانه } سح. ح. فا. بوگو.
سحر بازانه { جیلکه، بوگوچی
کبی، جادیلنه ویا فتالنه : برطاقم
تزیورات سحر بازانه ایله : سحر-
بازانه حرکت ایدیور.

{ سحر بازلق } سح. بوگو جیلک.
سحر بازلق { سحراراق.

{ سحر خیز } سح. فا. اعر. سحره
سحر خیز { صباح. فا. خاستن =
قالقمق اصباحلری ارکن قالقان.

{ سحرگاه } سح. س. فا.
سحرگاه { اعر. سحر = صباح.
فا. گاه، گاهه = وقت { صباح وقتی.
= ظن. صباح وقتنده، علی-
الصباح.

{ سحر ملک } فت. بوگو ایتمک.

{ سحرلی } سح. بوگولی، بوگو
سحرلی { دوچار.

{ سحرلی } سح. عر. : سحریه.
سحرلی { صباح وشقه منسوب
ومتعلق : مرغ سحری = صباح
قوشی، بلبل.

{ سحرلی } سح. عر. : سحریه.
سحرلی { بوگو به منسوب ومتعلق.
{ سحر } سح. عر. دوگمه، از-
سحر { ده، قیره.

{ سحرلب } ا اصلی خصاء الثعلب
سحرلب { (یعنی تیلکی خایه لری)
اولسی محفل اولان معروف
ثعلبک (و یا سالبک) اصلی
اولوق اوزره لغت عربیه صفتیه

بعض لغویون طرفندن قید
اولمش ایسهده، هیچ بر عربی
لغت کتایبده بویله برکله به
دسترس اوله مدق.

{ سحر } سح. عر. شهر رمضان
سحر { شریفده شفقندن اول
شرعاً معین وقتده یئیک، که
بو یئیک متعاقب نیت ایدیلوب
اوروج طویلور : سحر یئیک؛
سحوره قالقمق. { «ساحور»
و «سور» یازلسی غلطدر. {

{ سحاه } سح. عر. جومردک،
سحاه { ال آچیقانی، سماحت،
سحاوت : ارباب سحا وکرمدندر.

{ سحافت } سح. عر. عقل کو-
سحافت { شکلی وفقدانی،
عقلسزلق، خفت عقل.

{ سحاکار } سح. فا. جومرد، ال
سحاکار { آچیق، سماحتی،
سحی، کرم.

{ سحانت } سح. عر. صیغاتی،
سحانت { ایضاق، قیزغیناق.

{ سحاوت } سح. عر. جومردک،
سحاوت { ال آچیقانی، سماحت.

{ سحاقونلی } سح. سحا وکرمله
سحاقونلی { متصف، ال آچیق،
سماحتی.

{ سحخت } سح. فا. ۱. قانی، سرت،
سحخت { چتین، نند، درشت،

حشین : دل سخت. ۲. کوچ،
دشواره، عسرتی : کار سخت.

۳. قوتلی، متین، محکم : بازوی
سخت، قاعه سخت. = ح. پک،

چوق، زیاده، آشیری : سخت
مرحمتیز ایدی. ۴.

{ سحختل } سح. فا. { سخت = قانی.
سحختل { دل = پورک { قانی

پورکلی.

سداسی الاضلاع = آلتی ضلعی.
 [ذو ستة الوجوه و ذو ستة
 الاضلاع تعبيرات سقيه سنه بدل
 قوللائدر.]
 سَدَب { س. (ع. « سداب »
 سَدَب { دن } صدف اونی.
 سِدْره { س. ع. نبق دینان
 میوه و پرن بر آغاج،
 عربستان کرازی. || سدره
 المنهی = یدنجی قات کوکده بر
 مقام: سدره نشینان. = اوراده کی
 ملائکه.
 سَدَس { س. ع. آلتیده بر، بر
 سدس } کلک آلتی جزئده بر جزئی:
 مالک سدسنی وقف ایتدی.
 سَدَه { س. ع. ج: سدد. ۱.
 سده } قیو: ایشیک، عتبه، آستان:
 سده سیهیه مراجعت ایتک.
 ۲. ط. بدنک بعضی اعضا و
 مساماته عارض اولان طوقوناق.
 سَدِيد { ص. ع. س: سدید.
 سدید } { « سداد » دن ص.]
 طوغری، حق، صائب: رأی
 سدید.
 سَدِير { س. (ع. « صدر » دن
 سدير } غلط ۱. او طه مك اك
 یوقاری طرفنده اوستنه مندر
 ویاصدیق قومغه مخصوص کره.
 وت. ۲. اوستی مندرلی و شلته
 لی کره وت.
 سَدِيه { س. (بتا. Sodia } خسته.
 سَدِيه { لک و کبار ناسک فقلنه
 مخصوص اطراف قیالی بر قوتوقلی
 صندالیه که ایکی صیرقله ایکی
 کئی طرفندن قالدیریلیر.
 سَر { س. فا. ۱. باش، قفا، کله،
 سَر { رَأْس. ۲. باش، رئیس، بر
 طاشه نک بیوک: سر صلحا، سر

علا. ۳. تپه، ذروه: سر کوه =
 ذروه. جبل، طاع تپه سی. ۴.
 اوج، کنار: سر رشته = ایپ
 اوجی: سرمو = قیل اوجی،
 جزئی شی. ۵. صوک، نهایت،
 پایان: سرکار ایشک صوکی.
 || از سرنو = یکی باشند، یکیدن.
 || سر بزمن = باشی بره قویه رق.
 || سر دن یکدی = اسکی بر صنف
 عسکر. || ب. سر دومن = دومن
 اداره سنه مأمور افراذن آدم که
 چاوش پایه سنده در.
 سَر { ص. فا. باش دیمک اولان
 سَر { « سر » اسمک عینی اولدینی
 حالده، بعضی اسمک باشنه کیروب
 « باش » و « برنجی » مناسبله
 صفت برینی طوتار: سر طیب =
 باش حکیم: سر کاتب = باش کاتب:
 سر محرر = باش محرر: سر خایفه =
 بعضی قلدرده مدیرک مادوننده
 و میزک فوقنده بولنان مأمور.
 [لغت فارسی ایسه ده بو ترکیبات
 ترکیه قاعده سنه مطاقدیر.]
 س { س. ع. ج: اسرار. ۱.
 سَر { کیزی ایش و یا سوز، راز:
 سر صافلامق، سر طوقق =
 کینلی طوقق: کتم سر، کتم
 اسرار = سرینی کیزلک: افشای
 سر = سرینی میدان چیقارمق. ۲.
 عقل بشرک ایزه مدیکی حکمت
 ربانیه: سر خلقت، اسرار طبیعت.
 || سر کاتبی = محرمیتی شرط اولان
 امور سیاسیه بی یازان سفارت
 کاتبی.
 سَر { س. با: سر.
 سَر { ح. ع. کیزلیجه، خفیاً،
 سَر { محرمانه: سر یازدی.

سَر { ص. فا. « سراییدن »
 سَر { فقلندن سمه، اولوب صتر.
 تشکیله کیرل تفتی ایدن، ترم
 ایدن: نغمه سرا = نغمه پرداز.
 سَر { س. ع. رفاه و عنونیتله
 سَر { یاشایش، خوشحالی.
 مقابلی: ضراء: نه سراده نه
 ضراده.
 سَر آغاز { س. فا. « سر = باش -
 سَر آغاز { آغاز = بدأ } باشند
 بدأ، یکیدن باشلامه.
 سَر آمد { ص. فا. ج: سر آمدان.
 سَر آمد { « سر = باش - آمد =
 کلدی } باشه کلن، اک باشه بو.
 لسان، رئیس، ممتاز، سرور،
 سرفراز: سر آمد اهل هنر: سر
 آمدان ادبادن.
 سَر آهَنک { س. فا. « سر = باش -
 سَر آهَنک { آهنگ = چالنی } چا.
 لعی طاقی باشی، اورکستره رئیس.
 سَر اب { س. فا. « عرییده ده
 سَر اب { مستملدر } چولده
 اوزاندن صوکی کوزین و
 انکاس ضیادن ایلری کلن حال،
 یوصاریق، الیقیم صالحیم.
 سَر اپ { ص. ح. فا. باشند آیاغه،
 سَر اپ { بتون، هب، من اوله
 الی آخره.
 سَر اَپَرْدَه { س. فا. ۱. سرای
 سَر اَپَرْدَه { پرده سی، بر بیوک قو.
 ناغک قیوسنده و یا حرم ایله سلا.
 مللی آره سنده کی بیوک پرده.
 ۲. پادشاهلر حضراتنه خاص
 اولان اوتاق.
 سَر اِج { س. ع. « فراغ »
 سَر اِج { دن مرغ } چراغ،
 ایشیق، قندیل، مشعله، آت
 تنویر: سراج راه هدایت.

سَرَج { سَد. عر. } « سرج »
 دن سبب - تر. زبا.

زدی : ساراج { ۱. اکر وساژ
 آت طاقلی یابان و صانان آدم؛
 سراج دکانی؛ سراجل چارشیبی.

۲. مشین و سختیان اوزربنه
 صیرمه وایکله ایشلیه رک مواد
 مختلفه یابان اصناف.

سَرَا جَمَانه { س. اکر وساژ
 آت طاقلریله مشین
 و سختیاندن مواد مختلفه یابان و
 ایشلین اصنافک چارشیبی.

سَرَا جَلَق { س. اکر وساژ آت
 طاقلری یابعتی و
 مشیندن مواد مختلفه ایشلک
 صنعتی : سراجلق اوکرنیور.

سَرَا جِه { س. با : صراجِه.

سَرَا چِه { س. فا. کوچک سرائی،
 سراجیک.

سَرَادِق { سَد. عر. ج. س. را.
 دقات. سراپرده.

سَرَادِی { س. ج. عر. فد :
 سربه. با : سربه.

سَرَا سَر { ص. ح. فا. باشند باشه،
 سراسر بشون، تسکیم، بر
 دوزی به. = س. بویینه تللی
 بر نوع قاش.

سَرَا سِمِه { ص. فا. و :

سَرَا سِمِه { ص. فا. سرسم، واله،
 سرایسمه حیران.

سَرَا فَرَا ز { ص. فا. (سر = باش.
 افراختن = یوکلنک)
 باشی یوکلن، سازلزدن تمیز
 ایدن، ممتاز : افرازان و امثالی
 پیننده سر افراز اولدی.

سَرَا فِکَنده { ص. فا. (سر =
 باش. افکنندن =

آتمق، اکک) باشی اگن : سر
 افکنده خجاک اولدی.

سَرَا نَجَام { ص. فا. (سر = اوج.
 انجم = صولک) عاقبت،
 نهایت الامر، عاقبت کار، باشه
 کلن وقته نتیجه سی.

سَرَا نَدَا ر { ص. فا. (سر = باش.
 انداختن = آتمق)
 باشی آنان، قویان، فدا ایدن.
 بی باک و بی پروا.

سَرَا نِگِشْت { ص. فا. (سر = اوج.
 انگشت = بارمق)
 بارمق اوجی.

سَرَا وِیْل { سَد. عر. ایچ طونی،
 سلاوار.

سَرَا ی { ص. فا. ۱. حکمداران
 حضراتنک مسکئی و دأژه.

سی : سرائی هایون. ۲. بیوک و
 مصنع قوناق. ۳. (بعض محللرده)
 حکومت قونامی.

سَرَا یَا { س. ج. عر. فد : سربه.
 با : سربه.

سَرَا یَت { س. ج. عر. ۱. کچمه،
 بولاشمه : نزله چایی

سرایت ایدر بر خسته تقدیر.
 ۲. کچمه، انتقال، تعمم، انتشار :
 او آدم لرله اوتوره اوتوره او.
 نلرک عادتق بزه ده سرایت
 ابتدی.

سَرَا یِدَا ر { ص. فا. آواز، بر قو.
 ناغک خدمات سفلیه
 سنی و علی الخصوص مک و سفره به
 متعلق ایشلری کورن خدمتی.

سَرَا یِ ر { س. ج. عر. فد : سر.
 یرمه. با : سیره.

سَرَا یِنْدِه { ص. فا. تفن و ترم
 ایدن، خواننده.

سَرَا یَا ز { ص. فا. ۱. قورقوسز،
 جسور، پرواسز. ۲. ایرا.

نده بر صنف عسکر.

سَرَبَسْت { ص. فا. ۱. آزاده،
 سربست } غیر مقید، حر، مختار.

۲. محبوب اولمان، اوتانمه رق
 حرکت ایدن، صیقلیان. } سربست
 لیان = هر دولنک سفاتی کیرن
 وادخالات و اخراج اتندن کیرک
 رسمی ویرلین لیان.

سَرَبَسْتَلِک { س. ۱. آزادلق،
 عدم تقید، حریت.

۲. عدم محجوبیت، اوتانیه رق
 و صقیله رق حرکت ایتمه. = ص.
 سربست یاشانیلان : سربستلک
 بر در.

سَرَبَسْتِه { ص. فا. باشی باغلی ویا
 اورتیلی، کیزی.

سَرَبَسْتِی { ص. فا. سربستلک.
 (سربستیت دیمه می.)

سَرَبِلْند { ص. فا. ج. سربلندان.
 (سر = باش. بلند =

یوکلک) باشی یوکلک، عالی،
 ممتاز : امشالی پیننده سربلند
 اولدی : سربلندان ارباب هنر.
 سَرَبِند { ص. فا. (سر = باش.
 بستن = باغلامق) باشه
 باغلانان ویا صاریلان شی.

سَرَبِیدِرْمَک { فت. ۱. آزر آزر
 صاچدیرمق، طاه.

مله طامله ویا ریزه ریزه دو.
 کدیرمک : توتونه صو، یازی به
 توز، بیکه طوز و بور سربیدیرمک.
 ۲. آزر آزر ویردیرمک : بور.
 جلیله بر مقدار آخچه سربیدیردی.

سَرَبِشْدِرْمَک { فت. ۱. آزر
 آزر تقسیم

و توزیع ایتمک : او آخچه بی آله.
 جلیله سربشدرم. ۲. آزر
 مقدار صو صاچتی : بر بولوت

براز یاغور سربشدرهرك پكیدی.
 سر پكن { یاخود سېكن. س. سر
 پيلهرك آذر آذر یاغان
 یاغور و قار؛ صولی سړېكن =
 یاری اړېش قار و یا یاری
 طوگمش یاغور .

سر پلمك { بڼه. ۱. آذر آذر
 صاچلیق، طاغلیق؛
 توتونه براز صو سر پلېسه یو.
 مشاق طورور. ۲. اړته پېړی
 طاغیدلیق، اسراف اولمقی؛ او
 ېوه اوپله سړېلدى. = فل .

۱. (یورغون آدم) کندی
 آتوب یاښی، صاچیلوب اوزا.
 نقی : کندی او اوتجه برکه
 سړېلدى. ۲. (چوچق) نشو
 ونا بولمق، بردن بوی آتوب
 بیومك : او چوچق بر قاج آی
 ظرفنده سړېلدى. || یورکه صو
 سړبك = فراح وانسراح بولمق.

سر پك { یاخود سېك. فذ. آذر
 آذر صاچق، رش
 ونا رايمك : یوزینه صوسړېدى؛
 قوشلره یم سړېدم؛ فقرايه آچه
 سړېدى. = فل. آذر آذر صا.
 چلق، طاغلیق؛ صقاله قبر سړبك؛
 بر آژر یاغور سړېمكه باشلادی.

سر پمه { س. ۱. سړمك فلی،
 سړېش، رش، نشار.
 ۲. بلك بلك، طاغینق بلك و
 چيچك. = سر بېش، طاغینق؛
 سړپه چيیان .

سر پڼ { ص. صاچان، رش ونا
 سړپڼ ایدن. || اڼك سړپڼ =
 صالتم صاچاق، چوپه .

سر پڼچه { س. فا. بڼچه اوجی.

سر پندی { ۱. آذر آذر
 سړپهرك یاغان یاغور؛
 او یاغور دكل بر سړپندی
 ابدی. ۲. دوکیان بر مایه
 صیرایان ظامهلر : سړپندن
 پاچه لری ایصلادی. ۳. برشيك
 فالان جزق مقدارى، بقیه
 جزیه : بز یاغورك آجق
 سړپندیسه راست كلكد. || سر
 پندیسه اوغراق = سیسه سنی
 چكمك، ضرینه دوجار اولمق.
 سر پڼك { س. دمیر طایقه .

سر پوش { س. فا. (سر = باش .
 پوشیدن = کييك)
 باشه کييه جك شی. باش کسوه سی.
 سرت { ص. (بلكه فا. « سرد ».
 دن) ۱. قاتی، صلب،

چتین، درشت : سرت طاش،
 طورېق، آجاج. ۲. کسکین،
 تیز، شدید : سرت سرکه، راقی.
 توتون. ۳. خرچین، خشین،
 نند، حدید : سرت آدم، سرت
 آت. سرت خوی. ۴. لمسه
 یومشاق اولیان : سرت قاش،
 ات. ۵. شدتلی، زورلی : سرت
 روزکار، دکیز .

سر تاج { س. فا. (سر = باش .
 تاج = م) ۱. باش
 تاجی، باشه کییلن تاج. ۲. بچه
 باشه کییلن تاج مقامنده عزیز
 ومحترم ذات : سرتاج افتخارمز.
 سر س { ص. ح. فا. باشند باشه،
 سر سسر { بتون، کاملا .

سر تلشدير مك { فذ. ۱. سرت
 (حاله قومق،
 سرت ايمك، قاتیلان سړېمق؛
 کونش خوری سرتلشدير دی.

۲. قوتلی وزورلی ايمك : کو.
 نشك غروبی روزکاری سر.
 تلشدير دی. ۳. دها کسکین
 وسرت یايمق : صیغافلق سړکینی
 سرتلشدير .

سر تلشيمك { فل. ۱. سرت او.
 (لمق، قاتیلان شق :
 بوطاش هوا آلدجه سرتلشيوور.
 ۲. زور وقوتی آرتقى : روز.
 کار کيتدیکه سرتلشيوور. ۳. دها
 کسکین وسرت اولمق : بو سرکه
 طور دجه سرتلشيوور .

سر تليك { س. ۱. قاتیلان صابیت،
 (درشتی. ۲. کسکینك،
 تيزك، شدت. ۳. خرچینلی،
 خشونت، تندك، حدت. ۴. لمسه
 یومشاق اولیان شيمك حالی.
 ۵. شدت، زور .

سر تلندير مك { فذ. سرتلشدير.
 مك. با : سر.
 تلشدير مك .

سر تلمك { فل. سرتلشيمك. با :
 سرتلشيمك .
 سرج { سذ. عر. ج : سروج.
 (سمر، زين .

سر چشمه { س. فا. (سر = باش.
 چشمه = م) ۱. چشمه
 باشی، چشمه صوینك
 منبعی. ۲. مقدما عسا کر معا.
 ونه سر کرده لرینك حکومنه
 اولان معینات و معاش وسائر
 ایشلرینی تسوی ایدن مأمور
 مخصوصه مذکور سر کرده لرك
 وکیلی و مروج اموری حکمنده
 ایدی .

سر چه { س. بر قاج جنسه منقسم
 (اولان کوچك قوشلرك
 اسم عمومیسیدر، تصفیر. اصل

سوق اولسان عموم عسکرک
باش قوماندانلقه نصب اولنور،
و د دولتلو رافشلو عنوانی
حائز اولور. || قیر سرداری =
تعیین اشقیاء و تأمین طرق
وظیفه سیله و وظف بر بولوك
سلاحشوراك باشی.

سردارلق { س. سردار صفت و
باش قوماندانلق. || قیر سردار-
لقی = قیر سرداریشك صفت و
وظیفه سی.

سرداری { س. ق. سردارلق.
= ص. سرداره
منسوب و متعلق ویا شایسته:
جانب عالی سردارلرینه؛ اشعار
سرداری.

سرداش { ص. بر سره واقف
اولان ایکی کنشینك
بهی، محرم سر.

سردقتر { ص. ق. (سر = باش-
دقتر = دفتر) دفترك یا.
شده مقید اولان، اك باشدنه
بولنان، اك ایلمی یكن، جمله دن
مقدم اولان : سردقتر ارباب هنر.

سردیرمك { ق. بایدیرمق، یره
یا تیروب آچدیرمق،
بسط ایدیرمك : بشاغی یره
سردیردم : چاشیری، شو خالی
نزه یره سردیرمه جیكسكز ؟

سر رشته { س. ق. (سر = اوج-
رشته = رشته = ایلیك) ایپ
اوجی، بهانه، وسیله : مناسبت.

سر زده { ص. ق. (سر = باش-
زده = زدن = اورمق) باش
اورمش، باش کوسترمش : سر-
زده ظهور اولق = چیقویرمك.

مستك، سكر : دها سرخوشلقی
كچمدی. ۲. عشرت ابتلاسی،
بكرلك : سرخوشلق انسانى
مادی و معنوی متضرر ایدر.

سرخی { س. ق. قرضیلق، حرت

سرخیل { س. ق. (ق. سر = باش-
خریل = عر. خیل = آتلی بو.
لوک) ۱. بر آتلی بولوكك ویا
بر کاروانك باشی، ایلمی یكنی،
دیشی. ۲. مح. باش، رئیس،
اك ایلمیده بولنان، كزیده : سر
خیل ادبا.

سرد { س. س. عر. (سوزی)
(ربط ایدوب دوزلقك،
ترتیب و حسن صورتله - سوق
و ایراد ایلک : سرد کلام ایتدی.

سرد { ص. ق. ۱. صوثوق،
(بارد : آب سرد = صوثوق
ص. ۲. لطافت، سرت، بارد،
خشین، چركین : سرد معامله :
سرد آدم. = س. صوثوق،
برودت : كرم و سرده باقلاز.

سرداب { س. ق. ق. تعریب دخی
(اولمقله ج : سرداب،
اصل صوبی صوثوق طومغه
مخصوص بر آتلی، ممالك خارده
سرنلکده اونورمغه مخصوص
بر آتلی اوطه سی.

سردابه { س. ق. ق. : سرداب.

سردار { س. ق. عسکر باشی،
(قائد، قوماندان. || سر.
دار اکرم = عساکر عثمانیه ده
عموم مشیرانك فوقیده و سر
عسکرون صکره بر موقع عالیده
بولنان مشیر و قوماندان که
باشلیقه حرب زماننده محاربه

ترکجه سی چوغور و چوغورجق
اولوب، صیغیرجق بولك غلطیدر.
{ س. آتسز یارمق، یو.
سرچه { زوك یارمق، بنصره :
سرچه یارمق.

سرچه { س. با : سرچه.

سرچین { س. ۱. مکیک دیلی.
سرچین { ۲. نیمه باش بوی :
مقابلی : سرچین : سرچین برچین =
کوچك و یوکنکند بر بری
اوستنه آلتان رسم، جانوار
رسمه اطلاق اولنور.

سرحد { س. ق. (ق. سر = باش-
حد = سینور)
حدود باشی، ایکی دولت آره.
سندمه کی حدود بوی، خط
حدود، نفور، در بندت.

سرحددار { س. ق. حدود مح.
(فقی، در بندت
ناظری.

سرخ { ص. ق. ق. قرضی، قزیل،
(احمر : لاله سرخ. = س.
تر. قرضی مرکب، لعل : سرخ
ایله یازلمش. || سرخسر = قزلباش.

سرخاب { ص. ق. ۱. قرضی
(قان و شرایدن
کنایه اولور. ۲. برنوع اوزدك.

سرخوش { ص. س. ق. (سر =
باش. خوش = اینی.
- تر. زبازدی : سارخوش.)

۱. مت، سکران. تر. بسرک :
سرخوش اولق = ایچوب مست
اولق. ۲. دائمایچوب مست
اولق عادت ایدمش اولان،
عشرته مبتلا، بکری : سرخوش
برآمدز.

سرخوشلق { س. (زبازدی :
سارخوشلق) ۱.

سَرَزَنش { سر = زاش -
 قاقه، تمیز، تکدیر، چیشته :
 بواشدن طولانی سرزنش
 ایشیکه وقم یوقدر.

سَرَسام { ص. فا. سرسم = سر
 انسانه سرسملک ویرن
 برعت : علت سرسام.

سَرَسری { ص. فا. اوتده بریده
 کزن، باشی بوش،
 ایچی کوچی ویکان و مأموریت
 یا صنعتی اولیوب نافله طولاشان
 دریدر، خیلاز، آواره : سر-
 سری اولدی. سرسری کزبور.
 سَرَسریانه { ص. ح. فا. سرسر-
 یجه، سرسری واری،
 خیلازجه، آواره لکه، دریدر-
 جه : سرسریانه بر عمر سوربور،
 سرسریانه یاشایور.

سَرَسریجه { ص. ح. سرسری
 طرزنده، خیلازجه،
 دویدرجه : سرسریجه بر عمر
 سوربور، سرسریجه طولاشوب
 طوربور.

سَرَسریلک { ص. در بدرلک،
 خیلازلق، بوش
 کزنک حالی : سرسریلکه اتهام
 اولنهرق توقیف اولندی.

سَرَسله { ص. سرنا اوپونی.

سَرَسَم { ص. فا. « سراسمه »
 دن ۱۱. باشی وینی
 دونوب عقلی طولایه میان، مد-
 هوش، حیران : دو ماندن سرسم
 اولدم. ۲. بدلا، عقلسز، آلیق :
 او ذاتا سرسمدر : سرسم سرسم
 کزبور. ۳. اونوتفان، برشی
 خاطرنده قاللاز، ذهنی مشغول :
 سرسم اولدم.

سَرَسَمَلِک { ص. ۱. باشه طوقوان
 برضربه و یادیکر خار-
 ضدن کان باش دونمسی وین
 قازیشیقنی، مددهوشلق : دو-
 شوب باشنه بر سرسملک کلدی.
 ۲. بدلالق، آلیقلق. ۳. اونوتفا.
 تلق، حیرانلق، ذهن مشغولیتی.
 بو سرسملکه سن ایش کوره-
 مزسک.

سَرَسَمَلَمَک { یا سرسمله مک. فل.
 ۱. سرسم اولق،
 باش دونوب، بین بولانلق. ۲.
 آلیقلاشمق، بدلا اولق. ۳.
 مددهوش وحیران و اونوتفان
 اولق : ذکی بر چوچق ایدی
 لکن عشرتدن سرسملدی.

سَرَسار { ص. فا. طوب طولی،
 مالا مال، طاشنین. ۲.

سَرَسَر { ص. فا. طبیعت، خلقت،
 طینت، جیلت : ملک
 سرشت = ملک طبیعتی. { منمای
 اصلیمی یوغورمه در. }

سَرَسَرشته { ص. فا. یوغورلش،
 تخمیر، اولمش، تخمیر.

سَرَسَرشک { ص. فا. کوز یاشی،
 دمع، اشک.

سَرَسَرطان { ص. س. ع. ۱. یشک،
 چاغوز. ۲. ۵. بروج
 اثنا عشرک بری که برج جوزا
 ایله برج اسد آره سنده واقع او-
 لوب شمس بو برج حیزرائک
 ابتداسنده یعنی اول صیفده
 کیرد : مدار سرطان = برج سر-
 طانک بولندیفی نقطه حداسنده
 اولهرق کره ارضک نصف شما.
 لبسند منطقه خارهی منطقه
 معتدلن آبران و شمسک شماله
 طوغری میل اعظمک منتهاسنی

کوسترین خط موهوم. جنوب
 جهته کی مقابلی : مدار جدی.
 ۳. ط. معروف برتسلکی جیبان
 که یشک شکنده برلم زائد صو-
 رتنده اولوب مده ورحده و
 سائر علمایی مشکل یرلده دخی
 چیقار، یگرجه که شیر پنجهون
 کویچکدر.

سَرَسَرعت { ص. ع. چابوقنی، جا.
 بوق اوله، بجله، شتاب :

سرعت انتقال = سولینلن سوزی
 چابوق آکلامه، سرعت حرکت =
 چابوق کیمته : سرعت مشی = چابوق
 یورومه. || سرعتله = چابوق،
 سیرما، بحاله. || سرعت ابتدایه =
 ۵. مرینک طوب آغزندن حین
 خروچنده حائر اولدیفی سرعت.

سَرَسَرعتلی { ص. چابوق، سریع،
 بجله لی : سرعتی ایش،
 یوروش. || ۵. سرعتی آدیم =
 عسکر یوروشنک بر نوعی.

سَرَسَرعسکر { ص. فا. ۱. فا. سر =
 عسکر { باش. ع. عسکر =
 م } ۱. عسکر واردو قوماندانی،
 قائد. { مقدما بومعا ایله قوللا-
 نیلوب مئلا آنا طولی سرعسکری،
 ایرانه سوق اولنان اردونک سر
 عسکری دینیردی. } ۲. { ایوم }
 عموم عساکر عثمانیه تک اداره.
 سنه نظارت ایدن ذات که هیئت
 وکلایه داخلدر : سرعسکر پاشا.
 || سر عسکر قیسوسی = دائرة
 عسکریه.

سَرَسَرعسکرلک { ص. سر عسکر
 مقامی و عنوان
 وصفی : فلان پاشا ایکی کره سر
 عسکرلک ایش، فلان تاریخده
 سر عسکرلکه نصب اولمشدر.

سَرکوب { س. فا. (سر = باشد) }
کوفتن = اورمق { ۱. }
باشه اورده. ۲. باشه اورده جق
شی.

سَرکوی { س. فا. عمر. محله و }
سوقاق باشی، محبوس
به نک ستمی.

سِرکه { س. اکشیش اوزوم صو. }
بی که بیکه و صالاته و
ترشی به اکشیک و بر مک ایچون
قونور، خل. — اکشیکدزده
کنایه اولور: بو چوره سرکه
اولش. || قورشون سرکه سی، کل
سرکه سی و ساژه مواد مختلفه
حامض نردن عبارت ترکیبات
کیمیویه.

سَرگی { س. (د سرمک = دن) }
۱. سربان و بیلان شی.
بساط، سحاط. ۲. صائق اوزده
یره سربش اشیا و میوه و ساژه
و بونلرک سربلدی ی: قاربوز.
سرکیسی. ۳. دکان اوکنده جا.
مکانده انظار عامه به وضع اولان
اشیا. ۴. ممالک مختلفه دن اک
نادیده و تحف معمولات و محصو.
لایک جمعیله هم سیر و تماشا و
هم ده فروخت اولغی اوزده
طاقم طاقم انظار عمومیه به عرض
اولند قلمری ی: مشهر، فر.
Exposition: پارسیک ۱۹۰۰
سرکیسی: عمومی سرکی، خصوصی
سرکی: زراعت، حیوانات و ساژه
سرکیسی. ۵. خزینه دولندن
مقابلنده آنچه ویرلک اوزده
موازنه موجبجه تنظیم اولمش
سند: مطلوب باتمک سرکیسی یایلدی؛
سرکی تحاسبه بیسی، قلمی. ۶. مج.

سرگذشتنی نقل ابتدی؛ ذنون
تلفاک سرگذشتنی قله آشدن.
سَرگران { س. فا. (سر = باشد) }
آغز، سرسم، مخور، سرخوش.
سَرگردان { س. فا. (سر = باشد) }
کردان = دوتق
باشی دوتق، سرسم، منهیر،
آواره.

سَرکرده { س. فا. ۱. باش، رئیس، }
بر طائفه نک اوکنده
بولان: سرکرده اشقیاء. ۲.
عساکر معاونه باشی، قوماندانی.
سَرگرم { س. فا. (سر = باشد) }
گرم = صیفاق { باشی
قیزمش، سرخوش، قیزغین،
جوشه کلش: سرگرم باده،
سرگرم عشق.

سَرکش { س. فا. (سر = باشد) }
کشیدن = چمک { باش
قالدیران، اطاعتن، معند، مخا.
لف: سرکش آدم، آت.
سَرکشانه { س. ح. فا. سرکشلکه، }
اطاعتنراقله، تعند و
مخالفته: سرکشانه بر طورله؛
سرکشانه کیدیور.

سَرگشته { س. فا. (سر = باشد) }
گشتن = دونک { باشی
دومش، سرسم، حیران، شاشقین،
سَرکشیک { س. اطاعتنراق، }
معدک، مخافت.
سَرکشی { س. فا. سرکشلک، }
اطاعتنراق.

سَرکله { س. بر نوع شاهقره، }
سیطرج کوکی، بوجترک
هندی.

سَرگنجین { س. بال ایله سرکه }
شرقی.

سَرعسکری { س. فا. سرعسکرک }
ذاتنه و یا مقامنه
منسوب و متعلق: جانب عالی سر
عسکری به؛ دائره سرعسکری:
مقام سرعسکری: باب سر
عسکری = سرعسکر قیومی.
سَرغوج { س. با: صوغوج.

سَرَف { س. عمر. ازومیز یره }
اولان فضلہ صرفیات و
اتلافات. (د اسراف) دها
مستملدر.

سَرِفراز { س. فا. با: سرافراز. }
{ س. فا. (سر = باشد) }
سرفرو { فرو = آشامی } باش
اکه، اطاعت، انقیاد: اوکیسه به
سرفرو ایتمز.

سِرقت { س. ع. (لساغزده }
سین مکسوره و راه
ساکنه ایله مستعمل ایسه ده،
اصل عریده سین مفتوحه و راه
ساکنه یا خود مکسوره ایله در
چاله، آشیره، خرنزلق: سر.
قت ایتمک: سرقی تبین ایتمک.

سِرکاتجی { س. بر سفارت و سا. }
تره معیتنده مواد
عمرانه شایسته بی یازان کاتب.
سَرکار { س. فا. ایش باشی، اداره }
امور دولت ریائی: سر
کارده بولسانلر ایش باشنده
یعنی مقامات و مناصب عالییه ده
بولانلر.

سَرگذشت { س. فا. (سر = }
باش گذشتن =
چمک | بر آدمک باشنه کلوب
چکن احوال و وقوعات، حکایه،
ترجمه حال، ماجرا: بزه کندی

پورغونقیدن سربلوب یابلیش،
اوزاتیش : سرگی اولدم .

سرگین { ص . فا . ۱ . سرلش ، یا
نیش ، دوشش . ۲ .

خسته ، دوشکون . || سرکین
ویرمک = خسته دوشمک ، اسیر
فراش اولقی ، دوشمک .

سرگین { ص . فا . فشقی ، کو بره .
|| سرکین اونی = بر نوع

صارماشیق ، اوکسوز اونی ،
سرمق ، اشتر .

سرملک { فل . ۱ . یابلیق ، دو .
شلمک ، انبساط ایتک :

نشاسته قورومق ایچون کونشه
سربلر . ۲ . یانقی ، خسته لوب

یشاغه دوشمک : اغلو تیزدن
بتون او خانی سرلدی . ۳ .

دوشمک ، دو تک : روزکاردن
بتون میوموز سرلدی : قورا .

قلقدن آغاجلرک یازاقلری سرلدی .
= یازاقلی ، دوشمک : یتاقلر

سرلدی .

سرلوحه { ص . فا . (سر = باش .
(لوحه = م) بر لوحه .

تک ویا کاغد و صحیفه و کتاب و
سارده تک باشنه یازیلان یازی

و عنوان و یاخود ترسیم اولنان
رسم و شکل و سارده ، دیباجه ،

سروش : بو کتابک سرلوحه سی
یالیز و سرخله طوفا نلشدرد .

سرلوحه سی اکسک بر کتاب .

سرلی { یاخود سربلی . ص . سرلش ،
یابلیش ، دوشش : یتاقلر

سرلیدر .

سرم { سذ . عر . تش . قالین باغر .
صاغک آشانی قسمی . || ط .

التاب سرم ، قتی سرم ، زف
سرم = مذکور باغر صاغه متعلق

امراض که بین العوام باصور
اسم عمومیه سیله معروفدر .

سرما { ص . فا . صوثوق ، قیش ،
شنا .

سرمایه { ص . فا . ۱ . تجمار و
سائر اصحاب کسب

و کارک اساس تجارت اتخاذا
ایستدکاری اصل مال که اونک

ایستد سربلوب دور ایدلسیه
تتمع ایدلیر ، بضاعه ، رأس المال :

سرمایه سی یوقدر که تجارت
ایتسین : بک ایرانی سرمایه ایله

تجارته کیریشله بیلیر : بو بافته تک
سرمایه سی نه در . ۲ . بر شیک

تاجره مال اولدیقی مبلغ ، تجارت
و کار یانی منظم اولقیزین اولان

ذکری : یوز غروشه فصل و بریم
که سرمایه سی زیاده در . ۳ . مح

قزانش علم و معلومات ، یازی
بازان آدمک اساس معلوماتی

حکمنده تحصیلی : زواللی آدم
چوق یازورسه ده سرمایه سی

نقصن .

سرمایه دار { ص . فا . سرمایه لی ،
(سرمایه مالک .

سرمایه سز { ص . سرمایه سی او .
میان ، کبضاعه .

سرمایه سزلیک { ص . سرمایه و
بضاعه فقدنی .

سرمایه لی { سرمایه سی اولان ،
سرمایه و بضاعه مالک .

سرمد { سذ . عر . ابدیت ، دیمو
(مت ، بقای دائمی .

سرمدی { ص . عر . : سرمدیه .
(ابدی ، دائمی ، باقی ،

زوالیز .

سر مست { ص . فا . سرخوش ،
(سکران ، بربک ،

سرخوشلقدن باشی آغرا لاشوب
لایق اولمش .

سر مستی { ص . سرخوشلق ،
(ایچمکدن ایلری کان

باش آغرا لینی .

سر مق { سذ . عر . قره یازی ،
(قوبون صارمشینی .

سر مک { قذ . ۱ . یانقی ، آچقی ،
(بسط ایتک : کلیمی

سرمک : نشاسته کونشه سرمک .
۲ . دوشمک ، یانقی : یانغی

سرمک . ۳ . یاتیرمق ، دوشور -
مک ، بره اورمق : میدان حربده

دشمنلری . سردی : بو تزله بتون
او خلقتی سردی . || ایسه اون

سرمک = واهی عذول درمیان
ایتک . || لشی سرمک = چوق

دوگوب اولوم درجه سته کتیرمک .
(ص . فا . (سر = اوج -

سر مو { مو = قیل) قیل اوچی ،
قیل قدر ، جزئی : (جمله منیه ده)

هیچ ، اصلا : امر کزدن سرمو
انحراف ایتدم .

سر مه { ص . سرمک فسیلی . فا :
(سرمک . = ص . سرلش ،

یابلیش ، منبسطه ، مبسوط .
(ص . فا . (تر . « سورمه » .

سر مه (دن) قاشه و کوزه سو -
رین سیاه بو یا کل .

سر مه دان { ص . فا . سر مه حقه .
(سی .

سرن { ص . مح . ۱ . عمومیتله اسطوار
(فی الشکل اوزون و قالین چام

کراسته سی . ۲ . اوزرینه مربع
یا کسکندر کشاد اولقی اوزره

دیگرکه و طندن تللیق و آرقو -
ری وضع اولنان آغاجلر . ۳ . سرن

اعمالنه یارایان کوکنار کراسته .

کیزی فکر و حال : سرائطیعت؛
سرائر خلقت . (اک زیادہ جمی
مستعملدر)

سریری (ص. عر. : سریره ط.
(فن طبک نجار و
عملیات خسته خانه سده و خسته
له بالتطبیق اجرا اولنان عملی
قسمته منسوب و متعلق. فر.
Clinique .

سریریات (سش. جر. عر. ط.
تخصیص فن طب اید
نلرک عملیات کورمه رینه و
مملرینک تحت نظارتده اوله رق
اجرای تطبیقاته کسب ممارسه
الثرینه مخصوص اولوق اوزره
طب مکتبته مربوط و عملی در
سخانه رینه قائم خسته خانه :

سریریات داخلیه = امراض داخلیه
تطبیقاته مخصوص خسته خانه؛
سریریات خارجیه = امراض خارجیه
تطبیقاته مخصوص اولانی : سر-
یریات درسی = ذکر اولنان خسته
خانه و یریلن عملی درس؛ سر-
یریات داخلیه معالی : سریریات
خارجیه معاونی. فر. Clinique .

سریرع (ص. عر. : سریره
(« سرعت » دن صد.)
چابوق، تیز، سرعتی : سریرع
حرکت سریره؛ سریرع الحركه =
چابوق حرکت لیدن : سریرع -
الزوال = چابوق زائل اولان ،
دوامسز .

سریرعاً (ح. عر. چابوق، سر-
عتله، عجله : سریرعاً
عزیمت، عودت ایتک .

سرین (ص. : نق. ساپرون، سا-
(وق (صووق) ، ساومق
(صاومق، کچک) (آزونوق،

صیحاقل اولمیان، لطیف و خوشه
کیدجک صورت و درجه ده
صووق : بوکون هوا سرین .
= س. خفیف و لطیف صو-
ووق، برودت لطیفه و خفیفه،
آز صووق و لطیف هوا : صباح
سرینده .

سرینلکم (فت. آز و لطیف
صورته صووق .
نق، تازه لکم، طراوت و یرمک،
سرینلشمک (فل. با : سر-
ینلک .

سرینلک (س. آز و لطیف صو-
وق، صووقجه و لطیف
هوا : بوکون بر سرینلک حس
ایدیورم : هوانک سرینلکی : افشام
سرینلکنده .

سرینلکم (فل. و :

سرینلکم (فل. آز و لطیف
صورته صووق
اولق، خفیف صورته صووق :
هوا اولدقجه سرینلدی، سر-
ینلندی .

سریروم (س. : لا Cerium)
کیمی. نادراً بعض معا-
دلک ترکیباتنده بولنان بر جسم
بسیط معدنی .

سریره (سش. عر. : سرایا . ۱ .
دشمن اوزرینه سوق او-
لنان و بشیوز نفری تجاوز ایتین
سوار ی بولوک : مئوته غرامسده
روملره قارشی سوق اولنان
سریره مسلمین . ۲ . جاریه او-
طهلق .

سریره (ص. ضمیر شخصینک جمع محلا
(طای اولوب، « سن » ضمیر
ینک جمعیدر : سر، سزک، سره،

سزی : سزجه، سزکله، سزک
ایچون، سزک کبی، سزیز = سز
اولدیفکر حالد .

سز (د. سینک کسره سی ماقبلک
(حرکت سینک کوره انجیه ویا
قالین اوقونور.) فقدان و سلب
و تفری بیان ایدوب التحاق ایتد.
یکی اسمله برابر بر صفت تشکیل
ایدر، بی. نا : طاسز = طادی
اولمیان، باشسز = باشی اولمیان؛
تربیه سز = تربیه سی اولمیان، تر-
یه دن محروم؛ دیلسز = دیلی یعنی
نطق اولمیان، ابکم. مقابلی :
لی : تربیه لی. = حجه. یننه
فقدان و انسلا ب بیان ایدوب
آنحق التحاق ایتدیکی اسمله بر
صفت مرکبه تشکیل ایتیه رک ایکی
کله نک بهری استقلاتی محافظه
ایدر : بنسز کیمیک : قاتیق سز
آنک بنز. مقابلی : ایله : قاتیقله.
(بولفتک شو ایکی صورقی آره.
سندنه کی فرق نظر اهمیتدن
دور طوعاملی. برنجینک ادات
مصهریت آلوب اینکیچینک
آله مامسی ده آره لرنده کی اسباب
فرق جمله سندندر. مثلاً : دیلسز-
لاک، تربیه سزک دیلوب، بنسز-
لاک : قاتیق سزلی دینلن.)

سز (ص. فا. و :

سزوار (ص. فا. لایق، مناس-
سب، شایسته، شایان،
یاراشیر، چسبان : کندیسنه
علامه دینسه سزادر : او آدم
سزوار لطف و عاطفتدر .

سزوار (س. فا. لیاقت،
(لایق و متناسب و

چسبان اوله : سزاواریء اطف
و عاغلتری .

سَز دِر مَك { فت. طولایسیله
آکلامتی، حس
ابتدیر مک : خرسرل سزدرمه دن
قاصه دن پاره بی چاشلر .

سَز لَك { ض. ضمیر شخصیک جمع
مخاطبینک مضای البیدر .
سَز لَك دَر، سَز لَك دِر : بو کتاب
سَز لَك میدر؟ - اوْت سَز کدر؟
سَز کله برابر، سَز ک کی .

سَز گِی { ض. مالکیت بیان
ایدن ضمیر منفصلک
جمع مخاطبیدر . مالکک جمع و
ملوکک مفرد اولدیغنی کو ستروب
ملوککده جمع اولسی قصد او .
لورسه «لر» ادات جمعی علاوه
اولور : سنگکی، سنگکیلر :
سز سکی، سز سکیلر .

سَز گِی { س. طولایسیله آکلامه،
درک، سزیش .

سَز لَق { د. و :

سَز لَك { د. سلب وفدانه برابر
مصدریت بیان ایدر
ادات اولوب، برنجینی ثقیل و
ایکخیسی خفیف هجالی کله لرده
و «سز» اداتک یالکز برنجی
معتاسنده اولور : اویقوسزاق،
ایدیزلک .

سَز لَك { ج. طولایسیله آکلا.
شقی، حس اولفق :
او قدر قالین باغک اوستندن
سس سزیه مر .

سَز مَك { فت. طولایسیله وضماً
آکلامق، خفیف صو-
رتده حس ایتک : صاغ بوکر-
مده برصانجی سزبورم : کندسی

بر شی - سولیدسه ده درسه
دوام ایتیه جکی سزدم .

سَز مه { س. طولایسیله آکلامه،
حس، درک، سزیش .
سَز مَك { فل. آکلا یوب سس
چیقارماق .

سَز ف { س. منظر آغاجی، طبیه لق
منظاری ویرن میشه نوعی .
سَز یش { س. سز مه، درک،
سزیش { حس .

سَس { س. ۱. قولاهه کان صدا،
آواز، بانک : طباخه سی،
طاول سی . ۲. انسان و یا
حیوان آغزندن چیقان صدا،
صوت : کوزل سی واردر؛
قوش سی . ۳. کورلدی، پا-
تیردی، شئه : سس صدایوقدر .
|| سس چیقارمق = سولک،
لقردی ایتک : سس چیقارمدی =

برشی سولیدی، سکوت ایدی .
|| سس چیقمق = خبر ظهور
ایتک . || سسی چیقمق = سولک :
اونک هیچ سسی چیقیمور . || سس

قوبمق = کورلدی اولق . || سس
کسَمک = کورلدی منقطع اولق .
|| سسی کسَمک = سوزی قطع
ایتک، صوصق . || سس ویرمک =
۱. چاغرا نه جواب ویرمک :
ایشید یورده سس ویرمور . ۲.

چاغرمق : شورادن سس
ویرک بری کلین . || سسله =
باغردوق، جهراً : سسله اوقومق .
|| سس کوشک، سولوک :
سست پیمان = عهد و پمانی
کوشک .

سَسْتَرَه { س. ر. [ستاره]
۱. اتمکچیلرک خور
تکته سته باییشان خورلری

تیزلکه مخصوص آلتری . ۲.
مراغوزلقده تخته بی قازیمقه
مخصوص آلت .

سَس سِر { ص. ۱. صداسی او-
سَس سِر { میان، صوت و صدا
چیقار میان : ۲. کورلدی
ایتین، ساکن، ساکت : سسر
آدمدر . = ح. کورلدی
ایتمکسرن، سسی ایشیدلیه رک :
سسر صداسز ایش کوربور .

سَس لَك { یاسله مک، فل. دیکه.
مک، قولاق ویرمک .

سَس لَك { فل. ۱. چاغرمق : شو-
رادن سسلن بری
کلین . ۲. چاغرا نه جواب ویر-
مک، افتدم، بوراده ی، کبی بز
سوزله ایشیدیکنی آکلامق :
ایشید یورده سانیور .

سَس لَق { ص. ۱. سس وصداسی
الوان، سسی چیقان .
۲. کورلدیلی، کورلدیسی چوق :
سسی بر ردر .

سَطَح { سذ. عر. ج. سطوح.
۱. برشیک طیش طرفی،
یوز : سطح ارض = بر یوزی،
روی زمین : سطح دریا = دکر
یوزی، دیکرک اوستی . ۲. برشیک
پک اوستدن و خارجاً کورین
جهتی، یعنی اولیان یوزی، صورت
ظاهره . ۳. س. [هندسه ده]
طول و عرضی اولوب عقی او-
لیان شکل که، خط بر چوق
نقطه لک تماسندن وجم ایه
بر چوق سطح لک تماسندن
وجوده کلیدیک کبی بو دخی
بر چوق خط لک عرضاً تماسندن
متشکلدر : سطح افق، سطح عمودی،

سطح مستوی، سطح منحنی، سطح
مستدیر و سازه.

سطحاً { ح. عر. یا لکن طیش
یوزندن، آتیق طیش
یوزی اعتبارله، اوستندن،
ایچدن ودریکدن اولیره رق : بر
جسمی سطحاً اولچک .

سطحی { ص. عر. ذ. : سطحیه . ۱.
طیش یوزه منسوب و
متعلق : کره ارضک شکل
سطحیسی، صورت سطحیه سی :
مساحة سطحیه . ۲. پک اوستدن و
تعمیقزل اولان، جزئی، اوستون
کور : او فندهکی معلوماتی پک
سطحیدر، برطاق معلومات سطحیه
الله اکثفا ایتشدور .

سطحیاً { ح. عر. ۱. طیش یوز.
دن، خارجاً، اوستندن :
سطحاً مساحة ایتک . ۲. تعمیق
ایتمکسرن، اوستندن، جزئی :
هرشیدن بر آز اوقومش ایسه ده
جمله سی سطحی اوکرتمشدور .

سطحیجه { ص. ح. طیش یوزدن
و تعمیقسز، جزئیجه :
طبدن سطحیجه بر معلوماتی
واردور .

سطر { سذ. عر. ج. : سطور .
سطر یازی صره سی : بر سطر
یازمق : اون بش سطری حاوی
صحیفه . || سطر باشی = فقره
باشی که اوندن اولکی فقره تک
یاریم قالان صوک سطری برا .
غیلوب باشدن سطر باشلانیر
و فقره تک بوا یک سطری بر آز
ایچریدن باشلار .

سطرنج { وغلطی : سطرنج . سذ.
(عر. فا. « صدرنج »
دن) ۱. معروف اویون که طامه

تخته سی کی خانه لره منقسم بر
تخته ده اویانیلیر : سطرنج اویون،
تخته سی . ۲. سطرنج تخته سی کی
خانه لره منقسم شکل . = ص. بو
شکلده اولان : سطرنج باصمه .
سطرنجی { ص. سطرنج شکلده
رنکاری اولان :
سطرنجی باصمه .

سطوت { سذ. عر. بری اوزرینه
شدت و قوتله صیغرامه،
بطش، صوت : عکسک سطوتی
قارشیسندن ثبات ایده مدی .
— عربی ترکیبایده « سطوه »
صورتنده قوللانیلیر .

سطوح { سذ. ج. عر. فد :
سطح : با : سطح .
سطور { سذ. ج. عر. فد :
سطر : با : سطر .

سعادت { سذ. عر. (عربی تر .
کیبایده : سعاده)
بختیاراق، مسعودیت، مبارکک،
موتلیاق : نه سعادت ! سعادت
دنویه، سعادت اخرویة . || باب
سعادت، باب السعاده = مابین
هایون قیوسی، باب هایون .
|| وقت سعادت، زمان سعادت =
فخر کائنات (صلح) افندمرک
بر حیات بولندقلری مبارک زمان .
|| سعادتله = مفارقت ایدنلره
وتلهم انصار لادق دینلره ایراد
اونور دعا و تحیه تعبیر یدر .
|| دار السعاده الشریفه آغایی =
سرای هایون ملوکانه ده برماو .
ربت جلیله و مخصوصه صاحبی
اولان ذات . || در سعادت =
پایتخت دولت علیه عثمانیه .

سعادتخانه { سذ. فا. تعظی قصد
اولنسان و یا ذاتاً

معزز بولنان بر ذاتک خانه سته
اطلاق اولنور، داوخانه .

سعادتلی { سذ. اتق. ص. ۱. بختیار،
سعادتلی مسعود . ۲. از رتبه
اولی ایله روم ابلی بکارکی و میر
میران و فریق و میرلوا رتبه لرنده
بولنانلره و بریان عنواندر .

سعادتمند { ص. فا. سعادتلی،
سعادت .

سعال { سذ. عر. ط. اوکسوروک ؛
سعال سعال دیک = بونماجه
اوکسوروک .

سعی { سذ. عر. لسان عوامده
سعی زات دینلن نبات . || سعی
بری = ککیک اوقی .

سعد { سذ. عر. ۱. بختیاراق،
سعد قوتلیاق، مبارکک اوغور .
۲. اوغور کترین شی، منجملرک
زعمنجه یمن و اوغور عد اولنان
شی : سعد اکبر = مشتری سیاه
ره سی : سعد اصغر = زهره
سیاره سی . — طالع سعد و سال
سعد کی تعبیرلده « سعد »
لغتی قوتلو و مبارک مناسیله
صفت عد ایدنلر وار ایسه ده،
بوکله صفت اولهمیه چفشدن،
هر نه قدر وصف بالمصدر قاعده .
سیده وارا ایسه ده، بوکی تعبیرلده
اضافه مثلا اوغور طامی و
اوغور سته سی معناسی و یرمک
دها مناسیدر .

سعداء { صذ. ج. عر. فد : سدید .
سعداء : با : سدید .

سعدین { سذ. آ. عر. منجملر
عندنده اوغور عد اولنان
مشتری ایله زهره سیاره لری .

سعر { سذ. عر. ج. اسمار. مأ.
سعر کولات و سائر احتیاجات

واو-ننده بك بن يابني. || سفره
طافی = چتال، قاشیق، بیجاق،
طابق و سائر سفره به و بك بك
لازم اولان شیئر. || سفره
آرقداشی = بر سفره ده بك بین
افرادك بهری.

سفره جی } بر قوناق و بیوک
داغده و جمیتلرده
سفره ویتک خدمتلی کورن
خدمتی : دوکون سفره جیلری.
سفره جیللی } س. سفره خدمتی
کورن خدمتی
وظیفه سی و صفی : سفره جیللی
ایدیور : اونک اذن سفره .
جیللیده کایر .

سَفَرِي } حص. عربی : سفریہ :
۱. بولچلہ متعلق ویا
مخصوص : سفری قیافت؛ تداء
رکات سفریہ ۲. ع. محاربہ حالانہ
منسوب ومتعلق، عسکرک سفر
بر اولسنہ مخصوص، حضری
مقابلی : حال سفریہ بولسان
دوک، عسکرک : ترتیب سفری =
سفر برلک و حرب زمانی ترتیبی؛
نظامنامہ سفری؛ خدمت سفریہ =
سفر بر بولسان عسکرک خدمتی.
۳. ف. اوروج و نماز کی بعض
تکالیف شرعیہ تک تخفیفی اقتضا
استدرن بولجاتی حالانہ متعلق.

سفسطه { سن. مر. (پو. م.)
[pistax] ظاهرأ
قواعد منطق و قیاس و برهانہ
مطابق اولو بدہ حقیقتہ باطل
دعوی، محضاً خصمی الزام ایچون
حقیقت سوسی و برلش قیاسات
کاذبہ : بر طاقم سفسطہ لہ بنی
قائد رمفہ جالبشوردی .

دولتک سفر بړلک خالنده، حال
سفر بريد، قوه بريهي شوقدر
بيکه باغدر؛ سفر بړلک خالنده،
حال سفر بريد بولنان عسکر؛
سفر بړلک نظامنامه سي؛ ترتيب
سفر بري.

سَفَرُ جَلْ } سَفَرٌ عَرَبِيٌّ : سَفَارَجُ .
 آيَهُ .
 سَفَرُ لِكَ } ص . ١ . سِيَاخَتُهُ وَ يَوْ .
 لِيلَتُهُ مَخْصُوصٌ . ٢ .
 حَرْبُهُ مُتَعَلِقٌ . ٣ . دَفْعُهُ لِقَا : بُو .
 سَفَرُ لِكَ بُو دَرُ كَا فِ = بُو دَفْعُهُ لِقَا .
 = سَفَرُ حَرْبِكَ وَ قَتِي ، حَرْبُهُ حَالِي .
 سَفَرُ لِكَ } فُلٌ . حَرْبُهُ كَيْفِيَّةٌ ،
 سَفَرُ أَمَّاكُ .

سفرلی } حاربده بولماق اوزره
بولجايق ایدن : فلان اوجاق طا
قى سفرلى اولدير؛ سفرلى
قوغوشى.

سفره { س.ع.م. } (تر. زبازدی)
سفره { س.ف.ا. } ۸. باشلیقه
یوللیقهده قولانیلان مشین و
سائزده دن دائروی بر یاییکه
کنارلرینده بولسان حلقه ویا
دلیکله کیرمیش بر غیطانه طو.
پلانیوب یره آجلدقهده اوسته
اتمک و عک قونور : سفره یی
آچق، یایق، ۲. اوزرینده تمک
یتن سینی ویا ماصه، ترازه :
سفره قورلدی؛ عکال سفره یه
قوندی؛ آلافرانجه سفره طاقی.

۳. مچ. طعام، يک، خوان :
او آدمک سفره سی داغما آجیقدر.
۴. دبر، مقعد، اونوراق یری.
|| سفره باشنه مچک = یک یک
اوزره سفره به اونورومق. || سفره
یری = یک ترازه سنه اورتکلری

تر. دفعه، کرده، نوبت: پو
سفر عفو ایتمدم بردها یا پیسک؛
کراسنه طاشیان آزابله کونده
قاج سفر ایدرلر؟ || -فرطاسی =
یولیقلده عسک طاشیفه و صحن
یرینه قولانیلان قابل طاقی که
بربرلری اوزیرینه قونورق باغلا.
مغله بر قولبله بردن قالدیریلیر.
|| سفر طاقی = یولیقلده لازم
یتاق وسائر طاقلری. || ج. سفره
قابلیت = بر سفینه نك حمله قو.
نطراتوسنی عقد ایتمدن اول اهل
خیزه طرفندن مضبطه ایله تصدیق
اولان قابلیت.

سنفر { سنڌ. عرب. ح: اسفار. ۱.
سنفر { کتاب، یازمش شی، نامه.
۲. کتاب جلدی و یا فصلی و علی.
الخصوص توراتی ترکیب ایدن
کتب خمسہ نک بهزی: اسفار
تورات.

سفرِ اَ : سَـذ. ج. ع.ر. فد :
سفرِ ب : سفر. با : سفر.
سفرِ بَ : ص. فاء. (ع.ر) سفر = م.
سفرِ بَر : فاء. بردن = آلتی : حربہ

سوق اولئمش ویا اولئقی اوزره
حاضر لائمش (عسکر) : دیگر بر
دولتله محاربہ ایتمکده بولئان
ویا محاربہ ایتمک اوزره حاضر.
لائمش اولان (دوت) : فلاں
دوت اردوسی سفر بر حاتہ
قودی : سفر بر بولئان عسکر.
اردو.

سَفَر بَرَك { س. و :
سَفَر بَرِي { س. ف. ا. حرب ايتكده
ايتك اوزره حاضر لائمش اولان
دولت و عسكرك حالي : فلان

سَفْسَطَه جی { ص. سَفْسَطَه
قبیلان صورتا
منطقه مطابق حقیقتده کاذب
قیاس-لرله خصی الزام ایدوب
حق قرائن ایستین آدم: براق
شونی سفسطه چینک بریدر .

سَفْسَطَه لَامَق { فل. خصی
سفسطه لامق { الزام مقصدیه
بالاندن بر طاقم قیاسات ورا-
هین منطقه به توسل اتمک :
آرتق سفسطه لامفه باشلادیقی
آکلا بنجه مباحثه سندن ال
چکدم .

سَفْسَطَه لای { ص. سفسطه ایله یعنی
سفسطه لای ظاهر آقاعده به
مطابق کورین قیاسات ورا-
هین کاذبه ایله مزوج : سفسطه
سوزلر، مباحثه .

سَفْط { سذ. جر. : اسفاط.
سفت . ۱. سبت . ۲. ثا .
بالیق و آجاج پولی، خرف .

سَفْک { سذ. جر. : دوکه، آقیقه:
سفک { سفک دماه = قان دوکه،
خونریزاک . (یا لکز بو تمبیره
مستمهلدر .)

سَفْله { صذ. جر. : فد: سافل.
سفله { با : سادل . (« سفله »
غلطدر .)

سَفْله { صذ. جر. : اصلی جم
سفله { اولوب، مفرد کی ده قوللا
تیلیر . — سینک ضمه غلطدر .
آلحاق، دون، فرومایه و تربیه
سز آدم .

سَفْلی { ص. جر. : سَفْلیه .
سَفْلی { ۱. آشاغیده بولنان،
تختانی، زیرین، آشاغیکی، علوی
مقابلی : طرف سفلی، جهت
سفلیه . ۲. آلحاق، دون، فرو-

مایه، پایاخی، قیتیز و اعتبارسز:
پک سفلی بر آدمدر . ۳. قیافتی
پک پزمرده و حالی پریشان :
کندیستی پک سفلی بر خالده
کوردم: اوستی باشی پک سفلی.
۴. ه. کره ارض ایله شمس
آردسده بولان قطارد وزهره
سیاره لر نه اطلاق اولنور : کور.
کب سفلی. مقابلی: علوی.

سَفْلی { صذ. جر. : ذ: اسفل. با :
سَفْلی { اسفل .
سَفْلیات { ش. جر. : عر. آلحاق
دودون شینلر .

سَفْلیت { ش. جر. : ۱. آشا-
غیق، شاعیده بولنان
شینک حال و موقی . ۲. آلجا-
ققی، دونلق، فرومایه لک،
عادیلک . ۳. پزمرده قیافت،
پریشان حال .

سَفْلی { ش. جر. : فد: سفینه.
سفن { با : سفینه . { سفاتی دخی
کلیر . }

سَفْوف { سذ. جر. : ط. توز حا-
سَفْوف { لنده علاج، توز اوله
رق بوتیلان علاج .

سَفْهَاء { صذ. جر. : فد: سفیه.
سَفْهَاء { با : سفیه .
سَفْید { صذ. قا. آق، بیاض،
سَفْید { ابيض : بحر سفید = آق
دکیز [سفید کی] .

سَفْیداج { سذ. قا. اوستویج .

سَفْیر { سذ. جر. : سَفْیراء .
سَفْیر { « سفارت » دن صذ. {
ایلمچی : سفیر کبیر = بیوک ایلمچی.
سَفْیل { صذ. { « سفالت » دن
سَفْیل { صذ. کتیریلرک لسانمز-
ده چوق مستعمل ایسه ده،

عریده مسعود اولیوب، بو
ماده دن. سافل، سفل، اسفل
وسفلی صفتلری قوللایلیر . {
سفالت چکن، ضرورت و قتر
و احتیاج اینجده یا شایان : سفیل
وسرکردان اولش .

سَفْیه { ش. جر. : سفاتی،
سَفْیه { سفن، کبی، کشتی : سفینه
تجاریه، سفینه حربیه، سفاتی
تجاریه، سفن حربیه . || سفینه
امینی = کینک امور انضباطیه
سه مأمور آدم . || مح. مباحث
مختلفه فی جامع کتاب : سفینه
راغب: سفینه الشراء .

سَفْیه { صذ. جر. : ذ: سفیه، مالی
سَفْیه { حسن اداره به مقتدر
اولیوب ذوق واکنجه و خو-
واردلقده بین و بیهوده یره
اسراف و اتلاف ایدن : سفیه
بر اوغلی قالب مال موروثی
آز مدت ظرفنده اتلاف
ابتدی .

سَفْیه { سذ. جر. : « سقی » دن
سَفْیه { سبی . { قربه ایله آرقده و
یا حیوانله صوطاشیان آرم، سقا
صوبی = سقالت قربه ایله چشمه دن
طاشیدینی صوب: سقا بیکیری-
« صوبی » دن فرقی وارددر-
با : صوبی . { سقا قوشی = بر
جنس سرجه .

سَقَام { سذ. جر. : سقام-
سَقَام { مرض، خسته ق، علت .

سَقَامَت { صذ. { مصدره تام
سَقَامَت { مصدریت الحاق او-
لنه میه جفندن عربی اولیوب
لسانمزک تصرفات عنیده سندنور . {
بوزوقی، نقصانلق، سقالت،
یا کلشیشاق : بولنک سقامتی

ظاهر در؛ ربط كلامده، تركيده
سقامت واردر.

سَقَر { سذ. عر. جهنم، طامو،
سقر } دوزخ.

سَقَط { سذ. عر. ج. اسقاط.
۱. بر شيك دوشوك و

ايشه ياراماز قىمى. ۲. كوتى
وفائده سز شى. ۳. ياكليش،

خطا، نقصان، سهو، بوعبارمهده،
بوحسابده سقط واردر. = ص.

تر. ۱. اعضاى بدنندن برى ناقص
ومعلول اولان، غليل: سقط

بر آدم؛ النذن، آياغندن، كوزندن
سقطدر. ۲. ناقص و عليل

(عضو): بو آدمك الى، آياغى
كوزى سقطدر؛ قليجه اوروب

الينى سقط اينديله. ۳. خطلى،
ناقص، طوغرى اوليان، ياكليش:

بو سوز سقطدر؛ سقط ايش
ايشله.

سَقَط { سذ. عر. ط. ناتمام ويا
سقط } تمام اوله رق والده سنك

رحندن اولى دوشن چوجق.
|| سقط الزند = چاقاغك چيقار.

دينى قيقيلم. — مشهور ابو.
الملا المعريك ديوانى شرحك

عنوانيدر.

سَقَطَات { سذ. ج. عز. (فد:
سقطه لساخترده غير

مستملدر.) دوشوك يرل،
قصورل، نقصانلر.

سَقَطَرَه { سذ. م. بن ساحيله
سقطره } آفريقا ساحلى آره.

سند اهلاليى مسلم وعرب
بيوجك بر جزيره اولوب صارى

صبرينك نفاسيله مشهوردر.
سَقَطَامَق { فذ. ۱. برينك بر

كنديسى عليل وائيلز ايتك:
بيماره ي آياغندن سقطلادى:

زوالينك آياغى سقطلادى. ۲.
بوزمق، ياكليش ايتك، در.

ستاكينه خلل كتيرمك: مجلد
كنارلرني چوق كسوب كتابى

سقطلادى؛ اوكله يي چيقارمله
عباره يي سقطلاديكر.

سَقَطَاتَمَق { فل. ۱. برينك بر
سقطلاتمق } عضوى ويا عضوك

كنديسى عليل وائيلز اولق:
او آدم كوزندن سقطلاندى،

كوزى سقطلاندى. ۲. قصورلى
وياكليش اولق: اوسته ياغور

طاملامله اثواب، كتاب سقطلا.
ندى؛ آلتى اوسته كتيرلمكه

عباره سقطلانمشدر.

سَقَطَق { سذ. ۱. بر آدمك بر
سقطق } عضوى ويا عضوك

كنديسى عليل وائيلز اولقى:
بو آدمك، بو كوزك سقطلنى بللى

اوليور. ۲. نقصان، قصور،
ياكليشلى، خطا: بوعبارمهك،

بو ايشك، بو قاشك سقطلنى.

سَقَف { سذ. عر. ج. سفوف.
سقف } چاقى، طام. (تراجه كپى

دوز اولاننه سطح ديرلر.)

سَقَم { سذ. عر. ج. اسقام، سقام.
سقم } ايله مترادفدر. با. سقام.

سَقْمُونِيَا { سذ. عر. (بو. $\mu\omega\omega\gamma$)
سقمونيا } ط. مهمل

كپى قوللاييلان بر نبات، بيك
كوز اوقى، اينجه محمود.

سَقْمَقُور { سذ. عر. (يونانين)
سقمقور } ۱. مصرده ياشار بر

جنس كرتككه، قوم كرتككهسى.
۲. بوحيوايك دريسنه مشابه

اوله رق كوزل برجنس توليندهك
صارغى اولور.

سَقُوط { سذ. عر. ۱. دوشمه،
سقوط } آشاغى اينجه، هبوط،

نزول: بر حجر سمايك سقطلى.
۲. صارقه، اغضاء داخله بد.

نذن برينك بولنديقى محل
طبيعيسندن آشاغى به قايمهسى:

سقوط اخشاء، سقوط مهبل.
۳. بر آدمك موقع اقتداردن

دوشمهسى، مقامى فوت ايتمهسى:
بيمارك آلماننه باش وكالتندن

سقوطلى. ۴. چوجقك ناتمام ويا
اولى اوله رق رحندن دوشمهسى:

سقوط جنين. ۵. ياپراقرك
دوكلى: سقوط اوراق.

سَقُوف { سذ. ج. عر. فد:
سقف } سقف. با. سقف.

سَقَى { سذ. عر. ۱. انسانه ويا
سقى } حيواناته صو وساير اينجه.

جك شى ورمه، صووارمه:
تنشه لبانى، حيواناتى سقى ايتك.

۲. صولامه، صو قوپورمه ويا
دوكه. اروا: تارلايى، باغچه يي

سقى ايتك. || سقى معادن =
معدنلره صو ورمه.

سَقِيم { صذ. عر. ذ. سقيم. (سقا.
سقيم } مت « دن صش.) ۱.

خسته، مريض، عليل. ۲.
طوغرى اوليان، ياكليش،

خطاى: تقيير سقيم، عباده سقيم،
فكر سقيم. ۳. روايتى صحيح و

صاغلام اوليان، (حديث).
سَقِك { سذ. فا. كوك، ايت،

سك } فل. (سبك كسرهسى
سك } ماقبلنه كوره خفيف ويا

ثقال اوقونور. — خطاب علامتى

سَكْر كَشَمَك { فل. آرد بی
چاق ویا نادر اولقی. مکان ویا

زمانجه آره اقلی اولقی: شو
آغاحلر چوق. سگر کاشدی:
مشافرلر من پاك سگر کاشدی.

سَكْر كَلِك { فل. آره اقلی
وآجیق اولاه:

دیشلرك، آغاجلرك سگر کاشکی.
۲. برشیک آرده چوق وقت
یکه رك وقوعی، ندرت: یاغورك
سگر کاشکی.

سَكْر لَمَك { فل. سگر کاشك.
با: سگر کاشمك.

سَكْر مَك { فل. آرز اوینامق،
سگر مَك { قیلداق، سیکر
غیر اختیاری و خفیف صورته
اوینامق: کوزم سگریور.

سَكْر مَه { فل. آرز و غیر اختیاری
سگر مه { اوینامه، خُجْان:
کوز سگر مهی.

سَكْر { عد. بدی الهه طقوز آره.
سَكْر { سندگی عدد که ایکی کره
دوتله مساویدر، ثمان. ۸:
سَكْر کون اوز سکر ۱۸: سکرده
بر = ثمن.

سَكْر { فل. اکسردلری ماقبلنه
سَكْر { کوره خفیف ویا قلیل
اوقونور ایتمک مصدر غیر
مستعملندن فعل اسنادی مضار.
عذک جمع مخاطبیدر: سز سکر.
-- استفهامی: میسکر: ومنفیسی:
دکاسکر اولور.

سَكْر { عد. هر برینه ویا هر
سَكْر { دفعه سنده سکر اوله.
رق: آغچه بی تقیم ابتدیلر
سکر ایرا دوشدی: درکاری
سکرز، سکرزدن آراه لره
یوکلندک.

سَكْر لَك { ص. ۱. سکر جزیدن
مرکب ویا سکر قسمی

حای، مثن. ۲. سکر غروش،
باره وسائره قیمتده اولان:
سکرلک قاش. ۳. سکر آرشین،
قاریش وسائره بوینده یاخود
سکر اوقه وسائره آغرافنده:
سکرلک دیرک، سکرلک قوزی.

۴. سکر یاشنده: سکرلک بر
چوق. = س. سکر غروش
وسائره قیمتده سکه حقیقه ویا
اعتباریه، سکر غروشلق مبلغ:
بوکا بر سکرلک ویریم.

سَكْر لُ { ص. سکر بلك وسا.
سَكْر لُ { رده بی حای، سکر
حرف یا گوشه یاخود ضلع و
سائره سی اولان، ثمانی. = س.
استامبیل کاغذینک سکر بککلیسی:
ماچه لک سکر ایسی.

سَكْر نَجِی { عد. سکر درجه سنده
سکر نجی { اولان. یدنجیدن
صکرده کان، ثمان. هشم: سکر.
نجی کون، سکر نجی باب: اوز
سکر نجی.

سَكْسَان { عد. تلفظی: سکسن
سَكْسَان { سکر دمه اون، ثمان.
نین، ۸۰: سکسان کونده دور
عالم؛ یوز سکسان ۱۸۰.

سَكْسَانَت { س. (فر. Sextant)
افق و عمودی زاویه.
لری مساحه به مخصوص ۱۲۰
درجه لک قوس درجاتی محتوی
آت.

سَكْسَار { عد. (سکسن) هر بر.
سَكْسَار { ینه ویا هر دفعه سنده
سکسان: آغچه بی تقیم ابتد.
کرنده سکسار غروش دو.
شدی: بکا اولان بورجی هفته.

ده سکسار غروشندن اودیه.
جکدر.

سَكْسَانَلِك { ص. (سکسنک) ۱.
سکسان قسمن
مرکب. ۲. سکسان غروش و
سائره قیمتده اولان: سکسانک
قاش. ۳. سکسان یاشنده:
سکسانک بر اختیار.

سَكْسَانِجِی { عد. سکسان در.
سکساننجی { جه سنده اولان:
سکسانجی کون.

سَكْسَك { س. بر نوع طوغان.

سَكْمَك { فل. ۱. بر آتاق اوزره
سکمه { صیغیرایوب آتلامتی.
۲. خفت مزاجله قوشه رق
کینک.

سَكْمَن { س. اصلی: سکبان، با:
سکمن { سکبان.

سَكْمَه { س. ۱. بر آتاق اوزره
سکمه { صیغیرایوب آتلامه.
۲. خفت مزاجله قوشه.

سَكْنَات { س. ج. عر. { فد:
سکنا { سکنه لسانزه غیر
مستعملدر. { طورمه، طوریش،
قیمتده آتامه، حرکات مقابلی: حر.
کات و سکنا تنده قاعده ادبه
رغایت ایدر.

سَكْنَه { س. ج. عر. فد: سا.
سکنه { کن. با: ساکن.

سَكْنِی { س. ج. عر. اتوریلان،
سکنی { اقامت اولان بر، مقام،
محل، مکان، منزل، مسکن، قو.
ناق: سکنا سی یوقدر: برسکنی
تدارکنه مجبور در. -- غلط
اوله رق مصدر کی دخی اعتبار
اولوب: قابل سکنی دینلیر، که
قابل اسکان ویا سکنی اتخاذ

اولنجه مستعد ديمكدر : بو او
قابل سكوني دكلدر = اينجنده
اوتوريله جق حالده دكلدر .

سكو { س. با : سكي .

سكوت { سذ. عر. صوصمه، لقر.
دي - سويلمه : سكوت
ايتك : سكوت ديردردن ايدير؛
الزام سكوت ايتك = بالالزام
سويلمه مك : سكوتله پكيرمك =
جواب و برمه مك .

سكوتي { ص. عر. صوصمعي سور،
چوق لقردي سريلز،
آز سويلك طيپينده مركوز
اولان : سكوتي آدمدر .

سكود { س. با : سوكوت .

سكون { سذ. عر. ۱. طورمه،
حركت ائتمه، قيلملا.
نمامه : ماكينه حركت ايتيوب
سكون حالنده ابدى. ۲. آرام،
راحت، اسايش، اضطرابزلق؛
تلاشدن صكره برآز سكون
بولدى. ۳. طورغوئلق، راكده.
لك : هواده بر سكون وار
ايدى : دكيز سكون اوزره
ايدى. ۴. دينه، طورمه، منقطع
اوله : ياغمور سكون بولدى؛
ناله و فريادى آيجق كيجه

باريسى سكون بولدى. ۵. د.
بر حرفك متحرك اولماسى،
حركه مقابلى، جزم، ساكن حالى :

سكون زا ايله جزم اوقونور .

سكوت { س. (مصدرة تاه
مصدريت الحباثه
حاجت اولديفنندن، عربى او.
ليوب، اوئديرمه بر لغتدر.]
۱. طورغوئلق، ركود، دكيز

هوا سكوت بولدى. ۲. آرام،
اسايش، راحت : حدى، صيتمه
كجوب براز سكوت پيدا ايتدى.
۳. دينه، طورمه، آزاله :
ياغمور، روركار سكوت بولدى؛
آغريلرى كسب سكوت ايتدى.
|| ج. منطقه سكوت = خط استوا
جوازنده كي بحر محيطده روز-
كار اسمين موقع، ليمانلق منطقه.

سكونتلى { س. ۱. ساكن،
راحت : كنديسى
اولدجه سكونتلى سكوردم .
۲. طورغون، راكده، حر-
كتمز : دكيز بك سكونتلى
ايدى .

سكوسترو { س. با : سقو-
ترو .

سكه { سذ. عر. ۱. مسكوكاته
و درهمله اوريلان تئما .
۲. ضرب اولنش آتجه : ضرب
سكه : سكه خالصه = خالص آلتين
ويا كوش آتجه : سكه مفشوشه
قاريشق آتجه، متاليك. ۳. دوز
سوراق ويا يول. || سكه الحديده
عرب ممالكنده دمير يوله وير-
يان اسمدر .

سكه { س. مولوى كلاهى .

سكه زن { س. فا. (عر. سكه =
آتجه. فا. زدن = اورمق]
مسكوكاتى ضرب ايدن اوسته .

سكه كن { س. فا. (عر. سكه =
آتجه. فا. كندن = حك
ايتك] مسكوكاتك قالى حك ايدن :
سر سكه كن .

سكى { س. ۱. دبرك آياقلى، كر.
سكى (سى طاشى. ۲. آتك آيا.

غنده كي بياض : صاغ آرت
آياغنده سكبى واردر .

سكيور { س. با : سيكيور .

سكين { سذ. عر. بيجاق. ذ.

سكينت { سذ. عر. و :

سكينه { سذ. عر. ۱. قرار، وا.
حت، سكوت، آرام .
۲. اطمنان قلب، جمعيت خاطر،
وئوق، اعتقاد. ۳. بنى اسرائيله
احسان اولنان بر معجزه كه
ناوتله كوديريلوب كنديلرنك
اطمناننى و دشملرنك دهشتنى
موحب اولورمش .

سل { س. (عر. سيل، دن .
-- سيل دخى يازيلير .]

ياغموردن بريكوب دره لرده
وايوق يولده موقتاً شده
آقان صو : سلاز آقدي، سل
كونوردى .

سل { سذ. عر. يواشجه چكمك،
صيرمق : سل شيف ايتك :

(هان يالكر بوتيمير مخصوصدر .)

سل { سذ. عر. ط. بين الوام
ورم ديتان علت مالهكك
اسم مخصوصيدر . بو علت بدلك
مختلف اعضاستنده ظهور ايند .

يكنندن، آق جكرده ظهور
ايدن اك عوميسنه « سل الزمه
غيرتلافة ظهور ايدنه » سل.
الفصه » وساره ديتلير .

سلاجقه { سذ. ج. سلجوقلر؛
سلاجقه ايرانى، سلا-

جقه روم .

سلاح { سذ. عر. ج. اسلحه.
سلاح (عرب آتلى، ياراق :

سلاح آتقی = تفک و طبایحه
 پوشاقتی؛ ترک سلاح ایتک = بر
 حربه نهایت و بر مک یا خود حرب
 اتمه مک ایچون سلاحی الذ بر
 قن؛ سلاحه صارلق، طاوور اقی =
 استعمال سلاح ایتک؛ سلاح
 بدست = سلاح الدہ اوله رق؛
 اسلحه جارحه = کدن سلاحر؛
 اسلحه ناریه = آتشلی سلاحر.
 [سلاحدار کی ترکیب ساندہ تخفیفاً
 الفی حذف اولور.]
 سلاح انداز [س. فا. (عر.)
 سلاح = م. فا.
 انداختن = آتقی] ۱. تفک ایلہ
 مسلح عسکر، افراد دن عسکر.
 ۲. سفائن حربیہ دم طاشه لک
 ایتموب، تفشکله مسلح اولدقلری
 حالده عسکرلک ایدن افراد
 بحریہ.
 سلاح اندازلق [س. تفک جیلک،
 سلاح انداز
 وظیفه سی ایفا ایدن افراد بریہ
 ویا بحریہ تک حال وصف و خدمتی.
 ۳. اسلحه عسکریه
 سلاحخانه [وضعنه مخصوص بنا
 و دیوی.
 سلاحدار [یاخود سلاحدار، س.
 اسکی وزرا و کبراک
 سلاحبرینی حفظ و اداره ایتکله
 مأمور آغا.
 سلاحدارلق [یاخود سلاحدارلق،
 س. وزرا و کبرا.
 دن برینک سلاحبرینی حفظ
 و اداره ایتکله مأمور آغانک
 صفت و مأموریتی.
 ۱. یاخود سلحشور.
 ۲. سلاحشور [س. ۱. سلاحله
 مسلح آدم، سلاح طاشیان آدم.

۲. جنگاور و حرب آزما آدم.
 ۳. طیره زاد کاندندن اولدق
 خدمت شاهاده بولان تفکیان.
 ۴. یاخود سلحشور.
 ۵. یاخود سلاحشور [لق. س. جنگا.
 ورلک. حرب آزما بی.
 ۶. یاخود بریق [فت. سلاح
 تساع ایتک.
 ۷. یاخود آتقی [یاراقا آتقی، سلاح
 طاقق، سلاحه صارلق.
 ۸. یاخود حلق [س. طبایحه ویناغان
 اسکی سلاحلری قومغه
 مخصوص مشیدن قات قات
 قوشاق.
 ۹. یاخود طاشیان،
 مسلح.
 ۱۰. یاخود سلاست
 سلاست [س. سہولت، سہل و
 روان افده، طلاقت؛ سلاست
 کلام؛ سلاستله یازمق، افاده
 ایتک.
 ۱۱. یاخود سلاستی
 سلاستی [س. سہل و روان؛
 سلاستی عبارہ، افاده.
 ۱۲. یاخود سلاسل
 سلاسل [س. سلسلہ، با؛ سلسلہ.
 ۱۳. یاخود سلاطین
 سلاطین [س. سلطان، با؛ سلطان.
 ۱۴. یاخود سلالہ
 سلالہ [س. ذریت، ذریت،
 اولاد و احفاد؛ سلالہ
 طاهرہ = ذریت پاک جناب نبوی؛
 سلالہ عثمانیان.
 ۱۵. یاخود سلام
 سلام [س. س. ع. ۱. صلح، سلم،
 اسایش. (بو معنا ایلہ
 «سلم» دہا مستملدر.] ۲.
 آفت و مخاطره دن بری و سالم
 اولہ، برائت، سلامت، صوک
 ای و خیری چیقمه. (بو معنا

ایلہ «سلامت» دہا مستملدر.]
 ۳. فنا و زوالدن سلاہ اولان
 حق تعالی ک اسماء حسنا سنددر:
 یا سلام! ۴. آشنائی، تحیہ،
 «سلامت اوستکزده اولسون!»
 مناسبله السلام عایک، عایکم
 دیرک دعا و آشنائی ایتہ سلام
 ویرمک؛ سلام آتی = «و عایکم
 السلام» دیرک قارشیان ایتک،
 جواب ویرمک؛ سلام کوندرمک =
 اوزافده بولان برینہ بئواسطہ
 آشنائی و تحیہ ایتک؛ سلام
 ایتک = کذا؛ فلان سزہ سلام
 ایدور؛ فلانہ بندن سلام ایدک.
 ۵. سلامہ طورمق = بچن بریوک
 ذاتہ حرمة آیاغہ قالقوب سلاہ.
 ۶. منی آلمغہ مویا بولمق. ۷. سلام
 طورمق = عسکر تفک ویا تلجی
 بر وضیت مخصوصہ ایلہ اوکده
 طونوب مافوقنی سلاملامق؛
 سلام طور؛ بونک قوماندہ سی.
 ۸. السلام عایکم، سلام عایکم =
 کلنک ایفا ایشدکی رسم تحیہ.
 ۹. و عایکم السلام = بو تحیہ تک
 جوابی. ۱۰. علیہ السلام = انبیاء
 عظام و بعضاً صحابہ کرام اسمی
 مبارک سی یاد اولندقدہ ایراد
 اولسان دعا تمبیردر؛ حضرت
 نوح علیہ السلام. ۱۱. والسلام =
 ایشته او قدر؛ مناسبله بحث
 نہایتندہ سولایر تغبیردر. ۱۲. دار
 السلام = ۱. جنت اعلا. ۲.
 و قتلہ بغداد شهری. ۱۳. مدینہ
 السلام = کذا بغداد شهری.

سلامت [س. ع. ۱. قصور
 و نقائص و عیویدن ویا
 امراض و عللدن سالم و بری

اوله، سالمك. ۲. امنیت، خوف
وانديشه دن بری اوله، امن،
امان: سلامت. چيقيق. ۳. ابي
صوك، ابي تتيجه، حسن انتها،
حاقبت خير: السلامة ورسين:
عاقبت سلامتی بولدی. ۴. قور-
تله. خلاص، رها، نجات: سلامت
بولدی: آرتق اوتغسی سلامت.
۵. غباره نك دوشوك وسقط
اولماسی، سقطلندن سالم و
طوغری اولسی: سلامت عباره.
۱۱. سلامت قانجه سی = طاقیلان
یردن استله یکی زمان قولایاقله
قورناریلان قانجه.

سلاملاشماق { فش. بربرینه سلام
آلوب ویرمك. سلام
كلنجه سلاملاشوروز.

سلاملاماق { فش. سلام ویرمك،
اصول عسكریه جه
سلاحه ویا طوب انداختیله
وسم سلامی ایفا ایتك: نوبت
بكین عسكری سلامدادی، كلن
سنانی سلاملاذیلر.

سلاملاماق { ۱. بیوك دائره
و قوناقلرك ارككلره
واركك مسافر قبول ایتمك
مخصوص قسملری، حرم مقابلی:
سلاملنه چيقيق، سلاملنده
یاتمق: حرم سلامانی یكری
اوطلمی بر قوناق. ۲. ذات
حضرت پادشاهینك جمه نمازی
ادا ایچون جامع شریفه عزیمت
بیورملری: سلامتی رسم عالیسی
بو هفته سلامتی رسم عالیسی پك
مشمع صورتده اجرا اولندی:
سلامتی اونيفورمسی.

سلب { س. عر. ۱. قایمه، زورله
آله: مانی النندن سلب
ابتدی. ۲. رفع ایتمه: وقتيله تجار
کیلرینك راحت سلب ایدلمش
ایدی. ۳. نفی، انكار، برحدنك
عدم وقوی، اثبات مقابلی:
ادات سلب.

سلبی { ص. عر. ۱. سلبیه. نفی و
انكاره منسوب ومتعلق:
قضیه سلبیه.

سلبجوق { ص. عر. ۱. سلبجوقیه.
سلبجوق: طول مدت ایراند و
آنا تولیده حكومت سورمش
اولان آل سلبجوقه منسوب و
متعلق: تاریخ سلبجوق: ملوك
سلبجوقیه.

سلاحدار { س. قا. ۱. سلاحشور
وسلاحدار.

سلاحشور { س. قا. و:

سل { س. عر. ۱. یوزمه. صو.
سلحه، دربستی چیقارمه:
قوبولنری سلحه ایتك. ۲.
[مصدریت معناسنی متضمن
اولقمزین] عرنی آيك صوك
كونی، غره مقابلی: سلحه محرم،
سلحه ذی القعدة.

سلخانیه { س. قا. [عر. سلحه =
یوزمه. قا. خانه = او.
تر. زبازدی: سلخانیه. [قبایلر
ایچون کسینلن قویون وسائر
جیواناتك بوغازلوب یوزلملرینه
مخصوص محل كه تمیزك ایچون
شهرك خارجنده اولور: سلخانیه
كوبکی.

ساسال { س. عر. صوثوق و
طابلی وخفیف صو.

ساسکیل { س. عر. خفیف و
لذیذ صو. اصل جنتده

برچشمه نك احمدر.

سلسله { س. عر. کیلرده عسکری
سلسله: خدمت باشنه دعوت
ایچون چالینان کیک دودوك.

سلسله { س. عر. ۱. سلسله:
سلسله الذهب:
آلتین زنجیر. ۲. بربرینه صر-

بوط بر صره تشکیل ایدن شی:
سلسله جیبال. ۳. مافوقدن
مافوقه تعاقب ایدن صره و
ترتیب: سلسله مراتب قاعده سنه
رعایه = مافوقدن مافوقه
مراجعت ایدرک. ۴. پدردن
اولاده صردایله یازیلهرق تشکیل
اولناس ذریت دقتی، شعبه:
سلسله نسبی فلان ذاته متصل
اولور.

سلسله نامه { س. قا. مشاهیرک
او حکمداران خا.
ندانلرینك ابا عن جد نسل و
نسبلرینك صورت تدقیق زنجیر
کمی بربرینه صر بوط اولورق
کوسترن کتاب ویا جدول.

سلطان { س. عر. [«سلطه»
دن ص. ۱. حکمدار،
ملك، پادشاه: سلطان البرین
والبحرین. سلاطین عظم عثمانیه نك
اسامیسی باشنه قونور: شوکت
افزای تحت عثمانی سلطان الغازی
عبد الحمید خان ثانی حضرتلری.
۲. سلاطین عظام حضرتك
والده و همشیره و کریمه لرینه
اطلاق اولنور: والده سلطان;
مهر ماه سلطان: سلطان سرائی;
خاتم سلطان = سلطان کریمه سی.

سلطانلق { س. پادشاهلق، حکمدار
رلق.

سلطانی { ص. عر. ۱. سلطانیه
پادشاهه منسوب و

۳. طریق تصوفه انتساب، اهل طریقندن اوله، ریاضتله اشغال: اهل سلوکن بر آدم: سلوک قولای اش دکلدر.

سَلَوٰی } سَتَّار، عَمْرٍاء، بِلْدِیر جِنَنک
بِیوکی، یلوم. — صِغْرَای
تِهْدَه من دِیْتَن قَدَرَت حَلَوَاسِیْلَه
بِرَّار من طَرَف اللّٰه بَنی اِسْرَآئِیْلَه
وَرِیْان قَوْشَلَر بَوَاسِلَه یَاد اَوَّلَنوَر.

ستلوی } س. لا : سروی .

سَلَوِيْسَه } س. [سِ.ا. Servizio]
مَتَحَرَكْ خِلَاطِلَر . } ب. اَرْمَدَه بُولَنان

سَلَّه } ش. عمر. [تر. زبانزدی
شده سزدر] سبت، اشپور.
طه نك بر نوعی.

سَلَه بَاف } س. فا. [ع.ر. سله -
سپت - فا. بافت طو -
قومق [سپت وز نیل کبی شیئر
طوقویان، سپچی، کوفه جی،
ز نییلچی .

سَلَّهَ } س. : سَلَّهَ .

سَلَى } ص. عر. ث: سايه. ط. وزم
علته منسوب ومتعلق.

فيلس } ص. عمر. ذ: سليسه.
[«سلاسه» دن ص.ش.]
سلاستلى، ركا كىتيز، سهل
وروان: سليس عياره، عياره
سليسه.

[Silicium. (لا. سيليسیوم)]
 دن بر جنس طاش که قوم
 و چاقاق طاشی باشلیجه بوندن
 مرکدر .

سلیقہ } ش. عمر. کوزل سوئلہ دہ
و بازہ دہ کی استعداد

کس کندی سلکنه رعایت ایدر.
 } یاخود سیمله . س. آجیق
 } ال ایله وال آیاسیله او-
 ریلان طوقات : سلله آتمق.
 اورمق.

{ سذ. عمر. [سينك قهي و
 لم } كسري جائز اولوب لامك
 قهي ايسه غلدر، [باريش،
 صلح، اسايش: محافظه صلح
 وسلم اكون.

وَرَبِّهِ يَٰٓأَيُّهَا الْمَلَأَتْ أَعْيُنُهُنَّ الْغَيْبَ
 { سِند. عر. مؤجلی معجلہ صا.
 تمہ یعنی پشین پارہ ایلہ
 وِزہ سی بہ مال آلمہ.

لَمْ (ماضی مفرد مذکر غائب) (تفعیل) باشند
 اولوب بعض دعا تعبیرلرنده بو-
 (نور): سلام ایتسین، سلامت
 ورسین: صلی الله علیه وسلم.

سند. عر. نردبان، باصامق،
بر ربه صعود ایتک ایچون
واسطه اولان شی: سلم ترقی.

الم. } س. يا : سولومن .

۱۔ بول آفان یا غمور
۲۔ درہ کی آفان یا غمور سلی۔
۳۔ اوفاق سل بولی، یا غمور سلنک
۴۔ آفان کن حزد کی درہ۔

سندیر { س. (فر. Cylindre) ص. درونی مجوف و
یکی طرفی مسدود استوانه که
استیم داخلنده کی بیستونه اجرای
نفسیق الله تحریک ادر .

و ا } س. ع. لا : سلوی .

اول { سنڌ. عمر. ۱. بر يوله
کبريه، بر صريه ديزله،
بر صنف مخصوصه داخل اوله:
سلک عسکريه سلوک ابتد.

متعلق: طریق سلطانی = شاہراہ،
بیوک جادہ: مکتب سلطانی:
قلعہ سلطانیہ .

سلطنت } شہ عر. ۱۰. یاد شاہلق،
حکمہ دارلق : قانونی

۲. سلیمان خان قرق سینه سلطنت
موردی. ۲. دولت، حکومت:
سلطنت سینه، سلطنت عثمانیه.
۳. م. دبد، طنطنه، دارات.

|| سلطنت قایمی = پادشاهان
عظام حضرتك ركوب هابو نلرینه
مخصوص كوشكلى قازق .

سلطنتی } ص. دارالتلی، مظنن،
مدد.

سلف { سلف عربی : اسلاف۔

دیگریندن اول بولغوش اولان
آدم، کچمش، اسکی، خلف مقابلی:
فلان ایچی شمدیکی والی یابمدی
سلفی حاضرلامشیدی؛ خلف
سلف یولهده بولشدیلر: اونکله
فلان مأموریتده خلف سلف
اولدوق. ۷. اسکی آدم، جدد.

(باشلیجه جمعی :) اجداد، پشمشر،
اسکی آدملر : اسلافک اثرینه
تبعت ایتک؛ اسلاف کراممزک
تمره سنی و غیرتنی اقتطاف
ابدورز .

سلاک } سنڌ. عرب. ۱. اینجی و
تسمیع کی دانہ لڑک لکیر۔

لديكى ايليك وغيطان وساژم:
ايڭيلرى سلکه چکمک. ۲.

دیزی، صره: سلك لال= اینجی
دیزیسی. ۳. صره، ترتیب،

طالع: سلك نظمہ چکامک. ۴.
بر آدمک طوتدیفی یول، طریق،

مہلک : سہلک جلیل عسکری؛
بن او سلک داخل دکلہ؛

طبیعی، خداداد اولان فصاحت و طلاقت : فلائك سلیقه سی واردرد، سلیقه سی بك كوزلدرد.

سَلیم { ص. عر. ن : سَلیمه [فلا] عیب و قصور دن بری، ضاغلام، طول غری، درست، صحیح : عقل سلیم.

سَلیمی { س. سلطان سلیم خانك ایجاددی اولان تاج بیجلی بر نوع قاؤق .

سَلیمیّه { س. صبرمه داللی اسکی بر نوع کزی .

سَم { سذ. عر. ج : سموم، زهر، سم آغو : سم قاتل = مؤثر زهر. || سم الفار = صیجان اونی .

سَم { س. فا. آت کسکی حیوانات سم آیاغنك طیرناخی .

سَماء { سذ. عر. ج : سموات، کوك، آسمان، فلك، سپهر؛ بین الارض والسماء = بر ایله کوك آره سنده. || علائم سما = النکم صاعمه اسم ترکیسنك یا کیش املا سیدرد.

سَمات { سذ. ج. عر. (فد : وسعه مرادفی اوله رق « سمه » لسانزده چوق قولالماز.) تمغار، علامتر، نشانلر : ذات ملك سمات .

سَماحت { سذ. عر. جوهر دلک، ال آجیقنی، سخاوت : ابراز سماحت ایتك .

سَماحتلو { ساحتلی. ص. ۱. جوهر، مرد، ال آجیق، سخی، کریم. ۲. ان. طاریق علیده قا ضیمسکرك پایه سنی احراز ایدن ذوانه، ودولتو عنوانیسه برابر شیخ الاسلامه ویران عنوان و سیدرد.

سَماط { سذ. عر. ۱. سفره، يلك ماصه سی ویا اورتیسی، ترازو. ۲. يلك، طعام، ضیافت.

سَماع { سذ. عر. ایشیق، مسموع عی اوله : عربیده ثلاثی مجرد مصدرلری بر قاعده یه مبنی اولیوب سماعه تابدرد .

سَماع { سذ. عر. ۱. موسیقی دیکمه، چالشی جمعیتنه دوام : سماعه میل طبیعی بری واردرد. ۲. مولوی درویشلرنك نای و قدم و بر اصول مخصوصه ایله دونه رك اجرا ایندکری ذکر و آیین : تکیه ده بو کون سماع واردرد .

سَماعاً { ج. عر. ایشیده رك، ایشیقکله : بونی سماعات بلیرم .

سَماعخانه { س. فا. (عر. سماع = م. فا. خانه = او. ۱. مولوی تکیه سنك سماع اجراسته مخصوص واسع دیواخانه. ۲. علی الاطلاق تکیه لرده ذکر و مقابله یه مخصوص محل .

سَماعی { ص. عر. ن : سماعیه، د. ایشیقک اساسنه مبنی، برقیاس قاعده یه تابع اولیان، اهل لساندن فصل ایشیداش ایسه اوله واقع اولان : افعال سماعیه، مصیدر سمعایی. مقابلی قیاسی. = س. مو. اصول مخصوصه سیله بسته این و بر قطعه دن عبارت اولان شریقلر.

سَماعی { س. عر. اکثریا کبابه قونیر قرمزیمجه دانه.

سَماعی { س. با : صوماکی.

سَماعوی { یاخود سَماعی. ص. عر. ن : سماویه، سماعیه. ۱.

کوک ویا جو هوایه منسوب و متعلق، کوکدن دوشمش : حجر سماوی : علائم سماویه. ۲. من طرف الله اولان : احکام سماویه، کتب سماعیه.

سَماعی { ص. عر. با : سماوی.

سَمپاره { س. فا. (تر. زبازدی : زیمپارا.) حیوان طیر. ناخی و اوکا مشابه شیشلری آشیندیران سرت شی : سپاره کاغدی = معادنی و تخته و سارزه یی اکملک مخصوص اوسته سرت بر توز یا پیشدیرلمش کاغذ ویا بز. سَمَت { سذ. عر. ج : سمت، ۱.

سَمَت { جهت، طرف، جانب : او سمتده = او طرفده : بزم سمتده بزم جهتده : سمت سمت = جهت جهت، طرف طرف. ۲. ه. اجرام سماویه دن برینك مرکزندن مرور ایدن ارتفاع دائرة سنك افقدن قطع ایلدیکی نقطه ایله افكك شمال ویا جنوب نقطه سی بیننده واقع دائرة عطیه قوسی و تمیز دیکرله دا. ثرة ارتفاع ایله نصف النهار راصد بیننده سمت راصده حادث اولان زاویه : فرانزجه عر. « السمات » دن مأخوذ اوله رق Azimut دینلیر. || سمت الرأس = سطح ارضده قائماً طوران را. صدك قامتی استقامتده برخطك اخراجی تصور اولنور ایسه سماده رأسی جهته ده بولنان نقطه که بونك مقابله ده قدی جهته ده بولنان نقطه ده سمت قدم دینلیر. فر. بو اسم عر ییدن مأخوذ اوله رق Zenith دینلیر. سمت

قدم : سمت نظیر، کہ فر۔ ینہ
غر۔ نظیردن مأخوذ اولہرق
Nadir دینار۔ || دائرہ سمت
دائرہ ارتفاع : سمت الرأس و
سمت قدم نقطہ لڑندن مروری
تصور اولہان دوائر عظیمہ کہ
تماماً افق شرق وغرب نقطہ
لڑندن مرور ایدنلرہ دائرہ سموت
اول تسمیہ اولنور۔ || سمت بو۔
صلہ سی = اجرام سماویہ تک سمت
وسمعی سی رصد ایتمک مخصوص
بوصلہ۔

سمتراش { س. فا. (سم = حیوان
طیر ناغی۔ تراشیدن =
یونتی۔ — تر۔ زبازدی : صو۔
تراش = انلارکن حیوانلرک طیر۔
ناغی کہمکہ مخصوص نمائند
آتی۔

سمحق { س. س. س. ع. ت. باش
کیکی و علی الموم
کیکری اوزن انجہ دری ویا
زار۔

سمک { س. ۱. بوک حیوانلرینہ
سمک { بوک باغلامق ایچون صر۔
تلیزہ قونیلان شی، بالان :
سم اورمق = حیوانہ سم قو۔
مق : سمی دوبرمک = حیوان
سمی دوشورمک، آتمق. ۲.
حان آرقہ ایچی۔

سمترمک { ق. با : سمترمک۔

سمرجی { س. حیوان سمرلری
سمرجی { یابان آدم۔

سمرجیلک { س. حیوان سمی
یاغی صنعتی۔

سمرلی { ص. ۱. سم طاشیان
(حیوان). ۲. آرقہ ایچی
(حال). ۳. اورکوجلی، کمرلی۔

۴. قبا، غایط۔

سمیرمک { ق. با : سمیرمک۔

سمره { س. سمیرت. س. ع. سمر۔
{ لک، قویو رنت. ذ۔

سمسار { س. س. ۱. بیوجک بر
آیش ویریشده صانان
ایله طالب آرمہ سنده وساطت
ایدن آدم، دلال، سماعی. ۲.
بر فایزہ ویکالت ایدوب اونکہ
اشیا آله حق تیار پینده وسا
طت ایدن آدم، قومیسوئیچی۔

سمسارلق { س. آیش ویریشده
میانجیلق، دلاللق،
قومیسوئیجیلق۔

سمساریہ { س. ع. سمسارک
یعنی دلال ویا قو۔
مسوئیچیک صانان و آلاندن اخذ
ایلدیکی حق واجرت کہ اکثریا
یوزده ایکیشردن عبارتدر۔

سمسم { س. س. صوصام. ذ۔

سمع { س. س. ۱. ایشیقہ،
ایشیدیش : سمع و بصراک
بیوک نم سحانیہ دندر. ۲. دیکمہ،
قولاق آصمہ، امتثال : سمع
وطاعت. ۳. (مصدریت معناسی
تفنن ایتمک سزین) قولاق،
کوش : واصل سمع بمنوایتم
اولمشدر۔

سمعا { ح. ع. ۱. ایشیدہ رک،
ایشیقکہ. (بو معنا ایله
« سمعا » دها مستملدر.)
۲. دیکلہ رک، دیکمکہ، اطاف
عتلہ : سمعا وطاعة = باش اوستہ!
کال اقیادله۔

سمعی { ص. ع. : سمعیہ
{ ایشیقک حاسہ سنہ منسوب

ومتعلق : حس سمعی، قوہ سمعیہ.
سمک { س. س. ع. ج. اسماک.
بالیق، ماهی۔

سملجہ مک { یا سملجیک. ق. ل.
۱. پیرامق، قبر۔
مق، ۲. سینوب صیلاغی۔

سمنی { س. س. ع. ترہ یاغی۔

سمن { س. س. ع. اصل سم سا.
(کنہ ایله در.) سمیزک،
یاغیلیق : سمن کلمک، سمن پیدا
ایتمک = سمیرمک۔

سمن { س. فا. یاسمین دینان کوزل
{ قوقولی بیاض چچک۔

سمبر { ص. فا. (سمن = یاسمین.
بر = کوکس) کوکسی
یاسمین کی بیاض، یاسمین کوکلی۔

سمبو { ص. فا. (سمن = یاسمین.
بو = قوقولی) یاسمین قوقولی۔

سمند { س. فا. قوله آت. ۲. سرنج.
{ الحرکہ وکوزل آت، رخش :
سمند باد رفتار. عر۔

سمندر { س. فا. (عریبیدہ ده
{ مستملدر.) ۱. کویا
آتشده یاشار بر حیوان موہوم کہ
خرافات ایرانیہ ده مذکوردر.
۲. صوٹولنلیہ مشہور برجس
صو کر تکه سی۔

سمو { س. ع. بوکسکک، علو،
{ رفت۔

سموات { یاخود سماوات. س.
{ ج. ع. قد : سما۔
با : سما۔

سموح { ص. ع. (« سماحہ » دن
{ زیادہ سیلہ جو مرد
وسخاوتی۔

سمور { س. فا. (تر. زبازدی :
{ ساهور) ۱. زرداوه
و ساهور جفستندن سیرپہ

جهتلرنده بولور برحيواندر، که
کورکی پک مقبولدر . ۲. بو
حيوانک دريستنن معمول کورک:
کوزل بر سمور کيش . — بو
معنا ايله صفت کي دخی قوللا.
نيلوب : سمور کورک ديتلر .
۳. زلف سياهدن کنياه اولور.
|| سمور قاش = پک ککيش وسياه
قاش : سمور قاشلي آدم.

{ سذ. عر. } عريده
سموم { مؤنذر. } چولدن کلکله
پک صبحاق وزهرلي اسوب نباتات
وحيواناتي هلاک ايدر بر روزگار.
سام دخی ديتلر .
{ سذ. ج. عر. فد. سم. }
سموم { با. سم. }
سمه { ص. سرم، سراسمه. }

سمي { ص. عر. آداس، هنام. ذ.
سمي { ص. عر. : نيمه. زهره
منسوب ومتعلق، آغوي،
زهرناک : مواد سميه .

{ ياخود سميت. س. کوچک
سميد { حلقه شکننده خاص اتمک:
ياغلي سميد؛ سميد اوني = سميد
اعمالنده قوللانيلان خاص اوني.
|| ب. تخليصيه سميدی = دکزه
دوشنلرک طومني ايچون کيلدره
بولان سميد شکننده منتار.

{ س. ۹. سميد بايان
سميدجي { اتمکي. ۲. سميدکز.
دربوب صانان آدم. || سميدجي
اتمکي = سميد ايچون خاصي آتند.
قدن صکره قالان قاجه اوندن
بايلان اتمک که اينکجي نوع
اولوب دها اوجوز در .

{ سذ. ص. عر. } « سمر »
سمير { دن. ش. } رفيق، آرقداش،

همدم، مصاحب. { اصل عريده
کجه وقتي برلکده صحبت ايدن
همدم ديتک اولوب، لسانزده
بالکر بعض وصف ترکيبيلدره
بولنهرق « متصف » معناسي
افاده ايدر. } وزير مالي سمير
مالي ايله متصف وزير .

{ فت. ۱. برينک سمير.
سميرتمک { مني موجب اولوق،
سميرمنه سبب اولوق، سميرلک
وسمن ويرمک، سمين ايتک :
باليق ياغي انسانني سميرتير . ۲.
قبارتمق، آلتني بسک : ياناغي
سميرتملي . ۳. طوبراغه کوره
آتوب بسک : بو باغچه پک طو.
براغي سميرتمک ايچون چوق
کوره يه احتياج واردور.

{ ص. سميرلکدن آغر.
سميرگين { لاشوب او يوقلايان
تابل، تبليلکدن سميروب شيشن.
سميرمک { فل. سمير اولوق، سمين
بيدا ايتک : سميرمک
ايتين باليق ياغي ايجمليدر : بو
موسمه قويونلر سمير .

{ ص. ياغلي، سمين. بسلي،
سمير { اته طوافون : سمير آدم.
سمير قويون : سميرات.

{ س. بايراغي قاينجه
سمير اوت { معروف بر بيشيل
سبزه، بقا الحقاء .

{ ص. آز ويا اولدقجه
سميرجه { سمير وياغلي : سميرجه
چوقق، سميرجه ات.

{ س. ياغلياق، سمين :
سميرلک { انسان ايچون چوق
سميرلکده اتي دکلدور : اتمک بو
قدر سميرلکندن حفظ ايتيم.

{ ص. عر. : نيمه.
سميس { « سمع » دن. ص. ا

ايشيدن، قوه . ساممه يه مالک :
جناب حق سميع وبصيردر .

{ ص. عر. : نيمه. } « سمين »
سمين { دن. ص. } سمير، ياغلي.
{ ص. ضمير شخصيتک مخاطبي
سن { اولوب، مضاف اليه :
سنک، مفعول اليه : سسکا،
مفعول يه : سني، جمعي : سزدر .
سن کل : سکا سويليورم : سني
کوردم : سنک ايشک : سنجه =
سکا کوره : سنسر = سن اولقنسر .

{ سذ. عر. ج. : اسنان .
سن { ۱. ديش، دندان : اسنان
مصنوعه = ياينه ديشلر . ۲. ياش،
عمر درجه سي : سن طفوليت،
سن رشد، سن کمال، سن
شيخوخه. || اسنان عسکريه =
عسکرلک ايچون قرعه چکچک
ياشده بولنان افراد .

{ ص. عر. ياخمه، سن اعتبار.
سن { ويله : بن سنا اوندن يوک.
سنه { سن. عر. اجناسي اولان
سنه { بر نبات : سنه مکی = يايراغي
قوتلي مسهل اولان معروف بر
نبات که بين العوام « سنامي »
ديتلر : سنه کاذب = شکلا سنا.
مکیه مشابه اولوب آتيجق مسهل
اويان بر جنس نبات .

{ سذ. ج. عر. فد. :
سنابک { سنک. با. سنک .
سنار { س. قلفات ايتک اوزره
سنار { آخمه مخصوص قلفاتجي
دميري .

{ س. سنه، مکی. با. :
سنامي { سنه .

{ سذ. عر. ج. : اسنه .
سنان { مزراق وسونکي وساژه
دميري، کسکين نوجي .

سنج ۱. س. ع. ج. سنابک.
سنبلک { آت طیر ناغی. [جمی
لسانزده دها مستملدر.]

سنج ۲. س. [زبازدی: زانوقه]
سنبلکی { بر جنس کوچک کمی
و یا بیوک قایق، سنوق = سغ.
م. جزایر بحر سفید دن ردوسه
ملحق بر آله. [بوآله اهلایی
علی الموم طالیقله متعیش
اولدقلردن، طالیقلهده بعضاً
سنیکی دینلر.]

سنبل ۱. س. فا. صوغاندن حاصل
سنبل { اولان مروف چیککه
انواعی اولور. — زلف خوبا.
ندندد کنایه اولور. || نیا. سنبل
روی = فر. Nard و سنبل هندی =
فر. Nard Indien دینلر فصله
بجلیله به منسوب ایکی جنس نباتکه
بزم بیلدیکمز سنبله بکرمز.

سنبل ۲. س. ع. ۱. باشاق.
سنبله { ۲. ه. بروج اثنا عشرک
بری که شمس آغستوسده بوکا
داخل اولور.

سنبل ۳. س. ۱. سنبل چیکلرک
سنبلکی { حظ ایتدکری بلوطلی
و قبالی هوایه وصف اولور:
سنبلی هوا = یاغور یاغمدینی
حاله بلوطلی هوا. ۲. مظنه دن
حضرت شیخ سنبل سناک طرفنده
بولان (درویشان).

سنبل ۴. س. ع. ج. سن. سن.
سنل { ۱. فخر کائنات (صلم)
افندسزک اقوال و افعال مبارکه.
لری که اهل اسلام ایچون لازم
الامثالدر: سنت شریفه، سن
سنیه. ۲. ختآن: چوجنی سنت
ایتمک: سنت جمعی. = ج.

احادیث شریفه نبویه و بونلری
حادی کتب اساسیه دن کتاب:
سن ابن داود، سن ابن ماجه.
|| اهل سنت، اهل سنت و الجماعة =
نص کریم و سنت نبویه به تطبیق
عمل ایتمک اوزره ائمه دینک
اجماع و قراریه تعین ایش
اولان مذهب مشروعه تابع
اهل اسلام: اهل سنتدم، اهل
سنت مذهبندهیم؛ اهل سنت
اعتقادی. || سنله مک = پیترمک:
بو یئکی سنتلیم.

سنج ۱. س. چوجلرک ختآن
سنجکی { عملیاتی اجرا ایدن
جراح.

سنج ۲. س. ختآن اولامش،
سنجسز { غیر مختون.

سنجلی { س. ختآن اولمش، مختون.

سنجینه (یا سنجینه. س. [بتا.]
سنجینه (کینک داخل اک آشاغی
قسمی؛ سنجینه طلویه سی = کینک
باش و قیج طرفلردن کلوب
غراندی درکی دینده طولانان
صوبی طیشاری به آتمه مخصوص
طلویه؛ سنجینه قوقوسی = سنجینه.
ده متر اک صویک حاصل ایتدکی
کریه رطوبت قوقوسی.

سنج ۳. س. فا. ج. سنجان.
سنج { « سنجیدن » فلندن
سمه. اولوب صتر. تشکیله
کیر (طارتان، وزن ایدن:
سنجسج = سولیدکی سوزی ای
طارتان؛ نکتته سنج = قوللا.
ندی نکتته لری کوزلجه وزن
ایدوب محارنده استعمال ایدن.

سنج ۴. س. فا. [اصل فارسیسی
سنجباب { سینک قحیله در.]

سنج ۱. تیون دینلن و آغاجلرده
باشانان کیریچی کوچک حیوانک
قورشونی توکلیسی. ۲. بوجیول.
نک پوستندن معمول کورک:
سنجاب قابلاق.

سنج ۲. س. سنجاب و نکنده
سنججانی { قویوجه قورشونی.

سنج ۳. س. [اصلی: « صانجیق ».
سنجیق { دن « صانجیق » ۱.
اوجی سیوری دمیردن اولوب
صاپلانان بیوک بایراق، رایت،
لواء: سنجاق آجق، چکمک.

سنج ۴. هر ولایتک منقسم اولدینی
اوج بش داردک بهری که بر قاج
قضادن مرکدر، لوا: خدا.
وندکار ولاغی بش سنجاقدن
مرکدر؛ قره سی سنجانی. [وقتیه
بر سنجاق سیاهی دایره سی او.
اولسی وجه تسیمه در.] ۳. ۴.

کینک ایچریسندن بولندینی
حاله باش طرفه توجه اوانور
ایسه صاغ طرفی. صوله اصابت
ایدن طرفهده اسکله دینر.
سنجاق پوسته سی = کیده نوبت
خصوصنده ایکی به تقریق اولنان
ضابطان و عسکرک صاغده بولنا.
نلری؛ سنجاق بوغمی = استمداد
ایچون پایلان قدیم بر اشارتدرکه
سنجاق اورته سندن بوغیله رق
قادر یلیر ایدی؛ سنجاق باغی =
بر نوع باغ؛ سنجیغه کل = کینک
باشنی صاغ طرفه دوندیرمک
ایچون ویریلن قوماند؛ سنجاق
برانی = بر کینک تابعیتی مبین
اولان رسمی برات؛ اشارت
سنجانی = اشارت ایچون کشیده
اولنان درت گوشلی سنجاق.

|| سنجاق شریف، لواہ شریف =
امانات شریفہ دن اولان لواہ
مقدس جناب نبوی .

سنجاقدار { س . } تغییر ستم .
سنجاقدار { طوغریسی : علمدار }
سنجاقی طوتان عسکر .

سنجان { یاخود زنجان . س . سا .
سنجان { قرلی بر جنس دیکنلی
چالی، موسی آغاجی .

سنجر { س . استحکام، طایبہ ،
سنجر { متریس . مر .

سنجرف { سذ . مر . سولوکن . ذ .

سنجیدہ { ص . فا . ۱ . طارلتش،
سنجیدہ { موزون . ۲ . مج . ای
دوشولش، تام یرندہ وحشو .
یادن عاری (سوز) .

سنج { سذ . مر . ج : استاخ . تش .
سنج { دیش کوکنک کومیلی بو
لندیبی پر، دیش یووسی .

سند { سذ . مر . ج : سندات .
سند ۱ . اوزرینہ طیانلان شیء،

طیانلہ حق پر، اعتماد گاہ، مدار
توسل، مبلأ، بناء، اهل ایمانک
سندی . ۲ . باشقہ بی عہدہ سندہ
اولان بر حقک، آلہ حق پر

مالک، اقراض اولمش بر مبلأک
عائیدی ناطق و مصدق کاغد،
ایکی ویا زیادہ اشخاص آردہ سندہ

منعقد بر عقدی اثبات ایچون
تنظیم اولنان ورقہ کہ مدیون
طرفدن داینبہ ویریلر، وحين
حاجتہ حقنی طلبہ مدار اولور:

سند ویرمک؛ سند آلق؛

سند رسمی = بردارۃ رسمیدن
ویا مأمور مخصوصی طرفندن
تصدیق اولمش سند؛ سند عادی؛
بوصورتہ تصدیق اولمیان سند؛

۳ . اراضی و املاک اصحابہ
تصرفلرنی مصدق اولہرق جانب
حکومتدن ویریلن ورقہ رسمیه :

سندات قلی، سندات مدیری .
سند بحری = برکینک کچہ
مائد اولدیفنی مبین اولان سند .

۴ . د . بر قاعدہ مثال اولفہ
برابر طوغریلفنی اثباتہ دخی
مدار اولان قول قوی و معتبر،
دلیل، برهان، قواعد صرفیہ
و محویہ عربیہ دہ آیت کریمہ تک
مثال ایرادی کی .

سندان { سذ . مر . اورس دیتلن
سندان { معروف دمیری آلتی .
سندروس { یاخود سندلوس .
سندروس { سذ . مر . صد . قوبال

آغاجک ضمی ویاغی : سندروس
توزی، یاغی، فر . Sandaraque .
سند { سذ . مر . اسکی بر نوع
سندس { ایک قاش .

سندلشکمک { فش . سند آلوب
سندلشکمک { ویرمک، آلوب
ویرمک و سائر معاملات و حقو .

قہ متعلق سند مبادلہ ایتمک :
ایشی صاغلاملاشدیرمقی ایچون
سند لشملیسکر .

سندلی { ص . سندلہ تصدیق او .
سندلی { لنش، بر سندہ مستند:
سندلی بوج .

سندہلک { یاخود سندہلہ مک .
سندہلک { قل . آقایدہ طردہ .
میوب صارصلیق : بو سوزی
ایشیدنجہ آقایی اوزرہ سندہلدی .

سندیق { س . (فر . Syndie)
سندیق { حق . افلاس ایشلرینک
تسویہ ایچون حکمک تجارت
طرفندن تعین اولنان وکیلر .

سندیقہ { س . (فر . Syndicat)
سندیقہ { معاملات تجارتیہ و صرا .

فیہدن برینک محافظۃ منفعت
ضمینندہ متحد ایفاسی ایچون تشکیل
اولنان هیئت : فس سندیقہ سی؛
شکر سندیقہ سی .

سنسی { س . با : سیکسی .

سنفور { س . شاہین .

سنک { ض . « سن » ضمیر مخا .
سنک { طینک مضاف الیہیدر :
سنک ایشک .

سنک { س . فا . طاش، حجر :
سنک { سنک خارا = مرمر طاشی؛
سنک طمن آتمی = طمن ایتمک .

سننگیل { ص . فا . (سنک = طاش .
سننگیل { دل = بورک } طاش
بورکلی، مرحتیز .

سنگسار { س . فا . رجم : سنگسار
سنگسار { اولسون = رجم جزای
مدھشہ اوغراسون .

سنگستان { س . فا . طاشلق پر .

سنگی { ض . مالکیت بیان ایدن
سنگی { ضمیر شخصیک مخاطبہ
تعلق بیان ایدنیدر : بنم ایشم
دھا یتندی لکن سنگیکی

حاضر در . - مالک کورہ جی
« سزکی »، و مملو کہ کورہ
جی « سنکیلر » در .

سنگین { ص . فا . طاشدن اولان:
سنگین { دل سنگین = طاشدن
بورک .

سنجار { س . مشهور قصر خوردنی
سنجار { انشا ایدن معمار .

سنمک { یاخود سینمک . با :
سنمک { سینمک .
سن { سذ . مر . جد : سنت .
سن { با : سنت .

سوح { سذ . مر . ج : سنوحات .
سوح { عقل و خاطرہ سکھ ،

خطور: خاطرمه بوله بر فکر
سنوح ابتدی: بو ترتیب صرف
کندی سنوحا تنددر. [یونک
پرینه وقایع دیمک اولان «سا.
نجات» استعمالی و مثلاً «سنو.
حات العرب» پرینه «سناحات
العرب» دینلی غلط محضدر.
سنوح { سنو. عرب. صاغلام و
مطمئن اوله، معلومات
قوییه دسترس اوله. ن.
سنوور { یاخود سنوور. س. (بو.
senov) ن. (حدود،
مرحد، ثغور: سنورده تشدد
ایدن عسکر: سنورلک محافظه.
سی. || سنور قومق: تحدید
ایتمک.

سنوورداش { صد. مشترک حدودی
اولان، همحدود.
سنوی { سنو. عرب. ذن. سنویه. سنه.
سنوی (یه. منسوب و منافی، بر
ییلده و یا ییلده بر واقع اولان،
ییلای: ایراد سنوی: واردات
سنویه. = ح. تر. ییلده، هر
ییل: بوجهتک سنوی یوز ایرا
ایراد ویر.

سنه { سنو. عرب. سنه. سنین. ن.
سنه { سنن. ییل. سال: بش
سنه، قرق سنه، هر سنه، سنین
وفیره دن بری: سنن اخیر تیئده.
سنه { سنو. عرب. با: سنت.

سنه { سن. سن «ضمیر مخاطبک
سنی» مفعول بی.

سنی { سن. ف. (اصلی: چین ایشی
سنی) «مناسله صبی» (اوزرنده
یمک یکده وسائر احتیاجانده
قوللائیلان بافیر و یا پرچون یوک
تپسی.

سنو { سنو. عرب. ذن. سنیه. «سنو»
سنی { دن. سنو. یونک، یوجه،
عالی، سامی، رفیع، بلند، بالا:
سنی الجوانب: اراده سنیه.

سنی { سنو. عرب. ذن. سنیه.
سنی { «سنه» دن سنو. اهل
سنت مذهبه تابع: سنیلرک
اعتقادی: اورلک اهالیسی
سنیدر: سنی المذهب = مذهبی
سنی.

سنین { سنو. عرب. ذن. سنه.
سنین { سنو. عرب. ذن. سنه.
سنوور { سنو. (Signore)
سنوور { انندی، آقا، موسیو.
انجیلرک آشاغی صنف افرادی
حقیقه قوللائیلر.

سنو { سنو. ف. یان، طرف، جانب،
سوی { صوب: فلاک سوی والال.
سنه. || سو بسو = طرف طرف،
هر طرفده، هر یانه.

سنو { سنو. عرب. ا. جر. اسواء
سنو { ایسه ده: لسانزده مستعمل
اولیوب، اونک پرینه «سناه»
جمی اولان «مساوی» لغتی
قوللائیلور. (کوتیلک، فنائی،
ناسزائی: سنو. حرکت = حر.
کنت کوتیلکی، کوتی حرکت:

سنو { سنو. عرب. ا. جر. اسوره،
سنو { اساور. یلیرک. ن.
سنو { سنو. ف. «سوار» دن
سنواری { سنو. ف. «سوار» دن
مقابلی: سنواری آلابی، بولوک؛
سنواری داترهمی، رئیس. ۲.
بکک کمی قیدوانی: سنفینه
حر بیتهک سنواریسی؛ کینسک
سنواریسی کیمدر؟

سنو { سنو. عرب. ا. جر. اسواء
سنو { بکسان. ن.
سنواری { سنو. عرب. ذن. سنه.
سنواری { سنو. عرب. ذن. سنه.

سواجل { سنو. عرب. ا. جر. اسواجل
سواجل { ساحل. با: ساحل.

سواد { سنو. عرب. ۱. سیاهلقی،
سواد { قراردی: سواد زلف.
۲. یازی قره لاهمه، مسوده:
تکثیر سواد ایتمک = یهوده بره
یازی قره لاهمه. ۳. اوزاقدن
قراردی حالنده کورین غلبهک
یاخود سوری. ۴. شهرک خار.
جنده باغ و بوستان و اثباجار
کثرتدن قراردی حالنده کورین
پرلر، بر یوک شهرک اطرافنده کی
قرا و قصبات: سواد بقداد،
سواد کوفه. || سواد اعظم =
شهر عظیم. || سواد العین =
کوز بیکی. || سواد القلب = یو.
رکاک اورته سنده تصور اولنان
سیاه لکه، ضمیر.

سواد { سنو. (اصلی عربی سواد
سواد { یعنی قراردی در) با:
صاوات.

سوار { سنو. ف. آتلی،
سوار { آتله بیفش، یینیچی، را.
کب. (صتر. تشکیله ده کیر:)
اسب سوار = آتله بیفش.

سوار { سنو. عرب. جر. اسوره،
سوار { اساور. یلیرک. ن.

سوار { سنو. ف. «سوار» دن
سنواری { سنو. ف. «سوار» دن
مقابلی: سنواری آلابی، بولوک؛
سنواری داترهمی، رئیس. ۲.
بکک کمی قیدوانی: سنفینه
حر بیتهک سنواریسی؛ کینسک
سنواریسی کیمدر؟

سوار { سنو. ف. «سوار» دن
سنواری { سنو. ف. «سوار» دن
مقابلی: سنواری آلابی، بولوک؛
سنواری داترهمی، رئیس. ۲.
بکک کمی قیدوانی: سنفینه
حر بیتهک سنواریسی؛ کینسک
سنواریسی کیمدر؟

سؤال } سنڌ. عر. ج: استله.
۱. صورمه، استفهام:

سؤال ايتڪ = صورمق. ۲. صو.
ويان شيء، استفهام اولئان ماده:
اونڪ هر پرسؤالنه جواب حاضر-
در؛ استله واجوبه يي قارشي قارشي
يازملي: سؤال جواب طر زنده.
۳. ديلنه. ديلجياڪ: ذل سؤال
قبول ايتڪ.

سوانج } سنڌ. عر. فد: سانحه.
با: سانحه.

سوبسو } فا. با: سو.

سوبڪ } سنڌ. جوجفڪ اداري
آقي ايجون بشيڪ
ديڪنه آلتدن باغلانان شيشه كه
برشكل مخصوصه اولور.

سوبزو } ص. اسطواني، بوري
شڪلنده مستطيل، ياصي
ومدور ضدی: سوبو قانون.

سوبويه } سنڌ. بادم ايجي وقاون
چڪر دڪي شيشلردن
بايلان بياض شربت: بادم سو-
بيه سي. ۵. کيز ديتلن سرندن
باشقه سرن طوناماسي اوليان کي
ديري. مقابلي: قباصورته.

سوبويه } سنڌ. سربك بايفي، قمارك
كچي.

سوبويه } سنڌ. طوغريسي: سوبويه.
(فر. Sous - pied) يا.
نظالونك پاچه سي دوز طوغق
ايجون ايڪ طرفه مربوط اوله رق
طبانك آلتندن كچيريلن مشين
ويا قاشدن پارچه.

سوبورتمك } سنڌ. ۱. سوبورمكه
سوق واجبار ويا
مساعده ايتڪ، بالواسطه سو-

سورمك: اوي يوقاريدن آشاغي
سوبورتم: اوله يي كچه سوبور-
تيرسك: جمه كوني سوبورتم.
۲. اويك توز وقيلايرني سيلكده.
روب تميزلنك: شو پالطوي
خدمنجي به سوبورتملي.

سوبورنگه } سنڌ. اورته لني سوبو.
ره جك آلت، مكنه،

چاروب: حصير سوبورنگه سي =
اوله لري سوبورمكه مخصوص
سورغو سازيدن معمولي: جالي
سوبورنگه سي = آولي وساثره
سوبورمكه مخصوص چاليدن
معمول قياسي: طاوان سوبورنگه.
سي = حصير سوبورنگه سنك صا-
پليسي: ميدان سوبورنگه سي =
جالي سوبورنگه سنك صايليسي:
سوبورنگه صايني = سوبورنگه به
طاقيلان صوبه: انوب سوبور-
نگه سي = اويادن چامور وتوزي
سيلكمكه مخصوص كوچك حصير
سوبورنگه سي، فورجه. ۱۱. ج.
بلندن بلغلي سواق سوبورنگه.
سي = سورنوك قاري.

سوبورنگه جي } سنڌ. سوبورنگه
ياپان وكرديروب
صانان آدم.

سوبورنلڪ } سنڌ. سوبورنگه الله
توزي آلنوب
تميزلنك: بو اوله بوكون سو-
بورلمدي: بنم انوام سوبور-
لدي سي؟

سوبورمك } سنڌ. ۱. سوبورنگه
الله توزي وچور-
چوي آلوب تميزله مك: شو
اوله يي سوبورملي. ۲. فورچه
الله سيلكوب توز وقيلايرني
آله رق تميزله مك: انواي سو-

سورديلري؟ ۳. ج. سوبورور
كچي برشينك پتوتني آلوب كو-
تورمك، يالاوب پوتوب بر شي-
براقامق: برسنره طولبي يكي
كندي باشنه سوبوربوردي:
حريق بر كچه ده بر محله يي
سوبوردي.

سوبورندي } ياخود سوبورن-
ندي. سنڌ. بريري

سوبورمكدن چيقان چورچوب:
سوبورنديلري زرهه آتيورسنگه؟
سوبورنديجي } سنڌ. اولزدن
سوبورند-

يلري آلوب دوكن بلديه خد-
مه سي، چوبجي.

سوبورنديلڪ } ياخود سوبور-
نديلڪ. سنڌ. سو.

سورمكدن چيقان چور چوبڪ
آلتديري، سربله، چوبلڪ.

سوبوريجي } سنڌ. سوبورن آدم،
سوبورمك وظيفه
سيله موظف خدمنجي: اوجاق
سوبوريجي = اوجاقلري سوبو-
روب تميزلن آدم.

سوت } سنڌ. (حرف اخيري
حرکه انچه داله تحويل
اولنور) ۱. يادري يي بلمك حكمت
ازليه سنه ميني انسان وحيوانات
ديشيلرينك مهنه سندن كان بياض
ومغذي ماده مايه، لبن، حلب،
شير: جوجفك امديكي سوت؛
قوبون، اينك سودي. ۲. بعض
نباتاندين آقان بياض مايه: انخير
سودي: هند انخير سودي.
= ص. ج. ۱. بياضلندن كتابه
اولور، قاركي: صفالي سوت
بياض اولش. ۲. يك ساكن
وراكده: سوت نيمان، دكي

سوت ایماناق، || آناسنك آق
 سودی = حلال شیء. || سوت
 آنا، سوت نینه = بر چوجنی
 اجرته اسز برن والده سنك غیری
 قادی، مرضه. || سوت اونی =
 چوبان مایه سی دینان بر اوت که
 پشیر باهمه ده قوللائیر، || سوت
 اورغونی = سوتدن بوزلمش،
 سوت طوقش (چوجق).
 || سوت اوغل = بر قادیندن ویا
 بر ارککک زوجه سندن سوت
 امش آدم، رضیع: او فلاق قا.
 دینك، فلاں آدمك سوت
 اوغایدن. || سوت بابا = سوت
 آناتك قوجه سی: او بزم سوت
 بابامدر. || سوت باشی = زبده،
 قایماق. || سوت برادر = سوت
 قارنداش. || سوت دیشی = چوجقلر
 ده ایلک چیقان ویدی یا شنده
 دکیشن دیش. || سوت قارنداش =
 سوت برادر، اخ رضاعی. || سوت
 قوزبسی = سوت امش، سوتدن
 کسله مش قوزی. || قوش سو-
 دی = دنیاده بولماز شیء، محال.
 || سوت قیری = سوت کی بیاض
 آت. || سوتدن کسك = چوجقه
 مه ویرمکدن واز کچك، فطام.
 || سوت کسك = صوبی پزیرندن
 آریلوب سوت بوزلق. || سوت
 ویرمك = اسز برمك ارضاع اتمك.
 { س. سوت صابان آدم:
 سوفتجی } سوتنجیدن سرت
 آیورز.
 سوفتجیلک { س. سوت صناعی
 صنعتی: بر قاج اینك
 ایدینوب سونجیلک ایدبور.
 سوفتخانه { س. سوتلك. با:
 سوتلك.

{ س. «سوتلی آش»
 سوفتلاج { دن غلط } سوتله
 وشكرله بیتمش برنج میکی.
 سوفتلك { س. سودك بینیر، بو-
 غورت، یاغ وسازه
 چیقارمق اوزره اعمال واستحضار
 اولدنی محل مخصوص، سوتخانه.
 سوفتلكگن { س. ۱. ایچنده سوت
 کچی بیاض بر مایع
 جیولان ابدن نیات انواعی:
 آغاج سوتلكی: بالیقی سوتلكی:
 صاری سوتلكن. ۲. قوزیلرك
 احشاء داخله سته بیتشك وسوت
 کچی بیاض عقده لر.
 سوفتلی { ص. ۱. سوتله یا بلش،
 سوتله قاریشیق: سوتلی
 بورك. سوتلی قهوه، چای. ۲.
 همه سنده سوت بولنان، اسز بکلی،
 صاعمال: سوتلی اینك. || سو.
 تلی آش = سوتلاج، سوتله بیتمش
 طاتلی برنج میکی.
 سوفتلیجه { س. بر جنس سوتلكن.
 { س. شراب، خمر، باده،
 سوفتجی } می. مس. اصل معنای
 سرجو کچی اندیشی دیمکدور.
 سوتخته { ص. فا. یا نش. طو-
 بیتمش، یا نیق، محروق:
 دل سوخته = بیتمش یورک:
 سوتخته دل، دلسوخته = یورکی
 یا نیق. { «صوتی» دن غلط
 اولان «صوفته» یی «سوتخته»
 یازمق عیشدر.
 سود { س. «سوت» لغتی بویه
 سود { یازانلر وار ایسه ده،
 «ت» یا لکیز تحریک اولندقدن
 «د» تحویل اولندیفندن،
 طوغریسی «سوت» در.

{ س. فا. قازانچ، کار، فائده،
 سود { نفع، منفعت: سود و زیان:
 چه سود = نه فائده.
 سرداء { ص. عر. ذ. اسود.
 با: اسود. = س. عر.
 ۱. متقدمین ذهابجه اخلاط
 اربعه دن بری کدم و بلغم وصفرائك
 غیریدر. ۲. گویا بو خا طك غلبه.
 سندن حاصل اولان حزن انکیز
 مزاج مرق. ۳. عشق: شیدالی،
 ابتلا: سوردیه دوچار. ۴. عشق،
 ومفتونیتدن ایلری کان بر نوع
 مرض، قره سودا. ۵. هوس.
 آرزو، شدت میل: سیاحت
 سرداسنه دوشدی. || قره
 سودا = مالچولیا. مرق، دائما
 حزن وساکت طورمنی موجب
 بر نوع مرض که سودای المزاج
 اولمقدن ویا عشقندن ایلری
 کلیر.
 سردارزده { ص. فا. ج. سودا
 زدن. (عر. سو-
 داء. فا. زدن = اورمق عشق
 وعلاقه اورغونی، عشقه دوچار،
 عاشق، مبتلای عشق.
 سرداگر { ص. فا. ج. سودا.
 کران. و:
 سردالی { ص. ۱. عاشق، عشق
 وعلاقه دوچار. ۲.
 پک زیاده مائل، مفتون: او آت
 سردالی اولدم.
 سردان { س. عر. ه. اهالیسی
 زنجی اولان آفریقای
 وسطی: سردان شرقی، سردان
 غربی، سردان وسطی، سردان
 جنوبی. (اصل عربیده اسم
 جنس اولوب، قردلر وزنجیلر
 دیمکدور. وممالکته «قره لر

ممالکي مناسبه «بلاد السودان»
ديئيل.

سودانی { ص. سودان انا.
سودانلی { ایستدن اولان: بر
سودانی کلدی.

سودانی { ص. س. عر. ن: سو.
دانی { دایه. سودان ممالک
لکنه منسوب و متعلق ویا اورا
اهالیستدن اولان: سودانیلرک
عاداتی: فیل سودانی: اقوام
سودانیه.

سوداوی { ص. عر. ن: سوداویه.
سوداوی { اخلاط اربیده
سوداویه منسوب و متعلق: مزاج
سوداوی.

سودره مک { فل. شرخوش
اولقی. مر.

سودره مه { س. غلطی: سدره
بی. شرخوش
کبی اقردی ایتمه، شرخشجه
شیوه تکلم.

سودمه { ص. فا. قازانچلی،
کارلی، مفید، نافع،
استفاده لی: سودمند تجارت:
ایندیکم معامله سودمند اولدی.

سوده { ص. فا. سورمهش، سو.
رلمش: رخسوده = یو.
زینی سورمش.

سوده { س. (فر. Soudé) طوز
کبی بر ماده کیمیه که
چاماشیر ییقامده قوالانلیلر.

سودیرمک { ق. ۱. سومکه
ایتمک، بریک سومنی ایجاب
ایده جک حرکتده بولمق:
کشدینی میتمه سودیردی،
کشدینی اندیسه سودیرن آدم
البته قیض ایدر. ۲. اوخشامق،

اوخشامه سینه مساعده ایتمک ویا
مجال ویرمک: یک خرجین
چو ققدر کندی کیمیه
سودیرمیور.

سور { س. عر. ج: اسوار.
شهر و قصبه اطرافنی احاطه
ایدن یوکسک دیوار که تحفظ
ایچون چکایر.

سور { س. فا. دوکون، جمعیت،
ولایه، نکاح، ولادت و
ختن کبی بر آیین مناسبتیه اجرا
اولان شتک: سور مایون =
خندان سلطنت سینه یه عائد
جمعیت رسمیه.

سور { س. ج. عر. فد: -وره.
با: سوره.

سوراخ { س. فا. دلیک، کدلیک:
-سوراخ اختفایه
موتلق.

سورتک { ج. فل. ۱. تناس
ایندیرلک، تناس
ایده جک صورتده سورملک:
زربان طریزانسه -سورتیلرک
ایندی. ۲. صاناشوب غاوغا
آرامق، باشقه سی زورله غاوغا
مجبور ایده جک حرکتده بولمق:
بن جکدجکه اوکلوب سورتاور.

سورتک { ق. ۱. تناس ایندیره.
رک -سورمک، یو.
روتمک: سورنکری نختمه یه
سورتمک: الی کاغده سورتمک.

سورتک { ۲. سرت بر شیشی صیقی
اوغورق آشیندیرمق. || بورن
سورتمک = کبری قیرمق. || طبان
سورتمک = چوق کریمک.

سورتک { فل. ۱. بر شیشه
تناس ایدوب سو.
ریلرک کیمک: دیواره -سور.

تک. ۲. غاوغا یه وسیله آرامق،
مخاض غاوغا چیقارمق ایچون
صاناشقی، بولاشق.

سورتک { ص. بتون کون طبان
سورتک: سورتق سرسری و
ناموسوز قاری، سوراق سو-
پورکسی.

سورج { ۱. بورورکن آیل
تک بر مانه چارمسیله
دوشه جک اوله. ۲. مج. یا کله،
خطا، سهو. (عر. ظنیه
«سورج لانه» دیکم خطا در.)
سورج دیرمک { بر مانه چار-
پدیروب دوشه جک حاله کتیر.
مک: آتی هر آدمده سورج دیرن
یولک فنا لیدر. ۲. سهو و خطا
ایندیرمک، یا کلقق.

سورجک { فل. ۱. آتاق بر
مانه چارمغله دو-
شه جک کبی اولقی: بوآت هر
آدمده سورجیور. ۲. یا کلقق،
سهو و خطا ایتمک.

سوردیرمک { ق. ۱. بر شیشی
دیکر بر شیشه
تناس ایندیره رک کردیرتمک،
لس، مسح ایندیرمک: حمامده
کندینه کیمه سرریدردی. ۲.
اوزینه قودیرمق، بایدش برتمق،
القا و تطبیق ایندیرمک، طلا و
تذهین ایندیرمک: دیواره بویا،
نختمه یه یالیز، باشه صابون،
یاره مرهم سودیرمک. || ال
-سوردیرمک = طوقندیرمق،
بولاشدیرمق: بوایشه کیمیه
ال سودیرمیور.

سوردیرمک { ق. ۱. قوغد-
یرمق، نفی

کیمه : سورکون آوی = غلبه -
 انکله و اکثرا آتلی اولارق
 هر طرفدن صیدشیدروب تعقیب
 انکله اولان آو. ۲. نفی، اجلا،
 قوغمه، طرد، دفع : سورکون
 جزاسی : سورکون ایتک : سور-
 کون اولقی. ۳. نفی محلی، منفا :
 سورکونه کیمه. = ص. سور-
 لش، قوغلش، مطرود، منفی.

سورگونک { سورکون
 آدمک حالی، نفی،
 منفیلاک. ۲. طرد و نفی محلی،
 منفا. ۳. عمل، اسهال : بوشروب
 سورکونک ورر. ۴. عمل
 علاجی، مسهل.

سورملک { سورکون
 اولقی، تاس ایتک :
 الم دیواره سورلدی. ۲. قوغتی،
 بایدشیرلیق، طلاوندین ایدلک :
 بو تختله یو یا سوریله جکدر :
 یارمه سرهم سورملی. ۳. او-
 غتیق، دلاک ایدلک : تزلدکن-
 صکره کیسه سوریلور. || ال
 سورملک = طوقنلی، تشبث
 ایدلک، بدأ و مباشرت اولمقی :
 بو ایشه، بو بجه ده ا هیچ ال
 سورملدی.

سورملک { سورکون
 طرد و نفی ایدلک.
 ۲. یوردلک، سوق اولمقی،
 قوشدیرلیق : بویولرده حیوان
 سورلمز. ۳. صیان قوللانمقی،
 (تارله) ایشلنک : بوقوراقندمه
 صیان سوریلهمز : بر یاغور
 یاغجه اراخی سوریلور. ۴. کچیر-
 لک، اسرار ایدلک : بوراده
 کوزل عمر سوریلور. ۵. افاز

سورکینز { ص. چوق سورمز،
 دواسمز، پک قیمه :
 کل موسمی سورکینزدر.

سورکلی { ص. چوق سورر،
 دواملی، اوزون : بو
 سنه قیش شدتلی اولمیدسه
 پک سورکلی اولدی.

سورگون { یاخود سورگی. ص.
 ۱. صیان سورلد-
 کدن صکره طورای دوزلدوب
 کیربچلری قیرمقی ایچون سور-
 یان اسطوانی کوتوک و یا طاش
 و سارته. فر. Horse. ۲. قیوی
 داخل محکم قیامق ایچون آرقه.
 سنه سوریلن دمیر و یا آغاج،
 طرقال : قیوی سورکی سور-
 مک. ۳. شوسه بی و یا جنتو
 و خراسان دوشه لی یرلی
 باصدیرمق ایچون کزدیریلن
 طاش و یا دمیر آغری اسطوانه،
 لوغ : سورکونی کزدیرمک.

۴. صیوانی باصدیروب تسویه
 ایتکه مخصوص ماله نیک بیوک.
 سورگونلک { یا سورکیلهمک.
 آرقه سنه) سورکو و طرقالی
 سورمک، سورکی ایله صاغلام
 قیامق : قیوی سورگولیکیزی؟

۲. (تارله) سورکو دینان
 اسطوانه سورمک : تارله بی
 سورکولک الزمدر. ۳. (شو-
 سه بی و یا جنتو و سارتمی)
 اسطوانه ایله باصدیروب دوز-
 لیمک : شوسه بی، تراجه بی سور-
 کولک. ۴. (صیوانی) بیوک
 ماله ایله تسویه ایدوب دوزلیمک،
 سورگون { ص. قوغلامه،
 تعقیب، آرقه سی صره

ایندیرمک، یزندن چیقاردوب
 طرد و دفع ایندیرمک. ۲.
 دوام ایندیرمک، اوزاتمق :
 دوکونی برهنه سورددیریلر.
 ۳. ایلری کیتیمک، یوروتدیر-
 مک، قوشدیرمق : بوزوق
 یوللرده کیمه به آت سورددیر-
 مه ملی، آراهی آراهی به سور-
 دیرملی. ۴. صیان یوروتدیرمک،
 طورای ایندیرمک = جفت
 سورددیرمک : تارله بی سورددیرمک.
 ۵. کچیرمک، اسرار ایندیرمک :
 راحت سورددیرمک : کوزل بر
 عمر سورددیرمک. ۶. افاز و
 اجرا ایندیرمک : حکم سوزدیر-
 مک. ۷. رواج قزاندیرمق،
 صندیرمق : استاتیلده صانه
 مدیفی مائری آناطولیده سور-
 دیرور. ۸. عمل ایندیرمک،
 اسهال ورمک : سور دیرمک
 بر علاج ایچملی.

سورشدیرمک { فت. ۱. ایکی
 شیشی بربرینه
 تاس ایندیرمک : آلارینی، آیاقلارینی
 سورشدیروردی. ۲. یاواش
 یاواش اوغتی، دلاک ایتک :
 اوپوشان عضوی سورشدیرمک
 اقتضا ایدر.

سورشمک { فش. بربرینه تاس
 ایتک، بربرینه
 سورتمک : بنجره قناتلری سورشه
 سورشه آشیتمشله.

سورک { ص. ۱. دوام، بقا :
 (کوزل برجه کدر لکن
 سورکی یوقدیر. ۲. کثرتلی
 حیوان سورسی، بیوک سور،
 جاب مالی. ۳. چوق سورون،
 سرغله کیدن تانار.

واجرا ايدلك : حكم سورمك .
 ۶. رواحي اولق ، مقبول
 و متداول اولق : بو قاشلر
 نعدى سوريور .
 سورمه { س . سورمك فعلى : با :
 سورمك .
 سورمك { فت . ۱. طوقنديره رق
 مسخ ايتك : النى بوزينه ، بوزى
 يره سوردى . ۲. قومق ، با .
 پشدير مقى . طلا . تدخين ايتك :
 تختله بويلا ، تىي به باغ ، ياره
 مرهم سورمك || ال سورمك =
 ۱. طوقنى : بوكا كيسه ال
 سورمهين . ۲. باشلامق . بدأ
 و مباشرت ايتك : دها ايشه ال
 سورمك : اقسام اوليورده سز
 يازى به ال سورمديكر .
 سورمك { فت . ۱. اوكنه قوبوب
 (كونورمك ، سوق ،
 تريب ايتك : حيواننى ، قوبو .
 نلرى سورمك . ۲. قوغلامق ،
 تعقيب ايتك : آرى سورمك . ۳.
 قوغمق ، طرد ، تميم ، نفى ايتك :
 شير آدملى مملكتدن سورورل .
 ۴. بورتك ، ايلرى كونورمك ،
 قوللانق : آراه سورمك : صيان
 سورمك : چت سورمك . ۵.
 (طوپراغى) ايتلك ، چفت و
 صيان قوللانق : نارله ي سور
 مك . ۶. كچيرمك ، اصرا ايتك :
 حكم ، ذوق ، عمر ، صفا سورمك .
 ۷. رواج قزانديروب صائق ،
 كچيرمك ، صرف ايتك : ويانه
 فابريقه لىك چوغى اكثر معمور .
 لائلرخى شرقده سوربورل ؛ قلب
 بشلكى سورموش . ۸. ايتك ،
 يوارلانق ، اوتيه ايتلك : شو

منغالى برى به سور .
 سورمك { فل . ۱. دوام ايتك ،
 اوزانق : فرطونه
 اوچ كون سوردى : بوكوزل
 هول . بويه سورمك يدير ؟
 ۲. وقت كچمك ، زمان سرور
 ايتك : مكتوب يازدقدن صكره
 چوق سورمدي كنديسى ده
 كلدى . ۳. قارن) اسهاله دوچار
 اولق : قارنى سوربور . ۴.
 ييتك . طوپراقدن چيقيق ويا
 دل بوداق پيدا ايتك ، نشو
 و نما بواق : اكينلر سوردى ؛
 ديكديكمز فدانلر كوزل سورموش .
 سورمه { س . ۱. سورمك فعلى .
 سورمه { با : سورمك . ۲. سور
 ريله چك شى . ۳. كوزكنارلر نه
 و كيريكلر سوريلن سياه بويلا
 كه اك زباده عربلرجه مري او .
 لوب اركيكار طرفندن دخی
 قوللانيلير ، ككل : سورمه
 چكمك . (فارسى به دخی كچوب
 «سرمه» يازيلير . ۴. قيوكلير .
 ينك ايجريدن ال ايله سوريلن
 دميرى : قوسورمه سى . ۵. ماصه
 و طولاب و يازيخانه نك چكيلر
 آچيلير كوزى ، چكجه . ۶.
 لينت ، اسهال : قارن سورمه سى .
 = ص . چكيلر و سورورلر
 آچيلوب قيانان : سورمه كچمه ،
 سورمه قيو . || سورمه طاشى =
 آتتيون . || بوغداى سورمه سى =
 كوله مه توزى . || ۶. سورمه اومو .
 رغه = انا اومورغه نك ايجريسته
 حركت ايتك اوزره مرتب ميمرك
 اومورغه كه كينك يالپه ايتتى
 منع ايدر .

ودها طوغرى سى }
 سورمه دان { سرمه دان . س . فا .
 كوز سورمه سنك يعنى كلك
 قوندينى كوك قوطى ويا حقه .
 سورمه مك { يا سورمه له مك .
 سورمه { فت . ۱. سورمه
 يعنى ككل سورمك : كوزلرخى
 سورمه لك . ۲. قيوك سورمه .
 سنى قومق ، كايدك ايجريدن
 سوريان ديلنى سورمك : قيو
 سورمه لك .
 سورمه لي { س . ۱. سورمه سور
 سورمه لي { المش ، مكيل (كوز) :
 كوزى سورمه لي = رياكار . ۲.
 سورمه لىش (قيو) . ۳. سوريلور
 آلى محتوي اولان . || ۴. سورمه لي
 نشا نكاه = استقامت طوبنه كوره
 ديكر طوبلرى هدفه بالئسويه
 بطاريه آتش ايتك ايجون
 مستعمل آغاچ نشا نكاه .
 سورنا { س . فا . زورنا .
 سورنا زن { س . فا . (سوزنا =
 زن . زورنا . زن = اور .
 مق ، چالمق) زورنا چالان ،
 زورناجى .
 سورنك { فط . كندى اوستنه
 ويا كندى كندينه
 سورمك : لوانطه سورنك ؛ يو .
 زينه صابون سورنك ؛ حمامه
 كيسه سورنك .
 سوروز { س . با : سوزى .
 سوروزتك { فت . قالد بر ميبوب
 يرد چكارك كو .
 تورنك ، سوروكلمك ، جر ايتد .
 برمك : قيزاغى سوروتوب كتور .
 ديلر .

سوروتمه } ۱. دمبر دن بر
چرچویه چکیراش
بر نوع آغ که قمر بجرده سو.
روکلنه رک بالقی واستریدیہ صید
ودوشمش اشیا اخذ اولنور.
۲. ذکر اوستنده سوروتیلوب
بالقی طوتیلور بر نوع اولطه.
سوروجی } ۳. با : سورجی.

سورفکلمک } ۱. قالدیر مقسزین
یرده چکهرک
کوتورمک، جر ایتدیرمک :
کشیوایک لشی بر آدمه سورو.
کلمکی.

سورفکلمک } ۱. یاخود سوزو.
کلمه مک. ۱. قلدیر مقسزین یرده چکهرک کو-
تورمک، جر ایتک : آغاندن
طوتوب سوروکلدی : آغانی او-
زیکیده قالمشله آت کندیسی
خیلی مسافده سوروکلدی. ۲.
زورله وروجنیز بر قالب چکرجه-
سنه چکوب کوتورمک. طاشیق :
سز ایشکزه کیدیورسکز بو
آدیجیزی نهیه سوروکلیوب
طوریورسکز.

سورفکلمک } ۱. قلدیر مقسزین
یرده سوریه رک
حرکت ایتک : بشاره کوتوروم
قبویه قدر سوروکاندی.

سورفم } ۳. برمالک سورلمی،
رواج، اعتبار : بوسته
ذخیره نک سوروی واردر.
سورفم } ۴. مه. تأکید ایچون
مکرر اوله رق سوزو.
نمک فماندن اول قوللایلیر :
سوروم سوروم سورینور.

سورفمک } ۱. قلدیر
مقسزین یرده چکهرک.

رک کوتورمک، سوروکک، جر
ایتک : ترلیکیرینی سورویوردی.
۲. برابر کوتورمک، طاشیق.
|| آغانی سورومک = امهال ایتک.
|| ابینی سورومک = شقاوت ایتک.
سورفنجمه } ۳. چوق سوروب
اوزامه، تأخیر،
تعویق : ایشی سورونجمه یه دو-
شورمه ملی.

سورفندیرمک } ۱. قلدیر مقسزین
یرده چکهرک
سوروکاندیرجه سنه سفالت و
ضرورت چکدیرمک، سرسری
و دریدر حالنه قویوب فقر و
واضطراره دوچار ایتک : بوسفا.
هت برکون کندیسینی سوروند-
یره چکدر.

سورفتمک } ۱. قلدیر مقسزین
یرده چکهرک
حرکت ایتک، سوروکک، امکه.
مک : چوق دها یورویه میوب
سوروتور. ۲. زحمت و مشقته
سوروکاندیرجه سنه سفالت وضرو-
رتله کچنمک، کمال فقر و ضرورتندن
پریشان و دریدر اولقی : الینه
کچن تروک قیتینی ییلیوب اسراف
ایتدی شمدی سورونور.

سوره } ۱. س. ع. ج. سور.
قرآن کریمک منقسم او-
لیدی ۱۱۴ فصلک بهری :
سوره فاتحه، سوره بقره.

سوزی } ۱. یاخود سوزو. ۳. ۱.
حیوانات اهلیه و علی.
الخصوص قویون و کچی طاقی،
براسکیده کزدیریلوب بر ویا بر
قاج چوبان طرفندن اداره او-
لور سوت حیواناتی، رمه،
کله. ۲. جماعت کثیره، چوق

غلبه ک، فوج. (مقام استخفافه
قوللایلیر :) بر سوزی آدم
طوبلاش. ۳. بر چوق، بر
خیلی، نیجه : بر سوزی کتاب
کتریمش. || سوزی سبت = اتباع
وانقال، غلبه ک.

سوزیچی } ۳. بیکیر و دوه کچی
یوک حیوانلرینی سو-
رن آدم، بو حیوانلرک کراچیسی
و یاخود کراچینک اوشاغی :
بیکیر سوزیچیسی.

سوزیچیلک } ۳. سوزیچی خد.
مت و وظیفه سی :
سوزیچیلک ایدور.

سوزیمک } ۳. سوزندیرمک. سو-
رتیمک و سواره. ۴. ۱.
سوزیمک و سواره.

سوزیه } ۱. س. ع. م. و قتله سزیا لیلرله
مسکون بولغش اولان
خطه واسعه که بعد الاسلام
عربلرجه (شام) اسمله شهرت
بولوب، الیوم آوروپایلرجه یته
سوزیه (Syria) نامیله معروفدر.
سوزیه حلب و بیروت ولایتلرینی
حاویدر. فلسطین یعنی قدس
متصرفلغی ده ملحقاتندن معدود.
در.

سوز } ۱. س. ۱. حروف و حرکا.
تدن مرکب اوله رق بر
شیئه دلالت ایدن لفظ، کله :
بلبل فارسیدن آلمه برسوزدر.
۲. کله لردن مرکب اوله رق
افاده مرامه یارایان لقردی،
کلام، قول : آنالرمزدن قاله بر
سوزدر. ۳. خبر، حوادث،
شایعه : بر سوز ایشیتدم : بر
سوز دوران ایدیور. ۴. وعد،
تهده : کندیسینی سوز ویردی :

اوسوزنده طورماز آدم دكلدر.
 ۵. اويشمه، مقاوله، موافقت،
 قرار: آره مزده سوز ايندك؛
 اونلر سوز باغلامشلر؛ سوز
 آلوب ويرمشلر. ۶. بحث:
 اونك سوزي چكدي؛ اوندن
 سوز آچلدي، سوز ايندك.
 ۷. ديدى قودي، گفت وكو،
 قيل وقال: سوز اولسون ديه
 چكنيورم. ۸. حكم، نفوذ.
 || آنار سوزي = ضرب مثل.
 | سوز آتقى = ضمناً طوفان، حرف
 اندازلي ايتك. آبي سوز =
 خوشه كيميه جك سوز. || سوز
 آچليق = بجي چكك. || سوز
 آكلاقي = فراست كوسترمك.
 || سوز آكلامقى = قانديرقي.
 || سوز آني = وعدايتديرمك.
 || سوز آياغه دوشمك = كوچك
 بيوك ديكلمه مكم، هر قندان
 بر سس جيمقى. || سوز ايه سي =
 لقردي اويديرمه مقتدر آدم.
 || سوز اري = باش، ريش.
 || سوز ينك اري = سوزنده
 طورور، صادق الوعد. || سوز
 اهلي = كوزل سوز سويليكه
 مقتدر، ميركلام. || سوز ايتك =
 ۱. برهانه بولق. ۲. سوز.
 لشك = لقردي ايتك، مذاكره
 ايدوب قرار ويرمك. || سوز
 باثي = فصل و باب ابتدائي.
 || سوز بر اته بر = سويلديكم
 سويلديك، قرارمدن نكول ايتم.
 || سوز بر ايتك = اتفاق ايتك.
 || سوز ييتك = قرار ويرمك،
 موافقت حاصل اولق. || سوز
 برلكي = اتفاق. || بيوك سوز =

كبر و تفاخرله سويلين سوز.
 || سوز ييغزده = محرم قالسون،
 كيميه ايشيتمين. || سوز چيقار:
 مق = اشاعه ايتك. || دشمن
 سوزي = افتراء افك. || سوز
 دوشمك = بحث چكك. || سوزده =
 صانكه، كويا. || سوزدن دوشمك =
 وعددن نكول ايتك. || سوز
 ديكلمك = قائمي، اطاعت ايتك.
 || سوز طوتقى = انقياد ايتك.
 || سوز قانديرمق = واقع اولان
 ترميض و سرزشي استماع و تحمل
 ايتك. || سوز كيمك = قرار
 ويرمك. || سوزي كيمك =
 سوزي ناتمام بر اقوب سكوت
 ايتك. || سوز كچيرمك = انفاذ
 كلام ايتك، ديكلمك. || سوز
 كلشي = مثلاً، فرضاً. || سوز
 كوتورمك = قابل ترميض اولق؛
 سوز كوتورمز = ديه جك يوق.
 || سوز كيرمك، قارشمق = بر
 بجته باشقه لاقردى قارشمق.
 || سوزم اوكا. سوزم يابانه = برى
 - قنده اغمز و يا ادبه مغاير برشي.
 سويلنديكي وقت تأدياً مخاطبه
 ايراد اولنور مدار كلامدر.
 || سوزم سوزدر، سوزم سوز
 اولسون = وعدمدن دوغم.
 || سوز ويرمك = وعد و تعهد
 ايتك. || سوزي يابانه آتقى =
 اعتبار ايتمه مك: يابانه آتيله جق
 سوز دكلدر = شايد استماعدر،
 طوغريدرد. || سوز يوق = ديه.
 جيك يوق ترميض اولنه ماز.
 || ساز و سوز = اكلجهلى جمعيت.
 || سوز آلوب ويرمك = برابشى
 قرار ايشديرمق.

سوز { س. فا. يانه، طويشمه،
 آتش، حرارت: سوز
 دل = يورك يانه سي: پرسوز =
 آتشي، سوزناك. = ص. فا.
 (« سوختن » فليندن سمه.
 اولوب صتر. تشكيكه. كير.)
 ياقان، يايغي، محرق: دلسوز =
 يورك ياقان: جكر سوز = جكر
 ياقان: خانان سوز = خاناني
 ياقان.

سوزان { ص. فا. ياقان، محرق:
 آتش سوزان.

سوزجى { س. ص. معترض،
 اعتراضجي.

سوزديرمك { فته. (برمايى
 سوز چكدن يني
 منفذلى طيار اولوب طورق
 و سارمك كچسته ماعد او.
 لمان بر شيدن كچيزه درك تصفيه
 ايشديرمك: صوي، سودي
 سوزديرملى.

سوزش { س. فا. ۱. يانه، باقه،
 محرقانى. ۲. تأثير،
 حزن: بو مقامده سوزش
 واردر. ۳. يورك يانه سي، بيوك
 تأثر: سوزشله آكلا تيوردى.

سوزشلى { ص. ۱. آتشي، محرق.
 ۲. تأثيرلى، مؤثر،
 حزن انگيز: سوزشلى مقام.
 ۳. بيوك بر تأثر و يورك يانه.
 سيله واقع اولان: سوزشلى
 افاده.

سوزگج { س. ۱. مايه نى كچيروب
 نور تيلرني و پوصه.
 سنى طويشمه مخصوص ديكلى قابكه
 انواعي اولور: سوت، چاي
 سوزگجي. ۲. ايجه مواد اجنبيه
 كيرماك. ايچون طلومه و سارمه

بورلرنك اوجلرینه طاقلان
بورنك قطرنك ابكى مثلندهكى
آلت . || جوبان سوزكجى = بر
جنس چيچك .

سوزگى { يا سوزگور . س . انجه
سوزكجى سوزكجى مایهاتى وصوبه
آلتش سوزانك صوبى سوزمكه
مخصوص اوقاق ديلكى قاب .

سوزلشمك { فش . ۱ . سوز
ایدوب قرار ورمك . : او ایش
حقنده اونكه سوزلشدم .
۲ . سوز ايتك ، معارضه ايتك ،
بربرینه سرت و ناسزا سوز سور .
يلك : كنديسيله كچن كون بر آز
سوزلشده .

سوزلشمه { س . ۱ . اتفاق ،
بالا اتفاق قرار ویر .
مه . ۲ . معارضه مجادله .

سوزلك { فل . ۱ . سوز .
پكدن ويا سوزكجى
برينى طوتان بر شيدن كچير .
يلوب تصفيه اولغى : صوبه
كيرج سوزلدى . ۲ . خفيف
وكيزلى بر صورتله قابهرق كيمتك
ويا اوچق . ۳ . چوق ضعیفلاق ،
آرقشلاق : بو خسته لقدن
بستون سوزلدى . ۴ . (كوزلر)
مخمر اولقى ، اوقشودن يارى
قباقى .

سوزلى { ص . سوز ايتش ،
اولدن اتفاق ايتش
ويا تعليمات آلتش .

سوزمك { ق . ۱ . (برمايى)
سوزكجى ديلدن ديلكى
بر قابدن ويا بر بز و قاشدن
كچيروب تور تيرلك كچسنه بول
ويرمه مكه تصفيه ايتك : صوبى ،

سودى سوزمك . ۲ . يارى قبالى
كوزلره باقوب نظر امعاندن
كچيرمك : كنديسنى باشدن آياغه
سوزدى .

سوزمه { س . سوزمك فعلی .
با : سوزمك . = ص
سوزلش ، سوزكچدن كچيرلش :
سوزمه عشورا ، سوزمه يوغورت .

سوزن { س . فا . ايكنه ، ابره . له .
سوزنالك { ص . فا . ۱ . ياقان ،
محرق . ۲ . مؤثر ، حزن
انگيز . = س . مو . بر مقامك
اسمدير .

سوزنده { ص . فا . ياقان ، ياقچى ،
محرق ، يك مؤثر .

سوزنى { س . فا . انجه بر نوع
نقش .

سوس { س . ۱ . زينت ، زيب ،
بؤك ، آرايش : سوسه
چوق سراق واردر ؛ سوسى
چوق سوز . ۲ . اوستنى باشنى
دقتله دوزلتمه ، چكى دوزن ،
نوالآت : صباح سوسنى ايتزدن
ايشه باشلاماز . || سوس ورمك =
تزين ايتك . || بر شئى سوسنى
ويرمك = بر شيئه بگزتمك ،
اصلى يوق ايكن بر شيئه ديكر
بر شكل ورمك : كنديسنه زكچين
سوسى ويريرور .

سوسام { س . با : صوسام .

سوسلنديرمك { ق . سوس
مك ، تزين ايتك : اوبنى چوق
سوسلنديرمش .

سوسلتمك { فل . كنديسنه سوس
ايتك ، كنديسنه

سوس ورمك ، بؤك ، تزين
ايتك .

سوسلى { ص . سوس ايتش ،
كنديسنى سوسلنديرمش ،
بؤتمش ، مزين : سوسلى او ،
سوسلى كاين .

سوسمار { س . فا . كلر ، كرتيكله .
ز .

سوسمك { ق . طوس اوروق . ايتوب
يره دوشورمك .

سوسن { س . فا . و :
سوسن { اولهرق صوسام چيچكى
دينان نيك كه چيچكك رنگنه
كورده اوايى اولور .

سوش { يا سوش . س . سوسمه ،
سوش { سوشك طرزي ، محبت :
كنديسنى بر سوش سوبوركه . . .
سوشمك { فش . بر برينى سوس
مك : اونلر چوق
سوشيورلر .

سوغه { س . [اصلى مجهول] . ع . بر
خلاطى صوك درجه يه
قدر چكوب بندايتمه ، براوسقرونى
صوك ديشنه قدر ويره ايدوب
صيقشديره .

سوق { س . ع . ۱ . اوكه قاتوب
سورمه ، ايلرى كوتور .

مه : قوبوللرى مرعاه سوق
ايتدى . ۲ . سبب اولوب بر
نتيجه به كوتورمه : تنبلك
انسانى سفالته سوق ايدر . ۳ .
كوتورمه ، ارسال . (بو معنا
ايلاه زياده عسكر وضابطان
وارزاق و هومات عسكر به حقنده
مستعملدر .) || سوق عسكر
بر جهته عسكر كوتورمه ،

عسکره هجوم اتمه : دشمن
 اوزرینه سوق عسکر ابتدی .
 || ۶. سوق الجیش = عسکرک
 .سوق و تحریکی اصول و قوا .
 .عدندن بحث ایدن فن ، فر .
 .Stratégie . || سوق الطبیعه =
 حیوانانده دوشونیه رکه و مجرد
 طبیعتک سوق و اجبارله واقع
 اولان حرکت مقوله ، فر .
 .Instinct . || سوق مأموری =
 ارزاق و مهمات عسکریه تک
 مواقع عسکریه سوفنه مأمور
 ضابط .
 { سذ . عر . ج : اسواق .
 سوق } { چارشی ، بازار : سوق
 سلطانی = مزاد علی .
 { یاخود صواق . س .
 سوقاق } { عر . « زقانی » دن
 شهر و قصبه ایمنده اولر آره .
 سندکی یول : منتظم شهرلرک
 سوقاقری کلکیش و تمیز اولور .
 || سوقاق لفریدی ، حوادتی =
 اهمیتز و اعتبارسوز .
 { س . س . ی . ایکی آغاجک
 سوق قره } { باش باشه بنشمندن
 حاصل اولان اک بری . [یان پانه
 بنشمندن حاصل اولان فصل
 مشترکه آرموز دینلیر] : کینک
 طول مدت ذکرده دوکونه سی
 سوقره و آرموزلرینک آیلوب
 صو ایتمسی موجب اولور .
 { ص . عر . ا : سوقيه .
 سوقی } { عسکر سوفنه و یا سوق
 الجیش فتنه منسوب و متعلق .
 { « سوق الجیشیه » دیمعلی [
 { سذ . ج . عر . عسکر
 سوقیات } { و ارزاق و مهمات
 عسکریه سوق وارسالی ایشلری :

سوقیات عسکریه .
 سوقدیرمک { فت . ۱ . برشی
 صوقلش اولدینی بردن چیقارغنی :
 آغاج ، دیش ، قازیق سوقدیر .
 مک . ۲ . دیکمش و یا پایشمش
 بر شیئی چکدیروب آغغنی :
 کتابک قیاغنی سوقدیردم ؛
 دیکدی شیئی کندیسنه سوقدیر .
 دم . ۳ . (صیق برشیئی آغغندی
 و غلبه لکی و سارغینی) یاردیرمق ،
 ایچندن کچیرمک : آغغدی بی
 قنغیی یه کوچ سوقدیرمه بیلدم .
 ۴ . (خام طوراغی) ایشلک :
 او بری سوقدیرمه جکم . ۵ .
 (عبارته بی) حل ایتدیرمک ،
 اوقوتقی : اوکشایی چوجقلره
 سوقدیرمه دم . ۶ . تقیاضی دفع
 ایتدیرمک ، عمل کتیرمک : ایچدیکم
 علاج سوقدیردی .
 سوقدیرمک { فت . « ک » ی
 { « و » کی او .
 قونور } سب و شتم ایتدیرمک =
 چوجقلره کیمسه سوقدیرمه ملی .
 سوقش { س . سوقمک فعلی .
 { با : سوقمک .
 { س . « ک » ی « و »
 سوقش } { کی اوقونور } شتم ،
 سب ، دشنام .
 سوقشدیرمک { فت . بربرینه سب
 { و شتم ایتدیر .
 مک ، سب و شتم ایشملرینه
 مساعده اتمک : چوجقلری سو .
 کشدیرمه ملی .
 سوقشمک { فش . بربرینه سب
 { و شتم اتمک : چو .
 ققلر یلارنده سوقشمه ملیدر .

سوقک { ی . قل . ۱ . کوکندرو یا
 صوقلش اولدینی بردن
 چیقارماق ، قوبارماق ، قلع و قمع
 اولماق : بو آغاج قولای سوقاز .
 ۲ . دیکیش و یا پایشمه بوزیلوب
 آبرماق ، حل و فصل اولماق :
 بو دیکیش ، بو اثوب ، بو کتاب
 سوقادی . ۳ . یارماق ، ایچندن
 کچلمک : بو غلبه مک ، بو آغغدی
 سوقله مز . ۴ . (خام طوراق)
 ایشلک : بو طوراق زور . س .
 کیمه چکدر . ۵ . اوقوتقی ، حل
 اولماق : بو یازی سوقیور .
 سوقک { ی . سب و شتم اولماق :
 { او آدمه سراز .
 سوزگون { س . فارسیده تذرو
 دینن کوزل بر آو
 قوشی که بیان خروسی ، طاووغی
 دم دینیر .
 سوقمک { فت . ۱ . بر شیئی کو .
 کندن و یا صوقلش
 اولدینی بردن چکوب چیقارمق :
 آغاجی ، فدائی سوقدی . ۲ .
 دیکمش و یا میخلامش یاخود
 پایشمش بر شیئی آرمق :
 اثوابی ، کتابک قنغی ، چکیمه مک
 قیاغنی سوقک . ۳ . صیق و یا
 سرت و مروره مانع بر شیئی
 یاروب کچمک : و ابور آغغدی بی ،
 آت چامسوری ، آدم غلبه لکی
 سوقدی : دمیر بول قطاری
 قاری سوقمه مش . ۴ . خام
 طوراغی ایشلک ، آچقی : بو
 قیری سوقوب تارله یاغلی . ۵ .
 زور بر عبارته بی اوقویه تک :
 بو یازی بی سوقمه دم . ۶ . تقبا .
 ضی دفع ایدوب عمل ایتدیرمک ،
 سوزدیرمک : بو علاج سوقدی .

== فل. ۱. انقباض دفع او.
لوب عمل ايتك، سورمك: عاقبت
او علاجيدن سوكدی. ۲. بر
خیلی وقت انتظار اولندقدن
صكره ظهور ایدوبورمك،
چوق كلك، بوشاغی: بكدیكر
آدمرا آقشامه طوغری سوكدیله:
عاقبت یاغمور سوكدی. ۳.
(طاك) آتقی، (شفق) آچلق:
شفق سوكدی.

سوگمك { فت. سب و شتم ايتك:
سوگوب صاغی:
آدمه سوكك بك فنا ایشدر.

سوگمه { س. سوگك فعلی. با:
سوگك.

سوگمه { س. سب، شتم، طمن،
تشیع، دشنام.
سوگند { س. فا. آند، یمین،
قیم، خلف.

سوگندی { س. ۱. سوگلكش
زلمش شی، سوكك: بو انوابك
شوراسنده بر سوگندی وار.
در. ۲. كثرله ظهور، بردن
بره جیقیورمه: خلق سوگندی
ایتدی.

سوگندیرمك { فت. پانان بر
شیكك یاغسینه
ختام وبرمك، اطفا ايتك: آتشی،
موی سوگندیردی.

سوگمك { فل. ۱. یاغنده
اولان شی، آرتق
یاغماقی، اطفا اولقی: آتشی،
موم، یاغنین سوگندی. ۲. ج.
طورمقی، كسب سكون ايتك،
باصلمی.

سوگكو { س. سوگو اونی = طاو.
شانجیل اونی.

سوگوت { س. (ت) سی تحريك
اولندقدن «د» ه
تحویل اولقی قاعدهدن اولد.
یغندن، سائر احوالده «سوكود»
یاغماقی. [اكثری صولاق
یرارده حاصل اولوب یاغنی
اوزون، وآجی اولان و قیوخی
قولای صویلولر بر آغاج كه
انواع كثیره سی اولور: آغچه،
قزیل، قره، كوكجه سوكوت:
ساز سوكوت، صالقم سوكوت
وسازره.

سوگوش { س. ايتك كیكاردن
سوگنجه قدر قاينا.
مشی، ساده صوده قاينامشات.

سوگونك { س. ديكیچی چوزلمش،
ویا اورمه سی بوزلمش
سوگلكش بر: سوكوك تعمیری:
چوراب سوكوكی = كیتدكجه توسع
ایدن بوزوقلق.

سوگون { س. بردن بره ظهور:
سوگون ایتدی.

سوگه { س. (ك) ی «و»
كی اوقونور. [قیو و
بخره بك قنادیخی طوغتی اوزره
دیواره ربط اولنان چرچیوهك
دوت طرفنك بهری: اوست
سوك، آت سوكه، یان سوكك:
سوگه طاشی = بو چرچیوهك
اوست طرفنی طوغتی اوزره بوینه
قونیلان یكباره اوزون طاش.
سوگهك { س. سوگه كی قیو-
لالایه بیلیر: سوگه.
لك طاش، دیرك.

سوگی { س. محبت، عشق،
شفقت.

سوگیلی { سوگیاو. ص. سویان،
محبوب، حبیب، دو.

ست، عزیز: سوکیلی اولادم:
سوکیلی دوستی.

سوكلوك { ص. (تق. «سولیمك»
دن) كوشك، صار.
قیق، مسترخ: سولوك ات،
یاغی.

سوكلیمك { فل. كوشه مك، صار.
قق، كسب استرخاء.
ايتك. مر.

سوكلگی { ص. كوشك، صار.
قق، صولوق، پش
مرده، بوروق: سولگی بز،
سولگی آدم.

سوكلك { ج. جاب محبت ايتك،
جاب محبت اولقی،
محبوب اولقی: اولاد سولیر، او
سولدیكنی بیلور.

سولوك { س. حین حاجتده قان
اهلك ایچون بديك بر
طرفنه طوتیلان معروف حیوان
زاحك كه طاتنی صوده یاشار:
سولوك یايشدیرمقی. || اشك
سولوكی = بو خدمته یاراماز قبا
جنسی.

سولوكگن { س. حمض رصاص.
قرمز یویا و بویا
آستاری كی قولانیلان زیر.
قونیوم یعنی قرمزى مینیوم
معدنی: سولوكن سورمك،
سولوكنه بویامق.

سولومن { یاخود ستن. س.
معروف بر ماده سیمه
سایمانی، آق سولومن. || طاتنی
سولومن = قالمول.

سولیر { یاخود سولیر. ص. جالب
عشقی و محبت، محبوب،
مرغوب: سولیر آدمدر، سولیر
يك.

سَوْنِيَه } س. ل. ر. آقايش بوجكى
دينان، اكول صدق
و بحرى بر بوجك.

سَوْمَر } س. بر نوع خفيف بو.
سومر (غداى).

سَوْمَرْمَك } ق. ۱. او كوز
كسي بوريله ايت.
رك طويلا بوب يمك. ۲. مح.
تكميل سيلوب سوپوروب يمك
ويا انچمك = بر طباق يئكي بر او.
تور شده سورمدي.

سَوْمَسُوَك } ص. سومه سورمه
سويلاق مسكين،
سونه.

سَوْمَك } ق. ۱. محبت اولنى،
قلباً مربوط اولنى،
دوستاق و حب و وداد كوستر.
مك: هر والده اولاديني سور.
۲. عاشق اولنى، عشق و علا.
قهسي اولنى: مجنون ليلايى
سومكلا شهرت بولشدر. ۳.
مائل اولنى، بكنك، ترجع ايتك،
آرزو كوسترمك، حظ ايتك:
انى چوق سورم، باليني هچ
سوم. ۴. اوخشاق، لطيف
ايتك: چوچي سويوردى. ۵.
خوشلاقتى، موافق و اريئون
بولنى، حظ ايتك: سوكوت
آغايى صولاق برلى سور، بو
آفاج يرينى سوش چاق يي-
دى. || الهى سورسهك = الله
عشت!

سَوْمَكْرَمَك } يا سوكورمك.
سول. بورنده بر.
يكن سورموك شدتلى برنس
ورمكلا دفع ايتك: كوكك چو.
جقلر سوكرمكى ييلزلر.

سَوْمَك } ق. ۱. (ياورى)
آناسك ممه سني بور.
نيه قاقوب ايتورك ايمك. ۲.
دوزتوب قاقى، خورلا بوب
ايتك.

سَوْمَنَات } ص. هندستانك بكرات
خطه سنده مشهور بر
بخانه ايدى كه سلطان محمود
غزنوى طرفندن تخریب او
لشدر.

سَوْمُوَك } س. انسانده و بعض
حيواناتده بوردن

آقان پيسلك كه نزه و قوعنده
زياده لشير، رعام، غطاط: سو.
موكنى چكوب طوروق = سو.
موكنى سيلكه مقدر اوله مامق،
حال عجز و افتقارده بولمق.

سَوْمُوَكلى } ص. بورنده سو.
موك بولنان، س-
موك آقان: سوزوكلى چوچق.
|| سوزوكلى بوجك = صاليانفوز،
خلرون.

سَوْمَه } س. محبت، حب، وداد:
اونك سومه سي آكلا.
شلاز.

سَوْنِيَك } سونيك. يا: سنيك.

سَوْنِيَه } ص. مسكين، ميئدى،
اوسق باشى پيس، مردار.

سَوْنِيَج } ياخود سونيج. س. سو.
مع، سرور، مسروريت،
فرح، طرب، شادى: سونيجندن
چيلدبره جقدى: نه سونيج. وندي!

سَوْنِيَجلى } سونيجلى. ص. مسرو.
رغبي موجب، باعث
شادى، طرب انگيز: سونيجلى
اويون.

سَوْنِدَه } س. (فر. Sonde) بر
شينك درجه جمعتى و يا

ايجنده نه بولنديغى، معاينه ايتك
مخصوص طالدير بلجق آلت،
استقائيل: سونده ايله كولك عمقى
اولديلر، مثانه سونده سي، جراح
سونده سي: سونده قوللاقتى =
ادراى سونده ايله آلتق.

سَوْنِيَرْمَك } ق. برينك سو.
منفى موجب او.
لمق، تسير ايتك، ممنون وشا.
دان ايتك: اوكرز سونديرن =
آزقينتى چوق - سولي و بارلاق
نى.

سَوْنِيَرْمَك } يا: سونگند بر.
مك.

سَوْنِيَكْر } س. (ار. سونگر).
دكزدن چيقار.

يلان و اصل بر حيوان نباتى
اولان يوك مساماتى خفيف
برجيم كه سنيكه، اوغمه و صو
وساير مابعاى طولامنه يارار،
اسفنج، چوخه سونكرى = انجه
و بوشاق اولانى: قره سونكر =
اسمرجه اولان قباى. ۲. سو.
نكره مشابه قباچه و بوشاقچه
شي: ياره سونكرى = سونكر
كبي لم زائد: همه سونكرى =
همه مك قباى. || سونكر طاشق =
سونكره بكرر خفيف بر طاشكه
مرمرلى و تخته لرى اوغمه
يارار.

سَوْنِيَكُو } س. ياخود:

سَوْنِيَكى } س. دوزتوب دلهجك
دمير صلاح كه قنكه
ويا مزراغه طاقيلر: سونيكى
طاوران = سونيكى استمالى قو.
مانده سي. || وجودك سونيكى =
عمود فقارى. || سونيكى آغره

کیکلری قالین و قولای حرکت
ایده من (آدم) .

سوئنگیلمک { یا سوئنگوله مک .
سوئنگیلمک { فت . سوئنگی ایله
اورمق ، سوئنگی استعمال ایده .
رک اوسته هجوم ایتک .

سوئنگک { فل . مسرور و شاد .
سوئنگک { دان اولوق ، کسب
انبساط ایتک : بوخیردن چوق
سوندی .

سوئنگک { فل . با : سوئنگک .

سوئنگه { س . ممنونیت ، مسروریت .

سوئوک { ص . ۱ . سوگوش ،
سوئوک { منطقی : بو آتش سو .
نوکدر . ۲ . بارلاق اولمیان ،
بارلامیان و پاک آز پارلایان :
سوئوک قندیل . ۳ . مج . شانلی
و شهرتلی اولیان . شانیز : سو .
نوک آدم .

سوئوکک { س . ۱ . سوگوش
سوئوکک { اولان شیکک حال .
۲ . پارلامیان ، بارلاق اولمیان
شیکک حال : بو قندیلک سوئوک
کلکی . ۳ . مج . شانزلیق ، شهرتیز
لک .

سوئوش { س . یشیل باشلی قیل
سوئوش { قوبروق بیان اوردکی .
(اصل ترکیه ده علی الاطلاق
اوردکک اریککنه دینیر .)

سوئولش { س . سوئمه ، ممنونیت ،
سوئولش { مسروریت ، محظو .
ظیت .

سوئوه { یاخود سهوه . س . با :
سوئوه { سؤگه .

سوئی { ص . عر . ۱ . سوویه . ۲ . بر ،
دوزه ، طوغری .

یکسان ، برابر ، || علی السوی =
جمله بر اوله رق ، بر دوزی به .
سوئی { ص . عر . بر دوزی به ،
سوئی { مساوات اوزره ، علی
السویه .

سوئیچی { ص . ۱ . سون ، محب .
سوئیچی { ۲ . عاشق ، علاقه .
کرده . ۳ . همچین سوئومک میل
شایعنه تابع (قاری) .

سوئیچیلک { س . نقادینلرک
سوئیچیلک { همچینلری سوئومک
میل شایعیه .

سوئیداء { س . عر . ۱ . قلبک
سوئیداء { اورته سنده بولندی
زعیم اولنان سیاه نقطه : سوئیداء
القلب . ۲ . مج . قلبده مرکوز
اسات . ۳ . با . تحمیلک کویکی
مثابه سنده اولان نقطه و دانه .
جک که اصل مایه انباتیه در .

سوئیش { سوئیشک و سائر . با :
سوئیش { سوش و سائر .

سوئیش { س . عر . آفریقاه
سوئیش { آسیا آره سنده و آت
دکیزله بحر احمر پیننده کی مشهور
جدول صنعی و بونک بحر احمر
جهنده کی مدخلنده واقع قصبه
واسکاه .

سوئینگنمک { فل . یان اوزره
سوئینگنمک { طیانق ، یاصدا .
نق .

سوئیلیمک { فت . ۱ . سوئیلکه
سوئیلیمک { سوق و اجبار و یا
مساعده ایتک ، انطاق ایتک :
سوئیایه یکدم آما سوئیلیمدی ؛
او کیسمیه اقردی سوئیلنیز .

۲ . اقرار و اعتراف ایتدیرمک :
ماهر مستنطق مجرمه هر شیئی
سوئیتیر . (سوئیتدیرمک دیمکه

حاجت یوقدر . ۱ || مج . سازی
سوئیلیمک = کوزل چاقق .

سوئیلیمک { فش . مذاکره
سوئیلیمک { ایتک ، بر ایش
حقنده قوئیشیق ، مکالمه و محاوره
ایتک : بز اونسکه سوئیلشدک .

سوئیلیمک { یا سوئیلیمک . فت . ۱ .
سوئیلیمک { سوز ، لقری ایتک ،
دیل بیلک : بو چوقق دها سو .
یاپور : ترکیه سوئیلک : سله ،
یاواش سوئیلک . ۲ . دیمک : نه
سوئیلدیکیز ؟ بن برشی سوئیلیم .

۳ . آکلاقمق ، خبر ویرمک ،
افاده و بیان ایتک : وقوع حالی
سوئیلدی : کزدیکی پرله دایر
چوق شیلر سوئیلوردی : بونی
سزه کیم سوئیلدی ؟ ۴ . اخطار
و تنبیه ایتک : چوققرله سوئیلیمک
درس لرلی حاضر ایتسینلر ؛ بن
اوکا سوئیلیم سز مراق ایتک .

== فل . خبر ویرمک ، غمازاق
ایتک = چوققرله تنبیه ایتلی سو .
یتسینلر . || آتیق سوئیلک =
طولایسیله وره و زانه سوئیلوب
طوغریدن طوغری به سوئیلک .
|| آز سوئیلک = سکونی اولوق .

|| الله ایچون سوئیلک = رضاء
|| الله طوغریسنی سوئیلک . || ابی
سوئیلک = ۱ . سوزنده مصیب

و حققی اولوق : ابی سوئیلور .
۲ . مدح و ثنا ایتک : حقکزده
چوق ابی سوئیلوردی . || بویوک
سوئیلک = تفاخر ایتک . || ترکی ،
شرق سوئیلک = تفتی و ترمیم .

|| چوق سوئیلک = کوزله ایتک ،
سوزی اوزاتقی ، اطباب ایتک .
|| طوغری سوئیلک = سوزنده

اصابت اتمک. || یابانه سويلك =
 خلط اتمك، تاروا سويلك.
 || يالان سويلك = كاذب چيتمق.
 } س. سويلك فعلی، سو-
 سويلكه } يلش.
 سويلكلمك } ج. دینك، تكلم
 و تلفظ اولفق :
 اويله سوز سويلنار.

سويلكلمك } فل. ۱. كندی
 } كندی سويلك : بر
 شيلر سويلنبوردی. ۲. مير-
 لدانق، غوردانق، كندی كند.
 يته سويلنرك شكایت اتمك :
 سويلنرك كیتدی. = فيج. ۱.
 دینك، ایراد و افاده اولفق :
 اويله بر سوز سويلندی. ۲.
 نقل و روایت اولفق : یارب
 كله چكي سويلنبور.

سويليجي } ياخود سويله ييجي
 } س. سويلين، قائل،
 متكلم.

سويليش } ياخود سويله يش.
 } س. ۱. سويله، تكلم
 افاده : اوتك سويليشه كوره.
 ۲. سويلك طرز و اسلوب :
 سويليشدن سويليشه فرق
 واردر.

سويليم } س. ۱. سومه، محبت
 ۲. جاذبه.

سويلي } ص. انسانك محبتی جلب
 ایدن، كندی زورله
 سويدن، جاذبه : سويلی بر
 چهره سی واردر.

سويلنج } سويلك. با : سونج،
 سويلك.

سويله } س. عر. برابرلك، دوز.
 سويله : لك؛ علی السویه = بر دو
 زوی، جمله سی رار، بربری

اوسته. } يالكز بو تعبیر ده
 مستعملدر. }

سه } فل. « ايك » مصدر غير
 } مستعملندن اولان فصل
 اسنادينك صيغه شرطيه سی
 بولان « ايسه » تك مخفیدر.
 با : ايسه.

سه } ع. فا. اوج. مان يالكز
 } سه : طاوله اوپوشده قولالينير :
 سه يك = اوله بر : سه بادو =
 اويله ايكي : دوسه = چفته اوج :
 چهار وسه = درتله اوج : پنج وسه =
 بشله اوج : شش وسه = آلتی
 ايله اوج.

سهاء } س. س. مر. سماك جهت
 } شماليه سنده دب اكبرك
 بنات النمش تعبیر اولان صورتده
 بر كوكب نجم كه كوزلك درجه
 رؤخی اونكه تجرجه اولنور.

سهام } س. ج. مر. فد : سهم.
 } با : سهم.
 } ياخود سهيا. س. فا. با :
 سهيا } سپا.

سه تا } س. فا. با : ستا.

سهر } س. ع. ط. كيه اوپوه.
 } مامق علی، اویقوسزلی.

سهل } ص. عر. قولای، آسان.
 } || د. سهل ممتنع = قولای
 وساده كوزندیکی حالد بولنوب
 سويلغی و تقیددی زور اولان
 سوز.

سهلا } ح. عر. قولایله : اهلا
 } و سهلا = خوش كلدیكز
 صفا كلدیكز.

سهلم } س. ع. ج. سهام، سهام.
 } سهام. ۱. اوق، يايله آتیلان
 اوجی سیوری دمیری قامش.
 (بو معنا ايله برنجی جی

قولالينير. } ۲. حصه، پای،
 نصیب، بهره. ۳. نحاس آیدن
 آیه آلتق اوزره خزینه دولته
 افراض اولنان آقچه مقابل
 آلتان سند رسمی. (بو معنا
 ايله ايكنجي جی قولالينير.)
 ۴. س. بر قوسك ايكي اوجی
 ربط ایدن وترك اوزره سندن
 قوسه قدر تمديد اولنان خط
 عمودی. || ه. سهم الزمی =
 لسان یونانیده يته سهم ديمك
 اولان Sagitta اسميله معروف
 صورت كوكبه.

سهم } س. فا. قورقو، دهشت،
 } رعب. ۲.
 سهمگين } ص. فا. و :

سهمناك } ص. فا. قورقونج،
 } دهشتلی، مدمش.

سهو } س. ع. ياكليش، خطاه
 } غلط : سهو اتمك = ياقلي :
 سهو قمر = غفله ياكليش يازمه.
 } ح. عر. ياكليشله،
 سهوا } ياكليشله، غلط
 اولدق.

سهيوات } س. ج. عر. خطايا،
 } ياكليشله : بوكتاب
 سهويانه طولیدر، سهوياتی
 تصحيح ايتلی.

سهوت } س. ع. ۱. قولايق،
 } آساقق : سهولته او-
 كرنيلير، ياييلير بر ايشدر. ۲. قو-
 لايینی موجب اولان وسائط :
 واقعا شهردن اوزاچه ايسه ده
 كدوب كلك ايمون سهوت
 واردر. ۳. يواشلق، اصول،
 ملاعت، نازكانه طرز و معامله :
 سهولته قالدیرمی. (سهوا
 اصولله دینلير.) ۴. ال و بریش،

اله طوغری و قولای کله، قو-
لانیس : بو طار یرده قیلدا.
نمه، یازی یازمه سهولت یوقدر.
۵. آتجه جه قولایلیق، وقت
و حالک مساعدسی : بکا اولان
بورجکزی نه وقت سهولتکز
اولورسه و بررسکز.

سهولت بخش (ص. فا. اعر. سهو-
بخشیدن = باغشلاق) قولایلیق
و یرن، قولای قوللانیلیر : پک
سهولت بخش بر اصول تدریس
بولشدیر.

سهولتلی (ص. قولای قوللانیلیر،
سهولتلی) قولایلی اولان، قو-
لانیسلی : چوق سهولتلی بر
یازغانه : سهولتلی بر.

سهی (ص. فا. طوغری، دوز،
سهی) فدان کبی (بوی) : قد
سهی.

سهیل (سذ. عر. پک بارلاق بر
نجم ثاب که جنوب جهته
دوشوب یتمدن دها ائی کوز-
ندیکیون سهیل یمانی دخی
دیرل. فر. Canopus؛ سهیل شام
یاخود سهیل فرد = شجاع صور-
تنک α ککبی. فر. α de
l'Hydre.

سی (ص. ماقبلده کی هجابه کوره
سی) « ی » سی خفیف یاخود
ثقیل اوقونور. [ضمیر متصل
یعنی مالکیت بیان ایدن ضمیرک
مفرد غائی اولوب، آخری
حرف املا اولان اسمله الحاق
اولنور؛ آخری حرف صحیح
اولان اسمله ده بونک یرینه
« ی » قوللانیلیر : باباسی، آنا
سی، تیزه سی، همشیره سی؛ برادری،

اوغلی کبی. جمی « لری » در :
باباری، برادرلی کبی. مضاف
الهی : سنک، مفعول الهی :
سنه، مفعول هنی : سنی در :
باباسی، باباسنک، باباسنه، باباسنی.
ده، دن وسائر حروف الصاقدن
اول دخی « ی » سی « ن » ه
تحويل اوانور : اوپله سنده،
اوپله سندن کبی. شرق ترکجه سنده
بو تحويل اولیوب مثلاً : اوپله
سیده، اوپله سیدین دینلیر.

سی (د. بعض اسمله التحاق
سی) ایدوب مشابیت بیان ایدر :
ارککبی = ارککه بکزر. « مک »
ادات مصدریتک دخی التحاقله
تقلید و تشبیه بیان ایدر فمللر
تشکیل ایدر : بنسیمک = بنذر
نظرله باقی : کولومسیک = کول
کبی اولوق. بو مقامده « سه » ده
قوللانیلیر : بنسه مک، مهنسه مک.

سیا (سذ. عر. یثا.) بحر کورکی
سیا (ترسنه قوللانه رق قایبی
کری به وقیحه طوغری یوروتمه :
سیا اتمک؛ سیا ! سیا کورک !
سیات (سذ. ج. عر. فذ. سیته.
سیا : با : سیته.

سیاح (سذ. عر. ج. سیاحین.
سیاح (« سیاحه » دن سمب.)
اوزاق یرله سیر و سفر ایدن
آدم، کزوب کورمک و یاخود
جغرافیا و نباتات و حیوانات کبی
فتونه خدمت اتمک مقصدله
اوزاق یرله یولجلیق ایدن آدم :
سیاح شهیر استانی؛ مشاهیر
سیاحیندن ایونفستون.

سیاحت (سذ. عر. اوزاق یرله
سیر و سفر، اوزون
یولجلیق، علی الخصوص جغرافیا

وسائر فتونه خدمت مقصدله
واقع اولان سیر و سفر. عربلر
بو مقامده « رحله » کله سنی
قوللانیلردی : ابن بطوطه تک
سیاحتی = رحله ابن بطوطه.

سیاحتنامه (سذ. فا. بر سیاحک
کزدیکی یرلرک
احواله و اثنای سیاحتده کور-
روب کچیردیکی شبیله داژ
یازدیغی کتاب : قطب شمالی
سیاحتنامه سی، آفریقای وسطی
سیاحتنامه سی.

سیادت (سذ. عر. ۱. اقتدایک،
بکاک. ۲. سیدلک،
نسب پاک جناب نبوی به انتساب،
امیرلک : سیادت شهره سی.

سیادتلو (ص. سیادت یعنی نسب
پاک جناب نبوی به
انتساب شرفی حائر اولان. ا. ا. ا.
سادات کرامه و یرین عنواندر؛
دولتلو سیادتلو امیر مکّه مکرمه
حضر ترینه و یرین عنوان
رسمیدر.

سیار (ص. عر. ۱. سیاره.
سیار (« سیر » دن سمب.) ۱.
کزن، طولاشان، سیر و حرکت
ایدن، بر پرده مقیم و ثابت اولیان :
سیار طویچی آلانی. ۲. یرلی
اولیوب ایستلدیکی طرفه طبا-
شینان، قابل نقل و تحریک، متحرک :
سیار خسته خانه = ایستلدیکی
طرفه سهولته نقل اولنانی؛ سیار
طوریدو تدافعه مخصوص و ثابت
ایویوب تجاوز ایچون ایستیلین
یره سوق اولنه بیلیر طوریدو :
سیار فیله = بر پرده طورمیوب
دائم سیر و سفر ایدن دوخاقسمی.
۳. ه. دائما بر پرده طورمیوب

طولاشان و برین دیکشدرن
نجم که هر یری بزم کره ارض
کبی شمسه تابندر واونک اطرافنه
دونر: نجم سیار، نجوم سیاره.
مقابلی: ثابت.

سیاره { س. ع. ج: سیارات.
ه. شمسه اطرافنده بر
مدت مینه ظرفنده دور ایله
منظومه شمسیی تشکیل ابدن
کواکب بهری که بزه قریبتلری
جهتله دیکرلندن دهاییارلاق
کورینورل، ومدارلری اوزرنده
طولاشدقلری جهتله هر
کون یرلینی دیکشدرلر.

سیاست { س. ع. ۱. حکومت،
سیاست (اداره مملکت. ۲.
مستحق مجازاة اولانلرک جزا.
سنی و برمهده ابراز شدت:
ارباب حکومتده سیاست اژمدر.
۳. جزا، مجازاة، جانلر حقنده
اجراآت واز آن جله اعدام
جزایی: سیاست اغراض. ۴.
امورریه لک تنظیمی ایچون حکمت
حکومت اقتضاسندن اولان
اجراآت: سیاستجه بویه یا بق
اقتضا ایشدر. ۵. دولترلر
بیننده کی مناسبات علمی، دیلو.
ماتاق. (بو معنا الله استعمالی
یکی وزمانک کوستردیکی احتیاجه
میندر. || ارباب سیاست:
اداره مملکت و دیپلوماتی
رجالی. || میدان سیاست: قانوناً
و حکمت حکومت اقتضاسخه
اعدام و سائر مجازاتک محل
اجرائی.

سیاست کله سونک اصلی (سه - یسا)
یعنی (وچ - ترتیب) معنا سینه بر ترکیب

ترک اولدینگی این کال «تحقیق تعریب
الکلمة الانجليزية» اسمده کی رساله ده
بیان اینکده در.

سیاست { س. ع. ۱. اداره و
حکمت حکومت اقتضا.
سخه، پولتیقه. ۲. دیلوما.
تقیقه، مناسبات دولیه قاعده.
سخه. | بو ایکنجی معناسی
بیکدر. |

سیاستگاه { س. ق. ا. ع.
سیاست = م. ق. ا.
گم = محل | سیاست واقع اولان
اجراآت حکومتک محل ایقاعی.
سیاسی { س. ع. ۱. سیاستیه.
۱. حکمت حکومت
اقتضاسندن اولان، عری، بو.
ایقیقه مبنی. ۲. مناسبات دولیه
فن وقاعده سینه تابع، دیلومانجه
اولان: امور سیاستیه، رجال
سیاسیه، مخبرات سیاسیه.

سیاسیات { س. ج. ع. امور
سیاسیه، دولترلر
بیننده کی مناسبات وعلاقه متعلق
ایشلر، دیلوماسی ایشلری.
سیاسیون { س. ج. ع. رجال
بیننده کی مناسباته وهر دوللک
بو مناسباتدن استفاده اینکده
چالیشی علم وقاعده سینه واقف
اولوب بو قنله اشتغال ایدنلر،
دیلوماتلر: بشمارق الک مشهور
سیاسیوندن ایدی.

سیاف { س. ع. ۱. «سیم»
دن سیم. ۱. قلیجی.
۲. قلیجی. (بو ایکی معنا ایله
لسانزده یک مستعمل دکلدر. |
۳. جلاد.

سیاق { س. ع. «سوق»
دن | ۱. سوزلک کلیشی،

طرز افاده سی: سیاق کلام: سیاق
و سیاق = سوزلک کلیشی و ماقبلنی
طوقه سی. ۲. طرز، اسلوب:
بو سیاقده بر شی یازملی.

سیاق { س. و قنبله دفترخانه جه
مستعمل و رقرلرک
صره سنده یازلخنه مساعد اوله جق
صورته سطرلری طار و حروف
نقطه مز و کرفت بر خط مخصوص که
آنجی سیاق و سبان دلالتیله
اوقونه یلمی «سیاق» دن
تشکیل ایدلش اولان بولفت
سقیمه ایله تسمیه سینه سبب اولسی
مختلدر.

سیال { س. ع. ۱. سیاله.
(«سیلان» دن سیم)
آقان، آقیجی، مایع: جسم سیال.
سیاله { س. ع. ج: سیالات.
ماده سیاله، آقان شی،
جسم مایع. || ح. سیاله برقیه =
الکتریک آقندی، فر. Cou-
rant électrique.

سیان { س. ع. ۱. «فد» سی
لسانزده قوللاتیوب بو
صیفه فد. و ج. برینه دخی
مستعملدر. — سینک قحیله
غلطدر. | مساوی و برابر ایکی
شی: «ایکینسی سیان ی طوتیور.
سکر؟ بن اونی دیکرلرله سیان
طوتام: جمله سنی سیان طوتلی.

سیاه { یخود سیه. ق. قره،
سود: زلف سیاه = قره
صاج، بحر سیاه = قره دکنز: سیم
سیاه = ق. قره. = س. زنجی
(بو معنا ایله «سیاهی» ده دیندر.)

سیاهنجت { سیاهپوش سیاهدل،
وساژه. یا: سیهجت،
سیهپوش، سیدل وساژه.

سیاهلاق { فت. قرار تقي، تسويد ايتك:

صوبه جي ديوارى سياهلاندی.

سیاهلاق { قل. قرار تقي، سیاه اولقي: تیکل

سیاهلاناخ.

سیاهلاق { س. فرالدى، قره رنك: سیاهلك ضر-

رى يوقدر.

سیاهی { س. ص. زنجی.

سبب { س. فا. الماء، تفتاح: سبب زخمدان = المایه تشیه او.

لثان محبوبه نك چگه سی.

سببسی { س. ۱. کجی دودوکی، ۲. تمام اصلی.

سبب { س. با: صیقه.

سیحان { س. م. آناطولیده آطنه اووه = نی باره رقی اسکند.

رون کور فزینه دوکیان ایرماق

که موازیسی اولان (سیحان)

ایله برابر ترکار طرفندن وطن

اصلیری اولان ماؤراه الهرك

سیحون و چیونته تشبها بو

اسملره تسمیه اولمشلورد.

سیحون { س. م. ماوراء النهریده چیون ایله متوازی

آقوب آوال کولنسه (یعنی بحر

خوارزمه) دوکیان بیوک بر

ایرماق که الیوم (سیردریا)

احمله معروفدر.

سیح { س. فا. دهر شیش. لسه.

سید { س. ع. ذ: سیده. ج: سید سادات. ۱. افندی، آغا،

بك، موفی، ایلری كان، باش،

رئیس، سرور: سید القوم؛

سید الثلین = ایکی عالم افندیسی.

اولان حضرت فخر کائنات افندسز.

سید الانام = بتون خلقك بیوک؛

نسید الانبیا = پیغمبران عظام

حضراتك سروری: فخر کائنات

(صلح) افندسز. ۲. نسب جلیل

جناب نبوی به منسوب اولان:

کندیسی صحیح النسب سیددر،

حریمی سیددر، ساداتنددر:

سادات کرامه حرمت مخصوص.

صهمن وارددر.

سیدلک { س. نسب باك جناب

سیدلک = نبوی به منسوب،

سادات.

سیدلک { س. دوهك كوکیله

مه لری آره سی، بطن

استنی.

سیدیک { س. اصلی: «سیدیک»

سیدیک دن «سیگیک» ا

مشانه دن دوکیان صو، چیش،

ادرار. || سیدیک قاؤی = مثانه.

|| سیدیک زوری = ادرارک طو

تلمی. || سیدیک شکری = شکر

علقی، دیاییتیس. || سیدیک بولی =

احلیل.

سیدیکلی { ص. خیشلی، اوستنه

چیش ایدن بیس.

سیر { س. ع. ۱. پوریه، یو.

سیر { س. رویش، کیتقه، حرکت:

سیر سریع، سیر بطی. ۲. یو.

لجلیق، عزیمت، سفر: بلاد

بعیدیه سیر و سفر، سیر و سیا.

حت ایتدی. ۳. کره، کره،

تفرج: سیره کیتک، سیر ایتک،

سیر ری. ۴. اکثفك ایچون

باقه، تماشا: باغچه، چارشینی،

حیواناتی، یکی كان اشیایی سیر

ایتک. ۵. اوزاقدن باقوب

قارنهامه: بن سیر اید یورددم.

۶. (مصدریت معنائی متشعر

اولفترین) کورله چك وکرله.

چك شی، کورلمک شایان الای

ویا اکچجه، فلان برده سیر

وز ایش. || سیر ایتدیرمک =

شایان آفاشا بر شیخی انتظار

عمومییه عرض ایتک: فلان

برده آر-لان سیر ایتدیورلر.

|| سیر دریا = ذکیر سباحی،

سفر بحری. || سیر فاش = کچی

بر موقدن موقع آخره وسواحل

بعیده سوق وایصال ایتک فنی

فر. Navigation. || سیر فی

المنام = تمامیه اولفترین کچه

قاقوب کرمک حالی که بر سر صدر.

سیر { س. ج. ع. فد: سیرت.

سیر { س. نا: سیرت. = فد. کچی.

فخر کائنات (صلح) افندسزک

مبارک ترجمه حالی و بوندن بحث

ایدن کتاب و علم: سیر حاجی =

حالیکن یازدینی سیر نی کتابی:

کتاب سیر: تاریخ و سیرده ید

طولی اصحابنددر.

سیر { ص. فا. طوق، طوموش:

سیر (شیعان. || دلسیر = یورکی

طوق، قاتمیش.

سیراب { ص. فا. (سیر = طوق.

سیراب { آب = صو } ۱. صو

ایله طوموش، صوبه قاتمیش،

تسکین حرارت ایتش اولان. ۲.

صدولی، آبدار، طراوتلی: کل

سیراب.

سیران { س. فا. (عر. = سیر

سیران { دن ۱. کره، تفرج.

۲. باقوب سیر ایتقه، تماشا:

سیران ایتک: سیرانه کیتک.

سیرنگاه { س. فا. سیر بری،

سیرگاه، تماشاگاه.

قضا وقوعه تقمینی برسیفورطه
شرکته تعهد تأمین ایستدیش:
اوم سیفورطه لیدر.

سیف { س. س. ع. ج. سیوف،
سیف { اسیاف. قلیج، تیغ،
شمیر؛ سیف صام = ککین قلیج؛
جامع سیف و قلم = عسکر لکده
و تحریر و انشاده ماهر ذات.

سیفری { سیفرلک و سازه. با:
سیوری و سازه.

سیفون { س. (بو. سیفون) {
بر قانی چویر مکسزین
ایچنده کی مایی دیگر بر قابه
نقل ایچنده مستعمل مقوس
بوری که بر اوجی دیگرندن
اوزون اولمغه ایچنده کی هواسی
تخلیه اولنجه قلیج ایچنده کی
مایی بوقاری چیقاروب اوندن
آلجاق اولان دیگر قابه دوکر.

سیفی { س. ع. ج. سیفی. ۱.
سیفی { قلیجه یعنی حرب و عسکر.
لکه منسوب و متعلق مناصب
سیفی و قلیجه. ۲. قلیج شکنده
اولان: سیفی الشکل.

سیک { س. چوقور، دلیک، قبر.
مر.

سیکجه { ح. ۱. ایجری به کجه.
رک، باهرق: سیکجه
سیکجه یاغور یاغق = یلغد قجه
طوبراک ایچنه کجه کج صور.
تده. ۲. کیزلجه، بللی ایستدیر.
مکسزین، مناققله.

سیکدیرمک { ق. و:

سیگرمک { ق. ۱. چقوره
سیگرمک { قومق، کیزلک،
کومک، باتیرمق. ۲. همم ایچک.

سیگرمک { ق. و:

سیر و قو { س. اینا. غایت صبحاق
اسن بر روزکار.

سیس { س. یره انیش بولوطن
سیس { عبارت اولان رطوبتی
طومان، بوس: هوا ده سیس
واردر. ۱۱. سیس اشارتی =
سیسلی هوالده کینک موقعی
اعلان ایچون بوری، قاه پاه و سائر
آلت ایله ویرلن صدا.

سیسام { س. م. جزایر بحر
سفیددن (ساموس)
آطه سی.

سیسکیمک { یاخود سیرکیمک.
سیسکیمک { فل. او یقودن
خجانه او یاق.

سیسلی { س. رطوبتی طومانه
سیسلی { قایلایش، بولوط یره
ایچکله رطوبتی طومان و بوس
ایچنده قالمش: سیسلی هوا،
سیسلی دیکز.

سیفاره { سیفاره لقی. با: جیفاره
سیفاره { و سازه.

سیفورطه { یاخود سیفوریطه.
سیفورطه { س. اینا. Sicurta

۱. اموال منقوله و غیر منقوله ک
حریق و غرق و سائر فضا له قارشی
سنوی بر اجرت معینه مقابلنده
تأمینی یعنی قضا وقوعه شرکتی
طرفندن تقمینی: اوی، کمی بی،
اشیایی سیفورطه ایچک، سیفور.
طه به قومق. ۲. بوججه اموال.
لک تقمینی در عهده ایدن و بو
مقصدله تشکل ایش شرکت و
اداره: عثمانی سیفورطه سی.

سیفورطه جی { س. اینه و سا.
سیفورطه جی { تره بی سیفور.

طه ایدن، سیفورطه شرکتک
وکیلی و یا ماموری.

سیفورطه لی { س. بر سیفورطه
شرکته قومقش.

سیرت { س. ع. ج. سیر. ۱.
بر آده احوال معنویه.

سی، اخلاق و اطواری، طبیعت،
صورت مقابلی: صورت و سیرتی
کوزل. ۲. ترجمه حال، سر
گذشت، بر ذات احوال خصو.
صیهی تاریخی: سیره النبی
(صلعم). [بو ایکنجی معنا
ایله جمی ده مستملدر. با:
سیر.]

سیرتو { س. (ر). بر نوع رقص،
آیاق آتمه سی.

سیرجی { س. ص. ۱. معرض
شاشابه قونیلان بر
شیشی و یا کورلک شایان بر
رسم و آلاهی و سائر مینی سیر
ایچکله کیدن لک بهری: یک چوق
سیرجی وار ایدی: بن ده سیر.
جیلر میاننده ایدم. ۲. م.
اوزاقدن باقوب قاریشیمان: بن
سیرجی م.

سیرک { سیرکاشمک و سازه.
سیرک { با: سیرک و سازه.

سیرکک { س. تق. او یقوزلق،
سهر.

سیرکیمک { ق. سیلکیمک قفلک
اصلی و طوغریسیدر.
با: سیلکیمک.

سیرکیمک { یاخود سیسکیمک.
سیرکیمک { فل. او یقودن خجانه
او یاق.

سیرکه { س. با: سرکه.

سیرگه { س. بیت و سائر بوجک
دو کدیکی تخم، بوجک
یومورطه سی.

سیرمک { یا سیرمک، سیرلک
و سازه. با: صیرمق
و سازه.

شېئری ویا توزی دوشورمک:
آغاجی، کچه یی سیلکدیرمک .

سیلکیشمک { فل. کندی او.
ستنده کی توز
طوبراغی دوشورمک ایچون
وجودینی شدله تحریک اتمک:
قوش، بیکر سیلکشدی .

سیلکمک { قه. (اصلی: سیرکک)
صالایه رق او.
ستنده کی شېئری ویا توز طو.
براغی دوشورمک، صالامغه
ویا اورمغه تمیزلک: آغاجی
سیلکوب بمشلی دوشورمک:
کچه یی سیلکمک. || ترشی سیلکمک =
صاورمق. || یازی، رسم سیلکمک =
ایکنه ایله یازی ویا رسمی بر
کاغددن دیکرینه قالدیرمق.
|| یاقه سیلکمک = عبرت آلوب
استماذه اتمک .

سیلکمه { س. ۱. سیلکمرک فلی.
۲. اوافق طوغرائمش
باطلیجان ایله ییلاان اتیمکی:
باطلیجان سیلکمه سی .

سیلکندی { س. اورکه،
ارتماش .

سیلکیمک { فل. شدله صار.
صیلوب اوستنده کی
توز طوبراق وسائریمی دوشور.
مک: قومک اوزرینه یاغشیدی
قالقوب سیلکندی. = ب. شدله
تحریک ایدیلرک تمیزلک: بوکچه
سیلکندی می؟

سیلکی { س. (اصلی: سیرکی)
سیلکی اوبقوده میهرامه،
رهنه ایله اویانعه.

سیلکی { ص. چارینور، مرتش،
دیرک: سیلکی آدم .

سیلگی { س. سیله جک شی، بز،
یعنی وسازه .

سیلیمک { قه. ۱. یاش بر شیئی
لمس و مسح ایله قورو.
تقی: کوزلی، بورلی، تری
سیلیمک. ۲. ایصلاق بز وسازه
ایله اوودرق تطهیر اتمک: چو.
جیمک یوزی سیلیمک: جاملی،
تختلری سیلیمک. ۳. رنده مک،
بر شیمک پروزی آلوب تمیز.
لمک: تختی سیلیمک. ۴. اولچک
وسازه مک طوروقلامه سی آلوب
دوز یایمی: اولچکی سیلیمک.
۵. مک وحذف اتمک، قالدیر.
مق، بوزمق: آدینی دقتدن
سیدلیر. || آتک دیشلری سیلیمک =
آشندیرمق. || سیلوب سربور.
مک = تکمیل سیوب پیتیرمک.

سیله { س. سیلک فلی. دا:
سیله = سیلک. ۱. رنده
لغش، تراش ایدلش، تمیزلش:
سیله تخت، چوبوق. ۲. طو.
دوقلامه سی آلغش: سیله
اولچک. || سیله تختی سی اولچکک
طوروقلامه سی آلفه مخصوص
دوز تخت .

سیلندر { س. (یو. Kλινδρος)
اسطوانه، مردانه .

سیلندی { س. سیله وحک اثری:
سیلندی (بوکتابک بر چوق
سیلندیری واردر. با: سلندی.

سیلیمک { فل. ب. ۱. صوبی
لمس و مسح ایله آلوب
قورومق: اللر، بوز، ترسلندی.
۲. ایصلاق بزله وسونکر
وسازه ایله اوویله رق تمیزلک:
بو چوخجیمک یوزی، بورلی
سیلیمدی: تخت لسیله جکدر. ۳.

حذف اولغی، حک وفسخ اولغی،
آشینیق: بو سکیمک یازیسی
سیلغش: بوکتابک بر چوق
برلری سیلغش .

سیله { س. ج. صر. فد: سائل.
با: سائل .

سیله جک { س. بیوک حمام
خالویسی .

سیلی { س. قا. سیله، شامار، طو.
قات. || سیلیغور = شامار
یین .

سیلیجی { س. ۱. سیلک ایشیله
یچین ایشی، تخت
سیلیجی = دوشمه تختلری اوان
قاری. ۲. یایلرده قوللانیق
دوشمه وطاوان وسازه تختلری
رنده مک وبونله لزومه کوره
آلات متنوعه ایله کوزله شکل
وزرمک صنعتیه مشغول آدم .

سیلیک { س. سیلغش، بوزلش:
سیلیک پاره .

سیم { س. قا. ۱. کومش، فسه .
۲. کومش آغچه. ۳. تر.
کومش تقلیدی صرمه ویا ممدن.
= ص. ۱. کومشدن معمول:
سیم مجیدیه. ۲. کومش تقلیدی
صرمه ویا ممدندن معمول:
سیم شریف، ظرف، پول .

سیم { مه. سین مکسوره ایله
باشلار بعضی صفتلرک باشه
کوروب تأکید و مبالغه بیان
ایدو: سیم سیاه .

سیما { س. صر. بوز علامتلی
چهره، بکر: سیماستند
یلدیر: هرکک سیما طبیعتیه
دلالت ایدو. || ملک سیما ملک
چهره لی، کوزل .

سیم { س. ولاسیما. ح. صر. (برابر
وساوی دیمک اولان

« سی » ایله « ما » اسم موصو-
لندن مرکب [علی الخصوص،
هله، جمله دن اول .

سیماب { س. فا. (سیم = کومش -
(آب = صو) جیهوه،
ذیق .
سیمبر { س. فا. (سیم = کومش -
(بر = کوکس) کوکی
کومش کی بیاض .

سیمپیزومتره { س. (یونانیدن
« مأخوذ اوله رق
فر. Sympiezometre) غاز
ایله مملو بر خزینه اوزرینه
هوانک اجرا ایندیکی مختلف
تضییقلر ایله هوانک حالتی تعیینه
مخصوص میزان الهوا که بحریده
مستعملدر .

سیمت { س. فا. (سیم = کومش -
(تن = بدن) کومش بدنی .
سیمرخ { س. فا. (ایران قدیم اسلا-
طیزده گویا البرز طا-
غنده طورور جسیم بر طیر
موهوم، قاف طاغنده طوران
عناق .

سیمسار { س. با = سمار .

سیمک { فل. با : سیمک .

سیمکش { س. فا. (سیم = صرمه .
(کشیدن = چکمک)
حاده دن کومش تل چکن
صفتکر: سیمکش ایشی . (بین
الوام غلط اوله رق « صرمه -
کش » دینیر .

سیمکشخانه { س. صرمه تلی
(ایشانان محل
مخصوص که حکومتک تحت
نظارت و تصدیقنده در .

سیمپاه { سذ. عی. (یو. Xymphaea
(یعنی گیاه ایله براصلدن)
اساسز وموهوم برعلم باطل که
نیجه زمانلر ساده دلائق اشغال
ایتمشدر. فر. Magie blanche .

سیمین { ص. فا. کومشدن معمول
(ویا کومش کی بیاض
وصاف .

سین { س. (عربیده ش.) « س »
سین حرفک اسم مشترکی نقطه سز
اولدیفنه بناء « ش » دن تفریق
ایجون سین مسمله دخی دینلیر .

سین { س. با : سینک .

سین { فل . (کسره سی ماقبله
(کوره اینجه ویا قالین او-
قونور .) با : سک .

سینا { سذ. م. جزیره العرب ایله
(خطه مصریه آره سنده مثلث
الشکل بر شبه جزیره اولوب،
بنی اسرائیلک حضرت موسی ایله
فرق سنه طولاشوب بول بوله
مدقلری (تینه) صحراسنی
ومنتهای جنوبنده نبی مشارالیهک
خطاب عزته نائل اولدیفنی مشهور
طور سینا طاغنی خاودیر .
— ابن سینا = حکمای اسلامک
آبروبی اولان مشهور ابوعلی
ابن سینادر، که طب و فلسفه ده
عصرلرجه شرق و غربک خوا-
جه سی بولنمشدر. بو علی سینا
وسهوا ابوسینا دینلرده وارددر .
سیناره { س. (ر.) بیوک ژوقه .

سیناریت { س. اورکینوزالیفنک
(کوچکی .

سینفک { س. (سیفک، با : سیکسی،
(سینسی) سیمک .

سینه { س. فا. گوکس. صدر:
(افغار مدالیسه لیزین
سینه صداقت ایتک. || سینه
چاک = مجروح القلب. || سینه زن =
کوکسی دوگهرک اجرای ماتم
واظهار تلاف ایدن. || سینه
سوز = محرق، مؤلم .

سینی { س. (اساساً چیتدن کلد-
(یکنه بناء اصلی « صنی »
اولسه کرکدر) بر سهیا ویا
اسکله اوزرینه قویله رق او-
سسته یمکار ویمک طاقلری
قوان ویمک یئن بیوک دائروی
تپسی که باقر ویا پرنجمن اولور:
سینینی قوروق. || میدان
سینسی = یک بیوک .

سیواسه { س. (آغزی اکل
(وایلری حرکتده کسر
دستره .

سیورتمک { یا سیورتک. فت.
(سیوری ایتک، او-
جی اینخلدوب کسکین ایتک، شو
جیوی بی، شو دککنی سیورتلی .

سیورمک { فل. ۱. — سیوری
(وکسکین اولقی، او-
جی اینخلوب حاد اولقی : کلک

دیگنی سیورمش. ۲. بوی
آتقی، اوزامق، اینجه واوزون
اولقی : شوچوق یک سیوردی .

سیوری { یاخود سیفری. ص.
(۱. اوجی اینجه و
کسکین حاد : سیوری دککنک،
دیکن، تیه. ۲. اینجه واوزون،
بوی آغش، بویلی : سیوری

بویلی بر جوجق. || سیوری
سیمک = معروف اینجه و معجز
سیمکچک، بموضه. || سیوری
عقلی = هوپسا، زر زووب .

|| سیوری کوشه، بوجاق = زاویه
حاده || سیوری بورن = پالامود
بالینک بر جنی.

سیوریلنک { قه، سیوری باغی،
اوجنی اینجلدوب
کسکین ایتک: ایکنه بی، چاقینک
اوجنی سیوریلنک.

سیوریلنک { اصلی سیکیل اولان
سیوریلنک { سیوریلنک ک ملو.
غریبی سیوریلنک اولدنه ذاهب
اولتی خطادر.

سیوریلشمنک { فل. ۱. اوجی
اینجه وکسکین
اولتی. ۲. بوی آتمق. اینجلوب
اوزامق.

سیوریلنک { ۱. اوجی اینجه
وکسکین اولان
شینک حالی: دیکنک سیوریلنک.
۲. اینجه واوزون بویلیق: بو
اوغلانک سیوریلنک.

سیوریلنک { فل. ۱. سیورمک.
|| بح. میدانه جیتیق،
ترقی ایتک.

سیوش { س. حذف: لغز، فسخ.
|| سیوش ییل = بردور
قرینک صوک سنه سی، یعنی هر
۳۳ سنه قریه و ۴ آیده شمسیه
ایله قریه آره سنده غائب اولان
بر سنه یه دیشیکه اصطلاحات

مالیه مزدندر.

سیوشمنک { فل. ۱. قایغی، کسب
{ لزجت ایتک. ۲.

قایوب نابدید اولتی، عمو وزائل
اولتی: کیمسه کورمه دن احو.
لاهجق سیوشدی.

سیوشیک { ص. ۱. قایار، لز.
جتلی، بجیق بجیق:
سیوشیک چامور. ۲. یابیشیر.
آرماز، معیز: پک سیوشیک بر
آدمدر.

سیوشیکاک { س. ۱. لزجت،
{ قایار و یابیشیر او.

لان شینک حالی: بو چامورک
سیوشیکاک. ۲. یابیشوب آرماز
معیز آدمک حالی: بو آدمک
سیوشیکاک چکلمز.

سیوف { س. ج. مر. فد: سیف.
با: سیف.

سیوشیک وسائره. س.
سیوش { با: سیوش وسائره.

سیویل { س. ص. (فر. Civil)
۱. عسکرینک غیری،

ملکی. ۲. عسکرینک غیری
قیافت، باشیوزوق قیافتی، تبدیل:
سیویل کیمک، سیویل کز مک.
۳. تبدیل قیافت ایش پولیس
مأموری.

سیویل { سیویلنک. با: سیکیل،
سیکیلنک.

سییه { ص. قا. با: سیاه.

سییهخت { ص. قا. (سیه = قره.
سییهخت { بخت = طالع } طالعی
مساعده اولیان.

سییهوش { ص. قا. (سیه = قره.
سییهوش { پوشیدن = کیمک }
قره لکیش، سیاه اثواب کین.

سییهیل { ص. قا. (سیه = قره.
سییهیل { دل = بورك } کونی بو.
رکلی، بد اندیش، بد خواه.

سییهفام { ص. قا. (سیه = قره.
سییهفام { قام = بویا } قره بویالی،
سیاهه بویامش.

سییهکار { ص. قا. (سیه = قره.
سییهکار { کار = ایش } کونی
عملی، کنه کار.

سییه { ص. عر. آ: سیته. (سوه)
سییه { دن ص. کونی، فنا، بد،
ردی: عمل سی، اعمال سیته.

سییه { س. عر. ج: سیئات. ۱.
سییه { کونی ایش، کوتیک، فنا،
انی، عمل فاسد. ۲. صوح، قباح،

کنه. ۳. برکونی عملک نتیجه سی
و مجازاتی حکمنده اوله رق چکیان
زحمت. — مقابلی: حسنه،
حسنات.

ش

ش { شین. س. (ع. س. س. الفبای ترکیک اون آلتنجی حرفیدر.

اصل السنه سافیه الفباسی صره. سنده یعنی الجحد حسابنده یکریمی برنجی حرف اولوب، عربی سینه اولان مشابته شکایه سندن طولابی اونک یانسه نقل او. لشدر. شکل عبرانیی و شکل سریانیی اولوب، یونا. نیده و لاتین الفباسنده S (س) برینه کچمشر. رقم کبی استعمالده ۳۰۰ اعتبار اولور. مختصر تاریخده شعبان شهر عربیسنه اشارتدر.

شاء { فت. ع. [استحک دیمک شاء] اولان «مشیت» دن ماضی صیفه سنک مفرد مذکر غایبدر. [یا لکز «ان شاء الله» تمیزنده مستعمل اولوب، الله ایسترسه دیمکدر.

شامت { س. ع. ح. شامت. شامت] اوغورسزاق، تازک: وقت جاهلیتده بعض کونلرده شامت اعتقاد اولور ایکن حدیث شریف ایله بوانتقاد ابطال ایدلشدور.

شامتی { ص. اوغورسز.

شاب { س. ع. معروف بو. شاب] رشدیجی ماده کهنشادره

مشاهدور. — آجی واکشیدن دخی کنایه اولوب شکره مقابل قوللانیلیر: نه شباب اولدی نه شکر. || شابه اوتورمق: مضطر و مضطرب اولمق. || شاب دکیزی = بحر احر. || شاب طاشی = بحر احرردن کلن مهران انواعسندن بیاض تراق ودالی بوداقلی بر طاش که صوبک آلتنده نشو و نما بولمسه کیلر حقندنه پک مخاطره لیدر. || شاب علنی = صیفیرک طیر ناغنی دوشورن بر خسته لق. || قزیل شاب = پارلاق لعل رنگ. || مح. شاب کلمک، شاب کبی طوگتمق = شاشیروب قاله قالمق.

شاب { ص. س. ع. شاب. شاب] ج: شبان. [«شاب» دن سف. کنج، دایقانلی، جوان، یکیت: شاب امرده دها صقالی بیغی کله مش دایقانلی. || سید شبان جنت = ضبط اکرم امام حسین (رضه) افندسز.

شاباش { س. فا. آفرین، تحسین.

شایان { ص. شامش، مفتون: شایان] واله، حیران.

شایخانه { س. ۱. شاب چیقلا. ۲. شابک تصفیه واستحضار اولندیغی محل، شاب قابریقه سی. شابشال { ص. دوکوک صاجیق و تقبل.

شابقه { یاخود شابقه. س. ۱. شابقه] فرنکرک کیکد کیری مختلف اشکالده باش کسوه سی که اکثری کونشه قارشی سپر.

لیدر: حصیر شابقه، سیلندر شابقه. اساساً اقالیم حاره ده یاشایان خلقک ایمجادی اولوب، «شیک» یاخود «شابک»

اسمی ویریلن بر سر پوشدن دن مأخوذدر. ۲. کبی درکک تپه سنده کی تکرار کیمک. ۳.

صوبه بوریسنک تپه سنده کی دوز فیدلانی. || شابقی ترس کیمک، یره اورمق = حدث اتمک. || شابقی چقارمق = حرمت و تبصص اتمک.

شابقه جی { س. شایقه یاپان شابقه جی] وصاتان آدم.

شابقه لی { ص. شایقه کین، شابقه لی] باشنده شایقه بولنان: شایقه لی، باشی شایقه لی، برفرنک.

شاپ { مه . او برکن طوداقرک
ایندیکی سسی تقلید
و تصویر ایدر : شاپ دیه اویدی ؛
بتون کون چوجنی شاپ شاپ
اویمک این دکدر .

شاپر { مه . حرصله او برکن ویا
برکن طوداقرک ایندیکی
کورلدی بی تقلید و تصویر ایدوب
مکرر قولانیلیر : شاپر شاپر
اویمک ، نک . — شاپر شیر
دخی دینلیر .

شاپراق { یاخسود چاپراق . س .
عسکر اکسریک
اورتیی .

شاپردامق { فت . او برکن ویا
برکن طوداقردن
سس چیقارمق : طوداقرنی
شاپرداترق اوپور ، بیورایدی .

شاپردامق { فل . او برکن ویا
برکن طوداقرسس
چیقارمق : چوجنی او برکن ،
یمک برکن طوداقرنی شاپردا-
یوردی .

شاپردی { س . بحله ایلر برکن
ویا حرصله او برکن
طوداقرک ایندیکی کورلدی ؛
طوداقرنیک شاپردیی اوزاقدن
ایشیدیلوردی .

شاپلانتق { فت . او برکن طوداغک
ویا سله اورورکن
آوجک سسی ایندی تیرمک : بر
سله شاپلانتدی : طوداقرنی شا-
یلادمرق اویدی .

شاپلاق { س . سله ، طوقات :
اکسه سنه بر شاپلاق
یایشدی

شاپلامق { فل . شاپ اتمک ،
او برکن طوداقر ویا

سله اورورکن آوج سس چیقار-
مق .

شاوق { س . تق . دوز طام ، ناراجه .

شاخ { س . فا . دال ، بوداق ،
غصن : شاخ کل = کل آغاجی
دالی . ۲ . کییک واکا مائل
حیواناک دالی بونوزی .

شاخ { س . آتک اینکی آرت آغاجی
اوزرینه قالمه سی : شاخ
قالمق ، شاخه قالمق .

شاخدار { ص . ۱ . دالی ، بو-
دقنی (آغاج) . ۲ .
دالی بونوزی اولان (کییک
وسازه) .

شاخسار { س . فا . دالی بوداقرنی
آغاجلر و آغاجق
محل .

شاخص { س . عر . « شخص »
« دنفه » مساحه ایچون
دیکلن وانخا اولنان نشان .

شاخلامق { فل . ۱ . (آت) آرت
قالمق . ۲ . مج . بردن بره حدت
ایدوب میدانه آتلق .

شاد { ص . فا . مسرور ، ممنون ،
محظوظ ، سونجلی : شاد
اولق : کوکلی شاد اولق .

شاداب { ص . فا . صوبه قالمش ،
صولی ، آبدار ، تر-
وتازه .

شادان { ص . فا . سونجلی ، مسرر ،
محظوظ : شادان اولق .

شادر دامق { فل . (ص-و)
ایندیقیروب پاغلا
مق .

شادر دی { س . صوبک فیشقیروب
پاغلامه سی .

شادر و ان { س . (فارسیدن . —
لسان مذکورده

معانیسی فرقلیدر . [یوکسک
بر حوضک اینجه فسقه حالنده
آقوب اورادن متعدد یرلدن
دوکیان صوکه اکثریا جوامع
شریفه حویلرند اولور .

شادکام { ص . فا . (شاد = مسرور .
کام = مرام) مسرور
وانئل مرام ، طالعی یاور اولمغه
حالندن ممنون اولان .

شادمان { ص . فا . سونجلی ،
مسرور . محظوظ ،
ممنون .

شادمانی { س . فا . سونج ، مسرور-
ریت ، محظوظیت :
اظهار شادمانی ایتک .

شاذمراء { س . فا . مرک شا-
دی به کرفتار اولان .

شادی { س . فا . سونج . مسرور-
ریت ، محظوظیت .

شادی { س . ۱ . سابقده حاکم
الشراک منادی بی مقا-
منده اولان محکمه خدمه سی .

۲ . وقتله سلطان سربلرینه
اودون کتوروب تسلیم ایدن
یکجیریلرده بونام ویریلر ایش .

شاذ { ص . عر . ۱ . شاذه .
(« شذوذ » دن سف .)
قاعدۀ محومیهیه اویمان . خارج
از قاعدۀ مستثنی ، قاعدۀ سز :
فعل شاذ ؛ افعال شاذه .

شار { وشاریل . مه . صو ویلریکر
بر مایک بول وسله آف-
نی تقلید و تصویر ایدوب اکثریا
مکرر قولانیلیر : شار آقدی :
شارشار ، شاریل شاریل آقور-
شار

دی. — «شور» دخی و مخففده
یعنی اینجه آفتی و متایله «شر»
قوللایلیر.

شار { س. فا. «شهر» دن غلط. }
شار { شهر، قصبه، بلده، مدینه.
(ص. عر.) «شرب» دن
شارب { س. ف. } ایچین : شارب
الابن = سوت ایچین : شارب الابی
والنهار = کجه کوندوز ایچین،
عشرته میتلا.

شارب { س. عر. ج. } شوارب.
بیتق.

شارح { س. عر. ا. } «شرح»
{ دن س. ف. } برکتانی شرح
ایدن، شرحی یازان آدم : شارح
مثنوی.

شارع { س. ص. عر. } «شرع»
{ دن س. ف. } ۱. قانون و
نظام وضع ایدن، واضع قانون.
۲. شریعت صاحبی اولان ذات
افندس جناب نبوی : حضرت
شارع، اذن شارع. { شریعت
اسلامیه تک صاحب حقیقی اولق
ملاحظه سیله جناب حقده
اسنادی جائزدر. }

شارق { یاخود شراق. ۴۰. } یاضی
بر شیشه اورمقدن چیقان
سی تقیید و تصویر ایدر : شارق
شارق، شراق شراق یا کافقرینه
اور بوردی.

شارق { ص. عر. ا. } : شارقه.
{ «شرق» دن س. ف. }
طلوع ایدوب بارلایان : نجم
شارق، نجوم شارقه.

شارل { یاخود شاریل. مه. بلا :
شار. }

شارلاتان { ص. فر. Charlatan }
شارلاتان { ۱. حائر اولمیدنی
فضل وهنزه مالک اولق ادعا.

سیله خانی اغفال ایدن، لافزون،
شقلبان. شمیده باز. ۲. علسز
و یالاندن طبابت اجرا ایدن.
متطبب.

شارلا تانلق { س. ۱. } آغز غلبه.
شارلا تانلق { لکیله هر کسی
اغفال ایددرک کندینی حائر او.
لمدیغی فضل وهنزه مالک کوسترن
بالا یجینسک حالی. لافزونک،
هشقلبانلق. ۲. علسز و یالاندن
طبابت.

شارلامق { فل. و. :

شارلدامق { فل. (صو.) سیله
شارلدامق { و بول بول آفتی :
صولر شارلایوردی، شارلدا-
یوردی.

شارلدی { س. صو. بول بول
و کوردی ایله آفتی :
صولرک شارلدیسی اوزاقدن
ایشیدیلوردی.

شاشالاق { فل. شاشیرمق،
شاشالاق { حیرتده قالب نه
یاهجفی کسدرمه مک : بیچاره
او قدر غلبه لکک اورته سنده
قانجه شاشالادی.

شاشیرمق { فت. ۱. شاشیرمه.
شاشیرمق { سی موجب اولق،
پردن چوق شینلر کوستره رک و
نظر دقتی مختلف طرفله چکارک
حیرتده برافق، یا کلفتی، اونو.
تدیرمق، تقلیط اتمک : خی شا.
شرقیات : حسابی شاشیرتیکز.
۲. فداک برخی دیکشدرمک،
چیقاروب باشقه یره دیکمک.

شاشیرتمق { س. ۱. شاشیرتمق
شاشیرتمک { فعلی، یا کلمته، آلداتمه،
تقلیط. ۲. فدانلرک برخی دیکشد.

یروب یکیدن دیکمه. ۳. بردن
سویلمه سی زور متناظر کله لردن
مرکب جمله. یا کلفاج. ۲.
دیکشه رک کیدن صره. شطرنج
واری ترتیب.

شاشیرمق { فل. } دو شوته تک
شاشیرمق { صره سنی عایدوب
یا کلفتی. نه یاهجفی سیله مک،
حیرتده قانق : بن شاشیردم نه
یاهجفی بیلوروم. = فت. صره.
سنی غائب اتمک، بوله نامابق،
طوغر یلمه مامق : بولی، بوصله.

بی، حسابی شاشیردم : آلفغنی
شاشیردی : نه یاهجفی شاشیردی.
شاشیقین { ص. ۱. شاشه قانق،
متحیر. نه یاهجفی.

غائب ایتمش : شاشیقین شاشیقین
کز بوردی. ۲. طبعاً متحیر،
سرسم، آلیق : شاشیقین آدم.

شاشیقینلامق { فل. } شاشیقین
شاشیقینلامق { اولق، شاشه
قانق.

شاشیقینلق { س. ۱. شاشمش
شاشیقینلق { آدمک حالی : بکا بر
شاشیقینلق کلدی. ۲. سرملک،
آلیقانی : شاشیقینانی بوله آلیش
ویرشده آلدانسی موجب اولور.

شاشمق { فل. (مض.) شاشار. }
شاشمق { ۱. بولدن چیمق، آیر.

لق، اوینامق : بولدن شاشدی :
آلیق شاشمق. ۲. اصابت ایتمه
مک، یا کلفتی، خطا، تخلف اتمک :
شعدی دیکیان فدانلر هچ شاشماز :
قورشون نشاندن شاشدی. ۳.
طاکمق، حیرت و تعجبده قانق،
تعجب واستغراب اتمک : بوایشه
شاشدم : شاشه حق شی. ۴.
واله وحیران اولق : شاشه قالدیم.

شباشمه } شاشمق فعلی . با : شاشمه } شاشمق .

شاشی } ص . طوغری باقیوب بر شاشی } ویا ایکی کوزی اکری باقن ، بر شیته باقارکن باشقه طرفه باقارکمی کورین (آدم ویا کوز) ، احوال : شاشی آدم ، شاشی کوز ، شاشی باقیبلی . = ح . شاشیقله ، یان : شاشی باقیق .

شاشیلامق } فل . شاشی باقیق .

شاشیق } ص . شاشی آدمک ویا شاشیق } کوزک حالی : شاشیق بعضی چهره له باقیبیر .

شاطر } ص . عر . [« شطارة » دن شاطر } س . ف . [شن ، شطارتی ؛ چوئک ، خدمته قوشوب هراشه مهیا بولان : غلام شاطر . = س . وقتیه بیوک ذوات آتی یاننده کیمک وظیفه سیله موظف آغا .

شاعر } ص . عر . ج . شعراء ، شاعر } [« شعر » دن س . ف . شعر سولین ، طبیعتده شعر سونک خاصه و قوتی بولان و موزون سوز اویدیرمه ماهر اولان : شاعر آتش زبان ؛ شعراء جاهلیه = قبل الاسلام اولان شعراء عرب . = س . تر . عو . بر محل عومیده بر طاقم ییتر اوقویه رق ساز چالان آدم ، که بونلرک اساسا سولیکلری ییتری کندیلری اویدر و پ اکثرا ییترنده منابه اجمه لری وجه تمیله لری اولشدر : طاووق یازاری شاعر لری .

شاعیرانه } ص . ح . ق . شاعیره شاعیرانه } باقیبیر صورته ، شا عرلرک طرز افاده سته موافق ، خیالاته تبعیتله کوزل تصویر

ایده رک : شاعرانه افاده سی واردر ؛ یک شاعرانه یازور .

شاعیرلک } ص . ۱ . شاعر صفت و صنعتی : شاعیرلک انسانک یارادیلشده اولازسه تحصیل ایله اله یکمز . ۲ . ییتر سولیه رک ساز چالان چالغیمنک حال و صنعتی : قهوه رده شاعیرلک ایذرلر .

شاعیره } س . عر . ج . شواعر ، شاعیره } شعر سولین قادیق : فطنت ایله لیلی عثمانلی شاعیره . رینک اک معروفه لیدر ؛ شواعر عرب چوقدر .

شافت } ص . ج . ۱ . ماکنه تک حر . شافت } کتیه محوری اطرافنده دور ایذبور و روانی تدور ایذن دمییر میل . ۲ . بر ماکنه تک دو . ریه تحصیل ایذن قوتی قفله واسطه اولان و اوزورنه دیشلی چرخلر و تکرارلر باغلانان دمییر میل .

شافع } ص . عر . شفاعت ایذن ، شافع } برینک عفو ییچون آرایه کیروب توسط ایذن [« شفیع » دها مستعملدر .]

شافعی } ص . عر . ف . شافیه ، شافعی } اهل سنت مذاهب اربعه . سندن امام شافعی (رضه) حفر تریلک اجتهدیه مستقر اولان مذهبه تابع ویا منسوب و متعلق : مذهب شافعی ؛ فقهاء شافیه ؛ شافعی المذهب : مذهبی شافعی . = س . ح . اهل سنت اثمه اربعه سندن امام شافعی (رضه) .

شافل } یاخود شافول . س . بال شافل } تنکهنه سی ، بال قوبقه مخصوص اوفاق آغاج تنکته .

شافی } ص . عر . ف . شافیه ، شافی } [« شفاه » دن س . ف .]

۱ . شفا ورن . اینی ایذن : دواء شافی ؛ شافی حقیقی اولان جناب حق . ۲ . مج . قناعت بخش ، مقنع ، کافی ، صدره شفا ورن ؛ جواب شافی .

شاق } مه . نخته و سازه ایله شاق } اورمقدن چیقان سسی تقلید و تصویر ایذر : شاق اوردی ؛ شاق اکسه سته بر طوقات یرلشدردی .

شاق } ص . عر . ف . شافه ، شاق } [« مشقة » دن س . ف .] زحمتی ، مشقتی : خدمات شافه = طوبراق قازمق و طاش طاشیق کی زحمتی و قبا ایشلر .

شاقت } یاخود شاقط . س . ابو شاقط } مرینا دینان بر جنس ییلان بالی .

شاقر } مه . یاغورک ، بلبل کی شاقر } اوتق بر قوش و سازه تک و ییقانان بعضی شیتلرک سنی تقلید و تصویر ایده رک اکثریا مکرر قوللانیلر : شاقر شاقر یاغور یاغیوردی ؛ بلبلر شاقر شاقر ایتیوردی ؛ شاقر شاقر ییقادی .

شاقراق } ص . چوق اکن لطیف شاقراق } بر صورته سولین ، بلبل کی اوتق ، کیف ونشه ایله سولین : یک شاقراق چوجق .

شاقرداتق } ق . شاق ویا شاقر شاقرداتق } شاقر ایذبورلرک ، بویه بر سله سلندیرمک : قامچی حیوانلرک باشی اوستنده شاقرداندی .

شاقردامق } فل . شاقر شاقر شاقردامق } ائمک ، بویه برس جیقارمق : یاغور شاقردایو . ردی ؛ بلبلر هر طرفدن شاقر دامغه باشلادی .

شاقردی { س. شاعر شاعر دیرب
سس چقارمه، بو
صورتله چقان سس ولن :
یاغور شاقردیی ایشته که مانع
اولوردی؛ بللرک بو صباحی
شاقردیی؛ قامچینک شاقردیی.
شاقشاق { س. حقه بازک آرقدا.
شنه اورددی چالاق
تخته پارچه سی که آرز اورمغه
چوق سس ویر، شقشقه .
شاقلابان { س. صوتاریلی
و مقلدک ایده رک
هر قابله کیرن خفیف مزاجلی
هوبیا آدم .
شاقلابلق { س. صوتاریلی،
مقلدک، خفت مزاج
جله ایدیلن تحفاتی .
شاقلامق { فل. شاق ایتدیرمک،
سس چقارتمق، شاقرداتمق؛
قامچی شاقلاقرق حیوانلری
یوروتدی .
شاقلاق { فل. شاق ایتک،
سس چقارتمق، شا.
قردامق؛ آرابه چینک قامچیسی
متصل شاقلا یوردی .
شاقق { فل. با : چاقق .
شاقول { سذ. عر. دیوارچیلرک
همودا دیوارک طوغر.
یلغی تأمین ایچون قوللاندقلری
آلت که اوچنه قورشون و یا
توبجند آغزجه بر پارچه باغلی
بولان بر ایدن عبارت اولوب
برچیوی ايله دیوارک یوقاریسنه
ویاقونیه جق طاشه ایشدیریلوب
آشاغیبه صارقیدیلر، شاوول .
شاقوللامق { یا شاووللامق، قته.
۱. شاقول قوللا .

نقی، شاقول طوتوب طوغر یلغنه
باقق : هرکوشه طاشی قورکن
ایجه شاقوللامی . ۲. تاصارلا .
مقی، اولچمک .
شاقولی { س. عر. شاقول کی
یوقاریدن آشاغیبه
این، تملیق اولنش شاقول
وضیعتنده، همودی .
شاققه { یاخود شقا . س. لطیفه،
مزاح، هزل : شاقه سو.
یلورم؛ شاقه ایتک؛ شاقه یه
بوزمق = لطیفه یه چوبرمک؛ ال
شاقه سی = شاقه طریقیله قباحه
بوغشقی وال ايله دیکرینک
اوراسنه بوراسنه طوغقمق .
شاقه جی { یا شقاقی . س. لطیفه،
جی، لطیفه کو، طبیعتی
مزاحه مائل .
شاقه لاشمق { فش. بربرله شاقه
ایتک، ملاطفه :
آرقده شجه شاقه لاشیورلردی .
شاگر { س. عر. ذ : شاگره .
[« شکر » دن س.]
شکر وحد و ثنا ایدن، کورد .
یکی ایلیکی اونومچوب شکرینی
ادا ایدن، متشکر : بن اونک
شاگر احسانی یم .
شاگرد { س. فاج. شاگردان .
۱. علم اوکرتن، بر
مدرس و مملک درسنه و یا بر
مکتب و مدرسه یه دوام ایدن،
تحصیلده بولان، طالب : مکاتب
عسکریه شاگردانی؛ خصوصی
مملک ایدیور برخیلی شاگردی
واردر . ۲. بر حکیمک درس
و تعلیمه ملازمت ایدن، تلیذ :
سقراطک شاگردانی . ۳. بر
صنعت اوکرتنک اوزره براسنده .

مربوط بولنان کنج، چراغ،
یاماق : مرانفوز، چلتکیر شا .
کردی . || اصطلح عامره شاگر .
دی = سابقده مسلح آت اوغلانی .
شاگردلک { س. ۱. شاگرد
وطلبه حال وصفی :
مملکک شاگردلکدن زوردر .
۲. چراغلی، یاماقلی . ۳. عجبیلک،
تجربه یه سزک . ۴. چراغ حق
واجربی .
شاکی { س. عر. ذ : شاکیه .
[« شکایه » دن س.]
شکایت ایدن، مشکئی .
شال { س. ۱. اوزره آتلمه و یا
بوینه صارلمه مخصوص
یوگدن قاش : شاله بورنک .
۲. کشمیر یکیمی قیلندن و یا
ایکدن ککیش قوشاق : شال
قوشاشغ؛ بلند بر طرابلس
شالی وار ایدی . ۳. کشمیر یکیمی
قیلندن معمول قیتدار قاش :
شال خرقة . || جنازه شالی =
جنازه رک اوسته آچیلوب تابوتی
صارمغه مخصوص یوگدن عجم
شالی . || طرابلس شالی = طرابلس
شامده یاییلان اییک قوشاق که
صاریلی بیاضلی اولوب اوچلرنده
اوزون پوسکوللری واردر .
شالاک { س. [« شال » دن
روجه قاعده سجه متشکل
بر لغت اولوب شالقی دیمکدر]
یوگدن ایجه بر جنس قاش که
قادر انوائی و خرقة و بورغان
پوزی وسارزه اولور . لاهوراک
اسما و ماده بوکا بکزر .
شالوار { یاخود شلوار . س. [« شالوار »
دن] اکتری
یوکل قاشدن وقادینلرده بعضا

ایکدن کیکش اوست طونی:
شالوار کیمک .

شالوارلی { ص. شالوار کین،
شالوار ایله جبه دن
مرکب اسکی قیافتده بولنان :
شالوارلی بر آدم .

شالی { س. کشمیر یکسی قیلندن
یاخود تفتیکدن معمول
اینجه قاش : آتقره شالیسی ؛
سبحاق شالیسی = سبحاق پایلان
قبا شالی .

شالوپه { س. ج. (فر. Chaloupe)
اعصار سالنده عثمانلیر
طرفندن قوللانیلان ایک دیرکلی
سفاش صغیره خفیه .

شام { س. م. (اصل عربیده
«صول» و «ین» «صاغ» دیک
اولوب حمازه نسبتله اولان
موقعلری وجه تسمیه در.) قدیم
سوریه دینان خطه واسعه
و معموره دیک اسمیدر، که الیوم
حلب، سوزیه، بیروت و لایترنی
وقدس متصرفلنی یعنی فلسطینی
حاویدر. مرکزی اولان (دمشق)

شهر شهرینه بو کون شام
دینلی امانتله (دمشق شام)
تعبیرندن اختصارله حاصل او.
لمش بر غلطدر. || بر الشام =
خطه مذکوره دیک شرق جنوبی
جهتده فرات مجراسته و جزیره
العرب چولترینه طوغری تمتد
اولان بادیه دیک اسمی اولوب،
بزجه غللی اولان (پاراشام)
سهاؤ بتون شام خطه سینه و
حتی اک زیاده سواحتله اطلاق
اولنیور. || شام ایچی = دمشق
شامده پایلان طائاتی ورجل
انواعی. || شام فسطنی = معروف
فسطیق. || شام قیصبی = قیصبیک

شامده یتیشن بیک و بیک اینی
برجنسی. || شام شکری = اوزونجه
وقامش یارچه سی کی اینجه ایچی
دلیک، دلیک ورنکلی بر شکر.
شام { ص. عر. ذ. شامه. («شم»
شام { دن سف. } قوقلایان، قوقو
آلان؛ قوقو شامه = قوقو آلتی
قوت و حاسه سی.

شام { س. فا. اقشام، مسا : شام
شام { وسحر = اقشام صباح .
شامامه { یاخود شامامه . س. کو.
چیک فاؤن شکنده
ینز لکن راجحه لی بر میوه .
|| ج. جلیز و بیجیمسز یامری بو.
مری آدم .

شامپانیه { س. فرانسه دیک بو
اسمه مسمی ایالتندن
چیقان غازلی و طائلی بر نوع
قیمتلی شراب که فرنکر بیک
نهایتده میوه ایله ایچرلر .

شامخ { ص. عر. ذ. شامخه . بو.
شامخ { کسک، عالی، رفیع، مر.
تفع : جبال شامخه . ذ.

شامدان . س. با : شمعدان .

شامگاه { یا شامگاه . س. فا.
(شام = اقشام . گاه،
گاه = وقت) اقشام وقتی .

شامل { ص. عر. ذ. شامله .
{ «شمول» دن سف. }
۱. شمولی اولان، احاطه ایدن،
حاوی، متضمن : چفتک برواسم
اورمان ایله بر خیلی مرعاری ده
شاملدر. ۲. عمومه عائد، عموم.
می : اشفاق و مراحمی شون
عاله شاملدر. || شامل الآفاق =
بتون افقعلری، عالمی قایلامش
اولان، عام، عمومی : اشفاق
شامه الآفاق حضرت پادشاهی.
(با : حاوی.)

شامل { س. ص. شام خطه سی ویا
دمشق شهری اهایلندن
اولان .

شامه { س. عر. { «قوة شامه»
شامه { دن مخفف } قوقو آلتی
حاسه سی، قوقو شامه : کو بیکرک
شامه سی یک قوتلیدر .

شامی { ص. عر. ذ. شامیه [«شام»
شامی { دن سم. } شام خطه سینه
منسوب و متعانی، شاملی، شا.
یک : شامیلر؛ اقشقه شامیه .

شان { س. عر. ج. شئون.
{ جمع الجمی : شئونات
دخی قوللانیلر. } ۱. ایش،
کار، فعل. ۲. یکی ایش، یکی
ظهور ایدن حال، وقعه، حادثه،
وقوعات، حوادث .

شان { س. عر. { لغت آتفه دیک
شان { یعنی اولدیی حالدده بو
صورتله تلفظنده لسانزده معاد.
نیسی ده آریلیور. } ۱. حال،
صورت، کیفیت : حال و شانی،
حال و شانی آکلامق. ۲. عظمت
قدر، مرتبه : سزک شانزده
دوشمز : شان حکومته لایق؛
عالی شان = عالی مرتبه. ۳.

حق : اونک شاننده = حقنده.
۴. وظیفه، بر آدمه عائد و
لایق اولان شی : بونی یامق
شانندن دکلدرد. ۵. شهرت،
حسن صیت، اعتبار : شان
قازاغنی : شان و بریک : شهرت
و شان صاحبی. ۶. کوستریش،
چالیم، تمایش : شانی بزجوج.

شانسز { ص. ۱. شهرتیز، نامسز،
شانسز { مجهول. ۲. چالیمسز،
کوستریشیز : یک شانسر آدم.
شانسزلیق { س. چالیمسزلیق . کو.
سرتبشزلیک .

شانی { ص. ۱. شهرتی، صیت و شهرت صاحبی: آدلی شانی. ۲. کونستریشلی، چایی برنده: شانی آدم.

شانه { س. فا. طراق. ل. س.

شاه { یاخود شه. س. فا. ج: شاهان. [اصل خداوند و صاحب دیکدر. ۱. حکمدار، ملک: شاه جهان؛ شاه جم جاه. ۲. بالخاصه ایران شاهی: شاهمتلو شاه حضرتلی. ۳. ترکیبایندۀ باش، رئیس، برنجی منساقی افاده ایدوب جنسلیک ممتازی اولان شیلره اطلاق اولنور: شاهراه = بیوک جاده؛ شاهباز = ابری طوغان؛ شاهسوار = پیک ماهر بینجی؛ شاه طامار = بیوک طامار، شریان و سائر. ۴. شطرنج مهزلرندن بری. || شاه مردان، شاه ولایت = حضرت علی المرتضی (رضه) افندمک القاب شریفه لرندندر.

شاهانه { ص. فا. ۱. حکمداره منسوب و متعلق و یا. شایان ولایت اولان: سرای شاهانه، فرمان شاهانه، تشریف شاهانه، عاكر شاهانه. ۲. بر حکمداره یاقیشه حق صورته نفیس و مکمل. شاهانه بر قصر، = ح. بر حکمداره یاقیشه حق صورته، پیک مکمل اوله رق.

شاهباز { یا شهباز. س. فا. «شاه» شاهباز (ملک - باز = شاهین) ابری بر جنس بیاض طوغان. || مج. یکیت و شانلی آدم، قهرمان.

شاهبال { یا شهبال. س. فا. قوش قتادینک اک اوزون توکری.

شاهبندر { س. فا. با: شهبندر.

شاهبیت { س. فا. بر غزاک اک منتخب و یاخود شاعریک اسمی حاوی اولان صوک بیت.

شاهتره { یاخود شهتره. س. فا. معروف اولوب عربیده شهرت و بقله الماک دینلن بر نبات طی. س. س. ج. شهود. { «شهادة» دن س. ۱. کوردیکی و یا یلیدیکی مادهی حضور محکمه ده مع القسم افاده و تقریر ایتمکله اثبات دعوایه یاردیم ایدن آدم: شاهدری دیکلک، تزکیه ایتمک؛ بو ایشک بویه اولدیفنه بنده شادیم. ۲. وحدانیت و اوامر و نواهی الهیهیه شهادت ایدن خاتم الانبیا (صام) افندمره وصف اولور. ۳. د. سند برینه یکجهک درجه ده مقبول و معتبر بر اتردن ایراد اولنان مثال: قواعد صرفیه و نحویه عربیهیه آیات کریمه دن مثال ایرادی کی. سند دخی دینلر. || شاهد عادل = شهادتده اصلا شهیه اولغیان شاهد. || یالان شاهد، شاهد زور = یالان یره شهادت ایدن آدم.

شاهد { س. فا. دلبر، کوزل. شاهدانه { س. فا. ابری ایجی دانه سی. شاهدیک { س. شهادت: شاهدیک؛ ایتمک = شاهداولقی؛ یالان شاهدیک = شهادت زور.

شاهراه { یا شهراه. س. فا. بیوک طریق ساطاق.

|| مج. شاهسرلی ممکن اولیان طوغری و آجیق یول، طریق سلامت: شاهراه ترق؛ شاهراه عدالت.

شاهزاده { س. فا. با: شهزاده.

شاهسوار { س. فا. با: شهسوار.

شاهیق { ص. ع. ژ: شاهقه. { «شهیق» دن س. ۱. بیوک، مرتفع: جبال شاهقه.

شاهقه { س. ع. ج. شواهی. { طاغ تیه سی، ذروه: شواهی جبال.

شاهلق { س. ۱. حکمدارلق، ماکلک. ۲. ایران حکمدارلی. ۳. مستقل و ورته حاکمه حکومت و بویه بر حکومتله اداره اولنور مملکت: زنگبار بر شاهلقدیر.

شاهمردان { س. { طوغریسی: «شاه مردانه» اؤلسه کرکردر [بیوک و آخر چکیچ و طوفاق.

شاهنامه { س. فا. حکمداراک تراجم و احوالی حاک منظوم کتاب. — اصل فردو سینک اسکی ایران حکمدارانی تاریخچه دائر یازدینی مشهور منظومه تک اسمی اولوب بالتعمیم بو قبیلدن اولان کتابلرک جمله سنه اطلاق اولنشدر.

شاهنامه جی { س. و قتيله عصر. وقایع سیک نظمه چکمه مأ. مور شاعر وقعه نویس.

شاهنشاه { یاخود شهنشاه و یا شاهنشاه { شاهنشاه. س. فا.

حکمدارل حکمداری، تحت
تأییدنده ایکنجی درجه ده بر
طاقم مالکربولان بؤک حکمدار،
پادشاه، سلطان السلاطین:
شاهنشاه معظم.

{ یاخود شهین. س.
شاهنشین } فا. اوطنک سوقاق
طرفته چیقنتیبی که اوج جہتدن
بخیرملی و مفروشدر.

{ یاخود شهوار. ص.
شاهوار } فا. حکمداره لایق
و یاراشیر. = س. فا. ابری دا.
نہلی و اعلا جنس اینجی.

{ ص. ۱. حکمداره منسوب
شاهی } و متعلق و یا شایسته.
(شاهانه دها مستعملدر.) ۲.
ایران شاهنه منسوب و متعلق:
سرای شمی؛ یا اسر شاهی.
= س. فا. ۱. شاهلق، حکمدار.
لق: اجرای شاهی ابتدی.
۲. نشاسته و بومورطه ایله یاییلیر
ر نوع حلوا. ۳. مرمر دینلن
اینجہ پایستہ تک مقبول برنوعی،
مرمر شاهی. ۴. ایرانک بر
کوچک سکسی. ۵. اسکی طویلرک
بر نوعی.

{ س. طوغان انواعندن و
شاهین } طیورصائدہ دن برقوش که
آو آولامق ایچون تأیس و تربیه
دخی اولنور. || شاهین باقشلی =
نظر عظمتکارانه. || ترازوی
شاهینی = ترازینک دلی.

{ س. بر بؤک دتره ده
شاهینجی } آو شاهینلرینی تربیه
و حفظ و اداره ایدن آدم؛ شا.
هینجی باشی.

{ س. طوقونمسی ورو
شایاق } و دمی صورتنده اینجه
قباچه چوقه: یرلی شایاق،

انکلیز شایاغی. = ص. شایاقدن
معمول: شایاق اثواب.

{ ص. فا. مناسب، لایق،
شایان } جیبان، یاقیشیر، یاراشیر،
مستحق: بو سزه شایان دکلدرد؛
شایان طبع و تمثیل بر کتاب.

{ س. عر. ج. ش. واثب.
شایبه } { «شوب» دن سف. ذ. }
لکه، قصان، قتیقه، قصور:
شایبه جهالتدن میرا. = ج.

{ د. فا. اصل فارسیده
شاید } کرکک ولایق اولتی
دیمک اولان «شایست» مصدر.
رندن مضارع مفرد غائبدر:
۱. شرط بیان ایدر، اگر،
بالفرض: شاید بو اقسام کله جک
اولورسه کر. ۲. احتمال بیان
ایدر، بلکه، بالفرض، اولورکه:
شایدسزی اوده بوله مام مطامعه
سیله.

{ ص. فا. لایق، سزاور،
شایسته } شایان، یاراشیر: کند.
بی او مقامه شایسته در: شا.
یسته تلطیف برآدمدر.

{ ص. عر. ذ. شایمه.
شایع } { «شیوع» دن سف. }
۱. طولنش، هرکک معلومی
اولش، منتشر: بو خبر شایع
اولدی. ۲. حصه داران بیننده
مشترک، تقسیم اولنماش: حصه
شایمه.

{ س. عر. ج. شایعات.
شایعه } شیوع بولش خبر،
حوادث منتشره، اواجیف:
شایعه کاذبه.

{ یاخود چایقه. س. برنوع
شایقه } قزاق قاپنی.

{ ص. فا. ۱. لایق،
شایگان } مناسب، شایان، سزا.

وار. ۲. بول، واسع، فراوان،
میدول: الطایف عالیہ لرینک
شایگان بیورلمی.

{ س. فا. کجه، لیل: شب
شب } هجران = هجرانه یکیریلن
کجه: شب وروز = کجه کوندوز؛
شب یلدا = سنه تک الک اوزون
کجه سی که قانون اولک طوقو.
زنده در.

{ س. عر. کنجک، عنفوان
شباب } جوانی: عهد شباب =
کنجک زمانی. (شابت = دیمه ملی.)
{ ص. عر. ذ. شبایه.
شبابی } کنجکه منسوب و متعلق.

{ س. (سربا نیچدن) تقویم
شباط } رومینک اون ایکنجی
وصوک شهر شمسیی که آوروپا
لیرک اتخاذ ایشکری ترتیب
سقیمه ایکنجی آی عد اولنور.
یکری سکر و دودت ییلده بر
کلن سنه کیسه ده یکری طوقوز
کوندن مرکبدر.

{ ص. فا. (شب =
شب افروز) کجه. افروختن =
بارلامق } کجه پارلایان.

{ ص. فا. چوبان. له.
شبان } س. عر. فد. شاب.

{ ص. فا. برکجه وکو.
شبانروز } ندوزک بجوئی که ۲۴
ساعته تقسیم اولمشدر.

{ ظر. کجه وقتی.
شبانگاه } شبانه

{ ص. فا. کجه به منسوب
شبانہ } و متعلق، کجه لک: صحبت
شبانہ = کجه لک صحبت، کجه
صحبتی.

{ س. ف. (شب = کجه.
شیبوی } بوی = فوقنو. — تر.

زبازدی و او ثقیله مبسوطه
ایله در. [انواع الوانده جنسلی
بولنان معروف و مبذول بر
چیک. }
[شب = کجه.
شپره } [یردن = اوچق] کجه
قوشی، یاراسه. لسه.

شَبَاب } س. فا. [شب = کجه.
[نافتن = پارلامق] آتش
بوچی.

شَبْرَاغ } س. فا. [شب = کجه.
[چراغ = ایشیق] بر
جنس ذی قیمت طاش، [عو.
شیشراق طاشی.

شَبْخُون } یاخود شبخون. س. فا.
[شب = کجه. - یون =
قان [کجه باصقینی، دشمنی کجه
وقتی آکسزین باصمه.

شَبْخِیز } س. فا. [شب = کجه.
[خاستن = قالمق] کجه
قالقان، کجه قالغوب عبادت ایدن
ویا چالیشان.

شَبَر } سذ. عر. قاریش. د.
شَبَرَنَک } س. فا. کجه رنکنده،
سیاه.

شَبَرَو } س. فا. [شب = کجه.
[رفتن = کیتک] کجه
کیدن، یورون.

شَبَرَنَدَه دَار } س. فا. [شب =
[کجه. - زنده =
دیری. داشتن = طومق] کجه
دیری طونان، لیلی خواب غفلتله
کچرمیوب ذکر و عبادتله احیا
ایدن. بر زاهد شب زنده دار.
د.

شَبِستان } س. فا. اسکی ایرانلرده
[حرم دائره سی.

شَبَش } س. یوک حیواننه طاقیلان
شَبَش } کم.
[سذ. عر. ۱. طوقلی،
شَبَع } طومعه. ۲. ه. صوبک بر
ماده کیمویه دن اریده بیله چکی
مقداری حاوی اولسی. [اشباع =
کبی.]

شَبَعَان } ص. عر. [شبع = دن
[صش.] طوق. قارنی
طوق، - بیر.

شَبَک } س. قیقی قرمز، تویسر
[بر نوع میون.

شَبَک } س. آق دکزده قوللا.
[نیلیر قیچ طرفی طار و
اوزون بر نوع قراوله.

شَبَکَه } سذ. عر. ۱. آغ، بالیق
[آغی. ۲. قفس، دمیر
قفس ویا یارمقلق وعلی الخصوص
بر مزارک صندوقه سی احاطه
ایدن. ۳. بر مملکتده کی دمیر
یوللارک هیئت مجموعه سی: شبکه
حدیده. ۴. اسقره. ۵. تش. آغ
وقفس شکنده زار وسائر.

شَبَکِی } ص. عر. د. شبکیه،
[تش. آغ وقفس شکنده
اولان.

شَبَم } س. فا. چیک، ندی، ژاله.
شَبَه } سذ. عر. ج. اشباه. ۱.
شَبَه } بکزه بیش، بکزه مه. ۲.

شَبَه } بکزه بین شی، مثل، مانند، نظیر.
بونک عالمده شبی بوقدر؛ جناب
حق شبدن مزهدر. || ه. شبه
جزیره = بالکز برجهندن قرمه
مربوط وسائر جهنلی دکزله
محاط بر: آناطولی یوک برشه
جزیره در. || ه. [صرف عربیده]
شبه جمع = مفرد اولدینی حالده

جمع معناسنی افاده ایدن اسم؛
شبه فعل = لفظاً فعل اولدینی
حالده فعل معناسنی افاده ایدن
کله ویا ترکیب. || ر. شبه معین،
شبه منحرف = معین و منحرفه
بکزر شکلر. || تا. کیم. تش. نبا.
ط. فرانزجه forme و ide
ادانریله ختام بولان اصطلاح.
تک ترجمه لرینی ترکیب ایدر:
شبه اسطوائی = Cylindroïde;
شبه اسفنجی = Spongioïde؛ شبه
بشره = Epidermoïde؛ شبه
چین = Caseoïforme؛ شبه جلد =
Dermoïde وسائر.

شَبَه } سذ. عر. ج. شبها،
شَبَه } شبه. ۱. ایکی ویا زیاده
شی. آره سنده خافیس اولدینی
کسدره مومه، شک، التباس،
کان: بن یوباید شبه ایدیورم،
شبهم وارد. ۲. برشیک او.
لوب اولدینی حقننده حاصل
اولان تردد، عدم اطمنان:
شبه حاصل اولدی. || شبهه
کوتورمک = قابل شبهه اولق،
شبهه بحلی اولق: بو ایش،
بوسوز شبهه کوتورمز؛ بواشک
شبهه کوتورور یری یوقدر.
|| شبهه یوق، نه شبهه؟ شبهه می
وار؛ = تصدیق تمبیرلی.

شَبَه سِز } ص. حقننده شبهه او.
شَبَه سِز } لمیان، شک وکان
کوتورمز، صاغلام، صحیح،
شکسر: جناب خالق و حدایتی
شبهه سزدر. = ح. شک وکان
اولفقرین، صحیح و صاغلام صو.
رتده، بلاشبهه: شبهه سز یارین
درس اوقسو به جفکز؛ بوکون
شبهه سز که جکدر.

شبهه سزلك } - شك و كان
ايقه مه، صاغلا.

ماق، عدم تردد.

شبهه لندير مك } قد شك و كانه
دو شور مك،

تردد ايندير مك : طيبك تلاشي
بني شبهه لنديردي.

شبهه لئتك } قل شك و كانه
دوشك، تردد و

وسوسه ائتك : كيجه وقتي بر
سس ايشتد بكمدن شبهه اندم؛
حسابي قاريشقيجه كورد بكمدن
حقدمه بر آرز شبهه لندم.

شبهه لي } ص. شك و كان تحتنده
بولنان، صاغلام او.

ايان، مشكوك : يارن كله جيكي
شبهه لي. ۲. حالي ايميت بخش
اوليان : شبهه لي آدم.

شبيهه } ص. عر. ا: شبهه. (شبهه)
دش. [دن مش.] بگزر، مماثل،
مانند، نظير : جناب حقك شبيهي
يوقدر.

شپشپ } ياخود شپ شپ. ص.
آرقه سز و اوچمه سز

خفيف ترلك كه نوروركن سو.

رينه رك شپ شپ كبي برس

چيقارمه سي وجه تيمه سي او.

لمشدر. - صفت كي دخي قو.

لالانيلوب شپشپ ترلك دينلير.

ششاء } سذ. عر. قيش، زمستان؛
فصل شتا = قيش موسمي؛

صيف و شتا = ياز قيش.

شتاب } ص. فا. عجله، سرعت،
مسارعت، چابوقلق : خبر

آلير آلاز موقع حربه شتاب
ايشدي؛ جواب يازمه شتاب
ايلدم.

اولان : موقع حربه شتابان او.
لدبلر.

شتابي } ص. عر. ا: شتابيه.
قيشه منسوب و متعلق

و باخصوص اولان، قيشليق : زهر
شتابي = قيش چيكي؛ تداركات

شتابيه = قيش تداركاري.

شتر } ص. فا. دوه، جل، ناقه.
اشتر كربه = دوه ايله كدي،

ابي كوتي، قاريشيق، نا و افقي،
غير متناسب : اشعاري شتر

كربه در.

شتر بان } ص. فا. دوه جي، دوه
چوباني.

شتم } سذ. عر. ج: شتوم. سؤ.
گمه، سب، دشنام : شتم

ائتك = سوگلك؛ شتوم غليظه =
قبا سوگملر.

ششوم } سذ. ج. عر. فد : شتم.
با : شتم.

ششي } ص. عر. [« شت » دن
مش.] ص. فد. و ج. ۱. متنوع،

مختلف، متفرق : آيري آيري
اجناسدن متشكل : مواد شتي.

۲. غزتلرك حوادث سياسي دن
باحث اوليان بر قسم مخصوصي.

شجاع } ص. عر. ج: شجيمان.
[« شجاعة » دن مش.

- مفردنده شينك حرركات ائله
ايله وجعنده ضمه و كسره ايله

تخريكي جائزدر. [۱. بيكيت،
يوركلي، بهادر، دلير، جسور.

۲. له. برج اسدله برج سرطان
آره سنده وجهت جنوبيه لرنده بر

صورت كوكبيه، فر. Hydre.

شجاعت } سذ. عر. بيكيتاك،
يوركليك، دهبادلي،

جسارت : انسانك شجاعي حرب
ميدانده آكلاشيلير.

شجاعلي } ص. جسارتي، يوركلي،
جسور، بهادر.

شجر } سذ. عر. ج: شجيار.
آغاج، درخت.

شجره } سذ. عر. ۱. بر تك
آغاج. ۲. بر سلاله و

خاندانك جد اعلانندن بدأ ايله
صورت تشعبي كوسترر جدول

كه هيئت عمومييه سي داللي بو.

داللي بر آغاج صورته مشا.

بهدر، سلسله، سلسله نامه : شجره
آل عثمان.

شجره لي } ص. نسل ونسي بر
شجره ايله مثبت و

مصدق اولان.

شجعاء } سذ. ج. عر. ودفا
مستملي :

شجيمان } سذ. ج. عر. فد :
شجيم. با : شجيم.

شجن } سذ. عر. ج: شجون.
دال، بوداق، فرع،

شبهه. || ذو شجون = داللي بو.

شجون } سذ. ج. عر. فد: شجن.
با : شجن.

شجيع } ص. عر. ا: شجيعه.
ج: شجيمان، شجعاء.

[« شجاعة » دن مش.] بيكيت،
جسور، يوركلي، دلير : مرد

شجيم؛ شجيمان عرب.

شجم } سذ. عر. ج: شجوم.
ايچ يايغ، اتلر آره سنده

بولان يايغ : لحم و شحمي.

شجنه } سذ. عر. [زبازدي
شين مفتوحه ايله در.]

سلفده شهرك ضبط و ربطنه و

خصوصیه کچه انضباطك محافظه سته نظارت ابدن مأمور، سنوه بائی، ضابطه مدیری، احتساب آغاسی.

شجره { س. } بلکه سر. «شجر» شجرم { دن } آغازی آجیق یاریق، شرحه : شجرم شجرم چاتلامش، یارلمش، آچلمش. اکثریا بو وجهله مکرر و حال مقامنده قوللاییلر. {

شخص { سذ. عر. ج. : أشخاص. شخص } ۱. انسانك هیئت جسماء.

نیستی، کورینن شکل و صورتی شخصی کوزل؛ شخصی طایورم { یعنی اسمنی و کیم اولدیغی بیلدیکم حالده هیئت جسمانیه سی طایورم. } ۲. انسانك موجودیتی، نفس، ذات : نیم شخصه عائد بر ماده. ۳. کیمسه، فرد، کدی : بر قاچ شخص موجود ایدی؛ اشخاص مجمله؛ ایلک

کور دیکم بر شخص. { حرمت و تعظیم مرام اولندقدنه « ذات » دیتلیر. } ۴. د. { صرفه } فصل و ضمیرك متكلم و مخاطب و غائب صورندن بهری : بو فعل بحسب الشخص غائب، مخاطبدر. { شخص ناك = عوداه طرفیندن اولیان. { شخص معنوی = شرکت و قوم پانیانکی شخص مادی اولدیغی حالده شخص کبی حقوق و وظایفی اولان. }

شخصاء { ح. عر. هیئت جسمانیه و صورت ظاهره سی اعتبارله، اسمنی و اوصاف و احوالی نظر اعتباره آیه رق : بو آدمی شخصاً طایورم = کیم اولدیغی بیلدیکم حالده کوز آشنالم واردر. }

{ ص. عر. : شخصیه. شخصی } شخص و ذاته عائد و متعلق، بر آدمك وظیفه سته و حائر اولدیغی صفت رسمیه اتماق اتقیوب نفسنه عائد اولان : شخصی برایش، احوال شخصی، امور شخصی = ذاتیه : شخصی سوزلر = شخصی و احوال ذاتیه به عائد. { تکالیف شخصی = انسان باشنه آلتان رسوم. }

شخصیات { سذ. ج. عر. ذاته شخصیات } و نفسه عائد سوزلر ویا ایشلر، بر آدمك خصوصیت احواله متعلق اقوال و افعال ذمیه : مباحث ادبیه ده شخصیاتن بحث اتمك مفایر ابددر؛ شخصیاتن توفی ایتلی.

شخصیت { سذ. عر. بر آدمك شخصیت } شخص و نفس و ذات اعتبارله موجودیتی، کیم اولدیغی خصوصی : توفی اولنان آدمك شخصیتی آکلاشیله مدی.

شد { یاخود شد. س. } بلکه شد { عر. صیق باغلامه دیمك اولان « شد » دن { و قنیه له اصناف طافنك بلارینه صار دغلی قوشاق. }

{ سذ. عر. صیق باغلامه. شد } صیقمه : شد رحال = ستر.

لری باغلامه، عزیمت، حرکت. { همان یا لکنر بو تعبیر ده مستعملدر. } مو. بر دنگ دیگر برده اوزرنده و یاخود بر قمام دیگر مقام اوزرنده اجرای آهنگ ایدلسی.

{ س. فا. کیمه، کیدیش : ذهاب : شد } آمد شد = کلوب کیمه، ایاب و ذهاب.

{ سذ. عر. یمنده عاد قوم شداد } قدیمی یعنی حیریلر

حکمدارانندن عنف و شدتیه و پك متین و جسیم انیه و سد و بندلر وجوده کتیره سیله مشهور بر شخص.

شدادانه { ص. فا. شداده لایق، شدادك آثارینه ماثلی، پك متین و جسیم : شدادانه بنالر وجوده کتیره مشدر.

شداید { سذ. ج. عر. } فد. شداید { « شدیده » لسانزده غیر مستعملدر. } ۱. زحمتلی و مشقلی حاللر، شدتلر : صوئو. غك، حرک، بولك شدادی. ۲. آفات، مصائب.

شدت { سذ. عر. } بلكك، شدت { زیاده لك، مبالغه : شدت شتاء، شدت حرارت، شدت ذكا، شدت احتیاج. } ۲. سرتك، سخت و درشت معامله، تعزیر و جزاده مبالغه : شدت کوستر. مك : مملك شدتی طلبه بی شا. شیرتیر. ۳. مساعده سركك، صیتی : ابتدای ایجادنده عسکر. لکده چوق شدت وار ایدی. شدت { قت. شدتی شدتلیدیر مك } آرتدیر مق، صیقلا شدتیر مق، دها سرت و کوچ اتمك : روزکار صوئو غی شدتلیدردی.

شدتلك { قل. شدت كسب شدتلك } اتمك، دها سرت و زیاده اولتی : صوئو شدتلیدردی. شدتلی { ص. ۱. شدید، سرت، شدتلی } بك، زیاده : شدتلی صوئو، شدتلی صیقمه. ۲. صیق، مساعده سز : شدتلی معامله.

{ سذ. عر. } تشدید دخی شده { دینان (-) علامتی که عریبه مکرر اوقوعه سی اقتضا

منوط و متوقف بولند بی اسباب
ووسئل : شرائط مصالحه . ۲ .
بر مقاوله يك طرفه مری
طوتلی اقتضا ایدن بندلری ،
مواد متفق علیها : شرائط مقاوله .
شرایع { سده . ج . عمر . فد :
شرایع { شریعه . با : شریعت .
شرایین { سده . ج . عمر . فد :
شرایین { شریان . با : شریان .
شرب { سده . عمر . ایجه : شرب
شرب { ایتك = ایچمك : شرب
خر = شراب ایجه ؛ شرب مدام =
لایقطع ایجه ، سرخوشاق .
شرب { سده . عمر . هقه . اکین
شرب { حیوان صولامق ایچون
صورت انتفاع نوبی .
شربت { سده . عمر . ۱ . اکتریا
شربت { میوه عصاره لاندن و
صو و شکردن پاییلان طاتلی
ایچله جك شی : شربت ایچمك :
ویشنه شربی ، حروب شربی .
۲ . مایع حالنده اولوب باردافله
ایچله جك علاج ، مهمل و سازه .
بر شربت آلدن ؛ طیب بر شربت
وردی .
شربتجی { سده . عمومی عجلرده
شربتجی { شربت و لیمو ناطه
کبی شیلر بابوب صاتان آدم .
|| شرتجی اونی = وقتیه شرتجیلرک
قوللاندقلری والیوم بیرا دینان
آرپه صونیک استحضارینه یارا .
دیفیون آوروپاچه پک مقبول
اولان بر نبات که صورت
مخصوصه ده یشیدیر یایر . فر .
Houblon .
شربتجی { سده . شربت و شروب
شربتجی { کبی شیلر بابوب
صاتان آدمک حال وصفی : کند .

یسی شربتجیك ایدیور .
شربتخانه { سده . شربت پاییلوب
صاتیلان محل ، شربتجی
دکانی .
شربتک { سده . شربت یاغنه یا
رار ، شربت اعمالنه
الوریشلی : شربتک پورتقال ،
فرنگ اوزوی .
شرب { مه . و :
شرپاداق { یا شربه داق . مه . بر
شربتک شیتک سرعتله کسد .
یکتی تصویر و تقلید ایدر : مقاصی
اوروب شرب ، شرپاداق کسدی .
شربت { سده . عمر . ۱ . شرة
شربت { دن { شربی ، شرب ،
یاراماز ، خرچین : بک شربت
چوچق .
شربتک { سده . شربتک یارامازلی ،
خرچینلی : او چوچنک
شربتکی . چکیلیار شی : دکسدر .
شرح { سده . عمر . ج : شروح .
شرح { ۱ . آچه ، یارمه . ۲ .
بر کتابک عباره سنی ینه او
لسانده و یا بر لسان آخرده
تفصیل و ایضاح ایدرک مشکل
تنی آچه : سودی سمعدنیک
کستاننی و دیوان حافظی شرح
ایتمشدر ؛ معلمات سیمه بی ادبای
عربدن بر چوق ذوات شرح
ایتمشدر . ۳ . بر کتابک عباره
سنی کله بکلمه آیوب ایضاح
ایدرک یازیلان کتاب : شرح
کستان ؛ شرح مقامات حریری ؛
دیوان متینیک متعدد شروعی
واردر . ۴ . ج . ایضاح ، تفصیل ،
آیین آکلامه : بونی بکا شرح

ایدکر آکلامه مدم .
شرحه { سده . عمر . ۱ . کسمه و
شرحه { یارمه اثری ، بیماق یا
رهمی : قلیله باشند بر شرحه
آچیشیدی . ۲ . یارمه ، پارچه ،
دیلیم ، نخرم : شرحه شرحه =
نخرم نخرم .
شرذمه { سده . عمر . ج : شرادم
شرذمه { کوچک و اهمیتز
جماعت .
شرد { سده . عمر . ج . شراره ،
شرد { شرده . با : شراره .
شرسوف { سده . عمر . ج : شرا .
شرف { سیف . نش . قیورغه
کیکلرینک اوک طرفده کی او .
جلرنده بولنان قیفرده کی او .
شرط { سده . عمر . ج : شروط .
شرط { ۱ . شرائط ، ایسه
شرطه ، نک جمعی اولوب ،
آنجی معنایه چوق فرق او .
لبفندن ، بزجه «شرطه» ک جمعی
کبی قوللانیلور . ۱ . بر شیتک
متوقف علییه ، دیگر بر شیتک
وجودی اونک وجودینه باغلی
اولان شی : نمازک شرطلری که
اونلر نماز قیلنه ماز . ۲ . بر
مقاوله بی ترکیب ایدن بند و
فقره لک بهری که طرفین معما .
قدینه عائد اولوب بر طرفه عائد
اولانلرک اجراسی دیگر طرفه
عائد اولانلرک اجراسنه منوطدر ،
قید ، قیود : مقاوله نک شرطلری
اینی دوشونلی . ۳ . بر ایش
ایچون بهمه حال لازم و واجب
اولان شی : ذهناً مشغول اولمق
ایچون جمیع خاطر شرطدر .
۴ . طلاقله اولنسان عین : اونلر
بو ایشی یاه جقلرنه شرط

استدیلر؛ شرط اولسون. ه. د.
نحوه بری دیگرینه متوقف

اولان ایکی جمله دن متوقف
علیه دلائل ابندی؛ دیگرینه

«جزا» دینیر: «خبر و پررسه ک
بن ده کلیم» کلامنده «خبر

و پررسه ک» جمله سی شرط، و
«بن ده کلیم» جمله سی جزادر.

جمله شرطیه و جمله جزائییه
دخی دینیر. || شرط واقف=

بز صاحب وقف مال موقوفی
تعلیق استدیکی ماده که اولک

فقدانیه وقف منسوخ اولور.
شرط { س. ع. ج: اشراط.

شرط { ۱. علامت، نشان:
اشراط ساعت= قیامت علامتلی.

۲. برشیک اک عادی و آشای
قسمی: اشراط مال. (باشلیجه

جمعی مستملدر.)
شرط الاشیق { فش. طرفیندن

شرط الاشیق { شرطلری در.
میان ایده رک مقاوله ایتمک.

شرط الامق { فقه. غیر ظاهر بر
قابی ایکی اوج کره

یقماق.
شرطی { ص. ۱. شرطی اولان،

شرطی { بز شرطه باغلی، مشروط.
۲. طلاقه بین ایتمش، طلاق

اوزرینه ییمیل.
شرطنامه { س. فا. شرطی حا.

شرطنامه { وی مقاوله نامه:
(فر. Cahier des charges)

دمیر بول امتیازینک شرطنامه.
سی امضا اولندی.

شرطه { س. ع. ۱. چرقه جی
عسکری. ۲. کچی به

مساعد روزکار.
شرطی { ص. ع. ۱. شرطیه،

شرطی { شرطه منسوب و متعلق،

شرط قیلندن اولان: جمله
شرطیه.

شرطین { س. ع. ج. جل برجنک
و م کز کبلی.

شرع { س. ع. اوامر و نواهی
الهییه و آیت و حدیث و

اجماع امت اساسلری اوزرینه
مؤسس قانون الهی، شریعت

اسلامیه: شرع شریف: حاکم
الشرع. (شریعت) سائر قوا.

نینه دخی اطلاق اولنوب، مثلاً
«شریعت موسی»، «شریعت

زردشت» دینلدیکی حالده،
«شرع» لقی شریعت اسلامیه.

یه مخصوصدر، و بوسیله مبنی
جمعی قوللاناز. {

شرعاً { ح. ع. شریعت اسلامیه.
یه توفیقاً، احکام شرعیه

اقتضائیجه، نظاماً اوله رق،
محکمه شرعیه معرفتیه: مسکرات

استمالی شرعاً و عقلاً مذمو.
مدر: بو دعوی شرعاً رؤیت

اولنه جقدر.
شرعی { ص. ع. ۱. شرعیه. شر.

شرعی { بعت غریبه منسوب و
متعلق و یا موافق اولان: حکم

شرعی: بونک اقتضاء شرعیسی:
محکمه شرعیه.

شرعیات { س. ج. ع. شریعت
اسلامیه به مطابق و

تابع ایشلر: شرعیاتله اوغرا.
شریق.

شرعیاتجی { س. [زبازدی:
شرعیاتی (شریعتی) باب

مشیت اسلامیه ده احکام شرع
شریفک اجرا آتته مأمور منصب

مخصوص صاحبی.
شریف { س. ع. ۱. علومریه،

شریف { رفعت، مجید، اولوقی،

یو کسکک: عز و شرف؛ زیارتی
شرفیه نائل اولوق. ۲. فخر.

افتخار، مفخرت، اوکمه: بو بنم
ایچون بر شرفدر: بن بونی

کنندیمه شرف عد ایدرم. ۳.
بر شخص و یا شیک امتثالندق

سجلمه سی، ممتازیت، امتیاز،
تمیز: خطه حجازیه نک شرفی.

|| شرف ذاتی= اوصاف و فضائل
ذاتیه دن منبث شرف: شرف

عارضی= رتبه و جاه و منصبله
استحصال اولنان شرف. || شرف

ظهور، شرف صدور، شرف
وصول ایتمک و یا شرف صادر،

شرف سانح اولوق کبی قاعده
نحوه به مفایر تمبیراتده شرفله

ظهور، صدور، وصول ایتمک
معنایی مقصوددر.

شرفاء { س. ج. ع. فدا:
شریف. با: شریف.

شرف افزا { ص. فا. (ع. شرف=
م. فا. افزایشدن=

آرتدیرمق [شرفی آرتدیران،
شرف و یرن: شرف افزای

صدور اولان اراده سنیه؛
... متصرفلننه شرف افزا=

او متصرفلنک شرفی آرتدیران
یعنی متصرف بولنان.

شرف بخش { ص. فا. و:
شرف بخشا { ص. فا. (ع. ص.

بخشیدن= باغشلامق [شرف
و یرن: بقدادده شرف بخش

اقامت بولنان: ... محاسبه.
جیلکنه شرف بخشا.

شرف رسان { ص. فا. (ع. ص.
شرف= م. فا.

دسانیدن = يتشديروك | شرف
يتشديرون.

شَرَفْدِرِزْ { ص. فا. اعر. شرف =
م. فا. ریختن = دو.

كك | شرف دوكن، یعنی وېرن.
شَرَفْ سَاخْ { ص. فا. اعر. =
م. ساغ = شرف.

سنوح ایدن | شرفله ساخ اولان،
شرف سنوح ایدن، شرف صادر
اولان (اراده سنیه).

شَرَفْ سُنُوحْ { ص. فا. اعر. =
م. شرف = م. -
سنوح = قریحه به كك | شرفله
قریحه دن صدور ایدن (اراده
سنیه).

شَرَفْ صَادِرْ { ص. فا. اعر. =
م. صا. در = صدور ایدن | شرفله صدور
ایدن (اراده سنیه).

شَرَفْ صُدُورْ { ص. فا. اعر. =
م. شرف = م. -

صدور = صادر اوله | شرفله
صادر اولان. (وصف ترکیبی
اولوب مصدریتدن خروجه
صفت معنائی آلدیغیدن،
« شرف صدور ایتك » تعبیری
طوغری اولیوب، شرف صدور
اولق دیتك اقتضا ایدركن،
برنجی صورت شایع اولمشدر.)

شَرَفْلَنْدِرْمَكْ { فت. شرف و
اعتبار قزاند.

یرمق: دمیر بول خطی کچدیکی
یرلری شرفلندیرر.

شَرَفْلَنْمَكْ { فل. شرف و اعتبار
قزانتق، قیمت و
اعتباری آرتق: ریختیم یا بیلجه
ساخله یقین اولان یرل شرفلندیر.

شَرَفْ { س. اعر. ج: شرفات.
شرفه | منارهك اذان اوقونان

یری: اوج شرفله مناره.

شَرَفِیَابْ { ص. فا. اعر. شرف =
م. فا. یافتن = بولق |

شرف و اعتبار بولان قزنان:
او ذاتک تحبیهله شرفیاب اولق.

شَرَفِیَهْ { س. اعر. بریک اعمارندن
شرفیه (طولانی برملک قزا.

ندیریلان شرف و اعتباره مقابل
صاحبندن اخذ اولنان آتجه:
آجیلان جاده اوزرنده بولسان
ایزهدن شرفیه آله جقدر.

شَرَقْ { س. اعر. ۱. کوناشك
شرق | طوغدیجی جهت، مشرق.

کون طوغشی، غرب مقابل:
شرق شمالی = شرق ایله شمال

آرمسندکجه: شرق جنوبی =
شرق ایله جنوب آرمسندکجه

جهت. ۲. مشرق جهته کی یرل،
آوروپایه نسبتاً ممالک عثمانیه

و ایران و هند جهتلری: شرق
اهالیسی، شرق السنی، حادث

واخلاق: اقصای شرق ودها
طوغریسی مشرق اقصی = آوروپایه

نسباً منتهای شرق عد اولسان
چین و جاپونیه جهتلری.

شَرَقْ { ح. اعر. کون طوغشی
شرقا | طرفندن: روم ایلی شرقا

قره دکیزله محاطدر.

شَرَقَادَهْ { س. ص. آواناق و
ساوروق آدم. عو.

شَرَقْ { ص. اعر. ۱. شرقیه.
شرق | کونش طوغشی جهته

منسوب و متعلق، طرف شرق،
جهت شرقیه: آسیای شرق، آفر.

بقای شرق: شمال شرق، جنوب
شرق. ۲. آوروپایه نسبتاً شرق

طرفنده اولان ممالک منسوب
و متعلق: السنة شرقیه. = س. س.

ج: شرقیون. ممالک شرقیه،
اهالیسی، شرق خلقی: شرقیونک
اخلاق و عاداتی.

شَرَقْ { س. اصول مخصوصه ایله
شرقی | بسته اتش طاراتی و خفیف
طرزی و اکثریا تفراتی قطعه:
شرق سویك = تفری و ترم ایتك؛
فلان ذاتک کوزل شرقیلری
واردر؛ شرق بمجوعه سی.

شَرَقِیْ { س. شرق سویلین،
شرقی | شرق نظم و ترتیب
ایدن.

شَرِکْ { س. اعر. جناب حقّه
شریک فرض و قبول ایتك،

الهدن باشقه خالق و وجودیه
اینانمه، تعدد آلهیه قائل اوله،

مشركك، كفر: اهل شرك =
مشركلر. (اورناق و ساثرمانی)

عربیه سیله اساعزده استعمال
اولغاز.)

شُرْكَاءْ { س. ج. اعر. قد:
شریک، یا: شریك.

شَرِکْ { س. اعر. ۱. اورناق:
اوژکله شرکت زواردر؛

عقد شرک، فتح شرک ایتك.
۲. تجارت و اخراج معادن و

امور نافعه به متعلق بیوک و
عمومی برایش ایچون متعدد

آدملرک اورناق اولوب تشکیل
ایشدکلی هیئت، قومپانیه؛

شرکت تجاریه: واپور، دمیربول،
اخراج معادن شرکته؛ شرک

طباعت = طابعلر شرکته. || تسمیه سز
شرکت = کار و ضروری علی العموم

حصه دارانه یعنی اسهامی صاتین
آلانله طالع اولوب کیمسه به

ویا بر هیئته مخصوص اولمیان
و عنوانی اولماق و حصه داراندن

بريك اسميله تميمه ايدلامك
اوزره تأسيس اولسان
شرکت عموميه كه فر. (آونيم)
اسميله ده معروفدر.

شَرگيل { ص. فا. شرگير }
شَرگيل { دن غلط } ياراماز،
سرت، شير، حشاری.

شَرگيلك { ص. فا. شرگيرك }
شَرگيلك { دن غلط } ياراماز،
لق، سرتك، حشاريلق.

شَرل { ص. با : شار، شارل }
شَرلاغان { ص. آف، آقندی،
شَرلاغان } سيلان، جريان.

شَرلاغان { ص. سيمام باغی }
شَرلاغانلي { ص. آقان، آقندیلی،
شَرلاغانلي } کوز.

شَرلامق { فل. شارل شارل }
شَرلامق { آقن. شارل شارل }
شَرلدامق { شردلی. و : شار.

شَرلوب { ص. يوغورتلي يومورطه }
شَرلی { ص. شر اوزرينه ميني،
شَرلی } شری حاوی، کونی،
فلسد : شری ایش.

شَرم { ص. فا. اوتامه، محبوبیت،
شَرم } خجالت. || بی شرم = اوتا.
نماز، عارسز.

شَرمت { ص. ۱. ياراماز، کو.
شَرمت } تياکده جست وچالاک
و جرزلی، ادبیز : شَرمت پر
دليقانی. ۲. راهوان : شَرمت
آت.

شَرمسار { ص. فا. و :
شَرمناک { ص. فا. و :

شَرمنده { ص. فا. ۱. اوتامان،
شَرمنده } اوتامناج، محبوب.
۲. اوتانهجق بر ايشده بولنان،
خجل.

شَروان { ص. م. بلاد قافقاسك
شَروان } شرق جهتهده و بحر خزر
ساحلنده اوله رق داغستانك
جنوبنده بر خطه در.

شَرواني { ص. س. شروان خطه
شَرواني } سی اهايلسندن آدم.
شَرواني { ص. فا. شروان خطه سته
شَرواني } منسوب و يا اورانك
اهاليسندن اولان، شروانی.

شَرواني { ياشروان. س. ۱. جانی
شَرواني } آره سنده اولان اوطنه
و يا صوفه، جانی آتی، طاولان
آرمی. ۲. دكانترك اوستنده
بولنان آچاق اوطنه. دكان اوستی.

شَروب { سذ. عر. ۱. ميوه
شَروب } و سازه عصاره سيله
شكردن يابليش قوو و طابلي
مايج ك بر ايكي قاشيقي بربرداق
صوبه قاريشد يرله رق ايجيلير :
ويشنه، كل، منكشه شروبي،
شروب طاقی. ۲. طابلي بر
مايله قاريشيق علاج : طيب
بكا كندی ترتيب كرده سی اولان
بر شروبدين ویردی.

شُرُوح { سذ. ج. عر. فد :
شُرُوح } شرح. با : شرح.
شُرُور { سذ. ج. عر. فد : شر.
شُرُور } با : شر.

شُرُوط { سذ. ج. عر. فد :
شُرُوط } شرط. با : شرط.

شُرُوع { سذ. عر. باشلامه، بدأ
شُرُوع } و مباشرت ايتمه : ايشه
شروع ايتزدن اول : يادين درسه
شروع ايده جکز.

شَره { سذ. عر. بك شدتلي
شَره } حرص و طمع، طمعاكارلق،
آج كوزليك. ذ.

شَرهان { ص. عر. ۱. شره : دن
شَرهان } ص. ۱. بك حريمس
و طمعاكار، آج كوزلی. ذ.

شَرری { ص. عر. ۱. شره. شره،
شَرری } اكويتك و فالفه منسوب
و منعلق : نيات خيريه و شره.

شَرريان { سذ. عر. ج. شرابين
شَرريان } قمرزی قان طا.
ماري، نبض اوران طامار،
بيوك طامار.

شَررياني { ص. عر. ۱. شرابينه
شَررياني } بيوك قان طامارينه
منسوب، نبض اوران قمرزی
قان طامارينه منعلق.

شَریت { ص. ۱. بلكه عر. شر-
شَریت } يط { دن } اوردمه يامي
غيطان : صرمة، يوك، ايسك
شريت : كنارلرينه شريت چوير-
مك : پانطالون شريتي، قول
شريتي. || شريت آرشين، مساحه
شريتي = مقره صارييلير و عرصه
اولچمكه يارار شريتن اولچي.
|| شريت صوغچلان = دود وحيد.

شَریتلَمَك { يا شريتله مك. فت.
شَریتلَمَك } شريتله تزئين ايتك،
شريت چويرمك.

شَریتلی { ص. شريتله مزين، شر-
شَریتلی } يت چويراش : شريتلي
پانطالون.

شَرِيحَه { سذ. عر. ۱. ات ديلمی.
شَرِيحَه } ۲. ج. هرا. بستانون
قويقمزین بدندن آيرلش ات
يارچه سی.

شَریر { ص. عر. ۱. شريره.
شَریر } ج. اشرار، اشراء.

{ « شر » دن ص. } شرایطین،
خیرسز، کوئی آدم، مفید،
یاراماز .

{ س. ع. } ۱. خرما
شریط { قبولغدن ایپ ویاشریت.
۲. جیرا. طار واوزون صارخی.
شریطه { س. ع. } ۳. شرائط.
۱. بر مقاوله یی ترکیب
ایدن ماده لک جیری، مقاوله
شرطی. { مان یالکیز جیی
مستملدر. }

{ س. ع. } ۳. شرایع.
شریعت { تغییرات عربیه ده
« شریعه » صورتنده کوریلور. }
۱. طوغری یول، طریق مستقیم.
۲. قانون الهی، بر قوم وامتک
اداره سیچون اوامر و نواهی
الهییه مستند قانون جلیل: شریعت
موسی، شریعت محمدیه. ۳. بالحا.
صه آیات کریمه و احادیث نبویه
ایله قیاس و اجماع امت و اجتهاد
اثمه عظام ارکانی اوزرینه مؤسس
اولان قانون الهی، شرع شریف،
شریعت غرا، شریعت اسلامیة.
با : شرع .

{ ص. ع. } ۱. شریفه .
شریف { ج. : اشراف، شرفاء .
« شرف » دن ص. } ۱. عزو
شرف صاحبی، مبارک، مقدس:
خط شریف، جامع شریف،
تفسیر شریف. ۲. صوبنده
شرافت بولنان، اصیل، نجیب .
[بو معنا ایله باشلیجه جیی
« اشراف » مستملدر.] ۳.
سلاله ظاهره جنساب نبویه
منسوب : شریف مکه. [بو معنا
ایله جیی « شرفاء » کلیر. — بو
صوک ایکی معناده علی الخصوص

جملری اکثریا اسم کی قوللا-
نیلیر: { اشراف مملکت، شرفاء
حجاز .

{ ص. ع. } ۱. شریک.
شریک { شرکاء. } « شرکه » دن
ص. } ۱. اورناق، مشترک، بر
شرکت ترکیب ایدنلرک بهری:
تجارتده بر شریکی وارد، بش
شریکدرلر. ۲. آرقداش، رفیق:
اویم مکتب شریکمدر: اونک
درس شریکی ایدی .

{ س. ع. } ۱. اورناق،
شریکک { تجارت و کاروکسبد
اشترک. ۲. آرقداشلق، رفاقت.
شریغه { یاخود شیرینغه . س.
} { س. ع. } ۱. Siringa
احتقان ایتمک مخصوص آلت که
انواعی وارد، حقنه. ۲. جلد
ایله ات آرمسنه مورفین و سائر
اویوشدیریجی علاج و بوغازعلتنه
قارشى سروم و سائر ادخال
ایتمک مخصوص آلت که مایی
دفع ایدمک ییتولنی برزوانه
ایله اوچنه طاقیلیر ایچی دلیک
بر ایکنه دن عبارتدر. ۳. حقنه
ویا شریغنی قوللانم، بو آلتله
بدنه بر مایع ادخال : شریغنه
ایتدیلر، بر شریغنه ایدمکجم .

{ س. ع. } ۱. شریعت .

{ ع. ف. آ. } ۱. شش
شش { جهت جهات سته. } طاوله
اویوننده : شش ویک = آلتی ایله
بر؛ شش و دو = آلتی ایله ایکی؛
شش و سه = آلتی ایله اوچ؛
چهار و شش = آلتی ایله درت:
شش بش = آلتی ایله بش؛ دو
شش = ایکیسی ده آلتی. || مج. دو.

شش = ایی تصادف، راست کله.
ششپر { س. ف. } (شش = آلتی.
پر = قنات) دیلی طوپوز
وصوغا یق دینلن آلت. حرب.
ششخانه { س. ف. } (شش = آلتی.
خانه = م) ایچی آلتی
کوشه لی، نامایسی یولی : ششخانه
تفنک، طوب. = س. نامایسی
داخل آلتی کوشه تشکیل ایدم.
جک صورتده ییولی تفنک،
طوب : ششخانه تفنکی، طوبی.
|| مج. آلتی قوال اوستی ششخانه
آلتی اوستنه اوبماز قیافت،
قاریشق قیافتی .

{ س. ش. } ششخانه جی
ششخانه جی { ییولی تفنکدن
بابان تفنکجی .

{ ص. ع. } ۱. نامایسی
ششخانه لی { آلتی یولی : ششخا.
نلی تفنک، طوب. ۲. ششخانه
دینلن تفنکله مسلح (افراد) .

{ ع. ف. آ. } ششم
ششم { باب ششم. } ۱. ششم

{ ع. ف. آ. } ۱. ششم
شصت { ستن. } ۱. ششم
کاکش زهکیری : شصته آلتی
نشان آلتی. ۲. بالیق اولطه سنک
طوبی .

{ س. ع. } ۱. شسط
شط { ماق. } ۱. شسط
یاخود شط العرب = فرات ایله
دله تک اجتماعندن تشکیل ایدن
ککیش ارماق که قرنه ده بالئشکل
بهره قربندن مرورله بحر
فارسه دوکیلور .

{ س. ع. } ۱. شسط
شطارت { شوخلق، جست و
چالاک وشن اولان آدمک حالی.

{ لسانتَزده اوصاف ممدوحه صورتند اولوب، حالبوکه اصل عربده جيله کارقله شاعلابانلق ديمکدر. }

{ شطارتلی } ص. جيت و جلاک و شن، شوخ.

{ شطحيان } ش. عر. ج. هزليات.

{ شطرنج } باخود سطرنج. سذ.

{ شطرنج } عر. فا. و صدرنج.

دن ويا هندجه « سطرنگ » دن مربرد. غلطی : سانطراج.

دامه کي خانلره منقسم بر تخنه ک اوزرنده مخصوص پوللره اوشانيلان معروف او.

بون : شطرنج اوينامق.

{ شطف } باخود شاطف. س. و:

{ شطافات } س. { عربي برکله دن غلط کي کورينيور.

سده اصلي آکلاشييله مدي. }

بريني يوزينه قارشى مدح ائجه، مدانه، طالقواقلق، قولتوق و برمه : شطفات و برمک.

{ شعرا } سذ. عر. { جمعي : شمره } اولوب لسانتَزده قوالا.

نلاز. « شعرا » ايسه زعم اولنديني کي بونک جمعي اولوب،

« شمره » نك جمعيدير. ۱.

علامت، نشان، اثر : شعرا انسانيت. ۲. علامت فارقه،

نشانه تميز، بر طاقليه منسوب افرادک بللى اولقى ايچون اختيار

ايتکلري نشان ويا پاروله. ۳. وصف ترکيبيلرده بر شيئي حائر ويا بر صفتله متصف معنا.

سني افاده ايدر : مرحت شعراء مرحتله ممتاز و متصف : شهرت شعراء شهرت صاحبي، مشهور.

{ شعاع } سذ. عر. ج. : اشعه.

ضيانن ناظرک کوزينه طوغري اوزاير کي کورين نورتي،

بر تو : شعاع شمس : اشعه باش : شعاعلر طاعيدان.

{ شعاعي } ص. عر. ا. : شعاعيه.

{ شعاعي } کونشدن وساير اجسام منيره دن اطرافه صاحيلان نور.

تللري صورتند و بوقيلدن اولان.

{ شعائر } سذ. ج. عر. { قد. شعائر } « شعيره » لسانتَزده

مستعمل دکلدور. { عادات، آداب، آيين : شعائر حج = مناسك حج : شعائر اسلام.

{ شعب } سذ. عر. ج. : شعوب.

{ شعب } اجاعت، طاقه، قيله. ذ.

{ شعب } طاريول، طاع يولي. ذ.

{ شعبان } سذ. عر. سنه قريه عربيه نك سكرنجي آني.

مختصر ناور تخيلرده « ش » حر. فيله اشاوت اولتور.

{ شعبنده } سذ. عر. { ادال = مهله ايله شعبنده } شعبنده غلظدر. دحرج

بايندن مصدر اولدينيچون شينك ضميله قيد ايدنلر بر قات دهيا

تقليط ايتکلردر. فارسي عدد ايتک ايسه آريجه بر خطادور،

زبرا فارسيده « ع » يوقدر. { ال جابقليله اجرا اولنان مهارت،

حقه بازاق. } شعبنده باز { ص. سذ. فا. اعر. شعبنده = حقه باز.

لق. فا. باخن = اوينامق { ال جابوقاقيله هنرلر کوسترن،

حقه باز. } شعبه { سذ. عر. ج. : شعيات. شعبه { ا عربيدمکي. « شعاب »

{ جمعي لسانتَزده قوالانلاز. }

۱. دال، بوداق. ۲. بولوك، طاقم، قسم، فرع. ۳. بودائرة نك

منقسم اولديني بولوكلرک بهري : دائرة عسکريه شعباني، لوازم،

محاسبات، پياده شعبه سي : هر دائرة بر قاج شعبيه منقسمدر :

دار القنون شعباني. } شعر { سذ. عر. ج. : اشعار. قيل، شعر { موي.

{ شعر } سذ. عر. ج. : اشعار. ۱. شعر { آكلامه، فهم، ادراك :

ليت شمري = كاشكي آكلايه ايدم، آكلايه ميورم. ذ. ۲. موزون

و مقفى و معنا كوزل تخيلات و تصوراتي جامع كلام : قرآن

كريم شعر دکلدور لكن اك بيوك شعرائي تقليد و تمثيلدن

عاجز بر اقصيدر : شعر سونلك جهد و تحصيل ايله اولماز استعداد

طبيعي ايله اولور.

{ شعرا } ح. عر. شعر ايله، شعرا { منظوم اوله رق : دو.

شونديكني شعرا افاده مقتدردر. { « نظماً ديمك دهيا فصيحدر. }

{ شعراء } سذ. ج. عر. فد : شاعر. شعراء { با : شاعر.

{ شعرا } باخود شمري. سذ. عر. شعرا { ايكي مشهور کوكبدر که

کلب اصغر و کلب اکبر جمله کوكيبه لرنده بولنوب

شمالده يعني کلب اصغرده کينه « شعرا الشاميه » و جنوبده يعني

کلب اکبرده کينه « شعرا الجانيه » ديتير. فر. برنجيسته Procyon

و ايتکچيسته Sirius ديتير. ايتکيسته بردن ثننيه صيفه سييله

« شربان » ديتير.

شعری { ص. عر. ش. شعریه
ت. ن. قیل کی اینجه
اولان طامارله اطلاق اولنور.
فر. Capilaire.

شعری { ص. عر. ش. شعریه
شمر ونظمه منسوب
ومتعلق، شاعرانه: طبیعت
شعریه = شمر سونیکه مستعد
طبیعت.

شعریّت { س. عر. ش. لفت مولده
م. اینجه بوریلرک
ایملرنده کی مابین اینجه ایلکری
نسبت متضاده سنده یوقاری به
چقارمق خاصه وقوتی، فر.
Capilarité.

شعریّه { س. عر. ش. غلطی: شهریه
۱. قیل کی اینجه چوره
ماقرنسی، رشته. ۲. علی الاطلاق
چوره لقی ماقرنه: تل شعریه،
آرپه شعریه سی.

شعشمه { س. عر. ۱. بارلاقاق،
شعشمه بارلامه: کونشک
شعشمه سی. ۲. کوستریش، ظا.
هری زینت: ادبیه قدیمه سوز
لرنده ششمه بی سوزلردی.

شعشمه لندیرمق { ق. یارلا.
هری زینت قزاندرمق، مطنطن
ومذدب یایمق: عبارتی شعشمه
لندیرمقه مخاطبک مدرکه سنی
قشادیرمق ایستلردی.

شعشمه لی { ص. بارلاق، مطنطن،
مذدب: اقوام بدیه
شعشمه لی آوایدن خوشلاندقلری
کبی اسکی ادبا وشعرا من دخی
شعشمه لی سوزلردن حظ
ایدرلردی.

شعله { س. عر. آلو، آتش
شعله

شعله دار { ص. فا. عر. شعله: آلو.
شعله دار { فا. داشتق: طوقق [
آلوی، آلونش.

شعله گیر { ص. فا. عر. شعله:
طوقق { آلو. فا. کرفتق =
طوقق { آلونق، طونشان.

شعله لندیرمک { ق. آلوندر.
شعله لندیرمک { مک، طو.
تیشدیرمق.

شعله نلک { فل. آلونلک، طو.
شعله نلک { تیشمق.

شعله لی { ص. آلوی، طونیشمش.

شعوب { س. ج. عر. فد:
شعوب { شعب. با: شعب.

شعور { س. عر. آکلامه، آکلا.
شعور { یش، فهم، ادراک: سنک
شعورک یوقیدر؟

شعیر { س. عر. آرپه، جو.

شغاف { س. عر. ت. یورکی
شغاف { احاطه ایدن زار.
«تامور» دخی دینلیر، || ط.

الشهاب شغاف = یورک زارینسک
الشهابیدن عبارت مرض.

شغافی { ص. عر. ش. شغافیه، ط.
شغافی { یورک زارینه منسوب
ومتعلق: تاموری کی.

شغل { س. عر. ج. اشغال، ۱.
شغل { ایش، اوغراشعقی شی،
مشغولیت: خانه اشغالی چوقدر.

۲. غائله، اوغراشمه، [جمعی ده
مستمهلدر.] || اشغال عمومیه =
مصدره امور نافعه یه ویریان
اسمدر.

شفاء { س. عر. خسته لقند
شفاء { قوزتله، ابی اوله، آرپله،
اعاده: عافیت: شفا یولق: خسته
لقند ابی اولق، آرتلق. || الله

شفال ورسین! = خسته لره او.
لنسان دعا. || شفا اولسون = بر
شیء وعلی الخصوص بر علاج
ایجن ویا یینلره اولنسان دعا.
|| دارالشفاء = ۱. (اساساً) خسته
خانه، بیمارستان. ۲. (بالخصوص)
بیمارخانه، بیمارخانه.

شفابخش { ص. فا. عر. شفاء
شفابخش { ایلشمه: قابنجشیدن =
باغشلامق { ایلک ورن،
ایلشدیرن: بو صو خسته ل
ایچون شفابخشدر.

شفاپذیر { ص. فا. عر. شفاء
شفاپذیر { ایلشمه: فا. پذیرفتن =
قبول ایتمک { ایلک قبول ایدر،
ایلشه بیلیر، کجه بیلیر، قابل تدای:
بو مرض شفا پذیر دکلدور.

شفاحانه { ص. فا. ۱. خسته خانه،
دارالشفاء، بیمارستان.
۲. بیمارخانه، بیمارخانه.

شفارسان { ص. فا. عر. شفاء
شفارسان { ایلشمه: فا. رسا.
نیدن = پیشدیرمک [ابی ایدن،
شفا ورن، شاق.

شفاساز { ص. فا. عر. شفاء
شفاساز { ایلشمه: فا. ساختن =
یایمق آ ابی ایدن، شاق: هیچ بر
علاج بکا شفا ساز اوله مدی.

شفاعت { س. عر. بر صوجلی
شفاعت { ویا محتاجک نائل عفو
واحسان اولمچون دیکری طر.
فتدن ایدیلن توسط والتاس:
ییمبرمن (صلح) افندسزک
روز محشرده جمله مزه شفاعتلری
موعوددر.

شفاعتی { ص. شفاعت ایدن،
شفاعتی { شفیق.

شَقَاف { ص. عر. ش. شفافه.
شَقَاف { «شَفوف» دن سب. [
ایچندن نظر وایدنلنک کچمنه

مانع اولیان : جسم شفاف : جام شفافدر .

شَفَافَت (س. شفافق طبیعی اصطلاحی اولی اوزده قبول اولمش ایسه ده، عربیده بویه برکله بولندیقندن، یرینه « شفاف » دینک اقتضا ایدر .

شَفَافِق (س. جمک نظر وضیا . شفافق) نك چکمنه مانع اولما . می، شفاف اولسی : جامک شف فلفی رنگیز لکیله متناسیدر . شَفَاه (س. ج. ع. ع. فد : شفه . شَفَاه ایا : شفه .

شَفَاهَا (ح. ع. ع. آغز دن، بازی شَفَاهَا) ايله اوله رق، سولکله : کدینه امر کزی شَفَاهَا سولدم : شَفَاهَا و تحریراً آلدیم اواصر : شَفَاهَا امتحان ویرمک . مقالی : تحریراً .

شَفَاهِي (ص. ع. ع. شافیه . شَفَاهِي) آغز دن اولان، تحریراً واقع اولیان : امر شَفَاهِي : افادت شَفَاهِي : امتحان شَفَاهِي یوقسه تحریری ی اوله جقدر ؟

شَفَّالُو (س. فا.) شفت = سیز . شَفَّالُو (آلو = اریک . — تر . زبازدی : شفتلی) معروف مروه که الما بیولککنده اولوب کوزل راجه سی و خارجاً ایجه بر نوگی وارد، خوږ : یارمه شفتالو = اورته سندن یاریلوب چکر دکشدن قولای آیریلان جنسی : ات شفتالوسی = یارلیان آبدار جنسی : دراق شفتالو = نوکیز جنسی . || مج. بوسه : بر شفتالو آلتی، ویرمک = بوسه آلتی و ویرمک، اوپک، اوپدر .

مک . || شفتالو آغاجی = بومیومی ویرن آغاج که اورته بویده اوزون و آجی یاراقلی اولور .

شَفْرَه (س.) فر. Chiffre دن، شَفْرَه (اوده ع. « جفر » دن) کیمسه آکلامه جق صورته مجرمانه تلفراف چکمکه مستعمل رقدن عبارت رموز اصولی : شفره ايله تلفراف چکمک شفره بی آجق = حل اتمک : شفره مفتاحی = رموز انحاذ اولسان رقلرک خانقی حروفه مقابل قولاندیقنی مبین جدول که او : نکه شفره حل اولنور : شفره قلی = خارجیه نظارتنده و سائر بعض دوائر رسمیده سفارتلردن و دیگر برلردن کلن شفره لی تلفرافنامه لک حلنه و چیکله چک تلفرافلری شفره یه چویرمکه مخصوص قلم .

شَفْرَه لی (ص. شفره ايله یعنی رموز انحاذ اولسان رقلرله چکامش (تلفرافنامه) . شَفْعَاء (ص. ج. ع. ع. فد : شفع . شَفْعَاء) با : شفیع .

شَفْعَه (س. ع. ع. ن : صاتیق بر شَفْعَه) مال و ملکه مشترک و حصه دار و قومنی اولان لک عین ثنله صاتین آلتی اوزره اغیاره تزجج اولغری حق : بنم حق شفعم واردر باشقه سینه صاند . برمام .

شَفَق (س. ع. ع. اصل عربیده شَفَق) غروب دن صکره کی آلاجه قرا کلتی واقعه کوریلان قزلق معناسه مخصوص ایکن، لسان . ده طلوع دن اول کی آلاجه قرا کلتفه نقل اوله رق غلط

اوله رق فجر مناسیله قوللا . نیلیور : شفق سرکک = صباح آجتلی، طاک آتقی : شفق وقعی = اړکندن .

شَفَق (س. ع. ع. ج : اشفاق . شَفَق) آجیه، سومه اسیر که مه، آجیه رق واسیر کیرک سومه . (بومعنا ايله بونک جعی لسانزده مستعمل اولوب، مفردی یرینه ایسه شفت قولانلیور . با : شفت .)

شَفَقَت (س. ع. ع. عربی تعبیر . شَفَقَت) تده « شفته » صورتنده بولنور . (آجیه رق واسیر کیرک سومه، ابونک اولادینه عبتی کبی قلی و عوضنر عبت : شفت مادرانه . || دار الشفته = یتیم ویکس چوققلرک تعلیم و تربیه . سنه مخصوص معروف مکتب . || شفت نشانی = دول عثمانیه ده پادشاه زمان شوکتلو سلطان عبدالحمید خان ثانی افندمنر حضر . تلی طرفندن احداث بیورلش اناهه مخصوص نشان .

شَفَقَت (ص. ع. ع. عبت و مرحتی شَفَقَت) اولیان : شفتنر والده .

شَفَقَت لک (س. ع. ع. عبت و مرحت شَفَقَت لک) فقدانی : بر والده . نك اولادی حفته شفتنر لکی نوادر دندر .

شَفَقَت (ص. ع. ع. عبت و مرحتی او . شَفَقَت) لان : اولادی حفته پک شفتلی بر پدر، بر والده . || ان . ابونیه ویربله چک اک موافق عنواندر : شفتلی پدرم، والدهم .

شَقَوِي (ص. عر. ش. شفويه.
شَقَوِي) طوداغه منسوب

ومتعلق || با. فصيلة شَفَوِيه =

فر. Labiées. دینن چمکری

طوداق کبی ایکی به آبرمش

نباتات صنفی.

شَفِه (ص. عر. ش. شفتان. ج. شفه. شناه. تشدیدله غلطدر.

اصلی: شفه دز. طوداق،

لب: شق شفه ایتک = آغز

آجق، لقری سولیک. احرورف

شفه = مخزجرلی طوداقدن

اولان ب، م، ف، و حرفلی.

|| شفه ارب = طبیعی اوله رق

یاریق طوداق، طاوشان طوداغی.

شَفِیع (ص. عر. ش. شفیه.

شَفِیع) «شفاعة» دن ص. شفیعه.

۱. برینک نائل غفو واحسان

اولسئون دیکری نزدیکه توسط

والجاس ابدن: شفیع مذنبین،

شفیع ووزجرا اولان خاتم الانبیاء

(صلی) ائندمز. ۲. صاتیق

بر ملکه حصه دار یا قومشی

وساژه اولغله عین ثمنله ساژ

مشتبیره ترجیح اولغق حقنی حائر

یولنان.

شَفِیق (ص. عر. ش. شفیه.

شَفِیق) «شفقة» دن ص. مرحمت و محبت اولان، شفقتلی.

«مشفق» دها مستعذر.

شَق (س. عر. ج. شقوق. شق

۱. یارمه، چانلامه: طا. شی، تخته بی شق ایتک. ۲. بیر.

تمه، پاره لایمه: سندی، اثوابی

شق ایتدی. ۳. قبرمه، شکست

ایتمه. ۴. یاریق، یارمه، چانلاق.

(جمی بومعنا ایله مستعذر:)

کره قرق شقوق. || شق شفه

ایتک = طوداقلری بر بندن

آبرمی، آغز آجق، لقردی

سولیک.

شَق (س. عر. ش. شقین. شق

۱. برکک منقسم اولدی

ایکی قسمدن بهری. ۲. ملحوظ

اولان ایکی احتمالک بهری:

شقیندن برینی انتخاب ایتلی: ایکی

شدن هر خانقینی اولورسه.

شَقا (ش. عر. ش. شقالاتی وساژه. با:

شَقا) شاقه وساژه.

شَقاء (س. عر. ش. بد بختاق،

شَقاء) غنت. ۲. رذالت، ذلت،

ذنات. ذ.

شَقاق (س. عر. ش. اتفاقزلی،

شَقاق) عدم موافقت، اختلاف،

منافرت: آره لینه شقاق

دوشدی، کیردی.

شَقاق (س. عر. ش. کوز الیه قولاغک

شَقاق) آره سنده کی چقورجه

ویومشاقه بر، تقد. طولون، عر.

صدغ. || اوکوز شقاق بویندن

صارقان دری. [بونک صحیحی

صقاق اولسه کرکدر.]

شَقاوت (س. عر. ش. بد بختاق،

شَقاوت) سعادتک ضدی. ذ.

۲. فعل شر، شقیق، یارامازلی.

۳. خیدودلیق، اشقیالق.

شَقاق (س. عر. ش. اصل «شفقه».

شَقاق) تک جمیدر. [بیوک

ویارلاق بر چمکدرکه شقاق

نماینه دخی دینیر؛ آغاج شقا

یق = کل آغاجی کبی بر کوچک

آغاجک و بر دیکی شقاقی: بر

شقاقی = صوغاندن چیقان نوعی.

شَقراق (ص. عر. ش. چوق سویلر شن

شَقراق) (آدم).

شَفوق (س. عر. ج. فد: شق.

شَفوق) با: شق.

شَفِه (ص. عر. ش. پارچه، قاش

شَفِه) ویا کاغذ پارچه سی. ۲.

کوچک تذکره، ورقپاره: شفه

تحریر قلندی: شفه محی.

شَفِه (ص. عر. ش. شقه. ج:

شَفِه) اشقیاء. «شفاعة» دن

ص. ش. ۱. بد بخت، مقابلی:

سمید. ذ. ۲. بد فعال، بد

حکمدار، خیلاز، خبیث. ۳.

خیدود، قطاع طریق، سرکشک

وادیسنه صایان آدم.

شَفیق (س. عر. ش. ۱. ایکی به

شَفیق) بولغش بریشک یاریسی.

ذ. ۲. آنا بابا بر قارنداش، اوز

برادر.

شَفیق (ص. عر. ج. شقاقی.

شَفیق) ۱. آنا بابا بر همشیره،

اوز قیز قارنداش. ۲. ط. یاریم

باش آغریسی، فر. Migraine.

= ج. با: شقاقی.

شَك (س. عر. ج. شکوک.

شَك) شبه، ظن، کان، تردد:

شک یوقدر؛ بلا شک. || یوم

الشک = رمضان اولسی مظنون

اولوب آنجق هلال کورله مکه

اوروج طولتیلان کون.

شِکار (س. فا. ۱. آولامه، صید،

شِکار) قنس: شکار ایتک = آو

لامق: شکار اولق = آولانق.

۲. آولانان حیوان، آو. ۳.

طعمه، غنیمت. = ص. فا. (صتر.

ترکیبده) آولایان: دلشکار =

یورکری آولایان.

شِکار گاه (س. فا. آو بری، آو

شِکار گاه) آولانان محل.

شِکاری (س. فا. تر. زبازدی:

شِکاری) شکره [شاهین و

طوغان کبی آو قوشی.

شكاف { ص. فا. } صتر. تركبیده
(بولور) یاران، بیرتان،
شق ایدن : دلشکاف = بودک
یارن : موشکاف = قیلی یاران،
مدقی.

شکایت { ش. عر. ج. } شکایات.
۱. کندی حاندن و یا
پاشنه کلن بر درد و آجیدن اظهار
تلف ایته : حاندن، صحتدن،
خسته افتدن شکایت ایدبور.
۲. برندن خشنود سزلق کو.
ستروب علیهنده اداره لسان
اینگ : اجابندن شکایت ایدبور.
۳. برینگ واقع اولان حق سزلق
و تجاوزاتی در میان ایدورک
علیهنده دعوی ایته، شکوی،
اشتکا : خسار دیده اولان تجار
دمیر یول شرکنتدن شکایتیه
کلشله؛ شکایتلری، شکایات
واقعلری دیکنلندی.

شکایتچی { س. برندن شکایت و
دعوی ایدن، شاک،
مشکی.

شکایتنامه { س. فا. شکایتی حاوی
اولورق تقدیم اولنان
ورقه.

شکر { س. فا. } عر. «سکر»
{ دن. شمرده وزن ایچون
کاف مشدد دخی اوقوور. }
بلاد حاره ده مخصوص بیتشدیر.
یلن قامش و یا بنجار و سائر
عصاره سندن استحصال اولنان
طاطلی ماده که اکثریا بیاض
توز و یا پارچه و کله حالده او.
لور، ویمک و سائریه طات ویر.
ملک ایچون قوللایلیر : مصر،
وندیک، نبات شکری؛ خام شکر.
— طاتلیدن و لذندن کنایه

اولور : نه شکر در! شکر کبی!
|| شکر علی = ادراک طاتلی
کله سنی موجب برخستلق، بول
معسل. || شیر و شکر = سوتله
شکر، اویفون، موافق. || کل
بشکر = کل یا قاری رچلندن
عبارت طاتلی.

شکر { س. عر. ۱. } کوریلن
{ ایلمک مقابل اظهار
خشنودی و ابراز منتداری،
حمد، سپاس : الله شکر ایگ!
جناب حق شکر اولسون؛
انسان مافوقنه باقیوب مادونه
باهرق صباح اقام شکر ایملدیر.
== حه. شکر! = شکر اولسون!
الحمد لله!

شکر آب { ص. فا. } شکرله صو
{ کبی، امتزاج ایتر،
مخالف، بوزوق : کندیسله من!
سباز شکر آدور.

شکران { س. عر. ایلمک ییله،
منتداری، بر نعمته
قارشی تشکر : مرض شکران
و محمد ضمنده بر عریضه تقدیم
ایندی. } «شکرانیت» دیمه ملی.

شکرانه { س. فا. علامت شکران،
نشانه منتداری.

شکر بار { ص. فا. } { شکر = م.
شکر باریدن = یاغدرمی }
شکر یاغدران، اطرافه شکر
صاچاره سته طاتلی و لذیز : بر
خنده شکر بار الله کوله رک.

شکرچی { س. ۱. } شکر یایان و
صانان آدم، شکر
فاریقه جیسی و یا تاجری. ۲.
شکردن شکرله و رچل و شرو.
بلرک انواعی یاوب صانان آدم؛
شکرچی دکاتی.

شکر جیلک { س. شکرچی
صنعت و تجارتی.

شکر خند { ص. فا. } شکر کبی
{ طاتلی کوله.

شکر خواب { س. فا. } اوتورور.
{ کن کلن طاتلی
اویقو.

شکر دنگ { ص. فا. ۱. } شکر
{ رنگنده، بولا.
نیجه، صاف و براق اولیان،
صاری به چالار بیاض. ۲. مج.
بوزوق : قومشیزله مناسبانمز
شکر رنگدر.

شکر دیز { ص. فا. } { شکر = م.
{ ریختن = دوکک }
شکر دوکن. صاچان، پک طاتلی
ولایذ.

شکر گذار { ص. فا. } عر. شکر =
{ م. فا. گذاریدن =
ادا ایتمک } ادای تشکر ایدن،
متشکر، اییلمک بیایر، نعمت
شناس.

شکر گذاری { س. فا. } اییلمک
{ ییله، نعمت شناس.

شکر گفتار { ص. فا. } { شکر =
{ م. گفتار = سوز }
سوزی شکر کبی طاتلی.

شکر آب { ص. فا. } { شکر = م.
{ ل. طلوداق } طلو.
داغی شکر کبی طاتلی.

شکر لک { ق. شکر قومق،
{ شکر شریفیله تربیه
اینگ.

شکر لیه { س. شکر شرخی ایچنده
{ تربیه اولمش میوه
و سائره : کستانه، الما، قاقی
شکر لیه.

شكر آئيمك { ب. شكر شربت
 اينجند تريبه اولغق:
 كستانه يك ابي شكرلير؛ بعض
 ميوهل شكرلير. }

شكرلى { ص. شكرى اولان،
 شكر قونوب طاتيللا.
 نديرلش: شكرلى قهوه، سوت }

شكره { س. فا. «شكارى» دن
 غلط آو اولماق اوزره
 تائيس اولغش بيرتيبى قوش،
 شاهين و طوغان كهي آو قوشى. }

شكست { س. فا. ۱. قيرمه،
 كسر، انكسار: شكست
 اتمك = قيرمق؛ شكست اولق =
 قيرلماق. ۲. مغلوبيت، انهزام،
 قيله. = ص. فا. { «شكن»
 يرينه صتر. تشكىله كير. }
 قيران: پيمانه شكست، بت
 شكست = قح، بت قيران. }

شكسته { ص. فا. ۱. قيرلش، قير.
 يقى: سبوى شكسته =
 قيريق دسى. ۲. مغلوب، منهزم،
 بوزلش: لشكر شكسته = بوزلش
 عسكر. ۳. قيرلش، منفعل، مكدر:
 خاطرى شكسته = خاطرى قالمش.
 — صتر تشكىله ده كير: شكسته
 دل = يوركى قيرلش؛ شكسته
 خاطر = خاطرى قالمش. = ص. فا.
 تعليق يازيسنك برنوعى: شكسته يي
 چوق ابي يازاردى. }

شكفته { ص. فا. آيلش: كل
 شكفته = آيلش كل:
 نو شكفته = يكي آيلش؛
 نا شكفته = آيلماش. }

شكلى { س. عر. ج: اشكال.
 ۱. صورت، بيجيم، هيئت:
 هر حرف كنديه مخصوص بر شكلى
 وارد؛ غريب الشكل بر حيوان. }

۲. بكرز، مثال، تصوير: فيلك
 شكلى يايق؛ شكلى حالانكوز.
 مك اوكنده در. ۳. طاسلاق،
 رسم، بلان: ياديرمق ايستيك
 شيك شكلى چيزوب وير سره كر
 او آدم طبقيسى ياپار. ۴. بكرز،
 چهره: تمرغله بر آدمك شكلى
 تماميله آكلامق ممكن دكلدر.
 ۵. درلو، نوع، جنس، چشيت:
 بونه شكل آدمدر! ۶. د.
 هندسه ده خطرلرلن مركب او.
 لارق هر برى باشقه بر صورتده
 اولان رسمك بهرى: شكل
 ملك، شكل منتظم، شكل كثير
 الاضلاع؛ اشكال هندسيه. ۷.
 فن كتابلرنده آكلاتير بلان
 شيلرى كوسترمك اوزره درج
 ايدن رسم و خطوط وسازه.
 اوكتابك اشكالى متنك اينجند مى
 يوقسه آيرى مى باسلشد؟
 ۱۴۵ نجى شكلده كوسترلديكى
 اوزره ۸. ف. قياصك صورت
 تربى. = ج. مرور تذكره.
 لرنده وسائر اوراق رسيمده
 بر آدمك قيد اولنان چهره علا.
 متلرى، كوز، ييقي، صاج وسا.
 ثره كيفيتى: تذكره سنده اشكالى
 يازيلي دكلدر؛ اشكالى غزله رله
 اعلان اولندي. }

شكلا { ح. عر. صورت ظاهره.
 ج. قيليقي و بيجيمجه:
 قورت شكلا كوبكه بكرز.
 شكلى { ص. عر. ذ: شكليه.
 صورت ظاهره و بيجيم
 وقيله منسوب و متماق. }

شكلم { س. فا. قارن، بطن. }

شكبه { س. فا. اشكبه. با:
 اشكبه. }

شكمپرست { ص. فا. (شكم =
 طابلق) قارنه طابنجه سنه
 اهميت ورن، بوغازينه چوق
 اهميت ورن، بوغاز دوشكونى. }

شكمپرور { ص. فا. (شكم =
 قارن. پروردن =
 بسلك) يوب ايچكى چوق دو.
 شون، بوغازينه اسير اولان. }

شكن { ص. فا. (شكستن =
 فلدن سم. اولوب صتر.
 تشكىله كير.) قيران، كسر
 وشكست ايدن: بت شكن =
 صغلى قيران؛ پيمان شكن =
 عهدنى قيران، نقض عهد ايدن. }

شكنج { س. فا. بولكوم، قيوريم،
 جمد: شكنج زلف. ذ. }

شكنجه { س. فا. با: اشكنجه. }

شكوا { س. عر. با: شكوى،
 شكوه. }

شكور { ص. عر. (شكر) دن
 سم. چوق شكر و حمد
 ايدن، كورديكى نعمتك قدر و
 قيمتى بيلدكدن ماعدا دوچار
 اولديكى بلاياده دخى حق تعالى
 حضرتلرينه شكر و سپاس
 اينكدن قارغ اوليان. }

شكوفه { س. فا. چيچك، زهره. }

شكوك { س. ج. عر. فد:
 شك. با: شك. }

شكوه { س. فا. اولوق، عظمت،
 جلال، شوكت، مهابت:
 كمال دارات و شكوهله. }

شكوه { س. عر. و: }

شكوى { س. ص. شكایت، حقى
طلب ایچون محكمه به

مر اجعت : سزدن شكوى ایتمل.

شكيب { س. فا. صبر. ذ. نا
صبر سز لقله.

شكيبا { ص. صبر ایدن، صابر،
صبور. ذ.

شكيمه { س. ص. ع. ۱. کم، لجام.
۲. مح. ثبات، قولای

رام اولمايش، مقاومت؛ شديد

الشکيمه، قوى الشکيمه = مقاومته

مقتدر، طایفه، ثباتی.

شکل { یاخود شلل. س. س. ع.
چولاناق، ال و قولک قوری

و طومار اولمی. — وصفی

« اشل » و مؤثی « شلاء » در.

شلاله { س. ع. بيوك چاغلايان؛
بر نهرک يوكسکدن دو.

شمه سيله حاصل اولان چاغلايان،

نياغاره شلاه سی.

شله { یاخود شيلته. س. بيوك
دوشک ویا اوت مندر

اوزرينه ياييلان پنبوله طولمش

خفيف و بوشاق دوشمه؛ ياتاق

شله سی، مندر شله سی؛ رکان

شله سی = اوستنه اوتورمق

اوزره درت کوشه لی شله که

اوتوريله چق يره نقل اولنور.

شلقاق { ص. غاوغاجی، چاپرس.
غو.

شلم { س. ذ. معروف سبزه که

شکل صوغانه بکزر بر

کوکدر. هر يسی بوندن مرعب

اوله رق « سلجم » واصل ترکجه سی؛

کلم و چومور در.

شللاق { ص. چيلاق، عاری،
برهنه؛ شلاق ملاق =

حياسزجه سنه چيلاق اوله رق.

شكوار { س. فا. شلوار. با :
شلوار.

شم { س. ع. قوقلامه، قوقو
شم { آله، قوئه شامه، حاسه شامه؛

شم عطريات.

شمات { س. ع. برينک باشنه
مکن بلا و سکدر دن

دشمنلرينک سوينوبه اظهار مسرت

الملى : شمات اعدا.

شمه { س. (لفت آتفه عربيه دن
شمه { مأخوذ کوردی، پاتير.

دى، يايغاره، ولوله : شماته ايتک.

|| شماته تلى = ازاجق تحريك ايله

سس چيقار غایت اينجه تنک.

شماته جي { ص. کوردلجی، چوق

کوردلدى پاتيردى

ايدن : يك شماته جي بر چوقدر.

شماته لی { ص. کوردلدى و پاتير.

ديسی چوق : شماته لی بر.

شمار { س. فا. صایی، تعداد،

شمار حساب؛ حد و شمار دن

افزون = صاييله ماز. || بی شمار =

صايسز، لا يحد، يك چوق.

شمار { یا شمار. س. آجیق آجوله

شمار { یعنی ال آياسيله اوريلان

طوقات، سله : شمار آتقى،

شمار يک.

شمارمق { فت. يوز و يروب آز.

شمارمق { ديرمق : بو چوجقى

والده سی شمارمقش.

شمارمق { فل. آزمق، يوز

بولوب حدی تجاوز

ايتک : بو چوجقى شمارمش.

شماريق { ص. يوز بولوب آزمق،

شمارمق : شماريق

چوجق.

شمال { س. ع. ۱. صول طرف،

شمال { صول ال، يسار : يمين

و شمال. ذ. ۲. شرقه متوجه

آدمک صولنده قالان جهت،

پويراز جهتی : قره دکر آنا.

طولینک شمالنده در؛ شمال

شرقی = شمال ايله کون طوغنی

آره سنده کی جهت؛ شمال غربی =

شمال ايله باقی آره سندی جهت؛

شمال روزکاری = پويراز.

شمالا { س. ع. شمال جهتندن؛

آناطولی شمالا قره

دکيزله محدود در.

شمالی { ص. ع. ذ. شمالیه. شمال

جهته منسوب و متعلق؛

قطب شمالی = کره ارضک ایکی

قطبندن شمال طرفنده بولنانی؛

افطار شمالیه؛ آمریقای شمالی؛

نجم شمالی = قطب شمالینک

حداستنده بولنان و کجیبرک تعیین

سمت ایتملریه چوق یارایان بر

کوکب؛ شرق شمالی = شرق

ایله شمال آره سنده کی جهت؛

غرب شمالی = غرب ایله شمال

پیننده کی طرف.

شما { س. ع. شامامه دینلن میوه

شما { غیرما کوله. با : شامامه.

شماندره { س. یاخود :

شماندوره { س. ۱. حلقه لرنه

لکمی باغلامق اوزره

لیانده دیمیر آتارق طوران

ایچی بوش و هر طرفی قبالی

بیوک فوی : کمی شماندره به

باغلامق؛ واپور شماندوره ده در.

۲. کجه قندیلنده فتیلی طوغتی

اوزره یاغده یوزن تللی مانطار

پارچه سی : قندیل شماندره سی.

شمال { س. ج. ع. (قد. «شميله»

شمال { لسانزده مستهل وکلدر.

خوبلر، اخلاق، طبیعتلر : شمائل

شریفه = فخر کائنات (صلم)
افندمرك مبارك اخلاق وعاداتی
و بوئدن بحث ایدن کتاب .

شمدن { ظن . } « شمدیدن »
{ تعبیرندن مخففدر . }
شمدن صکره . شمدن کبرو . با :
شمدی .

شمدی { ظن . زمان حاله دلالت
ایدر ، الان ، اکنون :
شمدی کلام : شمدی کیده حکم :
شمدی نرهد در ؟ شمدی به قدر ،
شمدی به دکن = الی الآن :
شمدیدن = بو قدر ارکن : شمدیدن
کیده جکی بز شمدن (شمدیدن)
صکره = بعد ذاء ، بعد ازیں ،
شمدیلرده = بو زمانلرده .

شمدیجک { ظن . تام بو زمانده .
{ اادات تصغیری حالی
دها زیاده تعیین و تحدید و آز
وقته حصر ایچوئدر : } شمدیجک
بوراده ایدی : شمدیجک کله .
جکدر .

شمدیکی { ص . بو زمانده کی ،
شمدی واقع و موجود
اولان : شمدیکی زمان : شمدیکی
آدملر : شمدیکی حالده .

شمدیلیک { ظن . شمدیکی حالده ،
زمان حاضره کوره ،
شمدیکی زمان ایچون : شمدیلیک
بو قدر کافیدر : شمدیلیک برشی
بو قدر : خسته لقدمه شمدیلیک بر
تهلکه بو قدر .

شمرده { ص . فا . صایلش ،
معدود . ذ .

شمس { س . ع . ج . شمس .
{ (عربیده مؤنث شماعیدر .)
کونش ، کون ، آفتاب ، خور .
شید : شمس وقر = آبله کونش ؛

طلوع شمس = کون طوغوسی ؛
غروب شمس = کون باطیسی .
|| کالمس = کون کبی ، آشکار ،
عیان .

شمس آباد { ص . فا . ع . شمس =
{ کونش . فا . آباد = بر
شیشک نیوق بولندی بی بر اکو .
نش جوق ، کونشه پک معروض :
شمس آباد بر خانه : او صرهده کی
یایلر شمس آباددر .

شمس سپر { س . فا . ع . شمس =
{ کونش . فا . سپر =
قالقان ۱ . یوزی کونشدن محا .
فظه به مخصوص بیاض بزدن معمول
بر نوع باشاق . ۲ . شاقه سپری .
شمسه { س . ع . ۱ . خرجه ایشله لی
{ ویا اویعه لی و سائر درلو
اوله رق کونش رشمده یافته .
۲ . بو رسمده یازمه کتابلرک
باشنه قش اولغش تزیینات .

شمسی { ص . ع . ذ . شمسیه . کو .
{ نشه منسوب و متعلق .
|| ۱ . منظومه شمسیه = کونشه
تابع اولان سیارات و بیکلرک
مرکزلی اولان کره شمسله
برابر تشکیل ایتدکری دائره که
کواکب ثابتنه تک هر بری ده
آشای یوقاری بویله بر دائره
تشکیل ایدر . || سنه شمسیه =
کونشک اون ایکی برجی دور
صوری ایله دور ایدرک ینه
باشلادی بی بره عودت ایتمسله
حساب اولنسان سنه که برجلرک
عددینه موافق اوله رق ۱۲ آله
منتسمدر . مقابلی : سنه قریبه که
ایله حساب اولنور . || د . حروف
شمسیه = عربیده الشمس کبی
حرف تعریفه مقارن اولد قلرنده

بو ادا تک لامی اوقونیبوب
کندیلری مشدد اوقونان حرفلر :
ت ، ث ، د ، ذ ، ر ، ز ، س ، ش ،
ص ، ض ، ط ، ظ ، ل ، ن .
حرفلری . مقابلی : حروف قریبه .

شمسیه { س . ع . ممالک خارده
شمسیه { اساسا کونشدن محافظه
ایچون اولوب یاغور ایچون
دخی قوللانیلان ال چادیری :
شمسیه آچق . طومقی . -- شمسیه
شکلنده یوقاریسی ککیش و
کولکه ایدر مختلف آغاجلرده
اطلاق اولنور .

شمسیه جی { س . شمسیه یابان
{ و صانان آدم .

شمسیه جیلک { س . شمسیه یامق
{ صنعتی و شمسیه
تجارتی .

شمسیه لک { ص . شمسیه اعماله
{ یارار (قاش و
سائره) .

شمسیه لی { ص . شمسیه سی اولان ،
{ النده شمسیه طونان .

شمشاد { س . فا . چشیر آغاجی .

شمشک { یاخود شمشک . س .
{ بلوطلرک حامل اولدقلری
مثبت و منفی الکتریکلرک اختلا .
طندن حامل اولان پارلامه که
قین ویا اوزاقده واقع بلدیرمه
مترافق اولور : شمشک چاقق :
شمشک کبی = بردن بره کوب
چکن .

شمشیر { س . فا . قلج . سیف ،
{ تیغ : شمشیر بران =
کسکین قلج : شمشیر زن = قلیجه
وران ، قلج چکن .

شمشیر } غلط اوله رق چشیر
آغا جنه دبرلر با :
چشیر .

شمع { سذ. عر. ۱. بال موی.
۲. موم، چراغ؛ شمع
کافور = کافور دن موم .

شمعدان { س. فا. (عر. شمع =
موم. فا. دان = ادات
ظرفیت. — تر. زبازدی :
شامدان.) باغی اوزره موم
دیکدکلری آلت که معدندن
مختلف اشکال و صورده اولور :
کومش شمعدان، چفته شمعدان،
ال شمعدانی .

شمعدانچی { س. ۱. شمعدان
پایان و صانان آدم.
۲. بر بیوک دائره ده شمعدان
وموملره و علی العموم اسباب
تنویه نظارت ایدن : شمعدانچی
باشی .

شمعه { سذ. عر. (تر. زبازدی :
شاما) موملی فتیل، مومه
باتیرلش هتیل .

شمعلی { سذ. (تر. زبازدی : شا.
مالی) مومه باتیرلش
فتیلدن معمول : شمعلی کبریت .

شموس { سذ. ج. عر. فد : شمس.
با : شمس .

شمول { سذ. مر. ۱. شامل و
حاوی اوله، ایچنه آله،
قابلامه : شموی اولوق = شامل
اولوق، جمع واحاطه ایتمک. ۲.
دلالت ایتمه، معانی سازمسی
میاننده بر معنا دها افاده ایتمه :
بولفتک فلان شیئه شموی یوقدر :
بو سوزک سزه شموی وارمیدر ؟
— شامل مناسیله فارسه فا.
عده سی اوزره وصف ترکیبی

تشکیلته کیرمسی قاعده فصاحت
موافق دکلدر : عالم شمول = عالمی
قابلاش، شامل عالم .

شمولندیرمک { فت. شمولی
اوله جق حاله
کیرمک، عمومی ایتمک = بوسوزی
شمولندیرملی .

شمه { سذ. مر. ۱. بر کره قو.
۲. کلامه. ذ. ۲. یک جزئی
مقدار : عشق الیدن قلبنده بر
شمه بولنان کندینی ضبط ایدمه مر.
۳. عر. ۴. شیه قوقلا.
۵. مه حاسه سنه متعلق و
حادث .

شمیم { سذ. عر. ۱. شیمیه. (شم)
دن صد.] ابی قوقان،
کوزل رایجلی : باد عنبر شمیم =
عنبر کچی قوقان، عنبر قوقولی
روزکار .

شن { سذ. ۱. سوبش، سوبخیلی،
مسرور، بمنون، کورل یوز.
لی : شن آدم. ۲. مسکون،
معمور، عمرانی یرنده، ایشلفش :
شن مملکت. ۳. فراخ، مفرح،
روشن : شن محل .

شناس { سذ. فا. (شناختن)
فطنندن سمه. اولوب
صتر. تشکیلنده بولنور ۱.
بیلن، آکلایان، طایسان، خبر
ومعلوماتی اولان : اختر شناس =
نجومدن معلوماتی اولان، منجم ؛
تاریخ شناس = تاریخ بیلن. ۲.
رعایت ایدن، باقان : خاطر شناس =
خاطره باقوب رعایت ایدن ؛
حقوق شناس = حقوقه رعایت
ایدن .

شناعت { سذ. عر. کوتیک، فنا.
لق، خیانت، مذمو.
میت، عیبیک، رذالت، مسخره .

لن : کذب و سرتک شناعتی
تسام ایتمه جک هیچ بر کیسه
یوقدر .

شناور { سذ. فا. یوزیچی، سبح.
ذ .

شنایع { سذ. ج. مر. فد :
شیمیه. با : شیمیه .

شنیه { سذ. اصل مناسی کون
اولوب، یالکز قولانلد .
یفتنده جمه ایرتسی دیکلدر، و
بردن بشه قدر اعداد فارسیه ایله
برلشهرک جمه دن باشقه کونلرک
اسامیسنی تشکیل ایدبور :
یکشنیه، دو شنیه، سه شنیه،
چارشنیه، پنجشنیه. بونلرک
ایکی اخیرسی لسانزده یکشدر.
۱. فچی قبورغه.
۲. تکیذ نوغندن
بیوجک بالیق. ۳. قابلامه لقی
ایچیه و طار تخته .

شنفر { شنفر دامق. با : شانفر،
شانفر دامق .

شنلیک { سذ. ۱. مسروریت، بمنو.
نیت، کورل یوزلیک :
بو آدمک شنلیک دائمیدر. ۲.

معمروریت، آبادانلق، بر یرک
مسکون و معمور اولسی، عمران :
بحر محیطک بعض اطله لرنده
شنلکدن اثر یوقدر. ۳. طو.
ناعمه، شهر آیین، ابقاد قتادیل
ایله درلو او یونلرله و طوب
فتک آتغله اعلان مسرت .

شنلکسر { سذ. معموریت، غیر
معمور، خراب و
خالی، اصسر : شنلکسر بر آطه .

شنلکلی { سذ. معمور، مسکون،
آبادان .

شنلندیرمک { فت. ۱. شن و
مسرور ایتمک،

پوزخی ڪولڊ پره ڪ : محزون
آدملي شلند پر ملي. ۲. معمور
وآدان اٽڪ، اعمار اٽڪ :
پو دمير پول خٽنڪ تمديدی او
مملڪتی شانند بردی.

شَنَمَنَڪ { فل. ۱. سونجڪ،
مسرور و محظوظ او.

لمی : ڪلڊڪنده پڪ حزين ابدی
سڪره شلندی. ۲. مسڪون
و معمور اولفی، ڪسب عمران
اٽڪ : آوستراليه قطعہ سی پو
صوڪ زماندره چوق شلندی.

شَ : { ص. فا. } « شیدن » فعلندن
شِشو { ص. اولوب، صتر. تشکینه
کیر } ایشیدن، ایشیدیچی :
دور شنو = اوزاقدن ایشیک
اوزره ایجاد اولسان بدیمه،
تلفون.

شَنِيع { ص. عر. : شَنِيع،
شَنِيع { « شاعة » دن ص. }
ڪوتی، فنا، خباثتی، خبیث،
عیب، اوتانهجق؛ فعل شَنِيع =
زناکي معیوب و ممنوع ایش.
{ حقوق اصطلاحده علی الاطلاق
آداب عصمتہ و اخلاق عمومیہ
طوقان افمالہ دینر، مطلقا جامع
معناسنه مخصوص دکلدلر. }

شَنِيع { س. عر. : شَنِيع،
شَنِيع { ڪوتی و عیاب ایش، ناسزا
جركت : اونك یابدینی بر شَنِيع.
در : اوتڪاب شَنِيع اٽڪ.

شو { ض. « بو » اله « او » آرمه.
شو { سنده متوسط بمدده بونان
ویا ز پرده مذکور شبلره اش.
رت ایچوندلر : شوادم، شو
ایش؛ شو آدملر، شو شبلر.
مجرددن باشقه احوالده و جمعه
و « ده »، « دن » حروف
الصاقله استعمالنده بر « ن »
آلر : شونك، شونی، شونلر،

شونده، شوندن. مفعول البده
غلط اوله رق بو « ن » « ڏ »
صورتنده یازیلور : شوگا
{ بوگا، اوگا کي }؛ شو قدر =
شو مقدارده؛ شو ڏگلو = شو
درلو؛ شونده = شوايشده و یا
شو پرده. || شونده بونده =
اوتده بریده؛ شوندن بوندن =
اوتہ بری، مختلف شبلر.

|| شو قدر که = آنجی، مع هذا.
- « او » اسم اشارتنه تاکید
ایچون بر « ل ». علاوه اولنه.
رق « اول » دینلیدی. کي « شو »
اسم اشارتنه ده بعضاً بو حرف
علاوه اولنه رق « شول » او.
لورسده، الیوم پک مستعمل
دکلدلر؛ بو حالده و او مقبو.
ضه سی بصوله به تحویل اولنه رق :
« شول » تلفظ اولور.

{ یاخود شوی. س. فا.
شو { بیقامه : شست وشو = بیقا.
مه، غسل، تطہیر. } یالکز نادر
الاستعمال اولان بو تعبیرده
مستعملدر. = ص. بیقایان، غسل
وتطہیر ایدن { صتر. تشکینه
کیر : } مرده شوی = اولو بیقا.
یان، غیال.

شو { س. با : شیو.

شَوَارِب { س. ج. عر. فد :
شوارب، با : شارب،
شَوَارِع { س. ج. عر. فد :
شارعہ، با : شارعہ.
شَوَال { س. عر. شهور قریہ
عریہ نك اوتجیسی او.
لوب برنجی ڪونی رمضان یارا.
میدر.

شَوَالِیہ { س. بول و بویز ایکی
قوایی سبت و یا ڪونه.

شَوَامِج { س. ج. عر. فد :
شاخه، با : شاخه.

شَوَاهِد { س. ج. عر. فد :
« شاهده » مستعمل
دکلدلر. } بر قاعده و یا لفته مثال
اولفه برابر اثبات ایچون دخی
آثار معتبره دن ایزاد اولسان
مثال : شواهد لغت کتاینک
استناد کاھیدر.

شَوَاهِق { س. ج. عر. فد :
شاخه، با : شاهقه.

شَوَائِب { س. ج. عر. فد :
شائبہ، با : شائبہ.

شَوَابَرِه { س. اسلاوجه دن }
چوخه دن بووارلاق
تبی و دیلمی بر نوع باش
کومه سی.

شَوَخ { ص. فا. شن و حرکاتنده
سربت، نازی، شیوهی
واویناق : دلبر شوخ، شوخ
مشربی، شوخ مشرب = طور
وحالی نازی؛ شوخ چشم = با.
قیچی سربت و جاذبه یی.

شوخلق { س. و :

شوخی { س. فا. ناز، شیوه،
سربت و نازی حرکت.

شور { س. فا. ۱. طوزلی و
چوراق بر. ۲. غاوغا،
کوزلدی، باتیدی : شر و شور.

شورا { س. شو محل، شو پر :
شوراک ميوه سی پک
لنیز اولور؛ شورایی ده کورم.
- اکثراً ضمیرہ مضاف او.

لهرق قولانیلیر : شورام
آغریور؛ شوراسی دوزللی.
|| شوراسی، شورالری = شو
حال، شوايش، شو کیفیت :
اصل دوشونیه لک ایش شورا.

سیدر؛ شورالین نظر اهمیتدن دور طوقاملی. = ظم. حروف الصاقه برابر متوسط اوزاقلقده محله اشارت ایچون ظرفیت معناسی بیان ایدر: شوراده، شورادن، شوراجه. || شوراده بوراده = اوتهده بریده، مختلف محللرده .

شورا { یاخود شورى. س. عر. } مذاکره محلی، مجلس: عقد شورا ایتک. || شورای دولت = باب عایده متعدد دوازه منقسم مجلس کبیر. || دار شورای عسکری = مقدا دایره عسکریه. ده امور عسکریه تک مذاکره. سنه مخصوص مجلس عمومی عسکری. || شورای بحریه = ترسانه ایشلرینک مذاکره سنه مخصوص مجلس.

شوراجق { س. حروف الصاقه برابر قریبه و محدود ومعین بر محله اشارت ایچون ظرف مکان اولور: شوراجقه براقدم؛ شوراجقدن یکدی.

شوراق { س. با: چوراق.

شورالی { س. شور اها ایلیندن { اولاق، شوملیک خلقدنن بولسان: فلان آدم شورالیدر.

شورانگیز { س. فا. [شور = کوزلدی. انگیزت = قوبارمق] غاوغا و کورلدی قو. پاران، کورلدی به سبب اولان. شوربا { یاخود شوربه. با: چوربا.

شورش { س. فا. قاریشیق، قارغاشقاق.

شورلدامق { شورلدی. فا: شورلدامق، شالردامق، رلدی.

شورقلوب { مه. بردن بره و حرصله یوغنی تقلید و تصویر ایدر. عو.

شوره { س. ص. فا. چوراق، چوراق و غیر مثبت طوبراق.

شوره زار { س. فا. چوراقق بر.

شوروی { س. عر. با: شورا.

شوریدگی { س. فا. ۱. قار. مج. ییشیق. ۲. مفتونیت، ابتلا.

شوریده { س. فا. ۱. قاریشیق، پریشان. ۲. مج. مفتون، مبتلا، عاشق، شیدا.

شوریده بخت { س. فا. [شو. ریده = پریشان. بخت = طالع] طالعمر.

شوریده حال { س. ص. فا. [فا. پریشان. عر. حال = م] حال پریشان.

شوریده خاطر { س. ص. فا. [فا. قاریشیق. عر. خاطر = م] خا. طری قاریشیق و پریشان، جمعیت خاطری اولیان.

شوسه { س. [فر. Chaussée] بالیق صیرتی بیچیمنده اولارق قیرمه طاشلرله قو. مدن یا بلش ایکی طرفی خندقلی جاده: شوسه یا بلق، شوسه بی صولامق. = ص. بوطر زده یا بلش = شوسه قالدیرم، شوسه بول.

شوق { س. عر. ج: اشواق. [مصدریت معناسیله قو. لالاناز.] ۱. شدتلی آرزو، زیاده میل وهوس = شوق ایله درسه ابتدار ایتدی. ۲. نشئه، کیف، ایستک. ۳. تر. ایشیق، ضیا.

شوق دل { مو. جنجکان سلطان سلیم خان ثالث حضرتلرینک اثر طبع سلیمیری اولان بر مقام.

شوقلی { ص. ۱. هوسکار، آرزو مند. ۲. نشئهلی، کیفی.

شوق { ص. عر. ۱. شوقیه. [شدتلی آرزو وهوسه و یا کیف ونشئه به منسوب و متعلق.] س. عر. دیکن، خار. شوک { ز. || ت. شوک الظهر = عمود قتاری، اکین.

شوکت { س. عر. [تعبیرات عربیه ده] شوکه = صورتنده قوللانیلر [عظمت، جلال، حشمت، هیبت. — ذات هایون حضرت پادشاهی به مخصوص عنوان جلیل الشاندر: ذات شوکت سمات حضرت پادشاهی: شوکت مآب افندمر، حضرتلری.

شوکتپناه { س. ص. فا. [عر. فا. پناه = ملجا] عظمت وهیبت مرکز استنادی. ذات اقدس حضرت پادشاهی به مخصوص القاب جلیله دندر: شوکتپناه افندمر.

شوکتپناهی { ص. فا. عظمت شوکتپناهی وهیبت ملجا و

ملاذی اولان ذات حضرت پادشا.
هی به منسوب ومتعلق : عتبه
سنیه شوکتینا هیلرینه.

شوکتی { شوکتلو. عظمت
شوکتی (وهیت صاحی. ذات
حضرت پادشاهی به مخصوص
عنوان جیلدر: شوکتلو پادشاهز
افندمز حضرتلری.

شوکتآب { ص. فا | شوکت =
عظمت. مآب =
مرجع | شوکتک راجع وعائد
اولدیی: شوکت مآب افندمز.

شوکران { ص. فا. بالدران دینن
نبات: شوکران
مائی = کوچک بالدران، صو
رازیا نه سی.

شوکه { ص. ع. با. دوه دیکنی.

شوکی { ص. ع. آ. شوکیه.
۱. با. دیکنه مشابه
و یا دیکن قیلندن اولان:
شوکی شکل. ۲. تش. قبورغه.
لرک مربوط اولدقلری اکین
کیکنه متعلق.

شول { ص. شو اسم اشارته
آکید ایچون «ل»
حرف علاوه اولنش، و شاذ
اولهرق «اول» اسم اشارته
تطبیقا وای ميسوط اولمشدر
شو، اول: شول خدای لم یزل
حقیقون: شول قدر یوقاری به
چیکدی که...

شوم { ص. ع. اوغورسوز.
مشعوم، شامتی، نحس:
بخت شوم.

شونده { شوندن، شرنلر شونک.
با: شو.

شوون { س. ع. ع. فند.
شان. با: شان.

{ جمع الجمی «شؤونات» دخی
مستعملدر.

شوهر { ص. فا. قوجه، زوج. ذ.

شوی { ص. فا. با: شو.

شوئیه { ح. طرز و حال تمثیلنه
دلالت ایدوب قریبه
مخصوص اولان «بویه» ایله
بعیده مخصوص اولان «اویله»
آرمسنده متوسط بعدده بولنا نه
اشارت و تمثیله مخصوصدر:
اویله یا نه شوئیه یاب. || شوئیه
بویه = ایکسی اورتیسی، نه پک
اینه پک فنا: شوئیه بویه یکدی
دیهرک. || شوئیه طورسون =
صرف نظر: یازمق شوئیه
طورسون اوقومعهده اقتدار
یوقدر. || شوئیه که: بروجه آتی.

شوئیهجه { ح. بوجمله، اصول
ایله.

شوئیه لک { ص. بو طرز، بو
اصول: شوئیه لکه
ایش کورلر.

شه { ص. فا. با: شاه.

شهاب { س. ع. آلو، شعله،
آتش یاره. || شهاب
ثاقب = جوهراده حاصل اولوب
سرعتله آقهرق کیدن شعله که
عوام طرفندن نجم ظن اولنور.

شهادت { ص. ع. ۱. انسانک کور.
دیک و بیله دیک برایشی
حضور محکمه ده مع القسم افاده
واقزار ایتمی، شاهدلک، کواهی:
شهادت ایچون محکمه به دعوت

اولندم. ۲. مح. اقرار، اعتراف،
برایشک صحت و حقیقته قائل
اوله: اونک علم و فضلنه بتون
عالم شهادت ایدر؛ محبتکزک
صدق و خلوصنه قایم، وجدانم
شهادت ایدر. ۳. دلالت،
علامت باهره اوله: آتاری
وسعت معلومانه شهادت ایدر.
۴. ارکان اسلامدن اولان
«شهادان لاله الا الله و اشهد ان
محمد عبده و رسوله» کلام شریقی:
شهادت کتیرمک: کلمه شهادت.
بویکی جمله شریفه به نشیه صیفه.
سیله «شهادتین» دخی دینلیر.
۵. دین حق اوغورنده واعلای
کلمه الله یولنده فدای جان ایدوب
شهادت اوله: شهادت حضرت
حزه (رضه): رتبه شهادتی
احراز ایتمک. ۶. کوزله کوربان
شیتلر، مرئیات، مادیات، معنویات
مقابلی: عالم شهادت. || شهادت
یارمنی = شهادت کتیریرکن
قادرلمی معناد اولان سبابه
یارمنی.

شهادتنامه { ص. فا. ۱. برمکتی
اکال ایدوب چیقان
شاگردانک یدینه مکتبه تدریس
اولنان فنونی تحصیل ایش
اولدقلرینه شاهد وبرهان اولمی
اوزره ویرلن ورقه رسمیه:
مکتب حقوقدن شهادتنامه سی
واردر؛ مکتب طبیعه ملکیه مک
شهادتنامه سی حائزدر. ۲. برفن
و صنعتی اجرایه اقتدارینی بالا.
متحان کوسترنه او صنعتی اجرایه
مأذون اولمی اوزره ویرلن
رسمی رخصتنامه: شهادتنامه سی

اولیان آدمك دعوى وكالتى
وعرضه الجاني انك ما ذونيتلى
يوقدر. ۳. بر آدمك حسن حاله
ويا بر خصوصه شهادت ايتك
اوزره منسوب بولندينى دائره
وياعله وملكك طرفندن مضبطه
وعلم وخبر صورتنده اوله رق
ويرين ورقه : محله سندن ،
قلندن بر شهادتنامه كترى ملي.
۴. بر معامله نك ايفا اولندينى
مشعر مأمورى طرفندن ويرين
تصديقنامه .

شهادت { س. ع. ذكا وفطنته
برابر جبارت و شجا.
عت، دلبرك. — « شاه » ايله
مشابته لفظيه سندن طولاني
ايران شاهنى حضرتلرینه عنوان
رسمى اتخاذ اولمشدر : شهادتنامه ؛
ذات عالي شهادتبناهلری .

شهادت { س. ذكا و شجاعى
اولان، ذكى و شجاع .
— انشا لسانده ايران شاهى
حضرتلرینه ويرين عنواندر :
شهادتنامه مظفر الدين شاه
حضرتلى .

شهبا { س. ع. ذ. : اشهب. با :

شهبا { س. فا. با : شاهباز .

شهبال { س. فا. با : شاهبال .

شهندر { س. فا. بر دولت طر-
فندن ديكر بر دولتلك
تجار نگاه بر شهر ويا اسكلسنده
تيمه سنك حقوقى مدافعه وامور
و مناسبات تجاريله لرینه نظارت
ايتك اوزره تعيين واقعه ايتد-
يرديكى مأمور، قونسولوس؛ باش

شهندر = شهندرک بیوک،
جنرال قونسولوس؛ شهندروکیلی =
شهندرک کوچکی، ویس قونسولوس.

شهندر خانه { س. فا. شهندر
دائرة رسمیه سی،
بر شهندر ویا باش شهندر
ایله معینی هیئتک اقامتنه مخصوص
خانه که تابع اولدینی دولت تیمه.
سنک مرجعیدر، و او دولتک
سجایگی چکر .

شهندرک { س. بر دولتک بر
شهر ویا اسکله .

سند دیکر بر دولتک تيمه سی
حقوقى مدافعه مأمور اولان
شهندرک وظیفه سی و صفت
ومأموریتی: تقليس عثمانلى شهندر.
لکی؛ باش شهندرک = باش
شهندر وظیفه وصفه ومأموریتی.

شهیت { س. فا. با : شاهیت .

شهر { س. فا. با : شاهیر .

شهتانه { س. [شدهندن غلط]
با : شهتانه ،

شهد { س. ع. ۱. کومج بالی .
۲. بال، عمل .

شهداء { س. ع. ج. ع. فد :
شهید. با : شهید .

شهداب { س. فا. (ع. شهد =
بال - فا. آب = صواو :
شهدابه { س. فا. بال شربی .

شهدانه { س. [زبانردی : شهبانه]
۱. کنویر تخمى؛ بیان
شهدانه سی. ۲. ابرى دانه لى و
مقبول انجی .

شهدکام { س. فا. (ع. شهد =
بال - فا. کام = طاماغ)
طاماغنده لذت قالمش، شیرینکام.

شهديه { س. بریق رسمنده کرا-
سته قابی، آلمانیه کبی
بیوک قابی .

شهر { س. ع. ج. : شهرور.
[اصل معنایى یكى آى و
هلال در] قرى آى، سنه قریه نك
بهر آبی شهر محرم، شهر رمضان؛
شهر نكسه = اوج آیلر (رجب،
شعبان، رمضان.] — سنه شمسیه
آیلرینه دخى اطلاق اولور :
مارت شهری، حزیران شهری .

شهر { س. فا. بیوک بلده، بیوک
قصبه، مدینه کبیره : استا-
نبول شهری؛ شهر بغداد. —

بزه علم صورتنده استماتنده
پایتخت سلطنت سنیه اولان
استانبوله دلالت ایدر. || شهر
امانی = استانبول وجوارلرینک
بر ولایت اعتبارله اداره سی؛
شهر امینی = شهر امانتیه تعیین
بیوریلان ذات. || شهر اوغلانی =
استانبوللی، طشره دن کله او-
اولیوب استانبوله طوغمش
بیومش اولان، شهری. (بوکله
فارسی اولدیفندن عربجه آى
معناتنه کلن شهرک جمی اولان
شهوری بو معنی ايله قوللاقمقدن
احتراز ایتلی .)

شهر آرا { س. فا. (شهر = م. آ-
راستن = طوناقق [

شهره زینت ورن .
شهر آیین { س. فا. (شهر = م-
آیین = رسم] شهرک
طونادلسیه اجرا اولنان عمومی
جندیش، شلک، طوناقه .

شهر اه { س. فا. با : شاهرام .

شهرت { س. ع. ۱. آد و برمه، آد، سان، اؤك، نامدار.

لق، صيت، معروفيت: فلان برده اؤك شهرتی وارد؛ چوق شهرت قزاندی، بولدی؛ او قازیقنهك شهرتی. دنیایی طو. تمشدر. ۲. بر آدمك عوججه معروف اولدیني اسم وخلص وایلق: مصطفی بن شمس الدینك بزجه شهرتی کاتب چلی و آورو. پاجه شهرتی حاجی خلیفه در. || شهرت کاذبه = یالاندن قزانیلان شهرت: فلان شاعرك قزاندیني شهرت بر شهرت کاذبه در. || شهرت و برمك = باعث اشتہاری اولتی؛ السنه شرقیه جه اولان نشریات (ایدن) شهرتیه شهرت و برمشدر.

شهرت شہار { ص. فا. ع. } شهرتم. شمار. نشانه [شهرتله متصف، شهرتی، مشهور، مشہر.

شهرت تکیه { ص. فا. ع. } شهرت = شهرت تکیه. م. فا. کرفت = طو. تمق [شهرتی عالمی طوتان، شهرت قزانا، اشتہار ایدن.

شهرت لی { ص. شهرتی اولان، مشہور، مشہر، نامدار.

شهرستان { س. فا. بیوک شهر.

شهرلی { ص. شهر اهایستندن اولان، شهری، طشره. لی مقابلی.

شهره { س. ع. ۱. شهرت، شهره } = ص. ع. شهر، مشهور، شهرت قزانب آغزلی. ده کزن: شهره شهر، شهره آفاق.

شهری { ص. س. فا. ۱. شهر اهایستندن، برشهرده

طوغوب بیومش، کویلی و طشره لی اولیان. ۲. پایخت سلطنت سنیه اولان استانبول شهری اهایستندن بولسان، استانبوللی. ۳. نازک، ظریف، اطوار و معاملاتندہ قبالق ازی اولیان. || هم شهری. با: همشهری.

شهری { ص. ع. ۱. شهریه. آیه } منسوب وعائد اولان، آیدہ بر اولان، آیلق: حساب شهری و حساب سنوی؛ بجوعه شهریه = آیدہ بر نشر اولسان، = ح. آیدہ، بهر آی: شهری نه آلیوز؟ شهری بشیوز غروش معاشی وارد.

شهریار { س. فا. حکمدار، ملک، شهریار } شاه.

شهریاری { ص. فا. حکمدارہ } منسوب و متعلق، شاهانه: عتبه سنیه جناب شهریاری؛ یاوران حضرت شهریاریدن.

شهریه { س. ع. } شهریه = دن شهریه { غلظدر. } با: شهریه.

شهرزادگان { س. فا. ج. قد. } شهرزاده. با: شهرزاده.

شهرزاده { س. فا. ج. } شهرزادکان، شاهزادکان. (شہ حکمدار - زادن = طوغق) ۱۰ حکمدار زاده. ۲. سلاطین عظام عثمانیه حضرتک محادم نجات شمارلی.

شهرسوار { س. فا. آتیلر سزوری،

بك ماهر وشانلی یشیجی.

شہلا { س. ع. ۱. ذ. } اشعل. { س. ع. ۱. } لسانیزده مستعمل دکلدن قویو مائی، الا: عین شہلا و بوکا تطبیقا چشم شہلا. = تر. (حسن تمبیر یشیجی) شاشی، یان باقان، احول: شہلا کوزلی بر آدم.

شہنشاہ { شهنشاهی و شهنشہ، شهنشہی } با: شاهنشاه و ساترہ.

شہنشین { س. فا. با: شاهنشین.

شہوات { س. ج. ع. } فد: شهوت. با: شهوت.

شہوار { ص. فا. با: شاهوار.

شہوانی { ص. ع. ۱. شہوانیه. شہوته، منسوب و متعلق: میل شہوانی، تمایلات شہوانیه.

شہوت { س. ع. ج. } شهوت. ارکک و دیشی ذوی - الارواحک بر برینه اولان میل و آرزوی طبعیملری، نفس: طبیعت ادامة ذریت ایچوز ساققه شهوتی واسطه انتخاب ایتمشدر؛ شهوت حیوانیه؛ شهوته مغلوب بر آدم.

شہوت انگیز { ص. فا. ع. } = انگیزتن = قویار مقی [شهوت حیسانتی تحریک ایدن، میل شہوانی موجب.

شہوت پرست { ص. فا. ع. } = انگیزتن = قویار مقی [شهوت حیسانتی تحریک ایدن، میل شہوانی موجب.

شہوت پرست { ص. فا. ع. } = انگیزتن = قویار مقی [شهوت حیسانتی تحریک ایدن، میل شہوانی موجب.

شہوت پرست { ص. فا. ع. } = انگیزتن = قویار مقی [شهوت حیسانتی تحریک ایدن، میل شہوانی موجب.

شہوت پرست { ص. فا. ع. } = انگیزتن = قویار مقی [شهوت حیسانتی تحریک ایدن، میل شہوانی موجب.

شہوت پرست { ص. فا. ع. } = انگیزتن = قویار مقی [شهوت حیسانتی تحریک ایدن، میل شہوانی موجب.

شہوت پرست { ص. فا. ع. } = انگیزتن = قویار مقی [شهوت حیسانتی تحریک ایدن، میل شہوانی موجب.

شہوت پرست { ص. فا. ع. } = انگیزتن = قویار مقی [شهوت حیسانتی تحریک ایدن، میل شہوانی موجب.

شهود { سذ. عر. ۱. حاضر او.
لوب کورمه، کوزله
کوریش، مشاهده. ۲. کوزله
کورینه جک صورتده موجود
و بحم اوله، وجود، حریت:
مهد شوود: عالم شوود = مادی
و جسمانی اولان بوعالم، عالم معنی
و عالم ارواح مقابلی.

شهود { سذ. ج. عر. فند: شاهد.
با شاهد.
شهر { سذ. ج. عر. فند: شهر.
با: شهر. ۱. آیلر دیک
اولوب، شهر و قصبه لر معناسیله
قوللامالی. }

شهر { ص. عر. ۱. شهیه.
شهری { « شهوة » دن ص. }
آرزو اولنه جق، اشتہائی موجب،
لذیذ.

شهید { صذ. عر. ج: شهداء.
« شهادة » دن ص. }
دین و اعلائی کلمه الله اوغورنده
جانی فدا ایدوب، رحمت حق
نائل اولان، محاربه ده اوریلان
(اهل اسلام) : محاربه ده
شهید اولانلر: شهدا زوجیون:
سیدالشهداء، شهید کربلا = سبط
مکرم امام حسین (رضه) افندمر.
شهر { ص. عر. ۱. شهیره.
« شهرة » دن ص. }
شهرت قزاقش، مشهور، مشتهر:
شاعر شهر.

شهیق { سذ. عر. ۱. نفسی
هجیری به آله رق سستنه،
هیجریق. ۲. ط. نفس آلمه.
مقابلی: زفیر.

شء { سذ. عر. ج: اشیاء.
شی { ترکیه ده اکثر « شء » بی
حذف اولنور. } نسته، چین،

ماذه: بر شی کوردم؛ بو فصل
شیدر؟ || بر شی = جمله مثبت ده
۱. نکره به دلالت ایدوب هر نه
اولورسه غیر معین بر ماده کوستریر:
برشی و یردی: برشی آلدیکرمی؟
۲. اهیملی بر ماده به دلالت
ایدر: اوله دیمه یک اوده بر
شیدر: بوده بر شی می؟
— جمله منفیه ایسه انکار
بیان ایدوب، هیچ واصلدیمکدر
یا خود اهیسته شایان اولیوب
هیچ مثابه سنده اولدیفنی کوستریر:
برشی کوردم: برشی سولیدی:
بر شی بدم: بر شیشی (بر
شیشی) یوقدر. — تأکید
ایچون « هیچ » کلمه ده کیر:
هیچ برشی سولیدی: هیچ بر شی
بدم. || جوق شی = عجایب! هر
شی = هر نه اولورسه، تعمیم
بیان ایدر: هر شی بوله در:
هر شیته قاریشمالی. = ج: با:
اشیاء.

شیاطین { سذ. ج. عر. فند:
شیطان. با: شیطان.
سلیب { سذ. عر. صاج صقال
آغر منه نی، اختیاراق.
س. فا. اینیش، آشاغی به
شلیب { طوغری میل. } نشیب
کبی. }

شیلب { س. تلی بر نوع بورو.
شیلج. } شیلج.

شیشیپ { س. با: شیشپ.

شیخ { سذ. عر. ج: شیوخ،
شیخ { اشیاخ، مشایخ. } « شیخوخه »
دن ص. } ۱. یاشلی آدم،
قوجه، اختیار: آق صاملی بر
شیخ نورانی: شیخ الوزراء وزرائک

اک اختیاری. } بومعنا ایله لسانمزده
آز قولالایوب ج. شیوخ کلیر. }
۲. ارشاد و تعلیم تعوف ایله
مشغول و طرق علیه دن برینه
منسوب اوله رق بر تکیه و
زاویه ده سجاد نشین بولان و
اوراده عبادت و ریاضت مشغول
درویشان ریاست ایدن ذات:
تکیه شیخی، مولوی شیخی. ۳.
عرستانده قبیله و عشیرت رئیس
و جاعت مختاری: عریان شیخی:
قبیله تک شیخه کوریشدک. } بویکی
معنا ایله ج. مشایخ کلیر. } ۴.
محدثیندن بر ذات کندیسندن
اخذ احادیث شریفه ایتدیکی
استادی. } بو معنا ایله ج.
اشیاخ کلیر: } صلاح الدین بن
ایک صفدی اشیاخی میاند
مشاهیر محدثانندن بر جوق
محدثات اسلامیة تعداد ایدور.
|| شیخ الحرم = حرم شریف نبوی
هیتنک رئیس. || کرسی شیخی =
جوامع شریفه ده و عظمه مأمور
اولان علمان ذات. || مجلس
مشایخ = باب مشیخت اسلامیة ده
طرق علیه و تکایا و زوایا ایشر.
ینه باقی اوزره اعظم مشایخدن
مرکب بر مجلس مخصوص.

شیخ الاسلام { سذ. عر. دولت
علیه عثمانیه ده
امور و محاکم شرعیة ایله مدارس
و طلبة علوم ایشرینه نظارت
و بو خصوصانده ذات حضرت
پادشاهی و کالت ایدن ذات که
وکلای دولتدن و طریق علی
رجلندن اولوب اوصاوا، تشریفانده
صدر انظمدن مکره اک عالی

مقامده بولنور. || شیخ الاسلام
قبوسی، دائرہ سی باب مشیختیناھی.
شیشینوخت { سہ. عمر. قوجہ لقی،
اختیار لقی. }

شیشین { سہ. ت. عمر. ایکی اختیار
معناسیلہ کبار صحابہ دن
عشرہ مبشرہ دن و چہار بار
کرتند حضرت ابابکر صدیق
ایلہ حضرت عمر فاروق (رضہا) بہ
ویران عنوان مشترکدر.

شیدا { ص. فا. عشق و علاقہ دن
عقلی غائب ایش، منتون،
دیوانہ: عاشق شیدا.

شیدالقی { س. و:

شیدایی { س. فا. عشق و علاقہ دن
ایلری کش دیوانہ لک.

شیر { س. فا. سوت: شیر مادہ
آنا سودی.

شیر { س. فا. آرسلان، اسد؛
شیر خدا = اللہ آرسلانی،
اسد اللہ، حضرت علی المرتضی
رضہ) افندہ زک لقب مکرملریدر؛
شیریز = ارکک آرسلان؛ شیر
وخورشید = آرسلان ایلہ کونش،
ایران دولتک بر نشانی.

شیرازہ { س. فا. (بلکہ شیراز
شہرندہ) ایجاد او.
لنشدہ بویلہ تمیہ ایدلشدہ.)
شرقیون اصولندہ جلدلتن
کتابلرک یارافلرنیک جلدہ ربط
اولندقلری عیلاک ایکی اوچندہ
ایریشمدن اوریلن اینجہ شیریت
کہ آوروپالیر بوکون قلیندینی
پایشدیر بورلر. || نجم. نظام،
انتظام، رابطہ: شیرازہ بندہ
نظام و انتظام ورن.

شیرانہ { ص. ح. فا. آرسلانہ لایق
و مناسب، آرسلانجہ،
دلبرانہ: بر صولت شیرانہ ایلہ
ہجوم ابتدی: شیرانہ مقاومت
ابتدی.

شیر پنجه { س. فا. (آرسلان
پنجه سی) بدن انسا.
ک مختلف عملرندہ و اکثریا
آرقہدہ واکسہدہ ظهور ایدن
بیوجک و سیاہ برلم زائد صو.
رتندہ مہلک بر چیان: شیر پنجه
چیقارمقی.

شیر خوار { ص. فا. (شیر =
سوت. خوردن =
عک) سوت ایچن، هنوز سوتدن
کسلہ مش.

شیردان { س. فا. (شیر = سوت.
دان = اادات ظریت.
— تر. زبازدی: شیردن)
حیوانات مجتہدہ ک ایکجی
معدہ سی.

شیردل { ص. فا. (شیر = آرسلان.
دل = پورک) آرسلان
پورکلی، جسور.

شیر روغن { س. فا. (شیر =
سوت. روغن =
یاغ) شیرلانغان، صوصام یاغی.
(ص. فا. (شیر = آرسلان.
کرقن = طونقی) آر.
سلانی طوتہ جق درجہدہ قوتلی
وجسور، یاری سرخوش و آز
کیفدن کنایہ.

شیر مرد { ص. فا. (شیر = آر.
سلان. مرد = ار)
آرسلان کی جسور رجل.

شیرہ { س. فا. (تر. زبازدی:
(شیرا) اوزوم صوی،
هنوز تخمذ اینجہ مش اوزوم

عصارہ سی = طاتی، اکشی شیرہ.
شیرین { ص. فا. ۱. طاتی،
چوق کوزل
اولدینی حالده یک سویملی و
جاذبہ لی اولان. (بو ایکجی
معنا باشلیجہ ترکیجہدہ مستعملدر.)
|| شیرین ادا = لطیف ادالی.
|| شیرین زبان = طاتی دلیلی.
|| شیرین کار = لطیف معاملہ لی.
|| شیرین کام = طاتیلغی طامانغندہ
قالمش.

شیرینلک { س. سویملیک، جاذبہ:
کوزلکی اورتہ حالده
ایسہدہ شیرینلکی زیادہدر.

شیش { س. ۱. پیشیریلہ جک
کبابی کچر دکری آغاج
ویا دمیر قازیق، سنج: شیشہ
کچر مک، شیشہ پیشر مک؛ بر
شیش کباب، ۲. علی الاطلاق
دونن بر شیشک مرکزندن کچوب
ایکی اوچندن چیقان قازیق،
محور. ۳. ایشہرک دلیکہ
مخصوص اوجی سیوری سلاح،
مچ: تعلیم شیشی. ۴. چوراب
وسائرہ اورمکہ مخصوص بر
اوجی دوز و دیگرکی سیوری
آز کر تکلی دمیر ویا کیکدن بیوک
ایکنہ: چوراب شیشی. || نہ
شیش یانسون نہ کباب = هیچ بر
طرف متضرر اولسون.

شیش { س. بدنک بر طرفندہ
شیش حاصل اولان قبارمہ،
قباریقی، اور، ورم، نفخہ:
شورامدہ بر شیش پیدا اولدی؛
یوزندہ بر شیش وار ایدی.
== ص. قبارمش، شیشمش، تورم
ایتمش: یوزی شیش؛ صاغ

آیاغم شیشدر؛ دون دها شیش
ایدی .

شیشرتمک { فت. بالواسطه قبار.
فتی، شیشکین
و قباریق ایدیرمک : کیسان
قوزی بی کیمه شیشرتلی؟ بوکدی
یکیدن قارتی شیشرتمش .

شیشرملک { ب. قباردلوق،
شیشکین حالنه
قونقی : حوض شیشرلدکدن
صکره صوبی دکرمنه قووبریلر.

شیشرملک { فت. ۱. شیش اتمک
شیشمه سنی موجب
اولقی : ییلان ایصیردینی یری
شیشریر. ۲. صوبک بولنی قبا.

بهرق یاخود چوق صوکلهرک
دره وحوض وسارنه قبارمه.
سنی موجب اولوق، طاشیرمق، مجرا
سنی سدایدوب حوضی شیشرملی؛
بو یاغور دوام ایدرسه چاپلری
شیشره بکدر. ۳. بوغازلاشمش
حیوانی بوزمک ایچون اوفله مک:

قوزی بی شیشرمدن بوزه من.
سکر. || آورت شیشرملک = تکبر
ونفاخر اتمک. || قارتی شیشرملک =

کبه رافق. || یاکنلری شیشر-
ملک = بول روزکار آلدیرمق.
شیششق { ص. س. [دشیمک] دن
روم شیوه سفیه منشکل
عامیانه لغتدر. [شیشمان، ملهم
آدم .

شیشک { س. ایکی یاخنده قوزی.

شیشکین { ص. شیشمش، قبار.
مش، متغ : قارمن،
آیاغم شیشکیندر .

شیشکینلک { س. شیشکین
و قباریق اولان

شیشک حالی : معدمه مک شیشکینلکی
حالا بکمدی .

شیشک { یا شیشله مک . فت.
۱. شیش ابله دلک،
شیش صایلامق : کوکسندمه
ایکی بردن شیشلشر؛ کرکمه
چوال کبی شیشلری آجمازدن
شیشلکه مایانه ایدرل. ۲. شیشه
کچیرمک، شیشه کچیروب دیزمک:
شو کوفته لری شیشلی .

شیشک { ب. ۱. شیشله دلک،
شیش صایلامق :
قارتی میچ ابله شیشلشیدی .
۲. شیشه کچیرمک : بوتلر دها
شیشلغدی .

شیشلی { ص. شیش ومچی اولان:
شیشلی باستون .

شیشمان { ص. اتی ویاغی چوق
و قارتی شیش و سائر
اعضای قالدن (آدم)، سمن،
ملهم .

شیشمانلق { س. انسانده اتویاغ
کثرتیه قارتک شیش
و اعضای بدنک قالدن اولسی
حالی، سمن .

شیشمک { فل. ۱۰. قبارمق،
عفونت پیدا ایدوب
انتفاخ اتمک : آیاغم شیشدی .
۲. اوفورملک، عفونتیز قبار-
مق : چوق یکدن قارمن شیشدی .
۳. شیشمان اولوق، بعبیروب
قالینلاشمق : کیتدیکه شیشبورم .

۴. (صو وسارنه) یوکسکله،
قبارمق، طاشمق : یوکول
یازن چکیلوب قیدشین شیشبور .

شیشه { س. صیرجه دن قاب،
شیشه } بلور و دوکمه اولوبوب
اوفلکله و شیشرملکه یالاش

جامدن آز چوق طار بوغازلی
قاب : علاج، شراب، حمایت
شیشه سی؛ پول شیشه = پک ایغیه
ومادی شیشه که قارتی شیش
وغیر منتظم اولور؛ قره شیشه =
سیاه وقالدن شراب شیشه سی که
باشلجه یاریم اوقلق و ایکی ییغی
اوقلق اولور .

شیشه { س. حصیر کنارلرینه
میزلانان وسائر ایشلرده
قوللانلان ایغیه چیتنه . [قولای
قیرله سی ویا شیشه مشابهی وجه
تسمیه اوله ییلر .]

شیشه چی { س. شیشه صانان
آدم، شیشه بازرقانی .

شیشه خانه { س. شیشه کارخانه .
س، شیشه ییلان بر .

شیطان { سذ. صر. ج: شیاطین.
[عبرایجه دن] ملائکه .
دن ایکن حضرت آدمه سجدمه
ایتمک خصوصسندمه امر الهی به

امثال ایتدیکندن سمانن طارد
بیوریلان و او وقتدن بی آدمی
افساددن کری طوزمیان شخص
لمین، عزازیل، ابلیس. || مح. پک
ذکی وقورناز آدم. [بو معنا

ایله صفت کیم ده قوللایلر :
پک شیطان آدمدر. || شیطان
آراهه سی. ۱. بعضی نباتاتک
هواده اوچیشان پک ایغیه توکلی

نخم فوزلااغی. ۲. دمییر پول
رایلری اوزرنده بوورلا دیلهرق
یوریدیلان آییق آراهه که عمله بی

نقل ایدر. || شیطان بزی =
جنکاری برنوع قبار. || شیطان
بوق = حلیت. || شیطان نوکی =

برکیمه بی بشقه لرینه سودیرن
حال : اونده شیطان نوکی واردر .

|| شیطان طیرناغی = طیرناغ
 یاننده دری اوزرنده چیقان
 طیرناقی بیچی || شیطانک قیج
 باجانی = جن فکری یاراماز
 چو جق. = جن طائفه سی،
 ارواح خبیثه.

شیطانلی { سه. حله. خدعه، تدبیر
 نه شیطانق دوشونورسک.
 { سه. عر. ث: شیطانیه.
 شیطان { شیطان منسوب و متعلق
 و شایسته اولان، شیطانقله واقع
 اولان، رحمانی مقابلی: فکر
 شیطان: ملاحظات شیطانیه.
 شیطنت { سه. عر. شیطانق،
 ابلیسک، حيله، خدعه،
 فساد، فتنه.

شیطنتکارانه { سه. ح. فا.
 و خدعه ابله، مفسدانه و
 ملتکنکارانه.

شیعه { سه. عر. [فد. وج. ذ.
 و ث. بردر. ۱. طرفدا.
 ران و اتباع و عونه جماعتی،
 طرف، فرقه. ۲. حضرت علی
 (رضه) اقتدایه اولاد و عیالنه
 طرفدارلق در میان ایدرک آبرجه
 بر مذهب تشکیل ایدنلر.

شیعی { سه. عر. ث: شیعه. شیعه
 شیعی { طائفه منسوب: مذ.
 هب شیعی، شیعی المذهب.

شیعگی { سه. فا. قاجیقان،
 شیعی { ابتلا ایله مفتونیت.
 شیفته { سه. فا. مبتلا، مفتون،
 قاجیق.

شیق { سه. [فر. Chique] کوزل،
 شیق { ظریف، خوش ادالی، مو.
 دهبه موافق، سوسلی: شیق
 قیافت، شیق اثواب، شیق بک.

شیق { سه. با: شاعر.

شیق { سه. کوزلک، ظرافت،
 شیق { موده به تابعیت، سوس:
 اوقدر شیق بو یا شده بولنان
 بر آدمه یا قیشماز.

شیگیر { یاخود:

شیگیل { سه. فا. [زمگیر] دن
 [غلط. ۱. قاششز
 حلقه، فصص یوزوک. ۲. آتارک
 کوسکی بو قاعبی.

شیل { سه. [غلطی: چیل] قانی
 شیل { وعلیل (کوز).

شیل { سه. یک یا یاغی صورتده
 شیل { سه. سوسلنوب سورنوک
 ترون (قاری).

شیل { سه. کوزل رایجلی برجس
 شیل { نبات.

شین { یاخود شلین سه. [نکا.
 Sheling] انکستره
 مسکوکاتنک واحد قیاسی
 حکمنده بر کومش سکه که انگیز
 لیراسنک بیکرمیده بری اولوب
 تقریباً ۶ فروش قیمتده در.

شیم { سه. عر. فد: شیعه.
 شیم { با: شیعه.

شیمال { سه. قوتلی و دوز سور.
 شیمال { کون.

شیمشک { سه. با: شمشک.

شیمه { سه. عر. ج: شیم، خاق،
 شیمه { طبیعت، خوی: شیمه کر.
 مکازی: جیل الشیم.

شین { سه. عر. عیب، لکه،
 شین { قصور، نقصان: بو طبیعت
 سزک ایچون بر شیندر.

شین { سه. عر. [ش] حرفنک
 شین { اسم مشترکدر. اوستدن

اوج تظلی اولدیفنه بناء، شین
 معجمه، شین فوقانیه و شین منکله
 دخی دینلر.

شین { دد. [کرسه سی ماقبله کوره
 شین { خفیف و یاقیل اوقورور.]
 بعض صفتلر لاحق اولوب
 مدلولله اتصالی بیان ایدر:
 صاریشین = صاجی و یوزینک
 و نکی صاری، هر جهجه
 صاری.

شینشیل { سه. [اجنی لغت]
 شینشیل { آمر قشایک فیورجق
 و کومشی رنکده برجس تیونی
 و یونک پوستندن یاییلان
 کورک.

شینل { سه. قولیز واقعه سی کو
 شینل { رکلی بر نوع آلافراننه
 قاپوت.

شینیک { سه. مملکت کوره
 شینیک { استیمانی دیکشیر بر
 حیوانات اولچکی که کیهلک تقسیم.
 تندن اولوب بر قاج قوطیدن
 سرکیدر: یکی شینیک دقایتره
 دینان اعشاری اولچک.

شیو { سه. فا. [شپ، نشپ]
 شیو { دن. — زبازدی شینک
 فقیله شو. [اینش، اینشلی
 بر، بار، سطح مائل. || سم.
 استحکامک ایچ و طیش طرفلر.

نده کی صنی سطح مائلار: دا.
 خلی، خارجی، فوقانی شیو،
 صحرا شیوی. [بو هیثله لغت
 ترکیه اولدیفندن، «شیوداخلی»،
 «شیو خارجی» و «شیو صحرا»
 دیمک عیشدر. = سه. سطح
 مائل شکلده، شیولی، منحنی:
 شیو دیوار.

شیوخ { س. ج. ع. فد : ش.ج.
با : ش.ج.

شیوع { س. ع. طویلہ، هر
کسک مسوع و معلوی
اولہ، یالہ، طاغیہ، انتشار،
تمیم : بوخبر شیوع بولدی؛ بر
حوادثک شیوعی.

شیوعار { یاخود چلفار. س.
طوب آرابہ سی اوقنک
اوکنہ قونان آغاج.

شیو کتمک { فل. سطح مائل ہیئت
آلق، آشاغیسی

ککیشایوب یوقاریسی طارلانغله
شیو صورتنه کیرمک.

شیولی { ص. سطح مائل صورتندہ.
منحنی : شیولی دیوار.

شیوَن { س. فا. نالہ، فغان.
آہ وانین، ماتم، یاس.

شیون { س. ج. ع. و بونک
جمی : شئونات. فد :

شان. با : شان.

شیوہ { س. فا. ۱. طرز، طور.
اسلوب : شیوہ لسان. ۲.

ناز، عشوہ، ادا : شیوہ دلیر.

شیوہ کار { ص. فا. و :

شیوہ گر { ص. فا. و :

شیوہ لی { ص. نازلی، ادالی،
عشوہ کار، جلوه لی.

کتابک نصفی اولان برنجی جلدک صوکی

وقویر رنکیسی؛ لکه صابونی =
لکه چیقارمنه مخصوص ترکیب؛
مسک صابونی = قوقولو صابون.
|| صابون طاشی = لکه چیقارمق
ایچون قوللانیلان بر نوع کل .

صابونچی { صابون یایان ویا
ساتان آدم .

صابونچیلق { صابون یایق
صنعتی ویا صامق
نجماری : صابونچیلق ایدور:
صابونچیلقدن چوق قراندی .

صابونخانه { صابون یایلان
بر، صابون کارخانه-
سی، قابرقسی .

صابونلاتاق { قه، صابونله ییقاتق،
صابون سوردر-
مک : چوجقرك الرینی صابو-
نلاملی .

صابونلاماق { قه، صابون سور-
مهک، صابونله
ییقامق : بومندیلی کوزله صابو-
نلاملی .

صابونلامه { صابونله ییقامه،
صابون سورمه .
صابونلی { صابون قاریشمش:
صابونلی صو .

صابونلی { ص. عر. ن: صابونیه،
۱. صابونچی. ۲. صا.
بونله قاریشیق، صابونلی. ۳.
صابون قیلندن .

صابونیه { ص. بر نوع نشاسته
حلواسی .

صابی { ص. عر. ن: صابنه.
ج: صابین. یونان قدیم
اساطیرینه شاه اوله رق سیارته
وسائر اجرام سماویه عبادتدن
عبارت اسکی بر مذهبه تابع
آدم، که بو مذهب باشلیجه
جزیره وشام وعراق جهلترنده

بولنوب (حران) ده بعدالاسلام
دخی طول مدت باقی ایدی .

صاب { ص. ۱. ایپ، تل، تار،
سلک : بر صاب تیره.

۲. حیوانات وچیکک وسائر نیا.
تاقک بردن باشاق ویا چیکک
باشلادیقی یره قدر اولان دوز
ودیک بری، ساق : بقدای،

قرانلیل اوت صابی. ۳. میوه
وچیکک وسائر می داله آمیسی ویا
باغلی طوتان اینجه چوب : آر-
مود، الما، قاژن صابی. ۴.

مختلف آلات وادواته طویلوب
قولالاق اوزره طاقیلان او-
زوجه و دوز آفاج : بالطه، قازمه،
کسر، چیکچ، سوپورک صابی.

{ آتله یکوجود واکری یاخود
حلقوی اولانلرینه « قلوب »
دیرلر . ۵. ال ایله قوللانیله جق
هر نوع آتکک طویلجه جق یری،

قبضه : گلچ، بیجاق صابی.
|| ایپیز صاپیز = رابطه سز، نال-
سبیز. || صاپیز بالطه = صا.
حبیز، حامیز. آدم || ایپی صابی

یوق = اله کلیر اله آلتیر شی
ذکل .

ساپارطه { ص. (یتا. ۱) . بر
باناترینه طویک بردن
آتش اتمی، آلابنده آتشی. ۲.
مح. شدتلی تکدیر، تمزیر : صاپار-
توبی .

صاپارنه { ص. با : سپارنه .

صاپان { یاخود صیان. ص. ۱.
طاش آتغه مخصوص ایلی
طوبه که وقایله اسلحه دن معدود
ایدی، قلاعه، فلاخن؛ صاپان
طاشی = صاپانه آتیلان طاش.

۲. بر آغر یوکی طارتمق ویا
چکمک اوزره طاقیلان قیسه
وقالینجه ایپ || صاپان بالینی =
کویک بالینشک دس-تره بورنلی
بیوک جنسی .

صاپاق { قه. ۱. طوغری یولدن
صاپاق { جیهارمق، شاشرمق،
انحراف ایتدیرمک : طوغری
کیدرکن بولی صودیدنه بر

چوبان بزی صابتدی. ۲. آز.
دیرمق، حقدن رجوع ایتدیرمک،
اغوا وافساد ایتک : شیطان ایی
آدملری صاپه یلیر. ۳. (بولی)

شاشرمق، غائب ایتک، دکشیر-
مک : یولی صابتدق ده بورایه
دوشدک. ۴. (کمی یی) آجق،
آلارغه ایتک : کمی صابتدی. ۵.

سوزی شاشرمق، نه سولیه جکی
شاشروب آتوق صابوق سولیک:
کوزل کوزل قونیشورکن صا.
بتدی. ۱۰. ونا ایله مقعولی

دائما سوز اولدیفندن، محذوف
اولوب، ذکر اولماز.]

صاپدیرمق { قه. با : صابتمق .

صاپر { مه. بره دوکیان شیشلرک
بر کورلدیسی تقلید وتصویر
ایده رک اکثر یا مکرر ویا
« صاپر صوپر » صورتده قو-

للانیلیر : المار صاپر صورددکلدی:
خستلر، اودیلانلر صاپر صاپر
حرلدی .

صاپیز { ص. صابی اولیان :
صاپیز { صاپیز بالطه. || ایپیز
صاپیز = رابطه سز، مناسبیز .

صاپیقین { ص. طوغری یولدن
صاپیقین { صاپیش، ضلالته
دوشمش، ضال .

صايقين } صايله رق بيوك
 باليقلى اوردقلى
 حربه كى بر آت كه بو لغندن
 محرف اوله رق زيقين ديمكه
 معروفدر با زيقين .

صايلاتق } قه . صوقدر برقى
 باتيرمق : شو قازيقى
 چارك اورته نه صايلاعلى .

صايلامق } قه . مض : صايلار
 ۱ . (بر آلى) صا .
 ينه قدر صوقق ، باتيرمق :
 خنجري قارنه ، بيجاقى قاربوزه
 صايلادى . ۲ . على الاطلاق
 صوقق ، باتيرمق ، ديكرك : اله
 بر ايكنه صايلادى : سخياغى
 يره صايلادى : آراه يني چاموره
 صايله جسكر .

صايلامق } قل . ۱ . صابه قدر
 كيرمك : بل طور اغه ،
 بيجاق قاربوزه صايلاندى . ۲ .
 على الاطلاق صوقق ، باتق ،
 كيرمك : آيا غمه بر ايكنه
 صايلاندى . ۳ . باتوب قالىق ،
 صوقلوب چيقه مامق = حيوان ،
 آراه چامورك ايچنه صايلاندى .
 ۴ . مح . يرفكرده اصرار ايدوب
 طورمق . ذهن بر شيئه طالوب
 آيلامق .

صايلمق } بخ . دونك ، ديكر بر
 استقامت وتوجه آلتق :
 او تپه نك يانندن صاغه صايلير
 صوله صايليرسه ايكي ساعت اول
 كيدلش اولور .

صايلي } ص . صايى اولان :
 صايلي بالغه ، صايلى
 بيجاق .

صايمق } قل . مض : صايلار . ۱ .
 يول دكيشديرمك ،

كيدلمكه اولان بولى تركه
 صاغ ويا صوله دونك ، باشقه
 استقامت آلتق : بولدن هج صا .
 يمايك : شوتيه وارجيه صاغه
 صايك . ۲ . طوغرى بولدن
 جيتمق ، عدول وانحراف ايمك ،
 ضلالته دونك : انسان بر كره
 كتواكه صايله يوانى كوچلكه
 طوغريلير . ۳ . ياكليش بر فكر
 وذهابه دوشمك ، ياكلى : مادبون
 فكرينه صايمش . ۴ . حسن
 عقيده ي غائب ايمك ، اعتقادينه
 خلل كلك : عا كه يه اقتدارى
 اولمديندن بر طاقم فلسفه كتابلرى
 اوقويه رق صايمش .

صايله } ص . ۱ . طوغرى يوك
 اوزرنده اولميان ، آنجق
 صايله كيديله بيان : او كوى
 صايله در . ۲ . يولى كسديرمه
 اوليوب طولاشيق اولان ،
 اوزاق ، ستمز : صابه بر . ۳ .
 طوغرى وكسديرمه اولميان ،
 صايلير برلى اولمغه طولاشيقلى
 واوزون اولان : صابه يول .
 = ح . طوغرى يوك اوزرنده
 اولمهرق ، صايله رق : بزم او
 صابه دوشور .

صايتاشمق } قش . قش . ۱ . بربرينه
 راست كلك ، بولشيق ،
 مصادف اولق . ۲ . مداخله و
 تعرض ايمك ، راحت بر اقامق :
 بكا صايتاشمه . ۳ . غاوغاه وسيله
 آرامق ، غاوغا چيقارمق ايچون
 برينه مسلط اولق : سببز بكا
 صايتاشوب طور يوردى . ۴ .
 شاقه ايمك ، لطيفه طريقيله
 برينه صارقديلق ايمك : چو .

جقركنديسنه صايتاشوب راحت
 بر اقيورلر .

صايتان } س . ۱ . تق . باجاق ، فخذ ،
 ران . ۲ . تكميل بوت ،
 بتون باجاق بوتى .

صايتدبرمق } قه . ۱ . بيع وفروخت
 ايتدبرمك ، برى
 واسطه سيله صايتق : آنى جانبازه
 ووروب صايتدبرمك . ۲ . صا .
 تله سنه مساعده ايمك : اومه
 بيتشيك عرصه ي باشقه سنه
 صايتدبرمك .

صايتلق } يا صايتلق . ص . صايتلى
 مقرر ، صاحي طرفندن
 صايتله چيقارلش يا خود صايتلى
 تقرر ايتش : بوت صايتقدر :
 سرك او صايتلى ميدر ؟

صايتلش } ص . نذرايدلش : الله
 صايتلش . ص .

صايتلمق } بخ . ۱ . بيع وفروخت
 ايداك : سرك آت صا .
 تلدى مى ؟ بو او مزايده اله
 صايله جقدر . ۲ . رواجى اولق ،
 قولاي مشترى ي بولمق ، سو .
 رلك : بو سنه ذخيره صايتلر ،
 صايتاز .

صايتلمه } س . صايتق فلى ، بيع :
 بو مالك صايتلمه
 كرى قالى .

صايتق } قه . ۱ . بر مال وملكى
 آچقه مقابلنده ويرمك ،
 آچقه اله بالمبادله بيع و
 فروخت ايمك : سز آنكرى
 صايتكيزى ؟ بن اوى صايتجمن .
 ۲ . كندنده اولميان بر شيئي
 يالاندن وار كى كوستروب
 تفاخر ايمك : جسارت ، عقل ،
 معلومات صايتق ايتيور . آ .

فَر صاعق = حقیقت شکلی
و بره درک برشی سونک . || آ .
لوب صاعقی = اخذ و اعطا ایتک ،
تجارت ایتک . || آورد صاعق =
بالا بر و از لای ایتک ؛ برینه
صورت ایتک . || کندنی صاعق =
کندنی کندنی مدح ایتک .
|| سوزنی درمله صاعق = قیمت دار
و مفید نمی سونک ؛ آغزندن
لقدی چیغامق . || سن نه صا
تیورسک = سن نه سوبلورسک ،
یوندن خبرک بیه یوق .

صاعقه { . صاعق فعلی ، بیع ،
فروخت .

صاقتون { یا خود صانتین . . .
[قه : چ : صاقتون]
آقچه و پروپ برمال و ملک آله ،
صاعه مقابلی ، مباحه ، اشترا ،
خرید : صاقتون آلتی = اشترا ،
مباحه ایتک ؛ صاقتون آلیجی =
مشری . [آنجق آلتی فطیله
بر فعل مرکب کی قوللایلوب
یا لکر هیچ قوللاناز .]

صاتی { . صانتیش ، بیع ،
فروخت : صاتی به چیقار .
مق = صاعقه چیقارمق . || صاتی
بازاری ، صاتی به = دون فیات .

صاتیجی { . صاانان ، بایع ؛
صاتیجی ایله آلیجی =
بایع ایله مشتری . = . صاانان
آدم ، سواقلرده مال کردیروب
باغزهرق صاانان آدم : صاتیجیلرک
سازندن انسان صباح او بویه مار .

صاتیجیق { . سواقلرده اوت
صاتیجیق { بری کردیروب با .
غزهرق صاانان آدمک حال و
صفتی وایشی : صاتیجیقله کینیور .

صانتیش { . صاعقه ، فروخت ،
صانتیش : بیع : بو کون هیچ
صانتیش اولدی .

صانتیق { . صا : با : صانتیق .

صانتیم { . صاعقه ، صانتیش ،
صانتیم : بیع ، فروخت : آلم
صانتیم اولدی .

صانتین { . صا : با : صانتون .

صاج { صاج آتاق . با : ساج
صاج و سازه .

صاج { . انسان باشک قیلری
صاج { مجموعی ، باش توکلری ،
کیسو ، شعر : قره (سیاه)

صاج ، آق (بیاض) صاج ، قو .
مرال ، صاری صاج ؛ آلن صاجی =
کاکل ؛ تیه صاجی = پرچم ؛ شقاق
صاجی = زلف ؛ صرمه صاج =
پک کوزل صاری و یا آتیق
قورمال صاج . || صاج اوزا .
دان = چندر دینل نبات . || صاج
صقال = سن و سال ؛ صاجلی
صقالی = یاشلی باشلی ، سن کاله

کلش . || اعراب صاجی = پک قیور .
جق صاج ؛ وجم . قارمه قاریشقی
وایچندن چیقلی مشکل ایش .
|| صاج قیران = قیلارک دوشمه سنی
موجب معند برعلت . || اگرنی
صاج = فر . Perruque دینان
طاقه صاج . || صاج باغی =
صاجله برابر اوریلن قوردله
وسازه ؛ تیهده صاجلری باغلا
دقلری باغ

صاچاق { صاچاقلی . با : صیاق
صاچاق { وسازه .

صاچاشدیرمق { قه : آذر آذر
صاچاشدیرمق { سر بوب هر

طرفه طاغیق ، نثار ایتک ؛ شو
نخعی قازلش یرک هر طرفه
صاچاشدیرمق .

صاچاق { بچ . قل . طاغیق ،
صاچاق { یاقلی ، پریشان اولقی ،
نثار ایتک ؛ تخم قارلک هر
طرفه بر صاچلیدر . || دوکیلوب
صاچاق = اختیار مصارف ایتک ،
مصارف زانده قیو آتیق .

صاچلی { . صا : صاجی اولان ،
صاچلی { کیسو دار . || صاچلی
« کوکب » = نجم کیسو دار .
|| صاچلی صقالی = سن کاله واصل ،
کامل آدم .

صاچق { قه : طاغیق ، نثار و
صاچق { ایتک ، پریشان ویرا .
کندنه حالنه قومق ، سریمک ؛
نخم ، صو ، قیغیم صاچق . || آ
نش صاچق = قنک و طولبه
دانه یاغدیبرمق ؛ وجم . پک زیاده
حدث ایتک ، حدثله سرت سوز .
لر سونک . || یاره صاچق = برشی
اوغورنده چوق یاره صرف ایتک .
|| کوز یاشی صاچق = آغلامق .
|| یاره یه طوز صاچق = بر تأثیر
و آجینی تعجید ایتک .

صاچه { . ۱ . صاچلیر نمی .
۲ . کوچک آو ایچون
تذککه طولدیبریلان کوچوجک
قورشون دانه لری که قنک
آتلدی کی صاچیلوب بردن
بر قاج قوش اوره بیلیر . ۳ .
اطرافنده آفراتی و یر مک
ایچون قورشون دانه لری مر .
بوط بولتان سفره کی دائروی
آغ که بردن آتیلیرکن آچیلوب
قمر دریاده دوره سی مقدهاری
محلی قیایه رق چکدکجه بالیقار

طوره به کي ایچنده قالیر . ۴ .
ربطسز و مناسبسز پریشان سوز ،
معناسز واهیسنز لقردی : سو .
یلدیکی . صاچه در : || صاچه
صایان = بوش لقردی .

صاچه لامق { فل . صاچه صایان
سوئیک ، بوش
لقردی لر ایتمک ، نامقول و منا .
سبتسز سوزلر سوئیک ، هذیان
ایتمک .

صاچندی { س . صاچلش شیئر ،
دوکیلوب طاعلش
دانه لر ، دوکسندی ، ذراره :
برنج صاچندی .

صاچو { س . یاخود :

صاچی { س . ۱ . کلنیک باشنه
سرینلی معتاد اولان
آلجه و داری و سائر . ۲ .
طشمرده کلینه ویریلن هدیه .

صاچیق { ص . ۱ . طاعلش ، سر .
بلش ، طاعنیق . ۲ .
غیر منتظم ، دوز کون اولیان ،
پریشان . || آچیق صاچیق =
۱ . مستوره اولیوب قیافتی
پریشان اولغله هر طرفی کورینن
(قادن) . ۲ . مضبوط اولیان ،
هر طرفی آچیق اولغله کورینور
وروز کار آلیر (خانه) .

صاچب { ص . س . عر . ۱ . صاچه .
ج : اصحاب . ۱ . « صب »
دن سف . ۱ . بر مال و ملک
و سائر شینگ اصی . متصرف ،
مالک : اوک صاچی ، بوقویونلرک
صاچی کیمدر ؟ ۲ . بر صفی
حائر بولنان ، متصف : صاحب
عقل و تدبیر : عالم و عرفان ،
کمال ، رأی صاچی . ۳ . بر شیئه

نائل و دسترس اولان : صاحب
امتیاز ، اصحاب رتبه دن . ۴ . بر
شیئی یایوب وجوده کتیرن .
فاعل ، مؤسس ، مؤثر ، مؤلف .
مصنف : صاحب خیرات ، تفسیر
صاچی ، کلستان صاچی شیخ
سعدی . ۵ . حامی ، حمایه ایدن ،
الزام ایدوب طرفی طوتان ،
معین : بر کیمسه به صاحب جیق =
حمایه ایتمک ، طرفی طوتیق : سزبکا
صاحب جیقار سه کز بواشی تسویه
ایدرم : بوملک صاچی بیوکر .
|| صاحب جیق = مالکی اولدیغنی
ادعا ایتمک . || صاحب خانه =
برخانه تک افسندی ، او صاچی :

صاچه خانه = خانه تک خاخی .
|| سوز صاچی = متفقد .
|| طبیعت صاچی ، صاحب طبیعت =
حسن طبیعتی اولوب انی
کوتیدن فرق و تمیز ایتمک
مقتدر ، بیوب ایچمه ده و مسکن
و مفروشات و سائر ده نفاست
آرایان آدم . || صاحب قران =
منجملرجه نهایت درجه ده منیت
عد اولان قران - معدینه یعنی
مشتی ایله زهره تک بر برجده
اجتماعلری اثناسنده طوغمش
بولنان ، مسعود ، بخشیار .
طالعی یاور : دائماً موفق و غالب
کلن جهانگیر حکمدار : صاحب
قران مغفور .

صاچب { سذ . عر . ج : اصحاب
صاچب { صاچه ، صب . « صبه »
دن سف . ۱ . قوتیشیلان ، آرقداش ،
رفیق ، همدم . ۲ . ج . فخر
کاشات (صام) اوندمزک صیبت
نبویه لر شرفنه و اصح روایاته

کوره رؤیته برابر مجلس نبویلرینه
دوامله مبارک اقوال حکمت
آمیزلندن اقتباس انوار رشد
و هدایت ایدن ذوات : اصحاب
کرام : صحابه رسول الله (صلم) :
آل و صحبه صلاه و سلام اولسون .
(عربیده نادرأ و نام اقدس
جناب نبوی به اضافته بو معنا
ایله قوللانیلان مفردی لسانزده
بو مقامده هیچ قوللانیوب ،
عربیده مستعمل اولان « صحابی »
مفردی دخی نادر استعمال
اولغله ، مفرد معنایی « اصحابدن » ،
« صحابه دن » کبی بر تمبیره افاده
اولنور . - نادرأ سائر انبیاء
مرسلینک رفقا سنده بو نام
ویریلوب حضرت عیسی (عم)
اون ایکی تلذیه ایسه « حواریون »
دینلیر .

صاچبیز { ص . ۱ . صاحب و
صاحبیز { مالکی اولیان ، کیمه .
تک مالی اولیان ، اصسر : صاحبیز
پر ، حیوان : طاعلر ده ککرر صا .
حبیز کو چک مرکبیلر . ۲ .
حامیسی اولیان . کیمه کندیسی
حمایه و تصاحب ایتمز ، بیکس ،
بیوایه : صاحبیز آدم .

صاچبیزلک { س . ۱ . اصسر .
لق ، کیمسه تک
مالی اولیان شینگ حالی . ۲ .
حمایه سز لک ، بیکسلک ، بیوایه لک .
صاچمیلک { س . صاحب جیقمه ،
صاچمیلک { حمایه . تصاحب :
کندیسنه صاچمیلک ایدمک
کیمه سی یوقدر .

صاد { سذ . عر . « ص » حرف تک
ایم مشترکیدر . نقطه سز
اولدیغنه بناء ، ضاد دن تفریق

ایچون «صاد مهله» دخی دینلر .

صادر { ص. عر. ا : صادره .
«صدر» دن سف . }

چیقان ، ظهور ایدن ، وقوعه کتیرلن : او آآمدن بویه ایش صادر اولاز : شرف صادره شرفه صدور ایدن ، اصدار بیوریلان : شرف صادر اولان اراده سنیه : اراده سنیه حضرت پادشاهی شرف صادر اولق . [شرف صدور دخی دینلوب بلکه اوسورت دهاطوفریدر .]

صادق { ص. عر. ا : صادقه .
«صدق» دن سف . }

۱. طوغری ، صحیح ، حقیق ، کاذب و ساخته اولیان : قول صادق = طوغری سوز : صبح صادق = صحیح صباح . ۲. صداقتی ، محبت صمیمی اولان ، وفادار ، کوردیکی ایلیکی و یکمش حقوق اونو تمیوب دائما قارشیلیق کوسترن : صادق دوست ، صا . دق بنده . || صادق الوعد = سوزنده طوران .

صادقانه { ص. قا. صد اقله او .
صادقانه { لنان ، وفادار و شاکر نعمت اولانه یاقیشیر : خدمات صادقانه . = ح. قا. صد اقله ، وفادارلق و عکران نعمته : صادقانه خدمت ایتک . }

صادراتق { قذ. صاری ایتک .
«صاری رنگنی ویر» مک : دومان کتابلری صاراتیر : اسن صیماق روز کار ایکی کونده اکیئلری صارارتدی .

صارامق { فل. ۱. صاری اولق ، صاری

رنگنی آلتق : اکیئلر صاراردی : دوماندن دیوارلر صارارمش . ۲. ضعیفلوب بکر صولق : صیقه دن صارارمش : بیچاره صاراروب صولدی .

صاراق { یاخود :

صاراقه { س. اککنجه ، استهزا ، مسخرهلق : صاراقه به آلتق = اککنک ، استهزا ایتک .

صاراوله { س. ع. ب. بلیکنلری طویلا یوب صارمه .

صاراوله جی { س. ع. ب. بلیکنلری طویلا یوب صارمه .
ران طاشه .

صارپ { ص. ۱. بورونسی واد .
«سته چیقله سی زور» پک دیک : صارپ طاغ : صارپ یول . ۲. زور ، کوچ ، مشکل ، عسیر ، متعسر : صارپ ایش . ۳. یاناشلی و یا آکلاشلی زور : صارپ آدم ، صارپ قلعه ، صارپ عبارده . || صاربه صارمق = کو . جلشمک ، مشکل اولق : بو ایش صاربه صاردی .

صارپلاشتمق { فل. ۱. صارپ سیلدن بولار صارپلاشدی . ۲. مشکل و زور اولق ، کو جلشمک : ایش صارپلاشدی .

صارپون { س. ۱. ذخیره حفظی سده دیمه طوبراق چکیان چوقور ، کندوچ ، تیکو . ۲. اوموزده اتمک خوری طاشید . قلی او یوقلری حاوی نخته .

صارپه { س. ایشا . ا قره کوز بالیفنک اوقاق نوبی .

صارذلیه { س. با : ساردلا .

صارصاق { یاخود صارصق .
«صار» دن سارمانیز لقدن رعشه دار اولان ، ضعیفدن دیترک . ۲. ابدال .

صارصلمق { ب. ۱. اوینادلق ، تحریک اولنق ، رعشه دوشورلک ، لرزه ناک اولق : روز کاردن بتون او صارصلدی . ۲. بوزلق ، متغیر اولق ، حال طیبیمسندن جیقوب متضرر ورخنه دار اولق ، موازنه . بی غائب ایتک : بو خسته لقدن صارصلدم ، وجودم صارصلدی : تجارتنده چوق صارصلدی .

صارصلمه { س. صارصلق فعلی ، دیترمه ، ارتاش ، رعشه ، تزلزل ، لرزه : آرایه ناک صارصلمه سی .

صارصلش { س. ۱. صارصله رعشه لرزه : آغاجک روز کاردن صارصلشی . ۲. موازنه بی غائب ایته ، بوزله ، دوشمه : بو صیقه دن صارصلشم آز بر شی دکلدی .

صارصمق { قذ. ۱. اوینادلق ، تحریک ایتک ، دیترک .
صالامق : آرایه بزی چوق صارصدی : روز کار اوی صار .

صیور . ۲. بوزمق ، متغیر و رخنه دار ایتک ، موازنه بی غائب ایتدیرمک : بو خسته لقی بی چوق صارصدی .

صارصمه { س. صارصق فعلی ، صالامه ، تحریک .
لرزه : بو آرایه ناک صارصمه سی چوق .

صا ر ص ن د ی } ۱. تزلزل :
زلزله نك صار صند.
یسی. ۲. مصیبت : بو صار صندی
او كا يتيشير .

صا ر ص پ ق } ص. بورور كن صار.
صیلان، ديترك .

صا ر ط و غ ا ن } ص. بر جنس
صاری طوغان،

صا ر غ ی } ۱. بدنگ بر طرفی
صارمغه و بر یره باغلا .

نمغه مخصوص بز وسائره : باش
صارغیسی، بوین صارغیسی. ۲.
یاره و یا چیققی و قیریق باغلامغه
مخصوص اوله رق اوزون کیش
بز وسائره، لفافه. ۳. چوجق
قونداغی صارمغه مخصوص
بز : قونداق صارغیلری .

صا ر ق ا ن } ص. حسابدن آرتان،
باقی، متباقی، قصور .

صا ر ق م ق } فت. ۱. یوقا ریدن
آشاغی یه ایندیرمك :

قوغه بی قویو یه صار ق م ق . ۲.
آشاغی یه طوغری اوزاتقی :
طوداقلری صار ق م ق . ۳. قویور-
مك، صالیورمك، اوزاتقی،
اسبال اتمك : صاجی صار ق م ق ؛
صقال صار ق م ق . ۴. آصق، آ-
صیلی طومق، آصیله جق صورته
طومق : صار یفك اوجنی، طیلسا-
فی صار ق م ق .

صا ر ق ل م ق } ب. اصلق، آسیلی
طورمق : پنجره دن
بر سبت صار قلدی .

صا ر ق ق } فل. ۱. یوقا ریدن
آشاغی یه اتمك : قوغه

قویونك ایچیه صار ق بوردی .
۲. آشاغی یه طوغری اوزاتقی :
طوداقلری صار ق شیدی . ۳.

آسیلی طورمق، آشاغی یه طو-
غری اصلق : قوشاغمك اوجی
صار قیور . ۴. حسابدن فضله
كلوب آرتق : بو آتقه حسابدن
صار قیور : بو سنه کی وارداتق
صار قدی = فضله كلدی، آردی .
۵. بر یره ایندیورمك، تعرض و نجا.
وز اتمك : دشمن شهره صار قدی .
صار ق م ه } ص. صار قق فعلی، با :
صار قق .

صار ق ن د ی } ص. حقیر و بلا مو-
جب برینه قارشی
یورینه، تعرض، تجاوز، تعدی،
راحت بر اقامه، صاناشمه : خیدود.
لك صار قند یسندن اوصاعشیر .

صا ر ق ن د ی ل ق } ص. ۱. خسرتق
مقصدیله تجاوز،

غصب، چاپول : بر طاقم اشراك
توره بوب شوكا بوكا صار قند یق
ایتملی . ۲. تعرض : صار قند-
یق ایدوب طور یور . ۳.
متجاوزانه صاناشمه : قادینلره
صار قند یق ایدن ناموس سیزلر :

صا ر ق م ق } فل. ۱. آشاغی یه
طوغری-آصیلوب
طورمق، تمایل اتمك . ۲. صا-
تاشق، سرفت و چاپول مقصدیله
تجاوز ایدوب راحت بر اقامق :
راست كلنكلیری یولجیلره صار-
ق م قدن بوش طور میورلر .

صا ر ق ق } ص. ۱. آشاغی یه طو-
غری آصیلان، آسیلی
طوران، آشاغی یه اوزاغش :
صار قیق طوداق . ۲. كوشك،
سوايوك : صار قیق اتمر .

صا ر ل م ق } فل. ۱. بر شیدك
اطرافله دونه رك یا
یت-قی، طولانق : ییلان آغاچه

صارلدی : آياغمه اېب صارلدی . ۲.
كندی اطرافنه بر شی طولابوب
ایچنده قالمق، بورمك : یورغانه،
كوركه صارلدی . ۳. برينك
بورینه قوللری آتهرق قوجا-
قلامق : اولغنه صارلدی، بورینه
صارلدی . ۴. رجا و نیاز ایچون
تهالكه طوتوب اویمك : دیز-
لرینه، آياق لرینه، اتمكنه صارلدی .
۵. قوشوب یا قه لامق، كال
تهالكه قاوارامق، طاورامق :
سلاحه صارلدی : عصاسنه صا-
رلدی . || ایکی الله صارلمق =
كجال غیرت و تهالكه تثبیت اتمك .
صار لی } یا صاریلی . ص. (د صا-
رلمق) دن [صارلش،
طولانمش : قواغه صارلی آصمه :
آغاچه صارلی ییلان .

صا ر م } ص. عر. (د صرم) دن
سقا، كسكین، قاطع :
سیف صارم = كسكین قاچ .

صا ر م ا ش } ح. یالكنز «صارماش
طولاش » تعیرنده
مستعمل اولوب، بر برینه صارله،
صیق صیق صارلوب طولانمه
دیمكدر .

صا ر م ا ش م ق } فل. بر برینه صا-
رلمق، رلق، صارماش
طولاش اولق، قوجا قلاشمق :
آصمه آغاچی قواغه صارماشمش :
نعبان ایله قیلان صارماشدیلر .

صا ر م ا ش ی ق } ص. راست كلدیكی
شبه صاریلان
نباتات انواعی : آق صارماشیق،
یر صارماشیق، باغ صارماشیق .
صارمان } ص. آزمان، ایری،
قوجامان .

صا ر م س ا ق } ص. معروف سیزه
كك قوقوسی آغر

اولدییی حالده بیکده چوق قو-
للانلییر، عر. نوم، قاف. سیر.
(بربری اوستنه زارلره صاریلی
اولسندن طولایی بو اسمله
تیمه اولغشدر.) || صار مساق
اوق = بلوط ماه. || صار مساق
معجون = بر نوع معجون طی.

صار مساقی { ص. صار مساقه
تربیه اولغش: صا.
رماساقی تاراتور، سرکلی صار.
مساقی پاچه. — صار مساق
نظره قارش بر سر عد او-
لندبندن، نظردن محافطه سی
مرام اولنان چوققلرده اطلاق
اولنور. = ص. صار مساق و کیمونله
پیشیریلن یخنی: قربان بایرامنده
صار مساقی چوق ییز.

صار مق { فت. ۱. اطرافنی چو-
رپوب طولامق: بو
قوشاق اونک بلنی آنجی ایکی
دفعه صارار. ۲. بر شتک
ایچنه طولایوب باغلامق، لف
ایتمک: شوکتانی برکاده صار.
۳. قوجاقلامق، قوللری آچوب
ایچنه آلمق: اوغلنی کورنجه کال
اشتیاقله صاردی. ۴. اطرافنی
آلق، احاطه ایتمک: یتون شهری
خندقله صاردی: آتش اطرا-
فزی صاردی. ۵. باغ و صارغی
ایله باغلامق: باشی، بلنی، الی،
آیاغنی، یازدی صاردی. ۶.
صاریق و قوشاق باغلامق:
صاریق، قوشاق صارمق. ۷.
(ایلیک و ساثرینی) دیوشیروب
یومق یایمق: شو ایلیکی صار.
ملی. ۸. آلمق، استیباب ایتمک:
عقل بو قدر ایشلری بردن

صارمه میور. = فل. ۱. طیر.
ماقمق، صارلق: آسمه چارطاقه،
یشیلک دیواره صاردی. ۲.
یتیشمک، واصل اولمق، قاورا.
مق: آتش ساچاقه صاردی.
۳. یاقیشمق، مناسب اولمق.
ککک. اویغون اولمق: بو قیافت
سزه صارمادی. ۴. خوشه
کیمک، بکنک، موجب خط
وتلذن اولمق: بو لطیفه، بو یک
بکا صارمدی. ۵. لغردی ایله
برینه ایشتمک: اما صاربور-
سک ها!

صارمه { ص. ۱. برنی صارمفه
یارایان شی، لفافه:
صو بولجی صارمه سی = لوکونلی
قطیق. ۲. صارلمش، لف او-
لغش شی. ۳. کوچک دانه لی
یارق طولمه سی. ۴. اولغش
قوزی باغرساقلردن پایلان
یک: قوزی صارمه سی. ۵.
پهلوانرک باجاقله خصلرینک
باجاغنی صاروب دوشورمکه
چالیشمه لری اوپونی.

صارمه { ص. صارمق فعلی. با:
صارمق. = ص. صا.
راش، صارلییر.

صارمق { فط. ۱. صارلق، او-
(سنه آلمق، بورتمک:
کورک صارندی. ۲. قوشاق،
کندی بلنه قوشامق: کمر
صارمق. ۳. صاریق و ساثره
باغلامق: باشه صاریق، شال
صارینور.

صارنسیج { ص. (صهرنج) دن
(غلط) ۱. یازی صرف
اولغی اوزده یاغور صولرنک
بریکسینه مختص و ص یر آتی

خزینه سی. ۲. کیده طائلی صو
وضعیون صاجدن خزینه.
صارو { یا صاری. س. اکیسه
صاران برنوع صیغیرجق
قوشی.

صارو { ص. و:

صاری { ص. ۱. طبعیتده یک
(منشر اولان آلتین و
وکوکوت رنگنده بولنان،
اصفر، زرد: صاری چیچک.
۲. قبلری صاری و بکزی
بیاض، اشقر، صاریشین: صاری
آدم، صاری قیز، صاری بر
چوچق. ۳. بکزی آتیق، صو.
لوق، ضعیف: سزی چوق صا-
ری کورپودوم. || آلتین، قناریه،
آیوه صاریبی: آجیق، قویو
صاری = صاری رنگنک انوامی.
|| صاری آسمه = آری قوشنک
بر نوعی. || صاری اوت = بر
جنس نخته. || صاری صالقیم
صالقیم بر جنسی. || صاری
صبر = سیبار دینلن بر نبات.
|| صاری قنات = بر جنس لوفر
بالیغی. || صاری قواق = قواغک بر
جنسی. || صاری میشه = میشه
بر جنسی. || صاری چیزمه لی
محمد آغا = مجهول آدم، شخص و
محل اقامتی ابی تعریف اولمیان
آدم. = س. ۱. یومورطه تک
صاری اولان ایچ قسمی: یومور.
طه صاریبی. ۲. بچ آلتین،
زر، آلتین سکه، لیرا: بوکا بر
صاری ویرمه یسکز؟

صارمچق { یا صاروجق. س.
صارمچق { صاری آسمه. آلاجه
صیغیرجق (قوش).

صارمجه { یا صاروجه. ص. آ. ز
صارپی { صاری، صاریه
مائل: صارمجه کاغذ اوزرنه
مطبوع کتاب. = ص. ۱.
یانی آری. ۲. سابقه برصیف
باشیوزوق عسکری.

صارپشین { ص. صاری صاجلی
الاکوزلی و بیاض
بکزی شخصک کوزلی، صاری
کوزلی: صارپشین بر جوج.

صارپق { (ص. ص. صاریق «دن»
باش کوسه سی اوزرنه
صاریلان تولبد وشال و سازه،
عمامه، دستار: صاریق صارق;
علا صاریقی؛ ارباب مناصب
صاریقی که وقتله هر صنف و
رتبه کوره مختلف اشکالده
ایدی: بورمه صاریق = بورمش
و آشاغیدن یوقاری به قات قات
باغلانیر نوعی، || صاریقی بورمه =
قبویرلش خوردن پایلییر وایچنه
جوز ویلادم قونور برنوع طائی.

صارپقچی { ص. متنوع صاریقلری
باغلامقده ماهر آدم.

صارپقلی { ص. باشنه صاریق
صاران، باشنده ص.
ریق بولنان، معمم. = ص.
طریق علی به منسوب، زی
علامده بولنان آدم: بر صاریقلی،
صاریقلی بر آدم کلدی.

صارپاق { ص. ۱. صاری رنک،
صاری اولان شیئک
صورت و منظره سی: بونده کی
صاریاق یک خوشه کیمبور. ۲.
بکزرک صاراروب قرارمه سنی
موجب اولان معروف برخسته
لقی کفره بکردن کاوب صفرائک
قانه قاریشمنه سندن منبعت

اولور، رقان: صاریاق اولمش;
صاریاقی کیمک = عوام اعتقادیمجه
بدنک بعض برلرینی چیزمکه
کویا مداوات ایتک. ۳. اکیته
عارض اولان بر خسته لاق،
صاک، هواچالینی.

صارپلی { ص. الوانی میاننده ص.
ریسی اولان: بو با
صمه مک صاریلیسی یوقیدره;
اسیانیانک سنجاغی صاریلی
قرمزیدیر.

صارپلی { ص. با: صاری.

صارپیم { ص. یاره و فیریق
چیققی باغلامقه
مخصوص باغ، صاری، لفافه.

صارپیمتراق { ص. صاری به جا
لار، صاریمی:
صارپیمتراق بر ز.

صارپیمی { ص. صاری به چالار،
آز صاریسی اولان،
صاری به بکزر: صاریمی بر
رنک.

صار { ص. صازاق، صازان. با:
ساز ساز و سازه.

صاسی { ص. ا. ج. ساسیغ تمدن
کوف و چوروک قوقان:
صاسی صاسی قوقبور. = ص.
رطوبتدن کن کوف و چوروک
قوقوسی.

صاعده { ص. ع. ۱. صاعده.
(ص. صعود «دن سف.»)
تر. یوقاری چیقان.

صاعقه { ص. ع. ۱. صواعق.
یلدیرم: صاعقه اصابت
ایتک = یلدیرم دوشمک. || سپر
صاعقه، دافع الصاعقه = یلدیرم
دوشمه سنک اوکی آلان آلت،
پاراتونر.

صاغ { ص. ۱. دیری، جانی،
برحیات، حی، زنده:
پدرکر صاغ میدره؛ صاغ قالیر.
ساق: صاغ اولک؛ بنم صنتم
صاغ اولسون؛ سز صاغ اولک،
باشکر صاغ اولسون = تعزیه
تمبیری. ۲. علدن بری، سالم،
صحیح، صحت و عافیتده بولنان =
صاغ سالم؛ صاغنی خسته سندن
آیرملی. ۳. صاغلام، قوی،
متین، محکم: صاغ قازیق. ۴.
قورقوسز، امین، معتمد: صاغ
واسطه. ۵. صافی، خالص،
قاریشیق و مفشوش اولیان:
صاغ باغ = زیت ایله ایچ باغنک
غیری باغ. || صاغ آچمه = آلتین
سک قیققی اعتبارله اولان، مقابلی:
چوروک آچمه. || باش صاغ اولسونه
کیمک = تعزیه به کیمک.

صاغ { ص. ۱. انسان و حیوان
بدنک ایکی جهتدن اک
ایشک و مساعد اولانی بو
طرفه اصابت ایدن، بین،
راست: صاغ قول، صاغ آباق،
صاغ کوز. ۲. انسانک صاغ
جهتده دوشن ویا روحسز بر
جیمک صاغ جیتی حکمنده بو.
لنان: صاغ طرف: بنانک صاغ
یانی: اردونک صاغ قوی. =
۱. صاغ طرف، صاغ جهت،
صاغ قول: صاغه صایق: کوی
صاغده برافه رق کیمک؛ صاغنی
صولنی یلتر؛ صاغنی صولدن.
فرق ایتک. ۲. اوغور، منیمت:
صاغه راست کیمک. || صاغ قول =
اردونک صاغ جهتده کی قسمی؛
صاغ قول آغانلی = بیکباشلیق ایله
یوزباشلیق آردهنده بولنان قول

بوزوق اوليان، درست، تام :
 صاغلام صنداليه، صاغلام سا.
 عت. ۳. طوغرى، كركچك،
 صحیح : صاغلام سوز، صاغلام
 خیر. ۴. گوكنيه-يدير، امين،
 معقد : صاغلام بر آدمه كوندر.
 مى. ۵. متين، مستحکم، محکم :
 صاغلام بنا، صاغلام قلمه. ۶.
 طيانقى، متانلى، چوروك و
 كوشك اوليان : صاغلام وجود،
 صاغلام طوبراق، صاغلام آخاج،
 صاغلام ايش. ۷. محته يارار،
 طوقغاز : صاغلام هوا. || صا.
 غلام قازيقه باغلامق = تأمين ايتك.
 || ۸. صاغلام روزكار = غير
 منحول و دائماً بر قوتده آسن
 روزكار.

صاغلامق { فت. ۱. قويه مك،
 ويړمك : ايتكزى صاغلامليسكر.
 ۲. تأمين ايتك، ايلرسيچون
 قورقو وتلكه راقامق : اولا.
 ديك معيشتي كندينى صاغ
 ايكن صاغلامق ايتيور. ۳.
 تحكيم ايتك، دها زياده متانت
 و رصانت ويړمك : استحکاماتى
 بر قات دها صاغلامق ايجاب
 ايدبور.

صاغلاملاشدير مق { فت. ۱.
 ايتك، متانت ويړمك، قويه و
 تحكيم ايتك : نردبانى صاغلامل.
 شد يروپ ده اوله يوقارى به
 چيقلى. « صاغلالمق » دها
 فصيحدر. ۲. تحقيق و تدقيق
 ايتك، صحتى آكلاهق : او خبرى
 صاغلاملاشدير ديكرى مى؟ ۳.
 تأمين ايتك، صاغلالمه باغلامق :

صاغرى { ص. ۱. ايشيتز، قولاغى
 مفقود و يا ناقص اولان، اصم :
 صاغردرايشيتز : قولاغى صاغرى
 اولدى : صاغرى و ديليزلى مكيتى.
 ۲. ايجى طولى اولغله اورلدقده
 سس چيقارماز و طنين انداز
 اولماز : صاغرى طاول. ۳. ايجى
 كوريتز، قبلى، مسدود : صاغرى
 اوپه، بنجره، قيو : صاغرى جام =
 بوزلى. ۴. آز ويا بوغوق و
 سونوك سس چيقاران، سسز :
 صاغرى كاف = كه ن كى ليكن
 ككزى دن تلفظ اولنور : صاغرى
 سس. || بر قولاغى صاغرى ايتك =
 ايشيتزلكه (ايشيتمه مزللكه)
 كلك، مساعه ايتك. || صاغرى
 تجره = چابوق قيناميان تجره.
 || ۸. صاغرى جيواطه = بر مانه
 تصادفه بريادن او بريانه كچميين
 جيوى.

صاغرىلق { س. قولاغك ايشيتمه.
 مسى، قولاق
 سقطنلى، صم : اونك صاغرىلى
 اختيارلقدندر.

صاغرى { ۱. حيوانك بيله
 قوروغى آزه سنده.
 كى طولفون و يبورالاجه طرفى :
 بو آتاك صاغرىسى كوزل : آتاك
 صاغرىسنه ييغك. ۲. حيوانك
 صاغرى يرندين چيقان قالين
 درى. ۳. (طوغرافياده) بر
 حرقه مائلهسى.

صاغلالم { ص. ۱. علت و مرض
 و سقطلقدن برى.
 سالم، صحیح، صحته و تندرست :
 صاغلالم آدم. ۲. هر طرفى
 طوغرى و قصورسز، قيريق و

آغالق رتبه سنك مقدماً منقسم
 بولندينى ايكي صنفدن اك
 بوكسى، ديكرينه صول قول
 آغاللى دينيردى. || صاغ آياق
 قابى = امينيت و اعتماده شنايان :
 صاغ آياق قابى دكلدر = گوكنيه.
 جك آدم دكلدر. || صاغى صول
 يوق = طوغرى ليكن تند خو
 و طبيعى آكلاشاز آدم. ||
 صاغنه صولنه باقامق = دقت
 ايتمهك، يورويوب كچمك. || صاغنى
 صولنى صايلماق = خاطر صايلماق.
 || صاغ طرفندن قالمق = ايدى
 بولنده كيتك.

صاغالماق { فل. ايتلمك، اعاده
 صحت ايتك.

صاغديج { س. ۱. دوكونده
 كوسيك صاغنده
 كيدن قولاغوز : فلان آدم بيم
 صاغديج ايدى. ۲. كلينك صا.
 غنده كيدن قولاغوز قادين،
 ينكه. ۳. خرستيانلرده و ايتز
 اولنان چوجنى طوتان و آدينى
 قويان آدم كه و ايتز مصارفنى ده
 او ايدر، قومباروس. || صاغديج
 امكى = بوشه كيدن سمى و هتاقمدن
 كناه اولور.

صاغديججان { س. صاغديج صفتى
 و وظيفهسى : او.
 لنديككز وقت سزه كيم صا.
 غديجاق ايتدى ؟

صاغدر مق { فت. ۱. صاغال
 ديدى حيوانك
 سودينى آلديرمق، بارمققرله
 صبقه رق چكدرمك : ايتكى
 صاغدرديكرى ؟ بو قدر قويونى
 كچه صاغدرديورسكر؟ ۲. ۳.
 اغفال ايدوب آتجه سنى جكمك.

جو قفليريك تحصيلي صاغلا-
ملاشدردي .

صاغلالمشق { فل. ۱. صا-
اولق، متانت كسب اتمك: دوار
شمعي صاغلالملاشدی. ۲.
طوغريلقي ميدانه چيقمق، تحقق
اتمك: او خبر دهيا صاغلالملا-
شمعي. ۳. تامين اولمقي، شبهه
وتردد و مخاطره دن قورتارلق:
باغچه مزك بو سنه لك محصولاتي
صاغلالملاشدی.

صاغلالملاق { فت: دهيا فصيحی:
صاغلالمق. با:
صاغلالمق.

صاغلالملاق { فل. دهيا فصیحی:
صاغلالمق. با:
صاغلالمق.

صاغلالملاق { س. ۱. مرض و
بری اوله، صحت، عافیت، تند-
رستی: او آدمك صاغلالملقی
يوزندن بلييدر. ۲. قصور-
سزلق، درستك: بو ماكنه نك
صاغلالملقی شبهه لی. ۳. طو-
غریلق، كرچكلك، صحت: بو
بسوزك، بو خبرك صاغلالملقه
بن تكفل ايده يليم. ۴. اعتماد،
امینت: او آدمك صاغلالملقه
اصلا شبهه ايتيمك. ۵. محكمك،
متانت: بو قلمه نك صاغلالملقی
شديكي اسلمه نك ايجايينه كوره
دكلدر. ۶. طبايقلق، صلابت،
قوام: بمل طور اراك صاغلالملقی
درجه سنه كوره درين قازيلير.
۷. صحتيه موافق و يارار اوله:
بو هوانك صاغلالملقه هيچ ديه
جك يوقدر.

صاغلالمق { فل. ۱. قولمق،
تقويه اولمق،
قوتلنديرلك: ايشكز صاغلاندی.
۲. تامين اولمق، ايلرسيهيون
قورقو و مخاطره براغلامق:
اولادنيك ميميشي صاغلاندی.
۳. تحكيم اولمق، دهيا زياده
متانت و رصانت ويرلك: او
استحكاملر صاغلاندی.

صاغللق { س. ۱. ديريك، حیات،
زندگانی: بكا سرك صا-
غللكز لازم. ۲. مرض و علتدن
برائت، صحت، عافیت: وجود
صاغللق: صاغللقه يوز طومق =
ايشككمك باشلامق، نفاخته كيرمك.
|| او ستركزه صاغللق = اقا سزی
اسير كسون! خير دعا. || باش-
غللق = حیات! باشكز صاغل اولسون =
سز صاغل اولك! تعزیه تعبیری.
|| صاغللكزه = محترمه، محترم
ايچون، هتكام عيش و نوشده ايديلن
تمنيات. || صاغللقه اوليه ایدی،
كلية ایدی، بد دعا. || الينه، الكزه
صاغللق: آفرین! تقدير و تحمين
تعبیری. || ايبلك صاغللق اولسون =
نفع و فائده كوريكز: خير دعا.

صاغللق { س. طوغری خبر،
معلومات: صاغللق وير-
مك = كوسترمك. (بو صورته
تاويل اولنش ايسه ده، بونك
طوغريسي « صاللق » دركه
تركه خبر ديمكدر. با: صاللق.)

صاغللق { ص. صحت و عافیتی
برنده، بر صحت.

صاغللق { فل. ۱. مملری پار.
مقلرك او جيله ميقيشد-
يرله رق سودی آلتق: ايشك
قولای صاغلماز. ۲. مح. اغفال

ايديلهرك سويلتديرلك ياخود
صويلق: آبدالجيه در قولای
صاغلير.

صاغل { ص. ضاغ طرف: اولان.
|| صاغل صوللی = ۱. صاغ
وصول طرفی اولان: بو چارشي
صاغل صوللی فلان آدمكدر =
صاغده و صولده كي ذكانلر برابر
اوله رق: بو منتشله صاغل صو-
لليدر. ۲. صاغ: وصول اليه
ايشليه بيلن، ذواليمين،

صاغلجياق { س. ۱. حیات، یاد
عمر، زندگانی. ۲. صحت، عافیت:
صاغلجياقه = عمر و صحتله دعا.

صاغمال { ص. (اصلي: صاغمه لی
(اوله كر كدر.) صا.
غیر، سودی آلیر، سودی:
بش صاغمال ايشي واردر.

صاغمق { فت. ۱. مهمی يارمق او-
جليله صيقوب، سودی
آلق، استعلا ب اتمك: قوبونلری
صاغديكز می؟ ايشي صاغمق
خيلي زوردر: امهك جوجق
اولينجه قادينك سودی صاغمق
اقتضا ايدر. ۲. مح. اغفال ايدوب
صونق: بيجاره بی صاف بولوب
صاغديلر. ۳. آری قوفاندن
(بالی) آلق: بال صاغمق.
۴. بلوط ياغور كوسترمك:
بولطرلر صاغيور.

صاغمق { يا صايامق. فل. اولو:
نك فضائلی صايه رق
آغلايوب ياس طومق.

صاغمه { س. صاغمق ايشي. با:
(صاغمق. || الكيم صا.
نمه = غلط اوله رق « علام سماه

دیدیگز علامت جوبه، قوس
قزح.

صاغناق { ص. ۱. دفعة کلیلته یا
غوب پکن یاغور:

بر صاغناق کلدی. ۲. بج بردن
بره کن شدتی ضرر و زیان:
بر صاغناغه اوغرا دی.

صاغنامق { قل (قوش) ترسی
براتی، چیقرمی.

صاغو { س. اولونک تعداد فضا.
ثلثه آغلامه، مرثیه:
ماغو صاغق = مرثیه او قومق. س.

صاغوجی { س. اجرته آغلايان
ارکک ویا قادی. س.

صاغی { س. قوش ترسی، قوش
کوبره سی.

صاغیم { س. صاغنه، صاغیق
ایبی، استخواب.

صاغیملی { ص. صاغیر، سودی
آلتیر، سودلی، ص.
غمال: صاغیملی قویونلر. (بلکه
« صاغمال » بوندن غلطدر.)

صاف { ص. عر. ۱. صافی.
(« صفوة، صفاء » دن

سف. ۱. تمیز، خالص، بر شیثله
قاریشیق اولیان، براق: صاف

صو، صاف یورک، صاف هوا.
۳. غل وغشدن عاری، شیطان.

ناق دوشونمز، قولای آلدانیر،
درین دوشونمز، ساده: صاف

آدمر، یورک صافدر.

صافدزون { ص. فا. (عر. صاف =
ساده. فا. درون =

ایچ) ایچی صاف و ساده، بوک.
صافدرونلق { س. ساده دلاک،

صافیل { ص. فا. (عر. صاف =
ساده. فا. دل = یورک)

یورک ساده، ساده دل، حیله
ییلز، بوک.

صافدلانه { ص. ح. فا. ساده
دلاکله، ساده دلجه،

بوکلاکله.

صافلق { س. ساده دلاک، بوکک.

صافی { ص. عر. ۱. صافی.
(« صفوة، صفاء » دن

سف. — « صاف » ایله بز اولدینی
حاله لسانزده استعمالده بر

آز فری وارد. ۱. خالص،
تمیز، پاک: بو صو یک صافدر.

۲. بر شیثله ممزوج اولیان،
بروزی آرتلاغش، صرف:

صافی یاغ، صافی سوت، طاهر سی
چیققدن صکره یوز اوقه صافی

کومور قالیور. ۳. مصارفی
بالحساب طرح اولندقدن صکره

صرف کار قالان: واردات
صافی. ۱۱. صافی طونه = کیزیک

بتون حجمندن قران وکومور
لاک و طائفه تک اقامته مخصوص

بوله لک مقدار جمعی طرح
اولندقدن حوله و یولجی به مخصوص

اوله رق قالان قسمنک طونه سی
که رسوم طونه سی ده دینلیر.

صاقار { س. آتک آلتنده کی صباح
الحیر، آقیتمه تک اوافغانی.

|| آقیتمه صاقار = بورندن آلت
طوداغه آشانی. = ص. ۱. مشوم،

اوغورسز (آت)، صاقاری. ۲.
بج چفته لی (آدم): صاقار حریف.

صاقارلی { ص. ۱. آلتنده ص.
(« صاغ » دن) قار دینلن بیاض لکه.

سی بولنان (آت). ۲. مشوم،
شامتی، اوغورسز (آدم).

صاقاغی { یا صماغی. س. آتله
عارض اولان اوکسو.

روک: آت صماغی اولق =
اوکسور وکه اوغرامق.

صاقر { مه. شدتی دیرتمکی تقلید
و تصویر ایدوب اکثر یا

مکرر قوللا نیلیر: صاقر صاقر
دیرتمک.

صاقر دماق { فل. قورقو ویا
صوئوقدن شدتله

دیرتمک.

صاقرغه { س. قویون وکوبک
(کبی حیوانله یایشوب

قانلری امن ویا پیشدینی بردن
آیرلاز کوچک بر بوجک گنه.

صاقساغان { س. آلاجه قارغه به
مشابه و اوندن

کوجورک سیاهلی بیاضلی بر
قوش که دستره ایله نخته یارار

کبی سورکلی غربی بر اوتهمسی
وصیحرایه رق یوریمسی وارد،

تقاق.

صاقسی { س. با: صاقسی.

صاقلامق { فت. ۱. کیزلیک،
ستر و اخضا و کتم

ایدیرمک: اوندن قاریسنه صا.
قلاغش. ۲. قوروتق، بککک،

حفظ ایدیرمک: قویونلری،
اورمانی کیمه صاقلا تیورسکر؟

۳. محفوظ بولندیرمق، بر بوجون
قالدیروب محافظه ایدیرمک:

سودیکم بر یک اولورسه بکا
صاقلاک: بو تخمیلردن باغچوانه

کله حک سنه ایچونده صاقلا.
تملیسکر.

صاقلامق { فت. (« صاغ » دن) ۱.
کیزلیک، ستر،

اخفا، کتم ایتمک: خرسزلی
اونده صاقلامشیدی: نظر قور.

قوسيله چوجی هر کسدن
صاقلابور، اویلدیکی صاقلابور
یوب کیمسه یه کوسترمز: بن
سزدن بر شی: صاقلامام. ۲.

بکله مک، کوزتمک، قورومق،
حفظ، وقابه، صیانت ایتمک: بو
چ و بان قورولری اینی صاقلابور
میور، الله صاقلاسون. ۳.
قالدیروب بولندیرمق، بریچون
یاخود باشقه بر وقت ایچون
براقی: شو بورکدن بکا پر
پارچه صاقلایک: بو ییکی صباحه
صاقلابه لم.

صاقلامه { ص. صاقلایش، صا.
قلامق ایشی. با: صاقلامق.

صاقلانباچ { ص. بر طاقی صا.
قلانوب بری طر.
فندن آراتی صورتیه اوینا.
نیلان بر چوجق اوپونی.

صاقلاندی { ص. ۱. صاقلانه
جق بر، کیزی
محل، کورینمز کوشه و بوجاق.
۲. صیفینه جق پر، ملجا، بنام.
۳. محفظه، قف (غلاف).

صاقلانلق { ف. کیزلیمک، ستر
واخفا و کتم ایلمک:
بو صاقلانلیر شی؟ ایلمک
بیلدیکی قولدن صاقلانلار.

صاقلانلق { فل. ۱. کیزلیمک،
اخفا ایتمک: عجا
نره لرده صاقلاندی. ۲. حفظ
اولنوب طیانلق: بو تخم ایکی
اوج سنه صاقلانه بیلیر.

صاقلایش { ص. صاقلامه، کیزلمه،
کتم، اخفا: بو قدر

صیق صاقلابشده نه معنا وار؟
با: صاقلامق.

صاقلایچی { ص. ۱. کیزلیم،
کتم و اخفا ایدن.
۲. حفظ و وقایه ایدن، حافظه
حای.

صاقلی { ص. ۱. کیزلیم، کیزی،
مستور، مخفی، مکتموم:
اسکی زمانلرده امنیتیزلکدن
طولایی هرکس مالی صاقلی
طونغه مجبور ایدی. ۲. علی
اولیان، خفی، محرمانه: صاقلی
سوز. ۳. بر طرفه قونوب
باشقه بر شخص و یا وقت ایچون
آیرلش، محفوظ: بنیم دائما
احتیاطاً صاقلی بر آزار آچم
بولنور.

صاقن { یاخود صاقین. حه.
[اصل «صافق» فعلک
امر صیفه سیدر] زهار، اولیه
که، اینی باقی، دقت ایت: صاقن
اورابه کیمیک: صاقن ها!

صاقن { ص. جوق وهر شیتدن
صاقن { صاقن، چکین، محترم،
متوقی، محنتب: یک صاقنغان
آدمیر.

صاقمق { فط. (ترکی قدیمده
«صاقق» فعل متعدی
ده وارد) ۱. چکخک، خذر،
احتراز، اجتناب، توق ایتمک:
کنشادهن چوق صاققیر. ۲.

کندینی کوزتمک، حفظ و وقایه
ایتمک: یولده صوتوقدن صاقق
اقتضا ایدر: ساری غلادن دائما
صاقلی. = فت. صیانت و حایه
ایتمک، کوزتمک، دقتله محافظه
ایلمک: کوزگری صاقنک: او
او آدم اولادینی چوق صاقینور.

صاقتمه { ص. و:

صاقیش { ص. ۱. تحفظ، کندینی
کوزتمه. ۲. اجتناب،
احتراز، توق.

صاقلاوله { ص. ۱. مرمهره
صاقلارنده ایشلر
باشی قیقی بر خفیف بر نوع کتکه.
صاقلوله { ص. ۱. طویله انداخت اولنان
دمیر اسطوانه ایچینه استیف
اولش اوافق دانه لردن مرکب
متروک بر سیمی.

صاقل { ص. ۱. اکیشره عارض او.
لوب صاقلاران بر مرض،
صاریق: اکیشره صاقل اورمش.
صال { ص. ۱. یان یانه باغلانوب صو.
یک اوزرنده یوزدیرلین

کراسته دن عبارت دوز شی:
صال یوزدیرمک: صال ایله
چکک. || کراسته صالی = صویک
اوزرنده نقل اولوق اوزره صال
صورتنده باغلانوب خلاطله
کیمی چکدیرلین کراسته بیغنی.
صالاته { ص. با: صلاته.

صالاجق { ص. اولو بیقادقاری
کروت، تشیر.

صالاش { ص. میوه و سازه صا.
تمق اوزره باراقه
حالنده موقت دکان: بوستان
صالاشی = قانون قاربوز صاتمفه
مخصوص اولانی.

صالاشپور { ص. اساساً هندک
بو اسمله مسی
شهرنده والیوم آروپاده پاییلان
آستارلنی سکرک بز.

صالاق { ص. اوجی طویلی زنجیری
بر نوع اسکی جنک
طوقاغی.

صالاموره } س. با : سالاموره.

صالیبه } س. کوشک، سوابوک، سارقی.

صالت } س. یالکز، تک، مجرد، ساده : صالت بن کیده جکم : صالت سز کللیکوز : صالت خورودن یانلش بوزک. = ح. آتجی، یالکز، شوقدورک : بواش اوله جق صالت بن کوره. میه جکم.

صالته } س. (بتا. Salto = صهر.) مه { کوک، وکدی تکی حیوانلرک آرت آیاقلری اوزره طورمه لری : صالته طورمق. = ح. صالته طور : صالته!

صالته } س. « صالته مارقه دن صالته { مخفف که بتا. Santo Marco دن غلط اولوب وندیك حامیسی عد اولنان بر عزیزک نامته اوله رق کیچیلرک کیستکاری بر نوع قیصه جاکت ایدی] بر جنس قیصه چیکن.

صالته } س. (بتا.) مح. کرکین صالته { خلاطک جزئی قوبور. یلوب کوشدلسی. || صالته باریه با : صالته باربا. || صالته دوره = آغاج باصامقلى ایپ تردبان.

صالیجه } س. (بتا. Salsa) طو. ماتس سویله وسائر شیلرله بایلان تک تربیه سی.

صالح } س. عر. : صالحه. ج. : صلاه. « صلاح » دن سف. ۱. ابی، یارار، کلیر، یا. قیثیر : او بواشه صالحدر. ۲. صلاحیتی و حق اولان، صلاحیتی حائر : فلان آدم نیم ایتمی کورمه صالح دکلدور.

{ بواکی معنا ایله مؤنت و جمی قوللانلار. ۳. دیشک اوامر و نواهیسنه تطبیق حرکت ایدن، اعمال صالحه صاحبی، اهل قوی، متقی : صالح بر آدم، صالحه بر قادین، صلحان آدمدر. || اعمال صالحه = دیناً و شرعاً مأمور و اخلاق و انسانیتجه مدوح ایشلر.

صالحات } س. ج. عر. اعمال صالحه، ابی ایشلر، شرعاً مأمور و اخلاق و انسانیتجه مدوح ایشلر.

صالحانه } س. با : سلخانه.

صالدرمق { فت. هجوم ابتدیر. مک، تسلط ایتک : کلوب کچنلره کوپکیرینی صالدریر. = فل. آتلق، هجوم ایتک، صولت کوسترمک : مان آدمک اوزرنه صالدریر.

صالفین } ص. ۱. صالار، هجوم صالفین { ایدر، تجاوز و تمدی ایدن : صالفین کچن، مستولی : صالفین خسته لاق = قولره و وبا کچی بر مملکتی استیلا ایدن علت ساربه. = س. توزیع اولغش ییلق ویرکی، سالیانه. (ج. سالیغ.)

صالقی } ص. ۱. سارقی، سو. لپوک، پورصوق. ۲. سقطه عذرلی، قصودی : بر یانی صالقی آدم. ۳. یاغمورلی، یاغمور یاغدریزان : صالقی بولوت. = س. ۱. اوزوم و خرما صالقیم { کچی بر چوغی بر صایده بولسان میوه، عنقود : اوزوم، خرما صالقی : بر صالقیم اوزوم.

۲. صالقیم شکلنده طوران شی، هوتک : صالقیم صالقیم صار. قیوردی. ۳. طرانامقدن قتیل قتیل اولش صاج بولوک : صاجی صالقیم صالقیم. ۴. مح. یلکن بزندن بر طور بهیه موضوع واوزری خلاطه صارلش اوراق دانه لردن عبارت مرسی. || صالقیم آتش = متراپلوزک مریمبری کچی بر چوق دانه سی بر لکده آتیه مرسی ویا دونغا فشکی. || صال. لقیم سوکوت = دالری آتاشییه صارقان سوکوت آغاجی. || صالقیم صاجق = بر قاجی بر لکده اوله رق آصیلان صاجق ویا پاره لانونب پارچه لری صارقان بیرتیق شی. || صالقیم کوبه = زنجیرله آصیلی بر قاج طاشدن مرکب کوبه.

صالقیم } س. ۱. ایلک بهارده صالقیم اشکلنده بیوک چیچکیر آچار و آصمه کچی چارطاغه صال. ریلیر آغاج انوای : صالقیم آغاجی : صاری صالقیم. ۲. اقسیا آغاج.

صالقیمق { فل. (اتلر) کوشیوب صالقیمق { سارقی. صاللاباش } ص. ۱. بلا اختیار (بانی صاللان) (آدم). ۲. بورورکن باشنی صاللائان (آت).

صاللاباتی } ص. ملاحظه سز، تا. ملیز، دوشوعدن و صایفیز اوله رق هر ایشه طالان.

صاللاصرت } ح. صاللا صرت صاللاصرت { ایتک = صرتنه

آلتی، یوکلنک: قوبروغنی صا.
للاصرت ابتدی.
صا لالامق { فته. ۱. منتظم برصور.
تده وداما بر بولده
اوبنامق، تحریک ایتک: بیشک.
صالینجاق، ال صالامق. ۲. مج.
بر ایثی کورمیوب تأخیر ایتک:
یخی نه صالایوب طور بورسک.
|| باش صالامق = ایشتیمکسزین
دیکلک، الای یکیرمک. || بیشک
صالامق = امک ویرمک. || قاؤق
صالامق = مدهانه ایتک. || قو.
یروق صالامق = ۱. تبصص
ایتک. ۲. تشویشکارانه حرکتده
بولنق. || صالالامق = اهمیت
ویرمه مک، وظیفه ایدنمه مک،
صایامق. || قوبروق صالایان =
اوزونجه قوبروغنی داماصالایان
کوکچ بر قوش.
صا لالامه { س. اوبنامق، تحریک.
صا لالاندیرمق { فته. ۱. اوبنا.
تمق، تحریک
ایتک: بوکون واپور بزی ایچی
صالاندیردی. ۲. آتمق، صلب
ایتک: جانی صالاندیردیلر.
۳. مج. یالان وعدلرله تعویق
وتأخیر ایتک: بوکون یارین ایله
ایکی آیدر صالاندیربور.
صا لالانق { فل. ۱. منتظم صو.
رتده کیدوب کله رک
اوبنامق، خرام ایتک: صندالیه.
سی اوزرنده صالانوب طو.
ریوردی: صالینجاقده صالانق؟
۲. مج. دوشمک اوزره بولنق،
دوشمه سی، عزلی، سقوطی یاقین
اولق: اسپانیه قابتوسی صالانیور.
صا لالانعه { س. اوبنامق، حرکت،
خرام.

صا لالی { س. ۱. صال کی یابوان
وآجیق: صاللی بنا.
۲. صال کی استر واکنه بوبونه
بیوک.
صا لالاستره { س. مج. خلط تلر.
ندن صاچ کی اوربلی
قوردون کد مختلف ایشلرده
قوللانیلیر.
صا لالمق { فته. ۱. یایق، سرمک.
اوزاتق، بسط ایتک:
سایه صالمق: یتاق، پوست
صالمق. ۲. قومق، براقق،
آتمق، وضع والقا ایتک: بزی
صویه صالمق: اتمکی فرونه صالمق.
۳. ایلری به سورمک، آچق،
چیقارمق: کمی یی اتکینه صا.
لدی. ۴. سورمک: دال بوداق
صالمق: کوک. صالمق. ۵. کو.
ندرک، سوق ایتک: اوجهته
بر فرقه صالیدی: آدم، خبر
صالیدی. ۶. قوبرورمک، صا.
لیورمک، اوزاتق، صارققق:
صاچلرینی صالمش. ۷. طرح،
توزیع، تکلیف ایتک: سالیانه
صالمق. ۸. تأخیر، تعویق،
امهال ایتک: فردالره صالیدک
بنی. ۹. اوستنه آتمق، هجوم
ایندیرمک: آتماجه بی قوشه،
تازی بی طاوشانه صالیدی. = فل.
۱. تجاوز، تعرض ایتک، هجوم
ایتک: بوکوک صالاری؟ آبی
آدمه صالار. ۲. یلغار و آقین
ایتک: دشمنه صالمق. ۳. مج.
(لکرا انداز کی) روزکار و
قندی جهته طوغری باش
ویرمک: کمی صالمش.
صا لاله { س. صالمق ایثی. لا:
صالمق.

صا لاله { س. ۱. باثی بوش کرن
(حیوان): صاله خرکه:
صاله صیفیر. ۲. بور مه سز،
موصلقسز، سربست آقان (صو)،
خورخور: صاله صو. = س. برنج
ایله پشم بلاولی مک: مدیه صاله.
سی. || صاله ایپ ودها طوغری سی
صاله ایچی = صاله حیوانلری طوتد.
قلری کند. || صاله طوسروق =
قره قولک کجه سو قاقده طو.
تدینی آدملری موقتاً قبادقلری
محبس. || صاله قره قوللجی =
ساقده کجه قول کرن ضابطه،
سیار پوسته.
صا لالنجاق { س. ۱. اکنجیه ویا
جنامتقی مقصدیه
صالانق اوزره بر آغاجه ویا
مخصوص دیکلمش دیزکره
آصیلی طوران فلقه شکنده
تخته: صالانجاقه چیقمق: صا.
لنجاهده صالانق. ۲. کوچک
چوچقلری اویوتقم ایچون
بشیک برته مستعمل واولتک
ایکی دیوارینه مخلص حلقه ره
ایله آصیلی معلق یتاق. ۳. یه
بوشکاده واکثرایا ایدن آغ
حانده بیوکر ایچون اکنجیه
یتاق.
صا لالندی { س. ۱. اوبنامق،
حرکت. ۲. طالنه،
تلاطم: دیکزده بر آز صالندی
واردر. || صالندیده = صا غلام
ارلیان، شهلی: ایشمز صالندیده.
صا لالندیل { س. متین و اوتو.
(راقی اولیان، معلق):
صالندیل بنا.
صا لالمنق { فل. یورورکن بر صا.
غ، بر صوله نمای

صانجملق { ۱. صابلاعتق،
بایراق، صوقق :
وجودمه ایکنه صانجلیور . ۲.
یره دیکمک، رکر ایدمک : سنجاق،
مزراق صانجیلدی .

صانجقم { ۱. فذ. ۱. صابلامق،
صوقق، بایراق :
ایکنه صانجقم . ۲. یره دیکمک .
رکر ایتک : سنجاق، مزراق
نجدی . ۳. اوروب کچیرمک :
سونکی بی، میچی کوکسه
صانجیدی .

صانجی { ۱. بدک داخلنده
صابانوب صوقار کچی
کسکین آغری : کوکمه، صاغ
بوکرمده بر صانجی طویبورم .
۲. قارن آغریسی، اکثریا
لیندن اول کن باغراق را .
حتزلنی : صانجیسی واردر :
صانجییه طولندی . ۱۱ صانجی
دکنکی : آتک صانجیسه ای
کلهدی زعم اولنان قرمز
قابوقلی برجس آغاج که اوندن
اکثریا قامچی صابی یارلر .

صانجیلاقم { ۱. فظ. صانجییه
اوغراق، قارن
آغریسه طولق .

صانجی { ۱. ص. صانجیسی اولان،
قارن آغریان ویا دا
خلا کسکین بر آغریسی اولان :
اقتام صانجیلی ایدم .

صانجیمق { ۱. فل. (بر عضو داخلی)
کسکین بر آغری
ایله آغریق : یورک، معدم،
قارن صانجیور .

صانشار { ۱. یا صاکسار . با :
سکسار .

صانع { ۱. ص. عمر. ۱. صانعه .
{ ۲. صنع } دن سف .
یابان، ایشلین، یارادان، فاعل،
خاق : صانع السماوات والارض =
کوکلری ویری یارادان؛ صانع
حقیق = هر شئیک فاعل حقیقیسی
اولان جناب حق . (صنعتکار
مناسیله لسانردهک قوللاناز .)

صانعی { ۱. ص. اورغون کچی سرم،
شاشقین، سرگردان :
باشی، بیتی صانعی؛ صانعی آدم .
صانعیلامق { ۱. فن. سرم اولق،
شاشقینق کلک :
باشم صانعیلادی؛ صانعیلادم .

صانعیلق { ۱. س. سرمک، شا .
شقیلق .

صانق { ۱. یاخود صانق . س. قوش
ترسی، طیور کورمسی .
صانقلاتق { ۱. فذ. آوه کورتورله
جک آتمییه کچی
قوشی پینکده آجیقدرمق .

صانک { ۱. ۱. طوت که، فرض
ایته که، فرضا : صانکه
یدم . ۲. کویا، کانه : صانکه
بن سبب اولشم . ۳. مثلا،
بالفرض، یعنی : صانکه بویله
یاسوق دها ای اولمازی دیورم .
صانلی { ۱. ص. شهرتلی، شانی :
آدی صانلی آدم .

صانق { ۱. فذ. مض : صانیر . ۱.
ظن ایتک، کان ایتک :
بن سزی کله مش صانیوردم
بی نه صاندیکز؟ کوز لمدن
آتش جیقیور صاندم . ۲.
فرض، قیاس ایتک، صایق :
برکور شده یوزکش-یلک بر
جماعت صاندم . ۳. قد واعتبار
ایتک : خیره صانق (و طوغریسی :

خیر صانق) خیر عدایتک .
صانوق . س. یاخود :

صانی { ۱. س. ۱. ظن، کان، زعم،
فرض، قیاس . ۲. وهم،
خیال .

صانچی { ۱. یاخود صاناجی . ص.
دوشون، طننه
بولنان : خیر صانچی = خیر
اندیش، خیر خواه؛ کم صانچی =
بد اندیش، بد خواه .

صاوات { ۱. س. (عمر. « سواد »
دن) کومش اوستنه
قورشونله و برطرز مخصوصده
یایلان قره قلم نقشلر .

صاواتلی { ۱. ص. کومش اوستنه
قره قلم نقشلرله
مزین : صاواتلی قومی .

صاواش { ۱. س. غاوغا، زاع، منل
زعه، جدال، مقاتله :
صاواش یری = میدان حرب،
ممرکه .

صاواشتمق { ۱. فذ. غاوغا ایتک،
منازعه یه کیریشمک،
مقاتله ایتک .

صاواق { ۱. س. صویک تقسیم او-
لندی یی زده کی اورتیلی
ولوله حوض، صومقسی،
تقسیم .

صاوان { ۱. ص. ۱. پکن، دوامیز،
بیبا، موقت . ۲. آز
قیتلی، دکرز .

صاودیرمق { ۱. فذ. ۱. کچیرمک،
طور دیر مامق،
دفع ایتدیرمک : صانجی بی، باش
آغریستی، باشه کان غاغلله صاو-
دیردم . ۲. قوغدیرمق، طرد
وتعید ایتدیرمک : شو تیل
اوشاغی صاودیرملی .

صاوردُمق { ب. فل. ۱. قا. ریشدیرمق، آلت

اوست ابدلك: آتش صاورلدی.

۲. خرمانده دوکولوب اینجه

صمان قیرندیسيله قاربشیق قالان

حبوبات هوايه آتیلوب آیرلن:

خرمان، بغدادی صاورلدی؟

۳. روز کارله هوايه قالمق،

اوچرلن: میدانده کی کول صاو-

ردی. ۴. طاعیلوب محاولن،

اورتدن قالمق: بوصمان بویه

آچقده قالیرسه بتون صاوريله

جقدر.

صاورُمق { ۱. ق. قاربشدیرمق،

آلت اوست ایتك: آتشی کورکله،

خرمنی یابه ايله صاورمق. ۲. خرمنده اینجه

صمان قیرندیسيله قاربشیق او-

لان حبوباتی هوايه آتوب آیرن:

خرمنی، بغدادی صاورمق. ۳.

بر مایی فیینک ویا کوبک مو-

صلوغندن چکوب اوسته آت-

رق قاربشدیرمق: سرکبی،

ترشی صاورمق. ۴. هوايه

قالدیرمق، اوچرمق: یل توزی

صاوردی. || آتوب صاورمق =

۱. (قاصرغه) توز طوبرانی

قالدیروب اورته لی آلت اوست

ایتك. ۲. بحر. یالاندن اوکئك.

آورت صامق. || بحر. اسوب

صاورمق = آتوب طومق،

باغروب چاغرمق حدت ایتك،

بوراکي پانلاق. || قلیج صا-

ورمق = شدله قلیج اوشامق.

|| کولنی صاورمق = محو وتدمیر

ایتك. صاوروق { ص عقی صاورلش

ص عی ملاحظه.

حرکت ایدن، فرقه.

صاوسه { ح. یاواش، آغر، آ-

صاوسه { ه. مه. مر.

صاوسه لامق { ق. آتومق،

تأخیر ایتك،

برایشی لیت لیل ايله کچیروب

پانلاق: صاوسه لایوب طوربور.

صاوشدیرمق { ۱. ق. کچیرمک،

کچیشدیرمک،

ابی ایتك، آتلاق: صیغته

صاوشدیرم. ۲. قورتلق،

باشدن آتق، دفع ایتك: شو

غالبی ده صاوشدیرمق، مح.

طربی صاوشدیرم.

صاوشمان { ص. کچمز، ابی اولاز،

اوکاز، مزمن: صا.

وشماز خسته لی.

صاوشمق { فل. ۱. کچمک، مند.

ف. اولق، ایشمک،

ابی اولق: صیغه، باش آغری،

صاجی صاوشدی. ۲. کزلیجه

قاجق، یان چیزمک، کیمک،

چکیمک: بز او تورورکن او

اصولله حق صاوشمش. (اصیو-

شمق، دخی دینلر.)

صاوق { «صوق» و «صووق»

صاوق { یازدیمز لفتك املای

صحیدر.

صاؤل { ح. (اصل امر صیغه سی

اولفله، جمعده یعنی

بردن زیاده آدمه خطاب او-

لدقده: صاولك دینر. (چکیل،

یول ویر، دستور، وارده!

صاؤلوق { فل. صاقوب بر طرفه

صاؤلوق { چکیمک: هر کس

صااسون.

صااوله { س. (بتا. بحر. سفائنده

صااوله { سنجانی و اشارت بایراق

وفلامه لرخی دیرکه چکیمک مخصوص

اینجه ایپ.

صاومش { ص. کچش، فوت

صاومش { اولش، مافات: صاو.

مش شی.

صاومق { ق. ۱. قوغق، دنع،

طرد ایتك، اذن،

رخصت ویرمک: بن آتشی بی

صاودم. ۲. آتلاق، کچیرمک:

بن نوبی صاودم. ۳. نازکانه

دفع ایتك، حسن قبول ايله

برابر چوق طور دیرمیوب

اصولله کیمک لزومی اشراب

ایتك: بن شو مسافر لری صا-

وهیمده کلهیم. || صاقوب صاو-

مق = تکمیل صامق، بر شی

براقامق. = فل. ۱. کچک،

دفع وزائل اولق: خسته لی،

غلبه لی، موسم صاودی: آرتق

بوچیکلر صاومش. ۲. ایشلیوب

کچک، تأثیر ایتك: صونوق

ایجه صاودی. مر.

صاومه { س. صامق فعلی. ب:

صاومه { صامق. = ص. صاو.

لان، کچیریلن (شی): باشند

صاومه = مجرد باشند. دفع

ابدلك ایچون بایلان، دقتیز،

اوستون کورایش: بوایشی

پك باشند صاومه یا شسکز:

باشدن صاومه بر جواب ویرم.

صاوه { س. ۱. خبر، پیغام،

صاوه { ن. ۲. مزده، بشارت.

صاوه { س. کوچك اورس،

صاوه { بیلکی اورسی.

صاوه چی { وچ. ساره چی.

صاوه چی { س. ص. ۱. خبر

ویرن، خبر کوتورن، بخیر. ۲.

مزده کوتورن، مزده ایصال

ایدن، مبشر. (بشیر معناسیله
واو مقامده استعمال اولنور
اسامی ترکیه دندر.)
صایا { س. « صایق » دن }
سابقده اغنامک تعدادیله
رسنک جبابته مأمور تخصیلا.
ران صنق، اغنام مأموری،
میری ماندره جیلری، صایا او.
جانی = بو صنقک سلک مخصوصی
که الیوم عید اضحاده سرای
مایون قربانلری تقدیم اتمک
خدمتیه موظف اولوب قیافت
مخصوصه لری وارد. || صایا
چوخه سی = بو اوجاق افرادینک
انوانه مخصوص بر جنس قباچه
چوخه .

صائب { ص. عر. : صائبه .
« صواب » دن س. }
۱. طوغری نشانه و هدفه
اران = سهم صائب. ۲. خطا
ایتمن، طوغری، مقصده اویغون:
رای صائب؛ افکار صائبه .
صاید پرمق { ق. ۱. تعداد ابد.
یرمک : باغک کو.
توکارینی باغچوانه صاید پرمی.
۳. حرمت و رعایت مجبور
ایتمک : کندینی چوق صاید پرم.
|| ذیلی پوستکی صاید پرمق =
برینی مالاغینی ایل اوغراشدیرمق .
صایرو { ص. یا :

صایری { ص. خسته، مریض،
نامراز، کیفیز، اوز.
کون. (متروک اینه ده بری بوش
قالمش مستحق احیایات مخصوصه .
مزدندر.)

صایر یلق { س. خسته لاق، مرض،
نامراز جلق، کیفیز لک،

اوز کونلک .
صایش { س. ۱. صایه، تعداد،
ایلمک صایشته اوعدی. ۲.
حساب، محاسبه .
صایشیق { ق. ۱. آرمده حساب
کورمک، حسابلا.
شقی : بز اونکه صایشیق =
ق. محسوب اتمک، حساب
یکیرمک : بن او آغجه یی صا.
یشیشیدم .

صایغی { س. « صایق » دن }
۱. صای، حساب. ۲.
حزم، احتیاط، ملاحظه : هیچ
صایغی یوقی؟ ۳. حرمت،
اعتبار، رعایت : انسان یو.
کارینه قارشى دائما صایغی صا.
یلدیر. ۴. خاطر، خاطر شاسلق:
اونک صایغیسی وارد. ۵.
ادب، پروا : صایغی ایل حرکت
ایدیور .

صایغیسز { ص. ۱. ملاحظه سز،
احتیاط سز. ۲. صا.
یمیان حرمت و رعایت ایتمن:
پدرینه قارشى پک صایغیسز
بولنیور. ۳. خاطره رعایت
ایتمن، خاطر ناشناس : بکا قارشى
صایغیسز بولندی. ۴. پروا سز،
بی پروا : نه قدر صایغیسز آدمدر!

صایغیسزلق { س. ۱. ملاحظه .
سزلق، احتیاط .
طسزلق. ۲. حرمت سزک، رعایا
یتسز لک. ۳. خاطر ناشناسلق،
خاطر صایغیش. ۴. پروا سزلق،
بی پروا حرکت .

صایغیسی { ص. ۱. ملاحظه لی،
احتیاط لی. ۲. حرمت
ورعایت ایدن. ۳. خاطر صا.

یان، خاطر شناس. ۴. تربیه لی،
ادبی، کیسه طوقامنه چوق
دقت ایدوب غایتله محترزانه حر.
کت ایدن : چوق صایغی آدمدر.
صایقلامق { فل. اویقوده و یا
صیغه طالعینلنده
آبوق صایوق سولیک، هذیان
ایتمک : بتون کیجه صایقلامشدر.
= ق. بر شیشی چوق آرزو
ایدوب دائما دوشونمک، صا.
یقارجه سته دائما اونی دوشو.
توب خاطر دن چیقار ماغق:
مملکتی صایقلاوب طور یور؛
زنکین بر قاری آلوب ثروته
نائل اولمی صایقلا یور .

صایقلامه { س. ۱. اویقوده و یا
صیغه طالعینلنده
سولیک، هذیان : یته صایقلا.
مه سی طودی. ۲. بر شیشی
چوق آرزو ایدوب دائما اونی
دوشونمک : او آدمک هر وقت
زنکینلکی صایقلامه سی ده پک
غریبدر .

صایلمق { ج. فل. ۱. تعداد
ایدلمک : بو قوونلر
صایلدی می؟ ۲. حساب ایدلمک،
محسوب اولق : سزک بکا اخیراً
وبردیگر آغجه ده صایلدی می؟
۳. عد اولق، اعتبار اولق:
انسانلیق اولمیان آدم انسان
صایلماز؛ لونی سیاه اولان آد
دملرک جمله سی زنجی صایلماز؛
اوده بورانک اشرافندن صایلمر.
۴. محسوب و معتبر اولق،
مقبول اولق، مقبوله یکمیک:
یتسز طوتیلان اوروج صایلماز.
|| خاطری صایلق = مرعی الحاطر
اولق؛ وچ. خیلی بیوک واهیشلی

اولی: بویکه کی ده خاطری
صایلر بر فرطونه ایدی.
صایلیر { ص. معروف، مشهور،
صایلیر بنام: بو صایلیر فرطو-
نه رز دندر.

صایم { ص. مر. ن: صائمه.
صایم { د صوم، دن سف.
اوروج طوتان، اوروجلی: کو-
ندوز صائم کجه قائم.

صایمازلق { ص. (وغضی: صا.
صایمازلق (بما مازلق) عدم
ورایت، حرمتلک، تحقیر.

صایمق { فته: ۱. تعداد ایتک:
پاره صایمق: ۲. محسوب،
داخل حساب ایتک: بنم سکره
وبردیکی صایمورمیکز: ۳.
عدو اعتبار ایتک، نظریه باقی:
انسان اولانلر یا لایحی بی آدم
صایمازلر: وفاز احبابی احباب
صایماملی: ۴. مقبول و معتبر
طومتق: بونی صایما ینه بیورک.
۵. حرمت ورعایت ایتک: کخیلر

دائما اختیاری صایمیدرلر.
۶. اهمیت وبرمک، مهمسه مک:
او آدم مراسمی چوق صایار؛
اوکیسه بی صایماز: ۷. احتیاط
واحتراز ایتک، حذر ایتک:
چوق صایار. || اوکئی آردینی
صایمق = احتیاط اوزره حرکت
ایتک. || سوگوک صایمق =
شتوم غلیظه بی صره لایوب شتم
ایتک. || هیجه صایمق = مهمسه
مهمک، اهمیت ور مهمه مک.

صایمه { ص. صایمق فعلی، تعداد،
صایمه { شمار.

صاین { ص. (صایمق) دن. چ.
صاین { ساین } سچمه، کزیده.

منتخب، ممتاز. صر.
صایمق { فل. احتیاطلی طاوراقق،
صایمق { احتراز ایتک، ملاحظه
ایله حرکت ایتک، اوکئی آردینی
صایمق.

صایوان { ص. با: صیوان.

صایی { ص. ۱. عدد، رقم: بر
صایی { صایی خاطرده طومتق.
۲. ضایعه، تعداد، شمار: قو-
یونلرک صایسی؛ صایی به کلز =
یشمار، لایمده. ۳. حساب،
محاسبه: صایی یلنر؛ صایی
اوکرتمک.

صاییمچی { ص. اغنائی صایان مأ.
صاییمچی { مور، تعداد ماموری.
صاییمسز { ص. ۱. صایلماش،
صاییمسز { عدد و مقداری نا-
معلوم: چاشیری چاشیرچی به
صاییمیزی و پرورسکرز: ۲.
حسابیز، تعداده کلز، لایمده،
یشمار، پک چوق.

صاییملی { ص. ۱. صایلمش، معدود:
صاییملی { بنم کتابلرم صاییلیدر. ۲.
معین: صاییملی کون. ۳. معروف،
مشهور: صاییلیر دندر. ۴.
محدود: خیدودلرک کون
صاییلیدر.

صبا { سذ. صر. شرق شمال
صبا { جهنندن اسن خفیف و
لطیف روزکار: باد صبا.
(اسکی شمرازه سرمایه مقال
اولان کلیات معدوده دندر.)
|| صبارفتار = باد صباکی خفیف
وسریع یورویشلی.

صباح { سذ. صر. کوندوزک
صبح { ابتدایی، کونش چیقده.
قدن سکره زواله قدر اولان

وقت و علی الخصوص طلوع
شمسی متعاقب زمان، صبح،
سحر: صباح اولدی؛ صباح
نمازی؛ صباح یمکی؛ صباح در-
سی؛ صباح اقسام = هر صباح
وهر اقسام مقن، لایمقطع:
اقشامه صباحه = اقسام اولمازسه
صبح اوله حق، پک یاقیندر: بو-
لیمز اقسامه صباحه کایر. || صباح
اولق = کوندوز آتلق، شفق
آتمق. || صباح ایتک. کیه بی صبا
ایتک = صباحه قدر او بوماق،
کیه بی او بقوسز کچیر مک.
|| صباحه جقمق = صباحه
یتیمک. || صباحر خیر اولسون،
صبح شریفکز خیر اوله = اوکله
وقتده دکن تحیه تمبیریدر. || اصباح
الخیر = ایتک آلتندن یوزیشه
اوزانان بیاض لکه، آقیمه.
= ظن. ۱. صباح وقتی: صباح
ارکن. قالفار. ۲. بو کونک
صباحی، بو صباح: صباح کلدیم.
۳. یارینکی صباح: صباح کلیم؛
صبح کلک. || علی الصباح،
چین صباح = صباح پک ارکندن.
|| صباحرلی = صباحرلین، صباح
وقتی.

صباح { سذ. صر. کوزلک،
صباح { حسن و جمال و لطافت.
صباحکی { ص. بو صباح واقع
یاخود کلن: صباحکی آدم کادی:
صباحکی یکنکندر.

صباحلا تمق { فته: ۱. صباحه
صباحلا تمق { یتیمدیرمک، صبا-
حه قدر یاشاتمق. ۲. صباحه
قدر او یانلق بولندیرمق، صبا-
حی بولندیرمق.

صَبَا حَلَامَق { فل. صباحه قدر
صَبَا حَلَامَق { اوپوماق، يتون
کجه اوپوماز قلوب صباحی
بولق: اوپونده صباحلاشلر.
صَبَا حَلَا لَين { ياخود صباحلين.
صباح اړکندن، علی الصباح:
صباحلين عربي درسي وريپور:
صباحلين برآز قهوه آتی ايدرم.
صَبَا حَلَا { ص. هر صباح اولان:
صباحلي { صباحلي اقاملي = هر
صبح هر اقسام واقع اولان
ويا تکرار ايدن .

صَبَان س. با: صابان.

صَبَاوَت { س. غلط اولوب طو.
صَبَاوَت { غريسي «صوت» ويا
«صبا» در [چوچلق، صي و
صيه تک حالي وسني، طفوليت:
صباوتنده، صباوتدن بری.

صَبَايَا { س. ج. عر. فند. صيه.
ص. با: صيه.

صَب { س. عر. ج. اصباح. ۱.
ص. اصباح. صباح وقتي: نماز صبح =
صباح نمازی؛ صبح و مسا =
صباح اقسام. ۲. فجر، شفق؛
صبح صادق = صبحدن شفق
سوکه؛ صبح کاذب = شفقند
اول موقت و بالاندن شفق
سوکر کي اواسی.

صَبْحَدَم { ظن. [عر. صبح =
ص. اصباح. صباح. فا. دم. لحظه]
صباح وقتي، علی الصباح. عر.
صَب { س. عر. ۱. باشه کان
ص. آجيه قارشى تلاش و ما.
يوسيت کوسترميوب طيانعه،
تحمل، اصل تر. چيدام، فا.
شکيب: صبر ايتک = چيدامق.

۲. کلاهک و اوله جق بر شي
ايجون عجله و تلاش کوستر.
ميوب بکله: برآز صبر ايدک:
صبر ايدميورم؛ صبرم توکندی
[هر ايکي معنا ايله].

صَب { س. عر. عصاره سي طيده
صبر { مستعمل بر نبات که اک
اغلاسي سقطره جزيره سنده
چيقار؛ صاری صبر، صبر خيلي،
صبر قتي، صبر کیدی = انواي.
صَبْر سَن { ص. ۱. صبر و تحملي
اوليان، آجي به طيانه.
ميان، چيدامسر. ۲. بکيه مين،
بحول، تلاشلی.

صَبْر سَرَلَق { س. ۱. صبر ايدم.
صبر سَرَلَق { ميش، چيدامسر لاق.
۲. بکيه مه مه، عجله، استحال،
فوق العاده تلاش واضطراب
درون: صبر سَرَلَقه اوغلنک
عودتی بکيوردی.

صَبْر لِي { ص. صبري اولان، صبر
صبر لي { ايدن چوق تلاش و ما.
يوسيت ويا عجله کوسترميوب
ماتنتی طاورانان، چيداملي،
صابر، صبور، شکيا.

صَبِيغ { س. عر. و:
صبيغ

صَبِيغ { س. عر. ۱. ايچنه قاش
صبيغه { و ساثره باتيريلان بوي.
۲. خرسيتانلرک و پتيزی، تعميد.
۳. دين، مذهب: صيفه الله.
۴. ص. اسپيرتو و لغمان روحي
ايچنده حل اولغش مواد ملونه،
فر. Teinture.

صَبُوح { س. عر. صباحلين
صَبُوح { ايچيلن شراب و ساثره،
مخمورتي بوزان.

صَبُور { ص. عر. [ص. صبر] دن
صَبُور { س. چوق صبرلي، پک
چيداملي.

صَبِي { س. عر. ج. صيان.
صَبِي { «صوت» دن مش. عر.
بيده ياه مشدده ايله ايسده
لسانزده او صورتده قوللا.
نلاز. [بالغ اولماش اړک
چوجق، سن بلوغه وارماش
اوغلان: صبي حرکتده ممتاز
اوله ماز: مکتب صبيان = کوچک
چوچقلره مخصوص مکتب،
مکتب ابتدائي؛ لمبه. صيان =
چوجق اوپونجاغي.

صَبِيان { س. ج. عر. فند:
ص. با: صبي.

صَبِيح { ص. عر. ۱. صبيحه. [صبح]
ص. دن مش. [کوزل، لطيف،
شيرين.

صَبِيَّه { س. عر. ج. صبايا.
صَبِيَّه { بلوغه ايرمه مش قيز
چوجق.

صَبَا { س. ياشنى پکمش اشک
صبا { يا ورسي، جشم. [دها
کوچکته قولون ديرلر. — ديکر
بهض حيوانات يا وريلرنه ده
اطلاق اولنور: کيک صباي.]
|| صغیر صبا = جمله سي برابر.

صَبَا { س. فا. «صبا» دن غلط.
صبا { «صبا» ده يازيلير. [۱.
اوج آقاي اسکله. ۲. ضايعي
طبله سنک آياغي. ۳. صباوي و
بويایي اسکله سي.

صَبَارَنه { س. با: ساپارنه.

صَبَان { س. با: صابان.

صَبْحاق { ياخود صاچاق. س.
صَبْحاق { «صاچق» دن ۴.

طاغنیق شیء، پریشان و پراکنده
 ثی. ۲. سوس ایچون برشیک
 کنارندن صارقان ویا کنارنبه
 علاوه اولنان فضله قسم، صیوان:
 پرده صیغای. ۳. یوسکولی
 یوک او به: مقعد، جینیک
 صیغای. ۴. چاتنیک بنادن
 طیشاری به چیقان کناری و
 یونک کنارنبه علاوه اولنان
 او به لی نخته دن سوس. طامهلای:
 کنگیش، طار صیاق. || بحر آتش
 صیغاه صارمق = ایش صاربه
 وارمق. || صالقم صیاق =
 صالقم و یوسکول صورتده
 هر طرفدن صارقان سوسلر.

صیاقلی { صیوانلی، کنار.
 لرنده سوس ایچون
 یوسکولی او به لری و قیمره لری
 اولان: صیاقلی پرده، مقعد،
 فیستان. ۲. کنارلرنده چیقند.
 یسی، طامهلای، او به لی نخته دن
 سوسلری اولان: صیاقلی طام،
 یاقی. ۳. صایچی طرائیوب
 قتیل قتیل باشنک هر طرفدن
 صارقان: نیچون بویه صیاقلی
 کر یورسک؟ ۴. آوابی هر
 طرفدن صارقان شیاپشال و
 ولامیاسه (آدم) .

صیجان { - با: صیجان .

صیقامق { صیغاتیق و سائر.
 - با: صیغامق و
 سائر .

صَح { - اصل «صحه» دن
 { عر. فعل ماضی مفرد مذ.
 کر غایبدر } طوغری و هو سوزدر
 معناسیله بعض اوراق رسمیه به
 و برات و محبت کبی محرراته

چکیلن تصدیق اشارتیدر، که
 بهضا مهر و امضا برینی طوتار،
 و دانا گرفت یازلیله: صَح چکک.
صَحَابَت { س. عر. صاحب جیمعه،
 جماعه، مدافعه، یمعه.
 بوب التزام و وقایه ایته: و قتیله
 ایسکئی کورمش اولدنیچون
 هر وقت کندینی صحابت ایدبور؛
 صحابت ایتبورم طوغریسی سو.
 یلیورم. { بو معنا لسانزه
 مخصوص اولوب، معنای صحیح
 عربیسی ایسه آرقداشلق و صحبتدن
 عبارتدر، که بزجه او صورتله
 اصلا قولالنیور. }

صَحابه { س. عر. فد: صا.
 حب، صحابی. «اصحاب»
 ایله مترادفدر. با: صاحب،
 اصحاب، صحابی .

صَحابی { س. عر. ج: اصحاب،
 صحابه، صحب. فخر کا.
 ثبات (سلم) افندمک رؤیت
 دیدار لریله مشرف و صحبت
 نبویه لری سعادته نائل اولان
 ذات: فلان ذات صحابیدر.
 { لسانزده نادر الاستعمال
 اولوب، جمع صیغه سیله «صحبا»
 به دندر: تعبیری دها مأنوسدر. }

صَحَابِیَّه { س. عر. ج: صحابیات.
 رؤیت دیدار جناب نبوی
 شرفه و صحبت رسالت پناهیلری
 سعادته نائل اولان خاتون:
 بر صحابه، صحابیاتدن برخاتون.

صَحاره { س. { اصلی آکلاشیله .
 مدی. - مکرکه «صحار»
 ری صندیفی «تعبیرندن مختصر
 اوله. { مشین ویا دری قابلی
 یولجی صندیفی، حیوانه یولکنمه
 مخصوص و ایجنه صوکنم صندیفی.

صَحاری { س. عر. ج. عر. فد:
 صحراء. با: صحراء .

صَحَاف { س. عر. { «صحف» دن
 سیم. { کتاب آلوب صا.
 تان آدم، کتابچی: صحاف دکانی،
 صحافلر چارشیمی. { کت. ابجی
 دکانلرنه «کتخانه» نامی یور.
 مک لسانی آلت اوست ایدر
 غلطات جاهلانه دندر. }

صَحَائِف { س. عر. ج. عر. فد:
 صحیفه. با: صحیفه .

صَحِب { س. عر. ج. عر. فد:
 صاحب، صحابی. صحابه
 و اصحاب ایله مترادفدر. با:
 صاحب، صحابی، اصحاب، صحابه.

صَحْبَت { س. عر. ۱. آرقداشلق،
 همدملک، اختلاط. { عر.
 بیده اصل اولان بو معنا ایله
 لسانزده نادر قولالنیور. }

۲. خاتم الایتیا (سلم) افندمک
 مبارک دیدار نبویه لریله مشرف
 اولقی اوقوال قدسیه لرینی استماع
 ایدمک برلکده بولقی سعادتی:
 عبدالله بن عمر (رضه ما) صحبت
 نبویه نائل اولمشدر: و بس
 القرانی زمان سعادته یاشامش
 ایسه ده صحبت نائل اوله ماشدر.

۳. قونیشمه، کوریشوب لقردی
 ایته، مصاحبت، برلکده او.
 نوروب سولیشمه، محبت: اقشا.
 ملری طویلا نوب صحبت ایدردک:
 صحبت آره سنده سوزی یکدی:
 صحبتی طالتی بر آدمدر. || حلوا
 صحبتی = حلوا پیدشروب یمک
 ایچون اقشامدن صکره واقع
 اولان اجتماع .

صَحَّت { س. عر. { تعبیرات
 عربیه ده «صح» صور.

تند قوللائيلير. ۱. کرچکلک،
حقیقته موافق واساسلی اوله :
بوسوزک صحنی وارمیدر؟ صحنی
تأمین ایتمکسزین ایشیتدیکم
کبی سولیرم. ۲. صاعلاملق،
درستلک، سقط ونقصان ققدانی.
۳. سهو و خطادن عاری
اوله، طوغریلق : بوکتابک
یازیبی پک ابی دکلسمده صحنه
دیجک یوقدر. ۴. بدنک علل
وامراضدن سالم وصاعلام
اولسی، صاعلق، عافیت : صحت
بدن، صحت وجود؛ اولیه نعمت
جهانده بر نفس صحت کبی؛ صحت
نامه؛ صحت اوزره = صاغ صاعلام
اوله رق؛ صحتلر، صحت (و) عاقبتلر
اوله = حمامدن چیقان، تراش
اولان و سائر بویکی برایشده
بولنان آدملره توجیه اولنور
دعا تعبیریدر. || حفظ الصحه =
ییوب انجمده و یا توب قالمده
وهر فعل وحرکتده صحت بدن
شرائط ولوازمته رعایت ایدوب
امراض و علاک اوکئی آلتی
قواعدینی جامع علم که فن طبک
اک مهم واک نافع شعبه سیدر :
حفظ الصحه درسی، معنی .

صحراء { سذ. عر. ج. صحاری،
صحاری. ۱. اووه، قیر،
دشت : تفرج ایچون صحرايه
چیقمشلدی : صحاری واسعه.
۲. صوسز و نباتسز ککیش
اووه، چول، بیابان، بیابان :
آفریقاه صحارای، سیرینه نك
صحاری واسعه سی. ۳. صحرا
طوبی = طایغ طوبی کی استر
آرقه سنه یوکلنه جک صوزنده

خفیف اولیبوب دوز یرلرده
متعدد حیوانلره چکدیوله رک
نحرک اولنه بیله جک آغرلنده
بولنان محاصره طوبی. || ج.
صحراء کبیر. آفریقاده مصر
ومغرب ایله ممالک سودان آره.
سند وادی نیلدن بحر محیط
اطلاسی سواحله دک ممتد اولان
یرلرکه صوسز و نباتسز اوله رق
هان خالی ایسه ده ظن اولندیبی
کبی اووه و چول صورتده
اولیبوب طاشلق و قوری طاغلری
ووادیرلی حاویدر .

صحرائین { ص. فا. ص.
صحرا = قیر، چول.
فا. نشستن = اوتورمق | قیرده
ویا چولده اوتوران، اقامت ایدن :
صحرائین اولان بدویلر .
صحرائی { ص. عر. ن. صحرائیه.
قیر ویا چوله منسوب
ومتعلق .

صحف { سذ. ج. عر. فد. صحیفه.
[مفردی معناسیله یعنی
صحیفه لمقامنده دیگر جمی
« صحائف » قوللائیلوب، بوايه
بزجه بالکسز معنای آتی ایله
مستعملدر :] کتب اربعه سماویه
دن باشقه بعض انبیاء عظامه
نازل اولان صحیفه لر ویا
لوحه لرکه هر بری برکلاهی یعنی
بر امر الهی بی حاوی ایدی :
صحف ابراهیم (عم) .

صحف { سذ. عر. ج. صحفون.
صحف { ۱. خانه اولیسی، عرب
اصولی اوزره خانه نك اورتی.
سنده که آچیقلق. ۲. اوبوق
وبوش یر : صحن اذن = قولاق
اوبوقی. ۳. اورتی، میدان،

آره لقی : صحن باغ، صحن کاستان.
۴. بیوک کاسه. [بو معنا ایله
بزجه پک مستعمل دکلسمده
قصدینه یلک قابیه ویردیگمز
اسم بوندن مأخوذدر. ۵. تیا.
تروده اویونچیلرک اجرای هنر
ایشدکلری محل مخصوص که.
یرده لرله مزین و سیرچیلرک
انظارینه معروضدر. [با: صحنه.]
|| صحن ثمان = سکر مدرسه
میدانی معناسیله فاتح دارالعلومی که
مدرسلیکی طریق علیده بر پایه
مخصوص عد اولنور : صحن ثمان
باهیسی .

صحن { س. ۱. یلک وضعنه
و یملکه سفره یه قوغنه
مخصوص باقیر قاب. ۲. بر صحن
طولوسی یلک : بر صحن یخنینی
کندی باشنه بدی. ۳. یلک
نوعی، درلوسی، طماعی ترکیب
ایدن یملک بهری : اقسام
یمکنده اوج درت صحن ویریلر.
صحنیق { س. ۱. زردبان باشنده
و یا آلتنده اساساً
صحنلرک وضعنه مخصوص اوستی
مرمر دوشلی سد. ۲. الیوم
زردبانک دوندیکی یرده ویا آتلا.
غیدن بر ایکی باصامق چقلد.
قدن صکره بولنان ککیش
ومربع الشکل باصامق. = ص.
برقاج صحندن مرکب : بش صحنیق
برطبله، سفره .

صحنه { س. بواسم معنای اولان
مناسبتیله برابر لفظاً ده
ظاهر اولان مشابهته بناء یو.
Scène لغتی یرینه تیارونک
اوبون اویانیلان عملی معناسیله

لسانزده برنجی دفته اوله رق
 بوندن تقریباً اونوز سنه . مقدم
 طرف عاجزانه مدن قولانلش
 و خاطر مدده قالدیفنه کوره مضرده
 مطبوع عربی بر تبار و کتابنده
 کورلشیدی . لکن عربیده
 صادق قهصیه بویه بر لغت
 بولغدیچی کبی ، صادق ضمیمه
 اولان « صحنه » نکهده معنا منا .
 سبق یوقدر . بناء علیه یا هاسر
 « صحن » قولانلق و یاخود
 فارسی قاعده سنج « ه » تخصیص
 ایچون قبول اوله رق لغت ترکیه
 عد ابدلک اقتضا ادر .

ص ح و } سذ . عر . آیتلقی ، سر .
 ص ح و } خوشلک غیری . د .

ص ح و } ص . عر . ۱ . صحنه
 ص ح و } و حفظ الصحنه فتنه منسوب
 و متعلق : بر تدبیر صحنی : تقدات
 صحنه . ۲ . طباط و اطبایه عائد :
 امور صحنه ، صحنه دائره سی = باب
 سر عسکریده اطباء عسکریه
 و عسکری خسته خانه لره بوکا
 متفرع ایشلره باقان دائره
 مخصوصه : صحنه نظارتی ، مجلسی
 قرانتینلر و قرانتینه اطباسی
 ایشلرینه باقان دائره مخصوصه .
 || امور صحنیه انسانیه قومیسونی
 طابته متعلق رسمی معاینه لره
 مأمور عسکری قومیسون ؛
 امور صحنیه حیوانیه قومیسونی
 بيطار لره متعلق رسمی معاینه لره
 مأمور عسکری قومیسون
 که ایکینده دائره عسکریه نکه
 صحنه شهباننددر .

ص ح و } ص . عر . ۱ . صحنه
 ص ح و } « صحنه » دن صحنه .
 ۱ . کرچک ، طوغری ، بالان

اولیان ، اساسی : ایشیتدیکمز
 سوز . خبر صحیح میدر ؟ صحیح
 دکل مصاددر . ۲ . کرچکدن ،
 بحق ، اصل ، حقیق : بدر صحیحی
 اودر : صحیح شعر آرانلیسه
 مجرد موزون و مقفی اولان سوز
 دکلدر . ۳ . عک و مرشدن
 سالم ، صحنه اولان ، صاغ :
 صحیح البدن = وجودی صحنه .
 (بومنا ابله بالکر بویه ترکیات
 عربیده قولانلیز .) ۴ . تام ،
 صاغلام ، قصورسز ، خالص ،
 صاغ : عیار صحیح ؛ صحیح الوزن ؛
 سکه صحیحه . ۵ . د . (صرف
 عربیده) حروف اصلیه سی میا .
 ننده حرف علت یعنی ا ، و ، ی
 بولنیان : فعل صحیح . (« سالم »
 دخی دینلیر .) || ورده صحیحه =
 مقدما بویه بدل معاملات و سندا .
 تده قولانلیان تمضالی کاغد .
 = ۶ . کرچک ، کرچکدن ،
 حقیقه : صحیح اوله در .

ص ح و } ص . عر . صحیحدن ، کر .
 ص ح و } صحیحاً (چکدن ، حقیقه .

ص ح و } صحنه حشدر ملک (فته . ۱ . صحنه
 ص ح و } چو بر ملک
 کرچکدن باعقی : سز سیاحتی
 صحیحشدر ممشکر . ۲ . تحقیق
 ایتک ، صحتی تدقیق و تأمین
 ایتک : بو خبری صحیحشدر می .
 ص ح و } صحنه حشدر ملک (فل . ۱ . کرچک
 ص ح و } چیمق ، صحیحدن
 اجرا اولغق ، فل و اجرایه
 کلک : فلانک کاهکی صحیحشدر می ؟
 ۲ . تصدیق اولغق : صحتی تبیین
 ایتک : دونکی خبر صحیحشدر .

ص ح و } سذ . عر . ۱ . صحائف
 ص ح و } کتاب و یا هر درلو

یازلش کاغذک بر بوزی ، باراغک
 یارب : یوز صحیفه ملی کتاب ؛
 کتابک اونوز بشنجی صحیفه سی ؛
 صحائف توارنخده محرردر .
 (صحیفه صورتنده بر جمی ده
 وار ایسه ده معناسی باشقدر .
 با : صحیفه)

ص ح و } سذ . عر . ط . اطباءک
 ص ح و } حفظ الصحنه فتنه چوق
 اهمیت و برن بر صنف مخصوصی ،
 فر . Hygiénistes .

ص ح و } سذ . عر . ۱ . قرانتنه
 ص ح و } ایشلره و قرانتنه طیبیلر .
 نیک عزل و نصیله و الحاصل
 آراض و علل ساره و مستو .
 لیه نکه سرائندن ممالکی محافظه
 ایتک تدابیر و تشبثاتیه اوغراشان
 دائره : صحنه نظارتی ، مجلسی ،
 مأموری ، تذکره سی . ۲ . باب
 سر عسکریده اطبای عسکریه نکه
 نصب و سوزقلرینه و ترفیع و
 سائر ایشلرینه و عسکری خسته .
 خانه لره بالعموم عساکر شاه
 نه نکه طبابت و صحنه متعلق
 ایشلرینه باقان دائره که متعدد
 شمه لره منقسمدر : صحنه دائره سی ؛
 صحنه رئیس .

ص ح و } سذ . عر . ۱ . صحنه
 ص ح و } صحنه

ص ح و } سذ . عر . ۱ . صحنه
 ص ح و } صحنه
 ۲ . طاش و طوبراق انوا .
 عبله معادن مختلفه نکه حال طبعیده
 بولنان پارچه لری ، فر . Roche .
 || صخره الله = بیت مقدسه
 انبیا و صلحاء نبی اسرائیلک عبا .
 دتکاهی بولنش اولان مشهور
 قبا .

ص ح و } سذ . عر . ۱ . صحنه
 ص ح و } صحنه : صخره ، صخره .

صَد (ع. ق. یوز، مائه: صدبار =
صد (یوز کره: صد باره = یوز
بارجه، پارچه پارچه؛ صدچندان =
یوز اوقدر؛ صد هزار = یوز
بیك.

صَداء { سذ. عر. ۱. سس،
صداء (آواز: سس صدا یوق؛
یئند صدا الله چاغرق، اوقو.
مق، سويلك. ۲. طاغه ویا
هیکر بر شیشه چارپوب کری
دوتن سس، عکس صدا، یاقی:
باقی قالان بوقیده بر خوش
صدا ایش. (باقی). || حرف
صدا، حروف صدا. دها طو.
غریبی: حرف صوتی، حروف
صوتیه. با: صوتی. || مقیاس
الصدا، مصور الصدا، با: صوت،
|| صدا اشارتی = سیلی هواده
چاک و دودوک و ساثر سیلی
آلات مخصوصه الله ویرین
اشارت.

صَدَارَت { سذ. عر. (صدر =
صدارت (دن) ۱. صدزده
یعنی باشده بولغه، اوکه یکجه
ریاست. ۲. صدارت عظمی،
صدر اعظم مقام سامیمی،
صدر اعظمی، دولت علیه
عثمانیه ده ریاست وکلا، وکالت
مطلقه: صدارت یکمک =
صدر اعظم اوقی؛ صدارت
مستشاری؛ صدارت مکتوبچیسی.
۳. روم ایلی و آناطولی ق.ا
ضمیمکرلکی که دائرة جلیله
مشيخت اسلامیه ده ایکی بیوک
مقام وطریق علیده اک عالی
پایدر. با: صدر.

صَدَارَتِیَنَه { ص. ق. (عر. صدارت =
صدارتیناه (ریاست. ق. پناه =

مطأ) مقام صدارت عظماده
بولتان، مقام مشارالیه ایشلرک
استاد کاهی، وزیر اعظم.

صَدَارَتِنَه { ص. ق. صدر
اعظمه و مقام
معلای صدارته منسوب و متعلق:
امنامه صدارتیناهی؛ حضور
حاله صدارتیناهلرینه.

صَداسَن { ص. سسز، سسی
صداسن (چیمراز، ساکت:
سسز صداسن = ساکن وسا.
کت. = ح. سسزجه، سس
چیتار مقسزین، کال سکوت و
سکونه: سسز صداسن وظیفه.
تنی اجرا ایدیور.

صَداع { سذ. عر. ۱. باش
صداع (آغریسی. ۲. مج. معجز.
لك، تعجیز: صداعی موجب
اولق = تعجیز ایلک، باش آغریسی
ویرمک. ۳. ط. باشه عارض اولان
وجع. فر. Céphalalgie؛ صداع
معند = Géphalée؛ صداع قریسی =
Céphalagie.

صَدَاق { سذ. عر. (صداک تم
صداق (وکری جائزدر. ۱.
زوجه مهری، کاین، نکاح بدلی.
صَدَاقَت { سذ. عر. (صدق =
صداعت (دن. ترکیبات عربیه ده:
صداقه ۱. دوستلق، محبت،
دوستلقده ثبات، وفادارلق.
۲. افسدی وولی نعمته شکور
و متتدار اولوب حق نعمتی
اونو تمامه: خد تعجیه اک زیاده
آرانیه حق شی صداعتدر؛
دولته، پادشاهنه ابراز صداقت
ایلک. (لسانعه. خاص اولان
بو ایکجی معنا برنجیسنندن
مستعاردر.)

صَدَاقِی { ص. صدایق اولان،
صدایق (اجابینه ویا افسدی
وولی نعمته وفاداره حقیقتی،
صادق، طوغیری.

صَدَالِی { ص. سسی اولان، سیلی،
صدالی (سس چیتارالی.
صَدَانِویس { ص. ق. فوتوغرافه
صدانویس (ویرمک ایستکلری
اسمدر. «بانکنویس» دها
مناسبدر.

صَد بَرک { ص. ق. (صدیه = یوز.
صد برك (برک = یاراقی) یوز
یاراقی، قاتمرلی: کل صد برك =
بر نوع کل.

صَد پاره { ص. ق. (صدیه = یوز.
صد پاره (پاره = پارچه = یوز
پارچه، پارچه پارچه، ریزه ریزه؛
دل صد پاره = قلب مجروح.

صَد { سذ. عر. ۱. یاقینلق،
صد (قرب، جوار. (عربیده
اصل مناسی اولان بو معنا
الله لسانعه ده قولالانماز. ۲.
قصه، نیت، تثبیت: اوزون بر
سیاحت ایلک صدنده بولنیوز؛
بن درسه باشلامق صدنده
ایکین سزکله دیکر. ۳. کلامدن
مقصود اولان ماده، مقصد،
مینی علیه، مجهول عنه، ماخون
فی: صدودن آریلم؛ صدک
خارجنه چیقماق؛ خارج از صد
سوز سولطه ملی؛ صدده، صد
مزه رجوع ایدلم.

صَدَر { سذ. عر. ج: صدور.
صدر (۱. کوکس، سینه، بر:
صدرینی بر قاج نشانه تزیینه
اخشیدی؛ علت صدر = کوکس
خسته لنی. ۲. یوزک، قلب،
خاطر: علم سطوره دکل صدور.
دهدر؛ صدره شایر ویرمک بر

اوله دىك اولان «صدق» ماده
سندن ماضى مفرد مذ كرا غائبه .
«ما صدق» تعبير عربى سنده
مستعملدر كه بر مثل وسائرتهك
تطبيق اولندي ديكدر : فلان
مثله ماصدق اوله رقى = بو مثل
مصادقه .

صدقہ { صد. ع. ج. : صدقات .
رضاء لله فقرايه وريان
شيء : صدقه و برىك ; فقرا
ايچون صدقه طولياق ; صدقيه
محتاج اولق ; صدقه ايله كنمك .
[زمان سعادته فقراء مسلمين
ايچون طوليان زكاته دىخي بو
نام و برىلدى .] صدقه فطره =
فطره

صدمة { صد. ع. ج. : صدمات .
صدمة ۲۰ چارپمه . اورمه چاتمه :
كى صدمه اوغراى ، ريختيمه
بر شدتلى صدمه ايله چاربدى .
۲. آگزين باشه كن آفت ،
انسانك حال مادي يا معنوسى
صارسان وقوعات ، ايتيمى بولنه
قومش ايكن بر صدمه او .
غرامد ؛ طالعك صدمات متوا .
ليه سنه دوجار اولدى . ۳. گيم .
پاتلامه . || ط. صدمة منكمسه ،
صدمه مقابله = بر تائيرى متعاقب
اونك ضدته ظهور ايدن تائير
شديد ، فر . Contre-coup

صدور { صد. ج. ع. : قد :
صدر . با : صدر . —
صدر عظام = صدر اعظم ؛
صدوردن = قضاء عسكردن .

صدور { صد. ع. : صادر اوله ،
ظهور ، حدوث ، حاصل
اوله ، وقوعه كله ، چيتمه :
سزدن بويله ايش صدرر ايدمه .

صدغى { صد. ع. : صدغى .
ت. ط. شقاق منسوب
ومتعلق .

صدف { صد. ع. ج. : اصداق . ۱.
ميدبه واستريديه قيبيلدن
قبولق دكيز بوجى اجناسى . ۲.
ايچنده اينجى بولسان بو قيبيلدن
دكيز بوجى كه قبولق دىخي بياض
وبارلاق اولوب فيل ديشى كى
صنابده قوللا تيلير . ۳. مذكور
حيوانك قبولق : صدف قولاي
ايشلنديكيچون بك چوق شيلر
اعمال اولفق اوزره اويلير .
== صد. ذكر اولسان حيوانك
قبوغندن معمول ويا اونكله
مزين : صدف دوكه ، صدف
چكجه = صدف قاقلى .

صدفچه { صد. فا. : صدف ديتان
واينجى ورن قبولق
دكيز بوجكنك كوچكى وعاديسى .
صدفه { صد. ع. : « ۵ » سى
تقرىبه ايچوندر [۶ .
اينجى حاوى بولسان قبولق
دكيز بوجكنك برتكى و بر قبولق .
۲. ت. قولاعك خارجهده كى
اوبوغى كه حلزونى الشكل اولوب
اورتسنده ديكى واردر .

صدقى { صد. ع. : صدقيه . تا .
اصداق ديتان قبولق
دكيز بوجى قيبيلدن اولان .

صدق { صد. ع. : ۱. طوغريلق ،
كركچلك ، حقيقت : صدق
افاده ، صدق كلام . ۲. خلوص ،
مخالصت ، خالصيت : صدق نيت ؛
صدق ايله محبت ؛ صدق و خلوصه =
خالصانه .

صدق { قل. ع. : اصلى « ق » ك
ده تحيله اولوب دوغرى

خير ، بر جواب بوقدر . ۳. هر
شيشك ، اوگى ، باشى ، ايلربى ،
اك غالى و رفيع محل : صدره
چيكك ؛ صدرده قولق . (او .
طهك باش طرفنده اوتورمغه
مخصوص اولان « سدر دىخي
بوندن غلطدر . با : سدر [۴ .
باش ، رئيس ، اك غالى مقامده
بولنان : صدر اعظم ، صدر عالى =
وزرا و وكلايك باشى ؛ صدر آنا .
طولى = آنا طولى قاضىمسكرى ؛
صدر روم = روم ايلي قاضىمسكرى .
۵. [« صدر اعظم » دن مخفف]
دولت عثمانيه ده رئيس وكلا .
وكيل مطلق حضرت پادشاهى :
صدر لاحق ، صدر سابق ،
صدر اسبق .

صدر اعظم { صد. فا. (ع. : صدره
باش . اعظم = ها
بيوك [دولت عثمانيه ده رئيس
وكلا ، وزرا و وكلايك اك بيوك ،
ذات حضرت پادشاهيك و وكيل
مطلق .

صدر نشين { صد. فا. (ع. : صدره
باش طرف . فا .
نشستن = اوتورمق [باشده او .
توران ، مجلسك اك بالاسنده
طوران ، رياست ايدن .

صدري { صد. ع. : صدريه .
كوكسه منسوب و
متعلق : امراض صدريه .

صدرين { صد. د. ع. : صدر
روم ايلي ايله صدر
آناطولى ، آناطولى ايله روم
ايلي قاضىمسكرلى : صدرين
مستشارى .

صدغ { صد. ع. : ت. شقاق .

جکئی مأمول ایتزدم؛ اراده
سیمی شرف صدور ایتدی؛
ارنامه تک صدورینه منتظم.
صدق { صد. ص. ع. ۵: صدقه.
ج: اصدقاء. (صدق)
دن صد. } طوغری و حقیق
دوست، یار وفادار.
صدق { صد. ع. ۵: صدقه.
(صدق) دن سم. }
یک طوغری، اصلاخلاف سوزیلز
و خلف وعد ایوب سوزنده
طورور: حضرت یوسف صدیق
(ع. م.): حضرت ابا بکر صدیق
(رضه): ام المؤمنین حضرت
عایشه الصدیقه (رضها).

صد { د. صاد مکسوره ایله باشلار
بعض صفتله کیروب مبالغه
وتاکید بیان ایدر: صریقلام.
صد { یاخود صیر. س. ۱. جناق
چوملکه سوریلن یارلاق
بويا، ورنیک. (ابتدای ظهورنده
سر صافلانمسی وجه تسمیسی
اولدییی مظلوندر. ۲. آینه تک
آرقه سنه سوریلان بوره.

صراج { س. بوغازده اورل
چیممسی و بدتک بعض
طرفلرند یازدر آجلسی موجب
ارنی بر خستلق، داء الحنازیر.
|| صراج اونی = آق باک، صغیر
قویروغی، بالیق اونی انواعندن
بر نبات.

صراجلی { ص. داء الحنازیر
علتنه مبتلا.

صراحت { س. ع. آییقلق،
شبه و تردد محمل
براقیه جق صورنده آییق افاده،
ایما و اشارتله اولیه زرق طوغر-
یدن طوغریه و آییقندن بیان

ایته، ایضاح: بوفقره ده صراحت
یوقدر؛ صراحت و یرمک اقتضا
ایدر.

صراحتی { ص. آییقندن بیان
اولان، اولان، رمز و ایما ایله
آکلادلیوب ایضاحاتی حاوی
اولان، تصریحاتی: صراحتی
مکتوب: صراحتی کلام.

صراحة { ح. ع. ع. آییقندن،
ظاهراً، رمز و ایما
ایله وضناً اولیه زرق طوغریدن
طوغریه، اسم و رسمیه، آییقندن
آییقه، ایضاحاً، تصریحاً: کیفیتی
صراحة یازملی؛ صراحة بیان
اولغور.

صراحی { س. ع. اوزون
بوینلی صو و شراب
شیشه سی = بر صراحی صو؛
صراحی طولدیرمق. (عریده
صراح و صراحیه دخی دینلوب
« صراحة » دن مشتق اولغله،
ایچنده کینی آییقندن کوسترمسی
و یا آییق و براق شرابه مخصوص
اولسی وجه تسمیسی اولق
مختلدر. }

صراط { س. ع. ۱. یول،
طریق، راه: صراط
مستقیم = طوغری یول، طریق
هدایت، دین حق. ۲. جهنمک
اوزرنده قورلمش یک طار و
یکلمه سی مشکل برکوبری که
اوزرنندن یکجیله رک جنته کیدیله.
جکدر: صراط کوبریسی. || مج.
یک صرب و مخاطرمی یول.

صراف { س. ع. ج. قا. صرا.
فان. (« صرف » دن
سم. — اصل عربی صیری
وج: صیارفده در.) آتجه بوزمق

و تبدیل ایتک ایله و آتجه به
متعلق هر بوع ماملاتله اشتغال
ایدن آدم، معامله جی، بانکر:
معتبران صرافندن؛ صرافلر چار-
شیبی، کتخداسی. || کوشه
صراف = سوقاق و یا دکان کوشه.
لرنده اوکنه بر اوراق چکجه
قویه رق یاره بوزمقله و اوراق
تفک ماملاتله مشغول اولان
کوچک صراف. || مج. صراف
سخن = کوزل و سخییده سوز
سویلتک و سویلتش سوزلری
تقدیره مقتدر آدم؛ آدم صراف =
آدمک ایسی کویستی فرق و
تمیزه مقتدر اولان.

صرافلق { س. ۱. صراف صنعت
(تجارتی، آتجه بوز-
مق و آتجه به متعلق ماملات:
صرافلق ایدیور. ۲. آتجه بوز-
مقدن و یا دیکشدریمکدن اولان
استفاده و آلان فرق: بن صراف
فاق ایده جک دکلم.

صرافیه { س. ع. آتجه بوزمق
(و یا تبدیل ایتک ایچون
صرافلک آلدییی فرق، باش:
لیرایی بوزمق ایچون قرق یاره
صرافیه آلیرل.

صرب { ص. با: صارب.

صرب { س. ص. [Serbe] جنوی
اسلاو اقوامندن بر قوم
که صاوه نهریک طرفینده و
آدریاتیق سواحلندن طوفه تک
اوته سنه دک منتشر درل: صرب
قومی، صرب لسانی، صربلرک
اخلاق و عاداتی.

صربجه { ص. ص. صرب قومی لسا-
نده و یا بوقومک طرز

وطورنده اولان : صربچه لسان،
کتاب، خوره، شرق. = ص.
صرب لساننده ویا طرز و طو
رنده : صربچه سولک، خوره
تپک. = ص. صرب لسانی :
صربچه تک بوشنا بجه دن فرق
یوق کیدر.

صربستان { س. ص. ج. با : ص.
صربلی { س. ص. صرب قومی
اهالیسندن اولان آدم : ص.
بیلرک سولیکلری لسان.

صربییه { س. م. [Serbie]
صربلرک ساکن اولد.
قلری مملکت، طونه ایله ضاوه
مجراری آره سنده مستقل بر
قراللی تشکیل ایدن معروف
مملکت.

صرت { س. ۱. آرقه تک یوقاری
جعی، ظهر، آکین :
صرتنه آلتی : صرتی دیواره
ویرمک. ۲. حیوانک قلیحلامه
اولان آرقه سنک اک یوقاریسی :
آتک صرتی اکردن یاره اولمش.
۳. حیوانک اوراسی پوستندن
چیقان کورک : سمور، قره
قولاق، قورت صرتی. ۴. اوزا.
نان طاغک بونه سورن قلیحلامه
یری، یاماج اوستی : خط حدود
او طاغلرک صرتی تعقیب ایدر.
۵. سم. ایچ طاییه شیوی.
|| صرتدن آلتی = درعمده ایته.
مک، استکاف ایتمک، باشدن
صناومق. || صرتنه آلتی = یو.
کلنک؛ تمه ایتمک. || بالیق صرتی =
اورتمی قیاریق وقیه لی : باغچه
یوللری بالیق صرتی یایملی. || بر.

ینک صرتندن چیقارمق = اونلی
اضرار ایدمک قزاقی. || صرت
صرتنه ویرمک = مظاهر، تماون
ایتمک. || صرتی طایمق = گور.
گنمک، استمداد ایتمک. || صاللا
صرت ایتمک = صرتنه آلتی : یو.
کلنک : کوپک قوروغنی صاللا
صرت ایدوب کیتدی. || صرتی
قوی = ایی کیش، اوشومیه.
جک صورتده چوق کیش.

صرتار { س. اوموزلری قالین
دریلی بر جنس کلر.
|| صرتار بالی = گول ایزماریدی.
صرتارمق { فل. ۱. صرتی طای.
مغه قوتنه کو گنمک،
آرقه پیدا ایتمک، جسارت کو.
سترمک : صرتاروب طور ییور.
۲. قبارمق، (بولوت) افنده بر
صرت تشکیل ایدمک صورتده
صرت لایمق : بولوتلر صرتاردی.
صرتلایمق { فل. آرقه سنه آلتی،
صرتنه ویرمک.
= فل. صرتی طایمق، آرقه
ویرمک، طایمق.

صرتلان { س. بلای قوردک بیوک
نوعی که اولولری مزار.
دن چیقاریر ولشه کیدر بر
یرنجی حیواندن، عر. ضبع،
فا. کفتار. (یله مزینه تر. آندوق
دیرل.)

صرتله { س. ۱. چاقیل طاشیله
صرتله { قومک ایدلمسندن
حاصل اولوب قیزغین خورینه
بر دمیر بوری ایله اوقلنهرک
مختلف قابل وسائر شیلر یایلان
جمن شفاف، جام، زجاج. (اسا.
سا اسم عمومی ایسه : دوکه
وکمه اولانلری بلور اسم

مستعارله تقریق اولندیقندن
یا کز اولنکله حاصل اولان
عادی جنسه مخصوص قالمشدر :
صرتدن اوده اوتوران قومشو.
سنه طاش آتاملی. ۲. کلنلره
طاقیلان جامدن تل، رنگلی
جامدن بونجوق انواعی. ۳.
الماس طاشلاخی، خام الماس. ۴.
جامدن تل کبی پارلاق قیل :
صرتلی کورک = پارلاق وقیا
توکی : ۵. موزایق دینلن
اصوله یایلان منقش بلور.

صرتلی { س. عر. پک شیدتلی
وصوتوق روزگار.
(صفت کبیده قوللایلی :)
ریح صرتلی.

صرتعه { س. عر. (یره اورمق
دیمک اولان «صرع» دن)
انسانک حسیاتی غائب ایدمک
دوشمنی واختلاج واضطرانی
موجب اولان معروف سیکیور
خسته لئی، تر. طوتار، طوتا.
راق : صرتعه طوتق، صرتعی
اولقی.

صرتعه { س. عر. (صنادک ذم
وکسری جاړا کوریشمه،
پهلوانق، خصمی آلتی مهارتی.
(مانوس دکل ایسده «اسپور»
لغت اجنیه سنه ترجیاً قوللا.
نیله ییلیر.)

صرتلی { س. طوتار علتنه
صرتلی { مبتلا، صرتعی او.
لان : صرتلی اولانلری عکره
آمالار.

صرتلی { س. عر. (صرتعه، ط.
طوتار علقه منسوب و
مذلق.

صَرف { سذ. عر. ۱. خرج، مصرف اتمه، آنچه بی

مبایعانه و روبرو بوزمه: چوق باره صرف ابتدیکر؛ ایده نه قدر صرف اید وورسکر؛ آنچه نك کیمی صرفندن خوشلانیر کیمی حفظندن. ۲. قوللانمه، ایشده یولندیرمه، استعمال، اشغال اتمه: بوایشه صرف ذهن ایشدم؛ صرف مساعی اتمک. ۳. چوریمه، دوندیرمه، چکوب اوزاقلاشدیرمه: برایشدن صرف نظر اتمک = کوزلربی چوریمک، وازچمک. ۴. بر لسانی ترکیب ایدن کله لک تبدلاندن و بربرندن چیقلاندن یعنی تصریف و اشتقاقدن بحث ایدن علم که کله نك ترکیب کلامده طوطدینی موقعدن صرف نظرله (یعنی یووظیفه بی نحوه برافه رق) مجرد نفس کله نك تبدلات و تغییراتی یسلدیرد: علم صرف. بوعلدن باحث کتاب: صرف عربی، صرف ترکی؛ فلان کوزل بر صرف یازمشدر. ۶. کله نك علم صرف قواعدنجیه و اعراجمیه تبدلی. (تصریف و انصراف دهامستعملدر.)

صرف { ص. عر. ۱. خالص، صافی، صرف ساده، محض: بوسرف سوتدر؛ صرف بالاندرد. ۲. بسبتون، کاملاً (اکثریا ترکیه کیمی قولانیلوب فارسی قاعده سنجیه مثلاً کذب صرف نادراآدینلیر و برنجیمی قدرقوت معنایی احتوائتمز) = ج. آنجیق، مجرد: صرف کنیدی اختراعیدر.

صَرف { ص. عر. ۱. صرفیه، علم صرفه منسوب و متعلق: قواعد صرفیه.

صَرفیات { سذ. ج. عر. ۱. خرج اولسان آنچه وسائر، مصارف: بوا ی چوق صرفیات اولدی. ۲. بر حساب و دفترک مصارفه متعلق قسمی: صرفیاتی مفرداتیله کوسترمه. مشسکر. ۳. وجودجه افرازاتله واقع اولان زیان، ضایعات: قان آلدیرمق صرفیاندرد؛ بوقدر جراحات آتمه سی بر صرفیاندرد.

صَرفیون { سذ. ج. عر. صرف صرفیون (علمیه اوغراشان و بو علمده کتاب یازان علما: مشاهیر صرفیوندندرد.

صرمه { س. با. صیرمه. ۱. یاخود صیره. س. (بو. صره (صیره) ۱. دیزی، صف: بر صره انجی: آغاجلری صره صره دیکمشلر. ۲. ترتیب، نظام: صرهیه قومق، صرهیه کیریمک، صره ایل. ۳. صنف، مرتبه، رتبه، منزله، بن او صره ده دگلم؛ بنی اونلرک صره. سنه قومایک. ۴. خط، سطر: بر قاج صره یازی یازدی. ۵. درسخانه و اوکا مائل یرلرده او تورمق اوزره تختهدن بوشیه قنابه، اوزون رحله، مصطبه: مکتب، تیاترو صره لری. ۶. نوبت، معین و مخصوص وقت و یا درجه: بزم صره منکلیه. جکمیدرد؛ شمیدی سزک صره. کردرد. ۷. فرصت، تصادف، مناسب وقت و حال: صره دو.

شورمک؛ صره کوزتمک؛ صره سی کلدی ده. ۸. سیاق و سباق، کلش: سوزک صره سی. ۹. عدم انتخاب، راست کله آلمه، ممتاز اولسان: صره قاروژی؛ صره نقری؛ صره کوموردی. ۱۰. اطراد، بوشیه اوزانمه: صره سرویلر، صره دیواری. = ص. بر صره تشکیل ایدن، بر صره دیزلش: صره یالیر، دکانلر، صره آغاجلر. = ح. ظرفیت بیان ایدر اسمله التحاق ایدرک بر نظام و ترتیبه دوام و استمرار بیان ایدر: آردی صره، آرقه سی صره = متعاقباً، کیریدن متصلاً؛ اوکی صره = اوکندن، اوکنجه، اوگندن متصلاً؛ یانی صره = برابرده، یان یانه. || آره صره، آره ده صره ده = آرائق آرائق، بعضاً، هر وقت و منتظماً دکل. || صره ایل = منتظماً بربری آرقه سندن، منتظم بر ترتیبده یاخود بر برر. || صره سنده = نظامنده، مناسبی اوله رق. || صره سیله = یولیه، صورت مناسبه ده. || صره صره = صف صف، بربری آرقه سنده صفلر تشکیل ایدر. جک صورتده: عسکر صره صره دیزلشیدی. || ایثی صره سنه کیر. مک = ایش یولنه کیرمک؛ نتیجه پذیر اولوق اوزره بولمق؛ دو. زلک. || صره ده = پرشیته نائل اولوق طر قشده. || صره ده = ائشاده، ایکن: کلدیکم صره ده تصادف ایتدم.

بو لغت چغتاییه ده دخی میرا املا سیله مستعمل اولدیغندن، بزجه

روجهن مانغوډ اولدينې کې، اسكې
لسان پورانيده موجود بولنق حسيبله،
روجه په دني تركيدن پكش اولسي
غلوط اولدينې حالده. بری السنة
تودايه من وديكری زمره آريانيه دن
اولان پو ايكي لسانده. عينا تصادق
طراييدنم. پو ايكي لسانده پو قبيدن
تصادق چوق اولوب، پو حال لاند
نيوكه نظر دفتي جلب اچكه شايندر.

۱. آتجه كيسه سي،
۲. حرمين
عزيمينه جانب سلطنت سني دن
هر سنه اهدا بيوريلان آتجه و
ساره. صره ماپون؛ صره آلاي؛
صره امين؛ صره ماپوك جانب
حمازه سوتقه ما. ور اولان
ذات كه هر سنه ديكری نصب
اولور.

۱. غير منتظم،
۲. يولز، مناسبتر، ناجمل.
۳. صره به قودير.
۴. متق، بر ديزي به
دیز دير مك؛ پو صاقيلري
باغوانه صره لاملی.

۱. صره به قو.
۲. متق، ديز مك؛
صاقيلري يوك او زرنده
صره لايه بچم. ۲. پوري آرقه.
سند سولك، آره سني كك سزين
ايراد ايتك؛ بر طاقم شتوم
غليظه صره لامنه باشلادی.
= فل. (چوق) باصديق
و ديوارله طونه رق يوريمكه
باشلامق؛ ده پوري عيورا
صره لا پور.

۱. فل. صره به قونق،
۲. ديز مك، بر ديزي
تشكيل ايده جك صورتده ترتيب
اولنق؛ پو آغاجلر اي صره لامل.
مشدر.

۱. صره فل؛ سنه قونق؛ صره
اول، آغاجلر. ۲. مرتب، منتظم.
صره فل ايشلر قولای كوريلر.
۳. مناسب محلده، يولنده.

۱. صره واري؛ ايدن، بر ديزي
صورتنده، صف اولش؛ صره
واري يالير، آغاجلر. = ح. بر
ديزي تشكيل ايده جك صورتده،
صره ايله؛ صره واري طور.
مشدری.

۱. صريتقان، صريم وسا.
۲. صريتق، نره. با؛ صريتق و
ساره.

۱. صريح؛ ص. مر. ن؛ صريحه.
۲. (صراحة) دن صه.
۱. آجيق، آشكار، رمز وايما
ايله تفهيم اولنميوپ آجيقدن آجينه
افاده اولنان، واضح؛ قول
صريح، افاده صريحه. ۲. شك
وشه دن سالم، ظاهر بديهي؛
حق صريح. ۳. قاريشيق و
مفتوش اوليان، خالص، صافي،
ساده.

۱. صرير؛ سذ. مر. غيچردی، نلم
۲. وقپوكي شيلرك بسي. ۳.
۴. صزلامق، صزی. با؛
۵. صيزمق وساژه.
۶. ص. مر. ن؛ صعبه.
۷. (صعوبة) دن صه. [

۱. چتين، زور، مشكل،
دشوار؛ صعب ايش. ۲. قو.
تلي، زورلی؛ دشمن صعب.

۱. سذ. مر. ج؛ صمو.
۲. بات. كوچك، زجت،
مشكلات؛ چوق صموبت چكدك؛
پويازيني يازمقده هيج بر صموبت
پوقدر.

۱. ص. كوج، زحتلي،
صعوبتلي؛ مشكل؛ چوق صمو.
بتي ايشدر.

۱. سذ. مر. پوقاري چيغمه،
۲. صموډ؛ يوككه چيغمه، يوكله؛
دومان بولونلره طوغري صموډ
ايد يوردی.

۱. صخذ. م. ياخود صعيد
۲. صعيد؛ مصر = خطه مصريه مك
قسم جنوبي، مصر عليا.
۳. صذ. ج. مر. قد؛ صغیر.
۴. صغار؛ با؛ صغیر.

۱. سذ. ج. مر. قد؛ صغیره.
۲. صغار؛ با؛ صغیره.
۳. سذ. مر. كوچكك، خر.
۴. صغر؛ دی؛ صغر سن = ياش
كوچككي.

۱. صغرمناج. با؛ صيفير
۲. صغر؛ وساژه.
۳. صغرا؛ صه. مر. و؛

۱. سذ. مر. ذ؛ اصغر.
۲. صغری؛ با؛ اصغر. = سذ.
۳. مر. قياصك حد اصغريني
حاوی اولان قضيه، كبری
مقابلي.

۱. صغری؛ س. با؛ صاغری.

۱. سذ. م. ازمير سفاغندن
۲. صغله؛ عبارت اولان آناطول
خطه سي.

۱. سذ. مر. ن؛ صغیره. ج.
۲. صغار. ۱. كوچك، اوقاق،
خرد؛ نجم صغیر؛ حجره صغیره؛
صغیر وكير = بيوك كوچك؛
صغار وكبار = يوكلره كوچكلر،
عموم انسانلر. ۲. ف. بلوغه
ايرمه مش ووصي به عتاج چو.
۳. جق؛ اوج صغیر اولاد برافدی؛

بر صغیر اوغلی و ایکی صغیره
قیزی واردرد؛ صغیرمیز = تمیزه
مقتدر صبی؛ صغیر غیر میز =
تمیزه غیر مقتدر صبی .
صغیره { س. ع. ج. : صغائر .
کوچک کنه، قتل وزنا
کمی کباردن اولیان اثم .
صغیر { س. ع. ج. : صغوف .
ترکده ده « ف » مخفف
دخی اوقونور . ۱. صره، دیزی،
سلاک : بر صف تشکیل اتمک؛
بر صف اوزره دیزلک؛ صفدن
چیقمق . ۲. ۵. بر صره دیز-
لش عسکر : برنجی، ایکنجی
صف . ۱۱ صف بسته = صره
اوزره دیزلش : صف بسته
سلام اولقی = بر صره اوزره
دیزلوب سلامه طورمق . ۱۱ صف
جماعت = جامعه نمازه طوران
جماعت مسلمینک تشکیل ابتدکی
صره لره بهری . ۱۱ صف حرب
محاربه ده بر صره دیزلش عسکر؛
صف حرب کیچره هرکه جسارت
کلیر . ۱۱ صف صف = صره صره،
متعدد صره اوزره . ۱۱ صف
نصال = اوطله ویا چادیر وسانار
اوتور یلان عملک آفاق قابلیتی
چیقاروب بر اقدقلری اک آشاغی
صره سی : صف نمالده اوتورمق =
کمال تواضعه اوعله تنزل اتمک .
صفا { س. ع. ج. : ۱. صافیک،
براقق، بولاندی، وکدو-
رتدن سالم اوله : صفای قلب،
صفای خاطر . ۲. اندیشه سزک،
اطمئنان، راحت، حضور، اکلنج؛
صفا سورملک؛ ذوق و صفاسنه
باقی . ۱۱ اخوان صفا = علوم
وفنون و حکمتله اشتغال ایدر

اسکی بر صنف علما که پینلرنده
تعالی ایتکاری مکاتیک بر قسیمی
« رسئل اخوان الصفا » عنوان .
نبله موجود اولوب بر مجموعه علیه
تشکیل ایدیور . ۱۱ صفا کلدیکیز
(طوغریسی : صفا کتیردیکیز)
خوش کلدیکیز؛ صفا بولدق =
خوش بولدق؛ صفای خاطرله =
خوش حال اوله رق . ۱۱ کیجه
صفا = کیجه آییلوب کوندوز
قیانیر بر جنس چیچک .
صفا بخش { ص. ق. ع. ج. : صفا =
راحت . ق. بخشیدن =
باغشلاق [راحت و حضور
ویرن، راحتلاندران، اکلندیرن .
صفات { س. ج. ع. ج. : صفت .
با : صفت .
صفاغ { س. ج. ع. ج. : صغیه .
با : صغیه .
صفت { س. ج. ع. ج. : صفات .
(« وصف » دن علی .
القاعده مثالا فاء الفعلی اولان
« و » ک حذف و « ة » علاوه
سیله، صفة) ۱. بر شخص ویا
شیئک عارضی حالی، صورت ؛
فضیلت انسانه یاقیشیر صفتلرک
اک مددو حیدر؛ بر شیئی صفات
مخصوصه سیله تعریف اتمک اقتضا
ایدر؛ رحمان صفات الالهیدندر،
صفات الهیه دندرد . ۲. انسانک
بر فعل و حرکتده بولغنه صلا
حیت قرائتی ایچون طاقندینی
حال و کیفیت ویا عنوان : سز بکا
بو سوزی نه صفتله سولیور .
سکز ؟ پدر صفتیله می یوقسه
آمر صفتیله می ؟ ۳. عو. تر .
صورت، چهره، بکز، ظاهری
و خارجی کورنیش : اونک نه آدم

اولدینی صفتدن بلیدر؛ صفتنه
باقسه کز آ . ۴. د. (صرف
ونخوده) بنفسه قائم اولیوب بر
شخص ویا شیئله عارض اولان
بر حال و کیفیت دلالت ایدن
کله : آقی، قره، نیوک، کوچک،
آغز، خفیف، عالم، جاهل کله لری
صفتدرد . (توصیف اولان اسم
ذاته ده ونخوده « موصوف »
دیرل : صفتله موصوف آره-
سند مطابقت شرطدر . ۱۱ صفت
رسمیه = بر آدمک دولت و حکو-
مته حائر اولدینی حال و موقع؛
اونک بر صفت رسمیه سی وار-
میدر؛ — اوت مدعی عمومیدر
لکن بورایه اوصفتله کله مشدرد .
صفح { س. ع. ج. : یوز چورمه،
اعراض، باقامه، عفو، عفو
وصف اتمک .
صفحه { س. ع. ج. : صفحات .
۱. یوز، بر شینک دوز
یوزی، وجه، بر جسم کورین
خارجی طرفلرینک بهری؛ مکعب
بر زارک آلتی صفحه سی واردرد .
۲. یازلش ویا یازله یلییر صحیفه؛
مجلار صفحه؛ هر مر صفحه سی
اوزرینه حک اتمک . ۳. صفحه
دل، صفحه خاطر . ۳. اینجه
و ککیش جسم، نخنه، لوح،
لوحه، یوققه : اینجه صفحه لره
یازلسی قولای بر طاش .
صفدر { ص. ق. ع. ج. : صف =
صره . ق. دیردن = یازمق]
دشمن عسکرینک صفدرنی یاروب
یکن، تخیم، جسور، بهادر ؛
صفدر جنک .
صفدرانه { ص. ح. ق. : نهادرانه،
جسورانه .

صفر (سنه. عر. ج: اصفر.
صفر آکنده یا کندن هیچه اشارت
اولدینی حاده، رقرك صاغنده
یا زلفنده، اونله بر درجه قرا.
ندروب مثلا بری اون وایکی بی
یکری ایدن اشارت که بر نقطه دن
هبارت اولوب اساسا (ه) شکنده
ایدی. || صولده صفر = هیچ
بر اهیئی اولیان، کآن لم یکن
حکمنده اولان. || صفری نو.
کتک = ۱. مقابله دن و بر شیه
دوامدن عاجز قالق: اوله
سؤاللر ابرد ایتدم که نهابت
صفری نوکتدی. ۳. تلف او.
لمق: حریف صوؤقندن اوراده
صفری نوکتش. = ص. بوش،
خالی، هیچ بریشی اولیان: صفر.
الید = الی بوش، تهیدست.

صفر (سنه. عر. سنه قریه
صفر عربیه تک ایکیجی آیی:
صفر الحیر.

صقراء (ص. عر. ذ: اصغر. ف:
اصفر. = سنه. عر. ۱.
اود، مراده. ۲. قدما فکرنجه
اخلاط اربعه تک بری که اساسی
اودده کی یشلتراق صاری
مایعدر. || صقرا یولا نقی = باش
دویمک، ق: ایتک ایستک.
|| صقرا سی غالب = اکثریا باشی
دوق (آدم).

صقرا لی (ص. صقرا سی غالب،
جزئی صاللاقتدن ویا
آشایی یاخود یوقاری باققدن
باشی دوق (آدم).

صقرا ن (سنه. عر. «زعفران» دن
غلط. با: زعفران.

صقراوی (ص. عر. ذ: صقراویه.
اوده منسوب و متعلق،
اخلاط اربعه دن صفرایه منسوب:

مزاج صقراوی: صقراوی المزاج
آدم.

صقرا (سنه. عر. ۱. صاریلق،
صقرا صاری رتک. ۲. بکر
صولوقلی.

صقرا (سنه. عر. ۱. کینک آلت ابارینه
وضع اولسان آغرلق.
طوغریسی صابوره. با: صابوره.

صقرا (ص. فا. عر. صف =
صقرا (ص. فا. زدن = اور.
مق: دشمن عسکرینک صره لینه
اوران، جسور، شجیع، غالب.

صقرا (ص. فا. عر. صف =
صقرا (ص. فا. شکستن =
قیرمق: دشمن عسکری صره.
لریش قیران، غالب.

صقرا (سنه. عر. سوکوت
صقرا آغاجی: حامض
صقرا = کیم. فر. Acide
Salicylique دینان و اکثریا
منابعده ویراکی شیلری محا.
فظه خصوصنده قوللائیلان
طبابتده دخی متممیل زیاده.
جوسی تنقه مضر برماده.

صقرا (ص. عر. با: فضیله
صقرا صقرایه = سوکوت
آغاجی انواغندن اشجار.

صقرا (سنه. عر. صافیلک،
صقرا خالصک، پاکک، برا.
قاق، غل وغشیدن عاری اوله:
صقرا قلب، صقرا درون.

صقرا (سنه. ج. عر. فد:
صقرا (ص. با: صف.

صقرا (سنه. عر. طیش قیونک
صقرا (ایکی طرفنده طاشدن ویا
تخته دن اوتورمه مخصوص سد
ویا بیکه. ذ. با: صوفه.

صقرا (ص. عر. ذ: صقرا «صفوة»
صقرا (دن ص. با: صافی، خالص،

پاک، تمیز، غیر مخلوط. («صافی»
دها مستملدر.) || صقرا الله =
ابو البشر حضرت آدم (عم) ک
لقبیدر.

صقرا (سنه. عر. ج: صقرا.
صقرا (۱. یاضی و دوز یوز،
صقرا، لوحه. ۲. تخته خالنده
معدن، ساج. («صفه» دها
متممیل اولوب، صقرا تک ایسه
جمی دها مأوسیدر.)

صقرا (ص. عر. ذ: صقرا.
صقرا (تنه. با: یوفقه خالنده،
یوفقه سورتمده: صقرا
الشکل.

صقرا (سنه. عر. با: ایضاق صو.
صقرا (رتنده سن.

صقرا (سنه. عر. (یو. سنه. عر. ۱.
صقرا (ص. عر. ۱. کواک یاقوت (ذی
قیمت طاش.)

صقرا (ص. عر. ذ: صقرا.
صقرا (ایضاق سنه بکزر
(تنفس صداسی وسأره).

صقرا (سنه. با: صقراغی.

صقرا (سنه. عر. چکه آلتی، غنپ.
صقرا (ص. غلط اوله رق «او.
کوز شقراغی «دیدیکم زک طو.
غریبی «او کوز صقراغی «درکه
کرداندن صارقان دری دیمک
اولوب، شقراغله اصلا مناسبتی
یوقدر.

صقرا (سنه. ارککلرده یوزک
صقرا (اطرافنده و آلت چکه تک
اوزنده ییتن قیللر، لویه، ویش:

قره، صقرا، قوگرال، آن
صقرا، صقرا قویورمک، صا.
لیورمک: صقرا تراش ایتک.
|| آن صقرا = کوی اختیاری،
مختاری. || آن صقرا قره صقرا =

بیوک کوچک، مرکب || صفالی
 اله و برمه = باشقوله نیک نفوذینه
 تابع اولوب فاعل مختار اولامق.
 || مخته صفال = اکلی صفالی.
 || (ایشک) صفالی یتک = اسکیک،
 سورنجه ده قالمق. || صفالی
 تراش ایتک = عین تمبیردر:
 بویه دکله بن صفالی تراش
 ایدرم. || صفال جوجوکی = بام
 نئی. || صفالی دکرمنده آغار.
 حق = تجربه قراغسزین اختیار
 اولق. || صفالی صایدیرمق =
 اسرارینی کیم ایدمه مک. || صاج
 صفال = سن وسال. || صفاله
 صوغان طوغرامق = استهزا،
 ریشخند آیتک. || طوب صفال،
 قبا صفال، کوسه صفال = صفالی
 بوشکلرک برنده اولان آدم:
 کچی صفالی = اوجی سیوری
 کبیک صفال: مخته صفال =
 دوز واکلی صفال.

صَقَالِيَه { س. س. ج. ع. } فد:
 صقلاب، صفلاب، صفلابی لسانع.
 ده مستعمل دکادر [اسلاو
 اقوامی: صفالهدن بر قوم.
 { ص. صفالی کله، مش ویا
 صفالسز } صفالی تراش ایتش،
 صفالی اولیان.

صَقَالَانَق { فل. صفالی کلک،
 صفالی اولق.
 { ص. صفالی اولان،
 صفالی } ذو السیه، ریشدار:
 قره صفالی، آق صفالی، قیر
 صفالی، صاری صفالی، کوسه
 صفالی.

صَقْسِي { س. با. صافی.
 صَقَصَغَان { یا صغغان. س. با:
 صغصغان } صغصغان.

صَقَل { س. ع. مر. اگله، اگه
 صقل } ابله جلا و برمه.

صَك { س. س. ج. ع. مر. ج. صکوک.
 { فا. } چک = دن معرب }
 ۱. جانب حکمه دن و برلن رسمی
 حجت و اعلام و یا برات. ۲.
 حجت و اعلام کی حکمی محرورات
 شرعیته اصول و نسق تحریری
 و بونلرک تحریرنده قوللائیلان
 تعبیرات و اصطلاحات: حجتک
 صک و سبکه موافق اولدینی
 تصدیق ایتک.

صَكَّا { س. ع. مر. } صک
 صکاک { دن س. ج. } اعلام و
 حجت یازمق اصولنده ماهر
 حکمه کانی.

صَکْرَه { ظر. غلط املا. طو.
 صکره } غریبی: صوکره. با:
 صوکره.

صَکْسَار { س. پوستندن کورک
 صکسار } پایلان و طاوولرله
 ساز طیور املیه مسلط او.
 لوب یا لکرافازدن قورقان کدیدن
 بیوجک سیاه بر حیواندر، که
 فا. دله و عر. بوندن معرب او.
 لهرق دلق دینلیر. بر جنسه ده
 قیر صکاری و گویجن دیرلر.

صَکْسُون { س. } و غلطی: صا.
 صکسون { مسون } وقتله دشمنه
 صالدیرلوق اوزره غاوغاده قو.
 للائیلان ایری کوبک.

صَکْسُونْجِي { س. غاوغا کو.
 صکسونجی } بکاربری اداره
 و سوق ایدن عسکر افرادی که
 بیکیری اوجاغنه مربوط ایدی:
 صکسونجی باشی = بو افرادک
 ضابطی.

صَکُوك { س. ج. ع. مر. فد:
 صک } صک. با. صک.

صَلَا { س. ع. مر. ۱. جمعه نمازینه
 صلا } و بعضی محاورده جنسازه به
 دعوت ایچون مناره لرده اوقونان
 صلوات: صلا و برمه، صلا او.
 قومی. ۲. مج. میدان اوقومه،
 کذبند کورکن و ارایسه چیقسون
 دیه ندا ایتک. ۳. تر. عو. برمله
 چوچقرلرک دیکر بمله چوچقرلرله
 طاش غاوغاشنه چیقملری. =
 صلا! یاخود الصلا! صورتنده
 ادات تنیه مقامنده دخی
 قوللائیلیر.

صَلَا { س. با. صله.

صَلَابَت { س. ع. مر. } صاب
 صلابت { دن ۱. قتیلق، پکک.
 ۲. متانت، قوت، طیاغه، ثبات:
 صلابت دینیه.

صَلَابَتِي { ص. قوی، متین، طیا.
 صلابتی } نیقی، ثباتی.
 صَلَابُورِيَه { س. طرز مخصوصده
 صلابوریه } آجیلیر بریلکی
 اولان بیوجک بر نوع قایق.

صَلَات { س. ع. مر. ج. } صلوة.
 صلوات { س. ع. مر. ج. } صلوات.
 ۱. نماز: صلوات فجر = صباح
 نمازی: صلوات عید = بارام نمازی.
 ۲. یشمیر ذی شان (ضام)
 افندمره دعا: «علیه الصلاة
 والسلام» یاخود «صلوات الله
 علیه» و «صلی الله علیه وسلم»
 دعایی: صلوات اونوق، صلوات
 کتیرمک. = ج. «اللهم صل
 علی سیدنا محمد ...» دعایی:
 صلوات شریفه، صلوات کتیرمک.

صَلَاة { س. } (فر. Salade) ۱.
 صلاة { اشتها آچمی اوزره یک
 آرمه سنده بین طوزلی واکشیلی
 تی. ۲. اک زیاده. صلاة یاغنه

زینک صلب پاکسندن دنیایه
کلن اولاد.

صَلْبُ { ص. ع. ر. : صلیبه. (صلایه)
(دن ص. ش. ۱۰۱) قاتی،

سرت : حجر صلب. ۲. مایع
وغاز حالنده اولیوب آقاز و
ودوکلز یعنی ذرات ترکیبیسی
آز چوق قوت و تنفیق کور.
مدیکه برورلندن آریلاز (شی) :
جسم صلب، اجسام صلبه. ۳.
ج. حیاتی طونوق، تأثیر،
احوال روحیه دن پیهره، پک
جسمانی : پک صلب آدم.

صَلْبُ { ص. ع. ر. : صلیبه، برینک
(صلبدن کله، صلبدن
متولد : صلی اوغلی، اولادی
اور اولادی.

صَلْبُ { ش. ع. ر. م. : قاتیق،
(سرتک : طلیک صلیبی.
۲. اجسامک احوال کله سندن
بری که مایع وغاز حالنده او.
لیوب قاتی اولسیدر. ۳. ج.
حسزک، احوال و حیث
روحیه دن بهر سزک، جسمانی
وحسز آدمک حالی.

صَلْتُ { ص. ح. : با : صالت.

صَلْتُ { س. ع. ر. : ۱. باریش، بلد
(ریشیق، باریشمه، آشتی :
صلح ایتمک = باریشیق؛ عقد صلح
ایتمک. ۲. راحتق، اسایش،
حرب وقتنه وفسادک عکسی :
صلح واسایش : محافظه صلح، ادامه
صلح : صلح وصلاح. ۳. اویشمه،
اوزلاشمه، بالتراضی رنج نزاع :
ایشی محکمیه دوشورمکسزین
ینلرنده صلح ایتدیلر : صلح اولوق =
اوزلاشیق.

صَلْتُ { ح. ع. ر. : خیز و یا محلا
(کله سز، اوزلاشهرق، او.

حسب الوظیفه حقلی بولسان،
وظیفه دار : حکمته حقوق بو
دعوانی حکورمکه صلاحیتی
دکلدر.

صَلَاخَوَانُ { ص. س. ق. : (ع.
صلا = او قومق [۱. مناره ده
صلا ورن، جمعه ویا جنازه نما.
زینده دعوت ایچون صلوات
او قویان مؤذن. ۲. میدان او.
قویان، کندیته کوکتن واریسه
الصلا دیهرک تاخار ایدن.

صَلَاخُورُ { ص. ۱. : (سر آخور
(دن غلط) قیوسی
باشیدن دون اسکی بر ربه
صاحب. ۲. (سلاحشور) دن
غلط وقتیه بر قلمه وموصک
محافظه سیله موظف اولوب بو
خدمته مقابل تکالیف امیره دن
معاف جنگاور آدم.

صَلَّاشُ { صلاشیور. : با : صالاش،
(صلاشیور : صالاشیور.

صَلَامُورَه { س. با : سالاموره.

صَلْبُ { س. ع. ر. : ۱. آسمه، آسمه.
(وق اعدام ایتمه، بردار
ایتمه : صلب ایتمک. ۲. خاچه
کرمه، خاچه کره رک اعدام
ایتمه : خرسیتانلر حضرت عیسا ک
صلب اولندنیق اعتقادنده بو.
لنه رق صلیب شکلی تقدیس
ایدورلر.

صَلْبُ { س. ع. ر. : ۱. اصلا ب.
(اوکورغه کیکلرینک
مربوط بولندقلری زنجیر کی
کیک، اکین، عمود فقاری.
۲. ذریت، سلاله : صلبدن اوج
ارکک ایله ایکی قیز اولاد دنیایه
کلدی؛ سلطان عثمان خان غا.

یارایان ماروله مشابه واوندن
کوچک بر نوع بیشیک : صلاته
دیکمک : صلاته صوغان صاعق.
۳. بو بیشیکک طوز و سرکه و
زیتون یاغیله تربیه اولغنی :
صلاتهی سفربه قومق : صلاته
طباغی.

صَلَّاتَه جی { س. صلاته و صوغان
(سائرته کزدوروب
صانان آدم.

صَلَّاتَه لُق { ص. صلاته یاغنه
(یارایان : صلاته لُق دیکمک،
مارول. = س. صلاته یاغنه
یارایان خیاب : صلاته لُق دیکمک،
یتیشدیرمک.

صَلَّاحُ { س. ع. ر. : ۱. ایلمک، بر
(شینک اپی و مطلوب و
مدوح صورته بولغنی : صلاح
حال. ۲. زهد و تقوی، پرهیز.
کارلق، اعمال صالحه : اهل صلا.
حدن بر ذات. ۳. صلح، مسا.
لت، اسایش : صلح وصلاح.

صَلَّاحِیَّت { س. (عربی اولیوب،
(ذاتاً مصدر اولان

«صلاح» اداات مصدریت
صلاوه سیله لسانیزک تصرفاتی
صره سته کچمشدر. ۱. برایشه
قاریشمه و برض و حرکتیه حسب
الوظیفه حقلی اوله : سزک بو
ایشه قاریشمه صلاحیتکز
یوقدر؛ بو نیم صلاحیت دأره.
سنددر. ۲. هقه بر دعوانک
مدعی علیه اقامت ایتدیکی محکم
محکمهنده بالغنی : عدم صلاحیت
دعواسی : طرفیندن برینک
دعواسنک، محول اولدیغی محکمیه
مأید اولدیغی ادعا ایلمی.

صَلَّاحِیَّت { ص. برایشه و یا بر
(دعوی رؤیتنه

یشه رق، صلح طریقہ: مسئلہ صلحا حل اولہ رق حربک اوکی آنندی؛ ایچی آرلرندہ صلحا تسویہ ایدوب حکمکہ به دوشور مدیلر.

صلحا {سند. ص. ج. عر. فد: صلح. با. صالح.}

صلح آمیز {ص. فا. (عر. صلح: صلح آمیز. باریش. فا. آمیختہ.}

قاریشدرمق. صلح قاریشدران، صلح وآسایش ایراث ایدن: صلح آمیزسوزلرله آرملرینی بولدی.

صلحجی {ص. ایکی طرفی اوز. لاشدران، ایکی خصمک آرملرینی بولوب، صلحی اعاده ایدن آدم، میاجی.

صلحنامه {ص. (عر. صلح: باریش. فا. نامه یا زلش کاغد}

ایکی طرف بیننده تقرر ایدن صلحک شرائطی حاوی محررات، باریش عهدنامه سی.

صلحی {ص. عر. ن: صلحیہ. باریشہ منسوب ومتعلق، صلح و لسانیتہ عائد: تداییر صلحیہ.

|| حق. حکمتہ صلحیہ، محاکم صلحیہ = اوافق تفک = دعوالری صلحا وطرفینی بالاتقاع رضا لرینی استحصال ایتکله خرجیز رویت ایدن کوتیک حکمکہ نواحیدہ و دواثر بلیدہ اولور.

صلیصال {سند. عر. ۱. قومله قاریشقی انجہ چامور.

۲. لولہجی چاموری، بالیق. صلصالی {ص. عر. ن: صلصالیہ. چاموری خالصہ اولان: مادہ صلصالیہ.

صلح {سند. عر. باش نیہ سنک قیلزلنی.

صلح {فخر عالم (صلح) افندمرک اسم اقدس لری ذکر او.

لندجہ ایرادی معتاد اولان «صلی الله علیه وسلم» دما سنک مختصری اولوب، بویلہ یازیلور.

سده بنه: صلی الله علیه وسلم صورتندہ اوقونور. سائر انبیاء حقندہ اکثریا «علیه السلام» دعای ایراد اولنوب، اودہ مختصراً «عم» صورتندہ یازیلر.

صلحہ {س. عر. باشک قیلز بری، قیلری دوکشل باش تیہ سی.

صلوات {س. ج. عر. فد: صلوات. صلوة. با: صلوات. = فد. کبی. «الهم صل علی سیدنا محمد وعلی آل محمد، دعای شریفی: صلوات کثیرمک، اوقومق. || بر مخاطره تقربی حالندہ بو دعا نیک اوقوتیہ سی معتاد اولدیقندن، یک سرت آدم حقندہ: یانہ صلواتلہ واریلر، دینلر.

صلوة {س. عر. «صلوات» کلام قرآن کریمه مخصوص املا سیدر. هله لسانزدہ بو صورتندہ یازلسی اصلا معتاد و جائز دکلدور. با: صلوات.

صلوٰه {س. عر. سنید الثقلین (صلح) افندمره اوقونان صلوات وسلام دعای اولوب بعلہ و حمدله ایلہ برابر کتاب خطبہ لرندہ وسائر تشبثاتہ ایرادی معتاد اولان ادعیہ نیک ارکان ثلثہ سی تشکیل ایدر، کہ عبارات مختلفہ ایلہ افادہ اولنوب، الک ساده سی بروجه آتیدر: بسم الله الرحمن الرحیم: (یسئلہ:}

صلی {ص. عر. تفعلیل باندن «صلیہ» دن ماضی مفرد مذکر غائب

الحمد لله رب العالمین: (حمدله:} والصلوة والسلام علی سیدنا محمد وآلہ وصحبہ اجمعین: (صلوٰه).

صلہ {س. عر. «وصل» دن صلی {علی الفداء» فیه الفعلک حذف و تاء تأیید علاوہ سبیلہ تشکیل ایتشدور. ۱. اولاشمه، ایکی شیک بر برینہ بیئشمه سی. ۲. وطن و مملکتنه و یا اقربا و تعلقانته اولاشمه، وطنی و یا اقرباسنی زیارت ایتہ: صلہ رحمہ ابونی و اقرباسنی زیات وظیفہ سی کہ سن سنہ دن و شمار اسلامیه دندر: صلہ ایتک، صلہ به کیتک = اقربا و تعلقاتی کورمک اوزره مملکتہ کیتک. ۳. د.

(نحوده) براسم موصولہ مربوط اولوب اونکله برابر نعت وصفت یرینی. طوئان جمله که عرییده ما، من، الذی کی اسم موصو. لری تعقیب ایدر، ولسا: زودہ ایسه اکثریا ایتدیکی، ایدہ جکی کی اضافی فرع فعل ایلہ افادہ اولنور. ۴. (صرف عرییده) برکله نیک باشندہ اولوب همزه وصل دینان همزه نیک اوقوتما. میله بوکله نیک ماقبلہ اولاشمه سی: رب العالمین و ثم استوی کبی. ۵. آفا بیان اولنان همزه وصلک اوزرنه چکیان اشارت که اساساً کوچک بر «صله» لفظندن عارتدر: (-) . ۶. تر. (ایکجنی معنا ایلہ صلہ به کیتک تعبیرندن یا کلفله بو معنا به کیتک. ۷. لشدور) وطن، مملکت: صلہ به کیتدی: صلہ ده در. ۸. (ص. عر. تفعلیل باندن «صلیہ» دن ماضی مفرد مذکر غائب

صلی {ص. عر. تفعلیل باندن «صلیہ» دن ماضی مفرد مذکر غائب

صلی {ص. عر. تفعلیل باندن «صلیہ» دن ماضی مفرد مذکر غائب

صلی {ص. عر. تفعلیل باندن «صلیہ» دن ماضی مفرد مذکر غائب

صلی {ص. عر. تفعلیل باندن «صلیہ» دن ماضی مفرد مذکر غائب

صلی {ص. عر. تفعلیل باندن «صلیہ» دن ماضی مفرد مذکر غائب

صلی {ص. عر. تفعلیل باندن «صلیہ» دن ماضی مفرد مذکر غائب

صلی {ص. عر. تفعلیل باندن «صلیہ» دن ماضی مفرد مذکر غائب

صلی {ص. عر. تفعلیل باندن «صلیہ» دن ماضی مفرد مذکر غائب

صلی {ص. عر. تفعلیل باندن «صلیہ» دن ماضی مفرد مذکر غائب

صلی {ص. عر. تفعلیل باندن «صلیہ» دن ماضی مفرد مذکر غائب

صلی {ص. عر. تفعلیل باندن «صلیہ» دن ماضی مفرد مذکر غائب

صلی {ص. عر. تفعلیل باندن «صلیہ» دن ماضی مفرد مذکر غائب

صلی {ص. عر. تفعلیل باندن «صلیہ» دن ماضی مفرد مذکر غائب

صلی {ص. عر. تفعلیل باندن «صلیہ» دن ماضی مفرد مذکر غائب

صلی {ص. عر. تفعلیل باندن «صلیہ» دن ماضی مفرد مذکر غائب

صلی {ص. عر. تفعلیل باندن «صلیہ» دن ماضی مفرد مذکر غائب

اولوب، «صلی الله علیه وسلم»
 دعائنده مستملدر. با: تصلیه.
 صلیب { سذ. عر. } «صلب»
 صلیب { خاج، چلیبا، اهل صلیب =
 قرون وسطاده ارض مقدسک
 یادیه اسلامدن ضیعی مقصدیه
 اتم عیسویه بیننده تشکل ایدن
 هیئت محاربه که بونلر کوکسلیرینه
 برر خاج رسمی تعلق ایتدکلرندن
 بواسطه شهرت بولشلدردر: اهل
 صلیب کروه متعصبینی: اهل صلیب
 محارباتی. || صلیب احمر = قزلب
 خاج، محاربانده هر ایک طرفک
 مجروح و خسته لرینه بیطرفانه
 باقی مقصد انسانیت پروانه سیله
 بو دور اخیرده تشکل ایدن ور
 قرمزى خاجی علامت فارقه اتخاذ
 ایدن هیئت که اطبا و خسته خانه لرله
 خدمه وادویه و سائر مالزمه یی
 برارنده کونورور. دول اسلا-
 میده قزلب خاج یریشه قزلب
 آى علامت فارقه اتخاذ اولغله
 عین معنا ایل «هلال احمر»
 نامی قولانیلیور.
 صلیبی { ص. عر. } صلیبیه. ج:
 صلیبیون. صلیبیون. خاچه مقدس
 نظرله باقن، خرستیان، عیسوی.
 ۲. اهل صلیب هیئته منسوب
 آدم، اهل صلیب هیئت وعسکری:
 صلیبیون محارباتی. ۳. با. تئ.
 وسائر. خاج شکنده اولان،
 خاچاواوی، بر خاج شکلی ابراز
 ایدمک صورته درت یاراغی
 اولان (نباث). || با. فصلیه
 صلیبیه = دوت عدونده اولان
 یاراقلری خاج وضیقنده بولنان
 نباتات طاقی.

و { صد. ج. عر. فد: اصم.
 صم { با: اصم. } یا لکز آیت
 کریمه دن مأخوذ اولان «صم
 بکم» تمیزنده مستمل اولوب
 صاغرو دیلیر اولانلر دیکلدردر.
 صمخ { سذ. عر. تئ. } قولا ق
 دلیکی.
 صمام { سذ. عر. و:
 صمامه { سذ. عر. ۱. طیه.
 طیتاج. ۲. ط. قائل طای.
 مارلرنده حاصل اولوب جولان
 دم بولنی قیایان قان بختیسی.
 صمان { یاخود صمان. س. حیوانات
 متنوعه تک دانه لری آنند.
 قدن صکره قالان صابیلری که
 حیواناته یم اولوب صناییده
 ده مختلف شکرلر اوره که و مندر
 و سائر طولدر برمه یارار، تب،
 کاه: بندای، آربه، پنج صمانی:
 صمان صانی، تلی، صمان آکیزی =
 با. آکیز؛ توز صمان = اوافق
 اوافق قیرلش و حیواناتک قیوق
 و قیقلرندن عبارت اینجه صمان؛
 آربه صمان = حیوان یمی. || صمان
 آلتندن صو بورونمک = حسیله
 و خدعه ایدوب اصلا بللی ایتد.
 یرمه مک. || صمان اوغریسی =
 سماء کی حاجیلر بولی، مجره،
 سمکشان. || صمان صوی = پارالای
 اولوب صامعتراق بویله مشابه
 یالدر. || صمان قیایان = کبریا.
 صمانلق { سذ. جفتلکده صمان قو.
 مفه مخصوص بیوک انبار.
 صمانلی { ص. صمانی حاوی و یا صم.
 صمانلی تله قاریشیق: صمانلی
 چامور = اورو خرجی.
 صمانی { ص. } ترکی الاصل بر
 اسمه عربی و یا فارسی

قاعده سنجه یاه نسبت الحاقیه
 تشکل ایش تغییر سفیدر {
 صمان رنگنده اولان، کول
 رنگیله آجیق صاری آرمه سنده.
 = صمان رنگی، صمانی بویا:
 اوی صمانی به بویامق.
 صمت { سذ. عر. صوصمه، سکوت،
 خاموشی. }

صمد { سذ. عر. کیمسه به و هج
 صمد { ر شبنه محتاج اولیان و
 ابدی وازی مالک و صاحب
 مستقل اولان حق جل و علا
 حضرتلری.

صمدانی { ص. عر. } صمدانیه.
 صمدانی { حق تعالی حضرتلرینه
 و قدرت ازلیه سنه منسوب و
 متعلق اولان: عون صمدانی؛
 الطاق صمدانیه.

صمدانیت { سذ. عر. الوهیت،
 تکرلیق.
 صمسون { یاخود صکسون. با:
 صمسون } صکسون.

صمصام { سذ. عر. کسکین قلیچ،
 صمصام } صیف صام.

صمغ { سذ. عر. } زبازدی:
 صمغ { زامق ۱. } بعض آفاجلرک
 یاریق و چپیان کبی یرلرندن
 مایع حالنده صمغوب بعده
 صامعتراق صلب بر ماده حاله
 کچن شی که صودم اربوب یا-
 پشدیرمق و بکلک و روهک
 خاصه حنی حائررد. اک اعلامی
 جزیره العربیه بعض اشجاردن
 چیقان صمغ هر بیدر که صناییده
 و طبیه کثیر الاستعمالدر، ۲.
 کاغذ بایدشدرمق ایچون مخصوص
 شیشه ده صایتلان صمغ عرب
 مخلولی: بر شیشه صمغ، || صمغ

راتنجی = رچینہ۔ || صمغ نطفی =
راتنج ہندی۔ || شجر صمغ =
صمغ عربی بی ورن آماج انواعی۔
صمغلاتمق { فتہ۔ صمغ صوبی
سوردرمک ویا
اونکلہ پایشدیرمق۔

صمغلامق { فتہ۔ صمغ صوبی
سورمک۔ صمغ مخلو۔
لیہ پایشدیرمق۔

صمغلاتمق { فتہ۔ صمغ صوبی
سورمک ویا بو۔
نکلہ پایشمق، پایشدیرمق۔

صمغلی { ص۔ صمغ صوبی سو۔
رلمش۔

صمغی { ص۔ عر۔ ن: صمغہ۔ صمغ
حال و صورت اولان
و یا صمغ صورت و خاصہ سنی
حائر بولان: مادہ صمغہ۔

صمعل { وسمول۔ سئذ۔ عر۔ ط۔
قائلی، سرتاک، قوریلق،
دیکک: صمول مینی = اولونک
دیم دیک اولمی۔

صملاخ { سئذ۔ عر۔ ط۔ قولاق
کیری۔

صمم { سئذ۔ عر۔ ط۔ صاغراق۔

صموت { ص۔ عر۔ { دصت: دن
سم۔ سکوتی، آز
لقردی سویلر۔

صمول { سئذ۔ عر۔ با: صمل۔

صمون { ص۔ با: صرمون۔

{ سئذ۔ عر۔ هرشیتک ایچی،
صمیم { کوکی، مرکزی، اصلی و
اک خالص و اساسی قسمی؛
صمیم القلب = بورك اورتہ سی،
ایچی: عن صمیم القلب = بورك

اورتہ سندن، جان و کوکلدن،
خالصانہ۔

صمیی { ص۔ عر۔ ن: صمییہ۔ بو۔
رکک ایچندن کان، نلی،
خالص، جدی، ریاسز، حقیقی:
بنم محبت صمیدر: محبت صمییہ۔

صناب { سئذ۔ عر۔ { بو۔ صناب
خردال { برنوع خردال
زیبہ سی کہ باشلیجہ رمضان
شریفہ قولانیلوب اشہا آچار۔

صنادید { سئذ۔ ج۔ عر۔ فد:
صندیبد۔ با: صندیبد۔

صنادیق { سئذ۔ ج۔ عر۔ فد:
صندوق۔ با: صندوق۔

صناعت { سئذ۔ عر۔ ج۔ صنایع۔
۱. احتیاجات بشرہ دن
برینک حصول و وجودہ کثیر۔
لمسیحون اجرا اولسان عمل کہ
تحصیل ایلہ برابر تجربہ و ادمان

و ممارسہ ایلہ و بعضاً بالکز
ادمان و ممارسہ ایلہ اوکرنیلیر،
چولہانی، درزیلک، دمرچیلک،
مرافوزلی و ساثرہ کی، حرفت۔

۲. بالکز تحصیل ایلہ الہ
ایدیلہ میوب عملیات و تجارتہ دخی
محتاج اولان علم و فن، طبابت
و جراحلق و مهندسلیکی۔ ۳۔

مہارت، اوستہلق: بوایشدہ
صناعت وارد۔ || دارالصنائہ =
برصنعتک اجرا اولاندینی محل،
فابریقہ۔ { بو ترکیب و قتیلہ

عربلجہ ترسانہ معناسیلہ قو۔
للانیلوب، وندیکیلجہ «دارسنا»
صورتندہ تحریف اولمش، و
اونلردن بر دجہ دھا تحریفلہ

«ترسانہ» صورتندہ لائمزہ
کچشدرد۔ || مکتب صنایع =
مختلف صنعتلک عمل صورتندہ

تحصیلہ مخصوص داخلی مکتب۔
|| صنایع نفیسہ = فر۔ Beaux
Arts دینان هنرلکہ رسم،
نقر (ہیکتراشلق)، موسیقی
و بولنہ م۔ ثل مرفرلردر:
صنایع نفیسہ مکتبی۔

بو لفتک صادق فتح و کسریلہ قرانی
جائز اولوب، بعض لہویون ایکبسی
آرہ سئندہ فرق کورہ مشلردر۔ اوتن
چلہ ابو البقاء «کلیات» ندہ فتح
ایلہ اولان (صناعت) ک مادیاندہ
و کسریلہ (صناعت) ک مادیاندہ
استعمال تقریق ایشرکہ بو حالہ
برنجیسنک فر. Metier و ایکبیسنک
Art برتہ استعمالی لازم کلورسہ۔
دہ، بھروردہ مفتوحنک مکتبورتن
فرق قولای اولاندیشدن، برنجیسنہ
حرفت و ایکبیسنہ صناعت دیکلک
دھا مناسبدر، انجیق صناعت برنجی
معنا ایلہ دھا زیادہ انتشار ایدوب
لسان عامیانہ بدہ کیرمش اولاندیشدن،
اونلہان زربدی قولای دکلدر۔

صناعی { ص۔ عر۔ ن: صناعیہ۔
۱. حرف و صنعتہ
منسوب و متعلق: موادصناعیہ؛
مباحث صناعیہ۔ ۲. طبیعی و

خلقی اولیان، یاچہ، انسان یا۔
پسی، مصنوع، { ایکنجی معنا
ایلہ «صنی» دھا مستملدر۔

صنماصاق { صنماصاق و ساثرہ۔
صنماق { با: صنماق و ساثرہ۔

صنایع { سئذ۔ ج۔ عر۔ فد:
صناعت۔ با: صناعت۔

صنپارہ { سئذ۔ عر۔ { فا۔ «مپارہ»
{ دن غلط } با: «مپارہ»
{ و صندل س۔ هندستاندن
صند { کلیر بر جنس قوقولی و

قوی آماج۔
صندال { سئذ۔ عر۔ { و قتیلہ صندل
آغاجدن یاہلی وجہ
تیمہ سیدر { قصہ بولی و
ککینجہ قاتی، فلک (فولوق)۔

صَدَا لَجِي { س. بر صندال قوللا.
نان قايچي.

صَدَالِي { س. آوروپا حكمداران
نك } اساساً صندل

آغاچندن معمول [نختي : او
تاريخده فرانسه صندالي حكوم.
متنده بولان ذات.

صَدَالِيَه { س. آرقه دن طيانه.
حق پرى اولوب ياندىن

قول طياده حق پرلى اوليان
خفيف اسكمله وكرسى : حصير
صنداليه. || قولتوقلى صنداليه =
قوتلوق.

صَدَالِيَه جِي { س. صنداليه بايان
وصاتان ويا تعمير
ابدى آدم.

صَدَل { س. س. عر. با : صند.

صَدُوق { س. عر. ج. صنا.
ديق. صنديق.

صَدُوقِيَه { س. فا. كوچك
صنديق، چكمچه.
قوللى.

صَدُوقَه { س. عر. عربده
كوچك صنديق ديمك

اولوب، آتخى صاد مضمومه
الهدر. [مرمردن ويا چوخه
قابلى نختدن مزار اوستى.

صَدُولُوس { س. با : سندروس.

صَدِيد { س. س. عر. ج. صنا.
ديد. ريش، باش،

ايلرى كلن، وجوه واعياندىن
آدم : صناديد قریش. [باشليه
جى ويا الكز بويله بعض تعبيرانده
مستعملدر.]

صَدِيق { س. (عر. « صندوق »
صنديق [دن] ۱. انواع وساير

اشيا وضعنه مخصوص نختدن
مستطيل ويا مكعب الشكل

محفظه كه جهت فوقانيه سى قايغى
اولوب آچيلير قيانير. ۲. بر

دايره حكومتك ويا بر شركت و
هيت صرافيهك آقچه سنك وضع

اولندينى محل، خزينه، وزنه
قضا، ولايت صنديقى، شركتك

صنديقى. ۳. صؤ آلنده ريختيم
وسايره تملكه ايند بربلن طاش

وخرجلى حاوى كمرسته :
صنديقى آتقى. || امنيت صنديقى =

درسه ائنده رهله آقچه اقراض
ابدى مروف بربلى بانه. || صنديقى

امينى = بر دايره حكومتك وزنه
دارى كه مال، امور ريك ميعتده

بولور : ولايت، سنجاق، قضا
صنديقى امينى. || صنديقى امانتى =

صنديقى امينلىكى، حكومت
وزنه دارلى. || صنديقى اوطله سى =

اشيا صندقلرينك وضعنه مخصوص
كوچك اوطله. || جفانه صنديقى =

جفانه وضعنه مخصوص صنديقى،
قياقلى. || سبت صنديقى = سبت

كبي اورمه اولوب اوستى مشين
ويا درى ايله قايلاشم صنديقى.

|| صنديقى سبت = بتون اشيا.
|| مال صنديقى = حكومت وزنه سى.

صَدِيقِيَه { س. اشيا وضعنه
صنديقى مخصوص صنديقى

بايان وصاتان آدم : صنديقچيله
صنديقى اصنافى چارشيى.

صَدِيقَكَار { س. صراف و تيجار
صنديقكار } ويا شركت وزنه

دارى.

صَدِيقَكَارْلِق { س. صراف و
تيجار ويا شركت

وزنه دارلى.
صَدِيقِلِي { س. ۱. قايلامه ايچون

قوللاياير برنوع ايجه

تخته. ۲. اسكى زيت آلتيئرلندن
بر نوعى.

صَص { س. س. عر. بايش، ايش،
صنع } كار، عمل، اثر : صنع الهى.

صَصَت { س. شعر. (ج. « صنعت »
صنعت } ايسه ده « صنعت » ك

ج. اولان « صنايع » دغى بونك
ده جمى كبي قوللائييور. ۱.

احتياجات بشريه دن بريك اعمالى
خصوصده ممارسه ايله اوكرنيلن

واجرا اولنان ايش : دوكرلك،
قيويچيلى، حكماكلك صنعتى :

صنعت اوكرتك، صنعتله كچينمك.
۲. اوسته لق، هنر، معرفت :

بوياشده صنعت واردور، قولاي
دكل اوده بر صنعتدر. ۳. د.

كلامده جناس و استعاره كبي
اويوچقرله رعايت : بو شمرده،

بو عبارده ده صنعت واردور؛
صنعت لفظيه .

صَصِيحِي { س. بر صنعتله مشغول
صنعتجي } بولنان، بر صنعتله

كچين آدم، اصنافدن آدم .

صَصِيكَار { س. فا. ۱. برصنعت
اجرا ابدن، برصنعتله

كچين آدم، صنعتجي. ۲. اوسته،
ماهر، خاق : كنديبى صنعتكار

آدمدر. [فرانسجه Artiste
كله سنك مدلولى بزه اكثر يا

« صنعتكار » لفظيله ادا او.
لنيور.]

صَصِيكَارْلِق { س. بر صنعتله
صنعتكارلىق } مشغول آدمك

حالى، صنعتله كچينه، اصنافلى .
صَصِيكَر { س. فا. صنعتجي،

صنعتكار } صنعتله بايش، استا.
صَصِيغِي { س. دانه وماهرانه اعمال

اولشم، مضيع : ساده كبي

کودنیورسده صنعتی ایشدر.

صنعی { ص. عر. ۱: صنیه.
پایه، اوبدرمه، ساخته،
طیعی و خلقی اولیان: صنمی
دیشلر.

صنف { سذ. عر. ۱: اصناف،
صنوف. ۱. صره، طبقه،

درجه: مکتبک صنفلی:

برنجی، ایکنجی صنف: ردیف
عسکرینک مقدم، نالی صنفی.

۲. طاق، بولوک، بریزدن در.

جات مختلفه ده اعتبار اوانان

زمره لک بیری: اهلینک خاننی

صنفنددر؟ صنف اهالی:

طبیعیون حیوانات و نباتاتی صنوف

مختلفه تقسیم ایشلدر. = ج.

اصناف = و قتيله درجات و صنوفه

منقسم اولان صنعتکاران وار.

باب حرفت: اصناف کتخدالی،

صناف طاقندن بر آدم.

(صنعتکار مناسيله مفرد و صفت

کي دخی قوللائیلر:) اصناف

آدم؛ بابایی اصناف ایدی.

(اصنافدن دئمک دها طوغریدر.)

|| صنف آرقداشی = همصنف،

مکتبه کندیسيله بر صنفه

بولنیان شاگرد: او نیم صنف

آرقداشدر.

صسم { سذ. عر. ۱: صنم،

مشترک عبادت ایتد.

کری رسم مجسم، بت (پوت)،

وثن. (برروایتده صنم معدندن

ذوکش اولانسه و وثن طاش

ویا آغاجدن بونلشنه دیرلردی.)

|| مج. کوزل شخص، دلبر، محبوبه.

|| عده اصنام = بتپرستلر، مشترکلر.

صو بر { سذ. عر. ۱. چام فستیخی

صو بر { آغاجی، ۲. چام فستیخی

قوزالاغی. ۳. مج. قد دلبردن

کتابه اولور.

صو بری { ص. عر. ۱: صنو.

چام فستیخی

قوزالاغی شکلنده، مخروطی.

الشکل. || بنا. فصیله صنوبریه =

چام فستیخی آغاجنه مشابه اشجار

طاقی.

صو ر { س. با: سنور.

صنوف { سذ. عر. ۱: صنف.

صنایع. ۱. ایش، عمل،

فعل. ۲. اوبدرمه، ایجاد،

اختراع، افتراء، حيله ايله قورولش

دولاب: بورصنیمه در، اونک

صنیمه سیدر.

صو { س. ۱. طبیعتده پک منتشر

اولوب کره ارضک اوج ربعی

اورتن و دیگر ربعمده چای،

ایرماق، دره، کول، بیکار، قیو

وساژه حالنده بولنان و داخلنده

جولان ابدن ماده مایعه که متقد

مین عنندنه اجسام بسیطه دن

معدود ایکن بعده مولدالماء ايله

مولد الحوضه دن مرکب اولدیغی

تین ایشدر، ماء. آب: طائلی

صو = طوز وساثر املاچی او.

لیوب ایچلمکه صالح اولانی: آجی

صو = طوز وساثر املاچی جاری

اولوب ایچله مینی، دکیز صوئی کبی.

۲. آقار صو، ماء جاری، آب

روان، چای، ایرماق، دره: بو

مملکتک صولری چوقدر: صو.

دن کچمک. ۳. دکیز، کول؛

طورغون صو. ۴. مینوه وسا.

ژمنک صیقله سندن چیقان مایع،

عصاره: اوزوم، لیمون، پور.

تقال صوئی. ۵. بعض نباتاندن

تقطیرله چیقاریلان قوقولی صو،

ماء مقطر: کل صوئی، ناه صوئی،

منکشه صوئی. ۶. تمک مایع

قیمی: ات صوئی: شوکوفته مک،

بامیه مک صویندن بر آر دها

قویک. ۷. دمیردن آلات واد.

وانه آتشده قیزدیریلوب صویه صو.

قیله رق ویریلان ناز: بولچیک صوئی

نقصان، صوئی ایی ویرمه مشلر،

صوئی یزنده. ۸. جوهر، فر:

الماسک، اینجیک صوئی. ۹. جاغ،

وقت، هنکام، انا: ساعت بش

صولزنده؛ او صولر ده؛ اقسام

صولزنده؛ صولر قارمق = اقسام

اولق. (بو معنا ايله دائما بویه

جمع صورتنده قوللائیلر.) || آره

صوئی = بیر دینلن مسکر.

|| آغز صوئی = سالیه و علی

الخصوص ایتمکدن آقانی، ریق:

آغز مک صوئی آقدی. || آقان

صولر طورمق = هیچ بر شی

دینله همک، اصلا اعتراض اولنه.

مامق: ایشته بوکا آقان صولر

طورور. || آقاق صویه ایرمک =

متنبه اولق. آياقلره قره صو

ایتمک = غایت یورلق. || صو

اقتضا اتمک = غسله محتاج اولق.

|| (کمی) صو اتمک = صو آلق،

ایچنه صو کچمک، ایشلمک. || صو

اتمک = انسانک کوزینه، آتمک

طیرناغنه مرض عارض اولق.

|| ات صوئی = اتمک زیاده قاندا.

لمسیله آلمان قوتلی صو. || صوئی

اوقله بوبده ایچمک = غایتله توق

اتمک: صوئی اوغلرده ایچر. || صو

ایچمک کیدر = غایت قولای. || صو

باشی = ۱. منبع. ۲. بدویرجه

دائما بادی اختلافات اولان سقی

اراضی صولینک تقسیمه و بو
مناسبتله بر عملکتنک ضبط وربطنه
نظارت ابدن آدم چفتک صو
باشیسی = کفخدا سی. (بونی و و
باشی = دیه تاویل ایتمک حاجت
یوقدر. ||) باشدن صوثوق صول
دوکلک = چوق متاثر و خجیل
اولی: اوله پروروز سوبلدی که
باشدن صوثوق صول دوکلدی.
|| بر یوتوم صو = حقندن چابوق
کلنیر ایش و یا آدم: او بکا بر
یوتوم صودر. || صوبورکی =
قالیجه یوقفلی و یوقفلری
اولجه سیماق صوبه طالدریلهری
یابش بر جنس بورک. || بیک
دره دن صو کتیر مک = بر چوق
بهانل بولق. || صو ترازسی =
صو بولنه قونیلان کونکر مسافه
بیمه میلی الله تعزیدن یا طلاماق.
ایچون هر پر قالمه میننده بایلان
قله که صوبوریلری اواریه جیقا.
ریلوب قوتی تنقیص اولنور.
|| صو ترسی = بر جنس نبات که
فر. Cresson دینلیر و صلاه سی
اولور، روقا. || چوق صو کوتور.
ملک: او خصوصه سوز
سوبلنه ییلک: بر چوق معناره
کلک: بو لقردی چوق صو
کوتور. || صودن = اهمیتز،
پوش: صودن بر جواب یاز.
دی. || صو دوکلک = ادراز
ایتمک. ایشه مک. || صو دوکلک =
غسل ایتمک. || صو سموری =
سمور دینلن کورک حیواننک بر
حنسی. || صوبه صابونه طوقفا-
من: کیسه حقنده مضر اولماق.
|| صو صیغری = مانده. || صو
طولابی = بوستان قوبوسندن

صو چیقارمه مخصوص دوز
طولاب. || صو قباغی = ایچی
اویوق اولوب صو قانی کچی قو.
للائیلان قباغی جنسی. || قره صو ۱.
کوزه عارض اولان برک، رمده.
۲. آتمک یاغنده حاصل اولان بر
خسته لی. ۳. ایچی سرت. صو وثی
آقار صو. || صو قوشی = ۱. صوده
یا شارو ووزرقوش طیور مائه. ۲.
اوردک. || صو کی ییلک = ایزردن،
یا کلشنز ییلک. || صو کورویزی =
بر جنس نبات || صو کیمی = کینک
نام بوک آلدیننده صوبه بان قسم
سفلاسی و بوک خداسی و درجه سی.
|| صوبجه کینک = اویق، محلا.
لفت ایتمک. || صو بولی = صو
اراقه سینه مخصوص بر آلتنده انم
یا خود کونک و یا دمیر بوریدن
عبارت مجرا. || بورک صو
دوکلک = فراحق کلک.

صوب (سند. عمر. ۱. طوغری-
بلقی، درستک، صحت:
خطا صواب جدولی. ۲. طو-
غری فعل و حرکت، حق، حقا.
نیت: صواب دوشونمک: صوا.
بدن آیرلماق. ۳. طوغری
رائی، فکر صحیح: اونک رأینده
دائما صواب وارد: جواب
باصواب. (صائب رینه صنت
کچی قوللانو بده مثلا جواب صواب
دیمک طوغری دکلدن.)

صواب دیده { ص. فا. (عمر.
صواب = حق.
فا. دیدن = کورمک) طوغری
و حق کورلش، اوله حکم او-
لنش: صواب دیده اواباب
عقول.
صوات دیده { س. چایده حیواناته صو
ایچریان بر، شریعه،
آنچور.

صَوَاتِلَامَق { ق. و:

صَوَاتِق { ق. (حیواناتی) چایر-
صواتیق { ده بئک.

صَوَارِف { س. ع. ج. { ق. و:
صوارف { صارفه لسانغز ده
مستعمل دکلدن. } تبدلات،
تحولات، انقلابات: صوارف
دهر.

صَوَارِق { ق. و. ۱. (حیواناته) صو
صوارق { ویرمک، (اراضیه)
صو قوبورمک، اسبق، اروا
ایتمک: بیکبرلی، اسکری،
تارله لی، باغچنی صو اریکری؟
۲. دمیری قیزدروب سرتاشمک
ایچون صوبه طالدریمق.

صَوَارِیم { س. صولامق طارز
صواریم { و اصولی و اراضی به
برکرده ویران صو مقداری:
بر صواریم.

صَوَاش { صواشقی وسازه. با:
صواش { صاواش وسازه.

صَوَاعِق { س. ج. صر. ق. و:
صواعق { صاعقه. ۱. صاعقه.
صَوَاق { س. صو مقیمک قبالی
و لوله لی حوضی، قسم
ری.

صَوَب { س. صوی احسنه اتباعاً
صوب { قوللائیلر: صوی صوب =
نل و نسب، اقربا و تعلقات.

صَوَب { س. ع. ج. طرف، جهت،
صوب { س. فلاک صوب
والالریته: صوب عالیله ایهال
اولنشدن.

صوباشی { س. ۱. صوبک نیت
بولندینی پرلده استاء
حیوانات واروای اراضی ایچون
صوبک صورت تقسیمه نظارته
منازعات اوکنی آلان آدم. ۲.
(بوندن تمیم ایل) بر عملکتنک

ضبط و ربطنه باقان آدم، شخنه،
 ۳. چفتك كهنداسي. (سوه
 باشي « صورنده تاويلي لزو-
 سز وغير صحيح در.]
 صدقه { ياخود صوبا. (اصلي
 آكلاشيهدمدى ۱۰. بر
 اوپله ويا صاله و مطبخك ايچنه
 قونوب دروننده آتش يانان و
 دوماني بر صاج بورى ايله
 طيشاري به چيقاريلان قابكه
 انواعي اولور: چيني، صاج، دوكه
 صوبه: مطبخ صوبه ي = اوزرنده
 نيك پيشرمكه مخصوص اولانيكه
 فورى وصو ايصنه چق برى ده
 واردر. ۲. قيشين صوئوغه
 طيانه ميان چيچك وساير نباتاتي
 صاسقي ايله وضع ايتك ومو.
 سمز چيچك وميوه يتيشد بزمك
 ايجون اوستى وكونشه معروض
 جهنلري جامله مستور ومحفوظ
 واجينده آتش يانار محل مخصوص.
 || ح. صوبه ده يتيشك پك چاق
 قطع مراتب ايتك.
 صدقه بجى { صوبه بيان ويا
 صوبه لك بوريليري
 و ساير لوازمي حاضر لايبوب
 برينه طاقان و تعمير ايدن
 صنعتكر.
 صدقه لي { ص. صوباسي اولان.
 صوبه ايله تخين او.
 نان: صوبه لي اوپله.
 صوپاره { ياخود صوباره. س.
 (فا. « صوباره دن
 كه اوتوزده بر جزه دنك اولوب
 اساسا قرآن كريمك اجزاء
 شريفه سنه موضوعدر [جو-
 حقرلك اوقودقلى كوچك جزء،
 الفا وقرائت كناني وجزه شريف.
 ۱. س. ۱. قالين دكنك:
 صدقه { النده بر صوبه وار

ايدى: بكي صوبه سي. ۲. قاش
 وسايرده اكلي يول وجبوق.
 ۳. طياق، كوئك، ضربه: صوبه
 آتقى، اورمق = دوگمك؛ صوبه
 يك = دوگمك.
 صدقه لي { ص. ۱. النده صوبه.
 سي اولان، صوبه ايله
 س. ۲. ككيش يوللي (قاش
 وسايره).
 صوت { سذ. عر. ج: اصوات.
 ۱. سس، صدا، بانك.
 ۲. باغرمه، ندا، آواز. ۳. م.
 ندا واستفاهه مقامنده مستعمل
 كله: دريغ! هيات! آ! كي.
 صوتي { ص. عر. ن: صوتيه. م.
 اجني الفبالزنده كندى
 كندينه سس چيقاره بيلن يعنى
 همزه متحر كه كي اوقونان وساير
 حرفلك آلتنده حر كه برخي
 طوتان: حرف صوتي: حروف
 صوتيه. ديكرلر نه حروف غير
 صوتيه دينير.
 صوج { س. ۱. قباحته، خطا:
 ۲. بنم نه صوج وارا؟ ۲.
 جرم، جنابت، جنه. ۳. كناه
 اثم: صوج ايتك. || صوج
 آتقى = اتهام ويا افترا ايتك.
 || صوجدن كچمك = عفو وصفح
 ايتك.
 صوجسز { ص. قباحته، يكلناه،
 معصوم.
 صوجسزاق { س. قباحته،
 يكلناهل، معصوم.
 ميت.
 صوجلي { ص. ۱. قباحتي، متهم.
 ۲. كنهكار، آثم.
 || صوجلي طوروق = متهم
 محبوب طوروق.
 (س. ۱. اصلي: سؤجوك،
 صوجوق (جوجوك = تازه، لذيق)

۱. ايصلا دوب دوگمك باييلان
 بعض شيلر، تميزلوب قورو-
 دلش قوبون ويا اينك باغرساق
 وبومباري ايچنه طولدولمش
 بهارلي قيهه دن عبارت شي كه
 هم چيك هم ده قيزاراش ويتيشي
 ينير: او صوجوغي، قيصريه
 صوجوغي. ۲. ات صوجوغي
 شكلنده اصطواني شكرله كه
 ايه ديزلمش وشكر يا بكمز
 شربنه باتيرلش بادم، جوز،
 فندق وسايره ايچندن عبارت
 اولور: بادم، جوز صوجوغي.
 || ح. صوجوق اولاق = چوق
 ايصلا تقي. || صوجوغي چيقار-
 مق = چوق دوگمك.
 صدقه { س. با: سوده.
 صور { سذ. عر. ۱. بيوك بو-
 ينوزدن بورى. ۲. قبا-
 مت كوندنه حضرت اسرافيك
 اوفليه جكي بورى: صور اسرا-
 فيل. = سذ. م. فنيكه يعنى
 كنهان خطه منك مراكر مد پتندن
 بولمش اولان Tyf شهر قدمنك
 حال خاضري كه اليوم بيروت
 ولايتنده قضا مركزى بر كوچك
 قصبه در.
 صور { سذ. ج. عر. قد: صو-
 رت. با: صورت.
 صوراق { س. صورمفه اوكره.
 (نيلن شي، خيمه،
 معلومات، تحقيقات. (لساغزك
 احبابي الزم متروكاندن در. }
 صورت { سذ. عر. ج: صور.
 (عر. تركيبيانده
 « صور » شكلنده بولنور، [
 ۱. طيشاريدن كوريتيش، شكل،
 قيليقي: انصاك صورتي كوزل

مشتول اولق، مشتول طولتی :
 بواشدن طولانی بن صورلام.
 ۳. سؤال واقع اولق، سؤال
 اراداولقی : بورادن شویله بر
 آدم یکدی می دیه صورلیور؛
 اوایش سزدن صورلاماز بندن
 صورلیور.

صَوْرَمَق { فت. مض : صورار.
 استغلام، سؤال، استغلام،
 استغلام ایتک : کیم اولدیغنی
 صورمدیکرمی؟ خاطر صورمق =
 برینک وعلی الخصوص برخسته.
 تک حالی سؤال ایچون آدم
 وبعضاً بو مناسبتله هدیه دخی
 کوندیرمک. || صورمه، صور-
 مه یک! کثرت و مبالغه دن کنا-
 یه در.

صَوْرَمَق { فل. مض : صورور.
 طوداقلینی اوزا-
 ده رق قوتله اتمک : صورده صورده
 ایچمک.

صَوْرَمَه { س. صورش، سؤال،
 استغلام، استغلام.
 سَوْرَمَق { س. سؤال، پرسش؛
 صوروق کوی = روز
 حساب، عشر.

صَوْرَمَه { س. عر. ا: صوریه.
 صورت ظاهرده
 اولان، حقیق و درونی اولوب
 یالکز خارجدن اولان : اوتک
 اجابانی صوریدر.

صَوْرَمَه { س. صورات ایدن،
 صوریتان { یوز اکشیدن،
 عبوس، یوزی کولوز و متکبر.
 صَوْرَمَق { فل. طوداقلینی
 صوریتقی { اوزاده رق و پهره-
 سنی بوروشدیره رق عبوس
 طورمقی، یوز اکشیمک.

صَوْرَمَق { یخود صیوس. حه.
 صَوْرَمَق { سکوتی امر ونبیه ایتک

فا. پذیرفتن = قبول ایتک) شکل
 و صورت آلان، حصول بولان،
 حاصل : صورتیدر اولق = حاصل
 اولق، حصول بولق.
 صورتمش { ص. چهره سز، چر-
 کین، شانسز، کو-
 ستریشز.

صَوْرَتْمَا { ص. فا. (عر. صورت =
 شکل. فا. نمودن =
 کوسترمک) شکل و صورتی کو-
 سترن، وجود بولان، وجوده
 کلن : صورتما اولق = واقع و
 حاصل اولق، یوز کوسترمک.

صَوْرَتِیَاب { ص. فا. (عر. صو-
 رت = شکل. فا.
 یافتن = بولق) شکل و صورت
 بولان، حصوله و وقوعه کلن.

صَوْرَدِرْمَق { فت. سؤال ایتد.
 یری، یرمک، یری
 واسطه سیله صورمق : برکمه
 صوردرکر اوده میدر؟ هر
 صباح خسته نی صوردربورل.

صَوْرُش { س. صورمه، سؤال،
 استفسار، خاطر صور-
 ش = خاطر سؤال، استفسار خاطر.
 صَوْرُشْدِرْمَق { فت. هر طرفه
 سؤال ایدوب
 تفتیش و تحقیق ایتک، استفسار
 و تفتیس ایتک.

صَوْرُشْمَق { فش. بربرینه صورمق،
 بربرینه سؤال ایتک.
 صَوْرُغُوج { س. ۱. باشه طا.
 قیلان طوغ، چلک،
 سرغوج. ۲. بعضی قوشلرک
 تپلرند نوکدن زینت طیمیه.

صَوْرُغُون { س. سوکوت آغاجنک
 برنوعی، مصرقاواغی،
 بان.

صَوْرَمَق { فج. ۱: سؤال او-
 صَوْرَمَق { لقی : سزه نره ده
 بولدیکن دیه صورلیمی؟ ۲.

اولق کفایت ایتمز سیرته ده
 کوزل اولمیدر. ۲. خارجی کو-
 ستریش، داخلی و صمیمی اولیان
 حال خارجی : معنا و حقیقت آرا-
 یانلر صورته اهمیت و برمنزل.
 ۳. (زبازدی : صورت) یوز،
 چهره، وجه، روی : صورتی
 کورن یوقدر. ۴. وجه، طرز،
 اسلوب، طور، کیدیش، روش :
 ایشک بو صورتله، بو صورتده
 تسویه سی؛ صورت حال، صورت
 جزیان؛ صورت آخرله. ۵.
 تقدیر، حال : سزکله مدیککیز
 صورتده : او صورتده ایش
 دیکشیر. ۶. رسم، تصویر :
 صورتی چیقارتیش. ۷. نسخه،
 مثل، عین : بو تخییر ایتک صورتی
 آلمی؛ صورتی چیقاروب لفا
 کوندیرمی. ۸. (تر. صورت) بکا
 عبوسلق، یوز اکشیلکی : بکا
 صورت ایدوبور، صورت کو-
 سترپور؛ چهره صورت. || صورت
 آصمی = چهره اکشیمک، عبو-
 سلق کوسترمک. || حسن صو-
 رت = کوزل طرز و حال : بو
 ایشی بر حسن صورته قوملی،
 حسن صورته بپیرملی؛ ایشه
 بر حسن صورت و یرمک = بر
 جاره تسویه بولق. || صورت
 تسویه = فر. Arrangement
 کله سنک ترجمه سیدرکه اووشمه
 دیمک اولوب سیاسیانده کثرتله
 مستعملدر.

صَوْرَتَا { ح. عر. (ودها طو.
 غریبی صورته، زیرا
 صیرکنده کی فناء تا نیشدر.)
 ظاهرده. ظاهراً، کورنیشده :
 بو آت صورتا اوندن کوزل
 ایسه ده او ده جنسدر؛ بزه
 صورتا حسن قبول کوستردی.
 ص. فا. (عر.
 صوریتیدر) صورت = شکل.

مخصوصدر: صوس! سويله.
 [اساساً صوسحق فملاك امر
 حاضری اولوب، بر قاج كشي به
 خطاب اولندقمه، چمي « صو-
 سك » دخي قوللائيير.]
 صوسايتق { فت. صوسلفه دوچار
 و برمك: صباح يديكمز طوزلي
 يك بنج بكون چوق صوسا-
 تدي.
 صوساق { ص. صوسامش، تشنه،
 صوسام { ص. عر. سسم ديتن
 معروف حبه: صوسام
 ياغي = شيرلان: صوسام چيكي =
 طوغريبي: سوسن چيكي: صو-
 سام آطه سي = طوغريبي: سيسام.
 صوسامق { فل. ۱. صو ايجه.
 جيكلك، صوسن-
 لنه دوچار اولق، تشنه وعطشان
 اولق: صيحاقد انسان صوسار.
 ۲. يك تشنه وارزوكش
 اوكمي حركنده بولمق: طياغه
 صوسامش.
 صوسايتق { ج. صوسزلق
 حس اولمق، عطشه
 دوچار اولمق: بوهاده، بويله
 صباحلين صوسايتيرمي؟
 صوسديرمق { فت. صوسمغه،
 سكوت اينديرمك، اسكات
 ايتك: شو باغران چوجقزلي
 صوسديرك: بن اوني صوسدير-
 دم.
 صوسن { ص. ۱. صوبي اولميان،
 قوري: صوسن اووه =
 چول، صوسن بر. ۲. ايجهك
 صو بوله ميان، صوسايان: اوج
 كون صوسن قالدق. = ح.
 صوبي المقتزين، صو بولديني

حاله: صوسن ياشامق، صوسز
 بول آلق.
 صوسنلق { ص. ۱. صوفقداني،
 قورليق: بو اووه.
 نك صوسزلي مانع عمراندير.
 ۲. صوسامه، صو ايجه مه،
 عطش: دوه صوسزلفه طيائير.
 صوسحق { فل. لقردي سويله.
 مك، سكوت ايتك،
 خاموش اولمق: انسان يا قائده لي
 بر سوز سويلي يا صوسليدر!
 صوسحق عبت سويلكندن قو-
 لايدر.
 صوصق { صوصق، صوصامق.
 صوص { با: صوس وساژه.
 صوغان { ص. ۱. معروف ياغيبي
 سبزه كه قات قات قو-
 قدن عبارتدر، صر. بصل، قا.
 ۲. صوغان كي طوب
 شكلنده چييك كوك: سنبل،
 لاله صوغان. || آره جق صوغان =
 صوغانك كوچك وطياقتي برجنسي.
 || او كوز صوغاني = بر جنس
 نبات، فر. Thérique Egypte.
 || صغاله صوغان طوغرامق = بوزه
 كولو ب استهز ايتك. || صويوب
 صوغانه دونديرمك = صويوب
 مالكني آلمق. || قبا صوغان =
 زحمت و مشقته كله مين آدم،
 لايه جي. || طاغ صوغاني = نلغين،
 فر. Seille maritime (نبات).
 || قزمزي صوغان = بر جنس
 طاتلي صوغان.
 صوغانجي { ص. صوغان كز-
 ديروب صانان آدم.
 صوغانلق { ص. صوغان ديكاش
 ير، صوغان تارله سي.
 صوغانلي { ص. صوغانله يالاش:
 صوغانلي ينجي.
 صوغشمق { فل. صو يره بابوب
 طوبراق تاولايتق.

صوغان { ص. ۱. طوبراغك
 ايجه صوقلان آيا.
 قز قورت انواي. ۲. باغر-
 صاقرلك ايچنده ياشايان برجنس
 اوزون قورت كه اكثرا چو-
 جقزلفه اولور. || شريت صو-
 غلمان = دود وحيد. || صوغان
 اوتي = صوغان دوشورمه ده.
 علاج كي قوللائيلا برجنس.
 نبات. || بر صوغاني = بر جنس.
 اوزون كوك.
 صوغومق { صوغوق، صوغو-
 مق. [اصلي: سا-
 ووغ، ساوومق اولد يندن،
 بستون فضله در.] با: صو-
 غومق، صوغوق وساژه.
 صوغوم { ص. طويه، كوز طو-
 قلى، قناعت.
 صوغومسراق { ص. طوماز-
 آجلى، طمع، طمكارلق.
 صوف { ص. عر. ۱. بوك.
 ياغي، پشم. ۲. بو-
 گدن معمول منسوجات جنسي:
 آقره صوفي.
 صوفا { ياخود صوفه. ص. [صر.
 صفه دن] ۱. اوك اورته.
 سنده اولوب او طهرك قبولي
 اودابه آجيلان مشتر
 ديوان، ديوانخانه: نزد باندن
 صوفايه جيتيلير. ۲. قيو و
 چشمه وساژه باندنه اوتورمه
 مخصوص طاشدن سد.
 صوققه { ص. [صوي] دن ويا
 « صوخته » دن مدرسه
 مداوي، درس هام شاكردي،
 طلبه علومدن آدم.
 صوققهلق { ص. صوققه حال،
 مدرسه شاكردكي.

صوقره { ص. با: سرفه.

صوفي { ص. عر. ج. صو.
فیون. (یوگنی انواب
کیدکاری مناسبتله «صوف»
دن ودها طوغری «تصوف»
کله سنکده اصلی اولان وحکمت
معناسنه کان «صوفیا» لفظ
یونانیسندن ۱. تصوفه منسوب.
علم تصوفه مشغول: مشاهیر
صوفیوندن برذات. ۲. اوامر
ونواهی دینیه دن اصلا انحراف
ایتمن، زاهد، متق: یک صوفی
بر آدمدر.

صوفي { ص. عر. ذ: صوفیه. اهل
تصوفه تصوفه منسوب ومتعلق:
طریق صوفی: اصطلاحات صو.
فیه.

صوفیق { ص. دینداران، متقیلک،
صوفیق زاهدلک: اولیه بر
صوفیق طاقشدرکه ...

صوقاق { ص. اعر. «زقاق»
صوقاق (دن ابا: صوقاق.

صوقدیرمق { فت. ادخال ایتم.
صوقدیرمق (یرمک، کیدیر-
مک: انسان بدتنه بر ایکنه
صوقدیردماز.

صوقره { ص. با: سرفه.

صوقشدرمق { فت. ۱. اصوله
صوقشدرمق (صوقق، طار
یره طیقشدرمق: شو بوغیه
طولاک ایچنه صوقشدریورک.
۲. اصوله یرمک: فقیرک الیه
بر قاج یاره صوقشدریدی.

صوقششق { فل. اصله آره یه
یره صوقیلوب یرلشمک: اوده
کاب آرایه صوقشی.

صوقلغان { ص. هریره صوقیلر،
کسله چایوق بیلدک واحساب
اولان، مونس، متلق: صو.
قلغان آدمدر.

صوقللق { فل. آره یه کیرمک،
صوقللق زورله کیررجه سنه
دخول وحلول ایتمک: او هریره
صوقلور.

صوققان { ص. اوزون بر جنس
تزان چیزمسی.

صوقمق { فت. ۱. کیدیرمک،
ایجری به قومق، ادخال
ایتمک: حیوانی آخوره، یاره یی
قاصیه صوقق. ۲. باتیرقی،
صابلاق: شو قاشه بر ایکنه
صوقلی، آغمه بر شیش صو.
قیورل ظن ایدیورم. ۳. ایشه
یارق صوقق: ایش بوزمق.
۴. بورن صوقق: قاریشمق،
لرزمیز ومناسبتیز یره کیدوب
مداخله ایتمک. ۵. کوزه صوقق:
غفلتدن قورتاروب تکدیرله برابر
کوبترمک. = فل. ۱. (آری
وعقرب ویلان کبی حشرات)
ابصیرمق ویا ایکنه باتیرمق:

آری صوقدی: ییلان صوقدی.
۲. مح. اضرار ایتمک، آلدایمق،
حسابده وبارالقمده اغفال ایتمک.
۳. رنجیده ایتمک: صوقینجه
طوره ماز.

صوققه { ص. صوقق فعلی. با:
صوقق.

صوققور { ص. اینلره صوقیلان
طاع صیغائی، کور
صیجان. = ص. ۱. کوز،
کوزیز، باتمش، قیامش: صوقور
کوز. ۲. بر کوزلی، یکچشم:

صوقور آدم.

صوققوم { ص. قوبروق صوقوی:
صوققوم (قچ کیک، عظم غیز.

صوقل { ص. ۱. الک کیده کی
(اوج، غایت، نهایت، آخر،

انجم، عاقبت، پایان، ختام،
خاتم: کونک، عمرک، سنه تک
صوکی: بواشک صوکی کلدی:
صوکی سلامتدر. ۲. دول اشی،
مشیه. = ص. ۱. اک صکره کی،

اخیر، آخر، واپسین: صوک
ایشیز بودر: صوک نفس = آخر

نفس: صوک بهار = فصل خریف،
کوز موسمی. ۲. صوکره کی،

مؤخر: صوک بشیمانان. ۳. اکئی
صوکی = عاقبة الاسر، نهایة الاسر.

۴. صوک بشیمانلق = هیچ فائده سی
اولیان ندامت. ۵. صوکی صایق =

بر ایشک نتیجه سی دوشونک،
۶. صوک کونک = انسانک آخر

عمرینه طوغری بختیار اولسی:
الله اوکا صوک کونلکی ویردی.

۷. صوکنده = نهایت، عاقبت.
۸. صوک نفس = آخر نفس،

تسلیم روح وفی.

صوکگره { ظ. ۱. «صوک» دن
(مشتق اولدنیچون

صکره یارلاملی { زامجه کرلیک
و مؤخریت بیان ایدر، بعده،

مؤخرأ: صوکره کل، بن صو.
گره کلدیم، بن سزدن صوکره

کیتدم: هند-سانده بودا مذهبک
ظهوری براها مذهبشدن صو.

کره در. ۲. صوکره یه = زمان
آتی یه: بو ایشی صوکره یه

براقلم: اونک زیارتی الک صوکره یه
براقدی. ۳. صوکره دن = من بعده

مؤخرأ: صوکره دن یتیمه،

كورمه؛ بن صوكره دن خبر
آلدم. || ... دن صوكره =
بر شيك عقبنده : بن كلدكن
صوكره سز درسه باشلادكنز :
درس يتدكدن صوكره كیده .
جكر. || بوندن صوكره : فیايمه،
بوندن بويله، ايلريده. || اوندن
صوكره = بعده. || صوكره سي =
آلت طرفي، ايلريسي : صوكره .
سي ناصل اولدی تيلم. || صو-
كره لری = لك صوك زمانلرده،
مؤخرأ : ابتدا چوق تريسه لي
چوچق ایدی صوكره لری تريسه .
سني بوزدی. || لك صوكره =
لك نهايت، عاقبت .

صوكره كي { ص. مؤخر، اخير،
صوكره دن كان
ويا صوكره واقع اولان : او
صوكره كي ايشدر؛ اوصوكره كي
حسابدر : اولكي آدمرك صو-
كره كي آدمردن فرق نه در ؟
صوكره { ص. ۱. نهايتي اوليان،
صوكره : بيقز، نوگنر، ابدی،
مؤيد : زمان و مكان صوكره
كبي كورينيورسه ده حقيقتده
حق تعالي حضرتلردن باشقه
دنياه هر شيك بر صوكي وار-
در. ۲. نتيجه سز ثروته باقه
صوكره در .

صوكره لي { ص. ۱. نهايتي لرك،
صوكره لي : بيقز، نوگنر.
لك، ابدیت. ۲. نتيجه خيره سي
اولماق .

صوكل { ص. انسان وساير اجسامه
صوكل { نسبتله ايكي طرفك بری،
صاغ مقابلي، يسار، چپ : صاغی
صولدن تفريقه غيرمقدر : فلان
كوی يولك صولنده در : اورادن
صوله صاپارسكر. = ص. صول

طرفه دوشن، صول جهتنده
واقع اولان : صول قول، صول
ال، صول كوز. || ۳. صول
قول = اردونك صول جناحي،
ميسره : صول قول آغاسي =
بيكباغي معاوني حكمنده اولان
ايكي قول آغاسندن ايكنچيسي .
[برنجيسنه صاغ قول آغاسي
دينيردي. اليوم بو تصنيف ملغا
ارلوب يالكز بر قول آغاسي
وارددر.]

صول { وصولان. با : صولت.

صولاتق { ق. ۱. صودو-
صولاتق { كديرمك، صو-
سريدريمك، ايصلانديرمق : شو
طاشايي صولانسه كز خيلي سر-
بنك و برر. ۲. اسقا واروا
استدريمك : باغچهي صولانده-
بكرمي ؟ شو آغاجلري صولا-
تلي. ۳. بچر. نقداً و بشين
وبردريمك .

صولاق { ص. صول اليق قو-
صولاق { للانان، يا صول اليه
ايش كورن، يساري .

صولاق { ص. ۱. صوبي چوق،
صولاق باق : صولاق بر،
صولاق تارله. ۲. قوشلر ايجون
صو قوتيلان كوچك قاب .

صولاق { ص. سكيدن ايام مخصوص-
صولاق { صهده ركاب شاهانه ده
بولدن بر صنف عسكر .

صولاتق { ق. ۱. صوورمك،
صولاتق { اسقا، اروا ايتك :
بوم و صهده آغاجلري كون آشيري
صولاتق اقتضا ايدر. ۲. بچر.
نقداً و بشين و برمك، ادا ايتك .

صولامه { ص. اسقا، اروا .

صولانديرمق { ق. صو پيدا
صولانديرمك { ايتدريمك،
ياش و غلي ياخود چوق صولي
ايتك : بوعلاج قاني صولانديرر؛
بو ياغمور اوزوملري صولانده-
بره جق. || آغز صولانديرمق =
آغزك صويخي آقبيق، ايمرند .
برمك .

صولاتق { فل. صو پيدا ايتك،
صولاتق { چوق صولي و يا ياش
و غلي اولق : قائم صولاندي :
بو آرמודلر چوق صولانمش .
|| آغز صولاتق = ايمرنگ .

صولانغه { ص. صولانق فعلی .
صولانغه { با : صولانق .

صولت { سنه. هر. صالديرمه،
صولت { شرتلي هيوم : برصولت
شيرانه ايله هيوم ايتدي .

صولتات { ص. (فر. Soldat)
صولتات { عسكر قشكي كه ابتدای
ظهورنده آغز ليله باشيوزوق
تفكيكندن فرق اولنوردی .

صولجان { ص. جريد اوپوننده
صولجان { ايتك اوستندن طوبی
قالديروب آلمده مستعمل اوجی
اكري دكنك، چوكان .

صولديرمق { ق. صولسنی مو-
صولديرمق { جبالوق، رنگني
وطراوتي كيديرمك : قوراللق
بوچچكاري صولديردی : كوش
برده لری صولديردی .

صوللق { ص. با : صولوق .

صوللق { فل. رنگني و بارلا-
صوللق { قلقي غائب ايتك،
رنگ آتق، سولايك، صاراوبوب
بؤمرده اولق : چيچك قوپار-
يلجه چابوق صولار : باصه كونه

معروض اولنجه صولار؛ خسته
لقدن ماراروب صولش .

صومه { ص. صولق فعلی . با :
صولتی .

صولوتق { فت. زحمله وصیق
صیق نفس آلدیر .

مق، چوق بورمق : حیوانلری
صولوتشیدی .

صولوغان { ص. جزئی حرکتله
نفسی طارلاشان ،

بر نوع نفس طارللی علتته دو .
چار : صولوغان آدم؛ صولوغان

آت. = س. مذکور نفس طار-
للی علق : صولوغانه اوغرامق .

|| دیکز صولوغانی = فرطونه دن
صکره صکره سکرک و صولوق

آلدیجسته ساحله کلوب چاربان
طالنه .

صولوق { س. نفس، تنفس :
صولوق آلتی، ویر .

مک. || صولوغی صولوغنه =
نفسی تنفسه، طار نفس آلهرق،

فوق العاده عجله ایله. || صولوق
آلدیرمازدن = نفس آلمه وقت

برافقیزین، پک عجله ایله. || صو-
لوعی طار آلتی = فرار ایتمک .

|| صولوغی فلان یرده آلدی =
کندینی طار اورایه آتدی .

صولوق { س. ۱. کوچک چو-
جقارک باشنده چیمان

بر جنس چیمان . ۲. قوش تیه-
لکی .

صولوق { یا صولوق . ص.
[« صولق » دن]

رنکی آتمش، طراوق قاجمش،
پزمرده : صولوق کل، جیجک،
قاش، یوز .

صولوقلاقمق { قل. کشیش
صولوقلاقمق { وراحت نفس

آلتی، راحتلق .
صولومق { قل. طار طار و

صیقندی ایله نفس
آلتی : صولویهرق کلدی .

صولی { ص. ۱. صولی اولان،
آبدار : صولی آرمود .

۲. انجیه مایع، چوق مایع :
صولی شربت، بوغورت . ۳. صو

ایله یا بلش، یالکز صو ایله حا-
ضرا نتمش : صولی بویا .

صولیجه { ص. آرز آبدار و یا
صولی حای .

صولوق { ص. با : صولوق .
صوم { س. بیحاق وسائره صابی

صوم { بایلان بالیق دیشی : صوم
قلتراش صابی. = ص. یکپاره،

بتون وایچی طولو، قوف و یا
قابلامه اولیان : صوم کومش،

صوم آلتین، صوم کارکی .
صوم { س. عر. اوروج .

صوم { صیام کی . }
صوماط { س. عر. « سماء »

صوماط { دن } ۱. صره ایله
قوش طعم سفره سی . ۲.

ضیافت .
صوماق { س. عر. « سماع »

صوماق { دن } بویا جیلقدمه
مستمل و میوه سی کسب کی

بعض یمکاره قونان برجنس کوچک
آغاج . [اصل ترکیبی : طادیم،

طونوم .]
صوماکی { س. « سماع » دن]

صوماکی { برقاچ رنگلی مرمر .
= ص. برقاچ رنگلی، آلاجه :
صوماکی مرمر، طاش .

صومرتمق { قل. طوداقلربی
صومرتمق { اوزادوب عبوس

طورمق .
صومر داتاق { قل. خوردا .

صومر داتاق { نغ، سولنگه،
میرلدا نغ .

صومر مق { قل. یوز قاباروب
صومر مق { طارغین طورمق .

صومه { س. عر. ج. صوامع .
صومه { زاویه، عبادنگاه،

وحدنخانه، عزلنگاه .
صومه نشین { ص. قا. [عر.]

صومه نشین { صومه = وحد-
نخانه . قا. نشین = اوتورمق]

وحدنخانه ده اوتوران، مزوی .
صومون { س. ۱. یو وارلاق

صومون { اتمک . ۲. یومری نی، دوه
آیانی کی شیش و بوشاق نی .

۳. اوجی ویده لی قالدین چیونک
اوجنه کچیرلکه مخصوص ویده لی

صومع الشکل دمیبول .
صومه { ص. بوش، نافله، بیو .

صومه { ده : صومه حیوان =
مانقفا .

صون { س. عر. فورومه،
صون { حفظ، محافظه، وقایه،

نکاه، صیانت : صون الهی یه
التجای اتمک .

صونتراش { یاخود صونطراج .
صونتراش { س. قا. ستمراش =

طیرناق کسن] حیوانلرک طیر-
ناغی کوب دوزلشکه مخصوص

نعلبند آتی .
صوندر مق { فت. ایلری سور .

صوندر مق { مک، اوزاتاق .
صوندرمه { س. اوکی آجیق

صوندرمه { چاتی، حیوا-
نلرک بارخسته و آلات وادوات

زراعیه وسائرہ وضعنہ مخصوص
اوسنی اورنیلی وادکی آجیق
محل .

صوتنطور { س . سانتور ،
برینہ تل ابلہ جائنیر قانون . ۲ .
مجر کورلدی ، پازردی ، ششمہ ،
دبدبہ .

صوتنطوری { ص . کورلدیلی ،
پازردیلی ، مشمش ،
مدبدب : صوتنطوری دوکون ،
غاوغا .

صوتنغور { س . (تق . شونفار)
آق طوغان .

صوتنمق { فت . ویرمک ، اوزاتمی ،
تقدیم ، عرض ایتمک :
بر قح ، بر باردق شربت صو .
ندی : عرضحال صوندی .

صوتنمق { فل . پارلاقلی ، جلا
وفری زائل اولتی ،
صونوق اولتی ، بوزلاق ، تکدر
ایتمک : بوختہ صونارسہ دها
کوزل کوستریر .

صوتنوق { ص . یاخود :

صوتنیق { ص . صونمش ، فر و
جلایی زائل اولمش ،
جلاسز ، فریز ، بوزلی ، طرکوق .

صوتنقلق { یا صوتنوقاق . س .
فر و جلا فقدانی ،
جلاسزانی ، طوکوقاق .

صوی { س . ۱ . عرق ، نسب ،
نژاد : ابی صویندند ؛
صوی معروفدر . ۲ . اجداد ،
سلالہ : صوی اورادہ یاشامش .
۳ . ذریت ، احفاد : اونک صوی
فلان یردم الیوم موجوددر .
۴ . جنس ، نوع ، درلو : او

صویدن مال قالدی . ۵ . اقربا
وتہنقات ، خصم اقربا : صوی
صوی آری کبی چوق . =
ص . اصل ، نجیب : صوی آدم ،
صوی آت .

صویتاری { س . جمعترلده خلقی
اکلندیرمک ایچون
غریب قیافتہ کیروب درلو
مسخرہ لقلر یابان آدم .

صویتاریلی { س . غریب قیافتہ
(کیروب مسخرہ -
لقلر یابان آدمک حال وشان و
صنعتی وایتدیکی مسخرہ لقی :
صویتاریلی ایتمک .

صویدیرمق { فت . ۱ . اثوابی
چقارتمق ، تعریہ
ایتدیرمک : چوققلری صوید -
یروب باتیرملی . ۲ . درستی ویا
قبوغنی چقارتمق ، یوزدیرمک :
قوزی بی ، پورتقالی ، المایی
صویدیرملی . ۳ . اشیائی چالد .
برمق : محافظلر قطاع طریقہ
کیمہ بی صویدیرمازلر .

صویلیر { ص . نسل ونسبدہ
شرافت ونجات بو -
لئیان ، کوتی صویدن اولان ،
فروماہ ، بد اصل : صویلیر
آدم .

صویلیرلق { س . نسل ونسبدہ
نجات واصالہ
فقدانی ، فروماہلک .

صویغون { س . صویغہ ، صویغہ ،
سلب ، غصب : صو -
یفون ویرمک = صویلق ، قطاع
طریق الینہ دوشوب صویلق ،
= ص . صونمش ، چلاق ، بر
دوکون وسائر جمعیتہ خدمت
ایتمک ایچون آغر اثوابی

چیقاروب خفیف قافہ کیرمش
خدمتی قادین : دوکون صویغو -
نلری .

صویغونلق { س . دوکوندہ خدمت
مت ایتمک اوزرہ
صویغوب مخصوص خفیف قیافتہ
کیرمہ .

صویغہ { س . بر نوع آلا قار -
غہ .

صویلمق { فل . ۱ . اثوابی
چیقارلق ، تعریہ
ایتمک . ۲ . دری ویا قبوغنی
چیقارلق ، یوزلمک ، آیتقالق . ۳ .
اثواب واشیائی وواستندہ نہسی
وارایسہ چالغنی : یولده خیدود -
لر طارفدن صویلش ؛ بوکیجہ بر
او صویلدی .

صویلی { ص . ابی صویدن ،
اصل ، نجیب : صویلی
آدم .

صویماندی { س . ۱ . خیاری
صویلوب یتمک
شیئلر . ۲ . خیار و میوہ کی
شیئلرک قبوقلری .

صویمق { فت . ۱ . اثوابی چیقار -
مق ، چیلاق ایتمک ،
تعریہ ایتمک : چوجنی صو -
دہ یاتیر . ۳ . قبوغنی ، زارغنی چیقار -
مق ، آیتقالق : شو المایی صوی ؛
دکنکی صویملی . ۳ . درستی
چیقارمق ، یوزمک ، سلخ ایتمک :
قوزی بی کیم صویدی ؟ ۴ .
اثواب واشیائی وواستندہ نہ
وارایسہ چالغنی : یولده کندہ -
یسنی خرزلر صویملر .

صویوق { س . جام آغاچنک یتمک
ایچ قبوغنی .

صویغہ { س . صویغنی فعلی : با :
صویغنی .

صَو پَنْدی { ص. صولوب آتیلان
صئی، قیوق.

صَو قَمَنی { فط. ۱. کندی انوا.
صئی چیقارمق؛ یاغق

اوزره صویندم. ۲. چاشیر
دکیشدرمک؛ یارین چاشیر

ییمهانه جفندن صوغلیسکز. ۳.
برخدمته مخصوص قیافته کبرمک؛

خدمته صوغق. || صوینوب
دوکک = استراحت ایتک اوزره

کجهک قیافته کبرمک.
صَو قَوَمَق { فط. (اصلی: ساؤ.
صغق اولوب صوغو.

صغق اولوب صوغو. ۱.
صغق اولوب صوغو. ۱.

حرارتی کیدروب صوغق
یاغق، تبرید ایتک؛ صوغق نه ایل

صوغقورسکوز؛ بویکی چوق
صوغقورسکوز. ۲. صغق و

حسن مناسبت بر درجه قدر
خلل کتیرمک، ایککی آره سنی

آجق؛ بواش آره مزی صوغق.
صغق سبب اولدی؛ اونی بزدن

صوغقو نه صغق بعض ماجرال
کچدی.

صَو قَوَق { ص. (اصلی ساؤق
اولغله صوغق یازلا.

ملی) ۱. حرارتی اولیسان،
صیغاک ضدی، بارد، سرد؛

صوغق صغق؛ صوغق هوا؛
بوزکی صوغق. ۲. طبعمک

خوشلاندی، طبعه خوش کلین،
سوغقز، بارد؛ صوغق آدم؛

صوغق سوز. || صوغق بز =
برجنس صغق کتی بزی. =

۱. حرارتک عکسی، برودت،
صوغقو قانی؛ بوکون صوغق

واردرد؛ صوغق پایور؛ بوسنهکی
صوغق چوقدن اولامشیدی؛

بن صوغقون خوشلاندیم. ۲.
اوشومکدن کلین خسته لاق؛

صوغقو قانی = اوشوبوب خسته.
لاغق. || صوغق اولق، ایتک =

هوا صوغقو قانی. || صوغق با.
صغق = هوا بزدن بره صوغقو قانی.

|| صوغقو قانی = صوغق هوا؛
صوغقو قانی.

صَو قَوَق { ص. آز ویا؛ اولدجه
صوغقو قانی؛ وخیلی بارد؛ هوا

صوغقو قانی.
صَو قَوَق { فل. صوغقو قانی
صغقو قانی، صغقو قانی.

قندن اوشوبوب خسته لاغق.
صَو قَوَق { ص. آتک آلتنده

صوغقو قانی؛ چیقوب آتیرک
آتمه سینه مانع اولان برنع

سیکاجه.
صَو قَوَق { ص. ۱. صوغقو قانی
اولان شیک حال،

برودت، سردی؛ بوزک صوغقو قانی
اوزا قندن تأثیر ایدر. ۲. صغق.

صغقز و بارد معامله؛ صغق بر
صوغقو قانی قبول ایتدی؛ آره

مزد. بر صوغقو قانی پیدا اولدی.
۳. بیک آخرنده خوشاب

عجلی ومیوه کی سربلک ورمک
مخصوص ماکولات. ۴. حمامک

یک صیغاق اولیسان طیشازی
عجلی؛ صوغقو قانی ییقاندیم. ||

بل صوغقو قانی = مجرای بولاک
التهابی.

صَو قَوَق { فل. ۱. صوغقو قانی
اولق، حرارتی غائب

ایتک؛ بیک صوغقو قانی؛ هوالر
صوغقو قانی. ۲. اوشومکدن خسته.

لاغق، صوغقو قانی؛ صوغقو قانی.
مش اولم. ۳. صغق آره آجلق،

صغق قیزغیلغنه خلل کلک؛
اوزکله آره مزی صوغقو قانی. ۴.

طول مدت برافصله اونیوق،
کوکدن چیقارمق، آرقق آرزو

ومیل ایتمه؛ چوققور درسدن
صوغقو قانی؛ یازیدن صوغقو قانی.

صَو قَوَق { ص. یولجیلرک اوستنده
بولدینق چالان، خر.

صغقو قانی. صغقو قانی.
صغقو قانی. صغقو قانی.

صغقو قانی. صغقو قانی.
صغقو قانی. صغقو قانی.

صغقو قانی. صغقو قانی.
صغقو قانی. صغقو قانی.

صغقو قانی. صغقو قانی.
صغقو قانی. صغقو قانی.

صغقو قانی. صغقو قانی.
صغقو قانی. صغقو قانی.

صغقو قانی. صغقو قانی.
صغقو قانی. صغقو قانی.

صغقو قانی. صغقو قانی.
صغقو قانی. صغقو قانی.

صغقو قانی. صغقو قانی.
صغقو قانی. صغقو قانی.

صغقو قانی. صغقو قانی.
صغقو قانی. صغقو قانی.

صغقو قانی. صغقو قانی.
صغقو قانی. صغقو قانی.

صغقو قانی. صغقو قانی.
صغقو قانی. صغقو قانی.

صغقو قانی. صغقو قانی.
صغقو قانی. صغقو قانی.

صغقو قانی. صغقو قانی.
صغقو قانی. صغقو قانی.

صغقو قانی. صغقو قانی.
صغقو قانی. صغقو قانی.

صغقو قانی. صغقو قانی.
صغقو قانی. صغقو قانی.

آبی، رمضان شریف .

صیانت { س. مر. قورومه، حفظ، محافظه، وقایه،

حایه : اولاد و عیالی، عرضی صیانت ایتمک : بن سزی صیانت ایچون چالیشدم .

صیلت { س. مر. ایلکده شهرت، اشهار، بیکنام، ذکر جبل : صیت و شهرت طالع یابلدی .

صیتمه { س. (اصلی : اصیقه، اصیقه) ابتدا اوشومکله

دیترمه و بعدمه آتش و صیقلی کترین معروف خستملی که اکثر امراضه مراققت ایدر، نوبت،

عر. حماء، قا. تب : صیتمه سی اولقی : صیتمه به طولقی، یاقه . لایتمق : || صاری صیتمه : آسرقای وسطیده ظهور ایدر مهلك

و مستولی بر مرض که طودینی آدمرك در حال بکزرلینی صارار. قوب قرارته رق بستیون تبدیل ایدر .

صیتمه لایتمق { فل. صیتمه به بی اولقی : صیتمه به طولقی، صیتمه .

صیتمه لی { ص. صیتمه به طولش، حایه دوچار .

صیجاق { ص. (صیجاق ، صیجاق) صنتك مصفری

اولوب تحیب ایچون قوللایلیر سوله جک و طبیعت خوشلانجق صورتده صیجاق : صیجاق اوطنسده اوتوربور، وجودی فانه لره صیجاق آلیشدرمش.

صیجاق { ص. (اصلی : اصیجاق، اصیجاق) اصیجاق] یاقیه حق درجه ده قیزغین، صوئولقی ازاله اولنش، اوشوتز، اصیغش،

حر، کرم : صیجاق صو، صیجاق

هوا، صیجاق یمک، صیجاق اوطنه . قانی صیجاق = سولعی، هرکله

چابوق دوست اولور، انیملی. = س. ۱. صیجاقی، حرارت : بن جوق صیجاقدن خوشلانام؛

هواده جوق صیجاق وارد؛ بوسنه کی صیجاقی چوقدن کور. مه مشردک . ۲. ایچنده صیجاق صو ایله ییقانیلان بر، خمام،

کرماه : صباح صیجاقه کیشیدم . ۳. صیجاق محل، ایصغش بر :

صیجاقدن صوئوغه جیقمق . || صیجاقی صیجاقه = تاونده، تاویسی بکیرمندن .

صیجاقلی { س. حرارت، کرمی : صیجاقلی (صوبه تک صیجاقلی اوزاقدن حس اولنور؛ بوسنه تک

صیجاقی بر قاج سنه دن بری اولماشیدی . صیجان { س. (اصلی : صیجان]

صیجان { اجناس کثیره سی اولان معروف کرمی حیوانیجی، فاره، موش : قندق صیجانی تارله،

قیر، طماغ صیجانی . پوستلری کورک بایسلان بر جوق کورک حیوانلرده لسان عوامده صیجان

نامی وریلیر . || تارله صیجانی = تارله لرده بونان و محصولاتی بین

برنوع صیجان . || قندق صیجانی = بو حیوانک پک کوچکی . || که

صیجانی = لائملرده بونان اک یوک . || بر صیجانی = کوستیک

دینلن حیوان . || صیجان اوق = فاره لری اتلاف ایتمکده مستمل

معروف بر ترکیب کیموی، سم النار . || صیجان دیشی = چاشیر

اطرافته و باخصوص کوملک قوللر . تک کنارینه یاپیلیر ایغیه و سیوری

اویا . || صیجان قولایغی = Myosotis

دینلن چیک . || صیجان قورویغی = برجنس بوورالاق تورلی . || صیجان

بولی = بر آتی لایغی . || صیجان ییلی = سال ترکانک برنجیسی .

صیجدر مق { فت. ۱. اوسته

صیجدر مق { ایتدیرمک . ۲. بخ. جوق قوروقمق . عو . صیچر اتمق { لامه سی موجب

اولقی، یوقاری به فیرلاتمق، زیلاتمق : بچی یاورسی صیچر .

تمق ایچون بر آز اورکومک کافدر : جوجنی اوینادوب صیچر .

تیسور : لکه صیچر اتمق = بولا . شدیرمق . اوسته صیچر اتمق =

برکوتونک دوچار ترمضاتی اولقی : ادبسه بر شیء سولیه، اوستکه

صیچر ایتدیرک . فل. هوا به قلوب

صیچر اتمق { اوتیه به فیرلامق، زیلامق، اوبناسمق : جیلان

یوریمز صیچرار : پیره بدنه کوره جوق صیچرار : چوجقصر صیچر .

بوب اوینایورلردی، چامور اوسته صیچرادی . || جان، عقل باشه

صیچرامق = دهشت کلک . ص. صیچرایان،

صیچر ایچی { فیرلایان، اوبنا . بوب بولایان : صیچرایچی

حیوانلر . فل. کندی قذور .

صیچرلمق { تیله بیسلمک، سردار و ملوث اولقی، بر باد اولقی .

صیچمق { فل. ۱. دفع طبعی

دار و ملوث ایتمک . ۲. بر باد و مر .

صیحه { س. عر. باغرمه، نمره .

صید { سذ. عر. آو. شكار،
تخیر، قنص: صید ایتك =
آولامق. || صید ماهی = بالیق
آولامه.

صیدگاه { س. فا. (ص. صید =
آو. فا. گاه = محل
آو محلی، آو آولان پر.

صیدلانی { ص. عر. د. : صید-
لانی. اجزایلیق فتنه
منسوب و متعلق: فن صیدلانی =
اجزایلیق، استیجاریق فی: مواد
صیدلانی. = سذ. عر. ج:
صیاده. اجزایی، استیجار.

صیدله { سذ. عر. اجزایلیق فی،
استیجاریق.

صیر { س. ۱. طوبراقدن معمول
چنانی چومك كبی شیلره
سوریلان ورنیکی بویا: صیر
سورلش دستی: صیرسز چناق.
۲. آینهك آرقه-سنه سوریلان
قلای وئور.

صیر { د. «صی» امله باشلاربعض
صیر ترکیه صفتلك باشنه کیروب
تأکید و مبالغه بیان ایدر: صیر
صیقلام = بك ایضاق.

صیرا { صیرالامق و سائر. با:
صیرا صره و سائر.

صیرت { صیرتارمق، صیرتلان.
با: صرت و سائر.

صیرمه { س. حاده دن یکیرلش
کومش تل و بونك آئینله
یالیز لایمقی: بیاض صیرمه،
آلتین صیرمه، خاص صیرمه:
صیرمه ایشلملی. — صاری و
کوزل صاجدن کنایه اولور:
صیرمه صاجلی.

صیرمه کش { س. «سیکش»
دن غلط تعبیر
ستیمدر صیرمه ایشلین، کوشدن

صیرمه چکن اصناف.
صیرمه { ص. صیرمه امله ایشانش،
نقش اولنلش: صیرمه لی
خشه، انواب.

صیرورت { سذ. عر. اوله. اید.
له. قیلغه، برالدن
دیگر برحاله تجول: افعال بانك
بناسی چوق دفعه صیرورت
ایچوندنر.

صیریتقان { ص. دائما دیشلری
کوستروب سسز
ولطافتسز کولن: صیریتقان بر
آدمدر.

صیریتقی { فل. ۱. طودانلری
آیروب دیشلری کو.
سترمك، بالاندن و طاتسز صور.
تده کولك: نه صیریتوب طور.
یورسك؟ ۲. اولك و یاصوئوقدن
طوكتی. ۳. بر قاشه اویماز
رنكده اییلنكه اوریلان دیکیش
بد کورلك: بیاض تیره بوأوا.

بد صیریتیور. ۴. نقصان و عیب
بر اوجدن کوزكك: بونك
قصوری صیریتیور.

صیریتقه { س. دیشلری کو.
سترهك سسز کو.
له: اونك صیریتقه سی بك ضدمه
کیدبور.

صیریق { س. قبوغی صیریلش،
یونلش اینجه اوزون آ.
غاج: چاشیر، اینجه صیرینی:
حال صیرینی = حاللك آئر شیلر
قالدر دقلری آغاج كه بر چفتنی
درت حال قوللانیر: صیریق
حالی = بصورتله صیریق قوللا.
نورق آئر بوكلر طاشیان حاللر.
— اوزون بویدن دخی مقام
تعبیه کنایه اولور. || صیریق
آرابه سی = بر ایکی صیریقله مربوط

درت تکرارلکدن عبارت یون
آرابه سی. || صیریق کبی کوزمك =
بر ایش کورمویوب بوش بوش
طولانمق.

صیریم { س. قالینلی صیریلش
اینجه و بوشناق دری
دیلیمی. || ج. صیریم. لاطی =
دباغ لایعاش دریدن معمول
خلاط كه دون طوانته لرنده
قوللانیلر.

صیردیرمق { قذ. ۱. مساماندن
ترلر کبی آزر آزر
آقیق، طاملائق، ترش ایتدیر.
مك: بوکوب یانگی صیردیربور.
۲. برندن باره چكمك، آقچه
سوكدیرمك. ۳. رخوش ایدوب
اوبوتقی، صیروب یانهج صو.
رنده سرخوش ایتك.

صیردیرمق { قذ. صیردیرمق. با:
صیردیرمق.

صیرلایمق { قذ. آغریمقی،
ایغیمك: برنك
اوروب یارمقی صیرلایمقی.

صیرلایمق { فل. آچی آچی
آغریمقی، درینك
وجع ویرمك، صانجیق: قیرباجك
ایچی بارماغه طوقندی حالا
بارنم صیرلایور.

صیرلایمق { فل. آغلاشقی،
تسكی، تعظم ایتك:
صیرلایمقه سبیت ویرلدی.

صیرلایمقه { س. آغلاشه شکایت،
تعظم: بر کیمسه لك
صیرلایمقه سنه سبیت ویرلدی.

صیرلایمقی { س. ۱. آغلاشه،
شکایت، تعظم، تسكی،
اشك. ۲. خشنودمزاق: بر
کونه صیرلایمقی حیله دی.

صیغرمق { فل. ۱. ترکی طامله
طامله جیقمق، ترشح
ایتمک : بو کوپدن صو، یاغ صیغ.
پور. ۲. سرخوش اولوب بیوش
یاغق : ایچوب ایچوب صیغدی.
صیغندی { س. برقاقدن یاغاشلر
آراسندن طامله طامله
زلیوب آقان مایع : یاغ صیغندی.
یسی : صو صیغندیسی.
صیغزی { س. اینجه ایشلین آغری،
سیکیر جمی : باجاقلر.
مده صیغی واردر، بر طاقم
صیغزکریور.
صیغقه { ص. ۱. عر. « استسقاء »
دن غلط ۱. قارنه
صو طولش، مستسقی. ۲.
رخیطس دینلن علتیه دیرچار او.
نوب ضعیف و قوری قالان
(چوقق). ۳. بک ضعیف،
بک آربق ولاغر.
صیغقهلق { س. ۱. استسقاء
علتی. ۲. رخیطس
علتی. ۳. ضعیفک، لاغرلق،
آربقلق.
صیغ { ص. چوق دریک اولیان:
چایک صیغ یری؛ دیکزک
صیغ ساحلی؛ صولر صیغدر.
صیغ { س. ۳. عر. فد : صیغه.
صیغ ابا : صیغه.
صیغماق { فت. (زبازدی : صیوا.
صیغماق { مق. ۱. بک وایجه.
لری چوریمک، طوبلامق، تشمیر
ایتمک : قولارینی باجاقلرینی صیغما.
مق. ۲. ال سورمک، مسخ ایتمک،
اوخشماق : آرقه سنی صیغماق.
چه لری صیغماق = مج. موفق
اولق ایچون جدی صورته
تثبت ایتمک، قوشمق.
صیغماق { فل. (زبازدی : صیوا.
صیغماق { تمق) قبول و پاچه

چوریمک، تشمیر اولمق : قول.
پاچه صیغماق. = فقط. کندی
قولارینی ویا پاچه لرنی چوریمک
حاضر لاقق، برایشه حاضر لاقق.
سر شمیددن صیغماق بکیز.
صیغمدیرمق { فت. آلدیرمق،
استیعاب ایتدیر.
مک : بوکنلاری شو طولابه
صیغدیره بیله جکیمسکر؟
صیغزه { س. ائولابک بعض برلری
ککیشلماق ایچون علاوه
اولنان یارجه.
صیغشدیرمق { فت. صیغهرق آلد.
یرمق. قضیقله
استیعاب ایتدیرمک، صو قشدیر.
مق : بو قدر ایشایی بو صیغده
نصل صیغشدیره بیله جکیمسکر؟
صیغشمق { فل. صیغهرق طار
بریره کیرمک، زورله
استیعاب اولمق : بو اشیایا بو
چانظه ایچق صیغه بیلیر.
صیغلق { ص. ۱. صو صیغ اولوب
یکید ورن : نهرک
اورای صیغقدر. ۲. قوملق :
کمی صیغماه اوتوردی.
صیغقمق { فل. بر ظرفک ایچمه
کیرمک، آلتق. استیعاب
اولمق : بر اوقه صو بوشینه
صیغماز؛ بو اشیایا بو صیغده
صیغیه جقدر. || قایمه صیغماق =
صبر سز اولمق. || اله آوجیه صیغما.
مق = بک سرکش و خشاری
اولمق. || مزراق چواله صیغماز =
صافلانیر شی دکلدر.
صیغممق { فل. طایمق، التجا،
استماذه ایتمک :
شیطانک شردن الله صیغمنیرم؛
صیغته جقیر = ملأ، پناه، ملاذ.

صیغه { س. ۳. عر. ج. ص. یغ.
فعلک تصریفندن حاصل
اولان مختلف صورتلرنک بهری:
صیغ مختلفه = ماضی، مضارع،
امر کی مختلف صیغه لر؛ صیغ
مطرده = مفرد، نشیه، جمع، مذ.
کر، مؤنث و سائره کبی بر
صیغه تک اقسامی.
صیغیر { س. جفت سورمه ده،
و آرايه جکمه ده قوللا.
نیلان واتی وسودی ین معروف
ایری حیوان اهلی، بقر، کاز : صیغیر
اتی، صیغیر سودی، صیغیر دیلی.
ارککنه اوکوز، دیشینه
ایتمک، یاوریلرینه بوزاغی، طانه،
دوگه، طوسون، آتغیرینه بوغا
دینیر. || قره صیغیر = عادیسی.
|| صو صیغیری = مانده جنسی.
|| صیغیر دیلی = لسان الثور
دینان نبات. || صیغیر قروغی =
دیگر بر جنس نبات. || صیغیر
کوزی = پیادییه ک ایری و صاری
نوعی.
صیغیر قماچ { س. صیغیر چوبانی.
صیغیر جق { س. [طوغریسی :
جنس قوش.
صیغیرلق { س. احقاقق، بلاهت،
قالین ققالیق.
صیغین { س. کیکک ایری و بککلی
بر جنسی.
صیغ { س. ۳. عر. ج. اصنیاف.
صیغ یاز، تابستان : موسم
صیغ : صیف و شتا = یاز قیش.
صیغ { ص. عر. ذ. صیغیه. یاز
صیغی { س. موسمه منسوب و متملق;
محصولات صیغیه.
صیغیه { س. ۳. عر. یاز موسمه
صیغیه { مخصوص مسکن، یاز.

لقی اقامتگاه، کوشک، یالی.

صیق { ص. ۱. بربرینه یاقین و بیتشیک، سگرک مقابلی : صیق طراق، صیق آغاجلر، صیت قاش. ۲. طار، ضیت : صیق پر. ۳. نادر اولیان، کثیر الوقوع : او مملکتده فر. طونهل پک صیقدر. = ح. ۱. بربرینه قریب اوله رق : بو صو. غانلر پک صیق دیکمیش. ۲. بر برنی متعاب، آرمی چوق آلمقیزین : بونیش پک صیق لدوس اسبور. || صیق بوغاز ایتک = برنی شاعیرتوب و اجرای تدبیر ایتسه وقت براقیه رق اجبار ایله کندیمندن برشی استحصا ایتک.

صیقشدیرمق { فت. ۱. زورله طاریه صو. قی : شو اونی بو چوالک ایچنه صیقشدیرمق. ۲. باصق آلتنده ازوب اینجلمک، تعصیر ایتک. ۳. زورلامق، اجبار و تضیق ایتک : کندیسنی بوکون حرکت ایتک ایون صیقشدیریور. ۴. اصوله اله ویرمک : اله برچارپک صیقشدیردی. (بونک بلکه طوغریبی صوقشدیرمق در.)

صیقشمق { فل. ۱. بربرنی صیقچه رق صورتده بیتیق، غلبه لک و ازدحام اولق : غلبه لک صیقشدی : خلق جامع شریفه صیقشدیلر. ۲. طار. لاشمق، طارالمق : کورکم صیقشدی. ۳. مجبور و مضطر قالمق : چوق صیقشیرسم بونی ده صرف ایدرم.

صیق { سذ. عر. ج. ص. اتل. معدنله وآینه وسارنه جلا ورن آدم وجلا ویرمک مخصوص آت.

صیقلاشدیرمق { فت. ۱. یاقلا. ۲. بربرینه یاقین کتیرمک. دها بیتشیک یاقی : شو ص. افسیلری صیقلاشدیرمق. ۲. دها صیق وقوع بولدیرمق : سز آوه کیمکی صیقلاشدیردیکز.

صیقلاشمق { فل. ۱. بربرینه یاقین کلک، آره لری آزالق : بو فوچیلر پک صیقلاشدی. ۲. بربری آرقه سنده وآره لقسز وقوع بولق : فرطونهل پک صیقلاشدی.

صیقلام { ص. صیقله جق قدر صیقلام : اطلاق : صیر صیقلام پک اطلاق. (بالکز بوتعبیرده مستعملدز.)

صیقلامق { فل. ۱. صیقله رق صیقلامق (زورله آغلامق. ۲. اطلاق چالمق. مر.

صیقلاقمق { فل. صیق وقوع تعاقب ایتک : یاغمورلر پک صیقلاندی.

صیقلاق { س. ۱. فاصله سزاق، طاراق، بیتشیکک : آغاجلرک صیققی نظارته مانع اولور. ۲. بربری آرقه سندن وقوع، تعاقب : قیشین یاغمورلرک صیققی یولارک قورومسنه میدان براقاز. = ص. پک صیق اولان : صیقاق اورمان : او محله پک صیققدر = خانه لری بربرینه متصلدر.

صیقلاق { س. اطلاق، سی صیقلاق (دبل ایله صیقهرق جالنان صفر.

صیقلمق { فل. ۱. طارالمق، تضیق اولمق : بو دتک بوندن زیاده صیقلماز، چوق صیقلمدی. ۲. مضطرب اولق، منقبض اولق، صیقندی چکمک : بوکون چوق صیقلمد : انسان بالکز قالنجه صیقایلر. ۳. اوانمق، محبوب اولق : صیقلمقیزینه سولبور. ۴. ضرورت چکمک، صیقندیده اولق : چوق صیقیلوب ده کند. یسینه مراجعت ایدرسیم رد اغز. || ایچ صیققی = محزون و مکدر اولق. || جان صیققی = قیزمق، منفعل اولق.

صیقمت { فت. ۱. طارالمق، صیقمتی (طارالمق، تضیق ایتک : دنکاری صیقمتی. ۲.

ال ایله صیقشدیروب صوینی آلق، تعصیر ایتک : اوزوم، لیون، سونکر صیقمتی. ۳. قوت ویرمک، پکشدیرمک، تشدید ایتک : اتی صیقمتی، سی صیقمتی : بحررق صیقمتی = تشدیدله او. قومق. ۴. زورلامق، جبر و تضیق ایتک : بومعلم شاکر. دانی چوق صیقار : چوق صیقار. سه ک طوغریبسی می اعتراف ایدر؟ ۵. اضطراب ویرمک، مضطرب ایتک، صیقندی ویرمک : بویه سوزل آدمی صیقار : سنک طور وحاگک بنی صیقپور. ۶. (بر آتش سلاخی) بوشاتمق : بر طابعه، برفنک صیقندی. || ایچ، جان صیقمتی = کدر ویرمک.

|| دیش صیقمق = غیرت ایتمک.
صیقمه { س. ۱. صیقمق فعلی.
۲. یوقا. رایی بوتلی و آشغایی باجابه
یتیشیک بوتور نوعی، لاز بو-
وری.

صیقندی { س. ۱. طارلق،
۱۶. مضایقه، ضرورت.
۲. قسوت، کدر، حزن، اندوه.
۳. اضطراب، ضحرت. ۴.
ثقات، آغراق. ۵. صیقلمش میوه
صونی، عصاره. ۶. صیقلمش
میوه یوصه و جیره سی. || ایچ
صیقندیی، جان صیقندیی =
ایشز لکدن ایچ صیقلوب نه
با به جفنی ییله مهنه.
صیقتمق { فل. کندی کندینی
۱۶. صیقتمق، ایقتمق،
ایقلمق.

صیق { ص. ۱. طار، مضیق،
صیق { تنک : صیق بوغاز، صیق
باته. ۲. پک، قاتی، سرت : صیق
ات. ۳. بجه لی، سرعتلی،
مستعجل : صیتی ایش. ۴. شد-
تلی، شدید : صیتی امر، صیق
تنبیهات. || صیم صیق = پک طار،
پک زیاده صیقتمش. || صیق
صیق به = بر مظر وفک طرفه تمامی
تمامنه و کوچلکه یرلشی :
طولو میهنه. پیستونی صیق
صیق به کچلی. || صیق فنی = پک
یتیشیک، پک دواملی و یالکیرجه :
صیق فنی قونیشیق. = ح. ۱.
طار، زحمتله = بوغازدن صیق
یکپور، صیق باغلاملی. ۲. پک،
زیاده، قوت و شدتله : صیق طوت.
۳. سرعت و بجه ایله : صیق صیق
حیوان آرا بورلردی. ۴. بلا

مساعده : صیقی صیقی تنبیهات
ویرلدی. ۵. دیک، بیوک بر
دقتله : صیقی صیقی باقور،
دیکلوردی. ۶. بر برینی متما-
قب، دفاتله : صیقی صیقی کلوب
کیدوردی. (بو وجهه حال کپی
قوالاندیغنده اکثریا مکرر
استعمال اولور.)

صیق { س. ۱. طارلق، صقندی،
صیق { اضطراب : جان صیقسی.
۲. صوک درجه، مضایقه تک
نهایی : صیقینی کورمنجه،
صیقینه کلمنجه. ۳. شدت،
مساعده سزک : نظام اوجاننگ
ابتدای کشادنده عسکر چوق
صیق آلتنده ایدی : صیقینه قو-
مق = تربیه ایچون برکنج حقنده
تدایرمانه اتخاذ ایتمک. ۴. آغاز-
دن طولان اسلحه ناریه ده باروت
و قورشونک اوستندن ناملی به
صوقلوب باصیلان بز کاغد
وسازه : قوزی صیق = قورشو-
نیز اوله رق بارونک اوزرنه
باصیلان صیقی که یالکیر سس
ایچون آتیلیر.

صیم { د. « صی » ایله باشلار
صیم { بعض صفتلرک باشه کیروب
تأکید و مبالغه بیان ایدر : صیم
صیق. [« صیم سیاه » ده کی
« صیم » ک تعیلیر.]

صیمزدی { س. عهد و پیمان نقضی،
۱۶. وفالزلی. مر.

صیمزmq { فل. عهد و پیمانی نقض
ایتمک، بوزمق، طو-
تمامق. مر.

صیمق { فت. بوزمق، قیرمق،
صیمق { کسمک، باصوب محو
ایتمک. مر.

صینار { ص. بیلدک، طانیدق،
بر صویدن اولان،
همجنس : حیوان صینارینه جکر.
صینامق { فت. ۱. طانیق ایچون
قوفلامق، قوفلایه رق
طانیمه چالیشیق. ۲. دنه مک،
تجربه ایتمک.

صینامق { ج. فل. دنمک، تجربه
اولمق، صینامش =
مجرّب.

صیندی { س. بیوک مقاص،
۱۶. درزی مقاصی.

صیندرغی { یاخود صیندینی.
۱۶. بوزغونلق محلی،
بر مغلوبیتک وقوع بولدینی بر؛
صرب صیندینی = صربلرک وقتیله
منهزم اولدقلری بر معرکه محلی.
صیندیرمق { فت. بوزمق، مغلوب
ایتمک، باتیرمق.

صینغین { ص. قیریق، دوکوک،
۱۶. پریشان، پراکنده :
صینغین آله = طاغتیق جزایر.
صینمق { فل. ج. ۱. قیریاق،
۱۶. بوزلق، شکسته او-
لق. ۲. طاغتیق، پریشان و پرا-
کنده اولق. ۳. مغلوب و منهزم
اولق، بوزغونلق ویرمک.

صینیق { ص. ۱. قیریق، بو-
۱۶. زوق، شکسته. ۲.
طاغتیق، پریشان، پراکنده.
۳. بوزلش، مغلوب.

صیوا { یا صیود. س. دیواره
۱۶. سورلوب طاشلرک و یا
بفادینک اوزرنده بر طبقه
تشکیل ایدن خرج : یاپینک
صیواسنی چکمک، صیوا اور-
مق.

صیواجی { س. اینیه به صیوا
۱۶. سورون صنتکر :

صیواجی اوسته سی، صیواجی
چراغی.

صیواجیق { س. اینیه به صیوا
سورمک صنعتی.

صیواشقی { فل. ۱. بولاشقی،
بر شیء صیواکچی
اوسته سورمک. ۲. زوجت

کسب ایدوب مجیق مجیق اولقی.
صیوالی { ص. صیوا سورلش،
صیواسی اولان.

صیوامق { فت. ۱. صیوا سور
مک، صیوا ایله قایلا.
من: یایی بی صیوامق. ۲. بو.

لاشدیرمق. ۳. هر طرفی
قایلامق، بالکز سوس ایچون
اوسته برینه قاقیوب هر طرفی
قایلامق: چکجه به کومش صیوا.
مق.

صیوامه { س. صیوامق فعلی.
با: صیوامق. = ص.

۱. قایلانش، قایلانه صورته
سورلش: کومش صیوامه بر
چکجه. ۲. یک صیق طاقلش،
زمینی یک آز کورینه جک صو.

رته طاقلش: صیوامه اینجی،
صیوامه بر یک. ۳. بردوزی به
هیچ آرانی قالمق اوزره بول
بول قایلانه: قالدیرملر صیوامه
چامور.

صیوامق { فل. فیه: صیوا سو-
راک، صیوا ایله
قایلامق: بویای دها صیوانعی.

صیوشیق { ص. ۱. یاپیشقان،
مجیق مجیق یاپیشان
(چامور و سائره). ۲. مج.

یاپیشوب آیرلاز، آدمی راحت
براقاز، معجز.
صیویق { ص. مانجه، بولاشان،
بولاشیق.

صیویقمق { فت. ۱. شدت عاسله و
صیق سورته رک یو-
زنی آلدیرمق: الک درستی،
آغاچک قبوغنی صییرتدی. ۲.

حرکت حالنده بولنان بر شیء بر
جسمه تماس ایدرکچی چکک:
فورشون صییرتدی چکدی.

صیویلمق { فیه: فل. ۱. بر شیء
شدتله سورته رک
صویلق، آریلوب جیتمق:

یوزمک دربی صییرلدی. ۲.
مجم. اصوله و سورتنورکچی
چکیلوب صاوشتی، ایشک
ایچندن چکمک: کندییی بر
صورته صییرلدی.

صییرمق { فت. ۱. شدتله طو-
قنوب سورتنورک بر
شیءک یوزنی صویق، آلوب
کوتورمک: دیوارک طاشی اله

سورتنورک دریمی صییردی:
حیوانلر سورلکله بتون آغا-

جیرک قبوغنی صییرمشلر. ۲.
اوستندن صیق سیله رک ویا
قازیرق آلمق، سرت سئلک:

تری، یاغی یارمته صییرمق.
۳. چکدرک چیقاروق: بجای
صییرمن.

صییرندی { س. یارمته صییرلش
ویا صییرله ییلر قاب
بولاشیق: تهره صییرندی.

صییرتی { س. دری ویا قیوغک
صییرلش، طیرمالا-
تمش یری. = ص. عار و حجابی

اولیان، پرده سی صییرلش:
صییرتی آدم.

ض

ض {ضاد. س. [ع.ر. س.ث.] تر-
 كچه الفباك اون سكرنجي
 حرف اولوب، صرف تركه و
 فارسي كك، لده بولنامله، لسا.
 نژده مستعمل كلمات عربيه
 مخصوص صدر. بوحرفك مخرجي
 اسكي السنه اميه ده دخی مفقود
 اولمغه، اسكي عبراني و سرياني
 الفبا لرنده بولنيوب، «نخذ
 ضظغ» حروف مياننده عربلر
 طرفندن صادك اوزرينه بر
 نقطه وضعيله علاوه اولمشدر.
 اصل عربیده بزم تلفظ ایده ميه.
 جكمز بر مخرج مخصوص اولديغي
 حالده، بزگاه (ز) وگاه (د)
 كمي اوقويوروز. ابجد ترتيبنده
 ۲۶ نجی حرف اولوب، رقم كمي
 استماننده ۸۰۰ عددینه علا.
 متدر.

اشبو لغت كتابنده (د) كمي تلفظ
 اولنان (ض) لر قوسين آره سنده
 بر (د)، و (ز) كمي اوقونانلری-
 ده ينه قوسين آره سنده بر (ز)
 حرفيله اشارت اولنورق تفريق او-
 لشمدر.

ضابط { (ز) ص. ع. ر. ث. ضابطه.
 ضابط { (ض ضبط دن سف. }
 ضبط وربط واداره به مقتدر،
 اجراي حكم ونفوذ اهل اولان:
 ضابط آدمدر. = سذ. ع. ر. ج:

فا. ضابطان. عسكرده افزاده
 قومانده وكنديلرني اداوه و
 سوق ايدن عسكری كه ملازم
 ثايندن ييكباشي به قدر اولان
 رتب مختلفه نك برنده اولور.
 [مادونسه افراد. مافوقه امرا
 ودها اوسته ارکان دينلر]:
 عسكر ضابطاني؛ ضابطان
 عسكری [عسكربه ديحه ملي]؛
 مكنتبى ضابط = مكنتب فنون
 حرييه دن ملازم لكه چي قمش
 اولان؛ آلايلي ضابط = نفردن
 يتشمه اولان؛ كوچك ضابطان =
 بولوك اميني و باش چاوش كمي
 ضابطان نامزدلر. || ضابطان اقلام =
 دواتر رسميه ده قلم رؤساي.

ضابطك { (ز) - ۱. ضبط و
 ربط واداره به اقتدار
 واهليت: كنديسنده اقتضا ايدن
 ضابطك يوقدر. ۲. عسكر ضا.
 بطلي حال وصفتي ورتبه سي:
 آلايده ابراز اقتدار ايدنلر
 باش چاوشلندن صكره ضابطكي
 احراز ايده بيليلر؛ ضابطك
 وظائفني اوكرنلر.

ضابطه { (ز) سذ. ع. ر. ۱. برشهر
 ويا قومك ضبط وربط
 وسايشي ايشلرينه باقان اداره،

بوليس، ضبطيه: ضابطه جه تحت
 نظارتنده بولنديرلق؛ ضابطه
 مأموري = قائم مقام ومدير كمي
 بر اداره مأمورينك مركزي او.
 لميوب مع هذا اسكله ويا عمر اولمغه
 اهميتي اولان بعض مواقعه ده
 بولنديرلان بوليس مأموري كه
 نوعا مدبر وكييلدر؛ ضابطه
 مدبري = بيوك شهرلده محلي
 بوليس دائرة سنك باشي. ۲.
 رابطه، قاعده.

ضاحك { (د) ص. ع. ر. ث. ضاحكه.
 ضاحك { (كون، كوايجي. ث.

ضاد { (د) سذ. ع. ر. ض. حرفك
 ضاد { اسميدر. نقطه لي اولديفته
 بناء «صاد» سله «دينلن
 «ص» دن تفريق ايچون «ضاد
 معيجه» و «ضاد منقوطه»
 دخی دينلر.

ضارب { (د) ص. ع. ر. ث. ضارب
 { ضاربه. } «ضرب»
 دن سف. } ۱. دوكن، ضرب
 ايدن، طياق آتان؛ ضارب ايله
 مضروبي توقيف ايتديلر. ۲.
 «اعمال اربه دن ضرب عملنده
 بر عددك قاچ دفعه تكرار ايتديكني
 كوسترن عدد؛ ضارب مشترك =
 ايكي عددی كسورسز حاصل

ضرب ورمك شرطيله ضرب
ايدن عدد؛ ضارب مشترك اكبر،
ضارب مشترك اصغر = بر عددی
عين حاصل ضربی ورمك شر-
طيله ضرب ايدن عدد دلک اذ
بيوك وک کوچکی .

ضال { (د) ص. عر. ذ: ضاله.
(« ضالات » دن سف.)

يواني غائب ايتمش، طوغری يو-
لدن چيقمش، كمره، باغی،
طريق هدايته اوليان: فرق
ضاله.

ضامن { (ز) ص. عر. ذ: ضا.
(« ضمان » دن
سف.) كفالت ايدن، كفيل: يو
مباي ويره جيكزه سزه كيم
ضامن اولور؟

ضايع { (ز) ص. عر. ذ: ضا.
(« ضايع » دن
سف.) وجودی اوليان، تلف،
غائب، نابود، ناپديد: مالي ضا-
يع ايتدی؛ مالي ضايع اولدی؛
مال ضايع؛ اموال ضايه.

ضايعات { (ز) س. ج. عر.
۱. غائب و تلف اولان
شيئر، ضرر و زيان، الدن چيقان
شيئر: يو حريقده چوق ضا-
يعاتكز وارميدر؟ يو فرطونه
چوق ضايعاتی موجب اولدی.
فلاجهك و فانی ضايعاتدندر .
۲. وجودجه اولان تلفات:
بو قدر قان غائب ايتك بر ضا-
يعاتدر.

ضب { (ز) س. عر. تا. كمر،
كرتكله.

ضبط { (ز) س. عر. ۱. صيق
(طوعنه، اي طوعنه: قو-
لرينی طووتوب ضبط ايتدی.

۲. تحت اداره سه آله، تصرف
ايتمه، صاحب و مالك اوله: فلان
تاريخدن اعتباراً ضبط ايتك
اوزره فلان منصبه نصب او-
لندی. ۳. سلاح قوتيله برملکی
تحت تصرفه آله، فتح: بر قلعه،
بر اياك ضبط ايتدی. ۴. زورله
آله، جبراً طوعنه، غصب: مالي،
اومی ضبط ايتدی. ۵. بر شيك
بتوتی طوعنه، اشغال: يو ايش
بتون كونی ضبط ايتدی. ۶.
آكلامه، ذهنة آلدیرمه، ذهناً

احاطه ايتمه: بودرسی ضبط
ايدمه مدم. ۷. قيد ايتمه، خلاصه
سني تحریر ايتمه: افاده سني ضبط
ايتدی؛ ضبطی اوقويكز. ۸.
مصادره ايتك: قاچاق ضبط
اولنور. || ضبط كاچی = بر محكمه
ده محاکات و قراری ضبط نامه به
درجه ما مورکاتب. || ضبط و
ربط = اسایش، انتظام: ضبط
وربطه نظارت ايتك.

ضبطنامه { (ز) س. فا. (عر.
(ضبط = قيد - فا.
نامه = محبرات) بر مجلس و یا
محكمه نك و یا مستنطق كي برما.
مورك مذاكرات و مقررات و
افاداتی حاوی اوله درق تنظيم
ايتدیکی ورقه رسمیه.

ضبطیه { (ز) س. عر. ۱.
(مملكتك ضبط و ربطنه
باقان هيئت و اداره، ضابطه،
پولیس: ضبطیه به مراجعت ايتك؛
ضبطیه نظارتی. ۲. ضبط و ربطه
ما مورعسکر، ژاندارمه، پولیس؛
ضبطیه نفری، ضبطیه سوارسی؛
ضبطیه ایله جلب ايتك.

ضجرت { (د) س. عر. صيقندی،
(طاراق، زحمت،
ضرورت.

ضحك { (د) س. عر. كوله،
(خنده؛ ضحك آور =
كوله كثیرن، جالب خنده.

ضحی { (د) س. عر. فوشاق
(وقتی.

ضخامت { (د) س. عر. ایر-
(بلی، بيوكك، قوجا-
مانلق. ذ.

ضخم { (د) ص. عر. ایری،
(بيوك، قوجامان، جنهلی.

ضد { (ز) س. عر. ذ: ضدان،
(ضدین. ج: اضداد. ۱. بر
شيك عكسی، قارشیلی، مخالفی:
طائلی آجینك ضدیدر. ۲. طبیعت
مخالف اولان شیء: ترس: عكسی
ايش: ضدینه باصیور؛ ضدمه
كیدیور. ۳. چاره، تدبیر:
ضدینی بولق. || جمع اضداد =
بربرینه مخالف شيئرک بر يره
چی. || ضدان لایمجمعان = بر
يره كه سی ممكن اوليان ایکی مبان
شیء. = ۱. مخالف، میان،
دیکر بر شيك عكسی اولان:
بو اولنك ضدیدر. ۲. خوشلا-
نلیان، منفور، مکروه: بوايش
ضدمدر، ضد اکبرمدر.

ضدیت { (ز) س. (عر. او.
(ایوب غلط تعبیردر)
مخالفات، مبانیت، خصومت:
آره لنده ضدیت واردر.

ضر { (ز) س. عر. ضرر،
(مضرت، زیان. ذ.

ضراء { (د) س. عر. محنت،
(بلا، شدت. مقابلی:
سراء: نه سراده نه ضراده.

ناچار، چاره سز. (« بالضرور »
دیده لی .)

ضُروری { (ز) صد. عر. د. :
اوله جق اولان، ناچار، مجبوری :
بزم عربی تحصیل ضروری بدر؛
پو ایش مواد ضروری دندر؛
احتیاجات ضروریه = کیف ایچون
اولیوب یاشامق ایچون لابد
اولان احتیاجلر .

ضَرِیح { (د) سذ. عر. مزار،
مرقد، قبر : نور الله
ضریحه .
ضَرِیر { (د) صد. عر. آدان
طوغمه سوز، طبیعی
اعمی .

ضَعِف { (ز) سذ. عر. ضعیفک،
ناواناق، درمانزلقی،
قوتسزلک : ضعف بدن، ضعف
بصر، ضعف مده، ضعف پیری =
اختیارلقدن کان درمانزلقی .
(ضعیفیت دیده لی .)

ضَعِف { (ز) سذ. عر. ج. :
اضعاف. بر شیک ایکی
مثلی، ایکی قاتی : بو سنه یکن
سنه کی کارک ضعیفی قزاندق؛
غائب ابتدیکیزک اضعافی قوانیه
سکز .

ضُعْفاء { (ز) سذ. ج. عر.
فد : ضعیف. با : ضعیف.
ضَعِی { (ز) صد. عر. د. : ضعیفه.
ط. قوتسزلکه منسوب
ومتعلق .

ضَعِیفَت { (ز) ضعیف مناسبه
لانعزده مستعمل غلط
بر تعمیر در .

ضَعِیف { (ز) صد. عر. د. :
ضعیفه. (« ضعف » دن

اتک، ضرر کورمک، ضرر
چکمک = متضرر اولق؛ ضرری
طوقتی. || ضرر دیده = ضرر
کورمیش، متضرر. || ضرری
پوق = لا باس، بزشی دکل .
ضَرَسَر { صد. ۱. ضرری طو.
قتیان، مضر اولیان :
ضرر سز آدم. ۲. مج. اولدقه
ای، کوتی اولیان : ضرر سز بر
آدر؛ ضرر سز یازیسی وارد .
ضَرِلی { صد. ۱. ضرری طو.
قن، مضر : ضرری
حیوان؛ ضرری تجارت. ۲. ضرر
ایدن، ضرره اوغرایان، متضرر،
زیانکش : بوايشده بز ضرری
جیققدق .

ضَرَس { (د) سذ. عر. ج. :
اضراس. آزی دیشی.
ضَرطه { (ز) سذ. عر. یلته :
ضرطه چکمک .
ضُرُوب { (د) سذ. ج. عر.
فد : ضرب. با : ضرب.
ضروب امثال = ضرب مثالی،
آنار سوزلی .

ضَرُورَت { (ز) سذ. عر. ج. :
ضرورات. (عربی
تعبیر اتده « ضروره » صورتنده
قوللانیلر. ۱. ناچارلقی، بر
ایشه بهمه حال مجبور اوله، ایست
ایستز اونی یایمه. لابدک، الز
میت : تیار ایچون بوکون تحصیل
ضرورت تحتنده در؛ فارسی او-
کر نمکده بزم ایچون ضرورت
یوقدر. ۲. احتیاج، فقر، صوک
درجه ده یوقسولاقی : ضرورتمه.
در؛ ضرورته یاشایور؛ فقر و
ضرورتمک صوک درجه سنه
کلشدر. || بالضروره = ایستز ایستز،

ضَرَاعَت { (ز) سذ. عر. آلا.
له، نواضع، تذلل. د.
ضَرَب { (د، ز) سذ. عر. ۱.
اورمه. دوکمه : ضرب
وجرح ایله متهم؛ ضرب شدید.
۲. سکبه تمغا اورمه، تمغالامه :
ضرب سک. ۳. ر. حسابک اعمال
اربه سندن اوچخیسی که بربری
اوسقمه یازیلان ایکی عدد دن
بریک دیکری مقدار نیجه دفعه
تکرار ایتمسندن عبارتدر، مثلاً
۹/۱۰ یاخوده ۳ × ۳ = ۹ کا اوج
دفعه بش اوز بش دیمکدر.
برنجی عدیده مضروب. ایکچیسنه
ضارب و اوچخیسنه حاصل ضرب
دیزیر. ۴. درلو، نوع. ۵. شدت،
سرعت. || ر. ضرب اشارتی =
اشارتی. || ضرب مثل = مبنی
علی الحکایه اولوب مثال کی اراد
اولسان مشور سوز، آنار
سوزی. ج. : ضروب امثال.

ضَرَبَان { (د) سذ. عر. نبض
اورمه سی، اویشامه،
چارپه : ضربان قلب .
ضَرَبْخَانَه { (ز) سذ. فا. (عر.
ضرب خانه) ضرب = تمغالامه
فا. خانه = محل مسکوکات ضرب
اولدینی محل، سککه دوکمه
مخصوص مهمل، رسمی اداره :
ضربخانه عاصره (وصفنک مؤنت
اولسی غلط مشهوردر .)

ضَرَبَن { (د) سذ. فا. (عر.
ضرب = دوکمه. فا.
زدن = اورمق [قلعه دوگن
طوب. مر.

ضَرِبَه { (د) سذ. عر. ج. :
ضربات. اورش، چارپش.
ضَرَر { (ز) سذ. عر. یازیق،
زیان، خلل، خسار، ضرر

ص. ۸. قوتسز، ناتوان، بجا.
لرز: ضعیف آدم؛ بوخته لقدن
وق ضعیف دوشدم؛ ضعیف
البیه = بدنی قوتسز. ۲. قو-
تسز، اعتبارسز، کوشک، کو-
گنلیه چک: قول ضعیف: رأی
ضعیف: روایت ضعیفه. ۳. تر-
آریق، لاغر، انحز: پک ضعیف
آدم؛ قوللری دکنک کی ضعیف.
== سذ. عی. ج: ضعیفاء.
خسته، صریض، بیمار آدم:
ضعفاء عسکریه نقاهه مخصوص
مدیه.

ضعیف لائق { (ز) فت. قوتیز و
درمانیز یا خود
آریق ولاغریتمک : بوخته‌لی
نی حوق ضعیف لاندی .

ضعیفلامق } (ز) فل. فوتسزو
 ناتوازاولق یاخود
 آریقلامق : برصیمه ایله بوقدر
 ضعیفلام.

ضعيفلق } (ز) - ١. قوتسلك،
درمانسزق، مجالسز-
لك، ناتواناق، ضفف. ٢. آر-
بقاق، لاغراق، انسلك .

ضَلال { (د) مذ. عر. و :

ضَلَّالَتِ { (د) سش. عر. طو.
غری یولدن صابحه،
یولی غائب ایتمه، آزمه : ضلالته
دوشمک، طریق ضلالتده بویان
اولقی .

ضلع (د) سـنـد۔ عـر۔ جـ:
۱۔ قبورغہ کیکی،
ایکو، بہلو۔ ۲۔ سـر۔ ہر شکل
ہندسینک اطراف فی قیام خطرک
بہری: مثک مساوی الاضلاع =
اوج ضلعی مساوی شکل مثک؛
سدابی الاضلاع = آئی بانلی

شکل . || ضلع مجسم = بر جسم
هندسیںک وجوه جناحیہ سنک
فصل مشترک خطاری .

ضم (ز) سد. ع. ۱. قائم.
بر دوغنی باغچه به ضم ایتم. ۲.
آرتدیرمه، فضله اوله رق ویرمه.
واماشنه به ز غ و ش ضم اولندی.

٣. غلاوه والحاق اولنوب آر.
تدیریلان شی: بو اوک ایکی اوپله
ضمی وار؛ بیک غروش معاش
ذاتیسی اوچوز غروش ده
متفرقه نامه له ضمی وار در.

۴. د. بر حرفك مضموم يعنى
اوترد (ا' ابله اوقوغه-سى: ضم
كاف الله (كُل) كلمه سى كمي.

ضماد } (ز) سذ. عر. ط. لابه.
یاق: ضما د خردل = خردال
باقی .

ضمان } (ز) سذ. عر. كفيل
اوله، كفالت. صف. مثليا.
تدن اولان شريك مثلى و قيماندن
اولانك دم قيمتي و ورمك .

ضمائر (ز) سنڌ، ڄ، عر، فد:
ضمير، نا : ضمير .

ضمائم } (ز) ش. ج. ع. ف. د :
ضمیمه . لا : ضمیمه .

ضممن { (ز) سذ. عمر. ۱. ایچ
طرف، داخل. ۲. آجیقندن
افاده اولنمیوب دیگر سوزلاردن
آکلاشیلان مقصد خفی. ۳.

مقصد، مرام، سبب : کیفیٹک
تحقیق و اشعاری ضمیمہ تجربات
مازلدی = مقصد و مرام

ضمناً (ز) ح. عمر. آجیقدن
(اوله برق، طولایم سیله :
ضمناً آکلادی؛ بوافاده دن ضمناً
شو آکلایمور .

(ز) صد عر. ث: ضمیمه.
 } ضمیمی
 آیت بدین اولیه ورق طو.
 لایسبله افهام اولنان : مقصد
 ضمیمه : افاده ضمیمه.

ضمور (ز) سذ . عر . ط .
برعضوك بالغبوب
ضمفلامسى وقورويوب بطل
قالهسى . فر . Atrophic .

ضمه { (ز) - ع. اوترو دینل
درت درلو تافظ اولنور واکتریا
(و) حرفله یازیلر : ضمه مقبو-
ضه ثقیله، بوکی : ضمه مقبوضه
خفیفه، گون کی : ضمه بسوطة
ثقیله، یول کی : ضمه بسوطة
خفیفه، سوز کی .

ضمير { (ز) سذ. عر. ج :
ضمائر. ۱. اچ، داخل،
هر شیک اچ یوزی، باطن.
۲. نلب، یورک، وجدان. ۳. م.
صرفه بن، سن، اوکی منکام
و محامد و غائبین کنایه اولان
اسم، که عریده متصل و منفصل
اوله رق ابکیه منقسمدر .

ضمیمہ { (ز) سہ۔ عربی : ج :
اولئش شی، صکرہ دن آرتد۔
ریلوب الحاق اولئش قسم : بکا
ایتدیکی بونجه احسانلره برضمیمه
اولق اوزره بونجه ده شو
ایلیکی ایتدی : بوایلرک ضامی
واردر : ضمیمه مالاک ایدلدی :
بومقاوله نامه به برده ضمیمه
استر .

ضوء } (د) سذ. عمر. ایشیق،
ضیا، نور، آمدنلق .

ضوابط } (ز) سش. ج. عر.
(فد. ضابطه) لسا.

ط

{ ط. ط. س. } (ع. طاء. ش. س.)
 ط } ترکیه الفباک اون طقوزنجی
 حرفی اولوب، عربیده بزم تلفظ
 ایدمه جکمز بر مخرج مخصوصی
 اولفه، حقیقته لسانزه بو
 مخزج اولدیقندن، ترکی الاصل
 کلهرده قوللانماق اقتضا ادر.
 کن، و شرق ترکیه سنده اصلا
 قوللانلمی حالده، بزم غرب
 ترکیه سنده کاه (ت) و کاه (د)
 یرینه و خصوصیه قایلن حرکه
 ایله بویکی حرفه بدل قوللا-
 نیلور. کلمات عربیه ده ایسه
 دائما (ت) کبی اوقوز. ترتیب
 اصلی اولان ابجد صره سنده
 طقوزنجی حرف اولوب، رقم
 کبی استعمالده طقوز عددینه
 علامتدر. شکل عبرانیی ط و
 شکل سریانیی ط اولوب، بو.
 نلرک شکل عربییه اولان
 مشابهلری ظاهر در. لسان
 یونانیده ط شکلی اولوب ع.
 (ث) کبی پلک اوقونور.
 ترکی الاصل اولان کلهرده (ث) و
 (د) کبی اوقونان (ط) لر بولفت
 کتابنده قوسین آره سنده بر (ث)
 ویا (د) ایله تفریق اولمشدر.
 { ط. ع. س. } (ط) حرفک
 طاء } اسم عربی اولوب، طاء

مجموعه دینان (ط) دن تفریق
 ایچون « طاء مسمله » دخی
 دینایر.
 { طاب } فل. ع. (طاب) دن
 غائب اولوب زیدده کی دعا تعبیر.
 نده مستملدر ائی و تمیز اولسون:
 طاب ثراه = طوبراغی ائی و پاک
 اولسون.
 { طابق } طابقخانه. با: دباغ
 و سائره.
 { طابان } (ت) اصل نایان یاصی
 دیکدر [۱. آياك آئي:
 چوق بوریمکدن طابانلرم آغر-
 یور. ۲. قوندرنک آلتی تشکیل
 ایدن کاوسله: بوتینک طابانی
 صاغلام. ۳. مج. طباغه، ثبات،
 ثبات، صلابت، مقاومت: سزده
 هیچ طابان یوقیدر. ۴. قلیج
 و سائره ناملیسی اولان ائی دمیر:
 هند، خراسان طابانی. (بومعنا
 ایله صفت کبی ده قوللانیوب:
 طابان قلیج دینایر. ۵. تارله
 ویا طاعک یاصی و دوز صیرت
 صورتنده اولانی. (بومعنا ایله
 دخی صفت کبی ده قوللانیوب:
 طابان تارله، یر دینیر. ۶. هر
 شیک آلتنه افق وضعیته مو-

ضوع کراسه و سائره. قاعده:
 کریش طابانی: طابان آغاجی.
 ۷. تارله تک. طوبراغی باصدر.
 مق ایچون بو اولانان آغر.
 اسطونه. ۸. برنهرک دریک
 اولان اورتی بری. طابان آتمق =
 اوزونجه بریولی یا یوریمک.
 || طابان انجیری = یاصی
 قوری انجیر. || اوق طابانی =
 طام چاپسینک مقاس باغی.
 || طابان چکمک = طورمیوب
 کیمک. || دوه طابانی = ۱. آجیق
 آدیم. ۲. برجنس نبات. آدوز
 طابان = اوغورسز، نخوستلی.
 || طابان صوی = قوتلی بول و صاغلام
 صو. || طابان طابانه = تمامه ضد،
 بیدتون میان. || طال طابان =
 بالدری جیلاق طاقی. || طابانه
 قوت = سرعته بوره رلک قاجق.
 || طابانی قالدیرمق = قاجق،
 فرار ایتک.
 طابانجه { (ت) س. با: طانجه.
 طابانسر { (ت) ص. ثبات و
 ثباتی اولسان، ثبات.
 تیز، قورقاق، متردد.
 طابانسرلق { (ت) س. ثباتز.
 لقی، متانتسزک،
 جسارتسزک.

طابانكش } (ت) ص. (تر.)
طابان ايله فاكشيدن
فعلی اسم مصدر بدن مركب تعبیر
سقیم } طابان چكن، بابا بورو.
ین. عر.

طابانلی } (ت) ص. ثباتی، متا.
تنبلی، جسور.

طابع } ص. عر. ث: طابعه.
{ (ط) طبع، دن سف. ۱.
پشیرن، يك پشیرن، آنجی.
{ طباخ دها مستعملدر } ۲. ط.
یاغیجی، آتش کتیرن، یاقان،
محرق: خمای طابخ = آتشی
صیغه.

طابع } ص. عر. ث: طابعه.
{ (ط) طبع، دن سف. }
باضان، طبع ایدن، برکتانی
طبع ونشر ایدن مطبعه جی:
بوکتابک طابعی کیمدر؟

طابقور } (ت) ص. طاوورک
اصلیدرکه اسکی ترکیه.
ده درت یاندن دیزلوب استحکام
شکافی آلمش و آردلری زنجیره
باغلاشم آراهلر. ۱. طاوور.
|| طابقور قولانی = خاشه بی
اکره باغلايان قولان.

طاوور } (ت) ص. (اصلی):
{ طاوور، تاب قور } ع.

۱. بربرینه آرقسنی ورمش
درت دیزیدن مرکب مربع الشكل
بر عسکر ویا طوب و سائره
بجوعی که هر طرفدن دشمنه
مقابله ایدوب بر استحکام تشکیل
ایدر: طاوور اولقی. ۲. برالای
پیاده عسکرینک درنده بری که
درت بولوکدن واساساً بیک
عسکر دن عبارت اولوب بر
بیکباشینک قوماندنه آلتنده

بولنور: بر طاوور عسکر: او.
نجی آلاک ایکنجی طاووری:
طاوور ضابطانی، طاوور هیئی.
|| طاوور آغاسی = ضبطیه بیکبا.
شیدی. || طاوور ماجار = فر.
Tambour major دن اوله جق
چو جق اویونچاقلرندن اوجی طر.
پوزلی و سوسلی دکنک.

طایبه } (ت) ص. (عر. تعبیه).
{ دن } اسم. منفرد استحکام،
مترس، طوب محلی: طوبراق
طایبه، آی طایبه، یاربم طایبه اوق
طایبه و سائره = طایبه تک مختلف
اشکال وانواعی.

طایدیرمق } (ت) فته. عبادت
ایستدیرمک، نماز
قیلیدیرمق، پرستش ایستدیرمک:
خانی کندینه طایدیرمش = کند.
نی چوق سودیرمش.

طاپر } (ت) د. با. طبر.
طابشدیرمق } (ت) فته. ۱.
آراتدیرمق،
جیحو ایستدیرمک. ۲. اصمار.
لامق، سپارش ایتمک. مر.

طابشرمق } (ت) فته. اولا.
{ شدیرمق، ایصال
ایتمک.

طایمقی } (ت) فل. و:

طایمقی } (ت) فل. ۱. عبادت
ایتمک، پرستش ایتمک:
یته طایمقی: آتسه طابنانلر. ۲.
پرستش درجه سنده مسومک،
مربوط و مفتون اولقی: تحت
اداره سنده بولنانلر کندینسه
طابنیلر.

طایمجه } (ت) ص. و:

طایپنش } (ت) ص. عبادت،
پرستش.

طایپنجی } (ت) ص. طابنان،
عابد، عبادت ایدن.

طاو } (ت) ص. (اصلی: طلا.
پوق = اقیاده، تبعیت)

اراضی امیره تک تقویضی ائنا.
سندده تقوض ایدن کیسه دن
میرینک آلدینی معجله و مأموری
طرفندن ویران سند. طاو
ایله متصرف اولدیم اراضی (با
طاو دیمه می)؛ طاو مأموری =
دترخاناقی مأموری و طاوکاتی.

طاپه } (ت) ص. با. طبه.

طات } (ت) ص. (ت) د. تخر.
{ یک اولنجه «د» اولور. }

۱. لذت. آغزله اولنان حس،
ذوق، مذاق: آغزمدده هیچ
طات یوقدر: آغزیمک طادی
قاجش. ۲. طاتلیق، حلاوت،
عذوبت، شیرینک: بو حلوآنک
طادی نقصان. || آغز طادیه
یمک = لذتی طوعیق. || طادینی
آلتی: طاداعیق، لذتیاب اولقی.
|| طادی طاماغده قالمق = چوق
لذتی کوریمک، لذتی اونودلامق.

طاندیرمق } (ت) فته. ۱. لذت.
{ تنه باقدیرمق، چا.
شینسه باقدیرمق، لذته باقه.
جق قدر یدروپ دتمک: شو
رجلی سزه طاندیریم. ۲. طو.
پورمق، حس ایستدیرمک: الله
کیسه یه اولاد آجینسی طاندیر.
ماسون.

طانتسر } (ت) ص. ۱. لذتیز،
طانتسر نامطوب، صمان کی:

شالم طانز بر سزه در؛ يك
طانز طوزسز برشی. ۲. طا.
تلی اولیان، حلاوتی اکیک :
بو جلوا طانز اولمش. ۳. مج.
سوزنده و فعل وحرکتده بر
کونه شیرینکی اولیان، صو.
ثوق : يك طانز آدم.

طانسر لائق { (ت) فل. طا.
صوئوق و مناسبتز قول و فعلده
بولقی : آرتق طانز لا نیورسك.
طانسرلق { (ت) س. ۱. لذ.
تزلک، مزه سزك :
بو میوه يك طانز لقی. ۲. حلا.
وتزلک، طانلیق قصانی : بو
اوزومك طانز لقی خاملقند.
۳. فعل وحرکتده شیرینك
فقدانی، صوئوقلق : بو آدمك
طانز لقی ده چكلمز.

طاتلامق { (ت) قذ. طانلی
ایك، شكر ویا بال
وسازره علاوه ایك، طانلیلا.
ندیرمق : بو قهوه یی طاتلامق
اقتضا ایدر.

طاتلامق { (ت) فل. طانلی
اولقی، طادی آرتق :
اوزوملر طاتلامقه باشلادی.

طاتلو { (ت) ص. یاخود :

طاتلی { (ت) ص. ۱. آغزه بر لذت
مخصوصه ایله خوش
کن، آبی ضدی، حلوه، عذب،
شیرین، نوش : طانلی میوه، طا.
تلی يك. ۲. لذتی، لذیذ،
خوشه کیدر، لطیف : مال طا.
تیدر؛ جان طانلیدر؛ طانلی
سوز. ۳. اچیلیر، اچلمكه کایر،
ملوزلی و آبی اولیان : طانلی

صو؛ طانلی صو بالینی. =
طانلی يك ویا رجل : هفتده
ایکی کره سفرده طانلی واردر؛
صباحین بر قاشیق طانلی يك
ایدر. || طانلی باقیش = لطیف
صورتهه شاشیاق. || طانلی بلا =
اولاد. || طانلی دیل = آدمك
كوكلی آلان نازكانه ولفسانلی
سوز. || طانلی سمن = بر ماده
کیویه. || طانلی صو فرنگی =
عن اصل ممالك عثمانیه اهالیسندن
ایکن باشنه شایقه کین فرنگ
مقلدی.

طاتلیحه { (ت) ص. آذطانلی، طا.
تلیسی.

طاتلیچی { (ت) ص. طانلی بكارو یا
رجل و شكرله ریا بان
وصانان آدم. = ص. طانلی
بكارلی ورجل و شكرله کیم
طانلیری چوق سون، چوق
طانلی بین.

طاتلیلاشدیرمق { (ت) قذ.
طانلی ایك،
طات ویرمك : خرما لاری طاتلیلا.
شدیرمق ایچون يك صیجاق قبله
روزکاری اسمك اقتضا ایدر.
طاتلیلاشمق { (ت) فل. طانلی
ایك : پورتقالر دها طاتلیلا.
شمدی.

طاتلیلق { (ت) س. ۱. طانلی شیشك
حالی، طات، حلاوت،
عذوق، شیرینك : بومیوه يك،
بو يكك بوقدر طاتلیلنی خوشه
کیقیور. ۲. لطف، ملاطفت،
ایلك، باواشاق : طاتلیلقه کند.
یسنی واز کچیرملی؛ طاتلیلقه
قاندیردم.

طاتلیلی { (ت) ص. طاتلیسی اولان :
طاتلیلی یخنی = پکمزله
بایلان بر نوع ات ییکی.

طاتلیسی { (ت) ص. طانلی به بکزد
بر لذتی اولان.

طاتلق { (ت) قذ. ۱. آغزه بر
شیشك لذتی طویق،
لذتی حس ایك، آغزه آلماق،
چاشنیسه باقی : انسان طاتمد.
یعنی شیشك لذتی بیلهمز؛ شو
یگی طاتسه کز آ. ۲. مج. تجربه
ایك، دهنه مك. ۳. چكیمك،
دچار و گرفتار اولقی : دهرک
کرم و سردینی طاتمد.

طاتمه { (ت) س. ۱. بر شیشك
لذتی طویعه، ذوق،
مذاق. ۲. دهنه، تجربه. ۳.
چکمه، دوچار و مبتلا اوله.

طاتیق { (ت) س. و :

طاتیم { (ت) ص. بر شیشك چاشنیسه
باقی ایچون آغزه آلان
مقداری.

طاحون { سذ. عر. ج. طوا.
حین. دکرمن.

طاحین { س. با. طحین.

طاداندیرمق { (د) قذ. بر شیشك
طادینی طاندیروب
آلیشدرمق، مألوف و مأنوس
ایك، ابتلا ایندیرمك : سز
چو جققلری اوپونه طاداندیر.
دیگر شمعی درسه رغبت
ایتیورلر.

طادانلق { (د) فل. بر شیشك طا.
دینی طاووب آلیشقی،
لذتیاب اولوب ابتلا حاصل
ایك، مبتلاسی اولمق : سز

اكنجه به چوق طاداندكيز؛
طادانق قودورمقدن بتردر.

طاديجي (ت) سه بيمكره طاد.
{ دینه باقان، چاشنيگر.

طار (د) سه ۱. بول و ككيش
{ اوليان، صيقي، صنيق، تنك:

طار اثواب، طار صواق، طار
محل. ۲. آز، غير كافي، آيجي

يتشه جك قدر: طار وقت. ۳.
صيقندي، مضايقه ده بولناز،

ضرورت پكن: طار قالدق. ۴.
صبر سز: ايجي طار آدم. =

۱. طار محل، ككيش اوليان
پر: طاره كلك. ۲. ضرورت،

اضطراب، صيقندي: طارده
قالق. ۳. مجبوريت، اضطراب،

صيق: طار كورورسهك. =
ح. آيجي، كوچ حال ايله: طار

قاچي: كنديني طار اوده آندي؛
طار يتشمك. || الى طار =

خسيس، بخيل. || طاره بوغيق =
تعيجز ايتك. || طارده بولمق =

ضرورتمه اولق، ياره سي اولما.
مق: طارده يم = يارم بو قدر.

|| طاره طار، طار طارينه = آيجي،
كوچ حال ايله. || طاره كتيرمك =

مجبور ايتك. || طاره كلك =
صيقلي، مجبور اولق، مضطر

قالق.
طاراق { طاراقلق، طاراچي

طاراق { وساتره. با: طراق
وساتره.

طاراتمق { (د) فت. قيصقي،
{ بولمقن آزا لقمق،

تضييق ايتك: شوجيهي صكره.
دن طاراتمق؛ بوقوبوي طارا-
لقمق ممكن دكلير؟

طارالمق { (د) قل. ۱. بولمي
{ آزالوب طار اولق،

قيصليق، تضييق ايتك: بو
اثواب يقاتجه طارالدي. ۲.

آزالق، آز قالق: وقت طار-
رالدي. ۳. ضرورت و احتياج

حاصل ايتك: معيشتي پك طار-
رالدي.

طاراتاقلامق { (ت) طوتوب
{ چكرك خربه.

لامق، ديدكله مك.
طارتدېرمق { (ت) فت. وزن

آكلامق ايجون قنطار ويا
ترازي به چكديرمك: اتق، كو-

موري طارتدېرمق.
طارتشمق { (ت) فش. ۱. بحث

و منازعه اوزرينه بر
شيئي برلكده طاراتمق، طار-

تروق حل منازعه ايتك. ۲.
ال اله كلوب چكشمك، قوت ايله

حل مسئله ايجون دوكتمك. ||
بورقال قارپوز وساتره طار-

تشمق = ميدانه على السويه
قوتش بوكي ميوله ال ايله

برر قنق تقدير ايدوب بالاخره
طارتدېرمق وكمك تقديري وزنه

اويار ايسه او قزاقمقدن عبارت
برنوع قار.

طارتقي { (ت) سه ۱. درجه
{ درجه و طارته طارته

كم چكه. ۲. قولان طوقه سي.
طارتلق { (ت) فج. وزن ايد-

لك، قنطار ويا ترا-
زي به چكلمك: بو كومور طار-

تلدی می؟ = فل. ۱. سنده لمك،
سالانه رق برنوع ترددله

يوريمك. ۲. برينك اوستنه دو-
شمك، ساتاشمق، صارقنديلق

ايتك. ۳. كسيك كسيك و ترددله
سا

سويلك. ۴. ممانت ايدوب
كيتمك مك ايسته مك: جاني ضا-

بطيه كيدر ايكن طارتلدی
طوردی.

طاراتمق { (ت) فت. ۱. وزن
{ ايتك، بر شينك قنقني

آكلامق ايجون قنطار ويا
ترازي به چكلمك: كوموري،

ياغي، ينجري طاراتمق. ۲. ادم
صالامق، آولجك ايجنده بو-

قاري به آتروق قنقني تخمين
ايتك: آلتيني ادمه طارتيور-

دی. ۳. چكوب براقرق صا-
لامق: آتك ديزكيني طار-

تيوردی. ۴. ايجمه ملاحظه و
تأمل ايتك، اوكدن ا. دو-

شونك: سوزني طارتمه دن
سويلز. ۵. بر كيمه به نجر به ايتك،

نهديه چكني نه باه چكني او كنه دن
اصوله اكلامق ايسته مك:

حريق طارتدم، باقدمك بدن
قوتلي. || باپوش طاراتمق =

آياق سورويهرك ادا ايله بو-
رتمك. || سوزي طاراتمق =

سويلين سوزي تدقيق ايتك.
|| كنديني طاراتمق = خود فروشق

ايتك.
طارتمه { (ت) و طارتيش. سه

طارتقي { (ت) سه ۱. طاراتمق
{ ايتي، وزن، چكي: كو-

موري طارتق ايله صانارل؛
مايعات طارتق به كلز. ۲. موا-

زنه، تخمين، تقدير: ادمه ميج
طارتق يوقدر. ۳. اندازه،

قرار.
طارتيجي { (ت) سه طازنان،

{ وزن ايدن آدم.
۹۵

طاز تیسر } (ت) ص. ۱. طاز.
 قطاری اولدیغندن طاز تیسر
 بیاتور. ۲. موازنه، تا.
 ملیز. || الی طاز تیز = اداره سز،
 مسرف.

طاز تیلی } (ت) ص. ۱. طاز تیش،
 طاز تیلی } موزون: بودنک طاز-
 تیلی میدر. ۲. موازنه، مو-
 زون: طاز تیلی سوز. ۳. ابی
 دوشونلش، ملاحظه و تأمل
 اولنمش.

طاز چین } (ت) س. با. دار-
 چین.

طارد } (ص. عر. ث: طارده.
 «طرده» دن سف. ط.
 طرد و دفع ایدن: طارد الحماة
 مثانه دن طاشلری دفع ایدن؛
 طارد دود وحید = شربت صو-
 غلانی دوشورن وسازه.

طارطغان } (د) ص. برشان،
 طاغنیق: طارطغان
 صاریق. دها مبالغه ایچون
 «طارمه طغان» دینلر. || طار-
 طغان داریمی = شامت ایچون
 لذتله نیتیه صاحدفقری داری.

طارغین } (د) ص. «طار»
 «دن» ۱. طارلش،
 کوجمش، منفعل: بکا طارغین
 میسکز؟ ۲. حدتلی، غضبناک،
 حدید، متور: طارغین کور-
 دیکم ایچون برشی سولدم.

طارغینلق } (د) س. ۱. کو-
 «جمله» انفعال، خاطر
 قالدیه: بکا طارغینلق سببی
 آکلایه مدم؛ ینه بر طارغینلق
 چیقارمق. ۲. حدت، غضب،
 تهور: شمعی طارغینلی اوستنده.

در بر شی سولمز.
 طارق } سف. عر. نجم صباح،
 زهره. د.

طار لایتمق } (د) ق. ککیشلکینی
 «آزالتمق» طاریتمق،
 تضییق ایتک: انوائی، صوغای
 طار لایتمق.

طار لاشدیرمق } (د) ق. ۱.
 ایتک: بایلان اینیه باغچی طار-
 لاشدیردی. ۲. مضایقه و
 ضرورتی آرتدیرمق: تبحارنده کی
 کساد معیشتی بقات دها طار-
 لاشدیردی.

طار لاشمق } (د) ق. با.
 «طار لایتمق».

طار لاقوز } (ت) س. ۱. آلا-
 «مانه دن کویک» ابکی
 چفته با یغچی قانی.

طار لایتمق } (د) ق. ۱. طار
 «اولق» طارالمق،
 چکیلوب بوزلک، تضییق ایتک:
 قونیلان صندیقردن یول طار-
 لاندی؛ بو فائله ییقاندقه طار-
 لاشدی. ۲. صیقلمق، مضطرب
 اولق: ایچم طار لاندی.

طار لایتمق } (د) ق. ۱. کوجند-
 «یرمک» منفعل ایتک:
 سز او آدمی طار لایتمکز. ۲.
 حد تلندیرمک، اغضاب ایتک.

طار لایق } (د) س. ۱. طار اولان
 «شیک» حالی، بولق و
 ککیشلک ضدی، ضیق، تنگی:
 بو قیونک، بو صوغا فک، بو
 اتوابک طارلانی. ۲. طار محل،
 تنگنا: طارلقده بولمق. ۳.
 صیقندی، اضطراب: طارلقده
 قالدی. ۴. ضرورت، احتیاج.

فقر: طارلق چکمک. || ال
 طارلانی: خست، بخل. || کونکل
 طارلانی = اقتیاض درون، جان
 صیقندیمی. || نفس طارلانی =
 ضیق نفس، ضیق صدر.

طار لایق } (د) ق. ۱. کوجنک،
 «منفعل اولق» خاطر
 قالدی: بکا طارلادی. ۲. حد-
 تلنک، غضب ایتک، قیزمق:
 اوشاغنه طارلادی. ۳. پایلامق،
 آزارلامق، تعزیر و تکیه بر
 ایتک: سز کندیسنه بر آزار طا-
 رلک.

طارم } (س. فا. ۱. چارطاق. ۲.
 «قبه» کنبسد. ۳. کوک،
 قبه سما.

طاره } (د) س. «تار» Tara. —
 «طرحة» دن مأخوذ
 عدايدتلرده و ارایسه ده، عرییده
 طرحة نك معاینی بیبتون باشقه
 اولدیغندن، بوتوجیه بعید و منا-
 سبتسزدر. | طاریلان شیک قابی
 ویا محسوب اولویه جق بر کونه
 حشویاق آغرانی که طرح و تزئینی
 اقتضا ایدر: طاره سنی چیقارمق؛
 طاره سنی ایندیرمک.

طاره جق } (د) ص. یک طار،
 «ضیق» تنک: طاره-
 جق بر یره صوغلش: طاره جق
 بر دکان.

طاری } (ص. عر. ث: طاریه.
 «طراء» دن سف.)
 عارض، آکسزین بر شخص ویا
 شیده ظاهر اولان: کوزلرینه
 عمی طاری اولدی.

طاری } (د) یاخود طارو. با:

طاز } (ت) «بلکه عر. «طاس»
 «دن» با. «طاس» [باش تیه:

سنگ صافتر اولسی، صاچک دوکلسی، صلح. (۱) داء الثعلب ایله ترجمه سی بیوک بر خطادر، زیر داء الثعلب صاچ قیران دینان علتدر، طاز ایسه طبیعی بر حالدرد. (۲)

طازُر { یا طازره. (د) صد. ح. مستعمل، تیز، بحله، علی طریق الاستعمال.

طازلق { یا طازلاق. (د) ۱. باشک تیه شده صاچی اولیان، باشک تیه سی چپلاق، اصلح: طازلق آدم. ۲. چپلاق، عاری، برهنه. نا: طاسلاق.

طاس { سند. عر. (۱) بلکه فا. «طشت» دن (۱) ۱.

آلتی یووارلاق باقییر وسائر معدندن یمک قانی: چوره، یلاو طاسی. (جینی ویا بلوردن اولورسه «کاسه» دینلر. ۲.)

صدو ایچمکه ویا صدو دوکفمکه مخصوص ینه معدندن یووارلاق و قوللی یاخود قولبیز قاب،

مشربه: حمام طاسی = قورنه دن حصو آلوب دوکفمکه مخصوص

قاب. ۳. طیانجه قونداغنه و چکچمه وسائرجه سوس ایچون

میخالانان کومش ویا باقیردن یازیم کره شکنده ایچی قوف

شی: بشطو طاسی، ساعت طاسی = چالار ساعتک طوقاقله

اوریلان طاسیجی. = صد. ح. طاسک دیچی کبی چپلاق و قیلستر،

چاولاق: باشی طاس. یا: طاز. || اسکی حمام اسکی طاس = کا

فی السابق، اصلا اصلاح و تفریر اولتمقزین. || باش طاسی = پیی احاطه ایدن قفا کیک، تحف،

چجمه. || دمیر طاس = طوغلفه، مغفر. || سفر طاسی = یمک طاس.

شیغه مخصوص اوله رق بربری اوزرینه وضع اولنور بر قاج

صحنندن مرکب قاب. || طاس طراق = یلی برقی: طاسی طراغی

طویلامق = یلی پریشنی طوبار. لایوب صاوشمقی. || قیزغین

طاس = وقتیه تیزدروب باشه ککیدر دکاری دمیردن اشکنجه

آلتی. || طاس کپانی = اوافاچه کیش ایدن یاییلان بر یمک.

طاس { (ت) مه. ت ویا ط ابله قابلاشلا بعض کله لردن اول

قوللانیلوب تأکید و مبالغه بیان ایدر: طاس تمام. (بو مقامده

«تاس» یازلسی دهها مناسب اوله جقدر. (۱)

طاسلاق { (ت) صد. ۱. طاسک قیلستر، چاولاق: باشی طاسلاق.

۲. باشی بوصورتله قیلستر اولان، طاس باشلی: طاسلاق آدم. =

صد. ۱. بر ایشک هنوز اصلاح و تاسویه و تزئین اولغامشی، قبا.

سی، آنجی هیولا صورتنده میداننه قونوب هنوز اکیل و

اصلاح اولغامشی: طاسلاغی بر کره میداننه کتیره لم. ۲. ترتیب،

یلان، صورت ترتیب و ترکیب، چرچوه، قفس: بن طاسلاغی

کوستریم ده سز صنعتجه اکیل ایدر سکرک اینیه نک طاسلاغی.

|| قبا طاسلاق = آنجی شکل و صورت و ترتیبی کوستریمک

صورتنده قبا وساده. || غفلا طاسلاغی = کندنی ارباب درا. بتدن ظنیه بیان افکاره کیریشن.

طاسلاقچی { (ت) صد. بعض استنافک پایه.

جقیری شیشلرک طاسلاغی و قالینی حاضر لایان صنعتکر.

طاسلامق { (ت) قند. قضاخر مک، کندنده اولیان شی و ارکی

کورنک: یکیتک طاسلاپور. **طاش** { (ت) صد. ۱. کره او.

۲. شک اوزرنده کیت او. زره بولان معروف سرت جسم،

حجر، سنک: طاش آتقی، طاشله اورمق. ۲. قیاء صخره.

۳. طاشدن عمود، ستون ویا هیکل: دیکیلی طاش، چنبرلی

طاش، قیز طاشی. ۴. بوزوک، کوبه وسائر تزیینانده قوللانیلان

ذی قیمت معدن: جواهر طاشی؛ یک قیمتی بر طاش بولد؛ مک

طاش بوزوک. ۵. دامه و سطرنج کبی اویونلرده اونادیلان بول:

طاش اونامق؛ دامه طاشی. ۶. مثانه و بوکرک وسائر آلات

داخلیه ده تگون ایدن ماده صلبه، حصا: مثانه طاشی؛ قره

چکرنده طاش واردرد. = صد. ۱. طاشدن معمول، طاشله

یابلیش: طاش بنا، طاش کوپری، طاش مکتب. ۲. طاش کبی سرت

وقاتی: طاش پورکلی. || طاش آتقی = کنایه ایله طمن و ذم

ایتمک. || آتلامه طاشی = چامور ویا صودن یکمک ایچون آتاق

باصتی اوزره اورتهیه موضوع طاش. || طاش آتوب قوی بور.

لاماق = زحمتیزجه برشیته ملاک اولوق. || آلچی طاشی = یاقیلوب آلچی یاییلان طاش. || آتاق

طاشی = قانقلرده دنك طاشی.
 || اوت طاشی = آتیه طاینر بر
 جنس سونکر طاشی. || طاش
 اوجاغی = پادوساژه ایچون طاش
 چیقاریلان محل. || طاش بادی =
 قوبغی سرت بادم، دیش بادی
 ضدی. || باش طاشه کلک = باعث
 ندامت و عبرت اوله حق بر نتیجه به
 اقتزان ایتک. || باشی طاشدن طاشه
 اورمق = نادم اولمق، ندامت
 چکوب دوکملک. || بر طاشله
 ایکی قوش اورمق = بر زحمتله
 ایکی ایش کورمک. || طاش
 بالینی = برجنس بالیق. || باغره
 طاش باصیق = صبر و تحمل ایتک،
 آجی به قانلق. || بالطنی طاشه
 اورمق = فرقنده اولقنیزین بر
 نیک بوزینه قارشى کندیسنه
 ویا برقرینه طوقنور سوز سو-
 یملک. || پیلزیک طاشی = قیونک
 آغزینه قونیلان اورتسی دلیک
 طاش، طاشدن قیو حلقه سی.
 || بیلکی طاشی = بیجا و وسائر
 آلات قاطعه بی سیدکاری طاش که
 انواعی اولور. || ینک طاشی =
 بعضی زردبان آلتلرنده و قیو
 یانلرنده حیوانه شیخه ده باصاق
 یرخی طومق ایچون موضوع
 مکمب طاش ویا سد. || تسلیم
 طاشی = بعضی طرق علیه منسوب
 آدمک بونلرنده آصدقلری
 بلغمی ویا سیاه طاشدن اطراف
 دیشلی داژوی طاش. || تکه
 طاشی = چشمه صوینک آقدیغی
 یره قونیلان طاش تکه. || تل
 طاشی = ابنیه تمینه قونیلان بیوک
 وصاغلام طاش. || جهنم طاشی =
 چوروک اتلری یاقه ده مستعمل

پک یاقیغی بر ماده کیمویه. || چاقاق
 طاشی = چاقاقله اولردنده قیغلیم
 چیقاران طاش که چاققلی سلاخلره.
 ده قونوردی. || چاقیل طاشی =
 نهر و دیکیز کنارلرنده چاققاعقدن
 یووارلاق و یا بادم دانهلری
 اشکائی آلمش کوجک طاشلر که
 رنگا رنگ اولوب قالدیرم طوندا
 تمده دخی قوللانیر. || طاش
 چانلاسه = نه یالسه، امکانی بو.
 || چکی طاشی = اودون و طاش
 وسائر طارتمق ایچون مقیاس
 انخاژ اولنش طارتمق طاش که
 بر دمیر حلقه ایله چکی به آسیلی
 اولور. || چیریمچی طاشی = صوابله
 برابر دکر ویا نهر ایچنده کی طاش
 فر. Recif. || طاش چیقارمق = او-
 یونده و تشبیهاً حیل و سائر ده
 برندن دها ماهر اولوب کندیسنه
 مساعده ایتک، یکمک، تفوق
 ایتک. || خرمان طاشی = خرمان
 دوکدکلری طاش. || دکرمن طا.
 شی = دکرمنک آلتلی اوستلی ایکی
 طاش تکرارکی. || طاشه دوغمک =
 پک سرتلشمک، قاتیلشمق. || سوز-
 کج، سوزکو طاشی = مساماتی
 اولوب سوزکج کبی قوللانیلان
 طاش. || سونکر طاشی = شکلا
 سونکره مشابه و پک خفیف
 طاش. || طاشی صیتسه صوبی
 چیقاریر = غایت قوتلی، ایز-
 باندید. || طاغ طاش = کورین
 یرلرک جلہ سی، دره تپه. || طاش
 طوبراق = مولوز. || طاشه طو-
 تمق = طاش آتهرق قوغلامق.
 || طاش عاتی = مشاهده طاش
 نکونی. || فال طاشی = فالجیرک

آندقلری کوجک چاقیل طاشلری؛
 کوزلرنی فال طاشی کبی آچق =
 حیرتله باقی. || قالدیرم طاشی =
 قالدیرمه دوشن طاش. || قره
 طاش = ۱. چو جقارک یازی
 یازدقلری سیاه طاش، فر.
 Ardoise. ۲. پاییلرده قوللا-
 نیلان برنوع سرت طاش. ||
 قیاغان طاشی = مرمر سیدکلری
 برجنس طاش. || طاش کملک =
 ۱. پک سرتلشمک. ۲. شاشه
 قالمق. || گویک طاشی = حمامک
 اورته سنده اوزانوب اوغلفه
 مخصوص مرمر دوشلی ککیش
 سد. || کوز طاشی = اکثریا
 کوزه علاج کبی قوللانیلان باقیر
 زنگی، کبرایت نحاس. || کوشه
 طاشی = ابنیه کوشه سنه قوغمه
 لایق دوزگون طاش. || کوفکی
 طاشی = یوشاق برجنس
 عادى طاش. || کوملک طاشی
 طوغله دیواره قاپلانان یونمه
 طاش. || کیرج طاشی = احراق
 اولنهرق کیرج پاییلان بیاض
 طاش. || مالطه طاشی = قولای
 کسلیلر وایشنیر یوشاق برجنس
 طاش. || مزار طاشی = مزارک
 اوزرنه دیکلوب مدفونک کیم
 اولدیفنه و تاریخ وفاتنه داتر
 یازی بی حاوی منمن طاش.
 || مولوز طاشی = یابی واقضدن
 چیقان طاش قرتیلری. || نشان
 طاشی = ۱. هدف اولهرق
 دیکیلن طاش. ۲. بریوک ذاتک
 اوردیفنی نشان یرینه دیکیلن
 منمن ویا زبلی طاش.

طاش (ت) = (وده اطراف غریبی)
 طاش { تاش } خارج مناسبه

« طیش » کله سَنَك صورت
اصليه سی اولوب، طشره، طاشمق
وساژه بوندن مشتقد. با :
طیش .

طاشاق { (ت) س. خصیه، خابه
ارک کرده یومورطه :
تک طاشاق = بالکر برخصیه سی
اولان ویا بری کیزی بولان .

طاشاقلی { (ت) ص. ۱. خصیه
سی اولان . ۲. مج.
جور، شعیب، بهادر .

طاشالمق { (ت) فل. طاش
اولق، طاش کیمک،
تججر اتمک .

طاشچی { (ت) س. ۱. بانی
وساژه ایچون او-
چاقدن طاش چیقاروب صاتان
آدم. ۲. مرمر وساژ طاشلری
یونتهرق مختلف شیشلری یازان
آدم؛ طاشچی قلی = بوصنتکروک
قولاندینی چیک قلم .

طاشچیلق { (ت) س. ۱. او-
چاقدن طاش قیروب
چیقارهرق صاتان آدمک ایشی
وصنعتی. ۲. مرمر وساژ طا.
شلی یونتوب ایشیه رک مختلف
شیشلری یازان آدمک صنعتی .

طاشمرق { (ت) فت. طاشمه سنی
موجب اولق؛ یاغمور
چایلری طاشمردی . = فل.
(حیوان) طیزناغی آشیغفله
اتمک طاشمه سندی طویالامق .

طاشره { طشره لن. با : طشره
(وساژه) .

طاشقین { (ت) ص. « طا.
شقیق » دن ۱. طا.
شمش، محل مخصوص ومنادیتدن
طیشاری چیقمش، فضله کلوب

آرتمش : ائواک آستاری طا.
شقیق = یوزدن اوزون ویا
ککیش. ۲. چوق کلوب یا ناغندن
طیشاری یانلش : طاشقین جای،
صو. ۳. جوشمش، خروشان،
آشقین، زخار. ۴. جوشقون،
آزغین، حشری : طاشقین آدم .

طاشقینلق { (ت) س. ۱. طا.
آرتمق : آستار طاشقینلی،
۲. صولرک چوق کلوب یا ناغندن
طیشاریه یانلیسی. ۳. جوش،
خروش، شدتلی هجوم. ۴. جو-
شقوناق، آزغینلق .

طاشلاقمق { (ت) فت. طاشه
طوتدیرمق، طاش
آندیرمق، رجم ایتدیرمک .

طاشلامق { (ت) فت. ۱. طا.
شه طوتمق، طاشله
اورمق، رجم اتمک. ۲. طاش
آغق، حرف اندازلق اتمک .
|| اورمان طاشلامق = مج. اوتله
دن بریدن لقردی آچهرق طو-
لایدیله، بللی اتمکسین برماده یی
تحقیق اتمک .

طاشلامق { (ت) فت. طیشاریه
آتمق، طیشاریه
چیقارمق. مر.

طاشاق { (ت) س. طاشی چوق،
طاشله مستور : طاشلق
بر یردر. = س. ۱. طاش دو-
شمش آولی. ۲. صوقاق قیوسنک
ایچی، زردبان آلتی. ۳. طیبورک
طاش هضم ایتدکری قورصاغی،
قانی .

طاشلی { (ت) ص. طاشی اولان :
طاشلی پرنج = ایچینده
طاش پارچه لری بولنان .

طاشمق { (ت) فل. ۱. اوزا.
کاک : آستار یوزدن طاشیور.
۲. چوق کلوب یرنه ویا یا ناغنه
صیغماغله اطرافه یانلق، اطراف
باصمق : نهر طاشدی؛ حوض
طاشمش. ۳. قانماق، جوشمق :
یمک طاشدی؛ تجره طاشیور .
۴. جوش و خروشه کاک، آرمق .
طاشمه { (ت) س. طاشمق قلی .

طاشمق { (ت) فت. نقل ایتد-
یرمک، بر یردن
دیکر بر یره کونورتک : بوقدر
اشیانی کیمه طاشیته جغز؛ بوسند-
یقری حاملره طاشیقلی .

طاشمق { (ت) فت. ۱. بر یر-
دن بر یره کونورمک،
نقل اتمک : یارین اشیایی یکی
اوه طاشیه جغز؛ بوکتابلری نرمیه
طاشیه جکسکر ؟ ۲. اوستنده
بواندیرمق، حامل اولق : ضا.
بطلر دئمالق طاشیرل : شهرلده
سلاح طاشیق یا ساغدر؛ کند-
یسی اوستنده پاره طاشیماز .
۳. بر یردن بر یره لقردی کو-
نوروب دیدی قودی یایمق :
لقردی، سوز طاشیور؛ آره مرده
بر طاشیان واردر .

طاشمق { (ت) فل. ۱. اشیاء
سنی قالدیروب باشقه
یره نقل اولمق، کوچ اتمک :
باغه طاشیندیکرمی؛ بو یاز یالییه
طاشینه جغز. ۲. بر یره چوق
کیمک، بک صیق کیدوب کاک :
بتون کیم، آبدستخا به طاشیندی .
|| درشونوب طاشیق : طرافله
تأمل و تفکر اتمک. = ج. ۱.

نقل اولئق : اشيا يارين طاشينه .
 جقدر . ۲ . اوستده بولنديرلىق :
 شهرک ايچنده سلاح طاشيغاز .
 طاشينمه { (ت) . س . نقل ، کوچ .
 } اودوشونوب طاشينه =
 اطرافلى ملاحظه وتامل .
 طاشيم { (ت) . س . قايناوکن بر
 } کره طاشمق : برطاشيم
 قاينامق .

طاصمه { (ت) با : طسمه .

طاطولہ { (ت) . س . هندجهدن
 } هند بهارتندن برطاقم
 بذوراني حاوی بر جنس جوز ،
 جوزمائل . || مج . آغزه آلمانز ،
 غمز و ايجلزم ، طعمی فنانی :
 بوتوتون دکل طاطولہ !

طاغت { س . مر . ج : طاغات .
 } ۱ . اطاعت ، انقياد ،
 علی الخصوص اوامر الهیه تبعیت .
 ۲ . تقوی ، عبادت ، زهد : اهل
 طاغت ، ارباب طاعتدن .

طابعون { س . مر . ج : طواعين .
 } يومورجاق ، وبا .

طاعونی { س . مر . ن : طاعونیه .
 } يومورجاغه منسوب
 ومتماق ، وبا قیلندن اولان .

طاغ { (د) . س . برک بوک-ک
 } محلی ، جبل ، کوه : طاغ
 آردی = طاغک آرقهسی ، اوتہ
 طرفی : طاغ اتکی = طاغک مائل
 اولان آشاغیسی ، سفح جبل ،
 دامن کوه ، طاغ باشی = طاغک
 یوقاریسی ، و مج . بیانی محل : طاغ
 آدمی ، طاغ آیمسی = بیانی آدم ؛
 طغ تپهسی = ذروة جبل : طاغ
 صری = بوبنه اوزانان طاغک
 یوقاریسی . — ایری ویکیت آد .

مدن کسانیه اولور : دلاغ کبی
 بر دلیقانی . || آواده طاغلر وار =
 پک بیوک فرق وار . || طاغلرک
 شنکی = مج . آبی . || قره طاغ =
 بالقان شبه جزیره سنده مستقل
 پر نسک صورتمده اداره اولور
 معروف مملکت : قره طاغ برنسی .
 || طاغ کپچی = بیانی کچی . || بنار
 طاغ = آتش یوسکورون طاغ ،
 برکان ، کوه آتش فشان .

طاغار { یا طغار . (ت) . س . ۱ .
 } دریدن طوربه که اکثریا
 چوبانلر و یولجیلر بیه جکیرنی
 قورلر . ۲ . مقداری مملکت کوره
 دکیشن ذخیره اولجیسی : برطاغار
 بوغداي .

طاغارجق { یا طغارجق . (ت)
 } ۱ . چوبانلرک
 بیه جکیرنی و حق بازلرک او یون
 آلتیرنی قودقلى دریدن کوچک
 طوزبه . ۲ . کویلی قادیسلرک
 چوجقیرنی قویوب اوموزلا .
 دقلى مشین طوربه . || دوه
 طاغارجی = قودوز دوه تک دیلی
 آلتنده صارقان کیسه .

طاغسق { (د) قند . ۱ . صاجق ،
 } پراکنده و پریشان
 ایتک ، نشر و بذر ایتک : بو
 کاغذلی اوطه تک ایچنده کیم
 طاغندی ؟ ۲ . توزیع و تقسیم
 ایتک ، آیری آیری ویرمک :
 عشورا طاغتیورلر ؛ غزته لی
 موزغلر طاغتیورلر . ۳ . اوتیه
 بری به یوسکورنوب دفع ایتک :
 روزکار بولوطلری طاغندی .
 || آغز طاغتمق = تربیه مزج سته
 فناسوزلر سویله مک : اغزینی
 پک طاغیدیور .

طاغدیلق { (د) ج . ۱ . صاجق ،
 } پراکنده و پریشان
 ایتک ، نشر و بذر اولئق : بو
 کتاابلر طاغدلسون . ۲ . توزیع
 و تقسیم اولئق ، آیری آیری
 ویرمک : اغنه آغجسی اغیر
 طاغدلی . ۳ . یوسکورنوب
 دفع اولئق : دومان روزکارله
 طاغدلی .

طاغدیچی { (د) ص . ۱ . صا .
 } چان ، پراکنده و
 پریشان ایدن . ۲ . توزیع و تقسیم
 ایدن ، موزع . ۳ . یوسکورنوب
 دفع ایدن . ۴ . مسرف ، مبذر .
 طاغمرجان { (د) . س . بر جنس
 } طاغ سرچهسی ،
 بیوک عصفور .

طاغستان { (د) . س . (تعبیر سیم)
 } طاغلی یر . = سیم .
 ج . با : داغستان .

طاغلیق { (د) ص . ۱ . صاغلری
 } حاوی ، دره تپه و طا .
 غدن عبارت : طاغلی یر .

طاغلق { (د) فل . ۱ . صاجق ،
 } پراکنده و پریشان
 اولق : بنم طولیلا دیم کاغد
 یکیدن طاغلش . ۲ . توزیع
 و تقسیم اولئق ، منتشر اولق :
 غزته ارکندن طاغلیر . ۳ . طرد
 و دفع اولئق : بولوطلر طاغلدی .
 ۴ . قیدیوب پارچه لری آیری
 آیری دویمک ، تفرق ایتک :
 طبق المدن دوشوب طاغلدی .
 || باش ، بین طاغلق = سرم
 اولق .

طاغلی { (د) ص . س . طاغلی یر
 } اها لیسندن : طاغلی یر
 آدم ؛ طاغلیلرک خلاق صاف
 اولور .

طاغَمَقْ { (د) فل. ۱. براکنده
اولی، افتراق و تشقت
ایتمک. ۲. اوافغنی، دوکملک .

طاغَنِقْ { (د) ص. ۱. براکنده،
پریشان ، متفرق ،
مشتت : طاغنیق عسکر. ۲.
جمعیت اولیان، انتظامسز : ذهن،
بینم یک طاغنیقدر .

طاغَنِقَلِیْ { (د) س. ۱. پریشان،
نلق، براکنندگی ،
نشت : کتابلرک طاغنیقلی
منتظم مطالعه مانع اولور .
۲. عدم انتظام ، ترتیبسزک :
ذهن طاغنیقلی .

طاغوق { (ت) س. [زبازدی :
طاغوق] طیور بیتیه.
دن اک معروف و مبدولنک
دیشیسی که چوق یومورطه یو.
مورطلادیفندن سائر طیور اهلیه
ترجیع اولنور، دجابه، ماکیان،
ارکنکه خروس ویاورینه بلج
دینیر. با : طاغوق .

طاغی { ص. عر. ۱. طاغیه .
[« طغیان » دن سف.]
۱. حد ووظیفه سنی تجاوز ایدن،
آزغین. ۲. خاص، سرکش، اطاع
عت وایقباد ایتمن، باغی .

طاق { (ت) مه. تخته کی شیارلرک
چیقاردیسی سبی تقلید
و تصویر ایدر : طاق طاق قیو
چالیدی. || چایمه طاق ایتدی ،
دیدی = آرتیق طایبانه ماز اولدم.
|| طاقتم طاق اولدی = تحمله
اقتدارم یوق .

طاق { سذ. مر. ۱. فارسیدین
{ مرعب } ۱. کر، نصف
دائرة صورتنده قیو و بنجره
وسائر اوسنی. ۲. سریر او.
ستنده کی قبه، کنبید. || طاق

ابرو = مکر شکنده اولان قاش.
|| چارطاق = درت کردن مرکب
اولان معروف سایه بان و آسمه
و سائر صاریفله مخصوص
آغاچدن یا بلش آسقی .

طاقاطوقه { یاخود طاغوقه (ت)
س. ۱. کوردلی،
ولوله. ۲. وقتیهله چیسوقلری
سیلکمک ایچون اوطنلک اورتیه
قودقلری تختنه دن ویا معدندن
ککیش واورته سی طوقاقی طبله.
ط. دیزلش صحیفه لر ماکنه یه
قونق اوزره صیقیشدیرلدفنده
حروفاتی اوره رق تسویه یه
مخصوص طاقوز.

طاقاول { (ت) س. آت نلی. مر.
طاقاوجی { (ت) س. نعلبند. مر.

طاقت { س. عر. (عر. ترکیاتده :
{ طاقت } کوچ، زور،
قوت، قدرت، اقتدار، توان :
بونو یایعنه طاقتم یوقدر، بنده
طاقت قالدی؛ طاقت کوتورمک =
قوت یتک، مقتدر اولیق .

طاقتسز { ص. طاقت و قوت
طاقتسز { و اقتدارای اولیان،
ضعیف، کوشک .

طاقتسزلیق { س. اقتدارسزلیق،
{ قوتسزک، ضعیف،
کوشکلک .

طاقتسزسا { ص. فا. (عر. طا.
{ قت = قدرت. فا.
فرسودن = اسکتیک } طاقتی
اسکیدوب چوریدن، طاقت
کوتوریله سر، طایناز : بو ایش
طاقتسزا بر امکه محتاجدر .

طاقتوق { (ت) س. حمالی
{ ترکش قلیق .

طاقچه { س. فا. کوچک کر ویا
چیره و قیو کمری .

طاققدیرمق { (ت) فت. ۱. قود.
ایندیرمک، یا پیشدیرتمی : بو
بنجره بر جام طاقدیرملی، بو
رسمه بر قورنچ طاقدیرملی؛
بنجره یه پرده طاقدیرمق ازمدر.
۲. قوشاغتی، قوشاندیرمق،
باغلاتتی : سلاحتی طاقدیرمق.

طاقر { (ت) مه. آتک آیاقلریله
{ چکیچ و سائر تک کوردل.
یسی کی قورو بر سبی تقلید
و تصویر ایدرک اکثرا مکرر
قوللانیلیر : طاقر طاقر برآت
کچدیکی ایشیتدم. — طاقر طو.
قور دخی دینلیر : صباحلین
اوسته لک طاقر طوقور ایشلد.
کارینی ایشیتدک. = ص. طاقر
طاقر سس چیقارمق صورتده
بوش. بومعنا ایله اکثرا « طام »
ادات مبالغه سیله برابر قوللانیلیر :
بزم کیلار طام طاقر .

طاقردامق { (ت) فت. قوری
طاقردامق { و سرت بر سس
چیقارتمق، کوردلی ایندیرمک،
آیاقلریخی طاقرداده رق کلدی .

طاقردامق { (ت) فل. طاقردی
طاقردامق { ایتمک، قوری و
سرت بر کوردلی ایتمک : اورته لی
طوگمش اولدیفندن حیوانلرک
آیاقلری چوق طاقردایور .

طاقردی { (ت) س. حیوان
{ آیاقلریک چیقاردیغی
کوردلی کی قوری و سرت سس :
طاقردیسی ایشیدیلوردی .

طاقشدرمق { (ت) فت. طا.
{ قوب یا قیشدیر .

مق، مناسب صورتده تملیق
ایتمک : مجوهراتی طاقوب
طاقشدیرمش .

طاقطاق { (ت) س. چاشیر
دوکه مخصوص یاصی
طوقاق .

طاق ظفر { س. فا. } (ع. طاق =
طاق ظفر { کمر. ظفر = غالبیت }
قرانیلان بر غالبیتک یادکاری
قالق و اکثریا غالب قوماندانک
استقبالی رسم و آلاینه آلتندن
یکمسنه مخصوص اولقی اوزره
تأسیس اولنان مصنع و مزین
کمر حالی : یارنده بیوک برطاق
ظفر واردر .

طاقلا { (ت) س. با : ناقلاق .
طاقلاباز { س. تر. طاقلا ایله
باختی فلندن
مرکب تمیر سقیمر } و :

طاقلاجی { یا طاقلاجی. س. انواع
سورده طاقاقیلان
و پرند آنان جانباز و یا حقه باز .

طاقلاق { (ت) یا خود ناقلا .
س. باشی یره قویوب
بتون بدنی چوریمکدن عبارت
اویون، پرند : طاقلا (ق)
قیلق؛ تیه طاقلاق = سرکنون
اوله. || ج. آلتندن هرشی چیممه،
غائب ایتمه : بورسه اوپونده
تیه طاقلاق کیمیدی. عو.

طاقلداق { (ت) س. دکرمن
دلکینه دانه و یرن
نخته دن اویناق بر آلت که دائم
کوردلی ایدر .

طاقلق { (ت) فل. ج. ۷۰
آساق، مربوط و معانی
اولقی : بو بالطه زویه طاقیر؟

۷. قولقی، وضع و تملیق اولقی؛
یوزوک بو یارمه طاقلاز؛ مکاتب
عسکره تک اعدادیه صنفلرند
قلج طاقلیوب حربیه صنفلرند
طاقایر. ۳. ایلدشوب قالق، تأخر
ایتمک : اویاشه طاقلدی قالدی.
۴. اککنمک، اککنجه طریقله
استهزا ایتمک : هرکه طاقلی
چوق سور. ۵. بایشوب آرملا.
مق، آرقهسی سره کیمک : اوده
یزه طاقلدی .

طاققله { (ت) س. و :

طاققلش { (ت) س. طاقلق
ایشی. با : طاقلق.

طاقم { (ت) س. با : طاقیم .

طاقق { (ت) ق. ۱. آسقی،
ایلشدریمک : پرده بی
قورنیجه طاقق؛ فی جیوی به
طاقق. ۲. قومق، دیکمک،
ربط ایتمک : بو اثوابه دوکه
طاقدیکز؛ فسه یوسکول طاقلی.
۳. کیمک، قوشاقق، اوستنه
آلق : قلج طاقق؛ یوزوک،
کویه، ساعت قوردون طاقق .
۴. کچیریمک، تطبیق ایتمک،
بایشیدیرمق : رسمه قورنیج،
قورنیجه جام، کتابه قاب طاقق.
۵. قومق، وضع و تعیین ایتمک :
آد، لقب طاقق. || آدمی آدمه
طاقق = طوتیشدیرمق، نفاقه
دوشوریمک. || قولب طاقق =
وسيله و عذر بولق؛ بومورطیه
قولب طاقق = اولیه جی پرده
وسيله آرامق. || آد طاقق =
برینه توصیف صورتیه بنا.
سبتیز وفا بر نام و یرمک.

طاقه { (ت) س. طاقق ایشی.
با : طاقق. = ص. ۸.
طاقش، بیکاره و یا بردن یایش
اولیوب الحاق و علاوه ایدلش
اولان : طاقه الماس؛ طاقه
سوس. ۲. سکرده دن قونمش،
اصلی اولیوب ملقی : طاقه
لقب .

طاقق { (ت) فط. ۱. کندی
اوسته طاقق و یا آسقی،
کندی بدنه تملیق ایتمک، قو.
شاقق : یوزوک، نشان طاقق.
۲. کندیته بایشیدیرمق، کندیته
مناسب کوریمک، ایدیمک : عظمتی
طاققش : انسان و قاربشی طاققلیدر .

طاقور { (ت) مه. طافر مومله.
سنگ تصویر ایتدیکی
کوردلینک ده ا آفرینی تقلید
و تصویر ایدر : طاقور طوقور،
طاقور طاقور .

طاقوز { (ت) س. (ر. Τάχος)
۱. طوغرامه بی صیتشدر.
مق و یا آفر برشیک آلتنه قونقی
یا خود بیوک بر آغاجک برطر.
فنده کی کدیکی طبقاق ایچون
تخته دن قامه : بر طاقوزله
صیقیشدیرمق، قالدیرمق، قاپامق.
۲. قیزاقده بولنان کینک
اوتوزدینی اسکمله لری تشکیل
ایدن قیصه آغاج پارچهلرینک
بهری .

طاقه { س. ع. با : طاقت .

طاقه { (ت) س. برنوع سوانی
قاش طوبی : صوبه لی
طاقه، بر طاقه شال. (صوم
صرملیسنه « آلتین اولوق »
دیرلر. }

طاقه طوقه { (ت) س. با : طاقا طوقه .

طاقه ماقه { (ت) س. ص. بر نوع دوا، آسریقا صمغی .

طاقیم { با طاقم (ت) س. (ط) طاقیم { قتی ، دن } ۱ . بر لکده

قولانیلوب همی برابر بر ترتیب تشکیلیدن و آنجی بر لکده قو .

لالانیلبرسه ایشه یارابه بیان شیئر، الات وادوات، مازمه : جراح،

باغچوان طاقیمی : جای طاقیمی ؛ یاتاق طاقیمی : آت طاقیمی : یولی

طاقیمی : چبوق طاقیمی = چبوغک باشنه قونان کهربا وسائرده دن

مزین آغزانی : تسبیح طاقمی = امامه . ۲ . جهله سی بر لکده بر

ایش کورن آدمز، عونه، رفقا، هیئت، قوم یانه : اورته اوونی

طاقمی : جانباز طاقمی : اوکندی طاقیله کلدی . ۳ . زمهره، صنف،

کروه، فوج، جماعت : حیوانات بر قاج طاقه منقسمدر : طاقم طاقم

مرتبدول . ۴ . مقدار، قسم، بولوک، بعض : بر طاقم آدمز ؛

بر طاقم اشیا : بر طاقم سوزلر . ۵ . طاقیله جی شیء، سوس ایچون

طاقیلان مجوهرات وسائر : بو قادیق مکمل طاقیمی واردد ؛

اوکندی طاقیمی بوزدی کرا ایله قالدیروب طاقیور . ۶ .

کهربا وسائرده دن سیفاره لقی : بو طاقم یک کوزل . ۷ .

برطونما ویا فیلونی ترکیب ایدن سفاش . ۸ . کمی تکنه سنک

تجهیزاتی . ۹ . آتاق طاقیمی = اسافل ناس . ۱۰ . اونباشی طاقیمی =

بر اونباشی ایله معینده کی اون

نفر . ۱۱ . بر طاقم جکر = آق جکرله قره جکر بر لکده . ۱۲ . طاقیجه،

طاقینجه = هیئتله، کاملا، هب بر لکده . ۱۳ . صوقاق طاقمی = آشای

خاقی . ۱۴ . فلانک طاقمی = اوکا منسوب آدمز . ۱۵ . طاقیمله =

هیئتله، تمامیه، اولدیغی کبی، بجوعاً : اونلر طاقیله کلدیلر ؛

بیم اوراقی طاقیمله یولایک . ۱۶ . طاقم آجی = حریق طولومبه سنی

غایت سرعتله قوشدیرمی . ۱۷ . طاقم دوزمک = آلات وادوات

ویا مجوهرات و سائره یی طاقیم صورتنده دوزلمک، اکمال نوا .

۱۸ . قصله طاقیم صورتنده قومق . طاقیه { (ت) س. اکثریا مجرد

باشک ترینی ایچمک ایچون فس وکلاه کبی دیگر بر سربو .

۱۹ . شک آلتندن کییان اینجه بزدن وکناری اینجه اوپلی خفیف بر

سر پوش که قبه شکلی کوستر . ۲۰ . دیکچون بواشم عربی ایله تسمیه

اولغشدر . ۲۱ . طاقیه آتقی = کمال شوقله آرزو ایتمک : اورابه

تعین اولنسه طاقیه سنی آثار . ۲۲ . طاقیه قایچی = غاصب، یغماکر .

طاقیه جی { س. طاقیه بابان و صانان آدم : طاقیه جی قالی = طاقیه جیلرک طاقیه

قیه لری قودق لری قالب که دوز و قالین بر او دوندن عبارت اولغله

سله وطوفات ییمکه مساعد قالین اسه دن کنایه اولور : اسه

سی طاقیه جی قالی . ۲۳ . طاق { (ت) س. (اصلی و چ .

ناک . ۲۴ . طک یازالرد و واردد صبح، جین صبح، فجر، شفق :

طاق آتقی = شفق سوکک :

طاق یری = طلوع شمس طرفی، مشرق؛ طاق یری آقارمی =

شفق آتقی . صر . طاق { (ت) س. (اصلی : ناک .

طاق { طکده یازارلر } عجب، تعجب، حیرت، شامه : نه طاک =

نه عجب، تعجب اولنماز، طاک قالقی = شامه قالقی، حیرته دوچار

اولقی، طوگه قالقی . (شایان احیاقیتدار مبروکا ننددر .

طاق کرمق { (ت) قذ. استغراب ایتمک، نظر تعجبه

باقی . صر . طاک گری { طاک گری . با :

طاک گری { تکرری وسائره . با :

طاک سوق { (ت) س. با : طاک شیق { طاک شیق . وا : دا .

طاک شیق { شفق وسائره . طاک کلایق { (ت) فل . تعجب

طاک کلایق { ایتمک، شامه قالقی، حیرته دوشمک .

طاک کق { (ت) فل . تعجب طاک کق { ایتمک، حیرته قالقی،

شامتی . طال { (د) ص. چیلایق، عاری،

دوز، ساده، یالین : طال فس، قاؤق = صارتقیز؛ طال

قلج = قینز قلج یاخود قلیچی قینز، قلیچی جیتارمش . ۱۱ . طال

طبان = آباغی چیلایق، بالدیبری چیلایق، خذله کروهندن .

طال { (د) س. با : دال . طال { فل . عز . (د طول ، دن

طال { ماضی مفرد مذکر غائب اولوب، بعض دعا تعبیرات عربیه .

سندھ قولانیلر : [طال عمره = عمری اووزون اولسون .

کرد : طالب علم ؛ طلبه علوم ؛
بوکتاب بین الطالب بک مقبولد .
(بو منسا ايله اك زياده جمى
مستملدر .)

طالديرمق { (د) فت . ۱ . طو .
ايچنه صوقق ، ياتيرمق : يوزر .
كن باشنى صويه طالديرمق ؛
قاشيني چوربهه طالديردى .

۲ ، آغاج ويا باغ کوتوكى دالنى
يكيدن كوك طونوب مستقل
بر آغاج ويا باغ کوتوكى اولق
اوزره طوبراغك ايچنه ياتيرمق :
باغى ، آغاجك دالارنى طالديرمى .

طالديرمه { (د) س . ۱ . باتير .
صوبك ايچنه ياتيرمه . ۲ . آغاج
ويا باغ کوتوكى دالارنىك آبريجه
كوكلكم اوزره طوبراغك ايچنه
ياتيرلى اصولى : باغى ، آغاجلىرى
طالديرمه ايله تكشير ايتك .

طالطبان { (د) ص . آياغى
جبللق ، خذله مقوله .
سندن .

طالع { ص . عمر . ۱ : طالعه .
{ (د طلوع) دن سف . }
طلوع ايدن ، طوغان : شمس
طالعه ، قر طالع . ۱ .
سذ . عمر . بخت ، قسمت ، قدر :
طالى ياور ، طالى مخالف اولق .

طالعيزر { ص . بختى نامساعد ،
بختيز ، بختيز ، قسمتيز ، بد
بخت .

طالعيزرلك { سذ . بخت مساعده .
سزلكى ، بختيز .
لق ، بد بختلق .

طاللى { ص . بختى مساعد اولان ،
بختيار .

فا . سپرز . || طالاق اوتى =
كف النسر ، استولو قدرون .
|| طالاق اوله ، طالاق الهانى =
طحال . || مج . طالاق شيمك =
۱ . نفس طارلاشوب قوشه .
مامق . ۲ . حدث ايتك .

طالاق { (د) ص . حريده اسير
طوتيلوب ساتيلان . =
سذ . قيز طالاغى = حرباً ضبط او .
لنان ممالك اهاليسندن طوتيلوب
خلايق كى ساتيلان قيز .

طالامق { (د) فت . (د) اغلا .
{ مق } دن غلط . ۱۰ .
ياقق ، آچيتقى ، قاورمق : ايصير .
غان طالادى ، ايه كوجى يالادى .
۲ . ايصيرمق ، ديشله قويايرمق :
آبى طالامش . ۳ . اوروب

قايق ، يغميا و تالان ايتك ، طو .
توب اسير ايتك : قيز طالامق .
{ (ت) سذ . يغميا ، غنيت :

طالان { آلان طالان = قايا
قايا ؛ آلان طالان ايتك = آلت
اوست ايتك . فا . « تالان » بوندن
ماخوذ اولسه كركدر . هر حالده
ترجيه سنك ده اصلى : تالان در .
آران طاران صورتنده تلفظى
ايشه غلطدر . }

طالب { ص . عمر . ۱ : طالبه .
{ (د طلب) دن سف . ۱ .

ايستين ، طلب و آرزو ايدن ،
خواهشگر : طالب دنيا = دنيا
خواهشگرى . ۲ . ايستگى ، بر
شيئى صابن آلمنه ويا درعهده
ايتك نامزد اولان ، مشتري :

بن بو مالک طالبي دکلم ؛ بن بو
مزايده به طالب صفتيله کلدن .
= سذ . عمر . ۱ : طلبه ، طلاب .
علم تحصيل ايدن آدم ، تحصيل
وتعلمه مشغول آدم ، متعلم ، شا .

طالاسيمق { (ت) فل . (عمر .
{ (طلب) دن }
(ديشى حيوان) كوستنيك ، آيفر
ايستك ، قيزمق .

طالاييق { (ت) سذ . درنمه ،
{ (طلب) دن }
{ (ت) فل . (عمر .

طالاييق { (ت) فل . (عمر .
{ (طلب) دن } ۱ .
ايستك و آرزو ايتك ، هوس
كوسترك ، حرصلاقمق . ۲ . در-
نك ، قيرداقمق .

طالاز { با : تالاز وسائره .
{ (ت) فل .

طالازلق { يا تالازلى . مج . فلكه .
{ (ت) فل .
باشدن قيجه قدر بوشه وضع
اولنان بختنه .

طالاش { (ت) سذ . نختنه ويا
{ (ت) فل .

طالاش { (ت) فل .
{ (ت) فل .
لنسدن ، اكه لنسدن ويا دستره
ايله كسله سندن چيقان قيرندى
واوافاندى : نختنه طالاشى ، باقىر
طالاشى . || آغز طالاشى = آغز
دن منازعه ايدرك سويلن
نا سزا سوزلر آتشمه .

طالاشمان { (ت) ص . (بلكه
{ (ت) فل .

طالاش { (ت) فل .
{ (ت) فل .

طالاشمق { (ت) فت . بوغشوب
{ (ت) فل .

طالاشمق { (ت) فل .
{ (ت) فل .

طالاق { (د) سذ . معده نك
{ (د) فل .

طالاق { (د) فل .
{ (د) فل .
داغله نك اوسته و طرف خار .
جيسته افق وضعيته ، موضوع
ووظيفه سى هنوز مجهول برعضو
داخل كه قانلى وسياهميسى بركو
شك اتدن عبارتدر ، عمر . طحال ،

طالغه { (د) س. دكړز صوینك
{ ویا دیکر صوینك روز -
كارك تاثیر یله اوینا یوب صالانته -
سی وکوبور - سی، موج، طالاز -
طالغه قالهقی: طالغه بی باشه
آلق = قارشيسنه کیتک، قار -
شیلامق .

طالغه لانديرمق { (د) فته -
۱. طالغلی ۱. طالغلی
ایتمک، طالغه پیدا ایندیرمک،
طالاز لانديرمق، تموج ایتمک:
لودوس د کیزی طالغه لانديردی -
۲. طالغلی کوستر مک، تموج
ایندیرمک: روزکار اوزون
صقالی، جایرلی طالغه لانديرور -
طالغه لانغق { (د) فل ۱. ۱.
طالغلی اولقی، موج، تلاطم
ایتمک: لودوسدن د کیز طالغه -
لاندی. ۲. طالغلی کوریمک،
تموج ایتمک: روزکار دن صا -
چلری طالغه لانیوردی. ۳. طا -
لهل پیدا ایدره د یوریمک ویا
قوشمی: قیون سوریسی، ییلان
طالغه لانیوردی .

طالغه لی { (د) س. طالغه سی اولان،
{ تموج: طالغلی د کیز -
طالغیج { (د) س. ص. سو تکرله
{ سر جان واییجی وساره
آلامق ویا د کیز دینه دو -
شمش شیلری چیقارمق ایچون
قعر دریاه طالغه آلیشقی آدم:
د کیز دینه طالغیج ایندیرمک،
طالغیج طالدرمق. || طالغیج
قوش = بالیسی طومق ایچون
صوینک ایچنه طالبوب ینه چیقان
قوش انواعی .

طالغیش { (د) س. صوینک
{ یوزی آلتنده اوله رق
بوزمه .

طالغین { (د) ص. ۱. طالمش،
{ کندیندن کچمش،
بیهوش، مستغرق، مدهوش:
صیغه دن طالغین یاتیور. ۲. عقلی
باشنده اولیان، اونوتقان: ذاتا
طالغین آدمدر .

طالغیق { (د) س. ۱. طالبوب
{ کندیندن کچمش آدم -
مک حلی، بیهوشی، مدهوشی،
استغراق: صیغه دن صکره بر
طالغیق کلدی. ۲. آلیقانی،
اونوتقانق: کوچک ایکن ذکی
ایدی صکره کندیسنه بر طالغیقانی
کلدی .

طالقغوق { (د) س. ص. (اسا -
{ سآ چیلایق یعنی
صاریقیز قاغوق کین (النه یاره
وساره کچیرمک ایچون مدهانک
و صوبتاویلق ایدوب کندی
وقار و حیثیتی محافظه ایتمی آدم،
کاسه ایس، طنیل .
طالقغوقلق { (د) س. مدنا -
{ هنک، صوبتار -
یلق، کاسه ایسلک .

طالمق { (د) فل ۱. آشایچه
{ وارمق، باقمق، طوبراق
و صو وساره ایچنه صوقلق،
غوط ایتمک: قازمه طوبراغک
ایچنه طالادی؛ حوضک ایچنه
طالدم. ۲. خبرسز واذنسر بریره
صوقلق: قیودن ایچری به طا -
لیوردی. ۳. (خسته) کندینی
غائب ایدوب بیهوش یا تمق:
نمدی بر آژ طالادی. ۴. اویقویه
وارمق: بر آژ طالار طالماز
کلوب اوایندردیلر. ۵. دریک
بر فکر و ملاحظه به واروب
ما- وادن بخیر اولق: کندی
قررو تیلرینه طالمش؛ دریک بر

طالم افکاره طالمش. ۶. برایشه
مشغول اولقی. ۷. بچ. بیلدیکی بر
ایشه کیرشمک، || طالبوب چیقمق =
(قندیل قیلی) سونه جک اولوب
ینه پارلامق .

طالیا { (د) س. (فر. Dahlia)
{ برجنس چیچک .

طالیان { (د) س. بالیغی تدریجاً
{ چیقارمق و تحت تصرفده
اوله رق محفوظ بوایندیرمق او -
زره د کیز کساننده و قوی
و بوغازده محصور و محدود بر:
طالیان قورمق: طالیان بالیغی.
|| طالیان کبی = ایچنه واوزون
بویلی متناسب الاعضا بویلی
بوسلی کنج: طالیان کبی دلجه نی:
طالیان کبی قادی. [مشبه به
طالیانه قوریلان بوکسک دیرک
اولسه کرک]

طالیانیجی { (د) س. محصور و محفوظ
{ بر بالیق آوی علنده
بالیق اولایان بالیقچی، بویله بر
محل محصورک صاحبی و یا تمهدی.
طالیقه { (ت) س. (لهجه دن)
{ درت تکرلکی بیکرله
چکلیر قیصه یوک آراهیسی .

طالیماز { (س) بچ. بالظه باش اولیان
{ کیمک باشنده آشاییدن
یوقاری به وایلری ینه طوغری
ممتد آغاج که اوچنه باش تصویری
موضوع بولنور .

طالیمازی { (د) ص. ماده آفنده
{ تعریف اولسان باش
آغای بولنان و باشی ایلری به
طوغری ممتد اولان (کبی) .
بویله اولیانته «بالظه باش» دینیر:

طالیون { (س) بچ. خطمی .

طام { (د) س. ۱. بنا اورتسی،
{ بام، سطح، سقف: طامک

اوسته جیقمق. ۲. اوستی طامله
اورتیلی و برایی طرف آجیق
محل، صوندیرمه: حیوانلری
طامک آلتنه آلتی. ۳. حیوانلری
باریندیرمه مخصوص قبلی بر،
آخور، کومس، قودس: اؤکوز
طامی. ۴. محبس، حبسخانه،
زندان: طامه آتقی. || طامی
آفتارمق = کرمیترنی تبدیل
و تعمیر ایتک. || طامی آلتی =
بناک دیوارلری پیتروب و یا
دیرکری دیکوب طامنی قور.
مق، اورتلی صره سنی کتیرمک.
|| پاویجی طامه آلتی = اعتباردن
دوشمک، اونک برینه دیکری
مقبول و معتبر طوتلق.
|| طامدن دوشمک = صره سز
و مناسبتیز لقردی سولک
طامدن دوشرکی سولیدی.
|| طام قوروغی = قیا قوروغی.
طامات { (د) س. بر جنس
{ بیان اوردکی.
طامات { س. ج. عر. صاچه
{ صیان سوزل.
طامار { یاخود طمار. (د) س.
{ طاملارکی اورمی
وجه تسمیه سی اوله بیلیر. ۱. بدن
انسانه قانک جولان ایتدیکی
یولارکه مختلف قانلنقهده بوریلردن
عبارتدر. عرق، شریان، وید،
رک: نیضی طامار، شاه طامار =
قانی ویرن بیوک طامار، شریان:
آق طامار = سیگیر. ۲. طامار
ویاکوکه بکزیوب بر جسم هر
طرفه تشعب ایدن یوللر، طرق
اختلاط: یاغور صولری برک
طاملارینه کبر. ۳. مرمر و
اوکا مشابه طالنهلی شیلرده کی

چیزیکر: پنبه طاملاری و بیاض
زمینی اورو. ۴. طور اگ اچینده
کی معدن فایزلی و صو طبقه سی:
قو آرج قیاسی اوزرنده آلتین
طاملارلی بولنور: بوسویک
طاملاری زنکین. ۵. مح. خلق،
طبیعت، نهاد: طاملاری طوندی =
عناده باشلادی: طامارینه طر.
قندی = حدت ایتدی، منفعل او
لدی || آلتنک طاملاری چالامش =
ازتاما. || قان آه قی طامار =
استفاده ایدله جیک طریق. ||
طاماره کیرمک = بریک خاطری
خوش ایدوب کندی. صرامنی
اسعار ایتدیرمک.
طاملار سز { (د) ص. طبیعتیز،
{ بد نهاد.
طاملارلی { (د) ص. ۱. طامار.
{ لی اولان. ۲. طامار
کی چیزیکری و قشلی اولان:
طاملاری کهریا.
طاماق { (د) س. { قانی حرکت.
{ لنجه غینه منقلب اولور.
«طام» ن. مشتقدر، دماغ یازمق
خطادر. { آغزک طامی حکمنده
اولان جهت فوقانی سی: طادی
طاماقده قالمق = لاتی ای خس
اولمق، چوق خوشه کیمک.
طاماقلی { (د) ص. طاماقلی
{ ایکنه = بیوک برنوع
اولمه ایکنه سی.
طامغه { طامغه لامق و سازه.
{ با: تمغا و سازه.
طاملار { (د) س. با: طامله.
طاملارمق { ق. ۱. قطره قطره
{ آتیمق: بر فغان
صویه بر آرز لتمان روحی طاملار.
تملی. ۲. طامله ایله علاج قومق:

کوزمه بر علاج طاملاندی.
۳. بر مایی حرارتله بخاره شویل
ایدوب انبیق واسطه سیله بکیدن
مایع حالت کچیرمک که بو عملیات
تعمیه سنه ده خدمت ایدر،
تقطیر ایتک: شرابی، مسکراتی
طاملانمق.
طاملارمق { (د) فل. ۱. قطره
{ قطره آفتی، قطر
ایتک: کوزلردن یاش طاملا.
پوردی: طاوندن یاغور صوی
طاملایور. ۲. مح. ناکهان
ظهور ایدوب برک: بزقونیشور.
کن اوده طاملایوریدی. ۳. آرز
یاغمق: بر آرز یاغور طاملادی.
|| آقازسه ده طاملار = چوق کلز.
سه ده بتون بتون ده اکسلیه مشدر،
هیچ یوق دکادر. || بوردن طاملا.
مق = چوق بکیرمک. || بوردن قان
طاملامق = چوق مشقت چکیمک.
طامله { (د) س. ۱. بر ماییدن بر
{ کوچک کره تشکیل ایدوب
دوشن مقدار، قطره: بر طامله
صو، بر طامله یاغور دوشمقی.
۲. طامله ایله آقیدیلان علاج:
فلان طبییک کوزمه ویردیکی
طامله لای کدی. ۳. بورک بردن
بره کان برنوع نزولک عوام بر
طامله قان طاملامه سنه محل ایدر،
سکنت قلب: طامله گلش.
طامله یه طارتلدی. || مح. بر طامله =
پک جزئی: بکا بر طامله صو
ویرمیدلر. || طامله طامله = آرز
ساقزی = ساقزک صاف و خالصی.
|| طامله یاقوت = یاقوت پک کوزل
رنگیسی، طاسوق اولیان مقبولی.
طامله لاق { (د) س. ۱. طامک
{ صیغی آلتنه کلن

آره لقی پرکه طامک یاغوری
 اورایه طاملار. ۲. طمله حسا.
 بيله آلتنه قی علاجی طاملادوب
 طامله لرینی صایتیه مخصوص
 لاستیق و شیشه بور یقفلردن
 مرکب و یا بر طامله دن زیاده
 آقیماز کوچک شیشه دن عبارت
 اجزای آتی .
 طامق { (د) قذ. طاملاتق ،
 قطیر ایتک. مر.
 طامو { (ت) س. [اصلی : تا-
 موق] جهم : تگری
 قولرندن ایلرینی اوچاغه ،
 کوتولرینی طامویه آتار .
 طامه { (د) س. با : دامه .
 طامیز { (د) س. حیوان اورتمکه
 مخصوص طام ، حیوان
 بیتشدیره ک آخور .
 طامیزلق { (د) ص. دول وماه
 ایچون بسلین ارکک
 و یا دیشی حیوان : طامیزلق
 آغیر ، بوغا ، کچی ، اینک .
 طانغالاق { یاخود دانغالاق .
 ص. قبا وتر به سز ،
 ایری بدنی و درشت معاملی ،
 ساده جته بلش عقلسز وتر .
 به سز (آدم) .
 طانه { (د) س. اینک یاوریسی :
 طانه سیله برابر بر اینک
 آلدیم : طانه آتی ؛ ارکک ، دیشی
 طانه . { یک کوچکنه بوزاغی
 و طانه دن بیوکنه ، ارکک اولورسه ،
 طوسون و دیشی اولورسه دوگه
 دیرلز . || طانه باش = قالین
 ققال . || طانه بورنی = طوبو اغک
 آلتنده سبزه وسائر ضرر و عاتک
 کوکاربخی کسن ایریمجه باشلی بر
 بوجک . || آنا سیله طانه سیله هبسی

بردن ، برخانه خلقتک جمله سی .
 طانیشیق { (ت) قذ. ۱. بیدر-
 مک ، معارفه پیدا
 ایتدیرمک ، کیم اولدیفنی آکلا-
 تق : اوننی بکاسز طانیتدیکز ؛
 کندیسینی طانییوردم کیمسه ده
 طانیقتی . ۲. قبول و تصدیق
 ایتدیرمک ، اعتراف ایتدیرمک :
 بزه اللهک برلکینی طانییه ان خاتم
 الانبیا (صلیم) افندمزدردر . [طل-
 نیتدیرمقی صورتنده ده قوللا-
 نیلیورسه ده غلطدر .]
 طانیشیق { (ت) فشد. بر برینی
 طانیشیق { طانیشیق ، معارفه پیدا
 ایتک : برکوریتمه ده طانیشتیق .
 طانیشیق { (د) قل . ۱. برایش
 حقندکی نیی برینه
 سویلوب اونکده فکر ورآینی
 صورمقی ، مشاوره ، استشاره
 ایتک : قرار ویرمزدن اول سزه
 طانیتمه کلام .
 طانیشیق { (د) س. ۱. مذا-
 کیره ، مشاوره ،
 استشاره . ۲. مقاوله ، موافقت ،
 اتفاق : طانیشتیق دوگوشتی = سرآ
 متفق آرقداش لک ظاهرآ و
 صورت مخصوصه ده چیقاردقلری
 اختلاف و منازعه ، مواضعی
 نزاع .
 طانیق { ص. س. شاهد ، کواه .
 { بوکون یک مستعمل
 دکسه ده ، شایان استعمال اک
 قیمتدار لغات مخصوصه مزندردر .
 طانیق { ص. ۱. شاهدک ،
 شهادت ، کواهی . ۲.
 نشان ، علامت ، اثبات .
 طانیلمق { (ت) ج. ییلمک ،
 کندیسيله معارفه لی

بولتی ، معروف اولتی : او بو
 مملکتده طانیلیور ؛ کندیسینی
 بوراجه یک عالم طانیلیور .
 طانیق { (ت) قذ. [اصلی :
 طانیق] طانیق ۱. بيله معارفه-
 فی اولتی ، معروفی اولتی : بن
 بو آدمی طانییورم ؛ کندیسینی
 طانییور . ۲. فرق و تمیز ایتک ،
 کیم اولدیفنی سچمک ، تفصیل
 ایتک : سزی بردن بره طانییه
 مدیم ؟ بو آدمی طانییه مدیکرمی ؟
 ۳. قبول و تصدیق ایتک ، اینک
 تقی : الاهی طانییه ان آدمدن
 دها نه مأول ایدرسک ؟ او اویله
 شی طانیق ایستیمور . ۴. اطاعت
 و اقیاد و سرفرو ایتک : بر تجارت
 اوند کویک بیوکی طانیازسه
 ایش کوریله سز . ۵. اعتراف
 ایتک : او بورجی طانیق ایستیمور .
 || طانیامق = اهمیت ویرمه مک ،
 صالامامق .
 طانیشیق { (ت) فط. معارفه سی
 طانیشیق { اولتی ، معروف اولتی :
 او بو مملکتده دها طانییور .
 طاو { (ت) س. (فاء) تاب دن
 ب : تاو . — ۱. قارده
 اوکدوله ضم ایته : طاو ایتدی .
 ۲. بزم عشرتده برینک عشق
 و صحنه اداره اقداح ایته : طاو
 قالدیرمقی . (فر . Toast) .
 طاوار { یا طوار . (د) علی الا-
 طوار { طلاق حیوان اهلی ،
 حیوانات و مواشینک بهری .
 آنا طویلنک بعض طرفرندمه
 یالکز قویونه حصر اولمشدر .
 استانبولجه بدبتون متروکدر .
 طاوان { (ت) س. با : تاوان .

طاورانديرمق { (د) فذ: ۱.
 و تفنگه وساژ صورله صيدينه
 رغبت اولور، ارنج خرکوش:
 طاوشان اتی، طاوشان پوستی.
 || آله طاوشانی = مونس برجنس
 کوچک طاوشان، وداق. || آتی
 طاوشان = چول صیغانی.
 || آسریقا طاوشانی = شینشلا
 دینل حیوان که کورکی پایلیر.
 || طاوشان اونی = برجنس نبات.
 || طاوشانی آرابه ایله آولامق =
 بر شیشی تلاشزجه. اصوله الله
 ایتک. || طاوشان اریقوسی =
 امهال، تسامع، خواب خر.
 کوش. || طاوشان بوق = نه
 فائده سی نه ده ضرری طوقیان
 (آدم). || طاوشان پایه سی =
 طوموز آغز شاغی. || طاوشان
 طوداغی = طوغارکن بیرتیق
 بولان چوجق طوداغی. || طاو.
 شان قانی = پارلاق گوگزکرتک.
 || طاوشان قولاغی = طول عورت
 اونی. || طاوشان یورکلی = بک
 قورقاق. || طاوشان بیلی = سال
 ترکاک درد محبوسی. || نازی به
 طوت طاوشانه قاج = ایکی مخالف
 طرفه آیری آیری لسان قولانغی.

طاوشان { (ت) س. آبنوس و
 سائر قیمتی آغاجلر
 اوزینه اینجه اویملر ایشاین و بویه
 تخمه لردن چکمه و قوطی کبی
 اینجه ایشلر یایان مرانفوز.
 طاوشانجیل { (ت) س. طاو.
 آولایان بیوک برجنس قره قوش،
 عقاب. || طاوشانجیل اونی =
 سوکی دینلن بر جنس نبات.

طاورانق { (د) فل: ۱. آباغه
 قالمقی، آباغه صیغرا.
 مق. ۲. قارشى طورومق اوزره
 حرکت وغیرت ایتک: کندیسى
 طاورانده ده سلاجی بوغیدی.
 ۳. تشبث وغیرت ایتک، کوشک
 طورمیوب تنیک بولمقی: طاو.
 رانسه اوربلاجنی آکلادی.
 ۴. بر بولده فعل وحرکتده
 بولمقی: کوشک طاورانقی،
 تنیک طاورانقی، آغز طاورانقی،
 تدبیری طاورانقی. || س. سلاحه
 طاورانقی = سلاحه ضارلمقی.

طاورانجه { (د) س. و:
 طاورانیش { (د) س. طاورا.
 تنق فملى. با:
 طاورانقی.

طاوس { سذ. عر. ج: اطواس،
 طاووس. (یو. Taurus
 و بلکه ده اوده هندجه دن)
 معروف کوزل توپلی و چرکین
 سبلی قوش که باغچه زینتیدر.
 || آتی طاوس، قره طاوس = قیز
 قوشی انواعندن ایکی نوع یری
 قوش. || بجز طاوس قویروغی =
 شدتلی ق: بر طاوس قویروغی
 صالیوردی.

طاوش { (ت) س. آباغ سسی،
 یورویش سسی، طبش.
 طاوشان { (ت) س. معروف
 کوچک حیوان وحشی

طاوشانلاق { (ت) س. آباغ
 ضعیفلا بوب
 طاوشان کبی قوری و یاغمز
 اولقی.

طاوشانلاق { (ت) اینجه مارا.
 نفوزاتی، آبنوس و
 سائر قیمتی آغاجلرله اینجه ایشلر
 یایق صنفی.

طاوشمق { (ت) فل. آباغ
 یک آزا پانیدی ایدم
 جک صورتده یوریمک، طبش
 طبش یوریمک.

طاوق { یاخود طاغوق. (ت)
 س. چوق یومورطلامه.
 سیله مشهور طیور بیتنه نك اك
 مبدولی اولوب، یک چوق انوامی
 واردو، دجابه. ماکان؛ اصل
 دیشیک و بالعمیم بتون جنسک
 اسمی اولوب، بالخاصه اراککنه
 خروس ویاوریسته بلج دینیر:
 وارنه، کرزه طاوخی. || اسوج
 و غلط اولورق اسینج طاوخی =
 کورکچین قدو کوچکی. || بیج
 طاوخی، نیمه طاوخی = طاؤفدن
 چوق فرقلی بککلی بر جنس
 کومس قوشی که چرکین بر باغز.
 مسی واردو. || طاغ طاوخی =
 بیانی طاوق، بدنوس. || طاوق
 آباغی بمش = پوش بوغاز. || طاوق
 اونی = آنا غالیس دینلن برجنس
 نبات. || قره طاوق = آولانوب
 اتی ینن بر جنس سیاه قوش.
 || طاؤق قره سی = کوزه عارض
 اولان بر خستلنی. || طاؤق
 قنادی = توکدن آتشی اولمکه
 مخصوص س. یورک. || طاؤق
 کونی = سبکیل نوعندن الله
 و آیانده چیقار ناصیری. || طاؤق

کوکسی = طاؤق کوکسی اتی دید.
بکایوب سوده قاربشدره رق باید.
قلری برنوع محلی. || هند طاؤغی =
هندی دیدکیز بیوک طیر
پیتی که اوده طاؤقدن چوق فز
قلیدر. || طاؤقی بیلی = سال
ترکاتک اونجهیسی .

طاؤغچی { (ت) س. طاؤق. صا.
} تان آدم .

طاؤغچیت { (ت) س. طاؤق
} آلوب صانان آدمک
ایسی واجرا ایندیکي صنعت و
تجارت : طاؤغچیت ایدبور .

طاؤقلق { (ت) س. طاوقلرک
} یاغمسه. ویومورطلا .
یوب بلج چیقارملرنه مخصوص
محل، کومس .

طاؤل { (د) س. {عر. «طبل»
} دن [ایکی طرفی دری
ایله قاپلانمش چوماقله اوریلر
چانیر ویک بیوک سس چیقاریر
معروف آلت که بزم کوبلرده
زورنا ایله برابر چانیر : طاؤل
چالقی : رمضان طاؤل = رمضان
کیجه لنده بکیمینک صواقلرده
چالیدنی طاؤل. || بحج. طاؤل
زورنا = اعلان مسرت، غنی و
ظاهر اعلان، شمشه، کوستر .
یش : طاؤل زورنای چالدره.
جنز ؟ طاؤل زورنا ایله اعلان
ایده جکز ؟ || طاؤل چوخسی =
قبا بر نوع نیمچه چوخسی .
|| طاؤل درسی = اوتاناز قاتی
یوز .

طاؤلجی { (د) س. طاؤل چالان
} آدم .

طاؤلغه { (ت) س. با : تابولغه .

طاؤلماز { (ت) س. {فا.
} «طبلماز» دن غلط
که طاؤلجی دیمکدر. [چرخلی
یاندن اولان واپورلده چر-
خلرک دونکلی محلی اورتک
اوزره واپورک ایکی طرفنده
بولان ایکی جسم نصف دئرمکه
یان قاره لری ده بونلرک آلتنده
اولور : طاؤلمازک اوستنه
چیتتمق .

طاؤلون { (ت) بحج. کینک
} آلت کوکرت سنک
اوزری : طاؤلون کوکرت سی =
آلت قات دوشمسی .

طاؤلله { (ت) س. {عر. «طو-
} یله » دن ویالا. Sta-
bulum دن [آت آخوری .
|| طاؤلله اوشاغی = منحصرأ
طاؤلله ده خدمت ایدن ساییس
اوشاغی .

طاؤلله { (ت) س. {یتا. Tavola
} خانه لره تقسیم اولمش
ایکی طرفی تخته اوزرنده اون
یشردن اوتوز پول و ایکی زار
ایله اوسانیلان معروف اویون که
اساساً شطرنجله برابر هنددن
کلدیکی مریودر : طاؤلله اوسانق.
طاؤلله { (ت) س. با : تاوه .

طاؤلله { ص. عر. ئ : طاهره .
} «طهارت» دن سف .
۱. تمیز، پاک . ۲. آبدست و
غسل یوزان شیئرلر دن بری
اولان . ۳. مو. مقامندن بری .

طای { (ت) س. آت یاوریی،
} مهر. { اوج یاشنه قدر
اولانه دینلوب، هنوز مه اتمکده
اولانه ایسه «قولون» تعبیر
[اولنور .

طای { (ت) س. { اصل تقه .
} تایق = قایق } ۱. حیوان
یوکنک برطقی، دنک . ۲. دستکاه
چیقار قیلرینی سیقیشدرمق ایچون
ایلری کیری به کیدوب کلن آتاق .
طایتمق { (د) فت. ۶. برشیک
} اوزرنه استاد ایتد-
برمک : المده کی شیئی دیواره
طایتمد . ۲. دیک جواب و پروب
قارشى طورمق، ضد کیمک، جواب
ورمه مک : براز ده صوردوم،
طایاندی .

طایاق { (د) س. ۱. طایانه ق
} دکنک، عصا، صوبه .
۲. دوکمه که قولانیلان دکنک
ویا صوبه، کوکک . ۳. قیو آرقه.
سنه ویا باشقه برشیته طایادیلان
دستک، پاینده : قیو طایاغی .
۴. ضرب، ضربه، اورمه، دوکمه :
طایاق آتقی، طایاق اورمق،
طایاق جزاسی .

طایاقلامق { (د) فت. دستک
} قومق، دستکله
تقویه ایتک : قیوی آرقه دن
طایاقلامق .

طایاقلق { (د) ص. طایاق و ضرب
} جزا سنه شایان و
مستحق : طایاقلق بر قباحت
دکلیدی .

طایالی { (د) ص. یاصدامش،
} اتکا ایتش، متکا : دو-
شلی طایالی = لازم اولان
اشیا ایجه برلشمش و طایامش،
مفروشانی بولنده : دوشه لی
طایالی بر او .

طایامق { (د) فل.
} دستک قومق،
اتکا ایتدیرمک : بنابه بردستک
طایامق، باشنه قولنی طایامق .
۲. برشیته استاد ایتدیرمک،

البدیروب طور دیرمقی : نزدیک
 فی دیواره طایمق : آرقه سنی
 آغاجه طایمق : ۳. عنف و
 شدتله و یرمک، تسایم اتمک
 بولایو یرمک، براقیو یرمک :
 کیدر کیتیز بر آجی قهوه طایا دیر
 صبا حلین کندیسنه چوجنی
 طایا دیر.
 طایامه } یا طایامه. (د) . یا .
 صدانه، انکا.
 طایا تنجاج } (د) . او توریلان
 یرده طایامنه مخصوص
 قیسه دکنک، عکاظ.
 طایاننان } (د) . طایانان،
 طایانیقی، منمصل،
 تاب آور.
 طایانتمق } یا طایانتمق. (د) . فل.
 ۱. آرقه سنی و یایدنک
 دیگر بر برینی بر شیشه بولکته رنک
 طورمق، انکا، استناد اتمک،
 یاصدامق : دیواره طایاندم؛
 اوغلنک قوانه طایانشدی. ۲.
 کونگنک، اعتماد اتمک : بن سزه
 طایاندم. ۳. ثبات و مقاومت
 اتمک، ثبات کوسترمک، طوره
 نیلک : او موقده ایکی کون طایا.
 ندی. ۴. سورمک، یاشامق،
 بوزلامق، امتداد اتمک : بوبنا،
 بوانواب، بوجیوان چوق طایا.
 ندی. ۵. صبر و تحمل اتمک :
 صوئوغه، صیباغه، آجی به
 طایانتمق : بن آرتق طایانمام. ۶.
 معاوننده بولتمق، امداده تیشمک :
 عسکرله، ارزاقه طایانندی. ۷.
 آرقه سنی و یرمک، آلتنه کیرمک :
 سزده طایانک قلدیرلم؛ هپ
 بردن طایانلم.
 طایانیق } طایانیق. (د) . ۱.
 بقا، دوام، عمر. ۲.

مئات، ثبات، قارشی طورمه.
 طایانیقنسر } یا طایانیقنسر. (د)
 ۱. بناسز،
 دوامسز، عمرسز، چوق سورسز،
 ۲. ثباتسز، متانقسز، کوشک.
 طایانیقنی } یا طایانیقنی. (د) .
 ۱. بقالی، دواملی،
 چوق سورسز، عمری اولان :
 طایانیقنی موسم، چچک، قناش.
 ۲. ثباتلی، متین، قوتلی : طایا.
 نیقنی حیوان.
 طایانتمه } یا طایانتمه. (د) . طایانق
 ایتمق. یا : طایانتمق.
 طایر } ص. عمر. ۱. طایره «طیران»
 دن سف. ۲. اوپان، اوچی،
 پان. = سف. ۳. قوش، طیر،
 مرغ : طایر جنت.
 طایم } ص. عمر. ۱. طایمه.
 (د) «طوع» دن سف. ۲. بر
 ایتمق ایستیرمک، کندی ایستیکله،
 آرزوسیه و طوعا یاپان، کرهأ
 واجبار تختنده یا ایمان.
 طایها } ص. عمر. ایستیرمک، کندی
 طوعا : طایها بواشی یایدی.
 طایف } ص. عمر. ۱. طایفه.
 (د) «طواف» دن سف. ۲.
 دون، طولاشان، طواف ایدن. ۳.
 مکرمه مکرمه قرینده لطافت آب
 وهواسیه مشهور اولان قصبه.
 طایفه } ص. عمر. ۱. طوائف،
 ۲. بولوک، طاقم، گروه،
 جماعت، بر صنف مخصوص تشکیل
 ایدن آدملر : صوفیون طایفه.
 سی. ۲. قوم، قبیله : زنوج
 طایفسی : طایفه چراکسه. ۳.
 کمپیلر افرازی. (بومینا ایله
 تر. اوله رق فد. وچ. کی. قو.
 لایلییر. یوزبانزدی «طایفا» در :
 کی طایفسی : کی طایفه لری.

طایلاق } (ت) . ایکی یاشنده
 دوه حیواسکی.
 طایه } (ت) . ۱. فا. دادی دیمک
 اولان «دایه» دن ۱. بر
 چوجفه سودینه لک اتمک اوزره
 چوجفله برابر صاتین آلتش
 امریکلی خلاقیق : بر طایه آلدی؛
 طایه ایله بیومش چوجق. ۲. هج.
 طایه چوجی = آج کوزلی.
 طایی } (د) . ۱. والده برا.
 دری، عمر. ۲. خال : طایمدر،
 طایمک اوغلیدر. ۳. یاشلیجه و
 حرب ووغایه آلیشیق قهرمانجه
 آدم : احمد طایی، محمد طایی.
 ۳. کمی قیودانی، رئیس، سوا.
 ری. ۴. اوجاق طایسی = یکپیری
 اوجانی صابلی؛ مغرب اوجانی
 طایسی = ممالک بربری دن
 برینک و قتیله ممتاز والیسی.
 ۵. قبا طایی = قهرمان، جنگاور،
 حرب و ضرب آدمی. ۶. طایسی
 دومنده = حامی و آمرک اقربا و
 اودا دن اولسی.
 طایلیق } (د) . ۱. طایی
 قرائی، خولوت. ۲.
 بابایکیتلک، آغاق و قهرمانلق،
 حرب آزمانلق، یکیتلک.
 طب } یاخود طب و طبر، طیش.
 (ت) مه. طاملامه و پایک
 خفیف صورزده یوریمه و سائر
 سستی تقلید و تصویر ایدر : طب
 طب طاملا یوردی، یور یوردی.
 طب } ص. عمر. خستلری ایی
 اتمک علم و صنعتی، حکیمک،
 طبیبک : علم طب، فن طب، تحصیل
 طب اتمک : طب جدید، طب اسلام.
 ۲. طب قانونی = فر. Médecine
 légale دینان طبابتکه جنایانده

امور طبیبہ ادارہ خانہ سی، فنون
طبیبہ مکتبی.

طبخی } ص. عمر. ث: طبخیه.
پیش‌ر مکه منسوب و
متعلق: عملیات طبخیه، مصارف
طبخیه.

طبخیه { ش. ع. برشیک پیش-
لیچون فورن وسازه
ویران اجرت، مصارف طبخیه :
طبخیه سی ویریلر سه او فورنده،
پیشیر لر.

طبع } سذ. ۱. مهر و قفا
و سائرہ باسمہ. ۲. بد
قدرت طرفندن باصلش کی اولان
طبیعت، خلقت، سرشت، جبلت:
طبع ممدوح، طبع مذموم. ۳.
دوگہ جروفاقلہ و یا لیطوغرافیا
و فوطوغرافیا و سائر اصولرلہ

کتاب و سائرہ باصنہ۔ عمومیت
اوزرہ طباعت ایشلرینک اجراسنہ
وبالخاصہ دستکاه ویا ماکینہ
باصنہ دنیار: بر جوق کتب
نافه نک طبعنه همت اواندی:
کتابک ترتیبی آیری و طبعینی
آیری بارارلق ایتدم؛ تربی پک
منتظم ایسهده طبعنه قصور
وارد: بوکتابک شو قاجنجی
طبعیدر = قاجنجی طبعه سیدر.
|| بالطبع = طبعیتله، طبیعی اوله.
رق، طبعاً = بودیواری ده
بر هفته براقرسه کن بالطبع
سقتله حقدر.

طبعاً } ح. عر. طبیعت اقتضا - نجه،
طبیعیله، طبیعی اوله رق،
بالطبع، کند یا کندن : انسان
چولفی چو چوئی دوشو نمکه طبعاً
مورد.

طبعخانه { س. فا. (ع. طبع =
باصمه . فا. خانه = او }

دوات عليه تك مطبعة رسمية.

طباق { یا طباق. (ت) س. (عمر).
طباق { «طباق» دن. — آخری
حرکت لنبجہ «غ» • تحویل ایدر. }

۱. آزدرين وياوان قاب : ياك،
سفره، محلي طباعی؛ چيني، باقير،
کومش طباق. ۲. بر طباق طولوسي
شي* : بر طباق ياك، بر طبق چيلک،
رط-تي محلي. ۳. لوقنط-ده

مشتري نه ويران يمك مقداري :
بولونقطه ده عجباً طباعى قاچه ؟
۴. برويا ايكي ياراقدن عبارت
كاغد قطعه سي : بر طباق كاغد.
[طبقه ده ديتيلو .] || قهچان
طباعى = قهوه وچاي قهچانك
آلتنده طوبلغه مخصوص ايغجه
طابق .

طَبَاق { با : دباغ .

طباق { سنڌ. عمر. (مفاعله بابند
مصر. ثانی) مطابقت،
اوومہ، اوغوونلق. ذ.

طَبَان } طبائی، طبِ انجہ و سائرہ.
 { نا : طابان و سائرہ.

طَبَائِعُ } س: ج. ع. ر. ف. د : طَبِيعَتُ .
 } ل : طَبِيعَتُ .

طبخ { سنه ۱۰۰۰ ع. ۱۰۰۰ ع. ۱۰۰۰ ع.
 قايماقه. يك پيش-يرمه :
 بويكك طبخي اصولي يتليورم :
 امك طبخي متتوعدر. ۲. ص.

علاج قیامتہ، آتشہ تہیہ
اولہ جق علاجك حاضرلانہ سی.
۳. طرغله وكرمیت وچینی کپی
شیئلرك مخصوص فورنلرنده
پیشیرلسی، یاقلسی : پورسلنك
طبخی زوردر.

طَبَّخَانَه } س. فا. [عرب. طب =
[حكيمك. فا. خانه = او]

اجرای تحقیقاته مدار اولور.
اطب نبوی = حضرت فخر کائنات
(صلم) افندمك امر واجرا
بیورمش اولدقلری مداوات.

طِبَّاءُ } ح. عر. فن طبه طيبة،
فن طب قاعده واقتضاها :
چوق ایصفیفس اولمه ده یاتمق
طباء تجویز اولنور شیئلردن
دکادر.

طَبَابَتُ } س. طَبِيبُكَ وَحَكِيمُكَ
مَعْنَاهُ قَوْلَانِيوَر.
سَهْقَدَه، عَرَبِيْدَه (ط) نَك
كِرِيْلَه اُولُوْب بِسِتُون بِاشَقَه مَعْنَاهُ
دَه كَلَدِيْكَدَن، لَفْظاً وَمَعْنَاً
غَلَطْدَر.

طَبَاخُ { سَف. عَر. (« طَبَخَ » دَن
سَمَج.) يَمَكْ بِشِيرِن آدَم،
آنَجِي.

طَبَاخَتْ } سَهْ عَمِ. [طَاكَ فَعِيلَه
 { غَلَطْدَر } آشِيَلِقْ،
 يَكْ بِدَشِيرْمَكْ صَنْعَتِي.

طباشیر { سذ. عر. (قا. تبا.
شیر) شیر، دن معرب]
۱. معروف تابشیر. با : تابشیر.
۲. هندی کن بیاض بر
ماده نایله، فر. Tabaxir.

طَبَاع { سنڌي ۾ : [زعم ايتيد -
ڪاري ڪٻي « طبع » ڪڇي
دڪلڊر ، فِرڊرڊر . « طبع » ڪڇي
« اطباع » ڊر . [طبيعت ، خالق ،
عادت ، سم شئت . ذ .

طِبَاعَتِ { سٹ. عر. (طائک فتحہ
غلطدر.) کتاب وسائرہ
طبع و تمثیل ایٹک فن و صنعتی :
طباعۃ ک کثف؛ صنعت طبا.
عتمدہ کی ترقیات اخیرہ. (عر.
تعبیرانندہ « طباعہ » صورتندہ

قولانیلیر: (دارالطباعه = مطبعه،
باصمه خانه؛ دار الطباعه العاصره =

کتاب وسائر طبع اولان محل،
باسمه خانه، مطبعه، دارالطباعه.
طَبْعَه { س. عر. (لغت مولده
اوله رق مصدر بناء مره
در.) برکزه باصله، برکتاب
وسائر نک بهر دفعه کی طبع
وتمیزی: شاهنامه نک طبعه اوله
سی.

طَبَق { س. عر. ج: اطباق. ۱.
نیک وسائر وضعه مخصوص
آزردین ویاوانجه قاد، چینی،
کومش، باقر طَبَق. (بومنا ایل
بستون لسانک تصرفاتی حکمه
چکوب، حرف اخیر ی تحرک
اولندنده (غ) ه. دخی تحویل
اولندیندن، لسانزده طباق
یازلمی مرجع در. با: طباق]
۲. انچه قات، یوقه: بر طبق
کاغد = طبقه.

طَبَق { س. عر. برشیک او یغونی،
چوق بگزوری، موافق،
فرقیزی: مشق طَبَقی یازمه
غیرت اعلی؛ یونک طبقنی بوله.
مازسه کز بگزورینی آرامی؛
طَبَقی طبقنه او یسور. = ح.
عیقله، تمامیه، بستون مشابه
واو یغون اوله رق: طبق یونک
کچی یازه بیلیمسکز؟ طبق
امرکز اوزره حرکت ایتدم.
(بودخی « عین » کله سی کچی
« طبقی » صورتند زبازده اولوب
مثلا: طبق بوله یازدم، طبقینی
بولدم، دینلور.]

طَبَقَات { س. عر. ج. مر. فد:
طبقه. با: طبقه.

طَبَقْچَه { س. فا. کوچک طباق.

طَبَقَه { س. عر. ج: طبقات،
طَبَق. ۱. مره، بربری

اوسته موضوع صرله ک بهری،
قات، یوقه: علم الارض قاعده.
سجیه کرمه ارض قبوغی طبقه
طبقه در: کوزک طبقه لری؛ طبقه
شبکیه، قزحیه، المنجمه، منجمه =
کوزک طبقات مختلفه سی. طبقات
ارض، طبقات سما. ۲. صنف،
زمره، درجه: شعرا واد؛ طبقاته
منقسم درل: طبقات الشعراء =
شاعر صنف لری، تراجم احوال
شعرا؛ طبقات الفقهاء فقهرلک
صنوف ودرجات اوزره منقسم
تراجم احوالی.

طَبَقَه { ودها طوغریسی ناباقه.
(س. فر. Tabac = توتون]
توتون ویا سیفاره قوطیسی.

طَبَق { ص. (عر. « طبق » دن
طَبَق { س. عر. ودها طوغریسی
« طبق » دن غلط. با: طبق]
عینی، تمامیه بکزر وایار اولان:
طبقینی بایه مدم: طبقینی بولدم.
= ح. عینیه، تمامیه: طبق
وجودینه کلدی؛ طبق اولجیسی
آلنمش کچی کلدی.

طَبَل { س. عر. ۱. طاؤل. ۲.
طَبَل { س. قولانده سسی عکس
ایتدیرن زار.

طَبَلَباز { س. فا. (عر. طبل =
طاؤل. فا. باخت = او.
یاناق] و:

طَبَلَرَن { س. فا. (عر. طبل =
طابلرن] طاؤل. فا. زدن = اور.
مق] طاؤل چالان آدم،
طاؤلجی.

طَبَلَه { س. (عریدن مأخوذ]
طبله ۱. تپسی صورتند نخته
ویا معدندن صفحه که صاتیجیلر
صاندق لری اوافق تفک شیشلری
اونک ایچنه قویوب باشلرنده ویا

الرنده کردیرلر: سیدجی،
کستانه جی، محلیجی طبله سی. ۲.
برسفره بمکارینی حاری صنف لری
وضع ادب و بز و پوشیده ایل
صادقندن صکره باشده طاشید.
قلری نخته دن دائروی سینی:
نیک طبله سی. ۳. برطبله وضع
وردن نقل اولان بمکار مقداری:
او آتجی کونده بش طبله نیک
چقار یور؛ سلامنه صباح اقشام
بررطبله نیک وریلور. ۴. منفل
واوکا مشابه شیشلرک آلتنه وضع
اولان سینی کچی دائروی شی:
منفل طبله سی. ۵. چیفاره کولنی
دوککه مخصوص کوچک طبق:
چیفاره چبوق طبله سی. ۶.
ترازی کوزی واکا مشابه شی:
ترازی طبله سی. ۷. بعض شیشلرک
اوستنده کی دوز بر، صفحه:
دیرک طبله سی، چادیر طبله سی.
۸. یاقه، قرص: شمس، قر
طبله سی؛ نشان طبله سی. ۹. ۵.
مقرنک یان طبله سی. ۱۰. فلک
تپه سی: طبله لی فس = تپه سی
ککیش.

طَبَلَه { س. ۱. عسکرک بهر کونکی
طبله ۲. تمیناتلری مقدارینی مبین
جدول. ۳. خسته خانه لرده خسته.
نک مرضی وصور تداوی یی
مشعر لوحه.

طَبَلَه کار { س. فا. ۱. سوک
طبله کار] دائره لرده مطبقندن
نیک طبله لری قالدیروب محلیرینه
نقل و بعد الاکل پوش قابلری
اعاده ایدن خدجی: مطبخ
طبله کار لری. ۲. منازله لردن
اوافق تفک اشیا آلوب طبله
ایل کزیرمه رک صواق لرده صانان
صاتیجی.

طَبْلَةُ كَارَلِق { س. دبله کار خند
مئی و مشغولیتی.
با : طبله کار .

طَبْی { ص. عر. ن. طبیه. فن طبه
طبی) منسوب و متعلق : طبه :
تدبیر طی : فنون طبیه : مکتب
طبی : مکتب فنون طیه .

طَبِیب { س. د. ص. عر. ن. :
طیبیه . ج : اطباء .
(« طب » دن صفت) بدن انسانه
عارض اولان اسراضی ای ایتمک
و محافظه صحت اینک علمی بیان
و اجرا ایدن آدم ، حکیم ، فن
طب عالمی : طبیب خاذق ، طبیب
ماهر : سر طبیب ، سر اطباء =
باش حکیم ، حکیم باشی : طبیب
سیار = کویدن کویه کزوب
خستله باقان حکیم .

طَبِیْعَت { س. عر. ج : طایع.
۱. یارادیلشدنکی حال
و کیفیت ، خفقتک حال و خاصه سی ،
ماهیت کائنات ، دهر : خالق
طبیعت اولان حضرت الله : طبیعت
برنظر حیرتله باقی : اسرار طبیعتی
آکلامه چالیشیق . ۲. کائناتک
نظام و قانون حکمت آمیزی :
طبیعتک ایجاب و اقتضای . ۳.
انسانک و یا حیوان و سائرته نک
طبیعت و خلقت مقتضاسندن
اولان حال و خاصه سی . یارا .
دبایش ، خلقت ، جبلت ، جوهر :
انسانک طبیعتی ای ، کونی اولاق :
او استعداد بو آدمک ، بو حیوانک
طبیعتنده واردر . ۴. خوی ،
عادت : هر صباح صوئوق صو
ایله باشی یقاهمی طبیعت ایشدر ؛
چابوق یوریمک طبیعتدر . ۵.
مزاج ، مزاجی ، ذوق ، ظرافت :

او آدمده طبیعت یوقدر ؛ بویه
ایشلرده طبیعت لازم : حسن
طبیعت = ذوق سلیم . || طبیعت
ایتمک ، ایدتمک = آیشیق ، عادت
ایتمک . || طبیعت صاحی ، اهل
طبیعت = طبیعتی ، ذوق سلیمه
مالاک . | طبیعتجه = حسن طبیعته
و ذوق سلیمه موافق . || طبیعتیله =
کندیلکسندن ، بالطبع ، ذاتاً .
(عر. ترکیباند « طبیعه »
صورتنده بولنور :) ماوراء .
الطبیعه ، مافوق الطبیعه : طبیعتک
فوقنده و خارجنده یعنی غیرطبیعی
اولان احوال دن بحث ایدن فلسفه ،
متافیزیقه [Metaphysique] .

طَبِیْعَتْسِر { ص. عر. سراق و ذوق
طبیعه سراسر) سایی اولیان آدم ،
طبیعتند ظرافت اولیان ، کوزلی
چرکیندن فرق و تمیز ایدمین .

طَبِیْعَتْلِی { ص. حسن طبیعت و
(ذوق سلیم صاحی .

طَبِیْعِی { ص. عر. ن. : طبیعیه .
(طبیعت منسوب و متعلق ،
طبیعت اقتضاسندن اولان : امر
طبیعی ، احوال طبیعیه . || تاریخ
طبیعی = نباتات و حیوانات و معدن
ایله علم الارضدن یعنی موالید
لنه دن بحث ایدن فن : تاریخ
طبیعی درسی ، علمی . || حکمت
طبیعیه = اجسامک احوال عارضیه .
سندن بحث ایدن فن که کیمیا ایله
توأم حکمده در : حکمت طبیعیه
درسی ، کتابی .

طَبِیْعِیَات { س. ج. عر. فلسفه
(نک طبیعتیه متدائر
شیطاردن بحث ایدن قسمی ،
فیسیقا .

طَبِیْعِیُون { س. د. عر. ج. علوم
(طبیعیه ایله ، حکمت
طبیعیه و تاریخ طبیعی و بونلره
مائل علومله توغل ایدن علما
و حکما .) مادیون ایله التباس
ایتدیرلهمیلدر ؛ مادیون منکر .
درلر ، طبیعیون ایسه ایمان تام
ایله مؤمن ارله بایلرلر . }

طَبِیْعِیَه { س. عر. س. عر. :
(« طبیعه » دن مختصر) فن
طب ایله اوکا متفرع فنون طبیعیه
و سائرته نک تدربسنه و طبیب
یتیشدیرمه مخصوص مکتب عالی ؛
طبیعه عسکریه . طبیعه لکویه : اعدایه
طبیعه ، طبیعه اعداده سی = طبیعه
عسکریه یا شاکردان یتیشدیر .
مکه مخصوص اعداده عسکریه .
(بوکا مقابل طبیعت کندیسنه
« طبیعه حریه سی » دیمک خطادر .)
(س. مکتب فنون طبیعه
(شاکردانندن ، طبیعه
سندن .

طَبْ { (ت) طبر ، طیش . مه .
(خفیف صورته یوریمه
سستی و دیرنمهی تقلید و تصویر
ایدر : طادشان قارک اوزرنده
طَبْ طَبْ ، طبر طبر یور یوردی ؛
چو جق کوچو جق آیاقرلره طیش
طیش یوریمکه باشلادی ؛ یورکم
طَبْ طَبْ ایدبور .

طَبْرِ دَمَقْ { (ت) قُل . ۱. طبر
(طبر ایدمه رک خفیف
صورته یوریمک . ۲. اوینامق ،
اورمق ، خلیطان ایتمک : یورکی
طبردا یوردی .

طَبْرِ دِی { (ت) س. ۱. خفیف
(صورته یوریمه سی :
قارک اوزرنده آیاقرلرنک طبر .

دیمی ایشیدیلوردی . ۲ . او .
پنامه ، آورمه ، خُطان : یورک
طبردیی .

طِش { (ت) مه . با : طب .

طِبه { باطابه (ت) . سه . شیشه
و سازه طیفادقلمنظار
طبه بودغوسی = شیشه طبه سی
چیقاره جق بورغو . || مج . طبه بی
آغق = پاتلامق .

طِحال { سذ . عر . تش . طلاق .

طُحال { سذ . عر . ط . طلاق
دینان و بوعضوک شیشه .
سندن عبارت اولان مرض .

طُحن { سذ . مر . اوکومه : بقدانی
طحن ائنه .

طُحْنِیه { شه . عر . بندای وسا .
تُره ی اوکوتدیرمک
ایچون ویران اجرت .

طُحین { سذ . مر . ۱ . اوکودلش
حجوبات ، اون ، دقیق .

۲ . داری اونی ، اوکودلش
داری . ۳ . شکرله تئیه اولوب
صوقاقلرده ساتیلان داری اونی :
طحین ساتیور . || طحین حلواسی =
داری اونیه یایلوب حاضر صا .
تیلان معروف طاتلی .

طُحینی { ض . طحین یعنی داری
(اونی ویا طحین حلواسی
رنکنده اولان ، کول رنکنده :
طحینی براو : طحینی بویالی . =
مذکور رنگ : اونی خارجاً
طحینی بویادی .

طرابزان { س . (ت) قیصه و
طرابزانی || طرابزان بابانی = پار .
مفلک کنارندکی باشلی و قالین
پاروقه دیکرلری ده طوتاز :

و مج . اختیار اولدیفی حالدده برشی
بیلین آدم .

طرابزون { سذ . مر . قره دکنزک
اک بیوک عثمانلی
اسکله سی . || طرابزون بزى = بو
شهرده پایلان بر نوع یرلی بزى
|| طرابزون خرما سی = بر نوع
کوبک میوه .

طرابلس { سذ . مر . ممالک عثم .
(تیه ده) ایکی بیسوک
اسکله و شهر : طرابلس غرب =

آفریقا ساحل شمالیستده ولایت
مرکزی : طرابلس شام = ساحل
شامده بیروت ولایتنه ملحق لوا
مرکزی . || طرابلس حصیری =
طرابلس غربده پایلان ساز

حصیری . || طرابلس شالی =
طرابلس شامده پایلان انجه
واکثر یا صاریلی بیاضلی وکناری
پوسکوللی بر نوع اییک شال که
قوشاق کی قولالانلیر . بوکا
سادهجه « طرابلس » ده دینیر .

طراپزه { س . بو . (ت) طراپزه
مک ماصه سی ،
سفره .

طراپسال { س . اختا بود نو عندن
دکنز بوجکی .

طراقمق { (ت) فت . ۱ . طرامفه
سوق واجبار ویا مسا .

مده اتمک ، بانواسطه طرامق :
چوققلمی کیمه طراپورسکمز :
کندی صاحبی باشقه سنه طرا .
تیور : بوجوق کلمدینی طرا .

تیمور . ۲ . طاش و سرمری طراق
دینان دیشلی یاضی قلله قازدیر .
مق ، دوزلنک : شو طاشلری
طراقمق . ۳ . حوض ویا دکنز
و نهر دینی طراق دینان قازمه

شکلنده کورکه ویا بوابشی کورن
دوبه ایله آیفلاقمق : حوض ،
لیمانی طراقمق . || آرادوب طرا .
تمق = هر طرفنی قاربشده بر وق
تفتیش و تحری ایتدیرمک .

طراقر { س . با : تراطور .

طراکه { س . آق دکنزده مستعمل
(نارین یاییلی و قوتزه
آوملی بر تنکه که ایجابنه
کوره بلیکن و کورکه قولالا .
نیلیر .

طراخونیه { (ت) س . (ر) .
طراخونیه { Τραχυονίς }
بارسامدن اوفاق برجسن اورجی
بایق .

طرار { سذ . سذ . عر . (د) طره .
(دن سب .) یان کیمی ،
طولاندیرجی .

طراز { سذ . عر . فا . « تراز » .
وصرمه ایله ایشله ، نقش ، انابه
نقش ایله پایلان سوس . ۲ .
زیب ، زینت ، رونق . ۳ . اسلوب ،
روش ، طرز . ۴ . هرکسک کو .

زینه چاره جق کوزل برفکری
حای عبارت مختصره و معنیدار :
دوات علیه عثمانیه نک آرمه سی
« المستند بتوفیقات الربانیه مک
الدوله العلیه العثمانیه » طراز یله
مجلدر . فر . Devise . =
فا . (طوغریسی : تراز . —
صتر . ده بولنور .) ۱ . طوانا .

دان ، سوسلین ، سوس ویرن :
بزم طراز = مجلس آرا . ۲ . دوز .
لقن ، نظامه قویان ، یابوب یاقیشد .
یرن : شاعر بدیده طراز : رسام
بدایع طراز . (بو لفتک لسانزده

استعمالی ذاتاً مزه سز اولدینی
جالد، «حریری طراز» کبی
تشبیه مقامنده استعمالی بسبتون
عشدر. [

طراز { (ت) س. طرامتدن
حاصل اولان پوروز .

طراز لائق { (ت) نل. (ایکک)
تل تل پوروزلری
چیمق، پورتوکاری قاتمق.

طرازنده { ص. فا. (اصلی) ترا-
زنده [نقش ایدن،
طوناناق، سوسلندیرن. ف. ولس.

طراغانی { ص. (ر. Traxvay)
(سرت، قانی، ینیرکن
کوتور کتور ایدن : طراغانی
کراز، سمیت .

طراق { (ت) س. ۱. صاج و
صقال قیللری برلرلندن
آیقلاوب تیزلکه و دوزلکه
رایان دیشلی آلتکه اکثریا
چشیر، بوینوز، کیک، فیل دیشی،
آبوس و سائردهن پایلیر، مشط،
شانه : صاج طراغی : صقال
طراغی : سگرنک طراق : صیق
طراق. ۲. چولها دستکاهنده
آرش ایلیکلرینک یکیرلسنه
مخصوص طراق شکنده پک صیق
تلی آلتکه متعدد اولوب چولها
هارفندن آیفاله تحریک اولنور :
بزی طراغه قومق. ۳. یوک و
کتن آجوب آیقلامه مخصوص
آلتکه بربری ایجه کچر تلی
فورجه کبی ایکی یاصی تختدهن
عبارتدر : یوک طراغی، کتن
طراغی. ۴. طاشجیلرک طاشلری
دوزلکه مخصوص افاق دیشلی
چلیک قلی : طاشجی طراغی :
طراغه دوزلکه. ۵. طوبراغی

چکوب دوزلکه ایچون اکلی
ومتعد فیصه دیشلی چابه شکنده
تخته ویا دمیردن باغیوان آلتی،
کلبری، طیرمیق : طوبراغی قاز-
دقدن صکره طراغه دوزلقلی.

۶. صویک دینده کی چامورلری
وسائر موادی آیقلامه مخصوص
ککیش قازمه شکنده آلت. ۷.

لیمان ونهر و سائر نک آلتی تطهیر
مخصوص ماکینه لی دویه : لیمانی
تطهیر ایچون بیوک برطراق
لازم. ۸. قادینلرک صاجرلی

طوتدیرمی و بوسیله ابلاده
سوس ایچون باشلرینه طاققلری
طراق کبی زینت آلتی : باشنده
الماسلی برطراق، باغه برطراق

وار ایدی. ۹. بعض قوشلرک
باشنده بولان یاصی و پایازه
شکنده نوک، تپلک. ۱۰. ال

و آیان بارمقلرینک مربوط بولند-
قلری کیکلر : آیانک طراغی
یوکسکدر : النک طراغی ککیشدر.

۱۱. بالنگ نفس برینه صو
آلوب و یردیک دیلکاری قیایان
قولا ق کبی قنادجقر، صماخ : بالیق
طراغی. ۱۲. استریدیه قیلندن

قبوخی دیش دیش برجنس دیکز
بوچکی. || طراق اوقی = موریانه.
|| بیک طراقدنه بزی وارد =
چوق ایشلره بردن تشبیت
ایتمشدر.

{ (ت) مه. معدنی شیلرک
طراق { چیقاردینی سسی تقلید
و تصویر ایدر : طراق قبوقیا-
ندی : طراق قیریلوب دوشدی.

{ (ت) س. صاج و
طراغی { صقال طرایه جق

طراق یایان و صاتان صنعتکر :
طراجیلر چارشیسی .

طراجیق { (ت) س. طراجی
صنعت و تجارتی :
طراجیقله یکینور .

طراق لائق { (ت) قذ. ۱. باغه
طوبراقلرینی طرا-
قه دوزلندیرمک : شو کوچک

تارله لری باغیوانه طراققلی :
۲. حوض ونهر و لیمان و سائر-
نک دینی آیقلاق : شو لیانی
برینه طراقلاق اقتضا ایدر .

طراق لاق { (ت) قذ. ۱. باغه
طوبراقلرینی طرا-
قه دوزلکه : شو بوللری کوزجله
طراقلاملی. ۲. صویک آلتی
طراغه تطهیر آلتک : لیمانی بر
قاج سنه ده برکره طراقلاق
شرطدر .

طراقلامه { (ت) س. طراقه
تسویه ویا تطهیر.
= ص. ۱. طراقه یابلیش، طراق
ایسی. ۲. زمین بویا اوزرینه

طاراق طاراق صورتیده کواکه
یاهرق اولسان نقشله نقش :
طراقلامه بویاغشیدی .

طراق لائق { (ت) ل. ۱.
لقی : باغه اویله طراقلاماز .
۲. تطهیر و تصفیه اولتی : بو
لیمان قاج سنه دن بری طراقلا-
دی .

{ (ت) ص. ۱. باشنده
طراقلی { پایازه شکنده سرغوجی
اولان : طراقلی قوش. ۲. دیش
دیش نقشلی : طراقلی قاش .

۳. بارمقلرینک اوست طرفنده کی
طراغی اکلی : طراقلی آیان.

طَرَامَقُ { (ت) فته. ۱. صاج وصال
وساثره بی طرافله آریوب
تیمزک : باشی، صفائی، چوجفی
طرامق. ۲. یوک وکتی طراق
دینن آلتله آجق : شلته نک
یوکنی طرامق. ۳. طاشی دیشلی
چلیک قلله تسویه ایتک : بو
مرمری ای طراماشلر. ۴. هر
طرفی آجوب باققی، قاریشدر.
مق : یئون اشیایی آریوب
طرادیلر. ۵. سرت، مقصدله
قاریشدر مق : یان کسپیلر
بیچاره نک جینی طرامشلر.
۶. طراق دوه سیله دیکز
دینی تمیزلوب دریکلشدیرمک.
|| آریوب طرامق = اطرافلیجه
صوروب آکلامق، تحقیقات
اجرا ایتک. || ۷. دمیر طرامق =
کمی روزکار ویا آقندی به تابع
اولوب دمیری سوروکله مک.
طَرَامَه { (ت) سه. ۱. طرامق
ایشی. ۲. با : طرامق.
۳. طوبوغرافیده خریطه لرک
= واحلی و طاغربی بر طرز
مخصوصه ترسیم ایتک اصولی :
طراوه اوکرتک : طرامه بی کوزل
یایمق. || طرامه خاویار = دیش
دیش طروان بر جنس حاویار.
طَرَانِه { یا طراپه. (ت) سه.
(مبادل، برشی و یروب
اونک برته دیکر برشی آله :
قلجی بر تفنگله طراپه ایتدم.
طَرَانِه جی { یا طرامه جی. سه.
(مبادل، ایتمک سون،
دائما اشیاء مبادل ایدن آدم.
طَرَانْدِي { (ت) سه. طرامقدن
(چیقان سوپوردنی،
دوکیلن قیلر وساثره.

طَرَانِق { و طریقی. (ت) مه.
صایلان آتجه کبی معدنی
بر شینک سستی تصور و تقلید
ایدر، واکثریا بشین و تقدأ ور.
یلن آتجه حقنده قوللایلر :
طرائق باره سی صایدی.
طَرَاتَمَق { (ت) فط. کنندی
کنندی، یعنی کنندی
باشی ویا صفائی طرامق : صبا.
حلین دها طراغماشیدم.
طَرَاوَت { سه. عمر. ترونازه
(اوله، تازه ک : چنک،
چهره نک طراوتی.
طَرَاوَتلی { سه. تر، تازه : طرا.
(وتلی بر چن، یوزی
پک طراولیدر.
طَرَاتِق { سه. ج. عمر. فد :
(طریقت. با : طریقت.
طَرَب { سه. عمر. سوینج، شنگ،
(فرح، سوینجودن کلن
جوشقونلی و تنه : طربه شنگ،
طرب ورمک.
طَرَب اَنگیز { سه. فا. (مر.
فا. انکیختن = قویارمق [سو-
یغی موجب، سوینجودن جوش
و خروشه کلکی مؤدی : طرب
انگیز بر هوا، بر مقام.
طَرِیَان { (ت) سه. (یو. Δρα-
πεν) ۱. اکین
بیچمکه مخصوص صابلی و مقوس
اولره بر آتک قاطعه، بیسوک
اوراق. ۲. جراح پورغوسی. ||
۳. طریان آتق = طریانله پیچر
کبی حرص و طمع و سرعتله پیوب
یتیرمک، سوپور یورمک تقیروب
چمک : دشمنه ای بر طریان
آغشلر.
طَرِیَان { یا تاربان. سه. تاتارستا.
(نک بیانی آتی.

طَرِیَانجِي { (ت) سه. طریانله
اکین بیچن رنجیر.
طَرِیَانلامَق { (ت) فته. طریان
قوللاقمی، طریانله
بیچمک.
طَرِیَانه { (ت) سه. قوبروغی
(طریان کبی اکری و
مهک بر جنس واطوز بالیغی.
طَرِیوش { (ت) سه. فا. سه.
(پوش، دن بمدال تعریب
ترکجه بچمشدر [باش کسوه-
سی، فس، طقیه.
طَرِیَل { یا طریل (ت) سه. ۱.
(کلبک تخندن چیقان
و یا رافلهر بایشان اوزونجه
قورت که آجیلوب طوبلانیور و
اکثری قیلی و مه کبی قیسه
آیاقلی اولور : اریکله طریل
اوشش. ۲. یو قورت شکنده
نقش صرمه سی. ۳. زنجیر کبی
برشینک بونه ویا اطرافنه چیزیلن
چیچک : سکه طریلی. || طریل
کسمک = اطرافنی دیش دیش
کسمک.
طَرَح { سه. عمر. ۱. آتقه،
(قومه، براقه، وضع :
بناتک اساسی طرح ایتدیلر.
۲. آتقه، توزیع، تقسیم، تعیین :
ورکی طرح ایتک، نکالیف
امیره نک طرحی. ۳. قورمه،
ترتیب، تنظیم : بر قصر ملاء،
بربانجه طرح ایلدی، بر نظام، بر
اصول طرح ایتدی. ۴. سه. آشای
وارمه، تنزیل، حسابه اعمال
اربه نک ایکنجیسی : بشدن اوچ
طرح ایتک. || حاصل طرح =
تنزیلدن قالان عدد : بشدن
اوچ طرح ایدلنجه حاصل طرح
ایکی قایر.

طَرَح أَفْكَن { ص. فا. (ع. ر.

ترتیب. فا. افکندن = نظام،

طَرَح اَنْدَاز { ص. فا. (ع. ر.

ترتیب. فا. انداختن = آتقی [

وضع اساس ایدن، دوران،

ترتیب ایدن، واضع، مؤسس،

طَرَح افکن قهر معملای کاشات؛

طرح انداز چرخ کردون.

طَرَحان { (ت) س. اصل: [

مخفان (تورخان) مکلفانیدن

معاف و ممتاز برایدن بولسان

اصیل و شریف آدم. مس.

طَرَحانْدیل { س. جزا بر بحر

سکورک و یلکنله مخورک سریع

الحركه بر جنس کوچک کمی.

طَرَحون { س. ع. ر. (بو. [

کوزل رایحه‌ای اولان کوکی

مستعمل بر جنس نبات، طیرخون،

رعول.

طَرْد { س. ع. ر. ۱. قوغمه،

سورمه، دفع، تبعید،

اخراج : اونی خد متندن،

اوندن طرد ایتدی. ۲. بر

عسکرینک، برضابطک خدمت

عسکرینه دن اخراجه رتبه منک

رقعی و قیدینک ترقعی جزایی:

طرد جزاسیله محکوم اولدی،

طردینه قرار و برلدی. || مأمور

ریتدن طرد = هقه. مأموریتده

بولان مأموریتک چیقارلملری

و معاشرینک قطعی و مأموریتده

بولنایانلرینک مدت محکوم بها

ظرفده معاشدن محروم اولملری

جزایی.

طَرْدیه { س. ع. ر. د. بر مثنوی

آره سنده بر مناسبتله

ایراء اولان غزل و سائر.

طَرَز { س. ع. ر. ۱. شکل،

صورت، بیجم، قلیق:

کوزل بر طرزه قومق؛ طرز

حسن، طرز جدید، طرز مقبول.

۲. اسلوب، اصول، ادا، ترتیب:

بو طرزده لبرشی؛ طرز آخرله.

طَرَطَفان { (ت) س. با:

طَرطوره { (ت) س. چیتق.

طَرطیر { (ت) س. کمی. شراب

و دیشله بایشان ماده، فر.

Tartre: حامض طرطیر = Acide

tartrique.

طَرطیل { س. با: طریل.

طَرَف { س. ع. ر. ج. اطراف،

جهت، جانب، جهات سسته نك

یعنی اوست و آلت، اوک و آرقه،

صاغ و صول کمی جهتلك بهری:

اوک طرف، آرقه طرف، اوست

طرف، آلت طرف، یان طرف،

صاغ طرف، صول طرف. ۲.

بر، مملکت، قطعه، بقعه،

جهت: بعض طرفلرده یاغور

یاغدی؛ او طرفلك میسوه سی

کوزلدر. ۳. عند، نزد، یان،

سوی: طرفکزه کوندردی،

طرفکزدن کلدی، طرفزه ار.

سالی. ۴. طرفدارلق، طر-

فکیرلك، تصاحب، حمایه: سز

اونك طرفی طویورسکز؛ او

سزدن طرفه چیتقور. ۵. فرقه،

آره لرنده مخالفت بولسان

اقساملك بهری: اولنر ایکی

طرف اولشلر، بر قاج طرفه

آیرلشلر. ۶. محاربه و محاکمه

و مرافعه ده یاخود کورش و او.

یون کمی بر مسابقه ده بولان

ایکی مخالف شخص یا هیئتک

بهری، خصم، مخاصم: بر طرف.

فك و کیلی کلدی او بر طرف

دها و کیلی کوندردی: طرفین

حضور محکمه کلدیلر؛ طرفینک

مرخصلری صلحه قرار ویردیلر؛

طرفینک رضاسیله. || آلت طرفی

مابعد: رومانك آلت طرفی

یارین اوقویه جقتکز. || اوست

طرف. ۱. ماقبل: یونك اوست

طرفی اوقودق. ۲. فضله، بقیه:

اوست طرفی صکره ویریم. || او.

طرف = اوراسی، بو طرف = بورا.

سی. || بر طرفدن = رججهله. || بر

طرف = آرمدن جیفمش، متدفع:

او مسئله بر طرف اولدی؛ او.

راسی بر طرف، اونی بر طرف

ایت = اوشویه طورسون، اونی

شویه براق. || بی طرف = هیچ

برجهته میل و تصاحب کوسترمه.

|| طرف طرف = جهت جهت،

هر یانده. || طرف طومتق =

طرفدارلق ایتك. || هر طرف =

هر بر، هر جهت، هر یان: هر

طرفدن = هر بردن و یاهرکندن.

|| هیچ بر طرفدن = هیچ بردن

و یا هیچ کیمیدن: هیچ بر طرفدن

معاونت بکلیورم. = ج: حوالی،

جواب، جوارل: اطرافده

یاغور یاغدی. || اطراف اربعه =

دورت جهت. || اطراف بدن =

قوللرله آياقلا. و باش، نفس بدندن

آیریمجه اولان اعضا.

طَرَف { س. ع. ر. ۱. مفتوح لراه

«طرف» دن مخفف او.

لوب بعضاً شمرده قولانیایر .
ماده آتفه به . با . ۲ . باقیش ،
نظر ، نگاه : اماله طرف . ۳ .
کوز اوجی ، کوشه چشم .
طَرَفدار { س . ص . ف . ا . ع . }
طَرَف { طرف = م . ف . داشت :
طوتقی { برینک طرفی طوتان ،
ایکی مخالف و محاصم شدن برینی
الزامه دیگری علیهنه بولان
آدم .

طَرَفدارلق { س . و :

طَرَفداری { س . ف . ایکی میان
شدن برینی التزام
له دیگری علیهنه بولان
آدمک حالوشانی ، طرفکیک ،
غیر تکشک .

طَرَفگیر { س . ص . ف . ج . ف .
طَرَفگیران . } ع .
طرف = م . ف . گرتن = طو .
تقی { طرف طوتان ، طرفدار ،
غیر تکش .

طَرَفگیرک { س . و :

طَرَفگیری { س . ف . طرف
طوتیه ، طرف
چکمه ، طرفداراق ، غیر تکشک .

طَرَفلی { ص . ۱ . بان وجهی اولان :
ایکی طرفلی = ایکی جهتی
اولان : اوج طرفلی = اوج یانی
اولان ، اوج جهته منسوب
بولان . ۲ . طرفدارلی وعونه
و غیر تکشانی جوق اولان .

طَرَفنده { یا طرفانده (ت) -
} ص . ف . } طرفنده «
ایله ع . طرفنده دن مأخوذ
موسمندن اول یتیشدیران نادیده
میوه وسبزه : طرفنده جیلاک :

سره سنده اکثریا طرفنده
بولور . || صوک طرفنده = مو .
سمندن صکره یتیشدیران میوه
وسبزه . - طرفنده به با .
طَرَفنده جی { یا طرفانده جی .
} (ت) - م .
سمز میوه وسبزه یتیشدیران
وصاتان آدم .

طَرَفه { س . ع . کوز قباغنک
برکزه آچیلوب قیامی :
طرفة العینده = کوز یوموب
آچمه به قدر ، بر لحظه ده .

طَرَفه { س . ع . ۱ . بکی ونادیده
نی . هدیه لک نادر شی .
تحفه . ۲ . غریب ، عجیب ، تحف
شی ، کوروله مش عجائب شی .
۳ . اسرائیلرجه اکلای واستعمالی
غیر مشروع اولان شی ، اکانه
مأذون اولدقلری یعنی قشر او .
لیان شی . ۴ . مح . تقریدن
اجتناب اولنان شی : بوده طرفه می
اولدی ؟

طَرَفین { س . ع . ف . د .
} طرف . با : طرف .
طَرَق { م . طراق دن مخفندر
} با : طراق .

طَرَق { س . ج . ع . ف . د .
} طریق . با : طریق .
طَرَقاز { (ت) - س . قیونک آرقه .
سنه سوریلن اودون
ویا دمیر سوروی : قیویه طر -
قازی سورمک .

طَرَقازلامق { ق . قیونک طر -
} قازینی سوردر .
مک : قیوی طراقزالاندیکیزی ؟
طَرَقازلامق { ق . قیونک طر -
} قازینی سورمک ،
سورمه مک : قیوی طراقزالایوب
باتدم .

طَرلا { یا طرله . س . با : تارله .

طَرلامق { (ت) فل . و :

طَرلدامق { (ت) فل . طر طر
ایتمک ، کدی کی
طراققرله طردی ایتمک .

طَرلدی { (ت) - کدینک
طراققرله یابدینی
س کی طر طراقمه : کدینک
طردیمی ایشیدایوردی .

طَرلامق { (ت) فل . ایلشوب
آملهلر ق و طرانا -
قرله طوتیلهر ق یوقاری جیمقی :
کدی دیرکه طراماشدی : او
صارب طراغه نصل طراماشه
یتیشر !

طَرماق { (ت) - س . با : طرمیق .

طَرمالامق { (ت) ق . ۱ .
طراقله قازیمقی ،
چیزمک ، تخدیش ، تخربش ایتمک :
کدی الیری طرمالادی . ۲ .
یری طرمیقله قازیوب قبارتقی
۳ . راحتسر ایتمک ، قییمقلامق ،
تخدیش و تیج ایتمک : بوملاحظه
ذهمی طرمالایور .

طَرمامق { (ت) ق . تق : تیر -
مک { چشکل طاقوب
چکمک .

طَرمامق { (ت) فل . طرناققرلی
ایلیشدروب طو .
تیلهر ق صارلق ، یوقاری جیمقی :
کدی هر یر طرماتیر .

طَرمق { (ت) - س . ۱ . کویک
چشکل ، چشکل شکندنه
ایلیشه جک آت . ۲ . صپانله
قارلش طوراغی اوافالغنه مخصوص

متعدد دمیر چنگلاری حاوی
زراعت آلتی که حیوانله تارلده
تحریک اولنور، طراق نوعی،
فر. Râteau. ۳. طرمیق ویا
طرانقله بیرتلان شیئک اثری:
طرمیق یارمسی، کدی طرمیقی.
۴. ب. زنجیری کسیلوب کبزه
قالان دمیری وسائر شیئری
آراوبو طرموق اوزره درت
چشکلی بر نوع دمیر: طرمیق
ایتمک = بو دمیرله طراوبو آرا-
مق.

طرمیق لاق { (ت) ت. چنگل
کبی بر شیئله چیز
مک، بیرتمق، طرمالاق،
قازیق.

طراناق { (ت) س. انسان و
حیوانک ال و آغای یار-
مقلربنک ارجنده کی سرت وحسز
کبک، ظفر، ناخن: طرانقلری
کیمک: طرانقی اوزامش: قوش
طرانقی: کدی طرانقی. — آت
و صیغیر کی حیوانانک آفاقلری
اوجی احاطه ایدن بر ویا ایکی
پارچه ماده به ده اطلاق اولنور،
ظاف، حافر: آتک طرانقی
کیمک. || اته طراناق = خصم
اقوبا. || طراناق اوق، طراناق
بخوری = نبات. || طراناق
ایلیشدرمک، طاق، کچیرمک =
باپیشوب برافماق. ضبطنه
چالیشقی. || باشند طرانغه،
تیه دن طرانغه = سراپا. || طر-
ناق پیده سی = اوستندم باصلش
طراناق اثرلری بولان بر جنس
پیده. || طراناق چکچی = بحیره
انشا آتنده مستعمل بر جنس
چکچ. || ب. دمیر طرانقی =

لنکرک سیوری اوجی. || دوه
طرانقی = بر جنس نبات. ||
طرانقی دپنده = پشین، نقد.
|| طراناق سوکک = طاق
براقماق. || شیطان طرانقی =
طنناغک. یانندن آریلان دری
پارچه جکی. || طرانقی طاق =
بجعی ایلیشدرپروب آریلماق.
|| قاطر طرانقی = برجنس چچک.
|| قورت، طوموز طرانقی = نبات
انواعی. || طرانقی کستندی =
طرانقلری کیمکدن چقان
قیرندی. || طراناق کوسکی =
بحیره انشا آتنده مستعمل
چایکدن قالین وقصه کوسکی.

طراناق { (ت) ص. طرانقی
اولان: سیوری طر-
ناقلی حیوان: چشال طرانقلی
حیوان.

طره { س. عر. آن صاچی،
ناصیه دلبردن صارقان قیو.
برجق صاج لوله سی، جمده، عر.
طری { ص. عر. ث: طریبه.
{ «طراوة» دن ص. }
ترونازه، طراولی.

طریاق { طریاق. یا: تریاق،
تریاقی.
طریان { س. عر. عارش و طاری
اوله: کوزلینه عمی
طریانی.

طریف { ص. عر. ث: طریفه.
{ «طریفه» دن ص. }
نادیده، ظریف، ث.

طریق { س. عر. س. عر. ج:
طریق. ۱. یول، راه،
سبیل، جاده: طریق عام طریق
سلطانی = عمومی جاده؛ انشائی
طریقده = یول انشاسنده. ۲.

مسلك، هر كسك كچمك ايجون
طوتديغي يول، خدمت دولتمده
سلوك ايتديكي مسلك: طريق
عليه. طريق قيه، طريق عسكريه.
۳. اومار شرعيه يي ايشا ايتد.
كدن صكره قرب مولی يواني
دخی بولق اوزره اوراد واذا-
كار وفهم اسرار تصوف خصوص-
صنده اهل حقيقتدن بر عارف
باللهك تعقيب اولسان يولي،
طريقت: طريق مولوی، طريق
تقشيدی، طريق قادری؛ طرق
عليه مشايخ کرامی. ۴. واسطه،
سبب، وسيله: «طريقه مقصده
خدمت ايداش اولور؛ بر لسان
اوكرتمك ايجون اسهل طريق
بودر. ۵. اعمال وحرکاتده اتخاذا
اولسان يول، مسلك: طريق
حق، طريق مستقيم. || بالطر-
يق الاولی، اولی بالطريق = دها
اعلی، نم المطلوب. || قطع طريق
ایتمک = چاقق مرهمه نائل اولتی.
|| قطاع طريق = انشای سبيله
مساط اولوب صویان وکروا-
نلری اوران خیدودلر. || طرق
ومعابر = امور نافعنه یوللر
قسمی: طرق ومعابر اداره سی.
طریق { س. عر. (ع. ج.
طریق { «طرائق» ايشه ده
لسانغزده يته «طرق» قوللا-
نیلیر. — ترکیبات عربیه ده
«طریقه» صورتده قوللائیلیر. }
۱. یول، مسلك، طریق، راه.
۲. اوراد واذکار و تصوف
خصوصنده اتساب و تعقیب او-
لسان یول که سردان حقیقتدن
بر عارف باللهك مسلکیدر:

طریقت شاذلیه؛ طریقت رفاعیه؛
اهل طریقتدن بر ذات؛ طریقت
شریعتنر اولماز .

طریقہ { س. ع. با : طریقت .

طریل { (ت) ص. ۱ . چیلای و
ضعیف، دیتور : بک طریل
قالش . ۲ . مج. پاره سز : هایدی
طریل حریف : = مه . دیترمکی
تقلید و تصویر ایدر : طریل
طریل دیتربوردی .

طریلامق { (ت) فل . ۱ .
ضعیف و چیلای
اولوب دیترمک . ۲ . مج. پاره سز
قالی : اما طریلامش .

طزلاق { طزلاق : طزمان .
(د) با : دزلاق ،
دزلاق ، دزمان و سازه .

طس { (ت) مه . قازک سنی
تقلید و تصویر ایدر .
= حه . صوم ، سکوت ایت :
طس ! = س. سکوت ، بهت ،
نفس آلیوب مهوت قاله : اور .
تهانی طس اولدی : طس قالق =
هیج جواب و بره مه مک .

طسقریق { یاخود طیسقریق .
(ت) توسکورمک .
دند غلط . با : توسکورمک .
طسلاقم { (ت) فل . قاز و
اوکا مشابه حیوان
طس دیه سلفک .

طسمه { (ت) س. با : تصمه .

طش { (د) س. ص. با : طیش .

طشت { س. قا . لکن : طشت
زرین = آتین لکن .

طشره { (ت) س. (اصلی : تا -
شرای ، تاشقاری) ۱ .

بر شیشک طیش طریق ، خارج ،
بیرون . (بوه منا ایل طیش و
طیشاری دها مستملدر) . ۲ .
پاختنک غیری ، ولایات ، ملحقات :
طشره اهایسی ؛ طشره لسانی ؛

طشره لده چوق کزمش .
(ت) س. ۱ . پاختنک
طشره لاق ؛ غیری اولان لرل ،
ولایات ، ملحقات : طشره لده یاشا .

مش ؛ طشره لقرده طولاشمش .
۲ . پری علی ، صرعه ، حوله .

طشره لی { (ت) ص. پاختنکده
طوغمه بیومه اولمان ،
ولایات و ملحقات خلقتدن اولان :
طشره لی اولدینی شیوه لساندن
بلیدر ، طشره لی لسانی .

طعام { س. ع. ج. : اطعمه .
(آش ، تیک : طعام ایتک ،
تیک تیک : طعام و قی ؛ اطعمه نفیسه ؛
صبح ، اقسام طعامی ؛ بعد الطعام =
یکدن صکره ؛ قبل الطعام = یکدن
اول ؛ انشای طعامده = یکدن
آرد سنده .

طعامیه { س. ع. بعض خانقاه
(و زاویه لرله سائر مؤ .
سناست موقوفه ده فقر اودر و بیاشانه
و ابنای سیله طعام چیقارمق
اوزره موقوف و مخصوص اولان
واردات : بو خانقاه مکمل
طعامیه سی واردر .

طعم { س. ع. ج. : طعموم . ۱ .
یعنه ، اکل . ۲ . طاد ، دوق ،
لذت : بومیه مک طعمی ناصلدرد ؟

طعم { س. ع. ۱ . پیتی ، رزق ،
آزین . ۲ . چاشنی ، لذت .

طعمه { س. ع. ۱ . پیتی ، رزق ،
آزین . ۲ . لقمه : طار -
شان آرسلا نه بر طعمه اولور ؛

طعمه اجل اولدی .

طعن { س. ع. سوگمه ، ذم ،
(قدح ، نکوهش : بدخوا .
هلاک طعن و تشنیعندن مکدر
اولاملی .

طعنه { س. ع. سوگمه ، ذم ،
مذمت : طعنه آتق ،
طعنه زن اولاق = سوگمه ، طعن
ایتمک .

طغاة { ص. س. ع. ج. ع. فد :
طاغی . با : طاغی .

طغار { طغار جق . با : طباغار ،
طباغار جق .

طغرا { س. (اصلی ترکیه اوله رق
(توغورل « اولوب قناد .

لری آتیق طرغانه دلالت ایدر
که قتیله بو قوشک رسندن
عبارت بولغش اولدیفندن بو
اسمه قبول اوله رق عربی و
فارسی یه ده یکمشدر . ۱ . نام
عالی حضرت پادشاهی بی حاوی
بر علامت مخصوصه که فرمان
وبرات و قوانین و نظامات

و مسکوکات و هر نوع رسمی
شیئر اوزرینه ترسیم اولنور :
طفرای غرای طفرای حضرت پادشاهی
ایله موشح : طفرای هایونله مرین
۲ . مسکوکات عثمانیه تک طفرای
غرا ایله مرین یوزی : یازی می
طفرای او یونی . ۳ . برلکده
پاکت یابلیش کاغذ و سازه ، طو .
مار . ۴ . بعض او یونلرده اورمق
اوزره خلاطکی اورلمش مندیل
و قوشاق و سازه .

طغرا کتن { س. فا . (طغرا = م -
کتیدن = چکمه)
طفرای هایونی چکمه ده ماهر

و بو وظیفه ایله موظف مأمور،
نشانچی وکیل .

طغراکشیک { س. طغراکش
منصب و مأمور
دیخی .

طغرای { ص. طغرای غرایله
مزین : سکنک طغرای
طرفی .

طغرای { س. عر. طغرای
مایونی رسم و تحریر
ایتمک الی آلیشیتی و بو مأمور
بتله موظف اولان مأمور،
نشانچی .

طغرو { د. یاخود طوغرول
آق طوغان، چاق
طوغان. مر. (علم دخی اولور :
طغروک، ارطغرو. — طغرا
دخی بوندندر. }

طغیان { س. عر. ۱. طاشمه،
طاشقانی : طیان میاه.
۲. آزعینق، سرکشک .

طغره { س. عر. ۱. یوقاری به
صیغرامه، آتلامه . ۲.
اوست برده دن کورغنه، بالا
پروازاق . ۳. طریق علیده یایه
آله، ترفیع .

طغره فروش { ص. فا. (عر.
پروازاق. فا. فروختن = صائق)
بالا پروازلق صانان، اوست
برده دن آتوب طونان .

طغره فروشلق { س. بالا پر
ست برده دن آتوب طونمه .

طفل { س. عر. ج. اطفال .
(کوچک چوچق، صی،
صیه : اطفال ذکور، اطفال
اناث : اطفاله مخصوص مکتب،
کتاب .

طفلان { (ت) س. دفته انوا.
عندن باغیه لرده بیتشد .

بریان برکوچک آغاج که چیچکلی
و چیچکسز و اکثر بایشیل یاراقلی
انواع مختلفه سی واردر . || طفلان
صوبی = بونبایک اجزایاقده
مستعمل صوبی . || فرنک طفلانی =
طغلانک باشقهجه برجنسی .

طفلانله { ص. فا. چوچقه، چو.
جنه لایق : بازیجه
طفلانله .

طفقو { س. عر. سوگمه، منطق
اوله . ذ .

طفقوات { س. عر. و :
طفقوایت { س. عر. چوچلق،
(کوچک، صباوت :
زمان طفولتده، طفولیتده .

طفیلی { ص. عر. (دعوت برضیا
قتله کیمکه و طالفا.
ؤقلق و کاسه لیسداکه شهرت
بولش اولان طفیل بن زلال
الکوفی به یعنی طفیل الرایسه
منسوب [طالفاؤق، کاسه لیس .

طفیلیات { س. ج. عر.
(طفیلات) دن

دها طوغریدر (تا، کندی
باشلرینه بسلغوب باشقلرینک
کوکاردنن و یا قانلردن تغذی
ایدن نباتات و حیواناته اطلاق
اولور : طفیلیات نباتیه = پیچ
سورکونلر و اورلر و منظارلر
کچی : طفیلیات حیوانیه = کله و
سازه کچی دیگر حیواناتک قاتلی
امه رک یا شایان بوجکل، فر.
Parasites : طفیلیات مخفیة =
Parasites intestins .

طفسان { (دق) عد. طقوز دغه
اون، عشراتک طقو .

زنجیسی، تسین، ۹۰ : طقسان
کشی، طقسان سنه، طقسان
باشنده، طقوز یوز طقسان
طقوز .

طقسان { (دق) عد. بهرینه و یا
بهردغه سنده طقسان :
طقسان غروش تقسیم ایتدیلر .

طقسانلق { (دق) ص. ۱. طقسان
نلق براختیار . ۲. طقسان
غروش وسازه قیمتده : طقسا.
نلق قاش . ۳. طقسان اوقه و
سازه آغرلغنده، طقسان آر.
شین وسازه بوینده وسازه :
طقسانلق اینک .

طقسانلی { (دق) ص. طقسان
قمدن مرکب .

طقساننجی { (دق) ع. طقسان
درجه سنده او .
لان، سکسان طقوزنجیدن
سکره کلن : طقسانجی سنه :
طقسانجی دغه .

طقورچین { (دق) ۱. طقوز
پنی اوز سکز
طاشله اوینایلان دامه کچی
معروف بر او یون که اوچلمه
دخی دینلیر . ۲. اونجیسی معشره
آریلوب طقوز دمتدن ترتیب
اولمش اکین واوت یینلیری .

طقور { (دق) عد. آحادک اخیری
اولوب سکزدن سکره
واوندن اول اولان عدد، تسعه،
نه، ۹ : طقوز کچی، طقوز کون،
طقوز کره : اون طقوز : یوز
یکری طقوز : طقوز یوز : طقوز
یک : طقوز ده بر = بر تسع .

طقور { (دق) عد. بهرینه و یا
بهردغه ده طقوز : طقو .

زر لبرا آلدیلر؛ و اغونلره طغوزر
کشی یئندیلر.

طغوزلق { (دق) ص. ۱. طغوز
باشنده اولان: طغوز.
زلی بر چوجق. ۲. طغوز
غروش وسائره قیمتده اولان:
طغوزلق قاش. ۳. طغوز قا.
ریش، آرشین وسائره بوبنده
ویا اوقه وسائره آغرفنده او-
لان: طغوزلق درک = طغوز
قاریش بوبنده: طغوزلق قوزی =
طغوز اوقه آغرفنده.

طغوزلی { (دق) ص. ۱. طغوز
قسمدن مرکب ویا
طغوز بئک وسائره بی حازی.
۲. اسقامیل کاغذینک طغوز
بئککلیسی: قوبه نک طغوزلیسی.

طغوزنجی { (دق) عب. طغوز
درجه سنده اولان،
سکرنجیدن سکره کن، تاسع =
طغوزنجی کون: اون طغوزنجی =
تاسع عشر؛ یوز طغوزنجی و
سائره.

طلاء { سذ. عر. ۱. سوریه.
جک شی. ۲. کومشدن
معمول شیشلری یالیز لامفه
مخصوص مایع حالنده آلتین،
آلتین یالیز: طلا اتمک =
آلتینله یالیز لامق. ۳. ط.
آغراخ بر اوزرینه سوریلن
علاج، سوریه جک یاغ و سرهم
وسائره.

طلاب { سذ. ج. عر. فد: طا.
ب. با: طاب. ا. طابه
کبی.

طلایمق { طلایمق: وا: طالا.
طالایمق: طالایمق.
طلاش. با: طالاز، طا.
طالاز لاش.

طلاق { سذ. عر. بوشامه،
منکوحه بی براقه، نکا.
جک فسخی، رفی.

طلاقت { سذ. عر. دیل آ.
چیقلی، سمولت ویر.
بستلکه افردی سولیش، سلا.
ست: طلاق لسانی واردر،
طلاق لسانه مالکدر؛ طلاقته
سولک = اصلا دیل وکاکت و
عقده یه اوغرامامق.

طلاکار { س. قا. ا. عر. طلا =
آلتین یالیز. فا. کار =
ادات قاعلیت یالیزجی، آلتینله
یالیزلیان صنعتکر.

طلاوت { سذ. عر. طانک حر.
کات نه سیله جاژدر
حسن، لطافت، شیرینک، ظرا-
فت.

طلب { سذ. عر. ۱. ایسته،
دئله، آرامه، جست وجو:
حقنی طلب ایدیور؛ طلی وقو-
عنده اعاده اتمک اوزره عاریه
آلدم. ۲. آرزو، خواهش،
میل، رغبت: اللهمک رضاسنی
طلب ایدیورم: دنیا ده باشقه بر
طلب یوقدر. اعرض وطلب = نج.
مبادلات تجارویه بی تشکیل ایدن
وتقدر فیثاته اساس اولان ایکی
فصل: ویرمه آلمه، فر. Offre
et demande

طلبکار { س. قا. ۱. طلب ایدن،
دیلین، آرایان، جست
وچو ایدن: طلبکار رضای حق.
۲. آرزوکش، طالب، خوا.
هشکر: اوپله اسکی کتابلری
طلبکارلینه کوسترملی.

طلبه { سذ. ج. عر. فد: طالب.
با: طالب.

طلح { سذ. عر. نبا: صغ آفابی.

طلسم { سذ. عر. ج: طلسمات،
طلاسم. ۱. کویا بر
دینه وسائره نک حقنی قوتی
حائر بر طاقم اشکال و ترتیبات که
مقتضای ییلفدجه آجیلی ممکن
اولمازمش: مصالارده طلسمله
چوق اهمیت ویرلوب منکجه
کوردیان هر ایشی طلسمه جل
ایتمک اسکیلرک عادت ایدی.
۲. مج. چاره، تدبیر، فوق العاده
قوت و تأثیر: بوئک طلسمی بو-
له نمدی، طلسمی بولی.

طلسملی { ص. طلسمی اولان،
طلسمله یابیش، طلسمله
طردور اولان: اوراده طلسملی
بر اسکی قله واردر.

طلع { سذ. عر. نبا: چیمکرک
ماه ذریع حکمنده اولان
صاری توز.

طلعت { سذ. عر. ۱. یوز، وجه،
روی، دیدار. ۲. حسن،
جال، نورانی و دلکش چهره،
روی دلارا: مشاهده طلعی
موجب انتراح قلوب اولدی.

طلق { سذ. عر. فا: تلک =
دن مغرب [شفاف طاش
صورتنده بر معدن که جام اعماله
یارامقله برابر آتیشه دخی طیا.
ندیفندن و کاغذ کپی ده مقاصله
کسلدیکندن صوبه نک قیو و
دلیکلرینه قونور و بویله ایشلرده
چوق قوللایلیر.

طلوع { سذ. عر. ج: طلوعات.
۱. طوغمه، برکوکیک
مفرقدن ظهوری: طوع شمس،
طلوع قر، طلوع زهره. ۲. مج.

ظهور، حدوث، سنوح، صدور؛
اویله بر فکر ذمه طلوع ایتدی؛
اویله بعض طلوعاته مظهر او.
لدی.

طُلوم { طلومبه. با: طولوم، طو.
لومبه

طَلیمه { سذ. عر. ج: طلایم.
ع. اوکدن کیدوب یولی
کشف ایدن و دشمنک احوال
و موافقی حقنده معلومات آلاں
عسکر، پیشدار، ایلری قول؛
طایعه طابوری.

طَم { یا طام. (ت) سذ. باقیر جلا.
طم، سی، دوکه باقیرک چرخدن
کیریلرک جلا ایدلسی؛ طم
چرخ = بو جلا به مخصوص
چرخ. || طم طاقیر قرمزى
باقیر = زو کور تلکدن کنایه.

طَمَار { طماغ و سائره. با: طامار
و سائره.

طَمْتُ { سذ. عر. ط. عادت کور.
مه، حیض.

طَمَر { (د) سذ. با: طامار.

طَمَطراق { سذ. عر. لفظ
اولان، تلفظه پک پارلاق کو.
دین: طمطراق الفاظه آلا نوب
معنا به دقت ایتملر واردر.

طَمَطراقِی { ص. اذاعی طمطراقی
(و دبدبه لی اولان،
بالکز صورتا بلیغ و پارلاق
کی کورین: طمطراقی عبارده
آلانق.

طَمْع { سذ. عر. طوع، ازا،
چوق آرزو اتمه، حرص،
آج کوز لیلک: طمع ایتک = چوق
حرص و آرزو ایله ایتک، آج

کوز لیلک کوسترمک. || شهرت و
شان طمعی = حرص جاه.

طَمْعاً { ح. عر. حرص و طمعه،
آج کوز لیلک سببیه؛
بوکلکنه طمعاً او قاؤنی انتخاب
ایتدیکم حالده چوروک چیتدی.

طَمَعکار { ص. فا. ۱. حرص و
طمع ایدن، آج کوزلی،
طوعیز: طمعکار آدم. ۲. مال
ونقدی چوق سون، بخیل.
حریص.

طَمَعکارلیق { سذ. ۱. آج کوز.
لیلک، حرص، طو.
بنازلیق. ۲. مال و نقدی چوق
اسیرکمه، بخل، خست.

طَمْعاً { طمغالامق و سائره. با:
تمغا و سائره.

طَمْلَه { طملاق و سائره. با:
طامله و سائره.

طَمُورجَق { طمورجقلانق و
سائره. با: طو.
مورجق و سائره.

طَن { (ت) مه. معدنی برشینک
(ت) خفیف لکن کسکین سسی
تقلید و تصویر ایدر: طن ایتک؛
طن طن اوتک.

طَنّا { (د) سذ. با: طانه.

طَناب { سذ. عر. ج: اطاب.
چادیر ایچی، چادیرک
قازیقلمه باغلاناز اییلرینک بهری.

طَنّاز { ص. عر. (طَنّ) دن
سمیه. هرکسه اککن،
مستیزی.

طَنّاز { (ت) سذ. با: طیناز.

طَنبُور { سذ. عر. اوزون قوللی
تام تللی و قارپوزلی بر
جنس معروف چالقی: طنبور
چالقی.

طَنبُورَه { (ت) سذ. طنبور دینلن
تلی چالغینک ده
مختصری یعنی ده آز تللی و
پرده لیس. — طنبوره کی = پک
طار وصیق قیافتدن کنایه اولور.
|| ایچم طنبوره کی = غایت قازم
آج.

طَنبُورَه جی { (ت) سذ. طنبور،
دینلن چالقی
یاپان آدم.

طَنبُورِی { سذ. عر. طنبور.
دینلن چالغی
ده ماهر آدم.

طَنطَنَه { سذ. عر. ششمه، دید.
به، حشمت: کمال طنطنه
ایله شهره داخل اولدی.

طَنطَنَه لی { ص. ششمه لی، دید.
به لی، حشمت و دارالله
اولان، تکلفی: طنطنه لی بر
آلا ی ایله استقبال ایتدیلر.

طَنفَر { (ت) مه. ۱. صحن و
تجره کی شیشلرک ایتدیکی
کورلدی سی تقلید و تصویر
ایدر و اکثریا مکرر و یا طنفر
منفر صورتنده قوللانیلیر:
باقیرلرافدن طنفر منفر یووار.

طَنفَر { (ت) مه. ۱. صحن و
تجره کی شیشلرک ایتدیکی
کورلدی سی تقلید و تصویر
ایدر و اکثریا مکرر و یا طنفر
منفر صورتنده قوللانیلیر:
باقیرلرافدن طنفر منفر یووار.

طَنفَر داتَمَق { (ت) فذ. کور.
لدی ایله سس
چیقارمق، طنفر دینسی ایشیتد.

طَنفَر { (ت) فذ. کور.
لدی ایله سس
چیقارمق، طنفر دینسی ایشیتد.

طَنفَر داتَمَق { (ت) فل. طنفر.
دی ایتک، معدنی

شیلر کی قوری و کورلدیلی بر
سس چیقارمق: صندیک ایچنده
بر طاق آلات وادوات طغردل
یوب طور یوردی .

{ (ت) س. معدنی
طنغردی } شیلرک کورلدیسی کی
قوری و سلی کورلدی: رافدن
قابل بیوک بر طغردی ایله یو.
وارلاندی .

{ طفله دامق، طفلیدی. یا:
طنقل } طغیر و سائر .

{ (ت) مه. و هله
طنغه داق } بیوک بر کورلدی
ایله دوشمکی تصویر ایدر: طغه.
داق بر شی دوشدی .

{ یا طیلامق. (ت)
طنلامق } قل. طن اتمک، طنین
انداز اولق، سس انکاس ایدوب
بر مدت دوام اتمک: کنسارینه
اورلنجه بزخیلی وقت طلادی .

{ (ت) ص. اصلا سس
طنماز } چیقارماز، کورمه مزاکه
وایشیمه مزاکه کان: طنماز ملائکه.
پک حایم و سسز آدم .

{ یا طینق. (ت) قل. سس
طمق } چیقارمق، برشی سو.
پلک: هیچ طغدی، سن طغیور .

{ سذ. عر. سذک بر مدت
طنین } دوام ایدوب ایشیدلسی،
طلاه، چینلامه: چاکک طینی
بر قاج دقیقه صکره قولغامزه
عکس ایدورودی .

{ ص. فا. (ع)
طنین آنداز } طنین: چینلامه
فا. انداختن = آتمق [طنین واد
قان، طنلایان، چینلایان،: چنغزا
تک سسی اطرافنه طنین انداز
اولورودی .

{ (د) س. یا: طاوار .

{ سذ. عر. خادم آغا،
طراشی } حرم آغاسی .

{ سذ. عر. ۱. المرافنی
طواف } طولاشمه. ۲. مناحک
حجین اولدیغی اوزره کعبه
شریقه تک اطرافنی طولاشمه:
طواف ایتک: طواف کعبه
شریقه .

{ (د) س. یا: دوواق .

{ (د) س. دمیر جروق .
طوال } .

{ سذ. ج. عر. فد:
طوامیر } طومار. یا: طومار .

{ (ت) س. یا: طاوان .

{ سذ. ج. عر. فد:
طوائف } طائفه. یا: طائفه .

{ (د) مه. طو ایله
طوب } باشلار بعضی ترکیه
صفتلرک باشنه کلوب مبالغه وئا.
کید بیان ایدر: طوب طولو .

{ س. یا: طوربه .

{ حد. عر. نه کوزل!
طوبی } زمی! نه اعلا!

{ سذ. عر. چئنده بر آغاج:
طوبی } شجرة طوبی .

{ (ت) س. ۱. طوبلا.
طوپ } نوب یووازالاق اولمش
شی. کره، کوی: چوجق سارک
اویون اوینادقلری طوب! او.
زورنده ساکن بواندیغیز اوج
بر طوبدر. ۲. قاتلا نوب باغلا.
عش وبردک یادسته باغ حالنه
قوغش قاش و سائر: بر طوب
بز، چوخه، کاغذ، شریت،

غیطان. ۳. باروت وکله ایله
طولدیر یوب آتیلان معروف
بیوک سلاح: قلعه طوبی =
یرلیسی: صحرای طوبی = دوز یرلر.
ده تکرارکله و متعدد حیوانله
نقل ایدیان محاصره طوبی: طاغ
طوبی = صابر یرلره استر
آرقه سنه بالتعمیل نقل اولنان
خفیف. ۴. طوپک آتاشی، بوشا.
نمی و سسی: سلام طوبی،
افطار، سحر طوبی، یانغین
طوبی. || طوب آتمق = ۱.
طوب بوشاتق. ۲. مح. افلاس
ایتمک: بوسره ده بر جوق
صرافلر طوب آتدی. || طوبی
آتمق = وفات اتمک: فلان ده
طوبی آتدی. || طوب آتیی =
۱. طوپک برکزه بوشاشی. ۲.
طوپک آتدیغی کله تک واردیغی
منزل، طوب منزلی. || طوب
آراهیسی = طوپک نقل اولنورکن
جل اولندیغی ایکی تکرارکلی
آلچق آراهی. || طوب آتی = قلعه
میدانی، بر قلعه طوبلرینک
حواله سی آئنده بوشان آلچق
یر. || آلتین طوب = قاتملی زردین
قدح (چیک). || آلتین طوبی =
پک کوزل کوچک چوچق .
|| طوب انباری = اوج کوکرتلی
کیملرک ایکنی کوکرتی سی .
|| طوب اونی = قوری صبق .
|| طوب اوینوی = طوب آتوب طو.
تغله اوینایان اویون که انواع
کثیره سی واردر. || طوب چکره
آغر طوبله مجهز غایب سینه.
سنک بیوچکی. || طوبه طو.
تمق = طوبله نشان آتوب کله

آتمی، طوبله دوگمک. || قار
طوبی = ۱. قاری یووارلانهرق
یابدقاری بیوک یغین. ۲. بربرینه
اوروب اوینامق ایچون الله
صیقرق یووارلانقدقاری قار.
۳. بر نوع جیجک. ۴. مج.
بیاض طوبنول چوجق. || طوب
کبی = بلاتردد، همان.
|| طوب یولنه کیتک = هدر اولق.
= ص. ۱. یووارلاق، مدور،
کروی: طوب صلاته، طوب
آقاسیه، طوب چهره. ۲.
ییشلش، طوبلاغش، مجموع: طوب
یکون؛ هسنی طوب ایدمل. ۳.
بترن، جمله، هب: طوبی کادیلر؛
دوبنی کوردک. ۴. غیر منتظم
صورتده طوبلاغش: اوابی
طور طوب ایدوب برکوشه
آندی. || طوبدن = جمله، بردن،
مجموعاً، برلکده. || طوب طوبوز =
قیصه بویلی وطیقناز، طوباج آدم.
طوباج } (ت) = ۱. چو-
جفراک قیربالجه دوند.
بردکاری عروطی الشکل واونجده
سیوری بر چیری بولان نخته
دن اوبونجق، فردلاق نوعی،
برلانج. ۲. قاب کورکنک قایق
ایچنده. قالن قالن وطوبارلاق
یری. = ص. قیصه وقالین اوله.
رق بیچیمسز: طوباج آدم، طوباج
خیار.

طوباج } یاخود طوباز. (ت)
طوباج } (س. { Topaze }
بر نوع صاری یاقوت، زبرجد.
طوبارلاق } (ت) = ص. یو-
طوبارلاق } وارلاق، کله
شکنده اکی بوی بر: طوبار-
لاق آدم؛ طوس طوبارلاق بر

چوجق. = ص. طوب آراهسی
مربوطانندن اولان چخانه
صندبنی.
طوبارلاق } (ت) فته. ۱.
جمع ایدوب یو-
وارلاق، طوب ائک: خوری
طوبارلاق. ۲. طوبایوب ط-
قیله کورتومک، برارنده آلوب
کیتک: دشمن عسکرینی طوبار-
لایوب کیتدی؛ پتلی پرتیسنی
طوبارلایوب دفع اولدی.
طوباز } (ت) = با: طوباج.

طوباق } (ت) = ۱. یووار-
لاق شی، طوب: بر
طوباق باغ. ۲. حیوان آیانگ
طوبوغی.
طوبال } (ت) = ۱. برآیغی
سقط یعنی دیکرندن
قیصه ویا معلول: آقاسق، اعرج،
لک: طوبال آدم؛ طوبال آت.
۲. آیانلری حکمنده اولان
قاعدلرندن بری قیریق: طوبال
صندالیه، ماصه. ۳. سقط،
معلول، قصوری: کور طوبال.

طوبالاق } (ت) = ص. یووار-
لاق، مدور، کله
شکنده: طوبالاق آدم. = ص.
یووارلاق پنبوق دنکی: بر
طوبالاق فیسوق. || طوبالاق
آغاجی = خولان دینلن آغاج
جنسی. || طوبالاق کوی = خو-
لجان نوعی.

طوباللامق } (ت) فل. طوبال
طوباللامق } یوریمک. اقسامق:
طوبالایه رق کیدیوردی؛
طوباللامق } (ت) فل. طوبال
طوباللامق } اولقی، بر آیانغی
سقط اولقی: بو محاربه ده طو-
بالاند.

طوباللق } (ت) = بر آیانگ
دیکرندن قیصه ویا
سقط اولقی، اقسامق، عرج.
طوبیچی } (ت) = طوبی قو-
لالان عسکر: طو-
یچی عسکری؛ طوبیچی سوارسی؛
سیار طوبیچی؛ قلمه طوبیچی؛
طوبیچی داتره سی، رئیس.
طوبیچلیق } (ت) = طوبی قو-
لالان عسکرک ووظیفه.
سی: طوبیچین خدمتی صنوف
سائردهن زبرددر.

طوبیخانه } (ت) = ۱. عسا-
کر منتظره دن طو-
یچی صنفک اداره مرکزه سی؛
طوبیخانه عسره (تأیید غلط
مشهوردر)؛ طوبیخانه عسره
مشیری = بوداژه جلیله تک باشی.
۲. دولته عائد طوب فایقه سی؛
طوبیخانه عسره اعمالانی.

طوبیخانه لی } (ت) = ص. طوبیخا-
نه یعنی عسکرک
طوبیچی صنفه منسوب (ضابط
وساثره).

طوبیپراق } (ت) = ۱. کرة
ارضک اوزرینی
قابیلان ماده صلبه که صوابله
قاربشده یفنده چامور اولور و
قوردی یفنده بر مقداری توز
خالنه کچر، تراب، خاک: طو-
پراق ایشلک؛ قوری طوبراغک
اوزرینه یاتقی؛ قره طوبراقرمه
کچک؛ طاش طوبراق آتنده
یاتقی. ۲. بر، اوض، زمین،
مملکت: روم ایلی طوبراغی، آتد
طولی طوبراغی. ۳. اراضی جنسی،
زوع اولان یرک نوعی: بورا-
تک طوبراغی پک منبتدر. ۴. بر،

اراضی، مستقالات : طوبراق
صاحی؛ بوراده صاحبز طو.
پراق بو قدر. || طوبراق با صدی =
بر بره کیرن آدم و یا اشادن آلتان
دخولیه رسمی، قدومیه. || بابا
طوبراقی = مسقط رأس، وطن
اصلی. || قره طوبراق = مزار.
|| قوری طوبراق = بر شیء دو.
شخمه مشیر : قوری طوبراقده
یاقی. = ص. ۱. طوبراق و یا
چامور دن معمول : طوبراق
دستی؛ طوبراق تجره. ۲. طو.
پراق قیاندن و یا طوبراق رنکنده،
ترابی : طوبراق بویا. ۳. دوشمه.
سز، قالدیرمیز، قوری طوبرا.
قدن عبارت : طوبراق صوقاق؛
طوبراق او طه .

طوبراقلامق { (ت) فته .
(آتش وسا.
تره نی) طوبراقله اورتمک. اوزر.
ینه طوبراق چکمک .

طوبراقلامق { (ت) فته . جمع
(آتش بره
کنتیمک، دیوشیرتمک : اوزوم
طوبراقلامق خواجه به یارین جو .
جقلمی مکتبه طوبراقلامق .

طوبراقلامق { (ت) فته . بره
(جمع اولوق، برلکنده
اجتماع ایتک. = فل. ۱. اشیا.
سنی طوبراقلامق حاضرلتمق. ۲.
یاسری یوسری اولوق .

طوبراقلامق { (ت) فته . ۱. بر.
(بره کتیربر طوب
ایتک، جمع ایتک، دیوشیرمک :
قویونلری طوبراقلامق؛ شاکردانی
مکتبه طوبراقلامق. ۲. صارمق،
چکمک، قالدیرتمق : حمالچلری،
انکارلی طوبراقلامق. ۳. بریکد .

یرمک، ادخار ایتک : بر چوق
یاره، بر بیوک ثروت، بر طاقم
اسکی کتابلر طوبراقلامق. ۴. قاتلا.
مق : شو بوغچه نی، یتاقلری
طوبراقلامق. ۵. جلب و دعوت
ایتک، چیغرمق : بتون احباسنی
طوبراقلامق. ۶. کسوب، دیوشیر.
مک، اقتطاف ایتک : اوزوم،
کراز طوبراقلامق. || آغچه، یاره
طوبراقلامق = اعانه دفتری آچمی.
|| عسکر طوبراقلامق = عسکر
یازوب سلاح آلتنه آلتی .
|| عقلنی باشنه طوبراقلامق = اويا.
نمی، تنبه، انتباه ایتک، غفلدن
قورتلق. || کندینی طوبراقلامق =
۱. ایشلمک : ایجه کندینی
طوبراقلامق. ۲. عقلنی باشنه دیو.
شیرمک : کندینی طوبراقلامق
یاره سنی کیمک قالدیرتمق درخاطر
ایتدی .

طوبراقلامق { (ت) فل. بره
(ت) فته . جمع اولوق،
اجتماع واقع اولوق : مکتبه ساعت
قاجده طوبراقلامق ؟ بوکون طو.
پلانلیه جقدر .

طوبراقلامق { (ت) فل. ۱. بر
(بره کلک ؛ تجمع
اجتماع ایتک : شاکردان
درسخانه به طوبراقلامق : بوکون
مجلس طوبراقلامق جقدر. ۲. بر .
یکمک، جوغلانق، تراکم ایتک :
باشمه قان طوبراقلامق : اعانه دن
بر خیلی آغچه طوبراقلامق. ۳.
چکیلوب طارلاشمق، صیقلا.
شمق : بو چوخه بیقاندقچه طو.
پلانلی. ۴. انکارلی چکدرک
و انواخی ایلیکله رک اوله اوتور.
مق : مملک حضورنده طوبراقلامق

اوتورمق شرطلر. ۵. ایشلر نی
تسویه ایدوب یولنه قومق،
ایشلر نی بریشا نادن و طاعنه قلندن
قورتارمق : بر آژ طوبراقلامق ده
بر اکفجه یاهلم. ۶. سیمرمک،
سمن پیدا ایتک، ضعف و آژ.
یقلدن قورتلق : اورانک هوا.
سی یارادی ایی طوبراقلامق .
= ج. ۱. بر بره کتیرمک، جمع
و تحشید ایدمک : ردینلر طو.
پلانلی. ۲. دیوشیرمک، صار.
اتی، قاتلاقمق : یاتاقلر، بوغچه،
چاشیر طوبراقلامق .

طوبراقلامق { (ت) س. اوج پارمقی
(خرمان یاهمی .

طوبراقلامق { (ت) س. ۱. بر
(اوجنده بر باشی، بر
طوبلی، بر یووارلاخی اولان :
طوبلی ایکشمه، طوبلی چادیر .
۲. طوبراقلامق، منتظم، طاغیتق
و بریشان اولیان : دیری طوبلی
قادین؛ طوبلی داتره. ۳. انکار.
نی طوبراقلامق انواخی ایلیکله رک
تربیه لی طوران، مؤدب : طو.
یلی چوقی، طوبلی طور. ۴.
سمن، سمن کتیرمق، آریقلندن
قورتوب سیمرمق : کندینی
بودغه طوبلی کوردوم. = س.
طوبلی ایکشمه، برشیء ایلیشدیر.
مک مخصوص آرقه سی باشلی
ایکنه : بر طوبلیکیز وارفیدر ؟
طوبراقلامق { (ت) س. [معری :
(دبوس) اوجی طوبراقلامق
قلی صوبه دن عبارت اسکی حرب
آلتی. || مج. قیصه و قالین آدم. ||
طوبراقلامق آلتنه = کرها، قهرآ،
جبرآ .

طوتیشدیروق .

طوتاتاریق { (ت) س. با : طوتار .

طوتاش { (ت) س. ۱. تیشك ، متصل ، یاقین . ۲. صیق ، طوق .

طوتام { (ت) س. ۱. طوتهجق یر ، قوب ، قبضه . ۲.

برکره ده و بردن طوتیلهجق مقدار : بر طوتام اوت ، برطو .

تام طوز . ۳. بر آوج ایچی طولی اولان : برطوتام صقال . ۴. حال ،

طور ، روش : خسته لک طوتامی .

طوتامق { (ت) س. ۱. طوتیلان اصول ، مسك ،

مشوار ، ثبات ، حال و طورده اطراد : او آدمك طوتامی

یوقدر . ۲. طوتیلهجق قوب ، صاپ .

طوتامقصر { (ت) س. مسلكسز ، دوامسز ، ثباتسز ،

اطرادسز .

طوتاملاق { (ت) ق. آوله طوتهرق اولچك ،

قاج طوتام اولدینی اولچك .

طوتدیرمق { (ت) ق. ۱. یرمك ، ال طوتقندیرمق ، مس

ابتدیرمك : او كندی اشیا سنی کیمسه ال ایله طوتدیرماز . ۲.

اغذ و توقیف و دردست ابتدیرمك : خیدودلری طوتدیردیلر ؛

لالاسنه قوش طوتدیرمش .

= فل . باشلاوب دوام ایتمك ، کسمه مك ، اصرار ایتمك : ایستم

دیه طوتدیردی ؛ بر اوکسورک طوتدیردی .

طوتسماق { (ت) س. [طو- طوتسماق { تمق { دن [حربده

طوتوق { (ت) س. ۱. آباغك بالدیره ربط اولدینی

برده کی مفصلك تشکیل ابتدکی یوسری ، کمب : آبدسته آیا .

قلری طوتوقلرینه دك یقامق اقتضا ایدر ؛ طوتوق کیکی ،

سیگیری . ۲. چای آغزینك برآز آچیننده قومدن بریکن

سد : چای طوبوغی . ۳. مج . دیرك و سرنلرك اك آشاغینی ؛

اوگورغه طوبوغی = کمی اومور . غه سنك قیج طرفده کی نهایی .

|| طوبوق چالمق = (آت) یو . دورکن طوبوقلری بر برینه

چاریدیرمق . || اومور طوبوقلره چیتمق = سوقاقلرده چوق چا .

موربولتمق .

طوت { (د) س. [تحریک او- لندقه (ت) سی (د)

اولور .] معروف میوه که بیاض و سیاه و بنبه سی اولور و یا پراغیله

ایک بوچکرینی بسلرل : عرب توت وفا . بود دیرل : آق طوت ، قره

طوت ؛ طوت شروبی . || طوت آغابی = بو میوه بی ورن شمیر .

|| آمو طودی = قرمز آغاج چیلکی . || دیکن طودی = بو .

کودتن میوه سی .

طوتار { و طوتاریق . (ت) س. [طوتق { دن [۱ .

وقتی وقتسز و خبرسز طوتان خسته لقی ، صرعه : طوتاری

واردر . ۲. مج . فوق العاده عناد وحدت . [استانبوله اکثر یا

« طوتاریق { قوللانیلر . [و طوتاریق { (ت) س. آتش طو-

طوتاراق { تیشدیرمغه مخصوص قاو ، چرا ، کبریت و ستره ،

اسیر طوتلش ، اسیر حرب .

طوتساقلق { (ت) س. حرب . اسیرکی ، اسارت .

طوتشدرمق { (ت) ق. ۱. یرمق : ال اله طوتشدرمق .

۲. ایلشدرمك ، ییشدرمك : بونك ایکی کنناری طوتشدر-

ملی . ۳. غاوغا ابتدیرمك ، منازعه و مضاربیه سوق ایتمك : اوتك

مقصدی بزی طوتشدرروب او- زاقدن سیر ایتمکدر . ۴. آلو .

لندیرمك ، شمله لندیرمك ، اضال ایتمك : شو اوودنلری طوتشده

یرملی . ۵. صیقشدرمق ، اصول لهجق ویرمك ، الینه براقق :

بر مجیدیه طوتشدردی ؛ الینه براق غروش طوتشدردی .

طوتشمق { (ت) ق. ۱. بر ایلشوب طوتق ، تماس ایتمك :

ال اله طوتشدیلر . ۲. غاوغا و منازعه ایتمك ، مجادله و مضاربیه

ایتمك : اونلر قاقبت طوتشه . جقردر . = فل . ۱. آلولنگك ،

بارلامق ، اشتغال ، التهاب ایتمك : آتش طوتشدی ؛ اولجاق طو-

تمش . ۳. باشلامق ، کیریشك ، تثبیت ایتمك : غاوغایه ، یازی به

طوتشدی . = ق. ۱. برلکده طوتق ، بریره کتیرمك ، تماس

ابتدیرمك : ال طوتشمق . ۲. باغلامق ، عقد ایتمك : یادس

طوتتمق ، بحث طوتتمق . || انکر طوتشمق = چوق تلاش ایتمك ،

ناچار قالوب نه یاه جفنی شاشیرمق . طوتشمق { (ت) س. طوتشمق { ایشی . با : طوتشمق .

طوتقون { (ت) ص. با: طوتقون.
 طوئ { طوتقاق. با: طوتوق
 طوئ { وساؤه.
 طوتقال { (ت) - (طوتقی،
 طوتقال { دن { بعض مواد عضویه
 زلاندن چقاریلان یا پیشد برنجی
 ماده؛ بالقی طوتقالی = الماسیه
 اعمالده قولانیلان خاص و
 شفاف جنسی.
 طوتقالامق { (ت) فت طوتقاله
 طوتقالی { یا پیشد برmq،
 طوتقال سورمک.
 طوتقالی { (ت) ص. طوتقال
 طوتقالی { سورلش، طوتقال
 ایله یا پیشد برلش.
 طوتقون { (ت) ص. ۱. طوتلش،
 طوتقون { مضبوط، مأخوذ. ۲.
 دوچار، کرتار، دوشکون، مبتلا،
 دلدا ده: و آدم بوعله طوتقو-
 ندر؛ زوالی عادی برآفته به طو-
 تقویدر. ۳. اعضاء بدن طوتلش
 کبی سربست اولیان، بطی الحریکه،
 جست و چالاک ضدی: طوتقون
 آدم. ۴. سربست ایشلین،
 سرعت و سهولتله سولین: دبی،
 افاده سی طوتقون. ۵. فلج و زولو
 دوچار، مزول، مغلوج: طوتقون
 باختیار. ۶. طوتلش، مکسوف،
 محسوف، منکسف، منضف:
 طوتقون کونش، آی. ۷. طیفا.
 نمش، مسدود: طوتقون صو-
 بولی. = س. ۱. دوچار و
 کرتار اوله، دوشکونک، ابتلا:
 طوتقون و یرمک = کرتار اولی.
 ۲. طوتله، کسوف، خسوف:
 کونش، آی طوتقونی. ۳. طور-
 غولتی، طیفانمه، انسداد. صو

بولی طوتقونی.
 طوتلق { (ت) فل. با. ۱. اخذ
 طوتلق { وقبض اولتی، کرتار
 اولی: کیک زور طوتلیر. ۲.
 ال طوتلقی، مس ایدمک: کتاب
 اوله طوتلار؟ بیلان ال ایله
 طوتلار. ۳. اخذ و توقیف اولتی،
 دردست ایدمک، یا قبی ال و یرمک
 خیدود طوتلدی: بوقوش طو-
 زانه طوتلیر. ۴. آلیقونمق،
 توقیف. و تأخیر اولتی: انسان
 یولدن طوتلار. ۵. کرا لاقی،
 عهد و مقاوله آلتنه آلتی،
 خدمت کیرمک: بواو طوتلیدی؟
 حزک طوته جفکیز آشیجی طو-
 تلش. ۶. طیفانقی، سد اولتی،
 مسدود اولتی: بوری، صو-
 بولی طوتلیدی. ۷. فلج و زولدن
 و یا صاحبیدن ایشلر و یا حرکت
 ایتمز حاله ککک: صاغ قولم طو-
 تلدی: باجاقلری بیستون طوتلش.
 ۸. قیصلتی، محسوف اولتی،
 سسی چقه مامق: سم، بوغازم،
 دیلم طوتلیدی. ۹. منکسف و یا
 منخسف اولتی: کونش، آی
 طوتلیدی. ۱۰. آلتی، کوجمک،
 منفعل اولتی: بن بوکا طوتیلیم.
 ۱۱. صالقی، مقبول و معتبر
 اولتی، داخل حساب اولتی:
 بوسوز طوتلار: بواویون طو-
 تلیری؟ ۱۲. دعوی و مباحثه
 ده مغلوب اولتی، دعوائی غائب
 ایتک: اونهایت طوتلیدی: کندی
 اقرار یله طوتلیدی. ۱۳. عاشق
 و مبتلا اولتی: قادینه طوتلق
 ابی برشی دکدر.
 طوتله { (ت) س. طوتلی ایلی.
 طوتله { با: طوتللی.

طوتق { (ت) فت. ۱. ال ایله
 قبض ایتک، الده بو-
 لندر برقی: شواپی طوت. ۲.
 یا قه لاق، اخذ و توقیف ایتک،
 اله کیرمک: بوقوش طوتدم؛
 خیدودلری طوتدلیر. ۳. ال
 طوتقندر برقی، مس ایتک: شو
 مانه بی طوتما یاقار: بوکتابی
 آبدستیز طوتغاملی. ۴. تحت
 ضبط و تصرفنده بولند برقی،
 صاحب و مالکی اولتی: اوچنلکی
 شمعی کیم طوتیور؟ ۵. تحت
 نکاحنده بولند برقی، زوجی
 اولتی: اونک بیوک قیزی فلان
 طوتیور. ۶. رعایت ایتک، سرعی
 طوتقی: اوروج، پرهیز طوتقی.
 ۷. طوتقیق، باشه اورمقی، سرسم
 و یا سرخوش ایتک: سزی دیکز
 طوتیور؟ بوشراب بی چوق
 طوتیور. ۸. ضبط و اشغال ایتک،
 قاپلامق: بوقاپه چوق یر طو-
 تیور: بردومان اورته لای طوتدی.
 ۹. کرا لاقی، استیجار ایتک:
 براو، برآت، برآراهه طوتقی.
 ۱۰. قیامق، سد ایتک: برقا
 یووار لایوب بولی طوتدی. ۱۱.
 عد و اعتبار ایتک، نظریله باقی:
 بونی برشرف طوتیور، کند بسنی
 فقیر طوتیور. ۱۲. فرض ایتک:
 طوته لم که کلدی: بوزده اولدی
 طوتک. ۱۳. باشلامق، شروع،
 بدأ و مباحثه ایتک: ایشی بولیه
 طوتقی. ۱۴. صاقلامق، حفظ
 ایتک: عقلنده طوتقی: کین
 طوتقی. ۱۵. ضبط ایتک، حقندن
 ککک، حبس ایتک، بر اقامق:
 کندینی طوتقی، دینی طوتقی؛

فنی طوتق. ۱۶. قوللائق، استخدام، استعمال ایتک: اوشاق، سودینه، خواجه طرتق: آت آرابه طوتق. ۱۷. احاطه، ضبط و استیلا ایتک، قابلاق: صیت و شهرق عالمی طوتدی. ۱۸. حساب ایتک، صابتی: بونی، قاجه طوتیور سکز؟ خدمتچیلرک ایتدکری زیانلری معاشلرینه طوتانلر وارد. ۱۹. قبول ایتک، دیکمک: سوز طوتق: نصیحت طوتق. ۲۰. ثبات و دوام ایتک: سوزنی طرتق. ۲۱. انتساب و سلوک ایتک، کیرمک: بریول، برایش، بر صنعت طوتق. ۲۲. هدف اتخاذ ایتک، اوزمق: طوبه، تفکک، طاشه طوتق. ۲۳. مشغول ایتک، اشغال ایتک: لقردی به طوتق. ۲۴. عارض اولق، یاقه لاق، مسلط اولمق: صیغه طوتدی: کوکم طوتدی، بی ینه صیذیلر طوتدی. ۲۵. ذهنه قومق، عقلادوشومک، قورمق: نیت طوتق، یادس طوتق، بحث طوتق. ۲۶. آچق، قوللائق: اورنو، یاشق، شمسیه طرتق. ۲۷. بوجه و صورته باشلاق، برپولده بد ایتک: ایش اوزون، یسوک، چوق مصرفی طوتق. ۲۸. باق، حاضر لاق، قور- مق، بسلک، بیتشدیرمک: خور، اییک بوچک، مایه، ترشی طوتق. ۲۹. باغلاق، ویرمک، حاصل ایتک: دانه، تخم، چیچک طوتق. ۳۰. بورسده برمالک و یا اسرامک فیاتنی محافظه

ایتک: قهوه ده دوشه جکدی اما بورسده طوتدیلر. = فل. ۱. ایشی حالده اولق، قوللا- نلق، وظیفه سی ایضا ایتک، صاعلام اولق: الی آیاغی طو- تیور؛ هیچ بر یرم طوتیور. ۲. آخرمه باشلاق: باشم طوتدی. ۳. کولکشمک، تملشمک، کولک صالمق؛ تملی صاعلاملاشمق: دیکدیکمز آتاجلر طرتمدی: او کو برینک دفمانله اساسی وضع ازلندی حالده هیچ بردفنه طو- تمدی. ۴. ایشلک، کچمک، تأثیر ایتک: بو بویا طوتناز: بوسرکبله مهرانی طوتناز. ۵. اویق، موا- فق کلک، اویفون و متناسب اولق: بوفس طوتمدی؛ بو عباره اوست طرفی طوتیور. || آغز طوتق = کوزه لک ایتمه مک. || آغز یله قوش طوتق = محاله مقتدر اوله حق قدر اثر درایت کوسزمک. || ال اوستنده طو- تمق = فوق العاده اکرام و اعزاز ایتک. || انی طوتق = امساک ایتک، ال اوزاتمق. || اوزون طوتق = لقردی بی اوزاتمق. || خور (خور) طوتق = بیراق، فنا قوللائق. || خوش طوتق = حن معامله ایتک. || سوز طو- تمق = دیکمک. || سوزنی طوتق = سوزنده ثبات ایتک. || شاهد طو- تمق = برنی برایشده اشهاد ایتک. || طاماری طوتق = عناد ایتک. || طرف طوتق = برینه طرفدار- لی ایتک. || قفا طوتق = طارغینقله کبر و عظمت کوسترمک. || قولاق طوتق = قولاق ویرمک، حاله

سم اعتبار ایتک. || کوز طوتق = کوزه ایشی و شایان قبول کو- ریمک. || لقردی به طوتق = برنی لقردی ایل اشغال ایتک. || یاقه سی طوتق = توقیف ایتک. || یاقه سندن طوتق = مؤاخذه ایتک. || یر طوتق = ۱. ایشه یارامق. ۲. یر ضبط و اشغال ایتک. || یرنی طوتق = مقامنه قائم اولق. || یوز طوتق = ۱. توجه ایتک، بر ایشه طوغری طوغری- یلق: ایلسکه یوز طوتدی: ترقی به یوز طوتدی. ۲. محبوب او- لامق، برینک یوزنه قارشی سوبلیه ییلک: سوبلیکه یوزم طوتیور. || یول طوتق = بر یوله، بر مسلک سالتک اولوب کیمک: اوده بو یولی طوتمش. طوتمه } (ت) س. طوتق ایشی. } (ا: طوتق. طوتماش } (ت) س. قوللائق. } (مش، غیر مستعمل، جدید: طوتماش (طوتنماش) یاشتمق. طوتیق } (ت) فت. ۱. کندی وجودی اوزرینه قو- مق، اورتمک، صارمق، باغلا- مق: یاشق طوتیق: فوطه طوتیق. ۲. قوللائق، استعمال ایتک: اوستره طوتیق. ۳. کندی اوستنه طوتق: سولوک طوتق. = فل. طوتوب یا یاشتمق، صارمق، اصلق، تمسک و توسل ایتک: یارمقله، نردبان طراز- نه، دیرکه طوتندی. طوتمه } (ت) س. طوتق ایشی. } (ا: طوتق.

طوتو { یا طرتی. (ت) س. ۱. }
 بخته قونیلان شی، او.
 گدول. ۲. رهن، ترهین اولنان
 شی: طوتو ویرمک.

طوتوق { (ت) ص. ۱. }
 وچالاک اولیان، بطی،
 آغر: طوتوق آدم. ۲. نزول
 اصابت ایتمکله سربست حرکت
 ایدمه، منفلوج، مزول. ۳.
 محجوب، اوتانفاج. ۴. قیصیق،
 طوتولش: طوتوق س. ۵.
 طوتولش، مسدود: طوتوق بول،
 بورى. = س. یوزه طوتوتیلان
 شی، یا شقی، حجاب.

طوتوقلق { (ت) س. ۱. }
 لقی، بطاقت. ۲.
 منزولیت، منفلوجیت. ۳. اوتا
 نفاجلیق، محبویت. ۴. سس
 قیصیقلى. ۵. طوتله، طیقانه،
 مسدودیت.

طوتوم { (ت) س. ۱. }
 سماق.
 ۲. قد. قورلش ترشی
 و سازه.

طوتوم { (ت) س. معامله، حر.

طوبه { ح. محسوب اوله رق:
 بورجه طوبه شوقدر
 آقچه ویردی.

طوبج { (ت) س. با: توخ.

طوداق { (د) س. ۱. }
 آغزک
 اوست و آلت کناری،
 شفه، لب: آلت طوداق، اوست
 طوداق: کراز، سرچان طوداق.
 ۲. مج. کنار، پرشیک آغزینک
 کناری، لب: دیکز طوداخی، ||
 طوداخی ایصیرمق = حیرتمده قالق.
 || طوداق بونک = اغلامسیق.

|| طوداق چانلاق = محزون و
 مکدر اولق. || طوداق چو.
 قوری = اوست طوداغک اولوغی.
 || دلبر طوداخی = خوردن بایلیر
 برنوع طاتلی. || طوداق صار.
 فتمق = صومورتمق. || طوداق
 طوداغه = لب برب (اویتمک).
 || طوداغندن قان طاملار =
 قمری کوزل طوداقلی. || کراز
 طوداق = بر دلبرک لعل رنگ
 کوزل طوداخی. || طوداق یار.
 لقی = بردن بره پک قورق.

طور { (ت) مه. «طو» ایله باشلار
 بعض تر. صفتلرک باشنه
 کلوب مبالغه و تأکید بیان ایدر:
 طورطوب.

طور { (ت) س. آغ، اورکو. =
 طور { ص. آغ و اورکو صورتده
 یاتلش: طورطاقیه: طورقوشاق.
 || طور آغ = اوراق کوزلی بالیق
 آغی. } بیوک کوزایسنه «قایه»
 دیرل. || طورکیسه = ایکی اوجی
 قیبالی واورته سی یاریق اورمه
 کیسه.

طور { (د) ح. «طورمق»
 طور { فعلک امر صیغه سیدر }
 بکله، یاواش: طور باقم.

طور { (ت) ص. کمال بولامش،
 طور { مجی، خام، طری (کج
 آدم یاخود حیوان) .

طور { سذ. عر. طاغ، جیل. ذ.
 طور { = سخذ. طور سبنا
 دینلن مشهور طاغ که حضرت
 موسی (عم) ک وحیه نائل او.
 لدقلری محلد.

طور { سذ. عر. ج: اطوار.
 طور { ۱. صورت حرکت، حال،
 ادا، طرز: طوری هیچ خوشمه

کیمبور؛ اطوار مخصوصه سی وار.
 در. ۲. تر. بایمه و ساخته حال
 و حرکت، عظمت، کوستریش:
 بو آدمک طوری هیچ چیکله من؛
 آرتق اونک ده اطواردن چکلمز.

طوراج { (د) - (ع). }
 (د) - (ع). }
 کلون. { عربیده چیل دیمکدر. }

طوراق { (د) س. }
 (د) س. }
 طوریلان پر، مقام، مکان. ۲.
 مسکن، مأوی. ۳. دمبر بول
 قطاری و منزله آت و آراه سی
 و ستره ک طوردینی پر، منزل،
 موقف، استاسیون. ۴. قرآن
 کریم و قبری و بویورده مرکب
 و یا یالیزله رسم اولنان اشارت.
 || طوراق اوقی = برجس نبات.
 || طوراق بری = استراحت و مکث
 و آرام محلی.

طوراق { (ت) کومور یافده.
 قاری طوبراق کومبلی
 و چغوری.

طوراقلامق { (د) فل. }
 (د) فل. }
 سولیرکن تردله
 طوتوق کوسترمک، کسک
 کسک سونلک: پک طوراقل.
 یرق سولیوردی.

طورامان { (ت) ص. ابری و جاهل
 سرکش کج، تربیه
 و ظرفندن بیهره قبا کج
 ابریمی.

طوران { (د) ص. ۱. }
 (د) ص. ۱. }
 قیلدا.
 غیر متحرک،
 ثابت، ساکن. ۲. بولنان، مو.
 جود، کش، قائم. || طوروب
 طوران = ظاهر و عیان، بدیدار.

|| مدهده طوران = همم اولغاز، همفی زور، ناکوار .

طورانق { } طوراندیرمق و سا-
ثره . با : طاورنق و سازه .

طوره { } (ت) س. { اصلی } طو-
روره { بره } اولده آرتق
اولان محافطده منا یوقدر
۲. قیلدن اولیان کوجک وال،
بیوک کیسه : آره . شکر، اون
طوره سی : دینجی طوره سی .
۳. صو و یا غازی حاوی اولورق
بدنک بر طرفنده حاصل اولان
صارقیق شیش واور : بوگرته
برطوره پیدا اولوش . ۳. خصیه
ظری : طوره سی شیش .

طوره لی { } (ت) س. طوره سی
اولان، طوره طا.
شیان : طوره لی دینجی .

طوره لایمق { } (ت) فل. طوره
کبی کوشیوب
صارقی .

طورپ { } (ت) س. { اصل تر .
آجیرغه . } صلاته سی
پایلان واشتا آچق ایچون عک
آده سنه یین یاقچی برکوک که
انواع کثیره سی اولور : تورپ
صلاته سی ، رنده سی . || اشک
طورپی = بیانی جنسی ؛ بارطوری =
ایری و اوزونجه . بیاض جنسی ؛
قرنک طوری ، کراز طوری =
طوزه باتیریلر ق یین قرمز
کوجک جنسی ؛ کستانه طوری =
سیاه کوجک دانه لیسی . || یاغ
طورپی = قولزه . || بیان طوری =
جلل بری . || مج . تورپ کبی =
یک صاعلام وقوی .

طورپید { } یاخود طورپیدو . س.
{ } [pedo] دشمن سفائنی
دلوب فرق ایتمک مخصوص
بارونه ملو دیکز لیمی . || ثابت،
تدافسی طورپیدو = بوغاز و
لیمالری سد ایتمک مخصوص
الکتریفی دیکز لیمی . || سیار،
تمرزی طورپیدو = بوغازلده
بولان و مخصوص بوایش ایچون
پایلان سفائندن دشمن سفائی
اوزونه آتیلانی که مصادمه
طیه سیله مجهزدر . || طورپیدو
بوط ، طورپیدو غایبوت =
سفیار طورپیدولی انداخت
ایتمک مخصوص س فائ انواعی .
|| تحت البحر طورپیدو بوط =
صویک آلتنده و کورینکسین
سیر ایدوب دشمن سفائنه
تقریه سیار طورپیدو آتال
کمی . || برلی ، سیار، تحت البحر
طورپیدو ؛ طورپیدو قوفانی =
بونی انداخت ایدر آلت ؛
طورپیدو استنبوطی ، سفینه سی =
طورپیدوی سوق ایدن کوجک
سفینه ؛ طورپیدو فیلوسی = طور-
پیدو سفائندن مرکب فیلو ؛
طورپیدو پکر = طورپیدوی بطل
ایتمک مخصوص سفینه .

طورپیل { } س. { فر . } [Torpille]
{ } مج . با : طورپید .
{ } (ت) س. بعض مایماتک
طوری { } دینه طوران قویوشی،
قا . درد ، عر . نقل ، چوکه کک ،
چوگندی ، بوسه : شراب ، یاغ
طورتیسی ؛ طورتیسی قالمش :
قبوه طورتیسی = تلوه ؛ اوزوم
طورتیسی = جیره .

طورتیلی { } (ت) س. چوکه لکی
براق اولیان ، تصفه اولغامش ،
بولاتیق : طورتیلی شراب ، یاغ .
طوردیرمق { } (د) فت . ۱ . قائم
طوردور حالد بولندیرمق ، اقامه
ایتمک : رنده ، آیانده طورد .
یرمق ؛ مناره بی ، قبی طورد .
یرمق . ۲ . بکتمک ، توقیف ایتمک :
اونی دها بر مدت برنده طور .
دیرملی . ۳ . آیانده طورمفه
آلشیدیرمق : چوجنی طور .
دیرمق .

طورشیق { } (د) فل . قارشی قار-
شی کلوب برایشه
مباشرت ایتمک ، مباحثه ، جنکه
کیریشک .

طورشی { } (ت) س. با : ترشی .

طورطوت { } (ت) س. ضبط
{ } وربط ، اطاعت ،
اقتاد .

طورغای { } (ت) س. برنوع بیوک
{ } یابر قوشی ، طویفار
نوی .

طورغو { } یا طورغی . (ت) س.
{ } پک اوفاق سرجه قوشی
نوی .

طورغورمق { } (د) فت . طور .
{ } دیرمق . مر . با :
طوردیرمق .

طورغون { } (د) س. ۱ . طوران ،
{ } قیلدا آتیمان ، غیر
منعرك ، ساکن ، راکد : طور .
غون صو ، طورغون هوا . ۲ .
جست وچالاک اولیان ، بطی ،
کوشک ، آغز : پک طورغون
آدمدر . ۳ . یورلوب یتمش ،

اوصامش، فتور کتیرمش، یور-
غون. ۵. روحسز، حرکتسز :
آلیش ویریش یک طور غوندر.

طور غونلق { (د) س. ۱. عدم
حرکت، سکون،

رکودت : هوانک طور غونلق.

۲. کوشکک، بطائت، آغراق :

او طور غونلقه خدمت کورده من.

۳. بیقندی، اوصانج، فتور،

یور غونلق : بر طور غونلقی

وارد. ۴. روحسزلی، حر-

کتسزک : نجارتک طور غونلقی.

۵. حیرت، وله، شاشه قاله :

انسانه طور غونلق کلیر؛ اجرام

سمایه عظمیت وانتظام حرکتی

عقلره طور غونلق کتیر بر.

طور فنده { طور فنده لقی و سا.

تر فنده : با : تر فنده

وساژه.

طور ف { س. با : طرفه.

طور لاق { (ت) س. ۱. کنج

و خو وارده عجی :

طور لاق آدم. ۲. آلیشامش،

خرکله (آت) : هیچ یوقدن

طور لاق بکدر.

طور لامق { (ت) فت. طویلا.

مق، دیوشیرمک،

بوغچلامق، پاکت یایمق. مر.

طور لمق { (د) فل. ۱. سوزنک،

چوکک، طور ووب

طور تیسی دیبه چوکک : صو

طور لسون. ۲. مکث و قرار

اولمق، توقف ایدلک : بوراده

یش اون کون طور لمق اقتضا

ایده جکدر.

طور لوق { (ت) س. ۱. طوبراق

کلبه. ۲. کومور یافند.

قلری چقور، طور لاق.

طور مق { (ن) فل. ۱. اوبنلما.

مق، حرکت ایتمک،

سکون، سکوننده بولمق : برنده

طور مق؛ آیاقده طور مق. ۲.

حرکتی کیمک توقف ایتمک : بزم

اوکزه کلبه طور دی؛ آداب،

آت طور دی. ۳. بولمق، قالمق،

بر قرار اوزره اولمق، دوام

ایتمک، موجود و باقی اولمق : سزک

آشعی طور یورمی؟ اوکتنا بلر

بنده طور یور؛ دنیا طور دجه؛

آج طور مق. ۴. بکلمک، صبر

ایتمک : طور ک برآز؛ طوره.

میورم. ۵. حرکتسز قالمق،

راکد اولمق : صو طوره طور

بوزیلر. ۶. اونور مق، اقامت

ایتمک، ساکن و مقیم اولمق :

شمدی نزه ده طور یور سکر؟

۷. شاشیق، بهت و حیرت طالمق،

قالمق : بونی ایشیدنجه طور دی.

۸. راحت اونور مق، تلاش و

کورلدی ایتمک : هیچ طور.

میور. ۹. ثبات. دوام ایتمک :

سوزنده طور مق؛ بر حالد، بر

قرارده طور مق. ۱۰. کچمه مک،

ایلرله مک، ایلیشوب قالمق :

معدده، بوغازه طور مق. ۱۱.

ایشلمه مک، قالمق : ساعت، ماکینه

طور مش. ۱۲. دیگمک. کیمک :

یاغور، روزکار طور دی. ۱۳.

مکث و آرام ایتمک : بوراده بر

ایکی ساعت طور لم. ۱۴. دو-

شمک، قونمق : ماصه نک اوزر.

ینه توز طور مش. ۱۵. صیفه

عطفیه و یا صیفه التزامیه دن

صکره فعل اعانه اوله راق استمرار

بیان ایدر : باقوب طور مق،

باقه طور مق. || آقان صولر

طور وور = هیچ دیه جک بوق؛

بدیی و مسلد. || اکری

طور مق = علف و مخالفت کو-

سترمک. || اوصلی طور مق =

یارامازلق ایتمک. || ایچ طور-

مق = صبر ایتمک؛ ایچم طور میور =

صبر ایده میور. || بوش طور-

مق = هیچ بر ایش کورمه مک.

|| بک طور مق = راحت طور-

مق، برکونا یارامازلقده بولما-

مق : اوتک طور ماز. || حاضر

طور مق (و غلطی : خاص

طور مق] = سلامه طور مق

و یا دیگر بر تعلیم ایچون حاضر

بولمق قومانده سی. || دیل طور-

مق = سکوت ایتمک، سوله مک :

اونک دیلی طور ماز. || دیوان

طور مق = آیاق اوزره طو-

روب الیری آشانی اوزاتمی

قومانده سی. || ذهن طور مق =

وله و حیرت کلک. || راحت

طور مق = سکونت اوزره اولوب

یارامازلق ایتمک؛ ع. تفرغتی

یره طیاوب آیاق اوزره طور-

مق. || سلامه طور مق = ملفوق

یکرکن سلامتی آتی اوزره

آباغه قاقوب بکله مک؛ ع.

تغذی و با قلیجی یوزک اوکنده

ایکی ایله طونوب یکن مافوق

سلاملاق قومانده سی : سلامه

طور! (و غلطی : سلام طور.]

|| شوله طور سون، بریانه طور-

سون = قطع نظر، صرف نظر،

اوندن ماعدا. || طوغری طور-

مق = حسن حرکتده بولمق،

یارامازلق ایتمه مک. || قارش

طورمق = مخالفت و سرکشك
 اتمك. || كوزه، دیزه طورمق =
 شكری بیابن نعمت آدمی كور،
 طوپال اتمك. || معدیه طورمق =
 هضم اولته میوب ثقلت و یرمك.
 } (د) = طرمق ایی.
 } (ب) = طورمق.

طورناویده } (ت) = (یتا).
 } ویده یعنی بورغو.
 لی چپویری چوروب صیقیشد.
 یرمه و كوشكك مخصوص اوچی
 یامی دمیرآلت.

طورنیم } (ت) = با : ترغ.

طورق } (ت) = (یتا). ۱.
 } بووارلاق شینلری بو.
 نتوب ایشلك مخصوص دواره :
 طورنودن چكك. ۲. چقر.
 یقچاق، خراطاق. ۳. باقرچی
 و دوكه چی چرخ، طم چرخ.
 ۴. ب. بر ذیلی مقره. || طورنو
 دستكاهی = مضوعات حدیده
 و خشیه ایچون طورنو عملیاته
 مخصوص دستكاه.

} (ث) = بالیقیل و
 } لكك انواعدن بیوك
 بر قوش؛ تلی طورنه و سائر
 اجناسی وارد. || مصر طورنه.
 سی = قره لكك، بجم. || طورنه
 بالیقی = دكیز و كوله اولور بر
 جنس بالیق. || طورنه غاغاسی =
 بزجنس چچك. || طورنه قطاری =
 ۱. سوری ایله كز نوردن كنباه.
 ۲. بوز اوزرنده دوت بش قیزار.
 غك آرقه آرقه قلوب قابلی.
 || طورنه قیری = كول رنگنه
 چالار آت طونی. || طورنه
 چكندی = بهار فرطونه تی.
 || طورنه كوزی = براق صاری.

|| طورنه بی كوزندن اورمق =
 مقبول بر شیئی لایقیله ایلده
 اتمك. [استهزا طریقله دخی
 قوللانیلیر.]

طورنه چی } (ت) = بکیچیری
 } اوچاغنده طوغا
 نیچی کی بر صنف عسکر.

طورو } (د) = با : طوری.

طورو } (د) = (اصلی : طو.
 } رونق ا براق، صاف،
 آییق : طورو صو.

طورو } (د) = ۱. ذروه،
 } تیه : طاع طوروخی.

۲. اوج : تون فیده سنك طورو.
 غی. ۳. تیهله طولفوناق، بك
 زیاده طولدریلان شینك تشكيل
 ایتدیگی تیه، كومه. = ص. ۸. تیه
 تشكيل ایدمك صورتده چوق
 طولمش، كومه لی. ۲. صاف،
 زاك. } (ب) = طورو.

طورو قسقیق } (د) فل. طو.
 } روب ترددا اتمك.

طورو قلامق } (د) قه. تیهله
 } ایدمك صورده
 تشکیل ایدمك قدر طولدریز.
 مق : اولچکی طورو قلامق.
 } (د) = تیه و
 } كومه تشكيل
 ایدمك صورت و درجه : او.
 چكیری هب طورو قلامه طو.
 لدریزولدی.

طورو لاق } (د) فل. با :
 } طورو لاق.

} (د) قه. تورنی
 } دیه طورو بروب
 براق اتمك، تصفیه اتمك : شو
 صوبی طورو لاقی.

طورو لاق } (د) فل. ۲. تور.
 } یسی دیبه طورو ب
 صاف و براق اولاق، سوزلك :
 صو طورو لدی. ۲. دیبه طورو.
 مق، چوكك. ۳. م. اوصلا.
 مق، یارامازلق چكك.

طورو } (ت) = ۱. اولاد
 } اولادی { كرك ار.

كك و كرك دیشی. حفید،
 حفید، نیره، سبط : اوفلاك
 طورو نیدر. { اشکی تركه ده
 اوغوش دخی دیرلر. } ۲. ایکی
 یاشنده دوه یاورینی. { بونك
 اصلی : تورودندر. }

طوره } (ت) = (اصلی : طقرا
 } یاخود دره. } ۱. اویون
 اویتمقده یعنی اورمقده مستعمل
 اورمه مندیله و قوشاق و سائر.
 طوره اویونی اویتمق : طوزه
 ایله اورمق. ۲. كوس و طاول
 و ترامپه کی شینلره اورمقده
 مخصوص ایپ و یا چوماق :
 طاول طورمسی. ۳. قامچی،
 اورمه قیباچ. ۴. دمت، باغ،
 پاك : بر طوره ایپ. || ظام
 ظورمسی = صیاق كناری.

طوری } (د) = سیاه ایله قزیل
 } آره سنده بر طونده
 بولان (آت و سائر) كه انواعی
 وارد : یاغیز طوری، كستانه
 طورینی، آییق طوری، خرما
 طورینی.

طورو بچق } (د) حه. كرنچك جو.
 } جقزی طورو دیرمقده
 قوللانیلیر تشویق قیلمیرو : طور.
 بچق طورو بچق ! طورو بچق یا بچق =
 صبی آياقده طورمق.

طورپش } (د) = یاخود طورویش و یا
 } طوروش. (د) = تیه.

۱. طورمق ایثی و صورتی ، وضیت : بو یاینک طوریتی یك كوزلدن . ۲. طرز، طور، حال، هیئت . || یان طوریتی = بر رسم و شكك یاندن كوریتیی، فر. Profil دینان وضیت .

طورپق } (ت) . - بالاود
} بالینك بیوكجسی .

طورپنه } (ت) . - اوركینوز
} دینان بالیق .

طور } (ت) . - غبار دیمك
} اولان «توز» دن تفریق

ایچون «ط» ایله یازلسی الزمدر .

۱. اساساً دكیز صوبیدن تفرقه

استحصال اولنان و دكیزدن

منقلب بعض قره لوده دخی معدن

حائنده بولنان بیاضمتراق بر ماده

صلبه كه صوده اریز و كوزل بر

لذت و برمكه يك ایچون لابد .

در. ملح، نك : دكیز طوزی =

دكیزدن چیقاریانی قیا طوزی =

قره ده معدن حائنده چیقانی ؛

حاجی بكطاش طوزی = قیا

طوزینك اعلاسی . ۲. مواد

کیمیوه دن بعض حمضیات

وقلویاته ده لسان عوامده طوز

نای و یریلوب دیگر بر اسمه

اضافه بر برلندن تفریق اولنور :

زاج طوزی، قورشون طوزی،

انکیز طوزی . ۳. مج. طات،

لذت : صحبتك هج طادی

طوزی بوقدر . || طوز اتمك =

نعمت ، احسان ، نان و نمك .

|| طوز اتمك حق = شكران ،

مستدارق . || طوز روحی =

اصطلاح کیمیوه حامض قلور ماه

دینان مایع كه آشپند بریجی و سرت

اولفله معدنیاتی تمیزلوب بارلا .

تمه ده قوللانلیر . || مج. طوزی
قوری = مستغنی .

طوزاق } (د) . - (اصلی «طو .
} «تق» دن «طوتساق»)

۱. قوش و بیانی حیوان طومغه

مخصوص آلت كه حیوان بوئك بر

پرینه موضوع آلدانوب طوتیلر،

فخ دام : طوزاغده و شملك : طوزا .

غه طولقی . ۲. بوسی، کین :

کندیسنه طوزاق قورمشر .

۳. مج. حبله، خدعه، واسطه

اغصال، دام تزویر : اوبر طو -

زاقدر .

طوزجی } (ت) . - طوزصانان

طوزسز } (ت) . - ۱. طوزی

اولان : طوزسز يك . ۲. مج

لذتسز، طاتسز، بیزه : طوزسز

لقدیلر : طاتسز طوزسز شقا .

طوزلا تئق } (ت) . - ۱. طوز

اكدیرمك، صا -

قلاق اوزره طوز اوردیرمق :

شو بالیقزلی كوزلجه طوزلا -

تمی ده صكره قوروتلی .

طوزلاق } (ت) . - ۱. طوزله .

طوزلامق } . - ۱. صا قلاق اوزره

طوز اورمق و یا

طوزه باتیرمق ، تلخ اتمك :

باصدیرمقی طوزلارلر . || طوز

لایه پده فوقه = برینك برشی

یلدیکنی یوزنه برابر سولتك

ایچون استهزا تعبیر عامیانه سیدر .

طوزلامه } (ت) . - ۱. طوز

اورمه، طوزه یاتیر .

مه، تلخ . ۲. پیشمش اشکننه

کیسه سنك چوره حائنده اولیان

قیلنامی . = ص. طوزه یاتیرلمش،

طوزلا تئش : طوزلامه سبزه ،
بالیق .

طوزلق } (ت) . - طوز قابی
سفرده طوز قومغه

مخصوص بلور وسائر دن كوچك

قاب، تمكدان . || چوبان طوزلی،

قادین طوزلی = نبات نوعلی،

آتیر باریس .

طوزلو } (ت) . - ۱. طوزلی .

طوزله } (ت) . - دكیز قیسنده

دكیز صوبی صیغ چقور .

له چكوب تخیر ایتدیرمكه طوز

استحصال اتمك مخصوص محل،

محل .

طوزلی } یاخود طوزلو . (ت)

۱. طوزی اولان،

ایچنه طوز قومغش : طوزلی

يك : طوزلی بویرلی كباب . ۲.

طوزی چوق اولان، چوق

طوز قومغش : بو پیتیر طوزلی .

۳. طوز وسائر املاعی اولوب

ایچمكه صالح اولیان (صو) ،

دكیز صوبی واواك ممائل صولر

کھی آبی : طوزلی صو : بوقو -

نك صوبی طوزلیدر . ۴. مج.

بهالی ، غالی : بو مال بكا يك

طوزلی اتوردی = چوق بهالی

كدی . || طوزلی اوت = بیان

نخودی . || طوزلی بلغم = برنوع

اکرامه، قوبا .

طوزلیجه } (ت) . - ۱. طوزی

زیادهجه ، چوچقه

طوزلا تئش . ۲. مج. بهالیجه ،

اولدجه بهالی .

طوس } (د) . - ۱. «طو»

ایله باشلار بعض تر .

صفتلردن اول كلوب تأکید و

مبالغه بیان ایدر : طوس طو -

غری، طوس طوپارلاق .

کسیلور = طوغرانیر کی شدنی
وجعلہ آمر یور .

طوغرامق { (د) فتہ . پارچہ
لامق : تختہ ، اتمک ، ات ، صو .
غان طوغرامق . || بول طوغرا .
مق = موابعد کا بدمہ بولنقی ،
اغفال ایچون افراط اتمک .

طوغرامہ { (د) سہ . ۱ . پارچہ
لامہ . ۲ . قبو و بنجرہ و قنات
و چرچوہ کی پارہ لامش کرا .
ستہ دن پایلان ایش و بوايشہ
پارایان کراستہ : طوغرامہ
ایشی ، طوغرامہ دن پایلش .

طوغرامہ جی { (د) سہ . طو .
یلہ مشغول اولان صنعتکر ،
اینہ نک تختہ دن پایلان قبو و
بنجرہ چرچوہ و قنادی کی
ایشلربی یایان آدم کہ دولکر
ایشندن اینجہ و مارانغوز ایشندن
قبا ایشلہ اوغراشیر ، نجار : بو
طوغرامہ جی ایشیدر .

طوغرامہ جیلق { (د) سہ . طو .
ایشی و صنعتی ، قبو و بنجرہ قنات
و چرچوہ سی کی . ایشلر یامق
صنعتی : طوغرامہ جیلق زحمتی
بر صنعتدر .

طوغرامق { فتہ . ۱ . برقادین ویا
دیشینک طوغرامہ .
سنی تسہیل اتمک ، طوغرامہ
یاردیم اتمک ، ابہلک ویا حکیمک
ایتمک ، تولید ایشدر مرک : فلان
قادیخی کیم طوغرندی ؛ خانقی
ابہ طوغرندی ؟ ۲ . کبہ بر اقوب

طوطی { (سہ) (زبازدی : دودو) }
وقتیلہ قادین و خانم مقا .
مندہ قوللائیلریدی : اسما طو .
طی . ایوم اسکی طرز و قیافتہ
بولنان ارمی نائشہ اطلاق اولنور .

طوع { (سہ) سذر . ۱ . طاعت ، اطاعت ،
مطیع و منقاد اولہ ، دیکلہ ،
سرفرو ایتہ . ۲ . ایستہ رک
برشی یامہ . کندی آرزو سیلہ
حرکت ، کرم و جبر مقابلی :
بالطوع والرضا .

طوعاً { (سہ) سذر . ۱ . ایستہ رک کندی
رضاسیلہ ، اجاز ایدہ .
لمکسزین : طوعاً و کرہاً = ایستر
ایستہ .

طوغ { (ت) سہ . (اصلی : توك) }
با : توغ .

طوغان { (د) سہ . (اصل : طو .
غنی) دن مشتق اولوب
صوی واصل دیکدر . } قوش
وسائزہ آولامق اوزرہ آیشد .
یریلان تیزنجہلی بیر تیجی قوش ،
چاقر : آق طوغان ، آلاطوغان ،
بوز طوغان ، چاقر طوغان ،
صاری طوغان = انواعی . || بوز
طوغان = بر نوع آرمود .

طوغانچی { (د) سہ . ۱ . بریوک
دائرہ طوغانلری
بسلیوب اداره و طوغانلہ آو
ایشلرینہ نظارت ایدن آدم ؛
طوغانچی باشی . ۲ . یکجیری او .
جاغندہ بر نصف عسکر .

طوغرامق { (د) فتہ . کسیدر بوب
پارچہ لرہ آرمق ،
پارہ لانتی : تختہ بی ، اتی ، اتمکی
طوغرامق .

طوغرام { (د) سہ . کسمہ . پارہ .
لامہ . کسمہ . پارہ لامہ :
باغر صاقلرم طوغرام طوغرام

{ (ت) قوج کی باش و
طوس { آن یا بونوزلہ اورمہ :
بو قوج طوس اور بور ؛ چوجقلر
طوس اور رشیدرلر ؛ قوجلرہ
طوس اور شد بر مق .

طوسباغہ { (ت) سہ . قیلواغہ .

طوسقہ { (ت) سہ . آرنائودک
جنوبی آرنائودلی اہا .
ایسندن اولانی ، جنوبی آرنائود :
طوسقہلر چالیشقان بر قومدر .

طوسقہلق { (ت) سذر . ۱ . آر
ناؤدلیک طوسقہلر
ساکن بولنان جنوبی قسمی کہ
شمالاً (اشقومی) مجراسیلہ
کفہ لقدن آریلور .

طوسون { (ت) سہ . ۱ . طانہ
حائندن چیقوب ایکی
باشنی یکجس قرہ صغیر آیفیری ،
کچ بوغا . ۲ . مج . طیقنازجہ و
تندرست بیکت : ها ! طوسونم
کورہیم سنی .

طوشارمق { (ت) فل . کوکس
کرکین اولقی ، ایلری
چیقمق .

طوطی { (سہ) فا . (تر . زبازدی :
{ دودو } آفریقا و هند
و آمریقادہ انواعی بولنان معروف
قوش کہ دیلی انسان دیلی کی
قالین اولغہ ایشیدیک حیوانانک
سنی تقلید ایدر و حتی تعلیملہ
لقدردی دخی تلفظ ایدہ بیلیر ،
بیغا ، باباغان : طوطی قوشی ؛
طوطی شکرخا = شکر چیکنین
باباغان و مج . کوزل سویلر دلبر .
|| مج . طوطی قوشی = آکلامقسزین
چوق سویلر کوزہ . || طوطی
نامہ = بی اصل و اساس ، اویدیرمہ
سوزلر . { بو عنوانلہ معنوں بر
مصال کنابندن کشایہ . }

چو حق با پدرمق : بر قوج قرق
اللی قویونی طوغرته بیلیر .

طوغرغان { یا طوغورغان . (د)
ص . چوق طوغوران

(دینیی) : طوغرغان قادین ،
کدی .

طوغورمق { یا طوغورمق . (د)
فت . دنیا به کتیرمک ،

تولید اتمک : هرکسی والده سی
برکوه طوغورور : کدی سنه ده
ایکی دمه وهر دمه سنده بر قاج
پوری طوغورور . || بح . طتوز
طوغورمق = یوک بر صبر سزاقله
انتظارده بولمق ، تمالک کو -
سترمک ، مراق اتمک .

طوغورمه { یا طوغورمه . (د)
ص . دنیا به کتیرمه ،

تولید : او قادینک نک قولای
بر طوغورمه سی واوردر .

طوغور { یا طوغور . (د) ص . با :

طوغوروم { یا طوغوروم . (د) ص . با : طو .

طوغوره { یا طوغوره . (ت) ص . با : طفر .

طوغری { یا طوغری . (د) ص . ۱ . اکری

راست ، بر اوچدن بر اوجه بر
استقامت اوزره کیدن : طوغری
تول ، طوغری دیزک ، طوغری
دیوار . ۲ . یالان اولسان ، کر -
چک ، صحیح ، محقق : طوغری
سوز ، طوغری حوادث . ۳ .
یالان سولیز ، طوغریلقدن آر -
ماز ، صادق ، راستگو : طوغری
آدم . ۴ . استقامت اوزره خر -
کت ایدن ، ناموسلی ، مستقیم : طو -
غری بر صند کار . ۵ . حیله بیلیر .

خلوصه حرکت ایدن ، خالص :
قلی طوغری : طوغری یوزکلی .

۶ . خطاسز ، یا کیشیز ، صحیح ،
صاغلام : طوغری حساب .

= ح . ۱ . استقامت اوزره ،
برجهت واستقامتده ، صامیه رق

واکریلیرک : بو یول طوغری
اورایه چیقور : طوغری یوزکلی ،

کیتک . ۲ . یالان اولسه رق ،
کرچکدن ، صحیحاً : طوغری سو -

یله : طوغری خبر آله بیلدیکرمی ؟
۳ . استقامتله ، مستقیمه ، نامو -

سکارانه : طوغری ایش کور -
بور . ۴ . حیله سز ، خلوصه

خالصانه : طوغری دوشورمک .
۵ . یا کیشیز ، خطاسز ، صحیحاً :

طوغری حساب کورمک . =

طوغریلیق ، حقیقت ، طوغری
قول و فعل : طوغری بی سو -

مک ، طوغریدن آیرلماق .
= ظم . ۱ . سمت و جهت بیان

ایده رک توجه و انتظافه دلالت
ایدر : شرقه طوغری کیتدی ؟

اوپرله طوغری حرکت ایتدی .
۲ . برهه و درجه بنیائیه تقریه

دلالت ایدر : اوتوز یاشلیرنه
طوغری . || طوغریدن ، طوغر -

یدن طوغری به = بلا واسطه .
|| طوغریسی = الحق ، بلا خلاف .

|| کون طوغریسی (صحیحی : کون
طوغسی و یا کون طوغوسی) =

۱ . طلوع شمس ، مشرق . ۲ . شرق
جنوبی روز کاری . || طوغری

یول = رشد ، هدایت .

طوغریجه { یا طوغریجه . (د) ح . طوغریدن
شیمه رق ، بلا واسطه : بو یولدن

طوغریجه اورایه چیتمار سکر ؛
طوغریجه کتدیسنه مراجعت

ایتدم .

طوغریلامق { یا طوغریلامق . (د) فل . طو -
بلک ، حقیقی تسلیم و اعتراف

ایتمک : هاه شمعی طوغریلامدی .
۱ . فت . ۱ .

طوغریلمق { یا طوغریلمق . (اگری شیئی)
طوغری باقمق ، تقویم ، تعدید

ایتمک : اگری باجاقلی طوغان
چوچقلرک باجاقلربی طوغریلمق

ممکندر . ۲ . (یا کیشیشی)
طوغری اتمک ، خطا و غلطی

رفع ، تصحیح اتمک : شو عباره بی
طوغریلمق .

طوغریلق { یا طوغریلق . (د) ص . ۱ . دوز -
راستی : بو یولک ، بو دیرکک

طوغریلمق . ۲ . کرچکلک ، صحت ،
درستی : بو خبرک ، بو سوزک

طوغریلمق . ۳ . یالان سولین
آدمک خالی ، صدق ، راستگولق :

بو آدمک طوغریلمق . ۴ . ناموس ،
خلوص ، استقامت : طوغریلقدن

آیرلماق . ۵ . حیله سز لک ،
صفت : قلمک طوغریلمق . ۶ .

خطا ققندن ، یا کیشیزلق ،
صحت : حبابک طوغریلمق .

طوغریلمق { یا طوغریلمق . (د) فل . ۱ . دوز

او چوچکلک آیاغی طوغریلمدی ؛
بو یول شمعی طوغریلمدی . ۲ .

قالقمق ، قیام اتمک ، قالقوب قائم
طورمق : آتاق اوزره طوغر -

یلدی . ۳ . بر یول آتاق ، بر یرمه
توجه اتمک ، بر استقامت آتاق :

چارشی به طوغریلمدی ؛ اونیه

طوغریلدی. ۴. دوتک، یوزنی
چوپریمک: قلهیه طوغریلدی.
۵. کرجک و صحیح اولنی، تحقق
ایتمک: او حوادث دهامیه
طوغریلدی.

طوغلغه { (ت) - امولجهدن
(زباززدی) ناولسا }
حریده باشه قونان زره، دمیر
طاس، مغفر، خود.

طوغله { (ت) - لا. Tegula =
یاغش، پیشمش. زبانز
دی: توولا } فورنده پیشمش
قرمزنی و سرت کریج: کرباج
طوغله سی عادی جنسی: دایکلی
طوغله = بولمه مخصوص دایکلی
و خفیف طوغله: کوش، طوغله سی،
پر سه طوغله سی = دیوارک کور.
شهرلرینه مخصوص کناری باصلمش
ابی جنسی: آتش طوغله سی =
آتشه طیانیر قوی جنسی:
جینی طوغله = دوشمه ایچون
جینی تقلیدی بابیلان ابی و هالی
طوغله. || طوغله قرمز سی = قویو
قرمزنی. = طوغله دن یابلمش:
طوغله دیوار، طوغله بنا.

طوغله چی { (ت) - طوغله
(یا یان و صابان آدم.

طوغلی { (ت) - با: توغلی.

طوغمق { (د) فل. ۱. دنیایه
چیمیق، تولد ایتمک: سز نه تلد
و یخده طوغدیکیز. ۲. مشر.
قدن چیمیق، شکوک یوزنده
کوزتمک، طلوع ایتمک: کونش،
آی، زهره طوغدی. ۳. مج.
ظهور و بروز ایتمک، حاصل او.
لوب میبده انک: بو صممت

دهایکی طوغدی. ۴. ساخ اولوق،
بالدافه سولیمک: بوشش بولمه
طوغدی. || اکسک طوغمق
چو حق مدتی کلدن طوغمق.
|| ایجه، قله، یورکه طوغمق =
ساخ اولوق، سئوخ ایتمک.
|| طوغدیفه، پیشان = قیل.

طوغمه { (د) - ۱. دنیایه کله،
(تولد، ولادت: طوغمه.
سنگ تاریخی مضبوط دکلدر.
۲. مشرقدن چیقوب کورینه،
طالع: کونشک طوغمه سی =
طالع. شمس. = ص. طو.
غمش، دنیایه گلش، متولد، زاده.
|| آنادن طوغمه = ۱. او حالد
دنیایه گلش، صکره دن اولمه
دکل: آنادن طوغمه کور،
صاغر. ۲. چیریل چیلای، آنا
دن فصل طوغمش ایسه، اوستنده
هیچ بر شی اولقیزین: آنادن
طوغمه بر حالد طوور یور.
|| طوغمه بیومه = طوغمش بیو.
مش، برلی: طوغمه بیومه
شهرلیم.

طوغو { (د) - ۱. ولادت
(ری، مولد، وطن،
مقط رأس. ۲. طلوع، بری،
مطلع، مشرق، شرق: کون طو
غوسی (وغلی: کون طوغریسی)
= شرق و یا شرق جنوبی روزکاری
وجهتی.

طوغوش { یا طوغش. (د) -
طوغوش { ۱. طوغمه، تولد،
ولادت. ۲. ظهور، طلوع: کون
طوغوشی = کون طوغوشنی. ||
طوغوشدن کور = آنادن طوغمه
کور.

طوغوشلی { (د) - ص. صوی، جنس.
نجیب، نجیبی.

طوغی { (د) - با: طوغو.

طوف { سذ. عر. با: طواف.

طوفان { سذ. عر. ۱. طوف،
(طواف دن) ۱. اور.
ته لنی قایلا یوب احاطه ایدن
عمومی و پک شدتلی یاغور و
فرطونه: بر طوفان قوبدی. ۲.
حضرت نوح (عم) زماننده
کفر و ضلاله صامش اولان نبی
بشری قهر ایچون من طرف الله
ظهور ایدن عمومی فرطونه که
بتون قرم نوح برلرخی غرق ایدوب
نوع بشری احیا ایتمش، ویاکنز
نبی مشار الیه ایله خاندانی و
سائر مخلوقاتدن بر رجفت سفینه
نوح ایچنده قورتلشدر. ۳. اثر.
کرة ارضک اوائل تشکلاتنده
پر بر و وقت وقت قبوغک یاتلا.
مه سیله ویاصول طاشغله وقوع.
بولش اولان خرابقلرک بهری.
|| مج. طوفان نوح (عم) = ۱.
پک بیوک یاغور و فرطونه:
ظوفان نوح اولدی. ۲. پک
اسکی زمان: طوفان نوح (عم)،
دن قاله. || ار. قبل الطوفان =
کرة ارضک تشکلات خاضره.
سندن اول بولمیش اولان:
قبل الطوفان اولان حیوانات.
غریبه. فر. Antedelaviën.
طوق { (ت) - ص. (اضلی: طو.
طوق) بقی، دن طوبوق }
۱. اشتهانی قالمش، لزومی قدر.
پیون ایچنلرک خرضنی آلمش،
آج مقابلی، شبنان، ستر، ظوقم.

نقارم طوقدر. ۲. طوافون، صیق، قالین: طوق قاش. || طوق کوزلی = قساعتکار، حریص و طعمکار اولیان.

طوق { (ت) س. } بلکه عز. کرداناق دیمک اولان «طوق» دن [بعض قوزی و کچلرک کرداندن صارقان کوبه کی ایکی دنه.

طوق { س. س. ع. ج. } اطواق. ۱. کرداناق، بوی زینتی: طوق زربن. ۲. حیوا. ناک، بونه طاقلان حلقه، طاسمه. ۳. قوسزینک کی کبی بوینده حلقه رسمنده نیزکی. ۴. طاس. قت، قدرت، اقتدار: طوق بشردن خارج. { بو معنا ایله لسانغده نادراً قوللایلیر. }

طوقات { طوقاتلامق. با: نو. قات، توقاتلامق. }

طوقاج { (ت) س. } جریجی طوقاغی.

طوقجه { (ت) س. } قالینجه، طولونوجیه: طوقجه قاش.

طوقشدرمق { (د) ق. } بربر. مق، اورشدرمق، چارباشدر. مق، مصادمه ایتدیرمک: یو. مورطه طوقشدرمق، طوقشدرمق.

طوقشتمق { (د) ق. } صیق او. قفق، اورشقی، چارباشقی.

طوقاق { (ت) س. } اصلی: طو. آدمک حالی، آجاق مقابلی، شبع، سیری: طوقاقده آجلاک

ماهی آکلاشله ماز. ۳. طو. لغوناق، صیقنق، قالیناق: بو قاشک طوقلقی کافی؟ || قارن طوقلقنه = بالکر ییوب ایچمه مقابلنده ومعاشیز (خدمت ایتک).

طوقلی { (ت) ص. } کرداندنه کوبه کی صارقان دانه لری بولنان (قوزی ویا کچی). ۲. برایشنه کیرمش قویون.

طوقماق { (ت) س. } آغاجدن اورمغه مخصوص قالین باشلی وصایی آلت، پک قالین تخته کچک: طوقماقده اورمق، ازمک. ۲. قیو قنادینه آصبلی وافی چکمکه و قیوی چالنه یارار دیمیر حلقه یاخود کچک کی شی: قیو. طوقاغی. ۳. چاشیری صوبک ایچنده اوروب تمیزلکه مخصوص اوکی قالین ویایی اودون، طوقاج: چاشیرطو. قشاق، چربجی طوقشاقی. ۴. دیمک ایچنده اوروب ازمک مخصوص قالین دسته. || طوقاق کبی = بم. اتلی جانی، قوتلی چو. جق.

طوققاق { (د) س. } ایشله. ایشله. ۲. ایشله. ۳. باشه اورمه، سر-

طوققاقلی { (د) ص. } ۱. تأثیرلی، قلی صوئوق، طوققاقلی سوز. ۲. بوزان. مضر: طوققاقلی بمک. ۳. باشه اوران، سرنجه: طوققاقلی توتون، شراب.

طوقشدرمق { (د) ق. } ایشله. ایشله. ۱. ایشله. ۲. ایشله. ۳. ایشله. ۴. ایشله. ۵. ایشله. ۶. ایشله. ۷. ایشله. ۸. ایشله. ۹. ایشله. ۱۰. ایشله.

ومن ایتدیرمک، تماسه کتیر. مک: شورابه الکری طوقند. یرک: شو ماصه بی دیوارلره طوقندیرمیهرق کونوره بیلیر. میکز؟ ۲. ال سورددیرمک، بوزدیرمق: ایشاکزه کیمیه طوقندیرمد. ۳. اینجیتدیرمک، آزرده ایتدیرمک، صاناشغه براقی: اوزواللی آدمه چوچقرله طوقندیرمک. ۴. سوزی طو. لایسلیله برینه ارجاع ایتک، اما ایتک: سولیدیکنی بکا طوقندیر. مق ایستدی.

طوقلمق { (د) ق. } ۱. مس ایلشیک: بوکتابلره طوقئلاز. ۲. اینجیدیک، صاناشقی، اضرار ایدیک: بوقیر آدیه طوقئلسون.

طوقشمق { (د) ق. } ۱. ال ایله عضویه ایشله، لس، مس ایتک، سورمک، تماس ایتک: صوئوق هواده سرره طوقفق فنادر: الم طوقفله صوئوقلقنی طویدم. ۲. ال سوروب بوز. مق، خلل کتیرمک، دیکشد. ۳. پروب انساد ایتک، ایشله: کیمیه بوکاغلره طوقئلسون؟ بن اویمکه هج طوقندم: بوکا اصلا ال طوقئشامشدر. ۳. اینجیتیک، آزرده ایتک، اضرار ایتک: راحت براقاقی، صانا: شفق: بو چوچقه طوقئشیک: شو فقیره نیحون طوقئورسکز؟ ۴. تأثیر ایتک، ایشله، اثری کیمک: بکا اونک سوزی طو. ققماز: سولیدیکنی سوز بکا چوق طوقندی. ۵. سرخوشاق ویر

مك، چوق سرت كلوب سر .
سلك كتير مك : بو تونون، بو
شراب بكا طوقنور. ۶. حزن و
كدور ویرمك، مرقا آرتدیرمق :
بویله حزن انكیز شریقلر بكا
طوقنور؛ قوال سسی آدمه طو .

قنور. ۷. صحیفه ضرری موجب
اولق، اضرار ایتك، یاراماق،
راحتیزلی ویرمك : اكی شیلر
بكا طوقنور؛ زیئون یاغی جلد
خسته لنی اولانله طوقنور؛
هر بيمك چوغی طوقنور. ۸.
راجع وعائد اولق؛ خیری طو .
قمازسه باری شری ده طو .
قسون؛ او ایتك بكا طوقنور
جهتی یوقدر. ۹. تجاوز و تسلط
ایتك : عرضه، ناموسه طوقنا .
ملی؛ او سوز حیثیت طوقندی .
|| صویه ضابونه طوقونماق =
هیچ بر طرفه ضرری اولماق .
طوقنمه { (د) س. طوقنق .
ایشی. با : طوقنق .
طوقنور { (د) ص. ۱. طوقنا .
قل، مؤثر : طوقنور
سس. ۲. مضر، یاراماز : طو .
قنور بيمك .

طوقونمق { (د) قن. نسج ایتد .
یرمك : چولمايه بز
طوقونق .

طوقورچین { (د) س. ۱. بو .
غداي دملری
یغنی، چيچ. ۲. كلین جهازی
قنسی. ۳. بونجمله اوینايلير بر
اوبون .

طوقوز { (ت) ص. طوق،
صیق : طوقوز قاش .
طوقوز { (د) عد. با : طوقوز .

طوقوش { (د) س. دكیش لفتنه
تباعاً قوللايلير :
دكیش طوقوش = مبادلہ،
تراميه : ممالك وحشيه ده باره او .
لمديفندن اشيايی دكیش طوقوش
ایدرلر .

طوقوشمق { طوقوشدیرمق . با :
طوقوشمق و سائرہ .

طوقومق { (د) قن. ۱. ایلیکلرک
بر طاقنی دستکاهده
آدیش وبر طاقنی آرخاج یا .
پوب بز. وفاش و سائرہ یاغی،
نسج ایتك : بو بزى زرده طو .
قورل، جوخه، ایکیلی، حصیر
طوقوق. ۲. سیلکمك : آتاج
طوقومق. || اینجه اله یوب صیق
طوقومق = چوق تحقیق ایتك،
زومسر یره چوق تحری ایتك،
|| مکیک طوقومق = بر ایش
ایچون چوق کیدوب کلک : بو
کون اقشامه قدر مکیک طوقودم .

طوقومه { (د) س. ۱. طوقو .
مق ایشی، نسج :
طوقومه سی صیق بز. ۲. طو .
قونش شی، بویالی پنبوق
ایلیکدن دستکاهده طوقنق
قالینجه بر منسوج که باشیجه
یاتاقق ومندر اورتیسی و یاتاق
یاغی و سائرہ یاییلر : برلی طو .
قومه، قایرجه طوقومه سی. =
ص. طوقومدن یا بلش : طوقومه
چارشف .

طوقوناق { طوقوناقلی، طوقو .
نمق. طوقوندیرمق .
با : طوقنق و سائرہ .

طوقه { (ت) س. ۱. تق. ربط
ایده جک قوی باغ. ۲.
آوج کبی طوبلی یر، دره ایچی .

{ طوقات کبی. } مر. ۳. کمر و
قابش و سائرہ باغلامه مخصوص
دیالی و باشلی بیوک قویجه : کمر
طوقه سی، قولان طوقه سی، قلیچ
قابشی طوقه سی. ۴. بح. قوشدیر .
مه : طوقه ایتك = قاوشدیروب
باغلامق .

{ (ت) س. (تتا. Tocco) }
طوقه { عشرت ائسانده قدحلی
طوقشدیرمه : طوقه ایتك. =
حد. طوقه : طوقشدیرمه. اصل
امر صیغه سی اولوب بو اینکجه
مقامده قوللايلير. }

طوقه لی { (ت) ص. طوقه سی
{ اولان، طوقه ایله
باغلانان : طوقه لی کز : کومش
طوقه لی .

طوقل { (د) س. ۱. صوئودن
{ تیلر ایدوب موقتاً صلب
وجامد حاله کچمش صو : سائر
مایعات، بوز، یخ : طیشاریده
طوگ واردر؛ دستی طوگ طو .
تمش؛ طوگ چوزملک = بون
اریمك، ۲. صو و سائر مایعات
صوئودن تیلر اتمسیره موقتاً
صلب و جامد حاله کچمی، جود
{ غلطی : انجماد. } بوز باغلامه :
طوگ هواسیدر؛ هوالر طوگ
کیدور؛ هوا طوگه چکمك .
|| طوگ یاغی = ماکنه لره سور .
لمکده و سائر بویله ایشلرده
قوللائیلان ایچ یاغی .

طوگچیمق { (د) قل. ۱. کو .
کس قسوتله قاتیلا .
نمق. ۲. مکدر و مغوم او .
لمق . مر .

طوگدیرمق { (د) قن. ۱. ص.
طوگدیرمق و سائر

صوت نمده صلب و جامد حاله
كبير مك : بو رودت صدولى،
نهرى طوكديره مقدير؛ بو ياغى
اويتدكن صكره طيشاري به
قويوب طوكديره ملي. ۳. مج.
چوق اوشد-تلك، صوت نمده
برافق: بزي طوكديره جفكر.

طوكديره { (د) - ۱. بوز
حاله كچيرمه. ۲.
قارك اينجيدنه دونديرلكه - بوز
حاله كچيرملش ليوناته و شربت
وسوت وساره كه يازين سرينك
ورمك اينچون ينير : ليجونلى،

قيماقلى طوكديره = ۱. ص.
طوكديرملش، بوز حاله كچير-
ملش. ۲. طوكوب كياره اولمش :
طوكديره قاورمه : طوكديره
دوبار، طوكديره ماش : طبيعي
اوليان .

طوكديره جي { (د) - ينه
يرمه ياپان و صانان آدم .

طوكر { (د) - . (طوكشني)
طوكر { (دن) سيرا جهنتك
طوكش باتاقليرى حاوى چولى.
(آدروبا لسانلرنده بومعنا ايله
قولانيلان Toundra لغتي بوندن
غلطدر.)

طوكر { - باش قوناغى ،
(كچك مر .

طوكر { (د) - و يا خود :

طوكوز { - (غلطي و زبازدى :
طوكوز { طوكوز ۱۰ ق : طو-
نفر. ۱۱. طوكوز .

طوكوزلان { (د) - . براشكى،
(اوصورغان بوچكى .

طوكوق { (د) - ۱. ص. طوكوش،
طوكوق { بوز باغلامش، جامد

{ غلطي : محمد } : اللري طو-
كوق. ۲. اوسق طونش كچي،
طوماني، بولونلي، براق اوليان،
بوزلى : طوكوق جام. ۳. جلا.
سز (تخته ، معدن وساره) .
۴. مج. فرسز، روحسز : طوكوق
آدم؛ طوكوق افاده .

طوكوقلاشق { (د) فل. طو-
كوق اولقى ،
فر و جلاسى و پارلاقلى كيتك.
طوكوقلق { (د) - . فرسزك،
{ جلازاقى ، صو-
نونقى .

طول { (د) - . قوجه سز
{ قارى، ارملى، بيوه : طو-
لله اجانه طويلاقى : طول قاده
ينلره مماش باغلامق : طول
قالق = قوجه سى اولك : كلين
طولى = غايت كنج اوله رق طول
قالش خانون. || طول عورت او-
قى = آراقطون (نبات) .

طول { سذ. عر. ۱. اوزونلى،
{ بوى : بو عرصه مك طول
و عرضى، طولى اولچمك : بش
آرشين طولى واردر. ۲. زمان
چوقلى، اوزون مدت : طول
عمر = عمر چوقلى : طول مدت
چوق زمان. ۳. چوقلى كثرت :
طول امل = طمع، ييتمز توكلز
حرص و آرزو. ۴. مج. كره
ارضك شرقدن غربه اولان
امتدادى، عرض مقابلى : بر
موقعك طول و عرض درجائى
تميين ايتك : استانبولك طولى
نه در؟ طول شرق = ميدان اخاذا
اولتاي بر نقطه دن اعتباراً ۱۸۰
درجه قدير شرق جهتنده اولان
برلك طولى، طول غربى = نقطه

مذكوره دن ينه ۱۸۰ درجه به
قدر غرب جهتنده اولان برلك
طولى؛ مبدأ طول هر دولت
عندنده كندى يا نغنى اينجده بر
نقطه دن عبارت عد و انغله باعث
تنویش عظيم اولان بو اختلافك
رفقيه مشترك بر مبدأ طول
اخاذا الزمدر؛ طول ساعتى =
قرونو متره .

طولاً { ح. عر. ۱. بويمه، بوينه :
او عرصه طولاً ۲۵ و
عرضاً ۱۸ متره در. ۲. مج.
شرقدن غربه معتبر اولان طول
جهتيله : فلان شهر طولاً شو
و عرضاً شو درجه ده در.

طولاب { (د) ياندد دولاب .
{ - . (ايجنجى املا .

- سيله اصل فارسى اولوب
عربيه دخى كچمكه « دولاب »
صورتنده جمى كلير ۱. قو-
يودن صو چيقاروب باغچلى
صولامه مخصوص دوزر ماكنه،
ساقيه، ناعوره : قوبو طولابى،
بوستان طولابى، سافز طولابى.
۲. هر نوع دوز چرخ، چيقريق.
۳. ديوارك اينجه اولمش و يا
آبريمه يانلش رافلى و قناتلى اشيا
وضعه مخصوص على : طولابه
قومق، طولابده صانلاقى : چا.
شير، ذخيره طولابى. ۴. سلا-
ملق ايله حرم آرمه ننده اشيا
آلوب و برمكه مخصوص دوزر
طولاب كه ورن ايله آلان بر
بريني كورمه سز، دوغه طولاب :
خدمچي طولابه چاغروب يكمي
و برمك : آنجي طولابدن حرمه
يكمى و يردى. ۵. بدستان

اچھنڊه کي دڪانن ۾ بدستانده بر
 طولابني وار. ۶. مچ. ادارا امور،
 تشيه امور : تجارت طولابني
 چورمڪ: بو آدم طولابنڪ باشنده
 در: طولابني بوزلدي. ۷. حيله،
 خدعه، دسيسه : ڪندي طولابني
 چورمڪن بشفه برئي دوشو-
 نيور: بوڪا بر طولاب دوشو-
 نئي: طولاب قورمق = جبل
 ودسايس دوشونڪ. ۸. برجنس
 ڪوچڪ ميهه ديرڪي: چفته طو-
 لاب، ٽڪ طولاب. ۹. قورمغه
 ويا ٽولي چورمڪله چالان چالني
 قوطيسي. || طولاب چيوپي =
 اورته اڪسر. || طولاب صو-
 قاضي = سيلان قاري.

طولابی } (د. ص. طولانی
اولان : طولابی
قوبو؛ طولابی ساعت = چانیلی
چکه به سی اولان ساعت .

طولا لاش } (د) س. ۱. برینه
طولا نغمه، گرفت :
صارماش طولا لاش اولقی = صار.
ماشوب گرفت اولقی. ۲. چپارز،
طولا شقی. ۳. انکل، عوق،
مانع. || طولا لاش اولقی = قوبروق
اولقی، برینه قاتلقی، انکل او-
لقی.

طولا شدیرلماق (د) ۱. ۲. ۳. دوندیرلک، دور ابدلک، دائراً مادرکز- دیرلک : آلافرانقه سفره ده یک طولا شدیرلوب هرکس طباغنه آلیر . ۲. طوغریدن طوغری به کونورلوب اوزاق اوزاق یولاردن کزدیرلک : شهرى سیر ایتسین دپه طولا- شدیرلماق سوق اولندی. ۳.

(سوز) مناسبتی بولق ایچون
 بختدن بخته نقل ایدیلرک طو-
 لایسله مقصده سوق اولنق:
 سوز طولاشدیرلرک مقصده
 کلندی. ۴. چورلک، لف اید-
 لک: آياغنه بر ايب طولاشد.
 یرلدی. ۵. اطرافى چورلک،
 حصر واحاطه ايدلک: بولندي
 موقع طولاشدیرلشیدی || مج.
 آياغه، باشه طولاشدیرلنق، عاله
 اولنق، مسلط و باش بلاسی
 اولهرق ویرلک: بوايشده بيم
 باشمه طولاشدیرلدى؛ بر بلادر
 آياغمه طولاشدیرلدى.

طولا شدیرمق } (د) ق: ۱.
دور اشدیرمک، داثرأ مادار
کزدرمک: کندیسنه بتون
باغری طولاشدیرم؛ بئی ایکی
ساعت چارشیده طولاشدیردی.
۲. طوغریدن کونورمیوب صابه
یوللردن واوزاقلردن چورهرک
سوق اتمک: یاربم ساعته
کیدمک ممکن ایکن قولاغوز
اوله جی آدم بزی ایکی ساعت
طولاشدیردی؛ بزی تانرمله
قدر طولاشدیردی. ۳. (سو-
زی) مقصده سوق ایچون
مناسبتدن مناسبه دوشورمک:
سوزینی طولاشدیره طولاشدیره
مقصدینه کلدی. ۴. چورمک،
صارمق، لف اتمک: آياغنه
برایب طولاشدیردی. ۵. اطرا
فنی چورمک، صارمق، حصر
واحاطه اتمک: دشتمک بولندی
تیبه عسکرله طولاشدیردی.
|| مح: آياغنه، باشه طولاشدیرمق،

احاله ايتمكه مسلط ايتمكه : بو
ايغى ، بو بلاي ياشمه ، آياغمه
طولاشدرديل .
(د) ص. طولاشه .
طولاشلى { رتق واتايلان ، طو.
غزى اولايان ، صابه : طولاشلى
بول .

طولا شتق { (ن) قل . ۱ .
 ايتك ، چپه چوره كزمالك : صبا .
 حدن برى صواقا قورده طولا -
 شيورم ؛ قيرلرده طولا شتوب
 طوروق . ۲ . كزمالك ، سير ،
 كشت وكذار ، قرج ، سياحت
 ايتك : بر طولا شدمه كل ؛ بر
 ايكي سته آنا طور ايده طولا شدم ؛
 او آدم بحر عيط كيبرده چوق
 طولا شدى ؛ كلك بر آرز طولا .
 شلم . ۳ . يالني ، منتشر اولق ،
 تداول ايتك : اويله بر سوز
 طولا شيور . ۴ . بر برينه كچيك ،
 قاريمقي ، گرفت اولق : صا .
 چلري طولا شتمش : بو ايلكلر
 طولا شيرسه چوزلسي يك زور
 اولور . ۵ . طوغر بدن كيتموب
 طولا شيقلي اولق ، اوتيه برى
 صامتله اوزامق : بو پول چوق
 طولا شيور . ۶ . دووب ديكور
 بر طرفدن وارمق : آرقه دن
 طولا ش ؛ آرت قپودن طولا
 شدى . ۷ . بوشته كزمالك ، اوتيه
 ده بريده كروب طورمق :
 ايشز طولا شتوب طور بور ؛ بورا
 لرده نه طولا شيورسكز ؟ طيشا
 ريده چوق طولا شتما ايشز وار
 در . ۸ . چويرلوب او بر طرف
 كچيك ؛ بوز برون طولا شدي

کې لیمان کیریلر. || آیاق
طولا شق = طوغری یوریه.
میوب آیاقلری بر برینه قار.
یشغله سرخوش کې یوزیک.
|| آیاقه طولا شق = مانع وانکل
اولق، مسلط وبار اولق: ۱.
آیاقه طولا شق طوردی.
۲. ایسلکه مقابل برنا حرکتک
جزاسی چکمک: نمک قدری
تیلدی آیاقه طولا شق. || بر
شیک آردنده، آرقه سنده
طولا شق = جست وجو سنده
اولق، یشنه دوشمک. || درت
طولا شق = اضطرابده بولق،
اورایه بورایه باش اورمق.
|| دیل طولا شق = آچق وفر.
قلی سولیه مه مک، سرخوش کې
سولک، لقر دیک سیاقی سابق
اداره ایده مه مک: منظونک دلی
طولا شق اقرار ایتدی. || ذهن
طولا شق = ذهن قاری شق، شا.
شیرمق. = فذ. ۱. کره رک نحری
وقتیش ایتک: بتون قیرلی
طولا شق اورده حق بر قوش
بیله بوله مدق. ۲. دور و طواف
ایتمک: قبودان قوق یلکن
کسیله کره ارضی اوج کره
طولا شق: استانی بتون آفر.
بقای جنوبی طولا شق. ۳.
کزوب سیر و تماشا ویا تفتیش
ایتمک: مزارف مدیرلی علی.
التوالی مکتبلی طولا شغله
موظفدرل: اداره مأمورلی
تحت اداره لرنده کی یرلی طو.
لا شغله مکفدرل: شاگردانک
یا ناق قوغو شلرینی آره صره
طولا شق.

طولا شق (د) س. طولا شق
طولا شق (د) س. طولا شق
ایتمک: با: طولا شق.
شق.

طولا شق (د) س. ۱. طو.
لا شق غری کیفین، طو.
لاشان، صایه: طولا شق یول.
۲. قاری شق، قاری شق، بر بر.
ینه بکمش، گرفت اولش: طو.
لا شق صاج: طولا شق اپ.
۳. صاف و آچق اولیان
مشوش، مطلق: طولا شق
لقردی: طولا شق ایش: یک
طولا شق بر مسئله.

طولا شق (د) س. ۱. طو.
طولا شق (د) س. ۱. طو.
غری کیفیه رک
دونوب طولا شان شیکه حالی
اکریک، اعوجاج: یولک، چای
یا ناغک طولا شق. ۲. قار.
یشقن، بر برینه بکمه، بورغا.
جلق، التوا، کرفتک: ایک،
صاجک طولا شق. ۳. آچقن
و صراحت فقداقی، تشویش،
اغلاق: عبارده مک، افاده مک
طولا شق.

طولا ق (د) س. آیاقه توزلق
طولا ق (د) س. آیاقه توزلق
برینه طولا دقرلی
چوکه کناری ویا اکسر شیاق
وعا.

طولا م (د) س. ۱. صاریلان
طولا م (د) س. ۱. صاریلان
بر شیک بهر صاریلان،
صاریلان ویا مقره و سائرده
صاریلان اپ و شربت و قوردله
کې شیلرک بهر دوره سی: صار.
غنی، صاریلان اون طولا م طو.
لادی. ۲. صاریلان بر شیک
بر دغه صاریلان کفایت ایده.
جک مقداری: شو تلدن بکا
اوج طولا م، برک.

طولا مباح (د) س. با: طو.
طولا مباح (د) س. با: طو.
طولا مباح (د) س. با: طو.

طولا مق (د) س. ۱. طو.
طولا مق (د) س. ۱. طو.
دوندیروب چورمک،
صارمق: باشنه بر شال، بکه
بر قوشاق طولا دی. ۲. مج.
احاله ایتک، آغر و مشکل بر
ایتمی برینه بار و مسلط ایتک:
بو ایتمی بنم باشنه طولا دیلر.

طولا مه (د) س. ۱. طو.
طولا مه (د) س. ۱. طو.
اناری کی اوکی آچق
اوله رق قاوشدیریلر و اوستنه
قوشاق باغلایر اسکی بر لباس:
تانا طولا مه سی. ۲. پارمی
احاطه ایدن بر نوع شیش، ات
یارانک خفنی، قورلان، طو.
موز بورنی.

طولا میق (د) س. ۱. طو.
طولا میق (د) س. ۱. طو.
آجی طو زانغی،
آجی.

طولا ن (د) س. ۱. طو.
طولا ن (د) س. ۱. طو.
دسیه، اغفال،
طولا ن (د) س. ۱. طو.
طولا ن (د) س. ۱. طو.
اکثریا
یا لان لفته انبعاث قولانیلر:
یا لان طولا ن بر طاق سوزله
قابلمی.

طولا نباح (د) س. ۱. طو.
طولا نباح (د) س. ۱. طو.
بوکش، یک طو.
لا شق و قاری شق، بیجا بیج، بیج
اندر بیج: طولا نباح یول: او بنا.
نک یولری یک طولا نباحدر. =
س. یک دونوب قاری شغله کیریله جک
و جیقیله جق بری بولنه میان یول،
عاقول، فر. Labyrinth:
مشهور مینوسک طولا نباحی.

طولا ندیرمق (د) س. ۱. طو.
طولا ندیرمق (د) س. ۱. طو.
چورمک، اح.
طه ایتک، اطرافنی اتمق. ۲.
حیل و دسایله آداب صو.

مق، آشپروب مقبون اتمك : هرکی طولاندیرمغه کچینیور؛ اوندن پوز لیرا طولاندیرمش.

طولاندیرمچی { (د) ص. هر- کسی حیل و دسایسه اغفال ایدرهك صومعی صنعت ایدیت ناموسسز، عیار، طرار، مزور .

طولاندیرمچلیق { (د) س. حبله، هرکی صومع صنعت مکر و مهسی، عیارلق، طرارلق؛ طولاندیرمچلیق ارتکاب ایدنلرك قانوناً جزایی وارد .

طولانمق { (د) فل. ۱. دو. طواف اتمك. ۲. تداول اتمك، شیوع بولق، متداول اولق. ۳. بولك، ایلشمك : آباغی طولاندی. = فت. صارمق : بر صارغی طولاندی .

طولانی { ص. مر. ۱. طولانیه. { (د) طول « دن سمن.] بوی اکندن زیاده، بوی، مستطیل : طولانی بر تارله، بر عرصه. = ح. بوی اعتبارله بویجه، بوینه، طولاً : طولانی اولچمك : طولانی قومق .

طولانی { (د) س. طولاشوب قاریشمش متی، طو. لاناچ .

طولانی { (د) س. ۱. دور، چوره، حول، اطراف. ۲. خط مستدیر، دائره. ۳. مناسبت، ملاسه. || طولایسهله = ۱. ملاسه سبله، بالئاسه. ۲. طوغریدن طوغری به اولیه رق، مناسبت دوشورهك : طولایسهله

بندن معلومات آلدی. || دن طولانی = ۱. سبندن، دن ناشی، دن اوتوری، اجلدن : وقوع بولش بر جرمدن طولانی نو. قیف اولمش : کندیسيله اولان الفتندن طولانی اوکاده صور. مثلاً : ظهور ایدن برایکی وقعه دن طولانی قرائتنه دن تمیز پرتیقه و یرمیورل. ۲. دائر، متعلق، حقنده : سزدن طولانی بعضی شیئرل صورتدی. || فر طولانی = چیه چوره، دائراً مدار : اورمانی فر طولانی کزدی .

طولدیرتمق { (د) فت. برینه املا طولدیرتمق { ابتدیرمك، بالوا. سطر طولدیرمق : شو دستیلری کیمه طولدیرته جفز ؟

طولدیرلمق { (د) ج. ایچنه بر شنی دفع ایدمك، طولی حالته قونمق، املا ایدمك : دستیلر طولدیرلدی می ؟ صباحدن بری صو قویرلدیکی حالده حوض طولدیرله مدی .

طولدیرمق { (د) فت. ۱. بوش ایچنه شی قومق، املا اتمك : دستیری صو ایله، صندیغی اشیا ایله طولدیرمق. ۲. بر شیشی بر قابك ایچنه قومق : بو اشیایی صندیغه، ذخیره فی انباره طولدیرملی. ۳. اکسیك اولان شیشی تاممالامق، ابلاغ اتمك : ویردیککز آتجه بی یوز لیرا به طولدیرك، دها حسابی طولدیره. مدق. ۴. اسطره ناریه به قور .

شون و سرری قویوب آتلفه حاضرلامق : تفنکی، طوبی طو. لدریمق. ۵. کشلش حیوانك قارنه و قیاق و یابراق کبی بر سبزه به برنجه اوزوم فستق و سائره قویوب پیشیرمك، طوله باقمق : قوزی، هندی، طو. ماتس طولدیرمق. ۶. چقور بر یره طاش طوپراق و مولوز و سائره آنوب تسویه اتمك : اوراسنی طولدیرمق. ۷. دکیزك ایچنه طاش و چنتولی مولوز و سائره آتارق قره به چویرمك : ساحلك صیغیرینی طولدیروب

دبختیم باغلی. ۸. ایچیسله جك شیشی قندحه قویوب صومق : بکا برصو، بر لیوناظه طولدیر. مغفولی شراب اولورسه اکثراً محذوف اولور : طولدیر ایچیم. || چله طولدیرمق = نام قرق کون خلوت و عبادت و ریاضت اتمك؛ وجم. جفا چکمك. || دفتر اعمالی طولدیرمق = کنسکار اولق. || چوقور طولدیرمق = اولمك، دفن اولمق. || طونه طولدیر. مق = بر کیسه طیشاری چیغمغه وقت بوله میوب طونه اتمك، دفع طیبی اتمك .

طولش { (د) س. طولانی ایدی. طولش { با : طولق .

طولفون { (د) ص. ۱. طولش، ایچی طولی، مالی، مشعون، مالامال، پر : طولفون حوض. ۲. قباریق، شیشکین : طولفون مندر. ۳. چوق یمکدن شیشمش، ممی : طولفون معده. ۴. نام، چوچه، دکا له، طه .

لغون بهاسيله. ۵. حدث وكين و
افضالى ايچنه بريكد يروب صافلا.
مش، مبطن : طولغون آدم. ۶.
صوك درجهيه كلن : طولغون
يورك = حزن وكدرك صوك در-
جه سنه كلن يورك : طولغون
كوز = كوز ياشي دوكله ايچون
جزئي بر وسيله محتاج اولان
محزون كوز. || اته طولغون =
ملمجه، طينناز .

طولغونلق { (د) - ۱. طو-
لش شينك حالي،
متهويت، امتلا. ۲. غرض،
كلن، يوركده كيزلي طوتيلان
حدث : برينه طولغوناي اولقي.
۳. معده شيشكيناكي، امتلا :
|| قولاق طولغونلني = چوق
ايشيتكدن استحصال اولسان
معلومات .

طولغه { (ث) - با : طارلغه.

طوللق { (د) - س. قوجه سي اوليان
طوللق قاديك حالي : او قدينه
طولغنده كيم يافدي؟

طوللش { (د) - ص. ۱. ملو،
دستي، صنديق، آرابه. ۲.
آرتق تحمل اوانه ميه جق، طا.
شعج درجه ده حدث و افعال
ييدا ائمش، بر حدث، بر غضب.
= س. اسكلده طولنجيه قدر
ترخله بولجي آتوب طارلنجيه
حركت ايدن نوبت قايبي : طو-
لشه ييفك. || مج. طولشه كلك =
مرتب سوزله ايناتق، اغفال
ايدلك.

طوللق { (د) - فل. ۱. بوش قاب
طوللق وسائره ايچنه برشي.

قونوب بوشلقدن قورتلق، ملو
وشمخون اولقي : دستي، صنديق،
حوض طولدي، صهرنج دهها
طولدي. ۲. بر قاب و ظرف و
سائره ايچنه كيرمك، كيروب
اوني طولديرمي : طيشاريدنه
بر اغيلان قزانه صو طولش؛
قارننه هوا طولش؛ ديلنجيلر
قبوي آييق بولوب بيجري به
طولشر. ۳. شينمك، قبارمق :
معدم طولدي : بو مندر چوق
طولش. ۴. صبر ايدنه رك حدث
و كيني قلدنه صافلامله طاشه جق
درجهيه كلك : آرتق صبر ايدنه
ايدنه طولشيدم. ۵. تمام اولقي،
اكال اولفق : حساب طولدي.
۶. بوش يري قالماسق، آرتق
آله مامق : آرابه، واپور،
طولدي. || قولاق طولقي =
چوق ايشيتكده اوكرمك.
|| كوزل طولقي = آغلایه جق
اولقي، كوزه ياش كلك. || يورك
طولق = چوق مكدر و منفعل
اولقي.

طولله { (د) - ۱. طولق ايشي،
امتلا : حوضك بوقدر
چابوق طولهي. ۲. ايچي برنج
و اوزوم و فستقيله ويا قيميه و
سائره ايله طولديرلوب پيشيريان
كشيش حيوان ياخورد قساق و
ياپراق كشي سبزه ييكي : قوزي،
هندي، ميديه، قباي، باطليجان،
لاخنه طولهي؛ يالانجي طولمه =
زيتون ياغي و برنج ايله يايلاان
ياپراق طولهي. ۳. بر شينك
ايچنه طولديرلان ماده : ديوار
طولهي. = ص. ۱. طولدير-
لش، ايچنه برنج وسائره طولد.

بريلان : طولمه قوزي، طولمه
طوماتس. ۲. طاش طوپراق و
مولوز وسائره ايله طولديرلوب
تسويه ايداش : طولمه بائجه،
طولمه تيه. || مج. طولهي بوتقي =
سويلن مغلانه سوزله ايناتق :
بن بو طولهي بوتغام.

طولو { ياخود طولی. (د) - ص.
۱. ايچنه شينئر قونوب
ويا طويلانوب بوش اوليان، ملو،
مالي، شمخون : طولو شيشه،
صنديق، حوض. ۲. بر قاب و
سائره ايچنه بريكبوب طوللشمش
اولان : بو طولايدنه كتاب طو-
لودر : كولده باليقي، بو طاغده
آو قوشلري طولودور. ۳.
چوق، كثرتي، مباح : بو باغده
طولو كراز واردر : تجددنه جفس
قيصراتر طولودور. ۴. ايچي
بوش اوليان، صوم. ۵. فشك
و باروقي قونوب آتلفه حاضر -
لائش (الطه ناريه) : طولو
تفك. طوب. || طولو ديزكينه
ارخاي غسان ايدنه رك، سرعت
نامه ايله (حيواني قوشد برمي) :
بر آتلي طولو ديزكينه كلور.
دي. = س. ۱. بر قاب وسائره يي
طولديران مقدار : آج طولو -
سي، كاسه طولوسي. ۲. شراب
وسائره ملو باردق، بياله : بر
طولو اچمك. ۳. بزم عشرته
بولانلرك بردن چوبروب ايچد.
كاري بارداق، دور اقداح : بر
طولو چورمك. || آغز طولو،
سي = اهميتيز، حكمسز بر چوق
لاف : آغز طولوسي لاف
خانيسنه اينانيرسك.

طقو { یا طولی. (د) س. یازن
هواک لست طبقه نده کی

برودتن طوغب ابری. و یو -
وارلاق بوز دانه لری صورتند
یاغان یاغورکه بعضاً کترتی و
پک ابری دانه لی یاغوب کلی
خساری موجب اولور، مر.
برد، فا. تکرک: طارلو یاغمتی،
دوشمک؛ یاغوردن قاچوب طو -
لویه طولتی = خفیف بر صیفند.
یدن قاچوب ده دها آغزیه
دوچار اولتی.

طقولوس { (ت) س. طونوس
دیدکنز شیشک دها
طوغری اسیدر. با: طونوس.
طقولوق { (د) س. دیکیشز
قاب پایلان بشون
دری: بال، پکمز، صو طو -
لوقی.

طولوم { (ت) س. ۱. حیوانک
بتون چیقارلش در -
بستندن عبارت قاب که پکمز،
بال، یاغ، سرکه و یا صوکی
مایعات یاخود پنیر وساره
وضعتنه مخصوص اولور: سرکه
طولوی؛ بر طولوم یاغ؛ طولوم
پنیری. ۲. نفسله شیشریلوب
بر یاندن صیتلنله بر اوچنه
مربوط بولنان دودوک چالینان
دری: غایده طولوی. ۳. ایکی
تخته دن عبارت و بر طولوم
تقلیدنده بولنان کورک قطعه سی.
بر طولوم اما، سمور. || طولوم
چیقارمق = حیوانک دریمی
بشون وسقطز یعنی طولوم یا -
پله بیه جک صورتده یوزمک.
|| طولومی چیقارمق = یوزمک؛ و
مح. حدی بیه برمک، تادیب اتمک.

|| شیشدن و شیشمکدن ده کنایه
اولور: طولوم کی شیشمک؛
طولومه دونک.

طولومبه { یا طولمبه. (ت) س.
(یا: Tromba دن
غلط ۱. صوبی بر طرفدن
چکوب دیگر طرفدن و برمک
مخصوص و تخلیف هوا قاعده سیله
ایشلر ماکینه که انواعی وارد:
قوبو، یاغین طولومبه سی؛ فرنک
طولومبه سی = صو چیقارمقه
مخصوص معدنی طولومبه. ۲.
دکزدن صوبی یوقاری به چکوب
بده بوشادان بر نوع قاصیرغه که
راست کلدیکی سفای ایچون پک
تهلک لیدر؛ خرطوم، کزدباد.
۳. هرا. بدتک ایچنده بریکن
مایعاتی چکوب آلمنه و یا مایع
بر علاجی بدتک ایچنه ادخال
ایتمک مخصوص بیوک شریفه.
۴. بر طولومبه بر مربوط اولوب
اونی اداره بدن باشی بوزوق
و یا عسکر افرادی، طولومبه.
چیلر طاقی: آتی سرای طولومبه.
سی پکیور؛ اسکدار طولومبه سی
یتیشدی. || طولومبه طاتلیسی =
فقیه کی بر ماکنه دن صیقیلوب
چیقاریلان بر جنس غمخور
طاتلیسی.

طولومبه جی { (ت) س. ۱.
معله رده و بعض
دوارده کی اسکی اصول یاغین طو -
لومبه لری یاغین علقنه کوتوروب
اوراده قوللان آدم، (صورت
مخصوصه ده تعلیم و تربیه ایدیلن
و آلات و ادواتی پک مکمل او -
لوب کندیلرندن پک چوق یارار.
لفر کوریلن اطفاشیه افرادی

بولردن بستیون باشقه در.]
۲. اولرده کی صو طولومبه لری
تعمیر ایدن صنعتکر. ۳. مح.
چاقین، خایلاز، تربیه سز، حال
و حرکت و معامله سی قبا و تند
آدم، خایطه.

طولومبه جیلق { (ت) س. ۱.
میه سی اداره ایدوب حریق
سو کند بر مک و صو طولومبه.
سی تعمیر ایتمک فعل و صنعت:
طولومبه جیلق تهلک لی برایشدر.
۲. مح. تربیه سزک، چاقینلق،
قبا و تند حرکت و معامله، خایطه.
لق.

طولون { قولاق توزینه طوغری
اولان محدبجه طری. ۲. طولو
آی، بدر، مر.

طولی { (د) س. با: طولو.

طولی { (ص) مر. ۱: طولیه. ۱.
بوی و اوزونله منسوب
متعلق: (طولانی دها مستعملدر).
۲. مح. کره ارضک شرقدن
غربه طوغری اولان مقیاسنه
منسوب و متعلق: ممالکک
درجات طولیه سی تعیین ایتمک.
طولی { (ص) ۱: مر. ۲: طول.
با: طول.

طوم { (ت) مه. یوسری و
یوورلاق شیء تصویر
ایدوب شمعی یا لکر استعمال
اولنمدینی حاده مرکباتی چو -
قدر. مخفی: نوم.

طوم { (د) مه. طاول و تومیک
سی کی صدایی تقلید و
تصویر ایدب اکثریا مکرر

قوللائیلیر : طوم طوم طاؤل
 پالینبوردی. غنقی : دؤم.
 طوم مائس } یا طومانه. (د) س.
 { (فر. Tomate)
 ایچی پک صولی و مغوشجه او-
 لمغه کرک تازمسی و کرک شیشه.
 رده حفظ اولمش صوبی و یا
 ازمهسی و بستیلی یمکه لذت ویر-
 مک ایچون قوللائیلوب هادنا
 مطبخک حوام ضروریسی حکمه
 یکیش اولان بر سبزه که آمریقا.
 دن کله اولوب انواع کثیرهسی
 واردر : قرمزی طومانه، صالحیم
 طومانه؛ آجی طومانه = طومانس
 صالحهسی؛ یشیل طومانه = بعض
 بمکرده قوللائیلان خامی.
 طوم مائسلی } یا طومانهلی. (د)
 { ص. طومانه پک صوبی
 و یا ازمهسی ایله تربیه اولمش :
 طوم مائسلی پلاو، چوربه.
 طومار } سذ. عر. چ. طومایر.
 { (بلکه ر. دری دیمک
 اولان *Tomare* دن) ۱. و قتیله
 بوینه اوزون کسیلوب طی او-
 لهورق اسطوانه صورته قو-
 نیلان یازلش جیلان دریمی،
 نامه، کتتاب، دقتر : طومار
 اعمال ۲. صاریلوب اسطوانی
 الشکل اولش هرشی : کاغذ،
 قاش طوماری. = ص. تر.
 اسطوانی الشکل، مستطیل و
 ایچی بوش : طومار دویت =
 ایچنه قلم قونه جق قوبوری اولان
 دویت. || طوب طوماری = کله
 سورگوسی.
 طوم ماغه } (ت) س. طوغانک
 { آباغه اوردقلمری طو-
 یلی کوسنک.

طوم ماغی } یا طوماغو. س. زکام،
 { نوازل. مر.
 طوماق } (ت) س. ۱. آغاچدن
 { طوب. ۲. بر نوع
 قالین و آغر چیزمه. ۳. آت
 اوزرنده طاشیدقلمری قالین بر
 چوماق، آغاچ کرز.
 طومالان } (د) س. ۱. بر
 { منطاری، فر. Truffe
 دینلن منطار. ۲. بومری جیبیان،
 طاعون جیبیان.
 طومالشیق } (د) قتر. بر جهتی
 { کنبید کبی چیقه جق
 وضیمته قومق، نومساک : بوکی
 آلتی ایچون آرقه سنی طوما-
 لندی.
 طومالشیق } (د) قل. ۱. بر
 { جهتی کنبید کبی
 چیقمق، نومساک : بودیوار
 طومالشیق. ۲. چوکک، اککک،
 (جیوان) آرقه سنی بوکرک
 اوتورمق : کوپک طومالیدی.
 طومالشیق } یا طوماغ. (د)
 { ص. اورکو چلش،
 چیقتنسی اولان. [ارطغرل غاز-
 ینک و طاشقنسک ایلك مقری
 اولان مرزوف بر طاغه علم
 اولمشدر.]
 طومان } (ت) س. بول و قیصه
 { ایچ طونی.
 طومانیش } ص. با : طوماغ.
 طومب } (ت) مه. دوشن شینک
 { سنی تقلید و دوشمکی
 تصویر ایدوب چوجق لساننده
 دوشمک مناسیله ده قوللائیلیر :
 طومب یره دوشدی؛ طومب
 صوبک ایچنه دوشدی؛ طومب
 ابتدی. [جومب کبی.]

طومبا } یا طومبه (ت) مه. یا تاغه
 { آتیلوب راحت بولقی
 و چوجق لساننده یا قق مناسیله
 قوللائیلیر : ساعت اوچه کاتجه
 هایدی طومبا : اوبوقوسی کاتجه
 طومبا یاتدی.
 طومبادیز } (ت) ص. شیشمان
 { و بیچیمز، قیصه
 و شیشمان : طومبادیز بر آدم.
 عو.
 طومبار } (ت) س. ۱. چایلرده
 { ایشلر آلتی دوز و
 کوکرتهز قایق. ۲. کوپری
 آلتنه قونور و یا شاندره کبی
 قوللائیلیر فوجی رسمنده کوچک
 دویه : کوپری، واپور طومباری.
 طومبار } (ت) س. (اصل
 { محل اعمالی اولان
 هند لساننده اولوب آوروپا-
 جه ده بو اسمله معروفدر.]
 آلتینه قاریشیق و یا آلتین قا-
 یلاملی باقیر و یا توغ. = ص.
 بو غلیطه دن معمول : طومبار
 لکن ابریق.
 طومبالاق } (ت) ص. بووار-
 { لاق، شیشمان،
 طومبول : طومبالاق بر چو-
 جق.
 طومباله } (ت) س. ۱. حقه یاز
 { یووارلاغی. ۲. تو-
 مرولی حاوی کاغذلره و زارله
 اوبائییلان قار اوبونی. فر. Loto.
 طومبای } (ت) س. صوصیفیری
 { دیشی، دیشی مانده.
 طومروجق } یا طومور جق.
 { (ت) س. (اصلی :
 طومرو جق [آغاچلرک بهارده
 فلز اولقی اوزره قیشین پیدا

ايتدكلرى دوكلرك بهرى،
عر. برعوم.

طومرو و جقلا تئق { يا طومور -
جقلا تئق .

(ت) فل. (آغاچ) طومرو و جقلا
پيدا ايتك، فلز تئك اوزره طو.
مرو و جق و یرمك .

طومرو و ق { (ت) - ۱. آغا.
جك فلز اولق

اوزره پيدا ايتديكى دوكله،

طومرو و جق. ۲. چيچك غنجهسى،

دها آخيلوب دوكله خالنده بو.

لئان غنجه. ۳. قابلا تئش آغاچ

ساق، كوتوك. ۴. حمام و فوره

يارار قالين اودون، كوتوك :

طومرو و ق يارمق. ۵. دستره

ايله آيرلق و ايتجا بنده ايله قو.

لالئق اوزره ايرى بر مكعب

صور تئده صائيلان طاش وسا.

تره : مالمه، مرمر، ميشه، جوز

طومرو و قى. ۶. وقتيله مجرملرك

آياقلى كچيريلوب باغلانق اوزره

ايكى دليكى اولان بر كوتوك دن

عبارت عذاب و اشكجه آلتى.

۷. (بوندن تعمياً) حبسانه،

حبس، زندان : طومرو و غه آتئق :

اورمق = حبس ايتك. || طو.

مرو و ق آغاسى = وقتيله حبسانه

مديرى.

طومرو و قلا تئق { (ت) فل.
طو. (آغاچ) فلز تئك

اوزره دوكله تئك : هوا تئك

صياقلئندن آغاچلرك كركى كچى

طومرو و قلا ندى .

طومرو مشر مئق { (ت) قوش
آغز يئنه يم وير .

مك .

طومرو مشر مئق { (ت) قوشلر
طومرو مشر مئق { آغاچلر يئنه تئك،

بربرينك يئنى آيتقلا مئق : طو و قلا

طومرو مشر مئق : طو و قلا ندى.

طومرو مشر مئق { (ت) - ۱. باياغان

كچى قوشلرك كركى

ويوسرى آغاسى .

طومرو موز { (د) - ۱. اصلى :

تئد طبيعتيله معروف درت آ.

ياقنى بر حيوان كه بيانى واهلى

اولور، خنزير، خوك، كراز.

حسن تعبيله جانور دغى ديتير.

ياوريسنه چوربه ديرلر. —

پيسلكدن و عئنا و مرحتيز.

لكدن ياخود زياده قوتدن

كنايه اوله رق شتم و تحقير

تعبير ده اولور : نه طومرو دوزلر !

|| طوموز آغز شاعى، ائتمكى،

آيربى = بر جنس كوك. || طو.

موز آياغى = ۱. قئك صيقيسى

ويا شيشه طيهسى چيقارمغه

مخصوص بورغى. ۲. وقتيله

دشمنك آياغنه بائق اوزره

يوله آتيلان دميردن سيورى

اوجلى مئك آياق اولطمهسى.

|| طوموز آرايهسى = بر جنس

زدهلى آرايه، سيار كوچك

مئرس. || طوموز الماسى =

طومالان. || طوموز باشى =

بر جنس صراجه. || طوموز

بالينى = بونس بالينك بيوكى.

|| طوموز بورى = قىلى ات

ياران. || طوموز باغى = طوموزك

دريسي آلتئده و اتك اوستئده

قالين بر طبقه خالنده بولسان

ياغ .

طوموزلى { (د) - ۱. طوموز

حتيزلك : يئنه طوموزلى طو.

تدى.

طون { (د) - ۱. قوشلى

طون { (د) - ۱. قوشلى

لباس، جامه : قره طون. ۲.

بلدن آشاغى كييلن و باقارلى

اورق لباس، شالوار، طومان،

دېزلك : آياغئده طونى يوق؛

ايچ طونى = تئك اوزريجه و يانئ.

لون يا شالوارك آلتئده كييلن

بر لباس كه چاشيردن معدوددر.

۳. آت توگئك رنكى : بو

آتئك طونى كوزل؛ طورى

طونئده؛ آچيق طون. || طو.

نئز = ۴. هچ بر شئ اوليان،

پسپاه، شيليق.

طوناندير مئق { (د) قوشلى. ۱۰. تر.

زئيت و يردير مئك : باغئمىنى

باغئوانه كوزل طوناندير مئش.

۲. قئديلر و بايرقلرله تزين

ايتديروب شهر آيين ايتديرمك :

چارشنى بلديه طونانديرى.

طونانئق { (د) قوشلى (توب و لباس

دئ اولوب اصل معناسى كيدير.

مكدر. ۱. سوسلندرمك،

زئتك، تزين ايتك : او طولرئ

كوزل طونانئش؛ كئنى كييد.

روب طونانديرلر. ۲. قئديلر و

بايرقلرله ايتنه و شهرى سو.

سئلديروب شهر آيين بائق :

شهرى، چارشنى، سوقاقرلى،

واپورلر طونانئق. ۳. مزين

صورئده ترتيب ايتك : ميوه

طيلهسى طونانئق. ۴. ۴. سو.

كوب صياه ورق تكدير ايتك،

اطرافه قباحتلری یوزینه او .
 رهرق پایلامق . ۵ . بحکمینک
 آرمه و تنکنه سنده کی نواتقی
 اکیال و تجوز ایدوب سیر و سفره
 حاضرلامق : سفینه یی طونامق .
 = قل . شهر آیین اجرا ایتک .
 قندیلار و بایراقلره طونامق :
 واپورل بوکون طونامشله .

طونانمه { (د) س . ترین ، سو -
 سلندیرمه . با : طونا .
 تنق .

طونادملق { (د) ب . ۱ . ترین
 برلک ، زینت ویرلک : بو سالون
 کوزل طونادملش . ۲ . شهر آیین
 ایچون قندیلار آصیلوب بایراقلر
 آتلیق : فلانک قونانغی مکمل
 صورتده طونادملش . ۳ . طا .
 قمری اکیال ایدلک ، تجبیز اید -
 لملک ، یکی پاییلان کیلر ده
 طونادلدی : آت کوزل . طو -
 نادلدی .

طونانمق { (د) قل . ۸ . سو -
 سلنک ، بزمک ، زیب
 وزینت بولتی : کلین کوزل طو -
 نامش . ۲ . قندیلار آصهرق
 و بایراقلر کشاد ایدمه رک اجرای
 شهر آیین ایتک : بتون شهر
 طونامش : انیه رسمیه صورت
 مخصوصه ده طوناندی . ۳ .
 (کی) بلکن وسائر طاقله
 تجبیز اولتیق : یکی انشا اولنان
 سفائش ده طونانمدی . ۴ .
 (آت) مکمل طاقلره حاضر
 لانتق : آت طوناندی .

طونانمه { (د) (یاخود طونما و
 غلطی : دوتما) س . ۸ .

عمومه عائد بر ممریک اعلانچون
 شهرک قندیلر و بایراقلر وسائر
 شمشعلی شیشلره تزیینی وطوب
 تفنک و نشنکار انداختیه انواع
 لعبیاتک اجرای شهر آیین ،
 شنک : طونانمه کیسه سی . ۲ .
 سفن حربیه مجموعی : طونانمای
 هایون ؛ آتی دیکز ، بصره کور .
 فزی طونانمسی : اینجه طونانمه =
 اوافاق کیلر فیلولسی . (فا . زعم
 اولته رق ترکیبایده اوله قوللا -
 نیلور :) طوناما (دونما) ی
 هایون ، طوناما (دونما) ی
 دولت غله .

طونبای { (ت) س . با : طوه بای .
 طونج { یاخود طوج . (ت) -
 با : یونج .
 طونفور { طونفور دی . با :
 طنفر ، طنفر دی .

طونلاته { (ت) س . (ش .
 Tonnellata) ککی
 حوله سنک و علی الاطلاق مایعات
 و ذخیره وسائر تک واحد قبا -
 سیسی اولوب بیک کیلورن
 عبارتدر : قرق طونلاته حوله
 استیعاب ایدر برکمی ؛ صو شر .
 کتی صویک طونلاته سنی قایچه
 و پرپرور ؛ (طونه دخی دینلیر .)
 طونلاتهلق { (ت) ص . شوقدر
 طونلاته { طونلاته استیعاب
 ایدر : یکرمی طونلاتهلق برکمی ؛
 ایکی طونلاتهلق بر صو قرانی .

طونلق { (د) ص . طون ویا ایچ
 (طونی اعمالنه یارار :
 طونلق بز . = و قتیله عسکره
 ویریلان انواب یارده سی ، البسه
 بدلی .

طوقوس { (ت) س . ۱ . طوغر -
 یسی : طولوس . یو .
 طوقوس = قبه ۱ هر طرفی مدور
 اولوبوب ایکی دیوار اوزرینه
 اکی صورتنده پاییش کارکی
 سقف : بودرومک اوستی طو -
 نوس یاتق ، چوبرمک : طونوس
 اوستنده بنا یاتق .

طونه { (ت) س . ه . (مجار -
 (جهدن) آلمانای جنوبی
 ایله اسویجره حدوددن نیماله
 قره دیکزه منصب اولان بیوک
 ایرماق که آوروپانک انهار عظیمه
 سندندر .

طوی { (ت) س . قازدن بیوک
 بریانی قوش که ایکی
 جنس اولوب ، بیوکنه طوبداری
 و کوچکنه طویلاق و عربستان
 طوی دینیر . = ص . بح . غلغلیز ،
 ادرا کز ، نجی و خام : طوی
 آدم .

طوی { (ت) س . (اصلی : توک)
 دوگون ، سور ، ولجه ،
 جمعیت ، شنک : طوی کونی .
 ص . (قوللاندینمز «دوگون»
 لغتی اشبو «طوی کونی» ودها
 طوغریبی «توک کونی» تعبیر -
 ندن مأخوذ در ، زیرا اوگون
 بایراق برینه توکلره خانه ی طو -
 ناتیق عادت ایدی .

طویت { س . عمر . قصد : نیت ،
 مقصد ، امل . ذ .

طویرداری { (ت) س . (وغلطی :
 طوغداری) طوی
 دینان ایری قوشک بیوک جنسی .

طویرملق { (د) ب . ایشیتدیر -
 ملک ، اختاع ایدلک :
 بو خبر کیسه به طویرلامیلدر .

طَوِيرْمَقْ { (د) ج. باشقەسى
طرفدن قارى طو.

لدىر يولوب آچلى كيدىر لك، اشباع
ايدلك : اوروج بين طرفندن
فرق فقير طويرلى اقتضا ايدر.

طَوِيرْمَقْ { يالو بوزورمق. (د)
فت. ۱. ايشيتدير.

مك، برينك ايشيقە سنە مساعده
ويا ايشيقە سنى تسميل ايتك،
اسماع ايتك : سويلد بكنكزى
طويرمليكنز؛ بونى كيمەيه طو.
يرميك. ۲. آچق، افشا، نشر
ايتك : بو سوزى طويرمامل.

طَوِيرْمَقْ { يالو بوزورمق. (د) فت.
برينك قارىنى طوق

ايتك، يديروب اشتها سنى كيدير.
مك، اشباع ايتك : آج طويرمق؛

قيق فقير طويرمق. || قارن
طويرمق = ۱. يك مك، طويق.
۲. بلك، نافع و مفيد اولق : بو
ايش قارن طويرماز.

طَوِيغَار { (ت) س. تارله قوشنك
بر نوعى، چابر قوشى؛
تيملى طويغار.

طَوِيغَان { (ت) س. طوغان. با :
طويغان } طوغان.

طَوِيغُو { (د) س. } طويغق «
طويغو { دن } ۱. ايشيقە، طو.

يە، استماع : طويغوسى كوشك.
۲. ايشيقلە استحصاى اولنان
معلومات، مسموعات، آكاهى؛
طويغوسى چوق. ۳. حس، حواس
خسە دن برى واسطە سيله خبر
آله، طوبە : بو آدمە طويغو
يوقدر؛ طويغوسى چوق آدم.
{ خالص و فصيح تركجه بر لغت
اولدنى حالە، بزجه بونك يرينە

«حس» لغت عربيه سنك مألوفى
بغير حق اعتباردن دوشمە سنى
موجب اولمدر. }

طَوِيغُو سَرْ { (د) ص. ۱. حسز،
طويغماز، حس ايتك،
هچ بر شئ قبلنە تاثير ايتز،
تاثير سز. ۲. ادراك سز، مملو.
ماتسز، خبر سز.

طَوِيغُو سَرْ لِقْ { (د) س. ۱.
حسز لك،
طويغمازلى، حس ايتميش، تاثير.
سز لك. ۲. ادراك سز لك، مملو.
ماتسز لى.

طَوِيغُو لُقْ { (د) ص. ۱. حسى
زبان، زياده، طويار، تا.
ثرى، متاثير. ۲. معلوماتى،
خبردار.

طَوِيل { (د) ص. ۱. طويله.
«طول» دن ص. ۱.
۱. اوزون، دراز : عمود طويل؛
طويل اليد = اوزون الى، مقتدر.
۲. چوق سورر، ممتد، مديد؛

عمر طويل. ۳. د. عرضده بر
بحر مخصوص : بحر طويل.

طَوِيلَقْ { (ت) س. عجميك،
خاملى، تجربە سز لك،
جهالت.

طَوِيلْمَقْ { (د) ج. ۱. ايشيد.
مك، مسموع اولق،
استماع ايدلك : اورادن مملك
سى طويليرى؟ ۲. منتظر
اولق، انتشار ايتك : اويله بر
خبر طويلى. ۳. ميدانه چيتمق،
كشف و افشا اولق، فاش او.
لقى : سزك صالادى كنز سر
طويلى. ۴. حس اولقنى :
پيرمك بذك اوزرنده يورديكى
دولير.

طَوِيلْمَقْ { (د) ج. ۱. قارن
طوق اولق، قاتمى.
شبع، آچلى دفع ايدلك : او
قارا ككه طويليرى؟ ۲. مج.
قناعت كلك اكتفا اولقنى : بو
منظره به طويماز، سزك صحبت كزه
طويليرى؟

طَوِيلَه { س. عر. ۱. بربرى آر.
قسنه باغلانش برصره
حيوان، حيوان قطارى : طو.
يلا خر. ۲. حيواناتك باغلاندنى
پر، آخور، طاوله. (با : طاوله).
۳. چاره قويور برين حيوانك
آياغنه باغلادقلى ايب، طاوله
ايبى.

طَوِيغَار { (د) ص. برشيله قناعت
ايتز، طمكار : نه طو.
يماز آدمدر.

طَوِيغَار { (د) ص. ايشيتز،
آكلاماز. || اوردم طو.
يماز برشيشى چابوق آكلاميان،
سوزە آلديرميان.

طَوِيغَار لِقْ { (د) س. بر شيله
قناعت ايتميش،
طمكارلى.

طَوِيغَقْ { (د) فت. ۱. ايشيقلە،
سح حاسه سيله حس
ايتك، استماع ايتك : فلايك كلد.
يكنى طويديكرى؟ قولانم آغر
در چوق باغرلدنجه طويمام.
۲. حواس خسە دن برى وا.
سطه سيله حس ايتك، مخصص
ومتاثير اولقنى : تنك اوزرنده
بر شئ يورديكنى طويدم؛ نزلە
دن قووق طوييورم.

طَوِيغَقْ { (د) فل. ۱. طوقاق
حاصل اولقنى، قارن
طوق اولقنى، آچلى دفع ايد

کت، حمل صالح، فعل حسن،
ثواب، حلال. = سخته. م.
مدینه منوره.

طیر { سذ. مر. ج. : طيور. قوش،
مرغ : طير خوش الحان.
طيور جنت، منطق الطير = قوش
دبلی.

طیران { سذ. مر. ۱. : اوجه،
(اوجش) : قوشل طیران
ایدر. ۲. : غازه تحول ایدوب
هوايه قاربشيه : لتمان روحی
آیینی شیشه ده فالجه طیران
ایدر.

طیر یون { سذ. ج. مر. تا.
(تاریخ طبعینک قوشل
بحنی وعلیه توغل ایدن علا، فر.
Ornithologistes. (جمعیت طیه
عثمانیه ک تسبی و جهله « طيور-
یون » دیمک جائز دکلر. }

طیش { (د) سذ. (اصلی : طاش،
(تاش، تیش) ایچ مقابلی،
خارج، بیرون، برشیک طیشا.
ریسی : ایچی طیشنه بکزه مزه؛
طیشی ایچندن کوزل؛ طیشندن
اولجهک = طیشاریدن، خارجدن؛
ایچی طیشی بر. = سذ. طیشا.
دیده کی، خارجی، بیرونی : طیش
قبو = باب خارجی؛ طیش دکیز =
بحر محیط.

طیشاری { (د) سذ. (اصلی :
طاشقاری) طیش
طرف، خارج، بیرون، ایجری
مقابلی، آیینی بر : طیشاریده
اوتورمق؛ طیشاریدن کلک؛
طیشاریسی ایچریسندن صیاق؛
طیشاریلده کزیمک. = ح.
ظم. خارجه ده، خارجاً : طیشاری

طی زمان، طی مکان ایتمک = زمان
ومکانی اتلامق، بر قوه خارقه ایله
یکمک، اون کونلک بره مثلاً بر دقته
ده وارمق. ۳. چیقارمه، حذف
ولغو ایتمه، قالدیرمه : عبارته ک
بر قاج ققره سی طی ایتملی.

طیار { ص. مر. (« طیران » دن
(سم. ۱. : اوجان، او-
اوچی، پرند. ۲. : هوايه فالقان،
غازه منقلب اولان : جسم طیاره
آیینی براغیلجه غازه منقلب
اولوب نابدید اولان جسم. فر.
Volatil. || جعفر طیار = موته

محاربه سنده ایکی قولی کسیدولک
شهید اولان حضرت جعفر بن
ابی طالب (رضه) درکه قول-
لرینک قتاده تبدیلیه جنتده
اوپدینی جانب نبویدن مشاهده
و تبشیر بیورلمشیدی. || ریح
طیار = کزن یعنی تبدیل مکان
ایدن سزبلر، سیکیر وجعلری.
(لسان عوامده رثیه یعنی رو-
ماتسمه یهده بواسم وریلر. }

طیاق { (طیامق، طیاغق وسائر.
(با : طایاق وسائر.

طیب { سذ. مر. کوزل قوقو،
(کوزل قوقولی روح ویا
یاغ وسائر، کوزل قوقوسیمون
سوریلن شیء.

طیب { ص. مر. نذ. : طیه.
(« طیب » دن صش.)
ابی، خوش : قول طیب، کلمه
طیه.

طیبات { سذ. مر. فد : طیه. با :
(طیه.

طیبه { سذ. مر. ج. : طیبات. ابی
(ایش، کوزل فعل و حر-

لک، سیر و شیمان اولقی : طو-
یدیکزنی : قارنم طویدی. ۲.
قامقی، اکثفا ایتمک : صویه
طویه میورم : آرتق اوده ترونه
طویمیدیه : بو یاغورلردن برلر
طویدی. || کوز طویمقی = قناعت
کلک : حریص بر آدمدر نه قدر
قرانه یه کوزی طویماز.

طویمه { (د) سذ. ۱. : ایشیمه،
(استماع. ۲. : خبر آله،
استخبار. ۳. : حس، متأثر اوله.

طویمه { (د) سذ. سیر اوله،
(شیع، قائمه : طوبراغک
صویه طویمه سی.

طویناق { (د) سذ. ۱. : طویه.
(جق آلت، لاسه.
۲. : حیوان آباغک طرناغی.

طویوق { (د) صذ. طوق لغتک
(صورت اصلیه سیدر.

طویوم { (د) سذ. ۱. : طویه،
(قافمه، شبع. ۲. : قناعت.

طویوملق { (د) سذ. ۱. : برکره
(طویه جق مقدار :
بر طویوملق ایتمک. ۲. : طویمقه
مدار اولان : بو یاره طویوملق
دکل آ. ۳. : یغما، غنیمت، چاپول.

طهارت { سذ. مر. ۱. : تمیزک،
(پاکلک. ۲. : دفع
طبعیدن صکره شرعاً اقتضا
ایدن ییقامه : طهارت آلتی.

طهور { ص. مر. (« طهارة » دن
(سم. ۱. : پاک تمیز و تمیز-
لیجی : شراب طهور.

طی { سذ. مر. ۱. : صارمه، بوکه،
(دورروب بوکه : طوماری
طی ولب ایتمک. ۳. : صاروب
طویلار کی قطع ایتمه، کسمه :

قالدی؛ طیشاری جیقدی.
 || طیشاری جیققی = مج. دفع
 حاجت، دفع طیشی ایتک، آبدست
 بوزمق. || طیشاری کیتک =
 ولایادن برینه عزیمت ایتک،
 سیاحت ایتک.

طیشلی { (د) ص. طیشاری
 طیشلی { اولان، خارجی؛ ایچلی
 طیشلی = داخلآ وخارجآ منا.
 سبتلی، تکلفیز، محرم.

طیف { سذ. عر. اویقوده و یا
 قراکقدده قورقودن
 کوزده نجم ایدن خیال، غل.
 || م. طیف شمس = ضیاء؛ انکسار
 قوتله حل ایدلسیله اجزاسنک
 آلتان رسمی.

طیق { (ت) مه. طاق مخفی او.
 طیق { لوب خفیف وانجه بر
 سسی تقلید و تصویر ایدر؛ طیق
 طیق بخرمه اوردی.

طیقاچ { (ت) س. ۱. شیشه و
 ساژره آغزینی طیقامنه
 مخصوص بزدن و آغاچدن طبیه.
 ۲. وقتیه لشکجه آلانندن اوله.
 رق مجرمک آغزلینه طیقده.
 قلی شی.

طیقماق { (ت) قذ. ۱. برشیشه
 و ساژره آغزینی بزدن
 طبیه و ساژره ايله باصهرق قیا.
 مق، طار بر منفذی بر شیشه
 قیابوب سد ایتک؛ شو شیشه بی
 طیقماق؛ صو بولی، بوری بی
 طیقماق؛ شیش بوغازینی طیقما.
 دی. || آغزینی طیقماق = سکوته
 مجبور ایتک، اسکات ایتک.
 || فردی بی آغزه طیقماق =

سوزینی رد و جرح ایدیورمک.
 طیقماق { (ت) فل. ۱. بول
 قیابوب سد اولمق،
 مسدود اولمق، قیابوب ایشله
 مک؛ بوغازم طیقماندی؛ بوری
 چاموردن طیقماقش. ۲. نفس
 طولتی. کوکس طارلا شوب نفس
 آلماز اولمق. ۳. اشتها قیابوب
 یه مه مک؛ طاتلیدن طیقاندم.

طیقانیق { (ت) ص. طیقماقش،
 بولی قیابوب، مسدود،
 ایشلر؛ بو شیشه مک آغزی
 طیقانیق؛ صو بولی، بوری
 طیقانیقدر.

طیقانیقلیق { (ت) س. ۱. قیا.
 طیقانیقلیق { لیلی، مسدودیت؛
 بوغازک، صو بولنک طیقانیقلی.
 ۲. نفس طولتی، کوکسک
 طارلا شمسلیه نفس آلمامه.

طیق { (ت) مه. ۱. قوری و
 ایدر، و مکرر اوله رق بویه بر
 سس جیقارمق صورته قو.
 ریمش شیلره وصف دخی او.
 لور؛ بوزک اوزرنده طیقر طیق
 یور بوردی؛ بوزک قور بوب
 طیقر طیق اولمشیدی. (طارق
 مهله سنک مخفی حکمنده در.)
 ۲. فیکر فیکرکی سله قیابوب
 تصویر ایدر؛ تجره طیقر طیق
 قیابوبوردی.

طیقردا ایتک { (ت) قذ. طیقردی
 ایتدیرمک، طیق
 طیقرا ایده جک صورته
 سسلندیرمک؛ شو باقرلی
 طیقردا ایتک.

طیقردا ایتک { (ت) فل. خفیف
 و قوری بر سله

کورلیدی ایتک؛ جیبنده پارله
 طیقردا بوردی؛ طومش طو.
 پرافلرک اوزرنده آیاقرلی طیق.
 دا بوردی.

طیقردی { (ت) س. قوری و
 خفیف برسله اولان
 کورلیدی؛ آیاق طیقردی؛
 صخلرک طیقردی؛ پارده مک
 طیقردی.

طیقسریمق { (ت) فل. قیالی
 آغزله خفیف صو.
 رنده آکسریمق؛ آکسریمق
 طیقسریمور.

طیقسریمق { (ت) س. قیالی
 آغزله خفیف آ.
 کسریمه.

طیقشدریمق { (ت) قذ. ۱.
 باصهرق صو.
 قی. ۲. مجله ایله مک؛ بر آز
 مک طیقشدریمق کیتدی.

طیقششق { (ت) فل. طار بر
 بره و باشقعلری آره.
 سنه صولتی.

طیقشلق { (ت) فل. صولتی،
 آره به کیرمک.

طیقشقی { (ت) قذ. ۱. زورله
 و ایتدیرک باصهرق صو.
 قی؛ شلتیه پنبوق طیقشقی.

طیقشقی { (ت) قذ. ۱. زورله
 و ایتدیرک باصهرق صو.
 قی؛ شلتیه پنبوق طیقشقی.
 ۲. طار و یا صیقندیلی بر بره
 صولتی؛ حبسه طیقشقی، دلیک
 طیقشقی. || مج. چاکه اوت طیقشقی =
 برینی عو ایده جک صورته
 ایش بوزمق.

طیقشاز { (ت) ص. طویل و
 طیقشاز آدم.

طیقشازلیق { (ت) س. طویللیق،
 آز طیقشاز.

صورتندہ یفیلان اوت، اوت بیخی .	پک صبیق وقانی طولدیرلش : طیقیز طولہ .	طیقیز (ت) قد. عجلہ ابلہ و طیقیز (ا) اہمیتز صورتندہ بر نئی پک : بر پارچہ شی طیقنوب کیتدی .
طینت { سذ. عمر. خلقت، جیت، فطرت، یاراد پایش : طینی فنا؛ طینتندہ مرکوز او- لان حال .	طیلسان { سذ. مر. زاهدلرک صارقیتدقلری صاریق اوجی .	طیقہلی (ت) ص. قیانش، طیقنا- (ن) ش، مسدود : طیقہلی بوری .
طینق { (ت) قد. با : طینق .	طین { سذ. عمر. بالیقی، چامور، طوبراق .	طیقیز (ت) ص. ۱. زیادہ (ن) طیقناز، پک قالین. ۲ .
طیور { سذ. جر. مر. فد : طیر . با : طیر .	طیناز { (ت) س. قبش ایچون حفظ اولیق اوزرہ تہ	

ظ

ظ { ظ. س. (مر. ظاه. س.)
ظ { ترجمه الفتاك بگره‌های حرفی

اولوب، ترکیه ده مخرجی اول-
یفتدن، یالکز عربیدن مأخوذ
کلانده بولور. شیوه اصلیه
عربیه شی بؤ تلفظ ایده مه-
جکمزدن (ز) کی اوقورز. بو
حرف اسکی عبرانی و سریانی
الفبالزنده دخی مفقود اولوب،
(متحد ضغف) حرفلری میاننده
هر بلر طرفندن علاوه اوغشدر.
ایمجد حسابنده ۹۰۰ عددینه
دلاک ایدر.

ظاء { س. ع. ظ حرفك اسم
ظاء { عربیسی اولوب، (ط) دن
تفریق ایچون، نقطه‌لی اولدیفنه
بناءً « ظاء مجعیه » دخی دینلیر

ظالم { ص. مر. ظ. ظالمه. ج. ظا.
ظالم { لمن. ظله. (« ظلم » دن
س.) حقزلقی و ظلم ایدن،
حقز، غدار، قیچی، مریض،
ستمکار : ظالم آدم، ظالم فلک.

ظالمانه { ص. قا. ظلم واعتسافله
ظالمانه { اولسان، غدارانه،
ستمکارانه : بر مناصله ظالمانه.
= ح. قا. ظالمه یا قیشیز صو-
رتده، ظلم و ستم و غدرله : ظا.
لماه اوربور.

ظالمك { س. ظلم، اعتساف،
ظالمك { مرحمتزك، غدارلق.

ظاهر { ص. مر. ا. : ظاهره.
ظاهر { (« ظهور » دن س.)

۱. میدانده اولان، آییق،
آشکار : بو بر اسر ظاهر در.
۲. بدیسی، مثبت، هویدا : دلیل
ظاهر. || ظاهر اولقی = ظهور
ایتمک، میدانده چیتقم. = سذ.
ص. بر شیک میدانده و آییقده
اولان صورتی، خارج، باطن
مقابلی، کورینور صورتی : بو
آدمک باطنی الله بیلیر اما ظا.
هری يك ای کورینور : ظا-
هرده صلادن کورینور : باطنی
ظاهرینه اویماز. = ح. تر.
الته، شبهه سز = ظاهر یارین
کله جکدر : اوله در ظاهر!

ظاهر { ح. ع. میدانده او-
ظاهر { لهرق، آشکاره، صو-
رت ظاهره و خارجیده، کو-
ریتشده : ظاهر آدم دوست کو-
رینور سده باطناً دشمندر.

ظاهری { ص. ع. ا. : ظاهریه.
ظاهری { ظاهرده اولان،
طیشدن کورین، صوری : حال
ظاهریسی، احوال ظاهریه سی.
مقابلی : باطنی، باطنیه.

ظرافت { س. ع. نازكك،
ظرافت { نازكانه طور و حال

واقاده، تربیه‌لی معامله، لطافت :
سوزنده، معامله سنده فوق
العاده بر ظرافت واردر : انسان
ظرافتنه حیران اولور.

ظرافتی { ص. نازكانه، نازكك
ظرافتی { اولتان، تربیه‌لی و لطا-
فت آمیز : ظرافتی سوز، معا-
مله.

ظرف { سذ. ع. ج. ظرف.
ظرف { ۱. قاب، قلیف، محفظه :
ساعت ظرفی. ۲. الی یا قاقم
ایچون قهوه فنجانی ایچنه قوتان
کومش و یا سائر معدندن قاب :
بر طاقم ظرف : ظرف فنجان
طاقی. ۳. بر یره کوندربلن
مکتوب و هر نوع اورانك قو-
نیدینی و یا پیشدر یلوب مهر مومیه
مهرلن کاغددن شکل مخصوصه
قاب : مکتوبی ظرفه قدوم :
ظرفی قیادم : بر پاکت ظرف.
۴. د. زمان و یا مکان بیان
ایدن کله : ظرف زمان، ظرف
مکان : دون بوراده ایدم تعبیر-
نده « دون » کله سی ظرف
زمان و « بوراده » ظرف
مکاندر. || ظرفنده = ایچنده.

آیلرجه کونش کورمز و قرا-
گلفده قالیر اقطار قطیبه سی :
اسکندرک ظلماته کیندیکی
مرودیر. || بحر ظلمات : بحر
محیط اطالیایه و قتیله عربلرک
و بردکری اسم.

ظَلَم { ص. عر. } « ظلم » دن
ظُلوم { ص. } زیاده ظلم و
حقسزلق ایدن، پک جفاکار،
وغدار، مبالغه ایله شتمکار.

ظَلَم { ص. عر. } : ظلمه. کولکجه
ظلمی { منسوب و متملق.

ظلیل { ص. عر. } : ظلیله.
ظلیل { « ظلم » دن ص. } پک
کولکلی، پک کیش و سرین،
سایه دار : ظل ظلیل.

ظَمًا { و ظماء. س. عر. } زیاده
« صوصامه، تشکی، عطش
شدید.

ظَن { س. عر. } : ظنون. ۱.
ظَن { صاتی، صامه، قیناً
تیلکسزین اغلب احتمال ایله
حکم ایتمه، کان : بوکون کله.
بکدر ظن ایدرم : ظنم، ظنمه
کوره بوکون کلیرل : ظن ایتمه که
بنم بو ایشده بر منفعم وارد.
۲. شبهه، تردد، شک : بو ایشده
ظن حاصل اولدی : وحدانیت
حقنده ظنه تابع اولمالی : ظنونی
ذهندن چیقارملی : فلاسفه تک
اکثر مطالعاتی ظن و خیالدن
عبارتدر. || حسن ظن = بر آدم
حقنده ائی بر فکر و مطالعه
حاصل ایتمه، کندیسنی ائی بیله،
توجه. || سوء ظن = بری حقنده
کونی بر فکر و مطالعه پیدا اتمه،
کندیسنی کونی ظن و فرض ایتمه :
حقنده کی حسن ظنی سوء ظنه

ظَفَر یاب { ص. فا. } عر. ظفر =
موقیت. فا. یافتن =
بولق. ۱. موقیت نائل اولان،
موفق، نائل : مرامنه ظفر یاب
اولدی. ۲. غالب، منصور :
دشمنه قارشلی ظفر یاب اولدی.

ظَل { س. عر. } : ظلال، اظلال.
ظلال { ۱. کولک، سایه. ۲. بحر.
حایه، تصاحب، سایه : ظل ظلیل
ولی نعمتده. ۳. بر قوسه
تماس ایدن خط مستقیم، تماس.
|| ظل الله، ظل الله فی الارض =
خلیفه مسلمین حضرتلری.

ظلال { س. عر. } : ظلال. ظلال
ظلال { ص. عر. } : ظلال. ظلال

ظلام { س. عر. } : ظلام. ۱. قرا سلیق،
ظلمت : ظلام لیل. ۲.
حقسزلق، ظلم، غدر، ستم. [بو
ایکجی معناده « ظ » تک
کسری ده جاژدور.]

ظَلَف { س. عر. } : ظلوف.
ظلف { اظلاف. تا. صغیر و
قویون کی حیواناتک چتال طیر.
ناغی. [چتال اولیان آت طیر.
ناغی کیلیرنه «حافر» دینیر.]

ظُلَم { س. عر. } : حقسزلق، غدر،
ظلم { ستم، جور، عدل مقابلی.
ظُلماً { ح. عر. } : ظلم ایله، حقسز
{ اوله رق، جور و ستمله،
بغیر حق، زورله.

ظلمات { س. عر. } : ظلمات. ظلمات
ظلمات { ص. عر. } : ظلمات. ظلمات

ظلماتی { ص. عر. } : ظلمات. ظلمات
ظلماتی { ص. عر. } : ظلمات. ظلمات
ظلماتی { ص. عر. } : ظلمات. ظلمات

ظلمات { ص. عر. } : ظلمات. ظلمات
ظلمات { ص. عر. } : ظلمات. ظلمات
ظلمات { ص. عر. } : ظلمات. ظلمات

انتاسنده، داخلنده : بش کون
ظرفنده؛ اوج سنه ظرفنده.

ظرفاء { س. عر. } : ظرف. ظرفاء
ظرفاء { س. عر. } : ظرف. ظرفاء

ظرفیت { س. عر. } : ظرف. ظرفیت
ظرفیت { س. عر. } : ظرف. ظرفیت
ظرفیت { س. عر. } : ظرف. ظرفیت

ظروف { س. عر. } : ظرف. ظروف
ظروف { س. عر. } : ظرف. ظروف

ظریف { ص. عر. } : ظریف. ظریف
ظریف { ص. عر. } : ظریف. ظریف
ظریف { ص. عر. } : ظریف. ظریف

ظریفانه { ص. ح. فا. } نازکانه،
ظریفانه { ص. ح. فا. } نازکانه،
ظریفانه { ص. ح. فا. } نازکانه،
ظریفانه { ص. ح. فا. } نازکانه،

ظریفک { ص. ح. فا. } نازکانه،
ظریفک { ص. ح. فا. } نازکانه،
ظریفک { ص. ح. فا. } نازکانه،
ظریفک { ص. ح. فا. } نازکانه،

ظفر { س. عر. } : مقصده
ظفر { س. عر. } : مقصده
ظفر { س. عر. } : مقصده
ظفر { س. عر. } : مقصده

ظفر { س. عر. } : مقصده
ظفر { س. عر. } : مقصده
ظفر { س. عر. } : مقصده
ظفر { س. عر. } : مقصده

ظفر { س. عر. } : مقصده
ظفر { س. عر. } : مقصده
ظفر { س. عر. } : مقصده
ظفر { س. عر. } : مقصده

ظفر { س. عر. } : مقصده
ظفر { س. عر. } : مقصده
ظفر { س. عر. } : مقصده
ظفر { س. عر. } : مقصده

تحويل ايتديلىر. || ظن غالب =
علم يقينه قريب اولان ظن.

ظنون { سذ. ج. عر. فد :
ظن. با. ظن.

ظواهر { سذ. ج. عر. فد :
ظاهره. لسانزده

قولانناز. } بر شي ويا شخصك
ميدانده اولان و كورينور
جهتلى، صورت ظاهره سى :
بو آدمك ظواهرى يك ابي كو
رينور، ظواهر احواله باقيليرسه.

ظهاره { سذ. عر. با. زغاره.

ظهر { سذ. عر. ۱. آرقه،
صرت، اكين. ۲. كاغد

وساثره نك آرقه طرفى، كرىسى :
جوابى مكتوبك ظهرينه يازوب
اعاده ايتدى. || قوة الظهر =
آرقه دن امداده مهيا اولقى
اوزره يدك بولنديري لان عسكر
وساثره، كرىدن كوكنيله جك
قوت : دشمنك قوة الظهرى وار
ايدى.

ظهير { سذ. عر. كوندوزك اور-
ظهير { ته. سى، زوال وقتى، اوكله :
صلاة الظهر = اوكله نمازى :

قبل الظهر = اوكله دن اول؛ بعد
الظهر = اوكله دن صكره.

ظهرى { ص. عر. ۱. ظهريه.
۲. آرقه يه منسوب و

متعلق. ۲. امداده متعلق : قوة
ظهريه = قوة الظهر.

ظهرى { ص. عر. ۱. ظهريه.
اوكله يه منسوب و متعلق.

{ زوالى ده مستعملدر. }

ظهرية { سذ. عر. بر مكتوب
وساثر ورقه نك آرقه سنه

يازيان يازى، آرقه سنده كى
شرح : ظهريه سى وارد؛ ظهريه.
سى او قوديكزى ؟

ظهور { سذ. عر. ۱. ميدانه
چيقمه، ظاهر اوله،

چيقمه، كورينه : كوش ظهور
ايتدى؛ صوقاغك كوشه سندن
ظهور ايدويوردى. ۲. حاصل

اوله، وجوده كله، تحدث،
تكون : آرقه مدمه بر چيبان

ظهور ايتدى. ۳. كشف، ايجاد،
بولنه : آمر يقانك ظهورى ؛

توتونك ظهورى ؛ تلفرافك
ظهورى. ۴. مشهور بر آدمك
ويا فوق العاده بر حالك ميدانه

كلى : دين مين اسلامك
ظهورى؛ بحر محيطده فورطه لك
ظهورى. || نوظهور = يكي چيقمه،
يكي ايجاد.

ظهورات { سذ. ج. عر. ما.
مول ومنتظر دكل

ايكن آكزين وقوعه كان
احوال و بويله احوالك ايجاب
ايتديركي مضاف : ظهوراته

قارشى بر مقدار آتجه بولندير.
مق شرطدر. || ظهوراته تابع

اولقى = اولدن صورت اجراسى
تعيين اولتيوب ظهور ايدم جك
احواله كوزده اوله جق اولان :

اورايه كيتشد كدن صكره خط
حركتظ ظهوراته تابع اوله جقدو؛

ظهورات واپورى = سياحت
پروغراي خارجنده و فوق العاده

بر لزوم اوزرينه حركت ايتدير.
يلن واپور.

ظهورى { سذ. اورته اويوننده
مضحك شخصى اجرا

ايدن مقلد : ظهورى قولى = اورته
اويونى طاقى.

ظهير { ص. عر. { « ظهر » دن
{ ص. عر. { آرقه چيقان،

معين، مددكار، يارديمچى.

ع (عین. س.) (عیسیدہ سہ.)
 حرف اولوب، بوغازدن اولان
 مخرجی السنۃ سامیہ به مخصوص
 اولغله، لسانزدہ بالکثر هریدن
 مأخوذ کله لده بولنور. الفباک
 ترتیب اصایی اولان ابجد صرم.
 سنده اون آلتی حرف اولوب،
 شکل عبرانی ۲۲ و شکل سریا.
 نیسی ۳۰ درکه عربی ایله مشا.
 بهترلی ظاهر در. شکل اصلی
 قدیمی بر دائره وحلقه دن عبا.
 رت اولغله السنۃ سامیہ ده کوز
 دیمک اولان بو اسمله تسمیه او.
 لغشدر. لسان یونانیده بوشکل
 اصلی بی (۲) محافظه ایندیکی
 حاده، حرکه برینه کجوب، ضمه
 مبسوطة ثقیله کی اوقونور. عربی
 اولمیان کله لده استعمالله مثلاً
 عربیه وعلکساندر یازلسی غلط
 قاششدر. رقم کی استعمالنده
 ۷۰ عددینه دلالت ایدر.
 عابد (س. ص. عر. ن.) عابد. ج.
 عابد (عیده.) [«عبادة» دن
 سف.] طایبان، طایبان، عبادت
 ایدن، اهل تقوی، زاهد: عابد
 آدمدر: عابد بر قادی: عابدک
 عبادتی: عبده اوتان یتبه طا.

یالتر.
 عابدانه (ص. ح. فا. عابد و زا.
 هده یاقیشیر صورته،
 عابدجه: بر طور عابدانه ایله:
 عابدانه عمر سوربور.
 عابر (ص. عر. ن.) عابره. ج.
 عابر (عابرین.) [«عبور» دن
 سف.] کچن، عبور و مرور ایدن:
 مارین و عابرین ۳ کلوب یکینلر.
 عاتق (ص. عر.) [«عتق» دن
 عاتق (سف.) ۱. آزاد اولمش،
 آزادی، اعتناق اولوش
 (کوله.) ن. ۲. اسکی، قدیم.
 [«عتیق» ده مستعملدر.]
 عاج (سذ. عر. ۱. فیل دیشی.
 ۲. باغه.
 عاجز (ص. عر. ن.) عاجزه. ج.
 عاجز (عجزه.) [«عجز» دن سف.]
 ۱. اقتدارسز، غیر مقتدر،
 ضعیف، کوشک، الذدن ایش
 کلز: عاجز بر آدمدر: کندنی
 ایشی کورمکدن عاجزدر. ۲.
 شاشیرمش، نه یابه جفی یییز،
 درمانسز: بن بو ایشده عاجز
 قالدیم: انسان جواب ویرمکدن
 عاجز قالیر. ۳. ان. تواضع طر.
 یقیله متکمدن کنایه اولور:
 عاجز لری، عاجز بنده لری.

دار الفجره = کندیلرینی
 بسکدن عاجز اولان بیچاره
 وسقط فقراتک بیتوت و اعاشه
 سه مخصوص خیرات دائره.
 عاجزانه (ص. ح. فا. ۱. عجز
) اقتدارسزقله، حقیرا.
 نه: عاجزانه تقدیمه جرأت
 قلندی: عاجزانه بر کتاب یازمغه
 باشلادم. ۲. ان. متکمدن کنایه
 اولور: طرف عاجزانه امسال
 بیوریان تحریرات ید عاجزانه.
 مه واصل اولدی.
 عاجزی (ص. فا. بو عاجزه عاند
) ویا منسوب و متعلق،
 متکمدن کنایه اولورق محویت
 و تواضع تمییدر: پدراجزی =
 پدرم: سوی عاجزی به = طرف
 عاجزانه مه.
 عاجل (ص. عر. ن.) عاجله.
 عاجل (عجله دن سف.) ۱.
 عجله لی، عجله جی، مستعجل:
 تشبثات عاجله. ۲. شمعیکی،
 حاضر، مستقبل و مهلتلی اولمیان،
 پشین، آجل مقابلی، معجل:
 امر عاجل، دوا ی عاجل، مهر
 عاجل.
 عاجلا (ح. عر. عجله ایله، مستعجل
) اولورق، سریعا، درحال:

مکتبک عاجلاً کشادی مطلوبدر.

عاد { سفند. عرب. بین جهتده سا. کن بواغش بر قوم قدیمدرکه هود (عم) ایمان کنیرمیوب کفر وشرکه اصرار ایتدکار. یچون طرف باریدن قهر او- لغشدر.

عادت { سته. عرب. نج: عادات. ترکیبیات عربیهده:

عاده ۱. آیشیشی شی، الفت، هر وقت بایلان: مصباح ارکن قلعق عتیدر: بیلدیکنی کیسه. یه کوسترمه مک عاتیدر. ۲.

رسم، دپ، اصول، هر کس طرفدن رعایت اولنه کن حال:

بو مملکتک عادتق بودر؛ عادت بلده: عادت حسنه، عادت سیئه:

عاده اینه حکم ازلی ربانیتک جاری اولدنی طریق، نظام و

اصول طبیعت. ۳. تیر. قادیترک آیده بر کره کوردکاری حیض،

آی باشی: عادت اوستنده ایدی. || خارق حاده، خارق العاده =

عاده الله مغایر اوله رق واقع اولان حال، معجزه وکرامتکی

عاده الهیک مافوقنده وقوع بولان حال. || علی العاده =

عادت اولدنی یعنی هر وقت وقوع بولدنیکی، عادتاً، بیاغی. || فوق

العاده = هر وقتکینک اوستنده و خارجنده اوله رق، صورت

مخصوصده، آریجه: فوق العاده حرمت ورعایت ایشدیلر؛ فوق

العاده بر ضیافت وپردی.

عاداتا { ح. عرب. (طوغریسی: عاده ۱. عادت اولدنی

اوزره، هر وقتکیکی، علی- العاده. ۲. بیاغی صیرتده، عادی

بر صورتله: عادتاً بر یک. ۳.

دوزجه: بو عادتاً سرت.

عادل { ص. عرب. ذ: عادل. عدالت صاحی: اجرای عدل ایدن،

احق حق ایدن: آمر عادل، حکومت عادل. || شاهد عادل =

عدالت اوزره یعنی طوغری شاهد.

عادلانه { ص. ح. قا. عدالت صاحی بر آدیه یاقیشیر

صورتده: حکم عادلانه.

عاده { سته. عرب. خارق العاده، علی العاده، فوق العاده.

با: عادت.

عادی { ص. عرب. ذ: عادی. ۱. عادت اولان، معتاد، هر

وقتکی، فوق العاده اولمیان: عادی سکون: امور عادی. ۲.

بیاغی. آشاغی: عادی بر آدمدر؛ یک عادی بر یک یاغیشیدی.

|| هقه. - قرق عادی: حقوق جزا. ۳. زمین اولمیان: محاکم عادی =

جزا محاکمک غیری، حقوق محکمه لری.

عادیلک { س. بیاغیق، آشاغیق: اونک عادیلکی قیافتندن

بلیدر.

عاری { سته. عرب. ۱. شین، قیصه، عیب، اوتانه جق شی: او

ایش بنم ایچون عاردر. ۲. اوتانه، محجوب اولمه، حیا،

محجوبیت، شرم: بو آدده هیچ عار ناموس یوقیدر؟

عارب { ص. عرب. ذ: عارب. عرب جنسیته منسوب اولان:

عرب عارب = اساساً وخالس

عرب جنسیته منسوب اولان عرب.

عارسز { ص. حیا سز، اوتانه سز، عار سز (بوزی یک.

عارسزجه { ح. اوتانه رق، او. تانمق سزین.

عارسز لایق { فل. عار سزلق عار سز لایق (ایتک، عار سز.

جه حرکت ایتک، رد اولنه رق قوغلدنی حالده یته اوتانه سزین

مراجعت ایتک.

عارسزلق { س. حیا سزلق، او. عار سزلق (تانمازلق، رد اولنه

رق قوغلدنی حالده یته اوتا. نمیوب مراجعت ایته: آرتق

عار سزلق ایدبور.

عارض { ص. عرب. ذ: عارضه. عارض (عرض دن سف.)

طبیعی وذاتی اولمیوب صکره. دن حاصل اولمش، ظهور ایدن،

کلوب پایدان: کندیسنه بر حال، برخستلقی عارض اولدی: بوسنه

اکینلره بر بوجک عارض اولدی. سته. عرب. یا کفی:

عارض { عارض آل.

عارضه { سته. عرب. نج: عوارض. عارضه (عارض اولان حالت،

صکره دن کلوب تعلق ایدن نقیصه: بر عارضیه اوغرادى؛

عوارض متنوعیه دوجار او- لدی.

عارضی { ص. عرب. ذ: عارضیه. عارضی (ذاتی وخالق اولمیوب

صکره دن ظهور وتعلق ایدن: علم انسانده ذاتی دکل عارضی

بر حالدر.

عارف { ص. عرب. ذ: عارفه. عارف (عرفان دن سف.)

پیلن، بیلکی صاحی، دانا،

آشنا، واقف: عارف. اسرار،
هتر وفنده عارفدر؛ عارف بالله =
حق تعالای حقیله آکلامش؛
مرشد عارف = اسرار الیه به
واقف اولان مرشد.

عارفانه { ص. ح. فا. عارف احوال
و اسرار اولان مرشد
دانایه یاقشیر و سزاوار بر صو.
رتده: بعضی مقالات عارفانه سنی
او قودم: عارفانه اجرای وعظ
و نصیحت ایدور. [با: حریفانه]
عارلایق { فل. اواناقی، محبوب
و شرمنده اولقی:
بو آدم عارلایق ییلزی؟

عاری { ص. ص. هر. ن: عاریه.
[«عری» دن سف.]
۱. جیلاق، برهنه. ۲. خالی،
بوش، تهی، بری، مبرا: زینندن،
ریادن عاری.

عاریت { ش. عر. اودونج. مو.
فتا و اعاده اولقیق
اوزره آلتان شی: کتاب عاریت
ویرلز؛ عاریت آلتان آت انسانی
یاری یوله. یایا براقیر؛ عاریت
آلتی = استعاره ایتک، اودونج
آلتی: عاریت و یرمک = عاره
ایتک، اودونج و یرمک.

عاریه { ح. عر. اودونج او.
لورق، استعاره و یا
عاره طریقیله: بو کتابی فلاندن
عاریه آلدیم.

عاریتی { اکرتی دبدیکمز لفتک
طوغریسی اولقی اوزره
ایجاد اولمش غلط فاحش بر
لفت اولوب ذاتاً «اگرتی»
خالص و فصیح ترکیه بر لفت او.
لدیفندن یو ایجاد غریبه حاجت
یوقدر.

عازم { ص. عر. [«عزم» دن
سف.] ۱. قصد و نیت
ایدن، قطعاً قرار ویرن: عازم
سفر اولدی. ۲. بر یرم حرکت
ایدن، منهی عزیمت اولان:
عازم دار بقا اولدی.

عاشیر { ع. عر. ن: عاشره. او.
نجی: باب عاشر؛ دفعه
عاشره.

عاشیرا { ح. عر. اونیچی اولورق،
اونیچی درجه ده: عا.
شرا شونی یاییلی.

عاشیق { ص. عر. ن: عاشقه. ج:
عشاق، عاشقین.

[«عشق» دن سف.] ۱. برینه
عشق و علاقه ایدن، مبتلا،
یانیق: قیس لیلایه عاشقی
ایدی؛ عاشقی دیدار؛ عاشقه
جور ایتک؛ عاشقی اولقی =
تمشقی ایتک. ۲. جمال الهیه
علاقه ایتش کی مربوط اولان،
شیدا. ۳. عو. ساز وطنبوره
چالان قوهو شاعری. — عاشقان
جمع فارسیسی ده قوللایلیز.

عاشیقانه { ص. ح. فا. عاشقنه
یاقشیر حال و صورتده:
عاشقانه شوقیز؛ عاشقانه برنمره
آندی؛ عاشقانه طور و حال.

عاشیقلیق { ص. ۱. عاشقک حال
و صفی، عاشق اولمه،
عشقه ابتلا: عاشقلیق انسانک
راحتی سلب ایدر بر حالدر.
۲. ساز وطنبوره چالان قوهو
شاعرینک حال و صفی.

عاشوراء { یاخود عشوراء. ش.
عر. ۱. محرمک او.
نجی کونی که قبل الاسلام دخی
رسمی بر کون ایدی. ۲. یوم

مذکور ده پیشریلوب طاغلی
معتاد اولان معروف برطانی که
دوکلش بغدادیه میوه و حبوباتک
اکثرندن بر مقدار قاریشدر.
لمغه یاییلیز.

عاصِف { ص. عر. ن: عاصفه. ج:
عواصف. [«عصوف»
دن سف.] یک سرت، یک شد.
تلی، شدتله اسن: ریح عاصف،
ریح عاصفه. [زیرا ریح عربیده
مذکر و مؤنث اعتبار اولور.]

عاصِم { ص. عر. ن: عاصمه.
[«عصمة» دن سف.]
عصمتی، کناه و حرآمدن متوق،
برهیزکار، ناموسلی، عقیف.

عاصِی { ص. س. عر. ن: عاصیه.
ج: عصاة. [«عصیان»
دن سف.] ۱. اطاعتنر، سر-
کش، باغی، باش قالدیران: عاصی
اولدی. ۲. اواصر الهیه یی اجرا
ایتین، کنهکار: عاصیلر دوچار
عقوبت اخرویه اولور. ۳.
خیندوده، شقی: عصاة قاری
سوق عسکر اولندی.

عاصِیق { ص. ۱. اطاعتنرلیق،
سرکشک، بغی، طغیان.
۲. کنهکارلیق، اثم. ۳. خیدود.
لق، شقاوت.

عاطِر { ص. عر. ن: عطارمه. [«عطر»
دن سف.] کوزل قوقولی،
رایحه طیبه سی اولان: خاطر
عاطرینی استفسار ایتک.

عاطِف { ص. عر. ن: عاطفه.
[«عطف» دن سف.]

۱. یوزینی چورن، میل ایدن،
مائل، متوجه. ۲. برینه
توجسی و میل و محبتی اولان،
لطف و توجهله یاقان. ۳. د.

ایک کله ویا جله بی ربط ایدن
(کله) : حرف عاطف (حرف
عطف) ؛ و او عاطفه ؛ حروف
عاطفه .

عاطِطُت { س. مر. ج. : عواطف .
توجه ، میل ، حسن ظن ،
مرحت : عاطفت افزای صدور
اولان اراده سنیه .

عاطِل { ص. مر. ن. : عاطله .
(« عطل » دن س.)
۱. ایشیز ، ایشیز ، بوش طورور ،
معطل ، بطل . ۲. تنبل ، کسلان .
۳. ط. تأثیریز ، حکمز .

عاقِبَت { س. مر. امراض و علدن
(سالم و بری اوله ، صحت ،
تندرستی : عاقبتده اولق ؛ اعاده
حافیت ایتک .) عاقبت اولسون ،
اوله ؛ بر شیء ییوب ایچنلره ویا
حام و تراش کھی صحت بدنه تعلق
ایدر برایشدن چیقانه ایراد او .
لنور دعا تمیریدر . (طباقینه ده
بعضا استهزا طریقه سولنیر .)

عاقِبَت { س. مر. ج. : عواقب .
(صوک ، آخر ، پایان ،
نهایت : انجام : بوجاقینک عاقبتی
نه اوله چیق ؟ عاقبتی دوشونک .
۲. نتیجه : عاقبتی خیر در . =

ح. نهایت ، آخرکاره بالآخره ؛
عاقبت بزم دیدیمک طوغریلفی
آکلادی ؛ عاقبت بزم دیدیمکه
کله جکسکر .) عاقبت الامر = ایشک
صوکنده ، نهایت الامر .

عاقِبَت اَنَدِیش { ص. فا. (مر.)
(عاقبت = صوک .
فا. اندیشیدن = دوشونک)
هر ایشک صوکی و تیجه سنی او .
لدن دوشونق ، دور اندیش .

عاقِبَت بِن { ص. فا. (مر.) عاقبت =
صوک . فا. دیدن =

کورمک (هر ایشک صوکی
اولدن کورن ، دور بین .

عاقِد { ص. مر. ن. : عاقیدن .
(« عقد » دن س.) هقه .
بر مقاله و شرکت وسند و سائر
عقد و امضا ایدنلرک بهری ؛
عاقیدنلرک مراجعتی اوزرنه ؛
عاقیدن حاضر اولدینی حالد .

عاقِر { ص. مر. (« عقر » دن
(س.) — مذکر بله مؤثی
بردر [۱. قیصر ، طوغورماز ،
عقیم . ۲. محصولات و برمز ، غیر
منبت .] عاقِر حاق = عودالقرح
دخی دیدکری دوائی کوک .

عاقِل { ص. مر. ن. : عاقله . ج. :
(« عقل » دن
(س.) [۱. عقلی ، اوصلی ، هو .
شیار ، خرد مند : سرد عاقل ؛
کار عاقل (و غلطی : کار عقل) =
عقلی آدم ایشی : بوکار عاقل
دکدر . ۲. بالغ ، سن رشیده
واصل : ایکی اوغلندن بری عاقل
و دیگری صیدر . (بعضی عاقلده
قبیله رئیس و اختیارلرنه ده
دینلیر .) = ج. با : عقلا .

عاقِلانِه { ص. ح. فا. عقلی آدمه
(عاقلینیر صورته ، عقل
و ادراکله ، خردمندانه : عاقلانه
حرکت : عاقلانه دوشونیر .

عاقِف { ص. مر. (« عکف » دن
(س.) [عبادت ایتک
اوزره حرم شریفده یا خود دیگر
بر محل مبارکده اختیار عزتله
قیانوب اوتوران . (« معتکف »
دها مستملدر .)

عال { ص. مر. (« علو » دن س. .
(عالی کھی) یوکسک ، بالا ؛
مال المال = بالاتر ، پک عالی ،
اعلا : مجلس حال المال . (یا لکتر

بوتیمبرده مستملدر . با : عالی .)
عالم { س. مر. ج. : عالین ،
عولم . ۱. کائنات ، مخلوقات ،
کافه اجرام سماویه و ما فیها ،

جهان : جناب حق عالی یارا .
تمشدر ؛ بتون عالمک خالق و
صاحیدر . ۲. برشمس ایله اوکا
تابع اولان یعنی اوتک اطرافنه
دور ایدن سیاراتک تشکیل
ایشکری دائره : عالم شمس ؛
رب العالمین . ۳. دنیا ، کره
ارض : دور عالم ؛ مالک هر
طرفی طولاشلدی . ۴. انسانلر ،
خلق : عالم بیلیر ؛ عالم ایشیدنی .

۵. جمعیت ، جماعت ، آبریمجه بر
حال و صورت ابراز ایدن اجتماع
و یا کیفیت : بر اکنجه عالمی
یابدق ؛ جوجقلق عالمی ، مکتب
عالمی باشقه برحالدق ؛ عالم معنا =
رؤیا حالی ؛ عالم آب = عشرت
جمیتی ؛ کندی عالنده در کندی
حالنده ؛ عالم ارواح ، عالم ملکوت ،
عالم لاهوت ، عالم غیب = عالم
روحانی . || فخر عالم = خاتم الانبیاء
(صلیم) افندسز .

عالم { ص. مر. ن. : عالمه . ج. :
عالم { علماء . (« علم » دن س.)
بیلن ، بیلکیلی ، ییلکیج : عالم
ذات ؛ عالم هر فن . = ج. ۱ .
علم ایله اشتغال ایدنلر ، علوم
متنوعیه آشنا اولانلر ؛ علماء
ققه ، علماء هیئت . ۲. طریق
تدریس و قضایه منسوب اولوب
زی و قیافت مخصوصه ده بولنا .
نلر ، طریق علمی منسوبی :
علمان بر ذات .

عالم آرا { ص. فا. (مر.) عالم =
عالم آرا { جهان . فا. آراستن =

طوانق (عالمی ترین ایدن ،
عالمك زینتی اولان .

عالم آفرور { ص. فا. (ع. عالم
جهان - فا. افرو .
ختن = بارلاق { عالمی پارلا .
تان ، بتون عاله نور صاچان .
عالمانه { ص. ح. فا. عاله یاقیشیر
صورته : عالمانه بر
طوره .

عالمپناه { ص. فا. (ع. عالم =
جهان - فا. پناه = ملأ)
جهانت ملأ و معاذی : پادشاه
عالمپناه .

عالمتاب { ص. فا. (ع. عالم =
جهان - فا. تاقتن =
پارلامق { جهانی پارلادان :
آتاب عالمتاب .

عالمسوز { ص. فا. (ع. عالم =
جهان - فا. سوختن =
باقق { جهانی یاقان .

عالمگیر { ص. فا. (ع. عالم =
جهان - فا. گرفتن =
طوتق { ۱. جهانی طوتان ،
دنیا بی ضبط ایدن ، قانع عالم ،
جهانگیر . ۲. بتون عالمه یاییلان ،
دنیا بی طولدیران : اونك صیت
و شهرتی عالمگیر اولدی .

عالمی { ص. ص. م. : عالیه . جهان
(منسوب و متعلق و یا عائد
اولان . = س. ج. فا. عالیمان =
دنیا آدمیری ، بتون کره اوض
اهالیسی ، انسانر : ولی نعمت
عالیمان = بتون خلقك ولی
نعمتی .

عالمین { س. ج. م. : عالم .
(با : عالم .
(ص. م. : عالم . : عالیه .
عالمی { (« علو » دن سف. [۱ .

یوکسک ، بوجه ، رفیع ، بلند :
بر بنای عالی ؛ بر قصر عالی .
۲. قدری یوکسک ، علو مرتبه
صاحی ، سامی ، بالا : جانب
عالیرتبه ؛ مقامات عالیه : فرمان
عالی . || باب عالی . با : باب .
|| مکتب عالی ، مکتب عالیه =
اعدادیه دن صکره کیریان
مکتب که بر فن و یا مسلک
مخصوصدر : طیه ، ملکیه ،
حریه ، بحریه ، حرق مکتبیری ،
هندسه خانه کبی .

عالی تبار { ص. فا. (ع. عالمی =
یوکسک - تبار =
صوی { بیوک بر نسل و نسب
منسوب اولان ، شریف ، نجیب .

عالی جاه { ص. فا. (ع. عالمی =
یوکسک - جاه =
منصب { بیوک مستند و منصبده
بولان .

عالی جناب { ص. فا. (ع. عالمی =
یوکسک - جناب =
جانب { حیثیت ذاتیه سنی محافظه
ایله خست و دناغنی و کوچکلکی
ارتکاب ایتمیوب کرم و سخاوت
مائل بولان .

عالیجنابلق { س. سخاوت ، کرم ،
علو شانله ایدیلن
کرم .

عالیشان { ص. فا. (ع. عالمی =
یوکسک - شان = م .
شان و شرفی رفیع و بلند او .
لان : نشان عالیشان ؛ وزیر
عالیشان .

عالیقدر { ص. فا. (ع. عالمی =
یوکسک - قدر = در .
جه ، مرتبه { قیمت و درجه سی

یوکسک ، رفیع الدرجات : پدر
عالیقدر .

عالی گهر { ص. فا. (ع. عالمی =
یوکسک - فا. گهر =
طینت { طینت و جوهر ذاتی
رفیع و بلند اولان .

عالی مقام { ص. فا. (ع. عالمی =
یوکسک - مقام = بر)
و :

عالی مکان { ص. فا. (ع. عالمی =
یوکسک - مکان = بر)
بری ورتبه و مقامی
رفیع اولان .

عالی همت { ص. فا. (ع. عالمی =
یوکسک - همت = م .
علو همتی اولان ، همتی رفیع و
بلند و جوق اولان .

عام { س. م. : عام . ج. : اعوام . بیل ،
سنه . سال : اعوام و شهرور
توالی ایتدیجه .

عام { ص. م. : عام . ج. :
عوام . (« عموم » دن سف. [۱ .
عمومه یعنی هرکس عائد ،
عمومی ، جمله به راجع : لطف عام ،
تغیر عام ، طریق عام . ۲. خواصه
مخصوص اولیوب عموم ایچون
اولفله منتفب و کزیده اولیان ،

عادی ، بیاغی : خرج عام = هر
کسک خرجی اوله بیلجک صو .
رتده اوجوز وعادی . || م. اسم
عام = مدلولی فردی معین و
محدود اولیوب جنسنه عائد او .
لان اسم : طاش ، صو ، آت کبی
که اسم خاص و علم دینلن بقدا ،
طونه ، اسکندر کبی اسملردن
فرتیلدر . || طریق عام = هرکسک
حق مرووری اولان صوقاق .
|| تغیر عام = علی العجله اهالیدن

طویلا نیلان غیر منظم عسکر،
باشی بوزوق. = سذ. عر. عموم،
کافه خلق، خاص مقابلی: معلوم
خاص وعام. = سذ. عر. عموم،
بتون خلق، اهالی: عامیه معلوم
اولدی: عامه نیت معلومیدر.
ج. بیاغی خلق، نادی آنملر،
خواص مقابلی: عوامه مخصوص
تعبیرات: عوامک آکلایه جینی
شی اولیوب خواص ایچونددر.

عاصره { ص. عر. ذ: عامره.
عصر } { «عمران» دن سف. }
۱. معمور، آبادان، خراب
ضدی. ۲. مسکون، شبن،
اهالیسی و شتلیکی اولان، متروک
و خالی اولیان: بلاد عامره. ۳.
کوزل ایشلمش، اعمار اولنش:
اراضی عامره. ۴. دولته عائد
رسمی، سلطنت سنبه منسوب
و متعلق: ترسانه عامره، طو.
بخانه عامره، مطبخ عامره،
اصطبل عامره. (بوکی تعبیرات
رسمیه ده موصوف مذکر و یا
فارسی اولدیی حالده صفیک
مؤنث قوللانی غلط مشهور
اولهرق معناد اولشددر.)

عامل { ص. عر. ذ: عامله.
عامل } { «عمل» دن سف. } ۱.
ایشلین، یایان، فاعل: بونک عاملی
فلاندر: عوامل کیویه. ۲. تأثیر
ایدن، مؤثر. ۳. بر قاعده و یا نصیحت
وساثره می موقع فعله قویوب اجرا
ایدن، اونکله عمل یعنی اوکا
کورده حرکت ایدن: علیله عامل
بر عالم: خلقه ایشدیکی وعظ و
نصیحتله کندیبی دخی عاملدر.
{ سذ. عر. ج: عمال.
عامل } { عر بلر زماننده اداره. ۱۰.

موری، والی، متصرف: حضرت
عمر (رضه) جانیبدن بصره
عاملی نصب بیورلمشیدی.
{ سذ. عر. ج: عوامل.
عامل } { «نحو» عرییده. } بر
کلیه نیک اعرابی موجب اولان
کله: عامل لفظی، عامل معنوی.
{ جمعی «عمله» اولان عامل
مفرد اولهرق لسانخزده مستعمل
ذکار. نا: عمله. }

عامه { سذ. عر. «عموم» دن
عامه } { سف. ذ: عموم، خلق،
عوام ناس: عامیه معلوم
اولدی.

عامی { ص. عر. ذ: عامیه. عوامه
عامی } عائد، خاصه مخصوص او.
لیوب عوام: خرجی اولان،
عادی، بیاغی: لغت عامیه = لسان
عرینک بین العوام مستعمل او.
لان اعرابیز و غلط شیوه سی.
{ سذ. عر. تش. قاصیق آتی،
عامه } { اوت یری.

عائده { ص. عر. ذ: عائده. «عوده»
عائده } { دن سف. } ۱. دوت،
رجوع و عودت ایدن. ذ. ۲.
تعلق ایدن، مناسبت و تعلق
اولان، راجع، دائر: بو وظیفه
بکا عائد ذکارد: بونک نیک و
بدی کندیسنه عائددر.

عائده { سذ. عر. ج: عائدات،
عائده } عوائد. برینسه راجع و
عائد اولان رسم و یری یا خود
ایراد: کندیسنک و قدن عائداتی
وارددر: کندیبی عوایدینی منظمأ
آلیور. { مفردی چوق قوللا.
تلاز. }

عائق { ص. عر. ذ: عائقه.
عائق } { «عوق» دن سف. }

آلیقویان، تأخیر ایدن. ذ.
عائقه { سذ. عر. ج: عوائق.
عائقه } { «عوق» دذسه. ذ. }
آلیقومه و تأخیره سبب اولان
شی، سبب مانع: بعض عوائقندن
طولانی کیری قالدی.

عائله { سذ. عر. اداره و اعاشه لری
عائله } بر آدمه عائد اولان زوجه
واولاد و ابوین و سائر اشخاص
مجموعی، فامیلیا، اهل بیت، خا.
ندان، عیال: عائله سی اعاشه
ایچون کیجه کوندوز چالیشمه
مجبوردر: بیوک بر عائله، فقیر
لکن ناموسلی بر عائله منسو.
بدر.

عباءه { سذ. عر. ۱. یوکدن
عباءه } معمول معروف قیاقاش.
۲. یوقاشدن معمول اوستلک
روبه، خرقه. = ص. عبادن
معمول: عبا پوتور، عبا ترک.
|| آل عبا = اهل بیت جناب
نبوی که جمله سی مبارک عبا.
لریله سارمش اولدقلرندن بو
اسم قالشددر.

عبا پوش { ص. فا. (عر. عبا =
عبا پوش } م. فا. پوشیدن =
کیمک [عبا کین، عبادن خرقه
کین، درویش.

عباد { سذ. ج. عر. فد: عبد.
عباد } { نا: عبد.

عبادت { سذ. عر. ج: عبادات.
عبادت } ۱. قولاق، بندکی. ۲.
طایفه، طایفه، پرستش، نماز:
جناب حق عبادت ایتک: آتسه،
بته عبادت ایدنلر. ۳. طاعت،
تقوی: کیجه کوندوز عبادتله
مشغولدر.

عِبَادَتخانه { س. فا. (ع. عبادت = پرستش. فا. خانه =

او [جناب حق و یا بر مبود باطله عبادت ایتکه و طایفه مخصوص بنا، معبد.

عِبَادَتگاه { س. فا. (ع. عبا. دت = پرستش. فا.

گاه = محل [عبادت پری، معبد، عبادتخانه.

عِبَارَت { س. ع. ۱. متشکل، مرکب، بر شینک عینی

اولوب باشقی اولیان : دوزینه اون ایکی شیئن عبارتدر؛

ذکر و عبادت ذهن و قلبی جناب حق ربط و حصر ایتکدن عبا.

رتدر. ۲. (شمرده نادر) عبا. ده. با : عبارده. (عبارده ایل بر

لفت اولدیغی حالده، لسانخزده محل استمالی بستیون باشقه

اولوب صفت کبی قولانیلیر. [عبارده { س. ع. ج. عبارات.

۱. یازیلی بر افاده نک صورت ترکیبی، صورت خارجی

و لفظیهی، معنا و مفهومندن صرف نظرله. یالکز الفاظی و

ترکیب لفظیسی : عبارده سی دوزگون : عبارده نک تزیینی؛

عبارده سی آجیق، مغلّی؛ عبارده او قومق، سوکک. ۲. بر قاج

جمله و یا کلامدن عبارت ترکیب فقره = فلان کتابدن بر عبارده

ایراد ایتدی. || عبارتها = عبا. ده سیله، مال و مفهومی آملفه

اولیوب کندی عبارده سنک عینله : فلان کتابدن بر فقره بی

ببارتها نقل ایتدی. (شمرده نادر) « عبارت » صورتده قولانیلیر. [

عباسی { ص. ع. ۱. عباسیه. عم پاک جناب نبوی

حضرت عباس (رضه) سلاله. سنه منسوب و متعلق : خلافت

عباسیه : دور عباسی. = سنه. ۱. سلاله عباسیه منسو.

یپی : عباسیلرک دوری. ۲. شاه عباس صفوی به منسوب

بر ایران سکسی. عَبَث { س. ع. ۱. فائده سز ایش،

اوبونحقا قیلندن ییوده و بوش عمل، ما لا یعنی، صاچه :

عینله اشتغال ایتک؛ بوکا صرف ذهن ایتک عبثدر.

عَبْد { س. ع. ج. عباد. ۱. عبید (قول، کوله، بنده : عبد

قدیم، عبد صادق، عبد مملو. کلری. ۲. مخلوق، الهلک یاراند.

یپی، انسان : عبدک وظیفه سی رینه عبادت ایتکدر؛ عبادک

ایشلری کورمک : اضعف المباد. || عباد الله = الهلک قوللری،

انسانلر، نوع بشر. || عباد الله ! هر کس آلسون دیه پک

اوجوز صاتیلان شی حقنده ایراد اولنور : بکرمی پاره به

عباد الله ! عَبْدَه { س. ع. ج. مر. فد : عابد.

عَبْدَه { با : عابد. { س. ع. ج. مر. فد : عبرت.

عِبْرَت { با : عبرت. { س. ص. ع. ۱. عبرانی.

عبرانی { بی اسرائیل قومنه منسوب و متعلق و یا بو قوم

افرادندن اولان : عبرانیلرک جزیره العربدن فلسطینه هجرت

ایتمش اوله جقلرنده شبهه یو غیسه ده ابتدا عرافه کیدوب

بمده فراتی کچه رک قدسه کیتدکلر یچون « عبور » دن

مشق اوله رق عبرانی دینلشلردر؛ لسان عبرانی؛ حروف عبرانیه.

عِبْرَانِیَه { ص. عبرانیله منسوب و متعلق : عبرانیه

لسان، یازی. = ح. عبرانیلرک لساننده و یا طور و اصوللرنده :

عبرانیه سونلک، یازمق، او. قومق. = س. لسان عبرانی :

عبرانیه عربیک اسکی بر نوع شیوه عامیانه سندن باشقه برشی

دکلدر. عِبْرَت { س. ع. ج. عبر. بر

ایتک اوزره درس آلوب انتباهه سب اوله جق و قومه و حال، بویه

بر حال و وقعه دن درس آله، متنبه اوله : قباحث ایدنلره جزا

و بریلرک باشقه لری عبرت آلسو. نلر؛ عبرت آلنه جق بر حالدر.

عِبْرَت آمیز { ص. فا. (ع. آمیختن = قاریشدرمق [عبرته

قاریشیق، عبرتی موجب : عبرت آمیز بر وقعه.

عِبْرَت بخش { ص. فا. (ع. بخشیدن = باغشلامق [عبرت

ورن، عبرتی موجب. عِبْرَتَن { ص. فا. (ع. عبرت =

عبرتنما { م. فا. نمودن = کوستر. مک [عبرت کوسترن، عبرتی

موجب : بر جزای عبرتنما ایله مجازاة ایتک.

عِبْرَة { ح. مر. عبرت اولمق عِبْرَة { اوزره، بادی؛ عبرت و

انتباه اولمق ایچون : عبرة للسا

ترین کندیسنه جزای سزاسنی ورملی.

عُبودیت { س. ع. ۱. قو. لقی، کوله، ک، بندکی.

۲. منسوبیت، خلوص، اطاعت مفرطه: فلان ذاته عبودیت وارد؛ عرض عبودیت اتمک؛ کندیسنه عبودیت یک اسکندر. (مقام تواضع و محویتده حقوق و معارفیه بدل دخی قوللا نیایر.)

عُبور { س. ع. چکه، آتلامه، برصوبک اوته یاقه‌سنه چکه: عبرانیلر حضرت ابراهیم معیتده بابلی ترکله فرات مجرا- سنی عبور ایشدکنردن عبرانی تمیبه اولندیلر؛ مرور و عبورک تسهیلی ایچون بوللر و کوپرلر یایارلر.

عبوس { ص. ع. } «عبوسة» عبوس { دن. س. } یوزی اکئی، چاتیق چهرملی، کم صورت: غیوس آدم. (چهره‌ده وصف اولور:) وجه عبوس: عبوس الوجه = یوزی اکئی، چاتیق چهرملی.

عبوسیت { س. ع. } یوزا کشیلکی، چهره چاتیقلی، کولمز یوز: عبوسیت کوسترمک = یوز اکشیتک.

عبید { س. ع. } «عبد» عبید { مصغری } کوچک قول کوله‌جک، حقیر و دکر سز عبد. { ص. ح. فا. حقیر و عبیدانه } دکر سز قوله یا قشیر صورتده: معروضات عبیدانه.

عبیر { س. ع. } غنبر، غمر، ن.

عتاب { س. ع. } یایلامه، تکیذر، تهنیز، توبیح، آزارلامه، ترسله: عتاب اتمک؛ عتابه دو- چار اولتی.

عتاق { یاخود عتیق. س. ع. } «کوله و جاریه آزادی، آزاد ایتمه.

عتبه { س. ع. } عتبات. ۱. عتبه { باصامق، قدمه، پایه. ۲. اشیک، آستان: عتبه فلك مرتبه جناب پادشاهی به. ۳. اشیک اوایلن مقام عالی، زیارتگاه، مشهد مقدس: عتبات عالییه زیارت اتمک. (عتبات باشلیجه نجف، کربلا، کاظمیه جهتلرنده کی مقامات، بارکه حقنده مستعملدر.)

عترت { س. ع. } صوی، اقربا، اهل بیت، عشیرت: عترت جلیله جناب نبوی.

عتیق { س. ع. } کوله و جاریه آزادی، آزاد ایتمه. (عتاق کبی.)

عتقاء { س. ع. } فد: عتیق. عتقاء { با: عتیق.

عته { س. ع. } (زیازدی: عاتاه) بوگنامه، اختیارلقدن آ- لبقاشمه، بوگاتلق: عته کتیر- مک = معتوه اولتی: کندیسنه عته کش.

عتیق { ص. ع. } عتیقه. ج: عتیق { عتقاء. } «عتیق» دن ص. ح. — عربیده مذکرله مؤنثی بردر. ۱. اسکی، قدیم، کهن، دیرین: بیت عتیق کعبه شریفه؛ عهد عتیق = تورات. — صحابه کرامک اک اسکیسی اولان ابو بکر صدیق (رضه) افندمزک لقیدر. (۵ انت عتیق

من النار» تهنیز نبویسنه مظهرتی وجه تلقیب اولمی‌ده مرویدر. ۲. آزادی، آزاد اولش (کوله). || آثار عتیقه = ازمنه قدیمه دن قاله آثار مصنعه: آثار عتیقه علمی: آثار عتیقه موزه‌سی.

عثره { س. ع. } عثرات. عثره { سورچه: یا کله، خطا.

عثمانی { یا عثمانی. ص. س. } عثمانلی { تابعیتله مفتخر بولند. } یعنی دولت علیه عثمانیه یک بانیسی سلطان عثمان خان ابن ارطغرل حضرت نرینه نسبتله یاد اولان قریب ترکلرینه و عمویتله بودولتک تبعه. سنه و برلن احمد: عثمانلی ترک- یک سویلدکاری لسانله چفتابجه آردسندمه خیلی فرق وارد؛ عثمانلی لسانی، عثمانلی دولتی، عثمانلی عسکری؛ عثمانلیلرک اخلاق. ۲. مج. جسات و کرم و سخا و علو جناب صاحی: عثمانلی آدمدر؛ تام عثمانلیدر. ۳. اسکیدن یاشار معیتده بولان اتباع. ۴. طاوله او یونک بر نوعی.

عثمانلیجه { ص. عثمانلیله منسوب } وعائد: عثمانلیجه لسانی، شرقی، قیافت. = ح. عثمانلیله مخصوص طرز و اصولده و یا بونلرک لساننده: عثمانلیجه سو- بلک، یا شامق، اوتورمق. = س. عثمانلی لسانی، غرب ترکیه‌سی: عثمانلیجه لطیف و قولای بر لسا- ندر.

عثمانلیلق { ص. ۱. عثمانلی قوم } و جنبسته منسوبیت و یا دولت عثمانیه تابعیت، عثمانلی

اولی حال وصفی : عثمانلیقی
تذکره سیله اثبات ایتدی : عثمان
نالیلی لساندن بلایدر . ۲ . مح
جسارت و سخاوت ، علو جناب :
او آدمک عثمانلیقی انکار اولغاز .

عثمانی { ص . مر . : عثمانیه . ۱ .
مؤسس دولت سلطان
عثمان خان غازی بن ارطغرل
حضرتلرینه منسوب و متعلق :
خاندان عثمانی ، دولت عثمانیه .
۲ . دولت علیه عثمانیه منسوب
و یاهاند اولان : تاریخ عثمانی ،
عساکر عثمانیه ، ممالک عثمانیه .
۳ . عثمانلی یعنی غرب ترکری
قوم و جنسیتنه و لسان ترکی
غربیه منسوب و متعلق : لسان
عثمانی ، لغت عثمانیه : صرف
عثمانی . [ترکی و ترکیه دینک
دها طوغریدر .] || نشان
عثمانی = مؤسس دولت غازی
سلطان عثمان خان حضرتلرینک
نام عالیترینه نسبتله جنتکان
سلطان عبد العزیزخان طرفندن
ایجاد اولغوش بر نشاندرکه نشان
مجیدیدن بالا تر عد اولنوب
رتب مختلفه سی وارددر .

عثمانیان { س . ج . فا . عثمانلیلر .

عُجْالَت { س . مر . ۱ . عجله ایله
و در حال پاییلان و یا
بولان شی ، ماحضر . ۲ . حین
حاجتده مراجعت اولنوب در حال
دفع شبه اولغی اوزره الله و
حییده طاشینان مختصر وقولای
ترتیبی کتاب : عجله الجراحین .
فر . Manuel .

عُجْالَة { ح . مر . (عینک ذم و
کسرله جائز اولدی حالده

بزجه غلط اولارق عین مفتوحه
ایله زبازددر . [عجله ایله ، سر .
یما ، مان . علی العجله ، ماحضر دن :
عجله امری یازلای : عجله بر آرز
شی یدک .

عُجْائِب { س . مر . ج . مر . فد :
عجیبه . لا : عجیبه . =
ص . تر . (مفرد کبی) عجیب ،
غریب ، تحف ، شاشه جق : عجائب
ایش : عجائب آم . = ح . تر .
غریب شی ! تحف : عجائب !
اوله می دیدی ؟

عُجْجَب { س . مر . ج . اعجاب .
عججبه شاشه ، شاشه قاله . عجیب ،
حیرت : عجیده قالد . = ص .
(مذکر یله مؤنثی بر) عجیب ،
غریب ، شاشه جق ، تحف : نه
عجب ایش ! = ح . عجا . آیا :
یازین بایرام می عجب ؟ عمر .

عُجْجَب { س . مر . خود پینک ،
مفرورلق ، خود پیندک ،
کبر ، غرور .

عُجْجَبَا { ح . مر . آیا ، شبه و تردد
بیان ایدر : بکادکاری
مسافر کلدی می عجیبا ؟ عجیبا
اوده کله جکمدرد ؟

عُجْجَز { س . مر . اقتصاد سزلق ،
بجز بکسزلق ، ال یقه مه :
بن بجزی معرفت : بجزمله برابر
خدمت هوسیه بو ایشه تبت
ایتدم ؛ اظهار بجز ایتک = اقتدار .
سزلقی اعتراف و در میان ایتک .

عُجْجَز { س . مر . ج : اعجاز . ۱ .
ت . صاغری ، انسان و
حیوانک کریسی ، فیزی ؛ عظم
العجز = قوبروق صوقومی میکی .
۲ . د . پینک صوک کله سی .

عَجَزَه { س . مر . ج . مر . فد :
عاجز . با : عاجز .

عَجِل { س . مر . صغیر یاورسی ،
بوزغی .

عَجَلَمَ عَجَائِب { ص . مر . اعجب
العجائب دن
غلط و یا « عجل » تأکید و مبالغه
ایچون مهملدر . [پک عجیب
پک غریب ، چوق تحف و کولنج :
عجلعجائب بر قیافت . عمر .

عَجَلَه { س . مر . بر ایشی چابوق
یا تهنه و یا چابوق بیتیرمه
چالیشه . صبر سزلق ، ابوککناک
ابودینک ، شتاب : عجله ایتک ؛
عجله ایله ایش کورمک . || عجله
ایله = چابوق ، ابوککناک ، صبر .
سزلقه ، عجله . || عجله یه کلک =
طار و قته تصادف ادوب عجله
ایله یاتلق . || علی العجله = عجله
ایله . چابوق و صبر سزلقه .

عَجَلَة { ح . مر . عجله ایله ، علی .
العجله ، صبر سزلقه و چا
بوق یا یقی سیمیه : عجله یازدم .

عَجَلَه جی { ص . عجله ایله ایش
سکور ، صبر سز ، ایچی
طار ، عجول : پک عجله جی آدمدر .

عَجَم { س . مر . ج : اعجام . ۱ .
عجم عرب اولیان اقوام وامک
عمومه اطلاق اولنور ، عربک
غیری ، فصیح عربی سولین آدم :
عرب و عجم : اعراب و اعجام . ۲ .
بالخاصه ایرانی ، ایران اهایستدن
آدم . فارس خلقتدن : بزم عجم طلا
نیدیمز آدم لک چوغی ترک ایدر .
۳ . مو . بر مقام مخصوص . =
سخ . تر . مه . ایران ، نجستان :
عجمه کیتدی ؛ عجم سیاحتنامه سی .
|| عجم کوملکی = ایش ایچون اقواب

اوزرينه كيلن اوزون و ككيش
كوملك .

{ سذ. عر. حروفه نقطه
عَجَم } قومه. (بك مستعمل او .
ليوب آنجق افعال و تفصيل
باشندن اسم مفعوللری مَعِيَم و
مَعِيَم و سائر مشتقاتي قوللا .
نييور. }

{ سذ. فا. م. ايران،
عَجَمِستان } لسان فارسي تنكلم
اولنان يرل : عجمستانه سياحت؛
عجمستاني طولاشمقي.

{ سذ. عر. ن. عجميه. ۱.
عَجَمِي } عربك غيري اولان
اقوام و ايمدن برينه منسوب
بولنان، عرب اوليان، عربك
غيري. ۲. ايراني، ايراني،
فرسي : او عربي بن عجمي. ۳.
م. ۱. تجرهمز، مهارتسز، ملكه
كسب ائمه مش، مبتدي، شا-
كرد؛ عجمي اوغلاني = يكمچري
شاگردى و ملازى. ۲. بيانجى:
سز بوراك عجميى سكر غالباً .
(ابتدا لسان خصوصته قوللا .
نيلوب عرب اولماقلى ائى عربى
سويليه مينلره دينلش، وبعده
تعميم واطلاق اولمشدر. }

{ سذ. تجرهمز، ملكه . معلو .
عَجَمِيك } ماتسزق، مهارتسز .
لك، مبتديك، شاگردك،
بيانجىق : اونك ده عجميكى نه
وقته قدر سورمهك ؟

{ سذ. م. بوغورمه، خور
عَجَن } طوقه، خور و يا چامور
و معيون و اوكا مشابه بر شيئي
ال ايله ازوب قاربشدرمه .

{ سذ. عر. ج. عجائز .
عَجُوز } (لسانزده غلط او .

{ لهرق « مجوزه » قوللائيير .
قوجه قارى، بد خوى و بد
لقا اختيارقارى، سهاره و مكازه .
|| برد العجوز = قوجه قارى صو-
نوخى كه مارت اواخرنده اولور .
{ سذ. عر. (« مجله » دن
عَجُول } (سذ.) بك مجله ايدن،
ايچي طار، صبرسز، ايوگن،
ايويدي، شتابان .

{ سذ. عر. ن. عجميه .
عَجِيْب } (« عجيب » دن صذ.)
شاهه جق، غريب، تحف، موجب
حيرت : امر عجيب، امور عجميه؛
عجيب الهيه = شكل و صورتى
غريب؛ عجيب القيافه = قيافى
تحف .

{ سذ. عر. ج. عجائب .
عَجِيْبَه } شاهه جق ايش، باعث
حيرت و جالب تعجب شئ، غريبه :
عجميه دوران. || عجائب سبعه
(و طوغريسي : عجائب سبع)
ازمنه قديمه ده يدى عددنده
اولان مصنوعات جسيمه و مصنعه
كه آتته و افنده برر مبدله
آتتهك بر صفتى و ردوس ليا .
ندهكى بانردن جسيم هيكل ايله
اسكندريه فنارى و سائر ايدى. ||
اعجب العجائب (غلطى : عجمه جائب) =
كافه عجميه لك اك عجمي .
جمي تركه ده مفرد و صفت كي
دخى قوللائيير . يا : عجائب .

{ سذ. عر. ۱. خور،
عَجِين } خير. ۲. بوغورلش
شئ، چامور و سائر. ۳. خور
كبي بوغورلش و قاشيقله ينه جك
علاج، معيون .

{ سذ. عر. ۱. صابى، صايه،
عَد } (شمار، تعداد، احصا : نوآخى

عد ايتك محالدر؛ عد اولونه ميه .
جق قدر چوقدر. ۲. م. طو .
ئمه، صايه، اخلاذ ائمه، اعتبار
ائمه : صايه : تربيه سز آدمى
انسان عد ايتك جائز دكلدر؛
مارت نه قدر صوثوق اولسه
ينه بهار عد اولتور .

عَدَا { با : ماعداء .

{ سذ. عر. صابى، حساب،
عِدَاد } شمار : او آدم صفا عدا .
دينه داخلدر = صلا دق مبدود .
در .

{ سذ. عر. احقاق حق،
عِدَالَت } وهر كسك استحقاقه
تماميله رعايت، عدل، معدلت،
داد، انصاف : اجراى عدالت
ايتك؛ عدالت موجب سعادتدر .
عَدَالَتِ السِّرِّ { سذ. عر. حق و انصافه
مفسر حركت،
عدل و داد فقدانى .

{ سذ. عر. ۱. دشمنك،
عِدَاوَت } خصومت : او آدمك
بكا عداوتى و اردر : ۲. كين،
غرض، بغض : اظهار عداوت
ايتك .

{ سذ. عر. زوجندن آيريلان
عِدَّت } ويا زوجى وفات ايدن قه .
دينك تكرار اولئك ايچون
بكمكه مجبور اولدينى مدت شر-
عيه : عدتي اكمال ائمه دوز اولك سز .

{ سذ. عر. ج. اعداد. ۱.
عَدَد } صابى، شمار، برجموكل
قاج فرددن مركب اولسى : قو-
يونلرينك عددنى كنديسى ده
ييلز. ۲. رقم، مقدار بيان ايدن
كله و يا اشارت : اوچ، بش، يوز،
۲۰، ۱۸ عددى. ۳. دانه،

وَأَسْ، قطعه : بش عدد کتاب،
اون عدد قویون، اوج عدد کی.
لا ا. د. (حسابه) عدد نام = تقسیمه
فصولی قالیان ؛ عدد صحیح =
کسوری اولیان ؛ عدد اعشاری
{طوغریسی : عشری} هردفعه
سندہ اون تقسیم اولنہرق علی-
التوالی بو تقسیمه دوام اولنان
جابی که فرانسزک کیتدیکه تمام
ایتمکده اولان مقایس و اکبال
واوزانی بو اصوله مستنددر ؛
عدد کسری = یاریم و اوچه بر
و بشده اوج کی بر عددک قریبی
حکمنده اولان رقم؛ عدد مرکب =
یر عدد صحیح ایله کسر هادی و یا
کسر اعشاریدن مرکب اولان
صافی ۲ و ۱، ۳، ۸ و کی .

عَدَدِي } ص. مر. ذ: عددہ. ۱.
ر. عددہ یعنی مقدار و یا
رقہ منسوب و متعلق. ۲. مفہ.
بمورطہ کبی صایلان شی.
عَدَسہ } ش. مر. ج: عدسات.
۱. سرجک دانسی. ذ.
۲. مر. سرجک دانسی کبی اور.
توسی قالین و کناراری انجہ جام کہ
کوزلک و دوربین و ساژدہ
قولانسیر، فر. Lentille.

عَدَسِي } ص. عر. ا: عدسيه .
عَدَسِي } م. مر جك شكندہ او۔
لہرق دورین وکوزك جامی کبی
اورتہ سی طرفندق محدب اولان:
عدسی الشکل.

عَدْلٌ } ۱. سَدْرٌ عَرَبِيٌّ. ۲. احْقَاقُ حَقِّهِ،
بِطَرَفَاتِهِ حُكْمٌ، حَقَانِيَّةٌ،
عَدَالَتٌ، دَادٌ : دُنْيَا عَدْلٍ اِيْلَهُ
قَائِمٌ؛ عَدْلٌ يَادُشَاهِيٌّ؛ عَدْلٌ-
الْمَوَدَّةُ. ۳. مُنَاقَاةٌ، تَسَاوِيٌّ،
سَوِيٌّ مُعَامَلَةٌ : مُتَعَدِّدٌ اَزْوَاجِيٌّ

اولان آدمک بونلر میاننده
عدله رعایت ایتی شرطدر. ۳.
حقه. راهن ایله مرهنگ ره
تودیع ابتدکاری کیسه.
عدلیه { ص. عر. ۱. عدلیه. ۶.
احقاق حقه وعدل وداده
منسوب ومتعلق. ۲. محاکم
ودعای ایشلرینه دائر ومتعلق :
محاکم عدلیه: امور عدلیه.
عدلیه { س. عر. ۱. محاکمه ودعا.
وی ومحاکمه متعلق ایشلر
دائره سی : عدلیه نظاری، عدلیه
ناظری؛ عدلیه مراجعت ایتک.
۲. ایوم یکری فروش قدر
ادر راسکی آلتون.

عَدَمٌ } سذ. صر. ١. بولق، وجود
 صدی : اوك وجودله
 عدمی بردر : دیار عدم، صحرای
 عدم . ٢. اولمامه، بولمامه،
 فقدان : عدم اطاعت = اطال.
 عتزلق : عدم اقتدار = اقتدار.
 سزلق : عدم اشتها = اشتها سزلق.
 (بو معنا ایله بالکزر مصدريت
 مناسنی محافظه ایدن مصادر
 عریسه به داخل اولوب، مثلا :
 عدم علم، عدم تربیه، عدم ثروت
 دینلر : بناءً علیه جمیع طیبه
 عثمانیه مک قبول استدیکي : عدم
 اجقان، عدم اصابع، عدم حاسه
 کبی تعبیرلر یرینه فقدان اجقان،
 فقدان اصابع الخ دینله ایدی
 دها طوغری اولوردی.)

عَدَن } سذ. عر. جنت، بهشت،
فردوس، اوچاقی : جنات
عدن = جنت باغچه لری؛ عدن اعلا.
[اصل معنایی مسکن دائمی
اولوب، یمنده کی عدن شهرینک
اسم ده بوندن مأخوذدر. عر.]

نیچہ دخی بومعناہ کلوب اوندن
آوروپا لسانلرنہ یکمشدر :
[. Eden

عَدُوٌّ { سَدَ عَر. ج: اعداء.
جمع الجمی: اعدای. (ا.س.)
نمزده واوی مخفف و حرف مد
کبی او قنوب: عدوک، عدویه
دینله جک یرده: عدوئک، عدویه
دینیر. [دشمن، خصم، یار: عدو
جان، عدوی جان = خصم جان؛
عدو قدیم، عدوی قدیم = اسکی
دشمن؛ اعدای دین: تجاوز
اعدای.

عُدوان { سذ. مر. ۱. دشمنك،
 خصومت، ياولق. ۲.
 ظلم، غدر، حقسزلق.

عُدُول } سبذ. ۱. صابمه،
بولان چقمه : طريق
حقدن عدول ابتد. ۲. كرى
دوممه، واز كچمه، نكول : سو-
زندن عدول ابتد.

عدول { سز: ج. مر. فد: عا.
دل: با: عادل. || حق.
هیت عدول = جنایاتہ جرمت
موجود اولوب اولدیغنه واساب
تحقنه بولوب بولندیغنه وجداناً
قرار ویرن و انتخاب یله طرف
حکومتدن آلتان کیملر، فر.
Jury.

عِدَّة { سنه. صر. با : عدت.

عَدِيدُ { ص. عر. : عَدِيدَةٌ .
 { «عدد» دن. ص. } متعدد،
 چوق، كثير، سنين عديده دن
 برى؛ مكاتب عديده نك شهادتنا.
 مه لرنى حاملدر.

عَدِيلُ } ص. عمر. اُن: عَدِيلُهُ.
[«عدل» دن صفت.] مَسَا.
وِي، نَظِير، اَش، اَقْرَان، هَمْتَا:

نظير و عدیلی یوقدر؛ بی عدیل =
امثالہ، بی نظیر۔

عَدِيمٌ { ص.ع.ر. : عَدِيمٌ : «عدم»
 (دن صفت) : بریشتی اولیان،
 مالک و صاحب اولیان، محروم :
 عَدِيمُ الْامْكَانِ = امکانش، محال؛
 عَدِيمُ الْاِقْتِدَارِ = اقتدارسز.

عَذَابٌ { سَذ. عر. ۱. جزا، مجازا.
عَذَابٌ { زاة، جرم و قباحته قار.
شی قانوک تعین ابتدکی مامله.
[عربیده اصل اولان بومعنا ايله
لساغزده پک قوللانغاز. ۲.
آخرنده کهنکارله و شرک و کفر
اصحابنه و یريله جک جزا و اذیت:
عذاب جهنم؛ عذاب قبر. ۳.
اذیت، جور، عقوبت، اشکجه:
و قتيله مجرملره جرم لری اعتراف
ابتدیرمک ایچون چوق عذاب
ایدردلی. ۴. مج. پک بیسوک
صیفندی، اذیت، ألم شدید:
وجملردن عذاب ایچندهم؛ بو
قدر صیباق او طهده اوتورمق
بم ایچون رعذابدر؛ عذاب الیم؛
عذاب ورمک؛ عذاب چکمک.

عذار { سذر. عمر. یا قاق، رخ،
خسار. || خلیع العذار =
حیاس، اوتاناز، عارس، بی
شرم. || کلذار = کل یا قاقلی.
عذب { صد. عمر. : عذبه. طاتی،
شیرین، لذیذ، خوش،
لطیف : ماء عذب : لسان عذب
السان.

عذر { سذ. عر. ج: اعدار. ۱.
ایدین بر قباح و قصور رک
ضروری و غیر اختیاری اولدیفنی
اثباته عفوئی دیلکه مدار اولاق
اوزره در میان اولدان بهانه
سمب: عذر و وارد: عذر

شرعی؛ عذر مقبول؛ اعذار واد
 هیه. ۲. بر قصور و قباحت
 معذور طول تسلیه عفوئ : عذر
 دیله مک. ۳. مانع، انکله، حائق :
 عذرم وار ایدی؛ بعض اعذاردن
 طولانی. ۴. قصور، نقیصه،
 عیب، سقط : بو آراهه نك، بو
 قوناغك عذری وارد؛ بر عذری
 اولسه ایدی بو قدر اوجوز و پرلر
 ایدی.

عذراء } سث. مر. ج : عذاری.
 { بکر، قیز اوغلان قیز،
 دوشیزه. = سث. ن. مشهور بر
 مصلده و امق استنده بر شخص
 موهومك معشوقه سی.

عُذْرُوْهُ } ص. فا. عذر = عذر خواه
م. فا. خواستن = ایستادن
عذر دهن، عذر بیان
ایده رک عفو ایستادن.

عُذُوْبَت } س. ع. طائیلیق،
شیرینک، لذت، لطا.
فت : عذوبت لسان، عذوبت
افاده.

عَرَّادَه } ش. عرب. كوچك بر نوع
مُخَيِّق كه منحرك ذكر.
لك اوزرينه موضوع بولنوردی.

عراق } سف. ذ. عرب. م. بغداد
عراق } و بصره جنتلرینک
اسمیدر. بعده ایرانک بتون غرب
شمالی قسمنه یعنی جبال خطه سنه ده
بونام تعمیم اولندیفندن، اصل
عراقه عراق عربی و بوکا عراق
عجمی نامی ویرلشدن. || مو. بر
مقام مخصوص.

عراقی } ص. س. ع. : عراقیہ.
ج : عراقیون. عراقہ
منسوب و متعلق، عراق اہل-
لیسند، عراقی.

عَرَّائِيں } سٹ. ج. صر. فد :
عرویں : لا : عرویں :

عَرِضٌ } ش. ج. عر. فد :
عرِضه. با : عرِضه.

عَرَب { سنڌ، ڏ. عر. (اسم جنس
اولوب مفرد و جمعي برادر)

من القديم وطن اصلي و منشئ
آسياب مربوط جزيره العرب
دينلن شبه جزيره اولوب ازمئنه
مختلفه ده آسيابك شام و عراق
و آفرقائك شرق و شمال جغتارنه
يا بلش اولان امت بحبيبه و قديمه
عربيه افراندن بهري و يا هيئت
عموميه لى : قوم نجيب عرب ؛
اولاد عرب ؛ بن عرب ؛ ر عرب

كوردن؛ عرب آبدہ = اسكى و
 نسللى منقرض عاد و عمود كعبى
 عرب اقوامى؛ عرب عاربہ، عرب
 عربا = خالص ومن القديم عرب
 اولان عربلر؛ عرب متعربہ،
 عرب مستعربہ = اساساً عرب او.
 ليوب بعده عربلرہ قازيشه رق
 عربلرشمش اولانلر؛ جزيره العرب =
 عربلرک وطن اصليلرى بولنان
 والآن هر طرفى فصيح اللسان
 عربلرلر مسكون بولنان شبه
 جزيره واسعه، عربستان؛ لسان
 العرب = عرب امت نجيحه سنك
 من القديم تكلم ابتدكي لسان كه
 السنه عالمك اك مكمللى والسنة سا.
 ميهك اصل واساسى ومصدر دير.

عرب { یاخود عرب. س. س. س.
{ زنجی، سیاه، سیاہی کہ
ملک تہذیبہ بلاد عربین کد کلام ندن
طولانی بواسطہ تسمیہ لری عادت
اولشدر، و تفریق ایچون اصل
عربہ « ساخر عرب » یاخود

« آق عرب » دینلکه مجبوریت
الور مشدر : عرب کوله : عرب
خلایق. || عرب صاجی = قارمه
قاریشیق و موشوش شی. || عرب
داربی : قره بوغدای دخی دینلن
حبوبات نوعی، فر. Sarrazin.

عرباء { صد. عرب. عرب عریاء =
خالص وصافی عرب.

عربان { سذ. جر. عرب. [مفردی
[یوقدر] بادیه عربلری،
خیه نشین عربلر، عرب بدو -
یلری : عربان چادیرلری : عربان
ایچنه صوقلق.

عربیجه { صد. عربلرک طرز و
حالتله اویغون و یونلره
منسوب و متعلق : عربیجه لسان؛
عربیجه یاشایش؛ عربیجه شرق.
= ح. عربلرک لساننده ویا
حال و طرز لرنده : عربیجه سو -
ملک؛ عربیجه یاشامق. = س.
لسان عربی : عربیجه پک واسع
بر لساندر؛ مصر عربیجه سنک
شام عربیجه سندن خیلی فرقی
واردر. || مج. آکلاشلیان،
مجهول شی : بو نیم ایچون عربیجه
در.

عربده { سذ. عرب. غاوغا، نزاع،
عربده { کوردلی : پارشیده بر
عربده اولدی.

عربده جو { صد. فا. (عرب. عربده =
عربده جو) غاوغا. فا. جستن =
آرامق] غاوغا و کوردلی آرایان،
غاوغا یقارمنی سون، غاوغاجی.

عربستان { سذ. م. عرب مملکتی،
عرب اهالی ایله
مسکون یز، جزیره العرب ویا
علی الاطلاق بلاد عرب : عرب -
بستانده چوق طولاشدییغون

کوزل عربیجه سولبور.
عربه { سذ. ترکجه اولدییغون
عربیه { عین ایله یازلسی غلط
فاحش اولوب، طوعریسی و آراه
در. با : آراه. مع هذا بو املاء
فاحش ایله عربینک لفت عامیه.
سنده یکمشر.

عربی { صد. عرب. : عربیه. عرب
امت بحیبه سنه ویا لسا.
نلرنه منسوب و متعلق : لسان
عربی؛ ادبیات عربیه. = سذ.
عرب. عرب لسانی، عربیجه : عربی
بیلریمیکز؟ عربی پک واسع و
دوزگون بر لساندر. = ح.
عرب لساننده، عربیجه : عربی
سویلک؛ عربی قونیشیق.

عربیات { سذ. جر. عرب. فد :
عربیت. با : عربیت.
عربیات { سذ. عرب. جر. عربیات.
عربیات { ادبیات عربیه، لسان
عربی به متدائر علوم و کتب و
مطالعات : عربیاتله اوغراشتیق؛
عربیته، عربیاتده ید طولی
صاحیدر.

عربج { سذ. عرب. طولاللق، آقسا.
عربج { قلق. د.

عرب { سذ. عرب. ۱. جارطاق،
عرب { سایان، جاتی، قبه. ۲.
تخت، سریر، اریکه. (عربیده
اصل اولان بو ایکی معنا ایله
لسانزده پک قوللاناز.) ۳. حق
تعالی حضرتلرینک طغوزنجی قات
کوکده تصور اولسان سریری
که تحلیکاه قدرت و عظمتمندن
کنا به در؛ عرش الرحمن، عرش
اغلا. ۴. اسکی هیئت اصولجه کافه
افلاک محیط و اجرام و نجومدن
خالی ظن اولنان طغوزنجی والک

اعلا فلک که فلک الافلاک و فلک
اعظم و فلک اطلس دخی دینلردی.
عربصات { سذ. جر. عرب. (فد.
معنایه کلیر] قیامتده حشر و
نشر اولنه یغیز میدان، محشر
میدانی؛ عربصانده حسنات و
سپا نغم موازنه اولنه یغدر.

عربصه { سذ. عرب. ابنیه یا ایله جق
(بوش اراضی پارچه سی،
ابنیه سی ییقلش ویا ابنیه به تخصیص
اولنش یز : بیک آرشینلق بر
عربصه : بنا پک کوزل اما عربصه
سی طار.

عرض { سذ. عرب. ۱. بر بیوک
ذاتک اوسکنه قوم،
تقدیم، رفع، ابراز، صوغه : بر
عرضحال یازوب مقام عائدینه
عرض ایتمی. ۲. بیوک بر ذنه
افاده ایتم، آکلاتمه : وقوع حالی
بیزه عرض ایده یز؛ حالی کیند.
یسنه دفعاتله شفاها و نحو بر آ
عرض ایتم. ۳. بر ایش حقنده کی
اوراق رسمیه ملک عتبه سنیه
حضرت پادشاهی به تقدیمی :
ایشم عرضه کیتدی، عرضه در،
عرضدن چیقدی. || عرض
اوطه سی : بر دائرة رسمیه ملک
بیوک اوطه سی وصالونی که آمر
بولنان ذات اوراده حالارینی
عرض ایده ملک اصحاب مصالحی
قبول ایدر. || عرض تذکره سی =
مقام صادرندن بر ایش حقنده
کی اوراق عتبه سنیه به عرضی
مبین مابین هاپون باش کتابتنه
یازیلان تذکره مخصوصه || عرض
حال. با : عرضحال. || عرض

خلوص، عرض عبودیت، عرض مودت، عرض مولاخه = سلام و تحیه تمیز لر بدر. || عرض محضره = برایش حقیده عموم اهالی ویا بر جماعت و طائفه طرفندن مهر. لئهرك تقديم اولدان عرضحال مشترك. || عرض و طلب = با: طلب. عرض { سذ. عر. ۱. اك، ككشلك، طول مقابلي: عرضي طولني اولچمك. ۲. ه. م. كره ارضك خط استوادن قطيئنه طوغري اولان مسافه. سي و سماك بوكا مقابل مسافه. لري: عرض شمالي = خط استوائك شمالنده كي: عرض جنوبي = خط استوائك جنوبنده كي. عرض { سذ. عر. ناموس، عفت، عصمت، پرده: اهل عرض = ناموسلي، عفيف: عرضه كچمك = فعل شنيع اجرا ايتمك: عرضه طوقفق = ناموسنه تجاوز و تعدی ايتمك: هتك عرض ايتمك = پرده ناموسني شق ايتمك. عرض { سذ. عر. ج: اعراض. ۱. ذاتي و فطري اوليوب اكرني و قابل انفكاك اولان حال و صفت، اعراض اولان حال: صحت و مرض انسان ايچون بر عرضدر، اعراضدن معدوددر. ۲. مذ. بنفه قائم اوليوب قايي جوهره محتاج اولان: الوان عرضدر. ۳. هق. تقود و حيوا. ناتدن و ميكيلات و موزوناتدن باشقه اولان متاع و قاش كيئي. ج: عروض. عرضاً { سذ. عر. ۱. ككشلكجه: عرضاً اولچلي: عرضاً اوچ و طولاً بش آرشيندر. ۲. كره

ارضك عرضجه يعنى خط استوا. دن شمال ويا جنوبه طوغري اولان مسافهجه: استانبولك عرضاً درجه سي نه در؟ عرضحال { سذ. عر. عرض = ۱. برایش ضممنده بر مقام ويا دائره رسمييه اصحاب مصالحدن برينك و برديكي استدعا، استدعا نامه: عرضحال ورمك، تقديم ايتمك: كيفيتي با عرضحال دائره عائد سسنه بيان ايتمك. ۲. محسوت و ظرافت طر يقيله { نحريرات، تذكرة، عرضنه، مذكرة: تقديم عرضحال ايتمك. عرضي { سذ. عر. ۱. عرضيه و متعلق: مسافه عرضيه و طوليه سي. عرضي { سذ. عر. ۱. عرضيه عرضي { ذاتي و جبلي اوليوب اكرني و صكره حاصل اوله، تحصيلي، انفكاكي ممكن: شيشما. تلق عرضي بر خالدر. عرضال { سذ. عر. ۱. بك ايري، بك بيوك، جنس و نو. عنك ايچابنندن چوق زياده بيوك، فر. Géant. عرضيت { سذ. عر. ۱. بك اير. ايچابنندن چوق زياده ايري اوله، فر. Géantisme. عرض { سذ. عر. ۱. آردج، طاغ سرويسي، ارز. عرف { سذ. عر. ۱. شرع و قانون ايله محدود و معين اوليوب عادت بلده و ايچاب وقت و حال: اقتضاسنندن اولان حكم و اجرا آت: بعض دفعه عرف

ايله ايش كورمك مجبوريننده بولنيلير: عرف بلده بودر. ۲. حرب زماننده و فوق العاده احوالده قوانين عاديه تعطيل و قوه عموميه مؤقناً اداره عسكريه به توديع اولنهرق اجرا ايديلن حكم، اداره عرفيه. ۳. تر. وقتيله علملك مقام رسمييه كيكلكري برنوع قاؤق. (عطيه و احسان مناسبيله اليوم لسانزده قوللا. نماز. عرفاً { سذ. عر. عادت بلده و ايچاب وقت و حاله كوره: عرفاً شو جزا ايله مجازاة او. لندي: عرفاً ممكنكي اداره ايتدليلر. عرفاء { سذ. ص. ج. عر. فد: عريف، با: عريف. عرفات { سذ. ه. مكه مكرمه قريبنده واقع اولوب حجاجك يوم عرفه ده توقف ايتدلكري بحلدر كه مناسك چيچيندر. عرفان { سذ. عر. ۱. بيله، وقوف، حقيقتنه واقف اوله، كنه و ارمه، علم و ذكا ايله حاصل اولان كال: اهل عرفانندن بر ذات: او ذاتك عرفاني مسلدر. ۲. اسرار الوهيت و حقايقه وقوف، معرفه الله: علم و تقوى كافى دكلدر عرفان لازم. بولغت عبيدك حقايق ربانيه و وقوف مناسقي نصين ايتديكي اليزون، خالق حقنده اصلا قوللا نماز: و علم الهى دينلديكي خالده، عرفان الهى دينلر. عرفه { سذ. عر. بايرامدن بر (كون اول كي كون. اصل قربان بايرامك عرفه سته يعنى

ذی الحیه یک ظفوز عجی کونه
فصوصدر که بوم مذکورده
حجاج مرقاته چیقار. بعده
بالتعمیم رمضان بایرامندن دخی
برکون اول کی سکونه اطلاق
لوانلشدر. عرقه چیکه = مج. ۱.
بایرامندن برکون اول بایراملق
انوانی کین (استنزا طریقه
سولنیر). ۲. چوق سولنوب
کزن.

عُرْفُ { ص. مر. ن. عرقه. قوانین
عرقی } عادیه تابع اولیوب
حادث بلده ویا اینجا وقت و حاله
عواقف اولان، فوق الساده
الحوالده هیئت عسکریه حاله
اولنان وقت اداره متعلق :
قانون عرق؛ اداره عرقه؛
دیوان حرب عرق؛ تکالیف
عرقه = فوق الفاده وریکی.

عَرَقُ { سذ. مر. ۱. تر: عرق
عرق { جبین = آلن تری. ۲.
ترکی ترشح ایده وک حاصل
اولان روح، میوه وسائرہ انوا.
عندن تقطیرله استحصال اولنان
اسیرطو، راق. (« راق » بو.
ندن غلطدر. }

عِرْقُ { سذ. مر. ج: عروق. ۱.
عرق { کوک، اصل، نج: عرق
الذهب = آلتین کوکی (نبات).
۲. طامار، رک: مروقنده جو.
لان ایدن قان. ۳. نسل،
سلاله، ذریت، نسب: بعض
حیوانات عرق منقطع اولشدر.
۴. جنس، نوع شمه: نوع بشرک
عرق ابیقی، عرق اصفری.
۵. مج. حیات، حواس: عروق
حیت. || عرق النساء (نونک فقیله
قالجه سیکیرینک استمیدر،

نسون مناسبه کلن نسا
دکلدر } قالجه کیکنندن او.
کجه قدر ممتد اولان سیکیر
ایله شمه لریک شدنی وجندن
عبارت چوق اضطراب ویرر
بر مرض، فر. Sciaticque.
عَرَقِینُ { س. فا. (مر. عرق =
عرقچین } تر. فا. جیدن = طو.
پلامق } تری ایچکه مخصوص
اولرق باش کسوتک آلتنه
کیلن طاقیه.

عَرَقُوبُ { سذ. مر. ت. اوچک و
عرقوب { تری، اگرجه (سیکیر)،
فر. Tendon d'Achille. || مج.
پالانله آلدانان، وعدنده خلف
ایدن.

عَرَقُ { ص. مر. ن. عرقه. ط.
عرق { تره منسوب و متعلق؛
جاء عرقه = داء العرق دینلن
صیتہ.

عَرَقِیَّه { سذ. مر. عرقیتکندن ایجه
عرقیه { کلاه که درویشلر کیر.
عَرَاکُ { سذ. مر. ط. اوغشدر.
مه، دلاک.

عَرَضَرَمُ { ص. مر. یک کترتلی:
عَرَضَرَمُ { لشکر عرمرم. (قوللا.
نلش ایسهده لسانزده شایان
استعمال دکلدر. }

عُرْنَه { سذ. مر. یط. بیغلمان
عرنه { عاتی.

عُرُو { سذ. مر. ط. صیتہ نک
عزو { دیردوب اوشوغه سی.

عُرُوجُ { سذ. مر. یوقاری جیمه،
عروج { یوکسله، صعود، بیمنه:
حضرت عیسی (عم) ک کوکه
عروجی.

عُرُوسُ { سذ. مر. ج: عرائس.
عروس { کلین، یکی اولمش قادی
یاخود اولمشک اوزره سولمش

قیز. (عریده مذکر دخی اولوب
کویه اطلاق اولنور.) || زلف
عروس = هند باقلاسی. || طوغ
عروس = زنباق نوعی.
عَرُوسُکُ { س. فا. (اصل کلینجک
دیمکدر) بشیل وینه
طالعه لر نوع صدق که تریتانده
قولالینیر.

عَرُوسُکُلُ { ص. آفاً ذکر
عروسکلی { اولنان زنکلی
صدفه مزین: عروسکلی عود.

عَرُوضُ { سذ. مر. ۱. شرک
عروض { اوزانندن بحث ایدن
علم که یک ساده و مختصر بر
بجندن عبارت ایکن زده مفا.
عبله تطبیق و یو مفاعیلده اجرا
اولنان تغییرات اوزون و مطلق
بر علم صورتی آلمسته سبب
اولشدر: علم عروض؛ عروض
اوقومق. ۲. بر بیتک برنجی
مضارعنک صوک قفله سی.

عُرُوقُ { سذ. ج. مر. فد:
عروق { عرق. با: عرق.

عُرُوهُ { سذ. مر. قوغه و دست
عروه { وسائرہ قولی. || عروه
وثنی، العروة الوثقی = کال اطمشانله
پایشیلوب استناد واستعداد اولنه.
بیلن شی، جبل متین: عروه
وثنای اسلامه توسل ایتک.

عُرُیُّ { سذ. مر. چلاقق، بر.
عری { هنکی. ز.

عُرُیَانُ { ص. مر. ن. هریانه.
عریان { چلاقق، برهنه.

عُرُیَانُ { سذ. مر. صولش کی دربی
عریان { ایجه برنوع اربک: عر.
یانی اریکی.

عَرِیشُ { سذ. مر. چارطابق،
عریش { صوندرمه، سالاش. ز.
عَرِیضُ { ص. مر. ن. عریضه.
عریض { « عرض » دن صه. }

ککلیش، واسع، الکلی. || عریض
و عمیق = اکثه بوشه، دور
ودراز، اطرافیه.

عَرِیضَه { س. ع. مادودن ما.
فوقه تقدیم اولان
مکتوب، بر مصطی عریضیون
یازیلان تحریرات و نامه : تقدیم
عریضهده قصورم چوقدر :
عریضه کترانه.

عَرِیف { ص. ع. : ع. عریفه.
{ « عرفان » دن ص. } ۱.
معروف، مشهور، متعارف،
بنام : حاجی خلیفه دینکله عریف
اولان کاتب جلی. ۲. عارف،
صاحب مرقان. ۳. مکتب صبیان
خواجیهی ویا قلفهسی. { صوک
ایکی معنا ایله لسانیزده قوللا.
نماز اولمشدر. }

عَزَّ { س. ع. ع. عزت، شرف،
عزت } قیمت، اعتبار، قدر عالی :
عز و شرفله = وداع ایدنله جوابا
ایراد اولنور تحیه تعبیریدر :
صاحب عز و کرم.

عَزَّ { فل. ع. «عزة» دن ماضی
عَزَّ { مفرد مذكر غائب اولوب
بعض تعبیراتده مستعملدر } عزیز
اولسون، قدری عالی اولسون :
جناب حق عز وجل : عز نصره.

عَزَاء { س. ع. اولوم وقوعنده
عزاء صبر و تحمل ایته. ۱.
عَزَائِم { س. ج. ع. فد : عزیمه.
عزیمه. }

عَزَب { س. ع. ج. عزاب،
عَزَب { اعزاب. ۱. اولنمه مش،
بکار، ارکن، مجرد. } عرییده
مذکر و مؤنثی مساوی صفت
اولوب اولنمه مش اناهدهخی اطلاق
اولنور. ۲. تر. سابقده بحیره
تفنگچیسی : عزب قیوسی.

عَزَّت { س. ع. ۱. قیمت، قدر،
عَزَّت { اعتبار. ۲. شرف، علو.
قدر و مرتبه : صاحب عزت.

۳. قدرت، قوت، جلال : رب
عزت. ۴. حرمت، رعایت،
اکرام : زویه کینسه اکرام
و عزت کورور. || عزت نفس =
انساب کندی نفسی خوار و ذلیل
ایجاب و قار و حیثیتی محافظه
یه اعتنا اجتماعی : اونک عزت
نفسی وار در. || عزتله = وداع
ایدوب کیدنله ایراد اولنور
تحیه تعبیریدر.

عَزَّتْ لَمَّكَ { ق. حرمت و اکرام
و عزت ایتمک.
عَزَّتْ لَمَّكَ { ج. حرمت و اکرام
و عزت کورمک : صا.
حب علم و عرفان زویه کینسه
عز تنبیر.

عَزَّتْ لَی { عزتلو. ص. قدر و اعتبار
عَزَّتْ لَی { و شرف صاحی، قدر
و مرتبهسی عالی اولان. || اذ.
ملکیده رتبه ثانیه و متمایز ایله
اصطبل عامره اصحابنه و میر
الامرازه و عسکریده میرالای
و قائممقامله و پرین عنوان
رحمیدر : عزتلو پاشا، بک،
افندی.

عَزَّتْ لَی { ص. فا. عزت و شرف
عَزَّتْ لَی { و علوقدر صاحی، عزز،
مکرم.

عَزَّتْ لَی { ص. فا. عزت =
عَزَّتْ لَی { حرمت. فا. یافتن =
بولوق } شرف و حرمت بولان،
اعزاز و اکرامه نائل اولان.

عَزَّتْ لَی { س. ذ. ع. عریا.
عَزَّتْ لَی { نیچهدن ملائکه مقر.
بندن قبض ارواحه مأمور او.
لان ملک، ملک الموت.

عَزَل { س. ع. بر مأموری ما.
عَزَل { موریتدن چیقارمه، اذن
و یرمه : عزل ایتدیلر، عزل
اولدی. = ترکیده معزول معنا.
سیله صفت کیده قولانیلیر :
بکا بو کوندن اعتباراً عزلسک
دیدیلر.

عَزَلْت { س. ع. بر طرفه چکیلوب
عَزَلْت { کندی کندیته تنها او.
تورمه، ازوا : اختیار عزلت
ایتمک : کوشه عزله چکلمک.

عَزَلْتِکَاه { ص. فا. عزت =
عَزَلْتِکَاه { ازوا. فا. گناه مکان }
چکیلوب تنها اوتوریلان بر،
حل ازوا : اوراسی بنم عز.
لنکاهدر.

عَزَلْتِکَزِین { ص. فا. عز.
عَزَلْتِکَزِین { ل = ازوا. فا.
گزیدن = جمع } عزلی اختیار
ایدوب بر طرفه چکیلن : کو.
زل بر سکویده عز لتکزین
اولمشیدی.

عَزَلْتِکَزِین { ص. فا. عزلت =
عَزَلْتِکَزِین { ازوا. فا. نشستنه
اوتورمق } کوشه ازواده اوتو.
ران، منزوی.

عَزَم { س. ع. ۱. نیت قطعیه،
عَزَم { قطعاً قصد، تصمیم : بوسنه
ایفای حج ایتمک عزم ایتدم. ۲.
قصد قطعی ایله یوله گیرمه،
حرکت ایتمه، متوجه اوله :
عزم سفر ایتدی : شامه عزم
ایلدی. || اولوالعزم = قوملری
دین حقه دعوتله اوامر الهیهی
قبول ایتدیرمک خصوصنده عزم
و نبات ایدن انبیاء عظام که قول
احمه کوره حضرت نوح، حضرت
ابراهیم، حضرت موسی و یتیمبر منه
حضرت محمد (صلوات الله علیهم) در.

عَزُو (سُذ. عر. جل، اسناد،
عزوف نسبت، بر آدمه بر ایش
و یا سوزی یا قشدرمه، اونکدر
دیه حکم ائمه : بکا سونلیدکم
بر طاقم سوزل عزو اغشله.
عُزُوْت (سُذ. عر. بکارلق،
عزوبت از سکه، مجردک.

عزویات { ش. ج. عمر. برینه
(عزو واسناد وحمل
اولئان شیئر، مفتریات: هب بو
سوزلر، بم حقمده عزویاندن
عبارتدر.

عَزِيزٌ { ص. عَزَّ : عَزِيزَةٌ .
[(عَزَّةٌ) دن ص.]

۱. فیتندار، فیتلی : عمر عزیز،
نان عزیز، یار عزیزم، عزیز
دوستم. ۲. حرمی، محترم،
معزز، مکرم. ۳. عالیقدر،
رفیع الدرجة : او ذات اورال.
جہ پک عزیزدر. ۴. قوت و
قدرت و جلال صاحبی : عزیز
اللہ : (اسماء حسناذندر :) عبد
العزيز. = سذ. عر. ج. اعزہ
۱. ولی، صاحب کرامت صلحان
مبارک ذات : بو ترہدہ بر عزیز
یاتور، اعزہ کرامدن بر ذات.
۲. ملل سائرہ عندندہ ولی عد
اولہرق نامنہ آیتنل اجرا او.
لنان ویوم مخصوصلری یورلی
اتخاذ ایدیلن آدم، آیوس :
روملرک بر چوق عزیزلری
واردر؛ قتلکیرک عزیزلری
چوق اولوب پروستانلر یونلی
طایمیورلر || عزیز مصر = زمان
قدیمدہ مصردہ مالہ ناظرینہ
وبرین عنوان اولوب حضرت
یوسف (عم) ک قصہ سندہ
مذکوردر.

عَزَيْتَ { سَمَّ. عَزَّ. عَزَمَ } ايله بعض معنا.
لرده مترادف و «عزيمه» ايله
عين لغت اولديني حاكمه، لسان
نمزدده هر بريك معناسي و محل
استعمال آيرلشدور. ا. ب. ر. ر.
متوجهاً حركت، يوله چيغمه :
جانب حجازه عزيمت ايشدي :
سفر حجه منتهى عزيمت اولدم :
عزيمتمز يارينه قرارلاشدي :
قويه به قدر عزيمت وعودت
الحول دمير بول ياني آلام.

عَزِيْهِ } سَسْ. عَر. ج : عَزَامْ.
 (لَفْتَ آفَتَكَ عَنِّيْ اَوْ

لديني حاله، لسانزده اونك كې
مصدریت معناسيله قوللا تايوب
اسم كې باشقه معنى ايله قوللا-
نيپور. جنلری و بایلانلری و
ساتر مضر شیلری مصلط او-
لدنلری آدمك يافه-نى براقفه
مجبور ايتك ادعاسيله بونلری
تخايف صورتيله يازيلان رقيه
وطلم و دعا وسائر، افسون :
عزائم ايله كندى-نى اى ايتك
ادعاسنده بونلور .

عساکر } سنہ ج. ع. ف. د :
ع. ک. لا : ع. ک.

عَسَجَدَ { سَعَدَ عَر. آتَيْنِ،
زَهَبَ زَر. زِي

عسکر } سنڌ. عر. ۱. کوجلڪ،
مشڪلات، زور ايش، یر
مقابلي: هر عسکر عقبنده برسر
واردرد. ۲. زحمت، ضرورت،
صمقندی، قمتلق.

عُسْرَت { سَه. عَم. ۱. زور، کو.
حَلَك، زحمت. ۲.

|| ط. احوال فیسولوجیہ دن ضرورت، طارلق، صیقندی.

برينك زحمتله ايفاسنى ياخود
 بىحق ايا اولئامنى بيان ايجون
 ايتايه مضاف اوله رق اصطلا-
 حات مركبه تشكيل ايدر :
 عسرت بلع = يوقينه مامه : عسرت
 بول = سبيديك زورى : عسرت
 تنفس = نفس طارلى : عسرت
 حيض = قاديئرك منتظم عادت
 كورمه مى : عسرت هم =
 هضملىق وسارهر .

عَسَسُ { مذ. ج. عَمَر. } لسانفروده
عَسَسُ { فذ. } کئی قولانیلوب
مفردی اولان «عاس» مستعمل
دکادر. [وقیله کیجه نوبت
کزن قول، کیجه بکیمیسی. || عَسَسُ
باشی = وقیله تولیس مدری.

عسکر { سذ. عر. ج: عاكر.
۱. دوات و مملكتك
محافظه سيحون. ماشله و باقرعه
ايه جمع اوله رق مهيا بولندير.
يلان مسلح آدملا هينتي، چري،
قول، جند، جيش، لشكر،
سپاه: عسكروطبلاقم، يازمق؛
سوق عسكر ايتك = بر يره
عسكركه تيمار ايتك = ايتك

عسکر یوزورمک، حرب آرمی
اوزره عسکر یوزورمک؛ عسکر
چکمک = دشمنی تشکیل اوزورمه
عسکر بوالاق. ۲. عسکر هیئت
ترکیب ایدن افرادک بهری :
بر عسکر کادی؛ باقمک آ
عسکر ! (بو معنا ایله صفت
کچی دخی قوللایلیق :) بن عسکر
آدم؛ او عسکر اوغلی عسکر در.
|| اخذ عسکر = اسانده بولان
افراد اهلینک عسکره آلمی
اصول و ترتیب : اخذ عسکر
قانوننامه. || عساکر ره =

قره عسكرى. || عساكر بحريه =
دكيز عسكرى، كچي عسكر.
|| عساكر ردیفه = ردیف
عسكرى. با: ردیف. || عساكر
نظامیه = نظام عسكرى. با:
نظام. || عساكر منظمه = معلم
ومنظم عسكرلر كه نظامیه و
ردیف ومنمظفدن عبارتدر.
|| عساكر معاونه = عساكر
منظمه نك معاونهنده بولنق
اوزره موقتاً معاشرله ویا كو
كلی اوله رق طوبولانان باشی
بوزوق عسكرى. || سرعسكر =
با: سرعسكر.

عَسْكَرَجَه { ص. عسكره یا قشیر
صورتده اولان: }
عسكرجه بوروش؛ عسكرجه
براقادهسی وارد. = عسكره
یا قشیر طرز و صورتده بن
سزه عسكرجه سوبلییم؛ عسكر.
جه یازملى.

عَسْكَرْلِك { س. عسكر صفت
و وظیفه سی: بو
كون عسكرلك بر جساتدن
عبارت اولیوب عادتاً بر فندر؛
عثمانلیلر عسكرلك ایچون یارا-
دلش کبی بوسلکه پاك الیر.
یشلیدلر.

عَسْكَرِی { ص. غر. ن: عسکریه.
عسکره منسوب و
معلق، عسکره عائد، جیشی:
سلک عسکری؛ فن عسکری؛
امور عسکریه؛ دائرة عسکریه =
باب سرعسکری.

عَسْكَرِی { س. غر. عسکره
منسوب آدم، سلک
عسکریه داخل آدم، عسکر
افراد ویا ضابطاندن آدم: بر

عسکری کلدی؛ عسکرلرک
امور خصوصیه لیچون محاکم
ملکیهیه مراجعه.

عَسَل { س. غر. بال، شهد،
انکبین. || شمع عسل =
بال موی.

عَسِير { ص. غر. ن: عسیره.
عسیر { عسرة دن ص. }
زور، کوچ، مشکل، دشوار،
آغز = بو بر امر عسیردر.

عِشَاء { س. غر. ۱. اقسام وقت،
قراکق با صدقن صکره
کی وقت. ۲. اقسام ویا یاتسی
نازی. ۳. اقسام نیکی. ذ.

عِشَاب { س. غر. } عشب
عشَاب { دن سم. } تا. نبات
انواعی جمع الیه غونه لرخی قو-
روده رق هر بری اوزرینه
تدقیقات فنیه اجرا ایدن عالم،
فر. Herboriste.

عِشَار { س. غر. } عشره دن
عشار { سم. } اعشار تحصیلدارى
ویا ملتزی، اونده لقی.

عِشَارِی { ص. غر. ن: عشاریه.
عشاری { تا. } اون جزؤدن
کب ویا اون یارغی، دانه سی و
سائره سی اولان: عشارى
الاوراق، عشارى الشقوق،
عشارى القصوص، عشارى
الورقات وسائر.

عُشَاق { س. غر. ج. غر. فد:
عاشق. با: عاشق.

عِشَاوَت { س. غر. ط. طاوق
قره سی دینان کوز
عاشی، فر. Héméralopie.

عِشَائِر { س. غر. ج. غر. فد:
عشیرت. با: عشیرت.

عِشْبَه { س. غر. ن. اوت قیلندن
اولان نبات.

عَشِي { ص. غر. ن: عشیه. ن. ا.
اوت قیلندن اولان، فر.
Herbue.

عُشْر { س. غر. ج. اعشار. ۱.
عشر = اونده بر، اون جزئیه بر
جزء = باغک بر عشری بله دم.
۲. حد شرعی اوزره محصول.
تک بیت الماله عائد اولان اونده
بری، اونده دانی زوتوک عشری
آلما، وبرمک. = ج. با:
اعشار، اعشاری.

عَشْر { عد. غر. } عربیده رانک
عشر = ده قتیله ایسه ده لسانغز.
ده حرف اخیرى ساکن اوقو.
نور. } اون، ده. ذ. || اثنا
عشر = اون ایکی: اثنه اثنا عشر =
اون ایکی امام. || واحد عشر =
اون برنجی؛ ثانی عشر = اون
ایکینجی اخ.

عِشْرَت { س. غر. مسکرات
عشرت = استعمالی، ایچکی، عیش
ونوش: عشرت ایتمک = ایچکی
ایچمک؛ عشرت وجودنی خراب
ایتمشدر؛ عشرته مبتلادر. } غر.
بیده اصل معناسی الکجه و
جناس در. }

عُشْرَجِی { س. غر. ملتزی ویا
عشرجی } تحصیلدارى، عشار،
اعشارجی.

عَشْرَه { س. غر. اون کشی ویا
عشره } اون شیء بمجموعی، اولتی،
اونلر: عشره مبشره = جانب نبودن
جنه تبشیر بیوریلان صحابه کرا.
مدن اون ذات حالی قدر.

عِشْرِین { یا عشرون. عد. غر.
عشرین } یکریمی. ذ.

عَشْق { س. غر. } طوغریبی
عشق { عینک کسریله در. } سوکی،

سودا، محبت، علاقه، ابتلا :
 قیس ابله لایلا بر برلینه اولان
 عشقزله داستان اولشدر؛
 عشق حقیق = مقصدسز اولان
 عشق روحانی و روحانی؛ عشق
 مجازی = نفس و شهوت اساسی
 اوزرینه مینی اولان محبت.
 || الله عشقنه = الهی سورسه کرا!
 || عشق اولون! = برشی نوش ایدنه
 ایراد اولنور. بمعاً «آفرین!»
 مناسیله ده قولانیلیر، و عکی
 معنایی تفهیم ایدمه ک استهزا
 طریقه ده استعمال اولنور. ||
 بیر عشقنه = قاشقیز، مکا.
 قاتیز، مجانا؛ بز ابکی آی پیر
 عشقنه یالینشم اولدق. عو.
 || عشقکزه، فلاک عشقنه =
 محبتکزه، فلاک محبتنه (عشرت
 صرهنده ایرادی معناد تغییر.)
 عشقباز { ص. فا. (عر. عشق =
 م. فا. باختن = اوینا.
 مق } یالاندن عاشق صاتان،
 عاشق کاذب.

عشقبازلق { - س. و:

عشقبازی { - س. فا. یالاندن ما.
 عشق صانع، عشق
 کاذب، برینه عاشق کورینوده
 بو طریقه نائل مرام اولمسه
 چالیشمه.

عشوراء { - س. عر. با: عاشو.
 راه.

عشوه { - س. عر. ادا، ناز،
 دلغریب طور، شیوه.

(اصل عربیده کوز ابی کورمه.
 مه دیمک اولوب، چشم محجورله
 باقدن کنایه اوله رق قازانی و
 ترکده بو معنایی آلمشدر.)

عشوه کار { - ص. فا. و:

عشوه گر { - ص. فا. ناز و ادا
 ایدن، نازی، شیوه
 کار.

عشی { - س. عر. افشام. ن.

عشیر { - س. عر. ۱. بر شیک
 اون جزء ده بری، عشر.
 ۳. قرآن کرمک اون جزءه
 تقسیمله بوجزه لک بهری، اجزاء
 شریفه ک هر بری: عشر اوقو.
 مق.

عشیرت { - س. عر. ج: عشار.
 (عر. ترکبایند

«عشیره» صورتده بولنور.)
 بر اصلدن منسوب اولوب برلکده
 یاشایان و برلکده قوتوب کوچن
 بدوبلر خلقی، اویماق، قبیله:
 عرب، کرد، ترکان عشیرتلی؛
 عشایر آره سنده یاشامق؛ عشیرتله
 کزیمک؛ عشیرت شیخی، بکی،
 آغاسی.

عصا { - س. عر. ۱. اوزون ال
 دکنکی، طپانه جق اوزون

صوبه: عصای النده بر اختیار،
 بر شیخ کلدی. ۲. اکثریا باشی
 طوبوزلی ویا قانجه لی وکومش
 و آلتینله مزین اوله رق بعض
 ملت و طاشعه لده ریاست جسمانیه
 ویا روحانیه علامتی عد اولتان
 اوزون و رسمی دکنک:
 عصای ریاستی حامل اوله رق؛
 بطریق عصاسی. ۳. صوبه،
 طپاق، ضرب: اونک تربیه سی
 آنجیق عصا ابله اولور. ن. ||
 عصای موسی = حضرت موسی
 (عم) یدارنده ثبانه تحول

ایدن عصا که فرعونه قارش
 کوستردکاری میمیزاندندر.

عصابه { - س. عر. ج. ص. عر. ۱. ص. عر. ۱.
 عصبه

عصاة { - س. عر. ج. عر. ۱. ص. عر. ۱.
 عصا: با: صامی. (صادک
 تشدیدله غلطدر.)

عصاره { - س. عر. صیتلان میوه
 و سائره ک چیقان صو.

عصاره سی. یی، اوزوم، لیون عصاره سی.

عصافیر { - س. عر. ج. عر. ۱. ص. عر. ۱.
 عصفور: با: عصفور.

عصَب { - س. عر. ج: اعصاب.
 سیکر: اعصاب طوقفق =

حدت و صیقندی بی موجب
 اولق. (جمی دها مستملدر.)

عصَبه { - س. عر. ج: عصبیات،
 اعصاب. ۱. برک سیکر.

با: عصب. ۲. پدر طرفندن
 اقربا اولانلر، اونک طرفندن

خمسیر. ۳. خصم اقربا، قوم و
 قبیله. طرفکیان، عون. ۴. ن.

اوزاقدن اقربا که میراندن فرا.
 نفعه مین حصه لری اولیوب

یاقین اقربا حصه لری آلدقن
 صکره قالان قسمی بونره تو.

زید اولنور.

عصَبی { - س. عر. ن: عصیه.

عصَبی { (اعصابی دیمه ملی)

سیکیرلری غالب و پک حساس
 اولوب جزئی سبیله متأثر

و منفعل اولان وحدته کلن:
 عصی آدم؛ عصی المزاج.

عصَبیت { - س. عر. ۱. کندی
 اقربا و تعلقاتی و یا

وطن و دین و ملیتی مدافعه و
 التزام ایتک غیرتی، حیث، غیرت:

او آدمک عصیت وارد؛ عصیت
 دینه، عصیت ملیه سی مسلمدر.

۷. عصبی المزاج اوله، سیکیر لیک.

{ سذ. مر. ج: اعصار. ۱. عصر } زمان، دور، عهد، هنگام: او عصرده؛ عصرزده؛ قانونی سلطان سلیمان خان عصری اعصار سالقه. [عصرک مدتی معین اولیوب، بر تاریخک بهر یوز سنه سنه یعنی قرن و مائه به عصر دینلی غلطدر.] ۲. ایکندی وقتی، ایکندی نمازی: صلاة عصر؛ قبل العصر.

{ سذ. مر. صیقه، صوبی عصر } آلتی ایچون بر میوه و سائره ک از یلوب صیقلی، تمصیر.

{ سذ. مر. ج: عصاریر. عصفور } سرجه قوشی. ذ.

{ سذ. مر. (ع. ترکیا. عصمت } تده: عصمه [۱. محرماتدن وارثکاب ردائیلدن اجتناب وتوقی: اصحاب عصمتدن برذات؛ عصمت بحمه. ۲. ناموس، عفت،

پرده: بر قادیبده اک زیاده و اک اول آرائیله جق شیء عصمتیدر؛ عصمت پناه، عصمت ماب = ناموس وعفتک استناد کاهی حکمنده اولان، یک ناموسلی قادین.

(انشا لسانده عالی مرتبه خاتونلره مخصوص اولوب سائر لریبه عفت وصفی ویریلر. ۳. ییکناهلوق، معضوملق، معصومیت: اونک عصمتی محکمهجه تبین ایتدی.

{ یا عصمتلو. ص. عصمت عصبلی } وعفت و ناموس و پرده صاحبه سی. [انشا اصطلاحنده درجات مالیهده بولنان خاتونلره

مخصوص عنوان اولوب دیکر لرله عفتلو دینلیر: [خاندان سلطنته داخل افتدی.] خاندان سلطنته داخل اولان خواتین کرامه دولتلر عصمتلو قالای یازیلیر.

{ سذ. ج. مر. فد: عصر. عصور } با: عصر. [لسانزده دیکر جمعی اولان «اعصار» دها مستعملدر.]

{ سذ. مر. ۱. عامی اوله، عصیان } بی، طغیان، سرکشک، اطاعتشزلک. ۲. اواصر الهییه اجرا ایتمه و یا نواهندن اجتناب ایتمه، کناه، اثم: جناب حقندن عصیانک عفوخی دیلرم.

{ سذ. مر. اصل ناشسته عصبیده } ویاغ و شکرله پاییلان وعصبیده حلوسای دینلن بر نوع طاتلی اسمی اولوب، بزجه عربلرک بازینه دیکلری ویرنج اونیله بایمه واتدن پاییلان یتمک اطلاق اولنور.

{ (د) سذ. مر. ع. ار. عضاده } تفاع آلترینک درجاتی کوسترن متحرک قول، مسطره، ارتفاع گنیه سی.

{ (د) سذ. مر. عطایی اطبایی عضال } تخصیص و تدوینسندن عاجز بر اقان مرض مشکل.

{ (د) سذ. مر. ج: عضد } عضاد. ۱. قول، بازو. ۲. مج. استنداکاه، معین، مدد: عضدالدوله. || نش. عظام عضد = قول کیکی. || ج. خزع عضد = قولک کلمسی.

{ (د) ص. مر. عضدی } عضدیه. نش. قوله منسوب ومتعلق.

{ (د) سذ. مر. ج: عضلات. عضله } اعضایی تحریک ایدن سیکیر لی اتلر، بالیق آقی.

{ (د) ص. مر. عضلی } نش. سیکیرلی اثره، با لبق آتیه منسوب ومتعلق.

{ (ز) سذ. مر. ج: عضو } اعضاء. ۱. بدنی ترکیب ایدن اجزائک بهری: ال، آتاق، کوز، قولاق، جگر، معده کبی: عضو داخلی؛ عضو خارجی: اعضاء بدن. ۲. بنا. نباتلرک بعض قملرله دخی بونام ویریلیر: عضو تذکیر، عضو تأیث. = ج. با: اعضاء.

{ (ز) ص. مر. عضوی } اعضاء بدنه منسوب ومتعلق، اعضایی اولان، حیانه مالک اولوب جلداتندن اولیان، حیوانی و یا نباتی اولان؛ کیمیای عضوی = حیوانات و نباتاته متعلق مواددن بحث ادوب معادنه قاریشیمان کیمیایی که کیمیای معدنی مقابیلدر.

{ (ز) سذ. مر. ث. بر عضویت } جسمک عضوی یعنی اعضایی ونشو و تعالی اولسی.

{ سذ. مر. ۱. ویرمه، عطاه } ویریش، دهش. ۲. با غشلامه، ویرکی، عطیه، احسان: او ذائک عطایی چوقدر.

{ سذ. مر. «عطر» دن عطار } سم. ۱. کوزل قوقولی روحلر و یاغلر و سائره صاتان آدم، روائج طیبیه تاجری، فر. Parfumeur. ۲. اجزاء طیبیه و سائره صاتان آدم، فر. Droguiste. ۳. محله آره لرده بعضی بهاراته ایکنه ابللک و سائر.

صانان دکانجی. بومنائیل (زبا.
 نزدی غلط اوله رق : عطار. ا.
عطار { سنڌ. عر. شمس اطرا.
 { ڦنده دون سیار اٽک
 برنجیسی یعنی شمس الہ قریبی
 اولوب اقسام غروبی متعاقب ویا
 صباح طلوعدن اول دورینیز
 وقفط پک آو وقت کوریلور.
 فا. تیر. اسکی یونان ولایتین اسا.
 طرینده آله کاذبه ڦینده ساعی
 وقولا غوزونجارت ومکرو خدعه
 مریسی صفتلریه مبودل صرہ.
 سنده اولوب طوبوقلری وباشلی
 قتادلی کوزل بر دلیقانی ضو.
 رتنده تصویر اولتوردی. اسم
 یونانیسی هرمس *Ερμης* او.
 لوب، آسیا ومصر اقوام قدیمه.
 سی نزدنده دخی عبادتی جاری
 اولغله، موجد علوم ومعارف
 زعم اولنان (هرمس) مصالری
 بوندن نشأت اغتدر.
عطارلق { سنڌ. عر. عطریات یاخود
 { اجزاء کیمیوه وصید.
 لاینه ویا بهارات صانان آدمک
 ایشی ونجارتی : عطارلق ایدیور.
 { اوچنچی معنائیل زبازدی :
 آقارتلی. {
عطالت { سنڌ. عر. ایشیزلک،
 { بوش طورمه، بطال
 ومسطل اوله : انسانه عطالت
 یاقیشماز. || ط. عطالت حواس =
 طویمایش، طویفوسزلق، فر.
Dysesthesia.
عطایاه { سنڌ. عر. فد. عطیه.
 { با. عطیه.
عطر { سنڌ. عر. ج. عطور.
 { ۱. کنوزل قوقولی یاغ

وروح وسائره که انوابه وال
 وپوزه سوریلر. { بومناده الہ
 زیاده { عطریات قوللائیلر. ۲.
 تر. یاراقلرنیک کنارلری طر.
 طیلای شیشل رنکده. بر نبات که
 کوزل قوقولی ویاض چیچکلی
 اولوب باغی لرده بولنور وصونوغه
 طیانمدیفتندن قیشین لمونلغه آلنیر.
 || عطر شاهی = لسان عوامده
 آدریشاهی دینن وصاریلوب
 چیچق ورق مور برچیچک آچان نبات.
عطرناک { سنڌ. عر. کوزل قوقولی،
 { رایحه طیبہ سی اولان،
 کوزل قوقولی روح ویا یاغ
 سورلش : عطرناک اللریله بهار.
 ده چاپرلردن کلن نسیم عطرناک.
عطاری { سنڌ. عر. ۱. عطریه.
 { کوزل قوقویه منسوب
 ومطلق، کوزل قوقولی، رایحه
 طیبہ متداثر : مواد عطریه.
عطریات { سنڌ. عر. کوزل
 { رایحه روحی ویاغ
 وسائر شیشلر، مواد عطریه :
 عطریات صانیور : جاپونیه
 چیچکریدن پایلان عطریات پک
 مقبولدر؛ عطریات استمالی سنت
 منیدر.
عطسه { سنڌ. عر. آقصیرمه،
 { آقصیرمه.
عطش { سنڌ. عر. صوسزلق،
 { صوصامه، تشنگی،
 حرارت. { طانک قحیلده لغتدر. {
عطشان { سنڌ. عر. { «عطش» دن
 { صوصا، صوصوز، صو.
 صایان، تشنه. د.
عطیف { سنڌ. عر. ۱۰. اکه،
 { چویرمه، منیل ابتدیرمه،
 اماله، توجیه : عطیف نظر اٽک؛

اوطرفه عطف عنان ایتدی. ۲.
 یوکلمه، برینک ایشی ویا سوزی
 اولدینفی ادعا ایتمه، حمل، اسناد؛
 کندی بایدینی ایشی، سوبلدیکی
 سوزی بکا عطف اٽک ایتسور؛
 اطبا صحت عمومیه پک بو حالی
 هوانک عدم اطاردینه عطف
 ایدیورلر. ۳. د. برکله ویا جله
 نک ماقلمده کی کله ویا جله نک
 حکمته تابع اولقی شرطیه اوکا
 ربی : بواسی، بوجه بی خاننی
 اسم، خاننی جله به عطف ایدم.
 جکزه : { عطف اولنان اسم ویا
 جله به «مطوف» و دیگرینه
 «مطوف علیه» دینیر. || حرف
 عطف، حرف عاطف، حروف
 عاطفه: عطفه آلت اولان حروف
 ربطیه : و، دخی، یا، یاخود،
 یوسه کی. || عطف بیان = مل.
 قبلی یعنی مطوف علیهنک مفهوم.
 منی ایضاح وتاکید ایچون عطف
 اولنان تعیر : مستثنی ایضاح
 وتشریح ایلدی. || عطف تفسیر =
 همان بر منناده اولوب مجرد
 تصدیق وتاکید ایچون «و»
 حرفیه مترادفه عطف اولنان
 کله : اخذ وکرفت، حزن وکدر
 کی.
عطفی { سنڌ. عر. ۱. عطیفه. د.
 { کله ویا جله لک حروف عا.
 طنه دینن حرفلردن بری وا.
 سطه سیله بربرینه ربط اولغلری
 خصوصنه منسوب ومتملق :
 حروف عطیفه.
عطوف { سنڌ. عر. { «عطفی» دن
 { سب. { پک اسیر کیمی،
 زیاده مرحمتی وشفقتی : رب
 عطوف.

عَطَوَتْ { س. لغت آتفه به تاه
مصدريت الحاقيله
شفقت ومرحت معنایله برکله
تشکیل ایدوب، لساغزک تصرفاتی
صره سته بکیرمش ایسه کده،
عربیده بویه بر لغت مسموع
اولدیفندن، استعمالیدن توق
اولنسه سزادر.

عَطَوْتَلِي { یا عطوفتولو. ص. ا.
آلف البیان عطوفت
لغتندن متشکل اولوب، رتبه
بالا اصحابنه وصهریته نائل
فریقان کرام ایله وقتيله دار.
شورای عسکری رئیسنه القاب
کچی قوللائیلیر. || دولتو عطوفتولو
سر عسکره و شرف صهریته نائل
مشیران و وزیرایه القاب اولور.

عَطُوفِي { ص. اسیر کچی و یک
مرحمتی اولان ذاته
وعطوفتولو القاب رسمیه سی حائر
اولان ذواته منسوب و متملق
معناسیله انشا لسانده قوللائیلیر
تمیردر: جانب عالی عطوفیلرینه؛
ذات عالی عطوفیلری.

عَطِيَه { س. ع. ج. عطا. ویر.
اکی، بخشش، احسان:
عطیه سنیه؛ محرم عطیه سی.

عِظَام { ص. ج. ع. فد. عظم.
با: عظیم. = س. ج.
ع. فد: عظم. با: عظم.

عِظَائِم { س. ج. ع. فد. عظیمه.
با: عظیمه.
عظم { س. ع. ج. عظام. کیک،
استخوان.

عِظَم { س. ع. و:

عِظَم { س. ع. و:

عِظَم { س. ع. بیوکک، اولو.
لق. () غطمت دها
مستملدر.

عِظْمَاءُ { ص. س. ج. ع. فد.
عظیم. با: عظیم.

عِظْمًا { س. ع. با: عظمی.

عِظَمَت { س. ع. ۱. بیوکک،
اولوق: غطمت الهیه؛

قدزت الهیه تک عظمی. (بومعنی ایله
باشلیجه جناب خالق کون و مکان
حقنده مستعمل اولوب، انسان
حقنده قوللاندقده آتیده کی
ایکنجی معنایه کلیر: ۲. کبر،
نخوت، غرور، تعظم، خود.
فروشناسی: بو آدمکده عظمی
چکیلیر شیء دکلدرد. ۳. دبدبه،
طنطنه، شکوه، دارات: آلائی
کال شکوه و عظمتله اجرا اولندی.

عِظَمَتِي { یا عظمتلو. ص. ۱. بیوکک،
اولو، جلال صاحی:
ای عظمتی الهم. ۲. کبرلی،
متکبر، مغرور، خود فروش:
عظمتی آدمدن کیسه خوشلا.
نماز. ۳. طنطنه لی، دبدبه لی،
دارات و شکوه له اولان: عظمی
بر آلایه.

عِظْمِي { ص. ع. ذ. اعظم. با:
اعظم. — صدارت
عظمی = صدراعظم مقام معلای.

عِظِيم { ص. ع. ۱. عظیمه. ج:
عظام. ۱. بیوکک، اولو،
کبر، جسیم، بزرک: بر جبل
عظیم: اینه عظیمه. ۲. عالی،

ذفع، درجه و مرتبه سی بیوکک:
والله اعظم: سلاطین عظام:
وزراء عظام. ۳. اهمیتی، مهم:
امر عظیم: مسئله عظیمه؛ حرب

عَظِيم || عظیم الشان = شان و شهر.
تبه سی بیوکک: قرآن عظیم الشان.
عظیمه { س. ع. ج. عظام.
بیوکک و فوق العاده ایش،
مسئله مهمه: عظام امور له
مشغول اولوق.

عِفَارِيَت { س. ج. ع. فد:
عفريت. با: عفريت.

عِفَّت { س. ع. ۱. ناموس،
عرض، پرده: قادیسک
برنجی زینتی عفتدر؛ اهل عفتدن
برقازین. ۲. ارتکابدن اجتناب،
ارتکابه تنزل ایتمیش، استقامت،
ناموس: محکمه اعضا فتنه انتخاب
اولنه حق ذواتک عفته متصف
اولمیری شرطدر؛ ارباب عفتدن
بر ذات: عفت بحسبه ذیلکله
شایان برزاندرد.

عِفْلِي { یا عفتلو. ص. ۱. ناموس
وغت صاحبی، اهل
عفتدن، عیفه، ناموسلی: عفتلی
بر قایین. ۲. ارتکاب ایتمز،
مستقیم، حرام یمز: عفتلی مأ.
مورک قدری ییلنیر. ۳. اذ.
قادیسکله القاب اولورق قوللا.
نیلوب رتبه عفتلودن آشاغی عد
اولنور: والده محترمه عفتلو
خاتم افندی به.

عِفْرِيَت { س. ع. ج. عفاريت.
۱. جن طائفه سنک

مضر و شریر و قورقونج برجنی.
۲. مج. یک حدیثی و متهور آدم:
عفريت کسلدی. (عربیده مؤثنی
اولورق عفريت ده قوللائیلیر.)

عِفْو { س. ع. ۱. برنگ صو.
چندن کجه، قباحته باقلا
مه: قصورنی عفو ایتمی؛
عفو ایله معامله ایتمی. —

تعجج افکار و یا مخالفت کبی بر
حرکت دالات ابدن سوزدن
اول ایراد اولمقی طرافندن
ممدوددر : عفو ایدرسکرز
عفو بیورورسکرز برنی سوبله
جکم؛ عفو کوزه مفوراً شواشی
بویه پایدم. ۲. معذور طومقی،
مجبور اتممک، مستثنی طونوب
داخل اتممک : یارین اکنمکه
کیدله جکسه بنی عفو بیورمکزی
رجا ایدرم. ۳. عزل اتمک،
استعفا سی قبول اتمک : کندبسی
مأموریتندن عفو ایشدیلر. ۴.
حق. بر مجرم حقنه کی حکم
لا یتغیر حالی آلدقدن صکره
جزایی پاکیا محو و یا تخفیف اتمه
|| عفو عمومی = بر قیاحت مشتر-
کدن طولانی تحت توقیفده و یا
محکومیتده بولنارک و یا بولنسی
لازم کلنرک جله و بردن جزادن
عفو اولنسی : بصد الحرب عفو
عمومی اعلان اولندی.

عفو { صد. مر. عفو ایدن، دائماً
صوجدن کچوب عفو ایلر
معامله ایدن، مرحمتی، آبیان.

عفو { صد. مر. عفو. ۱. یاره
عفو { صد. مر. عفو. ۱. یاره
عفو { صد. مر. عفو. ۱. یاره

روپ فنا قوقه، جوریمه، التهاب
بو یاره عفو نت پیدا اشدی.
۲. کوتی قوقو، بد رایحه، چو-
ریمکدن حاصل اولان قوقو :
بو اوطلده بر عفو نت وارد.
۳. آغراق : هواک عفو تنی.

عفو تنلدر مک { صد. ۱. یاره
و یا جیسانک
اتلرینی چوریمک، التهاب پیدا
ایشدیرمک : سز بو یارینی آییق
براقه رق عفو تنلدر برمشکرز.

۲. کوتی قوقومقی، فنا برقوقو
آلدیرمق : بنجره لری آجیه رق
اوطله بی عفو تنلدر برمشکرز.

عفو تنلدر مک { صد. ۱. اتلر چو-
روپ قوقو،
التهاب پیدا اتمک : بو جیبان
عفو تنلده جکدر. ۲. قوقو، کو-
تی قوقو کلک : بو اوطله عفو-
نلندی.

عفو تنلی { صد. ۱. اتلری چوروب
قوقان، التهابی : عفو-
نتی یاره. ۲. کوتی قوقولی،
بد رایحه لی : عفو تنلی پر. ۳.
آغر : عفو تنلی هوا.

عقیف { صد. مر. ۱. عقیفه
(عقیفه دن صد. ۱. ۱.
ناموسلی، مرضی، عرض ونا.
موس و پرده سی اولان : عقیفه
بر قاذین. ۲. ارتکاب ایتمز،
مستقیم، اصحاب ناموس واستقا.
متدن : عقیف بر مأمور.

عقاب { صد. مر. عقوبت عذاب،
جزا، مجازاة. ۱.

عقاب { صد. مر. عرقیده ش.
۱. قره قوش، طاوشا.
نچیل. ۲. ۵. صور کواکبدن
بری.

عقار { صد. مر. ج. عقارات.
ایراد کتیر املاک و ابنیه :
مسکن اتخاذ اولنسان ابنیه تک
ویرکیسی باشقه در عقارک باشقه ;
کندیرسک برخیلی عقارقی وارد.

عقاقیر { صد. ج. مر. ۱. فد.
(عقار) لسانزد مستعمل
دکدر. ۱. طیبانده قوللانیلان
کوکله و سائر : عقاقیر طبیه.

عقال { صد. مر. آفاق کوستکی،
پا بند. ۱.

عقاید { صد. ج. مر. فد : عقیده.
با : عقیده.

عقب { صد. مر. ج. ۱. اعقاب.
از باززدی قافک دخی
عقب = اوچکه کیکی. ۲. ۲. ۲.
کری، آرقه : اونک عقبنده
بنده کیتدم : عقبه اونلرده
کلدیلر. ۳. پر زمانی تعقب ایدن
زمان، بروقتک ایلر سی، آتیشی،
مابعدی : یاغور یاغدی عقبنده
هوا آچلدی : نزاع ایشدیلر
عقبده باریشدیلر. = ج. اولاد
وا-فاد، ذریه، اخلاف : اونک
اعقابی قالدی : اعقابی تشب
ایدوب الیوم موجوددر. || در-
عقب = چوق کچمه دن، یک آرز
صکره، همان : بن اوه کیتدم
در عقب آدم کلوب چاغردی.

عقب { صد. مر. ۱. اصلی «عقب»
اولوب «عقب» اسم تفضیلک
مؤنثیدر. ۱. آخرت، دارقبا :
دنیا و عقباده نائل اجر و ثواب
اولق : عالم عقبایه، دارعقبایه
رحلت اتمک.

عقبه { صد. مر. ۱. صرب و جیقلی
مشکل یویش. ۲. ۲. ۲.
طرمه لیکید، طار وایکی طرف
یومی محلی اولان بوزاز : کچله
جک بر طاقم عقبه ل وارد. ۳.
ج. مخاطره، تنهاکه، خسته لک
و یا دیگر بر حالک اک مخاطره لی
و قورقلور. صره سی : بر عقبه
آتلادی : شوعقبه بنده کچرسک
آرتق قورقام. = صد. ۱. ۱. ۱.
بحراجرده سوشک شرق طرفنده
بر الشاه طوغری متمد طار بر
کودفر.

عقبه { صد. مر. ۱. صرب و جیقلی
مشکل یویش. ۲. ۲. ۲.
طرمه لیکید، طار وایکی طرف
یومی محلی اولان بوزاز : کچله
جک بر طاقم عقبه ل وارد. ۳.
ج. مخاطره، تنهاکه، خسته لک
و یا دیگر بر حالک اک مخاطره لی
و قورقلور. صره سی : بر عقبه
آتلادی : شوعقبه بنده کچرسک
آرتق قورقام. = صد. ۱. ۱. ۱.
بحراجرده سوشک شرق طرفنده
بر الشاه طوغری متمد طار بر
کودفر.

عقبی (س. ع. : ع. عقبه. نش. ع. عقبی) اوکیه به متعلق : عظم عقبی = اوکیه کیکی.

عقبی (س. ع. : با. عقبا.)

عقد (س. ع. : ج. عقود. ۱. باغلامه، ربط، بند. ۲. دوکومله، دوکوم، پایمه، حل قنا. ۳. ایکی کئی ویا ایکی طرف چینه اوله حق. برایشک طرفینک رضایله قرارلاشد بر یلوب تحت التزام و تمهده آلمسی : عقد مة وله، عقد نکاح، عقد ممای. هده، عقد اتفاق. ۴. قورمه، ترتیب، تنظیم، تشکیل : عقد مجلس، عقد جمیعت؛ مجلس عقد ایتمیلر. ۵. «عقد نکاح» دن مختصر : نکاح اجراسی، نکاح اتمه، مناکحه رسم و جمیعت : بوکون فلان اوده عقد وارد؛ دون عقد اجرا اولندی. || حل و عقد امور = ایشلرک رؤیتی واداره سی، رتی و تفتی : حل و عقد امور اونک التمه در.

عقد (س. ع. : ج. عقود. ۱. کردانلق، بوغوق، قلاده : عقد کوه رین. ۲. دیزلش جوا. هر واینجی و سازه، دیزی، دیزلش شی : عقد تریا.

عقد (س. ع. : ج. ع. : فد : عقد. ع. : با. : عقد.

عقد (س. ع. : ج. : عقد. ۱. عقد. ۲. گره. ۳. محلی مشکل ایش، زور مسئله، ممای : بوغنده کی کم حل ایدم. ۴. بیلیر. ۵. محلی انسانک چوق آرزو ایدوبده نائل اوله مدیی ایش که فکر و قلبنده بر دوکوم

کبی قالیر : بوکا بر عقده اولدی؛ عقد درون. ۴. نش. سیکیر. لک طوبیلاوب یوماق اولسندن عبارت اولان یز و یوسری : عقد نفاوه. ۵. ه. برسیاره محرکنک دائرة خسوف و کسوف سطحی یعنی منطقه بروچی قطع ایله یکی ایکی نقطه که برینه «عقد» رأس و دیگرینه «عقد ذنب» دبیر : عقد مشتری، عقد صریح. بو ممای ایله تثنیه صیفه سنده عقدتین دخی قوللا تیلیر. || عقد درون، عقد قلب = او. چنجی نمنايه با. || عقد لسان = دبله بر دوکوم وار ایش کی سربست سولیه میوب ککله.

عقد کشا (س. ع. : ف. ع. : عقد = عقد کشا. مشکل. ف. کشادن = آجق [مشکلانی حل ایدن، مشکل کشا، حلال مشکلات.

عقدی (س. ع. : نش. ع. : عقدیه. اوله رق یزدینلن اولره منسوب و متعلق ویا بو بزلر قیلیندن اولان : عقدی الشکل = بز صو. رتنده اولان.

عقد (س. ع. : ۱. قیصرلق، ع. : طوغورماز قادین ویا دیشی حیوانک حالی. ۲. محلی تیجه و نمره ورمیش.

عقرب (س. ع. : ج. : عقارب. عقرب (هریسه مؤنشد. ۱. قوروغی اوچنده زهرلی ایکنه سی بولسان حشر ایدن معروف حیوان مضر که ابراث مضرته بیلانک انشی صابیلیر : عقرب سوغدی، عقرب کبی صوقار. ۲. ساعتک ایکی ابره.

سندن قیصه سی که اون ایکی ساعتده بر دور ایدوب ساعتلی کور. ستر. ۳. ه. اون ایکی برجک بری که شمس تشرین اولده بو. کا داخل اولور : برج عقرب. ۴. محلی عقرب کبی کیزلیدن اضرار ایدن آدم : نه عقربدر.

عقل (س. ع. : ج. : عقول. ۱. عقل دوشونه و آکلامه خاصه سی، انسانه مخصوص اولان و افرادده درجات مختلفه ده بولنان قوه مغنویه که روح کی حلی مشکل بر ممای و عمامیه فهم ماهیتی محال بر سردر، اوس، هوش، خرد، ذهن : انسانده کی مواهب الهیه تک الک بیوکی عقلم؛ بو چوجنده چوق عقل وارد. ۲. آکلامه، فهم، ادراک، ذکا : اونک بویه شیلره عقلی ایرمز؛ بوکا عقل ایردوم. مدم. ۳. دوشونه، تفکر، ملاحظه، فکر : بونی عقل ایدم. مدم. ۴. قوه حافظه، خاطر، حافظه : او وقه الآن عقلمه. در؛ عقلمه قالمدی؛ عقلمه کلپور؛ شمیدی عقلمه کلیدی. ۵. رأی، تدبیر، طریق تسویه : بکا بر عقل اوکرت؛ بو عقلی سزه کیم اوکرتدی ؟ || عقل آلق = قوه مفکره استیعاب ایتک : بونی عقلم آله میور. || عقل اوکرتک = بول کوستر مک، نه یاه چنجی کوستر مک. || عقل اوکرتک = اوسلامتی، عبرت ویا نصیحت آلوب متنبه اولوق. || عقل اول = ۱. خلقی و جبلی اولان عقل و ذکا. ۲.

{ فلسفه قدیمه } جناب حق. ۳.
فوق الماده ذکا و فطنت. || عقل
اجتماعی = دوشوئنگ، ملاحظه و
تفکر اجتماعی. || عقل ایرمک،
عقل ایردیرمک = آگاهی یلک،
تفهم ایتمک = بوجاهت عظم ایرمدی؛
بواجبه عقل ایردیرمدم. || عقل
باشده اولی = جمیع خاطر و
ذهن راحتلی اولی، برکونه
تلاش و فائده دوجار اولماق،
پایدینی یلک = او وقت بنم عظم
باشمده بوغیدی. || عقل باشه کله =
۱. آغلق، کندینه کله = عقل
باشنه کله جه مزه آشتانلی
ایندی. ۲. اصلانق، عقلز -
جه افسال و حرکتدن وازچیکه؛
بو دلیقانلیک البته برکون عقلی
باشنه کله جه. || عقل باشدن
کیتمک = کندنی فائده ایتمک، شاشیر -
مق، بیوش اولی = یونی ایشیدنجه
عظم باشمندن کیشدی. || عقل
بالغ = سن رشده واصل اولمش
آدمک عقلی. (= عاقل بالغ =
یاخود = عقلی بالغ = تمیزلرله
التباس ایندیرله ملیدر.) || عقل
دینی = یکریمی باشلرنده حیقان
کنار آز دیینی. || عقل قو -
طیسی = برآدمه دائما عقل او -
کردن وهر ایش ایچون کند -
یسنه طاییشیلان آدم؛ اونک عقل
قویطسی فلاندر. || عقل کل =
طبیعتک کانه امور و شهباننده
آغاری مشهود اولان ذکا و
نظام عمومی والی.

{ صد. جر. مر. فد. مائل. }
عقل = مائل. = تو. فد.
عقل صاخانه عقلی یکشمک

ایستین : عقلا آدم؛ عقلا تو.
نیلکی = برشی نیلدیکی خالد
عقلیلی طاسلایان.

{ ح. مر. عقل الله. عقل
عقلا } اقتضایه. عقله. عقله
تطبیق اولدوقده. مقابلی : عقلا؛
مسکرات عقلا و عقلا انسانه
مضرر.

{ س. عقل فروشلق،
عقلاق } عقلا دن کچنه. عقلیلی
صاعه.

{ ص. عقل اولمان، احق،
عقلسز } بدلا، طوغری دوشو -
نیم، عقلی ایرمز : یک عقلز
آدم اولدینی کوستردی.

{ س. عقل فقدانی،
عقلسزلق } حماقت، بدلاقی،
عقلسزجه حرکت : بن عقلسزلی
ایتم.

{ یا عقلو. ص. ۱. عقلی
عقللی } اولان، عاقل، ذکی،
طین : عقلی آدمدر. ۲. ند.
یعلی، مدبر : کندینی عقلی
طاوانندی.

{ ص. مر. ذ. عقلیه. عقله
عقلی } منسوب و متعلق، عقل ایله
فهم و ادراک اولان و مجرد عقله
تطبیق ایملن، عقلی مقابلی :
علوم. عقلیه = علوم طبیعی و
ریاضیه کی مقولات اساسی
اوزرینه مبنی اولان علملرکه هه
وحدیت و تفسیر کئی نقل و روا.
یه مؤسس اولان علوم نقلیه دن
فرق ایذیلیر.

{ صد. جر. مر. عقل ایله
عقلیات } کشف و تحقیق و صرف
مقولاتدن عبارت اولان مواد
و خصوصیات : عقلیات ایله عقلیات

آره سنده هر وقت توافق بو -
لیماز، عقلیات و عقلیانه ید
طولی صاحبی بر ذات.

{ صد. مر. قیصرلیق، ارکله
عقم } و یا قادیسک چوجنی اولما.
می.

{ صد. مر. جر. عقوبات.
عقوبت } ۱. جزا، مجازاة :
دوجار عقوبت اولدی. ۲. اذیت،
عذاب، اشکجه : عقوبت ایچنده
ایدم.

{ صد. اذیتلی، عذابی.
عقوبتی } صد. جر. مر. فد. عقد.
عقود } با : عقد.

{ صد. مر. ایصیر، سالار،
عقور } آغزین = کلب عضور.
{ قودوز مضایحه استعمالی
فلطرح. }

{ صد. جر. مر. فد. عقل.
عقول } با : عقل.

{ صد. مر. = عقب = دن
عقیب } ممت = بر شیک آردندن
کن، آرقسی مره کیدن، ولی
ایدن : عقبنده = آرقسی مره.

{ صد. مر. جر. عقاید.
عقیده } ایمانلار، اعتقاده
ایمان : عقیده سی صاغلام،
عقیده سی جوزوق. = جر. بر
دینک عبادات حقنده کی اوا -
مردن صرف نظرله الوهیت
وساوه حقنده کی افکار و مطا -
لسمندن بحث ایذن علم : علم
عقاید؛ طایفه اسلامی؛ عقاید
کتابی. - = عقیده شکری =
تفسیری خلط اولوب طوغری
= آغده شکری = در. با :
آغده

{ سذ. مر. قنیلجیه بر جنس عقیق } طاش که مهر حکند و

سائر ایشلرده قوللانیلیر: عقیق
یعنی = قرمزی رنگند اولان
اک اعلا جنسی.

{ ص. مر. : عقیقه. } عقیقه
عقیق { دن ص. } ۱. اولادی او.

لیان، طوغور میان (قادی) ،
طوغورتیان (اولک) : بو آدم
عقیق، بو قادی عقیقه در. { مر.
بیده مؤنخی تاه تانیله و تاز
دخی اولور. } ۲. مج. نتیجه و
نمره سی اولیان، غیر منج،
غیر منمر: او ایش عقیق قالدی.

{ سذ. مر. ۱. دوه کرا. } عسکام
{ جیبی، دوه ایله اجره
مقابل اشیا طاشیان آدم. } ۲.
حجه صره هاون ایله برلکده
کیدن خدمه که عز یقندن اول
استانبولده تونبک و سائر ایله
طولاشیرلر.

{ سذ. مر. ۱. بر بره } عکس
{ چارجه، اودمه: دیوا. }
ده عکس ایتدی. ۲. ضیا ویا
صورتک بر بره اوروب کری
دوغه سی ویا اوراده کوروغه سی:
کونش دیواره عکس ایدیور:
صورتی آینه عکس ایدیور.
۳. سیک بر بره اوروب کری
دوغه سی، یا قولامه: طویک
صداسی طاغره عکس ایتدی.
۴. ترس، ضده خلاف، منایر:
یا لان طوغورلنک عکسیدر: سز
بنم دیدیکرک عکسی التزام
ایدورسکن. || د. کلامک بر
جزئی جزء آخر اوزرینه قدیم
ایل عکس ایتد: ۵. کلام کبار،
کبار کلامدره کی. || هکسته = تر-
سته، ضدینه، ترس وضد اولورق.

|| بالکس، بر عکس = ببتون
ضدی و خلافی اولتی اوزره.

{ ص. } ۵ عکس ۵ دن
عکسی { سذ. ایتسه پک ده
عربی دکلدور. } ۱. ترس، ضد،
مخالف، مقایر. ۲. اوغورسز،
منحوس، ابی کیتین: عکسی
ایش. ۳. معضد، بد خوی،
کیمسه او عماز: پک عکسی آ.
دمدر.

{ سذ. مر. یوکسکک. مر. } علاه
{ تبه عالی، رفت، شرف
وشان: علم انسان ایچون باعث
عز و علادر.

{ فل. مر. } علاو { علو: دن
علا } ماضی مفرد مذکر غائب {
طالی و بلند مرتبه اولسون:
حق جبل و علا حضرتلری.
{ بالکنز بویه دها مقامنده
تصیرات عربیده مستملدر. }

{ سذ. مر. } علاج { مصدر ثانی اولوب اصل
عربیده معالجه ایله مترادفدر }
۱. بر خسته باقه، ادویه و
معاملات لازمه ایله ابی ایتکه
چالشمه، معالجه، مداواة: علاج
ایتمک. { عربیده اصل اولان
بو معنا ایله لسانغزده پک قو.
لالتاز. } ۲. بر خسته ویا
یاوه لی یه ایچمک ویا سورمک
ایچون ویرلن شی، دوا، تر.
ام: خسته لاندیقنده علاج آلاز:
طیب بر جوق علاجلر وردی:
بو خسته لنک علاجی بولنهدی.
{ بو معنی لسانغزه مخصوصدر،
عربیده ذوله دینلیر. } ۳. مج.
چاره، تدبیر، درمان، صورت
تسویه: جو دردک، بو فسالنک
علاجی یوقدر. || بی علاج = چا.

ره سز، بهاره، درمانسز: آج
بی علاج قالدی. || لا علاج =
چاره سز، ناپار: لا علاج قبول
ایتلی.

{ ص. فا. مر. } علاج پذیر
علاج پذیر { مداواة. فا. پذیر.
قتن = قبول ایتمک } ۱. مداواة
قبول ایدن، تدای ایدیلرین،
قابل تدای. ۲. چاره سی یو-
لنه بیلن.

{ ص. ۱. علاج دوا. } علاججسز
{ سی اولیان: بو علا.
جسز بر مرضدر. } ۲. چاره سز،
درمانسز: بو علاججسز بر درد.

{ ص. } علاجی اولان،
علاجی { دوا بی حاوی، ادویه
ایل قاریشیق: علاجی کاغده،
پنبوق: علاجی شراب.

{ سذ. مر. ج. } علاقی
علاقه { ۱. ایشیک، مربوطیت،
رابطه: بزم ایشک او مسئله ایله
علاقه سی یوقدر: بو ایکی ماده
آرمسته بر کوفه علاقه وار.
میدر؟ ۲. رابطه قلبیه، کوکل
باغلامه، عشق، تمشق، معاشقه،
سودا، سوکی: بر قبزه علاقه سی
وار ایدی: بر کوریشده کند.
پسته علاقه ایتدی. ۳. ما.
سبت، ارتباط، تعلی: اوتلرله
بنم هج بر علاقه یوقدر: قیزی
اولک اوغلک ویره رک کندیسيله
علاقه پیدا ایتدی. ۴. مالکیت،
تصرف، حق مداخله، حصه:
او چنتکه، او مصدنه سزک
علاقه کز واریمیدر || کیم.
مناسبت، فر. Affinité || ف.
بر عضوک دردندن اولنک مقابلی
اولان دیگر بر عضوک دخی

ویرلن اسمدر، فر. Capsule.
 عِلَّتْ { س. ص. ج. : علل. ۱.
 خسته‌لق، مرض، داه،
 صابرولق : علت مزمنه، علت
 افرنجیه، علل ساریه. [مرض]
 له مترادفدر. ۲. سقطلق،
 علیل آدمک حالی : علتی وارددر.
 ۳. صرعه ووجود دیرمه‌سی
 وباش دونمه‌سی کبی بر آدمه
 مسلط اولوب آریلیان وهر
 وقت راحتسر ایدن مرض :
 انسان قورقودن علت قزانیر،
 علت صاحی اولور؛ اوندہ بر
 علت وارددر. ۴. سبب، موجب،
 برشیتہ باعث اولان حال : بونی
 ایجاب ایتدیرن علت نہ‌در؟ ۵.
 مقصد، غایہ، نیت : بوقدر
 یورغونلک علتی نہ‌در؟ علت
 غایہ = استحصالیون چالیشیلان
 مقصد = تحصیلک علت غایہ‌سی
 تربیه‌در. ۶. د. [صرف‌مربیده]
 برکله‌نک حروف اصلیه‌سی میا.
 نندہ (ا.وی) حرفلرندن بری
 بولنمه‌سی. || حروف علت = مذ.
 کور (، و، ی) حرفلری.
 عِلَّتْ { ص. ۱. بر علت ومرضہ
 مبتلا، هر وقت تکرر
 ایدوب کندیسنی راحت برافاز
 بر مرض مزمنہ دوجار : او
 زوالی عللیدر. ۲. سقط، وجو.
 دندہ برسقطای اولان. ۳. بر
 سبب استثنای اولان، عذرلی.
 عَلَفَ { س. ص. ج. : ۱. حیواناتک
 یدیکی اوت وسمان، گیاه.
 ۲. علی الاطلاق حیوان بمی.
 عَلَقَ { س. ص. ج. : ۱. قان پختیسی،
 پختیلاشم قان پارچه‌سی.
 ۲. سولوک.

عَلَقَ { ص. ع. ج. : ۱. علقه.
 عِلْقَ { پختی قیلندن اولان،
 پختیسی. ۲. قان. سولوک جفنندن:
 طائفه علقه = سولوک قیلندن
 حیوانات.
 عِلْلَ { س. ص. ج. : ۱. علت.
 عِلْلَ { با : علت.
 عِلْمَ { س. ص. ج. : علوم. ۱.
 عیله، بیلش، بیلگی، دانش،
 معلومات، خبر، وقوف : جناب
 حقک علمی هرشیتہ تعلق ایدر؛
 بوکا علم - تیشیور: بواپشه اونک
 علمی لاحق اولدی، تعلق ایتدی =
 معلوماتی اولدی. ۲. بر نوع
 امور حقندہ اولوب اوقومفلہ
 تحصیل اولنان معلومات ووقوف:
 علم صرف، علم عقائد، علم
 حکمت، علم هندسه، علوم طبیعی،
 علوم ریاضیه؛ علم اوکرتک،
 اوقومق؛ نوآدمک علی وارددر.
 ۳. نظریات : یالکتر علم کافی دکل
 عمل‌ده‌یستر؛ علم و عملی جمع ایتک.
 || علم الارض = ککرة الارض
 وقشری طبقاتک احوالندن
 وصورتشکلندن بحث ایدن فن،
 فر. Géologie. || علم الامراض =
 فنون طبیه‌نک امراضک اوانغندن
 وهر برینک احوال وعلاماتندن
 بحث ایدنی، فر. Pathologie.
 || علم ثروت، علم اقتصاد = ثروت
 عمومیه وخصوصیه‌نک احوالندن
 وصورت استحصالی واداره‌سندن
 بحث ایدن علم که حکمت عملیه
 دندر، فر. Economie poli-
 tique. || علم اللسان = لسانک
 صورت تشکلندن ولسنه پیئندہ
 کی مناسباندن بحث ایدن علم

جدید، فر. Linguistique. ||
 علم الماعدن = معدنرک احوالندن
 وصورت استخراجندن بحث ایدن
 علم، فر. Minéralogie. — سائر
 اسماء مرکبه ایچون ترکیک
 ایکنجی جزئیه باقی. || اهل
 علم = علم صاحبلری، علما. ||
 علم حال = عقائدک قواعد اساسیه
 وابتدائیه سیله نماز وآبدست
 و سائر معاملات دینییه چو.
 جفله اوکرتک مخصوص کتاب:
 علم حال اوقومق. || علم و خبر =
 ۱. بر دائرة رسمییه تقدیم او.
 لئیق اوزره بر آدمک احوالی
 حقندہ منسوب بولندیغی محله
 ودائرة وسائر دین ویرلن تصد.
 یقنامه: محله‌دن، دائرة بلدیهدن
 علم و خبر کتیرمک اقتضا ایدر.
 ۲. بر مبلغ ویا اوراق وسائر نک
 تسلیم اولندیغی مبین کوتورون
 آدمک یدینه ویرلن بوسله:
 اوراق تسلیم ایتدیکمه دائر او.
 دادن علم و خبر آدمک.
 عِلْمَ { س. ص. ج. : اعلام. ۱.
 علامت، نشان، اشارت. ۲.
 ۲. یاریق، سنجاق : رفع علم
 فتح وظفر. ۳. د. اسم خاص،
 جغرافیا وتاریخه متعلق برشی
 ویا شخصه مثلاً بر مملکتک، طایفه،
 غه، نهره، آدمه مخصوص اولان
 اسم: اسکندر، عمر، استانبول،
 مریچک، قاموس الاعلام = اسماء
 خاصیه مخصوص لغت کتابی.
 ۴. مناره تپه‌ی، ماهجه:
 بوکیچکی فرطونه‌دن مناره‌نک
 علی دوشش. ۵. صنایفک
 آلتین اولوق تلی.

{ فقه. عمر. } « علم » دن ماضی
 علم { مفرد مذکر غائب } بیلیر.
 علم الله = الله بیلیر. قسم برینه
 قولانیلان بو تعبیر عربیه
 مخصوصدر. « علم الله » صورتند
 دخی یازیلوب، اوحد الله علم
 تقدیرنده اولور.

{ سن. ج. مر. فد. هالم. }
 علماء { با. هالم. }

{ سن. فا. } (ع. علم =
 علمدار { باریق. فا. داشتن =
 طاشیق } باریقی ویا سبغای ط.
 شیان، باریقدار، سبغادار =
 علمدار مصطفی پاشا.

علمدارلق { س. و. }

{ س. فا. باریقدارلق،
 علمداری { سبغادارلق: منصب
 علمداری؛ علمدارلق وظیفه سی.

{ ص. مر. ذ. علیه. ۱. علم
 علمی { ودانشه منسوب ومتعلق،
 علومه هاند: مسئله علیه. ۲.
 نظری، صرف نظر یاندن عبا.
 رت اولان، عملی مقابلی: علمی
 وعملی اقتداری وارد. ۳.
 طریق علمی به، علما صنفه

منسوب ومتعلق: قیافت علیه.
 || طریق علمی = وقتيله علمك
 هان كندیلرته منحصر بولندی
 وتعلم وتعلم وفقه واحكام شرعيه
 ايله اوغراشان صنف كه مشيخت
 اسلاميه دائره سی منتسبند
 عبارتدر؛ علما طاقی: طریق
 علمدن بر ذات؛ طریق علمی
 رجالی.

{ سن. مر. د. بر اسمك
 علمیت { اسم خاص اولمی، علم
 اولتی کیفیت: بواسطه قیر منصرف

اولمی. علمیتدن طولاییدر.

{ سن. مر. طریق علمی
 علمیه { منسوبی، علوم ادبیه
 وفقه واحكام شرعيه ايله اوغرا.
 شان دائرة مشيخت اسلاميه
 رجالی: علیه دن بر ذات؛ علیه
 رجالی.

{ ص. مر. آجقندن، آشكاره،
 علناً { میدانده، كیزلكرين،
 صاقلانمزين: علناً قواو.
 ینامق؛ بن پایه میه جمعی علناً
 سولدم.

{ ص. مر. ذ. علیه. آجقندن
 علنی { ومیدانده اولان، كیزلکین،
 صاقلانمیان، میدانده. پایلان:
 او بنم علی دشمندر؛ بوبكا قار.
 شی بر غرض علی، بر خصوصت
 علیه در؛ مناقصه علیه، مزایده
 علیه = قبالی پوصله لرله اجرا
 اولویوب آجقندن اجرا اولنانی،
 محاکمه علیه = محكمه لك آجیق
 طولسلیه هر ایستین کیروب
 دیکله ییلک شرطیه اجرا اولنان
 محاکمه. = آ. آجقندن،
 میدانده، علناً: اوعلی - ویلیور؛
 مکتوب کیزی علی اوغودی.

{ سن. مر. برایشك آ.
 علنیات { چیقده ومیدانده
 اولمی: مذاکره لك علنیتنه قرار
 ویرلدی.

{ س. غلط املا. طوغریبی:
 علو { آلو. با: آلو. - علو کیر،
 علو کش کی تعبیرل بستیون
 غلطدر، زیرا آلو صرف ترکیه
 بر لغتدر.

{ سن. مر. بوبكلك، سمو،
 علو { رفت، بیوكلك: علو مرتبه،
 علو درجه. || علو جناب = طا.

لی جنابلق، سماحت، کرم. ||
 علوشان = عالی شان اوله، شان
 وشرف. || علو همت = عالی همت
 اوله، همت وغیرت بیوکلیکی.

{ سن. مر. نفاخر، اوگنجه:
 علوان { علوان صاتیور؛ بزه علوان
 ايتك ایستور. { عربیده «عنوان»
 ايله مترادف اولوب، لسانزد
 یالکر بوتعبیرده مستملدر. }

{ سن. مر. عسکر معاشی.
 علوفه { وقتيله مستعمل اولوب
 الیوم متروکدر. برنجی واصل
 معناسی حیوان بیی اولوب،
 وقتيله سپاهلره وسائر عسکرلره
 ویرلن معاش دخی اساساً
 حیوانلری یمنه قارشی ویرلد.
 یکنندن، بولت او معنایی دخی
 آلتدر. }

{ س. اسکی بر صنف
 علوفه چی { عثمانی سواری
 عسکری. غلط اوله رق «علوفه
 حیان» صورتند جمعی ده قوللا
 نیرلدی.

{ ص. معاشلی، موظف،
 علوفه لی { وظیفه خوار.

{ سن. ج. مر. فد. علم.
 علوم { با. دنلم.

{ ص. مر. ذ. علیه. ۱.
 علوی { عالی، بلند، رفیع: طبیعتی
 بک علویدر. ۲. سماه ویا زو.
 حانات وخنویاته منسوب ومتعلق:
 هالم علوی؛ ارواح علویه. ۳.
 ه. شمسند بعدلی کره ارضك
 كشدن زیاده اولوب دور
 مرئیرنده بتون قبه سماهی طو.
 لاشین کی کوردین سیاره لر
 دینیر، صریح ومشتی کی. دیگر.

لرینه یعنی زهره و عطارد و سفلی
دینیر : سیارات علویه.

عَلَوِيّ { ص. م. مر. ن. : علویه .
(«علی» دن سمت.) ۱ .

حضرت علی بن ابی طالب (رضه)
ایله قاطمه الزهرا بنت رسول الله
(صلم) سلاله ظاهره سندن او .

لان سادات و شرقیه وصف
اولور . ۲ . حضرت علی (رضه)

افندمه انتساب و طرفکیرک
ایدوب سائر اصحاب کرامه صور

و درجات مختلفه ترجیح ایدنلره
و طرق علیه تابع اولوب حضرت

مشارالیه امتسابه مفخر بو .
لنائلره وصف اولور : اونلر

علویدر ؛ علویلرک برحالی واردر .
عُلَوِیَّات { س. ج. مر. علوی

شیلر ، مواد سماویه
و روحانیه : ذهنی دائما علویاتله

مشغولدر .

عُلَوِیَّات { س. ج. مر. ۱ . بوکسک ،
بلندک ، مرتبه و درجه

بوجه لکی . ۲ . معنویت ، روح .
نیت ، سمائیک : علویت افکار ،

علویت نیت .

عَلِ { ص. م. مر. ن. : علیه . جث :
علیات . } «علو» دن ص. [

بوکسک ، بلند ، رفیع . (باشلیجه
مؤنی قولانیلوب مذکر ی برنه

«عال» استعمال اولنور .] اوسر
علیه ، جنات علیات . = س. ذ .

داماد و هم زاده جناب نبوی
خليفة رابع امیر المؤمنین علی بن

ابی طالب (رضه) افندمه .

عَلِ { ح. م. مر. اوزره ، اوست ،
فوق ، بر . } آتیده کیلر کی

ترکیبات هر یه ده بولنور : [
علی الاطلاق = عمومیت اوزره ،

مطلقا ، بلا تخصیص ؛ علی الافراد
برر برر ، آری آری ؛ علی ای

حال = هر حالده هر فصل اولسه ؛
علی التحقیق = کرجک اوله رق ،

بحقی صورتده ؛ لاعلی التمین =
تمین و تخصیص ایتمکسزین ،

غیر معین و بهم صورته ؛ علی
التفصیل = تفصیلاتله ، تفصیلا :

علی التوالی = متتادیا ، متوالیا ؛
علی حاله = کندی حالنده ، او .

لدیفی کی ؛ علی الخصوص =
خصوصاً ، باخصوص ؛ اعتراض

علی الحکم = حکمه تک حکم و قرا .
رینه قارشی اعتراض ؛ علی الدوام =

دائمی صورتده ، متتادیا ؛ علی
الرأس والدين = باش اوستنه ؛

علی السویه = مساوات اوزره ،
متساویا ؛ علی الصبح = ارکندن ؛

علی طریق الزل = اکتبه طریقیله ؛
علی العاده = متتاد اوزره ، عادتا ؛

علی الجملة = مجمله الله ، مجمله ؛
علی المنوم = عموماً ، عمومیت

اوزره ؛ علی العمیا = کور کورینه ؛
بلا تحقیق ؛ علی الففله = غفلت او .

زره ، غاملا نه ؛ علی النور = در .
حال ، بقتة ، دفنة ؛ علی القاعده =

قاعدة ، قاعده سیله ؛ علی قدر
الطاقة = طاقتی یتدیک قدر ؛

علی قول = برروایتده ؛ علی کلا
التحدرین ، ودها طوغریسی ؛

علی کلی التقدرین = هر ایکی
تقدیرده ؛ علی کل حال = هر حالده ؛

علی مراتبهم = رتبه و درجه لرینه
کورده ، مره سیله ؛ علی ملا الناس =

آچیکده ، هر کسک انظار ی او .
کننده ؛ علی وفق المطلب = مطلوب

وجهله ، بروفق مطلوب ؛ علی هذاه
بو تک اوزرینه .

عَلِیَّ { ویا علی . ص. ن. مر. ذ :
(اعلایا : با : اعلایا .

عَلِیَّک { علی حرف جر یله ضمیر
متصلک مفرد مذکر مخا .

طبی اولان «ک» دن مرکب تر .
کیب عربی اولوب سنک اوزرکه

دیمکدر : علیک السلام = سنک
اوزرکه سلام اولسون .

عَلِیْکُمْ { علی حرف جر یله ضمیر
متصلک جمع مذکر مخا .

طبی اولان «کم» دن مرکب
ترکیب عربی اولوب سزک اوزر .

کزه دیمکدر : السلام علیکم =
سزه سلام اولسون ؛ وعلیکم -

السلام = سزده سلام اولسون .
{ ص. م. مر. ن. : علیه . } «عله»

عَلِیل { دن ص. [۱ . خسته ،
مریض ، صایره ، اوزکون . ۲ .

سقطه ، بدنک برعضوی قصورلی
ویا نقصان : زوالی علیدر چا -

لویه میور . ۳ . تر . کوره کوز -
لری سقطه ، اعمی ، ناپینا ؛ ایکی

کوزدن علیل . ۴ . کند یسنه
مسلط اولوب راحت بر اقباز

صرعه کی برعلی اولان ، عللی ؛
هلیل اولدنییون عسکرلکدن

معفو طوتلدی .

عَلِیم { ص. م. مر. ن. : علیه . } «علم»
{ دن ص. [چوق بیلن ،

دانا ، خیره ، واقف .

عَلِیْهِ { علی حرف جر یله ضمیر
متصلک مفرد مذکر فاعلی

اولان «ه» دن عبارت ترکیب
عربی اولوب ، ۱ . اونک اوزرینه ،

اوکا مناسیله قولانیلیز : علیه
السلام = اوکاسلام اولسون ؛ رحمة -

الله علیه = اوکا اله رحمتی اولسون .
علیه الرحمة = اوکا رحمت اولسون ؛

۲. ینه اونك اوزرينه معنا سيله
بعض اسم مفولره الحاق اولنه ورق
رلكنده برفت مر كه تشكيل
ايدر : مبنی عليه = اوزرينه بنا
اولنان شيء، مبعوث عنه، مو.
ضوع بحث. ۳. اونك ضدینه
واوكا قارشى معنا سيله ینه بويله
تركيبانده بولنور : مدعى عليه =
كندينه قارشى دعوى اولنان.
— مؤنثى : عليها، ثنيه سى :
عليها، جمى : عليهم اولور.

عَلَيْهَا { و :

عَلَيْهِمْ { و :

عَلَيْهِمَا { با : عليه.

عَلَيْنِ { سذ. ج. عر. سماك
وجنتك اك حالى محلى كه
ارواح صلحا اوراده قرار بوله.
جقدر. (صرفوى اولان حليون
صورتنده يك قوللانماز : [

سذ. عر. ج. : اعمام. پدر
عم (قارنداشى، عجه، عموجه :
عم پاك جناب نبوى حضرت
عباس؛ عم زاده = عجه اوغلى،
قیزی.

عم (انبيا وبعضا اهل بيت جناب
عم نبوى حقنده ايرادى معتاد
اولان «عليه السلام» دعاسنك
مختصراً بازيلايدير.

عَمَّا { سذ. عر. با : عمى.

عِمَاد { سذ. عر. ج. : اعمد.
عِمَاد { ديرك، ستون، عمود :
عماد الدين = دينك ديركى ؛
ذات العماد = ديركلى.

عِمَارَت { سذ. عر. ج. : عمارات،
معموديت، ۱. عمار.

عمران، بربرى معمور و آبادان
ايجه : عمارت بلاد. ۲. فقرايه
ومدرسه لى سكانه اتمك وجور.
به وسائره پيشروب و برمه
مخصوص خيرات مؤسسانى :
سلاطين عظام عمارتلى. || مج.
عمارت چوره سى = يادهوا شيء.
عِمَارَتَجِى { سذ. عمارت ديتن بر
خيرات خانه يى اداره
ايدن آدم.

عَمَال { سذ. ج. عر. فد : عامل.
با : عامل.

عَمَامَه { سذ. عر. ج. : عمامه.
صاريق، باشه صايرلان
شيء.

عَمَان { سذ. عر. م. جزيره.
العربك جنوب شرقى كو.
شسندن عبارت واسع بر خطه،
وبونك ساحلندن هند سواحلنه
وجنوبه طوغرى ممتد اولان
آچيق دكيز. = سذ. مج. بيوك
دكيز، بحر محيط : عمانه طالدى.

عَمَجَه { باخود عموجه. سذ. (عر.
عمجه «عم» دن [پدر پرا-
درى : عجهيم، عجهه مك اوغلى،
قیزی : اونكه عجه اوغللى يز.

عَمَد { سذ. عر. قصد، نيت، بيله.
رك وايستيهرك، تصور
وتصميم ايدهرك برشيء يايجه : فعل
جناييده عمد مجازاتى تشديده
سبب اولور؛ بو ايشده عمد
بو قدر.

عَمْدَا { ح. عر. قصد، بيلهرك
وايستيهرك.

عَمْدَه { سذ. عر. ۱. طيانه جق،
اعتماد و اتكا ايديله جك
شيء، طياق، دستك، تكيه كاه،
پناه. ۲. كوگنيله جك ير، مدار

اميد و اعتماد، مقصد عليه، استناد
گاه : عمدۀ آمالى بو ايدى.

عمر { سذ. عر. ۱. ياشايش، يا.
شامه، حيات، زندگاني :
عمر سورمك : اقد عمرلر و بر-
سين. ۲. مدت حيات، برانسان
ويا حيوانك ياشاديني مدت :
بشون عمرنده؛ عمرى آلام
واحرانله كچيردم. ۳. طائلى يا-

شايش، بحق ياشامه : هواسى
لطيف بر محلهه قائله سز ياشا-
مق عمردر. = سذ. تر. ۱.
غريب، تحف، كولنج : كندى
سر كذشتى قل ايتسى يك عمر
در. ۲. شن، شاطر، احوال

غريبه صاحبي : حريف عمردر.
سذ. ذ. خليفه ثانى امير
عمر (المؤمنين عمر بن الخطاب
(رضه) = ا. عرين = ۱.
حضرت عمر ايله سلف عاليلى
حضرت ابابكر صديق (رضهما).
۲. حضرت عمر فاروق ايله عدا-

لت ودياننده بحق اونلرك ثانيى
ديتمكه شايدان اولان عمر بن
عبدالمعز (رضهما).

عمران { سذ. عر. [غلط اوله.
رق عينك كسريله زبا-
زددرد ۱. معمورلى، ممو-
ريت، بريك تماميله مسكون
وحقيله ايشلش اولسى : عمران
عمالك؛ برنجى وظيفه عباد عمران
بلاددر. ۲. مدنيت، ترقى، رفاه،
سعادت حال : عمراننه نائل اولقى.

عُمَرَانِى { سذ. عر. ذ. : عمرانيه.
عمرانى { مموورته منسوب
ومتعلق : وسائط عمرانيه.

عَمَرُو { سذ. ذ. [آخرنده كي «و»
او قونماز. مجرد «عمر»

اسمندن تفریق ایچون یازیلیر
 «زید» اسمیه برابر فلان مقامنده
 مثال ایچون ایراد اولور: زید
 وعروه اوتک بریک؛ زید ایچون
 عروه جزا اولغاز = بر آدمک
 قباحته دیکری جزالاندیرلار.
 { س. ج. مر. } جمع موسنک
 عمره (غیرنده کلمه الهی و مکة
 مکرمه تک سائر مواقع مبارکه.
 سنی زیارت ایته: ادای عمره به
 موفق اولدی.
 { س. ق. } (ع. ع. م. =
 عمرزاده { عصبه. ق. } زادن =
 طوموق { عصبه اوغلی، عصبه
 قیزی.
 { س. ع. } ۱. دریلک،
 عوق { قیو و دیکز و خندق کی بر
 شینک سطحدن آشاغی به ایندیکی
 درجه. ۲. س. (هندسه ده)
 اجسامک ابعاد ثلثه سندن آشا
 غدن یوقاری به طوغری اولان
 مسافه که طول وعرضه برابر
 ابعاد ثلثه بی تشکیل ایدر.
 { ح. ع. } دریلکجه، ابعاد
 عمقا { ثلثدن عمق جهته: بو
 قیو عمقا قاج آرشیندر؟ بو
 جسم عرضاً و طولاً اوتک کندن
 دون ایسه ده عمقا اوندن ایلیدر.
 { س. ج. } اعمال. ۱.
 عمل { ایش، کار، فعل: عمل خیر؛
 عمل کثیر = اوزون ایش. ۲.
 اجرا، تطبیق، بر قاعده و یا اسر
 الینک موقع فعل و اجرابه
 وضی: علیه عمل ایدور؛ ایجاب
 شرعیسی بیلهرک عمل ایدور.
 ۳. بر آدمک اوامر و مناهی
 مذهبییه کوره ایندیکی حرکت:
 اوتک عمل ایدر؛ عملی بوزوقدر؛

روز عشرده هر کس عملنه
 کوره معامله کوره جکدر. ۴.
 اثر، محصول سنی، مصنوع:
 بو قلیج خاننی اوسته تک عملیدر؟
 ۵. تأثیر، فعل و اجرایی کو.
 سترمه: ایچدیکم علاج عمل
 ایندی. ۶. تر. اسهال، لیفت:
 عملی وارد؛ عملدن راحتزدرد؛
 بو کجه بش دفمه عمل ایندی.
 ۷. د. { نحو مریده } برکله
 و یا عامل معنویک دیکر برکله
 تک امرایه ایراث ایندیکی تغیر:
 حرف جر بر اسم اوزرینه
 عمل ایدوب اونی مجرور ایدر.
 ۸. س. { حسابده } اعمال اربعه
 دینن درت باشلی قاعده تک
 بهری که جمع، طرح، ضرب،
 تقسیمدر. ۹. و قتله هر بلرجه
 عامل دینان بر والی و یا متصرفک
 حکومتی و تحت اداره سنده بو.
 لبنان بر. || ط. عمل قصری =
 وضع حلی قریب بر قادینک
 حیانتندن امید کسلدکه قارتی
 یاروب چوجغنی آلتی عملیاتی که
 مشهور قیصر بویه آلتش اولغله
 اسمنه اضافله نسیمه اولغشدر.
 || دستور العمل = اوکا تطبیق
 حرکت اولنان قاعده اساسیه؛
 بر مأموده رهبر حرکات اولتی
 اوزره ویرلن اسر و تعلیمات و
 سائر: بدنده دستور العمل
 اوله حق تعلیمی وارد؛ مهنت.
 سیرجه دستور العمل اوله حق
 اساسی بر کتابه احتیاج وارد.
 { س. س. ق. } (ع. ع. م. =
 عملمانده { عمل = ایش. ق. ماندن =
 قانق [ایشدن قالمش، ایش کو.

ره من، بطل، مبطل، اختیار.
 لفتدن و یا بر سطلقدن آرتق هیچ
 بر ایش کوره من حاله کلش آدم:
 عملمانده بر اختیار؛ عملمانده لره
 بخصوص خیرخانه.
 { س. ج. مر. } فد. «عامل»
 عملکه { لسانغزده بو معنا اله قو.
 لالغاز. ترکیه ده مفرد کی ده
 قوللائیلر. [رنجبر، ایرفاد، کو.
 نده لکله خدمات شافده بولنان
 آدم: عملته تک تأمین میشتی دو.
 شونله جک ایشدر؛ بر عمله بو.
 ملی؛ جفتلکنی عمله اله، عمله به
 ایشلیور.
 { س. مر. } عملیه. صرف
 عملی { عله و نظریاته متوقف اولیوب
 عملیات و اجرا آتله دخی پاییلان،
 اجرا آتلی، تجربه لی؛ جراحلفک
 علمی جتنی بیلک کفایات اینز
 عملی جهتنده دخی کسب ممارسه
 ایتک اقتضا ایدر؛ خسته خانه،
 اجراخانه دوام ایتکه صرفه
 عملی جراحلفی، اجراحلیق اوکر.
 نمشدر؛ عملی باغوانلق؛ علمی و
 عملی جفتلیک. || حکمت عملیه =
 وقتله علم ثروت و علم اداره
 ملک سکی عملیات و اجرا آت
 ایچون لازم اولان علومک
 مجموعه ویرلن اسمدر.
 { س. ج. مر. } فد.
 عملیات { «عملیه» بو معنا اله
 لسانغزده قوللائلار [بر فن و
 عملک اجرا آت و تطبیقات جتی:
 عملیات جراحیه، عملیات کمیویه؛
 عملیات کورلدیکه کییادان هیچ
 بر شی آکلاشلار؛ مکاتب طیه
 شاگردانک اکیال تحصیل

ایلمری ماهر مملوک تحت نظر
و نینده بیوک خسته خانه رده
عطیات کوزملرینه متوقیدر. —
لسافزده فد، کیده قوللائیلر:
فلان جراح دؤن پک بیوک بر
عملیات اجرا ایتدی.

عمودجه { س. با: عجمه.

عمود { س. عر. ج: اعده. ۱.
دريك، ستون: مبيدك
سر سر عودلری. ۲. س. (هند)
جیه ده [شاقولنده اوله رق یو-
قاربیدن آشاغی یه این وزاویه
قائم تشکیل ایدن خط. || ت.
عمود قناری = قنره دینلن اگو
کیکلر شک مربوط بولندقلری
واکسیدن قوبروق صوقومنه
قدر عمد اولان زنجیر کیک،
بل کیک، اگن.

عمودا { ح. عر. ص. (هندسه ده)
یوقاربیدن آشاغی دوز
و شاقولنده اوله رق: عمودا بر
خط ایندیرمک. مقابلی: افتا.
عمودی { ص. عر. ذ: عمودی.
دريك کی یوقاربیدن
آشاغی یه دوز و شاقولنده
اولان: خط عمودی، سطح
عمودی. مقابلی: افق.

عموم { س. عر. ۱. عام و عمومی
عموم { اوله، عمومیک، عموم-
میت، جمله عائد و شامل اوله،
خصوص مقابلی: بو ایکی شی
آزمندده عموم و خصوص نسبی
وازدرد. ۲. بیون انسانلر، بیون
خلق، عامه، ناس: عموم ایچون
آجلش مکتب: بواش عمومیه
واجبدر. = تر. ص. کتی. هپ،
بیون، جمله: عموم ظالم ییلر.

عموم ایشرلر بوله در؛ اولرک
عمومی کدی؛ عموم کیده جکر.
|| بالعموم = بیون، هپ، بلا
استثنا، کافه: بالعموم قاذیلر
قیصقانجدر. || علی العموم =
عمومیت اوزره، جمله، کافه:
علی العموم انسانلر بوقاعدهیه
تاییدر.

عموما { ح. عر. بیون، هپ،
عموما { عمومیت اوزره، علی.
العموم: حیوانات عموموا ارککلی
دیشیلی یارادیلندر.

عمومت { س. عر. عجمه لقی،
عجمه قربانی. ذ.

عمومی { ص. عر. ذ: عمومی.
عمومه منسوب و متعلق،
جملهیه عائد، جملهیه شامل: بر
طاقه مخصوص اولیوب هرکسه
عائد، خصوصی مقابلی: بواش
عمویدر: تاریخ عمومی = کافه اقوام
واممیدن بحث ایدن: تخریرات
عمومیه = عین عباره و مآله اولقی
اوزره اشخاص و یا دواثر عیدیه
بردن کوندریان مکتوب؛ حرب
عمومی = دول معظمه تک جملهیه
بیننده وقوع بولان محاربه؛
مکاتب عمومی = عموم اهالی یه
عائد مکتبلر: کتبخانه عمومی:
قاعدۀ عمومی.

عمومیت { س. (عر. اولیوب
عمومیت) لسانک تصرفاتی
حکمنه یکمیش غلطاندندر. عمو-
میک، بر شیدک جملهیه عائد و
شامل اولنتی، بر قسمه مخصوص
و محدود اولماسی: بوقاعده تک
عمومیتی. || عمومیتی اعتباریه =
مستثنی اولان اقسام نظر اعتباریه
الغنیوب عمومته باقاروق: انکلیز

قومی عمومیتی اعتباریه ثباتی
آملردر. || عمومیت اوزره =
کافه، جمله.

عممه { س. عر. بذرک همشیره سی
عممه { که لسانزده بیون برینه
سوا خاله لفتی قوللائیلورز،
حالبوکه خاله تیزه دیمکدر. اصل
ترکیبه سی: چیچهدر. بولفت
متروکه تک احیاسی بویه یا کلیش
برلفت هرینه تک استغزلندن
البته خیرلدر.

عمی { یاخود عما. س. عر.
عمی { کورک، کورمزک، نا.
پیشانی: کوزلرینه عمی طاری
اولدی.

عمیا { ح. عر. کورکورینه، دو:
عمیه { شومیه رک، کورمیه رک،
استغیرک. — بولفت عربیه
برینه لسانزده سوا عین مفتو-
حه ویم ساکنه و یا مخففه
ایله «علی العمیا» تعبیری قو-
للائیلر. حالبوکه بوسورتله
«عمیا» لقی «اعمی» صفتک
مؤنثی اولوب دیشی کور دیمکدر.

عمیق { ص. عر. ذ: عمیق.
عمیق { «عمی» دن ص. [۱.
دریک، قمری و دبی پک
آشاغیده بولان: بئر عمیق =
دریک قوبو. ۲. مج. انجیه دن
انجیه، پک زیاده اعمال فکریله
ایدیان: افکار عمیق = دریک
دوشونم؛ مطالعات عمیق، تد.
قیقات عمیق. || عربیض عمیق =
اوزون اوزادی یه، دور و
دراز.

عمیم { ص. عر. ذ: عمیمه.
عمیم { «عموم» دن ص. [۱.
عمومه عائد، عمومی، عام: عمیم

الاحسان = احسانی عزمه عائد.
 { حیم. مر. دن، از. } بعض
 عَنْ { تعبیّرات عربیه ده بولنور : }
 عن اصل = اصلند؛ عن چهل =
 بیله روك؛ عن صمیم القلب = یو-
 روك ایچندن، درون دلدن؛
 عن الفیاب = غیاباً، حاضر او-
 لمقرین، کورمکسزین ویا طا-
 یقمسزین؛ عن قصد = قصدله،
 ایستیه روك؛ عن قریب = یاقینده؛
 عن ید = الدن اله. || عنه. ۵ :
 عنها، ۵ : عنها، ج : عنهم = او-
 ندن، اونلردن : رضی الله عنه،
 عنها، عنها، عنهم = الله اوندن،
 اونلردن راضی اولسون؛ عنا =
 بزدن؛ عنکم = سزدن : رضی الله
 عنا وعنکم : الله بزدن وسزدن
 خشنود اولسون. || عنها منها =
 شوندن بوندن، شو بو، اونه
 بری، شوبله بوبله ایدهرک.
 عَنَاء { سذ. مر. یورغونلق،
 زحمت، مشقت، تعب.
 عَنَاب { سذ. مر. (تر. زبازدی :
 عَنَاب { خناب } قبوغی قمری
 وچکردکی پك سرت بر جنس
 كوچك میوه، چیکده : عَنَاب
 ديك = عناب رنگنده، قمری.
 { بیوكنه « چیلان » دینلیر. }
 عَنَابِيَه { صث. مر. نبا. فصیله
 عَنَابِيَه = عناب آغاجی
 اوناعدن اشجار.
 عِنَاد { سذ. مر. مخالفته اصرار،
 عِنَاد { منندك، اونكول : عناد
 ایتك؛ بوايش بوبله اولمی ایدی
 اماكندی عناد ایدی.
 عِنَادَجِي { ص. مخالفته اصرار
 عِنَادَجِي { ایدن، منند : پك
 عنادجی آدمدر.

عِنَادَجِي { ص. عنادجی آدمك
 عِنَادَجِي { حال، منندك.
 عِنَادِيَه { سذ. نه. حقایق اشیا
 انكار ایدنلر :
 عِنَاصِر { سذ. ج. مر. فد :
 عنصر. با : عنصر.
 عِنَاق { سذ. مر. } « عنق » دن
 { مص. مغالطه } بویه صا-
 رله، صارماتمه، قوجاقلامه،
 مغالطه.
 عِنَان { سذ. مر. ج : ائنه.
 ۱. دیزكین؛ ارخای عنان
 ایتك = دیزكینی كوشتك، قو-
 یورمك، حیوانی قوشدیرمقی؛
 عطف عنان، ارجاع عنان ایتك =
 دیزكینی چورمك، باشقه بر
 طرفه دوندیرمك، صایدیرمقی.
 ۲. مج. اداره، تمشیه : عنان
 اداره : عنان اختیار النندن
 كیندی.
 عِنَانَت { سث. مر. ط. معامله
 زوجیه عدم اقتدار،
 فر. Impuissance.
 عِنَايَت { سث. مر. ج : عنایات.
 ۱. دقت، سعی، همت،
 غیرت. ۲. کرم، احسان لطف،
 ایلك : لطف و عنایتكزه مرا-
 جت ایدورم؛ عنایات متوالیه
 كرمكاریلرینه اغترار. || عنایت
 اوله = صدقه ویرلین دینچیلری
 دفع ایچون مستعمل تمبیردرک
 اللهدن سكا عنایت اولسون
 قدیرندهدر.
 عِنَايَة { ح. مر. لطف و کرم
 عِنَايَة { طریقه، لطفاً : عنایه
 بورجای قبول بیوروك.
 عِنَايَتَكَاَر { ص. قا. لطف و
 کرم و معاوانت ایدن،
 لطف و کرم صاچی : عِنَا-
 یتکارم.

عِنَايَتَكَاَرَانِه { ص. قا. لطفکار.
 معاوانت عنایتکارانه لی. = ح.
 قا. لطف و کرمه : عنایتکارانه
 معامله ایدور.
 عِنَايَتِي { عنایتی، ص. لطف و کرم
 عِنَايَتِي { صاچی. - انشا
 اصطلاحنده دولتو ایله برابر
 دار السعادة الشرطه آغاسنه
 عنوان رسمی اولور : دولتو
 عنایتو اقدم حضر تلی.
 عِنَب { سذ. مر. اوزوم، انكور.
 || مج. بنت عنب = شراب.
 || نبا. عنب الدب = آبی اوزوی.
 || عنب الذئب = ایت اوزوی.
 عِنَبَر { سذ. مر. ۱. آطه بالینگك
 عنبَر { مده سندن چیقاردی
 كوزل رایجه لی سیاه بر ماده كه
 بخرهند سواحلنك بعض صیغ
 محارنده بولنور : مسك و عنبر.
 ۲. كوزل قوقو، رایجه
 طیه : عنبر قوقور. ۳. مج.
 زلف دلبردن كشیاه اولور.
 || عنبر بالینی = باله بالینه مشابه
 وقارندن عنبر چیقان بر نوع
 بالی، آطه بالینی، فر. Cachalot.
 || عنبر چیچك = حب المسك دینلن
 یووارلاق صازی رنگی و پك
 قوقولی بر جنس چیچك كه كو-
 چك بر آغاك اوزرنده اولور.
 || مسك ایله عنبر ! « پك اعلام
 پك مناسب، مطلوبه موافق !
 عِنَبَرَبَار { ص. قا. } مر. عنبر =
 م. قا. باریدن = یاغد.
 برمق { عنبر یاغدران، كوزل
 قوقو نشر ایدن : زلف عنبر بار.
 عِنَبَرَبَارِس { م. با : آنبر باریس.

عَبْرَبُوی { ص. فا. (ع. عرب =
م. فا. بوی = فوقو)

عبر فوقولی = فا. هندن
کهن برجس راجهلی اوزونجه
واری دانلی مقبول برنج.

عَبْرین { ص. فا. عبردن عبارت،
عبرکي فوقان: زلف
عبرین.

عَبْرِيَه { ش. عر. ۱. پایله چيکي.
عبریه ۲. کوزل فوقولی و یا
عبرلی اکسیر. ۳. عیاشینک
راقی به وردکری اسم اولوب
کنديلردن ماعدلاری نظرند
مسمی بالقبض قیلندرد.

عَبْه { ش. هر. ۱. اوزوم دانه.
سی. ۲. ط. کوز حد.
قه سنده چیقان بر نوع سیویله.

عَبْی { ص. عر. ۱. عنبیه. ۲. ث. ث.
عربی اوزوم دانسی صورتنده
اولان: عنبی الشكل.

عَبْرِي { ص. عر. ۱. انتاری.

عَبْد { ص. عر. قیت، یان، نزد،
جانب: اوک عندندنه کتابک

هچ بر قیمتی یوقدر؛ عند علامه
قدری بیوکدر. = ظم. (تر.

کیات عربیه ده) ۱. قتنده،
باننده، نزدنده، کوره: رأی و

فکرنجه، ذهانبجه: عند الله حر.
کئی مقبولدر؛ عند الناس مذ.

مومدر؛ عند البعض؛ عند
الکوفین؛ عند البصرین. ۲.

وقوعنده، حالنده، تقدیرنده،
لدی: عند التحقيق؛ عند الوصول؛

عند الحاجة. = «ده» حرف
الصاقيله ۱. باننده، نزدنده:

اوک عندنده بولنیور. ۲.
کوره، فکرنجه: بنم عنیدمده

بوتک هچ قیمتی یوقدر. ۳.
نسبه، قیاساً، کوره: فیلک

عندنده آت کوچک بر حیواندر؛
کونشک عندنده کوره ارض بر
جهه در.

عَنْدَلِيب { ص. عر. بلبل، هزاره:
فغان عندلیب.

عَنْدِي { ص. عر. کندنی عندندن
چیمه، بر آدمک کندنی
قوردینی، کندنی حکمی، کندنی
ایجاد: عندی بر طاقم شیئر
سولیوردی.

عَنْدِيَات { ش. عر. برنک
حقیقته موافق اولماق
اوزره کنديلکندن قوردینی،
سویلدیکی، حکم ابتدیکی شیئر.

عَنْصَر { ص. عر. ۱. عناصر.
عنصر ۱. اجسام مرکبیه تر.
کیبایدن اجسام بسیطه تک بهری،

اساس، ماده اصلیه، اصل:
عناصر اومه = قدماک اجسام

بسیطه زعم ایندکری طوبراق،
صو، آتش وهوا. ۲. بر نحو.

مدن آبرلوب بر فرقه وهیئت
تشکیل ایدن قسم: عنصر اسلام

که نوع بشری ترکیب ایدن
هیئرلرک بریدر؛ عنصر عرب.

عَنْصَر { ش. هر. ۱. حدیث
عنصره شریف وسائر نقلیاتک

عن فلان عن فلان دیهرک اسنا
دی، روایتک تسلسلی: هر حدیث

شریف عنعنسیله بیان ایدیور.
۲. بحوادثک زهدهن کلوب

کیملر طرفندن نقل اولندیغنی
اطرافله آرایوب تحقیق اتمه.

عَنْف { ص. عر. شدت، در.
عنف شتک، سرتک، قبالتی:

عنف ایله معامله ایتک، جواب
بر مرک.

عَنْفَوَان { ص. عر. کنجک و
عنفوان کوزلاکک ابتدایی و
اک یارلاق و غنی، تازه مک، رونق:

عنفوان جوانی، عنفوان شباب.
عَنْفِي { ص. عر. ۱. عنفیه. شدتلی،
عنفی شدید، سرت: معامله.

عَنْفِي { ص. عر. ۱. عنفیه. شدتلی،
عنفی شدید، سرت: معامله.
عَنْفِي { ص. عر. ۱. عنفیه. شدتلی،
عنفی شدید، سرت: معامله.

عَنْقَا { ص. عر. قاف طاغنده
عنقا طوردینی زعم اولنان
موهوم جسم بر قوش، سیمرخ.

عَنْقَا { ص. عر. ۱. عنقا کیدر. ۲. عرقا
دوست هر زمانده
عنقا کیدر. ۳. عرقا بازرکان:

پک زنکین تاجر.
عَنْقَوْد { ص. عر. ۱. عنقاقد.
عنقود صالقیم.

عَنْك { ص. عر. ۱. عنک
عنک «عن» حرف جر ایله ضمیر
متصلک مفرد مذکر مخا.

طبی اولان «ک» دن مرکب
تعبیر عربی اولوب سندن دیمکدر:

رضی الله عنک. ۲. عنکما: ج:
عنکم.

عَنْكَبُوت { ص. عر. ۱. عنکبوت
عنکبوت کب. اورونجک: نار

عنکبوت = اورونجک آغی.
[فارسیده عنکبود یازارلر،

لکن ینه عربی غلطیدر، زیرا
فارسیده ع یوقدر.]

عَنْوَان { ص. عر. ۱. بر کتاب
عنوان ورساله یاخود فصل و

باب ومقاله تک اسمی، باشنده
یازیلان یازی، سرلوحه: بو

کتابک عنوانی نهدر؛ او مقاله

عَوْد { سذ. مر. کری دونه، رجوع، رجعت. (عودت) دها. مستمدر. }

عود { سذ. مر. ج: عیدان. ۱. ن. ۲. هندون کان بر جنس قیمتی اودون که یا قلد قدده بر رایحه طیبیه و بر مکه او طه لرده مخصوص بمرلرده یانار، اود آغاجی. با: اؤد. ۳. معروف بر جنس کیرشلی چالنی آلتی که فرانسز جده دخی «الود» تعبیر مر یسندن مأخوذ اوله رق Luth دینلر، لاوطه: عود چالقی. || با. عود المطاس = آکھیری اونی؛ عود القرح = طاقر قرصا.

عَوْدَت { سذ. مر. کری دونه، رجوع، رجعت: حجاب. جک عودتی؛ دیادن کیدن بر دها عودت اغز؛ عزیت و عودت: بیلنی.

عودی { ص. مر. عود دینلن چالنی بی چالده ماهر: عودی فلان افندی. || با. عود شکنده اولان: عودی الشکل، فر. Lyriforme.

عَوْرَت { سذ. مر. ۱. بدن انسا. نک کورینگی و کوستر. بسی عیب صایلان و حرام او. لوب نمازده اورتلنی شرط او. لان پرلری: بابا غک عورت اولدینشه داتر حدیث شریف واردرد. ۲. تر. (حایانه سی: آورات) قاری، مرثه، زن: ار و عورت. ۳. تر. قاری، زوجه: عورتی وفات ایتشدرد. (نو

محلدن فوق العاده اوله رق آلان تکالیف و ورکی. || عوا. رض وقتی = غله سی بر یر و یا عمله اها لیسنگ و یاخود بر صنعت خلقنگ احتیاجات معینه سته صرف اولنقی ایچون تأسیس ایدیلن وقف. (یا لکنز قالدیرم تعمیر ایچون ایدیلن وقف کبی. }

عَوَاطِف { سذ. ج. مر. فد: عاطفت. با: عاطفت.

عَوَاقِب { سذ. ج. مر. فد: عاقبت. با: عاقبت.

عَوَالِم { سذ. ج. مر. فد: عالم. با: عالم.

عَوَام { سذ. ج. مر. فد: عامه. با: عامه. = فد. کبی.

عوام، آماد ناس، مادی خلق، آشاشی طاقم، آباق طاقی، خواص مقابلی: عوام ایچون یازلش شیئر.

عَوَامِ پَسَنَدَانَه { ص. ج. فا. مادی خلقنگ

بکنه جکی صورتده، خواصک خوشنه کیتمه جک قدر قبا و مادی: بر طاقم نکات عوام پسندانه ایله.

عَوَامِل { سذ. ج. مر. فد: عامل. با: عامل.

عَوَائِد { سذ. ج. مر. فد: عائد. «عائده» لسانزده بو

معنا ایله قوللا تلاز ۱. عائدات، ایراد، کلیر: کندیسنگ وقفدن بر آذ عوائدی واردرد. ۲. تخصیصات، معینات: کندیسنه اوتهدن بری باغلانمش عوائدی واردرد.

عَوَائِق { سذ. ج. مر. فد: عائقه. با: عائقه.

نه عنوانه چیقدی. ۲. بر آدمه توجیه اولنان مکتوب و سائر. نک باشنده اوزاتک حال و موقع و مأموریتی و رتبه و القابی مبین اوله رق یازیلان یازی: بر ورقه آلامسده عنوانی، القابی او: لمدیفسدن بکا عائد اولدینقی کسدرمه دم. || صاحب عنوان = رتبه رفیعیه صاحبی. || عنوان صائق = با: علوان.

عَوَانِلِ { ص. ۱. بر عنوانی او. لان، مننون: فلان عنوانی بر کتاب. بر مقاله. ۲. (یاخود علوانی) عنوان صانان، متفاخر، متکبر.

عَنود { ص. مر. (عناد) دن عنادجی، منند، او نکوللی، مصر: بر شخص عنود.

عَنوه { سذ. مر. زور، جبر، قوت.

عَنوَه { ح. مر. زورله، جبراً.

عَنَه { ن: عنها، ت: عنهما، ج: عنهم. با: عن.

عَنید { ص. مر. (عناد) دن عنادجی، عنود.

عَنیف { ص. مر. ن: عنیفه. (عنف) دن ص. }

عنف و شدت صاحبی، سرت، خشین.

عَین { ص. مر. (عناة) دن عین. ط معامله زوجیه غیر مقتدر، فر. Impuissant.

عَوَاء { سذ. مر. ه. منازل قردن بر جمله کویکه، فر. Bootès.

عَوَارِض { سذ. ج. مر. فد: عارضه. با: عارضه.

|| عوارض آنچه سی و وقتیه هر

صوك ايكي ودها طوغريسي بر
معنايله لسان ادبیدن بحق دفع
اولنوب نكلمدن دخي رعي
الزمردر. [ا. نبا. اولو عورت
اوتي = ياراقلري ككيش، قالين
وكسكين قوقولي بر اوت.
|| عورت يازاري = وقتيله جاريه
بازاري. (اليوم استانبولده بر
محله نك اسميدر.]

عَوَضُ { س. مر. بر شيه بدل
اوله رق وريان ويا
آلتان شي، قارشيلي، بدل:
ويرديكي آرابيه عوض اوله رق
بر آت آلدی؛ فرضسز عوضسز
خدمت ابتد = بر مقصدی او.
ليه رق وقارشيلي استمكسز.
|| بلا عوض = بر بدل ومنفعت
مقابلته دكل، حسب الله.

عَوَضًا { ح. مر. قارشيلي و بدل
اوله رق؛ ويرديكسز
كاغده عوضا سزه بر قلم ويرهيم.
{ س. مر. ويا عوعوه. ش.
عَوَعُو { مر. ۱. كوكت خالامه.
سي. ۲. مح. خذله شمانه سي،
هذيان.

عَوَقُ { س. مر. آليقومه، مانع
اوله، انكل اوله، تأخير:
التميز عوق وتأخير ابتد.
(« تويق » دها مستعملدر.)
عَوَنُ { س. مر. يارديم. امداد،
{ نصرت: عوق خدا ايله =
اللهك يارديميله؛ بصون الله،
بصونه تطلی = حق تمالاك عون
و هاتيله.

عَوَنُ { س. مر. ج. اهوان.
عَوَنُ { يارديم بدن آدم، يار.
ديجی، امدادجي، مبلون، عمد.
(اك زياده جه مستعملدر.)

اعوان واتباعيله برابر ابدی.
عَوَنَه { يارديميلر معناسيله اعوان
برينه واك زياده كوتيلكده
برينه يارداق اولانلر. حقنده
قوللائييلورسه ده، عربيده بويله
بر لغت بو قدر.

عَهْدُ { س. مر. ج. عهود. ۱.
بر ايشي اوسته آلوب سوز
ويرمه، درعهده، عهد؛ عهد
ايشدم. ۲. جناب حقه قارشي
اولتان عهد، آند، قسم: عهدم
اولسون. ۳. سوزلشمه، مفاوله،
پيمان، ميثاق، معاهده: عهد و
پيمان؛ دولت عليه نك دول ساره
ايله اولان عهود قديمه سي؛
عهود منعده به رطيت ايتكم.
۴. من طرف الله بني اسرائيله
واقع اولان ميثاق: عهد عتيق =
تورات؛ عهد جديد = انجيل. ۵.
زمان، دور، هنگام، عصر =
عهد قديمه؛ رومالرك عهد -
نده؛ عهد شباب. ۶. بر حكمدارك
زمانی، دور حكومتی: سلطان
اورخان غازي عهدنده؛ عهد
سلطان سليم خاينه. ۷. فرمان
عالی، خط هايون.

عَهْدَ لاشْتِقْ { نش. معاهده ايتكم،
سوزلشمك، عهد
وپيمان ايتكم، بر برينه قارشي
عهد آلتنه كيرمك: كنديسيله
بو ايش حقنده عهدلاشدق.

عَهْدَنَامَه { س. قا. معاهده كا.
غدي، بر معاهده نك
شراططي حاوي اوله رق قله آ.
لنوب طرفيندن امضا ايديلن
رسمي كاغد. || عهدنامه هايون =
خط هايون وفرمان پادشاهي.

عَهْدَه { ش. مر. ۱. سوز ویر -
مه، براييشي اوسته آله،

وعد، عهد، تكفل: بو ايشي
عهده سنه آلدی. ۲. وظيفه،
بر آدمك يانغه مجبور اولدني
ايش، دائرة اقتدار ومدخله سي؛
بو ايش فلاك عهد سننده در؛
عسكرك اوزاق مناقصه ده فلا.

نك عهد سننده قالدی؛ عهد.
سنه فلان مأموريت توجیه،
احاله، تفويض اولندی؛ عهد
استبانه فلان مأموريت توجیه
اولندی. ۳. بحق اجراء آلتنده
قالامه، بجرمه: او آدم بوايشك
عهد سندن كله بيلير. ۴. مشو.
ليت: الهده على الراوی = صحيح
اولوب اولامسي مسئوليتي نقل
وروايت ايده تاندر.

عَهْدِي { ص. مر. ۱. عهديه.
عهد وميثاق ومعهده به
منسوب ومتعلق: شرائط عهديه.
عُهُود { س. مر. ج. قد: عهد.
با: عهد.

عِيَادَت { ش. مر. زيارت، خاطر
صورمه، كيدوب كور.
مه، وزيته: خسته بي عيادت
ايتكم.

عِيَاذُ { س. مر. صيغنه، التجاء
بنه: عياذ، المياذ بالله =
اللهه صيفندق، معاذ الله.

عِيَارُ { س. مر. (يازادي فتح
ايله در) ۱. آلتين وكور.
مشدن معمول شيلرك صافلي
وخالصلكي درجه سي: بو سا.
عتك، قوردونك عياري نهدر؟
اون سكز عيارنده آلتينيز؛
كم عيار = درجه خالصتي ناقص؛
تام العيار = درجه خالصتي تام.
ونقصانيز. ۲. مسكوكات تام.
الوزن اولمسي: بوليراك عيارينه

باقی، عیاری نام میدر؟ نام العیار،
ناقص العیار بر سه. ۳. ساعتك
طوغری كیتقی: بو ساعتك
عیاری طوغری میدر؟ بر قاچ
كوندن بری عیار ایتد: سا.
عتی عیار ایتك = طوغریلنی
معلوم دیگر بر ساعته یاخود
غروب شمس و سائره باقفرق
ساعتی دوزلك، عیارنه كیت.
مك. ۴. اوزان و مكایل و مقا.
پیسك نام و طوغری اولسی:
اصناف ترازیلرینك عیارلرینه
باقیورلر. ۵. بر حیوانك نعلارینی
دنه یوب لومنده صاغلاملاشدیر.
مه: بو حیوانی نعلبنده کوتو.
روب عیار ایتدیرملی. ۶. مح.
درجه، مرتبه: بو عیارده آدم؛
عیارینی بولوق = درجه مطلوبه.
سنه كلك. || صاحب عیار =
مسكوكاتك عیارینی بوفلامفله
موظف ضربخانه مأموری.
عیار (ص. عر. ن: عیاره. حیل.
عیار (كار، حیل باز، طولاندیر.
یچی، مكار، دساس.

عیارجی (سا. اصناف ویزانلرله
تفتیشله مكلف بلدیه مأموری.
عیاش (ص. عر. ن: «عیش»
عیاش (دن سم. عر. ییده يك
مستعمل دكادر) داغما عیش
و عشرت ایدن، چوق ایچن،
عشرته میتلا، بکری.
عیاشلیق (سا. عشرته ابتلا، بکر.
يك.

عیال (سذ. عر. ن: زبازدی
غلط اولورق عینك قعيله
در. فید. «عیل» لسانزده غیر
مستعمل اولوب، عیال مفردکی

قوللانیلر. ۱. بر اووده ساكن
اولوب اهاشعلری مشتركا بر آدمه
عائد اولان اشخاص مجموعی،
عائله، فاملیا: اهل و عیال؛
كثیر العیال. ۲. قاری، زو.
جه: بو قادین كیمك عیالیدر؟
عیالم كیفزدر.

عیان (ص. عر. ن: «عین» دن. —
عیان (زبازدی عینك قعيله در)
كوزله كورینن، ظاهر، آشكار،
بللی: خبر عیان كي اوله ماز؛
كوش كي عیاندیر. || عیان یا.
زی = جلی بازی، ایری حرفلی.
= ح. كوزكوره ظاهر،
میدانده: عیان ییلورم؛ عیان
كور یورم.

عیب (سذ. عر. ن: عیوب.
عیب (۱. عار، شین، اوتانه جق
ئی: عیدیر؛ بونی عیب صا.
یارلر. ۲. اوتانغنی موجب حال،
قصور، نقصان، نقیصه: بوما.
لك هچ بر عیب یوقدر: آدمك
عیبی یوزینه اورمق. = ص.
تر. باعث عار، اوتانغنی موجب،
معیوب، محفل ادب، مهجن:
عیب ایش؛ عیب سوز.

عیبجو (ص. فا. (عر. عیب = م.
عیبجو (فا. جستن = آرامق)
هر كسك عیبی آرایان، نقصا.
نی و لكه سی میدانده چیقارمق
ایستین، ذمام.

عیبیز (ص. نقیصه سز، لكسز،
عیبیز (عیلان هج هچ بر حال
اولان: دنیاده عیبیز كیمه
یوقدر.

عیبگو (ص. فا. (عر. عیب = م.
عیبگو (فا. كفتن = مسو لك)
هر كسك عیب و نقیصه لرینی

سویلن، فصال.

عیبلامق (فت. بر آدمك بر حال
تعییب ایتك: وقارینی محافظه
ایتین آدمی عیبلازلر؛ سزك اوله
عادی اكلمه برلرینه كیفه كزی
چوق عیبلا دیلر.

عیبلامق (خ. تنقیص و تعیب او.
عیبلامق (لغی، عیب صالقی:
آنسان كندی عائله سیحون چا.
لشمه سندن طولانی هچ بروقت
عیبلاماز.

عید (سذ. عر. ن: اعیاد.
عید (بایرام: تبرك عید = بایرام
تبركی: عیدكر سعید اولسون؛
عیداضعی = قربان بایرامی، حا.
حیلر بایرامی؛ عیدفطر = رمضان
بایرامی، شكر بایرامی.

عیدیه (سذ. عر. بایرام هدیه سی
عیدیه (و یا بخششی و یاخود
قصیده سی.

عیسوی (ص. عر. ن: عیسویه.
عیسوی (۱. حضرت عیسی
(عم) ه منسوب و متعلق: دین
عیسوی. ۲. خریستیانلر دیننده
بولان و یا بودینه منسوب: معبد
عیسوی؛ معابد عیسویه. =

سذ. عر. خریستان، نصرانی:
عیسویلك اعتقادی، عبادتی.
عیسویت (سذ. عر. خریستانلق،
عیسویت (خریستان دینی.

عیش (سذ. عر. ن: زبازدی عینك
عیش (كسرله در). ۱. یاشایش،
یاشامه، زندگانی. ۲. ییوب
ایچمه، ذوق و صفا: عیش
و عشرت، عیش و نوش = جنبش،
سفاقت.

عین (سذ. عر. ن: عیون، عین،
عین (عیان. (عر. ییده مؤشندو.)

۱. کوز، چشم، دیده: نور
عینم = کوزمک نوری؛ عین وا.
حد = برکوزلی، برکوزی کور.
۲. بیگار، قایناق. ن. ۳. بر
شخص و یا شینک کندبسی، ذاتی،
اصلی: بوأت، بوآراه او وقت
کوردیکه کزک عیندر؛ بوورقه.
نک عینی بکا ورده صورتی
سن آل. ۴. بر شیشه چوق
بکزین مثالی، طبق، صورت،
تمامیه مشابه شخص و یا شی:
بوده اونک عیندر؛ بوک عینی
چیقارملی. ۵. طبق، صرف،
محض: عین کرامت؛ عین خطا.
۶. بر مملکتک معتبران و اشراق.
(لسانغده مفردی بو معنا ابله
قولا لایوب او چیمچی جمی
مستعملدر): اعیان مملکت. با:
اعیان. ۷. شکلی اساساً کوزه
بکزین (ع) حرفک اسم مشترک:
عین معمله که عین معجبه دن
تفریق ایچون بوله دینلیر.
۸. هقه، خانه و آت و تبره کی
معین و متخص اولان شی. ||
اصابت عین = کوز دکه، نظر. ||
انسان العین = کوز بکی، مردمک
چشم، || بیننه = عینبله، طبق،
تاکندبسی و یا یک بکزدی.
|| عین بتره = عین باشی (همزه).
|| عین بقر = ابری جنس، اتلی
و صولی بر اریک. || عین الثور =
برج نوره برنجم ثابت. || رأی
العین = کوزله، کندی کوزله:

رأی العین = کوردم = کندی
کوزمه کوردم. || عین الشمس =
بر جنس قیمتی طاش. || عین
صفا = آی چیمکی. || طرفه.
العینده = کوز آجوب یومجیه
قدر، آن واحده. || علی الرأس
والعین = باش اوستنه، سمماً
وطاعة. || ر. عین الفعل = افعال
ثلاثیه عربیه نک ایکنجی حرف
اصلیسی که مثال اتخاذ اولنان
«فعل» فعلنده «ع» در؛ معتل
العین = عین الفعلی حرف علت
اولان فعل؛ مهموزالعین = عین
الفعلی همزه اولان فعل. || قرة
العین = کوز آیدینلی، سونج،
افتخار: قیر العین = کوزی
آیدین، شاد و مفتخر. || عین
الهر = قیمتیجه بر طاش. || عین
اليقين = کورمشکی، کمال وثوق
واطمئنانله: بو ایشی عین اليقين
بیلیرم. || عینبله = طبقسی، بعینه،
تمامیه.

عَيْنًا {ج. عر. ۱. بر شینک کند.
عیناً {بسی و اصلی اوله رق: کند.
یسندن آلدیم آقچه بی عیناً ادا.
ده ایتدم: کتیردیک مالک کر.
کئی عیناً و ردی = بدل و تقد
اوله رق مالک کندیسندن. ۲.
طبق طبقته، تمامیه، هیچ بر شی
دکیشدر مکزین: سوبلدیکی
سوزلی عیناً نقل ایتلی؛ قانونک
او ماددسنی عیناً یازمش.

عَيْنِي {ص. عر. ۱. عینیه. ۱.
عینی {تر. ط. کوزمه منسوب
و متعلق: امراض عینیه؛ طبقات
عینیه. ۲. تر. طبق، تمامیه
کندبسی: بومال کوردیکه کزک
عینسیدر [عیندر دیمک ده
طوغریدر.]: عینی آنه یشش.
۳. تقد و بدل اولیه رق کند.
یسندن اولان: اشیاء عینیه =
تجارک کتیرتدکری اموال دن
کزک حق اوله رق آقچه مقا.
مند براندقلری شینلر. = ح.
تر. طبق، فرقرز، چوق بکزر:
بوده عینی اونک کبیدر.

عَيْنِيَّت {س. عر. بر شی. و یا
عینیت {شخصک عینی و نا کند.
بسی اولسی: بومالک، بو آدمک
عینتی تبین ایتدی.

عِيَوُض {س. (عربیدن تحریف
عیواض {اولشدر) بر بیوک
دائرة و قوناقده خدمات عادیه.
ده و علی الخصوص مطبخ و سفره.
یه متعلق آشای ایشلرده قوللا.
تیلان خدمتی.

عُيُوب {س. ج. عر. فد: عیب.
عیوب {با: عیب.

عِيَّوُق {س. عر. ۱. له مجرم
عیوق {نک صاغنده و ثریانک قر.
بند قمرزی رنگلی کوچک
و پارلاق برنجم ثابت، کچی کو.
کچی. ۲. مج. سمانک یک بوکسک
بری: سسی عیوقه چیقوردی =
یک زیاده باغریوردی.

عِيُون {س. ج. عر. فد: عین.
عیون {با: عین.

غ

ترکه مجبور اولدقلرنده حضرت
صديق اکبرله برابر اختفا بيور.
دقلری مفاره که اليوم زیارتگاه
در؛ يارغار = بومفاره ده رفيق
صديقلری بولنان حضرت ابو.
بکر (رضه) افندمز.

غارث { س. ع. ج. : غارات.
غارث } ۱. دشمن طورباغنه يئما
ايچون اوانسان هجوم، ايلغار،
آقين، چاپول. ۲. يئما، غنيمت:
اوجهته هر نه بولدیلرسه غارت
ايتدیلر؛ بوکونکی اصول حرب
غارته مساعده ائمز.

غارديان { س. (فر. Gardien)
غارديان } قولچی، نوبتچی، محاسب.
فظ: قرائته، حبسخانه غارديانی.
غارديانلق { س. قولچیلق، بکچيلک،
غارديانلق } نوبتچيلک: قرائته ده
غارديانلق ايديور.

غاز { س. (فر. Gaz) م. ۱. صلب
خفيف و اوچجی جسم، جسم
طيار: برمايی چوق تخمين
ايدهرک غاز حاله قومق. مرعب
عد ايدهرک غازات صورتنده
جمعته قوللانيورلر. ۲. معدن
کومودینی ياقه ورق حاصل اولان
وبوریلرله شهرک هرطرفه نشر

geldik; aga.ege; kul, kül;
gurulty, gürülti
قونق پک طبيعي وقولای اولور.
{ س. ع. } «غیور» دن س. [غیر]
{ ر. } «صرف عربیده» مضارعه
صیغه سی، حال، استقبال.
ز. با: مضارع.

غاب { ص. ع. : غابنه. } «غبن»
{ دن س. } آلیش ویریشده
آلدادان.

غابه { س. ع. اورمان، قوری،
وعلى الخصوص آرسلان
ياتاغی اولانی: اسدالغابه فی مصر.
فة الصحابه = ابن اثیرک تراجم احوال
صحابه حقنده کی تألیف قیمتداری.

غالبه { س. (بتا) ع. اوج بارچه.
غالبیه } دن مرکب کیمی دیرکنک
ایکنهی یعنی اورتده کی قسمی.
بو قسمه عائد هر بر طاقم دخی
بو اسمه اضافتله دیگرلرندن
تفریق اولنور: غالبیه سرنی،
چوبوغی، بلیکنی وسائره.

غاجردامق، غاجردی.
غاجر { با: غیر وسائره.

{ س. ع. } این، مفاره، کف؛
غار { غار شریف = فخر کائنات
(سلم) افندمزک کفار قریشک
اذا و جفالزندن مکة مکرمه

{ غبن. س. (ع. س.) الفباء
{ ترکینک بکری ایکنجی حرفی.
عربی و ترکیده مخرجی بردر.
اصل السنه سامیه الفباء قدیمده
موجود اولمیوب، قبطیلر و یونا.
نیلر (ج) حرفنه بوتلفظی ویر.
مشلردی، والیوم مصریلر جیمی
بو یله تلفظ ایديورلر. عربیلر هم
(ج) همده (غ) مخرجنه محتاج
اولدقلرندن، سربانیلردن اخذ
ايتدیکلری ايجد حرفنه «ثخذ
مضغ» حرفلری میاننده بونی
دخی علاوه و (ع) اوزرینه بر
نقطه وضعيله تشکیل ائتمشلدرد.
ایجد صره سنده آخر حروف
اولفسله، رقم کبی استعملاننده
۱۰۰۰ عددیه علامتدر. اصل
ترکیده کاف فارسی ایله برابر
برک حرف تشکیل ائتمک ویر
حرفله یازلق ایجاب ایدردی، که
بو حرف ثقیل هجاردده (غ)
وخفیف هجاردده (گ) اوغو.
نور: یازدی، کلدیگی کبی.
{ ق. } ایله کاف عربی دخی بوله در:
یازدق، کلدک کبی. برنجیسنک
آلمانجه g وایکنجیسنک k ایله
تحریری فرض اولنسه مثلاً:
jazdygy, goldigi; jazdyk.

ایله اشمال اولندقدده صوقاق
وخانه لری تنوره یارایان آغر
قوقولی بر جسم طیار : غازله
صوقاقلری تنویر ایتک . معنای
آتیدن تفریق ایچون هوا غا .
زی دخی دبیر : هوا غازله
تحریک اولنور برچوق ماکینه
لر ایجاد اولنشد . ۳ . [غلط]
پردن چیقان نفتیه مشابه
معدنی بر مایع که بعد التصفیه
زیتون یاغی برینه لامبده
یانورق تنویر یارار ، پترول :
غاز یاقق ؛ غاز لامبسی ؛ غاز
نککسی ، صندیفی . ۴ . پترول
یانان لامبه ، ایشیق ، چراغ :
شو غازی یاقینه کتیرک ، بکا
کوسترک .

{ غاز } (فر . Gaze دن . اوده
وقتیه محل نسج وعمالی او .
لان فلسطین ساحلده کی غزه
قصه سی استندن) یک انچه تول ،
دولند ، پورونجک : غازله صار .
مشلر : یوزینی غازله اورتمش .
{ غازقز } (فر . Limonade
gazouse دن .) ایمون
توزیله شکر و بعض حامضلر دن
بایلان معلوم کوبوریمی شربت .
{ غازه } (ن . ذ .
س . فا .) قزیلق دورکو .

{ غازی } (سن . ص . مر . [« غزام »
دن سف .] غزا ایدن ،
دشمنه قارشی حرب ایتکمه
کیدن ، بر مملکتی فتح ایله ممالک
اسلامیه دائرمنه ادخال ایدن
مسکری وعلی الخصوص قو .
ماتدان و حکمدار ، مجاهد ، فاتح ؛
غازی سلطان محمد خان ثانی ؛
غازی اورنوس ؛ خیر الدین

غازی ؛ غازی عثمان پاشا مر .
خوم ؛ یا غازی یا شهید . = تر .
آصفه مخصوص یازیلی آلتین .
|| غازیلر حلوانی = بر نوع اون
حلوانی .

{ غازیلیک } (ن . ذری صفت و عنوان
(ن : فلان زانه غازیلیک
عنوانی ویرلدی ؛ غازیلیکی فلان
محاربه ده قزاندی .

{ غازییه } (س . صاری عنبر چیکی
آغابی ، میوز انوانندن
برکوک آغاج .

{ غاشیه } (س . مر . ۱۰ . اورتی ،
زار ، پرد . ذ . ۲ .) تر .
زبازدی ؛ خاشه آت اکریک
اورتسی کی اکثریا صیرمه لی وشر .
بتلی اولور .

{ غاصب } (س . مر . ۱۰ : غاصبه
[« غصب » دن سف .]
زورله قاپوب آلان ، زوربا ؛
ایشته بم چفتلکمک غاصبی بو
آدمدر .

{ غاغای } (یاخود غغا ویا غاغه . س .
طبورک طوداق و دیش
خدمتی کورن عضوی که آغزینک
اوجی اولوب کیک و بونوز کی
سرت بر ماده در ویم طوبلامنه
ومداقه و غاغایا ایتلرینده یارار ،
منقار : قوش غاغاسی ، اوردک
غاغاسی . = ص . اکثر قوشلرک
غاغاسی کی کمرلی ، محذب ، اور .
کوجلی ، منقاری .

{ غاغالاشیق } (فش . قوشلر) غا .
{ غازیله } (غازیله بربری فا .
قوب غاوغا ایتک ویا اونا شتیق .

{ غاغالامق } (قش . قوش) غاغا .
{ سیله اورمق ، قاقق }
|| مج . خروسلر غاغالامق = کیفز

و نشسته اولوب سرسم طور .
مق : سنی خروسلر ی غاغالادی ؛
{ غافر } (ص . مر . [« غفران » دن
(سف .) غفو و مرحت ایدن :
جناب الله غافر الذنوبدر . (غفار
دها مستعملدر .)

{ غافل } (ص . مر . ۱۰ : غافله . [« غفلة »
(دن سف .) اوکدن پاهجفی
وباشنه کله جکنی دوشو میوب
اهال ایدن ، غفلتده بولنان ،
غفلتی ، احتیاطلر ، دقتلر ،
بخیلر : غافل بولندم ؛ بنی غافل
بولدی ؛ شخص غافل ؛ غافل طاو .
راغنی .

{ غافلانه } (ص . ح . فا . غفلته اولنان
(غفلتده بولنان آدمه یا .
قیشر صورتده ، دقتلر لکله ،
بخیرانه ؛ اهاال غافلانه ایله ؛ غا .
فلا نه حرکت ایدیور .

{ غالب } (ص . مر . ۱۰ : غالبه . [« غلبه »
(دن سف .) ۱۰ . یکن ،
اوستون ، غلبه چالان ؛ جاپوتیه .
لیلر چینلیرله غالب کلدیلر ؛ کو .
ریشن پهلوانلردن خانقسی غالب
کلدی ؛ اوپونده غالب کلدی ؛
فرقه غالبه ؛ دولت غالبه . ۲ .
دها قوی ، دها مأمول ؛ احتمال
غالب ، ظن غالب . = سن . مر .
حربده غلبه چالان طرف ؛ غا .
لب مغلوبه مصالحه شرائطی
تکلیف ایتک حقن حائزدر .

{ غالبیا } (ح . مر . ۱۰ : قوی احتمال
(کوره ، ظن غالبه نظرآ ،
مأمول ابتدیکمه کوره ؛ بوکون
غالبیا یاغور یاغجه قدر ؛ بو یاز
غالبیا صیفیه کیده میه جکیز .

{ غالبانه } (ص . ح . فا . غالب صفتیه
(اوستون کلن آدمه یا .

قیشر صورتده؛ غلبه چالشه.
سنه: غالبانه برطرزله؛ غالبانه
حرکت ابدیور، سوز سویلیور.
{ سنه. عر. غالبك، غالب
غالبیت } كله، يگمه، اوستونك،
قزانه، مغلوبیت مقابلی: غالبیت
بزم طرفده قالدی: بزاغلبته نا.
ئل اولدق.

{ س. [بنا Galetta دن]
غَالْطَه } پكسماد، فرونده زبده
یشیریلوب قورودلش اتمك.

غالتوش { س. با: قالوش.

{ س. [فر. ۱. بيوك صو
غالتون } وسازه شیشه. ۲.
۲۷۷ پوس مكبی استيعابده
مايسات اولچیسى. ۳. ب. اوج
ویادورت كوكرتلی اسكى بر
نوع حرب كیسی.

{ س. عر. ۱. غالبه. ۸.
غالی } [وغلامه دن سه.] بالی،
آغز قیمتی: اوراده ما كولات
پك غالبدر؛ اتمه غالبه. ۲.
[وغلیان دن سه.] قاینان،
جوش و خروش ایدن.

{ س. ب. آلاق وآتی دوز
غالی } بر نوع كی كه و قتله آتی
دكیزده یلكن و كوركله قو.
لانلیردی.

{ س. ب. باشی وقیمی بر
غالیوت } وآتی دوز اسكى بر
نوع كی.

{ س. فا. مسك و عنبردن
غالیه } مركب كوزل قوقولی سیاه
بر معیون كه صاجه وقاشه سو.
وزیلور. — سیاه رنگدن دخی
كنايه اولور: غالیه فام = غالیه
رنگی، سیاه. || غالیه مسك =

ینه او معیون اولوب غلط او.
لهرق زبازدی: قاله مس در.
{ س. ب. ب. خلاطك طو.
غامبه } لاشینی.

{ س. عر. ۱. غامره. [وغر
غامر] دن سه.] خراب، غیر
معمور، حاسر مقابلی: اراضی
حاسره و غامره.

{ س. عر. ۱. غامضه.
غامِض } [« غموض » دن سه.]
آكلشماز، مبهم، مطلق: تعبیر
غامض، اسرار غامضه. ۱.

{ س. ب. ب. بريق اصولنده
غانبريق } و طوبله مجهز سفینه
حریه.

{ س. ب. كوچك قطعه.
غانبوط } ده و آرز صو چكر
لكن جسماتنه نسبت آغز طو.
پارله مجهز سفینه حریه.

{ یاخود قانفرن. س. ص.
غانفرن } [فر. Gangrene] جو-
ریوب حیائیز واولو حالته یکن
وکیلوب آیقلا تادیفی حالده
کیتد کجه توسع ایدن عضو ویا
ات: آياغی غانفرن اولدی.

غانغه { س. زیلنر عرب دفی.

{ س. عر. ۱. غایبه.
غایب } [« غیب، غیاب » دن
سه.] ۱. حاضر اولیان، كوز.
دن نهان اولان، حاضر مقابلی:

بو ایشه قرار ویرلدیکی وقت بن
غائب ایتم: غائب اولان آر-
قداشلرك حققی بیهملی. ۲.
نرده اولدینی معلوم اولیان،
بولنه میان، ضایع: قلم غائب
اولدی: چاقیمی غائب ایتم. ۳.
د.. [صرفده] متکلم و مخاطبك

غیری اولان شخص، شخص ناک:
«او» کله سی ضمیر غایبدر؛
«کلندی» ماضی ضمیمه سنك
مفرد غایبدر. || غائب اتمك =
ضایع اتمك، بوله مامق. || کندن.
ینی غائب اتمك = کندنیدن کچك،
عقلی باشندن کیتك. || غایبه
اولمق = نرده اولدینی معلوم
اولماق، میدانده اولماق.

{ س. ح. فا. كورمیهرك
غایبانه } و كورنیهرك، کیزلیدن،
آرقه دن، بوزه قارشى اولمیرق،
شخصاً طانیدینی حالده: او آدمه
غایبانه بحیم وارد؛ سزی غایبانه
سونلردندر.

{ سنه. عر. ج. غایات.
غایت } [عربی ترکیانده «غایه»
صورتنده ده قوللانیلیر. لسانمرد
ایسه اونك محل استعمالی بر آرز
فرقلیدر.] ۱. صوك، بیتیم،
نهایت، انجام: بو ایشك غایتی
بودر. ۲. نتیجه، مقصد، مرام:
بونك غایتی نهدر؟ = ح. تر.
چوق، زیاده، صوك درجه ده،
نهایت درجه ده: غایت بیوك؛
غایت كوزل. || غایتله، غایتده =
صوك درجه ده: غایتله یوكسك
بر مناره: غایتده كوزل برانچ.
|| بنایات = صوك درجه ده:
بنایات استفاده لی بر كنناپ.
|| بی غایت، بی غایه، بی غایات =
صوكسز، پایانسز، پك چوقه
كثیر، حسابسز، حدسز: اونك
بی غایه حسن و جمال؛ عنایات
بی غایات كرمكارلیری. || غایه
القابه = اك صوك درجه ده، نهایت
التهایه: كوندم غایه القابه درت
درس او قونیه ییلیر.

غَابِيسْز { ص. صوگسز، پایانسر، غابیسز } نهابیسز، پک جوق.

غَايِدَه { س. بلفارلرک چالدفلی معروف طلوملی دودوک : غایده چالق.

غَايِط { سذ. عر. ط. انسان قاذو. رانی، نجاست.

غَايِلَه { سذ. عر. ج. : غواثل. ۱. صیقندیلی ایش، باش آغر.

بسی ورن مشغولیت، بلا، حلی مشکل مسئله، اوغراشدیران ایش : بیوک باشک غائله سی جوق اولور؛ غائلدن قورته میورم. ۲. حرب، محاربه، مسئله : غائله زائلده = یکن محاربه ده.

غَايِه { سذ. عر. مقصد، بر ایش وتشینک مبنی علیی، وا. ربله جق نتیجه. — با : غایت.

غَايِی { ص. عر. ئ. : غایه. مقصد وتتیجه منسوب ومتعلق : علت غایه = بر ایش وتشینک مقصد وتتیجه سی، استحصالیجون چالشیلان صرام : بو حرکتک علت غایه سی نه در؟

غَب { د. عر. دن صکره، بعد، لدی : غب المواجهه = بعد المواجهه، لدی المواجهه. = سذ.

عر. بز شینک کون آشری او. لمسی، ایکی کونده بر وقوع. — ط. حماء غب = کون آشری طوتان صیقته.

غَب { ح. عر. ۱. کون آشری، ایکی کونده بر. ۲. آره لقله، آره صره : غبا زیارت ایتک. ئ.

غُبَار { سذ. عر. توز، ایجه طو. براق.

غُبَار آلود { ص. فا. (عر. غبار = توز. فا. آلودن = بولاشیق) توزه بولاشمش.

غَبَاوْت { سذ. عر. بدلاق، عقلزلی، قاین فنا.

للیق.

غَبْرَاء { سذ. عر. (اصل ص. اولوب توزلی دیمک او.

لان اغبراسم تفضیلک مؤثیدر.] بر، یر یوزی.

غَبِطَه { سذ. عر. دیکرینک حسن حالی آرزو ایجه، ایمرنه :

سزک بو حالکزه غبطه ایدیورم.

« غبطه » تک « حد » دن فرق واردر : حدیجی باشقسنده کی نعمت وحسن حالک زوالی، غبطه ایدن ایسه اولنک زوالی استکسزین یانکر کندیسنده دخی اولسی آرزو ایدر. حسد ممنوع ومنموم، غبطه ایسه جائزدر.

غَبِطَه آوَر { ص. فا. (عر. غبطه = ایمرنه. فا. آوردن = کتیرمک) و :

غَبِطَه آفزا { ص. فا. (عر. غبطه = ایمرنه. فا. افزا.

ییدن = آرتدیرمق] ایمرندرن، ایمرنکی موجب.

غَبِطَه کَش { ص. فا. (عر. غبطه = ایمرنه. فا. کشیدن = چکمک] ایمرن، غبطه چکن.

غَبِیَب { سذ. عر. چکه آلی، چفته کردان، تر. صقاق.

غَبِن { سذ. عر. آلیش ویرشده آلدانه، || ف. غبن فاحش =

بر مالی امتعه ده یوزده بش، حیوانانده یوزده اون، عقارده یوزده یکری ودها زیاده به آلوب آلدانه : غبن فاحش دعواسی ایتک.

غَبِی { ص. عر. ئ. : غبیه. ذهنی قاین، ذکای اولیان، بدلا، احق : غبی بر چوقق، شاکر.

دائم ذکیسه غیبی بر طو. تمامی.

غَبِیَان { سذ. عر. قوصمه، قی، استغراق : غیبان ایتک.

(اصل عربیده معناسی بولانمه و بولاندی در.)

غَبِیْر { عجردامق، عجریدی. با : غیر و سازه.

غَدَاء { غدادن غلظدر. با : غذا.

غَدَار { ص. عر. ئ. : غداهه. (« غدر » دن سم.)

۱. غدو وستم ایدن، مرحمتز، جفاکار. ۲. وفازر، امنیتی سوء استعمال ایدن، خائن. (اصل عربیده بو ایکنجی معنایه مو. ضوعدر.) ۳. تر. پک بهالی صانان، صوبیجی (تاجر).

غَدَارانه { ص. ح. فا. ۱. مر. جفاکارانه. ۲. امنیتی سوء استعمال ایده رک، خائانه.

غَدَارلیق { س. ۱. مرحمتزک، ظلم وستم، جفاکاری.

۲. وفازرلیق، امنیتی سوء استعمال، خیانت. ۳. پک بهالی صانانک حالی، صوبیجیلق.

غَدَارِه { س. آخر و ایکی طرفی کسکن برنوع قلیج.

غَدَالَاتْمَق { فل. (طوغریبی : بلسنک، تمذی ایتک.

غَدَالِی { ص. (طوغریبی : غدالی بسلین، بسلیمی : غدالی بیکدر، خرما غدالی بر میوه در.

غَدَد { سذ. ج. عر. فد : غده. با : غده.

غَدَر { سذ. عر. ۱. امنیتی سوء استعمال، وفازرلیق، خا.

شون قلمی یا ییلان بر نوع کومور
معدنی.

{ سذ. عرب. درد عشق،
غرام { فراق، هجران، اشتیاق،
فوق العاده محبت و حسرت :
شکوای غرام ایتمه جگ عاشق
یوقدر .

{ سذ. (فر. Gramme)
غرام { کیلو دینلن یکی اوقه مک
بیکده بر قسمی، یکی درهم که
اسکی درهمک تقریباً بر نئیدر :
بش غرام ثقلتمده .

{ سذ. عرب. بوریج، دین،
غرامت { مدیونیت .
{ ص. فا. گوراین، کومور.
غران { دین، حدت و شدتله
باگران : شیر غران .

{ سذ. (بنا.) ی. کینک
غرانندی { اورته ده بولنان بیوک
دیرکی، باشند ایکنجی دیرک .
(برنجیسنه پرووه دینیر .)

{ سذ. ج. عرب. فد :
غرائب { غریبه . یا : غریبه .

{ سذ. عرب. ۱. کونشک
غرب { باندیغی جهت، افقک غرب
شمس جهتی، باطلی : شرقدن غربه
طوغری اوزانیور : یولک - غر -
بنده، غرب طرفنده در : غرب
شمالی = غرب ایله شمال آره سنده
اولان جهت : غرب جنوبی = غرب
ایله جنوب آره سنده کی طرف .

۲. بالنسبه کونشک باندیغی طرف .
فده بولنان یرلر، مغرب : غریبه
سیاحت ابتدی : غریدن کلیور :
غرب ممالکی : آفریقانک غربی .
۳. بزم یرلر نسبتله آورو پا
ممالکی : غرب ادیبانی : غرب
مدنی . ۴. آفریقا سواحل

{ صذ. عرب. (« اخر » اسم
غراء { تفضیلنک مؤنثی اولوب
مذکر کی لسانمزدده مستعمل
دکلدر { یارلاق، منور، لامع،
شعشعلی : شریعت غرا : قصیده
غرا : طغرای غرا . (بو اوچجی
مثالده تأییدی غلط مشهوردر .)

{ سذ. عرب. قارغه، قوز.
غراب { غون . || غراب البین =
آلاجه قارغه : ونج . شخص
مشتم .

{ سذ. ی. هند سواحلنده
غراب { مستعمل بر نوع تجار
سفینه سی .

{ سذ. عرب. ۱. غریبک،
غرابت { اجنبیک، بر لفت و
سائر نک بر لسان اجنبی یه
منسوب و یا نادر و غیر مستعمل
اولسی : قولاندیغی تعبیرات
غرابی یازدیغی شیئرک لطفاتی
احما ایدبور . ۲. غریبک، تحفک،
عجائبک : قیافتک غرابی انظار
دقی جلب ایدی .

{ سذ. (زبازدی : قوراییه)
غراییه { اون و شکرله و سوت
یاخود بادم و سائر ایله یا ییلان
یووارلاق یاخود مستطیل کو -
رچک : باده ملی، سوتلی غراییه .
= صذ. غراییه کی اوافاق و
یووارلاق : غراییه قارپوز :
غراییه ساعت .

{ سذ. عرب. و :
غرار {

{ سذ. عرب. قیلدن بیوک
غرازه { چوال . (غرار بوندن
محرقدر .)

{ سذ. (یونانیدن مأخوذ
غرافیت { (فر. Graphite) قور .

شک، خیانت : بکا، امانته غدر
ابتدی . (اصل عربیده معنایی
بودر .) ۲. مرحتزلک، مر -
حتنرجه معامله، ظلم، ستم،
جور، جفا : کیسه یه غدر ایتمه -
ملی . ۳. حقسزلق، ناحق یره
اضرار : بکا غدر اولدی : کو -
نده لکی او درجه ده ایندیرر -
سه ک رنجیرله غدر اولور .

عُدُو { سذ. عرب. و :

{ سذ. عرب. صباح، خیراله
عُدوه { طلوع شمس آره سنده کی
زمان .

{ سذ. عرب. ج : غدد . تش.
عُدّه { بون . وقاصیق کبی یرلده
بولنان و عرب. « بیض » دن غلط
اولورق « بز » دیدیکمز بومری .
{ سذ. عرب. کول، طور .
عُدیر { غون صو .

{ صذ. عرب. ث : غدیریه .
عُدیری { تا . کوله منسوب و
متعاق، کول کنارلرنده حاصل
اولان و یا کوله یا شایان : نبا .
تات غدیریه : سمک غدیری . فر.
Lacustre

{ سذ. عرب. ج : اغذیه .
غِذاء { (زبازدی : غذا) ۱.
بسلین شی، بسلنک اوزره یین
و ایچیلن شی، قوت : انسانک
غذایی : اغذیه نافعه . ۲. بر
آدمک یمه سی و یا ایچمه سی عادت
ابتدی کی شی : کونده بش چیغاره
بنم غدامدر .

{ صذ. عرب. ث : غذائیه .
غِذائی { بسلکه یارایان، بسله -
یشه متعاق : مواد غذائیه .

شمالیه سنک غرب طرفری ودها
طوغریسی مصردن باشقه یون
سواحل شمالیه سی، بربر مالکی :
غرب اوجاقلری = وقتله جزایر و
تونس بککری : طرابلس غرب =
طرابلس شهری و ولایتی.

غرباً { ح. عر. } غرب جهتدن،
باطلی طرفندن : آناتولی
غرباً اظهار دیکزیه محدوددر؛

شهر غرباً طبیعی استحکام صو-
رتمده بر قیایله محفوظدر.

غرباء { سذ. ج. مر. فد :
غریب. با. غریب. } غریب
خسته خانه سی = کندنی باقدیرمه
ثروتی مساعد اولیان فقراتک
جائاً باقیلوب تداوی اولندقلری
خسته خانه.

غربال { سذ. عر. } قالمور.

غربالی { ح. عر. } غریباله،
تت. قالمور کی اولان؛
غربالی شکل = قالمور شکلمده.

غربت { سذ. عر. } غریبک،
بیانجی. ۲. بیانجی
برلر کیمه، سیاحت، اغتراب،
وطنی خارجنده بولمه : غربت
ایتمک : غربت چکمک. ۳. بیانجی
بر، وطن خارجی : غربتمده یاشا.
مق : غربتمده کزیمک.

غربتی { س. ص. } غربتمده، ییا.
نجمی برلرده سکون
ویا اقامت ایدن، وطنی خارجنده
یاشایان، مغترب.

غربت { س. ج. فا. } غر-
ب برده { بتزدگان. } عر. غر-
بت = فراق مملکت. فا. زدن =
اورمق { اغتراب و دینه و چار،
مملکتک خارجنده بولتان.

غربی { ص. عر. } : غریبه. ۱.
کوشاک باندیقی طرفه
منسوب و متعلق : طرف غربی؛
شمال غربی، جنوب غربی؛ هند
غربی، آوروپای غربی؛ ممالک
غربیه. ۲. یزه نسبتله غرب
جهتده بولتان آوروپاه منسوب
و متعلق : مدینت غریبه؛ ادبیات
غربیه.

غریون { سذ. ج. عر. } ممالک
غریبه اهایلی، آورو-
پالیل : غریونک اصول معیشتی؛
هر حرکتده غریونی تقلیده
چالیشور.

غرث { مه. } بوغازک جیقاردیقی
الیم سسی و زیاده سس
چیقارمورق کسین برشیشی تقلید
و تصویر ایدر : غرث یوقندی؛
تنکی غرث غرث کسبوردی.

غرثلاق { س. آق جکرک بوغازه
کلن بوریمی، بوغاز-
ده کی ایکی بوریدن تنفسه
مخصوص اولانی، قصبه، قصبه
النه : غرثلامه قاجدی، غرثلا-
غنه صارلدی؛ غرثلاغنی صیقدی؛
غرثلاق وری = سل القصبه.

غرر { سذ. ج. عر. } فد : غره.
غرر { با. } غره.

غرس { سذ. عر. } آغاج دیکمه،
غرس فندان دیکمه : غرس
اشجار؛ اورمان غرسی.

غرض { سذ. عر. ج. } اغراض.
۱. مقصد، نیت، علت
غایه : بواشدن غرضی نه در؛
۲. بدخواهانه و کیزی قصد
و نیت : نیم محبت غرض و عوضدن
حاریدر. ۳. کیزی خصوصیت،
سو نیت، کین، بدخواهانی : بکا

غرضی وارددر؛ بوجوجه غر-
ضک نه دندر؟ || اغراض نفسا-
نیه = شخصی خصوصیتلر و سؤ
نیتلر : اغراض نفسانیه سنه تابع
اولان آدم قانون اخلاقه مغایر
حرکتده بولنور. || بی غرض =
خالص، غرضسز، اغراض نفسا-
نیه دن عاری، برنیت و منفعتدن
بری.

غرضاً { ح. عر. } غرض و نفسا-
نیتله، کین و خصوصیت نا-
بع اولورق : بونی غرضاً پایدی.

غرضسز { ص. کیزی بر نیت
و مقصودن و کین و
خصوصیت کی اغراض نفسانیه-
دن عاری، خالص، صافی : او.
تک محبتی، خدمتی غرضسزدر.

غرضکار { ص. فا. کیزی خصو-
صیتلر، متی اولان، کیندار،
بدخواه، اغراض نفسانیه سنه
تابع : بک غرضکار آدمدر.

غرضکارانه { ص. ح. فا. } غر-
ضکارانه : غرض
و نفسانیتته تابع اولورق، کیندا.
رانه، بدخواهانه : برطاق اقوال
غرضکارانه تفوه ابتدی؛ حقمده
غرضکارانه رأی ووردی.

غرضکارلیق { س. } غرض و نفسا-
نیت، بدخواهانی : او آدمک غر-
ضکارانلی معلومدر.

غرضلی { ص. کین و نفسانیتله
اولان، کیزی و مقصد
بر مقصده مبنی : غرضلی سوز؛
غرضلی باقیش.

غرضاش { س. } چوهارک طراک
کچیردکلی تفه.

مه. متدای و اوساندریچی
غُرغُر { و زلدى، نزاع، غاوغا :
بتون كوفى غرغرايله كچير بورل.
صوبى بوتوم بوتوم
غُرغُر { دوكن سوزيكي شيشه
ويا دى، ققعه.

غُرغُر شَمَق { فشه. منازعه اتمك،
و زلدى ايله غاوغا
اتمك : بتون كوز غرغريورل.
س. [اكثر السنه بيننده
غُرغُر { مشترك لغت اولوب غر-
بيده ده مستعملدر.] ۱. صوبى
ويا ديكر برمايى بوغازده طو-
نوب ياني قالد بره رقى نغيس وير-
مكه ايديان خرلدى، بوغاز
چالقامه : غرغره اتمك؛ ليون
صوبيله غرغره اتمك بوغاز آغر.
يسنه اى كلير. ۲. بوغاز چالقامى
ايچيون ويران مايغ علاج :
طبيب بر غرغره ويردى.

غُرغُر { س. غر. جوبه، بالقون،
چيقندىل بجره.
غُرَق { س. غر. ۱. صوبه باقمه.
باتيرمه : طاشان صولر
باغى غرق ايدى؛ باغ صوبه
غرق اولدى؛ كى دليوب غرق
اولدى. ۲. بوغمه، بوغله : بر
ككى باتوب ايچينده كى بولجىلرك
جمله سى غرق اولدى؛ قبودان
اقتدار سز نغيسله كى بى غرق
ايدى. ۳. بجره كثرله ويرمه ويا
آلمه، مستغرق اتمه ويا اوله :
مهتاب اورته لى نوره غرق
ايدى؛ مراجعت ايدنرك جمله
سى نعمت واحسانه غرق اولديلر
مستغرق احسان اولديلر.

غُرَقَاب { ص. فا. غر. غرق =
بوغمه. فا. آب = صو

صوبه باش، مفروق : غرقاب
اولدى. س.

غُرَلَامَق { غرلامق، غرلدى.
با : غورلامق و
سازه.

غُرَلَقَاج { ص. و زلدیجی، ویزر-
دیلی.

غُرَلِي { ص. و زلدی، ساكن
غُرَلِي { وراحت طور میان.

غُرَمَاء { س. ج. غر. قد : غريم.
با : غريم.

غُرَمَدَه { ص. فا. كورلين، حدت
وشدله باگران. غران
كبي. ز.

غُرُوب { س. غر. ۱. (برجرم
سموى) غرب جهنده
افك آلتنه كچوب كورينز اوله،
باتمه، افول : كوش، آى،
مریخ، ثريا غروب ايدى. ۲.
بجره. زوال بولمه، زائل اوله.

غُرُور { س. غر. ۱. بوش و بهيو-
ده شيشه گرگنوب آلدانه،
نافله شيشله اعتماد، مغرورلى،
غفلت : نعمت دنيا انسانه باعث
غرور اولماملير؛ ثروت وسا-
مايله غرور كتىردى. ۲. كبر،
نخوت، بهوده و بوش شيشلرله
تقخر : كبر و غرور انسانى
اجباسز براقير.

غُرُوش { س. [آلمانه Groschen
غروش] دن و يا خود لا. Grossi
دن مأخوذ در [قرق ياره دن
مرکب و لیرانك يوزده برى قيمتده
عثمانلى سككى كه مسكوكات عثم-
نيه نك واحد قياسى حكمنده در.
وقتيله باقر و متاليك سككى او-
لوب شمعدى يالكر كوكوشدن بر
كوكچك و كوزل سكده در. اسكيدن
قزىل و قره غروش اسميله ريال

وفلورى قيمتده بيوك سكلر
دخى وار ايدى.

غُرُوشَلَق { ص. شر قدر غروش
قيمته اولان : اوج
غروشلق باقمه؛ قرق غروشلق
قطيغه؛ يكرى غروشلق كومش
سك. = س. بر غروش ايدن
سكه : ضربخانه غروشلق ضرب
ايدىور.

غُرُون { س. [فر. Gros-grain
دن] اى و قلين برجنس
ايك قاش.

غُرُ { س. غر. ج. غرر. ۱.
غُرَه { پارلاق، پارلامه، پارلا-
يان شي. ۲. بجره اتمك ضيله
سى. ۳. يكي باشلايان آى، بر
كونك هلال : غره غرا. ۴.
شهر عربنك برنجى كوفى : سلخ
مقابلى، غره محرم. ۵. آلتنه
آلتنده بياض اكه، صباح الحير.
۶. ف. اسقاط ايديان جدين مته
مقابل جاني اوزرينه لازم كان
ديت مال.

غُرِه { ص. غر. بهوده برشيته
غره { آلدانوب تقيرايدن، مغرور
د.

غُرِيب { ص. غر. د. غريبه.
غُرِيب { « غربة، غرابه » دن.
ص. ۱. يابجى، يابنجى يردم
بولان، غربنده باشايان : بن بو.
راده غريم. ۲. كيمسه سز،
زوالى، بيماره : شو غريبه
آجيك؛ غريبه بر قاديندر. ۳.
آلشيلان طرز و صورنده اولمه
مفله تحف كويين، عجيب، بام
باشقه : غريب ايش : غريب بر
حيوان. ۴. مؤثر و مؤلم : شوقش
غريب غريب اوتيور. = س. غر.
ج. غرابه. يابنجى و كيمسه سز

و فقیر آدم : غریبک امدادینه
یتیمک : غریبه اعانه ایتک ؛ غربا
خسته خانه سی.

غریب پرو : { ص. فا. (ع.ر) غریب
بیانچی ، یکس - فا.
پروزدن = بسلاک } کیسه سزیبا.
نجیرک امدادینه یتیمک کند.
یلرینی حبابه ایدن.

غریبسه مک : { فل. کندینی بر
پرده یاپه یالکیز،
حامیدن احبابدن محروم کوروب
متأثر اولوق .

غریبک : { س. ۱. بیانچی ، کیسه.
سزک . ۲. بیماریه لک،
زوالدلیق : او آدمک، او فادینک
غریبکی حقیقه آجینه جق
حالده در.

غریبواز : { ص. فا. (ع.ر) غریب
م. فا. نواختن = او.
خشامق } یکس بیانچیری لطیف
وحبابه ایدن.

غریبه : { س. ع.ر. ج. : غرائب
۱. ایشیدله مش حال ویا
وقمه ، نادیده و ناشیده شی
کورلدک و ایشیدلدک ایش :

طشره غزته لری مان هر نهغیه
بر غریبه درجی وظیفه ظن ایدر.
لردی : بعض مورخلر غرائب
ظنی اثرلر یحون جاب رغبت
زعم ایدرلر ؛ او آدمک غرائب
احوالی نقل ایده ایده یتیمه .
میورلردی . ۲. تحف حکایه ،
روایت عجیبه : بز به بر غریبه
نقل ایتدی .

غریزه : { س. ع.ر. طبیعی و خلقی
حال و کیفیت ، جبلت ،
طینت ، خلقت .

غریزی : { ص. ع.ر. : غریزه .
طبیعی ، جبلی ، خلقی .

حرارت غریزه = انسان و حیوانده
تفسدن حاصل اولان داخلی
صیقلاتی .

غریق : { ص. ع.ر. : غرقه .
«غرق» دن صد . ۱.
صوده بوغملش ، مغروق . ۲.
کفرته بر شیئه نائل اولان ،
مستغرق : غریق رحمت .

غریم : { ص. س. ع.ر. : گرماء .
«غرم» دن صد . ۱. آله .
جقلی ، داش ، مقررش ؛ تقسیم
غرماء = مدیون مالنسک آله .
جقیلر بیننده تقسیبی .

غریو : { س. فا. باغرمه ، جیفلدی ،
فریاد .

غزاه : { س. ع.ر. دین اوغوریته
اولنان حرب و قزانیلان
غالبیت ، دشمنان دینه غالب کله ،
غزوه ، جهاد : غزاه ایتک ؛ غزایه
کیتمک ؛ غزاه اکبر .

غزاه : { س. ج. ع.ر. فد : غا.
زی : با : غازی . (تشدیدله
استعمالی غلطدر .)

غزال : { س. ع.ر. کیک یاورسی ،
کنج آهو . — محبوبه و
دلبردن و چشم غزال ابری و کو .
زل کوزدن کنایه اولور .

غزاله : { س. ع.ر. کیک یاورسنک
دیشی ، دیشی کنج آهو .

غزته : { س. (فر. Gazette) ورقه
حوادث ، جریده ؛ یومی
غزته = روزنامه ؛ هفته لی غزته ؛
علوم ، ادبیات ، فن غزته سی =
رساله موقوته ؛ غزته به درج
ایتک .

غزته جی : { س. ۱. غزته نصر ایدن
ویا یازان ، غزته نا .
شری و صاحب امتیازی یاخود
محرومی : غزته جیلر لوجه سی ؛

فلان اسکی بر غزته جیدر . ۲.
غزته کزد پروب صانان ، موزع :
بر غزته جی کچرسه بر غزته
آله م .

غزته جیلک : { س. ۱. غزته نصر
ایتک ویا یازمقی
ملکی ، غزته مدیریت ویا محرو .
لیکی : اوتودن بری غزته جیلک
ایدور ، غزته جیلکله کچینور . ۲.
غزته صانانک صنت و مشغولیتی ،
موزعک .

غزته خانه : { س. غزته اداره خانه
ومطبعه سی .

غزل : { س. ع.ر. ۱. محبوبه تک
حسن و جمالنی مدح ایدرک
کندیسنه طافله ، بو یولده شعر
سویله رک محبوبه ایله اکلنه . ۲.
عشق و محبت و عشرت حقنده
بش اون یتدن مرکب شعر :
کوزل بر غزل سویلدی ؛ غزلده
شمره ایراتک الک ماهری واک
بیوک استادلری سعدی شیرا .
زیدر .

غزل : { یاخود قزل . س. آغاجک
اوزونده قورویان یاراق .

غزلتمک : { فل. (آغاجک یاراق .
قلری) قورویوب
دوشمک ، صاراوب دوکمک .

غزلیات : { س. ج. ع.ر. غزل
قبیلندن اشعار ، عشق
و محبت و عشرته دائر قطعه ل
مجموعی : سمینک غزلیاتی ناقابل
تقلیددر ؛ حافظ شیرازی نسک
اشعاری غزلیاتدن عبارتدر .

غزوات : { س. ج. ع.ر. فد :
غزوه . با : غزوم .

غزویه : { س. ج. ع.ر. غزوات .
غزاه . با : غزاه . (بعض

قبائل حرب یکدیگری علیه
وقوع بولان تجاوز لیه دخی
جہالت « غزوہ » نامی و پرورل
غَزَوِی { صد. مر. : غزوہ.
غزایہ منسوب و معتل.

غَزَوِی { س. با : قازدی.

غَزِیر { صد. مر. : غزیرہ.
غزیر { (غزارة : دن صہ.
بول، کثرتی، وافر. [اک زیادہ
صو و سوت و ساثرہ حقندہ
مستعملدر.]

غَسَّال { صد. مر. : « غسل »
غسل { دن سمب. } اولو یقیاان
آدم، مردہ شو.

غَسَّالِق { س. اولو یقامق صنعتی:
غسالق ایدبور.

غَسَّالہ { سہ. مر. اولو یقیاان
قاری.

غَسَل { صد. مر. : ۱. بیکامہ، صو
ایله تطہیر : بدنی، اللری
غسل ایتمک. ۲. میتک جنازہ
نمازی قلمازدن و تکفین و نجہیز
اولقمازدن اول تنشیر اوزرنندہ
بیقامہ سی.

غُسَل { صد. مر. جنابتدن
غسل و یا حیض و لہوسہ لقی و
ساثرہ دن تطہیر ایچون بتون
بدنی شرائط و آداب معینہ ایله
تطہیر ایتمک فعل شرعیسی : غسل
ایتمک، غسل آبدستی آتی.

غُسْلانہ { س. فا. شرعاً ایجاب
غسلانہ { ایدن غسلک اجر اسنہ
و علی الاطلاق بیقامہ مخصوص
عمل : بعض اوطہ لک غسلمانہ لری
وارددر.

غُش { صد. مر. آلدانہ، حیلہ
غش { خدعہ، حیلہ کارلق : او

آدمک یورکنندہ غل و غش بو.
قدر. (اکثریا بو وجہلہ مرادنی
اولان غل ایله برابر قولالانیلیر.)
غِشَاء { صد. مر. ۱. اورتی،
غشایہ { زار، ظرف. ۲. تہ.
بعض عضوری احاطہ ویا ستر
ایدن اینجہ زار.

غِشاوہ { سہ. مر. اورتی، پر.
غشاه { دہ. :
غِشائی { صد. مر. : غشائہ.

غِشائی { زار قیلندن اولان :
مادہ غشائہ.

غُشِی { صد. مر. بایلہ، کندبندن
غشی { کچک : غشی اولدی، غشی
کلدی.

غُصَب { صد. مر. ۱. زورلہ آله،
غصب { قایمہ، ضبط : مالی غصب
ابتدی؛ غصب اموال. ۲. حق.

صاحبک اذنی اولیہ رق بر مالی
جبر آورعلنا آله. || عو. غصبانک
(غلط : قاسبانک) = هر حالہ
و بحق، حین حاجتندہ زور ایله
دخی : مالی قاسبانک آلیرم.

غُصَص { سہ. ج. مر. فد : غصہ.
غُصَص { با : غصہ.

غُصْن { صد. مر. ج. غصون،
غصن { اغصان. آغاج دالی، بو.
داق.

غُصُون { صد. ج. مر. فد :
غصون { غصن. با : غصن.

غُصَص { سہ. مر. ج. غصص،
غصہ { تاسہ، کدر، قایقو، غم،
حزن.

غُصِن { صد. مر. : « غصن »
غصین { مصتری [با. کوچک
دال ویا بوداق : غصین مزہر.

غُضَارِیف { صد. ج. مر. فد :
غضاریف { غضروف. با :
غضروف.

غَضَب { صد. مر. اوگکک (او.
غضب { فکک)، حدت، قیزمہ،
قیزغینلی : غضب ایتمک؛ غضبہ
ککک. || غضبہ اوغراق = بیوک
بر آدمک حدتندہ دوچار اولقی.
|| اللهم غضبی = آفت، مصیبت.

غَضْبَان { صد. مر. : « غضب »
غضبان { دن صہ. } اوگککلی،
قیزغین، حدید، غضبانک، غضبلی.

غَضْبَلْدِ پَر مَق { فتہ اوگکک.
غضبلد پرمق { لندیرمک، قیز
دیرمق، حدتلندیرمک.

غَضْبَلْمَق { فل. اوگکک لیمک،
غضبلیمق { قیزمق، غضبہ ککک،
حدت ایتمک.

غَضْبَلِ { صد. اوگککلی، قیزغین،
غضبلی { غضوب، غضبانک.

غَضْبَانک { صد. فا. غضبلی، او.
غضبانک { گککلی، قیزغین،
حدید.

غَضْرُوف { صد. مر. ج. غضا.
غضروف { ریف. تہ. قیقر.
داق.

غَضْرُوفِی { صد. مر. : غضرو.
غضروفی { فیہ. تہ. قیقر داق
قیلندن اولان : مواد غضروفیہ.

غَضَصَر { صد. مر. ۱. آرسلان،
غضصر { اسد، شیر. ۲. مج.
شجیع و جسور آدم.

غَضَصْرَانہ { صد. ح. فا. آرسلانہ
غضصرانہ { باقیشر صورندہ،
شیرانہ، جسورانہ، شجیمانہ.

غَضُوب { صد. مر. : « غضب »
غضوب { دن سمب. } اوگککلی،
قیزغین، حدتلی، شدتلی.

غَطَاء { صد. مر. ج. اغطیہ.
غطاء { اورتی، اورتہ جک شئی،
پردہ.

اوج چیریلی، دوت چیریلی
غلام .

غِلَافُ { سذ. عمر. ذایف، قین،
محفظہ، ظرف.

غلام } سنڌ، عرب، ج: غلامان، ۱.
 } اوغلان، ارڪڻ چوڄو.
 ۲. ڪوله، منده.

غَلَبُور } س. با : قَلَبُور .

غَابَهُ } سَيشَ عَر. ١. غَالِبَ كَلِمَةً،
يَكْمُهُ، أَوْسْتَوْنُكَ، غَالِبَتِ:

غلبه چالقي؛ غلبه به نائل اولقي.
۲. دها چوق اوله، اكثريت:
بوقاشده قمرى رشكى غلبه
ايدور. ۳. مح. ضبط اولنه -
ميهجق درجه ده آرزغينلى:
غلبه شهوت؛ غلبه حسد.

غَلَبَهُ لَكَ { ۱. زبازدی : قلبا .
[لق] ۲. از دحام ،

كثرت، جم غفیر: چوق غلبه لك
 وار ایدی: بو قدر غلبه لكی نه
 ایله طوبوره جفیز؟ ۲. كوردلی،
 باتیردی، شحات: چوقغر غلبه.
 لك ایتمیسئر. ۳. اتباع و حشم،
 معیتده بولسالر: یانده چوق
 غلبه لكی وارمیدر؟ ۴. احوال و
 اقبال، اشیاء، آغرلق و یرن
 شیتلر: غلبه لكی خانه كوندروب
 بز فلانه مسافر اولدق. = ص.

۱. کثرتی، ازدحامی، چوقلق:
بِز خیل غلبه‌لک ایدک. ۲. اها.

لینے چوق، پک مسکون : اور۔
 غلہ لکدو۔ || آغز غلہ۔

لکی = چوق سویلیوب سوزہ

بومنه : اخرى عبيتك بر آدم .
 || غلبه لك ايتك = لزومسز وفضله
 اولمق .

یان، عمومی : جم غفیر = بیوک
چاعت، غلبه لکلم کروه : رجم

غفر طویلاندی؛ بر جم غفیر
ایله کیتدی. (پالکز بوتیمبرده

مستعملدر.]
{ سنڌ. عرب. کيزلی خصوصت،
غل } کين، غرض. (« غش » ابله
برابر قولالانيلير : [قلابي غل و
غشدين عاريدر .

غل { سنڌ. عمر. ج: اغلال. بون
زنجيري، حلقه سي، لاله :
سلاسل. اغلال. ٻي.

غل { و مخفی گن. د. اسکی ترکیه.
ده امر صیفه سنه الحاق
اوله رق مدلولونه تسریع و تأکید
مناسنی علاوه ایدردی :
یا زغل ، یا زماغل = یا زیور ، یا ز
مایور ؛ یکگل ، یکمه گل =
کیمور ، کیمور کئی .

غلاء { سذ. مر. ١. بهاليق،
يوكك فيات. ٢. قحط
سبيله ذخارك بك بهالي اولسي:
قحط وغلا وقوع بولدي؛ هند.
ستانده قحط وغلا وار ابدى.

غلات } صند. ج. عمر. [فند. غالی
 بو معنا ایل قوالانلار.]
 پک ایلری به واران جوشقون
 طاقی : غلات شیعه. [تشدیدله
 استمهالی غلدر.]

غَلَّات } ش. ج. عر. فند : غله .
 لا : غله .

غلاص (س. رومانیہ تک ہو اسمہ
ممسی اسکہ سندن کلن
واؤستریا اورمانلرندن چیقان
کراستہ کوتوکی کہ دوت بش
ساتیمترہ فالینفندہ اواملہ یارلوب
هر رندن بر قایم تحنه حصار:

غَطَسُ { سَنَدُ مَرِّ طَالِدِرْمَه،
بَانِرْمَه : پَنَسِيَادِي سَو.
دِه غَطَس اَتَمَك.

غَفَّار } ص. عر. [« غفران » دن
صفت اللمندر.]

چوق عفو و مرحمت ایدن، زیاده.
سیله یارلیغا یچی : جناب حق
غفار و رحمدار.

غَبَرُ { فت. عمر. } « غفران » دن
غفر (ماضی مفرد مذکر غائب)
« ولوب، بالکز ترکیب عربی »
آئیدہ « مستملد . » [غفران اللہ =
جناب حق اوکا غفو و مہرجت
انستین .

عُفْرَانُ { سذ. عر. عفو، مرحمت،
رحمت : عليه الرحمة و
الفقران : (يالكز جناب خلاق
تحقنده مستعمل اولوب، عبادك
عفو و مرحمتنه اطلاق جائز
دكلار. }

غَفَلْتُ (بیهوده) غفله = صورتند
بولنور. [غافلك، بضرک، طا.
لعیناق، بوش بولنه : غفلت ایتک؟
غفستده بولنلق؛ خواب غفلته
طالمق. || علی الفله = غفلت
اوزره، کندبندہ اولیہرق، طا.
لعین اولدیھی حالده، خبرسز،
آکسین.

غَفَلَةٌ } ح. عمر. غفلته، طبا.
لفي نلقه، كند بنده اوليه.
رق. آگسز، خرسز.

غفور و رحیم (صفات الہیہ) : زیادہ مغفرت و عفو و مہمٹ ایدن : اللہ غفور و رحیم (صفات الہیہ) او .

لوب، باشقه سی حقنده قوللا تئاز.)
 خفیر { ص. ص. (« غفر » دن
 ص. ص. [احاطه ابدی، قابلا.

غَلَط { سذ. عر. ج: غلطات.
ياكلش، ياكله، خطا،

سبو: غلط اتمك؛ غلط سويلك،
يازمق؛ غلط فاحش = يك قبا
ياكلش؛ غلط مشهور = ياكلش
اولدني حالده اولهجه استعمالي
شيوع بولش. || ط. غلط بصر،
غلط حس، غلط رؤيت وساژه =
بوحسره عارض اولان نقصان.

غَلْطَان { ص. فا. [طوغريسي:
غلطان] غلطان] يوورالان،
تكران.

غَلِظَت { ش. عر. غليظك، قبا.
لق.

غُلْمَل { ص. فا. و:

غُلْمَلَه { ص. فا. ۱. كورلدی،
چيقلدی، هر آغردن سس
چيقلمه حاصل اولان مشوش
كورلدی: برغلله قويدی. ۲.
آغزی طار بر قابدن بر مایع
دوكيليركن چيقلاردني سس:
صراچينك غلظه سی.

غُلْمَه { ش. عر. ش. سنت دريسی.

غِلَان { سذ. ج. عر. فد: غلام.
با: غلام = [مفردسز
اوله رق] خدمت جنت.

غُلَّت { ش. عر. باعه فوق الماده
ميل و ابتلا، فرط شهوت.
سذ. عر. اوشوندی، آيا.
غلو: قلانمه، طفيان.

غُلُوْفَمَتَرَه { س. [فر. Gal -
vanometre] م.
الكترتيق جريانك قوت وشدتي
اولچكه مخصوص آنت.

غُلُوْايِسْمَه { ياغلوانه س. [فر. Gal -
vanisme] الكترتيق
واسطه سيله (غلواني) نام ذاتك

كشني اولان بر اصول مخصوصه
ايله بر معدنك اوزرينه باقني،
كومش، آلتين كشي ديكر بر
معدن ريزه لوني قوندبره ورق
قايلامه سني باقني علم وصنعتي كه
اليوم صنايعده يك مستملدر.

غَلَه { ش. عر. ج: غلات. ذخيره،
محصول، وار دات: غله
انباري؛ غله وقف = وقفك
محصول وفائده سي.

غَلَه دَان { ص. فا. ذخيره انباري.

غَلِيَان { سذ. عر. ۱. قاينامه:
صوغيان ايندي. ۲. مج.

جوش، خروش، جوشه:
غليانه كلدي. || م. قطعه غليان =
صويك قاينامه باشلادني درجه
حرارت كه سانيقيراد اصولجه
۱۰۰ درجه در.

غَلِيسَرِين { ص. [فر. Glycérine]
ص. طائيسي يوشما.
ديجي برمايع.

غَلِظَه { ص. عر. ذ: غليظه.
[غلظه] دن ص. ۱.
قبا: غليظ سوزلر. ۲. بي ادبانه.
شتم غليظه. ۳. م. صيق،
كثيف.

غَم { سذ. عر. ج: غموم. تاسه،
غم: قايقو، كدر، درد، غصه،
اندوه: غم چكمك، غم يك
[فا. غم خوردن نميرندن ترجه] =

كدر ايتك. || دفع غم = غموم
كوكلي اكلنديرمه، تپوين حزن
وكدر ايتك. || غم دكل = كدر
اولماز، ضرري يوق.

غَم آباد { ص. فا. [عر. غم = كدر.
غم آباد] فا. آباد = بولاق حزن
وكدری بول، تاسه لی.

غَم آلود { ص. فا. [عر. غم = كدر.
غم آلودن = بولاشني]
كدره بولاشمش، كدرلی، كدر
ويرن، حزن آور.

غَمَاز { ص. عر. ذ: غمازه. [غمزه
دن سم. ۱. غيبيجي، غم،
هر كك عيلريني ميدانه چيقارمنه
چايشان، منافق. ۲. جاسوس.

غَمَازَلِق { ص. ۱. غيبيچيك، منا.
ققاق. ۲. جاسوسلق.

غَمَخَوَار { ص. فا. [عر. غم =
كدر. فا. خوردن =
يك] كدر ايدن، مكدر، غصه
چكن.

غَمْدِيدَه { ص. فا. [عر. غم = كدر.
فا. ديدن = كورمك]
كدر كورمش، بر درد وكدره
دوچار اولش، مغموم، مكدر.

غَمَز { سذ. عر. ۱. كوزله اشا.
رت، كوز، قيمه: بر غمز
دبرانه ايله. ۲. قوغولامه،
سمایت، غمازلق، منافق: غمز
دشمن.

غَمَزْدَه { ص. فا. [عر. غم = كدر.
فا. زدن = اورمق] كدر
وحزنه دوچار، مغموم، مكدر.

غَمَزْلَامَق { فت. غمز اتمك، سما.
يت و منافق اتمك.

غَمَزَه { ش. عر. ۱. كوز قيمه،
كوزله اشارت. ۲. ناز
وشووه دلبرانه ايله كيچيك سو.
زهرك باقه: بر غمزه دلفرييله
باقدي.

غَمَكِسَار { ص. فا. [عر. غم =
كدر. فا. كسار =
دافع] غم وكدری دفع ايدوب
تسلي ورن، آرقداشلق ايدن:

يار غمكسار. = س. آرقداش،
رفيق، همد: نه بر يارم نه بر
غمكسارم واردو.

غَمَّاك { ص. فا. كدری، مكدرد، غمزاك } غزون، مغموم : كند.

يسى بك غمناك كوردم.
{ سذ. ج. مر. فد. غم. غموم } با : غم.

غَمِين { ص. فا. غملى، كدری، مكدرد، مغموم. ز.

{ سذ. مر. ۱. اكتفا، كفا. غنا } يت، لزوى مقدارينه مالك اولوب زياده المستمه : طمكار

آدم غنا يتلر؛ قناعت صاحبي غنا حاصل اينجه زياده سنى آر.

زو ابتر. ۲. زنكينك، مالدار. لق، ثروت وسامان : ارباب

غنادر. ۳. مح. تر. اوصاف، يغمه : آرتق بويكدن غنا

كلدى؛ بو آدمك هر وقت كنديدن بحث ايده رك سويلديكي

سوزلر غنا وىردى.
{ سذ. مر. ابرامه، شرق غناء } ورك سويله، لحن، نغمه،

خوانندهك.
{ ص. مر. } غنج «دن سمب» غنّاج { بك نازى وشيوه كار.

غَنَائِم { سذ. ج. مر. فد. غنيمت. غنائم } با : غنيمت.

غُج { سذ. مر. شيوه دلبرانه، غنج } ناز : غنج و دلال. مر.

غُجْجَه { س. فا. } تر. زبازدى : غنججه { قوتيجا. — اصل فارسى

چيم فارسى ايله در. آتلامش كل ويا ديكر چيچك، كل ويا ديكر بر

چيچك طومورجنى : اننده بر غنجيه، بر كل غنجيه سى، قراڤيل

غنجيه سى وارايدى. [يالكرز غنجيه دينلديكي وقت كل كى آ كلا. شيلير. — تشبيهات شاعرانده

محبوبه نك آغزندن كنابه اولور.

غنجيه كل = كل كى بر نوعى كه آجلبوب طوب طورور.

غُجْجَه دَهَان { ص. فا. } غنجيه = غنجيه دهان { م. دهان = آغز

آغزى غنجيه كى كوچك وكوزل اولان : بردختر غنجيه دهان.

غُجْجَه كَب { ص. فا. } غنجيه = م. غنجيه كَب { لب = طوداق } طو. داغى غنجيه مشابه اولان : بر

دلب غنجيه لب.

غَم { سذ. مر. ج. اغنام. قو. غم } يون. = ج. با : اغنام.

— عدد اغنام = قوبونلرك سنوى رسملرني آلتى ايچون

تعدادى. [يونى] حادث اغنام، يازمق بيوك بر اثر غفلتدر.

غُودَه { ص. فا. اوبوقلامش، او. غوده } بومش، اوبوقويه وار.

مش : غوده خاك غفران = مر. حوم.

غُت { سذ. مر. بوردن تلفظ او. غته } نان سس، بوردن چيقان

صدا.
{ ص. مر. } غنيه. ج. : غنى { اغنياء. ۱. مالك اولدينى

شيله اىكتفا ايدوب زياده ايستمين : انسانك كوكلې غنى

اولى. ۲. محتاج اوليان، مستغنى : جناب حق معيندن

غنيدر. ۳. زنكين، ثروت وسا. مان صاحبي : غنى وفقير؛ اغنياء

دن بر ذات؛ اغنياء مخصوص بهالى شيلر. ۴. بول، كوتلى،

وافر : بو دائره ده يمك بك غنيدر؛ جناب حق غنى غنى رعت ايله.

{ سذ. مر. ج. : غنائم. غنيمت } ۱. حريده دشمندن

ضبط اولتان مال : او محاربه. دن غزاة مسلينك اللرينه بكن

غنيمت مالى حسابلر ايدى؛ خمس غنائم. ۲. مح. تصادفاً اله بكنوب

بر دها الله ابدلى مأمول اوليان نعمت ويا فرصت، نعمت

غير مرقبه : ملاقاتكزى غنيمت صايارم؛ بوموسمه بوكوزل هوا.

لرى غنيمت يىلى. || مح. غنائم بحربه = محارب دولتك سنجافى

حامل سفائندن ائشاي حريده ضبط اولتان كيلر و حوله لرى؛

غنائم بحربه تحكمه سى = ائشاي حريده ضبط اولتان سفن و اموال

حقنده حقوق دوله توفيقاً اصدار حكم ايتك اوزره تشكيل اولتان

محكمه موقته.
{ سذ. ج. مر. فد. فا. غواشى } شيه. با : غاشيه.

غَوَاص { سذ. مر. } «غوص» دن غواص { سمب. } طالعج، انجى

وسونكر وسائر بولق ويا بانان شيلرى چيقارمق ايچون ديكزك

دينه اين آدام.
{ سذ. ج. مر. فد. غواميض } «غامضه» چوق قوللا.

تلاز قولاي آكلاشلاز نكات، ميدانده اوليان كزلى دقاتى :

ققهك غوامضه واقف؛ غوامض علم هيئى درك ايتك.

{ سذ. ج. مر. فد. غايله. غوازل } با : غايله.

غَوْبَه { س. سارديه جنسندن بر غوبه } نوع باليق.

غَوَث { سذ. مر. يارديم، غياث، غوث } مدد : غوث الواصلين =

حقيقت ومعرفته واصل اولان هارفينك يارديمى يعنى مددكار و مكملىرى.

غوجوق { س. (بلواچه دن)
ستندن بایلان قالین و قبا کورک

که بولجیلر و بکیملرله صوفوقلرده
طورمق مجبوریتده بولسانلر
کییر.

غور { سذ. عر. ۱. هر نوع چو.
قورک اک دریک محلی،

دیب، قمر : غوربش، غوربحر.
۲. مح. کنه، حقیقت : غور
مسئله یه وارمق : دائمًا تبعمانه
اوغراشه رق او فنک غورینه
واصل اولمشیدی.

غورجه { س. (بتا. مح. آنا
دیرکک ماثونه قوللری
اوزرینه اومورغیه آرقوری
اوله رق وضع اولنان آغاجلرکه
چناقق بولنرک اوزرینه او
تورور.

غورغور { س. قارن غورلامه.
سی، باغر صافلرک ویا
ایجلرنده کی غاز و مایک حر.
کنتندن حاصل اولان سس.

غورق { ص. قولوقچه اولوب
قبارمش و قیزمش طا.
ؤق و هندی یه اطلاق اولنور :
غورق طاؤق، هندی.

غورقلامق { فل. (طاؤق و
قیزمق، قودورمق.

غورلامق { فل. (قارن) غور-
غور ایتک، تلقم
ایلک.

غورلدامق { فل. (قارن) غو-
رلدی ایتک، باغر.
صافلرک غور غور صورتده
سی ایشیدلک.

غورلدی { س. قارنک غورغور
ایتمی، باغر صافلرک

حرکت ادوب غورغور کی بر
سس چیقارمی، قراقر امامه.

غورپله { ویا غورپلا. س. (فر.
Gorille) بیوک نسناس
اجناس اربعه سندن اک بیوک
واک وحشی جنبی که آفرینای
جنوبیده بولنور و تشریحجه اک
زیاده انسانه مشابهی واردر.
دیگر جنسلری : شمپانزه، ژیبون
و اورانغ اوتانغ در.

غوشه { س. (آناؤدجه بوغاز
و کردان دیمکدر) ۱.

بعض یرلرده انسانلرک کردانده
حاصل اولان بیوک اور : غو.
شهمی واردر. ۲. حیوانک
کردانی بوستندن بایلان کورک.
غوص { سذ. عر. صوبه طاله،
طالهیقلق.

غوطه { سذ. عر. صوبک ایجنه
برکزه طالبو چیقمه :
دیکزه دوشوب بر ایکی غوطه
یدکدن صکره چیقاردی.

غوغا { س. فا. (تر. زبازده قاوغا.
لسانزده غاوغا دخی یا-
زیلیر. — اصلی ترکیه اولوب،
فارسی یه لسانمزدن کچش اولدیغی
مظنوندر. ۱. کوردی، یاز-
دی : کویکیرک غوغاسی. ۲.

حرب، محاربه، جنگ، جدال :
غوغابه کیفک. ۳. طوئیشمه، منا.
زعه، مضاربه، مشاجره : مباحثه
دیرکن غوغابه چور دیرلر : لقردی
ایتکدرخی ایشیدن غوغا ایدیور.
لر ظن ایدر. ۴. طارغینلق،
قوئیشنامه، قطع الفت و مناسبت.

غوغاچی { ص. غوغا ایتکی سون،
هر وقت نزاع و کو-

رلدی چیقاران، کچیمز : پک
غوغاجی آدمدر.

غوغالی { ص. غوغا اغش، طار.
غین، قوئیشماز : بن
اونکله غوغالی م.

غوغوق { س. مایس آئنده بو
سی دفعاتله تکرار
ایده رک اوتن کوکرجین ییسو-
کلکنده و تکیر رکنکنده معروف
بر قوش : غوغوقلی ساعت = تخنه.
دن بویله بر قوشی اولوب چالده
اوتن ساعت، قوشلی ساعت.
= مه. استهزا و تمخضر مقامنده
قولالیلیر.

غول { سذ. عر. تنهالده وقرا-
کلفده قورقودن انسانک
کوزی اوکنده تحیم ایدن مخوف
خیال : غول بیانی.

غولت { س. مح. خفیف آرمه لی
بر نوع کمی.

غومالاستیق { س. (فر.) لا
کچی مختلف شیئر اعمالنه یارایاز.
بر نوع صمغ.

غومالاقه { س. (بتا.) مهر
موی اعمالنه یاراد
بر جنس صمغ. فر. Gomme
laque.

غومبه { س. مح. حصیر خللاط،
لیف خللاط.

غومنه { س. (بتا.) ۱. زنجیر
استعمالی ایجادندن اول
کمی دیمیرنک باغلی اولدیغی
خللاط. ۲. ۱۲۰ قولاجلق
طول مقیاسی.

غونبوق { س. (نکا.) مح. طوبی
حامل بیوک شالویه.

غونق { س. مح. سیسلی هولارده
واپورلرده استعمال او.

لنور بر زبل که اساساً چینیلرک
ایجادیدر .

{ ص. عر. ۱ : غویه .
غَوَى } (غَوَايَه دَن صَ) یو
لی شاشیرمش، صابش، کمره،
ضال .

{ سذ. عر. حاضر اولامه،
غِیَاب } کوز اوکنده بولنامه :
بم غیابده بوقراوی ورمشر؛
غیاپکرده خیلی ناکرده بولندی؛
بو آراق سزک غیاپکزی آردو
ایتردم. || عن غِیَاب، عن الغِیَاب =
کندی غایب اولدی، حاضر
و موجود اولدی، حالد = سزی
عن غِیَاب، عن الغِیَاب = یورلر .

{ ح. عر. حاضر و موجود
غِیَاباً } یعنی کوز اوکنده اولمق سزین،
غایب اولدی، حالد = غیابده :
سزه غیاباً محبت وارددر. || هقه.
حضور حکمه به کلوب مرافه
اولمق سزین : غیاباً علیهنده قرار
ورلش : غیاباً حکم اولنه رق
اغلا یالیش .

{ ص. عر. ۱ : غیایه هقه.
غِیَابِی } طرفیندن بری حضور
حکمه به جیمدی، حالد اولنان
معامله نظامیه به منسوب و متعلق :
حکم غیابی .

{ سذ. عر. یاردم، امداد،
غِیَاث } نصرت : غِیَاث الدین =
دینک نصرتی. || الغِیَاث : مدد،
امان !

{ سذ. عر. ۱. حاضر و کوز
غِیَب } اوکنده اولامه، حضور
ضدی، غائبک : او آدم غیبده
در. ۲. بللیز و مجهول شیلر،
کورنیز و یانیز احوال، سر
و خفی اولان شیلر : عالم غیب :

غیبدن خبر و یرمک : عالم الغیب =
کورنیز شیلری بیلن حق تعالی
حضر تلی. ۳. کوزله کورنیز
اولان عالم روحانی، روحانیات :
ایمان بالغیب : خزائن غیب = نم
الهی خزینه معنویه سی. || لسان
الغیب = حافظ شیرازینک لقییدر .
{ قرب تلفظی ملاسه سیله « غا-
ثب اثک » یرنه استعمالدن توق
اولنایدرد. }

{ سذ. عر. ۱. یرنک غا.
غِیْبَت } بنده علیهنده سوز سولنه،
چکشد یرمه، فصل و مدت :
کیسه ی غیبت ایتمه ملی. (یرنک
غیابنده علیهنده سولین سوز
نفس الامر موافق اولور ایسه
غیبت، اولماز ایسه افترا نامی
آلیر. [۲. ف. غایب اوله،
میدانده بولنامه : غیبت منقطعه .

{ ص. آرقه دن هر
غِیْبَتَجِی } کسک علیهنده سوز
سولین، چکشد یرن، فصل،
ذمام .

{ سذ. عر. حاضر و کوز
غِیَبُوت } اوکنده اولامه، میدانده
اولماش، حاضر بولغوب باشقه
برده اوله : انائی مذاکره ده
اکثر اعضائک غیبوتی : بم غیبو-
بتدن استفاده ایدره رک بویه بر
تکلیفده بولمشدر : معلم بوسنه
اوج آی غیبوت ایتدی : اونک
غیبوتنده معاونی تقریر درس
ایدوردی .

{ ص. عر. ۱ : غیبیه . عالم
غِیْبِی } غیه، روحانیاته منسوب
و متعلق : اخبار غیبیه .
{ یاخود غیبر و یا قیبر .
غِیْبِر } مه. دیشلرک بربرلینه

صیتی صیتی سوزلسی کی سرت
و کسکین بر سستی تقلید و تصویر
ایدرد : دیشلری غیبر غیبر
غیبر داتوردی : یکی پوتینلری
غیبر غیبر ایدوردی : تختل
غیبر غیبر ایدوردی. || غیبر
غیبر کیتمک = یکی قوندوره و
لباس کیتمک : غیبر غیبر کیتیش
کیدوردی .

{ سذ. اکثر یا قادیلرک آغزده
غِیْبِر } چیکند کلری ساقزه
الاستیقت و یرمک ایچون قو-
نیلان لاستیق کی بر ماده که
دیش بوداق آغاجنک میوه .
سندن چیقار. || غیبری بوکه =
علی السبله بر لقردی اویدیروب
سویلیبوره : غیبری بوکه
بر لاف .

{ یا قیبر داتمق . قذ.
غِیْبِر دَاتَمَق } ریشی غیبر غیبر
اوتدیرمک : دیشلری، پوتینلری
غیبر داتوردی .

{ یا قیبر داتمق . فل.
غِیْبِر دَاتَمَق } غیبر غیبر اوتمک :
دیشلری حدندن غیبر دایور-
دی، پوتینلرک غیبر دایینی هیچ
سوم .

{ یا قیبر دی . س.
غِیْبِر دِی } غیبر غیبر سس
چیقارمه : دیشلرک، یکی بو-
تینلرک، تختلرک غیبر دیسی .

{ سذ. و .
غِیْبِی } یاخود کیتمک . سذ. قا.
غِیْبِی } شیمفله برابر یا تمه،
تخریش : بوغازمده بر غیبق
واردرد : غیبقی بومشاقی .

غیدیقلا مق { یاخود کیچیکلک
قلا قاشیغله برابر

یاغی، نخرش ایتک : بوغازم
غیدیقلا بور. = فت. ۸. غیدیقلا.

مق. ۲. مج. شبه و تردده دو-
شورمک : بواش بزم ذهفی
غیدیقلا بور.

غیدیقلا مق { فل. ۱. غیدیقلا.
مق، کیچیکلک، قلا.

شیفغله برابر یاغی. ۲. دیشلرخی
غیدیرداترق چیقیشتی، تهور
ایتک، برینک اوستنه یوریمک
ایتمک.

غیدیقلا مق { فل. کیچیکلک، کیچشمک.
غیدیقلا مق.

غیدیق { س. ۱. یومور طرایه جق
غیدیق (طاؤغ) باغرمه سی. ۲.

غیدیق، یارمقله انسانک بعض
طرلرینه طوقنه رق غیر اختیاری
کوله سنی و برنوع سیگیر راحتسز.
لفی کتیریمک فعلی. [بواکیخی
معنا ابله صحیحی «غیدیق» در.]

غیدیقلا مق { فل. (طاؤق) یو-
مور طرایه جق
وقت باغرق، غیدیداق ایتک.

= فت. ۱. برینک بعض برلرینه
یارمقله طوقنوب غیر اختیاری
کوله سنی و برنوع سیگیر راحتسز.

لفی موجب اولقی : چو جقی
چوق غیدیقلامه بایبار. [بونک
صحیحی : غیدیقلامق در.] ۲. مج.

تشویق و ترغیب ایتک : شیطان
بخی غیدیقلا بور.

غیدیقلا مق { فل. مج. صحیحی :
غیدیقلا مق { غیدیقلا مق.]

بعض برلرینه طوقنقدده برسیگیر
راحتسزلی طویوب غیر اختیار.
ری کولک : آیآنک آتته طو.

قندقدده غیدیقلامه جق آدملر
آزدر.

غیدیقلامه { س. غیدیقلامق
فعلی، غیدیقلامه :
اونک غیدیقلامه سی بک قولایدرد.

غیر { سذ. صد. عر. ج : اغیار.
غیر (باشقه، اوزک، دیگر،

آخر، ماعدا : کوردیکمک
غیری بر آدم : اونک غیری : بخی
غیره محتاج براقایک : اغیاره
التفات ایدبور. [امشالی کی بو
دخی لسانزده اکثریا غلط او.

له رق صوکنده بر «ی» ایله
قولانیلیر : [بو غیری ایشدر :
غیریسی آرامیک : آره مزده
آری غیری یوقدر. = د.

عربی صفیلرک باشنه کیروب سلب
ونقی منباسیله مرکب صفتلر
تشکیل ایدر، فا. «نا» کی : غیر

جائز = جائز اولیان، ناروا : غیر
طبیعی = طبیعی اولیان : غیر
محدود = نامحدود، حدسز : غیر

مقتدر = اقتدارسز، ناتوان :
غیر مسلم = مسلمان اولیان، اسلا-
مک غیری بر دینده بولسان ||

بغیر، من غیر = سلب ونقی افاده
ایدر، سز، بلا : بغیر حق =
حقسز ره : من غیر حد = حدم

اولیه رق. || غیراز ... = دن
ماعدا، خارجنده، محسوب اولد.
یفی حالده : غیراز گذشته =

فأضدن باشقه، فائقی محسوب
اولد یفی حالده. || وغیره، وغیر
ذلك = وسائرلی، وئس علی هذا

البواق، الی آخره. || الی غیرالها.
یه = صوکی کله مک اوزره بویه.
جه دوام و توالی ایتک، = ج.

عر. رقیلر : اغیاره وفا بزه
جفا.

غیرت { سذ. عر. ۱. قیصقانه،
قیصقانهجانی : قورقارم

غیرت بخی اولدورور. ۲. معزز
ومقدس بر شبه اغیارک تمجوز
وتعرضنی سکورمکن حاصل او.

لان عدم تحمل حس وحال مدو-
حی، حمیت : کندیسینده غیرت
اسلامیه، غیرت دینه، غیرت

عثمانیه، غیرت وطنیه واردر، عائله.
سی حقسنده غیرتی مسلمدر. ۳.
فوق العاده سمی، همت، رخاوت

مقابلی : بواشی بوکون بیتیرمکه
غیرت ایتلی : بواش سزک غیر-
تکزله اوله جبقدر. ۴. صبر،

تحمل، بر بلا وقوعنده مردانه
طاوورانه : بویه بر حالده سز
غیرت ایتلی سز که سزک غیرتک

دیگر لرینه ده باعث تسلی اولسون :
غیرتی الدن براقاملی. || غیرت
ویرمک = جسارت ویرمک، تسلی

ایتک. || غیرتی کسلک : جسا-
رتی غائب ایتک. || برینک
غیرتی کولک = اوکا طرفدارلق

ایتک : دائما همشهریلرینک غیرتی
کودر. = حد. غیرت ! = طاو-
ران ! سلی ! همت !

غیرت لیسر { ص. غیرت و حمیتی و سبی
وهتی اولیان، حیثسز

و کوشک.
غیرت لیسر لک { ص. حمیت و سبی
وهت، ققدانی،

حیثسز لک، کوشکک.
غیرت کش { ص. فا. (عر. غیرت =
چکمک] ۱. قیصقانه. ۲. حیثی.

۳. چالیشان، همتی. ۴. طر-

فدار، طرفگیر: اوک غیر.
تکشری واردر.

غَيْرَتْلَمَك { فل. ۱. غیره کک،
سی و مت اتمک.

۲. قیصقانق. ۳. حیت کوستر.
مک.

غَيْرَتْلِي { ص. ۱. سی و مت
ایدن، یورلاز ویتماز،
چالیشان. ۲. قیصقانق. ۳.
حیتلی.

غَيْرَتْمَد { ص. فا. غیرتلی.

غَيْرِي { ص. (مر. «غیر» دن
غلط) باشقه، دیگر،

آخر: او غیري ایشدر. =
آیرلیق، فرق: آره مرده آیری
غیری یوقدر؛ افراد طاله آره.
سند آیری غیري بی سوم.

= آرتق، هله: غیري بند
ده طاقت قالدی.

غَيْطَان { ص. پنبوق ویا ایکن
سییم، بوکه، اوتره نک

قالین: اییک غیطان، پنبوق غیطان.

|| غیطان یا قیسی = غیطان صو.

رتمده طار واوزون یاق، خزم.

غَيْط { سذ. عر. طارغینلق،
حدت، غضب، قیزغینلق.

غَيْن { سذ. مر. «غ» حزقک
اسم مشترکیدر؛ غین منفو.

طه، غین معینه = نقطه لی غ که

«ع» حرفندن تفریق ایچون
بوyle دینلیر.

غُيُوب { سذ. ج. مر. فد: غیب.
با: غیب.

غَيُور { ص. مر. («غیره» دن
سج. اولوب تذکیر و تأنیق

بردر. شده اله استمالی غلطدر.

۱. پک قیصقانق، زوجه سی و

کندیسنه منسوب هر شیشی

زیاده قیصقانبوب اغیارک تقرب

و تجاوزی اصلا چکمین. ۲.

پک حیتلی، صوک درجه ده

حیت و غیرت صاحی. ۳. پک

چالیشان، زیاده سی و مت

ایدن: محرو غیور. (صوک ایکی

معنا لسانمه مخصوص اولوب

برنجیستدن مأخوذدر. برنجیسی

ایسه لسانمزه قوللانماقده.

(در.)

غَيُورَانِه { ص. ح. فا. بیوک بر
سی و غیرتله، فوق

الماده همت و حیتله: مدافعه

غیورانسی؛ غیوران طاوراندی.

ف

{ فہ. سہ. } (عر. فاء. سہ.)
 الفباۃ ترکیک بکری او۔

جنگی حرف اولوب، اصل صرہ۔
 سی اولان ابجد ترتیبندہ اون
 بدنجی حرفدر، رقم کبی استعما۔
 لنده ۸۰ عددیہ مساویدر،
 السنۃ ثلاثہ تلفظی بردر، شکل
 عبرایی ۵ و شکل سریایی
 ۵ اولوب، بونلک عربی ایلہ
 اولان مشابہت وعینیلری ظا۔
 هردر۔

{ حر. عر. ۱. اعمدی، بو
 ف } حالہ: کلیرسہ فہا؛ یولہ او۔
 لورسہ فتم المطلوب. ۲. صکرہ،
 بعدہ: الالہم فالہم = اہم اولان
 صکرہ مهم اولان؛ فالآ = اولدینی
 حالہ. (یا لکز بولہ بعض تر۔
 کیات عربیہ بولنور.)

{ سہ. (فر. Fa) مو. آلافراتقہ
 سلیلہ اصوات موسیقیہ دن
 بری، بر پردہ.

{ سہ. عر. } ف حرفنک
 فاء { اسم عربی اولوب، ایکی
 نقطہ لی اولان و د قاف مشابہ
 دینلن «ق» دن تقریبی ایچون
 «فاء موحدہ» یعنی بر نقطہ لی
 «ف» دخی دینلیر. || د.
 (صرف عربیہ) فاء الفعل =

افعال عربیہ حروف اصلہ سنک
 برنجیسی کہ مثال اولان «فعل»
 ده «ف» دن عبارتدر؛ دیگر
 ایکسنہ عین الفعل ولام الفعل
 درلر.

{ سہ. (فر. Fabrique)
 فابریقہ } ۱. بر نوع معمولات
 صناعیہ تک اعمال واجرا او۔
 لندینی محل کہ ماشینہ لری حاوی
 اولوب ایچنسدہ بر چوق عملہ
 چالیشدیریلر، کارخانہ، معمل؛
 بز، کاغذ، جام فابریقہ سی. ۲.

بالخاصہ اون فابریقہ سی، بخارلہ
 ایشلر دکرمن؛ فلان قصبہ ده
 اوج دکرمنلہ بر فابریقہ وار۔
 در. ۳. مح. غرتہ جیلک اصطلا۔
 حاتندہ اویدیرمه حوادثہ دینیر:
 فلان غرتہ تک بوکون یازدینی
 شو حوادث فابریقہ. || مح.
 فابریقہ ایثی = صورت مخصوصہ.
 ده اوستہ لندن چیقمیوب
 فابریقہ ده یانلش صرہ ایثی،
 حادی ایش.

{ سہ. فابریقہ صاحبی،
 فابریقہ جی } بر فابریقہ بی اداره
 ایدن آدم: کاغذ فابریقہ جیسی؛
 فابریقہ جیلرلہ بخارہ ایتک.

{ فل. عر. } «فوت» دن
 فات { ماضی مفرد مذکر غائب

اولوب اصل عربیہ تاء مفتوحہ
 ایلہ در. یا لکز شو ترکیب عربیہ
 بولنور: [تلافی مافات = فوت
 اولان شیشی تلافی ایتک. یا:
 تلافی.

{ سذ. ص. عر. ج. } فاتحین.
 فاتح { «دفع» دن سف. } بر
 مملکتی فتح و ضبط ایدن: اکری
 فاتحی؛ فاتح بغداد. — یانخت
 دولت عثمانیہ اولان استانبولی
 فتح ایدن سلطان محمد خان ثانی
 حضرت تزلرنہ لقب اولشدرد: حضرت
 فاتح؛ فاتح جامع شربی.

{ سہ. عر. قرآن کریمک
 فاتحہ } برنجی سورۃ شریفہ سی کہ
 کتاب الله اونکله فتح اولنور،
 و هر ایشک باشندہ و اولولرہ
 جب رحمت ایچون دعا مقامندہ
 اوقونور. || مح. بدأ، ابتداء، مبا.
 شرت، قرار: بر ایشہ فاتحہ
 دیمک = قطعاً قرار و یروب باشلا.
 مق. || فاتحہ خوان = فاتحہ او.
 قویان، بر ایشہ قرار و یروب
 بدأ و مباشرت ایدن. || الفاتحہ =
 فاتحہ سورۃ شریفہ سنک قرائتی
 لزومنی آکلانیر تعبیردر: کافہ
 شهدا ارواحیون الفاتحہ.

{ سہ. بتا. ۱. } نمونہ، اورنک،
 فاتورہ { فاش اورنکاری مجموعہ.

سی: فآوره سنی سکوندردی.
۷. اشترا اولانان برمال ایچون
فابرقه نک ویردیک فیثات جدولی،
قائمہ: کمرک دائره سی فآوره
ایستر. — مال فآوره = مانیقا فآوره.
دن غلط: با: مانیقا فآوره.

{ ص. عر. ژ: فاجره. ج: }
فاجر { فجره. } « فاجر » دن سف.
فسق و فجور صاحب، سفیه، زنا
و عشرت کبی منہائی مرتکب:
بر شخص فاجر، بر ساحت فاجره:
کفره فجره.

{ ص. عر. ژ: فاجمه. } « فجع »
فاجع { دن سف. — عربیده
مؤنی ده فاجع در. } آجیقلی،
حزن و کدری و وجب آجیندیر:
بر حال فاجع، بر حکایت فاجمه.
{ سش. عر. ۱: آفت، }
فاجعه { مصیبت، آجیه جی حال
و وقعه. ۲. تر. تیاترو اوپو.
نلریدن مینی علیی آجیقلی و
عبرت آمیز بر حکایه دن عبارت
اولانی فر. Drame: فاجمه
منشوره: فاجمه منظومه. || فاجمه
نویس = فاجمه دینان آجیقلی
تیاترو کتابلری یازان محرز:
مشاهیر فاجمه نویسندن بر ذات.

فاجمه لی { ص. آجیقلی، مؤثر و
آغلالتیر بر حکایه بی
حاوی: فاجمه لی بر وقعه.

{ س. بتا. } ۱. بح. تماسدن
فاجونه { محافظه ایچون خلاطی
تل ایل و یا قظرانی سحیم ایل
صارمه: فاجونه ایتمک. || فاجو-
نه ماجونه سی = بونی یا یغنه مخصوص
آلت.

{ س. بتا. } ۱. بح. سرنلری
فاجه { عکسنه بر صبه ایده رک

بلکنلری اولدقلری کبی قیامتله
کمی بی کریمیه حرکت ایندیرمه.
{ ص. عر. ژ: فاحشه. }
فاحش { ۱. « فحش » دن سف. —
عربیده تذکیر و تأنیثی بر در. }
۱. اخلاقه مغایر، ادب و تربیه
منافی: قول فاحش: حرکت
فاحشه. ۲. بدبتون یولیز،
حد اعتدالی تجاوز ایدن، افراط
در جده ده چرکین و لایقیز:
غلط فاحش: خطیثات فاحشه.
۳. مبالغه لی، بی انصافانه: فا-
حش فیات: غین فاحش. با:
غین.

{ ش. عر. ج: فواحش. }
فاحشه { « فحش » دن سف. ۱. }
۱. اخلاق و ادب مغایر فعل و
حرکت و علی الخصوص زنا،
رذالت ارتکاب فواحش. { سا.
نمزده مفردی بو معنا ایله یک
قوللائوب آتیده کی منبائی
آلمشدر: } ۲. تر. زانیه، فجه،
روسی: بر طاقم فاحشه رک
شهردن طردی اقتضا ایتدی.

{ سش. عر. ج: فواخت. }
فاحته { اوسجک دینان قوش.

{ ص. عر. ژ: فآخره. } « فآخر »
فآخر { دن سف. } ۱. باعث فخر
و مباهات اولان، قیتمدار، آغر،
کوزل، پارلاق: لباس فآخر:
خامت فآخره: دائره فآخره. ۲.
افتخار ایدن، مفتخر. ۳.

{ س. عر. صیحان، فاره. || سم
فار { الفار = صیحان اونی.

{ س. عر. } « فراشه »
فاراس { دن غلط } اوطله لی
سوپور دکارنده سوپورندیلری
طوبلامنه مخصوص تحتنه و یا

تنگدن بر شکل مخصوصده قو-
لبی قوطی: — سوپور که فاراش
کئترده شو سوپورندی بی طوبلا-
{ س. عر. ج: فر. }
فارس { سان. } « فرس » دن
سف. ۱. آتلی، سواری: فر-
سان عرب. ۲. بینجی، ییغله
علنی ابی ییلان، بینجیلکده ماهر.
۳. مح. ماهر، مقتدر، بر فن
و هنر ده صانکه آت اویناتمه
اهل: فارس میدان فصاحت.

{ س. عر. م. } « فار »
فارس { دن مغرب } ایراتک جنو-
بنده و بصره کور فزی ایله هرمنز
بوغازی سواحلمده بیوک بر
خطه اولوب، اهمیت موقعیه و
لسانیه و تادیخیه سته بناء اسمی
بتون ایرانه دخی تقیم و اطلاق
اولشمشدر: اقلیم فارس: بحر
فارس = بصره کور فزی.

{ ص. عر. ژ: فارسیه. }
فارسی { فارس اقلیمه و یا بتون
ایران مملکتنه و بو مملکتک
لسان و قومنه منسوب و متعلق:
لسان فارسی: ادبیات فارسیه.
= س. ایرانده سولیلان لسان
که عربیدن صکره السنه ادبیه
اسلامیه تک اک مقدمیدر: فارسی
شعر ایچون یارادلمش طائلی بر
لساندر: فارسی یک قولاید.
= ح. ایران لساننده: فارسی
سویلر میسکز: فارسی اوقویوب
یازمه مقتدر.

{ ش. ج. عر. }
فارسیت { فارسیه، لسان فار-
سیک قواعد و نکات و اشعاری:
فارسیتله اوغراشور.

فارسیجه { ص. ح. [تعبیرستیم]
فارسی لسانده : فا.
رسیجه بریت : فارسیجه تونیشمق.
عمر .

فارغ { ص. عر. ئ. فارغ .
[« فراغ » دن سف.]

۱. بوش، خالی، تهی : ذقی،
قلمی غواثلدن فارغدر . ۲.

ایشی بیتروب قورتلش، آرتق
ایشی کوجی و مشغولیتی قالماش،
آزاده، مستریج : ایشدن، یا.
زیدن، تاجارتدن فارغ اولدق.
۳. واز چکش، ترك ایش، ال
چکش، آرتق اوغراشماز او.

لمش : بن کتاب یازمقدن، شعر
سویلیکدن فارغ اولدم . ۴.
واحت، آسوده، غائله و کورلد .
یدن رهاپاب : فارغ البال = قلمی
آسوده و مستریج . ۵. هقه.
عهدسنده کی اراضی امیریه و یا
مسقات و مستغلات موقوفه تک
تصرفی آخره ترك ایدن.

فارفار { ص. (عر. فرفار، فر.
فره دن) خفیف مزاج.
جلی و نباتز، آغر و شایان
اعتماد اولیان، تمکینز.

فارفارلق { ص. خفیف مزاج،
نباتسزاق، تمکینز.
لك، اویناقلق.

فارِق { ص. عر. ئ. فارقه. [« فرق »
فرق دن سف.] ۱. ایران،
فرق و تمیز ایدن : فارق نیك
و بد . ۲. فرق اولسنه سبب و
آلت اولان : علامت فارقه.

فاروق { ص. عر. [« فرق » دن
سمب.] حق باطلدن فرق
ایتمده پك ماهر و مقتدر . (بو
صنثله متصف اولان خلیفه

ثانی جناب نبوی حضرت عمر
بن الخطاب (رضه) افتدازه
لقب اولمشدر. معنای لغویسیله
قوللائوب اسم کئی استه سال
اولور : [جناب فاروق اعظم .
|| ط. تریاق فاروق = مشهور بر
پاد زهر علاجی، فر. Alexiphar-
maque .

فاروقانه { ص. ح. فا. حضرت
افتدازه لایق و مناسب اوله .
جق صورتده، کال عدل وحقا.
یتله، عادلانه : عدالت فاروقانه؛
فاروقانه حکم ایدیور.

فاروق { ص. عر. ئ. فاروقیه .
[عمر فاروق (رضه)
حضرت لرینه منسوب و متعلق و
مشار الیهک عدالته لائق :
حکم فاروق؛ عدالت فاروقیه .

فاره { ص. عر. [عر پیده اصل
اسم « فار » اولوب آخر-
نده کی « ه » توحید ایچوندر]
کوچک صیجان، او صیجانی،
فندق صیجانی . [لسانزده بو
وجهله حیوان مذکورک کوچکنه
تخصیص اولنه رق بیوکنه حصر
اولنان صیجاندن تفریق او-
لنشدر .]

فاریل { ص. بالیق آغلزینک
آلت اووست طرف لرینه
کریلن کچی قیلندن معمول ایپ
فاریق { فل. [عر. « فارغ »
[دن اولمی مظلوندر]
۱. فارغ اولق، واز چمک :
کوکل فاریماز . ۲. فتور کتیر-
مک، بیعتق، اوصانق، بزمک.

فاریق { فل. ضسفف و فتوره
دوچار اولق .

فاس { ص. ح. [زبانزدی : فس]
مغرب اقصانک ایکی مرکز-
ندن بری اولوب، بزجه بتون
مملکته تعمیم صورتله دخی
قوللائیلر . — باش کسوه سی
اولان معروف « فس » اسما
بوشهرده یا: بلغه بو اسمله شهرت
بولشدر.

فاسته { ص. [فر. Facette]
تراش اولنیش الماسک
متعدد وجوهندن بهری .

فاسید { ص. عر. ئ. فاسده . ج.
فسده . [« فساد » دن
سف.] ۱. بوزوق، بوزلش،
صاغلام و طوغری اولیان : فکر
فاسد : اعتقادات فاسده . ۲.

فسادجی، ایش بوزان، نفاق
دوشورن، مفسد : فاسد آدم؛
فسده دن بر شخص . (جمی
یالکز بو ایکنجی معنا ایله و
اکثریا اسم کئی قوللائیلر .]
|| ط. فاسد البینه = هر خسته لفه
استعدادی اولان ضعیف و
خسته مزاج، فر. Diathésique .

فاسیق { ص. عر. ئ. فاسقه .
[« فسق » دن سف.]
فسق و فجور صاحی، منپانه
منهمک، فاجر، کهنکار : فاسق
بر آدم .

فاش { ص. فا. میدانه چیتمش،
شیوع بولش، افشا او-
لنمش، مکشوف، منتشر : انسان
کندیسنه امنیت اولنان سری
فاش ایتمه ملیدر .

فاشر { و مخفی فشر . مه. بول
آققی تصویر و نقایده
ابدوب مکرر قوللائیلر : صولر
فاشر آقپوردی .

فاصل { ص. عر. : فاصله. [« فصل » دن سف.]

آیران، بولن، تقریب ایدن : خط فاصل = آیران چیزکی.

فاصله { ش. عر. : ج. : فواصل. ۱. آیران شیء، بوله :

ایکی داتره آرمه سنده تخمه دن بر فاصله واردر. ۲. بر حاک

نمادی و دوامی کسن شیء، آره. لق، آره، انقطاع : بر ساعت

سورن نقطه هیچ فاصله ویر. مدی : فاصله سز اوج کون

یاغور یاغدی : بلا فاصله = آره. لقسز، آره لق ویرمکیزین. ۳.

د. [عروضه] فاصله صغری = اوج متحرکه بر ساکنندن

مرکب نقطه : فاصله کبری = درت متحرکه بر ساکنندن

مرکب نقطه. ۴. مو. کیریش و تترک طولی.

فاصله سز { ص. آرمه سی کلین، غیر منقطع : فاصله.

سز یاغور : فاصله سز سلاله.

فاصله لی { ص. آرمه سی کلین، آرمه ده انقطاع ایدن :

فاصله لی دمیر بول ایله سیاحت پک زحمتلیر : فاصله لی درسدن

استفاده اولماز. **فاصقونه** { س. [فر. Façonné]

[دن] چیزیکلی یوکللی قاش. [فرانسه ده ایکیلیسنه

دخی دینیر.] **فاضل** { (ز) ص. عر. : فاضله.

فاضل { ج. : فضلاء. [« فضل » دن سف.] ۱. فضیلت صاحبی،

حسن اخلاق و حسناته متصف : فاضل آدم. ۲. علم و عرفانه

امثله تفوق ایتش، اهل کالدن، علم و عمل صاحبی : فاضل شهر؛

فضلی عصردن بر ذات. **فاطر** { ص. عر. : فاطره. یارا.

فاطر { دجی، خالق، آفریننده : فاطر السماوات والارض = یرو

کوکری یارادان (حضرت الله) : قدرت فاطره = جناب حقه

خالقیت قوتی. **فاطمی** { ص. عر. : فاطمیه.

فاطمی { ج. : فاطمیون. [« فاطمه » دن سمه.] حضرت فاطمه الزهرا

(رضا) بنت رسول الله (صلیم) سلاله سندن اولقی ادعاسنده

بولنان وابتدا مغریده ویمده مصرده حکومت سورن ملوک

طاقدقلری اسمر : ملوک فاطمیه : حکومت فاطمیه : فاطمیون

حکومتلری : فاطمیلرک دوری. **فاعل** { ص. عر. : فاعله. [« فعل »

فاعل { دن سف.] ۱. ایشلین، یاپان، عامل، صانع : عجب اویشک،

بوجنیتک، بوجرمک فاعلی کیدر؟ ۲. مؤثر، تأثیر ایدن، کار.

کر : دوی فاعل. ۳. د. [نحو] عربیده [بر فعلک بیان ایتدیکی

حدتک ایشلیجیسنی کوسترن اسم که فعلدن صکره کلوب

مرفوع اولور : « قرأ زید الکتاب » جله سنده « زید »

اسمی فاعلدر : نائب فاعل = اصل فعل متعدتک مفعولی اولوب

فعل مجهول اولجه فاعلک برینه یکه وک مرفوع اولان اسم :

« قرأ الکتاب » جله سنده « کتاب » اسمی نائب فاعلدر. || د.

(صرفده) اسم فاعل = ایدن، کلن، سویلین کی حدتک فاعلنه صفت

اولان فرع فعل که عربیده

ثلاثی مجرد بابلرنده « فاعل » و زننده اولور : ناصر، کاتب،

خارج کبی. || فاعل مختار = ایشلیدی ایشده اختیاری النده

اولان، تابع اولقی مجبورینده اولیان و جبر و کره تحتنده

ایشلین. || هقه. فاعل مستقل = بر جری بالذات یاپان ویا حصو.

لنه سبب مطلق اولان : فاعل مشترک = بر جرمک اجراسنده

سبب مطلق اولوب دخل و اشتراکی اولان.

فاعلیت { ش. عر. : ۱. یاپان و ایشلین آدمک حالی،

عاملیت. ۲. ط. مؤثرک، تأثیر، کارکرک : بو دوانک فاعلی

مجریدر. **فاق** { س. [عر. فغ. (= دوزاق) دن محرف ا قوریلور طو.

زاق. || ج. فاقه باصمی = عدم دقت و غفلته طوقنالی بر سوز

سولمک، بوت قیر مق، بالطبی طاشه اورمق.

فاققون { س. [آلمانجه دن] کر. مش تقلیدی اوله رق

نیکل ایله قاریشیق بر معدن خلیطه سی.

فاقه { ش. عر. فقر، احتیاج، ضرورت : فقر وفاقه.

فاک فاک { ص. ۱. اختیارلندن دیشلری دوکیلوب

سوزی آکلاشلار : فاک فاک بر اختیار. ۲. بوله سویلین

(سوز) : اونک فاک فاک لقر. دیسندن بن نه آکلارم. ||

فاک فاک بوجکی = طوکوزلان. **فاکجه** { ش. عر. : ج. : فواکه.

فاکجه { اصل « فاکمه » دن سف.

اولوب سويندیرن وشنلدرن
دیمکدر. [میوه، میس، ثمره، فال،
کمه الشتاء = قیش میوه‌سی یعنی
آتش.

فال { سذ. عر. [اصلي: فال] ۱.
[اوغور، ابی طالع، بخت
نیک. ۲. بخت وطالنی آکلا.
مق ایچون برطام و سائط غریبه.
به مراجعت اتمه، آتیلان ونجوق
وباقله به، علی التصادف آتیلان
بر کتابک برسطرینه، قوبونک
کورک کیکنه وسائر بویه شیشله
باقوب بولردن معنی استخراج
ایتمه: فال آجق، آتمق: فاله
باقق: فال خیر = ابی فال. ||
خجسته فال = مبارک طالعلی.
|| فال طاشی = فالجیرک فاله باقی
ایچون آتدقلری اوافق چاقیل
طاشیرله ونجوقلر. || کوزلرنی
فال طاشی کی آجق = حیرتله
ویا حرص وطمعه باقی.

فالخ { سذ. عر. [دفعه دن سف.]
[بدنک نصفی طومناز حاله
کتیروب بطل ایدن نزول.

فالچی { س. فال آجان، فاله باقان:
[فالچی قاری.

فالچلیق { س. فال آجق ایشی،
[فال باقانک مشغولیتی.

فالصو { س. [بتا. Falso] ۱. مو.
[بر زده تک ایضا ایدیله.

مه مسندن طولانی ایدیان خطا.
۲. مح. عدم موقوفت ظاهر اوله،
مرتب اولان بر شیشی اجرا
ایده مه مه: فالصو ایدتی.

فالیتوقوس { س. [بو. Falitox]
[۷۷] بالانه دینلن
ودیکزده یاشادیی حالدله بالیق
اولیوب حیوانات ذات التدیدن

اولان جسم بر حیوان، قادیر.
غه بالیقی، قیطس.

فالیه { س. [بتا] آغزدن طولان
[اسکی. اصول طولیرک
آغزلق اونی ویمله وضعنه
مخصوص دلیکی، چناقق: فالیه
ایکنه سی، بورغوسی: فالیه به
باصمق: طوبی طولیرکن آتش
آلامق ایچون فالیه سنه یارمنی
باصمق: فالیه یوکسوک = یارمنک
حرارته طیان مامسیله بو ایس
ایچون قوللانیلان یوکسوک:
فالیه جیویه مک = دشمنه ترکی
ضروری طولیری بطل ایتمک
ایچون فالیه لرنه جیوی طبیعتی.
|| مح. کوزیکمه، ظهور، بروز:
فالیه ویرمک.

فام { س. فا، رتک، لون: کلفام =
[کل رنگنده: مینا فام =
شیشه رنگنده: کبود فام =
کوک رنگنده، ازرق اللون.

فاما { حر. عر. [فاء استیناف
[الله اما دن مرکبدر] قالدی
که، ککنجه. ذ.

فاملیا { س. [بتا] ۱. عالمه،
[خاندان، دودمان: بیوک
برفاملیا به منسوبدر: هوهرزورن
فاملیاسی. ۲. زوج، قاری: بو
قادین کیمک فاملیاسیدر؟ فاملیا.
سی خسته ایمش.

فانسه { س. طاغ اسکته سی دینلن
[کوک رنگنده بر اوافق
قوش.

فانطازیه { س. [ر. Fantazie]
[۱. یالاندن کوستریش،
واهی طنطنه و دبدبه: بو مجرد
فانطازیه ایچوندیر: فانطازیه بی
سور بر آدمدر. [باشلیجه برملر.

جه لغت عامیانه لرنده قوللانیلوب
لستازده اولره تقلیداً وهزلیه.
تده مستملدر: [فانطازیه قتیر
(کثیر) فلوس مافیش (مافیه
شی) = کوستریشی چوق یارمنی
یوق. ۲. عربلرک وعلی الخصوص
مغار به تک آت قوشدیروب
یاریش ایتمه لری: فانطازیه به
جیقیدلر.

فانله { س. [فر. Flanelle] ۱.
[تری ایچمک و صیجاق طو.
تمق ایچون تنک اوزرنه کییلن
یوگدن طارکوملک ویا طون:
فانله کییمک، فانله بی جیقارمق. ۲.
یشاغه یاییلان ویا بورغان کی
اوسته آلتان یوگدن آوروپا
احرای: فانله یایمق: فانله ایله
اورتمک. ۳. یوگدن اینجه و
یومشاق بر نوع قاش: آرشین
فانله سی: بوفانله تک مترمی قاجه؟
فانله دن میتان یایمق. = ص. ۱.
آرشین فانله سی دینلن مذکور
قاشدن معمول: فانله میتان:
فانله خرقه. ۲. یوگدن فانله
طرزنده یعنی اینجه و یومشاق
اوله رق معمول بولنان: فانله
چوراب: فانله طون.

« یوک چوراب » ایله « فانله چوراب »
آردسندله فرق وارددر. برنجیسی یرلی
وآز چوق قبا اوله رق اکرلش یوگدن
معمول چورابه، « وایکینجیسی ایسه
قاریقه ایشی اوله رق اینجه و یومشاق
اولانه دلالت ایدر.

فانوس { سذ. عر. مح. فوانیس.
[یو. Φανός] ۱. موم
وسائر ایشیفک روزکاردن سو.
گنمه مک ایچون جامله محاط
محفظه سی، فنار. ۲. لیان آغز.
لرنده و تهلکلی ساحلرله دیکز

ایچنده کی قیال او زنده کیلره یانا. شاملرینی کوسترمک ایچون رکز اولنش دیرک ویا قله تیه سنده یانان مختلف رنکده بیوک فنار: اسکندر یه نک فانوسی عجائب سبهدن معدود ایدی. ۳. کیم. هر. بعض شپلرک اوستنه قوغغه مخصوص یکپاره جامدن قیاق: بر قوشی بر فانوسک آلتنه قو. یوب اورانک هواسنی تخلیه ایتک.

{ ص. سر. ن: فانیه. } « فناء »
فانی { دن سف. } ۱. زوال و فنا بولان، باقی و سرمدی اولمیان: حالم قانیدر. ۲. پک ضعیف، ناتوان: پیر فانی.

{ فل. ضعیف و ناتوان }
فانیق { اولقی، اختیارلقدن الی آغایی طومار بر حاله کلک.

وفیق پاشا مرحوم یونی اساس ترکیه عد ایدوب، فانیق قیرلیق دیزک او. لندیقی، و « فاک فاک » ایله بر اصلدن پولندیقی درمیان ایدورسده، « فانی » لغت عربیستکه عربیده دخی بویله بر معناسی اولدیغندن، لسانغزه عربیدن یکمیش اولدیغنده شجه یوقدر.

{ سش. سر. ج: فواج. کو. }
فایحه { زل قوقو، عطریات. } اک زیاده جمی مستعملدر: { فواج استعمالی بعضاً باش آغریسی ویرر.

{ سش. سر. ج: فوائده. }
فایده { « فید » دن سف. } ۱. قازانچ، کار، نفع، منفعت، تر: آسی: بو ایشدن بر فایده مأمول ایدرمیسک؟ بو علاج بکا چوق فایده ایتدی: بونک هیچ فایده سی یوقدر. ۲. استفاد. دمی موجب بند وقره. { بویله }
قره لرک باشنه یازیلیر. { ۳.

ایشه یارامه، یارارلق، خیر، امید: اوندن فایده یوقدر: بندن فایده مأمول ایتک، { فایده ایتک = مفید اولقی، فایده سی طو. قفق، یارامقی: او تدبیرده فایده ایتدی. } نه فایده، چه فایده = نه به یارار، نافله، بیهوده: او. غلتک تحصیلایچون چوق فدا کارلق ایتدی نه فایده که، چه فایده که اوندن قابلیت یوغیدی: چوق چالیشدی اما چه فایده.

{ قازانچ } و « کار » لغتله بونک آرمسده عموم خصوص فرقی اولوب، هر قازانچ فایده ایسده، هر ذقه قازانچ دکدر: مثلاً بر علاجدن ویا بر یکدن کوریلن فایده هیچ بر وقت قازانچ اولماز. بونک ایچون اصل تر. مقابلی: « آسی » در.

{ ص. نفع و فایده سی او. }
فایده سز { لیان، غیر مفید، غیر نافع، آسبیز، بوش، بیهوده: فایده سز ایش: فایده سز سوز.

{ س. نفع و فایده سی }
فایده سز لک { طوقنامه، منفعت فقدانی: او علاج فایده سز لکنی تجربه ایتدم.

{ فط. منفعت کور. }
فایده لیمک { مک. کار ایتک، مستفید اولقی، آصلانقی: بو تجارتدن خیلی فایده لندم.

{ ص. نفع و منفعتی او. }
فایده لی { لان، فایده سی طو. قنار، مفید، آصلیلی، کارلی، قازانجلی: فایده لی ایش: فایده لی کتاب.

{ ص. فا. فایده لی، }
فایده مند { مفید، نافع، کارلی، قازانجلی، آصلیلی.

{ س. } { نکا. Fire up }
فایراب { واپور آتخیشنه آتشی

زیاده لشدیرمک و باقی ایچون ویریلن قوماند. { مج. بر ایشی بردن بره سرعتله کور، که باشلا. یان حقننده سولنیز: فایراب ایتدی = ایشه باشلادی.

{ ص. سر. } « فوز » دن سف. {
فایز { فوز و ظفر بولان، نائل حرام، موفق. } ن.

{ (ز. ص. سر.) فیض } دن
فیض { سف. } طاشان، طاشقین. }
ذ. = س. تر. اقراض اولسان

آچه ایچون سنوی بر مقدار معینده اولرق آلان کار، رع، نما، کندشته: فاضله آچه اقراض، استقرار ایتک: یوزده اوج، یوز.

ده طقوز، یوزده اولن ایک فائض: فاضله یاتیرمق = فاضله ایشلک،

فاضله ویرمک: فائض مفرد، { ودها طوغریسی: } فائض بسیط =

اقراض اولسان آچه مک یالکز رأس المالدن آلان نما: فائض مرکب = بهر سته ایشلوب تادیبه اولنمایان کدشته مک ده طور دبی

سته ایچون غناسی محسوب آید. بله رک آلان غیر نظامی وحقسز فائض: فائض یوروتک = فائضی محسوب ایتک.

{ س. } { فر. Phaëton }
فایطون { کوروکلی آیتیق آرابه: فایطونه ییغک، فایطونه کیمک.

{ ص. سر. } ن: فائنه. { « فوق » }
فایق { دن سف. } ۱. اوستون، مرجع، دیکر لردن ایلری:

اقرانه فائق. ۲. اعلا، کریده، فوق الماده: احترامات فائنه.

{ د. سر. } { حرف استیناف: }
فیه { ف، حرف جر: ب، ضمیر متصلاک مفرد مؤنث غایی: ها }

بک اعلا، نه کوزل، اوله او -
لسون : کندیبی کلیرسه فيها
کلدیکی حالدده ...

فِت { فِتْک و سِاَرَه. با : فِت و سِاَرَه. }

فِتَا { یاخود فِتْی. سِذ. عر. ج : فِتْیان. ۱. کُنج، دایقانلی، بیکت : لا فِتْی الا علی. ۲. فِتْوتلی، کرم و سخاوت صاحبی. ذ. }

فِتَّاح { ص. عر. (فتح) دن سمب. }
{ آجَان، آجِجی، کشایندمه :
فتاح ابواب امل اولان جنساب
حق. }

فِتَّاده { یاخود افتاده. ص. فا. }
{ ج : فِتَادِگَن، افتادگَن.
۱. دوشمش، دوشگون. ۲.
مبتلا، دوجار : فِتَّاده عشقی و
علاقه : فِتَادِگَن هجرت. }

فِتَّان { ص. عر. ذ : فِتَّانه. } « فِتَّنه »
{ دن سمب. } ۱. فِتَّنه و فِتَّناد
صاحبی، قاریشدیریجی، قورناز.
۲. کوکل آلان، آدمی مفتون
ایدن، سحر بازانه بر قوتله دو -
چار عشق و علاقه ایدن : بر دلبر
فِتَّان : بر محبوبه فِتَّانه : چشم
فِتَّان. }

فِتَّان { یاخود فِتَّان. ص. فا. دو. }
{ شَن، دوشه درک : فِتَّان و
خیزان : دوشه قالقه. }

فِتَّاوا { یاخود فِتَّاوی. سِذ. ج. }
{ عر. فِت : فِتْوی. با :
فِتْوی. }

فِتْج { سِذ. عر. ج : فِتْجوح، و بونک
{ ج : فِتْجوحات. ۱. آججه،
کشد : فِتْج باب = قیوی آججه.
۲. باشلامه، شروع، ابتداء،
آغاز : فِتْج کلام = سوزده آغاز.
۳. ضبط، بر شهر و مملکتی

دشمن الندن آله و علی الخصوص
ممالک اسلامییه الحاق ایتجه :
استانبولک فِتْجی، فِتْج بغداد،
فتوح الشام : سلطان سلیمان
اولک فتوحاتی چوقدر. -

کتب مفازی و سیرده یالکیز
فِتْج دینلکده خاتم الانبیا
(صلم) افندمن جانبندن مکة
مکرمه ک فِتْج بیورلسی آکلا -

شیلیر : فِتْجندن صکره هجرت
یوقدر بیورملردر. ۴. غالبیت،
ظفر، نصرت : جناب حق عسا.
کر مسلمینه فِتْج وظفر احسان
بیورسون. ۵. د. بر حرک
اوستونله اوقونمسی و اوستون
حرکسی [] : کافک فِتْجیله
« سن » ضمیری. فِتْجه دخی
دینلیر. || زو الفتح = فاتح. استا.

نبولی فِتْجه موفق اولان سلطان
محمد خان ثانی حضرتلیرینه لقب
اولمشدر. || سورة فتح = انفتحناک
سورة شریفه سی. || ط. فتح میت =
کرک قتل جنایتک صورت وقوعی
و کرک سبب موت اولان سر -
ضک نوع وجنسی تفتیش و تحقیق
ایچون میتک تشریحی ویا مزار -
دن اخراجیله معاینه سی، فر.
Autopsie.

فِتْجنامه { س. فا. (عر. فتح =
{ ظفر. فا. ناه = رساله،
مکتوب } ۱. بر مملکتک فِتْجی

ویا بر غالبیته موفقیت عقیده
نسر اولنان غالبیت فرمان مایونی.
۲. بر فتح وظفر حقدنه یازیلان
قصیده و منظومه، ظفرنامه.

فِتْجه { سِذ. عر. ج : فِتْجهات. ذ. }
{ فِتْجین. اوستون حرکسی :
فِتْجه حرکک لک خفین صا.

شیلیر : فِتْجینله شکر انطی : فِتْجه
خفینه : ال، بل کبی : فِتْجه ثقیله :
آل، بال کبی.

فِتْجی { ص. عر. ذ : فِتْجیه. فتح و
{ ظفره منسوب و متعلق.
= سِذ. عر. بر فتح وظفر حقدنه
یازیلان قصیده و منظومه.

فِتْرا { س. فا. اگرک آرقه -
{ سند کی مخصوص قایشلرله
باغلانان اشیا، ترکی.

فِتْرت { سِذ. عر. (غلط اوله ورق
{ زبازدی فِتْک کسرله -
{ در. } ۱. ایکی پیغمبر آره سند
یکن وقت. ۲. بر حکومت وسلا
تیه ک منقطع اولدیغی زمان :
یلدیزم سلطان یازید خان ایله
چلی سلطان محمد خان آره سند
یکن فِتْرت زمانی.

فِتْیق { سِذ. عر. ۱. یارمه، یا -
{ رله، چاتلامه : رتق و فِتْیق
امور = اداره امور، حل و عقد
مصالح. ۲. ط. قاصیق یاریغی،
قاصیق زارینک یارلسیله باغرسا.
قرک طوره ایچنه طولسندن
عبارت سسقطاق : فِتْیق علی -
{ بومناده غلط اوله ورق زبازدی
فِتْیق کسرله در. } || فِتْیق رحم،
فِتْیق مئانه = بوعضوزک آتاشغیه
صارقه سی.

فِتْیق { سِذ. ج. عر. فِد : فِتْته. با :
{ فِتْته. }

فِتْسه { سِذ. عر. ج : فِتْتن. ۱. آز -
{ درمه، باشند چیقارمه. ذ.
۲. قاریشقلق، فساد، شورش.
۳. باعث فِتْته و فساد اولان حسن
و لطافت دلبر، آفت : فِتْته زمان.
۴. آرا بوزان، قاریشدیریجی،
عیار آدم : فِتْته جهان.

فِتْنَه آمیز { ص. فا. (ع. فتنه =
فِتْنَه آمیز } فساد. فا. آمیختن =
قاربد بر مق { فساد قاربد.
بران، فسادچی.

فِتْنَه آنکیز { ص. فا. (ع. فتنه =
فساد. فا. آنکیز =
قویار مق { فساد قویار می،
فسادی موجب.

فِتْنَه جو { ص. فا. (ع. فتنه =
فساد. فا. جستن =
آرامق { فساد آریان، ایش
قاربد بر مننه وسیله آریان.

فِتْوَا { یا فتوی. سذ. عر. ج. =
فتاوا، فتاوی. بر مسئله
ودعوی حقهده ایجاب شرعی
مبین اوله رق مفتی طرفدن اسم
تصریح اولمق سزین یعنی زید و عمرو
صورتیه یازیلان فقره : فتوی
شرعی : فتوی ورمک. || فتوی
امینی = باب مشیخت اسلامیه فتوی
ایشلری کورن دائره تک رئیسی
اولان ذات. || فتوی بنه =
شیخ الاسلام. || دائره فتوی
بناهی = مشیخت اسلامیه دائره
سی.

فِتْوَاخانه { س. باب مشیخت اسلامیه
دائره جلیله سی.

فُتُو { سذ. عر. ۱. کشتک،
فُتُو { دلیقائلیق. ذ. ۲. کرم،
سخاوت، جو مردک. ۳. مرد-
لک، بیکتک، مروت.

فُتُو { یا فتوا. ص. ۱. مرد.
فُتُو { تک وکرم و سخاوت
صاحی. ۲. ان. ملکیده راهبه
و خامسه ربه لرند بولنلره و
عسکریده ملازم و یوزباشیلره
رسماً ویریلن عنوان و القابدر.

فُتُو { ص. فا. فتوتلی، کرم
فُتُو { سخاوت و مردک ایله
متصف.

فُتُو { سذ. ج. عر. فد. قع.
فُتُو { با : فتح — یونک جمی
اوله رق فتوحات دخی قوللائیلر:
زمانی فتوحاته کچیرمشدر.

فُتُو { سذ. عر. لطف الهی،
فُتُو { مرحمت الهیه نعمت رو-
حانیه : روح پر فتوح.

فُتُو { سذ. عر. ۱. کوشکک،
فُتُو { غیر تسرک، رخاوت : ایشه
فتور کلدی. ۲. بیقمه، اوصا-
نمه : یازی یازمقدن فتور کتیر-
دم؛ دائماً مطالعه دن آرتقی آدمه
فتور کلدی.

فُتُو { سذ. عر. با : فتوا.

فُتُو { سذ. عر. با : فتا.

فُتُو { سذ. ج. هر. فد. فتی.
فُتُو { با : فتا.

فُتُو { سذ. عر. (اسانزده
فُتُو { زبازدی فانک کسریله در. }

۱. قندیل و مومه قونیلان
باموقدن بوکلیش ایپ که امیدکی
یاغله یانوب اورته لی تنور ایدر:
قندیلک قنبلی بیتدی؛ بو موملرک
فتیلری پک فالین. ۲. اک اول
ایجاد اولسان تفنک و طویلرک
قالبه لرینه قونیلان غیطان که بر
اوجی طویشدیر یلوب آتش قالبه
دلیکنه واصل اولنجه ایچلرنده کی
باروت یارلایوب سلاح بوشا.
نبردی : تفنک، طوب قنبلی. ۳.
مرهمه باتیریلوب یاره به کچیریلن
اوزون تفتیک. ۴. قاشک آلتنه
غیطان کبی بوکلیش بر شیء قو-

نوب خارجدن قبارمه بول کبی
کورین دیکش : قنبیل یامق؛
قنبیل چورمک. || قنبیلی آلمق =
بردن بره حدت ایدوب پارلا-
مق. || اداره قنبیلی = کجه یاتیلان
اوطهده پک آز یاغ استهلاک
ایده رک جزئی ایشیق ورن
مختلف اصولرده قندیل. || بور-
نندن قنبیل قنبیل کلک = ایدیلن
فنالکک نتایج سیئه سی کورمک.
|| قنبیل طائی = جام کبی شفاف،
کاغذ کبی بوشاق و قولای کسلیلر
و آتشد یاغاز برمدن که صوبه
قبو و بنجره لرینه و بوکا مشابه
شیلره قونیلر، حجر قنبیل، طاغ
کتی، فر. Amiante. || قنبیل
ویرمک = قیزدیرمق، آزدیرمق.
|| قنبیل تختی = کینک ایچ
قایلده سندن ایکی لومبار پیننه
قایلانان تختله.

قُنبِلَه { سذ. عر. قنبیل. با : قنبیل.

قُنبِلَه { سذ. عر. ایکی طایغ آره-
قُنبِلَه { سنده کی دریک بول : من کل
فج عقیق = هر طرفدن. { هان
بالکز بو تعبیره مستملدر. }

قُنبِلَه { سذ. عر. و :

قُنبِلَه { سذ. عر. ۱. آکیزین
قُنبِلَه { و بردن بره وقوع و
ظهور. ۲. خسته لقر و نزول
کبی بردن بره واقع اولان اولوم.

قُنبِلَه { سذ. عر. ۱. آ-
قُنبِلَه { کزین، خسته اولمقز-
ین نزول کبی بر حادثه ایله :
قُنبِلَه { وفات ایددی.

قُنبِلَه { سذ. عر. ۱. صباحک پک
قُنبِلَه { ارکن و قی؛ طلوع شمسن

اول کی وقت، طاک وقت. ۲.
طلوع شمسن اول سماء کو.
ریلن قریلق و آیدینلق. || فیر
شمالی = غراب فن هیئتدن او.
لہرق کرک ارضک ایکی قطبندہ
اوزون کیچہ لردہ پک عجیب و
کوزل بر صورتندہ ظهور ایدن
رنکارک و اشکال مختلفہ ضیا.
|| والفیر = قرآن کریمک بویہ
یڈا ایدن سورہ شریفہ سی.
|| مج. کوزلی والفیر اوقوبورہ
پک اویاتیق و ذکیر.

فَجْرَه { سذ. ج. عر. فد : فاجر.
با : فاجر.

فَجْوَر { سذ. عر. کناء، معصیت،
سفاهت، فحشیات، زنا :
فسق و فجورہ طالق. || فجور
القرابہ = شرعاً نکاح دوشمین
یاقین اقربا بینندہ زنا جنایت مد.
ہشی، فر. Incest.

فَجِيع { ص. عر. ث : فحیمہ، آحقلی،
|| الفیم، حزن آمیز، مؤثر،
تأثیرلی : بر امر فحیم : وقعہ
فحیمہ.

فَحْش { سذ. عر. ادبہ مخالفت،
فحش { مفایر ادب و تربیہ فعل
و حرکت، سفاهت، زنا.

فَحْشِيَّات { سذ. ج. عر. ادب
و تربیہ و اخلاقہ مفایر
افعال و حرکات، سفاهت و زناہ
متعلق حرکات معیوبہ : ارتکاب
فحشیات.

فَحْل { سذ. عر. ج : فحول. ۱.
فَحْل { آفیر. ۲. زوج، قوجہ.
۳. مج. ابلیزکن، باش، رئیس :
فحول علادن بر ذات.

فَحْم { سذ. عر. ۱. کومور،
|| اودون کوموری : فحم

معدنی = معدن کوموری. ۲.
کیو. اجسام بیطہدن بر جسم
کہ اک زیادہ نباتاندہ بولنور.
|| حامض فحم = مولد الحموضہ ایلہ
فحمدن مرکب بر مادہ کیویہ کہ
تنفس اولندقدہ سم قاتل اولوب
انسان و حیوانی بوغاز و اشجاری
بسلکہ یارار، فر. Acide car-
bonique.

فَحْوَاء { سذ. عر. معنی، مال،
فَحْوَاء { مفہوم : کندی دوشن
آغلاماز فحواسنجہ.

فَحُول { سذ. ج. عر. فد : فعل.
با : فعل.

فَحْوٰی { سذ. عر. با : فحواء.
فَح { سذ. عر. طوزاق، قیان.
|| (کندی سی لسانزدہ نادر
الاستعمال اسبده غلطی اولان
« فاق » ترکیبہ لشمشدر.)

فَحْم { صذ. ج. عر. فد : فحم.
|| با : فحم.

فَحَامَت { سذ. عر. اولولق، بیو.
|| کلک، عظمت، علو
شان. || از. مسند صدارت
عظمادہ بولنان ذواتلہ خدیو
مصر و خاندانان حکمداری منسو.
بینیلہ نیم مستقل حکومت و
وامارت باشندہ بولنانرہ ویرین
عنوان رسمیدر : ذات فحامت
پناہی = صدر اعظم.

فَحَامِلُو { صذ. اد. صدر اعظمہ
|| و خدیو مصر ایلہ بر.
نسلرہ ویرین عنوان والقباب
رسمیدر : دوللو فحامتلو ... پاشا
حضرتلی : آلمانہ برنسلرندن
فحامتلو ... حضرتلی.

فَحْد { سذ. عر. باجاق، اویلق،
فَحْد { فا. وان. ذ.

فَحْر { سذ. عر. او گنیلہ جک
|| شیء مدار افتخار، باعث
مفخرت اولان ذات، کندیسنه
نسبتی و یا کندیسیلہ مناسبتی او.
لانلرجه شرف عد اولنان ذات،
مفخر، سبب افتخار : فخر العلماء،
فخر عالم، فخر کاشات.

فَحْرٰی { صذ. عر. ث : فخریہ.
فَحْرٰی { مجرد طرفیندن بر یحون
باعث شرف و افتخار اولق اوزرہ
اجرتسز و اسماً ویرین و قبول
اولنان صفت و عنوان : او جمعیت
علیہ پک فخری رئیس فلان
ذاتدر : بن دہ فخری اعضاسندن
اولمی آرزو ایدرم : یاور فخری =
معیت شاهانہدہ معاش مخصوصی
اولقمیزین مجرد کندیسنجہ مدار
افتخار اولق اوزرہ یاور تمین بیو.
رلمش ارکان و امرای عسکریہدن
و یا ضابطاندن بری. = ح. معا.
شسر، اسماً و مجرد باعث افتخار
اولق اوزرہ : امانہ قومیسونہ
ایکی سنہ فخری خدمت ایتدم.
|| فخری اویمہ = فخری نامندہ
مشهور بر اوستہ پک ایجابدی
اولان اینجہ و صنعتلی اویمہ،
فخری اینی اویمہ.

فَحْرِيَّہ { سذ. عر. ج : فخریات.
فَحْرِيَّہ { شاعرک اسکی عرب
اصولی اوزرہ کندی اوصاف
و فضائلی و علی الخصوص شجاعت
و کرم و سخاوتیلہ فصاحتی تعداد
و مدح بولندہ سولدیکی قصیدہ :
شعراء جاہلیہ پک فخریہ لری.

فَحْم { صذ. عر. ج : فحام.
|| « فحامۃ » دن صذ. —

بونك یرینه غلط اوله رق «فخیم»
قولانیورز. [بیونك، اولو،
عظمتی، معظم، مكرم.] جمنی
دها مستعبدلر: [وکلاه فقام؛
وزرا فقام.

فَخور { صد. عر. } «فخر» دن
فَخور { سب. } بیونق اوگنن،
کندی اوصاف وفضائله تفاخر
ایدن، متکبر، معظم.

فَخورانه { صد. ح. فا. اوگنهرك،
فَخورانه } تفخرله، مفتخرانه: بر
طاقم اطوار فخورانه ايله: فخور-
رانه سالانه رق کلدی.

فَخَم { صد. } «فخامت» دن صد.
فَخَم { اولقی اوزره قولانیورز-
سده، ماده مذکوره تک صفت
مشبهه سی «فخم» کلوب، عر.
بیده «فخم» لغتی اصلا مسوع
دکلدر؛ بناء علیه دولت فخمیه،
دول فخمیه تعبیرلی طوغری
دکلدر.

فَداء { صد. عر. و:

فَداء { صد. عر. } بر آدمک
فَداء { قور تارلمیجون ویریلن
شیء، تحلیص بدلی. } بو معنا
ایله فدییه دها مستعبدلر. [۲.
بر آدمک اوغوریشنه ویریلن ویا
استهلاک اولنان شیء. قربان:
اونک اوغوریشنه جانم فدا او-
سون؛ بو ایشک استحصالیجون
خواب وراحمی فدا ایشدم؛
مادام که ایستورسکز سزه فدا
اولسون.

فداکار { صد. فا. } بر منفعت عمو.
فداکار { میه و دین و دولت او-
غورنده منافع خصوصیه سی
فدا ایدن، حبتلی و سخی: فدا.

کار آدم.

فداکارانه { صد. ح. فا. } منافع
شخصیه سی فدا
ایدهرك، فداکارلقه، جانی فدا
ایدرجه سنه: فداکارانه چا.
لیشدی؛ مساعی فداکارانه-
سیله.

فداکارلق { صد. منافع شخصیه بی
امور عمومیه و خیریه
ویا احبا و اقربا یوله صرف ایته،
فداکار آدمک حال وصفتی:
اوآدم بو اوغورده چوق فدا-
کارلقی ایتدی؛ اونک فداکارلقی
انکار اولماز.

فدان { صد. ۱. } آغاج و چیمک
تازمسی: آغاج، شکل،
قرازیل فدان. ۲. دیگر یزه
دیکلمک اوزره تخمدن یتیمه
اوله رق صیتی یتیم اولدی
یردن چیمارلش تازه آغاج ویا
چیمک: فدان دیکلمک: فدان
یتیشدیرمک؛ فدان تارلمسی. ۳.
دوز و طوغری آغاج دلی،
نهال: فدان کنی = نهی قده. ۴.
آغاجک کوکنندن چیتان
سورکون.

فَدان { صد. عر. ۱. } تارله بی
سورن برچفت اوکوز،
صپانه قوشلش اوکوز چفتی.
۲. اساسا بر چفت اوکوزله بر
کونده سوریلن اراضی مقداری،
۳۳۳ مربع قصبه که هر قصبه
دخی ۶ آرشین ايله بر تلکدن
عبارتدر، عرب ممالکنده
مستعمل دوم نوعی.

فدانلق { صد. ۱. } تخمدن فدان
یتیشدیرمک مخصوص
تارله ویا باغچه، نهالستان: بورا.

سی کوزل بر فدانلق اولور؛
باغ ویا باغچه سی اولان آدم بونک
بر کوشه سنه بر کوچک فدانلق
دخی یا ایلدر. ۲. یکی دیکلمش
باغ.

فَدانلق { صد. شو قدر فدان
فدانلق } وسعتنده: اوج فدانلق
بر تارله.

فَدانی { صد. منافع شخصیه سی
جانی یله اسیرکمین،
بر اسر خیر اوغورنده هر فدا-
کارلقی کوزه آلدیران، حیتمند،
سردن کچدی.

فَدانلیک { صد. بر اسر خیر اوغو.
رنده منافع شخصیه سی
و جانی یله فدا ایدن آدمک
حالی، حبت.

فَدیه { صد. عر. } بر آدمک اسارتدن
و گرفتار اولدی بر بلادن
تخلیصیون ویریلن آغچه و سا-
زه: کندیشی خیدورلک التدن
قورتارمق ایجون فدییه ویرلک
اقتضا ایتدی؛ فدییه نجات.

فَدَلْکَه { صد. عر. } [حرف
استیناف اولان «ف»
ایله شو دیک اولان «ذلک» اسم
اشارتدن مرکب و تشکلدک.]

۱. خلاصه، نتیجه، اجمال، مختصر
افاده: فذلکله تاریخ. ۲. هفه. مقدما
مستطلق قراوانه سنه دینیردی.
شعری ضابطه تک تنظیم ایلدیکی
تحقیقات اورافه دینیر.

{ و فریل. مه. شدت و عجله و
فر } خیلانه دونوب طولاشمی
تقلید و تصویر ایدر: فر فرطو.
لاشمتی: فر طولانی: فریل فریل
دونک.

{ صد. فا. } تشدیدله ده قوللا-
فر { نیلیر. } پارلاقلی، ضیا، نور،

عسکر لکنده فراړک جزاسی
آغردر.

فراړی { ص. عر. ف. : فراریه.
فراره منسوب و

مطلق. ف. = س. تر. فراړ
ایدن، قاچقین، قاچاق : عسکر
فراړیلری : فراړیلری طوئیلر.

فراړز { س. فا. یوقیش، جیقیش،
اییش دیمک اولان نشیب
مقابلی : فراړ و نشیب. = ص. فا.

یوکلتن، یوقاری طوتان، رفع
ایدن. [صتر. تشکیلاتنه کیرد :]
سر فراړ = باشی یوکلتن، باشی
یوقاریده اولان، ممتاز.

فراړزنده { ص. فا. یوکلتن،
رفع ایدن. ف.

فراړزی { س. یوکلک : سر
فراړزی = ممتازیت.

فراړست { س. عر. ا. : درحال آ.
کلامه، سرعت انتقال،
ذهن او یا یقینلی، فرط ادراک :

فراړسته آکلادی : طلبه ده فرا.
ست اولمازسه مملک حسن
تقریرندن ده بر نمره حاصل او.

لهماز. ۲. بر آدمک چهره سندن
واعضاسنک شکل و صورتندن
طبیعت و اخلاق و استعدادینی

استخراج ایتک کیفیت و معرفتی :
علم فراړست. [اصل معنای یو
اولوب، اک مستعمل اولان بر.

نجی معنای مجازیدر. فاک فقیله
استسمالی غلط اولوب، اولک
بر وجه آتی معنای باشقه دو :]

فراړست { س. عر. : « فرس »
[دن] آت بیتشید یروب
تربیه ایتک و آت یتک علم و

هنری : علم فراړست عربلرک
اسکیدن بری مشغول اولدقلری

مفرح : یوکوشک، یواوطه
پک فراخ : اولدجه فراخ بر
باغچه. ۴. چوق، کثیر، وافر،
بول : فراخ فراخ یتیشیر.

فراخلاندیرمق { ف. آ. ۱.
توسیع
ایده رک دلکشا ایتک : شو

باغچه بی فراخلاندیرک. ۲.
مسرور و شادان ایتک : کو.
کلهکزی : فراخلاندیرمیسکز.

فراخلانتمق { ف. ۱. آچلق،
توسیع ایده رک
دلکشا اولق : یواوطه فرا.

خلاندی. ۲. مسرور و شادان
اولق : کوکم فراخلاندی.

فراخلق { س. ۱. آچیق، توسیع،
کشادگی : بومیدانده
بر فراخلق وارد. ۲. سونج،

شادی، مسروریت، کشایش :
آدمک قلبه فراخلق و برر.

فراخی { س. [بلکه عر. باش
تیه سی دیمک اولان
« فرق » کلهسته یاه نسبت علا.

و مسیله « فرق » دن غلط]
۱. وقیله نفرلرک فسلری اوزرینه
دیکلن دائروی صاری تیه لک.

۲. عسکری قانون جاوشلرینک
بویلرینه طاقدقلری « قانون »
عبارهستی حاوی صاری لوحه.

فراڈیس { س. ج. عر. فد. فر.
دوس. پا. فردوس.
س. عر. ۱. قاچه، صا.

فراړ { س. عر. ۱. قاچه، صا.
و شمه، اذنسز و کبزیلیدن
قاچه : فراړ ایتک : عار فراړی

ارتکاب ایتک. ۲. بر عسکری
و یا دیگر مأمورک موقعی ترکله
کبزیلیدن سور ثلوب کیمتی :

آیدیناق : فروتاب؛ فروردی؛
کوزینک فری. ۲. زینت، سوس،
رونق. ۳. طنطنه، دبدبه، شان
و شوکت، جلالت : فر دولت.

فر { س. س. عر. صوری چکمه،
رجعت، فراړ : کر. و فر =
حریده جعلی رجعت ایدوب

یکیدن هیوم ایته.
فراړات { س. م. آسیای عثمانینک
اک بیوک ایرماغی که دیا.

دین جوارندن نیمانه آناطولینک
شرق طرفلرینه قدرکله رک بعده
الجزیره بی طولاشدقن صوکره

عراق عربده (دجله) ابله بر.
لشورک (شط) ی بالتشکیل
بصره کورفرزیه دوکیلور.

فراجه { س. [عر. « فرجه »
[دن] ۱. قادیلرک صو.
قافده یا تخفله برابر کیدیکلری

اوست لباسی که مختلف پیچملرده
اولوب اک مروفنک اذکارله بر
بویده یا قهستی وارد : فراجه

یا شتی کیمک. ۲. زی علامه بو.
لناترک کیدیکلری پک ککیش
و واسع قوللری یادیق بر نوع

بینش.
فراجه لک { ص. فراجه یا عفه
[مخصوص ویا الوبر.
یشی : فراجه لک قاش.

فراجه لی { ص. فراجه کین،
فراجه کیمش : فرا.
جه لی یا شمافی قادین : فراجه لی

مدرس.
فراخ { ص. فا. ۱. بول، ککیش،
[واسع : فراخ بر. ۲.

شن، شاد، صیقندیده اولیان،
مسرور : قلبکی فراخ طوئلیسک.
۳. کوکلی شلندیرن، دلکشا،

و آت بیشد بر مکه صالح اولان
بو برل اهلینک محتاج بولد.
قلری بر علم نافدر. (« فرو.
ست » و « فروسیت » دخی
دینلر. }

{ سذ. عر. ۱. دوشك،
فراش } یا تاقی؛ اسیر فراش = یا ناغه
یا هجق، قافله میجق قدر خسته.
۲. اوتورمی ایچون بره سرین
نی، یایی. || فراش خط = نیمور
بول چوققرله مولوز آلتنده
تسویه اولنش دوز بتاق.

{ سذ. عر. (« فرش »
فراش } دن سیم. ۱. یا ناقلری
یا پان و کیم و مقعد و ساثره بی
دوشن آدم، خد می. ۲. سو.
پوریجی، اما کن مقدسه بی سوپو.
روب تمیزلکه و بکیوب عافظه
ایتکه مأمور آدم.

{ سذ. عر. ۱. کعبه
فراشت } معظمه و روضه مطهره

خدمه سی و سوپوریجی صفت
و خدمتی. ۲. با برات عالی
توجیه اولنور بر عنوان مخمرت
اولوب بونی حائر بولسانلر بر
وکیل تعیینله برهنه امنکه
مقدسه بر طاق عادات وقیه
قدیم ایدرل: فراشت شریفه
برانی؛ فراشت چانله لری.
|| فراشت شریفه وکیلی = ذات
حضرت بادشاهی به مخصوص
فراشت شریفه وکالتی ایضا ایدن
شرافدن بر ذات.

{ سذ. عر. ۱. فد
فراعنه } فرعون. یا: فرعون.
{ سذ. عر. ۱. واز یکمه
فراغ } ترک، چکیلوب براق.

ایشدن، مشغولیتدن فراغ
ایتک. ۲. هیچ بر ایشله مشغول
اولوب، استراحت ایتجه: کنج
فراغ = استراحت کوشه سی. ۳.
آسوده لك، اسایش، راحت،
جمیت: فراغ بال، فراغ خاطر.
۴. ادم. اراضی امیره و مسقات
و مستغلات موقوفه تک حق
تصرفی اسکی صاحبک یکی صا.
جنبه ترکه قطع تملق الملی
و بوکا دائر معامله رسمیه
و قلیه که دفتر خاقانی نظارتجه
و طهر مرده نظارت مشار الهانک
مأموری معرفتله اجرا اولنور:
صایلان خانه تک، تارله تک فراغی
بوکون اجرا اولنه جدر؛ هنوز
فراغ معامله سی اجرا اولندی.
{ سذ. عر. ۱. واز یکمه
فراغت } ال چکمه، صرف نظر:

او ایشدن فراغت ایشدم. ۲.
عدم مشغولیت، استراحت: کوه.
شع فراغت. ۳. هق. اقامه
دعودن سوکره مدعینک دعوا.
سندن واز یکمی.

{ سذ. عر. (« فرق » دن
فراق } مفاعله بابندن مص. ثانی
اولوب، « مفارقة » ابله مترا.
دندر. ۱. سویشن ایکی کشینک
بر بردن آبرلی، عاشقک معشو.
قهسندن آبری دوشمه سی، آبر
یلق، هیران، فرقت: فراق یار؛
نار فراق. ۲. تر. حزن، محزو.
نیت، تأثر: کندینه بر فراق
کلدی.

{ سذ. عر. (« فر. Frae. } آوروپا
فراق } لیلرک مقام رسیده
کییدک لری دوکمل سیاه بر
ستره که اوکدن انکاری اولوب

یا لکر آرقه دن وارد: فراق
کییمک؛ رسمی بالوره فراقله
کید یابر.

{ سذ. تأثیرلی، مؤثر، حزن
فراقلی } و مغمو میتی موجب: پک
فراقلی بر حکایه، بر سس.

{ سذ. فراق دینلن آلا فرا.
فراقلی } نفه رسمی ستره بی لایس.

{ سذ. عر. یارندن آبری
فراقیه } دوشمش عاشقک آلام
هیرانی مصور اولورق سو.
یلدیکی منظومه.

{ سذ. فا. اونومه،
فرااموش } نسیان، خاطردن
چیقارمه: فرااموش ایتک =
اوتوتقی.

{ سذ. (« بتا. Frangiola
فرا نجله } دن [مختلف اشکالده
واکتری کوچک یا خود اوزون
وطار خاص ایتک: بیره فرا نجله.
سی = فرایسه کی کوچکی؛ آی
فرا نجله = هلال شکنده یومشاغی.
{ سذ. فرا نجله صانان
فرا نجله چی } آدم.

{ سذ. ۱. آوروپا تک
فرا نسلز } فرانسه دینان مملکتی
اهالیسندن و بونلک جنسیتنه
منسوب اولان آدم و ساثره:
فرا نسلز اسکی غال قومی افرا.
دیله لاتین افرادندن مرکب بر
قومدرل: فرانسل مالی، فرانسل
لسانی، فرانسل آلتینی. ۲. فرانسل
آلتینی، فرانسه تک یکرى فرائق
قیمتده اولان آلتین سکه سی:
بونى بر فرانسله آلدیم.

{ سذ. فرانسلز لک
فرانسلزجه } اطرز و اصولنده
ویا فرانسل لسانده اولان:
فرانسلزجه لسان، شرق، رقص.
= فرانسلز لسانده ویا

طرز و اصولند : فرانزجه
سویك، یازمق، آشنای ایتك.
== س. فرانزلسانی، لسان
فرانسوی : فرانزجه لاتین
لسانزدن معدوددر.

فرانسوی { ص. عر. : فرا-
نویه. فرانسه
یا فرانزله و یاخود فرانز
لسانه منسوب و متعلق : لسان
فرانسوی : قاموس فرانسوی :
قواعد فرانویه.

فرانسه { سغ. ص. (فر. Franco)
آوروپا سمالك غربیه
سندن بریوك مملكت كه دول
مظمه دن برنی تشكیل ایدبور.
قدیمه (غالب) واهالسنه (كلت)
ویا (غال. كل) دینلیدی.

فرانسه لی { ص. فرانسه اها-
لیسندن اولان،
فرانز.

فرانته { آلفرانته. ح. [بنا.]
آوروپا طرزنده : آلا-
فرانته یاشامق، کییفك : آلفرا-
نقه ساعت = زوالی ساعت.

فرائق { س. (فر. Franc)
مسكوكانكك واحد قیا-
سی اولان كومهش بر سكه كه
مجیدیه چاركنندن آز كوچورك
اولوب درت ییقی غروشدن
زیاده جه دكر، و بوزسانتم اعتبار
اولوب یكهرمی بر فرانز
لیراسی ایدر.

فرائق { ص. شوقدر فرائق
قیمتده اولان : بش
فرائق بر كتاب.

فراوان { ص. فا. چوق، بول،
كثیر، وافر، آشیری :
اشك فراوان دوكدی.

فرائد { س. ج. عر. فد : فریده.
با : فریده.

فرائض { س. ج. عر. فد :
فرضه. با : فرضه.
|| علم فرائض، یاخود مفرد کی
فرائض = شریعت غراء اسلام-
میه جه میرادن و وارثلرک هرینه
دوشن حصه لرك مقدار و کیفیتندن
بحث ایدن علم : ابی فرائض بیار.
|| اصحاب الفرائض = میرانه داخل
اولانلر، ورته.

فربه { ص. فا. سمیز، سمین، اتلی،
یاغلی، ملحم : ابله فربه. ذ.

فروت { ص. فا. بوسقای، معنوه.

فرج { س. عر. قادیك و دبشی
حیوانك آلت تناسلی.
[عربیده ارکكك کینه ده درلر]

فرج { س. عر. حزن و كدر
و مأیوسیتدن صكره كان
سوینچ و حسن حال، صیقندی
و شدت مقابلی. ذ.

فرجام { س. فا. صوك عاقبت،
انجام. || بد فرجام، نا
فرجام = عاقبتی ای و لمیان، بد بخت،
طالعسر، منخوس.

فرجه { س. عر. ۱. یاریق، شق،
۲. مج. کیره جك بر، مد.
خل. ۳. آجیقاقی : فراحلق.

فرجه یاب { ص. فا. اعر. فرجه =
کیره جك بر. فا.
یافتن = بولاق | کیره جك بر،
فرصت بولان : مجلسه فرجه یاب
دخول اولدی.

فرچه { یاخود فورجه. س. اثواب
و دبش وسائره تمیزلکه
ویا بویا وسائره سورمه مخصوص
قیلدن و یا صمان و حصیر کی
شیئر تلارندن یا بلش آلت :

اثواب، صاج فرچه سی : دبش
فرچه سی : بویاجی، بادانه جی
فرچه سی : رسام فرچه سی : صنغ
فرچه سی.

فرچه لاتمی { فت. فرچه ابله
فرچه لاتمی : تمیزلک : انوابی
فرچه لاتمی.

فرچه لامتی { فت. فرچه ابله تمیز-
فرچه لامتی : امك : انوابی،
دیشلری فرچه لامتی اقتضایدر.

فرچه لافتی { لغ. فرچه ابله تمیز-
فرچه لافتی : لغك : بویالطو
فرچه لانیور. = فط. كندی

انوابی فرچه ابله تمیزلک :
ساعتلرجه فرچه لاتمی عادتیدر.

فرح { س. عر. سوینچ، مسرو-
ریت : شادمانق، انشراح،
كوكل آجیقاقی : فرح بولقی =

سوینك، آجیقاقی : فرح و برمك =
سویندیرمك، آجیقاقی. (د فرخ)
لغت فارسیه سیله التباس ایتدیر.
مه ملی. ۱

فرح { ص. عر. (آف البیان
فرح « فرح » دن ص.) سو-
یغلی، شاد، منشرح القلب. ذ.

فرح { ص. فا. اعر. فرح =
فرح اور : انشراح. فا. آوردن =
كثیرمك [انشراح كترین، كشا-
یش و برن، مفرح.

فرح افزا { ص. فا. اعر. فرح =
فرح افزا : مسروریت. فا. افزا.
ییدن = آرتدیرمق [مسروریت
و انشراح درونی آرتدیران،
مفرح.

فرحان { ص. عر. (د فرح) دن
فرحان : ص. سوینغلی، شاد،
مسرور، شادان. ذ.

فرحش { ص. فا. اعر. فرح =
فرحش : انشراح. فا. بختیدن =

باغشلاق { انشراح قلب و پرن،
مفرح .

فَرَحْلانْدِر مَرَق { فت. سویند پر.
آچق، اکلند پر مک، کوکل
مکدر کوردوم بر آرز فرحلاندر.
مق ایستدم .

فَرَحْلانْمَی { فل. سوئک، کو.
اکل آجلیق، انشراح
درون کلک : بوله پرلده کنز.
مکه انسان فرحلاندر.

فَرَحْلِق { س. کوکل آبله،
انشراح درون .

فَرَحْناک { ص. فا. سوینجلی،
شاد، شادان،
مسرور، منشرح القلب. || مو.
بر مقام مخصوص .

فَرَحْخ { ص. فا. و :
فرخنده { ص. فا. مبارک، متین،
اوغورلی، مسعود؛

فرخنده پای = آیانی اوغورلی؛
فرخنده رأی = رأی مبارک؛
فرخنده طالع، فرخنده فال =
طالعی یاور، مسعود .

فَرْد { سذ. عر. ج. افراد. ۱.
بر مجموع هر بر تنی : فرد
آفریده = شخص مخلوق؛ افراد
ناس؛ افراد بشر؛ هر فرد = هر-
کس. ۲. چفت اولیان عدد،
تک عدد. ۳. بر تک بیت، مفرد.
= ج. ۱. اشخاص : افراد
امت. ۲. طایفی شخصلر، صره
آدملری، عوام؛ افراد عیبه =
ضابط اولیانلر، نفرات. =

ص. ۱. تک، چفت اولیان :
عدد فرد؛ رجب الفرد. ۲. اشی
اولیان، بی مثل، بی نظیر، فرید :

جناب حق فرد و صمدرد. || ص.
کیمی. جزء فرد = برجمی ترکیب
ایدن ذراتک بهری، جزء لا
بخیزی. || جوهر فرد = اسکی
حکماک ظنه کوره موجوداتک
اساسی مقامنده اولوب ترتینه
کلیاً خلل کلکسزین تقسیم و
تفریق قبول ایتین جسم اصغر.
فَرْدا { س. فا. ۱. یارین، یارینکی
کون، ایرته. ایرتسی کون :

فردایه، فردالره صالقی = یارینه
براقق، تأخیر ایتک؛ فردای
قیامت = قیامتک ایرتسی : فرداسی
کون = ایرتسی کون. (بو مقا.
مده استمالی چرکیندر.) ۲.
آتی، کله جک زمان، قیامت،
محشر، آخرت : عیش و نوش ایله
فردایی آکلامق ممکنفیدر؟

فَرْدوس { س. فا. عر. ج. فرا-
دیس. ۱. باغچه. ۲.
جنت، اوچاق، بهشت. (آوروپا
لسانلرنده کی Paradis و اوکا
مائل لغتک مأخذی اولان
Παράδεισος || لغت یونانیه سی
بوندن مستعاردر.)

فَرْدوس آشیان { ص. فا. (فر-
دوس = جنت .
آشیان = یوه) جنتمکان، جنتک،
مرحوم، مغفور : جنتمکان و
فردوس آشیان سلطان عثمان
خان حضرتلری .

فَرْدِه { س. طوب، کوچک دتک :
بر فرده اییک .

فَرْد { (س. فا. سطرنج او بونده
فرد) وزیر، مقامنده اعتبار او.
لنان طاش .

فَرَزانْگی { سذ. فا. ۱. علم،
عرفان : ابراز فر-

زانگی ایتک. ۲. ممتازیت،
امثال و افراشته فوق، مانند سز
وی همتا اوله : علوم ریاضیهده
ادعای فرزانی ایدیور .

فَرَزانه { ص. فا. ۱. عالم، حکیم،
دانا، علم و عرفانه
متصف و ممتاز : کندیسی فرزانه
دوراندرد. ۲. امثال و افراندن
فرقلی، ممتاز، یکنانه، بی همتا :
ادیبانه فرزانه در .

فَرَزَنْد { س. فا. ج. فرزندان.
۱. اوغل، ولد : فلانک
فرزند ارجندیدر. ۲. چوچق،
صبی، طفل : بازیمه فرزندان .

فَرَزَه { س. متقابله آجیلان دلیکله
جلا ویرمه مخصوص
مارانفوز آلتی .

فَرَس { سذ. عر. ج. افراس.
آت، بیگیر (باوکیز)،
اسب : جنس فرسک اصلاحی.
|| فرس البحر = صوآبغیری، هیبو
پوتام .

فَرَس { س. اسم جنس اولوب
ایرانه و ایرانلره مفرد و
جمع صورتیه اطلاق اولنور،
واک زیاده قبل الاسلام ایران
و ایرانلره مخصوصدر : فرس
ممالکی، فرس لسانی، فرس آیین
ومذهبی، فرس قدیم .

فَرَسا { ص. فا. (« فرسودن »
فلندن سمه. اولوب صتر.
تشکیلنه کیدر) اسکیدن، بو-
زان، آشیندیران، اورسه لین،
پوران، یتیرن : طاقت فرسا =
طاقت برقیان؛ خرد فرسا =
عقل براقیان، حیرتده براقان .

فَرَسان { سذ. ج. عر. فد. فا.
رس. با : فارس .

فَرَسِيَّادَه { ص. ف. ا. ج. : فرستاد. }
دگان. ۱. کوندز.
لمش، مرسلول، مرسل. ۲.
البحی، مأمور مخصوص: ن.

فَرَسَخ { س. ع. ر. : ف. ا. } فرسخ
{ س. ن. ک. } دن مرعب
دورت ساعتک یعنی بش بیشک
مترهک مسافه، تر. آغاج، اوج
میل یری: کونده بش فرسخ
یول آلیور؛ بورادن اون فرسخ
اوزاقدز. || فرسخ فرسخ = یول
یول، زیاده، یک چوق: اقرا.
تندن فرسخ فرسخ ایلریدر؛ بن
نسخ خطی سزدن فرسخ فرسخ
این یازادم.

فَرَسَنک { س. ف. ا. ج. : فرسخ. با: }
فرسخ.

فَرَسُودَه { ص. ف. ا. : اسکیش، }
فرسوده { بیرانش، بوروشمش، }
یوزلش: البسه فرسوده: فر-
سوده قیافله.

فَرَسِی { ص. ع. ر. : فرسیه، ایران }
فرسی { و ابرائیلره و علی الخصوص
اسکی ایرانه منسوب و متعلق: }
لسان فرسی: آثار فرسیه.

فَرَسِیَّات { س. ج. ع. ر. : فارسی }
فرسیات { لسان وقواعد وادبیا.
فی: فرسیانه چوقی اشتغال
ایتمشدر.

فَرَش { س. ع. ر. : ۱. دوشه مه، }
فرش { بایته، سرمه: یاتاق، کلیم، }
سجاده، مقعد فرش ایشیلر.
۲. طوپراغی و علی الاطلاق
باصیله جی و کزبله جک یری
اورتمک اوزره بر شیشی دو-
شقه: قیونک اوکنه سرمه،
چاقیل، مالطه فرش ایده جکم.
{ «تفریش» دها مستملدر. }

۳. یایلان شی، دوشه مه، کلیم،
خالی، یابغی. ۴. یر یوزی، روی
زهین، وجه الارض: عرش و
فرش. ن.

فَرِشْتَه { س. ف. ا. ج. : فرشتگان. }
فرشته { ف. ا. ک. کسر یله ده مروی
ایسه ده بزجه زبازدی قیج ایله.
در ۱. ملک، ملائکه. ۲. مج.
پک کوزل و ملازم طبیعتی. ۳.
مجر. معصوم، بیکنه. || فرشته
خصالت، فرشته سمات، فرشته
سیرت، فرشته صفت = خوی و
طبیعه ملک کبی اولان ذات.

فُرِصَت { س. ع. ر. : بین الوام }
فرصت { زبازدی: فرصات }
مناسب و موافق وقت و حال،
استفاده ایتک صره سی، الذن
قاچیریله جی فائده لی وقت و حال:
بو نیم ایچون هر فرصتدر؛ بو
فرصت هر وقت اله یکمز: فر-
صتدن استفاده ایتک، فرصت
بکلمک، بولق، ویرمک؛ فرصتی
الذین قاچیرمق = فوت ایتک.

فُرِصَت جَو { ص. ف. ا. : ع. ر. }
فرصت جو { فرصت = م. ف. ا. }
جستن = آرا مق { فرصت آرایان،
بکین.

فُرِصَت یَاب { ص. ف. ا. : ع. ر. }
فرصت یاب { فرصت = م. ف. ا. }
یافتن = بولق { فرصت بولان،
اینه فرصت یکن.

فَرَض { س. ع. ر. : ۱. طوتمه، عد }
فرض { واعتبار اتمو، بر دعوی
و مسئله لی اونک اوزرینه ایشا
ایتک اوزره بر شیشه صحیح و
واقع و موجود نظریله باقیه،
تقدیر: تقسیم اولنه جی بیشک
لیراض وار فرض ایدلم؛ بوراده

اون متره ارتقا عنده بر ستون
فرض ایدک؛ فرض ایدک که بن
راضی اولدم؛ فرض محال = محبت
و وقوعی ممکن اولمیان بر شیشک
صحیح و واقع عد اولنسی: فرض
محال اوله رق کرده ارض حر-
کتندن طورسه. ۲. احکام دینیه.
دن نص کریمله و دلیل قطعی
ایله مثبت اولوب اجرایی واجب
اولانی، سنت مقابلی: صلات
هر بر مسلم بالغ ایچون فرضدر؛
فرض عین = اداسی بلا استثنا
کافه مسلمینه لازم اولان فرض؛
فرض کفایه = اداسی یالکمز
شرائطی حائز اولانله لازم
بولنان فرض. ۳. مج. فرض
ایمش کبی اداسی الزم اولان شی،
واجب، ضروری، ناچار: بو
ایشی کورمک بزه فرض اولدی؛
ابویه خدمت ایتک اولاد
ایچون فرض عیندر؛ اوزومه
فرض دکلدز = وظیفهم دکلدز،
نه وظیفهم؟ || بالفرض = طوتمه،
شوبله جه تقدیر ایدلم: بالفرض
بن بوایشه رضایرسم نه یا نقلغمز
اقتضا ایدر؛ بالفرض والتقدیر =
فرضا.

فَرَضًا { ح. ع. ر. : فرض و تقدیر }
فرضا { صورتیله، بالفرض، طو-
تمه کمک، فرض ایدک، فرض
ایدلم که: فرضا مساحه ایدپله.
جک بر عرصه من اولسه.

فَرَضِی { ص. ع. ر. : فرضیه. }
فرضی { فرض و تقدیر اساسنه
مبنی اولان، صحیح و واقع او-
لیوب مفروض و تقدیری اولان:
مطالبات فرضیه.

فرقة } یا فریقته. ص. فا. آلد. -
 مغفل، مغرور، مغبون: برطاقم
 وامی آلایشله فرقه اولامی.
 فرقیق } سذ. عر. ای. یو. حه.
 فرقیق } یون. ارغوان، ار.
 جوان. || کیم. حامض فرقیق =
 بر ترکیب کیموی. || ط. داه.
 الفرقیق = قریق علی.
 فرقیق } ص. عر. یارلاق قزیل،
 ارغوانی: فرقیق چو.
 قه.

فرق } سذ. عر. ۹. آریق، آر.
 فرق } له: بو ایکی شی آرهنده
 فرق وارد. ۲. ایکی شییدن
 بهرنک باشقه درلو اولسی، منا.
 یرت، مایشت، تفاوت، بکزه.
 مهیش: مایونک شیکن فرق
 وارد: فرق کلی = چوق تفاوت.
 ۳. آیره، سجه. تقریق: او
 آدمک یازسی سزک کندن هیچ
 فرق ایده میورم: بیسک کشی
 آرهنده اولسه بن اونی فرق
 ایدرم. ۴. ای کورمه، سجه
 طایحه، تشخص: قرا کلقده
 فرق ایده مدم: شو یازی پی
 بورادن فرق ایده بیلمیسک؟
 چوقدن کورم دیکم ایچون بردن
 بره فرق ایده مدم. ۵. بزیشک
 دیگر بر شییدن مقدار ویا قیمت
 وسائرجه فضله ویا اکسیک او.
 لدینی مقدار: سزه بورج اولان
 فرانسز لیراسی برینه بر عثمانلی
 لیراسی ویرسم فرقی ویرر.
 میسکز؟ آتمی سزک کی ایله مبا.
 دله ایدرم اما فرقی ده ایسترم؟
 فرقی نه قدردر؟ ۶. آکلامه،
 فهم، کیزی و دقیق بر شیینی
 درک ایته: کندیسنه کوستر.

معنا ایله ک زیاده جمی قوللا.
 نیلوب اونک ده جمی اولور: (
 فروغاته اوغراشق؛ فروغانه
 کیریشمه لم ده اصل مسئله
 باقم. || هقه. فروع = اولاد و
 احقاد: اصول مقابلی.
 فرعون } سذ. عر. ج: فراغه.
 فرعون } ازمنه قدیمه ده. یعنی
 کخسروک مصری فتح و ایران
 مالکنه الحاق ایته سندن اول
 خطه مصریه ده حکومت سورن
 قبط ملوکک عنوان عمومیی
 اولوب، بالخاصه حضرت موسی
 (عم) له اوغراشانک علمی حکمنه
 بگمشدر. بوکا فرعون موسی،
 و حضرت یوسف (عم) زمانده
 بولمش اولانده فرعون یوسف
 دیرلر. || بج. بک مغرور و متکبر
 وعود آدم. || فرعون تیه لری =
 اهرام. || فرعون فارمه سی، فر.
 Ichneumon دینل کدی قدر
 کوچک بر چار پا.
 فرعون } ص. عر. ۵: فرعونیه.
 فرعون } فرعونه منسوب و متعلق
 ویا شایسته اولان، کبر و غرور
 و کفر و عنادله یا بیلان.
 فرعی } ص. عر. ۵: فرعیه. اصله
 فرعی } عائد اولیوب فروط و
 شمیانه متعلق اولان: مواد
 اصلیه و فرعیه.
 فرغانه } سذ. م. آسیای وسطیده
 فرغانه } ماوراء النهرک شرق
 جنوبی جهتنده بر بیوک خطه که
 مقدا خوقند خانلغنی تشکیل
 ایشدیکی حالدله شمعدی فرغانه
 اسم قدیمیه روسیه به تابع تر.
 کستانه الحاق اولنشدر. || بج.
 رطوبتی و جاموزلی اراضی.

فرصیات } سذ. ج. عر. صحیح
 فرصیات } وقایع اولیوب فرض
 و تقدیر اوزرینه منی اولان
 شیلر: فرضیانه اوغراشیور؛
 فرضیات غیر ممکنه = تحقق محال
 اولان ملاحظات و مطالعات.
 فرض. Utopies.
 فرط } سذ. عر. حددن زیاده
 فرط } اوله، مبالغه، و فرت،
 افراط، آشیری درجه: فرط
 محبت، فرط ذکا، فرط تحسر.
 [مان دائما بوصورته مضاف
 اوله رق قوللا تیلر.]
 فرط } س. [عربیدن] طاغ یلی،
 بیلان.
 فرطونه } یاخود فورطنه. س.
 فرطونه } شدتلی روزکارله
 دیکیزک طالنه لایوب قاریشمه سی،
 صرصر، تند باد: شدتلی بر
 فرطونه اولدی: دیکیزه فر.
 طونه وارد: فرطونه یایشیدی.
 فرطونه لی } یاخود فورطنه لی.
 فرطونه لی } ص. فرطونه سی او.
 لان، فرطونه ایله قاریشیق:
 فرطونه لی هوا: دیکیز فرطونه.
 لیدر.
 فرع } سذ. عر. ج: فروع. ۱.
 فرع } دال، بو طاق: فروع
 اشجار. ۲. بر اصلدن آیریلان
 قوللرک هری، شعبه، اصل و آنا
 مقابلی: آنا طولی دیر بولی خط
 کیرینک بر قاق فرعی اوله جقدر:
 ابتدا خط اصلی یا بیلوب صوکره
 فروعه کیریشله جقدر: اصل و
 فرع، اصول و فروع. ۳. اس.
 سلی اولیوب ایکجی درجه
 اهیمته اولان شی، بر ماده ک
 اهیمتز تفصیلاتی، فقرات:
 علم فقهک اصول و فروعی. (بو

دمسده فرق ایده مدی، فرقه
 واده مدی. ۷. برهنت افرازدن
 بر طاقنی دیگر لاندن یوکاری ویا
 آشای طوتمه، مساوی طوتمه،
 آیری سچی: حکومت سینه تبه سی
 بیننده اصلا فرق قبول یتیموب
 جمله سنه بلا فرق بر معامله ایدر.
 || آنچه فرق = ۱. مسکوکات
 قیمت حقیقه سیله قیمت اعتباریه.
 سند کی تفاوت. ۲. بر آنچه بی
 دیگر بر جنس آنچه ایله تبدیله
 آلمان صرافیه، فر. Agio.
 || فرق اتمک = آرمق، سچمک.
 || فرقه وارمق = آکلایه یتلک،
 اینجه وکیزی بریشی فهم ودرک
 اتمک: کتابتک یریتیلان یاراغنی
 کورغیه جک صورتده تعمیر
 ایتد مسده بنه فرقه واردی.
 || بلا فرق = ۱. تمامیه بر برینه
 مشابه اولورق: بلا فرق ایکسی
 بر در. ۲. اصلا آیری سچی
 اولقسنن، مساوات تامه ایله:
 عموم تبعیه بلا فرق بر نظرله
 باقیلور. || فرق کلی = چوق
 مفارقت و مبانیت: ایکسی آره.
 سند فرق کلی واردر.

فَرَق { س. ع. باش تبه سی:
 فرق { عدالتی فرق عبودیت او.
 زیننه سایه انداز اولدجه.
 (اصل عربده باش صاحبک
 ویا صقالک ایکی بولوکه آیرلدینی
 یره درلر.)

فَرَق { س. ج. ع. ف. فرق.
 فرق { با: فرق.

فُرْقَان { س. ع. «فرق دن»
 فُرْقَان { حق باطلدن تفریق ایدن
 و ایتدین قرآن کریم. || یوم
 الفرقان = بدر غزاسی.

فُرْقَان { ص. ع. : فرقانیه.
 قرآن کریمه منسوب و
 متعلق: آیات فرقانیه.

فُرْقَت { س. ع. : (لسانمزده
 زبازدی فاک کسرله.
 در.) آیرلیق، مفارقت، فراق،
 سوداگرلندن اوزاق و آیری
 یاشایش: فرقت یار ایله نالان
 اولوق: فرقت مملکت، فرقت
 احباب.

فُرْقَتَرْدَه { ص. ف. : (زبازدی
 فاک کسرله — ع.
 فرقت = آیرلیق. ف. زدن = اور.
 مق) آیرلیق چکن، سوداگرلندن
 آیرلش، دوچار هجران.

فُرْقَه { س. : قانالانجه. Fargata
 فرقَه { دن) اسکیدن اوج دیرکلی
 هر نوع کبی به دینردی.

فُرْقَتَین { س. : ع. «فرقه» مک
 تنبیه سی اولوب مفرد
 کبی قوللانیلیر. { ج. قوروتدن
 بیوک و بطاریه سند ۵۰ الی ۷۵
 طوبی حاوی اخشاب سفای حر.
 بیه دندر. (آوروپا لسانلرنده کی
 Frégate لغتی بو لغت عربیه دن
 مأخوذدر.)

فُرْقَد { س. ع. : آ: فرقدان.
 فرقَد { قطب شمالی به قریب و دپ
 اصغر جمله سند ایکی بارلاق نجم
 تابشدر که موقعلری مناسبیتله
 چوق یر دکیشد یرمد کلرلندن
 چولده سیر و سیاحت ایدنلره
 رهنا اولورلر. (اکثر یا تنبیه
 صیفه سیله فرقدان قوللانیلیر.)

فُرْقَدَان { س. ع. : آ. ماده
 فرقَدان { آنچه به با.

فُرْقَسَر { ص. : ۱. مفارقت و مبانیتی
 فرقَسَر { اولیان، بر برینه چوق

بکزر: بنم یازم سزک کسندن
 فرقَسَر در. ۲. آیرسز سچیسز،
 آیری سچسی اولیان، مساوی:
 بن اولاد مک جمله سنی فرقَسَر
 طوتیورم.

فُرْقَسَرَلَق { س. : ۱. فرق او.
 فرقَسَرَلَق { لغایش، چوق بکزه.
 یش. ۲. آیری سچی اولایش،
 تساوی.

فُرْقَلِی { ص. : ۱. تفریق اولنور،
 آیریلیر، سچیلیر، چوق
 بکزه سن: آرا به آتار کزک بری
 دیگرلندن فرقلیدر: سز خدمه تکاور.
 لر کردن بعضی بری دیگرلندن
 فرقلی طوتیورسکر. ۲. دها
 این، ایله که یوز طوتمش، اصلاح
 اولمش: خسته سن بوکون دوندن
 فرقلیدر: چوقدن مملکتیدن
 چیتیمشیدم بو دفعه کی عودتمده
 چوق فرقلی بولدیم. مترق.

فُرْقَلِجَه { ص. : آراز دیکشمش،
 آراز ایشکشمش: خسته.
 بی بوکون فرقلیجه کوریورم.

فُرْقَه { س. ع. ج. : فرق. ۱.
 فرقَه { بولوک، انسان گروهی،
 جماعت، طائفه: فرقه ناحیه،
 فرق ضاله. ۲. ع. یدی آلایدن
 مرکب هیئت عسکریه که اصولاً
 بر فریقک قومانده سی آلتنده
 بولنور: بشخی اردوی مایونک
 اینکشی فرقهنی: اوراده بر
 فرقه عسکر بولند یریلور: فرقه
 قوماندانی، مجلسی، رئیس، کاتبی.
 ۳. برلوا قوماندنده سند بو.
 لنان دونخاک برقمی. (فرقه مک
 اقامنده طاقم دینیر.) || فرقَه
 بحریه = فیلو.

فُرْلَاتَمَق { باخود فیرلاتمق. ف. :
 فُرْلَاتَمَق { ۱. شدله و سس

چهاره جق صورتده آتقی،
اوچورمق : آتده کی یلیازده بی
هوابه، دکنزه فرلاندی. ۲.
برکنارینی قیرمق، صیغرامق :
طبایغ کناری، سر مرک بر
اوجنی فرلانمشل. ۳. فیاتی
آرتدیرمق، چیقارمق : آسرها
مک ذخیره اخراجاتی منع اتمی
اونلری فرلاندی.

فرلاق { ص. ۱. قریق کنار،
برقاب قیرلش، اوچش
کنارینک قیریق پارچه سی. ۲.
چوچقارک طویاج اوپونی. (بو
ایکنجی معنا ایله فرلاق دخی
دینلیر. }

فرلامق { یاخود فرلامق. فل.
۱. بردن بره اوچان
فوش کبی « فیر » ده س
چیقاره رق آتقی، صیغرامق :
یرندن فرلادی؛ فرلابوب قو.
لندن طوندی. ۲. برشینک بر
کناری قیرلوب صیغرامق : بو
طبایغ کناری فرلامش؛ سر.
مرک فرلایان لرلینی دوزلقلی.
۳. فیاتی آتقی، چیقاق،
ترقی اتمک : بو هفته ذخیره
بردن بره فرلادی؛ بورسه ده
اسهام فرلامش.

فرلایش { س. بردن بره و سس
چیقاره رمق صیغرا.
یش : یرندن بر فرلایش فرلا.
دی که.

فرلداق { فرلدامق وسازه. با :
فرلداق وسازه.

فرما { ص. ۱. « فرمودن »
{ فعلندن سمص. اولوب صتر.
تشکیلته کیرد { بیوران، امر
ایدن، امر : حکم فرما. حکم
بیوران، حکم ایدن.

فرماصون { س. [فر. France-
Magon] ۱. آو.
روپاده مشهور بر طریق منسوب
آدم که اساسلری سیاسی ویا
مذهبی اولوب صرف اصول
معاشرته عائد اولدینی حالده سر
طوتیلیر. ۲. مج. دینسر، ملحد،
منکر.

فرماصوناق { س. ۱. فرماصون
طریق. ۲. مج.
دینسزک، الحاد.

فرمان { س. ۱. « عربی ظنیه
« فرامین » صورتده
جمعی قوللاشق اثر غفلندر. }

۱. بیوروق، امر : بویا نه فرمان
ایده جکسکر؟ امر و فرمان
حضرت من له الامر کدر. ۲.
تحریراً و برین امر پادشاهی، بر
قرارک اجرا حیون شرفصادر
اولوب طفرای غرا ایله موشح
اوله رق اصول مخصوصه ده
یازیلان امر پادشاهی، یرلیخ،
برات، بیورلدی : فرمان عالی
شرف صادر اولدی؛ امتیاز
فرمانی؛ رتبه؛ نشان فرمانی؛
با فرمان عالی.

فرمانبر { ص. ۱. « فرمان = بیو.
روق. بردن = آتقی.
— « فرمانبردار » دیمه ملی،
زیرا یا فرمانبر ویا فرماندار او
لوب، ایکیسی برابر اوله ماز. {
و برین امری آلوب اجرا ایدن،
مطیع فرمان.

فرمانده { ص. ۱. « فرمان = بیو.
روق. دادن = ویر.
مک { امر ویرن، آمر.

فرما تروا { ص. ۱. « امری بو.
روین، حکمی جاری :

فلان یرلرده فرما تروا بولنان.
فرمانقرما { ص. ۱. « امر بیوران،
حکم ایدن.

فرمانلی { ص. ۱. « فرمان عالی
حضرت پادشاهی بی
حامل و حائر اولان، فرمان عالی
ایله منصوب : فرمانلی ضابطه
یکبائی و اوندن یوقاری اولان؛
فرمانلی مأمور؛ فرمانلی امتیاز.
۲. تأدیب و تربیه و یا قهر و
تنکیلی حقنده فرمان عالی صادر
اولان؛ و قتیله دره بکاری فرمانلی
اولشیدی. ۳. مستحق مجازات
شدیده اولان (جانی).

فرمالیش { س. ۱. « بیورده، امر
ایتمه.

فرمنه { س. ۱. « خرجه ایشلش
طار و یو وارلاق یانی؛
۲. « خرجه ایشلش استاف
وسازه طاقته مخصوص هر نوع
ایله.

فرمنه جی { س. « اصناف و سائر
به مخصوص خرجه
ایشلش اتوابی بیحیوب دیکن
ترزی.

فرموده { س. ۱. « امر، فرمان،
اراده. { « فارسیده
اسم مفعول اولوب امر بیورلش
دیمک اولمغه، بزجه استعمالی
غلط اولدیفندن ترک اولادر. }

فرنک { س. ۱. « فر. France —
{ « عربی : افرنج } آورو.
یالی. || فرنک آربه سی = سودلاج
وجودا بایسلان قیوقسر آربه.
فر. Orge perlé. || فرنت او.
زومی = شرابی بایسلان اوافق
دانه لی معروف بر جنس میوه.
|| فرنک انجیری = قاقئوس دینان.

نباک برنوعی که بر میوه و بر.
 || فرنک پاتلیجانی = وقتیه طو.
 مانسه و برین اسم. || فرنک پاتی =
 فر. Reine Marguerite دینن
 بر نوع بات، چیمک. || فرنک
 سیمینی = آورو پادن کان ائی بو.
 کلش بر سیم. || فرنک کو.
 ملکی = قولملی کومک. (آورو.
 پادن کله دها بر جوق شیتله
 بو اسمه اضافله حاصل اولش
 مرکب اسمل و بریپور. {
 فرنکجه { ص. فرنکرك طرز
 و اصولنده ویا لسا.
 ننده اولان : فرنکجه قیافت،
 لسان، یازی، شرق. = ح. فر.
 نکرک طرز و اصول ویا لسا.
 ننده : فرنکجه سوبک، یازمق،
 اوینامق، کییفک. = س. فرنک
 لسانی : فرنکجه بی اوکرتمش.
 فرننگستان { ص. فا. فرنکرك
 مملکتی فرننگله
 مسکون بر، آوروپا : فرننگستانه
 سیاحت ابتدی.
 فرننگی { ص. فا. آورو پالیره
 منسوب و متعلق ویا
 مخصوص : رقمن فرننگی. = س.
 ۱. علت افرنجیه دینن ساری و
 مخرب علت که بزم آورو پادن
 و آوروپاده آسرافادن یکمشدن :
 فرننگی به طوئقی، فرننگیسی
 اولقی. ۲. غایت قوتلی انجیه
 اپ. ۳. کلیدک برقمی. || ب.
 فرننگی لوجه سی = دکنزدن فرطونه
 ایله ایجری به کیرن ویا کمی بقا.
 نیر ایکن تراکم ایدن صویک
 جیمسی ایچون بورده به آجیلان
 دیکلر : فرننگی لومباری = ینه
 بو مقصدله کشاد اولنان اوقاق

لومبارلر منفذ : فرننگی موریلای =
 فرننگی دیکلرخی = س. د. و بنده
 مخصوص مایه لر.
 فرننگی { ص. فرننگی علتنه
 مبتلا. فرننگی به طو.
 تلش، فرننگیسی اولان.
 { ص. ظم. فا. آشاغی : سر
 فرو = فرو = باشی آشاغی : سرفرو
 ایتک = باش اکک، مطیع و منفاد
 اولقی : فرو مانده = آشاغیده
 قالمش، کیری قالمش، عاجز :
 فرو نهاده = تنزیل و طرح او.
 لغش : بشدن اوج فرو نهاده
 اولجه ایکی قالیر.
 فروح { ص. مر. شن، سونجلی،
 شاد.
 فروخت { ص. فا. صاعمه، صا.
 تیش، بیع : اویخی
 فروخت ایشدی. (بالفروخت
 دیمه لی. {
 فروز { ص. فا. یاخود افروز. ص. فا.
 « فروختن » یاخود
 « افروختن » فطندن سمه. او.
 لوب صتر. تشکیله کیرر (پار.
 لادان، تنور ایدن : کیتی فروز =
 دنیای پارلادان : دلفروز = کو.
 کلی تنور ایدن.
 فروزان { ص. فا. پارلاق، منور.
 فروزنده { ص. فا. پارلادان،
 تنور ایدن.
 فروست { س. مر. و :
 فروسیت { س. مر. آت بیتشد.
 یروب تریه ایتک
 و بیفک علی. (فالت قحیله
 فراست دخی دیرل. {
 فروش { ص. فا. « فروختن »
 فطندن سمه. (صانان،

بیع ایدن : می فروش = شراب
 صانان : خود فروش = انایتلی
 (کندنی صانان) : معلومات
 فروش = معلوماتی کورنگک
 ایستین، معلومات صانان.
 فروش { ص. بابی صحاق و طا.
 وانلرینه طوغرامه دن
 یاسیلان اوبه لی زینتلر : صحاق
 فروشلی.
 فروغ { س. ج. مر. فذ : فرع.
 با : فرع. بوئک جسمی
 اوله رق « فروغات » دخی قو.
 الانیلیر.
 فروغ { ص. فا. نور، ضیا، پرتو،
 شعله : فروغ آفتاب : فروغ
 چال.
 فرومانده { ص. فا. (فرو = آ.
 شاغی. مانده = قا.
 لاش) کری قالمش، یورلوب
 طورمش، عاجز، قوتور کتیرمش.
 فرومایه { ص. فا. (فرو = آشاغی.
 مایه = اصل) اصل و
 نسی آلچی، صویز، بد اصل :
 فرومایه آدم.
 فرونجی { ص. فا. فورن و
 فرون { سازه.
 فرونهاده { ص. فا. (فرو =
 قونمش) طرح و تنزیل اولمش :
 اون بیک غروشدن قافقی او.
 لان بیک بشیوزی فرونهاده
 اولدقه سکر بیک بشیوز قالیر.
 (شایسته استمال دکدر.)
 فروه { س. مر. کورک، بوستین :
 فروه بیضا = بیاض کورک.
 فروه { یاخود فریک. س. جبل و
 بیلدر جین کبی قوشلرک
 بیلیجی.

فَرِهَنك { ص. فا. علم، هنر، معرفت، مملوكت. —

« فرهنك شعورى » فك بيانته كوره بودخى، عريده « قاموس » لفظى كې، لغت كتابى معناسده كله، فارسى لسانك بعض لغت كتابلرته علم اولمشر : فرهنك شعورى، فرهنك جهانكبرى .

فَرِياد { ص. فا. ۱. فغان، آه و انين، واولا : بر قاديك فرياد ابتدكي ايشيدم : بر فرياد قويدى . ۲. استمداد نمره سى، استغافه، صيلا نه : فريادينه يتيشن اولدى : فرياده مجالى يوغيدى . ۳. شكايه، صيلا : لانه : واپورك بولولمشر بولجىلر فرياد ايدورلر . = حد. الامان، الا الله : بر پراما جوجى كه التدن فرياد ! داد و فرياد !

فَرِيادجى { ص. ص. اشتكا و استمداد ايدن، مشتكى، آغلاشان .

فَرِيادخوان { ص. فا. (فرياد = استمداد . خوا .

ندن = چافرمق) مدد ايستين، استمداد ايدن .

فَرِيادرس { ص. فا. (فرياد = استمداد . رسيدن = يتيشمك) امداده يتيشن، مددجى .

فَرِيَب { ص. فا. آلامه، اغفال، حيله : كذب و فريب . = ص. آلامان، مفئل . (صتر . تشكيله كيرد) ايله فريب = احق آلامان : دلفريب = كوكلى آلامان، جاذبه لى، شيوه كار .

فَرِيلَسَنده { ص. فا. آلامان، مفئل .

فَرِيد { ص. عر. ۱. فريده . (« فرد » دن صت .) فك، يكتا،

بئىل و بهمتا : فريد دهر، فريد عصر، فريد روزگار = زماننده يكتا اولان .

فَرِيدَه { ص. عر. ۱. فرائد . امثاليز و نادر بولنور ايغى وسائره .

فَرِيضَه { ص. عر. ۱. فرائض . و منيت معامله دينيه : نماز فريضة در . ۲. وارثلردن بهرينه شرعاً دوشن حصه . = ج. ۱ . علم فرائض . با : فرائض . ۲ . مج. اجراسى واجب و شرط او . لان وظيفه : بويم ايچون فريضة در : فريضة ذممه در = بويمك بورجيدر .

فَرِيْقَه { ص. فا. آلامش، اغفال اولمش، مغرور : دنيانك نهسنه فريفته اولمى .

فَرِيْق { ص. عر. ۱. فرقين . ج. فا. فريقان . ۱ .

انسان كروهى، بيوك بولوك، طاقم، فرقه دن بيوك جماعت : جئنللكدن اولان فريقدن مى يوقسه جئنلك اولان فريقندن مى (نتيه صيغه سيله) در ؟

۲ . تر . بر فرقه به قومانده ايدن اركان عسكريه دن برى كه مشير دن صكره لك بيوك رتبه عسكر

به بى حائذر : فريق پاشا : فريقان كرام . || بحريه فريق = آميراك ايكنجيسى، ويس آميرال كه اسكيدن « قيودانه بك » دينلردى . || فريق المالى = او . زونجه و لذيد برجس الما .

فَرِيْقَلِك { ص. فريق رتبه سى : (لان پاشايه فريقلك

نوجيه بيورلدى .

فَرِيَك { س. ۱ . آتشنده قاوربولوب .

لر . ۲ . با : فره . ۳ . مج. كو . چك، ضميم .

فَرِيل { ص. فا. ۱ . ياخود فر . مه . چابوق . ۲ . بلافاصله دونوب طو .

لاشمعى تصوير و تقليد ايدر : فريل فريل دونيوردي .

فَرِيلداقمق { ص. فا. ۱ . چابوق و سله دونديرمك : صياني فريلداندى . ۲ . مواعيد كاذبه ايله آلامق، طولاندير . مق، اويا لاقى .

فَرِيلداق { ص. ۱ . روزگار له دوز : تاركلك شكنده بر جوجى اوپونجاني . ۲ . رو . زكارك كلديكي طرفك عكسه

جوزبولوب تونمسه مانع اولقى ايچون اوجاقل و يا صوبه بو . ريسنك تيهسنه وضع اولنان دوزر شاقه . ۳ . اوطلرك ايچنه تازه هوا ادخال ايتك ايچون جاملره طاقيلان تنككدن دوزر پروانه

فر . Girouette . ۴ . مج. طولاب، حيله : فريلدق چورمك = اعمال جيل و دسايس ايتك، مهارتله موفق اولقى . || فريلدق دستگلا .

مى = دميرجى آلانندن برجرخ .

فَرِيلداقمق { ص. فا. ۱ . تلاشله دونوب طولاشق .

فَرَا { ص. فا. (« فرودن » فلندن ستمه . اولوب صتر . تشكيلة تنده بولنور) آرتديران، تزويد ايدن : فرحقزا = ششلكى آر . تديران : جافزا = روحى آرتد . برجه سنه افشراح درون ويرن .

فَرَايش { ص. فا. ۱ . آرتديرمه، تزويد .

فَزَع { سذ. عر. قورقوب اوركه. قَزَع } رك بريك حياه و تصاحبه قاچه، ابراز باس و دهشت ايمه، مصائبه قارشى صبر و متانت قعدانى.

فَزُون { و افزون. ص. فا. زياده، فَزُون } فضله. چوق : جناب حق عمرى فزون (افزون) ايله . فُزُونى { يا افزونى. س. فا. زياده. فُزُونى } لك، آرمه، كثرث : جناب حق فزونى عمر و اجلال احسان بيورسون .

فَس { س. اساساً مغرب اقصانك فَس } ا بين العموم فس تبخير اولان ا فاس شهرنده بايلاق قرمزى برنوع ماش كسونى كه بشون ممالك عثمانيه و ديكر بعض ممالك اسلاميه تمام ايتشدرد : فس پوسكول : تونس فنى = اسكى طر زده بيوك و قالين جنسى ؛ فس قالى : فس كيمك : باشنه فس قومق .

فَسَاد { سذ. عر. ج. فسادات. فَسَاد } ۱. بوزوقلى ، بوزوق شيك حالى. چوروكلك، يولسز. لى : فساد معده = معده بو. زوقلى : فساد دماغ = بين بوزوقنى ؛ فساد اخلاق = اخلاق بوزوقنى، بوزوق اخلاق. ۲. قاريشيقلق، نفاق، شورش : فساد قاريشيرمق = آره ليه فساد دوشدى. ۱۱ اهل فساد، ارباب فساد = فساد قاريشديرانلر، اخلال اسايش ايدنلر. ۱۲ كون و فساد دنياده موجوداتك وجود بولوب بعده بوزلسى و محواولسى : عالم كون و فساد = بحالى ابراز ايدن بودنيا.

فَسَاد آميز { ص. فا. عر. فساد = قاريشيقلق . فا. آميختن = قاريشيرمق } فساد دوشورن، قاريشديران، نفاق ورن : فساد آميز بر طاقم سوزله .

فَسَاد انگيز { ص. فا. عر. انگيختن = قاريشيقلق . فا. انگيختن = قاريشيرمق } فساد قوباران، نفاق و مفسدى موجب : فساد انگيز اغفالات .

فَسَاد جى { ص. س. فساد قاريشد. نفاقى، منافق، ايش بوزان : فساد جى آندرد .

فَسَانَه { و فسانه. س. فا. مصال، فَسَانَه } اساطير، اصلسز و خارق عام حكايه : طوطى نامه كى اسكى زماندن قاله بر طاقم فسانه لرى شمدي او قوبانلر يوقدرد .

فَسْتان { س. (آناؤدجه دن) ۱. فَسْتان } آناؤدرك كيبكلى و بلدن ديزه قدر اوزانان كيكيش و چوق قيرمه لى پاتيسقه دن معمول بياش بر لباس : آناؤد فستانى. ۲. آلا فرافه قيا فنده قادينلرك كيبكلى مختلف بچيمده قيرمه لى و سوسلى انتارى : اييك فستان. ۳. دركرك كوكركه اسقار. چلرلى يا غموردن محافظه ايجون اوزرينه قاپالان شمع : باجه فستانى = باجه لك آلت نه ايتنده كى عريض قىمى .

فَسْتانلق { ص. فستان يا عفه مخصوص : فستانلى قاش، فسانه = س. بر فستان يا عفه كفايت ايدمك مقدار قاش : كنديسنه

بو قاشدن بر فستانلى آله جمن. فَسْتانلى { ص. فستان كين : يونانك فستانلى } اوزون تمبير اولدور فستانلى بر صنف عسكرى واردرد .

فَسْتَق { س. فا «سته» دن معرب فَسْتَق } اولان مضموم الفاء عر. «فستق» دن { ۱. حب جهنده يتيشن بر جنس آغاج و بونك و بر ديكى معروف ميومه قولاى آجيلر ايكي انجه بمصراعك ايجنده بادم جنبسندن يشلمتراق لئيد برلى واردرد : شام فستى. ۲. چام انواعندن چوق دالى بر آغاج و بونك و بر ديكى ميومه مخروطى الشكل بريوك قوزالاغك ايجنده سرت قيوقه محط فندق اوزونلغنده اكن انجه برلى واردرد كه قوش اوزوميله برابر پلاو و طولم كى يملكه قونور : چام فستى ؛ فستق آغاجى. ۱۱ هند فستى = آراقيطون دخى دينلن بهاراندن بر ماده. ۱۲ فستق كى = سيمز واتى يك قالى اولوب شيشمان و سولپوك اولميان، باليق اتلى.

فَسْتَق { مه. «فلان» لغته اتباعاً فَسْتَق } قولالاييلوب بعضاً بوكا دخى «فستكين» ممله لى اتباع اولدور : فلان فستق ؛ فلان فستق فستكين دهرلك .

فَسْتَق { س. شام و يا خود چام فَسْتَق } فستنى آغاجلردن عبارت قوريلق : اوراده بر فستقلق واردرد .

فَسْتَق { ص. شام فستقك ايجى فَسْتَق } رنكنده اولان، آجيق يشيل : فستق قاش، بوياء ۱۱

فستی مقام = خردی. = =
فستی رنگی، بویایی: اوی
فستی به بویامی.

فَسَكِيزْ { مه. فلان وفستی
فَسَكِيزْ لفتریه اتباع اولنور:
فلان فَسَكِيزْ؛ فلان فستی
فَسَكِيزْ شو بو، اوت بری.

فُسَحَتْ { ش. عر. ککیشک
فُسَحَتْ { آجیققل، (سعت،
ککیش و آجیق میدان.

فَسَحْ { سذ. عر. ۱. بوزمه، قالدیر.
فَسَحْ { مه. حکمز برافه، لغو،
ابطال: قانونک بر ماده سنی فسح
اینگ؛ یکی نظام اسکینی فسح
ایندی؛ بر اصول و حدتک فسحی.
۲. حق. بر حکمت ابتدائی تک
ووردیکی قراری حکمت استینانک
و یا دیگر بر حکمت بدایتک
بوزمی.

فَسَدَه { سذ. ج. عر. فر: فاسد.
فَسَدَه { با: فاسد.
فَسَدَه { یاخود افسرده. = فا.
فَسَدَه { طوکمش، جامد.
فسرده دل = بورکی طوکمش،
حسزن.

فَسَقْ { سذ. عر. منهای ارتکاب
فَسَقْ { ایته، کناه، ایشله، سفا.
هته طالاه: فسق و فجور.

فَسَقِیه { ش. عر. ۱. صوبی یوقا.
فَسَقِیه { ری به آتوب مختلف
اشکالده یوسکورتن حوض
موصولی، فشقربی، فواره.
۲. صو آتوب فشقربنه مخصوص
ال آتی.

فَسَکَتْ { س. [نا.]. ع. قوماند
فَسَکَتْ { دودوکی، کجی دو.
دوکی.

فَسَکَه { س. ۱. اورته پارمنی
فَسَکَه { باش پارمنه صبققدن

صکره شدتله برافظه ترسیله
اوریلان ضربه: فسکه اورمی.
۲. فسکه اورمقدن حاصل اولان

بره و شیش، علی الاطلاق پار.
مق و دکنک و سائره ضربه ی
اثری اولان طولانی قبارمه:

یا کاغی فسکه فسکه اولش،
فسکه فسکه قبارمش. ۳. مذ.
کور ایکی پارمه مک بنه او ضعیفله
اوافق طاش و سائره آتمه:
فسکه طاشی. || فسکه طوقندیر.
مامق = توز قوندیر مامق، مذ.
فمه و صاحب ایته. || فسکه
شمعدنی = کوچیک ال شمعدانی.

فَسَلَامَقْ { وفسه مک: با: فصل.
فَسَلَامَقْ { مق.

فَسَلْگَن { (بو. Βασιλικόν)
فَسَلْگَن { عر. رحمان دینلن
کوزل قوقولی اوتکه صاقیلرده
یتیشدیریلیر. || آق فسالکن،
هند فسالکنی، بیانی فسالکن،
یر فسالکنی = بوتک انواعی.

فُسوس { و:

فُسُون { با: افسوس، افسون.

فُسُیَحْ { ص. عر. ۱. فسحه.
فُسُیَحْ { («فسحه» دن صد.)
ککیش، واسع، آجیق. ذ.

فُسُیَفْسَاءْ { سذ. عر. رنگارنگ
فُسُیَفْسَاءْ { بونجوقلر و یا چاقیل
طاشی و صرجه و سائره ایل طو.
نادلش سطح که فر. «موزایق»
دینیلیر. (هر نه قدر اسماء زده
استعمال اولغاماش ایسه ده،
بویه برلته اشد احتیاج اولد.
یفندن، قبولی الزمدر.)

فَشْ { و فشر. مه. سوردین بر
فَشْ { قاش واسکی ترلک یاخود

خفیف صورته آفان صو سنی
تقلید و تصویر ایده رک اکثریا
مکرر قوللانیلیر: فش فش،
فشر فشر. یورمک، سورنمک،
آق.

فَشَان { ص. فا. با: افشان.

فَشَر { مه. با: فش.

فَشَر دَاتْمَقْ { قذ. بر شیشی فش
فَشَر دَاتْمَقْ { فش و فشر فشر
ایده مک صورته اونیاتقی: تر.
لکاری، اتکارینی فشرده ورق
یوروردی.

فَشَر دَاتْمَقْ { قل. حرکت ایدر.
فَشَر دَاتْمَقْ { کن فشر فشر ایته:

ترکاری فشرده یوردی؛ صو
چایرک اوزرنده فشرده یوق
آفوردی.

فَشَر دِی { س. قاش و ترلک و صو
فَشَر دِی { سنی بر شیش خفیف
صورته حرکت ایدرکن جیقار.
دینی سس: ترلک، صوبک،
اتکارک فشردیی.

فَشَقَر دَاتْمَقْ { قذ. ۱. صو و یادیر
فَشَقَر دَاتْمَقْ { بر مایی تضییق

ایده رک طار بر منفذن شدتله
صیغراتقی، فوران ایدریمک:
بونسقیه، بوطلوبه، شو شریفه
صربی چوق یوقاری به فشر تیور.
۲. نخعی بردن بره و سرعته
انبات ایته: بویاغور اکیتری
فشقرته جقدر.

فَشَقَر مَقْ { فل. ۱. صو و یا
فَشَقَر مَقْ { دیگر بر مایع برطر.

فذن تضییق اوانسرق بولدی
طار بر منفذن شدتله صیغرا.
مق، فوران ایته: بونسقیه دن

صوبش متره یوقاری به قدر
فشقرور. ۲. نغم بیوک برقوت
و شدله بیترب بردن بره بیومک:
اکدیکمز تخمزل برکوزل فشقر-
مشرکه.

فشقریق { س. تضیقله صوبی
آتوب فیزلادان آلت،
فسقیه، فواره، شیرنه.

فشقه { س. دیمبرک طرناغی
قالدیرمی ایچون سفینه تک
کنسارینه مرکوز اگری دهر
آمتی، متافوره؛ فشقه ایتک =
دیمبرک طرناغی قالدیرمی.

فشقی { س. تازه حیوان کور-
سی؛ باغ کورتوکارنیک
کوکربنه قاعده فشقی آتمنق
چوق اییدر.

فشقیاق { س. ۱. تازه کوربدنک
آتلدی بر ۲. اشکبه.
فشقین { س. آغاجک کوکندن
چیقان سورکون.

فشک { س. با؛ فشک.

فشلدامق { فل. اییک قاشاک
خشردیسی کی خشر-
دی ایتک، خشردامق؛ جافس
فستانی فشدلایوردی.

فشلدی { س. اییک قاشاک کی
خشردی؛ اییک فستا-
نک فشدلیسی ایشیدم.

فشنامق { فل. اکشیوب قاننامق،
امابه لانونوب قبارمق،
اختمار ایتک.

فشک { س. ۱. تفنک و طباخچه
طولد بریلان باروت
وقورشونی جای موممه و قتیله
کاغده و شمعی معدن قوغانه
صاریلی اولور. ۲. طونخارده
وشنلکارده آتمنق اوزره با.

روت و سائر اجزا ایله پایلان
مواد ناربه انواعی؛ آرابیجی،
کوره، هوایی، چادر فشنگ؛
چرخ فلک فشنگی؛ فشنگ آتقی،
یافتی. ۳. فشنگ شکنده اسفنج

اولش و کاغده صارلش آتجه و
سائر. ۴. روکت فشنگی = قضا.
زده کبیره امداد طلایهون آ-
تیلان فشنگ. ۵. دلی فشنگ =
صاوروق و ملاحظه سز آدم.

فشنگچی { س. فشنگ بابان و
صانان آدم.

فشنگخانه { س. فشنگ پایلان
ویا صاقلانان بر،
فشنگ فابریقه سی و غزنی.

فشنگک { س. فشنگ طاشیمه
مخصوص حفظه که
شدیکی اصولده کوکسک او.

زربنه آرقوری باغلانوب هر
بر فشنگ ایچون بارمق شکله
بر یری وارددر، بالاسقه.

فشنه { س. با؛ وشنه.

فش { مه. یواش و کیزی لقردی
ایتمکی تصویر و تقلید ایدر؛
فن فس برشی قویشیدیلر.

فش { س. ۱. فصوص.
۲. یوزوک قاشی. ۳. بادم
کی میوه لک ایچی، لب. ۳.
کیکک اوناق یری.

فشحات { س. مر. بر لسانک
طوغری و خطاسز
وسهوات و سلاسه سولیمنی و یا
یازاسی، سوزک پاکیش و بیانچی
یاخود نادرالاستعمال کله لردن
سالم اولسیله برابر ربطنک دخی
قاعدهیه مطابق اولسی؛ فصاحت
لسان؛ فصاحتله سولنک.

فصاحت پرداز { ص. قا. (عر.
فصاحت = فصاحت = م.
فا. پرداختن = ترتیب ایتک)
فصاحتله لقردی سولین، فصیح
اللسان.

فصاد { س. س. عر. قان آلان
جراح، قان آلیجی.

فصال { ص. عر. (۵ فصل = دن
سم.) فصل و ذم ایذن،
غیبت ایابن، برینک عیوی صا-
یوب چکشیدرن. (عریده
بالکس برنی جائره امیدیه مدح
و ثنا ایذن دیمکدر.)

فصال { س. عر. ۱. آرمه. ۲.
سوئدن کسمه. (فظم،
فظامه کی) آ.

فصحاء { س. ج. عر. فد؛
فصیح. با؛ فصیح.

فصحد { س. عر. ط. قان آله؛
فصدشیران؛ فصدوریدی.

فصر { مه. توتونک یا تمهی کی
برشینک سنی تصویر
و تقلید ایدر؛ فصر فصر توتون
ایچیوردی.

فصل { س. عر. ج. فصول.
۱. آبرله، آبرایی، وصل
مقابلی. ۲. کسمه، قطع، حکم،

حل؛ دعوائی فصل ایشدی؛
حل و فصل. ۳. برکتاب و یا
بابک منقسم اولدیی اقسامک
بهری؛ کتابک ایکنجی فصلی.

۴. سنه تک منقسم اولدیی دوت
موسمک بهری؛ فصل بهار. فصل
صیف، فصل خریف، فصل شتا؛
فصول اربعه. ۵. تیارو اوپو.
نک منقسم اولدیی اقسامک
بهری که پرده تک تبدیلیه اوینا.
نیلیر، فر. Aete. ۶. بردفهمه

اجرا اولسان موسیقی : بر فصل
چالقی . ۷. تر. چکشدرمه،
غیت، مذمت : فصل ایتمک .

۸. اعضای بدنک اویناق یری،
مفصل. ۱. اصل و فصل = اصل
و اساس : بونک اصل و فصلی
بودر = هیچ وقوعی بودر،
بیتون بی اساسدر. ۱۱. فصل
الخطاب = خطبه ایله مبنی علیه
آره سنده اولان « امامبد »
تعبیری. ۱۲. فصل مش ترک =
ایکی سطوح بر برینه تماس
ایستکاری محل واوراده تشکیل
ایستکاری خط.

فصلاشتمی (ف. ش. محرمانه و یا
واش سولیمک ،
قولاق قولاغه لقردی ایتمک .

فصلداشتمی (ف. ش. بر سه مقصد
له یاواش قویشمی.
فصلدامق (فل. سوء مقصد له
یکزی لقردی سو.
ایلمک، کیزلیدن القاتده بولمقی:
او آدم قولاققرینه بر شیشلر
فصلدانمی .

فصلدی (س. یاواش سسله و
اکثریا سوء مقصدله
اولان لقردی .

فصوص (س. س. ج. ع. ف. د. :
فص. با : فص.

فصول (س. ج. ع. ف. د. :
فصل. با : فصل.

فصولیه (یاخود فصولیه . س.
اکثر شرق السنه .

سی پینده مشترک اولوب اصل
خانقی لسانک مالی اولدیفی
کسدر یله مزه ده لا . Faseolus
دن اولسی اقوای احتمالاتدر .
معرف سبزه که تازه سی قبو .

غیله برابر و قوروسی دانه اوله .
رق ینوب مواد مغذیه دندر .
باربونی، چالی، عایشه قادین،
بر فصولیه سی و سائر انواعی
واردر .

فصیح (ص. ع. : فصیحه . ج. :
فصیح) فصحاء . ۱. فصاحتله سو .

یلین، بر لسانی یک طوغری و
قاعدیه مطابق وزوائد و نوا .
دردن سالم اوله رق سولیلین :

عربلده یک فصیح آدم لر بولنور :
خاتم الانبیاء (سلم) افندمر
فصحاء عربی الزام بیور مشلدر :

فصیح لسان آدم . ۲. فصاحتله یعنی
طوغری وقاعدیه مطابق والفاظ
غریبه وحشوباندن سالم اوله رق
سولیلین (سوز) : کلام فصیح .

= ح. فصاحتله : عربی بی فصیح
سولیلور .

فصیحانه (ص. ح. فا. فصاحتله ،
فصیحایه) فصیحایه مخصوص طرز
واصولده : افاده فصیحانه ؛ فصیحانه
بیان ایتمی .

فصیله (س. ع. ۱. طاق . طا .
فصیله) فقه، زمره، برعائله تشکیل
ایدن خلق . ۲. با. آره لرنده
مشابهتری اولوب بر جنبه
منسوب اولان نباتات اجناسک
بجموعی : فصیله لوزیه، فصیله
عندیه . فر . Famille . [بوتعیر
علم حیوانانده دخی قوللانیله .
بیلیرکن وحی معنای لغویسنه
باقیارسه حیواناته دها مناسب
ایکن، هرته سبیه مبنی ایسه
حیوانانده « زمره » لغی اصطلاح
اتخاذ اولمشدر .]

فضاء (ز. س. ع. ۱. وابع
اووه، ککیش میدان . ۲ .

کائناتده اجرام سمائی آره لرنده
ممتد اولان بوشاق، بعد مجرد :
فضاء نامتناهی : فضا ایچنده
جولان ایدن اجرام بحساب .

فضاحت (ز. س. ع. رذات،
فضاحت رسوایی ، عیب :
فضاحت لسانیه = یک دانشکارانه
اطلاق لسان .

فضایح (ز. س. ج. ع. ف. د. :
فضیحه . با : فضیحه .

فضایل (ز. س. ج. ع. ف. د. :
فضیلک . با : فضیلک .

فضائی (ز. ص. ع. د. : فضا .
فضایه منسوب و
مطلق .

فضل (ز. د. س. ع. ج. :
افضال . ۱. دکر، مزیت
ذاتیه . ۲. هنر، معرفت، کمال،

اخلاق وعقیده طوغریلیقه برابر
علم ودانش : اونک علم وفضلی،
فضل وکالی ظاهر در . ۳. کرم،
عنایت، احسان . ۴. اوستلک،
آرتقاق، رجحان، برترک :

فضل ورجحان . ۱۱. هم. فضل .
الدائر = راصدک بولندیفی محاک
نصف النهاریله شمسک مرکزندن
مرورایدن میل دائره سی پینده
قطبده حادث اولان زاویه،
ساعت زاویه سی .

فضلاء (ز. س. ج. ع. ف. د. :
فاضل . با : فاضل .

فضلات (ز. س. ج. ع. ف. د. :
فضله . با : فضله .

فضله (ز. س. ع. ج. فضلات .
۱. آرقی، زیاده، زائد :

سزده بوندن فضله بر شی وار .
میدر ؟ بنده کی اشیا بوندن
فضله در . ۲. آرتاز، قالان

جوق فطانت واردر . [فطنت کبی]

فَطَانَتِ { صد. ذهن آییق، آکلا. یشتی، زبرک، فطین .

فَطِر { سذ. عر. اوروج آجه، اوروج بوزمه . || زکات

فطر = با: فطره . || عید فطر = رمضان بایری .

فَطِرَتِ { سذ. عر. ۱. یارادیش، خلقت، آفرینش :

فطرت عالم . ۲. یارادیش، خلق، طبیعت، سرشت، طینت،

جبت : هرکسک فطرتی باشقه . در: علو جناب اونک فطرته

واردر .

فَطِرَه { سذ. عر. [لت آنفه مک عینی اولدییی حالدہ بزجه

محل استعمالی آرلشدر] رمضان بایرامنده ویرین صدقه شرعیه،

زکات فطر .

فَطِرِی { صد. عر. ۵. فطریه . خلقتده، یارادیلشده

اولان، خلق، طبیعی، جبلی : استعداد فطری؛ عحاسن فطریه .

فَطِیَّت { سذ. عر. ذهن آییقلی، او یا نیقلی، آکلایش،

زیرکک : اصحاب ذکا و فطنتدن . [فطانت کبی]

فُطُوْغِرَافِ { فطوغرافیا، ' : فوْطُوْغِرَافِ و

سارته .

فَطِیْر { سذ. عر. مایه سز، خور . سز اتمک، اسرائیلرک

ایام مخصوصه لرنده یدکری خورسز اتمک . ۲. مایه سز خور .

دن کشلش شکر ایله یابیلر ساده برطالتی .

فَطَیْنِ { صد. عر. ۵. فطینه . [فطنت دن صد.]

فضولی حقوقه مداخله ایدیور . فضّه { (د) سذ. عر. کومش،

سیم . فضیح { (ز) صد. عر. ۵. فضیحه . [فضاحه دن صد.]

رذیل، رسوای، رذیلانه، قبیح، چرکین، بولسز، ناروا : قول

فضیح : اعمال فضیحه . فضیحه { (ز) سذ. عر. ۱. فضیحه . فضیحه

یلق، عیب . ۲. رذیلانه و ناروا قول و حرکت : بویله بر فضیحه

او آمدن مأمول اولمازدی : اصحاب فضایحدن بر آدم .

فضیلت { (ز) سذ. عر. ۱. دکر، قدر، مزیت : بونده نه فضیلت

وار آکلایه میورم . ۲. هنر، معرفت، علم، عرفان : اصحاب

فضیلندن بر آدم؛ فضائل مشهور بر ذات . ۳. حسن اخلاق،

اخلاق حسنه، عفت و عصمت و ناموس : انسانک درجه قدر و

اعتباری فضیلتیه متناسبدر؛ فضائل اخلاق؛ فضائل اسلامی .

فضیلت { فضیلتلو . صد. معانی : ثلثه سیله فضیلت صاحبی .

با : فضیلت . انشاده علمائک استانبول و حرمین پایه لرخی حائر

اولانلرینه ویرین عنوان و القاب رسمیه در : فضیلتلو ... افندی

(حضرتی) . فطام { سذ. عر. ط. سوتدن،

ممه دن کسمه . [فصال کبی]

فَطَانَتِ { سذ. عر. ذهن آییقلی، آکلایش، زیرکک، سرعت انتقال : بو چو جقدہ

مقدار، بقیه : بونک فضلہ سنی نه یاهلم ؟ یمک فضلہ لرخی طولیا

یور . ۳. زائد و لزومسز شیء : بونک زیاده سی فضلہ در؛ بکافضله

کلپور . ۴. قاذورات . (بو معنا ایله لسانمزده یالکز جمی و اوده

نادرا قوللانیلر .) || بوندن فضلہ = بوندن باشقه ، بوندن

ماعداد . = ح. جوق، زیاده، لزومسز یه : فضلہ سویلیور .

سکز : فضلہ چالیشور . فضول { (ز) سذ. عر. [اصل

فضول] فضل ک جمی اولوب مفرد کبی قوللانیلر] ۱. فضلہ

لزومسز شیء و یا سوز . ۲. حد و حق تجاوز، حقسز و نامشروع

حرکت تجاوزکارانه . || ابو الفضول (اصلی : ابو الفضول) = فضلہ

لزومسز سوز سویلر و تجاوز . کارانه حرکتده بولنور (آدم) .

= صد. تر. [زبازدی : فودول] خود بین و خود رأی و متکبر،

سرکش، کبرلی، متعظم : فضول آدم؛ هم کل هم فضول .

فضولا { صد. عر. حقسز و نظا : مز اوله رق، بلا اذن

شرعی، تجاوزکارانه، غیر مشروع صورتده، زور باقله : فضولا

تارلاهی ضبط ایتدی . فضوللق { سذ. زبازدی : فو . دوللق] کبر، غرور،

سرکشک، خود بینک . فضولی { صد. عر. ۱. حقسز و غیر

مشروع، تجاوزی، تجاوزکارانه . ۲. وظیفه خارجنده و کندیسنه عائد اولیان ایشلره

قاریشان . = ح. حقسز او له رق، بفرحق، تجاوزکارانه :

ذهنی آچیق، او یا نیق، ذکی،
زیرک: پک فطین بر چوق.

فَعَالٌ { سذ. جر. عر. فد: فعل.
با: فعل. } [«افعال» کبی.]

فَعَالٌ { ص. عر. } [«فعل» دن
سمب.] چوق ایشلین. چوق

ایش کورن، هیچ طور میوب
دائماً فعل و حرکتده بولسان:
فعل آدمدر.

فَعَلٌ { سذ. عر. جر. افعال. ۱.
ایش، عمل، کار: فعل خیر،

فعل شر: افعال حسنه. ۲. قوه ده

قالیوب میدانه چیقان. ایشانی،
وجود بولان شی، سوزدن

عبارت اولیوب موجود و جسم
اولان ایش: بو نیق فله کتیر.

سه؛ فعلی قولنه مطابق؛ اقوال
کافی دکلدر افعال لازم. ۳.

د. [صریحه] حدث و زمانه
دلائل ایدن کله که تقسیمات

مختلفه و متداخله سی وارد: فعل
متعدی: یازدی، فعل لازم:

کلیدی، فعل معلوم: کوردی،
فعل مجهول: کوردی، فعل

ماضی: کلدی، فعل مضارع:
کلیر الخ: فاء الفعل = فعل عربیک

برنجی حرف اصلیمی، عین
الفعل = ایکنجیمی، لام الفعل =

اوچنجیمی. || فله کتیرمک، فله
اخراج ایتک = اجرا ایتک.

|| بالفعل = ایشله، ایشده اوله رق،
محیطدن، اصالة. اعتباری و یا

قوه ده یا خود و کالت صورتیه
اولیه رق: بالفعل عسکرک

ایتدم: بالفعل مأموریتده بو.
لنان. || فعل شیع = با: شیع.

فَعْلًا { ح. عر. ایشله، حقیقته ده،
اعتباری و یا سوزله او.

لیه رق، و کالتله دکل، شخصاً،
بالذات: فعلاً خدمت عسکریده

بولندی: فعلاً ققرايه یاردیم
ایدیور.

فَعْلُهُ { سذ. جر. عر. فد: فاعل.
با: فاعل.

فَعْلِي { ص. عر. ذ: فعلیه. ۱. فعلاً
و حقیقه اجرا اولان، قوه.

ده و یا سوزده قالیان، اعتباری
و فرضی اولیوب حقیق اولان:

خدمت فعلیه، نتایج فعلیه. ۲.
د. [صریحه] فعل دیتلن نوع

کله به منسوب و متعلق: تصرفات
فعلیه.

فَعْلِيَّاتٌ { سذ. جر. عر. فعلاً و
حقیقه اجرا اولان

شیئر، وجود کتیریان ایشلر،
قوه ده و سوزده قالان نیت و

تصوراتدن و یا اعتباری و فرضی
اموردن اولیوب میدانه کو.

رین ایشلر: بن آدمک سوز.
لرینه قولان آسمام فعلیانه

باقارم: فعلیاتی کوردی.
فَعْلَانٌ { س. فا. ایکمه، ناله، فریاد:

بلیک فغان و فریادم قومشو.
لرمک راحتنی ساب ایتدی:

بلیک فغان عاشقانه سی. = حد.
امان! فریاد! ایواه.

فَعْقُورٌ { س. وقتیه چین ایمر-
طور لرینه و برین اسمدر.

[خاقان کی. بعضلری ده برینی
چین و دیگرینی خطا یعنی مفور.

لستان و مانجوریه حکمدار لرینه
تخصیص ایتک ایستملردر.]

فَعْقُورِي { سذ. چینده صانکه
ایمیر طور لرینه

مخصوص اولق اوزره یابدقلری
نفیس پورسلن، اسکی معدن

چین طباجی.

فَقٌّ { فقامق. با: وبق، وبقلا.
مق.

فَقَّارٌ { سذ. عر. لاسم جنس او.
لوب عربیده مفردیه غلا.

وه سیله اولور. فالت کسریله
«قره» تک جمعی غدا اولنسی

غلطدر. [اوگورغه کیلکری.
|| ذوالفقار = اوگورغه کیلکری

صورتنده منویشی اولان مشهور
بر قلعج کزای بدرده اغتنام

بیوریه رق جانب نیویدن حضرت
علی (رضه) افندمه احسان

بیورلشیدی.

فَقَّارِي { ص. عر. ذ: فقاریه.
اوگورغه کیکنه منسوب

و متعلق: عود فقاری = او.
کورغه کیلکریک تشکیل ایتد.

کری زنجیر که بدک بر دبرکی
مقامنده اولوب آنگه تک منهای

اعلاسنندن قویروق صوقومنه
قدر اوزانیر.

فَقَاهَتٌ { سذ. عر. علم فقهده
[رسوخ و معلومات،

فقیهک.

فَقَاهَتِي { فقاهاق. ص. علم فقهده
[رسوخ صاحبی. انشا

لایندمه مقبلره و برین عنوان
و القاب رسیده در.

فَقْدٌ { سذ. عر. و:

فَقْدَانٌ { سذ. عر. بولنامه، اوللا.
مه، عدم، عدم موجو.

دیت، یوقلق، اکسیکک:
فقدان نقود، فقدان عقل:

فقدانی حالنده قیمتی آکلاشیلیر.
[سذ. عر. یوقسولوق، فقیر.

فَقْرٌ { لک، فقراتی، احتیاج، مال

و ثروت فقدانی : فقر موجب شین
و خجانت دکدر الویر که ناموس
و تربیه ایلہ مترافی اولسون .
الحج نقصان ، اکسیکک : فقر .
الدم = قانسزلق ، بدن انساندہ
قان نقصانی .

۴۰. غلبانده بولان بر
میکه فاینده سنی تصویر
و تقلید اید رک مکرر قولانیله:
صو فقر فقر فاینده بوردی. ۴.
کوز آله جق صورتنده پارل یا.
دل بارلایان و تشمع ایدن بر
شینیه تصویر ایدر: بر طاقم
حام پارچه لری قومک اچنده

کوناشدن فقر فقر يارلا يوردی .
۳. هر بری بر طرفدن اوينا .
يوب قيلدانان غلبه لقلی برشيئي
تصوير ايدر : شكر ك ايچمنده
قاريجهل فقر فقر اوينا يوردی .

فقره ۱. یوقسول، فقیر، محتاج؛
کندیسی پک فقرار؛ فقرايه
آجیملی. ۲. بیچاره، زواللی؛
نه یایسون فقرا آدم! آجیدم
فقرايه.

فقير الق { س. عو. : قولل،
فقر : فقر : فقر : عايب
دكدر .

فقير دامق { قل . ۱ . فقير فقر
ابديرك سله قاينا .
۱۱
مق : صو فقردادی . ۲ . سر -
عتله وهر طرفدن اويشامق :
دکيز شدتله فقردامغه باشلادی
قارنجهمل هر طرفدن فقردايور .
۳ . کوز آلهجق صورته پار -
لدامق : جامکانک رنگارنگ
حاملی کونشدن فقردامغه

باشلادی.

فقیرہ { سش. عمر. ج: فقرات. ۱.
اوگورغہ کمیکی. ۲. بر

مقاله و بازبینی آنرا به آریجه برکلام و
بحث تکمیل آیدن و ماقبل و ما-
بعدندن آریله بیان پارچه سی :
یازدیم شیئک بعض فقره لرخی
تصحیح ایتمدم. ۳. نظام و قانون
و یا قواعد علیه و فنیه کتابلرند
بند، ماده : بر فقره نظامیه : قا-
نونده بوکا دائر بر فقره واردر.
۲. کوچک حکایه، قصه : بر
فقره نقل ایتمدی : کندیسی پک
تخف فقره لر سیر.

فقط } ح. ص. بالکن، آتیق :
آوه کیتمک عاذیم دکلدر
فقط بوکون مسافزلرمک خا.
طرییون کیتمکه مجبور اولدم ؛
بونی فقط سزه سویلورم. =
ح. آتیق، اما، لیکن، شو
قدر وارکه : بن جوق چالیشمایک
دیدم فقط بیستون درسی برا.
فک دیدیم، او آدم جوق اوقوبور
فقط استفاده لی کتابلر انتخاب
اعیور.

فقہ (سنڌ، عرب، مسائل شرعیہ)
 (عملیہ علمی: علم فقہ)
 فقہ اوقدمق: فقہہ ید طولی
 صاحبی: فقہ حنفی، فقہ شافعی،
 فقہ مالکی.

فقهاء } سنن ج. ع. فقه.

مش آدملره یعنی کوی امامی
و مکتب صبیان معلی کبی آدملره
دیرلر : فقیه طائیفلی ؛ فقیه
اوغلی . عو . (اواخر دور عثمانی .

نده علمایہ فقیہ نامی و بریلیدی.]
 فقیہ { یا فقیہ: صیقی لفته
 { اتباعاً قولاً لانیلیر: صیقی
 فقی کوریشورل = پک صیقی
 و بحرمانہ.

فقير } ص. س. ع. ث. فقير.
 فقير } ج. فقراء « فقر » دن
 ص. ۱. يوقبول، زوكورت،
 مالز، ثروتز، پاره سز، فقرا،
 محتاج : غني و فقير هر كيم او.
 لورسه : زنكين ايكن قارده
 غائب ايدوب فقير دوشدي؛
 فقرايه آچملي . ۲. بيجاره،
 زواللي : نه ياسون فقير ! ۳.

تواضع طریقہ متکامدن کنایہ
اولہ رق علی الخصوص درویشان
میانندہ قوللائیر : فقیر دون
زیار تکرزہ کلمہ سده بولہ مدم.
== ج. ترجمہ مفرد یریندہ
قوللائیر. لا : فقرا.

فقیرانه } ص. ح. ف. ا. ۱. فقیر
 یا قشیر صورتده :
 فقیرانه بر اوم وارد؛ فقیرانه
 باشامی اختیار ایدوب وارد.
 تنك قسم اعظمی خیرانه صرف
 ایدور. ۲. عاجزانه، کال عجز
 وافتقارله [تواضع تعمیری]: فقیر.
 نه تقدیمه جرأت ایشدم.

تعمیرخانه } س. فا. متکلمک اوی
[تواضع تعبیری]:
تعمیرخانه به تشریفکزی رجا
ایدرم.

فقہیہ { سنڌ. عمر. ج : فقہاء .
{ «فقہ» دن صبح علم فقہ
عالی، علم فقہ ایلہ توغل ایدن.
{ اوائل دور عثمانیہ علی الاطلاق
علامہ یونام وریلردی. }

فَكَ } سنڌ. عر. ۱. آرمه، آجه :
فك شفه اتمك = طوداق

{ آخر } آخري، لقردي سويلك.
 ۲. چوزمه، حل : فك رابطه،
 فك علاقه، فك انكر. ۳. قير.
 ۴. قوبارمه، قطع : فك مهر =
 مهر ك قيرلسيله مكتوبك قهي.
 ۵. قورتارمه، تخليس، اعتاق :
 فك رهن = رهندن چيقارمه :
 فك رقبه = كوله وجاربه اعتاق.
 فك { سئذ. عر. ج : افساك.
 ت. چكه } فك اعلا = اوست
 چكه، فك اسفل = آلت چكه.
 فك { ص. فا. يارهلي، مجروح :
 دانفكار = يوركي يارهلي،
 مجروح الفواد.
 فكر { سئذ. عر. ج : افكار.
 ۱. دوشونه، تفكر، ملا.
 حظه، اندیشه : فكره طالدي؛
 اعمال فكر ايتك؛ دريك برطا.
 قم افكار ذهني مشغول ايدور.
 ۲. رأي، برآدمك كندى
 فكر نجه قرارلاشد يروب تنسيب
 ايتديكي يول : بو يابده بزرگ
 فكر كز نه در؛ بن فكرى بيان
 ايتدم؛ سزده كندى فكر كزى
 سويليكز. ۳. عقل، ذهن،
 خرد، هوش، ذكا : بو آدمده
 هج فكر يوقدر؛ افكار صاحبي
 آدمدر؛ فكرى طوغرى آدم.
 ۴. قوه حافظه، خاطر : فكر.
 مده قالمدي؛ شمدي فكرمه
 كليور؛ بيبتون فكرمدن
 چيقشيدى؛ بوني فكر كزده
 طوئك. ۵. هروقت دوشونيلن
 شئ، منوى خيمر : اوئك عقلى
 فكرى هب اوپونده. ۶. نيت،
 مقصد، تصور : نه فكر كز وار
 در؛ افكار كز نه در؛ || فكر
 ايتك = عقل ايتك، وقتنده دو.

شوعك، غفلت ايتمهك : بوني
 ابى فكر ايتديكز؛ اويله ايجاب
 ايدردى اما فكر ايدمه دم.
 = ج. تر. مفرد كي. ۱. ذهن،
 عقل : بو آدمده افكار واردر.
 ۲. مقصد، نيت : سزك افكا.
 وكز نه در؛ ۳. غائله، حزن،
 كدر، دوشونجه : اوئك برافكا.
 رى وار ايدى، بر اكاره طا.
 لشيدى؛ سز بوايشى چوق افكار
 ايتديكز.
 فكرا { ح. عر. فكر ايله، دو.
 شونه، ذهنده،
 ذهنا، يالكز دوشونك طاريقه
 وسويليكسزين : هر كس فكرا
 بر دم انتخاب ايتسين.
 فكرت { سئذ. عر. دوشونه،
 دوشونيلن شئ، تأمل،
 تفكر.
 فكر سيز { ص. فكر ورأى او.
 لبيان، عقلسز، غي.
 فكر سيزك { سئذ. فكر ورأى
 قعدانى، عقلسزلى،
 غباوت.
 فكرلى { ص. فكر ورأى او
 لان، عقللى، عاقل،
 ذكى؛ جن فكرلى = يك ذكى
 وفطين.
 فكرى { ص. عر. ذ. فكريه.
 فكر وعقله منسوب
 ومتلاق، ذهن وتفكرله حاصل
 اولان : آثار فكريه، اشتغال
 فكرى.
 فكن { ص. فا. با : افكن.
 فيكنده { ص. فا. با : افكنده.
 فكي { ص. عر. ذ. فكيه. ت.
 چكه يه منسوب ومتلاق.

{ فكيف } فافصل معناسيله اسكى
 آثارده نادرأ بولنور
 بر تمبير عربى اولوب اليوم قوللا.
 نماز.
 فلاح { سئذ. عر. ۱. قورتولش،
 سلامت، بجات : ابوينه
 اطاعت ايتن چوجق هج بر
 وقت فلاح بولماز. ۲. سعادت،
 بختياراق : طريق مستقيم خا.
 رجنده انسان ايجون فلاح
 يوقدر؛ حى على الفلاح = هايديك
 سعادت وسلامت.
 فلاح { سئذ. عر. ج : فلاحين.
 { «فلاحه» دن سمب. ۱.
 اكينجى، چغيجى، حراث، ۲.
 بالخاصه خطه مصرية چغيجى
 وكويلىسى : مصر اهالىسى فلا.
 حين ايله عرباندىن مركبدر. ۳.
 عرب، زنجى.
 فلاحت { سئذ. عر. اكينجيك،
 چغيجيك، زراعت،
 حراث.
 فلاخن { ص. فا. طاش آتمه
 مخصوص آلت، صاپان.
 فلاز { ص. اسكى بر جنس خفيف
 ترك.
 فلاز { ص. كتن وساژه ي دو.
 كسوب نخنى آيرمه
 مخصوص طوقاق، كتن طوقاقى.
 فلاسفه { سئذ. ج. عر. فد :
 فيلسوف، فلاطونى، ۱. افلا.
 فلاطون { ص. فلاطونى، ۲. افلاطونى.
 فلاقه { ص. با : فله.
 فلاكت { ص. «فلك» دن مشتق
 عر. بر كله كى قوللا.
 نيلورسه ده، عربى اوليوب
 اويدورمه وياكلش بر لغتدر.]

مصیبت، آفت، داهیه، بلای
عظیم: بوزیان او تک ایچون بر
فلاکتدر.

فلاکتزده {صد. غلط تمیز}
آفت زده، مصیبت
دوچار، مصاب.

فلاکتلی {صد. مصیبت و فلاکت
موجب، آفت آمیز.

فلامور {س. با: اخلامور.

فلامه {س. (یتا. Flama) سز
راق و سونکی اوچنه
طایفان وکی دیرکنه چکیکن
اینه بایراق، تر. آلاو.

فلان {س. عرو:

فلان {ک. (عربیدن مأخوذ) ۱.
اسمی ذکر اولتیق ایستلین
و یا هرکیم اولورسه مقامنده
تعمیم صورتیه قصد اولشان
شخص وشی: فلان آدم کلدی،
فلان فلان کیده جکدر دیه تصریح
ایتلی. ۲. وسائره، و قس علیه
الباقی کبی معنا ایله قولانیلیر:
صندیق فلان کبی اشیا کز
واری ایدی؟ یازی یازه جنم
فلان دیدی. || فلان قبیق،
فلان فسکیز = شو بو، شویله
بویله، دها نلر.

فلانجه {ک. اسمی ذکر اولتیق
ایستلین و پامین اولیان
بر شخص وایشیه دلالت ایدوب
«فلان» لغتدن دها تصریحلی
کبی قولانیلیر: فلانجه آدم
کلدی دیه خبر ویرملی؛ فلانجه
بره کیده جکم دیدی.

فلاندره {س. (یتا. Flandra)
فلامه تک اوزونی،

بکک کبیرک غراندی دیرکنه
چکیکن دیرکک نصی طولونده
پارچه شالی و مزراق اوچنه
طایفان اوزون واکسز بایراق.
|| فلاندره بالیی = دستره بالیفنک
برنوی.

فلاندری {س. قره باله بران
(نات).

فلاننجی {صد. شو قدرنجی:
فلاننجی بایک فلاننجی
فصلنده دیه قید ایتلی؛ فلاننجی
طابورک فلاننجی بولوکی.

فلنج {س. (عربیده س. و زننده
{«فالنج» قولانیلیر.} ایله،
طامله، نزول، علی الخصوص بر
قول ایله بر باجاکک ایتناماسی
موجب اولانی، یاربجه: فله
اوغرادی؛ فلج اصابت ایدی.

فلجان {یاخود فیجان. س. با:
فیجان} ففان.

فلد مارشال {س. (آلمانجه: Feld-
maréchal) آورو.
یا ایمپراطور لقلرندمه مشیردن
بیوک بررتیه عسکرده ده بولنان
ذات، سردار.

فلذلک {حرف ربط برینی طو.
تار عر. ترکیب اولوب،
ایمدی مناسیله حرف استیناف
اولان «ف» حرفیه ایچون دیمک
اولان «ل» حرف جرندن
وشو دیمک. اولان «ذلک» اسم
اشارتندن مرکبدور. [ایمدی،
شونک ایچون، بناء. علیه.

فلز {س. عر. ج: فلزات. مع.
بردن ییقبوب قال اولمامش
معدن، کولچه: فلزات معدنیه.

فلس {س. عر. ج: فلوس. [لا.
فلس (Obolus، یو. Obolos)]

۱. باقیرسکه، سکه نحاسیه، اوراق
آقجه. ۲. ط. پول پول دوشن
قبوق. || فلس احر = قرمزی
آقجه، باقیر آقجه، جزئی مبلغ:
فلس احره محتاج = بسبتون
زوکورت و تهی دست. = ج.
آقجه، نقد. (مقام هزلده قوللا.
نیلیر: [فلوس یوق.

فلسطین {س. عر. مقدس شریف
مستقل متصرفیه
نابلس و عمان سنجاقلرنک برر
قسمدن عبارت خطه قدیمه که
ارض مقدسی حاوی ایدی.

فلسفه {س. عر. (یو. فیلسوف
Φιλόσοφος دن مررب
مص. ففله [۱. علم حکمت،
الهیات و طبیعیات و ریاضیات و
اخلاق و منطق و سائر شعباتی
اولان علوم طایه مجموعی: فلسفه
ایله اوغراشمق؛ فلسفه یدطو.
لی صاحبی. ۲. علوم طایه مذ.
کورهدن بالکتر الهیات ایله منطق
و آداب و اخلاق کبی فنون مثبتیه.
دن معدود اولمانلردن عبارت
شعبه مخصوصه که مکاتب طایه ده
آیریمجه تعلیم و تعلم اولنور:
فلسفه معنی؛ فلسفه درسی؛
دارالفنونک فلسفه شعبه سی.

فلسفی {س. عر. ف: فلسفیه.
فلسفیه منسوب و متعلق،
فلسفه دن معدود، فلسفه ج:
فکر فلسفی؛ افکار فلسفیه.

فلسفیات {س. عر. ج. عر. فلسفه
متعلق افکار و مطا.
لغات، علوم فلسفیه، فیلسوفلرک
امکار و مطالعاتی: فلسفیانله
اوغراشیور؛ آلمانیه ال آن

فلجیاته جوق اهمیت وریلور.
فُلُل { سذ. مر. قره بور دینلن
 هند و او جهته کی جزایر
 محصورانسدن واک میذول به-
 راندن اولوب مطبخک حوایج
 ضروری سی صره سنه یکمشد.
 || دار فلفل = قره بوره بکر
 بهاراندن اوزونجه برجه حاره.
 || فلفل شاهی (ودها طوغریسی:
 فلفل شاخی) = ینه بهاراندن
 دیگر برجه حاره.
فَلَّه { سذ. مر. (تر. زبازدی:
 فَلَاحه [فالاقه] ۱. منهرلی و مکتب
 شاکردانی جزالاندیرمق ایچون
 وقته قوللانلان آلتکه آدمک
 آیاقلرنی صیقیدیرمه مخصوص
 اورته طرفنه حلفه واری ایپ
 یکیرلش برصوبه ایله طیارنه
 اورمه مخصوص بر دکنکن
 عبارت ایدی: فلقه چکمک;
 فلقه دکنک کتیریدی: فلقه
 یاتیرمق: فلقه اورمق. ۲.
 بمضامینوله عملیات ایجرا ایچون
 قوللانلیر اوچی اییله باغلی آماج
 پارچه سی. ۳. ایکی اوچی بر
 محله مربوط بر پارچه خلاط.
فَلْک { سذ. مر. ج: افلاک. ۱.
 کوك، سما، آسمان. ۲.
 اسکیرک اعتقادنجه هر سیاره.
 یه مخصوص بر کوك طبقه سی که
 طقوز عددنده اولوب سکرز-
 نجیمی ثوابته مخصوص و طقوز-
 زنجیمی نجومدن خالی و جه-نی
 محیط زعم اولنوردی: نه فلک،
 افلاک تسمه = طقوز فات کوك،
 فلک اطلس، فلک اعظم، طقوز-
 رنجی فلک موهوم. ۳. مچ. طاد
 لبح، بخت، قدر: حکم فلک؛

فلکدن چکدیکم؛ فلک دوشکو
 نی = بدبخت. || فلکک چنبرندن
 یکمیش = هر شیئی کورمش یکیر.
 مش. || چرخ فلک = یانار ایکن
 دوز بر فشتک.
فُلْک { سذ. مر. (تر. زبازدی:
 فُلُوقه [فولوقه] صندال، قایق،
 تکتنه.
فَلْک زده { سذ. فا. (عر. فلک =
 سما. فا. زدن =
 اورمق) سانکه فلکک غدیرنه
 اوغرامش، بدبخت، بد طالع،
 مصیبت دیدنه.
فُلْکِه { یاخود فُلُوقه. سذ. (عر.
 «فلک» دن) م. کو.
 کرته سز صندال که کورک و بیلکنله
 سیرایدر و یوک کیرک منافوره
 لرینه قالدیریلر.
فَلْکِی { سذ. ویده چورن آنا-
 ختار، طورونه ویده.
فَلْکِی { سذ. مر. ۱. فلکیه. ۱.
 فلاکه منسوب و متعلق:
 احکام فلکیه. ۲. علم افلاک
 یعنی هیئت و نجومه توغل ایدن،
 هیئت شناس. ج: فلکیون.
فَلْکِیَات { سذ. ج. مر. علم
 هیئته واحوال سما
 ویهیه متعلق معلومات: فلاکیانه
 اوغراشتق: فلاکیاندن باحث بر
 کتاب.
فَلْکِیُون { سذ. ج. مر. علم
 هیئته توغل ایدن
 علما، ارباب هیئت: فلاکیوندن
 برذات.
فَلْلَنَک { مه. مکرر قوللانیه رق
 سرعت و دقتله هر طرفی
 آراشدیروب تحری اتمک مقا-
 منده ابراد اولنور: هر طرفی
 فللنک فللنک آراذیلر.

فَلَمَک { سذ. (آلمانجه: Fla-
 mand دن مأخوذ) سذ.
 م. بلطیه ایله آلمانیه آره سنده
 وانکتره نك قارشینده اوله رق
 (رین) ک مناصبندنه بولنان بر
 کویک مملکت و حکومت، هو.
 لاندن: فلنک پنیری = بو
 مملکندن چیقان جنسی. || فلنک
 جدید = یکی هولاندن، آوسترا-
 لی. || فلنک طاشی = فلنکده ایشلن
 عادی الماس. (اسم کبی یالکنز
 فلنک دخی دینلر.)
فَلَمَکِجِه { سذ. فلنکیرک لسا.
 ننده ویا اونلرک
 طرز و اصولنده اولان: فلنکجه
 لسان، فلنکجه یازی. = ح.
 فلنک لساننده ویا فلنکیرک
 طرز و اصولنه موافق: فلنکجه
 سولیک، خوره تمک. = س.
 فلنک لسانی، فلنکیرک سولید.
 کلری لسان: فلنکجه بی اوکر-
 ندیکزی؟ فلنکجه آلمانجه به
 مشابهر.
فَلَمَکِلی { سذ. سذ. فلنک اها-
 لیسندن آدم: کند-
 بی فلنکیرک: فلنکیرک مقدا
 دیکزده قوتلری بیوک ایدی.
فَلْنَطَه { سذ. (نکا.) قیصه آوی
 قنقی.
فَلَنَک { سذ. م. ۱. قایقانه و
 سفاتی دستکاهی اوکنه
 یاتیریلان اسطوان الشکل
 آغاجلرکه اوزرندن قایق ویا
 کمی بی حامل قزاق قایار، و بو
 وجه ایله قولایجه قره به چکیلر
 ویا دیکزه ایندیریلر.
فُلورچین { سذ. باشی بیوک و
 غاغاسی قالدین اسپنوزه

بتون ماسودان کچوب دریای
احدینه مستغرق اولمی : فنا
فی الله .

فنا { صد } الفت آتفه عربیه دن
فنا { غلط } کونی ، بد ، بی ،
ردی : فنا آدم ؛ فنا ایش ؛ فنا
هوا . = ح . کونی : فنا ابتدا .
یکز ؛ فنا سویلور ؛ بوآت فنا
یوریور . || فنامه کیتی = کو .
جندم ؛ منفعل اولدم .

فناپذیر { صد } فنا . (عرب . فنا =
فناپذیر) زوال . فنا پذیرفتن =
قبول ایتمک { قابل زوال ، زوال
بولور ، غیر باقی .

فسار { س . یو . } *ψαρον* —
فسار { تر . زبازدی : فتر } ۱ هر
طرفی جامه محاط موم ویا لامبه
محفظه سی : یاغچه فناری ؛ صو .
قافله فصار یاخمازه هرکس
کیجه قنارله کز مک مجبوریتده
بولور ؛ خرس فناری = قارشیده .
کیتی کوس تروب صاحبی کوستر .
میجهک صورتده فلکزی اوسکی
جاملی قنار : خیال فار = رسمی
جاملی اولوب دیواره اورسملری
عکس ایستیرن فصار ، فر .
Lanterne magique ؛ قارپوز
قنار = کاغدن آجیلوب قیانیور .
دارلاق نوعی : کاپن فناری = رنگلی
وسوسلیسی : مشمع قنار = شمعدن
معمول آجیلیر قیانیور فار . ۲ .
سواحلک محاطرملی بورلرنده و
سطح مجرده بولنان قیال اوزرنده
وسائر تحارده کیجه وقتی سفایه
تعیین موقله تأمین سیر وسفر
ایچون مرکوز دیرکار و قلهل
ایله دوبهل اوزرنده ثابت و یا
دوتر شیشکی مشعل : قنارل سیر

فَلین { سذ . عر . نبا . منظار .

فس { سذ . عر . ج : افواه . آغز ،
فم } دهان . فذ : غنچه فم = غنچه
آغزی . || نش . فم معده = معد .
فک مدخلی . با : افواه .

فس { صد . عر . ف : فیه . نش .
فمی } آغزه منسوب و متعلق .

فس { سذ . سر . ج : فسون . ۱ .
فن } نوع ، جنس ، درلو . ۲ . علوم
وهارفک بیرشعبه نوعی : فنون
ریاضیه ؛ بوده اوعلک برقتیدر .
۳ عقل و تجربه و اثبات ایله
وجوده کان علم : فن طب ، فن
زراعت ، فن کیمیا : ارباب فن ،
اهل فن = فن آشنا اولانل . [علم
اعم اولوب یونلرده اطلاق او-
لنور ، حالوکه فن مثلاً صرف
ونحو کی علوم ادبییه و فقه و
حدیث کی علوم نقلیه به اطلاق
اولماز .] ۴ . مح . حیل ، مکر ،
خده : اونک فننه آداباملی .
|| فن آشنا = فنونه و اقتد ، متفان .
|| بر فن = حیل کار . مکار . دار .
الفنون : کافه علوم و فنونک تحصیانه
مخصوص شعباتی حاوی مکتب
عالی ودها و غریبی مکاتب عالیه
بجوعی : دار الفنون مأذونی .

فَنا { ح . عر . علم و فنه تطبیقاً ،
فنا } فن قاعده سجه ، فن واسطه .
سبله : بخارک قونی فنا میبدر :
کره ارضک حرکی فنا اثبات
اولمشدر .

فناء { سذ . عر . ۱ : یوق اوله ،
فناء } زوال . بقامزاق ، دوامیز .
لنی ، عدم : فنا بولاق = محو و
زائل اولاق ؛ دار فنا = دنیای فانی .
۲ . صو . انسانک کندیندن و

بکزر بر جنس قوش .
{ سذ . بنا . } آلتین سکه ،
فلوری { لیرا . صد .
فلورین { سذ . آرتوریک تقریباً
اون غرو جلق بر سکه .
سی که دولت مشار ایله مسکو .
کانتک واحد قیاسی عده
اولنور .

فلوریه { سذ . ۱ . یشیللی صاریلی
اوکوزل سسلی برجنس
قوش . ۲ . برنوع صاری چیچک .
فلوس { سذ . ج . عر . فذ : فلس .
فلوس } با : فلس . [آتفه معنا .
سیله مفرد کی ده توللانیلیر .]
فلوق { سذ . مح . سفائنده حیوا .
درمک اوزرینه کشیدنه
اونسان مثک الشکل بلکنلرک
اسمیدر .

فلوقه { سذ . عر . } فلک دن اینا .
فلوچه { لیا محیه واینا ناردن زده
یکمشدر . } کوکرته سز صندال ،
کی صندال .

فَلین { سذ . آغج و چیچک فدائی .
فلین } نازه سور کونی : فیز
سورمک ؛ فیزلری آلمان . || فلین
قران = مابس واسطنده واقع
اولان فرطونه که حسب الماسم
باغ فیزلری قییار . || آسمه فلیزی =
آجیق فسق رنگ .

فَلیزِمَک { فذ . باذک فیزلری آ-
انی ، کیمک .

فَلیزِمَک { فل . فلز سورمک ،
یشیرمک .

فَلیمران { سذ . فر . } *Filigrane*
فلیمران { دن } باقیه قلملری
کی ایچنده یازی کورین کاغذ .
فلیق { سذ . نفتیکک بیاض و اعلا
جنسی .

سفاتی تسهیل ایدن و سائندند؛
فسارل اداره سی. ۳. ساعت
چرخلری ایشلدر ایکی اوجی
میلی اوزون و طار آلت. ۴.
۵. خلاطک اوجنه پایلان جوز-
لرک فضلہ قالان قوللردن او-
زدرنه پایلان دوکوم. ۱۱. فنار
بالینی = کوپک بالینک کوچکی.
۱۱. فنار بوجکی = کوکه نوعی.
۱۱. کووکی فناری = عر. الکاکنج
دینلن نبات و چیمک.

فَنالاشدیرمَق { ق. کوتیلشد.
ق. یرمک، بوز-
مق، بدتر ایتک: آشچی یکی
بستون فنالاشدیردی.

فَنالاشمَق { فل. ۱. کوتیلشمک،
کونی اولقی، بدتر
اولقی، بوزلق: بو آشچینک یکی
چوق فنالاشدی. ۲. (خسته)
آغزلاشمق، مرضی اشتداد
ایتمک: دون ایجه ایدی بوکون
فنالاشدی. ۳. آگزین بر
مرض و علتیه دوچار اولقی:
چارشیده آلیش و ربش ایدرکن
فنالاشدی اوبنه کوتوودیلر.

فَنالِق { س. ۱. کوتیلک، رذائت،
سوه، بدی: بومالک فنا-
لقی بلایدر؛ بونده نه فساق
کورورسکز؟ ۲. ضرر، زیان،
غدر: بن کیمیه فنالقی ایتمدم،
کیمسه مک فنالقی ایتمدم؛ او آدم
کیمسه مک فناغنده دکلد. ۳.
خسته لقی، کیفزلک، نشه سز-
لک: بوکون کندیمده بر فنالقی
طویبورم. ۴. بالیه، بابوب دو-
شمه ویا پایله جق اوله: یازی
یازارکن کندیمده بردن بره بر
فنالقی کلدی.

فَنجَان { س. [زبازدی: فَنجان]
کوچک چناق: قهوه،
چای فَنجانی: ظرف فَنجان طاقی.
— بَنوک ویا بَنک آجیق کوزدن
کشیاه اولور: کوزلری فَنجَان
کچی: کوزلری فَنجَان کچی آجیش.
۱۱. فَنجَان بورکی = مدور شکله
پایلان بر نوع اینجه بورک.
فَنجَانجی { س. فَنجَان اوکا سما-
۱۱. ثل شیشلر صانان:
فَنجَانجیلر.

فَنجَانلِق { ص. بر ویا شوقدر
فَنجَان طولیسی ویا او
قدر استیعاب ایدن: بر فَنجَانلِق
قهوه؛ درت فَنجَانلِق بر جزوه:
آلتی فَنجَانلِق تپسی.
فَنَد { س. فا، یالان، حیلہ، مکر.

فَنَدِق { س. [اصل فارسی اولوب
عربیده ده مستملدر، و
اساساً *Ilavizade* = قره دیکزه
منسوب معناسیله یونانیدر:
چونکه قره دیکزه سواحل جنو.
بیه سنده کثرتله حاصل اولور.]
معروف میوه که قاتی و سرت بر
قابوق ایچنده یوورلاق ویا
مستطیحه بر ائی وارد و یبانی
و بوستانیسی اولور. ۱۱. فَنَدِق
آغاجی = بومیوه بی ورن آغاج که
بَنک بیسوک اولماز. ۱۱. فَنَدِق
صیحایی (بلکه بوده روجه فاره
دیمک اولان *Ilavizade* دن) =
کوچک فاره. ۱۱. فَنَدِق قیران
فَنَدِق و جوز و بادم کچی شیشلر
قیرمه مخصوص دمیردن قیصاج.
فَنَدِق { س. س. عر. ۱. ماده آغنده
فَنَدِق { مذکور میوه. ۲. (بو.
Ilavizade = عمومی قبول

ایدن [خان، مسافر خانه. ۳.
۱. « و ندیک » دن مرعب. —
« بَنَدِق » دخی دیرلر [عر.
بستانه ابتدا اورادن کیدن
تَنَدِق. ۱۱. فَنَدِق آلتینی = سلطان
احمد ثالث حضرتلری زماننده
ضرب اولمش مقبول بر سکه:
وچ. فینتی، مقبول شیء.

فَنَدِقجی { س. ۱. فَنَدِق صانان
(آدم. ۲. مج. مواعد
کاذبه ایلہ آلداتہ رق صویان
بوصمه.

فَنَدِقچِلِق { س. مواعد کاذبه ایلہ
آلداتہ رق صویان
بوصمه ک حال.

فَنَدَقَلِق { س. فَنَدِق آغاجی اور.
فَنَدِق مانی، فَنَدِق آغاجلریله
مستور بر.

فَنَدِق { فَنَدِق قبوغی رنگنده.

فَنَدِوق { و فَنَدِیق. ۱۱. فَنَدِیق.
فَنَر { س. ۱۱. فَنار.

فَنَک { س. عر. مغربه مخصوص
بر نوع بیاض صاگسار
که کورکی مقبولدر. تونس
جله واسی.

فَنَک { یا فَنَک س. شطارت،
شَنَک، آجیقلی: فَنَک آ.
توب کز مک.

فَنَکَر { مه. چوچنک طور.
(مقسزین آغلاد یغنی
تصویر و تقلید ایدره مکور
قوللانیر: فَنَکَر فَنَکَر آغلا-
یوردی.

فَنُون { س. عر. فَن: فَن.
فَنُون { ۱۱. فَن.

فَی { ص. عر. ا: فنیه. فن دینل
فی علوم و صنایع شعبات
منسوب و متعلق: فنی و ادبی بر
رساله موقوفه: کتب فنیه;
معلومات فنیه: تحریات فنیه.

فَنیکه { سغ. م. السنه شرقیه ده
کنشان اسمیه معروف
خطه قدیمه که شام قطمه سنک
سواحلنده عکا، صیدا، بیروت
و طرابلس جهت نردن عبارت
ایدی. فنیکه لیلز ام سامیه دن
اولوب، صنایع و تجارت و
کیبیلکده چوق ایرلش و
بتون آق دیکز سواحلنده
مهرل پیدا المشر ایدی.

فَوَاحش { س. ج. عر. فد:
فاحشه. با: فاحشه.

فُوَاد { س. عر. ج: افشده.
فؤاد، قلب، پورک، کوکل، دل:
مسرور الفؤاد = پورکی شن: مجروح
الفؤاد = پورکی یاره لی.

فُوَادِی { ص. عر. ا: فؤادیه.
فؤادی جان و پورکدن اولان،
قلبی، صمیمی: نوجاه فؤادیه.
لرنک بقاسنی رجا ایدرم.

فَوَّارِه { س. عر. [فور] دن
[سمب. ا:] فقیه.

فُواق { س. عر. ۱. اینجقیری.
۲. جان چکشمه، احتضار.

فَوَاکِه { س. ج. عر. فد: فا:
فواکه. با: فاکه.

فَوَائِد { س. ج. عر. فد: فائده.
با: فائده.

فَوْت { س. عر. ۱. قاجیرمه،
الدن چقارمه، غائب ائجه.

فرستی فوت ابتدی. ۲. اولوم،
موت، اوله: فوت اولتی = اولک.

فَوْتِه { س. فا. با: فوطه.

فُوج { س. عر. ج: افواج.
فوج = بولوک، گروه، جماعت:
فوج فوج، فوجا فوج = بولوک
بولوک، آقین آقین.

فُوجِی { یاخود فیجی. س. ۱. شراب
وسرکه و ساژه وضعنه
مخصوص نخته دن چنبری واستوا.
فی الشکل واورته سی ده ایشکین
قاب، واریل: شراب، سرکه فو.

فُوجِی: بر فوجی بیره: فوجی
پنیری = فوجیده حفظ اولتان
صلاموزه پنیری. ۲. مج. شراب
فوجیسی، بیره فوجیسی = چوق
شراب و یا بیره ایچن - عیاش. ۳.

مج. کیکله تحمیل اولتان حوله ک
مساحه حجمیه سی تعیین ایچون
قوللانیلان بر مقیاسدرکه بش
قدم مکمنه و سکر فوجی
حجمی برطونه مساحه حجمیه سنه
مماذلد. || فوجی دیی = میغاه
کوشه سی.

فُوجِی { س. فوجی و اوگا مشا.
فوجیجی به نخته دن شیتلر یا.
پان صنعت کر.

فَوْدَرِه { س. [بتا.] ائولک بعض
برلینه دوز و دیک
ماورمق ایچون یوز ایله آستار
آره سنده وضع اولنان سرت
وقوله لی بز و یا قناواچه.

فَوْدُولِه { س. عمارتدن و پرپان
پیده میسی برنوع ائک.

فَوْدُولِه جی { س. عمارت ائملرینی
یاپان و یا کردیروب
توزیع ایدن آدم.

فَوْر { س. عر. بر ایشه درحال
بردن بره همجوم و نشبث
ائجه: علی الفر = مان، درحال،
بلافاظه: زن.

فُورَا { س. [بتا.] ع. ۱. آج، آجل،
آیشفه قومانده سی: فوراً
بلکن = یلکنی آچک: فوراً
ایک = آچقی. ۲. بر ماکنه
اقسامک بری برندن آیرلسی:
بر صومونی فوراً ایک = عکسنه
چورمک. — لسان عوامده:
فوراً قلیج، فوراً آتش کپی تعبیر.
لرده قوللانیار.

فُورَان { س. عر. قاینابوب
فیشقرمه: یانار طاعک
آعزندن آتشل فوران ایدر:
فسقیدن بول صولر فوران
ایندی.

فُورِچِه { س. با: فرچه.

فُورِس { س. [بتا.] مج. بکلک کینک
ایچنده بیوک بر بحر به قو.
مائدانی وسن عادیده علی العموم
بیوک ربئی بر آدم بولندیفنه
علامت اولی اوزره ربه سنه
کوره دیرکه چکیلن سنجاق:
فورس چکمک.

فُورِطْنِه { س. با: فرطونه.

فُورِکْتِه { س. [بتا.] قادیشرک
صاچلرینی طومغه
مخصوص ماشه کبی چتال تل و یا
باغه.

فُورْمِه { س. [فر. Forme] د.
۱. بر ترتیلک یعنی بر.

دن باصیلحق صحیفه. قابلرینی
صیقشیدیرمه مخصوص دمبر
چرچوه: صحیفه لری فورمه به
قومق: فورمه بی صیقشدرمق.
۲. بردن دستکاه و یا ماکینه به
قونوب باصیلحق صحیفه لر مجو.
عی: بوکتاب قاج فورمه او.

لور؟ فورمه سنی قاجه باصار .
سکز؟ بیوک، کوچک، سکرلک،
اون آلتیق، اونوز ایکیلک فور-
مه . ۳ . یقزاقده انشا اولنان
کیلرک اطرافنه اوریلان دستکرک
باشلرینک آلتنه قونیلان قوشاق .
۴ . دکیزده محقما حرکت ایدن
طونماق فن حرب بحری اقتضا .
سینه اخذ ایشدیکي مختلف
تشکیلات . — غلط اوله رق
« اوینورمه » یزنده قولانیلیر .
با : اوینورمه .

فوروز { س. ر. } Φορῶς = دفعه،
(کره) بردفهمده وبرآغ
آتمده جیقاریلان بالیق مقدا .
ری : بر فوروز بالیق . || فو-
روز قابی = طالیاندن بالیق
جیقاران کوچک قابی .

فوز { س. ع. } ۱ . موقعیت ،
مظفریت ، ظفر ، غایت .
۲ . قورتولش ، نجات ، سلامت .

فوسفور { س. یو. } Φωσφόρος
[pōs] کیم . کیکلر ده
وساثر مادهده بولنان قابل
اشتعال بر ماده که کبریت وساثر
مواد ناریه اعمالنه یارار؛ حامض
فوسفور، حمض فوسفور وساثره .

فوصور { مه. ا. یانان جیوقدن
جیقان سنی تقلید و
تصور ایدمک مکرر قوللا .
نیلیر : فوصور فوصور جیوق
ایچیوردی .

فوطوغراف { س. یو. } Φω-
τογράφος
ضیا واسطه سیله رسم آلق فن
وصنعتی ییلوب اجرا ایدن آدم .
|| فوطوغراف رسمی = بوفله
آلتمش رسم . || فوطوغراف ما-

کینه سی = بوفنی اجرایه آت او-
لان ماکینه و آینه .

فوطوغرافخانه { س. فوطو-
غراف محلی ،
قابریقه سی، کارخانه سی .

فوطوغرافلق { س. فوطو-
غراف فن و
صنعتی : فوطوغرافلق شمعی
خرج عالم بر صنعت اولدی .

فوطوغرافیا { س. فوطوغراف
فن و صنعتی .

فوطه { س. بر ایش ایشلرکن وبا
حامده وساثر احوالده بله
باغلانان ایسک بشمال : ایسک
فوطه .

فوطه { س. شراب اعمالنه مخصوص
اوزون فویجی .

فوغه { حد. ی. } Fuoco = آتش
طوبلره آتش و برمک
قومانده سی . فوغه ایتمک = آتش
ایتمک .

فوق { ظم. ع. } ۱ . اوست ، دون
مقابلی : افقک فوقده ؛
اقرانک فوقنه جیقدی . || ما-
فوق . ۱ . اوستده کی، دها یوقاری
اولان، مادون مقابلی : انسان
دائما مافوقنه باقوب مایوس اولما .

ملی مادوننده باقوب متسلی
اولمیدر . ۲ . آس : عسکرلک
برنجی شرطی مافوقنه اطاعتدر .
|| فوق الحد = حددن طیشاری .
|| فوق الماده = عادتدن خارج ،
آیریمجه ، صورت مخصوصه ده .

|| فوق النایه = نهایت درجه ده .
|| فوق مایصور = تصور اولنه
بیله جک درجه تک اوستنده ، پک
زیاده . || فوق المأمول = امید او
لنه بیلندن زیاده .

فوقانی { س. ع. } ۱ . فوقانیه . ۲ .
اوستده اولان، اوستک :

فوقانی اوست قاتی اولان . ۲ .
اوستدن نقطه سی اولان
(حرف) : ناه فوقانیه .

فوقور { فو قورودامق ، فوقور-
دی . با : فقر ، فقر دامق ،
فقردی .

فول { س. ع. } ۱ . باقلا . ۲ . بزجه
یا لکز ممرده حاصل
اولان بر جنس کوچک دانه لی
بانلایه دیشیر . || فول بهار = بیان
آسمه سی اواعندن ، برچیک .
|| فول بحری = فول چیچکی .
|| کرید فولی = بیسوک چیچکی
یا سین .

فول { س. طاقلرک بومورطلامه .
سنه مخصوص محل که طاقلری
جلب ایچون ایچنه بر بومورطه
برایغیلیر . || مج فول بوق بومورطه
یوق = نزاع ایچون بر سبب
مقول یوقدر .

فولاد { س. ع. } ۱ . « فا . بولاد »
(دن مرع) چلیک .

فولقون { س. ع. } ۱ . اخشاب سفائک
استقار و زلرینی طوتان
دمیر قوشاق .

فوللق { س. طاقلرک بومورطلا-
دقلری بوه و یا سبت که
اکثر یا داخل صمانه قایلتمش
اولور .

فوله { س. قوم ساعتی .

فولیه { س. ایتالیانک (پوله) شهر-
ندن اورانک قانچی کدیک
احد پاشا طرفندن کتیرلش ما-
ری صوغان چیچکی . || فولیه]
بالینی = واطوز نوعی .

فونڈ { س. آلمانیه ده ۱۲۳ و فونڈ } آوستریاده ۱۰۳ لبریه

معادل بر وزن که علی العموم کوچک طولی که تعیین جسامتی ایچون مستعملدر.

فونڈوق { س. (یتا.) اسهام و سائر دیون خزینسه دن ایراد: بوردسه فونڈوق بوسلکده در.

فونڈوق { س. با: فندق.

فونده { س. چالقی، چالی اورمانی: فونده طورباغی = اورما.

نرده سنلرجه چوریش قالمش یایراقردن مشکلی طورباقی که یک ابی کوبره در.

فونده { س. (یتا.) بح. دکن دبی. فونده = حد. دمیر آتقی قوما.

نده سی. || فونده ایتک = دمیر آتقی.

فونده اتق { س. چالی چربی ایلده اورمانی: مستوریر، چالی اورمانی.

فونده اتق { بح. دمیر آتقی ویلوب حاضرلانا ننجیر.

فونوغراف { س. (بو. Phonograph) سی

حفظ ایدوب قوریلجیه تکرار ایدر نوایجاد بر ماکینه، بانکنوس.

فونیه { س. طوبی آتله مک ایچون فونیه { مستعمل متنوع قابول.

فونیه { س. (یتا.) ۱. الماس طاب. شلری آتله قویسلان

ایجه ورق یابراغی. ۲. بح. سا. ختلهک. || فونیه سی میدانه

چیقدی = ساخته لکی آکلا.

شلدی. || فونیه ویرمک = سر صافلایه مامق، بللی ایتدیرمک.

{ سذ. عر. (فا. فهر. فهرس) ست. دن مغرب) و:

{ سذ. فا. ۱. برکتاتک فهرست } ابواب و فصولک صیفیه

رقلری مبین جدول که کتابک باشنه و یا صوکنه قونور، فر.

Table des matières. ۲. برکتخانه ده کی کتابلرک و یا بر

مغازه ده بولنان اشیاتک اسامیسی حاوی دفتر، فر. Catalogue.

۳. اوتغله و یاضایف یتکارنیک اسامیسی حاوی یوصله، فر.

Index. || فهرست اوطله سی = شور رای دولت قرارلری قید و

تعیین ایدن قلم.

{ سذ. عر. آکلایش، اد. فهم } راک، ذکاء: فهم ایتک =

آکلاقی: فهم اولقی = آکلا شلیق.

{ ص. عر. ذ. فهمیه. فهمیه } { فهم، دن سذ. } آکلا یشه و ادراک و دکایه متعانی

آکلایشلی.

{ ص. عر. ذ. فهمیه. فهمیه } { فهم، دن سذ. } آکلایشلی، مدرک، ذکی، زیرک.

{ بح. عر. ظرفیت بیان ایدر، فی } ده، ایچنده، ایچره: فی ال-

صل = اصلنده: فی الجمله = خلا صه کلام، نهایت: فی الحال = در

حال، آتیده: فی الحقیقه = حقیقه، صحیحا: فی زماننا هذا = بوکونکی

کونده: فی سبیل الله = حق بولنه: فی مابعد = بوندن، صکره، بعد

ازین: فی نفس الامر = نفس الامرده، حقیقته: فی الواقع = واقعا، حقیقته: فی یومنا =

کونزده، زمانزده. — تاریخ باشنده دخی قونقی حادث او.

لمشدر: فی ۱۸ محرم سنه ۱۳۱۸. — لکن بو مقامده

کرتک بو حرفک و کرتک سنه لفظنک ذکر یی بستیون فضله

ولزومسر اولوب، ساده جه ۱۵ محرم ۱۳۱۸ یازمق مر جتدر.

{ سذ. اصل عرییده آلف فی } البیان حرف جر اولوب،

وقتیله غلط اوله رق بها بیان ایدن رفلردن اول یازمقی عادت

اولمش، و غلط اوستنه غلط او. له رق اسم اعتبارله فیات صیفیه.

سنده جمی ده تشکیل اولمشدر. { بها، قیت، اسمار: فی مقطو.

عبله: فیات مقطوعه سی: فی میری = دولجه تعیین اولنان

قیت.

فیات { سذ. ها و اسمار مناسبه غلط اوله رق قولاندیفقر آلف

البیان «فی» لغتک جمی اولوب، مفرد کی دخی قولانلییر: بو.

نک فیاتی نهدر؟

فیاض { ص. عر. (فیض) دن فیاض { سم. } مبالغه ایلده فیض

و برکت و یرن، کریم: فیاض مطلق = جناب حق جل و علا.

{ سذ. ۱. فبالغه سوق و تشو. فیت } بق ایدوب دورته، اغواء،

اغفال، افساد: فیت و یرمک. ۲. قارده غائب ایتدکن صکره

قازانه، تساوی حاصل اوله: فیت اولقی، || بح. فیت طلومبه سی =

ماکنه لک حرکتیه متحرک و قز غانه صو و یرمکه مخصوص طلومبه.

فیتلمک { یا فیتله مک. فت. فیت و یرمک، افساد ایتک. فیتلمکی

فیتلمکی { صذ. فیت و یرن، افساد ایدن، سمایت ایدن.

فیده } س. با صدقده تمدن
یتشدر یلوب تکرار دیکمک

اوزره چیقاریلان سبزه فدانی:
پراسه، لاخته، طوماتس فیده. سی.

فیده ملک } فت. سبزه فدانی
دیکمک.

فیروز } ص. فا. ۱. طالمیل، بختلی،
سمید، مسعود، فیروز
بخت. ۲. غالب، مظفر، منصور.

فیروزج } سذ. عر. فا. «پرو»
{ زه دن مرعب } با:
فیروزه.

فیروزه } و پیروزه. س. فا. کوک
رنکنده بر ذی قیمت
طاش؛ فیدوزه قام = زمرد
رنکنده.

فیسیتوچیا } س. (بو. -stia)
{ stasya } اعضا
خارجیه و داخلیه بدن هر بر.
ینک و طاقند بخت ایدن علم،
فن منافع الاعضاء. (فرانسز)
جهیه تقلیداً فیزیولوژی دیمه.
ملی. }

فیصل } سذ. عر. قرار، حکم،
فیصل فعل، حل = بو مسئله،
بودعوایه فیصل ویرمک.

فیصل پذیر } ص. فا. (عر.)
فیصل = حل = قرار.
فا. پذیرفتن = قبول اتمک
حل و فصل قبول ایدن، قابل
حکم و قرار، نهایت بولان.

فیض } سذ. عر. ج. فیوض،
{ جم الجمی } فیوضات
دخی باشیجه دردنجی معنا ایله
قوللائیلر. ۱. بولاق، محصور.
لات و سازه کثرتی؛ فیض و
برکت. ۲. نعمت، احسان، کرم؛
فیض الهی. ۳. ایلرئله، ترقی،

کال بوله: تحصیل کالات ایدن
الته فیض بولور. ۴. سعادت
معنویه: استیلا فیوضات ربانیه
ایتمک.

فیضان } سذ. عر. طائفه، چوق
{ کله: فیضان میاه؛ ینک
فیضانی. ابا. فیضان اوراق =
نیسانات آزوب چوق یاراق
ویرمی که محصوره مانعدر.

فیض بخش } ص. فا. (عر.) فیض =
برکت. فا. بخشیدن =
باغشلامق | برکت و نعمت و
ترقی بی مؤدی: بر ملک فیض
بخش.

فیض رسان } ص. فا. (عر.)
رسانیدن = یتشدریمک | فیض
و برکت و ترقی کثیرن، یتشد.
یرن: باران فیض رسان.
{ ص. صیقی صفتنه اتبعاعاً
فیق } قوللائیلوب اونک مالی
تأکید ایدر: فلان آدمه صیقی
فیق کوریشوردی.

فیک } س. بیان بوکرلجهی، آق
{ بورجاق. || قره فیک = بو.
نک بر نوعی.

فیل } سذ. عر. فا. «پیل» دن
{ معرب } معروف جسم حیوان
که هند و آفریقا کی اقالیم حاره.
ده یسانی و مونس حالتمه بو.
لنور. || فیل دیشی = بو حیوانک
سلاحی حکمنده اولان جسم
دیشلری که سرت و پارلاق او.
لهرق اعلا برکیک اولمغه صنایع
یمده مواد مختلفه اعنائنه یارار،
عاج: فیل دیشی طراغی. || ط.
دام الفیل = بالدرلرک فوق العاده
شیشوب قالینلاشمه سی موجب

بر علت.

فیلادور } س. (یتا.) بی. اینجه
قطرانلی خلاط.

فیلاروطه } س. (شا. Flauto)
{ دن } آلات موسیقیه.
بر نوع دودوک.

فیلت } س. ۸. بی. اسقاندیلده
{ بویدن بویه هج برتخلف
اولیان صیغ صو. دوز صو.
(عمق اوج قولاجدن اقل او.
لورسه صیغای دینلیر. ۲. ط.
دیزین مقاله و فقره لک آرمه سته
قونیلان چیزکی.

فیلتو } س. (یتا.) طانه تک بل
{ کیکنک ایک جهتمده کی
ات و بویدن یاییلان صالحه لی
کولباسدی.

فیلدر } س. مکرر قوللائیلورق
{ سرعت و تلاشله دور و
حرکت دلالت ایدر: فیلدر فیلدر
آرامق = صیقی صیقی آرامق؛
کوزلری فیلدر فیلدر ایدبور =
کوزلری دونوب طور بور.

فیلده قوز } س. (فر. Fil d'E-
{ cosse } دن) اسقوجیه
ایلیکی دیمک اولوب اساساً
مملکت مذکورده چیقان کتن
کی اینجه و خاص بر نوع ایلیک
و بویدن اورمه شیشلر: فیلده قوز
چوراب، قانله.

فیلسوف } سذ. عر. ج. فلاسفه.
{ (بو. Philosophos) =
عجب الحکمه | فلسفه یعنی علم
حکمتله توغئل ایدن، حکیم،
حکمت آشنا: اسک فیلسوفلر؛
فلاسفه یونان. = ص. ۹.
حکیم، عاقل، دانا: فیلسوف آدم.
۲. قیدسز، لا اباالی، امور

دنیویه اهمیت و برتری، قلندر
مشرّب: اوفیلوسوف آدمدر .
۳. اعتقادسز، دهری.

فیلوسوفاق { س. ۱. حکیمک ،
حکیم ودانا اولان
آدمک حال و شاقی . ۲. قیدسز.
لق، لا ابالیانه طور و حال،
قلندرلک . ۳. اعتقادسزلق ،
دهریلک .

فیلو { س. ۱. بتا. ۲. برقاج حرب
سفینه سندن مرکب کوچک
طونما، طونماک بر قسم و بو .
لوکی : آق دکیز فیلوسی . =
حد. ۲. جوشه یلکنلرینک
چکامسی ایچدون قومانده : فیلو
ایتمک = روزکاری یلکنلرک یاقه.

سی استقامته آلوب ایشله مک .
فیلوز { س. بالیقچیلرجه قباق و یا
منظاردن آغ شماتدره .
سی .

فیما بعد { ظن. عر. (فی = حرف
جر . ماء اسم موصول .
بعد = ظرف زمان) بوندن
صکره، بعد ازین .

فینو { ص. ۱. بتا. Fino) ۲.
انتخب، ظریف، اعلا،
منتخب، کزیده : فینو چوخه،
فس. ۲. پک کوچک : فینو کو .
پک. = س. اوطلرده کزن و
قوجاقده طاشینان کوچک و
ظریف کوک جنسی : بر فینوسی
واردر؛ فینو کوپکی .

فیوض { س. س. ج. عر. و بونک
جمی : فیوضات. فد :
فیض. با : فیض .

فیسه { س. س. عر. بولوک، طاقم،
کروه، جماعت : برفته قلیله.

فیه { ترکیب عر. (فی = حرف
جر . ه . ضمیر متصل مفرد
مذکر غائب) اونده، اوکا دائر :

منازع فیه = اوکا دائر منازعه
اولنان، منازعه لی؛ مفعول فیه =
ظرفیت بیان ایدن مفعول؛
مانحن فیه = مهورت عنهنز، مدار
مباحثه من. (مؤثنده : فیها؛
تثنيه سنده : فیهما؛ جمعنده : فیهم
اولور .)

ق

ق { قاف. س. (عربیده شد.)
 ق { الفباى تركيك يكرى در.
 دنجى حرفى. الفباىك اصل صره.
 سى اولان ايجد ترتيبده اون
 طقوزنجى حرف اولوب، شكل
 عبرانىسى ق، و شكل سرى.
 نيسى ه در. رقم كى استمما.
 لنده بوز عددينه مصادلدر.
 اصل تركيه شيوه سنده ق ايله
 ك بر حرف اولقى اقتضا ايدر،
 زيرا قالين همالرده ق وايجه.
 لرنده ك تلفظ اولنور: قالدق،
 كلدك؛ قاهره، قكهرك كى.
 حر كئلديكده اكثرثيا (غ) ه
 تحويل اولنور: آلمق، آلمه:
 آق، آغلامق كى. (خ) حرفيله
 مناسبى و قرب مخربى اولوب،
 اكثرثيا برى ديكرينك بيرنه
 ايراد اولنور: آفشام، آخشام:
 قاننى، خاننى كى.
 قا { د. تركيائنده استفهامه دلالت
 قا { ايدر: قاچ، قانى، قانده، قاننى،
 قاچان.
 قاآن { س. خاقان و خان اسملر.
 قاآن { ينك صورت ديكرى
 اولوب، اصل تاتار و مغول
 حكمدارلرينه مخصوص ايكن،
 چين ايمراطورلرينه مخصوص اور.

لنشدور.

قاب { د. ق ايله باشلار بعض
 تركيه صفتلرك باشنه كلوب،
 تاكيد و هالقه بيان ايدر: قاب
 قره. (قوب قورو، قوب قره.
 مري ده بونك اخوانى حكمنده.
 در.)

قاب { س. ۱. ظرف، غلاف،
 محفظه: ساعت قابى، ييحاق
 قابى، سموكلى بوجك قابى، مکتوب
 قابى. ۲. اورق، بوز، پوشيده،
 لفافه: كورك قابى. ۳. قياق،
 جلد: كتاب قابى. ۴. صو و يلك
 وسايره وضعنه مخصوص اوانى،
 اويعه، چيناق وسايره: مطبخ
 قابرى، ياغ ايجون قاب كئير.
 ديكرى؟ ۵. صحن، طباق، بر

يك وضع اولسان اناه: اوچ
 قاب بيك. ۶. جوال، طوره،
 فوجى و هر نوع واسطه حفظ
 و نقل: صمان ايجون، سرکه
 ايجون قابز بوقدر. || قاب
 قاچاق = هر نوع اوانى و اويعه.
 || آياق قابى = آياغه كييلن بابوج،
 چيزمه، پوتين وسايره. || صاغ
 آياق قابى دكلدر = نفاق و مفسد.
 تدن وجهه دن خالى دكلدر. || قانيه
 صيفه نفاق = صبر سزلى كوستر.

مك، تلاش ايتك.

قاب { س. ۱. يايك آتيلير.
 قن ال ايله طوتيلان اور.
 تمسيله اوچلرى آره سنده كى
 مسافه. ۲. مسافه، بعد:
 قاب قوسين = ايكي ياي اوزونلنى
 مسافه سى.

قابا { قابارمق وسايره. با: قبا
 وسايره.

قبايق { س. با: قبايق.

قابچق { س. { د قاب = مصغرى
 ۱. چيچك غنچه ايكن
 محفظه سى و آيلدقدن صكره
 آلتنده كاسه سى حكمنده اولان
 يشيل قسى، فص. ۲. حبوباىك
 ايج دريى.

قبران { ص. اوخش، تيل، كو.
 شك، بطى. ص. =
 ۱. داللى كيش كوتوك
 آغاج. ۲. (روم ايلي لساننده)
 اولبك.

قابض { ص. مر. ۱. قابضه.
 قابض { د. قابض = دن سف.
 ۱. طوتان، آلان، اخذ و ضبط
 ايدن: قابض ارواح = اولنلرك
 جانلرني آلان عزرا تيل. ۲.
 ط. قبضلى ورن، انقباضى مو.

جب. ۳. تش. سیقان و چکن
(سیکیر و عضله).

قابِل { ص. عر. ذ: قابله. «قبول»
{ دن سف. } ۱. آلان،

قبول ایدن: قابل تربیه = تربیه
آلان، تربیه قبول ایدر. ۲.
مستعد، قابلیت و استعدادی او.
لان: قابِل خطاب = کندیسنه
خطاب اولنه بیلیر. ۳. ممکن،
متصور: بواش قابِل دکلدرد.

|| قابلی امکان = ممکن. = س

ط. کبه خانولرک چوجقئرینی
آلمق فن و صنعتی بیان، ایه،
ابه طیب: فلان طیب ماهر
بر قابلدرد؛ فلان قادین متفنه بر
قابله دور. = سخن حضرت آدم
(عم) اولادندن بری که برا-
دری هالک قاتلیدر.

قابِلو { یا قبِلو. س. { فر. Cablot
قابِلو { که اوده عر. «جبل» دن

تحت البحر تلفراف خطی که غیر
ناقل الکتریق و طیانقی شیتلره
صاربارق بر خلاط صورتنده
قمر دریاه دوشیر.

قابِلو { ص. با: قابلی.

قابِلو باغِه { س. { وغللی: قابلو-
{ مباحه} بری و بحری

جنسی اولان و بحریسی پک بیوک
اولوب اتی ین معروف حیوان،
که سرت بر قابوله مستور اولوب
یالکز باشه آیانلرینی وقورور.
غنی جیقارمق ایچون دلیکری
واردرد.

قابِلو جِه { س. ۱. بوغدای آره-
{ سندنه بیتن یولافه

مشابه حیوانات نوعی. ۲. با:
قابلیجه.

قابِلی { ص. ۱. محفظه سی، قابی،
اورتسی و یا یوزی اولان:

قابلی کورک؛ قابلی کتاب. ۲.
بولوطلی، مقوم: قابلی هوا.

قابِلِیَّت { س. عر. ۱. قبول ایدم-
قابلیت { بیلیر اولمه، مستعد اولمه.
استعداد: او چوجک تربیه به
قابلیتی یوقدر. ۲. اقتدار، لیا-
قت: کندیسنده قابلیت اولنجیه
حامیسی نه بایسون.

قابِلِیَّتْسِزْلِک { ص. ۱. استعداد سز،
قابلیتسز (غیر مستعد، قبول

ایقز: تحصیل و تربیه قابلیتسز
در. ۲. اقتدار سز، لیانتسز،
غیر مقتدر، نااهل.

قابِلِیَّتْسِزْلِک { س. ۱. استعداد.
{ سزلق، عدم

استعداد: او چوجک تحصیل
و تربیه قابلیتسز لکی آکلا-
شدی. ۲. اقتدار سزلق، عدم
اقتدار، عدم لیاقت: او آدمک
قابلیتسز لکی انکار اولمه ماز.

قابِلورغِه { س. ۱. کوکس
{ کیکلرینک بهری:

ضیفلیکدن قابورغهری چیقتمش.

۲. بوکیکلرک بل کیکنه اوتبا-
طیله ابراز ایتدیکری شکل

وهیت: قابورغِه طولی =

قوزی قابورغهنک برنج وقو-
ری اوزوم و فستله طولی.

۳. کمی و یا قایمک حیوان قابور-
غهنه مشابه اولان و اومورغه

اوزونیه قالدیریلان اسکری
آغاچلر.

قابِلوق { س. ۱. برشیک اوستنی
{ اورتی سرنجیه اورتی،

قشر: اتمک، میوه، آغاج، کسنا.

نه، فندیق قابوغی؛ چیان قابو-

غی. ۲. بعض حیواناتک دریدن
باشنه محفظه لری: میدیه، استر-

یدیه، بوجک قابوغی. || قابوق
باغلامق = اوستنده قابوق پیدا

ایتمک، قابوقلانمق. || بوجک
قابوغی = مای به چالار پارلاق
برنوع یشیل رنگ. || قابوق قلو-
لامق = (جوز و سائر) قابوغی
طولدیرمق، لی چوق اولمق.

قابوق قسز { ص قابوغی اولیان.

قابوقلانمق { فل. (میوه و سا-
قابوق (تره) قابوق باغلا-

مق، قابوق پیدا ایتمک.

قابوتلی { ص. قابوغی اولان، قا-
{ بونله مستور.

قابِلِیَّت { س. { بتا. Caminata دن
قابِلِیَّت { غلط } اسپر تو ایله قهوه

وسائر پدیده مرک مخصوص طاق.

قابِلِیَّتو { س. { بتا. Cabinetو:

قابینه { س. { فر. Cabinet } بر
{ دولتک هیئت وکلانی:

فرانسه قایتنوسی، قایتنه سی
دیکشیدی؛ قایتنه رئیس = هیئت

وکلا رئیس، رئیس وکلا.

قاباروز { س. با: قپاروز.

قاباق { قاباقی و سائر. با: قباق
{ و سائر.

قابان { ص. جبر و شدتله آلان،
{ قابیجی، غاصب، یشماکر.

|| اوشاق قایان = اوقاق چوجقئرلی
یاقه لایوب قالدیران بیوک کر.

کس. || دمیر قایان = مقناطیس.

|| صامان قایان = کهربا. || قایان
قایانه = نهب و غارت صورتله.

= س. حاوی اولدیغی یه طمعا

بناشان حیواناتی طونان طوزاق،
دام : فاره، صاگسار، قوش
قاپانی؛ قاپانه طوتلیق، دوشمک.
— با : قیان.

قاپچاق { س. ۱. قله محاصره.
سند ديواره طاقیان
بيوك چنگك. ۲. طولومبه جي
چنگكي.

قاپديرمق { فت. آلدیرمق، زور.
له النندن آلمسته
مانع اوله مامق، ضبط و غصب
ايتديرمك : جوجق الندمك
جوركى كدى به قاپديردي : سا.
عتكه دقت ايت بريان كيچيه
قاپديرميه.ك. || ب. آفتدي به
قاپديرمق = جرياك شديله
كمي بي اداره ايده ميسوب سوقه
تابع اولمق.

قاپسول { س. [Capsule]
۱. چاقاقلى تفكيدن
صكره ايجاد اولنان اجزالي تفك
وطبائجه لرى آتسله مك ايچون
اجزاي حاوى انجه تنكه دن
اوافق محفظه. ۲. پك آجي ولد.
تسر بعض علاجلرى حاوى اوله.
رق يولتق اوزره تيه اولمش
طوتقالدن يوشاق محفظه : هند
ياغى قابسولى.

قاپسوللى { س. قابسول دينلن
اجزاي حاوى محفظه.
جق واسطه سيله آتش آلان :
قابسوللى تفك، طبائجه.

قاپش { س. جبر و شدله آله.
غصب، يغما، نهب و غارت.
== قاپش قاپش = قاين قاينه،
يغما ايده رك؛ قاپش قاپش بديلر
كال حرمه و ييلرنده قاپش ورق.

قاپشديرمق { فت. زورله اخذ
و غصب اولمسته

مانع اوله مامق، مساعده ايتك،
يغما نهب و غارت ايتديرمك :
اتى النده كوتورورك. كوپكركه
قاپشديردي.

قاپشماق { فت. هر برى بر طرفدن
چكوب يغما ايتك : بر
سيت اوزومى ايكي دقيقه ده قا.
يشوب بردانه براقديلر.

قاپلاتمق { فت. ۱. احاطه ايتير.
مك، اطرافنى قوشا.
دوب اورته به آلديرمق : اوبى
خارجاً نخته ايله قاپلاتدى. ۲.
اورتديرمك، اوسته بر زار و
سازه چكديرمك : اوطه نك ديوار.
لرته كاغد قاپلاتم. ۳. يوزه
آستار ويا كورك ياخود كورك
يوز و بوكا مائل شى چكيرتك :
بوجه به سمور كورك قاپلاتمق؛
بو كورك كوزل بر يوز قاپلاتمق
اقتضا ايدر؛ يورغانه چارشف
قاپلاتمق.

قاپلامق { فت. ۱. هر طرفنى احا.
طه ايتك، اورته به
آلتق : بر بولوط افق قاپلادی.
۲. اورتمك، اوسته زار
چكمك : ديوارلى كاغده قا.
بلادی. ۳. قاب چكيرمك، صار.
مق، لف ايتك : جلدی بو.
زلمون ديه كتابى كاغده قايلار.
يور. ۴. بر شيتك سطح خار.
جيسنى قومق، خارجاً اورتمك :
اخشاب اولرى چيدنه نخته سيله
قاپلارل؛ بعض كيملى ساجله
قاپلارل؛ رطوبت كچه مك ايچون
كاركي ديوارله نخته قاپلامق
اقتضا ايدر. ۵. يوزه آستار
ويا كورك ياخود كورك يوز
يورغانه چارشف چكيرمك، بر

شيتك اوزرته ديكر بر شى
ديكمك : بو كورك نه رنكه
يوز قاپلامق؟ بوجه به انجه بر
كورك قاپلامق؛ يورغانه چارشف
قاپلادم. ۶. معدنى بر شيتك او.
زرنه ده قاپتدار بر معدندن
انجه بر زار چكيرمك كه اليوم
غالوايسه واسطه سيله اولور :
دمبر و نونجندن آلات وادوات
مختلفه به اليوم آلتين و كوش
قاپلايرق خالص آلتين و كو.
مشدن فرقت شيتلر بايورلر.
۷. هر طرفه انتشار و تهم ايتك :
اونك صيت و شهرت، حكرم
واحسانى على قاپلادی. ۸. حا.
وى و شامل اولمق، احتوا
واشتمال ايتك : اونك حسن
اخلاق كاغه فضالى قاپلامشدر.

قاپلامه { س. ۱. قاپلامق ايتمى.
با : قاپلامق. ۲. بر
شيتك سطح خارجى تشكيل
ايدن ماده، اوسته چكيريلن طبقه :
بو اوك، بو كينك قاپلامه سى نه
در؛ قاپلامه نخته لرى چيكدن دن
اولور؛ قريستوفل طاقلرينك اون
اون بش سنه ده قاپلامه سى زائل
اولوب ايچنده كى معدن ميدانه
چيقار. = ص. ۱. مستور،
اورتيلى، ملفوف : چليكدن
قاپلامه كمى؛ آلتين قاپلامه سا.
عت. ۲. هر طرفى احاطه ايدن،
هر طرفه شامل اولان، عمومى :
قاپلامه صيرى.

قاپلامه جي { س. مواد مختلفه به
آلتين و كوشدن
بر طبقه ايله اورتمك صنعتى بيلن
واجرا ايدن آدم.

قابلاتمق { فل، ج۱. ۱. محاط و مستور و ملفوف

اولی: بو او تخته ایله قایلانه.

جقدر. ۲. برشینک سطح خار.

جیسنه یایشیدرلیق، کچیرلک:

بو سفائنه زره قایلانه جقدر.

۳. کورکه یوز ویا یوزم کورک

و یا آستار یا خود یورغانه یوز

و یا چارشف کچیرلک: بو جبهه

سمور، بو کورکه ایسک بر یوز

قایلانیرسه کوزل اولور: بو یور.

فانله ده چارشف قایلانیدی،

یازمه یوز قایلانیدر. ۴. ده

قیمتلی بر معدن بر سطح و طبقه

کچیرلک: عجبا بوساعته آلتین

قایلانه بیلیری؟

قابلاش { س. قایلامق ایشی و طرز و اصولی. با:

قایلانق.

قابلاپیچی { س. ص. ۱. قایل.

ولف ایدن. ۲. قایلامه جی.

قابلمق { ج۱. زورله و جبراً آلتیق،

الکزدن قایلیرسه نه ییارسکر؟

= فل. برشینه ویا برینک اسما.

سبز سوزلیرنه اعتماد وامنیت

ایدوب آلدانق، محلوب و مفعل

اولی: برطولاندر پیچیله قایل.

رق ماملرکنی غائب ایتدی؟ او.

جوزلفنه قایلهرق چورورک مال

آلدی: سن اونک سوزینه قایل.

قابلمه { و قایلش. س. قایلای ایشی.

قابلو { با: قایل.

قابلو { ص. با: قایل.

قابلوچه { س. با: قابلوچه و قابلیچه.

قابله { س. ا. Capello = شاقه } برکی دیرکی باشنده کی

شاقه، تکرلک.

قابلیجه { س. اوستی حمام و اینه

یابانش صیحا معدن

صوی، اورتیلی قاینارجه، ایلیجه،

بانیه: بروسه قابلیجه لری. (آ-)

جیفنه ایلیجه و قاینارجه دیرلر.)

قاپماجه { س. با: قایمهجه.

قایمق { ق. ۱. بردن بره الی او.

قایمق (زادوب شدنله آلتی،

چایمق، قاورامق، آلوب کو.

تورمک: قورت بر قوزووی

قایوب کیتدی: برده بر الماکو.

رنجه مان قایدی. ۲. زورله

آلتی، جبراً اخذ، غصب، یغما.

نهب اتمک: یاره بی لندن قایدی:

کیمسه ده بر شی کوردی می

مان قایمه چالیشیر. ۳. اوزا.

قدن چکوب آلتی، جذب و جلب

اتمک، جزئی تماس و تقریبه مان

چکمک، یاقه لامق: خسته لاق

قایمق: صیغه بی قایدی: خوی

قایمق: نم قایمق. ۴. کلایر بو.

لوب مان یاقه لامق: کوزل

بر او قایدی: اوراسنی قایه

بیلیرسه که هیچ طورمه. ۵.

ایصیرمق: اوکنه کنی قایمق.

|| بولوطدن نم قایمق = وسوسه

ایتمک. || طایقه قایمق = باشقه.

سنگ حقنی آلتی. || کلاه قایمق =

بر قاریشیق لادن ویا بر غلبه لادن

و یا خود دیکر لرینک کوردیکی

ایشیدن استفاده ایله کندی

منفعتی استحصال اتمک.

قایمه { س. قایمق ایشی. با: قایمق.

قایمهجه { س. کوشه قایماجه = چو.

شاقه و موقع طوقوب بری بوشده

قالق ویرلرینی دیکشدر برکن

هر بری بر کوشه طوتفه چا.

ایشوب مقتدر اوله میانی آچیمده

قالق اوزره اوینادقلری او یون.

قایوت { س. (فر. Capote) عسکر.

قایوت ایلرک اوستلک انوانی،

یا غمورلنی.

قایورطه { س. بر. سفینه داخلی

لاندیرمق و کوروب جیفمه

مخصوص اسکله لری آصمق اوزره

کوکرته لرینه کشاد اولنان آبار

آغزینی ستر ایچون اطراف

جاملی و اوزری بشیک اورتوسی

کبی قیاقلی ستره و دمیر سفا.

شده یالکز اسکله آغزلرینی

ستر ایچون پاییلان مضبوط و

کروی قیو.

قایوسقه { س. اتلی لاخته نیکی.

قایوسقه { اصل ترکیه ده لاخته

دتمکر. ا

قایون { س. (بتا.) بر. کمی دمیر.

قایون (نی قولایقه آتمق ایچون

اوزرینه طولاشدیریلان زنجیر

یارچه سی.

قایچی { ص. ۱. زورله آلان،

قایچی (غاصب، یغما کر. ۲.

اوزاقدن جذب و جلب ایدن،

جاذب: نم قایچی. || کوکل قا.

پیچی = دایر، دلر با.

قات { س. ۱. صره، طبقه، بر

قات (بری اوستنه موضوع صرم

لرک بهری، آشایدن یوقاری به

صره لره منقسم بر شیشک بهر

صره سی: بدی قات کوک، بدی

قات یر؛ بر اوک برنجی، ایکنجی،
 بشنجی قاتی؛ بو بئاک بش قاتی
 واردر؛ دیواری بر قات طاش
 بر قات طوغله اوله رق یایدیر.
 دم. ۲. بوکیش بر قاش وسا.
 ترمک هر بوکوی؛ شو قاشی،
 کاغدی دوت قات ایدک، برنجی
 قاتی قاتیرک؛ ایک قاتی ایب. ۳.
 بوکله، قیرمه، قیریم؛ چوخه تک
 قات یری. ۴. بردن بوکولوب قا
 تلانان انواب وسائر طاقی؛ بر
 قات انواب؛ ایک قات چاشیر. ۵.
 بر مقدارک دیگر مثلی، ضعف:
 ویردیکنک ایک، بش قاتی
 آلدی؛ بر قات دها چالیشدی؛
 بر او قدر دها؛ بر قات یاغ ایک
 قات صو قومی. ۶. درجه،
 مقدار: قات قات = درجه درجه،
 درجات متعدده ایله؛ بیک قات =
 بیک کره، یک چوق؛ بو او.
 ندن قات قات، بیک قات ای
 اولدی. (قات اندر قات دیمه.
 ملی. || ایک قات = ۱. مض.
 عف: بوکون دوندن ایک قات
 صیقا قدر. ۲. بوکیش، قنبور،
 بیچاره اختیار ایک قات اولمش،
 ایک قات یور یوردی. || قرق
 قات = حیوانات بجز ترمک معدمه سی.
 قات (س. طپورک طاشلری هفم
 قات ایدن معدملری، قونسه:
 طاق قاتی.
 قات (ص. ۱. سرت، قی، صلب.
 قات ۲. طوکیش، طوکوق.
 ۳. حیران، متعیر، حیرتندن طو.
 کش کبی طوران: قات قالدی =
 طوکسه قالدی. || قات قاله = صوک،
 اک نهایت، آرتق اوتی او.
 لیان، قطعی، لایبشیر: قات قاله

بیک خروشه ویره بیلیر.
 قاتالیه (س. آسیرقادن کله ایری
 باوقلی بر نوع آغاج.
 قاتر (م. قاز قوتور. با: قز
 قاتیش (س. با: قاتنه.
 قاتشدیرمق (فت. بر برینه قار.
 یشدیرمق کیمیا
 کوندوزه قاتشدیرمق؛ خلی بر
 برینه قاتشدیردی؛ قوزیلری
 قوبولره قاتشدیرماملی.
 قاتشقم (فت. بر برینه کیمه،
 بر برینه قارشمق؛ ایک
 سوری قاتشدی؛ خلق بر برینه
 قاتشدی.
 قاتیق (قاتقلاق. با: قاتیق وسائر.
 قاتیل (ص. مر. قتل. قتل. (دقتل)
 (دن سف.) اولدیرن، هلاک
 ایدن، موتی موجب اولان: سم
 قاتل. = سذ. مر. آدم اولد.
 برنجانی: قاتلرله زندانه آتلدی؛
 قاتل جزایه دوچار اولدی.
 قاتلاقمق (فت. قاش وانواب وسا.
 ترمی برینه قات قات
 ایتدیروب دوشیرتمک؛ بو قا.
 شلری کیمه قاتلاجه جز؛ شو
 اثنان الی یانیشیر بر آدمه اصو.
 له قاتلاقمی.
 قاتلاشمق (فل. ناچار قبول
 ایدوب راضی اولق.
 قاتلامق (فت. ۱. قاش وسائر بی
 قات قات بوکک، بوکک.
 رک صارمق، دیوشیرمک. قا.
 شی، انوابی، چاشیری قاتلامق؛
 کاغدی ایک به قاتلامق. ۲.
 ایک، قات ایتک، تکرارلامق؛
 چتی ایک اوج کره قاتلامق =

تارلانی ایکی، اوج کره سور.
 مک. ۳. خوری اینجه آچق،
 بوفقه یامتی.
 قاتلامه (س. بوکله، قات قات
 ایته، دیوشیرمه: قا.
 تلامه یری = بوکوم یری، قیریم.
 قاتلاندرمق (فت. ۱. قیوریم
 قیوریم و بوکوم
 بوکوم بوکک. ۲. ناچار رضا
 و یروب قبول ایتک مجبور ایتک،
 بالفوروده ارضا ایتک: خست لنی
 بیسارینی اولاندندن آیرانسه ده
 قاتلاندردی.
 قاتلانمق (فل. ۱. قات قات او.
 لنی، بوکک، ایتک:
 بلی قاتلامش؛ بوقاش ای قاتلا.
 ش. ۲. ناچار قبول ایتک،
 خواه ناخواه رضا ویرمک:
 انسان اولادیچون هر شیئه
 قاتلانیر. = بلی، بوکک، ایتک:
 مقوا قیرلازدن قاتلاغاز؛ ساج
 زور قاتلانیر.
 قاتلک (س. بر آدمک قاتل اولمی،
 آدم اولدیرمی، قتل
 جنایتی: محکمه جه قاتلکی تبین
 ایتدی.
 قاتلمق (فل. الحاق ایتک، قار.
 قاتلمق: قاتلمق، منضم و ملحق
 اولق، بر جاعتک اینجه کیرمک،
 برابر کیتک: کاروانه قاتلدی.
 = بلی. قار یشدیرمق، قونقم،
 مزج ایدک: یاغ صو قاتله ماز.
 — با: قاتلیق.
 قاتلمه (س. و:
 قاتلش (س. قارشمه، الحاق،
 انضمام: اولک بزه قا.
 تلمه سی، قاتلیشی مناسبتر ایدی.

قَاتَمَر { س. بر شېك قات قات او قاتمر (لسی، چوق یا پراقلی اولسی: كلك، چيچك، بورك قاتمری: لباسك قاتمری. = ص قات قات، چوق یا پراقلی. قاتمرلی: قاتمر چيچك، بورك، لباس.

قَاتَمَرَلِي { ص. قات قات، متعدد قاتمرلی و چوق یا پراقمرلی اولان: قاتمرلی كل، چيچك: قاتمرلی بورك؛ قاتمرلی فيستان. || مج. ايكي قات، مضاعف، ميا. لغه: آرتق بو يا كايشك، ادبزل لكك قاتمرلیسی اولدی.

قَاتَمَق { ق. ۱. الحاق، علاوه، ضم ايتك: اوده آدمی كاروانه قاتدی: قوونلرینی سو ری یه قاتدی. ۲. آلت طرفته، آرقه سندن كیترمك، تردیف، ترفیق ايتك: قانله یه ضبطه قاتقی. ۳. قاربدیرمق، مزج، خاط ايتك، قومق: سر كیه صو قاتقی. ۴. قاربدیرمق، قارمه قاریش ايتك، فساد، دوشور. مك: طالی بر برینه قاتدی. ۵. او كنه قویوب تمقیب ايتك: دشمنی او كنه قاتدی. || شېكهی كووندوزه قاتمق = كیجه بی ده كوندوز عد و انحاذ ایدوب كیجه كوندوز چالیشمق.

قَاتَمَه { س. قاتقی ایشی. ۱. قاتقی. = ص. قاتلش، ضم و علاوه والحاق اولغش، ملحق، منضم: او صكره دن قاتمدر.

قَاتُولِيك { س. ص. با: قاتوليك.

قَاتِي { قاتقی، قاتلیق، قاتلاشمق قاتی و سائر. با: قتی و سائر.

قَاتِيش { س. ۱. الحاق، علاوه، ضم. ۲. قاربدیرمه، مزج، خاط.

قَاتِيق { س. ايتك الله برابر بنیان قاتیق (شی، ايتك قاتیلان پنییر و نيك و سائر: قاتیسز ايتك يك آج اولدیه بوغازدن كچم: قاتیق بهاسی = عملیه و وقیله عسكره قاتیق بدلی اوله رق ویرلن معین آتیه.

قَاتِم { س. قاتمه، قاتیش، قار. ۱. یشدیرمه، مزج، ضم و الحاق: قوج قاتمی = وقتا آیر. لمش اولان قوجلرك سوروی یه قویورلسی، قویونلرك چفتلشدیر. لسی و بونك موسمی: قوج قاتمی فرطونه سی = تشرین نانی اوائلنده واقع فرطونه.

قَاتِج { ك. ۱. عدد حقتده سؤاله مخصوص: قاتج كئی؟ قاتج قویون؟ قاتج كون؟ (مقدار سؤالنده ایسه «نه قدر» قوللا. نیلیر: نه قدر صو؟ نه قدر ناغ؟ كچی. ۲. سؤال انكاری صو. رتنده كثر و بمالنه به دلالت ایدر: قاتج كره سو بلم! قاتج آغاج ديكه كچز! یعنی چوق سو بیلدم، چوق آغاج ديكدك. || بر قاتج = بعض، بر مقدار، بر طاقم، غیر معین ومع هذا متعدد بر عدده دلالت ایدر: بر قاتج كئی كلدی: بر قاتج كره كیتدم. || قاتجه = نه میاغ مقابلنده، نه فیاتله: بونی قاتجه وریورسكز؟ قاتجه آلدیکز؟ || قچه آلیم = بجه اهی می اولور؟

قَاتِج { س. (اصل «قاجق» فملتك قاج { امر صیغه سی اولوب، تعبیر

آتیده مستملدر: { قاج كوج = نا مخرمك: بر اوده قاج كوج اونامق ایچون یانچی بولناملی.

قَاجاق { ص. ۱. قاجش، فراری: عسكرا قاجاغی. ۲. قاجیر. لمش، كوسروك ویا رسم ویرمه. مك ایچون كیزلدن ادخال و فروخت اولنان: قاجاق مال؛ قاجاق توتون.

قَاجاق { س. «قاب» افته اتباع اوانی اولدور: قاب قاجاق = اوانی وادوات، چناق چومك. قَاجاقلیق { و بلك: عسكردن قاب قاجاقی خبر آلتوب توقیف او. لندی. ۲. كوسروكدن ویا رسمدن قاجیرلش اوله: بو تو. تونك قاجاقلی بلیدر.

قَاجان { یاخود قان. ك. فتر. ۱. قاجان زماندن سؤاله مخصوص اولوب ایون لسان ادبییدن مسجوردور، نه وقت: قاجان كلدی؟ ۲. بر حدك زمان وقوعی تعیننه یارایوب كذاك متروكدر، او وقتكه، نه وقتكه، وقتاكه: قاجان حجاج عودت ایدیلر.

قَاجَر { ك. مشابه و مشترك او. قاجر { لان متعدد شیلردن بهر ينك عددی سؤاله مخصوصدر، هر بری نه قدر: بو كویلر قاجر اولیدر؟ سزده طابورلی قاجر بولوكدن مر كیدر. || قاجره، قاجردن = هر بری نه فیاتله، نه قیمت مقابلنده: بو طاققرلی قاجره آلدیکز؟ بو حیوانلر سزه قاجردن مال اولدی.

قَاجَرَمَق { ق. ۱. باشقه سی. واد قاجرتمق { سطره سیله فرار ایتد.

یرمک : محافظه سنه مأمور او .
 لائرك كوكلى ایدەرك كندیسی
 قاجر تدبیر . ۲. کومروک و رسم
 و یرمکسزین یکیرتمک ، کیزلیجه
 ادخال و یا اخراج ایندیرمک :
 ریجبرلینه توتون قاجریور . ۳.
 دقتسز لکه یکیرتمک ، فوت ایندیرمک :
 سز بنم ذهنی مشغول
 ایدەرك آغزمدن بر سوز قا .
 چرتدیکنز .

قاجر لاق { ب. ۱. فرار ایندیر .
 لک ، دیکری واسطه .
 سیله فراره سوق اولتی :
 محبسده ایکن بعضی هیلاری
 طرفندن قاجرلیدی . ۲. کومروک
 و یا رسم و یرمهک اوزره کیز-
 لیدن یکیرلک ، قاجر مه ایدلک :
 کومروکدن مال قاجر لاق ایچون
 بر تدبیر لازم . ۳. دقتسز لکه
 قورتلوب فوت ایدلک : فرصت
 قاجرلیدی .

قاجر مق { ق. ۱. فرار ایندیر .
 مک : حبسخانه دن آدم
 قاجر مق بیوک بر قباحتر . ۲.
 کومروک و رسم و یرمکسزین
 کیزلیجه مال یکیرمک ، ادخال
 و یا اخراج ایتک : کومروکدن
 مال قاجر مق : توتون قاجر مق .
 ۳. دقتسز لکه وغفلتله سولک :
 بر سوز قاجردی . ۴. فوت
 ایتک : فرصتی قاجردی . ۵.
 قاجره مجبور ایتک : نهایت
 کندیسینی قاجردی . ۶. ناچرم
 طومق ، کوسترمه مک ، مستوره
 کزدیرمک : قاریسینی بندن قاجر .
 یور : قیزی اون یاشنده ایکن
 قاجردی . || آلتنه قاجر مق =
 اوستنه ایتک . || اوچنی آلتنه

قاجر مق = افلاس ایتک . || طادی
 قاجر مق = طادسزلی ایتک ،
 جان صیقمق . || عقلنی قاجر مق =
 جلدیرمق . || قیز قاجر مق = بالاخره
 ازدواج ایتک اوزره بر قیزی
 ولیسنک خانه سندن آشیرمق
 فعل مکروهی .

قاجر مه { س. کومروک و رسم
 و یرمکسزین کیزلیجه
 مال اصراری : قاجر مه تک جزاسی
 واردر . = ص. کومروک و
 رسم و یرمکسزین یکیریلن ، قا .
 یاق : قاجر مه مال : قاجر مه
 تونون .

قاجر مه جی { س. مال قاجران ،
 قاجلی .

قاجر قله { س. (یا) آلافرانغه
 صابلی تک تجرهمی .

قاجش { س. قاجق ایشی ، فرار .
 قاجش مق { ف. بردن طاغیلوب
 کیتک ، بردن طاغیلوب پریشان
 اولتی .

قاجش { ص. قاجش ، قاجاق ،
 فراری ، دشمنه قاجان .

قاجلی { ص. قاج غروش و سائره
 قیتده و یا قاج آرشین
 و سائره بونیده یاخود قچ عدد
 دن مرکب : قاجلی قماش ،
 قاجلی دیرک ، قاجلی کاغذ .

قاجلی { ب. فرار اجرا اولتی
 قاجلی { و یا ممکن اولتی : اورا .
 دن قاجله ماز : کوندوزین قاجلیری ؟

قاجلی { ص. قاج جزء دن مرکب
 و یا قاج عدد و بیکک و ساء
 ژهمی اولان : الکزده کی کاغذ
 قاجلیدر ؟

قاجلی { فل . ۱. فرار ایتک ،
 کیزلیدن کیتک : حبسخانه

نەدن قاجدی ؛ عسکرن بر قاج فر
 قاجش ؛ فلاک کوله سی قاجدی .

۲. خبرسز واشوب کیتک :
 یانمده ایدی نه وقت قاجیدی
 کورمه دم . ۳. قوشوب سرعتله
 کیتک : کویکیرک قورقو - سندن
 بر قاجیوردی . ۴. چکتمک ،

اجتناب ایتک ، دریغ همت ایدوب
 قاریشقی ایستمه مک : بن خدمندن
 معاوندندن قاجام لکن المدن
 کلیور : مصرفدن قاجیور . ۵.
 ناچرمه کورنمه مک ، اورتمک ،
 تستر ایتک : قیزی بوسنه قاجغه
 باشلادی ، بندن قاجیور . ۶.

زائل اولتی : کیغم قاجدی . ۷.
 کیرمک ، نقوذ ایتک : قولانغه
 صو ، پیره قاجدی . ۸. راز بر
 طرفه کلک : چربی ایچی آل
 صاغه قاج . || آغزندن قاجق =
 دقتسز لکه سولمک : آغزمدن
 بر - سوز قاجدی . || سنجاه قاجق =
 کمی طریق سیرندن صاغه طرفه ،
 صالقی : اسکله قاجق = صول
 طرفه صالقی .

قاجمه { س. قاجق ایشی . ۱. :
 قاجق .

قاجنجی { ص. قچ درجه ده بو .
 لانی : بو ای سنه مک
 قاجنجی آیسدر ؛ آیک قاجنجی
 کونی کیده جکز ؟

قاجق { فل . چکتمک ، اجتناب
 ایتک . ۱. ایتک : او آدم بو یولده خدمندن
 قاجماز .

قاجمه مق { س. ۱. فرار ایدر
 (کی طاورانغه : قاجه .
 مق کوسترمه مک . ۲. ایشه کیتمه .
 یش ، تعطیل : او آده صره قاجه .

مق ایدیور. ۳. بهانه، وسیله،
عذر: بر قاجه مق بولی بولق.
۴. قاجه جق بر، ملط، ملاذ.
۵. مرعاده حیوان ملطی،
کوچک آغیل. ۶. چوبانلرک
یابدقلى خاشلاشمس مصر او.
نندن عبارت بر نوع ماملینه.

قاجرمق { با : قاجرمق .

قاجش { قاجشتمق . با : قاجش
وساژه.

قاجیق { ص. ۱. بر یانه چارلش،
قاجیق چاریق. ۲. عقلی باشندن
قاجش، دلشمن، صاوروق :
قاجقدر سولدیکنی تیلز.

قاجیق { ص. دلیک، دلشمنک،
صاوروقلى.

قادانه { س. (شتا . Catana)
وقتيله شورکه ویریلن
اسرائک آياغه اوریلان زنجیری
حلقه، پرافنه. — با : قطانه.

قادر { ص. عر. « قدره » دن
سف. [قدرت وقوت صا -
حي، مقتدر : بن بوايشه قادر
دکلم : اوکا کیم قادر اوله بیلیر ؟
جناب حق هر شیشه قادردر.

قادرغه { س. (بو. Ká-εργον)
اسکی بر نوع جنگ
کیمی که اقتضاسنه کوره هم
بلکن هم کورکله چکیلیر و
هر کورکنی بوکا محکوم درت
جرمه چکدرلردی : قادرغه
لیمانی = وقتيله سفن حریه مک
لنکر انداز اولدیغی لیمان. ||
قادرغه بالینی = بالینه و قیطس
دینلن جسم حیوان بحری.

قادر { ص. مر. ۱ : قادره .
قادر { طرق طالبه دن قطب.

المارفین عبدالقادر کیلانی حضر-
تترینه منسوب بولسان طریقه
منسوب و متعلق : طریق قادری ;
طریقت قادریه . = س. طریقت
مذکوره به منسوب آدم : قادریلر،
قادری درویشی، قادری درگا-
هی.

قادرمه { س. عر. ۴. ایلری قره
غول، مقدمه الجیش.

قادین { س. (اصلی : امر انمک
دیمک اولان « قدامتی »

دن « قادون »، معربی : خاتون]
۱. کبار قاربسی، خانم، سنی،
بانو : قادین افندی، بیوک قادین.
۲. پادشاهان عظام حضراتنک
حرم محترملری : قادین افندی
حضرتلری. ۳. انات، نسا طائفه.

سی : قادینلر مخصوص سالون ;
قادینلرکیری آیریدر. ۴. خاندن
دون اوله رق تشریف عنوانی :

کیمیا (کتخدا) قادین، آشچی
قادین، باجی قادین. || قادین بو-
تی = یومورطه به بولانمش برنجلی
و قییمه لی بر جنس کوفته، کوکر.
جین بونی. || قادین طوزلنی =
بر جنس نجات، انبرایس .

|| قادین قادینق = تربیه لی طوبلی
ومدیرمه. قادین. || قادین کوبکی =
برجنس خمورلی طاتلی. || قادین
نینه = بیوک والده و یا قاین والده ;
و بجه. سوزویا حرکتی قادین نینلر
کیمی رخلاونکارانه اولان آدم .

قادینق { س. کوچک قادین. ||
قادینق { قادین قادینق . با :
قادین.

قادینجه { ص. ح. قادینلر طرز و-
اصولنده : قادینجه قو-

نیشبورلردی : قادینجه بعض
ایشلری وار ایدی.

قادینق { س. ۱. قادین اولق
خصوصی : قادینق نه
زور ایشدر. ۲. بجق قادین
اولق خصوصی : کرکی کنی قا-
دینق نه در تیلز.

قاذورات { س. ج. عر. (فد :
« قاذوره ») اسانزده

قوللانلار] یسک، نجاست،
فضلات.

قار { س. قیشین طو کدش حالده
باغان واقالم بازدهده طول
مدت برده برکوب قالان یاغور،
ثلج، برف : قار یاغش ; قار
طوتمق = یاغنه اریموب برده
بریکمک، هوا قار یاغش، قاره
دونمک = قار یاغدمرق. —

فوق العاده بیاضدن کنایه اولور :
قار کبی. || قار قارندن آرسلان =
قارندن یابدقلى آرسلان کیمی

وجودی و کوستریشلی ده اقتدار.
سز آدم. || قارجیقری = قارده
آچلش نکید. || قار حلواسی = قار
ایله قاریشیق بکمز. || قارطوبی =

۱. قاری بووالاته رق یابدقلى
بیوک یغین. ۲. اوریشوب
اوینامق ایچون الده صیفه رق
طوب یابدقلى بر آوج قار. ۳.

بر جنس بیاض چیچک. ۴. قار
پک بیاض و سمیزجه شخص و یا
چو جق. || قار قوشی = بر جنس
قیرلا نغج. || قار قو بوسی = یاز

ایچون قار بریکدیروب صافلا.
دقلى مخزن. || قار یاغدی =
اوسته قار یاغش کیمی بیاض
بکسکی (طاؤق وساژه).

قار { سذ. عر. کیم. قره ساقز، زنت. }

قارا { فارارمق و سائر. و: قره، فارارمق و سائر. }

قاراینه { س. با: قراینه. }

قارامندوقله { س. برنوع بویالی بارلاق کندیریزی }

که بوتین یوزی دخی اولور. = ص. بوزدن معمول: قارا.

مندوله بوتین. بولور برعنصرکه حامی حیوا.

قاربون { س. [لا. Carbon] کیم. انجار و نباتده چوق }

بولور برعنصرکه حامی حیوا. نانی بوغار، فحم. }

قاربون { س. (روجهدن) رو. سیهک تقریباً اون }

درت غروش قیمتده برکومش سکسی. }

قارپوز { س. ۱. قاؤنه مشابه (واو بیوککنده اولورق }

فقط دهامدور وایچی اکثریا قرمزی ویک صولی اولان }

معروف میوه، بطبخ، هندوانه. قاؤنه برابر ایکینسه مشترکاً }

بوستان دخی دیرل: قاؤن قار. پوز دیکمک، یتشدیرمک؛ دیب }

قارپوزی تخمائی؛ قراییه قارپوز = پک کوچکی. ۲. قارپوز کبی }

مدور شی: اگرک قارپوزی؛ لامبه قارپوزی = ایشیقنی تبدیل }

ایدن یوزلی جامدن کرم. || ابو. جهل قارپوزی = غایت آچی قاریو. }

زمی برمیوه، حنظل. || آباغنگ آلتنه قارپوز قبوغی قومق = }

قابدرمق، مکر و حیلله ایله مو. قنندن دوشورمک. }

قارپوزچی { س. قارپوز صانان آدم. }

قارت { ص. ۱. نازه ایکی کچمش، قتیلاشمش: قارت خیار، }

بامیه. ۲. نازه ایکی و کججک طراد وتی زائل اولمش، نیوک، کچکین: }

کاین پک قارت کوریدینور: قارت آدم. }

قارت { یاخارت. ۴. سرت بریشی ایصیریرکن ویا قیبا قیبا }

قاشقیرکن ایشیدیلن سی تصویر و تقیله ایدر: اینه برخیار آلمش }

قارت قارت ایصیروب طور بوی. دی: قارت قارت قاشیقنه قدر }

حایب. قارت { یاخود قارت ویزیت. س. }

قارت { افر. Carte de visito: زیارت کاغدی } هرکسک اسم }

وعنوان و محل اقامتی یازیلی بو. لنان اینجه مقوی پارچه سی که }

زیارته کیدوب بوله مدبئی آ دمک اونیه براغیلیر، و بعض }

احوالده کندینسه بدل اولورق کوندریلیر و سائر خصوصانده }

قولالایلیر. || زیارت کاغدی دیمک ده ایدر. عربلر طاقه الزبارة }

دیورل. قارتال { با: قرتال. }

قارتالمق { فل. با: قارتلامق. قارتل { س. ۱. فلکالده قوللا }

نیلان اوراق صومناجه سی. قارتلاشمق { فل. و: }

قارتلامق { فل. ۱. نازه ایکی کچکین، کچکین اولتی: اوقادین یاشلی }

دکلسده چابوق قارتلاشمش، قارتلامش. }

قارتلامق { س. ۱. نازه ایکی کچکین، کچکین اولتی: اوقادین یاشلی }

دکلسده چابوق قارتلامش، قارتلامش. قارتلامق { س. ۱. نازه ایکی کچکین، کچکین اولتی: اوقادین یاشلی }

دکلسده چابوق قارتلامش، قارتلامش. قارتلامق { س. ۱. نازه ایکی کچکین، کچکین اولتی: اوقادین یاشلی }

دکلسده چابوق قارتلامش، قارتلامش. قارتلامق { س. ۱. نازه ایکی کچکین، کچکین اولتی: اوقادین یاشلی }

دکلسده چابوق قارتلامش، قارتلامش. قارتلامق { س. ۱. نازه ایکی کچکین، کچکین اولتی: اوقادین یاشلی }

دکلسده چابوق قارتلامش، قارتلامش. قارتلامق { س. ۱. نازه ایکی کچکین، کچکین اولتی: اوقادین یاشلی }

دکلسده چابوق قارتلامش، قارتلامش. قارتلامق { س. ۱. نازه ایکی کچکین، کچکین اولتی: اوقادین یاشلی }

تالقی صورتی اسکیشدر. ۲. کججک طراونی کچک، بیومک، کچکین اولتی: اوقادین یاشلی }

دکلسده چابوق قارتلامش، قارتلامش. قارتلامق { س. ۱. نازه ایکی کچکین، کچکین اولتی: اوقادین یاشلی }

دکلسده چابوق قارتلامش، قارتلامش. قارتلامق { س. ۱. نازه ایکی کچکین، کچکین اولتی: اوقادین یاشلی }

دکلسده چابوق قارتلامش، قارتلامش. قارتلامق { س. ۱. نازه ایکی کچکین، کچکین اولتی: اوقادین یاشلی }

دکلسده چابوق قارتلامش، قارتلامش. قارتلامق { س. ۱. نازه ایکی کچکین، کچکین اولتی: اوقادین یاشلی }

دکلسده چابوق قارتلامش، قارتلامش. قارتلامق { س. ۱. نازه ایکی کچکین، کچکین اولتی: اوقادین یاشلی }

دکلسده چابوق قارتلامش، قارتلامش. قارتلامق { س. ۱. نازه ایکی کچکین، کچکین اولتی: اوقادین یاشلی }

دکلسده چابوق قارتلامش، قارتلامش. قارتلامق { س. ۱. نازه ایکی کچکین، کچکین اولتی: اوقادین یاشلی }

دکلسده چابوق قارتلامش، قارتلامش. قارتلامق { س. ۱. نازه ایکی کچکین، کچکین اولتی: اوقادین یاشلی }

دکلسده چابوق قارتلامش، قارتلامش. قارتلامق { س. ۱. نازه ایکی کچکین، کچکین اولتی: اوقادین یاشلی }

دکلسده چابوق قارتلامش، قارتلامش. قارتلامق { س. ۱. نازه ایکی کچکین، کچکین اولتی: اوقادین یاشلی }

دکلسده چابوق قارتلامش، قارتلامش. قارتلامق { س. ۱. نازه ایکی کچکین، کچکین اولتی: اوقادین یاشلی }

دکلسده چابوق قارتلامش، قارتلامش. قارتلامق { س. ۱. نازه ایکی کچکین، کچکین اولتی: اوقادین یاشلی }

دکلسده چابوق قارتلامش، قارتلامش. قارتلامق { س. ۱. نازه ایکی کچکین، کچکین اولتی: اوقادین یاشلی }

دکلسده چابوق قارتلامش، قارتلامش. قارتلامق { س. ۱. نازه ایکی کچکین، کچکین اولتی: اوقادین یاشلی }

دکلسده چابوق قارتلامش، قارتلامش. قارتلامق { س. ۱. نازه ایکی کچکین، کچکین اولتی: اوقادین یاشلی }

دکلسده چابوق قارتلامش، قارتلامش. قارتلامق { س. ۱. نازه ایکی کچکین، کچکین اولتی: اوقادین یاشلی }

دکلسده چابوق قارتلامش، قارتلامش. قارتلامق { س. ۱. نازه ایکی کچکین، کچکین اولتی: اوقادین یاشلی }

دکلسده چابوق قارتلامش، قارتلامش. قارتلامق { س. ۱. نازه ایکی کچکین، کچکین اولتی: اوقادین یاشلی }

دکلسده چابوق قارتلامش، قارتلامش. قارتلامق { س. ۱. نازه ایکی کچکین، کچکین اولتی: اوقادین یاشلی }

دکلسده چابوق قارتلامش، قارتلامش. قارتلامق { س. ۱. نازه ایکی کچکین، کچکین اولتی: اوقادین یاشلی }

دکلسده چابوق قارتلامش، قارتلامش. قارتلامق { س. ۱. نازه ایکی کچکین، کچکین اولتی: اوقادین یاشلی }

دکلسده چابوق قارتلامش، قارتلامش. قارتلامق { س. ۱. نازه ایکی کچکین، کچکین اولتی: اوقادین یاشلی }

دکلسده چابوق قارتلامش، قارتلامش. قارتلامق { س. ۱. نازه ایکی کچکین، کچکین اولتی: اوقادین یاشلی }

[یا لکن بو تعمیرانده مستعملدر]

قارش { س. با : قارش.

قارشان { ص. ۱. اختلاط و امتزاج

۳. مدخله ایدن، مدخله جی : سزك ايشكزه قارشان يوقدر : ايشمه قارشان اولدی.

قارشديران { ص. ۱. مزج و اوست ايلين : بوشايي، بوكتد.

۲. فساد و نفاق قویان، القاآنده بولسان : آدارلی ابي ایدی شمدي البته بر قارشديران وار در. = س. ايكي نهرك بر.

لشوب قارشديرلی ير، قوشاق. قویار، فر. Confluent.

قارشديرلیق { ج. ۱. مزج، اخط ايدلك،

آلت اوست اولتی : خراج آره صره قارشديرلیق اقتضا ايدر. ۳. تشويش و تحريك اولتی، افساد ايدلك : چو قهر درسليه مشغول اونوب راحت طورور. کن بر يارماز چو قهر ايجلرینه کيرميسيله جله سی قارشديرلیدی.

قارشديرمق { فت. ۱. مزج و اوست ايتك : سوتله يومورطه.

بي قارشديرمق : صبو خرجی ايجه قارشيرملي. ۲. تشويش و تحريك ايتك، افساد ايتك : او فنا بر آدمدر هرکی بر برينه قارشيردی. ۳. نظام و ترتيبی بوزمق، قرمه قارش ايتك : بنم کتابلری کيسمه قارشيرما سون : بوکاغلری کيم قارشير.

دی؟ ۴. برندن بحث ايتك، بر ايشه وياسوزه صوقق، ذی مدخل ايتك : رجا ايدرم بی قا. رشديرماسوز : ايشك ايجنه او بيچاره يده قارشيرمشلر.

قارشديرمجي { ص. فساد و نفاق قویان، اورته. لئی بر برينه قان، مفسد، منافع.

قارشلق { ج. مدخله اولتی : زارشلق { اللهك ايشلرینه قا. رشااز.

قارشمق { فل. ۱. مزج و خلط اولتی، اختلاط و امتزاج ايتك.

برلتمك : ياغ ايله صو قارشماز : يومورطه ايله سوت قارشدی.

۲. قارمه قارش اولتی، نظام و ترتيبی بوزمق : بوکاغلر يك قارشمش : صاجلری قارشمش زور آيريله جقدر. ۳. بر برينه کيرمك.

فساد و نفاقه دوشمك. ۴. مدخله ايتك، طرف آلتی، ايشك ايجنه صولتی : اوده كلوب قارشدی :

بن هيج قارشويوب اوزاقتن باقدم : بن قارشما نه ايسترسه كن ياپك ۵. بولانق : معدوم قارشدی.

۶. برلتمك، ايكي نهرك صوی بر اولتی، بری ديكرينه دوكلك : يشيل ايرماق قريل ايرماغه قا.

رشير. ۷. باقی، اداره ايتك، اداره سی کنديسنه غاند اولتی اداره سندن مشغول اولتی :

فراغ و انتقال ايشلرینه دفتر خا قانی نظارتی قارشير : وقوات ضبطيه بلديه قارشماز : درامه سنجانه سلاييك ولايتی قارشير.

قارشمه { س. قارشق ايشی. با : قارشق.

قارشو { قارشولق، قارشولامق وساژه. با : قارشى وساژه.

قارشى { س. بر شيتك مقابلنده. بولناز ير ويا شى، مقا.

بل، حذا، محاذی محل : اوک قارشيسى : طاعك قارشيسى : آ. تشك قارشيسنده : ينجره نك قار.

شيسنده. = ص. ۱. بر شيتك يوزی وجهه سی مقابلنده بولنان : اوم ميندانه قارشيدر : قارشى

ياقه : قارشى عجله. ۲. بر شيتك علمنده بولنان، ضد، مخالف : يومعامله تربيه قارشيدر : اسلا.

نيته قارشى بر حرکته بولندی. = د. ظم. ۱. مقابلنده، يوز وجهه حذا سنده : ميدانه قارشى

اوتورور : قارشى کجی : قارشى چيقدی. ۲. خلافنده، عكسسه، ضدینه : کنديسی بکا قارشى چا.

لشيور : کندى منافقه قارشى سويليور. ۳. ظم. اوله رق اکثريا حروف الصافه ويا مفعول

اليه صورتنده قولالايير : قار. شيدنه طورمق، قارشى به جيقمق، قارشيدن کيمك : قارشيمه، قار.

شیکزه چيقدی. = ظم. طو. غری، تقریباً. صولرنده : اقشا.

۴. قارشى کيمك : صباحه قارشى بر سريتک چيقدی. ۵. قارشى جيقمق = ۱. استقبال ايتك. ۲.

مخالفت ايتك، طيانق. ۳. مخالفت طورمق، قومق، کيمك = مخالفت ايتك، علمنده بولتی. ۴. قارشى قارشيه به تماميله حذا سنده، مقابلنده، مواجهه سنده. [قار.

نی قارشى « ديمه مى. » || بوزه قارشى = مواجهه، روبرو، وجاهاً.

قارشىق { ص. ۱. قارشىق، قارشىق { مزوج، مخلوط، مختلط، مختلف شيدلردن ويا نوعلردن مركب : قارشىق اون؛ قارشىق چيىكر؛ سوت ايله يومورطه قارشىق. ۲. خالص و صاف اولميان، حيله ويا عادى جنسى قارشىلش : قارشىق صو، ياغ. ۳. بربرنه كشمش، قارمه قارش، مشوش : قارشىق صاج، ايك، ايليك. ۴. ترتيبىز، انتظامىز، نظامىز : بو كاغدلر، بو كىتابلر يك قارشىق. ۵. مشوش، مغلق، آكلاشلار : قارشىق ايش، قارشىق يازى. ۶. جنر ايله اختلاط ايتش.

قارشىقلىق { ص. ۱. عدم انتظام، قارشىقلىق { نظامىزلىق، ترتيبىز. لك : بو اواده داغما بر قارشىقلىق واردرد. ۲. فساد، شوروش، فتنه، اسايىش ضدى : چينده ينه بر قارشىقلىق ظهور ايتش.

قارشىلاشدىرلىق { ج. ۱. مق. قارشىلاشدىرلىق { بل ايدلك : بو كاغده مسوده سيله قارشىلاشدىرلىق. ۲. موازنه ايدلك : آله جفيله ويره جكم قارشىلاشد. يرلسون كه مطلوب اولوب اولد. ينى آكلاشلسون.

قارشىلاشدىرلىق { ق. ۱. قارشىلاشدىرلىق { مقابله ايتك : تيبىش اولنان كاغدى مسوده. سيله قارشىلاشدىرلىق. ۲. موا. زنه ايتك : وارداتله مصارق قارشىلاشدىرلىق.

قارشىلاشمق { فش. ۱. قارشى قارشىلاشمق { قارشى به كلك، بوز بوزه كلك، روبرو اولق، مواجهه اولغق. ۲. بوى او. لچشك، مبارزه ايتك. ۳. حسابى موازنه و تقابل ايتدبروب اودشمك : اونكه قارشىلاشدق.

قارشىلامق { فش. ۱. قارشىلماق { چيىقم، استقبال ايتك : مسافىرلى قارشىلامغه كيتدى : كنديسى صوقاق قيو.

سندن قارشىلادى. ۲. قارشى و سرت جواب و برمك، قارشى طورقم، ديك كلك : انسان كنديشندن بيوكنى حقىز بيله اولسه اوله قارشىلاماميدرد. ۳. وقوع بوله جق بر سؤالى بر جواب ايله دفع ايتك : بكا سؤالى صوره جقنى بيلديكمدن سولديكم جواب ايله قارشىلادم.

قارشىلق { ص. ۱. بر معامله به مق. قارشىلق { بل واونك برى طومتق اوزره ايديان معامله، بدل، عوض، مقابله بالمشل، ياداش، مكافاة : انسان ايتديكى ايللك البته قارشىلقنى كورمك ايستر؛ بيم سزه اولان خدمتلمك قارشىلقنى بوميدرد؟ ۲. جواب، اعتراض، تعريض، رد : انسان حقلى دم اولسه بيوكنه قارشىلق و برمه مليدرد. ۳. بر مصرفه تخصيص اولنش ايراد و تأميناات فر. Cr dit garant e : بونمير. تك قارشىلقنى وارميدرد؟ قارشىلقنى بولمازدن هم بر مصرفه كيريشه مى.

قارشىلقلى { ص. ۱. مقابلنده قارشىلقلى { مثبلى اولان، ايك طرفدن مقابله ايديلن : قارشىلقلى محبت؛ قارشىلقلى يارديم. ۲. قارشى قارشى به اولان، برى ديكريتك قارشىسنده اولق اوزره ايكى جهتى، ايكى طرفلى اولان : بو باغچه تك قارشىلقلى قبولى واردرد؛ قارشىلقلى صا. لونر، قنابه؛ متيله ترجمه سى قارشىلقلى بر كىتاب. ۳. جوابلى : قارشىلقلى مكنوب.

قارصاق { ص. ۱. قارصاق.

قارصمق { فش. آله اوروب ياترد. قارصمق { مق، چيىكمك. سر.

قارغشه { ص. ۱. قارغشه { رش. قارغشه { رش.

قارغشهلىق { ص. ۱. قارغشهلىق { رش. قارغشهلىق { رش.

قارغه { ص. ۱. قارغه { رش. قارغه { رش.

قارغه { ص. ۱. قارغه { رش. قارغه { رش.

قارغه { ص. ۱. قارغه { رش. قارغه { رش.

قارغه { ص. ۱. قارغه { رش. قارغه { رش.

قارغه { ص. ۱. قارغه { رش. قارغه { رش.

قارغه { ص. ۱. قارغه { رش. قارغه { رش.

قارغه { ص. ۱. قارغه { رش. قارغه { رش.

قارغه { ص. ۱. قارغه { رش. قارغه { رش.

قارغه جق { س. كوچك قارغه.
|| قارغه جق بور.
غه جق = ۱. الفباى عربيكه اك
نهایتنه بوش قالان برخانه
طولدمرق ایچون قونیلان
اوبدیرمه برشکل. ۲. غایت فنا
عجمی یازیسی.

قارغه بورینه { س. بحر. اسفار.
خارجیسنك و بوكا مائل شیتلرك
چالیمی.

قارغی { س. اوجی دهرلی خفیف
سکندر، اوزون مزراق،
رمح، نیزه : قارغی اوینامق،
صاحبجق.

قارغیش { س. لغت، لغتله،
نشرین، بددعا، ایلج.

قارغیلیق { س. فشك قامشلیك
مربوط پولند قلی
مشین قوشاق، فشكك.

قارغیمق { ق. لغتلك، لغت و
نفرین اوقومق. مر.

قارغین { س. برنوع بیوك رنده.

قارلق { س. صو وشرت وسا.
تذهبی صوئوتغه مخصوص
اوله رق اورتمنده قار وضمنه
مخصوص بری اولان قابكه حصیر.
لی جامدن یا باقیردن ویا بللور
وساژه دن اولور : قارلنده صو
قالامش.

قارلی { ص. ۱. قاری اولان، قا.
ری حاوی، قارله مستور:
قارلی طاعلر. ۲. قار یاغدیرمغه
مائل ومساعد : قارلی هوا.

قارماشدیرمق { ق. ۱. گیوه.
|| لیمك. ۲. چا.

لقائق، آلت اوست ایتك.
قارماشمق { ق. چالقاق، آلت
اوست اولقی.

قارمق { ق. ۱. صووق، کیر.
دیرمك، طالدیرمق،
باتیرمق : قارمیرمه قارمیرم. ۲.
دوكمك، اراقه ایتك. مر.

قارموق { س. بیوك قنجیه.

قارمه { س. قارمه قارش، قارمه
قارشیق = پك مشوش،
زیاده سیله بربرینه کچمش،
نظاممز، ترتیلمز. || لاکتر بو
ایکی تعبیرمه قوللایلیر.

قارمیق { س. چای آغزنده با.
لیقمی سدی.

قارن { س. ۱. انسان و حیوانك
بلدن با جافلرك محل التصا.

قنه قدر ممتد اولوب معدده ایله
باغرساقلری و بویركلره مئانه
وانانده رحی حاوی اولان جو.
فی، بطن، شکم : قارنی شیش؛
قارن آغزیمق : قارن آجیقمق؛
قارن طویمق. ۲. هرشیک جو.

فی، بوش محلی : کتیک قارنی؛
ایکی کمی قارن قارنه کلک = یان
یانه بیتشیک طورمق. ۳. رحم :
بخی حقوز آی قارننده طاشیان
والدهم؛ برقرندن متولد برادر.
لر. ۴. ایچ، باطن : هرکسك
قارننده کینی الله بیایر. ۵. بعض
حرثلرك ایچی : جیک قارنی.

(ن و ص کیلرك کینه «کاسه»
دینیر. || ارن آغزیسی = ۱.
وج بطن، صانجی. ۲. غو.
زبازدی : قارنانسی || شتم زبند

دعا تعبیری اولوب سسلن وچا.
غروب باغران آدمه جوابا ایراد
اولور. || آج قارنه = آج ایکن،
برشی یزدن. || قارنی بورننده
طوقوز آیلق حامل، وضع حلی
تقرب ایتمش (فادین). || قارنی
ککلیش = متحمل، صبور. || جیم
قارننده بر نقطه = جاهل، امی،
نادان. || قارنی یاریق = ۱. بوغا
یترغانک تخمی، بذر ققونا، فر.
Psyllium. ۲. اورتدهن یار.
لمش وایجنه قییمه قوشمش باطلیجان
یککی.

«قارن» یازلمسی غلط فاحشدر؛ زیرا،
قارنم وقارنی کبی ترکیباندن آکلا-
شلدیق اولوره، اصل «ر» ساکن
اولوب، مجرد اجتماع ساکنین دفعیون،
مسافر و آتیق طویلور برکسره ایله
تحریرک اولور. یورن، آغز، قودن، آلن
وامثالده بویلهدر.

قارنجیه { س. با : قارنجیه.

قارنداش { س. (برقارندن چیقمش،
قارن شریکی. زبازدی :
قارنداش. « قردش » دیمه دن
ویازمه دن اجتناب ایتلی. || ۱. بر
بابا آنا و یاخودیا لکتر بر بابا و یا آنا-
دن متولد ذکور و اناث بربرلینه
نسبتله، برادر، دادر، همشیره،
اخ اخت : قارنداشم؛ بز بش
قارنداشز. ۲. اش، اقرا، چفت :
ایکی قارنداش، بش قارنداش =
طاع و ساژه اسملری. || آخرت
قارنداشی = ابونک اوغللی، او.
غلغه قبول ایشدکاری آدم. ||
اوز قارنداش = آنا بابا بر برادر
ویا همشیره. || اوکی قارنداش =
اوکی والده ویا پدرک اولادی.
|| بش قارنداش = محب، توقات.

|| بيوك قارنداش = آغاك، تقد.
اسي. || سوت قاربنداش = برادر
رضاعي. || قارنداش قاني = بر
جنس نبات، دم اخوين، دم الثعبان،
خون سیاوشان. || قان قارنداشي =
خايت صميمي دوست. || قيز قا-
رنداش = قارنداشك ديشيسي،
اخت، همشير، خواهر. || كوچك
قارنداش = تقد. اني.

قارنداشجه { ص. قارنداشه
قارنداشجه } ياقشير، برادرانه:
قارنداشجه معامله، محبت. = a.
قارنداش كمي، برادرانه: سكا
قارنداشجه سويليم، كل قارندا-
شجه قويندهلم. (قارنداشجه سنه
دخى دينير.)

قارنداشلامق { فل. فدان كو-
كدن فلير سو-
روب آزماق.

قارنداشلىق { ص. ۱. قارنداشلىر
قارنداشلىق } آوه سنده كي قرابت
و مناسبت، برادرلىك، همشيرلك،
اخوت: قارنداشلىك ياقين قرا-
بتدر. ۲. محب، دوستلىق،
مخالصت: كنديسيله اولان قارندا-
شلفمزله خلل كيتيرمك ايستدلىر.

قارندى { ص. ۱. آنافور
قارندى } صولرينه قاربشان
آقدينك حاصل ايتديكي چو-
رتي. ۲. برطاغ ويا سائر مانع
حيلولتيله روزكارك كسلديكي
محلده كي سكون.

قارنلامق { فل. مح. (كييلر)
قارنلامق } قارن قارنه لكك، يان
يانه كلوب تماس ايتمك: واپور
ريختمه قارنلامشيدى.

قارنى { ص. ۱. قارنى سيوك،
قارنى شيش، شيشمان:

قارنى آدم، آت. ۲. ايجي
ككيش، جوي بول: قارنى
شيشه.

قارنىق { فل. ايكي يانه
قارنىق } قارنىق.

قاروچه { ص. (فر. Carosse دن)
قاروچه } برنوع آرايه.

قاروره { س. عر. ۱. شيشه دن
قاروره } قاب، پول شيشه وعلی-
المخصوص عمليات كيميويه ده
استعمال اولتاني. ۲. خسترك
ادراريني حفظ و معاينه به مخصوص
شيشه، اوردك.

قارومق { فت. با: قارمق.

قارون { سخر بنى اسرائيلده كثر
قارون } مال و ثروته مشهور بر
آدم. || مح. بك زينكن: قارون
كسلدى؛ مال قارون اولسه تو-
كنير. || قارون اوتى = هندستا-
ندن كلير بر نبات، فر. Acore.

قاره { ص. با: قره.

قارى { ص. ۱. زوجة، حليله:
قارى } فلانك قارىسى؛ قارى قو-
جه = زوجين؛ قارى قوجه خاو-
خاسي = زوجين آره سنده كي قيصق.
مخلوق نزاعی؛ قارى قوجه اولتى =
اولنك؛ قارى قوجه آيرلىق =
طلاق. ۲. انسانك ديشيسى،
مره، زن، نسا طائفه سندن:
قاريلر حامى؛ چاشيرجى قارى؛
آشجى قارى. (حرمت مرام
اولندقدقه قادين ديتلىر.) ||
چهارشده قارىسى. ۱. اوماجى،
سحر باز. ۲. مح. صاجلرى دوكونك
و بربرينه قارشيش اوسق باشى
انتظامسز قادين. || قاريلر حامى

مح. غايت كورلتيلي بر. || قارى
دوزنى = قادين خدعه سى. || قوجه
قارى = ياشلى قارى، بخور، پيره
زن؛ قوجه قارى مصالى، علاجى.
|| قوجه قارى صوغى = برد
بخور.

اصل تركى قديمه «اختيار» معند
سيله مفتدر. زوجين بربرينه اختيار
ديك هرلاندنه معند اولديغندن، ينه
بومعنده اولان «قوجه» زوج معند
سى آلدني كمي، بولفت ده زوجة
معناسنى آلوب، بعده على الاطلاق
مره و زن مناسبيله قولالامشدر.

قارى { ص. س. عر. ۱. با: قا-
قارى } رئين، قراء. («قراءة»
دن س. ۱. اوقويان، مطالعه
ايدن، ارباب مطالعه: قارئين
كرامه خطاباً ببلغ بر مقدمه
يازمش. ۲. قرآن كرمي علم
قرائت اصول وقاعده سنجيه و
تجويدله اوقومىي بيان آدم:
مشاهير قراءدن بر ذات. (برنجى
معنده برنجى، وايكنجى معنده
ايكنجى جى قولالانيلير.)

قارشى { ص. آيقيق لك باش
قارشى } يارمنى اوجندن سرجه
يارمنى اوجنه قدر اولان مسا-
فه كه اولجى كمي قولالانيلير،
شبر: اوج قارشى بر آرشين
اعتبار اولنور. || بر قارشى = قيصه
لقدن كناية: بر قارشى بوييله.
|| قارشى قارشى = قارشيله اولچر
كبي هر طرفى تفصيلاً: بن آنا.
طولى يى قارشى قارشى بيليرم،
قارشى قارشى كزدم.

قارشىق { قارشىق، قارشىق و
قارشى } سائره. با: قارش و
تزه.

قارشىلامق { فت. قارشيله او-
قارشىلامق } پلمك. || آلن

قاریشلامق = ۱. تحسین ویسند
ایتمک، آفرین اوقومق. ۲.
میدان اوقومق: بونی پایه بیله
جک آدمک آلنی قاریشلام.
قاریق { س. قاره باققدن حاصل
اولان کوز قاراردیسی.
= س. قاره باققدن قارارمش،
علتی: قاریق کوز.

قاریلق { س. ۱. انات صفت و
کیفی: قاریلار ککلاک
هر ایشی کوره سزل قاریلی
بعض خدمتلاک ایضانه ماندر.
۲. زوجهلک، زوجہ کیفیت و
وظیفه سی: اون درت یاشنده بر
قیز قوجهلق قاریلق نه در
بیله سز.

قاریلق { ق. حیوانک قارتی بو.
قارلابو سیمزلکته باقی:
قوزی نی قاریلق.

قارین { قارینداش، قارینلامق و
سائرہ. با: قارن وسائرہ.

قاریجه { یا قریجه. س. (کو.
میچی معناسیلہ « قار-
مق » دن [طوبراغک ایچنده

جامعته و محیر عقول بر اصول
و نظامله یاشایان و یازین دانلر
طویلابو مشترک یووه لرندہ
ادخار ایدن کوچوچک و اینجه
جک برساه بوچک، نمل، مور:
آتلی، آق، قره، قزیل، قنادلی،
قوم قاریجه = بو بوچکک انواعی.
|| مج. یک حقیر شخص: قاریجه
قدریجه. قاریجه نك حضرت
سلیمانہ بر چکرکه بوتی تقدیم
ایتمی ادبیات عتیقه ده تواضع و
محوریک مدار تشییہ اتخاذ او-
لنور. || کثرتدن دخی کنسایه
اولور: قاریجه کبی قایناپور:

قاریجه یووه سی.

قاریجه { س. دمیرده دوکلور.
سکن ایچنده هوا قالدن
ویا یاسدن حاصل اولان اینجه
دلیکلر یوللرکه قاریجه طرفندن
آچلش کبی کورینور، یاس
ینیکی: بو طوپده قاریجه پیدا
اولش.

قاریجه لایتمق { فل. ۱. قاریجه
پیدا ایتمک،
قاریجه طولق: رچلر کیلارده
قاریجه لاندی. ۲. اوپوشوب
اوستنده قاریجه لر کزبور ویا
ایکنلر باتیور کبی کورینمک:
آیاغم، الم قاریجه لایتمور. ۳.
یاسدن دلیک دشیک اولق: طو-
پلر رطوبتدن قاریجه لایتمش.

قاریجه لی { س. ۱. قاریجه سی
اولان، قاریجه
طولش: قاریجه لی رچل. ۲.
یاسدن ویا فنا دوکلکدن اینجه
دلیسکری اولان: قاریجه لی
طوب، دمیر.

قارینه { س. (یشا.) مج. کبی
قبورغه لر نیک تملی
حکمنده اولان اومورغه نك آلتنه
سربوط اکرتی اومورغه و عمو-
میتله تکنه نك تحت البحر قسمی:
بو کینک قارینه سی تمیزلنمک
محتاج. || قارینه ایتمک، قارینه
یه باصمق = کبی بی قارینه سی
میدانه چیقعه حق صورتنده او بر
یانی اوزرینه یاتیرمق: کبی بی
قارینه ایدوب آلتی تطهر و تمیر
ایتمی.

قاریوله { س. اوستنده یاتاق یا-
یلوب یاتیلان دمیر ویا
نخته کره وت، یاتاقق، سر بر:

قاریوله قورمق: قاریوله ده یاتقی.
قاز { س. معروف بیوک صو قو-
شیکه کوردکه مشایه اولوب
اهلیسی و ییسانسی اولور، وز،
بط: قاز بلسک: قاز بومور.
طه سی: قاز بالازی = یاورسی،
تازه سی. || مج. احق، ابله: قاز
قنالی، قاز یینلی، قاز کبی. || قاز
آیاغی = ۱. متعدد قولی چنکل.
۲. صلاته لق برات. ۳. مج. بر
پارچه خلطک ایکی چیماسی بر
بره ربط اولنه رق اورنه سندن
دیگر بر خلط ربطیله حاصل
اولان آیاقلر. || قازک آیاغی
آکلامق = کبزی بر حقیقی کشف
ایتمک. || قاز بوق = صاری یه
مائل آچیق یشیل رنگ. || قاز
قنادی = پهلوان او یولرنندن
بری. || قازی قوز آکلامق =
فهمسزک ایتمک، یاکلیش آکلا-
مق.

قازاق { س. با: قزاق.

قازان { س. با: قزغان.

قازانج { قازانجی وسائرہ. با:
قزاقج { قزاقج وسائرہ.

قازدرمق { ق. ۱. قازمه و
سائر آلتله بری
اشدیرمک، آچدیرمق، حفر
ایتدیرمک: باغچی کبی قازدیرم
چیسکرز: قزوبی قاچه قازدیر-
دیکرز. ۲. چلیک قلم وسائرہ
ایله نخته ومعدن وطاش وسائرہ
ایدیرمق، حک ویا نقش ایتدیر
مک: برمه ر قازدیرمچم: قونک
کری اوزرنده کی مرمره کندی
اسمنی قازدیرمش.

قازلمق { ج. ۱. اشلک، آچلق،
قازلمق { حفر اولمق: بو طو-
پراق زور قازلیر؛ باغچه شمعی
قازلاماز؛ قویو درین قازلمی. ۲.
اولمق، حک و نقش ایدلک:
ممدن مهر طاشدن قولای
قازلیر؛ مزار طاشنه مدفونک
اسمی وتاریخ وفاتی قازلمی.

قازمق { ق. ۱. قازمه وسائر
آلتله طوبراغی اشلک،
آچق، حفر ایتک؛ باغچه قاز-
دم؛ بر قویو قازمه جم؛ تارلنک
اطرافنه خندق قازلمی. ۲.
چلیک قلم و سائر ایله اویمق،
حک و نقش ایتک: مهر قازمق؛
بر سر، لوحه تک اوزرینه بر
قطعه تاریخیه قازلمی.

قازمه { س. ۱. طوبراغی اشله،
حفر: اوتک قازمه سی
پک سطحی. ۲. اویمه، حک: او
حکا کک مهر قازمه سی پک ماهر.
نادر. = ص. حک ایله یالیش،
محکوک: قازمه نقشلر، یازیلر.
قازمه { س. طوبراغی قازمغه
مخصوص آلترک اک
ساده سی واک قدیمی اولوب
صاب کچه حک دلیک اولان دوز
وکسکین بر دمیردن عبارتدر.
آنجق دیگر طرفنک کولنک
کبی سیوری، چاپه کبی چتال
ویا باله کبی باشقه استقامتمده
یاصی اولدیفنه کوره متعدد انوا.
عه تقسیم اولنور. قازمه کورک=
طوبراق حفری آلتری.

قازمیر { س. (فر. موجدنک
قازمیر { اسمیله مستادر. [یوگدن
ارکک اثوابلی بر نوع قشاش:
فرانسز قازمیری، انگلیز قاز-

میری. = ص. بو قاشدن معمول:
قازمیر بانتالون، جاکت.

قازیمق { ق. ۱. حک ایتدیر.
قازیمق { مک، کسکین بر آلتله
آشیندیرمق ویا چقورلاقمق:
شوکله قازیمق؛ بر مهر قازیمه.
جم. ۲. تراش ایتدیرمک:
صقالی برره قازیمق.

قازیمچی { س. ۱. قازان، حفر
قازیمچی { ایدن، چقور آیان:
مزار قازیمچی. ۲. حک و نقش
ایدن، اویان: مهر قازیمچی، طاش
قازیمچی.

قازیمق { س. قازمق و اویمق
قازیش { ایسی و طرزی. با:
قازمق.

قازیق { س. ۱. بر یره قاتلق
قازیق { اوزره اویمق قازیلوب
سیورلیمش اودون، وتد: قازیق
قاقق؛ قازیمه باغلامق. ۲.
صوبک ایچنده ویا بتاق وچوروک
طوبراقده اینه تملنه استنادکاه
اولق اوزره صره ایله یره صو.
قیلان دیرکلرک بهری: قازیق
اوزرینه بنا ایتک. ۳. وقتیه
اعدام ایچون قوللائیلان شیش
که مجرمک قیچندن صوقوب
باشندن چیقاریرلردی: قازیمه
اورمق. ۴. مج. حیله، خدعه،
دوباره، اضرار: قازیق ایتک.
۵. قازیق کبی دیم دیک شی،
طوکمش شی: قازیق کسلدی.
|| ه. دمیر قازیق = دب اصفرک
اوجنده کی قطب نجم ثانی کی
کره ارضک قطبی قارشیمنده
بولغله، دائما بر یرده کوزیکور.
|| صاغ قازیق = سند قوی، کو.
گنیله حک، اعتماد اولنه جق شی.

|| قازیق قاتق = برلشوب قاتق.
|| ایدن قازیمقن قورتلش =
جانی، مستحق اعدام. || قازیق
کوک = قازیق کبی آشاغی کیدن
نبات کوکی. || مج. قازیق باغی =
بر نوع باغ.
قازیمچی { ص. حیله کار، دو.
قازیمچی { باره جی، آلداتروق
اضرار ایدن.

قازیمقلامق { ق. قازیمه اور.
قازیمقلامق { مق، قازیق جزا.
سیله اعدام ایتک.

قازیمق { ق. ۱. کسکین بر آلتله
قازیمق { قاشیر کبی اولوب
سلطه کی شیشی اویمق: شو
نخنه تک بویاسی، شوکاغدنک
یازیمق قازیمق اقتضا ایدر. ۲.
زیاده وسرت قاشیق: آرتق
آرقه سکی قازیمق طورما. ۳.
یوزمک، یولق، فئاتراش ایتک:
مشین یایمق ایچون دزیرلی
ابتدا قازیرلر؛ سن شو صقال
قازیمق کور بر اوسته ایله
یوزمی قازیددی. ۴. اویمق،
چقور یاهورق نقش ایتک-ویا
یازمق، حک ایتک: مهر قازیمق
صنعتی چوق اپی بیلیر؛ چشیر
اوزرینه رسم قازیمق.

قازیمق { س. قازیمق ایسی.
قازیمق { قازیمق.

قازیمق { س. ۱. بر شیشی
قازیمق { قازیمقندن چیقان
شی، اینجه یوننه وتالاش: نخته،
کاوساله قازیمقیدی. ۲. یازیمک
قازیش، حک و تصحیح اولنمش
یری: تقدیم اولنه جق کاغدلده
قازیمقیدی اولمالی. || قازغان
قازیمقیدی = قازانک دینه یایمشوب

قازغىملە چىقاريلان شىئىلەر :
 غلىنىك قزغان قازىندىسى دىھا
 لىدىز اولور. || باغراق قازىندى
 ىسى = شىندىلى اسھال. || تىكە
 قازىندىسى = بونىك اختىارلغىندە
 طوغان صوگ چوقۇق.

قازىندىلى }
 قازىندىلى مەكتوب كوندۇرۇلغىنەن
 تىكرار يازىلى.

قازىنىق } فل. ۱. طىرناقلى دەرى
 قازىنىق } بى قازىرچەسە پىك پىك
 قاشىقى : قازىنوب طورپور.
 ۲. كىمىز اوستىرە ايلە فىنا و
 دەرى بى يوزرچەسە تراش او.
 لىق. ۳. بىر نە وار نە بوق ايسە
 آرايوب بولوب وىرمەك.

قازىنىق } س. [قىسا. Casino]
 قازىنىق } آلافرانغە قەھوخانە .
 [اصل آوروپا لىسانلرندە مەدا .
 وملىرى آتۇنە بولغان خصوصى
 مەھشەكە يەنى بىر نۇع قلوب
 دىمەكلىرى.]

قازىنىق } س. آلافرانغە بىر
 قازىنىق } قەھوخانە اداره ايدىن
 آدم.

قاس } د. « ق » ايلە باشلار
 قاس } بىمىز تر. صىتلىك باشىنە
 كىرۈپ مەبلەغە تەاككىد بىيان
 ايدىر : قاس قى. [قىس قىوراق
 و قوس قوجامان كى.]

قاستانىولە } س. بىر دىمىرك
 قاستانىولە } زىنجىرىنى ضبط
 ايتەك ايجون بىر اوجى مىل او.
 زىندە مەھرەك دىكرى بىرلەنغە
 ايلە حىركەت ايدىر مەندال.

قاسىم } س. « قىمە » دىن
 قاسىم } س. [آيران : قىسىم ايدىن.

= سىز. مر. ۱. س. [حىسا .
 بىدە] اعمال اربىغە دىن قەسەدە
 بىر عددك قەچە قىسىم اولندىغى
 كوستون عددكە « مەقسوم
 غىلە » دىخى دىنلوب، دىكرى
 « مەقسوم » وچقان تەيھە « ح .
 صل قەمەت » دىنلەر. ۵ | ۲۰ حىسا .
 ۱

بىدە ۲۰ مەقسوم، ۵ قاسم
 (مەقسوم غىلە) ۵ ۱ حاصل
 قىمەتلىرى ۲۰. روز حىزىر ايلە
 برابر سەنە بىكى مساوى قەمە
 آيران كۈنكە تەشرىن ئاينىك ۲۶
 نىچى كۈنى اولوب، قىشەك مەبدى
 عد اولنور : قاسمە دىكىلەجەك
 تىخىملەر : قاسمەن مەكرە يايىلەجەك
 ايشىلەر. روز قاسم دىخى دىرلەر .
 — صوگ بىار وكون مەناسىلە
 دىخى قوللانلەر. || قاسم چىچىك =
 صوگ بىارەدە آچان مەتنوع
 رەنگى چىچەك، فر. Chrysan-
 thème.

قاسى } س. مر. ۱. : قاسى .
 قاسى } « قىسوة » دىن سە. [قى،
 سرت : قلى قاسى .

قاس } س. [اصل تركى قەدىمە
 قاش] قاشى واوك دىمەكلىرى .
 ۱. انسانك كوزلى اوزرندە
 مقوس شەكلدە اوزانان قىسە قىلەر .
 دىن عىبارت ايكى خط، حاجب،
 ابرو : چاتىق قاش = پىتىشك : كان

قاش = كوزل و مقوس بېجىمىلى
 سىمورقاش = پىك اسلى و طولىئون ;
 قلم قاش = اىنجە و كوزل رەسمى
 قاش : قاشى كان = مقوس قاشلى .
 ۲. قاشە مەشابه اولەرق كىرلى
 و او وضىعتەدە اوزانان شى :
 اكرك اوگ، آرت قاشى = ايكى

طرفىندەكى يۈكسەكچە پرلىرى ؛
 قلىق قاشى = الجىاق ؛ طاقكە
 قاشى = يۈرەسى، بىلان. || قاش
 آتقى = اشارت ايتەك. || قاش
 باصدى = چاتىق، دىلدادە، قىسلا .
 ۱. : آفرىزىشە قاش باصدى =
 لزومىز تىكلىق. || قاش چاتقى، قلا .
 ش كوز ايتەك = عىسلىق ايتەك .
 || قاش يايەم دىكرى كوز چىقار .
 مقى = ايش دوزلىك نىتەلە ايش
 بوزمىق. || قاشە كوز آرمەندە
 بىر آندە، طرفە اليندە. || كو .
 زك اوزرندە قاشەك وار دىمە .
 مك = بىرەنە غايە الفىاھ حسن
 مەمالە ايتەك، اىنجىدەجەك بىر
 سوز بىلە سولەمەك. || بوزوك
 قاشى = قىس، نىكىن .

قاشاغى } يا قاشاغى. س. ۱. حىوا .
 قاشاغى } نلى قاشىوب تۈزلىرى
 دوشورمەك مخصوص ساجدىن
 دىشىلەك : آت قاشاغىسى، آل
 قاشاغى بى كىر آخۇرە ياغىرى
 اولان قوجنور. ۲. اختىارلىك
 آرقەلىرى كىندىلەرى قاشىق
 ايجون آغاجدىن مەمۇل اوزون
 صابىلى وىر اوجىندەكى لوحەسى
 دىشىلەك بىر آلت. || غوغا قاشا .
 غىسى = غوغا بىلەنەسى .

قاشاغىلامق } قە. و :

قاشامق } قە. حىوانە قاشاغى سو .
 قاشامق } رەمك، قاشاغى ايلە
 تىزلىك، تىيار ايتەك .

قاشان } س. آت و استر و اوگا
 قاشان } مەشابه حىوانلار ايشە .
 مى، تىبولى. || قاشان پرى =
 مەزل بىكەرلىك پول اوزرندە

بر آژ استراحت ابتدا بر لکری محل.

قاشاندرمق { فت. آتی طور د. پروب. ایشمک، تبول ابتدا بر مک: اوراده حیوا. نر سزی قاشاندره جق قدر بر قاج دقیقه طور دق.

قاشانق { فل. (حیوان) طور ووب قاشانق { ایشمک، تبول ایشمک: بو آت بوکون هیچ قاشاغدی.

قاشر { س. ص. باشلجه اذر نه جهننده قاشر { بایلان بر نوع پنیر که ایکی اوج پارمق قالینلنده تکرک صورتنده بایلیر: قاشر پندیر، قاشر پندیری.

قاشقاول { س. [بنا. ۱. یاواجه و قالین تکرک صو. رتنده پنیر. (اصل ایتالیاده بومباره طولدر بیلان و آتک ارککک آتی دیمک اولان مدلو. له مشابهت پیدا ایدن باشقه بر جنس پنیر دیرلر. ۲. رولت دینلن قاره مخصوص فیرداغک آلات متفرعه سندن بری.

قاشلامق { فت. بوزوک طاشنی حلقه به طافق، بوزو. که طاش طافق.

قاشلی { ص. بر بولده قاشی اولان: قاشلی { قره قاشلی، سمور قاشلی. || درت قاشلی = پیقلری ده قش کی کورینه جک صورتده یکی چیقش دلیقانی.

قاشمیر { س. (کتیمره اور و پاچه قاشمیر { ویرلن قاشمیر اسندن مأخوذ [کتیمر شالی تقلیدی اولان بر جنس یوک منسوج.

قاشیق { س. ۱. مایع و یا دانهل قاشیق { حانده اولان ییه جکی قا.

بدن آلوب آغزه کوتورمکه مخصوص او بولش و قاشینش آلت، معلقه: تخمه، باغه، معدن، کومش قاشیق: چوره قاشیقی = عادی سفره قاشیقی: خوشاف قاشیقی = آغزه صیفیوب خو. شالی ایچمکه مخصوص ییوک و مدور جنسی: طاتلی قاشیقی: طاتلی و رچل یکه مخصوص کو. چورکی: جای، قهوه قاشیقی = فنجان طباغه قونان کوچوکی. ۲. بر قاشیق طولوسی، بر قا. شینک آلدینی مقدار: و مج. جزئی مقدار، بر آژ: بر قاشیق چوره ایچمد: بر قاشیق صو. || قاشیق آتقی = چوق و کال حر صله یکه. || آغزینک قاشیقی دکلدردر = درجه اقتدارندن خا. رجدردر. || قاشیق اونی = بر جنس نبات، فر. Cochlearia officinal. || بر قاشیق صوده بوغقی = زباده سیله خصومت کوسترمک. || قاشیق دشمنی = قادی، زوجه. || قاشیقله ووروب صایله کوز چیقارمق = ابتدکی ایلمکه قارشی منت قومق، باشه فاقق و یا او ایلمکی اونوتدیرمق بر فنالق ایلمک.

قاشیقچی { س. چشیر و بونوز قاشیقچی { وکیک وساتره دن قاشیق اویان صنعتی: قاشیقچیل چارشینی. || قاشیقچی آوردی = چوکوک یا کاکلی. || قاشیقچی الماسی = معروف بر طاش.

قاشیقچین { س. قاشیقی قاشیقچین { تکرر بر جنس اور. دک.

قاشیق { فت. ۱. طرناقله و یا بدنک قاشیق: دیگر سرت بر شیشه نخریش ایلمک: باش قاشیقی. ۲. قازمقی، آشیندیرمق، اومقی: تخمه یکه یوزینی بر آژ قاشیقی. || باش قاشیق وقت بوله مامق = یک مشغول اولق. || بوین قا. شیقی = محبوب اولق.

قاشیمه { س. قاشیق ایشی. با: قاشیندیرمق { فت. قاشیقچی مو. قشیدی یری قاشیندیرر بر اوتدر.

قاشیق { فل. ۱. قاشیق احتیاجنی قاشیق { حس ایلمک، کجیشمک: الم، باشم قاشینور. ۲. طرناقله و یا دیگر سرت بر شیشه کندی بدنک کجیشن یری اومقی: او بوز اولش کی متصل قا. شینور: محضا قاشیق ایچون طرناقلری اوزاتش. ۳. مج. غوغا و یا دیگر بر شیشه بهانه آرامق، کندی علینده اولان بر شیشه سبیت ورمک: طیاق یلمک ایچون قاشینور.

قاشیمه { س. ۱. کجیمه، قاشیق قاشیمه { احتیاجنی حس ایتمه: ینه قاشیمه سی طودی. ۲. کندی بدنی قاشیمه: بو آدمک ده بو قدر قاشیمه سی غریبدر.

قاص { د. با: قاس.

قاصد { ص. عر. [قصد = دن قاصد { س. [قصد و نیت ایدن، قازم. = سذ. عر. مکتوب و خبر کوتورن آدم، ساعی، یک.

قاصر { ص. عر. ۱: قاصرہ. }
 { « قصور » دن سہ. } ۱.

قیصہ، کوتاہ: قاصر الید = الی
 قہہ، اقتدار سز. ۲. قصور لی،
 ناقص: فکر قاصر مجہ.

قاصرانہ { ص. فا. عاجزانہ، عا.
 جزى: فکر قاصرانہ.
 مجہ: مطالعہ قاصرانہ ماہ قالیسہ.
 { یک طوغری تعبیر اولیوب،
 یرینہ « قاصر » قوللائق مر.
 جعفر. }

قاصرغہ { س. چورندیلی روزکار،
 عاصف، کرد باد.

قاصیق { ج. ۱. چکیلوب طارا.
 { لقی، قیصاتی: انواب
 قاصدی. ۲. اکملک، نقصان
 قبول اتمک: معاشی قاصدی.

قاصیق { فن. ۱. چکوب طارا
 { لقی: شو انوابی بر آرز
 قاصمی. ۲. اکملتک، نقصان
 کتیرمک: معاشی قاصدیلر.

قاصیق { س. ۱. قالبور ودف
 { کبی شیلرک نختہ چنبری،
 ۲. بر طرز مخصوصہ نقش
 ایشلک ایچون کرکف یرینہ
 قاش کر مکہ مخصوص نختہ دن
 اکلی چنبر: قاصناغہ کر مک.
 ۳. بو چنبرده ایشان قولای بر
 طرزده نقش: قاصناق ایشلک.

قاصندی { س. لباسک طارا.
 { لسیون سکرہ دن
 اوریلان دیکیش: بو یلکک قا.
 صندیسی وارد، قاصندیسی
 سولکک: { قاصندی دیکیشی =
 قبا دیکیش.

قاصنتی { ج. طارلا شتی، (لباس)
 { سکرہ طارلا شدی رملتی.

قاصینی { س. بر نوع صمغ.

قاصہ { س. (بشا. Cassa) ۱.
 { صندیق، خزینہ، بر

دائرہک آقچہ محلی واداره سی:
 صراف، تجارت قاصہ سی: حکومت
 قاصہ سی. ۲. آقچہ وادراق
 نقدیہ وسائرہ حفظنہ مخصوص
 بانقیندن وهر تیلکک ن مصون
 دمیر طولاب: قاصہ سندن بارہ
 چالیش. ۳. بیوک مفاز دلرده
 صایلان شیلرک آقچہ سی تسلیم
 اولدنی ماصہ: بارہ سی قاصہ یہ
 ویرہ جکسکز. ۴. بعض ازیو.
 نلرده آقچہ بی طوتان ویا قاری
 اداره ایدن شخص: قاصہ کیمہ.
 در؟ قاصہ یہ بورجیلدر. ۵. ج.
 برخلاطک اوجنده قازینہ کچہ جک
 صورتده یایلان المیک، { قاصہ
 اتمک: راندہ یلککنک اوسقوطہ.
 سنی آچق.

قاصہ دار { س. صندیقکار، خزینہ
 { دار، قاصہ بی طوتان
 آدم.

قاصیق { س. فارنک آلت طرفی،
 { غانہ: قاصیق چاتلا یہ.
 حق. { قاصیق اونی = برجس
 نبات. { قاصیق باغی = قاصیق
 چاتلاغی یعنی فتق طوغفہ
 مخصوص یایی باغ. { قاصیق
 باغیعی = قاصیق باغی یایان فتق
 باغلایان مختص. { قاصیق بیی =
 ائہ یایشان بر جنس کوچوک
 کنہ، فرق آتاق. { قاصیق
 چاتلاغی، علتی = فتق.

قاصم { ص. عر. ۱: قاصمہ.
 { « قضم » دن سہ. } قا.

قاصمی { حیوان قاصم: حیوا.
 نات قاصمہ.

قاضي { (د) ص. عر. ج: قضاء.
 { « قضاء » دن سہ. } ایضا.

واجرا ایدن، ادا ایدن: قاضی
 الحاجات = هرکسک حاجت لری
 ادا ایدن حق تعالی حضرت لری.
 = سذ. عر. حاکم الشرع،
 محکمہ شرعیہ رئیس، احکام
 شرع شریفہ کورہ هر کسی مجا.
 کہ ایلہ حکم ایدن آدم: قاضی
 افندی. { قاضی القضاة = وقتیلہ
 دولک اک بیوک قاضیسی، بتون
 قاضیلرک رئیس و آسری، شیخ.
 الاسلام ویا قاضیسکر مقامندہ
 بولان ذات.

قاضیسکر { س. ۱. وقتیلہ ار.
 { دوی هایبولہ کزن
 والیوم دائرہ مشیخت اسلامیدہ
 بیوک ایکی موقعدن یرینی اداره
 ایدن ذات: روم ایلی، آناتولی
 قاضیسکری = صدر روم، صدر
 آناتولی: بالفعل قاضیسکر. ۲.
 بالفعل مسند مذکورى اداره
 ایتکسزین او یایی احراز ایدن
 ذات، صدور پایه سنده بولان
 علما دن ذات. { قاضیسکر لقمہ.
 سی = بر نوع سوتلی لقمہ.

قاضیسکرلک { س. ۱. باب وا.
 { لای مشیختدم.
 کی ایکی بیوک مسند شرعیدن
 بری: روم ایلی، آناتولی قا.
 ضیسکرلکی: روم ایلی قا.
 ضیسکرلککنہ فلان ذات تعین
 بیورلشدر. ۲. طریق علینک
 اک بیوک پایه سی که وزارت و
 مشیریت رتبہ لرته قریب اولوب
 صاحبنہ سماحتلو القایی ویریلر.
 قاضیسکر عنوان و وظیفہ سی دولت
 عثمانیدہ خداوندکار غازی حضرت لری
 زمانندہ ایجاد اولسوب، او وقت قا.
 ضیسکر قاضیلرک وبتون طریق مجلیله
 باشی وعباسیلرک قاضی القضاة معا

دل ایدی. بعده مثبت اسلامیہ مستندی احداث اولیٰ شد.

قاضیلق { (د) س. ۱. قاضی عنوان ووظیفہ سی، قضا : قاضیلق یک مسئولیتی بروطیفہ در. ۲. برقاضینک دائرۂ حکم و قوڈی، برقاضینک حکمی جاری اولدینی بر، قضا : اورا. سی برقاضیلق برادر.

قاطبہ { س. مر. بشون، هب، قاطبہ } جله : قاطبۂ احوالده امر و فرمان حضرت من له الامر کرد. **قاطبۂ** { ح. مر. ۱. جله، کافۂ، علی العموم : اونلر قاطبۂ بو ملاحظہ درلر. ۲. اصلاً، هج : قطعاً و قاطبۂ.

قاطر { (دها طوغریسی : قاتیر) س. ارکاک اشکله قیصراگک چنٹشک سندن طوغان حیوان که بالطبع قیصر اولور، استر، بفل : قاطرہ تیغش. = ص. مج. قاطر کبی چفتلی، خاش، حیلہ کار، تر. بیہ سز : نه قاطر در. || قاطر بونجوخی = اکثریا قاطرله ط. قیلان ماوی شیشہ دن بونجوخی، خرمرہ || قاطر طراغی = صا. ری چیمک آچار برجنس نبات، رنم. || قاطر قوروغی = سوک دخی دینان برجنس نبات. || قاطر یعنی = اکثریا چوجقلره کیدریلیر آلتی قالین و طیلانری آغاج قیوغیله طویلدرلش آباتی قاتی. || قاطر ییلانی = برنوع انکرك.

قاطرجی { س. قاطرلری اولوب استر کرایسی.

قاطم { ص. مر. ۱. قاطم، ج. : قاطم، (قطع) دن سذ.

۱. کسن، قطع ایدن : آلت قا. طمه. ۲. قیصه کسن، ختام ورن، طور دیران : قاطم حما = صیتہ ی کسن. || س. (هندسه ده) خط قاطع یاخود بالکمز قاطع (سذ). برداؤری ایکی نقطه سندن که رک اوزانان خط مستقیم، فر. Sécanle. || برهان قاطع = قطعی دلیل. = ج. قطاع طریق = قیرده بیوک جاده لری کسوب کان کچی صویان خیدودلر.

قاعد { ص. مر. ۱. قاعده. قاعد { (قمود) دن سذ. } اوتو. ران، اوتورمش. ۲.

قاعد { ح. مر. اوتورده رق، او. } تور دینی برده : قاعداً سلامی آلدی؛ نمازده. قاعداً او. قونه یق دمال.

قاعدہ { س. مر. ج. : قواعد. ۱. بر شیکک اوتک او. زوینہ طور دینی، آیالقی : ستو. یک قاعدہ سی. ۲. اصول، نظام، یول : هر شیکک بر قاعدہ سی واردور؛ قاعدہ به رعایت ایجلی. ۳. برعلم وفنک متضمن اولدینی دستورلرک بهری : حسابده ضرب، تقسیم قاعدہ لری؛ صرفده جمع، اعراب قاعدہ لری؛ قاعدۂ عمومیہ. ۴. س. (هندسه ده) مثلاًک اوج ضلعندن آشاییده افق وضمتیده بولنانی. = ج. باشیجه صرف ونحو قاعدہ لری و بونلری حاوی کتاب : قواعد صرفیه، قواعد نحویه، قواعد عثمانیه (ترکیه).

قاعدۂ { ح. مر. قاعده سنه نو. } فیقاً، اصول و نظامنه تطبیقاً، اصولاً، نظاماً : قاعدۂ

بویه اولقی لازم کلیر.

قاغش { س. ۱. یقیلان بریشیک جیقاردینی آجی سس. ۲. جبه وسائر دمیر اسطه.

قاغشار { ص. مائل اندام، مشرف خراب، چوکش.

قاغشامق { فل. ۱. سرت بر کوردی ایله ییقلی.

۲. مشرف خراب اولقی، چوق اسکیک. ۳. چوق قوجا بوب فروت اولقی، اختیار لامق.

قاغشتی { س. با : قیغشتی.

قاغوق { س. با : قاؤق.

قاف { س. (مر. سذ. ۱. [ق] حرفشک اسم مشترکی اولوب، ایکی نقطه لی اولدینندن، «ف» دن تفریق اییون، قاف منشاء دخی دینلیر. ۲. اخذ عسکر اصولنده اسنانده بو. لسانلرک چکده کلری قرعه لردن «قرعه» لفظنه اشارت اوله رق «ق» حرفنی حاوی قرعه که بونی چکن عسکر اولور و بوش چکن قالیر : قاف اولقی = قرعه اصابت ایدوب عسکره کیتک.

قاف { سذ. مر. عتقا ونام دیکرله سیمرخ نام جیم طیر موهو. مک محل اقامتی اولقی اوزده، مصالحارده مذکور برطاعک اسمی اولوب، اسکی ایرانیلرک سیمرخک (البرز) طاعنده یاشادیننه قائل بولندقلرینه، والبرزک قافقاس سلسله جبالک برشمه سی بو. لندیننه، وقاف ایله قافقاس اسملری بیننده کی مشابهت باقیلیر. سه، قاف طاعنی قافقاس سلسله

جيانندن باشقه بر شئ اولماق
اقتضا ايدر. || مج. بورى قاف
طاغنده = متكبّر.

قافله { س. ع. ج. : قوافل. ۱.
برلكده سير وسفر ايدن
آتليلر طاقى، كاروان : حجاج
قافلهسى. ۲. بر لوقوموتيفله
تحريك اولنهرق بردن كيدن
دمير يول واغولرى، قطار :
دمير يول ادارهسى فلان ير
ايچون كونده ايكي قافله چيقارير.
۳. طاقم طاقم كوندريان اوراق
واشيا وساژمهك بهر طاقى :
امانة عسكريهك سكرتيجي قافله.

سى دون بوله قوندى. ۴. صره
ايله ترجمه حالرى يازيلان مشا.
هير مجموعى : قافله شعرا. ||
قافله سالار، سالار قافله = بر
صنف آدمرك رئيسى، اك او.
كمرنده بولنانى، سردارلى،
سرخیل : قافله سالار اديا.

قافيه { س. ع. ج. : قوافى.
بيتلك ويا مصراعلك قافله.
عده مخصوصه سنه كوره صوك
حرقلرينك توافى : ازمته قديمه.
ده شعرا قافيه به رعایت ايتمز.
لردى : قافيه اصولى هر بوردن اهم
ساژه به ده كچمشر : علم قوافى
عروضه ملحق بر علم عد اولنور.
|| قافيه سنج، قافيه پرداز = قافيه
اويدبران، شاعر، ناظم. (نثرده)
يعنى وزن اولورسه « سبع »
ديتيلير. }

قافيه جى { س. قافيه اويدبران،
شاعر، ناظم.
قافيه سز { س. قافيهسى اولميان،
قافيهسى اويونسز او.
لان، غير مقفا (شعر).

قافيه سزلك { س. قافيه تقصا.
نى.

قافيهلى { س. قافيهسى اولان،
مقفا : قافيهلى شعر.
قاق { س. قورو اولوب قاقردا.
{ يان شئ، على الخصوص
ميوه قوروسى : آرمود قاقى،
طوت قاقى. [حالا آناطوليده
مستملىدر.]

قاقاج { س. مانده اتندن دوگه
قبا باصديرمه.
قاقان { س. اوران. با : قاقى.
|| آجاق قاقان = قاغاسيله
آجايلىك قوبغنى قاغالا يان قوش
انواعى.

قاقاق { س. آسرقاده حاصل او.
لان قهويه مشابه مقندى
برجهك نوز حالنده سوتله وسا.
ده اولهرق قهوه سككى ايجيلير
وچوقولانه اعمالنده يارار.

قاقق { مه. قورى شيتلك بربر.
رینه تاسلرنده چيقار.
دقلى سسى تقليد و تصوير
ايدر : قورى دالار قاقر قاقر
ايدوردى. — مكرر اولهرق
سكبيده قوللانيله رق بك قو.
رى ديمكدر : بو دريلر قاقر
قاقر اولمش.

قاقرجه { س. اقطار شماليه ده بو.
لنور بيسوك بر جنس
طاغ صيحان.

قاقردامق { ق. قورى شيتلىرى
بربرلرینه تاس
ايتديرهك سس چيقارتمق :
شو جوزلى قاقردا تايك.

قاقرداق { س. قاقر ققر ايدن
قورى وكورك (شئ)
= س. اريدلين ايچ ياغلك قاف.
لان قورى وقاورلش مادهسى

كه قابل ذوبان اولميسوب يتير،
قيقرداق : قاقرداق بوركى.

قاقردامق { قل. (قورى شيتلر)
بربرلرینه تاس ايدمه.
رك قورى برسس چيقارتمق،
قافر قاقر ايتك : بو جوزل نه
چوق قاقردا بور.

قاقردى { س. قورى شيتلك تما.
سندن ويا بر قورى
نخته وساژمهك قيرلسندن چيقان
سس وكوردلى : بوجوزل، بو
پرورارل نه قدر قاقردى ايدبور!

قاقشدرمق { ق. دورتوب ايتمه.
رك خرپه لامق.

قاقششق { ق. ش. بربرينى دورتوب
ايتهرك خرپه لاشمق.

قاقلىق { ل. ۱. اوريدلهرق ادخال
ايدلك : بو طوبراغه قافله
زيق قافله ماز، بو قيويه برجيوى
قاقلىش. ۲. (معدن اشيا) آر.
قهدن اوريدلهرق قبارتمه يالقى :
بو قوطيلك قباغى قبا قاقلىش.
۳. نخته وساژمهك آلتين وكو.
ش تل وپوللى ويا باشلى
چيولر صوقيله رق تزين
ايدلك : آبنوسه كوش وآلتين
تلىرى قاقيله رق مصنع شيتلر
يايلىر.

قاقله { س. با : قاقوله.

قاقم { س. ع. ۱. اقطار شما.
ليه ده بولنور صاگسار
وكليجهك مشابه بوز وسياه قو.
بروقلى برحيوان كه كوركى بك
مقبولدر، تر. آس. ۲. بوحيو.
ك بوستندن يانلش كورك.

قاقوق { ق. ۱. اورمق، ايتك،
چالقى. ۲. اورده رق صو.

فق، ادخال ايتك : جيوى، قا.
 زيق قاقى. ۳. معدن لوحه.
 لرينك آرقه سنه ميل ويا قابله
 اورده رق يوزنى قبارتمق، قيارتمه
 چيكلرله تزين ايتك : بو قو.
 طيلرى قاقفله ييارلر. ۴. نخته
 وسايره دن شيلره آلتين وكو.
 مش تل وچيولرني صنوقوب
 يرلشديرهك تاكارى ايشلر
 ياقى : طر برونده و برزرنده
 اسله باستون كبي شيلره كو.
 مشدن كوزل تشلر قاقرل. اياشه
 قاقق = منت قومق، امتنان
 ايتك : ايتديك بر ايايكى باشمه
 قاقه جسسهك هيچ ايمه ملدك. ||
 قازيق قاقق = باغلامش كبي ير.
 لشوب طور مق.

قاقه { س. فق ايشى. ' : قاقق.
 = ص. ۱. آرقه سندين
 ميل ويا قابله اوريله رق قبارتمه
 رسلرله تزين اولمش : قاقه
 تيبى، ظرف. ۲. نخته وسايره
 اوزرينه آلتين وكومش تل
 وچيولرى صوقيله رق تزين او.
 لغش : آلتين قاقه، كومش
 قاقه باستون؛ سلاح.

قاقوله { س. هنددن كلير بهارادن
 برجنس حبه : كوچك قا.
 قوله، صالقم قاقوله = نولرى.

قاقه { س. (چوچق لسانده)
 پيسلك، محس : چوچقك
 قاقه سى وار، قاقه سنى ايدمك.
 = ص. كوتى، فنا : قاقه بلك =
 ياراماز چوچق (مقابلى : جيبي).
 قاقه لاشمق { فل. كوتيلشمك،
 قاقلاشمق، عو.

قاقمق { فت. آزارلامق، يابلامق،
 قاقمق : قازير ايتك.

قال { ۱. تكلرك، آرايه تكلر.
 لكى. ۲. مدور شى، طيله.
 ۳. وقتيله مجرملرك بوغازينه
 پكيدر كلرى قالين طومروق.
 قاقستار مق { فت. چكوب قيصق.

قاقستارمه { وياخود قانتارمه.
 س. آزبلى آتلى
 ضبط ايتك ايچون كم ايله برابر
 اوريلان و طودا قرك اوچلرني
 صيقان دمير.

قاقرمق { فت. ۱. دونديروب
 چوپرمك، طوبلا.
 منى. ۲. طوبلامق، قاصمق،
 قوبارمق.

قاكلو { س. و :

قاكلو { س. (اصل تكلراكلى
 ديمكدر) ايتى تكلركلى
 و تكلركلى ديكه ثابت اوكون
 زرايه سكه شمدىكى املاسى «قاقى»
 در. (بوغاز اينجندى كاكليه
 قريه سنك اسمى بوندندر.)

قال { س. عر. (اصل عربده
 «قول» دن فعل ماضى مفرد
 مذكر غائب اولوب «ديدى»
 ديمكدر.) سوز قول، سخن :
 قاله آتماق = سوزنى ايتكه دكر.
 || قيل وقال = ديدى قودى،
 كفت وكو : بر طاقم قيل وقاله
 سببت وردى.

قال { س. معدن كولچلرينك اوريد.
 يلوب تصفيه اولغى : آلتينى،
 باقرى قال ايتك : قال عمليانى.

قالا { ح. عر. سوزله، سويله.
 رك، شفاهاً. مقابلى : قالا =
 تحريراً. با : قولاً

قالاتق { س. حيوانك بورن دليكي،
 حيوانات محرى.

قالاي { س. ۱. معروف بياض
 معدن كه باقر اوانيك
 اوزرينه سوريلور و تنكه وسايره
 ياپيشديرمه يارار و باقرله قا.
 ريشديريله رق بونجى تشكيل
 ايدر، قصدير، رصاص ايشى.
 ۲. باقر اوانيه سوريلن بياض
 طبقه : بو تجرملر قالاي ايستر،
 قالايه محتاجدر. ۳. مج. سطحى
 سوس، يالاندن زينت، يالكز
 كوستربنده اولان اساسز
 فضائل و محسنت : او آدمده
 يالكز بر قالاي وارد؛ اونك
 علم و فضل بر قالايدين عبارتدر.
 ۴. مج. تكدير، تعزير : قالاي
 آتقى، باصق = يابلامق. تكدير
 و تعزير ايتك.

قالايچى { س. ۱. باقر و دمير
 اوانيه يالاندن بر
 سطح چكوب بياضلاتان آدم،
 قالاي سورن اصناف : بو باقر.
 لى قالايچيه كوتورملى. ۲.
 مج. سطحى و اساسز ايش ياپان
 آدم، ساخته كار.

قالايچلق { س. ۱. باقر و دمير
 اوانيه قالاي سو.
 رن آدمك ايشى و صنعتى : قا.
 لايچيقله پكينيور. ۲. مج. سطحى
 و اساسز ايش ياپانك حالى،
 ساخته كارانى.

قالايسيز { ص. ۱. قالاي جيقمش
 (باقر اوانى). ۲. مج.
 سطحى و يالاندن سوسى اوليان،
 حال طيبيمينده اولان.

قالايلاتمق { فت. (باقر اوانى و
 سايره) قالايلامق
 سورديرمك : شو باقرلى قا.
 لايلاقملى.

قالا يلامق { فت. ۱. باقر اوانی
قالا يلامق { وسارمه } قلاى

سورمك، سطحلرخنى قالايله اور.

توب بياضلاتقى : قالايجى بو

باقرلى ابى قالايلامدى . ۲.

سطحى واساسسز صورتمده تزيين

ايتك . ۳. تكدير وتعزير ايتك.

قالا يلامق { ۱. قالا يلامق ابشى .

قالا يلامق { ۲. اوستنه قالاي

قبول ايتك : دمير قابله دخی

قالا يلامق .

قالايلى { ص. ۱. قلاى سو-

قالايلى { رلش : قالايلى تجره.

۲. سطحى ويالاندن بر سوس

وكوستريشى اولان، ساخته.

قالب { سن. عر. ج. قوالب. ۱.

قالب { برشكل وهيئت مخصوصه.

ده دوكله مى مرام اولنان شيتله

مخصوص طرف : دوكله مى قا.

لي: حروفات قاليلرى. ۲. بر

شكل وهيئت مخصوصه آلمه مى

مطربوب اولان بعض ظرفلرك

كچيرلسنه مخصوص مظروف :

فس قالى : پوتين، چيزمه قالى.

۳. على الاطلاق شكل وصورت

نمونه مى : اثواب قالى، كى قالى.

۴. بر قابله دوكلش. قالبدن چيتمش

شى : بر قاب شكر، بر قاب

صابون . ۵. قابله دوكله كسىز

قالبدن چيتمش كى بر شكل و

صورت مخصوصه مى اولان شى.

۶. روحه نسبتله انسان ويا حيوا.

تك بدنى، قسم ماديسى : قالبدن

عبارت بر آدم = عقل وروحى

يوق حكمنده اولوب صرف مادى

وشكل وصورتمدن عبارت اولان :

قالب دكيشديرمك، قالب

ديگنلنديرمك = اولمك، وفات

ايتك . ۷. مج. جانسز قالب كى،

غير محورك : قالب كى خسته؛

حريف انسان دكل، قالب :

قوجه قالب، قالب كى ياتقى.

|| قالب ايتك = حيله ايتك. ||

باصمه قالب = بر شيشى آسلا .

مقشرين وبركونه اثر عقل وذا

كوسترمكسز نمونه سنه تطبيقه

ويا بر يردن عيناً استساخته

وجوده كلن شى : اولك يازدينى

شى باصمه قالبدن. || باصمه قالى =

بويا نه جق قلمكارى توليندك ويا

نقش ايديله جق قاشك اوزريه

باصلقى اوزره مختلف اشكال

وصورله اويلش نخسته. || قالينى

باصق = مهر باصقى يرينه بتون

قالى باصمنك بلاحتراز شهادت

ويا دعوى ايتك مقامنده ايراد

اولنور. || قالينى ديگنلنديرمك =

وفات ايتك. || قالبدن قابله،

بيك قابله كيرمك = تبديل شكل

ويافات ايتك. || بر قابله دوكله =

برصورت تسويه بولقى، بر چاره

دوشونمك.

قاليجى { س. قال بايان ويا بر

قاليجى { شيشى قابله كچيرن : بو.

تين قاليجيسى، فس قاليجيسى.

قالبره { س. (فر. Calibre) تفذكك

قالبره { مجوف قطرى، چاپ .

قالبلاتمق { فت. قابله كچيرتمك،

قالبلاتمق { قابله كچيرتمك شكلى

دوز لتديرمك : پوتين، فسى

قالبلاتمق.

قالبلامق { فت. قابله كچيرمك، قا-

قالبلامق { له قويه رقى شكلى

دوزلتمك ويا كنيشلتك : شوفى

ابى قابلامدى؛ چيزمه بى قو.

ندره جى يه كوتورده قابلاسون.

قالبلاتمق { ج. قابله كچيرمك،

قالبلاتمق { قابله قويه رقى شكلى

دوزلتمك : بوس بر آيدن برى

قابلامدى؛ بو پوتين بر كره قا.

بلانسه آجيله قنذر.

قالبور { يا قلبور. س. (عر. وعر.

قالبور { باله دن) حبوبات وسا.

رّه ايچيدن كچيروب توز طوبراق

وصمان وسارمى تفريقله تطهير

وتصفيه ايتك اوزره تختدن بر

داتره كچيرلمش دليكى دريدن

ويا مختلف درجه لده صيق تل

فقسدن عبارت آلت كه الكك

قباسى عد اولنه بيلير. || قالبور

اوستنه كلك = منتخب وممتاز

اولقى. || قالبور اوستنه كلنلر =

ايلرى كلنلر. || قالبور كيكى =

بورنده بر كيك، عظم غربالى.

قالبور جى { س. ۱. قلبور يا.

قالبور جى { بان وصانان آدم.

۲. قالبور قوللانهرق بر شى

قالبورليان آدم.

قالبورلامق { فت. قالبور دن

قالبورلامق { كچيروب تصفيه

ايتك، قالبور قوللاعتى : شو

بسدائى، شو كومورى قالبور.

لا ديكز مى؟

قالبورلامق { قل. قالبور دن

قالبورلامق { كچيرمك، قلبور.

له تصفيه اولتى : بسدائى بو

قالبورله قالبورلامق؛ بوكومور

چوق توزليدر قالبورلامقازدن

قوللانيله ماز.

قالتابان { س. قا. ۱. بزوتك، قو.

قالتابان { رومساق. ۲. قا.

موسسز ، يالانجی ، شقلبان ، شارلتان .

قالتابانلق } ۱. س. ۱. بزونكك ، قورومساقق . ۲. ناموسسزلق ، يالانجی ، شقلبا ، نلق ، شارلتانلق .

قالتاق } ۱. س. ۱. اكر ، سرج ، زين : ناتار قالتاغی . ۲. اكرك تختهدن اولان قسمی ، كراسته سی ، قابلاماشی ؛ قالتاق قاشی = اوگدن وآرهدن اولان بوكسك برلی . ۳. مج. ناموسسز ومبتدل قاری .

قالتاق } ۱. س. مر. و :

قالچه } ۱. س. باجاشك بوقاری سی ، اوستندن اوبتاق بری : قالجم آخریور ؛ قالچه كیكى = مذكور اوبتاق یزنده کی چیقند . یلی كيك .

قالچین } ۱. س. قالچه قدر چیقان اوزون چوراب ، چیزمه آلتنده کیلین قالین چوراب ویا هادن توزلق .

قالدیرمق } ۱. فت. ۱. بوقاری چیقا . رتمق : شو طولای قالدیرمقی ده آلتنی تمیزلی . ۲. بوكسك دیرمك ، دها بوكسك

ایتدیرمك : شو دیواری دیوار . جی بی بر آرشین دها قالدیرمقی . ۳. رفع ولفو ایتدیرمك : ازاله ایتدیرمك : كویلیرك بو حادثی قالدیرمقی . ۴. بوكلدوب نقل ایتدیرمك ویا نقل اولنسنه مساعده ایتك : معشركله دن ذخیره بی خرماندن قالدیرمقازلر . سه ده باری صامانی قالدیرتم .

قالدیرمق } ۱. ج. ۱. بوقاری چیقا . رلق : بو صندیق

قالدیرلیدركه آلتی تمیزلنسن . ۲. بوكسكلك ، ترغیع ایدلك : بو دیوار بر آرشین دها قالدیرلیدر . ۳. رفع ولفو ایدلك : اسکی حادثلر قالدیرلدی . ۴. بوكلدیوب نقل ایدلك : اوزوم كسدیده دها باغدن قالدیرلدی .

قالدیرم } ۱. س. ۱. یاخود قالدیریم . ۲. زمیندن قالدیریلوب بوكسكلیهرك یانلش طاش دوشمه سی : مطبخك اوكنی قالدیریم یاملی . ۲. بو وجهه طاش دوشمش صوقاق : شهرك قالدیرملری خیلی بوزلشدی بکیدن یابلدی :

بتون کون قالدیرملرده کزبور ؛ یا یا قالدیری . || قالدیرم اوستنده قالمق = مسكنسز ، معیشسز قالمق . || قالدیرم طاشی = قالدیرم دوشته ده قوللانیلان طاش . || قالدیرم شاعری = مادی شاعر . || قالدیرم فارغسی = صوقاق سوپورکسی ، سورنوك قاری . (بوكله عن اصل ترکیه اولدی بی حالد بعض روم مؤنسلری Kallós prósos یعنی ای بول تعبیرندن آلتمش دیه کوسترمشلردر .)

قالدیرمجی } ۱. س. قالدیرم دوشتمك ایدن آدم : قالدیرمجیلر كخنداسی . ۲. س. طاشله دوشنه قالدیرمسز } من ، طوبراق (صو . قاق) : قصبه دها یکی اولدیفندن صوقاقلری قالدیرمسزد .

قالدیرمق } ۱. فت. (اصلی : قالدیر . جیقارمق ، رفع ایتك : الكزی قالدیرك : باشمی قالدیروب باندیم .

۲. بوكسلك ، ترغیع ایتك : بو دیواری بر آرشین دها قالدیر . ملی ؛ بو یشاك طواولری بر ایکی قاریش دها قالدیرمق ایدر . ۳. بوكلیوب نقل ایتك ، طاشیق ، کونورمك : دها ذخیره بی خرماندن قالدیرمدق ؛ اشیایی بوکون قالدیرمجنز . ۴. رفع ولفو ایتك ، فسح ایتك : بن او طاقی قالدیرم ؛ آبلوقه بی قالدیردی . ۵. آفانلاندیرمق ، افساد و تہیج ایتك : بر طاقم خذله بی قالدیرمفه جیلا بوردی . ۶. (آوکوپکی) آوی اوجون مق ویا بووه سندن جیقارمق : بزم کوپك بوکون برکیك ، بر ککلیك قالدیردی . ۷. کلیشه صائین آلتی : کندیلری چار . شیدن برجوق قاشلر قالدیرلر . ۸. بوكسلك ، تحمل ایده یلك : بو کله بی قالدیره بیلمیسك ؟ دوه قاج اوقه قالدیره بیلمر . ۹. مساعد ومختل اولتی : بزم حائلر اوقدر بهالی ، ثوابی قالدیرمماز ؛ بزم ایشیز اویله قاشلر قالدیرماز ؛ بو یك چوق طوز قالدیرماز . ۱۰. ایی ایتك ، یاناقدن قورنارمق : فلان طیبب کندیسی بش کونده یاناقدن قالدیردی . ۱۱. قطع امید ایتك ، واز چمك : سن بوکون کینمکی قالدیر . || آتی درت نعل قالدیر . مق = طولو دیزکین قوشدیرمق . || ال قالدیرمق = اورمق ، اورمفه حاضر لانتق . || الیرنی قالدیرمق = دما ایتك . || اوموز قالدیرمق = نجاهل ایتك . || باش قالدیرمق = عصیان ایتك ، سرکشك کوستر . مک . || بوسته قالدیرمق = بوسته

ترتیب ایدوب کوندرمک. || طبلا.
فی قالدیرمق = فوشمق = شتاب
ایتمک. || یلکنلری قالدیرمق =
یلکن آجوب کیتمک. || یورک
قالدیرمق = کوکل بولاندیرمق.
(ص. قالدیرمق دوشمش،
قالدیرمق) طاشله قفریش او-
لغش: بوتون صوقاقلر نالدیر.
ملیدر.

قالسقه } (س. لجهه Kolesko دن)
برجنس کوروکلی کوچک
فایطون.

قالسیقوم } (س. لا. Calcium)
کلس وکیج
قییلندن بر جسم بسیط.

قالغه } یا قالغای. س. با: فلغای.

قالقمق } فل. با: قالقمق.

قالقات } یا قلمات. (س. فر. Cal-
fatage) ویا هر. «جلفاط»
(دن) ۱. کمی و قاهرک تخته لرنک
آده سی استوبی و ساثره ایله طبقا.
یوب اوسته زفت و میجون و ساثره
سورمک عملیاتی: فایفی، کمی بی
قالقات ایتمک. ۲. مح. ساخته سوس
ویا تعمیر، دوزن: اوی قالقات
ایتمک؛ بو اختیار قادین یوزنی
قالقات ایدوب طور یور. || قالقات
ایتمک = قالقاتلامق. || قالقات
یری = تکنه لک قالقاتلامه سته
مخصوص محل.

قالقات } یا قلمات. س. و قتیله
یکجیری آغاسنک کیید.

قالقاتجی } (س. کمی و قاهرلری
قالقات ایدن آدم،
تکنه لک قالقاتی صنعتیه توغل

و تمیش ایدن آدم.

قالقاتلامق } (س. کمی و فایفی)
قالقات ایدیرمک،
قایلامه تخته لرنک آره لری
طبقایوب اوسته زفت سوردر.
مک: شو قایی قالقاتلامق.

قالقاتلامق } (س. کمی و فایفی)
قالقات ایتمک، تخته.
لرنک آره لری طبقایوب اوسته
زفت سورمک: کمی بی ای قالقا.
تلامش. || مح. ساخته لندیرمک،
دوزکون سورمک، بویا و ساثره
ایله قصورلری اورتمک: یوزنی
قالقاتلامش.

قالقاتلامق } (س. کمی و فایفی)
قالقات ایتمک،
قایلامه تخته لرنک آره لری
طبقایوب اوسته زفت سورمک:
قایق ای قالقاتلامه سته
سورر. || مح. ساخته بر صورتله
سوسلنک، دوزکون و یا بویا
سورمک: بو قادین کچ کوزنک
زعیمه دوزکونله قالقاتلامش.

قالقاتلامق } (س. کمی و فایفی)
قالقات ایتمک،
قایلامه تخته لرنک آره لری
طبقایوب اوسته زفت سورمک:
قایق ای قالقاتلامه سته
سورر. || مح. ساخته بر صورتله
سوسلنک، دوزکون و یا بویا
سورمک: بو قادین کچ کوزنک
زعیمه دوزکونله قالقاتلامش.

قالقه } س. با: قلغه.

قالقان } (س. اسکی محاربه لده اوق
و قلیجه قارش ی اوک طو.
تیلوب محافظه یه یارایان آلت
محافظه ک انوعی اولوب معدندن
ویا کرکدان و فیل دریسندن
یایلیردی، ترس، مجنه، حجه،
سیر: قالقان قوللامق. || قالقان
اوتی = دوه اوتی نوعندن او.
کسوروک اوتی. || قالقان بالینی =
ممر و فایفی و بیوک بالیق که
قیلیق یرنه بر طاقم ناصیری
کیکاری و بیاض اتی واردر.

قالقسق } فل. ادعا ایله بر ایشه
فوقنده بر ایشه تصدی ایتمک،
قیام ایتمک: کندیمی الآن
هندسه درسی آلدیمی حالد بو
فته دار کتاب یازمه قالقسدی؛
بنم علیمه دعوایه قالقسدی.
قالقمق } طور مق وضعیتی آلتی،
قیام ایتمک: معل کیررکن بتون
شاگردان قالقار: تنظیم ایچون
آیاغه قالقمق. ۲. یاقی وضعیتی
بوزمق، اوورمق: یاقندن او-
صاندکمی فالتی آرتق: یاقنده
ایکن قالقوب او طوردی. ۳.
اویاقی، یاقندن چیققی: صباح
قاچده قالقوبورسکز؟ ۴. یوکسلک،
یوقاری چیققی: بو صالیجاغاک
برطری اینجه او برطری قالقار.
۵. قبارمق، شیشوب آیرلی:
بتون یوزمک دریمی قالقدی.
۶. عزیت، حرکت ایتمک، یوله
چیققی: کاروان قالقدی؛ یارن
بورادن ارکن قالقارسی قاشام
و ادیرز؛ واپور قاچده قالقار؟
۷. دیک طور مق، دیک وضعیتی
آلتی: توبلرم قالقدی؛ حیوان
آرت آیانلری اوزرینه قالقدی؛
یا غموردن یاشمش اولان آکیلر
یشه قالقدی. ۸. بوتی اولقی،
لغو و فسخ اولمق، آرتق یولنامق
ویا مرعی و مستعمل اولمامق:
اوتک وجودی قالقدی؛ او
عادت شمیدی قالقدی؛ قره کو-
مروکی چوقدن قالقمشیدی. ۹.
خسته لیدن قورتلوب یانغی ترک
ایتمک: خسته کر ده فاققدی می؟
بر هفته قدر قالقه جینی اطبا

تأمین ایدبورل ۱۰. طغیان،
غلو ایتک: ایکیده برده قالدقار.
۱۱. کسب شدت ایتک، ظهور
واشتداد ایتک: روزگار،
طالنه، فرطونه فائقه ۱۲.
طوغغی، طلوع ایتک: شمسی
کونش فاجده فاقار: صاحبین
زهره نیک فالقدینی سیر ایتیم.
|| آغاه فائقه = ۱. قیام ایتک.
۲. غلو ایتک. || دکنزه قالدق =
بحر آسفره عزیمت ایتک. || دوشه
فالقنه دوشوب فالفهرق، زحمتله
پوروپه ریک. || قالدقوب فالفقوب او.
نورمق = زیاده حد ایتک، تهوره
کلك. || مراق فالفق = مراقبه
طوفقی، مراقباتی: مراقب فاقه
لقدی.

قالقمه { س. قالدق ایثی. با: }
قالقمتی { فل. کسب سمه ایتک،
قوت بولقی، ترفه ایتک،
حالی ایتک: او تاجر خیلی
دوشمش ایکن قالدقید.

قالقیان { یاخود فالغیان. س.
قالقیان اونی = فولغان
دخی دینان بر جنس دیکن.
قالقیق { یاخود فالغیق. فذ.
صیغراتی، فیلاتی،
شاخلاق: سکردوب آتخی قاد
تغیدان شمسوار. || چوبان
قالغیدان = برنات، فر. Tribulus.

قالقیق { س. فالغیش، دیک، فام،
قالقیق: یاتیق مقابلی: قالقیق
یاقه.

قالقیق { یاخود فالغیق. فل.
صیغراتی، فیلامی،
خوبلامی، شاخه فالفق: آت،
بالیق قالدقید.

قالار { س. (ر. Καλαμάρ =
دیوت مرکب بالیقنیک
بیوک جنسی.

قالماق { س. با: قلوبی.

قالماق { س. برجس زره، بولقی
ایجه.

قالماق { فل. مض. قالور، قالیر.
۱. اولدینی برده وحالده
طورمق، بقا وقرار بولقی:
بتون آرقداشلی کیتدیکی حالده
او قالدی: امتحان وپرده یسوب
صنفتده قالدی. ۲. تأخر ایتک،
کریلک، کریده طورمق: بزم
آدمل زرده قالدی؟ او یاری
بولده قالدی. ۳. طورمق، حر.
کت ایتمه مک: بنم ساعت قالش:
اونک آتی صرب یوله کلنجه
قالدی. ۴. آرتیق، فضله کلك،
باقی اولقی: بتون قوبوندن یالکر
ایکی اوقه ات قالدی، او قدر
کاغددن بر طبقه قالدی. ۵.
مکت وافت وپیشت ایتک:
بوکیجه زرده فالفهقر؟ دون
بزه قالدیلر: کیجه فالفه کللیسکر.
۶. سکونت بولقی، طورمق،
دیگ، راکد اولقی: روزگار،
یاغور، فرطونه قالدی. ۷.
سورمک، دوام ایتک: او بر
چوق وقت اولبه قالدی. ۸.
ترک اولتی، واز یکلمک، برا-
غلغی: او ایش قالدی: اومکتیک
کشادی شمذیک قالدی. ۹. بر
حال پیدا ایتک، بر حاله کیرمک:
کوچک یا شده یتیم قالدی: جاهل
قالدی، اوچ کون آج، اویقو.
سز قالدی. ۱۰. یاپه ماق،
نقصان حاصل ایتک، محروم

اولقی، نائل وموفی اوله ماق:
بازیدن قالدق: اکلنجه دن قالدی:
بولدن قالدیکیز. ۱۱. انتقال،
توارث ایتک: باباسندن کندیسنه
برخیلی مال قالدی، اوکا عیجه.
سندن بر شی قالدی. ۱۲.
باشماق، برحبات اولقی: اونلر.
دن کیسه قالدی: غالباً بر اوغلی
قالمشیدی. ۱۳. حیران اولقی، وله
وحیرت کتیرمک: بونی ایشینجه
قالدی. ۱۴. عائد وراجع اولقی:
بونی یامقی سزهی قالدی. ۱۵.
یورلوق، کیده مه مک = بوجوان
قالدی. || آرز قالدی، دیکیش
قالق = تقرب ایتک، وقرعنه بر
شی قالدی: آرز قالدی دو.
شیوردن: آرز قالدی اونودور.
دم: چانطه بی المدن دوشورمک
دیکیش قالدی. || اوست باش
قالماق = قیافت یک پڑمرده
اولقی. || اوزرنده قالق = ذمتده
ترتیب ایتک. || ایشیدن قالق =
بر مانع جاولتله ایشه کیده مه.
مک. || بکا قالسه = بنم رایعیه،
بکا کوره. || بیلدیکندن
قالماق = اصرار ایتک. الندن
کلنی یامیق. || حسرت قالق =
حسرت چکمه مک، محروم اولقی.
|| خاطر قالق = کوچمک، منفعل
اولقی. || طوگه قالق = حیرتده
قالق. || قاس قاتی قالق = کبرمک،
اولمک. || کوز قالق = غبطه و
حسد ایتک. || یاننه قالق:
جرازسز قورتلوق. || قالدی که =
کلنجه، کله م. || زرده قالدی =
نه قدر اوزاق: سزکله اوقدر
حقوق وار ایکن سزک ایچون

بو ایشی باجمازسه زرده قالدی
بزم ایچون باقمق. || ... دن قالیر
یری یوقدر = هیچ اوندن فرق
یوقدر = بو آدمک ده هیچ
دیلجیدن قالیر یری یوقدر.
|| قاله قاله = توکنسه توکنسه ،
کیده کیده بو قالدی : او بیوک
عائدهن قله قاله بر اوق چو-
جیق قالدی. || قات قله = اک
نهایت، صدوک درجده : قات
قاله محتاج اولورسوق بونی قو-
للانه جغز .

قاله { س. ۱. قالمق ایشی : و :
قالمق. ۲. یانمه ، پیتوت :
کیجه قالمسه گللیسکیز . = ص
۱. آرتان ، فضله ، باقی : اقشام
طعامندن قالمه هیچ برتک یو-
قیدر؟ ۲. بر زمانده ویا برخلق
طرفندن مستعمل اولوب استعمالی
دوام و تمادی ایدن : بو حالت
اسکی رومایلردن قاله در : وند
بکلیردن قاله برقله : اسلافردن
قاله مراسم .

قالندی { س. ۱. آرتشم مقدار ،
بقیه . ۲. نشان ، علا
مت ، اثر .

قالتمق { ب. قاله واقع و ممکن
قالتمق : اولقی ، اقامت و پیتوت
ویامکت وآرام ایدلک : بوراده
قاج کون قاله جقدر؟

قاورده { س. بامعلی باپوچ وسائر
مشین شیلر .

قاورده خانه { س. اسکیمی دکانی ،
محلی .

قاوریر { س. یونانی الاصل
{ Calorifere } فر :
بعض بیوک دتره لرله تسخین
اصولی که بر یرده زیاده آتش

باقلوب اورادن حرارت کونک
و بوریلرله اوطلرله تقسیم او-
لنقدن عبارتدر .

قالوش { یاخود غاوش . س.
{ Galeche } فر : بو-
تینلری چاموردن محافظه ایچون
اوستندن صکیان قوندوره .
{ فرانسزجده باشلجه لاستیقلرله
دینلیدی حالده . استازده بالکیز
قوندوره جی ایشی اولان
دیکشیلیرینه دینلیر . }

قالومه { س. بیتا . } بح. دمبر
{ اوزرنده بولان کیرلک
زنجیرلک دیکزده بولان قیمی ؛
قالومه ویرمک = دمبرک زنجیری
قوبویرمک .

قاله { ح. اکسیک اوله رق ، اول :
ساعت بشه چاریک قاله
کلدی : بایرامه ایکی کون قاله
کلکیز . مقابلی : گیه || قاله قاله ،
قات قاله . با : قالمق .

ذاله مسک { س. { اصلی : فا .
قاله مسک } مسک
کدیندن مأخوذ مسک .

قالی { قالیجه . با : خالی ، خالیجه .

قالیش { س. قالمق ایشی ، فالسه .
{ با : قالمق .

قالیق { ص. ناقص ، اکسیک ، نا
تمام : عبارتدک اوراسی
قالیق کوریدیور : قالیق فقره ،
جمله . = س. اکسیکک ، نقصان :
بو عبارتدک قالیقلری چوقق :
قالیقلری دوزلتملی .

قالیقوت { س. اسامه هندستانک
{ قلیقوت شهرنده یا .
پیلان بر نوع بز و بونک آوروپا
ده پاییلان تقلیدی .

قالین { ص. ۱. قطری ویا عمیق
{ زیاده اولان (جسم) ،
یوغون ، طوق ، قبا ، ضخم ،
کثیف ، غلیظ : قالین آغاج ،
تخنه ، ایپ ، قاش ، دیوار . ۲.
قویو ، صولی اولیان ، قواملی :
قالین یوغورت ، یکمز . ۳. بح.
تربیه اولمامش ، قبا ، غلیظ و تند :
قالین آدم . ۴. ذکاسی اولیان ،
غیاوتلی : قالین ذهن ، قالین قنا ،
قالین قنالی .

قالینس { س. { ر. { دیکز مار-
قالینس { طیسنه بکزر لندیز
اتلی بر جنس دره قوشی .

قالینلاقمق { ق. و :

قالینلاشدیرمق { ق. قطر ویا
قالینلاشدیرمق { ق. قطر ویا
مق ، دها قالین ایتک : بواجی بر آژ
دها قالینلاقمق ، قالینلاشدیرمق .

قالینلاشمق { فل . ۱. دها قالین
قالینلاشمق { اولقی : بو قاطلر
یقاندیجه قالینلاشدی . ۲. بح.
ثروت و قوت قزاقی .

قالینلق { س. ۱. قطر ویا عمیق
قالینلق { زیاده لکی ، کثافت ،
ضخامت ، غلظت : بو اییک ، بو
کارسالهک بو آغاجک قالینلی .
۲. قبالق ، عدم ذکا ، حماقت :
ذهن ، قفا قالینلی .

قالینوس { س. { ر. { لورکه مشابه
قالینوس { بر جنس بالیق .

قالیون { س. { قالانلجه Galeone
قالیون { دن } قدیمده سفارش
حریهک بورده لرنده ایکی ویا اوج
صره طوبی حامل وآرمه لر
قباسورته اوله رق متعدد صریح
یلکلر ایله مجز برنجی صنی .

قالونجي } س. و قتيله قالونلر.
 { ده مستخدم افراد بحريه .

قاليه } س. [فا.] غاليه « دن
 { غلط } با : قاله منك .

قالما } و قا. س. با : قامه .

قاماشد ريمق } فت. ۱. اكسى
 { شئ ديشلرى كىمز و غييه لايير برحاله قومق :
 بر اريك بدم ديشلرى قاماشدير .
 دى . ۲. ضيانك كثرقي كوز .
 لرى كورمز ايتك ، اورمق :
 قار كوزلرى قاماشد ريدى ؛
 كوزلرى قاماشد ريمق درجده
 پارلاق .

قاماشيق } فل . ۱. (ديش)
 { اكسى بر شئ ابيير .
 مقدن كىمز و اويوشق برحاله
 كلتك : بر اريك يكدن ديشلرم
 قاماشدى . ۲. (كوز) پارلاق
 برشيته باققدن قراروب كورمز
 اولق : قاره ، كونشه باققدن
 كوزلرم قاماشدى .

قامبور } قامبورلق . با : قنبور
 { وسائرہ .

قامبيال } س. [بتا .] تج . بوليجه
 { سندی .

قامبيو } س. [بتا .] Cambio = مبا.
 { دلہ [تج .] اسهام و اوراق
 تقديه مبادلہسى ، بونلرك آليش
 و ير يشيله اجرا اولنان معامله
 صرافيه : قامبيو سمسارى ، قامبيو
 رامجي .

قامت } س. عر . (عر . تركيا .
 { تده « قامه » صورتنده .
 ده بولسور . [بوى ، انسانك
 آيافنده طوردينى جالده اوزو .

قالى و بدنك طولاً شكل و
 هيئت : قامت بالا ، قامت دلجو ؛
 قد و قامتى موزون : موزون
 القامه .

قامت } س. جماعته نماز ائشانده
 { مؤذنك « قد قامت
 الصلاة » دهرلك اذان اوقومسى
 كه فائحه صلاة حكمنده در :
 قامت كتيرمك = اذان اوقوبوب
 قد قامت الصلاة ديمك . || تج . قامتى
 آرتدريمق = هر كسك ايشيده .
 بيله جيكي صورتنده اعلاء صوت
 ايتك .

قاميچي } س. بر دكنك اوجنه
 { باغلى و اورمفه ياخود
 حيوانلرى قورقودوب يورومك
 مخصوص درى و مشين و يا ايب
 وسائرہ دن اورمه شئ ، قيرياج ،
 سوط ، تازيانه : قاميچى ايله اور .
 مق ؛ قاميچى چاللق : قاميچى
 صاللاق ، چايرداغق : چاله
 قاميچى = متصل قاميچى چالهرق .
 || قاميچى باشى : اوجنده قلابدانله
 بر ايكي صره سى بولنان سكرك
 برجنس بز و يا تولبند . || قاميچى
 قليج = اسكسز بر جنس قليج .
 || قاميچى قوبروق = قيلسز قو .
 يروق .

قامچيلاق } فت. ۱. قاميچى چا.
 { قلمق ، قاميچى ايله
 اورمق : حيوانلرينى قامچيلاوبوب
 طور يوردى . ۲. روزكار و يا
 ياغور يوزه چارمق : شدتله
 ياغان ياغور يوزلرمزى قامچيلا .
 يوردى . ۳. تج . بر ايشى يورو .
 تمك ، قوغلانق ، تمقيب و
 تسريع ايتك .

قامرقت } و باقاروت . س. [بتا .
 { Camarotto دن]
 واپورده قامرده بولنان يعنى
 موقعلى بوليچلره خدمت ايدن
 آدم .

قامره } س. [بتا .] Camera
 { ۱. واپور اوپلر سى :
 بان قامره = كوكرتك ايكى
 ياننده كي قامرلرك بهرى ؛ قبو .
 دان قامره سى : برنجى قامره . ۲ .
 آوروپادولتورنده مجلس مبعوثان :
 ايشاليا قامره سنده : انكتره نك
 لوردلر ، عوام قامره سى .

قامره } س. [اصلى آكلاشيله .
 { مدى] يقين قامره سى
 نارلده دمت كوملديسى .

قامش } س. ۱. صولى برلرده
 { بيتن ايچي بوش بوش شاق
 و دو كوملى نباتكه انواع و اجناس
 كيشره سى اولوب مختلف اوزونلق
 و قالينقده اولور ، ساز ، ناي ،
 نى ، قصب ؛ شكر قامشى = عصاره .
 سى شكر اعمالنه يارايان قامش
 نوعى كه اقاييم حازده اولور .
 ۲ . قامشه مشابه شئ و آك
 تناسل ذكرور . ۳ . ماصوره :
 بارونلق قامشى . ۴ . اصداق بحريه
 دن سوليته دينن صدف . || قا .
 مش باريى = اسراييللرك قامشدن
 قلبلره قيسانهلرى عقبنده كي
 باريملرى . || بورن قامشى =
 بورنك غضروفى ، ققرداغى . ||
 قامش حلواسى = بال آغده سندن
 ياييلان جنسى . || قامش طام =
 سازله اورتيلى قلبه . || قلم قامشى =
 يونتيله رق يازى يازمفه يارايان
 فامش جنسى كه بحر فارس سوا .
 حلنده اولور . || قامش قولاق =

قولاقلری دوزکون حرب آتی.
 || متقال قامشی = صره واری
 بر برینه بیتشیک و دوزکون شیشلر.
 قامشچق { س. قویوچیی و سائرہ
 اوجاغنک آلوینی بر
 نقطه یه طوبلا یوب پوفلکه
 مخصوص ماصوره واکری بو.
 ری، حلاج.

قامشلق { س. قامش بیتشیر، قا.
 مش قورولوی، نیستان.
 قاملیا { س. (فر. Camellia) قا.
 لین یاراقلی بر آغاجک
 وردیکی بیوک و صاریسی سیمز
 یاراقلی چچک که اورویا خلقیه
 یک مقبولدر : قاملیا آغاجی،
 چچکی.

قامو { یاخود قو. ص. { اصلی :
 قاموق { هب، بوتون،
 جیم، دوکلی : قامو طام. مر.
 قاموس { سذ. عرب. ج. قوا.
 میس. { بلکه یو.
 Ωμας { دن } ۱. دکن، بحر،
 ۲. لغت کشتابی،
 بر لسانک کافه لغاتی و شرح و
 تفسیرلری حاوی کتاپ. { اصل
 فیروز آبادیک لسان عربیک
 لغاتی حاوی اولان مشهور
 اثرینک اسمی اولوب، شهرته
 بناء، بالتعمیم علی الاطلاق لغت
 کتابی معناییله ده قوللانمشدر،
 فارسیده «فرهنک» کی : [
 قاموس عربی، قاموس ترکی، قا
 موس فرانسوی، قاموس الا
 علام.

قامه { س. ۱. دیواره وکراسته و
 سائرہ قاقیلان بیوجک تختہ
 چپوی، سیکل. ۲. تختہ و سائرہ
 یاروب آجق ایچون اوجی سیو.
 ری و آرقه سی قالین اکثریا

اوج کوشه لی تختہ و یادمیر، طاقوز.
 ۳. ایکی طرفی کسکین و اوجی
 سیوری واکلی بییاق، کوچک
 خنجر، جنبه : قامه چکمک؛ قا.
 مه قامه یه کلک = قامه ایله
 اورشقی. ۴. بعض اوینلرده
 یکیان آدمک یوزینه قونیلان
 لکه و علامت : قامه باصتی =
 غلبه چالقی، یگمک. || باله قامه سی =
 سیوری اوجلی طرفی. || طوب
 قامه سی = طوبلرک قوبرو قلدن
 قپاق ایشی کورن بر آت.

قامه مق { فذ. اکسیرک اوجنی بر.
 چین ایتمک. || مح.
 اکسیرنی قامه مق = لغردیسی
 آغزینہ طیقمق.

قان { س. ۱. انسان و حیوانلرک
 بدندنه طامارلرک ایچنده
 جولان ایدوب حیاتلری ادا مه
 ایدن قرمری برمایع ماده، دم،
 خون. ۲. مح. قتل، آدم اولدیرمک
 جنبانی : فلان طاعده کچنلرده
 قان اولمش. ۳. خصوصت، محاصمه،
 دشمنلک : آره لرنده قان واردر.
 ۴. اوریلان آدمک انتقامی،
 اخذتار : قان کودمک؛ قانی
 طلب ایتمک. ۵. جنک، جدال،
 غوغا، حرب : قان اولسون.
 || قان آرامق = قصاص ایستمک.
 || قن آغلامق = قانی کوز یا
 شيله آغلامق، یک متأثر و دلخون
 اولق. || قان آقتمق = سفک دما
 ایتمک. || قان آقق = حرب و قتال
 وقوع بولق. || قان آلدیرمق =
 صحت یارار زعیله بر طاماردن
 قان اخراج ایتمک. || قان
 آلق = جراح و یا بربر برینک طا.
 مارندن قان چیقارمق، فصد

ایتمک : نزول اصابت ایدنلردن
 قان آلق اقتضا ایدر. || قان
 آلیبی = قان آلان جراح و یا
 بربر، فصاد. || قان ایتمک =
 قتل اباع ایتمک. || قان ایستمک =
 دیت طلب ایتمک. || ایکی الی قانده =
 مقتری، اخلاص، مفسد. || قان
 بهاسی = دیت. || قان ترک، قان
 تره باقمق، قان تراچنده قالمق =
 چوق ترک. || قان چاناقی =
 چوق قیزارمش کوزدن کنایه
 در. || قان دوکک = سفک دما
 ایتمک. || قان صولانق = فقر.
 دمه دوچار اولق. || قانه صو.
 صامق = سفک دمایی آرزو
 ایتمک. || قاننه صوصامش =
 کندی قتل و اعدامی ایجاب
 ایتدیره جک حرکتده بولسان.
 || قانی صیاق = سوتلی، انسیلی.
 || قان طاشی = قانی طوردرمق.
 خاصه سی حائر زعم اولنان طا.
 مارلی عقیق. || قان طومتق =
 قاتل جنبانک تأثیرله مبهوت او.
 لوب شاشیرمق. || قان قانماق =
 ۱. جوش و خروشه کلک. ۲.
 برینی درونی سومک. || قرداش
 قانی = برجنس نبات، چچک. || قان
 قورودان = بیروح الصنم و غلط
 اولارق عبدالسلام دیتن نبات.
 || قان قوصق = چسوق عذاب
 و صیقندی چکمک. || قان کیمک =
 ۱. چوق قان آقق. ۲. چوق
 عذاب چکمک. || قاننه کیرمک =
 سبب موتی اولق. || قان بوتوق =
 اذیت، چکمک. || یوزه قان کلک =
 بکرزه رنگ کلک. || یورکندن،
 ایچندن قان کیمک = غایتله معذب
 و متالم اولق.

قاناہ (یا قناہ. س. (فر. Cana-
قاناہ (pé) آرتقی وایکی یانی
بتون سدیر، ایکی اوج کئی او-
توره-یق قدر اوزون قولوق،
سریر.

قاناق { فت. قان آقجی صو.
قاناق { رتده جرح ایتک، قان
آقدیرمی: المی قانادم: کیمسه.
تک بورخی قانادمی.

قاناره { س. انری یتجک حیوا.
قاناره { نری کسوب یوزدکاری
یر، سلخانه. || مج. آیاغله قانا.
رهیه کیمک = اولوی آرابوب
بولی: کندینی تهلکیه آتقی.

قاناریه { س. با: قناریه.

قانال { س. با: قنال.

قاناق { فل. قانی آققی، یاره.
قاناق { لانوب قان جیمتی:
بورنم قانادی. || کیمسه تک بورنی
قانامقزین = بلا حرب، بلا وقو-
حات.

قانامه { س. قانامق ایلی. با:
قانامق.

قانیل { س. بولکش یل قنبوری.
قانیل { قانیل اونی = بر جنس
نبات.

قانبور { قانبورلی. با: قنبور
قانبور { وسارمه.

قانت { ص. عر. ق: قانتیه. ج:
قانت { قانتین. (قنوت) دن
س. ۱. مطیع، تابع، اطاعتی.
۲. اواصر الیهیه اطاعت ایدن،
متقی. ذ.

قانتارمق { فت. قننه قانه صو.
قانتارمق { ایچرمک: صویه طو-
بورمق. مر.

قانتارمه { س. آزیلی آنلرک
قانتارمه { آغرینه، اوریلان
دمیر.

قانبجه { س. اوجی چنکلی گوندز:
قانبجه { قانبجی، یاغین قانبجی.

|| قانبجه باش = قره دیکزک آنا.
طولی ساحله مخصوص بر نوع
کمی که باشلیجه کراسته و اودون
کومور نغنده قوللا-یار. || مج.
قانبجی طاقی = پایدشوب آبرامق،
مسلط اوانی.

قانبجه لامق { فت. ۱. قانبجی
قانبجه لامق { آنوب طومق،
طاقق. ۲. مج. مسلط اوانی.

قانبجیغه { یا قانبجوغه. س. اکرک
قانبجیغه { اوک فاشنک یغی ویا
طوقمسی.

قانبجیق { ویا قانبجیق. ص. ۱.
قانبجیق { دیشی: قانبجیق اشک،
قاطر، کوپک. ۲. مج. خاش،
چفتی، حیلکار، دونک طبیعتی
آدم. = س. ۱. دیشی مر-
کب، اشک دیشیسی. ۲. دیشی
کوپک، کوپک دیشیسی.

قانبجیق { س. خیانت، چفته.
قانبجیق { لیلک، حیلکارلق، دو-
نکک: بن او قانبجیقلی قبول
ایتم.

قانچیلار { س. (ینا. Cancellier)
قانچیلار { برشمندر خاننک امور
تجیریه و ماملاتی اجرا ایدن
مأمور، کاتب، مدیر: شهبندر-
خانه قانچیلاری.

قانچیلاریه { س. (ینا. Cancel-
leria) ماملات
رسمیه ایضاسی ایچون قونسلو.
سخانه لزندنه کی قلم: قونسوس
قانچیلاریه سی.

قاندزی { س. سبت وحصیر اور-
قاندزی { مکه یارایان انجه بر
جنس ساز، سبتجی سوگودی.

قاندن { یا قندن. ظم. نروده:
قاندن { قاندن کلیور؟

قاندنه { یا قنده. ظم. (الیوم زبا-
قاندن: نزدی: خاندن و غلط
فاحش اوله رق هاندن. نروده:
قاندنه در دوستک ایلی؟ قاندنه
ایسه کله جک = نروده ایسه،
کلیه سی یاقنددر: قاندنه قلدی =
نروده قندی؟ نه قدر بهمددر؟
قاندیرمق { یغی اقتاع ایدلک،
قاندیرمق { ذهنی چورمک، ار-
ض اولنمق: قولای قاندریلیر
آدم دکلدز.

قاندیرمق { فت. ۱. اقتاع ایتک،
قاندیرمق { ذهنی چورمک ار-
ض ایتک: بزمه برلکده کلکله
قاندیرمه چالیشدهده قاندرمه
مدم. ۲. طوبورمق، کفایت
مقداری یدرمک ویا ایچیرمک:
یمکه صویه قاندرمد.

قاندیرمه { س. اقتاع. ذهن چور-
قاندیرمه { مه، ارضا: اونک
قاندرمه سی یک غریبدر.

قاندیرمچی { ص. قاندران، اقتاع
قاندیرمچی { وارضایدن، مقنع:
یک قاندریمچی آندمر: برطاقم
قاندریمچی سوزلرله.

قاندریش { س. قاندرمه، اقتاع،
قاندریش { ارضا.

قانسه { س. با: قونسه.

قانع { ص. عر. ق: قانعه. (قنل.
قانع { عده دن س. قناعت ایدن،
ناهل اولدینی شیخی کافی بولوب
زیاده به طمع ایتم: قسمت ازله.
سیله قانع اولان بختیاردر.

قائغال { س. تکرار دیک اولان
{ قاک دن } ۱. آپ وتل

و بوری کی اوزون بر شیشک
چو بریلوب چورگامکله آلدینی
داژوی شکل، حلقه، طوره :
خلاط قانغال اولش. ۲. بو
وجهه چورلش شیشک هر بر
چویری : بر قانغال قورشون
بوری : بش قانغال تل. || قانغال
ایمک = حلقه حلقه دیوشیرمک.
|| قانغال دیکنی = دوهک یدیکی
برجسی نبات.

قانغاللاق { ق. حلقه حلقه وجو.
رکله طوبیلامق :
خلاط، تلی، قورشون بوری
قانغاللامق.

قانغاللامق { فل. حلقه حلقه وجو.
رکله اوله رق طو.
پلانق : پیلان قانغاللامقیدی.

قانغرن { س. و :

قانغرنه { س. با : قانغرن.

قانغقمق { ق. طوغان و آتمجه کی
آوجی قوشی آوه آلدن.
یروب تربیه ایمک.

قانغقمق { فل. ۱. (قوش)
پسلا مک : جمقمق .
۲. (قازل) باغرشق.

قانغلامق { ق. قانی ایمک، قالمه
ملع ایمک، قانه بویمق :

الربنی، اوستنی، بوزینی قانغلامدی.
قانغلامق { فل. ۱. قان سورملک،
قانه ملع و ملوت اولتی :
الری، اوستی باشی قانغلامش .
۲. یوزه قان کلک، بکزه رنک
کلک : براز جانلایوب قانغلامدی.
۳. قانی قاتل اولتی، جانی او.
لنی : هر خیاتی او تکاب ایند .

کدن صکره عاقبت قانلایوب
پراشیه آتدی .

قانی { یا قانلو. ص. ۱. قانه بو.
{ لاشمش، قانه بو یاغش :

قانی ال، قانی اثواب. ۲. بد-
نپده قانی چوق، قانی سائر
اخلاطه غالب، دموی : قانی
آدم اولدنیچون نزولدن قور-
قور. ۳. چوق پیشمیوب کلجه
قان طاملایان : قانی بر برزوله.
۴. قاتل، قتل نفوس ایدن،
جانی : قانی آدم : قانی قتل .
|| دلی قانی : با : دلیقانی .
|| صیجاق قانی = قانی صیجاق،
سویلی، مونس. || صوثوق قانی =
۱. قانی صوثوق، بارد، سویمسز.
۲. تلاشسز، متانی، قیدسز .

قانمق { فل. ۱. مقداد کفایده
{ یمک و یا ایچمک، طویق :

یمک، صوبه قاندی : قانجهیه قدر
یدی، ایچدی : قانه قانه = طو-
یجهیه قدر، طویه جق صورته،
بول بول : قانه قانه صو ایچدی.
۲. قانع و راضی اولتی، قناعت
کلک، ذهنی باتمی : قاند برمق
ایچون او قدر دلیلر ایراد ایندم
ینه قاندی : نه سویلسه ک نازل
قانمور.

قانمه { س. ۱. طویعه، قناعت،
{ شبع. ۲. قانع اوله، ذهن
یاتمه، قناعت کله، رضا : اونک
قانمسی نه قدر زور.

قانون { س. عر. ج. قوانین. { یو.
قانون { Kανών } ۱. قاعده،
قضیه کلیه : قانون عمومی، قا-
نون ریاضی. ۲. اصول، نظام،
رسم، آیین : قانون قدیم : قا-
نون طبیعت. ۳. دولجه سرعی

و دستور العمل اولان نظامات
مجموعی، نظامنامه : قانون دولت؛
قانونه تطبیقی حرکت : قانون
جزا : قانون تجارت : قوانین
موجودیه رعایت.

قانون { س. عر. { لفت آتفه تک
{ عیندر } حکیم فارانی طر.

قندن اختراعی مروی اولان بر
نوع چالشی که برکوشی قیریق
مستطیل صورتده بر کتیه
کرلش تارندن عبارت اولوب
مضربله چالشی : قانون چالقی.

قانون { س. { « قانون چارشی »
{ تمبیردن مختصر اولسه

کرکردر { عسکر یرلک خلاف
نظام و تدبیهات حرکانه بولنا
ملربیه دقت ایمک و بولنا لری
خبر و یرمک و یا توقیف ایتدیر :
مک و وظیفه سیله موظف مأمور.

قانونا { ح. عر. قانون و نظامه
{ توفیقاً، قانون و نظامه،

نظاماً : قانوناً کندینسه نه معامله
ایدلک اقتضا ایدرسه اوکاراضی
اولیدر : قانوناً تأدیب و تربیه سی
اقتضا ایدر : شرعاً قانوناً.

قانونچه { س. فا. کوچک قانون
{ و نظام رساله سی.

قانوننامه { س. فا. بر ماده حقنده
{ فقرات قانونیه بی جامع
کتاب و یا رساله، نظامنامه :
تجارت قانوننامه سی : قانوننامه
مایون.

قانونیه { س. عر. ذ. : قانونیه. ۱.

قانونی { نظام و قانونه منسوب
و متعلق، علم حقوقله مشغول،
قانون شناس : قانونی آدم. ۲.
قانون و نظام وضع و تأسیس
و ترتیب و تنظیم ایدن، واضع

قانون : قانونی سلطان سلیمان خان حضرتلری . ۳. قانون دینلن چالغی این چالان . || طب قا . نونی جرح و قتل و تعادی اخلاق کبی جرم و جنایتلرک تشفی اصول و قواعدینی مبین علم که من جهة فن طبه و من جهة حقوقه مربوطدر .

قانونیت { س. مر. برقرارک قانون و نظام حکمنه یکمسی : بولایحهک قانونی اراده سنیه سنک شرف صدوریه منوطدر .

قانونیچه { س. [یتا . ۱۰] جوال و مندر یوزی و سائرہ اعمالنه یاریان قالین و سکرک کنور بزى . ۲. بوک ایلیکیله نقش ایلمک مخصوص سکرک و سطرینج طوقوملی سرت و قو لهلی بز : قانونیه ایلمک .

قانه { س. ب. کینک قتلته کوره صوبه بان قمنک درجاتی کوستریمک مخصوص اوله رق باش وقیح بود و سلاملری اوزرینه موضوع رفلرکه قدم اعتباریله در .

قانی { یاخود قنی و خانی . ظم . (استانبولجه زبازدی «هانه» ایسهده «ق» ایله «ه» آره . سنده مناسبت اولدیغندن ، و ذاتاً «خ» دخی بواجه «ه» کبی تلفظ اولندیغندن ، «خانی» یازقی دها طوخر یدر [۱۰] زدهده ؟

زدهدهدر : خانی سزک یازدیغکر یازی ؟ خانی بوتک علاوهسی ؟ ۲. تنبیه و خطاره دلالت یادر : خانی کوزل یازیلی بر کتاب یوقی ایدی ؟ خانی دون بر لغردی ایتدی ایدک ؛ خانی بوکون برابر

کیدم چکدک . — چوق دفعه « یا » اداقی ده الحاق اولنور : خانی یا برخرابهک زیارتنه کیده . چکدک ؛ خانی یا سزک قوشمه کز بوی ؟

قانیقسه مق { فل . یاخود :

قانیقسیمق { فل . و :

قانیقمق { فل . ۱. سفک دمایه مائل اولق . ۲. برشیده تکررله آلیشمق : دوکک کار ایتمور قانیقسه مش .

قاو { س. ۱. آتش طوتیشدیرمق (ویا چینهاره یاقق ایچون چاقق و سائرہ ایله طوتیشدیریلان قوری شیء ، طوتارق : منطار قادی ، بز قادی . ۲. بعض آغاجلرده اورکبی حاصل اولوب بر صو رت مخصوصده تربیه اولندیقدن صکره بر پارچهسی چاققله طوتیشدیریلان ینبوق کبی قوری و بوشناق بر ماده : چاققله قاو طوتیشدیرمق . ۳. پارچه لره آیرلمش و هر پارچه سنک اوجنه کبریت اجزایی سورلمش چابوق طوتیشور قانجه کاغذ : قاو قو . طلیسی . || قاو کبی = قوری ، خفیف ، چوروک : بو اوک کرا . ستمسی قاو کبی اولمش .

قاوارده { س. یلغنه ، جارطه . عر .

قاواطله { یا قواطه . س. یکیاره آغاجدن اولمش قاب ، تکنه . — با : قواطه .

قاواق { یا قواق . س. دوز ویک بوکسک آغاج که اکثریا صوکنارلنده وصولاق یرلرده

اولور ، شجر الحور : آقچه ، قره ، سروی قاواق ، آسریقا قواغی = انواعی . || قاواق بلری باشدنه اسمک = کندینی بیزک کورمک ، مغرور لانتق . || بابلیق قواواغه چیقارسه = محال دن کنایه . || قاواق کبی بیومش = هیچ برنی اوکرنیه . زک یا لکتر بوی بیومش .

قاواقلق { س. قاواق آغاجلرینی حاوی محل : اوراده بر قاواقلق وارددر .

قوال { س. با : قوال .

قاوت { س. قاورلمش اون انوا . عندن ملک که کوچبه خلقلک اک باشلی یمکیدر ، سوبق ، بازینه ، عصیده . مر .

قاورامق { ق. ۱. زور و شدتله لامق ، بتوتی آوجک ایچنه آلتی : پورتاک برنی قاورادی . ۲. صارمق ، اطرافنی آلتی ، احتوا ، احاطه ایتک : صبیذیل وجودینی قاورادی ؛ آتش محلی قاورادی . || ذهن قاورامق = ذهن آلتی . آکلامق .

قاورامیش { س. قاورامق ایچی . با : قاورامق .

قاورتمق { ق. ۱. طاووده قیزار . قیزارمق صورتهده پیشیرتمک : جگری یاغده قاورتمق ؛ قهوه قاورتمق . ۲. یاقق : ککونش چیمکری قاورتدی .

قاورلمق { ق. ۱. قیزارلق ، سورتده پیشیرتمک : یاغده قاورلمش جکر : قاورلمش کستانه .

۲. یاتقی، حرارتدن قوریمق :
بو چیکار کونشدن قاورلش.
۳. خسته لقی چکوب بیویه مه مک.

قاوورماج { س. قاورلش قوری
بوغدا. ا قاورلش
یشیل بوغدایه فربک و اوتومه
دیرلر. ۱

قاوورمق { فت. ۱. طازه وسا.
قیزازه جق صورتده چویروب
قاریشدیرمق. ۲. یاتقی : المی
قاوردم : کونشک حرارتی بو
چیکاری قاورودی.

قاورمه { س. ۱. باغده قاورلش
ات ییکی : پاتاسلی،
کستانلی، صوغانلی قاورمه؛
قوش باشی قاورمه = کیکیسی. ۲.
طاووده کندی یاغیله قاوریلوب
بسمه طوگدیریلر ق حفظ او.
لش ات : قربان اتلری قاورمه
یایوب برچوق وقت برلر. = ص.
طاووده قیزاردلش، قاورلش.

قاوروق { ص. ۱. قاورلش، یاغش،
کونشدن قورومش،
هوا چالش : قاوروق یاران؛
یوزی قاوروق. ۲. خسته لقله
بیویه مهش : قاوروق برچوق.
قاووزامق { فل. (ق. قوزه
دن [قبارمق، اوفورلک، قبا.
ریقلر پیدا اتمک. ص.

قاوزه { س. سرت قابوق، قوف
قاب : بوغدایک قاوزه.
سی. || آق قاوزه = لسان ثوره
مشابه برنات، فر. Behen bleu
قره قاوزه = بیان هاوجی، فر.
Paniant.

قاوشاق { س. ایک نهرک برلشد.
یکی، بر چایک بر ایر.

ماغه دوکلدیکی بر، قاریشدیران،
قویار، ملتق.

قاوشدیرمق { فت. ۱. برلشد.
بزمک، یان یانه
کتیرمک، تماس ایتدیرمک،
الصاق اتمک : انکاری، اوکری
قاوشدیرمق : اللریخی کوکی
اوزینه قاوشدیرمق. ۲. ملا.
قات ایتدیرمک، بریره کتیروب
کوریشدیرمک، دفع هجران و
فراق ایتدیرمک : الله سزی
سودکلرگزه قاوشدیرسون.

قاوشتمق { فل. ۱. برلشمک، بر
یره کلوب تماس اتمک،
اتصال والتصاق اتمک : بو ستره.
نک انکاری قاوشیمور : قیو
قنادلری بریرینه کوزله قاوشتمی.
۲. کوریشمک، ملاقات اتمک،
ملاق اولقی، فراق و هجرانک
دفعیله وصاله نائل اولقی : سو.
دیکمه قاوشتمق : چواق چوغنه
قاوشه جقدر. ۳. یاره وساژه
آغزی قیامتق، ایک طرفک
دریسی برلشمک : یارمی ده
تمامیله قاوشه مدی.

قاوق { س. [قوف دیمک اولان
قاوق] « قاو » دن مشتق او.
لمله، « قاغوق » یازلسی مننا.
سزدر. [۱. ایچی بوش شیء،
قوف محفظه، قاب : سیدیک
قاوغی = مئانه؛ اود قاوغی = اود.
لک. ۲. وقتیه باشه کییلن شیء،
باش کسومسی که اکثریا پاموقلی
ویوکسجه اولوب اوزینه صا.
ریق صاریلیر : کاتب قاوغی،
یکجیری قاوغی. || بح. قاوق
صالامق : مداهنه کارانه تصدیق
ایتمک، برینک هر دیدیگی

تصدیق و تقدیر ایدره مک مداهنه
ایتمک. || طال قاوق. با : طالق.
وق. || قره قاوق = هندبا.

قاوقاز { س. طانه طبانی دیکنی.

قاوقاس { قارقاسیه. با : قاقاس
وساژه.

قاوقلق { س. وقتیه باشلیجه قا.
وقلری قومقه مخصوص
اولان آسمه راف.

قاولاق { ص. قیوخی قباروب
دوشش، قیوخی آیر.
یلوب دوکمش : قاولاق آغاج؛
قاس قاولاق = سبتون صولیش،
چیلان.

قاولامق { فل. قباروب یارچه
یارچه دوکلمک،
شیشوب اتندن آریلر ق دو-
شمک : یوزی قاولادی؛ بیلامک
دریسی قاولار.

قاویلیخ { ص. قاصینی شیش،
فتقی.

قاون { س. قباق کبی بره اوزا-
نرق حاصل اولان بیوک
میوه که انوانی وارددر. قارپوزله
برابر بوستان دخی دینلیر : قاون
قارپوز دیکمک. || قاون ایچی =
پنبهیه چالار قیووی صاری
رنک. || آغاج قاونی = کباد انوا.
عندن غایت قالین قیوقلی رچل
بایلان بر میوه.

قاهره { ص. عر. : قاهره. (« قهر »
« دن سه. [۱. قهر ایدن،
زور وجبر ایلین، محو ایدن :
قوة قاهره، سطوت قاهره.
۲. اوستون کلن غالب. ۳. دفع
وازاله ایدن : قاهر السعوم = پاد
زهر. || مصر قاهره و سه : قاهره =

خطه مصریه نك مركزى و
خديويتك مقرى اولان شهر
كه بزجه خطه نك اسميله يعنى مصر
دينگكه معروفدر .

قاي { س. باغوردلى هوا، مزلقه .

قايا { ياخود قيا . س. { قايق »
{ دن } ۱. ابرى وسرت طاش،
صخر، صخره : آق قيا، قره قيا؛
قايا دوپرمك . ۲. طاشلى و
سرب طلاغ، طاشلى اوچوروم،
يار : گندينى بر قايدان آشاغى

آندى . || قايا باشى = باشليجه
چوبانلرك و طاغلرده قايازلده
كزنلرك سويلدكلى بر نوع
توكى . || قايا بايلى = سياهى و سجا .
پيسى اولور قمر در يازه كزر
كوچك بر نوع نديذ بايق . || قايا
قوروغى = بر نوع نبات . || قايا
قوشى = بر جنس قوش . || قايا
ككيكى = ككيك نوعى . || قايا
كلرى = بر جنس كرتنگه . || قايا
ليق = بر جنس يوصون . = ص.
مجر . بك سرت، قتي = قايا كوكل .

قايا جق { س. كوچك قيا . || قايا .
جق آغاجى = طوب
قونداغى و اوکا مشابه شيشلر
بايبلان سرت بر نوع قاين آغاجى .
{ س. حيوانك بوز اوزورنده
قايار { يورمكه مخصوص چنگلى
نملى .

قاياسه { يا قياسه . س. اسگر
{ قولانك طوقيه پكه .
جك قايشى، قانجوغه باغى .

قاياغان { يا قياغان . س. بايراقلى
يعنى طبقه لره منقسم بر
نوع طاش كه دوشمه ايچون و
يازي طاشلى يرينه قولالايلىر،

فر . Artoise .

قايان { ص. سرعلى، شدتلى .
س. طاغدن سرعت و شدتله
اين سيلاب .

قاياق { ص. ۱. قايار، بر پرده
طورماز، صيووشق،
سيوشك . ۲. چالغش، آشپر .
لمش، منصوب، منسوب . ص.
|| قاياق بايق = الده قايار لرو .
جتنى بر جنس كول بالينى .
قايا قجي { س. مال آشپران،
غاصب، يغماكر . ص.

قايا مق { فل . و :

قايا مق { فل . قاياوب سيوشك،
صيرلىق . ص.

قايد { سذ . عر . م . قواد . قو .
ماندان، سالار .

قايديراق { س. اوپون اوينا .
{ دفلى يامى و قايار
طاش : قايديراق اوينا مق .

قايديرمق { ج. قانغه سوق
{ اولمقى ، قايه رق
اينديرلك : يكي بايبلان كى قازيق
اوزورنده دكيزه قايديرلدى .

قايديرمق { قذ . ۱. قانغه سوق
{ اتمك، قايه رق ايند .
يرمك : يكي بايبلان كى بي قا .
زيفك اوزورنده قايديرمق دكيزه
اينديردلىر . ۲. آياغك قانغه سنى
موجب اولقى : صوغاغه آتدقلى
قايديرمق قيوقلرى آدمى قايديرر .
|| مجر . آياغنى قايديرمق = مو .
قندن دوشورمك، باعث نكبتى
اولقى .

قايديرمه { س. قايديرمق اينى .
{ با : قايديرمق .

قاير { س. نهرلك سوردكارى
{ قومدن محصل ايند موقت

قوم آطه سى، چاي آغيزلنده كى
قوم سد، فر . Barre . | مترو .
كبتى تجويز اولمغه جق كوزل
و الزم بر لغتدر . |

قايراق { س. ۱. طوبرغى قايار
و متحرك خيزر بر . ۲.
بوز اوزورنده قايله جق بر .

قايرالمق { فل . (ايرماق) قوم
{ اينديرمك . قوم سد .
لرى پيدا اتمك : قايرالان اير .
مافلرك دائما آيقلانمى اقتضا
ايدر .

قايران { س. اورمان آره سنده
{ واسمجه بوش بر، بيوك
آلان .

قايرمق { ج. ۱. باقىق، تصا .
{ حب و حمايه ايدلك،
غانله سى چكلمك : او زواللى آدم
كيسه طرفندن قايرمى . ۲.
بر خدمت و مامورته نصب او .
لغنى، استخدام ايدلك : بو آدم
برخدمته قايرلدى .

قايرمق { قذ . (اصلى : قايفور .
{ مق } ۱. باقىق، تصا .
حب و حمايه اتمك، غانله سنى
چكلمك : بنى كيسه قايرميوركه .
۲. حسن اداره اتمك، ايلرى
سورمك، دونديرمك، دقت اتمك :
بو ايتى سز قايرمايسكز . ص.
۳. قوللانمق، خدمت و منصبه
نصب اتمك، استخدام اتمك :
اوتك مقصدى آدم قايرمق .

قايرمجي { ص. باقان، غانله سنى
{ چكن، حياه و تصاحب
ايدن، حامى .

قايسارى { ك. نطرفه، نهجهنده .
{ نزهه طوغرى ؟ ص.

دارندهك قايغي قبلانان آدم :
قايغی اصنافی؛ قایغیلر کتخداسی.
قایغیچیلیق } س. قایغی قبولالانق
صنعتی؛ قایغیباقر زور
بر صمندر.

قایغیخانه } س. قایغی چکوب باغلا.
مغه ویا قیزاق اوزرینه
آله مخصوص طالعهدن محافظه لی
محل : بو یالینگ قایغیخانه ی وار.
میدر؟ بواسطهك كوزل بر
قایغیخانه سی وارد.

قایل } ص. عر. ئ. قائله. [قول]
قایل } دن سف. [دین، سولین،
بر سوزك صاحی : بو سوزك،
بو یدتك قائلی کیدر؟ ۲. راوی،
ناقل، نقل وروایت ایدن : بو
حوادثك قائلی بولمی. ۳. راضی،
رضا ورن : بنم دیدیمکه بر
وجهله قاتل اولدی : بن ایشك
او صورتله تسویه سنده قائم ؟
بن بر قارینجهك ازاسنه قاتل
اولام.

قائم } ص. عر. ئ. قائمه. [قیام]
قائم } دن سف. ۱. آیاقده طوران،
قیامده بولنان : اوطیه کیر.
دیکمده کندیبی قائم ایدی،
کندیستی قائم بولدم. ۲. طوران،
موجود، باقی : قاهرده ابن
طولونك جامی الیوم قائمدر.
۳. برینك یرینی طوتان، یرینه
کچن : پدرم وفات ایشکده
اونك یرینه بن قائم اولدم.
۴. آشاعیدن یوقاری وضعیتده
بولنان، عمودی : خط قائم.
۵. نماز قیلان، اکثر اوقاتی
نماز قیلمله کچرن : صلادن بر
ذات اولوب کوندوز صائم کجه
قائم ایدی. || س. (هندهده)

قایطاز = طوره یوب اوتیه بری به
قوشان، هر طرفه سکیردوب
صالدران آدم.

قایغنه } س. چاقناوب باغده یدش
یومورطه فر. Omek-tu.

قایغو } س. ۱. غم، کدر، غمه،
۲. غائله اندیشه،
دوشونجه : جوابنه باغ قایغوسی
کچی به جان قایغوسی.

قایغورمق } فتعائله سی چمک.
با : قایرمق.

قایغوسز } ص. دنیاده بر شیشه
کدر ایغز، غائله چکمز،
لا قید، لایالی، فارغ البال :
قایغوسز آدم.

قایغولی } ص. ۱. مکدر، غمناک،
۲. محزون. ۲. حزن انکین،
فاجع، مؤلم.

قایغی } ص. قاید برلش، بر طرفه
میل ایتمش، آکری، صر.

قایغیمق } قل. اگر یلك، اگلك.
ص. صر.

قایق } س. [قایق] دن [ص.
قایق] يك اوزرنده قایوب کیدن
کوچك تنکته که انواعی ومختلف
قطعه ده اجناسی اولوب کورکله
ویا ساده یلکنله حرکت ایدر :
پیاده قایق = يك خفنی که طار
واوزون اولور؛ ایکی، اوچ
چفته قایق؛ آتش قایغی؛ اودون
قایغی = اودون طاشیان بیوجکی؛
بازار قایغی = یدی چفته بوک
قایغی؛ بالیق قایغی = بالیقچیلره
مخصوص قبا سی.

قایقچی } س. قایق قوللانان،
کورک چکدرک قایغی
یورودن، کرا ایله ایشلیدی بر
قایقك صاحی ویا معاشله بر

قایسی } یا قایسی. س. اریك ایله
شغنائی آره سنده برمیوه،
زردالینگ بیوک ودها ایدی.
مشمش : شام قایسی = بومیوه.
نك اك اعلا جانی : قایسی طار
تایسی، خوشاق = بو میوهك
قوروسندن پایلان رجل وخو.
شاب. || قایسی آغاجی بومیوه یی
ورن آغاج.

قایش } س. ۱. [قایق] دن ۱.
قایش اصل بر برلك اوستره بيله.
دکاری مجلا کاوشاله دنیایی.
۲. علی الاطلاق مشین وکاوشاله
وسائر دباغلتش دریدن طار
واوزون پارچه که باغلامق
وصیقمق کچی ایله رده قوللا.
تایر : قلیچ قایشی : اگر قایشی؛
اموز قایشی = بالاسقه وسلاح
ایچون طاقیلان حبابی قایش.
|| قایش بالینی = دستره بالیغك
بر نوعی. || قایش دبی = خذله
بیننده متفق علیه قبا ومستحقین
لسان. || قایش قیران = صابان
قیران دخی دیلان بر اوت که کو.
کاری سرت و صاعلامدر، فر.
Arrete - Boeuf. || قایش کچی =
قوبارلاماز اوزار شی : قایش کچی
بر ات.

قایش } س. قایق ایشی وطرزی :
قایش } بر قایش قایدم که . با :
قایق.

قایشچی } س. ص. ۱. مختلف
قایشلر یاپان و صاتان
آدم. ۲. آلدایچی، طولاند.
یریمی، حبله کار.

قایطاز } س. ۱. خوتوز، قوتاز،
قوش باشنده کی تبه لك.
۲. تانارستان صیغری. || قره

زاویه قائمه ۹۰ درجه وسعتی
اولان زاویه = مثلث قائم الزاویه =
زاویه سی قائمه اولان مثلث .
|| قائم مقام . با : قائم مقام .

قائماً { ح. عر. ۱. آیدمه اولدینی
حاله، آیدمه اوله رق : بزى
قائماً قبول ایتدی : قائماً سلام
ویردی . ۲. عمودی وضعیتده،
عموداً : اساس خطنه قائماً برخط
ایندردی . ۳. مبنی اولدینی ویرنده
طوردینی ، بیقلامش وکله مش
اولدینی حاله : بو خانه تک قائماً
قیئاً نه در : بو آغاجلرک قیئى
قائماً تقدیر اولنور .

قائماج { ص. قو بروغی یوقاری به
مائل (کوز)، چینی کوزی
صورتنده اولان : دهوللرک کوز .
لری قایماچدر .

قائماق { س. ۱. سودک اوستنده
بریکن خلاصه سی، زید :
بر لوله قایماق، قایماق طاباغی .
۲. هر شیتک اک ابی و منتخب
قسمی، زیده، خلاصه، کزیده .
۳. یاغوردن ویا بر صویک فیضا .
نندن صکره طوبراغک اوزرینده
طوران اوزلی وکوبره لی انجه
چامورک طوبراغک قوه انباتیه .
سنى آرندیرر : نيلک فیضانی بتون
اراضی مصریه اوزرینه قالین
بر قایماق طبعی براقیر . || قا -
یماق کبی : پک لذیذ و پک بیاض
و یومشاق . || قایماق طاشی =
پک بیاض مرمر . || مرمر قایماغی =
تابشیر خلاصه سی . || قیماق یاغی =
اعلا تره یاغی .

قایماق قلائق { فل. اوستنده قایماق
باغلامق .

قائماق { ص. قایماقله باباش : قا .
یاغی حاوی : قایماقلى
قطائف .

قائمی { فل. ۱. بارلاق و مجلا بر
شیتک اوزرینه سورتنه رک
کیمک ویا دوشمک، ذلق ایتک :
بوزک اوزرینه قایدی : بر قیا
طاغک اوستندن قایه قایه آشا .
غیبه قدر ایتدی . ۲. آتاق غیر
ثابت بر شیتک اوزرینه باصوب
غیر اختیاری و سرتله سورتک،
سورچک : آیامغ قایوب آزا قا -
لدى دوشیوردم : بو قالدیرمه
آتک آتاقی قایار . ۳. بر طرفه
میل ایتک، اکریک، چاربتی .
|| کوز قایمی = شاشی اولق . || دیل
قایمی = یا کلکی، خطا ایتک .
= فت. قایدیرمق، مجلا بر
شیتک اوزرینه سورتک : قیزاق
قایمی .

قائممقام { س. (عر. قائم = طو .
قائممقام { ران . مقام = محل } ۱ .
برینک یرینه کچن، یرینی طوتان،
وکیل، نائب : یرینه بر قائممقام
براقوب کیتدی : والی قائممقامی
والی وکیلی : سرعسکر قائممقامی .
۲. بر قضا اداره ایدن ملکيه
مأموری : قضا قائممقامی قائممقام
نصب اولندی . ۳. امراء عسکر
یه دن بیکباشی ايله میرالای آره .
سند بر رتبه مخصوصه یی حازر
عسکری : آلایک قائممقامی .

قائممقاملق { س. ۱. وکالت،
وکیلک : غیابنده
فلان قائممقامق ایدبور . ۲. بر
قضاتک اداره سیله مکلف مایکيه
مأمورینک مأموریتی و حال
وصفتی : بر قائممقاملغه نصب

اولق آرزوسندنه بولنیور ؛
قائممقامی کندیته آرزو کوربور .
۳. بیکباشی ايله میرالایق آره .
سندک رتبه عسکریه : بش سنده
قائممقامق ایتدی : قدیملی بیکباشی
شیلردن اولدیفندن قائممقامق
بکلیور . ۴. بر ملکيه قائممقامک
اداره ایتدیکی مملکت، قضا :
اوراسی بره قیئماقندن : بو آظه
بر قائممقامق پردر .

قائمه { س. عر. ج. قوائم . ۱ .
روقتله اوزون کاغدا اوزرینه
یازیلان بر نوع امرنامه . ۲ .
خزینته مالده دن ویا بر باقه دن
قارشیلنی تأمین اولنورق تداوله
چیتاریلان کاغده که آتجه قائمده
آلنوب ویریلیر . قائمه تقدیه دخی
دینلیر . ۳. قانونه : بومالک قا -
ئمه سی زرده . ۴ . ص. زاویه قائمه .
با : قائم . ۵ . بم. اومورغه تک
نهایتته قائماً وضع اولنان بو .
دوسلامه .

قاین { س. آق کورکن : قاین
آغچی .

قاین { س. زوجه ویا زوج برادرى :
احدک قاینی = زوجه سنک
برادرى : قایمه تک قاینی = زو -
جنگ برادرى . — دیگر اسملره
النصافه زوجین اقرباسنه اطلاق
اولنور : قاین آنا، قاین پدر =
زوج ویا زوجه تک پدرى : قاین
آنا، قاین والده = زوج ویا زو -
جه تک والده سی : قاین برادر =
قاین، زوج ویا زوجه تک برادرى .

قایاندیرمق { فت. ۱ . بر شیشی
دیگری واسطه .
سیله صوده خاشلاقق، صرده
پشیرتمک : قوه مجبی به کوزل بر

قوه قاینادیرملی؛ شو مندیلک
لکسی چیقارمق ایچون صمان
صوبه قاینادیرملی. ۲. برمایی
آتشده خاشلادیرمق: سودی
میعروبلردن نجرید ایچون ایجه
قاینادیرمق اقتضا ایدر.

قایناتمق { فت. ۱. برمایی آتشده
خاشلامق، فقیر فقیر
ایتدیرمک: سودی ایجه قاین-
تملی. ۲. برشی صوده پیشیر-
مک، قاینار صویک ایچنده بو-
لندیرمق: شو آربهی قاینادوب
صونی ایچملی؛ لکسی چیقا-
ویلجق چاشیری صمان صوی
ایچنده قایناتمق اقضا ایدر. ۳.
پایشدیرمق، یکپاره کبی ایتک:
ایکی پارچه معدنی برلکده
قایناتملی.

قاینارجه { س. صیاق معدن صوی
(بانیسی، اوستی آجیق
صیاق معدن صوی. = سخ.
م. ایوم بلنارسناده کاش بر
محلدرکه ۱۷۷۴ تاریخ میلادیسند
اوراده بر معاهده عقد اولغش
ابدی.

قایناشدیرمق { فت. ۱. برلشدیر-
مق: شو ایکی پارچه معدنی
قایناشدیرملی. ۲. اتحاد و اتفاق
ایتدیرمک: بو صهریت او ایکی
مائله قایناشدیردی.

قایناتمق { فش. ۱. برلشمک، آر-
لیه جق صورتنده اتحاد
و امتزاج ایتک، یکپاره اولوق:
کیکری قایناشوب مفصلی اوینا-
ماز اولش. ۲. مح. صیتی فنی
مناسبت پیدا ایدوب اتحاد ایتک:

اونلر قایناشدیلر.

قایناتق { س. ۱. ایکی شیتک یا.
پیشدقلمی بر، کینت
یری = بونک قایناتقی نره ده؟
۲. صرت اتلرینک بوت اتلرینه
پایشدیری بر، الیه = قایناتقلمی
جیقیق.

قایناتق { س. یردن قاینایوب
جیققان صو بیگاری،
اوقاق بیگار: اوراده بر قایناتق
واردر.

قایناتمق { فل. ۱. مانع برشی
آتشده فقیرفقیر ایتک،
غلیان ایتک، جوش و خروشه
ککک: بو صو قاینادی؟ ۲.
قاینار صویک ایچنده پیشمک: بو
ات دهها قاینادی. ۳. شیشوب
قبارمق، آکشیك، تخمر ایتک:
شیره قاینامغه باشلادی؛ معده.

سی قاینایور مش. ۴. یردن
شدتله نبعان ایتک، فوران
ایتک: یردن صو قاینایور. ۵.
کثرت اوزره ولنوب قاینایان
صوکی حرکت ایتک: بو طول-
لابده قاربجهر قاینایور. ۶. بر-
لشمک، یایشتمق: قیریلان قول
کیکی قاینادی. ۷. کیزلیجه وال
آلتندن ترتیب اولمق: بوراده
بر ایش قاینایور. ۸. راحت
طورماتق، جوش و خروشه
اولوق، دیرتمک: دکیز قاینایور؛
بو آدم قاینایوب طورپور. ۹.
صویک ایچنده باتمق: قمر دریاه
ایتک: اوقوجه کبی بن دقیقه ده
قاینادی. ۱۰. محو اولوق = بزم
پاردر قاینادی کیتدی.

قاینامه { س. قایناتق ایچی، غلیان.
با: قایناتمق. = ص.

قایناتمش، قایناتمله تیهه اولغش:
قاینامه ات.

قَب { م. با: قاب و قیب.

قَبَا { یاخود قاب. ص. ۱. خفیف
(اولدینی حالدده حجی بیوک:
قبا دوشک، شله؛ قبا دک،
یوک. ۲. شیش، تومسک: قبا
ات. ۳. تربیه، سوزی و معد
مله سی غلیظ، یوتلماش، ظرا.
فتی اولیان: قبا آدم. ۴. عادی،
ظریف و مصنع و یا اینجه و نازک
اولیان، بیاضی: قبا ایش،
قبا دیکش، قبا ایتک، ایشک
قباسی. ۵. تربیه مغایر، تر-
بیه سزجه: قبا سوز، قبا لسان.
|| قبا اتلر = صاغری بوتلری.
|| قبا صبا، قبا طاسلاق = قبا
برصورتله، ایشک یالکز قباسی،
ایجه قهرطاشنه کیریشمکسزین:
قبا صبا، قبا طاسلاق شکلی
چیزمک. || قبا صقال = صقالی
قباریقی، بیوک. || قبا طایی =
صورنا جسارت صاتان، جسور
طاسلاخی. || قبا قوز = یالکز
قولاق = حمای نکفی، فر.
Orcillon.

قَبَاء { سذ. عر. اوستک لباس،
جبه، قفتان.

قَبَاحَت { سذ. عر. ج: قباحات.
۱. چرکین فعل و حر-
کت، یاقشیقیز معامله: بونی
پایدمسه، بونی سویلدمسه بر
قباحتمی ایتدم؟ بوده بر قباحات
می؟ ۲. خفیف جرم، قصور،
مستلزم مجازات تکدییه اولان
جرم، جحه: بو قباحتمک جزا.

می نه در؟ توقیفی موجب اوله.
جق بر قباحتی وارد؟ قبا.
حقمی بیلیم ده جزامه راضی یم.
|| قباحث ایتک = قصور ایتک،
یا کلک : بن سزه طائشدهمه
قباحث ایتدم.

قَبَاحَتْسَرُ ا. ص. جرم وجهه سی
قَبَاحَتْسَرُ اولیان، بیکناه،
معصوم : او آدم قباحتمزد.
قَبَاحَتْسَرُ ا. ص. یا قباحتمزک. س.
قَبَاحَتْسَرُ ا. جرم وجهه، فعدانی،
بیکناهق، معصومیت : اونک
قباحتمزلی تبین ایتدی.

قَبَاحَتْسَرُ ا. ص. جرم وجهه سی او
قَبَاحَتْسَرُ ا. ل. منم : کندیبی
قباحتی اولدغنی بیلیرده سستی
جیقارمور.

قَبَاحَتْسَرُ ا. ص. یا قباحتلیک. س. جرم
قَبَاحَتْسَرُ ا. ص. جرم صاحب اوله.
متممک.

قَبَارَتْمَقْ ا. ف. ۱. بر شیشک
قَبَارَتْمَقْ ا. ف. ۱. آندیرمقزین
جیمی بیوتک، سکرکاشدیرمک :
دوشکی، یوکی، بنبوغی قبارتمق.
۲. کوشتمک، قاریشدرروب یو.
قاری قالدیرمق : طورایغی
قبارتمق. ۳. آندیرمق، تزید
ایتمک، (حسابی، بیکونی) یو.
کسلفک، یوقاری چیقارمق :
سز صرفیاتی قبارتمسکز : او
بر بیک قلم ایراد واردات بیکونی
قبارتدی. ۴. یوکسلفک، تر.
سندن قاقوب یوزینی چیقندیلی
یایمق : قوطیک قاغنده اشارت
ایتدیکم یازی قبارتملی. || قو.
لاق قبارتمق = حیوان قولا.
قلربی دیکوب دیکه مک : مح.
انسان دنقله دیکه مک : بزم

اوکا دائر قونیشدیمز آکلا.
یغجه قولا قبارتمق باشلادی.
|| قوتلوقزینی قبارتمق = تمغز
ایتمک.
قَبَارَتْمَقْ ا. س. قبارتمق ایثی. یا :
قَبَارَتْمَقْ ا. س. قبارتمق. = ص. تر.
سندن قاقورق یابلیش چیقندیلی
(نقش وازی وسازه) : قوتون
قوطلی اوزرنده قبارتمه اوله.
رق کندی اسمی یازدیرمش :
بولان اسکی برطاشک اوزرنده
قبارتمه بعض یازیلر ورتملر وار
ایدی.

قَبَارَجَقْ ا. س. ۱. صویک یوزنده
قَبَارَجَقْ ا. ص. یاغور طامهلرندن
وساژهدن حاصل اولان هوا
ایله مملو شیشک، حساب. ۲.
هوا ویا صو ایله طولی اوله رق
بدنک اوزرنده حاصل اولان
اوافق سیویله : اللرنده برطاقم
قبارجقلر چیقمش : قره قبارجق :
دیل قبارجفی.

قَبَارَمَقْ ا. ف. ۱. نقلی آرتقمز.
قَبَارَمَقْ ا. ی. حجمی بیسومک،
شیشمک : دوشک، شاته قباردی :
شو یا صدفک بنبوغی آندیرر.
سه کر چوق قباره جقدیر. ۲.
یوکسلفک، یوقاری چیقتمق، طا.
شق : صو قابشایغجه قباردی :
طاغلرده قارلرک اریمه سندن
نهرلر چوق قباردی. ۳. (حساب
ومبلغ) چیقتمق، چوغالی : دفتر.
مزده مصارف قسمی کیتدیکه
قبارمقده در. ۴. (حیوان وعلی
الخصوص ارکک هندی وسازه)
توکارینی اور پروب دیکمکه
شیشمک : بابا هندی قبارمغه
باشلادی. ۵. اکشیوب کوپو.

ره رک یوقاری قالغیق، تمغر
ایتمک : خور، شیره قبارمغه
باشلادی. ۶. طالع لایمق، طالع
پیدا ایتک، جیوشیق : دیکز
کیتدیکه قبارمور. ۷. (چوخه
وساژهدن) خاری قاقوب یو.
زلیق : بوچوخه پک چابوق قبا.
ریر. ۸. تاو لایمق، ایصلاتوب
یومشاق : وجودک کیری قبار.
مق. ۹. بولایمق، قاریشیق :
صفرام قباردی. ۱۰. تفاخر
ایتمک، کبر وغرور کوسترمک،
قورلیق : اوقباروب طورمسون
بوایشده مدخلی یوقدر. ||
قوتلوق قبارمق = تمغز ایتک.
قَبَارَه ا. س. یا شیح چپوی که قا.
قلدینی برده یول کبی طوروب
تزیینه یارار : برنج، کومش،
یالیزی قبارملرله مزین چکمجه.
قَبَارَه ا. ص. قباره دینلن چپوی
قَبَارَه ا. ص. صورتده یولرله
مزین : قبارملی صندق.

قَبَارِیقْ ا. ص. قبارمش، شیشمش،
قَبَارِیقْ ا. ص. اوفورماش : یا کاغانک
برطانی قباریق ایدی. = س.
۱. قبارمش، شیشمش بر، هوا
ویا صو ایله طولی اوافق سیویله :
وجودده بر طاقم قباریقلم پیدا
اولدی. ۲. چوخه وسازه او.
زرنده خاوک قلمه سندن حا.
صل اولان چیقندیلی بقطه :
بعض فسردده یاغور طامهلرندن
قباریقلم اولور.

قَبَابْ ا. س. («باب» دن مشتق
قَبَابْ ا. ص. اولوب، وجهه تمغیه سی
معروف برجسنگ صو وسازه
قانی اولسیدر.) قارن قاربوز

وخیار جنسندن اوله رق پره
سورین ایری یاراقی برناتک
ویردیی ایری نمره درکه سبزه -
دن معدود اولوب مختلف بیکاره
کیرر و انواع کثیره سی اولوب
بعش نوعی خیلی بیوک اولور،
عر. قشاه، فا. کدو: آرمود
قباغی = آرمود بجمینده یالکتر
سوس ایچون دیکیلیر بر قباغی؛
ساقز قباغی = تازه پنک کوچکی؛
آصمه قباغی = چارطاق اوزرینه
آلنوب پک زیاده اوزایی که
میخوشه اولوب یته تازه بنیر؛
بال قباغی = قوروسی بنیر اوزونجه
قرمزی قباغی؛ مج. برشی، بیلز،
احق آدم؛ حلواجی قباغی = قشین
قوروسی پن و حیواناته بیریدیلن
پک ایری و یوورلاق جنسی؛
صو قباغی = ایچی بوش و اور-
ته سی انجه اولوب قورودلدقن
صکره صو وسارنه وضعنه یارا-
یانی. || قباغی باشنده باتلامق =
برفامک جزاستی کندی چکمک،
زیانی کنذینه راجع اولمق. ||
باروت قباغی = باروتاق، باروت
محفظه سی. || قبیاق باغلامق =
یوزمک ایچون قولنو قلرک
آتمه صو قباغی قبیق. || قباغ
طادی ویرمک = بیدیرمق، او-
صاندیرمق. = ص. ۱. سار-
یشین، ماویش: قباغی براوغلان،
۲. طاسنر، لذتسر: بر قانون
کسده قباغی جیقدی. ۳. چبلاق،
آبیق: یالین آباغی بانی قباغ.
قبالاشدیرمق { فت. قباغی ویر-
و غلیظ اتمک: اودانله انوابی

قبالاشدیردی: ذاتا قبادر ایتد-
یکی صوفوق شاقدر کندیسنی
برقات ده قبالاشدیرور.
قبالاشمق { فل. قبا اولمق،
ظرافتی غائب اتمک:
ثروت قراغله برآز نازک ده
استحصال ایده جکینه ده زیاده
قبالاشدی.
قباغی { س. ۱. آغر اولمیدی
حاله جمعی بیوک او-
لان شینک حالی، آز قنقله حجم
بیوکایی: بو شته نیک قبالغی انسانی
راحتسر ایدر. ۲. ظرافت ونا
زک کیدن عاری طور و معاله،
تربیه سزک، غلیظ قول و فعل
بو آدمک قبالغی چکمز.
قبالالامق { فت. عر. «قباله» دن
طوبدن صماتقی، بر
شیئی فقرات و ملحقانیله برابر
کوتوری فروخت اتمک.
قباله { س. عر. ابهلاک علم و صنعتی:
فن قباله ده ماهر بر طبیب.
قباله { س. عر. ۱. التزام تمسکی.
۲. بر شینک فقراتیله برابر
طوبدن و کوتوری صامتی. ۳.
موسوبلرک کندی جماعتلرینه
حاند اولمق اوزره ات کی بعض
مستهلکندن ویردکاری رسوم.
قباغ { س. عر. ازبازدی: قباغ
بیوک ترازوی.
قباغ { س. عر. جد. عر. فد: قبیحه.
با: قبیحه.
قباغ { س. عر. جد. عر. فد: قبیله.
با: قبیله.
قباغ { س. عر. ۱. چرکنلک،
زشتلک: وجهنک قبیحی.
۲. چرکین ایش، کوتی فعل
و عمل.

قبحیات { س. عر. چرکین
و کوتی ایشلر، ناسزا
افعال و حرکات: چو جقیری
قبحیادن منع و تنقیر ایتلی؛ او
آدم قبیحانه مائلدر.
قبر { س. عر. جد. قبر. مزار،
مقبره، تر. سین: شیخ سمد-
ینک قبری شیرازده الی یومنا هدا
زیارتگاهدر؛ قبرور مسلمینی
چیکمک جائز دکدر.
قبرستان { س. فا. مزارلری حاوی
مقبره، محل، مزاراق، مقبره:
قبرستانک اطرافنه دیوار چویر.
مک.
قبریس { س. عر. م. آنا طولی و شام
ایله مقبره سواحلی آره-
سند معلوم بیوک آطه که آسیا
قطعه سی جزایرندن معدوددر.
|| زاج قبریس = اصطلاح کیمو-
یده کبریتیت توتیا دیتن ماده.
|| قبریس طاشی = یلانچی الماس.
|| قبریس طوقومه سی = یورغان
ویاصدیق یوزی و مقعد وسارنه
طقی یایلان قانیخه بیاض بز
اوزرینه قره قلله ایشانش بر
نوع طیانقیلی یازمه که وقتیه
چوق قوللانیایدردی.
قبریسلی { س. ص. قبریس آطه سی
اهالیسندن اولان.
قبض { س. عر. ۱. ال ایله طو-
قه، اله آله، قاورامه.
۲. آله، اخذ، تسلیم: مبلغ مذ-
کوری اخذ و قبض ایتدیکمی
مین اشیو سند اعطا قلندی؛
تحصیلات قبضه مأمورددر. ۳.
بر آدمک روحی عزرائیل طر-
فندن آله، فوت، وفات، ار-
تحال: فلان تاریخده قبض او-

لندی؛ روح پر فتوحی قبض
ایلدی؛ عزرائیل قبض ارواحه
مأمورد. ۴. طوقینلی، پکک،
انتقاض: قبضه اوغراد. (بو
معنا ایله ترکیبده ص. کبی دخی
قوللائیلوب اسمی «قبضتی»
صورتنده افاده اولنور: [قبض
اولدی.

قبضه { ش. مر. ۱. بنجه، آوج:
اوتک قبضه نصرندهدر؛
قبضه تقدیر کرد کارد. ۲.
بر شینک طوتیلحق بری:
قبضه سیف. ۳. بر آوج طولو-
سی، بر طوتام: بر قبضه طو-
پراق.

قبیط { سذ. عر. مصر قدم اهالیسی
اولان قوم که الیوم هان
کاملأ منقرض اولوب، ذاتأ کند.
یلری عربی الاصل اولدقلری
کبی، بعد الاسلام یته عربلره
اختلاط و امتزاج ایدمک عر-
بشمشرد. مع هذا خالص عرب
اولانلر کندیلرینی همجنس عد
ایغیوب فلاح نامیله آبرورلر.
(اسم جنسدر.)

قبیطی { ص. س. مر. ۱. قبیطیه.
قبیطی ۱. قبیط قومته منسوب
ومتعلق: لسان قبیطی، حروف
قبیطیه. ۲. آوروپا نیک بعض
جهتلینه مصردن کچمک کیتد.
کلرینه مبنی اصل هنددن کله
اولان چنگاکله ویریلن اسمدر:
جسارت عرض ایدرکن مرد
قبیطی سرقتن سوبلر. — جمی
فارسی قاعده سنجه «قبیطیان»
صورتنده قوللائیلر: رئیس
قبیطیان.

قبیطیه { ص. چنگاکله لسانده و
یا چنگاکله لک طارز و
طورینه موافق: قبیطیه لقردی،
قبیطیه یاشایش. = ح. چنگاکله
لسانده و یا چنگاکله طرز و
اصولنده: قبیطیه سولمک؛
قبیطیه یاشامق.

قبیل { طز. اوک، اوکده، ایلری،
ایلریده، اول، مقدم: قبل.
الطوقان = طوقاندن اول، طوقان
اولمازدن: قبل الظهر = اوله دن
اول: قبل الطعام = یمکدن اول؛
قبل هذا = بوندن اول. (بوکی
تعبیرات عربیه ده بولنور.) || ما
قبل = یکن، یکمیش، بر شیندن
اول کی، مایمده مقابلی: هیچ بر
نظامک ماقبلنه شموی یوقدر.

قبیل { سذ. عر. طرف، جهت،
قیل { نزد: قبل شرع شریفدن.
قبیله { ش. مر. ۱. غاوزه دونین
طرف، هرکس نماز قیلار.
کن یوزینی توجیه ایدوب اوکده
طوتدییی جهت که اهل اسلام
ایچون کیمه شریفه نیک بولدیغی
جهتدر: یوزینی قبیله یچویردی:
قبیله طوغری دوتمک. ۲. تج.
هرکسک توجیه و مراجعت ایتد.
یکی محل: دربار مایونی قبیله
ارباب حاجتدر. ۳. جنوب روز.
کاری: قبیله اسپور. || اهل قبیله =
غلط تعبیر اولوب طوغرییی
اهل حیزمدر. یا: حیره.

قبیله { ش. عر. اوبه، بوسه. ذ.
قبیله گاه { س. فا. (عر. قبیله =
م. فا. گاه = محل) قبیله
یری، قبیله طرفی: قبیله کاه اشرف
شیرین زباندن قاشلرک.

قبیله نامه { س. فا. (عر. قبیله =
م. فا. نامه = یازیلی
شی) قبیله بی کوسترمکه مخصوص
پوصوله، قبیله نام.

قبیله نما { س. فا. (عر. قبیله = م.
فا. نمودن = کوسترمک)
قبیله بی کوسترن پوصوله.

قبور { سذ. ج. مر. فد: قبر.
قبور { با: قبر.
قبورغه { قیوق. یا: قابورغه و
سائره.

قبول { سذ. مر. ۱. آله، ویر.
یلن بریشی اخذ ایته:
کوندردیککنز هدیه بی قبول
ایندم؛ هدیه کز قبولدر. ۲.
زیارته کنن آدمی ماملله لازمه
ایله ویا هر نعل اولورسه بر
صورتله ایچیری به آله، زیارته
مقابله ایته: بکا مساعده ایدک
شو مسافرلری قبول ایدیم؛
اوده مسافر قبول ایده جک
کیسه یوقدر؛ بوکویده مسافر
قبول ایدن واره یدر؛ کیتدیکنز
برده حسن قبوله مظهر اولدق؛
کندییی صوؤق بر صورتله قبول
ایندی؛ یک راحتیز اولدییم
ایچون زیارتمه کنن ذواتی قبول
ایده مدم. ۳. ارتکاب ایتمک،
کوتی بر ایشه تزل ایتمک: بن
یالانی قبول ایتم: او آدم کنددی
اونده اوبله بر حال وقوعی هیچ
بروقت قبول ایتمز؛ سزک علیه کزده
بولغنی هیچ بر وجهه قبول ایتم.
۴. راضی اولمه، رضا، موافقت:

بو صورت تسویبی قبول ایتد.
یکزبی: ۵. آلوب قوللائمه،
انحاذ واستعمال: ترکلرک قدیمأ
کندی خطلری وار ایکن بعد

الاسلام حروف هریه بی قبول
ایتمش لر در؛ سودا نک جنوب
جهتری اها لیبی دین اسلا می
یا قین لر ده قبول ایتمش لر در. ۶.
هقه. تصرف ایچون ثابیا
سویلت سوزدر که اونکه عقد
تمام اولور. || حسن قبول =
ممنونیتله تلقی، خوشلانه
وق و آثار مسرو بیت کوستره
رک کال اکرام و تنظیمه استقبال:
هر کیتدی کمز یرده حسن قبول
کور دک، حسن قبوله مظهر
اولدق.

قبول لا ینق { ب. قبول اولق.
قب. منبط، نصب
ایتمک. [اصلی: قبالا ینق.]

قبه { ش. مر. نصف کره شکنده
یا بلش کار کبر سق، کنبد:
آیا صوفیه جامع شریفک متعدد
قبلی اولوب آری آری ستونلر
اوزینه طیان دقلری حالده
سلیامیه بر تک قبه ابله مستور.
در. || قبه آتی = و قتله حضور
مایونده مجلس عالی انعقادینه و
سائر مراسم عالییه مخصوص
محل خاص. || جهتی قبه ایتمک =
اهمیتسر بر شیش بیوک کوسترمک.

قبلی { ص. ۱. سقی نصف کره
شکنده اولان: قبلی
جامع، قبلی حمام؛ بو یوزوک
طاشیک قبلی. ۲. قبه شکنده
اولان = قبلی سق.

قبیح { ص. مر. ذ. قبیحه. [وقیح =
قبیح { دن حش. ۱. چرکین،
زشت: وجه قبیح؛ قبیح الوجه =
چرکین یوزلی؛ قبیح الشكل =
هینتی چرکین. ۲. یا قبیحیتسر،

نا سزا، مذموم، میوب: فعل
قبیح؛ تعبیرات قبیحه.

قبیحه { ش. مر. ج: قبایح، چر.
کین و ناسزا فعل و حرکت:
ارتکاب قبایح.

قبیل { سذ. مر. جنس، نوع،
صوی، درلو، صنف،
مقوله: بو قبیل ایشر؛ بو قبیلدن
بر ایش.

قبیله { ش. مر. ج: قبائل. بر
صویدن نوره مش و بر
ریشک تحت ریاستنده اولورق
برلکده یا شار جاعت، برلکده
قوئوب کوچر کوچیه خلقی،
عشیرت، اویماق: قبائل عرب؛
قبیله شیخی.

قیامتق { قذ. ۱. باشقیمی و ا.
سطه سیله قیامتق، بند
ایتدیرمک: قیوی قیامتدم. ۲.
سد ایتدیرمک، طبقاتق: صو
یولی قیامتشر. ۳. کسدیرمک،
سد و بند ایتدیرمک، ایشلر حاله
کتیرتمک: یولی کیمسه قیامتاملی.
۴. اوردیرمک، اوستنه قو.
دیرمق: حیوانه اکر، چول
قیامتق. ۵. تعطیل ایتدیرمک،
ختم ووردیرمک: مجلسی، مذا.
کراتی قیادتی. ۶. سائرلر دن
کسوب کندینه حصر ایتمک: بر
آلفتی قیامتق = آیرجه بر یر
چکدرک صنعت مکروهه سندن
منع ابله کندینه حصر ایتمک،
مانتوتنه اتخاذ ایتمک. ۷. مزایده
ویا مناقصه ده باشقعلر ینک مدا.
خله سنی منع ایچون اعمال نفوذله
اوجوزجه کندینه تأمین ایتمک.
|| ج. یلکن قیامتق = اورده
ایدوب روزکاری باش طرفه

آلورق عکسنه ایشاتمک.

قیامتق { ص. ۱. قیادملش، حصر
و توقیف اولمش. ۲. بر
آدم طرفندن بر محل مخصوصه
چکدرلش و سائر خنقله مناسباتی
کشلش قاشحه، مانتوتنه، مترس:
اوغلا نک قیامتیه سیدر؛ اولی و کلدو
لکن بر قیامتیهی وارد. ۳.
مزایده یه قوئوب کیزلیجه آلمش،
ال آلتندن بر آدمه حصر اولمش
(اشیا).

قیاروز { ص. [قاتیق، لغت تر.
کی سندن روجه یه قلید
یا بلش حامیانه بر لغت غرب در.]
حضر یره و غصب و رشوت،
صورتیه قایلش مال، رشوت،
ارتکاب، نامشروع قزاق: قیا.
روزی سور؛ قیاروزدن زن کین
اولدی.

قیاروزچی { ص. ۱. مر. مرتکب،
زشتو نیچی، چاقر
نیجه.

قیاق { ص. [قیامتق، دن ۱.
هر نوع قایک اوستی اور.
تمک مخصوص مختلف شکل و صو.
رتده صنفه کرک قایه مربوط
و کرک آری اولسون: صحن،
تجره، قوطی، جزوه، ابریق،
صندیق قیاقی؛ قیاقی آچق،
قالدیرمق. ۲. لنم و سائر اوستنی
اورتمک یا راه یله جک، صورته
ایغیه و یاصی چیتارلش طاش:
صو یولنک اوستنه قیاق اوزتمک.
۳. بعض اعضاء بدنی اورتمک
مخصوص زار و یا عضو: کوز
قیاقی؛ اوست قیاقی، آلت قیاقی؛
دیز قیاقی. ۴. ج. هر طرفنده
ایکی صره طوی حادی اسکی برنوع

سفینه حریه؛ قباقی سواریسی =
بحریه میرالانی. || قباغی آتقی =
۱. مجله ايله قاجوب قورلتقی.
۲. التجا ایتک، قاجوب سیغتی.
|| قباقی اورمی = صافلامق،
کیزلمک، اورت باس ایتک.
|| تجره یوورالانش قباغی بو.
لمش = ایکی آرقداش ویا قاری
قوجه بربرینه اویغون. || تجره ده
پیشروب قیاغنده یمک = فقیرانه
یا شایله قناعت ایتک.

قَبَاقِسَر { ص. قباغی اولیان. آجیق،
مکشوف: قیاغسَر تجره.

قَبَاقِی { ص. ۱. قباغی اولان:
قباقی قباقی جزوه، کسه. ۲.
کیزی، صافلی، مستور، مخفی:
بو کیزی قباقی برایش دکدر =
ظاهری و علنی. = س. ۱۰.
نامولوسک قوروغنده بر نوع قباغی
اولان نوایجاد بر جنس تنک که
الیوم متروک حکمنه یکمشد.
۲. طو بزرگ مهمات آراهیسی که
یاغوردن محافظه ایچون محکم
قافله اورتیلی اولسی شرطدر.

قَبَال { س. حصر، محصوریت.

قَبَالَمَق { فل. با: قباغی.

قَبَالَانَمَق { فط. (زبازدی: قبو.
قبا لنامق) للانمق) کندینه حصر
ایتک، غصب ایتک.

قَبَالِ { یا قبالو. ص. ۱. آجیق
(اولیان، قباغش، مسدود:
قباقی قبو، تجره، قباق، کوز.
۲. قیوسی ویا قباغی قباغش،
مفلوق: قباقی او، صدیقی، قوطی.
۳. اورتیلی، اورتش، مستور:
قباقی یوز: قباقی قادی. ۴.

یکلمز، ایشلر، مسدود، معطل:
قباقی یول، قباقی چارش. ۵.
آجیق وراق اولیان، بولوطلی،
بولانیق: قباقی هوا؛ بو کوز
کوک یوزی قباقدیر. ۶. آجیقندن
بیان اولغان، مغلق، سرموز،
مهم: اوراسی قباقی یکدی؛ بو
عباره یک قباقی؛ قباقی سوز.
|| باشی قباقی = کیزی. مکتوم.
|| کوزی قباقی = نجر به سز،
آیشماش، عیجی، معصوم.

قَبَاقِمَق { فط. ۱. آجیق بریشی،
(بر منفذی قباقی ایتک،

سد و بند ایتک: قیوی، تجره،
دلکی قباغی. ۲. بریشیک قیو.
سنی ویا قباغی اورتوب قباقی
حالتنه قومق: اوی، دکانی،
صدیقی، قوطی قباغی. ۳.
اورتک، ستر ایتک، اوستنه
پرده ویا اورتی چکمک: یوزینی
قباغی. ۴. کسمک، سد ایتک،
یکلمز و ایشلر حاله قومق: او
یولی قباغش؛ یقیلان بر قبا
جاده قیادی. ۵. بر یک ایچنده
قباقی طومق، جیقارامق،
حبس ایتک: جانی محبسه
قباغش؛ شو طاقوری قبا.
میسکرکه باغده زان ایتیلر.
۶. ایشلمه مک، معطل ایتک:
او قاریقه یی قباقدیر: کندییی
بر لونتله آجشیدی لکن بر
آی کچه دن قیادی. ۷. سو-
زنی ایتیمک، بختندن یکک،
مسکوت عنه بر اقامق: اوراسی
قبا؛ کوزل بر بحث آجشیکن
درعقب قیادی. ۸. طولدرمی،
املا ایتک، قوی و خندق کبی

چقور بر شیشی یوق حکمنه قومق:
اوقویوی، اوخندغی، تل بر لرینی
قیادیر. ۹. آجیق بر حسابی
طولدیرمق، محسوب ایدمک
تسویه ایتک، ایشیک بر اقامق:
اوحسابی قیادی؛ آله جفی و بزه.
جیکله قیادی. ۱۰. ادخار،
احتکار ایتک: ذخیره مک جیفه.
جفی آکلاوب و قتیله کلینی
مقدار قیامش. || کوز قیامق =
۱. اویومق: بتون کیمه کوز
قیامه دم. ۲. کورمه زلکه کک،
انغاش و مساحه ایتک: بهضاً
تجارتده کوز قیامق ضروریدر.

قَبَامَه { س. ۱. قیامق ایی. با:
قیامق. ۲. قیو قیامه جه =
طویدن، بتون هیئت: مکتب
قیامه سی = بتون مکتب خلقنک
هیئتله سیره جیقمی و بوتک
آلایی. ۳. تکمیل اثواب طاقی:
قیامه جیقمق = میعادنده اثواب
ورمک؛ قیامه بها = ملبوسات
بدلی. ۴. بول نازه صوغانله
یشمش ات ییکی انوامی: قوزی
قیامه سی.

قَبَامَه جِی { س. تکمیل اثواب
قیامه جی} و جاشیر و آباق قانی
کبی ملبوسات طاقی صانان
اصناف: بر قیامه جی یشاشوب
اوستنی باشی دوزلتمک.

قَبَان { س. (قباغق) دن حیوان
(و قوش طورتمغه مخصوص
آلت، طوزاق، دام: قاره،
صاگسار، قوش قبان: تل،
دمیر قبان؛ قبانه دوشمک، طو-
تلن. — قبان و قبان مازله.
ینده با.

فَیَانِجِه { س. } فارسی زعم اولنه -
رق { جه } ادات فار -

سیه سیله تشکیل اولنش غلط بر
لغندر { کوچک قوش قیانی.

فَیَانِق { فل. ب. ۱. آیین شیء
قیالی اولق، بند اولق،

مفلوق اولق: قیو قیاندی: بو
بخره قیانیور. ۲. بر شیتک

قیوسی یا قیانیغ ویا دیگر بر
منفذ ومدخلی سد و بند اولق:

او، دکان، صندوق، قوطی
قیاندی. ۳. اورتک، اوستنه

اورق و پرده چکلمک، ستر او
لنق، مستور اولق: بو چکه

ایله دوشه نك هر طرفی قیانیور؛
آکرک اوستی خاشه ایله قیانیور.

۴. کلمک، سد اولق، ایشلر
و یکلمز حاله کلمک: یووارلسان

قیاردن یول قیانیغ: آبیلا
لغندر بولار قیاندی. ۵. جیما

مق، ایچریده نورمق، احتباس
ایتمک: اوند قیانیوب مطالعه ایله

مشغول اولیور. ۶. اورتک،
تستر ایتمک، ارککدن قاجق:

بو قیز اون ایکی یاشنه کایور
آرتق قیانیغیدر؛ بعضی یرلده

قیزلر اولنجیه قدر قیانیازلر. ۷.
تعطیل اولق، ایشله مک، مغل

اولق: او درکمن، فایزیه،
لوقظه قیاندی: چارشی قیاندی.

۸. بجی اولمانق، سکوتله کچیر -
لک، مسکوت عنه قالمی: او

سوز، او بحث جابوق قیاندی.
۹. طولیدرلق، املا ایدلمک،

قویو و خندق کبی برچقور یوق
حکمنه قونق: او قویو، او

خندق قیاندی. ۱۰. حساب
کلمک، قطع اولق، محسوب

اولوب ایلیشیک قالمق: بن
حساب، بو سنه نك دفترلی

قیاندی. ۱۱. دیز چوکورک ویا
یوز اوزره دوشه نك صارلق:

آیاقلینه، دیزلینه قیاندی: بر
له. قیاندی. ۱۲. آتک اوك

آیانی - سورچوب باشی اوزره
دوشمک: بو حیوان چوق قیانیور.

۱۳. یاره التیام بولق، هر طرف
فک دریسی راشوب اورتک:

قورشون یارملری دما قیاندی.
۱۴. کوك بوزی بلوطله اورتیلوب

هوا قیالی و مفهوم اولق: آفا.
فک هر طرفی قیاندی. ۱۵.

(کوز) مسدود اولق، کور
اولوب کورمه مک: بیچاره نك بر

کوزی قیاندی. ۱۶. (برعانه
وسلاه یا خاندان) منقرض او -

لنق، ذوبت قالمق: بر میکیلر
سلالمی تا اسکبدن قیانیغ

ایدی: او مملکتده بر خاندان
وار ایدی اوده قیاندی. ۱۷.

محاصره کیرمک، محصن اتمک:
آچیکده مقاومت ایدمه جکی

آکلانجه میننده کی عسکرله
قلمه به قیاندی.

فَیَانِجِه { س. } قیانیغ ایسی. با:
قیانیغ.

فَیَانِجِه { س. } وقتيله رجال دو -
لته مخصوص اولان

ککیش و دوریک یا قلی محتم
کورک.

فَیَانِق { س. } هر طرفی قیالی
(مسدود اولوب نظارتی

اولیان: بو او یک قیانیقدر.
۲. بولونق، قیالی، مفهوم: قیا

نیق هوا. ۳. قراکلیقه، مظالم:
قیانیق رنگ. ۴. هر کسه کو -

ریشمز، آیریمجه بر حالده یاشار،
محبوب: یک قیانیق آدمدر.

۵. انشراح اولیان، مفهوم،
مکدر. ۶. قیالی: قیانیق اشتها.

{ ۹۰. } تمادی و غیر منقطع
قیانیغ قییلداغی تصویر و تقلید

ایدوب مکرر قولانیلیر: قیر
قیر قییلداغی: کوزلیخی قیر قیر

اویاتوردی.

قیر داتق { ق. } خفیف صورته
و تمادی یا تحریک اتمک،

طوریوب اویاتق: کوزلرکی
قیردایوب طورما.

قیر داتق { ق. } و:
قیر داتق { و تمادی اویاتق: بر

فاره چکمه نك ایچنده قیردایوب
طوریور.

قیردی { س. } خفیف صورته
{ و تمادی قییلداغی.

قَیَلَمَق { ق. } قیلاقم، قیلامه وسا.
{ ۲. } با: قاپلامق و

سازه.

قَیَلان { س. } اک زیاده هندستان
{ چمتلرنده و هندییی ایله

جزایر متجاوره ده بولسان یک
وحشی و بیر تپی بر حیوان که

کدی به مشابه لکن جسم او -
لوب قاشقلرده یاشار و اوسته

قیرلادیی انسان و یا حیوان
بچه سندن قورته ماز، نمر، پلنک.

{ ق. } کوزلری بجه ایله بو -
قیق { موب آچق، احتلاج اچقان

ایتمک: کوز قیق: کوز قیچه به
قدر = آن واحده.

{ س. } ۱. کوز قاقلری اویانا.
{ ۲. } احتلاج اچقان: کوز

قیه. ۲. کوزله اشارت، غمزه،
غزمه.

قپو } یاخود قاپو ویا قانی. س. ۱.
 قپو } او قوناق و دازه و هر نوع
 بناتک کیرلوب چیقيله جق یری،
 باب، در : او، قوناق، سرای
 قپوسی : قپودن ایجری کیرمک،
 قپودن طیشاری چیقمق؛ او طه
 قپوسی : صوقاق قپوسی = صو-
 قاقه آجیلان طیش قپو. ۲.
 دازه رسمیه، اصحاب مصالحک
 مراجعتکاهی اولوب بالطبع قپو-
 سی بیوک اولان قوناق : پاشا
 قپوسی = وقتيله صدارت دازه سی
 حکمنده اولان باب عالی و طشره
 لرده حکومت قوناقی : شیخ الاسلام
 قپوسی = دازه مشفت اسلامیه؛
 سرعسکر قپوسی = دازه عسکریه؛
 آقا قپوسی = وقتيله بیکیری
 آغالنی دازه سی. ۳. مأموریت،
 منصب، خدمت : قپو بولق؛
 قپودن اولق. ۴. برخدمه یئیک
 خدمتته بولندی بی خانه ویا قو-
 ناق. ۵. هرجاجت ایچون سرا-
 جت اولتان بیوک قپو، درگاه،
 درگاه، باب، عتبه : بو قپودن
 قوغیلورسم خاننی قپویه کیده.
 بیلیم. ۶. طاوله او بوننده
 مختلف یرلردن ایکی طاش اوینا.
 یوب ایکی یسی برخانه کیرمک،
 اور لبه جق صورنده بربری
 اوستنه قومق : قپو یاقق، قپو
 قزاقق. ۷. مج. ایراد اولنه جق
 برسوزه ویا ایله جک برتکلیف
 ویا رجاهیه مقدمه اوله جق بهانه
 ووسيله : ایدمک تکلیف شهیدین
 قپو یاییور. } قپو آجق = ۱.
 باشلامق، بدأ و مباشرت اتمک.
 ۲. تمهیدات و مقدمات ایراد
 اتمک. ۳. یول آجق، مثال

اولق، مثال ویرمک. } قپویی
 بیوک آجق = چوق مصارفه
 کیرمک. } آجیق قپو = مسافر
 قبول ایدر خانه، خاندان، مهمان
 نواز؛ قپوسی آجق قدر. } آراه
 قپوسی = آراه کیروب چیقعه حق
 صورنده بیوک قپو. } قپو آغاسی =
 سرای مایونده آق آغارک بیو-
 کی. } قپو اوغلانی = بریطر قغا.
 نه ویا سفارتخانه تک مصالح عادیه
 ایچون دواثر رسمیه کیدوب
 کلکه مأمور خدمه سی. } قپو-
 دن باقق = اوده قپاوب چیقعه.
 مامق : مارت قپودن باقدر بر.
 } جمله قپوسی = ایچریده آری
 آری او طهل و مساکین بولتان
 بر یرک عمومی قپوسی : مدرسه.
 تک جمله قپوسی. } قپو چوقداری =
 قپو کتخداسی معینده مأمور.
 } قپو خلقی = وقتيله پاشارک
 معیت عسکریه سی. } دمیر قپو =
 ۱. ایکی طرفی قیاقی طلاغ او-
 لان تهلکلی بوزاز و در بند.
 ۲. نهرک ایچنده سیر سفاشته مانع
 جسم طاشلر، شلاله : طونه تک
 دمیر قپورلی. } قپو قپو طو-
 لاشق = هر طرفه مراجعت اتمک.
 } قپو قوی = وقتيله درگاه مولا
 عسکر. } قپو کتخداسی = ولا-
 یترک مرکز سلطنت دواثر نیجه
 اولان ایشلر نیچورونمکه ما.
 مور ذات. } قپو یاقق = ۱.
 مقدمات تمهید اتمک. ۲. طاوله
 او بوننده ایکی طاشی بوش برخا-
 نه یه جمع اتمک. } قپو بولداشی =
 برافندنک خدمتته ویر قپوده
 بولتان، خدمت آرقداشی.

قپوچی } س. بر بیوک ویا رسمی
 قپوچی } دازه تک قپوسی حکمکه
 و آجوب قیامته و مراجعت ایدنلر.
 دن ایجاب ایدنلری قپوله مأمور
 خدمه، بوپ، دربان : مکت
 قپوچیسی. } قپوچی باشی = ۱.
 رکاب مایون سروا بیی، درگاه
 عالی حاجی. ۲. اعتباری اوله.
 رق بر رتبه مخصوصه اتخا او-
 لان بو عنوانی حائر ذات : فلانه
 رکاب مایون قپوچی باشیلی
 ویرلدی.

قپوچلیق } س. قپوچی خدمتی،
 قپوچلیق } بوابلی، دربانلی.

قپودان } س. (بتا. Capitano)
 قپودان } ۱. رئیس، باش، سر
 کرده. ۲. کمی رئیس، سوا-
 ریس : کمی قپودانی؛ برنجی قپو-
 دان، ایکیجی قپودان. ۳.
 سفن حریه ده بحریه ضابطانندن
 قول آغالنه ویرلن عنواندر. —
 عنوان کمی ده قوللانلیله : احمد
 قپودان، محمد قپودان. } قپو-
 دان دریا، قپودان پاشا = وقتيله
 بحریه ناظرلی. } طوبجی قپودانی =
 سفن حریه ده طوبجی معلی
 بولتان قول آغاسی.

قپودانلق } س. ۱. باشاق، ریا-
 قپودانلق } ست. ۲. کمی سوا-
 ریلی، رئیسک : بو کیده کیم
 قپودانلق ایدور؟

قپودانه } س. (بتا.) بحریه
 قپودانه } (بحریه فریقندن بیوک
 رتبه لی و قپودان پاشا تک مادوننده
 بولتان ایکیجی صنف آمبراله یعنی
 ویس آمبراله ویرلن عنواندر.
 بونک مادوننده بطرونه ویرله

عنوانرله ایکی صنف آمبال
دها وارایدی.

قَپورطه { س. با : قابورطه.

قَپوسز { س. ۱. قپوسی اولیان:
قپوسز او اوبلوری؟ ۲.
خدمتی اولیان، قابلامش، آ.
چیتده، ماموریتسز.

قَپوسقه { س. با : قابوسقه.

قَپولاندیرمق { ق. آچیتده
قپولان خدمه

وساژمه قپو بولوب برلشدر-
مک : قپوسزلی قپولاندیرمق
ایجون برداژه شکل ایشیدی.

قَپولانمق { فل. قپو بولوب خدمه
مته کیرمک، برلشمک.
قوللانلق، قایلری.

قت { یاخود قیت. ۱. یان،
عنده، نزد : اولک قتندهدر؛

اولک کبرندن قتته وارلاز. ۲.
فکر وذهاب، مسلک، اعتقاد :
بنم قتده بوشینک هج دکری
یوقدر = بنجه : اهل حقیقت
قتنده الماسک بریارلاق طاشدن
فرق یوقدر.

قت { مه. با : قتر.

قت { یاخود قیت. س. با : ققط.

قتاقوللی { س. حبله وکوز با-
غیغلیله آشیرمه، کو-
رلدی به کتوروب اصوله نابدید
ایتمه : بزم کتابی قتاقولی ایتد-
یلر. عر.

قتال { س. عر. (قتل) دن مفل
عله باشدن مصدر ثانی

۱. مقاله، مضارب، مشاجره،
اورشمه : آرملنده قتال وقوع

بولدی. ۲. محارب، مجادله،
جنگ، غوغا : حرب و قتال.

قتال { س. عر. (قتل) دن سم-
پک اولدیرجی، زیاده قاتل :
سم قتال. ن.

قت { مه. اینجه و سرنجه یاخود
کورک برسی تصویر و تقلید
ادوب اکثریا مکرر قوللانیر :
قت قتر سکورک بک : قتر قتر
کولک.

قت { س. عر. هتردن ؟ یا لان،
اویدیرمه سوز : قتر آتقی.

قتردامق { ق. قتر قتر ایتدیر-
مک، کورک برسی
چیقارتمق : الینه برکورک آلوب
قترداهرق پیوردی.

قتردامق { فل. قتر قتر دیه کو-
رک برسی چیقار-
مق.

قتردی { س. کورک سس، قتر
قتر ایتمه.

قتل { س. عر. اولدیرمه، هلاک
ایتمه : فرصت بولوب دشمنی
قتل ایتدی : قتل ایله اتهام او-
لندی : قتل نفوس = آدم اولد-
یرمه؟ قتل نفس = کندی کندی
اولدیرمه، اتصار : قتل طام =
ضبط اولسان برعلکتک عموم
اهالیسی قلیدن یکیرمه : چنگیز
استیلا ایتدی برلک اکثرنده
قتل طام امرینی ویردی.

قتل { قترلی وساژه. با : قاتمر
قتل { وساژه.

قتولیک { یا قاتولیق. س. مه.
(بو. $K\alpha\theta\omicron\lambda\iota\kappa\acute{o}\varsigma$)

عموی) پاپانک ریاست روحانیه
سی آلتنده اولوب کندیسنه
حضرت عیسی (عم) ک وکیل
نظرله باقان خریستان : آوروپای
غرینک قسم جنویسنده ساکن

اولان اقوام عمومیت اوزره
قتولیکدر : ارمنی قتللی، مارونی
قتللی، سریانی قتللی : قتل-
لیک کلیسایی، پاپایی.

قتولیکجه { س. ح. قتللیک مذ.
هی قتللیک مذ.
هینده بولانلر اصول و طرزنده :
قتولیکجه عبادت : قتللیکجه
آیین تأهل : قتللیکجه وایتیز
اولدی .

قتولیکک { س. آتفا بیان او-
لنسان قتللیک مذ.
هی : قتللیکک روملقدن آز
و پروتستانلقدن دها زیاده فرق
واردر .

قتی { س. ۱. سرت، بک، خشین،
درشت : قتی طاش : قتی
طوبراق. ۲. قودی، یایی،
خشک : قتی آتک : یومورطه،
ات. ۳. شدتلی، شدید، قوی،
عکم. ۴. مج. مرهقتیز، ترجمه
کلز : قتی یورک. = ح. ۱.
بک، زیاده، چوق : قتی یورلدی؛
قتی صوصادی. (اسکیشدر). ۲.
قوت وشدتله : قتی اوردی.
۳. سرتلکله، خشونتله، در-
شتلکله : قتی قتی اله برشی
طوقندی.

قتیق { س. (اصلی : قرتیق =
قتیق) قتیق ویا قیریقتی دیمک
اولان « قرتیق » دن) کتن و
وکنندیر قبوغی که مندر وسا-
ژه بولدیریمه وساژه یاراز :
قتیق طولدیرمق .

قتیل { س. عر. (قتل) دن
(ص.) اولوش، اولدیر-
لش، مقتول، کشته. (مقتول
دها مستعملدر.)

قَتِلَاشِدِرْمَقْ { فذ. سر تلشدیر. }
قَتِلَاشِدِرْمَقْ { مک، درشت }
وخشین ایتک: کونش طور اِی
قتیلاشدیر.

قَتِلَاشْتَقْ { فل. سر تلشمک، }
قَتِلَاشْتَقْ { درشت و خشین }
اولق: بو طور اِی پک قتیلا-
شدی؛ ایتک طور دِجَه قتیلاشیر؛
خیدودلرک یورک قتیلاشیر.

قَتِلَاشْتَقْ { فل. سر تلشمک، }
قَتِلَاشْتَقْ { درشت و خشین او- }
لق: طور اِی کونشدن قتیلا-
نیر؛ ایتک طور دِجَه قتیلاشیر.

قَتِلَاشْتَقْ { س. سر تلشم، خشونت }
قَتِلَاشْتَقْ { پیدا ایت، تخشن. }

قَتِلَقْ { س. ۱. سرتک، پکک، }
قَتِلَقْ { صلابت، خشونت، در- }
شتک: طاشک قتیلی. ۲. قو-
ریاق، یوست، خشکی؛ ایتک،
طور اِی قتیلی. ۳. شدت،
متانت: یوز قتیلی. ۴. مر-
جمنسزک، عدم ترجم: یورک
قتیلی.

قَتِلَقْ { فل. ۱. قتیلاشتمق، سر- }
قَتِلَقْ { تلشمک، بکلشمک: بو }
طور اِی پک قتیلی. ۲. قویو-
لاشتمق، بخیلاشتمق، تخر ایتک،
یوغورت، قان قتیلی. ۳.
قسوتلی و تاوئیز اولق: یوز،
یورک قتیلی. || کولکدن قتیلی.
با: قاتلق.

قَجَر { قجر دامت، قجر دی. با: }
قَجَر { قیر و سائر. }

قَحَقْ { یا قیق، قیق قتلماق و }
قَحَقْ { سائر. با: قیق و سا- }
ئر.

قُچان { د. با: قاجان. }

قَحْجَه { س. عر. نا و سبز قاری، }
قَحْجَه { روسی، فاحشه، زانیه. }
= ص. تر. روسی طبیعتی،
روسی کی وفاسز و شباتسز،
حیله کار: قحبه آدمدر. || قحبه
اوغلی = مقصدینه نائل اولق
اوزره هر دنائی قبول ایدن،
آلچاقه بحر یکی آدم: قحبه
اوغلی حریف بونده یایدی.

قَحْجَه لَکْ { س. ۱. روسیلق، }
قَحْجَه لَکْ { فاحشه لک. ۲. مج. }
روسی به یاقشیر حال و طبیعت،
وفاسزلق، شباتسزلق، مکارلق،
مکر و حیله: بن اویله قحبه لکی
سوم: قحبه لکه بنی بو قدر
وقت اوایلاندردی.

قَحْطْ { سذ. عر. یا غمور ندرق، }
قَحْطْ { قوراقلق، قوراقلقدن }
محصولات یتیشمه مکله بوک
تیجیسی اولان آجلق، آجیق:
قحط و غلا؛ قحط سنهسی. (لسا.)
نمزد مستعمل اولان « قحط »
و « قطنق » بوندن غلطدر. با:
قحط، قطنق. || قحط سال =
قوراقلق و قطنق سنهسی، قحط
و غلا سنهسی.

قَحِجْ { سذ. عر. تش. قفا کیک، }
قَحِجْ { بونی احاطه ایدن کیک، }
ججه.

قَدْ { سذ. عر. بوی، قامت: قد }
قَدْ { بالا = یوکسک بوی: سبی }
قد = طوغری بوی؛ سرو قد =
سروی بوی؛ قد و قامتی مو-
زون = بوی بوسی یرنده.

قُداس { سذ. عر. خرسینا نلر عند. }
قُداس { نده Eucharistie دینلن }
آیین. قداس آلتی = Commu-

nion قومونیون راسه سنی اجرا
ایتک.

قَدَائِفْ { س. با: قطناف. }

قَدَحْ { سذ. عر. ج. اقداح. ۱. }
قَدَحْ { باردق، کاسه، صو و }
شراب و سائر اجمک مخصوص
هر نوع قاب، جام، پیاله: برقدح
صو، برقدح شراب؛ اداره
اقداح ایتک = عشرت ایتک. ۲.

قَدَحْ { سذ. عر. ج. اقداح. ۱. }
قَدَحْ { باردق، کاسه، صو و }
شراب و سائر اجمک مخصوص
هر نوع قاب، جام، پیاله: برقدح
صو، برقدح شراب؛ اداره
اقداح ایتک = عشرت ایتک. ۲.
راق و قونیاق کبی مسکرات
ایجمک مخصوص بلور و سائر دند
کوچک باردق: راق قدحی؛
قدح طاقی. (اصل لسانزده
بو ایکنجی معنا ایله قولانیلوب
لسان عوامه ذخی دوشمدر.)
۳. با. چیکرک کاسی. || زربن
قدح = بر نوع چیکک.

قَدَحْ { سذ. عر. ذم، طمن. }
قَدَحْ { (عربیده برآدمک نسل }
و ذریقی و شجره نسبی: تکذیب
ایتک مضانه و سائر معانی به
کلوب بزم استعمالر معانی مذ-
کور دند غلطدر. }

قَدَحْجَه { س. قا. ۱. ککوچک }
قَدَحْجَه { قدح، ککوچک پیمانه. }
۲. با. چیک کاسی.

قَدَر { سذ. عر. ۱. دکر، قیمت }
قَدَر { ذاتیه، مقدار: هرکسک }
قدر بنی آکلامی؛ ارباب هنرک
قدری بیوکدر. ۲. اعتبار،
حیثیت: کندی قدر و اعتبار بنی
محافظه ایتک. ۳. رتبه، پایه:
عالی قدر = رتبه و پایه سی رفیع.
۴. مقدار، کیت، درجه: علی
قدر الامکان: امکان درج-
سند، ممکن اولدینی قدر؛
قارنجیه قدرنجیه = قارنجیه مقد-

ربنه کوره. || ایله قدر = رمضان
شريفک يکرمي يديجي کچه سی که
قرآن کریمه مدحی و فضائلی
مصرح بر ایله مبارکه در.

قَدَر { سذ. عر. کافه مخلوقات
قدر (علم ازلی الهیده مبین.
اولان جریان احوالی صورتی:
قدر تغییر اولماز: قدرده وار
ایسه اوله جق: قدرم یوله امش:
قدر الهی: قدر ازلی.

قَدَر { د. عر. مقدار دیمک
اولان «قدر» دن ۱. مقدار
و کیت بیان ایدر: ایستد.
یکی قدر = ایستد یکی مقدار و
درجه ده: یه جک قدر یک:
اونوره جق قدر بر. ۲. تقریب
و تخمین بیان ایدر: اولر یکرمی
قدر ایدلر: بیک قدر هرک
لازم. ۳. اتها بیان ایدر: صبا.
حه قدر = صباحه ذک: نه وقته
قدر = نه وقته ذک: بر ایکی سنه یه
قدر. || اسماء اشارتله و «نه»
مهمه سیله کنایات مرکبه تشکیل
ایدر: او قدر، بو قدر، شو قدر:
نه قدر = قاج، نه مقداره. || شو
قدرکه، شو قدر و ارکه = شو
فرقه که.

قَدَرَت { سذ. عر. ۱. قوت،
طاقت، اقتدار: قدرتم
تیمور: قدرتم یوقدر. ۲. حق
تعالی حضرتلر بک هر شیه قادر
اولسی، کائناتی قایلماش اولان
قوت ازلیه سی: قدرت الهیه: ید
قدرتدن چیقمش. ۳. صنع
الهی، طبیعت، انسان الی قا.
ریشتمیزین وجوده کن شیلرک
منبع و مصدری: قدرتدن
انسان شکنده بر طاش: قدرت

حلواسی = بنی اسرائیله سمان
ایتن من و آغا جلرده حاصل
اولان بر ماده: قدرت حامی =
صیحاق معدن صوفی، بانیه
ایلیجه، قاینا رجه: قدرت طوبی =
کوک کورله سی، رعد. ۴. اقتدار
مالی، ثروت، غنا، زکیکنلک:
اصحاب قدرتدن بر ذات. ۵.
امل و مقتدر اوله: قدرت علیه،
قدرت ادبیه.

قَدَرْتِیسَر { ص. اقتدار سز، غیر
قدرتیسر (مقتدر، ضعیف،
حاجز.

قَدَرْتِیسَر لَک { س. اقتدار سزاق،
تسزلک، ضعف، عجز.

قَدَرْتِی { قدرتاو. ص. مقتدر،
صاحب اقتدار، کوچی
یت. — انشا لساننده سلاطین
عظام حضراته و برین عنوانر
جمله سندنر.

قُدَرْتِیَاب { ص. فا. عر. قدرت =
کوج. فا. یافتن = بو.
لق [قوت بولان، مقتدر او.
لان، کوچی یتن: بو ایشه قد.
رتیاب اوله مدی.

قُدَرْدَان { ص. فا. عر. قدر =
دکر. فا. دانستن =
بیلک [دکرلی آدملرک دکرینی
بیان و آکلایان، تقدیر ایده.
بیان: ارباب علم و هنر حرمت
ورعایت ایدر بر وزیر قدردان
ایدی.

قُدَرْدَانْلِق { س. دکرلی آدملری
قدردانلق { تقدیر ایتمک خاصه.
سی: قدر دانلق بیوک بر
مزیتدر.

قُدَرْدَانِی { س. فا. قدر دانلق،
دکرلی آدملری تقدیر
ایتمه.

قُدَرْ شِنَاس { ص. فا. عر. قدر =
شناس { دکر. فا. شناختن =
طایق [دکرلی آدملری طایفه.
بیان: یک قدر شناس بر داندر.
قُدَرْ شِنَاسْلِق { س. و:

قُدَرْ شِنَاسِی { س. فا. دکرلی
تقدیر ایتمه، دکرلرینی آکلایمه:
قدر شناسلق بیوک ذواته الزم
بر خصلتدر: ابراز مائر قدر
شناسی ایدرک.

قَدَرِی { طریقت قدریه. با: فا.
دری.

قَدَرِی { ص. عر. ۱. قدریه. ۱.
قدردی { قدره منسوب و متعلق.
۲. معتزلدن بر فرقه مخصوصه.
یه منسوب که بونلر جبری فرقه.
سنگ عکسفی التزام ایدرلردی.

قَدَرِیل { س. فر. Quadrille }
قدریل { ایکبسی بر طرفدن و
ایکبسی مقابل طرفدن اوله رق
دردرکسی یعنی ارکک قاذین
ایکیشر جفت ایله اوینا نیلان
آلافرانه بر نوع رقص: قد.
ریل اوینامق: ای قدریل بیلیر.

قُدْس { سذ. عر. عزیزک، مقد.
قدس { سلک، مبارکک. || حظیره
القدس = جنت بالغجسی. || روح
القدس = ۱. جبرائیل (عم).
۲. حضرت عیسی (عم). ه نفخ
بیوریلان روح. = سذ. ذ.
ه. بر وقت ایلیا دینان شهر
مقدس که فلسطین خطه سنگ
مرکزی و بنی اسرائیلک مقری.

اولوب بیت مقدسی حاوی او -
 لفظ مقامات مقدسه دن معدود.
 در: قدس شریف.
 قدس { قدس: ع. } (« قدس » دن
 تعمیل بابتدن ماضی مفرد
 مذکر غائب) معزز و مبارک
 ایتسین: قدس الله سره = الله
 سرینی معزز ایتسین. (اولیاء
 کرام حقده ایراد اولنان بو
 تعبیر مخصوصدر.)
 قدس { ج. ع. } (آنف البیان
 فداک مجله و لیدر) مبارک
 و معزز اولسون: قدس سره =
 سری معزز اولسون. (اولیاء
 کرام حقده ایراد اولنان بودعا
 تعبیر مخصوصدر.)
 قدسی { ص. ع. } (« قدسیه
 مقدس، معزز، جناب حق و
 ملائکه و عالم لاهوت منسوب
 و متعلق: عالم قدسی = عالم
 لاهوت. || حدیث قدسی = جانب
 نبودن سویلش و آنجی من
 طرف الله الهام اولمش حدیث
 شریف: احادیث قدسیه محدثین
 طرفندن آرنجه جمع وتدوین
 اولمشدر. = ج. ق. قدسیان =
 عالم لاهوت سکان، ملائکه.
 قدسیات { ش. ج. ع. } جناب
 حق و ملائکه کرام
 ایله عالم لاهوت منسوب و متعلق
 ایشلر: قدسیانه مشغول اولق.
 قدسیت { ش. ع. } مقدسلاک،
 عزیزلاک، معززلاک:
 فخر کائنات (صلح) افندملاک
 احوال قدسیت اشتعالی، حرمین
 شریفینه قرب ایدیلنجه بر قد
 سیت حس اولنور.

قدم { س. ع. ج. } اقدام. ۱.
 آباق، پا: قدم باصق،
 وضع قدم ایتک = آباق باصق.
 ۲. آیم، خطوه: قدم آتق.
 ۳. یاریم آرشیلق مسافه او -
 لچسی: یکریمی قدم بونی واردر:
 انگیز قدسی = متره ثانی. ۴.
 ج. تر. اوغور، میئت، یمن:
 قدم کتیرمک = اوغورلی اولق:
 خوش کلدیکنز قدم کتیردیکنز.
 || قدم بوسی = آباق اویمه رسمی.
 || ثابت قدم = پایدار، دواملی.
 || خوش قدم = اوغورلی، قد -
 ملی. || قدم ران = آدیم آتان،
 یورون، ایریلین. || قدم ریجه =
 زحمت، تنزل: فقیر خاتمه قدم
 ریجه بیوریلورسه. || قدم کش =
 آباغنی چکن، اجتناب ایدن،
 چکیلوب بر دها یاناشیان: بزم
 عشرتدن قدم کش اولدی. || قدم
 نهاده = آباق باصق، کلش.
 قدم { س. ع. } ۱. اسکیک،
 قدم { سکی زماندن قالش اوله:
 بو شهرک قدسی. ۲. دیکرکندن
 دها اسکی اوله، زمانجه ایلری
 بولمه، بر رتبه و مأموریت و
 سارتمه دیکرلرندن اول نائل
 اولش بولمه: ترفیع خصوصنده
 یالکیز اهلیت و درایت باقیوب
 قدمده رطابت اولنور: او آدمک
 قدسی واردر: قدیجه جمله مزدن
 ایلریدر. ۳. قدیم اوله، ابتدا.
 سی اولامه، قدیملاک، ازلیلاک:
 عالمک قدمنه قائل اوله حق هیچ
 بر عقل سلیم صاحبی یوقدر.
 قدم { یاخود قودوم. س. معدن
 قدم } تونبلاک.

قدم { ح. ع. } اسکیک، قدیجه،
 قدم { اسکیک قدم اعتبارله:
 او آدم قدمه جلدن زیاده تره
 فییه مستحقدر.
 قدماء { س. ج. ع. } قد: قدیم.
 { پا: قدیم.
 قدیس { ص. اوغورسز، میئنسز،
 مشوم.
 قدیس { ص. مأموریت و صنفنده
 اسکیکله ترفیه حق قرائنامش:
 اقتدارجه استحقاق وار ایسه ده
 قدمسزدر.
 قدیسرلاک { س. اوغورسزلق،
 میئنسزلاک.
 قدیسرلاک { س. اسکیکله
 قدیسرلاک } عدم استحقاق،
 صنف و مأموریتند یکیلک:
 قدمسزلاکی مانع ترفیعی اولدی.
 قدیمی { ص. اوغورلی، میئنلی،
 مسعود، مبارک: دنیایه
 کان چوچق اوغورلی قدیمی
 اولسون.
 قدیمی { ص. صنف و مأموریتند
 قدیمی } اسکیش، قدم پیدا ایش،
 اسکیکله ترفیه حق قرائنامش:
 آلاک قدیمی ضابطی اودر.
 قدیمه { ش. ع. } باصاق، تردیان
 { آباغنی، درجه: قدیمه
 قدیمه یوکلک: باغچه قدیمه
 قدیمه دوزلش.
 قدیمی { ص. ع. } قدیمه، تره.
 قدیمی { آباغ منسوب و متعلق.
 قدیمی { ص. ع. } قدیمه.
 قدیمی { اسکیکله و رتبه و مأموریتند
 رتبه مقدمه منسوب و متعلق:
 استحقاق قدیمی.
 قدوس { ص. ع. } (« قدس » دن
 سم. صفات الهندر.

قافك فتحی ده جاژدور. بك عزیز و مبارك، بك مقدس! یا قدوس! **قدوم** { سذ. عز. كله، اوزاق پر مچلدن و اوزون پر بولدن } كلوب يتيشمه، وصول، مواصلت، ورود: قدومكزه حرمة: شرف قدوميله مشرف اولق. با: قدم. **قدومه** { سذ. عز. بریوك ذاتك برسفردن عودت وموا. صلتنده تقدیمی معناد اولان پیشکش: قدومه تقدیمی.

قدوه { سذ. عز. قافك ضمیله ده لغتدر. } اوله جق، اقتدا اولنه جق ذات، برصنفت و كروهك اوكننده بولنبان آدم: قدوة المارفين: قدوة العلماء.

قدید { سذ. عز. ۱. كونشده ویا دومانده قورودلش ات، باصدیرمه. ۲. اتلری دوكلش و كیكدن عبارت قالمش انسان ویا حیوان بدنی، اسكات. عز. بیده بومعنايه كلز. ۳. مح. بك قوری وضعیف آدم.

قدیر { سذ. عز. ۱. «قدرة» دن صش. ۱. قدرت صاحی، هر شیه مقتدر و توانا اولان. ۲. صفات الهدن اولوب، باشقسی حقدمه قولالناز. }

قدیفه { س. با: قطیفه.

قدیم { سذ. عز. ۱. قدیمه. ۲. قدیم { قدما. «قدم» دن صش. }

۱. اسکی، عتیق، دیرین: زمان قدیم، تاریخ قدیم، ازمنه قدیمه. ۲. ابتدایی اولیسان، ازلی: جناب حق قدیمدر، عالم قدیم اوله ماز: كلام قدیم. ۳. هقه اولی یلیر کیسه اولیان. = سذ.

عز. اسکی زمان، عهد عتیق: قدیمدن بری، من القديم = اسکیدن. = ج. ۱. اسکی آدملر، اسکی زمان آدملری: قدماك علم هیئت حقدمه کی معلومات و فرضیاتلری بك مشوش ایدی: قدماه حکمادن. ۲. اسکیلر، قدملری جهتیله یلری كلنلر: قدماه رجال دولندن: قدماذن بر ذات. ۳. تر. فد. كبی. یاشلی و قارلی آدم، آغر یاشلی واسکی طرز و قیافنده تا. بت آدم: قدما قیافتی: قدما طرزی: قدماسی بر آدم.

قدیم { ح. عز. ۱. اسکی زمانده: قدیم { قدما قروده واسطه سیر و سیاحت حیواندن عبارت ایدی. ۲. اسکیدن بری، من القديم = او اراضی قدیم چایر ایدی.

قدیمی { سذ. عز. ۱. عربی تقلیدی ایسه. ۲. قدیمی { ده، عربیده مستعمل اولمیسوب، لسانتلك تصرفات مخصوصه سی حکمنه یکچشدور. اسکیدن موجود اولان، اسکیدن بولنان، دائمی: قدیمی برنا: بزده قسیمی برنا حیوان واردور. = ح. ظن. اسکیدن، من القديم، دائما: او قدیمی بزده اوتوربور.

قر { مه. بعض قوشلرك مقرره كبی قر { فاصله سز اوتمه لرخی تصویر و تقلید ایدوب مكرر قولالایلیر: بوتون کون قرقر اوتدی.

قرا { سذ. ج. عز. فد: قریه. با: قریه.

قراء { سذ. ج. عز. فد: قاری. با: قاری.

قرآن { سذ. عز. «قرائة» دن { قرآن { فخر کائنات (صلم) افند.

مزه نازل اولان کتاب شریفکه کتب سماویه نك قدما در. دنجیسیدر، مصحف شریف، قرآن کریم: حافظ قرآن = قرآن کریمی از بردن بیان آدم. **قرآنخوان** { سذ. فا. عز. قرآن = خواندن = او قوم { قرآن کریم او قویان، طفل، صی.

قرآنی { سذ. عز. ۱. قرآنیه قر. ۲. قرآنی { آن کریمه منسوب و متعلق: آیات قرآنیه.

قرابت { سذ. عز. «قرب» دن { قرابت { خصماتی، افرباتی، صوبجه و ذریجه انسانلر آره سینده کی یانینلق: آره مزده قرابت وار در: قرابت صهریه = قز آوب و برمکه استعصال اولنان منابیت و یاقینلاق. اصل ترکیه سینه دسترس اوله مدق. }

قرابین { سذ. ج. عز. فد: قر. با. با: قرابان.

قرابینه { سذ. فر. Carabine { قرابینه { بولجه آغزی قیسه بر اسکی توفك، سواری تفذکی.

قرابینه لی { سذ. قرابینه دینلن اسکی بر نوع قیسه و بولجه آغزی تفنكه ملح: قرابینه لی عسکر.

قرایه { یاخود قورایه. با: قرایه { غرایه.

قراجه { یا قهرجه. سذ. بیان یکجسی اواعندن بوینوزسزگو. چك برجنس حیوان که اتی لذیذ اولوب آوجیلرجه مقبولدر، وغل.

قراجیه { سذ. قولك یوقارینی: قراجیه { قراجیه کیکی. || قراجیه بالیقی = استاوریت یاوریمی.

قَرَّاجی س. خیدود. مر.

قَرَّار { سذ. مر. ۱. طورمه، سکون، آرام : بر پرده

قراد ایتمز، قرار بولماز = طور.

ماز. ۲. ثبات دوام : او آدم بر

قرارده طورماز، قرار یوقندر.

۳. راحت، استراحت، اسایش:

کوکلم بر درلو قرار بوله میور.

۴. دوام، استمرار، سوزکلیک:

الآن او قرارده در؛ هب بر

قرارده کیدبور. ۵. بر مذاکره

ویا تأملک نتیجه سی اوله رق

ویریلن حکم و صورت حل

دعوی : مجلس قرار و بره مدی:

محکمه قرار ی دهام معلوم کلدن:

کندیسی دارالفنونه کیمکه قرار

ویردی. || بر قرار = بر دوام،

دائم، هب بر حال و قرارده طو.

ران. || بر قرارده = بر حالده، بر

درجه و وضعیتده. || بی قرار =

راحت و مضوری اولیان، بر

خالده طورماز. || دوزخ قرار =

جهنمه طوران، مکانی جهنم او.

لان. || قرارگاه = ۱. سکون و آرام

ایدیله جک بر. ۲. ع. قرارگاه

جومی = فر. Quartier général

دینلن محل که بر فرقه ویا اردو.

مک ارکان حربشک بولندیفی

مرکز. || قرارگیر = قرار ی ویر.

لمش، مقرر. (قرار داده دیجه.

ملی.) || معدلت قرار = عدالتک

طوریدی بر، عدالت مرکزی،

|| قرارلرنده = تقریباً، صورلنده :

ساعت بش قرارلرنده.

قَرَّارَتَمَق { فت. ۱. سیاهلاق،

البرنی قرارتدی. ۲. بولاندیر.

مق، صافلیکنی رفع و زائل ایتک:

بر بولوت چیقوب هوایی قرار.

تدی؛ کونشه باقفلنم کوزلری

قرارتدی.

قَرَّارَتِی { س. با : قراردی.

قَرَّارَسِز { ص. ۱. بر پرده طور.

قَرَّارَسِز { ماز، غیر ثابت، اویناق.

۲. ثباتسز، دوامسز، سوزکسز،

موقت. ۳. راحتسز، حضورسز.

۴. تیجهسز، غیر مقرر، قرار ی

ویرله مش، نه اوله جینی بلایسز.

۵. هیچ بر ایشه قرار ویرسز،

متردد. ۶. بر جهتده ثبات

ایتموب مقمادیا تبدیل ایدن :

قَرَّارَسِز روزکار.

قَرَّارَسِرْلِیق { س. ۱. ثباتسزلق،

قَرَّارَسِرْلِیق { دوامسزلق. ۲. را.

حتسزلق. ۳. برایشه قرار ویر.

یله میش، غیر مقرر بر خالده

طوریش.

قَرَّار لاشدِرْلِیق { یغ. قرار ی

قَرَّار لاشدِرْلِیق { ویرلمک،

مقرر اولقی، تعمیم ایدلک :

ایمخاللک کله جک هفته اجراسی

قرار لاشدیرلدی.

قَرَّار لاشدِرْمَق { فت. قرارینی

مقرر ایتک، تعمیم ایتک : ایر.

تسی سکون آوه کیتکی قرار.

لاشدیردق.

قَرَّار لاشْتِمَق { فل. قرار بولقی،

قَرَّار لاشْتِمَق { مقرر و مصمم او.

لقی : مراسم استقباله مک صو.

رت اجراسی قرار لاشدی.

قَرَّار لَامَق { فت. قرار ویرمک،

قَرَّار لَامَق { دوشونوب رأی

ویرمک.

قَرَّارِی { ص. ۱. ثباتی، بری،

قَرَّارِی { ثابت. ۲. قرار ی ویر.

لمش، مقرر، مصمم. ۳. حل

و فصل اولغش، نتیجه لندیرلمش.

قَرَّارْمَق { فل. ۱. قره اولقی،

قَرَّارْمَق { سیاهلاق، اسوداد

ایتمک : دیوار دوماندن قرار.

دی؛ کونشدن قرارمش. ۲.

اوزاقدن سیاه کورنمک، بر

قرارتی صورتنده کورلمک :

شهرک اطراقی آغاجلرک کثرتندن

اوزاقدن قرار یوردی. ۳. بو.

لاقم، بر افاق و صافلی زائل

اولقی، بولوتله اورتمک : کوک

قراردی. ۴. فراکتی اولقی :

اورته لقی قراردی، صور قرار.

دی = اقسام اولدی. ۵. آورته.

لغی سیاه و قراقلق کورمک،

بولانوب کوره مه مک : کوزلم

قراردی.

قَرَّارِی { س. استاورته بکزر بر

قَرَّارِی { کوچک بالیق.

قَرَّاضَه { ز. سذ. مر. مقاصله

قَرَّاضَه { کسینل شیدن چیقان

یارچهلر، کسندی، قرقندی.

قَرَّاط { سذ. مر. با : قیراط.

قَرَّاغُول { س. با : قره قول.

قَرَّاغِی { یا قیراغو. س. آتاز هوا.

قَرَّاغِی { زده طوکمش خالده یاغان

یاخود یاغوب پرده طوکان چی :

بو کیجه قراغی یاغمش : یاغان

قیراغی آغاجلری یاقدی.

قَرَّاغِی { یا قیراغی. س. اوچی اگری

قَرَّاغِی { قاریشدیره جی دمیرچیوق.

قَرَّاکْلَق { لقی. قرائق یا زماملی

ضیا و آیدینلک عکسی، کوز

کورمه جک حال، ظلمت، تیرکی.

قراکلی باصدی؛ کیجه قرا-
کلی: قراکقه قالی. = ص.
ضیادار اولیان، مظلم، تیره؛
قراکلی کیجه؛ قراکلی براو-
طه به کبردم: صوفه قراکلی
ایدی.

قَراکواص: و:

قَراکواقی: س. با: قراکلی.

قَراال: س. (اسلاوجه دن) خ-
رستان حکمدار، امپراطور
صفتی حازر اولیان حکمدار:
ایتالیا، صربیه، یونان قرالی؛
انگلتره قرالی؛ آوستریا ایپرا-
طوری و مجارستان قرالی.
|| قراال صوبی = قرونییه صوبی
دینان معطر صو.

قَراالدی: لقی، سیاهاق، سیاه
لکه: کوملکک تسوله یرنده بر
قرالدی وارد. ۲. اوزاقیدن
سیاه کورین شی: شهر اول-
یقی بللی دکسه ده اوزاقده بر
قرالدی کوزیکبور؛ او قرالدی
بر اورمان اولمیدر.

قَرااللق: لقی، حکمدارلق حال
وصفتی: ایتالیا حکمداری
قراللق عنوانی حازرد؛ صربیه
ورومانیه پرنسلی قراللق
عنوانی آلمشدر. ۲. برقراک
تحت حکومتده بولان مملکت،
قراللق عنوانیه اداره اولنسان
دولت: انگلتره قراللی؛ رومانی
برکوکج قرالقدر.

قَراالی: ص. (اجنبی بر لفته ع-
) یاه نسبت الحاق اولنفسله

تشکیل اولنش غلط فاحش بر
کله در. [قراله منسوب ومتعلق:
صندالی قرالی به قمود ایشدر؛
حانب قرالی به بر تفراف تقدیم
ایشدردی.

قَراالیت: س. قراللق معناسیله
{ بو غریب و غلط فاحش
القی قوللانلر وارد: ایتالیا
قرالیت صورتده اداره اولنور.
قَراالچیه: س. (اسلاوجه دن) ۱.
{ قرال زوجیه سی: ایتالیا
قراالچیه سی. ۲. قراللق صندما-
لیسنده بولنسان قادین: فلنک
قراالچیه سی.

قَراامان: س. ص. با: قره مان.

قَراموق: س. ۱. بوغدای اچنده
{ بیتن بر اوتکه اونی بو-
زارسیاه برجه ویر. ۲. مذکور
اوتکه جه سی: بو بوغدایده چوق
قراموق وارد.

قَراان: سذ. عر. [«قرن» دن
{ مفاعله بایندن مصدر تانی.
۱. یاقینلق، مقارنت. ۲. ۳. ۴.
ایکی سیاره نك و علی الخصوص
زهره ایله مشتری کبی سمندیک
بر برجه راست کله سی. || صاحب
قران = بویه ایکی سیاره نك بر
برجه تصادفی اثناسنده دنیاه
ککش اولان مسمود و بختیار.
{ اعظم حکمداران دن بعض ذواته
لقب اولمشدر. }

قَراانته: ص. ۱. قیر، قیر سیریش،
{ قیرله قاریشیق: قرانته
بیق. ۲. بیغی قیر و صقالیز:
قرانته بر آدم.

قَراانلییه: س. (بنا. Quarantina)
{ ۱. علل ساربه نك ساریخی

اوکفی آلق ایچون شهلی ویا
بولاشیق پرلردن کلنلرک اختلا-
طدن ممنوع اوله رق بکتدیر-
لنکاری مدتکه اساسا قرق کون
ایدی: قرانته بکلمک: قرا-
نتیه به کیرمک. ۲. کان سفانک
تمیز ویا بولاشیق اولدقلر شی معا-
ینه وندقیقه بولاشیق اولانلرینه
قرانته بکتدیردن دائره: قرا-
نتیه به صراجهت ایتک: قرانته
مأموری، طبیبی، غاردیانی.
|| قرانته محلی = قرانته بکتد-
یریلن محل. || ۳. قرانته فلا-
مسی = هنوز رانته سفی معاینه
ایشدیرمه مش کینک چکدیک
صاری فلامه که خارجه اختلاط
ایندیکنه اشارتدر.

قَراانلییه خانه: س. ۱. قرانته
دائره سی. ۲. قرانته محلی،
تحفظخانه.

قَراانفیل: س. با: قرنفیل.

قَراانلق: س. ص. با: قراکلی.

قَراوانه: س. ۱. باوردن یاون
{ یک فانی که باشلیجه
عسکره مخصوصدر: هر اون
نفره برقراننه یغنی ویرلیر. ۲.
اینجه ویا صی الماس.

قَراواش: س. جاریه، خلاق.
{ (الیوم بزجه متروک
خالص ترکیه بر لفت اولوب،
قرناق دجی دینلیر. }

قَرااول: س. قره قول، قراغول.
{ با: قره قول.

وفیق پاشا مرحوم «قراول» سورتی
«قره قول» و «قراغول» املازینته

ترجمه عربی «هراول» دن اشتقاقی قبول ایدورسهده، بو توجیه بهید اولوب، اصلی یه ترکیه سیاه عسکر یعنی کیمه عسکری معناسیله «قره قول» اولوق احتیاله دها قریدر.

قَرَاوَلَه { س. [بنا Caravella دن] اسکی بزوغ بیوک حرب سفینه سی.

قَرَاویده { س. [Karavida] کوچک برجنس استا. قوز و یا شکیج ک کولرده بولور.

قَرَات { س. عرب. اوقومه، عباره سوکه، مطالعه : قرا. بیت ایتک اوقومق؛ قرائت رکنا.

بت = اوقوبوب یازمه : قرائت کتابی = مبتدیره اوقومنی او.

کرمک مخصوص سهل المباره کتاب. || علم قرائت = قرآن کرمک اصول وقاعده سنه توفیقاً.

اوقومغسی علی. بو علی بیله قاری، وجنده قراءه دینیر.

قَرَاتِن { س. ج. عرب. قرة قرینه قرائن : با : قرینه.

{ س. عرب. یاقینق، یاقین قرب } بولغه، ایدم مقابلی : قرب مولی = جناب حقه تقرب. || قر. بنده = یاقینده، یاننده : چشمه.

نک قربنده بر آغاج واردرد.

قَرَباج { س. ۱. فیل و کرکدان ذریسندن و یا دیگر بر سرت دریدن معمول. یکپازه قاجمی. ۲. آراهه حیوانلرینه

اورمغه مخصوص اوزون دکنگلی قاجمی : قرباج چالاق = قرباجله اورمق؛ چاله قرباج سوربور.

دی = قرباج چالهرق.

قرباجلامق { س. ۱. قرة قرباجله دوکک : مجازاً کندیسف میدانه قرباجلادیلر. ۲. قرباجی صاللا.

هرق و چاتیرداتهرق حیوانلری بوریتمک : بو حیوانلری قرباجلا. مازسهک بوزغزل.

قرباجلامق { ج. ۱. قرباجله کوله قرباجلانیردی. ۲. قرباج چالاق : اویله قرباجلاماز سن

قرباجلامق اصولی تلپورسک.

قربان { س. عرب. ج. قرابین. فی سبیل الله کیلن و جناب حقه وسیله تقرب عد اولنان قویون

وسائر اتی ینیر حیوان، ذبحه، اضحیه : قربان کیمک؛ ذبح قرا. بین. ۲. ج. بر اوغوره فدا

اوله، قربانک اولیم؛ سزه قربان اولسون. || قربان بایرامی = عید اضحی.

قربانلق { س. قربان اولوق اوزره کیمک لایق و یا مخصوص : قربانلق قویونلر. || ج. قربانلق قویون = حلیم و سسز آدم.

قربه { س. عرب. ۱. سقارک صو طاشیدنلری کاوساله دن مخصوص قاپکه مستطیل و بر طرفی ده طار اولوب اوموزه

طاقبله جق قایشی و زردر. (اصل عربلرجه طولمدر. ۲. تر. کوچک چوجق قارنلرینک شیشمی : بو چوجق قربه اولمش.

قربه چی { س. قارنی شیشن چو. ج. جغه تدای ایچون نفس ایدن آدم.

قربیت { س. «قرب» مصدرینه قریبیت لزومسزیره ادات. مصدر.

ریت علاوه وسیله تشکل ایش غلط بر اقدردر. عربیده مستعمل دکادر. || یاقینق، همجوار اوله

او چفتلک شهره قریبی قیمتی آرتیدر.

قربدرمق { ق. ۱. بر شیتک کسدرمک : شوکاغدک کنارلری یک اورسه لغش بر آز قریدرملی.

۲. صاج و صفائی و یا یاغیسف کسدرمک، قیصالحق : یازک صیقاقرنده قویونلری قریدر. مقی الزمدر : صوثوق هوالرده جوجقارک صاجی قریدرماملی.

۳. ج. بر مصرف و یا مخصوصات بعض متفرق قسملرینی کسدروب تنقیچ ایتدیرمک.

قربلق { ج. ۱. کوشه و کنارلری قریلسه دوزله جکدر. ۲. پیاغی و یا صاج و صفائی کیمک : قویونلر خانقی آیدم قریلیر ؟ بو صو

نوقده صاج قریلیری ؟ ۳. ج. اوتوسی بریسی کیلوب تنقیچ او. لئق : خیلی مقدار واریکن

قربله قریله بر شیء قالمدی.

قربلق { ق. ۱. بر شیتک کوشه و کنارلری کسوب آلق : شو صوبه نک مشمنی بر آز قریملی.

۲. حیوانک یا یاغیسف و یا انسانک صاج و صفائی کیمک : قویونلری، کچیلری سنهده بر کره قریارلر؛ او بر بر صاجی، صفائی ای قریماز.

۳. ج. بر مصرف و تخصیصایدن اوتو بری بعض متفرق قسملر کیمک، تنقیچ ایتک : ابتدا

تخصیصاتی طولفون ایدی لکن قربه قربه برشی بر اقدیلر. (کوز قریبق تعبیرنده «قیبق» دن غلطدر. با : قیبق)

قَرَقَه { س. ۱. قَرِيقُ قُطَيْلٍ. با : قَرِيقُ. ۲. صَيْفِرُك دِيلِ آتِي، قورباغه جق. }

قَرِپَنْدِي { س. مقاصله كسيان ويا قَرِپِلان شِيئَن چيقان پارچهل، بونك دوكنديسي : كاغد، صاج قرينديسي. }

قَرِيق { ص. قَرِيش، كَلْمَش : قَرِيقُ قَوِيُون : قَرِيقُ صَاجِي : قَرِيقُ صَفَال. { كَر. پيك. لفتك اصلي « قَرِيق » ايسه، « قَبَق » فلفلك ده اصلي و فصحي « قَرِيق » اولق اقتضا ايدر؛ لکن بوراسي محتاج تدقيقدر. }

قَرَنَال { ياخود قارنال. س. بيريجي بيسوك بر جنس قوش، عقاب. || قَرَنَال پنجسي = دو كوملي بروك. || قَرَنَال توكي = برنوع نبات. || قَرَنَال طاشي = فر. Aétio دينلن طاش. }

قَرَحَه { س. ح. عر. (ناجي مرحومك ضم قافله قيد ايدوب مفتو. حفي غلط عد اجتمعي خطادر.) ط. ياره؛ قرحه آكهه = اطرافه يايلوب كيتدكه توسع ايدن ياره؛ قرحه افزينجه = فرنكي يارهسي؛ قرحه رديه = التياحي زور بر نوع كوني ياره. }

قَرَد { س. عر. ماعون. د. قَرَدَاش { قرانداش. س. با : قار. نداشت. }

قَرَشِي { قرشلاق وساژه. با : قَرَشِي { قارشي وساژه. } (ص. س. عر. د. : قرشيه. قَرَشِي { « قَرِيش » دن سمن. } قرش قيله سمنه منسوب، بو

قبيله افرادندن اولان : اونجي قرشي. }

قَرَص { س. س. عر. ۱. هر نوع قَرَص داتروي شي، تکر : قَرَص خورشيد؛ قرص نان. ۲. اوپله نك هواسني كوزل قو. قوتمق ايچون آنشه قونيولوب ياقيلان پول شكنده عود وسا. ثره تركبي : قرص ياقق. }

قَرَصَاق { س. با : قارصاق. }

قَرَض { س. عر. اودونج، بورج : قَرَض قَرَضِ الْمَق = اودونج، بورج آلق، استقراض؛ قرض ويرمك = اودونج، بورج وير. ملك، اقراض. || قرض حسن = فائض بورج. }

قَرَضَا { ح. عر. اودونج اولارق، اودونج طريقيه : قرضَا آچه آلدی، ويردی. }

قَرَطَاس { س. عر. ج. قراطيس (يو Xáptis) كاغد. }

قَرَطَاسِي { ص. عر. د. : قرطاسيه. } كاغده منسوب و متعلق : مواد فرداسيه = كاغد و مركب و قلم كي يازي به متعلق شيتلر؛ مصارف قرطاسيه = بر قلم ويا دائره رسميه نك كاغد و قلم وساژلوازم تحريريه به متعلق اولان مصارف. }

قَرَطَاسِيَه { س. عر. بر قلم ويا دائره رسميه ده كاغد وساژلوازم تحريريه ايچون تخصيص و صرف اولنان آچه : قلزك، بزم مجلسك آيده اوج يوز غروش قرطاسيه سي واردر. } (س. عر. ۱. طالع دهنك قَرَعَه { وراست كان قزاقق يا فا. }

ثب ايتك اوزره آتيلان زار وچكيلن قبال بوسله وساژه : قَرَعَه آتق : قَرَعَه چكمك؛ ايچمزدن برينك كيتقي شرطدر قَرَعَه چكلم كيه دوشرسه او كيتسين. ۲. اسنان عسكريه ده بولسانلرك يني يكرسي ياشني طولديران كجبلرك عسكرو اولق ايچون بر قاج سمنه صره ايله چكلكري قبال كاغد كه ايجي بياض اولورسه اوسته قورتلور و « ق » حرفي يازيلي اولورسه عسكره آلتير : قَرَعَه شرعيه؛ قَرَعَه چكيلور؛ بو سمنه قَرَعَه كيه جكدرد؛ قَرَعَه چكدي؛ قر. عه سي دوشدي؛ قَرَعَه اصابت ايتدي؛ قَرَعَه نقراتي، افرادي = قَرَعَه ايله آلتوب عسكرو اولمغه سوق اولنان افراد. }

قَرَعَه جِي { س. عر. قَرَعَه چكديرن، قَرَعَه چكديرمكه ما. } مور ضابط و هيت : قَرَعَه جِي، قَرَعَه جيلر كلدي. عو. }

قَرَعَه { قرغی. با : قارغه، قارغی. قَرَفِيَه { س. با : قارفيه. }

قَرَق { ع. د. درت كره اون، ار. قَرَق { بين، چهل : قرق كون؛ قرق كشي؛ قرق اوقه؛ قرق بش؛ يوز قرق. || بح. جوق : قرق كره سويلدم. || قرق آياق = ۱. ايكي طرفدن پك چوق آياغي اولان اوافاق بر قورت كه چيانك كوچكي و ضرر سزيدر، جهليا. ۲. باشليجه قاصيقده اولوب متعدد آياقلرين تته صوقفله ياپيشان بر جنس }

کوجک کنه که چا بی تکثر
ایدر، قاسیق بیی. || قرق
انبار = ۱. چوق شینلری حاوی
محل و یا محفظه: اونک چانطه سی،
ذهنی قرق انبار. ۲. بحر. سفینه.
نک مختلف حوله بی حاوی اولسی.
|| قرق انبار بالیقی = بر جنس
بالیقی، بیوک واطوز. || قرق بایر،
قرق بایر باغ صاعی = حیوانات
مجتزئه نك اوچبی مسمده سی. ||
قرق برکزه = چوق: قرق بر
کزه ماشاء الله. || قرقده بر =
قرق جزئیه بر جزء. || قرق
سؤال = چوق صورمه، اوزون
اوزادی به استجواب. || قرق
کچید = یولک اوستنده اولوب
دفسانله برکنارندن دیکرینه
آتلانغسی اقتضا ایدن نهر، طر.
لامباح ابرماق. || قرق کلید
اونی = بر جنس نبات. || قرق
سردیون = دیک یوقش. || قرق
ییل برکون = اک صوکنده، حا.
قبت. || آرتق قرقه کلش = تعلقنه.
جق چاغیدر.

قرقر { عد. بهرینه ویا بهر دفعه
قرقر { قرق: جمله قرق غروش
آلدق: تخمه لری قرق قرق
آرابه لره یولکندیلر.

قرقره { س. بیوک سرغوجلی بر
قرقره { جنس طایرنه که توکاری
وقبله طوغانه به وحتوزنه طا.
قیلیردی.

قرقلامق { فل. قرق کونی طو.
قرقلامق { لدریمتی: لحو سه
قرقلامیجه طیشاری چیماز;
یکی طوغان چوجق قرقلازی می؟

قرقلر { س. ج. قرق عزیز، قرق
قرقلر { مبارک آدم. || ج. قرقلمه

قارشقی = غائب و نابود اولق،
میدانده اولماق.

قرقلق { س. قرق یا شنده یا قرق
قرقلق { غروش و سازه قیمتده
ویاخود قرق ساتیمتره و سازه
اولچسنده اولان ویا قرق اوقه
و سازه استیعاب ایدن: قرقلق
بر آدم، برقادین: قرقق قطیفه:
قرقلق تخته، دیرک: قرقلق نو
بی.

قرقلی { س. ۱. قرق پارچه دن
قرقلی { مرکب اولان، قرق ششی
حاوی اولان. ۲. بر زمانده یعنی
بری قرقلامه دن دیکری طوغان
ایکی چوجک بهری: بزم چوجق
ایله قوشونک کی قرقلیدرلر.

قرقرمق { فت { قرقرمق: دن فر.
قرقرمق { قی اولسوب خانقسی
صحیح و خانقسی غلط اولدی
تدقیقه محتاجدر. ۱. کنارلری
واجلری کیمک: آغاج قرقق.
۲. پیایغیسی ویا صاج وصالی
کیمک: قو یونلری، چوجقی
قرقرق.

قرقرمه { س. خفیف شاب علی.

قرقرمقی { س. قرق درجه سنده
قرقرمقی { اولان، اونوز طوق.
زنجیدن صکره کان: قرققی
کون، قرققی سنه: یوز قرققی.

قرقرندی { س. ۱. برشینک کنار
قرقرندی { و اوچلرندن کسین
شینلر، قرقندی: آغاج قرقند.
یسی. ۲. قریلان پیایغی ویا
صاج وصالدن دوشن پیایغی
ویا قیلر: قرقندیلری طوبلامق.

قرقری { س. قوبون و سائر حیوا.
قرقری { ناک پیایغیسی قرقمه

مخصوص بیوک مقاص، صندی.
قرقریم { س. قوبون و سائر حیوا.
قرقریم { ناک پیایغی قریلان
موسم: قرقیمده پیایغی بدلندن
اوده ملک اوزره بورج آلدی.
قرقریمچی { س. کل آغاجلرنده
قرقریمچی { بولسان برجنس بو.
جک، خانم بوچی.

قرقرانفج { س. ۱. کردانی ویا قرقلی
قرقرانفج { قرمزیمی و قو بروخی
چانال سیاه بر قوش که کوچیه
قوشلردن اولوب قیشین اقلیم
حارمه انتقال ایدر. اونوی وار.
در. ۲. سفاک حریه
قدیمه دن خفیف و سریع السیر
یلکنلی تکنله دیلیردی.
|| قرقرانفج اونی = زرده چاو،
زرده چوب. || قرقرانفج بالیقی =
قنادلری اوزونجه و اوستنک
ونکی غایت کوزل قرمزینی
ولید ائلی برجنس بالیق. || قر.
لانفج دومی = تشرین اول اوائلی.
|| قرقرانفج قرطونسی = مارت
اواخرنده واقع قرطونه.

قرقرمان { س. با: قره مان.

قرقرم { س. عر. کوجوک بر
قرقرم { جنس بوجکدن چیقان
و کوزل قزیل رنگ ورن برنوع
بويا، لعل: قرقرمه یوایمق: قر.
مر قوق، قاریشدیرمق. || قر.
مر بوجکی = بوبویایی ورن بو.
جک. || قرقرم حیوانی = مذکور
بوجکدن چیقان خالص قرقرم.
|| قرقرم معدنی = بونک تقلیدی
اولان برنوع معدنی بويا، حمض
آنتیمون. || ط. قرقرم معبونی =
قرقرم بوندن مأخوذ اوله رق. Al-

kermès دینل برجنس معجون.

قرمزی { ص. قرمز رنگنده، قریل، آل، اجر، سرخ : قرمزی فس؛ قرمزی چوخه؛ قیب قرمزی = قیب قریل. اصل قرمز رنگنه یعنی قریلک یا لکز برنوعنه مخصوص ایکن، لسانزده قریل پرینه کچوب بولفی متروک حالنده برافشدر. = س. قریل رنگ، قریل بویا : قرمزی به بویامق؛ قرمزیدن خوشلانمق.

قرمز یلق { س. قریلق، قریل رنگ، حرت، اجراء : بوفسک قرمز یلق؛ اقام اوستی بولوطرک قرمز یلقی.

قرمز یمتراق { ص. و :

قرمزی عسی { ص. قریل رنگنه قریلان، قریلجه.

قرم طرطیر { س. کمر، شراب طور تیستندن چیقان بر ماده کیمویه.

قرمق { قرمق، قرد برمق وسا. قرم : قرمق وساژه.

قرن { سذ. عر. ج. قرون. ۱. زمان، تاریخک هر یوز سنه سی : تاریخ هجریک قرن اولی = ۱۰۰ سنه - ۱۰۰ سنه اولان زمان؛ قرن خامس = ۴۰۱ دن - ۵۰۰ سنه - سنه دک : اونجی قرن هجری؛ قرن حاضر شماریک تراجم احوالی. (بو. نک پرینه عصر استعمالی غلطدر.) ۳. علی الاطلاق زمان، دور، دهر، عهد، عصر : قرون سا. لغه ده = یکمیش زمانلرده. =

قرن { س. ج. قرون اولی = روما دولتک ایکیه اتقاسی زمانه دک اولان ازمئه قدیمه تاریخیه؛ قرون وسطی = تاریخ مذکور دن استانبولک سلطان محمد خان ثانی حضرت تلمی جائیدن قعی زمانه دک یکن ازمئه تاریخیه؛ قرون اخیر = تاریخ مذکور دن صکره اولان ازمئه اخیر. || قرناً بعد قرن = قریدن قرنه، دوردن دوره. = ق : قرین = ایکی بو. بنور؛ ذوالقرین = ایکی بوشوزلی = جهانگیر شهر اسکندر کبیرک عربلجه لقبیدر.

قرن { س. با : قارن.

قرناء { سذ. ج. عر. فد : قرین. قرناء : با : قرین. = تر. فد. حکمداران حضرتانک مقرینندن اولان ذات، مائنجی : ایکنجی، اوچنجی قرناء.

قرنا بلیت { س. با. عر. « قنیط » دن یا خود ر. قرنا بلیت دن [قنیط] لاخته به بکزر عسیر الهضم معروف بر جنس سبزه که قرن بهار دخی دینلیر.

قرناق { س. قارت جابه، یککینجه خلایق، قراوش، مولا. ده.

قرنائی { س. حکمداران حضرتانک مقرینندن اولانلرک حال وصف و وظیفه سی، مائنجیلک.

قرناوال { س. (فر. Carnaval) پر هیزات کسینده تبدیل قیافت ایدرک اجرا ایندکری شکلک. قرناوال : س. قرنا بلیت دینان قربهار سبزه.

قرنجیه { س. با قارنجیه.

قرنداش { قرینداشق وساژه. با : قرینداش قارنداش وساژه.

قرنصه { یا قرنسه. س. قوشلرک و علی الخصوص طوفانک تولک وقی، توك دكيشدیر دکری موسم.

قرنفیل { س. ۱. هندستاندن کلن بهاراتدن معروف قو. بروقلی برجه : دوکلش قرنفیل. ۲. قوقوسی بو بهاره بکزر معروف کوزل بر چیچک که الوان وانواعی اولور : قرنفیل چیچی. || بح. کیرلده کوکرتیه اونور. دیلان بیوک صندالاری و آغر اشیایی ایجری آلتی ایچون پرووه ایله غرابندی دیرکری آزه - کیریلن قالین خلاطرله ملق پلانفه ترتیباتی.

قرقم { س. (بو. قرم) صاری به بویامغه یا. رایان سیاه بر معدن : قروم معدنی.

قرون { سذ. ج. عر. فد : قرن. قرون : با : قرن.

قر قونومتره { س. (Xpovo- μέτρον) میزان الزمان حرارت و برودت تأ. ثیرله انتظام حرکتنه خلل کلین و - سنه ده بر قوریلوب بر ثانیه بیه تخاف ایتمین دقیق و بیوک زوالی ساعت که باشلجه بحریه ده طول تعینی وساژ عملیات ریاضیه ده قولانیلیر. || جیب قرونو متره سی = بو اساس او. زربنه یانلش صاعلام ساعت که زوالی ایشله سی شرطدر.

قُرْوِي { ص. مر. ۱۰: قرويه. كويه
منسوب و تعلق، كويلي،
روستائي. ذ. }

قَرَه ۱. ياخود قاره. ويا قرا: ص.
قَرَه ۱. سپاه، اسود: قَره بوياء
قَره آت = ياغز؛ قَره طوپراق.
(غريبدرکه بوکوزل لنت
« آق » و « قزبل » ايله برابر
استانبول ترجه‌سندن ويكي
لسان ادبيزدن آياغني چكوب
برني « سپاه » لفظ فارسينه
برافشدر. احياء استعمالی
الزمر. ۲. مج. ماتلي، غملي،
كدرلي، مشغوم، منغوس: قَره
گون؛ قَره خبر؛ قَره طالع. ۳.
مج. ميوپ، عارلي: قَره بوز؛
بوزي قَره. ۴. اسم: قَره احمد؛
قَره اتمك. = ص. ۱. سپاهلي،
سياه بوياء: قَره بوياء؛ قَره سي
قَره آق آق. ۲. سپاهي،
زنجي، آفريقا نك سياه آدمي:
قَره ملكتي. = ج. قَره دل =
ياس اواناي، سياه اثواب، ماتم:
قَره دل كييك. || آلن قَره سي =
طالعزل، بخت سياه. || قَره
ات = كييك و طاوشان وسايره
كبي آو آني: || قَره اوغلان =
جنگانه. || قَره ايكنه = برجس
اوقاق قاربجه. || قَره باش = ۱.
تاھل اغز مناستركيشني. ۲.
سياه صابوق صارار بر طريق
درويشي. ۳. ايلك بهارده آچار
كوزل فوقولي مور بر چييك.
|| قَره باصان (باصتان) =
آفراق، كابوس. || قَره بور =
هنددن كان معروف بهاركة
قرمزي بوردن قزريق ايجون
بويله توصيف اولنور. || قَره

بوغداي = بوغداي نوعي .
|| قَره بوياء = زاج ياغي. || قَره
يازي، قَره پلين = يازي و پلين
نوعلي. || قَره جكر = معدنه نك
صاغ طرفنده بولسان عضبو
داخلي، كبد. || قَره جله = حساب
اعمال اربعه سندن جمع. || قَره
جهنم = پك اسمر و بوزي كولز
آدم. || قَره جام = جام آجايي
انواعندن بري. || قَره چالي =
بر جنس ديكنلي چالي. || قَره
حما = مخاطرملي بر نوع تيفوس.
|| قَره خبر = برينك و قاني خبري.
|| قَره دكيز = بحرسيه، بنطس.
|| قَره ديكن = بر جنس نبات.
|| قَره سافز = قولوفانيا، زفت.
|| قَره سودا = مالخويا، ملا.
خوليا. || قَره سوگوت = سوگوت
آغاچنك بر نوعي. || قَره صو =
با: صو. || قَره صونفور = طوغا نك
سياه بر جنسي. || قَره طاوق =
آولنان بر جنس قوش. || قَره
طبان = ۱. خراسان دميري. ۲.
بر نوع صيفير خسته لني. ۳.
اييك بوچكنك قراروب قيرلسي
علق. || قَره طوت = طوتك سياه
جنسي. || قَره عرب = زنجي،
سياهي. || قَره قارغه = ببتون
سياه اولان قارغه. || قَره قاش =
قاشلري سياه. || قَره قلم = ۱.
ياكزسيه چيكلري اولان هادي
پورسان. ۲. سياه قورشون قليله
ياييلان رسم. || قَره قوجه = آفر.
ماش اختيار. || قَره تورباغه =
سياهمي برجس تورباغه. || قَره
قيش = قيشك اورتني سي پك
صوئوق موسمي. || آره ده

قَره كدي چمك = بوزشقي:
آره مزده قَره كدي مي پكدي؟
|| قَره ملكتي = سودان .
|| قَره يازي = بخت سياه .
|| قَره بوزلي = بر عار و نامو .
سسزلي اولان. || آق آق
قَره سي = قَره = بياض چهره لي و
سياه كوزلي قاشلي، آلاق .
|| آفله قَره سي چمك = چوق
زحت چمك. || ايس قَره سي =
قوروم بوياسي. || كستانه قَره سي =
آچيق سياه رنگ. || بوز قَره .
سي = ناموسزاق، عار.

قَرَه ۱. كره ارضك طوپراق
قَرَه { اورتيلي قيمي، دكيزك
غيري، بر، طوپراق: قَره ده،
قَره دن = برأ؛ قَره ده و دكيزده =
برأ و بحرا؛ قَره پوسته سي =
برأ كيدن پوسته؛ قَره كوسروكي =
برأ كن اشيا دن آلنان كوسروك؛
قَره واپوري = دمير يول ماكنه.
سيله قطاري. || مج. باشدن قَره
ايتك = كي يي ببتون باقمقدن
قورنارمق ايجون باشدن قَره يه
آتمق. || قَره يه دوشمك = كمي
قَره يه اوپورمق.

قَرَه { س. عر. نازه لك؛ قَره
قَرَه { العين = كوز آيد يئلي،
سوينج. (يالكز بو تعبيره قو.
للا نيلير. }

قَرَه آغاج { س. معروف بر
آغاجي كه نخه سي اسمر و سرت
اولوب جلايه كلير، شجر البومض.
قَرَه باناق { اوردك بگذر سياه
برجنس دكيز قوشني
كه صوك اوزرينه چيقوب باقمه.
سي پك سريع اولور.

قَرَه جَه { ص. سیاهچه. اسم. }
 سیاهی. = با :
 قراجہ .

قَرَه قوش { س. بیرتیمی قوشلر . }
 قَرَه قوش { دن قارتالان آز کو . }
 چورک بر جنس معروف قوش .

قَرَه قوشی { ص. قره قوش اسمندہ }
 قره قوشی { اسکی امرادن خود }
 پسند بر آدمه یا قیشیر : حکم
 قره قوشی = مرقوم قره قوشک
 حکمی کی نظام وقانونه مغایر
 عندی حکم .

قَرَه قُول { یا قراغول . س. } اصل
 قَرَه قُول { ترکجده قول عسکر
 مناسنه کلکله سیاه عسکر یعنی
 کیمجه عسکری ویا عسکرک سیاه یعنی
 کیمجه ک قولی وبولوکی دیمکدر . }
 ۱. محافظه اسایش ایچون کیمجه
 کزن عسکر بولوکی . ۲. نوبتی
 عسکر . ۳. اردونک محافظه .
 سیچون مناسب نقطه لرده طور .
 دیریلان عسکر : استناد قره
 قولی : ایلری قره قول : دور
 قره قولی : کوچک قره قول :
 نظام قره قولی : || ج. قره قول
 سفینه می ، فلوقه می = دکیزده
 محافظلق وظیفه سی ایضا ایدن
 کمی ویا صندال .

قَرَه قولاق { س. ۱. چاقاله بکزر
 قَرَه قولاق { بر جنس حیوان که
 آرسلاک یدیکینک آرتقیله
 بسلاک ایچون بوجیوانک آرقه سی
 صره کزدیکی زعم اولنور ،
 سیاهکوش . ۲. و قتيله صدر
 اعظمک خدمتده بولنان بر
 مأمور .

قَرَه قُوتلخانه { یا قراغولخانه . س. }
 قَرَه قُوتلخانه { محافظه اسایشه ما . }

مور عسکر ویا جاندارمه بولوکی
 اقامته مخصوص محل .

قَرَه قُوتلجولوز { س. جادی ،
 قَرَه قُوتلجولوز { و امیر . }

قَرَه گوز { س. ۱. چنکانه . ۲.
 قَرَه گوز { خیال دینان کولکه
 او یوننده کولدریمچی شخص :
 قره کوزله حاجی اوحد محاوره .
 لری . ۳. مذکور خیال اوپوی :
 قره کوز اویناپور . || قره کوز
 بالینی = بلامود بالینک بیوک و
 باغی جنی .

قَرَه لَامَق { ق. ۱. سیاهلاق ،
 قَرَه لَامَق { سیاه ایتمک . تسوید :
 دیوارلری کومورله قره لاماشلر .

۲. یازی اوکرنک ایچون مشق
 یازمق : ثلث ، رقمه قره لایور .

قَرَه لَامَه { س. ۱. سیاهلامه ،
 قَرَه لَامَه { سیاهه بویامه ویا
 کیرلتمه . ۲. یازی اوکرنک
 ایچون تکرار تکرار یازیلان
 سطرلر ، مشق : قرالامه یازبور .

قَرَه لُق { س. سیاهلق ، سیاه
 قَرَه لُق { رنگ . }
 قَرَه مان { ص. ۱. پک اسمر و سیا .
 قَرَه مان { می (آدم) . ۲ .
 ۳. ابری دیمیر کولچه سندن
 عبارت آغر وایوز . = سخ .

۱. سلجوقیلرک انقراضنده
 ظهور ایدن دره بکزرک الک قو .
 تلیرلندن بری اولوب اولاد و
 احفادی قونیه جهتلرنده خیلی
 وقت حکم سورمشدر . ۲. م
 قره مان اغلارینک حکم سور .
 مش اولدقلری بشون قونیه
 جهته وبمده بالخاصه بونک قسم
 جنوبیسنه ویران اسمدرکه ایچ
 ایل ایله تکه آره سنده اولوب

الیوم بر قضادن عبارتدر .
 قَرَه مانلی { س. ص. علی الموم
 قَرَه مانلی { قره مان ایل اهالیسنه
 وبالخاصه اورالک ترکجه لسانه
 متکلم خرسیتانلرینه ویریلن
 اسمدر .

قَرَه وَلَه { س. ج. سابقاً عثمانلی
 قَرَه وَلَه { بحیره سنده غایت بیوک
 کیلره ویریلن اسمدر . الیوم
 نظامسز وقواعد بحریه ره رطابسز
 کیلره دینیر . قاره وله حالده =
 بولسز ، نظامسز بر حالده .

قَرَه هَلِيلَه { س. قوتلی مسهل او .
 قَرَه هَلِيلَه { لان بر جنس نبات
 طی .

قَرَه یَل { س. شمال ایله باطلی کرتیه .
 قَرَه یَل { لری آره سنده اسن
 روزگار بونک کرتیه سی اولان
 جهت .

قَرَب { ص. عر. ق. : قریبه .
 قَرَب { « قرب » دن ص. } ۱ .
 مکان ویا زما بجه اوزاق اولیان ،
 یاقین ، نزدیک : بروسه استانبوله
 قریدر : بایرام قریدر . ۲. نسل
 ونسب و ذریعجه ویا مناسبا بجه
 انسانه یاقین بولنان ، اقربا ، قو .
 نشو ، همجنس : انسان یالکتر
 کندینی دوشونمویوب قریبی ده
 دوشونمیلدر . = ج. یاقین ،
 قریبی ، مان : اوج سنهیه قره .
 یدرکه بوایشه اشتغال ایدیورم ؛
 بش سنهیه قریب زمان کجدی .
 || عن قریب = یاقینده ، چوق
 کچزدن : او ایش عن قریب
 بیته جکدر .

قَرَبِیَه { س. عر. ج. : قرايح . ۱ .
 قَرَبِیَه { انسانده کندیلک سندن
 حاصل اولان فکر وقصد ونیت ،

فر. Initiative. ۲. بر دائرة
رسمیه دن عرض اولحقضرتین جانب
عالی حضرت پادشاهیدن اراده
سنیه شرف ضروری: قریحه
سنیه حضرت پادشاهیدن فلان
ذاته میرالایق رتبه سی توجیه
بیورلدی؛ قریحه دن فلان ما
موریتیه تعیین اولندی. ۳.
فکر، ذهن، دوشونوب هیچدن
برشی میدانه قویه بیان قوه
مفکره: او شاعرده قریحه وار
در، وسعت قریحه سینه انسان
حیران اولور؛ او بیچاره ده هیچ
قریحه یوقدر.

قریر { ص. عر. ا: قریره. } «قره»
قریر { ذن ص. } سوتیش، شاد،
مسرور؛ قریر العین = کوزی
آیدین، ابی بر شی کورمکه
سویت: اولاد واحفاد کورک
سروتنی کورمکه قریر العین او
له سکنز.

قریش { س. ذ. عر. مکه مکر.
قریش { مده فخرکشات (صلم)
افندمزله مهاجر بندن اولان
اکثر صحابه کرامک منسوب،
بولند قری بیوک و بین العرب
من القديم معتبر بر قبيله که کعبه
شریعتک عافظه و خدمتی ده بو
قبيله عائد ایدی؛ صنادید
قریش = قریش قبيله سنک رؤسا.
سی. } نسبتده «قرشی» دیلیر.
با: قرشی. }

قریم { س. ه. قره دکن ساحل
قریم } شمالیسنده واقع تانارلره
مسکون معروف بیوک شبه
جزیره.

قریعی { س. ص. و:

قرچی { س. ص. عر. قریم شبه
جزیره سی اهالیسندن
اولان.

قرین { ص. س. عر. ا: قرینه.
قرین { ج: قرناء. } «قرن» دن
ص. } ۱. یاقین، قریب. ۲. بر
آدمه قرابت و مناسبتی اولان،
خضم، قونشو، آرداش، همد،
همجنس: بر آدمک عالی قریبندن
صوریلیر. ۳. برشته نائل و مظهر
اولان، بر حال ايله متصف بو.
لنان: قرین قبول = مقبول؛ قرین
تقدیر = مظهر تقدیر؛ سعادت قرین =
نائل سعادت. ۴. حکمداران
حضراتنک خدمت خاصه سنده بو.
لنان مقرب، مایینچی: قرین
نانی. } بومنا ايله باشلیحه جمی
مستعمل اولوب مفردکی ده قوللا
نیلیر: } قرناء حضرت شهریا
ریدن؛ سقرنا = باش مایینچی.
قرینجه { قرینجه لایق و سازه.
قرینجه { با: قارینجه و سازه.

قرینه { س. عر. ج: قرائش.
قرینه { مفلح و مهم بر شینک
تعیینیه آکلاشله سنه سبب او.
لان حال، برجه هولک معلوم او.
لسنه آلت اولان شی، اماره،
ایب اویجی: خرسزک بورادن
کچمش اولدیفته بعض قرینه ل
وارد: «کورک» لفظی ترکیه.
ده براق درلو اوقوبوب معانی
مختلفه به کلدیکنندن بونظرک
خانیسی مقصود اولدیفنی قرینه
ایله، ماقبل و مابعدی قرائله
آکلایه بیلیر؛ میدانه چقاریلان
خرابه نك معبد بولغش اولدیفته
بعض قرائش وارد لکن نه
زماندن قاله اولدیفنی کوستیریر

هیچ بر قرینه دسترس اوله.
مدق: قرینه ايله اوقومق،
آکلامق.

قریه { س. عر. ج: قرا، کوی،
قریه } روستا: اهل قریه، اهالی
قریه = کویلیل؛ قریه مذکوره
مختاری. } رانک کسری و یاه
مشده ايله استعمالی غلطدر. }

قر { س. عر. خام اییک؛ دود
قر { الفز = اییک بوجی.

قر { س. با: قیز.

قرارمق { قرارتمق و سازه. با:
قرارمق } قیزارتمق و سازه.

قرار { س. عر. ا: «قر» دن
قرار { س. } اییکچی، اییکی
ایشلین آدم.

قزاق { یا قازاق. س. } «قازمق»
قزاق { دن متفق اولوب اصل ترا.
شلی و صفالی تراش اولمش
دیمکدر. } ۱. عسکر، هر قومک
عسکرلکه و آقین و چاپوله آر.
لمش افرادی که صفالز اولق
باشلی علامتلی ایدی: ترکان،
قیرغیز، تانار، موسقو قزاقی.
۲. روسیه ده آبرجه بر صنف
تشکیل ایدن سپاهی به مماثل
سواری عسکری.

قزاق { س. با: قیزاق.

قزاموق { س. با: قیزاموق.

قران { قرانچی. با: قزغان و س.
قران { ر. }.

قرانج { س. ۱. قرانیلان شی،
قرانج { قائده، نفع، استفاده،
کار: بنم ایچون بونده هیچ بر

قزاج یوقدر. ۲. چالشمه اله
یکیرین شی، سعی و عمل مقابلی،
کسب: ایشلر کساددر هیچ قزا.
تخمیر یوقدر: اصنافرک قزاجی
آنجی تمیش ایدمک درجه.
دهدر: قزاج اتمک = قزاقی.

قزانیلی { صدکاری، استفاده‌ی:
تجارت قدر قزانیلی
ایش یوقدر.

قزاندیرمق { فت. ۱. کارایندیر.
مک، قزاعه‌سینی
موجب اولتی: بونجارت آدمه
چوق قزاندیر: کندیسینی خد.
متنه آلوب چوق پاره قزاندیر.
دی. ۲. استحصالی واکتساب
ایندیرمک، آلدیرمق: اخیراً
یازدینی کتاب کندیسینه بیوک
بر شهرت قزاندیردی؛ آو سراق
بکا رومانیزه‌یی قزاندیردی.

قزانتق { فت. ۱. کار اتمک، استفا.
ده اتمک، فائده کور.
مک: سنهده بر قاج یوز لیرا
قزانیور: تجارتدن ایی قزاندی.
۲. ایدتمک، استحصالی واکتساب
ایتمک: نام، شهرت قزاندی؛ افتد.
یسنک توجبی قزاندی. ۳.
اوغراق، دوچار ومبتلا اولتی:
آخر هوالی برلرده طورمغه بر
قاج عت قزاندی.

قزح { سذ. عر. بولوطله موکل
بر ملک. || قوس قزح =
سوا علام سما دیدیکمز الکم
صاغیه که ضیاء شمسهک هواده کی
رطوبت طامله جقلردن یچرکن
حل اولشمسلیه رنگرخی آیری
آیری کوستربر واسع بر وبعضاً
ایکی قوسدن عبارتدر.

قزحیه { سذ. عر. قس. سکوز
طبقه لرندن بری، قز.
Iris.

قزغان { سذ. زبازدی: قازان
کلیتی یک وسائر
قاینامغه مخصوص بیوک تهره:
چووبه، پلاو، عاشورا قزغانی؛
چاشیر قزغانی = چاشیر صوینک
قاینادی قزغان. ۲. صوحفظنه
ویا قاینامغه مخصوص معدندن
بیوک قاب: واپور قزغانی = واپور
ماکینه‌سنه استیم کتیره‌جک
صوینک قاینامغه مخصوص بیوک
محفظه: حمام قزغانی. ۳. اسکی
بر نوع بطل طوب. — یکپهری
اواغانده یک قزغانی بر طاقم
مراسله ودعا ایله قوریلوب قا.
لدیرلدیفتدن، مثلاً قازغانک برندن
قالدیرلی طغان مناسی افاده
ایدردی و سائر بویه تعبیرات
وار ایدی. || قزغان دیی = قازا.
نک دیدنه یاپیشوب قازملغه چیقا.
ریلان قیزارمش مقبول برنوع
ایس قوقوسی آلمش اولان محلی
وسائر.

قزغانچی { سذ. ۱. باقیردن قز.
غان ویا واپور قزغانی
یاان صنعتکر. ۲. قزغانی قو.
روب اداره ایدن مأمور.

قزقل { ویا قزقل. صد. قمرنی،
آل، اجر، سرخ: قزقل بویا؛
قزقل طوبراق: قزقل یومورطه =
باسقالیه یومورطه‌سی. || قزقل
آطلر = درسعادت جوارنده کی
بیوک آله وهکبه‌لی وسائر کو.
چک آطلر. || قزقل آغاج =
بر جنس بیوک اورمان آغاجی.
|| قزقل الماء وقتیه روماشهرینه

ویریلن اسم. || قزقل باش = ۱.
رافضی. ۲. شاه اسماعیلک برصنّف
عسکری، سرخ‌سر. || قزقل درجه
حرارت = آتیه قوینلان دمیرک
قمرنی اولمسلیه تمین ایدن حرارت
درجه‌سی. بونک دها یوکسکی
بیاض درجه حرارتدر. || قزقل
دلی = زبردلی، بیدتون چیلغین.
|| قزقل سوگوت = سوگوت آغا.
جنگ برجنسی. || قزقل شاب = آچیق
اطلاطونی رنگ. || قزقل غروش =
قدیمده اجنبی آلین مسکوکاتنه
ویریلن اسم. || قزقل یاراق =
قاصیق اونی. = سذ. یاخود قزقل
خستلق = چوجقلره عارض او.
لان قراموغه مشابه واوندن
تهلکلی ساری برخستلق،
اسقارلاتین.

لسانترک بویه کوزل بر لغتی «آق»
و «قره» لغتله برابر قزقل برا.
قوب ده، بو رنگک یاکنز بر نوغه
مخصوص اولان وتریکه اولیان قمرنی
لغتی قوللاندن شایان تفسیردر.

قزقل { سذ. قیلدن ایب.

قزقل { سذ. آغاج اوزرندده قورو.
یان یاراق.

قزقلق { سذ. طاعلرده و باغچلرده
حاصل اولان فنسحق
قدر واوزونجه چکر دکلی قر.
مزی و میخوش میوه: قزقلق
شرتی. || قزقلق آغاجی = بو
میوه‌یی ویرن آغاج که خشبی
پک سرت و طیانقلی اولوب
دالیرندن دکنک یاییلیر.

قزقلجه { یا قزقلجه. صد. قمرنیجه
قمرنیجه. || قزقلجه‌سی. = سذ. برنوع
دوزگون.

{ یا قزیلق } یا قزیلق. س. ۱. قر.
 { سزایی، حمرت، سرخی }
 یانغین قزالی = یانغیندن عکس
 ایدن قیزاردی. ۲. قزل خسته.
 لق، استارلاتین دینلن قیزامو.
 غه شیه بر علت ساریه. || قز.
 لاق اوق = اشک قولاغی.

{ یاغزلنمک } یاغزلنمک. فل. آغا.
 { جک یارقلری اوز. }

رنده قورومق.

{ س. ساز حمیرندن برنج }
 { و سائر قاقی، عادی }
 ذنبیل: برنج قزویی، بر قزوی
 برنج: قزوی خرما.

{ فن. عر. } «قیاس» دن
 { امر حاضر مفرد مذکر اولوب }
 زبرده کی تعبیرده مستعملدر: [
 وقس علیه الباقی، وقس علی
 هذا الباقی = اوست طرفی، قالان
 قسمی ده بوکا قیاس ایت.

{ سذ. عر. } «قسمه» دن
 { سم. } بین الورنه ترکیبی
 تقسیم و یتیمک میراثی حفظ و
 اداره ایدن مأمور شرعی، محکم
 شرعیه مأموری؛ قسام عسکری
 دخی دینلیر؛ قسام دائره سی =
 قیمت عسکریه.

{ س. قسام و قسام }
 { عسکری دینلن و }
 ورنه تک حصه لرینی تقسیمه یتیم
 اولانلرینک میراثی حفظ و اداره
 ایتیمکه موظف اولان مأمور
 شرعینک حال و صفت و مأموریتی،
 قیمت عسکریه: اوقاف همایون
 حکمه تقشیه سی قساملی.

{ سذ. ف. مثلا قاقی بولمیان }
 { مقتولک بولندی محل }
 اها پسندن الی کشینک حکمه ده

عین اینه سی، بر جاعتک تخلیق.
 { سذ. عر. ۱. سرتک، }
 { صلابت، قاتلیق. ۲. }

مر حبتزک. عدم تأثر: قساوت
 قلب. ۳. کدر، غم، غصه، تاسه،
 غائله: چو جملر یحون قساوتنده.
 در؛ اولغک قساوتی چکیور؛

سز قساوت ایتیمک، قساوت
 چکیمک. (اساغزده اک زیاده
 عر پیده یک مستعمل اولیان بو
 اوجمی معنا ایله قوللانیلیر. [

{ قساوتلیمک } فل. تاسه لایق،
 { کدر ایتیمک، غا. }
 ثله سی چکیمک: سز اولنک ایچون
 هیچ قساوتلیمک.

{ سذ. تاسه لی، مکدر، }
 { مفهوم، غائله لی. }

{ قسراق } سذ. با: قسراق.

{ سذ. ۱. تقسیمه و یا اولچی }
 { قسط } و طاریده احقاق حق و
 عدالت. ۲. حصه، پای،
 نصیب. ۳. جسته جسته و بریلن
 بر بورج و سائر تک هر دفعه ده
 و بریان قسمی، تقسیط. || قسط
 الیوم = بر آیدن یالکیز بر قاج
 کون خدمتی و یا غیبوی اولان
 مأموره آیلنی نسبتنده و بریلن
 و یا دوام ایتدیکی کونلر ایچون
 کسینل آتجه.

{ سذ. عر. بیوک ترا. }
 { قسطاس } زی، قبان، میزان. ذ.

{ سذ. ۱. عر. } «بانیسی»
 { قسطنطنیه } اولان قسطنطنیه
 نسبتله. یو. Κωνσταντινός
 { سذ. ترجمه سی } پایخت دولت
 عثمانیه اولان استانبول شهرینک
 اسم اصلیی.

{ یا قسیتی. سذ. }
 { قسطی } «طوغریسی» «قیصق» دن
 قیصدی [پارچه پارچه کومش
 ویا قویوم طاقی که نجیرلی و
 قویجی اولغله قیصلوب بند
 اولور و کردانلق و کوسه تک
 کچی قوللانیلیر.

{ سذ. عر. ج. اقسام. ۱. }
 { قسم } پارچه لره آیرلش بر شینک
 هر پارچه سی، پارچه، بولوک،
 جزء: محصولانک بر قسمی شمیری
 نقل ایدوب بر قسمی صورکه به
 برافه جفز: قز انجیزی اقسامه
 آیروب بر قسمی احتیاط صافلا.

یه جفز. ۲. نوع، جنس، قبیل:
 بوده اوقسمدنذر: بو قسم آدملر؛
 قادین، چو جق قسمی بویله در.

{ سذ. عر. یتیم، آند، سو. }
 { قسم } کند، حلف: قسم ایتیمک؛
 جناب حقک ایتنه قم ایدرم؛
 مع القسم بیان ایتدی.

{ سذ. عر. بر پارچه سی، بر }
 { قسما } بولوک، بتونی اولیه رقی:
 اوی قسما بویاندیم = بر قسمی.

{ سذ. عر. ۱. بوله، پای }
 { قسمت } ایغه، تقسیم، حصه لره
 آیرمه. ۲. نصیب، قدر، مقدار
 اولان شی: قسمتم بوقدر ایش؛
 قسمت ایسه: قسمته وار ایسه.
 ۳. س. [حسابده] اعمال ارجه.

دن تقسیم: خارج قیمت = تقسیم
 عملنک نتیجه سی اوله رقی چیقان
 عددکه مقوم ایلک بهر عددینه
 دوشن حصه سی کوسه تریر.
 || قیمت عسکریه = قساملق وظا.
 ثی. = ح. قیمت ایسه، قدرده
 وار ایسه، هله باقم: بو تاراله یی
 بوسنه اکه جکمیسکز؟ قیمت.

قَسَوْتُ { س. ع. ۱. قابلق، قسوت } سرتك، صلابت. ۲.

مرحمتك، عدم تأثر: قسوت قلب. ۳. صیغندی، ملال، حزن، غم، غصه: سروی آغاجلرنك صیقلی انسانه قسوت ویر؛ اوبله پرلرله آدمه قسوت باصار.

قَسَوْتُ أَفْزَا { ص. ق. ۱. ع. } قسوت = قسوت = حزن. ق.

افزایدن = آرتدیرمق [حزن و ملالی آرتدیران، حزین، ایچ صیقان.

قَسَوْتُ أَنْكِيزَ { ص. ق. ۱. ع. } قسوت = قسوت = حزن.

ق. ایکیچتن = قسوت = قسوت [حزن و ملالی موجب، حزین، ایچ صیقان.

قَسَوْتُ { ص. حزن و ملالی مو. قسوتی } جب، حزین، صیغندیلی:

اوراسی قسوتلی بر بردر.

قَسِيسَ { س. ع. کشیش، را. قسپیس } هب، پستیوس، خر.

سیانلرده رئیس روحانی.

قَشَ { م. طوق و سائره بی اور. قش } کودوب قوغغه مخصوص

اولوب اکثریا مکرر قوللانیلیر.

|| مج. قش قش ایتك = قوغغی،

دفع ایتك.

قَشَاغِي { قشایلامق. با: قاشا. قشایغی } غی و سائره.

قَشَامَتَق { قشاندیرمق. با: ق. قشامتق } شامق و سائره.

قَشَر { س. ع. ج. قشور. ۱. قشر } قابوق، حبوبات و میوه و سائره دریمی. ۲. بالخاصه

قوه قوغغی که نمایلر بونی آریجه

خاشلابوب ایچرل: قشر ایچمک.

|| س. قشارض = کرة ارضك

قوغغی عدولتان قسم خارجیسکی که طبقات مختلفه به منقسمدر.

قَشَر { س. با: قاشر.

قَشَرِي { ص. ع. ۱. قشریه. نا. قشیری } قابوغه مذوب و متماقی

و یا قابوقی اولان: طائفة قشریه.

قَشَقَرَمَق { ق. ۱. اورکودوب قشقرتمق } قاچرمق: قارغه.

لری باقله تارله سندن قشقرتمق.

۲. اورکوتك، قورقوغغی، تلاشه

دوشورمك: بر طاقم یالان

خبرلرله هرکی قشقرتمدی. ۳.

هیچانه دوشورمك، تیج ایتك:

کندی فرلداغی دوندیرمك

ایچون بر طاقم ساده ذلانی

قشقرتمدی.

قَشَقَرَمَق { ق. ۱. اورکوب قشقرتمق } قاچق: قوشلر قشقر.

دی. ۲. تلاشه دوشمك، قور.

قوب اوركك. ۳. هیچانه كلك،

تلاش و نهوره دوشمك.

قَشَلَاق { قشله، قشلامق. با: قشلاق } قیشلاق و سائره.

قَشَمَر { ص. ع. غشمردن؟ } طا قشمر } قیلهرق اذیت ایدن، مو.

ذی، موزب (معذب): قشمر

آدم.

قَشَمَرَلِك { س. موزبلك، مو. قشمرلك } زبلك.

قُشُور { س. ع. ج. قش. قشور } قشور: قش.

قُشُور { س. با: قشور.

قَص { م. ۱. کیزی کولکی قش } تصویر و تقلید ایدوب

اکثریا مکرر قوللانیلیر: قش

قَس کولك. ۲. کوپکیری بو. غشغه تشویه یارار.

قَص { د. قاف مکسوره ايله قش } باشلار بعضی ترکیه صفتلره

کیروب مبالغه و تأکید بیان

ایدر: قش قیوراق باغلامق.

قَص { س. س. ع. قش. کوکس؛ قش } عظم القس = کوکس قشغه.

سی، ککی.

قَصَاب { س. ع. ینه جک قو. قصاب } یون و صیغیر و سائره

اتلری کسوب صائان آدم؛

قصاب دکانی = ات صائیلان دکان.

|| قصاب مرهمی = بر نوع علاج،

فر. Basilion. || مج. قصاب

سوناکرله سیلفش یوز = حیاسز.

قَصَابْجَانَه { س. بیک قصاب دکا. قصابجانه } قی، قصابک ات صائد.

یعنی بر.

قَصَابَق { س. ۱. قصاب صنعتی: قصاباق } قصابقله خبلی یاره

قزاندی. ۲. قویون و سائره

کسوب یوزنه ویریان اجرت،

قصابق حق. ۳. مج. خوشخوار.

لق، خوززلک، سفك دماء.

قَصَائِيَه { س. ع. قویون و سا. قصابیه } ره یوزوب کسمك

ایچون قصابه ویریان اجرت،

قصابق حق.

قَصَاوَرَه { س. نقرلك بله وایلین قصاقره } اولهرق سونکی برینه

تفشك نامایستی اوچنه طاققلری

دوز و قیصه قلیج.

قَصَاج { س. با: قیصاج.

قَصَار { س. ع. } «قصار» دن

لکجه. ۱. لکجه چتاران،

لکجه. ۲. چریجی، بیقایجی.

فَصَارَتْ { س. ع. ۱. لکه جیقار.
مق صنعتی، لکه جیلک.
۲. چربیحاق.

قَصَّارَلِق { س. ۱. لکه جیلک.
۲. چربیحاق.

قُصَّارَه { س. ع. ۱. خصوصی
صورتده آیرلش محفوظ
محل، حجره مخصوصه، قایم.
۲. کینک باشنده و قیننده
کوکرتنه ک اوزرنده یعنی ده
یوکسک بایلان یاریم کوکرتنه
که آلترنده قاهرل بولنور. ||
اورته قصاره سی = کینک کوکرتنه.
سنگ وسطرنده کی یوکسک
کوکرتنه آلتنده مطیع وقاهرل
بولنور. || قصاره اوستی =
کوکرتنه ک یوکسک یری.

قصاص { س. ع. ۱. قاتل
قتل و جارحک جرحی
جزا شرعی: مقتولک ورته.
سی قصاص ایستورل؛ قاتل
قصاص ایتدیلر.

قصاصاً { ح. ع. قصاص طریقله،
قاتل ویا جارح ایتدیکی
جنایتک منایله جزالایدیرلر.
قصاصاً اعدام اولندی.

قَصَائِد { س. ج. ع. فد: قصیده:
با: قصیده.

قَصَب { س. ع. و:

قَصَبَه { س. ع. ج: قصبات.
قامش، ساز، نای، نی.
|| تش: قصبه رنه = آق جگر بو.
ریلی. || ط. التهاب قصبات =
آق جگر یوریلرنده. حاصل او.
لان قزارمه واکسوروک، فر.
Bronchite.

قَصَبَه { س. ع. کوجک شپیر،
چارشیمی و سووی اولان

بیوک کوی، اهایلی بش اون
یک کئی واده رنده مهوره:
چورلی، تیره، ایشه کول قوبه
سی.

قَصَبَه { س. قصه اهایلندن
اولان آدم: قصیه.
ایلر کویلرک ایشی کوره سزلر.

قَصَّار { س. ع. قصارت دن
غلط] پیسوق ایلیکنک
آغاردلی.

قَصَّارَلَامَق { ق. (پیسوق
ایلیکنی و سا.
تره بی) آغارتق.

قَصَّارِل { ص. آغاردلش (پیسوق
ایلیکی و ساثره).

قَصْد { س. ع. ۱. قورمه،
نیت، ترتیب، تصور:
بر طاقم کتابلر آلتق قصیده
مخاطره کیتدم: قتل قصیده شهر
سلاح ایتدی. ۲. ایستیه رک
و بالالزام بر ایشه تشب ایتمه،
راست کله و ظهوراته تابع اولوب
بالالزام اجرا اولان ایشک حال
و صورتی: بو جنایتده قصد
یوقدر. | قصد ایله عمد آره.
سند قانون جزاجه عموم و
خصوص وارددر. هرعمده قصد
وار ایسده هر قصده عمد اوله.

قَصْر { س. ع. ۱. قصور،
کوشک، ترمکاه اولان
رفیع و مزین بنا.
قصر { ص. با: قیصر.
قَصْرَغَه { س. با: قصرغه.
قَصَص { س. ج. ع. فد: قصه.
با: قصه.
قَصَمَه { س. ع. (کاسه ایله بر
مناسبتی اولسه کرکدر)

|| بلا قصد، بغیر قصد = قصد
اولمیزین، بالالزام ایستیه رک
دکل، خطاء، تصادفاً: بلا قصد،
بغیر قصد جرح ایتدیکی ادا
اولنور.

قَصْداً { ح. ع. نیت و مرام ایله.
رک ایستیه رک، بالالزام:
قصداً جرح ایتدیکی آکلاشدلی.

قَصْدِی { ص. ع. ۱. قصیده.
نیتله اولان، ایستیه رک
و بالالزام واقع اولان: فعل
قصدی، افعال قصیده.

قَصْر { س. ع. ۱. قصه، قیصا.
لحه، قصیه کسمه: قصر
اشجار. ۲. کسمه، اختصار، حصر،
تحدید و تقلیل: طریق قصر
ایتمک. ۳. نقصان، اکسیرک:
قصر همت. ۴. د. عبارته ک
لر و مندن زیاده اختصاری:
افاده ک بو درجه ده قصری
افهام مراممه مانمدر. ۵.
(عرضده) تفعله ک صوک حر.
فک اسقاطی، مثلاً فاعلاتن دن
فاعلات قالمی. || ط. قصر البصر =
اوزاقدن کوره مه مک عانی،
کوته بین فر. Myopia. || هف.
قصرید: فراغت.

قَصْر { س. ع. ج: قصور.
کوشک، ترمکاه اولان
رفیع و مزین بنا.

قصر { ص. با: قیصر.

قَصْرَغَه { س. با: قصرغه.

قَصَص { س. ج. ع. فد: قصه.
با: قصه.

قَصَمَه { س. ع. (کاسه ایله بر
مناسبتی اولسه کرکدر)

جناق، يك قاق، ذ. || قصه ليس
كاسه ليش، طالقاق. || ه. قصه
المساكين، قصه الصالحك = شمال
جهنده برنجم نایت، فر. Cou-
ronne boréale.

قصق { صق، قصق، قصق وسائر.
با : قصق وسائر. }
قصقناج { قصقناج وسائر. با :
قصقناج وسائر. }

قصور { سذ. عر. ۱. اكسيكك،
قصور { قصان : بن چالشمده
قصور ايتدم، قصور بر اقدم.
۲. عيب، عذر، سستاق : بو
آتك، بناك بر قصوری اولسه
ايدی صاحی الندن چقارماز.
دی. ۳. صوج، قباح،
قصیرات : بن قصورم ندر؛ بر
قصوری ايتدم؛ ۴. امال، مسا.
عه، تكامل، عدم تفید، تدبیر.
سزك : انسان وظیفه سنده
قصور ایتمه؛ اعتراف قصور
ایتك. ۵. آرتان قسم، فضله،
قیه : شو قدرینی بكا كوندرك
قصوری سزك اولسون. ۶.

صاتین آلتان شيك قمتیدن
فضله اوله رق وبرین سككدن
كری آلتی لازم كلن آقچ.
لیراك قصورینی ویرمديكر؛ بر
مجیده ویردم قصورینی بكا ویردم؛
دیلمیدن قصور استمك قدر
هو قوق شی اوله ماز.

قصور { سذ. عر. ۳. فد : قصر.
با : قصر. }

قصورسر { ۱. ص. عیب و نقصانی
اولیان، عذر سر،
مكمل : قصور سر ركوشك، بر
آندر. ۲. اعاده اولنه جق قیه.
سی اولیان (حساب).

قصوری { ۱. ص. ۱. رعیب و نقصا.
نی اولان : قصوری
حیوان آلوب نه با علی. ۲. یقنه.
مش، ناتمام : قصوری بر بنا.
۳. قیه سی واعاده اولنه جق
آقچ سی اولان : قصوری حساب.
با : قصور. سذ. عر. ۳. ذ :
قصوری { اقصی : با : اقصی. }

قصه { سذ. عر. ۳. قصص. ۱.
نقل اولنان صحیح و یا
اویدر مه وقعه، حکایه، روایت؛
قصه یوسف (عم) : فرهاد و
شیرین قصه مشهوره سی. ۲.
رقعه، وقوعات، وقوع حال، سر
گذشت : قصین سندنه
آكلاتدم. || احسن القصص =
بشون حکایه لك بحق اك كوزلی
اولان حضرت یوسف (عم) ك
حکایه سی كه قرآن کریمده بو
تعبیرله یاد یورلشدر. || قصه
خوان = حکایه نقل و روایت
ایدن. || قصه دن حصه = حکا.
یاندن آلتنه جق درس و نصیحت.
|| القصه = الحاصل، حاصل كلام.

قصه { ص با : قصه.
قصیده { سذ. عر. ۳. قصائد.
اول بش ییتدن آشا.
غنی اولماق اوزره بر قافیه او.
زوبنه واكثرا مدح اكابر حقنده
سویلین شعره باشایه عربلر.
ده معتاددر : قصیده سونلك؛
شعراء عربك قصائدی؛ قاصیده
اك ابی قصیده سویلین آوری
ویرده نصیدر. || قصیده پرداز،
قصیده سرا، قصیده گو = قصیده
یا مان، تفتی ایدن، سویلین (شا.
عر).

قصیر { ص. عر. ۳. قصیر.
[« قصر » دن ص.]
قصیه، قصیه بولی، بویسر، كو.
ناه؛ قصیر القامه = بوی قصیه.
|| ط. قصیر البصر = اوزاقدن
كورده مین، فر. Myope. || قصیر
الرأس = باشی اوگدن آرقه به
طوغری قصیه اولان (انسان
عرق)، فر. Brachycéphale.
|| قصیر العقل = عقلی قصیه، عقلی
ایرسز.

قصیل { سذ. عر. (غلط. زبانر.
دی : خصل) حیوانلره
یدر لك اوزره یشیل ایکن و
یكی باشاق باغلادیقی وقت سو.
کیان آربه وسائر اصقینی :
حیوانلره قصیل یدر لك چایره
چقارمقدن ایدر.

قضا { (ز) سذ. عر. ۳. قضیه.
۱. هر خصوص حقنده
جناب حكك حكم ازیلینك اجراء
سی، موقع اجراء کله سی. قضا
ایله قدر آره سنده کی فرق کتب
عقائده عائد اوزون بر یخدر.]
۲. قاضینك حکمی، قاضیق
وظیفه سی : فلان اقدسی سلك
قضا به سلوك ایتدی؛ یکر می سنه
قضا ده بولندی. ۳. بر قاضینك
دائرة حكم و قضای داخلنده
اولان بر، قاضیق. ۴. بوندن
غلط اوله رق بر قاضی قاضیك دائرة
حکوهتی، ناجیه دن صکره
تقسیمات ملکیتك اك کوچکی،
قاضی قاضیق : هر سنجاق درت بش
قضا به منقسمدر : قضا قاضی قاضی،
مجلس اداره سی. (چمنده تا.
قضاها قوللانیلیر : قضاها ای-
به) ۵. قصد سر و خطاه واقع

اولان قتل و جرح و سائر وقو
حات، مخاطره، تملک، آکثر
مصیبت، حادثه مؤله: بر قضا او
لدی، قضا و وقوع بودی: آرقالدی
قضا اولیوردی؛ قضا صاوشد
برق و وقوع بولان ویا وقوی
یک مخطوط اولان بر مخاطره دن
قورتلقی؛ قضایه اوغراقق =
آکثرین و قفسدیز واقع اولان
بر مملکتیه دوشمک؛ واپورده
دمیر بولدن زیاده قضا مخطوط مر.
۶. ایفاء، اجراء، ادا، ایشله، یامه:
قضایه حاجت = دفع طبعی. ۷.
وقتند ادا اولغیان نماز و اوروج
کبی بر دخی بیده ایجاب شر-
عیسی وجهه ایفاء اتمه: خسته
الغمده قلبه مدینم نمازلی قضا
ایده جکم؛ شمدی اوروج طوته.
حازسه کز صکره قضای ممکندر.
|| اجل قضا = مقدار اولغله برابر
طبعی اولیوب بر قضا دن ایلری
کلن اولوم. شمدی: اجل موعود.
|| از قضا = قضاء، شاید، تصا.
دقی اولهرق، مأمول و منتظر
دکل ایکن: از قضا طبییه محتاج
اولورسه کز. (جالب منسوب
خصوصانده قوللائلمیدر.)
قضاء (ح. عر. قصد اولیهرق،
خطا ایله، آکثرین
وقوع بولان بروقمه مؤله اقتضا.
سندن اولهرق: قضاء آغانی
قیرمش، قضاء دیکزه دوشدی.
(سذ. ج. عر. فد. قاضی.
قضاء) (با: قاضی. صاد مشدده
ایله قرائتی غلطدر.) = شذ. فد.
عر. بمش چوجقارک طوغارکن
باشلری و بوزلری اورتق زار،
دوواق.

قضا (ح. فا. قصد اولیهرق،
تصادفا، از قضا، شاید:
قضا را جراحه محتاج اولورسه.
کز.
قضاء (ح. ص. فا. (عر. قضا =
قضاء (ح. وقوعات مؤله غیر
منتظره. فا. زدن = اصابت اتمک)
قضا اصابت اتمش، قضایه اوغرا.
مش، قضاء سقطلاشم ویا
تخریب اولنمش: کیسی قضا زده
اولدی؛ ساحلده فرطونه دن قضا.
زده اولان سفائنک اقتضای
طور یوردی؛ بیهاره آدم قضا.
زده اولش.
قضایا (ش. ج. عر. فد. قضیه.
با: قضیه.
(سذ. عر. ۱. ایغیه و دوز
بوداق، فدان. ۲.
ارککک آلت تناسلی.
(ش. عر. ج: قضایا. ۱.
ایش، خصوص، ماده،
مثله، دعوی: بومهم بر قضیه
در؛ حلی مشکل بر قضیه. ۲.
من. صدق و کذب حکم اولنه.
بین سوز: «انسان حیوان
ناطقدر» سوزی بر قضیه در.
۳. ر. اثبات مدعا ایچون ایراد
اولنان دعوی، فر. Lemme.
(سذ. عر. قنک اوجنی مقطعه
اورینه قوبوب کسمه. ز.
(باخود قبط ویا قیت. ص.
(عر. «قسط» دن غلط) آز
بولسور، نادر، سگراک، آز،
قصان: عقلی قسط = عقلسز:
آچمسی قسط = زوکورت؛ ایمانی
قسط = ایمانسز.
(سذ. عر. (زبانزدی قافک
قطار (فخیلهدر) ۱. بربری آز.

قه سنده صره لائمش حیوانات
دیزیمی، قافله: دوه قطاری.
۲. برلوقو، ویتفک سور و کلدیکی
دمیر یول واغونلری طاقی:
صبح، اقشام قطاری؛ یوک قطا.
ری. (بوتک برینه فر. «قرن»
لغتی قوللائقی عین خطادر.)
قطار لامق (فت. حیوانلری بر
صره ده دیزوب
قطار یامتی.
(سذ. عر. ۱. کسمه، قطع.
(ز. ۲. ر. [هندسه ده]
دائرة مک ایکی قطریله بولنرک آرمه.
سندیکی قوسک تشکیل ایشدکری
مثلک که دائرة مک بر قسیمدر:
قطاع دائرة.
(سذ. ج. عر. فد. قاطع.
(با: قاطع. || قطاع طریق،
قطاع الطريق = یول کسنلر،
بیوک جاده لرده و قیرلرده خلقی
صویان خیدودلر. (فد. «قاطع
الطریق» لسانزده قوللائاز.)
(ش. ج. عر. فد. قطفه.
(با: قطفه. = فد.
کبی. (زبانزدی: قاداتیف) شکر
شربتله پیش-بریلوب طائلی یابلق
اوزده مختلف اشکالده دوکلش
خمر: تل قطائف = تل شمریه
کبی ایغیه دوکلکی؛ اتمک قطائف =
یاضی دائرة صورتنده اولوب
بربری اوستنه ایکی عددی بر-
لکده و قوبو شربتله بیوک
طباقده پیش-بریلرک آرمه سنه
قابعاق دخی قونیلان جنسی؛
یاضی قطائف = اوقات دائرة
شککنده اولوب یومورطه ایله
طاووده پیش-بریلری. || دیکز قطا.
ئی = برنوع یوصون که اوکسو.

روك ايچون خاشلانوب صوبي
ايچيلير، جكر اوقى.

{ س. قطائف بايان ويا
قُطَّافِيجِي } كزديروب صانان
آدم.

{ س. س. ع. ج. قطاب.
قُطْب } ۱. دونى بركره ويا تكرر.
لكك مركزندن كچن شيش ويا
قازيق كه اونك اوزرينه دور
اولنور. ۲. كره اوزك خط
استواندك اوزاق اولان ايكي
اوجندن بهرى كه بوكوره مك
دونديكي محور موهورمك كچديكي
نقطه لدر: قطب شمالى، قطب
جنوبى: قطبين = مذكورايكي قطب؛
قطب حقيقى: قطب مقناطيسى =
بوصله ايرمل ينك متوجه اولد.

قُطْرُ { ح. ع. قُطْرُ اعتباريله،
كروى ويا دائرى ياخورد
استوانى بر شيتك قطر ايله
اولچملى قاعده سنه توفيقاً: آلد.
يفكر فدانلر قُطْرُ ايكيكر سا.
تيمتره دور.

{ س. ع. ج. قطبيه. كره
قُطْبِي } اوزك ايكي قطبين برينه
منسوب و متماق و بوقطبلره قريب
اولان: دائرة قطبيه؛ اقطار
قطبيه.

{ س. ع. ج. لفت مولده
قُطْبِيَّت } فنيه درام. بوصله ايره.
سنگ قطبه طوغرى دونمك خا.

صهسى، فر. Polarité.

{ س. ع. ج. اقطار. ۱.
قُطْر } طرف، جانب، ناحيه، محل:
اقطار شماليه ده ياشايان حيوا.
نات؛ اقطار قطبيه تك برودنى؛
اقطار بعديه سياحت ايتك.
{ بو معنا ايله باشليجه جمى
مستعملدر. } ۲. س. { هندسه ده }
دائرة مك مركزندن كچمك شر.
طيله محيطك بر طرفندن ديكر
طرفنه دك اوزانان خط مستقيم كه
دائرة مك واستوانى يا كروى
شيتلك اولچيسيدر: كره ار.
ضك قُطْرِي؛ برمتره قُطْرِنده بر
آغاج. || نصف قُطْر = دائرة مك
مركزندن محيطك بر نقطه سنه
دك اوزانان خط مستقيم.

{ ح. ع. قُطْرُ اعتباريله،
كروى ويا دائرى ياخورد
استوانى بر شيتك قطر ايله
اولچملى قاعده سنه توفيقاً: آلد.
يفكر فدانلر قُطْرُ ايكيكر سا.
تيمتره دور.

{ س. ع. ج. قطارن سور.
قُطْرَان } ويا معدن كومورندن
چيقاريلان قويو آغر قوقولى
ولزوجلتي بر مابيع كه صنابعده
وطييده قوللانيلير: قطران صو.
ي = قطران دن بالنصفينه چيقتا.
ريلان مابيع طبي: قطران حي؛
قطران روحى = فر. Créosote
ديتلن علاج.

{ فت. قطران سور.
قُطْرَانَلَامَق } ديرمك: آرايى
قطرانلاق.

{ فت. قطران سور.
قُطْرَانَلَامَق } مك: يره صو.
قيله جى قازيقلى جوريمه مك

ايچون قطرانلاملى.

{ ص. قطران سورلش
قُطْرَانِي } ويا قار ييشد يرلش:
قطرانى قازيق؛ قطرانى صو.
{ س. ع. ج. قطرات.
قُطْرَه } طامله: قطره قطره = طامله
طامله، طاملايه رق.

{ س. ع. ج. كچمه، بيجمه:
قُطْع } آغاج قطع ايتك: اي
بيچاقله، مقاصله قطع ايتدى. ۲.
آيرمه، اربابى قالديرمه: قطع
مناسبت، قطع علاقه. ۳. يوق
ايتمه، رفع، احيا: قطع اميد،
قطع مخايرمه. ۴. حل و فصل:
دعوائى، مسئلاني قطع ايتك.

۵. كچمه، (بول) آله، مرور بر.
قطع طريق، قطع مسافه: بر
كونك يولى سكز ساعته قطع
ايتدك. ۶. س. { هندسه ده }
خطوط و سطوحك بربرين
كسوب كچمهسى (تقاطع دخی
ديرل): قطع زائد = بر مخرو.
طك مجورينه موازى بر مستوى

ايله قطع ايدلمسندن حصوله
كلن منحنى: قطع مكافى = بر
مخروطك مولدينه موازى بر
مستوى ايله قطعندن حاصل
اولان منحنى: قطع ناقص = بر
مخروطك مولدينه موازى اوللا.
مق اوزره مجورينه مائل بر
مستوى ايله قطعندن محدث ايدن
منحنى. || قطع رحم = اقرباني زيارت
ايتمه، صله رحم ضدى. || قطع
طريق = خيدودلق. || قطع مخايرمه =
مناسباتى كچمه. || قطع مراتب =
بربرى آرقه سنه رتبه آلوب
ترقى و تفيض ايتمه. || قطع مسا.
فه = ايلريله. || قطع نظر = بر

طرف، شویله طورسون :
هیتدن قطع نظر بر آرز جغرافیا
بیله اوقوتیور.

قَطْعاً { ح. عر. } جمله منفیده [
بستون، هیچ، اصلاً : بن
اونی قطعا کوردم، اصلاً و قطعا
نیلیورم.

قِطْعَه { س. عر. } ج : قطعات.
۱. پارچه، جزء، بولوك،
قسم : اراضی بی بش قطعه به
آبردق. ۲. مملکت، خطه،
جفت، قطر : ایراک بعض قطعه.
لرنده. ۳. کرة ارضك منقسم
اولدینی بش بیوك یرك بهری :
آوروپا، آسیا، آفریقا قطعه لری؛
قطعات خسه. ۴. عدد و پاره
کمی مقداری بیان اولنان غیر
ذی روح بعض شیئر حقنده
قولانیلیر : بش قطعه کی؛ اوج
قطعه ناره؛ ایکی قطعه تحریرات.
۵. ع. بتون بر قول اردو ویا
فرقه تشکیل ایتمن قوه عسکره :
قطعه عسکره. ۶. م. اقلی ایکی
یتدن عبارت و برنجی مصرعی
غیر مصرع شعر. ۷. م. (هند.
سده) بر دایره نك بر قوسيله
اونك وتری آره سنده کی قسمی :
قطعه دایره دخی دینلیر. ۸.
تس. کسبك عضوك بدنده قالان
پارچه سی.

قَطْعِي { ض. عر. } قطعیه. ۱.
{ کسدرمه، شبه و ترده
عمل بر اقیان : جواب قطعی؛
قطعی سوز. ۲. مقرر، مصمم،
رد و اعاده سی ممکن اولیان :
قرار قطعی؛ حکم قطعی.

قَطْعِيّاً { ح. عر. } لبت آتقده دن
{ اید بر یلوب هر سیده

مستعمل دکلدر. { کسدرمه
اوله رق، اصلاً تردد و شبه، به
محل و یارد و اعاده سی ممکن او.
لیه جق صورتده : قطعیاً جواب
ویردی؛ قطعیاً قرار ویرلدی.

قَطْلَاشْمَقْ { فل. } { قَطْلَاشْمَقْ
{ دن غلط } آرز و نادر
بولنور حاله کلک. ندرت پیدا
آدوب بولناز اولق : ابی یازی
بازان خطاطلر قطلاشدی.

قَطْلُقْ { س. } آرز و سگرک بو.
{ لنان شیک حال، آرزق،
ندر : ذخیره قطلقی؛ آدم
قطلقی. ۲. قحط و غلاء، قورا.
قلندن و بونک تیجه سی اوله رق
محصولات تیئشه مکدن ایلری
کان آجلیق : هندسانده قطلق
پک صیق وقوع بولور.

قُطْن { س. عر. } پنوق. ذ.
{ یاخود قطانا، قاتانه. س.
{ (جارجه دن) آغرسواری.
|| قطنه بیکیری = ایری بیکیرکه
اکثراً آغز و قبا یوکه تخصیص
اولنور.

قُطْنِي { ص. عر. } قطنیه. ۱.
{ پنوقه متعلق، پنوقدن
معمول. ۲. پنوق قیلندن،
پنوق کپی. = س. تر. ابکی بر
نوع پنوق وایک منسوج.

قَطِيفَه { س. عر. } ج : قطائف.
{ (تر. زبازدی : دادنه)
ایسک ویا پنوق و یوگدن او.
لکری اینجه قشاش. || قטיפه
چیچک = یا پراقری اولکری
چیچک انواعی. = ص. قטיפه دن
معمول : قטיפه انواب.

قَطْمَه { س. عر. } با : ذی القمه.

{ س. عر. } دکیز و قویو و.
قَصْر { سازه نك دریك دیی : قصر
دریا.

قَصْعَه { س. عر. } سلاح و ساژه
{ چازدیسی. ذ.

قُعُود { س. عر. } ۱. اونورمه :
{ قعود انجك = اونوره ق.
۲. نمازك اونوره رق اجرا او.
لنان قسمی : قعود و قیام و
رکوع : قعوده اوقونه جق دعا.

قُعْلِجِم { س. با : قیلجیم.

قُعْء { س. عر. } ۱. باشک و بونیک
{ آرقه طرفی، آگسه. ۲.

قُج { آرقه، کری. ۳. تر. باش،
رأس، سر : انسان، قوبون قفا.
سی. ۴. تر. باش کیکی، بینی
احاطه ایدن کیک، خف، جمجه :
طوبراغک ایچندن پک اسکی بر
طاقم قفار چقیدی. ۵. تر. قُج.

ذکا، فطنت، عقل، فراست : او
آدمه قفا واردر : اونده کتاب
یازمه جق قفا یوقدر. ۶. تر. قُج.
حاجات، عقللری : نا قفا! سنده
بو قفا وار ایکن بر ایش کوره.
سزك. || آت قفالی = احمق. || انفا
آلماسق = ادراك ایده مه نك.
|| بوش قفالی = بی وقوف. || قفا
طونقی = سرتك، دیکمه نك،
ایستمه نك. || هر قفادن بر سس
چیقور = هرکس باشقه بر آیدم
بولنوب کیمسه کیمه بی دیکلمور.

قَفَادَار { ص. س. فا. ج : قفا -
اقتدا ایدن، آرقه سی صره کیدن،
تابع، پیرو، غیر تکش : او فلا نك
قفاداریدر : کندسی کی بر طاقم
قفاداران واردر. ۲. آرقداش،

رفیق، همد، یارداق. (باشلیجه
تقیج و تحقیر مقامنده قوللائیلر.)
قفا دارلق { س. ۱. اقتدا، پیرو.
یارداقلق: کندیشته قفادارلق
ایده جک بر طاقم سبکمزان بو.
لمش. ۲. آرقداشلق، همدملک،
رفاقت.

قفتان { س. اصل ترکیه اولوب،
قفتان قفتان صورتنده فارسی.
یه ده نقل اولمشدر. } اکثریا
تلطیف مقامنده کیدیر یان او.
سنتک مزین لباس، خلعت:
قفتان کیدیر مک. || قفتان آغا.
سی = سابقده کبرا داترملنده
باش ایچ آغاسی. || قفتان بوجکی =
خانم بوجکی دخی دینان کوزل
بر بوجکچیک، فر. Bette à bon
Dieu. || بیغاش قفتان، اوستنه
بیغاش قفتان = پک لایق و منا.
سب، نام یاقیشدینی کبی اولان:
حکمت مملکی سزه بیغاش
قفتاندر، اوستنکرزه بیغاش
قفتاندر. || قلع قفتان = سابقده
بر قوماندانه ویریلن علامات
امتیاز.

قفتانچی { س. بر یوک داترده
قفتانچی { باش ایچ آغاسی که
قفتانره مأمور ایدی، قفتان
آغاسی. || قفتانچی باشی و قتیله
کبرایه کیدیر یان خلعتلرک اعطا
سنه نظارت ایدن مأمور.

قفر { س. عر. ۱. چول، بیابان.
قفر { ن. ۲. معدنی زفت. قفر
اليهود دخی دینلیر.

قفس { س. فا. ۱. تل ویا دمیر
قفس { چوقدن یاخود تخت بر واز
لندن معمول محفظه که رؤیته

وهوانک ایشله سنه مانع او.
لمقزین جصر وحیسه آلت او.
لور: قوش قفسی؛ بلبل قفسی؛
آرسلان قفسی؛ طاووق قفسی.
۲. اینجه تخته چیتلرندن یاپیلوب
حرم بنجرملرینه طاقیلان سپرکه
داخلدن خارجه باقغه پک مانع
اولدینی حالد خارجدن داخله
باقلنی منع ایدر: بنجره قفسی؛
بنجره دره قفس طاقی. ۳. تخته
بناتک قابلامه تختلرله صیووسی
دها کچیرلیوب یاخود چیقارلیوب
یالکزدن درکاردن عبارت طا.
سلاغی: بو اری قفس ایدوب
اوزله تعمیر ایتلی، یاپدیردینی او
هنوز قفس حالده در. ۴. تکیه
و جامع کبی برلرده قاذیرلره
مخصوص محل که قفسله آرلمش
اولور: قفسده چوق قاذین
وار. || قفس آردندن = طو.
غریدن طوغری به میدانه
چیتمقزین، کیزلیدن. || حق
اوران قفسی = ثابت فنا یابلمش
خراب او. || قره قفس = سیاه
بر کسوک. || قفس کبی = غایت
ضعیف وسکرک (قاش و سازه).
|| محاربه قفسی = حرب اثنا
سنده دشمن مریماتندن محافظ
ایچون سفن حریبه تک قابورطه
لرینه و انبار آغز لرینه قبادیلان
چایک قفس.

قفسجی { س. بنجره قفسی یابان
قفسجی { طوغرامه جی.

قفسلی { س. قفسی اولان: قفسلی
قفسلی { بنجره.

قفسی { س. قتیله اوزرینه قفس
قفسی { کبی آتانی مارشل طاووق.

قفص { س. عر. فا. « قفس » ک
قفص { مریدر. با: قفس.

قفل { س. عر. ج: اقبال، قبول.
قفل { کلید.

قفل { س. عر. سفردن عودت:
قفل { قبول ایتک.

قفنس { س. فا. یاخود:
قفنس { س. فا. حسیم بر طیر

قفنوس { س. فا. حسیم بر طیر
قفنوس { موهوم که گویا قاغاسی
بر چوق دلیکی اولوب روزگار
اسدیکه بونلردن بر طاقم الحان
جیقاریرمش. حقدنه بو قفیلدن
بر چوق خرافات منقولدر.

قَلَاب { ص. عر. « قلب » دن
قَلَاب { سم. ۱. چوق دیکشد.
رن، قالبدن قابله صوقا. ۲.
قلب آچقه یابان، ساخته کار.

قَلَاب { س. عر. ۱. چنک،
قَلَاب { قانجه. ن. با: قوللاب. ۲.
اکرمه چرخمی.

قَلابدان { س. ۱. قلاب دینان
قَلابدان { اکرمه چرخله صا.
ربلان صرمه و یا تل ایله قاریشیق
ایک و یا بندوق ایلیک. ۲.
باقردن یالیزلی صرمه تقلیدی:
قَلابدان ایشله: قَلابدن قفسی.

قَلابدانلی { ص. تقلید و ساخته
قَلابدانلی { تلرله قاریشیق:
شامک، هندک قَلابدانلی فا.
شری: قَلابدانلی پرده، دو-
شمه ک.

قَلابه لق { س. ص. غلبه لک لغتک
قَلابه لق { زبازدیدر. با: غلبه.
لک.

قِلاده { س. عر. ج: قِلاند.
قِلاده { سکر دانلق.

قَلَاش { ص. عر. « سم. و زننده
قَلَاش { معرب بر لغت عجمیه در.)

باتاچی، در بدر، ادبزر، حبله
کار.

قَلاص { س. با : غلاس.

قَلاع { س. ج. مر. فد : قلعه.
س. با : قلعه.

قَلاع { س. ج. مر. بلکن، بادبان.

قَلاغوز { س. با : قولاغوز.

قَلاغی { س. با : قیلاغی.

قَلاغات { قلاغاتلامق : با : قالا.
فات وسائر.

قَلافون { س. (بو. Kαλαφων-
vλα) [چام ساقزینک
تصفیه اونغنی، خالصی.

قَلامش { س. (بو. Kαλαμος=
قلمش) قاشمکه بونک « قلم »
له مناسبی درکاردر [دکیز
قیسنده واقع قاشمقی، سازلق.

قَلاوز { س. با : قولاغوز.

قَلاوی { س. وقتیلله وزرانک
کیدکلی هری شکل
تلی صاریق.

قَلاوی { قلاویجی، قلالامق و ا.
ژو. با : قالای وسائر.

قَلاید { س. ج. مر. فد : قلاده.
س. با : قلاده.

قَلائل { س. ج. مر. فد : قلیل،
قلیل. آزال شیلر، آزال
آدملر، مقدار قلیل.

قَلب { س. ج. مر. قلوب. ۱.
قلب { یورک، مرکز حیات عد
اولنان عضوه کوککک صول
طرفنده مخروطی شکل برپارچه
اتدن عبارت اولوب قانی بتون
یده نثر ویشه جلب ایدهرک

دائی حرکتده بولسور : قلبم
چارپور؛ قلبده بر آغزی طو.
یوروم. ۲. مرکز حسیات و
انفعالات اولان کوکک، فؤاد،
دل : قلبده کی محبت؛ قلبنده
کین وغرض طومتق؛ قلب قیر.
مق = کوکک قیرمق، دلکیر
ایتمک؛ محبوب القلوب = هرکسک
سودیکی، عومک محبتنه مظهر.
۳. ج. هرشیئک اورته سی، مر.
کزی : اوردونک قلی = قلبکاهی؛
ناقلنه اوردی. || ه. قلب الا.
سد = برج اسدده برپارلاق نجم
ثابت؛ قلب المقرب = عقرب بر-
جنده برنجم ثابت.

قَلب { س. ع. ۱. دکیشدیرمه،
تبدیل، تحویل، تغییر،
دیگر برقاله افراغ : اسکی حرم
داژه سنی سلامله قلب ایتدی؛
وشدیه مکتبی اعدادیه قلب
ایتدی. ۲. د. بر حرفک دیگر
بر حرفه تبدیلی : «عما» ترکیبی
«عنما» اولوب نونی میه قلب
وبده ادغام اولمشدر؛ مخرجلی
قرب اولان حرفلر چوق دفعه
بربرلینه قلب اولنور. ۳. حروف
فک محلی دکیشدیرمه و برجه آشا.
غیدن یوقاری اوقوندیبه حاده
یوقاردن آشاخی به اوقونه جق
صورنده اوله : دامادکی.

قَلب { ص. [عز. لفت آغشددن
قلب { مأخوذ] ۱. ساخته، تقلید،
رسمی و صحیح اولیوب بر ساخته.
کار طرفندن تقلیداً و قیمتز بر
معدندن یا خود اکسیک اوله رق
یا نلش (سک) : قلب آغش؛ بو
لیرا، بو مجیدیه قلبدر. ۲. یا-
لاندن جسارت صانوب حقیقته

بک قورقان وایشه یاراماز او-
لان : قلب آدمدر؛ بک قلب
جیقدی. ۳. یالانجی، هر طور
وحالی ساخته، کندیسنه گو-
گنیه من : اوله قلب آدملرله
ایشی کوریلور؟

قَلب { ح. مر. جان و کولکدن،
بورکدن، ازدل و جان،
صمیمی اوله رق : کندیسنی قلباً
سورپورم؛ سزه قلباً محبتم وارد؛
تبریکده قصور ایتدمسده قلباً
چوق سویندم.

قَلبزن { ص. فا. [مر. قلب = دکیشد.
یروب بوزمه. فا. زدن =
اوردی. — تر. زبازدی : قلاب.
زان. ۱. یالاندن تقلید آغش
یاپان، ساخته کار : قلبزنک جزا-
سی سیسوکدر. ۲. یالانجی، هر
حالی ساخته، گورگنیه جک : او
قلبزن بر آدمدر.

قَلبزنلک { س. ۱. قلبزن اییی،
آغش تقلیدی یا عقی
جری، ساخته کارلق. ۲. یا-
لانجی، ساخته لک.

قَلبگاه { س. فا. [عز. قلب = یورک.
فا. گاه = محل] اوردونک
اورته سی، میینه ایله میسره آرد.
سندگی مرکز فرقه سنک طور.
دیبی بر : اسکی حرب ترتیبده
قوماندان و معینی هیئتی قلبگاهده
بولسوردی؛ دشمنک قلبگاهنه
هیجوم ایتدی.

قَلبلیق { س. [مر. «قلب» دن]
ساخته طور و حال، ذکر-
سز و هیچ برایشه یاراماز بوش
آدمک حال.

قَلبور { قلیورلامق وسائر. با :
قالبور { قالبور وسائر.

قُلْبِه { س. فا. «كلبه دن» دن }
قُلْبِه { با : قولبه.

قَلْبِي { ص. مر. ن: قلبیه. ۱. پوره
و كوكله منسوب و متعلق،
پوركدن، جان و كوكلدن اولان:
بم بحبم قلبيدر؛ رحمت قلبیه
الله سويور؛ حسيات قلبیه. ۲.
ط. س. پوره متعلق؛ پورك
خسته لفته مبتلا، پوركدن وا.
حتسز اولان؛ او آدم قلبيدر.
فر. Cardiaque. || قَلْبِي الشَّكْل =
پورك بيمينده، پورك صورته.
مخروطي.

قَلْبِيَّاق { ياخود قاليق. س. اصل
دريدن اواكا قلبد آ چو.
خه دن صارقسز و دوز باش
كسوتی؛ ناتار، چركس، بلغار،
عجم قاليقاي؛ سوارى قاليقاي،
پوست، سمور قاليقاي. || قره
قَلْبِيَّاق = سپاه قاليقاي كيهلری
وجه تسميه لری اولش بر ترکان
طاغاه سيكه. اصل خيوه جهتلرنده
بولنوب، بر طاقلری بازید وار.
ضروم جهتلرنه هجرت و وطن
اغتسلردر.

قَلْبِيَّاقِي { س. قاليق يايان وسا.
قان اصناف: قاليقچيلر
چارشيسي؛ قاليقچيلر باشی = استا.
بول چارشيسنك و قتيله قيا.
چيلره مخصوص محلي.

قَلْبِيَّاقْلِق { ص. قاليق اعمالنه يارا.
قان: قاليقلى استرا.
قان (اژدرخان دريسی ويا
تقليدى).

قَلْبِيَّاقْلِي { ص. باشنده قاليق بو.
قاليقلى چركس، سوارى كلدى.
س. مر. ۱. آزلقى، آز
قَلْت { مقدارده بولمه؛ قلت

مقل = عقل آزلقى، عقلسزلى؛
قلت اشتغال = آز مشغول اوله.
۲. نادر اوله، ندرت، قطلق:
بو سنه ذخيره نك قلى واردر؛
يازمه كتابلرك كيشدكه قلى
حس اولقمدهدر. || د. (صرف)
عمر ييده جمع قلت = متعدد او.
زانده چملرى اولان اسملرك بو
چملرندن طقوزدن آشاغى عدده
مخصوص اولانلرى. مقابل: جمع
كثرت. || ط. قلت دم = قانسزلى،
فقر دم.

قَلْتاق { س. با : قالتاق.

قَلْتِيَّان { ص. فا. بزونك، ديوت،
قَلْتِيَّان ناموس، ز. رذيل.

قَلْبِج { ياخود قيج. س. با : قليج.

قَلْبِجِي { يا قليج. س. با : قليج.

قَلْم { س. ذ. مر. م. (يو. Kalam)
قَلْم قىالى، محصور بحر
اخر ساحلنده وسویش قيرنده
اسكى برشهر. || بحر قلم = قزير
دكيز، شاب دكيزی، بحر احر.
قَلْع { س. مر. سوكه، چكوب
چيقارمه، اساسندن ييقوب
آتمه، برندن اويناتمه: رجاك
همن طاعلری قلع ايدر.

قَلْمِه { س. مر. ج. قلاع. ۱.
ايچنه عسكر قياوب دشمنه
مقاومت ايتك اوزره قالين و عحكم
ديوارلردن يايلىش ككيش و هر
طرفدن سلاح آتمه مساعد
برجلری و تميه لری اولان بناى
متين، حصن، حصار، اصل تر.
قورغان، قا. دژ: قلمه به قياغى؛
قلمه دن طوب آتمق؛ قلمه بی

طوبه طومق، آلى. ۲. ه. بر
طابور ويا بولوك عسكر ك دشمنه
اطراف اربه دن مقاومت ايده.
چك صورته بر برلرنه آرقه.
لرنی و برمش درت صفدن عب.
رت بر صريح تشكيل ايتى تعليم
و حرکتی: قلمه اولقى؛ قلمه نظر.
مى. || ايچ قلمه = بر قلمه نك دا.
خلنده واقع خاص ودها متين
قلمه كه صوك درجه ده مقاومت
محيدر، تر. ارك. || قلمه سلاط.
نيه = مرمره يوغانده واقع
چناق قلمه قصبه سى. || قلمه طو.
بی = قلمه تميه لرنه قونغه
مخصوص بيوك طوب. || مج.
قلمه كى = يك رفيع و متين:
قلمه كى بر او ياديردى.

قَلْمِه بِنْد { ص. فا. (مر. قلمه =
م. فا. بندن = باغلا.
مق) بر قلمه نك داخلنده سر بست
كزوب آتچق طيشاريسنه
چينمايه محكوم قياحتلى: مو.
قنا، مؤيداً قلمه بند اولقى جزا.
سيله مجازاة اولندى.

قَلْمِه بِنْدَلِك { س. قلمه بند جزا.
سى. با : قلمه بند.

قَلْمِه دَار { س. فا. قلمه محافظى،
دژدار.

قَلْمِه { س. (مر. «خليفه» دن)
۱. مبله ممانوك ايدهرك
آشاغى درسده بولنانره تدريس
ايدن آدم: مكتب قلمه سى.
۲. دولكر و ديوارجى اوسته.
سنگ ايكنيى. ۳. (ايكنيى
معتاد مأخوذ) انيه انشاسنى
در عهده ايدن معمار ويا باش
اوسته: قلمه كز كيدر؛ انيه بی
خانى قلمه به ياديره جفسكر؟

بزدەكى قىلەرك چوغى فن مەمما-
رېدن بىغىر دېوار جىلقدن وبا
دولسكركىدن تېشىمەدن. ۴. بر
قىلەدە قەدىلى كەب. (بو مقامدە
اليوم ج. صيفە-سېلە « خلفا »
قوللانيلوب باشلىرىئەدە سرخلفا
دېتىر.) ۵. بردارئەدە جارىە و
خىلاىقرك باشى. ۶. على العموم
خىلاىقرە وېرىن عنوان. || باش
قىلە = برىجى يماق، سرخلفە.

قَلَق { سە. عر. راحتىزلىق،
صىقتىدى، اضطراب.

قُلُقاس { سە. عر. فول قېلى
دېتنان بر جنس نىبات كە
« قلئاسيە » تەبىر اولئانان بر
زىمەك اساسيدەر. فر. Colo-
casia.

قَلْقان { س. با. قالقان.

قَلَم { سە. عر. ج. اقلام. ۱.
قلم { قامش، قىصب، براىە، ماى.
۲. معروف بر نوع سياھىسى
وسرت قامشك يازى يازمق اوز.
رە بر صورت مخصوصەدە
بوتىلوب آچىلىشى: قلم بوغىقى،
آچىق؛ قىلە يازى يازمق. ۳.
على الاطلاق يازى يازان آلت:
دەمىر قلم، توگ قلم. ۴. معدن
وطاش وتختە اوزرىنە حك
ائىكە مخصوص چىلىكدن اوجى
كسكىن آلت: مەدىجى، طاشجى،
حكاك قلى؛ قىلە حك ايتك. ۵.
دوبلىند وسائرە اوزرىنە بويلايە
تقى ايتكە مخصوص اينجە
فورچە ويا سېورى تخته چويى:
قلم ايشى. قلم كارى، يەنى، بورغان
پوزى. ۶. يازى نوعى، خط:
كوزل قىلە وادرد؛ اينجە قلم؛

قالىن قلم. ۷. نقش، رسم: قرە
قلم = سياھ نقش. ۸. دوائر
رسمەك كىتاب دائرەلى، كا.
تېلك اجتماع ايدوب يازى ياز.
دەزى اوپە: قىلە دوام ايتك؛
مكتوبى، محاسبە قلى؛ اقلام
افندىلىرى؛ ضابطان اقلام. ۹.
قلم بېيىمىندە كىلىش چوب و
چوق: آغاچك داللىرى قلم
پاچى، قلم كەك. ۱۰. آشپلا.
نەجق آغاچك يايىسى چالاغە
ادخال اولتىق اوزرە مطلوب
اولان آغاچك بر سەھەك بو.
داقلردن آلئوب قلم كى كىلىش
اولان صاب: اخلاط آغاچنە
آرمود قلى-آشپلانير: باغى
آشپلامق ايجون كوزل قىلر
بولى؛ قلم آشپسى؛ آشى قلى.
۱۱. چىچك غاننە قارشى آشپلا.
نەجق چوققىلرە سورىلەجك
جراحتك محفوظ اولدىنى زوانە:
چوققىلىرى آشپلامق ايجون تازە
قلم بولى. ۱۲. دفتر ويا بوسلە.
دە بر سرەدە وېر قىلە يازىلان
شى: اون بش قلم اشپلا آلدق.
|| قلم آچىق = بوغىقى: كىندىسى
چوق كوزل قلم آچار. || آشى
قلى = ۱. آغاچە آشپلانەجق
بوداق پارچەسى. ۲. چوققىلرە
آشپلانەجق چىچك جراحتى
حاوى زوانە. || قلم آشپسى =
آغاچ آشپسى انواعىدن برى كە
قلم اورمغە اولور. || قىلە آلىق =
يازىق، بر مادەنى تىخىر بر آبان
ايتك: كوزل قىلە آلمش.
|| اهل قلم، آرباب قلم = تىخىر بر
افادە مراىە مقتدر آدمەر،
مىردىن، منشلىر. || قلم ايشى =

با: قىسكارى. || بر قىلە = بېردن،
دفعە: بر قىلە بشوز لېرا
وېردى. || قلم بوركى = اينجە
اوزون بر نوع بورك. || قلم
پارەقلى = اوزون و دوزكون
پارەقلى. || جف القلم = بر شىئە
ملاحظە ايتىدن مان حكىم وېر.
مك: بو آدمەك اخلاقىزلىغە
جف القلم حكىم ايتك طوغرى
دكادر. || قلم چىكەك = چىزمەك،
حذف ايتك. || قلم قولاقلى =
قولاقلى دېكىلى و دوزكون
آت. || قلم كسكى: صابك كىنارىنى
كسكىمە مخصوص صوتق كسكى.
|| قىلە كەكەك = ھىچ اھمىتى اولماق،
بروجە ايلە جالب دقت اولماق:
اوايش قىلەكلز.

قَلَم { ح. عر. قىلە، يازى ايلە،
قلم { تىخىر بر آ: قىلە افادە ايتك.
[تىخىر بر آ دىك دەا ايدىر.]

قَلَبَك { س. [ھىند دېكىندە بر
قلىك] آتەك اسىندن ماخوذا
۱. ھىناى اولان جىزىرەدن كىن
صارى كراستىلى بر جنس صندال
آغاچى. ۲. صارى دانەلى بر
جنس مصر بىفدالى.

قَلَمْتَراش { س. فا. (عر. قلم = م.
قلمتراش) فا. تراشيدىن = بوغىقى
قلم بوغىغە مخصوص چاقى كە او.
زون صابىلدەر و آچىلوب قىاغاز.
قَلَمْتَراش { س. قلم بوغىغە مخصوص
قلمتراش } اوزون صابلى چاقىلر
ياپوب صانان صنعتكر: مقدما
قلمتراشچىلرە كاغە مقاصى ياپان
مقاصىلرە دىخى خطاطلر كى
ھىروراندىن مەدود اولوب اك
اوستەلرېك تراجى ضبط او.
لنوردى.

قَلْدَان { س. فا. قلم قویه جق قو.
قَلْدَان } بور، قلم محظّمه سی.

قَلَمَر { س. فا. (ع. قلم = م. فا.
قَلَمَر } رفتن = کینک } بر حکمدار
و یا حکومتک قلمی حکم سوردیکی
یعنی اداره سی نموده بولنان یر،
اولکه: دولت عثمانیه تک قلمروی
داخلنده.

قَلَمَزَدَه { ص. فا. (ع. قلم = م.
قَلَمَزَدَه } فا. زدن = اورمق }
یا زلش، قلمه آلتش، محرر:
بالاده فزدد بیان اولدی اوزره.

قَلَمَزَن { ص. فا. (ع. قلم = م.
قَلَمَزَن } فا. زدن = اورمق } قلم
چالان، یازان، تحریر ایدن.
قَلَمَق { قلمق و سازه. با: قیقق
و سازه.

قَلَمْکَار { س. فا. ۱. دولینه او.
قَلَمْکَار } زرینه اینجه فورجه ایله
نقش یابوب یازمه یابان صنعتچی.
۲. او طه دیوار ایله طاولانری
مخلف بو یواله نقش ایدن نقاش:
بو طاولانری تزین ایچون ماهر
بر قلمکار لازم. ۳. کومش و
آتیندن وسار معادنن اوانی به
چلیک قلمه نقشلر و چیمکار یا
یازیلر حک ایدن صنعتکار: بو
قوطنک اوزرنده کی چیمکار
دوگمه اولیوب قلمکار ایشیدر.

قَلَمْکَارَلِیق { س. قلمکار صنعتی

قَلَمْکَارِی { ص. قلمکار نندن
قَلَمْکَارِی } چیمش، قلم ایشی،
ال ایله نقش و یا حک اوانش:
قلمکاری یعنی، طاولان، قوطی.

قَلَمْکَش { ص. فا. (ع. قلم = م.
قَلَمْکَش } م. فا. کشیدن =
چیمک } ۱. قلم چکن، یازان،
یازیمی، کاتب. ۲. چیزن، حذف
ایدن.

قَلَمُون { س. با: بوقلون.

قَلَمِی { ص. عر. قلمه. قلمه و
قَلَمِی } یازی به یا خود کتبه صنفه
منسوب و متعلق نمراتب قلمه =
ارباب قلمه یعنی کتبه به مخصوص
رتبه لر.

قَلَمِیَه { ش. عر. قلم و کتبات
قَلَمِیَه } معارفه مقابل اولان
رسم واجرت: بش غروش ده
قلمیه سی واردر.

قَلَنْدَر { س. فا. ج: قلندران. ۱.
قَلَنْدَر } دنیادن ال چکوب سر.
سربانه کزن دریدر و لا ابالی
درویش. ۲. علائق دنیویه دن
مبرا و آلایشلره آلداعاز مرد
حقیقت بین، فیلسوف.

قَلَنْدَرَانَه { ص. ح. فا. قلندرله
قَلَنْدَرَانَه } یا قیشیر بر صورتده،
سر سربانه، لا ابالیانه، فیلسوفانه:
عمر قلندرانه: قلندرانه یاشایور.

قَلَنْدَرَلِک { س. قلندر طرز و
قَلَنْدَرَلِک } حالی سر سربلک، لا
ابالیلک، فیلسوفلک.

قَلَنْسَوَه { ش. عر. تپه سی سیوری
قَلَنْسَوَه } باش کسوی. کلاه. ذ.

قُلُوب { سذ. ج. عر. فد: قلب.
قُلُوب } با: قلب.

قُلُوب { س. نکا. } اکانه رک
قُلُوب } وقت کچیرمک و مباحثه و
مطالعه ایتمک اوزره آتونه لر
مخصوص خصوصی قرائخانه و
جمعیت محلی.

قُلُوبْچَه { س. با: قولوبچه.

قُلُور { س. (یو. Xλωρος دن
قُلُور } (ماخوذ فر. Chlore } کیم.
اجسام بسیطه دن غاز حالنده و
مایعه محول ایدر صابونی و

آغر قوفولی بر ماده: حامض
قلور و سازه.

قُلُور قُفُورم { س. کیم. عملیات
قُلُور قُفُورم } ولادیه و سازه.
ده ابطال حس ایچون قولانیلان
مایع.

قُلُوی { و ج. قلوبیات. کیم. کول
قُلُوی } قبیلندن مواد. طوغریسی
فانک کسریله و لام ساکنه ایله
« قلی » دره، که فر. Alkali ده
بوندن مأخوذدر.

قُلْه { ش. عر. (قوله یازماملی }
قُلْه } ۱. طاع تپه سی، ذروه:
قلمه جبل. ۲. بوسک و اکثریا
دائروی بنا: یانفین قلمه سی: سا.
عت قلمه سی: بکیمی قلمه سی. ۳.
بعض اولرک اوستنده جهانغا

کیمی بوسک و نظارتلی جیقندی:
او کوشک اوزرنده کوزل بر
قلمه واردر. ۴. بعض زرهلی
سفن حربیه تک کورکته لری
اوزرنده ماکینه ایله دوزر چلیک
نله که ایچنده آغر طویلر بولنور.

قَلِیَه { یاغاله. س. (بنا Galletta }
قَلِیَه } یسعاد برینه قولانیلان و

سوت و سازه به باتیریلر قی
قوری و دائروی کوچک خورسز
آک، کورک. || قلیته اونی = خاص
اون.

قَلِیَه { س. (بنا. } ۱. ساقده
قَلِیَه } فلین رستمده یوک کبسی.

قَلِیح { س. اسلحه جارجهدن اک
قَلِیح } معروف سلاح که اکربجه
و یا دوز اولوب انواع کتیه سی
واردر و قیننده اولدینی حالده
قایشله یله طاقیلر، سیف، تیغ،
شمشیر: قلیج چیمک = سل سیف

ایتمک: قلیج دسیری = ناملیسی،
قینی = غلافی: بالچاغی = قبضه سی:
قلیج آتمق، چالماق = قلیجه

اورمق؛ قلیه صارمق = قلیجه
طاوورامق؛ قلیج قلیجه کلک =
طرفیندن قلیج چکمرک؛ قامچی
قلیج = اکسز؛ صیدان قلیجی =
اکری؛ طال قلیج = سل سیف
ایتمش. || قلیج اونی = معروف بر
جنس نبات طی، قنطارویون،
قنطارون. || قلیج بالینی = بوری
میج کبی اوزون و کسکین بر
جنس یری بالینی. || میج پروانه
قلیجی = پروانه تختلرینک باغلی
اولدینی نصف قطر. = ص. میج
اکری، چارپن؛ قلیج باباقلی.
قلججی { ص. قلیج پایان و ساتان
آدم.

قلججخانه { ص. عسکرک قلیجیلرله
اوکا مسائل سائر
اسلحه تک یایلدیعی عمل.
قلججلامه { ص. ۱. بر شینک
کسکین و طار طرفی
یوقاری کلجک صورتده، دیکنه،
قلیجه؛ تختی قلیجلامه قویک.
مقالی؛ بالاسنه. ۲. غایطانه
بوینه آصیلان قلیج کبی آرقوری
وضعیته، بریاندن او بر یانه.

قلججلی { ص. قلیجه مسلح، قلیج
طافیش.
قلیف { ص. (ع. «غلاف»
(دن) ۱. غلاف، قاب،
طرف، محفظه، محافظه سی مطلوب
بر شیئی ایچنه آلوب صارمنه
مخصوص مختلف قاب؛ بیحاق
قلیق؛ کتاب قلیق؛ چبوق قلیق.
۲. ایچی طولدر بریلان شی، اوت
و سائر ایل طولوق اوزره
دیکلش قاب. مندر، یاصدیق
قلیق. || مناره دینی چالان قلیقنی
حاضرلار برایشه تئبب ایدن

اسبانی دوشونمشدر.
قلیق { ص. قلیق اولان، محفظه.
قلیقلی { لی : قلیق کتاپ.
قلیل { ص. ع. ۱. قلیله. («قله»
(دن ص. ۲) آز، مقدار
ویا عددی چوق اولیان، کثیر
ضدی، اندک، کم، نقصان؛ مال
قلیل؛ عدد قلیل؛ زمان قلیل؛
مدت قلیله. — اضافت طریقیله
ترکیبته استعمالی دها زیاده.
در : قلیل العقل = عقلی آز. قلیل
الهمه = همتی قط. = ج. قلائل.
با : قلائل.

قلیلا { ص. ع. ۱. آز اوله رق،
آزقله. ۲.

قلیون { ص. با : قالیون.
قلیه { ص. یاغده قاورلدقدن صکره
(اتسزیشمش بزه : باطلیجان
قلیه سی.

قلیه { ص. ع. ۱. کمر. دکرز او.
تلمینک احراقیله کوللرندن
چیقاریلان ملح؛ قلیه طوزی =
سوده؛ قلیه طاشی = حمض سود.
یوم.

قلا { ص. با : قامه.

قلا { ص. ع. ۱. لسانمزده زیبا.
قلا { ص. ع. ۱. قلاک ضمیمه در [آتجه
و سائره مقابله اویاتیلان او.
یون، میسر؛ قلاز اوینامق؛
قلازده غائبانک؛ قلاز قویق؛
ساعتی قلاز قویدی.

قار باز { ص. قار. (ع. قار = او.
(یون. قار. باخت = اوینا.
مق. — طوغریبی قانک کسر.
یله در. [قار اوینایان، قارجی؛
او قاربازک بریدر.

قاربازلق { ص. آتجه و سائره
(مقابله اویون او.
ینامق سیتمه سی : قاربازلق انسا.
تک خرابیتی موجب بر فائددر.
قارجی { ص. آتجه و سائره مقار.
(بلنده اویون اوینایان =
قارباز : دنیاده سلامت بولش
میج بر قارجی یوقدر.

قارجیق { ص. آتجه و سائره
(مقابله اویون او.
ینایانک حالی، قاربازلق : قار.
جیلندن فنا شی یوقدر.

قارخانه { ص. ایچنده قار اوینا.
(نیلان بنا : اوراسی
عادتا قارخانه در.

قار { ص. ع. ۱. قاروت. با : قارمه و سائره.

قاری { ص. ع. ۱. هندستانک جنو.
بنده قار بوری جوار.
لنده جیقان اک نفیس عوده
وصف اولور : عود قاری.

قاش { ص. ع. ۱. افش. ۲.
(ایکدن ویا یوک وکتی و
سائردهن آخر منسوجات : آو.
رویا، شام، هند قاشی. (ع.
بیده هر نوع منسوجاته اطلاق
اولور. ۲. اثواب و سائردهنک
معمول بولندقلری منسوج

قاش { ص. ع. ۱. یو اویاک بیجیمی
کوزل اما قاشی یک ابی دکدر؛
سز قاشنه میج باقیاک. ۳. هر
شینک اصلی، مایه سی، طینی =
قاشی آشای آدم؛ اوتک نه قاش
اولدینی سز ییلزسکز. || میج.
هند قاشی = اله کچرشی، غنیمت.
(قاشد برمی و سائره. با :
قاشمق (قاماشتی و سائره.

قش { ص. ع. ۱. کره ارضک یکی
(اولان معلوم جرم سماقی؛

آی، ماه: دور قر؛ منازل قر.
قَرَى { ص. عر. ن: قریہ. آیہ
 قری: سنۃ قریہ = آی ایلہ حساب
 اولئان سنۃ: شہور قریہ = قرک
 بزر دورندن عبارت اولان آیلر.
 ۱۱. حروف قریہ = عربیہ کلمہ تک
 باشندہ حرف تعریفہ برابر او.
 لدقاری وقت حرف تعریفک
 لامی او قونان حرفلرک ا، ب،
 ج، ح، خ، ع، غ، ف، ق، ک،
 م، و، ہ، ی حرفلریدر: الاسم،
 الباب، العین کبی. دیگر لرینہ
 حروف شمسہ دینیر. یو ایکی
 اسم القمر والشمس لفظلرندن
 مختصلا در.

قَرَى { سذ. عر. و:
قَرِیہ { سذ. عر. کو کر جینہ شبہ
 او و یو کلمکدہ اوله رق
 کردانندہ سیاه بر دائرہ سی یو.
 لنان معروف قوش که لسانزدہ
 دخی قورسی دینایر. با: قو-
 صری.
قَرِیہ { سذ. عر. متابیدہ او تو-
 رلقی اوزرہ اوستی اور-
 تیلی واطراف آجیق چارطاق و
 یا کوچک کوشک: باغچہ تک بر
 طرفندہ کوزل بر قریہ پایدر.
 مش: قریہ دہ قبول ابتدی.

قَمَع { سذ. عر. قهر و تشکیل و
 ضبط ایتمہ. ذ.

قَمَم { م. با: قیم.

قَمَمَہ { سذ. عر. «قَمَم» دن [
 هر طرفی یو وارلاق دستی

ومرکب شیشہ سی وسائرہ. || مج.
 فتنہ ققمہ سی = تمام و مفید کیمہ.

قَل { سذ. عر. بیت، کلمہ. ذ.

قَلَانَق { قلدامق و سائرہ. با:
 قیلانق و سائرہ.

قَو { ص. با: قامو.

قَمِیز { یاخود قومیز. سذ. (اصلی
 قاف مکسورہ ایله اولوب
 «قمیز» ده یازیلیر. [اکشمیش
 قیصراق سودی که ناتارلرجه پک
 مقبول و مستعمل اولوب بوکون
 طباً دخی قائمہ سی آکلار شغلہ
 استعمالی تمم ایتمکده در.

قَمِیس { سذ. عر. ۱. کومک.
 ۲. نیا. تش. بعض زارلرہ
 اطلاق اولتور، فر. Tunique.

قَتَا { یا قینا. سذ. (عر. «حنا» دن
 [غلط] جزیرۃ العربہ حاصل
 اولان بر نوع نبات که قور بسنک
 توزی قادیلرک یارمق او جلیری
 واختیارلرک صاج و صقاللری
 قریزی سی بر رنگدہ یوایمہ لرینہ
 یارار: قنا قومق: قنا کیمہ سی =
 کلین اوله جق قیزہ قنا قودقاری
 کیمہ که وقتیلہ دو کونک ایام
 معدودہ سندن ایدی. اليوم
 پنجشنبہ کیمہ سی یایلان دوکون
 اکنجہ سی. || قناچیچی = برجنس
 چچک. || مج. قنار یاقق = اظهار
 مسرت ایتمک.

قَتَاب { یا قیناب. سذ. (کنویر
 دیمک اولان عر. «قنب»
 دن [کنویر دن قبا شیلر دیکر مکہ
 ویا باغلامقہ یارایان اینجہ سحیم
 ویا قالین ایلیک: قابله دیکر مک،
 باغلامق.

قَنَابَہ { سذ. با: قانابہ.

قَنَات { یا قانات. سذ. [«ت» سی
 حرکتک لنبجہ «د» اولور.]

۱. علی العموم طیورک قولری
 که اوک آیاقلری مقامندہ اولوب
 اوجق اوزرہ اوزون توکلای و
 آجیلر قیانیر بر جفت عضوہ نحول
 ایتمکدر، جناح، بر: قوش قنا-
 دی: طاووق قنادی، قناتلری
 آجوب اوجق. ۲. بالیفک آیاقدن
 مبدل اوله رق کورک کبی یوزمہ
 آلتنه نحول ایتمش اولان عضو-
 لری: بعض بالیفکرک ایکیشرو بعضلر
 ینک دردر قناتلری واردر.
 ۳. قیو و بنجرہ کبی شیلرک
 آجیلوب قیانیر و اکثر یا جفت
 اولان قیاقلری: بو قیونک قنا-
 تلری پک آغردر: بنجرہ تک بر
 قادای آجلاز: پانجورک، چر-
 چوہ تک قناتلری. ۴. قارشلی
 قارشلیه موضوع اوله رق بر
 جفت تشکیل ایدن منسوجاتدن
 بعض شیلر: پردہ، یلکین قنا-
 تلری. ۵. علی العموم قاش و
 منسوجاتک و علی الخصوص طولاً
 ایک یه قناتلش اولانلر ینک
 یاریم اسکی: ایک، اوج قنات
 کومک، چارشف. ۶. کورک
 تختہ سنک نصی: او کورکک بر
 قنادی صرف ایتمک بر قنادی
 طور یور. ۷. ابنه تک ایک جنا-
 حندن بهری: او اوک صاغ
 قنادی ده نظر اتلیر. ۸.
 قوش نوک و یلکندن سوپورک
 ویلازه. ۹. یل درکمنی یلکینلر-
 ینک بهری. ۱۰. مج. حبابہ،
 تصاحب، التزام، جناح: اوک
 قادای آلتندہ در، قنادی آلتنه
 صوقلدی. ۱۱. بورن دلیکر-
 ینک خارجی جدار، پردہ سی،

بقادن کلیر آبی بر آغاچ قوغچی که
صیغه به قارنی تأثیر فوق العاده
سی معلوم اولان کینین (سولفاتو)
بوندن چیقار، و قوت ایچون دخی
شراب و سائر ایله استحضار
اولور: قانقا شرابی.

قنال { س. (فر. Canal) طبعی
و یا صنیعی صو جدولی: نهر.
دن کوبه بر قنال وارد که سق
اراضی ایچون اقتضا ایدن صو
اورادن آقار؛ بانقافک صوینی
آقیق ایچون دربنجه بر قنال
آچق اقتضا ایدر؛ سوبش قنالی
هند و اقصای شرق یولی چوق
قیصالتدی.

قنالمیق { ص. ۱. ذم و تقبیح
قنالمیق { ایدن، تنقیدچی، منقد.
۲. اککن، مستیزی، استنراحی.
مر.

قنالمیق { قن. ۱. ذم و تقبیح ایتمک،
تنقید ایتمک. ۲. اککنک،
استنراحی ایتمک. مر.

قنالمیق { قن. ۱. ذم و تقبیح ایتمک.
۲. اغرا و اغوا ایتمک.
مر.

قنالمیق { س. ۱. ذم و تقبیح ایتمک.
۲. اغرا و اغوا ایتمک.
مر.

قنالمیق { س. ۱. ذم و تقبیح ایتمک.
۲. اغرا و اغوا ایتمک.
مر.

قنالمیق { س. ۱. ذم و تقبیح ایتمک.
۲. اغرا و اغوا ایتمک.
مر.

قنالمیق { س. ۱. ذم و تقبیح ایتمک.
۲. اغرا و اغوا ایتمک.
مر.

و یاوری ده پیشدیر یلیر: قناریه
اونجه سی؛ قناریه قفسی. || قناریه
اونجه = بر جنس نبات. || قناریه
چیچک = بر جنس صاری چیچک.
|| قناریه صاریسی = آجیق صاری.
|| قناریه می = پک اوقاق دانهلی
بر جنس حبوب، برقی.

قناریه لیق { س. ۱. بعض اسکی
سفائک قیج طرفنده
اوکی یارمقلی ناراجه. (بانجه لک
ده دیر لردی.)

قناطر { س. ۱. جمر. قن. قطره.
۲. با: قطره.

قناعت { س. ۱. عمر. ۲. بر شیثله
راضی و خشنود اولوب
زیاده ایستقمه، اکنتفا: بن بو.
نکله قناعت ایدرم؛ جزئی بر
شیثله قناعت ایدر آدمدر. ۲.
طممکار لک ضدی، آز شیثله
اکنتفا: ارباب قناعتندیر؛ قنا:
عت توکفر بر خزینده در.

قناعتکار { ضد قنا. قناعت صاحبی،
آزله اکنتفا ایدوب
طممکار لک ایتمک: ذاتا کندیبی
قناعتکار آدمدر.

قناعتکارانه { ص. ۱. قناعت صا.
۲. حی اولان نرده لایق
و یا قیشیر حال و صورتده: بر
طرز قناعتکارانه ده: قناعتکار.
رانه بر عمر سور یور.

قناعتکارلیق { س. قناعت صاحبی
اولان آدمک حال
لی، طممکار لک ضدی: قنا.
عتکار لک کی صاحبجه راحت
ایتدیرر خصات یوقدر.

قناعت { یاخود قنایق، یارمق، مفصلی،
یارمقک جیتلایان یری.
یاخود قینه قینه و یا قیناقینا.
{ س. (فر. Qinquina) آمر.

منجر: بورن قنادی. || ات قنات =
برجنس بیوک یاراسه. || صاری
قنات، قزبل قنات = ایکی جنس
بالیق. || قول قنات = ۱. اعضاء
بدن، جوارح: طوتار فولی قنات.
دی یوقدر. ۲. استنادگاه، قوت
و قدرت: فولی قنادی کسدلی.

قنات { س. ۱. عمر. ۲. قنات تاء تاء.
نیت اولمله طوغری املا.
سی «قنات» در. ۱. بر
آلتنده کی اورتیلی صو یولی،
قبالی جدول. ۲. تش. بدنده
بعض مجراله دینیر.

قناتلامیق { فل. قنات پیدا
ایتمک (کوچک تو-
شملک) قنادی جیتیق، اوچه.
جق حاله کک: کوکر جین بالاز.
لری ده قناتلامدی: چکر ککر
قناتلامجه چاره لری بولماز.

قناتی { ص. قنادی اولان، قناتی
بوجک: اوزون قناتی؛
چفت قناتی.

قناته { س. ۱. مایعات و مشتمه
مخصوص قنات که اولچی کی
ده قولانیلیر. ۲. بول آغزلی
صو دستیسی.

قنات { س. ۱. قنات.

قناتیل { س. ۱. جمر. قن. قناتیل.
۲. قناتیل.

قناره { س. ۱. قناره.

قناریه { س. ۱. قناریه بو اسمله
معروف اولان جزائر
خاله ایدن کتیرلش کوچک بر
صاری قوشدر که کوزل اوتوب
هر هوای چاغرمه ده آلیشه بیلد.
یکی ایچون قفسده طوتیلور

اکری، تومسک، محذب: آر-
قه سی قنبور. ۳. بر طاق چیمش،
بل و برمش، ییقلق اوزره اکر-
تیش: قنبور دیوار. = س. ۸.
قنبورلق، حدیه: قنبوری
چیمش. ۲. یومری، تومسک:
اوراسنده قنبوری وار ایدی.
قنبور لاشد پر مق {فت، آرقه-
سفی بوکک،
قنبور ایتک.

قنبور لاشیق {ف. بلی بوکک،
آرقه سی چیمق،
قنبور اولق، تحادب ایتک:
بوخته قنبور لاشدی.

قنبور لاق {س. بل بوکک و آرقه
چیمش اوله، قنبور
آدمک حالی، حدیه: قنبورلق
اختیار لقدن کلیر سده جوق
چالشمه نکه مدخلی واردر.

قنبوط {س. ر. بودور بر
جنس کفال بالینی.

قنار مق {قنارمه. با: قنار مق،
قنارمه.

قند {سذ. عر. نبات شکری.

قندری {با: قاندری.

قندز {س. عر. پوستندن کورک
بایبلان پر معروف حیوان.
ترکده «قندوز» ده یازیلیر.

قنده {قندن. با: قانده وسائر.

قندیل {سذ. عر. ج: قنادیل،
۱. زیتون یاغی ایجنه
یاتیرلش بر قندیلک یاغسیله ضیا
و برن تنور آتی انواع مختلفه-
سیکه طاش یاغی و غازک ایجابده
استعمالی جامع و مناره لرله طوختا

تنور اتنه مخصوص کی قالدشدر:
قندیل باقق؛ سونوک بر قندیلک
ضیاسیله دیکیش دیکووردی.
۲. سنبل کی چچک لک چچکی:
بو سنبلک قندیل نه قدر جوق
|| قندیل آغاجی = برجس آغاج.
|| اداره قندیل = آزار آیدنلی

و بر مک اوزره کجه اوپورکن
یا قیلان قندیل انواعی که بعضیلری
قیصه مومدن عبارتدر || قندیل
اوچرمق = چوجقلر صابون کو-
بوکندن بالون اولمک. || قندیل
چورکی = لالی مبارکه ده صورت
مخصوصده پایلوب ین یاغلی
چورک. || قندیل چچکی = جوان
برجم نوعی. || شماندره قندیلی =
قتیلی طایفه پارچه لرینی حاوی پر
اوافاق شماندره ایله یاغک او-
زرنده طوران قندیل نوعی. || مج
گوک قندیل = مست لایعقل،
کوزی دومانلی سرخوش. || قندیل
کجه سی = مناره لرده قندیل
بانان لالی مبارکه نیک بهری،
ولادت نوی، رغائب، برات،
مراج کجه لر کی.

قندیلچی {س. ۲. عمومی بر محل
قندیلچی و یا دائره ده و مثلاً
جامع و صوفاق وسائرده قند-
یلری یاقنه مأور آدم. ۲.
قندیل پایوب سانان آدم.

قندیلک {ف. لالی مبار-
که کدن بر قندیل
کجه سی بر برینه تبریک ایتک،
بو مناسبتله تبریک ایتشمک.

قندیلک {س. قندیل قونان پر.
= ص. قندیل کونه
مخصوص: بو اوانی قندیلک
اولق اوزره یایدیلر.

قندیلکی {ص. قندیلری اولان،
|| قندیلره تزین و تنویر
اولنش. || قندیلکی تنه = الی پک
آشاغی و مکرراً ایندیروب قال-
لدره رق ایندیکری تنه. || قند-
یلکی چچک = صالقم صالحه صار-
قان چچک.

قنص {سذ. صر. آو، صید،
|| شکار، تخمیر. د.

قنطار {سذ. عر. اصل عربیسی
|| کر قاف ایله در ۱.
آغر شیشلری طارتمه مخصوص
وزن آلتی که اوقه و درهم رقلر-
ینی حاوی بر صابله اونک اوزرنه
حرکت ایدمک صورتده آسیمی
بر طوبدن و طاریله جق شیشی
قالدره جق ایکی زنجیری چنکندن
عبارت اولوب بر بره آسیمی
اولور و یا ایکی کشینک اوموز-
لرینه وودقلری بر صریقه طاقیلر:
ال قنطاری = بونک کوچکی. ۲.
باشلیجه قرق درت اوقه دن عبارت
اولان و محله کورده دیکشن
آغراق مقداری: اون قنطار
کیج: معدن کومورینک قنطاری
قاچه در. || بکی قنطار = یکی
اعشاری اوزانده پوز کیلوغرا-
مدن عبارت ثقت. || قنطار آغاسی =
سابقده اوزانک قنطیشنه مأور
احتساب مأوری. || قنطاری
بلنده = کوزی آچیق، آلدانماز
آدم.

قنطارچی {س. آنوب صانیلان
|| شیشلری طارنوب بوکا
مخصوص رسمی آلان بلدی
مأوری.

قنطارچیلق {س. قنطارچی خد-
|| مت و وظیفه سی.

موری که ازمنه قدیمه دن قالمش
بر شیدر ۴. باقیه کی بعض
دواغ غیر رسمیده مستخدم مسلح
محافظه مأموری.

قَوَاصِلِق { س. قواس صفت و
خدمتی.

قَوَاطِه { س. آجیبی و سرنجیه بر
جنس طومانه که باشلیجه
ترشیی پایلیر.

قَوَاعِد { س. ج. مر. فد. قاعده.
قواعد = تر. فد.
کی. صرف ونحو علی و کتابی:
قواعد عثمانیه.

قَوَاف { س. (مر. «خفاف» دن
غلط) حاضر آفاق قافی
صانان اصناف. || قواف مالی =
ایصارلامه کی دقتی و ابی
کرامتلی اولیوب حاضر و او.
جوز صافاتی اوزره پاییلان
شیلر کی عادی و جوروک مال.
|| کاغذ قواف = مزور. || لاقر.
دی قواف = خام، سخنچین، دیدی
قودیمی.

قَوَافِحَانِه { س. حاضر آفاق قافی
صافیلان دکانلرک بو-
لندیفی بر.

قَوَافِل { س. ج. مر. فد. قافله.
|| با. قافله.

قَوَافِلِق { س. حاضر آفاق قافی
صافق صنعت و تجارتی.

قَوَافِی { س. ج. مر. فد. قافیه.
|| با. قافیه.

قَوَاق { س. با. قواق.

قَوَال { ص. علی الاطلاق
ایچی بوش بوری کی
شیلر اطلاق اولنور: قوال
دودوک = چوبانلرک چالدقاری
قانیجه سسلی بیوک دودوک؛

قَقَقَه { س. مر. تا. تسبیح
بوچی.

قُوت { س. مر. ۱. اطاعت،
انقیاد. ۲. اوامر الهیه
کال تسلیمته اطاعت، طاعت،
عبادت. ۳.

قُوط { س. مر. امید کیمه، مأ.
بوسیت، نومیدلک.

قُی { ظم. با. قانی.

قُوا { س. ج. مر. فد. قوت.
|| با. قوت. (اصل حزیده
الف مقصوره ایله «قوی» او.
لوب، واو مشدده ایله قرانتی
ایسه غلطدر.)

قُوایل { س. ج. مر. فد. قایله.
|| با. قایله.

قُود { س. مر. («قیاده» دن
سمج.) بزوتک.

قُود { س. ج. مر. فد. قائد.
|| با. قائد.

قُواره { س. با. قواره.

قُواس { س. مر. («قوس»
دن سمج.) اوقله مسلح
عسکر. (اصل عربیده اوغلی
یعنی اوق یا یان آدم دیمکدر.)

قُواسیه { یا قواسیه. س. آجی
آغاج.

قُواص { س. (مر. «قواس»
دن مأخوذ. ۱. بیوک

آمرلر خدمتنده چاوش، امر
چاوشی. ۲. اصحاب مصالحی
احضاره و اوامر لازمینی تبلیغه
مأور محکمه خدمه سی، محضر،
مباشر: قواص کلوب چاغردی.

۳. دول اجنبیه سفارتخانه لری
مأمورلرینک معیتنده قیافت
مخصوصه بی حامل محافظه مأ-
قنقسه

قَنطارون { یاخود قنطاریون.
س. مر. (بو.

Κανταρίον) طاعلر ده
و قیرلده حاصل اولوب زیتون
یاغی ایچنده شیشه ایله کونشده
طوردنی حالده بیحاق یاره لرینه
ای کان معروف بر علاج حاصل
ایدن بر نوع صاری چیچک،
قلج چیچک، اشک قولاغی:
قنطارون چیچک؛ قنطارون
یاغی.

قَنطاریون { س. مر. با. قنط.
رون.

قَنطاریه { س. مر. قنطاررسی،
صانیلوب آلتان شیلری
طارتان قنطار جینک آلدینی
رهم: قنطاریه متهمدی.

قَنطَرَه { س. مر. ج. قنطار.
«کوبری، کارکیو و کمرلی
کوبری، جسر، بل. (جسردن
فرقیحون «جسر» ماده سنه با.)
قَنغال { س. با. قانغال.

قَنی { ک. یاخود خانگی و غلط
قاحتی: ماکی | ایکی ویا
زیاده شیلردن برینی تعیین
خصوصنده متمثل سؤال تعبیر
یدر: بو ایکی طاشدن قنقیسی
دها طیانقیدر؟ طبله کزدن
قنقیسی دها مستعددر؟ اونک
چوق قباحتری وارددر قنقیسی
سویلهیم؟ قنقی آدم بوکا تحمل
ایده پایلیر؟ قنقی دولت تبعه.
سندندر؟ || قنقی بری = سؤالی
ابهام صوزته قور: خطالریکزرک
قنقی برینی سویلهیم؟

قَنی { س. مر. ج. قنقاند. تا.
قنقد (کری.

مناسبه بی بولاق : قواملا تجمعه
قدر قابتاغلی .

قواملی { ص. قوامنده اولان ،
لزوی درجه ده قویو .
لق و سائره حالنده بولندان ،
تاوند اولان .

قوان { یاخود قووان . با : قوغان .

قوانج { ص. کندینه گوگن ،
اوگن ، تضاخر ایدن ،
مفخر ، متکبر .

قوانجه { یاخود قینجا . س. (بتا .)
بج. آقتارمه ، نقل :
قوانجه اتمک = آقتارمق .

قوانمق { فل. کندینه گوگنک ،
اوگنمک . تفخر و تقا .
خر اتمک ، قولتوقل قبارمق .

قوانوز { س. ۱. طوبراقدن
آغزی ککیش دست
کبی قاب ، آفاق کوب : یاغ ، تر
شی قوانوزی . ۲. طوبراق ویا
چینیدن آغزی ککیش و بعضاً
طارک کوچوک قاب : رچل ،
علاج ، افیه ، پوماده قوانوزی ؛
مرکب قوانوزی .

قوانین { س. س. ج. ع. فد : قا .
نون . با : قانون .

قوانیم { س. ج. ع. فد : قائمه .
با : قائمه .

قوب { د. « قه » الهه باشلار
بعض ترکیه صفتک باشنه
کیروب مبالغه و تأکید بیان
ایدر : قوب قوری ؛ (او مېسو .
طه الهه :) قوب قولای .

قوب { د. قوب قولای . ماده
آغهیه با .

قوباء { س. ع. ط. طوزلی بلغم ،
فر. Dartre .

قوال تفنک = ناملیسی پیوسز .
س. ناملیسی پیوسز تفنک . || مج .
اوستی قوال آتی ششخانه = اوستی
آلتنه بکزه مناسبتیز قیافت
وسائره .

قوال { ص. ع. « قول » دن
سب. [چوق سوبلر ،
لافرن ، گوزه .

قوالب { س. ج. ع. فد :
قاب . با : قالب .

قواله { س. دکنر کنارنده صالاش
وطام یا بلش محل .

قوالیر { س. (بتا . Cavalere)
اصل سواری و آتلی

دیمک اولوب قرون وسطاده
آوروپاده خرسیتیانلق اوغورنده
فدای جان ایتش قهرمان کبی
کچنیر بر صنف متعصب جنگا
ورلره اطلاق اولنوردی که
بونلرک برطاقلری بعض محلرده
روحانی و عسکری بر نوع اداره
و حکومتده نائل اولمشلردی ؛
ردوس ، مالطه قولایلری .

قوام { س. ع. ۱. طورش ،
طورمه ، قائم و کاش و

موجود اوله : بر ملکک قوامی
آنجق سیف و قلم اله اولور .
۲. مدار کون و وجود ، تکیه
گاه ، پناه : قوام الدین . ۳. مایع
بر شیشک قویولاق درجه سی ؛
بال ، یکمز قوامنده . ۴. هر بر
حالتک درجه لازمه سی ، تاو
(اصلی : ناب) ، چاغ : تام قوا .
منده در : قوامی بولاق : قوامه
کلک .

قواملا تجم { فل. قوامه کلک ،
قویولا تجم ، قویولا تجم ، قویو-
لقده و دیگر بر حالده درجه

قوباد { ص. ۱. قبا ، بطلال ،
حظال . ۲. تلفظی وشووه .
سی قبا : قسطمونی ترککرینک
سویلدکری لسان قوباددر ؛
قوباد بر آدم .

قوبادلق { س. قبانلق ، بطلالق ،
حظاللق : سویلد-
کری لسانق قوبادللق .

قوبالت { س. (لا . Cobalt)
کیم . معدنی بر جسم
بسیط .

قوبائی { ص. ع. ۱. قوبائی . ط.
طوزلی بلغمه مندوب و
متعاق ویا بو علت قیلندن او .
لان : اللرنده بعض بزور قوبائی
ظهور ایتدی .

قوبور { س. ۱. ایچی بوش طار
واوزون استوانی قاب
ویا ظرف که بر طرف قبالی ویا
ایکی طرفی آجیق اولور : قلم
قوبوری ؛ اگر قوبوری = اکره
مربوط پشتو قلیق ؛ اوق قو-
بوری = تیرکش . ۲. آبدستخانه
دایکندن لغمه این عودی
موضوع کنکار : قوبور طیقا .
نمش ؛ قوبوره دوکمک . = ص.
پک طار اولان استوانی شیلره
وصف اولور : قوبور بانظا لون .

قوبارتیق { ق. ۱. کسیدربوب
آرتیق ، چکدیرمک
ارتباط و اتصالی ازاله ایتدیر-
مک ، سوکدیرمک ؛ ما کینه به
یازمغنی قوبارتدی ؛ او خلایط
کیمه قوبارتغلی ؛ حیوانه قولانی
قوبارته جفسکز . ۲. (میوه و
سائره) طوبلا تجم ، دوشورتمک ،
اقتطاف ایتدیرمک ؛ باغچوان

کیمسه اوزوم، کراز یارق.
چیک قوبارتاز.

قوبارلق { ۱. کسدرلک،
قطع ایدرلک،
چکلوب آرتق، سوکک، قلع
ایدلک: بویپ ال ایله قویا-
رلماز؛ کوکلری قویارله بیل-
جکیمدر؟ ۲. (بش وسائر)
کسک، طویلاق، دوشورلک،
اقتطاف ایدلک: بو موسمه
باغدن یارق، کل آغاجندن
چیک، اوزوم، الما، قوبارلماز.

قوبارمق { ۱. کسک، قطع
{ اتمک: ایی، زنجیری
قوبارمق. ۲. چکوب آرمق،
اتصالی ازاله اتمک، ارتباطی
کسک: قوشک باشی قوباردی؛
چرخ بارمقی قوباردی؛ کوک
یاقلادیقی ات پارچه سی قوبار-
دی. ۳. چکوب چقارمق،
سوکک، قلع اتمک: فدانلری
کوکلرله قوبارمق؛ قوبغاندی
یرندن قوبارمغه مقتدر. ۴.
جبراً آتمق، بر شیشی صیق طو-
تان آدمدن آلمغه موفق اولمق:
اوندن یاره قوبارمق نه قدر
زور! بن کندیسندن بش اون
لیرا قوباره جعی مأمول ایدرم.
۵. کوردلیدی ویا قاریشیق بر
حال وجوده کتیرمک، ابقاع و
اظهار اتمک: قیامت قوباردی؛
ولوله قوبارمق؛ روزکار بر
مرطونه، بر نوز دومان قوبار-
دی. || مج. زنجیری قوبارمق =
چیلدرمق. = فل. صانجی اتمک،
صانجیق، وجهه دوجار اولمق:
بورک، قاری قوبارور.

قوپال { ۱. طویاج، قوئت،
قیصه و پیچیسز.

قوپال { ۱. (فر. Copal) جلا
صنعی، رازیلیا رانجی.
قوپچه { ۱. دوکه وایلیک برینه
تلدن ارککلی دیشیلی
چنک: نوزانی قوپچیس؛ بر
چفت قوپچه.

قوپچه لاتمق { ۱. قوپچه ایله
ایلیکاتمک: شو
چوچمک نوزانی دادیسته قوپچه.
لاتامیسکز.

قوپچه لاتمق { ۱. قوپچه ایله
ایلیکله مک: یلکی
قوپچه لادی.

قوپچه لاتمق { ۱. قوپچه
ایلیکله مک: بو
نوزانی طار اولدیغیون قوپچه.
لاتامیور.

قوپچیلی { ۱. قوپچیس اولان،
قوپچه ایله ایلیکاتن:
قوپچیلی نوزلق.

قوپر { ۱. (اجنبی لغت) ازمارید
پیچینده یوز درمک باصی
برجنس باقی.

قوپر { ۱. قوپرتمق. ۲. قوبار-
مق وسائر.

قوپسه { ۱. قالفات طوقا-
غنگ آغزینه کچیریلن
دمیر چنبر.

قوپمق { ۱. قطع اولمق،
قیدیلوب آرمق: اپ-قو-
یدی؛ فدانی چکرکن کوک، بر
دالی قویدی. ۲. ارتباط و اتصال
زائل اولمق، آریلوب دوتمک:
صیاعک فروشلری، ستره مک بر
دوکه سی قویدی؛ فسکوز بو-
سکولی قوپه جقدر. ۳. کوردلیدی
ویاتهکلی برشی؛ ظهور ایدیور.

مک، بردن بره قیتمق: قیامت
قویدی؛ بر ولوله در قویدی؛
شدتلی بر روزکار، بر یاغمور
قویدی. ۴. زیاده آفریمق:
بورک، کوک قوپمق، باغرم-
قلم قوپور. || اود قوپمق =
چوق قوروق، هجان و دهمته
دوجار اولمق. || کوکلدن قوپمق =
اعطاسنه راضی اولمق، رضاسیله
وبرمک: فقرايه خانه طویلابورل
هرکس کوکلدن نه قوبارسه
وبرور.

قوپوز { ۱. اصل معنای قانون
قارپوز و اوکا مشابه
شیلر اولوب مجازاً بزجه مستعمل
معنایه کثیر || لاوطه نونندن بر
جنس جالی، بر بط.

قوپوزغه { ۱. قیوسقه دیدیکیز
شیک هیشاصیله سی
اولوب، اصل ترکیه ده لاخنه
دیکدر.

قوپوزله { ۱. قیوسله. ۲. برنوع
ککک.

قوپوق { ۱. (قوپمق) دن
قوپمق، قوپمق، کلمش،
کسک، منقطع: برقولی قوپو-
قدر؛ ستره سنده قوپوق بر دو-
کسی وار ایدی.

قوپون { ۱. (فر. Coupon) بلیت
واشام و سائر مک
مقسطاً تأدیاته مخصوص کوچک
پارچهلری و یا علی الاطلاق
کسیله جک پارچه: اسهام قوپونی؛
واپور بلیتک قوپونی.

قوپوی { ۱. قوشو زاغاری:
روم ایلی قوپوی.

قوپه { ۱. (فر. Coupe) ۱.
بالور باردق، آلافرانفه

صو و ساژده بارداغی : سفردهده
صو قوپه لری آبری و اولنردن
کوچورک اولان شراب قویه .
لری آبری ایدی . ۲ . بر بارداغک
استیحاب ایندیکی مقدار : بکا
بر قویه صو وبرک . ۳ . او یون
کاغدلرینک یورک بیجلی بنگلیسی :
قویه بک بشلیسی .

{ قویه } (فر. Coupé) اصل
قویه (یارم لاندوکی کسمه آراهه
دیمک ایسه ده ، علی الاطلاق قبالی
ویالکز آرقه دن اونوریه جقیری
اولان آراهه دینر .

{ قویه } (فر. Copie) اصل
قویه { اولان بر محرراک آلنان
صینی ، صورت ، نسخه : قویه .
سنی صاقلامق : بر قویه سنی لفا
کوندرمک . ۲ . صورت چیقارمه ،
استنساخ : قویه اتمک . (لسانزک
بوکله انجییه افتقاری یوقدر .)
{ قوت } (س . اقبال ، طالع ، بخت ،
قوت { سعاد . (« موت » ایله
مترادفدر .)

{ قوت } (سن . مر . ج : اقوات .
قوت { یاشامق ایچون یین شی ،
آزبیک ، رزق ، غذا ، توشه ؛
قوت لایموت = آچلقدن اولیه جک
قدر رزق ، آجیق کفاف نفس
ایده جک و طار طارینه یکینه جک
قدر ایراد .

{ قوت } (سن . مر . ج : قواء . { تر .
قوت { کیات عربیه ده : قوه . —
با : قوه . } ۱ . زور ، کوچ ، طا
قت ، قدرت : بو بوک قالدیزه .
جق قدر قوتم یوقدر ؛ بوکا قوتم
یتیور . ۲ . بر حکومتنک بری و
بحری عسکری : قوه بریه ،
قوه بحریه ؛ قوه الظهر = آرقه ده

احتیاماً بولندیریلان امداد
عسکری و ساژده . ۳ . صحت ،
صاغلالمق ، تندرستک ، اعضاء
بدنک و اعصاب و عضلاتک
کوجلی اولمسی ، ضعف مقابلی :
بندمه هیچ قوت یوقدر ؛ قوت
ایچون علاج آلپور . ۴ . تأثیر ،
نفوذ : اونک سولیدیکی سوزک

قوتی واردر . ۵ . (جبرده)
بر عددک صاغنده و بر آزدها
یوقاریده یازیلان کوچوک رقم که
او عددک قاج کره کندی مثیله
ضرب اولمسی اقتضا ایندیکی
کوستر : ۲ که دردک ایکی کره

دردله ضربه علامت اولوب ۱۶
ایله مساویدر ؛ ۲ دخی یشک
اوج کره بشله ضربه علامت
اولوب ۱۲۵ له مساویدر . ۶ .
جبر . بر ماکنه بک تحریرک و یا
جبر ایندیکی اثقالک مقداری که
مقدما بیکیر قوتیله و شمعی ایسه
قوت درجات و آحادیله تعیین
اولنور : یوز بیکیر قوتنده ، یوز
درجه قوتده بر اوپورماکنه سی .
۷ . خاصه ، حاسه : قوه حافظه ،
قوه مدبرک . با : قوه . [قوتله جبر
وزور ایله بک : قوتله اورمق ،
چکمک .] وار قوتیله = بشون
قوت بدنی استعمال ایدهرک ،

اولانجه قوت و اقتدارخی طو
پلا یوب قوللانهرق : وار قوتیله
چکدی ، ایندی ؛ وار قوتیله
چالیشدی : [قوت وبرمک =
۱ . تقویه اتمک ، متانتی آرتدیر
مق : او جهتمک عسکره دها
زیاده قوت وبرمک اقتضا ایدر ؛
انکتره دائمی طو خاصه قوت

ویر . ۲ . تأثیرخی آرتدیرمق ،
دها زیاده تأثیر و نفوذی اوله جق
صورتده ایلمیه سوروب کوزه
چاردیرمق : یازده جیکز لایجه ده
اک زیاده فلان ماده یه قوت
ویرملی .

{ قوتاس } س . و :

{ قوتان } س . با : قوتاس ، قوتان .
{ قوتار } س . یاخود :

{ قوتره } (س . نکا .) ۱ . بر دیر
کلی و رانده یا کنلی نازین
باییل و طولنه نسبتله عرضی
زیاده جه اولان کوچک کمی که
اکثراً سراقیلری طرفدن کیف
ایچون قوللانیلر .

{ قوتسز } (س . ۱ . زورسز ، کوجی
قوتسز { تمین ، ضعیف ، کوشک .
۲ . تأثیری آز ، غیر مؤثر :
قوتسز علاج ، شراب .

{ قوتسز } (س . اوغورسز ، یمتسز ،
قوتسز { مفوس .

{ قوتسزلیق } (س . اوغورسزلیق ،
قوتسزلیق { محوس .

{ قوتسزلیک } (س . ۱ . کوشکک ،
قوتسزلیک { ضعف : او درجه ده
قوتسزلیک اینی بسلنه مکدن کایر .
۲ . تأثیرسزلیک : بو شرابک قو
تسزلیک .

{ قوتلاقلق } فل . اوغورلی و میمنتلی
قوتلاقلق { اولی .

{ قوتلندیرمک } (س . ۱ . قوت
قوتلندیرمک { وبرمک ، قوی
ایتمک ، قوتی آرتدیرمق ، تقویه
ایتمک : حدودده کی قطه لری قو
تلندیرملی . ۲ . دها مؤثر حاله
قوتی ، تأکید و تحکیم اتمک :

لایحه نك اوزاسنی، او فقره سنی
قوتلندیرمك اقتضا ایدر .

قوتلندیرمك { فل . ۱ . قوی و متین
قوتلندیرمك { اولوق ، قوت پیدا
ایتمك : بسلیمی شیتلر بكمکه انسان
قوتلندیر . ۲ . صاغلاملاشمق ،
میجھلاشمك : او روایت قوتلندی .

قوتلی { او غورلی ، میمنلی ،
سعدی ، مسعود ، مبارک .

قوتلی { ص . کوجلی ، زورلی ،
قوتلی { قوی ، صاغلام ، توانا ،
مقتدر : قوتلی آدم ، آت ،
ماکنه .

قوتی { ص . با : قوتی .

قوجاقلیق { فت . ۱ . اختیارلامق :
قوجاقلیق { غایله کندبسی وقتیز
قوجاقلیق . ۲ . مج . چوق بور .
منی ، چوق زحمت ویرمك : بو
ایشلر بنی قوجاندی .

قوجاق { ص . ۱ . آجیق قوللرله
قوجاق { کوسک آرمه سی ، حضن ،
آغوش : قوجاغنه آلدی : قو-
جاغنده بیوندی : قوجاغده کز-
دیرمك . ۲ . آجیق قوللرله کو-
کسك آرمه سننه صیفه بیان ، بر
دفعه ده صاریلوب قالدیریلان
مقدار : بر قوجاق اودون ، اوت
وساثره . || قوجاغده ، قوجاقل-
ده کز مك = چوق اولوق .
|| قوجاغنه دوشمك = النجا ایچون
اك نهایت خه مك انه دوشمك .
|| قوجاق قوجاغنه = بر برینه
صارلش .

قوجاقلایتمق { فش . قوجاق قو-
قوجاقلایتمق { جاغه صارلوق ،
بر برینی در آغوش ایتمك .

قوجاقلایتمق { فت . ۱ . قوللرله کو-
کسك اوزرینه

صارمق ، در آغوش ایتمك : چو-
جینی صیتی صیتی قوجاقلادی .
۲ . مج . احاطه ایتمك ، شامل
و جامع اولوق : بو اسم اوفصلیه
منسوب نباتاتك جمله سنی قوجا-
قلا بور .

قوجاقلایتمق { فت . اختیارلامق . قو-
قوجاقلایتمق { جاتمی کبی : با : قو-
جاتمی .

قوجاقلایتمق { فل . اختیارلامق ، پیر
قوجاقلایتمق { اولوق : او مملکت خلقی
چایق قوجالاز .

قوجامان { ص . با : قوجهمان .

قوجاقلایتمق { فل . اختیارلامق ، پیر
قوجاقلایتمق { اولوق : قوجاقلایتمق
دن ده فاصیحدر : کوکل قوجامان .

قوجاقلایتمق { فش . بر برینه صار .
قوجاقلایتمق { لای ، بر برینی در
آغوش ایتمك ، معانقه ایتمك .

قوجاقلایتمق { فت . صارمق ، صارلوق ،
قوجاقلایتمق { در آغوش ، در بر ایتمك ،
باغره باصمق .

قوجاقلایتمق { فت . ۱ . طامارینه
قوجاقلایتمق { باصمق ، تحذیش
ایتمك . ۲ . قارلشدیرمق ، قو-
شقولاندیرمق .

قوجاقلایتمق { فل . ۱ . آلتیق ، خو-
قوجاقلایتمق { یلانق ، اشکیل ایتمك .
۲ . تلاش ایتمك ، قوشقونمق :
آل قاشاغینی کیر آخوره یاغری
اولان قوجنیر .

قوجاقلایتمق { ص . ۱ . بیوک ، عظیم
قوجاقلایتمق { جسم : قوجه بنا : قوجه
طاغ : قوس قوجه او . ۲ .
اختیار ، باشلی ، پیر ، شیخ ، مسن :
قوجه آدم : قوجه اولوق . ۳ .
اسکی ، قدیم ، مشهور : قوجه

مصطفی پاشا : قوجه راغب پاشا .
۴ . مقدر ، مدبر ، بیوک ، حافل :
قوجه حریف ! قوجه خیرالدین
پاشا نه دیکز عماره لری ابدی !
= س . ۱ . اختیار آدم ، پیر ،
شیخ : قره قوجه : قوجه ایلی .

۲ . ار ، زوج ، خلیل ، شوهر :
او قادینك قوجه سی صاعیدر ؟
|| قوجه اوغلان = آبی . || قوجه
باشی = برکوی اختیارلامق
برنجیسی ، مختار . || مج . قوجه
رئیس = سنن تجارتیه ده ایکنجی
قپودان . || قوجه قاری =
اختیار قادین ، پیره زن ، مجوز ؛
قوجه قاری صوئوخی = برد-
المجوز . || قاری قوجه = زوج
وزوجه ، زوجین ؛ قاری قوجه
قاوغاسی = قیصقانچلق قاوغاسی .
|| قره قوجه = آغاراماش اختیار ،
صاجی صقالی سیاه مسن آدم .
|| قوجیه وارمق = اولمك ، اره
کیتمك . || قوجه یمشی = عمر .
قطب دینان چیلکه بکزر خفیف
برجنس طاغ میوه سی که بر نوغنه
طاوغه دیرلر .

قوجاقلایتمق { ص . زوجی ایلیمان ،
قوجاقلایتمق { طول یاخود اولمك .
مش (قاری) .

قوجاقلایتمق { فل . با : قوجه .
قوجاقلایتمق { لامق .

قوجاقلایتمق { ص . بر نوع بیوک
قوجاقلایتمق { چایلاق .

قوجاقلایتمق { فل . اختیارلامق ،
قوجاقلایتمق { اختیار اولمق .
[قوجاق ده فاصیحدر .]

قوجاقلایتمق { س . ۱ . اختیارلوق ،
قوجاقلایتمق { شیخوخت ، پیری . ۲ .
زوجلاک ، زوجیت .

قوجه‌لی { ص. زوی اولان،
قوجه‌لی { ذو الزوج : قوجه‌لی
قادین.

قوجه‌مان { یاخود قوجامان.
ص. ابری، بیوک،
جسیم، قوس قوجه : قوجه‌مان
آدم، آغاج، طاش. [باشلیجه
چوقق لسانده مستعمل او-
لوب « مینی مینی » مقابلدر.]

قوج { ص. ۱. قوبون آفریری،
قوج { دامراق ارکک قوبون .
۲. ابری جنسندن ابری و بسل اری-
کک قوبون که سراقیلیری یوری
ایکن آلوب صورت مخصوصده
بیودورلر. [استانبولجه باشلیجه
بو معنا ایله مستعملدر.] ۳. مج.
شعیب و صلابتلی آدم، فعل : قوج
یکیت. || اتمکنه قوج = مکرم،
سخی، قیوسی آییق. || قوج باشی =
وقتیه قلعه کیرلکده مستعمل
برآت || قوج بوینوزی = ۱.
اکلیل ملک دینلن نیاک بر
نومی. ۲. طوب قونداغنده
خللاط طاقیله حق قوی
چنکل. ۳. مج. خللاط باغلامق
اوزره سرت آغاجدن و یا دمیر
و پرنجدن ایکی طرفی قولاقلی
بر پارچه که کوکرتک مختلف
محارینه میخلانیر. || قوج قاقمی =
قوجلرک برمدت آیرلقدن صکره
قویونلره صالیوبرلی و یونک
موسم مخصوصی که صوک بهارده
اولور. || قوج قاقمی فرطونه سی =
او موسمه واقع فرطونه.

قوجاچ { ص. ۱. قوچی. ۲. آراه‌چی،
آت قوشه‌سی بیلن آدم.
قوجاق { ص. صلابتلی، شعیب،
متین.

قوجان { ص. ۱. لاخته و مارول
قوجان { کبی یاراقلی بعض سبزه.
لرک کوکلرینه متصل سرت کوچی :

لاخته کسلدکده قوجانک بر
پارچه سی برده و بر پارچه سی
ایمجنده قالیر. ۲. مصر بغدادی
کبی بعض حبوباتده دانه لرک
بینشیک اولدقلری سرت و
اسطوانی شیء : مصر قوجانی.
۳. بعض دقتلرک ایکی به منقسم
یارقزلندن مشتری و یا آبونه به
ویرلن اوست قسمی کسلدکن
صکره دقتده قالان آت قسمی،
فر. Souche : آبونه لرک اسمعلری
قوجانلرده مقیددر؛ قوجان
دقتی. = ص. قوجان کبی سرت،
طوگش، دیک : صوئوقدن
الری قوجان اولمش.

قوجقار { ص. دوکوش ایچون
قوجقار { تربیه اولمش ابری
قوج.

قوجلانمق { فل. قوج کبی
قوجلانمق { قاقوب طاورانمق،
یکیتلنک، یورکلنک، آزمق.

قوجی { ص. [اصلی : « قوشمق »
قوجی { دن قوشی] ۱. اوطه
کبی هر طرفی بخره‌لی اسکی بر
نوع آراه. ۲. حبوبات وضعنه
مخصوص آلتی بوش یعنی یردن
یوسک انبار.

قوجچی { ص. قوجی دینلن آراه
قوجچی { نوعنک آراه‌چیسی.

قودامان { ص. (عر. « قدام »
قودامان { دن غلط] ۱. بیوک،
ایری، بطل، حنطال. ۲. ایلری
کن، متنفذ، اعیاندن : محله
قودامانلری.

قودس { ص. ۱. طاق بری،
قودس { کومس. ۲. مج. طار
محل، محبس : قودسده در.

قودورتمق { فت. ۱. قودوز
قودورتمق { علته اوغراقی،
قودورمه‌سی موجب اولقی، داه
الکبه اوغراقی : دیشیسندن
چوق وقت معبور قاله سی کو-
چی قودورتر. ۲. مج. آزدر-
مق، هیجان و تهوره کتیرمک :
بوسوزلرله کندیشی قودورتمک.
قودورمق { فل. ۱. قودوز
قودورمق { اولقی، داه الکبه
اوغراقی : بشون حیوانلردن
زیاده کوپک قودورور. ۲. مج.
آزمق، هیجان و تهوره کلک :
بونو ایشیدنجه بشتون قودور-
دی.

قودورمه { ص. قودورمق فعلی،
قودورمه { قودوز اوله، داه
الکبه اوغرامه : کوپک قو-
دورمه سی.

قودوز { ص. قودورمش، داه
قودوز { الکبه اوغرامش :
قودوز کوپک. = ص. قودور-
مه، داه الکب : قودوز علقی.
|| قودوز اوقی = حبشیه الکب،
فر. Asclépiade. || قودوز
بوجکی = ازلی یاقی آجغه یارا-
یان بر بوجک، یانبولی قوردی،
فر. Cantharia. [غامی : قو-
ندوز بوجکی.]

قودوش { ص. بزوک، دیوت.

قودوق { ص. اشک یاورینک
قودوق { کوچکی، کوچک صبا.
قودومان { ص. طارغین،
غضوب، حدید،
ظالم.

قور } س. يانوب قيزارمش كومور
ويا اودون، جره: قورك
اوزرنده پيشيرمك؛ بو جنس
اودون چوق قور دوكر؛ قور
كبي آلتين.

قور } س. اسكي تركبده قوشاق
قور } وباغ مناسنه كلوب، او-
چقور (اصلي: ايجقور)، ديز-
قور، طابقور (طابقور) بوندن
مركبر.

قوراده } ص. قورويوب ضعيفا
مش ويا اسكويوب
پيرانش، ايشه ياراماز، ييتمش:
قوراده بيكر، قليج، او.

قوراق } ص. قوردي، ياغمورسز،
رطوبتسز، يابس: قو-
راق هوا؛ قوراق ييل؛ بوسنه
هوا بك قوراق كيدبور. =
س. قوراقاق، ياغمورسزاق،
ييوست: بوسنه قوراقدن قور-
قليور.

قوراقلاق } س. ۱. قوريلق،
ياغمورسزاق، رطو-
بتسزلك، ييوست: بو قوراقاق
بر مدت دها دوام ايدر ايسه
اكيئلر يانه جق. ۲. ياغمورسز.
لقدن ايلري كلن قحط و غلا،
قطن: هندستانده قوراقاق او.
لديني سويلتنيور.

قورباغه } ياخود قورباغا. س.
حيوانات زاحفه دن
معروف كوچك حيوان كه اكثريا
طائي صوده و باناقلرده ياشار
وصيقات هوالده هب بردن
باغرشه رق خيلي كورلدي ايدرلر،
عر. ضفدج، فا. غوك. || آغاج
قورباغه سي، قره قورباغه = بو
حيوانك انواعندن. || قورباغه

اوتي = بر جنس نبات. || قورباغه
بايعي = طراخونه نوعي. || قور-
باغه، طاشي = بر جنس طاش.
|| قورباغه طولومبه = قوربودن
صو آير ويرر بر جنس فرك
طولومبه سي. || قوروقلي قور-
باغه = قورباغه ياوريسي كه قو-
يروقلي اولوب بيود كجه قوروقلي
محو اولور.

قورباغه جق } س. ۱. كوچك
ياوريسي. ۲. ط. الهاب وريد
قيلندن اوله رق ديل آلتنده
حاصل اولان شيش. (بونك
عريسنه جميت طيبه عثمانيه
تركه دن ترجمه ايله صيفه تصغيرله
«ضفدع» ديمش ايسه ده،
عربلر تصغيرسز «ضفدع»
ديرلر. || بخيره قورباغه جني =
چرچوده ني طونوب قالديرمفه
مخصوص دمير ويا پرنجندن كوممه
يووه.

قورت } س. «ت» سي حركه.
قورت } لنجه «د» اولور. ۱.
معروف بيرنهي حيوان كه كوچك
مشابه اولوب بك قوتلي اولمفلر
قوبون وخركه وساثر حيوانات
اهليه مسلط اولور و بونلره
دهشت و برر، عر. ذئب، فار.
كرك. ۲. قورت بوستندن معمول
كورك. || قورت اغزي = چكچه
و صنديق و ساثره نخته لريك
برلشوب كوشه تشكيل ايتكارلي
يرده بربرينه چكك اوزره رسم
مخصوصده بايلان طوغرامه.
|| قورت آياغي = برجنس نبات،
كبريت نباتي. || اسكي قورت =
هر نوع حيل و دسايسه واقف

قورناز و آلدانغاز آدم. || قورت
باغري [و طوغريسي قورت بها-
ري] = بياض چيچك آچار بر
كوچك آغاج، فاغيه. || قورت
بوغان، خاقق الذئب و بر نوعي
خاقق الفردينل نبات. || قورت
بنجه سي، قورت طرناغي = قان
اوتي نوعي، عرق انجبار. ||
قورت طواسي = عر. بقعة الغزال
ديتلن نبات. || قورت قاني =
۱. قوردي طوموق ايجون اوستي
چالي، چربي ايله اورتيلي چقور.
۲. پهلوان او بونلرندن بري.
|| قورت قولايي = برجنس نبات.
|| قورت كيديشي = بر نوع لينك
يودويشي. || قورت مصالي =
برني اوبالاندرقي ايجون نقل
اولسان مصال: قورت مصالي
اوقومق = مالايعني ايله آلدادوب
وقت قراغق. || قورت منطا-
ري = ايجي بوش برنوع منطار.

قورت } س. «ت» سي حركه لنجه
قورت } «د» اولور. ۱. آياقز
و سوريته رك حركت ايدر كو-
چك حيوان كه انواعي واردر،
عر. دود، فار. كرم: آغاج، پندير،
ات، بر قوردي، ايبك قوردي.
بعضا آياني بوجكدرده اطلاق
اولنور. || قورت اشن = اكثر
آلترده اولان سرپه قان جيباني.
[قورذ اشن ده دينلير.] || قورت
اورمق = (كراسته) ييشلنوب
منطارلاغق. || قورت ينيكي = ۱.
نخته لرده كي قورت يووه سي بري.
۲. مج. بادى شبيه برحال: بو
ايشده برقورت ينيكي اولسون.
۳. مج. عذر، عيب، قصور،

مخدور. || قورت يمز آغاج = قنابه
آغاجي. || اينجده قورت يوق =
براي شه هوسكار اوليان، قو.
شوب چايشيمان .

قورتاران { ص. تخليص ايدن .
|| جان قورتاران =

دكيزه دوشوب بوغلق تهلكه سنده
بولسا نلري تخليص ايدن آدم ،
تخليصيه هيئته منسوب آدم .

|| جان قورتاران دمير = تهلكه
حالبده آتاني اوزره كيده بديك
بولان آغر لنگر . || جان قور-
تاران سيمدي = حين حاجته طو-

توب بوغلاماق اوزره كيميرده
بولندير يلان منطارلي حلقه .

|| جان قورتاران صندالي، فلوقة
سي = كيميرده وتخليصيه اداره .

لرنده يانلري منطارلي اوله رق
باتماز بر صورته انشا ايدلش
صندال .

قورتارماق { في تخليص ايدمك :
دكيزه دوشيدنه

درحال قورتارلدي .

قورتارماق { فته . ۱. بريني محو
وهلاك تهلكه سندن

چيقارماق ، سلامت چيقارماق ،
تخليص ايمك : دكيزه دوشني

قورتاردلر ؛ بر طبيب حاذق
خستني قورتاردی : هر كس

جاني قورتارمه چايشيوردي .
۲. ترمين وتوديع ايدلش بر

شئي او قيددن آزاد ايمك :
اومي رهندن قورتارماق ايسترم ؛

بورجك بر مقدار يني ووروب
برسندی قورتارمليم . ۳. جزا .

دن ويا مسوايتدن ابرا ايمك ،
تبريه ايتديرمك : ماهر بر آووقات
كنديسي قورتاره بيلير ؛ بيم بر

ايليشيكيم يوقدر كنديمي قولاي
قورتاريرم . ۴. صرف ايديله جك

بر آچيني صرف ايمه مك بولاي
بولق ، قزاقق : آره مزده بازار .

لني كسوب او پوشه بيليرسه ك
دلاله وبره جكمز آچيني قورتار .

مش اولورز .

قورتالاندرماق { فته عفونتاند .
|| يروب قورت

طرتديرمق ، قورت پيدا ايتدير
مك : هوانك صيغاقلي آني قور-

تلاندير ؛ بو يانيري طوسوز
براقوب قورتلانديرديكنز .

قورتلانماق { فل . ۱. عفونتلوب
|| قورت طومتق ،

قورت پيدا ايمك : ات ، پينير قور-
تلانمش . ۲. محب . قورتلر يروب

راحتسر ايدرمش كي صبر وتائي
ايمه مك ، تلاش كوسترمك ، صبر .

سزاق و تلاش ايمك .
قورتلماق { فل . ۱. بر تهلكه بخا-

قورده دن ويا بر صقند .
يدن چيتمق ، خلاص ورها بو-

لمق : اوج كشي او خسته لقه طو-
تيلوب ايكيسي قورتلدي ؛ كنديسي

بر افترا ايله توقيف اولنديسه ده
قورتلدي ؛ بر آتني تبين ايدوب

حبسدن قورتلدي . ۲. نجات
وسلامته چيتمق ، فوز ولاح

بولق : هله قورتلدي ؛ قورتلدي-
يفته تشكر ايملي . ۳. باغني قو-

ياروب قاچق ؛ بر آت قورتلش ؛
نچيوردن قورتلش كي ؛ محبوبلر

حبسخانه دن قورتلش . ۴. مو-
ضوع و مربوط اولديني بردن

چيتمق ، فيرلايوب آيرلئق : نخته .
نك بري قورتلش . || لندن
قورتلق = اله كچه مك و يا الدن

كله مك : اونك لندن بر ايش
قورته ماز = هرايش لندن كلير ؛

المدن قورته مازسكنز = البته اله
كچرسكنز . || ايدن قازيقدن قور-

تلش = سابقلي جاني ، ادبسر
چايقين .

قورتلماق { ص. خلاص ، رها ، نجات ،
سلامت .

قورتلئق { ص. قورت طومتق ؛
|| قورتلئق ، پينير ، عيش .

قورتلجه { ص. بر پلامودي و صار-
|| مساق اوني دخی ديتان

بر جنس نبات ، حشيشه بوقلون ؛
بياض قورتلجه . صفاقلي قورتلجه =

بوتك انواعي .
قورتلئش { ص. ۱. خلاص ، رها ،

قورتلئش ، سلامت : او
خسته لقدن قورتلش يوقدر . ۲.

قاچه ، فرار ، بوشانه ؛ حبسخانه دن
قورتلشي غريبدر ؛ آتاك چاردن

قورتلشي . ۳. قاچق و قورتلق
اسباب و وسائل .

قورجه { ص. ۱. قاشيه ، نخرش .
|| قورجه ، ۲. قاريشديرمه ، آز-

ديرمه ، تحريك . (يالكنز پك
قوللانئوب ، تركيبات و مشتقاتي

مستملدور . || قورجه چيپاني =
قاشيوب قاريشديرمقدن آزان

چيپان .
قورجه لاشديرماق { فته . و :

قورجه لامق { فته . ۱. قاشيق ،
|| قورجه لاشديرماق ، ۲. قاريشديرماق ، اونه -

سسته بر بسنه طوقونق ؛ اوني
چوق قورجه لاميك : ۳. آز -

ديرمق ، تحريك ايمك ؛ چيپاني
قورجه لامق ، قورجه لاشديرماق

ابی دکلر.

قورچی { س. و قتلہ بلارنہ بر
دمیر کر باغلایان
زرملی عسکر.

قورچی { یا قورچی س. ۱. بکچی،
خط و حرارته آموور.

۲. بیکیری اوجاغنده بر صنف
مخصوص، جیهی، جیهلی.

قورد { س. با: قورت.

قورد اشن { س. ۱. اکثری
آتلر عارض اولان

سرته قان چیبانی. ۲. انسانده
اتلرک فسق فسق قباروب قبار.
مه سندن عبارت خسته لق نوعی.

قوردله { س. (فر. غیطان دیمک
اولان Cordelle دن

غلط) بر ایکی ونایت دوت بش
پارمق اکنده ایسک قاش که

باشلیجه قادن اولونده فیونو
وساٹروسه متعلق نیشلره یارار.
[نشان آصمده قولانیان کمی

قانیجه لینه شریث و قوردون
دیرل.]

قوردون { س. (فر. Cordon)
۱. ایکندن آز چوق.

قالین غیطان وایب: قنساپنک
اطرافنه قوردون کچیرمک؛
چنفرق قوردونی. ۲. ساعت

آصمه مخصوص آلتین وساٹرهدن
زنجیر: قوردونخی چالشلر. ۳.

نشان آصمه مخصوص اکل و لینه
قوزله: برنجی رتهدن نشانلر
آرقوری کچیریلن بویوک قوردون

اوجنه طاقیلر. ۴. بر صره تشکیل
ایدن تخت ویا طاش چیقندبی،
چیقندبی اوجنه صره سی. ۵. بر
محاک قرانته جه ویا کومروک

وساٹرجه محافظه سیحون تمین
اولان و فوجلرله محافظه اولانان
خط: ازمیرده خسته لق ظهورنده

ملحقانه سرایت ایتمک ایچون
شهرک اطرافنه قوردون چکشلر.
دی؛ قوردون ایچانه کوره

توسیع ویا تضییق اولنور. ۶.
بو خطک محافظه سیحون وضع
اولان قره قول سلسله سی. ۷.

ب. مستعمل خلاطدن آبریلان
قولارک بهری.

قورد پر مرق { فت. ۱. پارچه لردن
مرکب برشتک یار.

چهلری بریره کتیره رک ورلی
یرنه قودیرمق آیاقد طور.
دیرمق، هیئت مجموعه سنی تشکیل

ایتدیرمک، مرکز، تأسیس ایتدیر.
مک: چادیر، چارداق، کوشک
قوردیرمق. ۲. زنبکرله ایشلر بر

ساعت ویا دیگر ماکینه تک زنبیر.
کفی صیقشدیرتوب ایشلیجه ک
حاله کتیرمک: ساعتی، موسیقی

قوردیرمق.

قورزه { س. (یتا. ب. دکزده
بری یرنه طاقش ایکی

زنجیرک طولاشیمی. (چوق
زنجیرل اولورسه اسپارماچه
دینیر.)

قورساق { س. (قالین حرکلی
«س» ی «ص» یاز.

منی قاعده اتخا ایدن اسلاف
بونی نیچون «قورساق» یاز.
مدقلمنه شاشیلر. ۱. قوشلرک

برنجی معدده سی، قاتی، طاشاق؛
قوش قورساغنده طاشلری ده
هضم ایدر. ۲. حیوانات مجتره.

تک برنجی کرشی، اوتلق. ۳.
علی الاطلاق معدده: قورساغنه

جه کیرمه مش، قورساغی بوش =
آج. ۴. هسوجوق طولدیرمق
ودودوک یاغی کی ایشلرده قو.

لالایلر اینجه باغصاق قوربی:
دودوکک قورساغی پانلادی.
۵. قورساق کی اینجه دری:

قورساق دف. || مج. قورساغم
پانلادی = جوق باغردم، سوبلدم.
قورساق { ص کردانده اوری

قورساق { اولان، اوری، غو.
شلی، جدره صاحبی.

قورسه { س. (فر. Corset) قا.
دینلرک کوسکلمرلی دوز.

کون طومتوق ایچون البسه تک
آلتنده کیکدلری بالینه لی سرت
ودیک یلک.

قورشاق { قورشاق. ۱. قو.
قورشاق { شاق، قوشاقی.

قورشون { س. ۱. آغرفلیله
معدن، اسرب، رصاص اسود.
۲. تفک و طبایحه ایله آتیلان

مرمی که قورشوندن دوکیلور.
= ص. قورشون معدنندن
معمول: قورشون بوری؛ قور.

شون تخته: قورشون تمغا.
|| قورشون آتقی. ۱. سلاح بو.
شاقی: اورادن کچرکن خیدودل

بزه قورشون آتدیلر. ۲. خاصمه ده
بولغق، دشمنلک ایتک: بربرلینه
قورشون آتیورلر. ۳. نشانه

اورمق: قورشون آصمه
جیمشلر. ۴. مج. حرصله طلب
ایتک. || قورشون تاوه سی = قور.

شون اوبده جک کوچک دیمیر
تاوه. || قورشون چیقاره جق،
سوککجک = تفک و طبایحه دن

قورشونی چیقاره جق بورغو،

خروس آياغی. || قورشون دو.
كك = قورشون اريدوب خسته.
نك اوستنده صو ايله طولو بر
كاسه به دوكره كويا نظر ك تا.
ثيريني بوزمن. || قورشونه
ديزمك = عسكری اعدام جزا.
سنى اجرا ايتك، بر طاقم عسكرو
قورشون آتديره رق محكوى
اولدېرمك. || قورشون سرکه.
سى = اصطلاح كمياده حمن
رصاص ديتان بر ماده. || شيطا.

نك قولاغنه قورشون = شايان
غبطه بر حال ذكرنده « منافع
قولاغنه كيغسين » مقامنده
مستعمل تعبیردر. || قورشون
طوزى = بر ملح كيووى. || قور.
شون قلم = طيشارى نخته
و المچرى غرافيت ديتان معدن
كومورينه مشابه بر ماده نك
تركيبندن عبارت قورى قلم كه
كاغده سوريلنجه سياه چيزكى
براقه رق يازار. || بويالى قور.
شون قلم = بوقك سياهدن
باشقه رنگرده يازانى. || قور.
شون كې = بك آغز. || قورشون
مرهمى = بر نوع جيوه لى مرهم.

قورشونجى { س. ص. ۱. قور.
شون دوكن وسا.
تان آدم. ۲. خسته له قورشون
دوكره عمليات سحر بازانه سنى اجرا
ايدن. قادي ن : قورشونجى
قارى.

قورشونلامق { فت. ۱. قور.
شونه قاپلامق،
قورشونه اورتك. ۲. قورشونه
تمفالامق : كومروكده بعض
امته به قورشونلارل.

قورشونلامق { ج. ۱. قور.
شونه قاپلامق،
اورتك. ۲. قورشونه تمفا.
لامق.

قورشونلى { ص. قورشونه اور.
تلكش : قورشونلى
جامع، جام.
قورشونلى { ص. قورشون رنگنده،
آيچى كول رنگنده،
سجايى.

قورشاق { س. با : قورساق.

قورصان { س. (بتا. Corsare)
۱. دكيز خيدودى،
دكيزلرده خيدودلى ايدوب تجار
سفانته مسلط اولان مسلح كيجي.
۲. دكيز خيدودى كميسى، دكيز
خيدودل ينك بيندكلى كى.
۳. حرب زمانده دشمن كيليرى
چاپول ايتك دولت محاصره طر.
قندن مآذون اولقى اوزره چيقا.
ريلان كى. || قورصان يلكنى =
لائين يلكن.

قورصانلق { س. دكيز خيدود.
لى : قورصانلق
ايدور.

قورغاز { ص. بك ضعيف و قورى.

قورغان { س. (قورمق دن)
اصل تركبه ده حصار
ديكمدر.

قورغو { س. قوروندى، وهم،
شبهه. مر.

قورق { س. با : غورق.

قورقاق { ص. ۱. چوق قورقان،
خائف، ترسان، محترز.
۲. جسور اوليان، جسارتسز،
اودلك، حيان.

قورقاتلىق { س. ۱. قورقان آد.
مك حالى، خوف،
احتراز. ۲. جسارتسزلك،
جبانته.

قورقتمق { فت. با : قورقونمق.

قورقلمق { ج. قورقو واقع
وحاصل اولقى : بو
هوا ايله بر غرطونه دن قورقلور؛
بوراده امنيت بركال اولدېغندن
هچ قورقلان.

قورقق { قل. ۱. قورقوبه تاع
و دوچار اولقى، خوف
ايتك : كيجه وقتى يالكر طيشارى
چيغمه قورقار؛ چوق قورقان
آدم محاربه به كيتمه مى. ۲.
چكمنك، احتراز و اجتناب ايتك،
صافتمق : الاهدن قورقلى؛ بن
يتيمك ماله ال سورمكدن قور.
قارم؛ قورقديشمه اوغرامد. ۳.
اوركك، دهشت طومقى، نوحش
ايتك : اوروجكدن قورقار آدملىر
واردر. ۴. جسارت ايدمه مك،
تابع و مطيع اولقى : باباسندن،
معلمندن چوق قورقيور. ۵.
وهم و اندیشه ايتك، خوشلا.
نليه جق بر ظنده بولمق : قور.
قارم سزكيدرسه كز كرى دونيه.
جكسكز؛ قورقارم شو آينه
بولده قيرله بقدر؛ قورقا بن سنى
براقام. || قورقديفنه اوغرامق =
قورقديفنى مهلكيه دوشمك.
|| باشندن قورقق = مسؤليتدن
قورقق.

قورقمه { س. قورقق ايشى،
خوف، اندیشه، وهم.
قورقو { س. ۱. بر تهلكه و مخا.
طره نك احتمال و تفريندن.

حاصل اولان تأثر، خوف، محافه،
یم: فرطونه قورقوسندن واپو-
ره ایغور؛ کوپک صالماسه بيله
انسان قورقوسندن یناشه ماز؛
جان قورقوسی، باش قورقوسی =
اولوم قورقوسی. ۲. مخاطره لی
وخوشه کیمیز احتمال؛ یا کلیش
سویلتک قورقوسیه سکوتی
اختیار ایدر؛ فنا رۇبار کورمک
قورقوسیه او بوق ایستمد.
۳. قورقاقق، حیانت؛ سنده
بو قورقو وار ایکن عسکرک
ایده سزسک. ۴. اورکه، دهشت؛
چو جه قورقو بر مشر؛ قورقو
ایلیکنه قدر یکمش.

قورقوت { س. با: قورقود.

قورقوتق { یا قورقمتق. ق. ۱.
قورقوسنی موجب
اولان، قورقو ویزمک، اخافه
ایتمک؛ چوققو اوامجی ایله
قورقوتق کوپک یا شلرندزجا.
نته آلیشدیرمقد. ۲. اوگدن
بر جزا و عذاب کوسترمک خوفه
دوشورمک، تخویف، تهدید
ایتمک؛ چو جملر باغی خراب ایتمه
مک ایچون باغچوان کندیلرینی
قورقوتماقدیر؛ سؤ استعمالانه
آلیمش اولانلری شدیداً قور-
قوتلی. ۳. اورکودوب قاچیرمق؛
شو طاققو قورقوت.

قورقود { س. اصل قورقوت
(اولوب «ت» سی تحریک
اولندقه «د» اولور) ۱. تلوه
و بولاماج کبی قوبوشی، چو-
کندی. ۲. اون و یاغله بایلان
طامنزحلوی کبی بریمک باشلیجه
دیشسر اختیارله و افاق چو.

جقلره بدیریلر: قورقوددن بانان
یوغورته اولور. = ص. قور-
قوبی موجب، قورقونج، مخوف.
یاوز. ص. (بومنا ایله ترکارده
علم اولور.)

قورقوسر { ص. ۱. قورقوسی
قورقوسر { اولیان، قورقاز،
پرواسز: قورقوسز آدم. ۲.
قورقوبه جق، خوف و اندیشه
باعث اولیان، مخاطره سز، تهاکه
سز: قورقوسز یول؛ قورقوسز
علاج.

قورقوسرلق { س. ۱. خوف
قورقوسرلق { ققدانی، امنیت،
سلامت. ۲. مخاطره و تهاکه
ققدانی، تهاکه سزک، صاغلامانی.

قورقولق { س. ۱. قورقوتغنه
قورقولق { مخصوص شی؛ بوستان
قاچیرمق ایچون بوستانلرده
اودون ویزلردن آدم صورتنده
بایلان شی. ۲. دوشمک تهاکه سی
اولان یرلرده دیوار و یارمق
و سائرده دن یکیلن کنار: کو-
بری، مناره، زردبان قورقو-
للی. || مج. بوستان قورقولقی =
یالکزر کوستریشی اولوب لندن
بر شی کلین آدم.

قورقولی { ص. ۱. قورقوبی مو-
قورقولی { جب، قورقو ورن،
قورقودان، مخوف: قورقولی
رؤیا؛ قورقولی حکایه لر. ۲.
مخاطره لی، تهاکه لی، خطرناک:
قورقولی یول.

قورقونج { ص. قورقو ورن،
قورقودان، مخوف،
مدمش، مهیب: قورقونج آدم؛
قورقونج بر بوجک؛ یک قور-

قونج بر شکل و هیئت.

قورلاغان { س. طولامه نوعی،
ای. یاران، طوموز
بورنی.

قورلاق { س. قوریلور آلت،
طوزاق.

قورلتای { س. (قورلتی دن)
مجلس، شورا، انجمن،
دیوان. ص.

قورلدماق { قل. با: غورلدماق.

قورلق { س. ۱. ایجه طویشوب
قورلق { یارلاق کومور حالته
یکمش بارچلردن عبارت آتش،
قورلدن عبارت یارلاق آتش.
۲. قور قومعه مخصوص قاب،
منقال.

قورلق { ج. قل. ۱. رکز و تا.
قورلق { سبب اولمق؛ چادیر،
چارطاق، بنا قورلدی. ۲. انتقاد
و اجتماع ایتمک، طوبلاقمق؛
مجلس، دیوان، محکمه، درکون
قورلدی. ۳. (ساعت و یا دیگر
بر ماکنه) ایشله جک صورتده
زنبکی دیوشیرلک؛ بوساعت قو-
رلدی می؛ قاچ ساعتده بر قو-
رلیز؛ ۴. عظمتی و متکبرانه
بر طرزله صدره کچوب اوودو-
مق؛ یوقاری به کچوب قورلق
نه قدر عایدیر. ۵. تکبر و نفیر
کوسترمک، اوگتمک؛ ایکی حرف
اوکردم دیه قورلاملی؛ قو-
ریلوب عظمت صامتق انسانه
قایتماز.

قورلمه { و:

قورلیش { س. ۱. قورلق فعلی و
قورلیش (مارزی). ۲. خودپناه

طرز و طور، متکبرانه وضعیت، عظمت.

قورمق {فت: ۱. پارچه لردن مر. کب بر شیشک پارچه.

لینی بر یره کتیروب رکز وئا. سپس ائنگ، چاتق: چادر، چارطاق، کوشک قورمق. ۲. یرلشدیرمک، اقامه ائنگ، ترتیب ائنگ، حاضرلامق: اردو قور.

مق: سفره قورمق؛ قزغانلی قورومشلر؛ طوزاق قورومشلر. ۳. عقد و تشکیل ائنگ، طوبلامق: مجلس، مشوئیت، دیوان قورمق. ۴. ساعت وسائر زنبیرکلی ماکینه.

نک زنبیرکلی طوبلامق؛ کرمک: بوساعتی قوردیکیزی؟ ۵. اولغه قومق، لوازمی حاضرلایوب او. لمق اوزره اوتورتمق: ترشی، دجل قورمق. ۶. ذهنه قومق، لایق طمع دوشومک، کندینجه قرار ویرمک. تخیل ائنگ: کند. یسی رئیس اولمی قورومش؛ آرتق اوسیاختی قورومش واز یکیمسی ممکن دکلدر. || باغداش قورمق = دیزلی قیروب بالدير. لری خاچواری قوبهرق اوتور. مق = فل. چوق دوشومک، دوشومکک طاماق: کند یسی قوردیجه قوردی.

قورمه {س: قورمق ایسی. با: قورمق.

قورناز {ص: ۱. حیلکار، مکار، دساس. ۲. آلدانماز، اویانیق، زبرک.

قورنازلق {س: ۱. حیلکارلق، نمازلق، اویانیقلق.

قورندی {س: اصلی اولدیقی حالده ذهنده قور.

یلان شی، خلیا، خیال، وهم: او صرف سزک قورندیکیزدر؟ خسته لمق قورندیدن عبارتدر.

قورندیل {ص: ذهنده اساسسز فکرینجه وجود ورن، وهم و خیاله تابع.

قورنو {س: [بتا. Corno = بو. بنوز] ۱. آوتفنکنه باروت قومغه مخصوص آغزی زنبیرکلی قیاقله قیسالی باروتلق. ۲. قالفانجیلرک بلده طاشیدقلری بویوزدن معمول یاغدانلق.

قورنه {س: [عر. «قرنه» دن] چشمه و حمام وسائر مو. صوغی آلتنده صو دوکولوب بریکمکه مخصوص طاشدن ویا دیگر شیدن حوضیق: چشمه، حمام قورنه سی؛ قورنه باشنده بیقانیق. || قورنه حق = حمامه یرکراسی. || دوکونده سرنایه حمامه قورنه یه قوشمق = هر ایشه قاریشمق. || قورنه کاتبی = سلخخانه ده میری مأموری.

قورنیج {س: [فر. Corniche] ۱. پرده نك آصله نه مخصوص اوله رق بنجره نك اوسته اكرتی طاقیلان اویملی تختهدن آوادانلق: بنجره قورنیجی، پرده قورنیجی. ۲. آصله جق برلوحه و رسم وسائر اطرافنه چویریلن اویملی تختهدن چرچیوه: شو رسمه کوزل بر قورنیج یکیرملی. ۳. اینه نك كرك طاشدن اولان دیوار وستون وسائر طرفلرند و كرك تختهدن اولان طاوان

وسائر سنده سوس ایچون بوینه اوزانان اویملی چیتندی: صیحا. غك آلتنده، طاوانك كنارنده، ستونك باشنده كنینجه بر قور. نیج (قورنیزه) چكسه فنا اولماز.

قورنیزه {س: با: قورنیج.

قورو {باش ضدی، رطوبتی چكمش، یابس، خشك: قورو آغاج، قورو اوت، قورو چاموو. ۲. یاغور یاغیان، صوس: قورو اوده، قورو اراضی. ۳. آریق، لاغر، آتسز: قوب قورو بر آدم. ۴. دوشنه مش، چیلاق، آچیق: قورو نخته، قورو پر. ۵. ساده، قاتیقمز: قورو ائنگ. ۶. موسنك غیرنده نك اوزره كونشده قورودلش: قورومیوه، قورو بالیق، قورو اوزوم. ۷. مایع افزازاتی اولیان: قورو اوكسوروك = بالنفس. ۸. قار و یاغوری اولیان: قورو هوا، قورو صوفوق. ۹. قورشونی اولیان، قورشونسز: قورو صیتی. ۱۰. بوش، تپی، اصلسز، ناله، تأثیرسز و سببسز: قورو سوز، قورو لاف، قورو كو. سترش، قورو باتودی. ۱۱. خرجسز: قورو دیوار. || قورو باشنه = یالکز بیكس. || ۱۲. قورو حوض = كیلرك تعمیری وقارینه لرنك تظهری ایچون صو. قلدنلری حوض كه كی كیردكن صكره صوبی طلوبه ايله آلتوب كمی قیازده قالیر. || قوروده قالتی = جذر وقوعيله كمی اوتور.

قورو اچمك، سىلك : حامدن
صكره صاچكزى ايجه قورو.
لامليكز.

قورولامق { فط. كندى بدنك
مك، سىلك : بانه دن چيجه
ايجه قورولامق شرطر.

قورولق { ۱. قورو اولان
شيكه حالى، رطوبت
وايلاق ققدانى، يوست :
هواك قورولق. ۲. آرقلق،
لاغرلىق، ضعيفك، هزال : او
آدمك قورولق.

قوروم { ۱. بنا، تأسيس،
ركز، وضع : بو چادر،
بو چارطاك، بو كوشك قو.
روى. ۲. يارادليش، خلقت،
آفرينش : دنيانك، كوكرك قو.
روى : ديا قورومندن برى =
ايشداى خلقتدن اعتباراً. ۳.
ترتيب، شكل، هيئت : او قو.
رومده. ۴. طور متفاخرانه،
نخوت، قوروليش : او ك قورو.
مندن چكلمز. ۵. چادر وارو
وساژه نك محل ركز و تأسيس،
خيمه كاه، اردوكاه : قره قوروم =
چنكيز خانك مركزى و عطاللى
زماننده قونديلى محل اسمى.

قوروم { ۱. اوجاغه قونمش قالين
ايس : اوجاق قورومى ;
قوروم رنگنده.

قورومساق { ۱. ديوث، بز.
و ك، قلتبان.
[اسكيشدر.]

قورومق { فل. ۱. ياشلى و
ايلاقلى زائل او.
لوب قورو و يايى اولق : چا.
مور قورودى : چاشير ده.

قورومتق { فت. قورو حاله قو.
مق، رطوبتى چمك :
كوش بر كونده برلى قورو.
تدى : اوزوم قورومتق : بائالق
قورومتق. || قانى قورومتق =
اذيت و برمك، جفا ايمك. || كو.
كنى قورومتق = اساساً احما،
استيصال ايمك، تخم برامق.
|| ياقوب قورومتق = قاصوب
قاورمق، مخريب ايمك.
قورومتق { ۱. قورومتق ايشى : با :
قورومتق.

قوروجى { ۱. با : قوريجى.
قورودان { ۱. حيوانلرده مهك
بر علكه بورنلنده
كيك حاصل ايدر. || قان قورو.
دان = بىروح الصم دينن نبات.
قورودلق { ۱. قورو حاله
قونق، رطوبتى كيد.
برمك : اوزوم قورودلوب اورو.
پايه اخراج اولنور : بو چاشير
اي قورودلامش. ۲. صوبى
آقيدلى : بتاقتلر قورودليسه
خيلى اراضى قابل زراعت حاله
يكر.

قوروق { ۱. اوزومك خاى،
يشيلى، اكشيسى : قو.
روى شرتى : قوروقله تريبه
اولمش يمك. ۲. هر ميوه نك
خاى : خرما قوروغى : زيتون
قوروغى. || قيا قوروغى = اكتر
ديوارلرده و طاملرده بيتن بر
جنس نبات.

قوروق { ۱. قوروقى دن [
حفظ اولمش، آيرلش
ير، محفوظ و خصوصى محل. مر.
قورولامق { فت. ياش و ايلاق
بر شيشى سيلوب

مق. || قوروده = پرده، برشى
دوشمكزىن. || ۱. قورو
درك = فرطونه لى هواده
يلكمنز اوله رى روزكارك سو.
قنه تابع اوله. || طوزى قورو =
ايشى صاغلام، شيهه كوتورور
حالى اوليان. || قورو قورو =
بوش بوشنه، بىستون نافله.
|| قورو قهوه = پشيره مش
قاورلش قهوه نوزى. || قورو
كيك = اوبوز علق. || كل قو.
روى = كل قوروسنك رنى.

قورو { ۱. قورى.

قورو { ۱. يايى ديمك اولان
لفت تركيه دنى يوقسه
يو. Kópis, xópuça دنى ؟
يالكرز قوللائيوب تخته افظنه
اضافله مستعملدر : تخته قورو.
سى = تخته كهلسى، تخته بيتى
دخى دينن معروف پس قوقلى
ومزىج بوجك : بو او ك تخته قو.
رولى چوقدر.

قورو { ۱. قارى لفظه اتباعاً
لسان عوامده قوللائيلىر :
قارىسى قوروسى.

قورو { ۱. ميوه وساژه نك
قورودامش : طوت قو.
روى، آرمود قوروسى، قياق
قوروسى. ۲. بك اوراق تنك شى :
بيج قوروسى.

قوروت { ۱. سوت قوروسى،
طوروب قورولاشمش
سوت.

قوروت { ۱. فر. Corvette
فرقتيندن كوچك
حرب سيفتى.

قورومدی. ۲. نبات کوكدن
نم چكميه رك حیات نباتی
زائل اولغله رطوبتی قالیوب
یايس اولقی: بو چنار قورودی؛
بوسته قورواقلدن چوق آغاجلر
قورودی؛ آغاجك كوكنه
قورت کیرنجبه قورور. ۳. آ.
دیشلنقی، ضعیف ولاغر اولقی؛
ایي بسلنه مکدن بیچاره قورو.
مش. ۴. اعضای بدن بری
قلبه اوزرا یوب حرکتدن قالمی؛
الی، آباغی قورودی. بومنا ایله
بد دما وانکسار مقامنده دخی
قوللانیلیر: الك، آباغك، ديلك
قوروسون! || قان قورومق =
معذب اولقی. || كوك قورو.
مق = نسل ونسی قالمق، اسا.
سا و کلیاً محو و زائل اولقی.
|| مرکبی قورومدی = دها پك
یاقتندر: آلدیفمز امرک دها
مرکبی قورومدی.

قوروملی { ص. کبرلی، عظمتلی،
طور و حال آغز.
قورومه { س. قورومق ایلی،
با: قورومق.

قوری { س. باقیلوب حفظ او.
لنش اورمان: كوك
قوربی: قوریدن کراسته
کیمک.

قوریتق { ق. ۱. بر بکیمی و
قوریمی به حفظ و
صیانت ایتمه برک، بگنکک. کو.
زئمک: مرعایی، اورمانی قوریتق
اقتضا ایدر. ۲. چیت و یاخندقله
احاطه و تغریق اتمک: طالعك بکا
حاند اولان پارچه سی قوریتجه جم.

قوریمچی { س. بکیمی، محافظ،
فاردیان، اورمان و

سائره بکیمی: كوی قو.
ربجیلری.

قوریمچلیق { س. قوریمی صفت
و وظیفه سی.

قوریمق { س. ص. قوری حالتده
پر، آغاجلری حاوی
محل، كوكك قوری: اوراده بر
قوریمق وار ایدی؛ اوراسی قو.
ریمق بر پر ایدی.

قوریمق { ق. ۱. بگه مک، صا.
قلامق، حفظ و صیانت
و حراست اتمک: كوك مرعایی
اورمانی قوریمق اقتضا ایدر.
۲. کفایت، وفا اتمک، اداره،
تقابل اتمک: بو ایش مصرفی
قوریماز.

قوریمق { قوریتق. با: قورو.
مق، قورومق.

قوز { س. ۱. جوز: قوز حلواسی.
[جوز عربی اولدیقتندن
اصل ترکیبسی قوزدر. ۲.]
کاغد و سائره اوپونلنده آلیبی
کاغد و سائره. [جوز اوپوندن
ماخوذدر.] || مج. قوز پایلا.
شمق، قوزی پای اتمک = ۱.

اوزلاشمق: بز قوزمزی پای
ایدز. ۲. قولله برحق الهه
ایتمک: طورده بن اونکله قوزی
پای ایدرم. || قوز قابوغنه کیر.
مک = دایک دلیک قاچوب صا.
قلامق. || قوز قیرمق = خطا
ایتمک: قیردیمی قوز بیکی کچدی =
چوق خطا ایتدی. || قوز
آطمه سی = جزایر بحر سفیددن
قاشوت جزیره سی. = ص.
طوبارلاق.

قوزاق { س. ۱. جام فستنی و
قاین آغاجی کی انبارک

تخلیرنی حاوی طوب. ۲. علی.
الاطلاق یو وارلاق شی، طوب:
صو قوزاغی = صو قبارجنی.

قوزالاق { س. ۱. سروی آغاجک
میوه سی حکمنده او.
لان طوبجق. ۲. اقتضای
طبیعیسندن كوكك و جلیز قالمش
شی: قوزالاق قاربوز، چو.
جق. || صو قوزالاغی = حباب.
|| مهر قوزالاغی = بال موسی
اوزرینه باصلش مهر بوزلامق
ایچون اوزرینه پایشدیریلان
فیل دیشندن قباچق.

قوزغون { س. [اوبنورجه ده
«قوز» و «قوزاق»
کولکک و قراقلق دیمکدر]

پک ابری قره قارغه. || قوزغون
آباغی = خلال اونی. || قوزغون
انگی = اگرانی اونی، اوفتری.
|| قوزغون دیکزی = بحر خزر.
|| قوزغون قلیبی = مداوات ایچون
مستعمل بر نوع اوت.

قوزغونچق { س. حبسخانه قیو.
سینه کی دمیر بار.
مقلقی بنجره.

قوزغونی { ص. پک سیاه، قویو
سیاه: قوزغونی بر
زنجی کوله.

قوزمقغرافیا { س. [بو.
Kosmos -
γραφία = طالعک تحریر و تو.
صیق] اجرام سماویه تک احوا.
لیدن و صورت دور و حر.
کنترلندن و کره ارضک ساده کی
موقعیله دور و حرکتندن بحث
ایدن علم، علم هیئت. [«علم
نجوم» دن فرقی واردر.]

قوزو { س. با: قوزی.

قوزە { ۱. س. ۱. یووالاق شی،
اوقاق طوب ویا قابول
شکلنده شی: ایلک قوزەیی،
نبوق قوزەیی. ۲. بال موی
اوزربە باشلش مهر بوزلامق
ایچون اوزربە وضع اولان
فیل دیشندن قبالحق که مهر
قوزالاغی ده دینلیر.

قوزی { یا قوزو. ۱. قوبون
یورسی: ارکک، دینی
قوزی: قوزی آتی. ۲. برمیوه
بیشیک کوچکی، بیچی: پورتقال
قوزیسی. ۳. مج. پک حلیم ویر.
مشاق شخص. بومنا ایلە تحیب
تعبیری دخی اولوب «قوزم!»
دینلیر. || قوزی بالامودی = بالا.
مودک برجنسی. || قوزی چیانی =
ضرر سز برزع چیانی. || قوزی
دریسی = کورک و قاپاق وسارە
پایلان کوچک قوزی پوستی که
قیصه وقیورجق قویلی اولور.
|| قوزی دینی = جوققلرده ایلک
جیتان ویدی یاغلرندە دکیشن
دیش. || قوزی قولاغی = پاراغی
سبزه کی قولانیلان بر جنس
نبات. || قوزی کستانه سی =
کوچک دانه لی وچیک بنیر بر
جنس کستانه. || قوزی کوبکی =
صاری برجنس منظار. || قوزی
باشی، جکری، صارمسی، طلو.
له سی = قوزبدن پایلان یملک
انواعی.

قوزچیق { ۱. س. کوچک قوبون
قوزچیق { یاورینی تحیب تعبیری
ده اولوب «قوزچیم» دینیر.
قوز پالاق { قل. ۱. قوبون یاور.
قوز پالاق { ریلای. ۲. میوه
پانده کندی چلشدن برکو.

چک دانه بیدا ایلک. ۳. جدول
چیزیکک پانده بر انجه چیزیک
ویاکولکه بیدا اولقی.
قوزیلی { ۱. س. پانده یاورینی
قوزیلی { اولان (قوبون).
۲. بیشیکنده کندی چلشدن
برکوچک دانه سی اولان (میوه).
۳. برکوچک قیوسی اولان
(قیو قنادی). ۴. پانده بر
انجه چیزکیسی ویاکولکه سی
اولان (جدول خطی).

قوس { ۱. د. «قو» ایلە باشلار
قوس { بعض تر. صفتلک باشنه
کیروب مبالغه و تأکید بیان
اید: قوس قوجه او؛ قوس
قوجه مان بر آدم.

قوس { ۱. س. ۱. پای، کان.
قوس { ۲. س. (هندسه ده) محیط
دائرة ک برقمی. ۳. ه. منطقه
البروجه بروج اثنا عشردن بر
برج که شمس تشرین ثابده بو
برجه داخل اولور: برج قوس.
|| قوس قزح = الکم صاعمه.

قوستوم { ۱. س. (فر. Costume)
قوستوم { ۱. کسوت، قیافت،
زی. ۲. بر چشیت قاشدن
تکمیل انواب طاقی، بر اورنک
جاکتله پانتالون ویلک.

قوستوملک { ۱. س. بر چشیت
تکمیل انواب طاق.
قی یعنی بر اورنک جاکت پانتا.
لون ویلک یاغمه مخصوص ویا
بوکا یاغیشیر (قاش): قوستو.
ملک قازمیر.

قوسقوس { ۱. س. پلاولق وچور.
قوسقوس { بلای اوقاق یووار.
لاق دانه لر صورتندە خور:
قوسقوس پلاوی: قوسقوس

چوربەسی.

قوسقوغوق { ۱. س. ۱. غوغوق
قوشک برجنسی.
۲. بیانی کوکرجینک ارککی.
قوسقون { ۱. س. آتک اکرینه
مربوط اولوب قو.
بروغنک آلتندن یکیریلن قاش.
|| قوسقونی دوشوک = ۱. قو.
سقون یری صاغریدن آشاغی
آتکە مقبول دکلدیر. ۲. مج.
حال ادبارده اولان آدم. || قو.
سونه قوت = قاقق.

قوسقونس { ۱. س. ۱. قوسقونی
قوسقونس { اولیان (آت).
۲. مج. پریشان.

قوسی { ۱. س. ۱. قوسیه. پای
قوسی { شکل وصورندە اولان؛
قوسی الشکل.

قوش { ۱. س. ۱. بلکلی وفسادلی
اولدرق ایکی آتاق اوزره
یورور وهواده اوچار حیوان
صنقی، طیر، مرغ: بیرنجی،
آوجی قوش: آو قوشی. ۲.
بالخاصه دیگر قوشلری وسائر
بعض حیواناتی آولامغه آلیشدیر.
یلان چار و آتیمجه کی قوش:
قوش بکی. || آری قوشی، جنت
قوشی، حق قوشی وسائر.
کیلیریک برنجی جزنه با. || قوش
اتمی: خطمی انواحدن نبات.
|| قوش اوزوی = غایت کوچک
سیاه اوزوم. || قوش بانئ =
بیوجک بارچهل صورتندە:
قوش بانئ کباب، قار. || قوش
بورنی. ۱. غاغ، منقار. ۲. بر
جنس نبات. || قوش پالازی =
۱. قوش یاورینی. ۲. بوغازک
مهلک بر نوع شیشی که اخیراً

درمانی بولنددر. || قوش بنچه،
سی = قیناق. || قوش دبی = ۱.

متفق علیه و آلاشلاز لسان.

۲. دیش بوداق نوعی [آغاج].

|| قوش سودی = بولناز

شی، نایب. || قوش علی = آنلرک

اوک طرفلرته عارض اولان بر

خسته لی. || قوش قنادی = ۱.

قوش قنادنن سو بورک و یا

پلیازه. ۲. بر نوع بوغاز خسته

لی. || قوش قوناز = صوبی

امیلر معروف برسزه. || قوش

کرازی = کوچک دانه لی برجس

کراز. || قوش لوقوی = چوققلر

ایچون صواقلرده سانیلان طا.

تلی و بومورطلی بر نوع یوقته.

|| قوش می = کنور تخمنک بر

نوعی.

|| قوش = یاشلی آتک صاغر.

قوش = یسنده توکی دوکیلوب

آجیلان یری.

قوش = س. جفت، چفته. [الوم

قوش = یاکرز قوشی و قوشیق کی

مشتقاقی مستملدر.]

قوشاق = ق. ۱. قوشاق باغلا.

قوشاق = ق. ۱. قوشاق باغلا.

ایتدیرمک = چوجفی ککیدیروب

قوشاتدی. [اسکی قیافته قو.

شاغک اهمیتی زیاده اولدیفندن

اکثر ایچیک و کیفنگ ماده سیله

بر اذکر اولمقی مادت اولمدر.]

۲. به باغلانان بر شیشی باغلا.

تقی، تقلید ایتدیرمک : قلیج

قوشاتقی. ۳. اطرافنی آتی،

صارمقی، محاصره اتمک: قلمه یی

قوشاتدی.

قوشاق = س. [اصلی : « قور.

قوشاق = شاق] ۱. بلی صبی

طوقی ایچون صاریلان اوزون

وطار قاش، شال وسارزه، کر،

نطاق، منطقه: قوشاق قوشاق؛

یوک قوشاق، شال قوشاق. ۲.

قوشاق = قوشاق قوشاق قوشاق.

قوشاق = قوشاق قوشاق قوشاق.

قوشاق = قوشاق قوشاق قوشاق.

قوشاق = قوشاق قوشاق قوشاق.

قوشاق = قوشاق قوشاق قوشاق.

قوشاق = قوشاق قوشاق قوشاق.

قوشاق = قوشاق قوشاق قوشاق.

قوشاق = قوشاق قوشاق قوشاق.

قوشاق = قوشاق قوشاق قوشاق.

قوشاق = قوشاق قوشاق قوشاق.

قوشاق = قوشاق قوشاق قوشاق.

قوشاق = قوشاق قوشاق قوشاق.

قوشاق = قوشاق قوشاق قوشاق.

قوشاق = قوشاق قوشاق قوشاق.

قوشاق = قوشاق قوشاق قوشاق.

قوشاق = قوشاق قوشاق قوشاق.

قوشاق = قوشاق قوشاق قوشاق.

قوشاق = قوشاق قوشاق قوشاق.

قوشاق = قوشاق قوشاق قوشاق.

قوشاق = قوشاق قوشاق قوشاق.

قوشاق = قوشاق قوشاق قوشاق.

قوشاق = قوشاق قوشاق قوشاق.

قوشاق = قوشاق قوشاق قوشاق.

قوشاق = قوشاق قوشاق قوشاق.

قوشاق = قوشاق قوشاق قوشاق.

قوشاق = قوشاق قوشاق قوشاق.

قوشاق = قوشاق قوشاق قوشاق.

قوشاق = قوشاق قوشاق قوشاق.

قوشاق = قوشاق قوشاق قوشاق.

قوشاق = قوشاق قوشاق قوشاق.

قوشاق = قوشاق قوشاق قوشاق.

قوشاق = قوشاق قوشاق قوشاق.

قوشاق = قوشاق قوشاق قوشاق.

قوشاق. || قوشاق قوشاق.

قوشاق = قوشاق قوشاق قوشاق.

قوشاق = قوشاق قوشاق قوشاق.

قوشاق = قوشاق قوشاق قوشاق.

قوشاق = قوشاق قوشاق قوشاق.

قوشاق = قوشاق قوشاق قوشاق.

قوشاق = قوشاق قوشاق قوشاق.

قوشاق = قوشاق قوشاق قوشاق.

قوشاق = قوشاق قوشاق قوشاق.

قوشاق = قوشاق قوشاق قوشاق.

قوشاق = قوشاق قوشاق قوشاق.

قوشاق = قوشاق قوشاق قوشاق.

قوشاق = قوشاق قوشاق قوشاق.

قوشاق = قوشاق قوشاق قوشاق.

قوشاق = قوشاق قوشاق قوشاق.

قوشاق = قوشاق قوشاق قوشاق.

قوشاق = قوشاق قوشاق قوشاق.

قوشاق = قوشاق قوشاق قوشاق.

قوشاق = قوشاق قوشاق قوشاق.

قوشاق = قوشاق قوشاق قوشاق.

قوشاق = قوشاق قوشاق قوشاق.

قوشاق = قوشاق قوشاق قوشاق.

قوشاق = قوشاق قوشاق قوشاق.

قوشاق = قوشاق قوشاق قوشاق.

قوشاق = قوشاق قوشاق قوشاق.

قوشاق = قوشاق قوشاق قوشاق.

قوشاق = قوشاق قوشاق قوشاق.

قوشاق = قوشاق قوشاق قوشاق.

قوشاق = قوشاق قوشاق قوشاق.

قوشاق = قوشاق قوشاق قوشاق.

قوشاق = قوشاق قوشاق قوشاق.

قوشاق = قوشاق قوشاق قوشاق.

قوشاق = قوشاق قوشاق قوشاق.

قوشاق = قوشاق قوشاق قوشاق.

قوشاق = قوشاق قوشاق قوشاق.

قوشاق = قوشاق قوشاق قوشاق.

قوشاق = قوشاق قوشاق قوشاق.

تبدیل ایچون بدک بولندیریلان
خللط ویا آغاج.

قوشندی { س. } قوشمق
آرقه سی سره کیدنلر، نوایم،
عونه، طرفکبران، غیر نکشان.
۲. خبائت آرقداشلیری، یار.
داقلر، دیرندی.

قوشو { س. } سرعته بودو -
قوشو { یس، قوشش، ایومه،
شنتاب، هروله : بر قوشو قو -
یارمق. ۲. یاریش : قوشو آتی =
یاریش آتی : قوشو اوکدولی =
یاریش مکافاتی : قوشو بولی =
یاریش علی. ۳. بر نوع رقص
هواسی.

قوشوق { س. } بر نوع رقص هوا.
قوشوق { سی. } قوشو کی.

قوشوم { س. } حیوان آراهه
بکزر تکرلیکی شی چکمه سی :
قوشوم آتی = آراهه آتی. ۲.
آراهه و اوکا بکزر شینله طا.
چیلان حیوانک طاقمی، راختی :
آراهه ایله آتی اوجوز آلدیسه -
ده قوشوی بهالی کلدی : کوزل
بر قوشوم آلمش.

قوشون { س. } قوشلش، برلکده
قوشون { سق } ایدلش خلقی،
عسکر.

قوشهلق { س. } آزعین حیوانی
قوشهلق { سق } ایدلش برمی ایچون
قبادقلری محل.

قوشی { س. } سوری، طاقم،
قوشی { صره، صنف : آشاغی
قوشی آدملر = اسافل. ۲. با :
قوجی.

قوشیش { س. } قوشیق فعل و
قوشیش { طرزی.

استاد ایدلک : خالقه شریک قو :
شماز. ۲. برلکده کوندلرک،
رفاقنده بولندیرلمق : کندیسنه
بر قاج سواری قوشلدی. ۳.
حیوان آراهه و صیان و سارمه
طاقلی، باغلامق : بوآت تک
قوشماز : هم چفت هم تک قو -
شیله جق بر حیوان ایستور.

قوشمار { س. } بر نوع قوش طو -
قوشمار { زاغی.

قوشمق { فل. } عجله ایله یورمک،
قوشمق { ایومک، سرعت و شتابله
کیتک : قوشارسه کز یتیشه ییلیر.
سکز : قوشه رق کلدیم : قوشه
قوشه نسف کلدی. || آردندن
قوشمق = تعقیب ایتک، آرقه سنه
دوشمک.

قوشمق { فت. } ضم و اضافه
قوشمق { ایتک، یاقیشدیرمق،

استاد ایتک : خالقه شریک قو -
شمق کفر و جهالتک الکیو
کیدر. ۲. برابر کوندلرک،
معینه ورمک، ترفیق ایتک :
پوسته بر قاج سواری قوشمق.
۳. حیوانی آراهه و صیان و سا.
ژیه طاقق، باغلامق : لاندویه
درت آت قوشملی : یاغز آتلی
قوبه یه قوشه جفز : آوروپاده
صیانه ایکی اوکوز برینه بر
یکیر قوشارلر. ۴. آراهه بی
حاضرلامق، ترتیب و تیش ایتک :
عجا آراهه جی خانق آراهه بی قو -
شدی : ۵. ترتیب و تنظیم ایتک :
دوزوب قوشمق.

قوشمه { س. } ۱. قوشمق ایلی.
قوشمه { با : قوشمق. ۲. رقص
هواسی، قوشوق. ۳. بحر. بر
خللط ویا آغاجی قوبه ویا ایجابنده

بوللر امین ایسه ده کندیسنه
بر ایکی ژاندارمه سواریسی قو -
شدیرمق. ۳. آراهه ویا صیان
و سارمه حیوان باغلامق :
لاندویه درت آت قوشدیرمش :
یکی اصول صیانه اوکوز برینه
بر چفت آت قوشدیرمق دها
ایدر. ۴. آراهه بی حاضرلادوب
حیوانلرینی باغلامق : قوبه بی سی
یوقسه فایطونی قوشدیره.
چمکسکز : ۵. تنظیم و ترتیب
ایتدیرمک : دوزدربوب قوشدیر -
مق.

قوششمق { فت. } هپ برلکده
قوششمق { وپردن قوشمق،
اوشمک، تکاپو ایتک.

قوشقو { س. } قوش کی قورقوب
قوشقو { اورکه، ارتماش، نو -
حش.

قوشقولانمق { فل. } قوش کبی
قوشقولانمق { قورقوب اور -
کک، ارتماش و توحش ایتک.

قوشلاق { س. } اولانه جق قو -
قوشلاق { شلری چوق محل،
قوش یری، صیدکام.

قوشلق { س. } قوشلره یم ویریلن
قوشلق { وقت، صباح ایله اوکله
آره سنده کی وقت، ضعی :
قوشلق یکی = اوکله دن اولجه
یین طعام، غذا.

قوشلق { س. } ۱. بیوک قوش
قوشلق { قفسی، قوشخانه. ۲.
پلاواتی تجربه.

قوشلق { ج. } ۱. عجله ایله بو -
قوشلق { رنگ، ایومک، شتاب
ایدلک : اوقدر قوشماز : اوله یی
قوشلیر؟

قوشلمق { ج. } ۱. ضم و اضافه
قوشلمق { اولمق، یاقیشدیرلمق،

اوکردن، بول کوسترن، مشاور.
 || قوالی قوئی = برچوق معلومات
 صاحبی اولان. || قوئینک قباغنی
 آچدیرمق = برینی سونلیه جکی
 شیلری سونلیکه مجبور ائمک.
 قوغالامق { قغ: (زبانزدی: قو-
 سنه دوشمک، آرقه سنه کیدوب
 طومغه جبالامق، تعقیب ائمک:
 خیدودلری حدوده قدر قوغا-
 لادیلر: زغار آوی اینته قدر
 قوغالادی. ۲. بر شیک آرقه.
 سنه دوشمک، استحصانه چالیشمی،
 آرامق: بر مأموریت قوغالا-
 یور. ۳. بکاه مک، ترصد ائمک:
 فرصت قوغالامق: کندیسیم
 غیبوتی قوغالایور. ۴. برینک
 صاقلامق ایستدیک کیلی بر
 شیئی خبر وبرمک، غمزغاملق
 ائمک، سمایت ائمک: احبابی
 قوغالامق ابی شی دکلر.
 قوغان { س: (زبانزدی: قوغان)
 ۱. آری یوهسی، آر-
 یلرک ایچنده بال یابدقلمی یوهه
 که کندیلری طرفندن برصورت
 ماهرانده یایلیر: آری قوغانی.
 ۲. بکی اصول فشنک رک محفظه-
 سی حکمنده اولوب باروت وقور
 شونی حاوی اولان بافر ویا تئکه
 زیوانه: فشنک قوغانی. || قوغان
 اونی = یوکسوک اونی. || قوغان
 چیچی = آری اوشن، اوغل اونی
 نومی. || مج: آری قوغانی = غایت
 غلبه لک یر.
 قوغان { ص: (زبانزدی: قوغان)
 آرقه سنه دوشن، تعقیب
 ایدن. || یل قوغان. ۱. روزکاره
 کوره دوشن شی کروزکارک ستنی

قوصیق { س: و:
 قوصندی { س: قوصلان شی.
 قوصوق { ص: قوصلش، قی اید-
 لش: قوصوق شی.
 = س: قوصوق، قوصلان
 شی: کندی قوصوغی.
 قوطاس { س: با: خوطوز.
 قوطان { س: متعدد دمیرلی بیوک
 بوللوق.
 قوطره { س: قویونلرک مثلاً ار-
 لککی دیشیسی ویاورو-
 لرینی بالتفریق آری آری
 بولندیرمق ایچون ماندره بوللوق،
 بارمقلق ویا چیتله آیرلش کوچک
 ماندره.
 قوطره { س: با: قوتره.
 قوطی { س: ۱. بر شیء وضعنه
 مخصوص تحته یاتیکه ویا
 مقوا و سائره دن محفظه، کوچک
 چکمه، درج: مجوهرات، تو-
 تون، انفی، حب، قهوه، شکر،
 کبریت قوطیسی. ۲. کيله نك
 سکزده بری اولان جواباب
 و سائره اولیسی و بوکا مخصوص
 ایجه تختهدن یوزارلاق قاب:
 ایکی قوطی آریه. ۳. مضبوط
 ومنتظم وکوجک شیدن کنایه
 اولوز: قوطی کی او، اوپله،
 ۴. مج: ایچی برشیتله مملو وکنند-
 یسی اونک محفظه سی ایش کی
 او حاله چوق منصف آدم:
 جلوه قوطیسی = یک جلوه کار آدم;
 فساد قوطیسی = یک مفسد آدم.
 || عقل قوطیسی = برینه عقل

قوص { ص: قبارمش، قبا، قو-
 قوصان { جه مان: قوص قوجه قبا.
 (ماز البیان «قوص» کی ممله
 اولی ده مملوظدر. {
 قوصدیرمق { غ: قی وغشيان
 (ایندیرمک، ید-
 یکنی چیقارتق: قوصدیرمق
 بر علاج لازم.
 قوصدیرمچی { ص: قوصغی مو-
 جب: قی وغشيان
 ایندیرن، مئی: قوصدیرمچی
 علاج.
 قوصره { س: ع: ۱. خرما دا.
 لندن ویا ایجه دالاردن
 سبتکه زجه ایکی طرفی سیوری
 واورته سی شیشکیجه اولوب
 مستطیل اولور و میوه نقلنه
 یارار: قوصره آرمودی. ۲.
 تر. انسان و حیوان قبورغی،
 اسکت.
 قوصه قوصالامق { قبارمق، تغیر
 ائمک.
 قوصیق { غ: ۱. بندکدن سکره
 آغزدن چیقارلق، قی
 وغشيان ایدلک: قوصلان شیء
 میدانده برالماز. ۲. قی وغشيان
 واقع اولق: بویه راست کان
 بره قوصیلری؟
 قوصیق { فل: قغ: یدیکلی چیقار-
 مق، قی، وغشيان، استغراق
 ائمک: یدیکلی بالینی قوصدی:
 بوکدی چوق قوصیور. || قان
 قوصیق = ۱. قان نوکورمک.
 ۲. مج: چوق صیقندی و آبی
 یاخود زحمت چکمک.
 قوصوق { س: و:

کوسترمک ایچون یوکسک یرله
وضع اولنور. ۲. اوجاڭک ویا
صونه بوربسنک تپه سنه قونوب
روزکارک تعقیب ایستدیکی سمت
طوغری دون، کله قونمکه مانع
اولان باشلق. ۳. ساعتک ایکی
ایکده سندن دقیقه لری کوسترن
اوزونی. (دیگرینه عقرب دینیر.)

قوغا غوز { س. با : قونوز.

قوغدیرمق { فت. (زبازدی :
قوغدیرمق (قوغدیرمق) طرد
ایستیرمک، سوردیرمک : کند.
یسنی هر قبولالایینی قبولدن
قوغ-یردی : اونی هر یردن قو-
غدیران طایمتنک سرتلکیدور.

قوغلاق { ج. (زبازدی : قوغلاق)
قوغلاق { ۱. یردن چیقاریلوب
دفع ایلمک، سورلمک : قیشک
اورته سنده باچوان قوغلیری ؟
۲. قبول اولغوب رد اولنلق :
کلن مسافر قوغلاز. ۳. آرقه.
سندن کیدمک، تعقیب اولنلق :
آو ساعتلرجه قوغلقدن صکره
اورلدی.

قوغمق { فت. ۱. یردن چیقاروب
قوغمق (دفع ایتمک، سورلمک،
طرد و تبعید ایتمک : بن سایی
قوغم : یک یاراماز چوجقلری
مکتیدن قوغارلر. ۲. قبول
ایتمک، کیری چوریمک، رد
ایتمک : انسان قبولنه کان مسا-
فرلری قوغماز. ۳. آرقه سنه
دوشمک، تعقیب ایتمک : آوی
قوغمق : ایشک آردینی قوغمق.
۴. یرنک صاقلامق ایستدیکی
بر حالنی خبر و یرمک، غامانی
و غمازلق ایتمک : اجابنی قوغمق
نه قدر کوتیدر.

قوغمه { س. قوغمق ایسی. با :
قوغمه { قوغمق.

قوغو { س. اصل یسانی اولوب
قوغو { تاپیس دخی اولنان یونیی
اوردن و غاغلی سیاه بر نوع
قاز : قره قوغو، صاریجه قوغو،
طلونه قوغویی، باطلاتی قوغو =
بو قوشک انواعی.

قوغوش { س. ۱. کدیریشلری یر
قوغوش { دوشمش زمینله برابر
اوطه : اوشاقلر قوغوشی. ۲.
عمومی برداره مک یوک صاله لردن
بهری : قشله قوغوشلری : یشاق
قوغوشی : یمک قوغوشی. ۳.
مکتب درسخانه سی، درس او-
قونان صاله، صنف : مکتبک
قوغوشلرینی قیشین تسخین ایدرلر.
|| قوغوش آغاجی، بارطین قو-
غوشی = کدیریش نوعی کراسته.

قوغوق { س. ایچی بوش، او-
قوغوق { یوق، قوف، اجوف،
مجوف : قوغوق آغاج : قوغوق
دیش. = س. بر شیک بوش
یری، اوپوق، دلیک، این : دیش
قوغوغی = چوروک دیشک قوف
یری : آغاج قوغوغی : قورت،
صیجان قوغوغی.

قوغه { س. (زبازی : قوزوه). ۱۰.
قوغه { قوبودن صو چیقارمغه
مخصوص قالب، دلو : دمیر، آغاج،
مشین قوغه : قوبو قوغه سی؛
قوغه یی ایندیرمک، طولدیرمق.
۲. باجه صولامنه ویا صوطا.
شیمه و سائر شیلر وضعنه مخصوص
تنکه ویا چنقودن مختلف اشکالده
قاب : صو قوغه سی؛ سوپورندی
قوغه سی. ۳. فرنک طلومله لرنک
یستونه یتیشیک قیاق. ۴. ج.
کلمه تحقیریه.

قوغه لامق { فت. با : قوغلامق.

قوغهلق { س. ساز نوعندن بر
قوغهلق { جنس حصیر اونی،
توکلی ساز.

قوغچی { س. (زبازدی : قو-
قوغچی { ویحی) تمام، غماز،
منافق.

قوف { س. ۱. ایچی بوش، قو-
قوف { غوق، اجوف : قوف
جوز : قوف آغاج. ۲. ج. عقل
وعلی اولمیان، جاهل، احق،
اجوف : یک قوف آدم.

قوفانا { س. لوفرک یوک جنسی.
قوفلق { س. ۱. ایچی بوش اولان
قوفلق { شیک حالی، قوغوقلوق :
بو جوزک قولانی. ۲. ج. جها-
لت، حماقت : بو قدر قوفلق
اولوری ؟

قوفه { س. دجله ده مستعمل یووار.
قوفه { لاق بر نوع قایق که خرما
دالاردن اوریلوب اوزری زفته
طلا ایدیلیر.

قوق { س. (نکا.) غازخانه ده بر
قوق { درجه یه قدر یانوب یاغی
چیققدن صکره سوکندیریلوب
محروقانده قولالانیلان معدن
کوموری که یک خفیف ودومانی
آز اولوب حرارتی زیاده در.

قوقا { س. نارچیل دینلن و هند-
قوقا { سنتان جوزی ددیگنیز
بیوک میوه یی ورن آغاج کویکه
تسبیح و سائر اعمالنه یارارسرت
و یارلاق بر ماده در. = س.
بوکوکدن معمول : قوقا تسبیح.
قوقارجه { س. صکسار نوعندن
قوقارجه { بد رایجه لی بر جلس
حیوان.

قَوَّقُمَقْ { با : قوقومق .

قَوَقَلَاتَمَقْ { فت . ۱ . برینه برشینک قوقوسنی طوبورمق ، قوقلامق اوزده ابراز و تقدیم ایتک : آلدیم لوانطلری سزه قوقلاتیم . ۲ . مج . آز مقدارده ویرمک ، (جمله منفیده) قوقو . سنی بیله طوبورمامق ، اصلا ویرمه مک : قوبونلرینک سودینی بزه قوقلاتدی : کندیسنه هدیه اوله رق اوقدر یشلر کلدیده کیمسه قوقلاتدی .

قَوَقَلاشَمَقْ { فث . ۱ . بربرینی قو . قوقلامق ، قوقوسنی آلتق : ایکی حیوان بریره کلجه قوقلاشیرل . ۲ . مج . یشلکم ، بربرینی طایمق ، مزارفه پیدا ایتک . ۳ . سوشکم ، صار . یلوب اویشمک .

قَوَقَلَامَقْ { فت . (اصلی : قوقو . قوقو (لامق) بورنله نفس چکدرک برشینک قوقوسنی آلتق ، قوقوسنی طوبیغه چالیشمق ، بورنه کونوروب قوقوسنی چکمک ، استنمام ایتک : کللی قوقلامق .

قَوَقَلَه { (ر . Kouxxλα) ۱ . قیز چوقچرک اویناقلری بیک . ۲ . صوبنار بیکرک یادمقرک اوجنه طاقوب کسندیلری آرتق . سنده صاقلاندقلری برده تک اوستنده اویناندقلری تحف بیکرک قوقله اویناتمق . ۳ . مج . پت اوافاق تفک آدم . ۴ . برینک انده آلت کھی اوینایان آدم . ۵ . غایت سوسلی ، شیق . || گبرل قوقله = پیس قادین .

قَوَقَش { ص . کونی قوقو پیدا قوقش { ایتش ، متفن ، فاسخ ،

بوزوق : قوقشات ، پینر ؛ قو . قش قاری .

قَوَقَقْ { فل . (اصلی : قوقومق) قوقق { ۱ . قوقو ویرمک ، رایجه نفس ایتک : ابی قوقق ؛ کونی قوقق ؛ بوکل نه چوق قوقبور ؛ بوچیک آخِر قوقبور . ۲ . تفن ایتک ، بوزیلوب کونی و آخِر قوقو پیدا ایتک ، نفس ایتک : بوت قوقش ؛ آغزی قوقبور . ۳ . اوگدن وقوی حس اولمق ، قوبر ایتک ، قریب الوقوم اولتی : غوغا قوقبور ؛ غوغا مسک کھی قوقق ؛ یک قریب الوقوم کورنک .

قَوَقَو { ص . ۱ . بورنله حس او . قوقو { لنان شکی که ابی یاخود کونی اولور ، رائحه ، نکمت ، بوی ، کوزل قوقو = رایجه طویه ؛ فنا قوقو = صفوت ؛ قوقو آلتق = استنمام ایتک ؛ قوقوسنی کلک = قوقق ؛ قوقوسنی جیققی = بروز و ظهور ایتک ، میدانه جیققی . ۲ . اثواب و مندیل و سائر مه کوزل رایجه ویرمک مخصوص صو و روح و سائر مه ، عطریات : بر جوق قوقور آلمش .

قَوَقَو { قوقوقوشی . با : غوغوق . قوقوایه { (ر . باغوش دیمکدر) بالیق .

قَوَقَوَمَقْ { فت . ۱ . قوقو ویر . قوقو آدی برمق : ملاجلرا طله بی قوقومتش : چابر چیکلری دیوانی قوقوتیور . ۲ . تفن ایتدیرمک ، بوزلشنی موجب اولتی ؛ بوتی ، بو پینری قوقوتشه سکز . || مج . آسکایی قوقومق = ازواج ایتک .

قَوَقَوَرَوَز { (ر . ۱ . قوقانیله مج . سیوری وچرکین قیلیقی شکی .

قَوَقَوَرَوَزَلَامَقْ { فل . قوقو . دیکلمک ، دیک کلک .

قَوَقَوَز { ص . زوکورت ، یاره سز ، مفلس . عو .

قَوَقَوَزَلَامَقْ { فل . زوکورت قانتی . عو .

قَوَقَوَزَلَقْ { ص . زوکورتک ، یاره سزلی .

قَوَقَوَسَز { ص . قوقوسنی اولیان ، برکونه رایجه نفس ایتین .

قَوَقَوْتَه { (ر . ۱ . اکرتی و یا باشلی که یاغورلی و عیابه پیتشیک باشلی که یاغور و روزگار اولدی یی وقت باشه یکجیلیر .

قَوَقَوْتَه لَی { (ر . ۱ . باشلی اولان ، یاغورلی ، عیابه .

قَوَقَوَلِی { (ر . ۱ . ابی و یا کونی برکونه قوقوسنی اولان ، قوقان ، قوقو ویرن . ۲ . کوزل قوقان ، مطر ، خوشبو : قوقولی کل .

قَوَقَوَلِیه { (ر . Kouxxouli) لیه موسی = نیسان اوائلی ؛ قوقولیله فرطونه سی = بوموسمه واقع فرطونه .

قَوَقَوَلِیه جی { (ر . قالی چنکاه قازیبی .

قَوَقَوَمَاو { (ر . سندن ما . خود اسم) یاغوش جنسی .

قو قونه { س. روم قارلیرنه خام
و مادامه یرینه و یرین
تعظیم عنوانی.

قو قو { س. وقتيله بیکیری اسرا
سنک و افلاق برنسلرینک
کیدکلی طوغلفه رسمنده
سرغوجلی باش کسوه سی. —
با: قوفا.

قو کشمق { قو کشو. با: قو شمع
و سازه.

قو کور { س. ۱. بوز رنکنده،
طوبراق رنکنده: قو کور
آل = بوز ایلہ آل آرمهنده،
قورمال. (قورمال لقی بوندن
غلطدر. ۲. بچ. جسور، شجاع:
قو کور آلب [علم].

قو { س. ۱. اسیر، طوتساق،
حربده صاغ طوتیلوب اسکی
قاعدہ اوزره ساتیلان آدم.
۲. خدمت ایچون ساتین آلتش
آدم، کوله، عبد، بنده، چاکر:
قوللری چوق بر ذنکین. ۳.
مخلوق، آفریده: تگری قولی =
عبداله: الله قوللرینه دنیاده نیجه
نمترلر ورمشد. ۴. وقتيله
باشلیجه اساردن وکوله لردن نحریر
و تشکیل اولنان عسکر افرادینک
بهری، نفر: قپو قولی: قول
کئخداسی. || قول اوغلی = کوله
اولادندن متشکل بر صنف
عسکر و یا عسکرانکه متعلق
بعض خدماتله موظف بر صنف
اهالی که الیوم طرابلس غریده
مثالی باقیدر. || قواکیز، قوللری =
تواضع و محویت طریقله متکلمدن
کنایه اولور، بنده کز، بنده لری،
عبد مملوکلری.

قو { س. ۱. انسانک اوموز باشدن
پارمقلری اوجنه دک اولان
عضوی، ذراع، بازو: قوللری
باغلا دی: قوللری آجدی. ۲.
آتک اولک آیاغی: آتک صاغ
قولی آغریور. ۳. لباسک قوله
کلن، قولی صاران قسمی، یلک،
کم، آستین: بوستره نک قوللری
طار. ۴. کوملک یلکنک اوجی
مقامنده اکرنی قوله لی کتن بزی:
یاقه قول. (یاقه لقی و قوللر دخی
دینیر. ۵. آتاج دالی، غصن،
شاخ: چنار آتاجی هر طرفه قول
آتمش: قول قنات اوزاتمش.
۶. شمه، بولوک، طرف، قسم:
طونو منصبه یا قین محله براق
قوله آریایر: آلب جبالی متعدد
قوللره منقشدر: آوجیلر اوج
قوله آزلدی. ۷. ۶. براردونک
منقم اولدینی اقسامک بهری،
جناح: صاغ قول = مینه: صول
قول = میسر: ایلری قول =
مقدمه: کری قول = دمدار.
۸. محافظه و یا تقنیش ایچون
آبریلوب کزدیرین عسکر هیئت:
قول کز مک: قوله چیقمق. ۹.
بر هیئتک منقسم بواندینی شمه
وزمره لک بهری: خلوقی طریقنک
خالدی، سنبل قولی. ۱۰. او-
یونجی و سازه طاقتی: ظهوری
قولی: قول اوپونی. ۱۱. برشئ
قیامق و یا بر شئه طیاقتی اوزره
قول صورتنده اوزانان آتاج
و دمیر و سازه: قیز قولی. ۱۲.
بعض آلات و ادواتک صابی،
طوتيله جق و یا چنور یله جک
جزئی: دیکیش ماکینه سنک

قولی. ۱۳. بچ. بر خلاطک قا.
لینتلی تشکیل ایدن ایبرک بهری:
اوج، درت قولدن مرکب خلاط.
|| قول آتمق = تشب و تفرع
ایتمک. || (آت) قولی آتمق =
اولک کیکی چیقمق. || قوللری
آچق = قوجا قلامغه حاضر لاتی،
کال منونیتله تلی و حسن قبول
ایتمک. || قوله آلمق = جلب و تطیف
ایتمک. || قول آغاسی = طابورک
بز قولنک ضابطی، بیکباشی
معاونی، صاغ، صول قول آغاسی =
مقدما ایکی والیوم بر رتبه عسکریه
صاحی. || قول اردو = بر دوت
عسکرینک منقسم اولدینی قطعات
عسکریه نک بهری که اردودن
کوچکدر. || قول اورمق = بر
آشاغی بر یوقاری کز مک. || قول
اوزاتق = تشب ایتمک. || قولی
اوزون = مقتدر، حکمی بکر.
|| بچ. قول باصدر برمق = ایکی
خلاطی دیکیمکله اکلهمک.
|| قول باغلامق = سربست براقدا.
مق، حرکتنه مانع اولق. || قول
بورمق، بوکک = غالب کلوب
قهر ایتمک. || تراز قولی =
ترازینک طوتیلان و یا آصیلان
برندن اعتباراً ایکی طرفنک بهری.
|| قول چیقمق = بر قضا و صدمه
و قوعیله قول کیکی اوموزده و یا
دیرسکده کی مفصلندن آیرلوق:
قولی چیقمش، قولی چیقارمش.
|| قوله چیقمق = امنیت حامه
ایچون عسکرلرله کز مک. || قول
چکمک = محررا نه «ص» «اشا»
دخی یازمق. || قول دمیری =
۶. قپو طر قازی. ۷. بر نوع

قوندلجی آلتی. || صاغ قول =
مینہ. || صول قول = میسرہ.
[« قول بین » و « قول یسار »
کئی کولج تمبیر استعمالند
اجتباب ایللی.] || قره قول =
۱. کیمه کزن محافظه عسکری.
۲. شهرک مواقع مناسبه سنده
امینتی محافظه به مأمور عسکر
بولولکریک اقامته مخصوص بنا،
قره قولخانه، مرکز. || قول
قنات = جوارح، ال آفاق؛ قوی
قنادی کسک = حرکت غیر
مقتدر. || قول قنات قالمق =
چوق یورلی و یا طایق یک.
|| قول قنات قیرلی = تنور
کتیروب بر شیء یا قالمق. || قول
کئی = قول قایلنفسده، بول صو.
|| قول کزماک = قوله چیتمق.
|| قول کیمک = قوت و اقتدار و
حرکت بهال بر اقامتی. || کشف
قوی = دشمن هسکرینک احوالی
تفتیش و اراضی بی معاینه به مأمور
بولوک. || قول نظامی = صف
اعتبار به اولیوب اوکدن کری به
طوغری متمد عسکر ترتیبی.
|| هجوم قوی = هجوم ایچون
آیرلش عسکر. || قوی یتیشیر =
مقتدر. || قول یورمق = بذل
مساعی اتمک.

قول { سذ. عر. ج. اقبال. ۶.
قول = سوز، لافردی، سخن،
کفتار؛ اونک قولبه حرکت
ایدیور؛ فلانک قولنه کوره؛
حضرت عینک اقبال مبارکسی.
۲. فعل مقابلی؛ فعلی قولنه
مطابق؛ اقوالی افسانه بکزه.
میور. ۳. سوز بر ایتمه سوز.

لشمه، مقاوله، موافقت؛ بز او.
نکله قول ایتدک؛ قول وقرار
ایتشلر. || قول خود = کندی
سوزی، کیمه طرفندن تصدیق
اولنیا مدعی سوزی. || قول
مجرد = اثبات اولنیا سوز؛
او دعوا کندینک قول مجرد.
نده قالدی.

قولا { ح. عر. سوزله، سوز
(اوله رق. مقابلی؛ فعلاً؛
کندی قولاً بر چوق شیشلر
وعد ایدیرسده فعلاً بر شیء
یوقدر.

قولا { و قولاً. با: قوله و قولہ.

قولاپه { س. آق ساقز دیکئی
دخی دیشلن بر جنس
نبات.

قولاج { س. انسان ایکی قولی
آجیدینی وقت برینک
اوجندن دیکرینک اوجنه دک
اولان مسافه اولیسی که ایکی
معمار آرشینی اعتبار اولنور،
باع؛ بو قوبونک سکر قولاج
دریکلکی وارد. || قولاج قو.
لاج = بول بول، فراخ فراخ،
فرسخ فرسخ.

قولاجلامق { ق. قولاجله او.
قولاجلمق { لیمک، مساحه
ایتمک. [اکثر یا عمق حقتده
مستعملدر؛] بو قوبویی قولاج
جلادیکیزی؟ = فل. سرعتله
یوریمک. (بو معنا ایله استعمالی
متروکدر.]

قولاجان { س. چاپول و سرعت
نیتله کزوب طو.
لاشمه؛ او طرفله قولاجان
ایتدیلر، قولاجانه چیقدیلر.

قولاغوز { س. ۱. بول کوسون،
قولاغوز؛ دلیل، رهبر، رهنا؛

بولی ییلدیکمز ایچون قولاغوز.
سز کیده میز؛ انسان ییلدیکی
شهری کزوب سیر ایتک ایچون
قولاغوزه محتاجدر. ۲. کلین
وکوکیه و سائر آدمله بعض
مراسم و احوالده اصول و
عادتلری کوسوروب اوکرتن
آدم. ۳. دیکزه سواحک و
لیمان مدخلرینک احوالی بیلیر
آدم که سفاقی قودانلری بویله.
لرینه محتاج اولورلر؛ بحر احمده
قولاغوز سز کزیمه؛ لیانه
کیمک ایچون قولاغوز آلتی
اقتضا ایدر. ۴. بعض حیوان
زهره و قطارلرینک اوکته دو.
شوب اولری سبوق ایدن
حیوان؛ طاقله اوچان قوشلرک
قولاغوزی وارد؛ ییلدرچین
قولاغوزی؛ دوه قطارینک قو.
لاغوزی سرکیدر. ۵. بوغدای
ومصر باشاغک اوجی. ۶. مراد
نفوزلرک اوافق بر بورغو ویا
مثنی که قالین بر ویده تک کیمه.
سنه بول آچار. ۷. جراحلرک
اولوقلی بر جنس میلی که عملیاته
بول آچار.

قولاغوزلامق { فل. برینک
قولاغوزلامق { تااملنه توسط
ایتمک، طرفین آره سنده واسطه
ایشلاف اولتی.

قولاغوزلق { س. ۱. بول کو.
قولاغوزلق { سترمه، رهبرک،
دلات. ۲. بر تأمل ویا دیگر
ایشلاف حصونه توسط، میا.
نیجلیق؛ قولاغوزلق ایتمک.

قولاقي } ۱. انسان و حيوانده
ايشيكنك مخصوص اولان
ايكي عضوكه باشك ايكي طرفنده
بولور، اذن، كوش : انسان
قولاغي : آت قولاغي. ۲.
ايشيكنك، سم، ساممه : قولاغي
آغر : قولاقي و يرمك. ۳.
ديككه، دقت. ۴. بر شيته بر
اوجندن مربوط پارچه، برشيكنك
بهاسي ويا اسم و وزن وساير
احوالني ميين اوله رق مربوطي
بولنان كاغد ويا بز و مشين يار.
چهي ويا بر مكتوب و تفرافنا.
مه وسايره مرسل اليه طرفندن
امضا و اماده اولغني اوزره
مربوط علم و خبر كاغدي : بو
وازورك قولاغي دوشمش : قيمتي
قولاغنده يازيليدر : كوتور.
ديككز تذكرهك قولاغني امضا
ايشد بركيزي ؟ ۵. ايچي قيمه
وسايره ايله طولش يامي خور
پارچهسي : قولاقي چوره سي.
۶. بناغان و ييحاق كي آلات
جارحه قبضه سنك باشنده كي
چنال چيقتندي : سيوري، ياص
قولاغني ييحاق. || قولاقي آصقي =
دقتله ديككه مك، سويلين سوزي
قبول ايتك : كنديسنه سويلدم،
نصبت و بدم قولاقي آصدي،
بن سوزمه قولاقي آصدي.
|| آغر قولاقي = قولاي ايشيكنر،
صاغرجه. || اشك قولاغي = بر
جنس نبات. || آبي قولاغي = بر
شقاقي. || الي قولاغنده =
حاضر، مهيا. || قولاقي اوني = طام
قوروغني. || قولاقي اوغلديسي =
اصلي اولقمزين قولاقدنه حاصل

اولان اوغلدي و سس. || قو-
لاقي، كوز قولاقي اولقي = متيقظ
اولقي، دقتلي طاور ائقي. || باليني
قولاغي = بالينك قولاغه بركز
عضوي كه نفس بيرنه صوبي
اورادن آليز. طراق. || قولاقي
بوكلك = توصيه و اخطار ايتك،
عقلته كتير مك. || قولاقي قوزي
(طوغريسي : قولاقي دوزي) =
انسان قولاغك آشاغي به صار.
قان بوشناق بري كه كوپه تليقي
اولنان يردر، بناكوش. || جان
قولاغيه ديككه مك = غايت دقتله
ديككه مك. || چيقر يئجي قولاغي =
بر نوع دمير قلم. || قولاقي چينلا-
مقي، قولاغي چينلاسون. يا :
چينلامقي. || دكيز قولاغي = بر
جنس نبات. || قولاغي دليك =
آكاه، زيرك. || دومده قولاقي =
نسبه جزئي شي، بيوك بر شي
پاننده بك كوچكي. || شيطانك
قولاغنه قورشون = شيطان
ايشيكنين، نظر دكسين. (شا.
يان غبطه بر حال ذكرنده سويلنير
تعبيردر.) || طاوشان قولاغي = بر
اوت. || قولاقي طومقي = ديككه-
مك، دقت ايتك. || قولاقي طو-
لد يرمق = اسماع ايتك، اقطاع و
الزام ايتك. || قولاقي طولونولغي =
چوق ايشيكنكه استعمال اولنان
معلومات. || قولاغيه قاچان =
چابوق بورور قوبروغني چنال
بر كوچك قره بوجك. || قو-
لاقي قبارتمق = رنگ و يرمكسزين
دقتله ديككه مك، كيزليدن قولاقي
و يرمك، قولاقي مسافري اولقي.
|| قبا قولاقي = بر نوع نجسته لقي.

|| قره قولاقي = پوستي كورك يايلاق
و آرسلايك آرتديغني بدنيكي مهال
قييلندن متواتر اولان بر جنس
وشاق، آنا طولوي وشاغي. || قلم
قولاقي = بعض آتلك كيشلش قلم
بهيمنده كوچك و كوزل قو-
لاقرلي. || قوزي قولاغي =
سبزه دن معدود ميضوئيه بر
جنس ياراق. || قولاقي قيقر-
داغي = قولاغك باشدن طيشاري
اولان چيقتديسي، صدفه الاذن،
پيازمه. || قولاغنه قومق = اخطار،
توصيه ايتك : بو ايشي قولاغنه
قومش. || بكي قولاغي = قوزي
قولاغك بروعي، سبزه كي قو-
لايلاق ميضوئيه ياراق. || كله
قولاقي = هيئت، قلقي، چاليم :
كله قولاقي برنده = چاليمي كوزل،
بيچيملی || قولاقدنه كوپه = دقتله
ايشيده رك حفظ اولنان سوز :
بو سوز قولاغكيزده كوپه
اولسون. || قولاغنه كيرمك =
دقتله ديككه مك : اوتك قولاغنه
سوز كيرمز. || بر قولاقدن
كوروب بر قولاقدن جيقمق =
ايشيدوب ديككه مك. || قولاقي
كيريده اولقي = ايشيكنك اوزره
دقتل اولقي، دائما متيقظ بولمقي.
|| قولاقي مسافري اولقي = رنگ
و يرمكسزين سويلين سوزلره
قولاقي و يروب ايشيكنك : بر شي
سويلشورلدي بن ده قولاقي
مسافري اولدم. || قولاقي و ير-
مك = ديككه مك، حاله سم ايتك.
|| يرك قولاغي وار = بر شي
نه قدر كيزلي سويلينه به طو-
ييلير. || قولاقي بومشاغي = مهي.

قولاَق { ص. قولى سقط (دوه).
[قولىق دخی دینیر.]

قولاَقچین { س. [تر. قولاَق
ایله قا. چین دن
مرکب غلط تعبیر] بعض طاقیه
وکلاهلرک قولاقلری اورتمکه
مخصوص ذیلی.

قولاَقسنز { ص. قولاغی کسک
(حیوان).

قولاَقانی { ص. قولاقلری و یا
اوزون قولاقلری او.
لان : اوزون قولاقلی : کسک
قولاقلی ؛ کوزل قولاقلی. =
س. ۱. اشک، مرکب، حمار، خر.
۲. یتاغان بیجاغناک بر نوعی.

قولاَق { ص. یاخود قولاَق. س. ۱.
اکلی اورمه قوشاق،
یاضی ایب. ۲. حیوانک اگر و
سمرخنی اوستنه ربط اتمک او.
زوه بلنک آلتندن کچیریلرک
باغلانان اورمه و یا قایش باغ :
اکرک قولا قنی صیقمق، کو.
شنگ. ۳. صالحاق ایجی. ۴.
چادیر کناربته دیکیلن اکلی و
قالین شریث. || قولاَق اورمق =
صالحاقده آتاق اوستی قارشیلقی
صالحاق. || قولاَق یری = اتمک
بلنک اورتمسی.

قولاَی { ص. زحمتز، زور و
کوج اولیان، سهل،
یسیر، آسان : قولاَی ایش؛
قولاَی درس؛ اصول جدید
ایله اوقومق اوکرنگک پک قو.
لایدر. || قولاَی کله = ایش
باشنده بولسانلره نیجه ودعا
تعبیر یدر. = ح. قولاقله،
سهولته، آسان اوله رق : بو
اصول ایله چوققلر پک قولاَی

اوقومه آلیشیرلر. = س. ۱.
قولاقلی، سهولت، یسر : قو.
لایخی بولق : اتمک قولاقلی وار.
در. ۲. چاره، تدبیر، برقولاینه
باقی.

قولاَیجه { ص. اولدقجه سهل و
آسان، پک زحمتلی
اولیان. = ح. سهولته : قو.
لایجه اوکرندی.

قولاَیجه جق { ح. پک زیاده
ایجه جق اوکر نیلیر.
قولاَیلاق { ص. سهولته : قو.

قولاَیلاق { ص. سهولته : قو.

قولاَیلاشدیرمق { ق. ۱.
آسان اتمک، تسهیل اتمک،
مشکلاتی رفع وازاله اتمک :
تحصیلی قولاَیلاق، قولاَیلا.
شدیرمق ایچون تدریسده یکی
اصوللر ایجاد اولمشدر. ۲.
اکالنه تقرب اتمک، ختامه یاقل.
شدیرمق : نقشی، بازی، کریز.
قولاَیلاشمسکز.

قولاَیلاشمق { فل. ۱. سهل و
آسان اولق :
یکی اصول تدریسه تحصیل خیلی
قولاَیلاشدی. ۲. ختامه یاقل.
شق، اکالنه آزر برشی قاقق :
یازدیمکز کتاب قولاَیلاشدی می؟
یابی قولاَیلاشمش.

قولاَیلامق { ق. ۱. تسهیل
تقرب ابتدیرمک. = فل. ۱.
کسب سهولت اتمک. ۲. ختامه
اولق.

قولاَیلاندیرمق { ق. قولاَیلا.
تمهیل
اتمک.

قولاَیلاق { فل. ۱. کسب
آسان اولق. ۲. ختامه تقرب
اتمک، یتیمک یاقلاشق : ایش
قولاَیلاشدی.

قولاَیلاق { س. ۱. زحمتزک،
سهولت، یسر، آسانی :
اصول جدیدده قولاَیلاق وار.
در. ۲. چاره، تدبیر، واسطه :
قولاَیلاق بولق؛ یز قولاَیلاق
دوشونمق. ۳. وقت و حال مسا.
عدمی، ضرورت ضدی، آتجه.
جه سهولت : بوکونلرده قو.
لایلم یوقدر. || قولاَیلاق = ۱.

سهولته، زحمتزجه : یازی یی
قولاَیلاق اوکرندی. ۲. وسائط
وتسهیلات لازمه ایله : کتابلری
کندنه مخصوص بر قولاَیلاق
جلدلیور.

قولاَیلاسی { ص. قولاَیجه، زحمتز.
جه.

قولاَب { س. ۱. قابرک طوتیه.
جق یری، حلقه سی،
عروه : بارداق، قزغان، دسی،
کوکوم قولی. ۲. مج. وسیله،
بهانه، سبب. || قولاَب طاقق = بهانه
درمیان اتمک، وسیله آرامق.
|| یومورطیه. قولاَب طاقق = هر
شیئه بر بهانه آرامق، یهوده
وسیللر قومق. || اوجنی قولبی
قائب اتمک = نره دن طوته جفی
یله مک، حسابی شاشیرمق.
|| قولبی قولاغی یوق = طوته جق.
یری یوق.

قولاَبی { ص. طوته جق یری،
حلقه سی اولان : قولبی
بارداق : قولبی شمدان.

قولاَبه { س. ۱. قا. « کله » ده.
« کله » ده.
اوده بو. Καλύθη دن.

که اورنگه دیکدر [یکجی و
 باغچوان وچوان سکی آدمک
 بازه سنه مخصوص جالی چرییدن
 محافظه کی کوچک پر، افاق و
 مقبرانه کوپلی اوی: یکجی قو.
 لهی: بالیکلرک قوبله لی.
 قولتوق { ۱. قولک کوسک
 پائله اووموز مصلک
 آلتنده تشکیل ایلدیکی زاویه.
 ابط، بطل: قولتوغده بریجان
 چیمش. ۲. کنار، گوشه، تنها
 وقوتی پر: اوراسی بر قولتو.
 قدر. ۳. موفاق گوشه زنده
 دکان و سازه شعبه: قولتوق
 قال: قولتوق میخانه. ۴. تلل
 واسکیجی دکانی. ۵. قول طیا.
 نهجق پرلی یعنی ایکی یاندن
 کنارلی اولان بیوک صندالیه،
 قولتوقلی صندالیه. ۶. مج. مدا.
 هنه، یوزه قارش مدح: قولتوقی
 سور؛ قولتوغه کلیر. ۷. مج. تفاخر،
 اوگنه. || قولتوق آلتنه آتی =
 تحت حایه آتی. || قولتوق آتی =
 قولتوغه ایچی، اوبوغی. || قو.
 لتوق دکنکی = آیاق اوستنده
 طورله مدینی حالده قولتوغه قو.
 یوب طیانجی اوزون وباشی ایکی
 طرفدن قیویق دکنک، مئکی.
 || ۸. قولتوق خلاطی = کمی
 ریختیه صبتقی ایچون باش و
 قع طرفندن ویرین پالامار.
 || سم. قولتوق زاویه سی =
 استقامک بر صورت مخصوصه.
 ده گوشه طایه سی. || قولتوق
 رسمی = زاف کونی کوسیک
 سکلنک قولتوغه کیروب قادیلرک
 اوزنه سندن کچرک اوطه سنه

جیقارمی رسمی. || قولتوق
 قارمق = برینک مدح و مداهنه.
 سندن تفاخر ایتک. || قولتوغه
 کیرمک = برنی و بالخاصه کوسکی
 کلینی قولتوغندن طوتوب یو.
 رونمک ویا بر بره جیقارمق.
 || قولتوق ویرمک = یوزینه
 قارش مدح ایتک، مداهنه
 ایتک. || قولتوغه ویرمک =
 کلینی قولتوغنه کیرمک اوزره
 کوسیه قدیم ایتک.
 قولتوقجی { ۱. مستعمل
 شیلر ساتان و
 ترک لردن اشیا آلان کیمسه. ۲.
 شعبه میخانه جیسی، بر میخانه
 شعبه سی اداره ایدن آدم. =
 ص. یوزه قارش مدح ایدن،
 مداهنه.
 قولتوقلامق { ۱. قولتوغه
 طوتوق. ۲. یوزه قارش مدح
 ایتک، مداهنه ایتک.
 قولتوقلی { ۱. قول طیانجی بری
 اولان: قولتوقلی
 صندالیه = ساده جی قولتوق دخی
 دینل کنارلی بیوک صندالیه،
 کرسی.
 قولجی { ۱. یکجی، غازیان،
 دیدبان: کومروک قو.
 لجیسی. ۲. خدمتگیره قیوبولوب
 یرلندیرن کپا ازلک ویا قاری:
 قولجی خدمتی اصمارلامق.
 قولچلیق { ۱. یکجیک، غازیانان.
 قولچاق { ۱. بیلکه طاقیلان یو.
 گدن اورمه الوبون.
 قولداش { ۱. آرقداش،
 معین، یارداق.

قولره { ۱. قول. (یو. Xoləpa
 صفرا دیک اولان Xoləp
 دن مشتقد. [معروف برصا.
 لفین خسته لی که منعی هندستانک
 کنگ وادی و منصبیدر: قولره
 ظهور ایتک؛ قولره به طوتوقی؛
 قولره میقرونی.
 قولره { ۱. (آلامجه Colza) باغی
 جیقاریلان بر نوع بیانی
 ختمی، خلم زیتی؛ قولره
 باغی.
 قولغان { ۱. برنوع چنالی دیکن،
 قالدیان اونی.
 قوللاب { ۱. (عمر. «قلاب» دن)
 عادی ایلک ویا
 اوزره خالص ویا ساخته صرمه
 صارمه مخصوص برنوع چرخ:
 قوللابدن چکمک؛ قوللابدن
 چکمکشن. (ساخته صرمه ویرین
 «قلادان» اسمی بوندن غلطدر).
 ۲. برجنس منته: قابوقولابی.
 قوللامق { ۱. قول آراشدیرمق،
 بو قلامق، سؤال و
 تمحص ایتک: خاطرخی قوللامق.
 ۲. تصاحب و حایه ایتک، قایرمق:
 اونی فلان ذات قوللابور. ۳.
 بکله مک، انتظار و ترصد ایتک:
 فرصت، وقت قوللامق. (بزه
 ایوم اک زیاده بو اوچنجی معنا
 ابله مستعملدر).
 قوللابدیرمق { ۱. استعمال
 ایتدیرمک: قا.
 لایز باقرلی آتشی به قوللا.
 ندرماملی. ۲. برایش ویا مامور.
 یتده استخدام ایتدیرمک، خدمته
 بولندیرمق: معلومات تجارتی سی
 اولسان آدملی مغازه و دکان
 خدمت لرنده قوللابدیرمازلر.

قوللائق { ج. ۱. استعمال او. قوللائق { لئق، تداوله اولق: او قاشلر شدى قوللائبور. ۲. بر خدمت و مأموریت تعیین اولق، ایشده بولندیرلق، قایر. لئق، استخدام اولق: دولت مأموریتلر نده بویه صادق و مقدم آدمیر قوللائبیر. ۳. ضبط و اداره اولق، ضبط آلتنده بو. لندیرلق: قوللائله میسه جی صورتده سرتدر؛ آزیغین آتک قوللائلی نه قدر مشکل. ۴. اسکدلیک، کیتلیک و یا دوشنک: بو پوتین قوللائلشدر؛ او کتاب هیچ قوللائنامشدر.

قوللائق { ق. ۱. ایشده بولند. قوللائق { برمتی، ایشلیک، استعمال ایتک: بو آتی خانلی ایشده قوللائبورسکز؟ یازی یازمده دمبر قلم قوللائبور. ۲. خدمت و مأموریت تعیین ایتک، خدمتده بولندیرمتی، قایرمتی، استخدام ایتک: بویاغده قاج باغیوان قوللائبورسکز؛ کندیرتی هیچ بر مأموریتده قو. للائق ایستیور. ۳. کیمیک، دوشنک، اسکیتک: بوییزمه هیچ قوللائندم؛ بویکچی پک آز قوللائدی. ۴. بر شئ یسوب ایچکی و یا آلمی عادت ایدنک: قونون قوللائبور؛ افیه قوللا نیور؛ اکثر یا معدن صوبی قو. للائبوردی. ۵. اداره و تصرف ایتک، بویه صرف و استهلاك ایتک: آدیغی آچقینی این قو. للائمدی؛ قوللائنه-نی بیله آز ایراد دکدر. ۶. ایشلیک، چو.

یرمک: آراه قوللائه بیلیر میسکز؟ او پک کوزل یلکین قوللائیر؛ آیشیمان آدم قلیج قوللائه ماز. ۷. انحاز، اداره ایتک، طومتی: آغز قوللائق = اداره لسان ایتک؛ اویه برلسان قوللائدی؛ بن آدمته کوره لسان قوللائیم. ۸. مدارا ایتک، ایجابنه کوره معامله ایتک: نه چاره کندیرتی قوللائلی. ۹. معامله زوجیهده بولق، مترس یعنی دوست انحاز ایتک: بر چوق وقت فلان آدم قوللائمشیدی. || بول قو. للائق = اسیرکمه مک، اسراف ایتک. || خور قوللائق = مبتدل ایتک، کوزتمه مک. || ایدیه قو. للائق = تحت القهر طومتی، جبراً استخدام ایتک.

قوللائنه { س. قوللائق ایسی، استعمال، استخدام، انحاز. یا: قوللائق.

قوللائلش { س. ۱. قوللائنه، استعمال. ۲. سهو. ل، اوینولق، راحتلق: بو اوک منظره-سی کوزل ایشده قوللا- نیشی یوقدر.

قوللائلشی { س. و:

قوللائیلقی { س. اویشون، این قوللائیلر، استعمالی پک قولای، راحت: چوق قو. للائیلقی، قوللائیلقی اودر؛ پک قوللائیلقی بر یازیخانه یایدیرمش.

قوللائشک { ق. سوزلشک، سوز باغلامق، مقا. وله ایتک: یارین آوه کیتک اوزره کندیرتیه قوللشدک.

قوللق { س. [آخرنده کی «لق» ادات مصدریتدر. ۱. قول حال وصفی، عبودیت، بندگی، رقیه، مملوکیه. ۲. جناب حقه قارشی قوللق و مغلوبیت وظیفه-سی، عبادت، طاعت: انسان خالقه قارشی قوللنی ایفا ایتلی.

قوللق { س. [آخرنده کی «لق» ادات ظرفیتدر. ۱. عا. فطنه امنیت و آسایشه مأمور عسکر بولونکنک محل اقامتی، مرکزی، قره قول، قره غول: هر محله بر قوللق وارد. ۲. نوبتچی مسکنی، قطه: هر کوشه ده بر قوللق وار ایدی.

قوللق { س. کوملک بکلرینک او. قوللق { جلیله طاقیلان اکرتی قولله قولچاق چقی: یاقه لقی قوللق.

قوللقچی { س. ۱. وقتیه قره قول ضابطی. ۲. یکبیری اوجاننده بر کوچوک ضابط.

قوللی { س. قوللری یعنی بکلری قوللی { اولان (لباس): قوللی فانه.

قولنامه { س. قا. [ع. قول = سوز. قا. نامه = عمر. رات] بر مقاوله و معاهده-نی حای اولورق یازلش و امضا. لائش کاغذ. [مقاوله نامه دما مستملدر.]

قولنج { س. س. ع. (یو. Kωλι- xoc) ط. ۱. شدتلی باغرساق آفریسی. ۲. وقتیه رتیه یعنی روماتیسمه و وجع مفا. صل علتنده بونام و بریلیردی. || قولنج اونی = بر جاس نبات

طی. || قولج قیرمق = چوق
اوغمق.

قولوچقه { س. ص. ۱. یومور -
طیه یاشماق یا بلج
چیقارمیش و یاخود یومورطیه
یاقمق اوزره قیزمیش طاقوک
غورق غورق ایدوب توکلرینی
قبارتهرق کزور : بو طوق قولو-
چقه اولمش ؛ اوج قولوچقه من
واردر. ۲. مج. یزندن اویناماز،
تیل اوشتکن آدم. = س. قو-
لوچقه لئی، طاقوگ قولوچقه
اولمی، قولوچقه لئی حال : طا-
و قلمزك اوچی قولوچقه یه
یادی = قولوچقه اولدی.

قولودیوم { س. (لا. Colledi-
um) کیم. طیده و
فوطوغرافلنده مستعمل بر مایع
که سوردیکی شیشک اوزرینه
دری کی بر طبقه تشکیل ایدر.

قولوزیدیه { س. (ر.) بر جنس
قولوزیدیه اکوچک اسقورسی
بالینی، قولوزک کوچکی.

قولوم { س. یاک قوی.

قولومبور { س. (یتا.) مج. ۱.
بولومبور آما دیرک قابله یا
یندن دسته موره سنه قدر او
لان قیمی. ۲. اسکی اخشاب
سفاش حریبه نک باش و قیج
لومبارلرینه قونیلان اوزون
برجنس طوپ، فر. Couleuv-
rine

قولون { س. یک کوچک اشک
قولون (یاوروسی. دها بیوکنه
صیبا دینیر. — اصل ترجمه ده
یانی اشک دیمکدر.)

قولونلامق { قل. قه. (دیشی
قولونلامق) اشک) یاورلامق.
[قیصران حقنده ده بهضاً قو-
لانیلر.]

قوله { یاخود قوللا س. (اصلی :
قوله) خولاقوکه هلاکو دخی
بوندن فارسی به نقل اولغمشدر.]
قزل ایله بوز رنگاری آده سنده
بر لون معصوده بولنان : قوله
صاجلی آدم : قوله آت. = س.
قوله آت، سمنده.

قوله { س. (یتا. Colla) ۱. کاغد
(و سائر) پایشدرمه مخصوص
قایندلمش نشاسته دن عبارت
میعون. نشاسته طوقالی : قوله
سورمک، قوله ایله پایشدرمق.
۲. سرانفوزک تخته لری پایشدر-
مق ایچون قوللاندقاری طو-
تقال. ۳. کوملک و سائر به
سوروب اوسندن او تولمکه
دیک و یارلاق بر قوام و برک
مخصوص نشاسته دن معمول
بیاض بارجه جگر که صربه قار-
پشدریلوب قوله لانه جق شیء
ایچنه باتیریلیر : انکلیز قوله سی.
۴. قوله دینلن بو نوزک کوملک
و سائر به سورلمی و دها طو-
غریسی کوملک قوله مخلوطنه
باتیریلوب او تولمه سی : کوملکاری
قوله یا بمقی او تو قوله بیلیر بر
خدمتچی قیز.

قوله { س. « قله » نک غلط املا.
قوله سیدر. نا : قله.

قوله لاتمق { قه. ۱. کوملک و سا.
قوله لاتمق { ژمه نی قوله ایندیر-
مک : کوملکاری کیمه قوله لاتیور-
سکز؟ ۲. قوله ایله پایشدرمق :
شو بنجره لری قوله لاتمقی.

قوله لاتمق { قه. ۱. کوملک و سا.
قوله لاتمق { ژمه نی قوله به باتیروب
اوتولمک : بو خدمتچی کوملکاری
یک کوزل قوله لاتیور. ۲. قوله
ویا طوقال ایله پایشدرمق : شو
کاغدی بر مقوا اوزرینه، قابلا-
مه بی تخته اوزرینه قوله لارلر.
قوله لاتمق { یخ. ۱. قوله ایله یا
پیشدرمق. ۲. قوله به باتیریلوب
اوتولمک، کوملکاری
قوله ایدلک : بو کوملکاری
قوله لاتمیور، زور قوله لاتیور.

قوله لی { س. ۱. قوله به باتیریلوب
اوتولمق : قوله لی کومل-
مک. ۲. نشاسته قوله سیله و یا
طوقال ایله پایشدرلش : قوله لی
طوغرامه.

قوی { س. ص. ۱. قوله. سوزه
قوی { منسوب و متملق : آثار
قویه و فلیه.

قولیوز { س. (ر.) اسقورسی به
بکزرو آتدن دها بیوک
بر بالی که کوچکنه قولوریدیه
دینیر.

قوم { س. ۱. یک اوافق و سرت
دانه لخالنده اولان طوبراق،
رمل، ریک : دره قومی ؛ دکنز
قومی : ایزی قوم = دانه لری بیوک؛
ایچنه قوم = دانه لری کوچک.
۲. ایچنه طوبراق، توز. ۳.
یازی بی قورونمه یارایان ریک.
۴. آرمودده و سائر بعض میوه.
لرده دیشلره طوقونان سرت
دانه جگر. ۵. بعض منسوجاتده
یک اوافق و صیق بککدر. ۶.
مثانه و بوکرکده و قره جگرده
حاصل اولان ایچنه طاشلرعلی :
مثانه سنده، قره جگرده قوم
واردر ؛ ادرارنده قوم کلیور.

۷. مج. کثرتدن و ازدهامدن
کتابه اولور: قوم کبی قابنامق.
|| مج. قومده اوینامق = محروم
اولوق. || قوم بالینی = سفتخور.
|| قوم ساعتی = ایکی طرفلی
و آمرلی اینجه بردلیکه اختلاط
ایدر جامدن بر کوچک قاب که
بر طرفنده کی اینجه قوم باش
آشاغی چورلکده تام بر ساعته
اور طرفه آققله زمانی اولچمکه
آلت آلتخاند اولنور. || قوم کبی =
غایت چوق. || قوم میدانی = تعلیم
و جهانسیتی بری.

قوم { سذ. عرب. ج: اقوام. ۱.
جماعت بشریه، پیلرنده منا.
سبت اولوب بر هیئت تشکیل
ایدن انسانلر، کوچک امت و یا
بر بیوک امتک بر شبعه سی: کرد
قومی؛ چرکس قومی؛ ترکان
قومی؛ اقوام عرب؛ قوم عاد؛
قوم ثمود؛ قوم و قبیله؛ آفر.
بقای جنوبی اقوام وحشی سی.
۳. بر بنیمبرک بخت بیورلدینی
جماعت: قوم نوح؛ قوم لوط.
قومار { سذ. قمارچی، قومار خانه.
با: قمار و سازه.
قومار { سذ. طاع کلی و (رودو-
دندرون) دیان برجس
آغاج که کراسته سی قمری اولوب
مقبولدر: قومار آغاجی.

قومالاق { سذ. با: غومالاغه.

قومانداز { قومانداری. با: قو-
قومانداز. ماندان و سازه.

قومانداریه { سذ. قبریس جزیره.
سنک مشهور بر
جنس قیبتی شرای.

قوماندان { سذ. (فر. Comman-
dant) بر قطعه عسکریه.

نک باش ضابطی، آمری: اردو،
فرقه، آلائی، طابور، بولوک
قوماندانی: ژاندارمه قوماندانی؛
قوماندان پاشا: باش قوماندان؛
بحریه قوماندانی = بر فیلیو قو-
مانده ایدن آمیرال. (فرانسز.
جه ده اولدینی کبی لسانغزده
بیکیبائی. مناسیله قوللانماز.)
قوماندانلق { سذ. بر قطعه عسکریه.
آمرای: اردو، فرقه، آلائی،
طابور، بولوک قوماندانلق؛
باش قوماندانلق؛ اوچخی اردوی
مابون قوماندانلقه.

قوماندانی { صذ. «قوماندان»
لفظ اجنبی سینه عرب.
یاه نسبت علاوه سیله متشکل
غلط تعبیردر: قوماندانه منسوب
و متعلق و یا عائد: جانب عالی
قوماندانی یه. = (یاه مصدر.
ریتله غلط تعبیر) قوماندانلق:
ایضای وظیفه قوماندانی.

قومانده { سذ. (فر. Commande)
۱. عسکره ویریلن
امر، عسکری اداره ایتمه قو-
ماندانلق: بو عسکره، اردویه،
فرقیه، بولوک کیم قومانده اید-
بور؛ قومانده مقتدر بر ضابط،
۲. امر، آمریت، حکم: بو اوده
کیم قومانده اید بور؛ بو داتره
کیمک قومانده سنده در؟

قومانیه { سذ. (پنا، مج. ۱.
کمی ذخیره سی، بر سفینه
حریه اینجده بولنان خلقک اعا.
شه سیچون کمی یه طولدر بریلان
ارزای؛ قومانیه مأموری. ۲.
کینک ارزاق وضعته مخصوص
مخلی، کلاری. ۳. پیاده قایقک

قینده کی طولایمجز.

قومبار { سذ. ۱. «خبره»
(دن غلط) با: خبره.
۲. چوققلرک باره قوبوب پر-
یکدر مرک ایچون آغمز و یا لکتر
بارده نک کیرمه سینه مساعد و
چیقه سینه مانع بر طار یارینی
اولان طوبراق و سازه دن بو-
وارلاق کوچک قاب که صوکنده
قیرلوب اینجده کی آتجه آلنیر.
قومبار { سذ. (قومبارخانه. با:
خبره، خبره چی، خبره
خانه.

قومپاس { سذ. ۱. (فر. Com-
pas) پرکار، پرکل.
۲. مج. اولوب بیجه، مساحه:
قومپاس ایتمک. ۳. ترتیب، قور-
مه، تصمیم. ۴. حیل، فساد،
تزویر: قومپاس قورمق. ۵.
(فر. Composteur دن) طاب-
مربتلرک حروفی دیزوب سطر
بوینده صره لایق اوزره الله
طوتدقلری دمیردن آلت که
حروفاتی آلاان ایچی ویده ایله
آچیلوب قیانییر. ۶. (نکا، Com-
passe دن) مج. بوصوله، کیلرک
رهغاسی. || چاپ قومپاسی =
چاپ قطربی مساحه ایتمک
مخصوص اکری ایاقلی پرکار.

قومپاسلی { صذ. ۱. ترتیب و
تصمیم اولنشی،
مصمم. ۲. فسادلی، تزویرلی:
قومپاسلی ایش.

قومپانیه { سذ. (فر. Compa-
gnie) ۱. شرکت:
وابور، دمیر یول قومپانیه سی؛
آونیم قومپانیه = استمز شرکت.
۲. مج. زمهره، طاقه جماعت:
اونلر هب بر قومپانیه در.

فوجی } س. ابنه خرچی و سائرہ
ایچون قوم طاشیوب
صانان آدم.

قو مدیہ } س. (بو. Kwamodiz
دن مأخوذ فر. Co-
médie دن) ۱. کولدر نیازو
اوپونی، مضحکہ ۲. مح. کولنج
ایش، مضحکہ لای: ایچی قوم مدیہ.
[مضحکہ و اضحوکہ لفلری طو.
رورکن استمانندہ احتیاج
یوقدر.]

قورمال } ص. [اصلی: «قورکور
آل». رنگنی آ-
کدبردینی «قوم» دن ویا «قو-
مری» دن مشتق اولسی ده
مختلدر.] قورب صاری، آچیق
کستانہ رنگی: قورمال صاجلی،
قورمال صفالی.

قورمری } س. (فا. قری) کو-
کریچندن کوچورک
بوز رنگنده وکرداننده سیاه
حلقه لی بر قوش که بیانیسی و
احلیسی اولور وانی پیر. اوفاق
بر جنسنه یوسفیق دیرل. مح.
آرپچی قورمریسی کی = محروم،
مہجور. || قورمری کوکی =
قورب بوز رنگی. || قزیل قو-
مری = حق اوران قوشی. || بیانی
قورمری = اوسیک.

قورمسال } س. قوملق بر، قومله
مستور اولان دیکیز
کناری.

قورمشو } قومشولق. با: قونشو
وسائرہ.

قورمق } یاخود قومق. فت. مض.
قور، قویار. ۱. برلشدیر-
مک، وضع ایتمک: شو بوغچه
بی مندرك اوزربنه قو؛ ذخیره بی

نرمه قویورسکرز؛ بو کوپه صو
قورل؛ آتہ اکر قومق. ۲.
براقی، ترک ایتمک: کتابی الندن
قوماز؛ صکرده قومق: دعوت
ایتمک کیمسه قومدی. ۳. مسا.
عده ایتمک، براقی، مساحه
ایتمک، مانع اولماق: قودیسین؛
مسافرلر کیمک ایستراسه قو-
مایک؛ قومدیلر کیده. ۴.
آلتی، صوفق، قبول ایتمک:
مسافرلری نرمه قویه جیز؟ آتی
آخوره قویک. ۵. طومتق، بو-
لندبرمق، براقی: بنی آج قو-
دیلر. ۶. آتق، بوکلتمک، حمل
ایتمک، ویرمک: هرکه پروظیفه
قودی؛ بو حیوانه چوق یوک
قومایک. ۷. نصب و تمین ایتمک:
اورایه بر نونجی قوملی؛ کند-
یسنی عملتک اوستنه منقش قو-
مشلر؛ بر ناحیه مدیرلکنه قو-
دیلر. ۸. کییمک، اوستنه آلتی:
یکی فس قومش؛ باشنه برکلاه
قومش؛ بو اثوابی بر دها قو-
مایک. ۹. طومتق، ایدتمک،
حاصل ویدا ایتمک: سوت قایماق
قومش؛ بو طاش یوصون قو-
مش؛ یاره قابوق قودی. ۱۰.
قبول ایدیرمک، یرلشدیرمک،
سوق ایتمک، چوجقلری مکتبه،
اوستیه: صنعته قودی. ۱۱.
بریشی بيشمک ویا اولق اوزره
حاضر لایق: ترضی، شراب، سرکه
قودم؛ آتجی دها ییکی قومدی.
۱۲. قورمق، دوزلتمک: سفره
بی قونجه بزه خبر ویرک؛ ییکی
قودیکز سه کله لم. || آتش قو-
مق = طونشدیرمق، آتش ویر.
مک: صمان قولبه لریننه آتش

قودیلر. || آد قومق = تسبیح
ایتمک: چوجفک آدینی قودیلری؛
|| آرایه قومق = توسط ایتمک،
توسط ایدیرمک: احبابدن برینی
آرایه قوملی. || اصقیده قومق =
تذبذب ایدوب پتیرمه مک، تسبیله
سورندیرمک. || الدن قومق =
واز چیمک، ترک ایتمک، پایماق:
سز همتی الدن قومایک. || اور-
تیه قومق = اظهار ایتمک، ابراز
ایتمک، اثبات ایتمک. || مح.
اوزربنه قومق = روزکار بر
درجه کسب شدت ایتمک. || اوسته
قومق = آرندیرمق، تزئید ایتمک.
|| ایجری قومق = ایجری آلتی،
صوفق، قبول ایتمک: کیدن
مسافرلری ایجری قومبورلر.
|| باش قومق = سردن چیمک،
فدای جان ایتمک. || بحث قو-
مق = اوکدول، یادس طوتشقی.
|| بر طرفه، بر یانه قومق = آبر-
مق، صاقلایق، حفظ ایتمک.
|| بز قومق = بز یایق اوزره
ایلیکاری دستکاهه کرمک.
|| بوش قومق = محروم وینوا
براقی، نصیب ویرمه مک = او
سزی ده بوش قوماز. || تم
قومق = تم طومتق، پایدار او-
لتی. || حاله قومق = بر حاله
کثیرمک، حانی دکیشد بزوب
دیگر صورتہ تحویل ایتمک:
باقک معلولیت بی نه حاله قودی؛
یاغسورک کثرتی بزم باغچینی
کول حالته قودی. || رهن قو-
مق = ترهین ایتمک. || صکرده
قومق = تأخیر ایتمک. || منت قو-
مق = امتنان ایتمک، باشه قاقی.

|| میدانه قومق = وجوده کتیر-
ملك، حاصل ائلك : واقما چا-
لیشورسده میدانه بر شیء قو-
میور- || نشان قومق = اشارت
ائلك، اونونماق، خاطر لاق-
|| یانته قومق = انتقامی آلامق،
جزاسنی وبرمه ملك : باید قذرکی
سنگ یانکه قومایه جنم- || یولنه
قومق = دوزلك، تسویه ائلك.
|| یوله قومق = ككوندرمك،
ارسال واسبال ائلك- || یولده
قومق = یولده، یاری یولده- برا-
قق- || قویوب كیتك = او كسز
براقق.

قومقومه { س. با : ققمه.

قوملق { ص. قومدن عبارت، قوم
حالنده : قوملق یر؛ قو-
ملق اووه. = س. قوملق محل،
قومسال.

قومی { ص. ۱. قومی حاوی او-
قومی { لان، قومله پاییلان :
قومی خرج. ۲. قوم کی دا-
نملری اولان : قومی آرمود.
۳. يك اوفاق وصیق بگكلی :
قومی قازمیر.

قومه { س. ۱. قومق ایثنی. ۱ا :
قومق. ۲. تق. اوطله لق،
جاریه.

قومیه { س. [Comite]
قومیه { ۱. بر بیوك مجلس و
انجمنك بر خصوص مذاکره و
تدقیقون آریش شعیه سی،
شعیه مخصوصه. ۲. نیت فاسده
ایله مرتب هیئت.

قومیسر { س. [فر. Commis-
قومیسر { saire] ۱. بر شر-
كت و یا اداره ممتازه زنده

جانب دولدن تمین اولمش
مأمور مخصوص : بورس قو-
میسری، رژی قومیسری. ۲.
مأمور مخصوص، فوق العاده
مأمور، سرخص : تشكیل ایده-
كك قونفرانسه هر دولت طر-
فندن برر قومیسر كوندریله-
جكدر. ۳. پولیس ضابطی :
پولیس قومیسری؛ باش قو-
میسر؛ انكجهی قومیسر.

قومیسرلك { س. قومیسر صفت
و مأموریتی. با :
قومیسر.
قومیسیتون { س. [فر. Commis-
sion] ۱. مجلس،
شورا، موقت و یا دائمی انجمن :
مالیه قومیسیتی؛ معاهده قو-
میسیتی؛ انتخاب مأمورین قو-
میسیتی. ۲. بلدیة اداره سی :
قومیسیتون آراهلری؛ قومیسیتون
چاوشلری. ۳. بر شهرك تجارتله
فایزقلر و یا دیگر محله بولنان
دها بیوك تجارت آره سنده توسط
ایدن آدمك ایثنی و بو توسط
ایچون آلدینی اجرت، سیارش،
سیارش حق : فایزقلدن جلب
ایده جككز مال ایچون یوزده
ایکی قومیسیتون ویره جككسز.

قومیسیتونچی { س. بر محلك
قومیسیتونچی { تجارتله فایز-
قلر و یا دیگر محله بولنان
دها بیوك تجارت آره سنده توسط
و میانچیلیق ایدن آدم، سیارشچی :
فایزقلردن قومیسیتونچی و یا
سطه سیله مال كتیرتمك.

قومیسیتونچیلیق { س. ۱. تجارت-
و یا مختلف محللرده بولنان تجارت

آره سنده توسط میانچیلیق
ایثنی، سیارش : كندیسی قو-
میسیتونچیلیق ایدبور؛ قومیسیتون-
چیلقدن خیلی آقچه قزانیور.
۲. قومیسیتونچینك آلدینی
اجرت : بونك قومیسیتونچیلیق
یوزده ایكیدن عبارتدر.

قوناق { س. ۱. یولیقلده كچه
قوناق { قونوجق یر، منزل :
یولیقه قوناق ویرمك = یانه جق
یر تدارك ائلك. ۲. انشای
سفرده طورمه، مكث و قرار،
اونوراق، درنك : اوراده بر
كون قوناق ایشك. ۳. ایکی
منزل آره سنده کی یول، مسافه،
بركونك یول، سرچله : بورادن
ادرنه قاج قوناقدر؛ او یولی
اوج قوناقده قطع ایشك. ۴.
اقامتگاه، منزل، مسكن : اوراده
قوناق طوتدی. ۵. بیوك او،
دازه : باش قوناغی؛ رجال، كبرا
قوناغلی. ۶. دائرة زسیه،
حکومت شمه لریدن برینك بنا-
سی : حکومت قوناغی. ۷. باشه
قونان كيك : باشنده چوق قوناق
پیدا اولور؛ باش قوناغنه قازشی
علاج. || ع. قوناق محلی =
عسكرك قوندینی بر.

قوناقچی { س. ۱. انشای سفرده
قوناقچی { ایلری كیذوب قو-
ناق تدارك وتهشه ایدن آدم.
۲. سفر بر عسكرك یول
انشاسنده قونوجق محللری تدارك
و انتخابه موظف ضابط.

قونت { ص. (فا. كند) - سیوری
قونت { و ككین و اینجه اولیان،
قالین، آخر، طیانقلی : قونت بنا؛
قونت آدم = حدت ذهنی اولیان

قوت { س. [فر. Comte] آو.
قوت { روپاده بر اصالت عنوان
خصوصی حائز آدم.

قوت‌نظر { س. [فر. Contrôle]
قوت‌نظر { سوء استعمال
اوکی آلتی ایچون بر معامله
رسمیه یه قارشی واقع اولان
فتیش و تحقیق، مقابله، مراقبه.
قوت‌س { ویشود :

قوت‌سه { س. [فر. Comtesse]
قوت‌سه { آوروپاچه قوت‌اصالت
عنوانی حائز آدمک قاری
و یا اولونه مش قیزی.

قوت‌ش { س. تانار بکلرینک
قوت‌ش { کیدکاری یوزی غر.
جلی طار قولی اوستک لباس،
غیاثه تک بر نومی.

قوت‌ج { س. جوراب وجیزمه و
قوت‌ج { بوتین کی شیلرک یوقا.
ریسی، بالدره کان قیمی.

قوت‌جیس { س. بالدره کله جک
قوت‌جیس { قسمی اولیان: قوت‌جیز
آیاق قالی.

قوت‌جیلی { س. بر دولو قوت‌جی او.
قوت‌جیلی { لان: اوزون قوت‌جیلی،
قیسه قوت‌جیلی جوراب، بوتین و
سازره.

قوت‌جولوس { وقره قوت‌جولوس.
قوت‌جولوس { س. اومساجی و
غول بیانی کی قور قوت‌جی ایچون
ایجاد اولغش خوف شخص مو.
هوم و یا آلو صورت‌نده مزلودن
چیتدی زیم اولسان اولو،
وامیر.

قوت‌جه { س. [غا.] غبه، دن
قوت‌جه { با: غبه.

قوت‌داق { س. ۱. صبی باغلاش
قوت‌داق { طوب شی. ۲. اسکی

طرزده صیم صبی باغلاش
چوچق. ۳. چوچنی بوصورتله
صاروب باغلامه مخصوص بزل
طافی و علی الخصوص بوجه کی
باغلانانی: قوت‌داق بزی، بزلری؛
قوت‌داقده ایکن: قوت‌دا.
قوت‌چقیدی. ۴. قوت‌چک
کرپسندکی قسمی که آغاجدن
و قوت‌جه اولور. ۵. تکرلکسر

طوبک آغاجدن اولان استناد.
کاهی. ۶. آتش قومق و یانین
ایتک ایچون باغلی پاچاوره لره
سائر طوت‌شحق شیلردن
حاضر لایوب صارلش شی:
قوت‌داق قومق. ۷. قادیلرک
یعنی یه صاره ورق ساده باش
باغلامه لری: باش قوت‌داغی.

قوت‌داقچی { س. ۱. قنک
قوت‌داقچی { قوت‌داق‌لری یعنی
آغاجدن اولان کری طرف‌لری
یاپان صنعتی. ۲. قوت‌داق یعنی
باغلی پاچاوره قویه ورق قصداً
یانین ایقاع ایدن جانی.

قوت‌داق‌لامق { س. ۱. (چوچنی)
قوت‌داق‌لامق { قوت‌داغ صار
مق: چوچنی یقایوب قوت‌داقلا.
دی. ۲. (قادیلرک) ساده
یعنی ابله و صاج‌لری یمنینک ایچنه
طوبلایه ورق باغلامق.

قوت‌دوره { یاخود قوت‌دوره. س.
قوت‌دوره { اوکیلی و آخرجه آیاق
خانی، اسقارینک قیاسی.

قوت‌دوره‌چی { یا قوت‌دوره‌چی. س.
قوت‌دوره‌چی { قوت‌دوره و بوتین
وسائر آلافرانه آیاق قالی یاپان
صنعتی.

قوت‌دوره‌چیلق { یا قوت‌دوره‌چیلق.
قوت‌دوره‌چیلق { قوت‌دوره‌چی.

تین وسائر آلافرانه آیاق قالی
انواعی یاقی صنعتی.

قوت‌دوز { س. [عمر.] قندز، دن
قوت‌دوز { تیون کبی بر حیوان که
کورکی اولور. || قوت‌دوز بوجکی.
غلط اولوب اصلی: قوت‌دوز بوجکی
با: قوت‌دوز. || قوت‌دوز خایه سی =
قوت‌دوزک قویروغی آلتنده بر.
شیشدن چیقان مایع.

قوت‌دوزقوتور { س. [فر. Con-
ducteur] ۱.
قوت‌دوز، مأمور، مدیر. ۲.
تراموای ولومنیوس آرایلردن
بهربنک مأموری، بیک و برمکه
و آرایه‌بی یورودوب طور برمنه
مأمور آدم.

قوت‌ده { س. بر نوع زهرلی او.
قوت‌ده { روحک.

قوت‌دیرمق { س. ۱. بولجی و مسا.
قوت‌دیرمق { قوت‌دیرمق قوت‌دیرمق:
بزی کوبیده بر اوه قوت‌دیرمق.
۲. برلشدرمک، برلوت‌دیرمق،
اوتورمق: الماسی باشنه قوت‌دیر.
دی. || قوت‌دیرمق = بر آدم
حقنه هج بر قیاحت و فالت قبول
ایتمه مک، هرشدن تبره ایتک:
کندیسی سودیکی آدمه قوت
قوت‌دیرماز.

قوت‌سولوس { س. [لا. Consulus]
قوت‌سولوس { شهنشدر؛ جنرال

قوت‌سولوس = باش شهنشدر؛ ویس
قوت‌سولوس = شهنشدر وکیل.

قوت‌سولوسخانه { س. شهنشدرخانه،
قوت‌سولوسخانه { شهنشدر قوت‌داغی،
دائرة سی.

قوت‌سولوساق { س. شهنشدرک.

قوت‌سول { س. [فر. Console]
قوت‌سول { آینه آلتنه قوت‌سولان

چکبیل طولا ب و یار افی ماصه ،
آینه آتی ،

قونسو لق { س . بتا . Consulto }
تخصیص اتمک صورت تدویسی
قرارالاشدیرمی ایچون بر قاج
طلیک بالا اجتماع مشاوره ومذا
کره لری ، مشاوره طیه .

قونسو لیده { س . فر . Conso }
{ lidé } سهام اوراق .

قونسو لیده جی { س . سهام اورا .
قیله سائر
عمویلات وسندات تقدیه نک بیع
و شراسنی تجارت اتخاذ ایدن
وبونرله برنوع قار او بنایان آدم .

قونسه { س . قوش قور صباغی ،
قانی .

قونسدیر مق { ق . مصاحبه ومکاله
ایندیرمک ، ایکی
ویاز یاده کئی بی بر ایش حقنده
مکاله ومذاکره اتمک اوزره
بریره کتیرمک ، کوروشدیرمک :
بن کندیرلی قونسدیره جم .

قونسلمق { ج . مصاحبه ومکاله
اولمق ، تعلیم آرا
وافکار اولمق : اوایش حقنده
شعبدی قونشلاز ؛ بو اقسام قو
نشیله بقدر .

قونسلمق { ق . قوشو ومجا .
ور اولمق . ق .
کوروشمک ، اختلاط اتمک ، معارفه
ییدا اتمک ، طائشق : کندیرسه
قونسورم ؛ هیچ قونسمدق .
سولشمک ، مکاله ، مصاحبت اتمک :
اقسام ایکی اوج ساعت قونشدق .

قونسلمستو { س . بتا . }
کوندردیکنی مین
واپور و یا دیر بول اداره سی

طرفندن مرسل الیه کوندردیلن
ورقه کونی ابراز اتمکله مالی
آله بیلیر .

قونسشه { س .
۱ . کوروشمه ،
اختلاط . ۲ . مکاله ،
مصاحبه ، صحبت : قونسشه سی
طائی بر آدم .

قونسشو { یاخود قوگشویاقومشی .
س . یاقین یرده او طوران
واقات ایدن ، جار ، همسایه ؛
قیر بر قونسو = قیورلی بیتشیک .
قونسشوق { س . قونسشو حال ،
جوار ، همسایگی :
قونسشوقی حق .

قونسطارق { س . بتا . Contrato }
مقاوله سنندی ، بر
ملکک بر مدت معینه ایچون
کرایه و یا بر آیش و یریشه طرفیجه
قرار و یرلدیکنی مین و جانب
حکومتدن مصدق سندک طرفین
اونکله باغلی اولور .

قونسطارق { س . جانب حکو
متدن مصدق
مقاوله نامه الیه باغلی ، بویه بر
سندله ایجار واستیجار اولنش
ویا آلتش و ورلش : اودکان بر
سنه ایچون قونسطارق اولدر .

قونسطره { یا قونتره . د . د . فر .
[Contre] قارش ، مقدا
بل ، علهده ، ضد : او بکا قو
نطره کیدور ؛ او بوایشه قونسطره
بولیور . — بعض اصطلاحات
بحره ترکیباند بولنور : قونسطره
میحانه ، قونسطره بابا فینفو ،
قونسطره اسقوطه و سائر .
ترکیبیرلنک ایکنجی جزئه با .

قونسطوره { س . با : قوندره .

قونتره { س . فر . Congrès }
{ بر مسئله عمومییه قرار
ویرمک اوزره دول معظمه
مرخصلرندن مرکب وقراری
قطعی فوق العاده اجتماع : برین
قونتره سی ، ویا نه قونتره سی .
قراری بودرجهده قطعی او
لیوب اخطاردن عبارت اولان
اجتماعه « قونفرانس » دینیر .

قونفرانس { س . فر . Confé
rance } بر مسئله
عمومییه حقنده مذاکرات اجرا
سیله قرار یخی اخطار صورتنده
تبلیغ اتمک اوزره دول معظمه
وکیلرندن و یا علاقه دارانک
وکیلرندن مرکب مجلس : لاهی
قونفرانسی ، شمدو فرل قونفرانسی .
با : قونفره .

قونلمق { ج . اتمک ، منزل و قو
ناتی اتخاذ اولمق : آنا
طولیده مشترکا کویه جائد
اوطله ره قونیلیر .

قونلمق { ج . ۱ . وضع اولمق ،
یرلشدیرمک : مک طبا .
قلری اورایه قونماز ؛ بوشیشلر
زویه قونه بقدر ؟ طولا به
قونسون . ۲ . راقمق ، ترک اولمق .

قونلمق { ق . ۱ . انشای میر و
سفرده اتمک ، کیمیه
یکیرمک اوزره طورمق ، یتو
ت اتمک ، منزل طومق ، قوناق
ایتمک : اورادن پکرکن اشرافندن
برذاک اوبنه قوندق . ۲ . مسکن
اتخاذ اتمک ، موقتاً یرلشمک ،
خیمه قورمق : صهار زنده
مرعی وصو بولورلر صه اورایه
قونارلر اوطولر غازی سوکوت
جهتنه قونمغیدی . ۳ . قوشلر

اوچارگن ايڭك: قارغىل باچيە
 قوندى: كلكار باتالاق بزارە
 قونارل: ۴. مسافر اولق،
 مسافر كلك: اونك قوناغە ھر
 اقسام بر قاچ كىي قونار: كان
 كچن اورايە قونار. ۵. ايڭك،
 دوشك: سوپوركدن قالقان
 توز اولطەك اشيايى اوزرىنە
 قونار: ماصەئك اوزرىنە پراپ.
 مق توز قوغش ايدي. ۶. باد
 هوا بولوب الە كچىرمەك: يە
 سىفرەيە قوندى. || باد هوايە
 قوغقى = قپاروز بولق كاپىرالە
 كچىرمەك. || حاضرە قوغقى =
 زەختىزجە برىشە مالك اولقى.
 || قوش قوناز = مەروف سبزه.
 با: قوش. || قونوب كوچك =
 كوجىە عىرى كچىرمەك، خىيە
 تىشىك ايتك. || مەرائە قوغقى
 مەرائت يك، اوتلا مال ايدىتىك.
 قونە } س. قوغقى ايىتى. با:
 قوغقى.

قونو { پاخود قونی . س . } « قو .
 قونو { نوق « دن مخفف } مسافر ،
 ضیف ، مهمان . سر . || قونو
 قونشو = جیران ، همسایگان .
 [اتباعا قولا لایله :] قونو قونشوی
 دعوت اتمک اقتضا ایدر ؛ قونو
 قونشو آره سنده عیب اولور .
 || انی قونی ، اسکی قونی = لایقله ،
 بیایغی ، خیلیدن خیلی ؛ اوایندیم
 وقت انی قونی کوندوز اولمشیدی ؛
 موکون انی قونی صرثوقدر .

قونوشمق } قونوشدیرمق و سا.
ر. م. با: قونشقی و
سائر.

قونوق } س. «قونوق» دن] مسا.
فر، صنف، مهسان :

{یزجه متروک ایسه ده، مستحق
احیا و الزم لفات مخصوصه سر-
زندره، زیرا قولاندیقمز «مسأ-
فره کله سی عربیده یولچی و
سیاح دیمک اولدیغندن،
غلطدر.» تکرری قونوغی الیهک
کوندردیکی مسافر، فی سبیل
الله قبولی اقتضا ایدن «همان.
{ فتد مسافر لکه قبول
قونوقلامق } ایتک، میزبانان و
مهانداران ایتک، ضیافت
چمکمه.

قَوْنُوقْلُق } ۱. مسافرلک ،
مهمانلق . ۲. ضیافت .

قونیاق } س. (اصل محل اعمالی
اولان فرانسه ک بر
قبه سی اسمیله ممدار) شرابدن
قططیرله چقاریلان بر نوع
مسکر.

قَوِّوا لِمَقِّ } قَوِّمِقْ ، قَوِّوَانْ ،
قَوِّو . بَا : قَوِّوَالَا .
مَقِّ : وَسَاوَمِ .

قوه } س. ع. ج. قوا. [قوت،
لغتک] عینی اولوب بعض
ترکیبات عربیه قوت معناسیه
قولانلدن باشقه، لسانزد
آیریمجه معانی آتیه ایله ده
مستملدر [۱. فکر، نیت،
تصور، هنوز اجرا اولمویوب و
فعله کلیوب تصورده بولنان ایشک
حالی: فلان یره قدر بر دیر یول
تهدیدی قومه در، هنوز قومه دن
فعله کلدی؛ ایله بر شی قومه
واردر. ۲. حقیقتده و فعلاً
اولوب آتیقی طبعته اولغله
امکان و احتمالی بولنان شیئک
حالی: هر انسان نالقه کاتب

ایسه ده بمضری بالفعل کاتب
ذکدر. ۳. حاسه، حس، انسا.
فک طبیعتنده موجود اولان
خاصه و اقتدارلرک بیری: قوه
باصره = کورمک حسی؛ قوه
سامعه = ایشیتمک حسی؛ قوه
شامه = قولاقلق حسی؛ قوه
لامسه = طوطقله طویعه حسی؛
قوه مدرکه = آکلامق خاصه.
سی؛ قوه حافظه = ذهنده طوطق
خاصه سی؛ قوه میزه = تمیز و
تفریق خاصه و اقتداری. ۴.
بردولتک عسکر و سائرجه اولان
حال و اقتداری: قوه عسکریه؛
قوه مالیه؛ قوه بریه، قوه بحریه؛
آوروپا دولتلرینک قوای بحریه.
سی؛ دول متفقہ فک قوای متحدہ
سی؛ قوه عمومیہ. || بالقوه =
تصورده و یا قابلیت طبیعیده
اولان، بالفعل مقابلی: انسان بالقوه
ضاحکدر. || مر. قوه الی المر.
کز (الی مرکزیه دبعه ملی) =
بعض اجسامک اثنای دورده
مرکزہ تقرب استعدادی، فر.
Force centripète: قوه عن
المرکز (عن مرکزیه دکل) =
اثنای دورده مرکزدن تباعد
استعدادی، فر. Force cen-
trifuge

قوی } ۱. کوچک کورفز،
قره مک ایچنه کیرمش روز-
کاردن محافظه لی دیز پارچه سی،
طبیعی لیسان : قبودان کمی بی
فرطونه به قازشی باریندیر مق
ایچون برفوی آرابوردی. ۲.
دیز قوینه مشابه اوله رق اطراق
محفوظ طحلا، که شه، به حلق: اووه

اوجهته نيلك آره سنده بر
قوى يايور.

قوى { ص.عر. ث. قويه. } وقوة دد
{ ص.ش. ۱. } قوتلى، كوجلى،
زورلى، متين، توانا: قوى آدم؛
قوى بنا؛ مد نلرك لك قويسى
چليكدر. ۲. صاغلام، صحيح، امين،
معتمد: احتمال قوى: استخبارات
قويه؛ قوى سوز؛ وعده قوى؛
قوى البينه = بنهسى صاغلام.
۳. ذكبن، وارلقلى. { عربيد ياه
مشده ايله اولوب، بزه حرف
مذكور حرف مد صورتند
اوقونيور. }

قويار { ص. برچاك بر ايرماغه
دوكديكى محل، ايكنى نلرك
ملتقاسى، قارشاق. ص. }

قويو { ص. ايجريلك، ايجدن ايجه
ايدن، محفوظ و قراكلغجه: قويتو
ير؛ قويتو براوطه. = بو حال
وصفته بولنان محل. }

قويروق { ص. ۱. اكثر حيوان
نامك اتدن يا اوزون
قيلاردن و يا خود توكدن عبارت
اوله رق قيجيرلى اوزرندن اوزار
نان ذيل، ذنب، دم، دمبال:
آت، صيغير، كدى، خروس،
عقرب قويروغى. ۲. بر شيتك
آرقه سنه قاتيلان شي، ذيل،
ضم، علاوه. { استخفاف طريقيه
قوللانيلير: } بواينه نك، بوقالنه نك
برده قويروغى واردر. ۳. بر
آدمك آرقه سنه طاقيلوب هج
آيرليان آدم: او آدم كندينك
قويروغيدر. { بوده استخفاف طر.
يقيله استعمال اولنور. ۴. بعض
اوابدن صارقوب آصيلان اوزون

باورچلر: بويستاك بيچي ضرر.
سز اما بر طاقم مناسبتر قويرو.
قلى واردر. ۵. صوك، اك
كربده كي قسم: كاروانك، قطا.
رك قويروغى: لوقوموتينى بعضاً
قطارك قويروغنه قورلر. ۶.
كوزك خارجى يعنى قولاق
جهتند كي اوجي: كوزك قويرو.
غيله باقوردى. ۷. اسله ناريه.
نك كربده كي قسمي: قويروقدن
طولار طوب. { آت قويروغى =
آيريق اوقى نوعي، بوغومليجه.
{ آرسلان قويروغى = فراسيون
(نبات). } قويروق آتني =

طيروك اوغرا ديني برخسته لق،
{ قويروق آجيسى = انتقام آرزو.
سى، انتقامى آلفاش ماجرا،
كشمش: اونك بر قويروق آجيسى
واردر. } قويروق اوزرى،
اوستى = طاوقلره عارض اولان
بر نوع مهلك جيبان. { قويروغى
اوموزلامق = قاجوب كيتك.
{ ايت قويروغى = بل بوران
(نبات). } قويروغه باصقى =
سببيت ورمك، كوجديرمك.
{ قويروغى تاوه صابنه چوير.
مك = زياده دوكك، شدتلى
تأديب ايتك. } تيلكي قويروغى
بر نوع اوزوم. { قويروغى
ديترتك = اولمك. } قويروق
صاللاق = تبصيص ايتك،
يلاشكلك، تلاق ايتك. { قو.
يروق صالان = بوند قوشى
نوعى، پيغمبر قوشى. } قويروق
صوقومى = انسانده عمود فقار نك
منتهاسنده كي قويروق يري.
{ صيغير، طوموز، قاطر قو.

يروغى = نبات انواعى. { قامچي
قويروق = نوكي دوكلكش، قلسز
قويروق. } قويروق قيساغى =
بعض حيوانلرك چيلاق و توكنز
قويروق محلى. { قويروغى قيصق =
قورقوب طويلاق و يا قاقچق.
{ قويروق قيصق = اضطرابه
اوغرامق، سس چيقار مامق.
{ قبل قويروق = ۱. بك اينجه
قويروغى حيوان. ۲. هج
بريشي اولميان، زوكورت.
{ قويروق ياغي = قره مان قيو.
نلر نك ايرى قويروغى اريد.
لمسندن چيقان ياغي. }

قويروقسز { ص. قويروغى اولميان،
قودوك، ايت. }

قويروقلي { ص. قويروغى اولان،
ذوالذنب، دمدار.
قويلمق { ج. ۱. وضع و القا
اولتى. ۲. دوشمك،
دوكك، منصب اولتى: يشيل
ايرماق قزبل ايرماغه قويلير.
۳. اوزرينه دوشمك، چوق
مشغول اولتى: بو آراتق يازي يه،
پياويه چوق قويلدى. ۴. هجوم
و تعقيب ايتك: سوايرلر مزيوك
بر غيرتله دشنه قويلدلىز.

قويم { ص.عر. (قيسم، قوام
{ دن ص.ش. } طوغرى، در.
ست. ذ. }

قويتمق { قويديرمق و سازه. با:
قويتمق قويمق و سازه. }

قوين { س. { بودخى بوين و بورن
كبي قوين يازلى ايجاب
ايترا. ۱. البسه نك كوكسده
قاوشمه سندن حاصل اولان قويتو
بركه ايجنه مندلى، ساعت، كيسه،
كتاب كبي شيلر قونور: قوينه

قودی؛ قوبندن جیقاددی. ۲. جیب، کیسه؛ هب مصارفی قوبندن ابتدی. ۳. کوكس، صدر، سینه، قوجاق، آغوش؛ جوجنی قوبنه آلوب آبری یشاق پادیرمدی؛ او داغما والده سنك قوبنده یاتار. || قوین ساعتی = قوبنه وجیه قونان، جینه طاشینان کوجك ساعت. || قوین قوبنه = بربرنك قوبنده، برلکده؛ اونلر قوین قوبنه یاتورلر. || او نیم قوبنده در = نیم دیمکدر، بندددر.

«قوبن» ايله «قوجاق» آره سنده فرق وارد؛ قوجاق اوتوران ویا آياقده طوران، وقوین ایسه یاتان آدم حقنده قوللاقیلر. مثلا: «جوجنی قوجاغنه آلدی» دینلیدی وقت آلان آنمك آياقده ویا اوتورمده، وقوبنه آلدی» دینلیرکده یاقده اولدی آکلاشیلر؛ قوین قوبنه ساریلوب برار یاغش، قوجاق قوجاغه ایسه آياقده ویا اوطور، مقده ایکن سارلمش دیمکدر.

قویر { یا قویر ویا قویرون، قویرین. قویر } = آشاغی طوغری، آشاغی غیبه دوغش وضیمته؛ یوزی قویر (قویرون، قویر، قویرین) = یوزی بره کله جك صورتده، یوزی آشاغی؛ یوزی قویر یاندی = سجده وضیمته.

قویر { ص. ۱. مایع شیک پك قویر } صولی اولمائی، غلیظ، کثیف؛ قویر پکمز، مرکب، بویا؛ قویر قویر سوکدی. ۲. دنك آیتی اولمائی، بیاضه چالمان؛ قویر قمری، قویر یشیل. ۳. مح. بولیلان حالك پك خالص ودریگی؛ قویر عرب، قویر کرد، ترکك قویر سواوراه التهرده در؛ قویر صولی.

قویر { یاخود قویر. ص. ۱. قازلمش قویر } دلیك، چوقور، حفره؛ قویر قازمق؛ کبرج قویرسی؛ لم قویرسی. ۲. صوطامارلی بولجیه قور دیرك قازیلوب صوایله طارلی طوران وقوغه یا طلومه ايله صبری آلان چور، قور، بئر، چاه؛ صو قویرسی؛ بوستان قویرسی = ککلیشی؛ قویر صویر = آچی صویر. || مح. ایکنه ايله قویر قازمق = چوق زحملی ویتیز ایشه کیرشمک.

قویروجی { یا قویرجی. ص. قویر صنعت انحاز ایدن آدم.

قویرولاشدیرمق { قویر. ۱. بر قویر وکشیف یاقق؛ شوپکمری بر آرز دها قویرولاشدیرملی. ۲. بر رنکی دها قویرو اتمك، آچیقق کیدیرمك؛ بوک یشیلی قویرولاشدیروب صاریسی آچلی.

قویرولاشمق { فل. ۱. مایع دها قویرولاشمق } قالین وکشیف او. لقی؛ بکمز، شربت قانداقجه قویرولاشیر. ۲. رنگ قارامق، دها قویر اولق؛ بو چوجق بیودکجه صاجی دها قویرولاشیور؛ بعض آغاجلر بیودکجه یاپراقلی قویرولاشیر.

قویرولق { ص. ۱. مایک قالینلی، کثافت؛ بالک قویرولقی بکمز ککندن زیاده در. ۲. رنگ قارامقه ققری، آچیق اولماسی؛ یشیک قویرولقی این ایسه در قمریسی بر آرز دها قویرولاشدیرملی.

قویروم { ص. آلتین وکومشدن قویروم } معمول سوس سوادی ویا اوانی.

قویروجی { ص. آلتین وکومشدن قویروجی } اوانی وسوسه متعلق شیلر یان سنکتر؛ صیاغ، زرکر؛ قویروجی ایشی.

قویروجیق { ص. قویروجی صنعتی، قویروجیق } آلتین وکومشدن اوانی وسوسلریاق صنعتی، صیا-فت، زرکرک.

قویرون { ص. اسکی ترکجده قویرون } «قوی» دیرل حیوا. فات اهلیتک اک نانی اولان معروف حلیم ومدافه مزجیوان که انسان بوک یوگندن وسو-دندن واتندن استفاده ایدوب باشلیجه ماکولات وملبوساتی بوندندر، غم، میش، طاورار. قویرون اسم عمومیی اولوب ارککنه؛ قوج، دیشینه؛ ماریه، یاورینه؛ قوزی، بر یشنده کته؛ طوقلو، ایکیکنده. کته؛ شیشک، اوچنده کته؛ اوکچ دیرلز. قویرجیق، قره مان، اوده سا، اسپانیول، میضالج قویرونی = اجناسندندر. || مح. حلیم و بوک آدمدن کنایه اولور؛ قویرون کبی آدم. || قویرون اونی = آقراوق، قوزی بترانی. || بویرون. سز قویرون = حلیم وعاجز آدم، مسکین. || قویرون صارمشیغ = قره یازی به مشابه بر نبات. || قورنله قویرون بریده = امنیت وعدا لندن کنایه. || قویرون قیران = قلع اونی، قطارون. || قویرون کوزی = پیادیه نوعی. || قویرون ویرکیسی = رسم اغنام. || هر

قویون کندی باجغندن آصیلر
هرکس کندی غلندن مسئولدر.
|| قویون بیلی = اسکی ترک تقو-
یمنده بر دورک سکنزنجی سنه سی.

قویون { س. با: قوین.

قویورمک { فت. ۱. آرتق
طوتمامق، برا-
قتی، صالیورمک، مانع اولماق:
صوبی قویوردی؛ کوچی کوند-
زین باغلی طوتوب کیجه باغچه
قویوررلر. ۲. حبسدن و یادیکر
بر محصوریتدن چیقارمق، سر-
بست براقق، اطلاق، تخلیه
سیل اتمک: اسیرلی قویوردیلر.
بر کیجه حبس ایدوب صباح قو-
یوردی. ۳. اذن ویرمک، کیتمک
مساعده اتمک، براقق: بن
کلنجیه قدر سن مسافرلی
قویورمه. ۴. طوتوب و ضبط
ایتمک: سر بست براقق، قو-
یورمق: برقهقه قویوردی.

قویه { س. آجی قوشلرک قو-
صدفلی فضلات.

قوی { وقوی. با: قویو وقویو.

قویچی { س. ص. قویان، وضع
ایدن، واضح: یاساق
قویچی = واضع قانون.

قهار { ص. ص. [قهر = دن سیمه.]
زیاده سیله قهر و تدمیریدن،
باتیران، محو ایدن، قوه قاهره
صاحبی. — صفات الهی دن دخی
اولوب قدرت قاهره الهیه یی
میندو.

قهر { سذ. عر. ۱. زورلامه،
زورله برایش پادیرمه،
جبر، اجبار. ۲. غالب کلوب

باتیرمه، محو و هلاک اتمه، تدمیر
و تنکیل: دشمنلرنی قهر ایتدی؛
کونی آدملی الله قهر ایدر.
۳. تر. بر محرومیت و مغدو-
ریتدن طولانی کندیخی بیهجک
صورنده کدر اتمه، بویه بؤکر
وانفعا لدن متأثر اوله، کدر ایچنه
ایشله: سمنیک مکافاتی کورمند
یکشدن قهر ایتدی؛ قهرندن تلف
اولدی.

قهر { ح. عر. زورله، جبراً،
قوه غالبه ايله: کندیسی
او ایشده قهرأ استخدام ایتدی.
فل. قهر اتمک،
قهر لانتق { چوق کدر و آسف
ایتمک.

قهرمان { س. فا. یکیت، پهلوان،
بهادر، بطل: اسکی
زمان قهرمانلی.

قهرمانانه { ص. ح. فا. یکیتجه،
یکیتلکه، بهادرانه:
برطور قهرمانانه ايله؛ قهرمانانه
هجوم ایتدی.

قهرمانلق { س. یکیتلک، بها-
درلک.

قهره { سذ. عر. آرقه سی چویر-
میه رک و حرب ایدره رک
واقع اولان رجعت. [بوتک برنه
رجعت قهریه] استعمالی ده
شایندر.

قهری { ص. عر. ۱. قهریه.
آرقه سی چویرمیه رک
و دائماً حرب ایدره رک دونمک
حرکت منهسوب و متعلق: رجعت
قهریه.

قهره { سذ. عر. ۱. سسله و چوق
کوله: قهریه ايله کولدی،
قهریه قویوردی. ۲. صار
ماشیق کی طیرمانیر و مور و قیر

مری چیک آچار برنوع چیک.
[ترکجه لت اعتبار ايله قهرقه
دخی یازیلیر.]

قهوه { سذ. عر. ۱. عن اصل یمندن
چقوب الیوم کلیتیسی است-
یقاده حاصل اولان بر جبه که
قاوریلوب دوگلدکن صکره
صوده پیشربلوب ایچیلیر: یمن
قهوه سی؛ برازیلیا قهوه سی؛ توز
قهوه؛ قوری قهوه؛ قاورلش
قهوه. ۲. بو خبه مک قاورلش
توزندن پیشربیلن شربت: قهوه
ایچمک؛ قهوه پیشربمک؛ شکرلی
ساده، آلافرانه، آلا نورقه
قهوه. ۳. قهوه ایچیلن عمومی
محل، قهوه خانه: محله قهوه سی؛
قهوه ده اوتورمق؛ قهوه پیکه-
لرنده یاتمق. || قهوه آلتی. ۱.
اساساً آج قارننه قهوه ایچمه مک
ایچون قهوه دن اول یمن مختصر
یمک. ۲. یمک و قتنک غیزنده
و سفره خارچنده نسی ايله چیق-
ا. یلوب یمن شی، مختصر و محضر دن
یمک: برپارچه قهوه آلتی ایدلم؛
صباحلین بر آز قهوه آلتی یدم.
|| قهوه اواجی = بیک دانه لرده
قهوه پیشربیلن اوطله، قهوه جی
اوطله سی: افندیسی صالونه آلد-
یلر اوده قهوه اواجنه کیردی.
|| قهوه یاره سی = بخشش: آرایه.
جی یه بر قهوه یاره سی ویر.
|| قهوه تپسیسی، ابرینی، جزوه.
سی، فغانلری، طاقی = قهوه یه
مخصوص شیدلر. || قهوه رنگی =
بوز ايله قویو صاری آره سنده
بر لون مخصوص. || قورو قهوه =
قاوریلوب دوکلش قهوه، قهوه
توزی.

قهوه‌جی { س. ۱. بریوک دانه ده قهوه پیشروب

قوناق خلقله کلوب کیدنله و یرمکه مکلف آغا؛ قهوه‌جی باشی. ۲. عمومی بر قهوه‌خانه طونوب اداره ایدن آدم. || قورو قهوه‌جی = قاورلوب دولکش توز قهوه صافان آدم.

قهوه‌جیلک { س. قهوه پیشروب صانان ویا عمومی بر

قهوه‌خانه اداره ایدن آدمک صنعت و مشغولیتی: سیر برلرنده قهوه‌جیلک ایدور.

قهوه‌خانه { س. قهوه ایچمان عمومی محل، قهوه: قهوه‌خانه حوادتی.

قهوه { س. عر. (زبازدی همزه‌سز قی) ویا مشده ایله در قوصه، غشیان، استفرغ: قی اتمک = قوصتی، غشیان اتمک.

قیّا { س. با. قایا.

قیادت { س. عر. قائدک، قو- مانداتلق، عسکره قو- مانده ایتمه، قومانده.

قیاس { س. عر. ۱. بر شیئی دیگر بر شیئه بکزدورک ویا اوکا کوره طوته‌رق حکم ایتمه: قیدرکی یولری شهرک صواقلرینه قیاس ایتمه‌لی؛ بنم اینم اونک ایشنه قیاس اولغاز. ۲. بکزدومه، تمثیل، مشابهت: بو آدمی باشقه‌سنه قیاس ایتمک؛ بو کیمسه ایله قیاس قبول ایتمز. ۳. د. قاعده عمومییه توافقی ونبیت، سماع مقابلی: قیاس ایله تصریف اولنان افعال. ۴. مذ. کبری و صغری اوله‌رق ایکی

قضیه ایله تنجه‌دن مرکب دعوی. ۵. ف. آیت وحدیثه مثبت او- لیان ماده‌لرک آیت وحدیثه مستند اولان امثالرینه تطبیق ایدلسی: قیاس ایله حکم ایتمک. || ی قیاس = درجه‌سز، حدون زیاده. || خلاف قیاس = شاذ. || علی القیاس = قاعده. || علی غیرالقیاس = قاعده مخالف و شاذ اوله‌رق. || قیاس نفس = کندینه بکزدورک حکم ایتمه، کندیندن اورتک آلمه.

قیاساً { ح. عر. ۱. بکزدورکده، لیدی التطبيق، نسبة: او ایشنه قیاساً بو بر شیئی دکلدر. ۲. بکزدورک، تشبیه و تطبیق ایله: برینی اوکر نیرسه کر دیگر- لرینی ده اوکا قیاساً یا پاراسکر. ۳. قاعده به تطبیقاً: قیاساً تصریف اولنور. مقابلی: سماعاً.

قیاسه { س. با. قایاسه.

قیاسی { س. عر. ۱. قیاسیه. ۲. حکم قیاسی. ۳. قاعده عمومییه مطابق و تابع اولان: افعال قیاسیه: حامل قیاسی. مقابلی: سماعی.

قیاصره { س. عر. ۱. قیصر. ۲. قیصر: با. قیصر.

قیافت { س. عر. ۱. قیافت، شکل خارجی، هیئت، صورت: انسانک اخلاقی قیافتندن بلیدر. ۲. بر آدمک کیسیدیکی انولمک هیئت عمومییه، زی: درویش قیافتنده بر آدم؛ قیافتی دکیشدیروب غریب بر قیافته کیرمش؛ تبدیل قیافت =

طایفه‌جی برکسوه کیمک؛ قیافت قیافت یولنده: شکل خارجی‌سنه دیه‌جک یوق. ۳. انسانک سیمای و اشکال خارجی‌سنه اخلاق و احوال طیمیه‌سنی استخراج ایتمک معرفتی: علم قیافت، فر. Physiognomonie.

قیافتسیر { ص. شکل و صورتی ویا انوایی یولنده او. لیان، قیافتی اویونوز: کند- یی پک قیافتسیرد؛ بو دفعه اونی پک قیافتسیر کوردیم. — تکدیر ایچون دخی قوللانیر: هایدی شورادن قیافتسیر حریف!

قیافتلی { ص. ۱. شکل و صورتی ویا انوایی اویون و یو- لنده اولان: قیافتلی بر آدم ایدی. ۲. فلان زی و قیلفده بولنان: درویش قیافتلی بر آدم کلدی.

قیافتنامه { س. علم قیافتدن بحث ایدن کتاب.

قیاق { ص. «قیقی» دن ۱. ۱. اسیرکین، قیاق، غدا، مرحمتسز: پک قیاق آدم. ۲. شدتلی، شدید، جور: قیاق قهرمان ایدی. ۳. آشیری، فوق العاده، مبالغه‌لی: قیاق کوزل؛ قیاق بهادر؛ قیاق زنبکین. = ۴. ۱. پک، زیاده، رعنا: قیاق اوینابور، قوشیور. ۲. مرحمتسزجه، اسیرکیمکسزین: قیاق کیدبور.

قیاقلمه { س. اسیرکیمه، مرحمتسز قیاقلمک، عدارلق: اونک قیاقلمی امثالزردر.

قیام { س. عر. ۱. قالمه، آیاقه طورمه:

قیام ایتمک = قالمق؛ قیامده او.
 لمق = آیاتده بولمق. ۲. برینه
 حرمت و رعایت مقصدیله آیاه
 قالمه؛ کمال تواضعندن هر کلنه
 قیام ایدر؛ مقام رسمیده قیام
 اولماز. ۳. نمازک آیاتده اجرا
 اولنان قسمی؛ قیامده او قونه.
 جق دعا؛ قیام ورکوع وقعود.
 ۴. علی الاطلاق نماز، عبادت؛
 ایسی کوندوز صیام کیمه قیام
 ایدی. ۵. برایشه قالمشه،
 تشبث، مبادرت، اشدار؛
 میننده کی آدم لک جمله سی
 عزل و تبدیله قیام ایتدی.
 ۶. قارشى طورمه، آیاقلامه.
 ۷. حشر، بحث بعد الموت، قیام
 مت؛ یوم القیام = قیامت کونی،
 روز محشر. ۸. ب. قیام فلامسی =
 برلیماندن قالمه جق کیلرک چکد.
 کلری مربع الشکل بایراق که
 اطرافى مانى واورته سی بیاض
 اولور.

قیامت { س. ع. ۱. آخر زمانده
 بتون موتارک قالمق
 حشر ونشر اولسی، عالمک بو.
 زلسی؛ قیامت کونی؛ قیامت قدره
 الی آخر الدوران. ۲. ب. فوق
 الماده خرافیت، مصیبت، آفت؛
 بو بنم ایچون بر قیامتدر. ۳.
 کورلدى، پاتیردى؛ قیامت
 قوبدى؛ قیامت قیواردی.

قپ { یاخود قپ. د. قاف
 قپ { مکسوره ایله باشلار بعض
 ترکیه صفتلرک باشنه کلوب مبا.
 لغه و تانکد بیان ایدر؛ قپ
 قزیل؛ قپ قمری.

قپ { و قپ. مه. متصل قیلدا.
 قپ { معنی تصویر و تقلید ایدوب

اکثریا مکرر قوللایلیز؛ کوز.
 لرینی قپ قپ قپتی؛ قپ قپ
 قیلداقتی.

قپ { قپردامق، قپردی وسائر.
 قپ { با؛ قپر وسائر.

قپت { قپتلق وسائر. با؛ قپ و
 قپت { سائر.

قپچر { قپچردامق، قپچردی و
 قپچر { سائر. با؛ غیچر وسائر.

قپچی { قپچق، قپچقلامق وسا.
 قپچی { تره. با؛ غیچی وسائر.

قپچی { س. پیرکن دیل یاقان
 قپچی { شی. || آجی قپچی = بر
 جنس نبات طی.

قپچ { س. ۱. آرقه طرف،
 قپچ { آرت، کری. ۲. حیوان

کریسی، ورا. صاغری، مقعد.
 ۳. کیمیک آرقه طرف، کریسی،
 بوبه. ۴. اسلحه ناریه تک قوپروخی،

کریسی. ۵. حیوانک آرت آیاهیل
 اورمه سی، چفته؛ قپچ آتمق =

چفته اورمق. || قپچ آندیرمق =
 کچمک، تقدم ایتمک؛ تجربه ذکاوته

قپچ آندیرر. || باش سز قپچ سز بی
 سرو ب.

قپچی { حد. کوبکی جلب ایچون
 قپچی { مکرر قوللایلیز، «اوش»

مقالی؛ قپچی قپچی، اوش اوش.
 = س. قپچی قپچی { چو جق

لساننده { کلوک، کلب. { اوش
 اوش کبی. }

قپچین { حد. آرقه طاوغری،
 قپچین { کریسین کری؛ قاپق

قیچین قیچین یا ناشدی؛ ائک اوپد.
 کدن صکره آرقه سی چوریموب

قیچین قیچین دوندی؛ قیچین قیچین
 کلک = سوسوک سوسوک، بواش

بواش برینک یانه صو قلق.

قپ { س. ص. ط. ایریک؛ قپ
 قپ { مثنی = مئانه دن افراز اولنان
 ایریک؛ قپ کاذب = ایریکه بکوز
 بعض افرازات.

قپد { س. ع. ج. قپود. ۱.
 قپد { باغلامه، ربطه، بند؛ طا.

وغی آیاهلندن، قوچی بوبنو.
 زندن قید ایتمک. ۲. باغلاه جق

شی، باغ، بند، رابطه؛ آبا.
 غنده کی قیدی قیواردی، قپود

قوبه ایله مقید ایدی. ۳. یازیلان
 ویا ورود ایدن محرات رسمیه

وتجاریه وسائر تک خلاصه مآله
 تاریخ ونومره لرینک دفتر مخصوص.

صنه کپیرلسی؛ بو اوراق قید
 ایتدیرک. ۴. بوسورتله دفتره

کپیریان خلاصه ونومره وتاریخ؛
 اونذکره تک قیدی بولنه مدی؛

قیدینه مراجعت ایتمی؛ قیدینی
 چیمارملی؛ قپود عتیقه. ۵.

تعمیم واطلاق مقابلی اوله رق
 بر شیکک تحدید وتعیینی، برطاقم

شرائط ایله مقید اولسی؛ هیچ
 بر قید وشرط بیان ایتمه مش؛

کندیسی تعینینی بعض قپودله
 تعهد ایتشد؛ بلا قید وشرط =

شرط سز و قید سز اوله رق، علی.
 الاطلاق؛ اونک تکلفی بر قیدله

مقیددر. ۶. اهمیت ورمه،
 وظیفه ایدمه، امور ساعه، غائله؛

کندیسی دییاده بر شیشی قید
 ایتبور؛ شمعی اوغلنی بر مکتبه

ادخال ایتمک قیدندهر؛ آدم
 قیداته. ۷. بر آدمک عسکرلکه

یا بر خدمته ویا خود بر مکتب
 وسائر به قبوله اسمنک دفتر

مخصوصه کپیرلسی؛ اوغلکزی
 مکتبه قید ایتدیردیکزی؟

مقال ایدر. (آوروپا لسا فیرنده
عربیدن آلنرق Carat دینیر.)
قیراغی { ویا قیراغو. س. صو.
ثوق وایاز هواردده
طوگمش حالنده یاغان ویاخود
یاغدقدن مسکره طونان چی!
ژاله: قیراغی یاغمش، بو قیراغی
اکیئلری، باغلی یاقدی.

قیراق { ص. با: قیراق.

قیران { ص. (قیرمق، دن)
{ عو و تلف ایدن، مهک،
مغرب: قوبون قیران = قوبونلری
اتلاف ایدن صالین خسته لی؛
صاج قیران = صاجی دوشورور
علت، داه الثلب.

قیراته { ص. با: قیراته.

قیرچین { س. حیواناته دوشن
صافین خسته لی.

قیرچیل { ص. ۱. بیاضله قاریشقی
قیر رنگنده: قیرچیل
برآت. ۲. قیصه، بربرنه کیرکین
سرت قیل: قیرچیل برپوستکی.

قیردیرمق { ق. ۱. باشقسی وا.
سطه سیله قیرمق،
اکسر ایتدیرمک: شو طاشلری،
جوزلی قیردیرمق. ۲. اسقو.

نطو ایتدیرمک، مهله اودنه جک
برسند و پولیجه و معاش صورتی
وساژمهک بر مقدارتدن واز
کهرک بقیه سی پشین اودتمک:
پولیجه بی بوزده اون اکسیکنه
قیردیردم. ۳. تهلکیه قویوب
هلاکته سبب اولوق: فن حوبه
مفسار بر موقع طوتمله خبیلی
مسکر قیردیردی. ۴. ایتدیر-
تمک، تزیل ایتدیرمک: اتمک
فیاتی خبیلی قیردیردی.

لسانلرنده ستب Steppe دینلن
سبریاک واسع صحرا لری. || قیر
سرداری = خیدودلری تمقیب
و یوللری تأمین اتمک مقصدیه
تعیین اولمش بر باشیبوزوق
بولوکنک باشی.

قیر { ص. سکول رنگنه چالار
بیاض، کیرلی آق: قیر آت،
قیر صقال. || آلا قیر = قاریشقی
رنگلی قیر. || اوگیك قیری =
بو قوشک توکلرینه بکزر
رنگده. || باقلا قیری = مسور.
شونی به مائل قیر. || بوز قیر =
بیاضله بوز آره سنده، بوزه چالار
قیر. || قیر چیل = بیاض بککلی
قیر. || ادمیر قیری = سیاهی زیاده
قیر، دمیر رنگنده. || صیحان
قیری = سنجایی به چالار قیر. ||
طورونه قیری = طورونه رنگده
قیر. || قیر قیل = قیر صقالی. ||
کوک قیر = مایه چالار قیر.
= ۱. سکوک رنگنه
چالار بیاض رنگ، قیر رنگی:
صقالنه قیر دوشمش، سرعش؛
قیری سیاهندن زیاده. ۲. قیر
طونلی آت: اونک برکوزل قیری
وادرد: قیره بیغشیدی.

قیراج { ص. ۱. قیر حالنده ایشلخه.
{ مش، اعمار اولماش،
خالی وغیر منبت: قیراج برلر؛
قیراج طوبراق. ۲. برشی حاصل
ایتم، عقیم (ر).

قیراط { س. عر. (یونانیدن
{ مأخوذ اولوب یونوز
دیمکدر [درت دانه چکی بو.
یونوزی چکر دکنندن عبارت
مجوهرات وساژه به مخصوص بر
وزن اولوب یکرمی دردیی بر

کندیسی مسکره قید اولندی؛
دها قیدی اجرا اولغدی. ۸.
تعلیقات، حواشی: قیدل بر صرف
کتابی بولدم. ۹. برجه ویا
ترکیبک اجزا سندن اولرق
مفهومی تحدید ایدن جزء: بر
سوزی یازارکن قیدلرنی برلی
یرینه قویملی که معنای مقصودک
غیری بر معنا کلاشسون. ۱۰.
مرافوز ایشلرنده ایکی تختی بر
یرینه بر بط ایدن تخت: بو چکجه
کوزل یابلس اما یاز قیدلری صا.
غلام دکل. || بلا قید، بی قید =
خاله سز، ایلشیکسز، بر شیئه اهمیت
ویرمکسزین. || تر قین قید = طرد،
قوغه. || قید حیات = بر حیات
بولندجه، حیاتیله مشروط:
قید حیاته معاش باغدادیلر =
باشادجه آتی شرطله. || قید
و شرط = بر کلام ویا مقاوله تک
بعض جهتلرنی تحدید ایدن ویر
شرطله مشروط قیلان سوز ویا
ققره: بلا قید و شرط.

قیدسیر { ص. بر شیئه اهمیت
{ ویرمز، بر شینی امور
ساغاز، اهمالچی، ایلشیکسز:
یک قیدسز آدمدر.

قیدسرتاق { س. بر شیئه اهمیت
{ ویرمیش، اهمال،
ایلشیکسزک.

قیدیقلامق { قیدیقلامق. لا:
{ قیدیقلامق و سا.
ژره.

قیر { س. ۱. غیر مسکون بر، شهر
{ و قریه خارجی، صحرا: قیره
چیتمق: قیرلده کز مسک. ۲.
ایشلخه مش، خالی بر: قیرلده
ییتنه اولتر. || بوز قیر = آوروپا

قیرغین { ص. ۱. قیرلش، آشا-
شدنی کچکش: قیرغین صو =
پک صیجاق دکل، ایلوق. ۲.
خاطری قیرلش، خاطرمانده،
طارغین: کندیمی بکا قیرغیندر.
== س. حیوانانه دوشن صالغین
خسته لاق: بالیق قیرغینی. (قیر-
جین کی.) }

قیرغینلی { س. ۱. طارغینلی،
غینلک سبی ندر: ۲. قیرقلی،
وجوده مارض اولان کوشلک.

قیرقز { س. ترک اقوامندن سیر-
پارک یه ناک غرب جهتنده و بحر
خزرک شملنده طولاشیر بیوک
بر قوم: قیرقز قراغی.

قیرلانغان { س. یوسر و جاق، طا-
عون اوردی. || مح.
قیرلانغان سوریسی = اشخاص
مضره کروی.

قیرلوق { فل. ۱. کسر اولوق،
(منکسر اولوق: جام، بار-
داق دوشوب قیرلدی. ۲. کلنله
تلف اولوق، محو و هلاک اولوق:

ایلک ظهور ایدن قولاردن چوق
خلق قیرلدی؛ فیلبینده آمرقا-
لیلرک چوق عسکری قیرلدی.
۳. وجود قیریق اولوق، قیر-

یقلق طویق. ۴. طارلوق، کو-
جنگ، منفعل اولوق: ییلیمه سیدین
بکا قیرلدی. ۵. شدنی کچک،
شدنی قلامق: روزکار، فرطونه،

صوئوق. قیرلدی. ۶. ناز ایله
صالانوب بدنک بعض رلری
اوینامق: قیریلر ق یور یور؛ او
قدر قیرلوق ده عشدن. ۷. قا-

تلامق، بولک: بولک بولک

یاقه سی قیرلاز. || آیاق، ال
قیرلوق = بددعادر: ال قیرلسون؛
آیاقی قیرلسون. || بل قیرلوق =
بل بولک، ضعف و فتور طاری
اولوق، چوق بولوق. || قول قنات
قیرلوق = زبون اولوق. || کوله دن
قیرلوق = قاتلوق. || جیت قیرلدم =
پک نازی و شیق قیافتلی.

قیرمله { ۱. قیرلوق ایلی. ۲. ناز، نازی بو-
رویش، رقتار ناز.

قیرلی { س. جاش قوشنک برنوع
(کوچکی: قیرلی قوشی.

قیرمق { فت. ۱. سرت برشیقی
ضرب و صدمه ایله بار-
جهله آرمق، کسر و شکست
ایتمک: طانی، آینه یی، جوزی،
دکنکی قیرمق. ۲. طوغرامق،
پاره لاق، قبا و یری اوکومک:

ایتمک قیرمق؛ بولغوری قیرمق.
۳. باتیرمق، قهر و تدبیر ایتمک،
مغلوب و اتلاف ایتمک: دشمنک
عسکرینی قیردی. ۴. ایندیرمک،
تزیل ایتمک: فیاتنی قیردی.

۵. مؤجل بر سندن و پولیجه
و صورت و سائرته بزمقداری
تزیل ایله اوست طرفنی پشین
ویرمک، اسقونو ایتمک: فلان

صرافه بولیجه، اسهام، معاش
صورتی و سائر قیرار؛ یوزده
یکری اکسیکته قیرارل. ۶.
کوجندیرمک، خاطر یانامق: بو

قدرجق شی ایچون بی قیرمایک؛
بن سزی قیرمام. ۷. بولک،
قانلامق: شوکاغدی، شوئزلی
قیروب طوبولایک. ۸. چوق

حیوانات کیمک. ۹. کلنلی آچمه
قزاتق: آماده پاره قیردی.

۱۰. برشیک شدنی کیمک، ایندیر-
مک: کوشن صوئوقی قیردی؛
یانغور فرطوننی قیرار. ۱۱.
تسکین ایتمک: عنادی قیرمق؛
قولی قیرمق. || بل قیرمق =
چوق بوزمق، فتور ویرمک.
|| بون قیرمق = کبری تذیل ایتمک.
|| بوت، قوز قیرمق = خطا ایتمک،
لغردی قاچیرمق. || قیردینی جوز
بیکی کیدی = ایندیکی مناسب-
لکله حدی آشدی.

قیرمه { س. ۱. قیرمق ایلی. ۲. قاشی قانلامله
یایلان انواب سوسی: فیستانک
قیرملری چوق اولور. ۳. قاش
و سائرته قانلاندینی و بولکدییکی
برده پیدا ایندیکی چیزکی: شا-

لینک قیرملرینی بوزمق ممکن
دکدر. ۴. سیانت دینلن برنوع
یازی که وقتیه محاسبه مستعمل
ایدی. (بو معنا ایله صفت کی ده
قوللانیلیر:) قیرمه یازی. || نسخ،

تعلیق قیرمه سی = شکسته دینلن
سرعتی یازی. || قیرمه طاش =
(صفت کی) شوسلر ایچون
قیرلش اوافق طاش.

قیرمه چی { س. مطبوعه ده باصلش
فورمه لری قیروب
قانلایان ایتمی.

قیرمه لامق { فت. ۱. اوافق،
طوغرامق. ۲. انواب
و سائرته قیرمه لری باعق.

قیرمه لی { ص. قیرملری چوق =
(قیرمه لی فیستان.

قیرندی { س. ۱. قیریلان برشیک
(پارچه لری، قیرلقدن
چیقان اوافق پارچه لری، اوافاندی،
قرضه: اتمک قیرندیلری؛ جام

قیرندیلری. ۲. اوقاق تفك شیء،
بقیه جزئیہ: اسکی ثروتك آنجق
قرندیلری قالمش.

قیرنق { ایتك، نازیله قیریلر ق
یورمك.

قیریق { ۱. قیرلش، منكسر،
شكسته: قیریق طاش،
دكنك، دستی؛ قولك قیریق
یری. ۲. صوی قاریشقی، خا-
لس جنس اولیان: قیریق نازی.
== ۳. ۱. عرضوك قیرلش یری:
قولك قیریفنی باغلامق؛ طباغك
قیریفنی پایشدرمق. ۲. قیریلان
شینك پارچه لری: جام قیرینی.
۳. دوکیلوب اریجه پارچه ل
حاله قونش شیء: آربه، بدای
قیرینی. || قیریق دوکوك = ۱.
نازربوط، پیرشان سوز. ۲.
قیریلوب دوکیلدن اوده بریده
قالمش جزئی شیلر: قیریق دو-
کوك طویل بوروز.

قیریقچی { س. قیریلان عضوری
قیریقچی { باغایه رق این ایدن
عملی جراح، جیقیقچی.

قیریقچیلق { س. قیریلان عضو-
قیریقچیلق { لری باغلامق له این
ایتك صنعت عملیه سی، جیقیقچیلق.

قیریقلاق { ۱. قیریلان قیریق
قیریقلاق { اولان شینك حالی.
[اسم اوله رق « قیریق » دها
مستمعدر.] ۲. صووق آله دن
وساثر اسباب دن حاصل اولان
نشه سزك وتون بدندن وکیکلر-
ده حس اولنان آغری وبور.
غولق، انحراف: وجودمده بر
قیریقلاق طویورم؛ بر قیریقلم
واردور.

قیرقمق { قذ. با: فرقق.

قیرقم { ۱. کلشله حیوانات
قیرقم { کسله سی: قویون، ایتك
قیریمی. ۲. خرسیتیانلرک برهیز
بوزملری: ات قیریمی. ۳. آواب
قیرمسی.

قیرق { ۱. یاخود قز. س. ۱. کنج او-
قیرق { لقمه مش دیشی انسان، جاریه.
دختر: بر قیرق جیقدی؛ کویك
قیرلری خوره پیورلردی. ۲.
دیشی اولاد، اولاد اناث، بنت،
کریمه، دختر: ایکی اوغلی و بر
قیرلی وارد: قیرلری اولاندیر-
دی؛ قوجه ده بر قیرلی وارد؛
قیرینك اوغلاری. ۳. بکر، دو
شینز: ایکی سنه اول اولمش
ایسده ایوم قیز اولدینی سر-
ویدر؛ ایکی دفعه اولنوب بر
دفعه سنده قیز دیکرند قیبه
آلدی. = ۴. دیشی، اناث دن:

قیز جوجق = صبیہ؛ قیز اوغلان =
بکر؛ قیز قزنداش = همشیره،
اخت؛ قیز اولاد = بنت، کریمه.
|| قیز آلتق = تزوج، ازدواج
ایتك: عشاير خلقی کندی عشر.
تلدن قیز آمازلر؛ قیز آلوب
ویرمك = صهریت، مصاهرت
ایتك. || قیز آغاسی = دارالسعادة
الشریفه آغاسی. || قیز اوغلان =
بکر، دوشیزه. [قیز اوغلان قیز
دخی دینلر سده، بو ترکیب
غریب کور نور.] || خانم قیز =
کنج و تربیه لی قیز، فر. Mad-
moizelle مادمازل عنواننك
عدیلیدر. || خدمچی قیز = اسله،
یاناشمه قیز. || قز قوشی = آناج
قاناك بشیل برنوعی. || قیزکی =

تربیه لی و محبوب آدم. || قیز
کلمی = عشاير قیزلرنك طوقو.
دقلری برنوع مقبول کلم. || قیز
همه سی = برنوع شفتالی و آناج قوشی.
|| قیز و یرمك = اولندیرمك.
|| حکیم قیزل = قتولیک راهبه.
لری.

قیزارتمق { قز. ۱. قمرزی ایتك،
قیزارتمق { قزبل رکنی و یرمك:
کونش المانی قیزارندی. ۲.
طاوده قمرزی اولنجیه قدر
قاورمق، یاغ اچندن دوندیره.
رک پشیرمك: ات، بالیق قیزار-
تمق. || یوز قیزارتمق = بر شیء
ایستك محبوبیتی کوزه آلدیرمق.

قیزارتمه { س. طاوده یا تخمه ده
قیزارتمش ات و یا بالیق
یمکی؛ دوکون قیزارتمه سی = ات
قیزارتمه سنک بر نوعی. = ۴.
طاوده قیزارتمش: قیزارتمه
بالیق.

قیزارتمق { فل. ۱. قزبل، قر-
قیزارتمق { مزی اولق، قمرز-
یلاشقی، احرار ایتك، سرخ
اولق: حوضه کی بالقلر، شو
تارلده کی چچیکلر نه کوزل
قیزارتمش! اما کونشی کوردکجه
قیزاربر. ۲. (میوه) اولق،
کال بولق: قیزیلقلر، اوزوملر،
اریکلر قیزارتمه باشلادی. ۳.
اوتانق، محبوب و خجل اولق،
خجالتدن قان یوزه قیرلایوب
چهره قیرمزی اولق: اوسوزی
سویلرکن قیزاردی. ۴. (ات
و بالیق وسائر) طاوده یا تخمه ده
قیرمزی اولنجیه قدر قاوریلوب
پیشمك: بالقلر قیزاردی؛ ات
قیزارتمه قدر قاورملی. || قیزا
روب مورارمق، قیزاروب بو.

زارمق = محبوب اولمق، محبوب
بیتدن رنکدن رنکه کیرمک،
|| کوز قیزارمق = آغلامق،
|| کومور قیزارمق = طویشمق،
یانمق.

قیزاق { س. ۱. قار و بوزک اوز-
رینه قایمق اوزره تکر.
لکسر و آلاق برنوع آرابه که
اقطار شمالیه کوبکلره و ماوس
صغینلره چکدر لرل: قیزاقله
سیاحت اتمک؛ قیزاغه ییتمک. ۲.
چوچلرک قارلی و بوزلی اینیشلرده
قایوب اکلمک ایچون اوزرینه
اونوردلری تخته پارچه سی:
قیزاق قایمق. ۳. اوزرنده
کی انشا ایدیلوب برابر دیکزه
ایندیریلن دستکاه. ۴. قایمک
دستگاهدن و یا قایمخانه دن دیکزه
ایندیرلمیچون آغاج دوشش
میللی یول اوزرنده قایدیریلان
برنوع بشیک: قایمق قیزاغه
آلماق، قیزاقله ایندیرمک. { اسکی
ترکده «فریلماق» دینردی. }
قیزاقلیق { س. دوشمه تختهلرینک
سکیریشلر.

قیزالاق { س. کلیمک چیمکی.
مر.

قیزاموق { س. اکثر یا چوچلره
قیزاموق { حارص اولان و بر
نوع حایله برابر بندنه قیزاموق
بر طاق قباریقلر دوککدن عبا.
رت اولان علت مستولیه که
«قیزیل» دن خیفجه در، حصه:
قیزاموق جیقارمق، قیزاموغه
طولتق.

قیزان { س. جسور و مسلح کیم
قیزان { کوبلی، کوی قهرمانی:

طاغ آونسه قیزان کوندرمک.
|| قاری قیزان = بتون خلق،
عموم اهالی.

قیزدرمق { ق. ۱. آتشدنه
تسخین ایدوب قیزار-
تمق. ۲. حد تلندیرمک، اغضاب
ایتمک، برینک قیزه جفی سوز
سولمک و یا ایش یایمق؛ کندیسق
قیزدرمق ایچون سولم؛
مخصوص اکلمک ایچون بری
قیزدیروب باغرمق. ۳. آذیر-
مق، آزمه سنه سبیت ویرمک:
قوجلری قیزدرمق. ۴. حرارت
ویرمک، قیزشمه سنی موجب
اولمق: قیزمق بوزر طاوقلری
قیزدر = یومور طامق استمداء.
دینی ورور.

قیزشمق { فل. ۱. کسب شدت
ایتمک، اشتداد اتمک،
آلومک، اشتعال اتمک: قاوغا،
مباحنه قیزشدی. ۲. رواج بولمق،
رواج و داد وستد آرمق: بازار،
آلیش ویریش قیزشدی. ۳.
قیزغینلق و حرارت پیدا اتمک،
آزماق، چغنی آرامق، کوسنیمک:
آیفر، قوج، طاؤنلر قیزشدی.

قیزنپرمق { فل. ۱. (سیلان)
(طوغان) آوه اینرکن برصدای
مخصوصله باغرمق. مر.

قیزغین { س. ۱. چوق تسخین
اولتمش، پک صیحاقت:
قیزغین دیم؛ قیزغین صو. ۲.
طارغین، کوجشمش، حدنه کلمش:
شمعدی پک قیزغیندر لقردی
سولمق. ۳. اشتداد اتمش،
آلومش، مشتعل: قیزغین قاوغا؛
قیزغین مباحنه. ۴. آزمش،

آزغین، کوسنیمش: قیزغین بوغا،
آیفر، قیصراق.

قیزغینلق { س. ۱. چوق ایصمیش
شینک حالی، زیاده
صیحاقت: دیمیک قیزغینلی. ۲.
طارغینلق، کوجمه حدت، غضب:
شمعدی قیزغینلی وارد. ۳.
آلومک، اشتداد، اشتعال: قاوغا،
غاتمک، مباحنه ک قیزغینلی. ۴.
آزغینلق، کوسنیم: بوفاک،
آیغیرک، اینک قیزغینلی.

قیزل { یاخود قیزیل و یا قیزیل. ص.
۱. قیزمق، آلمق، اچمق،
سرخ: قیزل الما؛ قیزل طویراق؛
قیزیل بويا، (بوکوزل لفت مخصوص
صه طوورورکن استانبولجه مترو.
کیقيله بورنک برنوعنه مخصوص
اولان «قیزمق» لفتک استعمالی
شایان تأسدر. ۲. قیزمق او-
له جق درجه ده ایصمیش: قیزغین:
قیزل دیمیر. ۳. اشقر: قیزل
صقال. ۴. نوع وجسنده پک
مبالغلی، آخیری درجه ده او-
لان: قیزل دلی. ۵. آلتین،
آلتیندن، مذهب، زین: قیزل
الما، قیزل قوبون. مر. || قیزل
آطهر = مرمره ده استانبول
فرینده کی کوچک آطهر. || قیزله
آغاج = معروف برجس اورمان
آغاجی که کراسی قولا نایله.
|| قیزل باش = ۱. شاه اسماعیلک
برصنف عسکری، سرخ سران.
۲. غلامه شیمه دن بر طاشقه.
|| قیزل خسته لقی = اسم اولهوق.
قیزل دینلن علت ساریه.
|| قیزل سوکوت = سوکوت آغاد
جنگ بر جنسی. || قیزل شاب =
آچیق اغلاطونی رنگ. || قیزله

پاړاق = آخر اوتی. || قېزلی مور.
طه = باسقالیه یورطه سی. = س.
قز اوغە: بکزر واوندن شدتلی
برساری خستەلقی که چوققلره
عارض اولور و تنک اوزرنده
قرمزی قبارجقلر چیقارمیوب
بتون وجودک قیزارمەسینی موجب
اولور، اسقارلاتین. (قېزلی خستە.
لقی دخی دېتلەر.)

قېزلی حق } س. زیتوندن اوغراق
اولورق خام ایکن یاغش
وېتشدیکنده قرمزی رنگنده
میخوشجه و قابض بر میوه که
طاغلرده خدایی نابت اولورق
چوق اولوب یاغەلده دخی
یتشد بریلر: قېزلیق عک: قېزلیق
شروبی، رجبی. || قېزلیق آغاجی =
بو میوه یی ورن آغاج که اورته
بیوککلکنده اولوب خشی پک
سرت اولمفلە دکنک و ساثره
پایسیر. || قېزلیق صوبە سی =
طباقی، تأدیب.

قېزلیجه } س. قرمزیمی، قر-
مزی به چالار. || قېزلیجه
بوغداي = بر چیس یومشاق بو
غداي. || قېزلیجه قیامت = ولوله.

قېزلیلق } س. ۱. قرمزلیق، قرمزی
(رنگ، حرمت؛ یانغین
قېزلیقی = آلودنک افکاسی. ۲.
قېزلی خستەلق، قېزلی، اسقارلا-
تین. ۳. بر نوع دوزکون. ||
قېزلیق اوتی = اشک قولاغی.

قېسراق } - با: قیسراق.

قېسی } - با: قابسی.

قېش } س. ۱. سنه تک فصول
(اربه سنه تک صوئوخی که

اقلیمزده تکانون اول ایلە تکانون ثانی
و شباطدن عبارتدر، شتا،
زمستان: قېش موسمی: قېش کونی؛
قېش صوئوخی؛ قېش آرمودی،
قاؤنی = قېشه قدر طیایانائری.
۲. سنه تک ایکی به تقسینده
روز قاسمدن روز خضره دک
آلتی آی سورن وهواسی صو.
ئوق اولان نصفی: آلتی آی
قېش یاغورلی مرتندن چیقار.
مدی: قېش تدارکاتی: قېش
ذخیره سی. ۳. صوئوق، صو.
ئوق هوا، قار و یاغور و فرطو.
نەکی موسم شتا علائقی، برد،
برودت، سرما: بوسنه چوق قېش
اولدی؛ بکن سنه قېش یاغدی؛
اقلیم حارده قېش اولماز: قېشه
طیانه ماز. || قره قېش = قېشک
اورته سی واک شدتلی وقتی،
زمهریر: قره قېشده یولچیلیق
ایتمک نە قدر زور. || یاز قېش
صیف و شتا، داغما: یاز قېش
بردرواواپ کیر. || قېش یاغی =
هوا صوئوق اولقی: روسیه ده
چوق قېش یاپار. || قېش عک =
قېشک صوئوغنه معروض اولقی.
= ص. صوئوق، بارد، سرد:
قېش هوا.

قېشلایمق } قە. قېشی کچیرتمک:
(قوبونلری بو سنه
زده قېشلانە جقسکز؟

قېشلاق } باخود قېشله. س. ۱.
وقتله موسم شتاده
حرکک تمطیلی معناد اولمفلە او
موسمه عسکر واردونک چکلده
یکی محل: قاسمدن صوکره
اردوی هابون بلغراد قېشلاغنه
چکلمشیدسی؛ شرق اردوسی

ارخروم قېشلانغنه بولئوردی.
۴. قوبون کبی حیوانات اهلیه.
تک قېشین چکلە کبری معتدل
هوالی وقار یاغماز بر و بوبله بر.
لرده ک مرط، یا بلاق (یا بله)
مقابلی: قوبونلر کبری خانقی
قېشلانغنه قېشلاتیورسکز؟ او
چفتلکک اصل ایرادی قېشلاقده.
ندر، کوزل قېشلاقری واردرد؛
بر قېشلاق استیجار ایتدم. ۳. با:
قېشله.

قېشلاق } غل. ۱. قېش اولقی،
قېش حکمنی اجرا
ایتمک، صوئوق اولقی: هوا
قېشلادی؛ کانون ثانیده ایدکده
دها هیچ قېشلانماشیدی. ۲.
قېشی کچیرمک: بو سنه غالباً
کوشکده قېشلایه جفز: قوبونلر ک
زده قېشلاتیور؟ شرق اودو-
سی اکثریا ارضرونده و غرب
اردوسی بلغرادده قېشلاردی.

قېشلیق } ص. قېش موسمه، صو.
(ئوق موسمه مخصوص،
شتوی: قېشلیق آتواب: قېشلیق
او: قېشلیق ذخیره. = س. قېشین
اقامت اولتان خانه، قېش مسکنی:
بالیسی واردرد بر قېشلیق ده تدا-
رک ایدرسه مکمل اوله جقسدر.

قېشین } طنز. قېش موسمنده،
(قېش ایکن، قېش وقتنده:
قېشین زده اوتورپورسکز؟
قېشین سیاحت ایتمک پک زوردر.
(مه. قاف مکسوره ایلە
قېش باشلار بعض ترکیه کله لرک
باشنه کبروب تأکید و باله بیان
ایدرد: قېش قیوراق باغلامق.

قېصاج } س. ۱. دمیرجیلرک
(قېزغین دمیری طوتد

قلری کلبان و ماشه کی بیوک بر
دمیر آلتلی. ۲. استاقوز کی
بعض حیوانلرک طوتوب صیقمه
وحنی کسکه مخصوص عضولری:
استاقوز قیصاجله پارمغی
صیقوب قوپاره جق اولدی.

قیصاجلامق { ق. ۱. بیوک
دیرجی کلبانیله
طوتوب صیقمی: دیرجی قیزغین
دمیری قیصاجلادی. ۲. زمان
قدیمده بو معامله دن عبارت او-
لان اشکنجه بی اجرا ایتک:
اتلری قیصاجلادیلر. ۳. استا.
قوز و اوکامشابه حیوان قیصاجله
طوتوب صیقمی: استاقوز فنا
حاله المی قیصاجلادی.

قیصاآلق { ق. قیصه ایتک،
آزالقی، قمیر ایتک،
کسوب و قیروب قیصه یاتق:
دیرکی، آوابی، صاجی، صفالی
قیصاآلق، یولی قیصاآلق.

قیصاآلق { قل. ۱. قیصه اولقی،
بوی آزالقی، قیصه
تسلکه باشلامق، چکلمک، قصر
ایتک: تخته تک اوجی کسبلر
قیصاله جقدر: بو آواب چوق
قیصالدى: قانله ییقامق قیصالیر.
۲. مختصر و مجمل اولقی: شمى
عباره، افاده قیصالدى: دیر
یواندن طولانی آناطولنیک
یوللری قیصالدى: کونلر کیتدکه
قیصالیر.

قیصدیرمق { ق. ۱. صیقان بر
شیخ طوتدیروب
صیقدیرمق: المی قیویه، ماکینه
قیصدیرم. ۲. طاریره کتیروب
حلوئی، اله کیرمک، یاقه لامق:

کندیسی برکوشده قیصدیر-
دی.

قیصر { س. مر. ج. قیصره.
{ لا. Caesar } اسکی روما
و یزانیس ایمراطوری: قیصر
روم: اسکی قسطنطینی قیصره-
سی. { مشهور قیصرک اسندن
تعمیم اولمشدر. الیوم آتانیه
ایمراطورلرینه کندی لسانلرنده
بو نام ویرلدیکی کی، روسیه
ایمراطورلرینه ویرلن « چار »
یاخود « قرار » اسمی ده بوندن
تحریف اولمشدر. }

قیصراق { س. بیکر دیشیسی،
کرك پشک و قوشی
و کرك یوک بیکرینک دیشیسی:
کوزل برقیصراغی واردر: جنس
قیصراق: مرپ قیصراغی.

قیصری { ص. مر. ا. قیصره.
اسکی روم ایمراطور-
لرینه ویا بالخاصه قیصر نام روما

سردار و ریسه منسوب و متعلق.
|| ط. عملیات قیصره = حیاندن
قطع امید اولنان کبه بر قادینک
قارنک شقیله چوجنک قور-
تارلسی عملیاتی که مشهور قیصر
دخی بویه بر عملیاته دنیا به کلشدر.

قیصریق { ص. طوتوق، بجریکیز،
مسکین، عاجز: قیصر-
بق آدم.

قیصجاج { س. آجیلوب قیانیر
اکرنی مردیون.

قیصقانج { س. کندی سودیکه
و یا عاتله سیه باشقه سنک
باقدیغی ویناشدیغی چکمه مک
خاصه سی و طبیعتی، غیرت، رقابت:
سیبیزیره قیصقانج ایی برخصک
دکلدر. = ص. ۶. قیصقانان،

کندی سودیکه و یا عاتله سیه باشقه
سنک باقوب یا ناشدیغی چکمه مک،
غیرتی، غیور: تک قیصقانج آدمدر.
۷. حسدایدن: بوجوجنی قدر
قیصقانج!

قیصقانجیق { س. سودیکه و یا
قیصقانجیق: عاتله سنک باشقه سیله
قویشدیغی ویا مناسبتی چکمه.
ممک خصلتی، غیرت، رقابت:
قیصقانجیلندن نه یاه جنی سیله.
میوردی. ۲. حسد، غبطه.

قیصقاندرمق { ق. قیصقانه سی
موجب اولقی،
غیرت و رقابت دوشورمک:
چوجقلری قیصقاندرمق جق آیری
سجیدن احتراز ایتلی.

قیصقانلق { ج. ۱. غیره کلک،
رقابت اولقی،
چکله مک: بوکا قیصقانلاز:
بویه سیبیزیره قیصقانلیری؟ ۲.
اسیرک کلک، دریغ ایدلک.

قیصقانلق { ق. قل. ۱. سو-
دیکه باشقه سیله
مناسبتی چکمه مک، غیره کلک،
رقابتده بولقی: قاریسی چوق
قیصقانلیر: قاریسی کندیسی
خدمتی قیزلردن قیصقانلیر. ۲.
چکمه مک، حسد، غبطه، رشک
ایتک: چوجق کوچک قارداشی
قیصقانلیر. ۳. اسیرک مک،
دریغ ایتک: بن سزدن برشی
قیصقانام.

قیصقانلق { قل. ۱. طاره کتیر-
تضیق بولقی،
صیقیده قانق: قوروغی قیویه
قیصلدی: پارم ماکینه قیصلدی.
۴. طوتوق، سربست ایشکله مک،
خرالیدی اولقی: سسم، بوغلام
قیصلدی: صوفوقدن، تزه دئی،

راقیدن، جوق با غیره دهن سسی
قیملش.

قصم { یا خود قیصم س. آوجه
استیباب ایدن مقدار،
آوج، قبضه، طوئام.

قصم { فت. ۱. صیقب طومتی،
تضییق اتمک، صیفشدر.

مق: قیو یارمنی قصدی. ۲.
آزالتمق، طارلا شد بر مق،
کوجولتمک، حصرا تمک: مصارفی

بر آرز قیصلی. ۳. قیه مامق،

اسیرکه مک، دریغ اتمک: بویه

برایش ایچون یارمنی قیصام.

۴. قولاتلری) ایندیر مک،

یاتیر مق: قولاتلری قیصوب

کشدی. ۵. (قویروغی)

با جافلرک آره سنه آلمی: قویرو.

غنی قیصش کیدوردی.

قصمه { س. قیصق ایثی. بلا:

قصمه { ص. ۱. بوی آزل اولان،

آکوتاه: قیصه آتاج: قیصه بوی:

قیصه آدم. ۲. قیصیق اولیان،

مختصر، موجز: قیصه مکتوب:

قیصه رساله: قیصه سوز. ۱۱ دیلی

قیصه = آکلانقدن عاجز. ۱۱ قیصه

طومتی = قیصه یاقی، اوزون

طوتامق. ۱۱ عقل قیصه = قصیر

العقل، عقلسز. ۱۱ قیصه یکمک =

محنی چابوق قیصام. ۱۱ قیصه

کتمک = اختصار اتمک، اوزاتامق.

= ح. مختصراً، علی طریق

الایجاز: قیصه یازبور: قیصه

سویه.

قصه حق { ص. یک قصیر: قیصه.

قصه حق { جق برجه کیش.

قصه جه { ص. آرز قیصه، جوق

قصه جه { اوزون اولیان: بوی

قصه جه در. = ح. مختصراً. ایجاز
طریقله: قیصه جه آکلات.

قصه لقی { س. بوی آزل اولان

شیئک حالی، اوزونان

مقابلی، قصر: قیصه لغندن باشقه

بر عذری یوقدر.

قصیر { ص. ۱. طوغورماز، جو.

قصیر { جفی اولماز، عقیم: قصیر

آدم. قادی، قیصراق. ۲. حصو.

لات ویرمز، غیر منبت: قصیر

تارله: قصیر ییل.

قصیر غاتمق { فت. اسیرکه مک،

قصیر لقی { س. ۱. طوغورماز

حیوانک حالی، عقم. ۲. حصو.

لاتسزلی، عدم انبات: بو ارا.

ضینک قیصیرلی.

قصیق { ص. ۱. قیصلش،

اولتمش. ۲. زورله وخرلایه ورق

چیقان، سر بست ایشلین، خر.

لدلی، بوغوق: قیصیق سس:

قیصیق بوغاز. = س. اولوغک

قاتلانله برلی: جوجک قیصیق لری

یشمش.

قصیق لقی { س. ۱. قیصلش

حالی، تضییق. ۲. بوغوق لقی،

خرلای: سسک، بوغازک

قیصیق لقی.

قصیق لقی { ص. قیادن چرچر آقان:

قصیق لقی { قیصیق صو، چشمه.

{ سذ. مر. (K7705)

قیطس { قا. بالینه، قادیغره بالینی.

۱۱ ه. برجه کوییه فر. Cetus.

قیطس { ص. د. قا. طاعه قیطسبه =

قیطسبه { قادیغره بالینی جنسندن

اولان حیوانات زمره سی، فر.
Cetaceis.

قیق { س. ۱. قویون ترسی. ۲.

قیق { قوری کوریه. ۳. مج. قوری

میوه تک باباغیسی.

قیقر داتق { فل. اورومک، یک

قیقر داتق { صیرلتمق، (کو.

بیکر) چیغیر شقی.

قیقر مق { فت. چیغیر مق. مر.

قیقر { س. پس که یارچه سی،

قیقر { پس پاچاره.

قیقلامق { فل. (قویون) ترسله.

قیقلجم { س. آتشدن صییرایان

رینه بر قیقلیم صییرامغه طو.

تیشدی: بو کومور جوق قیقلیم

صاچبور.

قیق { س. یک قورومش خرده

قیق { س. ایکی شیلر نحر.

قیقش { یکندن حاصل اولان

خردی.

قیقش داتق { فل. ۱۰. ایکی

ایک شیلر خشخش

ایک. ۲. اسله برینه طوقته.

رق شاردی اتمک.

قیغیشدی { تحریک اولته رقی کند.

یله رینه مخصوص بر سس چیتار.

مهری، خشخش. ۲. اسله تک

بر برینه طوقته قده چیتارد قری

سس.

قیق { س. یک قورومش خرده شی.

قیق { قینی کی. }

قیقراق { س. ۱. اسکو کیلر.

قیقراق { یشک اوچنده کی کی

سرتجه ماده، یوشاق کیک،

غزوف. ۲. كوزى تشكيل
ايدن ماده شحيه، كوز كرمى،
طوبخى: كوز قيرداغى؛ قير-
داغى طيشارى فيرلامش. ۳.
قولاغك قسم خارچىسى كه قير-
داق دىنلن سرتجه بر ماده دن
عبارتدر، يياز مى، صدفه الاذن.
۴. ايچ ياغي اريدلده ارميوب
قزغاگك ديبده قالان قىزارمش
ماده: قيرداق بوركى.
قىل { س. ۱. انسلك و بغيض حيوا-
نلرك وجودنده بيتن سرتجه
وقالغى توك، شمر، موى:
صاچندن، صقانلندن، ييغندن
قىل قوبارمق؛ كوكسند، قو-
لارنده چوق قىل وارد؛ كچى
قىلى؛ آت قوبروغنك، يله سنك
قىللىرى. ۲. كچى توگى، صوف:
قىلدن چوال، چول. { قوپونك
كينه يوك وياياغى، دوه و آت و
ديكر حيواناگك اينجه وقيصه او-
لانتوك ديشير. } ۳. مجر بك آت
مقدار، جزئى: دوشمه سنه قىل
قالدى؛ قىل قدر يردن اوينا مش.
|| قىل باراق = اوزون توگى بر
جنس كوچك آت. || بورندن
قىل آلديرماق = اصلا مساعد
ايتمهك، همانه ايتك. || قىل
بورن = ديكزك اينجه اوزانمش
بك اينجه بورن، طار قره يار.
چمى. || قىل دوكك = (حيوان)
توكنى دكيشدير مرمك. || قىلى فرق
يارمق = چوق تدقيق ايتك.
|| قىل قوزوق = برجنس اوردك،
سونه. مجر. زوكورد؛ قىلجىز.
|| قىل قىران = صاچ قىران علئى،
داه الثعلب. || قىل ياقى = حيوان

ياره سنى دلوب كچيردكلرى
قىطان نوعى. = ص. ۱. كچى
قىلدن ويا بوكا مائل قىلدن
مهمول و منسوج: قىل چوان؛
قىل قوشاق. ۲. جزئى، بك
قىل: قىل عيى يوقدر.
قىل { س. ۱. اصل «قول» دن
قىل { ماضى مجهولك مفرد مذكر
غائى اولوب اسم كچى قوللانلير }
سوز، ديدى، گفت: قىل وقال،
قال و قىل = ديدى قودى،
گفت وكو.
قىلار { س. هلال اولى، قوزغون
آياغى.
قىلاغوز { قىلاغوزاق و سائر.
قىلاغوز { با: قولاغوز و سائر.
قىلاغى { با. فلاغى.
قىلاو { س. قوپونلره عارض اولان
مهلك بر خسته لى كه آغز-
لرندن كوپوك كلره ك هلاكارىنى
موجب اولور.
قىلج { و قىلج، با: قىلج.
قىلجىق { يا قىلجىق. س. ۱. با.
قىلجىق { ليقلدن اكثيرنك عمود
فقار يلدن مختلف وضعيتلره
ايكى يانه آيريلان آزچوق اينجه
وسپورى كيمكلر، ايكنه كى
بالىق كيكى: بالىق قىلجى؛ قىلجى
بوغازده قالىق: طائلى صوباليق.
ينك قىلجى زياده اولور. ۲.
اكن باشا قىلجىك بهر دانه-
سى اوچندن بو قارىيه. اوزانوب سرت
وديك بر بوسكول تشكيل ايدن
اينجه وسپورى صمان بارجه.
لرينك بهرى: بوغداى، آربه

قىلجى. ۳. پهلوان اوپونلردن
برى.
قىلجىقسىز { ص. ۱. قىلجى دىنلن
اينجه سپورى كيمكلرى
اوليان: قىلجىقز بالىق. ۲. باشا.
غنىك ايكنه كى اينجه وسپورى
شيتلرى اوليان: قىلجىقز آربه =
ييشمير آربه سى.
قىلديرمق { فت. ۱. ايتديرمك،
۲. ايتديرمق. ص. ۲.
ادا ويافا ايتديرمك: سن رشده
بالغ اولان چوقلره مريلىرى
نماز قىلديرميدر.
قىلىق { س. با: قىلىق.
قىللاقمق { فىل. ۱. قىل ييدا
ايتك، قىللىرى كلك:
كوكس قىللاقمش. ۲. ييغى
صقالى كلك، قارتلاشمق: سنى
كوچكدر اما جابوق قىلاندى.
قىللى { يا قىللو. ص. قىللى اولان
قىل ايله مستور، متشمه:
قواللى، كوكسى قىللى؛ قىللى
حيوان.
قىلماق { فت. ۱. ايتك، ايتك،
يايىق: اشعار، نحرير
قىلىق. { اليوم يالكر كتابت
رسميه ده مستميدر. } ۲. ادا
واياف ايتك: نماز قىلىق؛ دها
اوكله يى قىلدم؛ ايكندى يى قىلد.
قدن صكره كيده جكم.
قىلمه { س. ۱. ايتمه، ايله، يايه.
۲. ادا، ايفا، نمازى ادا
ايتمه.
قىلماق { فى. ۱. ايدلك، اولئق:
اشعار قىلندى؛ ايتدار
قىلندى. ۲. ادا ويافا اولئق:
نماز قىلندى؛ جمعه نمازى نره ده
قىلنه جقدور؟

قیلیج { س. با: قلیج

قیلیق { س. ۱. صورت خارجی،
شکل، خفای: شوقیلقده
بر آدم: نجف بر خلی و اردر؛
قیلیق قیافت برنده. ۲. طرز،
صورت: سند قیلیقنده بر کاغذ؛
او قیلیقده بر شو: یایی. ۳. رسم،
تصویر: قیلیق چکمک چیقار.
مق: رسم آلتی، تصویر ترسیم
اینگ. (آناطولینک بعض پر
لرنده فوطوضر افیاده « قیلیق»
دیرلر.)

قیلیقه سز { ص. شکل و قیافتی
اویونوز، نامطبوع،
قیافتسز: یک قیلقسز بر آدم.

قیلیقلی { ص. ۱. فلان شکل و
صورتنده اولان: سند
قیلیقلی بر کاغذ. ۲. فلان زی
وقیافتنده بولان: بانجوان قیلیقلی
بر آدم.

قیم { مه. طوریه ورق متصل قییلدا.
منفی تصویر و تقلید ایدهرک
مکرر قولانیلیز: قیم قیم قییلدا.
نیور.

قیم { س. ج. عر. فد: قیمت. با:

قیم { س. عر. (قیام) دن صد.
غلط قاحش اوله رق
زنازدی: قیوم. جامع شریف
خدمتجیسی.

قیم { س. دامه و سطرنج او بولر.
نده طرفینک مساوی کلسی.

قیمت { س. عر. ج. قیم. (عر.
ترکیباند « قیه» صو.

برنده جم بولنور. ۱. دکر، بها،
غن، بدل: بونک قیمتی نه در؟
هر شیک قیمتی اوزرنده مقیددر؛
قیمت تقدیر ایتمک: قیمت اعتباریه =
دولجه قبول اولان خیالت: قیمت

حقیقه = اصل ذکر و بها: قیمت
موضوعه = صاتیجی طرفندن
وضع و تمین اولمش بها. ۲.
اعتبار، عزت، مقبولیت: بنم
عندمه بونک قیمتی بیوکدر.
|| ذی قیمت = قیمتی، قیمتی چوق،
بهالی: ذی قیمت طاشلر = بجو.
هرات.

قیمتدار { ص. فا. (عر. قیمت =
دکر. فا. داشتن = مالک
اولی) بهالی، قیمتی بیوک،
دکرلی: قیمتدار قاشلر.

قیمتدان { ص. فا. (عر. قیمت =
دکر. فا. دانستن =
بیامک) قیمت بیان، قدردان،
تقدیره مقیدر.

قیمتسز { ص. قدر و دکرلی
قیمتسز اولیان، اوجوز، غیر
مقبول، رواجسز: قیمتسز بر
شیئدر.

قیمتسز لک { س. دکر سز لک،
قدر و قیمت فقدان،
رواجسزلی.

قیمتشناس { ص. فا. (عر. قیمت =
دکر. فا. شناختن =
طابق) قدر و قیمت آکلایان،
تقدیره مقیدر، قیمتی و قیمتسز
شیلری فرق و تمیز ایدهبیلر،
قدردان، قدر شناس.

قیمتلی { ص. قدر و دکرلی اولان،
قیمتلی (ذی قیمت، بهالی، آغر:
قیمتلی قاشلر: زمرد قیمتی بر
طاشدر.

قیمتلی { قیه، قیلیق و سائر. با:
قیمتلی قیمتی و سائر.

قیمتلی { عیقم و قیاق. با: قیاق.

قیمتلی { فل ۱. آغاه قالمق
قیمتلی اوزره طاورانق،

قالتار کچی بر حرکت ایتمک. ۲.
(قوش) اوچنی اوزره حرکت
ایتمک.

قیملدا تمق { ق. آزاویشامق،
تحریر ایتمک، حر.
کتمده بولنهرمق: آتی، آتیغی،
یارمغنی قییلدا تندی.

قیملدا تمق { فل. و:

قیملدا تمق { ق. آزاویشامق،
حرکت ایتمک، حرکت
بولنق: باندیچی یرده بر آزاویشامق،
قیملدا تندی، قییلدا تندی، صویک
دیننده بر طاقم قورتلر قییلدا توب
طوریور. || یردن قییلدا تمق =
قالمق.

قیملدا تمق { س. آزاویشامق،
حرکت.

قیمت { س. آلات قاطعه قیمتی، عمد،
قیمت: نیام: تلج، بیباق، بشاقان
قیمتی، قلیقی قیمته قومق.

قیمتلی { س. یرتمی بیوک قوشک
کسکین بهیمسی. — با:
قیباق.

قیمتلی { قیباقق و سائر. با:
قیباقق قیباقق و سائر.

قیمتلی { س. (اصلی): « قین-
قیمتلی: تراش » که اوده
« قین » لغت ترکیه سبیل « تراش »
لغت فارسیه سندن مرکب غلط
تعبیردر (اولوق و بیو اویمغه
مخصوص قوندانجی آلتی.

قیمتلی { ق. قلیقه قین یا عیق.

قیمتلی { ق. ذم و همجو و تزییف
قیمتلی ایتمک، لسانه و یرتمک.
(« قیاقق » کچی.)

قیمتلی { س. با: قنا قنا.

قُو } س. با: قوبو.

قُود } سذ. ج. عر. فد: قيد.
قُود } با: قيد. (جمع الجمل اولان
«قودات» دخی مستعملدر.)

قُور } مه. طورمه تيزن طولا.
قُور } نوب صارلمى تقايد وتصوير
ايدوب مكرر قوللائيلىر: قُور
قُور قُورلماق، قُورلماق.

قُوراق } ص. ۱. طولانوب صا.
قُوراق } رلش، قانقال اولمش:
ييلان قيس قُوراق اولمشيدى:
قيس قُوراق باغلاماق = هج
قيلدانه ميه جق حالده باغلاماق.
۲. زياده قُيورلش، بورنوك،
بوروشوق: قُيوراق صاج، ايك،
بز. ۳. مج. ظريف، نازلى،
جلوهلى: پك قُيوراق بر قيز.

قُيورماق } فل. ۱. زياده بوكيلوب
قُيورماق } بورشوق، بوروشوب
طولايماق، قُيورجق اولماق:
ايلىك قُيورايور؛ قيلارم قُيورايور.

قُيورتمق } فت. ۱. اكر توب بو.
قُيورتمق } كديرمك: شوابريشيمى
بر آزدها قُيورتملى. ۲. قاتلاماق،
بوكديرمك، قُيورتمق: يازيله
جق ياپراقلارك بوركوشه-نى
قُيورتملى. ۳. قاشك كنارنى
قتيل كي بوكديروب ديكديرمك:
شونوبلندرك كنارلارنى قيزله
قُيورتملى.

قُيورجق } ص. دوز طورمويوب
قُيورجق } قُيوريلان بوريشوب
طولانان، بورشوق، مجمد،
توده: قُيورجق صاج، صقال:
قُيورجق لاخته، صلاطه:
قُيورجق قوبون. = س. ۱.

قُيورنك توب قُيوريلان وقُيور.
غى انجه وقيصه بر جنسىكه
باشليجه روم ايلي به مخصوص او.
لوب اتى لذيق ومقبولدر: روم.
ايلى قُيورجنى؛ او قصاب قُيور.
جقدن باشقه قُيورون كمپور.
۲. قُيورجق قُيورنك اتى: قُيور.
جنى قاچه ويرپورل؟

قُيورلماق } فل. ۱. اكر يلوب
قُيورلماق } بوكلك، چك يلوب طول.
بلاغنى: ايلىك، قيل، صاج
قُيورلدى. ۲. چوركاشك، قانقال
اولماق، طوس طولبارلاق ديو
شيرمك: ييلان، بوكلك قُيور يلوب
ياشمش. ۳. قاتلاماق، بوكلامك،
قيرلىق: بوكنايك ياپراقلارنىك
كوشه لرى قُيورلش؛ بر ياپراغى
قُيورلشيدى. || قُيوريله قالمق =
كبرمك.

قُيورمق } فت. ۱. اكر وب بوكلك
قُيورمق } قُيورجق حالته قومق:
صاجنى، صقالنى قُيورمق مرلا.
قيدر. ۲. قاتلاماق، بوكلك قير.
مق: شوابراغك اوجنى قُيورملى.
۳. قاشك كنارنى يارماق اوجيله
بوكوب اويله طورمق اوزره
ديكلك، بورهرك وفتيل ياپراق
كنارنى قيرمق: شو منديلك

كنارلارنى قُيورملى. ۴. مج. بجر.
مك، باشه چيتمق: او ايشى ده
قُيوردى: بونى قُيورمه ييلرسه
عشق لولسون. = فل. اوسنامق،
رقص ايتك، ناز و جلوه ايله
قيراق: قُيورمه قُيورده اوينادى.

قُيورمه } س. ۱. قُيورمق ايشى
قُيورمه } با: قُيورمق. ۲.
قاش كنارنىك قتيل كي بوريلهرك
ديكلامه سى.

قُيورندى } س. قاشك كاوينى
قُيورندى } قتيل كي بوكهرك ديكلك
طازى، بويوله اولان ديكش
وكنار باصمه: بومنديلارك قُيور.
رنديسى قبا دوشمش. || قُيسته
قُيورندى = بوديكشك اوياكى
ايشلغنى.

قُيورم } س. بر شيتك اكر يلوب
قُيورم } جمد: صاجك قُيورمى || قُيورم
قُيورم = ۱. چوق قُيورجق:
صاجى قُيورم قُيورم. ۲. صا.
نجيدن بوكيلوب طورمه: قُيور.
ريم قُيورم قُيورليوردى.

قُيورم } قُيورمى: با: قُيورم، قُيور.
قُيورم } يوجى.

قُيورم } سذ. عر. (قيام) دن
قُيورم } سم [ذاتيله قائم، ازلدن
ابده قدر قائم وموجود اولان
حق جبل وعلا حضرتلى.
(«قيم» يرينه قُيورم تلفظ عاميا.
نه سى غلط قاشدردر.)

قُيُون } س. با: قُيُون.

قُيُون } س. اوقه ديدكمز معروف
قُيُون } وزنك اصل عربى اولماق
اوزره مستعمل ايسه ده، غلط
اولوب، عربى فصيحى همزه
مضمومه وقف مشدده ايله
«انه» در.

قُيُون } س. ۱. كنار، اوج، ناحيه:
قُيُون } برقي به چكلك: چارك
قُيولنده. ۲. دكيز كنارى، سا.
حل، لب دريا: بوسله ايجادندن
اول كيلر قُيولرى تعقيب ايدرلر.
دى: كمى قُي به دوشدى: طائفه
اقتاضنى قُي به آدى. (دكيز
قُيىسى دخی دينر.) || قُييده
بوجاقده = كوشه ده كنارده،
اوتده برده. || قُي روزكارى،

قره روزکاری = کیجه وقتي
اکثر یا قره دن دکیزه اسن
روزکار. || قی صره = ساحل
بوئجه، ساحلی تعقیب ایده رک.
{ ص. ۱. قیان، اسیرکه.
قیجی { مین، مرحمتسر، غدار:
پک قیجی آدمدر. ۲. توتون
وساژه قیان: توتون قیجی.
۳. ساحله بالیق اولان بالیقی.
۴. وقتیه ساحله دوشن و خزینه
دولته حاند اولان اشیا و اقاضی
چیقارمه و حفظه مأمور آدم.

{ ص. ۱. غدارلق،
قیجیلیق { مرحمتسزک. ۲. توتون
وساژه قیان آدمک صنعتی،
هوانجیق. ۳. ساحله اولنان
بالتیق. ۴. وقتیه ساحله
دوشن و خزینه دولته عائد او.
لان اشیا و اقاضک اخراج و
حفظی مأموریت و وظیفه سی.

{ ق. ۱. ایجه ایجه
قیدیرمق { طوغرائقی، یجاق
و یا ساطورله ایجه ریزدل حالنه
قودیرمق: توتون، ات قیدیرمق.
۲. نکاح و بها و ساژه عقد
ایتدیرمک: امامی چاغروب نکاح.
حتی قیدیردی.

{ ص. ۱. یاقین، قریب، قو.
قیراق { نشو، ایراق مقابلی:
قیراق یر.

{ فش. اوبوشق، اوبو.
قیشمق { شوب قرار ویرمک،

مقاله کشمک.

{ ص. ایجه ایجه طوغرائش:
قییق { قیق ات، توتون.

{ س. ۱. قیلش و ایجه
قییق { طوغرائش شیث حالی.
۲. قیریق، انحراف.

{ ۱. ایجه ایجه
قیلمق { طوغرائقی: بوات قیل.
۲. اسیرکمه مک، غدار.
لق ایدلک: بوکوزل حیوانه
قیلیری؟ ۳. قیرلق، قویقی،
طاقت قالمق: دیزلم قیلدی.
۴. ازلک، بالیق، غشی کلک:
ایجم قیلدی.

{ س. ۱. ایجه طوغرائق
قیقم { فعلی و طرزی: توتون قیمی:
ایجه قیم: قبا قیم. ۲. بردمه
ده قیلان مقدار: برقیم توتون
۳. اوبوشق، قیرلق، کسا.
ات: دیزل قیم قیم قیلیم.

{ ق. ۱. ایجه ایجه طو.
قیقم { غرائق: ات قیق:
توتون قیق. ۲. اتلاف، هدو
ایتمک: جانه قیم: بوکوزل حیوا.
نه قیمه یلیرمیک؟ ۳. اسیرکه.
مه مک، بذل و فدا ایتمک، آجیمه.
رق ویرمک: برلیرا قیوب شو
کتابی آلی: یاره ی قیه میور. ۴.
آجیماق، غدر ایتمک: ذلک بکا
قییدی: بیکناه آدمه نصل
قییه یلیرم. ۵. عقد ایتمک،
قرارلاشدیرمق: نکاح قیق.

|| قیه مامق = اسیرکه مک،
آجیوب فدا ایده مه مک: یاره ی
قییه مدی.

{ ص. ۱. بر درلو طوغرائش
قییمی { اولان: ایجه قیمی نو.
تو.

{ س. قیلش ات: کوفتک
قیمه { قیمه: قیمه تخته سی = ات
قیدقلری قالین تخته.

{ ص. قیلش اتله یایلش،
قیمه لی { قیمه ایله طولدیرلش:
قییمی بورک.

{ س. بالظه ضرباتیه قبر.
قیممق { لایان تخته و یا کیک
پارچه سی، کوچک یونفه: ات،
کیک قیمی.

{ ص. بالظه دن فیرلامش
قیممق { تخته و یا کیک یونفه.
جقربی حاوی: قیمی ات.

{ س. ۱. قیلش شی،
قینیدی { قیق معصولی: ات
قینیدی. ۲. معده ازلسی،
بالبه: معده مدده برقینیدی وار.
در. ۳. قیرلق، انحراف:
وجود مدده برقینیدی طویورم.

{ فل. ۱. ازلک، غشی
قیشمق { ایله وجع ویرمک:
معده قینیدی. ۲. قیراق،
قیرقلقه اوغرائق: بتون وجودم
قینیدی.

{ قیجی و ساژه. ۱. قی،
قیی { قیجی و ساژه.

ك

ك (كف. س. (ع. كاف. س. ش.)
 تركيه الفباك يكرمی بشیمی
 حرفی اولوب، اصل الفباك صره.
 سی اولان ايجده ترتيبده اون
 برنجی حرف اولغله، رقم کبی
 استعمالده ۲۰ اعتبار اولنور.
 شکل عبرانیسی ۲۰ و شکل سریا.
 نیسی ۲۰ اولوب، ایکسینکده
 صورت عربیه سیله و علی الخصوص
 ک ایله مشابهتلی ظاهر در.
 اصل عربیده ایجه «ق» کبی
 یعنی «کاه» و «کومور» کله لر.
 ندمکی کبی تلفظ اولنوب، لسا.
 نژده «کاف عربی» دینلن بو
 تلفظ اصیلدن باشقه اوج درلو
 تلفظی ده واردر: برینه «کاف
 فارسی» دینیرکه ابرائیل طرفندن
 علاوه اولنوب ترکیه ده دخی
 قبول اولغشدر: «گلدی» و
 «گردی» لغتینده کی کبی: تر.
 کجه مخصوص اولان دیگر ایکی
 تلفظندن بری «دی» کبی اوقونور:
 «اگر = سرج» و «سولینگه»
 کبی، و «صاغر کاف» دینلن
 دردنجیسی ایسه بزجه ایوم
 «ن» کبی اوقونور سده، اصل
 تلفظی ککیزدن و «نگک» یه
 قریبدر: «دگیر، بگا، ااک» کبی.
 برده «و» کبی تلفظ اولنور ک

واردرکه اوده «ک» یازیلر:
 گورگین کبی. بو وجهله لسانز.
 ده بو حرف حقیقته دوت ویا
 بش حرف ایسه ده، مثالدره کو.
 ریان اشارتلی یا لکنز بعض
 لغت، وقرات کتابلرینه مخصوص
 اولوب، عادی کتابلرده تفریق
 اولغیه ری، جمله سی بردرلو یازلد.
 یغندن، آریا نلره سهولت بخش
 اولق اوزره بو کیتابه اشا.
 رتلربی وضع ایتمکله برابر،
 دردینی بر صرده ایراد ویر بابه
 جمع ایلدک. لسانزک تلفظ خصو.
 صنه کوره و تصور بخارج حکمتنه
 موافق صورتده حروف آرانیه.
 جی اولسه، کاف عربی ایله «ق»
 بر، و کاف فارسی ایله «غ» یته
 بر حرفله یازیلوب «ک» بر.
 یته ده «ی» و «و» یازانی
 اقتضا ایدم جکندن، یا لکنز «ک»
 یعنی صاغر کاف ایچون بر حرف
 مخصوصه احتیاج واردر: زیرا
 بونی «ن» ایله یازمق لسانک
 اصل واشتقاقی بوزمق دیمکدر.
 — ترکی الاصل کله لرک صو.
 کنده بولنان ساکن کاف عربی
 تحریک اولنجه کاف فارسی به
 ودها طوغریسی «گ» ه تحویل
 اولنور: یمک، یمگه، یمکی،

یمکک: گومروک، گومروکه،
 گومروکی.
 او { حجب. عر. کبی. (آشیه و تمیل
) مناسبله بعض تعبیرات عربیه.
 ده بولنوب حرف تعریفده ترکب
 ایدر: { کماکان = اولدینی کبی؛
 کا هو حقه = حقیقه، حق اولدینی
 کبی؛ کذلک = یته بویه، بویهجه؛
 کالاول = اسکی کبی؛ کان، کانه =
 کویا، بو ترکیبلره با.
 او { ض. عر. (عر. ضمیر متصل
) مفرد مذکر مخاطبی اولوب
 مؤنثی مکسور ایسه ده یک
 مستعمل دکلدز { سن، سنی،
 سکا، ک: عليك = اوزرگه، سنک
 اوزرگه.
 او { د. ماقبلی مفتوح اوله رق
) فارسیده ادات تصغیردر:
 مردمک = آدجق، کوز بیکی.
 او { ضمیر تملیک بیان ایدن ضمیرک
) مفرد مخاطبی اولوب «سنک»
 تقدیرنده در: اوغلاک = سنک اوغل؛
 ایشک = سنک ایش. تصریحی:
 ایشک، ایشکک، ایشکه، ایشکی.
 جمعی «کتر» در. با: کتر. —
 افعال ترکیه آخرنده دخی ادات
 خطابدر: کلدک، کلیرسه ک کبی.
 (ماقبلی ساکن ایسه کمره ایله
 تحریک اولنوب، بو کمره اسمک

تلفظه کوره انچه ویا قالین او.
قونور }

{ سذ. عر. ابقوده
کابوس } آمراق باصمه، قره
باصقان .

{ س. فا. عقد اثنا سنده زوج
کابین } طرفندن زوجه به تمه
اولسان نکاح آقبه سی که مفا.
رفت تقدیر بنده اعطاسنه مجبور.
در، مهر مؤجل.

{ سذ. عر. ج. کتبه،
کاتب } کتاب. (« کتابه » دن
سه.) بردارنده رسیده ویا بر
بیوک ذاتک معینده یازی یازمغه
مکلف مأمور، یازمچی، یتیکچی،
دیر: مجلس کاتبی؛ کتبه افلام.
|| باش کاتب = برنجی کاتب، برقم
ویا هیئت کاتبینک رئیس :
مجلس باش کاتبی. || کاتب خصو.

صی = بر بیوک ذاتک خصوصی
وامور ذاتیه سنه متعلق محرراتی
یازان و صفت رسمیه یی حائر
اولیان یازمچی، مهر دار، دیوان
افندی. || سر کاتب = باش
کاتب. || سر کاتبی = محرمانه و هم
محررات یازان سفارت کاتبی .

|| کتاب وحی = فقر کائنات
(مسلم) اقتضیه وحی ییوریلان
آیات قرآنییه ضبط و تحویر
ایدن صحابه کرامک بهری .
|| کاتب چلی = عثمانی مؤلفینک
آروبی اولان (حاجی خلیفه)
دیمکله دخی شهر « کشف
الظنون » و « جمانا » صاحبک
لقیدر. = سذ. کاتبه . ۱.

یازان، یازمق ییلن : مکتبلی
ضابطلرک هر بری کاتبدر؛ او
کندیسی کاتبدر کاتبه احتیاجی

یوقدر. ۲. بر ماده یی قله آلمه سی
ابی بیلن، منشی، محرر، راقم،
نامق : ابی کاتبدر؛ اونک کبی
کاتب اوله ماز. || کاتب الحروف =
الده اولان نامه ویا کتباتی
یازان. | اصل عر رسیده کاتب
بر شیئی قله آلا ن منشی معنا.
سنه اولیوب تیپیش و استنساخ
ایدن دیمکدر، که بحالده ابی کاتب
یازیسی کوزل. اولانه دینلوب
ابی قله آلا ن آدمه ایسه منشی
دیمک اقتضایدر سده، لسانزده
منشی معناسیله قوللانیلیور. }

{ سذ. فار. کوزل کتاتله،
کاتبانه } ابی قله آلمش، اصول
کتابت و انشایه موافق، منشیانه.
کاتبانه افاده؛ بر طرز کاتبانه ده.
= ح. کتابت و انشا اصوله
توفیقاً : کاتبانه یازیور؛ کاتبانه
افاده ایندی .

{ سذ. ۱. یازمچی و منشی
کاتبیک } صفت و وظیفه سی، یا
زجیحلی، کتبات : نافعه ده کاتبیک
ایدیور؛ کاتبیک انسانی یورار بر
ایشدر. ۲. یازجیحلی مهارتی،
فن انشا، تحریراً افاده مرام
اقتداری : اونک کاتبیک مشهور.
در؛ اولیه کاتبیک کوردمدم. || باش
کاتبیک = سر کتبات.

{ سذ. عر. ن. کاتمه. (« کتم »
کاتم } دن سه.) سولیبوب سر
طوتان، سر صافلایان : کاتم
الاسرار. (سم. « کتوم » ده
مستملدر. }

{ سذ. فار. کوشک، طاق،
کاخ } قصر. ن.

{ سذ. عر. صد. کاد هندی =
کاد } سخط آقا جندن جیققان
قبض بر ماده، فر. Cachou .

{ سذ. عر. ن. کاذبه .
کاذب } (« کذب » دن سه.)

۱. یالان سولین، سوزی طو-
غری اولیان، یالانچی : او
آدمک کاذب اولسنی اصلا تصور
ایتمزد. ۲. طوغری و صحیح او-
لیان، صادق ضدی، یالان،
ساخته : قول کاذب؛ خبر کاذب.
|| شهرت کاذبه = برکونه اقتدار
و فضیلتی اولقسنن هر منسله
اشتهار ایدن آدمک حقیر و
اصلن شهرتی. || صبح کاذب =
طلوع شمسدن اول انعکاس ضیا
الیه کورینن جزئی آیدینلق ،
صبح صادق ضدی.

{ سذ. فار. ۱. ایش، عمل،
کار } فعل، شغل : کار عاقل =
عقلی آدم ایشی؛ کسب و کار =
چکنکه ایچون انخاد اولنان ایش،
صنعت، تجارت، مشغولیت؛

کار قدیم = اسکی زمانده یابلیش
شی. ۲. قزانج، فائده، نفع،
منفعت، استفاده، تمتع : حیوانات
آلیش ویریشندن چوق کار
ایندی؛ بوایشنن سزک بر
کارکر وارمیدر؛ کار و ضرری
کندیسنه عائد اولق شرطیله.

۳. ایشله، تأثیر : سولیدیکیم
سوزلر کندیسنه اصلا کار
ایتمدی. ۴. حرب، جنگ، فاوغا.
(لسانزده. یالکر « زار »
لفظیله برابر اولدیغی وقت بو
معنایه کلیر :) اتنای کار و زار .

ده. ۵. ترکیه قاعده سنجیه بر
اسمه مضای اولوب او اسمک
مدلولندن ویا او مدلول واسطه
سیله معمول برشی. بیان ایدر:
تل کاری = تل ایله ایشلمش، تل

قافله: قلم کاری = قلم ایشی،
 قلم نقش اویش: قلم کاری یعنی:
 [بونر مرکب بر کلمه اعتباریله
 تلکاری و قلمکاری ده یازیلیر.]
 || بی کار = ایشیز. || درکار =
 ظاهر، عیان. || سرکار = ایش
 باشی: سرکارده بولنانلر = ایش
 باشنده اولانلر. || نابکار = ایشه
 یاراماز، خیرسز، خیلاز. || کار
 وبار = ایش کوچ.

{ د. فا. اسمله الحاق اولنه.
 کار } رق عامل وفاعل و صاحب
 معناسی افاده ایدر: صنعتکار =
 صنعت صاحبی، صانع؛ حیلکار =
 حیله یابان، حیلچی؛ قناعتکار =
 قناعت صاحبی، قانع؛ طمعکار =
 طمع ایدن، حریص؛ خدمتکار =
 خدمتچی، خادم.

{ د. فاعلیت ونسبت معناسیله
 کار } بعضی اسمله ملحق اولور:
 یادگار = خاطر نشان؛ خداوند
 کار = صاحب. [کاف عربی ايله
 اولان آنف الیابان «کار» ادا-
 تندن فرق اولدیفندن تفریق
 سماعه متوقفدر.]

{ ص. فا. (کار = ایش -
 کار آزما } آزمودن = دنه مک [و:

{ ص. فا. ایش دنه.
 کار آزموده } مش، ایش کور-
 مش، مجرب، کورکیلی.

{ ص. فا. (کار = ایش -
 کار آشنا } آشنا = عارف [ایش
 بیلیر، اموره واقف، ایشدن
 آکلار.

{ ص. فا. (کار = ایش -
 کار آگاه } آگاه = واقف [ایش
 بیلیر، واقف اموره، متیقظ.

{ ص. فا. ایش بیلیر
 کار آگاهی } آدمک حالی،
 وقوف، معلومات، خبرداری:
 ابراز مآثر درایت وکار آگاه.

{ وکاروانسرای. و: کار.
 کاربان } وان، کاروانسرای.

{ ص. فا. (کار = ایش -
 کارپرداز } پرداختن = دوزمک،
 بجرمک [ایش بجرن، کارگذار
 (ایشگذار) = س. س. ایران
 شهبندری: از میر کارپردازی.

{ ص. فا. (تر. زبانزدی:
 کارخانه } کرخانه ۱. ایش بری،
 ایش ایشلتن محل، بر صنعتله
 مشغول عمله نک ایشلدیکی و
 ماکینه لک قورلوب ایشلدیر.
 لدیکی بنا، فابریقه: یوکدن مفسو-
 جات اعمالیجون واسع بر کارخانه
 تاسیس ایلدی. ۲. عو. سوت
 قاندایلوب صاتیلان ویوغورت
 وسازه یاییلان محل مخصوص و
 یا دکان، سونجی دکانی: سودی
 کارخانه دن آلیوب ماندره دن
 یاخود بر اینک صاحبندن آلی-
 ۳. فحشیات محلی، بر طاقم فاحشه.
 لک بر یشک اداره سی نختنده
 فصل مکر و هلیخی اجرا ایشد.
 کاری او.

{ س. س. ۱. بر دار
 کارخانه چی } فحشیاتی اداره
 ایدن آدم و یا قاری. ۲. مج-
 ناموسسز، پزوک، دیوث.

{ ص. فا. (کار = ایش -
 کاردان } دانستن = بیلمک [ایش
 بیلیر، ایشدن آکلار، کار آگاه.

{ س. س. ایش بیلیر آدمک
 کاردانی } حالی، کار آگاهی.

{ ص. فا. (کار = ایش -
 کار دیده } دیدن = کور مک [ایش
 کورمش، مجرب، کار
 آزموده.

{ س. جنک، حرب، فاوغا.
 کارزار } (عطف ایله «کار وزار»
 صورتندده قولانیلیر. بعضلی
 ده «زار» لفظی ادات محل
 اعتبار ایدوب اصل معناسی جنک
 محلی یعنی میدان حرب اولدیفنی
 التزام ایشلدردو.]

{ ص. فا. (کار = ایش -
 کار ساز } ساختن = یامق [ایش
 یابان، ایش بجرن، بجریکلی.

{ س. بجریکلیک
 کار سازی } س. بجریکلیک.

{ ص. فا. (کار = ایش -
 کار شناس } شناختن = طانیق [ایش
 ایش بیلیر، ایشدن آکلار.

{ ص. فا. (کار = ایش -
 کار فرما } فرمودن = بیورمق [ایش
 بیوران، آمر، حاکم.

{ ص. فا. (کار = ایش -
 کار گاه } گاه = محل [ایش محلی،
 فابریقه.

{ ص. فا. (کار = ایش -
 کار گذار } گذاشتن = بجرمک [ایش
 بجرن، ایشک حقندن کان،
 بجریکلی. [بوتک پرینه غلط
 اولدوق «ایشگذار» دیرل.]

{ ص. فا. تأثیر ایدن،
 کار گر } مؤثر: وبردیکم نصبتلر
 کار گر اولدی.

{ ص. (اصلی: فا. کار کل
 کار گیر } (= چامور ایشی) یاخود
 کاه گیر (= صانعه طویش) اولدیفنی
 منظوندن. زبانزدی: «کاه گیر»
 یاخود «کاه گیر» [تلاش یاخود
 طره غله خرجیله یاتلش، اختیاب

غیری : کارگیر بنا ، او ، دکان .
= سد . بوصورته یا بلش صاغلام
بنا : بر کارگیر بایدردی ؛ فلان
برده کی صره واری کارگیرلر
نیمیکدر .

کارلی { سد . قرائیحلی ، فائدهلی ،
استفادهلی ، نافع ، مفید ،
نفع و فائدهی موجب : کارلی
تجارت ، کارلی ایش ؛ بو ایش
دها کارلیدر .

کارنامه { سد . فا . [طوغریسی
کار نما = ایش کوسرتن
اولسه کرکدر . [اصناف قلفه .
لرندن اوسته چیقوب کندی
باشنه ایشلک اوزره اجازت
طلب ایدنلرک برای امتحان یا یوب
قدیم ایتدکاری ایش نمونه سی .
کاروان { با : کروان وساژه .

کاریز { سد . اصلی : کاه ریز .
کاریز (زباززدی : گریز) ی
آلتنده چرکاب یولی ، لنم .
[فارسیده بر آلتنده کی صو
بولنده دیرلر .]

کاس { سد . هر . ج : کثوس .
کاس ۱ . قح ، باردق ، پیاله ،
قوبه . ۲ . شراب طولی پیاله ،
برباردق شراب . ۳ . بنا . چیکک
و بمض حبه لک آلت طرفنی
احاطه ایدن یشیل قاجق ، فر .
Calice .

کاسب { سد . هر . ن : کاسبه .
[کسب] دن سد . [
قزانا ، میشتنی . قزاق ایچون
چالیشان ، کسب و کار صاحی ،
چالیشان .

کاست { سد . فا . اکسیکاک ،
قصان : بی کم و کاست =

اکسیکز .
کاسته { سد . فا . اکشلش ، اکسیک .
ن .

کاسید { سد . هر . [« کساد » دن
سد . [رواجیز ، سو .
روسز ، غیر رائج ، یکمز ، آرا .
نماز ، کسادلی .

کاسه { سد . فا . ۱ . چینی و یا
بلوردن طاس و چناق ؛
چوره ، خوشاف کاسه سی . ۲ .
قاشیق و اوکا مشابه شیشلرک
چقوری : قاشیق کاسه سی . ۳ .

باش کیکلرنک بینی احاطه ایدن
یوقاریسی : قضا کاسه سی ، کاسه
سر . ۴ . س و س کی حرفلرک
چقوری : سینک ، صادک کاسه سی .

کاسه لیس { سد . فا . چناق یا لا .
[بیجی ، طالقاق ،
طفیلی ، حیثیتیز ، مداهن ، رذیل .

کاش { د . فا . [تر . زباززدی :
[کش] فوق الماده آرزو
ایله تحسیر بیان ایدوب اکثریا
« که » اداتیه برابر قوللانیر ،
نه اولوردی ، اولسه ایدی : کاش
که دنیا به کلیه ایدم ؛ کاش که
کورمه مش اوله ایدم .

کاشانه { سد . فا . ۱ . پوهه ، آشیان .
۲ . خانه ، مسکن ، اقامه .
مکاه .

کاشیف { سد . هر . ن : کاشفه .
[« کشف » دن سد . [
کشف ایدن ، میدان چیقاران ،
مجهول بریشنی میدان چیقاران :
کاشف اسرار ؛ آمرقا قطعه سنک
کاشنی . = سد . وقتیه حکومت
مصر به ده قائم مقام و یا مدیرله
ویریان اسمدر .

کاشنی { سد . بر جنس صاریق
صده باغلاش صاریق .

کاشکه { یاخود کاشکی و کاشک .
د . با : کاش .

کاشی { سد . اساساً ایراک کاشان
شهرنده پاییلان برنوع
صرل ورنکی چینی .

کاظم { سد . هر . ن : کاظم . [« کظم »
[دن سد . [غضبی هضم ایدن ،
غضبه تابع اولیان . ن .

کاغذ { سد . [فارسیدن] ۱ . یازی
یازمق و کتاب باصمق و بر
شیء صارمق کی ایشلرده مستعمل
پنبوق و سازه دن معمول ورقه ،
قرطاس : یازی کاغدی ؛ چیفاره
کاغدی = چیفاره صارمقه مخصوص
یک اینجه سی ؛ ابرولی کاغذ =
اکثریا کتاب قابلرنک اینجه
قونان بر ایکی رنکی کاغذ ؛
اک کاغدی = معاش سرکیلرنک
مطبوع اولدنی قالین وانی کاغذ ؛
پوسته کاغدی = اینجه یازی کاغدی ؛
بقال کاغدی = بقالرک اوتهری
صاردفقری قبا کاغذ ؛ نکالی
(نک آخاری) ، چفتالی (چفته
آخاری) کاغذ = وقتیه تلک یا .
زانلرک اوزرنه قره لامه یازوب
بوزدفقری رنکی یارلاق کاغذ ؛
نوکرورک کاغدی = اینجه چیفاره
کاغدی ؛ صمان کاغدی = رسمه
مخصوص شفاف اینجه کاغذ ؛
دیوار کاغدی = اوطله دیوار لرته
قایلان بویالیسی . ۲ . مکتوب ،
نامه ، تحریرات ، ورقه : کاغذ
یازمق ؛ فلان دن بزکاغذ آلدیم ؛
کندبستند کاغذ کادی . ۳ . او .
یون و قار اوینا نه مخصوص

معروف کاغذل: اوپون کاغدی، اسقامبیل، قوچینه کاغدی: کاغذ اوینامق. || کاغذ اوزره قوقق = ثبت و تحریر ایتمک، قله آلتی. || کاغذ اوزرنده قالمق = اجراسز طور مق، اجرا اولمامق. || باقیه کاغدی = پولیجه و یا باقنوط. || کاغذ حلوا سی = کاغذ کبی انچه و یا سی بر نوع طائی خورکه چو. جقدر ایچون صوقاقرده صانارلر. || حلواجی کاغدی = اهمیتیز ولزوه سز اوراق. || کاغذ قوافی = هرکک مصلحنه متعلق اوراقی یورنکی درعهده ایدن آدم؛ مزور. = ص. کاغددن معمول: کاغذ فنار.

کاغذچی { ص. کاغذ صانان، کاغذ تاجری: کاغذچی دکانی.

کاغذخانه { ص. کاغذ فابریقه سی. (استانبول جوارنده و قتيله بویه بر فابریقه، بولنش میره.)

کاف { ص. (ع. س. س. - تر، زبازدی: کاف) ک حر. فنک اسمی؛ کاف عربی = دکا. نون = کله سنده کی کبی تلفظ اولنان که عربیده غریبی بوند عبارت اولوب، فارسی و ترکیده دخی بولنور؛ کاف فارسی = «گل» و «گیت» کله لرنده کی کبی تلفظ اولنان که ابتدا ابرائیل طرفندن علاوه اولنورق ترکیبه دخی قبول اولمشدر؛ صافر کاف = «اک» و «دکیز» کبی کله لرده کی کبی گکزدن تلفظ اولنور «ن» کبی اوقوزان «ک» که ترکیبه مخصوصدر.

کاف { ص. فا. یاران، یاربجی، شقی ایدن. (ص. تر. تشکینه کبر: [سیننه کاف = کوکس یاران. (دشکاف دها مستملدر.) کافر { ص. ع. ج: کفار، کفره. (دکفر، کفران «دن سف»)

۱. طائی یان، بیلین، کوردیکی ایلیکی اونودان، ایلیک بیلین، شاکر ضدی: کافر نعمت = ناکور. ۲. الوهیت و وحدانیه ایتانیان، جناب حق شریک قاتان و یا حق سبحانه و تعالیه یاقیشماز افعال و صفات بشریه اسناد ایدن؛ او سوزی سوبلین کافر اولور؛ کفار قریشک صحابه ایتدکاری اذا: کفره هندک اعتقادات باطله سی. = سخ. آفریقای جنو. ینک ساحل شرقیسنده یعنی زنکیار و سفالة الذهبدن امید برونه دک ساکن اولان اقوام زنجیه دن بر قومیه ویریلن اسم اولوب، زنکیار عربلری طرفندن معنای افویسیله استعمال، و او. روبالیرل طرفندن Cafres صو. رننده اسم خاص کی تلقی او. لغشدر.

کافرانه { ص. فا. کفارده یاقیشیر حال و صورتده اولان: اعتقاد کافرانه. = ح. کفره شایان بر حال و صورتده، کفر ایله: کافرانه اعتقاد، عبادت ایدیور.

کافریستان { ص. فا. کفار ملکیتی. = سخ. ج. ۱. هندک شمال غریبسند و کمالک فرینده طاغلق و غیر مضبوط برخطه. ۲. آفریقای جنو ینک سواحل شرقیه سی، فر. Cafrerie.

کافریک { ص. کفر، شرک، الو. هیت و وحدانی ایتکار.

کافیل { ص. ع. ن: کافله. (دکفله. «دن سف» ۱. بر ایشی درعهده ایدن، اوسنه آلان، متعهد: جناب حق عبادتک رزقنه کافیلدر. ۲. کفیل، ضامن.

کافور { س. ع. ۱. هندستان جهنم زنده دفنیه مشابه بر کوچک آتاجک صفندن عبادت اولان پک بیاض و کوزل سرت قوقولی بر ماده طیبه، جامد بر باغ: کافور روحی = بو ماده تک خلاصه سی. ۲. مج. پک بیاض شیتدن کنایه در. || کافور اوتی = حشیشه قیصوم. || شمع کافور = کافورله یابلیش پک بیاض و نفیس موم. || بشیل کافور = قره یلین نوعی.

کافوری { ص. ع. ن: کافوریه. (کافوره منسوب و متعلق و یا کافورله ترکیب او. لشم؛ شمع کافوری = مصفا و براق موم.

کافوری { ص. غلط اوله رق لسان عوامده کافور پرینه قولالانیر.

کافوریه { ص. کافور اوتی دخی حشیشه قیصومیه.

کافه { ص. ع. جله، بتون، هب، جمیع، قاطبه، بنجوع: کافه عالم = بتون عالم؛ کافه مخلوقات = جمیع مخلوقات؛ اقر باضرک کافه سی اوراده ایدی.

کافه { ص. ع. جیمه، جله، فا. طبه، بتون، هب: شاکر. دان کافه حاضر ایدی: کتابلری کافه مجلددر.

{ صد. عر. } کافیه. { کفایه }
کافی { دن. س. } کفایت ایدن ،
 الورن ، پیشن ، وافی ؛ بکاکبری
 درت ساعتده یدی ساعت اویقو
 کافیدر ؛ بویک اوج کشی یه کافی.
 میدر ؟ مقدار کافی = کفایت
 ایدمک مقدار ؛ معلومات کافیه =
 الوره جک معلومات. = حد.
 الورر ، آرتق ایسمز ، یتز ، پیشیر :
 آرتق کافی !

کاک { صد. عرب. } چورکی : شام
 کاکي.

کاکل { صد. فا. صاج. } زلف ، بوزک
 { ایکو یانه صارقان صاج .
 } اک زیاده اسکی اصول اشعارده
 زلف دلبر معناسیله مستملدر .

کاکلی { صد. بوزک ایکو طرفه
 } صارقان صاجلی اولان ،
 زلفدار . { حج. } کاکلی بلا ایچندن

کاکنج { صد. فا. نیا. } کوکی فناری
 { دینان بر جنس چیک .
 } صد. فا. ۱. قاشق ، متاع ،
 مفروشات و مطلوبه متعلق

کالا { صد. فا. ۱. قاشق ، متاع ،
 مفروشات و مطلوبه متعلق
 نفیس ، اشیا . ۲. حج. } سرمایه ،
 بضاعه : کالای هنر ؛ عرض کالای
 عبودیت .

کالاول { ح. عر. } { ک = تشبیه
 ایچون حرف جر ، ال =
 حرف تعریف ، اول = برنجی ،
 اسکی } اولکی کبی ، کافی السابق ،
 مقدم کی خاندنه : خانه بی کالاول
 کندیمی تصرف ایتمک اوزره .

کالبد { صد. فا. ۱. قالب ، هیئت ؛
 شکل . ۲. بدن ، قفس .

کاله { صد. فا. بلا. } کلا .

دلیخواه : نائل کام اولوق ؛ کام
 آلتی = آرزوسنه . نائل اولوق .
 || بکام = آرزوسنه نائل اولان .

کامیش { صد. فا. } کام = مطلوب =
 { بخشیدن = باغشلاق }
 هرکسک مطلوب و مرانی حاصل
 ایدن ، منعم ، محسن .

کامران { صد. فا. } کام = مرام =
 { راندن = سورمک } مرام
 و آرزوسنه نائل اولان ، بختیار ،
 مسعود .

کامرانلق { صد. فا. } و :

کامرانی { صد. فا. } نائل مرام
 اولانک حال ، بختیار .
 لق ، مسعودیت .

کامکار { صد. فا. } نائل مرام ،
 { بختیار ، اقباللی .

کامیل { صد. عر. } : کامله . { کمال
 { دن. س. } ۱. بتون ، تپم ،
 قصانیز ، مکدل ، قصورسز ،

تکمیل اولمش : الف کامل تا .
 ریچنده : نام بیک تاریخنده . ۲.
 کال بولمش ، کاله ایرمش ، سن
 کالده اولان : کامل آدم . ۳.

کنج اولمان ، یاشنی آلمش ، هوبه
 اولیوب تجربه کورمش ، پیشکین ؛
 قیزی کامل بر آدمه و برمک
 ایستور . ۴. کالات صاحبی ، علم
 و هنر و حسن اخلاق کسب اتمش ،
 فضل و هنر صاحبی : مرد کامل ،
 انسان کامل . ۵. قاتلاعامش
 بتون کاغده اوزرنه یاغلمش
 (کتاب) . ۶. د. (عروضده) .
 تفعله لری « متفاعله » دن عبارت
 بر بحر مخصوص : بحر کامل .

کامل { ح. عر. } بتون و تام اوله
 { رقی ، قصانیز ، هب ،

تکمیل ، کافه ، جله : کتا بلری
 کاملاً تجلید ایتدیره جکدر ؛ اوینی
 کاملاً بویاتمیش ؛ خسته کاملاً
 ایلمش .

کامین { صد. عر. } : کامنه . { کوز
 { دن. س. } کیزی ، صافلی .

کاور { صد. فا. } نائل مرام ، بختیار ،
 اقباللی .

کامیاب { صد. فا. } کام = مرام .
 { یافتن = بولنی } مرانی
 بولان ، آرزوسنه نائل اولان :
 کامیاب اولدی .

کان { صد. فا. ۱. معدن بری ،
 { معدن قویوسی ، معدن طامدا .
 ری ، بر معدنک بولندینی و
 چیقندینی محل . ۲. حج. } منبع ،
 مصدر ، برصفتک کؤرتله بولندینی
 ذات : کان مرحت = یک مرحتلی
 ذات ؛ کان حلم و شرم = یک حلم
 ذات .

کان { فل. عر. } « کون » دن ماضی
 { مفرد مذکر غائب اولوب
 بعضی تعبیرات عربیه ده بولنور :
 اولدی ، اولور : ماشاء الله کان =
 الاهک ایستدیکي اولور .

کان { د. عر. } کویا ، صانکه ،
 { فرض ایدکده ، ایشکی :
 کان لم یکن = صانکه یوغیش ،
 هیچ یوغیش ، هیچ اولماش کی
 { بالکز بویه تعبیرات عربیه ده
 بولنور .

کان { د. عر. } کده یا ، صانکه ،
 { سوزده : کان بن سزه خبر
 و برشم : کان سزک سوزکزه
 اعتماد ایتمه مش . } کانه دخی
 دینلیر .

کانون { صد. ۱. آتش اواجی ،
 صوبه ، منغال . ۲. حج. }
 { صد. ۱. آتش اواجی ،
 صوبه ، منغال . ۲. حج. }

برشيك طو تشوب يانديني حل :
 كانون غضب. ۳. سر يا نجي هك
 توسطه لاتنجبه دن بزه منتقل
 اولان قويم شسيده موسم
 شتاك ايلك ايكي آبي كه برنجيسنه
 كانون اول واپنجويسنه كانون
 ثاني ديشوب ايكيي ده اونوز
 برر كوندر.

كانه { د. عر. كوياء صانكه،
 سوزده : كانه كنده يسي
 هر كسدن زياده بيلير مش.

كاو { س. فا. او كوز، ثور.

كاور { س. ص. فا. مجوسي و
 آتشپرست ديمك اولان
 كبره دن ويا عر. «كافر» دن [۱.
 وحدانيته ايسائيمان آدم،
 كافر، مشرك. ۲. غير مسلم،
 نصراني.] كاور اولقي = ديندن
 دوشمك، كفر ايمك. [ايامانه
 وقبا بر تعمير اولديندن استعمالي
 ترك اولغندرد.]

كاورجه { ص. دينز اولان
 كافر ومشركلرك طرز
 واصولنده ويا لساننده اولان :
 كاورجه اعتقاد، كتاب، يازي. =
 د. كافر ومشركلرك طرز وحال
 ويا لساننده : كاورجه عبادت
 ايمك، قونيشقي، يازقي.

كاورليق { س. ۱. دينزك،
 كافر. ۲. دين اسلام.
 مك غيري دينه تدب. ۳. مج.
 مرجسزك، غدارليق.

كاوگير { س. ص. با: كارگير.

كاوي { ص. عر. ذ: كاويه. (كوي)
 دن س. فا. ياقان،
 ياقيمي، فر. Caustique

كاويت { س. صر. ط. يا قيعيلق،
 فر. Causticité.

گاه { ياخود كه. س. فا. صمان، تين.
 ذ. || كاهكشان، كهكشان =
 صمان اوغريسي (صمان چكن).
 || كاهربا، كهربا = صمان قيان.
 { ياخود كه. س. فا. زمان،
 وقت. ذ. = غلز. فا. بعضا،

بعض دفعسه، بعض وقت، كيمي
 وقت: گاه بولنور گاه بولغاغز :
 گاه اولور كه... || گاه گاه. گاه
 گاه = وقت وقت، آره صره. || بي
 گاه = وقتيز. || ناگاه = آكسز ين.
 || گاه وبي گاه = وقتلي وقتيز.
 { ياخود كه. د. فا. بعض
 گاه (كلمات فارسيه الحاق اولنه.

رق زمان ويا مكان بيان ايدر
 كلمات سر كه تشكيل ايدر: سيرگاه =
 سير يري؛ نمازگاه = نماز يري؛
 سمرگاه = صباح وقتي.

كاهن { س. س. عر. ج: كهنه.
 (كهانه) دن س. فا. اسكي
 اسرائيلدرده وسائر بعض اديانده
 غيبدن خبر ويرمك ادما سنده
 بولنان رئيس روحاني.

كاهنه { ص. د. فا. غيبدن خبر
 ويرن كاهن طور و
 اصولنده.

كاهنك { س. غيبدن خبر وير.
 مك ادما سنده بولنان
 رئيس روحاينك حالي.

كاهنه { س. عر. اسكي اسرائيلدر
 ده وسائر بعض اديانده
 غيبدن خبر ويرمك ادما سنده
 بولنان قاري.

كاهي { س. قوري بوجاه نوعندن
 اوج كوشه لي چارغي بوركي.

گاهي { غلز. فا. (تر. زيارتي
 كف عربن ايله) بعض

دفعه، بعضا. آره صره.

گاهيجه { غلز. بعضا، بعض كره.

كاهن { ص. عر. ذ: كانه. (كون)
 دن س. فا. بولنان، وار او.
 لان، موجود: آق دكيزده كاهن
 آطلر؛ آيدين ولايتنده كاهن
 تيره قصبه يسي.

كاشات { س. ج. عر. موجود.
 دات، هر نه وار ايسه،
 مخلوقات، ارض وسما، عالم خالق
 كاشات؛ كاشائي يارادان؛ كاشانده
 بونك مثلي يوقدر. || فخر كاشات =
 منفخر موجودات و سرور عالم
 اولان رسول كبريا محمد مصطفي
 صلي الله عليه وسلم.

كباب { س. عر. ۱. صوسز
 اولورق آتشده شيشله
 ويا باشقه صورته پيشمش ات:
 كباب پشيري مك؛ كباب ييمك؛
 اورمان كبابي، تجربه كبابي،
 خرسز كبابي، شيش كبابي،
 طاس كبابي وسائر = ات ييمك يرك
 انواعي. ۲. آتشده قاورلش
 ويا آلازلانمش هر نوع ما كول:
 مصر، كستانه، فندق كبابي. =

ص. ۱. آتشده پيشمش، قاور.
 رلش، آلازلانمش: كباب ات،
 كستانه، مصر. ۲. مج. ياخش،
 يانتي، محروقي، سوخته: يوركم
 كباب اولدي.

كبابجي { س. شيشده ات پشيريوب
 ساده جه ويا پيده
 تر يديله وبوغور تله تهيه ايدنه رك
 دكانته سراجمت ايدنلره صانان
 ويدر ن آدم.

كبابچي { س. كبابجي صنعتي.

كَبَابَه { س. عر. بهاراندن قره
بوره مشابه برجه.

كَبَابِيَه { س. (شكل عربيه) برا.
پر عربی دكلدر) لوله
دبی توتون.

كَبَاد { س. عر. آماج قاؤنه
آكدير بيوك بر نوع
يوشاق ليون، كتره : كباد
رجلی.

كَبَار { س. س. عر. فد:
كبير: با: كبير. = س.
تر. فد. كبی. ۱. بيوك، ظرف،
جمیت بشریه يك صنوف عاليه سته
منسوب، كريم و اعجاب: كبار،
يك كبار آدمدر. ۲. متكبر،
متعظم.

كَبَارَانَه { س. ع. (فارسی به تقلید.
در) بيوك آدملره
ياقشیر حال و صورتده، ظرفا.
نه : كبارانه ياشايش، سوز، كبا.
رانه قبول ايدیش.

كَبَارَجَه { س. ع. كبار یعنی بيوك
و ظرف آدملره يا
قيشير حال و صورتده : كبارجه
ياشايش : كبارجه معامله ايدبور.

كَبَارَلَا شَمَق { فل. ۱. بيوكلر
صره سته چك،
بيوك آدم اولقی : كندی كبار.
لاشدی آرتقی بزمه قونشغه
تزل اتمز. ۲. مج. متكبر و
متعظم اولقی، كبرلنك : بو قدر
كبارلا شمايك.

كَبَارَلَق { س. ۱. بيوك، بيوك
آدملرک حالی، ظرفا :
او آدمک هر برطرز و حالنده بر
كبارلق كورينور. ۲. كبر،
عظمت، تكبر : شمدي بر كبارلق
پیدا ابدتی.

كَبَار { ج. عر. فد : كبير. با

كَبِاصِدِي { س. ایکی قات طالیاں
آتی، چكبه.

كَبْجِي { س. نیت جهلرنده بولنور
بر جنس نسانس.

كَبْد { س. عر. ج. اكباد. قره
چكر. ط. التهاب كبد، الم
كبد، خصاء كبد، سرطان كبد
وساژه = قره چكره عارض
اولان امراض مختلفه.

كَبْدِي { س. عر. ا. كبدیه. تش.
قره چكره منسوب و
متعلق.

كَبْر { س. عر. ۱. بيوك، بيوك
اوله. ۲. فضولق، تكبر،
تعظم : انسانه كبر ياقشماز.

كَبْر { س. عر. ياشلیق، ياشلی
اوله : كبر سنی حسيله.
(عربیده لغت آنه دن فرقتز
اوله رقی بيوكك ديمكدر.)

كَبْر { س. فا. آشیرست، مجوسی،
زردشتی. (مگور) لفظنك
بوندن غلط و ايراني لردن مأخوذ
اولدیی مفاد ندر.

كَبْرَاء { س. عر. فد. كبير.

كَبْرَتَمَك { فت. ۱. (بر حیوانی)
اولدرمك، تلف ايتك،

كبرمه سنی موجب اولقی : سز بو
حیوانلری كبرته چكسكز. ۲. مج.
چوق دوگك، چوق اذیت
ايتك : اونك بكا ایتدیکنه قارش
اله كچیرسه م كبرته چكم.

كَبْرَلِي { س. كبر و عظمتی اولان،
فضول، متكبر، متعظم :
كبرلی آدملردن خوشلانام.

كَبْرَمَك { فل. ۱. (حیوان)
اولك، تلف اولقی،

مرد اولقی : آراهه آنلرینك
بری كبردی : بو حیوان آجلندن
كبره جكدر. ۲. مج. محو و تلف
اولقی : كندیته باقپور بركون
كروب كیده جكدر. (مقام شتم
و تحقیرده مستملدز.)

كَبْرَه { س. (بو. Κακπαρις)
بر بیانی چایك ترشلیق
یشی، قباره، فر. Capre.

كَبْرَه { س. آت بیماری کیسه سی
كبره { كه چولدن اولور.

كَبْرِي { س. عر. ذ. اكبر. با:

كَبْرِيَاء { س. عر. ۱. بيوكك،
تظمت، جلال. ۲. حق
تعالی حضرتلری : حضور كبریا ده.

كَبْرِيَت { س. عر. كوكورت.
|| كبریت اجر. ۱. آلتین.
۲. كیمیا باطلده قوت
فوق العاده بی حاذیر جسم موهوم.

۳. تر. آتش و موم وساژه
طویشدیرمقی ایچون سرت بر
شیخ سورملكه یانار معروف
كوكورت ترکیبی اینجه چوب :
كبریت یاقق، طویشدیرمقی :
كبریت قوطیسی. || کیم. حاض
كبریت، حاض كبریت وساژه =
كوكورت ترکیبی.

كَبْرِيَتِي { س. ۱. كبریت قو.
كبریتچی (طیلری و اوكا مائل
شینلر صانان آدم. ۲. مج.

خیس، لیم، پوسرده قیافتی.
(س. عر. ا. كبریتیه. کیم.
كبریتی (كوكورده منسوب و
متعلق.

كَبْرِيَتِي { س. كوكورت رنكنده،
آچیق صاری.

كَبْزَه { یاخود كاوزه. س. اوهور
(كوكی. مر.

كَبْزَه جی { س. كَشَلش قوونلرك
اوموز كوركلرينه
باقرق غيبدن خبر ورمك ادما.
سند بولان آدم.

كَبَش { س. عر. قوونك اوككى،
قوج.

كَبَش { ص. (عر. «كَبَش» دن
غاط) ارباشى، يكت،
پهلوان: كَبَش اوغلى. =
دمير طوقاق. مج. قالين ققالى.

كَبِك { س. فا. ككليك. ذ.

كَبُور { س. فا. گوگرچين؛ كَبُور
نامه بر = مكتوب كوتور.
مكة آلاشيق كوكوچين.

كَبُود { ص. فا. ماوى، كوك
رنكده.

كَبِه { س. (ر. Kəzə) چوبا.
نلرك و كوييلرك كيكلركارى
ورده سزدكلرى يوكدن قبا عبا.
تندور كبهسى، تر كبهسى =
تِكلى؛ يانبولى كبهسى = توكلى
نوعى.

كَبِه { ص. قازنده جنين بولنان،
حامل: كبه قادين؛ كبه
قيصراق؛ كبه ايتك، كبه براقق =
القاح ايتك؛ كبه قالمق؛ القاح.

كَبِه لِك { س. قادين وياديشي جوا.
نك حامل اولسى، حمل،
حباله. || كَبِه لِك ايلكى = صوك،
مشيه.

كَبِي { ياخود گيبي. د. ۱. تشيه
گيبي و تشيل بيسان ايدر: قار
كبي بياض؛ بوز كبي صوفوق؛
طاش كبي قاني؛ كر كبي؛ آدم
كبي. بو معنا ايله اسملرك مجردينه
و ضمائر ك مضاف الينه الحاق
اولنور: آدم كبي، آت كبي، بزم
كبي، بزم كبي، سنك كبي، سرك

كبي، اونك كبي. مستننا اولورق
جمع غائبده ضمير دخى مجرد
حالنده قوللايلير: اونلر كبي،
بونلر كبي. بعضاً ضمائر ك دخى
مجردينه الحاق اولنور سده، او
تقدريده معنا و محل استعمالجه
بر آزفرق اولوب، نوعاً ما ايهام
بيان ايدر: بن كبي بر صادق
دوست؛ سن كبي بر ذكى
آدم؛ او كبي ايشلر = او مثلى،
او طاقم. ۲. زمانجه زياده قريبت
بيان ايدر. (بو معنا ايله فرع
فعل اضافيه ملحق اولور:)
كلديكى كبي = كلديكى آنده، كلير
كلز؛ كوردكيم كبي = كوردكيم
آنده، كورور كورمز.

كَبِيجِه { ح. كويا اونك كبي. ذ.

كَبِي { ص. عر. ذ. كَبِيه. ج.
كبار، كبرا. ۱. بيوك اولو،
قوجه: جبل كَبِي؛ دائرة كَبِيه.
(مادياننده عظيم و جسم دها
مستعملدر.) ۲. باشلى، من،
بيوك: ولد كَبِيرى = بيوك اوغلى؛
شيخ كَبِيه = ياشلى اختيار. ۳.
سن رشده واصل اولمش، ضبا.
وتدن قورتلش: بر كَبِي اوغلى
وايكى كَبِيه قزيله ديكر بر صفير
اوغلى واردر. = ج. كبرا =
بيوك آدملر، مساند عاليه دم بولنان
رجال دولك = كبرا قوناقلرى.
= ج. كبار = اصيل و شريف
آدملر: كبار مجلسي: كبار قيافتى.
با: كبار.

كَبِيْرَه { س. عر. ج. كباثر. قتل
كيزره و زنا كبي بيوك كناه،
صغيره مقابلى.

كَبِيْسَه { ص. عر. (د. كَبَس) دن
كَبِيْسَه { ص. (س. سنه كَبِيْسَه = بر
كون فضلهسى اولان سنه كه تقويم
شمسينده درت سنده بر كلير.
= س. عر. ج. كباثس. بر
كون فضلهسى اولان سنه.

كَبِيْزَه { س. (فا. «كَبِيْزَه» دن
غاط) تعليم ايجون قو.
لالايلير ياي. = ص. ۱. اعتبار.
سز، قيمتيز، مبتذل: اوجوز.
لانتهده بر برلرته رفات ايدمرك
صنعتي كپازه ايتدليلر. ۲. حرمت
و رعايته غير مستحق، حيثيتيز،
رذيل: يك كپازه آدمدر.

كَبِيْزَه لَمَك { ق. ۱. قيمتيز و
اعتبار سز ايتك،
رذيل و رسواى ايتك، حيثيتى
كيدر مارك: بويله كر كلرله كندى
كپازه لندى. ۲. يك اوجوزلا.
تارق و يا بوزمورق قيمت و اعتبار.
دن دوشورمك: صنعتدن
آكلماز بر طاقم مطبعمه جيلر فن
طباعى كپازه لنديلر.

كَبِيْزَه لِك { س. قيمتيزك، اعتبار.
سزاق، حقاقت،
رذالت: اونك ايتدىكى كپازه.
لكدر: بن او كپازه لكى ياقام.
كَبِيْزَه لَمَك { ق. با: كپازه لَمَك.

كَبِيْزَه لَمَك { فل. اعتبار و حيثيتى
غائب ايتك، رذيل
و رسواى و يا مبتذل اولق.

كَبِيْجِه { س. (فا. كنجيه دن) ۱.
كوبوك آلمه و يمك
قارشيديرمه مخصوص باقير و يا
نخنده دليكلى و يادليكيز بيوك
واوزون صابلى قاشيق: كَبِيْجِه ايله
قارشيديرمق؛ چنوربه، يمك.

کچھ سی. ۲. دو کہ جیلرک ارمش
معدنی قزغاندن آلوب قالہ دو.
ککہ مخصوص بیوک دمر
قاشیق لری. ۳. بالیقیرک صابلی
پر دائرہ پکیرلش آغلری کہ
دکیزه طاروب بالیق طوتارلر.
کچھ ایله بالیق طونق. || مج.
کچھ غویروق = قپاروزجی.

کپز { س. دکیز کنارنده برلی قیا.
کپک { س. ۱. بوغداي وسائر
حبوبلک اوکودلش قبو.
قرلندن عبارت اولوب اون الیکده
الکک اوستنده قالان قیا شی
که حیواناته یم اولور: اوندن
کچکی آیرمق: آتہ طاوقلر کیک
بویرمک. ۲. دیرنک قبوقلانوب
دوخمه سندن ایلری کن باش
قوناغی: بانمندن چوق کیک
دوکیلور.

کپنک { س. ۱. یوقاریدن آشا.
غی به ایلک ایچون اولان
افق مدخلرک قیغی، اورتیسی:
نخزن کپنکی، زردبان کپنکی. ۲.
بر عادی قیو ویا آچیقلک یو.
قاربدن آشاغی ایندیرلرک ویا
اکرنی طاقیلر ق قیلان قنادی:
دکلن کپنکی.

کپنک { س. نوکلی بوغدلی بوچکی.
کت { س. نشاسته. مر.

کتاب { سند. مر. ج: کتیب.
کتاب { یازلش ویا باصلش یور
قالک ایچنده دیکمش کاغدر
جموعی: کتاب لوقومق: کتاب
یازمق: کتیباصتی، جیقلومق.
|| کتاب الله = قرآن کریم. || ام

الکتاب = قرآن کریمک اواسر
ونواهی واحکامه متعلق اولان
آیات کریمه سی. || اهل کتاب =
کتب سماءیه دن بر کتابه تابع
اولان خرسیتیانلرله اسرائیلر.
|| حافظ کتب = عمومی برکتخانه.
ک کتابلری حسن اداره و
محافظه به و مراجمت ایدن ارباب
مطالعه به بولوب ویرمکه مأمور
آدم. || حساب کتاب = اوزون
اوزادی به محاسبه. || ادار الکتاب،
خزانة کتب = کتخانه. || کتب
سماءیه = تورات وانجیل ایله زیور
وقرآن کریم.

کتاب { س. ج. مر. قد: کتاب.
کتاب { ا: کتاب.

کتابت { س. مر. ۱. یازمه،
یازی: یازی، یازمق صنعتی:
قرائت و کتابت هرکس ایچون
لازمدر. ۲. تر. کانیک، انشاء
برشی: قله آلق هنر واقدراری:
کتابت اوکریمک: اینی کتابتی
وازدرد: کتابت خواجہ سی. ۳.
کاتب و طیفه و مأموریتی، کانیک:
مجلس اداره کتابتده بولنیور:
مجلس باش کتابتی = باش کانیک.
{ س. ۱. کتاب صامان

کتابچی { آدم، صحافی: کتا.
مچیلرده آرادم فلان کتابی بوله.
مدم. (عربیده «کتبی» درلر.)
۲. بر ذاتک کتابلری اداره به
مأمور آدم: فلان ذات وقتیلہ
رشید پاشا مرحومک کتابچیسی
ایدی: کتابچی باشی = سرکتابی
حضرت شهریار، ذات حضرت
پادشاهتیک کتابچیلرک رئیس.
{ س. ۱. کتاب صانع
کتابچیلق { صنعت و مشغولیتی.

۲. بر ذاتک کتابلری اداره ایتک
مأموریتی.

کتابخانه { س. فا. کتاب وضع
(و حفظه مخصوص اوطه
ویا عمومه قائد بنا. { «کتبخانه»
دها مستعلدرد. }

کتابسز { ص. کتب سماءیه دن
هیچ برینه تابع اولمیان
و اینانیان، مشرک، ملحد.

کتابه { س. مر. (یوقاریده کین
{ «کتابت» ایله برکته
اولدنی حاله، زده عمل استعمالی
بیتون آیرلشدرد. ۱. عمومی
بر بناتک قیوسی اوزرنده و سزار
طاشنده و سائر بویه شیلرده جلی
خط ایله یازیلان و قازدیر یلان
یازی: کتابتی اوقونیه جق قدر
بوزلش: کتابت سنک سزار.
۲. طوب قاله سنک اطرافنده
و بوکا مائل یرلرده ک قیبارتمه.
۳. بر کتابت باشنه یازیلان
اسم و عنوانی.

کتابه لی { ص. کرفتلی اشکال و
(جیچکلرله منقوشانی
حای اولان: کتابه لی طاوان.

کتابی { ص. مر. ۱. کتابتیه. ۱.
(کتابه منسوب و متعلق،
برکتابده عرر اولان. ۲. کتب
سماءیه دن برینه تابع اولان.
= س. تر. ۱. بر بیوک ذاتک
کتابلری اداره به مأمور آدم،
کتابچی: کتابی حضرت شهر.
یاری: سرکتابی = کتابچی باشی.
۲. هند و شامک اسکی برجنس
قشلی قاشی: هند کتابیسی.

کتابیه { س. مر. آفاجلرک امج
(قیوغی، کغشد یایدق لری
اوز.

کتاب { س. نشاسته‌ی و قوله‌ی پارلاق بز. }

کستان { سذ. مر. تر. زبازدی: معروف برنات }

زرعی که کتان نخشی و بذردینان بر کوجک حبه و بر و لفری ایلیک پایلوب طایق‌ی و مقبول منسوجات اعماله یارار: کتان تارله‌سی: کتان ا.ک. ۲. مذ.

کور نبات صایندن بعضی عملیانه چیقاریلان لیف: کتان بز: کتان ایلیکی. || کتان نخشی = مذکور نبات حبه‌سی که یاغی آلنیر و دوکلشی طبعده لایه‌ایجون قولانیلیر، بذر. || کتان نخشی یاغی = بذر یاغی که بو یاچیلقدنه و سائر صنایعه مستملدر.

|| کتان حلواسی = کتان لیفته بکزر بر نوع حلوا. || طاغ کستانی = حجر فثله. || کستان قوشی = بر جنس قوش. || هند کتانی = اسرار، حشیش. || بیانی کتان = کنور، قنب. = ص. کتان لبی ایلیکندن منسوج و معمول: کتان بز: کتان کور. ملک: کتان مندیل، چوراب.

کتانچک { س. (زبازدی: کتنجک) [دکیز یو. صونک ایغیه بر جنسی. }

کتانچی { س. کتن اعمال و صانان آدم. }

کتایب { سذ. ج. مر. فد: کتیه. سذ. ج. مر. یازمه، تحریر: کتب و کتب و تحریر ایتک = یازمق. }

کتب { سذ. ج. مر. فد: کتناب. سذ. ج. مر. فد: کتناب. }

کتب { سذ. ج. مر. فد: کتناب. سذ. ج. مر. فد: کتناب. }

کتبخانه { س. فا. ۱. کتابله ملو، کتابلر وضع و حفظ }

اولان اوطله یاخود. آیریمچینا، خزانه‌الکتب: فلان ذاتک مکمل بر کتبخانه‌سی وارد: هر کون بر قاج ساعتی کتبخانه‌سنده اصرار ایدر. ۲. خیرات اوله‌رق عمومک مطالعه و مراجعتیون تأسیس و مختلف کتابلر وقف و ایجیه وضع اولمش بنا: نور عثمانی کتبخانه‌سی، راغب باشا کتبخانه‌سی، کتبخانه عمومی: کتبخانه‌لر مقدشی.

۳. تر. کتاب طولانی: جوزدن کوزل بر کتبخانه یایدیرمش. — کونزده کتابچیلر جمله‌سی دکالرنه کتبخانه نامنی ویره‌رک بواسی سؤ استعمال ایتکده درلر. سذ. ج. مر. فد: کاتب. سذ. ج. مر. فد: کاتب. }

کتبه { س. (عز. کتبه یعنی اونی یازدی تمیزندن مأخوذ در) ۱. لوحه و کتاب و سائر امضاسی که نباتده «کتبه الفقیر فلان» به یازلقی عادت اولمشدر. ۲. خطاط اجازتی: کتبه آلدی. }

کتخدای { س. فا. (اصلی: کد. کتخدای = خدا = او صاحبی. — تر زبازدی: کهایا) بر دائره وقونانگ و یاخود بر نوع امورک اداره‌سنه مأمور اولان محمد آدم، امین، وکیل امور: اسکی وزرا کتخدالری؛ سلطان کتخداسی؛ کتخدا قادی، خزینه کتخداسی. || اصناف کتخداسی (کهایاسی) = اصنافک ریسی، مدیر امور. || قیو کتخداسی = بر والینک و یا بر دائره‌لک بابصایحه ایشلرخی یوروتک و مخابراتی

تسهیل و تسریع ایتک وظیفه سیله موظف مأمور: بفساد قیو کتخداسی، بلغارستان قیو کتخدا. سی. || قول کتخداسی = وقتیه یکجیری آغاسنک وکیل. || کوی کتخداسی = مختار، قوجه باشی. || مج. باشقه سنک ایشلرته فا. ریشان: سنی کتخدا (کهایا) قومدم، سن یم کتخدایم (کهایم) دکلسک.

کتخدایق { س. (زبازدی: کهایا. کتخدایق (لن) کتخدای صفت و وظیفه‌سی: قیو کتخدایق. }

کتیرمک { کتیرمک: با. کتیرمک و سائر. }

کتیره { با. تیره. }

کتف { سذ. مر. ج: اکتاف. اصل عربیسی کافک کسریله و یا کافک قعی وتانک فتح و یا کسریلدر } ۱. اوموز کور. رکی، کورک کیکی. ۲. اوموز. || ذوالا کتافی = اوموزلری ککیش، ایران قدیم حکمدارا. نک: شاپور احمدده کیلرندن برینک لقییدر. || علم الا کتاف = قو. یونک اوموز کورکلرندگی لکله باقرق غیبندن خبر ویرمک ادعاسی.

کتفیه { س. (عز. (زبازدی: کتفیه (کفیه) اوموزلری دخی اورتمک اوزره باشه صاریلان اییکدن یوسکوللی ایغیه اورتی: کتفیه باش و یوزی حرارت شمدن محافظه ایدر. سذ. ج. مر. فد: کتفیه. سذ. ج. مر. فد: کتفیه. }

کتفیه { س. (عز. (زبازدی: کتفیه (کفیه) اوموزلری دخی اورتمک اوزره باشه صاریلان اییکدن یوسکوللی ایغیه اورتی: کتفیه باش و یوزی حرارت شمدن محافظه ایدر. سذ. ج. مر. فد: کتفیه. سذ. ج. مر. فد: کتفیه. }

کتله { سذ. ج. مر. فد: کتناب. سذ. ج. مر. فد: کتناب. }

کتم { سذ. هر. کتله، صافلامه،
سر طومغه، سويله بيش
وکوسترمه بيش : کتم سر : کتم
اسنان = اسنان عسکر به ده
بولنان افرادک غير مقيد اولسي.

کتمان { سذ. هر. سر صاقلار
وکيمسه سر آجاز آدمک
حالی، کتوملق : او آدمک کتمانی
لزونمنن زیاده در.

کتیمک { فل. با : گیتک.

کتَن { س. با : کتان.

کتورمک { کتورمک وسائره.
با : کتیرمک وسا.
نره.

کتوم { ص. هر. [کتم] دن
[سمی.] هر شیتی صاقلار.
یان، کیمسه سر آجاز، بوش
بوغاز ضدی : کنه یسی کتوم
آدمدر :

کتوملق { س. کیمسه سر آجاز
آدمک حالی، کتمان :
او درجه ده کتوملق ده فضله در.
کت { س. ۱. قاتمرلی چورک .
۲. برنج اونی خورندن بر
نوع چورک.

کتیه { سذ. هر. ج : کتائب .
عربیده یوزدن بیکقدر
سواریدن مرکب آلاي و یا
بولوکه دینار سده ، لساعزده
علی الاطلاق عسکر معناسیله
قولانیلیر. (عربیده نامه، امرنامه،
شهادتنامه کی معنای ده وار
ایسه ده، بزجه مستعمل دکدر.)

کتیه پَرور { ص. فا. [ع.]
[کتیه] = عسکر .
فا. پروردن = بسلک [عسکر

بسیلوب پتشدرن، عسکره ابی
باقان : شهنشاه کتیه پرور .

کتیرمک { یاخود کتورمک . فت.
باشقوسی واسطه سیله
جلب ایتمک، جلب ایندیرمک :
قومیسو یونجی به قاربغه دن اورنکر
کتیرتم : خارچدن فدان کتیر.
توب دیکملی.

کتیرمک { ج. باشقوسی و .
سطه سیله جلب
ایدلک، جلب ایندیرمک : قار.
بقه دن قومیسو یونجی واسطه سیله
اورنکر کتیردله بیلیر : اورادن
فدان کتیردله مزسه ده تخم کتیر.
دله بیلیر .

کتیرمک { یا کتورمک . ج. ۱.
جلب واحضار اولنق،
سوق و ایصال ایدلک : هنددن
قاشلر کتیریله بیلیر : شهره اوج
ساعتق بردن . صو کتیرلدی :
کنه یسی حضور محکمه به کتیر.
لدی . ۲. ایراد اولنق، ذکر
ایدلک : قواعد کتابلر نده معروف
و مشهور ادبایک آثارندن مثال
کتیرمک اقتضا ایدر . ۳. قولنق،
وضع اولنق : فعله کتیرمک =
موقع فعله قونق، اجرا اولنق ؛
بوله کتیرمک = نظامنه قونق .
۴. پیدا و حاصل ایدلک : مراق
کتیرمک . || بریره کتیرمک =
جمع اولنق، طولیلاق . || خاطره،
ذهنه، عقله کتیرمک = نخطر
ایدلک . || دیله کتیرمک = تشهر
و تزدیل اولنق .

کتیرمک { یا کتورمک . فت.
(اصلی : کلدیرمک)
۱. اوزاق بردن یقینه سوق
و نقل ایتمک، جلب واحضار،

سوق و ایصال ایتمک : یئکی کتیرک ؛
چشمه دن صو، چارشیدن قاش
کتیردیلر : حجازدن خیلی هدیه لر
کتیر. ش. ۲. ایراد، نقل، ذکر
ایتمک : هر قاعده به بر مثال کتیر.
مک : هر سوزده بر حدیث شریف
کتیر : اثبات مدعا ایچون مولانا .
نک بر یئتی، فلاک بر سوزنی
کتیردی . ۳. قومق، وضع ایتمک،
صوقق : بولنه کتیرمک : فعله،
قوه دن فعله کتیرمک : میدانه،
وجوده کتیرمک . ۴. اوبدیرمق،
تطبیق ایتمک : قاشی دالی دالنه
کتیرمک : یازی بی سطر ی
سطر به کتیرمک : درزی شو
یا طومک یاقه - سی ای کتیرمه مش .
۵. قلب ایتمک، چویرمک، دو-
ندیرمک : قوراقق اکتیلری بو
حاله کتیردی : عربلر دقتیله یتون
آفریقای وسطی و شرقی اهالیسی
اسلامه کتیرمشلردن . ۶. ایجاب
ایتمک، وقوع و ظهور به سبب
اولق، ویرمک : بو روزکار قار
کتیر : بو هوا صیغه کتیر ؛
خام میوه خسته لی کتیر : بو
علاج بکا بر سر سملک کتیردی .
۷. حاصل ویدا ایتمک، اوغرا.
مق، دوچار اولق : ندامت ،
مراق، سودا کتیرمک . || ایمانه
کتیرمک : اینان دیرمق : و مج. بولنه
قومق، اصلاح ایتمک . || بریره
کتیرمک = طولیلاق، جمع ایتمک،
بریکدیرمک . || ایکی اوجنی بریره
کتیرمک : اداره ایتمک، وارداتی
مصرفنه مساوی کتیره نیلمک .
|| حق کتیره = الله وره، یوق .
|| خاطره، ذهنه، عقله کتیرمک =

درخاطر ايتك، دوشونك.
 || درت آياغي بريره گتيرمك =
 وار قوتى و یرمك، الدن كلنى
 دروغ ايتمهك. || دنبايه گتير-
 مك = طوغورمق. || ديله گتير-
 مك = تشهير ايتك، علمنده سوز
 سويلنمسه سيبيت و یرمك.
 || صوكنى كتيره مه مك = نهايتده
 دوچار اديار اولق، وارنخى غائب
 ايتك. || گرى گتيرمك = اعاده
 ايتك. || گویش گتيرمك =
 (حيوانات مجتره) يدكلرينى
 تكرر آغزه كتيروب چيكمك.
 || یرينه گتيرمك = اجرا، ايضا
 ايتك.

گتيرمه { س. گتيرمك فعلی. بلا:
 كتيرمك.

كثافت { س. عر. ۱. صيقاق،
 طوقلق: قاشك كندا.
 فنى. ۲. قالينلى، يوغونلق،
 غلظت: آفاجيك كثافتى. ۳.
 شفافلك ضدى: كاغذك كثافتى؛
 بلوطرك كثافتى. ۴. قويونلى:
 برمايك كثافتى. ۵. مح. قبالتى،
 جسمانيك، عقل و ذكا و حس
 قبالتى: بو آدمك عقلنده كي
 كثافت. ۶. م. بر جسمك مركب
 بولنديجى اجزاء فرديهك يعنى
 ذراتك صيقلنى درجهسى، فر.
 Densité.

كثرت { س. عر. ۱. چوقاقى،
 بولق: كثرت ميايه؛
 كثرت محمولات. ۲. زيادهلك،
 وفرت، مبالغه: كثرت اشتغال؛
 كثرت ذكا. ۳. صو. غلبهك،
 وحدت مقابلى: كثرت ايچنده
 وحدت هر كسه ميسر اولماز.
 || كثرت اوزره، كثرتله چوق،

مبالغه ايله، بك، زياده. || جمع
 كثرت = عربيده طقوزدن زياده
 عدد ايچون قوللاييلان جمع
 صيغهسى.
 كثرتلى { ص. كثرت اوزره او-
 لان، چوق، زياده:
 اوراده حشرات كثرتلير.

كثير { ص. عر. ۱. كثيره.
 (و كثرت مدن ص. ۱).
 چوق بولان، بول: مال كثير؛
 كثير المال = مالى چوق اولان. ۲.
 متعدد: كثير الاولاد = اولادى
 چوق و متعدد اولان. ۳. صيق،
 چوق دفعه اولان: كثير الوقوع =
 چوق و صيق وقوع بولان.
 || اصطلاحات فنيه ده (د. ۱۱۵۸)
 (poly) لفظ يونانيهك و يالا.
 تيخه Multi لفظنك ترجمه سيدر
 كثير الازهار = polyanthe;
 كثير الاقطاب = multipolaire.
 وساژه.

كثيرا { س. عر. ص. كتره
 صغنى.

كثيف { ص. عر. ۱. كثيفه.
 (و كثافت = دن ص. ۱).
 صيق، طوق: كثيف قاش. ۲.
 قالين، يوغون، غليظ: كثيف
 آفاج. ۳. شفاف اوليان: جسم
 كثيف: بك كثيف بردومان. ۴.
 قوبو: كثيف برماي. ۵. قبا،
 جسمانى، ذكا و حسى آز اولان:
 بك كثيف بر آدمدر.

كج { ص. (اصلى. كج) زمانا
 (كرى اولان، ايركن (اير)
 ضدى، وقتنز: كج وقت، كج
 كون؛ شمى كج اولدى. =
 طاز. زمانا كريده، وقتنز: كج

كلى؛ كج قالىق = كجيكك.
 || ايركج = ايركن اولمازسه كج
 اولوب البته اوله جق، بركون،
 نه وقت اولسه: ايركج هر كس
 وفات ايده جكدر. || ديم كچندن
 و یرسين = اجلى ممكن مرتبه ده
 كچيكديروب طول عمر و یرسين.

كج { ص. فا. اكرى، چابوق،
 منجى، اعوج: كج كلاه =
 كلاهنى اكرى كيئن، كج بين =
 اكرى باقان، غرضكار؛ كج
 انديش = اكرى دوشون، بد
 خواه. || ياكز بويله بعض تر-
 كييانه نادرا قوللاييلير.

كجيك { س. كچيك اوتى: بر
 جنس نبات.

كجيكديرمك { ق. كج براق،
 تاخير ايتك،
 صكره به براق، تأجيل ايتك؛
 روزگار واپورى كجيكديردى؛
 سوزه طوتوب بنى ايشندن
 كجيكديردى؛ شوكتابى بكا
 و یركده كجيكديرموب اعاده
 ايدرم.

كجيكك { فل. كج قالىق، كر-
 يده قالىق، وقتنز
 ورود ايتك، تأخير ايتك: بوكون
 واپور كجيككى: نيچون بو قدر
 كجيككىدز؟

كجيككه { س. كج قاله، تأخير.
 { ص. ۱. تداول ايدن،
 { تداول، رايج: كجرك آتجه.
 ۲. رواجلى، صاتيلىر، آزيانلىر،
 مقبول: كجرك مال.

كجرك { ق. ۱. ديكرى نوسطيله
 (بريك كچه = نى تسهيل
 ايتك، اصرار ايشيرمك: عسكرى

قابچيلره نهرک اوتە ياقه سنه
 چرندی. ۲. تداول اينديرمک،
 رواج بولديرمق، آلاش و يرشده
 قبول اينديرمک: اکیک لیرانی
 اوشاغنه وروب چکرمش. ۳.
 فراغ اينديرمک: کوی امامی
 واسطه سيله کویلیری نینلرندن
 چرندی. ۴. قابلانديرمق،
 اورنديرمک، احاطه اينديرمک:
 کورکه قاب، لوحه يه چرچيوه،
 کتابه قاب، بورغانه يوز چکرمک
 ۵. صوقديرمق، ادخال ايندير-
 مک: ديش چکرمک؛ حساب
 چکرمک. ۶. مرور و عبور
 اينديرمک: بشوق کتابلری
 کوزدن چرندی؛ اراضی
 ايچندن کيمه يی چکرمز. ۷.
 تجاوز اينديرمک: کندي مرعا.
 سنه کيمه نك حيوانلری چکرمز.

گچرلک { ۱. امر ايدلمک،
 اوتە طرفه ايصال او-
 لئق: قابله نهرک اوتە سنه چرلدي.
 ۲. آتلائی، مندفع اولق: بر
 نهلهک، بيوک برخسته لی چرلدي.
 ۳. يوريدلمک، مرور و عبور
 ايندرلک: عسکر شهرک ايچندن
 چرلدي؛ اساله اولئجق صو-
 نره دن چکرله جکدر؟ ۴. اپی
 ايدلمک، تداوی اولئق، مندفع
 اولق: بنده کی باش آفریسی
 بردرلو چکرله مدی. ۵. فراغ
 اينديرلک، ال چکديرلک: او
 آدم بردرلو قارندن چکرله مدی؛
 عشرتدن چکريليرسه صحی ده
 دوزلیر. ۶. تداول اينديرلک:
 بو آقچه چکريله بيلیری؟ ۷. چو-
 یرلک، احاطه ايدلمک: بولوحه لره

چرچيوه، بوکتابه قاب، ياصد قلمره
 قيف چکرلی. ۸. طالق، قونق،
 صولق: چرچيوه يه جام چکر-
 لدی. ۹. قابلائی، ياپشديرلق،
 دیکلمک: کورکه قاب، قاپه کورک،
 بورغانه يوز، چارشف چکرلک.
 || اله چکرلک = طولق، دودست
 ايدلمک. || حساب چکرلک = محسوب
 ايدلمک. || ديش چکرلک = اضرار
 اولئق: اوکا ديش چکريله من.
 || قلیبدن چکرلک = عموماً و صره
 امله قتل ايدلمک. || کوزدن
 چکرلک = سراپا و آنجی سطحی
 صورتده مطالعه ویا تدقیق و
 معاينه ايدلمک.

گچرمک { ۱. فت. ۱. مرور و عبور
 اينديرمک، اضرار
 ائک: عسکری چارشينک ايچندن
 چکرديلر؛ طلبه سی هر کون او-
 کندن چکرر. ۲. آتلائی، اور
 طرفه نقل ائک: قابله نهردن
 چکردي. ۳. نقل ائک، پر
 دکيشدرمک: قيشين چوچقلى
 او براوليه چکره جکر. ۴. تجاوز
 اينديرمک: سوريکزی بزم مرعا.
 يه چکريمک؛ حدودک اوتە سنه
 عسکر چکردي. ۵. طورديرمق،
 دفع و تسکين ائک، اپی ائک:
 اوعلاج ديشمک آفریسی چکردي.
 ۶. نفوذ اينديرمک، دیکلمک:
 سوزنی چکره مدی. ۷. تداول
 اينديرمک: او آقچه يی چکيرمش؛
 بومالی آنا توليده چکره بيليرسکر.
 ۸. فراغ، صرف نظر ايندير-
 مک: کندیسی او فکردن چکر-
 ملی؛ بن اونی اونيشدن، او
 طبيعتدن چکرديم. ۹. بر ياندن

صوقوب اور ياندن چيئارمق:
 ايکنه يه ايپاک چکرمک؛ دوکە يی
 ايلکە چکرمک. ۱۰. طالق، قومق،
 وضع و القا ائک: چرچيوه يه
 جام چکرمک. ۱۱. قابلائی،
 ياپشديرمق، چورمک، اورتمک:
 لوحه يه چرچيوه، کتابه قاب،
 بورغانه يوز، ديواره کاغذ
 چکرک. ۱۲. سورمک، طلا
 ائک: شوطاوانه بقات دها بویا
 چکرلی؛ ورنیک لوستره چکرمک.
 ۱۳. صوقق، ادخال ائک:
 ديش چکرمک. || آلائی چکرمک =
 برنک لقرديسی دیکر کچی او-
 لوبده باشقه شی دوشونمک.
 || اله چکرمک = ۱. طونق،
 دردست ائک. ۲. نادروبولئسی
 مشکل بر شيشه دسترس اولق.
 || حساب چکرمک = محسوب ائک.
 || ديش چکرمک = اضرار ايدە
 يلمک: او بکا ديش چکره من.
 || ذمتە چکرمک = حفظ و اداره
 سنه مأمور اولديبی آقچه يی کندي
 اموربه صرف ائک. || قلیبدن
 چکرمک = قتل عام ائک. || قیروب
 چکرمک = تخريب ائک. || کوزدن
 چکرمک = سراپا و آنجی سطحی
 معاينه و مطالعه ائک. || کوکس
 چکرمک = ۱. ايچ چکمک تاو ائک.
 ۲. بری حقنده انتقام بيلمک.
 || کوماکدن، ياقه دن چکرمک =
 اوغلاغه قبول ائک، تني ائک.

گچشديرمک { ۱. فت چکرمک، دفع
 و برطرف ائک،
 آتلائی: چوچقلى قزاموغی
 قولای چکشديرلر؛ بوکون بر
 قضا کچشديردم. || سکوئله

کچشد یرمک = جواب و یرمه مک.
کچکین { ص. ۱. کچمش، چوق اولوش، لزومندن زیاده اولونون : کچکین میوه. ۲. باشلی، مسن : کچکین آدم. ۳. سبق ایش، کچمش، سابق، سالف. ۴. کسلدکن صکره چوق وقت قالوب قوللانماقده. نيزاروب لکلر پیدا ایدهدک بوزلش (کراسته) : گچکین آغاج. (یاغنین آغاج دخی دبیلر.)

گچلمز { ص. ۱. مرور و عبور غیر ممکن : کچلمز یول، طماغ، ذره. ۲. ترک اولماق، فراغی حال، براقیله ماز : کچلمز برمال : کچلمز برعادت.

گچلمک { ص. ۱. مرور و عبور اولوق : چوق قار یاغنیغیون طاغ یولندن کچلمز، چاه وودن کچلمز. ۲. فراغت، صرف نظر اولوق : الفت اولنان شیدن قولای کچلمز. ۳. قطع اولوق : یولک یاریسی، اک زور قیمی کچلیدی.

گچمز { ص. ۱. رواجیز، اعتبار. ۲. سوزومیز : بولمکده گچمز بر طاقم قاشلر کتیرمش. ۲. قلب : کچمز آقچه. ۳. اینی اولماق، ناقابل تدای : بول کچمز برخسته لقدرد. ۴. سزایت، اغیز، غیرساری : کچمز خسته لقی.

گچمش { ص. ۱. مرور ایش، کچمش (سابق، سالف، ماضی) : یکش زمان، یکش کونلر. ۲. چوق اولش، لزومندن زیاده اولونون : یکش میوه. || یکش

اوله = خسته لره ویا بر قضا آنلا. دانلره اولنان دعا و تبریک. = س. ماجرا، خصوصتی موجب وقته : اولک بر گچمش واردر؛ او آدمله بر گچمشکز واریدر؟ = ج. اسلاف، اولول : یکمشلرک نامی لکله لقه ملی؛ یکمشلرکک جانچون.

گچمک { فل. ۱. مرور و عبور اولوق : ایشک : دمین بورادن کچیدی؛ اوریاه کیتیک ایچون نره دن کچکمز؟ ۲. بر دکشدر. مک، کیتیک، طاشیق : قیشین لودوسه ناظر بر او طه به کچرم؛ یازین یالی به کچرم. ۳. کیرمک، نفوذ ایشک : آریشک ایکنه سی اتمه کچیدی؛ صوفوق ایلیکمه کچیدی؛ آجیسی یورکه کچیدی. ۴. یشک، منفی اولوق : قیش کچیدی؛ کچمک جاقی کچرم؛ وعده سی کچیدی؛ محرم کچیدی. ۵. براقی، ترک ایشک، صرف نظر ایشک : بن حقه مدن کچم؛ بو طبیعتدن کچینه جکیمسک؟ بن او نیتدن کچدم. ۶. عفو ایشک : جناب حق عبادک کنه ایلرندن کچرم. ۷. رواجی اولوق، رایج اولوق، تداولده بولمق : بو آقچه شمعی کچمز؛ کچر آقچه ایله. ۸. سورملک، سوروی اولوق، آراقتی، مقبول و معتبر اولوق : بودرلو باصمه ل آناطولیده چوق کچرم؛ بو مال بوراده کچمز. ۹. نافذ و معتبر اولوق، تاثیر ایشک، دیکلیمک، مقبول اولوق : اولک سوزی کچرم؛ او آدمه بن سوزم کچرم؛ او رالرده اولک حکمی

کچرمی؛ سزک نازکن کچرم. ۱۰. اینی اولوق، مندفع اولوق، صا. و شقی : بوخسته لقی کچرم؛ باش آغرایسی ده ا کچمیدی. ۱۱. سرایت ایشک، بولاشقی : خسته لقلرک چوغی غمسه لکچرم؛ عجا بکا بوخسته لقی کچمیدن کچیدی؟ ۱۲. آفتی، جریان ایشک : طونه مجارستانک ایچمندن کچرم. ۱۳. سبق ایشک، وقوع بولوق : بجی، ذکر، سوزی کچیدی. ۱۴. قالمق، فوت، زائل اولوق : اولک موده سی کچیدی؛ بر ساعت صکره فرطونه کچمشیدی. ۱۵. بر محل و مقام ویا مسند و منصبه او تورمق، قعود ایشک، نصب اولوق : کوبریلی صدارته کچدیکنده؛ کرسی خطابه کچیدی؛ سز کو- شهید، یوقاری به کچک. ۱۶. ایلرلک، ایلری کیتیک : اونلر کچمشیدی یششه مدک. ۱۷. انتقال ایشک : او قوناق اوکا عجمه سندن کچیدی؛ یالسی کیمه کچیدی؟ = فذ. ۱. اوته مسنه کیتیک، آرتده ده براقوب ایلرلک، شق ایشک : ساعت یشه وار. مازدن کوتاهیه بی کچمشیدک؛ بشون صحرای کبیری کچوب سودانه واصل اولدیلر. ۲. کریده براقی، سبقت، مسابقت، تقدم ایشک : یاریشده فلانک آتی موجود آنلرک جمله سنی کچیدی؛ بنم بوروشم خفیفدر هیکزی کچرم. ۳. بر فعل و هنرده ویا ترقی و تقیضده باشقه لردن ایلری اولوق، تقدم ایشک : چالیشقی

صايه سنده بشون شريكبرخی
 كجدي؛ آسريقا برچوق صنعتلرده
 آوروپايي كجدي. ۴. تجاوزه
 ايتك، آتئق، آتلاق؛ حدو.
 دي كجدي. ۵. ايلريك، ايلريده
 اولق؛ ساعت يني كچيور؛ آتق
 بي بكرى دقيقه كچيور. ۶. صرف
 نظر ايتك، باقامق؛ اوراسى
 كج. ۷. اله كجك = نصيب ويسر
 اولق، قيميلى بر شئ تصادفاً
 تصرف اولمق؛ اسكى بر كتاب
 اله كجدي؛ بو آت اله كجيز.
 ۸. ايش باشنه كجك = ايشه
 مباشرت ايتك. ۹. ايش ايشدن
 كجك = فرصت فوت اولق.
 ۱۰. ايلرى كجك = تقدم، تصدر
 ايتك. ۱۱. باشه كجك = تصدر
 ايتك. ۱۲. بربرينه كجك = تلاشه
 دوشك. ۱۳. تاوان باشه كجك =
 چوق تلاش ايتك، محبوب و
 مایوس اولق. ۱۴. تيز (تز)
 كجك = سويلوب كجك، اصرار
 ايتمه مك. ۱۵. جان كجك = اوقوبه
 وارمق. ۱۶. جاندن كجك = ۱.
 فداكارلىق ايتك. ۲. مایوس
 اولق. ۳. چيكنيوب كجك =
 يانندن كچوبده زيارت ايتمه.
 مك. ۴. كنديندن كجك = ۱.
 بايلق، حسى غائب ايتك، بخود
 اولق. ۲. طالق، اوپوغلاق.
 ۳. گوكلدن كجك = قلبده طو.
 غمق. ۴. واز كجك = صرف نظر
 ايتك. ۵. ويز كجك = قولاق آسمه.
 مق، ديكلمك. ۶. يره، يرك ديدنه
 كجك = چوق محبوب اولق.
 ۷. صوك بشماتلق اله كجيز = خير
 اغيز. ۸. كجش اوله = ۱. خسته.

۱. اولتان دعا وياير قضا صاوانه
 اولتان تبرك. ۲. آرتق وقت
 قالدی، صرەسى كجدي. ۳. كج!
 قولاق آسمه، اهميت ورمه!
 كچمه { س. كجك ايشى. ۱. با :
 كجك. = ص. ۱. بر
 شينك ايغنه ويا اوستنه طاقلوب
 برلى اولميان اوويناين، يولى:
 كجه چرچوه؛ كجه قياق؛ كجه
 پنجمه. ۲. بربرينه كيره زك قيا.
 نان وياويده ايله طاقلان، بو
 غمقى؛ كجه دورين، چيوق.
 كچن { ص. ۱. مرور و عبور
 ايدن؛ بورادن كچن آد.
 ملر؛ كان كچن، كلوب كچن =
 مارين و جابرين. ۲. اوزانان
 ويا آقان، جريان ايدن؛ اومك
 اوكدن كچن بول، جدول،
 دره. ۳. سبق ايدن، سابق،
 سالف؛ كچن سنه = بيلدير:
 كچن كون = اوتو كون، بر قاج
 كون اول؛ كچن آي. = ص.
 مرور و سبق ايدن زمان ويا
 حال ووقه؛ كچن اونوديلر؛ كچن
 كجدي = مفى مامفى. = ج.
 كچنلرده = مقدا، اخيرا، بر قاج
 كون اول.

كچنديرمك { فت. ياشاتاق،
 برينك ياشامق
 اسبابنى تدارك ايتك، اعاشه،
 انفاق ايتك؛ چولق چوونجى
 كچنديرمك ايچون كجه كوندوز
 چالشمه مجبوردر؛ بو ايش ينى
 كچنديرور.

كچنمك { فل. ۱. نفقه سنى. تدا.
 رك ايدوب ياشامق،
 تيش ايتك اداره اولمق؛ آلتنك
 تزيه، سعينك نمره سيله كچنيور.

۲. باشقه سيله برلكده ايني ياش.
 مق، معاشرت، امتزاج ايتك؛
 ايكي ايلق بك كوزل كچنيورلر؛
 او خلوق بر آدمدر هر كسه
 كچنيور.
 كچنه { س. ۱. امتزاج، معا.
 شرت. ۲. درلك،
 تيش، معيشت، كچنه جك اسباب؛
 كچنه سى وارميدر؟
 كچنه جك { س. اسباب
 معيشت، تيشه
 مدار اوله جق شى، كلير، ايراد؛
 اوتالنهك كچنه جكي وارميدر؟
 انسان اولادنيك كچنه جكنى
 تايمين ايتلدير.

كچنورمك { فت. با؛ كچرمك.
 كچولك { كچولك وساژه با؛ كو.
 جك وساژه.
 كچه { ياخود كچه. س. ۱. نسج
 ابدليرك يالكرز دوكمكه
 يايلىش قياوك عيا، ديش بوك،
 لبد، نمد؛ كچه دوشه مك؛ كچه
 دن چادير؛ آياقلىنه كچه سار.
 مش؛ قاز كچه سى = ارمه مك
 ايچون قازى ساردقلى كچه نوعى
 كه خالى كچي قوللانيلر. ۲. على
 الاطلاق اوله دوشه سى اوزرينه
 ياييله جق بوك منسوج؛ اوروپا
 كچه سى، برلى كچه؛ اوپلرك
 كچلر ينى دوشه مك، قالدبرمق.
 = ص. ۱. كچه دن ينى دوكلش
 يوكدن ممول؛ كچه كلاه؛ كچه
 ياغورلى. ۲. مج. اوپوشوق،
 حسى غايب ايتش، چوق چالشمه.
 دن و طاش طوبراق و وساژه
 طوتمقدن خشر خشر اولش؛
 اللرم كچه اولدى. ۳. طراغله

مش، بر برینه کچمش: صاچی
کچه اولمش. || ۱. قاربته کچه سی =
کیلرک قاربته سته قابلانان باقرک
آلته وضع اولسان قبا کچه.
|| کچه کلاه ایلک = ربه سی رفع
ایله قیافتی صوبوب طرد ایتک.
|| ۲. کچدیکی حالد: ساعت
کچه } بنی چاربک کچه. مقابلی
قاله.

کچه جی } ۱. کچه دینان دوکش
یوکن عبارت عباتی
ویا اوپله خالی و کلیملری اعمال
و فروخت ایدن آدم.

کچه لشدیر مک } ۱. فت: اوپو.
شدیر متی،
خشر خشر اتمک: ایش لری
کچه لشدیرر. ۲. صاچی بر برینه
کچیروب تلاری بللی اولیه جق
صورته کچه کی یاقی: آچی
صر صاچی کچه لشدیرر.

کچه لشمک } ۱. فل: اوپوشق،
خشر خشر اولقی:
باغده چالشمه دن الارم کچه.
لشدی. ۲. قاریشوب تلار بللی
اولیه جق صورته کچه کی اولقی:
بو قیزک صاچی کچه لشمش.

کچی } ۱. معروف حیوان اهلی که
الک زیاده سودیمون بدلتیر
و قفتیک و کشیر جنسلری کبی
بعض جنسلرینک قبیله ده یک
مقبولدر. انواعی وارد: مالمه
شام، مصر کچیسی، قفتیک کچی
یاخود قفتیک کچیسی = آقره
جوارلرنده و آناطولینک اکثر
طرفلرنده بولسان بر جنسی که
قبلی ایک کبی یومشاق و بارلاق
اولوب. کوزل قاشلر یاییلیر.
کینک اوککنه تکه، یاوربسه

اوغلاق ور یاشنده کینه چیچ
درلر. || کچی یوینوزی = خروب.
|| کچی صاغان = ایاکل نوعدن
بر جنس قوش. || کچی صقالی =
سندب کی کوزل فوقولی بر
اوت، لحیه التیس. || طاع کچیسی
عر. وعل دینان بر جنس حیوان
و حشی. || کچی منطاری = بک.
|| ۱. پکن، یرل
کچیچی } اولمیان، موقت: او
کچیچی برحالد. ۲. پکن، بولا.
شان، ساری: جلد خسته لقلری
کچیچیدر.

کچید } ۱. کچه جک بر، کچه.
جک بول، عر. ۲. طاع
وساثر، واقمک کچله جک یری،
دربند، بوغاز: بوغاز سلسله سنک
الک مهم کچیدی کولنک بوغازیدر؛
طاع کچیدی. ۳. نهرک توسع
ایدوب صوبی صیغلا شمله کچله.
بیان یری: اوپرمادن کچله بیلک
ایچون کچیدلری بیلک اقتضا
اید. ۴. کچیش، مرور عبور:
بونهر کچید ویرمز = قابل عبور
دکادر. ۵. دیکیزه سفائنک
مرور و عبورینه مخصوص اولوب
دمیر آلتی ممنوع اولان بر.
|| ۶. کچید رسمی (رسم کچید
دیمه ملی) = بر ویا برفاج آلائی
عسکرک ویا یتون برقول اردو.
نک برصورت رسمیده بر بردن
ویا بر ذاتک اوکندن کچه سی.
|| قرق کچید = بر جوق برلرنده
برکنارندن دیگر کنارینه کچلمک
اقتضا ایدن یعنی طریقک دفعا ناله
قطع ایلدیکی نهر.

کچیر مک } ۱. کچیرمک و سائر.
یا: کچیرمک و سائر

کچیم } ۱. برکنده یاشایش،
معاشرت، امتزاج: بویله.
لکه کچیم اولماز. ۲. رواج،
رایج. ۳. یتون زره، جوشن.
|| ۴. سذ. عر. (کحاله) دن
کحال } سم: ۱. کوزلره سور.
مه سورن، سورمه جی. ۲. ط.
کوز طیبی، کحات فننده ماهر
طیب مخصوص، فر. Oculiste.

کحالت } ۱. سذ. عر. ۱. کوزه
سور دکاری سورمه.
لری یاقی و قومق صنعتی: سور.
مه جیلک. ۲. ط. کوز طیبیک،
کوز خسته لقلرینه باققدن عبارت
طب شعبه سی: فن کحالی تحصیل
ایتمش بر متخصصدر.

کحالتی } ۱. کوز حکیمکی، کوز
خسته لقلرینه مخصوص
طبابت: کحالتی ایدیور.

کحل } ۱. سذ. عر. ۱. سوس
ایچون کوز کنارینه
سوریش بویا، سورمه. ۲:
کوز علاجی، کوزه سوربله جک
ویا طاملا دیله جق هر نوع علاج،
فر. Collyre.

کد } ۱. سذ. عر. چالشمه، سسی،
امک، چبالامه، زحمتی
ایش: کدیمین = ال امکی: کد
یمینله کچنیور.

کدا } ۱. سذ. ص. فا. ج: گدایان. ۱.
دیلچی، سائل: گدایان
باب لطف و صرحتلری. ۲. یو.
قول، ققیر: بن گدایه.

گداخته } ۱. ص. فا. اریمش،
مذاب: ذ.

گداز } ۱. ص. فا. (کد خاتن) دن
سم. اولوب، صتر.
تشکیلانده بولنور. ۱. اویدن،

اذا به ایدن. ۲. باقان، سوزان
دلكداز = يورك باقان. ۳. برا.
قيان، اما ایدن: طاقت گداز =
طاقت بر اقيان، طاقت كنيزيله.
مين.

گداز { س. فا. يافه، سوزش:
كمال سوز و گدازله يالوا.
ريوردی.

گدر { س. عر. ج: اكدار.
تاسه، قايغو، غم، غصه،
درد: كدری اولق، كدر چكمك:
كدر اتمك = تاسه لائق، مغموم
و مكدر اولق: كدر و برمك =
تاسه لاندیرمق. [عريده اصل
اولان بولايلاق مناسبه لسا.
نژده قوللاناز.]

گدر نتمك { قل. تاسه لائق،
مكدر و مغموم
اولق.

گدرلی { س. ۱. تاسه لی، مكدر،
مغموم: كندی بیك
كدرلی ایدی. ۲. كدر ورن،
مغموم و مكدر ایدن: حزن
انگیز: كدرلی خبر.

گدشمك { قل. كجشمك، قا.
شفق: آوج، ياره
كدشور.

گدشمك { قل. ۱. اولق، كدك
اولق، چنتك، رخنه
آلجی. ۲. قاشق، كجشمك.
س. كولونكلی قازمه.

گدمك { فت. اوبق، چنتك،
اچك، كدك و رخنه دار اچك.
س. عر. ۱. بولا.

كدورت { نطق: باعث كدورت
خاطر اولدی. ۲. غم، غصه،
مغمویت، محزونیت.

گده { س. فا. اوه خانه. [ميگده
و آتشكده كبی ترکیب آند
قوللانیر.]

گده لچ { س. بیولی بیوك اوق
قوبوری.

گدی { س. باشلیجه ابشی قاره
اولان اولان معروف
حيوان بیق، پی، قط، هره،
گر به: آقره، وان كدیسی:
كدی یاورسی. || كدی آییسی =
كف الهره (نبات). || كدی
اوق = والایه دیتلن نبات طی.
|| كدی بالی = پی بالینك
بیوك جنبی. || طاغ كدیسی،
بیانی كدی = كدیدن بیوك وپك
یرتیجی بر حیوان كه كدینك
وحشیت حالده قالمی اولدی
آكلاشیلور. || مسك كدیسی =
كوزل قوقان بر جنس بیانی
حيوان.

گدی { س. ۱. بزوك، قلیان.
۲. معنای اصلیندن
صرف نظرله چیقشمه و خفیف بر
شتم و تكدير مناسبه قوللانیر:
سنى كدی بنی بیلر!

گدليك { س. ۱. چنتك، بیقیق
بر، فرجه، رخنه:
دیوار گدیكى: طاغ گدیكى. ۲.
دوشوك دیش، دیشلرك دیز.
یسنده كی اكسیك. ۳. اكسیك،
نقصان، قصور: اكسیك گدك
تماملاق. ۴. بیوك دواژده و
علی الخصوص سرای هایونده بر
خدمت مخصوصه تك باشانی
وظیفه و امتیازی. ۵. اصنافه
كندی باشلرینه اجرای صنعت
ایتك اوزده ویریلن رخصت و
امتیاز، پاتنه: اصناف گدیكى.

۶. بعض ملك مسقاقت جانب
وقفه حاند رسمی: او دكلك
كدیكى واردر: كدیكار قلی،
كاجی. || مج. تونس گدیكى =
كلیپوشی و علی الخصوص ثروتمیون
ازدواج اولان باشلی زنكین
قادین. = ص. اوك دیشلرندن
بر ایکی دوشوك اولان:
كدك احمد پاشا.

گدیكلی { س. ۱. چنتیک،
بیقیق و دوشوك
بری اولان: كدیكلی دیوار،
قلعه، دیش. ۲. و قتله بر بیوك
داژده و الیوم سرای هایونده
باشلی بر خدتمه مأمور اولوب
او خدمته عائد وظیفه و امتیازی
حازر بولنان، بر صنف خدمه و
بندكانه دیاست ایدن: كدیكلی
آغالر. ۳. ملك اولدی حالد
جانب وقفه حاند رجی اولان:
كدیكلی ملك: كدیكلی دكان.
۴. صنف حر بدن مدود
اولیوب مع هذا ترفیع ایدره
ضابط اولان طویچی و سر
دومن كبی اصناف بحریه كه
اوج صنفه منقسم اولوب جا.
كتلرینك صاغ قولنده كی علامت
مخصوصه ایله تقریق اولورلر:
كدیكلی بحریه ضابطی.

گدا { س. (تشیه بیان
ایدن «ك» حرف جریده
شو دیمك اولان «ذا» اسم
اشارتندن مركب] بوله، شویله،
شویله جه، ینه او طرز و صو.
رتده، ایضا، دفعه: منز كیمك
استیورسكز بنده كذا: اولکی
كون جوق یاغور یاغدی دون

ده كذا. (كذلك وهكذا دخی قولانیلیر.)

كذاب { ص. عر. } «كذب»
چوق یالان سویلر، یالانچی.

كذاب { یا كذاب. س. فا. }
«تیز آب» دن غلط [كسی طاشلری ایوبوب آییندیرمق قوتی حائر اولمیه ایطوغرافیاده وموصافی وسائر طاشلری تمیز لمده قولانیلان سرت برماییکه اصطلاح کییاده حامض آزوت دینلیر. || مج. النده كذاب صوبی زبانتکار.

گذار { س. فا. } «گذاشتن»
گذار { فعلندن سمص. } یکجه، یکیش: گشت وگذار = سیر و سیاحت. («گذر» دهامستعملدر.)
= ص. ادا ایدن، ایفا ایلین، بجرن، اوده بن. (صتر. تشکیلا تهنده بولنور: [دم گذار = وقت کچیرن، اصرار ایام ایدن؛ جزیه گذار = ورکی ویرن؛ کار گذار = ایش بجرن. (غلط او. لهرق: «ايشگذار» ده دبر.)
|| مصطلحگذار = سفیر وکیلی، موقت سفیر.

گذارنده { ص. فا. کچیرن، کچیر. }
یچی: گذارنده ایام = وقت کچیرن. ذ.

گذاف { س. فا. پوش لقردی، }
یهوده سوز: لاف وگداف.

کذب { سذ. عر. یالان، خلاف، }
دروغ: ارتکاب کذب ایتمک: سویلیدیکی سوز کذب محضدر.

گذر { س. فا. یکجه، کچیش، }
مرور، عبور: گذر

ایتمک. = ص. فا. (صتر. تشکیلاتنده) ۱. کچین، مرور ایدن. ۲. کچین، کچیدیکی: رهگذر = بولک کچیدیکی محل، سمر: رهگذری اوزرنده بولنان آجاسنی زیارت ایتدی.

گذران { س. فا. کچمه، مرور، }
سبق: گذران ایدن محرم آئیده = کچین. (اصل فارسیده کچی معناسیله صفت ایدسه لسانزده او صورته یک قوللانماز.)

گذرگاه { س. فا. یکین، کچیله. }
حک بر، سمر، بول: آناطولی آنا دمیر بولنک گذر. گاهنی تعیین ایتمک: اردونک گذر گاهی اوزرنده بولنان یرلر.

گذشت { س. فا. کچمه، کچیش، }
گذر. ذ. = ص. فا. (صتر. تشکیلاتنده) کچین: سرگذشت = باشه کلوب کچن حال و وقعه، بر آدمک چکوب کچر. دیکی شیئرلرک نقلندن عبارت حکایه: سرگذشت تلاق. فر. Aventures.

گذشته { ص. فا. یکمیش، کچن، }
سابق، سالف: سال گذشته = کچن سنه. = ص. فا. فاض، نما: آلدیخی مبللی گذر. شته سیله برابر ویردی.

گذلک { ح. عر. } (تشبیه بیان ایدن «ك» حرف جرمله شو دیمک اولان «ذلک» اسم اشارتندن مرکب) اولهجه، یته اوله، ایضاً، هکذا، دفعه: او کتاب مجلده کوندریله جکدر بوده کذلک.

کر { ص. فا. صاغر، اضم. ذ. }
سذ. عر. حریده بر کره { چکده کدکدن صکره }
تکرار هجوم ایدیش: کر وفر = حرب ومبارزه به هجوم ورجعتله تکرار هجوم حرکاتی.

کر { حر. فا. «اکر» دن مخفف }
اولوب یته او معنا ایله یعنی ادات شرط اولهرق نادیر شعر. ده قولانیلیر: کر دیرسهک بولهسک اوتدن نجات.

کر { د. فا. فاعلیت یینی «جی» }
معناسیله اسماء فارسیه به ملحق اولور: زرگر = آلتینی ایشلین، قویو یچی: آهنگر = دمیرچی.

کراء { سذ. عر. ۱. بر منزل }
ودکان وحیوان وسائر. نکت موقتاً قوللانقی اوزره صا. خچی طرفندن دیکرینه ویرلسی، اجرت، ایجار، استیجار: کراء ایله او، دکان، بیکری، آراه طو. نق: او او کراءده در: بوکوشک کرایه ویریلیری؟ ۲. بوصورته ویریلوب آلنان بر ملک وسائره ایچون صاحبنه ویریلن آتجه، بدل ایجار، اجاره: بو دکان کراسی قاج غروشدر: او کرا. سنی وبرمه مش: کمی کراسی = ناولو: کرا بیکیری = اجرتله یینن حیوان: دیش کراسی = بر بیوک ذاتک اقطار یته کیدن محتاجنه یتمکدن صکره ویریلن عطیه. || آغزینی کرایه ویرمش = آغزینی آچوبده لقردی سو. نلک ایستینلر حقدمه سویلیر.

کرات { سذ. ج. عر. فد: }
کره. یا: کره.

كُرَات { س. ج. مر. فد : كره. با. كره. }

كُرَاتَا { ص. ر. } = Kερατῶς = بونوزی [بزوك، قتيبان، ديوت. = س. ر.]
= Kερατῶν = بونوزی [قو. ندورهك كيهلتي تهليل ايدن بونوز ويا معدن ياخود كيكدن آلت، چكهك.]

كُرَاتَالِق { س. بزوكك، ديو. ثلق، ناموسزلق. }

كُرَاجِي { ۱. كرا اله بر او يا دائرة واوطه طوانا آدم : او اوده كراحي وارد؛ كراجیسی يارن چقه بقدر. ۲. كرا اله ينك ويا بوك حيواني ايشلدن آدم. }

كِرَاجِلِق { س. ۱. كرا اولزنده اقامت : آرتق كرا. جيلقندن اوصاندم بر او ياديره. ۲. اجرته حيوان ايشلقك مشغولتي : اسكهدن شهره كرا. جيلق ايدور؛ بر بيگيري اولسه كراجيلق ايدم جكدن. }

كِرَاخ { س. فا. } = كراخ « دن » [آرشينك حقيقتده نفى اولان بهر ريشك نصفي يئني ۱۶ ده برى : بر آرشين اوج كراخ. }

كِرَاد { س. مر. تكرار، تكرار. }

كِرَاد { ص. مر. } = (كر) دن صكره تكرار ودفاتله هجوم ايدن. (حضرت على رضی الله عنه افندمرك لقب شريفدر :) حيدر كراو. }

كِرَارَا { ح. مر. تكرار تكرار، تكرار على الشكرار، }

دفعاتله : كراوا سويلدم، يازدم. كِرَارِيس { س. ج. مر. فد : كراسه. با. كراسه. }

كِرَاز { س. ياخود : كراس { س. اكثر انواعي مائيس ابتدا لنده ييشن اقاليم معتدله وبارده به مخصوص قر. مزی ايله بياض آرمنده مختلف قوبولنده تك چكر دكله مروف كوزل ولذيد ميوه، طال باصدي كراز = پك كثر تلي واري جنسي؛ طراغاني كراز = سرت و كنج يتيشير جنسي. || قوش كرازي = اوافق دانلي بيانيسي، محلب. || كراز آغاجي = بوميوه يي ورن آغاج. || كراز الماسي = فاشله كوچك الما. || عربستان كرازي = بلاد عربيه مخصوص بر آغاجك ميوه يي. || كراز طوداق = غايت قرمزي طوداق. }

كِرَاسْتَه { س. فا. } = (تر. زبا. ابنهده قولانيان كشمش آغاج انواعي، ديرك و تخمه و سائره : كراسته دن بنا ؛ كراسته سي صا. غلام او. ۲. هر نوع معمولاتك امساننده قولانيان مواد : بو قوندوره جي اوسته ايسده ابي كراسته قولانيور. }

كِرَاسْتَه جِي { با. كر - ته جي. س. كراسته صانان تاجر. }

كِرَاسَه { س. ج. مر. كراريس : ال ايله يازيلان كتابك سكر صيفه دن عبارت اولان بهر جزئي : سريع القلم برخطاط اولوب كونده متمدد كراسه ل يازاردی. }

كِرَاك { س. كركدان ديتان جسيم حيوان كه بورني اوزرنده بر و بر جنسك ايكي بوشوزي وارد. مر. }

كِرَاكَه { س. اينجه صوفدن لباس كه وقتيله طريق علمي قيا. قتنده كيليردي. }

كِرَالَمَق { ق. ۱. كرايه و بر. ملك، ايجار ايتك : ياديرديكتر دكانلري كراالا. ديكر يي؟ ۲. كرا ايله طوموق، استيجار ايتك : قيش ايجون بر او كراالايجنم. }

كِرَالِي { ص. كرا ايله طوموتش، كرايه و يرلش : كرا لي او، دكان. }

كِرَام { ص. ج. مر. فد : كريم. با. كريم. }

كِرَامَت { س. ج. مر. ج. كرا. مات. ۱. كرم، لطف، احسان. ۲. اعزاز، اكرام، حرمت. ۳. اولياء الامه دن صادر اولان خارق العاده حال : او ذاتك بر كرامتي كورميشيدم : كرامات اوليا حقدن. ۴. بچ. كرامته حمل او. لتهجق درجهده اصابت، رأي صائب : كرامت بيورديكتر؛ بو -وز كر عين كرامتدر. }

كِرَان { ص. فا. ۱. آغر، ثقیل : بار كران = آغر بوك. ۲. بهالي، غالي، آغر : كران بها = آغر بهالي؛ كران مابه = مابه يي آغر و بهالي، ذي قيمت. }

كِرَان { س. فا. كشار، اوج : كران يي كران = اوجيز، كشاروز. }

يقدن چيقان شيلر، صوماندی :
چام کرتەسى.

کرتن کلر { يا کرتنکلر . س .
[زبا زدی : کر .
تسکه] کلر دینلن درت آياقلى
حيوانات زاحفہ تک المبدول
جنسی که آشاغی یوقاری برقاویش
اوزونلغنده اولوب مضر دکلدور.

کرتسمک { فط. چنتک، کدیک
و نشان اولوق : بو
تختە تک کناری چوق کرتغش.

کرتە { دن } ۱ : چنتک، چیزکی،
اشارت، نشان : چنتە تک، حيوان
قولانغش کرتەسى. ۲ : اوبوق
یول : صیان کرتەسى. ۳ : درجه،
مرتبە، رادە : ایش بو کرتەیه
کلدکن صکرە. ۴ : درجه
مطلوبه، نصاب، قوام : کرتەسنه
دوشورمک : کرتەسنی چکمک.
|| باروت کرتەسى = اسطە ناریه
نشا کاھی .

کرتە { س . [يتا . Quarto =
چاریک، ربع] مج . پو .
صولە تک منقم اولدینی و هر
بری بر روزگار کوسقرن اوتوز
ایکی قسملک بهری که ۱۱ درجه ایله
۱۵ دقیقه مقدارنده بر زاویه
دن عبارتدر، و هر بری درده
منقم اولوب، بونلره نصف
کرتە و ربع کرتە دینیر . || مج .
تام کرتەسنده = تام زماننده،
وقتنده .

کرتە ریز { س . [ریز] لفظنک
اصلی آکلاشیلەمدی]
مج . بر نقطە تک کیدن بافلدقده
یوصله کرتەلرینه نظر آ قالدینی
جهت . || کرتە ریز آلتی = بر مو-

لوب اکثر یا طوس طوب اوله رق
یاتار، قفند، خار پشت . || اوقلى
کرتی = دیکنلری قلم کی اوزون
اولوب بونلری مقام تدافسده
آنان جنسی . || کرتی کی = سرت
و چوق نوکلی آدم . || کرتی
حلواسی = بر نوع قدرت حلوا
سى .

کرتیج { س . پیشیرله مش طوغله،
چیک طوغله . = ص .
۱ . عادی جنسدن : کرتیج طو .
غله . ۲ . پک قوری و سرت :
یرلر کرتیج کسلدی . ۳ . کرتیجدن
معمول : کرتیج دیوار .

کرتیجچی { س . چیک طوغله
یاپان آدم .

کرتیک { س . [اصلی : قریق
دن قریق] کوز
قیسقلرنیک کنارلرنده کی صره
قیلارک تجوی و بهری، جفن،
مژه، مژگان : اوزون کرتیکلری
وارددر : هر کرتیکندن بر طامله
باش طاملا یوردی .

کرتیک { س . بر نوع سیلان
طائی .

کرتدیرمک { فط. چنتدیرمک،
کرتک پایدیرمق،
خفیف کدیک و چنتک پایدیرمق :
چتله ی کرتدیرمک .

کرتلمک { فط. چنتک، خفیف
کدیک و چنتیک یاییق :
سرت آغاج اولدیفندن زور
کرتلیر .

کرتک { فط. چنتک، خفیف
کدیک و چنتیک یاییق،
کدمک، نشان یاییق : چتله ی
کرتک .

کرتکه { س . ۱ . کرتکک ایپی .
۲ . با : کرتک . صو .

کُران { یا کوران . ص . قوبو آل
طوننده (آت) . صر .

کُرانجان { ص . فا . [گران =
آغر جانی، ثقیل الروح .
یاخود کراهمه . سش .

کُرَاهَت { عر . و :
سش . عر . ۱ . ایکر .

کُرَاهِيت { فط. کراهمه . ۲ . استیمه رک و
مجبودیت تختنده بر شی یایمه،
جبر، اجبار . ۳ . فو جانب شرع
شریفدن صراحة و قطعاً تحریم
اولغیوب مباح اولدینی حالده
حرامه قریق و احتمالی زیاده
اولغله اجتناب اولغنی اقتضا
ایدن شیشک حالی که او شیشه ده
مکروه دینیر .

کُرایی { س . مغولده ده مستحق
و شایسته مناسنه او .

کُرآل چنکیزدن قریمده
حکومت سورن خانلردن مینکلی
کرای سلاله سنه عنوان او .
لمشیدی .

کُرَب { س . س . مج . کروب .
غم، کدر، غصه .

کُرَباس { س . عر . یز .

کُرَبه { س . فا . کدی . ذر .

کُرپَدَن { س . [عر . «کلبان»
دن] ۱ . جیوی و
سائر سوککه مخصوص دیمیر
قیصاج . ۲ . دیش چقارمغه
مخصوص کرتدنه مشابه آلت :
دیشچی کرتدنی .

کُرپی { یا کیری . س . [اصلی :
قریق] معروف کوچک
حيوان که دیکنلره مستور او .

قەمك جەتتى بوسولە كرتەسى
واسطەسىلە تەيىن ايتك. || كرتە
رېز بوسولەسى = كرتە رېز آلفە
مخصوص ھەدفلى بوسولە .
|| كرتە رېز قاقلى = كىنك موقع
وجەتتى كرتە رېز واسطەسىلە
تەيىنە مداز اولان فشار قەلىسى
ويا دوپەسى وشماندېرە كىي سا .
خەلدە بولان نقاط معلومە .

كرتى { . س . با : كرتە .

كرتيك { . س . چىنك ، چىزىك ،
نشان چىنكەرك بايىلان
باش : دىنكلارك باشى كرتىكىلى
اولور ايسە : تىكلارك چىنەماز ؛
چىنە كرتىكى . || كەلە كرتيك =
يارە ائىرنەن ياسرى يوسرى .

كرجستان { س . م . ج . بلاد قانقا .
سەن بىر خەتە كە
كرجى دىنلن بىر قوم مخصوصە
مىسكوندۇر .

كرجى { . س . م . بلاد قانقا .
سەن كرجستان اھا .
لىسندەن اولان قوم مخصوص
افرادندەن بولان آدم .

كرجىچە { . م . كرجىلارك طرز
و اصول ويا لساندە
اولان : كرجىچە لسان ، خورە .
= . كرجىلارك طرز و اصول
ولساندە : كرجىچە سولنك ،
كىنك . = . س . كرجى لسانى :
كرجىچە دىخى چىركىچە كىي اصل
ونسى بىجول بىر لساندۇر .

كرج { . س . با : كىرچ .

كرجك { . م . ۱ . طوغرى ، صحىج ،
(راست ، واقع ، محقق) :
كرجك سوز ؛ كرجك خبر . ۲ .

ساختە اوليان ، حقيقى ، خالص :
كرجك آلتىن ؛ كرجك صىرمە ؛
كرجك انسان . ۳ . صادق ، صدق ،
يالان سويلز : كرجك آدم ؛ كرجك
چك دوست ؛ كرجكسكز . = . ح .
۱ . كرجكچەن . صحىج ، حقيقە : كرجك
چك سويليورم ؛ كرجك كەلىسى ؟
۲ . تام ، ابى خاطرە كەلىسى :

كرجك سزە بىر شىء سويلە .
چكەم ؛ كرجك او ايش نىصل
اولدى ؟ = . س . طوغرىلىق ،
صحىت ، صدق ، حقيقى : كرجكى
سويلنك . || كرجكچەن = ۱ .
فى الواقع ، فى الحقيقە ، حقيقە :
كرجكچەن اولەدۇر . ۲ . حقيقى ،
صحىج ، ساختە اوليان : كرجكچەن
آلتىن ؛ كرجكچەن انسان .

كرجكى { . م . صحىج وصادق ،
حقيقى ، خالص ، يا .
لاندىن و ساختە اوليان : كرجك
چكىجى الماس ؛ كرجكى دوست .
كرجكك { . س . طوغرىلىق ،
صحىت ، حقيقى :
بو سوزك كرجككىنى تامين
ايدە ياپىر مىسكۇر ؟

كرجككەمك { . فل . طوغرى
چىقەمك ، حقيقى ، طوغرى .
بىلى ، صحىتى تەيىن ايتك ، صحىجلىشك ،
تەحقىق ايتك : اوخبر كرجككەندى .
كرجچە { . حر . فا . ھەر نە قدر ،
شىء ايسەدە چارەسى اولمايىندىن
تەخىل ايتىلى . — اسكى شىبۇدە
وشەردە « كرجچە كىم » و « كرجك
چەكە » صورىندەدە قوللايلىر :
كرجچە كىم شەرەكلەر اوكلام .

كرجخانە { . س . با : كارخانە .

كرد { . س . م . عر . ج : اكراد .
عراق عربايە ھىراقىجىم
آرە سەندە و جزىرە نك شرق
وشمالندە يعنى حدود ايرانيە نك
ايكى جەھتەدە ساكن معروف بىر
قوم افرادندەن اولان آدم : كرد .
لرك اصل و نسى ؛ كرد عشىر .
تلىرى : كرد قارىسى .

كرد { . س . فا . توز ، غبار ،

كرد { . م . فا . } « كردىدن »
فەلەندىن سەم . اولوب سەتر .
تەشكىلاتندە بولنۇر دوتىن ، دور
ايدىن : تىز كورد = چاپوق دوتىن ،
سريع الدوران .

كرد { . س . فا . ۱ . چورە ، چپە
چورە . ۲ . دوغە دوران .

كرد { . م . فا . نىكىت ، قەرمان ،
كرد { . بطل . ذ .

كرداب { . س . فا . ۱ . صو چورە .
كردابى ، ندىسى ، كىرە ، آبلانغە .
۲ . م . مخالف چەتلەردىن كەلن
ايكى آقەندىنك قاوشمە سەندەن ويا
بر آقەندىنك طريق جريانىندە بىر
مانعە تەساددندەن ياخود قەر
بىجرك بىردەن بىرە درىكلەشمە سەندەن
حاصل اولان چورەندى . ۳ . م .
مخاطرەملى بىر ، مەلىكە : بىر كىرەدە
دوشەم .

كردار { . س . فا . ۱ . ايش ، فەل ،
كردار { . م . شەغل ، كار . ۲ .
طرز ، روش ، عادت ، خلقى :
شەرىيار فاروقى كردارە حرەكى ويا
خلقى وحادق حەفرت عەمر (رەئەك)
كىنە مشابە اولان پادشاه ؛
بەكردار = طرز و روشى و فەل
عملى كوتى اولان : دىشەن بەكردار .

گرداگرد { ح. فا. چیه چوره، غیر طولانی.

گردالود { ص. فا. (گرد = توز. آلودن = بولاشتی) توزه بولاش، توز طو پراق ایچنده اولان.

گردان { ص. فا. دوتن، دور ایدن، دوار: سپهرگر. دان = فلک دوار. || روگردان = یوز چورن، صرف نظر ایدن. || سرگردان = سرسری، مکانیز، پریان.

گردان { ص. فا. (گردن = دن) ۱. بوغازک طیشی، بو. ۲. بنک اوک طاری، عتی: چفته گردان = سیمز اگدن ایکی قات گردان. ۳. علی العموم بوین: گردانی اگری: گردان قیرمق = ناز ایله بوین سالامق: (آت) یورورکن بوینی سالامق. || گردان دانی قیران = بر جنس قوش.

گردانلق { ص. قادیلرک گردانه طاققلری ایخی و آلتین و ساژه دیزیلری، گردان سوسی، قلاده، طوق.

گردانیته { ص. (غلط فاحش تعبیر) مو. بر مقام مخصوص.

گردباد { ص. فا. (گرد = دوتن. باد = یل) بر محله دو. نهک توز طو پراقی قالدیران و بعضاً ایندی ییوق آغاجلری سوکن شدتی روزگار، قاصیرغه، صرصر، یل چورندبی.

گردستان { ص. م. ممالک ایرانیه تک ایکی جهتدن و جزیره. نک شرق و شمال طرفلرندن عبا. ورت بر: کردستان طاغلری.

گردش { ص. فا. دوتنه، دور، دوران: گردشگر. دوتن = چرخ: فلک دوتنسی، دوری.

گردک { ص. (وفیق پاشا مرحوم) «گردک» فلکدن مشتق عد ایدوب اساساً زارگیرله رک آیرلغنی وجه تسمیه کوسترپور. سده، فارسیده ده مستعمل اولوب چادیر دیمک اولان «گرد» مصری اولسی احتماله دهسا قریدر. || زفاف کیهی کلین ایله گزیک قیاندقزی اوله، حجه (غلطی: حجه کاه): گردک، کیرمک = کوگی اولقی: گردک کیهی = زفاف کیهی. گردگار { ص. فا. فعال مطلق اولان خلاق کائنات: حضور کردگارده.

گردل { ص. اوستی آتی بر کیشیکده قیسه آغاج قاب که باشلیجه قویون و صیغیر و ساژه صاغمه و آخورده صو وضنه و سفاشنده صو طاشیمقه قسولانیلیر: بر گردل طولوسی سوت، صو. || گردل جوزی = کمی کردلرینه قولب مقامنده یکیریلان خلاطک ایکی اوجبنده بایلان دوکوم. || حریق کردلی = کیده کاوسالهدن معمول خفیف کردل.

گردن { ص. فا. بوین، عتی، رقبه: گردن (گردن طاعت، || گردن بند = بوین باغی. || گردن داده = بوین اگمش، مطیع، تابع. || گردن فراز، گردن افراز = بوین بوکسیدن، سرکش، مغرور، متکبر.

گردون { ص. فا. دوتن، دوار: چرخ گردون. = فلک، چرخ فلک، سما. گردونه { ص. فا. آرابه.

گرده { ص. فا. یانیش، ایداش، مغول: تألیف کرده = تألیف اولنیش: کستان شیخ سعدینک تألیف کرده سیدر؛ سلیمانیه جامع شربی معمار سنایک بنا کرده سیدر.

کرده { ص. بک اینجه بر نوع پیده، عجم پیده سی: کرده کپانی = بوله پیده صاریلی اوله رق پشن کباب نوعی. گردیده { ص. فا. دوتن، طو. لاغش.

گردیرمک { ص. ۱. چکد پروپ شودری بی، چارشی گردیرمکی. ۲. چکدیرمک، آصدمرق، پرده کبی اوزاتق: نردبان باشنه بر پرده گردیرمکی.

گروز { ص. فا. آغر طوپوز.

کرس { ص. یوک و دیوایک قواطه.

کرسته { ص. پا: کراسته.

کرسله { ص. بزوک، قلیان. (تر. کاکلر بیئنده مشتملدر).

گرینه { ص. فا. آج، جایع: گر. سنه چشم = آج کوزلی.

کری { ص. عر. ج: کرایسی. ۱. اوتوریله جیق پو. بکجه بر، جامعلرده واعظک و مدرسه لرده مدرسک اوتور. دینی برکه بر قاج باصافله جیقیلیر. ۲. تخت، سریر، اریکه. ۳.

مقام، وظیفه: کرسی تدریس،
 کرسی خطابت. ۴. هر شک
 آلتنده بر طبقه. ۵. مرکز،
 مقر: کرسی حکومت = پایتخت.
 ۶. قاعده، آياقانی: بود بر کک
 کرسی چوق متین: کرسی
 طائی = دیوار کوشه سینه. قو.
 نیلان بیو کجک طاش.

کُرسیلی { صد. متین و اوتور اقلی:
 کُرسیلی یازی.

کُرش { سید. مر. اشکنیه، حیوا.
 نات بجزه تک برنجی معده.
 سی.

گُرشه { س. فا. ناز، عشوه،
 غمزه، کوز و قاش ایله
 اولان اشارتله، جلوه.

گُرفت { س. فا. [«گرفتن»
 [فتلدن سم.] طوعه،
 یاقه لاه: خیدودلی اخذ و گر.
 ایندیلر.

گُرفت { صد. [لغت آنف. فا.
 رسیده دن] بر برینه
 کچمش، قاریشقی: گرفت یازی.
 = مو. نای دینان آلت مو.
 سیقینک بر نوعی.

گُرفتار { صد. فا. ۱. طوتلش،
 طوتساق، اسیر: دشمنک
 النه گرفتار اولدی. ۲. دو.
 شکون، مبتلا، دوچار: گرفتار
 عشق و شور: گرفتار درد
 و محنت: بر درده گرفتار اولدی.
 ۳. فا. طوتلش، طو.
 گُرفته { قتون.

گُرك { صد. ۱. لازم، مقتضی،
 یازار، اقتضالی: او بکا
 کر کرد: نهه کرک؟ ۲. یاقیشیر،
 شایان، شایسته، لایق، مستحق:
 بو مأموریت سزه کر کرد: او
 آدم پراغیه کر کرد: کرکی بودر =
 یاقیشیری: کرکی کی = لایق

وجله. = س. لزوم، وجوب،
 حاجت، مازم: کرک ایسه؟ کر.
 کی بودر. = حر. [اصل «کر»
 کک «فلنک مضارع مفرد
 غایبدر] ایستر، خواه: کرک
 زنکین کرک فقیر اولسون:
 کرک سز کرک بز.

گُرك { س. فا. قور، ذتب. ذ.
 کرگدن { س. فا. تر. زبازدی:

کرگدن { س. فا. تر. زبازدی:
 زرگردان [۱. تر.
 کراک دینان واوده بلک فا. «کرک»
 دن مأخوذ اولان جسم حیوان
 وحشی که بورنی اوزرنده بر ور
 جنسناک ایکی بوینوزی واردر.
 ۲. کرگدنک بورننده کی بوینوزی
 که قلیج و سائر قبهضه سی و قحمان
 ظریف و سائر اولور: کرگدن
 قبهضه. = صد. کرگدن بوینو.
 زندن معمول: کرگدن قبهضه،
 ظرف.

گُركس { س. فا. آق بابا، نسر.

گُركف { س. فا. «کارگاه» و یا
 «کارکف» دن [۱.
 نقش ایشلنه جک قاشک کریلوب
 ایشلنه سه مخصوص آلت کدورت
 آياقلی و آجیلیر قیاییر دوت پر.
 وازدن عبارتدر: کرگف قور.
 مق: کرگف اوکندن قالمقامی.
 ۲. نقش ایسی: کرگف ایشیلور:
 ای کرگف بیلور.

گُركک { س. یارارق، لزوم،
 وجوب: اونک کر.
 کلکی بودر.

گُركمک { فل. [یالکیز غایب
 صیغه لرندن تعریف
 اولنور] ۱. لزوم و اقتضایی

اولی، لازم و مقتضی اولی:
 بویه اولی کر کردر، کرکدی:
 نه درلو کرکسه اوله اولسون.
 ۲. یاقیشقی، لایق و سزاوار
 اولی: بوایش سزه کرکز: نهه
 کرک؟

کُركس { س. اوافق و سیاه
 بریرینگی قوش که
 قناتلرینک آلتنده قرمری و
 ماوی توکری واردر.

گُركی { س. گره جک آلت:
 چواها کرکیسی. || حله
 کرکیسی = قایق کورک چکیلیر.
 کن آقایی طیانلان تخنه سی.

کُركی { س. بیوک باطه.

گُركین { صد. ۱. قورلش، چکلمش،
 کرلش: کرکین ایپ:
 کرکین بز. ۲. مج. منقطع اوله.
 جق درجه به کلش: آرلری،
 پینلرنده کی مناسبات پک کرکین.
 || مج. کرکین طور مق = تمند
 ایغک، نور اقلی الملک.

کُركین { صد. آزمهش، آزعین:
 کرکین { کرکین حیوان صد.
 || کرکین بالیق = بومورطه
 دوکئی.

گُركینک { س. ۱. قوریلوب
 چکلمش شینک حالی،
 توتر: اییک، بزرگ کرکینکی. ۲.
 منقطع اولی درجه سینه کلش
 اولان مناسبات حالی، بوزوقلی:
 آرله رینک کرکینکی.

کُركینمک { فل. ۱. شدته
 باصتی: غروس طلا.
 وغه کرکینمک. ۲. صبیق صبیق
 صاریق: کرکینکر آغاجه کر.
 کینمک. = فت. آخر باطه ایله

اوروب کو کندن کسمک. مر.
گرمک { فیل. ۱. قوریلوب
 چکامک. کرگین اولتی،
 قوتز ایتمک: ایپ، بزرگدی.
گرمه { س. قوریلوب چکلمه، نو.
 ت: تله کرله سی زوردر.
 ب. کرله قوتی = برخلاطک
 کزلمکله تمین اولنان قوه
 تحمیله سی.

کرم { سذ. مر. ۱. اصالت
 و اصالتک شرائط و
 مقتضیاتندن اولان عالیینابلق،
 جو مردک: کرم صاحی. ۲.
 لطف، مرحمت، احسان، هتا.
 یت: بو ایش لطف و کر مکره
 قالشدر؛ کرم بیورک: لطف،
 مساعده بیورک.

کرم { سذ. مر. ج. کروم. باغ
 کونوی، چبوخی. (جمعی
 دها مستعملدر.)

گرم { ص. فا. صیحاق، حار،
 حقیق.

گرما { س. فا. صیحاق هوا، یاز،
 سرما مقابلی.

گرماء { سذ. ج. مر. فد:
 کریم. با: کریم.

گرمابه { س. فا. حمام، صیحاق.

گرما گرم { ص. فا. یک قیز.
 شش: عجبتریک

گرما گرم اولدنی بر زمانده.

کرمان { س. ۱. آغاجدن بوژ
 اکره چک باشلی ایگی.

۲. حصار: آتی کرمان، قره
 کرمان. مر.

کرمپه { س. قره دن دیکزه اوزا.
 نان طاشقی بورن.

گرمشیک { س. بیانی قیزلق.

گرمک { قذ. ۱. چکوب اوزا.
 دهرق قورمقی: ایپی،
 تی، یایی گرمک. ۲. چکوب او.
 زاده رقی آسمقی: برده، چارشف
 گرمک. || خاجه، چارمغه گرمک =
 صلب ایتمک. || گوکس گرمک =
 ۱. کوکتمک، اوکتمک، بحق افتخار
 ایتمک: کوکسمی گره گره کزدم.
 ۲. قارش طورمقی، مقاومت
 ایتمک: دشمنه کوکس گرن افراد
 عسکره.

کر مکار { ص. فا. لطف و کرم
 صحنی.

کر مکارانه { ص. ح. فا. جو.
 مردک و لطف و

کرمله: بر معاونت کر مکارانه
 ایله: کر مکارانه معامله ایدبور.

کر مکاری { ص. فا. لطف و کرم
 صاحبه منسوب و

متعلق: ذات کر مکاریلی؛ بر
 معامله کر مکاری ایله. = س.

فا. جو مردک، سخاوت، لطف
 و کرم: ابراز مائر کر مکاری

ایتمک.

کر مکستر { ص. فا. (مر. کرم =
 م. فا. کستردن =

دوشه مک) لطف و کرم بذل
 ایدن، کرم صاحی.

گری { س. فا. ۱. صیحاقتی،
 حرارت. ذ. ۲. غیرت،

اقدام، فوق العاده سعی و همت؛
 حجاز دمیر یولنه کال کرمی

ایله چالیشقده در. (کر میت)
 دیه ملی.

کر میت { س. (یو. Κερμης،
 {δός} ۱. فرونده

پیشوب قیزارلمش و سرلشمش

لوله چی چاموری: کر میت پارچه.
 سی: کر میتدن کوچک هیکل. ۲.
 اولرک طاملرینی اورتمک مخصوص
 پیشمش چاموردن معمول اویوق
 پارچه لرکه برر صره سی اویوق
 طرفی یوقاریده و دیگر برر
 صره سی آشاییده و اوتیه کیلرک
 آره لرینی اورتمه چک صورتده
 قونیه رقی صویک ایجری به چکه.
 سنه مانع اولور؛ فرمک کر میتی
 بونک دوز و کیکشی که کنارلری
 بر برینه چکه چک و یاغ مور صویک
 چکه سنه میدان و بر میه چک صو.
 رتده یابیشدر. ۳. طام، چانی
 اوستی: کر میته چیقدی؛ کر میتک
 اوستنه آندی.

کر میتچی { س. کر میت یابان ویا
 صاتان آدم.

کر میتخانه { س. ۱. کر میت و
 اوکا مسائل طوبرا.

قدن شینلر یابیلان محل، کر میت
 فابریقه سی. ۲. کر میت صاتیلان

بر.

کر مید { کر میدچی. با: کر میت
 و ساژده.

گرن { س. قورونجه چانلایان
 بالیققی غیر منبت طوبراق.

گرنای { س. فا. و:

کر نای { س. فا. و قتیله عسکره
 مخصوص برنوع بوری.

گرنمک { فل. قوللری و ساثر
 اعضای بدنی چکوب

اوزاده رقی اسنه مک: کر نوب
 طورمه؛ صیقه طولش کپی

کر نوبور.

گرو { س. فا. رهن. ذ.

گرو { ظ. ح. با: گبرو، گری.

کروان { س. فا. «کاروان» دن }
قافله و هیئتله کیدن

بولجیلر طاقی، قافله: حجاج
کروانی. || کروان اونی = بلش
اونی، اسارون. || کروان باشی =
برکروانک ریئسی. || کروان
قوشی = فا. کروانک دینلن بر
جنس قوش. || کروان قیران،
کروان کوکی = مسباحلین
کورنک اعتبارله زهره سیلا
دهسی، چوبان کوکی.

کروانچی { س. کروان باشی،
برکروانک ریاست
ایدن آدم.

کروانسرائی { س. بیوک جا.
دلرده کروا.

نارک قوغسه مخصوص خیرات
ایئنه جیسیم.

کروبی { س. عر. ج: کرو.
بیون: ج. فا: کرو.

بیان. بیوک ملک، ملک مقرب:
بزم کرویوان.

کروت { یا کرویت. س. [د.
Kpexoz] تختهدن

اونورمن ویا یاتقی اییمون یو.
کسکیجه واکرنی پر: مندرکرو.
قی - سدر: باناق کرونی = قار.
پوله: کروتده یاتقی.

گروم { س. ج. عر. فد: کرم
گروم (= باغ کوئوکی) . با:

گروه { س. فا. جماعت، طاقم،
بولوک، فوج: برکروه

آدملر یکپوردی: گروه گروه =
بولوک بولوک، فوجا فوج.

کروی { س. عر. ن: کرویبه.
«کره» دن سمن: کره

شکلنده، یوواللاق، مدور.

کروییات { س. ج. عر. کره
شکلی و پوشکله متعلق
قواعد و مسائل هندسیه.

کرویز { س. معروف سبزه که
یا پارغی و آرزو قالین

اولان کوکی یئکه و ترشی وسائر.
یه کیدیر، کرفس. || صوکروزی،

یبان کروزی = انجیدان، سلام
اونی. || طلاغ کروزی = ایپرا.

طوریا دینلن نبات جنسی.
کره { س. عر. ۱. ایگرته،
دیکسینه، استکراه،

استکراه، کراحت. نفرت. ن. ۲.
ایستیمه رک وجبر آلتنده برایش

پایمه، زورلامه، زورلانمه،
زور، طوع مقابلی.

کره { س. عر. ج: کرات.
«کرار» جمع دکلدن

دفعه، مره، گز: برکره ییقامی؛
اوج کره اورمی؛ یوز کره، بیک

کره = دفعتله، کثرتدن کنانه؛
بعض کره = بعض دفعه، احیاناً؛

چوق کره = دفعتله، مکرراً؛ بو
کره = بودفعه. = ج. کراتله =

دفعاتله، متعدد دفعه ل. || کرات
جدولی = بردن اونه قدر رقلرک

باشده واکده کی خانله یازیلوب
حذالنده ایکسینک حاصل ضربی

حادی اولان و جماعاً یوز خانیه
منقسم بولنان جدول که مشهور

فیثاغوراسک ایجادیدر.
کره { س. عر. ج: کرات. ۱.
کره { یوواللاق شی، جسم

مدور، طوب. ۲. س. هندسه
مجسمه ده} سطحنک هر نقطه سی

مرکردن مساوی بعدده بولنان
جسم: کره دیلمی؛ قطعه کره.

کره { س. عر. ۱. ایگرته،
دیکسینه، استکراه، کراحت.

ایستیمه رک وجبر آلتنده برایش
پایمه، زورلامه، زورلانمه،

|| کره ارض = ۱. کره شکلنده
اولان برینی دنیا. ۲. دنیانک

سطح خارجینی کوسرتملک
اوزده اوسقی منقش و عرصرصنی

طوب، حجم خریطه. || کره سما
کوکک هیئتنی و نجوم و بروج و

سائرملک موافقی کوسرتن صنی
طوب.

گره { س. فا. دوکوم، عقد؛ گره
کره = دوکوم دوکوم.

کرها { عر. ۱. ایگرته رک،
دیکسینه رک، نفرت وکرا.

هتله: بو ایئنی کرها یایدم. ۲.
ایستیمه رک آرزو یایله اولیمه رق،

جبرا، اجبار تحتنده اوله رق:
طوما وکرها = ایستر ایستز.

گری { یاخود گبری و یا گبرو.
س. ۱. آرت، آرقه، قیج،

خلف: اوک، کینک، کروانک
گریبی. ۲. بریشک صکره کلن

قیمی، صوک، عقب: قیشک،
صوئوئک، آلسان خبرلرک.

یسی. ۳. انسان و حیوانک آرقه.
سندمکی عضو معروف، قیج،

قویروق، عیجز، ورا: طاوغک
گریبی. ۴. آلت طرف، مابعد:

گریبی کله جکدر: گریبی بوندن
ایسدر. ۵. دوش، عودت،

آرقیه طوغری حرکت: صلغدن
گری: صولدن گری. = ص.

۱. آرقه ده بولنان، آرت، خلفی،
پسین: بنانک، کینک گری طرفی،

کروانک گری قیمی. ۲. صکره
کی، مؤخر، آلت: حکایه نیک

گری قیمی، یازک گری صیحا.
قلری. ۳. آتشی بولنان، دون:

درسد آرقداشلردن کیدیر. ۴.
وقت حقیقیدن آرت کوسرتن یلری

وقت حقیقیدن آرت کوسرتن یلری

مقابلې: سرك ساعت كريدړ. =
 ظم. آرقه ده، آرندۀ: كړي
 قالمق: كړي كړي كيدوړ. =
 طنز. صكره بده، مؤخر: شمدن
 كړي. = د. تكرار، ښه:
 كړي كينك: كړي دونهك: كړي
 چوپړمك: كړي وپړمك. =
 حه. آرقه به طوغري عودت
 امر بنې متضندر: كړي || ا حروف
 الصائنه برابر ظروف مكانيه و
 زمانيه تشكيل ايدړ: كريدن،
 كريده، كړي به. كړيښخه: كريده
 قالمق: كړي به دونهك: كريدن
 يوړونك: كړيښخه كينك. || كړي
 آلق = استرداد ايتك: مالم
 بگنلنزه كړي آلېم: يو سو.
 زى كړي آلك. || كړيښى
 آلق = قالان قلمي ده ياپوې
 بترمك: او ايشك كړيښى آلد.
 بكرى: || آلقلى كړي كړي
 كينك = كوكلسر وايښمه روك
 كينك، مع الكرامه حركت
 ايتك. || كړي چوپړمك: اعاده
 ايتك، ارجاع ايتك. || كړي
 دونهك = عودت ايتك. || كړي
 طورمق = تثبت ايتمه مك، فار.
 ېشامق، اجتناب ايتك، چكلمك. ||
 كړي قالمق: ۱. ډيكرلونه ېيښمه
 مك، آرقه ده قالمق: آرقداشلر.
 ندن كړي قالدې: او كيسه ندن
 كړي قاليوړ. ۲. تاخير اولقى،
 تاخر ايتك، موقتاً صرف نظر
 اولنوب اجرا اولغامق: او ايش
 كړي قالدې. ۳. خالى اولقى،
 فارغ اولقى: چاليښمندن كړي
 قاليوړ. ۴. بكيك: يو كوكون
 واپور كړي قالدې. || كړي قو.

مق = تاخير ايتك، صكره به برا.
 قق. || كړي كلك = عودت ايتك.
 || كړي كينك = تدنى ايتك.
 || كړي وپړمك = رد، اعاده ايتك.

كړيال { س. تركستان ايرماق لرندۀ
 بولتان برنوع تمساح.

كړيان { ص. فا. ۱. آغلايان،
 كړيان { باكي: كړيان اولقى =
 آغلامق. ۲. آغلايه رق: كړيان
 كړيان كيدوړدى = آغلايه
 آغلايه.

كړيبان { س. فا. ياقه، جيب:
 چاك كړيبان = ياقه مك
 پيرتلى، شق ابدلى: كړيبان
 چاك = ياقه سى شق اولغش، ما.
 يوس ومكدوړ.

كړيځته { ص. فا. قاچش، قا.
 چقين، فرارى. د.

كړيد { س. م. (يو. Kpɪrɪ)
 آق ډكيزك اك بيسوك
 آطه لندن بر جزيره در. عربلر
 «افريطس» ډيرلردى. || كړيد
 لاله سى = شقايق نوعى. || كړيد
 يلنى = بر جنس نبات.

كړيدلى { س. ص. كړيد جزيره.
 سى اهايلسندن آدم.

كړيدى { ص. ۱. كړيد جزيره.
 سته منسوب ومتعلق.
 ۲. كړيد اهايلسيندن اولان،
 كړيدلى.

كړيز { س. فا. قاچه، فرار: خاى
 كړيز { كړيز = قاچه جق بر، مفر،
 مفا. = ص. قاچان، فراريدن،
 چكيلوب اجتناب ايدن (صتر).
 تشكيله كيرن: مردم كړيز: انسا.
 نردن قاچان، كيسه ايله الفت
 ايتز، آدجيل.

كړيز { س. فا. «كاهريز» دن
 كړيز { بيسلك و چركف لنمى:
 كړيز طيقاش: كړيزى آبشلمر:
 كړيز صوى.

كړيزان { ص. فا. ۱. قاچان، قا.
 چچي: كړيزان اولقى =
 قاچق. ۲. قاچه رق.

كړيزكاه { س. فا. قاچه جق بر،
 مفر، مفا.

كړيزمه { س. يو. Kozlɪtmɛ.
 بىي آييلان اراضينك
 بىياني كوكار چيقارلقى اوزره
 دريك قازلى: ايكي بل، اوج
 بل كړيزمه = ايكي ويا اوج بل
 دريكلكنده: كړيزمه يايقى.

كړيزنده { ص. فا. قاچان، قاچچي.
 د.

كړيش { س. يا كيرش س. ۱. كان
 كړيش { سى بعض سازله تل
 برينه طاقيلان سيكيړ ويا باغرسا.
 قدن صاب، وتر: كانك كړيشلمر.
 بىي گرمك: كړيش قوبقى. ۲.
 يابى گرمك يارايان لاسيقلى باغ،
 زه: ياك كړيشنى چكلمك. ۳.
 دوشمه و طاووان نخته لرى مخلا.
 ققى اوزره او طه مك اكنجه
 ققيلامه قونيلان كراسته: بتون
 غلاصدن كړيشا - منش اولد.
 يفسندن دوشمه هج اسميور.
 || برينه كړيش اولقى = طافلى
 ايليشمك. || قولاق كړيشه اولقى =
 سويلنلن شيشى قاچرميوب
 ايشيتمك و مقتضاسخه عمل ايتك
 اوزره دقتلى ومنتبه اولقى.

كړيشخانه { س. كړيش ياپيلان
 كارخانه.

كړيشامك { ق. (ياك) كړيشق
 چكلمك، گرمك. زه.

اینگله : یابی کریشلدی.

کریشلمه { س. قلیچنه وضع او. لنش شکرسته. = ص. کریش کی قلیچنه وضع او. لنش، قلیچلامه.

گریف { ص. فا. «گرفت» دن غلط } با : گرفت.

کریم { ص. مر. ژ. کریمه. ج. ص. مر. کریم. «کریم» دن صحت. ۱. اصالت و مجد و شرف صاحبی،

لکم مقابلی : بر ذات کریم؛ کریم السجایا؛ کریم الحصال. ۲. کرم و سخاوت صاحبی، جو سرد، عنا.

یت و احسان صاحبی؛ کریم اولان ذات و عدیی دین عد ایدر.

۳. بیوک، عالی، عز و شرف صاحبی، محترم، عزیز، معزز؛ قرآن کریم؛ آیت کریمه؛ فریقان

کرام. «اکرم» اسم تفضیلک جمی اولئی اوزره «اکرم» برینه استعمالیه «یا واکرم» کجمنده

«یا واران کرام» دینلی غلطدر. || الله کریم = الله کرم و احسان صاحبیدر؛ الله وربر. یوقلغه قارشی تسلی تمبیردر.

کریم { س. «گرمک» دن } ۱. آهراق یوریمه سی. ۲. دستکله

هک کرلسیه اوگه کلن مقدار. کریمانه { ص. فا. از. عز و شرف و کرم صاحبنه منسوب

و یا لایق و شایسته : جانب والای کریمانه رینه؛ اشعار کریمانه لری.

گریلمک { فل. حیوان } باجا. رق یوریمک.

کریمه { س. مر. ۱. آیت کریمه، ۲. قیز،

دینی اولاد، اولاد اثاث : کریمه خانم : کریمه کزی نکاح لادی کزی؟ «اکرم» دن مشتق اولوب تمظیم و تشریف. معناسی متضمن اولاد یفتندن، بو دخی «مخدوم» کبی متکلم طرفندن کندی اولادی حقنه استعمال اولنیه جق تمبیر اتدندر. }

گریوه { س. مر. ج. کریمه. ص. مر. کریمه. «کریمه» دن صحت. ۱. جیقماز صو. ۲. صعبوت، مشکلات، چاره. سز حال، گرداب : بر گریوه دوشدی.

گریه { ص. مر. ژ. کریمه. «کریمه» دن صحت. ۱. ابرنج، پیس، مردار، مغفور : کریمه النفس = آغزی فنا قوفان؛ کریمه المنظره شکل و هیئت چرکین و مستکره.

گریه { س. فا. آغلامه، بکاء، ناله : گریه و زاری ایده رک. کریمه { س. صاغدیج. مر.

کریمه { س. مر. ج. کریمه. ۱. عیاره، جثک. = ج. تبرک شداخت و هالکی.

گزن { س. اصلی فارسی اولوب گزن } منای اصلینی آرشین و اوق در } ۱. اراضی مساحه. سنده مستعمل ایپکه دو کومرله

اقسامه متعبددر. ۲. شاقول ایی : گزه اوردیق = شاقوله آلتی. ۳. اولک کریمه کچن

اوق در } ۱. اراضی مساحه. سنده مستعمل ایپکه دو کومرله اقسامه متعبددر. ۲. شاقول ایی : گزه اوردیق = شاقوله آلتی. ۳. اولک کریمه کچن

اوق در } ۱. اراضی مساحه. سنده مستعمل ایپکه دو کومرله اقسامه متعبددر. ۲. شاقول ایی : گزه اوردیق = شاقوله آلتی. ۳. اولک کریمه کچن

اوق در } ۱. اراضی مساحه. سنده مستعمل ایپکه دو کومرله اقسامه متعبددر. ۲. شاقول ایی : گزه اوردیق = شاقوله آلتی. ۳. اولک کریمه کچن

اوبوق اوجی. ۴. خشبی اوق و آرشین کبی شینلر اعماکه یارایان ایلنن آغاجی : گز آغاجی؛ گز منی = بو آغاجده حاصل اولان بر نوع قدرت حلواسی. ۵. طوغری داله، فدان.

گزن { س. کره، دفعه، مره : برگزه گزن } برکزه. (وفیق پاشا مرحوم فارسی اولدیفنی بیان ایدورسه. ده، فارسی لغت کتا بلرینک هیچ برنده بولنه مدیقندن، خالص ترکیه اولسه کرکدر.)

گزن { یاخود گزن. س. ج. کینک گزن } قیقنده کی بایراق سرنی، کینک قیج دیرکنده یا تبق طو. ران میزانه سرنی؛ غراندی گری؛ پرووه گری.

گزن { ص. ضمیر مخاطبک جمی او. گزن } لوب سزک دیمکدر : ایشکزه سزک ایش؛ بابا گزه سزک پدر.

گزن { د. فملرک جمع مخاطبانی تشکیل ایدر : سز سگزن؛ کلیم سگزن؛ کلدیگزن؛ کلکزن. «دک» حرکه سی بالطبع ماقبله کوره خفیف و یا ثقیل اولور. }

گزار { گزاف و سائره. با : گزار. گزار. وسائره.

گزار { س. مر. ط. یک و جعلی گز از } بر نوع سیکیز گزلسی که آفر خسته لقلرده طاراض اولور، فر. Tétanos.

گزن { س. مر. نیا. آصمه. گزن } جق؛ گزیره البتره؛ گزیره الحام = شاهتره؛ گزیره القنات = بالدری قره.

گزدیرمک { فت. ۱. یورومک، گز دیرمک } طولاشدیرمق : آتی کردیرمک. ۲. سپره کو.

گزدیرمک { فت. ۱. یورومک، گز دیرمک } طولاشدیرمق : آتی کردیرمک. ۲. سپره کو.

تورمك، اكنديرمك : شو
چوچقلى براز كزديرملى . ۳.

هر طرفى كوستروب باقديرمق :
كراجيه، مشترى به اوى، باغى
كزديرمك . ۴. بر شيشى هر
كسك اوكنه كوتوروب برش
طاشيتقى ويا طولپلاق : يىمكى
كزديرمك، دف كزديرمك . ۵.

يكرمك، امرار ايتك : اطرافه
بركوز كزديردى : يازى او .
زرينه قلم كزديرمك : انوابك
اوستنه اوتو كزديرمك . ۶.
سريمك، طاشيتقى، اكك، طا .
ملايقى : اوزرينه ياغ، شربت،
شكر كزديرملى .

كزَر { ص . آياقده بولنان، قالغوب
طولاشان، ياتيان : كزر
خسته = يتاغه ياتامش .

كز گين { ص . و :

كز گينجى { ص . چوق كزمش،
مش، جهان ديد .

كزلك { س . اكرى قليبك
آغزى . (و فنيك پاشا
مراحم تركيده چاقى معناسته
كلديكنى بيان ايدوبورسه ده،
لامك قهيله فارسيد قلاتراش
مناسيله مستعملدر . عجا اصلى
ترجهمى فارسى ؟)

كز نمك { س . ياكزله مك . فت . ۱.
ايتك . ۲. شاقوله آلتى، تسويه
ايتك . ۳. (اوق) ياك كزيشنه
طاوقب قورمق .

كز نمك { ب . ۱. بورونمك،
طولاشلىق، مشى و
حركت اولمقى : چارك اينچنده

كزلى . ۲. سير و تماش ايدلك،
اكلنك : اوكله تك صيحاغنده
كزليرمى ؟ ۳. هر طرفى باقلى،
معايه اولمقى : بوشاك ايچى،
اوطله لى كزله بيليرى ؟ اينچنده
كيسه اولديفندن كزلك ممكندر .
كزلى { كزلك، كزلىمك، با :

كز نمك { فل . ۱. بورونك، طو .
لاشمق، دور وحركت
ايتك : باغچده كزبوردم، طامك
اوزرنده قوشلر كزبور . ۲.
سير و تماش و تفرج ايتك، طو .
لاشوب اكلنك : چوچقلى كزركه
كيتدى : درسلىنى ييتيرد كدن
صكره ايكي ساعت كزركه مسا .
عهده لى واردر . ۳. بولمقى،
موجود اولقى : سز بورالده مى

كزبورسكز : بنم شمسيم اوراده
نه كزبور ؟ ۴. آياقده اولقى،
ياتماق، خسته اولماق : ايبي
وقت ياندى شمعى كزبور ؟
ياتندن قالمش كزبور . = فت .
۱. طولاشمق، سير و سياحت
ايتك، دور ايتك = جزيرة العربك
هر طرفى كزمشدر : او دنيايى
كزمشدر . ۲. هر طرفى كوروب
معايه ايتك، باقى : كز الابه .
جنم، صاتين آله جنم اوى، باغى
كزدم : هر كه قابرقه سنى كزركه
كيدورم . || آردينده، آرقه .
سند، پينده، پشنده كزركه =
طالبي اولقى، الده ايتك، ايد .
نمكه چالشمق . || ال اوستنده
كزركه = معزز و مكرم اولقى .
|| اللرده كزركه = مقبول اولقى .
|| بوش كزركه = آواره اولقى،

ايشمز طورمق . || ديلرده كز .
مك = شيوخ بولقى، شايع اولقى .
|| قول كزركه = محافظه ايچون .
عسكر طولاشمق . || كزوب
توزمق، سورتمك = خوارده لى
ايتك . || نه كزر ؟ = نرده ؟
خانيا ؟ يوق : بو كوچك برده
كتاب، كتابچى نه كزر ؟ نرده
اوله شيشلر نه كزر ؟ || نرده لده
كزبور = نرده در، نه اولدى .
بزم قلاتراش نرده لده كزبور ؟

كز مه { س . ۱. كزركه ايئى .
با : كزركه . ۲. تفرج،
تماشا، سير : كز مهيه كيتدى ؟
كز مه دن كليور . ۳. چارشى و
سازره بكيجيسى، عسس .

كز ند { س . قا . ضرر، زيان،
خسار : ايصال كزند
ايتك = ضرره اوغراغقى، اضرار
ايتك .

كز ندى { س . ۱. كز نمه، سير،
تفرج . ۲. كزيله جك
بر، كزوب طولاشيله جق محل .
۳. اوطله لك اوگنده كزمله جك
قدر طار صوفه، قوريدور .

كز نمك { فل . ۱. طولاشمق،
كندى كندينه كزوب
وقت كچيرمك : دكيز كنارنده
كزنيوردم . ۲. دفع حاجت
ايچون طيشارى جيققى، صو
دوككه كيتك .

كزى { س . ايسك و ايليكه قا .
ريشيق خارولى معروف
برنوع قاش كه اكلنك بر آرشين
اولسى وجه تسميه سيدر : هند
كزيسى : كزیدن انتارى . = ص .
كزیدن معمول : كزى جبه .

گزیجی { ص. ۱. كزن، سير
گزیجی { ایدن، سيار. ۲. سير
وسياحت ایدن، سياح.

گزیجی { گزی يان وسانان
گزیجی { آدم.

گزیجیك { ص. سير، سياحت:
گزیجیكي چوق
سورم.

گزیده { ص. فا. ايسرلش: مار
گزیده = ييلان طرفندن
ايسرلش، ييلانك ايسرديغي. ۱.

گزیده { ص. فا. سچلش، منتخب،
گزیده { برشيك اك ابي قسمی:
آثار گزیده: ملوك سلجوقيك
اك گزیده سی.

گزیز { ص. كوی مختارنيك
گزیز { پاماغی حكمنده اولان
كوی كهفداس.

گزین { ص. فا. ۱. سچن، انتخاب
گزین { ایدن، سچوب انتخاب ایدن،
اختیار ایلین (صتر تشکیله
کبر: [وحدت کزین = اختیار
وحدت ایدن؛ کوشه کزین
فراغت = فراغت کوشه سی انتخاب
و اختیار ایدن. ۲. سچلش،
منتخب، مختار: چهار یار کزین
رشم.

گزدُم { ص. فا. (اگری قو.
یروقلی [عرق. ۱.

کس { ص. فا. ج: کسان، کمی،
کس { کمی، کمینه. (مفردی
لسانزده یالکز قوللاناز. [
|| هرکس = هر بر شخص، هرکیم
اولورسه: بونی هرکس بیلیر؛
هرکسک آکلایه جفی بر لسانله.
|| بعض کسان = بعض آدملر،
بعض خلق: بعض کسانک اعتقاد.
دینه کوره. || بی کس (بیکیس) =

کیمه سر، ینم، اقربا وعلقاقی
وحامیسی اولیان: یک بیکسدر؛
بیکسانه آجیلی. || ناکس =
۱. انسانیتیز، نامرد، آلمان.
۲. [بازدی: نکس] خیس،
بخیل، بنق.

کس { ص. شاشقین، مهوت،
حیران. مر.

کساحت { ص. سر. ط. جو.
کساحت { جقلره عارض اولان
علت که کیکلرنيك انجولوب یالکز
باشلرنيك قالینلاشه سی وضعف
ودرمانزلی موجیدر، سیهقه
لق، فر. Rachitisme.

کساد { ص. سر. ۱. سورور.
کساد { مزلک، رواجیزلق،
صاتلامه، یکمه مه: تجارتده کساد
واردر. ۲. یوقسزلق، فقدان،
ندرت، قطاق، قحط: ذخیره نک
کسادی واردر: آنچه کسادی
وار.

کسادلق { ص. ۱. سورور و سز.
کسادلق { لک، رواجیزلق،
کساد: اورته ده کسادلق واردر.
۲. سورور و مزلک و قطاق و قتی:
او سنه کسادلق ایدی.

کسار { ص. فا. ین، ایچن،
کسار { استهلاك ایدن و یارغ و
ازاله ایدن: می کسار (میکسار) =
شراب ایچن: غم کسار (غمکسار) =
بریشک کددینی چکن، انیس،
عجب صادق: یار غمکسار.
(یالکز بویه ترکیبسانده بو.
لنور.)

کسافت { ص. سر. بولانیلق،
کسافت { آجیق و براق اولامه:
بو جسمک، بو مایه کسافتی. ۱.
کسالت { ص. سر. اوشنه، تبدیلیک،
رخاوت.

کسب { ص. سر. ۱. قزانمه،
کسب { قزانج، اکتساب، استفا.

ده: خیلی ثروت کسب ایشیدی؛
آیده برقاچ یوز لیرا کسبی واردر.
۲. ایدمه، حاصل و پیدا ایه:
کسب معلومات ایتمک: یاغور
آلتنده او آرقه سنده کزیمکدن
شوعای کسب ایتدم. ۳. معیشتی
چیماروق ایچون اولانان سی ایه
بوکا آلت اولان صنعت و مشغول.
لیت: کسب و کار صاحبی، اصحاب
کسب عندالله مقبولدرلر.

کسبت { ص. کسودن غلط. ۱.
کسبت { کسوه.

کسبی { ص. سر. ۱. کسبه، قزا.
کسبی { نلش، تمحیلی، عارضی،
طبیعی و جبلی اولیان: هنر و عمر.
فت کسبیدر: اخلاق انسانده
جبلی می کسبی اولدیغی مثله سی
بین الحکما متنازع فیهدر.

کستاخ { ص. فا. عارسز، ادبیز،
کستاخ { آداب ایتمیوب بییرو
میدانه آتیلان: یک کستاخ
آدمدر.

کستاخانه { ص. ح. فا. عارسزجه،
کستاخانه { بی ادبانه، ناب ایتمکسز.
ین، تربیه سزجه برجرأله: کستا.
خانه حرکت، معامله: کستاخانه
سویلور.

کستاخلق { ص. عارسزلق، اد.
کستاخلق { بسزک، تربیه سز.
لک، بی ادبانه جرأت: بو آدمک
کستاخلی صوک درجه دهدر.

کستانه { ص. (یو. Kástanon)
کستانه { معروف میوه که اقلیم
معتدله ده یشوب دیکنی یشیل
برطیش قیوق ایچنده ایکی دانه
ولنور و بهری آجیق سیاه و

یومشاق بر قابوق ایچنده بر تک
لیدن عبارتدر، عر. قطله: آت
کستانه سی = بنز اری جنسی که
آغاجی سوس ایچون باغچلرده
ویول کنارلینه، دیکیلر؛ فوزی
کستانه سی = چیک دخی ینیر بر
جنس کوچک دانه لیس؛ گول
کستانه سی = صولاق برله
مخصوص جنسی؛ کستانه کبابی =
قابوقله برابر ویا قیوقیز اوله رق
آتشده پیشمش کستانه. || کستانه
آغاجی = کستانه میوه سنی ورن
آغاج که خیلی بیوک اولور.
|| کستانه رنگی = آجیق سیاه
رنگ. || کستانه طورسی = آتک
آجیق سیاه طونی. || کستانه
طوری = برجنس کوچک طورپ.
|| کستانه فشکی = زیاده یازدی
ایدر برفشک. = ص. کستانه
ونکنده، آجیق سیاه: کستانه
صاج.

کستانه جی { س. کستانه کبابی
صانان آدم.

کستانه لک { س. کستانه آغاجلری
حاوی محل، کستانه
آغاجی قوریلنی.

کُستر { ص. فاد. «کستردن»
فعلدن مصدر. اولوب صتر.
تشکیله کیرد [دوشین، بسط
ایدن: مزاج کستر = مرحتی.

کستره { س. کستره.

کستل { یا قسطل. س. ایتا Cas-
tello } حصار جق: قصر.

کسدير مَلَك { ب. ۱. قطع ايتد.
برلك: آغاجك قو.
رومش دالاری باغچوانه کسدير.
لدی. ۲. قطعاً حل و فصل

اولئق، قرار قطعی ویرلک:
او دعوی الآن کسدير لمدی. ۳.
قطعياً حکم اولئق، قطعی بر فکر
بیان ابدانک: بویله تک اصل
ترجیهی بوقسه دیگر برلساندن
ماخوژی اولدیفی کسدير بیلهمدی.

کسدير مَلَك { فت. ۱. قطع ايتد.
برلك: شو آغا.

جبرلك فضلہ دالارینی باغچوانه
کسدير لمی. ۲. قیصا التقی،
اختصار ایتدیرمک: بولی کسدير.
یردم. ۳. واز یچرمک، برا.
قدیرمق: او آدمی قاردن کسدير.
ملی. ۴. قرار ویرمک، حکم
ایتمک: بونک وجهه تسمیه سنی
کسدير مدم. ۵. تخمین ایتمک:

کندیتجه اوبله کسدير دم: ۶.
سوت وشکر وسائرہ فی اکثری ایلہ
تحويل ایتمک. ۷. بوغازلا تئق،
ذبح ایتدیرمک: بر قاج قویون
کسدير دی. || اوبوق کسدير مرمک =

اوبوق سنی آلق، بر آرز اوبوبوب
اوبوقویه اولان آرزوبی دفع
ایتمک. || باشی کسدير مرمک = تمند،
اصرار ایتمک. || کوزمه کسدير.

مک = پابه بیلہ جگنی آکلامق،
کوکتمک: او خندخی آتلامخی
کوزمه کسدير مدم: او یازی بی
یازمه بیلہ جگمی کوزمه کسدير دم.

کسدير مَرَمَه { س. کسدير مرمک ایلی.
با: کسدير مرمک. =

ص. ۱. قطعی، ناقابل اعتراض
و تفسیر: کسدير مرمه جواب:
کسدير مرمه سوز. ۲. تخمین،
مخن: کسدير مرمه بر مقدار. ۳.
قیصه، مختصر، طولاشماز:
کسدير مرمه یول.

کسَر { س. دولکر و مرافقوز
آلتی که قیصه بر صابہ یچیر.
لمش بر طرفی کسکین و دیگر
طرفی چکیج کی بر چلیکدن عبا.
رتدر، تیشه. || ج. نلینچی
کسری = کندیتنه طوغری بوغقدن
کنایه اوله رق منفعتپرست، یالکر
کندی منفعتی دوشونور آدم.

کسَر { سذ. عر. ج. کسور. ۱.
کسَر { قیرمه، یاره لامه: جای
کسرایتدی: قول میککنک کسری.

۲. بوزمه، خال کتیرمه: نفو.
ذینی کسرایتدی: کس ناموس.

۳. د. بر حرک اسره ایلہ او.
قونمه سی: سز ضمیری کسرسین
ایله در. ۴. س. [حسابده] بر

عدد مجموعندن پرویا بر قاج حصه به
دلالت ایدن مقدار که ایکی درلو
در: برنجیمی کس عادی که افقی
بر چیزکی ایلہ آیرلمش ایکی رقله
یازیلوب یوقاریده کی رقم حصه لک

عددی و آشاغیده کی رقمده
مجموعی کوستر: ۱. ایکیده بر،
نصف: ۲. اوچده بر، ثلث: ۳.
درتده بر، ربع، چارک: ۴.
اوچده ایکی، ثلثان: ۵. درتده

اوج، اوج ربع، اوج چارک.
ایکینجیمی کسرا عشاری که بر
مجموعک اون قسمه و بونک اقسا.
مزدن بهرینک ینه اون قسمه
تقسیمله بو وجهله تقسیمده دوام

اوله رق بو اقسامندن بر مقدار
بیان ایدن رقم اولوب مقسومدن
فاصله ایلہ آیریله رق یازیلیر، مثلاً:
۳،۲۵،۷۲ کیلو یازلدقده اوج
کیلو (یکی اوقه) ایلہ یکریمی
بش غرام (یکی درهم) ویش

ایک ساتیغرام دیمکدر .
[اوزان و مقایس جدید بو
قاعدہ اوزرینه مؤسس اولوب
حسابجه یک سهولت بخشد .]
۵ . جمرا : یکیک قیرلی : کسر
شمری . کسر مرغی ، کسر مرغاری
وساثره . || س . اختصار : کسر =
کسری ترکیب ایدن ایک رفق
مشترک بر رقه تقسی ، مثلا
کسریک بشه تقسیله ؛ ص .
رتنه نحوئی ؛ قابل اختصار ، غیر
قابل اختصار کسر . = ج . بر
بیوک مقدارک کوچک یعنی کسر
ویا آحاد و عشراته افاده اولنان
کوچک قسمی که چوق دفعه بیان
اولنیوب « کسور » تعبیرله کچیر .
یلیر : یک بشیوز کسور لیرا :
یوز فرق کسور فروش ؛ کسو-
وی وارمیدر ؟ کسوری یازمایک ؛
کسورسز رقم ، حساب . || کسو-
رات = اوقافلی آچمه .

کسره { س . حرکات ثلثه
عربیه دن اسره دینلن
حرکه که حرفک آلتنه یاز یلیر ؛
کسره خفیفه = ترکیه ده « بز »
و « کیم » کی اینجه اوقونان
اسره ؛ کسره ثقیله = بنه ترکیه ده
« صره » و « ایلیق » کی قالین
اوقونان اسره .

کسری { ص . عربی : کسریه . س .
حسابده کسره منسوب
و منطبق : عدد کسری ؛ اعداد
کسریه .

کسری { س . ج . اکاسره .
(فا . خسرو) دن غلط]
ایران قدیم حکمداری ، ساسانیان
سللاسه منسوب حکمدار .

کسه { ص . فا . گوشک ، سو-
ایوک . ذ .

کشی { ف . ۱ . ایک کشی
پنلرنده قرار قطعی
و یرمک ، پنلرنده کی حسابی کمک ،
بازارلقی قرارلشد یرمق : اونکه
کشدک ؛ بوکون بازارلقی ،
حساب ، سوز کسه جکز . ۲ .
اویونده طاش مبادلہ ایتمک ،
آلوب و یرمک .

کشمه { س . ۱ . قرار قطعی ،
حساب و بازارلقی
قطعی . ۲ . اویونده طاش مبا-
دلہ سی .

کسک { س . ۱ . بل و قازمه یا
صباک چیقاردینی بیوک
طوبراق پارچہ سی ، کریم ، تزک .
۲ . بر بره صره لایوب چن یلینن
اوزره اوستنده کی اوته برابر
کسیلوب چیقارلش درت کوشلی
چایر پارچہ سی .

کسکن { س . البسه یی کسن اوقاق
بر جنس فاره .

کسکی { س . ۱ . دال کمک
مخصوص اوقاق بالطه ،
ال بالطه سی . ۲ . صاج و دمیر
کمکه مخصوص دوز ویاضی قلم .

کسکین { ص . ۱ . چوق کسر ،
یلینش ، قاعده ، صادم ،
تیز ، بران : کسکین قلیچ ، بیاق ،
چاق . ۲ . دلر ، سیوری ، حاد :
کسکین ایکنه ، دیکن . ۳ . سرت ،
قوتلی ، شدید ، یک : کسکین روح ،
سرکه ، توتون . ۴ . مؤثر ، طو-
قناقلی : کسکین دیل ، سوز ،
قلم . ۵ . پروفسر : کسکین یازی .
۶ . فعال ، سریع ، جست و چالاک :
کسکین آدم . = س . بر آلنک
کسر طرفی : قلیچک کسکینی .

کسکینلشک { فل . ۱ . چوق
کسر و یا دلر

اولقی ، قاطع و یا حاد اولقی ، ییلنک :
بو چاق ، بو ایکنه کسکینلشدی .
۲ . سرتلنک ، قوت پیدا ایتمک :
سرکه کسکینلشدی . ۳ . فصال
وجست و چالاک اولقی : او چو-
جق چوق کسکینلشدی .

کسکینلک { س . ۱ . چوق کسر
و ییلنلش آلنک و یا
اوجی یک سیوری و دلر شیک
حالی : قلیچک ، چاقیک ، ایکنه
کسکینلی . ۲ . سرتک ، شدت :
سرکه یک کسکینلی . ۳ . تأثیر ،
طاوتناتلیق : دیک ، سوزک
کسکینلی . ۴ . فعالک ، جستک ،
چالاکک : اوچوقک کسکینلی .
۵ . بر آلت قاطعه یک کسر طرفی :
قلیچک کسکینلی . ۶ . قایلامه
وضعت : تخت لری کسکینلکنه
قومق .

کسکینلشک { فل . کسکین او-
لقی . با : کسکین
و کسکینلشک .

کسل { س . عربی : گوشکک ،
تیلکک ، بطاقت ، رخاوت .

کسلماک { فل . ۱ . قطع او-
لقی : بوختنه کسدی ؛
بو آغاج قولای کسلر . ۲ . بیدلک :
انوابی کسدی . ۳ . منقطع اولقی ،
طورمق ، دیکمک ، دوام اتمه .
مک : یاغور کسدی : مخصه آتی ،
تمینی کسدی . ۴ . چکلمک ،
اجتناب ایتمک ، آرتق یناشمامق :
یکدن ، درسدن ، اختلاطدن ،
ایشدن کسدی . ۵ . قطعاً قرار
لاشتق ، تقرر ایتمک : بازارلقی
کسدی ؛ کونی کسدی . ۶ .
کسل و رخاوته دوچار اولقی ،

قير شلق طوبق : اللرم ، آياقلم ،
دزلم كسدی . ۷ . بوزلق ،
اكشيك ، صوبى سائر موادندن
آرتلى : سوت كسدی . ۸ .
بكره مك ، دونك : اورته لاق دكيز
كسدی : صوؤندن بوزكسلم :
حكمتدن دم اورهرق ابن سینا
كسدی . ۹ . بوغازلاق ، ذبح
اولئق : بوقدر قويون كسدی .
|| چوق سوتدن ، ممدن كسلك =
آرتق ممه ورلمك .

كسِلْمَه { س . كسلك ايشی . يا :
كسلك .

كسَمَن { ص . كسگين اوليان ،
كسَمَن { كور ، قوت ، كوند .

كسَمَك { قند . ۱ . بر آلت قاطمه
ایله آيرمق ، قطع ايتك :
نخته ، آفاج ، كاغد ، بزكسك .

۲ . ييگ : انواب ، ستره ، فستان
كسك : كسوب ديكك . ۳ .

طور دبرمق ، ديكديرمك ، كچير -
مك : روزكار ياغورى كسدی :

آندييرن باش آغريسى كسر .
۴ . آرهلق ورمك ، فاصله وير -

مك : لقرديسنى كسدی ؛ سو -
زكزى كسمه يك . ۵ . قرار -

لاشدبرمق ، قرار ورمك ،
حكم ايتك ، قطعياً بيان ايتك ،

تعيين ايتك : كوخى ، مقدارينى
كسمدى ؛ دعوائى ، مسئله يى

كسدی . ۶ . قالدبرمق ، دفع ايتك ،
يوق ايتك : اميدى كسدی ؛ كند -

يسيله مخاربه يى ، مناسباتى كسدی .
۷ . بوغازلامق ، ذبح ايتك :

بر قويون ، بر هندی كسدی .
۸ . قلیحه و ديكر آلت قاطمه

ایله قتل و يا اعدام ايتك : آدم
كسك . ۹ . بوغنى : قلم كسك :

طيرناق كسك . ۱۰ . انه مك ،
ايكديش ايتك ، اخصا ايتك :

آتى كسك . ۱۱ . ياره لامق :
فاره اشياني كسك . ۱۲ . تمين

وتخصيص ايتك : معاش ، تمين ،
مخصصات كسك . ۱۳ . تزيل

ايتك ، تأديه اولنه حق بر بيلك بر
مقدارينى آليقومق : آله جفمدن

كسك : عمله مك يومه سندن قرق
پاره كسكى . ۱۴ . طومتق ،

چيغقى ، مال اولقى : بوايش نه
كسدی ، نه كسيور ؟ ۱۵ . تقليد

ايتك ، اكلتك ، مسخره آللى .
|| آردنى كسك = ترك ايتك ،

دوام ايتك . || آتجه كسك =
ضرب سكه ايتك . || آياغنى

كسك = آرتق كيتمه مك ،
كيتكدن واز كسك . || انى

كسك = منع ايتك . || اميدى
كسك = مأوس اولقى . || اوئقى

كسك = اوكنه چيقوب ايلرى
كيتمه سنه مانع اولقى . || باش

كسك = سرفرو ايتك . || باشى
كسك = بوينى اورمق ، ضرب

هتق ايتك . || بوين كسك = اتباع
ايتك . || بها كسك = تقدير قيت

ايتك . || حد كسك = تمين حدود
ايتك . || حساب كسك = حسابى

تيزلوب ايليشيك بر اقامق .
|| سنى كسك = سكوت ايتك .

|| سوزى بال ایله كسك = ديكرى
سويلكده ايكن لقردى سويلك .

|| عقل كسك = آكلامق ، فهم
ايتك ، تخمين ايتك : عتلم كسك -

ميور ؛ بويه عتلم كسيور . || قيصه
كسك = اوزاتمامق ، مختصر ابيان

ايتك . || كوز كسك = يابه يله -

چكىنى آكلا يوب . گو كسك .
|| كسوب آتقى = قطعاً و بدها

فصل و حكم ايتك . || ممدن ،
سوتدن كسك = چوجقه آرتق

ممه و يرمه مك ، فطم .
كسَمَه { س . ۱ . كسك ايشی . يا :

دشنان شكر . = ص . ۱ .
ككش ، مقطوع . ۲ . قطعى ،

كوتورى : كسمه حساب ؛ كسمه
رسم . ۳ . ككش كپى ويا كسيه

ييلير ، يومشاق طاش ويا سرت
كيل حائنده اولان : كسمه قيا ؛

بوراك اراضيسى بتون كسمه در .
۴ . كسوب بكنك شرطيله

مشروط : قاؤى كسمه باز اولقه
آدم .

كسَمَه { س . تنك و سائر كسمه
مخصوص بيوك مقاص .

كسَمَه جَه { ح . قاون و قار يوز
كپى ميوه لرى كسوب

بكديره آتقى شرطيله : كسمه جَه
صاتيور ؛ كسمه جَه آدم .

كسَمَه لِك { س . ۱ . طاش و ياغنى .
۲ . آفاج كليك .

كسَمِيك { س . ۱ . باشاق صمانى ،
انجه و قيريق صمان .

۲ . خرمانده طور اراغه قار يشوب
تكرار دوگيلن باشاق پارچه سى .

|| سوت كسميكى = ككش سودك
قويوسى .

كسِنْدِي { س . ۱ . كسين شيندن
چيقان پارچه لر ، قر -

قندى ، قيريندى : طيرناق كسند .
يسى . ۲ . تقليد ، استهزاء ، هزل ،

مسخره لاق .
كسَمَك { فط . ۱ . كندنت البسه

يا يادبرمق : بر قات

انواب کشف. ۲. اکٹھک،
استرا اٹک.

کِسوت { یاخود کوه. س. عر.
[زبازدی: کسبت]

۱. لباس، انواب، روبہ: باش
کسوتی، کسومہ. ۲. قیافت
مخصوصہ، بر صنف و سلاک
مخصوص قیافت: درویش کسوتی:
پهلوان کسوتی: کسوت کیلک.

کُسور { س. س. ج. عر. فد:
کسر. با: کسر. [جمع
الجمی: کسورات دخی قوللا.
نبیر.]

کُسوف { س. عر. کونش طو.
تله، کر: قرک آردہ
کبر مسبلہ کونشک کلیا و یا قسما
اور تله سی: کسوف کالی، کسوف
جزئی، کسوف دائری. [ایک
طوتله سنہ خسوف دینیر.]

کسہ { س. با: کیسہ.

کسی { س. [کسمک] دن {
بزدن بچلش روبہ، چا.
شیر. مر. || کسی طاشی = چشمہ
ونہردہ چاشیری دوگہ رک بیقا
منہ مخصوص یامی طاش.

کسی { یاخود کسی. س. بر آتیم
کسی { باروت مقصداری: بر کسی،
بش کسی باروت. || باروتلق
کسیسی = اولچیسی.

کسیجی { س. س. کسن، قطع
[ایدن، بیچن: یول
کسیجی = قطاع طریق: انواب
کسیجی = بیچی. || یان کسیجی =
ال چابوققلیہ ہر کسک جیندن
کیسہ وساعت و سائر اشیائی
چارپان خرسز، طرار.

کسیش { س. کسمہ، قطع: بو
بیجاغک کسینی اینی
دکلدر.

کسیک { س. ۱. کسش، مقطوع:
کسیک روبہ، آغاج.
۲. سقاطاعش، سقط: کسیک
قول، یارمق. ۳. بوروق،
کسش: کسیک سوت. ۴. پک
بورغون، بورغونلقدن قیرلش
کسی اولان: دیزلم، قوللم
کسیکدر.

کسیکیک { س. ۱. کسش شیشک
حالی: آغاجک
کسیکی. ۲. سقاطاق: قولک
کسیکی. ۳. بوزوقلق. کسش
شیشک حالی: سودک کسیکیکی.
۴. بورغونلق، قیرقلق: دیز -
لمک کسیکیکی.

کسیم { س. ۱. کسمہ، کسش،
کسمک فعلی و طرزی،
قطع: آغاجلرک کسی. ۲. برافہ،
ترک، تمطیل، آردلق ویرمہ:
درسلرک کسی. ۳. بیچم: طرز،
شکل. ۴. برشیشک بتونہ مقطوع.
عآ و کونوری اولرق بیچیلن بہا،
التزام بدلی، مقساطعہ: چفتاسکی
کسمہ ویرمک. || ات کسی =
خرسقیانلرچہ پریز اشداسی.
|| ب. صو کسی = کینک صوبک
ایچنہ بانان قسمنک درجہ سنی
کوسترمک ایچون قاپلامہ سنک
آشاغی جہتندہ محرر رفلرک
بودرچہ کینک ثقاتیلہ متناسب
اولوب ستن حربیہ دہ ثابت و
سفن تجارتیہ دہ حولہ ک ثقلتنہ
کورہ متحولدر: بوکینک صو
کسمی نہ قدر در؟

کسیمجی { س. التراجی، ماتزم.

کش { س. یوغورت پینیری، یا.
غیر عادی پینیر.

کش { س. احق، غلزلز، قولای
آلدانیر، عو.

کش { س. فا. ج: کشان.
[وکشیدن: غلزلدن سسم.

اولوب صتر. تشکیلندہ بولنور)
۱. چکن، چکیجی، تحمل ایدن،
دوچار: جفاکش = جفا چکن؛
محشک = اذیت چکن. ۲. جذب
و جلب ایدن، جاذب، جالب:
دالکش = جالب قلوب. ۳. قالد.
یران: سرکش = باش قالدیران،
غیر مطیع. ۴. چکیان: بدشکش =
اوگہ چکیان، تقدیم اولنان،
ہدیہ. ۵. چکوب اوزادان،
ایشلین: سیمکش = صرمہ ایشلین.
[غلطی: صرمہ کش.]

کش { ح. سطرخ او بونندہ برطا.
شی زور لامق تعبیریدر.

کش { س. فا. [وکشیدن: غلزلدن
سسم. اولوب صتر. دہ
بولنور.] اولدرن، اولدریجی،
قاتل: سر دمکش = آدم اولدرن.

کشا { س. فا. [وکشادن: غلزلدن
سسم. اولوب صتر. دہ بو.
اندور.] ۱. آچان، آچیجی:
دھنکشا = آغز بنی آچان. ۲.
فراحلاندران: دلکشا = کوکلی
فراحلاندران. ۳. قع و ضبط
ایدن: کشور کشا = ممالکت فتح
ایدن، فاتح بلاد.

کُشاد { س. فا. ۱. آجہ، فتح:
قبوی کشاد ابتد. ۲.
یکی یایسلان اینیہ غومیہ ک
ایلک دفعہ اولرق آجلہ سی،

موقع استعماله قومه سی، افتتاح:
دار الفنونك كشادی؛ طبعه
مکنتینك تاریخ كشادی؛ خسته
خانهك رسم كشادی ۳. پایك
چکیلوب آلتی: پایه كشاد ویز.
مك. ۴. اوپون طرزی: طاو.
لهذه عثمانی، فرنك كشادی.

كشاده { ص. فا. ۱. آچیق،
{ مفتوح: اونك قیوسی
داغما كشاده در. ۲. فراخ، شن،
مسرور: كشاده دل، كشاده
خاطر= كوكلی فراخ.

كشاف { ص. عمر. { وكشف= دن
{ سم. ۱. مبالغه ابله
كشف ایدن، کیزی بر شیئی
میدانه چیقاران، كشفایب صا.
حبی: آمریقا كشافی: کندیس
فنون و صنایعه كشاند. ۲.
اسراری و معانی مضمهره بی حل
و تفسیر ایدن: كشاف حقایق؛
كشاف اسرار طبیعت. { بو معنا
ابله زخمشرینك مشهور تفسیرینه
عنوان اولمشدر. ۳. ۴. عسكرك
اوکندن کیدوب اراضی و احوالی
كشف و معاینه ایدن ضابط و یا
هیئت عسکره.

كشاكش { س. فا. ۱. چكشمه،
{ منازعه، مناقشه:
بو ایش ایچون الآن یئلرنده
كشاكشده درل. ۲. تردد،
اضطراب: بر كشاكشده بولنیور.
كشان { ص. فا. چكن، چكرك:
كشان كشان كونور.
دیلر.

كشان { س. زنجیردن بولار و
{ پایوند.

كشایش { س. فا. آچیقانی،
{ فراحق: قیرلرك كندا.

یشنی سورم؛ كشایش خاطر =
ایچ آچیقانی.

كشت { س. فا. چكمه، كزمه،
{ سیر: كشت و كذار:
چكوب طولاشمه، سیر و سیاحت:
بلاد عربده برخیلی وقت كشت
و كذار ایتدی.

كشتمه { ص. فا. چ: كشتهگان.
{ اولدیرلمش، مقتول. ۱.

كشتی { س. فا. کی، سفینه. ۱.

كشتیان { س. فا. کبچی، کی
{ قیودانی، رئیس
سفینه، ملّاح.

كشف { س. س. ۱. میدانه
{ چیقارمه، آنچه: كشف
درون. ۲. بر سری حل و تفسیر
ایته، سره واقف اوله: اسرار
درونی كشف اتمك. ۳. مجهول
بر شی بولوب میدانه چیقارمه:
آسربلك كشفی: سرخ ابله مشتری
آره لرنده بر چوق كوچك سیا.
رملر كشف اولمشدر. ۴. بر
حال و وقعهك اطرافیه معاینه
و تدقیق: عدلیه جه كشف او.
لندی: كشفه کیدن مأمورلر.
۵. بر سرک و کیزی بر حالك بر
آدمه من طرف الله کوستر.
لمسی، الهام اولغسی: او ذته بر
چوق حقایق كشف اولغشیدی:
اصحاب كشفدن بر ذات ابدی:
وؤیاسنده كشف اولندی. ۶.
بایله حق اینیه و سائرتهك
اوکدن مصارف و مقادیرینك
حساب و تخمین اولغسی: بایسله.
حق یولی، خسته خانه بی كشف
ایتدیلر، كشی اجرا اولندی:
كشف اول= ایلک تخمین: كشف

دفتری. ۷. ع. عسکر سوق
اولنه حق یرلرك اولجه معاینه و
تفتیشی: كشف قولى. ۱. ع. كشف
کیمی = خفیف و سریع السیر
حرب سفینه سی که دوغماره فائزده
بولوب كشف و بخاره خدمتنده
قوللائیلر. { اختراع و ایجاددن
فرقیچون «اختراع» ماده سنه
با. {

كشفی { ص. عمر. ۱. كشفیه، كشفه
{ منسوب و متعلق:
تحقیقات كشفیه.

كشقیات { س. ج. عمر. بولوب
{ میدانه چیقاریلان
شیئر: فنون و صنایعه اخیراً
بر چوق كشفیات و اختراعاته
موفق اولغشدر: كشفیات نافه.

كشكش { س. (عمر. ۱. كشك=
{ دن { دوگمش بو.
غداى ابله ایدن برجنس یلك.

كشكول { س. فا. بعض هند
{ دیلخیلرینك و قلندرا.
ك قولربنه أصبلی طوطقلری
وهر كسك اوكنه اوزاندقلری
بیوك هندستان جوزی قوغندن
عبارت قابكه دیلندكاری شیئرلی
ایچنه قورلر. ۱. كشكول فقراء
مختلف شیئرلردن مرکب بر نوع
سوتلی طاتی.

كشمش { س. فا. چكر كز و
{ يك كوچك دانلی او.
زوم كه قوروسی فسئیقه برابر
پرنجه قاربشدریلار ق بكمده
قوللائیلر.

كشمش { س. فا. ۱. چكشمه،
{ منازعه، معارضه.
۲. قرار سزقی، تردد: او ایش
كشمشده قادلی. ۷۴

كیشیش { س. فا. قره کیسون،
کزره، جلیان. کوزل
قو قوئی بر تخمدر. }

کیشمک { فل. با: کیشمک. }

کیشود { و کشوده. با: کشاد و
کشاده. }

کشور { س. فا. اقام، مملکت:
کشور کشور روم. }

کشورکشا { س. فا. (کشور =
مملکت. کشادن =
فتح ایتمک) فاتح بلاد، جهانگیر. }

کشورکشایی { س. فا. فاتحک،
جهانگیرک. }

کشی { یاخود کیشی. س. آدم،
کشی شخص: بر کشی؛ قاج
کشیدر؛ ارکشی = ارکک، آدم؛
خانون کشی = قادی؛ هرکشی =
هرکس. — و قبیله مادان آدم
و انسان مناسیله دخی قوللا.
نیلوب مثلا: کشی ایلردن درس
کوتیلردن عبرت آلیلدر دنیلیر.
دی؛ ایوم بزجه یا کز کنایه
اوله رق و شخص مقامنده قوللا.
نیلیر. }

کشیده { س. فا. چکاش، دیز.
اش، کیشلش: کشیده
سلک تحریر: یازلش. || کشیده
ایتمک = ۱. (تلفراف) چکامک:
برتلفراف کشیده ایتمش؛ فلان
طرفندن کشیده اولنان تلفرافنامه.
۲. (ضیافت) ویرمک: مکمل
برضافت کشیده ابتدی؛ فلان
ذاته حرمة کشیده قتلان ضیا.
فت رسمیه. = س. تر. طه. ۱.
بعض حرفلرک عقبنده دزیلن
چیزکی: «ساعت، بنش» کبی.
۲. کله آرده منده قوللا نیلان یته

اوله افق بر چیزکی: — [بوکا
محله کوره «فاصله» و «رابطه»
دیمک دها طوغریدر.]

کشیر { یاخشیر. س. هاووج. مر.
|| ایت کشیری = برجس
کوک. }

کشی زاده { ص. (تر. کشی ایل
کشی زاده. فا. زاده = طوغمش)
دن مرکب غلط تمیز ۱. اصل
نجیب. ۲. تربیله، چلبی. }

کشی زاده لک { س. ۱. اصلا.
کشی زاده لک، لک، نجابت.
۲. تربیه، چلیک. }

کشیش { س. فا. (قدیس) بو.
کشیش { ندن مریدر. } مناسر
راهی، اولمز راهب، تارک
دنیا، قالدور، قره باش. || مر.
کشیش طاغی = بروسه شهرینک
اوستندکی جبل مرتفع که آنا.
طولینک اکیوکسک نقطه سیدر.
اسم قدیمی اولیموس. }

کشیشخانه { س. کشیشلرک اقا.
|| متنه مخصوص
ازوا علی، مناسر، خرسنجان
صومعه سی. }

کشیشلمه { س. مرمره دیکزیه
|| نسبتله کشیش طاغی
جهتندن اسن جنوب شرقی روز.
کاری و جوق. بونکله جنوب
جوقی آره سنده کینه قبله
کشیشلمه سی، و بونکله شرق
جوقی آره سنده اولانه ده کون
طوغشی کشیشلمه سی دینیر.
|| س. مرمره دیکزیه
|| نسبتله کشیش طاغی
جهتندن اسن جنوب شرقی روز.
کاری و جوق. بونکله جنوب
جوقی آره سنده کینه قبله
کشیشلمه سی، و بونکله شرق
جوقی آره سنده اولانه ده کون
طوغشی کشیشلمه سی دینیر.
|| س. مرمره دیکزیه
|| نسبتله کشیش طاغی
جهتندن اسن جنوب شرقی روز.
کاری و جوق. بونکله جنوب
جوقی آره سنده کینه قبله
کشیشلمه سی، و بونکله شرق
جوقی آره سنده اولانه ده کون
طوغشی کشیشلمه سی دینیر. }

کشم { س. مرمره دیکزیه
|| نسبتله کشیش طاغی
جهتندن اسن جنوب شرقی روز.
کاری و جوق. بونکله جنوب
جوقی آره سنده کینه قبله
کشیشلمه سی، و بونکله شرق
جوقی آره سنده اولانه ده کون
طوغشی کشیشلمه سی دینیر.
|| س. مرمره دیکزیه
|| نسبتله کشیش طاغی
جهتندن اسن جنوب شرقی روز.
کاری و جوق. بونکله جنوب
جوقی آره سنده کینه قبله
کشیشلمه سی، و بونکله شرق
جوقی آره سنده اولانه ده کون
طوغشی کشیشلمه سی دینیر. }

کشم { س. مرمره دیکزیه
|| نسبتله کشیش طاغی
جهتندن اسن جنوب شرقی روز.
کاری و جوق. بونکله جنوب
جوقی آره سنده کینه قبله
کشیشلمه سی، و بونکله شرق
جوقی آره سنده اولانه ده کون
طوغشی کشیشلمه سی دینیر.
|| س. مرمره دیکزیه
|| نسبتله کشیش طاغی
جهتندن اسن جنوب شرقی روز.
کاری و جوق. بونکله جنوب
جوقی آره سنده کینه قبله
کشیشلمه سی، و بونکله شرق
جوقی آره سنده اولانه ده کون
طوغشی کشیشلمه سی دینیر. }

کشم { س. مرمره دیکزیه
|| نسبتله کشیش طاغی
جهتندن اسن جنوب شرقی روز.
کاری و جوق. بونکله جنوب
جوقی آره سنده کینه قبله
کشیشلمه سی، و بونکله شرق
جوقی آره سنده اولانه ده کون
طوغشی کشیشلمه سی دینیر.
|| س. مرمره دیکزیه
|| نسبتله کشیش طاغی
جهتندن اسن جنوب شرقی روز.
کاری و جوق. بونکله جنوب
جوقی آره سنده کینه قبله
کشیشلمه سی، و بونکله شرق
جوقی آره سنده اولانه ده کون
طوغشی کشیشلمه سی دینیر. }

کشم { س. مرمره دیکزیه
|| نسبتله کشیش طاغی
جهتندن اسن جنوب شرقی روز.
کاری و جوق. بونکله جنوب
جوقی آره سنده کینه قبله
کشیشلمه سی، و بونکله شرق
جوقی آره سنده اولانه ده کون
طوغشی کشیشلمه سی دینیر.
|| س. مرمره دیکزیه
|| نسبتله کشیش طاغی
جهتندن اسن جنوب شرقی روز.
کاری و جوق. بونکله جنوب
جوقی آره سنده کینه قبله
کشیشلمه سی، و بونکله شرق
جوقی آره سنده اولانه ده کون
طوغشی کشیشلمه سی دینیر. }

کشم { س. مرمره دیکزیه
|| نسبتله کشیش طاغی
جهتندن اسن جنوب شرقی روز.
کاری و جوق. بونکله جنوب
جوقی آره سنده کینه قبله
کشیشلمه سی، و بونکله شرق
جوقی آره سنده اولانه ده کون
طوغشی کشیشلمه سی دینیر.
|| س. مرمره دیکزیه
|| نسبتله کشیش طاغی
جهتندن اسن جنوب شرقی روز.
کاری و جوق. بونکله جنوب
جوقی آره سنده کینه قبله
کشیشلمه سی، و بونکله شرق
جوقی آره سنده اولانه ده کون
طوغشی کشیشلمه سی دینیر. }

معروف کیلک که اویون آلتی
اولور، آشقی کیکی. ۳. اویون
زاری. ۴. سکر کوشلی و سکر
یوزلی جم. با: مکب. || مج.
کبینه اولتی؛ کبته وارمی =
برینک نظیر و مساوی اولتی،
پاینده اولتی؛ بن اونک کبینه.
می؟ بن اونکله مساوی می،
اونکله مساوات دعواسی ایده.
بیلیری می؟ کیسه اونک کبینه
وارده ماز = اوکا نظیر اوله ماز.

کعبه { س. مر. (مکب الشکل
اولمی وجه تمییه سیدر.)
مکه مکرمه ده کاش بنای مقدس که
حضرت ابراهیم و اسماعیل (علیهمما
السلام) دن قاله اولوب ایوم
کافه مسلمینک قبله کاهی و محل
حجیر: کعبه شریفه، کعبه
مکرمه. = ۲. کبتین =
کعبه شریفه ایله معبد اقصی.

کف { س. فا. کوپوک. ذ.
|| س. مر. ۱. ال ایچی،
|| ال آهسی، راحه: کف
الید. ۲. آوج، آوج طولوسی.
۳. آتاق دوزی، طبان: کف
القدم. || با. کف الارنب =
سنتیاه. || کف الاسد = آرتیسیا.
|| کف العروس = شیطان ترسی.
|| کف مریم = بش یازاق.
|| کف النسر = آلتین اوتی.
|| کف الهره = کدی آیانخی.

کف { س. مر. ۱. ال ایچی،
|| ال آهسی، راحه: کف
الید. ۲. آوج، آوج طولوسی.
۳. آتاق دوزی، طبان: کف
القدم. || با. کف الارنب =
سنتیاه. || کف الاسد = آرتیسیا.
|| کف العروس = شیطان ترسی.
|| کف مریم = بش یازاق.
|| کف النسر = آلتین اوتی.
|| کف الهره = کدی آیانخی.

کف { س. مر. ۱. ال ایچی،
|| ال آهسی، راحه: کف
الید. ۲. آوج، آوج طولوسی.
۳. آتاق دوزی، طبان: کف
القدم. || با. کف الارنب =
سنتیاه. || کف الاسد = آرتیسیا.
|| کف العروس = شیطان ترسی.
|| کف مریم = بش یازاق.
|| کف النسر = آلتین اوتی.
|| کف الهره = کدی آیانخی.

کف { س. مر. ۱. ال ایچی،
|| ال آهسی، راحه: کف
الید. ۲. آوج، آوج طولوسی.
۳. آتاق دوزی، طبان: کف
القدم. || با. کف الارنب =
سنتیاه. || کف الاسد = آرتیسیا.
|| کف العروس = شیطان ترسی.
|| کف مریم = بش یازاق.
|| کف النسر = آلتین اوتی.
|| کف الهره = کدی آیانخی.

کف { س. مر. ۱. ال ایچی،
|| ال آهسی، راحه: کف
الید. ۲. آوج، آوج طولوسی.
۳. آتاق دوزی، طبان: کف
القدم. || با. کف الارنب =
سنتیاه. || کف الاسد = آرتیسیا.
|| کف العروس = شیطان ترسی.
|| کف مریم = بش یازاق.
|| کف النسر = آلتین اوتی.
|| کف الهره = کدی آیانخی.

کف { س. مر. ۱. ال ایچی،
|| ال آهسی، راحه: کف
الید. ۲. آوج، آوج طولوسی.
۳. آتاق دوزی، طبان: کف
القدم. || با. کف الارنب =
سنتیاه. || کف الاسد = آرتیسیا.
|| کف العروس = شیطان ترسی.
|| کف مریم = بش یازاق.
|| کف النسر = آلتین اوتی.
|| کف الهره = کدی آیانخی.

کف { س. مر. ۱. ال ایچی،
|| ال آهسی، راحه: کف
الید. ۲. آوج، آوج طولوسی.
۳. آتاق دوزی، طبان: کف
القدم. || با. کف الارنب =
سنتیاه. || کف الاسد = آرتیسیا.
|| کف العروس = شیطان ترسی.
|| کف مریم = بش یازاق.
|| کف النسر = آلتین اوتی.
|| کف الهره = کدی آیانخی.

کف { س. مر. ۱. ال ایچی،
|| ال آهسی، راحه: کف
الید. ۲. آوج، آوج طولوسی.
۳. آتاق دوزی، طبان: کف
القدم. || با. کف الارنب =
سنتیاه. || کف الاسد = آرتیسیا.
|| کف العروس = شیطان ترسی.
|| کف مریم = بش یازاق.
|| کف النسر = آلتین اوتی.
|| کف الهره = کدی آیانخی.

کف { س. مر. ۱. ال ایچی،
|| ال آهسی، راحه: کف
الید. ۲. آوج، آوج طولوسی.
۳. آتاق دوزی، طبان: کف
القدم. || با. کف الارنب =
سنتیاه. || کف الاسد = آرتیسیا.
|| کف العروس = شیطان ترسی.
|| کف مریم = بش یازاق.
|| کف النسر = آلتین اوتی.
|| کف الهره = کدی آیانخی.

كَفَّارَتُ { ش. عر. (مصدر كفي حتى مخفف اوله ورق

قوللائور سه قده، «كفار» اسم مبالغه سنك مؤنث اولوب، اصل اوريجي واما ابديجي ديمكدر؛ و كفاره صورتنده قوللائق اقتضا ايدردى. ابر مجبوريت تحتنده و يا خطاء واقع اولان بر كنناهي عفو ايتد يرمك اميد. يله حد شرعيي وجهه و يريلن صده و يا طولتيلان اوروج و سازه، كنهاندر آرينجه: كفارت اقتضا ايدر؛ كفارتى قوللايدر، ممكندر؛ كفارت يمين = اجرا اركنه ميان بر يمينه قارشى ايجاب ايدن حد شرعى كه صده و اوروج و كوله يا خلايق آزاد ايتكدن عبارتدر.

كُفَّاف { سذ. عر. باشابه جق قدر رزق، قوت لايوت؛ كفاف نفس = يلكز كندى حيا. تنى تأمين ايچون بر آدمه لازم اولان رزق وقفه.

كُفَّال { س. (ر. Kéφαλός) بانى بيوتك مقبول بر جنس باليق كه باليق جورطه مى ده بوندن چيقار: كفالك بلا. كيى اولور.

كُفَّالَت { ش. عر. حق، برينك ويره جكي برميلي ويا ايدم جكي برايى و الحاصل برتمهدى اينا انجديكى تقديرده اونك بيرنه اينا ايمكى درعهده املك معامله قانونيه، كفيل وضامن اولم، ضمان: كند يسهنم كيم كفالت ايدم بكدرد؛ بوايش ايتقى سزك كفالتكزله قبول ايدرم؛ اونك كفالتى قبول اولغدى. || كفالت

سندى = كفيل اولديغى ميين او. لهرق كفيلك و برديكى سندن. || كفالت بالنفس = نفسنه كفيل اولم، يعنى بر آدمك شخصى طلب اولند قده بولوب و برمك تمهدى. || كفالت بالمال = ماله كفيل اولم، يعنى اونك بورجلى اولديغى آنچه يي و برمكى تمهد ايتمه. || كفالت متسلسله = ايكي ويا زياده كشتيك مقابله و متسلسلا كفيل وضامن اولنى.

كُفَّالَتْنَامَه { س. فا. كفالت سندى.

كُفَّايَت { يا كفايه. ش. عر. ۱. بيتشه، يتيشير مقدار. ده اولم: بو قدر كفايات ايدر؛ كفايات مقدارى، درجه كفايه = يتيشه جك مقدار و درجه. ۲. اقتدار، لياقت، اهليت، بر ايشه كافى اولوب باشقه سنه احتياج كوسترمه مه: او آدمك كفائيتي وارد، كفائيتي مسلمدر. — اكتفا و قناعت مناسيله «كفايات ايتك» ديمك يك طوغرى دكلدر، اكتفا ديملى.

كُفَّت { س. فا. (اصل فعل ماضى گفت) مفرد غائب اولوب ديدى و سويلدى ديمكدر. سوز، لفر. دى؛ گفت وگو = ديدى قودى، قيل وقال؛ گفت و شنيد = مسمو. مات.

كُفَّار { س. فا. سوز، لفر دى؛ كفار = كفالتك = سوز سو. يلك.

كُفَّتَه { س. فا. سويلش، مقول. گفته } = موسيقى تطبيق اولنان بر شرق و منظومه و تيا. ترو اويونى و سائرتهك نظمى،

موسيقى سندن صرف نظرله يلكز مبنى عليهك تزيين، بسته مقابلى: فلان اوپرايك گفته سى و يتتور. هوغوئك و بسته سى و رديتكدرد.

كُفَّيْجَه { س. فا. با: كيجه.

كُفْر { سذ. عر. ۱. الله ايتاغدا. كفركمه و شريك قوشمه ياخود يا قيشيه جق صفتلر اسناد ايتمه: كفر ايتك؛ او سوز كفر دى؛ الفاظ كفر. ۲. ديفسلك، ايملا. نيزلى، الحاد: بر آدمك كفرننه حكم ايتك، كفرننه واضى اولق. ۳. مشركك، بتپرستك، وحدا. نيته قائل اولميان اديان باطله: آسبا ايله آفرقائك برر بيوك قسملرى اليوم كفر ايجنده بو. لنبور. ۴. اكثرا الفاظ كفرى حاوى اولان شتوم غليظه، سب: كفر ايتك؛ كفر آتمق؛ قزديغى وقت قنطارله كفرى آتيور.

كُفْر { سذ. عر. كوى، قريه. كُفْر { بلاد عربده بعض معمو. رملك و خراب مدن قديمهك اساميى تركيبنده بولنور.

كُفْران { سذ. عر. كوردين ايليكى اونونمه، بيلمه، ناتكورك؛ كُفْران نعمت = ولى نعمته قارشى ناتكورك.

كُفْرَه { سذ. عر. فد: كفره { كافر. «كفار» كپي. با: كافر.

كُفْغِير { س. فا. لكف = كوپوك كرفتن = طوغقى — تر.

كُفْغِير { سذ. عر. ۱. يلكك كوپوكنى آلمه مخصوص دليلكى قاشيق و يا كيجه. (بو معنا ايله لسانزده كيجه قوللايلير. ۲.

پونج وساژه بيقامفه مخصوص
دليکلي بيوک قاب، سوزکچ.

{ سڌ. مر. } تر. زبازدی:
کفن { کفن } اولوي ساردقلری
بز: ميت کفته صاروب تابوته
قورل: کفن صويجي = نياش.

{ س. } زبازدی: کنيجي
کفسجي { کفن وساژ جنازه يه
متملق شيلر صانان آدم. =
ص. مج. صويجي، طمکار، غدار.

{ فت. } زبازدی: کفيله.
کفلمک { مک } ۱. اولوي کفته
صارمق، تکفين ايتک. ۲.
طاؤق وهندی وساژه يي يتون
اولهرق يوقته صاروب پيشير-
مک.

{ ص. } زبازدی: کفيلي
کفلي ۱. کفته صارلش. ۲. بو-
قته صارلش (طاؤق وساژه).

{ س. بيزله و بيوک ايکنه
کفته } اله ايشيلرک اوچي بو
آلتردن اينجيمه مک ايجون اله
پکير دکري دميرلي قابش:
موتاف کفته سي.

{ با کفو. سڌ. مر. }
کفو { اکفاء، شريک، آرقداش،
نظير، اقران، مثل، همتا: جناب
حقک کنوي يوقدر؛ او ذاتک
علم و فضلده کفوي بولماز.

{ س. } آت تيارنده قوللا:
کفه { نيلان مويتابدن کيسه،
ايجه کبره. = سڌ. مر. } قريم شبه
جزيره سنده برقصه.

{ سڌ. مر. } ترازى کوزى،
کفه { طيله سي.

کفلمک { فت. ۱. } آتى کيسه
{ اله سيلک، تيار ايتک.
۲. } آتک نوکرينى } پارلاتقى.

{ سڌ. مر. } ج: کفلاه.
کفيل { «کفالت» دن صڌ. }

برينک بورجنى و برمکي ويا بر
تمهدين ايفائيمکي درمهده ايدن،
مديونک امتناعي ويا عدم اقتداي
تقدر بنده اونک برينه بورجنى
ادا ايتمکي تمه ايدن آدم، ضا.
من: کفيل اولق؛ کفيل ايستک؛

کفيل و برمک؛ کفيل آلتى؛
کفيله ربط ايتک. || کفيل
بالل، مالله، مائه کفيل = برينک بور.
جن و برمک کفالت ايدن. || کفيل
بالنفس، نفسنه کفيل = ايستلديکي

وقت تسليم ايتک اوزره برينک
شخصنه کفالت ايدن || برينه
کفيل = کفالت متدلسله اله هر
برى ديکرينه ضامن بولنان.

{ کفيلک وساژه. با:
کفين { کفن وساژه.

کفيه { س. با: کنفه.

{ ويک. ص. } ککيش، بول،
کک { واسم، پهن. مر. } اک
اسکي صورتى «ککي» اولدينى
مر ويدر.

{ ياخود گگه. س. بو.
گگج { جک وساژه صوفه.
سي، کيومله. } اصلي: گگهله،

گگج آرى = زهرلى بر جنس
آرى. || گگج اوني = بر جنس
نات، هراچيون. || گگج قوشى =
آتماجهک بر جنسى، سسک.

{ س. } قبورغهک آلتى،
گگرک { اوکزجه، ضلع کا:

ذب. || گگرک آلتى = بوگرک
اوسق. || گگرک باقمه = گگرکده
طاويلان صانجى.

گگرمک { فل. } مدهده حاصل
اولان غازى آغز.

دن چيقارمق.

{ س. مدهده حاصل
گگرمه { اولان غازک آغز دن
چيقارلسى اعتياد کره يي.

{ ص. } ديل بوراز، نا.
گگره { خوش صورتده و
آجيتراق اکشى، عفس.

{ با ککره سي. ص.
گگره سي { آزد ديل بوران،
اکشيجه، بروشقو.

{ س. } ديل بورمه،
گگره لک { ناخوش صورتده
اکشيلک و سرتک.

گگره مک { فل. ۱. } ککره
{ اولق، ديل بو.

ره جق صورتده اکشيمک. ۲.
اکشوبه قيارمق، اختار ايتک.

{ س. } { ککيز } و
گگز { ککيز } يازمده مينا

بو قدر. } بورن دليگنک بوغازه
واصل اولدينى ير: گگز دن
سويلک = خم خم ايتک، غنه مک؛
گگزه قاچق = يوب ايجيلن شي؛
بورن دليگنه کيتک.

{ س. } طاوق کي کوزل
ککايک { ير قوش که اتى پک

لندي اولمفلده ديشي سي قفس
ايچنده صافلانهرق و اوکنده
آغ قوريله رق اوتمه سيله جاب
ايتديکي اوزککري طوتيلير،
جبل، کبک: ککايک آوى؛
ککايک اتى. انواى واردر:
قزبل، چيل ککايک.

{ وککمه. ص. } حرفلري
گگه { دفسانه تکرار لاهرق
سربست سويله مين، لکنت

لسانی اولان : ککه، ککه مه بر چوجق.

ککه { س. اگری اوجلی دکنک، جوکان، صولجان، عکاذ. || باغچه ککه سی = آفاج دالربنی آشاغی به چکمه مخصوص اوجی فانیجه لی دکنک، ککبری.

گگه { س. با : گگج.

ککه لک { س. ککه مه آدمک، حال، لکنت : لسان. ککه لک { فل. حرفری تکرار (ایده رک سوبلیه مه. مک، ککه کی سونیک : کوچک ایکن چوق ککه لیوردی.

گگه لک { فت. ۱. (بوجک و یا حیوان) اور.

مق، صوقق، ایصیرمق. ۲. غاغلایمق : خروس لر گگه لکش. ککه مک { فل. ۱. ککه لک، لکنت اسانله سو. ۲. شاشیرمق، نه سوبلیه. جکسی بیله مه مک : ککه مک باشلادی.

ککه مه { ص. با : ککه.

ککیز { ص. اویصال، مقنا. و متیز. [اصل ترکیه. ده کبه اسکیمی و پیاوره دیک اولوب اویصال آدم ذکر کیز. لکنه مینی بوبله دینلشدر.]

گکیز { س. با : ککیز.

گکیش { ص. (ککیش یازما. ملی. — اصلی کک)

۱. بول، واسع، پهن : ککیش بول : ککیش میدان : ککیش بوری دلیک. ۲. اسکی، عربیض :

ککیش فاش. ۳. مج. لا ابالی، قیدسز : اونک مذهبی ککیش. ۴. فراخ، سهل، سهولتی : او. مک حالی گکیشدر. || گکیش کدوکلی = قیدسز، غمز. = س. دمیرچی آلتیندن بر نوع رنده.

گکیش لک { فت. ککیش ایتمک، بوللا.

تقی، توسیع ایتمک، آچق : بولی، باغچه، قیوی گکیشلی.

گکیش لک { س. ۱. بولاق، وسعت : بولک،

میدانک گکیشلی. ۲. اڭ، عرض : فاشک گکیشلی. ۳.

وسعت حال، سهولت یسر.

گکیش لک { فل. ۶. بوللا.

تقی، توسع ایتمک، کسب وسعت ایتمک : بو روبه اسکیدیکه ککیشلیدی : بولار ککیشلیدی.

۲. وسعت حال پیدا ایتمک، یکتمه سی قولایلاشتق : حال ککیشلیدی.

گکیش لک { فل. بوللاشتق، توسع ایتمک،

اسکی اولسق : بو باغچه ایپی ککیشلیدی.

گکیک { س. معروف یاقیچی و (قوقولی بر اوتکه

بعض یماکره وضع اولنور و یاغی چیقار یایر : ککیک اوقی، ککیک یاغی. || قیسا ککیکی = بر جنس ییانیسی.

کک { ص. (اصلی فارسیدر) ۱.

(ساری و زور کچر بر خسته. لاق چیپانلرندن باشنک صاچی دوکلش و یا بو خسته لئه دوچار

اولان : کل چوجق : کل قیز : کل باش. ۲. بو خسته لئه مبتلا اولمق سزین باشنک قیلاری دوکلش اولان، طاس، اصلع : اختیار. لقندن باشی بستیون کل قالمش. ۳. مج. آغاجسز، چپلاق : کل طاغ. || کل اوغلان = اوکسز و فقیر چوجق، کلخان بکی. = س. یسلسکدن و یا سراپله باشه عارض اولوب بر دها بیتمه مک اوزره صاچی دوشورن چیپانلی یس خسته لاق، سعهفه : کلکی کچدی : کلکی اینی ابتدیلر. || مج. کالی قیز. مق = حدتافک، تهوره کلک.

کل { ک. مر. هب، بتون، جمله، کل { جمیع، هر : کلک یوم = هر کون : من کل الوجوه = هر وجهه : علی کل حال = هر حاله. = س. مر. عموم، عمومیت، بر شیتک بتونی، عمومی : استناد کل = عمومک، هرکسک خواجه. سی : عقل کل = عمومه شامل اولان عقل.

کل { یاخود کیل. س. (فا. «گل» کل { دن } باش. یقامنه وساتر بعض ایشلره یارار یشلترک و لزوجتلی بر جنس طوپراق : کل ارمنی، کل مختوم = بونک بر جنسی.

گل { فل. «کک» = فلنک امر، گل { حاضریدر. با : کک. || گل گیت، کل زمان گیت زمان = مرور زمانه، کیده رک. || گیت گل = اصحاب مطلوبدن برینک بوکون گیت یارین کل کی موا. مدله و لیت لمل ایله اولاندیر. لسی.

گُل { س. فا. معروف چيچڪ ڪه
ڪوچڪ وديڪنلي براآجاده
اولوب شڪلنڪ ووقوسنڪ ڪو.
زلسڪيله مشهور و بين الشعرا
بلبلڪ دلدادهسي اولمغه متواتر.
در. پڪ چوق انواعي وارد در:
آل، پنبه، صاري، قاتمرلي ڪل؛
ڪل زيبا؛ ڪل صد برك؛ بياني
ڪل؛ حقنه (ويا اوقه) ڪلي =
طاتليس باييلان جنسي. || ڪل
آغاجي = بو چيچڪي وپرن ڪوچڪ
آغاج. || ڪل بابراي = موسو.
يلرڪ بر بابراي، Pentecôte.
|| ڪل بشڪر = برونج ڪل رچلي.
|| ڪل خاتم (ختمی) = الاجهر ڪلي
اغاج ختميسي. || ڪل صوبي ڪلڊن
چيقاريلان ڪوزل قوقولي صو،
ڪلاب، ماه الورڊ. || ڪل ياغي =
ڪلڊن چيقاريلان قوقولي ياغ.
— صتر. تشڪيلاته دخي ڪير:
ڪلرخ = ڪل يڪافلي؛ ڪلرو = ڪل
پوزلي.
گِل { س. فا. چامور، بالچيق؛ يا
در ڪل = آياغي چامورده.
گِل { د. با. غل.

گِل { ڪلي. ڪ. عرب. [برنجيسي
حالت رفعه وايڪنجيسي حالت
نصب وجره مخصوصدر.] هر
ايڪي: ڪلا الشقين = هرايڪي شق؛
علي ڪلي التقديرين = هر ايڪي
تقديرده. [يالڪز بويله بعض
تعبيراتده مستعملدر.]

گِل { د. مر. هج. اسلا، هج. بر
وقت، قطعاً: حاشا وڪلا.
ڪَلاب { سڌ. مر. ط. قودوز
علی، قودورمه، داه
الڪاب.

ڪَلاب { سڌ. جر. عر. فد. ڪلب.
با: ڪلب.
س. فا. [ڪل = م. آب =
صو] ڪل صوبي، ڪلڊن
چيقاريلان ماء مطر.
ڪَلاب { سڌ. عر. جمر. قانجه و
چنڪل ڪمي جراح آئي؛
ڪلاب الجني = قولاي طونميان
چوچني طوتوب چيچڪه مخصوص
دميرڊن آلت، لاوطه. [ڪلابه
دخي دينير.]

ڪَلابڊان { س. فا. ڪل صوبي
طار اولوب سالامغه ڪل صوبي
سريلير.

ڪَلابِي { سڌ. عر. [چنڪل ديمڪ
اولان ڪلاب] دن سم.
— غلط اولهه رق زبازڊي:
گوللاني [تيمارخانه ده دليلري
ضبط واداره ايڊن خدمه.

ڪَلاپير { [منا سبتز املا]
با: ڪليپر.

ڪَلالچ { س. فا. شڪر شرچي و
قياق وبادمله پيشيرڪ
اوزره نشاسته دن پڪ انجه و
مدور بوققه ڪه دمتله صانيلير و
پوٽڪ طاتليس: بر دمت گلاج؛
قياقلي، بادملي ڪلاج.

ڪَلار { ياخود ڪيلار. س. فا.
رسيدن. تر. زبازڊي:
ڪيلر [ارزاق و ذخيره و سائر
مأڪولات و مشروباته متعلق
شيئر وضعنه مخصوص مخزن
ويا بيوك طولاب وانبار: مطبخ
ڪلاري: ڪلار اوطنهسي. || ججه
چوق ارزاق اخراج ايڊن
مملڪت: زمان قديمه بنفازي
چوق جنوبي اورويادن برقمقنڪ
ڪلاري ايڊي.

ڪَلارجي { س. ڪلارڪ حفظه و
ا. ڪولات و مشروباته
متعلق ارزاقڪ اداره سنه مأمور
آدم: ڪلارجي باشي = سرای هما.
پونده ڪلار مأمورلرينڪ باشي،
سر ڪلاري.

ڪَلارجيڪ { س. ڪلارجي خد.
مت وظيفهسي.

ڪَلاز { س. ياخود:

ڪَلاس { س. ڪرنتشڪر. مر.

ڪَلال { سڌ. مر. يورغونلي،
تعب، بيقيدي، او.
صانچ، قنور: ڪلال ڪلڪ = بو.
ريلوب ييتمق.

ڪَلام { سڌ. عر. ۱. سوز،
لقدري: بر ڪلام سو.
يلدي. ۲. د. بر قاج جملهدن
مرڪب وڪندي باشنه بر مقصد
افاده ايڊر سوز وعباره، فقره:
ڪلام جملهدن مرڪبدر. ۳.
لفظي، سويليش: حيوان ڪلامه
مقدر اولهه؛ دوه لسان حال
ايه ڪلامه ڪلدي. ۴. لسان،
لهجه: سربانيسلرڪ ڪلامي. ۵.
الوهيت ووحيدانيتدن بحث ايڊن
وبونلري عقلاً ومنطقي وحڪمت
قواعديله اثبات ايڊن علم، علم
عقائد: علم ڪلام. عالنه «متڪلم»
دبرلر. ۶. قرآن ڪريم: حافظ
ڪلام. || ڪلام الله، ڪلام قديم =
قرآن ڪريم. || حاصل ڪلام، خلا.
صه ڪلام، نتيجه ڪلام = الحاصل.
|| ڪلام ڪبار = مثل حڪمنه پڪمش
حڪمت آميز سوز، مشهور سوز.
|| مالا ڪلام = سوز ڪوتورمز،
ديه ڪل يوق. || مير ڪلام = فصا.

حت وطلاقتله سوز سويلكه
مقتدر، مجلس آرا.

كلاه { ياكلاه. س. فا. ۱. اسكي
طرزده باش كسونى كه
اوزينه صاريق صاريلردى،
سروش، قلنسوه. ۲. بالخاصه
درويشانك باش كسونى كه اكثر يا
اوچى سيورى اولور: مولوى
كلاهى: كلاه كيمك: خرقة كلاه =
درويش قياقتى. ۳. چكهدن باشه
قونه جق خفيف ثي: آراؤد
كلاهى: كيهه لك كلاه. ۴. بر
شينك اوزرى اوردكه مخصوص
واوچى سيورى ثي: مناره
كلاهى: ناركله كلاهى. ۵. مح.
حبله، خدعه، طولانديرمه:
بكا كلاه ايندى. || كلاه طاييه =
سيورى بر نوع طاييه. || كلاه
قايق = بر قاريلققدن بالاستفاده
كندى: منفعت شخصه سنى اويدر.
مق. || كيهه كلاه = مطرود، رتبه.
سى رفع اولمش. [چونكه و قتيله
رتبه ايله برابر اولك علامت
قارقه سى اولان عامه سى و قاوغى
دخى آلتوب اك آلتوده كى چكه
كلاهله براغيلردى. || كچ كلاه =
باش كسونى اكرى كين،
شوخ، نازنين.

كلاهيجي { س. كلاه بايان و صا.
{ نان آدم. || مح.
حبله كار، طولانديرمجي.

كلاهلي { س. كلاه كين، باشنده
كلاهلى: كلاه بولان: كلاهى بر
درويش.

كلب { سذ. عر. چ. كلاب. كو.
بك، ايت، سك، زاغار؛
كلب عقور = صالار كو پك.
|| ه. كلب اكبر، كلب اصغر =

ايكى جلهه كوكيهه كه برنجيسى
كره: سمانك نصف جنويستنده
اولوب شعراء يمايه اولك ايچنده
در، وديكرى نصف شماليده
اولوب شعراء شاميه اولده بو.
لور. فر. برنجيسنه Grand
Chien وياكنجيسنه Petit Chien
و Canicule دپرل. || ط. داه
الكلب = قودوز علقى، كلاب.

كلبانك { س. فا. ۱. برجاعت طر.
فندن بر آغزودن و
مقامله چاغريلان دعا و سرود
و آهنگ ويا تكبير و تهليل. ۲.
وقتيله مكتبه يكي باشلايان چو.
جفك خانه سى قيوستك اولكنده
مكتب چو جقيرينك ايتدكلرى
دها.

كلبان { س. عر. و:

كلبين { س. عر. (اصل عربيه
{ سذ. آ. اولوب ايكى
ديشى كوك ديمكدر. — تر.
زبانزدى: كرين [چيوى و
سائر طوطوب چكمكه و چيقار.
منه مخصوص و مقام كى مربوط
ايكى پارچه دن مركب دمير آلت،
قيماچ.

كلنجيه { س. دردست ايديلن
اصحاب جرائك قاچاقى
ايچون بيلكلرينه طاقيلان چفته
حلقه.

كلبرك { س. فا. كل يابراغى.

كلبرو { ياكلىرى. س. بر ثي
چكمكه مخصوص مختلف
اشكالده آلت.

كلبشكر { س. فا. بر نوع كل
رجلى و طائيسى.

كلبك { س. ۱. يازين باغله ده
وچارلرده اوچشان كو.

زل قنادل بوجكه كه اكثر يا
قورندن مبدل اولور؛ مح. كلبك
كمي = بك كوزل كيتيش كوچك
قير. ۲. قو يونلرك جكرينه
حارش اولان علت كه كلبكه
شككنده پارچهل حاصل ايدو:
قويونلر كلبك اولمش؛ او سو.
رى يه كلبك دوشدى. ۳. بعض
آلتلرده بولنان اوسقرونى بر
مندال. || كلبك اوتى = طاغ
يويجه سى. || كلبك صارماشينى =
بر جنس نبات.

كلبكلى { س. كلبك ديتن جكر
خسته لفته اوغرامش
(قويون).

كلبن { س. فا. كل آغاجى.

كلبه { س. فا. (بو. Kαλύβη دن)
چالى چرييدن بارينه جق بر،
قوله، فقيرانه مسكن: كلبه
احزانم.

كلبي { س. عر. ذ. كليه. كويك.
منسوب و متعلق ويا هاند.
= سذ. عر. چ. كليون.

دنيايه اصلا اهميت و برمين و
قلندرانه ياشايان بر صنف حكماكه
مشهور ديوجانس (ديوزن)
دخى بو جله دن ايدى: كليون.
ندن بر فيلسوف.

كلپه { وياكلپيه. س. بيوك باغ.
هركى.

كلپير { ياكلپير. س. زحمتز و
اجرتز ويا پك اوجوز
اله چكن: بو آتى، بو آرايه يي.
كلپير آلدن: يكرى لرايه بويله.
بر آت كاپيردر؛ اوكلپير مال

آراپور. = س. امكز اولاد،
اوسكى اولاد: كندى اولادى
اولوب يالکز بر كاپىرى وار.
در.

كلىپىجى { س. باد هوايه وياپك
اوجوز مال آلفه
آلشمش، كاپىر مال آرايان:
اوكلىپىجى بر آدمدر بو فيانده
مال آلاز.

كلته { س. عر. دمت، دسته. د.
كته { س. قيصه، بودور، بويسر.

كلچه { س. ۱. بىكاره. دولکش
معدن: آلتين، كوش
كلچى، كلچه حانده بر اوقه
آلتين: ابكى اوقه لى بر كلچه
آلتين. ۲. دها اربديلوب نصفه
اولماش معدن: يردن چيقار.
دقلى كوپل لى ايشلك
ايچون شهره كوندر لر.

كلچهره { س. فا. كل چهره لى،
كلچهره كوزل وتازه بوزلى.
كلخان { س. فا. حمام آتشاكي،
كلخان بكي = كچه بي حمام
آتشك نيك صباق اولان قسم
خارجي سنده پکړن سر سرى و
ياراماز چوق، صواق چاقنى.

كلخانى { س. فا. كچه بي حمام كخا.
نلرنده پکړن سر سرى،
نابكار، خيلاز: كلخانيه باقى.

كلدسته { س. فا. ۱. كل دق.
۲. مج. اثمار ويا تزا.
جم احوال مجموعه سى: كلدسته
شمار.

كلر { س. ۱. پيلان كى وآنخى
دما قايين ودرت آياقلى و
مع هذا بورور كن يره سوريلر

حيوانات انواعى كه اك معروى
كرتشكر ديدى كمز جنسيدر،
ضب: كرتن كر = چابوق بورور
كوكچ جنسى: پشيل كر، بنگلى
كر = زهرلى بريجه جنسى، ابرى
باشلى كر، آلاجه كر = ديكر
جنسلى. ۲. كر دريى كه
ساعت محفظه سى وسائره اولور.
كلر بالينى = اختاپود نوعى.
كل صوكرى = صوده يشار جنسى
كل قوم كرى = سقنقوز. || قيا.
كرى = بوقلونك بيوك، حربا.

كلرخ { س. فا. كل يكلقى.
كلرنگ { س. فا. كل رنگنده.
كلرنگ { س. فا. كل رنگنده.

كلرو { س. فا. كلرولى. س. فا. كل
يوزلى، كوزل.
كلزار { س. فا. كل آفاجلىرى
چوق عىل، كللك، كل
بانجه سى.

كلس { س. عر. كبرج طاء.
كلسى { س. فا. كل بانجه سى،
كلستان { س. فا. كل آفاجلىرى چوق
بانجه. (فارسيده شيخ سمدى،
شيرازينك مشهور بر تاليف
اديسنك عنوانيدر.)

كلسى { س. عر. ۱. كلسه. ار.
كبرج طاشى قيبلىندن
اولان: حجر كلسى؛ اراضى
كلسه.
كلش { س. باشنده كل اثرلى
كلش { س. بولنان، كل باشلى، طاء.
سلاق.

كلش { س. ۱. گلكش ايشى،
گلكش { س. كلكه، ورو، اياب: او.
كك بووقنده كلشى سيبىز دكلدر.

۲. طرز، طور، صورت.
كلشى كوزل = راست كله،
طينى حانده، هر فصل بولند.
پسه، دقت واهتمام اولمق سزى:
كلشى كوزل بر قياقته، صاچلر.
بى كلشى كوزل بر افشىدى.
[كلشاك] صورتنده جمى
واسعتداد وروش مناسنده
استعمالى كواچدر.]

گلكشمك { س. قل. ۱. پشيك،
بيومك، بوى آتقى:
بو آفاج، بواكىن كوزل كلشدى.
۲. ايشلك، سميرك: سياحت
كنديه يارامش خيلى كلشمش.
گلكشن { س. كل بانجه سى، كللك،
كلشن { س. كلزار. || كلشن سراى =
كل بانجه سى ايچنده كوشك.

گلكيدار { س. فا. (فا. كل = م.
عر. عذار = يگانى اكل
يگانلى، كوزل چهره لى.
گلكنجه { س. فا. كل غنجه سى،
گلكنجه { س. هنوز آفامش كل.

گلكفام { س. فا. (كل = م. قام =
رك { س. كل رنگنده او.
لان، بنه.

كلكت { س. عر. ۱. زحمت،
كلكت { س. مشقت، زحمتلى سى و
عمل، آخر وظيفه: قائده لى بر
ايشدر لكن كلكتى چوقدر؛ او
قدر كلفته كيم قالانير؟ ۲. لزو.
مسز زحمت و مشقت، يهوده
بورغونق، قولاي يابلى، ككن
بر ايشك زحمتلى بر صورتده
اجراسى: بوبله شيتلره اوغرا.
شوق كلفتنر: بو كلفته نه لزوم
واردور؟ ۳. كندى زورلايه.
رق زحمتله ايش كورمه، اوزنه.
رك يايلان ايش، سلاست ضدى:
اونك اشمارنده كلفت واردور؛

كافله - سولتيان شعر بليدر . ۴ .
رعي معامله ، اوزون اوزا .
دي به تفرقات ، تكليفلي معامله :
آره مرده اويله كافله هچ زوم
بوغدي .

كفتيز { ص . ۱ . زحمتز ،
مشقتز ، قولاي : بك
كافتيز بر ايشدر . ۲ . مراسم و
معاملات رسميه دن عاري ، ساده ،
تكليفز : كافتيز بر ضيافت
ويردي . ۳ . كنديني زورولا
متيزن بيلان ، سايس ، طبيعي :
كافتيز شعر .

كفتيزجه { ص . ۱ . ۲ . زحمتز ،
كفتيزجه ، قولايجه حق :
كفتيزجه بر ثروته قوندي . ۲ .
تكليفز و مراسم رعيت او
لنقميزن : سزدن كافتيزجه بر
ضيافت ايشترز .

كفتلي { ص . ۱ . زحمتلي ، مشقتلي ،
زور : بك كفتلي ايشدر .
۲ . معاملات رسميه ايله بر جوق
مراسله اجرا اولان : بزكفتلي
بر ضيافت ويردي : اوقدر كفتلي
استقباله نه حاجت ؟ ۳ . كنديني
زورلامه بيلان ، طبيعي و سليس
اوليان ، زحمتله وجوده كن :
كفتلي اشعارده هچ بر اذت
يوقدر : ياكيش يازمورسده
يازدني شيلر بك كفتليدر ؛
مصنع اكن كفتلي برت .

كفتشان { ص . ۱ . ۲ . ۳ . ۴ . ۵ . ۶ . ۷ . ۸ . ۹ . ۱۰ .
كفتشان = فشاندن = صاچق
كل صاچان ، اطرافه كل طما
غيدان .

كلك { ص . ۱ . كل ياره لري كي
بولري وياوش وچلان
يرزي اولان : كلك دري ،

كلك مصر . ۲ . قيليز ، چيلاق :
كلك طولوم . ۳ . ناتام وياصري
يومري قاش ، ينج : كلك يش .
۴ . قاون قاروز ، بوستان . ۱ بو
منايله آناطوليده مستعملدر .

كلك { ص . ۱ . ۲ . ۳ . ۴ . ۵ . ۶ . ۷ . ۸ . ۹ . ۱۰ .
كلك ، الحصوص دجله ده ايشلر
بر نوع صالحه اوفورلش طولو .
ملر اوزرنده طورور : موصلدن
بفداده كلك ايله كيتك .

كلك { ص . ۱ . ۲ . ۳ . ۴ . ۵ . ۶ . ۷ . ۸ . ۹ . ۱۰ .
كلك ، قلم ، خامه ، براعه :
فلان منشينك اثر كلك
بلاغيدر .

كلگشت { ص . ۱ . ۲ . ۳ . ۴ . ۵ . ۶ . ۷ . ۸ . ۹ . ۱۰ .
كلگشت ، مزين تفرج محلي :
كلگشت معلا .

كلگون { ص . ۱ . ۲ . ۳ . ۴ . ۵ . ۶ . ۷ . ۸ . ۹ . ۱۰ .
كلگون ، بنه : يگافري كلگون
اولميشدي .

كللابي { ص . ۱ . ۲ . ۳ . ۴ . ۵ . ۶ . ۷ . ۸ . ۹ . ۱۰ .
كللابي ، كللابي .

كلليك { ص . ۱ . ۲ . ۳ . ۴ . ۵ . ۶ . ۷ . ۸ . ۹ . ۱۰ .
كلليك ، كل علق ، سغه : اونك
كللكي بليدر .

كلليك { ص . ۱ . ۲ . ۳ . ۴ . ۵ . ۶ . ۷ . ۸ . ۹ . ۱۰ .
كلليك ، كل بري ، كل آغا .
كلربني حاوي محل كلزار ،
كستان .

كلله { ص . ۱ . ۲ . ۳ . ۴ . ۵ . ۶ . ۷ . ۸ . ۹ . ۱۰ .
كلله ، با : كله .

كللي { ص . ۱ . ۲ . ۳ . ۴ . ۵ . ۶ . ۷ . ۸ . ۹ . ۱۰ .
كللي ، كل علقته مبتلا ، كل :
كللي بر جوق .

كللي { ص . ۱ . ۲ . ۳ . ۴ . ۵ . ۶ . ۷ . ۸ . ۹ . ۱۰ .
كللي ، كل ايله مزين : كللي
چيچكي .

كلم { ص . ۱ . ۲ . ۳ . ۴ . ۵ . ۶ . ۷ . ۸ . ۹ . ۱۰ .
كلم ، لاخنه ، قابوسقه . (آنا
طوليده مستعملدر .)

كلم { ص . ۱ . ۲ . ۳ . ۴ . ۵ . ۶ . ۷ . ۸ . ۹ . ۱۰ .
كلم ، جد ، مر ، قد : كله ، با :

كلنج { ص . ۱ . ۲ . ۳ . ۴ . ۵ . ۶ . ۷ . ۸ . ۹ . ۱۰ .
كلنج ، يا كنج . ۱ . اري باليق
بيليق ، بيليق ، بيليق .

قيلق مقامنده اولان كيكي .
كلك { ص . ۱ . ۲ . ۳ . ۴ . ۵ . ۶ . ۷ . ۸ . ۹ . ۱۰ .
كلك ، قل . ۱ . مض : كلكر ، كازور .
۲ . بر ي به حركت ايتك ،
مجي ، ورود ، اياب ، آمد : پدوم
دون كلدی : هر اقسام اوكلير ؛
چو قنلر شمدي مكشيدن كلا جكدور .
۲ . كزي دونك ، عودت ، رجوع
ايتك : كيدوب كله = عزيمت
وعودت : كيتديكي پردن گلز ؛
كيت اما چابوق گل . ۳ . كيرمك ،
حلول ايتك ، باشلامق ، اولق :
ياز كلدی : رمضان گليور ؛
تمطيل ، امتحان گليور . ۴ .
يتمك ، وصول ، موصلت ايتك :
واپور قاچده كلير : كروان يارين
كليز . ۵ . ظهور ايتك ، بيدا او .
لق ، تبادر ايتك ، حاصل اولق :
كنديسنه بر آيلق كلدی ؛
ايكي گونده بر صيغه كليز ؛
خاطر مه ، علقه كلدی . ۶ . طو .
ققق ، اصابت ايتك ، راست كلك :
باشنه بر طاش كلدی ؛ كنديسنه
بر مصيبت كمش ؛ كلن چكيله .
بك . ۷ . اوعق ، اويغون و موافق
اولق ، ياقيشق : بو يالزو بگا
كلز : بو قيفت يم باشده بو .
لنانهز گلز ؛ بو حساب ايشكره
كليزي . ۸ . تصادفاً اولق ، بو .
لقق ، چيچقم ، تصادف ايتك :
او چيزمه بگا طار ، قيصه كلدی ؛
يديمك يك معده مه آغر كلدی ؛
ياغان ياغور مزروماهه چوق في
كلدی . ۹ . گورنگك ، ظن او .
لقق : بو يول بگا بك اوزون
كلدی : بو ميوه سزه آجي
كلدی مي ؛ بگا اويله گليور كه =
ظن ايدورم . ۱۰ . چيچكم ، تحمل
ايتك ، طيغاق : بو آت بوكه گلز ؛

بن چوق یورمکه کلم : او آدم شاقیه، لطیفه بکتر. ۱۱. انتاج اولتی، نتیجه صورتیه حاصل اولتی، منبر اولتی : بوندن نه کلیز ؟ بوندن چوق شی گه بیلیر : بو حال نه دن کلیز. ۱۲. مصاب و دوچار اولتی، اوغراق : آمه کلک : آمه کله جکسکز. ۱۳. ایراد اولتی، واردات و عائدات صورتند حاصل اولتی : چفتکلدن، عقاردن، وقفدن کندیسنه سنهده بر قاج بیک فروش کلیز. ۱۴. قبول ایتک، موافقت ایتک : طاقت خم سوزمه کله جکسکز : اوده بنم رایجه کلدی. ۱۵. قابل اولتی، اویغی : حساب، قله، املایه، تعریف کلک = قابل حساب، قابل تحریر، قابل تعریف اولتی. ۱۶. صدور ایتک، صادر اولتی : بندن اویله ایش کتر : او آدمدن بویله بر ایش کله بیلیری ؟ ۱۷. یالاندن کوسترمک و یا کوردنک : کور-مزدن کلک = کورمزکی اولتی : یئزدن کلک = یئز کی اولتی، تجاهل ایتک. || آرقه دن کلک = تعقیب، اقتفا ایتک. || آشاغی کلک = ۱ ایتک، نزول ایتک. ۲. ییتلی، دوشک. || آغره کلک = گوجه کیمک، باعث انفعال اولتی. || الدن کلک = قابل اجرا و ممکن اولتی، دائرة اقتدار دا-خنده، اولتی : بو ایش بنم الدن کلز = بن اجرا سنه مقتدر دکم : الدن کلن = دائرة اقتدار داخلنده اولان، قابل و ممکن اولان : الدن کلنی دروغ ایتمه ملی، یاغلی :

الدن نه کلیز ؟ نه بایله بیلیر ؟ || اله کلک = ۱. اخذ و گرفت او. لقی، طولتی. ۲. تحت تصرفه بچک، تصرف اولتی، میسر اولتی : بویله برمال قولای اله کلز (بکمز). || املایه کلک = اصلاح و افلاح اولتی. || ایجری کلک = کبرمک، دخول ایتک. || ایجه کلک = کوشه طوغتی، سئوح ایتک. || ایشه کلک = یارامق، قابل استعمال اولتی. || ایلری کلک = استنتاج اولتی، نتیجه چیغتی، نشأت ایتک : بو حال نه دن ایلری کلیور ؟ || ایلری کلن = اشراف و اعیاندن اولان : قصبه نك ایلری کلنری = اشراف و اعیانی. || ایمانه کلک = ۱. ایمانی، اهتدا ایتک. ۲. مح. طاقت طوغری بنی قبول ایتک، قانغی. || باشه کلک = ۱. اوسته چیغتی، تصدیق ایتک. ۲. وقوع بولتی، طاری و مسلط اولتی : باشمه حال، بلا کلدی : باشمه کلنی بیلسه کتر : باشمه نه لر کلدی. || باش طاشه کلک = نادم و یشیان اولتی. || بر آزه کلک = طو-یلاغی، بریمک، اجتماع ایتک. || بور رندن کلک = کور یلن اییک اونی تعقیب ایدن بر کدرله احسا اولتی : دونکی اکلنجه اقسامکی زقو طانله بورغزدن کلدی. || آنامدن امدیکم سوت بورغدن کلدی = چوق غذاب و اذیت چکدم. || گلوب چاغتی = حلول ایتک. || چکی به کلک = یارامق، توافق ایتک. || چپقه کلک = بردن و آکمنین ظهور

ایتک. || حقدن کلک = ۱. بحره ییتک. ۲. ضبط ایتک، غلبه چالقی : بن اونک حقدن کله بیلیر. || خوش کلک، خوشه کلک = بکنلک، حظ ایدلک : بکا بویر خوش کلدی : بوراسی چوق خوشمه کلدی (کیتدی). || خوش کلد بکتر = کلنره نجه و دعا تعبیر بدر. || دیک کلک = قارشى طورمق، سرکشک ایتک، عناد حیقله مخالفت ایتک. || دیله، دیله. || کلک = کوتیلکله شهرت بولتی، بادى قبل وقال اولتی : اوسیدن طولانی دیله کلدی. || راست کلک = ۱. تصادف ایتک. ۲. میسر اولتی : ایشکز راست کلدین. || طولایه کلک = اغفال اولتی. || عهد سندن کلک = اجرا ایده ییتک، بچرمک. || قارشى کلک = مخالفت ایتک. || قاله کلک = ذکر و بانه شایان اولتی : او ایش قاله کلز. || قله کلک = تحریر اولنه ییتک، شایان تحریر اولتی، اهمیتی اولتی. || گلوب کیمک = موارده ایتک، تردد ایتک. || کندیسنه کلک = آلتق، افاقت بولتی، ابتداء ایتک. || لازم کلک = ۱. ایجاب و اقتضا ایتک : لازم کایرکله بویله اولسون. ۲. نشأت ایتک، استنتاج و استنباط اولتی : بویله اولورسه نه لازم کلیز ؟ || وجوده کلک = تحصیل ایتک، پیدا اولتی، وجود بولتی. || یان کلک = فائله سز اولتی، کیفیه باقی. || یرینه کلک = اجرا اولتی، یرینی بولتی : و بر دیکتر امر یرینه کلک ایچون. || یوله

گلك = يولنه كيرمك، كسب نظام
ايتك. || افعال معاونه دن اوله رق
صيفه التزاميه دن صكره استمرار
واسكيدن برى وقوع و حدوث
بيان ايدر : اوله گلكش = اسكيدن
اوله اولش : اوقونه گن درس لر
اوتدن برى اوقونه مى معتاد او.
لان درس لر : يازيله گن محركات
اوتدن برى يازلى معتاد اولان
محركات. || مضارع منفىك مفرد
غائبه « دن » اداتى كيرد كدن
صكره تعاقب ايدن « گلك » فعلى
عربيه كى تفاعل بابى كى بالاندن
كوسترش بيان ايدر : كورمزدن
گلك = كورمزدن كى اولقى، تعالى
ايتك : ييلزدن گلك = ييلز كى
اولقى، تجاهل ايتك. غلط اوله رق
بين الوام. مثلاً « كورمه من
لكدن » و « ييله من لكدن » گلك
صورتندده قوللايلير. }

گلكمه { س. عر. ج. كلات، كلم .
۱. معنالى لفظ، افاده مرام
ايچون قوللايلان سوزلر كه برى :
صرفده كله اسم و فعل وحرف
اوله رق اوچه آيريلير . ۲. سوز،
لغزدى، كلام : كله طيبه = تطيب
خاطر ايدمك كوزل سوز .
|| كله بكمه = هر سوزى آيريمه
وهيچ برى آلامق سوزن (ترجمه
ايتك) ؛ كله بكمه ترجمه « مالا »
ترجمه تك ضدى . || كلكه الله ، كله
توحيد = ۱. « لاله الا الله محمد
رسول الله » كلام شريفى ، دين حق :
اعلاى كلكه الله = دين حق نشر
و تعميمى . ۲. نفع ربانى يله حاصل
اولان حضرت عيسى (عم) . =
ج. مونوق الكلم = سوزينه ايتا .

نيلير ، معتمد . || نافذ الكلم =
سوزى پكر ، نفوذلى .

گلكمه { س. كلك ايشى ، ورود ،
ج. ايباب . با : گلك .
= ص. ۱. گلكش ، وارد ، يكي
گلكه : آورو يادن گلكه . ۲.
يتشمه ، حاصل اوله : اصنافدن
گلكه : دوا كردن گلكه بر قلفه .
(يا گلان . ص. ۱. كلكيى ،
گكن) كلكش ، آنى ، وارد ، واصل :
دون بورايه گكن آدم . ۲. وقوع
بولان ، واقع : گكن چكيليير . || باشه
گكن = عارض اولان . || گكن
گيدن = ۱. مسافر ، مهمان :
اونك گكن گيدنى يوقدر . ۲.
مارين و عابرين : قوناغى گكن
گيدنه آييقدر : گكن گيدن
اوغرار .

گكنار { س. فا. نار چيكي .

گكنبه { س. قو يون ياتاغى . } آنا
گكنبه { س. طويلده بر قصبه به علم
اولشدر . }

گكنجه { ح. ۱. نقل كلام اولندقمده ،
اما ، ايمدى : سزك اورايه
كيتمه كزه گكنجه : او بجهت گناجه .
۲. صره سى كلكدمه : هر كسه
كولر يوز كوستيرر بكا گكنجه
چهره سنى دكيشيديرر : اگكنجه
ايچون دائمًا حاضر در ايشه گكنجه
خسته لغى درميان ايدر .

گلكندر { س. يو. Kulanvros =
گلكندر (اسطوانه ، مردانه) اسكى
بر شراب اولچيسى .

گلكندرق { س. يته يو. Kulanvros =
گلكندرق (دن) طبع ماكينه
لرندمه مركب آلوب ويرن
اسطوانه ، مردانه .

گلكنك { س. با : كولونك .

گلكنگين { س. فا. (گل = م .
انگين = بال) بال ايله
گن ياراغندن مركب بر جنس
طالانى .

گلكنمك { ج. گلكمك واقع اولقى ،
ورود ايدك : بووقدمه
گانيرى ؟ اورايه بر ساعتده كيد .
يلوب گلكير .

گلكور { س. با : گلكير .

گلكه { س. فا. ۱. باش ، رأس ، سر ،
قفا : خيدودك كله سنى آلديرر ؛
كله سنه بر شمار اوردى . ۲. باش
كى يوورلا بجه شى : بر كله
شكر ، بر كله لاختنه : كله يينيرى ،
كله شكرى . || كله قولاي برنده =
مشكل ، مقافى .

گلكه { س. فا. با : كلام .

گلكه { ح. « گلكه » فعلندن صيفه
التزاميه تك مفرد غائبدر
راست گكه = تصادق ، تصادفاً .
|| گكه گكه ، مرور زمانه ، گيت
گيده ، تدريجاً . || طاوله او بوئنده
اورغون طاشى اولوب گن زار .
ده آييق براوامغله اور بوئى
بكلمك مجبور يئنده بولندقمده
قوللايلير . || « كل ها » دن
مخفف صورتيله ده قوللايلير .

گلكه { س. « كوله » يازمغه حاجت
يوقدر } طوب هر ميسى كه
وقتيله دميردن يوورلاق و
شمى اكرتيا چليكدن اسطولا
نى واوچى سيورى اولور : كله
آغقى ؛ كله ياغدى رملق .

گلكه پوش { س. فا. باش كسوتى
وعلى الخصوص باشك

تیه سنی اورتن و باشه یاپشان
یووارلاق و خفیف طایقه که قا
و غک آلتنده کیلیردی.

گله جک { ص. ۱. آتی، مستقبل،
اوکده کی، الیردیمکی :

گله جک سینه ؛ گله جک یاز. ۲.
کله سی انتظار اولنان ؛ گله جک
آدم ؛ اوه گله جک گلنک ناصل
چیقه جفی مجهول. = س. ۱.

آتی، مستقبل، استقبال : گله
جکی آنجق الله بیلیر. ۲. قضا،
قدر، یازلی اولان شی : گله.

جک بوزلاز. ۳. گله، جمعی :
گله جکی وار ایسه = اگر گله.
جکسه ؛ گله جکی طونارسه =
گله که قالمیشیرسه. = ج. گله.

جکل = اخلاق، اعتقاب.

کلی { ص. ۱. کله، (وکل).

کلی (دن سمنه). ۱. بتونه و عمو.
مه عائد و یا منسوب و متعلق،
عمومی، جزئی مقابلی : خسوف
کلی، کسوف کلی : آی و یا کو.

نشک گاملا طولسی : (مقابلی :
خسوف جزئی، کسوف جزئی).
قاعده کیه = استثنای اولیوب
جمله عائد اولان قاعده، قاعده

عمومیه. (« عمومی » دن فرقی
شدورکه : عمومی خصوصی،
و بو ایسه جزئی به مقابل قوللا.

نیلیر. ۲. چوق، کثیر، وافر :
بونلرک آره سنده فرق کلی
واردر، کلی کتابلر آلمش.

کلی { ص. ۱. عر. با. کلا.

کلیا { ج. ۱. بتونونه،

(بستون، گاملا، تمامیه :
کلیا انکار ایدبور. ۲. (جمله
منفیده) هج، اصلا، قطعاً :

کلیا گورمدم ؛ کلیا خبرم یوقدر.
کلیات { س. ج. عر. (فد :
« کله » بومقاده قوللا.

ناماز. ۱. برایشک تفرعاتندن
صرف نظرله هیئت عمومی سی،
طوبدن اولان قسم وجهی : او

کلیات امورله مشغولدر تفرعاتنه
کیریشه من. ۲. برشاعر ویا مؤ.
لفک کافه تألیفاتی، مجموع آناری

و علی الخصوص آثار ادبی سی :
کلیات سمعی، کلیات جامی : ابن
سینا تکلیات آناری.

کلیت { س. عر. (تعبیرات عر.

بیه ده « کله » صورتنده
ده قوللانیلیر. ۱. بریشک عمومی
اولسی، بتونک، شاملیت : خسو.

فک کلیتی = کلی اولسی : بو
قاعده تک کلیتی = عمومی اولسی.

۲. کثرت، وفرت، طوبدن او.
لان شینک حالی : بوسنه ذخیره
کلیت اوزره اولدی : کلیته قو.

یونلر گلدی : کلیته اشیا آلدی.
|| بالکله = بتون بتونه.

کلیتی { ص. ۱. جوق، وافر، بول :
آناتولیدن کلیتی ذخیره
چیقه بیلیر.

کلید { س. فا. (بو. Kλeĩς =

κλειδ = açma : آناختار
۱. آناختار، آچار، مفتاح.

۲. تر. هرکس طرفندن آچملا.
مق اوزره قیر و صندیق و سائر.
به طاقیلان دمیردن ماکینه لی

بر آلتکه آناختارله آچیلوب قیا
نیر، قفل : کلید طابق، اودمق ؛
کلید آلتنده طومق ؛ اوراده هر

شی کلید آلتنده در ؛ آصمه کلید =
اکرنی کلید که حلقه له طاقیلیر.
کلید اوتی = دال و یا بر اقلری

چکلدهکجه چیتار بر جنس اوت.
|| ج. زنجیر کایدی = ایکی پوی
زنجیری بر برینه ربط ایدن حلقه.

|| بر برینه کلید = بر ویا بر قاج
کشینک یکدیگرکله ارتباطلری.

کلید جک { س. ۱. کوچک
کلید، قفل صغیر.
۲. ج. قایق کورکنک یکیرلد.

یکی دلیکی تخت.
کلید لیمک { فت. (زبازدی :
کلید لیمک (کیتلنک) کلید و
آناختارله قیاندیرمق : آخوردک

قیوسنی سایه کلیدلنلی.
کلید لیمک { (یا کلیدله مک. فت.
(زبازدی : کیتله.
[مک] ۱. کلید و آناختارله قیامق :

تپونی کلیدلیوب یاتمشیم. ۲.
بر برینه یکیرمک، باغلامق : یار.
مقترینی کلیدلش طور بورودی.

کلید لیمک { ج. فل. (زبازدی :
(کیتلنک) کلید و
آناختارله قیامق : او اوده کلار

کلیدلنر ؛ بو کلید بوزلش کلید.
لیمور. ۲. بر برینه یکیرمک ویا
یکمک : یارمقلر کلیدلنر ؛ دیشلر

کلیدلنر ؛ بر برینه یکمش کپی
صیقیشوب طورمق که صوفوقدن
ویا قورقودن اولور.

کلیدلی { ص. (زبازدی : کیتلی
۱. کلید و آناختارله
قیامش، قیالی : او اوپله کلار

کلیدلیر. ۲. بر برینه یکمش ویا
یکمش کپی صیقیشوب طور بورودی.
دیشلری کلیدلی طور بورودی.

کلیر { یا گلور. س. ایراد، وار.
(دات : آیده بش اون لیرا
کلیری واردر.

کلیر { س. ساز، قامش. ص.
(کلیر بایلی = سازان با.
لیننک برنوعی.

علت. || حصاة الکلیه = بوگر.
کده طاش حاصل اوله.

{ ص. فا. ۱. آز، ناقص، نقصان،
کم } اکسیک. ۲. کوفی، فناء،
ردی: کم سوز.

{ کم. ک. عر. قاج، نه قدر، ذ.

{ کم. س. آتک آغز به اوریلان
کم } دمپردن آلت که باشک اطارا.

فنه دزق قایشله و بوکا مربوط
دیز گیشله قولانیلوب حیوانی

ضبط. ایدر و استثنای طرفه
چورر، لجام، لکام: حیوانه کم

اورمق: حیوان کم آلتی =
قبول ایتک. || کمی آزی به

آلتی = سرکشک ایتک.

{ کم. س. عر. ج. اکام، نبا.
کم } چیچک کله سی، قابجی.

{ کم. س. عر. ج. اکام، لباس
کم } قوی، یك، آستین.

{ کم. ض. عر. ضمیر متصک جمع
کم } مخاطبیدر سز، سزک، سزه

سزی: سلام غلیکم = سزک
اوزرکزه سلام اولسون. || یالکز

یوله بعضی تعبیر آمده بولنور. ||

{ کم. ص. فا. غائب، ضایع: کم
کم } شده = غائب اولش: کم

کرده = ضایع ایتش.

{ کم. مه. قوم، مهله سله بر لکده
کم } قولانیلوب تردده سولیکه

و سولدیکنی بیلمه مک دالات
ایدر: کم کوم ایتدی بر جواب

ویره مدی.

{ کم. ح. عر. کبی دیمک اولان
کم } «ک» حرف جریله «ما»

اسم موصولندن مرکبدر تنکه،
اولدینی کبی: کاکان = اولدینی

کبی، اکسیکی، بلا تغییر: کبی

کینور، گینندن ممنودر: اوج
گینی واردر. || مج. اره می کلینی = پک

آغر حرکتلی. || کلین صاجی =
افنیون دینان بر جنس نبات.

|| کلین فناری = الیککنج دینلن
برجنس نبات. || کلین قوشی = بر

جنس بیوک طویفسار. || کلین
هوای = پک راکه هوا. || یوزی

یازیلی کلین کبی قالمق = بوشنه
انتظار ایتک.

{ کم. ۱. کوچک کلین.
کم } ۲. صاگسار بوعدن

پک کوچک و اینجه اوزونجه بر
حیوانحق که صاریلی بیاضلی

اولوب قورو دیوارلرک دلیکار.
ینه قاجار و طاقو یومورطه و

بلجارینه مسلط اولور، ابن عرس.
۳. جابرلده یتیشریک قرصی

برجنس چیچک که معالجه ایجون
شروب و رچلی یابارلر، چول

لاله سی، قیزالاق. || کلینچک با
لیبی = بر جنس لشدید بالیق

|| کلینچک علی = استسقاء عمو.
می.

{ کم. ۱. کلینه لایق و
کم } ۲. مناسب یا خود مخصوص:

گینلک انواب: گینلک اوطله. ۲.
گین اولق سسندنه بولنان،

یتیشمش: گینلک قیز.

{ کم. ص. عر. ۱. کلویه.
کم } ۲. کلویه

منسوب و متعلق. || کلوی
الشکل = بوگرک شکل و صو.

رندنه اولان.

{ کم. س. عر. ۱. کلپتین. ۲.
کم } ۳. بوگرک (بوگرک). || ط.

التهاب الکلیه، ذات الکلیه = بو.
گرکزرک التهابلاغمسندن عبارت

{ کم. سازلق، قامشلق
کم } ۲. مر.

{ کم. بر نوع صوکاری.
کم } ۳. کلپس

بالینی بالینی = بالین
بالینی دینان. طالتی صو بالیفک

بر نوعی.

{ کم. س. فا. ۱. بو. Exxizyot
کم } ۲. تر. زبازدی: کلپسه

۱. خرسیتانلرک عبادتگاه،
معبده صاری، کلپسه. ۲. خر.

سیتانلرک ریاست مذهبی سی و
مذاهب مختلفه لرینک هری:

شرق کلپساسی = اورتودوکس
مذهبی و بطریقخانه ریاست رو.

حانیه سی، غرب کلپساسی = قزو.
لیک مذهبی و بابانک ریاست رو.

حانیه سی.

{ کم. س. با. گلش.
کم } ۳. با. گلش.

{ کم. ص. عر. ۱. «کلام» دن
کم } ۲. «کلام»

سولیلن، خطاب اولنان، مخاطب:
ف. || کلیم الله = حق تعالی حضرتلر.

ینک خطاب عزتیه مظهر یو.
ویلان حضرت موسی (عم).

{ کم. ص. فا. ۱. انوروله جق
کم } ۲. یه و یا یتاق آلتنه سر.

یلن و درویشلرک اوموزلرینه
طاشیدقاری اوقاق کچه و قالجه،

سجاد. ۲. توکمز اوطله کچه سی،
خالینک اولکر سزی: آناطولی،

شهر کوی کلیمی.

{ کم. ۱. اولنکه حاضرلا
کم } ۲. گلین

گلین (شمش قیز و یا یکی اولنش
قادر، عروس، عروسه: گلین

آلفه کیدورلر: فلان قیز گلین
اولی. ۲. اوغل زوجه سی:

فلان کلینی: فلان کلینی کلینی

السابق = اسكيسى كى؛ كانبىنى = كركى كى، لايى وجهه؛ كاهى حقها = حقبه. (بالكر بوبله تمبيراند قوللانيلير.)

كمال { سذ. عر. ج: كالات. ۱. (ايرگينك، يشكلك، اوله؛ كال بولش، كاله ايرمش ميوه. ۲. نقصانلى، ناملق، مكمايت، كثر: كال اهتمام؛ كال مر. حمتدن: كال عظمت. ۳. عمر بشر كيشكىنك زمانى، كخالكدن صكره واختيارلقدن اولاولان حال كه اوتوز ايله اللى باشلى آرمسنددر: سن كاله واصل اولق: سن كالد بولنان آدم. ۴. انسانك معلومات و حسن اخلاقه نقصانز ومكمل اولسى، فضل و هنر، علم و فضل: ارباب كالدن برذات: فضل وكال صاحي. (جى ده باشليجه بو معنا ايله مستعملدر:) كالات بشرى؛ اكتساب كالات اتمك. ۵. تر. دكر، قدر، بها، قيمت: بونك كالى ندر؛ كالى بش پاره اتمز.

كمالسير { ص. دكرسز، قيمتسز، نافله. س. فا. ۱. باى، قوس: تير و كان = كان = اوقله باى. ۲. معروف كرىشلى چالغى: كان چالمق. ۳. يايه مشابه مختلف آلات و ادوات. = ص. باى كى كوزل بييملى (قاشه وصف اولور:) كان ابرو = باى قاشلى، قاشى باى كى اولان.

گمان { س. فا. ۱. صانع، ظن، شهبه، ايشكيل: وهم و كان. ۲. شهبه، شك، ريب: بي گمان = شهبه سز.

كمانجى { س. كان ديتلن چالغى. يايان ويا چالان آدم. **كمانچه** { س. فا. (تر. زبازدى: رتند بر نوع چالغى.

كمانكش { س. فا. ۱. باى قو. (للا نوب اوق آنان آدم، قواس. ۲. كان چالان چالغى.

كمانه { س. فا. ۱. كان و كمانچه باى. ۲. مقب باى.

كمانى { س. فا. كان چالان چالغى.

كمبضاعه { ص. فا. (كم = كم = آز. عر. بضاعه = سرمايه. ۱. سرمايه سى آز، سرمايه سز. ۲. مجه. معلوماتى ناقص، چوق او قومامش.

كمبها { ص. فا. (كم = كم = آز. بها = قيمت. (قيمتى آز، قيمتسز. **كمبايه** { ص. فا. (كم = ناقص. يايه = رتبه [رتبه سى دون. قدر واعتبارى آز اولان.

كمتر { ص. فا. (كم = دن سفته. دها دون، دها آشاغى بو.

لنان، مادونده اولان، احقر: كمتر قولى. (اذ. تواضع طريقيه متكلمدن كتابه اولور: كمترلى.

كمترانه { ص. فا. احقرانه، عاجزانه (متكلمدن كتابه اولور:)

سوى كترانه مه ارسال بيور. ريلان: نامه كترانه م. = ح. حقيرانه، عاجزانه: كترانه قديميه جرأت قلندى.

كمترى { ص. فا. متكلمدن كتابه اولان عاجز و احقره منسوب، عاجزى، احقرى: اشعار كمترى: سوى كمترى به.

كمترين { ص. فا. (كمتر = دن مبالغه صيفه سيدر) اك

كوجك ويا آلقاق وحقير: بنده كترين: كترين بندگان.

كمخا { س. فا. برنوع اييك قاش.

كمخاجى { س. اييك قاش طوقو. (يان چواها.

كمز { س. فا. ۱. قوشاق، منطقه. (لسانزده بر قاج دفعه صا.

ريلوب باغلانان قوشاغه كمز ديتلوب بلى بالكر بركره صاران و طوقه ايله باغلانانه ديتير: (صيرملى كمز: قابش كمز. ۲. قيو و بنجره كى بر آييقلنك اوستنده نصف دائره شكل ممما. ريسى، طاق: قيو، بنجره، كو. پرى، صوبولى كرى: اوچ كركلى كورپرى. || آلتين كرى = اينجه آلتين طولدر ريلوب بله صاريلان بولجى كرى. || كمز بسته = بلى باغلامش، خدمته حاضر لاش، برينك خدمته حصر وجود ايتش اولان. || كمز باطليجاني = اوزون اينجه باطليجان.

گمراه { ص. فا. (كم = غائب. راه = گمراه (يول) ۱. بولنى غائب ايتش، صال. ۲. طوغرى بو. لدن صابمش، ضلالتده. قالمش. (س. ضلالت، طو.

گمراهق { غرى بولى غائب ايتش آدمك حالى.

گمراهى { س. فا. كراهلق.

گمربند { س. فا. كمز باغى.

گمرتلك { س. و:

گمريجك { س. بورن وكوز وقو. لاق قيقرداغى.

گمردك { س. قو يروغك كييكلى قسمى.

گمرک { ص. با : گومروک .

گمرگاه { ص. فا. کمربری، کمر باغلانان بر، بل.

گمرلک { ص. بعض صنعتکارلک آلترلنی و شرابی و سالیبرلک باردق و قنابلرلی قومق ایچون بله باغلادقلری تختدن نیم دائره شکلنده وکوزله منقسم قوطی .

گمرلی { ص. ۱. کمری و یا کمر لری اولان : کرلی بجره، قبو، کوپری ؛ اون کرلی بر کوپری . ۲. کر شکلنده، کر کبی، مقوس : کرلی بورن.

گمرملک { قته، فاره کبی دیشله او- یعنی : کیکلری گمروب طور بوردی ؛ فاره تخته بی کمر- بوردی .

گمرتمک { ب. دیشله او بولقی : بو تخته قولای کر-

نمز = تل . ۱. (آت) کمنی چیکمک : بو آت گمرنور . ۲.

دیشلری غیبقلامق : گمرنوب طور بوردی .

گمره { ص. ج. کی کوکره سنک عرضاً وضع اولنان کیریشلری . || کمره استقامتی = کینک عرضاً استقامتی و او وضعینده کورینیشی .

گمره { ص. فا. با : گمره .

گمریچی { ص. دیشله سرت شیلری اویان : کر- یچی حیوانلر = حیوانات قاضه .

کیمسه { وکسنه . با : کیمسه .

گمش { یا گموش . با : گومش .

گمیار { ص. فا. (کم) = اکسیک . ص. عیار = م { عیاری یعنی وزنی نقصان (سکه)، اکسیک آنچه .

گمکشته { ص. فا. (کم) = غائب . ص. غائب اولش { کشته = اولش { غائب اولش، ضایع .

گملک { ص. فنالق، کوتیلک، اضرار، سو : کلکه قار- شی ایلیک ایلک ؛ کیمسه دن کلک کورمدی .

گمایه { ص. فا. (کم) = اکسیک . مایه = جوهر { اصلی و جوهری دون، قیمتز، حقیر .

گنام { ص. فا. (کم) = ناقص - نام = آدی اولیان، شهر- نتر، کیمسه تک بیلدیکی، مجهول .

گنام { ص. فا. (کم) = ضایع - نام = آدی اولش، کیمسه تک خا- طر لایمینی .

گمند { ص. ۱. و قتیله دشمنی و آوده بعض حیوانانی طومق ایچون اوزاقدن آتیلان اوجی ائلیکلی ایپ که بوینه یکدکدن صکره چکملکه صیقشیردی . ۲. کییک وسازه یولاری . ۳. عر- زلف دلبر، جمده : کند زلفنه کرفنار اولدی .

گمنه { ص. مر. ط. قره صو دینلن کوز علی .

گمور { ص. با : گومور .

گمون { ص. س. عر. بوندن غلط اوله رق لسانزده کیون دینلن تخم : کون بری - قره مان کیونی .

گمی { ص. صوا اوزرنده سیر و حر کنه مخصوص بیوک تکنه

که انوامی پک چوق اولوب هربری براسم مخصوصه سمادر، سفینه، کشتی، مرکب : یلکن کیسی = یلکنه و روزگار قوتیله حرکت ایدن اصل کی ؛ چرخ، آتش کیسی = واپور دینلی که بخار قوتیله کیدر ؛ بخار کیسی = اشیا و ذخائر و سائر قتلنه مخصوص اولان ؛ حرب کیسی = بحر اعلا . ربه به مخصوص دولت کیسی ، سفینه حربیه : کی دیرک، سرنی، یلکنی و سائر ؛ کی به ینک = ایچنه کیرمک ؛ کی قالدق = حرکت ایلک ؛ کی باغقی = فرق اولقی . || کی خواجاسی = کاجی، وکیلنرجی . || کی یتانی = لیان، محافظه لی قوی .

گمیاب { ص. فا. (کم) = آت- یافتن = بولقی { آت و نادر بو- لور، بولماز، نادیده، نایاب .

گمیت { ص. مر. ج. کیات . (قاج دیک اولان) (کم) دن . — عربی ترکیبانه : کیه . [۱. مقدار، عدد : کییتی مجهول . ۲. د. [صرفده] برکته تک مفرد و یا تنه و جمع اولسی، عددجه اولان فرق ؛ بحسب الکیمیه = عدد و مقدار اعتبارله : بو اسم بحسب الکیمیه جمعدر .

گمیت { ص. س. مر. ۱. قویو طوری آت . ۲. قر- مزنی و یا سیاه شراب . د. گمیچی { ص. س. ۱. کی قو- للان آدم، کی صا- حی، ملاح، قیودان، رئیس : کندبسی کیمیدر، پک ابی کیمیدر . ۲. بر کینک خدمتنده بولنان آدم، طاقه : کیمیلرک کندیلرینه

مخصوص قیافه‌تری، تمیزات‌تری
وارد. ۳. حرب سفائی خد.
متنّه و عساکر بحریه ساکنند
بولشان آدم، بحریه؛ کیمچی
اونیغورمسی؛ کیمچی عسکر،
قر. || ۵. کیمچی نوری = فرطو.
نالی هواده کی دپرکارینک
اوجنده کورین الکتریک
ضیائی.

گیمجیلک { س. کمی قول‌الائق
فن وصنعتی، کیمچی
مسکی، ملاح: کیمجیلک زور
بر ایشدر؛ قرق سندن بری
کیمجیلک ابدیورم؛ کیمجیلکده
مهارتی وارد.

کیمیک { س. انسان و حیوانک
اصل کراسته‌سی ومدار
قوامی تشکیل ایدن بیاض و
سرت ماده که بعضی عضولده بر
تک پارچه‌دن و بعضی زنده اوافق
اوافق پارچه‌لردن مرکب اولوب
مفاصل دینلن بوغوملرله و
سیکیرلر و عضلاته بربرلینه
مربوط اولدقلری حالمه اویار.
لر، عظم، استخوان: قول کیک؛
باش کیک؛ ال، بارمق کیکلری؛
کیکارم آغزور؛ کیک قالدن،
کیک اینجه آدم؛ کیک قیرلن،
چیقق. || صوفوق کیکه ایشلک =
چوق تاثیر ایشک. || بر کیک
آغق = کوپکه بر کیک آتار کیک
جزئی برئی و برمک. || کیک کیک،
کیک کساک = یک قورودن
کنابه. || بردری بر کیک = یک
ضمیم و آریق. = ص. کیکدن
معمول: کیک صاب، کیک دوکه.
گیمکینز { س. کیک اولیان
کیمکینز کیکیز ات، وجودینک

کیمکیز یری؛ کیمکیز حیوانلر =
حیوانات نامعه.

کیمیکلی { ص. ۱. کیک اولان
کیمیکلی ات؛ کیمیکلی
برینه اورما. ۲. کیک ابری،
کراسته‌سی قوی (آدم)

کین { ص. ۱. عر. بوسو طومش،
بوسوده طوران، صاقلا.
نان، کیزان. ۲. سذ. عر.
بوسو: دشمن کیننده در.

کمین { ص. فا. با: کینه.

کینگاه { س. فا. بوسو یری،
بوسو طویلان کیزی

کینه { ص. فا. حقیر، دون،
کینه لیدر. عاجز: معروض بنده
کینه لیدر.

کیمون { یا کیمون. س. (عر.
«کون» دن) عک
قویسلان معروف تخم: کیمون
قوقوسی.

کیمونلی { یا کیمونلی. ص. اینجه
کیمون قوش، کیمون
قاربشیراش: کیمونلی کوفته.

کیمونی { ص. کیمون رنگینده،
آجیق زیتونی.

کن { ف. عر. [«کون» دن امر
حاضر مفرد مذکر] اول.

یا لکز شوتعیرده مستملدر
کن فیکون = جناب حق اول
بیورمسيله کاشاک اولی،
خاقت، خالقیت.

کن { ص. فا. [«کندن» فعلندن
صم. اولوب صتر. تشکیلنده
بولسور] قوپاران، سوکن:
کوهمکن = طاقی قوپاران، یقان.

کن { با: ایکن.

کنار { س. فا. ۱. قی، چوره:
بک کنار: باغچه

چایرک کنار: ۲. ساحل،
شالی: دکنز، ابرماق کنار؛
نهرک بر کنارندن او بر کنارینه
چک. ۳. اوج، گوشه، اوجرا
یر: بر کنارنه چکدی: گوشه
ده کنارده. ۴. اطراف پروا.
زی، چرچیوه، احاطه ایدن
چیزکی و سازه: کتاب، رسم
کنارلی: ۵. کتاب ویا مکتوب.
بک کنارینه یازیلان شی، حاشیه،
هامش: او کتابک استفاده‌لی
کنارلی وارد. ۶. قوجاقلا.
مه، آغوش: بوس و کنار.
|| در کنار. با: در کنار. =
ص. قیسده بولشان، اوجرا:
کنار یر.

کنارجی { س. دکنز قیسلرنده
اولیان بالیقی.

کنارسز { ص. ۱. اوجی او.
یانز، بیایان: ساحه سما کنار.
سزدر. ۲. اطرافنده پرواز و
چرچیوه یا چیزکی و چیک کیک
بر شیشی اولیان: کنارسز خالی.
۳. هامش و خاشیسی اولیان:
کنارسز کتاب.

کنارلی { ص. ۱. اطرافنده پرواز
و چرچیوه کیک بر شیشی
اولان: کنارلی باصه: بشیل
کنارلی بوغنه. ۲. هامش و
خاشیسی اولان: کنارلی کتاب.

کناره { س. فا. کنار، قبی.

کناس { سذ. عر. [«کنس»
دن سب] سوپورچی،
سوپورندچی، چوبچی، ۲.

کُنَام { ص. فا. یانی حیوان
ای. ن. }.

کُنَان { ص. فا. ایدن، ایدچی و
یا ایدره رک : ناله کُنَان =
فغان ایدره رک. ن. }

کُناه { یا گنه. س. فا. آخرتجه
مستلزم مجازاة اولان
عمل، اثم، جرم : کُناه ایتک،
کُناه ایشلک؛ الله کُناهلرمزی
عفو ایتسین؛ حیوانه اذیت ایته
کُناهدر. || کُناهی بوغنه =
کُناهی وار ایسه بکا عائد
اولسون. || کُناهه کیرمک =
کُناهار اولوق. || کُناهنه کیر-
مک = برینی بغیر حق اتهام ویا
حقنه سوء ظن ایتک : کُناهه
کیرمه. || بی کُناه = کُناهی او-
لیان، قباحتیز، معصوم. }

کُناهسِر { ص. کُناه وجرم و
قباحی اولیان، بی
کُناه، معصوم. }

کُناهسِرلِق { س. بیکُناه و
معصوم آدمک
حالی، معصوبیت. }

کُناهکار { یاخود گُناهکار. ص.
۱. کُناه ایشلین،
آثم، قباحتی. ۲. سفاهت یو-
لنده بولنان (قاری). }

کُناهکارلِق { س. ۱. گُناه و
اِثْلین آدمک حالی. ۲. فحش،
فاحشه لک. }

کُناهی { ص. کُناهی اولان،
اِثم و قباحی مستلزم
بولنان. }

کُنایه { س. عر. ج. کُنایا،
۱. طوغریدن طوغری
به سولایوب طولایسبله
معنا افاده ایدن سوز : کُنایه

طریقله سولیک؛ شوتصیر فلان
شیتدن کُنایه در. ۲. طولایسبله
وطوغریدن اولیه رق سولیلین
طوقاقلی سوز : برطاقم کُنایه لرله
بکا طوقققی ایستوردی؛ او
کُنایه لر هب بکا عائد ایدی.
۳. د. ضمیر واسم اشارت و
اسم موصول ایله مبهات کی
بر معنایه مخصوص اولیوب هر
کس وهرشی حقنه ایراد او-
لده بیان کله که کله نیک ویا اسمک
بر نوعیدر : کُنایا، بانی. }

کُنایه لی { ص. طوغریدن اولیه
رق طولایسبله طو-
قان، بو صورتله طوقاقلی : بر
طاقم کُنایه لی سوزلرله تعریضه
قالقیشدی. }

کُنبد { س. فا. ۱. قبه، مدور
سقف ویا طاوان : جامع،
حام، تربه کُنبدی؛ برکُنبدعالی.
۲. قبه سما : کُنبد مینا فام. ۳.
ج. بیوک و مدور قاقق : باشنده
بر قوجه کُنبد وار ایدی. }

کُنِت { کُنِت لک و سائره. با :
کُنِت و سائره. }

کُنَج { ص. س. ۱. تازه، یاشلی
(اولیان، شاب، جوان :
کُنَج آدم : کُنَج آت : کُنَج لک
حادیدر. ۲. تازه، یگی، کور.
به : کُنَج آغاج || کُنَج اِریسی =
اِری بویلی دلیقانلی. }

کُنَج { س. فا. خزینه، کُز،
دُفینه. }

کُنَج { س. فا. کوشه، بوجاق،
کُنَج زاویه : کُنَج قاعت = قنا-
عت کوشه سی. }

کُنَج شَمک { فل. کُنَج اولوق،
کُنَج کُت و

طراوتی آلتی : «میروب بیاضی
کُنَج شمدرد. }

کُنَج لک { س. ۱. تازه لک، جوا.
تاق، شباب : دُنیاده
کُنَج کبی نعمت یوقدر؛ کُنَج لک
قوتی. ۲. کُنَج لک زمانی، عهد
شباب : کُنَج لکم خاطر مه کلدی؛
کُنَج لک بر دهاکلن. || الله
کُنَج لکی باغشلاسون = کُنَج لکیله
معمر ایلین. || کُنَج لکه طویق =
کُنَج لک زمانی کیرمک : کُنَج لکه
طویق ددی = کُنَج ایکن وفات
ایندی. }

کُنَج لَمک { فل. کُنَج شَمک،
کُنَج لک طراوتی
آلتی. }

کُنَج چیده { ص. فا. صیفان،
استیباب ایدیلن. ن.
کُنَج چینه { س. فا. خزینه، کُز،
دُفینه. }

کُنَد { ص. فا. ۱. قوت، قصه
و بیخیز. ۲. کُنَز، کور،
کُنَد { وقتد. س. قلعه، حصار،
قصیه. (الیوم متروک
اولوب، یالکز بعض شهر و
قصیه لرک اسمایی ترکیبنده
بولنور :) تاشکند، سر قند،
خوقند. (فارسیده دخی مستعمل
ایسه ده، اصلی ترکیبه در. }

گُندم { س. فا. بوغدا، حنطه. }

کُنَدو { ک. با : کندی. }

کُنَدِه { ص. فا. قوقش، متغفن. }

کُنَدی { ک. اوز، ذات، نفس،
(خود، خویش : کُنَدی
کلدی؛ کُنَدی دوشن آغلاماز. }

اکثر یا ضمائر شخصی به مضاف
اوله رق قولانیلیر: کندیم کور-
دم؛ کندیمی کلدی؛ کندیکز؛
کندک؛ کندی الیه آلدی.
|| کندی باشنه = ۱. کند-
یلکندن کیمسه تک امر ومدا-
خله سی اولمقزین: کندی باشنه
بواشه قرار ووردی. ۲. یالکز،
تک، کیمسه یاردیم ایتمکسزین؛
بر باغچان کندی باشنه او
قوجه باغچی اداره ایدبور.
|| کندی یی، کندینی بگنخ =
خود بین اولق؛ کندینی، کند-
یسی بگنخ = خود بین، خود
پسند. || کندی یی، کندینی
ییلک = خیبر و عارف اولق؛
کندینی ییلز = یخبر، غافل
|| کندیندن چیک = بائلق، غشی
اولق. || کندینه کلک = آلق،
عقلی باشنه کلک. || کندی
کندینه، کندی کندیمه،
کندی کندیکزه وسازه = ۱.
کندی باشنه، کندیلکندن،
باشقه سنک مداخله سی اولمقزین،
خود بخود: او کندی کندینه
کلدی؛ بن کندی کندیمه بویله
بر ایشه قالمشه مام. ۲. یالکز،
تک باشنه: او قوجه بوی کندی
کندینه قالدردی؛ او کتابی
کندی کندینه یازدی؛ کندی
کندیمه سوبلدم = سوباندم؛
کندی کندینه اوتور ووردی.
|| کندیندن = کیمسه طرفندن
امر واجبار کورمکسزین: کند.
بندن کلدی؛ بن بواشی کند.
عدن یایدم.
|| س. کنور صابندن
گندیر } چیقارلان لیف، قباچه

کتن: کندیر بزی.
کندیلک } س. ذات، نفس:
(کندیلکندن = کندی
باشنه، کندیندن، رأی خودله؛
کندیلکمدن = کندی باشنه،
کندیمدن و سازه. } یالکز
بوتعیرده مستملدر. {
کنز } س. س. ع. ج. کنوز.
(فا. دکنج، دن) خزیننه،
دیفنه.
کنز } س. (اسلاوچه: Kniaz)
(پرس: قره طاغ کنزی.
کنمان } س. م. شام سواحلندن
(عبارت اولان فیکه
خطه قدیمه سنک السنه سامیه.
ده کی اسمی: ارض کنمان، فر.
Chanaan. || پیر کنمان =
حضرت یعقوب (م).
کنف } س. ع. ج. اکناف.
(۱. طریف، ناحیه، جت.
۲. مح. حمایه، تصاحب.
کنف } س. (ع. «کنیف»
(دن غلط) آتاق بولی،
آبدستخانه.
کنک } یاخود کونک. س. کر-
(میتدن صو یولنده
مستعمل اسطوانه.
کنکر } س. بیان انکیناری،
(اشک دیکنی.
کنکره } س. فا. قهقهه سی،
(اک یوکسک یری.
کنوز } س. ع. ج. فد. کنز.
(با: کنز.
کنویر } س. ۱. صابندن کندیر
(دینان وکتندن قبا
اولان بر لیف چیقان بر نوع
نبات زرعی. ۲. بو نباتک تخمی
که قورش می اولور.

کنه } س. حیواناتک اته یایشوب
(قانلرینی امن تحت قوروسی
کبی بر کوچک بوجک، صافره؛
کوپک کنه سی. || کنه اوقی =
حب السلاطین دینان بر جنس
نبات. || بوغدای کنه سی =
بوغدای بیی. || کنه کوز = پک
کوچک کوزلی آدم.
کنه } ح. با: ینه.
کنه } س. ع. بر شیتک غایی،
(نهایی، اک درینک ویا اک
اوجه کی نقطه سی: کنه وار.
مق = تمامیه واقف اولق.
کنه } وکنکار. با: کناه. وساد.
(زده.
کنیز } س. فا. جاریه، خلایق.
کنیزک } س. فا. کوچک جاریه.
کنیسا } س. با: کلیسا.
گنیش } کنیشک وسازه. با:
(گنیش وسازه.
کنیف } س. ع. آتاق بولی،
(آبدستخانه، مشا.
کنیه } س. ع. ۱. (عربلده)
(«ابو» و «ابن» ویا
«ام» و «بت» لفظیلله باشلا
یان لقب: ابوحنیفه، ابن خلدون،
ام سله کبی. ۲. (بزجه) بر
عسکری ویا مأمورک اسمی و
پدرنک اسمی وخدمته تاریخ
دخولیه بعض اوصافی مبین
قید که مثلک الشکل اوله رق بر
صورت مخصوصه ده یازلسی
حادث اولشدر: کنیه سه مرا-
جعت ایتمک؛ کنیه سی چیقارمق؛
کنیه بوهله سی، دفتری.

گوار { باخود گوی. ص. فا. }
 گو { دگفتی، فلانیدن سمص. }
 اولوب صتر. تشکینه کیر {
 دین، سویلین : راستگو = طو.
 غری سویلین. || گفت وگو =
 دیدی قودی، قبل وقال.

گوار { ص. فا. هضم : خوشگوار =
 مضمی قولای.

کواکب { سذ. ج. عمر. فد :
 کوب. با : کوب.

گوان { س. بر جنس دیکنلی
 اوت، قوغان دیکنی.
 || گوان اونی = قوغه لئ. قوغان.

گواه { س. ص. فا. شاهد، طا.
 نیتی. ذ.

گواهی { س. شاهدک، شهادت،
 طانیققی. ذ.

کوب { ک. { جفتایچه ده } هپ،
 بتون، جمله.

کوب { ص. فا. { دگوفتن }
 فلانیدن سمص. اولوب،
 صتر. تشکینه بولور { او.
 ران، دوگن، ضرب ایدن : لکد
 کوب = تکمه اوران.

گوبره { س. اسکی فشق، اراضی
 به آیلان حیوانات
 ترسی، ذیل : بو طوپراق کوبره
 ایستر.

گوبره ملک { فت. کوبره آتقی،
 کوبره ایل ملک :
 نارله یی کوبره ملک.

گوبره لئمک { ب. کوبره ایل
 ایل ملک، کوبره
 ویرمک : شوبانجه بوسنه کوبره.
 لغدی.

گوبره لی { ص. کوبره سی او.
 لان، کوبره آلمش :
 کوبره لی طوپراق.

گوبک { س. ۱. انسانک واکثر
 حیواناتک قارلرینک

اورته سنده کی دلیکسی شکل که
 رحمد جنین ایکن باغرساق
 کبی بر رابطه ایل والد سمنک
 جسمنه مربوط اولوب آناسنک
 قانی اورادن کندی بدننه دخول
 وجولان ایدر، سره، ناف :
 چوجضک گوبکی کیمک : کو.
 بکنده بر صانجی واردر. ۲.

لاخنه ومارول کبی بعض سبزه
 ومیوهرک اورته سی، مرکری :
 مارول، صلاته کوبک باغلامق :

قارپوز گوبکی. ۳. مج. اورته،
 مرکز، قلیگاه : تاگو بکنده :

شهرک گوبکنده : طوان گوبکی.
 بکی، چکه، شال کوبکی. ۴.

بطن، قرن، ذریه، نسل : بش
 کوبک احفادی. ۵. حیوانک

کوبک جهتی پوستندن عبارت
 کورک، نافه. { بو معنا ایل صفت

کیمی ده قوللانیلر : { کوبک کورک.
 || کوبک دوشمک = کوبک فتنه

اوغرامق. || کوبک سولمک =
 چوق زور کورمک. || کوبک

طاشی = جامک اورته سنده گوبک
 بک اورته سی یاتیلوب کندینی

اوغدیرمفه مخصوص مرمر
 دوشه لی یوکسکیه محل. || قادین

کوبکی = بر نوع خور طانیسی.
 گوبک لئمک { فل. لخنه و صلاته

کوبک شیلر گوبک
 باغلامق : لخنه دها کو.
 بگمندی.

گوبکلی { ص. کوبکی اولان،
 کوبک باغلامش : گو.
 بکلی مارول.

گوبل { ص. [بلکر ر. Komeh
 دن] باباقسر چوجق.

گوبلر { س. کوچک وکنج زاغار.

کوب { س. طوپراقدن بیوک و
 آغزی طار قاب، دستی
 وقوانوزک بیوک : صو کوبی،
 ترشی کوبی. || آلتین کوبی =
 پک زنکین آدم. || کوبه ییغک =
 عفریت کبی حد تلک، بر غضب
 اولوب باغرمق.

کوپخانه { س. کوبلرک فوندی
 محل، مخزن.

کوپر مک { کوبرمک. با : کو.
 بومرک و سائر.

کوپری { یا کوپری. س. ۱. بر
 صویک اوزرندن اوت

طرفه بکمک ایچون کراسته دن
 ویا کرل اوزرینه کارکیر یادمیر

دن یول، جسر، قطره، یل :
 کوپری قورمق : کوبریدن بکمک :

اخشاب، کارکیر، طاش، دمیر
 کوپری : دوبل اوزرینه قو.

رلمش کوپری. ۲. کوپری به
 مشابه اوله رق ایکی اوجی مربوط

و اورته سی ملحق کرلی شی :
 آبولت کوپریسی : کلید کوپریسی :

طوقه کوپریسی. || آسمه کو.
 پری = ایکی جهتنده ایکی قله یا.

ییلوب اورته سی زنجیرله اورالر
 آصیلان کوپری. || سیار کوپری =

اکرتی عسکر کوپریسی.
 کوپریچک { س. اوموز اوجلر.

ندن کوسک یوقا.
 ریسنه کلوب کلیدلن ایکی کیلک

که کردانک آلتنده خارجدن ده
 بللی اولور، بوین چنبری، ترقوه،
 (قوشلرده) اوچر جاق.

كوپريجي { س. ۱. كوپري بابان
اوسته. ۲. سڦرده
راست كان سولك اوزرته كو-
پري فورمغه مكلف عسكرو.

كوپريچيلك { س. ۱. كوپري
بايق صنعتي. ۲.
عسكرو سڦراشانده راستكان
سولك اوزرنده كوپري توروق
وظيفه سي. كوپريچيلك آبريلان
افراد.

كوپشته { س. ۱. كينك كنار-
لنده فوروقل مفا.
مقننه اولان تخته سېر. ۲.
بارمقلك اوستنده كي افق دوز
وقالين تخته. نردبان، بارمقلق،
طرازان كوپشته سي.

كوپك { س. معروف حيوان
اهلي كه انواع كثيره سي
اولوب او وسوري محافظه سته
وآو آلامنه بارار وصاحبنه
اولان صداقتيله و ذكاسيله
مشهوردر، ايت، كاب، سلك:
آوكوپكي = زاغار؛ بكمجي
كوپك = اوده بكمجيك ايدني؛
چوبان كوپكي = سوري ي محافظه
ايدني؛ صوقاق كوپكي = صاحبز
اوله رق صوقاقلرده تورين و
جنسك اياكلريني فوت ايتش
اولان صويسز جنسي؛ فينوكو-
پكي = اوگ اينجده بولنديريلان
كوچك اجناسي؛ ديشي كوپك =
قامجق؛ كوپك ياوريسي. || مج.
پيس، ذليل، حقير (شتم و تحقير
تميزي اولوب صفت كپي ده قو-
للانيلار)؛ كوپك يني آلداندي؛
كوپك حريف اوانامه دن يامعه
كليور. || كوپك آياسي = برجس
نبت، كف الكلب. || كوپك او.

غلي [زبازدي: كوپو غلي] =
۱. خاش، مھين، قخبه، آلاچقه حيله.
كار: كوپك اوغلي ايتديكي خبات
براقادي. ۲. يمان، قورناز،
ايشكنار: چوق كوپك اوغلي.
|| كوپك اوغليق [زبازدي:
كوپو غليق] = خيانت، اها-
نت، آلاچقه حيل و دسايس:
يخي اويله بركوپك اوغيله آلا.
تدي كه هچ خاطر مه كزدي.
|| كوپك بايغي = واطوز بالينك
بر نوعي، فر. Requin دينان
ييريغي باليق. || كوپك ديشي =
آزي ديشلريله اوگ ديشلر آره-
سند بولنان = يوري درت ديش
كه كوپكده وساير ييريغي حيوا-
نلرده زياده اوزون اولور. || كو-
پك كپي، كوپكلر كي = آلاچقه:
كوپك كپي بشيمان اولق؛ كوپك
كپي يالوارمق. || كدي ايله كوپك =
ضدان لايحتمان، دائما خورلا-
شوب غارغا ايدنلر حقنده سو-
يلنير. || كوپك مھسي = قولتوق
آلنده چيقان بر جنس چيبان.
{ س. آلاچلق، ناھلك،
خاشلك } او كوپك كي

كوپك { س. آلاچلق، ناھلك،
خاشلك } او كوپك كي
كيم قبول ايدر؛ بويله كوپكك
اولور؟

كوپكلك { فل. يورغونلق و
يا قورقو و بشما.
نلقدن كوپك كي صولومق ويا
زبولامق.

كوپورتك { ق. كوپوك حاصل
ايتديرمك، كوپوك
چيقارمھ سي موجب اولق: آجي
صو صابوني كوپورتز؛ شوبزي
صابونله كوزلجه كوپورتملي؛ آني
قوشديروب كوپورتمش.

كوپورمك { دل. كوپوك حاصل
وييدا ايتك: بو
صابون كوپورمور؛ دكيز چوق
كوپورمش؛ حيوان قوشمقدن
كوپورمش، || آغز كوپورمك =
چوق حدت ايتك، قودورمق.

كوپوك { س. ماع شيلرك چوق
حركتدن ويا اوينامقدن
حاصل ايتديركي وصابون كي
بعض اجسامك اريدكاريده ييدا
ايتديركي بياض قبارمه كه اينجه
هوا قارشمقدن ايلري كلير،
كف، رغوھ: دكيز كوپوكي،
صابون كوپوكي، آغزندن كوپوك
كلير؛ آت قوشمقدن كوپوك
اينجده قاليدى. || دكيز كوپو-
كي = ۱. لوله طاشي؛ دكيز كوپو-
كندن چيفارملي. ۲. آبيق و
ترشيه چالار ماني رنك. ۳.
آلرده قزبل طون.

كوپه { س. ۱. قادنلرك قولاغھ
آصدنلري سوس، قرطه،
كوشوار: برجفت كوپه؛ نك طاش
پرلانه كوپه. ۲. بعض حيوانلرك
بوينلرندن كوپه كي صارقان او-
زون برجفت لجم زانئ؛ بچي يلو.
ريسنك كوپه سي اولورسه چوق
كوزل اولور. || مج. برجفت الماس
كوپه = برينه تماميله مشابه
ايك شي. || كوپه چيچي = كوپه
كي آشاغي به صارقار بر جنس
چيچك، فوسا. || قولانده كوپه =
اونودليجق نصيحت، كوشدل
ايله ديكنئين اغطار.

كوپهلي { ۱. قولاغنده كوپه سي
اولان: زمرد كوپهلي
بر قيز؛ قولانلري كوپهلي. ۲.
بوينده كوپه كي صارقار برجفت لجم
زاندي اولان: كوپهلي بچي.

كوت { ص. ۱. سيوری و او.
 زون اوليان، قونت :
 كوت ايكنه، كوت يارمق. ۲.
 سيوری وحاد-اوليان، منفرج :
 كوت كوشه = زاویه منفرجه.
 كوت { مه. اوروب دوگمكي ويا
 دريك دريك سس چيقار.
 معنی تصوير و تقليد ايدر : پات
 كوت اورپور، دوگيوردی :
 كوت كوت قيو اورپوردی .
 كوت { س. ۱. ديب، آلت : كو.
 ني قورمزی موم : تجره
 كوتی. ۲. كری، مقعد، دبر.
 ۳. مج. عو. جسارت، جرأت :
 كوتی وارایسه، طوئارسه. || آق
 كوت = برجس اوردك و برجس
 قيرلانغچ. || طلاق كوتی = ایچی
 صو طولی بر نوع قیبارجق،
 ثؤلول.
 كوتاه { يا كوته. ص. فا. قيصه،
 قصير. || كوتاهين، كو.
 تهبين = صوكی دوشوغز، تدبير.
 سز. || كوتاهدست = الى قيصه،
 اقتدارسز.

كوت { كوتردی وساژه. با :
 كوت { كوتور وساژه.

كوت { كوتزی. با : كوتور و
 كوت { ساژه.

كوتورم { يا كوتوروم. ص.
 اختيارلقدن ويا فيلج
 وساژ بر عارضه دن طولاي
 آياغه قالقه میان و يورويه مين،
 اوتراق، سقط، كوتوروم بر
 اختيار، اونوره اونوره كوتوروم
 اوله جق : كوت كوتوروم = بستیون
 كوتوروم، هیچ برندن قالقه ماز.
 كوتورمليك { س. آياغه قالقه.
 میان و يورويه مين

اختيار ويا مغلوجك حالى و
 سقطلى : كوتورمليك پك آغر
 بر حالدر : كوتورمليكدن چوق
 قورقيوردی .

كوتك { پ. دكنك و صوبه ايله
 دوگمه، طياق، ضرب :
 كوتك ورمك، چالمق = دوگمك؛
 كوتك يك = دوگمك.

كوتلك { س. اگر و بالايك آر.
 قهسنه قابلانان مشين.

كوتلك { فل. كوت كوت سس
 چيقارمق، كوت كوت
 اولمق : قيو كوتليوردی .

كوتلك { فت. ۱. اوگه قاتوب
 سرب ايتك : دوه لرني كوتليور.
 دی. ۲. اوتلامق، زجی ايتك :
 چوبان قوبونلرني، سورسني
 كوتلكه مشغول ایدی. ۳. مج.
 صاقلامق، طوئق، حفظ ايتك :
 كين، غرض كوديور : باباسنك
 خوئی كوتلك .

كوتو { ص. با : كوتی .

كوتور { ۴۰. سرت و كورك بر
 شيتك سسني تصوير و
 تقليد ايدر : كوتور كوتور اريك
 ييودی .

كوتورمك { فت. ياقيندن او.
 زاغه سوق و قتل
 ايتدريمك : شو اشيايی يرينه
 كوتورملي .

كوتوردمك { فل. كوت كوت
 سس چيقارمق،
 كوت كوت ايتك، كوتلك، كوتور
 كوتور ايتك : خیار كوتوردميور.
 كوتوردي { س. ۱. كوت كوت
 ايدوب سس چيقار.

مه : قيسونك كوتورديمی. ۲.
 على الاطلاق سس، شانه، كو.
 رلدی، ولوله : ديكيش ماكنه.
 سی ايدر اما كوتورديسی چكلمز :
 چوق پازدی كوتردی اوليور.
 كوتورديلی { ص. كوتورديسی
 اولان، پازديلی،
 كوتورديلی، شانه لی : چوق كو.
 توردی بر ماكنه : پازديلی
 كوتورديلی ايشدن خوشلانام .

كوتورمك { ج. ۱. ياقيندن
 اوزاغه سوق و
 نقل ايدك : بوسنديق واپوره
 كوتوريله جكدري : اونك بورايه
 كوتورملي قولای اما تکرار
 اورايه كوتورملي زوردر. ۲.
 قالدیرلي، تحمل اولمق : بويوك
 بوقدر آغر لقردی كوتوريله من.
 ۳. قوباربوب آلتق : قولى بر
 كله ايله كوتوردي : نهره دو.
 شوب كوتورلدی .

كوتورمك { فت. ۱. ياقيندن
 اوزاغه سوق و
 نقل ايتك، كوتورمك مقابلي :
 اذن و بردكمز اوشاق اشيايی
 آلوب كوتوردی : اون دفعه
 اشيايی كوتوروب كوتوردی .
 ۲. قوباربوب آلتق، رفع وازاله
 ايتك : كله بر قولی كوتوردی :
 آنتی صو كوتوردی. ۳. قالدیر-
 مق، تحمل ايتك، قابل و متحمل
 اولمق : بو يرغ چوق صو كو.
 نورور : سرت آدمدر لقردی
 كوتورمز. ۴. آلتق، اسبغاب
 ايتك : بو قاب ايکی اوقه كوتو.
 رهمز، || صو كوتورمك = قابل
 تاويل اولمق .

گوتورمه { س. گوتورمك
ایشی. با. گوتور.
مك.

گوتوروم { ص. با. گوتوروم.

گوتوری { ص. طارقی و یا
اولپی ایله اولیه رق
طوبدن و مقطوع اولان : گوتوری
صاتیق : گوتوری بازار.
لق : گوتوری بنا. = ح.
طوبدن، مقطوعاً، طارقی و
اولپی ایله اولیه رق : بر آراه
گوموری گوتوری پوز غروشه
آلدم : اوینی گوتوری یایدردی.
|| مج. گوتوری بنا = حادی و
دقتز ایش.

گوتوك { ۱. آغاجك قالین
(اولان آشاغی قسمی)
جذع : آغاجك دالیری کیلوب
بالکونوکلری قالمش : آغاجی
گوتوك اتمك = دالیرینی كتمك.
۲. قالین اودون، طومروق :
حام گوتوكی. ۳. باغ آغاجی،
هر سنه یكی فلیز ویرن قالین
قسمی : اون بیك گوتوكدن
عبارت بر باغ. ۴. آنا دفتر،
بیوك و اساسلی دفتر : گوتوكه
كچیرمك : گوتوكده مقید. ۵.
باشلی ایش و یا شخص : اصل گوتوك
اودر : اوک گوتوكی. || اسکی کو.
توك = تجربه دیده، دنیا کورمش.
|| گوتوك اولقی = كسلک، شیشمك.
|| ایش گوتوكی = بابوچی کبی
بعض استافك بکاره گوتوكدن
عبارت دستکاهلری. || جهنم
گوتوكی = جهنمك، کنهسکار.
|| گوتوك کبی، کور گوتوك =
پك، سرخوش، ذیل زورنا.

گوتولشمك { گوتوك و سا.
تیه. با. گوت.
تیلیمك و سائر.

گوتۀ { گوتبین و سائر. با.
گوتاه.

گوتی { یا گوتوز. ص. اپی او.
لیان، فنا، ردی، بد :
گوتی مال : گوتی آدم : گوتی
ایش. (« فنا » کلمسی نا بعل
قولانلیدن « گوتی » لغتی
متروک برافمالی). = ح. کو.
تیلک، گوتی صورته : گوتی
بازور : گوتی سویلور. = س.
گوتیلک، فنانی : اپی گوتی = خیر
وشر، نیک و بد : اپی گوتیدن
فرق اتمك.

گوتیاشدیرمك { قه. فنالا.
شدرمق،
فنا حاله کتیرمك، بوزمق : او
ایشی گوتیاشدیردی.

گوتیاشمك { قل. گوتی اولقی،
فنالاشمق، بو.
زاقی : او ایش گوتیاشدی :
خسته یکیدن گوتیاشمش.

گوتیلک { س. فنانی، سوه،
شر، مضرت : کیمیه
گوتیلک ایتز : کیمهك گوتیلک
ایتمز.

گوتیلک { قه. ذم و قدح و
اتهام اتمك، برینك
فنانی سونلک، نام و شهرتی
بوزمق، اضرار اتمك : کندیشی
پك گوتیلدیر.

گوتیلیمك { ب. اتهام اولمق،
بد نام اولمق،
اضرار ایدمك، بوزلق.

گوتین { ح. آرقه طوغری،
کریسین کری، رجعت

قهقری ایله. (اکثر یا مکرر
قوللانیلیر :) گوتین گوتین
دوندی.

گوت { سذ. غر. چشده بر
چشمه که حضرت علی
(رضه) ساقیلکنی ایدمکدور.

گونج { س. ۱. قوت، طاقت،
قدرت، تاب، توان،
وسع، اقتدار : گونج تیمور؛
کونج یشدیک قدر. ۲. زور،
جبر، شدت، عنف، قهر. ۳.
زحمت، صهوت، زوراق،
مشکلات : گونجه یاپه بیلدی.
۴. الم، کدر، اضطراب، طار.
غیناق، انفصال : گوجه کیتدی؛
آدمك گوجه کیدر. (بو معنا

ایله اکثر یا بوله « کیمك » فعلیه
قوللانیلیر.) ۵. ایش، کار،
شغل، مشغولیت، فائله : ایش
کونج یوق : اوک ایشی کونجی
بودر. (بو معنا ایله اکثر یا
« ایش » مترادفیه برابر قوللا.
نیلیر.) = ص. زور، زحمتی،
مشکل، صعب، متعمر، صارب،
چتین : کونج ایش : کونج
درس : اظهارده کونج اصما.
ریده کونج. || کونج اتمك =
وار قوتی صرف اتمك. || کونج
حال ایله، کونج بلا = چوق
زحمتله، پك زور. || کونجه
صارمق = زور و مشکل اولقی.
|| کونجه قوشقی = تصعب اتمك،
مشکلات چیقارمق. || کونجی
یکمك = نفس اماره یه غلبه چالقی.
گونجین { ص. ۱. قوتوز،
ضعیف، کوشك،
درمانسز. ۲. ایشسز، مشغوف.

ليتز: ايشيز كؤجيز طو.
ريور.

كؤجيسزلك { س. ۱. قوتسز.
لك، ضعف،
كوشلك، درمانسزلق. ۲.
ايشسزلك، مشغوليتسزلك.

كؤجيسيمك { فته، مشكلات چيقار.
مق، تصعب ايتك.
كؤجيسيمك { فل. كؤجشمك،
كؤجيسيمك { زور اولق، كو.
جه صارمق، مشكل اولق.

كؤجشديرمك { فته، زور و
زحتى ايتك،
مشكلات چيقارمق: ايشي قو.
لايلاشديره جفته كؤجشديريور.
كؤجششمك { فل. زور وزحتى
اولق، كؤجه صار.
ق: بو درس كيتد كجه كو.
جشديور.

كؤجلك { س. ۱. صعوبت،
عسرت، زحمت، مشكل،
اوله: اونك كؤجلكي يوقدر.
۲. ضرورت، يوقاق، فقر: كو.
جلك چكمك.

كؤجشديرمك { فته، زور حاله
ايتك: ترتيبسزلك قولاي ايشي
ده كؤجلديريور.

كؤجشمك { فل. كؤجشمك،
زور و مشكل او.
لق، كسب صعوبت ايتك: ايش
كؤجلندي.

كؤجله { ح. [كؤج ايله] زحمتله،
زور، طار طارينه،
طاره طار، آتق: كؤجله
واپوره يتيشدك: كؤجله اداره
اوليور.

كؤجله { س. قارغه بوكن، جوز
مقي.

كؤجلى { ص. قوتلى، زورلى،
قوى، توانا، زور آور.
كؤجلى قوتلى بر آدم.

كؤجَن { س. كركنسه بكنر
آرقه سي بشل و قارنى
بياض بر قوش.

كؤجشديرمك { فته، طارلق،
انفعلانى موجب
اولق، خاطر قيرمق: كنديسي
كؤجشديريكن: كيسه يي كو.
جندبرمه ملي.

كؤجشمك { ج. طارغيتلى و
انفعل واقع اولق:
بويله سيسز كؤجشيري؟ اوقاق
چوجقه كؤجشمك اولوري؟

كؤجشمك { فل. طارلق، منفعل
اولق، خاطرى قالىق:
بكا كؤجشم: سزك بكا كؤجشمكه
حتمكز يوقدر.

كؤجشمه { س. طارله، طارغيتلى،
انفعل، اغبرار.

كؤجشمك { ص. كؤجشم، طار.
غين، منفعل، مغير.

كؤجشميكلك { س. طارغيتلى،
انفعل، اغبرار:
بر كؤجشميكلك چيقماسون.

كؤجش { س. ۱. قره قيش، او.
۲. بيمين، مر. ۲. بظراغى
آرقه سندنه آغز آجان ايليكدن
طراق: كؤجو دكشي.

كؤجشوك { ص. قوتسز، ضعيف،
كوشك. || كؤجوك
آي = شباط آي.

كؤجه { س. قابندالامش بور.
غول، دوكلش بوغداي:
كؤجه تارخانه سي.

كؤجين { ح. كؤج ايله، اضطرا.
رى.

كؤج { س. ۱. رحلت، انتقال،
هجرت: بر چوق قوش

احسابي موسسه كوره اقليدن
اقليه كؤج ايدرلر. ۳. طاشينه،
نقل خانه: يازين يالى به كؤج

ايدر: اوتورديم او صانديغيون
ديكر بر اوه كؤج ايدم جكم.

۳. بر يردن خيمه لى قالدريور
باشقه بريه قوته: اقوام بدويه
دانما كؤج ايدرلر. ۴. قاجه،
صافلانمه، ارككه كورنمه مه:

قاج كؤج = ناجر ميت: بزم اوده
قاج كؤج يوقدر = ناجرم بو.
لفيور. ۵. او اشيايى، مغرو.

شانه مطج و ساژه اوانيسى:
بر كؤج پيور عجب كيمكدر؟
كؤج آرابه سي: كنديلري كيتدى
كؤجلى كرده قالدى. || كؤج
اوبه. (و بوندن مخرف: گچابه،
گچاوه) = دوه هودجى.

كؤججه { س. ۱. بر يرده ساكن
اوليوب چاديرله قونار
كؤجر اولان قوم و آدم، بدوى:
جزيره العرب كؤجه لى: سيبريه
كؤجه لى: كؤجه لك اخلاق
وعاداني: كؤجه قوم، آدم.

كؤچر { ص. نقل مكان ايدن،
بر يرده طورماز،
شيار: كؤجر خانه: كؤجر خسته
خانه. || قونار كؤچر = بدوى،
خيمه نشين، كؤجه، يوروك:
قونار كؤچر اقوامدن.

كؤچر { س. ۱. كؤچن، كو.
چكن.

كؤچرمك { فته. ۱. نقل ايتدير.
مك، رحلت ايتدير.
مك، تبديل مكان ايتدير مك:
بو صوؤق لكلكرى كؤچره.

جكدر. ۲. قاقوب صوق، باتير.
مق: قاز يني يره كؤچرمك.

۳. بوتق، حرصه تىك : حريف
بر تېرى بوركى كوجردى .

كوتچك (س . ۱ . كوتچك شى .
كوتچك) ياورو، كىچ، جېوه .
لك . ۲. دوه ياوريى (كوتچك
دخى دىلير . ۳ . نى ادبانه بر
طاقم وضعيتلره اوينايرق رقص
ايدن اوغلان : كوتچك اويناقتق ؛
كوتچك اويونى .

كوتچك (ياخود كوتچوك . ص .
كوتچك) (اصل تركجه سى
« كىچك » و « كىچى » اولوب
فارسيده مستعمل ايسده تركجه .
دن مأخوذ اولمى محملدر . هر
حاله « بيوك » لفظنه تطبيقه
« كچوك » يازماملى [۱ . جسم

ومجيبى ويا وسعت و مسافه سى آز
اولان، صغير، اواق، خرد : كو .
چك طاش : كوتچك طاغ : كو .
چك كوي : كوتچك دره . ۲ .
اهميتىز، دكرىز، حقير : كوتچك
ايش : كوتچك آدم . ۳ . ياشى آز ،
كىچ : كوتچك قازنداش : كوتچك
اوغلم : او بندن كوتچكدور .

|| كوتچك دوشمك = قارشىلقده
بولنه ميوب محجوب اولق . || كو .
چك ياش = چوتقلىق، صباوت :
كوتچك ياشندن برى بوله در .

= س . ۱ . ياورو، پچه : دوه .
تك كوتچكى ده ياننده ايدى : هر
حيوانك كوتچكى كوزلدور . ۲ .
چوتق، طفل، صبى : كوتچكلر
اوينامق ايچون بر ميدان . ۳ .
كوتچكك، صباوت، طفوليت :
كوتچكدن برى درسجاليشمدر .

كوتچككتمك (ق . كوتچكك
كوتچكك يايىق،
نصغير ايتك .

كوتچكك (س . ۱ . كوتچك
كوتچكك) اولان شىك حال،

اوقاقق، صفر : بوتاشك، طاشك،
نارله تك كوتچككى . ۲ . چوتقلىق،
صفر سن، صباوت، طفوليت :
كوتچكككندە بك ياراماز ايدى .
۳ . ناسزا فعل و حرکت، بادى
خجالت و محجوبيت ايش، ذل،
حقارت : بوسرك ايچون بر كو .
چكلكدر .

كوتچككتمك (ق . تحقير وتذليل
ايتك، كوتچك
نظريله باقوب اهميت ورمه مك .

كوتچككتمك (يا كوتچككتمك . ق .
قوتچككتمك) (دوه) ياوريلا
مق .

كوتچككى (ص . كوتچكلى بيو .
كوتچككى = كوتچك بيوك
قازيشق، بر برى اوستنه .

كوتچكن (يا كوتچكن . س . ۱ .
كوتچكن) طاشوشان ياوروسى .
۲ . بكلكلى طاشوشان . ۳ . قير
صا كسارى : كوتچكن كوركى .
|| بر كوتچكى = كوتچك .

كوتچكك (ق . ۱ . رحلت، انتقال
ايتك، كوتچكك، گوج ايتك،
مهاجرت ايتك : ديار آخره گور .
چيدى . ۲ . خيمه نى قالدوروب
باشقه يره قوتق : اقوام بدويه
حيوانلر نه مرعى بوله ييلك ايچون
دائما قونوب گوجرلر . ۳ . نقل

خانه ايتك، طاشيقتق : يايلاه،
كوشكك گوتچكك . ۴ . اوتخال
ايتك، اولمك، وفات ايتك : اوده
گوتچكش . ۵ . ايچرى به ييلاق،
باتقى، جومك : قوتچو گوتچدى .

گوتچن (س . با : گوتچكن .

گوتچكك (ق . ۱ . اولمك، وفات،
اوتخال ايتك .

كوتچوكك (ص . ۱ . بك كو .
كوتچوكك) چك : كوتچوكك
بر او . ۲ . سويلى كوتچوكك
[تحبيب ايچون] : كوتچوكك
اوغلم .

كوتچورك (ص . آز ويا اولدقجه
كوتچورك) كوتچك، كوتچكجه،
آز ده كوتچك : او بوندن
كوتچوركدر .

كوتچوكك (كوتچوكك . ق . : كو .
كوتچوكك) چك وسايره .

كوتچولتمك (ق . ۱ . بر شيشى
كوتچولتمك) اولدبندن ده
كوتچك يايىق، حجم ويا وسعتنى
آزالتمق، نصغير ايتك : بوتاشى،
نخته نى، اوله نى بر آز كوتچولتمك
اقتضا ايدر . ۲ . اهميت ورمه .

مك، اميتنى آزالتمق : او دائما
ايشى كوتچولتمكى سور بيولتمك
ايتمىز . ۳ . ياشنى صاقتلابوب
كوتچك كوتسرمك : قوتچى نى بك
كوتچولتمك ايتسيور .

كوتچولتمك (ق . ۱ . ده كوتچولتمك
باقلدبندن آتاجلرك ميوله لى
كيتدكجه كوتچولتور . ۲ . ياشنى
كوتچولتور كندى كوتچك كوتسرمك .
مك : قاديئر دائما كوتچولتمك
ايتسرلر .

گوتچورى (س . گيتك دريسندن
گوتچورى) شين .

كوتچوكك (ص . ق . چوتق، طفل،
صبي .

گوتچون (س . ق . قايين باغز صاغك بر
گوتچون) ق . كوتچون، كوتچون باغز صاغك :
گوتچون بومبارى .

مك، بر يره كله لرینه يارديم ويا
مساعده ايتك: سزى حظ ايده.
جككز بر آدمه كورشد يره.
جكم: بو مكتبيده شاگردانى
خارجدن كيمه ايله گورشد ير.
مزل. ۲. صحبت و مكالمه ويا
مذاكره ايتد يرمك: بن طرفنى
كورشد يره يم ده قرارلرني سزه
تبليغ ايتد رم.

گورشلِك { ايدلك، بر يره
كلنك: وقتسز كورشلِك
اولماز صوكره كوروشله بيلير.
۲. قونشلق، صحبت ايدلك،
مكالمه و مذاكره اولنقى: بو ايش
حقننده كند يريله كورشلِك افتضا
ايدر؛ قهوه ده كورشلِك
مناسبتسزدر.

گورشلِك { ج. [زبازدى:
گورشلِك (كوشلك) كو-
رش ايدلك، مبارزه و مصارع
اولنقى: بوراده گورشليز: بو
صيقاقده كورشليرى؟

گورشمك { فش. ۱. ايكي ويا
كورمك، بولشقى، ملاقات ايتك:
برادرمله چوقدن كورشمدم؛
قومشورله هرگون كوريشوروز؛
كورشميلى ناصلسكز: بربرمزي
كورميه لي. ۲. قونشقى، صحبت
ايتك، محبت ايتك: بر ساعت قدر
كورشديك: اوتك يريكي ايله
كورشمك صرف ايده جكم زمانى
مطالعه يه حصر ايتسه مدها
قائده لي اولور؛ اوزون اوزادى
يه كورشدك. ۳. سولشمك،
مكالمه، مذاكره ايتك: بو ايش
ايچون كورشمليز؛ كند يريله

كوريشوب بر قرار و يرمه. ۴.
الف، اثنافى، اختلاط ايتك:
او كيمه ايله كورشمز؛ كو-
رشديكي آدملر محدود در. ۵.
طائشقى، بربرينى طائيق، معا-
رفه سى اولقى ويا معارفه پيدا
ايتك: فلان ذاتله كوريشيور.
ميسكز؟ قونشوز اما كو-
رشيورز. || آلاقدن كورشك =
مدارا ايتك. || كورشمه مك =
طارغين اولقى؛ مناسبات منقطع
اولقى: بن اونكه كورشيوروم.

گورشمك { فش. [زبازدى:
گورشمك (كوشلك) كورش
ايتك، دوكلشمك، بربرينى يره اورمه
چالشمق: مصارع ايتك: پهلوانلر،
قوچلر، خروسلر كورشيورلر.

گورشمه { ۱. ملاقات. ۲.
صحبت، محبت. ۳.
مكالمه، مذاكره.

گورشمه { [زبازدى:
گورشمه (كوشمه) كورش
ايتك. مصارع، پهلوان اويونى.
گورشمه { س. برده يانان قارك
الكاوستده كي طوكش
طبقه سى كه كونشدن اريدكدن
صكره تكرار طوكشفله بوز
حالنده در: كورشه هوايى.

گورفز { س. [بو. Kōrfos
سلانك كورفزي: ونديك
كورفزي.

كورك { س. ۱. توكارى و ممتاق
و كوزل بعض حيوانلرك
وعلى الخصوص تياكى و صاكسار
و كليجك كيلريله اقطار شماليه
حيوانخيلرك صورت مخصوصه
ده تهيه اولمش دريكي كه صيقاق

طونقى ايچون البسه نك ايچنه
ويا سوس ايچون طيشنه قايانير،
فروه، پوست: حيوانك جنسه
ويرينه كوره انواع كتيره سى
وارد: تياكى، سور، تيون
كورك: قفا، نافه، پاچه كورك
وساژه. ۲. كورك قابلى او-
ستك لباس كه مختلف بييملىرى
اولوب وقتيله اونفورمه كي
پايه و مننده كوره كيليردى:
كورك كييك: كوركي چيقارمق.

كورك { س. [كوراك =
يازمقده معنا يوقدر

۱. برده بولنان طويراق و قوم
و كوپره و كول كي شيللى
كورمكه يعنى قازيه رق سورمكه
مخصوص دميردن ويا نخته دن
ياصى واوزون صابلى بر آلتكه
صاييله ايلرى يه ايتلر ك قوللا-
نيلير: قازمه كورك: قازمه ايله
اونك قازدينى طويراڭنى طويلا-
يوب آتفه مخصوص دمير
كورك: خرمان كوركي: جيوياڭى
صاورمه مخصوص نخته كورك:
ايمكچى، فورنجى كوركي = ايمكى
فورنك ايچنه قو يوب چيقارمه
مخصوص پك اوزون صابلى نخته
كورك. ۲. آتشدن قور و كول
چيقارمه مخصوص صابله برابر
يكلپاره كوچك دمير آلت:
ماشه كورك: آتش كوركي:
مطبخ كوركي = دها ييوكى. ۳.
قايق و صندال و وقتيله كوچك
كيلرى دخى يورومكه مخصوص
اوجى ياصى و صابى بووار-
لاجه قالين نخته آلت كه تنه نك
كنارونه جيوى ايله ايلشدير.
يلوب هر بزي ويا هر چنقى بر

كوردله يوردى. ۲. كوك كو.
رله سى سسى چيقارمق، كو.
رلك، هواده و بولوتلرده كى
الكتريقلك پائلامه سندن بيوك
ودهشتلى سس چيتمق، رعد
واقع اولمق : شدتله كوك كو.
رلده يوردى. ۳. بيوك بر كو.
رلدى ايله دوشمك و يا پووار.
لانغى : سقط ديوار كوردله دى.
۴. (حيوان) بيوك سسله
باغرمق، اولومق، بوگورمك :
آرسلا نلر دهشتلى بر صورته
كوردله يورلدى.

گورلدی { س. ۱. گورلدن
شيئتك سسى، بيوك
سس : اورماندن حيوانات
وحشيانك كوردلىسى ايشيد.
يلوردى؛ آرابارلك، بيقلان
ديوارك كوردلىسى. ۲. مختلف
و قارويشيق سسلر، يازدى،
شمايه، ولوله : چوجقنلر چوق
كوردلى ايدىوردى؛ كوردلى
يازدى ديكليله م. ۳. كوك
كوردله سى، رعد. ۴. قاربشيق،
غاوغا، نزاع : عمله ييئنده بر
گوردلى اولمش؛ بر گوردلى
قوبدى.

گورلدیچی { س. چوق گوردلى
وشمايه يايان، شما.
تاجى، هر ايشى كوردلى ايله
يايان : يك كوردليجي بر آدمدر.
گورلدیسیز { س. سسسز، ياتر.
ديسر، شمايه سز،
سكوت و سكوتله واقع اولان:
گوردليسيز ايش؛ گوردليسيز
ياترديسر بر دوگون اولدى.
== سسسزجه، سكوت و

سكوتله : گوردليسر چالبييور.
گورلدیسیزجه { س. ۵. اولدغه
سسز وشما.
تسز : كوردليسرجه بر ضياقت؛
كوردليسرجه قونيشيورلدى.
گورلدیلى { س. ۱. بيوك
سلى، شمايه :
يك كوردليلى بر باغرمه سى وار.
در. ۲. شمايه و ولوله نى موجب
ويا شمايه ايله اجرا اولنان :
ماكينه ديكيشى يك كوردلييدر؛
كوردليلى ايشدن، قونيشه دن
خوشلا تمام. ۳. غلبه لكلى،
ازدحاملى : خيلى كوردليلى بر
دوكون ايدى.

كورلك { س. ۱. كوزى
كورسز آدم و يا
حيوانك حالى، كوز سقطنلى،
عمى، ناپناك : اوتك كورلكى
صكرمه دن پيدا اولدى؛ كور.
لكنى كيزلك ايستور. ۲. مج.
غانلك، غفلت، بصيرتسزك.
كورلك { يا كورله مك، فت.
با : كورلتك.
|| بوغازى كورلك = دفع جوع
ايتك.

گورلك { يا كورله مك، فل.
۱. كوردلى ايتك،
شمايه ايتك : ديوار گورليوب
بيقلدى؛ طوب گوردلى. ۲.
(كوك) يلديرم چاقوب دهشتلى
سس چيقارمق، رعد اولمق؛
شدتله يامغور ياغوب كوك كور.
ليوردى. ۳. اولمك، وفات
ايتك، نعلارى آتمق : اوده
كوردلى || طوب بولنه گورلك =
ناحق يره تلف اولمق. || ياغماز.

سهكده كورله = برشى يايان
ايسك دغى اظهار غيرت ايله.
گورلك { لنى، مشاهده
ايدلك : هوا بولوتلى اولدينيون
خسوف كوريله مدى؛ اقشام
هلال كورلمش. ۲. اجرا و
رؤيت اولمق، تسويه ايدلك،
اداره اولمق : ييم ايشم كور.
رلدى؛ بويله لكله ايش كورلر؛
گوريله جك ايشلرمن واردر.

كورلمه { يا كورلغه. س. كور.
لتك ايشى. با : كور.
لتك. || كورلده دن = ۱. على
العمياء، ييليه رك، ييلكسزين.
۲. گورمكسزين، تخميناً.

گورلمه { س. بيوك سس چيقار.
مه، كوردلى. || كوك
كورله سى = يلديرم و شيمشك
سسى، رعد.

گورلمه { س. ۱. مشاهده و
رؤيت اولمق : هلاك
كورله سى شرطدر. ۲. اجرا و
تسويه اولمق، رؤيت اولمق : او
ايشك كوردله سى.

گورله { س. با : گله .

گورمر { س. كورمين، ناپينا،
كورمر : كور : كورمر، كوزى
كورمر براختيار. || كوزن كور.
مر = قرا سلق، مظلم.

گورمرلك { س. كوردلك. كور.
مهيش، عمى. ||
كورمرلك (و غلغلى : كورمه .
مزلكه) كلك = بالالترام كورمر
كبي اولمق : تفاضل، تسامح. انعام
ايتك.

گورمك } فذ: ۱. قوه باصره
استعماله بر شيك

شكل و هبت خارجيه سني حس
ايمك، رؤيت، مشاهده ايمك :
يكي يا پيلان مكتبي گوردم؛
عمر نده دگيز گورمه مش. ۲.
قوه باصره ممالك اولقي، بنا
اولقي : دكنكه كرن شو اختيار
هچي كورم يور؟ بر آز كور بور.
مش؛ اونك كوزلري گورمش،
بركوزي آز گورور. ۳. آكلا
مقي، درك و فهم ايمك : گوردم
كه ايش فنا اوله جقي؛ گوردك
كه فائده يوقدر. ۴. مطالعه
و ملاحظه ايمك، بولقي، محاكه
ايمك : بوايشي ناصل گور بور.
سكز؛ او آدمي ناصل گوردنيز؟
بن بوه وايي ابي گورم يورم؟
لايق، روا، مناسب گورمك.
۵. راست كلك، تصادف ايمك،
بولمقي، ملاقات ايمك : اوني
دون گوردم، بريكي يارين گو.
ره جكم؛ چوقدن كنديسي گور.
مدم. ۶. زيارت ايمك، زيارتنه
كيمك : خسته لاندنم ده كيمسه
گورمكه كلدي؛ خستيني گور.
مك انسانيت اقتضاسندندر.
۷. ادا و ايفا ايمك، بايق،
تسويه ايمك : ايش گورمك؛
خدمت گورمك؛ مصرف گور.
مك؛ حساب گورمك؛ بن كندسي
ايشمي كنديم گورورم. ۸. اوغرا
مقي، دوچار و گرفتار اولقي،
چكمك : بوايشدن چوق ضرر
گوردم؛ عمر نده هيمته گورمه.
بش؛ چوق آجي گورمش؛ جزا
گورمك. ۹. نائل اولقي،

دسترس اولقي : كنديسندن
چوق ايمك گوردم؛ چوق انسا
ييتي گوردم؛ سزدن نه گوردم؛
نوايي، سروتي، مكافاتي گو.
رورسكز. ۱۰. دنه مك، تجربه
ايمك، پچيرمك : ايش گورمش؛
گون گورمش؛ دنياك كرم و
سردني گورمش. ۱۱. گرمك،
بولمقي، ياشماق : چوق برلر
گورمش؛ آورويا گورمش؛
هندستاني گورمش : مكتب گور.
مك. ۱۲. آلمقي : تربيه گورمك؛
درس گورمك؛ بو اراضی هچ
صو، گورمه، چاه گورمه مش.
۱۳. حاضر لامي، تهيه ايمك :
يولچايي تداركاتي گور بور.
۱۴. دوشونمك، تدبير ايمك،
بولقي : چاره سني گور؛ كندسي
حائي گورسين. ۱۵. پچيرمك :
بو سنه ياز، قيش گورمدمك.
۱۶. صنيفه التزاميه به التحاق
ايدوب اشتغال و مداومت بيان
ايدر : آله گورمك؛ يازه گور.
مك. || آز گورمك = آذر
ديه بگفته مك، استخفاف ايمك.
|| چوق گورمك = استكثار
ايمك، چكمه مك. || خوش گور.
مك = قيد ايمه مك، مساعه
ايمك، اياشيك ايمه مك. || دوش،
رؤيا گورمك = عالم معزاده گور.
مك. || عادت گورمك = حيش
كلبك، (قيز) بالغه اولقي.
|| گون گورمك = ۱. آيدنيق
آلمقي؛ گون گورمك = قراكلقي.
۲. چاه و دولته نائل اولقي؛
گون گورمش = درك دوشكوف.
|| گورمه سني! = تشويق و

ترغيب تدبيرد، هايدی باقملم
اونانديرمه بني ۱

گورمك } يا گيورمه مك. قل.

۱. قاوريلوب قيقر
اولقي، گورك اولقي، چوق
قورومق : بو ايمك گورمش.
۲. آيازده اوشومك : طيشا.
ريده گوردك. ۳. آتشنده ويا
گونشنده ياقمقي. || گورمه قالقي
كبرمك، تلف اولقي.

گورمك } يا گيورمه مك. فذ.
صوققي، قارشدير.
مق.

گورمه } س. گورمك ايشي.
دا : گورمك. = ص.
گورن ويا گورمش : صكره دن
گورمه = دون بر صنف و طالع
منسوب اولوب ده جاه و ثروته
نائل اولاش.

گورمه جه } ص. ۱. گورمك
شرطيله مشروط :
گورمه جه آليش و يرش. ۲.
گوز تخمينيله، اولچوب طار.
تقميزين، گوتوري : گورمه جه
بازارلق.

گورن } ص. ۱. دوم آغاجي،
خرما هندی. ۲. بو
آغاجك صمعي. حب مقدارق،
مصر موميائي.

گورنمز } ص. گورنمين، غير
مرقي : گورنمز اولقي =
غائب اولقي، ميدانه چيتمامق.

گورنمك } قل. ۱. رؤيت و
مشاهده اولقي،
مرقي و نمايان اولقي : گونش
كوندوزين نجوم ايسه كيمه
گورينور. ۲. گوزله گوريه.
بيلير حاله اولقي : هوا گورنمز.

۳. ظن اولئق ، بکزه مک ، مظنون اولئق : بو قاش ابی گو- رینور، ایپک کی گورینور: اقشام یاغور یاغه جی کی گورندی اما یته باغمدی. ۴. ظهور اتمک ، تجلی ایلک: کیهه وختی کندبسه بر جن گورندیکنی ادما ایدپور. ۵. موجود و حاضر اولئق ، میدانده اولئق: کندیبی برقاج گوندن بری گورنمیسور: گور- نمیسور سکنزه اولدیکز ؟ ۶. چیمق، صافلاماق، گوزیکمک: فلان قادین قانلیرنه گورینور؛ او کیمسه گورنر. ۷. کندیبسی کوستمه جک برئش: سوله مک ویا بایق. || کوزمه گورنمک = نظره چاریق، جالب نظر دقت اولئق. **گورنمک** { یا گورنمک . فل . جنوق بکلک بکایه بکایه صبری توکمک . گورنیش } ۱. - گورنمک . فلی . یا : گورنمک . ۲. گورینن شکل و صورت ، صورت ظاهره ، شکل خارجی : گورینشی گوزل . ۳. گوسترش ، نمایش . ۴. و قتیله خاک حصو- رینه وصول ایله اثبات وجود ایدوب سرفرو ایدیش . **گورفوک** { س . آتشی هوا . تولوجمه اصولنه دری ومشین وختنه دن آت : آتش ، صوبه کوروک : دهرچی کوروک = دهرچیلرک قولاندققری بسوک نوعی . ۲. هوا ایله چالئیر بعض چالغیلره هوا ویرمه مخصوص ال ویا آیاقله آجیلوب قانییه مشین ویا کاغددن آت : آرمونیق

کوروک . ۳. فایطونک کوروک صورتنده آجیلیر قانییه اورتیشی . || بورن ، گوکس کوروک کبی واروب بکلک = بورغونلندن ویا حدندن چوق صولومق . || لاف کوروک = لافزن ، کوزه ، چاک چاک . || یانفینه کوروکله کیمک = نفاق و اختلاقی تشدید اتمک چالیشق . **گورفوک** { ص . غوروق ، قولو- چقه : گوروک طاؤق . **گورفوکسیمک** { فل . طاؤق) قیزمق ، کوسنیمک . **گورفوکلک** { یا کورفوکله مک . ف . ۱. کوروکله اولفک ، طوتشدرمق : آتشی کوروکلک . ۲. قیزشدرمق ، تشدید اتمک : اصل محاسده بی کو کوروکاین اودر . **گورفوکلی** { س . آجیلوب قانییه روق هوا وورن آلی اولان : کوروکلی چالشی . ۲. آجیلوب قانییه اورتیشی اولان : کوروکلی فایطون . **گورفوم** { س . کورمه ، کوریش ، رؤیت ، مشاهده . || یوز گورومی = گوگیک کلینک یوزیخی آچوب کوردیکنده ویر- مسی حادث اولان مجوه رانه متعلق هدیه : یوز کورومی طاقق . **گورفومجه** { س . زوجیه نسبتله فوجیه ک همشیره . سی : کلین گورومجه لر یله ابی کچینور . **گورفوملک** { س . گوگیک کلینیه طاقدیبی یوز گو- روی هدیه سی .

کوره { س . معدنجی اواجی ، طو- پراق اواجی . **گوره** { د . «گورمک» فلندن نظرآ ، تطبیقا ، توفیقا ، عذ ، جه ، باقیلیرسه ، قالیرسه ، نسته ، اعتباریله ، اقضاسیجه ، مو- جیجه : بیکلاکنه کوره = جسا- متنه نظرآ ، جسامتی اعتباریله ؛ بکا گوره = بنجه ، بکا قالیرسه ؛ هرکس اقتدارینه کوره = اقتداری نسبتنده ؛ ایشید- یکمه گوره = معموالنه نظرآ ؛ بر باقیه گوره = برجهجه ؛ آلدیبی امره گوره حرکت ایدمه جکدر = آلدیبی امره موجیجه ؛ زمانه یه گوره = زمانه انتضاسیجه ؛ هر کسه قابلیت ذهنیه سته گوره سوزسویلی = قابلیت ذهنیه سیله متناسب صورتده . **گوره مک** { یا کوره له مک . ف . پراق و سازه بی کورکله سوروب تمیزلک : باغچه بی ، آخوری کو- ره مک ؛ طوبراخی ، کوبره بی کو- ره مک . **گوره نیک** { س . ۱. انسانلرک بربرینه باقهرق یا- بدققری شی ، عادت ، اصول ، معتاد اولان رسم وآیین کو- ره نیکه تابع اولئق ؛ دوگون مصارف هب گوره نیک بلاسیدر . ۲. گورگی ، تجربه ، گورگی ایله کسب اولان معلومات : گوره- نکسز آدم . **گوریمچی** { س . ۱. کورن ، باقان ، ناظر . ۲. کلینلک قیز آرابوب بولمه کیدز قادین : گوریمچیلر گلدی ؛ قی

بيودي گوز بچيله چيقيور: گوز.
 رييجي به چيتمق = گوز بچي كرمك.
 گوزلش { س. كورمه: روث،
 نظر، نظره: برگو.
 ريشده = برنظرده، يك نظرده،
 نظره واحدهده.

گوز { س. ۱. انسانده و حيوا.
 ناندە كورمك آجي، آلت
 باصره، عين، چشم، دیده: گوز
 آچق: گوز قيامق: قره كوز؛
 الا گوز؛ گوزك آق، قره سي؛
 گوز بيكي. ۲. گورمه، روث،
 باصره: گوزي آچق: گوزي
 كسكين. ۳. منبع، بر صوبك
 يردن چيقدني محل، قايق، عين:
 صوگوزي. ۴. دليك، چوقور:
 بال كوچنك كوزلري: ايكنه
 گوزي: گوزكوز: دليكي. ۵.
 چكميه: ماصه لك گوزنده در.
 ۶. تقسيم، بولوك: بش گوز
 مفازه: او دكرمنك اوج گوزي
 واردر. ۷. ترازى كفهي:
 ترازى گوزي. ۸. كر: كوبري
 گوزي. ۹. نظر، چشم بد:
 گوزه گللك، گوز دگلك. ۱۰.
 نظر، اعتبار، مقبوليت: دنيا
 گوزمه يوقدر: برشي گوزينه
 كيرميور. ۱۱. توجه، محبت:
 گوزه كيرمك: گوزدن دوشمك؛
 گوزدن چيتمق. || گوز آتمق =
 اشارت ايتمك. || آج گوز =
 حرض، طمع، طو نمازنى: آج
 كوزلى = طمعكار، حريص.
 || گوز آچق = ۱. طوعمق،
 دنيا به گللك. ۲. راحتلق،
 تنفس ايتك: ايشدن گوز آجه.
 مدم. ۳. دقت ايتمك، تيقظ

اوزره بولمق: كوزكي آج.
 || گوزليني آچق = ۱. حيران
 اولمق، حيرتده قالمق. ۲. آليشد.
 يرمق، اوياند يرمق، اقاط ايتك.
 || گوزليني درت آچق = ۱.
 زياده دقت ايتك، تيقظ اوزره
 بولمق. ۲. حيرتده قالمق. || آچق
 گوز = اويانيق، متيقظ. || گوز
 زى آچق، گوزي آردنده = نائل
 مرام اوله ماش، نائل مرام او.
 لمازدن وفات ايتش. || گوز
 آچيقلى = ذكا، اويانيق. || گوز
 آغريسي = رمده. || ايلك گوز
 آغريسي = ۱. برنجي دفعه اوله.
 رق چكيان عشق و اشتلا. ۲.
 ايلك اولاد. || گوز آق = گوز
 زك بياض قسمي. || گوز آلمق =
 گوزي قاشد يرمق. || گوز اوانق =
 حشيشه العين (نبات). || اوگوز
 گوزي = آرينقا (نبات). || گوز
 اوگي = حضور: گوز اوگنده =
 حضورده. || گوز اوي = گوز
 زك چوقوري، خانه چشم.
 || گوز ايتك = اشارت ايتك. ||
 گوز ايصيرمق = طانيركي اولمق.
 || ايكي گوز آرد سنده = طرفه
 الينده. || ايكي گوزي ايكي چشمه =
 چوق اغلامقدن كنياه. || گوزه
 باقمق = موجب حسد اولمق.
 || گوز باغى = سحر، افسون.
 || گوز باغجي = سهار، افسونكر.
 || گوز بيكي = گوزك اصل كو.
 رن مركزي كه ايچنده قارشى به
 كلن آ. مك رسمي گوز يكله
 بويله تسيمه اولمشدر، انسان
 العين، مردمك چشم. || گوز
 بلرتك = حداثه باقوب تهديد

ايتك. || گوز بونجوي = نظره
 قارشى طاقيلان ماوي بونجوق.
 || گوز بويامق = سحر كارانه بر
 صورتله آلداتمق، اغفال ايتك.
 || بيك گوز اوني = محوده دينلن
 بر جنس نبات. || پاتلاق گوز =
 ۱. بوزيلوب طيشاري به فيرلامش
 گوز. ۲. طبيعي اوله رق طيشا.
 ري به فيرلامش چيقتد بلي گوز.
 || كوزي بك = جسور، جري.
 || گوز بيكاري = گوزك بورن
 جهتهده كي اوجي. || كوزده تو.
 تمك = زياده آرزو اولمق،
 حسرتكشي اولمق، ايمرتمك.
 || گوز چيقارمق = ۱. كوز
 ايتك، گوزيني سخطلامق. ۲.
 اغرار ايتمك، بوزمق، خلل
 كيتيرمك. || گوزدن چيتمق =
 آرتني آرزو اولمامق، ييقلق،
 صوئوتق: او قدر هوسله ياپدير.
 دينم اوايستديكم كي اولد بليخون
 گوزمدن چيقتدي. || گوز حبسي =
 كيسه ايله كورشمه مك اوزره بر
 او طه به حبس و توقيف. || گوز
 حكيمي (هكمي) = كمال.
 || خروس گوزي = برجنس ياپا.
 ديه. || گوز داغي = ۱. گوز
 طاشي. ۲. تهديد، تخوف.
 || درت گوزله باقى = صبر سز.
 لقله بلكمك. || گوزيني درت
 آچق = يك متيقظانه طاور اتمق.
 || گوز دگلك = نظر اصابت
 ايتك. || كوز دميري = ۱. ۲.
 كينك باش طرفنده بولسان و
 هروقت قولانيلان بيوك دمير.
 || گوزدن دوشمك = توجهي
 فائب ايتمك، اعتبار سزاو.

لمق. || گوز دونك = حدت و يا ديكر شدتلى بر حس تاثيريله كندىنى ضبط ايده ميه بك حاله كلك. || گوزده = گوزك او كنده اولقى، طورمق = خاطردن چىقماق، تماميله خاطرده اولقى: او وقعه حالا گوزمده در، كوز زمده طور بور. || گوز ديك مك = ۱. دقتله باقى. ۲. ز ياده آر. زو اتمك، هر نه صورته اولور سه اله بكيه مك چاليمقى. || گوز سوزمك = يان گوزله و دقتله يوقايدن آشاغى باقوب تفتيش اتمك. || گوزل سوزلك = بخور اولقى، اوبقو باصمقى. || صيفير گوزى = بر جنس ايرى يابايدى. || گوز طاشى = زاج، كبريت نخاس. || طاق گوزى = بر جنس كوچك يابايدى. || گوزه طور مق = نانكوركلك جزاسى اولقى. || گوز طومق = فسات كلك. || گوزى طوق = فساتكار، حريس و طمكار اوليان، اهل فسات. || قاش يايه ديركن گوز چيقارمق = ايبلك نيتيله فنانق اتمك، بر ايشى دوزلتمك مقصديله بوزمق. || گوز قالى = غبطه اتمك، حسرتكنى اولقى. || قايناج گوز = چينيلركلك كى قويروغى يوقارى يه مائل گوز. || گوز قاينى = برى يوقايدن و ديكرى آشاغيدن قيسانه رق گوزى اورتى زادر، جفن. || گوزى قبالى = تجربه سز، بخير. || قيق گوز = يارى قبالى كى طوران گوز. || گوز قارامق = ۱. گوزل بولانوب كورمه مك.

۲. بايقى. ۳. بيوك بر تاثيردن يابديقى و سويلديكى دوشونمز اولقى. || گوز قرارى = تخمين، تخمينى و تقريبي وزن و يا اولچى. || گوز قره سى = ۱. گوزك سياه قسمى، حدقه. ۲. بر نوع گوز خسته لى. || قره گوز = گوزى سياه. — با: قره گوز. || گوز قوروق = يىلقى. || گوز قومق = آرزو و طمع اتمك. || گوز قور لاق اولقى = دقتله باقى و ديك مك، و وعاقى آكلامه و خبر آلمه چاليمقى. || قو يون گوزى = عادى چاير يابايدى سى. || گوز قو يروغى = گوزك قولاقل جهنمده كى اوبى. || گوزدن بكيه مك = نظر تفتيش و معاينه دن اسرار اتمك، سطحيه و كاملا باقوب تفتيش اتمك. || گوز گرديرمك = نظر تفتيشدن بكيه مك، سطحى تفتيش و يا مطالعه اتمك. || گوز كتمك، گوزه كسديرمك = گوزكتمك، بجره بيله جكلى درك اتمك. || گوزى كى = بك قىملى، بك عزيز. || گوز گوره = علفى، ظاهرى، گوزله گوردىكى حاله: انسان گوز گوره چوروك مالى آله ماز؛ گوز گوره تهاكه يه گيرمك. || گوزه گيرمك = بگنك، جاب نظر تقدير و توجه اولقى. || گوز نورى = ۱. گورمه، رؤيت، باصره: گوز نورندن محروم قالمق. ۲. گوزله اولسان سى و عمل، گوز ايشى: گوز نورى دوكمك = بازى و نقش كى گوز. لرى زياده بوران ايشى. ۳. بك

سوكيلى و عزيز شخص: گوزمك نورى اولادم. || گوز ياشى = آغلاركن گوزدن دوكلن صو، دمع، اشك. || يوز گوز = بيوك كوچك آرملر نده اولان مناسبتن تكليفزلك: آسر معيتيله يوز گوز اولمايليدر. || گوز يورمق = چوق و يا بيهوده چاليمقى، اوفومق، يازمق، ديك مك. || گوزل بولرده قالمق = برى چوق و كال آرزو ايله بكمك. || گوز يومق = ۱. گوز قپامق، قيقى. ۲. اوبومق. ۳. مساحه اتمك، گورمزلكه كلك. || گوز ييه مك = ۱. (نه بك برشيك) منظره سى كوتى اولقى. ۲. كور. گنه مه مك، جرأت ايده مه مك. گوز { س. صوك بهار، كنه بهار، خريف، خزان: گوزمو. سى = ايلول ايله تفتيش اول و ثانى ايلرى و دها طور سى ايلول رومينك ۹ ندىن كانون اولك ۹ ينه دك اولان ايام. كوز { س. ۱. كيكك بوشاغى، قيقرداقى. ۲. پكمش قور، قور دوكلدىلرئى حارى صيغان كول، آخكر. مر. گوز تدبيرمك { فت. قورومقى، وصيات ايتديرمك: اورمانلرى چوق گوز تدبيرمك اقتضا ايدر. گوز تلمك { فت. و: گوز تلمك { فت. ۱. قورومقى، حفظ، وقايه، صبا. نت اتمك: بوجوبان قويونلرى اى گوز تيمور. ۲. باقى، نظا. رت، اداره اتمك: بوايشلرى

کیم گوز تیور؟ ۳. بسلک، اعاشه،
انفاق ایتمک: هرکس عائله سی
گوز تمکه مجبوردر. ۴. بکلمک،
انتظار، ترصد ایتمک:
فرصت گوز تیور. ۵. طوغق،
رعایت ایتمک، صافلامق، مرعی
بولندیرمق: مجارل بعض عادات
قدیمه لری گوز تیورلر؛ هر
مسلم اواصر شرعییه گوز تمکه
مجبوردر. ۶. دقت ایتمک،
دقتله باقی: باشی گوزت؛ چو
جفی گوزت. = حد. گوزت =
صاقین ای بانی دقت!

گوز تمکه { س. گوز تمک ایشی.
با: گوز تمک.

گوز جی { س. ۱. بکچی، دیده
بان، انکیبان. ۲.
نوبچی، قره قول. ۳. جاسوس.
گوز جیلک { س. ۱. بکچیلک.
۲. نوبچیلک. ۳.
جاسوسلق.

گوز دلمک { ل. ۱. حفظ و
وقایه رصایات او.
لغتی: قوبونلر گوز دلمسه قورت
پر. ۲. باقلق، نظارت و اداره
اولغتی: بو ایشلر کوز دلمک ایستر.
۳. بسلک، اعاشه و انفاق او.
لغتی: قادین چوجق لریله برابر
قوجه سندن کوز دلیر. ۴. بکلمک،
انتظار و ترصد اولغتی: فرصت
کوزه دلمی. ۵. طوغتق، رعایت
اولغتی، مرعی بولغتی: اسکی
عادات مستحسنة کوز دلمیدر.

گوز زده { ص. س. { «کوز»
اسیمله «ده» حرف
الضافندن [توجه مظهر، نظرده
بولان.

گوزر { س. بیوک دلیکلی دریدن
{ قبور، خرمان قلبوری.

گوز سیر { ص. ۱. کوزی او.
رت. ۲. کوزی کورمز، کور:
دیلر کوز سیر بر سق.

گوز سیرلک { س. ۱. کوز فقدا.
۲. کورلاک.

گوز کمک { فل. با: کوز بکمک.

گوز گو { س. یا:

گوز گی { س. آینه، آینه.
(متروک ایسه ده، برینه
پکن آینه ترکیه اولمیدیندن،
احیای آرزو اولنور.)

گوزل { ص. ۱. کوزه ای کو.
رین، شکل و صورتی

جالب تقدیر و محبت اولان،
حسن، جمیل، مایع، خوب، زیبا:
کوزل آدم، کوزل قیز، کوزل
آت، کوزل او. ۲. ای، خوش،
طیب، مرغوب، مستحسن: کوزل
ایش، کوزل هوا، کوزل سوز،
کوزل سس. ۳. عیبیز، قصور.
سز صالح، صلحان: کوزل آدم.
= س. محبوب، دلیر: کردیره

فضولی که کوزلرده وفا وار.
= ح. ای، اعلا، خوش: کو.
زل سولیدی: کوزل ایشلش؛
گوزل یازار. = [جواب مقا.
منده] بکی، اولور: کوزل: کو.
زل اما = بکی اما. || کوزل خا.
نون = برنوع قان قورودان او
قی. || صافسی کوزی = ناسور
اوتی. || دنیا کوزی = پک کوزل
شخص.

گوزلجه { ص. آریخود خیلی
{ کوزل: کوزلجه بر

قیز: کوزلجه سسی واردر. =
ح. ۱. اولدجه ای: کوزلجه
یازبور. ۲. دقتله و یا ایشمه جی:
بونی کوزلجه بیقاملی؛ چوجبی
کوزلجه طوغوب قالدیرملی: کو.
زلجه آکلانملی.

گوزلک { س. باقیان اشیایی.
بیوده رک باقیی کو.

سترکه مخصوص جام و یا شفاف
طاشدن آلت که کوزه طاقیلر،
و بعضی لری توزدن و یا کثرت
ضیادن وقایه ایچون قوللانیلر:
کوزلک طاقق، قوللاق؛ ماوی
کوزلک: تک کوزلک.

گوزلکچی { س. کوزلک پایان
و صانان آدم.

گوزلکلی { ص. کوزلک طلا.
قان، کوزنده کو.
زک بولان: تک کوزلکلی بر
کنج.

گوزلشدرمک { ق. کوزل
ایتمک، کو.

زک قزاندیرمق: ساده و کوزل
قیافت انسانی کوزلشدریر؛ بو
یاغور هوایی، چاپرلی کو.
زلشدریدی.

گوزلشماک { فل. گوزل او.
لغتی، حسن و جمالی

آرتق، ایشلش: او قیز بیو.
دیکه گوزلشیدی؛ هوا کو.
زلشیدی؛ باغچلرک گوزلش.

گوزلک { س. ۱. کوزل اولان
نخس و یا شبک

حالی، حسن، جمال، بها: کو.
زک قادین ایچون برنجی زینتدر؛
قیز گوزلاکنه کو: کوزوب علم و

تربيه نميصلندن كرى قالامليدر.
 ۲. ايلك، طيب، خوشاق: بو
 گونكي هوانك گوزلاكي؛ بو
 سلك گوزلاكي. ۳. ياواشاق،
 طائليق، حلم: كوزلاكله قاندير.
 دم؛ كوزلاكله قالدروب اوپر
 طرفه قومي؛ كوزلاكله سويلك.
 ۴. دوزگون، سوس. ۵. ايني
 حوادث، ايني خبر، ايلك صا.
 غلق: نه وارنه بو؟ - كوزلك.
گوزللمك { فل. گوزل اولق،
 ايتك، گوزللمك: قنزل اون
 يش ياغلرندن سكره كوزلنير؛
 باغمه شمعي گوزلنلدي.

گوزللك { ياگوزله مك. فت.
 آرزو ايله بكمك،
 انتظار ايتك، ترقب و ترصد ايتك:
 اوغلي شوزلپور؛ افشامه قدر
 سزي گوزلدم.
گوزله { ۱. بكمه، انتظار،
 ترقب، ترصد. ۲. ايني
 نوع خور كه بري طائي ديكرى
 بوركد.

گوزله جي { ۱. گوزله خوريني
 يا بوپ ساتان آدم؛
 گوزله جي دكان.

گوزلي { ۱. گوزي اولان؛
 گوزلي حيوان؛ سياه
 گوزلي، مائي گوزلي آدم. ۲.
 تقسيماتي اولان، برجاج بولوكه بو
 لنش: ايني گوزلي دكرن؛ اوج
 گوزلي مغازه، دائره؛ بش گوز.
 زلي اتيار. ۳. دليكارى اولان،
 دليك ديشيك: گوزلي كوچ؛
 سكره گوزلي قالدروب؛ صيق گوزلي
 قفس. || آج گوزلي = طعمكار،
 طوعاز. || طوق گوزلي = قنا.
 هتكار، قانع.

گوزمك { ياگوزمه مك. فت.
 ۱. اورو اوروركى
 بر طرز مخصوصده ديكمك. ۲.
 نقش ايلكه اورمك، ايني قات
 ايتك.

گوزمه { ياگوزمه. ص. او.
 ستندن بر قات ايلكه
 اورتلش، ايني قات: گوزمه
 نقش.

گوزن { ۱. بر جنس آلاجه
 كيك.

گوزنك { ياگوزنه مك. ص. ص.
 ۱. گوز گوز اويلا:
 گوزمك طانيه. ۲. صيوامه
 نقش.

گوزنك { ۱. اوستندن ايلكه
 بر قات دها كچيرلك،
 ايني قات اولق: گوزنك نقش.

گوزه { ياگوزه. ص. آغري
 كوشك، چوق و مناسبتلي
 مناسبت سويلين، سر صاقلاما،
 بوش بوغاز: گوزه چوچق؛
 گوزه قارى.

گوزه { ۱. فا. دسقي. ۲.

گوزه لك { ياگيوزه لك. ص.
 چوق و مناسبتلي
 مناسبت سويله، آغري گوز.
 شككي، بوش بوغازلي: گوزه.
 لك ايتك.

گوزيت { ياگيوه زيت. ص. طو.
 موزلان، بر اشكي.

گوزيكمك { فل. ۱. گوزه
 چارمق، گوز.

ونك، ظاهر و سري اولق: طاغك
 اتكندن كوي بورادن. ايني گر.
 زيكور: دقتله باقلسه نماره سي
 كوزيكور؛ تيه به چيقد يفرزده

شهر گوزيكدي. ۲. كندني
 گوسترمك، چيتمق، قاچماق:
 او نيز المده بو بوديكيمون بكا
 گوزيكور.

گوزين { ظر. گوز و قننده،
 صوك بهار موسمنده،
 فصل حريده: گوزين اكيله جك
 تخملر.

كوس { ۱. آغري، طوغري،
 متانشله: كوس كوس
 بورومك.

كوس { ياكوس. مه. «كو»
 ايله باشلار بهض صفتلر
 باشنه قونوب مباغله و تاكيد
 بيان ايدر: كوس كوتوك، كوس
 كوتوروم.

كوس { ۱. فا. بك بيوك و غير
 منقول طاول: كوس
 چاليفق.

كوسبه { ۱. «كسه» دن
 ۱. سيام پوصسي،
 كوتون. ۲. ملي الاطلاق ياغني
 صيد يرلش بذر پوصسي.

كوسمت { ۱. طاوله ده بر اوپون.

كوسستك { ۱. بر صياني، كور
 صياني، نق. سيل.
 || كوسستك عاني = سراجك بر
 نومي.

گوسترتمك { ۱. فالواسطه
 ايتدirmek. ۲. گوسترلمسه مسا.
 عده ايتك: نظر قور قوسيله چو.
 جني كيسه به گوسترنيور.

گوسترلمك { ۱. ارايه ايدلك:
 صورانه بولكو.
 ستريلر: موزه دهكي آثار هر.
 كسه گوسترلك ايجوندور. ||

پارمله گوسترک = مشهور اولق.

گوسترک { ۱. گوز. ۲. دیرمک، اظهار، اراز اتمک : سزه بر کتاب گوستریم : آلدینی آتی بکا گوستردی. ۳. اوکرتمک : آلاقمق، اعلام اتمک : بکا بولی گوستردیلر : درس گوستورور : بیلینلره طو غریبی گوسترملی. ۴. چیقار. ۵. مق، گوزیکدیرمک، تقدیم اتمک، قاجیرماق : افراسنه قیز لرینی گوستورور. ۶. یالاندن اظهار و اراز اتمک : کندینی گوسترک ایستور. ۷. دلالت اتمک، دلیل اولق : بر طاقم ویرا نل اوراده وقتیلر بر شهر بولمش اولدینی گوستورور : بو سوزی جهاننی گوستورور. ۸. اثبات اتمک، تسلیم و تقدیر ایتدیرمک : بوسوزمک طوغری بلفی سزه گوستریمک : کندینی دلم و فضلانی، جبارخی گوستردی. ۹. تعیین اتمک : کندیسنه بر گو ستردی : بکا ایش گوستردیلر. ۱۰. قارشینده طوغری : آتسه گوستریمک : آیدینلغه گوستریمک. ۱۱. صافلاماق، میدانه قومق : قالدین باشی گوستریم. ۱۲. گوزلک ویا قیش بلفی میدانه چیقا رمق ویا آرتدیرمق : قادی قیافت گوستریر : آتی طاقم گو ستریر : اخشاب اینیه بی گوسترن بویادر. ۱۳. ویرمک، حاصل اتمک، ایقاع اتمک : الله گوستریمین : قدر بکا قایت اونک خسته لغی ده می گوستریمک : ۱۴. اولدیفندن

کنج گورتمک : الی باشنده واردر اما گوستریمور. [بو معنا ایله مفعولی دائما محذوف اولوب لازم کی قوللانیلیر.] ۱۵. اراز اتمک، صورت و عکسی ارائمک : بو آتیه اینی گوستورور : بودور بین اینی گوستریمور : باقم آیتیه دورانه صورت گوستریر ؟ || پارمله گوستریمک = شهرتی اولق : اونی پارمله گوستورورلر. گوستره { ۱. مرانفوز آوا. ۲. دانلفندن اوزون بر نوع بولی رنده. ۳. بیایگی چرخ : گوستریمه طوغری = چرخه بیلیمک. ۴. دکرمن طاشی اعمالنه یاریان طاش جاسی، حجر غضباره. گوستره { یاخود کوشره. ۵. گوستریش { ۱. گوستریش مک ایش وطور و صورتی، ارائم. ۲. صورت ظاهره، گوریش، شکل و هیئت : بو بنامک گوستریشی گوزل : بو آتمک گوستریشی بوقدر. ۳. یالاندن اراز اظهار، نمایش، گوز بویامه : اونک کیسی بر گوستریشدن عبارتدر : بوخده متعی یکی کلدیکنده گوستریش ایچون ایی چالیشدی : بر گو ستریش یایدی. ۴. یاقیشیق، پارلاقق، شان : کندییی جور آدمدر اما هیچ گوستریشی بو قدر : اونک گوستریشنه آلدانما یك قوفدر. گوستریشیم { ۱. شکل و هیئت (خارجیه سی او. ۲. بفون اولیان، شانس، قیلیقمر،

قیافتیز : حقیقته جسور اولان آدملر گوستریشیز اولور : صا. غلام بنا ایسه ده گوستریشیزدر.

گوستریشیم { ۱. شکل و هیئت او.

یغونیزلنی، قیلیقزلی، بیجیمیز. ۲. شانزلی : گوستریشیمز اکی رواجنی تنزیه سبب اولیور :

گوستریشلی { ۱. شکل و هیئت زل، قیلیقی : گوستریشلی آدم، آت، بنا.

گوستک { ۱. قاجه سی منع ایچون حیوانک ایکی ویا اوج آیتیه اوریلان باغ : آت گوستکی : آتیه گوستک اور.

۲. سوس ایچون ساعته ویا دیگر اسباب زینته باغلانان و اوسته طاقیلان آلتین ویا کو مشدن یاخود تقلید معدندن زنجیر : قوردون : ساعت گوستکی : کوبه گوستکی : بون گوستکی = بونیه کچیریلان اوزون زنجیر. ۳. جیوادره باستونلری آلتندن بورددرله آلتان ثابت خلاط.

گوستک { ۱. ایستک کله سته (تساعاً قوللانیلیر : ایستک گوستک.

گوستک { ۱. قه (حیوانی) گوستکله باغلا. ۲. قه (حیوانی) گوستک اورمق.

گوستکی { ۱. صا. ۲. کوستکله باغلامش، کوستکی، آیتیه کوستکی آت. ۳. کوستک طاقش، کوستک طاقش : کوستکی ساعت : کوستکی آدم.

كوسج { ص. عرب. } كوسه دن
{ معرب } كوسه. با :
كوسه.

كوسدير مك { فته. گوجدير-
مك، طارلق،
مغير اتمك.

كوسقند { ص. فا. قوبون،
غتم. ذ.

كوسگوز { ص. با : كوسكى.

كوسگون { ص. ۱. كوشمش،
گوجمش، طارغين،
مغير، خاطرمانده : بگا كو-
سگوندرد : اوتون عالمه كو-
سگوندرد. ۲. نكبتة اوغرامش،
منكوب : دولك كوسگونى : طالع
كوسگونى. ۳. بزند خوشلا-
نيان، ابي كيمين، بوبومين :
كوسگون آچاج.

كوسگونلك { ص. گوجمه،
طارغيتاق.

كوسكى { ص. ۱. براوجى يانوب
سوكمش، يارى يا.
نمش اودون. ۲. طاش قيرمه
وديوار دلمكه و بوكي ايشلره
يارايان براوجى سيورى آخر
دمر صوبه : طاجي، ديرجي
كوسگيى. ۳. اوجانده اودو-
نلرى طيامفه مخصوص قيصه
آياقلى دمير چسوق، اولچر :
اوجاق كوسگيى.

كوسله { ص. فا. طانه ديك
كوسله } اولانده كاساله دن.
صيفير و بيكيه كي بيوك حيوان
درسيندن معمول قالين سختيان
كه آياق قابليريك آلتنى وساير
شيشلر اوندن ياپارلر. || كوسله
طاشى = بيكي طاشى كي قوللا.

نيلان و مرمرى سيلوب پارلانغه
يارايان برجس قولى طاش.
|| كوسله پرداخى = مرمره بو
طاشله و برين جلا. || كوسله
كى = بك سرت.

كوسم { ص. با : كوسمن.

كوسمك { فل. ۱. كوجمك،
طارلق، منقل و
مغير اولقى، خاطرمانده اولقى :
بگا كوش : كوسمه سنك سيني
آكلادم. ۲. نكبتة اوغرامق،
منكوب اولقى. ۳. بزند خو-
شلانماق، بوبومه مك، ترقى
اتمك، گريده قالىق : بو آچاج
كوش.

كوسمن { ص. ۱. اورشمه
آيشديرلش ايرى
قوج و ياتكه، كبش. ۲. سوريك
اوكنه دوشوب اونى سوق ايدن
آيشيق قوج، سوري قوللا.
غوزى : قوينلر صوبه قلرده
كوسمنز يورومز. = ص. بچ.
جسور، سريست، جراتلى (آدم).
كوسمه { ص. گوجمه، طارغيتاق،
انفمال، اغبرار. =
ص. بريى بكنمه مش، گرى قا.
لوب بوبومه مش : كوسمه آچاج.
كوسنيك { ص. اولوب قيزمش
(دبى)، قيزغين، آرزين :
كوسنيك قيصراق، قوبون.

كوسنيك { فل. (دبى حيوان)
ارككنه طالب
اولوب قيزمق، آزمق : قيصراق،
قوبون كوسنيك.
كوسوف { ص. كوجنيكك، طار.
غيتاق، انفمال، اغبرار،
بوزيشمه.

كوسولى { ص. كوجنيك، طار-
منقل، مغير : اونكه كوسولى يز.
كوسه { ص. س. (اصلى قا. او-
لوب معربى : كوسج.)

۱. صفال و ييبي اوليان و ياشكر
اولان : كوسه آدم. ۲. سكرك :
كوسه صفال : كوسه اورمان.
|| كوسه صفالى = صفالى كوسه.
كوسه گن { ص. ميوزه انوا.

كوسه لك { ص. ۱. صفالى
سكرك آدمك
حال : اونك كوسه لكى طبيعى
اولوب صكره دن حاصل او-
لشدر. ۲. سكركك : صه لك،
اورماك كوسه لكى.

كوسيمك { فل. با : كوسنيك.

گوش { ص. فا. ۱. قولاق،
اذن : گوش جان = جان
قولاقى. ۲. بچ. ايشيق، سمع :
گوش اتمك = ايشيق، سموعى
اولقى. ۳. ديككه، قولاق
وبرمه، استماع : بندي گوش
ايتدى = نصيحتى ديككى : گوش
ايت كلام = سوزى ديككه.
|| گوش هوش = عقل قولاقى،
دقت، دقتله ديككه.

گوش { ص. با : گوبش.

كوش { ص. فا. ات، لحم. ل.

كوشتره { ص. با : كستره.

گوشتمك { يا گوشتمك. فته.
۱. گوشك ياقى،
گرگين برشيش گوشك حاكه
قومت، صايوبومك، اوخا.

استرخا ايتك : آتک دیزگینی،
قولارك باغی، قوشاخی گوشك.
۲. شدت واقدام و گرمی
آزالتمی : ایشی گوشك .

گوشك { ۱. گرگینلی
آزالتمی، ارخا
واسترخا اولتیق : دیزگین، ایپ
كوشكلك . ۲. شدت واقدام
و گرمی به خلل كینرلك : ایش
گوشلدی .

گوشزد { ۱. ف . ۲. ف . ۳. ف . ۴. ف . ۵. ف . ۶. ف . ۷. ف . ۸. ف . ۹. ف . ۱۰. ف .
قولانق . زدن = اور
مق [قولاغه ایلشن، ایشیدیلن،
مسموع . ذ .

كوشش { ۱. چالیشمه، سى . ذ .

كوشك { ۱. بوكك
چارطاق كبی بنا،
قله : یانفین كوشكى . ۲. مرتفع
ونظارتلی تزه اوطنه سی، قله،
جهاآنا . ۳. باغ و باغچه ایچنده
یازلق اقامتگاه، قصر : یازین
كوشكندمه اونوربور، كوشك
یالی به مرجعدر . || كوشك
بكیجیسی = ۱. یازلق بركوشكده
قیشین اقامت ایدوب كوشكى بكین
آدم . ۲. یانفین كوشكندمه نوبت
بكیوب یانفینی خبر و برن حریق
مأموری .

كوشك { ۱. كوتچك . ۲. دوه
یاورلی .

گوشك { ۱. گرگین اولیان،
قوبورلش، سست :
گوشك ایپ، گوشك دیزگین؛
گوشك یای؛ گوشك مندال .

۲. پك و سرت اولیان، بوشماق،
سولوك : گوشك ات؛ گوشك
قاش . ۳. قوت و متانی واقدام

و غیرتی اولیان، رخاوتلی،
غیرتیز : گوشك آدم؛ گوشك
آت . || اغزی گوشك = بوش
بوغاز، كوزه . || گوشك اغز =
بوش بوغازلیق، گوزدك .

گوشكلك { ۱. گرگین
اولیان شیشك
حالی، رخاوت . سستك : ایپك،
یاپك، مندالك گوشكلكی . ۲.
صیتی فوك یا سرت اولیال شیشك
حالی، بوشماقلى، سولوكلك :
اتلرك، قاشك گوشكلكی . ۳.
قوتسزلك، متانتسزلك، غیرتیز
لك : اوآدمك گوشكلكی . || اغز
گوشكلكی = بوش بوغازلیق .

كوشكلك { ۱. كوشكلكه، مك
فت . (دوه)
طوغورمق، یاورلامق . (فاكو
چكلكه « دخی دینلیر .

گوشك { ۱. گرگینلی
كیدیرمك، قوبور
مك . صالیورمك، گوشك ایتك .
ارخا ایتك : دیزگینی، باغی، یایی
كوشكلك . ۲. صیقیلنی، پكلكی
آزالتمی : كری كوشكلك . ۳.
اقدام و كری به خلل كشیرمك،
رخاوت و یرمك : ایشی گو
شلتدی .

گوشك { ۱. ف . ۲. ف . ۳. ف . ۴. ف . ۵. ف . ۶. ف . ۷. ف . ۸. ف . ۹. ف . ۱۰. ف .
آزاله اولتیق، قو
یورللك، صالیورللك، ارخا
اولتیق : دیزگین، یایی گوشلدی .
۲. صیقیلن و پكلكی آزالتیق :
قوشانی، ات گوشلدی، كیدك
یایی گوشلدی .

گوشمال { ۱. ف . ۲. ف . ۳. ف . ۴. ف . ۵. ف . ۶. ف . ۷. ف . ۸. ف . ۹. ف . ۱۰. ف .
بوكه، تربیه، تأدیب .
۲. تلی چالغیلره و برلن دوزن .

گوشمك { ۱. گوشمك، ف .
گرگینلی بو .
زلق، قوبورللك، صالیورللك،
كسب رخاوت ایتك : بویپ
گوشدی، یایی گوشش . ۲.
صیقیلن و پكلكی غائب ایتك،
بوشماق، سولوكلك : اتلری
پك گوشدی . ۳. قوتدن دو
شك، ضعیفلامق : بوآت چوق
گرشدی . ۴. غیرت واقدام
و كری بی غائب ایدوب قشور
كشیرمك : اوآدم، اوایش پك
گوشدی .

كوشنه { ۱. ف . ۲. ف . ۳. ف . ۴. ف . ۵. ف . ۶. ف . ۷. ف . ۸. ف . ۹. ف . ۱۰. ف .
قره بورچاق .

گوشوار { ۱. ف . ۲. ف . ۳. ف . ۴. ف . ۵. ف . ۶. ف . ۷. ف . ۸. ف . ۹. ف . ۱۰. ف .
دبكنلوب حفظ اولسان پسند
ونصیحت .

كوشه { ۱. فارسیدن [۱ .
استقامتلی مختلف ایکی
سطح و باخطك ناماندن حاصل او
لانیركه آجیقانی مختلف درجاند
اولور، بوجاق، زاویه، كنبه؛
طوغری كوشه = درجه وسیقی
۹۰ اولان زاویه مستقیمه؛
سیوری كوشه = درجه وسیقی
اوندن آز اولان زاویه حاده؛
آجیق كوشه = درجه وسیقی ۹۰

درجهدن زیاده اولان زاویه منفر
جه؛ بركوشیه چكلكه = ازوايه
چكلكه؛ كوشه كوشه قاجق، صا
قلائق = صیتی صیتی قاجوب كیزلك .
۲. اوطنك لك یوقاری محلی،
صدر : كوشه به جیقمق؛ كوشه
ده قورلیق . ۳. محل ازوايه،
عزلتگاه : بركوشیه چكلكه .
۴. اوج، كسنار، منتهای، اوجرا

یر : دنیاك بر كوشه سنده ؛ ممالك
عثمانیه يك بعض كوشه لر نده . ه .
سبوری یر ، اوج : بانه جق
كوشه لری وارد ؛ كوشه لری
یو وار لانغی . || آلتی كوشه ،
آلتی كوشه لی = مسدس . || اوج
كوشه ، اوج كوشه لی = مثك .
|| كوشه باشی = صوغاك دونه
جك یری . || كوشه بوجاق =
اوجرا پرلر . اوج وكنار : كوشه
بوجاقده = اوده ده بریده . || جكر
كوشه = يك سو کیلی شخص ،
سو کیلی اولاد . || درت كوشه ،
درت كوشه لی = مربع ، رباعی
الشكل . || سكر كوشه ، سكر
كوشه لی = مثن الشكل . || كوشه
طاشی = دیوارك كوشه سنه قوغنه
مخصوص منظم طاش . || كوشه
صراقی = صوغاقده و اكثرا صو-
قاق و یادكان كوشه زنده چكجه .
سی اولوب آغجه بوزان و كوكچك
معاملانده بولان كوكچك صراف .
|| كوشه مفتیسی = اوده كینك
بریکینك دعواسنه قاریشان
آوقاقیمسی آدم ، مزور .

كوشه بند { س . زاویه تشكيل
كوشه بند { ایدن كراسته وسا .
تره بی ربط ایغكه مخصوص زاویه
صورتنده دمبر لامكه حیواده
ایله ربط اولنور .

كوشه گیر { ص . فا . } كوشه =
بوجاق - كرفتن
طومتق [بر كوشه طوتان ، بر
كوشه پکیکن ، مزوی .
كوشه لك { س . رقاص .

كوشه له { ص . كوشه شكلنده ،
كوشه سی اولان :

كوشه له برطاش ؛ كوشه له كاغد .
= ح . كوشه لی اوله رق ، خطوط
مستقیمه قاطعیه : كوشه له كیمك ،
چیزمك .

كوشه لی { ص . كوشه لری اولان
(جسم و یا شكل) :
اوج كوشه لی = مثلث ؛ درت كو-
شه لی = مربع ؛ آلتی كوشه لی =
مسدس ؛ سكر كوشه لی = مثن .

كوشه نشین { ص . فا . } كوشه =
بوجاق . نشین =
اوتورمق [بر كوشه ده اوتوران ،
بر كوشه یه چكمش ، مزوی .

كوف { س . مواد عضویه نك رطوب-
ت بلی یرده طور مقصدن
اوستلرنده حاصل اولان یشیلی
و آنش ینبوق کبی يك اینجه
بر توك صورتنده اولان ماده
سمیه : كوف طومتق ، باغلامق ؛
كوف قوقق . || لیون كوفی =
مایه یه جالار یشیل رنگ .

كوفت { س . فا . اورمه ، دوگمه ،
ضرب . } .

كوفر { س . اوزوم شیره سندن
یا ییلان قالین بستیله .

كوفر فروس { س . ر . } Kopp-
fros { س . } = كسین [
قالفانچی دمیری .

كوتقون { س . صیفیرله یدیریلن
سیسام وكنن پوصه سی ،
كوسه سی .

كوقته { س . فا . } دوگلیش و قینیلش
(دیمكدر) قینیلش اتدن
مختلف صورده بایلان اوراق
طویلر و یا غرابه لر حائلده يك
باغده یشمش كوفته ؛ اسقاره
كوفته سی ؛ کیبونلی كوفته ؛ بو-
لغور كوفته سی .

كوقته خور { ص . فا . } كوفته
(ین) شارئاتان ،
طافره فروش . (اكثری طافاتی
ایچون قوللائیلر :) سنی كوفته
خور سنی !

كوفکی { س . سونكر کبی شی ؛
كوفکی طاشی = برجس
قباجه طاش که عادی مزار طاش .
شی اولور و اوجاقی و سائرده
قوللائیلر .

كوفلیمك { فذ . كوف طوتدیر .
مق ، رطوبتی بر
یرده بر اتوب كوف طوتدیر .
سبب اولقی : بویشلری ، چیزمه بی ،
پنیری كوفلش .

كوفلیمك { فل . ۱ . } كوف طو-
مق ، بوزلق ؛ بویشلر ، بوجیز .
مه كوفلش . ۲ . مج . متروك قا .
لوب اسکیمك : اوندك كوفلش
آلتیلر واردر .

كوفلی { ص . ۱ . } كوف طوتمش ،
(رطوبته قلوب بوزلش :
كوفلی یش ، پنیر ، يمك . ۲ .
مج . متروك قلوب اسکیمش ، جو-
قدن ال طوقلماش : سنده كو-
فلی آلتیلر واردر . ۳ . موده .
سی پکمش ، کهنه : بر طاقم كوفلی
ملاحظاتی واردر ؛ يك كوفلی بر
قیافت .

كوفه { س . } (اصلی : كوفون) تازمه
(دالردن یا بیجاش چتیه لر
دن و یا خود قامشدن اورلش
دریك و مختلف بویده قبا سبت :
ایمکچی ، مناو ، رنجور ، سوپور .
ندی كوفه سی ؛ بر كوفه اوزوم ،
قوم ، صمان .

كوفه جی { س . كوفه دینلن قبا
(و دریك سبیلری

يايان ويا بوبله بر كوفه ايله مواد مختلفه طاشيان آدم .

كوفه لك { ص. كوفه به قونغه ، مستحق ، طورده ميه جق و بورويه . ميه جك درجه ده سرخوش : ايجوب ايجوب كوفه لك اولش .
كوفه لي { ص. آرقه سنده كوفه } بولنان ، كوفه ايله نقل اشيا . ايدين : كوفه لي حال .

كوفي { ص. عر. اليوم خراب اولان كوفه شهر عريسته منسوب و متملق ؛ خط كوفي = خط عربيك لك اسكيسى واصلى اولان دوز و كوشه لي بر خط متروك كه وقت سعادته و بيمه نيجه زمان مستعمل ايدي . = سندن . عر. ج. كوفيون اسكي عرب نحو يونك منقيم اولدقلرى ايكي ييولك مذهبدين مركزي كوفه ده بولنان مذهبه منسوب اولان دابا ؛ كوفيون ايله بصريون بر چوق مسائل نحو بيمه اتفاق ايده مه مشلدر ؛ كوفيون عتندنه .

كوك { س. ۱. نباتاتك طور اراغك ايجنه سورذكرى دال و بوداقلر كه اونل واسطه سه طو . بر اقدن رطوبت و خشك نكوتنه مدار اوله جق مواد كيميويه جذب و ممس ايدرلر ، اصل ، جزر ، بجم : آغاج ، اوت ، چيچك كوكي ؛ بو آغاجك كوكلى پك دربك ، پك اوزوندور . ۲. بعض مسواد حيوانيه لك كوكه مشابه قعلرى ؛ ديش كوكي ؛ سرطانك ، شيرينجه بك كوكلى ني چيقاريلي ؛ سيگيرك كوكلى . ۳. مج. نمل ، اساس ، اصل ، منشأ ؛ بوايشك كوكلى

كوك درياك ، پك صاغلامدر ؛ كوكنى بولاق ، چيقارمق ، قو . رونقى . ۴. بر شينك آشاغى طرفى ، قاعده ، بن ، كوتوك ؛ اكسه كوكي ؛ آغاجك كوكنده اوتورمق ؛ ستونك كوكي . ۵. علاج مقامنده بين العوام قوللايلان نباتات مختلفه كوكلى كه اكثرى يومرى . شكنده ويا اوكا قريب اشكالده بولنور ؛ اوراده كوك صانار بر دكان واردور . ۶. آغاج و سائر نبات عددى : قرق كوك انجير ؛ اون كوك قواق ؛ بر قاج كوك قرائيل . || كوك آتمق ، اوزاتمق صالمق = ۱. كوكلكمك ، كوكلى صاغلاملاشمق . ۲. دال بوداق پيدا ايتك ، تشعب ايلك . || آلتين كوكي = بكون ، ايقا . قوآنه . || آيريق كوكي = آيريق اوتى ديتنل نباتك كوكلى كه مشاه عتربنه فارى وسائر معالجانده قوللايلير . || كوك طوتق = كوكلكمك . || كوكندن قويارمق = استيصال ايتك . كليا محو ايتك . || كوكنى قوروتق = اثر بر اقامق ، بردها حدوث و ظهور ايده ميه جك صورته محو ايتك ؛ مباحجه جيلك كوكنى قو . روتلى . || يسلان كوكي = بر جنس نبات .

كوك { س. سازك بورله جق قو . كوك لاغى . || كوك ايتك = قولاغنى بوره رق قورمق ؛ سا . زى كوك ايدي .

كوك { س. يرك كوزله كوريله بيان افقردن اعتبارا بو قاريدنه قبه لك ايجي كهي كوريلن

شيء كه بوشلقدن يعنى فضاء نا متناهيدين عبارت اولوب مجرد آرده بولنان هواك تراكندن آيجق ماوى كورينور و بولوت ديتنل بخاراتدن خالى اولدقنده كوندوز بن ضياء شمسله منور و كجه نجوم كثيره ايله مزين بولنور ، سماء ، فلك ، آسمان ، سهر : كوكه باقى ؛ كوكه جيقمق ؛ كوكدن دوشمك ، ايتك ؛ بر كوك = كوك = ارض و سما ؛ كوك بوزي = سطح سما ، روى آسمان . [وقتيله طبقاتدن مركب زعم اولند . ينجون چوق دفعه جمع صيفه سنده قوللايلير :] كوكاره جيقمق . [هرلسانده اولدقني كهي جو هوا مناسبله ده قوللايلير :] كوكه كي بولوتلر ، كوكه اوچان قوشلر . || كوكه آزاركن برده بولاق = اوزاقده ويا تكلفه آرايلان شيشي ياقينده و تولاي اله كچيرمك . || كوكه جيقمق = ۱. پك بو . كملك . ۲. چوق حدت و تهور ايتك . || كوكدن ايتك = خارق الماده بر صورته ظهور ايتك ؛ كوكدن زينيل ايله ايتك . || بر كوك ديتريمك = ۱. چوق كو . ردلى اولاق . ۲. پك دهشتلى بر كنانه ايشلنك . || كوكك دير . كاري آلتق = چوق ياغهور ياغحق . || باش كوكه ايرمك = چوق مثيخر اولاق ، زياده تغير ايتك . || كوك كورله مك = وعد واقع اولاق . || كوكندن ياغاورده بر قبول ايتق = من طرف الله كلنه انسان تحمله مجبوردر .

كوك { ص. (كورينيشي مناسبيله ماده) آفده مذكور

گوك استند (آلفه ر) ماوی،
ماهی، ازرق، كبود، آجیق
لاجورد: گوك گوز: گوك صو:
گوك یش = خام میوه: گوم گوك:
بستون ماوی، قوپو ماوی،
ماس ماوی: بره لغش. || گوك
قندیل = ذیل زورنا: بك سرخوش.
گوكب { سده. عربی: ج. كواكب،
اجرام سماویه يك بهری،
یلدیز، نجم، ستاره: كواكب
ثابت: كواكب سیاره.

گوكبه { سده. عربی: ۱. وقته بیوك
آدملك ركابنده سنجاق
كبی طویلان بر علامت كه او.
زون بر صیریفك اوچنه یرلشد
یرلش پالاق بر كره دز عبارت
ابدی. ۲. مح. آلائی، دبدبه،
طافنه.

گوكبی { ص. عربی: ۱. كوكبه.
نجومه منسوب ومتعلق
ویانجم شكلنده اولان. (دنجبی،
كبی.)

گوكج { (زبانزی آذوق) يك
پیشیرمه مخصوص طو.
پراقدن تجربه: گوكجه. يك
پیشیرمك: گوكج بلاوی.

گوكج { یا كوكج ص. قولاقلری
دوشوك مسكن
(حیوان): كوكج بیکیر، كبی.

گوكجه { ص. ماوی، عربی: ماو.
بمتراق: گوكجه صو.
|| گوكجه آفاج = سو كوت آفاجی.

گوكجی { ص. بین العوام معالجه
كبی قوالاینان مختلف
كوكلر وقوری اونلرله كرنی كبی
بعض حیواناتك قورودلشیرنی
ودرلیرنی صانان آدم: فلان
شیئی كوكجیلرله بوله یایرسکز.

گوكچك { ص. كوزل، شیرین،
(لطیف، حسن، خوب).

گوكچیل { ص. بیاض بلكلی
ماوی، ماوی، ماوی به چا.
لار چیل رنكند.

گوكگده { س. (زبانزدی:
كزوده) ۱. وجود،
بدن، جسد، جثه، جیم، تن:

گوكگده سی ایری. ۲. جوارح
دینن قول باجاق و باش كبی
اعضادن ماعدا اوله رق بذك
بتون قسمی كه قارن ایله كوكس
واوموزلردن عبارتدر: بعض
آدملك گوكگده سی اوزون ده
باجاقلری قیصه بعضیلرینك ایسه
باجاقلری اوزون ده گوكگده سی
قیصه اولور. ۳. آفاجك دال
وبودانلردن ماعدا اولان اصل
ساق و كوتوكی: بو جوز آفاجك
گوكگده سندن ككیش تختلر
چیقار. ۴. لباسك قوللردن
صرف نظرله اصل بدنه كان
قسمی: بو لباسك گوكگده سی
يكیدر قوللرینی دكیشد یرملی.
ه. كملش حیوان اتك بتونی:
بر گوكگده قویون. || گوكگده
آمتق، آتشد یرمق = يك، اكل
ابتك.

گوكگده لی { ص. وجودی جثه.
لی، ایری، ضعم
الجنه.

كوكرت { كوكرتلی: دا: كوك
كرد و كوكورت.

گوكرته { س. (زبانزدی و دها
طوغریبی: گورته.
بتا. Cuverta) مح. كینك انبار
ویا قارلرینك اوستی، كزیله.

جك یری كه موقعر بلك آلان
بوخیلر اوراده اوتورورل:
گوكرته به چیتق: گوكرته ده
اوتورمق.

گوكرته لی { ص. گوكرته سی او.
(ان یعنی اوستی دو.
شبه ایله مستور اولان (كی).

گوكرجین { س. (زبانزدی:
گوررجین) كوكو.

زلاكله واتنك لذتیه مشهور
معروف قوش كه بیانی واهلی
اوله رق انواع كتیره سی واردر
وبعضلری بك مزیندر، حمامه،
كبوتر: بیاض، سیاه، باچلی،
سرخ و چلی، ترس فوكلی گوكر.
چین: گوكرجین بسلك. || گوك.
گرجین اونی = رعی الحمامه وبر
جنسی مینه چپكی دینلن نیسات
نوی. || گوكرجین بودی = بر نوع
پورطه لی كوفته. || گوكرجین
گردانی = یشیل ایله ماوی ونبه
آره سنده متوج رنك، بوجك
قبوخی رنكده دها كوزلی كه
باشیجه جافسده اولور. || مکتوب
كوتورن گوكرجین = بوایشه
آلیشیق اولانی، كبوترنامه بر.

گوكرجینك { س. ۱. گوك.
گرجینلرك یا.

تمسنه وبومورطلابوب پالاز
چیقارمه سنه مخصوص تختهدن
خانله منقسم طولاب. ۲. پیاده
قایقك قیچنده اونه ری وضعنه
مخصوص طولاب كه كوچك بر
قاهره ویا آتبار صورتنده اولور.
۳. قشاكنده مرتفعه استحکام.

كوكرد { س. فا. معروف صاری
ماده معدنیكه لسانزده
بولفظ فارسیدن مأخوذ اوله رق

«كو كورت» ديناير، كبريت
با: كو كورت.

«كو كره» { ص. آغزی کوپورمش،
قیزغین، آغزغین.

«كو كره مك» { فل. آغز کو-
پورمك، آزمق،
قیزمق، كوسنمك.

«كو كره مك» { فل. ۱. ماوی
اولقی، گوك

رنكی آلمق. ۲. مورارمق،
بره لنگك. ۳. ییشیرمك، ییشیل
رنكی آلق، نازه لنگك.

«كو كری» { س. ۱. ییشیل محصول
ویا میوه، ییشیلک.

۲. سبزه، زارزوات: گوكری
رسمی، سبزه ویرکیسی.

«كو گز» { ص. (زبازدی: گوز)
قوپو و آزاموره چالار

قرسزی: گوزگ چوخه: گوزگ
رنك. = قوپو و موره چالار
قرسزی رنكی: گوزگزی چوق
سورم: گوزگردن خوشلانم.

«كو گس» { یا گوزگس. س. ۱.
انامك اوكدن كر-

دانه بل آره سنده کی قسمی، صدر،
سینه: گشیش، طار گوس:

گوسم آغزیور: گوسنی طیا.
دی: گوسه نشان طافق. ۲.

آتک و سائر حیواناتک کردانیله
اوک آیاقلرنک یوقاری آره-

سندگی اوک قشملری: آتک
گوسکی گشیش اولمی. ۳. کینک

اوک، جبهه سی. || گوس،
گوسه اورمق: رد و دفع اتمک،

قارشیلایمق، مقابله اتمک. ||
گوس نخته سی: گوسمك

یوقاری، رأس الصدر. || گو-
گس چوقوری: کوسك سده یه

قریب اولان چفور بری. ||
طاؤق گوسکی = طاؤق کوسکی

اتله یایلان بر نوع محالی.
|| گوس علی = علل صدر به نك

بهری، سئل الرنه، ضیق نفس
وساژه. || قوسری کوسکی =

بر نك مخصوص. || کوسک
پجرمك = ایچ چکرمك، تآوه اتمک.

|| گوس کرمك = ۱. گونمك،
طیانقی: دشمنه قارش کوس

کردم: بایشه گوس کردی.
۲. تفخر اتمک: کوسکی گره

گره سولیرم. || گوس گوسه =
یاقیندن قارش قارشیه، یوز

یوزه، دو برو: اوغلیه لنگده
کندبیله کوس کوسه کلدک:

ایکی طرف عسکری کوس
کوسه کاندیلر: کوس کوسه

حرب ایتدیلر. || گوس ویرمك =
مقاومت اتمک، طیانق.

«گو گسك» { س. ۱. تعلیده
کوسکی محافظه

مخصوص مشیدن پوست. ۲.
کوجك چوچلرک اوستلری کیر.

لنگه مك ایچون بوینلرینه آصیلوب
کوسلری اورتن بزدن قبضه

اوک: گوسك طافق: بیکه،
مشمع گوسك. ۳. آتک گوسنه

كان رانقی، سینه بند.
«گو گسه مك» { قش. ۱. گوسکی

طیانق. گوسکی
سپر ایدرک قارشیلایمق. ۲.

رد و دفع اتمک، مقابله اتمک.
«گو کسلی» { ص. گوسکی کیش:

«گو کسلی» { ص. گوسکی آدم، آت.
گوسک: ۱. انامك حسیات

«گو کسلی» { ص. گوسکی آدم، آت.
گوسک: ۱. انامك حسیات

گوسم ایستور: گوسکمه تأثیر.
ایندی: گوسل اختیارلاماز. ۲.

تج. طویسو، حس، تأثیر: او
آدمه گوسل یوقدر. ۳. محبت،

شفقت، سوکی، مهر: گوسل
ویرمك، باغلامق. ۴. عشق،

علاقه، ابتلا: گوسل چکیور:
گوسل بلاسی. ۵. ایستک، آرزو،

هوس، میل، خواهش: اوقومه
گوسل یوقدر: اوکتانیده گوسل

قادی: گوسل ایله، گوسل سز
ایشایور. ۶. رضا، موافقت:

بردلو گوسل ارله مدی: بن اونك
گوسل ایدرم. ۷. جسارت،

جرات، شجاعت. (بومنا ایله
یورک دهامسته ملدر. ۸. کیر،

غرور، تعظم، تکبر: اوآدمه
هیچ گوسل یوقدر، بک گوسل سذر.

۹. اخلاق، سیرت، طبیعت،
حسیات: گوسل گوزل آدم:

اونك گوسل کیسه ده یوقدر.
۱۰. خاطر: گوسل آلق، بایق:

گوسل قیرمق. ۱۱. معده:
گوسم بولانیور: اویمکی گوسم

آلمدی. || گوسل آجلیق =
انفراج، کشایش خاطر کک:

گوسل آچیققلی = انفراج، کشایش
خاطر. || گوسل آلمق = خاطر

بایق، ممنون اتمک، تلطف اتمک.
|| گوسل کانجه سی = دلارام،

دلفریب. || گوسل اولق = راضی
اولق، رضا ویرمك، موافقت

ایتمک. || گوسل اتمک = قاندر-
مق، ارضا اتمک. || ایکی گوسل

بر اولق = سونمك، معاشقه
ایتمک. || گوسل بولاندیرمق =

یورک بولاندیرمق، غشیان کنیر.

كوكلى { ص. كوكى اولان، كوك
فدان. صالاش : كوكلى آغاج،

كوكم { س. ۱. خشى سرت بر
۲. اوفاق آغاج. بو آغا.
چك و يردىكى اريكه مشابه ماوى
ميوه. با : كوكوم.

كوكن { س. ۱. ناناك فیده محلى،
تخم اكيلوب فدان او.
لدفلى بر، فیدهك، فدانلق.
۲. مح. محل اصلى، وطن، منشأ.
|| كوكنده بيومك = وطندن
خارجه جيقماق، دنيا كورمه.
مك، دنيا دن بىخبر اولق.

كوكنار { س. آق چام آغاجى.

كوكنده { س. مزین و ملبس
چنكى.

كوكنمك { في. اعتماد و اطمينان
اوللق : اويله آدمه
كوكنيز : راست كلن آدمه كو.
كنليرى ؟

كوكنمك { فل. ۱. زبازدى :
كوكونمك ۱. طيا.

نقى، اعتماد، استناد ايتك، برينه
ويا بر شيشه طيا نوب راحتلاق،
فرور اولق، اغترار ايتك : بن
سزه كوكندم : شمشيه كوكنه.
وك اوياغوزده طيشارى چيقدم؛
المدهكى صوبه كوكنهرك كو.
بكدن قاجدم. ۲. كوكنمك،
كوزه كسديرمك، بجزمچكى
درك ايتك، مفرور اولق : سز
او قدر كوكنمكيز.

كوكنمه { س. كوكنمك فعلى : با :
كوكنمه (كوكنمك).

كوكنيش { س. كوكنمك فعلى و
كوكنيش { طرزي.

كوكلشمك { فل. ۱. كوك طو.
نقى، كوك صالاق.

۲. يرلشمك، تأسس ايتك، دائم
اولق : بو اوكسوروك بندنه
كوكلشدى.

كوكلك { س. ماويلك، ماوى
رلك.

كوكلكلى { يا كوكلكوز. ۱. س.
كندى خواهش و آر.

زوسيله برايش كورن، مجبورى
اوليان. ۲. قرعه افرادندن او.
لدبى ويا قرعه سى اصابت ايتدىكى
حاله كندى آرزوسيله عسكر
يازيان : كوكلكلى عسكر. ۳.
كبرى، متعظم : قيز كوكلكلدر.
اونى قوجه انه قبول ايتز. = س.

كندى ايتكىله و مجبور اولدىنى
حاله يازلش عسكر : كوكلكلير
چوق غيرت ايتدىلر : كوكلكليرك
تعليمه ماور اولشيدى. || آلچاق
كوكلكلى = كبريز، متواضع.

كوكلكمك { يا كوكلكمك. ۱. فل. ۲.
(مندر و شلك بنى)

ديكىشه مخلصاق، ايچنده كى اوت
ويا بوك اوينا ماق ايچون هر بر
قارش مسافه ده سچيم و سائرده ايله
بر صا غلام ديكيش اورمق. ۲.
(تلى سازى) قورمق، كوك
ايتك. ۳. كبرزه ايدىلن قيراج
يرك آغاج و چالى كوكلرينى چيقار.
مق. ۴. انچه صاج اور كيرلر يك
هر اوج دزدىنى بريره صارمق،
كوكله ايتك.

كوكلكمك { فل. ۱. (آغاج)
صالاق، كوكلشمك. ۲. يرلشمك،
نمشمك، پايدار اولق : كند.

بى اوراده كوكلندى.

مك. مح. شبه بنى دعوت ايتك.
|| كوكل بولانق = يورك بولانقى،
معدمه بوزلق، غشيان ابدى چكى
كلك. مح. شبه لئك. || كوكل
بولقى = قناعت، كوز طوقلى.
|| جان و كوكلدن = عن صميم القلب،
كمال آرزو ايله. || خاطر كوكل =

التماس، برى ممنون ايتك ايچون
عدالت و حقانيتدن آيرله. ||
كوكل خوش اولق = ممنون و
خشنود اولق. || كوكل خو.
شلقى = ممنونيت، خشنودلى.
|| كوكلدن = قلباً، آرزو ايله،
ايستيهرك. || كوكلدن قويمق =
برصدقه ويا اغانه ايچون كند.
ياكندن و يرلك : هر كس
كوكلندن نه قوبارسه و يرر.
|| كوكل طارلقى = حزن، كدر،
اضطراب. || كوكل قانق، قبر.
لق = خاطر قانق، منفعل و منكسر
اولق. || كوكلى قره = بدخواه،
بداندیش، بورى قنسا. || كوكل
قيرمق = خاطر بوزمق، منفعل و
منكسر ايتك. || كوكلجه = آرزو
سنبه، ايستىكى كچى : كوكلجه
كيتك : ايشلر كوكلجه كيدبور.

كوككلسز { ص. كبريز، متواضع.
= ح. ايستيهرك،
آرزوسز، كرها : كوككلسز
ايشلور : كوككلسز اوقونان در
سدن هج بر استفاده اولغاز.

كوككلسزلك { س. ۱. كبريز.
لك، كوكل آلچا.
قلقى. ۲. آرزوسزلى، كرها
ايش كورمه.

كوككلسديرمك { فل. ۱. كوك
طاوتديرمق،
كوك صالديرمق. ۲. مح. يرلشدير.
مك، تأسس ايتك : تملك ديرمك.

كوكورت {س. قا. دكوكرد؛

تخريك اولاننده «د» اولور.

موروف صارى ماده مفديه

كه توز ويا چاهالنده اولوب طبعه

وصنايمده مستملدر، كبريت؛

كوكورت چيكي = مصفاي.

كوكورتلي {س. كوكوردى جا.

بلش: كوكورتلى صو = كوكور.

دى حاوى معدن صوفى؛ برو.

سهك كوكورتايى.

گوكوس {س. گوكوسلا و سائر

با: گوكوس و سائر.

گوكول {س. دليك اييك قو.

ز. ه. ي.

گوكوم {س. زبازدى: كوم}

۱. صو طاشينه و

آتشده ايضيغه مخصوص باقىردن

بيوك و بر قوللى آغزى طار

قاب: برگوكوم صو؛ مطبخك

گوكوملرني طولدر. ۲. او

شكل و بچيده كوچكي، باقىردن

گوكوم شككنده اربقي: قهره

گوكومي؛ ثلبيى گوكومي؛ صه

گوكوم.

گوكومتول {س. ماويجه،

ماويى.

كوكون {ح. با: كوكين.

گوكه {س. زبازدى: گزوه}

بوگلى قاشلره و كوركليه

مسلط اولوب بونلرى دلق كو.

چوچك بر بوجك: بو چوخه ي،

كوركي گوكه ييش. || آغاج گو.

گه يى = آغاجى دلق قورت

جنسى. || گوكه اوقى = بر جنس

نبات. || گوكه ينيكى = گوكه دن

قاشده پيدا اولان دليك.

كوكه {س. برجنس اسكى حرب

كوكي.

گوكي {يا گوكبو، كوكيكي. س.

۱. اولانكده اولانار.

كك، ككين مقابلي، عروس:

گوكي اوقى؛ ككين گوكي؛ گوكي

ككينك قولتوغنه كيردى. ۲. بر

آدمك قيزني ويا قيزي مقامنده

اولان متعلقانندن بر قيزي تزوج

ايتش اولان آدم، داماد، صهر:

فلانك گوكي؛ او بنم گوكيدور.

|| گوكي اوقى = برجنس نبات،

سرزنجوش. || ايج گوكي = قا.

ريسنك او بنه كيدن داماد.

|| ايج گوكيندز حاليجه = فنا حالده،

مضطرب. || گوكي فنسارى =

كاكنج دينان نبات.

كوكير {س. با: كهكير.

گوكيك {س. هندبا.

گوكيك {يا گوكيوك. كزيكليك

۱. گوكي حالى،

اولانكده اولان آدمك حالى. ۲.

داماداني، صهريت.

كوكين {ح. كوكندن، نئلندن،

اساسا.

كول {س. بانان اودون وسايره.

دن قالن نوز، رمان،

خاكستر. || كول باصدي = با:

كول باصدي. || كول رنكي =

قورشوني و سنجاي رنك: كول

رنكنده بر چوخه. || كول صوي =

چاشير ييقماق ايجون كول ايله

قايناتد قلري صو. || كول كد =

يى = صو نوقدن چوق قورقان،

آتش باشندن آريله ميان آدم،

مسكين. = ص. ۱. كول رنكنده،

قورشوني، سنجاي: بكزي كول

اولدى. ۲. باتمش، محروق:

قوجه بنا ايكي ساعت ايجنده كول

اولدى. ۳. خراب، مفصيل: او

فامليا كول اولدى؛ قاردن كول

اولدى.

گول {س. بيوك طورغون صو،

بحيره: آبولويه گولي،

وان گولي، اشقودره گولي. || بچ.

صوي چوق پر، صو باصان پر:

ياغموردن اورته لقي كول اولش،

كول كسليدى. || آجي كول =

صوي طوزلى كول. || كول

آياغي = كول صونك فضله سنى

دكيزه ويا بر ايرماغه آقيدان چاي.

|| گول اوقى = صارى نيولور.

|| گول باشي = گول صونك منبي،

ييكاري. || گول كستانه سى =

آخه نوعى.

كول باصدي {س. آتشك اوز.

رنده استقامده

يشمش ات پارچه سى و على

المصوص بل كيكي اوجنده كي

ات: كول باصدي ييشيرمك؛

قويون، صيفير كول باصديسى.

|| صحن كول باصديسى = صحنده

كندى ضويله پيشوب قيزارمش

ات.

كول باصديق {ص. كول باصدي به

ياق ات.

كولچر {س. بوغدا به عارض او.

كولچر {لوب دانه سنى تقدير ايدن

ويتون اونخى بوزان بر عات،

دليجه.

كولچه {س. ۱. اريدلوب تصفيه

كولچه {اولنماش معدن، طو.

پراقدن چيقديني خالده بولسان
معدن : دمير، آلتين كوله-سي.
۲. بيوك بارچه صورتنده دو.
كلش معدن : بش اوقه لقي بر
كوله آلتين. ۳. اثواب و سا.
ثمه ده صيرمه وساژه ايله ايشلن
شمسه.

كؤنخان { كؤنخاني. با : كلخان
وساژه.

كؤلدور { مه. بيوك سله ايديلن
شنامه و ولوله ي تقليد
و تصوير ايدوب اكثر يا اتباعاً
قوللائيلىر : پلدير كؤلدور ايجرى به
كيدى.

كؤلدير مك { فت. كوله سني مو.
جب اولقي، كو.
لكه مجبور ايتك، ايشيدنك و يا
كورنك كوله سني جلب ايدمك
بر سوزسونك و يا بر ايش ياقى :
اقتسام بزي چوق كؤلدوردى.
|| كندينه كؤلدير مك = كنديني
مسخره ايتك : كندينه عالمي
كؤلدير بور.

كؤلر { ص. گز ايجى، گؤلن،
مسرور، خندان، شادان،
آچيق، انشراحلى : كؤلر يوز.
|| يوزه گولر = منظره سى كشا.
يش خاطر ورن، انشراح درونق
موجب : يوزه گولر بر دنك،
برقاش. || يوزى گولر، گولر
يوزى = كشاده رو، بشوش.

كؤلش { كوشمك. با : گؤرش،
گؤرشمك.

كؤلش { ص. با : گؤلش.

كؤلشمك { فش. بر ايكده كولك،
بر بريني كؤلدير.
مك، شاقه لاشمق، اطيفه لشمك.

كؤلك { - . قولبلى دريك
كردل، بوغورت و بال
وساژه قومغه مخصوص نختهدن
قولبلى قاب.

كؤلك { س. كولك طالع لانسى،
تلاطم، تموج.

كؤلك { ياخود كؤله. س. صو.
لاق يرلده حاصل
اولان تانارجق كي اوقاق سيورى
سيكك.

كؤلگن { - . با : گورگن.

كؤلگه { - . ۱. برجسمك ضيايه
مانع اولمسيله قرا.
كفجه پراقديني ير كه او جسمك
شكل و صورتي كوسترير، ظل،
سايه : آغاج، او، آدم كولاكسى.
۲. رسده كولاكسى تصوير ايدن
آچيق سيپاه بويا : چينيليرك
رسملى كولاك سزدور. ۳. حياه،
تصاحب، وقايه : اونك كولاكسى
آلتنده در. || كولاك آنى =
سايه بان. || كولاك ايتك، و برمك =
ضيايه مانع اولقي. || كولاك سندن
قورقق = پك قورقق اولقي.

كؤلگه لك { - . س. كولاك آ.
سرين محل.
لتنده بولسان

كؤلگه لندير مك { فت. ۱. گز.
لكه ايتك،
گولاك آلتنده بولنديرمق : شو
فيده لرى گولاك انديرملى : او
آغاج بزي نه كؤزل گولاك
لندير يوردى. ۲. رسم و يا
يازي به كولاك مقامنده لكه
يايق.

كؤلگه لشمك { فل. ۱. كو.
لكه آلتنه كير.

مك، كولاك لكده اوتورمق،
اظلال ايتك : برجبارك آلتنده
كولاك لكده. ۲. (رسم يازى)
كولاك مقامنده لكه بيدا ايتك.
كؤلگه لى { ص. ۱. كولاكسى
اولان : كولاكلى
بانجه : كيكش كولاكلى آغاج.
۲. كولاك مقامنده لكه لرى
اولان (رسم، يازى).

كؤللمه { يا كوله مه. س. اوزو.
مه عارض اولان بر
خسته لقي كه دانلرك قراروب
منظار بيدا ايتمندن عبارتدر :
كؤللمه اولماق ايجون باغه
كوكورت سربلك اقتضا ايدر.
|| آق كؤللمه = آغاجلره عارض
اولان خسته لقي نوعى.

كؤللمك { فل. (صولر) بر.
يكوب كولاكلى :
اووهك اورتسنده صولر گؤ.
لانش.

كؤلله { - . با : كه.

كؤلى { ص. كول ايله قاريشق،
كولى حاوى : كؤلى صو =
چاشيرده قوللاييلان كول
صوبى.

كؤلوز { ص. عبوس، موزى :
بوزى گولوز = عبوس
الوجه.

كؤلسمه مك { فل. و :

كؤلسمك { فل. كولر كي او.
لقى، آز كولك،
تبسم ايتك.

كؤلماك { فل. ۱. انسانه
مخصوص اولان بر
حس ايله قاه قاه ديهرك سسله

كوله من { س. وقتيله كوله لردن
ترتيب وتشكيل اولنان
برضف عسکر، مملوك، ممالك:
مصر كوله منتری؛ ممالك تركان،
ممالك چراكسه.

گوليجی { ص. گولان، خنده و
استراايدن، ضاحك.

گولیش { س. گولمك فلي و طرز
و صورتی: تحف بر
گولیشی واردر؛ بو آدمك گولیشی
ضد مه كيد بور.

گوم { س. ۱. كومه، يفين، ۲.
كوجك آغیل.

گوم { مه. كوپ كي طنين انداز
برشيك جيقاردینی سی
تصویر و تقلید ایدر: گوم گوم
اویوردی، اوریوردی.

گوم { س. ۱. كيمكرك آرمه سنده
باقین ات. ۲. آغیل.
[بومنااله آناطولیده مستعملدر.]
۳. با: گومگوم.

گومبور { مه. طوب سی کی
بيوك ويك گورلدیلي
برسی تقلید و تصویر ایدر،
واكثر يامكر قولانليز: طولیل
كومبور كومبور ایدیوردی.

گومبورده مك { فل. بيوك
وطنين انداز
بركوردی ايتك، كورله مك:
طولیل كومبورده یوردی.

گومبوردی { س. بيوك وطنین
اندازسی، كور-
لیدی، كورله مه: طولیل
كومبور دیسی.

گومج { س. آری پنی: گومج
[بالی = اریه مش بال،
شهد رواق. || ایه گومجی = با.
ایه گومجی.

كوله سی واردر؛ سرك كوله كردن
اشكیلا لندم. || كوله آلمی = گولك
حس و آرزوسنه مقاومت ایدر.
مه مك، كوله کی طوته ماقی:
بنی برگوله آلدی.

گولنج { ص. ۱. كوله جك، كو-
لنه جك، باعث خنده،
شایان استهزا: گولنج برقیاف؛
اوقیافله گولنج اولیور، گولنج
برحالی واردر. ۲. گول، مسرور،
متبسم، صریفان: گولنج آ-
دمدر.

گولنمك { ج. ضحك و خنده
اولنق و یا استهزا
اولنق: بوكا گولنز، اوله گولنز.

گولوك { س. بوك حیوانی.
|| تك كيكلی گولوك =
قوتلی و صاعلام بيكیر.

گولوم { س. گوله، خنده،
ضحك.

گولونك { یا كولنك یا خور-
واوزون دمیرلی طاشچی قازمه سی.

گوله { س. قول، چاكر، عید،
بند، غلام: او فلاك
آزاد اولمش كوله سیدر. || مقام
تواضعده { كوله كر، كوله لی
قولكز، بنده كر، بن. «كوله
زاده» دیموب «بند زاده»
دیملی. }

گوله { س. با: گله.

گوله جك { ص. شایان خنده،
باعث ضحك، تحف،
غریب: سزه گوله جك برشی
سویله ییم: گوله جك برحالدرد.

گوله لك { س. قوللی، چاكرلك،
عبودیت، بندگی.

و با سسزوا كثر یا آغزی آهرق
ودیشلری كوستره رك برحرکت
مخصوصه ده، بولنق، ضحك،
خنده ايتك: بونی ایشیدنج،
گورنجه گولدی؛ بو آدم داغما
گول؛ چوق گولك. ۲. سولك،
اكلنك، جنبش ايتك: احبابجه
گولوب اوینا دق؛ گولك
اكلنك. ۳. استهزا ايتك، برله
اكلنك، برینی مسخره آلمی:
بوسوزی هر برده سولنه سكا
گولرل؛ حاله عالم گولر؛ هر كس
گولر او صحیح ظن ایدر. ۴.
ممنون و مسرور اولق، تسلی
بولق: او بیچاره يتیلر ده
گولسین. || برگوز گولمك =
كدرله قاربشیق كولمك. || بیدق
آلندن كولمك، صقاله كولمك =
پك بللی ایتیه رك كیزلیجه گولمك كه
بعضا استهزا و بعضا تصدیق
مقامنده اولور. || قص قص
گولمك = كولکی ضبط ایدر میوب
الستیه رك كسیك بر صورتله
كولمك. || قهقهه ایله گولمك =
یوكسك سسله قاه قاه دیه كولمك.
|| گورك گورك گولمك = لطیف
و آچیق برسله كولمك. || یوز
گولمك = ممنون و مسرور اولق،
رفاهه نائل اولق: بویاغوردن
زراعت یوزی كولدی. || یوزه
گولمك = مرانی ترویج ایچون
دوستاق كوستره رك مداهنه
ايتك: بن اونك یوزینه گولر
بو ایشی بایدیرم؛ ینه برایشی
واردركه یوزمه كولور.

گوله { س. كولمك فلی، ضحك،
خنده: اونك برحون

گومر دئمك } يا گومر دئمك.
و:

گومر ده مك } يا گومر ده.
مك: قل. آ.

رسلان و دوه كې بيوك حيوان
بيوك و قورقونچ سسله باغراق:
آرسلان، دوه گومر دئسور،
گومر ده بوردى.

گومر دى } يا گومر دى.
آرسلان و دوه كې

بيوك حيوانلر كېرى و قورقونچ
سسله باغراقلىرى: اورماك
ايچىندىن بر آرسلانك گومر دئس
ايشيد بيلوردى.

گومر ن } يا خود گومر ن.
۱. بيان صوغانى،

۲. بيانى صوغان. ۲. سنبلى هندى
صوغانى.

گومر فوك } يا كمر ك. س. (بتا).
Commercio (تجارت)

رت (دن غلط ر. Kourpaxi
دن) ۱. بر مملكتدن خارج

كىندن ويا خارجدن بر مملكت
كېرىن مواد تجارتيه و اشيائ مختلفه
ايچون اسكله ويا حدود ده آلتان
رسم: گومر فوك آلتق: گومر.

مروك و برمك: گومر فوك و برمك،
اودنمخ مال، ۲. بومر فوك اخذ
و اداره سى ايشلر نه باقان اداره:
گومر فوك مامورى، مندرى،

قولجيسى: گومر فوك اصول و
نظامنى بيلير آدم. «رسموات»
دها عمرى اولوب مسكرات
و طوز و ايبك كې حاصلات

رسملىرى ده جا، مدر. ۳.
گومر فوك مامور لار ينك ايش
كوردكلىرى محل، كرك اداره
خانه سى: گومر فوك كينك: كوك.

مروك دن كچمك: اوراده مكم
بركومر فوك ياپلدى. || قره گومر.

مروك: حدود بريده ويا اسكى
اصول اوزره اولسكه داخلىده
اولان كرك: قره گومر فوك افو
اولدى. (قره گومر فوك دئمه. مى.)

گومر فوكى } كومر فوك
مامورى، مدر.

برى: كومر فوك كينلر ك
مخصوص قياقلىرى واردر.

كومر س } (يغين ديمك اولان
«كومر» دنى بو.

قمر ر. Kourpaxi يا آرتاؤدجه
«قوماج» دنى ؟ ۱. طما.

ؤنلر ك كچه ياندقلىرى قىالى محل
مخصوص، طماؤن آخورى،
قودس. ۲. اوقاق و مسكىنه
اقا، كاك، قوپه، ايزه: بر كوك.

مسده اوتور بور: باشى بر كومر
صوقق.

گومر فوك } يا گومر فوك ويا
گومر فوك. س. (حفر)

ديك اولان «گومر فوك» دن ۱.
مروك قىمىلى بياض معدن كه
آلتىندىن صكره اولوب اوانى
ييتيه و قادن سوسلىرى و سائر

اعماله و سكاى رنه يارار، فضه
سېم: كوكچله كومر: ايشلمش
كومر. ۲. كوشيدن اوانى:
كومر فوك قالد بر ديكى سى:

اسكىدن قالمه چوق كوشلرى
واردر. = ص. ۱. كوشيدن
معمول، سېم: كوشيدن،
كومر قاشيق چال طاقى. ۲.

كومر كې بياض: كوش
كردان: كوش قول. || كوش
بالىنى = آرتىنه، چاموقه. || كوك.
مش مروك: آيك صوبه عكس

ايتمه. سندن مشاهده اولسان
بياض قول. || كوش قول =

براق قول. || كوش قول = آيقه
حريصى، ياردهن باشقه كوشينه
برشى كيرمين. || كوش يالدىز =
كوشيدن بياض يالدىز.

گومر فوكى } قوشيدن
دېر مكم، كوك.

مشله قياقلىرى، يالدىزلامق ويا
طوناقى: قاشيقلىرى، باستونى،
چيفارمانى كوشيدن.

گومر فوك } يا گومر فوك.
قوشيدن مشله قياقلىرى.

مق يا يالدىزلامق ويا خود تزيين
اتمك: شمعانلىرى، قاشيقلىرى،
چكچه، چيفارمانى كوشيدن.

گومر فوك } يا گومر فوك.
مق يا يالدىزلامق ويا خود تزيين
اتمك: شمعانلىرى، قاشيقلىرى،
چكچه، چيفارمانى كوشيدن.

گومر فوك } يا گومر فوك.
مق يا يالدىزلامق ويا خود تزيين
اتمك: شمعانلىرى، قاشيقلىرى،
چكچه، چيفارمانى كوشيدن.

گومر فوك } يا گومر فوك.
مق يا يالدىزلامق ويا خود تزيين
اتمك: شمعانلىرى، قاشيقلىرى،
چكچه، چيفارمانى كوشيدن.

گومر فوك } يا گومر فوك.
مق يا يالدىزلامق ويا خود تزيين
اتمك: شمعانلىرى، قاشيقلىرى،
چكچه، چيفارمانى كوشيدن.

گومر فوك } يا گومر فوك.
مق يا يالدىزلامق ويا خود تزيين
اتمك: شمعانلىرى، قاشيقلىرى،
چكچه، چيفارمانى كوشيدن.

آلتندن چكوب بويندروقلر ينه
صوفلش اولان ياريم حلقه
شكند موقس آغاج . ۲ . بو .
نجوق و چنفراف طاسمه سي . ۳ .
حيواك بوينده طاسمه كي حلقه ،
خاني كرداتي .

كوملدى } يا كومه بدلى . ۱ .
بوستان و اورمانده
دالدى باييلان بكمي و آجي
قوله سي . ۲ . بوستان قورقولنى ،
اويوك .

گوملك } (اصل درى ديك
اولان گون) دن
گونك كه درى اوزرينه و چلاق
تنه كييلير . ۱ . اوباك آلتندن
كييلوب بدنك يوقارى قىمى
اورتى و اكثريا دزدن يوقارى
قالب بمضاده آياغه قدر اوزا .
نان بياض و يومشاق بزدن چا .
شير ، قيص ، يبراهن : برطون بر
كوملك = يالكز ستر عورت
ايچون طون ايله كومهك كييلوب
اوبادن حارى اولان ؛ ايچ
كوملكي = آلتندن كييلاني ؛
قولهلى كوملك ، فرنك كوملكي =
يالكك آلتنده كييلوب كوكيله
ياقه و قوللرى كورين . وقوله ايله
اوتيلي بولنان يكي ايجاد كوملك ؛
بغم كوملكي = عملهك اوبالبرنى
محافظة ايچون اوستدن كييلكلرى
و اكثريا لاجورد آسرىقاندن
معمول بولنان ايش كوملكي . ۲ .
زار ، اورتى ، غشا ، قليف ، طبقه ؛
جگر ، يورك ، بين كوملكي ؛
آوبزه ، صنداليه كوملكي ؛
آغاجدن بركوملك آلتنى . ۳ .
بطلىن : ايكي كوملك جدى
فلاجه در . || گوملك اسكىتمك =

ياشاق . || بچ . رانده ، كوماكي =
رانده . يلكك . اورتيسى ، قلىق .
|| كوماكندن بچيرمك = اولاد .
لق ايتك . || بيلان كوملكي =
بيلانك دكيشه يرديني درى .
گوملكچى } (. قولهلى كوملك
آدم = . كوملكچى قارى .
گوملكك } (. كوملك اعما .
لنه يارايان ، بو
ايشه مخصوص ويا لايق اولان :
كوملكك بز .

گوملكك } قل . ۱ . طوراغك
ويا ديك بر شيك
آلتنده قالى ، اورتك : بيجاره
طاغده قالب قارك ايچنده كو .
ملدى ؛ تخم قومه سر ييلوب
كندليكندن كوملير . ۲ . باقمى ،
چوتوره كيتك ، دريكشمك ؛
ضميلكندن كوزلى كوملش .
= بچ . طوراغ قويلوب اور .
تلك ، دفن اولغنى ؛ فلان كون
وفات ايدوب ايرتى كون كو .
ملدى ؛ موناك كوملى شرطدر ؛
آغاجك . كوكازى كومازسه
قورور .

گوملك } قز . ۱ . برك ايجه ويا
ديكر بر شيه صوقى ،
باتيرمق ، اورتك : صوثوق برلرده
باغ كوتوكاريني قيشين كوسرلر ؛
قازى كسوب قارك ايجه كومدى ؛
اوردك يومورطليني كوبريه
كومشىدى . ۲ . (اولوي) سزاره
قويوب اورتمك ، دفن ايتك ؛
فلانى نرهه كومديلر ؛ وفاتى
كونى كومديلر . ۳ . برك ايجه
صاقلامق ، كيزلك : اسكى زماده
زنيكلر آقچلرني كوسرلدى .

گومه } (. كوملك ايشى ، دفن .
= . كوملش ، صو .
قلمش ، قالمش : كومه آلتين .

گومور } (يا كوزر . س .) (. قو .
مك) دن [ياندقدن
صكره بره كوملرك سوگمش
اودودن عبارت سياه برماده
كه تكرار ياقيلوب مثقال ايچنده
تسخين ايچون و مضجده يلك
پيشيرمك ايچون قوللايلير ، خم ؛
قيشاق كومورى تدارك ايتك ؛
اودون كومور آلتنى ؛ كومور
ياقى ؛ كومور باشه اورمق ؛
كومور قابنى . || معدن ، طاش
كوهورى = برك ايچندن معدن
حائده چيقان سياه ماده كه يك
زياده حرارت و برمكه واپور
ولوقوموتيف و ماكينده وضو .
بارده دخى قوللايلير . = .
سياه ، قىقره : كوهور كوزلى ؛
كوهور صاجلى .

گومورجى } (. ۱ . كومور
ياپوب صانان
آدم . ۲ . بچ . واپورلرده كو .
مورى قزغاك اوكنه كتيرمكه
مكاف افراذك اونبانشى رتبه
سنددر . = . سياه ، قره ،
سياه اكلى : كومورجى طاقى ،
تياكى .

گومورلك } (. اوده قوللا .
نيله جق كومورلك
قوندينى محل ، كومور انبارى ؛
بو اوك كومورلكى طار .

گوموش } (. با : گومش .

گومه } (. ۱ . ييغندي بريكندى ؛
بركومه بوغداى ؛ اوقى
كومه كومه ييغنديلر . ۲ . تيه ،
كبد ، قله .

گو میجی } س. ص. ۱. کومن،
گو میجی } دفن ایدن. ۲. یه.
جکلرینی یرک اینجه کومن بعض
قوشلوه دینیر.

گون } س. ۱. کره ارض ايله
گون } سائر سیاراتک تابع اولد.
قلری نجم منیرکه سائر نجوم
ثابتهدن فرق آنجی بزه قریبی
اولوب بومناسبتله بيوک کورینور
وطلوعیه برابر ضیاسنک شدتدن
سائر کافه نجوم کورینور اولور،
شمس، آفتاب، مهر، گون طو.
غدی؛ گون باندی؛ گون کبی
آشکاره کاشش عیان. ۲. ضیا،
نور؛ گون گورمز = ضیا آلاز،
قراگلی، مظلم. || گون بانیدی =
۱. مغرب. ۲. غرب شمالی
روزکاری، باقی (غلطی؛ باطلی)
|| گون بالینی = دکریمی واتی
لذتی بر جنس بالیق. || گون
دوئمک = شمس خط استوائی
کچمک ویا مدار سرطانه ومدار
جدی به قدر کیدوب کری دوئمک؛
ماردک طغوزنده کون دوز.
|| گون دوئمی = فصول اربعه تک
باشلری؛ کون دوئمی فرطونه.
سی. || گون طولتیق = کسوف
اولق. || گون طوغیسی ویا
طوغوشی (و غلطی؛ گون طو.
غربیسی). ۱. طلوع. ۲. شرق.
۳. شرق جنوبی روزکاری.
|| گون طوغغی = ۱. شمس
طلوع ایتمک. ۲. فرصت اله
یکمک، میسر اولق؛ کند.
یسنه کون طوغدی. || گون
کچمک = حرارت شمس تأثیر ایتمک.
|| گون گورمز = ضیا آلاز،
قراگلی. - (الیوم بزه کونش

دها مستعمل ايسه ده، اصل اسمی
گون اولوب، ایراد اولسان
تعبیرانده حالا مستعملدر.

گون } س. ۱. کره ارضک کندی
گون } محوری اوزرتده بر کره
دوئمک سندن عبوت یکریمی دوت
ساعتک زمان، یوم، روز؛ آی
اونوز گوندر؛ اون گون کچدی؛
بش گون اول. ۲. یکریمی دوت
ساعتک گونک آیدینق اولان
قسمی که مقدار وسطیسی اون
ایکی ساعت اولوب یازین اوزار
ویشین قیصالیق، کوندوز، کیمه
مقابلی؛ نهار، روز. (بو معنا
ایله بزه قوللانماز اولمشدر.)
۳. زمان، عهد، دور، هنکام؛
سلطان محمودخان گونده؛ فلان
والینک گونده اولانته امنیت
برکال ایدی. ۴. خوش کچیریلن
زمان، اقبال، سعادت، راحت؛
بیچاره کون گورمدی؛ گرن
گورمش، گون کچیرمش آدم.
۵. یوم مخصوص، یوم رسمی،
یورطی؛ یارین آلمانیا امپرا.
طورینک گونی ایش؛ دون
اسرائیلیرک گونی ایدی. ۶.
وقت، زمان؛ بر گون زنکینده
اولور؛ اونکده گونی وار؛ گرن
اولورکه چوق قرائیز. ۷. حال؛
ابی گون، کوتی گون. || گون
آشری (یا آشوری. آشیری) =
هر ایکی گونده بر، بر گون او.
لوب بر گون اولماق اوزره؛
گون آشیری کلپور؛ گون آشیری
درس اوقوبور. || ایرتسی گون =
بر گون صکره. || اولکی گون =
دوندن اولکی گون، ایکی گون
اول. || ایکی گونده بر = گون

آشیری. || بر گون، گونک برنده =
بر وقت، بر زمان؛ بر گون کله.
جک کله... بر گون اولورکه...
|| بو گون = بولندینمز گون،
الیوم. || بو گونکی گونده = بو
زمانده؛ زمانیمز ده، بولندینمز
زمانده. || او بر گون = یاریندن
صکره کی گون، ایکی گون صکره؛
یارین دکل او بر گون. || گونلر
ده بر گون = گونک برنده. || بر
گون اول = سرعت ممکنه ايله،
ممکن اولدینقی قدر چابوق.
|| گوندن گونه = گیتد کچه.
(گون بگون دیمه ملی.) || گونی
گوننه = عینی گون، آورده گون
کچیرمکسزین؛ ایشی گونی گوننه
گورمک؛ ایرتسی گونه رافقسزین،
بلا تأخیر. || کچن گون = بر قاچ
گون اول. || بو گونلرده = بو
بر قاچ گون ظرفنده. || گون بو
گون = تام فرصت وقتیدر.

گون } س. دباغت اولمشدری،
گون } هر نوع مشین و سختیان
وسائره.

گون } س. ۱. اولسه،
گون } حدوث، وقوع. ۲. وار
اوله، وارلق، وجود، موجود.
دیت؛ کون مکان = عالم وجود،
موجودات، کائنات؛ کون و فساد =
عالم جسمانی، بر طرفدن وجوده
کابوب بر طرفدن محو اولقدن
عبارت اولان دنیای فانی،
طبیعت. = آ؛ کونین؛ ایکی عالم،
عالم مادی ايله عالم معنوی، دنیا
و آخرت؛ سیدالکونین = سید
القلین، فخر کائنات (صلم)
افندمز.

كون { س. فا. مقعد، قيج.

گون { س. [فارسیدن مأخوذ]

گون { ۱. رنك، لون : رنك

گون = كل رنكندمه. ۲. درلو،

نوع : دیگر گون = باشقه

درلو. || گونا گون = ۱. درلو

درلو، نوع نوع : افشه گونا

گون. ۲. رنك، رنك، آلاجه :

بوقلون كبی گونا گون. || دیگر

گون = ۱. باشقه درلو، میدل،

متغیر. ۲. بوزوق، پریشان :

حالم دیگر گون اولدی.

گون { یاخود گوننه س. درلو، نوع :

گون { برگونا، برگونه = بر درلو،

بر وجهله : [وجهله منفیده]

هیچ برصورتله : بوگونا، گونه =

بو درلو، بویه.

گونان { س. یازن صونی قورو.

گونان { یان گولجك، كوچك

گول، طورغون صو.

گوندر { س. ۱. اوچنه بر شی

صیریق : مزراق، یازاق، سنجاق

کوندی : ماونیهی کوندی =

ماونیهی یورونك ایچون قیبه

و یا صویك دینه طبادقلری

صیریق. ۲. چفت س. ووركن

اوکوزلری دورتکلری اوجی

ایکنه لی اوزون صوبه. اوکندیره.

۳. ۶. کینه سنجاق چكملك

ایچون قیچ طرفنه مرکوز دیرك.

گوندرتمك { ق. ارسال، اسبال،

ایتنیرمك.

گوندرلمك { ب. ارسال، اسبال،

بشت اولنق : بونال

اجنی مملکتته کوندیرلمك چكدر :

بو کتاب بکا اجابك بری طرفندن

کوندردلی.

گوندرمك { ق. [اصل ترکیده

کری دونك و

اکریلك ديك اولان گونك

فلنك متعیدیسدر.] یوللامق،

صالحی، ارسال، اسبال، بشت

اتك : پدرمه برمکتوب، برهده

گوندردم : اوغلارینی مکتبه گو.

ندرپور : خبر، سلام گوندرمك.

|| ایلری گوندرمك = سورمك،

تقدم ایتنیرمك. || ایچری گو.

ندرمك = صوقق، ادخال اتك.

|| کری گوندرمك = رد وعاده

اتك.

گوندرمه { س. یوللامه، صالیه،

ارسال، اسبال،

بشت.

گوندریش { س. کوندرمك

کجه وقتی خبر کوندریش.

گوندوز { س. گونك آیدنلق

اولان یئی کونله

توبر اولنان قیمی، کجه مقابلی،

نهار، روز : خط استوا به قریب

یرلده گوندوز ایله کجه دائما

مساوی کبیر : قطبلره تقرب

ایلدنجه یازن کوندوز وقیشین

کجه يك اوزایوب اوج آی

مقادیر کوندوز ویا کجه اولان

یرلده وارد. = ظن. گوندوز

وقتی، گوندوزین، نهار : کو.

ندوز چالیشوب کجه استراحت

اتك دها اییدر. || گوندوز

صفا = بر جنس چيچك كه گو.

ندوزین آچیلوب کجه قیاییر.

|| کوبه گوندوز = ایجه گوندوز

اولدقدن صکره، بصد الفجر.

|| کجه گوندوزین = گوندوزین

و کجه لین، لیل و نهار، شب

وروز، دائما : کجه گوندوز

چالیشیر : کجه گوندوز یوریدك.

گوندوزلك { ص. گوندوز

ندوزلك قیافت : گوندوزلك

اثواب.

گوندوزلی { ص. گوندوزین واقع

گوندوزلی { اولان. || کجه لی

گوندوزلی = کجه گوندوز، دائمی

صورته : کجه لی گوندوزلی

چالیشرق شوکتانی بیتیردم.

گوندوزین { ظن. گوندوزوقتی،

گوندوزین یولچلق اولماز.

گونده { س. ۱. آباق باغی، کو.

سنگ. بو قاقی : طوفانك

آیاغنده کونده وار ایدی. ۲.

طوزاق، قیایچه : کونده دو.

شمك. ۳. بوسو. کین : کونده دن

آتق : اغفال ایله یا کلاش حرکت

ایتنیرمك.

گوندهلك { س. ایشتیرلرک برگو.

گوندهلك { نك ایش ایچون

آلدقلری اجرت، بومیه : بوراده

رنجیرك گونده لکی قاج غروشدو ؟

اوسته گونده لکی : گونده لکله

چالیشور.

گونددلکچی { س. ص. گونده.

میه ایله چالیشان آدم، رنجیر،

عمله، ایرغات : کونده لکچی قو.

لانیور : کونده لکچی آدمدر.

گونده لکلی { ص. کونده لکله،

کونده لکلی رنجیر.

گونش { س. [اصلی : گون،

گوکش، چ. قو یاش]

۱. بولندیمز کره ارض ایله سائر

سیاراتک تابع اولدقلری نجم که بزه
 قریبی جہتیلہ یک بڑک گورینوب
 طالع اولدقمہ سائر نجوم گورغز
 وکوندوز اولور، گون، شمس،
 آفتاب، مهر، خورشید : گونش
 طوغغق، چیمغق = طلوع ایتک؛
 گونش باتغی = غروب ایتک؛
 گونش طولتغی = منکسف اولغی.
 ۲. الماس وخرج و سائرہ دن
 گونش کی اطراف شاعلی رسم
 و شکل و چمک. || آقسام گو.
 نغی = ترنجی قزیل وک. || گو.
 نش اورغی = چارغی، چمک =
 تأثیر ایدوب خستہ ایتک. ||
 دگیز گونشی = دگیز مہمی کی
 برنوع نبات بحری. || گونشی
 بالچقلہ صیوائق = ظاہر و عیان
 برشبی ستر و اخفا و ابتکارہ
 چالیشغی. || گونش کی = ۱.
 پارلاق، تابان، رونقی. ۲.
 ظاہر، عیان، آشکار.
 گونش لٹمک { فذ: گونشہ گسترہ.
 اړک وگرنشہ قارشئ
 سرہ رک قوروتغی.
 گونش لٹمک { فل، بځ، ۱. گو.
 انشہ سریلوب قو.
 رومق. ۲. گونشک قارشیندہ
 اونوروب ایمنغی.
 گونک { س. با: کنک.

گونکؤر لٹک { یا گونکؤر لہ مک.
 فل. اوبقوباصغی،
 گوٹمک، اوبقودن سرسم اولغی،
 صیزمق.
 گونک { س. قالین طالاش، اینجہ
 بونفہ.
 گونکی { س. برکونہ مخصوص
 اولان، برکون واقع

اولان. { یاکنز قوللائیوب،
 آئیدہ کیلر کھی ترکیبستہ
 مستعملدر: [بوگونکی، اوگونکی،
 بکن گونکی.
 گونلک { س. ۱. گونہ مخصوص
 ویا لایق و متناسب
 وکافی اولان [بودخی یاکنز قو.
 للائیوب، آئیدہ کیلر کی تر.
 کیبستہ مستعملدر: [برگونلک
 ایش؛ بش گونلک بول؛ بوگون.
 نلک بو قدر کافیدر. ۲. عمری
 شو قدر گوندن عبارت اولان،
 شو قدر گون اسکیمین اولان،
 شو قدر گون اول یابیش و یا
 وجود بولش اولان: قرق
 گونلک برچوچ؛ اوچ گونلک
 ات؛ اون اون بش گونلک بر
 مزار.

گونلک { س. راجہ-چون و بر
 حاکم فقوتنہ غلبہ ایتک
 ایچون یاقلان صغ جسئی، بخور،
 کندر، لیان؛ گونلک یاقق؛
 گونلک قوقوسی.

گونلک { س. با: کوملک.
 گونلٹمک { یا گونلٹمک. فل.
 گونی کچرمک، برگون
 قالغی، برگون طورمق.
 گونٹک { یا گونٹمک. با: گؤ.
 گونٹک.

گونہ { س. فا: با: گؤن.
 گونی { یا گؤنؤ. س. قیصقانغ،
 حسد، غبطہ، قیصقانج.
 مر.
 گونی لٹمک { یا گؤنؤ لہ مک. فل.
 قیصقانغ، حسد
 و غبطہ ایتک. مر.

گونین { سذ. ص. فذ: کون.
 با: کون.

گونہ { س. بو. l'oviz = زا.
 وہ [کوشہ اولچسی،
 کوشہ لک قائم اولوب اولدینغی
 آکلامغہ و دوزلدوب طوغرو.
 لٹمغہ مخصوص دمیر و یا بختہ دن
 مهندس و دوایر و دیوارچی
 وسائرہ آتی: کونہ طوغغی؛
 کونیا سنہ کتیرمک؛ شو کوشہ
 کونہ سنہ میدر؛ [شاقولی کو.
 نیہ = طوغرافیا آتی.

گوز { گوزرجین، گوزنک،
 گوز { گوزہ و سائرہ. با:
 گوزہ و سائرہ.

کوه { س. فا: طاع، جبل: کوه
 قاف = قاف طاغی.

گوهر { س. فا. ۱. الماس، جوہ.
 مر، جواہر: دروگوهر.
 ۲. بر شینک اصلی و مایہی،
 جوہر. || گوهر ریز = جواہر
 آقیدان، طاغیدان؛ و بچ. کوہ.
 زل سوزسویابن. || گوہرشارہ
 جواہر سرین؛ و بچ. فصیح،
 نطوق.

گوہر چلہ { با: گہر چلہ.

کوهسار { س. فا. و:

کوهستان { س. فا. طاغلق بر.

کوهیلان { س. با: کھیلان.

کوی { س. ممکن انسانلک اقا.
 مت ابتدکاری اول بچو.
 عنک کوچکی کہ قصبہ دن فرق
 خانہ لرنک آرائیلہ برابر چارشئ
 و بازاری اولماسی و اھالیسنک
 اکثر یا زراعتلہ مشغولینلری

یوغورت طور به سی. ۳. آره طور به سی.

گوینوك { س. ۱. باغش ش. ۶. ۲. قابانیا از شینك كو بوکی.

۳. مج. یاقی، كدر، باس، سوز وكداز. ۴. نق. صیحه، حما، نوبت. مر.

كه { وگه. با. كاه وگه.

كه { وكمسار. با. كوه وكو كه { هسار.

كه { حر. ۱. (قاری به تقلید) قوللائیلوب اصل ترکیبی

«کیم» در «مصدریت معنایی افاده ایدوب عرییده «ان»

(مشده مفتوحه) کبی بر جمله دیگر برفك مفعولی و

سازده سی حکمه قور: بکایدی که یارین کله جکین

سویلدی: کندینه تنیه ایتدم که کیسه به سولسین = کیسه به

سولله مئی تنیه ایتدم. ۲. غایه و نتیجه بیان ایدوب مابعدینک

ماقبله مربوط و متعلق اولدیغی کوستریر، تاکه. حق: المی براقی که

یازی یازیم: قبودن چکل که یکیم: سرمایه سی یوق که تجارت

ایسین. ۳. سییت بیان ایدر، زرا، چونکه: آلدانما که شاعر

سوزی البته بالاندر. [بو معنا ایله استعمالی استیکیشدر.] ۴.

تفسیر بیان ایدوب ماقبلانی مابعدیه شرح وایضاح ایدر و

اسم موصول مفهومه تقرب ایدر: وقتاکه دولت عثمانیه

تأسس ایتدی: بروقتده که بن جائله اوغراشیوردم کندینه

حرمت ایتدمده گوجش. —

یدکری شیشی بده تکرار آغزه کتیر وب یکیدن چیکغهری،

جره: دوه دخی اینك وقویون کبی گویش کتیر. ۲. مج. اختیار

لک چکه سی غیر اختیاری دیترمه. || آغزه گویشی = ورد زبان.

گوینگی { یا گوینگو. با. گوسی.

کویلی { س. ص. ۱. قریه اما. لیسندن اولان، سکان

قرا: کویلیلر شمعی اوراقله مشغولدرل: کویلی دائما قصیه.

لیدن قبا اولور. ۲. دیکریله بر کویدن اولان: کندینسک بر

کویلیسی کلش. ۳. مج. قبا، نازک و ظریف اولیان: خویرات

|| بزم کویلی! مقام استزاده «همشهری» مناسبه مستعملدر.

کویلیک { س. ۱. قریه اما. لیسندن اولان آد.

مک حالی، قریه ده ساکن اولد: کویلیک مانع تحصیل دکلدرد.

۲. مج. قبالی، ظرافت فتدانی. ۳. وطنداشلق، همشهریلاک.

گویمک { یا گویمک. فت. یاقی، آلازلانغی، آتشد

قرارتمی. مر.

گویندیرمک { فت. ۱. یاقی، آلازلاندیر. مقی. ۲. (میوه و سائری)

اولدیرمقی، کاله ایردیرمک. مر.

گوینده { س. فا. سویلین، قائل، متکلم.

گوینک { فل. ۱. یاقی، آلا. قرارمقی. ۲. (میوه) اولقی،

کاله ایرمک. مر.

گوینوك { س. ۱. اوافق سوت قایی. ۲. قیلدن

جهتله تارله و چار و باغ و باغچه و آخور و آغیل کبی شیشلرله

قاریشیق اولسیدر، قریه، رو ستا، رستاق: کوی خلقی: کو-

یده اوتورمقی: کوی امامی: کوی مکتبیلری.

کوی { س. فا. طوب، یوورلاق کوی { نئی، اوپون طوبی، کوی

وچوکان = جرید اوپونی.

گوی { س. با. کوسی، کویکی.

گوی { س. فا. با. کو.

گویا { ح. (فارسیدن) ۱. صا. سنک تصدیق اولنغان اساسز

سوزی نقل اولنورکن قوللا. نیلیر: [گویا بو ایلی کندییی

گورمش: گویا بن سزه خبر ویرمشم. ۲. ظن ایدرسک که،

ایش کبی: فونوغرافدن سسئی ایشیدنجه گویا کندییی حاضر

ایش کبی کلور: رسئی کورن گویا کندینسک قارشینده ایش

کبی اولور. — اسکی طرز افاده ده بعضاً «که» اداتیه برابر

قوللائیلیر: گویا که هوا به اوچش.

گویا { س. فا. سویلین، لقردی گویا { سویلر، قائل، متکلم:

حضرت عیسی بشیکده گویا اولدی.

کویداش { س. ص. برکوی کویلی: او بنم کویداشدر.

گویدرگی { س. چوق یانار بر جنس جیبیان، آتش

جیبیان.

گویش { یاخود کیویش. س. گویش { ۱. حیوانات مجتره مک

توقیت بیان ایدوب فعلک صیغه
التزامیه سیله قوللائیلان : « انسان
که عشقه دوچار اوله (عشقه
دوچار اولجه) عقل و رأی
الندن کیدر » کی تعبیرلک عجمانه
وترکنلرک فارسیه تابع شیوه سنه
مخصوص اولوب اليوم متروکدر .
[آئیده کی اسم موصولدن و
« کی » اداآندن تقریبی ازمدر .]
|| چون ، بل ، کاش ، مادام اداآنلرله
پرلشهرک مرکب اداآنلر تشکیل
ایدر : چونکه ، بلکه ، کاشکه ،
مادام که کی . مرکبیلرینه با .
|| بعض کله لوله الحاق اولنهرق
فعل استنادینک تقدیرله تعبیرلر
تشکیل ایدر : احتمال که بوگون
کسین = احتمالدر ، محتملدرکه ...
جاژرکه = جاژدرکه وسائره .
کِه { ک . (فارسیه تقلیداً قو .
للائیلوب ترجمه کی « کیم »
در .) اسم موصول کی قوللا .
نیلوب آلتنده کی جمله موصوله
ایله برابر صیغه صله و یا اسم فاعل
واسم مفعول یرینی طونار : بر
آدم که نصیحت دیکله سر هیچ بر
وقت فلاح بولماز = نصیحت
دیکله مین آدم ؛ او آدم که دون
اوینه گیتدک بوگون بزمکاش =
دون اوینه کیتدکمز آدم ؛ بر
کون که چوق چالیشمیدم = چوق
چالیشم اولدیم برکون .
کیهانت { س . ش . مر . اسکی عبرا .
نیلرده وسائر اسم قدیمه
ده بعض روحانلرک مخصوص
آدملرک وسائط مختلفه به مراجعت
اداسیله فاشدن خبر ویرملری :
اسلامده کیهانت ممنوع و
حرامدر .

گهر { س . فا . با : گهر ، جوهر .
گهر بار { س . فا . (که = صمان .
ر بودن قایم . — تر .
زبانزدی : گهر بار ، ودهاغللی :
کله بار) بالطریق سواحلی جهتلرنده
وسائر بعض طرفلرده چیتان
قیمتیله بلغمی برطاش که حیفا ره
لقی وجبوق اماه ی و تسبیح و
سائره یاییلر والکترقی قوتی
حائر اولوب قیل وسائره یی
اوزاقدن قایر ، قیل قیای : سیاه
کهر با = بونک سیاه جنسی . =
ص . کهر بادن معمول : کهر با
تسبیح . (یکی اصطلاحات فنیده
بونانجه بومعنا به کن « الکترقی »
کله سی ترجمه ایچون « کهر بانی »
و « کهر بایت » کی غلط فاحش
تعبیرلر ایجاد ایشلرله ده ،
الکترقی کله سنک استعمالی
مرجعدر .)
گهر بار { س . فا . (کهر = الماس .
باریدن) یاغدرمق [
جواهر یاغدیران ، بک نافع و
مفید .
گهر پاره { س . فا . الماس پارچه .
سی .
گهر یاش { ص . فا . جواهر صا .
چان ، سرب .
گهر چله { س . کولچه حالنده
معروف بر ماده معد .
نیه که باروت اعمالنه یاریور .
کَهف { س . ش . مر . ج : کهوف .
۱ . این ، مضاره ، غار ،
۲ . مج . صیفینه جق یر ، ملجأ ،
ملاذ . ۳ . ط . ت . مضاره کی
اویوق یرکه طبیعی ویا بر مرشدن
حاصل اولور : کَهف رَه = ورمندن

آق جکرده آجیلان اویوق . ||
اصحاب کَهف = طول مدت بر
مغاره ده اویومش اولان مشهور
یدی کنی ایله برکوبیکری .
کَهکشان { س . فا . (که = صمان .
کوکده کی صمان اوغریسی ، مجره ،
حاجیلر یولی .
کَهل { ص . مر . ن : کهل . کالی
بولمش ، سن کاله ایرمش
اولان ، اوتوز ایله اللی یاشلری
آره سنده بولان ، کامل (آدم) .
کَهله { س . بیت : کهل طوتقی ؛
کهل باش کهل سی .
کَهله لَمَک { فل . بیتلنک ، بیت
کهل سی
کَهله لی { ص . کهل سی اولان ،
بیتلی ، بیت طومش .
کَهَن { ص . فا . ۱ . اسکی ، قدیم ،
عتیق . ۲ . اسکیش ، قو .
للائش ، کهنه . ۳ . یاشلی ، مسن .
|| کهنسال = یاشلی ، گچکین ، مسن .
کَهَنه { ص . فا . اسکی ، اسکیش ،
قوللائش ، زمانی ، ومو .
ده سی یکشم : بک کهنه مفروشانی
واردر .
کَهواره { س . فا . بشیک ، مهده .
کَهولت { س . ش . مر . سن کال ،
اوتوز ایله اللی آره لر .
نده اولان یاش : سن کهلنده
بر آدم .
کَهیا { س . فا . « کنخدا » دن
غلط] با : کنخدا .
کَهیاتی { س . با : کنخدا لقی .
کَهیلان { س . ص . جنس عرب
آتی : بر کهلانی ،

كهيلان برقيصراخي واردر.
 { د. ظروف زمانيه ومكانيه
 كي } و «ده» حرف الصاقه و
 اسماء و ضمائر ك مضاف اليه
 الحاق اوله ورق صفتل تشكيل
 ايدر وه و صوفك اوتر كي ويا
 تعبيرك مفهومي له متصرف اولديغي
 كوسترر: دونكي آدم؛ بوگو، كي
 ايش؛ كچن سنه كي محمولات
 ايجريكي = ايجري بولان؛ ايجر
 يده كيلر = ايجريده بولانلر؛ خانني
 كناني ايسنيورسك بنده كي مي؟
 سزده كي غائب اولمش؛ سزك
 اوغلانر چايشقاندر اما بنكي بك
 تنبل؛ سزك آنكر احمد افنديك
 كندن بيوكدر. [بو كي تعبيرانده
 براسك تكرار ايمه مسيحيون اونك
 يريني طوار: سزك آنكر بنكندن
 ايبدر = بنم آنمندن. — مجرددن
 ماعدا احواله آخرنده كي «ي»
 على القاعده «ن» محمول ايدر:
 بنكي، بنكلك، بنكنه، بنكني.
 بناء عليه بنكني، بنكنه يازمق
 بك طوغري اوله ماز. [«كه»
 صورتنده نحر برندن بفايت
 اجتناب اولغني.]

{ سذ. مر. } كوي [اصلي: كوي]
 كي { ط. يارهني ويا بذك معلول
 بولانن بريري قيزغين دميره
 ياقه اصولي كه عربلرده اسكيدن
 بري مرعي و مستعمل اولوب
 اليوم فنا قائده سي تبين اتمك
 طب جديدده دخي استعمالي نعم
 اتمكده در، ياق. بوايشده قو.
 اللانلان دميره عربلر «كاويا»
 وكيه مخصوص بر آله ده ميك
 كسيله «مكواه» ديرل.

{ سذ. مر. } كياست
 كي است { زركك، ذكاه، فطا.
 نت: اصحاب كياستدن برذات.
 { س. يو. } Kúavos =
 [لاجورد] بورنكده
 بر ماده كيو به كه مركباتي كيمياه
 مستعملدر: حامض كيانوس و
 سازه.

{ س. فا. اوت. } كياه
 كياه { بوغيكن تعيين بوصله لرنده
 اوز و لح و حطب كي خراشيله
 برابر استعمال اغيردر. }

{ ح. } كيتك «فملنك
 گيت { امر صيغه سيدر } گيت
 گيت. كيت گيده = مرور زمانه،
 كيتكجه: بو چوچن گيت گيت
 تربيه سز اوليور؛ گيت گيده
 تربيه سزليكي آتيسور. || كيت
 زمان كل زمان = بر چوق وقت
 صكره، بعد بعد. [بونك حرفياً
 عربي به ترجمه سيله: «تعال زمان
 رح زمان» كي. بر ايجوبه تعبيرك
 استعمال يك كولنج اوليور.]

{ وكيلى. با: كايديلك،
 كيتملك } كيتملك { كايديلى.

{ فل. } گيتمك
 گيتمك { انتقال اتمك، وارمق،
 ذهاب، رحلت اتمك: اوه گيتدم؛
 چارشيه گيتدى؛ غريته كيده.
 جكدر. ۲: بر بردن آريلوب
 اوزاقلاشمق، حركت، عزيت،
 رحلت اتمك: كنديسي بورادن
 گيتدى؛ كلن مسافرلر ده
 گيتديلر. ۳: قاچمق، براقوب
 آيرلماق: آنجيبي گيتمش ۴: يوق
 اولماق، غائب ونايديد اولماق: او قدر
 ثروت نزه به گيتدى؛ اورانك بر

وقت كي معموريتي گيتدى. ۵.
 صرف اولمق، استهلاك ايدمك:
 بوضيافته چوق ياره گيتدى؛
 بو بنا به برقاچ بيك ليرا كيدر؛
 آلدغي معاشنكميل اومبارفنه
 كيدر. ۶: كچمك، صاوشمق،
 دفع و زائل اولماق: بتون قيش
 بندن صيزلر گيتمز. ۷: مغير
 ومنتهي اولماق، وارمق: بو چاي
 بو يول نزه به كيدر؟ ۸: بورمك،
 مشي اتمك: اريك چابوق كيدر.
 ۹: كچمك، ييتك، منقضي اولماق:
 اوزمانلر گيتدى؛ چوغني گيتدى
 آزى قالدى. ۱۰: آيان بولنه
 طاشمق، دفع طبيعي اتمك،
 اسهالي اولماق: بو كيجه يش اون
 دفعه، كيتمش. ۱۱: مجامعت اتمك.
 ۱۲: كوتورلك، سوق اولمق:
 جنازه سي گيديوردى؛ يارن
 جه ساز گيده جكدر. || آره به،
 آره لغه كيتمك = تلف اولماق. ||
 اره كيتمك = قوجه به وارمق،
 اولمك. || اكرى كيتمك = شاشمق.
 || الدن كيتمك = فوت اولمق.
 || امچ كيتمك = اسهاله اوغرامق.
 || ايجرى كيتمك = كبرمك. ||
 ايلرى كيتمك = قديم و ترقى اتمك.
 || ايلريسنه كيتمك = تجاوز اتمك،
 چوق اولماق. || باناسيه كيتمك =
 چيقمه چق بر بولن طوغمق، بانا.
 بچياق اتمك. || ترس كيتمك = ابي
 كيتمه مك، طالع مساعد اولماق.
 || جان كلوب كيتمك = آيلوب
 بولمق. || حصير آلتنه كيتمك =
 بالقاشمق، مندر آلتى اولماق. ||
 خوشه كيتمك = حظ اولمق، سولمك.
 || رنك كيتمك = صولمق. || صو.

قاغه كيمتك = طيشاري چيتمق.
 || صوبغه كيمتك = ماشاء ايتك.
 || صويك آقنديسنه كيمتك =
 اويتمق، موافقت ايتك. || طات
 كيمتك = طاتنزلاقمق. || طوب
 يولنه كيمتك = بيهوده تلف اولمق،
 هدر اولمق. || طوغرى كيمتك =
 حسن حركتده بولمق. || عقل
 كيمتك = تخطر ايتك. || عقل باشدن
 كيمتك = ز ياده نعجب ونلاش
 ايتك، كال تاسفله شاشه قالق.
 || گرى كيمتك = ۱. عودت ايتك.
 ۲. تدنى ايتك. || كادوب كيمتك =
 موارده، تردد ايتك. || ياكليش
 كيمتك = يولي شاشيرمق. || يايان
 كيمتك = يايان بورمك، راجلا
 يول آتق. || يول كيمتك = قطع
 طريق ايتك. || يوله كيمتك =
 سروسفروسياحت ايتك. || كيت
 كيت، كيت كيده = با: كيت.

كيتي { س. فا. دنيا، عالم، جهان.
 || كيتي آرا = دنيابي طو.
 نادان، ذيفت عالم اولان. || كيتي
 ستان = دنيابي ضبط ايدن،
 جهاتكبر. || كيتي فروز = دنيابي
 پارلادان، رونق عالم. || كيتي نما =
 دنيابي كوسترن، جهانغا؛ جام
 كيتي نما = كويا جشنيديك بنون
 دنيابي كوستر برجامي.

گيج { كيجيك. با: كيج وساره.

گيجشمك { فل. خفيف صو.
 رنده قاشيتوب يا.
 نمق، آز غييقلاقمق، الم، بوغازم
 كيجييور.

گيجه { س. (زبانزدى: گجه.
 — وقتنز ديمك اولان
 و كج، كيج دن.) يكرى دوت

ساعتك كونك فراگلى قىمى كه
 اقليمزده موسمه كوره اوزايوب
 قيصاير، ليل، شب، اصل تر.
 نون، دؤن: كيهه گوندوزدن
 سرين اولور؛ جمعه كيهه سى بخت نه
 ايله جمعه كونلرى آره سنده كي
 كيهه؛ كيهه بي بكيور. || كيهه
 اولمق = فراگلى باقمق. || آيت
 اون دردنجي كيهه سى = بدر.
 || كيهه باقمق = شين-ون. ||
 كيهه صفا = كيهه آجيلير برجنس
 چييك. || كيهه صمق = كيهه وقى
 اولان احبا محبتى، مساره.
 || فنا كيهه سى = ۱. وقتيله كلينه
 قنا سورداكرى كيهه. ۲. اليزم
 خستاني اجرا ايدلين چوجقلىر
 ايچون و وليه چيتميلرنده
 ترتيب اولنان اكلنجه كيهه سى.
 || كيهه قوشى = ۱. بوهوقوشى.
 ۲. مح. اوبقرو اوبوماز آدم،
 كيهه بي اوياتيچ كچيرن آدم. ||
 كيهه ياتىسى = كيهه ياغمق اوزره
 اولان مسافرك: كيهه ياتىسنه
 بيورك. || كيهه ياربى = نصف.
 اليلكه هرموسمه نصف النهارك
 تماميله مقابلى يعنى پكن وكله جك
 نصف النهارلردن نام اون ايكيتر
 ساعت اوزاني اولان وقت او.
 لوب آلافرانقه ساعت اون ايكي
 اولور. || كيهه يانبى = يوز والده
 چيقان سياه بر ياره. = ظر.
 كيهه وقى، كيهه لين: كيهه كاكر؛
 كيهه چالشيور؛ كيهه سرين اولور.
 || بو كيهه = ماضى ويا استقباده
 اك ياقين كيهه: بو كيهه اوشودم؛
 بو كيهه كيده جكم. || دون كيهه =
 دونكي كونك كيهه سى. || اولنكي

كيهه = دون كيهه دن اول اولان
 كيهه. || كيهه گوندوز = دانما،
 شب وروز، ليل ونهار. || هر
 كيهه = كيهه لك جله سنده. ||
 كيهه ياربى = كيهه نك اووتلرنده:
 كيهه ياربى ياندم؛ كيهه ياربى
 كادى.

گيجه لك { س. كيهه به مخصوص:
 || كيهه لك قيات. =
 س. كيهه كييلن انشاري، كيهه
 وقى ويا كوندوزين دخی اوكل
 ايچنده كييلن اواب: كيهه لكلى
 كيش: كيهه لكه صو قاغه چيتمق
 نه قدر چركيندر.

گيجه لك { فل. ۱۰. بر برده
 (كيهه قالق، كيهه بي
 بكيرمك: اورمانده كيهه لك؛ ياته.
 جق بر بوله ميوب طيشاريدنه كيهه.
 لك. ۲. وقت كيهه اولق،
 فراگلى باقمق: كيهه ليجه يولي
 كوره مدبكمزدن طورمغه مجبور
 اولدق.

گيجه لي { فل. كيهه لي گونده زلى =
 (كيهه گوندوز: كيهه لي
 كوندوزلى چاليترق ايكي هفته.
 ده يتيردم.

گيجه لين { فل. كيهه وقى، ليلا:
 (كيهه لين بوله كيردك.
 گيجي { وكيجيك. س. خفيف
 غييقلاقمق، قاشيقيله
 برابر آز ياتمه: بوغازمده بر
 كيجي، كيجيك واردور.

گيجيشمك { وكيجيك. فل.
 خفيف صورنده
 غييقلاقمق، ياغمله برابر خفيف
 قاشيقتق.

گيجيك { وكيجيك. با: كيجي
 وكيجيشمك.

کچه { س. با : کچه.

کچه { ویا کچه. س. [ر.] لو-
فردن کوچوک بربالقی.
کید { سذ. صر. حبله، مکر،
خنده، دسیسه.

کیدرمک { فت. [کیتک فلتک]
کیتک متعدي [کیتک متعدي]
کیتک سنی، کیتک سنی موجب اولی،
صاوشد برقی، دفع و ازاله ایتک:
ذهندن غاثلینی کیدره جک بر
چاره.

کیدشک { فش. بربرنه کیتک،
زبار تاشمک، موارد
ایتمک. = فل. غلط اوله ورق
کدشک و کیتشک برنه قو-
لانیلور. با: کدشک، کیتشک.

کیدمک { ج. کیتک واقع و یا
ممکن اولقی: اورایه
کردن دوزین کیدلز: ایکی ساعتده
کیدله بیاری؟ آیه کیدمک قابل
اوله.

کیدن { ص. کیدر اولان، راحل،
ذاهب، رونده: کیدن
گن = مسافر، ضیف، مهمان.

کیده { ح. اصل «کیتک»
فلتک صیغه التزامیه.
سیدر [کیده کیده، کیت کیده:
سرور زمانه. تدریجاً: واره ورق.

کیدى { س. با : کدی.

کیدیمی { ص. کیدن کیدر و یا
کیدمک اولان،
بولی: او زوالی خسته کیدیمی به
بکزه بور.

کیدیش { س. ۱. کیتک، ذهاب،
رحلت، حرکت،
عزیمت: بویه آکترین و خبرسز
کیدیشک سببی آکلا به میورم.

۲. بورویش، بورومک طرزی،
هشی، رفتار: بو کیدیشله سز
ایکی ساعتده اورایه واره ماز-
سکز. ۳. طرز، حرکت، روش:
او آدمک کیدیشنی بکیتورم؛
او بو کیدیشله یک آرز زمانده
وارینی محو ایده جکدر. ۴. بر
بویک ذمت اسب سوار اوله ورق
بر طرفه عزیمتی: کیدیش مدبری-
سرائی مایونده تشریف شاهانه
ایمچون اجرای تهنیتانه مأمور
ذات.

کیر { س. وجودک یقیناً نامقدن
کیر { باغلانوب طوتدینی و چاشیر
وانابه کچن پیسک، و سخ،
چرک: حامده کیسه سز کیر
چیتماز: گوملکک کیری؛
کیر قبارمقی: کیر طوتقی.

کیر { س. فا. آلت رجلیت، ذکر.

گیر { ص. فا. [«گرفتن» فلندن
سمه، اولوب صتر. تشکیلده
بولور] ۱. طوتان، قبض و ضبط
ایدن: شیرگیر آرسلاقی طوتان؛
جها: کیر فاتح عالم. ۲. پایلان،
انتشار ایدن، منتشر: طاکگیر
دنیا به پایلان، هر طرفه منتشر.
= س. حرب، غاوغا، جنک.
[بو معنا ایله یالکیز مترادفی
اولان «دار» ایله برابر قوللا.
نیلیر: [اشنای گیرودارده.

کیر بیچ { س. با : کربچ.

کیر پیک { س. با : کریک.

کیرج { س. احجار کاسیه دینلن
بیاض طاشلرک احرا تیله
حاصل اولان معروف بیاض

ماده که قوم و یا خراسانه قار.
یشدیر یلر ق کارکیر ایفینی طو-
تدیران خرچی تشکیل ایدر و
صیوه و بادانه اعمالنه دخی بازار،
جمن. || کیرج اوجانی، فودی-
کیرج یاقدقلری محل محض.
|| کیرج سودی = بادانه ایمچون
حاضر لاش صولی کیرج مخلوطی.
|| سوگنیش کیرج = صویک ایچنده
حل ایدلش و یا توز حالنده او-
لهرق اوزرینه صو سربیلرک
آرتقی صویه تماس ایدنجه قاینا.

مق و یاقق خاصه سنی قایب انیش
اولان: سوگنیش کیرج = او-
جاغندن چیددینی کپی قیزغین
حالنده بولنانی. || کیرج صوی-
طیده مستعمل خفیف ص. و بی.
|| کیرج طاشی = کیرج اعمالنه
یارایان بیاض طاش، حجر کلسی،
کاس. || کیرج علی = ایپک بو-
جکجه عارض اولان برخسته لقی.
|| کیرج قایغای = فلورور دوشو
دینلن ماده. || کیرج کپی اولقی،
کیرج کسلک = (بکز) زیاده
صولوب صارامق.

کیرججی { س. کیرج بیان و صا-
نان آدم.

کیرججی { ص. کیرجله پایش و یا
صیوانیش یخود بادانه
اولش: کیرججی دیوار، بنا،
خرج.

کیر دیرمک { فت. ۱. ایبری به
قومق، صوقق،
ادخال ایتک.

کیرشک { فل. ۱. صوقق،
قاریشقی، بولاشقی،
مداخله ایتک: بن اویله ملوث
ایشه کیرشیم. ۲. باشلامق،

ابتدار، مبادرت، تثبيت ايتك :
ارکندن ايشه کيرشدی؛ بازارغه
کيرشدیلر .

کیرگین { ص. ۱. هریره صو-
ریشن، صوقلانن : پک گیرگین
آدمدر. ۲. منسوب، منتسب،
چاتقین، ايجلی طیشلی : کندیس
اورایه گيرگیندر.

کیرگینک { ص. ۱. هریره صو-
ریشن آدمک حالی، صوقلانن :
کیرگینک اینی ایشه ده عارسلان
درجه سنه وارماملی. ۲. منسو-
بت، انتساب، چاتقناتی.

کیرلندیرمک { فذ. کیرلی و پاسلی
ایتدیرمک. تلویث
ایتدیرمک : چوجقلى باغه کتو.
روب اوزوم بديرک اما اوستلرین
کیرلندیرمک.

کیر آتمک { فذ. کیرلی اتمک، تلویث
ایتمک : بوگون کیرلندیرمک
کوملک نه چابوق کیرلندک : او طه.
لرک قبولرین کیرلندلر.

کیرلک { یا کیرله مک. فذ. کیرلی
و سردار اتمک، تلویث
ایتمک : بو ماصه بی کیم کیرلدی؟
کیرلک { فذ. گیرمک و دخول
واقع ویا ممکن اولنن :
بو قبولدن کیرلیر اورندن چیقار؟
اهرامک ایچنه گیریلیریمی؟

کیرلتمک { فل. کیرلی و ملوث
اولنن، کیر طوغنن،
کندی اوست و باشنی کیرلک :
بو چوجق پک چابوق کیرلیر؟
بو کوملک پک کیرلنش دکیشدیر.
ملی.

کیرلی { ص. ۱. کیر و یایی اولان،
کیرلنش، ملوث، و چو.

دی، آياقلى پک کیرلی ایدی؛
کیرلی چاشیر. ۲. اوست و باشنی
نیمز اولیان، انواب و چاشیری
ملوث : کیرلی آدم. ۳. نیمز او-
لیان، ییقاناماش، بولاشیق،
کیرلی طباق، باردق : کیرلی
قابیر. ۴. محتاج غسل اولان =
س. ییقانن ایچون چیقارلش
چاشیر و سائر : شو خاوی بی
کیرلی به آتمک.

کیرمک { فل. ۱. ایچری وار.
مق، صوقلنن : دخول،
ولج ایتک، داخل اولنن،
چیتقمق مقابلی : اوه گیردی،
ییلان دلیک گیردی. ۲. آره به
صیقیتقمق، قاریشتمق : مجلسه،
غلبه لکه گیردی : بن اویله آدملرک
ایچنه گیرم. ۳. برسلک و صنفه
قاتقنن، سلوک ایتک : عسکره
طریقنه، مکتبه گیردی. ۴.
صیقیتقمق، استیماب اولنن : مزراق
چواله گیرمز. ۵. کچمک، سرا.
بت اتمک، سرایت ایدوب یاتلنن،
انتشار اتمک : قوبونلره کابلک
گیردی؛ دشمن عسکرینه خسته ناتی
گیردی؛ اوه آتش گیردی؛ و مج :
راحتسزلی کیرمک. ۶. قاریشتمق،
مداخله ایتک : بن اویله ایشه
گیرم. ۷. او مناقصه به هیچ کیر-
مدی. ۷. کلک، باشلامق،
حلول ایتک : محرم گیردی؛
یاز کیرور. ۸. آره به گیرمک =
توسط اتمک، میانجیاتی ایتک.
۹. اله گیرمک. ۱۰. اله کچمک،
طونلق، کرفتار اولنن. ۲.
تصادف اولنن. ۱۱. ایشه گیرمک =
بارامق : ایشه گیرمز : یاراماز.
۱۲. بربرینه گیرمک = قارشمق زیر

وزیر اولنن، بویک بر تلاشه
دوشمک. ۱۳. بر چواله گیرمک =
بر آکده بولنن، مواسفت ایتک.
۱۴. دگیزه گیرمک = دگیزه یانوس
ایتمک، دگیزده استهم ایتک.
۱۵. ذهنه گیرمک = آکلاشلی،
درک اولنن. ۱۶. ذهنه گیرمک =
۱. آکلاشلی، درک اولنن. ۲.
ایستدیکی بر شیشی برینه
یادیرمق. ۱۷. رنکدن رنکه،
یک رنکه گیرمک = پک صیق
تحول و تبدل ویا تبدل فکر
و مسلک ایتک. ۱۸. رؤیایه گیرمک =
دوشده کورنمک : فلان ایش
هیچ خاطرمده یوگیکن یوکیچه
رؤیایه گیردی. ۱۹. صوبه گیرمک =
طالع، غطس ایتک. ۲۰. قیافته
گیرمک = برقیافت آتی. ۲۱. گناهه
گیرمک = گناه کار اولنن. ۲۲. گناه
هنه گیرمک = بری حقتده بنیر
حق سؤ ظن ایتک، ناحق بره
عزو و اسناد ایتک. ۲۳. گوسکی
گیرمک = زفاف ایتک، اولنک.
کیروب چیقان = کلوب کیدن،
مساورده و تردد ایدن : بو اوه
گیروب چیقانلرک حد و حسابی
یوقدر. ۲۴. بالظه کیرمه مش = هیچ
انسان الی کورمه مش، بربرینه
قاریشتم (اورمان).

کیرمه { ص. ۱. گیرمک فعلی،
دخول، ولج. ۲. بچره
وقیو قنادیک ارککلی دیشیلی
منته سی. ۳. برسطک ایچری به
صوقلش و کیری به چکلش
یری : دیوارک اوراده بر گیرمه.
سی وارد. = ص. ایچری کیرن،
گیرمش : گیرمه کوشه.

ككيش وسيرك قوبروغى اولان
نجم.

كيسه { س. قا. } تر. زبازدى
«كسه» ۱. كوچك

طوربه : شكر : اون كيسه سى . ۲ .

جيده طاشنيان وآچمه وضعنه

مخصوص كوچوك طوربه ،

صره : ياره كيسه سى ؛ كيسه سندن

صرف ابديور . ۳ . ديكير بعض

شيلرك قاش وساره دن قلىق :

ساعت ، چاق ، مهر كيسه سى .

۴ . حمامده وجودك كيريني

چيقارمق ايچون قوللانلان

قىلدن سرت كيسه كه ايچنه

اوغان آدم النى صوفار : كيسه

سورمك ، سورمك . ۵ . مج .

اقتدار مالى ، مالكيت ، ثروت :

كيسه سندن صرف ابديور ؛

كندى كيسه سندن وبرى ؛

كيسه سنه الوبرميور ؛ كيسه يه

كيرمك = فائده و برمك ، مفيد

و نافع اولق : بنم كيسه مه كير .

ميور . || كيسه آچمه = وقتيله

بشيوز غروشدن عبارت مبلغ .

كيسه چك { س. كوچك كيسه .

كيسه دار { س. ۱ . بريوك

طوتوب طرفندن ايحاب ايدن يرله

آچمه ورن آدم ، وكخرج . ۲ .

قلم صنايطنك پماغى كه اوراق

كيسه سنى حفظ ايدر . ۳ . حال

بلوكرنده هر كوكى قزاجى قبض

و تحصيل ايدن آدم .

كيسه لىك { س. فا. } تر. زبازدى :

«كسه لىك» [

حامده كيسه سورمك ، كيسه

سورمك وجودك كيريني چيقار .

مق : بودلاك ايني كيسه ليور .

كيريك { س. فزيلقى . ص .

كيرين { س. آلاجه و سپاه

كوركى اولان برجس

كوچك صاكار .

گيز { س. با : كز .

گيز لىك { س. فا. : و :

گيز لىك { يا كيزله مك . فت . صا .

كتم اتمك : باشك قىلسز يرليني

فسيله كيزلر ؛ مقصدينى كيزليور .

گيز لىك { فل . فط . صافلانق ،

اختفا اتمك : چاليلرك

ايچنه كيزلدى .

گيزلى { ص . صافلانمش ، صافلى ،

مستور ، كورغز ، خفي ،

مكتوم ، نهفته : گيزلى قيو ، كيزلى

سوز . = س . سر : اونك بر كيز

لىسى واردر . = ح . خفيا : بكا

كيزلى سويلدى . || گيزلى قياقلى :

مستور ، مكتوم : بو كيزلى قياقلى

برشى دكلدر .

گيز ليجه { ح . صافلى اوله رق ،

گيز ليجه { خفيا ، محرمانه : كيز .

ليجه كور يشدك : بكا كيز ليجه

سويلدى .

كيس { سذ . عي . ۱ . جيده طا .

شيز وآچمه و ساره

وضمنه مخصوص كوچك طوربه :

كيسه . ۲ . تر . بدتك بعض طر .

فلرنده بعض مايه لر طو بلانان

كيسه شكنده اويوق .

گيسو { س . فا . اوزون صاج ،

گيسو { زلف ، كاكل ، صاج اور .

كيسى .

گيسودار { ص . فا . نجم كيسودار :

گيسودار { قادين صاجى كبي

گيرمهلى { س . ۱ . گيريله چك

مەلى چيقمهلى بر بنا = گيريله چك

چيقيله چق يرلى وقبولرى چوق

ياي . ۲ . ايجرى بائش وكرى به

چكلمش يرلى اولان : كيرمهلى

چيقمهلى بر ديوار ، بر قياق . ۳ .

هم كير هم چيقار : كيرمهلى

چيقمهلى بر رزه .

گيرندى { س . ۱ . بر شينك

چيقندى مقابلى : ديوارك اوراده

بر يوك كيرنديسى واردر : بو

بناتك كيرنديلرى چيقندى يرلى پك

چوقدر . ۲ . اخچى ايچون سطرلر

آره سنه علاوه اولنان كوچك

سطر : يازى كيرنديسى . ۳ . يوكه

يكي كيرن درت ياخنده دوه .

گيرنديلى { ص . ايجرى به كيرمش

يرلى اولان : پك

گيرنديلى چيقنديلى بر بنا .

گيرؤ يا كيرى . با : كرى .

گيرولمك { س . با : كرى .

گيرولمك { س . با : كرى .

گيريش { س . با : كرى .

گيريش { س . ۱ . كيرمك فعلى

اوناك قودن كيريشى انسانى قور

قودور . ۲ . كيريله چك بر وجه ،

مدخل : بناتك زباده گيريشنه

دقتاغلى ، گيريشى گوستريشلى

اولى . ۳ . شروع ، مباشرت ،

ابتدار : سوزه ، بحثه گيريشى .

|| گيريش چيقيش = بر نوع اوفاقى

چوقق اويونى .

گيريشلى { ص . كيرمه ، پكه ،

گيريشلى { س . كيرمه ، پكه ،

گيريشلى { س . كيرمه ، پكه ،

گيريشلى { س . كيرمه ، پكه ،

کیسه لَنَمَك { فط. حمامه کیسه
سورینوب تمیز.
لَنَمَك.

کیسی { س. با : کسی.

کیش { س. ف. دین، مذهب.
|| بد کیش = دین، مذهب.

کیشردی { س. آتک باغرمه سی،
کیشتمه سی.

کیشتمک { یا کیشتمه مک. فل.
(آت و قيصراق) یا.

غرمق، صمیل ایتک : سزک
آتکز چوق کیشدیور.

کیشتمه { یا کیشتمه مه. س. آت
(و قيصراق باغرمه سی،
صمیل.

کیشی { س. با : کسی.

کیف { س. (عربیده فاک فحبله
(ناصل) و دنیجه، دیک

اولوب ترکیه سی اوندن مأخوذ
در. ۱. مزاج، صحت : کیفکر

ایمیدر؟ کیف صورتق. ۲.
حظ، ممنونیت، خوشلانم

کیفته کیددیور. ۳. انضراح،
انبساط، صفا، آپیلوب مسرور

اوله : کیف ایتک. ۴. نشئه،
خفیف سرخوشاق : کیف بيشد

یرمک؛ کیف ویرمک. ۵. آرزو،
هوس، رأی خود سرانه : کیفنه

کوره حرکت ایتک؛ کیفیه
کیتک؛ کیفنه = ناصل ایسترسه.

= ص. آرز سرخوش، نیم مست :
انشام کندیمی کیف ایدی. ||

کیف اولق = آرز سرخوش اولق.
|| کیف بوزلق = نشئه قاجتی.

|| کیف چاقتی = نشئه دار اولق،
صفا ایتک. || جافر کیف =

طوغری سولیه میه جک و آکلايه
میله جق صورتده سرخوش.

|| کیفیه کیتک = هوس و آرزو
سنه کوره حرکت ایتک. || کیف

ویرمک = خفیف صورتده سر-
خوشاق ویرمک، نشئه کتیرمک.

|| کیف بيشد ویرمک = ایچوب
آرز سرخوش اولق، نشئه لَنَمَك.

کیفسیز { ص. آرزسته، منحرف.
المزاج : کندیمی کیفیز

در.

کیفسیز لَنَمَك { س. خفیف خسته.
لق، انحراف

مزاج : کیفیز لکی نادر؟
کیفسیز لَنَمَك { فل. خفیف صو.

رتده خسته.
لانق، منحرف المزاج اولق :

انقام کیفیز لندی.

کیفلَنَمَك { فل. ۱. سونک،
انضراح و انبساط

کب ایتک، حظ ایتک. ۲.
خفیف صورتده سرخوش اولق،

نشئه لَنَمَك.

کیفلی { ص. نشئه لی، انبساطی،
شرح القلب.

کیفما { ح. عرب. هر ناصل :
کیفما اتقی = هر ناصل

تصادف ایدرسه : کیفما ایشاه =
هر ناصل ایسترسه.

کیفی { ص. (عربی دکلسه ده او
صورتله قولانیلوب مؤشی

ده کیفیه اولور [هوس و آرزو
ورأی خوده تابع اولان، هیچ

برنظام و قانونه توفیق اولغیان :
کیمی معامله؛ حکم کیمی.

کیفیت { س. عرب. ۱. برشیک
کیفیت = ناصل اولسی جهتی،

مثلا برمالک ای ویا کونی اولسی،

حال : بواشک، بوماک کیفیتی.

۲. بر اسم و یا فلتک مذکر و یا
هؤت اولسی : اسماء عربیه

بحسب الکیفیه ایکی به منتسدر.
۳. بروقه لَنَمَك صورت وقوع

و جریانی : کیفیتی بر تفصیل
ضبط و تحریر ایدی. ۴. ماده،

خصوص، ایش، وقه، ماجرا :
کیفیتک تحقیق و اشعاری.

کیک { س. حرب کیلرند آتیرمه
(کورکرله چکیایر اوزون

وطار صندال که سوار ایلرک
رکوبه مخصوصدر.

گیک { س. با : گیک.

گیک { ص. قد. ککیش، واسع.
(با : ککیش.

گیکیش { ص. با : گیکیش.

کیل { س. عرب. چ. اکیال.
(حبوبات اولچمکه مخصوص

اولچی، اولچک، کیله. = چ :
علی الاطلاق حبوبات اولچیلری :

اوزان و اکیال.

کیلار { س. ف. «کلار» دن.
(زبازردی : کیلر.) با :

کلار.

کیلوس { س. عرب. (بو. Xilos)
(دن. — کانک فحبله

غلطدر. ط. مدهده هضم
اولنان اغذیه دن جیقان سوت

کبی بر ماده لَنَمَك اینجه طامارل
واسطه سبله بدنه یالسی : کیلو.

سدن اول صو ایچمه ملی : کیلوس
واقع اولق.

کیله { س. عرب. اولچک : استانبول
(کیله سی : یکی کیله.

کیم { ک. ۱. اشتغاصدن استفاده
ایچمک و نولانیلیر، خانگی

آدم : کیم کلدی؟ کیمک مالیدر؟
کیمی کوردیکز؟ کیمه وردیکز؟
نیلر کلدی؟ ۲. اجمام و تمیم
صورتند و هرکیم معناسيله
اشخاص حقند قوللانيلير : کیم
اول کایرسه آلیر؛ کیمک اوغلی
اولورسه اولسون؛ کیمی کورسه،
کیمه راست کلسه بونی صورار .
۳. استفهام انکاری مقامند
قوللانيلير : کیم بیلر = کیمه بیلز؛
کیم کیدجک = کیمه کیتز؛
کیمک وظیفه سی = کیمه نک و
ظیفه سی ذکل : کیمه نه = کیمه به
لازم ذکل . || هرکیم، کیم که = هر
هرکس، تمیم بیان ایدر : هر
کیم کایرسه، کیم که کایرسه .
(ایکیمی صورتی اسکیشدر)
|| شمار اضافیه مضای اولدوقده
۱. تبیین بیان ایدر : کیمی
کلیر، کیمی کاز : کیمز دیکلر،
کیمز دیکمز . — بومعنا ايله
اشیا حقند دخی مستعمل اولوب .
مثلا : بوشلرک کیمی بیوک کیمی
کوچک دینابر . ۲. مالکیت
معناسيله مقام انکارده « کیمه »
دیکمدر : بنیم کیم واردر = کیمه
یوقدر؛ اونک کیمی قالدی = کیمه
سی قالدی .

کیم { ک. اسم موصول اولوب
کیم { اليوم بزجه تحفیله وفار .
سی به تقلیداً « که » قوللانيلور،
و فرع فعل استعمالی ترجیع
اولنور : بر آدم کیم کندی ایشی
بیلز = بر آدم که کندی ایشی
بیلز = کندی ایشی تبیین آدم .
اویله برخالق کیم آثار خلقتی
تعداددن عاجز = آثار خلقتی

تعداددن عاجز اولدیفمز اویله
برخالق .

کیم { حر. ادات مصدریت اولوب
کیم { مابعدند کی جملی براسم
حکمته قویه رق ماقبلنه مفعول
وساژه یابار؛ فارسیده بنه
« که » و عربیده مخفف و یامشدد
« ان » مفتوحه ايله افاد اولنور،
و بزجه اليوم فارسی به تقلیداً
تحفیله « که » صورتند قوللا .
نیلر : بیلکیل کیم بوئک تبیه سی
ضررلیدر . || بلکیم = بلکه . ||
ناکیم = نا که . || ننه کیم = ناصل
که ، اولدیفی کبی . || هر نه کیم =
هر نه که .

کیم { ک. آتی البیان کیمه
کیمه { ايله مترادف اولوب
اليوم بزجه بتروکدر : سن باوغه
واران کیمسه کاهه تکلیفات
دنیاه ايله مکفدر .

کیمه { ک. ا. کیم = کنشایه
کیمه { استفهامیه . ایه، فعل
استنادی ضیفه شرطیه سی ا. مهم
شخص وذات، هرکیم اولورسه،
آدم، بری، ا. وجهله منفیده
هیچ بر، هیچ بری، فا. کس،
کسی : کیمه کلدی سی؟ کیمه
کلدی؛ اوقادینک کیمه سی
وارمیدر؟ کیمه سی، هیچ کیمه .
سی یوقدر؛ بواوده کیمه وار .
میدر؟ غالباً کیمه یوقدر؛
کیمه سی کوردم، بوله مدم؛ بی
کیمه دیکمز؛ کیمه سی یوق =
بیکیس .

کیمه { ص. یاقین اقربایی
کیمه سیر { و حامی و معینی او .
لبیان بیکیس : کیمه سیر بقادین؛
زوالی پک کیمه سیر قالدی .

کیمه سیر { ک. اولماتک حالی،
بیکیسک : اونک کیمه سیر لکنه
آجیتیر؛ کیمه سیر لکی تبیین
ابتدی .

گیمک { گینک و سواژه . یا :
گیمک { سیمک و سواژه .

کیموس { سذ. عر. (بو. Xyphos)
کیموس { دن. — کافک تحفیله
غلطدر . ا. کولات و مشروبات
معده ده سیالات هضمیه فا .
ریشمسيله حاصل اولان مایع که
قانه قاربشیر، وکیلوسدن صکره
اولور .

کیمیاء { سذ. عر. (بو. Xymia)
کیمیاء { دن (اجسامک ترکیبات
و تحولانندن بحث ایدن فندر، که
بوقوتندن یا کیهلرق ازمغه ماضیه
جهلاسی بوعلاک هرشیئی آتینه
تحویل ایتک قوتنه قائل اولمش،
ویا بواده ايله ساده دلائی اغفال
ایتمشلردی . بوجهله فن کیمیاء
حقق یانسه آوروپا بیلرک
عربیدن استعاره Alchimie
دیدکاری بر علم کاذب و باطل
دخی ظهور ایتشدی، ننه کیم
علم نجوم حقیقینک دخی یانده
احکامی بر علم نجوم کاذب بو .
لنوردی . || کیمیاء معدنی،
کیمیاء غیر عضوی = معدنیاتک
یعنی نشوونماد محروم اجسام
جامده نک احوالندن بحث ایدن
کیمیا . ا. کیمیاء عضوی = نشوونما
بولان نباتات و حیواناته متعلق
اجسامک احوالندن بحث ایدن
کیمیا . || ج. صو. کیمیاء سعادت =
روحک علائق مادیه و سفلیه دن

تطهر و تصفيه سبله روحانياته
حصري .

کيمياجی { س . و :

کيمياگر { س . فا . ۱ . فن کيميا ايله
{ معنی تحليلات و ترکیبات
کيمياويه ايله اوغراشان عالم . فن
کيميا مخصوص . ۲ . کوباهر شيشی
آلتينه تحويل ايتک سرو صنعتی
بيک اداسده بولان رمال .

کيميا گرگ { س . ۱ . فن کيميا
{ عالم و مخصوصه
مشغولیتی : کيميا کرلکده يد .
طولی صاحبدير . ۲ . هر شيشی
آلتينه تحويل ايتک ادعای ،
بواده بولان آدمک حالی .

کيموی { ص . عر . ۱ : کيمويه .
{ فن کيمياه منسوب و
متعلق : تحليل کيموی ، تحليلات
کيمويه .

کين { س . فا . ۱ . کيزلی عداوت ،
{ غرض ، بغض ، قوروق
آجیسی : کين باغلامی ، طومقی =
پیدا ايتک . ۲ . انتقام ، ثار :
کين آتی .

کين { د . فا . اسمایه الخاق ايدوب
{ مدلوللرله متصف معناسيله
صفتلر تشکیل ايدر : غمکين =
مغموم ، کدرلی .

کينا { وکينا کينا . لا : قينه
قينه .

کينت { س . ايکی صلب جسم ويا
{ پارچه ی بربرينه ربط
ايدن دمير ويا تلدن رابطه کله ايکی
اوجی قيورقی اولوب مخصوص
آجیلان دليکله اذغال ايله پرچ
ابدیلير ويا قورشون و معجونه
صاعلام برلشدیريلير : رختيم

طاشلری ، حوضک کئازنده کی
مرمرلری ، قیرقی طباغک پارچه
لری کينت ايتک : بونکتیز
بايشدیريله ماز .

کينتلمک { فت . کينت ايتدیر مک ،
{ کينت ايله ويا بيايدیر .
مک : بوطياقاری کينتلی .

کينتلمک { فت . کينت ايتک ،
{ کينت دینان دمير
ويا تل رابطه ايله باغلايوب
بايشدیرمی .

کينتلمک { فج . ۱ . کينت دینان
{ دمير ويا تل رابطه
ايله باغلايوب بايشدیرمی : بو
طاشلر کينتلر سه آجیلير ؛ قیر
بلان طباغ کينتله ييار . ۲ . مج .
کينت اولمش کي صیق قباعتی :
دیشلری کينتلدی .

کينتلی { ص . ۱ . کينت دینان دمير
{ ويا تل رابطه ايله ربط
اولنه رق بايشدیرلش ، کينت
اولمش : کينتلی طاشلر : کينتلی
طباغ . ۲ . مج . پک صیق قبالی ،
کينتلمش کي آتلماز : دیشلری
کينتلی .

کيندار { ص . فا . ۱ . کيزلی عداوت
{ پیدا ایدن ، بغض و
نفسانیت بیلین ، غرضکار : پک
کيندار آدمدر . ۲ . حریص
انتقام .

کينست { س . قوش غاعاسنک
{ دیننده کی قاتی قیلار .

کينه { س . فا . کيزلی عداوت ،
{ غرض ، نفسانیت . (« کين »
کي .)

کينه خواه { ص . فا . انتقام آلتی
{ ایستین ، اخذنار
حریمی .

کينه ور { ص . فا . کيزلی عداوت
{ بیلین ، غرضکار ،
کيندار .

گیو { گيومک ، گيويش . با :

گیوان { س . فا . زحل سیاره سی .

گیور { گيورک ، گينورک ،
{ گيورمه مک . با : گور ،
گورک و سائر .

گیوشک { گيوشک و سائر . با :

گئول { س . عر . کيم . اچرون ،
{ روح . (آورو یالیرک .
قولاند قلی Aleool اسمی بوندن
ماغوددر .)

گئولی { ص . عر . ۱ : کئوله .
{ کيم . اسپرتو وروحه
منسوب و متعلق ويا اسپرتو
قیلندن اولان : مواد کئوله .
گيديرمک { فت . ۱ . برینک
{ بدنی انواب و
چاشیر و باش کسومسی و آتیق
قانی کي شیشلره اورتمک ، البسه
سنی بدننه کچیرمک ، اکسا
ايتک : شو چوجنی گيديرک :

کندبسنی گيديروب قوشاتدم .
۲ . انواب و چاشیر و سائر
ملیوسات ویرمک ، لباس ايتک :

کندیسی هر بایرام بر قاج یتم
ویکس چوجق کيديرمکی عادت
ايتشدر . ۳ . کيمک براقق ،
کيمه سته مساعده ايتک : بکا
او انوی گيديرمدی . || مج .
گيديروب قوشاتتی = صایوب
طوناقی ، چوق شته ايتک .

گیگ { یاگیگ . س . اکثریا
{ اورمانی طاعلرده باشد
یان واجناس کثیره سی اولوب

اكثر منك بيوك وداللى بوداقل
بوينوزلى بولنان بيوك وكوزل
حيوان، طي، آهو. || آلا گييك =
صيفين .

گييلمك { ۱. بدنه چييلمك ،
اكتسا اولتقى : بو
قالين انواب بوصيماقده كييلز ؛
آرتق شمدي اودرلو البسه
كييلمور ؛ بوجيه ده گييله جك
حال قالدى .

گييم { ۱. گييله جك شئ ،
{ روبه ، لباس ، انواب :
عسكر ك كييمى ؛ كييم مصارف
كنديسنه هاند . ۲. بردن كييله .
جك البسه وساژه طاقى :
بركيم چاشير ، انواب ؛ بركيم

نعل = بر آقى نلامه كافى اولان
دورت نعل طاقى . || گييم باشى =
سابقده ايچ آغالينك ضابطى .
|| گييم قوشام = البسه فاخره ،
سوس .

گييمك { ۱. فتنه (اصلى كاذك قصيله
{ و گييمك = در . ۱ .
(البسه وساژه يى) بدنه چييم .
مك ، بدتك اوزرينه آلتقى ،
اكتسا ايتك : گوملك ، فانه ،
جيه ، قفتان ، نس ، پوتين گييمك ؛
بو انوابى هر كون كييمه . ۲ . مج .
اوزرينه آلتقى ، آلتقى .

گييجلى { ۱. كينش : انوابى مكمل ،
اوسقى باشى دوزكون .

|| كييل قوشاملى = انواب فاخره
ابله ملبس ، قيافى محشم .

گييمه { ۱. س . كييك فعلى اکتسا .
گيیندى { ۱. س . كييله جك شئ ،
{ روبه ، انواب ، چاشير :
كييندى يه متعلق بعض شيئر
آلدم .

گييمك { ۱. فل . قط . چاشير و
انواب وساژه يى او-تنه
آلوب بدن اورتك ، اکتسا ،
تلبس ايتك : يكي يتاقدن قالقوب
دها كييمه مشيدى ؛ يتاقدن
قالقار قالماز كيينيرم ؛ شمدي
قالق كيين ده چيمه لم .

ل

{ لام . س . } عربیہ - ش . }
ل ترکیه الفباک یکریمی آنجهی

حرفی [کافل بر حرف اعتبار
اولندی حاله] اولوب، ترکی
الاصل کل لده و ترکیه لشمش
اولان لغات عربیه و سائرده
خفیف همالده خفیف و قیلارنده
فقیل تلفظ اولنور. لفظه جلا.
لدن باشقه عربی و فارسی کل لده
ایسه دائما خفیف اوقونور:
آل، ال، بال، بل، حال، شمال،
زال. بودخی « ر » کبی ترکی.
الاصل کل لک باشنده بولماز،
یعنی « ل » ایله باشلار ترکیه
لفت یوقدر. ایجد صره سنده
اون آنجهی حرف اولوب، رقم
کبی استعمالده ۳۰ اعتبار
اولنور. شکل عبرانیسی ل و
شکل سریانیسی ܠ اولوب، قبط
ویوان الفبالنده λ و لاتین
حروفنده L شکلری آلدردکه
جمله سنک بر اولدینی ظاهر در.
تاریخده سوال شهر قریسنه
اشارتدر.

{ د . اصل فصل ایله ادوات
ل { مقفیه آره سنه کیروب
متدی بی لازم و معلومی مجهول
ایدر، و مقابلی مکسور اوقونور.

و یرمک، و یرلک؛ قیرمق، قیرلیق؛
آچق، آچلق.

{ ح . ع . ایچون، سیندن،
ل دن طولانی : اهدا = بونک
ایچون ؛ لاسب = بر سیددن
طولانی ؛ لحکمه = بر حکمت
مبی ؛ لاب = بر یدردن، یا لکز
پدر طرفندن (قرداش) ؛ لله =
الله ایچون ؛ لاجل = دن طو .
لانی ، مقصدیه ، ایچون ؛ لاجل
الحاکمه = محاکمه ایچون . (یا لکز
بویه بعض ترکیبانه بولنور .)
— له ، لها و سائر . ا : له .

{ ح . ع . نفی و انکار و تجرید
لا { معنایله اسما و افعاله داخل
اولوب بعض ترکیبات عربیه ده
بولنور : لا اقل = اوندن آشاخی
اولماز ، اک آزدن ؛ لا ادری =
یلم (قائل معلوم اولیان اشعارک
آخرینه وضع اولنور) ؛ لا باس =
ضرر یوق ؛ لا جرم = شبهه سز ؛
لائی = بر شیء ذکل ، یک حقیر
و اهمیتز ایش ؛ لا علاج = چاره .
سز ؛ لا علی التعمین = تعین و
تخصیص اتمکسز بن ، هر نه و هر
کم اولورسه ؛ لا یعد و لا یحسا =
صافی به کلز . || بلا ، با : بلا .

{ ص . ع . } اصل عربیه
لا ابالی « لا » حرف نفییه « ابالی »

فل مضارع نفس منکم وحده .
سندن مرکب اولوب « قید اتم »
دیمکدر { ۱ . هر خصوصه قید
ایتم دیه رک بریشی وظیفه ایتم ،
قیدسز ، فائله سز . ۲ . تکلیفسز ،
صایفیسز ، چکنز : لا ابالی بر
آدمدر ؛ بن اونکله لا ابالی بم .
= ح . تکلیفسز ، مراحمه رعایت
اتمکسز بن ؛ بن کندیسيله لا ابالی
گوریشیرم ؛ اورایه لا ابالی کیروب
چیقور .

{ ا . ق . ۱ . قیدسنز لقله ،
لا ابالیانه } بیقیدانه : لا ابالیانه بر
عمر سور یور . ۲ . تکلیفسز لکله ،
تکلیفسز جه . مراحمز : بن اونکله
لا ابالیانه گوریشورم ؛ کندیس
اورایه لا ابالیانه کیروب چیقور .
لا ابالیلیک { س . ۱ . قیدسنز ق ،
بیقیدانه معامله و حر .
کت : بو درجه ده لا ابالیلیک ده
اولماز . ۲ . تکلیفسز لکله ، مراحمز
معامله : کور یشورکن آره لرنده
بر یوک لا ابالیلیک کورینور .

لا ادری { و :

لا اقل { با : لا .

{ ح . ع . } ل = حرف جر .
لاب { اب = پدر } با : ل .

لاباده } سه سزه کبی قوللانیلان
میخونجه و طولانی بر
یابراق که بیانیسی و بوستانیی
اولور.

لاباس } ح. عر. با: لا.

لابد } ص. عر. (لا = حرف ثقی.
بد = آرله) ترکی ممکن او.
لیان، لازم، الزم، ضروری:
بوگون کیتمه من لابددر: سزک
حاضر بولمه کز لابددر. = ح.
عر. البته، چاره سز، همه حال:
سز لابد کلیلک سز: یکننده لابد
میوه بوله جقدر.

لابد } س. (بلکه لغت آغعه عر.
بیعدن) ساز آناختاری.

لابیس } ص. عر. (لابیس = دن
(سفا) گین، گیش:
البسه رسمیه سی لابس اولدی بی
حاله.

لابون } ح. عر. (ل = حرف
جر. ابون = اب نشیه.
سی، بابا آما) بابا و آناطر فندن،
هر ایکی جهندن: لابون برا.
دریدر.

لاپ } مه. کو بیگ دبل ایله بر
شی یالارکن چیقاردی بی
سس و اوکا مشابه بر شینک دو.
شرکن و یا چیقارکن و یردی بی
سی تقلید و بو حرکتی تصویر
ایدر: کوپک صوبی لاپ لاپ
ایچدی: ات چنکدن لاپ لاپ یره
دوشدی.

لاپ } س. (ل خفیف او قونور)
آرناؤد قومنک آلولویه
جهتده ساکن بر شبه سی که ذکا
و شجاعتر لیه و ساده باشا بشیر لیه
معروف اولوب، باشلیجه چو.

بالنقه یاشارل و اخلاق قدیمه لرینی
محافظه ایدوب بداهه شعر سو.
یلکده ذکور و انانک استمداد
طبیملری واردر.

لاچین } س. غایطانه باغلانیر قو.
لاقلی مست: لاچین
قوندره گیمک.

لاپق } س. م. آرناؤد لک لاپرله
ساکن جهتی که چامفک
شمالنده و موزاکه مک جنوبنده
اولوب آلولویه و ارکری ودلویه
جهتدن عبارتدر.

لاپه } س. ۱. برنجدن صولایجه
بلاوکی معروف بریمک.
۲. کتن تخمندن و سائر مواددن
لاپه قوامنده قاینادیلوب صیغاق
اوله رق تولیند ایچنده بدک
شیش برینه قونیلان علاج،
ضماد: لاپه قومی. ۳. حج. متا.
تتمز، سولوک، گوشک، سمیزده
قوتسز: لاپه، لاپه کی بر جوجق.
لاپه چی } ص. لاپه به سی سون:
تبل و قورقاق: راحتده
بیوش، شهری.

لاپه چیلق } س. تنبلک، قور.
قاقق، گوشکاک.
لاپینه } س. آلی زمر دلی کوزل
ولتتمز برجنس بالیق که
اسقورپته بکزر.

لات } س. م. قبل الاسلام عر.
بلرک عبادت ایتدکاری
صنلرک بری اولوب (منات) ایله
برابر اک مشهورلرندن ایدی.

لاته } با: لاطه.
لاتین } س. ۱. ازمنه قدیمه ده
روما شهریه جوارلر زنده
ساکن بر کوچک قوم اولوب

بده دنیایک اکثر جهات معلو.
مسنی ضبط ایتمکله هر طرفه
وعلی الخصوص اینتایا و فرانسه
و اسپانیه جهتلرینه یالیشیدی:
لاتینلرک تاریخی: لاتین قومی:
لاتین لسانی: لاتین السنه سی =
الیوم منقرض اولان لاتین لسا.
نندن متولد اوروپا لسانلری که
ایتالیانجه، فرانسزجه، اسپانیولجه،
پورتیکزجه، رومانجه و سائر
در: لاتین اقوامی = مذکور
السنه ایله متکلم بولسان اقوام
جدیده. ۲. شرقده قتولیک
مذهبنده بولانلره و یریلن اسمدر:
اشقودره مالیسیاسنک لاتینلری.
|| لاتین چیچی = فریک ترسی.
|| لاتین بلکنی = اوج کوشه لی
بلکن.

لاتینجه } ص. اسکی رومایله و
جنسیت و لسانلرینه
منسوب و متعلق: لاتینجه لسان:
لاتینجه حروف، یازی. = ح.
اسکی رومایلرک لسان و یاطرز
و اصولده: لاتینجه سولیک:
لاتینجه یازمق، او قومق = س.
اسکی رومایلرک سولش اولد.
قلری لسان: لاتینجه بوگون
هج بر رده سو یلیور سده ده
اصطلاحات فنییه و ادبیات نقطه
نظرنجه یک اهمیتلی بر لساندر.
لاجرم } ح. عر. شبه سز، البته،
ناچار.

لاجل } ترکیب عر. (ل = حرف
جر. اجل = سبب) ایچون،
مقصیده: لاجل لفرج = اکثمک
ایچون: لاجل التحصیل = تحصیل
مقصیده.

لا جورد { س. ف. ۱. قوبو مائی رانکده. بر قیبتلی

طاش، فر. lapis-lazuli. ۲. بوطاشک رنکی، قوبو مائی رنک:

لاجورده بویاق: لاجوردی

چوق سورم. = ص. لاجور دی برینه [قوبو مائی رانکده:

لاجورد جوخه، قاش. ص. لاجورد طاشی

لاجوردی { رانکده، قوبو مائی: لاجوردی جوخه.

لاچین { س. بیاضلی و قرمزى آباتلی برجنس شاهین.

[اصل صفت اولوب صارب و شدید دیکدر.]

لاحق { ص. ع. ۱. لاحقه. («لحق» دن سف.

۱. پیتشوب اولاشان، آرقه دن کلوب برلشن: اولنردخی کروانه

لاحق اولدیلر. ۲. ضم وعلاوه اولان، کله و سازه مک آخینه

منضم اولان: اسمک آخینه، اسم بر «ی» لاحق اولمغه اسم

منسوب اولور. ۳. شمدیکی، الآن بر منصب و مأموریتده

بولنان، سابق مقابلی: والی لاحق = شمدیکی والی: ناظر

لاحق = شمدیکی ناظر.

لاحقه { س. ع. ۱. ج. لواحق.

بر لایحه و نظامنامه و سازه مک آخینه علاوه اولنان

تی، علاوه، ضمیمه، ذیل: او نظامنامه مک برلاحقه سی وارد.

لاجم { ص. ع. ۱. لاجمه. [«لم» دن سف] تا. ات بین:

حیوانات لاجمه. فر. Carni-vores

لاحول { س. ع. «لا حول ولا قوة الا بالله العلی العظيم»

دعای که قوت و قدرت آتخچ جناب حق در معنایله بر بلا

وتهاکه ظهورنده و صبرک تو. کندیکنی اظهار مقامنده قوللا.

نیلیر: لاحول اوقویه رقتیدی.

لا حنه { س. با: حنه.

لا دقه { س. [اسلاوجه Vladica] وقتله قره طاغ برنسلکی

عنوانی دخی حائر بولنان اوراک یسقیوسی.

لا دن { س. کریدده پیش برجنس چالینک صمفی که صاج و

قاش بویامنه یارار سیاه بر معجون تشکیل ایدر.

لا دتغه { س. و:

لا دنگه { یاخود لادنگه. س. حایل واری طاقیلان

فشکک، کوز کوز بلاسقه.

لارپ { مه. و:

لارپه ذاق { مه. بردن و سرعت و شدتله بر فک اجرا.

سنی تصویر و تقلید ایدر: لارپ لارپه ذق آلوب کونوردی.

عو.

لاز { س. قره دیکزک جنوب شرق ساحلنده یعنی چوروک صو

ایله طریزون آورنده ساکن اقوام قافقاسیه دن بر قومدرکه

کیهیلکده مهارتله و جرأت و شجاعته مشهور در: لازلرک

اخلاق: لاز شرقیسی. = ص. بو قومه منسوب، بو قومک

افرادندن اولان: بر لاز قایقچی: کندیکنی لازدر.

لا زاروق { س. [بنا.] قرانتنه علی، بولاشیق اوله رق وارد

اولانلرک قرانتینه بکدکلی پر، تحفظخانه.

لا زال { ترکیب عر. (لا = حرف نفی: زال = «زوال» دن

فعل ماضی مفرد مذکر غائب] زائل و اکسیک اولسون، باقی

ودائم اولسون معنایله دعا تعبیریدر. مؤنثی «لا زالت» دخی

قوللا نیلیر.

لا زجه { ص. لاز لساننده و یا لازلرک طرزواصولنده

اولان: لازجه شرق، خوره. = ح. لاز لساننده و یا بولنرک

طرزواصولنده: لازجه سوبلک؛ لازجه خوره تیک. = س.

لازلرک سوبلکلی لسان: لازجه قافقاس السنه سندن او.

لوب بلکه کرجیه ایله مناسبی وارد.

لا زیستان { س. م. ۱. لازله که قره دیکزک جنوب شرق سا.

حلنده ح. و دیک ایکی طرفنده واقعدر. ۲. اصل لازستانک

بر قسمی که طریزون ولایتیه ملحق بر سنجاق اولوب مرکزی

ریزهدر.

لا زق { ص. ع. ۱. لازقه. («زوق» دن سف.)

پایشان، یایشقان.

لا زم { ص. ع. ۱. لازمه. («لزم» دن سف.) لزوم

واقضا ایدن، لزومی، اقتضای، ترکی جائز اولیان: زیارتیه کیتک

لازمدر، سزک وجودکدر لازمدر. ۲. وجودیه احتیاج حس اولنان،

محتاج الیه، اکسیک اولوب تدا. رک اقتضا ایدن: بکا بر آراه

لازم: بوقلمی و بره هم بکلا زمدر.
 ۳. د. (صرفه) مدتی دیگر بنه
 تجاوز اینج (فل). متمدی
 مقابلی: کتک، کیتک کسی که
 مفعله محتاج اولاز. || لازم غیر
 مفارق = ترکی ممکن اولیان،
 وجودی شرط اولان. || لازم
 کتک = ۱. اقتضا و ایجاب اکتک:
 ابتدا بزم کند یسنه کتفه مز لازم
 کتک: لازم کتیره باغچه سنکده
 بر مقدار بی صاته جقدر. ۲.
 نتیجه صورتنده ظهور اکتک،
 مخبر و منبعث اولی: آلدیعی
 امری اجرا اینترسه نه لازم کتک؟
 آمرتک امری دیکنیم مأمورک
 عزلی لازم کتک. || لازم مزوم =
 بر برینه مربوط و منوط اولان
 ایکی شی، بری اولجه دیگرینک
 ده اولسی شرط اولان حقه
 ابله قلم لازم مزوم قیلندندر.
 || نه، نه، نه، نه، نه، نه، نه، نه،
 نه، نه، نه، نه، نه، نه، نه، نه،
 وظیفه ک، نه، نه، نه، نه، نه، نه،
 وظیفه ک، الخ، قاریشقه نه لزوم
 وار: نه، نه، لازم بن قاریشما: نه
 یاپارلرسه یاسونلر نه کتزه لازم؛
 نه، نه، لازم راحتنه باسون.

لازمه { س. مر. ج. لوازم. ۱.
 اجرامی لازم و مقتضی
 اولان شی، وجیه و وظیفه:
 لازمه تربیکی ایفا اکتک؛ بویه
 یاقی لازمه انسانیتدر، لوازم
 انسانیتندر. ۲. باشماق و کچنک
 ایچون ویا بولجینی وساره ایچون
 اقتضا ایدن شیئر، تدارکات،
 احتیاجات، حواج. [بو معنا
 ابله ک زیاده جمعی قوللایلیر:]
 لوازم بیتیه، لوازم سفریه، لوا.

زمنی اکال ادوب حاضر لاندی.
 — با: لوازم.
 لازمه { س. بال: تکنه سی و سائر
 کوچک تکنه.
 لاستاریه { س. برنوع بیوک بازی،
 ایری قره خنه.
 لاسته { س. [بتا.] برکینک آله
 بیلدیک حوله ک مقدار
 و وزنی، درجه استقامی.
 لاستیق { س. [فر. Elastique]
 ۱. قاؤچوق ویا غوما
 لاستیقند معمول اولوب چکده.
 کده اوزایان ماده: لاستیقند
 غیطان، شیریت، بوری. ۲.
 چاموردن عافظه ایچون یوتینک
 اوزرینه کیلین قاؤچوقدن غا.
 لوش: قیشین لاستیق کییور.
 = ص. لاستیق شیریت، بوری،
 فالوش.
 لاستیقلی { ص. ۱. لاستیقند
 معمول ویا اوتک کسی
 اسر و چکده کجه اوزایوب بنه
 طوبلانا شی: لاستیقلی غیطان،
 شیریت. ۲. هر ایستیلین
 طرفه چکیلر بیلر، مختلف صورله
 قسیر اولنه بیلر: لاستیقلی سوز.
 [لاستیقی و لاستیقیت کسی کولاج
 تعبیرلی لسانغز قبول ایده مز].
 لاستیما { ص. مر. علی الخصوص،
 له، بالخاصه، جمله دن
 زیاده: بهارده یاغموور داغما قائده.
 لدر لاسیما نسانده.
 لاشقه { س. [بتا.] مج. کسی
 خلطتک گوشدیلوب
 بوشه برافلسی.
 لاسک { ح. مر. [لا = حرف
 نفی. شک = شبه] شبهه
 سز، بلا شبهه، البته.

لاشه { س. فا. (تر. زبازدی:
 [لش] ۱. اولش حیوان
 بدنی، حیفه. ۲. مج. متفق و
 سردارشی، هج بر ایشه یارماز
 و ناقابل اصلاح شی: او بر
 لاشه در. ۳. مج. باتان کینک
 ساحله قالان قیریق تکنه سی.
 لاشی { با: لا.
 لاصق { ص. مر. ۱. لاصنه.
 [«اصوق» دن سف.]
 بایشان، بایشقان، بایشیق.
 لاطه { س. طار ویا صیحه اوزون
 چام کراسته.
 لاطه { س. [باشقلی ماتو دیلک
 اولان بتا. قوقولا طه دن]
 یاقه سیله. قوللری ستره بیچینده
 اوزون علامتجه سی.
 لاعلاج { ص. مر. و:
 لاعلی التعین { ح. مر. با: لا.
 لاغ { د. با: لاق. = س. مکان،
 محل: لاغ و چاغ = زمان
 و مکان، زمان و زمین، [یا کتک
 بو تعبیرده مستعمل اولوب بوده
 بژجه متروکدر].
 لاغ { ص. فا. شاقه، لطیفه، هزل،
 مزاح.
 لاغب { س. با: لقب.
 لاغسر { ص. فا. آدقی، ضعیف،
 اتر: بر اسب لاغر.
 لاغم { س. با: لغم.
 لاف { س. فا. ۱. لغردی، سوز:
 برلاف سولیدی: برطاقم
 لافر اولش: برلاف ایشیتدم.
 ۲. قونیشمه، مکالمه، صحبت:

لاف ایدوردک لاف صره سنده.
 ۳. بحث: اوئک لافنی ایتمه؛
 لافندز لافنه. ۴. لزوم سز و بهوده
 سوز، بوش لغری، صاچه
 سوز: او لافدر بن قولاق
 آصام: لاف و کزاف. ۵. آتوب
 طوئمه، تفاخر: لاف آتبور؛
 اوئک کیسی صرف لافدن، قو-
 ری لافدن عبارتدر. ۱۱. لاف
 آتق: ۱. بهوده سوزل سو-
 یلک. ۲. سوز آتق، طولا-
 لایسه یله طوقنه حق بر سوز
 سونلک: بکالاف آتق ایستدی.
 ۱۱. لاف اورمق = تفاخر ایتمک،
 دم اورمق: جسارتدن لاف
 اوربور. ۱۱. لاف ایتمک = ۱.
 قونیشمق. ۲. معارضه و مناقشه
 ایتمک. ۱۱. لافنی ایتمک = بحث ایتمک،
 ذکر ایتمک.

لافزن { ص. فا. (تر. زبانزدی:
 لافزن { لافازان } ۱. چوق سو-
 یلر، گوزه، قوال. ۲. آتوب
 طوتان، تفاخر ایدن.

لافزنلک { ص. (زبانزدی: لافا-
 لافزنلک { زاناق } گوزه لک. ۲.
 تفاخر.

لاق { یاخود لاغ و یا لاخ. د.
 لاق { محل و مکان بیان ایدوب
 اسملرک آخرینه الحاق اولنور:
 قیشلاق = قیش مجلی، قیشلایه.
 جق بر؛ آولاق = آویری؛
 قوملاغ = قوملق بر. (فارسی به
 دخی کچوب سنکلاخ) (= طاشلاق
 بر) کبی بعضی کلمه لرده بولنور
 لاق { و مخففنده لک. د. بعض
 اولوب صفتلر تشکیل ایدر:
 پاتلاق، چاتلاق، جاولاق، طاز-

لاق، ایشاک، گونلک (گوله لک)
 کبی.

لاق { (فر. lac دن) باغچه لرده
 بایلان اوزونجه و طولاشیق
 حوض.

لاقوز { ص. (ر. کفال انواعدن
 ایریمجه بر بالیق. (پاچوز
 دخی دینلیر.)

لاک { ص. (مهندجه دن) لاق و غوغ
 مالاقه دخی دینلن بر نوع
 صمغ که مهر موی اعمالنه یارار،
 و قاشلرجه لیمه اسمیله یالدرک
 آلتنه سوریلور.

لاکرده { ص. (ر. آلتی یارمق
 بالیقنک طوزلا تلمی.

لاکلام { ص. عر. (لا = حرف
 لاقنی بکلام = سوز) «ما»
 اسم موصولیله یوا بر قوللانیلیر:
 مالا کلام = سوز یوق، دیه جک
 یوق، ناقابل تعریض.

لاکین { ص. (حر. با: لکن.

لال { ص. فا. دیلیر، ابکم (انسانه
 و لسانه وصف اولور.)

لال { ص. ج. عر. فد: لؤؤ.
 با: لؤؤ.

لالا { ص. فا. برچو جینی کوزده دوب
 کزدیرمک خدمتیه موظف
 آدم: چوقق لالایی.

لالالاق { ص. جوققه باقی خدمت
 و وظیفه سی، لالاصفی:
 هر خدمتی لالالاق ایده من.

لالانغه { ص. یاخود:

لالنغه { ص. طاووده یاغ ایچنده
 پیشمش بومورطه لی خور
 یتمک که اوزرینه شربت و شکر
 دوکیلور، یامی لقمه.

لاله { ص. فا. زنبقه فصیله سندن
 صوغاندن پیشمه معروف

بر چیچک، خزام. ۱۱. اشک لاله.
 می = یانیسی، سوسن. ۱۱. اشک
 لاله سی کبی آچلمق = بی ادبانه
 بیایوب کستاخانق ایتمک. ۱۱. زغره
 لاله سی = بر نوع زغفران چیچی.
 ۱۱. گریده لاله سی = شقایق فصیله.
 سندن بر چیچک، فوانیه.

لاله { ص. ۱. وقتیه مجرم لک و
 مجانینک بوفنه اوریلان حلقه،
 غل (اغلال). ۲. انجیر قو-
 یارمق ایچون اوجی درت چتال
 آچلمش دکنک. ۱۱. لاله زنجیری
 دومن پیلازه سنک کری طرفنده.
 کی مایه لره طاقیلوب سنجاق
 واسکله طرفنه آلتان زنجیرکه
 حین حاجتده دومن بولنرله ادا.
 ره اولنور.

لاله رخ { ص. فا. لاله بکاتلی،
 بکاتلری لاله کبی بنیه
 اولان.

لاله زار { ص. فا. لاله اکش بر،
 لاله باغچسی.

لاله گون { ص. فا. (لاله = م-
 رنکنده، بنیه.

لالی { ص. ج. عر. فد: لؤؤ.
 با: لؤؤ.

لام { ص. (عربیده سن) ل حر-
 فک اسم مشتکی. ۱۱. لام
 الف بر شکل مخصوصده یازیلان
 «ل» ایله «ا» حرطری: لا.
 ۱۱. الف لام = عربیده حرف
 تعریف اولان «ال» اداتی.
 ۱۱. لام جیم = (لایموز تعبیرندن
 کنایه اوله رق) تعریض، بهانه،
 وسیله، دیه جک: لام جیم ایستمز
 بویله اوله جق. ۱۱. لام الف چور-
 مک = مختصرجه طولاشوب
 کلک.

{ ترکیب عمر. (ل = حرف لام) } جر. ام = والده) والده طر. فندن، یاکنز آنا جهتندن : او. نک لام برادریدر.

{ س. طوغرامده و صرصر لامبه } و معدن و سائرده بر تخته ویا لوحه یکجک وکیره جک صورتده آچملش بیو : لامبه آچن.

{ یاخود لامبه. س. (فر. Lampe) } یکی اصولده آلا فرانسه و باشلیجه فاز یعنی بتول یافته مخصوص بیوک قندیل : لامبه یافتی : آسقی، دیوار، ال لامبه سی : برجفت لامبه.

{ ص کناری بربرینه لامبه لی } قاشقه حق صورتده یولی، بربرینه یکجک صورتده ارککلی دیشیلی حاضر لاش : لامبه لی دوشمه، طاوان تخته لی : لامبه لی پرواز.

{ س. ۱. اوزون ویرتدا لامپاسه } جلی صیوانی تک. ۲. بحر. سرق تقویه ایچون اوزورینه قاپلان تریز. = ص بول و بیجیسنز، خنطل.

{ ص. عر. ۱. لامحه. (الح) لامح } دن سف. [بارلایان، بار. لاق، بلدریان.

{ ترکیب عمر. (لا = حرف لامحاله) } نفی. محاله = چاره. — میک ضحیه غلطدر. [چاره سز، ایستر المسمز، باشقه درلوالماز : یارین لامحاله کیدیله جکدر.

{ ص. عر. ۱. لامسه. لامس } (اس دن سف) ال ایله طوتان، طوتنان، تماس ایدن : قره لامسه، حاسه لامسه = طو.

قغفله و تماسله طویان حس، لمس.

{ س. عر. (قره لامسه لامسه } ویا حاسه لامسه دن عغف [طوغفله طویقی جسی، لمس خاصه سی : لامسه سی قوتلی.

{ ص. عر. ۱. لامعه. (علمان لامع } دن سف. [بارلایان، بارلدا. یان، بارلاق : لامع النور = نور نشر ایدرک بارلایان. (ناصواب ترکیب [

{ ص. عر. (لا = حرف لامکان } نفی. مکان = یر، یسز، محاسز، مکادن منز.

{ س. (فر. Lame) } اوزون لامه } ویا صی معدن صفه سی، طار معدن تخته سی : دمیر لامه.

{ ص. عر. ۱. لامیه. لامی } لام حرفی شکل صورتده اولان. ۲. ل حرف جرینک

معناسی یعنی مالکیت مفهومی متضمن اولان : اضافت لامیه که عربیده فرس زید (= فرس لزد) و ترکیه ده زیدک آتی کی اولور. (مقابلی : اضافت منیه که عربیده خاتم فضة (= خاتم من فضة = کومش یوزوک) و ترکیه ده میشه آغاجی کی اولور. [

۳. ل قافیه سیله مرتب : قصیده لامیه.

{ س. عر. ل قافیه سی او. لامیه } زرینه مرتب قصیده : لامیه العرب، لامیه المعجم.

{ س. (فر. Landeau) } ابکی لاندو } طرفدن آجیلیر قیانی ککو روکری اولان و هر طرفدن ایکیشر کشتی اونوره بیلن بیوک آرابه.

{ س. (بتا. بحر. کمی آنا لانده } چار میخلرنک بوغاطه لرینی بورده به ربط ایدن دمیر قوللر. لانقر } مه. لانقر لونفور = قبا لانقر } وایری سسلی کویلی لقر. دیشنی تقلید و تصور ایدر.

{ س. فا. یوو. لانه }

{ یا لاوا. ح. (بتا. ۱. بحر. لاوا } چکمه، یسایتمه : قایقی لاوا ایتک = چکمک. ۲. بحر. بر شیشی بردن یوتوب کوچر مک : تکمیلی لاوه ایتدی.

{ یامی کومش کولچه سی. لاواشه }

{ یا لاوانفه. س. (بتا. لاوانده } Lavanda) ۱. اوافق

مور بر چچک و یرن بر جنس اوت که باغچه لرده تارله و یول کنار لرینه دیکیلیر : لاوانده صوبی. ۳. علی الاطلاق کوزل قووقی صو : برشیشه لاوانده.

{ س. (عر. «الود» دن لاؤطه } «أخوذ فر. Luth دن) بر نوع تللی چالغی : لاؤطه چالغی.

{ س. ۱. کند یاکنندن لاؤطه } طاوغه میان چوچقیری آمارینک رحندن آلمغه مخصوص قیصاج کی آت : چوچقنی لاؤطه ایله آدیلر. ۲. بوله لاؤطه ایله چوچق آلان طیب، قابل : یک ماهر بر لاؤطه در.

{ س. لاؤطه جی } چالغی بی چالان آدم.

{ س. عر. الوهیب. رو. لاهوت } حایت، ربانیت : عالم لاهوت = روحانیلر عالم، عالم معنوی.

لاهوری { ص. مر. ن. لاهوریہ }
الوہیت و عالم روحانیات
منسوب و متعلق.

لاهوراکی { ص. [لاهوری اسمک] }
(روبعہ قاعدہ سبجہ
متشکل صورتیدار) هند لاہو.
دیسنے قلیدا پایلان پوکڈزایجہ
برنوع قاش: مازی لاہوراکی.
= ص. لاہوراکی دیلن
پوکیدن معمول: لاہوراکی
انتاری: خرقة.

لاہوری { ص. اساساً ہندک لاہوری }
ہور شہرندہ پایلان
نقش شالی قاش.

لاہجری { ص. مر. [لاہجری] }
نقی. ہجری = ہجری
دن فعل مضارع مفرد مذکر
غائب [بارہ لغاز، پارچہ لغاز،
بتون: حزہ لاہجری = آرق
تقسیمی ممکن اولیان کوچک
پارچہ، اک صوک تقسیم پارچہ سی
اولان ذرۃ صغیرہ.

لاہجری { ص. مر. [لاہجری] }
نقی. بتغیر: تہ یردن فعل
مضارع مفرد مذکر غائب [دکشمز، تبدل ایتر، دائمی صو.
رتدہ رحالہ بولنان: لاہجری
حادرہ.

لاہجری { ص. مر. ن. لاہجریہ }
([لوح، دن سف. لاہجری
محرری غلطدر. ۱. پارلاق،
پارلایان، پارلایان، ۲. ظاہر،
آشکار، میدانندہ اولان، ۳.
خاطرہ کن، خطور ایدن.

لاہجری { ص. مر. [لاہجری] }
نقی. بجمعی = مضارع
مجهول [صائماز، تعدادہ گلز،
یشمار، لاہجری، پک جوق.

لاہجری { ص. مر. ج. [لاہجری] }
([لاہجری صورتیدہ تحریری
غلطدر. ۱. خاطرہ کن ترتیب،
تصور. ۲. دوشونیان بر ترتیب
و تصوری مین اولرق قلہ
آلسان تقریر: بر لاہجری ترتیب
و قدیم استدی: لاہجری نظامیہ،
لاہجری قانونیہ = هنوز قبول و
تصدیق اولغاش نظامنامہ. نظام
و قانون بر بنہ یکمک اوزرہ قلہ
آلش تقریر.

لاہجری { ص. مر. [لاہجری] }
نقی. ہزال = فعل مضارع
مفرد مذکر غائب [زال
اولاز زوالز، ابدی، سرمدی:
خدای لاہجری. [لمزل کی.]

لاہجری { ص. مر. [لاہجری] }
نقی. بلاق = ملوق
دن مضارع مجهول [طاق
کثیر بلانز، چکیلہ من، تحمل
اولغاز: مالاہجری = تحمل اولغاز
درجہ دہ: تکلیف مالاہجری =
ناقال تحمل و قبول تکلیف.

لاہجری { ص. مر. [لاہجری] }
نقی. یسد = عدد
دن مضارع مجهول [صائماز
صایسز، یشمار پک جوق.

لاہجری { ص. مر. [لاہجری] }
نقی. یقل = عقل
دن مضارع. — قافک عقلہ
غلطدر [عقلی باشندہ اولیان،
پایدینی یلن: مست لاہجری.

لاہجری { ص. مر. [لاہجری] }
نقی. یعنی = معنی
مضارع [معناسز: مالاہجری =
معناسز و مناسبتر شی. صناچہ
صاپان، عث: مالاہجری ایلہ
اوغراشقی.

لاہجری { ص. مر. ن. لاہجریہ }
([لایقہ، دن سف. — لایق
بازمائی] یاقیشیان، یاقیشیق،
مناسب، شایان، شایستہ: بو.
سزہ لائق دکلدز: کندیبی او.
مأموریت لاہجری. || لائق کور.
مک = تحسب اتمک. = سزہ
اولان فصل و حرکت، جزای
سزہ: اتق لاہجری ورسین.

لاہجری { ص. مر. [لاہجری] }
نقی. یموت = موت
دن فعل مضارع [اولز، وفات
ایتر، سرمدی، ابدی: جناب
حی لاہجری.

لاہجری { ص. مر. [لاہجری] }
نقی. یسیدہ و تمثیل
[بجی و دما طوغریسی: جہ
اداتیہ برابر اسملہ لاحق اولور:
آتجلائن، بوتجلائن، سنجلین.
با: جلان.

لاہجری { ص. مر. [لاہجری] }
نقی. یغضب = غضبہ طوداقلی:
شکرل = طاتلی طوداقلی. ۲.
کنار: لب دریا = دیکز کناری،
ساحل. || البالب لبریز = آغز
آغزہ، طولی. || لب برب =
طوداق طوداغہ، اویشہ.

لاہجری { ص. مر. ج. البالب. ۱. }
نقی. ایچ، مغز، بدم کی میوہ
لرک ایچی. ۲. بر شیک ایچ
طرق، قشرندن یعنی قابوگندن
ماعادسی، اوز: کرثارضک لی.
۳. قلب، روح، عقل، معنی.
[جمی باشلیجہ بو معنا ایلہ
مستعملدر:] اولوالالباب = ارباب
عقول، اهل ذکا وادراک.

لاہجری { ص. مر. [لاہجری] }
نقی. تکلی دیکیشلی بنوقلی
[لبادہ] ویا عبا قیصہ خرقة.

لباس { سذ. عر. ج: البسه.
گيله جك نى، روبه، ثوب،
اثواب.

لبالب { ص. فا طوداق طوداغه،
آغز آغزه، طولی،
مالامال.

لبب { س. سختيان شريقتدن اورمه
ساده آت باشلى.

لبره { س. (فر. Livre) فرانسه
اوزان عتيقه سندن تقريباً
يوز اللی درهم يعنى بشيوز غرام
نقلتی، رطل.

لبس { سذ. عر. ۱. گييه. ۲.
ايكى شيئي پر بربندن
فرق ايده ميمه. (التباس دها
مستملدر.)

لبلاب { سذ. عر. نبا. صارما.
شيق.

لبلايه { ص. مر. نبا. فصيله
لبلايه = صارماشيق
قييلندن نباتات طاقی.

لبلي { س. قاورلاش نخود؛ لبلي
اوتی = بونک اوکودلتي.

لبليجي { س. لبلي قاوران وكن.
دربوب صانان آدم؛
لبليجي دكاني.

لبن { سذ. عر. ۱. سوت، شير،
۲. اكشي سوت، يوغورت.

لبنان { ص. ج. جبل لبنان = سوادل
شامده بيروت شهرينك
اطرافندن عبارت طاغاق پر
سجاق كه باشليجه مارونيلرله
مسكون اولوب صورت مخصوصه
ده اداره اولنور.

لبني { ص. عر. ۱. لبنانيه، جبل
لبنان اما ايستدن اولان.

لبني { ص. عر. ۱. لبنانيه، ۲.
سوده متعلق ويا سوت
قييلندن اولان. || تش. اوعيه

لبنه = سوت طامارلری.
س. ص. عر. ۱. لبنه. ۲. اوزه
منسوب ومتعلق.

لبیب { ص. عر. ۱. لبنیه. (ولب)
دن ص. [عقلی، ذکی،
فطن، عقل و ذکا صاحی. =

سذ. عر. ج: الباء. عقلی
آدم.

لبیک { ترکیب عر. (تر. زبازدی؛
اپي) افندم، بیورك،
نه امر کروار؟ امر كره منتظر.
(جواب و سؤال مقامنده
مستملدر.)

لتره { س. (بو. Atrax) دن
اوده ياكه مر. «رطل» دن
ياخود عكس نه [تقريباً يوز اللی
درهم قفلتنده و زمان و مكانه
كورده تخلف ايدر وزن و اولجی.
(فر. لبره كي.)

لبسقه { س. با: لبسقه.
لثام { سذ. عر. يوز اورتيسی،
نقاب.

لثه { سذ. عر. تش. ديش اتي.

لجام { سذ. عر. (فا. دلكام) دن
(مغرب) ديزكين، اويان.

لجه { سذ. عر. ۱. انكین دكین،
صوبك چوق و دريك محلی.
۲. غلبه لك، جم غفير. ۳.

لچر { س. قيل لك. مر.

لحاف { سذ. عر. ۱. يورغان.
۲. نبا. صارغی، زار،
قبوق.

لحاظ { سذ. عر. (لحاظه)
صورتنده قوللايورسقی
ده غلطدر. [كوز اوجيله باقه،
برنظر آتمه.

لحد { سذ. عر. ج: لحد. ۱.
مزار، قبر، سين. ۲. تر.
كارگير يعنى كنارلری طاش ويا
طوغله و خرجه دیوار واونی
طونوس ياخود قیاق اولان
مزار.

لحظه { سذ. عر. ۱. بر ياقیش؛
برگوز آتمه. ۲. برگره

كوز قيهيه. ۳. گوز قيه جقي قدر
زمان، آن: بر لحظه ده = گوز
آجوب قينجه قدر، آن واحدده.

لحلاح { سذ. عر. نبا. آجی
چيكدم.

لحلاحيه { ص. عر. نبا. فصيله
لحلاحيه = آجی چيكدم
قييلندن نباتات طاقی.

لحم { سذ. عر. ج: لحوم. ۱.
ات، كوست. ۲. ميوه نك
يت، جك بری: شفتالی، اريك
لحمي. || لحم زائد = بديك برطر.
فند، مرض و عك نتيجه سی او.
لهرق حاصل اولان فضل ات
بارچه سی.

لحن { سذ. عر. ج: الحان. ۱.
كوزل و قاعده لی سس،
اركن، ابرلامه، نفمه، آهنگ:

طورك الحان لطيفه سی. ۲. بر
مملكته ويا بر آدمه مخصوص
كونی و قاعده سز تلفظ، فر.
Accent. ۳. قرائنده سهو و خطا،
قاعده يه مفاير قرائت: سسی
كوزل ايسده لحنی چوقدر.

لحد { سذ. عر. ج. عر. قد: لحد.
با: لحد.

لحق { سذ. عر. اولاشمه معنا.
سيله «لحق» يرينه قوللا.
نيليورسه ده، غلطدر. عريمده
لزم مناسنه كلوب بزجه مستعمل
دكلدر.

لُحُوقُ } - با : لعوق .

لُحُومٌ { سَنَدٌ ج. صِرَ قَد: لَحْمٌ.
بَا: لَحْمٌ.

حلیہ } ش. عر. صقال، ریش.
|| حلیہ شرفہ = فخر عالم

(صلم) افتد مژك مبارك صفا.
لري قبر پند بسندن محفوظ قيل
كه زيارت اولن سور. || بيا. الحية
التيس = پكي صفاي .

لَحْنَه } بِالْأَخْفَاءِ : (يَوْ - أَزْ)

بشیل وایچی بیاض اوله رق قات
قات صاریلی یاپراقردن عبارت
معروف بیوک سبزه که اتله پیشتر
وطولمه سی و ترشی و صلا نه سی
باسار، قوسقه، کلر، فاکر،

مر. ملفوف ، لخنه طولمى،
ترشيسى؛ لخنه فيدهسى، تخمى؛
باش لخنه = صيتىسى؛ چيچك، فرك
لخنهسى = جوز قدر كوچك جنى
كه برصايده بر جوق دانه اولور؛
قرمه لخنه = لاستره.

لُحُوصَه {س.م. (يو. ٥٥، ٥٦) (Λεγω, ٥٥، ٥٦)
 {يكي طوغوروش قاذن،
 طوغوروب دها يتاقدن قانما.
 مش، نفساء : لُحُوصَه بي كورمك؛
 لُحُوصَه قاذن .

لُحوصه لق } س. یکی طوغور مش
و هوز یاتادن قا.
لتمامش قادینک حالی، نفاس :
قادین لُحوصه افندمه کندینه چوق
دقت اغلدر.

لدغ { سذ. حر. بيلان وعقربك
صوقه

لَدُنْ { سذ. عر. [اصل عربیہ
ظرف اولوب عند و نزد
دیکدر] نزد الهی، قرب

سبحانی؛ علم لدن = علم الہی،
اسرار سبحانیہ، خفایا امورہ
وقوف علی کہ جناب حقہ مخصوص
ارلوب آنجی انبیاء عظامہ الہام
سورلندر۔

ون (ص. ع. ر. ث. : لذييه. علم
لذي (الهييه واسرار سجانيه به
مندوب و متعاني اولان : موا.
هب لذييه = اسرارالهييه خزائنه
غيبندن فخر عالم افندمره احسان
سوريلان معلومات.

دُنْیَا ت { س. ج. ع. ۱. علم
لندن امیرار و حکمی
۲. مج. برایشک کیزلی جملری،
سرا، خفایا : سزایشک لدیانه
واقف دکلکز.

۱. { ظ. عرب. } علی والی حر.
 ۲. { فلی کی آخری مفتوح
 او قونوب ترکیبہ یاسی او قوناز.
 دالک کسری و بایک قصیلہ او قو.
 مقی غلط فاحشدر. [عند نزد،
 وقوع عندہ، اثنا ساندہ : لدی
 السؤال = صو ولد قدہ ؛ لدی
 التحقیق = تحقیق اولند قدہ.
 عند التحقیق ؛ لدی الحاجہ = احتیاج
 کورلد کدہ، عند الحاجہ .

لذات { ش. ج. عر فذ : لذت.
ما : لذت.

لذائذ { شجر عمر. } فند. لذیذہ
 { مستعمل دکندر } ۱. لذتی
 شیئر، خوشہ کیدہ جک طانی
 و لطیف شیئر: لذائذہ مہمک

بر آدم . ۷ . ذوقیات ، ذوق و
اکتفا به متعانی نفسک خوشلا-
نه جفی شیئر ، هوسات نفسانیہ:
دنیاک لذائذشہ آلدانعامی ؛
لذائذ دنیویہ .

لَذَّتْ { سبَّحَ. عَمَّ. ج: لذات. ١.
آغَظَهُ طَوَّعَ سَلَّاهُ حَسَّاهُ

حواس خمسہ اساسیہ دندر، ذوق،
علم، طاعت، چاشنی: بومیوہ نک،
بویکک لذتی ناصلد؟ غریب
بر لذتی وارد؛ آغزمدہ لذت
قالامشدر. ۲. طالیق، حلو،
شیرینک: بویوزومک چوق
لذتی وارد؛ بعض میوہ لطور.
دجہ لذتی آرنار؛ لذتی حالا
طماغمدہ در. ۳. خوشلانہ،
ذوق: حظ: دنیاک، گھلک
لذتی طویعی؛ گزمدہ اکجمدہ
ہج بر لذت بولہ میورم. || لذت
آلتی، لذت طویعی، لذتی
طامق = ملنذ اولتی، ذوقیاب
اولتی.

لَذِيذٌ } ص. لذتي اوليان. طائفة،
حظ اولئيه جق حاله
اولان.

أَذْهَبَ لَكَ } س. لذت فقدانی ، طاعتی زانی.

لَذَّتُنْدِيرُ مَكْ } فذ، طائلا ندير۔
مق، لذت ویر۔
مک: ہر آرزو و نیلہ علاوہ سی
محالی فی لذت نڈیر۔

لَذَّيْتَنَاكَ } ۱. طالتنا فمق،
لذتلي اولمق، لذت
كسب ايتك. ۲. لذت طومق،
خوشلانمق، حظ ايتك، طادامق.

الذَّيْلُ { ص. ١. آغزه ابی کان ،
طعم کوزل : لذت بخش .

۲. طائلی، حلو: لذتلی یمک.

لنور: پک لذتی بر مهر سو.

دیلور.

ترکیب عمر. (ل = حرف
چر، ایچون. ذلک = اسم

لِذَلِكَ }

اشارت، شو [شونک ایچون،
بونک ایچون، بوسیه مبنی،
بوندن طولایی.

لذیذ { ص. ع. ر. : لذیذ. (لذذه)
لذیذ { دن ص. ش. [طعمی گوزل،
لذتلی، طالتی، خوشه کیدر،
حظ اولنور: لذیذ میوه، اطعمه
لذیذ.

لر، لر { د. [ایغجه هجالی کله لوده
لر، لر { فقهه خفیفه و قالین هجا.
لیلرند فقهه ثقیله ایله اوقونور.
چفتایجه ده دائما «لار» یازیلر
حالبوکه یالکز قالین هجالی
کله لوده بویه یازلی اقتضا ایدر.
دی [ادات جمع اولوب استخرله
کنایه لرك و فتلرك غائب صیغه.

لرینه هلاوه اولنور: دگیز،
دگیزلر؛ آدم، آدملر؛ کیم،
کیلر؛ یازدی، یازدیلر؛ گلر،
گلیرلر. «و» ایله ختام بولان
ضیر و اسم اشارت لوده بو ادادندن
اول بر «ن» کیر: بو، بولر؛
شو، شولر، او، اولر [آنلر
یازلمی قاعده سزد. متکام و
مخاطبه کیرمز سده، بعضاً ضمیر
لرك جمع متکام و مخاطبه علاوه
اولنور: بزلر، سزلر کی بزم
کبی و سزک کی آتملر، بزم و
سزک امتاز دیمکدر. فعل اسنا.
دینک جمع فایزنده بعضاً فعل
حذف اولوب یالکز بو ادات
قالیر: ایبلر؛ اییدلر؛ اوده هب
ایبلری = اینی میدلر؛ اسماء عدده
ملحق اولدوقده معروف اشخاصه
دلالت ایدر: قرقلر: قرق عددنده
اولان رجال الغیب؛ اونیکیلر =
اتمه اشاعشر؛ حواریون؛ بدیلر =
اصحاب کهف.

لر جی { س. مسک کپسی کبی بر
جنس حیوان.

لرزان { ص. فا. دیتزین، دیترك،
رعشه دار. || لرزان ل.
زان = دیتره یرك، دیتره یه
دیتره یه.

لرزش { س. فا. دیتره یه، رعشه،
ارماش.

لرزه { س. فا. دیتره یه، رعشه؛
یتوز بدنه بر رزه یایدلی؛
لرزه به کرفنار اولدی.

لر زمانك { ص. فا. دیتره یه، دیتره.
مه به دوچار رعشه دار.

لرکی { س. قافقاس اقوامندن بر
قوم که کرجیلره مشابه اولوب
داغستان جهتنده ساکندر.

لریم { با: مازم.

لرزوج { س. ع. ر. و:

لرزوجت { س. ع. ر. یایشغاناق،
یایشمه، یایشوب اوزا.
یان شیتک حال: میوه لرك صوبنده
بر لرزوجت وارددر.

لرزوجتی { ص. یایشوب اوزایان،
مییقی مییقی: بال
لرزوجتی بر ماده در.

لرزوج { س. ع. ر. ط. یاقی کبی بدنه
یایشوب یریلان علاج، فر.
Emplâtre.

لرزم { س. ع. ر. ۱. لازم اوله،
ایشه یارامه: بو کاغذ بکا
لرزمی بو قدر = بنم ایشه یاراماز؛
بو اشیایی طاشیق ایچون اوج
آرابیه لرزم وارددر. ۲. حاجت،
احتیاج، اقتضا: جهلا علك لر
می آ کلاه ماز؛ دنیاده پشامق
ایچون آتقی نک لرزمی درکاردر.
۳. رعایت ایتمه، التزام: لرزم

مالا یلزم = اقتضاس بر شیتک
التزام اولغی، یهوده یره فضله
بر شیته رعایت ایتمه. || لرزمی
اولغی = مقتضی اولغی، اقتضایی
کورلک.

لرزمسز { ص. لازم اولمیان،
لرزمسز { اقتضا ایتمن، فضله،
فایده سز، ایشه یاراماز: بو حقه
لرزمسزدر؛ بر چوق لرزمسز
کاغذر بر یکمش: لرزمسز لرخی
آیروب آتلی.

لرزمسزلی { س. لازم و مقتضی
لرزمسزلی { اولمان یعنی فضله
و فایده سز اولان شیتک حال:
بو کاغذر لرك لرزمسزلی بنجه
معلوم اولماز.

لرزمی { ص. لازم، مقتضی،
لرزمی { اقتضایی، ایشه یارار: بر
طاقم لرزمی کاغذر لر می سو پرندلیکه
آتمشله.

لسان { س. ع. ر. ج. السنه. ۱.
لسان { آغزک ایچنده بولسان
معروف آلت که انسانده تکلمه
ده آلتدر، دبل، زبان. ۲.
نوع بشردن بر قومک سویلدیکی
لغت، لهجه: لسان ترکی، لسان
عربی؛ السنه تورانی، السنه
آرانی؛ کندیس بر قاج لسان
سویلور؛ لسان بیلر = بر اجنبی
لسانی بیلر، کندی دینلندن باشقه
دیبلر بیلر آدم. ۳. تکلم، سوز،
نطق: بو آدمک لسانی یوقمی؟
لسانده لکنت وارددر؛ فصیح
اللسان = فصاحتله سویلر، سوزی
فصیح. || لسان آشنا = دیبل بیلر،
دلتاج. || لسان حال = بر شخص
یا شیتک حالندن و طوریشندن
آکلاشیلان شی: یوریلوب

خوشلانه جفی حال و کیفیت :
بواجبه ده کی لطافت ، بویچکارک
لطافتی .

لطائف { س. ع. ج. ع. ر. فد :
لطیفه . با : لطیفه .

لَطَرُون { س. با : نظرون .

لُطْف { س. ع. ج. : الطاف .
۱. ایسلک و بومشاققله

معامله ، ملائمت ، نوازش ، رفق :
لطف ایله معامله ابتدی ؛ لطف
بوزندن ، لطف نیتله : ۲. کرم ،
احسان ، ایسلک : چوق لطفی
کوردم ؛ لطف و کرمک . الطاف
وعنايتك پایانی یوقدر . ۳.
مساعده : لطف بیورک .

لُطْفًا { ح. ع. ر. ۱. خوشقله ،
بومشاققله ، رفق و ملائمتله

ایسلک بوزندن . ۲. کرم و عنايت
ومساعده ایده رک : بر معلومات
آیرسه کر لطفاً بکاده خبر
ویرک ؛ اورادن یکیرکن لطفاً
بندمه خانه به اوغرایک .

لُطِيف { ص. ع. ر. ۱. لطیفه .
(والطف) دن صد . ۱.

بومشاق ، ملائم ، نازک ، خوش :
لطیف بر معامله . ۲. کوزل ،
خوشه کیده جک ، شیرین : لطیف
بر منظره ؛ لطیف برس . ۳.
جسمانی اولیان ، روحانی : جسم
لطیف = ملائکه کی غیر جسمانی
ذات . ۴. اسماء حسندان اولوب
حق تعالی حضرتلرینه وصف
اولور ؛ بالطف ؛ عبداللطیف .

لُطِيفه { س. ع. ج. : لطائف .
(کولدره جک تحف وکو .

زل سرز و حکایه ، شافه ، مزاح :
لطیفه ایتمک = مخصوص کولک

لَش { س. فا . لاشه } دن ۱ .
لَش { کبرمش حیوان بدنی ، لاشه .

جیفه . ۲. مح. پک فنا قوفان شی ؛
آیاقلری لش .

لَشْكَر { س. فا . عسکر ، جیش ،
جند ، سپاه ، چری ،

اردو . || لشکر شکن = دشمن
عسکریخی قیران ، اردو بوزان .
|| لشکرکش = عسکرچکن .

لَشْكَرگاه { س. فا اردوگاه ،
معسکر .

لَشْمَق { یا لاشمق . د. (قالین
هجمالی کله رده) و :

لَشْمَك { د. (اینجه هجمالی کله .
لرده) اسمله وسائر

کله ره ملحق اولوب مشارکت
ویا ضرورت معناسیله فسلر
تشکیل ایدر : یا بلاشقم = مقامحه
ایتمک ، پای ایدشکم ؛ برلشک =
بر اولقی ، بولشقم ، قاریشقم ؛
قبلاشقم = قبا اولقی ؛ ایکیلشکم =
ایکی اولقی .

لُص { س. ع. ج. : لصوص .
(خرسز ، اوغری ، سارق ،

خیدود ، حرامی ، دزد .) جمی
دها مستعملدر .]

لُصَق { س. ع. ط. یاق ؛ لصق
(شمع = طیلون یاقیسی ؛

لصق منقط = پهلوان یانیسی .
(ص. ع. ر. ۱. لصقیه . ط

لُصَقِ { یاقیه منسوب و متعلق .
(س. ع. ر. یایشمه ، یا .

لُصُوق { پیشیققلی . (لسوق کی .
(س. ع. ر. ۱. لطیفک ،

لَطَافَت { خوشلق ، بومشاقق ،
ملائمت : لطافت طبی و ادرر ؛

لطفاته معامله ابتدی ؛ بوکون
هواده فوق العاده . بر لطافت
واردر . ۲. کوزلک ، طبیعتک

قالش اولان دوه لسان حال ایله
بولک شداندندن شکایت ایدبور .

دی ؛ صالونک ترتیبات و تزییناتی
لسان حال ایله صاحبک حسن

طبیعتی تعریف ایدبور دی .
|| علم اللسان = السنه مختلفه نک

انقسامندن و صورت تشکل
و تفرع لرله پینلرنده اولان

مشابهت و مناسبت و اشتقا .
قرندن بحث ایدن علم جدید ،

فر . Linguistique ؛ علم اللسان
قواعدی ؛ علم اللسان علمایی .

|| لسانه کلک = ۱. دیله کلک ،
نطق حاصل ایدوب سولیک ،

کویا اولقی . ۲. علمنده سوز
سولیک ، حقنده سوز سولیکسنه

سبیت ویرمک ، مذموم اولقی .
|| بنا . دیله بکزر بعض یارقلره

اطلاق اولتور ؛ لسان الثور =
اوکوز یارغی ؛ لسان الحمل =

سیکیری یاراق ؛ لسان الحیه ،
لسان الکلب و سائر .

لِسَانًا { ح. ع. ر. آغزدن ، شفاهاً ،
(محر بر اولیه رق ؛ لساناً

سویلدم .
(ص. ع. ر. ۱. لسانیه . ۱ .

لِسَانِ { ت. دیله منسوب و متعلق ؛
لسانی بلموی ؛ لسانی الشکل .

۲. لهجه و لغته منسوب و متعلق ؛
تدقیقات لسانیه ؛ اشتقاقات

لسانیه . = س. ع. ج. لسا .
نیون . علم اللسان علمایی ، فر .

Linguistes .
(س. ع. ر. ۱. یایشمه ،

لُسُوق { پیشیققلی . (لسوق کی .
(س. ع. ر. ۱. لساندن ستمه .

لُسَيْن { ت. بنا . کوچک دیل .
(س. ع. ر. ۱. لساندن ستمه .

لُسَيْن { ت. بنا . کوچک دیل .
(س. ع. ر. ۱. لساندن ستمه .

لُسَيْن { ت. بنا . کوچک دیل .
(س. ع. ر. ۱. لساندن ستمه .

ایچون سولنک؛ لطیفه آکلماز،
لطیفه بیاز = لطیفه ایچون سو-
یلینان - ووزه آلتان آدم؛ مرام
لطیفه .

«لطیفه» ایله «هزل» آره-سندنه
فرق وارد: «لطیفه» کوزل و ظریف
سوز اولماق له برار تریبه داخلندهر؛
هزل ایسه آرجوق آجیق وی ادانه
اولور.

لطیفه جی { صد. لطیفه سولنکی
سوروییلر شافه جی.

لطیفه گو { صد. لطیفه سولین.

اعاب { سذ. عز. صایه .

عب { سذ. عز. اوپون، اکلجه.

عبت { سذ. عز. [لغت آفنهك
عیندر] معهود خیال
و قوله اوپونی.

عبتار { س. فا. [عز. لعبت =
عبتار] خیال، قوله . فا. باختن =
اوینامق [خیال و قوله اوپنادان
آدم، خیالچی، قوله جی .

عبه { سذ. یاخود :

عبه { سذ. عز. ۱. اوپون، اوپو.
نحقی. ۲. هرکسک اکلجه.
سی، اوپونجی .

عبیات { سذ. ج. عز. (مولد
بر لغتدر و یا اسم تصغیر
اولورق «لعبیات» دن غلطدر
اویونه متعلق اکلجهلر، تیاترو
واجباز و حقه باز وساتره اوپو.
نلری : انواع لعبیات اجرا
اولنه جقدر .

لعل { سذ. عز. ۱. یا قوت کبی
معروف آل رنگلی بر ذی
قیمت طاش. ۲. یک قرمزی و
خاص برجس مرکب. ۳. عز.

لب دایر و شراب کبی قرمزی
شیلردن کنایه اولور.

لعل { د. عز. شاید، بلکه، مکر:
[لیت لعل = بهانه، بوکون
یاردن دیه ساللا:] لیت لعل ایله
وقت کچمور. [یا لکر نوتعبیرده
مستعملدر.]

لغن { سذ. عز. لغتله، ایلاج،
لغن { فارغیه، بد دعا، لغن و لغزین
ایتمک .

لغن { فذ. عز. [«لغن» دن فعل
لغن { ماضی مفرد مذکر ضایب]
لغنه الله، لغن الله علیه = الله عفو
ورحمتدن محروم الیسین. [یا لکر
بو بد دعا تعبیرنده مستعملدر.]

لغنت { سذ. عز. [ترکیبات عربیه
ده لغنه و لغنه] جناب
حقك عفو و رحمتدن محرومیت،
لغزین، ایلاج، فارغیه : لغنت
اولسون! جانه لغنت او قومق؛
لغنه الله علیه : علیه الامنه. =
صد. تر. عز. مملون، لغین،
مردود : نه لغنت حریفدر!

لغنتلمك { یا لغنتله مك. فذ. لغنت
او قومق، تلغین ایتمک،
اصل ترکیه : ایتمک، فارغیق.

لغنتلمه { س. لغنت او قومق، تلغین،
ایلاج، فارغیه. = صد.
تلغین اولمش، مملون، لغین،
مردود، منفور .

لغوق { سذ. عز. [غلط مشهوری
«ل» ك ضمیمه] ط. یالا-
نحقی معجون .

لغین { صد. عز. ۱. لغینه. [«لغن»
دن صد.] رحمت حقندن
محروم، مملون، مطرود، مردود:
شیطان لغین .

لغات { سذ. ج. عز. فذ. لغت.
با : لغت .

لغت { سذ. عز. ج. لغات.
[اصلی : لغوة. — ترکیبات

عربییه ده : لغوة] ۱. لسان،
بر قوم و امته سولدیکی لسان :
لغت عرب، لغت فرس. ۲. بر
لسانی ترکیب ایدن کله لک بهری،
کله، سوز، لغت غریبه، لغت

مأنوسه : معناسنی آکلما دییم
بر لغت ایشتیم؛ کندیسنی چوق
لغت بیلیر. ۳. بر لسانک کله لک
معناری و اصل و اشتقاقاری علمی،
فر. Lexicologie : علم لغتده
بد طولی صاحبدر؛ علماء لغت.

۴. بر لسانک کله لرینی بر ترتیب
مخصوصده حازی اولوب معنا-
لرینی بیان ایدن کتاب،
علم لغتده یا زلمش مرتب کتاب،
قامرس : لغت عربیه. لغت فارسیه،
عربییدن ترکیبه لغت کتانی.

۵. اصطلاح مقابلی، لسان فنی
و ادبینهک غیری اولان لسان
حازی : بوکله لغتده شو و
اصطلاح قهاده بو معنایه کایر.
|| اهل لغت = علماء لغت، لغویون،
فر. - Lexicographes, lexico-
logues .

لغز { سذ. عز. ج. الفا. فهمی
[وحلی متشکل اوله جی صو-
رته اوبدیرلش سوز، ییلجه،
یا کلتاج .

لغزان { صد. فا. قایان، سورجن.

لغزش { سذ. فا. قائمه، سورجه.
[صد. فا. قایمش، سو-
لغزیده] رجش، لغزیده پای =
آیانی قایمش .

لغم { یاخود لاغم. س. [بلکه،
لغم { بو. Δάξωμεν. دن] ۱. بر

Belladone

لَفَافَه { سذ. عر. ۱. جِرا. صارغی.
۲. بنا. بهش چپکارک
ظرفی.

لَفْظ { سذ. عر. ج: الفاظ. سوز.
کلمه، معنای ویا معناسز
اوله رق آغزیدن چیقان اصوات
ترکیبی، معنا مقابلی اوله رق
شفاهی ویا تحریری سوز: لفظی
مراد = معناسندن صرف نظرله
لفظی اعتباریله ذکر اولشان
سوز: لفظدن عبارت = معناسز.
|| لفظ باغظ = کلمه بکلمه. مالا
اولیه رق: سولیدیکنی لفظ باغظ
نقل ایلدی؛ اورساله لی لفظ باغظ
ترجمه ایلدی. || الفاظ غلیظه =
قباشتومدن عبارت سوزلر. ||
الفاظ کفر = دینندن دوشمکی
موجب اولان سوزلر.

لَفْظاً { ح. عر. مآله رعایت او.
لویه رق یا کز کلمه لک صوت
و صورت ظاهره سی اعتباریله:
بوعبارله لفظاً بک معنطن ایه ده
معناجه برشی دکدر: لفظاً و
معناً تاریخ بریت: لفظاً ازبر
اتک: لفظاً صرفوع، مقابلی:
علاً.

لَفْظَه { سذ. عر. برتک سوز وکله:
لفظه لفظه جلال = الله اسم
شریفی.

لَفْظِی { ص. عر. ذ: لفظیه. لفظه
لفظی یعنی کلمه تک صوت و صورت
ظاهره سنه منسوب و متعلق،
لفظه اولان، لفظدن عبارت
اولان: حامل لفظی = لفظندن
عبارت اولان حامل، حامل معنو:
بتک غیری: مؤنث لفظی = اسماء
عریبه تک آخری (ة) ویاخود

لفته منسوب و متعلق، علم لفته
دائر: تالیف لغوی: تحقیقات
لغویه. ۲. اصطلاح علی وفی
اولیوب مادی لسانه عائد اولان:
بوکلمه تک معنای لغوی سی. =
سذ. عر. ج: لغویون. علم لفته
اشتغال ایدن عالم ویا بر لسانده
لغت کتابی جمع و تالیف ایدن
مصنف: مشاهیر لغویوندن
جوهری: لغویونک تراجم احوالی.
لُغَوِیَّات { سذ. عر. ج. بیهوده
وبوش سوزلر، صاچه
صابان شیلر: لغویاتله اوغراشمق.

لُغَه { سذ. عر. با: لغت.

لُف { سذ. عر. ۱. صارمه،
دوشیروب طوللامه. ۲.
بوغجه. وظرف ایچنه صوقه،
مکتوبک ایچنه صاروب برابر
یوللامه: حساب پوصلاستی کو.
نرددیکی مکتوبه لف ایلدی:
آلدینی اوراق لف ایدوب کو.
نرددی. || د. لف ونشر = بر
قاج اسمی ذکر ایدوب بعده هر
برینه عاید صفت ویا فعلاری دخی
آریچمه صره لاهه: لف ونشر
مرتب = هرایکی طاقم کلمه لک
صره سی بر اولدینی. وقت: لف
ونشر مشوش = ایکنجی طاقک
صره سی برنجیلر بتک صره سی
خلافتده اوله رق آشاغیدن بو
قاری به صره لاندینی وقت.

لُفّا { ح. عر. صارده رق، صارلش
و ملفوف اولدینی حالده:
آلدیم مکتوبی لفّا طرفه کزده
کوندربورم.

لُفاح { سذ. عر. بنا. قان قورور.
دان، بیروخ الصم، فر.

آلنده اوستی اورتیلی خندق،
صیحان بولی. ۲. قاذورات و
چرکف صورلیک آفک سنه
مخصوص اورتیلی یول، کریز:
لغمی آجق = آجوب تمیزلک؛
لغم طاشق: لغم باجی سی = اوستدن
آجیلر قیایریری. ۳. انشای
حریده برطاییه بی آتمی ایچون
باروتله طولدیر یولب آتش ویر.
لمک اوزره آجیش بر: لغم آجق؛
لغمه آتمی: لغم خزینه سی =
یلمه سی. || آناغم = شهرک خصوص.
می کریزلر بتک منتهی اولدلمری
بیوک کریز.

لُغْجِی { سذ. ۱. کریزلری آجوب
تمیزلن عمله. ۲. وقتله
دشمن قلملرینی آتمی ایچون
مستخدم عسکر.

لُغُو { سذ. عر. ۱. بوش و بیهوده
سوز، صاچه، عبت: لغو
ولغو ایله اوغراشمق. ۲. سهو،
خطا، یا کلمه، آتلامه. ۳.
(مصدریت معناسیله) قالدیرمه،
حکمز براقه، فسخ، ابطال:
اومامورجی لغو ایتدیلر: مکتب
یروغرامندن بعض درس لر لغو
اولندی. || عین لغو = سوز آ.
ره سنده دیل آلیشه سیله ویتیز
ایدیلن عین که معتبر دکدر.

لُغَوَات { سذ. بو. یو. یو. یو. یو. یو.
لغوات (لفق ایراد ایدن) روم
بطریقانه سنده غیر روحانی بر
مأمور که حکومتله بطریق لر آرا
سنده رؤیت مصالحه واسطه
کییدر.

لُغَوِی { ص. عر. ذ: لغویه.
[لغه دن سنه] ۱.

الف مقصوره و یا ممدوده اولانی که مؤنث اولدیفی لفظندن بلیدر؛ اعراب لغظی = ظاهرده و لغظده اولوب تقدیری و محلی اولمیان اعزاب: اسکی ادبایزیا لکتریزیمات لغظیه اعنتا ایدر لردی.

نفلافه { سذ. عر. نیا. قورت } طرناخی دینان بر نوع انجبار.

لقیف { سذ. عر. } «ل» دن { صش. } «ص» (صرف عربیده) حروف اصلیه سندن ایکسی حرف علت اولان فعل؛ لقیف مقرون = ایک حرف علنی یان یانه اولان فصل؛ لقیف مفروق = ایک حرف علنی آره سنده دیکر حرف بولنان فعل.

لق { وایجه هجارله لك. د. } صفتله ملحق اولوب مصدریت معناسیله اسملر تشکیل ایدر: آق، آفاق؛ صارب، صاریق؛ ابی، ایلك؛ یشیل، یشیلک؛ یارار، یارارلق؛ بگیت، بگیتلك. ۲. اسمله ملحق اولوب منسوب و مخصوص ولاتی معناسیله صفتلر تشکیل ایدر: قیش، قیشلق؛ بایرام، بایراملق؛ جهنم، جهنمك؛ آخرت، آخرتلك. ۳. الیوم «لی» و «لو» یازیلان اداتك شكل اصلیسیدر: موثلق = موثلی؛ سعادتك = سعادتلی. ۴. اسمله ملحق اولوب مکان بیانیه یه اسملر تشکیل ایدر: طاش، طاشلق؛ آغاج، آغاجلق؛ اور، مان، اورمانلق؛ چیك، چیكلك؛ باغچه، باغچه لك. ۵. اسماء اعداده و یا اولنرك تمیزیه ملحق اولوب قیمت و استیعاب معناسیله اسملر

و یا صفتلر تشکیل ایدر: آلتیاق قاش = آلتی غروشان = اولن (سكه)؛ بدلك شیشه، یدی اوقاق؛ بشلك (سكه).

لقاء { سذ. عر. ۱. ملاقات، } بولشمه، قاشمه، راستكله: لقاء الله = قیامت کونی. ۲. یوز، چهره، سیما، وجه = مهاقا = آی یوزلی؛ بدلقا = چرکین چهره لی؛ دبولقا = عنفرت چهره لی.

لقب { سذ. عر. ج. } القاب، (تر. زبانزدی: لاغب) بر آدمك اسم اصلیسندن باشقه همناملردن تقریق اولنقی ایچون بعده بالتناسبه تعین ایدن دیکر اسمی که اونکله شهرتی اولور: زنبیلی لقبیه ملقب شیخ الاسلام علی اغندی؛ تریاک لقبیه معروف حسن پاشا؛ بکیت لقبیه آکلیز. = ج. اصحاب رتبه دن بر ذاته یازیلان مکتوبك باشنده وطریق اوزونده و یا اسمی ذکر اولونده رتبه سنه کوره یازیلان صفت، عنوان، رفعتلو، عزتلو، سعادتلو کبی: القاب یازملی می؟ لایحه سنك باشنده القاب یازماش.

لفح { سذ. عر. نیا. خرما و } انجیرکی بعض میوه آغاجلر. ینك ارککندن دیشیسنه بیتشیدیرلمی شرط اولان آتی. لقردی { یا لقردی. س. ۱. } سوز، کله، لفظ: هیچ ایشیق دیکم ترکیه بر لقردی ایدی. ۲. کلام، مکالمه، قویشمه، صحبت: لقردی ایدرودی؛ بتون کجه لقردی ایدوب بی او بوتمدیلر. ۳. قرار، بازارلق، مذاکره: یارین لقردیسنی ایده جکر؛ بز

کندیسسیله لقردی ایشدک. ۴. منازعه، نزاع، مخالفت: کچن کون آره لرنده لقردی ایشلر. ۵. اعتراض، تعریض: لقردی او. لمسون دیه چکینور. ۶. بوش سوز، لاف و تکلف: اولقر. دیدر. || لقردی اولماز = سوز آکلماز. || لقردیسنی اولماز = قاله آلتنه دکر. || بوش لقردی = بهوده سوز. || لقردی بیترمک = قرار و برمک. || لقردی طاشیق = دیدی قودیمچانی ایتک. || لقردی طور به کیرمز = ساده سوزله ایش اولماز || لقردی قاریشدر. مق = فساد و نفاق قوم.

لقردیچی { ص. } چوق لقردی سولین، سکونی اولوب دایما لقردی بولان: لقردیچی بر چوق؛ قوجه قارلر چوق لقردیچی اولور.

لقلق { سذ. عر. ۱. لكك دینلن } معروف بیوك قوش. ۲. بوقوشك غاغاسنی بر برینه اوزهرق چیقاردیفی سس: لككك عمری لقلقه یکر. ۳. بوش لقردی، کوزه لك، بلافاصله سولیلین صاجه صاپان سوزلر.

لقلقه { سذ. عر. ۱. لككك } قاضیسه چیقاردیفی سس. ۲. مح. معناسز و چوق سوزلر، ترهات، هذیان.

لقلیسات { س. } عربیه تقلیداً اویدیرمه بر سوزدر بوش لقردیلر، هذیان، صاجه صاپان سوزلر، ترهات.

لقمان { سذ. عر. } اصلی و محل وزمان ظهوری مجمول بر حکیم و طبیب، عربیده «امثال

لغمان = نامیله موجود برطاقم
کوچک حکایه لکده گیمی بونک
و گیمی عسانی دیگر برلقامک
اولدنی ادعا ایدرلسده، بو
حکایه لک یونان حکما سندن
(اسوپوس) ک حکایه لردن
مترجم اولدنی ظاهر در. || لغمان
روسی = انیر و انیر کبری دینان
اوچی براسپرتوکه طبعه پک
مستملدر.

لغمه { ش. عر. [زبازدی: اوقفا]
۱. بردفده یوتیلان ییه.

جک: نمکه اوتوروب ایلك لغمه
سنی یوغمه ایکن: ایری ایری

لغماری یو اولدوردی. ۲. بار-
چه، قطمه، آزمقدار: شو

دیلمه ییه برلقمه اتمک و یرک:
پشیرتدی طاییدن کیسه یه بر

لغمه و برمدی. ۳. صولی خورک
قنار یاغ و یا زیتون یاغی ایچنه

قاشیقله دوکلیله ایچی بوش و
یو اولاق شکله پدش خورک

اوزرینه شربت دوکله رک ینیر،
وهر بری برلقمه اوله یله جک

مقدارده در. اکثری اولورک
روحیون طایغیر: لغمه دوکک.

۴. برنوع پنهورلی لوکون معجون.
|| سرای لغمه سی = طایلیسی ایچنده

هرجنس سرت لغمه. || لغمه لغمه
ایتمک = پارچه لامق. || لغمه کوزه

کوزقتر افری ایری و طیشاری
فیرلاش آدم.

لغمه چی { ش. لغمه دوکوب صا.
} نان آدم.

لقوم { یا لوقوم، ش. ۱. برنوع
} طائی غرایبه. ۲. راحت

حلقوم دخی دینان شکر. || حاجی
لقوی = شربته نیرتوزی و شکر سز

لوقوم. || قوش لقوی = صنو.

قادرده چوجقلمر ایچون صا.
تدقلری یومورطلی و طائی بر
نوع ایچنه خور.

لقومچی { ش. لغوم یاپان و صا.
} نان آدم.

لقیط { ش. عر. صوغاه آتیلوب
} بولنش یکی ولود، صو.

قافده بولنش چوجق.
لک { د. با: لق.

لک { ش. فا. یوزیک عددی.
} ش. با: لوك.

لگام { ش. فا. کم، دیزگین، لجام.
} ش. فا. تمبه، چفته. ||

لکد { لکدن = تمبه اوران،
} ش. فا. کم، دیزگین، لجام.

لکد { لکدن = تمبه اوران،
} ش. فا. کم، دیزگین، لجام.

لکد { لکدن = تمبه اوران،
} ش. فا. کم، دیزگین، لجام.

لکد { لکدن = تمبه اوران،
} ش. فا. کم، دیزگین، لجام.

لکد { لکدن = تمبه اوران،
} ش. فا. کم، دیزگین، لجام.

لکد { لکدن = تمبه اوران،
} ش. فا. کم، دیزگین، لجام.

لکد { لکدن = تمبه اوران،
} ش. فا. کم، دیزگین، لجام.

لکد { لکدن = تمبه اوران،
} ش. فا. کم، دیزگین، لجام.

لکد { لکدن = تمبه اوران،
} ش. فا. کم، دیزگین، لجام.

لکد { لکدن = تمبه اوران،
} ش. فا. کم، دیزگین، لجام.

لکد { لکدن = تمبه اوران،
} ش. فا. کم، دیزگین، لجام.

لکد { لکدن = تمبه اوران،
} ش. فا. کم، دیزگین، لجام.

لکد { لکدن = تمبه اوران،
} ش. فا. کم، دیزگین، لجام.

لکد { لکدن = تمبه اوران،
} ش. فا. کم، دیزگین، لجام.

لکد { لکدن = تمبه اوران،
} ش. فا. کم، دیزگین، لجام.

زارزاوات لکنی: بولاشیق لکنی؛
لکن ابرقی = ال و بوز یقماه
طائی.

لکن { حر. عر. بری دیگرینک
} ش. عر. بری دیگرینک

ایکی جله آرد سنده قوللانیار،
اما، فقط، آتیق، شوقدر وارکه،

شو شرطه که: بن کلیم لکن
کیجه قالم؛ سزی اوینامقدن

منع اقم لکن ابتدا درسکزی
یاغلیسکن.

لکت { ش. عر. سوله ده
} ش. عر. سوله ده

لکت { ش. عر. سوله ده
} ش. عر. سوله ده

لکت { ش. عر. سوله ده
} ش. عر. سوله ده

لکت { ش. عر. سوله ده
} ش. عر. سوله ده

لکت { ش. عر. سوله ده
} ش. عر. سوله ده

لکت { ش. عر. سوله ده
} ش. عر. سوله ده

لکت { ش. عر. سوله ده
} ش. عر. سوله ده

لکت { ش. عر. سوله ده
} ش. عر. سوله ده

لکت { ش. عر. سوله ده
} ش. عر. سوله ده

لکت { ش. عر. سوله ده
} ش. عر. سوله ده

لکت { ش. عر. سوله ده
} ش. عر. سوله ده

لکت { ش. عر. سوله ده
} ش. عر. سوله ده

لکت { ش. عر. سوله ده
} ش. عر. سوله ده

لکت { ش. عر. سوله ده
} ش. عر. سوله ده

لکت { ش. عر. سوله ده
} ش. عر. سوله ده

لکت { ش. عر. سوله ده
} ش. عر. سوله ده

دار الملك : تأملن بر حرکت بر
قادرنگ ناموسنه لکه کتیره بیلر.
{ لکه جی } س. انواب لکه لرخی
چقاروب تمیزلک
صنعتیه کچین آدم، قمار.

{ لکه دار } ص. (فارسی به تقلیداً
تشکیل اولنش غلط

تعبیردر) لکه لش، عیبی، قیصه
لی، مویوب، ناموس و شهرته
خلل کلش : انوابنک حرکاتی او
آدمی لکه دار ابتدی : عمرنده
هیچ لکه دار اولماش بر آدمدر.

{ لکه سیر } ص. ۱. پیسلک و طار.
مله اثری و بیکسی او
لیان : لکه سیر انواب، قماش.

۲. ناموس و شهرتنه قیصه
کتیره جگ برکونه حال و حرکتی
اولیان، عیف، مستقیم : لکه سیر
آدم.

{ لکه تمک } ق. و :

{ لکه تمک } یا لکه له مک . ق. و .
۱. لکه لی ایتمک،

لکه پیدا ایتمک : بکی انوابی
کیر کیمز لکه لیدی، لکه لندی.

۲. شهرت و ناموسنه خلل کتیره.
مک : کندیبی مستقیم آدمدر
اما مغازه سنده کی آدمری کند.
یسق لکه لیدر، لکه لیدر.

{ لکه تمک } فل. ۱. لکه پیدا
(ایتمک، پیسلک : بو

قاش صودن لکه لیر. ۲. شهرت
و ناموسنه خلل کلک، عفت و
استقامتی شبهه به دوشورمک :
کندیسی اوایشده آکله ندی؛
هیچ لکه لغمش بر آدمدر.

{ لکه لی } ص. ۱. اوسنه برشی
طاملاوب باشقه، نکهده

بکسار پیدا ایتمش اولان، پیس،
تلوث اولنش : لکه لی انواب،
قماش. ۲. طبیعی و یا عارضی
بککاری اولان : لکه لی بوز،
کوز. ۳. ناسزا افعال و حرکاته
ناموس و شهرتی بوزلمش اولان،
لکه دار : لکه لی آدم؛ اوایشده
لکه لی حیه دی.

{ لکه لی } ترکیب عر. (ل حرف جر به
الله (لفظه جلادن مرکب) الله
ایچون، اللهه : رضاء الله = الله
رضایچون : الحمد لله = الله شکر؛
المنته = منت الله مخصوصدر؛
الحکیم لله = حکم الله کدر. (لله
ایچون دیمه ملی.]

{ لکه } س. عر. و :

{ لکه } س. عر. ج. لمحات. ۱.
بر باقه، برکوز آیش. ۲.

بارلامه، بارلیدی، یلدرامه. ||
لمحه البصره = برکوز آنجه به
قدر، طرقة العینده .

{ لکه } س. عر. ۱. طوققه، ال
لمس (ایله طوعه : برجمک سرت
و یا یومشاق و ضیقاق یاخود
صوئوق اولدیبی لمس ایله حس
اولنور. ۲. خواس خسته اس.
سیه دن تماسله درک اولناسی،
قوة لامسه .

{ لکه } ص. عر. ث. لسیه، طوققه
لمسی (منسوب و متعلق، قوة
لامسه به عائد : حس لسی.

{ لکه } س. عر. و :

{ لکه ان } س. عر. بارلامه، یار.
لمعان : لدامه، یلدرامه : شیشک
لمعانی : جاملر انکاس شمسن
لمعان ایدبوردی.

{ لکه } س. عر. بارلیدی. || لکه
لمعه } باش = نشر اشعه ایدن،
بارلدایان .

{ لکه } یاخود لامق. د. (قالین
لمق } هجالی کله زده) و :

{ لکه } یاخود له مک. د. (اینجه
لمک } هجالی کله زده) اسملمه و دیگر
بعض کله ره الحاق ایدوب : ۱.

ایتمک، ایتمک واستعمال و تطبیق
ایتمک مناسبه افعال متعدیه
تشکیل ایدر : طاشلی، طار.
شلامق = طاشله اوزمق : ایتمک،
الله مک = ال ایله طومق : پاکلا.
مق = پاک ایتمک؛ تمیزلک = تمیز
ایتمک، تطهیر ایتمک؛ دیرلامق =
دیردر ایتمک؛ بوفلک = بوف دیه
اوفلیوب سوکندریمک. ۲.

جیلوت و صبرورت و اسرار یعنی
کیرمک و اولوق و کچیرمک مناسبه
افعال لازمه تشکیل ایدر :
قیشلامق = قیش اولوق : هوا
قیشلادی : قیشی کچیرمک؛ کچه
لمک = کچه بی کچیرمک؛ صباحلا
مق = صباح اولوق؛ صباحه یتیمک.
— متعدیسی لفق (لاتفق) و
لنک و مجهول و مطاوعتی لفق
(لاتفق) و لنک اولور.

{ لکه } ص. عر. (لم = حرف
لمیزل } نفی - یزل = ه زواله دن
مضا. مجزوم) زائل اولماز، باقی،
دائمی، سرمدی. — (صفات
الله بندر : إخذای لمیزل = زوالدن
منزه اولان جناب حی لایموت.
(لایزال کی.)

{ لکه } ص. پک بیوک و عجیب
کندھا } جته لی، پک ایری، قوجه.
مان، دیوکی : لندها برقاری.
{ لکه } س. عر. (بو. Λύπη
لنقاء } دن) ط. بدتک ایچند.

اورده مخصوصه سنده جولان
ایدن براق برمایع.

لَقَوَى { ص. عر. ق. : نفویه. ط.

خاطا اربعه سندن لندا.
می غالب اولان که قانسز وضعیف
اولور : لنفوی المزاج.

لَنَك { ص. فا. طوبال، افساق،
اعرج : نیمور لَنَك.

لَنَگَر { ص. فا. کمی دمیری : فک
لَنَگَر ایتک = دمیری
قالدربوب کیمک. || لَنَگَر انداز =
دمیر آتش : کمی لَنَگَر انداز
اولدی.

لَنَگَر { ص. باغیردن یا یوان و
کنارلری اگلی صحن و یا
تپسی : بر لَنَگَر پلاد.

لَنَیْق { یاخود لَنَیْق و لَنَک. با :

لَو { د. با : لی.

لَو { حر. عر. حرف شرط اولوب
لَو لسانخزده یا لَکَر و « ایل
برابر قوللانیلر : لَو = اولنده،
حتی، بیله : لَو برکزه ؛ لَو
قارنداشی اولسون.

لَوَاه { سذ. عر. ج. : الویه. ۱.
سنجاق، رایت : لَوَاه ظفر.

۲. بروایتیک منقسم اولدینی
اقسامک بهری که براق فضادن
مرکیدر، سنجاق، متصرفاتی :
مجلس لَوَا ؛ محاسبه لَوَا. (وقتیه
برسنجاق سیاهی عسکری دائره.

۳. بولغنی وجه تسمیه سیدر. [

۱. یکی آلایدن مرکب هیئت
عسکریه ؛ میرلوا = بو هیئتک
قوماندانی که پاشا عنوانی حائر
اولان رتب عسکریه تک اک
کوچکیدر. اختصارله لَوَا دخی

دیتلیر : لَوَا پاشا؛ لَوَا اولدی.
لَوَا { ص. (بتا.] عر. چکمه، پدسا
ایتمه : لَوَا ایتک.

لَوَاحِق { سذ. ج. عر. فد : للاحقه.
لَوَاحِق { با : للاحقه.

لَوَازِم { سذ. ج. عر. فد : لازمه.
لَوَازِم { جمع الجمی : لَوَازِمات. با :
لازمه. || ع. عسکرک ارزاق
وملبوسات و سایر مالزمه لرخی
تدارک ایدن دائره : لَوَازِم رئیسی؛
لَوَازِم مأموری : اردوی میاون
لَوَازِم ریاستی.

لَوَاطِه { سذ. عر. (قوم لوط منا.
سبیله بواسطدن مشتق [

لَوَالِق { ص. برسنجاق اوله جق
وسنده اولان : برلوالی
بردر. = ص. میرلوالی، میرلوا
رتبه سی : فلان میرالایه لوالی
ویرلدی.

لَوَام { ص. عر. ق. : لَوَامه. [لوم،
لَوَام (دن سیم.) ذم و فصل و
سرزنش ایدن. || نفس لَوَامه =
برفغانی ایتکدن صکره حاصل
اولان وجدان راحتسزلی که
نفسک اوج نوعندن بری اولوب،
دیگر ایکسینه نفس اماره و نفس
مطمئن دیتیر. با : اماره، مطمئن.

لَوَامِع { سذ. ج. عر. (فد. لامعه
لَوَامِع { قوللانلار [پارلاملار،
انوار.

لَوَائِح { سذ. ج. عر. فد : لایحه.
لَوَائِح { با : لایحه.

لَوَائِم { سذ. ج. عر. (فد. لایمه
لَوَائِم { قوللانلار [ذم و تقبیح
اوله جق ایشلر.

لَوَب { ص. ۱. ابری و مدور.
لَوَب { ۲. بزدن یوتیله جق حال
و صورنده اولان : لوب پومور.

طه، حاضر لَوَب = قبوغله برابر
صوده یشمش. ۳. یومشاق
وقالین : لوب ات = تکمیل یوتدن
عبارت. || لوب انجیر = برجنس
یومشاق انجیر.

لَوَب { لَوَب. مه. ابری و یومشاق
لَوَب { بارچه دوشمه سی و یا بردن
یوتله سی تقاید و تصویر ایدر :
لوب لوب دوشمک؛ لوب لوب
یوتنی.

لَوَبُوط { ص. قیصه و قالین صوبه.

لَوَب { با : لَوَب.

لَوَبُور { مه. ابری بارچه تک بردن
لَوَبُور { وسرعت و حرصه یو.
تلدیفنی تصویر ایدر : برسپت
انجیری لوبور لوبور یوتدی.

لَوَبُذَاق { مه. ۱. یومشاقی و
قالین برشی تک دوشد.

یکنی و دوشرکن چیقاردینی
سی تقلید و تصویر ایدر : ات
لوبه ذاق یره دوشدی. ۲.
سرعت و عجله و حرصه یوتنی
تصویر ایدر : لوبه ذاق یوتدی.

لَوُث { سذ. عر. پدساک، مردار.
لَوُث { لقی، کیر، چرک : مملکتی
اشقیانک لوث وجودندن قطمیر
ایتمک.

لَوُجِه { ص. (بتا. Loggia) ۱.
لَوُجِه { کوچک بولم، حجره،

کوچک قاهره. ۲. تیاروده بر
قاج سیدجی استیباب ایدر حجره :
لوجه طوعنی؛ مخصوص لوجه سی
واردر. ۳. (غلغلی لَوُجِه [
اصنافک کندی کخندال یشک
ریاستی تحتنده ایشلرینه متعلق
مذاکره ایتک اوزره طولاند.

لودوس اسديكي كون : لودوسده
انسانه بر كوشك كلير : لودوسده

لوتستاريه { س. [بتا.] كوچك
لوتستار { س. [بتا.] قوندوره
جلالتي : پوتيني لوسترو
ايتك.

لوستر قوچي { س. بوتين جلا
لوش { ص. ۱. قرا كلتجه، چوق
آيديتاني اوليان : لوش
اوطه. ۲. تيل، بيلي، كوشك :
لوش آدم.

لوط { ص. ۱. عذاب عظامدن بر
ذات : قوم لوط = نبي مشار
اليك دين حق و طريقي فلاحه
دعوتلر يچون بهت بيسورلديني
قوم كه خلاف طيبت فحشيانه
منهمك اولمغه من طرف الله قهر
وتدمير ايدلشدر. || بحر لوط =
فلسطين شرق جهتهده اردن
نهرينك منصب اولديني يوك
وصوبي آجي بر كول.

لوطي { ص. ۱. قوم لوطك ارتكاب
ايدر دني الطبع.

لوغ { س. چامور صيوهلي طاملره
سورتكارى طاش سيلندر.

لوتغاريمه { س. [يو. Λογαρίσμος]
ر. بر ترتيب مخصوصده
حسابات جدولي.

لوتور { س. [يو. Λοτούρι]
معروف بر جنس لذيق
بايقي.

لوتقاند { س. با : لوتقه.

لوتقره { س. بر جنس سرچه.

لوتقه { س. با : لقمه.

لوتقه { س. [بتا.] ۱. اجرتله
يك ييهك بر، آلا.

لوتدوسلاق { فل. لودوسيني
جنوب روزكارى
اسمك، لودوسه دونك : هوا
لودوسلادى.

لوتدوساق { ص. جنوب جهته
ناظر، جنوب روز
كارينه معروض : اوراسى لودو.
ساقدر.

لوده { س. اوزرينه طوبراق
اورتاش صمان وطوز و
سازه يفتي.

لور { س. بر نوع بياض ويومشاق
تازه پيتير : لور پيتيري.

لور { س. كرد قومك ايرانك
لورستان ايلتنده ساكن بر
شعبه سى.

لورطه { س. آياق قايي قالبينك
چاي : باش لورطه =
بيوك : اورته لورطه = وسطيسى
آشاغي لورطه = كوچكي.

لورك { س. [يو. Λορέκ]
آنى يك لذيق معروف بر
جنس ابرى بايقي.

لورى { س. [غالي : نوري]
قرمزى باياغان.

لوز { س. بادم.

لوزه { س. ۱. عر. تش. بادميك.
۲. نتيه صيفه سنده لوزتان
دخى قوللانيلير.

قرلى محل : قيوچيلير، صرافلر
لوجه سى. ۴. فرائق ماسونلرك
محل اجتماعي.

لوتچه { س. [بتا.] ۱. كمينك باشك
ايكى طرفنده دمير زنجير
يك كچمه سنه مخصوص ذليكلر.

لوح { س. ۱. س. عر. ج. الواح. ۲. دوز واوزرينه
يازي و رسم وسايره يازيله بيابر
سطح. || مج. لوح خاطر = حافظه.
|| لوح محفوظ = مقدرات الهيهك
محور بولنديني لوح معنوى :

لوح و قلم :

لوحش الله { تركيب عر. [لا او
حش الله] حشه الله تعبيرندن
مختصر كه الله اوني تبعيد ايتدين
ديكمدر [ماشاء الله وبارك الله
كي تحميد تعبيريدر : لوحش الله
زهي قصر دلارا !

لوحه { س. ۱. عر. ۲. يازى يى
كاغد : ديوارلى كوزل لوحه لاله
تزين ايتشيدى. ۲. بر صيفهك
اوسندهكى قاي يازى : سرلوحه :

لورده { س. ليره، ليبره، رطل.

لوتدوس { س. [يو. Λοτός] =
جنوب ۱. جنوب
روزكارى : لودوس اسمك : بو
كون هوا لودوسدر : باقى لودو.
سى = جنوب غربى روزكارى :
قبيله لودوسى = جنوب شرق
روزكارى. ۲. جنوب جهتي :
لودوسه ناظر : لودوس طرفنده.
۳. جنوب روزكارى، هواى،

فرانسه آنجی دکای : یمنی
لوقظه ده پر . ۲ . یسانجیرک و
یولجیرک یانوب قالمه سنه ویمک
یهلرینه مخصوص عمری خانه
وداتره ، مسافرخانه ، هوتل :
برتمیز لوقظه قوندق .

لوقوم { س . با : لقوم .

لوقه { س . چاپچول ، بول پاچه ،
شهری بدلاسی .

لوك { س . بطل ، آغر ، بطی :
لوك آدم . = ح . آغرلی
و بطالت ، قباله : لوك اوتورمق .

لوك { س . اصل اسمی لاک اولان
بز نوع هند صمنی که بویا
جیلده و سائر ایشلرده قوللا .

نیلر ، لیکه . — صفت کبی دخی
قوللا نیلوب لوك بویا دنیلیر .

لوگر { س . چیزمه اوچنک شکلی
وقایی .

لوكون { س . کیرج وزیتون یاغیله
دوکیله لوك یا بیسلان پر
جنس معیون که چشمه و موصلو .

قلرده و صوبوریلرینک دلیکربنی
طیقامده قوللاییر .

لؤلؤ { س . س . لؤلؤ لالی .
انجی ، در .

لؤلؤلؤ { س . یرایشی یاغی ایستین
و آلدانلمه کین آدمک
سویلدی واهی سوزلر : بن
لولو یه کلم ؛ بگاده می لولو؟
عمر .

لوله { س . ۱ . حلقه کبی دورلش
شم . توده : صاج لوله سی ؛
قایماق لوله سی . ۲ . چوبک اوچنه
طاسانیلوب قوتونه طسولدریلان
یشمش طبراندن و سائر واددن
کوچک قاب . ۳ . یوری ماصوره .
۴ . ماه جاری اهلسه که درت

ماصوره دن عبارتدر . ه کاغد
کلامی . || لوله طاشی = برجس
بیاض و یوشاق طاش .

لوله جی { س . چاموردن چوق
لوله سی و اوکا سائل
شیشلر یایان صنمکر . || لوله جی
چاموری = لوله جیلرک قزلاند .
قلری اوزلی و سوزلش قزیل
بالجیق .

لولی { س . فا . ج : لولیان . کوزل
چنکی ، رقس ایدن چنکاه
قیزی .

لوم { س . ۱ . ذم ، تقیع ،
فصل . ۲ . پایلاه ، عتاب ،
سرزنش : لوم ایتک ؛ لوم لایم =
ذمامت ذمی .

لومبار { س . بتا . } . مح . حرب
سفینه سنک طوبک آغزی
اوکنده کی دلیکی .

لومبوز { س . مح . واپور قاره لرینه
آیدنلق و برمکه مخصوص
مدور بنجره که قالین جام و متین
قایاقله قیالی اولور .

لون { س . س . مح . ج : الوان . ۱ .
رنک ، بگز ، بویا . ۲ . نوع ،
درلو ، چشید : الوان قاشلر .

لوتجه { س . عو . لوجه دن غلط .
با : لوجه .

لوندد { س . بتا . Levantino =
شرقی ، شرقی اهالیستدن }
وقتیه و ندیکیلرک معاضله قوللا
ندقلری خفیف عسکر . =
ص . جست و چالاک ، سریع الحریکه ،

خفیف طور و حرکتلی و یاقشیقلی
قیافتلی . || شهلوند = باش لوند .
مح . ابرجه یاییلی کوزل .

لوندد { س . بتا . Levante =
قالبیران } . مح . لومبار قیا .
غنی قدیرمه مخصوص زنجیر
و پلانفه .

لوندانه { س . ح . جست و چالاک
طرزنده ، خفت و سرعت
حرکتله ، یاقشیقلی و خفیف بر
روشله : لوندانه یوروش ؛
لوندانه یوربور ؛ برطور لوندانه
ایله .

لوندلیک { س . جست و چالاک
طرز و حرکتی ، خفیف
و یاقشیقلی حرکت و طور وقیا .
فت : لوندک صائق ایستیرور .

له { س . ح . با : ایله .

له { ترکیب مر . ل = حرف جر . ه =
ضمیر متصل مفرد مذکر } . ۱ .

اونک ایچون ، اوکا : مفغوله =
عفو و غفران اولمش . ۲ . برینک
منفعتنه و ایلیکی ایچون اولنان
حرکت ، علیه ضدی : کیمسه نک

له و علیهنده سوز سولیز ؛ اونک
لهنده شهادت ایدمک چوق
آدملر واردر اما علیهنده کیمسه
شهادت ایتیمور ؛ اونم لهنده

ایدی . (عوام بازتندنه لهو
تلفظ اولوب لهوسنده دیتیر .)
|| د . (نحو مریدیه) مفغوله =

سبب و علت یعنی ایچون معناسنی
بیان ایدن مفغول منصوب :
ضربه تأدیبا کی . — مؤنثی
لهای ، تنیه سی ؛ اهما ، جمی ؛ لهم ،
اولوب بعضا بونلر دخی قوللا .
نیایر ؛ مفغولها .

له { س . ح . یولویه مملکتی واه .
لیسنک جنسیقی : له دیاری ؛ له
لسانی . — مملکته اهستان دخی
دیتیر .

لهب { س . س . مح . آلو . د || ابو
لهب { لهب = فقر کائنات (صلم)
افندمرک صمی اولدینی حالده اک

زیاده علمیده بولسوب دمنك
ایدن خبیت .

لهجه { سده . صر . ۱ . سولتینان
لسان لغت، وعلی الخصوص
برلساك شعبه لرندن هری، فر .
Dialecte : لهجه عثمانیه : لهجه
جغتیه . ۲ . لغت کتابی : وفیق
باشاك لهجه عثمانیسی . ۳ . تر .
بکتر، چهره . سیم : لهجه سی
بوزوق .

لهجه { ص . لهلیرك لسانده ویا
طرز واصولنده اولان :
لهجه لسان : لهجه خوره . = ح
لهلیرك لسانده : لهجه سولك،
یازمق . = س . لهلیرك لسانی :
لهجه اسلاو لسانده ندر .

لهذا { ح . عر . (ل = حرف جر،
ایچون . هذا = اسم اشارت :
بو) بویك ایچون .

لهلی { س . ص . استان اهلیندن
وله جنسیتی منسوبیندن
آدم : برهلی کلدی .

لهم { ترکیب عر . با : له .

لهیم { لهلیرك وساژه . با : لهیم
وساژه .

لهو { سده . عر . اویون، اكلجه،
فائده سز و لزومسز ایش :
لهو و لعب .

لهیب { سده . عر . ۱ . آلو . ۲ .
آتشك صیغای قلی
حرارت .

لهیم { س . (عر . «لم» دن)
معدنری بایشدیرمه
یارایان قالای وساژه .

لهیملمك { فذ (معدنی برشی)
قالای وساژه ایل
بایشدیرمق .

لهیملمك { یا لهیملمك . فذ . معدنی
شیلری قالای وساژه
ایل بایشدیرمق .

لهیملمك { فذ . (معدنی برشی)
قالای وساژه ایل
بایشدیرمق .

لهیمی { ص . قالای وساژه ایل
بایشدیرمش (معدنی شی) .
یاخود لو . د . استمره لاحق
لی { اولوب، ۱ . صاحبك و مالکیت

معنایله صفتلر تشکیل ایدر :
دوانلی = دولت صاحبی؛ پارهلی =
آچقه مالک . ۲ . مشارکت و
شول و الزام بیان ایدر : معالی =
معنایی اولان؛ صولی = صوری
چوق اولان؛ یاغلی = یاغله بانش .
۳ . انصاف و موصوفیت بیان

ایدر : عقلی = قائل؛ صبرلی =
صبور؛ زحمتی = زور؛ کبرلی =
متکبر . ۴ . منسوبیت بیان ایدر :

استانبولی = استانبول اهلیندن
اولان؛ ایرانی = فر .
نسلی = فرانسز . ۵ . مصدریت

اسمته الحاق ایده رك صیغه
الزامیه تشکیل ایدر، و بو
حاله «مه» ادات مصدریتك

«ه» سی حذف اولنور : كلی
(كاهلی)؛ یازملی (یزملی)؛
كقلیم، كقتلیك، كقتلیدر،

كقتلیز، كقتلیسكز، كقتلیدرلر .
۶ . صیغه غائبیه الحاق ایدوب
صیغه ابتدائی تشکیل ایدر :

كللی = كلندیکی كوندن بری؛
یازملی = یازدیگی وقتدن بری؛
كلدم كاهلی = كلدیكم آندن

اعتبار، كلدیكم وقتدن شمیدی
قدر؛ كلهلیدن بری = كلندیکی
زماندن شمیدی قدر . — رسمی

عنوانلرده اسکی املاسیله «لو»
یازاقی عادت اولمشدر : رفعلو،
سعادلو، دوللو . — انجه هجا
لردن صكره «ی» و یا «و» ی
انجه، و قالین هجارل عقبنده قالین
اوقونور .

لیاقت { سده . عر . (عربی تعبیرلرده
«لیاقت» صورتنده ده
قولانیلیر . ۱ . لایق و شایان

و سزاوار اوله، یارارلی، استحقاق،
شایستگی : او آدمك بو ایشه،
بو ایشك سزه لیاقتی واردر؛
هر ایشده لیاقت آرملی . ۲ .
اهلیت، اقتدار، رویت : ارباب
لیاقتدن؛ اونك اقتدار و لیاقتی
مسلمدر .

لیاقتلی { ص . اهل، مستحق .

لیال { سده . ج . عر . و :

لیالی { سده . ج . عر . فذ : لیل .
با : لیل .

لیام { صده . ج . عر . فذ : لیم .
با : لیم .

لیپاری { س . (ر .) اسقورمزی به
بکزر و آنجیق قارق
بکلی برجنس باقی .

لیسقه { س . ص . اساساً لیسقه
لیسقه (یعنی لایسینگ) شهرندن
کلن برنوع اییکه مشابه صادی

و کوزل صاچه اطلاق اولنور :
لیسقه صاجلی؛ لیسقه لرخی
طرائله ایکی به بولمش .

لیپسوس { س . (ر .) استودیت
لیفك برجنس کور .
چکی .

لیت { د . عر . اولسه ایدی،
كاشك . ل . لیت آدل =

حقه بيه ليه قومق، ليه سني
دكيشدير مك. ۰۲ تر. بوباجي و
يالديز جيلرك آستار مقامنده
قولاند قلري و هنددن چيقان
بر نوع صمغ، لاک، لوك.

ليك } حر. قا. لكن، اما، آنجح. عر.

لیل { سڌ. صر. ج: لیل، لیالی.
 کجه کوندوز؛ تساوی لیل ونهار =
 کجه ایل کوندوزک مساوی
 اولسی که ماردک ۹ نده یعنی
 نوروز کونی وایلوک ۹ نده
 اولور. || نصف اللیل = کجه یاریسی
 که آلافرانیه ساعت اون ایکی
 اولور.

کیلاً } غلڑ مر۔ کچھ وقتی، کچھ لین:
 } ہوائے صیفاں قلندن لیل
 سیاحت ابد لر دی۔

کیلاق } س. صالحیم شکندہ ومور
ویاض ر نکردہ
معروف برجیک و ہونی و یرن
آغا ج .

لِيَاكَ } . با : اكله .

کیلہ } سہ صبر، برکت کچھ : لیلہ
مبارکہ : لیلہ قدر، لیلہ
معراج، لیلہ رغائب.

لیلیٰ } ص. ص. ۱ : لیلیہ . ۱ .
کیجہ بہ منسوب و متعلق ،
کیجہ وقتی واقع اولان : اجتماع

لیلی؛ مصاحبت، لیلیه. ۲. کیمه
فالینان، ایچنده یانیلان : لیلی
مکتیب = شاگردانی کیمه ایچنده
یانان مکتیب. ۳. کیمه دخی فالان:
لیلی شاگردان = کیمه دخی
مکتیده یانان طلبه.

ليمان } بارشندلري و روزگار دن
... (يو. Δεμην) كيلرك

لیرا } یاخود لیره. س. [یتا.
} { Lira } آشاغی یوقاری یوز
فروش و یکریمی فرائق قیمتده
آلتین سکه : عثمانلی لیراسی،
فرانسوز، انگلیز لیراسی.

لیرالق } ص برق لیرا قیمتده
اولان: یوز لیرالق بر
آراه؛ بوآت قاج لیرالقدر؟

لیس } ص. فا. (ولیبیدن، فطندن
 سم. اولوب بعض صتر.
 رده بولنور) یالایان، یالایچی:
 کانه لیس = چناق یالایان، طا.
 لقاوق.

لیف { سنڌ. عربی: ج : الیاف.
 ۱. خرما آغاڻی قبوڻدن
 وٺوڪا مشابہ نباتی شیئرن
 جیٺاڻ ایلیک ایلیکشی : ایڏن
 اورلش زنبیل : هام لبی = حمامه
 لکنڌ ایڇنده صابونی کوپورنڪا
 مخصوص لیف پوسکولی : لیف
 خلاطی : لیف کبی = پک سرت و
 خسر خسر : صابجری لیف کبی
 اولش . ۲. تش ، نبا . انجھ
 ایلیکڪر صورتندہ مادہ ، فر
 . Fibre

لیفی { ص. عر. ۱: لیفیه. تش. نبا.
ایلیک ایلیک شکل و صور.
تندہ اولان : مادہ لیفہ.

ليقاطوره } ~ (Ligatura بنا) رابطة } ي. سالاما.

ليقوريدوز } (ر) سيوري
بوروئي و بودور
كفالدين يعنى بالانزيمه وقابوت
باليقرندن ايسده توروتمنله
مادهلري بالق باصدمه.

یقہ } سٹ. عر. ۱. ایس مرکی
حتہ لرنہ قونیان خام ایک:

باقلم وبوکون یارین کپی سوزرله
اویالاندیرمه، تمطل، سورنجه ده
براقه : لیت لعل ایله وقت
چکیر یور .

لیتوغرافیا } یاخود لیتوغرافیہ
 (بو. - Λιθογραφία)
 φ:α ۱. طاش باصمسی،
 مخصوص مرکزہ بازلش، بازی

ورسم وسائرہ کہ یہ ہوگا مخصوص
کلی بر طاشہ پیکر لسلہ طاشک
اوزرینہ مرکبلی بر مردانہ کچیر
لندکہ یالکر یازیرک اوزرینہ
مرکب براقی و اوسنہ کاغذ
قونوب ماکنہ نک آلتندہ
صیقیدر لسلہ طبع و تمیزک
حاصل اولسندن عبارت طباعت
اصولی : لتو غرافیک کشی؟
لتو غرافیدہ مهارتی وارد.

۲. لیتوگرافیا مطبعه‌ای: طاش
باصمه خان‌ای: فلاک لیتوگرافیا.
سندہ باصلہدر۔ — بردن مختلف
رنکالرہ باصمقی اصول جدیدہ
سنہ «خروج لیتوگرافیا»، و
فوطوغرافہ آلتان رسک طاشہ
کجیریلوب لیتوگرافیا اصولجہ
تکثیر نسخی صنعتہدہ «فوطو-
گرافیا» دینر.

لیتوغرافیاچی { س. طاش باصمه
 واجرا ایدن ویا برطاش باصمه .
 خانه سنی اداره ایدن آدم .

لَيْثُ { سذ. عر. أرسلان، اسد،
شمر. ذ. }

لیثا رغوس {ط.} خسته لق ایجابی
اولان برنوع آفر اویقو، نوم
مستغرق.

{ میم. س. (عرب. ش.) ترکیه
 م { الفباک یگری یدنجی حرفی
 اولوب، حروف سامیه تک اصل
 صره سی اولان ابجد ترتیبده
 اون اوچنجی حرف اولغله، رقم
 کبی استعمالنده ۴۰ عددینه
 مساویدر. شکل عبرانیسی: و
 شکل سریانیسی: اولوب. بو
 نلرک بر طرفدن عربی (م) له
 ودیکر طرفدن یونانی ولاتینجه
 M ایله مشابهتلی ظاهر در.
 نارینخلرده محرم شهر عربیسنه
 علامتدر. «معلوم» کله سی برینه
 دخی قوللانغله، جامدقت ایچون
 اشارت اولغی صرام اولنان
 اسملرکده بالاسنه یازییر. کتاب
 وسائر نه پایتند «م» یعنی
 «پتدی» مقامنده قوللانییر.
 ترکیه ده کله لک ایلک حرفی برینه
 قولنه رقا اتباعاً مستعمل مهملات
 تشکیل ایدر: ناره مارله، دوه
 موه. ایش میش، ساعت ماعت
 کبی.

{ ض. ضمیر اضافتک مفرد متکلمی
 م { اولوب مجزوم اوقونور، و ماقبلی
 ساکن ایسه، کسره ایله متحرک
 اولور، که بو کسره ده ماقبلندکی
 هجایه کوره خفیف ویا قلیل

اوقونور: بالام = بنم پدر؛ طایم؛
 تیزم: ایشم؛ باشم؛ برادرلرم؛
 قازنداشلرم. جعی «مز» در
 { قل. ایلک فصل اسنادیسنک
 م { مضارع صیغه سنک نفس متکلم
 وحده سیدر که بودخی ساکن
 اولوب، ماقبلی ده ساکن او.
 لورسه هجایه کوره کسره خفیفه
 ویا قلیله ایله متحرک اولور. سزی
 ایستین بنم؛ بن ترک؛ بن باباکم.
 ماقبلی متحرک یعنی حرف امل
 اولورسه، بریاء مکسوره توسط
 ایدوب «یم» اولور: توه دهم؟
 بورادیم؛ بن بدلا می نیم؟ —
 کلیرم، کله جکم، کلشم، کلدم
 (اصلی: کلدیم) کبی صیغه لرده کی
 «م» دخی بودر. — منفیسی
 «دکل» لفظیله اولور: بن دکلم؛
 بن اوقدر جاهل دکلم.

{ و م یاخود مه و ما. د. ففک
 م { ماده اصلیه سیله ادوات ملقه سی
 آره سنه کیروب منفیسی تشکیل
 ایدر: کلدی، کلدی، (کله دی)؛
 یازدی، یازمدی (یازمادی)؛
 یازه جی، یازمیه جی (یازمایه جی)؛
 کل، کله؛ کلک، کله یلک؛ آلمق،
 آلاماق. مضارعده حرف مض.
 رعتله برابر «مز، ماز» و متکلمده

{ «م، مام، میز، مایز» اولور:
 کلز، کلزلر، کلزسک، کلزسکلر،
 کلزم، کلیز، یازماز، یازمازلر، یاز.
 مازسک، یازمازسکلر، یازمام،
 یازمایز.

ما { د. ماده آتفهیه با.

ما { حه. اشته. نا، آل، ن.

{ اسم موصول عرب. اشیایه
 ما { مخصوص اولوب اوشی که
 مناسیله و بعض ترکیبات عربیه ده
 بولور: ماقبل = اوستنده کی؛
 مابعد = آلتده کی؛ مادام = اولدجه،
 بولندجه؛ ماشاء الله = اللهم
 ایستدیکبی؛ مابین = آره ده کی؛
 ماجرا = جریان ایدن؛ ماحصل =
 حاصل اولان؛ ماصدق = مطابق؛
 مانحن فیه = بحثی ایندی کیمز؛
 ماحضر = حاضر نه وارا ایسه؛
 مابه الافتخار = کندیسيله افتخار
 اولبان.

{ سذ. عرب. ج: میاه. صو،
 ماء { آب: ماء جاری = آقارصو؛
 ماء لذیذ = طاتلی صو؛ تداوی
 بالماء = صوابه علاج یایمه. || کیم.
 Hydro تعصیر یونانیسی ترجمه ایدر:
 حامض ماء = Hydracide؛ حامض

کبریت ماه - Acide hydro-sulfurique .

مآب { سذ. عر. } « باب » دن
او له جق محل، کرى دونيله جک
بر. ۲. صيفينه جق محل، مجا،
معاد: شوکت مآب = شوکت و
واحدشامک ملجى، شوکتپناه،
شوکتلى.

مآثر { سذ. ج. عر. } فد: مآثر.
{ ا: هآثر. }

مآخذ { سذ. ج. عر. } فد:
{ ا: مأخذ با: مأخذ. }

مآل { سذ. عر. معنی، مفهوم:
مآل بیت: خلاصه مال.

مآلآ { سذ. عر. مفهوم، جتيله،
لفظاً وحرفياً اوليه ورق،
معنی ومفهوم اعتبارله: درسى
مآلآ تقرير اتمك: بعض اشار
عربيه بى مآلآ ترجمه ابتدى.

مآلسر { ص مفهوم و معنائى
اولين، معنائى: مآلسر
بريت.

مابلق { س. (ماغا يرينه غلط تعبير
در اقالان، بقيه، قصور.

مابلاق { س. (عر. « مبالغ » دن
{ غلط اجزايى و معجونجى
قاشينى، دوز قاشيق.

مابه الا افتخار { تركيب عر. كند
يسيله اوكتيان،
افتخار اولسان، سرمايه افتخار:
ملت اسلاميه نك مابه الا افتخار بدر.

مابين { س. عر. ۱. آرده كى شر،
{ آره اق، آره، بن او نلرك
ماينده كيريم؛ ماينلرنده برطام
سوزلر جريان ايتش. ۲. حرم
ايله سلاملى آره مندكى دائره
ويا او طكه هم حرم هم سلاملى
طرفندن قوللايلير: مابين او طه.

سى. ۳. سراى مابونك وكلا و
سائر ذواتك مراجعت ومقرينك
اقامت ايتنكلى دائره مخصوصه.
سى: مابين مابون.

مابدينجى { س. مقر بين حضرت
(پادشاهينك بهرى،
قرين، قرنا: باش ماينجى = سرقرنا.
اينكجى ماينجى = قرين ثانى.

مابدينجيك { س. قرنائى، قرنا
{ خدمت وظيفه سى:
ماينجيك شرفه نائل اولدى.

مايه { س. بچ. ۱. اوجى حلقه لى
{ جيسواطه. ۲. كمى داخلى
تنبوره مخصوص زيتون ياغيله
ياقيلان سبرى فنار.

مات { س. شطرنج او بوننده
{ مساويت: مات اولقى =
يكلك، مغلوب اولقى: مات اتمك =
يكلك، مغلوب اتمك. || بچ. مات
قاتلى = حيران و بهوت اولقى.

ماتقاب { س. منقب اسم عر. يسنك
{ تر. زبازديدنر. با:
منقب.

مايئدم { س. عر. (ما: اسم مو.
{ صول. تقدم = فعل
ماضى { تقدم ايدن شى، يكن
شى، كچش زمان، اوائل.

مائم { سذ. عر. ج: مآتم.
{ اصلى: مآتم } ۱. برادلو
ايچون آغلاشوب سيابه كييفه
و ذوق و كنجهدن اجتناب، ياس،
عزا: مائم طومق. ۲. محرمك
ايلك اون كونده امام حسين
(رضه) فندمرك شهادتى و اهل بيت
نبونك مصائبى ايچون ياس طو.
نوب مرثيه لر او قومه رسمى كه
يوم عاشورا ايله ختام بولور:
مائم ايمك.

مائمزه { ص. فا. (عر. ماتم =
مائمزه { ياس. فا. زدن و اورمق }
ياسه طوتلش، ياسلى، مصيبت
دوچار.

مائمگده { س. فا. ياس اوى،
{ برينك و فائيله ماتم
طوتيلان خانه.

مائملى { ص. ياسلى، ياسى اولان.

مائمليس { ص. (ر. Melesles)
{ سرخوش، صبرموش.
عر.

مآئين { عد. ذ. عر. (فد: مانه)
{ ايكيوز: مآئين ولف
تاريخنده = بيك ايكيوزده.

مآيه { س. (عر. ماده دن: ؟)
{ ايريك طولى و آزمش ياره،
اوكلماز ياره: سيوييله بى مآيه
ايمك = آزدنرمق.

مآئال { س. (عر. « مثل » دن)
{ با: مصال.

مآثر { سذ. عر. ج: مآثر.
{ اسلافدن اخلافه يادكار
قالان بيوك و شانلى ايش، باعث
افتخار فعل و حركت: اجدادمرك
مآثريله افتخار ايدرز. (جمى دها
مستملدر. }

ماجد { ص. عر. ذ: ماجيده.
{ « مجد » دن سذ. { مجد
و شرف صاحي، شانلى: والد
ماجد حضرت شهر يارى.

ماجرا { س. عر. (ما = اسم مو.
{ صول. جرا = « جريان »
دن فعل ماضى { جريان ايدن
شى، وقوع بولان حال، وقعه:
بنم ماجرادن خبم يونغيدى:
ماجرابى اولدى كنى نقل ايتدى:
ينلرنده برماجرا واردور.

مَاجُوج { سَخ. یا جوج ایلہ برابر
آخر زمانہ خرابان
ایده جک ایک قومک اسمی کہ
بولرک علامتی پک قصیر القامہ
اولمیرد.

مَاجُور { ص. عر. [اجر] دن
مَاجُور { سَف. [ایشیکی خدمت
ویا ایملک اجر و مکافاتی کورن،
اجر و مکافاته نائل : ثواب ایدن
البته مَاجُور اولور.

ماچونه { س. [نک. Machine =
ماکینہ] ب. بیسوک
تقلتری قادریمه مخصوص
بخارله ایشلر بیوک بوجر قاد.

ماچین { سَخ. عوام لسانده چین
اسمه اتباعاً قولاً لایلیار :
چین ماچین.

ماحصل { س. عر. [ما = اسم
موصول - حصول =
« حصول » دن فعل ماضی حاصل
اولان، حصوله کان، نتیجه.

ماخَصَر { س. عر. [ما = اسم و
صول - حَصَر = حضور =
دن فعل ماضی حاضر اولان،
حاضر هرنه بولندیه : ماحضر
دن بر آزیملک کتیر دیلر.

ماحی { ص. عر. [ماحیه =
[« محو » دن سن] محو
ونا بود ایدن، یوق ایلین.

ماحات { س. عر. [محط = دن
غلط] با : محط.

مَآخِذ { س. عر. [« اخذ » دن
س. عر. ۱. بریشک آلدن.

یمی بر، محل اصلی، منبع. ۲.
بره و لفک بر کتاب یازمق ایچون
مراجعت ایدوب ایچلرندن معلو
مات آلدیقی کتابلرک نهری :
اوکتابی یازمقده چوق امک

صرف ابتدیه ده مآخذلری
تقصان ایدی؛ خالص ترکیه کللر
ایچون مآخذ بولقی پک زوردر.
س. عر. [ما = اسم
مآخذ الله = موصول. خلق =

« خلق » دن فعل ماضی. الله =
لفظ جلال جناب حق هر
یار آدینی، یئوز مخلوقات. ج. غفر :
بازار بر بنه مآخذ الله طویلا
نمشرلردی.

مَآخُذ { ص. عر. [ماخوذ =
[« اخذ » دن سَف. ۱.

آلش، اخذ و قبول اولمش،
مقبوض : شوقدر غروش مآخوذ
اولدی. ۲. اخذ واستعاره او
لش، منقول : بر طقم یئلری
سعدینک بوستانندن مآخوذدر؛
بیان ایشیکی افکار و مطالبات
جوئی غرب آتارندن مآخوذدر.
= س. عر. [ماخوذات.
آلشان مبلغ، دفترده آلش
آچمک یازلدینی قسم، مقبوض :
مآخوذاتی نقصان یازمش، ما.
خودات خانه سنه حیله قاربشدر.
مش.

ماخور { س. [فا. « بخوار » دن
غلط] مو. بر مقام
مخصوصک اسمی.

مادام { ترکیب عر. [ما = اسم
موصول - دام = « دوام »
دن فعل ماضی] ۱. دائم و باقی
اولدقیه : مادام الحیاء = صاغ
اولدقیه، عمری اولدقیه. ۲.
[میم ساکنه ایلہ] چونکه :
مادام کورمک ایستیور سکر
کلک کورک. بومضا ایلہ بعضاً
« که » اداتی ده آیلر : مادام که
بویله ایستیور سکر بویله اولسون.

مادام { یاخود مادامه. س. [فر.
Madame] ۱. فرنگ خانمی،
اولمش فرنگ قادینی : بر مادام
کلدی. ۲. زوجه : فلان موسیو
مادامه سیله برابر کلدی.

ماداء، یقول { س. [اصلی : مادا
اسمه - می هند شهرندن چیقان
بز و بونک اورو یازده یاییلان
تقلیدی، پاتیسقه.

مَادِبَه { س. عر. [ماذب. ضیا.
فت، دعوت، دوکون. د.

مادِح { ص. عر. [مدح =
[« مدح » دن سَف.]
مدح و ثنا ایدن : مادح جناب
نبوی حسان بن ثابت حضر تلی.
س. فا. آنا، والده، ام :
مادر و مادری. || مادر
بخطا = حرام زاده، ولدزنا.

مادَرانه { ص. فا. آناه یا قیشیر،
والده به منسوب و متعلق
و سزاوار اولان : شفقت ما.
درانه. = ح. والده به یا قیشیر
والده لکه مخصوص بر طرز و
صورته : کندیشنی مادرانه
در آغوش ایشدی : او قادین
کندیینه مادرانه یا قشدر.

مادَرزاد { ص. فا. آنا دن ماورغمه،
طبیعی، خلقی، جیلی :
کرم و سخاوت کندیشنده برخصک
مادرزاددر؛ لسان مادرزاد =
آنا دن اوکرنیلان لسان، آنا
لسانی.

مادَری { ص. فا. والده به منسوب
و متعلق : مهر مادری.

مادون { س. عر. [ما = اسم و
صول. دوز = آت] ۱.
آت طرف، بریشک آشاغیسنده
بولشان جهت : بیك عددی

ما: ونند؛ يومقدارك مادوننده
اولاملى. ۲. امر آتند بولان،
ديكرينك امر وحكمى آتند
اولان، مانوق مقالى: برآسر
داسا مادونى قايرمه واونلله
يوزكوز اولامنه چالشمليد؛
مافوقله چكنيورسده مادونيله
پاك اپى چكيليور.

ماده { س. جر. ج: مواد. ۱.
مايه، جوهر، برشيئك
متشكل بولنديجى جسم، كراسته،
عنصر: بونك مادهسى نه در؟
ماده اصلهسى بللى دكلدر. ۲.
ال ايله طوتيلور وكوزله كوريلور
شي، جسم: آغران بره طو-
قونلجه اينجده برماده بولنديجى
حسن اولنور؛ طبيعت مواد
اجنبيهى بدندن طيشارى آتمه
مائلدر. ۳. ايش، خصوص،
كيفيت: بويوك برماده دكلدر؛
بعض موادك مذاكرهسى، برقاچ
ليراقى برماده در. ۴. قانون و
نظام بند وفقرهسى، قانون جزا
تاك فلائجى مادهسى حكمجه؛
ماده قانونيه. ۵. لغت كتابتك
بركله دن بحث ايدين فقرهسى:
ماده آتقده بيان اولنان كله.
۶. ايريك، جراحت: بوجيبانك
اينجده چوق ماده وارد. ۷.
آلت ذكور.

ماده { س. فا. ديشى حيوان. ۱.

ماده { س. جر. ۱. ماده وجهم
اولهرق، معا مقابلى: بو
اوندن ماده دها بويوك، دها
آغردر. ۲. ايشله، سوزله دكل،
فلا: بن سو يلدكمى ماده
اثبات ايدرم.

مادى { س. جر. ۱. ماده. ۱.
روحانى ومعنوى اوليان،
جسمانى: بومادى برشيئدر؛
مادى ومعنوى استفاده. ۲.
سوزدن عبارت و اعتبارى او-
لميوب حقيق وفعلى اولان: بن
مادى تنم كوستريورم. =
س. جر. ج: ماديون. روحانيات
ايتيموب يالكر جسمانى ومادى
شيئله انسانان، ملحه. فر. Maté-
rialisto: مذهب ماديون= الحاد.

ماديات { س. جر. ج. جر. مادى
وجسمانى شيئر، كوزله
كورينور وال ايله طوتيلور شيئر
معنويات وروحانيات مقابلى:
يالكر مادياتله اوغراشيور.

ماديون { س. جر. ج. جر. فد:
مادى. با: مادى.
مادريون { س. جر. نيا. طول
آبدال اوني.

مأذون { س. جر. ۱. مأذونه.
(« اذن » دن سمه.)
۱. اذن و برلش، اذن آلمش،
اذنلى، رخصتلى، اذن ورخصت
ايله كيتمش اولان: كنديسى بو
كون مأذوندر. ۲. درس و يا
مشق و يرمكه ياخود برايش
وصنت اجراسنه اذن واجازت
آلمش اولان: علوم عرييه ده،
خطاطلده مأذوندر، علم حقوق
مأذونلرندن.

مأذونيت { س. جر. ۱. اذنتك،
اذن، رخصت، مر-
خصيت: موكللى نامنه مقاوله نامه
امضاسنه مأذونيتي وارد؛ ايجاب
حاله كوره حركت ايمكه مأذونيت
نامهسى وارد؛ كنديسنه مأذو-
نيت كامله و برلشدر.

مار { س. فا. ييلان، حيه.

مار { س. جر. ۱. ماره. (« ورو »
دن س.) چكن، چكش،
كلشته: ماراليان = بياني چكش؛
مارالذكر = ذكرى سبق آلمش،
= س. جر. ج: مارين. چكن،
مرور و عبور ايدين: مارين و
مارين = كلوب چكشر، كان كيدن.
مار { س. فا. تارومار. با: تار
مار.

مارانغونز { س. فا. (« مارانغون »
طولاوب و ماصه و ياز-
بخانه كى اينجه نخته ايشلرى
يايان صنعتكر، نجار: مارانغونز
ايشى. || مارانغونز باليني = بر
جس باليق.

مارانغونزلى { س. فا. (« مارانغونز صنمى »
مارانغونزلى ظر-
يف برصنغندر.

مارپوچ { س. (« بلكه فا. مار-
پوش = ييلان كسوه.
س.) و:

مارپيچ { س. فا. مار = ييلان.
مارپيچ { بييدن = طولاشقى]
حزوني تلدن معمول و اينجه
مشينه مستور و آچيلوب طولايانير
اوزون بورى كه تاركيله طاقيلير
وتونكى دومانى اوتك اينجندن
يكهرك اينجك آغز يته كيدر:
تاركيله مارپيچى.

مارپيچى { س. تاركيله مارپيچى
مارپيچى { يايان و صانان آدم:
مارپيچيلر چارشيشى.

مارت { س. (« لاتينجه دن، اصل
حرب الهى زعم اولنان
مريخك اسندن مأخوذدر —
آخرندهكى « ت » تحريك اولنجه
« د » اولور) سته شمسه روميه تيك

یا قهسی آجیق و دوربک چوقق
وقاویث اثوابی طاقی : مارئل
کیکش .

مارول { س. (ر. Μαρούλι)
صلاته پاییلان و چیک

دخی یثن معروف یاراقلی نبات،
بیوک برنوع صلاته، خس :
کوبکی مارول. || آجی مارول =
یسانی قره هندبا، کویک، فر.

chicorée. || اشک مارول =
شجره الدم. || مارول سودی =
مارولدن استخراج اولان بیاض
ماده که طبعه و صنایعه مستعملدر.

مارولجی { س. قارچی، آتی
چوبله.

ماروله { ص. بودالا، آلیق، عو.

مارول { ص. حیلکار، قورناز.

ماروللی { س. حیلکارلی، قور-
نازلی.

ماریه { س. (رومجی دن) ۱.
دیشی قویون : ماریه آتی؛

ماریه کیمک یسغدر. ۲. علی-
الاطلاق دیشی حیوان : بچی

ماریه سی. ۳. دیشی قویون آتی :
بو قصاب بزه بوتون قیش ماریه

پدردی. ۴. بالیق قابقلرنده
وطالبانلارده طاقچه و بریلن

قاریشیق اوقاق بالیق. — بومنا
ایله صفت کیده قوللاییلوب :

ماریه بالیق دینیر. || ماریه آغی =
کوچک کوزلی قانبه .

مازاق { س. قیرلانچ بالیقشک
اوقاق بوی.

مازریون { س. نبا : با : ماذریون.

مازغال { یاسزغل. س. قلمه دیوار-
لرنده واسکی دره بکری

مارصمه { یا بارسامه . س. نانه
قورقوسنه مشابه قوقو.

سی اولان وادک کپی بکلمه قو-
نیلان بیوجک یاراقلی براوت که

برله برابر اولوب کیتدیکه نوس-
ایدر .

مارصوان { و مرزفون . س.
{ فا } مرزبان «

دن غلط ۱. حدود عافطی .
۲. غایت اینی اشک .

مارصیق { س. اینی یامازدن سو-
گندریش و یاقلدی بی

وقت چوق دومان و قوقو ووروب
باشه اوران کومور : منفالده

مارصیق اولامسنه دقت ایتملی .

مارقه { س. (بتا. Marca) ۱.
علامت، اشارت، نشان،

علامت مخصوصه : ماره قهسی
واردر، ماره قومق. ۲. اموال

تجاریه ک اوزرینه کومورکده
طائیفی ایچون اسم و لقبه بدل

وضع اولنان حرطر ویا اشارت
مخصوصه : ج ماره قلی بردک .

مارقه لامق { قه. ماره وضع
ایتمک، نشان قو-

مق .

مارقه لی { س. ماره قهسی اولان،
علامت ماره قهسی اولان،

نشانی .

مارن { س. عر. : ماره. (و س.)
ننه « دن سق. » چکیجه

دو کیله دک آچلقه مستمد
اولان : آلتین برجم مارندور.

فر. Malléable.

مارئل { س. (بتا. Marinaio) ۱.
کچی، بحریه نفری . ۲.

یلکن کیسی ایشلرنده ماهر آدم،
ملاح. ۳. بحریه نفری قیافتی،

اصل برنجی وبعده کانون اولدن
بدا اولنقله اوچنجی آتی، آزار :

مارت قبودن یاقدرر قازمه
کورک یاقدرر؛ مارت هواسی =

قوراسز، متلون .

مارقولوز { س. (ر. Αραματο-
λός = مسلح) ۱.

مسلح آدم، محافظ، قیر سرداری .
۲. وقتیه طونه قورسانی .

مارق { س. کورک چیندن بیوجک
معروف دیکر قوشی .

مارستقه { س. یو. قره دیکر سوا-
حلنده قوللاییلان باشی

ایچری به طوغری قبولرش ایکی
دبرکی برجنس کی .

مارج { مه. مکرر قوللاییلر ق
سسله بومنی نصوبر و

تقلید ایدر : مارج مارج بوندی .
{ ص. عر. نمرد و عناد

مارد { صاچی، عنادی .

مارده { س. ۱. بازارلی کیش بر
مال ایچون فضلہ ایستیلن

آغی، اکرامیه. ۲. کری به قالش
ویا چیقارلش بوزوق و آشاقی

مال .

مارس { س. ۱. تاولهده وسائر
اویونلرده طرفیندن بری

چیقدی حالده دیکر تک هیچ بر
صای قازانه مامی : مارس

اولدی. ۲. هیچ برشی سوبله-
میوب قاله : حرب یف مارس

اولدی .

مارسپت { س. (نکا.) یو. اوزرینه
باسوب یلکنی باغلامق

ایچون سرنلرک جونده سندن
حایلینسه باغلامش خلط .

مارستان { س. عر. (فا. د. بجا.
رستان « دن غلط)

خسته خانه .

خانه زری دیوار لریده ایچ طرفی
ککلیش و طیش طرفی تفنک
نامایی صیغه حق قدر طاردلیک
که ایچ پرده یولان اورادن هر
طرفه نشان آلوب اورد بیلدیکی
حاله اوراقی تهلکسندن امین
اولور.

ما ز غالی { ص. مازغال دینلن
و ایچ پرده طیشاری
قورشون آنوب طیشار بدن
قورشون کله سنه پک مساعد
اولیان طار دیکاری اولان :
ما ز غالی دیوار؛ اسکی دره بکلی
خانه لرینک دیوار و حولی لری
ما ز غالی در.

مازو { س. یا خود :

مازی { س. برنوع آق میسه نک
بوچک صرغه سندن حاصل
اولان برجس اوری که داغته
وصاج یویامده وسائر ایشلرده
قوللائیلر، غصص. || مازی آغا.
جی = مازی به بکزر برکوچک
قوزلاق ورر چامه مشابه و
منتظم یا اراقلی برکوچک آغاج که
انواعی وارد، و اکثر باغچه لرده
چیت کبی صره واری ویا طوب
طوب دیکلیر.

ماس { مه. میانه مناسیه «ما»
ماس { ایله باشلار بعض ترکیه،
صفتلرک باشنه کیرد : ماس ماوی.
ماس ساریقه { س. (بو. تش. باغر-
طوتان ایچ یاغی زاری.

ماسبق { س. ص. (ما = اسم
ماسبق { موصول سبق «سبق»
دن فعل ماضی مفرد مذکر غائب
سبق ایدن، کن، کچش : ماسبق

اونوتق.

ماسسکی { س. (بو. Masyrky،
مغربی مصطکی) با-
شلیجه ساقز آطه سنده حاصل
اولان برکوچک آغاجک و بر-
دیکی برنوع صمغ که چیکنیلیر
ورقی به قونیر وسائر ایشلرده
قوللائیلر، ساقز. با : ماستیقه.

ماسسکه { س. با : مصنله.

ماستوری { س. بو. کینیک اک
تکیش بری.

ماستی { س. کوچک کوپک. ||
ماستی باجاق = باجاق لری
پک قیصه بویسر و بیجیمز آدم.
|| ماستی چیمکی = ربیعه دینان
برنوع چیمک.

ماستیقه { س. [روجه دن] ۱.
ماستیقه { ساقز دینان صمغ. ۲.
بو صغله تربیسه اولمش راقی :
ماستیقه ایچیک.

ماسوا { س. ص. ۱. برش بشدن
غیری اولان اشیایک
جلیبی، ماعدا. ۲. «ماسوا-
الله» دن مختصر [حق جل و علا
حضرتلرینک غیری اولان کافه
موجودات : ماسوادن کیمک.

ماسوره { س. (وغالی : مصره]
۱. قیصه و ایچقه قاش
فلم. ۲. چقر بقده ایلیک صا.
ر بلوب مکیکه طاقیلان فلم که
مکیکک ایچنده دونه رک ایلیکی
براقیر. ۳. چشمه زوانه سی. ۴.
ماء جاری اولچیسندن لوله نک
ربی که درت جوالدیز اعتبار
اولسور : بر ماسوره صوبی
واردور.

ماسه { س. با : ماصه.

ماش { س. برنوع بوگرلجه.

ماشاء الله { ترکیب عربی. اللهم
ماشاء الله { ایستدیک، جناب حق
هر نه ایسترسه. (تکمیل تعبیر :
ماشاء الله کان = اللهم ایستدیک
اولور.] ۱۰. تقدیر و تحسینله برابر
نظردن وقایه ایچون قوللائیلر :
ماشاء الله نه تربیه لی چوجق !
ماشاء الله که کوزل بنا! ۲. حضور
ورویجی تعجب و عجبونی موجب
بر شخص و یا شیء کوزلدکده سو.
یللیر : ماشاء الله بیورک! ماشاء
الله ! سز بوراده میسکز؟ ماشاء
الله جابرل یشیلش! = س. تر.
اکثر یا کوچک جوجقلره طاقند.
قلری باصی وایجه یورک رسمنده
آلئین که « ماشاء الله » عباره سی
حایدور.

ماشرابه { س. با : مشربه.

ماشطه { س. ص. عر. با : مشاطه.

ماشوره { س. با : ماسوره.

ماشه { س. ۱. آتش طوقمه ویا
آتشدن برشی چقارمه
مخصوص دیمیر ویا برنجدن چتال
آلت : مطبخ، صوبه، منفال
ماشه سی. ۲. ماشه شکننده
مختلف آلتر : ساعت ماشه سی.
|| ماشه نک اوجیله طوققی =
ایرنک، پیس شیشدن احتراز
ایتنک.

ماشه لی { ص. ماشه به بکزر بر
آلتی اولان : ماشلی
ساعت! ماشه لی تفنک = اسکی بر
نوع فتیلی تفنک. || الی ماشه لی =
ادبسر، فاوغای.

ماشى { ص. عر. ذ. ماشيه. [« مشى » دن سف.]

يورون، آياقلى يورور: حيوان ماشى؛ حيوانات ماشيه. — با: مواشى.

ماشيا { ح. مر. يورويه رك، يابان كيده رك: ماشيا كيتدك.

ماصدق { س. مر. [ماء حرف موصول. صدق =

« صدق » دن فعل ماضى [موافق، مطابق، اويغون: فلان سوز، فلان ضرب مثله ماصدق اوله رق.

ماصه { س. [لا. Mensa] ۱. يك يىكه مخصوص

بانقو، الافرانقه سفره. ترازه: ماصه باشنه كچدى؛ يك ايچون بر ماصه ايهمار لادم. ۲. تج. مفلس تاجر مال، آله قجيل ييننده تقسيم اوله جق مال.

ماضى { ص. عر. ذ. ماضيه. [« مضى » دن سف.] كچن،

كچمش، گذشته: زمان ماضيه؛ ازمنه ماضيه. = سذ. مر. ۱. كچمش زمان، زمان سابق، زمان سالف: ماضى دائما لطيف كو. و ينور: ماضى اونوقت، آ.

كهامق. ۲. د. كچمش زمانده جريان ايدن بر حدى افاده ايدن فعل صيغه سى: فعل ماضى؛ ماضى شهودى = صرف تركيده: كلدى و يازدى كي صيغه؛ ماضى نقلى =

كلش و يازش كي صيغه؛ نقل ماضى الى الاستقبال = كلش اوله. جنم صيغه سى؛ نقل استقبال الى الماضى: كله جك اولدم صيغه سى.

ماطه { س. [يتا. ياخود ر. مضى = كوز] قايق

يلك نيك اوچنده اونى طويله مة مخصوص مقرر.

ماعدا { س. عر. [ماء اسم مو. صول. عدا = « عدوان »

دن فعل ماضى [كچن، تجاوز ايدن، باشقه، غيرى، فضله: بوندن ماعدا؛ ماعدا سى هب بويله در: الدهكى كتابدن ماعدا كفا بلر مك جمله سى مجلددر.

ماعونه { يا ماثونه. س. [عر. « معون » دن] با:

معونه. ماغ { س. باشيله قنات و قوروق

اوچلى بر: نكده اولان كوكرجين.

ماغون { ياخود ماثون. س. با: ماغون } ماهون.

مافات { س. مر. [ماء اسم مو. صول. فات = « فوت » دن

فعل ماضى [فوت اولان، الدن چيقان، غائب ايدن شى: « تلافى » مافات = فوت اولان شيئه بدل باشقه برشى قازانم.

ماقر { س. [مر. « محقر » دن مافر [غلط] ۱. چيقريقيلدره

اكرى ارضه. ۲. بو آلله او. بئش اكرى ييو.

ماقوق { س. عر. [ما = اسم مو. صول. فوق = فوق = اوست]

۱. اوستده بولان شى، اوست طرف، بر شينك اوستى: او طاغك اوج بيك متره لك ارتفاعه قدر اولان يرلرينى كردم مافوقى ييله ميورم. ۲. اوستده بولان آدم، آمر، ضابط، زبردست، مادون ضدنى: مادونكه سوز كچير مك ايسترسكه مافوقكه اطاعت ايت. ۳. جاه و پايه و يا ثروتمنده اوستده

بولان، دها ايلرى اولان آدم:

انسان مافوقه باقوب مايوس اوله جفته بر آزده مادونته باقوب

متبلى اولمليدر. ۴. بزمقدارك يوقاري سى، اوستى: فضله: يكرى اوتوز ايرا ويره بيلم مافوقه اقتدارم يقيور. ۵. اوست: يو. قارى، زيانده، فضله: فوق [كه بوخامده مازانده عد اولمق اقتضا

ايدر.] اونك مافوقنده نشانجى

يوقدر: قرق باشنه قدر اولان آدم لر خدمت عسكريه ايله مقو.

ظف اولوب بونك مافوقنده او. لائلر آنجى مستحفظى خدمتى

ايفا ايدم بيلرل.

مافه { س. [مر. « محفه » دن مافه [غلط] با: محفه.

مافه { ياخود مابه. س. [يتا.] مافه } بو اوجى. لقله جيواطه و ياچيو.

مافى البال { س. عر. [ما = اسم موصول. فى = حرف

جر. ال: حرف تعريف. بال = قاب] و:

مافى الصمير { س. عر. [ما = اسم موصول. فى = حرف

جر. ال: حرف تعريف. ضمير = يورك ايجى] قابنده كي شى، قلا نيت و آرزو اولسان شى: هر كك مافى الصميرنى الله بيلر.

مافيس { ح. [عر. مافيه شى: مافيس] تفسيرندن غلط] يوقدر،

قالدى، حق كتيه: فلوس ما. فيش. عو. = س. اينجنده بر

شى يوقش كي بك خفيف برجنس يومورطه لى مخور طاتالىسى.

ماق { د. تركه اسمله ملحق او. لوب زمان و مكان و يا آل

بیان ایدر : آزماق، پاشماق،
پاشماق، قاجه‌ماق، باصه‌ماق .

ماقبل { س. ص. عر. } ما = اسم مو.
{ صول - قبل = اوله، اوست }
اوكده‌كي، اوستده‌كي، كچمش،
مايمد صندی : ماقبلی مابعدینه
اوعیور: ترکیه‌ده ادا تلماقبارینه
كوره خفیف ویا ثقیل اوقونور.

ماكان { س. ص. عر. } ما = اسم مو.
{ صول - كان = كون }
دن فعل ماضی، ایدی [اسكیدن
اولدینی صورت، اسکی طرز
وهیت : كاكان = اولدینی كي،
هیت اصلیه‌سند؛ علی ماكان =
كذا.] یاكنز بویه بعض تعبیرانده
مستملمدر. [

ماكر { س. ص. عر. } ماكره .
{ مكر = دن سف. } مكر
وحله ایدن، حيله كار .

ماكل { س. ص. عر. } ماكل .
{ كاكك قعيله غلظدر،
زیرا اوتقیدرده انبار و ذخیره
جلب اولنان محل دیمكدر.] ۱.
ینه‌جك شی، ذخیره، رزق :
ماكلنی تدارك ایتك . ۲.
مدار استفاده، ایراد : كندیسی
اوما موریتی وظیفه دكل ماكل
اخذ ایتكدر.

ماكل { س. ص. عر. } ماكل .
{ لات. } داكل دن
سمف. [ینه‌جك شی، پیندی :
ماكولات ومشروباتك نظامتنه
ربای ایتك.

ماکیان { س. فا. طاوق، دجاجه .
{ س. }

ماکینه { س. بنا. } Macchina که
اوده بو. Mr. zavh
دن ۱. چرخله ویا دیگر بر

اصول و ترتیبه و كرك بخار و
صو ویا زنبرك وسائر ايله كرك
الله تحريك اولنه‌رق ایش كورن
آت : ساعت، واپور ماكینه
سی؛ زراعت ماكینه‌لری . ۲.
جراثمال فنی، فن میخانیکي،
ماكینه فنی.

مال { س. ص. عر. } ج : اموال . ۱.
{ تصرف اولنان قیمتی و لزوملی
شی، تحت تصرفده بولنان آچه
واشیا و حیوانات و ایراد وسائر،
وار، وارلق، ثروت : جوق مالی
واردر؛ مالك حسابی كندیده
ییزدی؛ اسوال كثیره قازا .
تمشیدی . ۲. نقد، آچه، وار .
دات . مال میری . مال مأموری .

۳. تجار اشیا سی، امتعه : تجار
مالی . ۴. محب. فنا شی ویا شخص :

یایلم نه‌مالدر؛ بوده بر مالی ؟
|| مال ایتك، ایدتك = اهیت
ویرمك، وظیفه ایدتك : او هیچ
مال ایتیور. || مال بولمشه، مال
بولمش مغربی به دوتك = كال
حرصله برماله قونوب مننون
اولقی. || ایت‌المال = وقتیه‌خزینة
دولت، الیوم محاكم شرعی به
مربوط و وارثلری حاضر اولنان
تركه و اوكا مائل اموالی حفظه
مأمور دائره : بیت‌المال مدبری .
|| رأس‌المال = فائضه ویرلمش
آچه‌يك كندیسی، فائضندن
صرف نظرله اصل ویریلن آچه .

|| مال‌صامت = جاننر مال؛ مال
ناطق = جانلی مال. || مال‌صاحبی =
مالك، متصرف. || مال‌صندیقی =
واردات دولت صندیقی، وزنه .
|| مال قلی = وزنه به مربوط
محاسبه قلی . || اموال منقوله =

نقل اولنه‌بیلر ماللر؛ اموال غیر
منقوله = املاك و عقار و اراضی
كی. نقلی ممكن اولیان ماللر.
|| مال‌مدیری = بر قضاك امور
مالیه‌سنه مأمور آدم . سنجاك
كینه محاسبه‌چی، ولایتك كینه
دفتردار دینیر. || مال میری،
اموال امیری = خزینة دولته‌عائد
آچه وسائر. || مالی مالینه =
اصل دكریله، تجارتنر، تمتنر
(صائق) .

مال { س. فا. } مایدن، فملندن
{ سمع اولوب صترتكنیلاتنده
بولنور } سورن، سوریلن :
رومال = بوزسورن؛ یاغال =
آباق آلتنده سوریلن، چيكنتن،
ازیلن .

مالاق { س. مانده یاوریسی، بو .
{ زاغیسی .

مالاكلام { س. ص. عر. } ما = اسم
{ موصول : لا = حرف
نقی . كلام = سوز } سوز كونور .
من، دیه‌جك یوق، يك زیاده و
مكمل : جنبد مالاكلام ایلدی .

مالا مال { س. فا. طولی، طوب
مشون .

مالا نه‌یایه { س. ص. عر. } ما = اسم
{ موصول : لا = حرف
نقی . نه‌یایه = صوك } صوكنر،
یاپاننر .

مالا یعی { س. ص. عر. } ما = اسم
{ موصول : لا = حرف
نقی . یعی = عنی } دن مضارع،
دلالت وافاده ایتك [معناسر
وفائده‌سز سوز ویا ایش، بهوده
شی، عبث : مالا یعنی ايله اوغرا .
شمالی .

مالايي { ياخود ملاي . س . ص .
آسيا ايله آستراليه آره
سندھي جزير کبيره و صغيره
اهالي سندن اولان قوم و بوقومه
منسوب و متعلق : مالايلر
عموميتله مسلدلر؛ مالا ي لسانى
حروف عربيه ايله يازيلور .

ماليرست { ص . فا . (عر . مال =
ثروت) . فا . پرست =
طاغنى) مال و ثروته طابئيرجه سنه
ربط قلب ايدن حريص و خيس .

مالخوليا { س . عر . (يو . - Melaxou
χολία) ۱ . قره سو .
دا ، عراق . ۲ . (فا . خوليان
غلط [قورندى : برطاق مالخو .
ياره طالش .

مالدار { ص . فا . ثروت صاحبي ،
زنگين : مالدار برتاجر .
مالدارلق { س . زنگينك .

مالزم { ياخود مازمه . س . عر .
{ ما = اسم موصول لازم
« لزوم » دن فعل ماضى . —
« ز » نك قحيله غلظدر . —
ايكنجى املاسى ياكليش ايسده
كلام تركيده ضروردير . [لازم
اولان شئ ، حوايج : مازمه بي
تدارك ايتك ؛ عسكرك مازمه - نى
حاضر لاقى .

مالسور { يا ماليسور . س . [آر .
مالسور { ناؤدجه = طاغلى [آر .
ناؤدلقده بعض طاع اهاالىسى
واونلره ملحق بعض اووه ليلر :
اشقودره ، دبره ، يا قوه
مالسورلى .

ماليش { س . فا . سورمه ، سوريش ،
اوغمه . ل .

مالطه { س . م . آق دكيزك و سطر .
نده اولان معروف
كوچك اكن معمور و تجار تكاه
آله : مالطه قواليرلى ، مالطه
يكيسى = قولاقلى و ممه لرى
اوزون چوق سوت و بررجنى ؛
مالطه طاشى = كسرله بوتيلير
معروف برجنس يوشاق طاش ؛
مالطه كللى ، موشموله سى = بو
چمك و ميوه نك بررجنى . =
س . ذكر اولنان مالطه طاشى :
بخره ملك كنسارلى نى مالطه دن
پايديردى .

مالطيز { س . س . مالطه جزيره سى
اهالي سندن اولان ، ما .
لطلى : كنديسى مالطيزدر ؛ بر
مالطيز كلدى .

مالطيزجه { س . مالطه اهاالىسى
طرز و اصولنده ويا
مالطه آله سنده سويلينلر غلط
عربى لسانده اولان : مالطيزجه
لسان ، كتاب . = ح . مالطه
لسان ويا اصولنده : مالطيزجه
سولتك ؛ مالطيزجه اويشامق .
= س . مالطه ليلرك سويلنكلرى
لسان : مالطيزجه قرينده اولان
نوس و طرابلس عربجه سندن
زياده شام عربجه سنه بگزور .

مالقوج { س . ۱ . سابقده آقيجيلر
اوچاغنك سر كرده سى .
۲ . مشهور براسكى خاندان .
|| مالقوج اوغلى (و غلط زباز .
دى : مار قاج اوغلى) = دساس ،
قورناز .

مالك { س . عر . ن : مالكه .
{ « ملك » دن س . ۱ .
امى ، صاحب ، افندى : بركوله نك
مالكى ، كتابك ، مالك ملكى ؛

مالك يوم الدين = قيامت كونك
صاحبي اولان حق قتالى حضر .
تلى . ۲ . متصرف ، ذواليد ،
تصرف و اداره ايدن : كندينه
مالك دكلدر ؛ بن دها اوچاغنك
مالك اولمدم . — بركوله ايله
فرانزجه Avoir فعلنى ترجمه
ايتك حادث اولغله ، بومنا - بته
يك سوه استعمال ايدلارك مثلاً :
اوچ اولاده مالكدر ، بن بپرده
مالكم ، برابى طبييه مالك اوله .
مدق كى ناجمل تبيرانده قو .
لالايلور .

مالك { س . ج . جملك عافظه .
سنه مأمور ملك .

مالكانه { س . فا . برما مور وضا .
{ بط و امكداره ملك
كچي تصرف ايتك اوزده و برين
اراضى و چفتك وساير ايراد :
فلان اراضى ، فلان كولك صيد
ماهيسى فلان ذاته مالكانه و بر .
لدى ؛ كوزل بر مالكانه بوناقل
اولدى .

مالكيت { س . عر . ۱ . مالك
{ و صاحب اوله ،
تصرف : اونك اواراضى بمالكيتي
بركونه اوراق و سندناه مستند
دكلدر ؛ بو اودمانه مالكيت ادعا .
سندهدر . ۲ . حق تصرف حق
تملك .

مالوزيا { س . منكشه چيكي .
مألوف { س . عر . ن : مأوفه .
{ « الفت » دن س . ۱ .
آلبيشم ، آلبيشق ، الفت و انبيت
ايتش : صيقاق هوايله مأوفدر ؛
عشرته مأوف اولانلرك بو ايتلادن
كچيرلسى يك زوردر .

ماله } س. (فارسیدن) خرج آ-
لوب سورمکه مخصوص نخته
صایلی یاصبحه دمیردن صیواجی
ودیوارچی آلتی، سورگو.

ماله لامق } فن. ماله سورمکه،
ماله ایله جلا اتمک.

مالی } س. مالی طاشی = قاشلرده
لنکر برینه قوللانیلان
اییه باغلی طاش.

مالی } ص. عر. ث. مالیه. ۱.
مالی { مال و ثروته منسوب و
متعلق : اقتدار مالیسی بوقدر؛

۲. احوال مالیه سی پک بوزقدر.
واردات و مصارف دولت
اصول اداره سنه متعلق : فن

مالی؛ اصول مالیه؛ امور مالیه.
|| سنه مالیه = اساساً معاملات
مالیه ایچون قبول اولنان وما-

رتدن بدا ایدن سنه شمسیه
که ابتدای قبولنده تاریخ هجری
قری ایله قوللانیلوب، اووقتدن

بری تاریخ قریدن ایکی سنه مختلف
ایده رک کری قالمشدر، و بوفرق
کیندیکه تزیاید ایتکده در. بناء

علیه، هجرت نبویه دن بری سنه
شمسیه ایله حساب اولنه رقی
اساساً تعجیبی، و ذاتاً یاکلیش

اولان روی آیلرده اعتبار
اولنیه رقی، هیئت موافق و طو-
فری بز تاریخ شمسی به تحویلی

الزمدر.
مالیه } س. عر. دولته واردات
{ و مصارف اداره سی و بو

اداره به باقان نظارت : مالیه
نظارتی، نظاری، مجلسی، اقلامی،
کتابه سی؛ مالیه ده برایم وارددر.

ماما } س. (چوچی لساننده)
آنا، والده، نینه : ماما

خاتون. ۲. یک، ییه جک : کل
چوچم سکا ماما وبره بم.

مامضا } یاخود مامضی. س. عر.
{ م = اسم موصول.
مضا = فعل ماضی، یکدی [پکن

شی، یکدش شی : مامضایی
اونوتغلی. || مضا مامضا = پکن
یکدی، اولان اولدی، یکدشی

اونوده لم : مضا مامضا شمعی
باریشلم.
ماملک } س. عر. { م = اسم مو-
صول. ملک = « ملک » دن

فعل ماضی [برینک مالک اولدی
شی، تصرف اولنان مال، برینک
تحت تصرفنده بولنان مال و ملک،

هر نه سی وارایه : ماملکی بوبوله
صرف ایتدی؛ بوتون ماملکی
الندن چیقدی.

مامن } سذ. عر. { « امن » دن
{ س. [امنیت اولنه جق
محل، صاغلام بر، ملجا : اوراسی

مأمور } ص. عر. ث. مأموره.
{ « امر » دن سف. ۱.
براسر آلان، برایشه تعیین اولنان،

مکلف : حیوانات مبايعه سنه
مأمور اولدی؛ بوايشه بن ما.
مورم؛ سزی آلوب کونورمکه

مأمورم. ۲. برینه امر وحواله
اولنمش، اجرایی امرتتمده بو.
لنان : امور مأموره سی؛ خدمت

مأموره سی بحق ایضا ایتدی،
= سذ. عر. ج. مأمورین.
دولت خدمتتمده بولنان آدم،

بر آمرک تحت امرند ایش کور.
مکله موظف معاشلی آدم :
دولت مأموری؛ اداره، کو-

سروک، اوقاف مأموری؛ ما.

مورین ملکیه؛ هر مأمور آسرنک
اسرنی ایاپه مجبوردر؛ مأمورین
معاشاتی.

مأمورا } عر. مأمور اوله.
{ رق، مأموریتله اجرا.
سیله مکلف بولنیلان براسره :

مأمورا آناطولی به کیدن؛
مأمورا فلان یرده بولنان.

مأموریت } سذ. عر. ۱. برآدمه
{ اسر وحواله اولنان
دولت ایشی، برینک رؤیت و

احراسیله مکلف بولندی ایش؛
مأموریتله آناطولی به کیتدی؛
بوزایه کلن ذاتک عجا مأموریتی

نه در؛ مأموریت مخصوصه ایله
کوندردلی. ۲. معاشله کوردیر.
یلن دولت ایشی، خدمت، وظیفه،

منصب، جاه : بر مأموریته تعیین
اولدی؛ قائم مقامی اهمیتلی بر
مأموریتدر؛ کندیس بر مأمو-

ریت بوله مدی. || مأموریت
مخصوصه = صورت مخصوصه ده
برآدمه اسر وحواله اولنان ایش؛

مأموریت مخصوصه ایله المانیایه
کوندردلی. || مأموریت فوق.
العاده = صورت مخصوصه ده

احاله اولنان اهمیتلی و موقت
وظیفه. || علاوه مأموریت =
برینه حائر اولدی مأموریته

علاوه احاله اولنان ایکشی ما.
موریت.

مأموریتسر } ص. مأموریت و
{ منصبی اولیان،
معزول، ایشز : برسنه دن بری

مأموریتسدر؛ مأموریتسز
قادی. = منصبی اولنیزین :
مأموریتسز یاغایه ماز.

مانده { ص. فا. } «ماندن» فلندن
مانده { سغه. } قالمش؛ پس مانده =
کری قالمش، کرینش؛ عمل مانده =
ایشدن قالمش، کوتوروم.

مانسقه { س. مح. } یکی طرفی ایکیش
مانسقه { دبلی. } مقرردهن طونا.
دلش یوک بالا تقه.

مانظار { یاخود منظار. س. }
مانظار { ر. } Maxvazp. بو.

مانظار { Apvazp. } ۱. طبیعی بردن
چیقان و یا قراگن ورطوبتی
برده پیشد برین و طوزله طازده
پیشش واتلیسی ین معروف
ما کول نبات، کته. انواعی
چوقدر : آق، قزبل مانظار؛
قوزی کوکیکی مانظار؛ یکی ما.
نظاری = ایچی توزله طولی بر
کوچک طوبجیک که چارلرده
اولور. ۲. برجس میشه آغاجی
قبوغندن چیقان پومشاق بر
ماده که شیشه و فوجی وساره
طیبه سی بایلیر و باعماق ایچون
بالیق آغزیک کوشه لرینه و بوکی
شیشله طاقلیر. ۳. علی الاطلاق
طیبه : مانظارینی آتدی. ||
مانظار آغق = یلان سوبامک. ||
مانظاریکی = ۱. ایک معناسندن
کنسایک چاقی یتیشن شی. ۲.
ایکینجی معناسندن کنسایک
چوروک شی. || مانظار میشه سی =
قبوغی مانظاریکی قوللانیلان میشه
نوعی.

مانظاری { ص. ۱. } مانظاریله
مانظاری { بایلش : } مانظاری
ات؛ مانظاری قیزارتیه. ۲.
مانظار میشه سندن چیقان ما.
نظاری اولان : مانظاری بوتین؛
مانظاری آغ. ۳. طیبه سی اولان،

مانجه { س. } «بشا. » بیجک،
ییتی، طعام؛ کدی مانجه.
سی = جگر و طلاق و سازه
پارچلری. عو.

ماندار { س. مح. } مانی دیشان
ماندار { مقرردهن کوچکی. }

ماندارن { س. } «پورتکیزدهن»
ماندارن { چین و زراسنه } آوروپا
جه و برین اسم.

ماندال { س. } «عر. » مندل
ماندال { دن } قیو و بجره قنا.
دینی قیامغه مخصوص دوتر
تخته و یا دمیر دوکه : ماندالی
چورمک. || قرق قیونک ماندالی =
هریره کیرن و هرایشه قاریشان
آدم، سورتوک.

ماندالامق { فن. } ماندالی چو.
ماندالامق { یرمک، } مانداله
قیامق : قیوی ماندالام.

ماندالینه { یا ماندالینه. س. } (چین
وزراسنه و برین
«ماندارن» اسمندن «آخوذ»
اساساً چین چهلترندن کله معروف
برجنس کوچک و قوقولی پور.
تقال که قبوغی آیری طوروب
قولای صویلیر؛ طرابلس ماندا.
لینه سی؛ ماندالینه آغاجی.

ماندره { س. بو. } Maxdop
ماندره { اوستی اورتیلی کوچک
آغیل. || مح. } ماندره کوچکی =
آزغین و بدخوی آدم.

ماندوز { س. مح. } مقررده طاقی.

ماندولین { س. (فر. Mandoline) }
ماندولین { برجس تلی ساز.

مانده { س. صو صیغیری، جا.
مانده { موس، کلامیس : } مانده
سودی، یغوردی، قایماغی.
|| مح. } ابری و قبا جهلی شخص.

مأمول { ص. عر. } مأموله.
مأمول { «ادل» دن سغه. }

۱. اومیلان، امل و امیدواران؛
بوچوجنک دکاسنه نظراً ای
تحصیل ایتسی مأمولدر؛ امحانده
برنجی چیمه سی مأمول ایدرم؛
بو هوا ابله یا غمور یا غم سی مأمول
اولنه ماز. ۲. ممکن، محتمل،
قابل : بوکون کله لری مأمولدر.
== س. امید : مأمول کمی
چیمه سی؛ مأمولک خلایق ||
فوق المأمول = امید و انتظار
اولاندن زیاده.

مأمون { ص. عر. } مأمونه.
مأمون { «امن» دن سغه. }

امین، صاغلام، قورقوسز. ۱.
وایغیه هیارله من. س.
مان { آدم، بشر، انسان جنسی،
صوی : قوجه مان، چراقان،
ترکن، کوله من. } یا لکز بویه
ترکیانده مستملدر. }

مانسق { یاخود مانطق. س. (فر.
Manteau) } اوستلک
توب که اکثر یا قولیز اولور،
آلآفرانسه خرمانی انواعی.

مانتی { یاخود مانطی. س. } قییملی
مانتی { بوقته یمکی. }

مانتی { س. (بشا.) } بیوک بر
مانتی { جنس مقرر. }

مانتیلیه { س. (بشا.) } کمی
مانتیلیه { سرنلری دیرکله آمیلی
طوتان زنجیر.

مانتین { س. (فر.) } جانشندن
مانتین { قالین برجس ایک قاش.

مانجه { س. (بشا.) } ۱. مح.
مانجه { کیلرده بیوک و منقول
صو انباری. ۲. کینک بوانبارک
طوردینی محلی؛ مانجه دیرک =
اساسی اوعلده اولان دیرک.

مانفاردن و یا علی الاطلاق طیه.
سی اولان، طیهه ابله طیقاعش :
«ظارلی شیشه، فوجی .

مانطه { . س . آق منکته .

مانطی { . س . با : ماتی .

مانع { . ص . عر . ن : مانعه . [«منع»
[دن سف .] منع ایدن، برا .
قیان، انکل اولان، برایشک
اجرا اولماسنه سبب اولان :
دوون سزه کله چکدم لکن کیفیر .
لکم مانع اولدی؛ اونک کله سته
کبری مانع اولیور، چوجقلر
آوه کیمک ایستدیلر سده بن مانع
اولدم؛ بورادن دکیزک کورغمه سته
شود یوار مانع اولیور . = سذ .
عر . انکل، برایشک عدم اجرا
سته سبب اولان شی، عذر،
معذرت : بن کله م مانع واردر؛
مانی واردر آبدست آله میور؛
برمانکزر وارایسه سویلیک .

مانعه { . ش . عر . ج : موانع . ۱ .
[«منع ایدن شی، انکل،
عذر، معذرت : موانی بیان
ایتملی . ۲ . مشکلات، عوائق .] بو
معنا ایله باشلیجه جمی مستعملدر :
برچوق موانعه تصادف ایتدم؛
اوموانی بر طرف ایتدیکجه بو
ایش حاصل اوله ماز .

مانغال { یا منفال . س . (عر .
[«منقل» دن] اوطه
ایچنده تخنیز ایچون و یا مطخنده
برشی پیشیرمک و قیایتمق ایچون
یاعش کومور وضعنه و ایچنده
کومور یاقنه مخصوص باقیر یاخود
برنج و یا صاجدن قاب : برنج، باقیر،
صاج مانفال؛ مانفال قومق،

یاقق؛ مانفالدیه پیشیرمک؛ مانفال
باشنده اوتورمق؛ مانفال طابله .

سی، قیای، ایچی .

مانغار { . س . (فر . Manganèse)
کیم . اجسام بسیطه دن

برجنس معدن .

مانغیر { یا مانقر . س . ۱ . اسکی
برجنس کوچک باقر سکه
که دردی بر آتجه ایدردی،
فلس، فلوس . ۲ . چوجق اوپو .
نجفی قیلندن تخمته دن یالیزلی
بول . ۳ . نازکیله لوله سته قوغغی
اوزده کومور توزندن قرص .
۴ . علی الاطلاق آتجه، پاره :
مانغیر یوق؛ بش اون مانغیر
ایچون آبرو دوکهم .

مانقال { . س . با : مانفال .

مانقاله { . س . اوپوق اوپوق بر
نوع اوپون تخمته سی .

مانقر { . س . با : مانغیر .

مانقفا { . ص . (اسکی ترکیده
[«مان» و «مانق» ایری
و قوجه مان دیمکدر] ۱ . قوجه
قسالی، غبی، آلیق، سرسم :
مانقفا آدم . ۲ . شدتلی و سزمن
صاغنی به اوغرامش (بیکیر) :
بوآت مانقفا اولمش . ۳ . ایری،
بطلال : مانقفا قارپوز . || مانقفا
بالینی = کینخلا بالینگک برجنی .

مانققالق { . س . ۱ . آلیقلق، سر
[«سملک، غباوت . ۲ .
بیکیرده شدتلی و سزمن صغنی .

مانقه { . س . ۱ . حلقه، داتره . ۲ .
[حلقه واری طول بلانوب
اوتورممش آدم لر هیتی : کچیجیلرک
قروانه باشنه مانقه اولمیری؛

مانقه اولقی = طول بلانوب اوچن
اوتورمق . عر .

مانند { . س . ص . فا . (تر . زبانزدی :
[«منند» بکزر، شبیه، نظیر،
مثل : اش : اونک مانندی یوقدر؛
مانندینی بولقی زوردر؛ بی ماننده
امثال سز .

ماننده { . ص . فا . بکزین، مشابه،
[«مائل» ذ .

مانوره { . س . (فر . Manœuvre)
[ال ایفی] ۱ . کیدوب
کله رک اجرا اولنان حرکات :
دمیر بول قطاری، ماکینه سی
موقف اوکنده مانوره یاپیور =
آرا به بر اقوب آله رق کیدوب .
کلپور . ۲ . ع . بیوک تعلیم، تعلیم
و تجربه ایچون حرب تقلیدی
اوله رق اجرا اولنان حرکات :
هر قول اردو سته سده بر کره
مرکزنده مانوره یاپار . ۳ . مج .
حیله، دیسه، دولاب .

مانوس { . ص . عر . ن : مأنوسه .
[«انس» دن سف .]
۱ . آلیشمش، الفت و انسیت
اولنش : توتون مأنوسم دکدر؛
انسان مأنوسندن قولای کچمزر .
۲ . آلیشمش، آلیشیق، مألوف،
وحشیلکدن کچوب تأنيس او .
لتمش : حیوانات مأنوسه؛ مأنوس
برفیل .

مانوسیت { . ش . عر . ۱ . آلیشمه،
[«انسیت، الفت، انسیت، دات» :
مکیفانه مأنوسیت کوفی شیشدر .
۲ . وحشیلکدن کچوب انسانه
آلیشیق اوله : بعض حیوانلرک
مأنوسیتی ممکن اولماز .

مانی { . س . تاوهه متعلق اصواتدن
[عبارت الحان که اکثر یا

بر شرق و یا تسمیک ابتدا سنده
تغی اولور .

مائیا { سذ. مر. بو. Mav(a) }
مراق، جنت، پک زیاده
ابتلا : مایاه وطن = شدتی
وطن آرزوسندن حاصل مرض.

مائیفاتوره { سذ. فر. Manufac-
ture } منسوجات
وساثره متعلق فابریقه مهمو-
لانی : مائیفتوره مغازه سی.

مائیفاتوره چی { سذ. مائیفتوره
قیلندن منسو-
جات وساثر فابریقه معمولاتی
صانان تاجر.

مائیفاتوره جلیق { سذ. منسو-
جات وسا-
ثره متعلق فابریقه معمولاتی
صانان تاجرک تجارتی : مائیفا-
توره جلیق ایدبور.

مائیفستو { سذ. (یشا) مح-
فابریقه دن تجارت
کوندربلن امتعه ک جنس و مقدار
و قیمتی مین ورقه که کومروچکه
معتبر اولور : مائیفتوئی ابراز
ایتمک : مائیفتو موچیفه . ||
مائیفستو آموری = تجارت بو
ورقه لرینه باقی وظیفه سیله
موظف کومروک آموری.

مائیه { سذ. (ر. Mavix) =
مح. سفانده انبارله
وماکینه و آتش برلینه هوا
و برمه مخصوص بزدن باجه .

مانیوله { سذ. (یتا. Manivella) }
اقبال تهر یکجیون بر
اوجی قرینه استنادگاهی اولوب
اوزون اولان دیکر اوجی تحریک
اولان قول.

ماو { سذ. کدینک سی : کدی
ماواپندی.

ماوا { یا ماوی. سذ. مر. بورت,
مسکن، محل، مقام :
اورمانلر اکثریا آرسلان ماوا سی
اولور .

ماواج { سذ. مح. کدی یکیدن
قفات ایتک ایچون اسکی
اوستوبدی چیقارمه مخصوص
آلت، قلفانچی دمیری .

ماوراء { سذ. مر. (ماء اسم مو-
صول. وراء. آرقه،
کری) برشیک آرقه سنده،
اوت سنده، کری سنده بولان،
اوت : ماوراء النهر = ایرماغک
اوتسی (جهموک اوت سنده
اولان صف خط سی) : ماوراء
الطبیعه = طبیعت اوت سنده و
اوستنده بولان شی غیر طبیعی
حال : ماوراء قافقاس = قافقاس
ساحله جبالک اوت سنده کی بلاد.

ماوقع { سذ. مر. (ماء اسم مو-
صول. وقع = « وقوع »
دن فعل ماضی، دوشدی) دوشن،
واقع اولان، سرگذشت .

ماولامق { فل. (کدی) ماد
ماولامق . ایتک باغرمق.

ماونه { سذ. (عر. «معون» دن)
با : معونه.

ماوی { سذ. عر. با : ماوا.

ماوی { یاخود مائی. سذ. مر. :
ماویه. مائی. «ماء» دن
سذ. با : مائی.

ماوی { سذ. (عر. لغت آفنده دن)
صو رنگنده، گوک،
ازرق، کبود : آجیق ماوی؛
قویوماوی؛ ماس ماوی؛ بونجوق
ماویسی = پارلاق ماوی؛ میسه

ماویسی = هوائی؛ چویت ماویسی =
لاجورد. (اصل ترکیه سی اولان
«گوک» لغتی ترجیح اولمایدور.
ماویش { سذ. آجیق ماوی کوزلی
بیاض و صار بشین
(شخص) .

ماویلیک { سذ. ماوی اوله، ماوی
رنگ : اوتکی قناشک
ماویلیک دهاقوبو، دهاکوزلدر.

ماویترک { سذ. و :

ماویسی { سذ. ماوی به چالار.

ماه { و نادرأ مه. سذ. فا. آئی، قر:
مهروماه = کونش و آئی؛
مهو = یکی آئی؛ ماه رو = آئی
بوزلی؛ مه پاره = آئی پارچه سی.

ماه { سذ. فا. سال قریده قرق بر
دوره حساب اولان زمان
که سنه تک اون ایکیده بریدر،
آئی، شهر : ماه محرم، ماه رمضان.
شهر شمسی به دینله مک اقتضا
ایدکن مثلا : ماه نisan دخی
دینار. ماه به = آیدن آبه؛ بهر
ماه = هر آئی.

ماه { سذ. قناعت، کفایت، اکتفا:
آج کوزلی به بر فورن اتمک
ماه کلز .

ماهتاب { یاخود مهتاب. سذ. فا.
(ماه، مه = آئی. تاب =
نور) . آئی آیدینلی : ماهتاب.
بده کرمک : بوکجه کوزل مهتاب
واوایدی . ۲. یاندینی وقت اطرافه
آئی آیدینلغه مشابه و اکثریا
صاری یا ماوی ویا ینیه برایشیق
نفر ایدن فنشک ویا کبریت :
ماهتاب یاقق؛ ماهتاب کبریتی.
۳. مح. استهزاء، اکلجه، ذوقلقه :

برخی ماهتابه آلتی، ماهتاب
اینگ = بریله آلائی اینگ اککنک.
ماهابه چیقمق = ماهتابده دکرده
ذوق اینگ. نک کورکله ماهتابه
چیقمق = بریله استهزا اینگ.

ماهیچه { س. فا. مناره و قبه و سخاق
و سازه تپه‌سنة قونیلان
هلال رسمی : مناره نک ماهیچه‌سی
دوشمش.

ماهر { س. مر. : ماهره. ج :
ماهر (مهارة) «مهارة» دن سف.
الندن کلیر. بجزیکلی، استاد،
اوست، مهارتلی، حاذق : یک
ماهر جراح، صنعتده یک ماهر
در : مهرة اطبا دن بر ذات.

ماهرانه { س. فا. مهارتله، اوسته.
لقه : ماهرانه اجرای
عملیات ابتدی.

ماهرلک { س. مهارت، اوسته‌لق.
ماهر و { مه = آی رو = یوز
آی یوزلی، کوزل، دلبر.

ماهور { س. (مر. مهمز یا مهماز
{ دن } حیوانی دور.
نک ایچون چیزمنک اوچکسی
آرقه‌سنة طاقیلان چیلکدن
سیوزی دیشلی چرخ. ۲.

خروس و سائر بعض قوشلرک
آیاقلری آرقه‌سنة مقلده طلوان
یارمق. ۳. ج. زهرلی کیلرک
باش مارفنده و صو خطندن برقاج
قدم آشاغیدن ایلری به طوغری
جیتن اومورغه دیرسکی. ||
چاردار ماهوزی = دلجه،
کولچر.

ماهورلا مق { فذ. (آته) ما.
تزیب مر. { ما = اسم
ماهو { موصول. هو = ضمیر

منفصل مفرد مذکر غائب، او)
اوکه : ماهوالحق = حق اولان :
ماهوالحق بودر. || کاهو =
اولدیی کی : کاهو حقه = حقيله،
بحق.

ماهون { یاخود ماغون، ماؤن.
س. آمریقادن کان قوبو
رنکلی و کوزل جلا آلیر برجنس
قیبلی آغاج : ماهودن برطو.
لاب، ماهون قابلامسی. =
س. بو آغاجدن معمول : ماهون
طولاب، قاربوله.

ماهونیا { س. صاری چیچکی بر
نوع باغچه آغاجی.

ماهی { س. فا. بالیق، سمک؛ صید
ماهی بالیق آوی : صید
ماهی رسمی.

ماهی { س. (فارسیدن بالیق صرته
مشابهی مناسبتله) ۱.
چاتینک مختلف الاسقامه ایکی
سطحی آره‌سندنه ممتد اولان
صرت : ماهی کره‌میدی = بو
صرت مخصوص طار و اوپوق
فرنگ کره‌میدی. ۲. بومرغی

نشکیل اینگ اوزره بونه ممتد
کراسنه : چاتینک ماهیسی قیرلش.
ماهی { ترکیب مر. مؤنث اوله‌رق
«ماهو» برینه بعضاً قو.
لانلیلر. با : ماهو.

ماهیهانه { س. فا. (غلطی : ماهیه)
آی اعتباریله ویریلن
اجرت، آلیق.

ماهیت { س. مر. برشینک ندن
عبارت اولدیی، اصل،
حقیقت، کنه : بونک ماهیتی نه‌در؟
ماهیتی آکلايه مدم.

ماهیه { س. فا. «ماه» اسمنه
مری یا نسبت الحاقيله

تأییدن متولد غلط قاحش بر
تعبیردر { ۱. آلیق، شهریه،
معاش. ۲. مناره‌ل آره‌سنة
ایبله قنیدلر آصه‌رق تشکیل
ایستکری یازی ویا شکل.

مایاسیل { یا مایه‌سیل. س. وجود
ده برطاقم مایه‌لر افراز
ایدر چاتلاقلر، باصور و سازه :
مایاسیل اولوق. || مایاسیل اوتی =
باصوره دوا. زهم اولنان برجنس
نبات.

مایسن { عد. مر. («ماه»
تنه‌سی) ایکیز : ماین
والف تاریمخنده = بیک ایکیزده.

مایخوش { س. فا. طاتی الله اکشی
آره‌سندنه، اکشی به
مائل لذت طاتی : مایخوش
برشربت، برمیوه.

مایخوشاق { س. اکشی به مائل
طاتی اولان شیتک
حال ولذتی : بوشریتده، بومیوه
دهکی مایخوشاق.

مایدیه { س. مر. ۱. اوزرنده
چمکلر بولسان سفره،
قورلش ترازه. ۲. یک، طام،
ضیافت : فلاک شرفته برمانده
چکدی، ویردی.

مایس { س. (لا. Mains) سته
شمیعه رومیه نک اساساً
اوجخی و صکرکی اعتباره کوره
بشهی آبی، ابار : مایس آینه؛
مایسک اون بشنده. || مایس
چیچکی = برنوع چار چیچکی.

مایس { س. (لفت آغه الله منال
سیتی اواسه کرکدر) اینک
وقوبونک تازه کوبره‌سی. ||
مایس بوجکی = تازه کوبره‌ده
یاشار برجنس بوجک.

مايستره { س. (بتا.) ج. ۱.
 غرب شمايدن اسن
 خفيف وسرين روزگار = مايستره
 اسبور. ۲. كينك غراندي
 در كنك اك آتده كي سرفي وبوكا
 مربوط يلكن : مايستره سرفي،
 يلكني.

مايع { ص. عر. ۵: مائه. [«میع»
 مايع { دن سف. } صوكي آقان،
 صو حائنده بولنان، صوبوق،
 صلب مقابلي : جسم مايع؛ معادن
 مختلف درجه حرارته مايع حاله
 بگرار. = سذ. عر. ج. مایعات.
 صوكي آقان جسم، جسم مايع :
 حكمت طبيعیه يك مایعات بختي.
 مايعيت { سذ. عر. [فت مولده]
 ص. بر جسمك مايع حالنده
 يعني صوكي آقان حالده اولوق
 خاصه سي : جيوهك مايعتي.

مايل { ص. عر. ۵: مائه. [«ميل»
 مايل { دن سف. } ۱. بر طرفه
 طولغري اكش، اكري، منحنی:
 مائل ديوار، آجاج. ۲. بر شيه
 استمداد وقابلي اولان : اكعبه
 يه، عشرته، صنعته مائلدر. ۳.
 هوسكار، آرزومند، طالب،
 دوشكون، مبتلا : بر كوزله
 مائل اولدي. ۴. بگز، چالار،
 آكدير، ياقين : پنبه يه مائل
 صاري : آزيچي ماوي به مائلدر.
 ه. ر. [هندسه ده] عمودي اليه
 افقي آره سنده بروضعتده اولان،
 منحرف : خط مائل : سطح مائل.
 مايليت { سذ. عر. بر طرفه اكش
 اولان شيتك حال و
 وضعتي، انحراف، انحناء : بو
 خطك، بوسطك مائيتي.
 مايعون { يا ميون. س. انسانه بگز
 و آنجي آيانلري دخال

بجيمنده ونسبه باقاولري قصه
 والري زياده اوزون وكاه
 حيوان كي درت آياق اوزرته
 وكاه انسان كي قائما بورور
 حيوان كه انساندن صكره حيوا.
 ناك اك ذكيسيدر، فرد، پوزنه.
 انواع واجناسي يك چوق اولوب،
 عمومته درت الی حيوانات نای
 و بريار. انسان دينلن درت
 جنس انسان بونده و يك ذكيدر.
 || مج. يك چركين و تحف آدم. (بو
 معنایله صفت كي ده قوللايلير :]
 بونه مايعون حقه باز ! || مايعون
 اشتهالی = شباتز، هرگون بر
 ديكر هوسده بولنوب هيچ برنده
 قرار بوليان. || ترس مايعون =
 قلع نامليسي.

مايعونجي { س. هر كليدي آچار
 چلتكبر و خرسز آنا.
 ختاري كه اكري بر دميردن
 عبارتدر : كليدي مايعونجقله
 آچق.

مايعونجي { س. مايعون كزديروب
 اوينادان چيكانه.

ماينا { س. (بتا.) ۱. ج. يلكنلرك
 اينديرليسي، قپانسي، فوره
 ضدی : يلكني ماينا اتمك. ۲.
 مج. براقه، ترك، تعطيل : جنك
 ماينا اولدي. || ماينا علامتي =
 بايراق اينديرمه، ويره اتمه.

مايوس { ص. عر. [«أُس» دن
 مايوس { سمق.] ياس كيتير مش،
 اميدي كشمش، اميدسز، نوميد:
 مايوس اولدم، بني مايوس ايندي.
 مايوسانه { ص. ح. فا. اميدسزجه،
 (اميدسزلكه، نوميدانه)
 مايوسانه برطرزله؛ مايوسانه بر
 باقيش؛ مايوسانه گري دوندي.

مايوسيت { سذ. عر. ياس، اميد.
 سرك، هر اميدي
 كسيلوب بر املي قالمش اولان
 آدمك حالي : كنديسنه مايوس.
 سيت كلدي؛ مايوسيته دوچار
 اولدي؛ مايوسيت انساني هر
 شيه مجبور ايدر.
 مايوق { سذ. عر. ۱. آچلامش چيچك،
 غنچه. مر. ۲. غنچه
 ظرف، قابوغي.

مايه { س. فا. ۱. بر شيتك معمول
 و متشكل بولنديني ماده،
 جوهر، عنصر : بونك مايه سي طو.
 پراقدن عبارتدر؛ بدمايه. ۲. بر
 ايش كورمك ايچون وجودي لازم
 اولان شي، سرمايه، بضاعة :
 مايه سي يوق نايله باييون. ۳.
 ثروت، مال. ۴. تحصيل، علم،
 معلومات مكتسبه : مايه سز بر
 شي يازيله ماز. || سرمايه. با :
 سرمايه. || فرومايه. با : فرومايه.
 مايه { س. [فت آتفه فارسيه دن]
 بعض شيلره قوام و يا تخمر
 و برمك ايچون قونيلان ماده :
 خور، اتمك مايه سي؛ يفور،
 پيتير مايه سي.

مايه { س. [فارسي دن] سوريلر ده
 دامزاق ديشي خيوان،
 قيصراق وقوبون وساژه.

مايه { عذ. عر. ج. مات. ۵:
 مائين. [تلفظي : مشه]
 يوز، صد. = سذ. عر. يوز
 ستهك زمان، قرن : هجرت
 نبويهك مائه اولاسنده، مائه
 رابعه سنده. = ج. رقلرك
 صاغدن اعتباراً اوچجي خانه سنده
 ياز بلانلري : آجاد، عشرات،
 مات، الوف : مات خانه سي.

مايه خوش { ص. با : مايخوش.

مباركه؛ مبارك بر ذاتدر؛ مبارك
الربني قلد يروب دعا ابتد.
۳. اوغورلى، خيرلى، مسعود،
متين، قوتلى، قدسلى، بكي طوغان
چوق، پايدىرىنكز او، كييد.
يكنكز اثواب مبارك اولسون.
(بومنا ايله زانزدى: مبارك).
۴. استزاي طريقه شايان لوم
ونعريض اشخاص واشيا حقنده
قوللا تايار: اومبارك آدم ده طور.
ميوب يك يور؛ آمبارك بر كره
صورسه آ! بومبارك جفتلك
ضررندن باشقه بر خيرنى كور.
مدك.

مباركى {ص.} لفت آنغز عربيه دن
{غلط} با: مبارك.

مباشر {سذ. عر.} «بشر» دن
{سف. مفاعله} ۱. وقتيله
حكومتك برا سرينى طاند اولدينى
آدمله تبليغ ايله اجرا ايدن ويا
بر ملك تحصيله مأمور اولان
آدم: مباشر كونوردلى؛ اوينه
مباشر كلدى. ۲. حاكمك اسرينى
تبليغه مأمور آدم. ۳. مج. بر طور
آمرانه ايله حكم ايدن، مسلط
اولان آدم: باشمه مباشر
ديكلدى.

مباشرت {سذ. عر.} «بشر» دن
{مص. مفاعله} ۱.
كيزيشمه، طويشيه، باشلامه، بدأ،
ابتددار: اوكتاپك تحريرينه
بوكون مباشرت ايدم جكم. ۲.
جامع، مجامعت.

مباعد {سذ. عر.} «بعد»
{دن مص. مفاعله}
بر بردن اوزاقلاشمه.

مبالات {سذ. عر.} اصلى:
{مبالوة} «بلو» دن مص.
مفاعله [دقت، اعتنا، تقيد. ||

عدم مبالاة = دقتنرك، قيد.
سزلى.

مبالغ {سذ. ج. عر.} قد: مبلغ.
{با: مبالغ.

مبالغه {سذ. عر.} «بلوغ» دن
{مص. مفاعله} ۱. بر

ايشده يك امرى به وارمه، قصور
براقامه، مكمل وقصور سزايحه:
اكرامده مبالغه ايلدى. ۲.
بيوته، اعظام، افراط، كوچك
برايى يك بيوك كوسترمه: او يك
جسارتى مدحه مبالغه ايلدى.
بوتعريفده مبالغه وارد؛ مبالغه
عجابه: كنديسى مبالغه نى سويور.

|| مبالغه ايله = يك چوق، يك زياده:
كنديسى مبالغه ايله خيس،
جوسرد در. || ر. اسم مبالغه،
مبالغه ايله اسم فاعل = عريده
جبار، صبور، علامه كي و زلزله
اولوب مبالغه بيان ايدن اسم فاعل
صيفسى: تركيه ده «يك» ويا
«اڭ» اداتلرله ينه مبالغه افاده
ايدن صفت مركبه: يك بيوك،
اڭ بيوك.

مبالغه جي {ص. هر شينى مبالغه
{واعظام ايتكى سون:
شرق ادبا و شعراى مدح و
تعريفده يك مبالغه جيدرلر.

مبالغه لى {ص. مبالغه ايدن،
{مبالغه نى اولان،
اولديغندن زياده كوسترين،
اعظام ايدان: مبالغه لى سوز؛
برطاق مبالغه لى مدخلر.

مبانى {سذ. ج. عر.} مفردى
{يوقدر.} ۱. پاييلر، انيه:
مبانى جسمه. ۲. عمل، اساس،
قواعد اساسيه: مبانى هندسه.
{سذ. عر.} «بها» دن
{مص. مفاعله} اوگمه،

افتخار، تخر: اولادك تربيه نى
بحق ابونيك سرمايه مباها تيدر.
مباهى {ص. عر.} «بها» دن
{سف. مفاعله} اوگن،
افتخار و تخر ايدن.

مبايعه {سذ. عر.} ج: مبايعات.
{«بيع» دن مص. مفاعله}
صائين آله، اشترا: بر آراه
مبايعه ايتدم؛ بعض مبايعاتله
مشغول ايدم. (اصل «بيع»
صاعق ديك اولوب، مفاعله
باني ده مشاركت بيان ايتديكيون،
معناى حقيقى: صانوب آله،
آليش و بريش، اخذ و اعطايه
متعلق مة وله در.)

مبايعه جى {ص. بوسوده برينك
{حسابنه هوا آلان.
مباين {ص. عر.} «بين»
{دن سف. مفاعله} ۱. باشقه
درلو اولان، ديكرلر دن آرى
و غيرى اولان، مخالف. ۲.
ديكرينك ضدى و عكسى اولان:
بوسوزكر دمين سويلديككزه
بوسيتون مبايندر.

مباينت {سذ. عر.} «بين» دن
{مص. مفاعله} ۱. آير-
يلق، غيريلق، خلاف، مخالفت،
اختلاف: مباينت افكار. ۲.
ايكى شينيك بر برينك ضدى و
عكسى اولسى، ضديت: بوايى
سوز آره سنده مباينت واردر.

مبدا {سذ. عر.} «بدأ» دن
{سف. افتعال} ۱. باشلا-
نفج، باش. ۲. ر. (نحو عريده)
جمله اسميه يك ايكى ركنندن
برى كه جمله يك باشنده اولور:
«الله اكبر» جمله سنده لفظ جلال
مبتدا و اكبر خبردر. «مستدالي»
ايم اولوب، اسم كان واسم ان

وساثره و نه شاملدر .

مبتدئ { ص. عر. : «بدأ» دن
مبتدئ { س.ف. : افتعال } علم تحصیله
ویا برایش وصفته یکی باشلایان،
عجمی : مبتدله مخصوص ثرائت
کتابی : مبتدی ایلی .

مبتدل { ص. عر. : مبتدله } «بذل»
مبتدل { دن س.ف. : افتعال } ۱. خور
قوللائلان، اعتبارسز، خوار،
حقیر، کپازده. ۲. یک بول و او
جوز : بوسنه میش یک مبتدل .
مبتلا { س.ف. : عر. : آرزو و طلب
اولان شی. ذ. }

مبتلا { ص. عر. : ۱. «بلا» دن س.ف.
مبتلا { افتعال } ۱. دوشسکون،
کرفتار، دوجار : بر درده مبتلا
اولدی؛ عشرته مبتلا. ۲. عاشق،
افتاده : اوquadینک مبتلا سیدر؛
برچنکیه مبتلادر .

مبتنی { ص. عر. : مبتنی. «بنا»
مبتنی { دن س.ف. : افتعال } ۱. بنا
اولمش، قورلمش، مؤسس : بر
قیانک اوزرینه مبتنی قلمه. ۲.
مجتهد : دعواسی نه اوزرینه
مبتنیدر؟

مبتج { ص. عر. : «تج» دن
مبتج { س.ف. : افتعال } ۱. ممنون،
مسرور. ذ. }

مبتل { ص. عر. : مبتله. «بذل»
مبتل { دن س.ف. : تعلیل } اولولاشمش،
تکریم و تعظیم اولمش، مکرم،
معزز .

مبحث { س.ف. : عر. : مجاز : مباحث.
مبحث { «بحث» دن س.ف. : ۱.
بر بحثه دائر مقاله ویا فصل
وباب، بر مسئله علیه ویا بر
حقیقتیه متعلق مقاله : بحث
تکریم، بحث طوفان : مباحث
علیه، مباحث تاریخیه. ۲. اصطلاح.

حات فنیة جدیده باشلیجه او.
رویا السنه سنده مستعمل یو.
Logie تمیزبینی ترجمه ایدر :
مبحث الامتار = Carpologie
مبحث الازهار = Anthologie و
سائره .

مبحوث عنه { ص. عر. : ذ. :
مبحوث عنها .
۱. «بحث» دن س.ف. اولوب «عنه»
سز قوللائلان بحث اولنان شی.
س.الف الذکر، مذکور :
مسئله مبحوث عنها ؟

مبدأ { س.ف. : عر. : مجاز : مبادی.
مبدأ { «بدأ» دن ص.ف. : میمی
ویا سم. و سز. ۱. باشلامه، باشلا.
نفع، بدأ، آغاز، باش، ابتدای
ظهور : مبدأ عالم : مبدأ خلقت :
مبدأ اسلام .

مبدع { ص. عر. : ذ. : مبدعه.
مبدع { «بدعه» دن س.ف. : افعال }
۱. ایجاد و اختراع ایدن، موجد.
۲. امور دینی ده بدعته تابع او.
لان، اهل بدعت .

مبدل { ص. عر. : ذ. : مبدله. «بذل»
مبدل { دن س.ف. : تعلیل } دیکشد.
یرلمش، تبدیل و تغییر اولمش،
بر قالدین دیگر قالب و صورته
یکدش : کابکلرک چوغی قورتدن
مبدلدر .

مبذول { ص. عر. : ذ. : مبذوله.
مبذول { «بذل» دن س.ف. : ۱.
بول صرف اولنان، اسیرکنین :
لطیفی بتون طاله مبذول ایلدی.
۲. بول، کثرت اوزره بولنان،
اوجوز : بوسنه اوزوم یک
مبذولدر؛ آناطولیده محصولات
مبذولدر .

مبذولیت { س.ف. : عر. : ۱. بولاق،
مبذولیت { چوقاق، کثرت :
میوه تک مبذولیتی. ۲. بول
ویرمه، اسیرکمه، احسان عام :
لطف و احسانتک مبذولیتی .

مبذول { ص. عر. : «براه» دن س.ف.
مبذول { تعلیل } تبره اولمش، بری،
مستثنی، حاری، منزه : جناب
حق اوصاف بشیره دن مبرادر؛
بو آدمی مرحمتدن مبرادر .

مبذول { س.ف. : عر. : «مبذول»
مبذول { ترجمه غیر مستعملدر. }
نواب ایچون تأسیس اولمش
خیرات : فلان شهرک خیرات
ومبراتی چوقدر .

مبذول { س.ف. : عر. : «مبذول»
مبذول { مبرد حصانه طاشلرخی
اوقالدوب دوشورن آلت .

مبذول { ص. عر. : «مبذول» دن س.ف.
مبذول { تعلیل } صوؤدان، سرنبلد.
یرن، = س.ف. : عر. : قاراق .

مبذول { ص. عر. : محکم، صاغلام،
مبذول { ضروری الوقوع، ردودفی
محال : قضاء مبرم؛ بلاء مبرم .

مبذول { ص. عر. : ذ. : مبروره .
مبذول { «بر» دن س.ف. : مقبول،
خیرلی، ممدوح : خدمات
مبروره می .

مبذول { ص. عر. : ذ. : مبرهنه .
مبذول { «برهان» دن س.ف. :
درج [برهان و دلیل ایله
اثبات اولمش، مثبت، ثابت :
ارضک کرویتی خسوفده کره
قر اوزرنده کوریلن کواکبه .
سیله دخی مبرهندر .

مبذول { ص. عر. : ذ. : مبسوطه .
مبذول { «مبسوط» دن س.ف. : ۱.
آبلش، یابلش، سربلش، دو .

شنش، آجیق: خوان نمق
مبسوطدر. ۲. بر تفصیل بیان
اولئان، مفصل. || ضمة مبسوطه =
ترکیه آجیق اوقونان ضمه که
قول و بؤل کیم قیله سی و گوز
و سوز کیم خیفه سی اولور.
مقابلی ضمة مقبوضه.

مبشیر { ص. مر. } «بشارت» دن
مبشیر { ص. تفعلیل } تبشیر ایدن،
مژده ورن، ایی برخبر و بر مکله
سویندیرن.

مبشیر { ص. مر. } مبشیره.
مبشیر { ص. بشارت } «دن سفة تفعلیل»
تبشیر اولنش، مژده و برلنش،
برای خبرله شاد و مسرور ایدلنش
اولان: هؤ ایله مبشیر؛ عمره
مبشیره = صحابه کرامدن اون
ذات که جانب نبویدن جتله
تبشیر یورولشدن.

مبصر { ص. س. مر. } «دبصر» دن
مبصر { ص. س. تفعلیل } ۱. کوزدیجی،
بکیجی، باقیچی. ۲. مکتبلر.
ده شاکرداک افعال و حرکاتی
تفتیشله حسن حالینه نظارت
ایدن مأموره و یریلن اسمدر:
مکتب اعدادی مبصرلندن. ۳.
کرکرکرده ارایجی کانبلکیله مو.
ظف مأمور.

مبصرلئق { ص. مکتبده و رسو.
مبصرلئق } ماده مبصر خدمت
و مأموریتی: دارالفنون مبصر.
لغتہ تمین اولندی.

مبضع { ص. مر. } ۱. مباح.
مبضع { ص. بضع } «دن اسم آت»
جرأ. بیشتر. مزغ و مشروط کیم.

مبطل { ص. مر. } مبطله.
مبطل { ص. بطل } «دن سفة افعال»

فسخ و ابطال و لغو ایدن،
قادران.

مبطل { ص. مر. } مبطله.
مبطل { ص. بطل } «دن سفة افعال»
فسخ و ابطال و لغو اولئان،
مفسوخ، ملغا.

مبعد { ص. مر. } مبعدة.
مبعد { ص. بعد } «دن سفة تفعلیل»
اوزاقلشدیران، تبعید ایدن.

مبعوث { ص. مر. } مبعوته.
مبعوث { ص. ۱. کوندرلش، کوند

رین، مرسل، فرستاده:
خلق دین حقده دعوت ایچون
من طرف الله مبعوث اولان
انبیاء عظام: هر جمعی بر قومه
و حضرت محمد (صلام) ایسه
عموم نوع بشره مبعوثدر. ۲.
بعد الموت دیریلدیش اولان.
= س. مر. ج. قا. مبوءان.

فر. Chambre des députés
دیلن مجلس اعضاسندن بهری.
مبعوثلئق { ص. بوجلس اعضاقلنه
انتخاب اولئانلرک حال
و صفی.

مبغوض { ص. مر. } «دبغض» دن
مبغوض { ص. س. مر. } بغض اولئان؛
بغض و کینه دوچار و مظهر.

مبلغ { ص. س. مر. } «دبلاغ» دن اسم
مبلغ { ص. آت. — غلطی: مابللق. }
ص. حبلری یاغنه مخصوص دوز
و آجیق برجس قاشیق.

مبلغ { ص. س. مر. } ۱. مبلغ.
مبلغ { ص. مقدار } «کوندیران مبلغ
واصل اولدی؛ بریکن آغجه ایی
بر مبلغ اولش.

مبلغ { ص. مر. } مبلغه.
مبلغ { ص. بلاغ } «دن سفة تفعلیل»

تبلیغ ایدن، بر اسم و یا خبری
عقله یتیشدیرن. = س. مر.
بیوک جامعلرده صوک جباعته
امامک و مؤذک سوزلرینی
تکرار ایدرک یتیشدیرن آدم.
مبلول { ص. مر. } مبولله.
مبلول { ص. بول } «دن سفة افعال»
نمش، ایصلاق، غلی، یاش.

مبئی { ص. بولقی بعضلر، «مبانی»
مبئی } چمنک مفردی اولئی اوز.
ره، بنا معناسیله، و بعضلر بنا
محلی و عمل معناسیله لسانخزده
قولانمشلر سده، «عربیده»
«مبانی» مفردسز جمع اولوب،
«مبئی» صورتنده برکله دخی
هیچ بر لغت کتابنده مقید
دکدر.

مبئی { ص. مر. } مبئی. «دخی»
مبئی { ص. دن سفة } ۱. بنا اولنش،
یا بلش، قورولش: جسم بر
قیاتک اوستنده مبئی بر قلعه.
۲. مج. بر شیشه طیانان، مستند:
علم الارض و علم البشر طبقات
ارضیده بولئان آثار اوزرینه
مبیدر. ۳. د. (نحو عربیده)
بلا مانع لفظی اعراب قبول
ایتیوب سماع اوزره دائما بر
حرکه ایله دیا ساکن اوله رق
قوالایلان (اسم): سیویه،
من، هو، هی کیم: قع اوزرینه،
کمر اوزرینه مبئی؛ مبئی علی
الفتح، مبئی علی الکسر. || مبئی
علی الحکایه = معروف و مشهور
بر حکایه و وقعه بناء سولنیان
سوزکه آکلاشلی او حکایه تک
یلمسنه متوققدن: بولکام مبئی

هل الحکایه در. = ح. بناء، دن
طولانی، دن ناشی : کیفز او
لدیفنه مینی بو کون کله مدی ؛
بو کون کلشی یاغور یاغدیفته
میندر.

مبهم { صد. مر. : مینه. }
مبهم { مبهم، دن سمه. افعال غیر
معین، غیر محدود، حصر و
تعیین اولیان، هر طرفه چکله
بیان : مبهم سوز.

مبهمات { شد. مر. : صرف }
مبهمات { ترکیده کنایاتک مبهم
و غیر معین بر معنای دلالت
ایدنلری : نه کیم، قاج، فلان کی.
مبهوت { صد. مر. : مبهوته. }
مبهوت { مبهوت، دن سمه. } سر
سم، متعیر، حیران : مبهوت
اولدی، قالدی.

مبهور { صد. مر. : مبهوره. }
مبهور { مبهور، دن سمه. } نفس
طارافته مبتلا، صولوغان.

مبیت { شد. مر. : بیت، دن }
مبیت { سم } پایله جق، یتوت
ایدیله جک پر.

مبیض { شد. مر. : بیض، دن }
مبیض { سم } دیشلرک رحنده
جئینه اساس اولان یومورطه.
جقارک بولندی بی محل، اوغلد
روق.

مبیض { شد. مر. : بیاض، دن }
مبیض { سم، تغیل } مسوده لری
بیاضه چکن، تبیض ایدن کاتب،
مستنج.

مبیضک { سم، مسوده لری بیاضه
مبیضک } منه چکن یقی تبیض
ایدن کاتبک ایشی، مستنجک :
مبیضک ایدیور.

مبین { صد. مر. : مینه. }
مبین { بیان، دن سمه. افعال }

۱. غیر وشر وحق وباطلی فرق
وفصل ایدن : قرآن مبین. ۲.
واضح، عیان، آشکار : دین مبین.
مبین { صد. مر. : مینه. } بیان
مبین { دن سمه. تغیل } بیان
ایدن، ظاهر وعیان الین، ظاهراً
هرأ بیلدیرن : شایان اعتماد
اولدیفنی مبین بعض اوراق
ابراز ایلدی.

مبین { صد. مر. : مینه. } بیان
مبین { دن سمه. تغیل } آشکار
بیان وایضاح اولنان.

مباحث { شد. مر. : تبع، دن }
مباحث { مصه. مغاعله } برینه
اویوب پیرو اوله، تابع اوله،
آرقسی صره کیتنه : جماعت
امامه متابعت ایدر.

مناظره { صد. مر. : متاثره. }
مناظر { اثر، دن سمه. تغیل }
طوقلمش، بر حال وحسک ایچنه
ایشله سیله متغیر اولان، محزون،
مکدر : باشقه سنک آجیسیله
متاثر اولق؛ او وقته دن چوق
متاثر اولدی؛ کجه وقعی قوالک
حزین سسنی ایشیدوبده متاثر
اولماق ممکن دکادر.

مناظر { صد. مر. : متاخره. }
مناظر { ج. متاخرین. }
دن سمه. تغیل صکره کان،
صکره قالان، صکره کی، متقدم
مقابلی : زمان متاخر؛ قرون
متاخره، متاخرین حکما.

متأدب { صد. مر. : متأدبه. }
متأدب { ادب، دن سمه. تغیل }
تأدب ایدن، ادب اوکرتن،
تربیه اولنان.

متأذی { صد. مر. : متأذیه. }
متأذی { اذا، دن سمه. تغیل }

اذیت ایچنده بولنان، اذیت
چکن، انجین، صیقیلان : او
آدمک لقر دیسندن متأذی اولدم.
متأذک { شد. مر. : ذک، دن سمه. }
متأذک { مغاعله } محاربه تک رضای
طرفینه موقفاً تعطیلی : طرفین
مخاصمین متارکه ایتدیلر؛ متارکه
اثناسنده.

متأسف { صد. مر. : متأسفه. }
متأسف { اسف، دن سمه. }
تغیل اسف وکدر ایدن،
محزون، مکدر : بو خبردن
چوق متأسف اولدی.

متاع { شد. مر. : ج. امته. }
متاع { صایله جق مال وعلی
الخصوص قاش و سائر قیمتی
اشیا، تجارتی، آورو یا امته سی. }
۲. ج. سرمایه، بضاعه : متاع
وصلی اوجوز صاتیور.

متاعب { شد. ج. مر. : فند. }
متاعب { متعبه، اسازده مستعمل
دکدر } بورغونقلر، زحمتلر،
مشقتلر : متاعب سفره تحمل
ایتمک.

متأفوره { (ر. Μεταφορα) }
متأفوره { ج. کمینک بورده سنه
عوداً وایمالاً مومنوع دیکمه؛
فلوقه متأفوره سی = فلوقه بی
آصفه مخصوص دیکملر :
فلوقه بی متأفوره آلق.

متألم { صد. مر. : متألله. }
متألم { دالم، دن سمه. تغیل }
الم وکدره مصاب، مکدر،
محزون، غمناک : کندیسینی
متألماً کوردوم. ۲. آجیان، آفران،
خسته : عضو متألم.

متألیک { (ر. Μεταλίκον) }
متألیک { آزکومشله قارشیق }

باقر آفچه ، سکهٔ مفشوشه . ۲.
الیوم اون یاره به بکن اسکی بکر .
میلک سکهٔ مفشوشه : برمتالیکه ،
بش متالیکه صانیور .

مُتَأَمِّلٌ { ص. ص. عر. : مُتَأَمِّلٌ .
[امل] دن سف . تفعل [ا]
تأمل ایدن ، دوشوش ، متفکر ،
طائفین .

مُتَأَنَّتْ { س. عر. طیانغ ، متین
[وقوی اوله ، صاعلا .
ملق ، ثبات وغیرت : انسانیده
مناات اولدقجه هیچ بر ایشه
موفق اوله ماز .

مُتَأَنَّنَ { ص. عر. [انی] دن سف .
مُتَأَنَّنَ { تفعل [ا] آخر طاورانان ،
دوشوشونک متبصرانه حرکت
ایدن ، عجله ایتمین : نه محول
اولمی نهده زیاده متائی .
مُتَأَنَّنَ { ص. ح. فا . آخر اقله ،
مُتَأَنَّنَ { مجله سز ، یک دوشوشونه .
رک ، متبصرانه : متأنیانه حرکت
ایدور .

مُتَأَهَّلٌ { ص. عر. : مُتَأَهَّلٌ .
[واهل] دن سف . تفعل [ا]
اولنش ، اولی : متاهل آدم .

مُتَبَادِرٌ { ص. عر. : مُتَبَادِرٌ .
[بدور] دن سف . تفعل [ا]
ظهور و بروز ایدن : بتبادر
خاطر ، خاطره کلن ، تخططر
اولنان .

مُتَبَادِلٌ { ص. عر. : مُتَبَادِلٌ .
[بدل] دن سف . تفعل [ا]
۱. بر برینک یرینه کچه بیلن ،
نوبته دیکشن . ۲. ر. [هند .
سده] قارشیاقلی : زاوشان
متبادلتان = قارشیللی ایکی زا .
و .

مُتَبَاعِدٌ { ص. عر. : مُتَبَاعِدٌ .
[بعد] دن سف . تفعل [ا]

بر بردن اوزاق بولنان ، او .
زاقلاشان : منازل متباعده .
مُتَبَاقِی { ص. عر. : مُتَبَاقِی .
[وقاء] دن سف . تفعل [ا]
کری قالان ، آرتان : مقدار
متباق .

مُتَبَاكِي { ص. عر. : مُتَبَاكِي .
[بکاه] دن سف . تفعل [ا]
آغلارکی اولان ، یالایدن
آغلایان .

مُتَبَايِنٌ { ص. عر. : مُتَبَايِنٌ .
[باین] دن سف . تفعل [ا]
۱. بر یرینه ضد اولان ، بر-
بک عکسی اولان ، متضاد . ۲.
ر. [حسابده] مشترک مقسوم
علهری اولیان (وقلر) .

مُتَبَحِّرٌ { ص. عر. ج : مُتَبَحِّرٌ .
[بحر] دن سف . تفعل [ا] علم
وفضله دریاکسی واسع وعمیق
اولان ، عله ککنه و قهرینه
واران : متبحرین علان .

مُتَبَدِّلٌ { ص. عر. : مُتَبَدِّلٌ .
[بدل] دن سف . تفعل [ا]
تبدل ایش ، دیکشمش ، متغیر ،
دیکر کون .

مُتَبَرِّکٌ { ص. عر. : مُتَبَرِّکٌ .
[برکة] دن سف . تفعل [ا]
کهندیسله تبرک و تین اولنان ،
مبارک : شیخ عطارک انفاس
متبرک .

مُتَبَسِّمٌ { ص. عر. : مُتَبَسِّمٌ .
[بسم] دن سف . تفعل [ا]
کولومسین ، تبسم ایدن ، کولر :
متبسم برچهره ایله .

مُتَبَسِّمَانَه { ص. ح. فا . کولو .
[مسیه رک ، تبسمله :
متبسمانه بر یوزله : متبسمانه
باقدی .

مُتَبَصِّصٌ { ص. عر. : مُتَبَصِّصٌ .
[بص] دن سف . تفعل [ا] یالانقلانان ،
کویک کی تبصص ایدن :
متبصص بر آدمدر .

مُتَبَصِّصَانَه { ص. ح. فا . یالانقلان .
[نورق] دن سف . تفعل [ا]
واقع اولان ، تبصصله : برطور
متبصصانه ایله : متبصصانه یانه
واردی .

مُتَبَصِّرٌ { ص. عر. : مُتَبَصِّرٌ .
[بصر] دن سف . تفعل [ا]
دقتله باقان ، ایجه ملاحظه و
تأمل ایدن ، دور اندیش .

مُتَبَصِّرَانَه { ص. ح. فا . دقتله
[باهرق] دن سف . ملاحظه و
تأمل ایله ، دور اندیشانه : برسی
متبصرانه ایله : متبصرانه طاو .
راغق .

مُتَبَلِّرٌ { ص. عر. : مُتَبَلِّرٌ .
[بلور] دن سف . تفعل [ا]
لفت مولده . ۲. بلور شکل
و صورتده طوگمش اولان ،
تبلر ایش .

مُتَبَوِّعٌ { ص. عر. : مُتَبَوِّعٌ .
[تبع] دن سف . ۱. تابع
کندیسته تبعیت اولنان ، تابع
مقابلی : متبوع مخفم = تبعه
سندن بولندیم حکمدار : دولت
متبوعه سی . ۲. ر. کندیسته
دیکر برکله اتباع اولنان (کله) ،
موصوف ، معطوف علیه وس .
ثره : تابع متبوعک اعرا بی آلیر .

مُتَبَوِّعِیَّتٌ { س. عر. : کندیسته
[تبعیت] دن سف . تبعیت اولنان ذاتک
حالی : تابعیت و متبوعیت مناسبتی .
مُتَبَوِّیٌّ { ص. عر. : مُتَبَوِّیٌّ .
[بیان] دن سف . تفعل [ا]

تبین لازم اولدیفتدن اسم مفعول
صورتده بآنگ تعقیله قوللائا-
ملیدر. تبین ایتمش، میدانه
چیقمش، اثبات اولتمش، ظاهر،
بدیی.

متابع { ص. عر. ذ: متابعه.
(تابع دن سف. تفاعل)
بربری آردنجه ککن، بربرینی
تعاقب ایدن، متعاقب: وقایع
متتابعه؛ متتابع الورد، متتابع
الظهور = آردنجه ورود ویا
ظهور ایدن.

متابع { ص. عر. بربری آردنجه،
بربرینی متعاقب اوله رق:
متتابعه ظهور ایدن احوال.

متابع { ص. عر. ذ: متابعه.
(تابع دن سف. تفاعل)
تابع ایدن، آرقه منه دوشوب
آراشدیران: کتب حدیث
منتقلیدن.

متوجه { ص. عر. ذ: متوجه.
(توجه دن سف. تفاعل)
۱. تاج کیش، تاجلی. ۲. بیا.
تاج صورتده ظریف اولان
(چیچک).

متجاسر { ص. عر. ذ: متجاسره.
(تجاسره دن سف. تفاعل).
عل تجاسر وجرأت ایدن، بر
ایشه پرواسر کیریشن: مخالف
قانون حرکت متجاسر اولانلر.

متجانس { ص. عر. ذ: متجانسه.
(جنس دن سف. تفاعل).
عل برجندن اولان، همجنس:
حیوانات متجانسه؛ متجانس الشكل.

متجاوز { ص. عر. ذ: متجاوزه.
(جواز دن سف. تفاعل)
چوارده بولنان، قوکشو،
همچوار: نواحی متجاوزه. ||

زوایای متجاوزه = یان یانه بو-
لنان زاویه لر، زوایای متبادله
صدی.

متجاوز { ص. عر. ذ: متجاوزه.
(جواز دن سف. تفاعل).

عل ۱. کچن، آشان: حدیثی
متجاوز. ۲. تجاوز و تعرض
ایلین، صارفندیان ایدن: طر-
فین عسکرندن خانقسی متجاوز.
در؟ ۳. کچن، آشان، زیاده،
فضله: بش بیکی متجاوز.
[بش بیکن متجاوز دیه ملی.]

متجاهل { ص. عر. (جهل دن
(جهل دن سف. تفاعل) تجاهل
ایدن، یلمز لکدن ککن، یالاندن
یلمز کی اولان. ||

متجاهلانه { ص. عر. فا. یلمز لکه
(کله رک، تجاهل ایده.
رک: متجاهلانه جواب ویردی؛
بر جواب متجاهلانه ایله.

متجبر { ص. عر. ذ: متجبره.
(جبر دن سف. تفاعل)
جبروتی طاقیان، جبر و زورله
حرکت ایدن، جبارلق کوسترن.
متجبرانه { ص. عر. فا. جبروتله،
(حرکت خود سرانه ایله،
زورله: متجبرانه حرکت ایدردی.

متجدد { ص. عر. ذ: متجدده.
(جد دن سف. تفاعل)
یکیلن، یکیدن باشلایان ویا یکی
حاله کیرن: قوه متجدده.

متجزی { ص. عر. ذ: متجزیه.
(جزء دن سف. تفاعل)
اجزاه اتقسام ایدن، پارلانی.

متجسد { ص. عر. ذ: متجسده.
(جسد دن سف. تفاعل)
وجود پیدا ایدن، جسم وجسد
حاله کچن: جسم متجسد.

متجسس { ص. عر. ذ: متجسس.
(جسس دن سف. تفاعل)
یوقلایان، کیزلی شیشلردن خبر
آلغه چالیشان، آراشدیران،
تفتیش ایدن.

متجسسانه { ص. عر. فا. تجسسله،
(یوقلایوب آراخشد.
بره رق، احوال خفییه تفتیش
ایده رک: دائمی متجسسانه حرکت
ایدور؛ برنظر متجسسانه ایله
باقیوردی.

متجسم { ص. عر. ذ: متجسمه.
(جسم دن سف. تفاعل)
وجود پیدا ایده رک مجسم کو.
رین، تجسم ایدن: بر ملک
تجسم.

متجمد { ص. عر. ذ: متجمده.
(جمد دن سف. تفاعل)
نا. قیوراق، قیورجق: متجمد
الاشمار = قیورجق صاجلی.

متجلی { ص. عر. ذ: متجلیه.
(جلاء دن سف. تفاعل)
۱. میدانه چیقمان، کورین،
ظاهر، عیان. ۲. پارلاق، رو-
شن، رخشان.

متجمع { ص. عر. ذ: متجمعه.
(جمع دن سف. تفاعل)
طویللاشمش بریکمش، ییفلدش،
جمع.

متجمل { ص. عر. ذ: متجمله.
(جمال دن سف. تفاعل)
برغش، طوناش، سوسلنیش.

متجهش { ص. عر. ذ: متجهشه.
(جهن دن سف. تفاعل)
تجین ایتمش.

متجهزه { ص. عر. ذ: متجهزه.
(جهاز دن سف. تفاعل)

طاقم و ترتیبی پدارك و اكال
ایدلش، طواناش، مجوز.

مُحَابَب { ص. عر. ذ: مُحَابَبَه.
«حب» دن سف. تفاعل
سویشن، حسن مناسباتده بو.
لنان، بربرینه دوست اولان:
دول مُحَابَبَه.

مُحَارِب { ص. عر. ذ: مُحَارَبَه.
«حرب» دن سف. تفاعل
ینلرنده جنك
و حرب ایدنلرك بهری: دول
مُحَارِبَه، طرفین مُحَارِبِین.

مُتَحَاشِ { ص. مر. ذ: مُحَاشِیَه.
«حشی» دن سف. تفاعل
عل چکین، صاقینان، اجتناب
ایدن.

مُتَحَجِّم { ص. عر. ذ: مُحْتَجِمَه.
«حتم» دن سف. تفاعل
واجب، الزم، ضروری: مُتَحَمِّم
الایفا.

مُتَحَجِّر { ص. عر. ذ: مُحْتَجِرَه.
«حجر» دن سف. تفاعل
ط. یقتیلانمش.

مُتَحَجِّر { ص. عر. ذ: مُحْتَجِرَه.
«حجر» دن سف. تفاعل
طاش حالنه یکمش، طاش اولمش:
حیوانات متحجره.

مُتَحَد { ص. عر. ذ: مُحْتَدَه.
«وحد» دن سف. افتعال
برلشمش، برلك اولان، متفق:
اونلرك جمله سی متحد ایدی:
متحد الذکر = بر فکرده بولنان،
همفکر: متحد المال = بر مالده
اولان، جواهر متحده.

مُتَحَدِّث { ح. عر. برلکده، براد.
«بر اوله رقی» بردن:
متحداً حرکت ایتدیلر.

مُتَحَدِّث { ص. عر. ذ: مُحْتَدِثَه.
«حدوث» دن سف.

تفاعل ظهور ایدن، وقوعه کین،
یوقدن وار اولان، میدانه کین:
وقایع متعده.

مُتَحَرِّك { ص. عر. ذ: مُحْتَرَكَه.
«حرکه» دن سف. تفاعل

۱. قیلدانا، اونیایان، دور و
حرکت ایدن: بخارله متحرك
ماکینه. ۲. حرکسی اولان،
ساکن و مجزوم اولیان، حرکلی
(حرف): فتح ایله متحرك || غیر
متحرك = اویتمازه ثابت.

مُتَحَسِّر { ص. عر. ذ: مُحْتَسِرَه.
«حسرة» دن سف. تفاعل
حسرت چکن، حسرتده قالان،
سرامنه نائل اوله میان، محروم.

مُتَحَسِّس { ص. عر. ذ: مُحْتَسِسَه.
«حس» دن سف. تفاعل
لغتی حسی زیاده و یک طویله ولی
معناسیله قوللانیورسه کده،
عرییده دیکلوب خیر آلان
و خیرله قولاق آسان معناسنه
کلوب دیگر معناسی اولدیفندن،
بزم استعمالنر یا کیشدر.

مُتَحَسِّد { ص. عر. ذ: مُحْتَسِدَه.
«حسد» دن سف. تفاعل
برلکده بر حرکتده بولنقی و یا
بربرلینه یاردم ایتک ایچون
قوششوب طویلانان، تجمع ایدن:
حدود اوزرنده متحسد اولان
عسکر.

مُتَحَصِّل { ص. مر. ذ: مُحْتَصِلَه.
«حصول» دن سف.
تفاعل حاصل اولان، حصوله
کین، وجود بولان: یاغهورلرك
کثرتدن متحصل باناقلقلر.

مُتَحَصِّن { ص. عر. ذ: مُحْتَصِنَه.
«حصن» دن سف.
تفاعل قلعیه قیاس، تحصن
ایتش.

مُتَحَصِّل { ص. عر. ذ: مُحْتَصِلَه.
«حصن» دن سف.
تفاعل قلعیه قیاس، تحصن
ایتش.

مُتَحَقِّق { ص. عر. ذ: مُحْتَقِقَه.
«حق» دن سف. تفاعل
طوغریللی میدانه چیقان، کر.
چکاک انبات اولنان، تحقق
ایدن، محقق.

مُتَحَكِّم { ص. عر. ذ: مُحْتَكِمَه.
«حكم» دن سف. تفاعل
حاکم طاقینان، حاکم و آمر.
کیسان، بفیرحق حکم سورن.

مُتَحَلِّل { ص. عر. ذ: مُحْتَلِلَه.
«حل» دن سف. تفاعل

۱. اریتمش، مذاب. ۲. چوز.
لمش، سوکلیش. ۳. اجزاء مر.
کبسی بربردن آریلوب کییاچه
حل اولنمش اولان: اجسام
متحله.

مُتَحَلِّم { ص. عر. ذ: مُحْتَلِمَه.
«حلم» دن سف. تفاعل
یالاندن حلم و یومشاقاق کو.
سترن، جعلی حلیک اظهار ایدن.

مُتَحَلِّی { ص. عر. ذ: مُحْتَلِیَه.
«حلی» دن سف. تفاعل
«تاریخ» طبعی اصطلاحنده
کبی یومرولمش معناسیله قوللا.
نلمش ایسه ده، عرییده اوله
معناسی اولدیفندن، یا کیشدر.

مُتَحَلِّی { ص. عر. ذ: مُحْتَلِیَه.
«حلی» دن سف. تفاعل
طوانامش، سوسلنمش، تزین
اولنمش

مُتَحَمِّل { ص. عر. ذ: مُحْتَمِلَه.
«حمل» دن سف. تفاعل
تحمل ایدن، چکن، یوکلنه بیان،
طبیانه بیلن: بو دیرک او قدر
تعلق متحمل دکادر، اوضعیله کله

بیوک بر عملیاته متحمل اوله ماز:
مصائبه قارشى متحمل. || ع.
متحمل صو خطی = کینک صوک
درجه ده کی حوله ایله چکدیک
صو درجه سی.

مَحْجُولٌ {ص. عر. ذ: متحول.} (حول «دن سه. تفعل

۱. دكيشمش، باشقه بر حال پيدا ايش، متغير، ديكركون: چهره سی متحول اولدی؛ سر. کبه متحول بر شراب. ۲. چاق دكيشن، بر حاده قاليان، مثلون: هوا يك متحولدر.

مَحْمِرٌ {ص. عر. ذ: متخيره.} (حيرة «دن سه. تفعل شاشمش، شاشيرمش، حيره دوچار، نياه جفتي بيلدن. ۱۱. حسة متخيره = اسكيلرجه معلوم اولان بش سياره.

مَحْمِزٌ {ص. عر. ذ: متخيزه.} (ج: متخيزين. ج. قا. مخيزان. (حوز «دن سه. تفعل بر موقع مخصوص و معنا طوتان، حيثيت و اعتبار صاحبي، اهميتي، صاحب نفوذ: متخيزين علادن: مخيزان مملكت.

مَحْمَشِيٌّ {ص. قورقوب چكين} (مناسيه قولانيور. سه قده، «حشيه» ماده سی تفا. عل باندن گلد بكتدن، طو. غريسي «متخشي» در.

مَخَاصِمٌ {ص. عر. ذ: متخاصمه.} (ت: متخاصمين. (خصو.

مَخَافَةٌ {ص. عر. ذ: متخالفه.} (خاف «دن سه. تفعل ۱. قار. شيفاني خصومت، دشمنك ايدن: طرفين متخاصمين. ۲. قارشيلقي دعوى ايدن، محاكمه و مرافعه ده بولسانلرك بهري.

مَخَالِفٌ {ص. عر. ذ: متخالفه.} (خلف «دن سه. تفعل ۱. بر برينك خلافتده بو. لنان، بر برينه اوميان: متخالف الجنس. ۱۱. جمر. متخالف المركز =

مرکزری براوليان.

مَخْذٌ {ص. عر. ذ: متخذ.} (اخذ «دن سه. افتعال.

— انخاذ متعدی اولد يفيحون سه. صورتنده «خ» ك كسريله استعمالی غلطدر. ۱. انخاذ اولنان، قبول ايدن، مرعي اولان، قوللايلان: اصول متخذ، تدابير متخذ.

مَخْشَعٌ {ص. عر. (خشوع} (خشوع «دن سه. تفعل ۱. كند. يني آلچاق طوتان، تواضع ايدن.

مَخْشِيٌّ {ص. عر. (حشيه «دن سه. تفعل.} (حشيه «دن سه. تفعل. — غلطي: متخاشي قورقوب چكين. اجناب ايدن.

مَخْصَصٌ {ص. عر. ذ: متخصمه.} (ج: متخصمين.

(«خصوص» دن سه. تفعل ۱. بر شيئه مخصوص اولان، آبرجه برايشده قوللايلان. ۲. بر فن و صنعتك يالكر بر شعبه سيله اوغراشان، ارباب اختصاصدن اولان: متخصمين اطبايان.

(مصدری باشليجه افتعال باندنه «اختصاص» و صفتي تفعل باندن «متخصص» استعمال اولنيور. ۱.

مَخْضَعٌ {ص. عر. (خضوع} (خضوع «دن سه. تفعل ۱. آلچاق كوكالي، متواضع. ذ.

مَخْلُصٌ {ص. عر. ذ: متخلصه.} (خلص «دن سه. تفعل ۱. قورتلمش، خلاص بولمش. ۲. بر مخلصي اولان، شمرده قوللايلان بر مخلصي او.

لان: سهدي مخلصيله مخلص شاعر.

مَخْلُوقٌ {ص. عر. ذ: متخلقه.} (خلق «دن سه. تفعل طبعيتلمش، بخوي ايله متصف: اخلاق حميده ايله متخلي.

مَخْمُولٌ {ص. عر. ذ: متخيله.} (خيال «دن سه. تفعل قورندي قوروان، خيالاته مشغول: قوة متخيله = قورندي و خيالات حاسه سي.

مَتَدَاخِلٌ {ص. عر. ذ: متداخله.} (دخول «دن سه. تفعل ۱. بر برينه كچمش، بر برينه كيرمش: ديكري ده ايشلمش اينكن هنوز تأديه اولغامش (معاش و سهاره): متداخل معاش: معاشات متداخله.

مَتَدَارِكٌ {ص. عر. ذ: متداركه.} (درك «دن سه. تفعل ۱. يتشوب اولاشان. ذ. ۲. متفاعل وزني: بحر متدارك.

مَتَدَاوِلٌ {ص. عر. ذ: متداوله.} (دول «دن سه. تفعل ۱. تداول ايدن، كچن، قوللايلان، آلنوب و بريان، رايج: مسكو. كات متداوله.

مَتَدَاوِيٌّ {ص. عر. ذ: متداويه.} (دواء «دن سه. تفعل. عل اكدني كندينه دوا و علاج يابان.

مَتَدَاوِرٌ {ص. عر. ذ: متدويره.} (دور «دن سه. تفعل ۱. قار. شيفاني خصومت، دشمنك ايدن: طرفين متخاصمين. ۲. قارشيلقي دعوى ايدن، محاكمه و مرافعه ده بولسانلرك بهري.

مَتَدَاوِلٌ {ص. عر. ذ: متدويره.} (دور «دن سه. تفعل ۱. قار. شيفاني خصومت، دشمنك ايدن: طرفين متخاصمين. ۲. قارشيلقي دعوى ايدن، محاكمه و مرافعه ده بولسانلرك بهري.

مُتَدَبِّر { ص. عر. ذ: متدبیره.
مُتَدَبِّر { (وَدَب) دَن سَف. تَعْمَل }
دین الیه متصف، دینده، ثابت،
دیندار: متدین بر ذاتند؛ او.
رائک اهلایی دین اسلامه
متدبندر.

مُتَدَبِّب { ص. عر. ذ: متذبذبه.
مُتَدَبِّب { (دُذِب) دَن سَف. }
تَعْمَل { قرار سز، متردد، مشوش.
مُتَدَلِّل { ص. عر. ذ: متدله.
مُتَدَلِّل { (وَذَلَة) دَن سَف. تَعْمَل }
آلماقلان، تنزل ایدن، ذلته
قالانان.

مُتَرَادِف { ص. عر. ذ: مترادفه.
مُتَرَادِف { (وَرَدَف) دَن سَف. تَعْمَل }
هل بر معنای کلن، معنایی بر
اولان، هم معنا: الفاظ مترادفه؛
مترادف لغتو یکننده بنه آز
چوق فرق واردور.

مُتَرَاكِب { ص. عر. ذ: متراكبه.
مُتَرَاكِب { (وَرَكُوب) دَن سَف. }
تفاعل { کرده میت کبی بر بری
اوسته بینش اولان.

مُتَرَاكِم { ص. عر. ذ: تراکه.
مُتَرَاكِم { (وَرَكَم) دَن سَف. تفاعل }
بریکش، بیغش، طولانیش؛
سین ماضیه دن متراکم حال.
صلات؛ تقود متراکه.

مُتَرَبِّی { ص. عر. ذ: متربیه.
مُتَرَبِّی { (وَرَب) دَن سَف. تَعْمَل }
۱. سره لانیش، سره و تربیه
کیرمش. ۲. حائد و متعانی
اولان، دوشن: عهده مه متر.
تَب وظائف. ۳. ایجاب و اقتضا
ایدن، نتیجه صورتنده حاصل
اولان: اهل الدن مترتب نقائص.
مُتَرَجِّم { ص. عر. ذ: مترجه.
مُتَرَجِّم { (وَرَج) دَن سَف. و درج }
مترجم

بر لسانده یازلش بریشی دیگر
لسانه چویرن، ترجمه ایدن.
[آخردن سولینلن سوزلری
ترجمه ایدنه «ترجان» دیرلر].
مُتَرَجِّم { ص. عر. ذ: مترجه.
مُتَرَجِّم { (وَرَج) دَن سَف. }
بر لساندن دیگر بر لسانه چویرلش،
ترجمه اولنش: فرانترجمه دن
مترجم بر کتاب؛ کتب مترجه.
مُتَرَجِّی { ص. عر. ذ: مترجیه دن
مُتَرَجِّی { سَف. تَعْمَل } ۱. امید
و اهل ایدن، اومان. ۲. آرزو
و نیاز ایدن، یالواران.

مُتَرَجِّم { ص. عر. ذ: مترجه.
مُتَرَجِّم { (وَرَج) دَن سَف. تَعْمَل }
آجیان، سرحت ایدن، ترجم
ایلین.

مُتَرَدِّد { ص. عر. ذ: متردده.
مُتَرَدِّد { (وَرَد) دَن سَف. تَعْمَل }
۱. کیدوب کلن دوام ایدن.
۲. قرار و بره مین قرار سز.
مُتَرَسِّس { سَف. عر. فا. قورقا
مُتَرَسِّس { دیکل اولان «مترس»
دن معرب } حرب ایدن عسکری
دشمن سر میانشدن محافظه
مخصوص طو براق سپر، موقت
طایفه.

مُتَرَسِّب { ص. عر. ذ: مترسبه.
مُتَرَسِّب { (وَرَسُوب) دَن سَف. }
تَعْمَل { دیبه چوکن، طویلان.
مُتَرَسِّخ { ص. عر. ذ: مترسخه.
مُتَرَسِّخ { (وَرَسَخ) دَن سَف. تَعْمَل }
ترکی صیزان، ترلین.

مُتَرَصِّد { ص. عر. ذ: مترصده.
مُتَرَصِّد { (وَرَصَد) دَن سَف. تَعْمَل }
کوزه دن، بکله بن، قوالایان:
مترصد فرصت اولوق.

مُتَرَفِّه { ص. عر. ذ: مترفه.
مُتَرَفِّه { (وَرَف) دَن سَف. تَعْمَل }
مترفه

بولوق واسایشده یاشایان: مترفه
الحال.

مُتَرَقِّب { ص. عر. ذ: مترقبه.
مُتَرَقِّب { (وَرَقُوب) دَن سَف. }
تَعْمَل { کوزه دن، بکله بن، قوللا.
یان: یدربنک و رودینه مترقب
ایدی.

مُتَرَقِّب { ص. عر. ذ: مترقبه.
مُتَرَقِّب { (وَرَقُوب) دَن سَف. تَعْمَل }
کوزه دین، بکلین، قوللایان،
امید و انتظار اولان، مأمول.
|| غیر مترقب = بکلنمین، غیر
مأمول: نعمت غیر مترقبه.

مُتَرَقِّی { ص. عر. ذ: مترقبه.
مُتَرَقِّی { (وَرَق) دَن سَف. تَعْمَل }
ایلریش، یوقاری چیقمش،
یوکسکمش، طریق تمدنه ایلری
بولان: اقوام مترقبه.

مُتَرَكِب { ص. عر. ذ: مترکبه.
مُتَرَكِب { (وَرَكُوب) دَن سَف. }
تَعْمَل { برلشش، ایکی ویا زیاده
جسمه برلشه سندن حاصل
اولان، مرکب.

مُتَرَكِّم { ص. عر. ذ: مترکمه.
مُتَرَكِّم { (وَرَكَم) دَن سَف. تَعْمَل }
ترن ایدن، کوزل سسله ویا واشجه
ایرلایان.

مُتَرَوِّک { یا متره س. (یتا. Metro
مُتَرَوِّک { ویا فر. Mètre دن) مقفا.

پیس اعشاریه تک یعنی یکی
مقیاسلرک واحد قیاسیه کی بر
بیحق اندازه به معادلدر، یکی
آرشین. اونده برینه دسیتمره،
یوزده برینه سائیتیمره، بیکنده
برینه میلیتمره، بیکن متره دن
صبارت مساحه ناولیسنده ده
کیلومتره دیرلر.

مُتَرَوِّک { ص. عر. ذ: متروکه.
مُتَرَوِّک { (وَرَك) دَن سَف. برا.

غلش، واز بچلش، قولانماز، غیر مستعمل، بطلان؛ او اصول شمدی متروکدر؛ مسند دینلن حمیری خطی خطوط متروکه. دندر.

مَتْرُوکَات { سته. ج. ع. بر متروکات قالان اشیا و اموال، مخلفات: متروکاتی ورهسته عائددر.

مَتْرُوکَه { سته. ع. براغملش متروکه قاری، زوجة مطلقه: متروکهسته معاش ویرور.

مَتْرُوکِیت { سته. ع. ۱. براغملش و قولانماز شیئک حالی: او حادثک متروکیتی. ۲. بر ایشدن چکیلوب توغل ایتمین آدمک حالی: متروکیت انسانه اک ابن اوکر ندیک شیئی ده اونوندیرر. **مَتْرَه** { س. با: مترو.

مَتْرَه پُولِیت { س. (یو. *Μητροπολις*) (پولیتو. *πολις*) پوس، دسیوطه بر ملککنک خرسنجان رئیس روحانیسی.

مَتْرَه پُولِیتِک { س. متروپولیت ووظیفهسی: ادرنه متروپولیتکی. = ص. امور روحانیسه سی بر متروپولیت معرفتله اداره اولان، بر متروپولیتک تحت اداره روحا نیهسند بولنان: اوراسی بر متروپولیتکدر.

مَتْرَاحِم { ص. ع. ۱. متزاجه { «زحام» دن سه. تفاعل بر برینی ایتهرک و بر بری اوستنه چیقهرق بریکن، غلبه لک و ازدحامله طوبیلانان.

مَتْرَایِد { ص. ع. ۱. متزاده { «زیاده» دن سه. تفاعل

آرتان، چوغلان، تزاید ایدن: تروقی کوندن کونه متزاید اولدی.

مَتْرَیَل { ص. ع. ۱. متزله { «زله» دن سه. تدرج صا رسلان، اوینایان، صالانان، ثبات اولمایان، زینقلدایان.

مَتْرُوج { ص. ع. ۱. متروجه { «زوج» دن سه. تفاعل اولی، متشاهل، ذوالزوج. ذات الزوج: متزوج بر آدم، متروجه بر قادی.

مَتْرُود { ص. ع. ۱. متزوده { «زاده» دن سه. تفاعل بول ایچون زاده و ذخیره سنی تدارک ایتش اولان.

مَتْسَاوِی { ص. ع. ۱. متساویه { «سو» - «سه» تفاعل بر برینه اش و مساوی اولان، بر بری قدر، یکسان: متساوی الاضلاع - ضلعری بر و مساوی اولان: متساوی الزوایا - زاویه. لری بر اولان.

مَتْسَتَر { ص. ع. ۱. متستره { «ستر» دن سه. تفاعل کیزلن، صافلان. اورنن: متستر بر قادی: نساء متستره.

مَتْسِیع { ص. ع. ۱. متسعه { «وسع» دن سه. افتعال ککیشلنیش، توسع ایتش، بوللاشمش.

مَتْسِلْسِل { ص. ع. ۱. متسلسله { «سلسله» دن سه.

تدرج { زنجیر کی بر برینه باغلی اولان، آره سی کسلکسزین بر برینی تعقیب ایدن: مشیردن نفره قدر متسلسل بر صره امرا و ضابطان وارددر؛ حیال متسلسله = زنجیر کی بر برینه مربوطاً اوزانان طاغیر.

مَتْسِلْسِلَا { ح. ع. ۱. زنجیر کی بر برینه مربوط او.

لوق، صره ایله بر برینی تعقیب ایده وک: طاغیر اکثریا متسلسلاً ممتد اولور؛ اودر کا هده عر قادن بر صره مشایخ متسلسلاً پوست نشین اولشدرر.

مَتْسِلْط { ص. ع. ۱. متسلطه { «سلط» دن سه. تفاعل تسلط ایدن، مسلط اولان، زوربا.

مَتْسَلِم { ص. ع. ۱. مسلم { «سلم» دن سه. تفاعل تسلیم اولانسان شیئی اخذ و قبول ایدن. = سده. ع. بر اداره مأموری طرفندن و برکی ورسومک قبضنه مأور آدم، تحصیل مأموری، محصل.

مَتْسَلِی { ص. ع. ۱. متسلیه { «سلوان» دن سه. تفاعل تسلی بولان، بر زیان و آجیبه قارش برقاذه و سرور کوروب آجی بی اونودور کی اولان: یتیمش براوغنی غائب ایدوب اونک بر اقدینی چو جقهرله متسلی اولور.

مَتْسَمِیم { ص. ع. ۱. متسممه { «وسم» دن سه. افتعال نشانلی، بر نشانلی و علامت مخصوصه سی اولان.

مَتْسَاشِبَه { ص. ع. ۱. متشابه { «شبه» دن سه. تفاعل ۱. بر برینه بکزره، مائل: اشکال متشابه؛ متشابه الاوراق. ۲. معنای ظاهر یسی مقصود اولیوب دیگر بر مقصوده مثال ایراد اولنان: آیات متشابه.

مَتْسَایَهَات { سته. ج. ع. ۱. متشابهات { «شابه» دن سه. قرآن کریم.

ملك معنای ظاهر برای مقصود
اولیوب مثال کبی اراد اولفان
آیات کریمه سی.

مشاعر { ص. عر. «شعر» ذن
مشاعر { ص. عر. «شاعر» لکی
طایقین، شاعرک صائق
ایستین، ساخته شاعر.

مشاکل { ص. عر. ذن: متشاکله.
مشاکل { «شکل» ذن سفة.
تفاعل [شکی بر اولان، شکل
و صورتحیه مشابه اولانلرک
بهری || د. «عروضده» بحر
متشاکل = بروزن مخصوص.

مشیت { ص. عر. ذن: متشبهه.
مشیت { «ثبت» ذن سفة: تفاعل
ثبت ایدن، پایدان، کبریش.
مشیت { ص. عر. ذن: متشبهه.
مشیت { «شک» ذن سفة: تفاعل
آغ کبی بربرینه یکن ذ.

مشبه { ص. عر. ذن: متشبهه.
مشبه { «شبه» ذن سفة: تفاعل
بکزه بن، نظیر.

مشیت { ص. عر. ذن: متشبهه.
مشیت { «شفتان» ذن سفة: تفاعل
طاغیغ، پریشان، پراکنده.

مشعر { ص. عر. «شعر» ذن
مشعر { ص. عر. «شعر» ذن
مولده. شریتمله توغل ایدن،
فقه و شریتمده بد طولی صاحبی.

مشعب { ص. عر. ذن: متشعبه.
مشعب { «شعب» ذن سفة: تفاعل
دالره و قوللره آیرلمش، تشعب
ایتمش، چتال، داللی بوداقلی.

مشعر { ص. عر. ذن: متشعره.
مشعر { «شعر» ذن سفة: تفاعل
قیلی.

مشکر { ص. عر. ذن: متشکره.
مشکر { «شکر» ذن سفة: تفاعل

کوردیکی اییاکی بیلن، براییلکه
قارشیشکر و محمدت ایدن: سزه
قارشیش، سزدن چوق متشکر.

مشکل { ص. عر. ذن: متشکله.
مشکل { «شکل» ذن سفة: تفاعل
۱. برشکل و صورت مخصوصه
آلمش اولان، برشکل وهیثه

کبرمش اولان: جنین رحم ما.
درده قاجچی آیده متشکل
اولور؟ ۲. حصول بولهرق ویا
ترک ایده رک وجوده کلن،
مرکب، عبارت: طاش و طوبرا.
قدن متشکل بر تپه: بدی
اعضادن متشکل مجلس.

مشکی { ص. عر. ذن: متشکبه.
مشکی { «شکوی» ذن سفة: تفاعل
شکایت ایدن، خشنود سزلنی
درمیان ایده رک احقاق حق
طلب ایدن ویا آغلاشان، متشکی،
دارخواه: آمرندن متشکیدر:
معتقدن، هر حالندن متشکی بر
آدم.

مشعر { ص. عر. «شعر» ذن
مشعر { ص. عر. «شعر» ذن
حاضر لایتمش. ذ.

مشوش { ص. عر. ذن: متشوشه.
مشوش { «تشوش» ذن سفة: تفاعل
قارشیش، قارمه قارشیش، آکلا
شلاز، حل مشکل. [مشوش
دها مستعملدر.]

مشوق { ص. عر. ذن: متشوقه.
مشوق { «شوق» ذن سفة: تفاعل
چوق شوق و آرزوی اولان
مشتاق، آرزو کش.

مشیع { ص. عر. ذن: متشیعه.
مشیع { «شیعه» ذن سفة: تفاعل
شیعی مذهبه کیرمش، شیعی
اولمش اولان.

مصادف { ص. عر. «عرییده» یوقدر
مصادف { ص. عر. «عرییده» یوقدر
بت کان.

مصادم { ص. عر. ذن: متصادمه.
مصادم { «صادم» ذن سفة.
تفاعل [چارپشان، طوقوشان،
بربرینه اوران.

مصدر { ص. عر. «صدر» ذن
مصدر { ص. عر. «صدر» ذن
اوتوران، باشده قوریلان،
صدر ایدن.

مصدی { ص. عر. «صدر» ذن
مصدی { ص. عر. «صدر» ذن
کیریش، تثبت و مباشرت ایدن.

مصرف { ص. عر. ذن: متصرفه.
مصرف { «صرف» ذن سفة.
تفاعل ۱. برایشی ایستیکی کبی
اداره و استعمال ایدن: کندی
مانته متصرف دکلدرد. ۲. ما.
لک، صاحب: بوملک متصرفی؛
موروث چقلک متصرف اولدی.

مصرف { ص. عر. ذن: متصرفه.
مصرف { ص. عر. ذن: متصرفه.
اولدیغی سخیانلرک برینی اداره
ایدن ملکیه مأموری، سخیاق
یکی: متصرف لوا: سخیاق
متصرفی.

مصرف { ص. عر. ذن: متصرفه.
مصرف { «صرف» ذن سفة.
مک مانوقنده اولان اداره
مأمورینک مأموریت وصفی:

مصرف { ص. عر. ذن: متصرفه.
مصرف { «صرف» ذن سفة.
بر متصرفله تعیین اولندی؛
متصرفانی مهم بر مأموریتدر.

مصرف { ص. عر. ذن: متصرفه.
مصرف { «صرف» ذن سفة.
۲. بر متصرفک تحت اداره.
سنده اولان مالکیت، ولایتک
برنجی تقسیماتندن بهری،
سخیاق: سیروز متصرفانی؛
مسئل متصرفاتی: بر ولایتک خلق
اولیوب طوغریدن طوغری به

داخله نظارتہ تابع سباق.

مُتَّصِفٌ { ص. مر. ذ: متصلہ. }
 (وصف) دن سہ.

اقتال) رجال وصفه وصفتمش
 اولان، کندیسندہ رجال وصف

موجود اولان: کرم و سخاوتہ
 متصف بر آدم؛ او آدم سوء
 اخلاقہ متصفدر.

مُتَّصِلٌ { ص. مر. ذ: متصلہ. }
 (وصل) دن سہ. اقتال)

۱. بیتیک، دیگر بر شیتہ او.
 لاشمش، آرداق بر اقیہ جق

صورندہ یافین: خانہ متصل بر
 او؛ بنم باغم اوک تارلاسنہ

متصلدر. ۲. آره ویرمین،
 آردلقسر، بلا فاصلہ دوام ایدن:

متصل یاغور؛ متصل آغلامہ.
 || و. حروف متصلہ = آلدن

دیگر حرفلرہ پایشہ بیان حرفلر:
 ب، ج، س، کی، مقابلی حروف

منفصلہ: ا، د، و، کی. = ح.
 تر. آردسز، آردلق ویرمکسزین،

بلافاصلہ، لایقطع، متصلا:
 متصل یاغور یاغوردی؛ متصل
 سوبیلور.

مُتَّصِلٌ { ص. مر. ذ: متصلہ. }
 (صلب) دن سہ. فعل)

۱. سرتلشمش، قاتیلشمش:
 جسم متصل. ۲. مج. صلابتی

اولان، متین: بر صوفی؛ متصل.
 ذ: متصورہ.

مُتَّصِرٌ { ص. مر. ذ: متصورہ. }
 (صور) دن سہ. فعل)

۱. ذہندہ وجود بولدلمش
 اولان، ذہناً ترتیب و تصویر

ایدلش اولان. ۲. قوہ دہ
 ویتندہ اولان، موقع فعلہ وضعی

قرارلاشدیرلمش اولان، مصمم،
 مرتب: دمیر یول آنا خطندن

اوراہ بر قول تمیدی متصور.
 در. ۳. ذہنہ کلہ یایر، ممکن،

قابل: او آدمدن بولہ برایش
 ظہوری اصلاً مأمول و متصور

ذکیدی.
 ذ: متصورہ. ج. متصور.

فین. (صوف) دن و دھا
 طوغریسی یو. $\Sigma \rho \alpha$ یعنی

«مکت» دن سہ. فعل) تصوف
 دینلن باطنی و اسراری حاوی

حکمت الہیہ منسوب و بولہ
 و اسراربنہ واقف اولان، صوفی:

بر طارف متصور؛ متصوفیندن
 بر ذات.

مُتَّصِفٌ { ص. مر. ذ: طائفة }
 (صوف) دن غنصر)

متصوفین کروی، صوفیون:
 متصوفہ دن بر ذات.

مُتَّضِدٌ { ص. مر. ذ: متضاده. }
 (ضد) دن سہ. تفاعل)

بر برینہ ضد اولان، بر برینک
 عکسی و خلاقی اولان: مواد

متضاده.
 ذ: متضا.

مُتَّضَاعِفٌ { ص. مر. ذ: متضا. }
 (ضد) دن سہ. تفاعل) ابکی

و یار قاج قات اولان. قات قات
 آرتان: واردات متضاعفہ.

(متضاعف) دھا مستعلا در.
 ذ: متضررہ.

مُتَّضَرٌّ { ص. مر. ذ: متضررہ. }
 (ضرر) دن سہ. فعل)

ضرر کورمش، زیانہ اوغراش
 اولان: بواشدن بن یک متضرر

اولدم.
 ذ: متضرعہ. (ضرع) دن سہ.

فعل) آلالہ رق یا لواوان، تذلل

ایله رجا ایدن.

مُتَّضِعٌ { ص. مر. ذ: متضئنه. }
 (ضئ) دن سہ. فعل)

ایجنہ آلان، حاوی، شامل:
 بو تعبیر اومنائی دہ متضئندر.

مُتَّطَابِقٌ { ص. مر. ذ: متطابقہ. }
 (طبق) دن سہ. تفاعل)

بر برینہ اوایان، اوپیون، مطبی:
 اوراق متطابقہ.

مُتَّطِيبٌ { ص. مر. ذ: متطبیہ. }
 (طب) دن سہ. تفاعل)

زورلہ ویا یالاندن کندینی اطبا
 مرہ سنہ قویان، یالاندن طیب،

تخصیلسز ساخته طیب، شار.
 لنان: طبیبی متطبدین فرق ایلی.

مُتَّظِلٌّ { ص. مر. ذ: متظللہ. }
 (ظل) دن سہ. فعل)

کولکدہ یولنان، کواکلی:
 ابکی طرفدن آجابزلرہ متظلل

بر چادہ.
 ذ: متظلمہ. (ظلم) دن سہ. فعل)

کندیسنه اولنان ظلم و حقسز
 سزلقدن شکایت ایدن، ظلم

حال ایدن، مشکلی، دادخواہ.
 ذ: متعارفہ.

مُتَّعَارِفٌ { ص. مر. ذ: متعارفہ. }
 (عرف) دن سہ. تفاعل)

مل ۱. بر برینی طانیان، طاء.
 نشان. ذ. ۲. معروف، بینبر:

فلان لقبہ متعارف.
 ذ: متعاقبہ.

مُتَّعَاقِبٌ { ص. مر. ذ: متعاقبہ. }
 (عقب) دن سہ. تفاعل)

۱. بر برینک آرقہ سندن کن،
 نوبتہ بر برینی تعاقب ایدن. ۲.

آردندن کلن، تعقیب ایدن،
 آرقہ سی مرہ ظاهر اولان:
 مشتری متعاقب زخل دلوع

ابتدی؛ بر برنی متعاقب بر جوق
ظهور تا مرز اولدی.

مُعَاقِبًا { ص. عر. آردی صره،
آرقه سی صره، آرقه.
سندن؛ شدنی بر یا غمور یا غوب
متعاقباً صیاق بر کونش چیتغله
اوره لقی قورودوی.

مُعَاقِدٌ { ص. عر. آ: متعاقدين.
«عقد» دن سف. تفعل [
آره رنده عهد و میثاق باغلايا.
نلرك بهری: طرفین متعاقدين.

مُعَالٍ { ص. عر. «علو» دن سف.
تفاعل [یوکسک، عالی،
بلند: خدای تعالی؛ رب تعالی.
«صفات اله اندر»]

مُعَاهِدٌ { ص. عر. آ: متعاهدين.
«عهد» دن سف. تفاعل [
پنلرنده عهد و پیمان و معاهده
ایدنلرك بهری: طرفین متعا.
هدين.

مُعَیْدٌ { ص. عر. آ: متعیده.
«عبادة» دن سف. تفعل [
جناب حق قوللق و عبادت ایدن.
س. عر. آ: متعاب.
معینه یورغونلق، زحمت،
صیقندی: متعاب سفره.

مُعَیْبٌ { ص. عر. آ: متعیه.
«عجب» دن سف. تفعل [
تعجب ایدن، شاشه قالان، بر
ایشی عجیب کوروب حیرته
قالان.

مُعَیْبَانَه { ص. عر. آ: تعیب ایده.
«تعیب» دن سف. تفاعل [
حیرته: متعیهانه بوزمه باقدی.

مُعَلِّدٌ { ص. عر. آ: متعمده.
«عده» دن سف. تفعل [
بر قاچ دانه اولان، بردن زیاده
اولان، جوق، بر قاچ: بر مملک
متعدد طلبه سی اولور.

مُعَدِي { ص. عر. آ: متعديه.
«عده» دن سف. تفعل [
تجاوز ایدن، تجاوز.

مُعَدِّلٌ { ص. عر. آ: متعذر.
«عذر» دن سف. تفعل [
عذری اولان، عذری،
معذور. آ: کوچ، زور،
حصول قولای اولیان: بوبر
امر متعذر در.

مُعَرَّبٌ { ص. عر. آ: متعربه.
«عرب» دن سف. تفعل [
عربلشمش، عن اصل عرب اولیوب
ایده بوجنیسته کیرمش: عرب
متعربه. ضدی: عرب طاربه،
عرب بائده.

مُعَرَّضٌ { ص. عر. آ: متعرضه.
«عرض» دن سف. تفعل [
تعرض و تجاوز ایدن،
دیگریک حقوقنه و یا حدودینه
یکن.

مُعَسِّرٌ { ص. عر. آ: متعسره.
«عسر» دن سف. تفعل [
کوچ، زور، زحمتی، چتین.

مُعَصِّبٌ { ص. عر. آ: متعصبه.
«عصب» دن سف. تفعل [
دن سف. تفعل [آ: کندی طار.
فی التزامده مبالغه ایدن،
افراطله طرفدار. آ: کندی
دین و مذهبی و اصول و عادات
قدیمه فی التزامده افراط ایتمکه
برابر ساز ادیان اصحابه خصوص.
مت کوسترن و هیچ بر ترقی
قبول ایتمین: دیندار اولوب
متعصب اولمائی.

مُعَصِّبَانَه { ص. عر. آ: تعصبه.
«عصب» دن سف. تفعل [
نه بر حرکت.

مُعَظَّمٌ { ص. عر. آ: متعظمه.
«عظمة» دن سف. تفعل [
یوکسک صاان، کبرلی، عظمتی.

مُعَفِّنٌ { ص. عر. آ: متغفنه.
«عفوة» دن سف. تفعل [
قوشش، تغف ایتمش، بوزیلوب
فا قوقان، چوروک.

مُعَرِّقٌ { ص. عر. آ: متعلقه.
«علاقه» دن سف. تفعل [
آ: آمیلی، مربوط، باغلی، منا.

مُعَلَّقٌ { ص. عر. آ: متعلقه.
«علاقه» دن سف. تفعل [
ذاته متعلقدر. آ: عانده، راجع،
دائر: بواش بکا متعلق دکلدز؛
طبایته متعلق بر بحث. آ: د.
بر فعلک مناسی ایضاح ایدن
اسم و سائر: بومفعول، بوظرف
خانی فمله متعلقدر؟

مُعَلِّقَاتٌ { ص. عر. آ: متعلقات.
«علاقه» دن سف. تفعل [
بین: فلانک متعلقانیدن بر آدم
آ: د. بر جمله ک ما آئی انعام و
ایضاح ایدن کلهل: متعلقات
فعل.

مُعَلِّمٌ { ص. عر. آ: متعلمه.
«علم» دن سف. تفعل [
دن سف. تفعل [علم اوکرتن، آوقو.
یان، درس آلان، شاگرد،
تلمیذ.

مُعَمِّدٌ { ص. عر. آ: متعمده.
«عده» دن سف. تفعل [
بر ایشی قصد آ و نیت ایده رک
ایشیلن: قائل متعمده. غیر متعمده
قصد آ یا ایمان.

مُعَمَّجٌ { ص. عر. آ: متعوجه.
«عوج» دن سف. تفعل [
اکریلمش، چارپیق.

۱. دالالان ، دال بوداق پیدا
ایذن متشعب ، منشعب ، بر اصل
و اساسدن آریلان : اوج قوله
متفرع بر دمبر بول خطی . ۲.
بر اساسدن آریلش و بر ماده به
متعلق اولان : اوراق متفرعه .
متفرقه { ص . عر . ذ : متفرقه .
متفرق { (فرق «دن سق فعل [

آریلش ، طاعلش ، پراکنده ،
پرشان ، مجتمع و طوب اولیوب
اوقده بریده بولسان : متفرق
بولکلر ، مواد متفرقه .
متفرقه { ص . عر . ذ : متفرقه .
متفرق { (فرق «دن سق فعل [

ق «دن مختصر جنس و نوعلری
اولدن تعیین اولنه میان مختلف
مصارف و بویله مصارفه قارشى
ویریلن مبلغ : مماشندن باشقه
یوز غروش متفرقه سی وارد .
|| متفرقه پولیسى = مراکزدن
برینه تعیین اولنیوب متنوع
ایشلر کورد پولیس .
متفرقه { ص . عر . ذ : متفرقه .
متفرق { (فرق «دن سق فعل [

۱. اویشمش ، برلک ، برلشمش ،
برله اتفاق ایشش ، مهادده
ایله باغلی : متفق مدافعه به
مجبور در : دول متفقه . ۲.
هفکر ، همرای ، اوینون ، مواد
فقی : بوخصوصه ایکیمز متفق .
|| متفق الرأى = بر رأیده بو .
لنان ، همرای . || متفق علیه =
حقده اتفاق اولنش ، برآکده
قرارلاشدیرلش ، هر کسک
انضمام رأیله مقرر . || متفق
القول = سوزلری بر اولانلرک
بهری .

متفق { ص . عر . ذ : متفقه .
متفق { (فرق «دن سق فعل [

خلیپذیر : بکزی ، چهره سی
متغیر اولدی : بوات متغیر اولش .
متفاوت { ص . عر . ذ : متفاوت .
متفاوت { (فرق «دن سق فعل [

عل [فرقی ، آره لرنده فرق
بولسان ، مقدار و جنسلری
مختلف : انسان متفاوت .
متفاوت { ص . عر . ذ : متفاوت .
متفاوت { (فرق «دن سق فعل [

بران ، صوروب تحقیق ایدن ،
یوقلایان ، هر شیئی آکلما نی
مراق ایدن .
متفاوت { ص . عر . ذ : متفاوت .
متفاوت { (فرق «دن سق فعل [

رق ویا یوقلامله اولسان ، هر
شیئی آکلما نی مراق ایده رک :
متخصصانه هر طرفه باقیوردی .
متفرقه { ص . عر . ذ : متفرقه .
متفرق { (فرق «دن سق فعل [

تغیر ایدن ، کندینده اولان بر
مزیته کوکنه رک قوریلان : مال
و ثروته متغیر اولمالی .
متفرقه { ص . عر . ذ : متفرقه .
متفرق { (فرق «دن سق فعل [

دفع غم ایچون کزین ، کزوب
اککنه کیدن .
متفرقه { ص . عر . ذ : متفرقه .
متفرق { (فرق «دن سق فعل [

۱. چکیلوب بالکر قالمش ، نک
وتها . (متفرق دها مستعملدر .)
۲. باش قالدیران ، تابیتیدن
چیقوب کندی باشنه اداره
اولنان ، تفرد ایدن .

متفرقه { ص . عر . ذ : متفرقه .
متفرق { (فرق «دن سق فعل [

متفرقه { ص . عر . ذ : متفرقه .
متفرق { (فرق «دن سق فعل [

برایشی اوزرینه آلان ، در
عهده ایدن : بونک اجراسنه بن
متموهم . = سق . عر . عسکره
ویا بردارته رسمیه به لازم اولان
ارزاق و لوازم و سااژه نک
تدارک و اعطاسنی شرائط معینه
ایله و بالناقصه عهده سنه آلان
آدم ، تمهیدی ، قوتراجمی :
ات تمهیدی .

متفرقه { ص . عر . ذ : متفرقه .
متفرق { (فرق «دن سق فعل [

۱. تعیین ایشش ، تعیین و تخصیص
اولنش ، معین ، مقرر . ۲. اعیان
واشراقدن اولان ، متعیر .

متفرقه { ص . عر . ذ : متفرقه .
متفرق { (فرق «دن سق فعل [

زورله و غلبه چالغله برحق الیه
ایدین . زوربا ، غاصب .

متفرقه { ص . عر . ذ : متفرقه .
متفرق { (فرق «دن سق فعل [

زورله و غلبه چالغله ، زوربالغله .

متفرقه { ص . عر . ذ : متفرقه .
متفرق { (فرق «دن سق فعل [

لهرق جمع مقامنده قوللانیلر
حقز و مجرد قوت و غلبه ایله
حکمه دسترس اولانلر ، زوربا
کروهی ، دره بکری : متغلبه دن
بر آدم .

متفرقه { ص . عر . ذ : متفرقه .
متفرق { (فرق «دن سق فعل [

۱. دیکشمش ، باشقه لاشمش : دیگر
کون : اوقدر امارات جدیده
واردرکه شهر بسپتون متغیر
اولدی . ۲. بوزلش ، بوزوق ،

مَقْبُولٌ { ص. مر. } «قبول» دن سف.
مَقْبُولَةٌ { فعل. علم فقهی اوكر.
نش اولان، علم فقه ايله توغل
ايدن.

مُتَفَكِّرٌ { ص. مر. } «تفكر» دن سف.
مُتَفَكِّرٌ { «فكر» دن سف. فعل }
دوشون، دوشونجسي اولان،
طالش، طالقين.

مُتَفَنِّنٌ { ص. مر. } «تفنن» دن سف.
مُتَفَنِّنٌ { «فن» دن سف. فعل }
فنون مخانه به آشنا، فنون او.
قويوب اوكرنش: متفنن آدم.
[عربده فن نوع ودرلو ديك
اولديندن، اصل معناسی «بر
قاج درلو اولان» ويا «درلو
شيلر دوشون» در.]

مُتَفَوِّقٌ { ص. مر. } «تفوق» دن سف.
مُتَفَوِّقٌ { «تفوق» دن سف. فعل }
اوست كان، اوستون، ديكر.
لرين كچن، قاطق. ن.

مُتَقَابِلٌ { ص. مر. } «مقابل» دن سف.
مُتَقَابِلٌ { «قابل» دن سف. فعل }
قارشيلق، قارش قارشيه او.
لان، بري ديكرينك قارشيسنده
بولان. || م. زواياي مقابله =
بري ديكرينك قارشيسنده بو.
لان زوايه لر.

مُتَقَارِبٌ { ص. مر. } «مقارب» دن سف.
مُتَقَارِبٌ { «قرب» دن سف. فعل }
يانين، بربريه قريپ اولان
شيلرك بهري. || م. (عرو.
ضده) بحر مقارب = هر مصر.
عده درت دافه «فولان»
تكرردن عبارت وزن. || م.
خطوط متقاربة = بر نقطه به
طوغري تمديد اولنان خطلر،
فر. Convergent. || م. اشعة
مقاربة = بر نقطه اجتماع ايدن

شاعلر. ضدی: متباعد.
مُتَقَاطِعٌ { ص. مر. } «مقاطع» دن سف.
مُتَقَاطِعٌ { «قطع» دن سف. فعل }
بربرين كسن، بربرينك اوستندن
كچن، آغ و سطرانچ صورتنده
طولاً و عرضاً اوزانوب چايرا.
زلاشان: خطوط متقاطعه.

مُتَقَاعِدٌ { ص. سب. مر. } «متقاعد» دن سف.
مُتَقَاعِدٌ { «تقاعد» دن سف. فعل }
دن سف. قاعل [خدمت مقتدر
اولديني حالده خدمات سابقه.
سنه مكافه ماش آلوب اوتو.
ران آدم: متقاعد اولدي;
متقاعدين ماشاني.

مُتَقَبِّضٌ { ص. مر. } «تقبض» دن سف.
مُتَقَبِّضٌ { «قبض» دن سف. فعل }
طوبلان، بوروشان، چكيلن.

مُتَقَدِّمٌ { ص. مر. } «متقدم» دن سف.
مُتَقَدِّمٌ { «قدم» دن سف. فعل }
۱. اوكرده بولنان، ايلري كچن،
باشدهكي، مقدم، مرجع: بو
ايش ديكرلرينه متقدمدر.
۲. كچمش، اسكي، اسكيش،
قديم: اهم مقدمه: ازمنة متقدم.
۳. تقديم اولنان، برينك
اوكرنه و حضورينه كوتوريلن:
فلان آدم يديه متقدم هدا.
ياي عاجزانه. = سب. مر. ج:
متقدمين. اسكي آدم، قدمادن
آدم: متقدمين عندنده. ضدی:
متأخر، متأخرين.

مُتَقَرَّبٌ { ص. مر. } «متقرب» دن سف.
مُتَقَرَّبٌ { «قرب» دن سف. فعل }
دن سف. قاعل [ياقلاشان، ياقلا.
شمعه چالیشان، جناب حقه ويا
بر ييوك ذاته ياقلاشمفه سعي
ايدن.

مُتَقَرِّحٌ { ص. مر. } «تقريح» دن سف.
مُتَقَرِّحٌ { «قريح» دن سف. فعل }
ط. ۱. يارهلي، چيسانلي
جراحتلي، ياره وچيان;
اولان.

مُتَقَلِّدٌ { ص. مر. } «تقلید» دن سف.
مُتَقَلِّدٌ { «قلاد» دن سف. فعل }
۱. بوينه طاقان، كرد
طاقينان. ۲. قوشانان
باغلان: متقلد سيف.
اوسته آلان، درصده
طاقينان: متقلد امارت.

مُتَقَبِّلٌ { ص. مر. } «تقبيل» دن سف.
مُتَقَبِّلٌ { «قبيل» دن سف. فعل }
شيك بردرلو اولسته
اولان، مطبش، عين ا
بين.

مُتَقَوِّسٌ { ص. مر. } «تقوس» دن سف.
مُتَقَوِّسٌ { «قوس» دن سف. فعل }
ياي كي اكري، اكر
بوكمش، مقوس.

مُتَقَيِّمٌ { ص. مر. } «تقويم» دن سف.
مُتَقَيِّمٌ { «قويم» دن سف. فعل }
حرامدن صاقينان،
منهياه يانشيان، پرهيزكا
قوي.

مُتَقَوِّضٌ { ص. مر. } «تقويض» دن سف.
مُتَقَوِّضٌ { «قويض» دن سف. فعل }
ط. ايريكلي، جراحت باغ
مُتَكَا { سب. مر. } «توكاء» دن سف.
مُتَكَا { «آلت» دن سف. فعل }
آلت، قولتوق دكشي.

مُتَكَاَرٌ { ص. مر. } «توكاء» دن سف.
مُتَكَاَرٌ { «توكاء» دن سف. فعل }
كشلتلي، چوق، چوغلش
(عروضده) بحر متكاثره
مخصوص.

مُتَكَاشِفٌ { ص. مر. } «توكاشف» دن سف.
مُتَكَاشِفٌ { «توكاشف» دن سف. فعل }
مخصوص.

تفاعل [صقل] شمش، قوبلا شمش،
کثافت پیدا ایش: جسم متکا.
ثف.

متکاسل { ص. مر. ذ: متکاسله.
[دکسل] دن سه.
تفاعل [اوشن، تبل، گوشک.
متکبر { ص. مر. ذ: متکبره.
[دکبر] دن سه، تفاعل
کبرل، عظمتل، اولوق صانان،
فضول.

متکبرانه { ص. ح. فا. کبر و
عظمتله: متکبرانه
جواب وردی.

متکفل { ص. مر. ذ: متکفله.
[دکفاله] دن سه، تفاعل
تکفل ایدن، کفیل اولان،
کفالتله تأمین ودرصده ایدن:
او آدم ایچون، بو ایش ایچون
بن سزه متکفل.

متکلم { ص. مر. ذ: متکلمه.
[دکلام] دن سه، تفاعل
۱. سولین، لکردی ایدن، نا.
طی، کویا: لسان عربله متکلمدر.
۲. د. [صرفده] افعال وکنا
یاتک اوج شخصندن بری که
السنة سائرده برنجی شخص
عد اولنور وخطاب وناشبه
مقابلدر. بن، بز، کلیم، کیدرز
کمی. ترکیده مفرد وجمی
وارد: عربیده مفردینه «نفس»
متکلم وحده وجمع ايله تنبيه
مشترک اولان صیغه سنه «نفس»
متکلم مع الفیر، دینیر. ۳.
لفظی اراد ایدن، وعظ وخطبه
ایلین، خطیب، = سد. مر. ج:
متکلمین. علم کلام یعنی عقائد
اسلامیه مسائل طایه و دقیقیه سی
علمه واقف و منسوب اولان: بر

فقیه ايله بر متکلم بیننده واقع
مباحثه: متکلمین قولجه. || نفس
متکلم = ایکنجی معنایه با.

متکون { ص. مر. ذ: متکونه.
[دکون] دن سه، تفاعل
تکون ایدن، حاصل اولان،
وجوده کان تدریجا وجود پیدا
ایدن، متشکل: کره ارضک هر
طایقه سی اعصار کثیره ترسباتندن
متکوندر.

متکی { ص. مر. ذ: متکیه.
[دوکاه] دن سه، تفاعل
طیلمان، طیانمش.

متلاحق { ص. مر. ذ: متلاحقه.
[دالحوق] دن سه، تفاعل
عل [بربری آرقه سندن کان،
بربرینه التصاق ایدن، برری
آردنجه پیشوب برکن: عساکر
متلاحقه.

متلاشی { ص. مر. [دلاشی] دن
سه، تفاعل [بو لغت
عربیده محو ونا بود اولان معنا.
سنی افاده ابتدیی حالده، لسا.
نمزده تلاش ایدن یعنی برایشه
لزومندن زیاده اهمیت وپروبده
اظهار خوف و تدبیرده بجه ایدن
مناسیله قولالانیورز. بو ایکی
معنا آره سنده اصلا مناسب
اولدینندن، غالباً ترکیه «تلاش»
باشقه وهری «تلاشی» باشقه او.
لوب، مجرد مشابته لفظیه.
سندن مولایی «متلاشی» لغتی
تلاش ایدن مناسیله قولالانیلور.

متلاشیانه { ص. ح. تلاشله.
[لغت آتفه] کمی بو
دخی غلط ونا بعل قولالانیلور.

متلاطم { ص. مر. ذ: متلاطمه.
[دلطم] دن سه، تفاعل

بربرینه چارپان، چارپشان،
چارقه لنان، چربندی، طالع لی:
بحر متلاطم.

متلافی { ص. مر. ذ: متلافیه.
[دلفاه] دن سه، تفاعل
فوت ابتدیی بر شیشه مقابل
دیگر برشی قزانان، تلافی مافات
ایدن. ذ.

متلاق { ص. مر. ذ: متلاقیه.
[دلی] دن سه، تفاعل
قاوشمش، اولاشمش.

متلبس { ص. مر. ذ: متلبسه.
[دلباس] دن سه، تفاعل
کینیمش. [دلباس] دها
مستعملدر.

متلذذ { ص. مر. ذ: متلذذه.
[دلذذ] دن سه، تفاعل
بر شیک طابخی طویان، لذت
آلان، خوشلانا، حظ ایدن:
اوبوله شیلردن متلذذ اولور.

متلطف { ص. مر. ذ: متلطفه.
[دلف] دن سه، تفاعل
لطیف و ملائمت و ناز.
کاکله معامله ایدن.

متلف { ص. مر. ذ: متلفه.
[دلف] دن سه، تفاعل
اتلاف و اسراف ایدن، مهلك.

متلفظ { ص. مر. ذ: متلفظه.
[دلفظ] دن سه، تفاعل
برسوزی آخزندن چیقاران،
تلفظ و تقوه ایدن. ذ.

متلقب { ص. مر. ذ: ملقبه.
[دلقب] دن سه، تفاعل
لقبلاشمش، لقبی، برلقی اولان:
بارا ووس لقبیه متلقب خیر
الدین باشا.

متلقى { ص. مر. ذ: متلقیه.
[دلی] دن سه، تفاعل

مصیبتلر چکدیکي حلاله متنبه اولدی؛ بن اوتک حالی کورد؛ مکه متنبه اولدم.

میه { ص. عر. ن: متنبه. میده } (نوبه) دن سف. تفعل نبوت دهواسنی ایدن، پیفهرک طاسیلایان. (اطلم شهره عربدن برذاتک لقیلدور.)

میه { ص. عر. ن: متنبه. میده } (نزول) دن سف. تفعل نزل ایدن، آلچالان، کندی حال وشانه یاقیشیه جق برایشی ارتکاب ایدن.

میه { ص. عر. ن: متنبه. میده } (نزه) دن سف. تفعل نزه وقرج ایدن، کزوباکلن. ۲. بری سالم، عاری، منز. ن.

میه { ص. عر. ن: متنبه. میده } (نصرانی) دن سف. تفعل خرنسیان اولان، خرنسیالمنی قبول ایدن، تنصر ایلمن.

میه { ص. عر. ن: متنبه. میده } (نعمه) دن سف. تفعل ناز ونعمته ورقاه حال ایله یاشایان، نازی آیشمش.

میه { ص. عر. ن: متنبه. میده } (نقوذ) دن سف. تفعل ناز وی کیر منسابله قوللا. نیلیورده، «نقوذ» مادهسی تفعل بایندن کلدیکندن، عربی دکلدور.

میه { ص. عر. ن: متنبه. میده } (نقذ) دن سف. تفعل تنفر ایدن، نفرت ایلمن، چکینوب اجتناب وتباعد ایدن؛ اوایشدن متنفردور.

میه { ص. عر. ن: متنبه. میده } (نفس) دن سف. تفعل

تفاعل { بربرینه باقان، بربری قارشیشنده بولنان: زوایای متناظره.

میسافر { ص. عر. ن: متناظره. مسافر } (نفرة) دن سف. تفعل بربرندن نفرت واستکراه ایدن، بربرینی سومین، بربرینه اویمیان، ضد.

میساقص { ص. عر. ن: متناظره. میساقص } (نقصان) دن سف. تفاعل [آزالان، کیتدیکه آزالوب کوچولن.

میساقص { ص. عر. ن: متناظره. میساقص } (قص) دن سف. تفاعل [بربرینه مخالف ومیان اولان، بربرینی چووریدن، متباین: اقوال متناظره.

میساقص { ص. عر. ن: متناظره. میساقص } (نوبه) دن سف. تفاعل [نوبته تکرر ایده رک دوام ایدن. || ر. (حسابده) کسر اعشاری متناوب.

میساقص { ص. عر. ن: متناظره. میساقص } (نهایه) دن سف. تفاعل [بین، نهایت واران، ختام بولان، صوگه ایرن. || نامتناهی (ودها طرغریسی: غیر متناهی) = یتمز، نوکنمز، صو. کمز، کنارمز، پایاندز: فضاء نامتناهی. اسم کبی ده قوللا. نیلیر: انسانک حوصلهسی نامتناهی حاطه ایدمز.

میساقص { ص. عر. ن: متنبه. میده } (نیه) دن سف. تفعل اوایاتیق، اوایان، براخطار و نصیحت ویا وقعه دن درس آوب عقلی باشنه طوبلایان، پند ویا عبرت آلان: بو قدر

مقوج. ۲. طائفه شکافی ابراز ایدن، طائفه صورتنده حرکت ایدن: لواء مقوج.

میساقص { ص. عر. ن: مقبوله. میساقص } (مال) دن سف. تفعل مالدار، زکین، مال و ثروت صاخی: مقول بر آدم.

میساقص { ص. عر. ن: مقبوله. میساقص } (مهد) دن سف. تفعل یالیش، سرلش، بسط ایلدش.

میساقص { ص. عر. ن: مقبوله. میساقص } (مهدی) (اسمندن سف. تدرج) مهديک ادماشنده بولنان.

میساقص { ص. عر. ن: مقبوله. میساقص } (مهدی) (اسمندن سف. تدرج) مهديک ادماشنده بولنان. مَن { سند. عر. ج: متون. کتابک اصل عباردهسی، شرح و حواشیشندن صرف نظرله ولفک سوزی اولان عیاره: متنی نسخ وشرعی تعلیق خطیله یازیلیدر.

میساقص { ص. عر. ن: متناظره. میساقص } (نفسه) دن سف. تفاعل

۱. بربرینک مقدار وجنس و حالنه او یفون و موافق اولان، بربرینی طونان: آتلم آرایه ایله متناصب دکلدور؛ باغچه کوشکه متناصب اولمیدر. ۲. ر. (حسابده) آورلنده منظم برنسب بولنان: تقسیم متناصب؛ مقادیر متناصب؛ متوسطاً متناصب = بری دیگرینک مقدارینه کوره بیون؛ مگوساً متناصب = بری بیودیکه دیگرکی کوچولن (رقلر). || متناصب الاعضا = یوز و بدنک اعضاسی بربرینه او یفون اوله جق صورتده بولنان: متناصب الاعضا برقادین.

میساقص { ص. عر. ن: متناظره. میساقص } (نظر) دن سف.

تنفس ایدن، صولوق آلان.
مَسْکَر { ص. عر. ن: متکرمه.
 { «نکرمه» دن سف. تفعل }
 بالالزام طالعیه جق حال و قیافه
 کیرن، بالاندن براسم طاقیوب
 کیم اولدیفنی بللی ایشدیرمین،
 تبدیل، ینا، ایقونیتو.

مَسْکَر { ح. عر. تبدیل
 { اولدوق، کندینی بللی
 ایشدیرمکسین، براسم کاذبه.
 { قرال خاندانلرینه وبرملکتک
 صنف طالع سیاسی و ملکیتسه
 منسوب اولان ذواتک تشریفات
 رسمیه اجراسنه میدان اراقاق
 ایچون بالالزام دیگر براسم آلوب
 کزملری حقنده مستعملدر. In
 [cognito]

مَسْجِع { ص. عر. ن: متوجه.
 { «نوع» دن سف. تفعل }
 برنوعدن اولیان، درلو درلو،
 چشیدچشید، کوناگون، مختلف:
 متنوع قاشلر. متنوع چچکار.
مَسْوَرت { ص. عر. ن: متوازه.
 { «وتر» دن سف. تفاعل }

خلق بیننده سولنیان، آغزدن
 آغزه بایلان، شیوع بولان،
 تواتر. ایدن: اوله بر حوادث
 متواتر اولدی؛ حوادث، متوازه.
مَسْوَرت { ص. عر. ن: متوازه
 { «ورائه» دن سف. تفعل }
 عل آ میراث قالان، ارنا کچن،
 بایدن اولاده قالدوق تسلسل
 ایدن: اموال متوازه.

مَسْوَرد { ص. عر. ن: متوازه.
 { «ورود» دن سف. تفعل }
 عل آ وارد یعنی کلن مناسیله
 قولانیورسه قده، یا کلیش او
 لوب، عربیده بربرینه یافلاشان
 وبرآکده تصادف ایدن دیمکدر.

مَسْوَری { ص. عر. ن: متوازیه.
 { «وری» دن سف. تفعل }
 عل آ برشینک آرقه سنه ویا آاتنه
 کچوب صافلانان، صافلی، کیزلی،
 نهان: زبرزمینه متوازی اولدی.

مَسْوَزی { ص. عر. ن: متوازیه.
 { «وزی» دن سف. تفاعل } ر. هندسه.
 ده اصلای برلشمه مک اوزره
 بربرینه قارشى مساوی بعد و
 مسافهده اوزایوب کیدن: خطین
 متوازین: خطوط متوازیه:
 مترازی الاضلاع = ضلعلری
 متوازی؛ متوازی السطوح =
 سطحلری متوازی.

مَسْوَزیآ { ح. عر. اصلا بر.
 { ایشمکسین بربرینه
 قارشى بر بعد و مسافهده امتداد
 ایدوب کیده رک: بو ایکی بول
 متوازیآ شهره قدر متمد اولبور.
مَسْوَضع { ص. عر. ن: متواضعه.
 { «وضع» دن سف. تفاعل }
 آ کندی بی آشای طو.
 نان، آلقاق کوکلی، کبرسز.

مَسْوَفق { ص. عر. ن: متوافقه.
 { «وفق» دن سف. تفاعل }
 ۱. بربرینه اویغون و موافق
 اولان. ۲. ر. [هندسه ده] بری
 دیگرینک اوستنه قونیله جق
 اولسه اصلا تخلف ایتمکسین
 اوبان: زاویان متوافقتان.

مَسْوَلی { ص. عر. ن: متوالیه.
 { «ولی» دن سف. تفاعل }
 بربرینی ولی ایدن، آره لوق ویر.
 مکسین دوام ایدن، آرتسز
 آره سز، بردوزی اولان: کور.
 دیکم الطاف متوالیه: متوالی
 الظهور = بلا فاصله ظهور ایدن.

مَسْوَلیآ { ح. عر. بربرینی ولی
 { ایده رک، آره لوق ویر.
 مکسین، بلافاصله، بردوزی:

برهفته متوالیآ یاغور یاغدی.
مَسْوَجه { ص. عر. ن: متوجهه.
 { «وجه» دن سف. تفعل }
 ۱. یوزطوتان، بربره طوغری
 حرکت وعزیمته تصدی ایدن،
 یوله چیقان: قونییه متوجهه
 اولدی. ۲. برینه توجهی یعنی
 نظر وحسن ظن و محبتی اولان:

او ذات بکا متوجهه کورینبور.
 { بو ایکنی مناعربیده بوقدر. }
مَسْوَجهآ { ح. عر. یوز طوته.
 { «وجه» دن سف. تفعل }
 رک: بروسییه متوجهآ - رک
 ایتدی.

مَسْوَخش { ص. عر. ن: متوحشه.
 { «وحش» دن سف. تفعل }
 اورکش، قورقش،
 وحشته دوچار: بیانی حیوانلر
 انسانی کورنجه متوحش اولورلر.
مَسْوَرع { ص. عر. ن: متورعه.
 { «ورع» دن سف. تفعل }
 ورع وتقوی صاحبی، متقی،
 برهیزکار.

مَسْوَرم { ص. عر. ن: متورمه.
 { «ورم» دن سف. تفعل }
 ۱. ط. شیش، قاربیق. ۲. عو.
 سل الرته دیشلن علت مهلکویه
 دوچار، ورم اولمش.

مَسْوَسط { ص. عر. ن: متوسطه.
 { «وسط» دن سف. تفعل }
 ۱. آرمه کیرن، نوسط ایدن،
 میانجی. ۲. اورته حالده اولان،
 اورته ده کلن، ایکنی اورته سی،
 وسطی.

مَسْوَسل { ص. عر. «وسيله» دن
 { سف. تفعل } بروسیله

۱. تمثلی، حقدنه شبه اولنان
کندیسنه برجرم و قباح اسناد
اولسان : متهم توقیف اولوب
استطاقه آلدی. ۲. قباحلی،
برجرم فاعلی : متهم اولیان قور-
قاز.

۳. مهوره. { ص. عر. : مهوره. }
مهور { «مهور» دن سف. تفعل }
حدت و غضبه تابع اوله رق
تیجه دوشو و کمترین صالدران،
کوزی دومانی، جوشقون.

۴. مهورله. { ص. ح. فا. کمال مهورله، }
مهورله { «مهور» دن سف. تفعل }
حدت و غضبه تابع او.
لوب تیجه سنی دوشو و کمترین
صالدره رق، جوشقونله.

۵. مہیج. { ص. عر. : مہیج. }
مہیج { «مہیج» دن سف. تفعل }
مہیجانه کلش، جوشقون، صاو-
روق.

۶. مہیج. { ص. عر. : مہیج. }
مہیج { «مہیج» دن سف. تفعل }
حاضر لاشش، حاضر، آماده،
یت ایدوب تدارکاتی کورمش :
مہیج عزمت = حرکتہ حاضر.
لاعلش.

۷. مہیج. { ص. عر. : مہیج. }
مہیج { «مہیج» دن سف. تفعل }
قولایلاشش، قولای اجرا او.
لنور، اجرایی سهل و آسان :
جناب حق هراشکزی مہیج
ایله.

۸. مہیج. { ص. عر. : مہیج. }
مہیج { «مہیج» دن سف. تفعل }
مہیج. { ص. عر. : مہیج. }
مہیج { «مہیج» دن سف. تفعل }

۱. اویانیق، اویامش، بیدار.
۲. کوزی آجیق، غفلتده اولیان،
بصیرتی : بخاربه تک ربجی شرطی
دشمنک احواله واقف و متیقظ
اولقدر.

هرایشی اراده الهیه حواله
ایدوب اللهدن کلنه راضی اولان،
الله توکل ایدن : انسان بر
آزده متوکل اولی.

۱. طوغان، تولد ایدن، دنیا به
کن : صاغلام ایوبندن متولد
جوجی. ۲. مج. نشئت ایتش،
حاصل اولش، منبث : اہمال
و مسامحه دن متولد برخط ادر.

۳. متولی. { ص. ص. : متولی. }
متولی { «دولی»
دن سف. تفعل } بر وقتک
ادارده مأمور و اوقاف هایون
نظارتک انضمام رأی و مساعده.
سیله صرفیاتہ مأذون آدمکه
اکثریا اولاد و اقدن اولور،
تولیت صاحبی : بو وقتک متولیی
کیسه؟ اوقادین پدری وقتک
متولی سیدر.

۴. متوهم. { ص. عر. : متوهم. }
متوهم { «دوهم» دن سف. تفعل }
وهمه تابع اولان، وهملی،
وہام.

۵. متہالک. { ص. عر. : متہالک. }
متہالک { «هلاک» دن سف. تفعل }
عل کنندینی تہالک به آتہ جی
درجده آرزو و تلاشله برایشه
قوشان، تہالک به برایشه کیریشن.

۶. متہرز. { ص. عر. : متہرز. }
متہرز { «هز» دن سف. تفعل }
دیرہن، زینفردایان.

۷. متہم. { ص. عر. : متہم. }
متہم { «دوهم» دن سف. تفعل }
افتہمال. — اتهام
فعلی متعدی اولدیفندن، تہمتلی
معناسیله هانک کسر به اسم فاعل
صورتنده استعمالز غلطدر.

اتخاذیله تقریبه چالیشان. ۲.
متوسلاً { ح. عر. : وسيله اتخاذ
ایدورک، استناد ایدورک.
رک : متوسلاً الی عنایة اللہ تعالی.

۳. متوطن. { ص. عر. : متوطن. }
متوطن { «وطن» دن سف. تفعل }
بریری وطن اتخاذ ایدن، بر
لشن، برلشش : بغدادده متو-
طن اولدی.

۴. متوغل. { ص. عر. : متوغل. }
متوغل { «وغل» دن
سف. تفعل } برایشک ویا
علم و فک پک ایلریسنه وغور
و کهنه واران : ادبیانده متو-
غل بر آدم. (المتاغزده سهواً
مشغول معناسیله و «ایله» ادا.
تیلہ قولانیلوب، مثلاً : ادبیانہ
متوغل دینیلور.)

۵. متوقفاً. { ص. عر. : متوقفاً. }
متوقفاً { «وقفا» دن سف. تفعل }
اولو، مرحوم، وفات
ایتش : متوقفاً اقرباسنه تسلیت
و یرمک.

۶. متوقف. { ص. عر. : متوقف. }
متوقف { «وقوف» دن سف. تفعل }
۱. طوران، توقف ایدن،

ایلیری به وارمیسوب بر برده قا-
لان. ۲. بزیشته باغلی، منوط،
وابسته : تحصیل علم سعی و
اقدامه متوققدر. ۳. ایلیریلوب
بر حالده طوران (مرض ویا
مرض) : خسته، خسته لقی
شمذیک متوقف بر حالده در.

۷. متوقی. { ص. عر. : متوقی. }
متوقی { «وقایه» دن سف. تفعل }
صاکیان، کنندینی کوزده دن،
احتراز و اجتناب ایمن.

۸. متوکل. { ص. عر. : متوکل. }
متوکل { «وکل» دن سف. تفعل }

مِیقَطَانَه { صد. ح. فا. اویا-
نیقله. غفلته
اولیه رقی: بصیرتله: متیقظانه
طاوورانلی: تفکیشات متیقظانه.

مِیقِین { صد. مر. ذ: متینه.
(دین دن سف. تفعل.
- فعل لازم. اولدیهیون،
سمه: صورتنده ایکنجه میمک
تقیله غلطدر. مبارک، قوتلی،
برکتلی، قدسلی: جناب حق
تأهلکزی متین ایله.

مِین { صد. مر. ذ: متینه. (دمثا.
ننه دن صد. ۱. طیانقلی،
صاغلام، قوی: متین بنا: متین
قاش. ۲. مح: سوزندن دوتنر،
ثباتلی، فکر و مسلکندن او.
یناماز: متین آدم. ۳. طوغری،
شایان اعتماد، قابل استناد، محکم:
رای متین.

مِشَاب { صد. مر. ذ: مثابه. (دثواب
(دن سغه) ثواب قزنان،
ایتدیکی ایلیکه قازنی من طرف
الله اجر و مکافات تامل اولان:
فقرايه یارديم ایدن البته مشاب
اولور.

مِشَابَرَت { یا مشابره. س. مر.
(دثوب دن مص. مقاعله)
دواملی اشتغال، اقدام، مدا.
ومت. ذ.

مِشَابَه { س. مر. درجه، منزله:
مثابه لائیة مثابه سنده.

مِشَال { س. مر. جر: امثله. ۱.
(اورنگ، نمونه، عمومی بر
شیئک ویا بر قاعدهک آکلا
شله سیحون ایراد اولنان اورنگ:
هر قاعدهیه بر مثال کتیرملی:
حسن اخلاقده مثال اوله جق بر

آدمدر. ۲. شبهه، نظیر، بکرز:
ملاک مثالی: دریا مثال. ۳.
رؤیا، دوش: عالم مثال = عالم
ممنی. ۴. د. اصراف مریده ا
حروف اصلیه ثلثه سندن برنجیمی
«و» یاخوده «ی» اولان فعل:

مثال واوی: مثال یائی. =
جر. افعال عربیه تک یا لکز ثلاثیه
مجرددن صورت تصریفی کو.
ستبر مثالاری حاوی رساله کاک
اول اوقوتدیریلیر: امثله اوقو.
یور: امثله مختلفه = صیغ
مختلفه تک یا لکز مفرد غایر لری
حاوی جدول، نصر، بنهر،
نصر آکی: امثله مطرده = بهر
صیفه تک مفرد، تثنیه، جمع،
غائب، مخاطب، متکلم و مذکر،
مؤنث اعتبارله صور مختلفه سی
حاوی جدولر. (دمثل) و جمعی
اولان «امثال» لغت لری بونکه
توش ایتحه ملی.

مِشَاهَه { س. مر. سیدیک قاونی.
(ط. الهاب مثانه، ذات
المانه = فر. Cystite) وسائر.

مِشَانِی { س. مر. جر. قرآن کر.
(یک مجموعنه ویا مفصل
سوره لریه ویا سوره فاتحه یه
ویرین اسمدر. || سبع المثانی =
سوره فاتحه یی ترکیب ایدن بدی
آیت کریمه.

مِشَبَّت { صد. مر. ذ: مثبته.
(دثبوت دن سغه. افعال)
۱. دلیل و برهانله کوسرتمش،
صحت حقیقی ثبوت بولش،
اثبات اولغش، صاغلام، محقق:
وقعه تک او صورتله جریان
مثبتدر: تاریخله مثبتدر. ۲. د.

منی اولمیان، حدیث و فوعنی
بیان ایدن: کلک فعل مثبت و
کله مک فعل منفیدر. ۳. م.
الکثر تک ایکی جنسندن بری که
منی دینان دیکریله تماسه کالجیه
پانلار.

مِشَقَال { س. مر. جر. بر بیتی در.
(هملاک اسکی پروژ که بو
کون یا لکز ذی قیمت طاشلر
وسائر ورنسده قوالاییر.
|| مثال ایله = یک آز مقدارده:
محبت قطار ایله آلیش ویریش
مثقال ایله.

مِثَقِب { س. مر. (د ثقب) دن
(اسم آلت. تر. زبازدی:
ماقاپ. | تحت و معدن وسائر ده
دایک آچنه مخصوص پای که
اوجنه ایستیلن بیوکلکده بور.
غو طاقیلیر. || جر. اعضاء
مختلفه یی دلکه مخصوص آلات
مختلفه: مثقب الرأس، مثقب
الرحم وسائر.

مِثْقُوب { صد. مر. ذ: مثقوبه.
(د ثقب دن سغه)
دلغش، دلیکی. ذ.

مِثْل { س. مر. جر. امثال. ۱.
(بکرز، شبه، نظیر، مانند،
اش: بونک دنیاده مثلی بولغاز:
مثلی یائی. ۲. مقدار، حجم:
اوبونک ایکی مثلیدر: بونک بر
مثلی ده ا لازم. = جر. قانون
و نظامده مصرح اولمیان شیئک
تجویزیه مدار اولوق اوزره
سبق ایش حال: بونک هیچ
امثالی یوقدر: امثاله توفیقاً.

مِثَل { س. مر. جر: امثال. ۱۰.
(مثال، بر قاعده عمومی به
نونه اولوق اوزره ایراد اولنان

سوز. ۲. معنای ظاهری قصد
اولمبوب ضناً و کنایه دیگر بر
شینه دلالت ایتک اوزره ایراد
اولان سوز: بر مثل سوبدی؛
مشهور بر مثل وادرد. ۳. آداب
واخلاق و فعاظه متعاقب کوچک
حکایه: امثال لقمان؛ امثال حکما.
[«مصال» بوندن غاطدر] ضرب
مثل، ج. ضروب امثال = آثار
سوزی.

مثلاً { ص. مر. مثال مقامنده،
فرضا، سوز کیشی: کوچک
بر حیوان مثلا بر کدی، بریسی
کلیرسه مثلا سز کسه کز.

مثلاً { ص. مر. ذ: مثله.
مثلاً { «ذله» دن سغه. تفعل [۱. اوچلی، اوج. قات، اوج
شدن عبارت، اوج قسمدن
مرکب: اتفاق مثلاً = اوج
دولت بیننده کی اتفاق. ۲. اوج
کوشلی، اوج ضلع ایله محاط:
شکل مثلاً = سز مر. ۱.
ر. [هندسه] اوج کوشلی و
اوج ضلع ایله محاط شکل:
مثلاً قائم الزاویه؛ مثلاً منفرج
الزاویه؛ مثلاً متساوی الا.
ضلاع؛ مثلاً متساوی الساقین
و سائر. ۲. اوج کره قایما.
دایره قبول شمش و جهارات
و شکرله قاربشیق مشروب.

مثلاً { ص. ج. مر. ر. اشکال
مثلاً { مثله قواعدندن و بونلر
واسطه سیله مساحه اصولندن بحث
ایدن هندسه: مثلاً مثله مستویه =
سطحی مثلاً مثله معنی، فر. Tri-
gonométrie plane: مثلاً
کرویه = بر کره نیک اقسامندن

اولان مثلاً معنی، فر. Trigo-
nométrie sphérique.

مثلاً { یا مثلی، ص. بکزر، شبیه،
نظیر، مانند، کی، قیلندن:
بومثلو آدملر = بویکی، بوقیل،
بوکا مانند آدملر.

مثلاً { ص. مر. ذ: مفره. [«مفر»
مفر { دن سغه. افعال] ۱. میس
ویرن، میوددار: مفر آتاجلر؛
اشجار مفره. ۲. محصول ویرن،
محصولدار. ۳. فائده، نافع،
کاری: عملیات مفره؛ مساعی
مفره. ۴. نتیجه ویرن، مؤثر،
کارگر: بنم نصیحتلرم، سوزم
مفر اولدی.

مثلاً { ص. مر. ذ: مثنه. [«ثمان»
ممن { دن سغه. تفعل] ۱. سکر
قات، سکرلی، سکرک، سکر
جزدن مرکب. ۲. ر. سکر
ضلعی، سکر کوشلی: شکل
مثن.

مثلاً { ص. مر. ذ: مثنی. با:
مثنه { مثنی.

مثلاً { ص. مر. [«ثمان» دن]
مثنوی { مر ایکی مصرعی بر ق.
فیده اولان شعر که اکثریا
اوزونجه منظومه صورتنده
اولور، منظومه: یوسف زلیخا
حقنده کوزل بر مثنوی وادرد.
— مولانا جلال الدین رومی

حضرتلر نیک بو صورتنده مرتب
کتاب مشهورینده علم اولمشدر
مثنوی شریف؛ شارح مثنوی.

مثلاً { ص. ج. مر. مثنوی
مثنویات { قیلندن اشعار، منظوم.
مات: دیوانندن باشقه بر خیلی
مثنویاتی وادرد.

مثلاً { ص. مر. ج: مثنوبات.
مثلاً { بر عمل خیره مقابل من
طرف الله ویرلن اجر و مکافه،
ثواب.
مثلاً { سز. مر. بر ذاتک حضور.
مثلاً { رنده آتاقده طورمه:
حضور شاهانه مثنول شرفه
نائل اولدی.

مثلاً { ص. مر. بکزر، شبیه،
نظیر.
مثلاً { ص. مر. [«جواب» دن]
مجاب { سغه. افعال] قبول جوابنه
نائل اولان، طلب و آرزوی
قبول اولسان: مجاب الدعوه.
[«مستجاب دها مستعملدر»]

مثلاً { ص. مر. [«جدل» دن مص.
مجادله { مفاعله] آتش، طوشمه،
منازعه، جدال، نزاع، غوغا:
پنلرنده مجادله ایدورلر دی؛ بر
مجادله اولمش.

مثلاً { ص. مر. [«جذب» دن]
مجادبه { مص. مفاعله] بر برخی جذب
ایته.

مثلاً { ص. مر. [«مجارجه» دن]
مجار { اقوام تورانیه دن اولوب
قرون وسطاده آوروپا مه.
جرتله اسکی یانویا جهتلرینی
استیلا و بردوک تشکیل ایش
اولان معروف قومک افرادندن

معتكف: كعبه شريفه مجاورلى؛
حضرت پيغمبارك تربه سنده مجاور
ايدى .

مجاوَرَت { يا مجاوره. سئ. عر.
[«جوار» دن مص.]
مفاعله ۱. قوشقو، معجوار.
لق ۲۰. بر بيسوك معبد. ويا
تربه نك ياننده اختيار عزلت و
عبادت ائمه، اعتكاف.

مجاهِد { ص. سئ. عر. ج: مجا.
هدين. [«جهد» دن سئ.
مفاعله ۱. سى وغيرت ايدن،
تقيات نفسانيه قارشى كندىنى
ضبط ايدمه اعمال صالحه
چالیشان: بر يابد مجاهد. ۲.
جهاد ايدن، دين اوغوريشه و
اعلاى كلمه الله ايچون حرب
ايدن: مجاهددين اسلام.

مجاهِدَه { سئ. عر. [«جهد» دن
مص. مفاعله ۱. سى
وغيرت، نفسه غلبه ايچون اولنان
اهقام: انسان مجاهده ايله درجات
تاليه يه واصل اولور. ۲. فى
سبيل الله اولنان محاربه، اعلاى
كلمه الله ايچون حرب ائمه، جهاد،
غزا. [نومنا ايله جهاد ده
مستعملدر.]

مَجْجِر { ص. عر. ئ: مجره. [«جر»
مَجْجِر { دن سئ. افعال [اجبار ايدن،
زورلايان، اراده جزيشه برا.
ققنزين زورله برايش ياپديران
ويا برشيته سوق ايدن: سبب
مَجْجِر: قوه مجره.

مَجْجُور { ص. عر. ئ: مجبوره.
[«جير» دن سئ.] زور
كورمش، زور ايله برايشه سوق
اولنان، مضطر، ناچار، بوايشى
كورمه مجبوردر؛ بويه ياعنشه

مَجْجُورم: بنى كيتمهك مجبور
ايتدیلر.

مَجْجُوراً { ح. عر. مجبور اوله رق،
مَجْجُوريت تحتنده زور.
له: كيتمهك استمردم اما مجبوراً
كيدمهكجم.

مَجْجُورِيَّت { سئ. عر. مجبور اوله،
مَجْجُورلى، زور: يا.
لان سويلمهك نه مجبوريتي واردر؛
اوله سويلمى مجبوريت
تحتنده در.

مَجْجُول { ص. عر. ئ: مجبوله.
[«جباله» دن سئ.] يار.
دلش: مخلوق، سرشته، آفريده،
خالق و طابقتده بر حال وضعت
بولان. مغلقي: حلم و حيا ايله
مَجْجُولدر.

مَجْجُوب { ص. عر. ئ: مجتبه. [«جر»
مَجْجُوب { دن سئ. افعال [گوبش
كيزين: حيسوان مجتبه؛ حيوا
نات مجتبه.

مَجْجُوع { ص. عر. ئ: مجتمعه.
[«جمع» دن سئ. افعال [
طوبلاشمش، طوبلى، بريرهكلش،
برلشمش: اموال مجتمعه؛ ممالك
مجتمعه.

مَجْجُوعاً { ح. عر. طوبودن، طو.
مَجْجُوعاً [پلانمش اولدقلى طالده،
هب بردن، جماعته: مجتمعاً
كيتدیلر.

مَجْجُوب { ص. عر. ئ: مجتبه.
[«جانب» دن سئ.
افعال [چكيتن، اوزاقلاشان،
بر طرفه چكيلوب قارشىميان،
احتراز ايدن: بك مجتنب بر
آدمدر.

مَجْجُود { ص. عر. ج: مجتهدين.
[«جهد» دن سئ. افعال [

آيات كريمه و احاديث شريفه دن
احكام استخراجنه مقتدر اولان
مجتهد، امام: مجتهدين كرام.
[شيعيلرجه باب اجتهاد دانما
آيين اولديشندن اولر علما
و فقهايشده يوناي و پرلر.]
سئ. عر. بيوكلك، شان،
مَجْجُود { شرف، جلالت.

مَجْجُود { ص. عر. [«جد» دن سئ.
مَجْجُود { افعال [جد وغيرت و سى
ايلين، لندن كلديكى مرتبه ده
چالیشان.

مَجْجُود { ص. عر. [«جد» دن سئ.
مَجْجُود { تفميل [يئكيلدن، يئكى
حاله قويان، يئكى برشكل و اصوله
قويان، يئكيدن قوت و حيات
ورن: سلطان محمود خان ثاني
بحق مجدد دولتدر.

مَجْجُود { ص. عر. ئ: مجدوده.
مَجْجُود { «جد» دن سئ. تفميل [
يئكى، تازه، هنوز قوللانماش:
مجدود برقات اثواب، بر خانه.

مَجْجُوداً { ح. عر. يئكى اوله رق،
مَجْجُوداً [يئكى اولقى اوزره،
باشدن، تميز صورتيله اوليه.
رق: او كوشكى ييقوب مجدداً
يايدیلر.

مَجْجُود { ص. عر. ئ: مجذوبه.
مَجْجُود { «جذب» دن سئ. [
۱. جذب و جلب اولمش، بر
طرفه چكلمش، مجلوب. ۲. جذبه
صاحي، عشق الهى يه مظهر،
شيداء، آشفته. ۳. ديوانه،
آبدال.

مَجْجُوم { ص. عر. ئ: مجذومه.
[«جذام» دن سئ.]

مسکین علتنه دوجار.

مَجْرَا { سذ. عر. ج: مجاری.
(د جریان دن سف) ۱.

صویک آقدهنی بنان، صویولی:

طونه مجراسی، مجرای نیل. ۲.

ج. بر ایشک طریق حصول ویا

بر حوادث واسطه انتشاری:

ایش مجرای طبیعستدن چیقدی؛

بوحوادث خانی جیرادن کلدی؟

۳. تش. بدتک اینجده اخلاطک

جریان ایشدیک یول: مجرای

دم، مجرای بول، مجرای دم.

مَجْرَب { ص. عر. ا: مجربه.

مَجْرَب { (د تجربه دن سف) [

دککش، تجربه اولندش: بویه

اولدینی مجربدر؛ امور مجربه.

دندر.

مَجْرَبَات { سذ. ج. عر. تجربه

اولندش ایشلر،

گورگی: او آدمک علی یوغیسه

ده مجرباتی چوقدر.

مَجْرَد { ص. عر. ا: مجرده.

مَجْرَد { (د جرد دن سف. تغیل) [

۱. چلاق، پالین، آجیق، انواب

وقلیف وقیندن چیقش: سیوف

مجرده. ۲. یالکز، تک، منفرد:

مجرد برطاش. ۳. دیگر برشیشه

قاربشیق ویا برابر اولیان،

صاف، خالص: ماء مجرد. ۴.

اولنه، ش، قاریسی اولیان، بکار:

آخر مهربنه دک مجرد قالدی.

۵. جسمانی اولیوب معنوی و

اعتباری اولان شی: مواد

مجرده. ج: مجردات. ۶. د.

(صرف مریده) حروف زائده.

سی اولیان (فعل): ثلاثی

مجرد: رباعی مجرد. مقابلی:

مزیدنیه. = ح. تر. یالکز،

آنجیق، صرف: بن مجرد بو

ایش ایچون کلدیم. || سذ.

بد مجرد = غیر محدود مسافه.

|| کسر مجرد = کسر عادی.

|| پایه مجرد = طریق علیده

مأموریتز اعتباری رتبه:

ازمیر پایه مجردی.

{ سذ. عر. دیشلرک پاسنی

مَجْرَد { آیتقلا یوب تمیزلکه

مخصوص دیشیمی آتی، فر.

Rugine.

{ سذ. ج. عر. جسمانی

مَجْرَدَات { اولیوب روحانی و

منوی اولان شیئر.

{ سذ. اولغه مش آد.

مَجْرَدَلِک { مک حالی، بکارانی:

مجردلکده اولیک کی محسنات

ومشکاتی وارد.

{ ص. عر. ا: مجرمه.

مَجْرِم { (د جرم دن سف. افعال)

جرم وقباحت ایشلین، قباحتی:

۱. مجرم اولدینی سوزندن بلیدر.

= سذ. عر. ج: مجرمین. بر

جرم وقباحت ایشلمش آدم،

صوجلی: مجرمینه مخصوص

حبسخانه.

{ ص. عر. ا: مجروحنه.

مَجْرُوح { (د جرح دن سف) [

۱. یاره لاندش، یاره لی، کَرَک

حرب وغوغاده وکَرَک قضا.

بدنشک بر طری یاره اولش:

حربده مجروح اولدی؛ اوقضاده

بش کئی مقتول واون ایکیسی

مجروح اولدی. ۲. رد وابطال

اولنش یاخود حد ذاتنده باطل

وغیر مقبول: بوسوز، بودعوی

مجروحدر. = سذ. عر. ج:

مجروحین. یاره لی آدم: مجرو.

حینک نقله مخصوص آراه.

{ ص. عر. ا: مجروره (دجر)

مَجْرُور { (د سذ. دن سف) [۱. چکلش،

سور وکلش. ا. ۲. د. (نحو

مریده) اعرا یک احوال ثلثه.

سندن جر حانده اولان: اسم

مجرو؛ حرف جرله ویا اضافله

مجرو. = ج: مجرورات =

مجرو. ممولار.

مَجْرُی { سذ. عر. با: مجرا.

{ ص. عر. ا: مجزومه.

مَجْزُوم { (د جزم دن سف) [۱.

کشلش، تطبیقا قراری ویرلش،

معلوم وحقق: بوراسر مجزومدر.

۲. د. (نحو مریده) جزم

حالنده بولنان (مضارع) که مفرد

ده آخری ساکن وفعل ناقصده

محذوف وتثیه وجده تونی سا.

قط اولور: مضارع مجزوم.

{ ص. عر. ا: مجسمه.

مَجْسم { (د جسم دن سف. تغیل)

۱. جسمی اولان، وجودی،

گوگده لی: یابدره جفی ابنیه تک

مقوادن مجسم صورتی یابدی.

۲. مج. صانکه بر حال منوی

جسم پیدا ایدوب تجسم و تخیل

ایتمکه حاصل اولش، او حال

معنوشک تجسم ایتمی حکمنده

اولان: او آدم فضیلت مجسمه در،

ناموس مجسمدر. ۳. سذ. هند.

سه ده) ابعاد ثلثه سی یعنی طول

وعرض وارتفاعی اولان: شکل

مجسم: زاویه مجسمه. مقابلی:

مسطح. || هندسه مجسمه = بوعلمک

اشکال مجسمه دن بحث ایدن

قسمی.

مَجْفَفَ { ص. هندسه ده غلط اوله.
رق «مَجُوف» برینه
قولانیلیور با: مجوف. =
طوپک بوش اولان اسطوانی
الشکل ایچی که طوپرک بیوککی
چاپ دینان بوتک فطرله تمین
اولنور.

مَجْفَفَ { ص. مر. ن: مجففه.
مَجْفِفَ { «جف» دن سف. تفعلیل
ط. قورودان، قوردویمی.

مَجْجَلَا { ص. مر. «جلاء» دن سف.
تفعلیل جلا ایدلش، پارلا.
دلش، پارلاق، لوستورلی:
آینه جلا.

مَجْجِلْد { سف. مر. «جلد» دن سف.
تفعلیل کتابلری دیکوب
کنارلری دوزلدن قاپ کچرن
صنعتکار: بوکتابلری مجلده
کوندورملی، مجلد دکانی.

مَجْجِلْد { ص. مر. ن: مجلده. «جلد»
دن سف. تفعلیل دیکیلوب قاپ
کچرلش، تجلید ایدلش (کتاب):
بتون کتابلری مجلددور. =
سف. مر. ج: مجلدات. کتابک
برلکده دیکلمش و برجم تشکیل
ایدن قسمی ویا بتونی، جلد:
آثاری مجلدات عیدده دن عبا.
رتدر.

مَجْجِلْد لَکْ { ص. کتابلری دیکوب
قاپ کچیرمک صنعتی:
مجلد لکده مهارتی واردور.

مَجْلِس { سف. مر. ج: مجالس.
«جلوس» دن سف. ۱.
قوکنمق ویا برایش مذاکره
ایتمک ایچون بر آره به کلش
آدملر هئتی، جمعیت، انجمن:
مجلس قورمق: جلسه چیتمق،
سکینه. ۲. برنوع امور دو.

لنک تذکر ایچون بر دئسک تحت
ریاستنده مین اعضادن مرکب
اوله رق تشکیل اولمش هیئت
رسمیه، شوری: مجلس خاص
وکلا: مجلس کبیر مهارف: مجلس
مالیه: مجلس اداره: مجلس
مبعوثان: مجالس عالیه.

مَجْلِس آرا { ص. فا. کوزل سوز.
«رایله» مجلدی شلند
یرن، میرکلام.

مَجْلُوب { ص. مر. ن: مجلوبه.
«واجاب» دن سف. ۱.
جلب اولمش، آخر یردن کتیر.
لش: اموال مجلوبه. ۲. طر.
فدارلی قزانلش، بر طرفه میل
ایتمیرلش: کندیسی او طرفه
مجلوبدر.

مَجْلَه { سف. مر. ج: مجلات. ۱.
«کتاب» مجموعه، رساله.

ادیات متعلق کوزل برجله در.
۲. کتب ققیبه تک مامالرات
قمندن جمع و تدوین اولمش
قواعد مختصره که الیوم بعض
مکاتب رسمیه ده تدریس اولنور:
جله درسی، معلی.

مَجْمَع { سف. مر. «جر» دن سف.
توتی یاقیلان قاپ، بخور.
دان.

مَجْمَع { سف. مر. ج: مجامع.
«جمع» دن سف. ۱. طویلا.
نیلان بر، محل اجتماع، بر طاقم
اشخاص ویا اشیانک بریکدیگی بر:
جمع ادبا: جمع اشرار. ۲. قانو.
شیلان بر، محل التصاق، ملنقا:
جمع بحرین.

مَجْمَل { ص. مر. ن: مجمله. «جله»
دن سف. افعال قیسه و
آز سوزله افاده اولمش، خلا.

صه ایدلش، مختصر، موجز:
تاریخ مجمل: پک مجمل یازلش.
مَجْمَلَا { ح. مر. قیسه اوله رق،
آز سوزله، مختصراً.
خلاصه: وقوع حالی مجملاً.
ده ایتدی.

مَجْمُوع { ص. مر. ن: مجموعه.
«جمع» دن سف. طویلا.
نش، بریکمش، یینلش: قنود
مجموعه: افراد مجموعه. = سف.
مر. ج: مجامیع. ۱. طویلا نش
شوه، طوب، یقین: مجموع حا.
صلات: مجموع قنود. ۲. ص.
(حسابده) خلاصه جمع، فرد جمله:
بو اون بش قلم رقمک مجموعی
نه دره؟ = ک. هب، بتون،
جمع، کانه، جمله: مجموع اهالی:
کتابلرک مجموعی، اولنرک مجموعی
بو بله در.

مَجْمُوعَا { ح. مر. ۱. طوبدن،
بردن، جما: مجموعه
کلیدلر. ۲. هب، بتون، جمله،
کانه، جما: قوراقلندن حصو.
لات مجموعه ایدی.

مَجْمُوعَه { سف. مر. ج: مجامیع. ۱.
طویلا یلوب بریکدیملش
ونظیم و ترتیب ایدلش شیتلر
هیتتی: اونک کوزل بر مجموعه
نبانانی واردور. فر. Collection.
۲. اشعار و سائر آثار منتخبه
جمع وقیدله حاصل اولش رساله،
یوکی آثار منتخبه تک قیدینه
مخصوص جزئدان: جیننده بر
مجموعه سی واردور خوشته کیده.
جک بر سوز ایشیدی می قید
ایدر. ۳. علوم و فنون و ادبیا
ته متعلق مباحثی جامع اوله رق
نشر اولسان رساله موقوته.

مَجْنُون { ص. عر. ذ: مجنونه .
(فجن دن سمف) ۱ .

اجنی طونمش، جیفین، دلی،
دیوانه . ۲ . مح. فنا حاذه عشق
و علاقه دوچار، شیدا . =

سذ. عر. ج: مجانین . چیلدر .
مش آدم، دلی: دارا المجانین .
= سخذ. ایلا اسمنده بر قیزه

عشق و علاقه سیله بین العرب
افسانه حکمنه یکمش قیس اسمنده
بر شخص موهوم، بر افسانه
مشهور ک قهرمانی .

مَجْنُونَانَه { ص. ح. فا. ۱ . دلجه،
دیوانه لره یا قیشیر

صورته: اطوار مجنونانه سیله .
۲ . لیلائک عاشق اولان مجنون
طوریله: مجنونانه عاشق اولمش .
(س. دلیک، جیفیناق،

مَجْنُونَلِیق { ص. عر. ذ: مجنونانق،
مَجْنُونِیَّت { سذ. عر. ذ: مجنونانق،
دلیک، جنت .

مَجْزُورَه { سذ. عر. ذ: مجزور،
مَجْزُورَه { سذ. عر. ذ: مجزور،
آلای قاوغی .

مَجْجُوس { سذ. عر. ذ: مججوس،
مَجْجُوس { سذ. عر. ذ: مججوس،
آلای قاوغی .

مَجْجُوس { سذ. عر. ذ: مججوس،
مَجْجُوس { سذ. عر. ذ: مججوس،
آلای قاوغی .

مَجْجُوس { سذ. عر. ذ: مججوس،
مَجْجُوس { سذ. عر. ذ: مججوس،
آلای قاوغی .

مَجْجُوس { سذ. عر. ذ: مججوس،
مَجْجُوس { سذ. عر. ذ: مججوس،
آلای قاوغی .

مَجْجُوس { سذ. عر. ذ: مججوس،
مَجْجُوس { سذ. عر. ذ: مججوس،
آلای قاوغی .

مَجْجُوس { سذ. عر. ذ: مججوس،
مَجْجُوس { سذ. عر. ذ: مججوس،
آلای قاوغی .

مَجْجُوس { سذ. عر. ذ: مججوس،
مَجْجُوس { سذ. عر. ذ: مججوس،
آلای قاوغی .

مَجْجُوس { سذ. عر. ذ: مججوس،
مَجْجُوس { سذ. عر. ذ: مججوس،
آلای قاوغی .

مَجْجُوس { سذ. عر. ذ: مججوس،
مَجْجُوس { سذ. عر. ذ: مججوس،
آلای قاوغی .

مَجْجُوس { سذ. عر. ذ: مججوس،
مَجْجُوس { سذ. عر. ذ: مججوس،
آلای قاوغی .

مَجْجُوس { سذ. عر. ذ: مججوس،
مَجْجُوس { سذ. عر. ذ: مججوس،
آلای قاوغی .

مَجْجُوس { سذ. عر. ذ: مججوس،
مَجْجُوس { سذ. عر. ذ: مججوس،
آلای قاوغی .

مَجْجُوس { سذ. عر. ذ: مججوس،
مَجْجُوس { سذ. عر. ذ: مججوس،
آلای قاوغی .

مَجْجُوس { سذ. عر. ذ: مججوس،
مَجْجُوس { سذ. عر. ذ: مججوس،
آلای قاوغی .

مَجْجُوس { سذ. عر. ذ: مججوس،
مَجْجُوس { سذ. عر. ذ: مججوس،
آلای قاوغی .

مَجْجُوس { سذ. عر. ذ: مججوس،
مَجْجُوس { سذ. عر. ذ: مججوس،
آلای قاوغی .

مَجْجُوس { سذ. عر. ذ: مججوس،
مَجْجُوس { سذ. عر. ذ: مججوس،
آلای قاوغی .

مَجْجُوس { سذ. عر. ذ: مججوس،
مَجْجُوس { سذ. عر. ذ: مججوس،
آلای قاوغی .

مَجْجُوس { سذ. عر. ذ: مججوس،
مَجْجُوس { سذ. عر. ذ: مججوس،
آلای قاوغی .

مَجْجُوس { سذ. عر. ذ: مججوس،
مَجْجُوس { سذ. عر. ذ: مججوس،
آلای قاوغی .

مَجْجُوس { سذ. عر. ذ: مججوس،
مَجْجُوس { سذ. عر. ذ: مججوس،
آلای قاوغی .

مَجْجُوس { سذ. عر. ذ: مججوس،
مَجْجُوس { سذ. عر. ذ: مججوس،
آلای قاوغی .

مَجْجُوس { سذ. عر. ذ: مججوس،
مَجْجُوس { سذ. عر. ذ: مججوس،
آلای قاوغی .

مَجْجُوس { سذ. عر. ذ: مججوس،
مَجْجُوس { سذ. عر. ذ: مججوس،
آلای قاوغی .

مَجْجُوس { سذ. عر. ذ: مججوس،
مَجْجُوس { سذ. عر. ذ: مججوس،
آلای قاوغی .

مَجْجُوس { سذ. عر. ذ: مججوس،
مَجْجُوس { سذ. عر. ذ: مججوس،
آلای قاوغی .

مَجْجُوس { سذ. عر. ذ: مججوس،
مَجْجُوس { سذ. عر. ذ: مججوس،
آلای قاوغی .

مَجْجُوس { سذ. عر. ذ: مججوس،
مَجْجُوس { سذ. عر. ذ: مججوس،
آلای قاوغی .

مَجْجُوس { سذ. عر. ذ: مججوس،
مَجْجُوس { سذ. عر. ذ: مججوس،
آلای قاوغی .

مَجْجُوس { سذ. عر. ذ: مججوس،
مَجْجُوس { سذ. عر. ذ: مججوس،
آلای قاوغی .

۱ . ییلغین، نامعلوم، غیر
معروف، کشف اولغامش: نه
اولدینی مجهولدر: ازمنه قدیمه .

ده کره ارضک قسم اعظمی
مجهول ایدی: آفریقا ک اقطار
مجهولسی . ۲ . د. [صرفده]

فاعلی ذکر اولغیوب مفعولی
نائب فاعل نامیه برینه قائم او .
لان فعلک معلوم مقابلی اولوب

باشلیجه افعال متعديه دن کلیر:
مکتوب یازلدی، قیو آچلدی
کبی، ترکیده افعال لازمه تکده
برنوع مجهولی وارد: کیدلک،

کفک کبی که فاعل دن مستفیدر .
|| مجهول الاحوال = حال و شا .
فی نامعلوم، کیک نه سی اولدینی

و اخلاق و اطواری ییلغین:
مجهول الاحوال بر آدم . =
سذ. عر. د. [جبرده] معلوم
اولان دیگر عدلک اسمیتندن

استخراج اولان عدد مجهول .
مَجْجُورِیَّت { سذ. عر. ذ: مججوریت،
مَجْجُورِیَّت { سذ. عر. ذ: مججوریت،
آلای قاوغی .

مَجْجُورِیَّت { سذ. عر. ذ: مججوریت،
مَجْجُورِیَّت { سذ. عر. ذ: مججوریت،
آلای قاوغی .

مَجْجُورِیَّت { سذ. عر. ذ: مججوریت،
مَجْجُورِیَّت { سذ. عر. ذ: مججوریت،
آلای قاوغی .

مَجْجُورِیَّت { سذ. عر. ذ: مججوریت،
مَجْجُورِیَّت { سذ. عر. ذ: مججوریت،
آلای قاوغی .

مَجْجُورِیَّت { سذ. عر. ذ: مججوریت،
مَجْجُورِیَّت { سذ. عر. ذ: مججوریت،
آلای قاوغی .

مَجْجُورِیَّت { سذ. عر. ذ: مججوریت،
مَجْجُورِیَّت { سذ. عر. ذ: مججوریت،
آلای قاوغی .

مَجْجُورِیَّت { سذ. عر. ذ: مججوریت،
مَجْجُورِیَّت { سذ. عر. ذ: مججوریت،
آلای قاوغی .

مَجْجُورِیَّت { سذ. عر. ذ: مججوریت،
مَجْجُورِیَّت { سذ. عر. ذ: مججوریت،
آلای قاوغی .

مَجْجُورِیَّت { سذ. عر. ذ: مججوریت،
مَجْجُورِیَّت { سذ. عر. ذ: مججوریت،
آلای قاوغی .

مَجْجُورِیَّت { سذ. عر. ذ: مججوریت،
مَجْجُورِیَّت { سذ. عر. ذ: مججوریت،
آلای قاوغی .

مَجْجُورِیَّت { سذ. عر. ذ: مججوریت،
مَجْجُورِیَّت { سذ. عر. ذ: مججوریت،
آلای قاوغی .

مَجِيد { ص. م. } «مجد» دن
 صاحب. صفات الهمدند: رب
 مجید؛ عبدالمجید. — والد ماجد
 حضرت پادشاهی جنمکان سلطان
 عبدالمجید خان حضرتلریک نام
 طایلرینه منسوب اولان مجیدیه
 آلتیننه وکومش مجیدیه ده
 لسان عوامده بعضاً مجید نامی
 ویریلوب اسم کی قوللانیلیر. با:
 مجیدیه.

مَجِيدِي { ص. م. ع. } مجیدیه
 جنمکان سلطان عبد
 المجید خان حضرتلریک ایجاد
 کرده سی: نشان مجیدی.
 مَجِيدِيَّة { ش. ع. م. } عهد سلطان
 عبدالمجید خانی آنا.
 رندن اولان مسکوکات جدیده
 عثمانیه دن یکریمی غروشلق بیو.
 جک کومش سکه: سیم مجیدیه،
 بیاض مجیدیه. || مجیدیه آلتینی،
 آلتین مجیدیه = مسکوکات مذ.
 کورهدن بوز غروشلق آلتین
 سکه، عثمانی لیراسی. || مجیدیه
 چاریکی = کومش مجیدیه تک
 درنده بری اولان بش غرو.
 شلق کومش سکه.

مِج { س. س. ا. گ. دوز قلیج،
 میج } یا صبیحه شیش: میج ایله مبا.
 رزه ایشدیلر. || تدلیم میجی =
 تعلیم مخصوص اوجی دوکته لی
 میج.

مِجَابَا { س. فا. ع. } «مجا» دن
 «مجا» تک اسقاطیله و دائماً
 «بی» ادات فارسیه سیله معنای
 آتی ایله قوللانیلیر: [بی مجابا =
 پرواسزجه، بلا احتراز، قید
 ایشکسزین.

مِجَادَه { ش. ع. م. } «مجد»
 «دن» م. م. مفاعله [
 فوکشمه، بربرینه قصه و حکایه
 سواحه، سوزلشمه، مکاله. ذ.
 مِجَاذِي { ص. م. ع. } «مجاذیه»
 «دن» حذی «دن» سف. مفاعله [
 بربرینک قارشیسینده
 و بر حذاده بولان، فر. Para-
 lèle.

مِجَاذِير { س. س. ج. ع. م. } فذ:
 محذور. با: محذور.
 مِجَارِب { ص. م. ع. } «مجاربه»
 «دن» محاربین، محار
 ربتین. «حرب» دن سف. مفاعله [
 ۱. برله غوغا و جنگ ایدن، غدا.
 صم: محارب دولتر، دول
 محاربه: طرفین محاربین؛ دو
 لتین محاربیتین. ۲. حرب و جنگ
 ایشکده ماهر، اصول حرب
 آشنا وجسور، جنگاور: اورا.
 تک اهلایی محارب آدملردر.

مِجَارِبَه { ش. ع. م. ج. ع. } محار
 «بات» «دن» حرب «دن»
 م. م. مفاعله [۱. ایکی ویا زیاده
 دولت ویا طرف بیننده وقوع
 بولان حرب، جنگ: فرانسه
 پروسیه محاربه سی؛ آوروپاچه
 برحاربه ظهوری محفل دکلدن؛
 محاربات بحریه. ۲. بردنسه ده
 اولنان جنگ، سوزکلی مصادمه:
 سدان محاربه سی؛ فلان کون
 بیوک برحاربه اولمش.

مِجَارَسَه { ش. ع. م. } «حراسه»
 «دن» م. م. مفاعله [
 محافظه، وقایه، قورومه. ذ.
 مِجَاسِب { ص. م. ع. } «محاسب»
 «دن» سف. مفاعله [
 محاسبه فتنده معلومات و مهارتی

اولان: حساب و اصول دفتری
 عللرنده بدلولی صاحب: محاسب
 آدمدر؛ ای بر محاسبه احتیاج
 واردر.
 مِجَاسِبِلِك { س. م. } اصول محاسبیه.
 «ده» معلومات و مهارت
 صاحب اولانک حالی: اونک محاسبی
 مشهوردر.

مِجَاسِبَه { ش. ع. م. ج. ع. } محاسبیات
 «دن» حساب «دن» م. م. مفاعله [۱. حسابلاشمه، صایشمه،
 حساب کورمه: سزکه برحاسبه
 سیه من واردر: کندیسيله قطع
 محاسبه ایتدک = معاق حسابین
 قالدی. ۲. علم حساب و اصول
 دفتری به استناداً واردات و
 صرفیات و مقبوضات و مدفوعات
 دقتلریک تنظیمه منتظم حساب
 و دفتر طوبقی اصولی: محاسبیه
 ده مهارتی واردر؛ محاسبه دن
 خبرم یوقدر. ۳. بر دائرة
 رسمیه تک حسابات شعبه سی،
 واردات و مصارف حساب
 اولندیقی شعبه ویا قلم: محاسبیه
 ولایت: محاسبه قلمی: محاسبیه
 ممیزی: محاسبه کتبه سی. || دور
 محاسبیه = سلفک خلفه حساب
 و بروپ دفاتر و مستندات و مبالغ
 موجوده بی تسلیم ایلمسی.
 || دائرة محاسبیات = دائرة عسکر.
 به تک محاسبه شعبه لری. || دیوان
 محاسبیات = کافه دوائر دولتک
 هر سنه حسابلرینی رؤیت وتد.
 قیقله و مأمورلرینی مسئول
 طوغتله مکلف دائرة مخصوصه.
 مِجَاسِبَه جی { س. ا. } بر نظارت
 «و یا دیگر» دائرة
 رسمیه تک محاسبیاتنه واهور حاسب.

به سنه و یا ست ایدن ذات: ماله،
معارف، رسومات محاسبه جیسی.
[د مالا محاسبه جی ماله] دیمکدن
صاقیملی. ۲. بر سخناک امور
مالیه سنه مأمور آدم: صارو.
خان، کوتا میه محاسبه جیسی.
[ولایتک کینه دفتر دار و قضا.
تک کینه مال مدبری دینیر].

محاسبه جیلک {س. بر نظارت
محاسبه جیلک} و یا دایره رسمیه.
تک و یا خود بر سخناک محاسبه
ایشلرینه و امور مالیه سنه ریا.
سنت ایدن ذاتک مأموریت
و وظیفه سی: داخله، عدلیه،
پوسته و تغراف، آما سیه عا
سبه جیلکی.

محاسبین {س. ج. مر. فند:
حسن. با. حسن.

محاصر {س. س. س. مر. ج. عا.
صرین.} [د حصه] دن
س. مفاعله [بر قلمه و یا دیگر
موقع حربی قوشادوب موارد-
لرینی و اوزاق و همت یولارینی
کسن، محاصره ایدن: محاصرل
با تعلق بر یرده بولمغه صیغه به
طیانه مدقزلندن محاصره بی رفع
ایتمک مجبور اولدیلر.

محاصره {س. س. مر. ج. عا.
صرات.} [د حصه] دن
مص. مفاعله [بر قلمه و یا دیگر
موقع حربی دشمن طرفندن
عسکرله قوشادوب طرق موا.
رده سنک قطعی، قوشاتمه،
قیامه: قلمه بی، شهری محاصره
ایشدی: محاصره ده قالدی.
|| رفع محاصره = بر موقعک
محاصره سندن واز یچوب چکمه:
دشمن رفع محاصره به مجبور

اولدی. || محاصره طوبی = بر
موقعی محاصره ایتمده قوللا.
نیلان جسم صحرا طوبی.

محاضر {س. ج. مر. فند:
محاضر} محضر (مرض محضر).
با: محضر.

محاضره {س. س. مر. ج. عا.
ضرات.} [د حضور،
دن مص. مفاعله] ادبیات ونا.
ریخته متعلق فقرات و حکایات و
لطائف ایرادی، مواد مذکور.
رده متعلق مصاحبه. = ج.
علوم و فنون و تاریخ و ادبیات
متعلق خاطره طویلان و بلنلا.
نسبه ایراد اولنان معلومات: او
آدمک محاضراتی چوندلر.

محاط {س. ص. مر. ف. عا. طه.
محاط} [د حوط: دن س. مفاعله]

۱. چویرلش، اطراف آلمش،
قوشاداش: دیواره محاط بر
باغچه. ۲. بریشک ایچنده بولنان،
مظروف، مشمول. || محاط علم =
معلوم: محاط علم خالیری بیو-
رلدینی اوزده.

محافظ {س. س. مر. ف. عا. طه.
محافظ} [دن س. مفاعله] ۱.

محافظه ایدن، وقایه و صیانت
ایدن، بکیمی. ۲. مستحکم بر
موقعک حفظ و اداره سنه مأمور
ضابط: قلمه محافظی = دیزدار.

محافظت {س. س. مر. ف. عا. طه.
محافظت} [دن س. مفاعله] ۱. صا.
محافظ صفت و وظیفه سی: قلمه
محافظانی.

محافظه {س. س. مر. ف. عا. طه.
محافظه} [دن س. مفاعله] ۱. صا.
قلامه، قایر مه، قورومه، وقایه،
صیانت: الله محافظه اینسین؛

اورمانلری محافظه ایتمک اقتضا
ایدر: اوراسنی محافظه آلتنه
آلدیلر. ۲. مرعی طوقه، ترک
ایتمه: بواسولی محافظه ایتمی.
س. ج. مر. فند:
محافل {س. س. مر. ف. عا. طه.
محافل} محفل: با. عفل.

محاق {س. س. مر. ف. عا. طه.
محاق} کیمه سی که قر بستون
کورغز اولور.

محاکم {س. س. مر. ف. عا. طه.
محاکم} با: محکمه.

محاکمه {س. س. مر. ج. عا.
محاکمه} محاکمات. [د حکم] دن مص.
مفاعله ۱. دعوا ایچون مدعی
ایله مدعی علیه محکمه مره.
جمنلری، حضور حکامده مرافعه
اولانلری: یارین محاکمه اوله.
جغز: بزم محاکمه من کله جیک
هفته به قالدی. ۲. طرفینی
دیکلوب حکم ایتمه، فصل دعوی
ایچون طرفینک افاده لرینی و
شاهد و دلیللرینی استماع ایله
حکم ایتمه: اوایشده ذی مدخل
اولانلری یارین محاکمه ایده.

محاکمه: اونی محاکمه چکدیلر،
تحت محاکمه آلدیلر. ۳. مج.
برایشی ذمناً ایجه تحقیق و تد.
قیق ایذوب بر قرار ویرمه:
انسان هر ایشیتدیکنی محاکمه
ایتمک سزین قبول و تصدیق ایتمه.
ملیدر: ایشی کندیمجه محاکمه
ایتمه دن رأی ویرمه؛ قبل-
المحاکمه = ایشی ایجه تدقیق و
ذهناً محاکمه ایتمدن. = ج.
دعوی، محاکمه متعلق ایشلر:
باب سرعسکرینک محاکمات دایره.
سی = عسکر یلری وظائف

عسکریه لرندن طولای محاکمه
ایدن دیوان حربلرک تابع اولد
قلری دائره محاکمات رئیسی =
بودتره نیک باشی .

مَحَال { س. ج. ع. ف. د. محل
با : محل .

مُحَال { ص. ع. } « حول » دن
مَحَال { ص. ع. } ممکن اولیان، غیر
قابل، امکانیز، مستطیل : اختیارلر
ایچون سن شایک عودتی محالدر؛
خیال محال . = س. ع. ج.
محالات . ممکن اولیان شیء :
محالی آرزو اتمک عیشدر؛ محاس
لاتله افراتاملی .

مُحَالَفَه { س. ع. } « حلف » دن
مَحَالَفَه { ص. ع. } مغالعه بربرینه
قارشی یمن اتمه، آندلاشمه،
یمین ایله عهدلاشمه . ذ.

مَحَالَه { س. ع. } (ممیک ضمیمه
غلظدر) چاره، تدبیر،
حیله . ذ. || لالحاله = چاره سز،
ضروری .

مُتَحَامِد { س. ج. ع. ف. د.
مَحَدت . با : مَحَدت .

مُتَحَامِل { س. ج. ع. ف. د.
مَحَل . با : محل .

مُتَحَاوَرَه { س. ع. ج. محاورات .
مَحَوَره } « حور » دن ص. ع. ف. د.
عله قوکیشمه، مکاله، مصاحبه :
محاوره علیه .

مُحِب { ص. ع. } : محبه « حب »
مَحِب { دن س. ف. افعال } سون ،

سویشن، محبتلی، محبتی اولان :
محب اهل بیت : محب فقرا ؛
زوجنه محبه برقادین . = س.
ع. ج. : محبین وفاء . محبان . ۱ .
دوست، یار : محب صادق . ۲ .
درویش اومق سزین طرق علیه دن

برینه اتسانی و طریقه یاخود
اهل بیت نبوی به محبتی اولان
آدم : ماه محرمده درویشان
و محبان ماتم ایدر .

مُحِبَّانَه { ص. ج. ف. ا. دوستانه .
مَحِبَّانَه } دوستلره یاقیشیر صور .
تده : اخطارات محبان ؛ بن سزه
محبانه سولیدورم . ۲ . طرق
علیه دن برینه اتسانی و اهل
بیت نبوی به محبتی اولان محبان
یاقیشیر حالده : درویشانه و محبده
نه ماتم ایتدیلر .

مُحِبَّت { س. ع. } (مصدر میمی
مَحِبَّت } اولوب ممیک ضمیمه غلطدر)

۱ . سومه ، سوکی ، سویشمه :
بنمزدده محبت وارددر؛ محبتیز
اسکیدر . ۲ . دوستاق، خلوص ،
صدق : محبت اهل بیت . ۳ .
عشق، علاقه : عشق و محبت .
۴ . دوستانه محبت، قوکیشمه :
اوتوروب محبت اید یوردق ؛
محبت آرمسندمه .

مُحِبَّتَنَامَه { س. ف. دوستانه
مَحِبَّتَنَامَه } مکتوب، صدق و

محبتی مبین نامه : محبتنامه کزی
آلدم . (انشا اصطلاحسندمه ییو .
کدن کوچک خطاب اولنور .)

مُحَبِّس { س. ع. } « حبس »
مَحَبِّس { دن س. } حبسخانه، آدم
حبسنه مخصوص بنا، زندان .
(بومعنی ایله « محبوس » دیمه ملی .)

مُحَبَّب { ص. ع. } : محبویه .
مَحَبَّب { « حب » دن س. ف. سو .
یابین ، سوکیلی ، معشوق :
محبوب خدا = رسول الله (صام)
افتدمنر؛ مجنونک محبویه سی لایلا .

مُحَبِّس { س. ع. ج. }
مَحَبِّس { « حبس »

دن س. ف. } حبس اولنمش ، مو .
قوف ، توقیف اولنمش : محبویه .
سین تعیین .

مُحَبِّسَخَانَه { س. ف. ا. حبسخانه،
مَحَبِّسَخَانَه } حبس .

مُحَبِّسِیَّت { س. ع. } محبوسلیق،
مَحَبِّسِیَّت { محبوس بولنان آدمک
حالی و محبوس طور دینی مدت :
محبوسیتی ایکی سنه سوردی .

مُحْتَاج { ص. ع. ج. } محتاجین .
مَحْتَاج { « حوج ، حاجه » دن

س. ف. افعال } بر شیشه احتیاج
ولزومی اولان، بر حاجتی اولوب،
ده دفعنه مقتدر اوله میان ،
مقتدر : اتمک ، صویه ، نصیحه
محتاجدر . ۲ . اقتضای اولان :
بواو تعمیره محتاجدر . ۴ . فقیر،
یوقسول ، حاجتمند : محتاجینه
اعانه اتمک . ۴ . برندن ایسلک
کورمک امیدنده بولغفله و یا
اعانه سنی کورمکه کندیسنه سر .
فرو اتمک مجبور اولان : بن
سکا محتاج دکم ؛ نه یاپسون اوکا
محتاجدر .

مُحْتَاجِلِق { س. ع. } محتاج اولان آدم .
مَحْتَاجِلِق { مک حالی ، احتیاج :
کیسه به محتاجم یوقدر .

مُحْتَاجِیَّت { س. ع. } محتاجیاق،
مَحْتَاجِیَّت { احتیاج .

مُحْتَمَل { ص. ع. } : محتمله (حیل) .
مَحْتَمَل { دن س. ف. افعال } حیلکار،
داسن، دوباره چی .

مُحْتَبِب { ص. ع. } : محبتیه .
مَحْتَبِب { « محباب » دن س. ف.

افتمال } اورتیلی، اورتمش،
مستور . ذ .

مُحْتَرَز { ص. ع. } : محترزه .
مَحْتَرَز { « حرز » دن س. ف. صا .

فتان، چکین، اجتناب و احتراز
ایدن: بن بویه افتراقیدن يك
عجزم.

مُحَرَّق { ص. عر. ذ: محترقه.
(«حرق» دن سغه افتعال)
یاعش: چکن کونکی یانیئنده
اوج او محرق اولدی.

مُحَرَّم { ص. عر. ذ: محرمه.
(«حرمة» دن سغه افتعال)
حرمتی، همز، مکرم، شایان
تعظیم و تکریم: بر پیر محترم؛
والده محترمه.

مُحَسِّب { سذ. عر. ذ: حساب.
(«حسب» دن سغه افتعال) ۱.
وقتیله احتساب مأموری، شهره
ادخال اولوب ساتیلان مواددن
رسم آلان مأمور، احتسابچی.
۲. مباسیلر زمانلرنده شهرک
ضبط وربطنه اوزان و اکیلاک
تام اولسنه و الحاصل بلده و ب.
لیس وظافته باقان مأمور،
نخسه.

مُحْتَشِم { ص. عر. ذ: محتشمه.
(«حشمة» دن سغه افتعال)
اتباع و حشمتک اکثریله هرکک
حرفتی جاب ایدن، هیبتی: بر
وزیر محتشم.

مُحْتَضِر { ص. عر. ذ: محتضره.
(«حضور» دؤ سغه افتعال)
احتضار حائنه بولسان، حالت
تزعبد اولان، جان چکیشن.

مُحْتَكِر { ص. سذ. عر. ذ: «حکر»
(«حک» دن سغه افتعال) ذخایر
وسائر احتیاجات ضروری بی او
جوز آلوب بریکدر بکردن صکره
هالارنی آتدر برقی صانان
اضافه: محتکر قانوناً مجازة

اولور: { ص. عر. ذ: محتطه.
(«حط» دن سغه افتعال)
ط. احتلاجه اوفرامش، بلا
اختیار دیتره مک علقنه دوچار
(آدم ویا عضو).

مُحْتَمَل { ص. عر. ذ: محتمله.
(«حل» دن سغه افتعال)
اولقی احتمالی اولان، ممکن،
قابل، مأمول، مظنون: بکون
کله لری محتملدر.

مُحْتَمَلَات { سذ. عر. ذ: ممکن و
(«امول و مظنون» دن سغه افتعال)
شیتلر: او ایشک بویه اولسی
محتملاتنددر.

مُحْتَوِی { ص. عر. ذ: محتویه.
(«حوا» دؤ سغه افتعال)
برره جمع ایدن، جامع، شامل،
حاوی: مباحث متنوعه بی
محتوی بروراله.

مُحْتَوِیَات { سذ. عر. ذ: بولاق
(«اوک کسر یله سغه» دن سغه افتعال)
صورتنده قوللانور سده
سغه. معنائی و پردیکزدن
طوغریسی و اوک قعیله اولسه
کرکدر ۱. یازلش بر شیتلک
حاوی اولدینی مباحث و مواد،
مندرجات: او کتابک، مکتوبک
محتویاتی نهدن عبارتدر ۲.
برقاب و ظرافتک ایچنده بولسان
شیتلر: بوسندیتک محتویاتی نهدر.

مُحْجَب { ص. عر. ذ: محجوبه.
(«حجاب» دن سغه)
۱. اورتیلی، مستور، پردلی
(معنای اصلی: عریسی اولان بو
معنی یله لسانزده يك قوللاناز).
۲. اوتانان، اوتانش، خجیل،

شیرمنده: او خالده کوردیکم
ایچون محجوب اولدی؛ زیارتکره
کله مدیکم ایچون سزدن چوق
محجوبم. ۳. اوتانقی طبیعی او.
لان، اوتانفاج، اوتانسان:
کندی بی محجوب آدمدر.

مُحْجَوِیَّة { سذ. عر. ذ: ۱. اورتیلی
(«مستور اولان شیتلک» دن سغه افتعال)
حالی. ۲. اوتانجه کارلانسه،
شرم: فقر بادی محجوبیت دکلدز.
۳. اوتانقی طبیعی، اوتانفاجی:
محجوبیت چوق دفعه مانع ترقی
اولور.

مُحْجَوِی { ص. عر. ذ: محجوزه.
(«حجز» دن سغه) مرقه.
حجز اولغش، دائی طرفندن
مطلوبنه قارشیلای اولقی اوزره
محکمه معرفتیه رهن حکمنه
قونمش (مدیون مالی): اونک
چفتاکی، اوی محجوزدر.

مُحْدَب { ص. عر. ذ: محدبه.
(«حدب» دن سغه افتعال)
۱. قنبر، تومسکی. ۲. س.
(هندسه ده) کره تک برقی کپی
اورته سی تومسکی و مدور اولان،
مقرع مقابلی، فر. Convexo.

مُحْدَث { ص. عر. ذ: محدثه.
(«حدث» دن سغه افتعال)
۱. صکره دن وجوده کلش،
قدیم اولیان، مخلوق: عالم
محدثدر. ۲. مجیک، نوظهور،
اسکیدن اولیان: بو محدث
برادنددر.

مُحْدِث { سذ. عر. ذ: محدثین.
(«حدث» دن سغه افتعال)
احادیث شریفه نبویه نقل و
روایت ایدن و علم حدیثله توغل

واشتغال ایدن ذات : محدثندن
بر ذات .

محدث { ص. عر. : ن. محدوده .
[« حد » دن سف. تفعلیل]
نمودید و تعیین ایدن ، بر شیشه
حدود و سیور قویان . ن.

محدود { ص. عر. : ن. محدوده .
[« حد » دن سف.] ۱ .

اطراف احاطه اولمش ، محاط ،
چو بر اش : آله نك هر طرف
دكيزله محدوددر . ۲ . سینورلی ،
سینور وحدودی اولان ، حدو-
دی تعیین اولمش : مملکت
مذكوره ایکی طرفدن دكيزله و
دیگر ایکی طرفدن فلان مملکتله
محدوددر . ۳ . مح. بك ایلری په
وارمیان ، چوق شینلر احاطه
ایدهمین ، ناقص : اونك عقلی ،
معلوماتی ، افتداری محدوددر .

محدذ { ص. عر. : ن. محذره .
[« حذر » دن سف. تفعلیل]
صاقیندیران ، اخطار ایدن . ن.

محدور { ص. عر. : ج. محذو .
[« حذر » دن سف.] صاقینه جق شیء قور .
قه جق شیء مانع : بو ایشده
هیچ بر محذور یوقدر : سزجه بر
کونه محذور وارمیدر؟ هر نوع
محذوراتدن سالمدر .

محذوف { ص. عر. : ن. محذوفه .
[« حذف » دن سف.] حذف
اولمش ، یزندن قالدیرلش :
سینلنش (حرف و سازه) :
بوگله ده الف محذوفدر .

محراب { ص. عر. : ۱ . محدود و جامع
و دیگر معینک و یا نماز-
گاهک قبله جهتمندکی چیه سنك
ایچ طرفنده باییلان اویوقک

امام اونك اوکنده نماز قیلار .
۲ . مح. اقتدا اولنه جق پر . ۳ .
عر. محبوبه نك قاشلری .

مححر { ص. عر. : ن. مححره .
[« حر » دن سف. تفعلیل]
۱ . یازان ، کاتب ، مستنسخ . ن.

۲ . قله آلان ، تحریرا یعنی
یازی ایله افاده و افهام ایدن ،
منشی : کندیشی بك ماهر مححر .
در : مححره بر قیز . = سنذ .
عر. ج : مححرین . ۱ . اوراق
حواضه یازی یازان آدم ،
غزیه منشیسی : اوغزته نك ایی
مححرلی واردر : باش مححره
بر غزیه مححرلرینك باشی کدیگر .

لرینك یازدقلمی ده تصحیح و
امور تحریریه نظارت ایدر .
۲ . بر رساله ادبیه نك و قریحه دن
یازیلان بر اثرک مؤلفی : بوکتا .
بك مححری کیمیدر؟ مححری
فلان دیه قابنده مذکوردر ؛
مححرینك حقوقی محافظه ایتملی .

مححر { ص. عر. : ن. مححره .
[« حر » دن سف. تفعلیل]
یازلش ، یازیلی ، مکتوب ،
مسطور : سرخ ایله مححر بر یا .
زی : برکتابک کنارانده مححر
بریت کوردم .

مححرات { ص. عر. : ن. مححره .
[« حر » دن سف.] مستعمل
پکلدور . یازلش شینلر ،
مکاتیب ، اوراق : چکجه نك
ایچنده بر طاقم مححرات بولدم ؛
مححرات رسمیه .

مححرص { ص. عر. : ن. مححرصه .
[« حرص » دن سف.] تفعلیل
[حرص لاندیران ، حرص

و طمی آرندیران ، مححرک و
تشویق ایدن . ن.

مححر { ص. عر. : ن. مححره .
[« حر » دن سف.] تحریف
اولمش ، عبارته سی
دکیشدیرلش و یا معنای
حقیقیتسندن باشقه معنی و بر مکه
تغییر اولمش : موجود کتب
عتیقنك مححر اولمی مظلوندر .

مححر { ص. عر. : ن. مححره .
[« حر » دن سف.] یاقان ،
یاقعی ، سوزان : جسم مححر ،
ماذ : مححره . ۲ . مح. بك زیاده
آجیندیران ، جگر سوز ، سو-
زشلی : بك مححر بر ورقه
آکلانده .

مححرک { ص. عر. : ن. مححره .
[« حرکة » دن] مملک
کسریله غلطدر . مترادفی
اولان « مدار » هر جهمدر . ۱ .
ه . بر سیاره نك حرکت دوریه
سنوبه سی اجرا ایتدیکي دوتره
موهومه ، بودورنده یکدیگر بر ،
مدار : زهره نك مححر . ۲ . عه
مرهینک مبدادن هره قدر
قطع ایتدیکي مسافده چیزدیکي
قوس ، مرئی بولی .

مححر { ص. عر. : ن. مححره .
[« حرکة » دن سف.] ۱ .
اوبادان ، حرکت کتیرن ،
چورن : بو ما کینه نك مححرکی
نه در ؟ ۲ . مح. تحریک و تشویق
ایدن ، آیانلاندیران ، اغوا ایدن :
اونلرک بر مححرکی واردر .

مححر { ص. عر. : ج. مححرام .
[« حر » دن سف.] مححر
مححر ، شره آنجوز اولمایاشی :
مححرامدن یوق ایتملی . (بومعنا

ایله باشلیجه جمعی مستمدر.]
 = ص. عر. [« ذو محرم » دن
 مختصر] ۱. ازدواجی شرعاً
 حرام و غیر جائز اولان، یاقین
 اقراردن اولمغله کندیسندن قه.
 چیلان، حرمه کبروب چیقان :
 کندیبی عمر مدر حرمه کیره بیلیر.
 ۲. محب. تکلیفیز، برینک اسرا.
 رینه واحوال خصوصیه سنه
 واقف، ایجلی طیشلی : محرم
 اسرار. ۳. کیزی، سر، هرکه
 آچلاز و سولیمز : اوسوزی، او
 اینی پک محرم طوتیورلر. ||
 نامحرم = شرعاً نکاح دوشمکه
 کندیسندن قاجیلان، حرمه
 کیره مین : ایچمزه نامحرم وار.
 در قادنلر حقه ماز .

حُرْمَةٌ { ص. ع. : ذ. محرمه .
 محرم { (ذ. حرام = ذ. ستم. تغیل)
 تحریم ابدلش ، حرام حکمنه
 قومتش . ذ. = ستم. ع. سنه
 قریه عرب مک برنجی آبی :
 ماه محرم : محرم الحرام . (جا .
 هلیته . بوآید . حرب و ضرب
 ممنوع اولمی وجه تسمیه سیدر .
 حُرْمَات { ستم. ج. ع. شرعاً
 محرمات { حرام و ممنوع اولان

شیتلر : محرمندن اجتناب ایتملی.
محرمانه } ص. ح. ف. ک. ز. ل. ح. ه. ،
افشا ایتمه مک شرفایله،
افشا اولمیه جفته اعتماد ابدهرک :
افاده محرمانه : سزه محرمانه
سویلوروم : محرمانه کوریشدیلر.

محرّمیت } سنه. عمر. ۱. شرعاً
نکاح دوشمه مکه کند.
پسندن قاجلیان آدمک حالی،
حرّمه کبره بیلّه: کندبسی محرّم.
مستدن بالاسفاده وقتلی وقنسر

یانه کیده بیلیدی. ۲. تکلیفیز.
لک، واقف اسرار اوله: کند.
یسنی دائره محرمیته آیشیدی.
۳. سر صانلاوب هرکه
آجیلان بریشک حالی: او سو-
زک، او ایشک محرمیتی چوق
سورمدی.

محرّمه } ش: عر. [لفت مولده]
} فقوم عربیده و بین الا-
سلام - سنه باشی اولان محرمک
برنجی کوئی تبرک و تین مقصدله
امداد و نعاما یس . معناد اولان
آخچه : بیل باشی بخشنی : سز.
دن محرّمه ایستتم .

محروس { ص. عربى : محروسه
[«حراسة» من سمه.]
محافظه اولئسان ، كوزهدلين ،
بكئنيان ، محفوظ ، امنيت واسا.
يشى : تأمين اولئمش : ممالك
محروسه شاهانه. || محروسه المسا.
لك = بولرى محافظه لى و امين :
ممالك محروسه السالك عثمانه.

مخروسه { س. ع. « بلد
(مخروسه « دن مختصراً
بيوك شهر ، مدينة عظيمة :
مخروسه قسطنطينيه ، مخروسه
روسه .

مَحْرُوقٌ { ص. عر. : مَحْرُوقَةٌ .
 « حُرِقَ مِنْ سَفَرٍ » .
 يَأْتِي ، طَوَيْشُوبْ كُولِ اُولَمْش .
 (مَحْرُوقٌ دَهْا مَسْتَمَلِدِر) .
 يَأْتِي ، يَأْتِي ، سُوخْتَه : مَحْرُوقُ
 . الْفَوَادُ = قَالِي يَأْتِي .

مَحْرُوقَاتُ { ش. ج. عر. [ف.د.]
مَحْرُوقَةٌ بِوَمَعْنَى اِيْلَه
مُسْتَعْمَلُ [دَكْلَدِر.] اِيَصْنِقُ وَ
يَكُ وَسَاْرُهُ بِشِيْرَمَكُ اِيْجُون
بَاْقِلَانُ مَوَادِّ آتَشِ بَاقِقَه يَارَا.

یان شیئٹر ، اودون کومور و
سازہ : بوقیش محروقات ہالیدر؛
ارضر و مدہ محروقات مک قنڈر.

مَحْرُوم } ص. ع. ١: مَحْرُومٌ.
 { د حَرَمَانٌ دَن سَمَف. ١.
 نصیبی، حصہ سی واپی اولمیان،
 دنوا، مہرہ: ثروت دَن، ترہ۔

دن محروم بر آدم . ۲ . طلب و
آرزو ابتدائیکی استحصا ایدہ .
مین ، الی بوش فالان : اوئی دم
محروم بر اقیق ؛ قبوسندن بر
سائلک محروم دوندیکیکی السفر-
دی . || دده محروم = پدری
جندن اول وفات ایتکله جدہ .
نک میراثہ قونہ میان تورون .

مَحْرُومِيَّتِ { مش. عر. نصیب، نزلک،
بنسواقی، حرمان :
تربیه دین محرومیت فقر دن
اشددر؛ او کیسه نک محرومیتنه
راضی دکلیدی .

مخزون { ص. - هـ. : مخزونه.
 ۱ « حزن » من سفة. انا.
 سلى، قايقولى، مكدر، مفغوم،
 دردناك، حزين، نال صرام
 اوله مامقدن متأسف : كنديسى
 چوق مخزون كورددم : مخزون
 مخزون دونوب كيتدى؛ شو
 يتيمى مخزون اتمك .

محزونانه } ص. ح. فا. تاسه
و قافیه ایله و غم و
کدرله : بر طرز محزونانه ایله ؛
محزونانه یوزمه باقدی .

محزونیت { سہ، غم، تاسہ، قایم، کدر، غم، درد،
حزن: بوقدر محزونیتہ سبب
بوقدر؛ یوزندہ بر محزونیت
اثرلی کورنوردی.

حُسن { ص. عر. ن: محسنه. }
{ ه حسن «دن سفا. افعال»
ایسک ایدن، احسان ایدن،
کرم صاحی.

حُسنات { س. ج. عر. ن: فد. }
{ محسنه بومعنی ابله
مستعمل دکلدر } ۱. کوزل
ایشلر، کوزل خویرلر، اعمال
حسنه، مساوی مقابلی: او آدمک
محسناتی چوقدر ۲. سبب تر
جج و امتیاز اولان حال فضائل،
رجحان، فضل: بوماکینه تک
چوق محسناتی وارد؛ بواصو
لک محسناتی آکلا به میورم.

حُسوب { ص. عر. ن: محسوبه. }
{ «حساب» دن سفا. }
صایلش، حساب اولنش، حساب
به بکیرلش، داخل حساب:
امرکزله وبردیکم آچینی آله
جغیره محسوب ایتدم: بومبلغ
اومیانده محسوب دکلدر: مبا.
لغ محسوبه.

حُسوباً { ح. عر. صایه رق، }
{ صایق اوزره، حساب
بکیریلرک: معاشرکه محسوباً
شو قدر غروش وپردم: بور.
جکیزه محسوباً بکیرقاج غروش
ویرک.

حُسود { ص. عر. ن: محسوده. }
{ «حسد» دن سفا. }
حسد اولنان، هرکس حسد
ایتدیی، هرکس حسدینی جلب
ایدن جک حالد اولان: محسود
اقران اولدی.

حُسوس { ص. عر. ن: محسو. }
{ سه. ا ه حس «دن
سفا. ا حس اولنان، طویلان،
جواس خسه دن بریلر درک

اولنان.
حُشا { یا محشی. ص. عر. }
{ «حشی» دن سفا. تفعیل }
تحشیه اولنش، درکنارلی، متننک
بعض تغییراتی صحیفه تک کنارنده
ویا آلتنده اینجه یازی ابله شرح
وايضاح اولنش: محشا بر کتاب.
{ سذ. عر. } «حشر» دن
محشر { س. سز } ۱. امواتک

حشر و نشر اولنه جفی محل و
زمان، عرصات میدانی، قامت:
روز محشر: محشرده هرکس
اعمالندن مسئول اوله جقدر.
۲. مجرک غلبه لکلی گروه، از
دحام: دوکون اوی محشر اولنش،
محشره دونش.

حُشی { ص. سذ. عر. } «حشی» دن
{ سفا. تفعیل } حاشیه یازان،
بر کتابک صحیفه لری کنارنده
ویا آلتنده بعض کله و تغییراتی
شرح وایضاح یولنده نوطه لر
یازان: کافی به محشایی: محشی
تفسیر بیضای.

حُص { ص. عر. } «حصول» دن
{ سفا. تفعیل } حاصل ایدن،
حصوله کتیرن. = سذ. عر.
اموال امیریانی تحصیله مأمور
آدم، تحصیلدار.

حُصود { ص. عر. ن: محسوده. }
{ «حصاد» دن سفا. }
بیامش (اکین). ن.

حُصور { ص. عر. ن: محصوره. }
{ «حصر» دن سفا. } ۱.
محاصره اولنش، قوشاداش،
محاصره آلتندیم یوانسان: او
قلعه ده اوج آی محصور قالدیلر:
شهر محصور ایدی. ۲. حصر
اولنش. احاطه و تحیدید اولنش،

مُحصر، محدود: اقتدار ونفو.
ذی کندی کوبنه محصوردر.
{ ص. عر. ن: محصوره. }
حُصول { «حصول» دن سفا. }

حاصل اولان، وجوده کان،
حصول بولان. = سذ. عر.
ج. محصولات. ۱. طور اقدن
یتشیدیریان حیوانات و ثمرات:
بوسنه تک محصولات تئنده فیض
و برکت وارد؛ بقدای، آویه،
اوزوم، توتون محصول. ۲.
حیوانات اهلیه دن اولنان قمع،
سوت ویاغ ویاغی کپی: طلا.
غاق پرلرک حیوانات محصولی
زیاده اولور: ۳. صنایعدن حا.
صل اولان مواد مختلفه: قاپرچه
محصولی: انکاتره تک باشلیجه
ثرونی محصولات صنایع در.

۴. بر قلم ویا داره دن بر زمان
معینده یازیلان اوراق: هر
کونک محصولی اقسام طور به
قونوره. خلاصه مال: محصول
یت. || محصولات کیمیه به کیمیا
واسطه سیله وجوده کان و فن
کیمیایه متعاق اولان مواد مختلفه.
{ ص. فا. } محصولات
حُصولدار { اولان، چوق حا.
صلات ویرن، منبت، برکتلی:
ادرایمی محصولاتار پردز.

حُصولسز { ص. محصولی وحا. }
{ صلات و ثمره سی
اولیان، غیر منبت، فائده سز،
غیر ثمر.

حُصوللی { ص. حاصلاتی اولان،
محصولدار، ثمر.

حُض { ص. عر. ن: محض و
{ محضه. صرف، خاص،
خالص، ساده، صاف: حکمت

محض، حکمت محضه. اسم کبی
موصوفه مضاف صورتنده
قولانیلیر: محض حکمت: محض
کرامت.

محضاً {ح. عر. آنجی، بالکز،
محضاً} ساده، تک، مجرد: محضاً
سزی کورمک ایچون کلدیم؛
محضاً کندی آکلیجه سیچون
یازبور.

محضر {سذ. عر. [حضور] دن
محضر} ۱. حضور یری، بریوک
ذاتک اوکی، پیشگاه: محضر
عنابه جیقمنی. ۲. حاضر اوله،
حضور، کورینجه، کوستریش:
حسن المحضر، نیک محضر =
حضور و کورینیشی کوزل،
کوزل کوستریشلی. ۳. برچوق
آدم طرفندن مشترکاً امضاوله.
رق بر مقام عالی به تقدیم اولنان
استدنامانه. [عرض محضر دخی
دینلیر. || برنی محضر ایتک =
علبنده شکایتی حاری محضر
تقدیم ایتک].

محضر {سذ. عر. [حضور] دن
محضر} [سذ. افعال] علاقه دار او.
لانیلی حضور محکمه به کتور.
مکد یعنی جاییه مأمور محکمه
خدمه سی، مباشر: محکمه دن
محضر کلدی: محکمه شرعیه
محضری.

محط {سذ. عر. بول اثنا سنده
محط} ایته جگ محل، منزل، قو.
ناق. ذ.

محظور {ح. عر. ذ: محظوره.
محظور} [حفظ] دن سذ. [آقربی
منوع، یانه وارله سی غیر جائز
حرام. [محظور] له التباس
ایندیرله میدر.]

محظورات {سذ. ج. عر. محظور.
محظورات} منوع و حرام
شبتلر: ضرورات محظوراتی اباحه
ایدر.

محظوظ {ح. عر. ذ: محظوظه.
محظوظ} [حفظ] دن سذ. [حظ
ایدن، خوشلانا، ممنون،
مسرور، خشوند: بو خبردن
چوق محظوظ اولدم.

محظوظیت {سذ. عر. ممنونیت،
محظوظیت} مسروریت، خشوند.
دلق: تقدیم ایتمک ککر کتاب
باعث محظوظیت اولدی.

محفظه {سذ. عر. [حفظ] دن
محفظه} [لنت مولده] ۱. بوزلا.
مسی قصد اولنان برشینک وضع
وحفظنه مخصوص قوطی که اکثریا
قطنیه و یا مشینله قایی اولور:
مجوهرات، ساعت، یوزوک
محفظه سی. ۲. تش. بنا. بمض
بذور و سائرته ک قلیق.

محفظه جی {سذ. اوستی مشین
محفظه جی} و یا قطنیه ابله و ایچی
آتلار و یا ساتله قایی مجوهرات
وسائر قوطیلری یایان صنعتجی:
محفظه جیلر چارشیی.

محفظه لی {ح. عر. محفظه سی یعنی
محفظه لی} حفظه مخصوص قوطی
و یا قایی اولان: محفظه لی ساعت،
قاشیق چتال طاقی.

محافل {سذ. عر. ج: محافل.
محافل} [حفظول] دن سذ. ۱.
طوبلایله حق بر، محل اجتماع.
۲. جمع اولاش هیئت، مجلس،
جمعیت، انجمن: محافل سیاسیة:
شهرک محافل عالیه سی. ۳. جامع
شریف داخلنده حکمداره
مخصوص محل، مقصوره.

محفوظ {ح. عر. ذ: محفوظه.
محفوظ} [حفظه] دن سذ. ۱.

صافلا تاش، بریره قونوب تأمین
و ادا مه ایدلش: او اوراق
طابقله محفوظلر، پدرمک اشیایی
یادسکار اولوق اوزره بنده
محفوظلر. ۲. حفظ و وقایه
اولنان، کوزه دین: بو اورمانلر
محفوظ اوله ایدی چوق استاده
اولوردی. ۳. بریره کوندیرلیر.
کن عسکرو زاندارمه ترفیق ایدله.
وک سربست اولیان، تحت الحفظ
کوندیرلین: بولده برابر کلدکسه.
ده کندیبی محفوظ اولدیفیچون
کوربشه مدک. ۴. ذهنده طوران،
اذیر ایدلش، اذیر اوکر تاش،
اونودلیان: قصیده برده کاملاً
محفوظلر. || لوح محفوظ =
مقدرات الهیه تک محرر بولندی
لوح منوی.

محفوظاً {ح. عر. عسکر و یا
محفوظاً} زاندارمه ترفیق او.
لتهرق، محافظه تحتده، تحت
الحفظ اوله رق: منهی محفوظاً
مرکزه کوندردیلر.

محقق {سذ. عر. [زبانزدی میم
محققه] مفتوحه و حاه ساکنه
وقایه محققه ایلدر. [دوه تک
اوستنه قونیلان برنوع اوتوریله.
حق سبت، کجوه، هودج.

محقق {ح. عر. ذ: محققه. [حق
محقق] دن سذ. افعال. ۱. احناق
حق ایدن، حق ویرن، حق
تسایم ایدن، طوغربدن آیرلیان،
عادل، حقانیته: یک محقق زاندر؛
حاکم محقق اولمیدر. ۲. حقه
مقارن اولان، حقلی، طوغری:
خانی طرفی محقق کورورسه

اوكا ميل ايدر: احوال محقه.

{ ص. ص. مر. : محقره .
محقر } { «حق» دن سمه . تفصيل }

محقر اولمش، حقارته دوجار،
آلماش، ذليل، دني، خوار :
يك محقر آدم ؛ ثروت اهل
حقيقت عندله محقردر.

{ ص. ص. مر. : محقره .
محقق } { «حق» دن سمه . تفصيل }

محقق اولمش، طوغريلی
وكرچكاي آلاشلاش، طوغري،
كرچك، صحيح، مثبت : او خبر
محقردر. = ح. تر. شبهه سز،
تردد سز، مطلق : يارين محقق
كیده جكر.

{ ص. ص. مر. : محققين .
محقيق } { «حق» دن سمه . تفصيل }

بر وقته و حالك صحيح اولوب
اولدني آراشديران، طوغريلی
آرايان، حقيقي ميدانه چيقاران،
محقق و تدقيق ايدن : مورخ
محقق : محققيند بر ذات.

{ ص. ص. ح. فا. اهل تحقيقه
محققانه } { ياقيشر صورتده : تحريات
محققانه : محققانه يازمق .

{ سذ. مر. : تر. زبازدی :
محك } { «منك» ۱ . كوش
و آلتينك عيارنه ياقفه مخصوص
برجنس طاشك مذكور معدنلری
اوسته سورمكه عيارلری آسلا.

شيلير. ۲. مج. بر شيك جنبی
ودكرخی كوسترن شی، معيار :
عشرت طبعیت بشرك محكدر.

{ ص. ص. : محكمه . «محكم»
محكم } { دن سمه . افعال صاغلام،
متين، قوي، استوار : محكم
بنا : يك محكم برما كينه. = ح
تر. صاغلام، صبی صبی : محكم

باغلامی، آغزنی محكم قیادم.

{ سذ. مر. : قد. محكمه
محكمات } { اساغزده مستعمل }

دكلدر. { حكمی متضمن آیات
كرمه كه قرآن كرمده بونله زیاده
اهمیت و برلوب «ام الكتاب»
تسمیه بیورلشدن. مقابلی متشابهات
كه مثال مقامنده ایراد بیورلوب
تاویلده كلیر.

{ سذ. مر. : محاكم .
محكمه } { «حكم» دن سمه } ارباب

دعوائيك محاكمه لایه حقوق
و جنه و جنایته متعلق دعوائك
فصلنه و تمليك مجازاتیه احقاق
حق و اجرای عدالت اتمكه
مخصوص دائره و هیئت رسمیه كه
بزه و قتیله بر قاضيك تحت اداره.

سندنه بولنوردی و البوم بر
رئیس ایله متعدد اعضا و مأمورین
و كتبه دن مر كيدر : محكمه
شرعیه = شرعاً فصل دعوی ایدن
محكمه كه قاضی و نايبك تحت
اداره سندنه در : محاكم عدلیه،
محاكم نظامیه = نظامات جدیده
ایله فصل دعوی ایدن یكی
اصول محكمه لر : محكمه حقوق؛
محكمه جنایت؛ محكمه تجارت؛
محكمه بدایت؛ محكمه استیناف؛
محكمه تمیز.

{ ص. ص. مر. : محكوك .
محكوك } { «حك» دن سمه } ۱.

چلیك قلله سرت بر سطحك اوزربنه
قازغش، چوقور ویا قبارتمه
صورتنده رسم و نحر بر اولمش :
مرمر اوزربنه محكوك رسم،
بازی : قوطینك اوزرنده اسمی
محكوك ایدی. ۲. یازلدقندن

صكره چاقی و قلتراشله قازغش،
حذف اولمش : دفتوره محكوك
رقلر و یازیلر بولنقی مخالف
قاعده در. = س. تر. قازغش
شع قازغش بر، قازبندی، حك :
دقازده محكوك اولیه جقدر.

{ سذ. مر. : محكوكات
محكوكات } { زغش رسملر و یل

زیلر، حك صنعتیه یعنی حكاكفله
یابلیش شیلر، حكاكلی ایشلری :
بابل خرابه لرنده یالکز بر طاقم
طوغله و كر بیلر چیقوب محكوك.
كاته متعلق چوق آتار بولنما.
مشدر.

{ ص. ص. مر. : محكوم .
محكوم } { «حكم» دن سمه } ۱.

حكم آلتینده بولسان، نایع :
كندیسی آفندیسته محكومدر :
ملت محكوم ؛ قوم محكوم.
۲. بر محكمه تك حكمی کییش،
محكمه طرفندن علیه نه حكم
اولمش : پس ایله اعدامله،
جزاء تقدی ایله محكومدر.
۳. مج. اطبا طرفندن تشفی.
سندن امیدكسیلن : یناغه یاتما.

مش ایسه ده محكومدر. || حق.
محكوم به = حكم و قراری و بر.
لمش، حكم کییش : محكوم علیه
علیه نه حكم اولمش، دعوائی
قائب اغش ویا مجازاتی تعیین
اولمش : محكوم له = له نه حكم
اولمش، دعوائی قزاقش اولان.

{ ص. ص. مر. : محكي .
محكي } { «حكا» دن سمه . اصلی =

محكوی] حكایه اولسان، نقل
و روایت اولمش، مروی، منقول :
اسكندرك ظالما كیتدیكي محكي
ایساده صحیح دكلدر.

مَحَلَّ { س. م. ع. ر. ج. : محال .
{ « محل » دن س. م. } پر ،
مکان ، مقام ، جای : بو محله ؛
محال بیده ده ؛ محلی دکلدر =
مناسب یری دکلدر ؛ هر سو
زی محله صرف ایتمی . || نابعمل
مناسب یرنده اولیان ، نابجا .

مَحَلِّسَ { س. م. ع. ر. : ۱. یری اولیان ،
محلیسَ ریز . ۲. مناسب یرنده
اولیان ، نابجا ، نابعمل .

مَحَلَّ { س. م. ع. ر. : ۱. محله . { « محل »
محَلَّ { دن س. م. : تفعلیل } ۱. تحلیل
ایدن ، بر جسم مرکبی بالکیمیا
حل ایدوب اجزاء مرکبسنه
تحویل ایاین وحلنه سبب ووا .
سطه اولان . ۲. حرام بر شیئی
حلال ایدن . (بو معنا ایله اوج
طلاقه تطلیق ایدلش بر قادی
زوج اولی تکرار آله یتلک
ایچون مواضع نکاح ایدوب
درعقب تطلیق ایدن آدمه ده
اطلاق اولور .)

مَحْلُوج { س. م. ع. ر. : « ملج » دن
{ س. م. : آتیش (بوق) .
{ س. م. ع. ر. : « حلق » دن
{ س. م. : تراش اولمش ،
صقالی تراش .

مَحْلُول { س. م. ع. ر. : ۱. محلوله .
{ « حل » دن س. م. } ۱.
جوزاش ، طالعش ، حل اولمش .
۲. طوغریدن وارنی اولمدی
حاله وفات ایدن آدمک وقفه
ویامیری به حاند (میراث) : محلول
او ، مرصه ، باغ .

مَحْلُولَات { س. م. ع. ر. : طو .
{ فریدن وارنی او .
لمدی حاله وفات ایدنلرک
اوقانه حاند میراندی : محلولات

دائرة سی = بوقیلدن املاک باقان
دائرة ؛ محلولات مدیری .

مَحْلُولِیَّت { س. م. ع. ر. : طوغریدن
{ وارنی اولمدی حاله
وفات ایدن آدمک اوقاف ویا
میری به حاند اولان املاکنک
حالی : بو اوک محلولیتی به
بجولدر .

مَحَلَّه { س. م. ع. ر. : ۱. محلات . بر
{ شهر وقصبتک منقسم اولد .
یغی یارجه لک بهری که متعدد
خاتلردن مرکب اولوب اکثریا
بر جامع وامای واردر : محله
امای ، مختاری ، مکتبی . || محله
قاریسی = تربیه سز وادب سز قاری .
|| محله چوجقاری = صواقفلرده
کزن تربیه سز چوجقار .

مَحَلَّلی { س. م. ع. ر. : ۱. محله اها .
{ لیسندن اولان : محله .
لیردن بر قاج کشی کلشیدی .
۲. بر محله اهایسندن اولان :
محله لیدر .

مَحَلَّی { س. م. ع. ر. : ۱. محلیه . بر محله
{ مخصوص ، یری ، بزرک مالی
ویا محصولی اولان : نبات محلی ؛
حکومت بحایه ؛ محصولات محلیه .

مَحَلَّی { س. م. ع. ر. : « حلی » دن س. م. }
{ زینتلی ، طونامش ، مزین ،
سوسلی .

مَحْدَّت { س. م. ع. ر. : ۱. محامد .
{ شکر و ثنایه لایق
و مستحق حال و حرکت : محامد
حضرت پادشاهی بی ذکر و بیان
ایدورلردی . ۲. شکر ، شکران ،
تشکر : اضافی وظیفه شکران
و محمّد ایتمک . (بو ایکنجی معنا
ایله اصل عربیده ایکنجی میمک
کسرله در .)

مَحْمُدی { س. م. ع. ر. : ۱. محمديه .
{ ذات پاک جناب نبوی به
منسوب و متعلق : دین محمدي ،
شریعت محمديه ؛ ۲. دین اسلامه
بولان ، دین اسلامه مخصوص :
ايم محمديه ، اذان محمدي .

مَحْمَل { س. م. ع. ر. : ۱. محامل .
{ تر . زبازدی میم تافونک
فصلیه } ۱. ایکی کشینک اونور .
مهسنه مخصوص اولارق دوه تک
اوستنه قونیلان برنوع سبت .
۲. جانب خلفا و امیران حرمین
معتزمینه بهرسنه موسم حجه
قافله ایله کوندردن هدایا طاقی :
درسمادت محلی ؛ مصر محلی ؛
محمل شریف .

مَحْمُود { س. م. ع. ر. : ۱. محموده .
{ « مدح » دن س. م. } مدح و
ثنا اولمش و اولنفه شایان
و مستحق : اخلاق محمود ؛ محمود
الحضال = اخلاق مدوحه صاحب .

مَحْمُوده { س. م. ع. ر. : ۱. بیک کوز
{ اوقی ، ستموینا .

مَحْمُودیه { س. م. ع. ر. : ۱. جنتمکان
{ سلطان محمود خان ثانی
زماننده ضرب اولمش تقریباً
یکری بش غروشلای ایجه و
یاضی بر آلتین سکه .

مَحْمُول { س. م. ع. ر. : ۱. محموله .
{ بوکش ، برحیوانک اوز .
رینه قوعش . ۲. حمل و اسناد
اولان ، برشیته و یرین : بو حرا .
رت یا محمود سزله محمولدر . =
س. م. ع. ر. م. موضوع دینلن
مسند الیه اسناد اولان خصوص .
سه دلالت ایدن لفظکه اجزاء
قضیه دندر ، مسند ، خبر .

محموم { ص. عر. ذ: محومه.
(«م» دن سغه. ا ط.
صیقه‌لی، صیقه‌یه طولتش.

محوی { ص. عر. ذ: محیه [«حایه»
(«دن سغه. اصل: محوی
حایه و مدافه اولنان، برینک
تحت حایه‌سندنه بولنان: اوفلان
ذاتک محیسیدر.

محویه { س. عر. («مدینه محیه» دن
محویه [«مختصر» بیوک شهر، محروسه:
محیه قسطنطنیه.

محین { س. ج. عر. فد: محنت.
محین (با: محنت.

محنت { س. عر. ج: محن. ۱.
(«محنت، اذیت، رنج: بو
بولده چوق محنت چکدک. ۲.
درد، الم، کدر، غم: محنت دل.
۳. مصیبت، بلا، آفت: محنته
اوغرامق.

محنت‌ده { ص. فا. اعر. محنت =
درد و بلا. فا. زدن =
اورمق آفت و بلایه اوغرامش،
دوجار مصیبت.

محسنگده { ص. فا. (عر. محنت =
(کدر. فا. گده = او
ایچنده غم و کدر چکیان، مغموم
باشانیلان خانه، بیت الحزن.

محسکش { ص. فا. ج: محنتکشان،
(عر. محنت = اذیت.
فا. کشیدن چکدک) اذیت چکن،
غم و کدرله اصرار عمر ایدن.

محوی { س. عر. (متعدی و لازم
(معنا: سیله قولانییر. ۱.
یوق ایتمه، اورته‌دن قالدیرمه،
ازاله، نابود ایتمه: محاربات نیجه
معمورهری محو ایتشدیر. ۲.
باتیرمه، خراب و مقحط ایتمه:
نی محو ایتدی، خامتانک محو.

میننه یوردیدی. ۳. یوق اولمه،
اورته‌دن قالدیمه، زائل و نابود
اولمه: اوقدر ثروت آرز زمانده
محور اولدی. ۴. باتمه، خراب
و مقحط اولمه: اسکی دره‌یک
خاندانلری کاملاً محور اولدی.
(«عاکف پاشا مرحومک» محو
خاک ره شاهنشیه کونینم بن «
پتی کبی محالرده بولنه محو و
فدا اولمق معناسی افاده ایدوب،
یوقسه زعم اولندیگی کبی شینته
وعاشق معناسنه کله مر. ۱. محو
و ثبات = برشینک بعض پرلرینی
رفع و تبدیل و بعضلرینی ایضا
صورتیه تعمیر و تمجیدیدی:
بجهول برشاعرك دیوانتی محو
و اشیات ایدره‌ک کندی نامنه
نشر ایتشدیر.

محور { س. عر. ج: محاور،
محور ۱. دوش چرخ و تکرلک
کبی شیدلر اورته‌سندن یکن اوق
که اونک اوز ریشه دو نیلیر،
پرتق. ۲. م. کره ارضک ایکی
قطبی آره‌سندنه اوزانوب مرکز
ندن یکمه‌سی فرض اولنان خط
موهوم: محور ارض، محور
عالم. ۳. ر. ت. ث. ث. محوره
مشابه خط و میل و سازه. ۴. ع.
محور حرکات = حرکات عسکریه
اجرا اولنان محک مرکزی.

محول { ص. عر. ذ: محوله.
(«حول» دن سغه. تغیل
۱. تغییر و تحویل اولنش،
مبدل: صوفه‌دن محول سالون
۲. احاله و سپارش اولنش،
یوکلدلش، تحویل اولنش: بو
ایش سزه محولدر، امور محو.
له‌نک عهده‌سندن کلک.

محولات { س. ج. عر. خزینه
(«دولتک بورجی اولوب
تادییه بی بر ولایت و یادیکر
دائرة‌نک مالنه احاله ایتدیگی
مبالغ، حوالات.

محویت { س. (عر. قاعده‌سجیه
(«محودن تشکیل اولنش
بر لغت اولوب عربی دکلدیر
کندی هیجه صایعه، کندیته
اهمیت ویرمیش، زیاده تواضع:
مقتدر آیدر اما چوق محویت.
کوستیر.

محیر { ص. عر. ذ: معیره.
(«حیره» دن سغه. تغیل
حیرتده برافان، شناسیردان،
موجب حیرت: محیر عقول =
عقلاری حیران ایدن.

محیط { ص. عر. ذ: محیطه.
(«حوط» دن سغه. افعال
۱. احاطه ایدن، برشینک اطرا
فی آلان، دائراً مادر چویرن:
اوک اطرافنی محیط بردیوار. ۲.
مح. دائرة علم و اقتدار ایچنده
بوانسیران، شامل، حاوی،
جامع: اونک علی کافه حقایی
محیطدر. ۳. م. بحر محیط =
کره ارضک قره‌لرینی هر طرفدن
احاطه ایدن بیوک دکن، اوقیا.
نوس: بحر محیط کبیر، بحر محیط
اطلاسی، بحر محیط هندی. =
س. عر. ۱. م. محیط یا محیط
دائرة = بر دائرة تشکیل ایدن
خط منحنی که ایکی اوجی برلشوب
حلقه شکلی ابراز ایدر. ۲. ث. با.
ت. ظرف، قلیف.

محیی { ص. عر. («حیاء» دن سغه.
(افعال) احیا ایدن، دیرلدن،
جانلاندیران، نازه حیسات بخش

ایدن : محي الدين : محي اموات.
 { سذ. عر. ش. ايلك، مغز : مخ }
 { شوکی = مردار ايليکی. }

{ ص. سذ. عر. ش. : مخاره. }
 { مخار : { «خبر» دن سف. مفاعله }
 بريله خبرلشن، هر وقت مکتوب
 قماطی ایدن، مراسله و مکاتبه ده
 بولنایان، مکاتب : غزته، تجار
 مخاری .

{ سذ. عر. ج. : مخاربات. }
 { مخاربه : { «خبر» دن مص. مفاعله }
 خبرلشمه، مکتوبلشمه، مکاتبه :
 کندیسيله هر هفته مخاره اید
 بورز، بخارک مخاره بی منتظدر.
 { سذ. عر. : { «ختل» دن مص. }
 { مخاتله : { مفاعله } آلداعه، طولاندير.
 مه ذ.

{ سذ. عر. : { «خند» دن }
 { مخادعه : { مص. مفاعله } حيله کارلق،
 دوباره .

{ سذ. عر. : { «خدن» دن }
 { مخادنت : { مص. مفاعله } دوستاق،
 مخالفت، مصادقت .

{ سذ. ج. عر. فد : مخدوم. }
 { با : مخدوم. }

{ سذ. ج. عر. فد : مخرج. }
 { با : مخرج. }

{ سذ. ج. عر. فد : مخزن. }
 { با : مخزن. }

{ ص. سذ. عر. ش. : مخاصمه. ذ. }
 { مخاصم : { مخاصمین، مخاصمتین .

{ «خصومة» دن سف. مفاعله } ۱.
 پینلرنده عداوت و دشمنک بولنایان
 ایکی کشی و یا طرفک بهری :
 طرفین مخاصمین، دولتین
 مخاصمتین، مخاصمین پیننده متارکبه
 قرار ویرلدی. ۲. پینلرنده دعوی
 ایدن ایکی کشی و یا طرفک بهری :

مخاصمل حضور محکمه یه چیقدی.
 { سذ. عر. ج. : مخاصمت. }
 { «خصومة» دن مص. }
 { مفاعله } ۱. ایکی کشی و یا طرف
 آرمسنده جریان ایدن خصوصت،
 عداوت، منازعه، دشمنک؛ اعلان
 مخاصمت = قطع مناسبات، اعلان
 حرب. ۲. ایکی کشی و یا طرف
 آرمسنده اولتان دعوی : مخالفت،
 اوغراشمه .

{ سذ. عر. ط. : بلوغورمه }
 { مخاض : { آغریسی. }

{ سذ. عر. ط. : سوموک }
 { مخاط : { واوکا بکزر لزوجتی مایع. }

{ ص. عر. ش. : مخاطبه. }
 { مخاطب : { «خطاب» دن سف. }

{ مفاعله } برینه سوز سوبلین،
 توجیه کلام ایدن. ذ.

{ ص. عر. ش. : مخاطبه. }
 { مخاطب : { «خطبه» دن سف. مفاعله }

کندیسنه سوز سوبلین، توجیه
 کلام اولتان : کندیبی مخاطب
 اوله جق آدم دکلدور. = سذ. عر.
 ر. { صرفده کنایات و افعالده
 کندیسنه سوز توجیه اولتان
 آدمه مخصوص صیغه که ایکنجی
 شخص عد اولتور؛ مفرد مخاطب :

سن، کیدرسک، کیتدک، کیت
 کبی، جم مخاطب : سز، کیدرسکسز،
 کیتدیکسز، کیتدک کبی.
 { سذ. عر. ج. : مخاطبات. }
 { مخاطبه : { «خطبه» دن مص. مفاعله }

بربرینه خطاب ائمه، بربرینه سوز
 سوبله، بربرینه توجیه کلام،
 مکاله، قونیشمه .

{ سذ. عر. ج. : مخاطرات. }
 { مخاطره : { «خطر» دن مص. مفاعله }
 ضرر و زیان و یا جان قورقوسی،

تهاکه : بوایشده مخاطره واردور؛
 بيله مخاطره یه کیرمه ملی. || تج.
 شرکت مخاطره = کار و ضرر
 مشترک اولوق شرطيله مشروط
 شرکت .

{ ص. قورقولی، تهاکه. }
 { مخاطره ملی : لی : مخاطره ملی بول؛
 مخاطره ملی ایش .

{ ص. عر. ش. : مخاطبه. ط. }
 { مخاطی : { سوموک قیلندن، لزوجتی
 مایع حالده : جریان مخاطی .

{ سذ. عر. : { «خوف» دن }
 { مخافه : { قورقو : مخافة الله = الاله
 قورقه .

{ سذ. ج. عر. فد : مخلب. }
 { مخالب : { با : مخالب. }

{ یا مخالصة. سذ. عر. }
 { مخالصة : { ج. مخالصات. { «خلوص»
 دن مص. مفاعله } بربرینه قارشى
 صدق و خلوصه معامله، خلوص
 قلبله اولان دوستلق، صمیمی
 محبت، مصافات : بیفزده مخالصة
 قدیمه واردور؛ کندیسنه عرض
 مخالصات ایدرم .

{ سذ. عر. : { «خلط» دن مص. }
 { مخاطله : { مفاعله } قاریشوب کوز
 ریشمه، اختلاط : کوتی آدملرله
 مخاطله ائتمه ملی .

{ ص. عر. ش. : مخالف. }
 { مخالف : { «خلف» دن سف. مفاعله }

۱. اویماز، قارشى، ضد، عکس،
 بکزه من : بو ایکی رنگ بربرینه
 مخالفدر. ۲. برینک علیهنده
 بولنایان، موافقت ایتمین، ضد :
 کندیبی دائماً بکا مخالف کلیر.

{ سذ. عر. : { «خلف» دن }
 { مخالفت : { مص. مفاعله } ۱. اویمامه،
 باشقه درلواوله، مفایرت، مبايئت :

وارد. ۴. يك مططن اولميان،
تاكفس، كوردلپس، آز مصرله
وغلبه لكسر: مختصر بر دوكون
يادي.

مختصر { ص. مر. ۱. م. قيصه اوله رق،
تفصيلات: مختصرا
افاده مرام ايندي.

مختصر { ص. مر. ۱. م. مختصيه. [دخني]
مختصر { دن سه. اقتعال. اخفا
ايدن. كيزلن، صافلان، كيزلن،
صافلي: برآق كون مختي طوزدي.

مختل { ص. مر. ۱. م. مختله. [دخال]
مختل { دن سه. اقتعال. بوزوق،
بوزلش، قاريشمش، نظام و ترتيبه
خلل كلش، خلل پذير: اداره سي
مختل برخانه.

مختل { ص. مر. ۱. م. [دخلس] دن
مختل { سه. اقتعال. چالوب چار.
يان، سركت ايدن، اموال ميربي
ذمتنه كچيرن.

مختلط { ص. مر. ۱. م. مختلطه.
مختلط { [دخلط] دن سه. اقتعال]
قاريشيق، مختلف اجزا و افراد.
دن مركب: مختلط قوميسيون؛

هيئت مختلطه = دول مختلفه مأمور
ويا مرخصلرندن مركب هيئت. ||
س. [مهندسه ده] سطح مختلط =
مختلف شكل و وضعيتلري اولان
سطح، فر. Surface mixte. ||
تس. عضله مختلطه = بوينك آرقه.
سندكه عضله.

مختلف { ص. مر. ۱. م. مختلفه.
مختلف { [دخلف] دن سه. اقتعال]
۱. بر درلو اولميان، درلو درلو
اولان، متنوع: مختلف ايشلر؛
مختلف اللون = رنگلري درلو
درلو؛ الوان مختلفه = متنوع

آريجه وبعض امتيازاته اداره.
اولنان ايلتك حالي.

مختصر { ص. مر. ۱. م. [دخرع] دن سه.
مختصر { اقتعال] ۱. ايجاد ايدن،
بولان، ميدانه قويان، موجد:
ديكيش ماكينه سنك مختري.
۲. بجز. برينه اصلي اولميان شيلر
اسناد ايدن، مفتري.

مختصر { ص. مر. ۱. م. مختصره.
مختصر { ج: مخترمات. [دخرع]
دن سه. اقتعال] ايجاد اولمش،
ايجاد اولنان شوق: كشييات
و مخترمات.

مختزن { ص. مر. ۱. م. مختزنه.
مختزن { [دخزن] دن سه. اقتعال]
بريكديروب خزينه قويان،
درانبار ايدن: مختزن اموال. ||

مختزن { ص. مر. ۱. م. مختزنه.
مختزن { [دخزن] دن سه. اقتعال]
بريكديروب خزينه قويان،
درانبار ايدلش، مدخر: اموال
مختزنه: تقود مختزنه.

مختصر { ص. مر. ۱. م. مختصره.
مختصر { [دخصوص] دن سه.
اقتعال] برشي ويا مختصره اختصاص
ايش، خاص، مخصوص، خصوصي:
بوخت خانه امراض خارجيه
مبتلا اولانله مختصر. = سذ.
عر. ج: مختصين. صورت
خصوصيه ده منسوب، منتصب،
منقطع، برينه اتساب و اختصاصي
اولان.

مختصر { ص. مر. ۱. م. مختصره.
مختصر { [دخصر] دن سه. اقتعال]
۱. قيصه كيش، قيصالش، مفصل
اولميان، بجل: مختصر بر نطق
ايراد ايندي: مختصر بر رساله
يازدی؛ بوناريك برده مختصري

بر يره كله جك زنگار آره سند
مخالفت اولاملير؛ بربرينه يافين
اشجارك مخالفتي چوق دفعه مانع
نشوونما اولور. ۴. ضديت،
دشمنك، خصومت: اوآدم بكا
دائما مخالفت ايدر.

مخير { ص. سذ. مر. ۱. م. [دخبر] دن سه.
مخير { افمال] خير ورن، بر حال
وكيفي اخبار ايدن، بر غزوه ويا
بر دائره حكومه بر ايشدن
خير ورن آدم؛ خير صادق =
خير وبردكري شيلردن مسئول
اولامق ايچون اسلرني حكتم
ايدنلك آلدقلى عنوان.

مختار { ص. مر. ۱. م. مختاره. [دخبر]
مختار { دن سه. اقتعال] ۱.
سجلمش، اختيار و انتخاب اولمش،
ممتاز، كزيده. [بومنى ايله
فخر كائنات (سلم) افندمه
وصف اولور:] احمد مختار. ۲.
اراده جريسي، كندى النده
اولان، ايستيدىكي كچي حركت
ايده بيلن، جبر و تحكم آلتنده
بولميان: فاعل مختار. ۳. اداره سي
كندينده اولان، ممتاز، امتيازلى:
اداره مختاره. = س. بر كوى ويا
عله اهالي سي طرفندن امامله برابر
كوى و محله به عائد ايشلره باقى
و ويركي طوبلايوب حكومت
صنديفه تسليم ايتك اوزره
انتخاب و تعيين اولنان آدم: كوى،
محله مختارى؛ مختار اول، مختار
ثاني.

مختارلق { س. كوى ويا محله مختارى
صفت وظيفه سي.
مختاريت { سه. مر. ۱. م. [لقت مولده]
مختاريت { اداره جزييه سي النده
اولانك حالي. || مختاريت اداره =

رنکر. ۲. بر فکر و رأیده
اولیان، فکر و رأیی باشد او
لان، مخالف: کندیس بو
ایشته مختلف ایدی؛ مختلف
الرأی اعضا تک مذاکرانی.
مُخْتَلَفٌ فِيهِ {ص. عر. ث: مختلف
نیها: «خلف» دن
سفه. افتعال} حقنده اختلاف
آرا بولنان، او پوشیده میان، اوایی
طرفدن متفق قبول اولغیان،
متفق فیله اولمیان: اسکندر
ذوالقرنین ایله ظلمانه کیدن
ذوالقرنینک شخص واحد اولسی
مختلف فیهدر؛ مسئله مختلف
فیها.

مُخْتَرِعٌ {ص. عر. «ختر» دن سفه.
مختر {افتعال} مایه لوب واکشیوب
قبارمش مناسیله مخر و مخمر
یرینه قولانیلورسه ده،
عرییده مناسی بسیتون
باشقه در.

مُخْتَلِقٌ {ص. عر. ث: مختلفه.
مخترق {«خنتق» دن سفه. افتعال}
بوغلمش، بوغوق، غنوق.

مُخْتَمٌ {ص. عر. ث: مختمه.
مختم {«ختم» دن سفه. مهر.
لمش، مهرلی. «مهور غلط
فاحشی یرینه دائما بولت قوللا
نلیدر.}

مُخْتَنٌ {ص. عر. «ختان» دن
مخنون {سفه} ختان اولمش،
سنتلی.

مُخْدَرٌ {ص. عر. ث: مخدره.
مخدر {«خدر» دن سفه. تفعلیل
ط. او پوشد بریحی، حی ابطال
ایدن، فر. Narcotique =
س. ج. او پوشد بریحی علاجلر:
مخدرات قوللائق.

مُخْدَرٌ {ص. عر. س. ج: مخدر.
مخدره {رات. «خدر» دن سفه.
تفعل} اهل پرده و غنیف قادی:
مخدرات اسلامیه.

مُخْدَشٌ {ص. عر. ث: مخدشه.
مخدش {«خدوش» دن سفه.
تفعلیل} ط. مخدیش ایدن،
غیبه قلیان، شدتاندیرن.

مُخْدَمٌ {ص. عر. ث: مخدومه.
مخدوم {«خدمه» دن سفه.}
خدمت اولنایان، خادمه نسبتله
افندی و خانم. ث. = س. ع.
عر. ج: مخادیم. بریوک ذاتک
اوغلی، ولی نعمت زاده: مخدوم
جناب فتوایهای؛ مخادیم کرام.
(تمظیم ایچون مخاطبه اولادندن
بحث ایدرکن: مخدومک، کریمه
خانم دینله بیلیرسه ده، متکلمک
کندی اولادی حقنده مخدوم
و کریمه دیمه سی کولنج اوله.
جفتدن، بوصورتله استمالندن
اجتناب اولغلیدر.}

مُخْرَبٌ {ص. عر. ث: مخربه.
مخرّب {«خراب» دن سفه. افتعال}
و:

مُخْرَبٌ {ص. عر. ث: مخربه.
مخرّب {«خراب» دن سفه. تفعلیل}
تخریب ایدن، ییاقوب ویران
ایدن، محو و پریشان الین: مخرّب
بلاد؛ چنکیزک عساکر مخربه سی.
مخرّب {ص. عر. ج: مخارج.
مخرج {«خروج» دن سفه.}

مُخْرِجٌ {ص. عر. ث: مخرجه.
مخرج {«خرش» دن سفه. تفعلیل}
ط. تخریش ایدن، آزدران.
مُخْرُوطٌ {ص. عر. «هندسه ده»
مخروط {آلتی دائروی و اوستی
سیوری شکر کله سی کبی شکل

۳. تانظ، صوتک آغزدن صو.
رت خروجی: میم ایله فونک
مخرجلری قریدر؛ قرب مخرج
مناسبتله ایکی حرفک ادغایی.
۴. برسلك مخصوصه آدم
یتیشدیرمه مخصوص مکتب
وداره: مخرج افلام = قلمره کاتب
یتیشدیرن مکتب (وقتیله بو
اسمه بر مکتب و ایددی)؛ مکتب
فنون حریبه ضابط مخرجیدر.
۵. داخلده چیقاریلان محصولات
وامته نك صرفی ایچون خارجه ده
بولنان محل. ۶. طریق علیده بیوک
برپایه. وسیله ارتقا ع اولنان
کوجک پایه: مخرج مولوی.
(حسابده کی محصول عملک اسمی
میگ خیمله در.}

مُخْرَجٌ {ص. عر. ج: مخارج.
مخرج {«خروج» دن سفه.
افتعال} ۱. چیقارلش، چیمش،
یتیشمه: تجارت مکتبندن
مخرج؛ مکتوبی صدارت اوطله.
سندز مخرج. ۲. س. (حسابده)
اعمال اربعه دن برینک محصول
عملی، حاصل جمع، حاصل ضرب،
حاصل تقسیم.

مُخْرَزٌ {ص. عر. ج: مخارز. یز
مخزر {دینان قوندردچی و سراج
آلتی.

مُخْرَزِيٌّ {ص. عر. ث: مخروزیه.
مخروزی {نبا. یز شکنده، دیکن
کی سیوری.

مُخْرِشٌ {ص. عر. ث: مخرشه.
مخرش {«خرش» دن سفه. تفعلیل}
ط. تخریش ایدن، آزدران.

مُخْرُوطٌ {ص. عر. «هندسه ده»
مخروط {آلتی دائروی و اوستی
سیوری شکر کله سی کبی شکل

جسم : مخروط نام ؛ مخروط ناقص ؛
مخروط متفكس .

مخروطی { ص. مر. ذ. : مخروطی .
ر. : مخروط شكندنه
اولان ، شكر كله سی شكندنه
بولنان : مخروطی بر جسم ؛
مخروطی الشكل .

مخروطیات { س. ج. مر. :
هندسه يك مخروط
شكل برینه متعلق قواعد و مسا .
ثلاث بحث ایدن قسمی .

مخروطیت { س. مر. : مخروط
شكندنه اوله : بو
تیه يك مخروطیتی .

مخزن { س. مر. ج. : مخازن .
« مخزن » دن س. ۱۶ . اموال
واشیا و ضمه مخصوص قبالی
محل ، كيلار ، انبار . ۲ . تر .
بر آلتی ، بودروم : ایچیه لك
شیتلر صوئوق طوروق ایچون
مخزنه قوتیلدر . (فر . Magasin
و بزجه اوندن غلط اوله رق
مغازی تلفظ اولنان لغت بولمت
مربیه دن مأخوذدر .)

مخصص { ص. مر. ذ. : مخصصه .
« مخصص » دن س. ۴ .
تفصیل) تخصیص و تعیین ایدلمش ،
آیرلمش ، برینه مخصوص : مایه دن
مخصص معاشی وارددر ؛ مطبندن
مخصص طبله سی وارددر .

مخصصات { س. ج. مر. ۱ .
« بر ذاته تخصیص و
تعیین اولمش معاش و معینات
وساژه ، مخصصات : مخصصاتی
مقتن آلیور . ۲ . دوائر دولتدن
بهرینه بودجه اقتضاسخه آیریلان
مبالغ : معارف مخصصاتی ؛ بحریه
مخصصاتی .

مخصوص { ص. مر. ذ. : مخصوصه .
« مخصوص » دن
س. ۱ . باشقه سنده بولنجیان ،

یا لکز برینه مائد اولان ، منحصر :
بو درلو یازی یازمق اوکا
مخصوصدر ؛ بو تنباکی شیرازه
مخصوصدر ؛ اوک بر عادت
مخصوصه سی وارددر ، کندینه

مخصوص بر عادت وارددر . ۲ .
برینه حصر و تخصیص اولنمش ،
اوک ایچون آیرلمش ، خصوصی :
اوات افندی به مخصوصدر ؛ بو
اوطه مسافر لک یاغنه سینه
مخصوصدر . ۳ . لایق ، شایان ،

سزاوار : او بونجوق چو قیلمه
مخصوصدر ؛ انده چکمک اختیار .

له . مخصوصدر . ۴ . آری ،
مستقل ، خاص : بو خسته لایق
ایچون مخصوص طیب وارددر ؛

بو عملیات ایچون مخصوص آلتلر
وارددر . = ح. تر . ۱۰ . آریجه ،
بالخاصه ، مستقلاً ، صورت

خصوصیه ده ، مجرد ، بالاتزام
بن مخصوص سزی حکومرکه
کادم ؛ مخصوص اکلنکه چیتمش ؛

کندیلرینه مخصوص سلام ایدرم .
۲ . ایستیره ک ، طبیی و مجبوری
اولیه رق : اوبنارکن طوبی

مخصوص دوشوردی ؛ اوکاغدی
مخصوص اویتامدم . ۳ . بالاندن ،
صحیح اولمدنی حالده ، جدی

اولیه رق ، مجرد اکلنکه ایچون :
بن مخصوص اوله سولدم ؛
مخصوص ییلزکی اولدم .

مخصوصاً { ص. مر. ح. : صورت
« مخصوصه ده ، آریجه ،
بالاتزام : بو لوحه بی مخصوصاً
سزک ایچون یازدم ؛ اوطه لک

بنجره لرینی مخصوصاً آز یابدیردم .
مخصوصیت { ص. مر. : مخصوص
« س. مر. : مخصوص
اوله ، مخصوص
اولان شیتک حالی .

مخطر { ص. مر. ذ. : خطر
« (خطوره » دن س. ۴ . افعال)
خاطره کتیرن ، در خاطر ایتد .
یرن ، اخطار ایلن .

مخطره { س. مر. ج. : خطرات .
« مخطره » ۱ . برایشی خاطره کتیر .
تمک مقصدله و اخطار کیفیت

نیتله تقدیم اولنان مذکره :
کندیسی برخطره تقدیم ایلدی ؛
بمکی برخطره در ایسترسه قبول

ایدر ایسترسه ایتر . ۲ . خاطره
کان بر شیتی اونو تمامق ایچون
یازیلان یوله : برخطره یازوب

جبه قویدم ؛ خطره دفتری ،
جزئیاتی .

مخطط { ص. مر. ذ. : مخططه .
« (خط » دن س. ۴ . تفصیل)
۱ . چیزیکلی ، چیزیلی . ۲ . یولی .

مخطوط { ص. مر. ذ. : مخطوطه .
« (خط » دن س. ۴ .
یازلمش ، چیزلمش . ذ .

مخطی { ص. مر. ذ. : مخطیه .
« (خطاه » دن س. ۴ . افعال)
خطا و کناه ایدن ، کبکار .

مخفف { ص. مر. ذ. : مخفیه .
« (خفة » دن س. ۴ . تفصیل)
۱ . خفیفلند یرن ، آفرلنی

کیدرن . ۲ . مه . جزایی تخفیفه
سبب اولان : اسباب مخفیه .

مخفف { ص. مر. ذ. : مخفیه .
« (خفة » دن س. ۴ . تفصیل)
۱ . خفیفلند یرلمش ، تخفف
اولنمش . ۲ . قولای تلفظ اولنه .
جق صورتده اختصار اولنمش

(کله) از میده از لک میگردن
مغفندر.

مغفوض { ص. مر. : مغفوضه .
{ د خفص «دن سغه» }
د. نحو مریده { مجرور .

مغنی { ص. مر. : مغنیه . { د خنی }
{ د ن سغه . اصلی : مغنوی }
کیزی، صافلی : مغنی بر پر ؛
مغنی ایش . = د. تر. کیزی،
کیزیله، کیزیله : بکا مغنی
سویلدی : اونکله مغنی قو .
نیشدق .

مغنیجه { د. کیزی، کیزیله، کیمه
{ کورمیه جک و خبر آلیه .
جق صورتده : مغنیجه قویشدق ،
اکلندک .

مخل { ص. مر. : مغله . { د خلل }
{ د ن سغه . افسال } بوزان ،
طوقان ، خل ویرن : مخل
ناموس = ناموسه طوقان ؛ مخل
اسایش = اسایشی بوزان .

مخللا { یا مخلی . ص. مر. { د خللا } دن
{ سغه . فعلیل } بوشادلش ،
تخلیه اولمش .

مخالاب { سغه . مر. : مخالب .
{ و :

مخالب { سغه . مر. : مخالب .
۱. پیریمچی قوش
نیمه سی و طیرناقلری ، جیناق .
۲. صارماشیق اولترک
صارماشان انجه فلزاری .

مخلد { ص. مر. : مغلده . { د خلده }
{ د ن سغه . فعلیل } داه ، باق ،
ایدی .

مخلص { سغه . مر. { د خلوص } دن
{ سغه . ۱. قورتلجق بر ،
ملأ . مأمن . ۲. د . { فارسی
و ترکی . اشعارده } شاعرك

ساده و خالص اولیان : مخلوط
ذخیره ؛ مخلوط یاغ .

مخلوق { ص. مر. : مخلوقه .
{ د خلق «دن سغه» } یارا .
دلش ، خلق اولش ، آفریده :
حالم مخلوقدر . = سغه . مر.
ج : مخلوقات . یارادلش شی .
حیوان ، انسان : بو ناصل
مخلوقدر ؟ مخلوقات انواع واجناسی
چوقدر .

مخلی { ص. مر. : مغلیه . { د خلایه } دن
{ سغه . فعلیل } بوشادان ، تخلیه
ایدن . || م. تخلیه الهوا = بر
قابک ایچندن هوایی بوشالتمنه
مخصوص ماکینه .

مخلی { ص. مر. : با : مغلا .

مخمر { ص. مر. : مخمره . { د خمر } دن
{ سغه . فعلیل } مایه لاش ،
اکشیوب قیارش . { غلط اولان
{ د خمر } رینه بولنق قولالائی .

مخمس { ص. مر. : مخمس . { د خمس }
{ د ن سغه . فعلیل } بشلی ، بش
قاتلی . = سغه . مر. ۱. م.
بش کوشلی ، بش ضلعلی شکل .

۲. د. بش مصراعلی قطعه که
چوق دفعه ایکسی دیگر بر
شاعرك اولوب اوچی ضم اولمشدر .

مخمین { ص. مر. : مخنه . { د خن } دن
{ سغه . فعلیل } ظن و تقریبه
بر مقدار و یا بها قییم ایدن ،
تخمینچی . = سغه . مر. ۱.
امتمیه بها بین کومروک ما .

موری . ۲. ترهین اولنه جق
مجوهرات و سایر ذی قیمت اشیا که
قیمتی تخمین و تقدیر ایدن
مأمور ، استیماتور . ۳. رسم
و پرک به ربط اولنه جق املاک

شعرده اتخاذ ایشدیکی اسم که
غزلک نهایتده ذکرى حادث
اولمشدر : قانونی سلطان سلیمان
خانک مخلفی (محبی) در . ۳.
هرکسک اسمنه علاوة ضم او
لنان ایکنجی اسم که بر صفتدن
عبارتدر : اسمی عثمان مخلفی
نوری در .

مخلص { ص. مر. : مغلصه .
{ د خلوص } دن سغه .
افسال { دوستلای و یا اعتقاد
و عبادتی خالص و صمیمی اولان :
محب مخلص ؛ باید مخلص . =
محب صادق ؛ مخلصری ،
مخلصکر = انشا لسانده بن
معنایله مافوقدن مادونه خطاب
اولنور .

مخلص { ص. مر. : مغلصه .
{ د خلوص } دن سغه . فعلیل }
قورناران ، تخلیص ایدن ، قور
تاریجی .

مخلصانه { ص. ح. قا . خلوصه ،
{ صادقانه : سزی مخلصانه
سورم ؛ اونک نمازی مخلصانه در .

مخلف { ص. مر. : مخلفه .
{ د خلف } دن سغه . فعلیل }
کریده قالان ، کری به براغیلان ،
اولن بر آدمک بر اقدیمی : نقود
مخلفه سی .

مخلفات { سغه . مر. : مخلفات
{ بر آدمک بر اقدیمی
شیئر ، ترکه : مخلفاتی قسمت
عسکر به معرفتله مخبر اولندی .

مخلفه { سغه . مر. : مخلفه
{ طول قالان قاریسی .
مخلوط { ص. مر. : مغلوله .
{ د خلط } دن سغه . قا .

مخلوط { سغه . مر. : مغلوله .
{ د خلط } دن سغه . قا .
ریشیق ، دیگر شیئرله قاریشمش ،

اطرافنه دوترکن چیزدیکي داڅره،
محرك، فر. Orbite : مدار
ذخ. ۴. م. خط استواک ايکي
چمتنده اولان ايکي داڅره موهورمه
که شمس اولنرک حذاسنه قدر
واروب کړي دوتر فر. Tropi-
que : مدار سرطان خط استواک
شمالنډمکي داڅره که برج سرطان
مصادفدر؛ مدار جدی خط
استواک جنوبنډه واقع اولانکي که
برج جدیه مصادفدر. برج
سائر هونلرک آره سندنه متمد
اولور.

مُدَارَا { س. فاع. (عر.) «مدارة»
{ دن } کتب و خصوصتی
کیزلوب ظاهرده دوستاق
کوسترمه، حسن معامله، یوزه
کوله: دوسترله تطف دشنلره
مدارا.

مُدَارَاة { س. ع. (دری) «دن»
{ مص. مفاعله } با :
مدارا.

مَدَارِج { س. ج. ع. فد :
{ مدرج. با : مدرج.

مَدَارِس { س. ج. ع. فد :
{ مدرسه. با : مدرسه.

مُدَارَسَة { س. ع. (درس)
{ دن مص. مفاعله } پر

پرینه درس ویرمه، درس
آلوب ویرمه: اصول مدارسه
شاکرداک برلرینه درس
ویرمه اصولی، فر. Enseignement
mutuel.

مُدَافِع { ص. ع. (مدافعه)
{ دفع } «دن س. مفاعله»
مدافعه ایدن، تدافعی حرکتده
بولنان، کنډینی محافظه ایچون
هیوم واقعه قارشی طوران،

طیانان.

مُدَافِعَة { س. ع. (دفع) «دن»
{ مص. مفاعله } ۱. کند.

ینی وډیکر برینی محافظه ایچون
هیوم واقعه قارشی طورمه،
طیاسنه: کنډینی، متفقی ایی
مدافعه ایتدی: مدافعه ایچون
کافی قوت و زور. ۲. برینی
الزام ایدوب علینده سولینیان
سوزره جواب ویرمه، صاحب
چیمه: اقرباسندن اولدیفیون
کنډیسی مدافعه ایتدی.

مُدَام { ص. ع. (مدام)
{ «دوام» دن س. مفاعله }
دائمی، باقی، سوزکلی، غیر منقطع،
متصل: ذوق مدام؛ شرب
مدام. = س. ع. ع. شراب، می، صبا، باده.

مُدَانِي { ص. ع. (مدانی)
{ س. مفاعله } یا قین،
قريب، شبیه، نظیر: بی مدانی =
بینظیر، امثالز.

مُدَاوَاة { س. ع. (دواء)
{ دن مص. مفاعله } ۱

خسته به باقوب علاج ویرمه،
طبییک برخسته حقنده قوللا:
تدبیری معالجات و تدابیر: فلان
طبییک مداواتی بکایک ایی
کلدی.

مُدَاوَلَة { س. ع. (مدال)
{ ولات. } «دول» دن

مص. مفاعله [چویرمه، دور
ایتدیرمه، ویروب آله، دکیشد.
یرمه، تعاملی: مداوالت افکار.

مُدَاوِم { ص. ع. (مدام)
{ «دوام» دن س. مفاعله }

مدامت ایدن، بر
ایشه آره لقمز چالیشان، بریره

دائمی صورتنده کیدوب کن،
دوامی: مداوم بر مأموردر؛
اقتداری محدود ایشده ایشنه
مداومدر.

مُدَاوَمَة { س. ع. (دوام)
{ دن مص. مفاعله }

برایشه آره لقمز چالیشمه، بر
یره دائمی صورتنده کیدوب کله،
دوام، اقدام: قله کیدریده ده
مداومت ایتدیکيچون چیقار.
دیلر: او قوجه کتابی آنجیق
مداومت سایه سندنه بیتیره بیلدی.

مُدَاهَن { ص. ع. (مداهنه)
{ «دهن» دن س. مفاعله }

منفعت شخصیچون برینی
یوزینه قارشی مدح ایدن،
طالفاؤق، قولتوق ویرن.

مُدَاهَنَة { س. ع. (مداهنه)
{ دن مص. مفاعله }

منفعت شخصیچون برینی
یوزینه قارشی مدح ایتمه، قو.
لنوق ویرمه، طالفاؤق.

مُدَاهَنَة جی { ص. منفعت شخصی.
{ سیچون برینی یو.

زینه قارشی مدح ایدن، مداهن،
قولتوق ویرن، طالفاؤق.

مُدَاهَنَة لِي { ص. مدحی و قولتوق
ویرمکی متضمن اولان: مدا.

هنلی سوز، معامله.

مَدَائِح { س. ج. ع. فد :
{ مدیح اسمزده مستعمل

دکدر [مدح و ثنایه سزا افعال
و حرکات: اوداتک مدایحی ذکر

ایدورلردی. [مدحک جی
مناسیله قوللانامیلیر.]

مَدَائِد { س. ج. ع. فد : مدینه.
{ با : مدینه } «مدن کبی. ۱

سم. ۱. درس اوقوتدیریلان محل مخصوص، مکتب، دار-التعلیم: مدرسه طبعیه؛ مدرسه حدیث. ۲. علوم آلیه و دینییه اوقویان طبعیه علومک بیتوت و مطالعه سنه مخصوص وقف حجره.

لری محتوی بنا: فاتح مدرسه. لری. (الیوم بزجه باخلیجه بو ایکنهی معنا ایله مستعمل اولوب، برنجی معنا ایله بونک برینه غلط اولورق «مکتب» لغتی قوللا-نیورز؛ حالبوکه عربیده مکتب یازمخانه و یازی اوطه سی دیمک اولوب، یالکنر صبیان مکتبلرینه ده اطلاق اولنور.)

مدرسه نشین { ص. فا. (عرب. مدرسه = م. فا. نشین = اونورمق) مدرسه = سوده اونوران، مدرسه ده یاتوب قاتان: مدرسه نشین طبعیه علومدندر.

مدرک { ص. عرب. ن: مدرکه. (ددرک «دن سه. افعال) ۱. پیشن، ایرن، واصل اولان: زمان سعادتی مدرک اولان ذوات. ۲. ادراک و قتنه کلن، کال بولان: مدرک میوه. ۳. بلوغه ایرمش، بیتیشش، بالغ، رشید. ۴. ذهنی ایرن، فهم و ادراک ایرن، آکلایان: بورا. سنی مدرک اولیجه حق قدر کوجک دکلدن. || قوه مدرکه = آسلامتی و فهم و ادراک ایتمک خاصه سی.

مدعا { یا مدعی. سنه. عرب. (دعوی «دن سه. افعال) ۱. دعوا اولنان شی، سبب دعوی اولان ماده «مدعینک

مطلوبی. ۲. ادعا اولنان شی. حقیر واصلی و المقتزین درمیان اولنان کیفیت و صلاحیت: او آدمک مدعای پک بیوکردن. || مدعی علیه (عینک کسرله سه. صورتنده استعمالی غلط فا. حشدر.) = علمنده دعوی اولنان، خصمی طرفندن علمنده اقامه دعوی اولنورق محکمه یه دعوت اولنان آدم.

مدعو { ص. سه. عرب. ن: مدعوه. (ج: مدعون. «دعوه» دن سه. ۱. دعوت اولنش، چیغیرلش، جلب اولنش: سرکیه، تشکل ایدمک جمعیت علیه مدعودر. ۲. ضیافته چیغیرلش، ضیافته حاضر بولنان، دعوتلی: ویربان ضیافته مدعو دکایدم؛ مدعوینه حرمة ضیافت دائره سی تنویر اولنمشیدی.

مدعی { سنه. ص. عرب. ن: مدعیه. (دعوی «دن سه. افعال) ۱. دعوی ایرن آدم، دعاچی: مدعینک استدعای اوزرینه مدعی علیه محکمه یه دعوت اولندی. ۲. ادعا ایرن، ناحق یره بر شی طلب ایرن و یا اساسسز بر حق و صلاحیت دعوا سنده بولنان: سمعینک بر مدعی ایله جدالی: کندییی عالم دکل مجرد مدعیدر. || مدعی عمومی = حکومت نامنه دعوی ایرن، عدالت و حقوق عمومی یه محافظه مقصدیله حضور محکمه ده تمهلری تعقیب ایرن عدلیه مأموری. || مدعی عمومی معاوی = بو مأمورک کوچکی.

مدعی { و مدعی علیه. با: مدعا. مدعیات { سنه. ج. عرب. (سه. اولوب، عینک کسرله سه. صورتنده استعمالی غلطدر.) ادعای، ناحق یره دعوی اولنان شینلر، اساسسز و اصلسز فضائل، حقیر مطالب: بو آدمک نه چوق مدعیاتی واردر.

مدغم { ص. عرب. ن: مدغمه. (دغم «دن سه. افعال) ۱. (صرف عربیده) ادغام اولنش، برجنسدن اولان ایکی حرفدن دیکرینه قاب اولنان بری: «مدد» دن «مد» اولتی کبی. دیکرینه مدغم فییه دبیر. مدغم حرفه بدل مدغم فییه بر شده ویرلیر.

مدفع { سنه. عرب. ج: مدافع. (دفع «دن اسم آلت) ۱. ایتمک مخصوص آلت. ۲. لغت مولده اولورق طوب. مدفن { سنه. عرب. ج: مدفن. (دفن «دن سه. اولولری حکومدکاری محل، خصوصی مزراق، مزار: مدفن مخصوصنه دفن اولندی.

مدفوع { ص. عرب. ن: مدفوعه. (دفع «دن سه. ۱. دفع اولنش، اوتیه ایشش. ۲. ویرلش، اعطا اولنش، صندیقدن چیقارلش: مبالغ مدفوعه.

مدفوعات { سنه. ج. عرب. ۱. ویرلن مبالغ، صندیقدن چیقان نقود، صرفیات، مقبوضات مقابل: مقبوضات و مدفوعات قارشیلادیرمی. ۲. دتیرک صندیقدن چیقان آچمک

== سخن فد. ص. عراق عربده
اکاسره ابراک پایتختی اولان
طیسفون شهر قدیمک اسم
عریسی.

{ ص. عر. ن: مدره.
مدر { (دبور: دن سف. افعال)
ادباره دوجار، طالمسز، دو
شکون.

{ ص. عر. ن: مدره.
مدر { (دبور: دن سف. تفعیل)
هر ایشک آرقه سی عاقبتی
دوشونوب اوکدن چاره آرا
یان، ایشک هرجهتی ایی ملاحظه
ایدن، تدبیری. دور اندیش،
چاره ساز: مدر امور حکومت؛
مدره برقادین.

{ ص. ح. فا. دور
مدرانه { اندیشانه ایشک صو.
کئی دوشونه رک، کمال تدبیرله:
مدرانه حرکنده بولندی.

{ س. اقبال سزاقی، مختصر.
مدربرک { اق، دوشکونلک.
مدربرک { س. دور اندیشلک،
چاره برک، تدبیر.

{ سن. عر. ۱. بر شیشک
مدت { اوزانوب سوردیکی زمان،
زمان مسافه سی: بش آی
مدتنده: مدت عمرمه. ۲.
زمان، وقت، هنگام: بر مدت
یکدی. ۳. وقت معین، زمان
مخصوص: بوسندک دهامدتی
کلدی: اونک مدتی دهاییتمدی.

{ سن. عر. برینک اییلکئی
مدح { سوبله، اوکه، شناه، ذم
مقالی: کندیسی مدح ایدبور.
لردی: اونک مدحنی ایشیتدم.
{ سن. عر. اوکه، شا،
مدحت { مدح.

{ ص. عر. ن: مدخره.
مدخر { (دخر: دن سف. افعال)
بریکد برلش، طویلانیلوب
دراتیار ایدلش: اونک مدخر
ارزاقی واردر.

{ سن. عر. { (دخول)
مدخل { (دن سف. و مص. می)
۱. کیره جک بر، قیو، آغز:
منازهک مدخلی یک طاریدی.

۲. کیریله جک جت، کیرتی:
اوک مدخلی کوزل اولمیدر.
۳. باشلانج، مبدأ، بر علم و
فندن اک اول اوقونه حق مختصر
رساله: مدخل هندسه. ۴.
قارشیمه. پارمق، دخل، مدخله:
نجبا اونک بوایشده مدخلی وار.

میدر؟ || ذی مدخل = برایشه
قارشیمش اولان، مشترک، یار
منی اولان: اوده ذی مدخلدر.

{ ص. عر. { (دخل)
مدخول { (دن سف.) تعیب اولنه.

حق برقصوری اولان، معیوب،
مذموم. || مدخول بها = کندن
یسیله کردکه کیرلش، معامله
زوجیه سی اجرا اولنمش: جاریه
مدخول بها. || غیر مدخول
بها = تقرب اولنماش، معامله
زوجیه سی اجرا اولنماش:
منکوحه غیر مدخول بها.

{ سن. عر. یاردم، عون،
مدد { امداد: اللهدن مدد
ایسترم = ند. ایوا، امان،
حیف، یازیق: مدد یا ربی!
مدد الله! یا مدد الله! مدد بوده
المدن کیتدی!

{ ص. فا. عر. مدد =
مددخواه { یاردم. فا. خوا.
ستن = استنک { یاردم ایستین،

استغاثه ایدن.

{ ص. فا. عر. مدد =
مدرس { یاردم. فا. رسیدن =
پیشک { یاردمه پیشن،
یاردمچی، معین.

{ ص. فا. یاردمچی،
مددکار { معین.

{ ص. عر. ن: مدره.
مدر { (در: دن سف. افعال.
— مستعمل اولان «مدر»
غلطدر. ط. سورت وقان و
سیدیک وسائر سیالاتی بول
آقیدان (علاج وسائر).

{ سن. عر. { (دروج)
مدرج { (دن سف.) و:

{ سن. عر. ج: مدارج.
مدرجه { (دروج: دن سف.)

۱. باصقلی بول، زردبان. ۲.
طار بول، طاع بولی. ۳.

{ سن. عر. ج: مدر.
مدرس { سین. { (درس: دن
سف. تفعیل) ۱. درس ورن

آدم، معلم، خواجه. ۲. درس
عام خواجه سی، جوامع شریفه ده
مدرسه نشین طلبة علومه علوم
آلیه و دینی بی اوقودان علمدان
ذات: مدرس وظیفه سی. ۳.
طریق علمینک بر پایه مخصوصنی
حائر ذات: مدرسین کرامدن.

{ س. ۱. مملک،
مدرسلاک { خواجه لقی. ۲.

جوامع شریفه ده مدرسه نشین
طلبة علومه علوم آلیه و دینی بی
اوکره دن درس عام خواجه.
لی. ۳. طریق علمینک بر پایه
مخصوصی: فلان ذاته مدرسلاک
پایه سی توجیه بیورلدی.

{ سن. عر. ج: مددا.
مدرسسه { رس. { (درس: دن

قیدینه مخصوص قسم و یا خانه سی :
بونی مدفوعانه قید ایملی .

مَدْفُون { ص. عر. : مدفونہ .
[دفن] دن سف [کور-
ملش ، دفن اولنش ، دفین ،
طوبراگ ایجنه قونوب اور تلش ،
آثار عتیقه نک چوغی طوبراگ
ایجنده مدفون بولور؛ حضرت
مولانا قونیده مدفوندر .

مَدْقِق { ص. عر. : مدققہ .
[دقة] دن سف [تفعل]
تدقیق ایدن ، انجهدن انجبه
آرایان ، هر ایشیتدیکنی کور
کورینه قبول ایتموب اطرائله
تحقیق ایدرک طوغریسی میدانه
چیقاران : یک مدقی آدمدر؛ ابن
خلدون کی بر مورخ مدقی .
= سذ. عر. : مدققین . هر
مسئله فی تحقیق و تدقیق ایدن
ذات ، ارباب تحقیقیدن آدم ،
محقق : مدققین علادن .

مَدَّقَّانَه { ص. ح. ف. : تدقیق
مدققانه [ایدرک ، انجبه دن
انجبه آراشدره رق : تحریات
مدققانه اجرا ایتک ؛ بو مسئله فی
یک مدققانه یازمشدر .

مَدَّل { ص. عر. [دلالة] دن سف .
[تفعل] دلیل ایله اثبات
اولنش معناسیله بعض لغت
کتابلر زده مقید ایسه ده ،
عربیده شماریق چوجفه اطلاق
اولنوب ، باشقه معناسی اولم یفتندن ،
غلط فاحشدر .

مَدَّلَی { یاخود مدلولو . سذ. م.
[جزایر بحر سفیددن
(لیبوس) آله سی و بونک
مرکزی اولان (میتلبی) قصبه .
سی . [اصل قصبه نک اسمندن

یاغایش ، حضرت ، ترقی : مدنیته
ناشل اولان ام ؛ اسکی زمان
مدنیتری ؛ آوروپا مدنیته .

مَدَّوَن { ص. عر. : مدورہ .
[دور] دن سف [تفعل]
۱. یوورالاق ، طوب و سکره
شکلنده : برجم مدور ۲. دازه
وحلقه شکلنده ویا دازه نک ایچی
کی یوورالاق ، دکریم ، تکرک
کی مدور بر سطح ، پرخوض .

مَدَّوَر { ص. عر. : مدورہ .
[دور] دن سف [تفعل]
دوندیرن ، چورن . ن .

مَدَّوَن { ص. عر. : مدونه .
[دیوان] دن سف .
[تفعل] دیوان صورته قونش ،
جمع و تدوین ایدلش ، بریره
کتیریلوب بر نظام و ترتیب محصو-
صه قونش : مدون اشعاری
واردر؛ آثار مدونه .

مَدَّوَنَات { سذ. ج. عر. : تدوین
مدونات [اولنش آثار ، صره-
لائش و جمع و تلفیق ایدلش
تألیفات : او کتبخانه ده برخیلی
قیمتدار مدونات واردر .

مَدَّه { سذ. عر. : مدت .

مَدَّهَش { ص. عر. : مدہشہ .
[ذهنة] دن سف .
[افعال] اورکودن ، قورقودان ،
دهشت ویرن ، مدهوش ایدن ،
دهشت انکیز ؛ یک مدہش بر
جانوار کوردم ؛ مدہش بر خیر .

مَدَّهوش { ص. عر. : مدہوش .
[دهشة] دن سف .
[دهشت] دوچار ، اورکوب
قورقش ، واله و حیران ؛ بوحالی
کورنجه مدهوش اولدم .

مأخوذ اولوب بشون آله به ده
[اطلاق اولمشدر .] = سذ. باشلیجه
بو جزیره ده بتیشن بر جنس
کوچک آتکه چوققلر ایچون
قوللائیلر : مدللی به بیتک .

مَدْلُول { ص. عر. : مدلولہ .
[دلالة] دن سف .
دلالت اولنان ، کوستریلن ، بر
کله ویا اشارتدن آکلاشیلان ،
منفهم : معانی مدلوله . = سذ.
عر. : مدلولات . معنی ، مال ،
مفهوم ، فحو : بو کله نک مدلولی
نادر ؛ بو بیتک مدلولی آکلا-
به مدم .

مَدْلُ { سذ. ج. عر. : مدنیہ .
[مدنی] دن سف .

قصبه لی ، شهری ، برشهر و قصبه
اهالیسندن بولنان . ۲. حضری ،
حضرتده یاشایان ، بدوی ویا
وحشی اولیوب فنون و صنایع
نمراتندن استفاده ایدن . مقمدن ،
مترقی : مدنی بر آدم ؛ اقوام
مدنیہ . ۳. بر شهر و قصبه
اهالیسنه و علی العموم اولاد
مملکته عائد و متعلق اولان :
حقوق مدنیہ ؛ وظائف مدنیہ .
فر. Civil, politique . ۴.
مدنیته منوره اهالیسندن ویا
مدنیته منوره به منسوب و متعلق ؛
بر شاعر مدنی ؛ آیات مدنیہ =
مدنیته منوره به هجرت بیورلدندن
سکره نازل اولانلر .

مَدْلُیَّت { سذ. عر. : علوم و فنون
[صنایع و تجارتک
نمراتندن بحق استفاده ایله
حسن حاله و رفاه و اسایشده

مَذَاهِب { سَنَد. ج. عر. فد : مذهب. با. مذهب.

مَذْح { سَنَد. عر. ج. مذح : مذح. «ذح» دن ۱۵۰.

مَذْهَبُكَ اَتَرْنِي صَانِدَقَرِي حِسْوَانَرِك بُوغاز لَانْدِي عِل، سَلْحَانَه. ۲. قَرَبَان كَسِيَان عِل، اَدِيَان قَدِيَه مَعْدِلَرِيك قَرَبَان كَسْمَك مَخْصُوص يَرْلِي، فَر. Autel.

مَذْبُذِب { ص. عر. ذ. مذبذبه. «مذبذبه» دن ۵۰.

مَذْبُذِب { ص. عر. ذ. مذبذبه. «مذبذبه» دن ۵۰.

مَذْبُذِب { ص. عر. ذ. مذبذبه. «مذبذبه» دن ۵۰.

مَذْبُذِب { ص. عر. ذ. مذبذبه. «مذبذبه» دن ۵۰.

مَذْبُوح { ص. عر. ذ. مذبوحه. «ذبح» دن ۵۰.

مَذْبُوح { ص. عر. ذ. مذبوحه. «ذبح» دن ۵۰.

مَذْبُوح { ص. عر. ذ. مذبوحه. «ذبح» دن ۵۰.

مَذْبُوح { ص. عر. ذ. مذبوحه. «ذبح» دن ۵۰.

مَذْبُوح { ص. عر. ذ. مذبوحه. «ذبح» دن ۵۰.

مَذْبُوح { ص. عر. ذ. مذبوحه. «ذبح» دن ۵۰.

مَذْبُوح { ص. عر. ذ. مذبوحه. «ذبح» دن ۵۰.

مَذْبُوح { ص. عر. ذ. مذبوحه. «ذبح» دن ۵۰.

مَذْبُوح { ص. عر. ذ. مذبوحه. «ذبح» دن ۵۰.

مَذْبُوح { ص. عر. ذ. مذبوحه. «ذبح» دن ۵۰.

مَذْبُوح { ص. عر. ذ. مذبوحه. «ذبح» دن ۵۰.

مَذْبُوح { ص. عر. ذ. مذبوحه. «ذبح» دن ۵۰.

مَعْنَا اِيْلَه مَسْتَعْمَل اُولِيْب، اُولِسَه اُولِسَه كَاكَ كَسِرِلَه

مَخْطَرَه مَعْنَا سَنَه لَفْت مَوْلِدَه اُولَه بِيَايِر. ۱. بَرَايِش حَقْنِدَه مَانُوقَه

وَصَرَجَه عَائِدِيَه تَقْدِيْم اَوْلِيَان كَاغْد، كُوجَك تَقْرِيْر، تَذَكْرَه،

كُوجَك لَامِيْجَه : لَازِم اَوْلَان آلاَت وَاَدَوَاتَك مَبَايَه سِيْجُون

بَرَمَذَكْرَه وِرْدَم. مَذْكُور { ص. عر. ذ. مذكوره.

مَذْكُور { ص. عر. ذ. مذكوره. «ذكر» دن ۵۰.

مَذْكُور { ص. عر. ذ. مذكوره. «ذكر» دن ۵۰.

مَذْكُور { ص. عر. ذ. مذكوره. «ذكر» دن ۵۰.

مَذْكُور { ص. عر. ذ. مذكوره. «ذكر» دن ۵۰.

مَذْكُور { ص. عر. ذ. مذكوره. «ذكر» دن ۵۰.

مَذْكُور { ص. عر. ذ. مذكوره. «ذكر» دن ۵۰.

مَذْكُور { ص. عر. ذ. مذكوره. «ذكر» دن ۵۰.

مَذْكُور { ص. عر. ذ. مذكوره. «ذكر» دن ۵۰.

مَذْكُور { ص. عر. ذ. مذكوره. «ذكر» دن ۵۰.

مَذْكُور { ص. عر. ذ. مذكوره. «ذكر» دن ۵۰.

مَذْكُور { ص. عر. ذ. مذكوره. «ذكر» دن ۵۰.

مَذْكُور { ص. عر. ذ. مذكوره. «ذكر» دن ۵۰.

مَذْكُور { ص. عر. ذ. مذكوره. «ذكر» دن ۵۰.

مَذْكُور { ص. عر. ذ. مذكوره. «ذكر» دن ۵۰.

مَذْكُور { ص. عر. ذ. مذكوره. «ذكر» دن ۵۰.

مَذْكُور { ص. عر. ذ. مذكوره. «ذكر» دن ۵۰.

مَذْكُور { ص. عر. ذ. مذكوره. «ذكر» دن ۵۰.

كُوفِيُون. ۳. دِيْن : مَذْهَب اِسْلَام، خَرَسْتِيَان مَذْهَبِي، مَذْهَب

اَوَطَهِي، مَذْهَبِي. ۴. بَرَدِيك شَعْبَه لَرْدَن بَهْرِي : مَذْهَب

حَقِي : مَذْهَب شَافِي، مَذْهَب اَرَبِي، بَرُوسْتَان مَذْهَبِي.

مَذْهَب { ص. عر. ذ. مذهب. «ذهب» دن ۵۰.

مَذْهَب { ص. عر. ذ. مذهب. «ذهب» دن ۵۰.

مَذْهَب { ص. عر. ذ. مذهب. «ذهب» دن ۵۰.

مَذْهَب { ص. عر. ذ. مذهب. «ذهب» دن ۵۰.

مَذْهَب { ص. عر. ذ. مذهب. «ذهب» دن ۵۰.

مَذْهَب { ص. عر. ذ. مذهب. «ذهب» دن ۵۰.

مَذْهَب { ص. عر. ذ. مذهب. «ذهب» دن ۵۰.

مَذْهَب { ص. عر. ذ. مذهب. «ذهب» دن ۵۰.

مَذْهَب { ص. عر. ذ. مذهب. «ذهب» دن ۵۰.

مَذْهَب { ص. عر. ذ. مذهب. «ذهب» دن ۵۰.

مَذْهَب { ص. عر. ذ. مذهب. «ذهب» دن ۵۰.

مَذْهَب { ص. عر. ذ. مذهب. «ذهب» دن ۵۰.

مَذْهَب { ص. عر. ذ. مذهب. «ذهب» دن ۵۰.

مَذْهَب { ص. عر. ذ. مذهب. «ذهب» دن ۵۰.

مَذْهَب { ص. عر. ذ. مذهب. «ذهب» دن ۵۰.

مَذْهَب { ص. عر. ذ. مذهب. «ذهب» دن ۵۰.

مَذْهَب { ص. عر. ذ. مذهب. «ذهب» دن ۵۰.

مَذْهَب { ص. عر. ذ. مذهب. «ذهب» دن ۵۰.

مَذْهَب { ص. عر. ذ. مذهب. «ذهب» دن ۵۰.

و تقلید ایدر واکثر یا مکرر قوللا.
نیلیر : مرمر ایتمک = مرلدانق.
مرس { سذ. جر. مر. آدم، کشی،
ارکک. ذ. }

مرسات { سذ. جر. مر. ج. سراپا.
آینه، آینه، گوزاکوز.
مرابجه { سذ. جر. مر. [درج] دن
م. مفاعله. — عربیده
مجرد کار و تمتع مناسنه کلیر
حد نظامیدن فضله و انصافدن
خارج آلتان فائض : مرابجه
قانوناً ممنوعدر .

مرابجه چی { س. فاحش فائضه
آغه افراض ایدوب
خلق صویان انصافز صراف :
زراعت باقعلری زراعی مرابجه.
جیلرک ید غدرندن قورتارمق
مقصدیله مؤسسدن .

مرابجه جیلق { س. فاحش فائضه
خانی صومیق فعل
مکروهی : تسبیلاتی باقعه لک
فقدانی مرابجه جیلغه میدان ورور .

مرابط { سذ. جر. مر. ج. مرابطین.
[دربط] دن سذ. مفاعله
عبادته مواظبت و حصر اوقات
ایدن زاهد. [مغریده درویشان
و مشایخه ویران عنواندر] =
جر. مرابطین = مغریده حکومت
سورمش مشهور بر دولت
حکمداراننک لقبیدر .

مرات { سذ. جر. مر. فد. مره.
با : مره .

مراتب { سذ. جر. مر. فد. مرتبه
با : مرتبه .

مراتی { سذ. جر. مر. فد. مرتبه.
با : مرتبه .

مراجعت { سذ. جر. مر. [درجوع] دن
م. مفاعله [۱] .

کری دونه، رجوع وعودت
ایته : اسکی فکرینه مراجعت
ایندی . ۲. باش اورمه، طار.
نیشه، استداد ایته برصقندی
اولدییی وقت یته بکا مراجعت
ایدر . ۳. بر شخص ویا هیئتک
رأی و توسلندن ویا برکتایک
مندرجاندن استفاده نیقیله عزم
وینت ایته : مفتی، دعوی

وکیلنه، محکمه به مراجعت ایتم؛
بونک حقیقتنی آکلامق ایچون
کتب فقهییه مراجعت ایتمک
اقتضا ایدر . ۴. بر شخص ویا
شیئی آزمایشه کیمه : دکانده
بوله مازسه ک اوینه مراجعت ایت؛
فلان طبیبی کورمک ایستینلر
فلان صوفاغک فلان نورملی
خانه سنه مراجعت ایتمیدرلر ؛
«س» حرفنده بولنمایان لغتلر
ایچون «ص» حرفنه مراجعت
اولغیدر . [عربیده هان یالکز
ایلمک مناسیله مستعملدر] .

مراحل { سذ. جر. مر. فد.
مرحله. با : مرحله .

مراحم { سذ. جر. مر. فد.
مرحت. با : مرحمت .

مراد { سذ. جر. مر. [درود] دن
سذ. مفاعله [۱] ارادت

اولنان شی، ایستک، خواهش،
مطلب، دلخواه، کام . ۲. مقصد،
مرام، افاده و افهای نیت اولنان
شی : بوسوزدن مرادک نهدر؟
لفظی مراد = معناستندن صرف
نظرله یالکز لفظیچون ایراد
اولنان لغت .

مرادف { ص. جر. : مرادفه.
[دردف] دن سذ. مفا.

[له] با : مترادف .

مراد { سذ. جر. مر. فد. مره.
با : مره .

مراراً { سذ. جر. مر. دفعاتله،
[بالدغات] مکرراً :
مراراً سولیدم دیکلیدی .

مرارت { سذ. جر. مر. آجیلی، تلخی :
زهرک مرارنی .

مراره { سذ. جر. مر. اودکیسه،
زهره .

مراسله { سذ. جر. مر. مراسلات.
[درسل] دن م. مفا.
[له] ۱. مکتوبلشمه، مکتوب
نماطیسی، مکاتبه، غباره . ۲.
وقتیله قضایک نواب تعیینچون
یازدقلری رسمی مکتوب .

مرایم { سذ. جر. مر. [مفردی
اولیوب بزجه بعض
معانیده «رسم» ک جمعی کبی
قوللانلیر . با : رسم] . رسمی
معامله، اجراسی معناد آینلر :
تشریفات مراسمی، مراسمه چوق
رغابت ایدور .

مرایید { سذ. جر. مر. فد.
مرصد. با : مرصد .

مرأعاه { سذ. جر. مر. [درعایه] دن
م. مفاعله [باقه] کوز .

مرأعاه خاطر = صایقه، صایفی، رعایت :
مرأعاه خاطر = خاطره رعایت .

مراقبه { سذ. جر. مر. [درع] دن
م. مفاعله [۱] فصل

دعوی ایچون محکمه به مراجعت،
خصمی حضور محکمه به جلب
ودعوت ایتمیرمه . ۲. حضور
محکمه ده بوزلشوب محاکمه اوله :
بارین مراقبه اوله جفز .

مراقف { ص. جر. : مراقفه.
[درفق] دن سذ. مفا.

[له] بولداشاق و آرقداشلق

ایدن، بر شیشه بر لکده بولنان :
کومش طو پرا فده اکثر یا قور -
شونه سراق بولنور .

مراققت { سذ. حر. } « رفق »
مراققت { دن مص. مفاعله }
آرقداشلق، یولداشلق، مرا.
هلق، بر لکده بولنه : بو
یولیلقدہ بکا کیم سرافقت ایدہ.
جکدر ؟

مراق { سذ. بلکه حر. } « مرق »
مراق { دن که فارنگ الک نازک و
رفیق یری دیمکر } ۱. قره.
سودا، طالفیناق و دوشونمکه
ظهور ایدن خفیف جنت :
سراق کتیر مک = بو علتہ مبتلا
اولق ۲. بر شیشی آکلامق
و اوکرنگ آرزو و غائلہ سی،
فر. Curiosité : بو ماکینہ تک
ناصل ایشلدیکی اوکرنگکی سراق
ایشدم. ۳. آرزو، هوس، بر
شیشک اوزرینہ چوق دوشمہ،
ابتلا : حیوانہ، آرایہ، ولوسبید.
۴. له کز مکہ سراق وارد. و
سوسہ، تلاش، شہہ اوزرینہ قو.
رقہ : بو چوجک خستہ لقی چوق
سراق ایدبورم، بو جیان سراقی
موجب اولیور : سراق ایتیک ؟
سراق اولنہ جق بر شیش دکلدرد.
۵. بر شیشہ دقت ایدوب اهمیت
ویرہ رک الک ایسی آرامق وهر
درلوسی بکنمہ مک حالی : اوک
یکمہ، توتونہ، اوپونہ چوق سراق
واردرد. ۶. یکمہش بر آجی بی
در خاطر ایتدہ دن حاصل اولان
کدر ویاس وفتور، حزن : بر
جنازہ یکدیکی کوروب سراق
قالقدی : بوسس، بو منظره

سراقہ طوقنور؛ قوال سسی
سراقی آرندرد. || مرانی صار.
مق = هوس و آرزو ایتک،
مبتلاسی اولق. || سراقہ طو.
ققق، سراق قالمق = یکمہش بر
آجی در خاطر ایتدہ دن محزون
و متأثر اولق.

مراقبه { سذ. حر. } « رفقوب » دن
مراقبه { مص. مفاعله } ۱. باقوب
کوزنمہ، امدان نظر ایتہ.
۲. صو. بحر وحدایتہ طالب
حالم لاهوته نظرایمہ، استغراق :
باشی جیب مراقبه چکشدی.
مراقبد { سذ. ج. حر. } فند :
مراقبد { مرقد. با : مرقد.

مراقسز { ص. قیدسز، فتورسز،
مراقسز } بر شیشی ایچون تلاش
و سوسہ ایتین : نہ مراقسز
آدمرد.

مراقسزلق { سذ. قیدسزلق،
مراقسزلق } فتورسزلق.
مراقلاقمق { فل. ۱. و سوسہ
مراقلاقمق } تلاش ایتک، شہہ
ایدوب قورقق : اوغلنک خستہ
لنچون مراقلاندی. ۲. سراق
قالمق، مراقنہ طوقنق، متأثر
اولق : جنازہ کورنجہ مراقلانیر.

مراقلی { ص. ۱. و سوسہ و تلاش
مراقلی } ایدن، شہہ ایدوب قور.
قان : مراقلی بر قادیندر. ۲.
هر شیشی اوکرنوب بیلک قیدندہ
بولنان : اوقدر مراقلی اولاملی.
۳. دوشکون، مبتلا، بر شیشک
ایسی آرایان : یکمہ مراقلیدر.
۴. چابوق متأثر اولان : مراقلی
قادین.

مراکب { سذ. ج. حر. } فند :
مراکب { مرکب. با : مرکب.

مراکب { سذ. ج. حر. } فند :
مراکب { مرکز. با : مرکز.

مراکش { سذ. م. مغرب ایتک
مراکش } ایکی پانخنسدن بری
اولان شہر. دیکری (فاس) در.
مرا { سذ. کیک و صیفین کپی
مرا } حیوانات دیشیسی. مر.

مرام { سذ. حر. } « وروم » دن مص.
مرام { می. ۱. آرزو، طلب،
مطلوب، ایتک : البتہ بر مرام
ایچون کلشدرد. ۲. قصد، مقصد،
نیت : بوسوزدن مرام نہ در؟
بو آدمک سرامی آکلایہ دمدم :
مرام کلنک.

مرامت { سذ. اعر. } « مرمت » دن
مرامت { موقتا و سطحیہ تعمیر :
اوابی، یابی سمرات ایتک.

مرامتجی { سذ. بوزوق شیشلری
مرامتجی } سطحیہ و موقتا
تعمیر ایدن آدم.

مرامتلمک { قذ. سطحیہ و موقتا
مرامتلمک } تعمیر ایتدیرمک :
حسندن پوتینی ایکی اوج دفنہ
مرامتلمزدن آتماز.

مرامتلمک { یا مرامتلمک. قذ.
مرامتلمک } سطحیہ و موقتا
تعمیر ایتک : شوژدبانی بر آژ
مرامتلی.

مرامتلمک { فل. سطحیہ و
مرامتلمک } موقتا تعمیر اولق :
آرتق بونک مرامتلمک بری
قالدی.

مرانت { سذ. حر. م. بر میندن
مرانت } و سائر مک چکیملہ
دوکلدیکی حالہ یابلق خاصہ سی :
آلتینک، بقرک درجہ سراتی.

مرانغوز { سذ. با : مارانغوز.

ایدن ایشی: مطبعه مرتبیری؛
باش مرتب.

مرتبه { ص. عر. ۱: مرتبه.
مرتب { (رتب) دن سفة. تفعلیل

۱. ترتیب اولمش، سردلاش،

صرهیه قوغش: مرتب عسکری

واردرد. ۲. تورولش، ایجاد

اولمش، بالاندن ترتیب اولمش:

بو محضای اضرار ایچون مرتب

برایشدر. ۳. تعیین و تخصیص

اولمش، مخصوص: مرتب معاش

و تمیناتی واردرد.

مرتبات { س. ج. عر. ۱. معینات،

تخصیصات، تخصیص

و ترتیب اولمش مقن معاش

و تمینات: خزینه دن مرتباتی

واردرد؛ مطبعه عاصره تک مرتبا.

فی مصارف نظارته طائدرد.

۲. بح. سفن حربیه تک ضابطان

وافراد موجوده سی، موجودی.

مرتبات { س. حروفات باصمه خا.

نمونه دوکه حروفی

صره لایوب ماکینه یه قونه جق

صحیفه لری ترتیب ایتک صنعتی:

مطبوعه مرتباتک ایدیور.

مرتبه { س. ج. عر. مراتب.

۱. باصامی، درجه:

مرتبه مرتبه چیقیلر. ۲. رتبه،

پایه، منزلت، درجه اعتلا: بو

مرتبه واصل اولدی؛ مراتب

عالیه نائل اولدی. ۳. مقدار،

قدر، درجه: بو مرتبه ده صبر

و تحمل هرکسه میسر اوله ماز.

|| سلسله مراتب = رتبه یه

کوره مادوندن مافوقه صره سیله

انها اولمه: سلسله مراتبه رعایت

ایتک. || علی مراتبهم = رتبه لری نه

کوره رتبه صره سیله.

مرتجل { ص. عر. «رجل» دن
سفة. افتعال [ارتجالات

و بر بدیهه شعر سویلین ویا

جواب و برن، حاضر جواب:

شاعر مرتجل.

مرتجی { ص. عر. «رجا» دن

سفة. افتعال [امید وار،

املی اولان، آرزو کش. ۱.

مرتد { ص. عر. ۱: مرتده.

«رد» دن سفة. افتعال [

ارتداد ایدن، دین اسلامی

توکه اسکی دینه ویا بر آخردینه

تابع اولان.

مرتزه { س. عر. «رزق»

دن سفة. ۱. افتعال.

— «طائفه مرتزه» دن

مختصر [وقتیله علوفه خوار

طایفه لریه ویران اسیدر.

مرتسم { ص. عر. «وسم» دن

سفة. افتعال [مرتسوم

و مصور مناسبه بعضی لغت

کتابلرنده مقید ایهده، عریده

ارتسامک معانیسی بستیون

باشقه و بزه غیر مستعملدر.

مرتشح { ص. بو دخی سوزولش

مناسبه قوللاش

ایسهده، «رشع» ماده سی افتعال

باندن کلدیکندن، طوغریسی

«مرتشح» در.

مرتشی { ص. عر. «رشوة» دن

سفة. افتعال [رشوت

قبول ایدن، رشوت مقابلنده

ایش کورن.

مرتضی { ص. عر. با: مرتضی.

مرتضوی { ص. عر. ۱: مرتضو.

مرتضوی { یه. حضرت علی

المرتضی (رضه) افندزه نسوب

و متعلق: اخلاق مرتضویه.

مرتضی { ص. عر. «رضاء» دن

سفة. افتعال [بگشش،

منتخب، پسندیده. (امیر المؤمنین

علی بن ابی طالب (رضه) افندزه

لقب شریفدر.

مرتعی { س. عر. ۱: مرتعی.

مرتعی { س. عر. ۱: مرتعی.

مرتعی { س. عر. ۱: مرتعی.

مرتعی { س. عر. ۱: مرتعی.

مرتعی { س. عر. ۱: مرتعی.

مرتعی { س. عر. ۱: مرتعی.

مرتعی { س. عر. ۱: مرتعی.

مرتعی { س. عر. ۱: مرتعی.

مرتعی { س. عر. ۱: مرتعی.

مرتعی { س. عر. ۱: مرتعی.

مرتعی { س. عر. ۱: مرتعی.

مرتعی { س. عر. ۱: مرتعی.

مرتعی { س. عر. ۱: مرتعی.

مرتعی { س. عر. ۱: مرتعی.

مرتعی { س. عر. ۱: مرتعی.

مرتعی { س. عر. ۱: مرتعی.

مرتعی { س. عر. ۱: مرتعی.

مرتعی { س. عر. ۱: مرتعی.

مرتعی { س. عر. ۱: مرتعی.

مرتعی { س. عر. ۱: مرتعی.

مرتعی { س. عر. ۱: مرتعی.

مرتعی { س. عر. ۱: مرتعی.

مرتعی { س. عر. ۱: مرتعی.

مرتعی { س. عر. ۱: مرتعی.

مرتعی { س. عر. ۱: مرتعی.

مرتعی { س. عر. ۱: مرتعی.

مرتعی { س. عر. ۱: مرتعی.

مرتعی { س. عر. ۱: مرتعی.

مرتعی { س. عر. ۱: مرتعی.

مرتعی { س. عر. ۱: مرتعی.

طولانی تأسی متفین اوله رق
تنظیم اولنان نظم و پیاواید ایراد
اولنان لفظی، صاغو : فلان
شاعرک مرثی لری چوق کو
زلد؛ شهاده کربلا حقنده
مرثیسی وارد ر .

مرثیه خوان { ص. ص. فا. ۱.
مرثیه اوقویان،
بر اولونک جنازه ویا سزاری
اوزونده مرثیه سولین، صا.
فوجی. ۲. محرم آینده تکیه لده
وسائر محال مناسبه ده شهاده
کربلا حقنده مرثیل اوقویان
آدم .

مرج { ص. فا. «د مرج» لفته
مرج { اتباعاً قوللائیلر. } مرج
مرج، مرج و مرج = قارمه
قاریش، قارمه قاریشقی، آلت
اوست، زیر و زیر : اورته لقی
مرج و مرج اولدی .

مرج { سذ. مر. ج. : مروج.
مرج { فا. «د مرغ» دن مررب }
جابر .

مرجان { سذ. مر. دکزدن چیقان
اولدینی حاله آغاج کی نشوونمايه
و حیوان کی حسه مالک اولان
معروف قرمزی ماده که سوسه
متعلق شیشل اعمالنه یارار :
مرجان تسبیحی : مرجان صیاد لری .
= ص. تر. ۱. مرجاندن معمول :
مرجان کردانلق. ۲. مج. پت
قرمزی : مرجان طبوداقلی . ||
مرجان بالبی = قرمزی رنگلی
بر جنس لذیذ بالیق . || مرجان
قیالری = کوچک حیوانات بحیره
انقاض و مستحانه لرنک ترا کنندن

بالتکمل آله صورتنده صویک
اوزونیه چیقان اواضی، فر.
Terrains madrèporiques
مرج { ص. مر. «درجوب» دن
مرجب { سغه. تغیل } مکرم،
محترم، مهبل : رجب مرجب .
[هراعه جمع بر صفت لابد
اولقی زعمنده بولنان اصول
قدیمه کابلی طرفندن بو تمبیده
قوللائیلر لزومسر بر لفتدر .]

مرج { ص. مر. ۱. : مرجعه.
مرج { «درجمان» دن سغه.
تغیل } دیگر بزدن زیاده بکنیلوب
تقدیم اولنان، ترجیع اولنان،
رجمانلی، ایلری، مقدم :
بولجیلده آراه آه مرجعدر،
آندن مرجعدر، بن مرربی
فارسیدن مرجع طونارم .

مرج { سذ. مر. ج. : مراجع.
مرج { «درجوع» دن سم. ۱.
دو نیله جک بر، کری کله جک
محل، معاد. ۲. مراجعت
اولنه جی بر، هر سک ایشی
کوردومک و مشکلی حل ایتدیر.
مک ایچون باش اوره جی محل
ویا شخص : خانه سی ارباب حاجتک
مرجعی اولشیدی : کندینی
مرجع هوسکاران علم و هنر
ایدی. ۳. براداره ویا مأموزک
تابع اولدیی نظارت و دائره
رسمیه : ولایت مرجعی داخله
نظارتیدر : مرجع وسمیسنه
یازدی .

مرجک { س. حیواناتک معروف
مرجک { اوفاق ویا صیبه مدور
دانه لی جنسی که چوربه ویلاوی
اولور، عدس. || مج. مرجکی
فورنه و برمک = اوپوشقی،

بالاتفاق برایشه قرار و برمک .
مرجنگوش { س. فا. مرزنگوش
مرمری مرزنجوش
دن غلط } فلسکن نوعی، گکو.
سکی اونی .

مرجو { ص. مر. «د رجاء» دن
مرجو { سغه. ۱. اومیلان، امید
اولنان، مأمول. ۲. یالواره ورق
ایستینن، نیاز اولنان : شو
ایشی یامه کز مرجودر .

مرجبا { ح. مر. سلام و پروپ
مرجبا { اوتوران آدمه حاضرین
طرفندن توجیه اولنور
التفات تسیری اولوب، اصل
عربیده «ککیشلنک» و
«راحت-اوتورک» متناسبه
«خوش کلدیکز» مقامنده
قوللائیلر. شمرده دخی مستعمل
اولوب عمدوجه خطاب اولنور :
مرجبا ای سیدالکونین محبوب
خدا!! مرجبا ای شهر رمضان!
مرجبالاشیق { فث. بربرینه
مرجبا دیوب }
التفات ایتک .

مرحله { سذ. مر. ج. : مراحل.
مرحله { «د رحله» دن سم. ۱.
قوناق، منزل. ۲. برکونک
یول، ایکی قوناق آره سی :
بورادن آقره به قاج مرحله در ؟
مرحمت { سذ. مر. «د رح» دن
مرحمت { مص. میمی } آجیمه ،
آجیر فاعه، رحم : فقرایه مرحمت
ایک : ربم سندن مرحمت !

مرحمتیز { ص. آجیمان، رحمی
مرحمتیز { اولیان، قانی پوزکلی .
مرحمتیزلک { س. آجیمان، قانی
پوزکلیک .

مَرَحَمَتِي { ص. آجیان، آجیر فغان، رح و شفقتی چوق : مرحمتی آدمدر .

مَرَحُوم { ص. عر. ژ : مرحومه . } { (درجم) دن سمه . } رحمت الهیه به مظهر اولان، من طرف الله عفو و مرحمتله مبشر : امت مرحومه = امت محمد (صلم)، ملت اسلامیه . ۲ . رحمت حق واصل اولان، رحمتی، متوفی : مرحوم پدرم؛ رشید پاشا مرحوم . (اسمه تقدیم و تأخیری جاژدر .) = قریباً وفات آتش آدم : مرحومک ترکسنی یازمغه کلدیلر؛ مرحومه نك بر وصیتی وارددر .

مَرَحُوص { ص. عر. ژ : مرخصه . } { (درخصه) دن سمه . } تفعل : ۱ . اذنی، رخصتلی، مأذون . ۲ . کوندردولت ویا هیئت نامنه ایستدیکي صورتده رای ویرمه مأذون اولقی شرطله دیگر بردولت ویا هیئت نزدینه کوندردیان وکیل : سفیر مرخص، وکیل مرخص، هیئت مرخصه . بو معنا ایله اسم کی دخی قولایلایلیر : قونفرده انکاتره مرخصی .

مَرَحْصَلَق { ص. مناسب کوردیکي مرخصصلق } صورتده رای و قرار ویرمه مأذون وکیل ویا سفیرک حال وصفی : مرخصقله ویا نه کوندرلمشیدی .

مَرَحْصَه { ص. (هیئت مرخصه) } { دن مختصر و غلط } ارمنی پستپوسی : وان مرخصه . سی .

مَرَحْصِيت { ص. عر. مرخصصلق، وکیل مرخص ویا سفیر مرخص صفت ووظیفه سی : مرخصیتله برلینه گیمشیدی .

مَرَحْم { ص. عر. ژ : مرخمه . } { (درخم) دن سمه . } تفعل : آخرندن بر ویا بر قاج حرفک حذفله تخفیف ایدلمش (کله) .

مَرْد { ص. فا. ج : مردان . ۱ . } آدم، انسان : مرد غریب . ۲ . ار، ارکک، رجل : مرد وزن . || مرد خدا = ولی، واصل، عارف بالله آدم . = ص. فا. ۱ . بیکیت . جسور : مرد آدم . ۲ . حیتلی، انسانیتلی، مروتنلی : مرد اولان سوزنده طروردر . || ناسرد = قورقاق، آلقاق، نخت .

مَرْد { ص. فا. اولمش، کبرمش : } مرد { مرد اولدی . (حیوانات حقدنه قولایلیلیر) }

مَرْدَار { ص. فا. یس، نایاک، } ملوث : مردار ایش؛ مردار آدم . || مردار آغاجی = قورت بهاری انواعندن بر آغاج . } مَرْدَارِلَامَق { فن. پیسلتمک . تلوث ایتمک . } = فل . نامناسب محله پیسله مک، دفع جنه ایتمک .

مَرْدَارِلِق { ص. یسلک، لوث . } مَرْدَانْگِی { ص. فا. بیکیتک، } جسارت، یارارلق : ابراز مردانگی ابتدی .

مَرْدَانَه { ص. فا. اره، ارککه } مخصوص ویا لایق . ۲ . جسوزانه، بهادرانه : بر هجوم مردانه ایله . ۳ . انسانیتلی، حیتلی : بر طور مردانه ایله . = ص .

ارککه، جسور و حیتلی بر آدمه یاقیشیر صورتده : مردانه ثبات، حرب، تحمل ایندی .

مَرْدَانَه { ص. ۱ . مطبعه دستکاهنده } دیزلمش صحیفه ره مرکب ویرمه مخصوص طوقال ویا مشیندن اسطوانه، کیلندرو . ۲ . ارکک آنجیلرک بوقفه آجدقلری قالین و قیصه اوقلابی . ۳ . تار . له نك ایشلمش طویراغنی باصدر . مغه مخصوص آغیرجه اسطوانه که حیوانزله چکدر بلوب یوورالا دیلیر .

مَرْدَلْک { ص. ۱ . ارکک، ارککک، } رجلیت . ۲ . جسارت، شجاعت، بهادرلیق . ۳ . حیت، انسانیت، ثبوت .

مَرْدَم { ص. فا. ج : مردمان . } مردم { انسان، آدم، بشر : مردم آزار = انسانلری ایغیدن، خلقه اذیت ویرن .

مَرْدَم { ص. با : مردوم . } مَرْدُخْوَار { ص. فا. (سردم = } انسان . خوردن = بیک . } انسان بیعی، انسان اتی بین، آکل البشر .

مَرْدَمْک { ص. فا. کوجک آدم، } بیک . || مردمک چشم = کوز بیکی، انسان العین .

مَرْدُود { ص. عر. ژ : مردوده . } { (درده) دن سمه . } ۱ . رد و دفع اولغمش، قوغلش : مردود بر اوغلی وارددر . ۲ . چوریدلمش، جرح اولغمش : بو دعوی مر . دوددر . ۳ . من طرف الله طرد ورحمت حقندن تحریم اولغمش، ملعون، لعین، رجم .

مردوم { س. رچلی بایلان کوچک
دانه‌لی سیاه بر جنس
اریک : مردوم اریکی.

مردون { یا مردوان . یا :
مردون نزدیکان.

مردده { ص. س. فا. ج. : مردگان.
اولو ، اولوش ، اولش
آدم ، میت ، متوفی .

مردده سنک { س. فا. (تر. غاطی :
مرک) نورشوندن
چیقان معلوم ماده ، حامض
اسرب ، فر. Litharge .

مردده شوی { س. فا. اولو ییقا.
یا، فصال .

مرددی { س. فا. ۱. ارلک ،
۲. ارککک . ۳. جسارت ،
شجاعت . ۴. حیت ، انسانیت ،
سروت .

مرز { س. فا. ۱. بر ، زمین ،
مرز ارض . ۲. سینور ، حد ،
حدود . ۳. مرز و بوم = مملکت ،
وطن .

مرزبان { س. فا. حدود محاسبات
فقطی .

مرزنجوش { س. س. عر. (فا.
مرزنگوش) دن
و :

مرزنگوش { س. فا. بر نوع
فساکن ، گوسگی
اوقی .

مرزوق { ص. عر. : مرزو.
قه . « رزق » دن
سقف . رزقی و برلش ، ارزاق
تدارک و تهیه اولمش .

مرسا { یاخود مرسی . س. عر.
ج. : مرایی . « رسو »
دن س. « کینک دمبر آندینی
محل ، لیان : مرسای استانبول .

مرساة { س. عر. « رسو » دن
اسم آلت) کمی دهبری ،
لذکر . ذ .

مرسل { ص. عر. : مرسله .
« رسل » دن س. افعال)
کوندرلش ، بولانغش ، فرستا .
ده . ۱۱ مرسل الیه = کندینه
برشی کوندرلین ، نامه ارسال
اولنان : بو مکتوب مرسل
الهی بولنه مدی . = س. س.
عر. ج. : مرسلین . پیغمبر ، نبی ،
یولواج : سید الانبیاء و المرسلین .

مرسل { ص. عر. : مرسله .
« رسل » دن س. افعال)
کوندرن ، بولایان ، بر مکتوب
ویا اماتی کوندرن : مرسل
الهی بولنه میان مکتوب مرسله
اعاده اولنور .

مرسلات { س. عر. کوندرلین
شیئر ، پوسته ایله
ارسال اولنان مکاتیب و امانات .

مرسم { ص. عر. : مرسمه .
« رسم » دن س. تفعلیل)
۱. یازلش ، چیزلش ، اشارت
اولنش . ۲. رسم و چیمکارله
طونادلش ، رسمی ، مصور .

مرسوم { ص. عر. : مرسومه .
« رسم » دن س. ۱ .
یازلش ، چیزلش ، اشارت اولنش ،
علامتی . ۲ . ذکر ییچمش ،
ذکر اولنان ، مذکور : مرقوم :
بازرگان مرسوم . ۳ . رسم و
عادت حکمنه یچمش ، معناد .
= س. س. عر. ج. : مراسیم .

اراده ، فرمان ، یرلیغ ، بیوردلی .
[بو معنا ایله الیوم استعمالی
مترکدر .]

مرسی { س. س. عر. یا : مرسا .

مرسین { س. یا برافلرینی قیشین
دوکر انجاردن کوزل
قوقولی بر آغاج ، آس : قره .
مرسین ، بیان مرسینی = بو آغا .
چک انواعندن . ۱۱ مرسین
بالینی = برجس بالیق . ۱۱ قازاق
مرسینی بر نوع بالیق باصدیر .
مهمی .

مرشد { ص. س. عر. « رشد » دن
س. افعال) ۱ . طوغری
یولی کوسترن ، قولاغوز ، رهبر .
۲ . مریدانه طریقتی اوگردوب
تصوف اصولنده حقایق و
اسراری کوسترن شیخ طریقت :
بر مرشد کاله مرید اولدجه
انسان حقایق احواله واقف
اوله ماز . ۳ . محب غفلتدن او .
یاندیران ، ایضاظ ایدن : بو
خصوصده سز نیم مرشدم
اولدیکر .

مرصاد { س. عر. ج. : مراصید .
« رصد » دن اسم آلت)
کواکب و سمایه باقغه مخصوص
آلت ، رصد .

مرصد { س. عر. ج. : مراصد .
« رصد » دن س. ۱ .
کوزدوب بکیمکه مخصوص محل .
ذ . ۲ . کواکبه و سمایه باقغه
واحوال جویه بی معاینه مخصوص
آلات و ادواتک وضع و استعمالنه
مخصوص مرقع بنا ، رصدخانه .

مرص { ص. عر. : مرصه .
« رص » دن س. تفعلیل)
قلای و یا قورشونله
ایلماش و یا قایلانمش ، ترصیع
اولنش .

مرصع { ص. مر. ذ: مرصعه. (درصع) دن سمه تعقل }

۱. ذی قیمت طاشلرله طواناش، جواهرله مزین: مرصع نشان عالی عثمانی. ۲. د. ایکی مصرع ویا فقره سی لفظ بلفظ موزون و مقفی دوشن (کلام، بیت).

مرض { سذ. مر. ج: امراض. ۱. خسته لقی، داء، هلت: امراض داخلیه؛ امراض خارجیه؛ امراض جلدیه؛ امراض انزیمی؛ مرض مستولی. ۲. تر. درد، بلا، تحملی مشکل حال: بوایش بکا مرض اولدی.

مرضا { یا مرضی. سذ. ج. مر. قد: سریش. با: سریش. مرضاة { سذ. مر. (درضاء) دن (مص. می) رضا، خشنودلی: ابتداء لمرضاة الله تعالى = الله رضاسیمون. (جان یا اکثر بتمیزده مستعملدر.)

مرضعه { سذ. مر. (درضاع) دن (سذ. افضال. — مریده «مرضع» صورتدهده مستعمل ایسهده، لسانزده بوصوردهده استعمالی عیندر. ۱. جوجی اضرین، سوت ویرن، همهده جوجی اولان قادین، اضریکی خاوند. ۲. اجرت مقابلنده باشقه سنک جوجنه همه ویرن قادین، سوت آنا، سوت نینه.

مرضی { سذ. مر. (درضاء) دن مرضی { سذ. رضا، خشنودلی، برینک راضی اولدی ایش: مرضی عالی به موافق حرکات.

مرضی { ص. مر. ذ: مرضیه. مرضی { (مرض) دن سذ. ط. خسته لفه منسوب و متعلق، علتدن

منبع: حال مرضی؛ تشايج مرضیه. فر. Pathologique. = سذ. مر. ج: مرضیون. علم الامراضه نوغل ایدن طیب، فر. Pathologiste.

مرطوال { سذ. صاچه صایان سوز، وکذاف: مرطوال او قومق = اویدرمه سوز سو یلوب آلد اتقی. مرطوالچی { سذ. ص. مناسب سواچه صایان اویدرمه سوزل سولین آدم.

مرطوب { ص. مر. ذ: مرطوبه. نلی، یا ش، رطوبتی. مرعا { یا خود مرعی. سذ. مر. (درعی) دن سذ. حیوا. نات اهلیه تک اولتلا دیبی بر، اولتاق، چراگاه.

مرعالتی { ص. مرعالدن عبارت ویا مرعالتی جوق او. لان: اوراسی مرعالتقدر؛ مرعالتی طاعلر.

مرعوب { ص. مر. ذ: مرعوبه. (درعوب) دن سذ. اورکش، رعب ودهشته کرفتار. مرعون { ص. مر. ذ: مرعونه. (درعن) دن سذ. حرارت شمسهک یننه تأثیریه بایلوب دوشن. [لسانزده مستعمل دکسهده، لازمدر.]

مرعی { ص. مر. ذ: مرعیه. (درعایه) دن سذ. — اصلی: مرعوی ۱. حرمت و رعایت اولنان، صایلان: مرعی الحاطر = خاطری صایلیلر، خاطری. ۲. کوزه دیلن، حفظ و رعایت اولنان، مقبول و معتبر،

متداول، حکمی جاری، معطل و مفسوخ اولیان: الیوم مرعی اولان نظام: اصول مرعیه؛ اصطلاحات مرعیه.

مرعی { سذ. مر. با: مرعا. مرغ { سذ. فا. چار. ذ.

مرغ { سذ. فا. ج: مرغان. قوش، طیر. || مرغ صحر (= صبح قوشی) = بلبل.

مرغاب { سذ. فا. ۱. صو قوشی. ۲. اوردک. ذ.

مرغیاز { سذ. فا. (مرغ = قوش. — مرغیاز) باخن = اویناقق] دو. کشد بر مک ایچون ویا آوه آلیش بر مقی ایچون قوش انواعی بسلیوب تریه ایدن آدم. (غلطی: قوشباز.)

مرغزار { سذ. فا. چایراق بر، چا. پرلی چوق محل.

مرغوب { ص. مر. ذ: مرغوبه. (درغوبه) دن سذ. ۱. رغبت و آرزو اولنان، ایستیلن، سولن. ۲. عمومک رغبتنه مظهر، هرکس طرفندن رغبت اولنه جق صورتده کو. ذل، مقبول، پسندیده: امته مرغوبه؛ بو مال اوراچه پک مرغوبدر.

مرقیق { سذ. مر. ج: مرافق. دیرسک. ذ.

مرفوع { ص. مر. ذ: مرفوعه. (درفع) دن سذ. ۱. قالدیرلش، بوکسلدیش. ۲. قالدیرلش، فسخ و لغو اولنیش، مفسوخ. ۳. د. نحو مریده [رفع حالده بولنان] اسم ویا

فعل مضارع : اسم مرفوع :
مضارع مرفوع. = س. عر.
ج : مرفوعات. حالت رفعه
قوللائلان معمول : افعال ناقصه
نك مرفوعه اسم و افعال تمه نك
كینه فاعل دینیر : مبتدا ايله خبر
مرفوعا تندر .

مرفه { ص. عر. : مرفه. (درفوه)
مرفه { دن سغه. تفعلیل | كینه جكي
وهربر احتیاجی اكالم اولمش،
سغه حاله نائل اولمش، ترفیه
اولمش.

مرفها { ح. مر. رفاهتله، كافه
لازم و احتیاجانی مكمل
اولدییی حالده، بروجله صیغندی
چككیزین : كندیسك مرفها
مملكتنه ارسالی اسر اولندی
وقتیله كینه جكنی تأمین ایدوب
شیدی مرفها یا شایبور.

مرفقات { ش. عر. (درفق) دن
مرفقات { اسم آلت. — اصلی :
مرفقات { باصاق، درجه، زردبان. ذ.

مرفقد { سذ. عر. ج : مرفقد.
{ (درفود) دن سذ. ۱.
یانه جی بر، یاتاق. ذ. ۲. مزار،
قبر.

مرفقه { ص. مر. : مرفقه.
مرفقه { (درفقه) دن سغه. تفعلیل |
یامه یامه اوستنه دیکلش،
یامه لی : دلق مرفقه = رائیلرك
علامت زهد و تقوی عدايتكارى
یامه لی خرقه.

مرفقه { ش. عر. ج : مرفقات.
مرفقه { بربرى اوزرینه پاپشدر-
یلوب مقوی كی اولمش كاغذك او-
زونه یازلمش حسن خط نمونه سی،
خطاط مشقنامه سی : فلان خطاطك
برخیلی مرفقاتی موجوددر.

مرفق { ص. عر. : مرفقه. (درفقه)
مرفق { دن سغه. تفعلیل | انجلمش،
انجه، رقیق، دقیق : فقهه
مرفقه = انجه اوستون.

مرفقم { ص. عر. : مرفقه. (درفق)
مرفقم { دن سغه. تفعلیل | ۱. ترقیم
اولمش، یازلمش، یازیلی، محرز.
۲. عدده دلالت ایدر بر وقله
اشارت اولمش، نومروسی وضع
اولمش، نومرولی : كتبخانه ده
۲۰۰ رقیله مرفقم بر كتاب وارد.
مرفقم { سذ. عر. م. بوصوله نك
مرفقم { ابره سی.

مرفقوم { ص. عر. : مرفومه.
مرفقوم { ج : مرفومون. :
مرفومان. (درفق) دن سغه.
اسمی یوقاریده محرز، رقم زده،
مذكور، مزبور، مسفور :
اشیای مرفومه : مرفوم آتشی؛
نفر مرفوم : مرفومدن باشقه
كیمسه بوله مدق. (انشا لساننده
پس پایه اشخاص و اشیا حقنده
مستعمل اولوب، لسان ادیبده
استعمالی بك صوؤقدر.)

مرك { س. فال. (دردز) فطندن
مرك { یاكیلوب میمی مفوم
اوقومالی. { اولوم، وفات،
ارتحال. ذ.

مركب { سذ. عر. ج : مراكب.
مركب { (دركوب) دن سذ. ۱.
قل الجیون بینله جك شی،
حیوان و آراه و ساثره كبی. ۲.
بالخاصه كی، سفینه : مراكب
بحرینه. ۳. تر. اشك، حار،
خر : مركبه بیفك ؛ بیاض
مركبلر مشهوردر. (لسانزده
باشیجه برنجی معای عریسندن
مأخوذ اولان بو معنا ايله

مستمعلدن.)

مركب { ص. عر. : مركبه.
مركب { (دركوب) دن سغه.
تفعلیل | ایکی ویا زیاده شئیك
قاریشمه سندن حاصل اولان،
متعدد عنصر ویا جزئین متكون،
ساده و دوز اولیان : جسم مركب؛
اسماء مركبه؛ بوخرچ كیچ و قو-
مدن مركبدر. || جهل مركب =
كندینی عالم ظن ایدن آدمك
جهالتی. || فائض مركب = فاضه.
ده فائض یورتمكدن عبارت
مراجعه جی قاضی.

مركب { س. (الف آتفه غر.
مركب { بیه دن مأخوذ | یازی
یازمغه مخصوص بویا ترکیبی،
مداد : سیاه، قمری، پشیل
مركب. || مركب بالینی = سوبیه
انواعندن ایچنده سیاه بر ماع
بولتان و بوی ایستدیكى وقت
قوبورمكه اطرافندكى صولری
فراوده رق كندینی قورتاران بر
جنس بالیق كه بنیر. || مركب
یالامش = یازوب اوقومش، جاهل
دكلی.

مركبات { ش. عر. ۱. بر قاج
مركبات { جزء ویا عنصر دن
تركیب و تشكيل مراد :
مركبات كیمیه. ۲. ایکی ویا
زیاده نك برلشمه سندن حصوله
كلش لغتیر : مركبات بجنی.

مركبی { س. پشك و یوك مر.
مركبی { كبلری كراچیسی،
اشكیجی.

مركبیجی { س. یازی یازمغه
مركبیجی { مخصوص بویا علی
الخصوص بذر ایسندن عثمانی
یازی مركبی یایان و صانان آدم :
مركبیجی دكانی.

سرك سوزكزى / مصدق بر
فقره سويليم؛ هويتى مصدق
بر علم و خبر كترى.

مصصر { سخش. عر. ۱: آفرينامك
شمال شرق كوشه سنده
واقع و مناصب نيلى حاوى ملكت
مشهوره، خطه مصرى. ۲.
تخصيص صورتيله خطه مذكو
دهك مركزى اولان قاهره
شهر شهرينده دينر؛ مصر
القاهره ده دبرل. = س. عر.
ج: امصار (ايكنجى معناسندن
تعيماً) يسوك شهر، معموره:
|| مصر بفسدانى = ۱. معروف
صارى و بوجك دانهلى جويوات
نوعى. ۲. مصر دينان جويواتك
آتشده پائلاش دانه لى.
|| مصر طاوئى = هندى. || مصر
فتيلى = طوپلى آتشده مه ده
مستعمل اودن اورلش بر نوع
خلاط.

مصصر { س. معروف صارى و
بوجك يامى دانه لى
جويوات نوعى (ماده آتزه به لا).
مصصامكى: مصر قوچانى؛ نازه
مصر.

مصصر { س. ص. عر. ن: مصره.
مصصر { «ص» دن س. افعال
اصرار ايدن، آياق باصوب واز
چكمن، برسوز ويا طليده معاندانه
ثبات ايدن: فكرنده مصر بر
آدم.

مصصراع { س. عر. ج: مصا.
مصصراع { ريع. (الفز اوله ورق
«مصراع» املاى غلطدر.)
۱. قيوئك ايكي قصادندن
برى. ۲. استريد به كچي حيوانات
بحريه نك ايكي قيوغندن برى.

مصصر { س. بر يتي تركيب ايدن ايكي
قتمك هر برى: ايكي مصراع بر
يت يبار.

مصصرانه { ص. ح. فا. اصرار
ايدنه نك آياق باصفاة:
مصصرانه سويلور؛ مصصرانه طلب.
مصصر { ص. عر. ن: مصرحه.
مصصر { «ص» صراحة دن س. عر.
تغليل اصرح ايدلش، صراحتلى،
آييقدن و مفصلاً بيان اوللش،
ايضاح اوللش، شبهه راقيه جق
صورته عيان و ظاهر؛ بوياده
ايجاب ايدن معامله قانونده
مصصردر.

مصصر { ص. عر. آييق و ظاهر
مصصر { ح. اوله رق، صراحتله،
شبهه راقيه جق صورته:
شرائط مقاوله لى مصصراً بازملى.
مصصر { س. عر. ج: مصارف
مصصر { «ص» دن جيبندن
جيقان آچه. مبايعات و احتياجان

قارضى ويران مبلغ، خرج:
يسوك شهرلرده جوق مصصرف
اولور؛ اوقوناغك مصصرف بوقدر؛
بوقدر مصصافه طيانه ميه جفز؛
مصصارف ضروريه؛ مصصارف
زائده؛ پول مصصرفى. || مصصرف
ككورمك = مصصارفك حسابى
كورمك. || مصصرف ناظرى =
دائرة عسكرى به ده محاسبات ريئسى.
مصصرى { س. ص. مصر ايليسندن
اولان، مصرى: اسكى
مصصريلر.

مصصروع { ص. عر. ن: مصروعه.
مصصروع { «ص» دن س. عر.
صروعه طولش، صروعه لى.

مصصروف { ص. عر. ن: مصروفة.
مصصروف { «ص» دن س. عر.

مصصر { ۱. صرف اوللش، خرج ايدلش،
بوزلش: مبالغ مصروفة نك
حسابى و يرمك. ۲. صرف
و استعمال اولنان، قوللايلان،
بذل ايدن: همات عليه نيك
مصروف يسورلى. ۳. ديكر
جهته چورلش، دفع و طرد
اوللش. = س. تر. بين الاموام
غلط اوله رق مصصرف ريئه
قوللايلار.

مصصره { س. با: ماصوره.

مصصرى { ص. عر. ن: مصرىه.
مصصرى { خطه مصرىه منسوب
و متعلق. = س. عر. ج:
مصربون مصصرا ايليسندن آدم:
اسكى مصربونك آتارى.

مصصربه { س. عر. قيوئك ايكي
مصصربه طرئنده اونورمه
مخصوص سد، بيكه.

مصصطفا { ص. عر. با: مصطفى.

مصصطفا { ص. عر. ن: مصطفيه.
مصصطفاوى { فخر كائنات محمد

مصطفى (صلم) افندمه مخصوص
ويا منسوب و متعلق: اخلاق
مصطفيه؛ احاديث مصطفيه.

مصصطفى { ص. عر. «ص» دن
مصصطفى { س. عر. افعال
مختار، منتخب، برگزيده. —
فخر عالم (صلم) افندمه صفات
مبارك سندن اولوب لسانمزدده
معناء لفويسيله نك استعمال
اولمور.

مصصطكى { س. با: ماستيقه.

مصصط { ص. عر. ن: مصطليه.
مصصط { «ص» دن س. عر. افعال

۱. اصطلاح قبیلندن اولان،
معناه لغویسیله قوللائوب بر
علم و فن اربانی پیننده متفق علیه
برمعناه محدثه استعمال اولنان :
الفاظ مصطلحه. ۲. تر. لغات
غریبه و اصطلاحات علیه ايله
مملو اولوب هرکس طرفندن
آکلاشلیان : پک مصطلح بر
مکتوب بازمش ؛ بن اوقدر
مصطلح سوزدن برشی آکلايه مام.
مصطلح { سذ. عر. } «صمود» دن
مصعد { اسم آلت. — لغت مولده }
کیم. مایهاتی بخار حاله کچروب
سربمکه مخصوص آلت، فر.
Sublimatoire

مصعد { ص. عر. } «صمود» دن
مصعد { «صمود» دن سغه تغیل.
لغت مولده } کیم. مصعد دینلن
آلت مخصوصه ايله بخار حاله
قونیلان، فر. Sublime.
مصعد { ص. عر. } «صمود» دن
مصعد { «صمود» دن سغه تغیل.
اسم تصفیر صورتنه قونمن،
جک وجق مناسبی افاده ایدن :
اسم مصعد. = سذ. عر. بو
صفیه ده اولان اسم، تصفیر
صفیه سی : بو اسمک مصعدری
ناصل اولور ؟

مصعد { سذ. عر. } «صمود» دن
مصعد { «صمود» دن سغه تغیل.
صره دیزیلن محل، حرب صفلریک
دیزلریکی میدان حرب.

مصعد { یا مصفی. ص. عر. }
مصعد { «صمود» دن سغه تغیل.
تغیل } تصفیه اولغش، مواد
اجنبیه سی آریلوب خالص وصافی
حالنده قالش اولان : ماء مصفا؛
مصفا شکر.

مصفا { سذ. عر. } «صمود» دن
مصفا { اسم آلت } تصفیه
مخصوص آلت، سوزکچ.

مصفی { ص. عر. } «صمود» دن
مصفی { «صمود» دن سغه تغیل }
تصفیه ایدن و یا تصفیه یارایان.
مصفی { ص. عر. } «صمود» دن

مصقال { سذ. عر. } «صمود» دن
مصقال { غلط } بر صره قامش
قارندن عبارت دودوک. || مج.
مصقال قامشی = صیق صردلامش
شی.

مصقل { سذ. عر. } «صمود» دن

مصقله { سذ. عر. } «صقل» دن
مصقله { اسم آلت } قنوبوجی
وسازمه مک معدنی پارلامتی ایچون
قولاندقاری آلت، صیقلد میری،
میره طاشی، جلا آتی.

مصل { سذ. عر. } «صقل» دن
مصل { ایچنده طیبی اوله رق
بولان صو، فر. Serum, so-
rosité.

مصل { یا مصلی. سذ. عر. }
مصل { نماز قیلنه مخصوص ایچق
یر، نمازگاه. ۲. جامع شریف
جوارنده جنازه نمازی قیلنه
مخصوص محل. || مصل طاشی،
سنگ مصل = نمازی قیلنرکن
جنازه مک وضع اولندیغی بوکسجه
طاش.

مصلاق { سذ. عر. } «صقل» دن
مصلاق { صو بورسی. ۲. اوج
بش لوله صوبی حاوی کوچک
حوض که اکثر یا صو بولری
اوزونده اولور : اوراده بر
مصلاق واردر. ۳. حیوانلری

صوارمه مخصوص طاشدن
بیوک بالاق.

مصلح { ص. عر. } «صقل» دن
مصلح { «صقل» دن سغه تغیل }
اصلاح ایدن. ۲. ایلاشدیرن، صلح
و مسالمتی اعاده و تقرر ایان.

مصلحت { سذ. عر. } «صقل» دن
مصلحت { «صقل» دن سغه تغیل }
— عر. تمیزانده «مصلحه»
صورتنده ده قوللائیلر. ||
صلح و مسالمت و مسالمت بولی،
ایسلاک طریق : بویه مصلحت
کوردیلر؛ مصلحت حسن نتیجه.

وارمقدرد. ۲. ایش، خصوص،
ماده، کیفیت : اورایه بر مصلحت
ایچون کیتدی؛ مصالح بیتیه،
۳. اهمیتلی ایش، مسئله : بوده
بر مصلحت می ؟ اماده مصلحت
پایدیکز. || اصحاب مصالح =
کندی ایشلریچون حکومته
مراجعت ایدنلر، حکومته ایشی
اولانلر.

مصلحتگذار { ص. عر. } «صقل» دن
مصلحتگذار { ایش بیلر، تدبیر
مصلحه مقتدر. = سذ. عر. ۱.
ایلی وکیللی، موقت سفارت
ایشلری کورن مأمور. ۲.
ایلی، سرخس اولیان سفیر :
دایمارقه مصلحتگذاری.

مصلحتگذارلق { سذ. عر. } «صقل» دن
مصلحتگذارلق { وکیللی، مو.
قت ایلیجیک. ۲. کوچک ایلیجی صفت
و مأموریتی، کوچک سفارت :
بروکسل مصلحتگذارانی.

مصلحتی { سذ. عر. } «صقل» دن
مصلحتی { ایشی اولان : یا لکز
مصلحتیلری ایچری یه فویبورلر.

مرکبک { س. بازی یازمق
ایچون مرکب قومنه
مخصوص قاب که ایچنه قلم با
تیریلیر، حقه، دیوت .

مرکبک { ق. مرکب - ورمک،
مرکبه قرارمق :
یازارکن کاغذک کنارلینی مرکبه .

مرکبلی { ص. مرکب - وورلش،
مرکب طاملاش :
الری، انوابی بتون مرکبلی .

مرکز { س. ج. مراکز.
[« مرکز » دن س.] ۱ .

باغلی اولدییی حالدده دونه رک
بر دائره تشکیل ایدن شیک
مربوط بولندیی ستون ویا
میلک رکز اولندیی یی
صایاندیی محل . ۲ . دائره ویا
کره تک تام اورده سنده کاش
قطعه که محیط دائره تک ویا سطح
کره تک هر نقطه سندن مساوی
بمد و مسافه ده بولور : مرکز
دائره ؛ مرکز ارض . ۳ . علی-
الاطلاق اورته، وسط : شهرک
مرکزی . ۴ . بر حکمدار ویا
والی و حاکم و سائرته محل
اقامتی و مقری که حکمی اورادن
اطرافه یاییلیر : مرکز سلطنت ؛
مرکز خلافت عظمی ؛ مرکز
ولایت ؛ ناحیه مرکزی ؛ اردو
مرکزی . ۵ . شعبات و ملحقاتی
بولان بر دائره تک عمومی اداره-
خانه سی، مراجعته کاهی ؛ بوواپور
قومانیه سنک ، سیفوره
شرکتک مرکزی زده ده در ؟
دخان رئیسک هر ولایتده بر
مرکزی وارددر . ۶ . بر قصبه تک
ویا شهرک بر حله و ستمتک امور
انضباطیه سی مرجعی اولان

قره غولنه ویا ضابطه دائره سی :
کجه کزن قول شبهه سی داعی
سر سیرلی مرکزده کونورور ؛
مرکزده مراجعت ایتمک اقتضا
ایشدی . ۷ . تر. پول ، حال ،

صورت : سزک وایکز، تحقیقاتکر
نه مرکزده در ؟ اولک ده افاده سی
بومرکزده ایدی . || ج. مراکز
ثقلت = بر جسمک آفرلنک وسطی
قطعه سی که زمینه قائماً بولور
جسمک هر طرفی طووب طوره-
یاییلیر . || ج. مرکز اشعه منکسه =
مقر و پارلاق بر جسمه انکاسی
ایدوب دوتق شعاعلرک هواده
برلشدکری قطعه که زیاده حرارت
پیدا ایدوب محرق اولور . ||
تابعده عن المکرز = مرکز دن
خارجه میل، فر. Force cen-
trifuge ؛ تقرب الی المکرز =
خارجدن مرکزده میل، فر.
Force centripète .

مرکز لندیرمک { ق. مرکز
ط. وایلاق ،
ملقات و شعبات مرکز اداره
اولان اوتباطی آرتدیروب ما-
ذونیلری دائره سی تحدید ایتمک :
ایشلری بستیون مرکز لندیر-
مشلردر .

مرکز لیمک { فل. مرکزده طو-
بلاغتی ، ملحقات و
شعباتک دائره مآذونقی پک
محدود اولق .

مرکزی { ص. مر. : مرکزیه .
مرکزده منسوب و متعلق
مرکزده واقع : دائره مرکزیه .
مرکزیت { س. مر. (لفت مو-
لد) ۱ . نقطه تک
مرکزده بولنمی، مرکز اولسی .

۲ . بر اداره شعبات و ملحقاتک
دائره مآذونقی پک محدود او-
لسیه هر ایش ایچون مرکزده
مراجعه مجبور اولماری ، کافه
اوردک مرکز لندیرلی اصولی .

مرکوب { س. مر. مست ویدیک
اوزرینه کییلن صا-
ری مشیدن معمول قوندیره .

مرکوز { ص. مر. : مرکزده .
[« مرکز » دن س.] ۱ .
دیکلمش ، صایانمش ، رکز
اولنش : صوغاک ایکی طرفنده
مرکوز غاز دیرکاری ؛ اشجار
مرکزده . ۲ . ط. طبیعی و جیبی
اوله رق واقع و موجود : طبعته
مرکز اولان شجاعت ، کرم ،
حلم .

مرلانوس { س. (بشا . Mer-
lango) مورینه
انواعندن برجنس بالیق .

مرلدامق { فل. و :
مرلدامق { فل ۱ . مرمر ایتمک ،
یاواش و کندی کندینه
سویلمک : بر چوچق کندی
کندینه اویشایه رق مرلداوب ،
مرلداوب طوریوردی . ۲ .
خشنود اولدییی حالدده آییقندن
بر شی سویلیوبده کندی
کندینه سویلمک ، خوردامق :
آره-اشلری ممنون اولوب تشکر
ایشکاری حالدده کندیی مرلدا-
هرق کیشدی ؛ آرتق سنده
مرلداوب طورما .

مرلدی { س. ۱ . مرمر ایدوب
یاواش سویله : صبا حلین
طیشاریدن بر مرلدی ایشیدنم .
۲ . خشنود سزقله کندی کندینه
سویله ، خوردامه : بر آمرلدی
ایتدیه ده نهایت راضی اولدی .

مرلدی { س. ۱ . مرمر ایدوب
یاواش سویله : صبا حلین
طیشاریدن بر مرلدی ایشیدنم .
۲ . خشنود سزقله کندی کندینه
سویله ، خوردامه : بر آمرلدی
ایتدیه ده نهایت راضی اولدی .

مَرَسْجِج { س. برجنس چیتلیک
آغاجی و میوه سی .

مَرْمَاخُور { یا مَرْمَاوَر . س .
یارپوز نوغیدن بر
اوت، قوجه یارپوز .

مَرَمَت { س. ع. تر. زبازدی :
(مرامت) با : مرامت .

مَرَمَر { س. یو. Μάρμαρον
دن مَأ خوذ اولوب

عرییده ده مستملدر . ۱. بیاض
ورنگیلی و خارملیسی بولسان

معروف نفیس طاش، رخام،
خارا : مرمردن ستون، هیكل .

۲. بیاض و انجه برجنس بز :
برطوب مرمر؛ مرمر شاهی =

بوزك برجنس مخصوصی . || صو
مرمری = آلچی . || مرمر کیرچی =

مرمر طاشندن معمول نفیس
ویك بیاض کیرج که صیودك

اوست طبقه سی تشکیل یارار .
= ص. تر. مرمردن معمول :

مرمر ستون؛ مرمر زردبان .
مَرَمَرَلِک { س. مرمر دوشه لی

زردبان آلتی و قیو
ایچی : سفره یی مرمرلکده

قورمشلردی .
مَرْمَرَه { س. م. ۱. استانبولک

غرب جنوبیسنده واقع
برآله اولوب مرمر اوجاقلری

بولوق مناسبته بویه تنبیه
اولنشد . ۲. بوآله تک بولندی

دکترک شرقا استانبول بوغازندن
قره دکیزله وغیرا قلمه سلطانیه

بوغازندن آتی دکیزله اختلاط
ایدوب بویکی بوغاز آرمسند

وروم ایلی ایله آناطولی یینسند
ممتد اولور .

آیققدن بیان اولغیوب رمز
و اشارتله افهام اولسان، ایما

ایدیلن : معانی مرموزه .
مَرْمُوزَات { س. ج. ع. رمز

و اشارتله افهام و ایما
اولسان شیئر : اسکی مصریلرک

هیروغلیف تصیر اولسان خطلری
بر طاق مرموزاتدن عبارت

ایدی .
مَرْمُوحِ { س. ع. ج. : مریات .

(مرمی) دن س. اصلی :
مرموی ع. اسلحه ناریه ایله

آتیلان دانه، قورشون وکله
وساژه : مرمینک هواده چیز .

دیکی قوس؛ دشمنک مریمیاتی
واصل اوله مبروردی .

مَرَوَارِید { س. ق. انجی، در،
دَوَسَّ { س. ع. (مره) دن

مَرُوت { س. ۱. مردلک،
یکینلک . ۲. مرد و بحق انسان

اولانه یاقیشیر خصلت و فضیلت،
انسانیت : ابراز آثار مروت .

۳. تر. بر آدمک و علی الخصوص
اولادک یتیشوب تأهل ائمک

واولاد بابایی اولوق کی مسرتله
ناهل اولسی و اویشک بوندن

حاصل اولان بختیارانی : اولا
دکترک غائله سی چکیورسکر

لکن از شاهانه مروتلری کر .
رورسکر؛ شمدی تورولرکیزی

مکتبه باشلاتیورسکر نه مروت!
|| بی مروت = انسانیتیز، ائیم .

مَرُوسِیز { س. انسانیتیز، بی
مَرُوسِیزَلِک { س. انسانیتیزلک .

دَوَسَّ { س. انسانیتلی، مروتمند،
مَرُوتلی { کرم .

مَرُوتَمَنَد { س. ق. مروتلی، انسا .
مَرُوتَمَنَد { س. ق. مروتلی، انسا .

مَرُوج { س. ج. ع. فذ :
مرج : با : مرج .

مَرُوج { س. ع. ن. : مروج .
(درواج) دن س. تقمیل [

۱. یکیرن، رواج قزاندران .
۲. مجبورودن نفوذ قزاندران،

اعتبار ویرن، تقویه و انفاذ
ایلین : او دائمی سزک مروج

افکارکزدرد = افکارکزی التزام
و تقویه ایدر .

مَرُوحَه { س. ع. (دروج) دن اسم
(آلت) یلایزه .

مَرُور { س. ع. ۱. یکمه، بر
محک برطرفندن کیروب

او برطرفندن چیمه، کدر :
کاروان بورادن مرور ایدر؛

اکلشن اواضی ایچندن مرور
وعبور ممنوعدر . ۲. یکمه، کیمه،

منقضي اوله : مرور ایدن آی =
یکن آی؛ بو سندنک وعده سی

مرور ایتدی؛ مرور زمانه =
وقت یکدیکه، کیت کیده : انسان

مرور زمانه هرشیته آلیشیر .
|| مرور تذکره سی = یول تذ .

کره سی، حدوددن و در بندلردن
سیرست ایه اوزره اشنای

سیاحتده حکومتن آتنان تذ .
کره . || ع. مرور زمان =

آرودن برمدت معینه قانونیه
یکمه سی که دعوانک مجموع او .

لامتنی موجدیر .
مَرُور { یا مَرُور . معروف بر

مَرُور { جنس کوچک آغاج که
بردیکی دانه دانه بیاض چیچکل

قوریدیلوب خاشاکلا غله زله
ایچون و ماین اوله رق صوبی

کوشه‌سندہ بر سریم آنا وار
ابدی . بتا . Madonna . || سریم
پاسکی = طبدہ مستعمل برحس
آناج .

مریمیه { سذ . عر . نبا . آطه جایی .
مری { ص . عر . ن : مریمیه .
مری { (« رؤیت » دن . صف .)
کوزله کوربین ، قابل رؤیت ؛
کوزله مری اولیہ بق قدو کو .
چک جیوانلر واردر . || غیر مری =
کوزله کوربینہ مری : حوینات
غیر مریمیه .

مریمیات { سذ . ج . عر . کوزله
مریمیات { کورینور شیتلر .
مر { ک . } میم کسرہ بی ماقبلہ
مر { کورہ خفیف یا ثقیل اوقو .
نور } ضمیر اضافیک جمع متکلمی
اولوب مفردی (م) در ، بزم :
پدرمز ، بابامز ، برادر مزہ ، قار .
داشمزک . — اسم مصدر ده
الحاق اولنور : اوقو مزہ ، بلاہ .
مہ مزہ اقتضا ایدر .

مر { وماز . مضارع غائب و محلا .
مر { طب صیغہ لرنده ادات نفی
اہلہ ادات مضارعندن مرکبدر :
کلز ، کلزلر ، کلزرسک ، کلزرسکز ؛
یازماز ، یازمازلر ، یازمازرسک ،
یازمازرسکز . — اسکی شیوہ ده
بضاً متکلم صیغہ لرنده دخی
قوللائیلوب مثلا : کلزم ، کلزrz ؛
یازمازم ، یازمازrz دینلیر .

مزاج { سذ . عر . ج : مزاجہ .
مزاج { (« مزاج » دن) ۱ . بدن
انساندہ اخلاطک برنسبت اوزرہ .
قاریشہ سندن متولد ظن اولنان
حال واستعداد طبیعی : مزاج
دموی ، مزاج لشفوی ، مزاج

جار ، اسیر ، یاغلی : مرهون
قراش .

مر { سذ . عر . شمسک اطرا .
مر { قندہ کی سیاراتک بشخصی
اولوب ، قان کی قرمز کی کورنگلہ
امم قدیمہ حرب الہی اتخاذ
ایتملدری : قا . بہرام .

مرید { ص . عر . (« مرادہ » دن
مرید { ص . عر . عصیان و سر .
کشاکشہ عناد واصرار ایدن .

مرید { سذ . عر . ج . قا : سر .
مرید { یدان . (« رود » دن صف .
افعال) طریقہ برشرح و مرشدہ
انتساب ایدہ رک کنندیسندن
اصول و مراسم طریق و حقایق
تصوفی اوکرن آدم ، شاکرد ،
تلیذ : کندیشی بر مرد عارف
اولملہ یک چوق مریدانی واردر .

مریدانہ { ص . ح . قا . مریدہ
مریدانہ { یاقشیر حال وصور .
تہ : اطاعت مریدانہ ؛ کندیشی
مریدانہ حرکت ایدیور .

مریض { ص . عر . ن : مریضہ .
مریض { (« مرض » دن صف .)
خستہ ، علیل ، کیفز : انسان
مریض اولمازدن صحتہ باقیدر .
= سذ . عر . ج : مرضا ،
خستہ آدم : مریضلرہ مخصوص
آراہ .

مریم { سذ . عر . حضرت عیسی (ع) ی
مریم { تولید ایدن خیرالنساء :
حضرت مریم ؛ عیسی بن مریم .
|| مریم آنا = خرسقیانلق نقطہ
نظرندن حضرت مریم و مشار .
الہا ایلہ طفل حالندہ حضرت
عیسایک رسمی کہ خرسقیانلر
اولرنده دائمی صورندہ اوکنہ
قندیل یاقارلر : اوطہ سنسک بر

ایچیلیر : مرور آغاجی ؛ مرور
چیچی .

مروریہ { سذ . عر . ۱۰ . مرور
مروریہ { تذکرہ سی ، پول تذ .
کرہ سی . ۲ . بر بردن یکیلیرکن
انخاص واشیان آلتان رسم ،
یکہ حق : غلطہ ایلہ استانبول
آردہ سندہ کی کوریدہ مروریہ
آلیر ؛ اخراج اولان قوبولردن
کرکہ مروریہ رسمی آلیرلر .

مروی { ص . عر . ن : مرویہ .
مروی { (« روایۃ » دن صف .) نقل
وروایت اولنان ، منقول : فلان
ایشک شویلا ایلدینی ویا اولہ جفی
مر { سذ . عر . ج : مرآت . کرہ ،
مرہ { دفعہ ، کز : مرۃ بعد
اخری = بربری متعاقب بر قاج
دفعہ ؛ مرآلہ = دفعانہ ، مکررا .

مرہم { سذ . عر . ج : مرہام .
مرہم { ۱ . یارلرہ و آغران یارلرہ
سورملک اوزرہ ویران یاغلی
ویاری طوکش قوائندہ علاج :
یارہ مرہم سـ سورمک ؛ مرہم
قوللائغی . ۲ . مج . آجی وشدتی
یکیروب یومشادہ جق شی ،
بادی تسلی اولہ جق سبب :
مرہم دل .

مرہوب { ص . عر . ن : مرہو .
مرہوب { ر . ب . (« رهب » دن
سنہ .) قورقودان ، قورقونی
موجب ، مدہش ، مخوف ، ذ .
(ظن اولندینی کی قورقش
وقورقودلش معنائہ کلز .)

مرہون { ص . عر . ن : مرہنہ .
مرہون { (« رهن » دن صف .)
۱ . رهنہ قوغش ، ترہین او .
لغش : او مجسورات ، اونک
چفانکی مرہوند . ۲ . مج . دو .

صفروی؛ امرجه بشريه؛ دموى
الزاج. ۲. خوى، طبيعت؛
حديد الزاج. ۳. صحت، بدنك
صحت و عت نقطه نظرندن
بواندينى حال؛ مزاج عالمكز
ناصلدر؛ تصحيح مزاج، فامزاج =
كيفى، خسته. ۴. فكر، روش
مزاجه خدمت ايدر بر آدمدر.

مزاجسبز { ص. كيفى، فامزاج.

مزاجسبزلىق { ص. كيفى، لك،
فامزاجلىق.

مزاجگير { ص. فامزاجه و كيفه
ايدر. موافق، كيفه خدمت

مزاجگير لك { ص. مزاج و كيفه
سوز سويلين و حركت ايدن آدمك
حالى.

مزاجلى { ص. بردرلو مزاج و خلقى
و طبيعى اولان. حديد
مزاجلى؛ چوقق مزاجلى آدم.
مزاج { سذ. ص. بونى ميك
كسريله قوللايئورسه قده
اوصورتى مفاعله بابندن مصدر
ثانى اولوب مشركت بيان ايدر.
شاقه، لطيفه، اكافجه؛ طبيعى
مزاجه مائلدر.

مزاجم { زحمتلر مفاضيله ائتدر.
مزاجم مزده محرر ايسه ده،
عريده بويله برلقت بوئدر.

مزاجمه { سذ. ص. («مزاج» دن
مضارع مضافه) بربرى
ايتوب صيشد بره رق هجوم ائمه،
مزاجم ازدها.

مزاج { ص. («مزايده» دن
«غاط» بر مال و ملكك
دلال واسطه - يله اك زياده
ويرنه و يرلك اوزره صايشه

چيقارلى؛ اشياستى مزده
چيقارديلر؛ اوچتلك مزادده در؛
بو آيينه نى مزاددن آلدن؛ خراج
مزاد = بو صورتله مال صانان
دلالرك نداسى؛ مزاد مالى =
مزاددن آلتش كى صواقفدره
سپترلر اينجه صايتلان اوراق
فكك اوجوز مال.

مزار { سذ. ص. («زياده» دن
مزار { سذ. ۱. زيارت محلى،
عزير بر ذاتك زيارت اولنان

قبرى. ۲. ترمادنا قبر، بين،
لحد؛ مزار طنائى = مزارك
اوزرينه ديكيلىن يازيلى طاش.
|| مزار قاجيقنى = قديد حالنده
بولان بك لاغر آدم.

مزارچى { ص. مزار قازان آدم.

مزارچىلىق { ص. مزار قازان
آدمك صئق.

مزارستان { ص. فامزارى موتى
يچون مزار قازيلان
بر، مزارلى حاوى محل، مزار
لق، مقبره؛ ديواره محاسط بر
مزارستان.

مزارع { سذ. ص. غر. فد؛
مزارعه، با؛ مزارعه.

مزارلىق { ص. مزارلى حاوى
محل، مزارستان، مقبره.

مزامير { سذ. ص. غر. فد؛
مزامير، مزامر و مزمور.

مزايا { سذ. ص. غر. فد؛ مزيت.
مزايا { با؛ مزيت.

مزايدة { سذ. ص. («زياده» دن
مضايله) بر مال

و ملكك اك زياده و يرنه و يرلك
اوزره دلال اليله صائلمسى،
واردات دولتن بر قمتلك اك

زياده و يرنه احاله اولتق اوزره
اعلاقى؛ مالى مزايده قويدلر؛
اعشار مزايده سى. مثالى؛
مناصه.

مزيل { سذ. ص. («زير» دن سذ.
مزيله { سذ. ص. («زير» دن سذ.)
نديك. (مزيلك ديمه ملى.)

مزيور { ص. ص. («زير» دن سذ.)
كچمش، اسمى بو قاريدم يازلش،
مذكور، سالف الذكر، مرقوم؛
شخص مزيور؛ مبالغ مزيوره.

مزج { سذ. ص. («مزج» دن سذ.)
مزج قاعنه؛ ايكي جنس شخص
مزج ائلك.

مزخرف { ص. ص. («مزخرف» دن سذ.)
يالايجى يالديزل و يارلاق ساخته
بو يارله ملون و مزين.

مزخرفات { سذ. ص. («مزخرف» دن سذ.)
بو يار و سوسلر؛ عبارتى مزخرف.
فانه بوغمش. ۲. تر. پيسلك،
مرداراق، سو پرورندى.

مزد { ص. فام. اجرت، قارشيلان.
مزد { مكافاه. ز.

مزداد { سذ. ص. («مزداد» دن سذ.)
آرتمش، چوغلش، زياه لشمش؛
الله مزداد ايله.

مزدحم { سذ. ص. («مزدحم» دن سذ.)
غلبه لكلى، بريكوب صيقتش،
بك صيقت ييتمش؛ بر جماعت
مزدحمه.

مزدحم { سذ. ص. («مزدحم» دن سذ.)
غلبه لكلى، بريكوب صيقتش،
بك صيقت ييتمش؛ بر جماعت
مزدحمه.

مزدحم { سذ. ص. («مزدحم» دن سذ.)
غلبه لكلى، بريكوب صيقتش،
بك صيقت ييتمش؛ بر جماعت
مزدحمه.

مزدحم { سذ. ص. («مزدحم» دن سذ.)
غلبه لكلى، بريكوب صيقتش،
بك صيقت ييتمش؛ بر جماعت
مزدحمه.

مزدحم { سذ. ص. («مزدحم» دن سذ.)
غلبه لكلى، بريكوب صيقتش،
بك صيقت ييتمش؛ بر جماعت
مزدحمه.

مزدحم { سذ. ص. («مزدحم» دن سذ.)
غلبه لكلى، بريكوب صيقتش،
بك صيقت ييتمش؛ بر جماعت
مزدحمه.

مزدحم { سذ. ص. («مزدحم» دن سذ.)
غلبه لكلى، بريكوب صيقتش،
بك صيقت ييتمش؛ بر جماعت
مزدحمه.

مزدحم { سذ. ص. («مزدحم» دن سذ.)
غلبه لكلى، بريكوب صيقتش،
بك صيقت ييتمش؛ بر جماعت
مزدحمه.

مزدحم { سذ. ص. («مزدحم» دن سذ.)
غلبه لكلى، بريكوب صيقتش،
بك صيقت ييتمش؛ بر جماعت
مزدحمه.

مَزْرَاقِلِ { ص. مَزْرَاقِلَه مسلح
(عسکر)، قارغیلی.
نیزه دار: مَزْرَاقِلِ سوارِی
آلابی.

مَزْرَعَه { س. عر. ج: مَزْرَاع.
(د زرع) دن سم. —
عربیده رانک حرکات ثلثه سیله
لفتدر. [تارله.

مَزْرَکَش { ص. عر. ذ: مَزْرَکَشه.
(فا. د زرکش) دن
معرب] صرمة ايله ایشلمش،
صرمة لی.

مَزْرُوع { ص. عر. ذ: مَزْرُوعه.
(د زرع) دن سم. —
اکلش، چفت سوریلوب تخم
صاچلش: مَزْرُوع پرلر؛ اراضی
مَزْرُوعه.

مَزْرُوعَات { س. ج. صر. اکیلوب
یتیش تخمیلر، اکیملر:
بو سینه مَزْرُوعَات پک ایدیر.
بویاغور مَزْرُوعَاتی احیا ایتدی.

مُزْج { ص. عر. ذ: مَزْجَهه.
(د زج) دن سم. افعال]
اوصاندیران، زاحتسز ایدن،
زاحتسزلی موجب: پک مَزْج
بر سنس؛ بر طاقم ابرامات
مَزْجَهده بولندی.

مَزْق { س. عر. بیرقه، یارمه،
(شق و چاک ایتجه. ذ.

مَزْكَ { یا مَزْکِ، ص. عر. (د زکوة)
(دن سم. تفیل) ۱. صاف
و خالص حالنه قوش. ذ. ۲.
تزکیه اولنش، حال و شائی
صوریلوب حسن حالی تحقیق
اولنش (شاهد و یا جنازه). ۳.
زکاتی و پرلش (مال): مال
مَزْکَا.

مَزْکِ { ص. عر. ذ: مَزْکِیه.
(د زکوة) دن سم. تفیل.]

۱. تزکیه ایدن، صاف و خالص
حالنه قویان. ۲. جنازه نیک
باشنده متوفانک حال و شائی
جاعتدن صوریوب تزکیه ایدن.
۳. شاهدلرک احوالی تحقیق
ایدوب شهادتلی قبول اولنه
بیله مک حالده بوانسد قلیخی
اثبات ایدن.

مَزْکَهه { س. عر. (د زلق) دن سم.
۱. آتاق قایه جق پر. ۲.
ج. سهو و خطایه دو شککی موجب
ایش و حال. ذ.

مِزْمار { س. عر. ج: مِزْمیر.
۱. دودوک، قوال، نای.
۲. زبور سوره لرینک بهری:
مِزْمیر داود (عم). ۳. تش.
بوغازده کی نفس یولی، خنجره.

مِزْمَر { یا مِزْمِیز. ص. ایش
مِزْمَر: بجزیره مِز و بریشی قطعیاً
افاده ایدم مِز، عاجز، مسکین،
بجریکسز: پک مِزْمَر بر آدمدر.

مِزْمَرْلِک { س. بجریکسز مک،
مِزْمَرْلِک { مسکینلک، عجز: بو
آدمک مِزْمَرْلِی انسانی صیقار.
(ص. عر. ذ: مِزْمَنه.

مِزْمَن { (د زمان) دن سم. افعال]
ط. اسکیش، اوستندن زمان
پکمش، اسکیمکه یراشمش
(خسته ان): مرض مِزْمَن؛
امراض مِزْمَنه. فر. Chroni-
que.

مَزْمُور { س. عر. ج: مِزْمیر.
۱. قوال ايله تفتی او-
لنسان نغمه والی. ۲. حضرت
داود (عم) ک تفتی ایلدیکی زبور
سوره لرینک بهری: مِزْمیر داود
(عم). ۳. با: مِزْمَار.

مِزْوَا { یا مِزْوِی. ص. عر. ذ:
مِزْوَا. مِزْوَا. (د زوايه) دن سم.
تفیل] کوشلی، کوشه و زوايه
حال و صورتنده اولان. =
س. کوشه، زوايه: اوهرمه نیک
بر مِزْوِی و اردور.

مِزْوَر { ص. عر. ذ: مِزْوَره.
(د زور) دن سم. تفیل]
بالانجی، ساخته کار، یالاندن
سند و ساوّه اوبدیران، طو-
لاندیریمی، تزویراتله طولاب
چویرن، تزویراتی: مِزْوَر بر
آدمدر.

مِزْوَرَانَه { ص. ح. فا. یالانجیلده،
طولاندیریمیجه، تز-
ویراتله: بر طاقم اغفالات مِزْوَر-
نه ايله.

مِزْوَرْلِک { س. یالانجیلی، ساخته.
مِزْوَرْلِک { کارلی، طولاندیر-
یمیجه.

مِزَه { س. فا. ۱. لذت، ذوق،
طیات. ۲. عشرت آره.
سینده بین چرز: مِزه طباغی،
تدبیس، طاقی. ۳. ج. اکجه،
استهزا. || بی مِزه = طامتسز،
لذتسز.

مِزَه لَمَک { فل. اکلمک، اشتهزا
ایتمک.

مِزَیَّت { س. عر. ج: مِزَا یا. بر
{ شخص و یا شیئک امانا.
لندن ایلری اولمه-فی موجب
خاصه، فضیلت، رجحان، فضل،
اوستونلک: بو آدمک، بوما کینه.
نیک مِزَیَّت نه در؛ بونده نه مِزَیَّت
واردور؟ ادبیاتک مِزَا یسنه
واقف دکلدور.

مِزَیَّت { س. اتی لذیذ بر جنس
مِزَیَّت { بالیق.

مَزِيدَة { س. (ر.) اور پيڙينڪ تازہ سی. }

مَزِيد { سڌ. مر. } «د زياده» دن مص. ميمى آرتنه، چوغلہ.

= مص. مر. ن: مزیدہ. «د زياده» دن سغه. اصلى:

مزید { آرتش، بومش، چو. فالش. || د. (صرف عربیده)

مزید فیہ = حروف اصليه می اوزرينہ حرف آرتغله بناسی

دکشد برلش (فعل) : ثلاثی مزید فیہ؛ رباعی مزید فیہ.

مقابلی: مجرد.

مُزِيل { ص. مر. ن: مزيله. } «د زوال» دن سغه. افعال

ازاله ایدن، يوق ایلين. ن.

مُزِين { ص. مر. ن: مزينه. } «د زینة» دن سغه. تعميل بزغش، سوسلغش، طوناعش،

زینتلی: مزین بر او، بریاغچه.

مُزْدِه { س. فا. ج. مر. فد: } ضروری موجب خبر، بشارت،

ابی خبر: بومش ایچون بر مزده در؛ سزه مزده؛ ایستدیک کور

اولدی. ۲. ابی بر خبر کتیرنه ویران بخشش: ویردیکم خبر

ایچون مزده ایسترم.

مُزْدِه جی { س. ابی بر خبر و میلا } بکلینان بر ذاتی قدومی

خبرینی ورن، بشیر: آوگدن مزده جی کوندودی.

مُزْدِه رَس { ص. س. فا. و: } خبر تبلیغ ایدن، بشارت ورن، بشیر، مزده جی.

مُزْدِه لَک { س. (زبازدی: مو. شستلی) بر ابی خبر

کتیرن آدمه ویران بخشش. مَرگان { س. ج. فا. فد: } مزه دن

مَرگان { زیاده مستعملدر } کریک، اجغان.

مَرِه { س. فا. ج: } مَرگان. کریک، مَرِه { جفن. }

مَس { سڌ. مر. ۱. طوقمه، دکه، تماس، لمس: بدننه

ارکک لی مس ایتمه مشدر. ۲. واقع اوله، وقوع بوله: حاجت

مس ایتمک = احتیاج واقع اولم. مساء { سڌ. مر. آفتام: صبح

مساء { و مسا = صبح آفتام. } مُسَابَقَت { س. ش. مر. و: }

مُسَابَقَه { س. ش. مر. } «سبق» دن مسابقه { مص. مفاعله } بر برینی

کچمکه و بر بردن ایلری اولغه چالیشمه، یاریش، رقابت: اهالی

اغانه ویرمهده مسابقه قالدیشد. یلر: پینلرنده مسابقه وقوع

بولدی.

مَسَاجِد { سڌ. ج. مر. فد: } مسجد. با: مسجد.

مَسَاح { سڌ. مر. } «د مساحه» دن مساح { سب. } اراضی اوچن

مهندس.

مَسَاحَه { یا مساحت. ش. مر. } «میک فحیلہ غلطدر»

۱. اراضینک علم هندسه ایلہ اولجلمه سی، عرصه و تارله و خانه

و سائرہ بی بالهندسه اولجلمه: عرصه بی مساحه ایدوب درت

بولوکه تقسیم ایتدیلر. ۲. اراضی و سائرہ نک اولجلمه سی فی: هندسه.

۳. بوندن بحث ایدن قسمی: فن مساحه پک لزومی برفندر. ۳. بر عرصه و سائرہ نک اولجلیسی،

مقداری: مساحه سطحیه = بر جسمک سطحینک مقدار وسعتی:

فلان ولایتک مساحه سطحیه سی شوقدر مربع کیلومتره در. ||

مساحه زنجیری = اراضی بی اولجلمه. ده مستعمل بوز قدم طولنده

مقیاسلی زنجیر.

مَسَار { س. ج. مر. فد: } مسرت. مسار { با: مسرت. } (لسانغزده

اکثرًا مفرد کُحی و مسرت متناسبه قولانیلیور. }

مَسَارَعَت { س. ع. } «سرعة» دن مسارعت { مص. مفاعله } اصل

معنای عربیسی قوشمه یاریشی اولدینی حاده، لسانغزده مطلقا

سرعت و سرعتله تشبث و ابتدار متناسبه قولانیلیور: تقدیم

جوابنا، به مسارعت قلندی.

مَسَاطِر { سڌ. ج. مر. فد: } مساطر { ص. مر. ن: مساعده. } «مسعود» دن سغه مفاعله

۱. یاردیم ایدن، معاونتمه بولنان: مجلس اعضاسندن بری

بکا مساعد بولندی. ۲. مساعده ایدن، بر نشیسی ممکن و قابل

حاله قویان: اقتدار مالیسی آریه قوللاغمسته مساعد کلددر؛

صحتم مساعد اوله ایدی آوه چیمه جقدم. || نامساعد، غیر

مساعد = برایشی ناقابل ویا مشکل حاله قویان: بو اراضی

کوزل بریاغچه یاغمه نامساعد، غیر مساعددر.

مَسَاعِدَه { س. ش. مر. } «مسعود» دن مساعده { مص. مفاعله } ۱. یار.

دیم، معاونت: کندیسته زمان مساعده ایتدی. ۲. اذن،

مأذونیت، مانع اولیوب سرست
 براقه: مساعده ایدرسه کز
 کز مکیده کز: بن مساعده کزله
 کید یورم: وقت مساعده ایثور.
 {سند. ج. عر.} (فد).
 {مساعی} مسعی و مسعاة لسانزده
 مستعمل دکادر. چالشمه ل،
 سمبلر، جدرل، چبالمه ل:
 اراز مساعی ایتدی؛ مساعی
 طاقت فرسانک ثمره سیدر.
 {سند. عر.} (سوغ) دن
 {مساع} مص. {می} جواز، اباحه،
 عدم ممنوعیت، مساعده: بو
 ایشده مساع شرعی واردر،
 یوقدر.

{مص. عر.} (سوغ) دن
 {مساع} سفع. افعال) تجویز و تلاش،
 غیر ممنوع، مباح: بو ایش شرعاً
 مساعدر. (بونک افت آفنه کبی
 میمک فحیله استعمال غلطدر.)

{مص. سند. عر. ج.} مسا.
 {مسافر} فرین. (سفر) دن سف.
 (مفاعله) ۱. سفر و سیاحت ایلین،
 یولجی، سیاح: بر و بخرده بولنان
 مسافرین اسلام ایچون دعا
 ایتک. (عربیده اصل اولان بو
 معنا ایله لسانزده نادرالاستعمال
 اولوب، بالنسبه معانی آیهینی
 آلمشدر: ۲. انانی راهده
 برینک اوینه قونان، قونوق،
 ضیف، مهمان: آناتولی کویلر.
 ینک مسافر قبولنه مخصوص
 مشترک اوطه لری واردر؛ مسافر
 قبول ایدرمیسکز: ۳. زیارت
 ایچون ویا قونلشمق ایچون برینک
 اوینه کیدن، او آدلرندن
 اولیوب خارچدن و موقتاً کیش

آدم: اوطه ده مسافر واردر،
 بن مسافر دکلم او آدمییم؛ مسافر
 یتانی. ۴. سکوزه طارش
 اولان لکه: کوزنده مسافر
 پیدا اولدی. || مسافر اولوق =
 قونوق، مهمان اولوق: اوج کون
 بزه مسافر اولدی.

{سند. عر.} (سفر) دن
 {مسافرت} مص. (مفاعله) ۱.
 یولجی، سیاحت. (عربیده اصل
 اولان بو معنا ایله لسانزده
 نادرالاستعمالدر.) ۲. مسافرك،
 مهمانلق: اوج کون مسافرتده
 قالدق.

{س. فا. ۱.} یولجیرک
 {مسافر خانه} قونغه سته مخصوص
 بنا، آلافرانقه منظم واسباب
 استراحتی مکمل خان، هوتل،
 لوقظه: آوروپاده مسافر خانه.
 لک انواعی واردر. ۱. مهمان
 قبول و اقامته مخصوص داتره.

{س. ۱.} قونوقلق،
 {مسافر لک} مهمانلق، باشقه.
 سنک وینه قونان یولجی و
 یانچینک. حالی: مسافرك بر
 کجه ایکی کجه اولور. ۲. زیارت
 کیدیش، زیارت، ویزیه:
 مسافر لکه کیتدیلر؛ کجه مسا.
 فرانکی هیچ سوم.

{سند. عر. ج.} مسافات.
 {مسافه} ایکی محل آره سنده کی
 اوزاقلق، بعد: بروسه ایله قونیه
 آره سنده کی مسافه نه قدردر؛
 آره سنده خیلی مسافه واریدی.
 || قطع مسافه ایتک = یول آلوب
 یا قلاتیق، تقرب ایتک.

{سند. ج. عر.} (فد):
 {مساکین} مسکن. با: مسکن.

{سند. ج. عر.} (فد):
 {مساکین} مسکن. با: مسکن.
 {سند. ج. عر.} (فد):
 {مساک} مساک. با: مساک.
 {سند. عر.} (سلم) دن
 {مسالمت} مص. (مفاعله) ایکی
 کشی ویا طرف آره سنده کی صلح
 وباریشیق: قونشورلیه صلح و
 مسالت اوزره یا شایور.

{سند. عر.} (فد):
 {مسالمه} مسالمه. با: مسالمه.
 {سند. ج. عر.} (جمع الجمی):
 {مسالم} مسالمات. فد. مسمه. با:
 مسمه.

{سند. ج. عر.} (فد):
 {مسالمات} مسمه.

{سند. عر.} (مفاعله) ۱. کورمز.
 {مسامحه} مسامحه. با: مسامحه.
 لکه کله، آلدیرما، بر قبا.
 حتلی به قارشلی شدت کوستره یوب
 کچورمه: قوماندان معینتک سؤ
 حرکاتنه نظر مسامحه ایله باقا.
 ملیدر. ۲. احمال، نکال، عدم
 دقت: بوسرر اونک تجارتده کی
 اثر مسامحه سیدر.

{مص. ۱.} کورمز آنک
 {مسامحه جی} کان، آلدیرمیان،
 قباحتی به قارشلی شدت کوستر.
 میوب ملایمتله معامله ایدن. ۲.
 اهمالچی، کوشک، دقتسز، ایشه
 اهمیت ویرمین: یک مسامحه جی
 بر آدمدر.

{مص. فا.} مسامحه جی،
 {مسامحه کار} آلدیرمیان، اهمال.
 لجی، متکاسل.

{مص. ح. فا.} مسامحه کارانه
 {مسامحه واهمال} ایله، آلدیرمیه رق: معامله

مساوہ کارانہ؛ حقندہ مساوہ کارانہ معاملہ ابتدی .

مَسَامَرَه { ش. عر. ج. مسا. مرآت. (د سمر) دن

مص. مفاعله کچھه طولی انوب قونیشمه، کچھه محبت ومذاکره سی.

مَسَامِيع { سنڌ. ج. عر. فد. مسمع. با. مسمع.

مَسَامِير { سنڌ. ج. عر. فد. مسمار. با. مسمار.

مَسَانِد { سنڌ. ج. عر. فد. مسند. با. مسند.

مُساوَاة { ش. عر. (د سوی) دن مص. مفاعله. —

مفرد اولدینچون اوزون «ت» ایله یازناملیدر. برحال و درجه ده اولمه، برابرک، فرقتی، بریک دیگرندن امتیازی و باشه لیه تفرق اولنامه : شا. کردان ییتنده مساوَاة نامه بو. لنلی.

مُساوِی { ص. عر. ت. مساویه. (د سوی) دن سف. مفا.

علا دیکر یله بر حال و درجه ده اولان، برابر، همتا، فرقتی : بو ایکی خانه قیجیه، و سغجه، ارتفاعیه مساویدر. = سنڌ. عر. س. ایکی رقم ویا مقدارک مساوی اولدیفته دلالت ایدن (=) اشارتی : ۹ — ۳ = ۶ طغوز ناقص اوج مساوی آتی.

مُساوِی { ش. ج. عر. (د فد. «مساوَة» لسانغزده

یک مستعمل دکلدر. [کوتیلک، کوتی حائلر، فناقلر، سیئات، محسنات مقابلی : اؤمک مسا. و سی قابل تعداد دکلدر.

مُساهله { ش. عر. (د سهل) دن مص. مفاعله هرايشده

قولایق و یومشاقق کوستروب صیتی و شدت کوسترمه مه. ذ.

مُساهیفه { ش. عر. (د سیف) دن مص. مفاعله قلیجه

اوروشمه، بربرینه قارشی قلیج چکمه. ذ.

مُساهیل { ش. ج. عر. فد. مسهل. با. مسهل.

مُسهیار { سنڌ. عر. ج. مسایر. (د سیر) دن اسم آلت

جیرا، یارماری یوقلامنه مخصوص جراح میلی، سونده.

مُسهیب { ص. عر. ت. مسیه. (د ب) دن سف. تفعل

۱. سبب و وسیله اولان، ایجاب ایتدیرن : هب یومشکلاک مسبی اوآدمرد. ۲. قوران، وجوده کتیرن، ایجاد ایدن، ترتیب و تشکیل یالین : بواکجه نک مسبی کیمدر. || مسبب حقیقی، مسبب الاسباب = حق تعالی حضرتلری.

مُسهیب { ص. عر. ت. مسیه. (د ب) دن سف. تفعل

سبیب و بریلوب وجوده کتیرلش اولان. ذ.

مُسهیب { ص. عر. ت. مسیه. (د سب) دن سف. تفعل

۱. بدی جزیدن مرکب و یادی شیئی حاوی بدیلی. ۲. بدی قات، بدی ایله ضرب اولنیش.

۳. بدی ضلع و زاویه سی اولان، بدی کوشلی : شکل مسیع. = سنڌ. عر. ۱. =

بدی کوشلی شکل : بر مسیع چیزدی. ۲. بدی مصراعدن مرکب قطعه.

مَسْبُوق { ص. عر. ت. مسبوقه. (د سبق) دن سف.

۱. یکدش، باشغلری ایبریلوب یکیکله کریده قالمش، آرته ده براغش. ۲. اوکنده بولنان، اوندن اول یکدش : مسبوق الامثال = مثلالری یکدش، امثالی تقدم ایتش. [بومنا ایله یالکز مسبوق دخی قولالایر. || غیر مسبوق = مثلی یکجه مش، کور. له مش، نوظهور.

مَسْبُوك { ص. عر. ت. مسبوکه. (د سبک) دن سف.

قالبه دوکش : معادن مسبوکه. مسّت { ص. فا. ج. مستان، اسروک، کیف. || بد مست = کورلدی ایدن سرخوش، بولا. شیق سرخوش. || سرمست = سرخوشلقدن یانی آغزلاشمش.

مَسْت { ص. فا. د مس دن ا مع قبول ایدر یومشاق

آیاق قابی که اوستنه قوندره ویا بابوچ کیلیر، یکپاره لایچین. سرحدلی مت = یاندن قویجیه. لیلی. || دوه مستی = دوه نک آیاغک دربی.

مُسْتَأْجِر { ص. س. عر. ت. مستأجره. (د اجر)

دن سف. استعمال] بر شیئی کرا ایله طوتان، بر اوده کرا ایله اوتوران، کراجی : بو اوک مستأجری کیدر ؟

مُسْتَأْجِر { ص. ح. عر. کراجی او. (د لرق) کرا ایله :

فلان اوده مستأجراً اقامت ایدن.

مُسْتَأْذِن { ص. عر. ا. اذن دن مسْتَأْذِن { سف. استعمال] اذن و

مساعده استين ، طائشوب
 رخصت طلب ايدن .
 مسامَن { ص. مر. ن. : مسامنه .
 [« امن » دن سه .
 استعمال] استيان ايدن ، جاتي
 قورنارمق شرطيه تسليم اولان .
 مسامَن { ص. مر. ن. : مسامنه .
 [« امن » دن سه .
 استعمال] ۱ . كندينه امان
 و يرلش اولان . ۲ . بر دوت
 اجبيه يك اولكسندنه اقامت
 ايدن . [بوايكنجي . منا ايله اليوم
 استعمال اولميور .]
 مسان { ص. فا. : مسانه « دن »
 صاوروق .
 مساندس { ص. مر. ن. : مساندس .
 [« انس » دن سه
 استعمال] وحشيلكي ، كيدوب
 اليشمش اولان ، استيناس ايتش ،
 اليشديرلش : حيوانات مساندس .
 مسانف { ص. مر. ن. : مسانف .
 [« نف » دن سه
 استعمال] سه . بديا كورلش
 بردعوايك حكنه راضي اوليوب
 استينافا كورلشني استدا ايله
 حكمة استينافه مراجعت ايدن
 آدم .
 مسانف عليه { ص. مر. ن. :
 مسانف عليها .
 سه . عليه . استيناف دعوى
 ادرنان ، خيمي حكمة استينافه
 مراجعت ايدن .
 مسانه { ص. ح. فا. : سرخوشه
 [لايق برصورتده ، سر-
 خه شهسته : بر روش مسانه
 ايله : مسانه نره آيوردى
 [چشم مسانه = مخور كوز .
 مسان { ص. مر. ن. : [بيان » دن
 مسان { سه . استعمال] ظاهر ،

عيان ، ميدانده اولان ، واضح ،
 شهيه براقه جق صورتده
 آكلشيلان : مواد معروفه دن
 مسبان اولديني اوزره .
 مسبدل { ص. مر. ن. : مسبدله
 [« بدل » دن سه .
 استعمال] دكيشديرلش : افراد
 مسبدله .
 مسبعد { ص. مر. ن. : مسبعد
 [« بعد » دن سه .
 استعمال] احتفال و يرلين ، بعيد
 كورلن .
 مستر { ص. مر. ن. : مستره .
 [« متر » دن سه . استعمال]
 اورتيلى ، كيزلى ، صاقلى . || .
 [نحو هر يده] ضمير مستر =
 انمايك مقدم براسه راجع فاعلى
 اولقى اوزره فرض اولنان ضمير .
 مستدل { ص. مر. ن. : مستدله
 [« قده » دن سه .
 استعمال] آخري و صوئوق كو-
 ريلوب برو دله قبول اولنان ،
 استتقال ايديان .
 مستسا { ص. مر. ن. :
 [« مستسا » دن سه .
 سه . استعمال] ۱ . قاعده دن
 خارج ، سائر لر دن فرقى ، عمومه
 بکزه مين : بعض كله لر يو
 قاعده دن مستثادر ؛ او مستثا
 بر حالدرد ؛ هر كون درس او قونور
 يانكز جمه كوني مستثادر . ۲ .
 نماز ، امثالندن اوستون ، فوق-
 الماده : او مستثادر ؛ اولى
 مستثا طوتيورم .
 مستجاب { ص. مر. ن. : مستجابه
 [« جواب » دن سه .
 استعمال] قبول جواني آلان ،
 مطلوبى قبول و اجابت ايديلن :

مستجاب الدعوه = دعاسى عتدافه
 مجموع اولان .
 مستجلب { ص. مر. ن. : مستجلبه .
 [« جلب » دن سه .
 استعمال] كندينه طوغرى
 چكن ، استجلاب ايدن ، جلب
 وجذب ايلين .
 مستجمع { ص. مر. ن. : مستجمعه .
 [« جمع » دن سه .
 استعمال] طولنان ، جمع ايدن ،
 جامع ، حاوى ، شامل : طرف
 مجميع الشرف .
 مستحاث { ص. مر. ن. : مستحاثه .
 [« حوث » دن سه .
 استعمال] طوبى ايك آلتنده
 قالب صانلاشمش . [اصطلاح
 فنيده يك اسكى زمانلردن يري
 طوبراق آلتنده قالب تحجير
 ايتش مواد حيوانيه و نباتيه
 اطلاق اولنور .]
 مستحانه { ص. مر. ن. : مستحانات
 [« انت مولده » ار . يك
 اسكى زماندن بر آلتنده قالب
 تحجير ايتش حيوانات و نباتات :
 مستحانات تحجريسيله مشغولدر ؛
 مستحانات موزه سى فر . Fossile .
 مستحب { ص. مر. ن. : مستحبه .
 [« حب » دن سه .
 استعمال] ۱ . سويان ، بكنيلن ،
 مقبول ، مرغوب . ۲ . فرض
 و واجبك غيرى اوله رق و ابلى عمل .
 مستحجر { ص. مر. ن. : مستحيره .
 [« حجر » دن سه .
 استعمال] سرتلشوب طاشه
 دوغش ، طاش اولش ، طاش
 حانه بكشمش . [قفل بابندن
 و تحجير » ده مستحيل ايسه ده ،
 طوغرى دكلدر .]

مُسَخَّنَ { ص. عر. : مُسَخَّنَةٌ. مُسَخِّنٌ } (« حَسَنٌ » دَن سَمَف. استعمال) هَرَكَةُ كَوَزَلِ بُولُوبِ بَكَنَدِيكِي، مَقْبُول، پَسَنَدِيدَه، كَوَزَل: عَادَاتِ مُسَخَّنَةِ مِلَهَكِ عَافَقَتِي.

مُسَخَّصِل { ص. حصوله كَثِيرٌ مُسَخَّصِلٌ } (وَحَاصِلِ اِيَدِنِ مَعْنَا. مِلَه قولالايورسَه دَه، حَاصِلِ مَادَه سِي استعمالِ بَايَنَدِنِ كَلَد. يَكَنَدِنِ، طَوغُرِي دَكَلَدِر. تَغْيِيلِ بَايَنَدِنِ « عَمَل » دِيَكِ اِقْتِصَا اِيَدِر.

مُسَخَّصِل { ص. ج. مَعْمَلَات. مُسَخَّصِلٌ } (حَاصِلِ كَلَشِ وَيَا كَتِيرَلَشِ شَيْءٌ مَعْنَايِلَه مَسْمُولِ اِيَسَدَه، بُو دَخِي لَفَتِ آتَشَه كِي غَلَطِ وَاَسَا سَزَدِر. تَغْيِيلِ بَايَنَدِنِ « مَعْمَل » دِيَكِ لَازِمَدِر.

مُسَخَّضِر { ص. عر. : مُسَخَّضِرَةٌ. مُسَخَّضِرٌ } (« حَضَرٌ » دَن سَمَف. استعمال) ۱. حَضُورَه كَثِيرِنِ جَلِبِ اِيَدِنِ، حَاضِر. وَوَجُودِ حَالَتِه قَوِيَان. ۲. حَاضِرِ وَهِيَا اِيَدِنِ، حَاضِرِ اِيَان، تَهِيَه اِيَان. (اِيَكُنَجِي مَعْنَا سِي يَكَدَه عَرَبِي دَكَلَدِر.)

مُسَخَّضِر { ص. عر. : مُسَخَّضِرَةٌ. مُسَخَّضِرٌ } (« حَضُورَه » دَن سَمَف. استعمال) ۱. حَضُورَه كَثِيرَلَشِ، جَلِبِ اِيَدَلَشِ، كَتِيرِيلُوبِ حَاضِرِ وَوَجُودِ اُولَان. ۲. حَاضِرِ لَا. نَمَشِ، تَهِيَه اُولَمَشِ. ۳. ذَهَنَدَه حَقْظِ اُولَان، خَاطِرِ لَا نَان، مَحْفُوظ.

مُسَخَّضِرَات { ش. ج. عر. مُسَخَّضِرَةٌ } (فِد. مُسَخَّضِرَةٌ بُو صُورَتِلَه اِسْمِ كِي يَكِ قولالاناز) خَاطِرَدَه طَو تِيلُوبِ مِلَه اِيَسَدَه

صَرَفِ اُولَانِ مَعْلُومَاتِ وَتَارِيخِ وَادِيَا تَعْلُقَاتِ وَشُمَارِ وَسَاثِرَه : اَوْ ذَاتِكِ مُسَخَّضِرَاتِي چَوَقَدِر ؛ مُسَخَّضِرَاتِ ادِيَه. || مُسَخَّضِرَاتِ طِيَه = حِينِ حَاجَتَدَه قولالانَلِ اُوزَرَه بَايِيلُوبِ مَسْدُودِ قَالِرَدَه صَانِيَايِرِ عِلَاجِ. فَر. Spécialité.

مُسَخَّضِف { ص. عر. : مُسَخَّضِفَةٌ. مُسَخَّضِفٌ } (« حَفْظٌ » دَن سَمَف. استعمال) ۱. عَافَقِ كِي حَفْظِ وَحِرَاسَتِ اِيَدِنِ مَعْنَايِلَه قولال. نِيلُورَسَه دَه، مَرِيدَه مَعْنَا سِي فَرَايِدِر. ۲. ع. نَظَايِه وَرَدِيفِ خَدَمَتِنَدِنِ صُكْرَه اِيَعْنِي قَرَقِ يَاشِي كِي كِيَن اُولَانِ لَرَكِ بُولِنَدَقَلَرِي وَاصِلِ وَظِيْفَه لَرِي حَرْبِ اِيَتَا سَنَدَه صَنُوفِ سَاثِرَه سَوَقِ اُولِنَدَقَدَه مَمَالِكِي حَفْظِ وَحِرَاسَتِ اِيَكُنَدِنِ عِبَارَتِ اُولَانِ صَنَفِ مَخْصُوصَه مَنُوسُوبِ وَتَعْلُقِ : صَاكِرِ مُسَخَّضِفَه : خَدَمَتِ مُسَخَّضِفَه =

س. تَر. ذِكْرِ اُولِنَانِ اَوَجُهِي صَنَفِ عَسْكَرِي يَه دَاخِلِ عَسْكَرِ: مُسَخَّظَلَرَكِ سِلَاحِ آلتَنَه آلتَنِي؛ مُسَخَّظَلَرَكِي تَذَكْرَه سِي آلدِي.

مُسَخَّظَلَرَك { ص. ع. نَظَايِه مُسَخَّظَلَرَكِي } (وَرَدِيفِنَدِنِ صُكْرَه قَرَقِ يَاشِي كِي كِيَن اُولَانِ لَرَكِ دَاخِلِ اُولَدَقَلَرِي صَنَفِ عَسْكَرِي: مُسَخَّظَلَرَكِي اِكَا اِيَتَا سَنَدِنِ صُكْرَه آرتَقِ وَظِيْفَه عَسْكَرِيَه قَالَا ز.

مُسَخَّق { ص. عر. : مُسَخَّقَةٌ. مُسَخَّقٌ } (« حَقٌّ » دَن سَمَف. استعمال) حَقِّ قَرَاغَشِ، حَقْلِي، اسْتَحْقَاقِ اُولَانِ، لَاقِي، شَايَان: اُولَا اَدَمِ مُسَخَّقِي مَكَا فَا تَدِر؛ جَرَا يَه

مُسَخَّقِي بَرَا اَدَمِ. = س. تَر. حَقِّ اِيَدِيَانِ شِيءٌ، بَرَا اَدَمِ لَاقِي وَسَرَا اُولَدَقَلَرِي اَحَرِ وَمَكَا فَا وَيَا جَزَا: اَلله مُسَخَّقِي وَبَرَسِيَن. (اَكْثَرِيَا جَزَا وَعَقُوبَتِ حَقْنَدَه قولالايِلِر:) هَايِ اَلله بُو خَرَسَزَكِ مُسَخَّقِي وَبَرَسِيَن.

مُسَخَّقَر { ص. عر. : مُسَخَّقَرَةٌ. مُسَخَّقَرٌ } (« حَفَاةٌ » دَن سَمَف. استعمال) حَقَارَتِ نَظَرِيْلَه بَايَلَانِ، حَقِيرِ، ذَلِيلِ، خَوَارِ، اَعْتِبَارَسَز: دَنَسَزِ دَاغِمَا مُسَخَّقَرَدِر.

مُسَخَّكِم { ص. عر. : مُسَخَّكِمَةٌ. مُسَخَّكِمٌ } (« حَكْمٌ » دَن سَمَف. استعمال) ۱. حَكْمِ، مَتِينِ، قَوِي، صَاغِلَام: مُسَخَّكِمِ بَرَبِنَا؛ اَبِيَه مُسَخَّكِمَه. ۲. ع. قَلَدَه وَبَنَدِ وَتَرَسِ كِي دُشْمَه قَارَشِي مَحَافِظَه يَه مَخْصُوصِ شِيْئِلَرِه اِحَاظَه وَتَقْوِيَه وَتَأْمِينِ اِيَدَلَشِ، اِسْتِصْكَامِي، اِسْتِصْكَامِي اُولَان: مُسَخَّكِمِ بَرِ مَوْقِعِ، بَرِ شَهَرِ، بَرِ اِيْمَانِ.

مُسَخَّحِل { ص. عر. : مُسَخَّحِلَةٌ. مُسَخَّحِلٌ } (« حَوْلٌ » دَن سَمَف. استعمال) مِمَكِنِ وَقَابِلِ اَوَايَانِ، مَحَالِ، نَاقَابِلِ: بُو اِيَشَكِ بُوِيْلَه اُولَسِي مُسَخَّحِلَر؛ اُمُورِ مُسَخَّحِلَه دَنَدِر.

مُسَخَّخِر { ص. عر. : مُسَخَّخِرَةٌ. مُسَخَّخِرٌ } (« خَبَرٌ » دَن سَمَف. استعمال) خَبَرِ آلتَشِ، اِيَشِيدِ لَمَشِ، طَوِيلَشِ: مَلَاكِ بُو كُونِ كَلَه جَكِي مُسَخَّخِرَدِر.

مُسَخَّخِم { ص. عر. : مُسَخَّخِمَةٌ. مُسَخَّخِمٌ } (« خَدْمَةٌ » دَن سَمَف. استعمال) خَدَمَتَدَه بُولَان، قَوْلَا نِيلَان: فُلَانِ اِيَسَدَه مُسَخَّخِمَدِر.

مُسَخَّج { ص. عر. : مُسَخَّجَةٌ. مُسَخَّجٌ } (« خُرُوجٌ » دَن سَمَف.

استعمال [بر شیدن چيقارلش،
آلنش: فلان كتابدن مستخرج
برقاج فتره.

مُسْتَدَام { ص. عر. ذ: مستدامه.
[« دوام » دن سف.
استعمال] دوامی، دائم، باقی،
مدام: اقبال مستدام ازلون.

مُسْتَدْعَا { ص. عر. [« دعوی » دن
سف. استعمال] ۱. طلب و رجا
اولئان، مرجو، ممتنا: بواشی
پایه کز مستدعادر. ۲. استدعا
اولئان، عرضحال تقدیمه طلب
اولئان: اسماق مستدعاسی. =
سند. عر. ج: مستدعیات.
عرضحال تقدیمه طلب اولئان
شیلر، مطالبات: مستدعیاتی
نظر اعتباره آلدی؛ مستدعاسی
واهیدر.

مُسْتَدْعَى { ص. عر. ذ: مستدعیه.
[« دعوی » دن سف.
استعمال] بر دائره رسمیه
عرضحال تقدیمه برش: طلب
ودعوی ایدن آدم: مستدعینک
جانبه لزوم کوردلی.

مُسْتَدْعَى { ص. س. عر. و:
مستدعیات] مستدعا.

مُسْتَدْعَى عَلَيْهِ { ص. س. عر. ذ:
مستدعی علیها. [اسم فاعل صیفه.
سیله استعمالی غلطدر] علیهنده
بردائره رسمیه عرضحال تقدیم
اولئان، کندیسندن دعوی
وشکایت اولئان.

مُسْتَدَل { ص. عر. ذ: مستدله.
[« دلاله » دن سف.

استعمال — مستدال دیمه. لی. [
استدلال اولئان، بر دلیل
وبرهان ایه اثبات اولئان، دلیل
یریی طوتان برقرینه واماره دن
آکلاشیلان: یاقیندرده یاغفور
یاغمش اولدینی هوانک سرنایکله
مستدلدر.

مُسْتَدِير { ص. عر. ذ: مستدیره.
[« دور » دن سف.
استعمال] دائره رسمنده اولان،
دونوب طولاشان: خط مستدیر.

مُسْتَدِيم { ص. عر. ذ: مستدیمه.
[« دوام » دن سف.
استعمال] دوامی، سورکلی،
دئم، باقی.

مُسْتَرْجَا { یا مسترجی. ص. عر.
[« رجا » دن سف.
استعمال] ۱. امیدوایل اولئان،
اومیلان، مأمول. ذ. ۲. رجا
ونیزاولئان، یالواریلان. مرجو،
ممتنا: بواشی پایه کز مسترجادر.

مُسْتَرْحَم { ص. عر. [« رحم » دن
مسترحم] سف. استعمال] احترام
اولئان، حقنده برینک مرجی
طلب اولئان، مرجو، ممتنا:
معروضاتک نظر اعتنایه آلفی
مسترحمدر.

مُسْتَرْحَى { ص. عر. ذ: مسترخیه.
[« رخاء » دن سف.
استعمال] سولویوک، صالتی،
صارقیق، کوشک.

مُسْتَرْق { ص. عر. ذ: مسترقه.
[« سرقة » دن سف. استعمال]
چالیش، مسروق. ذ. || ایام
مسترقه، خسته مسترقه = سنه
شمسه جلالیه تک انعامیون علاوه
اولئان بش کون.

مُسْتَرْحَج { ص. عر. ذ: مسترحجه.
[« راحة » دن سف.
استعمال] راحتلان، راحت ایدن.
خاله دن قورتیلوب کوکلی راحت
اولان: او جهندن سز مسترح
اولکیز.

مُسْتَرَاد { ص. عر. ذ: مستراده.
[« زیاده » دن سف.
استعمال] ۱. آرتیش. زیاده اشمش.
۲. هر مصرعنه اونکله
مقتا برنقله علاوه اولئان شعر:
غزل مستراده. (بومنا ایه اسم
کیده قوللایلیز:) کوزل بر
مستزادی وارددر.

مُسْتَسْقَى { ص. عر. ذ: مستقیبه.
[« سقي » دن سف.
استعمال] ط. استسقا طئنه
دویار، قارنه صو طولش.

مُسْتَشَار { ص. عر. ذ: مستشاره.
[« مشورة » دن سف.
استعمال] کندیسیمله استشاره
اولئان: طانیشیلان، اینال. =
سند. عر. ناظر وسفیر وسائر
مه افی: داخله، خارجیه مستشار
ری: والی مستشاری.

مُسْتَشَارَلِق { ص. س. مستشار وملا.
[« و ن صفت وظیفه.
سی: داخله مستشارلغه نصب
اولدی.

مُسْتَشْفَى { ص. عر. ذ: مستشفه.
[« شفاه » دن سف.
استعمال] شفا طلب ایدن،
دویار اولدینی بر خشنه دوا
آرایان، کندینه باقیران.

مُسْتَصْحَب { ص. عر. [« صحبة »
مستصحب] دن سف. استعمال]
برینک یاننه ورفاقته آلتش،
ترقی ایداش اولان.

مُسْتَحِبُّ { ص. عر. } «محبه»
 مُسْتَحِبُّ { دن س. استعمال }
 بر بنی یا سبب آلان، رفاقتنده
 بولدیر بران، برابر کوتورن.
 مُسْتَحِبُّ { ص. عر. } «محبه»
 مُسْتَحِبُّ { دن س. استعمال }
 بر بنی یا سبب آلان، رفاقتنده
 بولدیر بران، برابر کوتورن.

مُسْتَحِبُّ { ص. عر. } «محبه»
 مُسْتَحِبُّ { دن س. استعمال }
 بر بنی یا سبب آلان، رفاقتنده
 بولدیر بران، برابر کوتورن.
 مُسْتَحِبُّ { ص. عر. } «محبه»
 مُسْتَحِبُّ { دن س. استعمال }
 بر بنی یا سبب آلان، رفاقتنده
 بولدیر بران، برابر کوتورن.

مُسْتَحِبُّ { ص. عر. } «محبه»
 مُسْتَحِبُّ { دن س. استعمال }
 بر بنی یا سبب آلان، رفاقتنده
 بولدیر بران، برابر کوتورن.
 مُسْتَحِبُّ { ص. عر. } «محبه»
 مُسْتَحِبُّ { دن س. استعمال }
 بر بنی یا سبب آلان، رفاقتنده
 بولدیر بران، برابر کوتورن.

مُسْتَحِبُّ { ص. عر. } «محبه»
 مُسْتَحِبُّ { دن س. استعمال }
 بر بنی یا سبب آلان، رفاقتنده
 بولدیر بران، برابر کوتورن.
 مُسْتَحِبُّ { ص. عر. } «محبه»
 مُسْتَحِبُّ { دن س. استعمال }
 بر بنی یا سبب آلان، رفاقتنده
 بولدیر بران، برابر کوتورن.

استعمال) عاریت آلتش، اكرتی،
 موثقاً قوللائق ایچون آلتش،
 کدیری مالی اولیان؛ نام مستعاره
 کندی اسمی بلی ایتدی، مک
 ایتمن بر آدم مک قوللائق
 ساخته اسم؛ زور و ساند نام
 مستعاره بونجه آتار یاران
 محروم شهره؛ حیات مستعاره
 اكرتی وموقت اولان حیات
 دنیا.

مُسْتَحِبُّ { ص. عر. } «محبه»
 مُسْتَحِبُّ { دن س. استعمال }
 بر بنی یا سبب آلان، رفاقتنده
 بولدیر بران، برابر کوتورن.

مُسْتَحِبُّ { ص. عر. } «محبه»
 مُسْتَحِبُّ { دن س. استعمال }
 بر بنی یا سبب آلان، رفاقتنده
 بولدیر بران، برابر کوتورن.

مُسْتَحِبُّ { ص. عر. } «محبه»
 مُسْتَحِبُّ { دن س. استعمال }
 بر بنی یا سبب آلان، رفاقتنده
 بولدیر بران، برابر کوتورن.

مُسْتَحِبُّ { ص. عر. } «محبه»
 مُسْتَحِبُّ { دن س. استعمال }
 بر بنی یا سبب آلان، رفاقتنده
 بولدیر بران، برابر کوتورن.

مُسْتَحِبُّ { ص. عر. } «محبه»
 مُسْتَحِبُّ { دن س. استعمال }
 بر بنی یا سبب آلان، رفاقتنده
 بولدیر بران، برابر کوتورن.

مُسْتَحِبُّ { ص. عر. } «محبه»
 مُسْتَحِبُّ { دن س. استعمال }
 بر بنی یا سبب آلان، رفاقتنده
 بولدیر بران، برابر کوتورن.

مُسْتَحِبُّ { ص. عر. } «محبه»
 مُسْتَحِبُّ { دن س. استعمال }
 بر بنی یا سبب آلان، رفاقتنده
 بولدیر بران، برابر کوتورن.

مُسْتَحِبُّ { ص. عر. } «محبه»
 مُسْتَحِبُّ { دن س. استعمال }
 بر بنی یا سبب آلان، رفاقتنده
 بولدیر بران، برابر کوتورن.

مُسْتَحِبُّ { ص. عر. } «محبه»
 مُسْتَحِبُّ { دن س. استعمال }
 بر بنی یا سبب آلان، رفاقتنده
 بولدیر بران، برابر کوتورن.

اثواب صاتیور؛ بوپوتین مستعمل
کچی کورپنیور .

مستعین { ص. عر. ئ: مستعینه.
« عون » دن سه .

استعمال [یاردم ایستین، استمال
نه واستمداد ایدن .

مستعین { ص. عر. برینک یاردمینه
مراجعت ایده رک ،

امداد و اعانه سنی طلب ایده رک :
مستعیناً بالله مالی ایشه کیرشدم .

مستغرب { ص. عر. ئ: مستغرب-
« غرابه » دن سه .

سه . استعمال [تعجب واستغراب
ایدن ، شاشه قالان . ئ .

مستغرب { ص. عر. ئ: مستغرب-
« غرابه » دن سه .

سه . استعمال [تعجب اولنان ،
تعجبی موجب ، باعث استغراب ،

غریب ، عجیب ، ابنائلیحق :
یک مستغرب برایش .

مستغرق { ص. عر. ئ: مستغرق-
« غرق » دن سه .

استعمال [طالمش ، طالدرلش ،
باتمش : بحر حیره مستغرقه :

مستغرق دیون : مستغرق احسان .

مستغرق { ص. عر. ئ: مستغرقه-
« غفران » دن سه .

استعمال [ایشدکی کنه اهلرک
عفوینی جناب حقدن طلب ایدن ،

توبه و استغفار ایلین : عاقب
تائب و مستغفر اولدی .

مستغلات { ص. عر. ش. ج. « غله »
« دن سه . استعمال [

حبوبات و ذخیره به متعلق ایراد
ورن مال موقوف، ابنه دیمک

اولان مسقات مقابلی :
مستغلات و مسقات .

مستغنی { ص. عر. ئ: مستغنیه-
« فنی » دن سه .

استعمال [۱. احتیاجی اولمیان،
غیر محتاج : کوزل یوز دوز .

کوندن مستغیدر . ۲. مالک
اولدینی شیله قناعت ایدوب

کیمسه به عرض احتیاج ایتمین ،
طوق کوزلی : یک مستغنی

آدمدر . ۳. جواب تحریری
لزمندن بری اولان : آلدینی

مکتوبک اوزربنه مستغنی اشا-
رتنی چکدی .

مستغنی { ص. عر. ئ: مستغنیه-
« غیات » دن سه .

استعمال [استغاثه ایدن ، یاردم
و معاونت ایستین، مستغین . ئ .

مستغاد { ص. عر. ئ: مستغاده-
« فید » دن سه .

استعمال [۱. قرانلش ، کار
ایدلش . ۲. آکلاشلش ،

فهم و درک اولغش، مفهوم :
مالندن مستغاد اولدیفنه کوره .

مستغی { ص. عر. « فتوی » دن
سه . استعمال [استفتا

ایدن ، برهقی به مراجعت بر
دعوی و مسئله حقنده فتوا

ایستین و یا رأیی طلب ایدن .

مستغرق { ص. عر. ئ: مستغرق-
« فراغ » دن سه .

سه . استعمال [۱. استغراق
ایستیرن ، غشیانی موجب ،

قوصدیران (علاج) .

مستغیر { ص. عر. ئ: مستغیره-
« فر » دن سه .

استعمال [برشیثک ایضاح و
تفصیلی طلب ایدن، صورشدیروب

تحقیق ایدن . ئ .

مستغیم { ص. عر. ئ: مستغیمه-
« فهم » دن سه .

استعمال [آکلامق ایستین،

صوران، سؤال ایدن : علامت
مستغیمه؛ ادات مستغیمه .

مستغیم { ص. عر. ئ: مستغیمه-
« فهم » دن سه .

استعمال [آکلاشلان ، فهم
اولنان ، مفهوم : متن کتابدن

مستغیم اولدیفنه کوره .

مستغید { ص. عر. ئ: مستغیده-
« فید » دن سه .

استعمال [فائده کورن، فائده ان،
قرانان، استفاده ایلین : اووا-

تک هواسندن، اوزانیک محبتندن،
ارکتابدن چوق مستغید اولدم .

مستغیض { ص. عر. ئ: مستغیضه-
« فیض » دن سه .

استعمال [فیض قرانان، تفیض
ایدن : سایه کرده ، مستغیض

اولور . ئ .

مستغیل { ص. عر. ئ: مستغیله-
« قبل » دن سه .

استعمال [کله جک، اوکده بولنان،
ایرلرده کی : زمان مستغیل؛ احوال

مستغیله = سذ. عر. ج :
مستغیلات . ۱. کله جک زمان

واحوال، استقبال : مستغیلدن
خبر و یرمک اداسنده بولنیور؛

مستغیلی الاهدن باشقه کیمسه ییلز؛
مستغیلاته اوغراشیور . ۲. د .

فلاک کله جک زمانه مخصوص
صیغه سی، استقبال .

مستغیر { ص. عر. ئ: مستغیره-
« قرار » دن سه . استعمال [

یرلشمش، قرار بولمش، ثابت .

مستغیر { ص. عر. « قرار » دن سه .
استعمال [یرلشیلن واستقرار

اولنان محل ، طوریلان یر ،
قرارگاه .

مستغرض { ص. عر. ئ: مستغرضه-
« قرض » دن سه .

استعمال) استقراض ایدن، بوج
آلان.

مستقرض { ص. عر. ن: مستقرضه.
مستقرض { (دقرض) دن سغه.

استعمال) استقراض اولمش،

بوج آلش: مبالغ مستقرض؛

مبالغ مستقرضه. = سذ. عر.

ج: مستقرضات. استقراض

اولش آتجه. مبالغ مستقرضه:

مستقرضات دقري.

مستقطب { سذ. عر. ن: (قطب) دن
مستقطب { سذ. استعمال. —

لفت مولده. م. شماعرك بعض

شفاف سطح دزن كركن آلدقري

صوري تمين ايتكه مخصوص

آلت، مقياس استقطاب.

مسقل { ص. عر. ن: مستقلة.
مسقل { (دقلة) دن سذ. استعمال)

۱. كندى باشنه، باخل باشنه،

بر بره مربوط وتابع اوليان:

اشدا بر شعبه ايكن شمدي

مستقل بر اداره، بر شرك

اولدى؛ ايتاليك اورنه سنده

بولنان مارينو نايه سى مستقل

بر حكومت تشكيل ايدبور. ۲.

آيريجيه، كندى كندينه: آره.

دهكى قيو قيايريه بو دائره

مستقل بر او اولور. = ج.

تر. مجرد، محضا، آيجق: بونى

مستقل بى اضرا ايجون بآيور.

مسقلا { ح. عر. ۱. كندى
(باشنه اولهق، بر بره

تابع، و مربوط اولقزيرين: او

سجاق مستقلاً اداره اولنور.

۲. محضا، مجرد، آيجق، بالمخاصه:

مستقلاً سزى كورمكه كلام.

مسقيم { ص. عر. ن: مستقيم.
(دقيام) دن سذ. استعمال)

۱. طوغرى، دوز، راست:

خط مستقيم. ۲. مح. غفلى،

عفيف، ناموسلى، حله وارنكايى

اوليان: مستقيم مآورلر نائل

مكافه اولور.

مستكره { ص. عر. ن: مستكره.
مستكره { (دكره) دن سذ.

استعمال) اريج، استكره اولنان،

مكروه، منفور: يك مستكره

آدم، محل.

مستلزم { ص. عر. ن: مستلزمه.
مستلزم { (دزوم) دن سذ.

استعمال) بر توجه طبيعیه و

ضروريه صورتيه ايجاب ایدن،

باعث، منتج، مؤدى: تدفك

جاهل قالمسى مستلزم اولدى؛

بو حركت مستلزم مسئوليت

اولور.

مسئله { ص. عر. ن: مسئله.
مسئله { (دمدد) دن سذ. استعمال)

استمداد ایدن، يارديم و معاونت

طلب ايلين. ۲.

مسمر { ص. عر. ن: مسمره.
مسمر { (دمرور) دن سذ.

استعمال) ۱. سوركلى، دواملى،

دايمي، غير منقطع: سياحت

مسمره. ۲. محكم، ثابت:

مقاومت مسمره.

مسمر { ح. عر. سوركلى و

مسمر { دواملى اولهق، بر

دوزيه، دايمي صورته،

لا يقطع: مسمر اوروچ طوتق.

مسميع { ص. عر. ن: مسميه.
مسميع { (دسمع) دن سذ. استعمال)

ديكلىن، ديكيجى، قولاق و يروب

استماع ایدن. = سذ. عر.

ج: مستعين. ۱. بر خطيب و

واعظ و يا مدرسه او كنده

طوروب سوزلرغى ديكيلنرك

بهرى، سامع: مستعين كمال

سكونله ديكيلورلدى. ۲. بر

مكتبه امتحان و يرمكه مجبور

و مكتبك حقوق و وظائفه حصه.

داروالمقزيرين يالكز درسلى

ديكمكه شرطيله بولناز شا كرد:

مستعصفته مكتبه دوام ايدبور؛

بعض مكتبيره مستعين قبول

اولنور.

مستعلك { وجمعى مستهلكات صا.
مستعلك { تين آلش ملك و

مستعمرات مغنايله قولانييلور.

سه ده، عريده «ملك» ماده سى

استعمال بايدن كلدن آندن، بو

دخى «استلاك» كى غلط و

اساسزدر. ۲. مستعمره.

مستمند { ص. فا. محزون، مكدر،
مستمند { بيجاره، دردمند،

زواللى.

مستمندانه { ص. فا. محزونانه،
مستمندانه { دردمندانه: نياز

مستندانه: مستندانه يالواردى.

مستبط { ص. عر. ن: مستبطله.
مستبط { (دبط) دن سذ.

استعمال) ضمناً آكلاشيلان،

استدلال و استنباط اولنان. ۲.

مسند { ص. عر. ن: مسنده.
مسند { (دسند) دن سذ. استعمال)

۱. بر شيشه طيانان، بر شيشه

اوزرينه قورلمش، مبتنى: قلعه

بر قيايه مستنددر. ۲. مح. بر

دليل و سندی اولان، اثباته

يارايه جق برسيه مبتنى اولان:

بو سوركز نايه مستنددر؟

دعواى بو قضيه مستنددر.

مسند { ح. عر. طيانانهق،
مسند { (دسند) دن سذ. استعمال)

۱. بر خطيب و

واعظ و يا مدرسه او كنده

مسند { (دقيام) دن سذ. استعمال)

الندھ بولان بعض اوراقہ مستعداً
دعواہ قیام ابتدی .

مستند ^{ص.ع.:} مستندہ .
{ «نوع» دن سہ .

استعمال [یازلمش بر شیک صورتی
چقاران، بیاض ایدن، میض،
قویہ جی. = سذ. عر. ج :
مستنجن. ۱. طباعت ایجادندن
اول کتاب صورتلرنی چقاروب
صافله کچین آدم : مستنخ
سہوی . ۲. یازلمش بر شیک
متعدد نسخہلرنی چقارمفہ
مخصوص نوایجاد ماکینہ کہ
انواعی وارددر .

مستنطق ^{سذ. عر. ج :}
{ مستنطقین. «نطق»

دن سہ. استعمال . — لغت
مولدہ [عر. انہام و محاکمہ دن
اول مظنون سؤلہ چکوب اسناد
ایدیان جرم و قباحاتک حقیقتی
میدانہ جیہ رمفہ مأمور اولان
حاکم .

مستنطق ^{سذ. عر. ج :}
{ مأموریتی و صفت
و وظیفہ سی .

مستوجب ^{ص.ع.:} مستوجہ .
{ «وجوب» دن سہ .

استعمال [لایق، مستحق کندی
حقنہ ایجاب ایتدین، جالب :
مستوجب عتاب؛ مستوجب
مجازاة .

مستودع ^{ص.ع.:} مستودعہ .
{ «ودع» دن سہ .

استعمال [بر امانت بر اقان، بر
شیئی برینہ تودیع ایدن .

مستودع ^{ص.ع.:} مستودعہ .
{ «ودع» دن سہ .

استعمال [امانت براغلاش، تودیع
ایدلمش : مواد مستودعہ .

مستور ^{ص.ع.:} مستورہ .
{ «ستر» دن سہ .

اورتبی، قبالی، کیزی، پردہلی،
خفی : بو بر امر مستوردر. =
۱. یاخماق ویا بچہ طونشان،
آچیق کزمین (قادین) . ۲.
پردہلی، ناموسی : مستورہ
قادین .

مستوفی ^{ص.ع.:} مستوفیہ .
{ «وفاء» دن سہ .

استعمال [کافی، وافی، بتیشیر،
نام. مکمل : مستوفی معاضلہ بر
مأموریتہ نصب اولندی .

مستولی ^{ص.ع.:} مستولیہ .
{ «ولی» دن سہ .

استعمال [۱. ضبط و استیلا
ایدن. صاحب و مصرف اولان،
تحت تصرفنہ آلان : چنکیز
خان بشون آسیای وسطایہ
مستولی اولشیدی. ۲. بایلان
بایلوب هر طرفی احاطہ ایدن :
او مملکتک آره صرہ چکرکہ
مستولی اولور: علت مستولیہ =
وبا وقورہ کبی بر برہ کیرنجہ
بایلان مرض، صالغین خستہلق .

مستوی ^{ص.ع.:} مستویہ .
{ «سوی» دن سہ .

افتعال [۱. دوز، هر طرفی بر،
هوار : سطح مستوی . ۲. م.
مذکرلہ مؤثی بر اولان ویا
هم مذکر هم مؤث اولان
(نیم ویا صفت) .

مستعجب ^{ص.ع.:} مستعجبہ .
{ «عجبۃ» دن سہ .

استعمال [معیوب، بی ادبانہ :
مستعجب سوزل : حرکات
مستعجبہ .

مستہزی ^{ص.ع.:} مستہزیہ .
{ «هزا» دن سہ .

استعمال [استہزا ایدن، برلہ

اکائن، هرکله اکثمک طبیعتندہ
اولان : یک مستہزی آدمدر .

مستہزیانہ ^{ص.ع.:} مستہزیانہ .
{ «ہذا» دن سہ .
مستہزیانہ برتبعہ : او سوزی
مستہزیانہ سولیدی .

مستہلک ^{ص.ع.:} مستہلکہ .
{ «ہلاک» دن سہ .

استعمال [صرف و استہلاک
ایدن، ییوب ایچہرک یتیرن. ذہ
ما. کندی احتیاجی ایچون بر
شیئی صاتون آلان .

مستہلک ^{ص.ع.:} مستہلکہ .
{ «ہلاک» دن سہ .

استعمال [صرف و استہلاک
اولان، بنوب ایچلہرک یتیران .

مسجد ^{سذ. عر. ج :}
{ «مسجد» دن سہ . ۱.

معبد مسلمین، عبادتگاہ مؤمنین،
جامع شریف : مسجد نبی (صلم)؛
مسجد جامع = جمہ وایرام نمازی
قیلنان بیوک معبد . (بوتدن
اختصاراً اليوم بومندانہ یالکز
«جامع» لغت قوللائیلیر. ۲.
کوچک معبد، جمہ وایرام نمازی
قیلغان منارہ سز جامع. || مسجد
اقصی = قدس شریفدہ کی مشہور
بیت مقدس معبد قطیفی . ||
مسجد حرام = مکہ مکرمہ دہ کی
کعبہ شریفہ .

مسجع ^{ص.ع.:} مسجعہ .
{ «نوع» دن سہ . تغیل

جدلریک اواخری قافیہ او-
لان (کلام منثور) : مسجع
برمقدمہ؛ مسجع عبارہ یازمق
اليوم مقبول دکلددر .

مسجل ^{ص.ع.:} مسجلہ .
{ «سجل» دن سہ . تغیل

سجلہ کپیرلش، محکمہ دفتربہ
قید اولنش، مقید .

مَسْجُون { ص. عر. ذ: مَسْجُونَه.
[«مَسْجُون» دَن سَمَه]
حبسخانه به قونش، زندانه
قبائش، محبوس.

مَسْح { سَن. مر. ۱. ال سورمه،
مَسْح { ال ايله صيفامه، ال ايله
ياغ وساژه سورمه. ۲. ف.
آبدست صره سنده ايهلاق نلی
باشك بر بولوكنه سورمك
فعلی: باشك بر بولوكنی مسح
ایتك.

مَسْحَر { ص. عر. ذ: مَسْحَرَه.
[«مَسْحَر» دَن سَمَه]
تفعلیل

مَسْحُور { ص. عر. ذ: مَسْحُورَه.
[«مَسْحُور» دَن سَمَه]
سحر ایدلش، بگوچه اوغرامش،
بگو ايله آلدائش.

مَسْحُوق { ص. عر. ذ: مَسْحُوقَه.
[«مَسْحُوق» دَن سَمَه]
دوگلش، ازلش، توز حاله
قونش.

مَسْحُك { سَن. عر. شكلی: كَشْد.
مَسْحُك { رُوب چركین وید بر
شكل وقابه صوفه: جناب حق
اونلری مایمون صورته مسح
ایندی.

مَسْحَر { ص. عر. ذ: مَسْحَرَه.
[«مَسْحَر» دَن سَمَه]
تفعلیل

ضبط و تسخیر اولمش، قوه جبریه
ایله اله یکیرلش، فتح اولمش:
بتون او جهتلی مَسْحَر ایلدی.

مَسْحَرَه { سَن. عر. ذوقله، استهزا،
[«مَسْحَرَه» دَن سَمَه]
= ص. عر. ۱. کولنج، کوله جك،
رذیل، رسوای: مَسْحَرَه عالم.
۲. هرکی کولدرمك ایچون
حیثیت و اعتبارینی یایمال ایدوب
کپازه اولان: مَسْحَرَه بر آدم.

۳. تحققلر یابان: نه مسخره
چو قدر بول!

مَسْحَرَه لَاتَمَق { فل. ۱. مَسْحَرَه.
[«مَسْحَرَه» دَن سَمَه]
لق ایتمك،
رذیلانه طالقاولانی ایتمك. ۲.
کولنج اولقی. ۳. تحققلر باقی.

مَسْحَرَه لَق { س. ۱. رذیلانه
[«مَسْحَرَه» دَن سَمَه]
طالاولقی. هرکی
کولدرمك ایچون کندی حیثیت
و اعتبارینی یایمال اتمه: مَسْحَرَه لقی
ایدوب عالمی کولدریر. ۲.

میسوب و رذیلانه فعل و حرکت،
رذالت: سزک ایتدیگن مَسْحَرَه.
لقدیر! ۳. تحققل: بوجو جق
نه مَسْحَرَه قتلر یاییور.

مَسْحَرَن { ص. عر. ذ: مَسْحَرَه.
[«مَسْحَرَن» دَن سَمَه]
تفعلیل
تسخیر ایدن، ایصیدان،
ایصیدیچی. ذ.

مَسْحَرَد { ص. عر. ذ: مَسْحَرَدَه.
[«مَسْحَرَد» دَن سَمَه]
تفعلیل
طوغریلتان، طوغری یوله سوق
ایدن. ۲. [«مَسْحَرَد» دَن سَمَه]
تفعلیل
ط. طیقانی، سد و بند ایدن.
ط. طیقائش، سد و بند اولمش،
مسدود.

مَسْحَرَس { ص. عر. ذ: مَسْحَرَسَه.
[«مَسْحَرَس» دَن سَمَه]
تفعلیل
آتی جزء دَن مرکب، آتاییه
منقسم، آلتیانی، آلتیلی. ۲.
آتی ضلع و گوشه سی اولان:
شكل مسدس. = سَن. عر.

۱. آتی ضلع و زاویه سی
اولان شكل: برمسدس چیزمك.
۲. آتی مصراعدن مرکب
قطعه.

مَسْدُود { ص. عر. ذ: مَسْدُودَه.
[«مَسْدُود» دَن سَمَه]
سد

اولمش، سد چکیلوب قبائش،
قبالی، طیقائش، طیقالی:
مسدود بول، قیو.
مَسْرَت { سَن. عر. [«مَسْرُور» دَن
مَصْرَ، می] ۱. سونج،
شادمانی: اعلان مسرت ایتمك.
۲. سونجی متضمن رسم و آیین،
شنگ، دوگون، سور: اجرای
مسرت. || مسرت بخش = سو-
پندیرن.

مَسْرِع { ص. عر. ذ: مَسْرِعَه.
[«مَسْرِع» دَن سَمَه]
تسارع ایدن، عجله ایتدیرن. ذ.
مَسْرِف { ص. عر. ذ: مَسْرِفَه.
[«مَسْرِف» دَن سَمَه]
تفعلیل
اسراف ایدن، بیهوده یره مالی
صرف و احما ایدن: بک مسرف
آدم.

مَسْرِفَانَه { ص. عر. ذ: مَسْرِفَانَه.
[«مَسْرِفَانَه» دَن سَمَه]
تفعلیل
سنه، بیهوده یره مالی صرف
و استهلاک ایدرک: بر طاقم
صرفیات مسرفانه؛ مالی مسرفانه
بدی.

مَسْرِفَلَك { ص. عر. ذ: مَسْرِفَلَكَه.
[«مَسْرِفَلَك» دَن سَمَه]
تفعلیل
آدمك حالی، اسراف: مسرفلك
خیسلاکدن بقر برخصلندر.

مَسْرُود { ص. عر. ذ: مَسْرُودَه.
[«مَسْرُود» دَن سَمَه]
تفعلیل
سرد و بیان اولمش، مذکور،
مسطور: مواد مسروده.

مَسْرُور { ص. عر. ذ: مَسْرُورَه.
[«مَسْرُور» دَن سَمَه]
تفعلیل
۱. سونجش، شن، شاد، شادمان:
بوخردن چوق مسرور اولدی.
۲. نائل مرام، کلام: ان شاء الله
سزدم مسرور اولورسکز.

مَسْرُورِيَّت { س. ع. ۱. سرور، شادمانی.
۲. نائل مرام اوله، کامیابی :
بوکو نلرده پدریک ده مسروریتی
مقرر در .

مَسْرُوق { ص. ع. ۱. مسروق.
{ (د سرقه « دن سرقه »)
چالیش، آشیرلش، سرقت
اولغش : مال مسروق؛ حیوانات
مسروقه .

مَسْطَرَه { س. اوجی سیوری
دمیری قیصه او-
گندره، یزلیکچ .

مَسْطَح { ص. ع. ۱. مسطحه .
{ (د سطح « دن سطح »
تفعل) . دوز بریز اوزرنده
ترسیم اولغش، طول وعرضی
اولوب عمق وارتنای اولیان،
سطحی : شکل مسطح : کره مسطحه :
هندسه مسطحه = اشکال مسطحه .
دن بحث ایدنی، هندسه مجسمه نیک
غیری .

مَسْطَر { س. ع. ۱. مساطر .
{ (د سطر « دن اسم آلت »)
سطرک طوغری کیتیمیون
کاغدی چیزمکه مخصوص آلتکه
ایغجه بر مقوا اوزرینه تمید
اولغش ایلیکلردن عبارت اولوب
کاغذک آلتنه وضع ایله اوستندن
ال ایله باصلد یفتده کاغذ منتظم
صورتده چیلیر . { جدول
تخته سنه یک دتلیور . طابجی
جدولنه مسطر دتلیور .

مَسْطَرَه { س. ع. ۱. { (د سطر «
{ (دن) . زاویه لک
درجاتی اولچمکه مخصوص هندسه
آلتی، زاویه جدولی، عضاده،
فر. Alidade (ع. المضاده دن
ماخوذ .

مَسْطُور { ص. ع. ۱. مسطوره .
{ (د سطر « دن سطر »)
چیزلش، یازلش، محرز :
تفصیلاتی تاریخ کتا بلرنده
مسطوردر .

مَسْعَدَت { س. ع. ۱. سعده .
{ (دن مض. میمی) سعده .
دت، قوتیلیق، بختیارلیق : زمان
مسعدت نشان .

مَسْعُود { ص. ع. ۱. مسعوده .
{ (د سعد « دن سمد »)
سعادتلی، قوتلی، بختیار : دائماً
مسعوددر؛ مسعود الحال .
مَسْعُودِيَّت { س. ع. ۱. بختیارلیق،
مَسْعُودِيَّت { قوتیلیق، سعادت
حال : بر حال مسعودیتده یاشا-
یورلر .

مَسْقُور { ص. ع. ۱. مسفوره .
{ (د سفر « دن سمد »)
یازلش، ذکر ی کچمش، مذ-
کور، مرقوم، مزبور . { انشاء
قدیم لساننده تعظیمی مطلوب
اولیان اشخاصی حقیقه قوللا-
نیلوب، « مرقوم » دن دون
اعتبار اولنوردی .

مَسْقَا { س. با : موصافه .
مَسْقَرَه { ص. با : ماسقاره .

مَسْقُوط { س. ع. ۱. سقوط .
{ (دن س.) دوشیان یر،
برشیک دوشدیک محل . ذ .
|| مسقط رأس = تولد ایدان،
دنیاه کیتین یر، وطن : سمدنیک
مسقط رأسی شیرازدر .

مَسْقُوط { ص. ع. ۱. منقطه .
{ (د سقوط « دن سف »
انمال) ط . جوجق دوشورمکه
یارایان ویا سبب اولان (علاج

وساژه) .
مَسْقَات { س. ج. ۱. مسقفات .
{ (د سقف « دن سمد »)
تفعل) وقفه ابیه وعقاردن
عبارت اولان ابرادی : مسقات
ومنقعات .

مَسْقُوت { یا مَسْقُوتُ . س. ص.
مَسْقُوت { روسیه نیک اسکی پایتختی
اولان، مسقوشهری استمند
روسیلی، روس : مسقو چایی؛
مسقو بزی .

مَسْقُوجَه { یا مَسْقُوجَه . ص.
مَسْقُوجَه { روجه، روسلرک
طرز و اصولنده ویا لساننده
اولان : مسقوجه خوره، مسقو-
جه کتاب، یازی . = ح .
روسلرک طرز و اصول ویا لسا-
نده : مسقوجه سولیک،
بازمق . = س . روس لانی :
مسقوجه اسلاو لسانلرننددر .

مَسْقُول { یا مَسْقُولی . س. ص.
مَسْقُول { روسیه اهالیسندن،
روسیلی، روس .

مَسْكَ { س. ع. ۱. فاسک .
{ (دن ممر) بر جنس
حیلاک کوبکندن چیقان کوزل
قوقولی بر ماده که اک مشهور
عطر یاننددر . || مسک صابونی =
کوزل قوقولی صابون . || غالیه
مسک، قاله مسک = مسک یاغی .
|| مسک فارسی، کچیکسی، کدیمی =
کوزل رایحه نشر ایدر حیوان
جنسلی . || مسک نباتی =
برده حامل اولان نوعی . || مج .
مسک کی = یک تمیز و کوزل قوقو-
لی . || غاوغامسک کی قوقی = غاوغا
ظهور ایدر جکی آلاشلق . || مسک
ایله عنبر = تمام مطلوبه موافق .

|| مسك ييلانی = كوزل برابجه
نشر ایدن ييلان .

مَسْكُت { ص. } « مسك » دن
كوزل قوقولی ميوه :

مَسْكُت اوزوی، الماسی، لیونی .
مَسْكُت { ص. } (فر. Mouquet)
ككیش چاپلی اسکی
برجنس تفك؛ مسك دانه می .

مَسْكُت { ص. } « مسكوت » دن
افعال [صوصدیران ، سكوته
مجبور ایدن ، جبط وازام ایلمن ،
اعتراضه مجال براتیان : بر
جواب مسك وپردی .

مَسْكِر { ص. } « مسكر » دن
سرخوش ایدن ، سرخوشانی
موجب ، سرخوشانی وپرن :

شیره اسكیره مسكر اولور .
مَسْكِرَات { ص. } « مسكرات »
خوشاق وپرن شیلر ،

مَكِفَات : مسكرات رسمی :
مسكراتك هر نوعی حرامدر .

مَسْكِن { ص. } « مسكون » دن
اوتوریلان یر ، اقامت اولنان

محل ، اقامتگاه ، مأوی : مسكنی
پرورانه ایدی : انسان مسكنی
تمیز طوغلی .

مَسْكِن { ص. } « مسكون » دن
تفصیل ط . آفری و سازهی

طوردریان ، تسكن ایدن ،
راختلاندیران ، اووشدیران :
دواء مسكن : ادویه مسكنه .

مَسْكُت { ص. } « مسكوت » دن
تفصیل ط . آفری و سازهی
طوردریان ، تسكن ایدن ،
راختلاندیران ، اووشدیران :
دواء مسكن : ادویه مسكنه .

لك ، حاجلك ، عجز : سن بو
ممكنله هیچ برایش كوره .
مَسْكُت { ص. } « مسكوت » دن
قابله دوكلش ، دوكه .

مَسْكُوت { ص. } « مسكوت » دن
ضرب اولنش ، تمغای اولمش ،
آقچه حالته قوغش : ذهب
مسكوك : معادن مسكوكه .

مَسْكُوكَات { ص. } « مسكوكات »
آقچه انواعی : مسكوكات عتیقه ؛
مسكوكات عثمانیه .

مَسْكُون { ص. } « مسكون » دن
۱. ایچنده اقامت اولنان :
مسكون برخانه ؛ براو مسكون
اولازسه چابوق خراب اولور .

۲. اهاالیسی اولان ، سكاتی بولنان :
آوسترالیاك باشلیجه شرق جنوبی
قسمی مسكوندر ؛ آفریقاك قسم
اعظمی زنجیرله مسكوندر || غیر
مسكون = ایچنده اقامت اولنمیان

ویا اهاالیسی اولمیان ، خالی ایسر :
غیر مسكون براو ، بر آظه
|| اربع میكون = اسکیلرجه معلوم و
مكتوف بولنان كره ارضك

درنده بری كه دیگر اوج دیمی
خالی وناقابل اسكان زعم اولغنه
بو تعبیرله تمییه اولنوردی :
بونك ربع مسكونده مثلی بوقدر .

مَسْكُی { ص. } « مسكي »
ویا مسك قوقولی . ||
مسكي الحتام = « ختامه مسك »
تمییرندن مأخوذ اولهرق كو .

زللكه ختام بولان مقامنده
مستعملدر .

مَسْكِين { ص. } « مسكين » دن
۱. فقیر ، بیچاره ،
ضرورته دوچار . ۲. بچریكیز ،
حاجز ، برشی الدن كلز ، ینی .

۳. تر . جذام علته مبتلا ،
مجنوم . || مسكين علنی = جذام
دینان علت ساریه مدشه .

مَسْكِينَانَه { ص. } « مسكینه »
و عاجزانه ، كال عجز ودرماندی
ایله : مسكینه حرک ایدیور .

مَسْكِينَخَانَه { ص. } « مسكینهخانه »
مخصوص دازه ، دارالمجذومین .

مَسْكِينَلِك { ص. } « مسكینلك »
۱. فقیرك ،
۲. بچریكیزك ، عجز ، بیچاره لك .
۳. مسكين علنی ، جذام .

مَسْكِينَلَمَك { ص. } « مسكینلیمك »
مانده اولوق ، مجزه دوچار اولوق :
اختیارلایوب مسكینلشمش .

مَسْلَح { ص. } « مسلاح » دن
سلاحلشمش ، سلاحلی : مسلح
آدم .

مَسْلَحَات { ص. } « مسلاحات » دن
سلاح بدست
اولهرق : مسلحاً هجوم ایستیلر .

مَسْلَسِل { ص. } « مسلسله » دن
دحرج [زنجیر کی بر برینه باغلی
اولان ، غیر منقطع بر صره

مَسْلَسِل { ص. } « مسلسله » دن
دحرج [زنجیر کی بر برینه باغلی
اولان ، غیر منقطع بر صره

تشکیل ایدن، بر سلسله صورتند
اولان : ذریت سلسله؛ جبال
سلسله، عبارت سلسله = ارالی
کلیوب بر برینه ادوات ربط
ایله مربوط اولان فقره طویل.
مُسَلَّسَلْ { ح. عر. زنجیر کی
بر برینه باغلی اولورق،
بر برینک عقبنده : اونک اجدادی
اوراده سلسلا متصرفاتی
ایتملردی .

مُسَلَّطْ { ص. عر. ن : مسلطه .
[«سلطه» : ن سغه تفعل]
اوزرینه دوشوب راحت بر اقیان،
حاکم مطلق کسلوب قهر آلتنده
طوتان، ایکیده برده ظهور الیه
ازطاج ایدن : اوملکنه چکرکه
مسلط اولمش؛ چفتلکه برطاقم
خیدودلر مسلط اولدی؛ بن باشمه
مسلط اولا .

مَسَلَّکْ { سن. عر. ج : مسالک .
[«سلوک» دن سم. ۱ .
یول ، طریق ، راه : ارباب
استقامتک مسالکته سلوک ایتک .
۲ . کیدیش ، رفتار ، طرز ،
اصول ، ترتیب : بو مسالکده
دوام ایدرسه صوکی ائی چقماز .
۳ . هر آدمک دنیا ده یاشماق
ویکینک ایچون طوئدنی ایش،
تابع اولدنی صنف ، سسلک :
عسکرلک ، دیلوماتاق مسلکی .
۴ . هرکسک کندینجه اتخاذ
ایتدیی خط حرکت ، وجدان
وناموس طریق که اوندن انحراف
اصحاب ناموس ایچون محالدر :
مسلك صاحبی بر آدمدر ؛ او
آدمه هچ مسلك یوقدر ؛ هر
کسک کندینه مخصوص بر مسلكی
واردر .

مَسَلَكِيزْ { ص. وجدان و
اخلاق و ناموسجه
تابع اوله جق بر طریق اولیان،
ایجابنه کوره تبدیل طور
وحزک ایدوب کندینه مخصوص
بر طریق و اصول اولیان :
کندینی مسلكیز بر آدمدر .
مَسَلَكِيزْ لِكْ { س. کندینه
مخصوص
مسلكی و وجدان و ناموسجه
تابع اوله جق طریق اولیان متلون
آدمک حالی : مسلكیزلکی ذاتا
مملومدر .

مَسَلَكِيْ { ص. مسلك صاحبی،
وجدان و ناموسجه
تابع اولدنی طریق مخصوصی
اولان .

مُسَلِّمٌ { ص. س. عر. ن : مسلمه . ج :
مسلمین . ج. م. مسلمات .
[«سلم» دن سغ. افعال] دین
اسلامه تابع اولان ، مسلمان ،
مؤمن : یولک یلغیه سی هر مسلم
ایچون شرطدر ؛ سلمه بر خاتون ؛
کافه مسلمین و مسلمات ایچون دعا
ایغلی .

مُسَلِّمٌ { سن. عر. مقدما مدیر
مسلم و قائم مقام کی الک کوچک
مالکیه مأمورلرینه و برین اسمدر .

مُسَلِّمٌ { ص. عر. ن : مسلمه . [«سلم» دن
مسلم] سغه. تفعل [تسلیم اولغش،
کیسه طرفدن انکار ویا اعتراض
اولنه میان، مقرر، متفق علیه،
غیر منکر، مثبت : اونک علم
وفضلی مسلمدر ؛ بو جمله مسلم
برقضیه در. = س. تر. سابقده
عسکر سوقنده بالطه حیلقی و
آراهه حیلق ایتک شرطیه ویرکدن
معاف کوبلی .

مُسَلَّمَاتْ { سن. ج. عر. عموجه
تسلیم اولنوب غیر قابل
انکار قضایا، بدیی ایشلر .

مُسَلِّمَانْ { ص. س. فا. عر. مسلم .
[دن] ۱ . دین اسلام
متدین، مسلم، اهل اسلامدن
آدم . ۲ . مج. طوغری، مستقیم،
غل و غشی یوق : مسلمان آدم؛
مسلمان سوزی . ۳ . دیندار،
متدین، متق : مسلمان آدمدر .

مُسَلِّمَانِجِهْ { ص. س. ح. ۱ . اهل اسلام
طرز و اصول ویا لسان
وخطنده : مسلمانجه نماز؛ مسلمانجه
قونیشبور؛ مسلمانجه یازدی .
۲ . طوغری؛ صدق و استقامتله :
مسلمانجه سوز، حرکت؛ بن
مسلمانجه سویلرم، مسلمانجه ایش
کوروروم. = س. اهل اسلام
لسان ویا خطی : مسلمانجه
صافدن صوله یازیلر .

مُسَلِّمَانِیقْ { س. ۱ . دین اسلام
عقائد اسلامییه : مسلمان
نلفی ائی ییلر؛ اونک مسلماننیه ده
مشکوک . ۲ . طوغریق، استقا
مت، صدق : سزک ایتدیککر
مسلماننیه ؟ ۳ . دیندارلقی،
تقوی .

مَسْلُوبْ { ص. عر. ن : مسلوبه .
[«سلب» دن سغه.]
صویلش، آلفش، مفقوده،
ازاله اولغش : مسلوب الراحة =
راحتی یوق، راحتی منسلب اواش .

مَسْلُولْ { ص. عر. ن : مسلوله .
[«سل» دن سغه. ۱ .
قینندن چیقارلش، صیبرلش :
سیف مسلول . ۲ . ط. سل الرئه
یعنی ورم علتله مبتلا، ورم
اولش .

مَسْمُومٌ { یا مسمی . ص. عر. ن :
مسموم . [«سم» دن
سموم]

مسنددر. || مسندالیه = قضیه
و یا جمله که دیگر جزئی که مسند
او کا اسناد و محل اولنور : یوقا.
ریکی قضیه ده لفظه جلال مسند
الهدر. نخوده متدا دتلر.

برخط مخصوص که صاغنن صوله
حروف مقطعه ايله يازولوب،
حررلرلر حروف عبرايه ايله
برآز مناسترلر وار ابدى .

۱. مسنم : مسنم اولان.
۲. قبارتمه اولارقي محكوك.
مسنم : مسنم اعلا، مسنم
اوسط، مسنم ادني.

مسنون { ص. عربی : مسنونہ .
[«سنة» دن سمعہ] ۱.
حادث اولش، معتاد . ۲. سنت
شریفہ اقتضاسندن اولان :
نکاح رسم مسنونی .

مسواک { سڌ، عربی، [د-و-ک] دن
دیش { اسم آلت } ۱. دیش
اوغه حق، یمیزلجک آلت،
دیش فورجه سی. ۲. بالخاصه
عربلرجه بو ایشده مستعمل
خشب یارمه اوچی لفلنیش برتھر
مخصوص چوغندن عبارتدر. ||
مسواک آغاجی = انجہ دالری
بو درلو مسواک لر یاعنه یارایان
برجنس عربستان آغاجی.

مسودہ (سندھ، عربی) (سودا، دن)
 مسودہ (سندھ، فقہ) (سودا، دن)
 طرفتدن، بیاضہ چمکک اوزرہ
 مسودہ یازان، بر مادہ بی قلم
 آلان کاتب، منشی : او قلمہ
 ارج مسودہ بش منشی واردہ.

مُسَوِّدِلكَ } مسوده يازان
ورماده بي قله آلان

دهوی شیخ بر محکمه ده مسموم
اوله ماز . ۳ . دیکنیلین ، قبول
اولتان : سویلد مسده سوزم
مسموم اولدی .

مسموعات } شش. چ. هر
ایشیدیان خبرل،
متواتر اولان حوادث : مسموعاته
کوره کندبی کلیه جکدر ؛ هر
مسموعاتی بلا تحقیق بازماند .

مَسْمُوم } ص. عربی: مسمومہ.
{ (دسم «دن سمہ»)
زهر انمش، آغولی.

مَسْمُومًا } ح. عر. زهر لُش
اولدینی حالدہ : یلان
صوقد یقندن مسموما وفات ابتد.

مُسَمَّه { ش. ع. ج : مسام.
جم الجمی : مسامات.
[لسانزدہ اک زیادہ جم الجمی
مستملدہ.] دریدہ کی اوافق
دلیکڑ کہ تر اورادن چیتار و
مدن تنفس ادر .

مُسَبِّن { ص. ص. مر. ث: مسنه.
[«سن» دن سف. افعال]
باشلی، یککین، قوجامش،
اختیار.

مَسْنَدُ { سَد. صر. ج : مساند.
{ (مسندو دن ۴۵) بیوک
منصب، مقام : مسند صدارت
عظمیٰ؛ مسند مشیخت اسلامیہ؛
مساند عالیہ۔ || مسند آراء؛ بر
مسندہ زینت وزینت ویرن، او
مسندہ بولنان. || مسند نشین =
بر مسند ومقامہ بولنان.

مسند { سذ. مر. (مسند) دن
 { سف. افسال) د. مر. بر
 جله اسمیه ویا قضیه منطقیه نک
 اسناد اولیان جزئی که نهموده
 خبر و منطقده محمول دخی دینار:
 (الله قدمدر) قضیه سنده قدم

سمه. تفعیل) بر اسمی اولان،
تسمیه اولنان، بنام : احد اسمیه
مما بر آدم. || اسمیه مما =
کندیسنه یاراشیر واحوانه
موافق بر اسمیه تسمیه اولنان.
|| مما بالانقیض = حال وهانک
عکسه دلالت ایدن بر اسمی
اولان، ادواب شردن بزینک
خبری تسمه اولنمی کی.

مِسْمَار } سنڌ. عرب. ج : مسما-
مير. اکر، چيوي، ميج.
{ ص. عرب. ث : مسما-

مسامری } ریه. اکسر و جیوی
رسمنده اولان : خط مسامری =
اسکی ایران و آنور خطی که مختلف
وضعیته متعدد جیوی رسملر.
ندن عبارت ایدی ، فر. Cu-
néiforme .

مسقط } م. ع. ا: مسقط
[مسقط دن مسقط]

زمرہ قافیہ لی درت جزء دن متشکل
نظم : قصیدہ : مسمطہ .

۱. قولاق، ذ. ۲. ط. خستلک
 جگر و قلبی دیکلکه مخصوص
 پوری.

مُسُون { ص. عر. ذ: مسحه.
(وسين «دن سف. افعال)
۱. سمیز. سین. ذ. ۲. سمیرتی،
سمزك ورن (علاج ویا غذا).

مَسْمُوعٌ } ص. مر. ١: مَسْمُوعَةٌ .
[د سمع دن سمع] ١ .

ایشیدلش، طولیش، خبر
آلمش: اوپله بر شو، مسووم
اولدی، ۲. دیکنلیر، دیکنمکه
مستحق، شایان استقام: بو

کاتیک حال و صفت و وظیفه می :
بر مدت میبذک ابتدکذ صکره
مسودلکه آلیشدی .

مسوده { س. ع. ج. : مسودات.
«سواد» دن س. ف. —

افعال باندن سین ساکنه وواو
مخففه ایله استعمالی غلطدر.
تبیض اولنق اوزره یازیلوب
تصحیح اولنش کاغدهک تبیضدن

صکره حفظ اولنور : مسوده.
سنه تاریخ آتملی : مسوداتی
جلدایوب حفظ ایدرلر : مسوده
کاغدی = تسویده مخصوصادی
کاغذ .

مسودهک { ص. مسوده یازمه
«تسویده» یارار :
مسودهک کاغذ .

مسهل { ص. ع. ر. : مسهل.
«مسهل» دن س. ف. افعال
سورمهنی موجب عمل ایتدیرن ،
اسهال ویرن ، اینت کتیرن :
سناه مکی مسهلدر . = س. ع. ر.
اسهال ولینتی موجب علاج :
مسهل آلدی .

مسئب { ص. ع. ر. : مسیه.
«مسئب» دن س. ف. تعقیل
قیدسز ، مبالانز ، ایشنه دقت
واهتمام ایتر ، اهاجلی : یک مسیب
آدمدر .

مسیبانه { ص. ح. ف. قیدسزجه ،
«ببالانزافله» .

مسیبلیک { س. قیدسزاق ، عدم
«مبالات» اهاجلیک :

بوقدرده مسیبلیک اولورمی ؟

مسیح { ص. ع. ر. اوزرینه یاغ
«سورلمش» معناسیله حضرت
عیسی (ع. م.) لقب اولمشدر :
عیسای مسیح ، عیسی المسیح .

مسیح { س. ع. ر. بودخی مسیح
«کچی» حضرت عیسی (ع. م.) ک
لقبدر . || مسیحادم ، مسیحافنس =
حضرت عیسی (ع. م.) کچی نفسنده
اولورله جان ویرمهک قوت
بولنان ، نفسی تأثیرلی .

مسیحی { ص. ع. ر. : مسیحیه.
«حضرت عیسای مسیح
(ع. م.)» منسوب و متعلق .

مسیخ { ص. ع. ر. : مسیخه .
«مسخ» دن ص. ا. ۱ .
مسخ اولنش ، بر حیوان شکل
و صورتنه کیرمش (انسان) ن.
۲ . نا . غریب شکل و صورتده
دنیا بهککش (انسان و یا حیوان) ،
غلط طبیعت ، فر . Monstre .

مسیخی { ص. ع. ر. : مسیحیه .
«مسیخی» نا . غریب شکل و صو-
رتده دنیا بهککش انسان و یا
حیوانه متعلق ، غلط طبیعت
قبیلندن اولان .

مسیره { س. ع. ر. : «سیر» دن
«مسیره» (س.) «سیر» کزبله .
جک محل ، تفرجگاه : بو شهرک
مسیره لری چوقدر . («سیرگاه»
معناسینه اولوب ، «مسیرهگاه»
دیمه ملی .)

مسئیل { س. ع. ر. : «سیلان» دن
«مسئیل» (س.) آقهجق بر ، یتاق . ن .

مسئیل { ص. ع. ر. : مسیله .
«سیلان» دن س. ف. افعال
ط . آفیدان ، اماله ایدن : مسیل
لین ، مسیل لعاب و سواره .

مسئله { س. ع. ر. ج. : مسائل .
«مسئله» دن ص. م. می
۱ . سؤال اولنوب جوابنی طلب
اولانسان شیء : علم حالدن ،
تاریخدن امتحان ایچون بر قاج

مسئله ترتیب ایتدی . ۲ . بر علم
وفنه دائر حلی مطلوب قضیه :
مسئله جبرییه : مسائل فقهیه . ۳ .

اهمیتی وحلی مشکل ماده
و کیفیت : مسائل سیاسییه ؛
بونوده بر مسئله یا عاقل ؛ مسئله
اوله جق ایش دکلدرد . ۴ . بین
الدول ظهور و چوق دفعه حربی
انتاج ایدن اختلاف : شبلی ایله
بولیویه آرمسده تحت ایدن
مسئله صلحا حل اولونه میوب حربی
منتج اولدی ؛ مسائل معلقه .
۵ . حرب ، محاربه : مسئله زائله .

مسئول { ص. ع. ر. : مسئوله .
«مسئول» («سؤال» دن س. ف.)
۱ . سوریلان ، سؤال اولنان :

مواد مسئولهیه جواب ویرملی .
۲ . ایستینان ، طلب اولنسان :
اسامف مسئولی . ۳ . فعل وحر .
کتندن رسماً جواب ویرمهک
مجبور وواقع اوله جق قصورک
جزای کندیسنه طائد اولان :
هرکس وظیفه سندن مسئولدر ؛
برغزته تک مدبر مسئولی . ۴ .

برینک تحت ضمان وکفالتنده بو-
لنان : او آدم بدن مسئولدر .
|| مسئول بالمال = تقدأ مسئول و
متکفل اولان . || مسئول بالنفس =
شخصاً مسئول و متکفل اولان .

مسئولیت { س. ع. ر. بر آدمک
«عهده سینه محول»
ایشدن طولای رسماً صورلملی
و ایجابنده تقدأ و یا جماعاً جزا
چیکه سی : بونک مسئولیتی کیمه
حائدر ؟ بوندن بکا برکونه
مسئولیت کتیز : بن المذن کلیدیکی
مرتبه ده چالیبشیریم اما اوستمه
مسئولیت آلام .

میانیه اعضا. نك هری، اور تاق :
بن او ایشده مشارك. مشارك نك
اجتماعی، فتح مشارکین یئنده
تقسیم اولنور .

مُشارَكْت { یا مشاركه . ش.
مشاركت { ص. عر. } [شركه] دن

مص. مفاعله [۱.] بر ایشده
باشقاريله برلكده بولنه :
كندیسی اوراده بولنش ایسده
مشاركت اتندیکی تین ایتدی؛
بو ایشده اونكده مشاركتی
آكلاشیور. ۲. اور تاقی، بر
شركت وقومیه و سائر اعضا.
سندن بولنه : فلان معدنك

اخراجنده شرك مشاركتكن
وارمیدر ؟ ۳. د. [صرفه]
حدنك ایکی ویا زیاده شخص
پیننده وقوعی کوسترمک مخصوص
فل بنامی که ترکیه ده « لاش »
و « لاش » اداتيله و عرییده
مفاعله و تفاعل بابليله افاده
اولنور : سوزلشمك : یا لاشتی؛
مکاله : تعاون کی. || بالشاركه =
۱. برلكده، اور تاقلاشه . ۲.
متقابلاً .

مُشَاطَه { ش. عر. } [مشط] دن
مُشَاطَه { ص. عر. } [كافی طارايوب
صاجی دوزلشمك و اسباب زینتی
طاروب سوسلندیرمك مخصوص
قادیی .

مُشَاع { ص. عر. } [شیع] دن
مُشَاع { ص. عر. } [اشاعه] ۱. اشاعه
اولنش، شیوع بولنش، یا بلش .
۲. حصه داران پیننده مشترك
قوللائیلوب تقسیم اولغان، بر
محل اهالیسنه مشترکاً عائد :
مشاع صرعا، باطله تی .

ایکی کشيك بر برینه سوگه سی،
سوگشمه، آتشمه : مشاعته
مشاجره یه منجر اولدی؛ بر طاقم
مشاعات غلیظه .

مُشَاجَرَه { ش. عر. } [شجر] دن
مُشَاجَرَه { مص. مفاعله] دو.
گشمه، مضاربه، غوغا : معا.
رضلری مشاجره یه مبدل او.
لوب بر برلرنك باشی یارمشلر .

مُشَار { ص. عر. } [شور] دن
مُشَار { ص. عر. } [اشارت] اشارت او
انان، اشارتله کوستریلن : مشار
بالبنان = یارمقله کوستریلن،
مشهور .

مُشَارَاة { ص. عر. } [مشار-
مُشَارَاة { ص. عر. } [مشارالیه] مشارالیهما .

ج : مشارالیه . ۱. کندیسنه
اشارت اولنان، اشارتله کوستریلن .
۲. انذکری سبق ایدن بالاده
محرر، مذکور. [انشا لساننده
بیوک رتبه یی حائر ذوات حقنده
مستعمل اولوب، مومی الیه دها
دون رتبه ده بولنانلر، مرقومده
بوس بوتون رتبه سز اولانلر
حقنده قوللائیلیر :] باشای
مشارالیه : خانم مشار الیه :
مشار و مومی الیه : مختلف
رتبه لده بولنانلر حقنده .

مُشَارِق { س. عر. } [مشرق] دن
مُشَارِق { ص. عر. } [مشرق] دن
مُشَارِق { ص. عر. } [مشرق] دن

مُشَارِك { ص. عر. } [مشاركه] دن
مُشَارِك { ص. عر. } [مشاركه] دن
رکین، ج. مشارکین، [«شركه»
دن سف. مفاعله] ۱. مشاركت
ایدن، بر ایشده دیگريله برابر
بولان، قاریشان، ذی مدخل
۲. بر شرکت و اور تاقلمه داخل
اولانلرک بهری، بر شرکت وقو-

{ د. } [میک کسره سی ماقبلنه
مش { کوره خفیف ویا قیل او.
قونور.] اصل فله ملحق اولوب
ماضی نقلی یی تشکیل ایدر :
کلش، یازمه کی. - کلیمه مش،
کلشمش، کله چکمش کی روایت
صیغه لرنده کی « مش » ایسه فعل
اسنادنك ماضی نقلیسی اولان
« ایش » دن مخففدر .

مُش { مه. } [یاش] لفظله برابر
مُش { قوللائیلوب لیت امل معنا.
سی وهب روایت صیغه لری
قوللائوب حکلی برشی سولیمین
آدمک خالی افاده و تصور ایدر :
مش یاش دیه رک قطعی بر جواب
ویرمدی .

مُشَابِق { یا موشابق . ص. عر. }
مُشَابِق { ص. عر. } [مشبك] دن غلط
۱. قفس شکنده اویمه لی
(کومش اوانی) . ۲. اییکله
ایشان قفسی (نقش) .

مُشَابِه { ص. عر. } [مشابه]
مُشَابِه { ص. عر. } [مشابه]
بکزر، مماثل، نظیر، شبیه،
آردلرنده مشابه بولنان ایکی
شخص و یا شیک بهری بر برینه
یک مشابه ایکی او؛ بوکا مشابه
برآت ایسترم .

مُشَابَهَت { یا مشابه . ش. عر. }
مُشَابَهَت { ص. عر. } [مشابه] دن
مفاعله [بکزه مه، ایکی شی
آرمسندکی بکزه ییش : بواکی
آدم، بواول آرمسندنه قدر
مشابه وارددر .

مُشَاتَلِق { س. } [مشته] دن غلط
مُشَاتَلِق { غیر مسلم مزارانلی :
یهودی، ارمنی مشاتانی .

مُشَاة { ش. عر. } [مشاتات]
مُشَاة { ص. عر. } [مشاتات]
[« شتم » دن مص مفاعله]

مُشَاعِرَه { س. عر. «شعر» دن
مص. مفاعله } شعر

سویلشمه، شعر ایله بربرشمه
جواب و برمه و یا شعر سویلده
یارشمه کیرشمه: اسکی شاعرل
مشاعره بی جوق سورلدی.

مُشَاعِل { س. عر. ج. عر. فد:
مشعل. با: مشعل. } مشاعِل

مُشَاغِل { س. عر. ج. عر. فد: مشغله.
با: مشغله. } مُشَاغِل

مُشَافَهَه { س. عر. «شفه» دن
مص. مفاعله } آغز دن
قونیشمه، آغز آغزه سویلشمه.

مُشَاق { س. عر. ج. عر. فد: مشقت.
با: مشقت. } مُشَاق

مُشَام { س. عر. «شم» دن
مص. قوقو-آله جق محل، }
بورنک ایچی و یوقاریسی. گگز:

کوزل قوقورله تمطیر مشام
ایتمک.

مُشَاوِر { ص. عر. ئ: مشاوره.
«مشورة» دن س. مفاعله }
کندیسنه طایئیلان،

عقل کوسرتن: مشاور خاص.
== س. عر. بریوک مأمورک
امور مأموره-سندنه کندیسنه

طایئیمق اوزره معینته تمین
اولنان مأمور، معاون، مستشار:

خارجیه نظارتی حقوق مشاوری.
== س. عر. ج. مشاورات.

مُشَاوَرَه { «مشورة» دن مص.
مفاعله } ۱. ایکی و یا زیاده شخص
بیننده اولنان مشورت طایئشمه،

بر برندن رأی طالب ایدمک اولنان
مذاکره: بوتون کوز مشاوره

ایتدیلر. ۲. برخستیه باقی
ایچون برقاچ طبیک برره کلوب

تخییس مرض و تمین مداوات

حقیقده مذاکره ایتمه لری،
قونولتو: اطبا بالمشاوره شوکا
قرار و بریدیلر.

مُشَاهِد { س. عر. ج. عر. فد:
مشهد. با: مشهد. } مُشَاهِد

مُشَاهِد { ص. عر. ئ: مشاهده.
«شهود» دن س. مفاعله }
اولان: مشاهده اولان حسن
خدمته بناء.

مُشَاهِد { ص. عر. ئ: مشاهده.
«شهود» دن س. مفاعله }
اولان: مشاهده اولان حسن
خدمته بناء.

مُشَاهِد { ص. عر. ئ: مشاهده.
«شهود» دن س. مفاعله }
اولان: مشاهده اولان حسن
خدمته بناء.

مُشَاهِد { ص. عر. ئ: مشاهده.
«شهود» دن س. مفاعله }
اولان: مشاهده اولان حسن
خدمته بناء.

مُشَاهِد { ص. عر. ئ: مشاهده.
«شهود» دن س. مفاعله }
اولان: مشاهده اولان حسن
خدمته بناء.

مُشَاهِد { ص. عر. ئ: مشاهده.
«شهود» دن س. مفاعله }
اولان: مشاهده اولان حسن
خدمته بناء.

مُشَاهِد { ص. عر. ئ: مشاهده.
«شهود» دن س. مفاعله }
اولان: مشاهده اولان حسن
خدمته بناء.

مُشَاهِد { ص. عر. ئ: مشاهده.
«شهود» دن س. مفاعله }
اولان: مشاهده اولان حسن
خدمته بناء.

مُشَاهِد { ص. عر. ئ: مشاهده.
«شهود» دن س. مفاعله }
اولان: مشاهده اولان حسن
خدمته بناء.

مُشَاهِد { ص. عر. ئ: مشاهده.
«شهود» دن س. مفاعله }
اولان: مشاهده اولان حسن
خدمته بناء.

مُشَاهِد { ص. عر. ئ: مشاهده.
«شهود» دن س. مفاعله }
اولان: مشاهده اولان حسن
خدمته بناء.

مُشَاهِد { ص. عر. ئ: مشاهده.
«شهود» دن س. مفاعله }
اولان: مشاهده اولان حسن
خدمته بناء.

مُشَاهِد { ص. عر. ئ: مشاهده.
«شهود» دن س. مفاعله }
اولان: مشاهده اولان حسن
خدمته بناء.

مُشَاهِد { ص. عر. ئ: مشاهده.
«شهود» دن س. مفاعله }
اولان: مشاهده اولان حسن
خدمته بناء.

مُشَاهِد { ص. عر. ئ: مشاهده.
«شهود» دن س. مفاعله }
اولان: مشاهده اولان حسن
خدمته بناء.

مُشَاهِد { ص. عر. ئ: مشاهده.
«شهود» دن س. مفاعله }
اولان: مشاهده اولان حسن
خدمته بناء.

مُشَاهِد { ص. عر. ئ: مشاهده.
«شهود» دن س. مفاعله }
اولان: مشاهده اولان حسن
خدمته بناء.

مُشَاهِد { ص. عر. ئ: مشاهده.
«شهود» دن س. مفاعله }
اولان: مشاهده اولان حسن
خدمته بناء.

مُشَاهِد { ص. عر. ئ: مشاهده.
«شهود» دن س. مفاعله }
اولان: مشاهده اولان حسن
خدمته بناء.

مُشَاهِد { ص. عر. ئ: مشاهده.
«شهود» دن س. مفاعله }
اولان: مشاهده اولان حسن
خدمته بناء.

آغ و قفس کی اورلش اولان.
مُشَبَّوع { ص. عر. ئ: مشبوع.
«اشبع» دن س. طوعش، طوق، سیر. ۲. کیر.
با: متبع. } مُشَبَّوع

مُشَبَّه { ص. عر. ئ: مشبهه.
«اشبه» دن س. تغیل } مُشَبَّه

بکره دین، تشبیه اولنان.
|| مشبهه = کندیسنه تشبیه
اولنان: جسور آدمی آرسلانه

تشبیه ایتدیکمزه جسور مشبه
و آرسلان مشبهدر. || ۲. (صرف عربیده)
صفت مشبهه

افعال لازمه دن اوزان مختلفه ده
و باشلیجه فعل وزننده کلن صفت.

|| حروف مشبهه بالفعل = (ان،
ان، کان، لکن، لیت، لمل)

حروف عربیه سی که اسم و خبر
آلوب فعل مناسی ده متعیندرلر.

مُشْت { ص. عر. ۱. یوروق.
۲. آج. ل. } مُشْت

مُشْت { ص. عر. ۱. قیشلاق، قیشین
اقامت اولنان محل، قیشلاق ار.

دوگاه: مشتای بلفرا: ۲.
قیشاق مرعا، قیشله، قیشلاق.

مُشْتِاق { ص. عر. ئ: مشتاقه.
ج: مشتاقین. «شوق» } مُشْتِاق

دن س. افتعال اوزلین، آرزو
ایدن، کوره چکی کلش اولان،

جان آتاق: اولادینه، مملکتینه
مشتاقدر. «مشتق» ایله التباس

ایتدیرله ملیدر. |
مُشْتِاقَانَه { ص. عر. فاکال اشتیاق
مشتاقانه } مُشْتِاقَانَه

مُشْتِاقَانَه { ص. عر. فاکال اشتیاق
مشتاقانه } مُشْتِاقَانَه

مُشْتِاقَانَه { ص. عر. فاکال اشتیاق
مشتاقانه } مُشْتِاقَانَه

مُشْتِاقَانَه { ص. عر. فاکال اشتیاق
مشتاقانه } مُشْتِاقَانَه

مُشْتِاقَانَه { ص. عر. فاکال اشتیاق
مشتاقانه } مُشْتِاقَانَه

مُشْتِاقَانَه { ص. عر. فاکال اشتیاق
مشتاقانه } مُشْتِاقَانَه

مُشْتِاقَانَه { ص. عر. فاکال اشتیاق
مشتاقانه } مُشْتِاقَانَه

مُشْتِاقَانَه { ص. عر. فاکال اشتیاق
مشتاقانه } مُشْتِاقَانَه

مُشْتِاقَانَه { ص. عر. فاکال اشتیاق
مشتاقانه } مُشْتِاقَانَه

افتعال [آغ و نفس کبی بر برینه
چکوب اوراش .

مُشْتَبِه { ص. عر. ث: مشتبهه .
مُشْتَبِه { (دشبه) دن سف. افتعال]
شبهه، حقنده اشتباه اولنان ،
مشكوك . ذ .

مُشْتَدِد { ص. عر. ث: مشتده .
مُشْتَدِد { (دشده) دن سف. افتعال]
شدتلان، اشتداد ایدن ، دها
زیاده شدت کسب ایدن ، آزان :
هوانك دكشمه سيله خسته لنی
مشته اولدی .

مُشْتَرَك { ص. عر. ث: مشتركه .
مُشْتَرَك { (دشركة) دن سف.
افتعال] برابسه اشتراك ایدن ،
باشقوله برابر برابشده بولنان
اورتاق، ذی مدخل . ذ . (عربجه ده
آبونه معناسيله ده قوللانلیر .)

مُشْتَرَك { ص. عر. ث: مشتركه .
مُشْتَرَك { (دشركة) دن سف.
افتعال] ایکی ویا زیاده شخص ویا
هیت طرفندن قوللانیلان ،
آزده بولنان ، اورتاقلاشه قوللا
نیلان : قوبو ایکی اوآده سنده

مشتركدر : قوشو ایله مشترك
برابچهمز وارددر . مشترك ماله
کیمیه باقاز . || س. فصل مشترك =
ایکی سطحك تماس ایندکاری
خط . || قاسم مشترك ، نخرج
مشترك = ایکی عددی کسورسز
تقسیم ایدمه ییلن رقم : قاسم
مشترك اصغر : قاسم مشترك
اعظم .

مُشْتَرَكًا { ح. عر. اورتاقلاشه ،
براکده . : بر آراه
آلوب مشترك قوللاننه جفز .

مُشْتَرَى { سذ. عر. [« شری »
مُشْتَرَى { دن سف. افتعال] ۱ .

برلفظدن اشتقاق مثبت اولان :
قیشلاق قیشدن مشتقد؛ الفاظ
اصلیه ایله الفاظ مشتقه . || مشتق
منه = دیگر برکلهك چیقدی
کله اصلیه : استفارک مشتق
منهی غفراندر .

مُشْتَقَات { سذ. ج. عر. اصول
مُشْتَقَات { حکمنده اولان دیگر
کله ردن آیرلش فروعدن معدود
کله : عربی لغت کتابلرنده اصل
مانه حروف هجا صر سیه
ترتیب اولنوب مشتقاقی زیرنده
بیان اولنور .

مُشْتَكَا { یا مشتکی . سذ. عر.
مُشْتَكَا { (دشکوی) دن سف.
افتعال] ۱ . شکایت اولنان ،
بادی شکایت اولان ماده :
اوتك مشتکایی نه دن عبارتدر ؟
۲ . شکایت : شکوی : والی الله
المشتکی .

مُشْتَكِي { اص. عر. ث: مشکیه .
مُشْتَكِي { (دشکوی) دن سف.
افتعال] شکایت ایدن ، شکایتچی .
مُشْتَمِل { ص. عر. ث: مشتمله .
مُشْتَمِل { (دشمول) دن سف. افتعال]
اشتمال واحتوا ایدن ، صاران ،
قاوریان ، شامل ، حاوی ، جامع :
بر چوق اراضی مشتمل بر
چفتك .

مُشْتَمِل { ص. عر. ث: مشتمله .
مُشْتَمِل { (دشمول) دن سف. افتعال]
برشینك اینجده بولنان ، برشینك
جامع حاوی اولدینی .

مُشْتَمَلَات { سذ. ج. عر. اسف.
مُشْتَمَلَات { صورتنده میك کسرله
استعمالی غلطدر . | برشینك جامع
وشامل اولدینی شیلر ، برشینك
ملحقات و فروعی : چفتكك

صائین آلان ، برشی صائین
آلقی ایچون مراجعت ایدن
آدم : مشتری به کوره فیات
ایستر . ۲ . برتاجرله ویا دیگر
اصنافدن برآدمله هروقت معامله
ایدن آدم : اونم مشتریدر ؛ ایی
اوستدر اما مشتریلری یوقدر .
۳ . طالب ، خواهشگر : بومالك
شمدی مشتریسی یوقدر . ۴ .
کونشك اطرافنه دوتن سیاره لرك
الكیوکی اولوب سیارات کیمیهك
بتخیسیدر . وسامده بك پارلاق
بر نجم صورتنده کوزیکور .

مُشْتَرِن { س. ص. فا. [دشت =
مُشْتَرِن { یوسروق . زدن = اور.
مق] یوسروق کورش ایدن ،
یوسروق کورشده ماهرهلوان ،
فر . Boxeur .

مُشْتَرِنَك { س. یوسروق کورشی ،
مُشْتَرِنَك { فر . Boxe .

مُشْتَمِل { ص. عر. ث: مشتمله .
مُشْتَمِل { (دشمل) دن سف. افتعال]
یانغش ، طوتیشش ، آتش آلمش ،
آلوتلش .

مُشْتَمِل { ص. عر. ث: مشتمله .
مُشْتَمِل { (دشمل) دن سف. افتعال]
بر ایشله اوغراشان ، مشغول .
اشتمال ایدن : بوآراق برکتاب
یازمه مشتملدر . « دشغول »
دها مستملدر .

مُشْتَمِل { ص. عر. ث: مشتمله .
مُشْتَمِل { (دشمل) دن سف. افتعال]
شفا بولان ، خسته لقدن ایی
اولان . ذ .

مُشْتَمِل { ص. عر. ث: مشتمله .
مُشْتَمِل { (دشمل) دن سف. افتعال]
دیگر برکله دن جیمش ، اوندن
آریلوب تحصیل ایش ، دیگر

مشتلاقی چوقدر؛ مرعا دخی
چفتلک مشتلاتندور.

مُشْتَهَى { یا مشتہی . صد . عمر .
مُشْتَهَى { «شهوة» دن سغه . تفعل [

آرزو اولان، اشتہائی موجب .
مُشْتَهَر { صد . عمر . ث : مشتہرہ .
مُشْتَهَر { «شهوة» دن سغه . افتعال [
شہرت بولان، مشہور، آدلی
صانی : علم و فضلیہ مشہر بر
آدم .

مُشْتَهَى { صد . عمر . ث : مشتہیہ .
مُشْتَهَى { «شهوة» دن سغه . افتعال [
اشتہائی اولان، آرزو ایدن،
خواہشلی .

مُشْتَهَات { سذ . ج . عمر . سغه .
مُشْتَهَات { صورتندہ . مالک
کربلہ استعمالی غلظدر . آرزو
اولان شیئر، اشتہائی موجب
مواد، لذتی شیئر .

مُشْتَجِر { صد . عمر . ث : مشجرہ .
مُشْتَجِر { «شجر» دن سغه . تفعل [
آماج کی دالی، بوداقلی، متفرع،
مسائل .

مُشْتَحُون { صد . عمر . ث : مشعونہ .
مُشْتَحُون { «شحن» دن سغه .
طولی، مملو، پر، مالا مال، ذخیرہ
ایله مشعون برکی .

مُشْتَحَص { صد . عمر . ث : مشخصہ .
مُشْتَحَص { «شخص» دن سغه .

تفعل [۱ . شخص حال و صورتہ
کیرمش، تجسم و عقل ایتش . ۲ .
شخصی تعیین اولغش، کیم اولدینی
طاملش . ۳ . تفریق و تمیز
اولغش، ممتاز، متعین . ۴ . ط .
نوع و جنسی آکلاشلش، تشخیص
و تعیین اولغش (مرض) .

مُشْتَحَص { صد . عمر . ث : مشخصہ .
مُشْتَحَص { «شخص» دن سغه .
تفعل [۱ . تفریق و تعیین ایدن .

ث . ۲ . ط . تشخیص امراض ایدن،
تشخیص امراضدہ ماهر : فلان
طیب ابی مختصدر .

مُشْتَدِد { صد . عمر . ث : مشددہ .
مُشْتَدِد { «شد» دن سغه . تفعل [

۱ . تشدید و تقویہ اولغش، قوت
ورلش، قوتلی، محکم : بر بناء
مشدد . ۲ . شدت کسب ایتش،
آرغش : مرضی مشدد اولدی .

۳ . برنجیسی ساکن و انگیبسی
متحرک اوله رق بر جفسدن ایکی
حرف کی اوقونان و بوکا علامت
اوله رق شدہ (-) اشارتی حامل

اولان (حرف) : راء مشددہ
ایله «ر» لفظی . ضدی : مخفف .

مُشْتَدِد { صد . عمر . ث : مشددہ .
مُشْتَدِد { «شد» دن سغه . تفعل [

۱ . تشدید و تقویہ ایدن، قوت
ورن . ۲ . تشدیق آرتدیران،
آزدیران، آزدیرجی : || اسباب
مشددہ = حقہ . مجرم حقندہ بر

جزایک تشدیدینی موجب احوال
مشددود { صد . عمر . ث : مشددودہ .
مُشْتَدِد { «شد» دن سغه . قوی

باغلاغش، محکم بوکلش .
مُشْتَرَب { سذ . عمر . ج : مشارب .
مُشْتَرَب { «شرب» دن مص . میی [

۱ . طبیعت، جبک، طینت . ۲ .
عادت، خوی، خلق . ۳ . صورت
حرکت، کیدیش، روش، مسلک :
آجیق مشربلی : درویش مشربندہ :
رند مشرب .

مُشْتَرَب { سذ . عمر . ج : مشربہ .
مُشْتَرَب { «شرب» دن
مُشْتَرَب { اسم آلت . - تر .

زبانزدی : ماشربا) صو ایچیکه
مخصوص قاب که باشلیجه تنکه
ویا باتیردن ممول و قوللی
اولوز : مشربہ ایله صو ایچيور
بر مشربہ صو .

مُشْرِح { صد . عمر . ث : مشرحہ .
مُشْرِح { «شرح» دن سغه . تفعل [

تشریح اولغش، تشریحخانه دہ
آجیش (انسان ویا حیوان) .

مُشْرِح { سذ . عمر . ج : مشرخین .
مُشْرِح { «شرح» دن سغه . تفعل [

تشریح یابان طیب، لاجل الماینه
آجیلان اجسادی اصول و نظا .
مندہ کسن تشریح عالی، فر .
Anatomiste

مُشْرِط { سذ . عمر . ث : مشرطہ .
مُشْرِط { اسم آلت [جرا . جراح
نیشتری .

مُشْرِف { صد . عمر . ث : مشرفہ .
مُشْرِف { سغه . افعال [۱ . اطرافہ

ناظر و حوالہ اولان . ث . ۲ . بر
حاله تقرب ایتش، بر حال کسب
ایتمکه یا فالغش اولان، یوز
طومش : مشرف خراب = خرابہ
یوز طومش .

مُشْرِف { صد . عمر . ث : مشرفہ .
مُشْرِف { «شرف» دن سغه .

تفعل [شرفلغش، شرفلی، شرف
وغزته نائل : قدومکرله، تفر .
یغکرله مشرف اولدق .

مُشْرِق { سذ . عمر . ج : مشارق .
مُشْرِق { «شرق» دن سغه . کو .

شک طوغدیبری بر ویا طرف،
کون طوغیسی .

مُشْرِق { صد . عمر . ث : مشرقیہ .
مُشْرِق { شرقه منسوب و متعلق .
[«شرق» دها مستملدر .]

مُشْرِك { صد . سذ . عمر . ث :
مُشْرِك { مشرکه . ج : مشرکین .

«شرك» دن سغه . افعال [خالقه
شربک قوشان، تمدد آلهیه
قائل، کافر .

مُشْرِب { سذ . عمر . ج : مشروب .
مُشْرِب { بات، ایچیله جبک شئی،

شروب و سائره : مأكولات
ومشروبات .

{ مشروح } ص. عر. ۱ : مشرو
{ حه. (شرح) دن سغه. }

۱. شرح اولئش ، آجلش ،
تفصيلاتی ، زور آكلاشيلير .
لری ايضاح ايدلمش : عبارة
مشروحه . ۲. بر تفصيل بيان
اولئان ، بوقاريدہ مفصلاً ذكر
وتعريف اولئان : مادة مشرو .
حه : مسئلة مشروحه .

{ مشروحات } س. ج. غر. بر
{ ماده نك ايضاح
وتفصيليون يازيلان شيلير ،
ايضاحات تفصيلات : كنيه سي
بالاسنده بعض مشروحات
وارد .

{ مشروط } ص. عر. ۱ : مشروطه .
{ (شرط دن سغه. }
شرطي ، بر شرط ايله باغلي ،
وجودی ديكر بر شيك ويا بر
حالك وجودينه متوقف اولان :
بنم كلكاكم سرك خبر ويره .
كرله مشروطدر .

{ مشروطه } ص. عر. (شرط
{ دن سغه. — ناصله
مؤث اوله رق قوللانله سي مادت
اولشدور . } صاحب قديمي
طرفندن صائنامق شرطيله
ورنه سنه ترك اولئش خانه
وسائره : او يالی مشروطدر .

{ مشروع } ص. عر. ۱ : مشروعه .
{ (شرح دن سغه. } شر .
يتمك مساعده ايشديكي ، شرعاً
جائز اولان ، شريعتہ مطابق :
قارداش اولادی پئنده مناهكه
مشروعدر . || غير مشروع ،
نامشروع = شرماً جائز اولميان ،

شريتكم منع ايتديكي .
{ س. عر. (شعبة
{ دن سغه. دحرج } حقه باز ،

حقه بازاق ايدن ، شعبة باز .
{ س. عر. ج : مشاعر .
مشعر } ۱. مناسك حجبندن هر
برينك اجراسنه مخصوص محل .
۲. حاسه ، حواس خمسہ نك
بهري . ۳.

{ ص. عر. ۱ : مشعره .
مشعر } (مشعور دن سغه. افال)
اشعار ايدن ، بيلديرن ، خبر
ويرن : اورادن عزيمت ايتديكي
مشعر بر تلفراف آدم .
{ الساخرده بوجهه تحرير آخبار
حقنده قوللايلير . }

{ ص. عر. ۱ : مشمشه .
مشمشع } (شمشه دن سغه .
دحرج } ۱. بارلايان ، بارلدايان :
آلتيندن مشمشع بر كره . ۲.
شمشمه لي ، دبده لي ، طنطنالي ،
صوفطوري : مشمشع بردوكون ،
بر استقبال .

{ س. عر. ج : مشاعل .
مشعل } و :
{ س. عر. ج : مشاعل .
مشعله } (شعل دن سغه . ۱
تنويره مخصوص آلت ، قنديل ،
لامبه . ۲. آجيق يرلري كيجه
تنوير ايچون مستعمل آلت كه يره
ديكلمش دمير برديركك اوچنده
واقع قفسك ايچنده چيرا ويا
ياغلي ياچاورده باقشله حاصل او .
لور . (الساخرده ايكنجي صورتی
وايكنجي معنا ايله دهامستعملدر . }

{ س. عر. ج : مشاعل .
مشغله } (شغل دن مص. ممي)
ايش ، كوج ، مشغوليت ، اوفرا .

شيلان ايش : بو بر مشغله
عظيمة در : كثر مشاغلدن
كله مدم . (جمعي دهامستعملدر .)
{ ص. عر. ۱ : مشغول .
{ (شغل دن سغه. } ۱ .

بر ايشله اوغراشان ، ايشده
بولئان ، ايش كورمكه اولان :
سز كلديككزده بن مشغول
ايدم ؛ كنديسي يازی يازمغه
مشغول بولدم . ۲. طالئين ،
دريك بر تفرکه طالمش : سزی
يك مشغول كوربورم ؛ ذهنم
مشغول ایدی سولديكي آكلا .
يادم . || مشغول انگه = سوزله
ذهني اشغال ادوب ايش كورمه .
سنة مانع اولقي : بر افادهم
واردر اما قورقارم كه سزی
مشغول ايدرم .

{ ص. (مشغول)
مشغوليت } اسم مفعوله ادوات
مصدریت علاوه سيله تشكيل
اولئش بر لغت اولوب عربيده
مستعمل دكدار مشغول اوله ،
ايشده بولنه ، اشتغال : مشغوليتم
چوقدر .

{ س. عر. ج : مشافز .
مشفر } تا . بعض حيوانلرك صار .
قيق طوداغی .

{ ص. عر. ۱ : مشفقه .
مشفق } (شفقة دن سغه. افال)
۱. مرحمتي ، آجيان . ۲. سون ،
محبتی ، اوبونك اولاده اولان
محبت كبي قاي بر محبتله سون :
پدر مشفق ، والده مشفقه .

{ ص. ح. فا. ۱ : مشفقانه .
مشفقانه } (آجيه رق . ۲ . محبت
وشفقته ، اوبونك اولادينه اولان
محبت كبي قاي بر سوبشله : نظر

مشفقانه یوزمه باقدی.
 مسق { سذ. عر. ۱۰. یازی اور انکی،
 عیننی یازمفه چالیشق
 ایچون حسن خط معلی طرفندن
 یازلوب شاکردانه و برلن
 یازی : مشق آلق؛ مشق ویر
 مک. [اصل عربده الی یازی به
 آلبشدریمق ایچون قره لامه
 یازمق دیمکردن] ۲. موسیقیده
 وسائر تعلیملرده آلیشقی ایچون
 اولئان سمی : بانو، کان مشق
 ایدور؛ سسی کوزل ایدوده
 برآز مشق اتمکه محتاجدر.
 مشقت { سذ. عر. ج : مشاق.
 [«شق» دن مص. می] ۱.
 کوچک، صیقندی، زحمت،
 صعبوت، اذیت : بو ایشده
 چوق مشقت چکدم؛ مشاق
 سفربه. ۲. زحمتی ایش، خدمت
 شانه.
 مشک { ص. فار. مسک. || مشکبو =
 مسک فوقولی.
 مشکل { ص. عر. ذ : مشکله.
 [«شکل» دن سف. افعال] زور، کوچ، چتین : مشکل
 ایش؛ مشکل حال. = سذ. عر. ج : مشکلات. حل و فصلی
 زور ایش، انکل، مانعه : بر
 مشکلم وارکیه حل ایتدیریم؛
 برطاقم مشکلات ظهور ایتدی.
 مشکل { ص. عر. ذ : مشکله.
 [«شکل» دن سمه. تفعلیل] شکل و قیافتی پرند، یالکتر
 قیلینی مکمل اولان : مشکل بر
 آدم. [مقام استهزا واستغفاده
 مستعملدر]
 مشکلاستند { ص. فار. عر. مشک
 = کوچ. فار. مشکلاستند

پسندیدن = بکفک) زور بکنید،
برشی بکنم، هر شیء بر بهانه
بولان: او به مشکاپسند بر آدمه
ایش بکنید یرمک نه قدر کوچ.
مُشکاپسندانه { ص. ص. ف. ا. ع. }
شیء بکنم آدمه
مخصوص و لائق صورته:
بر نظر مشکاپسندانه ایله باقی؛
پک مشکاپسندانه حرکت ایدوز.
مُشکاکشا { ص. ف. ا. ع. } مشکل =
(کوچ. ف. ا. ک. ش. ا. د. ن.) مشک
آجق { مشکل مسئله لری حل
و فصل ایدن، حلال مشکلات:
مشکاکشای هر سبق = هر
درسک یعنی هر خصوصک
مشکلاتی حل ایدن.
مُشکاکشَمک { فل. و :
مُشکاکشَمک { فل. کوچ و مشکل
(اولی: دنیاده یا
شامق مشکالشی؛ بو مسئله
بوسوتون مشکالندی.
مُشکور { ص. ع. ا. ن. مشکوره.
[«شکر» دن سمف.]
شکری ایفا اولنان، بشکرمه
مستحق، باعث شکران، تشکر
اوله حق: خدمات مشکوره سی
نافایل انکاردر.
مُشکوک { ص. ع. ا. ن. مشکوک.
[«شک» دن سمف.]
حقیده شک و شبهه اولنان،
شبهه لی: اونکله جکی مشکوکدر.
مُشکین { ص. ف. ا. ع. } مشکلی، مسک
مشکین (قو قو لی، مسک رانکنده:
زلف مشکین.
مَسْلَح { س. ع. ا. ن. }
وقول برینه یوقاریکی
ایکی اوچنده یارقلری اولان

بر نوع اوستك لباس كه باشليجه
عربله مخصوص اولوب يلدز مره
برينه قادينلر طرفندن دخی
قوللانيلير .

{ ص. عر. ژ: مشمه.
مشمس } { (دشمر) دن سمه. تفصيل
کونشه کوسترملش ، کونش
کوروش .

{ سن. عر. قابهي ،
مشمش } { زردالو .

{ ص. عر. ژ: مشمه.
مشمع } { (دشمع) دن سمه. تفصيل.
— تر. زبازدي : موشامبه.]
اوستي بال مومي ويا قاوجوق
کي بر شيئه قابلانهرق صو
کچمه جک حاله قونمش. = سن.
عر. ۱. بال مومي ويا قاوجوقله
قابلاشم بز ويا ديگر منسوج :
مشمه صاريلى نسمه. ۲. قاوجوقله
يايلوب صتو کچمز ياغورلوق :
ياغور وياغه چندن مشمع کييمي. ||
ط. مشمع طي = چپان وسايره
اوزرينه بيايديريلان صاري
مشمع ، ياقى .

{ ص. عر. ژ: مشوله. ج:
مشمول } { مشمولات . (دمشول)
دن سمه.] بر شيئه حاوى اولديني : بو
صنديفك مشمولاتي نه دن عبا.
رتدر .

{ سن. عر. طور، حال،
مشوار } { روش : او آدمک
مشواري خوشه کيتيور .

{ يا مشوره. ش. عر.
مشورت } { طانيشمه، سويلشمه.
مشوش } { ص. عر. ژ: مشوشه.
مشوش } { (دشواش) دن سمه.
تفصيل قاريشق، قارمه قارشم،

غير منتظم، آسلا شلماز، مشكوك :
مشوش بر ايش ؛ مشوش بر
سوز ؛ مشوش بر حاله كوردم .
مشوق { ص. عر. ث : مشوقه .
(« شوق » دن سف .
تفعل) شوق و غيره كتيرن ،
آرزوسنى آرتديران ، ترغيب
وتحريص ايدن ، محرك : اونلر
چوق امانه وررلر اما بر مشوق
لازم ؛ اوبوقدر ايلرى كيتيردى
لكن مطلق بر مشوق واردر .
مشوك { ص. عر. ث : مشوكه .
(« شك » دن سف .
تفعل) نا . تا . ديكنى ويا
ديكن شكلنده سيورى .
مشه { س. با : ميشه .

مشهد { سذ. عر. ج : مشاهد .
(« شهادت » دن سم . نا .
بر آدمك شهيد اولدينى ويا بر
شهيدك مدفون بولندينى محل :
مشهد حسين (رضه) . || (مشهد
على رضا وبالاختصار (مشهد) =
طوس جوازنده بيوك بر شهر ك
امام مشار اليهك تربى اطرافنده
تحصل ايدوب اليوم خراسانك
مر كزيدر .

مشهود { ص. عر. ث : مشهوده .
(« شهود » دن سف .
كوزله كوربان ، مشاهده ومعاينه
اولنان : مشهود اولان اقدام
وغيرته مكافه : مشهود ديده
افتخار من اولان مكارم .

مشهور { ص. عر. ث : مشهوره .
(« شهرة » دن سف .
صيت وشهرت قزاقش ، يابلاش ،
هر كسك بيلديكى وطنيدينى ،
آدى سانلى ، شهر ، بنام : مشهور

آدم ؛ اونك تاليفاتى مشهوردر ؛
وقايح مشهوره . || غلط مشهوره
ياكلايش اولدينى حاله خاق
يئىنده مستعمل اولان لغت
ويا تعبير . = س. عر. ج :
مشاهير . شهرتلى آدم ، اسمى هر
كجه معلوم اولان ذات : مشا .
هير شعرادن ؛ مشاهير ناه .

مشى { سذ. عر. يوريه ، رفتار :
مشى } مشى وحر كته اقتدارى
بوقدر . || ع. مشى عسكرى
ياخود مشيه عكره (وغلطلى :
مشيت عسكره) = عسكرجه
يوروش ، عسكر يوروشى .

مشيب { سذ. عر. صاج آغارمه .
سى ، اختيارلق . ث .

مشيت { سذ. عر. (طوغرىسى :
مشيت) المشقه . ايستك ،
آرزو ، خواهش : مشيت
الهي = اراده الله . — اصطلاح
عسكريده « مشى » دن مصدر
بناء نوع اولان « مشيه » يرته
ياكلايش قوللايىلر « مشى
عسكرى » يا « مشيه عسكره »
صورتنده تحجيى الزمدر .

مشيخت { سذ. عر. (عرى لغت
مشيخت } كتابلر نده بولنه مدى
شيخك : فلان نكيهك مشيختى
مخلدر . || مشيخت اسلاميه =
شيخ الاسلام مسندى .

مشيد { ص. عر. ث : مشيده .
(« شيد » دن سف . تفعل
بو كسك ومتين يابلاش ، رفع
وتحكيم اولقاش (بنا) : بر بناء
مشيد : بر قلعه مشيده .

مشيد { ص. عر. ث : مشيده .
(« شيد » دن سف . تفعل
بو كسك محكم ومتين ايدن ،

صاغلام صورتده بنا وتأسيس
ايلن : مشيد اركان دولت .

مشير { ص. عر. ث : مشيره .
(« مشوره دن سف . افعل)
امر و اشارت ايدن . ث = سذ .
عر. ج . فا : مشيران . سلك
عسكريده وزارتله معادل اولان
اك بيوك رتبه ي حائر ذات :
مشيران عظام ، اردو مشيرى ؛
طوبخانه مشيرى .

مشير لك { س. و :

مشيريت { سذ. عر. (لغت مولده)
مشيريت } ۱ . سلك عسكريده
اك بيوك رتبه ، مشير رتبهسى :

فلان ذاته مشيرك ، مشيريت
ويرلى . ۲ . بر مشيرك تحت
اداره سنده بولنان مقام وداژه :
طوبخانه مشيرتى ؛ اردو مشيرلى .

مشيل { مه . بر جوان ويا انسانك
مشيل } وياورو ويا چوجفك
دريك دريك اوبويوب خيزليجه
نفس آلهسى تقليد و تصوير
ايدر ومكرر قوللايلىر : مشيل
مشيل اوبويوردى .

مشيه { سذ. عر. ث . صوك ،
دول يتاغى .

مشين { س. سيلنلش قوبون و
مشين } سازه دريى ، دباغت
اولقاش دريلرك اك عاديسى ،
سختيان : قرمىزى ، يشيل مشين ؛
مشين قابلى كتاب . = ص .
مشيندن معمول : مشين قاب ؛
مشين خرج .

مشينلى { ص. مشين دينلن سبيلى
مشينلى } درى ايله قابلاش ويا
طوانااش اولان : مشينلى صنديق .

مشوم { ص. عر. ث : مشومه .
(« شؤم » دن سف .

بم مصال دیکامکه وتم یوقدر .
مَصَالِح { س. ج. عر. فد : مصالحت. با : مصلحت. }
مُصَالِحَه { س. عر. (وصلح) دن مص. مفاعله ۱. با. ریشمه ، باریشیق ، اوزلاشمه ؛ دولتین عغامه بین مصالحه ایتدیلر ؛ عقد مصالحه اولدی . ۲. صلح ، اسایش ، مسالمت : مصالحه عمومیہ .
مُصَاهَرَت { س. عر. (صهر) دن مص. مفاعله تا هلدن طولانی حاصل اولان قربات ، داماد وکانتیک یکدیگری افراسیلہ اولان قراپلری ، قربات صهریہ ؛ او ابکی طالعہ آراسنده مصاهرت واردور .
مَصَائِب { س. ج. عر. فد : مصیبت. با : مصیبت. س. ج. مصابح. }
مِصْبَاح { ایشیق ، چراغ ، تنبوره مخصوص آلت ، مشعل .
مَصْبُوغ { ص. عر. ذ. مصبوغه. (صبغ) دن سمف. } بویاغش ، بویالی .
مُصْتَلَه { یا ماستله . س. اوستی آتیق فوجی ، بیوک کرذل ؛ بانیہ ، چاشیر مصتلہ سی .
مُصْخَخ { ص. مر. ذ. مصححه. (وصح) دن سمف. تفعلیل تصحیح اولغش ، سهو وخطایی قالدیرلش ، پاکلاشیز : مصحح بر کتاب .
مُصَحِّح { س. ص. مر. ج. : مصححین. (وصح) دن سمف. تفعلیل طبع اولئان کتابلرک سهو وخطالری دوزلتن آدم : بو مطبعیہ بر مصحح لازم .

مُصَحِّحِلک { س. بر مطبعیہ ده طبع اولئان کتابلرک ترتیب سهولرینی تصحیح و اصلاح ایدن مأمورک وظیفه وصفی : فلان مطبعیہ ده مصححک ایدیلور .
مُصَوِّف { س. عر. ج. : مصاحف. (اصف) دن سمف. افعال ۱. صحیفه لردن مرکب یازلش شی . کتاب . ۲. قرآن کریم : مصحف شریف : فلان کتبخانه ده کی مصاحف شریفه .
مُصْحُوب { ص. عر. ذ. معکوبه. (وصحبه) دن سمف. } برابر آغش ، برلکده کونوریلان ، ترفیق اولان .
مُصْحُوباً { ح. عر. برلکده اولدی بی اولورق : آدروپایه کیدن مرخصه معکوباً کیتدی . ذ. }
مِصْدَاق { س. عر. (صدق) دن (بر شیک طوغریلفی اثباته یارایان شی . مشهور بر سوزک حقیقه موافق اولدی بی کوستر حال ووقعه : فلان ضرب مثل مصداقجه .
مَصْدَر { س. عر. ج. : مصادر. (صدور) دن سمف. } ۱. بر شیک صدور و نیعان ایتدیکی محل ، منبع . مبدأ : بتون بوحوالاک مصدری اودر ؛ مصدر فضل و عرفان . ۲. د. (صرفده) افعالک مشتق منه اولان اسم که حدیثه دلالت ایدوب زمانه دلالت ایتز ؛ کلک ، کیتک ، یازمق کی . || مصدر میمی = عرییده باشنده «م» حرفی بولئان مصدر : مدخل . محمده کی : مصدر بناء مره = حدیث

بردفه ووقعی بیان ایدن وفاء الفعلی مفتوح اولوب آخرنده تاه توحید بولئان مصدر عربی : دفعه کی ؛ مصدر بناء نوع = حدیث بر دلور ووقعی بیان ایدوب مصدر بناء مره دن فرق فاء الفعلک مکسور اوله سندن عبارت اولان مصدر عربی : مشیة کی .
مَصْدَرِی { ص. عر. ذ. : مصدریه. مصدر مناسنه ، تعلق یعنی حدیث بیان ایدن : معناه مصدری ؛ ادات مصدریه .
مَصْدَرِیَّت { س. عر. مصدرک مفاد ایتدیکی حدیث معنای : «ک» ادات مصدریتدر .
مَصْدَرِیّه { س. عر. (مسطاریه) دن غلط . مسطار = یکی شراب و قتله مسکراتدن وسائر بعض اموالدن آریجه آلان رسم ، زجریه .
مَصْدَرِیّه جی { (و طوغریبی مسطاریه) دینلن رسمی تحصیل ایدن مأمور ، زجریه کوسروکیسی .
مَصْدَرِی { ص. عر. ذ. : مصدق. (صدق) دن سمف. } تفعلیل اگر چکله برلش ، تصدیق و تأکید اولغش ، صحیح وشایان اعتبار اولدی بی بردائرة رسمیہ طرفندن تحریر آ بیان اولئان : مفادات بحرری طرفندن مصدق بر مقاوله .
مَصْدَرِی { ص. عر. ذ. : مصدق. (صدق) دن سمف. } بر سوزک یا خود برکیفیتک و یا یازلش بر شیک طوغری و صحیح اولدی بی اثبات و تأکید ایدن :

سرك سوزكزى / مصدق بر
فقره سويليم؛ هويتى مصدق
بر علم و خبر كتيردى.

مصصر { سخش. عر. ۱: آفرينامك
شمال شرق كوشه سنده
واقع و مناصب نبلى حاوى ملكت
مشهوره، خطه مصریه. ۲.
تخصيص صورتيله خطه مذكو
دهك مركزى اولان قاهره
شهر شهرينه ده دينر؛ مصر
القاهره ده دبرل. = س. عر.
ج: امصار (ايكنجى معنا سندن
تعيماً) يسوك شهر، معموره:
|| مصر بفسداني = ۱. معروف
صارى و بوجك دانه لى جويوات
نوعى. ۲. مصر دينان جويواتك
آتشده پائلا دلاش دانه لى.
|| مصر طاوئى = هندى. || مصر
فتيلى = طوپلرى آتشله مده
مستعمل اودتن اورلش بر نوع
خلاط.

مصصر { س. معروف صارى و
بوجك يامى دانه لى
جويوات نوعى (ماده آتنيه با.):
مصصامكى: مصر قوچانى: نازه
مصر.

مصصر { س. ص. عر. ن: مصره.
مصصر { «ص» دن سف. افعال
اصرار ايدن، آياق باصوب واز
چكمن، برسوز ويا طليده معاندانه
ثبات ايدن: فكرنده مصر بر
آدم.

مصصاع { س. عر. ج: مصا.
مصصاع { ريع. (الفز اوله ورق
«مصرع» املاسى غلطدر.)
۱. قيوئك ايكي قصادندن
پبرى. ۲. استريدبه كچي حيوانات
بحريه نك ايكي قيوغندن پبرى.

مصصر { س. بر يتي تركيب ايدن ايكي
قتمك هربرى: ايكي مصراع بر
يت ييار.

مصصرانه { ص. ح. فا. اصرار
ايدنه نك آياق باصفه:
مصصرانه سويلور؛ مصصرانه طلب.
مصصر { ص. عر. ن: مصرحه.
مصصر { «ص» صراحة دن سغه.
تغليل اصرح ايدلش، صراحتلى،
آييقدن و مفصلاً بيان اوللش،
ايضاح اوللش، شبهه برافيه جق
صورته عيان و ظاهر: بوياده
ايجاب ايدن معامله قانونده
مصصدر.

مصصر { ص. عر. آييق و ظاهر
مصصرا { اوله ورق، صراحتله،
شبهه برافيه جق صورته:
شرائط مقاوله لى مصصراً بازملى.
مصصر { س. عر. ج: مصارف
مصصر { «ص» دن جيبدين
جيبان آچه. مبايعات و احتياجان

قارضى ويران مبلغ، خرج:
يسوك شهرلرده جوق مصصرف
اولور: اوقوناغك مصصرف بوقدر:
بوقدر مصصافه طيانه ميه جفز:
مصصارف ضروريه: مصصارف
زانده: بول مصصرف. || مصصرف
ككورمك = مصصارفك حسابى
كورمك. || مصصرف ناظرى =
دائرة عسكريه ده محاسبات ريئسى.
مصصرى { س. ص. مصر ايليسندن
اولان، مصرى: اسكى
مصصريلر.

مصصروع { ص. عر. ن: مصروعه.
مصصروع { «ص» دن سغه.
مصروعه طوللش، صرعه لى.

مصصروف { ص. عر. ن: مصروفيه.
مصصروف { «ص» دن سغه.

مصصر { ۱. صرف اوللش، خرج ايدلش،
بوزلش: مبالغ مصروفيه نك
حسابى و يرمك. ۲. صرف
و استعمال اوللش، قوللايلان،
بذل ايدلش: همات عليه لى نك
مصروف يسورلى. ۳. ديكر
جهته چورلش، دفع و طرد
اوللش. = س. تر. بين الاموام
غلط اوله ورق مصصرف ريئه
قوللايلار.

مصصره { س. با: ماصوره.

مصصرى { ص. عر. ن: مصریه.
مصصرى { خطه مصریه به منسوب
و متعلق. = س. عر. ج:
مصصرون مصصرا ايليسندن آدم:
اسكى مصصرونك آتارى.

مصصطبه { س. عر. قيوئك ايكي
مصصطبه { طرفنده اونورمه
مخصوص سد، بيكه.

مصصطفا { ص. عر. با: مصطفى.

مصصطفاوى { ص. عر. ن: مصطفيه.
مصصطفاوى { فخر كائنات محمد

مصطفى (صلم) افندمه مخصوص
ويا منسوب و متعلق: اخلاق
مصطفيه؛ احاديث مصطفيه.

مصصطفى { ص. عر. «ص» دن
مصصطفى { سغه. افعال
مختار، منتخب، برگزيده. —
فخر عالم (صلم) افندمه صفات
مبارك سندن اولوب لسانمزدده
معناء لفويسيله نك استعمال
اولمور.

مصصطكى { س. با: ماصتيقه.

مصصطلى { ص. عر. ن: مصطليه.
مصصطلى { «ص» دن سغه. افعال

۱. اصطلاح قبیلندن اولان،
معناه لغویسیله قوللائوب بر
علم و فن اربانی پیننده متفق علیه
برمعناه محدثه استعمال اولنان :
الفاظ مصطلحه. ۲. تر. لغات
غریبه و اصطلاحات علیه ايله
مملو اولوب هرکس طرفندن
آکلاشلیان : پک مصطلح بر
مکتوب بازمش ؛ بن اوقدر
مصطلح سوزدن برشی آکلايه مام.
مصطلح { سذ. عر. } «صمود» دن
مصعد { اسم آلت. — لغت مولده }
کیم. مایهاتی بخار حاله کچروب
سربمکه مخصوص آلت، فر.
Sublimatoire

مصعد { ص. عر. } : مضمده.
مصعد { «صمود» دن سغه تغیل.
لغت مولده } کیم. مضمده دینلن
آلت مخصوصه ايله بخار حاله
قونیلان، فر. Sublime.

مصعد { ص. عر. } : مضمده.
مصعد { «صفر» دن سغه تغیل.
اسم تصفیر صورتنه قونمن،
جک وجق مناسبی افاده ایدن :

اسم مصفر. = سذ. عر. بو
صفیه ده اولان اسم، تصفیر
صفه سی : بو اسمک مصفری
ناصل اولور ؟

مصفف { سذ. عر. } : مصاف.
مصفف { «صف» دن سذ. } صره
صره دیزیلن محل، حرب صفلریک
دیزلریکی میدان حرب.

مصفف { یا مصفی. ص. عر. } :
مصفا { مصفاة. «صفوة» دن سغه.
تفعیل } تصفیه اولغش، مواد
اجنبیه سی آریلوب خالص وصافی
حالنده قالش اولان : ماء مصفا؛
مصفا شکر.

مصفاة { سذ. عر. } «صفوة» دن
مصفاة { اسم آلت } تصفیه
مخصوص آلت، سوزکچ.

مصفی { ص. عر. } : مصفیه.
مصفی { «صفوة» دن سغه تغیل }
تصفیه ایدن و یا تصفیه یارایان.

مصفی { ص. عر. } : مصفا.

مصقال { س. لیکه. وسیقار » دن
مصقال { غلط } بر صره قامش
قایلرندن عبارت دودوک. || مج.
مصقال قامشی = صیق سردلامش
شی.

مصقل { سذ. عر. } : و :

مصقله { سذ. عر. } «صقل» دن
مصقله { اسم آلت } قنوبوجی
وسازمه مک معدنی پارلامتی ایچون
قوللاندقاری آلت، صیقلد میری،
میره طاشی، جلا آلتی.

مصقل { سذ. عر. } : قان و سرددک
مصقل { ایچنده طیبی اوله رق
بولان صو، فر. Serum, so-
rosité.

مصلا { یا مصلی. سذ. عر. } ۱.
مصلا { نماز قیلنه مخصوص ایچق
یر، نمازگاه. ۲. جامع شریف
جوارنده جنازه نمازی قیلنه
مخصوص محل. || مصلا طاشی،
سذک مصلا = نمازی قیلنرکن
جنازه مک وضع اولندیقی بوکسکجه
طاش.

مصلاق { س. ۱. ۱۰. } دائما آقار
مصلاق { صو بورسی. ۲. } اوج
بش لوله صوبی حاوی کوچک
حوض که اکثر یا صو بوللری
اوزونده اولور : اوراده بر
مصلاق واردر. ۳. حیوانلری

صوارمه مخصوص طاشدن
بیوک بالاق.

مصلح { ص. عر. } : مصلحه.
مصلح { «صلح» دن سذ. افعال. ۱. }
اصلاح ایدن. ۲. ایلاشدیرن، صلح
و مسالمتی اعاده و تقرر ایان.

مصلحت { سذ. عر. } : مصالح.
مصلحت { «صلح» دن مص. میمی. }
— عر. تمیزانده «مصلحه»
صورتنده ده قوللائیلر. :
صلح و سایش و مسالمت بولی،
ایسلاک طریق : بویه مصلحت
کوردیلر : مصلحت حسن نتیجه.

وارمقدرد. ۲. ایش، خصوص،
ماده، کیفیت : اورایه بر مصلحت
ایچون کیتدی : مصالح بیتیه،
۳. اهمیتلی ایش، مسئله : بوده
بر مصلحت می ؟ اماده مصلحت
پایدیکز. || اصحاب مصالح =
کندی ایشلریچون حکومته
مراجعت ایدنلر، حکومته ایشی
اولانلر.

مصلحتگذار { ص. ق. ایش کورن،
ایش بیلیر، تدبیر.

مصلحه مقتدر. = سذ. ق. ۱.
ایلی وکیللی، موقت سفارت
ایشلری کورن مأور. ۲.
ایلی، سرخس اولمایان سفیر :
دایمارقه مصلحتگذاری.

مصلحتگذارلق { س. ۱. ایلی
وکیللی، مو.

قت ایلیک. ۲. کوچک ایلی صفت
و مأوریتی، کوچک سفارت :
بروکسل مصلحتگذارانی.

مصلحتی { س. ص. حکومته
مصلحتی ایشی اولان : یالکز
مصلحتیلری ایجرییه فویبورلر.

مَصْلُوب { ص. عر. ذ: مصلوبه }
 ۱. مصلوبین (مصلوب)
 دن سمه (صلب اولنش، اصلنش،
 آصفله اعدام اولنش ویا آصفله.
 رق اولش، بردار.

مَصْلِي { ص. عر. ذ: مصلیه }
 ۱. (مصلوه) دن سمه (تفیل)
 نماز قبلان، بش وقت نمازینی
 قیلان: بو آدمی مؤمن موحد
 و مصلی بیایر سکر؟

مُصَلِّي { سذ. عر. با: مصلّا }
 ۱. مصلیه ط.

مَصْلِي { ص. عر. ذ: مصلیه ط. }
 ۱. قائده موجود اولان
 و الیوم بعض مداواتر ایچون
 استخراج اولان صویه منسوب
 و متعلق، فر. Sureau

مُصَمِّم { ص. عر. ذ: مصممه }
 ۱. (مصمم) دن سمه (تفیل)
 تصمیم اولنش، قطعاً قرار
 ویرلش، قطعاً مقرر، مجزوم:
 یارین والینک عزیزتی مصمدر.

مُصَنَّع { ص. عر. ذ: مصنعه }
 ۱. (مصنع) دن سمه (تفیل)
 صنعتله یابلش، ماهرانه اعمال
 اولنش، فن و صنعته موافق
 صورتده یابلش، استاد ایشی:
 مصنع برجامع شریف، برچشمه،
 برکوپری: آثار مصنعه.

مُصَنَّف { ص. عر. ذ: مصنّفه }
 ۱. چ مصنّفین (مصنف)
 دن سمه (تفیل) کتاب تألیف
 و تحریر و جمع و تلیق ایدن:
 کندیبی بر چوق کتابلرک
 مصنفیدر: مصنّفه بر قادیق
 مصنفیندن بر ذات.

مُصَنَّف { ص. عر. ذ: مصنّفه }
 ۱. (مصنف) دن سمه

مُصَنَّف { ص. عر. ذ: مصنّفه }
 ۱. (مصنف) دن سمه (تفیل)
 و تحریر اولنش، جمع و تلیق
 اولنش: اوچنچی قرن هجریده
 مصنف بر کتاب.

مُصَنَّفَات { سذ. عر. جم و تحریر }
 ۱. (مصنفات) اولش کتابلر،
 تألیفات، آثار قلمیه: کندیبسنگ
 مصنفاتی بر کتبخانه طولدره جق
 مقداردهدر: مصنفات مشهوره.

مُصَنَّوع { ص. عر. ذ: مصنوعة }
 ۱. (مصنع) دن سمه (تفیل)

صنعتله یابلش، صنعت محصولی،
 معمول: لوندرده مصنوع بر
 ماکینه. ۲. اصلی و طبیعی
 اولیان، ساخته، صنّعی، ایجاد
 و اختراع اولنش، یایمه، دوزمه:
 بوخبر مصنوعدر.

مُصَنَّوَعَات { سذ. عر. ذ: مصنوعات }
 ۱. صنعت محصولات،
 آثار صنّیه: انکاترتهک دمبر
 مصنوعاتی چوقدر: استانیولک
 اسکی صدف مصنوعاتی مشهوردر.
 ۲. ایجاد و اختراع اولنش شیئر،
 یایمه و دوزمه حوادث تصدیقات:
 بونلر هپ اولک مصنوعاتیدر.

مُصَوَّر { ص. عر. ذ: مصوره }
 ۱. (صورة) دن سمه (تفیل)

۱. تصویر اولنش، رسم، و
 تصویرلره مزین، رسمی: مصور
 غزته: مصور بجوعه موقوته:
 ال ایله یازلش مصور بر شاهنامه
 ۲. ذهننده صورت بولش،
 تصور اولنش، دوشونلش.

مُصَوِّر { ص. عر. ذ: مصوره }
 ۱. (صورة) دن سمه (تفیل)
 دن سمه (تفیل) رسم و تصویر
 یابان رسام، تصویرچی.

مُصَوَّغ { ص. عر. ذ: مصوغه }
 ۱. (مصوغ) دن سمه (تفیل)
 قالبه درکلش، دوکمه، ذ.

مُصَوَّن { ص. عر. ذ: مصونه }
 ۱. (صون) دن سمه (تفیل)
 صیانت و محافظه آلتنده اولان،
 محفوظ، امین، صاغلام، سالم:
 بو پول قطع طریق-ن مصوندر:
 بوراده روزگار دن مصون
 اوله بیایرسکز: هرکک افاقتکاهی
 مصوندر.

مُصَوَّنَات { سذ. عر. ذ: مصونّات }
 ۱. (مصوله) محفوظاتی،
 صاغلاماتی، امنیت: اوراده
 مصونیت نامده بولنه بیایرسکز.

مُصَيَّب { ص. عر. ذ: مصیبه }
 ۱. (صواب) دن سمه (تفیل)
 افعال (اصابت ایدن، یاکلیان،
 طوغری هدفنه ویا مقصدیه
 واران: رأی مصیب: دیدیککز
 پک مصیدر: اقوال مصیبه.

مُصَيَّبَات { سذ. عر. جم: مصائب }
 ۱. (طوغریبی: مصیبه)
 بلای ناکهانی، آفت داهیه:
 بوخم ایچون بر مصیبه-در: انسانک
 نقل و جدارتی مصائبه آکلا
 شیلر. = ص. تر (زبازدی):
 مؤسّسات (مخسوس، لثم،
 مردار، ملوث، ناپاک. نه مصیبت
 قاری: نه مصیبت مرکب، هریره
 بولاشدی.

مُصَيَّبَات { ص. عر. ذ: مصیبت }
 ۱. (مصیبت) (مقارن، آفت انکیز،
 شامتلی، مخسوس: پدرینک وقای
 کندیبی ایچون مصیبتلی برکون
 ایدی.

مُصَيِّر { سذ. عر. ذ: مصیّر }
 ۱. (مصیّر) دن سمه (تفیل)
 مصی و یا-ه عریده

مغانی بی بوسبوتون باشقه
اولدینی حالده کتایترده مجرد
سبح ایچون توصیفی مبین
فا. وصف ترکیبی تشکیلده
قوللانیلیر: سرپرشوکت مصر.
مَصِیْلُ { ص «صیقل» دن
مَصِیْلُ { ملقات درج تک
بیطر باشدن صف. اوله رق
لسانترده آکه وصفه ایله جلا
لانمش و مجلا معناسیله قوللا.
نیلیورسه ده، عربیده بویه بر
لفت اولویوب، «مصقول»
قوللانیلیر.

مَضَا { (د) ذل. عر. [چکدی
مَضَا { معناسیله فعل ماضی اولوب،
یا کز آتیده کی تعبیر عربیده
(مستملدر: [مضا ماضا = چکن
چکدی، اولان اولدی، چکه شی
اونوقلی.

مَضَابِطُ { (ز) ش. ج. عر. قد:
مَضَابِطُ { مضبطه. با: مضبطه.

مُضَادُّ { (ز) ص. عر. ذ: مضاده.
مُضَادُّ { «ضد» دن صف مفاعله
قارشى بولان، مخالف، برشیك
ضدینه و عکسنه تأثیرایدن. —
اصطلاحات طبیعه ده anti لفظ
یونانیسی ترجمه ده قوللانیلیر:
مضادالتهاب، مضاد رثیه، مضاد
نزله و سازه کبی.

مُضَارَبَةٌ { (.) ش. عر. ج: مضاربه.
مُضَارَبَةٌ { ربات. [«ضرب» دن
مص. مفاعله] ۱. دوکته اورشمه:
مباحثه مضاربه به منجر اولدی.
۲. تجر. بر طرفدن سرمایه و دیگر
طرفدن سیمی و امک قوغنی
اوزره عقد اولنان شرکت:
شرکت مضاربه.

مُضَارِعُ { (ز) ش. عر. د. حال
مُضَارِعُ { واستقباله دلات ایدر
فعل صیغه سی. کیدر، کایر،
یازار، و عربیده یکتب، یکریم،
یستغفر کبی.

مُضَارَعَتُ { ش. عر. مضارع
مُضَارَعَتُ { صیغه سنک حالی:
حروف مضارعت: صرف عربیده
مضارع صیغه سنک تشکیلچون
حروف اصلیه تک باشنه کیرن
(ی، ث، ذ، ن) حرفلری.

مُضَاعَفُ { (ز) ص. عر. ذ: مضاعف.
مُضَاعَفُ { عفه. [«ضعف» دن
صف مفاعله] ۱. ایک قات، قات قات:
و بر دیکه مضاعفی قراندیم.
۲. د. [صرف عربیده] عین
الفعل ایله لازم الفعلی برچینندن
اولان، فعل مضاعف. || ما.
اصول مضاعفه = دتر طوعتمک
یک بر اصولی که واردانله مصارفک
قارشى قارشى به قیدی اسانه
مبیدر. فر. Partie double.

مُضَافٌ { (ز) ص. عر. ذ: مضاف.
مُضَافٌ { «اضیف» دن صف
افعال] ۱. اضافه اولمش،
طافش، قاتش، ضم و علاوه
اولمش، ملق: او ناحیه فلان
قشایه مضافدر. ۲. د. دیگر
بر اسم داخل و مربوط اسم که
دیگریته ده مضاف ایله دینیر
ترکیبه ده مضاف مضاف الیه
سکره عربی و فارسیده اول
کایر: الله ک قولى، عبدالله، بنده
خدا کبی.

مُضَافَاتُ { ش. ج. عر. ملقات،
مُضَافَاتُ { منسوجات، لواحق،
ضائم: او ناحیه فلان قضاک
مضافاتنددر.

مُضَافٌ إِلَيْهِ { ش. عر. با:
مُضَافٌ إِلَيْهِ { مضاف.

مُضَامِينُ { ش. ج. عر. قد:
مُضَامِينُ { مضمون با: مضمون.

مُضَايِقَةٌ { (ز) ش. عر. «ضيق»
مُضَايِقَةٌ { دن مص. مفاعله] ۱.
طاراقی، صیقندی، کرجک،
مشکلات. ۲. یونانی، زو کور.
تلك، کچمه ده طاراقی و صیقندی:
ماز و نعمته آلیشوب ده سکره
مضایقه چکمه تک مشکدر. ۳.
باره سزاق، آنچه قیانی.

مَضْبُطَةٌ { (ز) ش. عر. ج: مضابط.
مَضْبُطَةٌ { «ضبط» دن [برجلس
وبا هیشک نتیجه مذاکراتی
متفق اوله رق بر مقام، تقدیم
اولغی اوزره قله آلمان بوتون
هیئت طرفیدن امضا و تخبیم
اولان قرار نامه: مجلس و کلا
مضبطه سی: شورای دولت
مضبطه سی: مضابط متقدمه ث
مردانی.

مَضْبُوطٌ { (ز) ص. عر. ذ: مضبوط.
مَضْبُوطٌ { «ضبط» دن صف.
۱. ضبط و استیلا اولمش، اله
کچرایش: بلاد مضبوطه. ۲.
قید و تحریر اولمش، دفتره
کچرایش، مقید: صرف اولان
آقیه مفردتله مضبوطدر. ۳.
خاطره محفوظ، در خاطر ایدیلن:
اووقت سولیدکی سوزل تمایله
مضبوطمدر. ۴. طاغیق اولمایان،
طوبی: مضبوط براو، بر دایره.
۵. محافظتی، روزگار یا غور
کچیه جک صورتده اولان: بو
اوک بجزدرلی مضبوط دکدر:
قیش ایچون مضبوط بر او طه

لازم. ۶. معین، مقرر، مثبت؛
آمرقای جنوبی حکومتلر شک
اکثر حدودی مضبوط دکلدن.
مُضَجِر { (د) ص. مر. ن: مضجیره.
{ (وضیحه) دن سف. افعال }
صیقندیده بولنان، صیقش،
حزن والہ دوچار. ن
مُضَحِک { (د) ص. مر. ن: مضحکه.
{ (ضحک) دن سف. افعال }
کولدرن، کولدریجی، باعث
خنده: شخص مضحک؛ مضحک
سوزل.
مُضَحِکَه { ش. مر. ج: مضحکات.
{ (لفت مولده) کولدریمکه
مخصوص الکجهلی تیاترو اویونی
قومدیہ: کوزل بر مضحکه اوینا.
ندی، مولیرک مضحکاتی مشهوردر.
مُضَحِکَه جی { ص. کولدریجی
{ تیاترو اویونلری
اجرا ایدن ویا یازان آدم،
قومدیہ جی.
مُضَر { (ز) ص. مر. ن: مضره.
{ (ضرر) دن سف. افعال }
اضرار ایدن، ضرری طوقان،
زیان ایتدیرن، ضرری، طوقان:
مضر آدم؛ مضریمک.
مِضْرَاب { (ز) سن. مر.
{ (ضر) دن اسم
آلت { بعض تللی چالغیرلرک
تالریه اورمغه مخصوص کیک
ویا بونوز وساثره دن یاصیبه
ویومشاق چوب، تازیانه، تار.
زه.
مُضَرَّت { (ز) ش. مر. ج:
{ مضرات. (ضرر) دن
مص. میی { طوقه، ضرر،
زیان، نفع وفائده مقابلی: بو
موسمه یاغورک اکتلرهمضرتی

وارددر؛ او آدمک بکا مفرتی
طوقندی؛ ابراث مضرت ایتک =
ضرر ویرمک.
مُضَرَّتلی { (ز) ص. ضرری،
{ مضرتلی، مضر، طوقانلی.
مُضْرُوب { (د) ص. مر. ن: مضروب
{ (ضر) دن
سف. ۱. ضرب اولنان، دوگیان،
اوریلان: ضارب ایله مضروبی
توقیف ایتدیلر. ۲. باصلش،
تمفلانمش، دوکشمش: استا.
نبولده مضروب اسکی بر سکه.
۳. ص. {حسابده اعمال اربعه دن
ضرب عملنده قولانیلان ایکی
عددک برنجیسی. دیگرینه
مضروب فیہ دینیر.
مُضْطَر { (ز) ص. مر. ن:
{ مضطره. (ضروره)
دن سف. افعال } اجبار اولنان،
مجبور، ناچار: انسان بعض
دفعه ایستمدیکی یایمغه مضطر
اولور: مضطر قالدجه نه یاسون.
مُضْطَرَب { (ز) ص. مر. ن:
{ مضطره. (ضرر)
دن سف. افعال } صیقندی
واضطراب ایچنده بولنان،
راحتسز، چیرینوب طوران:
وجمدن یک مضطربدر.
مُضْغ { (ز) سن. مر. ط.
{ چیکمه، آغزده چیکنیش.
مُضِل { (د) ص. مر. ن: مضله.
{ (ضلالة) دن سف. افعال }
اضلال ایدن، طوغری یولدن
صایپتان، اغوا ایدن، آزدیران،
باشدن چیقاران: برطاقم القا.
آت مضله.
مُضْجِل { (ز) ص. مر. ن: مضجیل.
{ (ضج) دن سف. افعال }
ویریشان اولان، اثر براییجی

صورته عو ونابود اولان:
اسکی دره بکی خاندانلری مضجل
اولدیلر.
مُضْمَر { (ز) ص. مر. ن: مضمره.
{ (ضمار) دن سف. افعال }
۱. کیزی، صافلی، اورتلی،
آچیقده اولمیان: بونجارتیه
باشلامق کندیدی ایچون مضمر
ایدی. ۲. د. ذهنده اولوب و
ذهنآ کلاشیلوب مذکور
اولیان: بوفلک فاعلی مضمردر.
مُضْمَضَه { (ز) ش. مر. ۱. ف. آتد.
{ سنده آغزه صوآله،
آغز چالقامه: مضضه ایتک.
۲. ط. آغزده چالقامق اوزره
ویریان مایع علاج.
مُضْمُوم { (ز) ص. مر. ن: مضمومه.
{ (ضم) دن سف. ضمه
ایله اوقونان، ضمه حرکتلی،
اوتوریللی: حرف مضمووم؛
کاف مضموومه.
مُضْمُون { (ز) سن. مر. ج: مضنا.
{ (ضمین) دن سف. [ضمین]
۱. معنا، مال، مفهوم: بویتهک
مضمونی یک واسمدر. ۲.
نکتهلی وجناسلی کوزل سوز،
مضمونی مهارتلی کلام: بر مضمون
صرف ایتدی.
مُضْی { فل. مر. با: مضیا.
مُضْی { (ز) ص. مر. ن: مضیثه.
{ (ضیاء) دن سف. افعال }
ایشیق ویرن، ضیادار، پارلاق،
پارلایان، منیر.
مُضْیِق { (ز) ص. مر. ن: مضیقته.
{ (ضیق) دن سف. افعال }
صیقان، طارلاشدیران،
صیقیلی. [اسم مکان] مناسی
مقصود ایسا میمک فحیه دره:
مضیق اضطراب.]

مَصْنُوق { (ز) سذ. عر. : «ضیق»
«دن سم» طایر، صیقله.
بلی محل، تنگنا.

مُطَابِق { (ص) عر. : «طباق»
{ (د) طباق «دن سم»
مفاعله ۱. بربرینه اوایان،
او یفون، موافق : بدنه مطابقی
برروبه؛ حائزه مطابق بر او؛
مطابق کلک = اوعی. ۲. د.
(نخوده) تذکیر و تأیید و عدد
وساژه بربرینه بکرر و او یفون
اولان : صفت موصوفه مطابق
اولور.

مُطَابَقَت { (ش) عر. : «د طباق»
«دن سم» مفاعله —
عربی تعبیرانده مطابقه صو.
رتنده ده قولانیلیز. ۱.
او یفوناق، موافقت، بربرینی
طوتار حالده اوله : انسانک
خالیه قیاتی آره سنده مطابقت
اولمیدر. ۲. د. (نخوده) فعل
ایله فاعل و باصفت ایله موصوف
وساژه آره سنده تذکیر و تأیید
و عدد و ساژه به او یفوناق :
صفت ایله موصوف آره سنده
مطابقت شرطور.

مُطَاع { (ص) عر. : «طوع»
«طوع» «دن سم» فعل
اطاعت اولتان، باشقه لریک
کندیسنه مطیع اولقلری،
متبوع؛ جهان مطاع = عالم
تحت اطاعتنده بولان، عالمه
حکمی یکن.

مُطَاف { (ص) عر. : «طواف» «دن
سم» افعال اطرافنه
دونیلن، طواف اولتان. ۱.

مُطَالِب { (سذ) ج. عر. : «فد»
«مطلب» نا : مطلب.

مُطَالِبَه { (سذ) عر. : «مطالبات»
«طوب» «دن سم» مفاعله
حقنی ایسته، دعوی، ادعا
اونک برطاقم مطالباتی وارد؛
بعض مطالبانده برلینور.

مُطَالِع { (سذ) ج. عر. : «فد»
«مطلع» نا : مطلع.

مُطَالَعَه { (سذ) عر. : «مطالعات»
«طلوع» «دن سم» مفاعله
«ع» ۱. برایشی ایجه و اطرافله
دوشونه : برایشی ایجه مطالعه
ایدکر. ۲. برایش حقنده تعمیق
فکر ایله حاصل اولان رأی و

ملاحظه : نیم بوخوصوده برمطا
لهم وارد. ۳. اوقومه آکل
مق شرطله اوقوش : بوکناپی
مطالعه ابتدیکری؛ او آدمک
مطالعه سی چوقدر؛ وقتی مطالعه
ایله یکیربور.

مُطَافِح { (سذ) ج. عر. : «فد»
«مطح» نا : مطح.

مُطَاوِع { (ص) عر. : «طوع»
«طوع» «دن سم» مفاعله
«ع» ۱. اطاعت ایدن، مطیع. ۲.
د. حدیث قاعنه رجوعی
ویا قاعلده وقوعی افاده ایدن
(فعل) : فعل مطاوع؛ افعال
مطاوعه : قیاتی، بیقاعتی،
انکسار، اجتماع کی.

مُطَاوَعَت { (ص) عر. : «طوع»
«طوع» «دن سم» مفاعله
«ع» ۱. مطیع و تابع اوله،
باش اکه. سرفرو ایجه : او
کیمسه به مطاوعت انج. ۲.
د. حدیث قاعنه رجوعی و یا
قاعلده وقوعی بیان ایدن افعا.
لاک بناسی : افعال بانک بناسی
مطاوعت ایچوند؛ ترکیه ده اصل

فعله الحاق اولتان «دن سم» مطاوعت
بیان ایدر.

مُطَاوَلَه { (ش) عر. : «مطاولات»
«طول» «دن سم» مفاعله
«ع» و عدمی اوزانده، بوکون
یارین ایله اولاندیرمه، سورو.
نجه ده براقه.

مُطَايَا { (ش) ج. عر. : «فد»
«مطیه» نا : مطیه.

مُطَايَبَه { (ش) عر. : «مطایبات»
«طیب» «دن سم» مفاعله
«ع» شاقه لاشمه، قارشیلقی لطیفه
سویشمه، ملاطفه.

مُطَبِّح { (سذ) عر. : «طبخ» «دن
سم» — تر. زبازدی :
موتیاق [یک پیشربان محل،
آشپزی، آشپناپی : مطبخ عاصره
(تأییدی غلط مشهوردر) = سرای
مایون مطبخی.

مُطَبَّعَه { (ش) عر. : «مطابع»
«طبع» «دن سم» —
تأییدی مناسبتر اولوب، طوغریبی
مطبع و دار الطباعه در. کتاب
وساژه باصنه مخصوص محل،
باصمه خانه : حروفات مطبعه سی؛
یطوغریای، طاش مطبعه سی؛
مطبعه عاصره = رسمی باصمه خانه،
دار الطباعة المعاصره.

مُطَبَّعَه جی { (سذ) بر مطبعه اداره
ایدوب کتاب و ساژه
باصمه کیچین آدم، باصمه خانه
صاحبی.

مُطَبَّعَه حِیَاق { (سذ) بر مطبعه اداره
ایدوب کتاب و
ساژه باصمه کیچمه صحتی.

مُطَبِّق { (ص) عر. : «مطبقة»
«طبق» «دن سم» افعال
ط. عمومی و دائمی، غیر منقطع :

جنون مطبق: حمام مطبقة.

مَطْبُوح { ص. عر. ث: مطبوخه.
[طبخ] دن سغه ۱.
پیشترمش (بمک) اطعمه مطبوخه.
۲. ص. قاینداش، خاشلاش (علاج).

مَطْبُوع { ص. عر. ث: مطبوعه.
[طبع] دن سغه ۱.
طبعمه مرکوز، طبیعی. ث.
۲. طبیعتیه موافق، مقبول،
پسندیده: مطبوع بر پیغمده.
۳. طبع اولمش، باصلش، باصه:
مطبوع کتابلرک ال یازیبی قدر
قیمتی یوقدر: کتب مطبوعه.

مَطْبُوعات { س. ج. عر. ۱.
طبع اولمش شینلر،
مطبوعه محسولان. ۲. اوراق
جوادث و مجامیع موقوته:
مطبوعات محلیه: مطبوعات اجنبیه:
مطبوعات اداره سی. قلمی. فر.
Presso.

مَطْحُون { ص. عر. ث: مطحونه.
[اطحن] دن سغه او.
کودلش، طحن اولمش: حبوبات
مطحونه.

مَطْر { ص. عر. ج: امطار.
مَطَر { یا مغور، باران. ث.
مَطَر { یا مطری. ص. عر.
[مطراوه] دن سغه: تقبیل
تر و نازه.

مَطَرِ اباز { یا مادر اباز. س. اف.
مطراق باز: مطراق باز = دکنکمه
اویاتان حیوانات وسائر شینلری
اوجوز آلوب بهالی صانان آدم:
مطرا باز بدن مال آتاشاز:
مطرا باز قایی = ایفریسیردن و
آنجیلردن بالیق طوبایوب صانان
بالیقی قایی. = ص. مج. ۱.

حیله کار. ۲. بهایی، بهالی صانان.
مَطَرِ ابازلق { س. ۱. حیوانات
وسائر بهی اوجوز
آلوب بهالی صانان آدمک صنعتی
وحال وصفی: مطرا بازلق ایدبور.
۲. مج. حیله کارلق. ۳. بهامیک،
بهالی صانان آدمک حالی.

مَطَرِ اق { س. [عر] مطرق: دن
غلط ۱. دکنک،
صوبه. ۲. تعلیمی شینی.
مَطَرِ اقچی { س. دوکلی شیشه
تعلیم اوکرده تن آدم،
تعلیمی.

مَطَران { س. عر. [غت مغربه] ا
بسیوس، دیووط.
مَطَرَب { س. عر. [طرب] دن
سغه. افعال چالنجی،
سازنده.

مَطَرْد { ص. عر. ث: مطرده.
[طرد] دن سغه. افعال
اطراء اوزره کیدن، صرعلی،
منتظم، بردوزی به اولان: امثله
مطرده = افعال عربیه تک بهر
صیغه سنک غائب، مخاطب، متکلم
و مفرد، تنثیه، جمع و مذکر،
مؤنث اعتبارله صوربنی حاوی
جدول. مقابلی: انشده منخنه.

مَطَرْدَا { ج. عر. برصره و ترتیب
[اوزره، بردوزی به،
کمال: تنظیمه، اطراد اوزره:
کرة رش مطرداً دوران ایدر.
مَطَرَس { ص. عر. ث: مطرزه.
مَطَرَز { [مطرازه] دن سغه: تقبیل
ایشله، یشله کناری، مزین.

مَطَرَق { س. عر. و:
مَطَرِ قه { س. عر. ج: مطارق.
[طرق] دن اسم
آلت ۱. دکنک. چوب صوبه.

۲. جنک صوبه سی، طوقاق. ۳.
چکچ. ث.

مَطَرُوح { ص. عر. ث: مطروحه.
[طرح] دن سغه. ۱.
آتش، افکنده. ۲. طرح
اولمش، تعیین و تکلیف ایدلش
(ویرکی) ۳. ث. لی آتیش،
قوراش (بنا).

مَطَرُود { ص. عر. ث: مطروده.
[طرد] دن سغه. ۱.
قوغلش، طرد و دفع اولمش:
مکتیدن، عسکر اگدن مطرود
بر آدم.

مَطَرُوش { ص. [تراش] کله.
سنک عربی زعم
اولمش سغه. صورتده غلط
فامش برافت عامیانه در: صقالی
تراش، صقالس.

مَطَرَه { س. [عر] مطهره: دن
غلط ۱. مشیندن و یا
تندکن اگر قاشنه و یا اوقیه
آصیلر صوقایی. ۲. اوزون بو
غازلی کیمیا کر شیشه سی.

مَطَرَه باز { س. با: مطرا باز.

مَطَرَه جی { س. کاروانلرده صو
طاشیوب هرکسه
طغیدان آدم، قافله سقایی.

مَطْعُون { ص. عر. ث: مطعونه.
۱. [اطن] دن سغه
یاردی، مجروح. ۲. [طاعون]
دن سغه. طاعونه طوتلش و یا
طاعوندن اولمش.

مَصْقَب { یا مقاب. س. با:
مَصْقَب { منف.

مُطَلَّ { یا مطلی. ص. عر. [طلام،
مطلّا] دن سغه. تقبیل یا لیدز.
لاتمش، یالیدی.

مَطْلَب { سذ. عر. ج. مطلب .
{ « طلب » دن مص. می }

۱. ایستک، ایستین شی،
مطلوب، مقصد، مدعا، سزک
مطلبکز نه در؛ بو آدمک یتنز
مطالبي واردر. ۲. طلب اولنه.
جق اهیبتلی قاعده، مسئله،
قضیه. (بوایکخی معنایله کتابلرک
بعض شایان دقت برلنده کناره
قید اولور.)

مَطْلَم { ص. مر. ن. : مطلبه .
{ « طلسم » دن سمه .
دحرج } طلسمی، طلسم و بوکو
ایله یانیش : مطلبم بردفینه .

مَطْلَع { سذ. عر. ج. : مطالع .
{ « طلوع » دن سم. مص.
می } ۱. کونشک ویا بر دیگر
کوکبک طوغمه سی، طلوع . ۲.
شمس وکواکبک طوغدقلری
عمل . ۳. د. [عروضده] بر
قصیده ویا غزلک ایلك یقی .
|| ه. مطالع استوائیه = کواکب
مختلفه تک عمل طوغلریک خط
استوادن بعد ومسافه لری در.
جاق که ازیاچده مقیددر .

مَطْلَع { ص. عر. ن. : مطالعه .
{ « طلوع » دن سمه. افعال }
برایشه اطلاعی اولان، خبردار،
معلوماتی : حقیقت حاله مطلع
اولمدم .

مُطْلَق { ص. مر. ن. : مطلقه .
{ « طلاق » دن سمه. افعال }
۱. قیدسز، شرطسز، عمومیت
اوزره، سربست، آزاده : مطلق
العنان = باشی بوش، غیرمقید؛
وکیل مطلق = هر ایستدیکنی یاقعده
مختار و برکونه شروط و قیودله
غیرمقید وکیل . ۲. مادتا اولان،

علی الماده، محض، مجرد صرف؛
خلقتک حکمت مطلقه سی. = ح.
تر. همه حال، بلا قید و شرط،
الته : بوکون مطلق کلیدر؛
مطلق اقسامه یتیشدر ملی. || د.
{ « صرف عربیده » جمعد مطلق =
« لم » حرفیله مضارع مجزومدن
مرکب صیغه که ماضی منفی
معناسی افاده ایدر .

مُطْلَقاً { ح. عر. ۱. : بلا قید
{ « شرطه » عمومیت اوزره :
بن اوسوزی مطلقاً سولدم .
۲. همه حال، البته : بونی مطلقاً
بو یله یاغلیسکز .

مُطْلَقَه { سذ. عر. ج. : مطلقات .
{ « طلاق » دن سمه .
تفصیل } تطلیق اولنش زوجہ،
براقلان قاری : مطلقه سندن
براوغلی واردر .

مَطْلُوب { ص. مر. ن. : مطلوبه .
{ « طلب » دن سمه. }
۱. ایستیلن، آرانیلان، طلب
و آرزو اولسان : ثروت هر.
کسک مطلوبیدر. ۲. اقراض
وادانه اولنش، آله جق : میا.
لغ مطلوبه سی بر خیلی مقداره
بالغ اولور. = سذ. عر. ج. :
مطالب، مطلوبات. ۱. ایستیلن
شی، بر آدمک ایستدیکی، مقصد،
آرزو : سزک مطلبکز نه در؛
مطلوبی قبول اولنمدی، اوک
مطلوباتی چوقدر. ۲. اقراض
اولنش مبلغ، آله جق : مطلوب.
باتی اله کچیره میور. || بوجه
مطلوب، مطلوب وجه ایله = آرزو
اولندی بولده، ایستدیکنی کی .
{ سذ. عر. } « طمع » دن
مَطْمَح { سم. } مطمح نظر = کوز

دیکیلن شی : او منصب اوک
اسکیدن مطمح نظریدر .

مُطْمَح { ص. مر. ن. : مطمحه .
{ « طمان » دن سمه .
اقتصرار } اطمینان حاصل ایش،
ذهنی بر شیته یاتوروب راحتلا.
نمش، شک وشبهه سی قالیوب
تیقن پیدا ایش، قانعش : ارباب
فن فنا اثبات ایستکری شیتلرک
حقیقته مطمئندلر؛ سزه بونی
پایان او آدم اولدیفنه مطمش.
میسکر؟

مُطْمَن { ص. مر. ن. : مطمئنه .
{ « طمئنه » دن سمه .
دحرج } طنطنه، دبده بی،
حشمت ودارات ایله اولان :
مطمئن بر آلا ی؛ مطمئن بر
رسم قبول . { اصل عربیده
طین انداز وسیلی کوردلیدی
دیگدر . }

مُطْوَل { ص. مر. ن. : مطوله .
{ « طول » دن سمه. تفعل }
۱. اوزادیش، اوزون . ۲.
تفصیل ایدیش، مفصل .

مَطْوِی { ص. مر. ن. : مطویه .
{ « طی » دن سمه. } ۱.
قبولیش، بوکلش، قیوریلهرق
طویلاشمش : مطوی برطومار.
۲. بر شیتک ایچنه صارلش،
دوشیرلش، صاریلی : مشیمه
مطوی برنجه .

مَطْوِیاً { ح. عر. صاریلی اولدی
مطویاً } حالده، بر شیتک ایچنه
صارهرق : ایستدیکنز اوراق
مطویا تقدیم ایدیورم .

مُطَهَّر { ص. مر. ن. : مطهره .
{ « طهارة » دن سمه .
تفعل } ۱. پاکلاشمش، تمیزلنش،

اولان ذات : مظنة كرامدن بر ذات. [لأغزہ مخصوص اولان بوايكنجي. معنا ايله جمع كي قوللا. نييورسده عريده مفرددر.]

مَظَاهِر { سذ. جر. ج. : مظاهر. [مظهوره دن ۱۵] } ۱.

برشيك ظهور و بروز ايتديكي محل و يا شخص، محل تجلي : مظهر انوار الهيه. ۲. نائل، مشرف : مظهر النفات؛ مظهر توجهات.

مَظْهَرِيَّت { ش. جر. : نائليت، مشرف اوله، الاله ائمه : توفيقات سبحانيه مظهرية كزى تمى ايدرم : بس سعادته مظهرية هر كسه مير اوله ماز.

مَعَ { حج. مر. : ايله، ايله برابر : مع كمر ادرميد قضاسي. [بو كي تركه تعبيرانده بالكر لسان رسيدنه قوللايلوب، باشليجه تعبيرات عريده مستعملدر :] مع هذا، مع ذلك = بونكه برابر : مع زياده = زياده سيله : مع الكراهه = زورله، المستميرك : مع المنونيه = كال ممنونيله : مع ثافيه = بوجاه ايله برابر، بويله ايكن. [ايمه = اونكه برابر، قول موم = نحو عريده] [ايله برابر] معنائى افاده ايدراسم منصوبكه «و» حاله ايله برابر بولنور : جئت وزيد اكى.

مَعَا { ح. جر. : برابر، برلكده : ايكيلى معا كيتديلر.

مَعَا { يا مي. سذ. جر. ج. : امعاء، باغرساق.

مُعَايِد { سذ. جر. : فدا، معيد. [يا : با :

مَعَايِر { سذ. جر. : فدا، معير. [يا : معير.

مُعَاتِب { ص. جر. : معاتبه، [«عتاب» دن سذ. مفاعله] عتاب ايدن، چيقيشان، تكدير ايلين.

مُعَاتِب { ص. جر. : معاتبه، [«عتاب» دن سذ. مفاعله] عتابه دوچار اولان، تكدير ايدلين.

مُعَاتِبَة { ش. جر. : [«عتاب» دن معاتبه] مفاعله] عتاب ايمه، برينك قباحتي يوزينه اوروب اوندن طولايى تكدير ايمه، چيقيشمه.

مَعَاجِن { سذ. جر. : فدا : معجون. [يا : معجون.

مَعَاد { سذ. جر. : [«عوده» دن عودت ايدلين ۱. عودت ايدلين محل، دونوب كيده جك ير : مبدأ و معاد = كلين و كيديله جك ير. ۲. آخرت. ۳. [مص. ميمى] دوش، كرى كيديش، عودت. [يا : يوم المعاد = قيامت كوني.

مُعَادَاة { ش. جر. : [«عدوان» دن مص. مفاعله] قارشيلقلى دشمنك، مخاصمه، ضديت.

مُعَادِل { ص. جر. : معادله. [«عدل» دن سذ. مفاعله] برابر، مساوى، يكان، وزن و حجم و يا قيمته بر اولان : انسانيه خدمت الاله عبادته معادلدر : بو ايكي شكل، بو ايكي عرصه، بو ايكي عدد بربرينه معادلدر. [يا : معادل = امثالدر، بنظير.

مُعَادِلَة { سذ. جر. : معادلات. [«عدل» دن مص. مفاعله]

۱. ايكي شئ آره سنده حجم و مقدار و يا قيمته برابرلك، مساوات. موازنه. ۲. [جبرده] بيلنرندنه مناسبت و مساوات بولسان قارشيلقلى ايكي كيتدن عبارت هيت :

$4 + 3 = 10 - 3$ سذ. جر. : فدا : معادن. [يا : معدن.

مَعَاد { سذ. جر. : ۱. [«عود» ير، مجازاً، پناه : مجازاً و معاذى بوقدر. ۲. [مص. ميمى] صيغه، النجا، پناه، عياد. [يا : معاذ الله = الله صيغندق الياذ بالله، الله صافلاسون.

مُعَاذَرَة { ش. جر. : [«عذر» دن مص. مفاعله] عذر ديله، معذرتي درميان ايدهرك عفو اليسته. [يا :

مَعَاذِير { يا معاذر. ش. جر. : فدا : معذرت. [يا : معذرت.

مَعَارِج { سذ. جر. : فدا : معراج. [يا : معراج.

مُعَارَض { ص. جر. : معارضه، [«عرش» دن سذ. مفاعله] قارشى كن، معارضه و مخالفت ايدن : او آدم بكا دائما معارض بولنور.

مُعَارَضَة { ش. جر. : معارضات. [«عرش» دن مص. مفاعله] ۱. بربرينه قارشى كله، مخالفت. ۲. غوغا، نزاع : بيلنرندنه معارضه اكايك دكلدر؛ ميراث تقسيمندنه معارضايه كيريديلر.

مَعَارِف { سذ. جر. : فدا : معرفت. [يا : معرفت.

مُعارَفَه { س. ع. (دفعه) دان
(مص. مفاعله) یلشمه،
طائشیه، یلکک، الفت، بربری
یلوب طائیه : او ذاتله معارفیم
یوقدر: کنندیسله معارفه پیدا
ایتدک.

مُعَارَکَ { س. ج. ع. فد: معرکه
با: معرکه.
مُعَارَکَه { س. ع. (دعرا) دن
(مص. مفاعله) غوغا،
اورشمه، محاربه، جنگ. ذ.

مُعَاش { س. ع. ج: معاشات.
(دعیش) دن مص. می
۱. یاشایش، دریگ، حیات
زندگانی. ذ. ۲. کینه، کج شی،
مدار حیات، مدار تعیش. ۳.
تر. آتی، مأموریت و خدمتیه
مقابل ماه به آلمان اجرت:
معاش باغلامق = آتی تخصیص
ایک: معاشنی کیمک: معاش
ویرمک: معاشات متداخله.

مُعَاشِر { س. ج. ع. فد:
معرش: با: معشر.
مُعَاشِر { ص. ع. ذ: معاشره.
(دعشر) دن سف. مفاعله
خلق ایله برلکده یاشایوب
کچینم.

مُعَاشِرَت { س. ع. (دعشر) دن
(مص. مفاعله) خلق
ایله برلکده یاشایوب خوش
کچینم: حسن معاشرت. || اصول
معاشرت. فن معاشرت = خلق
ایله ایله کج معاملات علمی،
فر. Sociologie.

مُعَاشِرَت { ص. آلی اولیان:
قلده معاشر بر قاج
ملازم وارد. = ح. معاش
آلتیزین، تخصیص معاشی اولدینی

حاله: بر سنه معاشر خدمت
ایتدی.

مُعَاشِقَه { س. ع. (دعشق) دن
(مص. مفاعله) بر برینه
عاشق اوله، قارشیلقلی عشق
وعلاقه، سوشمه، بر برینه اعلان
عشق و محبت ایتمه.

مُعَاشِل { ص. آلیقلی، تخصیص
(معاشی اولان: معاشلی
مأمور، خدمتچی.

مُعَاصِر { ص. ع. ذ: معاصره
(دعصر) دن سف. مفاعله
باشقه سبله بر عصرده یعنی بر
عهد و زمانده یاشایان و یاخود
یاشامش اولان: سعدی شیرازی
عبدالقادر کیلانی ایله معاصر
ایدی. = س. ع. ج:
معاصرین. ۱. بر عصرده یاشامش
اولان آدمیر: او یالکتر کندی
معاصرلرینک تراجم احوالی
یازمش. ۲. عصر حاضرده بر
حیات اولان آدمیر: تراجم
احوال معاصرین.

مُعَاصِرَت { س. ع. (دعصر) دن
(مص. مفاعله) باشقه
لرله بر عصرده یاشامه و یا
یاشامش اوله.

مُعَاصِی { س. ج. ع. فد:
معصیت: با: معصیت.

مُعَاف { ص. ع. (دعفو) دن سف.
— طوغریبی: معفو
یاخود مفاعله بایندن معاف: ۱.
عفو اولنمش، کچلش: قباحی
اولک نزدنده معافدر. ۲. بری،
مستثنی، ممتاز: و برکیدن:
خدمت عسکریه دن معاف.

مُعَافِت { س. ع. (افت مولده)
(عفو ایدلش اوله.

۲. استثنای، امتیاز: و برکیدن
معافیت.

مُعَاجِلَه { س. ع. ج. معالجات.
(دعلاج) دن مص. مفاعله
علاج قوللانمه، بر مرض و اله
قارشی علاج و تدبیر ایتمه، مداوایه:
بوچیانه هیچ معالجه ایتدیکرمی؟
او طبیبک معالجه سی بکا ای
کلدی.

مُعَالِی { س. ج. ع. فد: معالایه
(لساعزده قوللانماز) ۱.

یوکلکیر، شرف و مکرملر،
مکارم: سایه معالی و ایلرنده.
۲. عالی فکرلر، عقل بشرک
زور یتیشه یله کج افکار حالیه
و مسائل دقیقه: ادراک معالی.

مُعَامَلَه { س. ع. ج: معاملات.
(دعمل) دن مص. مفاعله

۱. خلقه قارشی اولان فعل
و حرکت، بر یولده حرکتده
بولنه، قوللانمه، طوعمه: بکا بر
چو جقه ایدیلک معامله یل ایدور:
حسن معامله، رفق ایله معامله:
سؤ معامله، بد معامله، معامله
بارده: معامله ییلز بر آدم. ۲.
بر مصلحت و یا بر ورقه رسمیه
حقیقه دوائر حکومتیه اجرا
اولنه جی مراسم، حواله و قید
و سائر: عرفه الکزک ده
معامله سی یتقدی: اوراقل
معامله سی الدن یلدرم. ۳.
آلش و یریش، مناسبت تجارتیه،
ایش: فلان تاجرک او قاریقه
ایله معامله سی وارد: سز خانق
صرافه معامله ایدور سکرز?
۴. آنچه و اوراق تقدیه و نحوایات
و سائر دن استفاده ایشی، فائض
و صراجه کبی امور صرافیه:

معامله دن خیلی قزاقور.

معامله جی { س. ۱. امور صرافیه
ایله مشغول آدم.

۲. یوسک فاضله آچه اقراض

ایدن آدم، مراحجه جی : زرعی

معامله جیلرک ید غدرندن قور.

تارمق ایچون زراعت بانقهری

تأسیس اولمشدر.

معامله جیلک { س. ۱. صرافاق،

امور صرافیه.

۲. فاضلیلک، مراحجه جیلک :

معامله جیلک ایدور.

معاینه { ص. ع. ۱. معانده. «عند»

دن س. ۲. معافله عنادجی،

مخالفتده مصر، کیمیه اویماز

و دیدیکندن دونمز : معاند بر

آدمدر. «تغیل بایندن نونک

تشدیدله «منند» دیه ملی.

معانده { س. ع. ۱. «عند» دن

معافله عناد،

عنادجیلک، مخالفتده اصرار.

«عناد» دها مستعملدر.

معانقه { س. ع. ۱. «عق» دن

معافله بربرینک

بویننه صیارله، صارماشعه،

قوجاقلاشعه.

معانی { س. ج. ع. ۱. فد. معنی.

با : معنا. = فد. معانی

ویا علم معانی : نحوک مسائل

دقیقه سندن بحث ایدن بر علم

مخصوصرکه مریدیه اکثریا بیان

و بدیع ایله برلکده تدریس

اولنور. السنه سترده نخودن

معدود اولوب قواعدی کتب

نخوبده مندرجدر.

معاولدت { یا معاوده. س. ع. ۱. «عوده» دن مص.

مفاعله ۱. کری دونه، دونش،

عودت، رجوع : اسکی محله،

اولکی فکرینه معاودت ابتدی.

۲. عادت ایدمه، مقتادی اوله.

{ بو ایکنجی معنا ایله لسانغزده

پک قوللاناز. }

معاوضه { س. ع. ۱. «عوض» دن

مص. مفاعله [دکیش

طوقوش، ترامیه، میادله.

معاوضه { ح. ع. ۱. ترامیه صو.

رتیله، مبارله.

معاون { ص. ع. ۱. معاونه.

{ «عوز» دن س. ۲. مفاعله

یاردیجی، معاونت و یاردیم

ایدن. || افعال معاونه = اولقی

وايتک کبی صیغ مرکبه ترکیبه

کیرن فاعلر. || عساکر معاونه =

عساکر منظمه یاردیم ایتک

اوزره اثنای حریده جمع وسوق

اولنان باشیوزوق عسکرلر.

= س. تر. بر مأموره ایشای

وظیفه ده یاردیم و غاینده وکالت

ایتک اوزره تعیین اولغش مأمور،

مستشار، مشاور، ایکنجی :

والی، مدیر، دفتردار معاونی.

|| شورای دولت معاونلری =

داژه مذکوره اعضا نامزدی

اولان ملازملرک مادوننده کی

مأمورلرک کتات خدمتی

ایفا ایدرلر.

معاونت { س. ع. ۱. «عون» دن

مص. مفاعله یاردیم،

یاردیم ایتمه، یاردیجیلک : بریسی

معاونت ایتمزه بالکیز بو ایشی

پایه مام.

معاهد { ص. ع. ۱. معااهده.

{ آ. معاهدین، معاهدتین.

{ «عهد» دن س. ۲. مفاعله یینلرنده

عهد و میثاق ایدنلرک بهری :

طرفین معاهدین؛ دولتین معا.

هدتین.

معااهده { س. ع. ۱. معااهدات.

{ «عهد» دن مص. مفاعله

ایکی دولت آردسندعه عقد اولنان

عهد و میثاق : پارس

معااهده سی؛ تجارت معااهده لری؛

معااهدات عقیقه.

معااهدلی { ص. معااهده ایله

{ باغلی. معااهده ایله

مقرر.

معااهده نامه { س. ۱. ف. دها

{ طوغریسی : عهد.

نامه. با : عهدنامه.

معایب { س. ع. ۱. ج. «فد.

{ «معاب» لسانغزده

مستعمل دکلدز عیب شیلر،

عیلانجق افعال و حرکات،

لکه، تصور : معایب ذکر ایتک،

میدانه قومق.

معایده { س. ع. ۱. ج. معايدات.

{ «عید» دن مص. مفاعله

۱. بایراملاشعه، بربرینه برایی

تبریک ایتمه : احبابله معایده

ایده مدم. ۲. بایرام کونی مرانب

طایه اصحابک حضور شوکت

ننور. ضربت پادشاهی به جیقوب

وظیفه تبریک ایفا ایلمه لری رسم

مخصوصی : معایده آلائی.

معاینه { س. ع. ۱. ج. معاينات.

{ «عین» دن مص. مفاعله

۱. کوزدن کچوروب تنقیش

و تحقیق ایتمه : باصیله جق کتابلر

بر انجمن طرفندن معاینه اولنور؛

ادخال اولنان ادویه نك معاینه سی.

۲. ط بر آدمک اطبا طرفندن

نظر تنقیشدن کچیرلماک عانی

اولوب اولمايتک تحقیق و علنک

تخذه: عسکره آله حق
افرادك قبل القيد اطبا طرفدن
معاینه شیطره؛ معاینه طبیه. ||
معاینه مأموری = کومروکدن
چکن اشیا بی آچوب باقغه مأمور
آدم.

معاینه حی { س. کومروکده وبا
دیکر بردائرة رسمیه.
ده معاینه مأمور آدم.

معاینه خانه { س. فا. بر ویا بر
فاج طیب طرفدن
خسته لزه باقی ایچرن آیلان
اداره خانه.

معانی { ص. عر. ث. معانی. ث.
ط. باغر صافله منسوب
ومتعلق.

معبد { سذ. مر. ج. معابد.
{ «عبادة» دن سم. عبادت
ایده جک یر، هر خانق دینده
اولورسه اولون عبادت محلی،
عبادته مخصوص بنا: معبد مسلمین =
جامع شریف؛ معابد قدیمه
خرابه لری.

معبر { سذ. عر. ج. معابر.
{ «عبور» دن سم. کجیه جک
محل، یکیده، دربند.

معبر { سذ. عر. ج. معبرین.
{ «عبارة» دن سذ. تفعلیل
رؤیا تعبیر ایدن آدم، کوریلن
رؤیا لردن معنا چیقاران آدم:
معبر رؤیایی اینی تعبیر ایتدی.

معبود { سذ. عر. { «عبادة»
{ دن سم. ۱. عبادت
اولنان و عبادته مستحق اولان
حق جل و علا حضر تلی: یا
معبود. ۲. ادیان باطله اصحابک
عبادت ایتدکاری صنم و بت
یاخود نجم و شمس وقر و سائره:

اسکی یونانیلرک هر خصوص
ایچون آری معبود لری وار
ایدی؛ کونش اکثر اقوام قدیمه تک
معبودی ایدی.

معبوده { سذ. عر. { «عبادة» دن
{ سم. مؤنث اعتبارله
کندیسنه عبادت اولنان پری
وصنم و سائره: اسکی یونانیلرجه
زهره سیاردسی عشق معبوده سی
زعم اولتور دی.

معتمد { ص. عر. ث. معتمده.
{ «عود» دن سم. افتعال
اعتیاد ایدلمش، آلبشلمش، عادت
اولشمش: صبیح ارکن قالمق
معتمد مدر؛ یکده صو ایچمک
معنای دکلدر. = سذ. عر.
عادت، آلبشیلان شی: او
معتمدن واز یکمز.

معتمد { ص. عر. ث. معتمبره.
{ «عبور» دن سم. افتعال
۱. اعتبارلی، خاطری صاییلر،
حرمتلی، محترم: معتمبر ذات؛
کندیسلی مملکتیجه پک معتمبرد.
۲. سوزی و امضای پکر،
سوزینه و ناموسنه امنیت و اعتماد
اولتور: معتمبر نجبار؛ کندیسلی
بوراجه معتمبرد. ۳. پکر،
صاییلر، قوللانیلر، مقبول،
حکمی اولان: بو سوز معتمبر
دکلدر؛ قم لغو شرعاً معتمبر
دکلدر؛ بودرلو قاشلر شمیدی
معتمبرد. = سذ. عر. ج. فا:
معتمبران. اعتبارلی و نفوذلی آدم،
ایلری کان، اعیان و متنفذاندن
آدم: معتمبران مملکتدن؛ معتمبران
نجباردن؛ اورانک معتمبرانندن
بری. (بو صورته باشلیجه جمی
قوللانیلر.)

معتمد { ص. عر. ث. معتمده.
{ «عدل» دن سم. افتعال

۱. نه پک زیاده نه پک آز او.
لوب اورته حالده بولنان، اعتدال
اوزره اولان: معتمد هوا. ۲.
یاواش، ملائم، سرت اولمیان،
افراطلی، پک ایلری به وارمش او.
لمیان: معتمد طبیعتلی بر آدم؛
انکار معتمده اصحابندن.

معتمد لانه { ص. ح. فا. اعتدال
{ اوزره، اورته حالده:
معتمد لانه حرکت؛ معتمد لانه
باشپور.

معتمد { ص. عر. ث. معتمذره.
{ «عذر» دن سم. افتعال
عذر درمیان ایدن، اعتذار
ایلمن.

معترض { ص. عر. ث. معترضه.
{ «عرض» دن سم. افتعال
ایدن، موانع و مشکلات چیقاران،
باشقارلنک قول و رأینده بهانه
بولوب مخالفت ایدن؛ کندیسلی
دائماً معترض بولنیور؛ بر معترض
ظهور ایدرسه اسکاات ایده تیلی. ||
د. جمله معترضه = کلامک سبکیله
مناسبتی اولوب بالماسیه ویا
عباره تک بربری ایضاح ایچون
کلام آرده سنه ادخال اولنان
واکثر یا قوسین ایچنه آلدان جمله.

معترضه { سذ. عر. { لغت مولده
{ ط. اکثر یا جمله
معترضه بی آرده آلان قوسین
اشارقی: ().

معترف { ص. عر. ث. معترفه.
{ «عرفان» دن سم. افتعال
کندیسلی قصور و قباحتی
بیلوب سولین، اقرار و اعتراف

ایدوب کیزلین، مقر : بن عجزی
معترفم .

مَعَزَل { ص. عر. : مَعَزَل .
(«عزل» دن سف. افعال)
جاعتدن آریلوب بر طرفه چکیان .

مَعَزَل { سن. عر. («جاعة منزله» دن
مَعَزَل { مخفف) اهل سنت جاعتندن
آریلان واصل بن عطانام کیسه به
تابع بر جاعت .

مَعَسِف { ص. عر. : مَعَسَف .
(«عسف» دن سف.
افتعال) طوغری بولدن وطریق
عدل و انصافدن آریلوب
حقسزلی ایدن، ستمکار .

مَعَق { ص. عر. : مَعَق . («عناق»
(«دن سف. افعال) آزاد
ایدلش، آزادی : عبد معق ؛
جاریه معقه .

مَعْقِد { ص. عر. : مَعْقِد . («معتقد»
(«معتد» دن سف. افعال)
۱. اینانان، بر شیه اعتقادی
اولان : تناسخه معتقد بر فرقه .
۲. اعتقاد صاحبی، عقیده سی
طوغری و صاغلام، دیندار ؛
معتقد بر ذاتدر .

مَعْقَدَات { س. ج. عر. («قد»
مَعْقَدَات { لسانزده یک مستعمل
دکادر) اینانان شیطر، عقیده ؛
هندولک معتقداتی یک غریبدر .

مَعْكَف { ص. عر. : مَعْكَف .
(«عکف» دن سف.
افتعال) بر معبد و یا تربه تک یاننده
اختیار عزتله عبادته حصر اوقات
ایدن : ایک سنه حرم شریفده
مکتف قالدی .

مَعْل { ص. عر. : مَعْل . («علة» دن
(«سف. افعال) ۱. علت
صاحبی، علنی، علیم، خسته و یا

سقط. : ۲. د. (صرف عربیده)
حروف اصلیه سی ایکنده حرف
علت (یعنی ا، و، ی) یولانان ؛
فعل معتل ؛ افعال معتل ؛ معتل
الفاء = فاء الفعلی یعنی ایک حرف
اصلیه سی حرف علت اولان ؛ معتل
الین = عین الفعلی یعنی حروف
اصلیه سنک ایکنجه سی حرف
علت اولان ؛ معتل الام = لام
الفعلی یعنی حروف اصلیه سنک
اوکنجه سی حرف علت اولان .

مَعْمَد { ص. عر. : مَعْمَد . («عمد»
(«دن سف. افعال) ۱.
اوزربنه طاینانان، گوگنیلن ؛
اوآدم بن معتمددر . ۲. شایان
اعتماد، کندیسنه گوگنیه یایر،
صاغلام، امین، اینایلیز : کندیسی
متمد آمددر .

مَعْمَر { ص. عر. : مَعْمَر . («معمّر»
(«عمرد» دن سف. افعال)
موسم حیک غبرنده کیمه شریفی
زیارت ایدن، ایضی عمره الین .
(«یا معنی ص. عر. («عنی» دن
منسأ) سف. افعال) دقت و اهتمامه
شایان، مهم، اهمیتلی : یک معنا
بر ایشدر .

مَعْمُوق { ص. عر. : مَعْمُوق .
(«عناق» دن سف. افعال) آزاد
اولش، آزادی. («معق» کی)
(«ص. عر. : مَعْمُوق .
(«عنه» دن سف. افعال)
کتیرمش، بوگامش، بوگانی ؛
معموه بر اختیار ؛ معموه بر
قادین .

مَعْمُوق { س. بوگامش، عنه .

مَعْجَب { ص. عر. : مَعْجَب .
(«عجب» دن سف. افعال)
و :

مَعْجَب { ص. عر. : مَعْجَب .
(«عجب» دن سف. تفعلیل)
تعجبی موجب، باعث حیرت،
شاشیله جی : امر معجب ؛ امر
معجبه .

مَعْجَز { ص. عر. : مَعْجَز .
(«عجز» دن سف. افعال)
باشقه لر بنی امتثال و مسابقتدن
حاجز براقان، کیمسه تک یا میه جفی
حال و صورتده اولان . || معجز
ادا، معجز بیان = هرکی امتثال
و مسابقتدن عاجز براقه جی طرز
و حالده اولان، عجز زکارانه .

مَعْجَز { ص. عر. : مَعْجَز .
(«عجز» دن سف. تفعلیل)
تعجز ایدن، قارشیسنده کفی حاجز
براقه جی درجه ده صیقان،
صیقعی، بقدر یحیی، اوصاندیر .
یحیی، بایشقان، صیویشیق :
یک معجز برآدم ؛ بو قاری ده
نه معجزددر . (عربیده لغت آنفه
ایله مترادف ایسه ده لسانزده
صورت استمالاری بروجه
مشروح آیرلشددر .

مَعْجَزَلِک { س. معجز آدمک حالی،
معجز لک (تعجز، صیقمه، بقیدر .
مه، اوصاندیرمه، صیویشیق :
بوآدمک ده معجزلکی چکمز .

مَعْجَزَه { س. ج. عر. : معجزات .
(«عجز» دن سف. افعال)
یغمیران عظام طرفندن صادر
اولان خارق العاده احوال که
خالق عجز و تعجبه براقوب ایمانه
کله لر بنی موجب اولور ؛ حضرت
صالح کوسترد یکی معجزه ؛
معجزات باهره جناب نبوی .
امن طرف الله ظاهر اولانسه
«آیت»، و اولیاء عظام طرفندن

صادر اولانده «كرامت» ديتير.
 { ص. ع. ر. ن. : معجمله .
 { معجمله } دن سغه. نفعيل
 مبلتيز، پيشين، بروجيه پيشين
 تأديه ويا ايفا ايديله جك اولان.
 مقابلى : مؤجل. || مهر معجل =
 بروجيه پيشين ويران مهر،
 آغراق، جهاز بدلى.

{ س. ع. ر. ن. : معجمه .
 { معجمه } وقفه دن معلوم اولان
 معاملات ايجون پيشين آلتان بدل.
 { ص. ع. ر. ن. : معجمه .
 { معجمه } دن سغه. افعلال ۱. نقطه لى

(حرف) : جيم معجمه . ۲.
 حروف هجا ترتيبيله مرتب
 (لغت وسائره) : معجم البلدان.
 [بوايكنجي معنا ايله بزجه مستعمل
 اوليوب، بالكز بويله بعضى كتب
 عنوانلرند كوريلور.]

{ س. ع. ر. ج. : معاجين.
 { معجون } « معجن » دن سغه. ۱.
 خور قوامنده شئ. ۲. او
 قوامده علاج : بر معجون ترتيب
 ايتدى. ۳. چوققلر ايجون
 صوقاقد صاندقلى برونوع
 لزوجللى ويا پيشقان طائلى. ۴.
 ترياكيلر كوتوقلرى برونوع آفون
 تركي. ۵. اينيه وسائره ده
 يانلى بويان اول يارقى دوليكارى
 قيامت ايجون سوريلن قويو بر
 تركيب : بوياجى معيوني. ۶.
 چرچيوه جاملرنيك كنارلرنييه
 سوريلن سولوككنلى خصور :
 جاجي معيوني.

{ س. ۱. صوقاقلر ده
 { معجونى } چوققلر ايجون معجون
 ديتن طائيدن صانان آدم. ۲.
 بر نوع معجون ترتيب ابدوب

صانان آدم.
 { ص. ع. ر. ن. : معجون سور.
 { معجون } « معجل » دن سغه. نفعيل
 طبقه امق : تختلرك آردلرني
 معجونلا مى ؛ بو جاملرى ايني
 معجونلا ماملر.
 { ص. ع. ر. ن. : معجون سورلش،
 { معجونى } معجونله طبقاغنش.

{ ص. ع. ر. ن. : معجمه .
 { معجل } « عدل » دن سغه. نفعيل
 تهييه ايدن . ن

{ ص. ع. ر. ن. : معجمه .
 { معجل } « عدل » دن سغه. نفعيل
 تعديل ايدن، مساوى و برابر
 قيلان. ن. || ه. عدل النهار =
 تساوى ليل ونهار موسمنده
 كوشك كچديكي دائره كه كره
 ارضى ايكي مساوى قسقه آيريبور،
 خط استوا.

{ س. ع. ر. ن. : عدل دن
 { معدلت } مص. ميمى. [عدل،
 عدالت. حقانيت، ظلم وجور
 ضدى : اجراى معدلت ائتك؛
 معدلت سنييه موافق حركت؛
 باب معدلت = عدالت قيسوسى،
 اصحاب مراجعه مقتضاي عدالتى
 ايفا ايدن محل.

{ س. ع. ر. ج. : معادن.
 { معدن } (عريده طوغزيسى دالك
 كسريله در. ۱. طوبراغك ايجندن
 چقان و اويديلوب دوكله كه يا
 ايصيديلوب دوكله كه مختلف
 اشكاله كيروب آلات و ادوات
 مختلفه اعمالنه يارايان اجسام
 متنوعه نك بهرى : دمير، باقىر،
 قلاى، قورشون، كوش، آلتين
 لك معروف معدنلرندر؛ معادنك
 كشفندن اول انسا لمر چوق زحمتلى

بر عمر سورلردى. ۲. كيم.
 نشوونماي اوليان جيم، جوهر.
 ۳. بر معدنك ويا برونوع طاش
 وطر يراق وسائره نك بولندي
 وجيهدى محل، معدن فلزاتى
 حازى ير، اوجاق، كان : اورال
 طاشلرند كوش و آلتين
 معدنلر واردر؛ مهر، آلچي،
 كومور معدنى؛ اوراده اسكيدن
 ايشانشر بر معدن واردر. ۴.
 آلتين وكوشك غيري اولان
 معدن بسيط ويا مركب : كوش
 دكل معدنر. ۵. معدن ياخود
 اسكى معدن : خاص پورسان
 وفق دورى معمولاتى : چين،
 صاقسونيه معدنلر؛ اونده
 چوق اسكى معدنلر واردر. ۶.
 ج. بر خصلت و فضيلتك منبع
 ومصدرى حكمنده اولان ذات،
 اوخصلت و فضيلته متصف آدم،
 كان : اول معدن حلم و حيا؛
 ذاتى معدن علم و حكمت ايدى.
 ۲. كنديسنده چوق دكركلى
 شئ بولسان، دفينه، خزينه :
 حريف معدن؛ بوكتخانه
 دكل معدن. = ص. تر. ۱.
 معدنن معمول : معدن طباقى.
 ۲. كوش و آلتينك غيري
 اوله رق بسيط ويا مركب بر
 معدنن يانش : معدن مداليه. ||
 كيم. شبه معدن = معادنك خاصه.
 لرني جامع اولقترن كيمياجه
 معادنه مطلق بعض اجسام
 بسيطه، فر. Métalloïde. ||
 علم المعادن = معدنلرك انواع
 واجناس واحوالندن بحث ايدن
 علم كه علم الارضله و كيميا ايله

مناسبتی وارد. فر. Minéra-
logie. || اعمال المادن = معدنك
ایشلدنسی علم و صنعتی، فر.
Métallurgie. || معدن صوبی =
ایچنده طبعی اوله رق منحل بر
معدن بولسان صو. || معدن
کوموری = يك اسکی زمانلردن
طو براغك آلتنده قالب یا نار بر
یاغلی طاش حاله کچش اولان
اشجار و نباتات و بوتون اورمانلردن
عبارت سیاه ماده معلومه که
تخین ایچون قوللانیر.

معدنجی { ص. بر دن معدن
چیقاران، بر معدن
اواجنی ایشدن ویا بو ایشلرده
استخدام اولان آدم.

معدنجیلك { ص. بر دن معدن
چیقاران و بر معدن
اواجنی ایشاین یا خود معدن
ایشلرنده استخدام اولان آدمك
صنعتی و حال و صفی: معدنجیلك
زور بر صنعتور.

معدنی { ص. عر. ن: معدنیه.
۱ معدنه منسوب، و متعلق
ویا معدندن ممول: جسم معدنی؛
مواد معدنیه. ۲. علم المادنه
منسوب و متعلق: کتب معدنیه؛
معلومات معدنیه. = سذ.
عر. ج: معدنیون = علم المادله
اشتغال ایدن آدم، علم الماسادن
طالی: معدنیونك قولجه.

معدنیات { سذ. ج. عر. معدنه
متعلق ویا معدن
قیلندن شیلر، نشو و نماسی اولیان
اجسام، جادات.

معدود { ص. عر. ن: معدوده.
{ «عدم» دن سذ. ۱.
صایلش، صایلی، صایسی معلوم،
شمرده: مسکوکات معدوده.

۲. محدود، معین. منحصر:
تجاركت قائده لری معدود دکلدر.
۳. بر جنس عدایتنه داخل بر
درلو عد و اعتبار اولسان:
آتیون معدندن معدوددر. ||
نامعدود اودها طوغریبی:
غیر معدود (صایبیز، صایلاز،
حسابیز، لایم، چوق.

معدودات { سذ. ج. عر. هذ.
بموزطه کبی صافی
ایله آتوب صایتان شیلر.

معدوم { ص. عر. ن: معدومه.
{ «عدم» دن سذ. بوق
اولان. موجود اولیان: معدوم
برشبی طلب اتمك عیشدر. —
تاریخ طبیعی اصطلاحات جدیده.
سند ۲ اذات یونانیه سی ترجمه ده
قوللانیشدر: معدوم اتمار =
acétop. معدوم الرأس =
acétophale کبی.

معدومیت { سذ. عر. الف
مولده (بوقلق، بوق

اوله: عنقائك معدومیتی. —
ینه تاریخ طبیعی اصطلاحاتنه
مصدریت مناسیله برابر ۲ اذات
یونانیه سی ترجمه ده یارار:
معدومیه الرأس = acétophale
کبی.

معدوی { ص. عر. ن: معدویه.
۱. معدویه منسوب و
متعلق: وجع معدوی: امراض
معدویه. ۲. معدو ایچون قائده لی.

معدیه { سذ. عر. انسانده و حیوا.
{ ناده. ماکولانی هضم
ایدوب باغر صاقلره دوکن عضو
داخلی که کوکس ایله قارن آره.
سند و اندر، قورصاق: || ط.
التهاب معدیه، الم معدیه، توسع
معدیه وسائر = معدیه طارش

امراض مختلفه.

معدب { ص. عر. ن: معدبه.
{ «عذاب» دن سذ. تفعل
عذاب ایچنده بولسان، اذیت
چکن، چوق صیقندی کوردن:
بوزوق یولده آره ایچنده انسان
معدب اولور. (عرییده اولدیغی
کبی مجازات کورمش مناسیله
لسانزده قوللاناز.)

معدب { ص. عر. ن: معدبه.
{ «عذاب» دن سذ. تفعل
۱. عذاب و اذیت ورن. ۲.
برخی برصورتله راحتیز ایتمکی
سون ایلشن، موزب.

معدرت { سذ. عر. ج: معاذر.
{ «عذر» دن سذ. میمی.
— ذالك فحیله استعمالی غلطدر
۱. بر قصور و قباحك وقوعه
سببیت ورن حال غیر اختیاری،
عذر: معدرتی وارد؛ بیان
معدرت اشدی. ۲. عذر دیلمه،
اسباب بخیره درمیان ایدرك
عذر ایتمه، اعتذار: معدرته
لزم بقدر.

معدور { ص. عر. ن: معدوره.
{ «عذر» دن سذ. عذری
اولان، بر قصور و قباحك ایقاعنه
سبب بچری اولان، وظیفه سی
ایضا اتمه نه بر مانع شرعی سی
اولان، عذری قبول اولنان:
زیارتکزه کلك ایستیوردی اما
معدوردر: اونی معدور و طوتکر:
بن سزی معدور کور یورم.

معدوریت { سذ. عر. معدور
{ اولانك حالی. عذر:
درمیان ایتدیکي معدوریت مقبول
دکلدر.

معرا { یا معری. ص. عر. «عری»
{ دن سذ. تفعل ۱. چپلاق،
صویلش ۲. غاری، خلی،

تبی، بوش، میرا: علم و توبیه دن
معراج بر آدم .

معراج { سذ. مر. ج. معارج .
{ «عروج» دن سم. } ۱.
چیقله حق، بوکسه جگه، زردبان .
ذ. ۲. کوکه چیقعه، عروج :
معراج النبی = نبی ذی شان
(صلعم) افتد نرک سمایه عروجی؛
لیله معراج = معراج النبی
کیجه سی .

معراجنامه { سذ. قا. معراج نبی
{ «صلعم» حقیقه
یازلش قعیده و منظومه .

مُعَرَّب { سذ. مر. ذ. معربه .
{ «عرب» دن سم. } افعال
لسان عربی فصیحک خاصه سی
اولان اعرابی قبول ایدن،
آخری اعراب فائده منجه تحول
ایدن (کله)، مبنی مقابلی :
اسم معرب .

مُعَرَّب { سذ. مر. { «عرب» دن
{ سم. } افعال { مشهور بر
کتابک اعرابی بیان ایدن کتاب :
معرب قرآن .

مُعَرَّب { سذ. مر. ذ. معربه .
{ «عرب» دن سم. } تفعلیل
هر بلشمش، تعریب اولمش،
عن اصل عربی دکل ایکن بعده
بو حالی پیدا ایش اولان :
فارسیدن معرب بر لغت .
{ انسانلر حقیقه متعرب و مستعرب
قوللایلیر . }

مَعْرِض { سذ. مر. { «عرض»
{ دن سم. } — رانک قحیله
غلطدر { بر شیشک کوزندیکی
و ظهور ابتدیکی یا خود عرض
وانها اولندی بی محل، مقام :
مرض عتابده = عتاب مقامده؛

مرض تشکرده = مقام تشکر
ده، تشکر مقصدیله .

مَعْرِف { سذ. مر. ذ. معرفه .
{ «عرفان» دن سم. }
تفعلیل { ۱. بیلدک، بللی، معلوم،
معروف. ذ. ۲. د. { نحو عرییده }
حرف تعریفی اولان، معین
و محدود بر شایسته دلالت ایدن،
منکر مقابلی : موصوف معرف
اولور سه صفتکده معرف
اوله سی اقتضا ایدر .

مَعْرِف { سذ. مر. ذ. معرفه .
{ «عرفان» دن سم. }
تفعلیل { تعریف و تحدید و تعیین
ایدن : اوصاف و احوال اولایی
معرف بر کتاب .

مَعْرِفَت { سذ. مر. ج. معارف .
{ «عرفان» دن سم. }
معی { ۱. بیلله، علم، دانش .
۲. هنر، مهارت، استادلی،

صنعت : بر معرفتدر هر کسک
یا چینی ایش دکلدر . ۳. تر.
عور. هنر و صنعتله یا بلش بر
اصول و ترتیب : بو ماکینه کک،
بو آلنک بر معرفتی واردر . ۴.
غریب اوضاع و حرکات، تحفلی :
بر طاقم معرفتدر یا پیوردی . ۵.
واسطه، توسط : ایستد بکک
کتابلر اماجی معرفتله کوندرد.
یلور. = ج. علوم و فنون،
تحصیل ایله اکتساب اولنان
معلومات : تحصیل معارف؛ نشر
معارف . || معارف عمومی،
وساده جه معارف = علوم و فنونک
نشر و تعمیم و ترقیسنه و مکاتب
وساثر مؤسسات علییه نظارت
ایدن دائرة رسمی : معارف

نظارتی، مجلی؛ مجلس کبیر
معارف .

مَعْرِفَت { سذ. مر. ۱. هنر و معرفت
{ «صاحب» هنرور : چوق
معرفتی آدمدر . ۲. هنر
و معرفتله یا بلش، هنرلی، صنعت :
پک معرفتی بر ماکینه ایجاد
ایندی .

مَعْرِفَه { سذ. مر. { «معرفت»
ایله برافت اولدی بی حالده
لسانزده استعمالی آیرلشدرد .
د. { نحو عرییده } حرف تعریفله
و یادیکر صورتله مدلولی تعیین
و تخصیص اولمش اسم اطلاق
اولنور. مقابلی نکره .

مَعْرِق { سذ. مر. ذ. معرفه .
{ «عرق» دن سم. } تفعلیل
ط. ترلن، ترکیبن (علاج
وساثره) .

مَعْرِکَه { سذ. مر. ج. معارک .
{ «عرق» دن سم. } میدان
حرب، جنگ موقی .

مَعْرُوض { سذ. مر. ذ. معروضه
{ «عرض» دن سم. }
۱. بر شیشک قارشینده بولان،
بر شیشه قارش سیر و حالی اولیان :
بو اوکونته معروضدر؛ روز-
کاره معروض : عمومک انظار
استهزاسنه معروض بر آقورد . ۲.
سرملش، سرکی حالنده، انظار تماشا
اوکنه موضوع : او اشیا اوج
آی سرکیده معروض قالدی .

۳. بر بپوک ذاتک حضوریه
چقاریلان، عرض و تقدیم قلنان :
هدایه معروضه؛ اوراق معروضه .
۴. بر بپوک ذات و یا مقام
و هیئت عرض و انبیا و ائاده
اولنان : تفصیلات معروضه؛

فلان طرفدن معروض کیفیت .
 ۵. یوقاریده عرض و بیان اولنان، مذکور، سالف العرض : احوال معروضه دن طولانی .
 || اؤ. معروض چا کرانه مدر، معروض بندکانه مدر، معروض داعیانه مدر، معروض چا کر .
 کینه لیدرکه = عرض حال لک و مقام صدارتده بولنان ویا بولنش اولان ذواته تقدیم قیلان محورات رسمیه تک و غیر رسمی اوله رق کوچکدن بیوکه تقدیم قیلان عرض لک باشنه یازلسی متتاد تمیزلر . || المروض = بو دخی اقرا ن پینده قولالیلیر .

معروضات { ش. ج. عر. }
 { فند. معروضه بو مقامده قوللاناز } ۱. بر بیوک ذات ویا مقامه عرض وائها اولنان مواد : معروضاتک نظر اعتباه آلسنی رجا ایدرم . ۲. بر مقام عالییه وبالخاصه عتبه سنیه جناب ملوکانه تقدیم اولنان اوراق و محورات : هر کونکی معروضاتک بر خلاصه دفتری تنظیم ایدیلیر .

معروف { ص. عر. : ذ. معروفا . }
 { (عرفان دن سمف.) }
 ۱. بیان، معلوم : کمره ارضک اسکیدن معروف جهتری . ۲. شهرتی، مشهور، متعارف، هر کسک . بیلدیکی : کندیبی معروف آدمدر . ۳. شریعتک امر ابتدیکی، شرعاً مقبول و مستحسن اولان : امر بال معروف نهی عن المنکر : اوامر و نواهی شریعتک خلقه تباینی .

معزی { ص. عر. : با : معرا . }

معزی { ص. عر. : ذ. معزه . } (عزّه)
 { دن سمف. افضال } اکرام و اعزاز ایدن، عزیزلندیدن : معزالدوله .
 { سن. عر. : کچی : معزبری = معز } بیانی کچی .

معز { ص. عر. : ذ. معزّه . }
 { (عزّه دن سمف. تفعیل) }
 ۱. عزت و شرف صاحبی، عزیز، مکرم . ۲. اکرام و اعزاز اولنان، حرمت و تمطیله قبول اولنان : اوتوردی مدعجه پک معز ایدی . ۳. قیمتلی، قیتمدار، عزیز : بملاکتمز معزدر .

معزّا { ص. عر. : اعزاز و اکرامله : }
 { معزّا قبول ایتدیلر . }

معزول { ص. سن. عر. : ج. : }
 { معزولین . } (عزل دن سنه) منصب و مأموریتندن چیقارلش، عزل اولنش، مأموریتیز قالدی : اوج سنه معزول قالدی : معزولین ماماشانی .

معزولّا { ص. عر. : معزول او . }
 { لهرق، عزل اولندیبی حالده، مأموریتندن چیقاریله رق : معزولّا عودت ایتدی . }

معزولیت { ش. عر. : معزول }
 { اولانک حال وصفی، معزولاق : معزولیت معاشی : معزولیتی جوق سورمدی . }

معسرت { سن. عر. : (عسر دن مص. میمی) کوجلاک، }
 زورلق، چیارزلق .

معسکر { سن. عر. : (عسکره دن سم. دحرج) اردوگاه، }
 حرب زماننده اردونک مرکز

انخاذا ابتدیکی محل .

معسل { ص. عر. : بال ایله تریسه اولنش، باللی : ماهه معسل . }

معشّار { سن. عر. : اونده بر : عشر . }
 { سن. عر. : ج. : معاشر . }
 { (عشره : سم.) } برلکده یاشار انسانلر جماعتی، گروه، جمعیت .

معشّر { ص. عر. : ذ. معشره . }
 { (عشره دن سمف. تفعیل) }
 اون جزئدن مرکب ویا اون قسمة منقسم، اونلی، اونلی . = سن. عر. : اون ضلعی وزاویه سی اولان شکل .

معشّیر { سن. عر. : (عشره دن سن. عر. :) }
 { (عشره دن سمف.) }
 معشّیر مأموری، محمولاتک عشرینی آلان، اونده اتجی .

معشوق { ص. عر. : ذ. معشوقه . }
 { (عشق دن سمف.) }
 عشق و علاقه ایله سویان، سوکیلی، علاقه کرده .

معشوقیت { ش. عر. : معشوقلق، }
 { عشق و علاقه ایله سویان شخصک حال . }

معصوم { ص. عر. : ذ. معصومه . }
 { (عصمة دن سمف.) }
 کناهدن بری، صوجیز، بیکناه : اونک معصوم اولدیبی وجدان تصدیق ایدبور . = سن. عر. : کناه و قباحندن بری اولان کوچک چوچق : او معصومه اورمایک کناهدر .

معصوملیق { س. و. : }
 { سن. عر. : کناه و قباحندن بری اولان معصومیتی تبین ایتدی . }

معصومیت { سن. عر. : کناه و قباحندن بری اولان معصومیتی تبین ایتدی . }

اولان شينك جالى : بوماده نك
معقوليق ظاهر در .

معكوس } (مع. مر. : ن : معكوسه.
(«عكس» دن سمه.)

۱. ترسنه دوش، باش آخاغي
چوپراش : مخروط معكوس .

۲. ديكر بر شينك ضدى و عكسنى
اولان، ترس : بو ايش اولك

۳. بـتون معكوسيدر .
اوروب كرى دونى ويا صورتى

كورين، انكاس ايدن : آينه ده
معكوس صورتى : جامدن معكوس

۴. مج. ترس، ايني كيتمن،
شامتلى : بو ايش پك معكوس

كيتدى .
(ياخود معلى . مع. مر. : معلا)
(«علو» دن سمه. تفصيل)

۱. يوكسك، بوجه، مرتفع،
بلند : بر قصر معلا . ۲. قدر

ورتيه سي حالى، عالي مرتبه،
بلند پايه : مقام معلاى صداوت

عظمى .
(معلى . مع. مر. : ن : مطلقه .
(«علاقه» دن سمه. تفصيل)

۱. آملش، تمليق اولمش،
آميلي : ديواره معلق بر لوحه .

۲. بريره استناد ايتكسزين
هواده ويا پوشده طوران :

اجرام سمايه معلق طوربور .
۳. هنوز قرارى وريلوب

ويا حل اولنيوب اويله طوران
(ايش، مسئله) : مسائل مطلقه .

== تر. بوشاق، خلا، فضا :
معلقده طورمق ممكن ميدر .

معلقه } (مع. مر. : ج. مملقات .
(«تقيده» معلقه» دن

مختصر) زمان جامليته مشهر
آثار اولان كعبه شريفه

ويرن، اعطا ايدن .
(مع. مر. : بر شينك اك
معظم }

بيوك قسمى، باشليج
جعتى .

معظم } (مع. مر. : ن : معظمه .
(«عظم» دن سمه. تفصيل)

۱. بيوك، ابرى، جسيم : برناه
معظم . ۲. تعظيمى، مكرم،

ميجل : دستور معظم . ۳. آخر،
اهميتى : امور معظمه .

معظمت } (مع. مر. : ج. بيوك
معظمت } (مع. مر. : ج. بيوك
مهمه : معظمت امورله اوغراشمق .

معقو } (مع. مر. : ن : معقوه .
(«عفو» دن سمه.) عفو

اولمش، عفو و صغحه مظهر :
كوچكرك قباحترلى بيوكرك

عندنده معقودر .
(مع. مر. : ن : معقوده .
(«عقد» دن سمه.) باغلى،

باغلاشم، دوكونلشم، عقدهلى .
(مع. مر. : ن : معقوله .
(«عقل» دن سمه.) ۱.

معقول } (مع. مر. : ن : معقوله .
(«عقل» دن سمه.) ۱.

عقله موافق، عقله قريب، عقله
قبول ايشديكى : ديديكيز شئ

معقول دكدر . ۲. عقل ايله بيلنير،
عقلاً اثبات اولان، عقلى، منقول

مقابلى : علوم معقوله و منقوله .
۳. اولدجه عقلى، سوزى عقله
مقارن : معقول بر آدمدر .

معقولات } (مع. مر. : ج. عقل
(«عقل» دن سمه.) ايله بيلنير و عقله

مستند اوليان مسائل و علوم
و مباحث : معقولانده بد طولى

صاحي اولوب منقولانله توغلى
يوقدر .

معقوليت } (مع. مر. : عقله قريب
(«عقل» دن سمه.) و عقل ايله منفهم

معصيت } (مع. مر. : ج. معاصى
(«معصيه» دن سمه.)

كناه، اثم : معصيتدن احتراز
ايدرم . (عصيان معناسيله لساعزده

قوللاناز .
(مع. مر. : ج. معصيات } (مع. مر. : ج. معصيات }
(«معصيه» دن سمه.) تفصيل

باندن سمه . صورتنده عينك
وضاد مشدده نك تفصيله غلطدر .

— مفردى لساعزده مستعمل
دكدر . [بيوك و آخر ايشلر،

مشكل مسئلهلر، امور مهمه :
معصلات امورله مشغولدر .

معطر } (مع. مر. : ن : معطره .
(«عطر» دن سمه. تفصيل)

تطير اولمش، كوزل قوقولى،
كوزل قوقو قازيشم .

معطل } (مع. مر. : ن : معطله .
(«عطل» دن سمه. تفصيل)

۱. براغلىش، متروك، قوللاناز،
بطال : معطل بر دكرمن، بر

ماكينه . ۲. ايشمز، بوش :
معطل طورماملى .

معطوف } (مع. مر. : ن : معطوفه .
(«عطف» دن سمه.)

۱. اكلمش، مائل، بر طرفه
طوغرى دوش . ۲. عزو

واسناد اولتان، وپريان، راجع
و غائد اولان : اونك كله مسى

كبريه معطوفدر؛ بولتوردي قائلنه
معطوف اولاق لازم كلير . (بو

معنا مرييده يوقدر . ۳. د.
بر حرف عطف واسطه سيله

ديكر كله به مربوط (كله) كه،
ديكر بنه ده «معطوف عليه»

دبرلر .
(مع. مر. : ن : معطيه .
(«عطا» دن سمه. افعال)

آسلق شرفنه مظهر اولان قصیده : امرء القیسک معاقبه سی؛
معلقات سبع = بو شرقی احرار
ایتش اولان یدی قصیده
مشهوره .

مععل { ص. عر. : معاله. (علة) دن
سغه. تفعل [عتلی، سبلی. د. }

مععل { سذ. عر. ج. : معلین. (علم)
مععلیم { دن سغه. تفعل [۱. برشی
اوکره دن، تعلیم ایدن. تعلیمی :
عسکر معلی. ۲. درس ورن،
علم او قودان، مدرس، خواجه :
مکتب معلی : معلین معاشانی .
|| دارالمعلین = معلم یتیشد بر مکه
مخصوص مکتب .

مععل { ص. عر. : معله. (علم) دن
مععل { سغه. تفعل [تعلیم اولمش،
تعلیم اوکرمش، تعلیمی : معلم
عسکر .

مععلک { س. معلم صفت و وظیفه سی،
خواجه لقی : فلان مکتبده
معلک ایدیور .

مععل { سذ. عر. ج. : معلمات .
مععل { درس ورن قادین. قادین
خواجه : رشدیة انات معلی سی. ||
دارالمعلمات = معلم یتیشد بر مکه
مخصوص مکتب .

معلین { ص. عر. : معلنه. (علن)
معلین { دن سغه. افعل [اعلان
ایدن، بیلدیرن .

معلول { ص. عر. : معلوله .
معلول { (علة) دن سغه. —

عربیده ده مستعمل ایسده. فعلی
لازم اولدیغندن، علیل دیك
دها طوغریدر، اتحقق بین الموام
علیل کورمه ناسیله قوللایلیور .
بر عاتی اولان، علت صاحی،

خسته، سقط، کوتوروم : معلول
بر آدم .

معلولیت { سذ. عر. : عتلی اوله،
خسته لقی، سقط لقی،

مکوتورومک : معلولیتی تبین
ایدنلر عسکرلکدن مستثنادر .
معلم { ص. عر. : معلومه .
(علم) دن سغه. ۱. بیان،

بیانش، اوکر نلش : اونک حالی
بزجه معلومدر؛ معلومکز اولسون؛
کرم اوزک اسکیدن معلوم
اولان جهنری . ۲. د. فعل

متعدنک ایکی صورتندن بر یکی
فاعلی اعتباریله در، فعل معلوم،
بناء معلوم : یازمق، یتلک کبی .
دیگر صورتنه مجهول دیرلر :
یازلق، یتلک کبی. = ه بلی،
اوله، شبهه سز. [جوابده
قوللایلیور .

معلومات { سذ. عر. ج. : ۱.
بیانش، شیلر، اوکر نلش
حقیقتلر، علوم مکتسبه : او
آدمک چوق معلوماتی وارددر؛
معلومات واسمه صاحی . ۲ .
بیلش، خبر، وقوف : بو بایده
معلوماتی یوقدر؛ فلانده معلومات
برکیز .

معلوماتی { ص. علم وهنر صاحی،
اهل و اقودن، چوق
شیلر بیلر : کندیبی معلوماتلی
آدمدر .

معلوماتی { سذ. عر. : بیانش و
اوکر نلش اولان شیشک
حال و صفتی، معلوم اوله :
آمریقانک اسکیدن معلوماتی
فکرکنده بولانلر .

معلوماتی { سذ. عر. : بیانش و
اوکر نلش اولان شیشک
حال و صفتی، معلوم اوله :
آمریقانک اسکیدن معلوماتی
فکرکنده بولانلر .

معلوماتی { سذ. عر. : بیانش و
اوکر نلش اولان شیشک
حال و صفتی، معلوم اوله :
آمریقانک اسکیدن معلوماتی
فکرکنده بولانلر .

معلى { ص. عر. : معلل .

معمر { یا معمری . سذ. عر. .
(عمری) دن سغه. تفعل [۱.

معنایی کیزلی و کوج آکلاشلیر
سوز و یا شکل و سازه، بیلجه،
یا کلاج . [اصطلاح ادیبده
لفزدن فرق اولوب باشلیجه بر
اسمه دلالت ایدن سوز و یا
مصراع و یته اطلاق اولنور .
۲. مج. آکلاشلار، سر، مغلق،
حلی مشکل، مشوش شی : او
بر معماردر .

معمار { سذ. ص. عر. : (عمران) دن
معمار { ابنیه انشاسنه ریاست و
نظارت ایدن و ترتیب و تقسیمی
بیان مهندس، قافله : معمارستان .

معمارلق { س. معمار فن و صنعت
(وشغولیتی، فن معمار .
ری : معمارلقده مهارتی وارددر .

معماری { ص. عر. : معماریه .
معماری { معمارلره منسوب و

متعلق : ذراع معماری : معلومات
معماریه . || فن معماری =
معمارلق علم و فنی . || اصول
معماریه = معمارلرک صورمختلفه .
سی، فر. Style .

معماریه { سذ. عر. : معمارلق حق،
بر بنا انشاسیجون
معماره و ربان حق .

معمر { ص. عر. : معمره .
(عمر) دن سغه. تفعل [

یاشایان، برحیات اولان : چوق
وقت معمر اولدی : الله سزی
معمر ایله .

معمر { ص. عر. : معمره .
(عمران) دن سغه. ۱ .
خراب اولیان، آبادان : معمر
برخانه، محله، شهر . ۲. ایشلمش،
زرع اولمش، معطل اولیان :

اراضی معموره. ۳. اهالیی
اولان، ایلی، مسکون: بلاد
معموره: اوروپا ملک هر طرفی
معمورد. || درت باشی معمور =
مکمل.

معموره { س. ع. ۱. مسکون
و کوزل ایشلفش
مملکت: آفریقاک ساحل غر:
ییسنده بر معموره واردر. ۲.
شهر، قصبه، بلده: معموره
موصل.

معموریت { س. ع. مسکون
و کوزل ایشلفش ملک
حالی، صمران: معموریت بلاد:
وقتیله عراقک معموریتی فوق:
العاده ایدی.

معمول { ص. ع. ۱. معموله.
«عمل» دن سغه ۱.
یا باش، ایشلفش: یوگدن معمول
قاش: مهریدن معمول هیکل.
۲. د. (بحو عرییده) بر طامک
تأثیریه بر درلو اعراب قبول
ایش اولان (کله)، عامل
مقابلی: بزید تعبیرنده (ب)
حالی و (زید) معمولدر. =
سند. ع. ج: معمولات. ۱.
بر صنعتک ویا بر فابریقه تک
وجوده کتیردیکی ایش، محصول:
شام معمولاتی: فابریقه معمولاتی.
۲. د. بر طامک تأثیریه بر کونه
اعراب قبول ایش ککله:
معمولات بابی.

معمی { سند. ع. با: معما.
یا معنی. سند. ع. ج:
معنا { معانی. «عنی» دن مص.
میی ۱. مدلول، مفهوم، بر
کله ویا کلامک افاده ایتدیکی

شی: بولکه تک، بویتهک معناسی
آکلهیه مدم: معنای حقیق:
معنای مجازی. ۲. ایچ، باطن،
لب، روح، صورت و ظالک
غیری، غیر جسمانی حال. ۳.
رؤیا، دوش: عالم معناده کوردی.
۴. مج. سبب مقبول: بونی
بویله پائنده معنا یوقدر:
بو وقتده قالقوب کیتقهده نه معنا
واردرد؟ = ج. با: معانی.

معنا { یاخود معنی. ح. ع. ۱.
مفهوم و مدلول جهتله،
معناجه، مال اعتباریه: لفظاً
اوقدر دکلسمده معنای کوزل
بر بیت. ۲. طولانیسیله، ضمای،
طوغریدن و آچیقدن اولیه رق:
معنا بزه طوقفق ایستدی.

معناسز { ص. ۱. مال و مدلولی
اولیمان، هیچ بر شیشه
دلالت ایتین: معناسز بر لفظ.
۲. سبب مقبولی اولیمان، سبب:
مناسبتر: بو زیارتی معناسز
کوردیورم.

معنالی { ص. ۱. مال و مدلولی
اولان: معنالی لفظ.
۲. مدلولی کوزل و دریک او:
لان: معنالی بیت. ۳. ضمای بر
شیشه دلالت ایدن، بر رمز
واشارتی متفقین: معنالی سوز:
معنالی بر باقیش.

معنبر { ص. ع. ۱. معنبره.
«عبر» دن سغه. دحرج
عنبر سورملش: عنبر قاریشدرملش،
عنبر فوقولی، کوزل فوقولی.
۲. ص. معاند برینه قوللا:
«عبر» نلیورسده، بوماده تعیل
بایندن کدیکندن، غلطدر. با:
معاند.

معنون { ص. ع. ۱. معنونه.
«عنوان» دن سغه.
جهوز { عنوانی، بر عنوانی
اولان: فلان عنوانله معنون
بر مقاله، بر رساله.

معنوی { ص. ع. ۱. معنویه.
«معنی» دن سغه. ۱.
معنا و مدلوله منسوب و متعلق:
نکات معنویه: تزیینات لفظیه
و معنویه. ۲. صوری و ظاهری
اولیمان، باطن و روحه منسوب
و متعلق، باطنی، روحانی، غیر
جسمانی، غیر مادی: مادی
و معنوی استفاده: اعززه کرامک
امداد معنویسی: اجر معنوی:
ولد معنوی = بر کیمسه تک تحت
تربیه سنده بولنوب کندیسنه
اولاد معنواله سی ایدیلان، جان
اولادی.

معنی { سند. ع. با: معنا.

معنیدار { ص. فا. معنای، مفهوم
و مالی کوزل،
مضمونی. معنای اهمیتلی: معنیدار
بر سوز.

معوج { ص. ع. ۱. معوجه.
«عوج» دن سغه تعیل
اکرنبلش، اکری، کمرلی،
بوکلش. || سطح معوج = انکبهلی
سطح.

معوز { س. ع. ۱. فند.
معوزین { معوزه لسانزده تک
مستعمل دکلدر. { قل اعوذ
برب الناس اله «قل اعوذ بر
الفاق» سورة شریفه لری.

معوت { س. ع. «عون» دن
مص. می ۱. یاردم،
امداد، عون. ۲. رزق، آریق،
قوت، لوازم: سفر معوتی.
۳. همة، مصارف.

مَعَاذِي { سذ. ج. مر. } فد.
«مَعَاذِي» { مَعَاذِي } لسان: زده

مستعمل اولیوب، جی ده
مرییده اولدی کی غزاحکایه
لی معناسیه قولانناز. غزال،
غزوات: ابوالفتح و المعازی
فتوحات و غزالی جوق اولان
ذات.

مَعَاك { ش. فا. چوقور، حفره.

مُعَالِبَه { سذ. مر. } «غلبه» دن
مُعَالِبَه { مص. مفاعله } بربر، غلبه
چالنه چالشمه، مسابقت ایچون
اوغراشمه. ن.

مُعَالَطَه { سذ. مر. ج. } مفاعلات.
«مُعَالَطَه» دن مص. مفاعله
خصمی یا کلمتی مقصدیه واقع
اولان معارضه، حقه و ادله
صحیحیه مستند اولیان مباحثه.

مَعَارِ { سذ. ج. مر. } فد. معاره.
{ با. معاره.

مَعَارِ { ص. مر. ن. } معارزه.
«مَعَارِ» { «غیر» دن سف. مفاعله }
باشقه درلو، فرقی، اواز،
اویفون اولیان، غیر موافق،
ضد، مخالف: حقیقته معار
سوز؛ عدل و انصافه معار حال
و حرکت؛ معار نظام.

مُعَايَرَت { سذ. مر. } «غیر» دن
مُعَايَرَت { مص. مفاعله } باشقه
درلو اوله، اویعامه، اویفون
اولایش، فرقلیق، عدم موافقت،
مخالفت: بویکی شی آرمهنده کی
مناظر ظاهر در.

مُعَبَّر { ص. مر. ن. } مفبره.
«مُعَبَّر» { «غبار» دن سف. افلال }
۱. توزلی، توزله مستور. ن.
۲. کوجنش، خاطری قالش،

منقل، خاطرمانده: کندیدی
بکا مفبردر. || مفبر خاطر =
خاطری قالش.

مَعْبُوط { ص. مر. ن. } مفبوطه.
«مَعْبُوط» { «غیظ» دن سف. }
کندیسنه غیظه اولنان، محسوده،
حالته ایمرینان: مفبوط اقران.

مَعْبُون { ص. مر. ن. } مفبونه.
«مَعْبُون» { «غبن» دن سف. } آلیش
وریشده آلدانش، غبنه اوغرا-
مش.

مُعِیْجَه { ص. فا. با. } مع.

مُعِیْم { ص. مر. ن. } مفتنه.
«مُعِیْم» { «وَعْنِیة» دن سف. افعال }
اغتنام ایدن، بر شیشه غنیمت
نظریله باقوب اوندن استفاده
ایدن.

مَعْدَانُوس { یاخود مایدانوس }
«مَعْدَانُوس» { (ر. Μακεδονία) }
— «معدن نواز» فرض اولنسی
عبدر. لذت ویرمک ایچون آز
مقدارده یکه قونان معروف
سبزه.

مَعْدُور { ص. مر. ن. } مفدوره.
«مَعْدُور» { «عذر» دن سف. } ۱.
غدره و حقزلفه اوغرامش،
کندیسنه حقزلق اولمش. ۲.
ضرر و زیانه اوغرامش، محتاج:
او آدم مفدوردر.

مَعْدُورِیَّت { ص. مر. } (لفت
مَعْدُورِیَّت { مولده } مفدور او.
لان آدمک حالی، کندیسنه
حقزلق ایدلش و یا ضرر و زیانه
اوغرامش اولانک حالی، محتا-
جلی: مفدوریتنه مرجه.

مَعْدِی { ص. مر. ن. } مفذیه.
«مَعْدِی» { «غذاء» دن سف. تفعیل.

— دال ممله ایله هندی غلطدر.
بسلین، بسلیجی: بوغدا ی
پریمچدن دهه مفذیدر؛ اطعمه
مفذیه.

مَغْرِب { سذ. مر. ج. } مغارب.
«مَغْرِب» { «غرب» دن سف. } سز.
۱. کونشک باندی ی پر وجهت،
باتی، غرب: مغرب جهتندن؛
مغربه طوغری. ۲. کونشک
باندی ی وقت، اقسام: صلات
المغرب = سخذ. غرب جهته کی
مماک، آفریقا کی مصر دن باشقه
سواحل شمالیه سیله اندلس و سائر
او جهتلر: مغرب خلی؛ مغرب
یازی. || مغرب اتمی = قاس
و مراکش خطی.

مَغْرَبِی { سذ. ص. مر. ج. } مغاربیه.
«مَغْرَبِی» { مغرب اهلایستدن آدم،
قاس و مراکش خلقتدن:
مغریلرک اخلاق: مغاربیه تک
احوالی. || خط مغربی = ممالک
بربریده استعمال اولنان خط
عربی که کوفی به مشابهتی وارد.
|| مال بولش مغربی: دونمک =
اهمیتز و ذکر سز بر شیشی اله
کچیروب کمال حرص و بمنسویتله
هان یانه لاق.

مَغْرَس { سذ. مر. } «غرس» دن
مَغْرَس { سف. } فدان باغچه سی،
فدانلق. ن.

مَغْرُور { ص. مر. ن. } مفروره.
«مَغْرُور» { «غرور» دن سف. } ۱.
برشینه کوجن، بر شینه استناد
ایدوب دیگر وسیله و تدبیر
آرامیان: سزک لطف و صرحتکزه
مغرور اوله رق. ۲. کوجنلیه ک
بر شیشه کوجنرک آلدانان:
تروته مغرور اولمالی. ۳.

تفخر ایدن، متفخر، متکبر،
متعظم: يك مفزور آدمدر.

مَفْرُورٌ { ح. عر. ۱. گوناگون،
اعتماد واستناد ایده.

رك: لطف و صحتكزه مفزوراً
بو ایشه اثبیت ایتدم. ۲.
آلدانه رق، آلدانوب واهی بر
شیئه استناد و اعتماد ایده رك:
ثروته مفزوراً پروازن سويلر.

مَفْرُورَانِه { ص. ح. ظ. ۱. آلدان.
نوب گوناگونیه جك

بر شیئه گوناگون رك، واهی بر
شیئه استناد ایده رك. ۲. فرور
وكبر و عظمتله: مفزورانه حرکت:
مفزورانه سويلور.

مَفْرُورَانَتِق { فل. بر شیئه گوناگون
رك: ركبر و غرور

ایتك، تفخر ایتك: جاسارتیه
مفزور لایبور: دنیا مالیه
مفزور لایمالی.

مَفْرُورَلِق { س. و:

مَفْرُورِیَّت { س. عر. ۱. بر
شیئه گوناگون
آلدانه. ۲. تفخر، كبر، عظمت.

مَفْرُوس { ص. عر. ۱. مفزوسه.
{ «غرس» دن سفا
دیكمش، غرس اولمش: اشجار
مفزوسه.

مَفْرُوق { ص. عر. ۱. مفزوقه.
{ ج: مفزوقین. { «غرق»
دن سفا. صوده بوغلمش، صویه
بانوب بوغلمش، غرق اولمش،
فریق: شخص مفزوق: افراد
مفزوقه: مفزوقینك عددی.

مَفْر { س. ظ. ۱. بین، دماغ. ۲.
ایلیك، مخ. ۳. ایج، لب،
اوز. ۴. عقل. || بی مفز =

بینسز، عقلسز. || سبكمفز =
خفیف بینلی، خفیف العقل،
تناج اموری دوشوغین. ج:
سبكمفزان.

مِفْرَل { س. عر. { «غزل» دن
اسم آت ایلایك اكره.
جك آت، ایگی، ايك.

مِفْرَلِی { ص. عر. ۱. مفزلیه.
ایگی شكندنه: مفزلی
الشكل.

مِفْسَل { س. عر. { «غسل» دن
اسم { اولولری ییقادقلری
عمل.

مِفْسَلِی { س. عر. { «غسل» دن
اسم آت { ط. بر شیئه
یقافمه و بانوب ایتكه مخصوص
آت و قاب: مفسل العین.

مِفْشُوش { ص. عر. ۱. مفشوشه.
{ «غش» دن سفا.

خالص و صافی اولمان، قاریشیق،
مخلوط، حیللی. || سفا. مفشوشه =
آز كوش قاریشیدرلمش بانر
آقچه، متایك و سازه.

مِفْضِب { ص. عر. ۱. مفضبه.
{ «غضب» دن سفا.
افعال { قیزدیران، حدتاندیرن،
غضبه کتیرن. ۲.

مِفْضُوب عَلَیْه { ص. عر. ۱. مفضوب علیه.
ج: مفضوب علیهم. برینك غضبه
اوغرامش، كندیسنه غضب
اولان، غضب الهی به دوجار.
اغضبی و غضبناك مناسیله الكز
«مفضوب» استعمالی غلطدر.

مِفْطَس { س. عر. ج: مفطاس.
{ «غطس» دن اسم آت {
ط. یعنی عضولك بانوبایدله سته
مخصوص قاب: مفطس العین.

مِفْغَر { س. عر. حرب زماننده
باشه کییان دیر طاس،
طوغولنهك کوچکی.

مِفْغَرَت { س. عر. { «غفران» دن
مص. میی { جناب حقك
عبادك كناهلری غفویورمه سی،
یارلنمه، رحمت: جناب حقن
استدعای مغفرت ایتك.

مِفْغَرِی { ص. عر. ۱. مفغریه.
با. طوغولنه شكندنه
اولان: مفغری الشكل.

مِفْغِل { ص. عر. ۱. مفغله.
{ «غفول» دن سفا. افعال
اغفال ایدن، آلدادوب غفلته
براقن.

مِفْغِلِی { ص. عر. ۱. مفغلیه.
{ «غفول» دن سفا. افعال
اغفال اولمش، آلدادیلوب
غفلته براغلمش.

مِفْغُور { ص. عر. ۱. مفغوره.
{ «غفران» دن سفا. —

مِفْغُورَلَه { ص. عر. ۱. مفغوره له.
الیهیه نائل اولان ویا نائل
اوله سی آرزو و دعا اولنان،
محرورم: خواجه مفغور: مرحوم
و مفغوره له.

مِفْغُورَلَه { ص. عر. ۱. مفغوره له.
با. مفغور.

مِفْغِل { ص. عر. ۱. مفغیل.
مفستان. با. مفول
مغل.

مِفْغَلَه { س. عر. { «غلط» دن
محضا خصی یا ككوب
شاشیرتمق ایچون ایراد اولنان
واهی مسله، پوش اقردی:
مناظره دن عبارت برطاقم سوزلر.

مِفْغَلِق { ص. عر. ۱. مفغلقه.
{ «غلق» دن سفا. افعال
۱. قیالی، کیدیلی. ۲. مج.

آكلاشلار، ربط و تركيبي قان
ريشيق ويا لغات غريبى حادى
اولمغه زور آكلاشيلان، آييق
و واضح اوليان، قىلى : مغلنى
افاده، متى پك مغلدر، جوق
مغلنى يازور.

مُغَلِم { ص. لوطى و اصطلاح طيبد
مُغَلِم { شهورى غالب و قزغين مغل.
لرله قوللائيلى و سده، عربده
بولفت اولوب، يالكر ايكنجى
معنا ايله «مغلم» لغى مستعملدر.

مَغْلُوب { ص. عر. ئ : مغلوبه.
مَغْلُوب { (غلبه) دن سغه. ۱.
يكلش، كنديسنه غلبه چالغش،
محاربه ويا مباحده غائب ايدن :
محاربه باشلانديغنده كيك غالب
كيك مغلوب اوله جنى بللى او.
له ماز. ۲. پرينك قهر و جبرى
آلتنده بولان مقاومت ايدمه،
زبون : انسان نفسه مغلوب
اولامليدر.

مَغْلُوبِيَّت { س. عر. ۱. بلكه،
مَغْلُوبِيَّت { مغلوب اوله، مغلوب
اولانك حالى، غالبيت ضدى :
جاب اتبناه اولان مغلوبيت
موجب غرور اولان غالبيتدن
اييدر. ۲. بركوت حكم و جبرى
تختنده بولمه، زبونق : شيطان
لعيته مغلوبيت ايني دكار.
مَغْلُوق { ص. عر. ئ : مغلوقة.
مَغْلُوق { (غان) دن سغه. ا. قىلى،
كليدى. ۱.

مُغْلِم { ص. عر. ط. شهوتى غالب،
مُغْلِم { مرض قىلانيدن اوله رقى
شدنلى شهوت مبتلا. ۱. جمعيت
طبيعت قبول ايتديكى «مغلم»
معناى اولمغه اولك يرته بولك
قام اولمى اقتضا ايدير. ۱.

مَغْمُوم { ص. عر. ئ : مغموه.
مَغْمُوم { (غم) دن سغه. ۱.
غلى، مكد، تاسلى، محزون،
حزين : كنديسنى پك مغمو
كوردم. ۲. قىلى، بولولتى :
مغمو بر هوا.

مَغْمُومِيَّت { س. عر. ۱. مكد
مَغْمُومِيَّت { محزون اوله. ۲.
هوانك قىلى و بولولتى اولى.
مَغْنِيَا { س. (فر. Magnésio)
مَغْنِيَا { معروف برمعدن.

مَغْنِيُوم { س. (الا. Magnesium)
مَغْنِيُوم { كيم. بر جسم بسيط
معدنى.

مَغْنُولِيَا { س. (فر. Magnolia)
مَغْنُولِيَا { قالن ياراقلى و ابرى
چيچكل معروف بر آجاك كه - سوس
ايچون باغچه لده يتيشديريلير.

مَغْنَى { ص. عر. ئ : مغنيه.
مَغْنَى { (غنا) دن سغه. ا. افعال
غنا ورن، باشقه شيئه احتياج
براقيان : معلومات مغنيه.

مَغْنَى { ص. س. عر. ئ : مغنيه.
مَغْنَى { (غنا) دن سغه. تغيل آشرق
سويلين، شرقىي، خواننده.

مُغْوَل { س. ص. چينك شمالنده كى
مُغْوَل { واسع چوللرده جولان
ايدركوچيه بر قوم افرادندن
آدم : مغولرك اخلاق : مغول
لسانى.

مُغْوَلْجَه { ص. مغول قومنا مخصوص
مُغْوَلْجَه { ويا منسوب و متعلق
ياخود مغول لسانده اولان :
مغولجه سوز، ياشايش، يازى.
= ح. مغول لسانده ويا
مغولرك طرز و اصولنه كوره :
مغولجه سولك، يازمق، ياشا.
مق. = س. مغول لسانى :

مُغْوَلْجَه لسانه تورانيه دندر.
مُغْوَلْجَه لسان { قومك مسكنى و
جولانكاهى اولان ملكت
واسعه كه چينك قىم شماليسنى
تشكيل ايدور. وقتيله (خطا)
دخى ديرلدى.

مُغْيَات { س. عر. (غيب) دن
مُغْيَات { سغه. تغيل. - مفردى
لساندرده قوللاناز : كينلى
وكوديز شيلر، لديات.

مُغْيَت { ص. عر. ئ : مغنيه.
مُغْيَت { (غياث) دن سغه. افعال
ياردمه يتيشن، يارديمچى، معين. ۱.

مُغْيَر { ص. عر. ئ : مغيره. (غير) دن
مُغْيَر { سغه. تغيل : دكيشديرلش،
تغيير و تبديل ايدلش. (مغير)
دها مستعملدر.

مُغْيَلَان { س. فا. چوله يتيشير بر
مُغْيَلَان { جنس ديكنى چالى،
دوه ديكنى.

مُغْيَاتِج { س. س. عر. ج. فذ :
مُغْيَاتِج { مفتاح. با : مفتاح.

مُغْيَاخِر { س. س. عر. ج. فذ :
مُغْيَاخِر { مخفرت. با : مخفرت.

مُغْيَاخِر { ص. عر. ئ : مغساره.
مُغْيَاخِر { (مغفر) دن سغه. مغاله
مغفرت ايدن، اقرانسه تقوق
اغتك چاليشه رقى تغر ايدن.

مُغْيَاخَرَت { س. عر. (مغفر) دن
مُغْيَاخَرَت { مص. مغاله كندى
فضائى صايهرقى اقرانسه تقوق
اغتك چاليشه، باشقه لرته قارشى
تغر ايتمه.

مُغْيَاذ { س. عر. (فيد) دن سغه.
مُغْيَاذ { افعال. - ميك فقيهه
استعمالى غلطدر افاده و افهام
اولسان شى، مال، مفهوم :

تذکره مک مفادی معلوم اولدی .

مَفَارِقُ { سذ. ج. عر. فذ. : مفرق. با : مفرق .

مَفَارِقُ { ص. عر. ذ. : مفارقة .

مَفَارِقُ { (دفرق) دن سف. مفاعله [

برندن آبریلان، مفارقت ایدن،

آبرلش. || غیر مفارق = آبرلار،

آبرله سی ممکن دکل : لازم غیر

مفارق = ترک ممکن اولیه جق

صورته لازم، دیگر برشیدن

آبرلوب ترک اولنمه سی محال .

مُفَارَقَتُ { سذ. عر. (دفرق) دن

بص. مفاعله [۱. آبرله،

برندن اوزانلاشمه، جدا اوله،

فراق، آبراق : اهل و عیاندن

مفارقت انمش؛ مفارقت احباب .

۲. بر یری ترک ایدوب کیتخه،

اغتراب، انفکاک : تجاوت ایچون

تمکیمدن مفارقت ایدله ایجه

اولیور؛ اورادن مفارقتده . ۳.

زوبین پندله آبرله، طلاق :

اولندیکنک سنه سنده مفارقت

وقوع بولش .

مَفَازُ { سذ. عر. و. :

مَفَازَه { سذ. عر. ج. : مفاوز .

مَفَازَه { (دفوز) دن سم [۱.

صیفینوب قورتلجق یر، مجاز .

مأمن . ۲. (ضدی) هلاک

اوله جق یر، تهسکی محل . ۳.

چول، بیابان . ذ.

مَفَاصِدُ { سذ. ج. عر. فذ. :

مَفَاصِدُ { مفصدت. با : مفصدت .

مَفَاصِلُ { سذ. ج. عر. فذ. :

مَفَاصِلُ { مفصل. با : مفصل .

مُفَاضُ { ص. عر. ذ. : مفاضه .

مُفَاضُ { (دفض) دن سم. مفاعله [

فیض وبرکتلی، بول، مبدول . ذ.

مُفَتَّحُ { ص. ج. عر. فذ. : بدلیز، باد هوا،

مُفَتَّحُ { سذ. عر. ج. : مفتاح .

مُفَتَّحُ { (دفتح) دن اسم آلت [

۱. آناختار، آچار . ۲. شفره

حلیون مراجعت اولنه جق جدول .

۳. بر لسان تعلیمه مخصوص

تمرینلرک طوغریافتی آکلامق

ایچون ترتیب اولنش کتابکه

شاکردانک کندیا کاردن ایده .

جکاری ترجمه لری حاوی اولور :

اولندورف تمرینلرک مفتاحی .

مُفَتِّتُ { ص. عر. (دفت) دن سف.

مُفَتِّتُ { تفعل [ط. جرا. قیران،

ازن اوقالدان (آلت ویا علاج) :

مفت الحصات = مانه مک ایچنده

تکون ایدن طاشلری قیروب

علیانرر جیقیه یله جک پارچه لره

آیران جراح آلتی .

مُفَصِّحُ { ص. عر. ذ. : مفتحه . (دفتح) دن

مُفَصِّحُ { سف. تفعل [۱. آیان،

آجیحی . ذ. ۲. ط. طیقانش بر

بری آیان (علاج وساره) . ۳.

تر. تفصیح (تفتیک) وککرمه

کترین .

مُفَضِّلُ { ص. عر. ذ. : مفضله .

مُفَضِّلُ { (دفض) دن سف. مفاعله [

۱. اوکمن، افتخار ایدن، برششی

مدار افتخار عد ایدوب اونکه

سویت و قولونلری قیاران :

هر قوم اسلامک مآثرله مفضردر :

ذکی و تربیه لی اولاد بابایی

اولمله انسان مفضر اولور . ۲.

شانیلی، شرفلی، باعث فخر

وشرف . ۳. وظیفه دار اولمه ترین

مجرد جالب فخر و شرف اولقی

اوزره بر هیئته اسماً داخل او .

لان، فخری : هیئتک اعضاه

مفضره سی = فخری اعضایی .

مُفَتِّرُ { ص. عر. ذ. : مفرسه .

مُفَتِّرُ { (دفرس) دن سف. مفاعله [

یانله لادینی دیگر حیوانلری

پیرتوب یاره لایه وق ین، بیر .

تیجی : حیوانات مفرسه .

مُفَتَّرِی { ص. عر. ذ. : مفریه .

مُفَتَّرِی { (دفری) دن سف. مفاعله [

باشقه سنه اصلی اولیان برنست

وقیاحت اسناد ایدن، افتراجی،

بهناجی .

مُفَتَّرِیَاتُ { سذ. ج. عر. (دفعه) .

مُفَتَّرِیَاتُ { اولوب رانک کسرله

سف کی استعمالی غلطدر . —

مفردی لسانزده قوللاناز [

برنه یالاندن اسناد اولسان

تسلر، افتراق، بهتاثر، تصنیع

اولنش اتمامل .

مُفَتِّشُ { سذ. عر. (دفتش) دن

مُفَتِّشُ { سف. تفعل [بر شیشی

اطرافله آرایوب احوالی تحقیق

ایدن آدم، برصنف مأمورینک

ویا بردارته رسمیه مک بحق ایضی

وظیفه ایدوب ایتمکارخی تحقیقه

مأمور : عدلیه، مالییه مفتشی؛

مفتش حکام = مقدمه حاکم و

ناشرک احوالی تفتیش ایچون

بهر ولایت مرکزنده بولسان

بیوک مأمور شرعی .

مُفَتِّشَلِکُ { سذ. عر. ذ. : مفتش صفت و

مُفَتِّشَلِکُ { وظیفه سی، تفتیش

مأمورینی : عدلیه، مالییه

مفتشلیکی .

مُفَصِّلُ { ص. عر. ذ. : مفضره .

مُفَصِّلُ { (دفض) دن سف. مفاعله [

۱. فقره مبتلا، فقیر، زوکورت .

۲. محتاج، بر شیشه احتیاجی

اولان : لسانز فرانز اسات
واصطلاحاته مفتقر دکلدر .

مفتوح { ص. جر. : مفتوحه .
[فتح] دن سغه . ۱ .

آچلش، آچیق، کشاده : دکلدر
کجه یاریسنه ق ر مفتوحدرد .
۲ . ضبط وقع اولمش : بلاذ
مفتوحه تک خراجی . ۳ . قصه
حرکلی، اوستونلی : هزرة مفتو-
حه ایله «ات» کله سی .

مفتوق { ص. جر. : مفتوقه .
[فتح] دن سغه . قان .

صیغی چیقمش، فتح علته مبتلا .
مفتول { ص. جر. : مفتوله .
[فتل] دن سغه . بولکش،
اکرلش، قتل اولش .

مفتون { ص. جر. : مفتونه .
[فتنه] دن سغه . ۱ .

سحره اوغرامش کچی کندینه
مالک اوله میه جق درجده اور-
غون، مبتلا، کرفنار عشق :
فلانک مفتونیدر . ۲ . حیران،
متحیر، بریشی پک زیاده بکتمکدن
واله وحیران اولان، شاشه
قالش : او بنایه مفتون اولدم .

مفتوینت { س. جر. : ۱ . سحره

مالک اوله میه جق درجده اور-
غونلق، ابتلا . ۲ . حیرت، شاشه
قاله، بریشی پک زیاده بکتمه :
او آدمک علوم و فنونه مفتونیتی
معلومدر .

مفتی { س. جر. : [فتوی] دن
[سغه] [افعال] مسائل شرعیه ده

واقع اولان اسئله جواباً اسم
تصریح ایتمکسزین یمنی زید
وعمر و اسمله ایجاب شرعی
بیلدرمک و بر محاکم جماعت

مسلمه سی امور مذهبی سنه
ریاست ایتمک وظیفه رسمییه سیله
موظف فقیه . [افتی] الانام = شیخ .
الاسلام، ذات عالی فتوی پناهی .
مفتیلک { س. مفتی حال وصفی
[وظیفه سی] بش سنه
حلب مفتیلکنده بولندی .

مفتی { ص. جر. : کوموره تحویل
مفتیم } اولنش و کومور حالتی آلمش
مناسیله اصطلاح کییویده
قولانلش ایسده، عربیده
بونک معانیسی بوسبون باشقه
اولوب، او معناده «مفهوم»
قولانلییر .

مفهوم { ص. جر. : مفهومه .
[فهم] دن سغه . کیم .
کومور حاله پکمش، کومور
اولش : مواد مفهومه .

مفخر { س. جر. : [فخر] دن .
[عربی لفت] کتابلرنده
بوانه مدی . بلکه مفتخره دن
مخففدر . سبب افتخار، باعث
فخر، موجب مفتخرت : مفخر علما ؛
مفخر کائنات = فخر عالم (صلم)
افتخار .

مفخرت { س. جر. : ۱ . مفاخر .
[فخر] دن مص. میی

اوکنه، قوتوقلر قیاره، فخر،
افتخار : اپی آدملر منسوب
اولدنلری قومک باعث مفخرتیدر .

مفح { ص. جر. : مفتحه .
[فحامة] دن سغه . تفعیل

حرمت و تعظیم نائل، مکرم،
معظم، مهبل : مشیر مفح؛ دول
مفحه؛ متبوع مفحه .

مفر { س. جر. : [ففر] دن س .
[چاقه جق پر، چاقه ماق .

این المفر = چاقه جق پر یوقی؟
زیاده قورقو و دشتی مصور
تعبیردر .

مفرح { ص. جر. : مفتحه .
[فرح] دن سغه . تفعیل

۱ . فرحلق و برن، کوهک کشایش
ایراث ایدن، آچیق، کشایشلی،
اکنجیه لی : مفرح بر موقع، بر
باغچه، بر اوطه . ۲ . ط . صیغندی پی
دفعه ایدوب فرحلق و برن (علاج)،
فر . Cordial .

مفرد { ص. جر. : مفرده .
[فرد] دن سغه . افعال

۱ . تک، یالکز، متعدد اولیوب
بردن عبارت اولان . ۲ . مرکب
اولیان، بسیط . ۳ . د . [صرفده]
بالکز برشی و یا شخصه دلالت
ایدن و یا بره مخصوص اولان کله،
نشیه و جمع مقابلی : مفرد مذکر؛
مفرد مؤنث : مفرد غائب . ۴ .
بر تک یت . [ایکی صوک مناسیله
اسم کی ده قولانلییر .]

مفرد { ص. جر. : مفرده .
[فرد] دن سغه . افعال

۱ . بر جمعی سیلان الکتریکی
کیمه جک صورتده تحدید ایدوب
اختلافاتی کسن، فر . Isolateur .

مفردات { س. جر. : [مفردی
[اسمخزده قولانلاز]

۱ . بسیط و غیر مرکب شیتلر .
۲ . طوبدن معلوم اولان
شیتلرک تفصیلاتی، بر برر ذکر
اولنشلری : صائین آلدین شیتلر
ایکی یوز غروش ابتدی مفردات
دفتیری ده تقدیم ایدوبورم؛ آلمان
شیتلری مفرداتله قید ایتلی .
۳ . تک تک و آیری آیری یتلر،

۴. بر عبادہ فی ترکیب ایدن کلمات
 هر بری ۵. هر بری کندی باشنه
 بردوا اولان وادویه بیسطه دن
 معدود اولان نیانات طیه
 وپونلردن باحث کتاب: مفردات
 طب: ابن بیطارک مشهور مفرداتی
 فرز: (ص. عربی: فرز: مفروزه
 مفروز) (فرز: دن سغه. افعال)
 طویدن آیرلوب بر طرفه قونمش،
 بولنمش: قوناقندن مفروز بر
 دائره: باغچه دن مفروز بر عرصه
 آلایدن مفروز بر طابور.
 فرزه: (ش. عربی: اردودن آیرلش
 مفروزه) بر قول عسکرکه بر قاچ
 آلایدن مرکب اولور، قطعه
 عسکرکه: طرابلس غرب مفروزه.
 سی: مفروزه قوماندانی.
 مفْرِط: (ص. عربی: مفراطه: افعال)
 افراط درجه سنده اولان، حد
 اعتدالدر زیاده اولان، مبالغه ای،
 افراطی: بر غیرت مفراطه ایله
 چالیشور.
 مَفْرَغ: (س. عربی: «فراغ» دن
 مَفْرَغ (س. ط. دوکیله جک محل
 وپول، مجرا: مفرغ صفرا.
 مُفْرِغ: (ص. عربی: مفراطه: افعال)
 «فراغ» دن سغه. افعال)
 ط. دوکن، فراغ ایدن: مفرغ
 صفرا.
 مَفْرَق: (س. عربی: مفارق: ج.
 «فرق» دن س. باش
 تپه سی، صاحبک ایک طرفه
 بولندیکی برک باشک اوره سیدر:
 حایه سی مفارق عبودیتزه سایه
 انداز اولدجه.
 مُفْرِق: (ص. عربی: مفرقه: افعال)
 «فرق» دن سغه. تفعلیل)

آیران، تفریق ایدن. ذ.
 مَفْرُوز: (ص. عربی: مفروزه.
 «فرز» دن سغه.) بر
 طویدن آیرلش، بولنمش. (مفروز
 کبی)
 مَفْرُوش: (ص. عربی: مفروشه.
 «فرش» دن سغه.)
 دوشنیش، دوشه لی: مفروش
 اوپه: چاقیل ایله مفروش محل.
 مَفْرُوشَات: (ش. عربی: دوشه،
 او دوشه یارایان
 شیلر، اثاث یتیه: بر بنایه
 صرف اولیان آقچه ک نصفی
 مقداری مفروشاتنه کیدر:
 صالون مفروشاتنی.
 مَفْرُوشَه: (س. عربی: مفروشه
 قوللا نیلیور سه ده
 عربی دکلدور.
 مَفْرُوض: (ص. عربی: مفروضه.
 «فرض» دن سغه.)
 فرض قبیلندن اولان، واجب،
 لابد، اجراسی الزم: ادعیه
 مفروضه.
 مَفْرُوق: (ص. عربی: مفروقه.
 «فرق» دن سغه.)
 آیرلش، آیری، آرایه باشقه
 برشی: کیرمش، مقرون مقابلی. ||
 د. (صرف عرییده) لفیف
 مفروق = حروف اصیله سندن
 ایکدی حرف عات اولوب آنجق
 آره لرنده حرف صحیح بولن-ان،
 مقابلی: لفیف مقرون.
 مَفْسِد: (ص. عربی: مفسده.
 «فساد» دن سغه. افعال)
 ۱. بوزان، فزاشدیران:
 مفسد معده = معدنی بوزان.
 ۲. فساد القا ایدن، نفاق قویان.

مَفْسَدَت: (ش. عربی: مفاسد.
 «فساد» دن سغه.)
 ۱. بوزلق، فزالتی.
 ۲. قاریشدرمه، الفات، اغوا،
 آزدیرمه، منافقتی، فساد:
 شیطان لعین بر آن مفسدندن
 خالی اولاز.
 مَفْسِر: (ص. عربی: مفسره.
 «فسر» دن سغه. تفعلیل)
 قبالی و مختصر بریشتی ایضاح
 و تفصیل ایدوب مال و مقصدینی
 آییجه، چیقازان: عبارات مفسره،
 بوکلای مفسر بر طاق تفصیلات:
 = س. عربی: مفسرین.
 قرآن عظیم الشان متن مبارکفی
 شرح و ایضاح ایدن عالم، علم
 تفسیر عالم و مؤلفی، شارح قرآن:
 مفسرک رأیی، مفسرین کرامدن
 فخر رازی حضرتلری.
 مَفْسِر: (ص. عربی: مفسره.
 «فسر» دن سغه. تفعلیل)
 شرح و ایضاح و تفصیل ایدلش،
 مشروح: هر یق آلتنده سرخ
 ایله مفسردر: عبارات مفسره.
 مَفْسُوخ: (ص. عربی: مفسوخته.
 «فسخ» دن سغه.) فسخ
 و لغو اولنیش، حکمز بر اغلش،
 مؤخرأ برقرار ویا نظامله حکمی
 ابطال اولنیش: قانونک اوماده سی
 مفسوخذر: قرآن کریمک تزییله
 توراتک احکامی مفسوخ اولمشدر:
 آیت مفسوخته.
 مَفْسُوحِيَّت: (ش. عربی: مفسوخ
 «و ملقا اولمه،
 حکمزک: قرآن کریمک تزی.
 لندن صکره توراتک مفسوخیتی
 بزجه مثبتدر: اوماده قانونیه تک
 مفسوخیتی معلومدر.

مِفْصَد { سذ. عر. (فصد) دن
(اسم آت) جبرا. قان
آلهده مستعمل جراح نیشتری
وزنرکی .

مَفْصِلٌ } سذ. عر. ج: مفاصل.
 { «فصل» دن سم. —
 صاڊڪ قحيليہ غلطدر. [قش.
 بڏڪ اويٽاڪ ڀري، بونماق. ||
 ط. رشيۂ مفاصل = اويٽاڪ ڀرلينہ
 حارض اولان رومائيسمہ.

مفصل { ص. عر. ا: مفصله
(فصل «ن سمة» فعليل)
اوزون اوزادی به آکلادیلان،
تفصیلی، تفصیلاتی، موجز
و مختصر المیایان: مفصل بر
مکتوب، بر کتاب؛ تعریفیات
مفصله.

مَفَصَّلًا } ح.ع. اوزون اوزادی .
به ، تفصیلات و پیرامون ،
سوزی اوزاده رقی : بکا ماجرای
مفصلاً آکلندی ؛ بو شک
قواعدنی مفصلاً باز مشردر .

مَقْصِلِي { ص. ع. ١ : مفصلیه .
ط. ت. ١ : اویناق برینه
منسوب و متعلق : رثیه مفصلیه .
٢ . تا . اویناق برلری اولان :
حیوانات مفصلیه .

مَقْطُور { ص. عر. ن: مَقْطُورَه.
«نظرة» دن سمة. } ۱. یارادش، مخلوق، آفریده،
سرشته. ۲. یارادیشده اولان،
خاق، طبعی، جلی: مکارم
مَقْطُورَه.

مَفْطُومٌ } ص. ع. ث: مَفْطُومَةٌ .
 { «فَطَمَ» دُن سَمْعًا ط.
 مِمْدَن كَمِيش، سَوْتَدَن كَمِيش
 (جَوْحَق).

مفعول { ص. عر. ذ: مفعوله.
[«أهل» ذن صفه.] يابيش،

قیلش، ایشانش. = سذر.
عر. ج: مفاعیل. و افعال.
متعدیه ده حدیث تأثیرینی قبول
ایدن شخص وایشه دلالت ایدن
اسم: «چوجق باردیغی قیردی»
جمله سنده چوجق فاعل وبارداق
مفعولدرکه مفعول به دخی دینلر؛
بوکا «مفعول صریح» دخی
دینلوب بر حرف جرله افاده
اولسانده «مفعول غیر صریح»
دیرلرکه معنا سنه کوره مفعول
ایله، مفعول به، مفعول معه،
مفعول فییه، مفعول له، مفعول
منه دخی تعبیر اولنور. || اسم
مفعول = فعل مجهولدن کان
مفت مشتقه: بازابلان، انازلش

کمی. عربیده مکتوب، مخرج، مسلم، مستعمل کمی وزنلده اولوز. || مفعول الیه = نحو عربیده «الی» حرف جرله افاده اولنان مفعول غیر صریحه و صرف ترکیده «ه» باخود «یه» الحاقيله تشکیل اولنان احوال اسدن برینه دیرلر : اوه کیتدم، طیشاریه چیقم، آه یندم، آرابه کیردم کی. ||

مفعول به = نحو عربیده مفعول
صریحه ویا «ب» حرف جرمله
افاده اولنان مفعول غیر صریحه
و صرف ترکیده مفعول صریح
مقامنده قوللانیلان و «ی»
یاخود «بی» الحاقیله تشکیل
اولنان احوال اسمدن برینه
دنییر: کتابی اوقودم، یازی
یازدم کی .

تَفَقَّرْتُ { ش. عر. [« فقر » دن
مص. مم. [فقرك،

زوكورتلك، ضرورت و احتياج.
 مَقْشُودُ { م. عر. ن: مقشود -
 [دقت دن سف] ۱۰.
 اوليان غير موجود. معدوم: آنچه
 مقشوددر؛ وسائط مقشود او نفعه
 علم تحصيل اوله ماز. ۲. هه.
 حيات و ممانى ييلين شخص غائب.
 مُفَكِّرُ { م. عر. ن: مفكره -
 [تكره دن سف. تعميل]
 دوشوشن، اعمال فِكْر ايدن،
 تفكر ايلين. || قوه مفكره =
 انسانك دوشوشنه خاصه ي.

مَفْكُوكُ } صد. عرب. ث: مَفْكُوكُ.
{ «فك» دن سمف. }
آبرلش، سوكلش، چيقارلش،
فك اولنمش.

مُفْلِحٌ { ص. عر. ذ: مفلح. ج: مفلحون. (فلاح) دن سف. افعال } فلاح و سلامت بولان، سلامتہ حقان، افلاح اولان.

مفلس { ص. عر. ١ : مفلسه .
مفلس { «فلس» دن سق. افعل }
١. باره سز، زوكورت : بيماره
بك مفلسدر . ٢. تحارتمده ويا
امور صرافيمده زيان ايدوب
حسابي قاجيرمغه موجود اموالي
حكومت معرفتله صائيله رق
آله قايملره ويزلك اوزره بو
خالده بولنديغني اعلان ايدن :
تاجر مفلس؛ مفلس مالي .

مفلوج (ص. عر. ٨: مفلوجہ .
مفلوج) (فلج، دن سمف) فلج
علتنہ مبتلا، نزول اصابت ایتمش:
مفلوج بر اختیار؛ صول قوی
مفلوحدر .

مفہی { دن سفہ افعال } یوق
 ایدن، محوالمین، افنا ایدن. ن.

مفقود } م. ع. : ١ : مفقوده .
 { « فقد » دن سمف. ١٠ .

اولیان غیر موجود. معدوم: آنچه
مفقود در؛ وسائط مفقود اولیہ
علم تحصیل اولیہ ماز. ۲. حق.
حیات و مماتی یلیفین شخص غائب.

مُفَكِّر { مص. عمر. ذ: مفكره .
[«نكر» دن سق. تفعليل]
دوشون ، اعمال فېكر ايدن ،
تفكر ايلين . || قوه مفكره =
انسانك دوشونمه خاصه سى .

مفكوك { ص. عرب. ث: مفكوك.
[« فك » دن سمف.]
آبرلمش، سوكلش، چيقارلمش،
فك اولمش .

مُفْلِحٌ { ص. عر. ذ: مفلح. ج: مفلحون. «فلاح» ذن سف. افعال [فلاح وسلامت بولان، سلامتہ حقان، افلاح اولان. }

مفلس } ص. عمر. ١: مفلسه.
[«فلس» دن سق. افعال]

امور صرافیه زیان ایدوب
حسابی قاجیرمغه موجود اموالی
حکومت معرفتیه صانیلهرق
آله حقایلره ویرک اوزره بو
خالده بولندیفنی اعلان ایدن :
تاجر مفلس، مفلس مالی .

مفلوج (ص. عر. ث: مفلوجہ .
مفلوج (د فلج، دن سمف) فلج
علتنہ مبتلا، نزول اصابت ایتمش :
مفلوج بر اختیار؛ صول قولی
مفلوح حدر .

مضى { ص. ع. م. : مضى } (فناء)
 { دن سف. افعال } يوق
 اذن، محو المين، افنا اذن. ن.

مفوض { ص. مر. ف. مفوضه.
[«تفویض» دن سف.]

احاله اولنش، برینک عهدہ سنه
حل اولنش، محول : بو ایشک
رویتی عهدہ کزہ مفوضدر.

مفهوم { ص. مر. ف. مفومه.
[«مفهوم» دن سف.] آکلا.

شیلان، آکلاشلش، درک او.
لنش : مقصدکر مفهوم اولدی.
= سنه. مر. ج. مفاهیم.
معنا، مآل، برکلام ویا عبارہ مک
مدلولی : متنی ازر برکله حاجت
بودر مفهومی ضبط ایملی.

مفید { ص. مر. ف. مفیده.
[«نفید» دن سف. افعال] ۱.

افاده ایدن، صراعی کوزل آکلا.
دان، معنای، منیدار : یازدینی
شی مختصر لکن مفیددر. ۲.
فائده یی موجب، فائده یی، نافع :
بر آزر کمک محته مفیددر. ۳.
مطالعه سندن استفاده اولنان،
معلوماتی حاوی : مالایمی ایله
وقت کچیرمیوب کتب مفیده
مطالعه ایملی.

مقابر { نش. ج. مر. فد. مقبره.
با : مقبره.

مقابل { ص. مر. ف. مقابله.
[«قبل» دن سف. مفاعله]

۱. قارشی قارشی به کان، برشینک
قاریشند بولنان : اوم جامع
شریفه مقابلدر. ۲. بر شیشه
قارشی پاییلان، بدل وعوض
مقامنده اولان، معادل : بو
مبلغ قلیل سزک زحمتکزه مقابل
دکدر. || ر. زاویه مقابله =
دیگر بر زاویه نک قاریشند
بولنان زاویه. = سنه. مر.
قارشیلیق، بدل، عوض : بودر

زحمت مقابلنده نه ویرسه
بکنیرسکز ؟ = ح. قارشی،

بدل وعوضندہ : بودر زحمت
مقابل بر تشکر بیلہ ایتمدی.

مقابلہ { س. مر. [«قبل» دن سف.
مقابلہ]

۱. قارشی قارشی به
بولنه، قارشیلیق، قارشیلانہ :
بنایک ایکی جناحی آردسندہ
مقابلہ اولمیدر : بری دیگرینک
مقابلہ سندنده. [مقابلہ سندنده
دیندر.] ۲. قارشی کله، قارشیلیق
ویرمه، قارشی طورمه، منیلہ
معاملہ : بکا پک آفر سوزلر
سویلدی اما بن مقابلہ ایتمد ;
بکا اوقدر اکراملر ایشدی بن

مقابلہ سندنده بولنه مدم. ۳. ایکی
شیئی مثلاً مسوده ایله بیاضی
یان یانه قویہ رق ویا اوقویہ رق
مطابقتنه باقہ، تطبیق ایتمه،
قارشیلانده برمه : یازدیکری
مقابلہ ایدلم. ۴. قارشی قارشی به
اولنان ذکر وسماع : بوکون
تکیه سندنده مقابلہ واردر. ۵.
جوامع شریفه حافظلرله مصحف
شریفی آچیق طو تانلرک قارشیلیق
وجہراً قرآن کریم اوقوملری :
مقابلہ اوقومق. || مقابلہ بالمثل =

باشقه سندن کوریلن معاملہ نک
مثلی ایتمه. [مقابلہ بالمثل دیمه ملی.]
|| جبر و معابله = علوم ریاضیہ دن
علم جبرک عربلرجه اصل اسمی
اولوب معادله مناسیلہ مستعمل
ایدی.

مقابلہ جی { س. برقلده تبییش او.
لنان محروانی مسوده.

زیله قارشیلانده برمه مأمور
کاتب.

مقایح { سنه. ج. مر. [فد. مقبوح
بويله اسم کبی قوللانماز.]

چرکین شیلر، عیبلانہ حق حالر.

مقارل { سنه. ج. مر. فد :
مقتل. با : مقتل.

مقارلہ { س. مر. [«قتل» دن سف.
مقارلہ]

۱. بر بری اولدر.
مه، اورشمه. ۲. عماریه، قتال،
غوغا : بر مقابلہ وقوع بولش.

مقادیر { سنه. ج. مر. فد :
مقدار. با : مقدار.

مقارب { ص. مر. ف. مقاربه.
[«قرب» دن سف. مفاعله]

بر برینه یاقین و قریب اولان.

مقاربت { س. مر. [«قرب» دن
مفاعله]

بر برینه یاقین اوله، یاقلاشمه، یاقینلیق،
افربالقی.

مقارن { ص. مر. ف. مقارنه.
[«قرن» دن سف. مفاعله]

بیتشیک، اولاشمش، بر بره
ککش، ملاقی : مقارن صحت =
صحیح.

مقارنت { س. مر. [«قرن» دن
مفاعله]

بیتشیک، اولاشمه، بر بره کله، تلاقی :
بعض وقایع مقارنتی.

مقارنه { یا ماقرنه. س. [یشا.
Macaroni] خوردن

دوکلش قالین رشته که صور
مختلفه ده اولوب یلاوکی پیشیریلر :
دودوک مقارنه سی = اورپادن
کن ایچی بوش مقارنه.

مقارنه جی { س. ص. مقارنه ییان
ویا مقارنه یی چوق

بین آدم. [بعضاً ایشالیانلرله
لقب اولور.]

مقاسمه { س. مر. [«قسم» دن
مفاعله]

پایلاشمه، بولشمه، آرده تقسیم ایتمه :
خناچی پینلرنده مقاسمه ایدیلر.

مقاص { س. (عر. «مقس» دن) ۱. کاغد و بز و صاج کی

بومشاق شیثلی کسمکه مخصوص اوردن دن مربوط ایکی پارچه دن عبارت معروف آلت، صیندی. کاغد مقاصی، موم مقاصی. ۲. مقاص شکنده چایتمش آماج و سائره: جانی مقاصی. ۳. ایکی به بولن شی، چشال، چتاللامه: کمر مقاصی؛ دمیر یول مقاصی. ۴. آسمه اولیان آراهه نك یانی:

آراهه نك مقاصی قیلدی. ۵. بج. کمی دیرکی آغیر شیثلی قالدیرمغه مخصوص متحرک ایکی بیوک سرن که ایستنبان یره رکر اولنور. ۱. مقاص بندی: برنوع پهلوان حیلہ سی. = ص. چفته، چشال: مقاص کله = بر زنجیرک ایکی اوجنده بولسان چفته کله.

مقاصد { س. س. ج. عر. فد: مقصد. با: مقصد.

مقاصدار { س. (فا. مقصدار) با مقاصدار (مقراضدار) ترزی قافه سی، بیوک ترزی دکانلرنده انوابی بیچن اوسته.

مقاط { س. (عر. «مقعد» دن غلط) ۱. اوطه مندرینک اوزرینه پایلان قاش، مندر یوزی: جوقه مقاط؛ صحافلی مقط. ۲. کری، قیج، دبر.

مقاطیع { س. س. ج. عر. فد: مقطع. با: مقطع.

مقاطعه { س. عر. «قطع» دن مص. مفاعله ۱. ارا. ضینک کسمه ویرلمی، معین پر کرا مقابلنده غلکی. ۲. اراضی مزروعه حائده وقف ایدیلوب

بده عرصه یه ویا باغ ویاغچه یه تحویل اولان پر ایچون اعشاره مقابل مقطوعاً ویرلن اجاره: اوبرک مقاطعه سی نه قدردر.

مقاطعه لی { ص. تارله حائده وقف ایدلش ایکن

بده عرصه ویا باغ ویاغچه یه تحویل اولغله اعشاره بدل جانب و تغه مقطوع بر اجاره ویرمک شرطیله ملک حکمنه یکمکش (بر): مقاطعه لی باغ، کوشک.

مقال { س. س. عر. «قول» دن مص. می آسولنه، سولیش،

سوز، کلام: هر محل ایچون بر مقال وارددر.

مقاله { س. عر. ج. مقالات. «قول» دن) بر ماده حقنده

س واینان دیا یازیلان شی سوز، نطق، بند، بحث، بحث: حفظ الصحه حقنده اوزون بر مقاله یازدی: اوراق حوادثده نشر اولنان مقالاتیله شهرت بولمشر.

مقام { س. عر. «قیام» دن س. ۱. طوریلان پر، طوراق،

مکان، محل: اوراسی سزک مقامکزدرد؛ سز مقامکزه کچک.

۲. منصب، مسند، بیوک مأموریت: مقام صدارت عظمی؛ مقام سرعسکری: مقامه خطا با یازلمش برتذکره. ۳. برولینک ویا دیگر بر بیوک ذاتک مدفون بولاندی ویا مدفون اولمادی

حالده نامنه بنا اولغش تربه، زیارت محلی: جبل قاسیونده بر جوق ذوات تربه و مقاملری وارددر. ۴. موسیقی و شرق طرزی، آهنگ، هوا: مقامله

اوقوق؛ بو مقامده بر ترکی؛ مقامی اوبدیره مدم. [بومعنا ایله اصل عربی سی «مقامه» در.] || قائم مقام. با: قائم مقام.

مقامات { س. ج. عر. اصل «مقامه» نك جمی ایسه

ده، لسانتزد «مقام» ک جمی کی ده قولانیلیر: مقامات عالییه مراجعت ایتمک؛ مقامات مبارکه؛ موسیقی مقامانی: مقامات حریری. با: مقام، مقامه.

مقاملی { ص. آهنگلی، موزون: مقاملی. مقالی بر سسله: کوزل

مقاملی برشرقی.

مقامه { س. عر. ج. مقامات. «قیام» دن س. ۱. ۱.

مجلس، جمع، جمعیت. ۲. بر مجلس و جمعیتده ایراد اولنان نطق. ۳. نطق صورتنده وهریری آیریمجه بر جمعه متعلق مقاله لارک بهری: حریرینک سکرانجی مقوله سی؛ مقامات حریری: مقامات میدانی. (بو

اسمه عربیده بو قیلدن بر جوق کتابلر وارددرکه صاحب لری نك اسملرینه اضافتله تقریق اولنور.)

۴. منتسبین تصوفک بربری متعاقب قطع ایندکاری مراتبک

بهری: صاحب مقامات = طریق تصوف وحقیقته مراتب عالییه واصل اولان.

مقاله { س. عر. ج. مقالات. «قول» دن مص. مفاعله

۱. سوزلشمه، سوز ایدشمه. ۲. بر ایش حقنده ایکی طرف پیننده ویرلن قرار، هر ایکی طرفک شرائطی حاوی اولورق تنظیم اولنان سند: شرکت مقاله سی؛

مقاوله سز ايشه كيريشه ۴م. ||
عمر. مقاولات محرري = اشخاص
بيننده واقع اولان مقاوله لری
ووصيتنامه ووكالتنامه كي اوراق
قيد و تصديق ايتك وظيفه سيله
موظف مأمور، نوتر.

مقاوله لی { ص. مقاوله ايله باغلی،
سندلی : مقاوله تحتتده بولنان،
مقاوله یز.

مقاوله نامه { ص. فا. بره مقاوله لی
حاری ورقه، مقا.
وله سندی : مقاوله نامه سنی ابراز
ايتدی.

مقاوم { ص. عمر. ن: مقاومه.
{ «قیام» دن سف. مغالعه }
مقاومت ایدن، قارشی طوران،
طیانان. ن.

مقاومت { س. عمر. { «قیام» دن
مقاومه، طیانته، رام وزبون
اولامه : برطابور عسکرله بر
آلايه قارشی مقاومت ایتدی؛
بنم وجود اورا هوا-سنگ
سرتلکنه مقاومت ایده سز : بو
تخته پرده روزکارک شدتسه
مقاومت ایده بیایمی ؟

مقایسه { س. عمر. ج: مقایسات.
{ «قیاس» دن، صف. مغالعه }
۱. اولچمه، اولچی : مقایسه
رطوبت. ۲. بر شیشی دیگر بر
شیشه تطبیق ایده رک مقدار
وقوتی-تقدیر ایتجه، دیگر بر
شیشه نسبتله بر شیشی تقدیر ایله،
قیاس : سز هر کسی کنده بکیزله
مقایسه ایتک : بو ایش هیچ بر
ایشله مقایسه اولنه ماز. ۳.
دیگر بر شیشه بکیزه ده رک حکم

ایته، قیاس ونسبتله قرار و برمه :
سنه آتیه وارداتی سنین ماضیه
وارداتیه مقایسه اولنور.

مقایسه { س. عمر. ج: مقایر.
مقایسه { «قیر» دن سف. مزارلق،
مزارستان.

مقبضه { س. عمر. ج: مقابض.
{ «قبض» دن اسم آلت }
۱. طوتاماق، قبضه. ن. ۲.
جرم. طونوب صیغفه مخصوص
آلت؛ مقبضه الحاصت = مثانه ده
حاصل اولان طاشلری طونقه
مخصوص جراح آلتی.

مقبیل { ص. عمر. ن: مقبيله.
{ «قبل» دن سف. افعال }
اقبال، قوتلی، مسعود، بختیار.

مقبوض { ص. عمر. ن: مقبوضه.
{ «قبض» دن سف. }
آفتش، آلتان، مأخوذ : شو
قدر غروش مقبوضم اولشدر :
مبالغه مقبوضه. س. س. عمر.
ج: مقبوضات. آلتان ویا
آلتش مبلغ : مقبوضات دفتری :
مقبوض علم و خبری، سندی =
آلتان آنچه وسائره نك آلتیغی
مبین و بریان ورقه ویا سند.
السان عوامده علم و خبر ویا
سند لفظك حذیفه یالکیز
مقبوض دخی دینلیر.

مقبول { ص. عمر. ن: مقبوله.
{ «قبول» دن سف. }
آلتان، قبول اولنان : نه ویر-
سه کز مقبولدر. ۲. قبول
و تسلیم اولنان، رد وانکار
اولغیان : بوسوز مقبول دکلدرد.
۳. عموم طرفندن قبول اولنان،

قبول عامه یه مظهر، مقبره،
متداول، کچر : بو قاشلر شمردی
بك مقبولدر. ۴. خوشه کیدرد،
بکینلیر، پسندیده : مقبول
ایش. || مقبوله کچمک : بکینلوب
خوشه کیتک : کوندر دیکي هدیه
چوق مقبوله کچدی.

مقبول { ص. عمر. ن: مقبوسه.
{ «قبس» دن سف. افعال }
برینک علم و عرفاندن ویا پسند
وانصبتندن استفاده ایدن.
{ اصل عربیده معنای لغویبی
آتش یاقق ایچون برندن آتش
آلان دیمکدر. }

مقبول { ص. عمر. ن: مقبوسه.
{ «قبس» دن سف. افعال }
بر بردن اخذ واستماره اولنان،
استفاده اولنان : آیات کریمه دن
مقبوس مواظ : بو حوادث دیگر
بر غزته دن مقبوسدر.

مقبول { یا مقبیدی. ص. عمر.
{ «قدوة» دن سف. افعال }
۱. اویسلان، کندیسه اقتدا
وامثال اولنان، نمونه امتثال
انحاذ ایدیان : مقتدای ادبا. ۲.
اوکده بولنان، هرکسک تابع
اولدینی، امام، پشوا، رئیس :
مقتدای اهل عرفان. { «مقتدای»
دخی دینلیر. }

مقبول { ص. عمر. ن: مقبیده.
{ «قدوة» دن سف. افعال }
۱. کوچلی، قوتلی، قوت واقتدار
صاحی : مقتدر آدمدر. ۲. بر
ایشی پایه بیلن، بجمره بیلن : بن
اوقونغه مقتدر اوله مدم.

مقبولی { ص. عمر. ن: مقبیده.
{ «قدوة» دن سف. افعال }
اویان، تابع اولان، امتثال ایدن.

مَقْتَرِبٌ { ص. ع. ر. : مقتربه .
مَقْتَرِبٌ { «قرب» دن سف. افعال }

یا فلاشان، قرب ایدن . ن.
مَقْتَضَا { یا مقتضی . س. د. ص.
مَقْتَضَا { ع. : «قضاء» دن سف. }

افعال } ۱. اقتضا ایدن، لازم
کن، ایجاب ایدن، ایجاب
تیجیهی : قانون فلتیجه مادهی
مقتضاسیجیه؛ امر طایفک مقتضا.
سنی ایضا ایفک؛ بر مقتضای قدر.
۲. قانون و یا فرمان اقتضاسنه
کوره یازیلان درکنار .

مَقْتَضَا { ص. ع. ر. : مقتضیه .
مَقْتَضَا { «قضاء» دن سف. افعال }

اقتضا ایدن، لازم کن، ایجاب
اینان، لازم، واجب، لزومی :

بو ایشک بویه اولسی مقتضیدر؛
بوده مواد مقتضیه دندر.
مَقْتَضَا { س. د. ع. : مقتضا .
مَقْتَضَا { س. د. ج. ع. : مقتضیات }

استعمالی غلطدر ۱. اقتضا ایدن
ولازم کن شیئر لازم ایشلر :
یو جملک مقتضیاتنی حاضر لاق .
۲. نتایج، ایجاب کرده ایشلر :
مقتضیات علم و تربیه دندر .

مَقْتُول { ص. ع. ر. : مقتویه .
مَقْتُول { «قتل» دن سف. افعال }

برینک آردی صره سکیدن ،
اقتفا و امتثال ایلان .
مَقْتُول { س. د. ع. : «قتل» دن سف. افعال }

برینک قتل اولدیغی بر،
محل قتل، مشهد .
مَقْتُول { ص. ع. ر. : مقتوله . «قتل»
مَقْتُول { دن سف. اولدیغی بر،
قتل اولنش، کشته . س. د. ع. : مقتولین . اولنش آدملر،

افراد مقتوله : مجروحین و مقتولین
لینک مقداری .

مِقْدَار { س. د. ع. : مقدار .
مِقْدَار { ۱. قدر، کیت : حوضه کی
ص. ویک، دکانده کی اشیایک،
صنیدقه کی آغجه کی مقدار . ۲.
جزء، قسم، پارچه، قطعه . بو-
لوك : عرصه کی بر مقداری
آردی ؛ آله جنک بر خیلی
مقداری آلدی؛ بر مقدار عسکر
کوندرلدی . ۳. قدر، قیمت ،
درجه اعتبار : انسان هر کک
مقداری آکاملی ؛ بن اوکا
مقداری آکاتیرم . ۴. ط. بردن
و بریله جک علاج مناسب کی،
فر. Dose . ۵. کیم کیت نسبه،
فر. Proportion . || بر مقدار =
بر آز، بر پارچه : بر مقدار صو
ویرک .

مِقْدَر { ص. ع. ر. : مقدره .
مِقْدَر { «قدر» دن سف. تفعیل }

۱. تعیین و تقدیر اولنش ،
مقداری مبین . ۲. قدر الهی
مقتضاسندن اولان، من طرف
الله تقدیر اولنش : انسان سمی
اغلی ده مطلوبی . قدر ایسه حاصل
اولور . ۳. د. مذکور اولیوب
سیاق کلامدن منفهم اولان :
سؤل مقدره جوابدر؛ فاعلی
مقدردر . = س. د. ع. : قدر،
قضا حکم ازلی .

مِقْدَرَات { س. د. ج. ع. : من
مقدرات } طرف الله تقدیر
اولنش ایشلر، امور مقدره،
قدر ازلی . ربانیک ایجاباتی :
مقدرات الهیه .

مَقْدَرَات { س. د. ع. : «قدرة» دن
مَقْدَرَات { ص. ع. : «مقدار» دن سف. افعال }

قدرت، اقتدار، قوت : اوکا
مقدرم یتیشیور .

مَقْدَس { ص. ع. ر. : مقدسه .
مَقْدَس { «قدس» دن سف. تفعیل }

قدیس اولنش، پاک، عوایب
و نواقصدن مبرا، مبارک : اما کین
مقدسه : یت مقدس = قدس
شریفده کی معبد قدیم انبیا،
مسجد اقصا .

مَقْدَم { س. د. ع. : «قدم» دن
مَقْدَم { ص. ع. : «قدم» دن سف. افعال }

اقدام صاحبی، بر ایشه دوام
و ثبات وسی غیرت ایدن : یک
مقدم بر ذاتدر .

مَقْدَم { ص. ع. ر. : مقدمه .
مَقْدَم { «قدم» دن سف. تفعیل }

۱. اوکده بولنان، ایلریده او-
لان، اوکدن کیدن . ۲. اسکی،
زمانجه ایلریده بولنان، مؤخر
مقابلی : اسکندرک زمانی حضرت
عیساک ولادئندن چوق
مقدمدر . ۳. قدر و قیمت و اهمیت
زیاده اولان، مرتبه ی دها
حالی و یا لزومی دها زیاده، اقدام،
الزم، مرجع : ایش آکجه دن
مقدمدر . (بو اوج معنا ایله
لسانزده مقایسه مناسب متضن
اولورق اکثر یا اسم تفضیل کی
قوللائیلر . ۴. ایکی قهصدن مرکب
اولان هر شیک برنجی قسمی .
۵. مذ. ایکی قفه دن مرکب
قیاسک برنجی قضیه سی . دیکرینه
تالی دیرلر . ۶. ع. ردیف
عسکرینک منقسم اولدیغی ایکی

صنفند برنجیسی : ابتدا صنف
مقدم وبعده صنف ثانی سلاح
آلتنه آلتیر ؛ ردیف مقدم
طابوری .

مقدم { ص. مر. : « قدم » دن
مقدم { س.ه. تقیل } تقدم ایدن ،
بر یوک ذاتک حضورینه کوتو .
روپ ورن : مقدم مریضه .

مقدم { ظ. مر. : بوندن اول ،
مقدم { ا.د.ج.ه. : بولفت مقدا
قولانلیردی .

مقدم { س.ه. مر. : ج. : مقدمات .
مقدم { ۱. : مقصد کیریشمزدن

اول ایزاد اولنان و مقصدک
اقاده سنه مدار و اساس اتخاذ

اولنان سوز : ابتدا بر مقدمه
یابدی ؛ بر طاقم مقدمات ایرادینه
باشلادی . ۲. بر کتابک اصل

مبنی علیه کیریشمزدن اول
سبب تألیف و سایر افاداتی متضمن
اوله رق یازیلان بحث و مقاله ،

دیباچه ، مدخل : مقدمه الکتاب ؛
مقدمه ابن خلدون . ۳. ع .

اردوئک ایریده بولنان قسمی ،
مقدمه الحیش .

مقدم { ص. مر. : مقدمه .
مقدم { « قدح » دن س.ه. : غیر
مقبول ، مذموم ، میوب .

مقدم { ص. مر. : مقدمه .
مقدم { « قدر » دن س.ه. : قدر
اقتضاسندن اولان ، من طرف

اقت قدر اولنان . = س.ه. .
مر. : ج. : مقادیر . ۱. قدر . ۲. .
بر آدمک قدرنی بشدکی درجه

و مقدار ، الدن کلن : صرف
مقدور ایتمک .

مقدم { س.ه. مر. : « قرار » دن س.ه. :
مقدم { ۱. : قرار ایدیلن محل ،
طوریلان بر ، قرارگاه ، محل

سکون . ۲. اوتوریلان بر ،
اقامتگاه ، مسکن : او اوورمان
حیوانات وحشه ، مقبرد ؛ یازلی

وقیشلق مری آیریدر . ۳. .
مرکز کرسی ، پایتخت : فرانسه تک
مقر حکومتی یارسدرد ؛ سمرقند

تیمورلنک مری ایدی ؛ مقر
سلطنت ؛ مقر حکومت .

مقر { ص. مر. : م.ه. : « قرار »
مقر { دن س.ه. : افضال } اقرار
واعتراف ایدن ، طوطی سنی

سویلوب قباحت ویا صیغی
کیزله ، بین ، انکار ایتمن : کندیس
جرمی ، مجزینی مقدر .

مقر { س.ه. مر. : « قرض » دن
مقرض { اسم آت } مقاص .

مقر { ص. مر. : م.ه. : مقربه .
مقر { « قرب » دن س.ه. : تقیل
یا فلاشمش ، یاقین : ملک مقرب =

جناب حقه تقریه ممتاز و مشرف
اولان ملک . = س.ه. مر. : ج. .
مقرین . بر حکمدارک خدمت

خاصه سنده اولوب هر وقت
حضورینه چیته بیان ذات ، قرین ،
قرنا : « قرین حضرت پادشاهیدن .

مقر { ص. مر. : م.ه. : مقربه .
مقر { « قرب » دن س.ه. : تقیل
یا فلاشدریان ، تقرب ابتدیرن .

مقر { ص. مر. : م.ه. : مقربه .
مقر { « قرار » دن س.ه. : تقیل
قرارلشد برلش ، قراری

۱. قرارلشد برلش ، قراری
و برلش ، مهمم : بوکون مریممزد
مقرررد . ۲. ثابت ، مسلم ، شبهه .

سز : جاهلک سوزنده خطا
ایتمی مقرررد . ۳. تقریر و افاده
اولتمش : مواد مقررده .

مقر { ص. مر. : « قرار » دن س.ه. :
مقر { تقیل } تقریر و افاده ایدن ،
بر ماده بی اطرافله ایضاح ایده .

رک آکلثان حضور هابون
درس شرقی مقرر ی = حضور
هابونده علمای کرام طرفندن

اجرا اولنان مداوده مقررک
ایدن ذات ؛ مقابلی : مخاطب . =
س.ه. مر. : درسی طلبیه ؛ تکرار

ایده رک تقریر ایدن مدرس معاونی .
مقرمه { س.ه. : م.ه. : میک کسریله
مقرمه { « مقرر » دن مأخوذ

۱. سفره به مخصوص ایشله
دستمال ، اسکی طر زده بیخته ،
ال بزی . ۲. بعض کویلی قادینلرک

باشلرک وارد قمری تشریف بشمال .
مقرر { ص. مر. : زردبان کپی
مقرر { درجه لری و برجلری

حای قبه شکننده اولان ؛ فلک
مقرنس .

مقر { ص. مر. : م.ه. : مقروضه .
مقرض { « قرض » دن س.ه. :
اودونج و برلش . م .

مقر { ص. مر. : م.ه. : مقرونه .
مقر { « قرن » دن س.ه. :
اولاشمش ، قاوشمش ، بیتشیک ،

قریب ، یاقین ، قرین : مقرون
مساعده = مساعده مظهر ؛
مقرون صحت = صحته قریب ،

صحیح . || م. : « صرف عربیده »
لفظ مقرون = حروف اصلیه .
سندن یان یانه بولنان ایکلی

حروف علتدن اولان (فعل) .
مقر { س.ه. مر. : قاوشوق
مقر { بیتشیک اوله ، یا .

قینلق ، قرب : بوحوادثک محته
مقرونی حالده .

مقر { س.ه. : میک کسریله « بکره » دن
مقر { ۱. : نخته ویا دمیردن
میک شکننده برپووه تک ایچنده

میل اوزرنده دوزر زیوانه که
میل اوزرنده دوزر زیوانه که

اوستدن کچیرلن اییک حرکتی
تسهیل ایتمکله جر افتاده قوللا.

نیلر: قویو مقررہ سی؛ بر دبیلی،
ایکی دبیلی مقررہ. ۲. تختہ دن

ایکی اوجی چیقندیلی اوقاق
زوانه که اوزرته ایلیک و صرمه

وساثره صاریلر: ایلیک مقررہ.
سی؛ بر مقررہ بیاض تیره. || محج.

مقررہ کبی = کوزه، آغزی طور.
ماز. || مقررہ لری قویو برمک =

کولکی ضبط ایدمه میوب قهقهه بی
قویارمقی.

مقسط { ص. عر. ث: مقسطه.
مقسط } { «قسم» دن سغه. تفعل }

تقسیطی، هر بری بر وقت
مرورنده و وعدہ سی حاملنده

تأدیہ اولقی اوزره بر قاق قسمه
منقسم، تقسیطی: تأدیات مقسطه.

مقسط { ص. عر. هر بری وعدہ سی
مقسط } { «قسم» تأدیہ اولقی

شرطیله پارچه پارچه اوله رق:
ملزملر اعشار بدلاتی مقسطاً

خزینہ بر ورلر.

مقسیم { سذ. عر. ۱. بر شینک
مقسیم } { شعب و اقسامه آیرلدینی

عمل. ۲. صویک تقسیم بری،
مصلوق، صاواق.

مقسیم { ص. عر. ث: مقسمه.
مقسیم } { «قسم» دن سغه. تفعل }

آیرلش، بولنش، اقسامه تقسیم
اولنش.

مقسیم { ص. عر. ث: مقسمه.
مقسیم } { «قسم» دن سغه. تفعل }

آیرلش، بولنش، تقسیم اولنش.
== سذ. عر. ص. (حسابده)

قسم عملنده تقسیم اولنان عدد؛

مقسم علیه = مقسومك قاجه
تقسیم اولنه جفتی کوسترن عدد.

مقس { سذ. عر. مقاص،
مقس } { مقراض.

مقصّد { سذ. عر. ج: مقاصد.
مقصّد } { «قسم» دن ص. موی }

قسم اولنان شیء، مرام، نیت:
مقصّد کن نه در؟ مقصدی افاده به

مقتدر دکلدور؛ بو سوزدن
مقصّد شودر.

مقصود { ص. عر. ث: مقصوده.
مقصود } { «قسم» دن سغه. }

قسمد نیت اولنان، مرام
ایدان: مراتب مقصوده. =

سذ. عر. ج: مقاصد، مقصد،
نیت، مرام: جمله مك مقصودی

بر اما روایت مختلف.

مقصود { ص. عر. ث: مقصوده.
مقصود } { «قسم» دن سغه. ۱.

قصر و حصر اولنش، محدود،
مخصر. ۲. د. اوزون اولمیان،

مدسر اوقونان: الف مقصوره
قیسه اوقونان الف که اکثریا

(ی) سوزنده یازیلر، دعوی
و شکوی کبی. مقابلی: محدود.

مقصوده { سذ. عر. جامع شریف
مقصوده } { داخلنده حکمداره

مقصود اولوق اوزره بولنش
عمل.

مقطر { ص. عر. ث: مقطره.
مقطر } { «قسم» دن سغه. تفعل }

قطر اولنش، انبثندن چککش:
ماء مقطر = انبثندن چککش

صو.

مقطع { سذ. عر. ج: مقاطع.
مقطع } { «قسم» دن سغه. ۱.

کسیان و یا بر شینک کسلدیکی بر.

اوره سندن کملش فرض اولنسیله
اوحالده ترسم اولنان رسمی

وشکی: مقطع طولانی؛ مقطع
عرضی. ۳. د. شمرک طوراق

برلری: شعری اوقورکن مقاطعی
بالی ایتمه لی. ۴. غزلک صوک

بیتی، مطلع مقابلی.

مقطع { سذ. عر. ث: «قسم» دن
مقطع } { اسم آلت ۱. کسه جک

آلت. ۲. تر. اوزرنده قلم
کسه کاری کیکدن و یا فیل

دیشندن یاصیحه آلت. (لسانزده
بو ایکجی معنا ایله استعمالی

غاط اولوب، طوفریدی «مقطه»
(در). یا: مقطه.

مقطع { ص. عر. ث: مقطبه.
مقطع } { «قسم» دن سغه. تفعل }

کشلش، کسبک. آری؛ حروف
مقطبه = آری آری یازیلان

و برلرینه بیتشدیرلن حرفلر:
خط عبرانی و اورویا خطوطی

حروف مقطعه ایله یازیلور.

مقطعات { سذ. عر. ج: کسبک.
مقطعات } { شینلر، ناغام پارچه ل.

۲. هر بری بر کله به دلالت
ایدن حرفلر و ناغام ترکیبلر:

الح. اشارتی کبی که الی آخره
تعبیرندن کسلشدر. ۳. ناغام

شمر پارچه لری، مختلف غزل
و قصیده لردن آلتش ییتلر.

مقطوع { ص. عر. ث: مقطوعه.
مقطوع } { «قسم» دن سغه. ۱.

کشلش، کسبک. ۲. بهاسی کشلش،
بازارلق قبول ایتمز: اومغازده

مقطوع فیئاته مال صانازلر.
۳. وزن واولجی ایله صائیلان،

کوتوری: بونی مقطوع آلدیم.
مقطوعاً { ص. عر. ۲. کوتوری

مقطوعاً { اوله رق، طویدن:

کثیرد یکی مالک بوتونی مقطوعاً
آدم.

مقطعه { س. ع. } «قط» دن
(اسم آلت) وزرنده قلم
کسمکه مخصوص کیک و یا فیل
دیشی پارچه سی که لسانزده سهواً
مقطع یازیلیور.

مقعد { س. ع. } «مقعد» دن
(س. ع. ۱) اوتوزله حق بر.
۲. اوتوراق بری، کری،
قچ، دبر، با، مقاط.

مقعر { س. ع. } «مقعر»
مقعر { «مقعر» دن س. ع. }
اوردنی چوقور اولان، کنار
لندن باشلاپ رق مرکزه طوغری
تدریجاً چوقورلنن، محدب
مقابلی، فر. Concave؛ مقعر
محدب = بر طرفی مقعر و دیگر
طرفی محدب اولان، فر. Con-
cavo-convexo؛ مقعر مضاعف =
ایکی طرفی مقعر اولان، فر.
Concavo-concave.

مقعر { یا مقفی } «مقعر» دن
مقعر { «مقعر» دن س. ع. }
صوکاری بر برزینیه موافق؛
کلام مقفا؛ شعر موزون و مقفا
سوزدن عبارتدر.

مقلب { س. ع. } «مقلبه»
مقلب { «مقلب» دن س. ع. }
قلب و تحویل ایدن، باشقه قالیه
صوقان.

مقلد { س. ع. } «مقلده»
مقلد { «مقلد» دن س. ع. }
ایدن، بر شینک عینی یاغنه
چالیشان؛ فلان شاعر نقیض
مقلیدر. ۲. برینک اطوار
غریبه سنک عینی یا پورق و یا
اؤنک کی سویله رک مسخره قی

ایدن و بوفلیله هرکی اکلندیرن،
آکسلایان؛ اومقلد بر آدمدر.
مقلدانه { س. ع. } «مقلدانه»
تقلید ایدهرک، مقلده
باقشیر صورتده؛ بر طور
مقلدانه ایل؛ مقلدانه لازکی
سولنک باشلادی.

مقلدلاک { س. ع. } «مقلد آدمک حالی»
(و فعلی، تقلید، تقلید.
جیلاک، آکسالامه؛ مقلدلاک
او آدمده یتمشدر؛ قسطونیل
مقلدلاکی چوق ایی یازیور.
مقلق { س. ع. } «مقلق» دن
مقلق { ایدورلش عایانه بر
افتدر } قلیق قیانی یرنده، کله
قولاق یرنده، یالکز قلیقی
اولوب باشقه بر فضلی اولیان،
مشکل؛ مقلق بر آدم.

مقلوب { س. ع. } «مقلوب»
مقلوب { «مقلوب» دن س. ع. }
ترسنه چوبرلش، آتی اوسته
و یا یچی طیشنه دوندیرلش.
۲. دیکشدیرلش، باشقه بر حاله
قونش؛ اسکی بر صهرنجیدن
مقلوب حوض؛ (ن) دن مقلوب
(م). ۳. حرفلری آشاغیدن
یوقاری و اوتوندینی حاله ینه
بر چیقان کله و یا ترکیب؛ دام
علی الهمادکی.

مقلوع { س. ع. } «مقلوع»
مقلوع { «مقلوع» دن س. ع. }
اولنش، چکیلوب جیقلارلش،
سولکش، قویارلش.

مقهر { س. ع. } «مقهر»
مقهر { «مقهر» دن س. ع. }
آبدینقله منور، مهتابی؛ ایله
مقهره.

مقنطیس { س. ع. } «مقنطیس»
مقنطیس { «مقنطیس» دن س. ع. }
مقنطیس { «مقنطیس» دن س. ع. }
مقنطیس { «مقنطیس» دن س. ع. }

دمیری جلب ایتک خاصه-ینی
حائز جوهر، آهنربا. ۲. م.
دمیری جلب ایتک قوتی که
مرکزی قطب شمالی به قریب
بر نقطه معلومه اولمله بوصله
دینان آلتک ابره سی اوجی او
طرفه چکدرک ستنلری آمینه
یارار؛ سیاله برقیه؛ سمث مقناطیس؛
مجت مقناطیس؛ میزان مقناطیس.
مقناطیسلا اندر مق { ق. مقنا.
تأثیریی کچیرمک، مقناطیسله
متأثر ایندیرمک.

مقناطیسلا نطق { فل. مقناطیسک
تأثیری آلتنده
بولتی، مقناطیسدن متأثر اولتی؛
بوتون بدنه مقناطیسلندی.

مقناطیسی { س. ع. } «مقناطیسی»
یعنی سیاله برقیه منسوب
و متعلق؛ جریان مقناطیسی؛
سیاله مقناطیسیه.

مقناطیسییت { س. ع. } «مقناطیسییت»
و خاصه سی. فر. Magnétisme؛
مقناطیسییت بشریه؛ مقناطیسییت
حیوانیه؛ مقناطیسییت بالضا.

مقنطر { س. ع. } «مقنطر» دن
دحرج اکری، کر شکل
و صورتنده.

مقنطره { س. ع. } «مقنطره»
سیله ساعنلری کوستر معروف
آت، بسطه شمسه. ۲. افقه
موازی اوله رق سماده تصور
اولنان دوائر مفروضه، فر. Al-
micantarar { عربیدن مأخوذ. }

بروسه ده مقیم فلان : شرف
 مقیم = شرفله اقامت ایدن مناسیله
 مستعمل قاعد سبز ترکیبدر .
 { صد. ص. ع. : مقیمه } (وقی)
 { مہی } دن سف. تعقیل ط. قو.
 صدیران، قی ایشدیرن : دواء
 مقی . (اسم کیده قوللانیلیر :)
 بر مقی وبردی .

{ سٹ. ص. ع. : مکارات }
 { مکارہ } (دکبره دن صف. مفاعله)
 مناظر مده قاعدیه مقابر اوله رق
 مجرد آخر غلبه لکبله خضمی
 الزامه جالیتمه .

{ سف. ج. ع. : فند : }
 { مکاتب } مکتب. با : مکتب .
 { سف. ص. ع. : اکتب }
 { مکاتب } دن سف. مفاعله بربله
 مکتوبلشن ، هر وقت یازان ،
 مخارده ده بولان آدم : اوراده
 بر مکاتب واردر .

{ سٹ. ص. ع. : ج. : مکاتبات }
 { اکتب } دن صف. مفاعله
 بر برینہ یازمه ، مکتوبلشمه ،
 مخارہ : پدرمله منتظم مکاتبه من
 واردر : شریکمله مکاتبه بی کسدم .

{ سف. ج. ع. : فند : }
 { مکاتب } مکتوب. با : مکتوب .
 { صد. ص. ع. : مکارہ }
 { مکار } (دکبره دن صف. مکاره)
 حیلہ کار ، دسباس ، دوباره جی ،
 عیار : مکار آدم : مکاره برقاری .

{ سٹ. ج. ع. : فند : }
 { مکارم } مکرمت. با : مکرمت
 مکاره : س. و :

{ س. (ع. : مکاری) دن
 مکاری } غلط ۱. اشیا ولوازم
 نقلیچون کرا ایلہ طوتیلان

حیوانات : اوراده مکاره (مکا-
 ری) بولغاز. ۲. کرا حیوانلرینه
 بوکدلمش اشیا ولوازم : مکاره من
 آرقه ده قالمشدی .
 { سف. ع. : (دکبره) دن
 مکاری } سف. مفاعله کرا ایلہ
 حیوان ایشلدن آدم ، قاطیرجی .
 (لسانزده میک فحوله قوللانیلیر .
 ماده آتفه به با)

{ یاخود مکاره جی . س. }
 { مکاریجی } ۱. اشیا ولوازم
 نقلیچون کرا ایلہ حیوان ایشلدن
 آدم ، قاطیرجی . ۲. قل اولنان
 اشیا ولوازم عسکریمک نقل
 وحفظنه مأمور نفر .

{ سف. ج. ع. : فند : }
 { مکاسب } مکتب. با : مکتب .
 { سٹ. ص. ع. : ج. : مکاشفات }
 { مکاشفه } (دکشف دن صف.
 مفاعله) صو . اهل حقیقته اسرار
 سبحانی مک کشف اولوب ظاهراً
 کورنمی ونور رحمانی مشا-
 هدملری : ارباب مکاشفه دن بر
 ذات : مکاشفه ایلہ اوکرمشیدی .

{ یا مکافاة . سٹ. ص. ع. }
 { مکافات } (دکفایة دن صف.
 مفاعله) بر خدمت وایلاکه قارشی
 ابدیلن ایلاک . ایلاکه قارشیلامه ،
 اجر : ایتدیکی خدمتک مکافاتی
 کوردی : نائل مکافاة اولدی :
 ایتدیکم ایلاک مکافاتی بومیدر ؟
 (عربیده «مجازات» ایلہ مترادف
 اولدیغی حالده لسانزده مجازات
 بونک ضدی اوله رق قوللانیلیر :)
 خدمت ایدنلره مکافات وقباحت
 ایدنلره مجازات اولدور .

{ صد. ص. ع. : مکاریه }
 { مکافی } (دکفایة دن سف. مفاعله)

مساوی ، برابر . ۱. || س.
 (هندسه ده) قطع مکافی . با :
 قطع .
 { سٹ. ص. ع. : ج. : مکالات }
 { مکاله } (دکلام دن صف. مفاعله)
 ۱. سولشمه ، ایکی کئی آره سنده
 اولنان سوز . ۲. بر لسان
 تحصیلچون ایکی لسان اوزره
 ترتیب اولمش مکاله صورتنده
 تعبیرلر : مکالہ فارسیه : فرانز .
 ۳. عقد مصالحه
 وه ماهده ایچون ایکی دولت
 سرخصلری بیننده اولنان مذا-
 کره : فلان ذات مکاله به مأمور
 اولدی .

{ سف. فالت تحصیلچون }
 { مکالہ نامه } و بر لسان اجنبیده
 لغردی ایتکه آلیشقی ایچون
 ایکی لسان اوزرنده مکاله صو-
 رتنده ترتیب اولمش کتاب :
 کال باشا مرحومک فارسی و ترکیه
 بر مکالہ نامہ سی واردر .

{ سف. ص. ع. : ج. : امکنه }
 { مکان } اماکن . (دکون دن سم)
 ۱. بر ، محل ، جای : زمان و مکان
 اعتباربله . ۲. طوریلان بر ،
 زونوریلان محل ، مقام ، اقامتگاه :
 اونک مکانی یوقدر : جناب حق
 مکاندن مزهدر : اماکن
 عسکریمه = عسکره مخصوصه اینه .
 || بی مکان = محاسن ، سرسری ،
 معین اقامتگاهی اولیان . ||
 لا مکان = مکاندن منزهه .

{ ح. ع. : محل ویر اعتباربله : }
 { مکانا } مکاناً وزماناً بعید .

{ سٹ. ص. ع. : ۱. نفوذ }
 { مکانت } اقتدار ، قوت : مکانت
 صاحبی بر آدم . ۲. وقار ، آخر
 باشلیق ، ثبات ، متانت : بواشده

عظمادان يازيلان اسرنامه، اسر
سامی .

مکتوبچی { س. بر نظارت ویا
دیگردائرة رسمیه مک

ویا بر ولایتک امور تحریریه سنی
اداره ایتمکله موظف بیوک
مأمور، مکتوبی : صدارت،
دخلیه، رسومات مکتوبچیسی؛
بقداد، خداوندکار مکتوبچیسی.

مکتوبچیلیق { س. مکتوبچی مال.
موردت و صفت
ووظیفه سی : مالیه مکتوبچیلیقی؛
حلب ولایتی مکتوبچیلیقی .

مکتوبلاشقیق { ف.ش. بر برینه
مکتوب یازمقی،
مکانیه، مراسله، مخبره ایتمک :
طیورده بولسان پدرمه دائمی
مکتوبلاشوروز .

مکتوبی { س. ع. مکتوبچی،
بر نظارت ویا دیگر
دائرة رسمیه مک یاخود برولایتک
امور تحریریه سنی اداره یه مأمور
بیوک مأمور : مکتوبی صدارت
عظمی : مکتوبی ولایت . ||
مکتوبی قلی = بدائرة رسمیه مک
تحریرات و مخبره ایشلرینه متعلق
قلمی که مکتوبچینک تحت اداره .
سندله اولور : خارجیه مکتوبی
قلمی خلفا سندن .

مکتوم { س. ع. مکتومه .
مکتوم { «کتم» دن س.ف. ۱ .
کتم اولسان، سر صاغلانان،
افشا اولغیان : سر مکتوم . ۲ .
کیزلن، قاجیریلان، حکومتیه
قید و تحریر ایدرلین : اسنان
مکتومه = قرعه دن قاجیریلان
ایچون نفوس دفترینه قید
ایدیرلرله مش افراد اهالی : املا

مکتب { س. ص. ۱ . لیلی بر
مکتبه تحصیل علم

ایتمکده بولان کنج، شاکرد،
طالب : مکتبیلردن یاریم بیت
آلیر . ۲ . مکتب اعدادیه و عالییه
عسکریه ده تحصیلده بولانان
شاکرد : شمعی بر مکتبیلی
کچدی . ۳ . بر مکتبه تحصیل
علم ایتمش، بر مکتبدن نشأت
ایتمش اولان : مکتبیلی قئمقام :
مکتبیلی ضابطه : مکتبیلر آلا بیلر .
دن مقدمدر .

مکتسب { ص. ع. مکتسبه .
مکتسب { «کسب» دن س.ف.
افعال [قرانان، اکتساب ایدن :
مکتسب مال : مکتسب علم
وتریه .

مکتسب { ص. ع. مکتسبه .
مکتسب { «کسب» دن س.ف.
افعال [قرانان، قرانلش، اله
کچیریلان ویا کچیرلش : مال
مکتسب : معلومات مکتسبه .

مکتبی { ص. ع. مکتبه .
مکتبی { «کفایه» دن س.ف. افعال
قناعت ایدن، اکتفا ایلین :
اوقدرله مکتبی اولدی .

مکتوب { ص. ع. مکتوبه .
مکتوب { «کتب» دن س.ف. [
یازلش، یازیلی، نوشته، محرر .

مکتوب { س. ع. مکتوبه .
مکتوب { «کتاب» دن س.ف. [
عرض محبت و تبریک ویا تعزیه
وساژه ضعندمه برآدمدن بر
آدمه یازیلوب کوندربلن کاغذ،
بیتیک، نامه، رساله، ورقه،
نمیه : مکتوب یازدم کوندردم؛
مکتوب آله مدم : توزیع مکایب؛
مکتوب سانی : مقام صدارت

چوق مکات کوستردی . (بو
ایکنجی معنا عربیده اولیوب،
لساغزده ربجی معنادن آلمشدر.
عربیده کی محل ودرجه معنایله
بزجه قوللانماز .)

مکاید { س. ج. ع. مکیده .
مکاید { «ا» مکیده .

مکایل { س. ج. ع. مکیال .
مکایل { «با» مکیال .

مکب { ص. ع. «کب» دن س.ف.
افعال [برشیک اوزرینه
چوق دوشن، باشی اکوب
مشغول اولان .

مکتب { س. ج. مکتب .
مکتب { «کتب» دن س.ف. افعال

ویشانک تحصیل علم ایچون دوام
ایتمکری بنا وداژه، دارالتعلیم،
دارالتدریس، مدرسه، دیستان :
مکتب ابتدائی؛ صبیان مکتبی؛
محل مکتبی؛ قیز مکتبی، مکتب
اناث؛ رشديه، اعدادیه مکتبی؛
مکتب عالییه؛ مکتب خصوصیه؛
مکتب عسکریه؛ مکتب (فنون)
حریبه؛ مکتب (فنون) طیه؛
مکتب (فنون) بحریه؛ مکتب
صناع؛ حقوق، زراعت تجارت
مکتبی؛ لیلی، نهاری مکتبی؛
مکتب خواجه سی؛ مکتب
آرقداشی . || مکتب کورمش =
تحصیل علم ایتمش، عالم و تربیه لی؛
مکتب کورمه مش = جاهل،
تربیه سز . (عربیده اصل معنای
یازیلماه اولوب، باشلیجه یازی
اوکرنلدیکیچون، صبیان مکتبه
دخی اطلاق اولورسه ده، سائر
مکتبه مدرسه دینلر . لسانتزه
مکتب و مدرسه مک مدلول و محل
استعمالی دیکشمشدر .)

مکتومه = تحریر ایتدیرله مش
املاک؛ واردات مکتومه =
تحصیل اولونوبده قید اولغامش
واردات دولت.

مکتومات { س. ج. ع. کیز.
لدیلوب قیدونحریر
اولغامش وحکومتدن قاجیرلمش
افراد ویا املاک وواردات: بر
چوق مکتومات بولوب میدانه
اخراج ایلدی.

مکت { س. ع. ط. م. ه.
توقف، سکون، آرام:
بش کون اوراده مکت ایلدی.
مکتیف { ص. ع. م. ه. مکتفه:
[دکتابه] دن سف.
تغییل [ط. قوبولاشدیران،
کیف حاک قوبان.

مکتعل { ص. ع. م. ه. مکتله:
[وکل] دن سف تغییل
کل سورلمش، سورمه لی.

مکدر { ص. ع. م. ه. مکدره:
[دکدره] دن سف تغییل
۱. بولاندیراش، بولانیق. ۲.
کدرلی، مغموم، محزون: بو
ایشدن چوق مکدر اولدی.

مکدر { ص. ع. م. ه. مکدره:
[دکدره] دن سف تغییل
۱. بولاندیران. ۲. محزون ایدن.

مکتذب { ص. ع. م. ه. مکذب:
[دکذب] دن سف.
تغییل [یالانچی چیقاران، برینک
یالانی میدانه قوبان، بر خیرک
یالان ویا بر آدمک یالانچی
اولدیغی کوشتروب اعلان ایدن،
تکذب ایلن: احوادثی مکذب
بر اعلان رسمی.

مکر { م. ه. تکر لفته اتباعاً
قوللائیلوب یوورالانغی
تصویر ایدر: تکر مکر یوور.
لاندى.

مکر { س. ع. ح. ه. خدعه.
دوباره: دشمنک مکرندن
امین اولق ایچون.

مگر { د. ف. ۱. استننا بیان
ایدر، آنجی، ال، شو
قدرکه: بو ایش قولای اوله.

ماز مکر سز همت ایدر سه کز.
۲. غفلندن صکره آکلاشیلان
برشی حقنده قوللائیلر، حالبوکه:

بن طایب آرامفه کیتدم مکر او
ایلشوب طیشاری چیقمش.
— برنجی معنا ایله مکرکه

وایکنجی معنا ایله مکرسه
صورتنده دخی قوللائیلر:
یارین مطلق کلیم مکرکه خسته

اوله م [دائما فعل التزامی ویا
بونک حکمنده بر امر ویا نهی
غائب ایله قوللائیلر]: بن اونی

صباح بکلیوردم مکرسه او
آقتامدن کلش. [بو حالده دائماً
صیغه روایت ایله استعمال

اولنور.]

مکرر { ص. ع. م. ه. مکرره:
[دکره] دن سف تغییل
۱. تکرار ایدن. ۲. هق. ایکی

ویا زیاده کره جرم ایشاین، سابقه لی.

مکرر { ص. ع. م. ه. مکرره:
[دکره] دن سف تغییل
تکرار اولغاش، بردها اولمش،

بربری اوستنه ایکی ویا زیاده
دفعه وقوع بولمش: قباحت
مکرره صاحی؛ تقطیر مکرر؛

قند مکرر = برقاج کره قینادلش
نبات شکری.

مکرر { ح. ع. تکرار او.
[لرق، بردها، تکرار
علی التکرار: مکرراً سوبلدم.

مکر { ص. ع. م. ه. مکرمه:
[دکره] دن سف. افعال
اکراجی، مسافره اکرام

و حرمت ایدن، آغلایان،
هماننوا: چوق مکرر آدمدر.
مکر { ص. ع. م. ه. مکرمه:

مکر { ص. ع. م. ه. مکرمه:
[دکره] دن سف. تغییل
محترم، معزز، حرمت و تعظیه
نائل: دستور مکرر؛ مکره

مکرمه.

مکرما { ح. ع. کمال حرمت
و تعظیه، اکرام و اعزاز
ایدر: مکرماً تشییع ایتدیلر.

مکرمت { س. ج. م. ه. مکام.
[دکره] دن م. م. می
۱. کرم، سخا، جود: مکرمت

صاحبی بر آدم. ۲. حرمت، عزت.
۱. یا مکرمتا: ص. ۱.
مکرمتلی { ک. م. ه. مکرمتلی، جومرد،

جواد. ۲. حرمتلی، معزز،
مکرر. — انشا لسانده مدرس
پایه سنده اولان علایه ویرین

عنواندر.

مکروه { ص. ع. م. ه. مکروهه:
[دکره] دن سف. ۱.
ایکرنج، کراهتلی، کره، منفور:

مکروه بر بر، بر ایش. ۲. ف.
شرعاً حرام اولیبوب آنجی
ضرورت اولدیغی حالده استعمالی

تقدیر اولمیان: آنانی مکروهدر.

مکروهات { س. ج. ع. م. ه. ۱.
ایکرنج شیئر. ۲.
شرعاً استعمالی ممنوع اولیبوب

آنجی مستحسن اولمیان شیئر:
مکروهات اکله نه مجبوریت
واردد؟

مَكْرُوهِیَّت { س. ع. ر. ایگر نجلک ، منفوریت .

مَكْس { ص. ف. سیکک ، ذاب .

مَكْسَب { س. ع. ر. ج. مکاسب ، («کسب» دن س. م. مبی)
۱. قزاق ، کسب ، کار . ۲. کسب معیشت اتمکه واسطه و آلت اولان ایش : بونیم مکسپور .

مَكْسَر { ص. ع. ر. ن. مکسره ، («کسر» دن س. م. تفعل)
فیریق : فیرلش ، منکسر ، شکسته .
|| د. («صرف عریده» جم مکسر = قاعده تختنده اولیه رق و مفردینک حروف و حرکاتی مختلف صورده تغییر اولغش جم . مقابلی : جم سالم .

مَكْسُوب { ص. ع. ر. ن. مکسوبه ، («کسب» دن س. م.)
قزانش ، کسب اولغش : اموال مکسوبه .

مَكْسُور { ص. ع. ر. ن. مکسوره ، («کسر» دن س. م.)
۱. فیرلش ، فیریق ، شکسته ، منکسر .
۲. کسره حرکه سیله منحرک ، اسره لی : جیم مکسوره ، مکسور العین = عین الفعی اسره لی (فعل عربی) .

مَكْشُوف { ص. ع. ر. ن. مکشوفه ، («کشف» دن س. م.)
۱. آیلش ، آییق ، غیر مستور ، میدانده اولان : اجداد سزا اکثریا کوشکسیرینی مکشوف طونارل دی ؛ مکشوف الرأس = بانئ آییق . ۲. آییق ، ظاهر ، عیان ، آشکار . ۳. کشف اولغش ، بولنوب معلوم اولمش ، وقتیه مجهول ایکن بعده بولغش :

الیوم مکشوف اولان سیارات صغیره ؛ بوکون کره ارضک هر طرفی مکشوفدر . ۴. عسکرجه کوریلوب احوالی معلوم اولمش اولان : اراضی مکشوفه ده حرب اتمکه قائده سی وارددر . || غیر مکشوف = کشف اولغماش ، مجهول : آمر قاده غیر مکشوف بر قالماددر .

مَكْشَب { ص. ع. ر. ن. مکشه ، («کعب» دن س. م. تفعل)
۱. کعب یعنی زار شکنده اولرق مساوی آلتی وجهی اولان و طول و عرض و ارتفاعی بر بولنان : جسم مکعب : مکعب بر طاش ، بر بنا . ۲. طول و عرض و ارتفاعی اولان : بر مکعب متره ؛ بو قزان ایکی مکعب متره صو آلیز . ۳. ایکی دفعه کندی مثیله ضرب ابداش اولان ، بر عددک ایکی دفعه کندی مثیله ضربندن حاصل اولان (عدد) : ۳ عددینک مربعی ۹ و مکعبی ۲۷ در ؛ جذر مکعب = ۲۷ به نسبتله ۳ عددی ، مکشوف به { ص. ع. ر. ن. مکشوف («کفالت» دن س. م.)
۴. کفالتله تعهد اولنان (شیء و یا کیمسه) .

مَكْشُوفُ عَنْهُ { ص. ع. ر. ن. مکشوف عنه ، («کفالت» دن س. م.)
۴. کفالت اولنان ، کفیلی بولنان (کیمسه)
مَكْشُوفُ لَهُ { ص. ع. ر. ن. مکشوف له ، («کفالت» دن س. م.)
۴. کفالت اولنان ، کفیلی بولنان .

مَكْشَف { ص. ع. ر. ن. مکشفه ، («کشف» دن س. م. تفعل)

۱. بر وظیفه اجراسنه و یا بر رسم و ویرکی اعطاسنه مجبور اولان : بالغ اولان آدم کانه و ظائف دینیله اله مکفندر ؛ اهالی مکفه = ویرکی اعطاسیله مکف اولان اهالی ؛ صایان نماز و اوروجله مکف دکلدن . ۲. تر. تکفاتی حیوق ، مکمل صورته و کافتلی یابلش ، طنطنه لی ، دیدی لی ، احتشامی : مکف بر قوناق ، بر سفره .
مَكْل { ص. ع. ر. ن. مکله ، («اکایل» دن س. م. تفعل)
ناجی ، باشنده تاج بولنان ، تاجله مزین .

مَكْمَل { ص. ع. ر. ن. مکمله ، («کمال» دن س. م. تفعل)
کماله ایردیرلش ، کمال بولمش ، تکمیل اولغش ، قصور سز ، تام : مکمل بر بنا ، بر باغچه ؛ مکمل آدم ، معلومات مکمله صاحبی .

مَكْمَن { س. ع. ر. («کن» دن س. م.)
مکمن (بوصی یری ، بوصی طو . تیلان محل ، کین .

مَكْمُون { ص. ع. ر. ن. مکمونه ، («کن» دن س. م.)
مکمون («کن» دن س. م.)
مکتی .

مَكْت { س. ع. ر. قوت ، قدرت ، اقتدار .

مَكْنُوز { ص. ع. ر. ن. مکنوزه ، («کنز» دن س. م.)
خزینیه قوغش ، درخزینیه ابدلش : تقود مکنوزه .

مَكْنُون { ص. ع. ر. ن. مکنونه ، («کنون» دن س. م.)
کیزی ، صافنی ، محفوظ ، دقتله حفظ و صایات اولنان : درمکنون .

مَكْنَا { ص. ع. ر. مکنا ، («کنیه» دن س. م. تفعل)

بر كنيه ايله تكنيه ايدلش ،
كنيه لي : ابو الحسن كنيه سيله
مكني .

مَكُون { ص . عر . ن : مكنونه .
[«كون» دن سه تفصيل]
ط . بايان ، حاصل ابدن ، حصوله
كتيرن : مكنون الياف ؛ مكنون
لحم .

مَكُون { ص . عر . ن : مكنونه .
[«كون» دن سه تفصيل]
ياپلش ، حاصل اولمش ، حصوله
كتيرلش ، وجود بولش .

مَكُونَات { س . ج . عر . حصوله
[كلكش ووجود بولش
شيئر ، موجودات ، مخلوقات .

مَكِه { س . برنوع پوتراق ديكن .

مَكِه { س . عر . حجاز خطه
[مباركه سنك مركزى وكتبه
شرعنهك بولندينى شهر مبارك كه
فخر عالم (مسلم) افتد مرك دخی
مستطرا أسرى و قبله مسليندر :
مكه مكرمه . || مكه يايه سي = رب
عليه مك برى . || مكه يايه سي =
معروف برنج طهي .

مَكِي { ص . عر . ن : مكيه . ۱ .
مَكِي { مكه مكرمه به منسوب
ومتعلق : سناء مكى . ۲ . مكه
مكرمه اهايسندن اولان ،
مكلى .

مِكِيَال { س . عر . ج : مكاييل .
[«كبل» دن اسم آلت]
اولچك نوعندن جوبات اولچيسى .

مَكِيدِه { س . عر . ج : مكاييد .
[حيله ، خدعه ، دوباره .

مَكِيْفَات { س . ج . عر . [الفت
[مولده] كيف ورن
شيئر ، سرخوشلق كتيرن و تريا .

مَكِيك قيبانندن اولان شيئر :
نوتون وانفيه وآفيون دخی
مسكرات كي مكيفاننددر .

مَكِيك { س . جوله سارك ايرايكي
[صاروب آتدقلى آلت كه
مقره كي اولوب اورته سنده كي
متحرك ميله ايرايك صاريلير . ||
مكيك كي = بر رده طورماز ،
متحرك . || ج . مكيك طوقومق =
بر رده طور ميوب كيدوب كلك :
اقتشامه قدر مكيك طوقودى .

مَكِين { ص . عر . [مكان ، مكانه] دن
[ص . ۱ . اوتوران ، بر-
لشمش ، متحرك : مكانك شرقى
مكين اعتبار ياددر . ۲ . نفوذ
واقتهدار ووقار صاحبي . ن .

مَكَلَّ { ياخود ملا . س . عر . ۱ .
[طولى اوله ، طوليق ، خلاه
مقابلى . ۲ . غلبه لك ، جماعت ،
جمعيت ، اجتماع . || على ملا الناس =
خاق نظر نده ، انتظار تامه
اوكنده .

مَلَّا { ياخود منلا . س . عر .
[«ولانا» دن] ۱ . مولويت
صاحبي ، بيوك قاضي : مكه ، مصر ملا .
سى . ۲ . مولويت يايه سنده بوئان
ذات . ۳ . بيوك عالم ، خواجه :
ملا جامي = مولانا جامي ، منلاى
روم = مولانا جلال الدين رومى .
۴ . علوم دينيه وآليه طيالي ،
طلبه علومدن اولان : كل باقلم
ملا ، منلا . || ملا بك = رجال
عليه اصيل زادكانه اطلاق اولنور .

مَلَان { ص . عر . [«ملا» دن ص . ۱ .
[طولى ، مملو ، پر ، مشحون .

مَلَابْسَه { يا ملايست . س . عر .
[«لبس» دن مص . مفاعله]
۱ . بکره ين ايكي شيتك بکد بکرن دن

فرق اولنه ميوب تشويش اولقمي ،
التياس . ۲ . مناسبت ، وجه ،
تقريب : بو ملايستله ؛ قربات
ملايستله .

مَلَّاح { س . عر . ج : ملاحين .
[«ملح» دن سم] كيجي ،
بحري ، كمي ايله دكيزلرده سياحت
ايدن و كيجيلىك علمي بيان آدم .

مَلَّاحَت { س . عر . [«ملح» دن]
[كوزلك ، شيرينلك ،
حسن ، صياحت : ملاحت وجه .

مَلَّاحَت { يا ملاحه . س . عر .
[كيجيلىك ، بحريلىك ،
سير سه فنى : اسكى فنيك ليلى
ملاحتده بك ايلرى وار مشلردى .
س . ج . عر . فد :
مَلَّاحِدِه { ملحد . يا : ملحد .

مَلَّاحِظَه { س . عر . ج : ملاحظات .
[«لحظه» دن مص . مفاعله]

۱ . دقتله باقه . ن . ۲ . ايجه
دوشونمه ، صرف ذهن ايدهر ك
هر جوتى دوشونمه ، مطالعه ،
تأمل : بو ايشى ابي ملاحظه
ايتديكز مي ؟ ايشى ملاحظه ايتزدن
بيان فكر ايتمه ملي . || ملاحظه -
سيله = فكريله ، فكرينه بناء ،
دوشونهر ك : ياغور ياغار ملا .
حظه سيله مشمي كييدم .

مَلَّاحِظَه سِر { ص . باه جفتى ويا
[سويله جكنى اطرا -
فيله دوشونغي . تأمل سر كوته بين .
مَلَّاحِظَه سِرْلِك { س . تأمل سِرْلِك ،
تدبير سِرْلِك .

مَلَّاذ { س . عر . [«لواذ» دن سم]
[بارينه جقي و صيفينه جقي
عمل ، تدافعه صالح متين و مستحکم
موقع ، ملجاء ، پناه : اشقا صرب

بربری ملاذ اتخاذ ایشلردی .

مُلازِم { ص. صر. ن. : ملازمه .
[«لزام» دن سف. مفاعله]

بر بره ویا برتخصه بایشوب
آبرلیان . ن. = سذ. صر. ۱ .

بر صنف و هیئتیه داخل اولوق
مقصدیه معاشیز دوام و خدمت

ایدن : فلان قلمده ملازمدر : ملازم
صفتیه رسومات امانته کیردی ؛

شورای دولت ملازمی = اعضا
نامزدی . ۲ . ه. ضابطه کک اک

کوچک رتبه سنی حائز اولان
عسکری که چاوشک فونته و یوز

باشینک مادوننده اولوب اول
وثاقی عنوانرله ایکی به مقصددر :

مکتب حریره دن ملازم ثانی
چیقوب بعدله ملازم اول او .

مُلازِمَت { سذ. صر. «لزام» دن
[«مفعله » ۱ . مص. مفاعله] بر

شیء ویا شخصه آبرلاز صورنده
الحاق ایتمه . ۲ . دوام ، مداومت ،

برایشه صاریلوب اونکه اشتغال
ایتمه : ایکی سنه دن بری برکتایک

استساخنه ملازمت ایدیور . ۳ .
بر مأموریتیه کچمک اوزره بر

دائرهبه معاشیز دوام و خدمت
ایتمه : فلان قلمه کومروکه ملازمت

ایدیور ؛ اوج سنه ملازمتدن
صکره مأموریتیه کچدی .

مُلازِمَلِک { سذ. ۱ . مأموریتیه
کچمک مقصدیه

معاشیز اوله رق بردائرهبه دوام
ایتمه : کومروکه ، فلان قلمه

ملازملک ایدیور . ۲ . رتب
عسکره ک اک کوچکی اولان

ملازم رتبه سی : بش سنه
ملازملک ایتدی .

مُلاَصِق { ص. صر. ن. : ملاصقه .
[«لصوق» دن سف.

مفاعله] بیتشیک ، یایشیق ، یان
یانه بولسان ، متصل : دری اته

ملاصقدر .
مُلاَطَفَه { سذ. صر. «لطیف» دن

[«مفعله » ۱ . لطیف
ایله معامله ، تططیف . ۲ . لطیفه

سویلتمه ، شقلاشمه : ملاطفه
طریقیه برشیء سویلدی .

مُلاَعِب { سذ. صر. ن. : فند :
ملعبه ، با : مایعه .

مُلاَعِبَه { سذ. صر. ن. : ملاعبات .
[«لعب» دن مص. مفاعله]

اویاشنامه .
مُلاَعِین { سذ. صر. ن. : فند :

ملعون . با : ملعون .
مُلاَغَمَه { سذ. صر. ن. : دانه لری اوستنده

بولسان یعنی خرمانده
دوگله مش آرپه صایلری : حیوانه

ملاغمه یدیرمک .
مُلاَقَات { سذ. صر. «لقاء» دن

[«مفعله » ۱ . مص. مفاعله . —
طوغریسی : ملاقات . بولشمه ،

براشمه ، کوریشمه : ایکی ایمراطور
فلان برده ملاقات ایدمک کاردی ؛

آرمزنده ملاقات وقوع بوله جقدر .
مُلاَق { ص. صر. ن. : ملاقیه .

[«لقاء» دن عذ. مفاعله]
بولشان ، قاوشان ، کوریشن :

بدرینه ملاقی اولدی .
مُلاَل { سذ. صر. ن. : ملا

مُلاَلَت { سذ. صر. ن. : اوصانج ، او .
صانع ، ییقمه ، ییقندی ،

صیقله : بوسوزلر ، بوشرق انسانه
ملا کتیرر .

مُلاَمَت { سذ. صر. «لوم» دن
[«مص. می » جیقتمه ،

آزارلامه ، سرزنش .

مُلاَمَسَه { سذ. صر. «لمس» دن
[«مص. مفاعله » بربرینه

طوقنه ، تماس ایتمه .
مُلاَمِی { سذ. صر. ن. : ج :

[«ملا میون . «لامه» دن
سمه] حکماء کابیون مسالکته

قریب بر مسلک قلندرانه اتخاذ
ایدن طریقلردن برینه تابع آدم :

کندیسی ملایمدر ؛ ملایموندن
بر آدم .

مُلاهِی { سذ. صر. ن. : فند .
[«ماهی» لسانزده قوللا .

نماز] اویونلر ، اکنجه لر ، چاللی
وچندشله لهو ولعب : ملاهی به

طالق ؛ آلات ملاهی = سازلر .
مُلاَلِک { سذ. صر. ن. : و :

[«ملا لیکه » ۱ . سذ. صر. فند . ملک .
[«ایکجه یسی

لسانزده فردکی ده قوللا نیلیر .
مُلاَثِم { ص. صر. ن. : ملاثمه .

[«لاثم» دن سف. مفاعله]
۱ . اویفون ، موافق ، اویار :

عقله ملاثمدر . ۲ . یاواش ، یو .
مشاق ، حلیم : یک ملاثم آدمدر ؛

ملاثم طبعینی . ۳ . اقتباسی
اولیان ، غیرمنقبض : دائما ملاثم

اولمه ، دقت ایتمی .
مُلاَیِمَت { سذ. صر. «لاثم» دن

[«مص. مفاعله » ۱ .
اویفونلق ، موافقت . ۲ . نومشا .

قلق ، یاواشلق ، حلیم : او آدمک
ملاجمی فوق الماده در . ۳ .

اقتباسی فقدانی ، طبیعتک لئنه
مائل اولمسی : ملایمت ویره جک

بر علاج آلمی .
مُلاَبَس { سذ. صر. ن. : ملابس .

[«لبس» دن] کییلجه جک

شيء، كيه جك، روبه، اثواب، جامه : ملبس و مأكل .

{ ص. عر. ث : ملبسه .
ملبس } { «لبس» دن سغه. تفعل
۱. كيش . ۲. التباسي،
فرقز، مشوش . ث .

{ ص. عر. ث : ملبوسه .
ملبوس } { «لبس» دن سغه ۱ .
كيش، قولانش (اثواب) .
۲. كيش، اثواب كيش .

{ س. ج. عر. كيه .
ملبوسات } جك شيلر كيئندي،
اثواب، البسه : ملبوسات و مأ .
كولات .

{ س. عر. ج : ملل . ۱ .
ملت } { دين، مذهب، كيش : ملت
ابراهيم ؛ دين و ملت ايكي-سي
بردر . ۲. بر دين و مذهبه
بولنان جماعت : ملت اسلام ؛
مال مختلفه رؤساي . (لسمزده
بولفت سهوا امت، وامت لقي
ملت يرينه قولانيلوب، مثلا
« ملل اسلاميه » و « ترك ملتي »
و بالمكس « ملت اسلاميه » دينلر
واردد ؛ حالبوكه طوغريسي
« ملت اسلاميه » و « نعم اسلاميه »
و « ترك امتي » ديمكدر ؛ زيرا
ملت اسلاميه بر، و امم اسلاميه
يعني دين اسلامه تابع اقوام
ايسه چوقدر . تعجبا استعمالي
الزمر . [

{ ص. عر. ث : ملتبه .
ملتبس } { «لبس» دن سغه. افتعال
التباسي، ديكر بر شيئن فرق
اولنه ماز، مشبه، مشكوك .

{ س. عر. «لجا» دن سم .
ملجبا } { التجا اولنان ير، ملجا،
پناه .

{ ص. س. عر. ث : ملتبه .
ملتجى } { «لجا» دن سغه. افتعال
التجا ايدن، بر يره ويا بر آدمه
قاجوب حمايه طلب ايدن :
ملجيكرك اعاده سي مصالحه شرا .
ظنندن ايدى .

{ ص. عر. ث : ملتبه .
ملتحق } { «لحق» دن سغه .
افتعال [التحاق] اتش، الحاق
اولنش، قاتلش، ضم وعلاوه
اولنش .

{ ص. عر. ث : ملتزمه .
ملتزم } { «لزوم» دن سغه. افتعال
التزام ايدن، بر شيء ويا شخصي
لازم عد ايدوب طرفدارلق
كوسرن . = س. عر. ج :
ملتزمين . بر محلك بر صنف
رسوم و وارداتي كوتورى اوله .
رق و بالزايدة عهده سنه آلوب
كار و ضررى كنديسنه عائد
اولقى اوزره متفق عليه اولان
بدلى مقسطا خزينه دولته ورن
آدم . التزامي : اعشار ملتزي ؛
معدن كومورينك ، فلان كول
صيد ماهيسنك ملتزي .

{ ص. عر. ث : ملتزمه .
ملتزم } { «لزوم» دن سغه. افتعال
التزام اولنان، لازم و واجب عد
اولنهرق ترويج ايديلن : سرك
حاضر بولمكز ملتزمدر ؛ بنجه
بوايش ملتزمدر .

{ س. واردات دولتن
ملتزمك } { بر قسمي كوتورى او-
له رق عهده سنه آلان آدمك
حال وصفي : ملتزمك ايدوبور .

{ ص. عر. ث : ملتصقه .
ملتصق } { «لصوق» دن سغه .
افتعال ۱ . بيتشيك، يادشيق .

۲. التصاق ايتش، بر يرينه ربط
اولنش : دمير بولك خطوط
ملتصقه سي .

{ ص. عر. ث : ملتفته .
ملتفت } { «لفت» دن سغه. افتعال
۱. التفات ايدن، يوزني چو-
بروب باقان، قطيب خاطر ايدنه .
رك معامله ايلن، التفاتجي :
چوق ملتفت آدمدر . ۲. نظر
اعتباره آلان، اهميت ورن :
بنم اخطاراته ملتفت اولدى .

{ يا ملتقى . س. عر .
ملتقا } { «لقاء» دن سم . افتعال
ايكي شينك و على الخصوص ايكي
ديكر ويا نهرك برلشوب بر يرينه
قاوشدقلى محل، بجم قاوشاق :
ملتقا البحرين .

{ ص. عر. ث : ملتقطه .
ملتقط } { «لقط» دن سغه. افتعال
يرده بولنان شيئي قالدروب
آلان .

{ ص. عر. ث : ملتقيه .
ملتقى } { «لقاء» دن سغه. افتعال
التقا ايدن، قاوشان، بولشان ،
برلشن : فرات قرنهده دجله يه
ملتقى اولور .

{ س. مقن صورتده هركون بر
ملتئم } { جهندن اسن قرهه روزكارى :
بحر سفيد اطلارنده بوتون ياز
مائم روزكارلى اكسيك اولماز .
(دكيزدن اسنه ايمت دينير)

{ ص. عر. ث : ملتسمه .
ملتسم } { «ولس» دن سغه. افتعال
التماس اولنان، برى طرفندن
حمايه اولنهرق تدرير و ترقيسي
رجا اولنان : او آدم ملتسمدر ؛
اوفلاك ملتسميدر .

مُلَمَّس { ص. عر. ژ: ملغمسه .
[مُلَمَّس «دن سفة. افتعال]
التماس ورجا ایدن، برینک لهنده
توسط ایدوب ایشنک ترویجی
طلب ایدن .

مُلَوَّى { ص. عر. ژ: ملتویه .
[مُلَوَّى «دن سفة. افتعال]
اککش، بوککش، صارلمش .
مُلَهَّب { ص. عر. ژ: ملتهبه .
[مُلَهَّب «دن سفة. افتعال]
۱. آلولغش، طویشمش . ۲.
ط. شیشوب قیزارمش، الهاب
پیدا اغش .

مُلَهَّف { ص. عر. ژ: ملهفه .
[مُلَهَّف «دن سفة. افتعال]
۱. آلولغش، طویشمش . ۲.
پک زیاده مکرر و متحرر، یاوب
یاقاران .

مُلَمَّع { ص. عر. ژ: ملثمه .
[مُلَمَّع «لام فون سفة. افتعال]
ط. اوکیلان، النیام پذیر، ایلشن،
قیانان (یاره) .

مَلَجَا { سدة. عر. [مَلَجَا «دن سة.
[صیغینه جی بر، النجا او.
لنان محل، پناه، ملاذ .

مِلَح { سدة. عر. ج: املاح .
۱. طوز، نمک . ۲. کیم.
برحامضه اساس دینلن بر ماده
معدنیه تک بالکیمیامتزاجندن
حاصل اولان طوزه مشابه
ماده که لسان عوامده دخی
اکثریا طوز دینلیر .

مُلِحِد { ص. س. عر. ژ: ملحه .
[ج: ملاحده، ملحدین .
[مُلِحِد «دن سفة. افتعال] الوهیت
وارکان دینه ایثامیان، دینسز،
ایمانسز، منکر، طریق الحاده
صایس آدم .

مُلْحَق { ص. عر. ژ: ملحقه .
[مُلْحَق «الحوق «دن سمة. افتعال]

۱. صکره دن طائش، قاتمش،
ضم و علاوه اولمش : باغچه
ملق بر پارچه بر . ۲. تابع،
حادث : اوناچیة فلان قضایه
ملقدرد . ۳. د. [صرف عربیده]
ثلاثی الاصل اولدیغی حاده رباعی
بابلرندن برینه توفیقاً تصریف
اولنان (فعل) : ملحق دحرج :
ملحق احرنجم .

مُلْحَقَات { سدة. ج. عر. ۱.
ضمیمه لر، علاوه لر،
ضمائم . ۲. بر مرکزہ مربوط
و تابع برلر : قونیہ ولایتک
ملحقانی چوقدر : اورانک کومروکی
فلان مدیریت ملحقاندندر . ۳.
ثلاثی الاصل اولدقلری حاده
رباعی بابلرندن برینه توفیقاً
تصریف اولنان افعال عربیه
بابری : ملقات دحرج، ملقات
تدحرج، ملقات احرنجم .

مُلْحَم { ص. بدینک اتی چوق
[و شیشمان معناسیله قوللا .

نیورسه قده عربیده بویله بر
لفت موجود اولیوب، «لحم»
ماده سی اصلاً تغیل باندن
کلیکیدن، پاکلیشدر . بومقامده
عربیده «لحم» استعمال اولنور .

مُلْحَمَه { سدة. عر. [مُلْحَم «دن سة.
[چوق تلفاتی موجب
بیوک محاربه : قوصوه ملحه
کبرای .

مَلْحُوظ { ص. عر. ژ: ملحوظه .
[مَلْحُوظ «لحظ «دن سمة، [
ملاحظه و تفکر اولنان، خاطر
کن، محتمل : بوکون کله سی
ملحوظدر : بوهاایله قاریاغی دده

ملحوظدر .

مَلْحُوظَات { سدة. ج. عر. خا.
طره کان شیشلر،
محتمل و ممکن مواد .

مَلَح { س. فا. چکرکه، جراد :
[پای ملخ = چکرکه . آياغی
(یوق) که قاریغجه طرفندن
حضور سلیمانہ تقدیم اولندیغی
مشهوردر .

مُلْحَص { ص. عر. ژ: ملخصه .
[مُلْحَص «دن سمة.
تغییل [الک ایی قسمی و اهمیتلی
نقطه لری آلنوب لزومسز طرفی
چیقارملغه خلاصه وزیده ایدلش
اولان، تلخیص اولمش : ملخص
برائردر : اومضبطه تک ملخصی
بودر .

مَلَز { ص. س. [عر. «ملس «دن]
مَلَز ۱. مختلف ایکی جنسندن
مثلاً بیاض ایله زنجیدن متولد :
ملز آدم : ملز قوم : آسریقات
ملزری چوقدر . ۲. جنسی
خالص اولیوب قاریشیق اولان :
انکازن آتلی عرب جنسیله برلی
جنسندن ملزدر : بوکوک خالص
ترنو اولیوب ملزدر . ۳. حبو-
بات و سائرہ مخلوطی، آربه و
دارای ایله قاریشیق بوغدا ی :
ملزک کیله سی قاچه در ؟

مُلَزَم { ص. عر. ژ: ملزومه .
مُلَزَم { [وزوم «دن سمة. افتعال]
مباحثه ده الزام و اسکات اولنان،
مقلوب و سکوته مجبور اولان :
نهایت کندییسی ملزم اولدی .

مَلْزُوم { ص. عر. ژ: ملزومه .
[مَلْزُوم «وزوم «دن سمة، [بر
شییدن ایلری کان، بر شینک
ایجاب کرده سی اولان، دیگر

مِلْقَاطُ { یاخود ملقط. سذ. مر. }
 (ملقط) دن اسم آلت
 جمر. جراحله مخصوص جیز
 و ماشه کبی آلت فر. Ontolabe:
 ملقط جنین؛ ملقط حصات .

مَلَقَبُ { ص. مر. : ملقبه . }
 (لقب) دن سمه. تقیل
 لقبانش، لقبی، تلیب اولنش :
 بارباروس لقبه ملقب خیرالدین
 پاشا .

مِلْکُ { سذ. مر. و :

مِلْکُ { سذ. مر. ج : املاک . ۱ . }
 تصرف اولنان شی. اراضی
 وعقار کی برادورن غیرمنقول
 مال : ملکی بوقدر : برچوق املاک
 متصرفدر : ملک میری ، املاک
 امیریه = خزینة دولت هاند اراضی ؛
 املاک هاپون ، املاک شاهانه =
 خزینة خاصه هاند اراضی . ۲ .
 وقف اولیوب صاحبک ملک
 صریحی اولان اراضی وعقار :
 بودکان ، بواء ، بوباغ وقف میدر
 یوقسه ملک می ؟ ۳ . بر دولت
 وحکمدارک تحت امر وتابینهده
 بولنان مملکت ، کشور ، قلمرو :
 احیاء ملک ودولت .

مِلْکُ { سذ. مر. ج : ملائک ، }
 ملائکه . نزد الهیده بولنان
 روحانیونک بهری ، فرشته :
 ملک مقرب ؛ جن میدر ملک میدر ؟
 || م. پک کوزل ویا پک حلیم
 ومصوم آدم : او ملنکدر ؛ ملک
 کبی ؛ ملک خصلت = ملک خوبی ؛
 ملک سیمای ملک چهره لی . || ملک
 الموت = عزرائیل . — چی لسانز
 ده بعضاً مفرد کی قوللائیلر :
 طیناز ملائکه = پک حلیم آدم .

دوپار اولان ، لمن وقرینه
 مظهر ، رحمت حقدن مطرود
 ومحرم : ملعون شیطان ؛ ملعون
 حریف . = سذ. مر. ج :
 ملاعین . ملتکارانه حرکاتده
 بولنان آدم : بر طاقم ملاعینک
 اقتاسیدر .

مَلْفُ { یا ملفا . ص. مر. }
 (ملف) اسم الف وفتح
 ایدلش : ملفی دیوان احکام
 عدلیه . || د. ملفی عن العمل =
 عمل اغز معموله تأثیری اولماز
 (حامل) .

مَلْفُوظُ { ص. مر. : ملفوظه . }
 (ملفوظ) دن سمه . [
 سولمیش ، سولیلین ، تلفظ
 وقوه اولنان . || غیر منلوظ =
 تلفظ اولنیاں : الف ، هاء غیر
 ملفوظه = بر کله ده بولنوبده
 اوقونیاں بو حرفلر .
مَلْفُوظَاتُ { سذ. مر. ج. برینک }
 سولیدکی سوزلر ،
 اقوال ، گفتار : ملفوظات جنیده
 بفدادی .

مَلْفُوفُ { ص. مر. : ملفوفه . }
 (ملفوف) دن سمه . [
 صارلش ، دیوشیرلش ، برظرف
 ویا مکتوبک ایچنه وضع اولنش :
 ملفوف بوصله ؛ اوراق ملفوفه .
مَلْفُوفَا { ح. مر. تذکره ویا }
 تحریراته صاریلی وظرفک
 ایچنده اولهرق ، لفظاً : اوراق
 متفرعه سی ملفوفاً ارسال
 اولنیور .

مَلْفُوفَاتُ { سذ. مر. ج. برتذکره }
 ویا تحریراته صاریلی
 اوراق : تحریراتک ملفوفاتی چوق
 اولدیفندن ظرفی یوجاک اولمیدر .

بر شینک بولغسیله اولمده
 بولغسی اقتضا ایدن ، بر شینک
 تیجه سی ویا رفیق غیر مفارق
 اولان : حقه ایله قلم لازم ملزوم
 قیلندندر .

مَلَسُ { ص. مر. بلی چوقور اولان }
 حبیلی آت .

مَلَسُ { سذ. مر. ضیا ایله قراکلی }
 قاریشیق ، آلاجه قراکلی .
 [لسانزده بو معنا ایله مستعمل
 اولیوب ، غلط اولهرق « ملز »
 صورتده باشقه معنایله قوللا .
 نیلر . یا : ملز .]

مَلَشُ { سذ. چفته قوزیلی قویونک }
 چوق مهر .

مَلَطِفُ { ص. مر. : ملطفه . ج : }
 (ملطف) دن سمه . تقیل : ط .
 بومشادیجی ،
 اخلاقی تلین ایدن .

مَلَقَبه { سذ. مر. ج : ملاعب . }
 (ملعب) دن [او یون ،
 اویونجی : ملعبه صبیان = چوقی
 اویونجی .

مِلْعَقه { سذ. مر. (ملق) دن }
 اسم آلت قاشیق . ذ .

مَلْعَمَتُ { سذ. مر. ج : ملاعن . }
 (ملعن) دن مص. میی [
 لعنه ، لعنته مستحق فعل وحرکت :
 اجرای ملعنندن خالی قالماش
 ایسه ده نهایت تأدیب ایدلشدور . ||
 ملعن پشه = ایشی کوی ملعنندن
 صیارت اولان .

مَلْعَسْکَارَانه { ص. ح. فالنله }
 (ملعسک) دن سمه . مستحق اولهرق
 صورتده : بر طاقم دسائس
 ملتکارانه ایله ؛ بنی ملتکارانه
 اغفال ابتدی .

مَلْعُونُ { ص. مر. : ملعونه . }
 (ملعن) دن سمه . [لعنه

مَلِك { س. ع. ج. ملوک . حکمدار .

مَلِکَانَه { ص. ج. ف. حکمدارہ منسوب و متعلق ، شاهانہ . [ملوکانہ دہا مستعملدر.]

مِلکدَار { س. ف. ملک صاحب ، حکمدار .

مِلکدَارِی { ص. ف. حکمدارہ منسوب و متعلق ، شاهانہ : جانب مالی ، ملکداری بہ . = س. ف. حاکمیت ، حکومت : حقوق ملکداری .

مَلکُوت { س. ع. ج. ملوک . حکمدارانق ، سلطنت ، پادشاهلق . ن. ۲. ملائکہ و ارواح عالمی ، عالم غیب ، عالم باطن : سیر ملکوت : ملکوت السماء .

مَلکُوتِی { ص. ع. ن. ملکوتیہ . ملائکہ و ارواح طائفہ یعنی عالم غیبہ منسوب و متعلق .

مَلکَه { س. ع. ج. تکرارہ و تکرارہ و کثرت اشتغال ایہ استحصاال اولئان اقتدار ، ممارسہ ، مهارت ، استنادلق : جراحلقده ملکہ کسب ایتشدر ؛ اجرای صنعت ایچون یالکز معلومات کفایت ایتر ملکہده لازم .

مِلکہ { س. ع. ج. قادین حکمدار و یا حکمدار زوجہ سی ، قراییمہ : فلئکہ ملکہسی ؛ ملکہ چین .

مُلکی { ص. ع. ن. ملکیہ . ۱. حکمدارلقہ و بر حکمدارک تحت امرندہ بولئان ملکہ منسوب و متعلق . ۲. اداره مملکت اصولنہ منسوب و متعلق ، اداره

فتنہ دائر : نظامات ملکیہ ؛ اداره ملکیہ ؛ مکتب فنون ملکیہ . ۳. عسکری و علینک غیری : مأمورین ملکیہ ؛ مرا تب ملکیہ .

مُلکی { ص. ع. ن. ملکیہ . ملا . ملکی : ذکبہ منسوب و متعلق و یا شایسته ولائق اولان : ملکی الحصال ؛ اخلاق ملکیہ .

مِلکِیت { ص. ع. شام و جزیرہ بیلترندہ بولئان برخر ستیان مذهب مخصوصی و او مذہبہ تابع آدم .

مِلکِیت { س. ع. ج. صرف ملک اولان یعنی وقف و میری اولئیان اراضی و عقارک حال و صفی : بواوک ، بواغک ملکیقی مبتدر .

مُلکیَّہ { س. ع. ج. دولتک اداره مملکت و طائف مختلفہ سبلہ موظف صنف و هئتی ، عسکری و علی صنفلیک غیری اولان صنوف مأمورین : ملکیہ مأمورینی ؛ ملکیہ اونیفورمه سی ؛ ملکیہ قواعد صندیقی .

مِلل { س. ج. ع. ج. ملل : ملت .

مِلْمَع { ص. ع. ن. ملعمہ . [ملع ملعم دن س. ع. ج. ق. آلا . جہ ، رنگا رنگ ، الوان مختلفہ ایله ملون . ن. ۲. د. هر مصرعی دیگر بر لسانده اولان (بوت) و بولہ بیلتردن مرکب (شعر) . ۳. تر . [غلط اوله رق] صیواحش ، صیومہ ، بولاشعش ، آلودہ ، ملوث : اوسم بانم ملع چامور .

مَلَوَان { س. ع. ن. ملوان (زمانہیک نژدہ قوللائاز .) کوندوز ایله کیمہ ، تون و کون : ما اختلاف ، یا ما تماق الملوان = کیمہ ایله کوندوز تماق ایتدکبہ .

مُلوث { ص. ع. ج. ملوث : ملوث [ملوث دن س. ع. ج. ق. ق. تلوث اولئش ، پس ، مردار ، بولاشیق : اوراسی ملوئدر ؛ اوسق یائی ملوث . ۲. ترتیبز ، غیر منتظم ، قارمہ قاریش : ملوث برقال ؛ ملوث برافلاس ایثی .

مُلُوثِک { س. ع. ج. ۱. پيسک ، ملوثلک : مردارلق ، بولا . شیللق . ۲. قاریشلق ، عدم انتظام : بوشاک . بولافلاس ایشک ملوثلکی .

مُلُوحِیا { س. ع. ج. ملوخی (یو . Mo- λωχία) با . ۱. خطمی ، کل خاتم . ۲. بوندن غلط او . لورق ملحیہ دینلن سیزہ .

مُلُوک { س. ع. ج. ع. ملوک : ملوک . با . ملک .

مُلُوکَانَه { ص. ج. ف. حکمدارہ منسوب و متعلق ، سلطانی ، شاهانہ : عتبہ سنیة ملوکانہ بہ .

مُلُول { ص. ع. ج. ملوله . [د ملال دن س. ع. ج. ق. او . صاعش ، اوصانج کتیرمش ، ییتشم ، بزمش : ملول بر آدم .

مُلُون { ص. ع. ج. ملون . [د لون دن س. ع. ج. ق. ۱. رنگلی ، رنگا رنگ ، کونا کون : ملون جام . ۲. بویاعش .

صده اداره اولسان، کندنه
مخصوص بر اداره ویا معامله به
ناقل و مظهر: ایالت ممتازه؛
فلاندا اداره ممتازه سی.

ممتازیت { ص. عر. : لذت مولده }
{ ممتازاتی، امتیاز،
اداره مخصوصه: ممتازیت اداره.

متمیل { ص. عر. : متمله }
{ متمیل { «میل» دن سف. افعال }
امثال ایدن، آلدینی اسره تو.
فقی حرکت الین. ذ.

متمکن { ص. عر. : «محنة» دن سف. }
{ متمکن { افعال } دکین، امتهان
وتجربه ایدن. ذ.

متمکن { ص. عر. : «محنة» دن }
{ متمکن { سف. افعال } دکین،
امتهان وتجربه اولنان. ذ.

تمد { ص. عر. : تمده }
{ «مد» دن سف. افعال }
اوزایان، امتداد ایدن، زمان
ویا مکانه چوق سورن، سو.

رکلی، دوامی، مقامی: آرتق
صیحاقر ده چوق وقت تمتد
اوله ماز؛ بوجاده بغداده قدر
تمتد اولور.

متمتج { ص. عر. : متمتج: }
{ «مزج» دن سف. افعال }

۱. قاریشه بریلیر، قابل مزج
وترکیب. ۲. بر برینه تمامله
اویفون اولان، هیچ منافرت و منا.
سیتسزک کورلین: بورسمک
رنکاری متمتجدر. ۳. تمامله
قیانان، آره لقی بر اقیان، امتزا.
جلی، اویفون: بو چرچیوهر،
بو قومتمتجدر دکلدرد. ۴. هرکسله ای
کچینیر، رفقا سیله امتزاج و آمیزش
ایدن: متمتج آدمدر. { صوک

ایکی مناده «امتزاجی» ده
مستملدر.

تمتلی { ص. عر. : متملیه }
{ «ملا» دن سف. افعال }

۱. طولی، طولفون، طولمش.
۲. معده طولفرزلفنه او فرامش.
{ ص. عر. : متمتعه }
{ «متنع» دن سف. افعال } ۱.

امتناع ایدن، راضی اولیان. ذ.
۲. ناقابل، امکان وقابلقی اولیان:
ممتنع المحصول = حاصل اولماسی
ممکن و آسان اولیان.

تمتیل { ص. عر. : تمثله، «مئل» }
{ تمیل { دن سف. تفعیل } ۱. تمثیل
ایدن، بکزه دن. ۲. کتاب

وساژه طبع وتمثیل ایدن. ۳.
ط. اغذیه بی قان واته تحویل
ایدن، فر. Assimilateur.

تمد { ص. عر. : تمده، «مدد» دن }
{ سف. یاردیم و امداد ایدن،
یاردیجی، امدادی.

تمدوح { ص. عر. : تمدوحه }
{ «مدح» دن سف. ۱.

اوگوش، مدح و ثنا اولنمش،
برینک مدح و ثنا ایتدیکی سعد
ابن زکی شیخ سعدینک ممدوحیدر.
۲. مدح و ستایشه شایان،
مقبول، مستحسن: اخلاق
ممدوحه: ممدوح الحصال.

تمدود { ص. عر. : تمدوده }
{ «مد» دن سف. اوزا.
دیلان، سسی اوزاده رق و قونان،
مدی: الف ممدوده.

تمر { ص. عر. : «مرور» دن سم. }
{ کچمک بر، بول، ممبر:
مرناس = هرکسک کچدیکی بول.

{ ص. عر. : مزوجه }
{ «مزج» دن سم. } ق.

ریشمش، قاریشیق، مزج اولمش.
تمسک { ص. عر. : تمسکه }
{ «مسک» دن سف. چوق
امساک ایدن، خسیس، بخیل،
الی صیقی.

تمسوخ { ص. عر. : تمسوخه }
{ «مسح» دن سم. } مسح
اولنمش، چرکین بر حیوان شکل
و صورته صولقش.

تمش { ص. صغیر یلمی، صغیرک
تمش } آغزندن آقان لزوجتلی
سایه.

تمش { یا تمشی. سذ. عر. : «مشی» }
{ دن سم. } غلط فاحشی:
تمشخانه. [آتاق یولی، خلا،
کنف، آبدستخانه.

تمضا { یا تمضی. ص. عر. : «مضی» }
{ دن سف. افعال } امضا
اولنمش، برینک امضاسنی حاوی،
امضائی: ایکی امضا ایله تمضا
بر استدانامه.

تمضی { ص. عر. : تمضیه }
{ «مضی» دن سف. افعال }
امضا ایدن، یازمش بر شینک
آلته کندی اسمنی یازان،
واضع امضا، صاحب امضا: بو
سندک تمضی کیمدر؟

تمکن { ص. عر. : تمکنه }
{ «مکانه» دن سف. افعال }.

امکانی اولان، دائره امکانه
بولسان، اوله ییان، اولافان،
محال اولیان: آوروای شمالیده
اوزوم حصولی ممکن دکلدرد؛
ممکن الحصول = حاصل اولسی
ممتمع اولیان؛ ممکن مرتبه ده =
ممکن اولدیجی قدر، درجه
امکانه. || ط. ممکن الشفا = ای
اوله ییلیر.

مَمْلُوكَات { س. ج. عر. اوله بيلار
شيشلر، دائرة اماكن

داخلنده اولان ايشلر .

مَمْلُوكِيَت { ص. امكانز برينه
غير ممكن معنائه
مستعمل غلط تميزدر .

مَمْلُوك { ص. عر. : مملو . { مملو } دن
{ مملو } { مملو } اوصافدان،
بيقديران، بيقندي ورن، ملال
ايراث ايدن . ن .

مَمْلُوكِيَه { س. ج. عر. { مملو } دن س
{ مملو } — لامك كسرله غلطدر .
طوز چيقان ير، طوزله .

مَمْلُوكِيَت { س. ج. عر. : مملو .
۱ . برحكدارك تحت

نايتنده بولنان ير، اولكه
سيام حاكمك مملكتي خيلي
طارلاشمشدر . ۲ . بر دائره
تابع ويا برقومه مسكون والاصل
بر جهت توحيدى اولان ير،
خطه، ديار : آناطولى، عراق،
خراسان مملكتي؛ ممالك عثمانيه؛
ممالك محروسه شاهانه؛ ممالك
اسلاميه . ۳ . تر. شهر، قصبه،
بلده : بروسه بيوجك بر
مملكتدر؛ استانبول كهي مفرح
مملكت اولماز . ۴ . تر. بر آدمك
طوغوب بيوديكي محل وديار :
باغچوان مملكتنه كيتدى ؛
مملكتدن مكتوب آدم .

مَمْلُوكِيَت { ص. س. ۱ . بر مملو
مملكتي { سكانندن بولنان ،

برلى، اهاليدن آدم، بيساچي
اوليان : مملكتيلر بر مكاتب
يائلسنى ايستورلر . ۲ . بر مملكت
اهاليسندن اولان، هممىرى،
بربرى : باغچوان مملكتيلريني

كورمكه كيتيش؛ بر مملكتيلسي
كلش .

مَمْلُوك { ص. عر. { مملو } دن س .
{ مملو } طولى، طولوش، بر مشهور :
اشيا ايله مملو برصديق؛ ارزاقله
مملو بركى .

مَمْلُوك { ص. عر. : مملو .
{ مملو } { مملو } دن س . طوز .
لامش، طوزلى . ن .

مَمْلُوك { ص. عر. : مملو .
{ مملو } { مملو } دن س . تصرف
اولنان، برينك ملك ومالى او .
لان . ن . = س. عر. ج :
ممالك . كوله، قول، اسير، عبد،
بنده .

مَمْلُوكَانِه { ص. ج. عر. : مملو .
{ مملو } منسوب ومتعلق ويا
شايبته، بندكانه، چاكرانه :
معروضات مملوكاهم . { انشا
لسانده يك بيوك ذواته خطاباً
مشكلمدن كنياه اوله رق قوللا .

نيلير .

مَمْلُوكِيَت { س. عر. { مملو }
{ مملو } { مملو } دن س . قولق ،
بندكى : وظائف مملوكيتي ايشا
ايتمك .

مَمْلُوك { ص. عر. : مملو .
{ مملو } { مملو } دن س . منع
اولمش، اجراسنه ويا اكل
وشربه مساعده اولتيان، ياساغ،
منهى : مسكرات استمالى شرعاً
منوعدر؛ حرب جنسي قيصر اقلرك
اخراجى ممنوعدر .

مَمْلُوكَات { س. ج. عر. : مملو .
{ مملو } { مملو } دن س . شرعاً
{ مملو } { مملو } دن س . شرعاً
منع وياساغ اولمش شيشلر،
منهيات : ممنوعاندين اجتناب
ايتملى .

مَمْلُوكِيَت { س. عر. { مملو }
{ مملو } { مملو } دن س . ممنوع
اولان شيشك حال وصفى : يكي
محصولات يتيشديكندن روسيه
دولتي ذخيره اخراجك ممنوعيتي
قالديردى .

مَمْلُوك { ص. عر. : مملو .
{ مملو } { مملو } دن س . ۱ . منت
آلتنده بولنان ، متدار . ۲ .
خشنود، راضى : بن سزى ممنون
ايدرم؛ اوچاله نه ورسه كز ممنون
اولماز . ۳ . تر. سويخش،
سويخيلي، ميرور، محظوظ،
شاد : كنديسي چوق ممنون
كوردم .

مَمْلُوك { ص. عر. : مملو .
{ مملو } { مملو } دن س . ۱ . منت
اوله رق . ۲ . تر. ميرور وشادان
اوله رق، كمال ممنونيتيله : ممنوناً
عودت ايشدى ؛ ممنوناً قبول
ايتدى .

مَمْلُوكِيَت { س. عر. { مملو }
{ مملو } { مملو } دن س . ۱ . منت
آلتنده بولنه،
منتدارلق . ۲ . خشنودلق، راضى
اوله . ۳ . سويخ، شادى،
محظوظيت : سويلديككيز سوز
ممنونيتي موجب اولدى .

مَمْلُوك { ص. عر. : مملو .
{ مملو } { مملو } دن س . ۱ . انسانك
ذوات الئدى
{ مملو } { مملو } دن س . ۱ . انسانك
ذوات الئدى
دينان حيوانلك ديشيننده
ياوردينى ائزيرمكه مخصوص
تومسكى چفته عضوكه انسانك
كوكسنده وسائر حيوانلك آرت
آياقلى آره سنده اولور، ئدى،
پستان : ممه باشى، تيههسى؛ ممه
سونكرى . ۲ . ممه به ويا ممه تك
تیههسه مشابه تومسك، باشلى
ويا طولجه شى : امريك ممهسى؛

مَنَارَه { س. عر. } «نور» دن
 س. تر. زبازردی
 ميمك كسريله در ۱. جوامع
 شريفه ك مؤذك اذان او قومه.
 سته مخصوص بوكك و بر يا
 متعدد شرفه قله س. ۲. با :
 منار .

مَنَارِع { ص. عر. : مَنَارِعَه .
 «تزع» دن س. مفاعله }
 تزع و غوغا ايدن ، غوغا جی ،
 آغزله غوغا به كيريشن ، مخالفت
 ايدن .

مَنَارِعُفِيَه { ص. عر. : مَنَارِعَه .
 «تزع فيها» حفته
 اختلاف و منازعه اولان متفق
 عليه اوليان ، دعوالی ، غوغالی :
 بوعرصه ، بومسئله منازعه نهيدر ؛
 ماده منازعه فيها .

مَنَارِعَه { س. عر. : مَنَارِعَات .
 «تزع» دن ص. مفاعله }
 آغز غوغاسی ، تزع ، مخالفت :
 آرملنده بر منازعه وقوع بولاش ؛
 كارك تقسيمده منازعه ايتملر .

مَنَارِعَه جی { ص. عر. آغزله غوغا
 ايتكي سون ، دائما
 مخالفت و تزع ايدن ، تزعاجی ،
 غوغا جی .

مَنَارِعَه لِي { ص. عر. حفته منازعه
 و غوغا اولان ، منازعه
 زع فيه ، غوغالی : منازعه لِي بر
 تارله .

مَنَارِل { س. عر. : مَنَارِل .
 فد : منزل .
 با : منزل .

مَنَاصِب { ص. عر. : مَنَاصِبِه .
 «نسبة» دن س. مفاعله }
 ۱. بر نسبت اوزره بولان ،
 مناصبتی ، اویغون ، موافق : بو
 اوينم حال و احتياجه مناسبدر ؛

بدنه مناسب اواب . ۲. باقیشير ،
 ياراشیق ، لایق ، شایان ، شا .
 يسته : دوشوندیككز يك منا .
 سبدور : كندیسی بوايشی مناسب
 كورميور .

مَنَاصِبَت { س. عر. : مَنَاصِبَتِه .
 «نسبة» ص. مفاعله }
 ۱. ايكي شي آرهنده كي
 نسبت ، اویغوناق ، موافقت :
 حاليله قیافتی آرهنده مناصبت
 بوقدر . ۲. باقیشه ، لیاقت ،
 شایستگی : مناصبت آلاز .

۳. علاقه ، قرابت ، ارتباط ،
 منسوبیت : كندیسیله بر آز
 مناسبتز واردر ؛ او آدمك بزه
 مناسبتی واردر . ۴. قریب ،
 وسیله : بر مناصبتله كندیسنه
 ایشی آجدم ؛ مناصبت دوشرسه
 سولرم . || نه مناصبت ؟ = اویله
 شي می اولور ؟ بونك امكانی وارمی ؟

= ج. ايكي شخص و یا هیئت
 آرهنده كي معاملات و روابط :
 اونكله مناصبتز يك ای دكلدر ؛
 دولتين بیننده كي حسن مناصبات ؛
 بزاونكله قطع مناصبات ايتك .

مَنَاصِبَتِيز { ص. عر. : مَنَاصِبَتِيزِه .
 «نسبة» اوليان ، غیر مناسب ،
 اویغونیز ، نامعمل : بو ایش
 مناصبتز اولدی . ۲. باقیشیقیز ،
 ياراشماز : مناصبتز بر قیافت
 ۳. سولیه چككه و یا به چفته منا .

سب وقت و حال دوشوین ، هر
 قول و فعلی نامعمل اولان :
 يك مناصبتز آمدردر . = ج.
 مناصبت دوشو ككزین ، بی وسیله :

بن اورایه مناصبتز كیده م .
مَنَاصِبَتِيز لِك { س. عر. : اویغون
 مناصبتز لِك } انز ونا مناسب

فعل و حرکت : كندیسی بر
 مناصبتز لك ایتدی . ۲.
 باقیشیقیزلی : بوقیافتك منا .
 سبتز لکی ظاهر در . ۳. هر
 قول و فعلی نامعمل اولان آدمك
 حالی : شریكك مناصبتز لكنه
 نه دپرسكز ؟

مَنَاصِبَتِيز لِي { ص. عر. : اویغون ، موا .
 «نسبة» فق ، مناسب : بوايش
 يك مناصبتلی اولدی . ۲. یا .
 قیشیر ، ياراشیر : مناصبتلی بر
 قیافت . = ج. مناصبتلی منا .
 سبتز = مناصبت اولسون
 اولسون ، كرك مخلنده و كرك
 نامعمل اولسون : كندیسی اورایه
 مناصبتلی مناصبتز كیدر .

مَنَاصِبَتِيز لِي { ص. عر. : اویغون ، موا .
 «نسبة» تارك دنیا راهب
 و یا راهبه لك عمل مخصوصی ،
 دبر ، صومعه . = س. م .
 روم ایلنده ولایت و اوچنجی اردو
 مركزی اولان شهر .

مَنَاصِبَتِيز لِي { ص. عر. : اویغون ، موا .
 «نسبة» تارك دنیا راهب
 و یا راهبه لك عمل مخصوصی ،
 دبر ، صومعه . = س. م .
 روم ایلنده ولایت و اوچنجی اردو
 مركزی اولان شهر .

مَنَاصِبَتِيز لِي { ص. عر. : اویغون ، موا .
 «نسبة» تارك دنیا راهب
 و یا راهبه لك عمل مخصوصی ،
 دبر ، صومعه . = س. م .
 روم ایلنده ولایت و اوچنجی اردو
 مركزی اولان شهر .

مَنَاصِبَتِيز لِي { ص. عر. : اویغون ، موا .
 «نسبة» تارك دنیا راهب
 و یا راهبه لك عمل مخصوصی ،
 دبر ، صومعه . = س. م .
 روم ایلنده ولایت و اوچنجی اردو
 مركزی اولان شهر .

مَنَاصِبَتِيز لِي { ص. عر. : اویغون ، موا .
 «نسبة» تارك دنیا راهب
 و یا راهبه لك عمل مخصوصی ،
 دبر ، صومعه . = س. م .
 روم ایلنده ولایت و اوچنجی اردو
 مركزی اولان شهر .

مَنَاصِبَتِيز لِي { ص. عر. : اویغون ، موا .
 «نسبة» تارك دنیا راهب
 و یا راهبه لك عمل مخصوصی ،
 دبر ، صومعه . = س. م .
 روم ایلنده ولایت و اوچنجی اردو
 مركزی اولان شهر .

مَنَاصِبَتِيز لِي { ص. عر. : اویغون ، موا .
 «نسبة» تارك دنیا راهب
 و یا راهبه لك عمل مخصوصی ،
 دبر ، صومعه . = س. م .
 روم ایلنده ولایت و اوچنجی اردو
 مركزی اولان شهر .

وی ایکی قسمه بوله ، یاری
یاری به پایلاشمه .

مُناصِفَة { س. عر. یاری یاری به :
شو برکوفه اوزوی
مناصِفَة اَلم .

مَناطِق { س. عر. فد : منطقه .
با : منطقه .

مَناظِر { س. عر. فد :
منظره . با : منظره .

مُناظِرَه { س. عر. چ : منا-
ظرات . (نظر « دن

مص. مفاعله) قاعده و اصول
داخلنده مباحثه : مناظره به

کیریشدیلر . || فن مناظره ، علم
مناظره ، اصول مناظره =

منطقه اصول و آداب مبا-
حثه دن بحث ایدن قسمی .

مَناظِم { س. عر. (فد « منظم »
ساغزده قوللائور . }

دیزلر ، صیره لر .

مُناعَت { س. عر. صرب و متین
وضبطی مشکل یرک

حالی ، صریق ، چتیلک ، متانت :
اوقامه نیک ، اوموقمک مناعتی .

مُنافاة { س. عر. (« نفي » دن
{ مص. مفاعله } منافی و بر-

برینه ضد اولمه ، مخالفت ، مفا-
رت ، اوجامه .

مُنافِد { س. عر. چ : منفذ .
با : منفذ .

مُنافِرَت { س. عر. چ : منا-
فرت . (نفرة « دن

مص. مفاعله) بربرندن نفرت
ایتمه ، سوتیشمه : ایکی شریک

آرمه سنده منافرت واردور .

قارشى نفسانیت کوستروب حسد
ورقات ایتمه .

مُنافِع { س. عر. چ : منفعت
با : منفعت .

مُناوِق { ص. س. عر. چ : منا-
قین . (تفاق « دن سف.

مفاعله) ۱. تفاق القبا ایدن ،
ایکی یوزلیک ایدن . ۲. وقت

سماعده یالاندن اظهار اسلام
ایدوب خفیا کفرده ثابت بو-

لئانلرک پهری .

مُناوِقِل { س. مریاییکله تفاسق
مناوِقِل) القا ایدن آدمک حالی .

مُنافی { ص. عر. ن : منافیه .
(« نفي » دن سف. مفاعله)

مناظر ، مخالف ، اوناز ، توافق
اغز ، ضد ، ناقابل تالیف : بویه

صرفیات فکر تجارته منافیدر .

مُناوِِب { س. عر. چ : فد :
منقبه . با : منقبه .

مُناوِِشَة { س. عر. چ : ماقشات .
(نقش « دن مص. مفا.

عله) آتشمه ، چکیشمه ، منازعه ،
مجادله : زوج و زوجه آرمه سنده

برمناقشه وقوع بولدی ؛ (بعض
آثار جدیده فنییه ده مناقشه

تدقیق و مباحثه معناسنده قوللا-
نامه در . }

مُناوِِصَة { س. عر. چ : منا-
قصات . (نقصان « دن

مص. مفاعله . — عرییده
اولوبوب حسب الایجاب تشکیل

اولغش برلغندر) آله حق و یا
یادیریله حق بر شیتک الک آز

بدله راضی اولانه حاله اولغش
اوزره مسابقته قوغه سی :

شریفه نك حصیرلری مناقصه به
قوندی .

مُناکَهِ { س. عر. چ : مناکحات .
(« نکاح » دن مص. مفاعله)

نکاح قییشمه ، عقد نکاح . =

چ. شرع شریفک نکاحه متعلق
مباحثی : مناکحاتی اپی بلله مش .

مُناَل { س. عر. (« نول » دن مص.
ممی . س.) نائل اولان

شیء ، ید تصرفه کچیریلن شیء :
مال و مثال .

مُناَم { س. عر. (« نوم » دن مص.
ممی) ۱. اویقو ، نوم ،

خواب . ۲. رؤیا ، دوش .

مُناَن { ص. س. عر. (« من » دن
سمی) مبالغه ایله منت

واحسان ایدن حق تعالی
حضرتلری : حضرت منانک

لطف واحسانی .

مُناو { یامانار . س. تازه یش صا.
تان دکلمچی : مناو دکانی ؛

منادون یش آماقی .

مُناوِِیَه { س. عر. (« نوبة » دن
مص. مفاعله) نوبته ایش

کورمه ، نوبتشمه : مناو به ایله
بکلرز ؛ رمضانده آرقداشلر

مناو به ایله قله کیدرلر .

مُناوِِیَه { س. عر. (« نول » دن
مص. مفاعله) ال اوزا .

دوب برشی و برمه ، صونه . ن .

مُناهِج { س. عر. چ : فد :
منهاج ، منهج . با : منهاج .

مُناهِی { س. عر. (« نند » دن
ممی) نهی و تحریم اولغش شیلر ،

اوا سر مقابلی : اوا سر و مناهی
شرعیه .

مسایاه { سد. جر. فرد : منیه .
با : منیه .

مسیت { سد. جر. : منابت .
(« نبات » دن سم) بر
شیتک یتدیکی بر ، اکیلوب
یتیشدیکی محل : منبت ازهار
مخلقه .

میدیت { سد. جر. : منیت .
(« نبات » دن سف. افعال)

اکیلن شیتی کوزل یتیشدیرن ،
هرشیتک یتیمه سنه مساعد ، قوه
انباتیه سی پرند ، محصولدار :
منبت بر : اراضی منبت . || غیر
منبت = قوه انباتیه سی کوشک ،
محصولات ویرمز (پر) .

مینبر { سد. جر. : منابر . (زباز-
دی : میک قیصله در .)
جامع شریفک ایچنده خطیبک
چیقوب خطبه اوقومه سنه
مخصوص نزدبانی کرسی .

منبسط { سد. جر. : منبسطه .
(« بسط » دن سف .

افعال] ۱ . آجلش ، یالیش ،
آچیق : منبسط بر . ۲ . آچیق ،
فرح ، فرحناک ، منشرح : قلبی
منبسط : منبسط الحاطر .

منبع { سد. جر. : منابع .
(« نبعان » دن سم) ۱ . بر

صویک بردن چیقدهنی محل ،
قائناق ، بیکار : طونه نک منبعی ؛
منابع نیل . ۲ . مح. بر حوادث
ویا خصوص و کیفیتک چیقدهنی
پر ، محل ظهور ، مبدأ ، مصدر :
بو روایتک منبعی بوله مدم : او
ذات منبع لطف و کرمدر : منابع
موثوقه دن آلمان معلوماته کوره .

منبع { سد. جر. : منبعه .
(« نبع » دن سف. افعال)

۱ . کوندلش ، مبعوث . مرسل .
۲ . بر باعث و سببک انتاج
و ایجاب ابتدیکی ، ایلری کلش ،
منبر ، ایجاب کرده : اونک
تبللکندن منبع بر قصور .

منبعی { سد. جر. : منبیه .
(« نیه » دن سف. افعال)

ایجاب و اقتضا ایدن ، یاقیشان ،
لایق ، سزاوار .

منبه { سد. جر. : منبه . (« نبه »
منبه { دن سف. تفعل] ۱ . اویا .

ندبران ، اویقودن قالدیران ،
ایفاظ ایدن ، بیدار ایلین . ۲ .
غفلتی دفع ایدوب دقتی جلب
ایتدیرن : اخطاوات منبه . ۳ .
ط . اویقوبی قاجیروب تحریک

ایدن ، اویوغفلتی دفع ایلین :
قوه منبه در . = س . ۱ .

بعض ساعتلرک آدمی ایستیلین
وقته اویاندرفنه مخصوص
چالقیسی و بونی چالدیران ایکنه :
بو ساعتک منبهی واردر ؛ منبهی
ساعت . ۲ . بو ماکینهی حاوی
ساعت منبهی طقوزده اویاندیرمرق
اوزره قوردم .

منبت { سد. جر. : منن : ۱ .
(« احسان ، انعام ، لطف

و کرم : جامع منن = جامع بر
لطف و احسان عد ایدوب مع .
المنونیه قبول ایدرم . ۲ . ایدیلین
برایاکی باشه قافه : بن شریکمک
منتی آرتق چکه م . ۳ . شکر ،
حمد ، سیاس : الله منن اولسون .
۴ . کودیلن برایاکی قارشیدا
اظهار احتیاجله عرض شکران

و محجوبیت ایتمه ، بار آلتنده قاله .
|| بی منت = ایتدیکی ایلاکی باشه
قاقاز ، کرم : ولی نعمت یتمنقر .

منتان { سد . (بلکه قا . « نین » دن
منتان { که یلرم بدن دیمکدر
قوللی یلک که باصمه وسائره دن
یایلوب اسکی قیافته کوملکک
اوستنه کیلیر : باموقی ، جوخه
منتان .

منس { سد. جر. : مننه .
منسح { (« ناسح » دن سف. افعال)

تولید ایدن ، ایجاب و انتاج ایلین ،
بر کونه نتیجه ورن ، موجب ،
مؤدی ، باعث : بو کجه اویقوسز
قالقلم باش آغریستی منن اولدی .

منش { سد. جر. : منشرین
منش { (« نحر » دن سف. افعال)

انتخار ایدن ، کندینی اولدیرن .

منش { سد. جر. : منخبین .
منش { (« نخل » دن سف .) بر

بشقه سنک آثار ادبیه سنه صا .
حب جیقان ، اثر چالان .

منسحب { سد. جر. : منغبه .
منسحب { (« نحب » دن سف .

انتقال] ۱ . سچلش ، برطوبدن
انتخاب و اختیار اولغش ، الک ابی
اولقی اوزره آیرلش ، اورونده .
لغش : منتخب کتابلر ؛ ندیمک
اشعار منتخبه سی . ۲ . طهرده
محاسن ادارهیه تعیین اولسان
اعضا . ۳ . سچلش کی امشا .
لندن فرقی ، ممتاز ، مستثنا :
مدعوینک جمله سی منتخب آدملر
ایدی ؛ کتبخانه سی هب منتخب
کتابلرله مملودر .

منسحب { سد. جر. : منخبین .
منسحب { (« نحب » دن سف .

افعال] انتخاب ایدن .

ایدن، یکن، قالان، میراث قالمش،
موروث: پدرندن منتقل املاء؛
ابویندن منتقل بر مرض. ۲.
وفات ایدن، متوفی.

مستقیم { ص. مر. ن: منتقمه. [نقمه]
مستقیم { دن. سف. افعال } اخذنار
ایدن.

مستقیم { ص. مر. ن: منتقمه. [نقمه]
مستقیم { دن. سف. افعال } اخذنار
ایدن.

مستقیم { ص. مر. ن: منتقمه. [نقمه]
مستقیم { دن. سف. افعال } اخذنار
ایدن.

مستقیم { ص. مر. ن: منتقمه. [نقمه]
مستقیم { دن. سف. افعال } اخذنار
ایدن.

مستقیم { ص. مر. ن: منتقمه. [نقمه]
مستقیم { دن. سف. افعال } اخذنار
ایدن.

مستقیم { ص. مر. ن: منتقمه. [نقمه]
مستقیم { دن. سف. افعال } اخذنار
ایدن.

بوکون درسز منتهی اولدی. ۳.
اک کرده، نهایتده اولان، صوک،
اخیر: منتهی صنف. ۴. برشیشی
اکال ایدن، طوتدینی سلکی
تکمیل ایلین: منتهی شاکرداندن؛
علوم عالیه ده منتهیدر.

منتهی { ص. مر. ن: منتقمه. [نقمه]
منتهی { دن. سف. افعال } اخذنار
ایدن.

منتهی { ص. مر. ن: منتقمه. [نقمه]
منتهی { دن. سف. افعال } اخذنار
ایدن.

منتهی { ص. مر. ن: منتقمه. [نقمه]
منتهی { دن. سف. افعال } اخذنار
ایدن.

منتهی { ص. مر. ن: منتقمه. [نقمه]
منتهی { دن. سف. افعال } اخذنار
ایدن.

منتهی { ص. مر. ن: منتقمه. [نقمه]
منتهی { دن. سف. افعال } اخذنار
ایدن.

منتهی { ص. مر. ن: منتقمه. [نقمه]
منتهی { دن. سف. افعال } اخذنار
ایدن.

منتهی { ص. مر. ن: منتقمه. [نقمه]
منتهی { دن. سف. افعال } اخذنار
ایدن.

منتهی { ص. مر. ن: منتقمه. [نقمه]
منتهی { دن. سف. افعال } اخذنار
ایدن.

منتهی { ص. مر. ن: منتقمه. [نقمه]
منتهی { دن. سف. افعال } اخذنار
ایدن.

مُجِبِّ { ص. عر. ن: منجیه.
[«نجات» دن سه. تفعل]
فورتاریجی، تخلیس ایدن. ن.
مُجِبِّ { ص. عر. ن: منجیه.
[«نجات» دن سه. افعل].
فورتاران. ن.

مُجِيق { ص. کدی کبی حیوانات
مُجِيق { بجهی، طیرناقلی بجه.
مُجِيق { یا مییق. مه. یاغ وچا.
مُجِيق { مور کبی لزوجلی بر
شینک قاریشدریلوب یوغورلسنی
تصویر و تقلید ایدوب مکرر
قولانلییر: برتخره یاغی اوکنه
قویوب اللیله مُجِيق مُجِيق قا-
ریشدریوردی. = صفت کبی ده
قولانلییر: الری مُجِيق مُجِيق؛
صوفاقلر چاموردن مُجِيق مُجِيق
اولمش.

مُجِيقَلامَق { یا مییقلامق. فت.
مُجِيقَلامَق { لزوجلی بر شیئی
قاریشدیروب یوغورمق، زیاده
اللهیوب ازمک: شو یاغی
مُجِيقَلامَک: آراهلر صوفاقک
چامورلری مییقلامیشلر.

مُجِدِّب { ص. عر. ن: منجده.
[«حذب» دن سه. تفعل]
قبورلاشمش، اکری، کمری. ن.
مُجِدِّب { ص. عر. ن: منجدره.
[«حدر» دن سه. افعل]
ابیشلی، مائل، شیو.

مُخْرِف { ص. عر. ن: مخرفه.
[«حرف» دن سه. افعل]
۱. انحراف ایدن، صاپان، بر
طرفه میل ایدوب طوغری
کیتمین، صابه، چاریق. ۲.
دکشمش، متغیر. ۳. صحتده
اولیان، غیر سالم: مزاجی
مخرف، مخرف المزاج = ناسراج،

کیفسز. ۴. ص. هندسه ده) ابکی
ضلعی موازی و دیگر ایکبسی
غیر موازی اولان مربع: شکل
مخرف؛ شبه مخرف = بتون
ضاملری غیر موازی اولان
مربع.

مُخَصِّر { ص. عر. ن: مخصره.
[«حصر» دن سه. افعل]
۱. هر طرفی قوشادلمش،
محدود: مخصر بر محل. ۲.
بالکر برشی و یا شخصی مخصوص
اولوب اولک خارجنه شولی
اولیان: معلوماتی مسلکته
مختصردر.

مُخَصِّر { ص. عر. ن: مخصوص
مُخَصِّر { و معین اوله رق، خا-
رجه شولی اولامق اوزره بر
شیئه مختص اوله رق: بوکون
ارباب اختصاص مخصوص اکندی
شعبه لیه توغل ایدرلر، مختصراً
اقراسنی دعوت ایتش.

مُخَطَّ { ص. عر. ن: منخطه.
[«خط» دن سه. افعل]
انخطاط ایدن، انخطاطده بولنان،
موقی آشاغی اولان، آلحاق:
منخط بر؛ اراضی منخطه.

مُخَلِّ { ص. عر. ن: منخله. [«حل»
مُخَلِّ { دن سه. افعل] ۱. حل
اولنش، چوزلمش: عقده منخله.
۲. حل اولنش، مشکلی رفع
وازاله اولنه رق فصل ایدلش
اولان: مسائل منخله؛ منخل
لنز، معما. ۳. آجیق، مأموری
بولنیا، هنوز کیسه تک نصب
اولنامسیه آجیق قالمش اولان:
فلان مأموریت منخلدر؛ منخل
بر یوقدر.

مُخَنِّ { ص. عر. ن: مخنیه.
[«خن» دن سه. افعل]
اکری، قبورلی، کمری، مقوس:
خط مخنی؛ سطح مخنی.
مُخَنِّ { ص. عر. ن: منخوسه.
[«خنس» دن سه. افعل]
شآ منلی، بومسز.

مُخَنِّ { ص. عر. ن: منخر.
[«نخر» دن اسم آلت]
بورن دلیکی.

مُخَسِّف { ص. عر. ن: مخضفه.
[«خسوف» دن سه. افعل]
۱. کره ارضک کولک.
سنه کیرمکه کاملاً و یا قسماً
ضیاء شمسدن محروم قالوب
قرارمش اولان (کره قر):
آی ساعت بشده کاملاً مخسف
اولدی. (کونش حقهده منکسف
دینلیر. ۲. دها مکمل بر
ذلک یاننده بولغله سونوک بر
حاله قالوب جلب انظار وقت
ایتمین: او عصرده فلان شاعرك
وجودی دیگر شعرائی مخسف
ایتمشدر.

مُخَنِّ { ص. عر. ن: مخنقه.
[«خنق» دن سه. افعل]
بوغلمش، بوغوق.

مُخَدِّ { ص. عر. ن: مخدره.
[«خدر» دن سه. افعل]
۱. اسمک آخرنه
مخد: الحاق اولنه رق اولنرک مد.
لولیه متصف صفتلر تشکیل
ایدر. تر. «لی» وفا. «ناک» کبی:
دردمند = دردلی: خردمند =
عقلی؛ سودمند = فائده لی.

مُندَر { ص. [«مردار» دن غلط].
مندار: با: مردار.

مُندَال { ص. با: ماندال.

مَنْدَب { سَنَد . عَر . } « نَدَب »
مَنْدَب { دَن مَص . مِمِّي } ولوله
إله آغلامه . = باب المندب =
بحر احرك منتهای جنوبیده
واقع یوزاکه تهاکسی سبیله
بویه تسمیه اولشدرد .

مَنْدَبُور { ص . خیرسز ، خیلاز ،
حاجز ، یاراماز .

مَنْدَر { س . اوطله کره وتلری اوز
دینه وسائر عماره دوشن
اوت ویا قبا یوگله طواش سرت
شلتة : اوطله مندروی ؛ مندره
کچمک ، اوتورمقی ؛ ارکان مند-
ری = کره وتک یانی باشنه یره
سربلوب اوزیرینه راحت اونو .
ریلان مندر ؛ قاربوله مندروی =
قاربوله یه شلتلرک آلتنده یایلان
اوت مندر ؛ کوشه مندروی =
کوشه له مندر ؛ آراه ، قایق
مندروی = آراه وقایقه اوزیرینه
اوتوریلان کوچک مندر .
|| مندره کچمک = سدره کچوب
قورلوق .

مَنْدَرَج { ص . عَر . } : مندرجه .
مَنْدَرَج { « درج » دَن سَف .
انفعال } درج وادخال اولمش ،
بر شینک ایچنده بولنان ،
صیقه سدراش : فلان غزته ده
مندرج بر مقاله ؛ بوکتابک مواد
مندرجه سی . (عربیده پک بو
منایه کیلور .)

مَنْدَرَجَات { س . ج . عَر . }
مَنْدَرَجَات { کتاب و غزته وس .
ژمه تک ایچنده بولنان بختلر ، مبنی
علیه ، مواد مجبوت عنها : بو
کتابک مندرجات نه دن عبارتدر ؛
بو غزته تک مندرجاتده جدی بر
شی کورمدم .

مَنْدَرَس { ص . عَر . } : مندرسه .
مَنْدَرَس { « دروس » دَن سَف .
انفعال } اثری قالمش : اواقف
مندرسه ؛ وقفلری مندرس
مکتبلر .

مَنْدَرَك { س . ج . صَنِی لیمان .

مَنْدَفِع { ص . عَر . } : مندفعه .
مَنْدَفِع { « دفع » دَن سَف . انفعال }
کچمش ، صاولمش : خستلوق ،
حرب ، غائله مندفع اولدی ؛
مستله مندفعه .

مَنْدَفِعَات { س . ج . عَر . } : لفت
مَنْدَفِعَات { مولده } باره لردن
چیقان جراحت وسائر .

مَنْدَمِج { ص . عَر . } : مندجمه .
مَنْدَمِج { « موج » دَن سَف .
انفعال } بر شینک ایچنه صوقلش
ویا صارلش ، درج وادخال
اولمش : بو تعبیرده مندَمِج
نکات .

مَنْدَوِب { ص . عَر . } : مندوبه .
مَنْدَوِب { « ندب » دَن سَمَ } وَ .
اوامر و مناهیدن اولوب آنجق
ایشلمه سی مقبول و مستحسن
اولان .

مَنْدِيل { س . } (عربی اولوب
مَنْدِيل { آنجق عربیده خاوی
و بیخته دیمکدر . } ۱ . بورن بورن
وال سلیمکه مخصوص اوله رق
جیده طاشینان پنبوق یا کتن
ویا اییکدن درت کوشه لی
منسوج : ال ، بورن مندیلی ؛
ایک مندیل . ۲ . الدّه طاشینه
جق شینلر وضعنه مخصوص بوغجه
کبی و آنجق آستارسز بویالی
دستمال : بر مندیل الما ؛ مندیله
صاریلی بر کتاب .

مَنْذَر { ص . عَر . } : منذره .
مَنْذَر { « نذر » دَن سَف . انفعال }
طوغری بوله سوق ایتک ایچون
افادات مقننه بیسان ایده وک
تهدید ایدن : بشیر ومنذر .

مَنْذُور { ص . عَر . } : منذوره .
مَنْذُور { « نذر » دَن سَف . } نذر
اولمش ، بر مبارک یره تقدیمی
وعد اولمش ، آداق .

مَنْزَجَر { ص . عَر . } : منزجره .
مَنْزَجَر { « زجر » دَن سَف .
انفعال } منع ونهی اولمش .
(عربیده بویه برکله یوقدر .)

مَنْزِل { سَنَد . عَر . } : منزل .
مَنْزِل { « نزول » دَن سَمَ } ۱ .
ایشای سیر و سیاحتده کچه نزول
اولنان یر ، قوناق . ۲ . ایکی
قوناق آره سی ، بر قوناق بول ،
مرحله . ۳ . اقامت اولنان یر ،
مسکن ، اقامتگاه ، خاه ؛ صاتیق
وقف بر منزل . ۴ . پوسته تاناری
یکیرلینک بولندی بی محل ، تانار
قوناغی ، پوسته ؛ منزل یکیری ؛
منزل ایله کیتدی . ۵ . مرهاتک
قطع ایشدکی مسافه ، آتیم ؛
طوب منزل ؛ تفنن منزل . ۶ . هـ .
کره قرق اطراف ارضده
دورنده اوغرا دینی یعنی حذا-
ل زنده بولندی بی جل کوکیه تک
بهری : منازل قر . || سر
منزل = قصد ویت اولنان صوک
محل . || ع . منزل یوروشی =
سرعتی عسکر یوروشی .

مَنْزِل { ص . عَر . } : منزله .
مَنْزِل { « نزول » دَن سَمَ . انفعال }
ایشدرلش ، کوکدن ایشش ؛
کعب منزله .

مَنْزِلِي { ص. م. ن. ز. بیکرله
کیدن تانار، پوسته چی .

مَنْزِلْخَانَه { ص. ف. ن. تانار بیکر
لرینک طور دیرلدیی
عمل، پوسته قوناخی : مَنْزِلْخَانَه دَن
بریکر آلدی .

مَنْزِلَه { یامزلت س. م. ن. زول
{ دَن س. د. رجه، مرتبه،
پایه .

مَنْزُوع { ص. م. ن. زوعه .
{ دَن س. نزع } نزع
اولمش، قویارلش، رفع وازاله
اولمش .

مَنْزُول { ص. م. ن. زوله .
{ دَن س. زول }
نزول اصابت ایش، زوله
اوغرامش، طامله ایش،
کوتوروم :

مَنْزُورِي { ص. م. ن. زوریه .
{ دَن س. زوی }
افعال } ازوا ایش =
س. م. ن. ازوا ایش یعنی کوشه
و حده چکیلوب کیمسه ایله
کوریمین جابد ومتق : برمنزوی
کوردم .

مَنْزَرَه { ص. م. ن. منزله .
{ دَن س. نراهه } ن. س. م. تقیل
بری، سالم، برصفتله اصلامتصف
ویا برشیته محتاج اولیان : جناب
حق مکادن مذهبدر .

مَنْسَجِل { ص. م. ن. منجله .
{ دَن س. سجل }
افعال } سجه یعنی عکمه دفترته
قید اولمش، سجه یکمش .

مَنْسَد { ص. م. ن. منسده .
{ دَن س. دَن س. افعال }

انسداد ایش، طیفامش، طیفالی،
قیالی

مَنْسَلَب { ص. م. ن. منسلبه .
{ دَن س. سلب }
افعال } سلب اولمش، راحتم
منسلب اولدی .

مَنْسَلَخ { ص. م. ن. منسلخه .
{ دَن س. سلخ }
۱. صولش، یوزلش، دربی
چیقارلش . ۲. صولکوننه یتیشش
(شهر عربی) .

مَنْسَلَك { ص. م. ن. منسلک .
{ دَن س. سلک }
افعال } بر یوله کیروب اونی
تعقیب ایدن، بر طریقه سالک
وبر سلک داخل اولان .

مَنْسُوب { ص. م. ن. منسوبه .
{ دَن س. نسبة }
برشخص ویا شیئه نسبت وتعلق
اولان، متعلق . || د. اسم
منسوب = نسبت بیان ایدن
صفت که ترکیده اکثریا «ی»
و عربی و فارسیده «ی»
اداتیله اولور : بغدادی، بغدادی
کبی .

مَنْسُوبات { ص. م. ن. منسوبات .
تعلقات، متعلقات :
چفتاک منسوباتندن بر قاج
حیوان .

مَنْسُوبِيَّت { ص. م. ن. منسوبیت .
ومتعلق اوا، نسبت،
تعلق، اتساب .

مَنْسُوج { ص. م. ن. منسوجه .
{ دَن س. نسج }
طوقوش، نسج اولمش .

مَنْسُوجَات { ص. م. ن. منسوجات .
اولمش شیلر،

طوقومغله وجوده کمن معمولات،
طوقومغله : وقتیه منسوجات
چوخی هندستاندن کایردی .

مَنْسُوخ { ص. م. ن. منسوخه .
{ دَن س. نسخ }
نسخ اولمش، حکمز براغش،
لغو وایطال ایدلش .

مَنْسَى { ص. م. ن. منسیه .
{ دَن س. نسیان }
نودلش، فراموش اولمش، خط
طردن جیتمش . || نسیا منسیا =
بوس بوتون اونودیلوب کأن لم
یکن حکمنه یکمش .

مَنْش { ص. ف. ن. خوی، خلق،
طبیعت : خرمش = م. م.
کب خویلی .

مَنْشَأ { ص. م. ن. منشئه .
{ دَن س. نشأت }
بر، محل ظهور وصدور،
اصل، اساس : بوايشك،
منشی مجهولدر . ۲. یتیشیلن
سلک، تحصیل اولنان مکتب
وساژه . || منشأ کتاب = باب
سرعسکری مأمورین ملکبه منه
منشأ اوقاق اوزره مؤسس بر
مکتب .

مَنْشَأَت { ص. م. ن. منشئات .
{ دَن س. افعال }
مستعمل دکلددر . قله آلمش
شیلر، برمنشینک یازدی شیلر،
فن انشایه متعلق آثار، مکتوبلر،
محرمات : تألیفاتی یوغیسه ده
اصکثر منشاتی جمع وتدوین
اولغشدر : فرانزجده مادام
سورینه تک منشاتی مشهوردر .

منشار { سذ. عر. } «نشر» دن
{ اسم آلت } دسته، بیقی.

منشاری { ص. عر. } : منشاریه.
{ دسته کی دیش دیش }
اولان . { اصطلاحات فنیّه ده
مستعملدر. }

منشراح { ص. عر. } : منشرحه.
{ «شرح» دن سذ.
انفعال } آجیق، فرحلی، اکلن،
صیقلیان : منشرح، منشرح القلب
بر آدم : خاطری، قلبی منشرح
اولی.

منشعب { ص. عر. } : منشعبه.
{ «شعب» دن سذ.
انفعال } قوللره ایرلش، دالانش،
چتال، شعوب و فروعه منقسم :
اسکی شهرده دمیریول خطی
ایکی به منشعب اولور؛ سلجوقلرک
نسلی جوق منشعب اولدی.

منشَق { ص. عر. } : منشقه.
{ «شق» دن سذ. انفعال }
یارلش، یارمه، شق اولش :
بر جبر سمانی آشاغی به دوشکرک
ایکی به منشق اولمادی.

منشور { ص. عر. } : منشوره.
{ «نشر» دن سذ. } نشر
واشاعه اولمش، یانلش، شایع
{ منتشر دها مستعملدر. } =

سذ. عر. ج. : منشیر. ۱. جانب
جلیل حضرت پادشاهیدن احسان
بیور یلان وزارت و مشیریت
رتبه سنک فرمان هجابونی. ۲.
س. [هندسه ده] مدوره شبیه
اولوبده اوستی سطوح صغیره
دن عبارت اولان شکل مجسم :
منشور قائم؛ منشور مائل؛
منشور متوازی الاضلاع؛

منشور منظم؛ منشور ناقص
وسازه.

منشی { ص. سذ. عر. } «نشته» دن
{ سذ. انفعال } بر ماده بی
نیزاً و مکلاً فله آلفه مقتدر آدم،
اهل انشادن آدم، کاتب : ماهر،
مشهور منشی.

منصب { سذ. عر. ج. } : مناصب.
{ «نصب» دن س. —
بین العوام زبازدی : منصوب. }
۱. نصب و تعیین اولنه جق محل،
بیوک مأموریت، مقام، مسند؛
مناصب عالیّه. ۲. بر ایرماغک
دکیزه ویا بر چاک ایرماغه دو-
کلدیکی بر، آغز، قاوشاق :
سقاریه تک، مندرسک منصی؛
مناصب نیل.

منصب { ص. عر. } : منصبه.
{ «نصب» دن سذ. انفعال }
دوکیلن، انصباب ایدن، دکیزه
ویا بر ایرماغه قاوشان : طونه
قره دکیزه منصب اولور.

منصبدار { س. فا. بر منصب
و مسندده بولنان آدم.

منصرح { ص. عر. } : منصرحه.
{ «صراحه» دن سذ.
انفعال } صراحتی، آجیق، ظاهر،
عیان.

منصرف { ص. عر. } : منصرفه.
{ «صرف» دن سذ.
انفعال } ۱. چکیلوب کیدن، اذ.
۲. د. [صرف عربیده] تنوین
و کسره قبول ایدن (اسم). ||
غیر منصرف = تنوین و کسره
قبول ایتمین : اسم تفضیل غیر
منصرفدر.

منصف { ص. عر. } : منصفه.
{ «نصفه» دن سذ. انفعال }

۱. انصاف ایدن، صاحب
انصاف، انصافی، عدل وحقا.
نیتدن آریمان : منصف آدمدر.
۲. تر. کوتیاکده درجه اعتدالی
چکیوب افراط ایتمین : منصف
بر خرسز.

منصفانه { ص. ج. فا. ۱. عدل
{ و انصاف و حقانیتله :
پک منصفانه حرکت ایدیور؛ بر
طرز منصفانه ده. ۲. درجه
اعتدالی چکیورک، پک ایلری به
وارمیه رق : برآز منصفانه
اوربور.

منصوب { ص. عر. } : منصوبه.
{ «نصب» دن سذ. } ۱.
دیکلدش، قوشش، موضوع. ۲.
نصب و تعیین اولمش، مأموریتده
بولنان، معزول مقابلی : منصوب
و معزول مأمورین. ۳. د.
[نحو عربیده] اعرابک احوال
تک مسندن نصب حالده بولنان :
اسم منصوب.

منصوبات { سذ. ج. عر. د. }
{ [نحو عربیده] حالت
نصبده اولان معمولات. منصوب
قولانیلان اسماء : منصوبات
فصلی.

منصور { ص. عر. } : منصوره.
{ «نصرة» دن سذ. }
جناب حَقک عون و عذاییتله
غالب و مظفر اولان، فتح و نصرتّه
نائل : هر محاربه ده منصور
اولدی.

منصوریّت { سذ. عر. } : نصرت
{ مولده] جناب حَقک
عونیه غالب و مظفر اوله

غالبیت، مظفریت، موقیت :
اعلان منصوبیت اتمک .

منصوص { ص. مر. : منصوصه .
(د ن س) }
نس حکیم ایلہ ثابت اولان ،
قرآن کریمہ صراحۃ بیان
بیوریلان ، حقندہ آیت کریمہ
نازل اولان : شرابک تخریمی
منصوصدر .

منصب { س. مر. (د ن س) }
منصبہ ۱ . کلنک کوکیہ ایلک
دفعہ کورندیکی وقت طور دینی
یوکسکجه محل ۲ . مح . محل
ظهور ، محل تجلی : منصب آرای
ظهور اولدی .

منصب { ص. مر. : منصبه .
(د ن س) }
منصب (وضع) د ن س . افعال
ط . ۱ . (یاره و جیبانی) جرا-
حتلاندیران ، ایریکلندیرن ،
اولدیران ۲ . اغدیینی مدهده
همم ایتدیرن ، همیه مدار .

منصب { ص. مر. : منصبه .
(د ن س) }
منصب (ضم) د ن س . افعال
صکره د ن قاتیلان ، ضم وعلاوه
اولان ، اوسته کان ، انضمام ایدن :
واحترافله برده باش آفرینی
منضم اولدی : مبالغ منصبه .

منطار { س. با : مانطار .

منطبخ { ص. مر. : منطبخه .
(د ن س) }
منطبخ (طبع) د ن س . افعال
طبخ اولمش ، پیشش ، مطبوخ . ذ .
منطبخ { ص. مر. : منطبخه .
(د ن س) }
منطبخ (طبع) د ن س . افعال

۱ . طبعتمده مرکوز ، جلی .
۲ . باشلش ، تمخالاش ، مطبوع .
ذ . ۳ . طبعه ملائم ، مطبوع ،
ک .

منطبق { ص. مر. : منطبقه .
(د ن س) }
منطبق (افعال) ۱ . اویفون ، موافق ،
تمامله بربرینه اویان ۲ . ر .

[هندسه ده] بربری اوزورینه
قونلسه تمامله اویفون کلن
وبری دیگرندن فضله ویا اکسیک
کلن ایک خط ویا شکک بهری .
منطقی { ص. مر. : منطقیه .
(د ن س) }
منطقی (افعال) سوگمش ، سونوک ،
باصدرلش .

منطق { س. مر. : منطق .
(د ن س) }
منطق (مبی) ۱ . سوز ،
کلام ، نطق ، سخن : منطق

الطیر = قوش سوزی ، قوش
دیلی ۲ . مقول سوز سولک
اصول و قواعدندن بحث ایدن
علم مخصوص که فلسفه د ن
ممدوددر .

منطق { س. مر. : و :

منطقه { س. مر. : منطق .
(د ن س) }
منطقه ۱ . قوشاق ، کر . ۲ .

ه . کرۃ ارضک عرض جهنجه
اولان سره لرینک بهری :
منطقۃ حاره ، منطقۃ معتدله ،
منطقۃ بارده . || منطقۃ البروج =
سماده بروج اثنا عشرک سره
اولدقلری دائره . || منطقۃ
سکونت = بحر محیطده خط استوا
قربنده روزکاردن خالی اولان
منطقه .

منطقی { ص. مر. : منطقیه .
(د ن س) }
منطقی ۱ . علم منطقه منسوب
و متعلق : قیاس منطقی ؛ قضیه
منطقیه ۲ . مح . قواعد منطقه
مدافعه ، معقه . : منطقه س . ذ .

= س. مر. : منطق .
علم منطق علماسندن ، علم منطقه
متوغل عالم : مشاهیر منطقو-
ندن .

منطق { ص. مر. : منطق .
(د ن س) }
منطق (افعال) براغش ، سرلست
قالش ، قویورلش ، صالیور-
لش ، آزاد .

منطوق { ص. مر. : منطوقه .
(د ن س) }
منطوق سوبلش ، دینلش ، گفته . =

س. مر. ۱ . سوز ، کلام ، نطق .
۲ . مفهوم ، مال : اراده سنی-
تک منطق جلیله توفیقاً .

منطوی { ص. مر. : منطویه .
(د ن س) }
منطوی (ط ی) د ن س .
افعال [دیوشرلش ، طویلا-
نمش ، لف اولنمش .

منظر { س. مر. : منظر .
(د ن س) }
منظر (کورین برکورینش ،
صورت ، هیئت ، لقا : کریمه
المنظر = کورینشی چرکین ، بدلقا .
منظر { س. مر. : منظر .
(د ن س) }
منظر (اسم آلت) ط . بدن انسا-
تک ایچنه بانه جق آلت ، فر .
Spéculum : منظر اذن .

منظره { س. مر. : منظره .
(د ن س) }
منظره ۱ . باقیلوب سیر اولنان محل و مو-
قع ، کوزک احاطه ایتدیکی موا-
قعک کورینشی و صورت و هیئت :
یشو قیبرل نه کوزل بر منظره
تشکیل ایدیر ؛ بو اوک کوزل
منظره سی وارددر ۲ . بویه بر
موقی ویا برطاقم مواقمک هیئت
همویه سی تصور ایدن رسم ،
Paysage . = ج . هندسه

ورسده) اجسام و مواد مختلفه
بولند قری موافق کرب و بعدینه
و وضعینه کوره ابراز ایلدکاری
صور مختلفه : رسده اک زیاده
منظره دقت ایتمک اقتضا ایدر؛
فن مناظر. فر. Perspective.

مَنْظُور { ص. عر. ن: منظور.
[«نظر» دن سمه] ۱.
باقیلان ، نظر اولتان : منظور
حالیری یورلوق اوزره تقدیم
قلندی. ۲. نظرده بولتان ، بر
توجه مظهر اولان .

مَنْظُوم { ص. عر. ن: منظومه .
[«نظام، نظم» دن سمه]
۱. نظامنه قوشمش ، ترتیب
و تنظیم اولمش، منتظم، صره سمه
کیرمش. ن. ۲. شمراً افاده
اولتان، وزنی و قافیله منثورک
ضدی : کلام منظوم .

مَنْظُومه { س. عر. ج: منظوم .
[«مات» ۱. صره، دیزی،
طاقم. ۲. موزون حکایه ،
داستان، مثنوی : شاعر یحیی
بکک براق منظومه سی واردر .
۳. الکتریک حاصل ایتمک
ایچون مرتب الواح طاقیمی .

منع { س. عر. بر اقامه، صاومه،
طوردیرمه، جایدرمه، یا
ساغ ایتمه : شاکردانی توتوندن
منع ایتمی ؛ قاری قطعاً منع
ایندی. || مج. منع مصادمه =
سفایتمک مصادماته میدان ویر .
مه مک ایچون بین الدول مخد
اصول : منع مصادمه نظامنامه
سی .

مَنْعِل { ص. عر. ن: منعده .
[«عدول» دن سمه]
انفعال [طوغری بولدن صایمش،

عدول ایتمش اولان. ن.
مَنْعِلِم { ص. عر. ن: منعده .
[«عدم» دن سمه] انفعال
یوق اولان ، موجود اولیان ،
معدوم، اولان .

مَنْعَزَل { ص. عر. ن: منعزله .
[«عزل» دن سمه] انفعال
۱. آبراش بر طرفه چکیکن .
۲. عزل اولمش، معزول : مأمور .
ریتسز .

مَنْعَطِف { ص. عر. ن: منعطفه .
[«عطف» دن سمه]
انفعال صابان، بر طرفه طوغری
دوتن ، انعطاف ایدن : نظر
تقدیری منعطف اولدی .

مَنْعَقِد { ص. عر. ن: منعقد .
[«عقد» دن سمه] انفعال
۱. باغلاشمش ، باغلی ، دوکو-
ملتمش. ن. ۲. ایکی طرف پیونده
رسماً قبول اولمش ، معامله
رسمیه سی اجرا اولورق تقرر
ایتمش ویا طرفیندن امضا اید-
لمش : نکاح، معاوده ، مصالحه
منعقد اولدی. ۳. تشکیل ایدن ،
تشکیل اولمش، قوریلان، اجتماع
ایدن : مجلس ، قومیسسیون ،
قوتفرانس منعقد اولدی .

مَنْعِکَس { ص. عر. ن: منعکسه .
[«عکس» دن سمه]
انفعال ۱. ترسمه دوشمش ،
چویرلمش، معکوس. ۲. بریره
چادوب کری دوتن ، عکس
ایدن ، انمکاس ایلمن : صدا
دواردن منعکس اولور. ۳.
پارلاق بر شیئه اوروب اورادن
ضایی ویا رسم و شکلی کن ویا
کورینن : سطح قردن منعکس
اولان ضیاء شمس ؛ صورتی

آینه، صویه منعکس او-
لیوردی .

مَنْعِم { ص. عر. ن: منعیه .
[«نعمه» دن سمه] انفعال
۱. نعمت ویرن، هرکه یدروب
ایچین، انعام واحسان صاحبی،
مکرم ، احکراجی : یک منم
آدمدر. ۲. ولی نعمت .

مَنْعِمَانِه { ص. عر. ن: منعمه ویا
منعمانه [اکرام واحسان صاحبه
مخصوص ویا منسوب و متعلق ،
ولی نعمته یاقیشه حق صورتده :
جانب حاله منعمانه لینه .

مَنْعَل { س. با : مانفال .
[«منع» س. با : مانفیر .

مَنْعِلَا { یا منعی. س. عر. [«نقی»
[«دن سمه] نقی بحلی .

مَنْعَج { ص. عر. ن: منعجه .
[«فتح» دن سمه] انفعال
آچلمش، آجیق، مفتوح، کشاده.
ن.

مَنْعَذ { س. عر. [«نفوذ» دن
[«سمه] برشیک نفوذ ایدم.
جک بری، دلیک «آغز» هوا
ایچون بر منفذ برافلی ؛ هیچ بر
طرفده منفذی اولمالی .

مَنْعَرَج { ص. عر. ن: منفرجه .
[«فرجه» دن سمه]
انفعال [آرسمی آجیق، گکیش،
ایکی یانی بریردن اوزاق ؛ زا-
ویه منفرجه = ۹۰ درجه دن
زیاده آجیق کوشه ، زاویه
حاده مقابلی .

مَنْعَرِد { ص. عر. ن: منفرده .
[«فرد» دن سمه] انفعال

مَنفُور { ص. مر. ن: منفوره.
{ «نفره» دن سغه. }

کندیسندن نفرت اولنان، نفرت
اولنه جق، سولین، کندیسندن
قاجیلان، ایکرنج: بولیش منفو.
رمدر؛ شیطان منفور بر
شخصدر.

مَنفَهَم { ص. مر. ن: منفهمه.
{ «فهم» دن سغه. انفعال }

آکلاشیلان، فهم ودرک اولنان:
مکتوبندن منفهم اولدیشنه کوره.

مَنقِی { ص. مر. ن: منقیه.
{ «نق» دن سغه. ۱. نقی
اولنش، مملکتدن سورولش،
اجلا اولنش، سورکون: جانی
ابدیاً منقی قالدی. ۲. د. حدث
عدم وقوعی بیان ایدن، مثبت
مقابلی: کلدی ماضی منقی
وکلدی ماضی مثبتدر. ۳. مر.
الکتریکه ایکی قوتندن بری که
مثبت مقابلدر. || قطب منقی =
مقناطیسک منی الکتریقی حاوی
اولان اوجی.

مَنقِی { سغه. مر. با: منقا.

مَنقِیَّأ { ح. مر. سورکون اوله.
{ «رق» نقی صورتیله:

منقیاً قایه کوندرلدی.
مَنقِیَّأ { یا منقی. ص. مر. «نقایه»
{ «نق» دن سغه. تفعلیل تمیزلنش،
تطهیر و تصفیه اولنش، پاک.

مَنقَاد { ص. مر. ن: منقاده.
{ «قود» دن سغه. انفعال }

انقیاد ایدن، مطیع، تابع، رام.
مَنقَار { سغه. مر. غاغا، قوش
{ غاغاسی.

مَنقَارِی { ص. مر. ن: منقاریه.
{ غاغا شکنده: منقاری
الشکل.

متصلک غیری: هو، انت، انا
کبی.

مَنفَع { سغه. مر. ج: منافع.
{ «نفع» دن مص. میی

فائده، نفع، استفاده. کار،
سود، تر. آمو (آسیغ): بو
علاجدن چوق منفعت کورد؛

بیم بونده بر منفعتیم یوقدر؛
منفعت شخصیته: منافع عمومی.
|| نافع صندیقی = زراعت باغه.

لرینک تأسیسندن اول جزئی
فائضله اهالی به ایجه اقراضنه
مخصوص بلدییه مربوط صندیق.

|| منفعت بخش = نافع، مفید،
استفاده لی.

مَنفَعَسَر { ص. فائده سر، کار سر،
{ غیر مفید.

مَنفَعَلِی { ص. فائده لی، کار لی.
{ مفید، نافع، استفاده لی:

چوق منفعتلی برایش، بر
علاجدر.

مَنفَعِل { ص. مر. «فعل» دن
{ سغه. انفعال } ایجنه
ایشلمش، آلمش، متأخر، کو
جفش، خاطر مانده مغیر: او

سوزدن منفعل اولدی.

مَنفِق { ص. مر. ن: منفقه.
{ «نقه» دن سغه. انفعال }

اتفاق ایدن، نفقه ویرن، بسلین:
منفق فقرا.

مَنفَک { ص. مر. ن: منفکه.
{ «فک» دن سغه. انفعال }

آرلمش، چیقمش، سوکلمش،
قوبمش، انفکاک ایتش: بعض
یرلرک درسی قولای منفک

اولماز؛ دکاک مهرخی منفک
بولدم. || غیر منفک = آبرماز،
بیئتیک.

۱. بالکتر، تک، تنها، بر بردن
التصاق و اختلاطی اولیان،
کندی باشنه، آیری: منفرد.
برتیله، برکوشک؛ منفرد برحاله
باشایور. ۲. ص. الکتریکلدر.
ملک اوزره اختلاطی کدلمش،
فر. Isolé.

مَنفَرْد { ح. مر. ۱. بالکتر.
{ «وت» تنها اوله رق،
کندی کندینه: بانچوان برکبه
چکلمش منفرد آباشایور. ۲. آیری
آیری، بربردر، مجتمعاً مقابلی:
مملکتک اعیانی منفرداً زیارته
کلدیلر.

مَنفَس { س. نفس آله جق بر
{ «آجیقاق» معناسیله قوللا.
نلش ایسه ده، عربیده بالکتر
تفعل باندن بومنايه کلدیکندن
غاطدر. منفذ دلی.

مَنفَسِخ { ص. مر. ن: منسخه.
{ «فسخ» دن سغه.
انفعال } فسخ و لغو اولنش،
مفسوخ، ملغا: قانونک منسخ
ماده لری.

مَنفَصِل { ص. مر. ن: منفصله.
{ «فصل» دن سغه.
انفعال } ۱. آرلمش، آیری،
بیئتیک اولیان، متصل صدی.

۲. یرندن آرلمش، مأموریتندن
چیتمش، مزول: فلان قائمقا.

ملقدن منفصل. || د. حروف
منفصله = آلتدن بیئتیمین

حرفلر، حروف متصله تک غیری
اولان (ا، د، ز، و)

حرفلری. || ضمیر منفصل =
{ صرف عربیده } دیگر کله به

بیئتیک اولیان ضمیر، ضمیر

منقاله { ص (عر) «من قال» دن
{ غلط } سوزی بچر،
متشده اعیان و اشرافدن :
منقاله آدم .

منقبض { ص. عر. ن : منقبضه .
{ «قبض» دن سه .
انفعال ۱ . طولانمش چکلمش ،
بوزلش . ۲ . صیقلمش ، صیقند .
یلی ، انقباض درونه اوغرامش .
۳ . پکلی اولان ، انقباضه دو .
چار . { پکاک و برنجی مناسیله
قوللانلی . }

منقب { سذ. عر. { «نقب» دن اسم
{ «آلت» دلکه مخصوص
بر نوع جراح آتی .

منقبه { وبا منقب. سذ. عر. ج :
{ مناقب . بر ذاتک فضل
و مزینه دلالت ایدن فقره و بوندن
بحث ایدن مقاله و رساله مدحیه :
منقبه جناب رسالتپناهی : منا .
قب چهاربار .

منقبه { ص. عر. ن : منقبه .
منقب { «نقب» دن سه. تفعل
۱ . صولش ، آیقلاشمش ،
تیزلش . ۲ . اک ایی قسمی
سچلمش ، منتخب ، کریده . ۳ .
اداره مقصدیله فضله سی کلمش
(مصرف) . { آدروپا لسانلرنده
تقوم مناسیله مستعمل و عرییدن
ماخوذ اولدیغی ظاهر اولان
Almanach لنتک «المنقب» دن
غلط اولدیغی مظنون ایسه ده ،
بو تعبیرک عربلرجه او معنا ایله
مستعمل بولنش اولدیغی بیلنمده .

یکندن ، بوباید احتیاط لازم .
منقراض { ص. عر. ن : منقرضه .
{ «قرض» دن سه .
انفعال { توکنوب بیتمش ، آرقه

سی و ذرتی کلمش ، سوگمش :
امریقا برلیری منقرض اولقی
اوزره در ! ماموت دینلن فیلک
عرقی منقرض اولشدور .

منقش { ص. عر. ن : منقشه .
{ «نقش» دن سه .
افعال { آرایش ، بولنش ، تقسیم
اولنش : ایکیه منقسم اولدی .
منقش { ص. عر. ن : منقشه .
{ «نقش» دن سه. تفعل
نقشی ، تصویرلی ، رسمی .

منقضی { ص. عر. ن : منقضیه .
{ «قضاء» دن سه .
انفعال { بیتش ، نوکتمش ، آردی
کیش ، ختام بولاش : امتیا .
زک . سندک مدتی منقضی اولدی .

منقط { ص. عر. ن : منقطه .
{ «نقطه» دن سه. تفعل
نقطه قوشمش ، نقطلی ، منقوط .
منقطع { ص. عر. ن : منقطه .
{ «قطع» دن سه .
انفعال ۱ . کیش ، کیک ،

آره سی کسبلن ، آره لقی ورن ،
آره لنلی ، فاصله لی : یاغموور بر
مدت منقطع اولدی . ۲ . آره .
سی کلین ، ختام بولان : سلاله
جنگیز چینه ده منقطمدر . ۳ .
آرلمش ، کیش ، ارتباط و
اختلاطی قالماش : او بزدن
بوسه بونون منقطع اولدی . ۴ .
هرکسدن کسلیوب یا لکیز بر
ذاته اتساب و اختصاص ایدن :
فلان ذاته منقطع ایدی . لایوم
بو معناده قوللانماز . || غیر
منقطع = فاصله نر ، متصل ،
سورکلی .

منقب { سذ. عر. { «نقب» دن اسم
{ «آلت» ص. بعض ادویه بی
خاشلامه مخصوص قاب ، فر .
Infusoir .

منقل { سذ. عر. { «نقل» دن
{ «مانقال» .

منقلب { ص. عر. ن : منقلب .
{ «قلب» دن سه. انفعال
قلب اولنش ، دیگر بر شکل
و صورته کیرمش ، دکیشمش ،
مبدل : بر قاج آماج دیکمکه
اوتارله باغچه به منقلب اولدی .

منقله { سذ. عر. { «نقل» دن اسم
{ «آلت» ر . { هندسه ده
زاویه رسم ایتمک و اولچمک
ایچون مستعمل نصف دتره
مورتنده درجه لی آلت .

منقوش { ص. عر. ن : منقوشه .
{ «نقش» دن سه .
نقش و تصویر اولغش ، ترسیم
ایدلش ، مختلف بویارله بولاشمش :
طاولانری منقوش ایدی .

منقوط { ص. عر. ن : منقوطه .
{ «نقطه» دن سه .
نقطه لی ، نقطه سی اولان ، منجمه :
ظاه منقوطه . مقالی : مهمل ،
مهمله .

منقوع { ص. عر. ن : منقوعه .
{ «نقع» دن سه . ص.
خاشلامش = سذ. عر. خاشلامش
نبات صوبی : چای منقوعی .

منقول { ص. عر. ن : منقوله .
{ «نقل» دن سه . ۱ .
برردن بریره طاشینمش ، نقل
اولنش : دیکیلی طاش . دید .
یکیز مسله مصردن منقولدر .
۲ . آغزدن آغزه روایت او .
له وق کاش اولان ، نقل و روا .
یتله بیانت : معقول ایله منقولی
مزج ایتملی . ۳ . برمعنادن دیکر .
ینه نقل ایدلش : منقول شرعی ،
منقول عرفی .

منقولات { سذ. عر. ج .
{ «نقل» ایله بیانت و نقل

وروايته مستند اولان معلومات،
حديث و تفسير كي علوم شريفة،
معقولات مقابلي : منقولات
ايلاه توغل ايدين علما .

{ ص. عر. ن. منقبه .
منقبه } { «نقاب» دن سف. تفصيل
تجزيل، تطهير و تصفيه ايدين .

{ ص. بيوك بويك مكيكي .
منكبج } .

{ ص. م. ن. منكره .
منكر } { ج. منكرين . «نكر»

دن سف. افعال } ۱. اقرار
و اعتراف ايتين ، انكار ايدين :
اوقات كنديسنة اسناد اوليور .
سده كنديسي منكر در . ۲ .

قبول و تصديق ايتين ، تكذيب
ايلين ، ايتانيمان ، ايمانسر ، ملحد :
اودام آخري منكر در ؛ منكر
و حداثيت . = سذ. م. قير
سوالرين ايدين ايكي ملكدن
برى . ديكرى : نكير .

{ ص. عر. «نكر» دن سف.
منكر } { افعال } ۱. قبول و تصديق

اولانيمان ، رد اولنان . ۲ . قبوله
شايبسته اوليان ، غير مقبول ،
مردود ، مكره . ۳ . شرعاً
تجويز اولانيمان ، معروف مقابلي :
امر بالمعروف نهى عن المنكر . ||
غير منكر = ناقابل انكار ، مسلم :
امر غير منكر در .

{ ص. عر. ن. منكره .
منكر } { «نكر» دن سف. تفصيل

د. (نحو عريده) تنكير حالنده
اولان ، غير معين و مهم بر شيه
دلالت ايدين ، معرف مقابلي .

{ ص. عر. شرعاً مني
منكرات } { و غير جائز شينلر :

منكرات دن يك مجتهدر .

{ ص. عر. ن. منكره .
منكبسر } { «نكر» دن سف. افعال

۱. قيرلش ، قيريق ، يارد لاش :
آينه منكبسر اولدى . ۲ . مجر
قيرغين ، كوجمش ، محزون ،
مكدر : قاي منكبسر اولدى :

منكبسر القلب . ۳ . ر. م.
استقامتي منحرف (خط ، شعاع
و سائر) : خط منكبسر ؛ اشعه

شمس هوايه ويا صربه كيرديكنده
منكبسر اولور .

{ ص. عر. ن. منكبسه .
منكبسف } { «كسف» دن سف.

افعال } كسوفه او غرامش ، طو.
تلش ، كره قرك آرمه كيرمسيله
قسماً ويا كاملاً كورغز اولاش
(كونش) . (آي حقنده مخفف
ديلر)

{ ص. عر. ن. منكبسه .
منكبسف } { «كشف» دن سف.

افعال } ۱. ميدانه چيقمش ،
ظاهراً كورين ، آييق ، غير
مستور . ۲ . كشف و لغش ،
مجهول ايكن بولنوب معلوم
اولش ، مكشوف .

{ ص. فا. بنفشه دن
منكبسه } { معروف كوزل راجهلى

كوجك چيك كه يرد بيدر بو .
وارالجه بايراقى بر باند اولوب
اكثرياً مور رنگده اولور ؛

ايت ، جزاير ، مصر منكبسه ؛
قائملى ، هرجاى منكبسه = بو
چيچك انواعى ؛ منكبسه شروى ؛
منكبسه مورى = منكبسه رنگنده

مور . = ص. منكبسه رنگنده ،
مور .

{ ص. انبيك بيلزكي ،
منكل } { خلخال .

{ ص. يتا. Machina دن
منكنه } ۱. صيفشدره جق ويا

باصه جق آلت انواعى : قاش
منكنه سي = سيلندير ؛ اوزوم ،
زيشون ، منكنه سي = مصره ؛
دميرجى ، مرانفوز منكنه سي .
۲ . زيربكلى ويا چرخلى آلت
انوعى : ديشجى ، حجامت
منكنه سي .

{ ص. عر. ن. منكبوه .
منكبوب } { «نكب» دن سف.

۱. نكبته دوجان ، بدبخت ،
طالمسز دوشكون . ۲ . اعتبار دن
دوشمش ، انظار توجهي فائز
ايتش .

{ ص. سذ. عر. ن. منكبويلت
منكبويلت } { مولده } منكبوب

اولان آدمك حالى ، نكبته ،
دوشكونلك .

{ ص. سذ. عر. «نكاح»
منكبوحه } { دن سف. نكاحلى ،

زوجه ، حليه ، رفيقه .

{ ص. عر. ن. منكبوسه .
منكبوس } { «نكس» دن سف.

ترسده دوشمش ، باش آشاغى ،
مكبوس .

{ ص. فا. كويه .
منكبوش } .

{ ص. با. ملا .
منكبلا } .

{ ص. ج. عر. قذ. منت .
منكب } { با. منت .

{ ص. با. مانند .
منكبند } .

{ ص. سذ. عر. صورت ،
منكبوال } { طرز ، وجه ، طريق :

بر منوال محرز ؛ هپ بر منوال
اوزره .

مَنُورُ { ص. عر. ن: منوره. }
 مَنُورُ { «نور» دن سمف. تفیل]
 پارلادیش، شور اولمش،
 زیادار، روشن، درخشان:
 کونش اورته لی منور ایلدی؛
 مدینه منوره.

مَنُوطُ { ص. عر. ن: منوطه. }
 مَنُوطُ { «نوط، نباط» دن سمف.]
 آصیل، ملق، متوقف، وجودی
 دیگر بریشک وجودیه باغلی:
 چوققلرک تحصیل و تربیه سی بر
 ای مملک بولمنه منوطدر.

مَمُومُ { ص. عر. ن: منومه. }
 مَمُومُ { «نوم» دن سمف. تفیل]
 ط. اوبودان، اوقو ورن، اوقو
 کتیرن (دوا وسارته).

مَمُوی { سذ. عر. «نیه» دن }
 مَمُوی { سمف. مقصد، مرام، }
 نیت اولان شی: منوی ضعیری.
 مَمُوی { ص. عر. ن: منویه. مئی }
 مَمُوی { منسوب و مطلق: حویات }
 منویه.

مَمُویش { سذ. ۱. ترمینی آغاجی }
 مَمُویش { تخمی. ۲. قلییده و }
 کزی کی بعض قاشلرده کوریلن
 طالع و تموج: بوقلیک، قاشک
 کوزل بر منویش واردر. (بو
 ایکنی منابله اصل «مویش» در.)
 مَمُویشْتَمَکُ { فل. طالع لائق، }
 مَمُویشْتَمَکُ { طالع لی اولق.

مَمُویشلی { ص. (اصلی: مویشلی) }
 مَمُویشلی { طالع لی، تموج: }
 منویشلی کزی، قلیج.

مَنَه { «من» حرف جریده «ه» }
 مَنَه { ضمیر غائبندن مرکب تعبیر }
 عربی اولوب «اوندن» مناسیله
 بعض ترکیبات عربیده بولنور:
 مفعول منه = من حرف جریده
 افاده اولنان مفعول غیر صریح.

— کذا وایضا مناسیله دخی
 بر برنی متماسب یازیلان تاریخ
 رقی پریشه قونور. بر کتایک
 هامشینه قید اولنان معلومات
 مقمه تک نیاخته قونیلورکه نوط
 اشارتی دیکدر.

مَنها { کذلک «من» حرف جریده }
 مَنها { «ها» ضمیر غائبندن مرکب }
 تعبیر عربی اولوب «عنها» ایله
 برابر قوللانیلیر: عنها منها =
 شوندن بوندن، شو بو. —
 حسابده دخی طرح وتزیل
 علامتیدر واختصاراً — صو.
 رتنده یازیلیر.

مَنهاج { سذ. عر. ج: مزاهج. }
 مَنهاج { «نهیج» دن } ۱. یوک
 وایشک یول، جاده. ۲. مح.
 سلك، مسلك، طریق: منهاج
 هدایت.

مَنهَیْطُ { ص. عر. ن: منهیطة. }
 مَنهَیْطُ { «هیوط» دن سمف. افعال }
 یوقاییدن آشاغیه ایتمش،
 دوشمش، هیوط ایتمش.

مَنهَیْجُ { سذ. عر. ج: مزاهج. }
 مَنهَیْجُ { «نهیج» دن سمف. با: }
 منهاج.

مَنهَیْمُ { ص. عر. ن: منهدمه. }
 مَنهَیْمُ { «ههم» دن سمف. افعال }
 هدم اولمش، ییقلمش، خراب
 اولش: اک متین بنال مرور
 زمانه منهدم اولور.

مَنهَیْزِمُ { ص. عر. ن: منهزمه. }
 مَنهَیْزِمُ { «هزیمة» دن سمف. افعال }
 هزیمة اوغرامش، بوزلمش،
 بوزغوناق و برمش، مغلوب:
 ایکي محاریدن البته بری منهزم
 اوله قیدر.

مَنهَیْزِمَا { ح. عر. هزیمة اوغرا- }
 مَنهَیْزِمَا { «هزیمة» دن سمف. افعال }
 رقی، بوزغوناق و بره رک: دشمن

عسکری منهزماً رجوع ایلدی.
 مَنهَیْضُ { ص. عر. ن: منهیضه. }
 مَنهَیْضُ { «هضم» دن سمف. افعال }
 هضم اولنان، سین.

مَنهَیْکُ { ص. عر. ن: منهیکه. }
 مَنهَیْکُ { «هک» دن سمف. افعال }
 بر ایشک اوستنه چوق دوشن،
 بر ایشله چوق توغل ایدن،
 انه ایشک چالیشان: درسته یک
 منهک بر شا کرد.

مَنهَیْوبُ { ص. عر. ن: منهیوبه. }
 مَنهَیْوبُ { «نهی» دن سمف. نهب }
 وغارت ایدلش اولان: اموال
 منهیوبه.

مَنهَیْیُ { ص. عر. ن: منهییه. }
 مَنهَیْیُ { «نهی» دن سمف. نهی }
 ویاغ ایدلش، شرعاً ممنوع:
 عشرت منهدر.

مَنهَیْیَاتُ { سذ. ج. عر. ن: منهیات. }
 مَنهَیْیَاتُ { ویاغ ایدلش شیلر، }
 شرعاً ممنوع احوال: منهیاتدن
 اجتناب ائلی.

مَنهَیْیُ { سذ. عر. ارکک انسان }
 مَنهَیْیُ { و حیواناتی تخمی، نطفه. }
 مَنهَیْیُ { سذ. قا. بلك، انانیت. }

مَنهَیْیُ { ص. عر. ن: منهییه. }
 مَنهَیْیُ { «نهی» دن سمف. افعال }
 ترک ایدوب حقه رجوع ایدن،
 انابه ایلین.

مَنهَیْیُ { ص. عر. ن: منیه. }
 مَنهَیْیُ { «نهی» دن سمف. افعال }
 لاندیران، ضیا ورن، پارلاق،
 شمشه دار: شمس منیر.

مَنهَیْیُ { ص. عر. ن: منیه. }
 مَنهَیْیُ { «نهی» دن سمف. افعال }
 طیانق، ضیعی مشکل: بر
 موقع منیع، برقله منیه.

مَنهَیْیُ { ص. عر. ن: منیه. }
 مَنهَیْیُ { «نهی» دن سمف. افعال }

یوکسک، عالی، بلند: اراده سنیة تک مفاد منیقی:

{ یاخود موی. س. فا. قیل، مو } صاج، صیاج تلی: موی سفید، موی سیاه. || سرمو = قیل باشی، پک جزئی: سرمو انحراف ایجن. || مومو = تل تل، برر برر، کال دقتله.

{ سنج. عر. «موت» دن } موت ۱. جانسزیشیلر، جادات. ۲. ایشلنمه مش و صاحبز اراضی، اراضی خالی: اراضی موت. { سنج. ج. عر. فد: مَوَاشِق } میثاق. با: میثاق.

{ ص. عر. ئ: مواجه. مَوَاج } «موج» دن سمب. پک طالعلی، چوق قنوج: بحر و اج، { سنج. ج. عر. مفردی: مَوَاجِب } یوقدر: معاش، تخصیصات.

{ سنج. عر. «وجه» دن } مَوَاجِهَه { مص. مفاعله } ۱. یوزلشمه، یوز یوزه کله، روبرو اوله: حضور محکمه ده مواجه اولندیلر. ۲. قارشلی، مقابل، حضور: عمومک مواجه سنده. { ح. عر. یوز یوزه مَوَاجِهَه } اوله رق، روبرو: مواجه سویلدی.

{ سنج. عر. «اخوة» دن } مَوَاحَاَه { مص. مفاعله } ۱. قرتداشلیق، برادرلک، بربرینی قرتداش اخاذا ایجه. ۲. دوستانی، مخالفت، مصادقت.

{ ص. عر. «اخذ» دن } مَوَاحِذ { سنج. مفاعله } ۱. چکیشدیرن. ۲. تمریض و انتقاد ایدن.

{ سنج. عر. «مواخذات. مَوَاحِذَه } «اخذ» دن مص. مفاعله

۱. چکیشدیرمه، چیقیشمه، عتاب: کندیشنی شدیداً مَوَاحِذَه ایتدی. ۲. تمریض، بر شخص ویا اثرک نقایصی درمیان ایدهرک اعتراض ایجه، انتقاد.

{ سنج. عر. فد: ماده. مَوَاد } با: ماده.

{ سنج. ج. عر. فد: مَوَارِد } مورد. با: مورد.

{ سنج. عر. ج: مواردا. مَوَارِدَه } «ورود» دن مص.

{ مفاعله } ۱. کیدوب کله، اختلاط: طریق موارده بی تأمین ایتمک. ۲. د. ایکی شاعرك تصادفاً و بربرندن خبرلری اولقیزین عینله بریت سولهلری: ایکی شاعر بینده بریتده موارده واقع اولمشدر. = ج. برملکتدن دیگرینه نقل اولنان و ورود ایدن اشیا و اشخاص، فر. Provenances.

{ سنج. ج. عر. فد: مَوَارِث } میراث. با: میراث.

{ سنج. عر. «وزی» دن } مَوَازَاَه { مص. مفاعله } مَوَازِی و قارشیلتی اوله، توازی: بو ایکی خط آره سنده مَوَازَاَه وارد.

{ ص. عر. ئ: موازنه. مَوَازِن } «وزن» دن سنج. مفاعله ۱. آغزلنده بر مساوی اولان. ۲. موازنه لی، هم آهنگ.

{ سنج. عر. «وزن» دن } مَوَازَنَه { مص. مفاعله } ۱. ایکی شینگ آغزلجه بر و مساوی اولسی. ۲. قارشیلتی ایکی شینگ

وزنجه و احوال ساثره جه بر کلسیه حاصل اولان اویفونلی، دنک اوله: موازنه دوله. ۳. بر جسمک مرکز ثقلی قائم کلسکه طوره یله سی: بخیره دن اوزانیر. کن موازنه بی غائب ایدوب دوشدی. ۴. واردات و مصارف: بر کله سی: بودجه موازنه سی؛ اداره بی موازنه قومق. ۵. مقایسه، قیاس: اسکی ژوتکزله شمیدکی ژوتکزی موازنه ایدر. سه کنه قدر ترقی ایتدی کیزی آکلار سکر.

{ ص. ۱. اویفون، موازنه لی } دنک. ۲. موازنه سی برنده.

{ ص. عر. ئ: موازیه. مَوَازِی } «وزی» دن سنج. مفاعله بری دیگرینک قارشینده او. لهرق بربرلنه قرتب ویا تبعه ایتمک سزین اوزانان: خط موازی؛ خطوط موازیه.

{ سنج. ج. عر. فد: مَوَازِین } میزان. با: میزان.

{ سنج. عر. ۱. تسلی، تسلیت، مَوَاسَات } غمکسارلق. ۲. تر. خدمت دولته ایکن وفات ایدنلرک ایتم و ارامنه معاش باغلامه.

{ سنج. ج. عر. فد: مَوَاسِم } موسم. با: موسم.

{ سنج. ج. عر. فد. ماشیه مَوَاشِی } بو محله مستعمل دکدر [بوک حیوانلرله سوت و اتلر یچون بلتن حیوانات: بدویلرک باشلیجه ترونی مواشیدن عبارتدر.

{ سنج. عر. «وصول» مَوَاصِلَت } دن مص. مفاعله یتیمه، واصل اوله، وصول:

ساعت بشده بورایه مواصلت
ابتدیلر؛ دمیر یول قطارینک
مواصلتی. (بو معنا عربیده
اولیوب لسانره مخصوصدر.
با: مواصله.)

ایشه علی الدوام چالشمه، بر
ایشله بر دوزی به اوغراشمه،
مداهوت، اقدام: تمادی عمر
وفاقیت پادشاهی دعاسنه مواظبت
وجیهه ذمتدر.

ایشه علی الدوام چالشمه، بر
ایشله بر دوزی به اوغراشمه،
مداهوت، اقدام: تمادی عمر
وفاقیت پادشاهی دعاسنه مواظبت
وجیهه ذمتدر.

ایشه علی الدوام چالشمه، بر
ایشله بر دوزی به اوغراشمه،
مداهوت، اقدام: تمادی عمر
وفاقیت پادشاهی دعاسنه مواظبت
وجیهه ذمتدر.

آنفه ایله بر اولدییی حالده،
لسانزده محل استعمالی آیرلشدرد،
بربرینه واصل اوله. اولاشمه،
قاوشمه، وصال: بویکی نشانلی
آره سنده مواصله میسر اوله مدی.

آنفه ایله بر اولدییی حالده،
لسانزده محل استعمالی آیرلشدرد،
بربرینه واصل اوله. اولاشمه،
قاوشمه، وصال: بویکی نشانلی
آره سنده مواصله میسر اوله مدی.

آنفه ایله بر اولدییی حالده،
لسانزده محل استعمالی آیرلشدرد،
بربرینه واصل اوله. اولاشمه،
قاوشمه، وصال: بویکی نشانلی
آره سنده مواصله میسر اوله مدی.

مواضع (سنه. ج. عرب. فد: موضع. با: موضع.)
مواضعه (سنه. ج. عرب. فد: موضع. با: موضع.)
مواضعه (سنه. ج. عرب. فد: موضع. با: موضع.)

مواضع (سنه. ج. عرب. فد: موضع. با: موضع.)
مواضعه (سنه. ج. عرب. فد: موضع. با: موضع.)
مواضعه (سنه. ج. عرب. فد: موضع. با: موضع.)

مواضع (سنه. ج. عرب. فد: موضع. با: موضع.)
مواضعه (سنه. ج. عرب. فد: موضع. با: موضع.)
مواضعه (سنه. ج. عرب. فد: موضع. با: موضع.)

کئی پینلرنده بالاتفاق یالاندن بر
معامله ده بولغهرلی. ۲. حق.
ایکی کشینک بر مقصد نخندده

کئی پینلرنده بالاتفاق یالاندن بر
معامله ده بولغهرلی. ۲. حق.
ایکی کشینک بر مقصد نخندده

کئی پینلرنده بالاتفاق یالاندن بر
معامله ده بولغهرلی. ۲. حق.
ایکی کشینک بر مقصد نخندده

اصلی اولیه رق بر تصرف بالاتخره
اظهار ایتمکی آزلرنده لساناً
قرارلشد بر دقن صوکره او
تصرف علناً اظهار ایتملری:

اصلی اولیه رق بر تصرف بالاتخره
اظهار ایتمکی آزلرنده لساناً
قرارلشد بر دقن صوکره او
تصرف علناً اظهار ایتملری:

اصلی اولیه رق بر تصرف بالاتخره
اظهار ایتمکی آزلرنده لساناً
قرارلشد بر دقن صوکره او
تصرف علناً اظهار ایتملری:

موضعه سندی بویله بر مقصدله
بالاتفاق تحریر و امضا اولمش
یالاندن سند.

موضعه سندی بویله بر مقصدله
بالاتفاق تحریر و امضا اولمش
یالاندن سند.

موضعه سندی بویله بر مقصدله
بالاتفاق تحریر و امضا اولمش
یالاندن سند.

مواضعه (ح. عرب. مواضعه)
مواضعه (طریقیه، پینلرنده
بالاتفاق یالاندن بر معامله آیه:

مواضعه (ح. عرب. مواضعه)
مواضعه (طریقیه، پینلرنده
بالاتفاق یالاندن بر معامله آیه:

مواضعه (ح. عرب. مواضعه)
مواضعه (طریقیه، پینلرنده
بالاتفاق یالاندن بر معامله آیه:

مواضعه (ح. عرب. مواضعه)
مواضعه (طریقیه، پینلرنده
بالاتفاق یالاندن بر معامله آیه:

مواضعه (ح. عرب. مواضعه)
مواضعه (طریقیه، پینلرنده
بالاتفاق یالاندن بر معامله آیه:

مواضعه (ح. عرب. مواضعه)
مواضعه (طریقیه، پینلرنده
بالاتفاق یالاندن بر معامله آیه:

مواظین (سنه. ج. عرب. فد: مواظین)
مواظین (سنه. ج. عرب. فد: مواظین)
مواظین (سنه. ج. عرب. فد: مواظین)

مواظین (سنه. ج. عرب. فد: مواظین)
مواظین (سنه. ج. عرب. فد: مواظین)
مواظین (سنه. ج. عرب. فد: مواظین)

مواظین (سنه. ج. عرب. فد: مواظین)
مواظین (سنه. ج. عرب. فد: مواظین)
مواظین (سنه. ج. عرب. فد: مواظین)

مواظین (سنه. ج. عرب. فد: مواظین)
مواظین (سنه. ج. عرب. فد: مواظین)
مواظین (سنه. ج. عرب. فد: مواظین)

مواظین (سنه. ج. عرب. فد: مواظین)
مواظین (سنه. ج. عرب. فد: مواظین)
مواظین (سنه. ج. عرب. فد: مواظین)

مواظین (سنه. ج. عرب. فد: مواظین)
مواظین (سنه. ج. عرب. فد: مواظین)
مواظین (سنه. ج. عرب. فد: مواظین)

مواظین (سنه. ج. عرب. فد: مواظین)
مواظین (سنه. ج. عرب. فد: مواظین)
مواظین (سنه. ج. عرب. فد: مواظین)

مواظین (سنه. ج. عرب. فد: مواظین)
مواظین (سنه. ج. عرب. فد: مواظین)
مواظین (سنه. ج. عرب. فد: مواظین)

مواظین (سنه. ج. عرب. فد: مواظین)
مواظین (سنه. ج. عرب. فد: مواظین)
مواظین (سنه. ج. عرب. فد: مواظین)

مواظین (سنه. ج. عرب. فد: مواظین)
مواظین (سنه. ج. عرب. فد: مواظین)
مواظین (سنه. ج. عرب. فد: مواظین)

مواظین (سنه. ج. عرب. فد: مواظین)
مواظین (سنه. ج. عرب. فد: مواظین)
مواظین (سنه. ج. عرب. فد: مواظین)

مواظین (سنه. ج. عرب. فد: مواظین)
مواظین (سنه. ج. عرب. فد: مواظین)
مواظین (سنه. ج. عرب. فد: مواظین)

مواظین (سنه. ج. عرب. فد: مواظین)
مواظین (سنه. ج. عرب. فد: مواظین)
مواظین (سنه. ج. عرب. فد: مواظین)

مواظین (سنه. ج. عرب. فد: مواظین)
مواظین (سنه. ج. عرب. فد: مواظین)
مواظین (سنه. ج. عرب. فد: مواظین)

مواظین (سنه. ج. عرب. فد: مواظین)
مواظین (سنه. ج. عرب. فد: مواظین)
مواظین (سنه. ج. عرب. فد: مواظین)

صوكنه دك دوام ايدمك او
لان، الى آخر الامر سوره جك
اولان : مؤيد كورك .

موت { ص. عر. ن : موتيه . او
موتى { لومه منسوب ومتعلق .
موتى { ص. عر. ن : مؤثره .
موتى { « اثر » دن سفة . تفصيل]

۱. تأثير ايدن . اثر براقان . ۲ .
ايشاين ، حكمي اجرا ايدن :
يك مؤثر بر علاجر . ۳ . ايجه
ايشليق ، جوق طويلان ، زبده
حس اولنان ، تأثيري : بوكون
مؤثر بر صوفوق واردر . ۴ .
انساف قلب و ذهننده برطوتان ،
باعث انتباه اولان : نصيحتلرم
اولادمه مؤثر اولدى . ۵ . تأثيري
موجب ، حزن وكدر ورن ، طو .
قنان : يك مؤثر برسي واردر ؛
مؤثر بر مرئيه او قودى . ۶ .
اثر صاحي ، فاعل ، حامل ، صانع :
اژدن مؤثره انتقال اولنور .

موتوق { ص. عر. ن : مؤتوقه .
موتوق { « وتوق » دن سفة .
۱. اينانيلير ، اعتماد وامنيث او .
لنور ، امين ، مؤتمن ، معتمد :
موتوق آدم : موتوق الكام =
سوزبنه اينانيلير . ۲ . صاغلام ،
سبح : موتوق سوز ، خبر :
روايت ، مؤتوقه .

موتوقا { ص. عر. ن : اينانيله جق
موتوقا { اعتماد وامنيث اولنجه
صورتده : موتوقا روايت ،
استخبار اولنديغه كوره .

موتوقيت { ص. عر. ن : امين
موتوقيت { ومعتمد اولان آدمك
حالي : او آدمك موتوقيتي بجه
مملومدر . ۲ . صاغلامق ، صحت :
بوخبرك موتوقيتنده شهبه بوقدر .

موتوق { ص. عر. ن : امين
موتوق { « امين » دن سفة . احتمال
امنيث اولنان ، اميني ، امين ،
معتمد .

موتوق { ص. عر. ن : امين
موتوق { « امين » دن سفة . احتمال
امنيث اولنان ، اميني ، امين ،
معتمد .

موتوق { ص. عر. ن : امين
موتوق { « امين » دن سفة . احتمال
امنيث اولنان ، اميني ، امين ،
معتمد .

موتوق { ص. عر. ن : امين
موتوق { « امين » دن سفة . احتمال
امنيث اولنان ، اميني ، امين ،
معتمد .

موجب { ص. عر. ن : موجب .
موجب { « وجوب » دن سفة .
افعال] ۱ . ايجاب ايدن ، سبب
وباعت اولان ، مؤدى : موجب
شكايت بر حال بوقدر ؛ موجب
انديشه برايشدر ؛ اسباب موجب =
برحالي ايجاب ايدن سببلر ، بر
اعلام ويا مضبطهده ويران حكم
و قرارك مبتني بولنديقي اسباب .
۲ . مثبت ، سالب مقابلي : قضيه
موجب = سذ . عر. سبب ،
وسيله : بوقدر كافته نه موجب وار ؟
بلا موجب = سبب و وسيله سز
اولورق .

موجب { ص. عر. ن : موجب .
موجب { « وجوب » دن سفة .
افعال] ۱ .
بركلام ويا اسرك ايجاب ايتديكي
شيء ، تنبيه ، مال مقتضا : حديث
شريف موجبجه ؛ اراده سايه ،
اسرنامه ساي موجبجه ؛ بر فر .
جب فرمان خالي . ۲ . بيوك بر
ما مورك كنديسنه تقديم اولنان
اورا قك محتوياتي تضديق ايجون
ايتديكي اشارت . ۳ . بر اراده
ويا فرمانك مال و مقتضاسني
ايضاح بولاي باز بلان تخريرات .

موجب { ص. عر. ن : موجب .
موجب { « وجوب » دن سفة .
افعال] ۱ .
بركلام ويا اسرك ايجاب ايتديكي
شيء ، تنبيه ، مال مقتضا : حديث
شريف موجبجه ؛ اراده سايه ،
اسرنامه ساي موجبجه ؛ بر فر .
جب فرمان خالي . ۲ . بيوك بر
ما مورك كنديسنه تقديم اولنان
اورا قك محتوياتي تضديق ايجون
ايتديكي اشارت . ۳ . بر اراده
ويا فرمانك مال و مقتضاسني
ايضاح بولاي باز بلان تخريرات .

موجب { ص. عر. ن : موجب .
موجب { « وجوب » دن سفة .
افعال] ۱ .
بركلام ويا اسرك ايجاب ايتديكي
شيء ، تنبيه ، مال مقتضا : حديث
شريف موجبجه ؛ اراده سايه ،
اسرنامه ساي موجبجه ؛ بر فر .
جب فرمان خالي . ۲ . بيوك بر
ما مورك كنديسنه تقديم اولنان
اورا قك محتوياتي تضديق ايجون
ايتديكي اشارت . ۳ . بر اراده
ويا فرمانك مال و مقتضاسني
ايضاح بولاي باز بلان تخريرات .

موجب { ص. عر. ن : موجب .
موجب { « وجوب » دن سفة .
افعال] ۱ .
بركلام ويا اسرك ايجاب ايتديكي
شيء ، تنبيه ، مال مقتضا : حديث
شريف موجبجه ؛ اراده سايه ،
اسرنامه ساي موجبجه ؛ بر فر .
جب فرمان خالي . ۲ . بيوك بر
ما مورك كنديسنه تقديم اولنان
اورا قك محتوياتي تضديق ايجون
ايتديكي اشارت . ۳ . بر اراده
ويا فرمانك مال و مقتضاسني
ايضاح بولاي باز بلان تخريرات .

موجب { ص. عر. ن : موجب .
موجب { « وجوب » دن سفة .
افعال] ۱ .
بركلام ويا اسرك ايجاب ايتديكي
شيء ، تنبيه ، مال مقتضا : حديث
شريف موجبجه ؛ اراده سايه ،
اسرنامه ساي موجبجه ؛ بر فر .
جب فرمان خالي . ۲ . بيوك بر
ما مورك كنديسنه تقديم اولنان
اورا قك محتوياتي تضديق ايجون
ايتديكي اشارت . ۳ . بر اراده
ويا فرمانك مال و مقتضاسني
ايضاح بولاي باز بلان تخريرات .

موجب { ص. عر. ن : موجب .
موجب { « وجوب » دن سفة .
افعال] ۱ .
بركلام ويا اسرك ايجاب ايتديكي
شيء ، تنبيه ، مال مقتضا : حديث
شريف موجبجه ؛ اراده سايه ،
اسرنامه ساي موجبجه ؛ بر فر .
جب فرمان خالي . ۲ . بيوك بر
ما مورك كنديسنه تقديم اولنان
اورا قك محتوياتي تضديق ايجون
ايتديكي اشارت . ۳ . بر اراده
ويا فرمانك مال و مقتضاسني
ايضاح بولاي باز بلان تخريرات .

موجب { ص. عر. ن : موجب .
موجب { « وجوب » دن سفة .
افعال] ۱ .
بركلام ويا اسرك ايجاب ايتديكي
شيء ، تنبيه ، مال مقتضا : حديث
شريف موجبجه ؛ اراده سايه ،
اسرنامه ساي موجبجه ؛ بر فر .
جب فرمان خالي . ۲ . بيوك بر
ما مورك كنديسنه تقديم اولنان
اورا قك محتوياتي تضديق ايجون
ايتديكي اشارت . ۳ . بر اراده
ويا فرمانك مال و مقتضاسني
ايضاح بولاي باز بلان تخريرات .

موجب { ص. عر. ن : موجب .
موجب { « وجوب » دن سفة .
افعال] ۱ .
بركلام ويا اسرك ايجاب ايتديكي
شيء ، تنبيه ، مال مقتضا : حديث
شريف موجبجه ؛ اراده سايه ،
اسرنامه ساي موجبجه ؛ بر فر .
جب فرمان خالي . ۲ . بيوك بر
ما مورك كنديسنه تقديم اولنان
اورا قك محتوياتي تضديق ايجون
ايتديكي اشارت . ۳ . بر اراده
ويا فرمانك مال و مقتضاسني
ايضاح بولاي باز بلان تخريرات .

موت { ص. عر. ن : اغور ، قوت ، بخت ،
طالع ، سعدا .

موت { ص. عر. ن : اغور ، قوت ، بخت ،
طالع ، سعدا .

موت { ص. عر. ن : اغور ، قوت ، بخت ،
طالع ، سعدا .

موت { ص. عر. ن : اغور ، قوت ، بخت ،
طالع ، سعدا .

موت { ص. عر. ن : اغور ، قوت ، بخت ،
طالع ، سعدا .

موت { ص. عر. ن : اغور ، قوت ، بخت ،
طالع ، سعدا .

موت { ص. عر. ن : اغور ، قوت ، بخت ،
طالع ، سعدا .

موت { ص. عر. ن : اغور ، قوت ، بخت ،
طالع ، سعدا .

موت { ص. عر. ن : اغور ، قوت ، بخت ،
طالع ، سعدا .

موت { ص. عر. ن : اغور ، قوت ، بخت ،
طالع ، سعدا .

موت { ص. عر. ن : اغور ، قوت ، بخت ،
طالع ، سعدا .

موت { ص. عر. ن : اغور ، قوت ، بخت ،
طالع ، سعدا .

موت { ص. عر. ن : اغور ، قوت ، بخت ،
طالع ، سعدا .

موت { ص. عر. ن : اغور ، قوت ، بخت ،
طالع ، سعدا .

موت { ص. عر. ن : اغور ، قوت ، بخت ،
طالع ، سعدا .

موت { ص. عر. ن : اغور ، قوت ، بخت ،
طالع ، سعدا .

موت { ص. عر. ن : اغور ، قوت ، بخت ،
طالع ، سعدا .

موت { ص. عر. ن : اغور ، قوت ، بخت ،
طالع ، سعدا .

ری : او شاعرك موجدلكى
فوق الماده در .

موجر { ص. عر. : مؤجره .
[«اجر» دن سف. افعال]
كرا ايله ورن، كرا لايان، ايجاز
ايدن : برمالك مؤجر و مستأ
جری .

موجز { ص. عر. : مؤجره .
[«وجوز» دن سف. سمة
افعال] قيسه ، مختصر ، ايجاز
طريقه افاده اولنش و يا يازلش،
محمل : موجز بر رساله، بر
افاده .

موجزن { ص. فا. [عر. موج =
طالفة فا زدن = اور.
[«موج» طالفة، متوج .

موجع { ص. عر. : مؤجعه .
[«وجع» دن سف. افعال]
آعردان ، آجيدان ، وجلى :
آلام موجعه .

موجل { ص. عر. : مؤجله .
[«اجل» دن سف. تفعليل]
مستقبله ايضا اولمقى اوزره
وقتى معين، مهلتى، پشين اوليان،
معجل مقابلى : مهر مؤجل =
معارفت وقوعنده زوجيه و بر.
ملك اوزره عقد نكاح ائشانده
تعيين اولنان مبلغ .

موجود { ص. عر. : مؤجوده .
[«وجود» دن سف. افعال]
۱. وار اولان، بولنان ، مقود
اوليان : موجود مال ؛ نقود
موجوده . ۲. حاضر اولان ،
غائب اوليان ، حاضر بولنان ؛
بن مجلسه كيرديكم وقت سزده
اوراده موجود ايديكمز . =
سند. عر. بر هيئتى تركيب ايدن
افرادك مجموعى : طابورلك مو.

جودى حال حضريده آليوزى
نجاوز ايتار : مكتيك موجودى
ايكيوزه بالغ اولور .
موجودات { س. ج. عر. وار
اولان كافه اشيا،
مخلوقات، كائنات : منخر الموجو.
دات = فخر كائنات افندسز .

موجور { س. ۱. ياتمش دمير
[«جروى» . ۲. معدن
ويا اناج كومورى سوپورند .
يسى، قيرينى . ۳. هر شينك ايشه
ياراماز قسمى، بوجورى .

موجه { ص. عر. : مؤجوه .
[«وجه» دن سف. تفعليل]
هر كسك توجه ايتديكى، مقبول،
معتبر، مناسب موافق .

موجك { س. صيان دميرينى
[«موجك» تمبزه مكه و چامورينى
دوشورمكه مخصوص اوجى
كسكين دميرلى دكنك .

موجق { يا خود ميور ۱. [اسيا .
[«موجق» نيولج دن] كيلرده سر.
نله چيتمقى اوزره بولنديريلان
چوجق ، كوچك طائفه . ۲.
[فا. «موجق» دن غلط] ميخانه جى
چراغى .

موحد { ص. عر. : مؤحده .
[«وحدة» دن سف. تفعليل]
۱. بر و تك حالته قونمش،
توحيد اولنش . ۲. بر نقطه لى :
بام موحده .

موحد { ص. س. عر. : مؤحد .
[«وحدة» دن سف. تفعليل]
۱. بر و تك حالته قونمش،
توحيد اولنش . ۲. بر نقطه لى :
بام موحده .

موحش { ص. عر. : مؤحشه .
[«وحشة» دن سف. تفعليل]
توحش ايدن ، وحشت
كثيرن، انسانك اصسر بر حمله
حسن ايتديكى قورقونى موجب،
وحشت انكيز : چوللر يك مو.
حشدر .

موحش { ص. عر. : مؤحشه .
[«وحشة» دن سف. افعال]
قورقو و دهشتى موجب،
وحشت انكيز .

موخر { ص. عر. : مؤخره .
[«واخر» دن سف. تفعليل]
كريدن بولنان ، صكره واقع
اولان، صكره په و كرى به قالش،
مقدم مقابلى ، صكره كى : او
حرب بيك تار يئندن مؤخردر ؛
مقدم خبرك مؤخر مبتداسى .

موخر { ص. ظر. عر. ۱. صكره .
[«مؤخر» دن ، بده : كيدوب
مؤخر آينه كلدى . ۲. ياقين
وقتنده، اولجه، اخيرا : كنديسقى
مؤخر آكوردنم .

موحشات { ص. [عر. «مخش»
[«مخش» دن غلط] با : مخش .

مؤد { ص. عر. : مؤد .
[«اداء» دن سف. تفعليل]
منا، مال، مفهوم : فلان ضرب
مثل مؤداسخه ؛ مباره سى يك
دوزگون دكلسده مؤداسى يك
ابى دوشونلش .

مؤدب { ص. س. عر. : مؤدب .
[«ادب» دن سف. تفعليل]
علم و ادب او كردن، تربيه ايدن،
تربيه جى، بر چوچك هم تحصيله
هم تربيه سنده مأمور خصوصى
معلم : مؤدب شاگردينه ياكيز
سوزله تربيه و بر ميوب افلا.

لیله ده نمونه امتثال اولمیدر .
 مؤدب { ص. عر. ن : مؤدبه .
 «ادب» دن سغه . تفعلیل
 علم و ادب او کرشمه ، تربیه اولاش ،
 ادب ، تربیه لی . ن .
 مودت { س. عر. [«ود» دن
 مص. می . — میم
 ضمیمه غلطدر . [سومه ، سوکی ،
 محبت ، حب ، محادنت : بیغزده
 کی مودت صمیمه .
 مودتلی { یا مودتاز . ص. محبتلی ،
 محب . [انشا لساننده
 دون ربه ده بولانلره ویریلن
 عنواندر .
 مودع { ص. عر. ن : مودعه .
 «ودع» دن س. افعل
 امانت و ودیه بر اقان . ن .
 مودل { س. فر. [Modèle نمونه ،
 اورنگ ، مشق .
 مودوع { ص. عر. ن : مودوعه .
 «ودع» دن س. افعل
 امانت بر اقلش ، مودیع اولشمش :
 عهدسه مودوع وظیفه .
 موده { س. فر. [Mode مرعی
 و متداول اولان طرز
 و بیجیم : شیقلر یکی موده به
 رغبت ایدرلر . = ص. موده به
 موافق و تابع اولان : بوقاش ،
 بویجیم شمعی یک موده در ؛ یکی
 موده بر فیستان .
 مودی { ص. عر. ن : مؤدیه .
 «اداء» دن س. تفعلیل
 ایجاب ایدن ، موجب ، باعث ،
 مسبب : بوقوقو باش آغریستی
 مؤدی اولور .
 مؤدی : با : مؤدا .
 مؤذن { س. عر. [«اذان» دن
 س. تفعلیل [نماز و قنن

اعلان ایچون مناره شرفه سنده
 ویا سائر عجلده اذان اوقومده
 موظف آدم : کوزل سسلی
 بر مؤذن .
 مؤذنلک { س. مؤذن وظیفه سی ،
 «اذان» دن س. افعل
 جامعه مؤذنلک ایدیور .
 مؤذی { ص. عر. ن : مؤذیه .
 «اذاء» دن س. افعل
 — تفعلیل بابتدن «مؤذی»
 دیعه لی زیر بو ماده عربیده
 اصلا او بایدن کلز . ۱ . اذیت
 ویرن ، انجیدن ، جفاکار : یک
 مؤذی آدمدر . ۲ . راحت
 بر اقیان ، راحتیز ایدن ، مضر :
 حیوات مؤذیه . ۳ . تریوزی
 کلز ، صورتی آشمش ، عبوس .
 [ترکیه ده بومعنا متروکدر .]
 مؤذیات { س. ج. عر. اذیت
 ویرن و راحتیز ایدن
 شیقلر و حیوانحققر : قیشک صو .
 ثوغنه بدل یازکده بر جوق
 مؤذیاتی وارددر .
 مؤر { س. فا. قاریخه ، عمل : مور
 مؤر { ص. ۱ . ماری ایله گورگوز
 «آر» سنده معروف بر نکلده
 اولان ، منکشه رنککنده : مور
 قطیفه . ۲ . صوئوقدن یاره
 لکمکدن یا خود شدتلی بر یأس
 و قنور تأثیرله بورنکه کیرمیش
 اولان ، مؤزارمیش : بونی
 ایشیدیمجه موس مور اولدی .
 = س. ذکر اولسان رنگ :
 موری هج سوم : موره بو .
 یامق .
 مؤرارتمق { فت. ۱ . مور رنککنه
 «صوقق» ، موره بو .

یامق : مرکبله . الرئی مورار .
 تمش . ۲ . قرارتمق ، مظلم حالنه
 قومت : شو بولطلر هوا نی مو .
 رارتمدی . ۳ . برده ملک : طیاقدن
 بوتون بدنی مورارتمش .
 مؤرارتمق { کیرمک ، مورالقی :
 موردوم اربکی کمال بولمجه مو .
 راربر . ۲ . قرارمق ، مظلم
 اولقی : هوا موراردی . ۳ .
 برده ملک : طیاقدن بوتون بدنی
 مورارمیش . ۴ . مح. حزن و الم
 و ما یوسیتدن بکز قرارمق :
 بونی ایشیدیمجه قراروب مو .
 راردی .
 مورانه { ص. ح. فا. قاریخه
 واری ، قاریخه به یاقیشیر
 صورتنده ، عاجزانه ، ناچیزانه :
 مورانه برخدمنده بولمقی اوزره ؛
 بر تقدیمه مورانه .
 مورث { ص. عر. ن : مورثه .
 «وراثه» دن س. ۱ .
 کتیرن ، ویرن ، قرارنیران ، ایجاب
 و ایراث ایدن : مورث حزن
 بر خیر ؛ مورث خسار . ۲ .
 وراثیه میراث بر اقان .
 مورچه { س. فا. ۱ . قاریخه جق .
 ۲ . دمیر قاریخه سی ،
 قاریخه لانه .
 مورخ { س. عر. ج. مور .
 «ارخ» دن س. ،
 تفعلیل . — اصل عربیسی :
 مؤرخ . ۱ . تاریخ یازان آدم ، علم
 تاریخه متعلق کتاب و تألیف
 صاحب : ابن خلدون الک عمق
 مورخلردندر ؛ ابوالمرخین =
 یونان قدیم مورخلرندن مشهور
 هرودوت . ۲ . بر وقصیه دائر

نظماً و حروف ابجد حسابیه تاریخ
سویاین .

مورخ { ص. عمر. ن. مورخه
[«دراخ» دن سغه. تفهیل.

— اصل عربی : مؤرخ .
تاریخی آتش، سنه و آی و کوه .
نی یازمش، تاریخی : ۲۰ جاذی .
الآخره ۱۳۱۹ تاریخچه مورخ
بر مکتوب غیر مورخ = تاریخی،
تاریخی یازنامش .

مورخا { ح. عمر. برناریخه مورخ
اوله رق، سنه و شهر
و کوئی مقید اولدینی حاله :
۳ محرم ۱۳۱۹ تاریخچه مورخاً
بر مکتوب آلدیم .

مورد { سذ. عمر. ج. موارد.
[«دورود» دن سغه. ورود
ایده جک محل، یول، طریق،
واسطه. || مورد شهادتنامه =
بر متاعک واصل اولدینی بردن
کبن شهادتنامه .

موردوم { یاخود مردوم . س.
مور ویشل رنکنده
کوچک بر جنس او یک که باشلیجه
خوشای ورجلی باباییر : مؤر .
دوم اربکی .

مورش { یا موریش . ص. قا.
ریش صفتته اتباع
اولور : قاریش مورش = قارمه
قاریشقی، پریشان، بربرینه
یکمش : سرخوشک صفالی بیخی
قاریش مورش اولمش .

مورلق { س. مور رنکی، مور
رنکنده اوله : جیبانک
اطرافنده بر مورلق وارد :
بره نک مورلنی یکمش .

مورمتراق { ص. و :

مورمسی { ص. مور رنکنه چالار،
مور رنکنه شیه .

موروث { ص. عمر. ن. موروثه.
[«وراثه» دن سغه.]

۱. میراث قالمش، وراث طریقله
یکمش : مال موروث؛ پدرندن
موروث بر چوق املاک و وارد .
۲. اویندن سرایت ایتش،
میراث کبی قالمش : فرنگی علی
اویندن موروث قالان اسرا .
ضدندر .

مورود { ص. عمر. ن. موروده.
[«ورود» دن سغه. —

فعل لازم اولدینندن «وارد»
دیمک دها طوغریدر . [ورود
ایتش، کلمش، وارد، واصل :
مکاتب موروده؛ فلانندن مورود
تذکره، هدیه . = د. بر پوسته
خانه به کان مکاتب و اشیا قیمی :
عجا او مکتوب موروده ایچنده .
دیدر .

مورودات { سذ. ج. مر. ورود
ایتش مکتوبلر و
سائر شیئر : پوسته موروداتی .

موروی { ص. عمر. مورولی .

موره { سذ. م. ۱. یونانک شبه
جزیره خالنده اولان
قسم جنوبی، یلوپونس . ۲.
علی الاطلاق یونان .

مورهلی { س. ص. موره شبه
جزیره سی و یا علی .
الاطلاق یونان اها لیدندن اولان .

مورینه { س. بیتا. شمال دیکیز
رنده صید اولتان و
قره جکرندن معروف بالیق یاغی
جیقان بر جنس بیوک بالیق .

موز { سذ. عمر. اقالیم خارده
موز حاصل اولور معروف او .
زنجیه میوه . || موز آغاجی =
بومیوهی و برن آغاج که خرما به
مشابهدر .

موزب { ص. عمر. «مذهب» دن
غلطاً اکلمک ایچون
اذیت و برن، اذیت و بره رک
طایفان .

موزیک { س. اکلمک ایچون
اذیت و برن و اذیت
و بره رک طایفان آدمک حالی :
موزیک ایته .

موزع { ص. عمر. [«وزع» دن
سغه. تفهیل طایفان،
توزیع و تقسیم ایدن . = سذ.

عمر. ۱. پوسته مکتوبلری
ایجابنه و غزته لری آونه لرینه
تقسیم ایدن آدم . ۲. صواقلرده
غزته صانان آدم .

موزعلک { س. پوسته و یا غزته
موزعی خدمتی :
موزعلک ایدیور : غزته موزعلکی .

موزون { ص. عمر. ن. موزونه .

طارقلش، وزن اولمش . ۲.
وزنه مطابق، وزن انحاذ اولتان
بر مثاله کوره تصریف اولتان :
ایکینجی بابک وزنی و موزونی .
۳. وزنی برنده، هجالینشک
عدد و ترتیبی منتظم اولان،
وزنی : کلام موزون . ۴. یا .
قیشقی، دوزکون : قامت
موزون .

موزه { س. قا. چیزمه .

موزه { س. [فر. Musée] آثار
عتیقه و مصنعه تک وضع
و تتهرینه مخصوص بنا . [موزه .
خانه دیمکه حاجت بوقدر .]

موزیکه { س. [فر. Musique]
موسیقی، چالنی طاقی :
عسکر موزیکه سی .

موس { مه. «مو» هجاسیه
باشلار بعض ترکیبه

صفتلك باشنه كىروب مبالغه
بيان ايدر : موس مؤر .

{ س. [يتا. ۱. اورنك،
مؤستره } نمونه . ۲. بردكان
چامكانشه نمونه وچاب رغبت
اولق اوزره برصورت منتظمده
قونمش اشيا .

{ س. سئذ. عر. ج.
مؤسس } مؤسسين . [داساس]
دن سڤ . تفيل [۱. تأسيس
ايدن ، تمل آتان ، يابي يان ،
باني : بو بناك مؤسسى كيدر ؟
۲. قوران ، وجوده كيرن :
مؤسس دولت ؛ بو اصولك
مؤسسى .

{ س. عر. ئ. : مؤسسه .
مؤسس } [داساس] دن سڤ .
تفيل [قورلش ، بنا اولمش ،
تملى آتلش : اساس قوى اوزرينه
مؤسس بر بنا ؛ بو دعوى نه
اوزرينه مؤسسدور .

{ س. ج. عر. تأسيس
مؤسسات } اولمش ابنيه ،
دوائر : مؤسسات خيرييه ؛
مؤسسات عليه .

{ س. عر. مؤسسادن
مؤسسسه } برى : بر مؤسس
خيرييه در .

مؤسسات كى تديرلر اوتدن برى
ياكتر جمع صورتنده قوللايلوب ، مفرد
لرى مستعمل كل ايكتر ، اخيرا السنة
اجتبييه ترجه سنده مفرد لريكده استعماله
احتياج كوريلوب ، مثلا Monument
ويا institution كلهلريك ترجه سنده
مؤسسسه دنلاكه باشلاقمشدر . مع هذا
غريب كورينيور .

{ س. عر. ئ. : موسسه .
موسيع } [دوسع] دن سڤ . تفيل
گكيشلدن ، توسيع ايدن (دوا
و-اژه) .

{ س. عر. ئ. : مؤسسه .
مؤسيف } [داسف] دن سڤ . تفيل

اسف ايتديرن ، كدر ويرن ،
جزن آور : بعض احوال مؤسسه .
{ س. عر. } [نسخه] دن
موسسه { غلط] با : نسخه .

موسقى { با : موسيقى .

{ س. عر. ج. : مواسم .
موسيم } [دوسم] دن سڤ . ۱. بر
شيك مين وقتى ، زمان مخصوص :
اوزوم موسمى ؛ حج موسمى . ۲.
سنه ك درت فصلدن بهرى :
موسم بهار ؛ مواسم اربيه . ۳.
ياز ايله قيش آره سنده اولان
وقت ، ايلك و صوك بهار : موسم
انواي . || موسم روزكارى = بر
موسم مخصوصده مقن اسن
روزكاره ، ملتم . || ناموسم = مو-
سمنده اوليان ، هنوز زمانى
كله مش ، وقتسز ، نابلج .

{ س. عر. ياز ايله قيش
موسمليك } آره سنده اولان ايلك
وصوك بهاره مخصوص : موسمك
انواب ، قاش .

{ س. عر. ئ. : موسوسه .
موسوس } [دوسوسه] دن سڤ .
بجرج [وسوسه جى ، نابلج وهم
وقورتى به تايم .

{ س. عر. ئ. : موسومه .
موسوم } [دوسم] دن سڤ . [.
اشارتنى ، علامتنى ، مارقتى .

{ س. س. عر. ئ. :
موسوى } موسويه [موسى] دن
سنه [۱. حضرت موسى (عم)ك
شريعتنه تايم ، يهودى ، اسرائيلى :
جاعت موسويه ؛ موسولريك
مادان . ۲. امام موسى كاظم

(رضه)ك نسلنه منسوب : سادات
موسويه دن .

موسيقار { س. فا . ۱. سكويلا
دليكل بولمغه روزكار اسديكه
مختلف صدال چيقاران بر طير
موهوم . ۲. برصره دودوكردن
هركب چالنى ، مفعال .

{ يا موسقى . سئذ. عر.
وسيقى } [بو. Moussikh] . ۱.
الحان ونغمات اصول وقوا .
عدندن بحث ايدن علم : علم
موسيقى . ۲. آلات موسيقيه ،
چالنى طاقى ، موزيقه .

{ س. عر. ئ. : موسيقيه .
موسيقى } علم موسيقيه وچالنى به
منسوب و متعلق : آلات
موسيقيه .

{ س. عر. (فر. Monsieur)
موسيو } افتدى ، آغا . بك . على .
العلوم اجنيلره و برين عنواندر .

موش { س. فا . قاره ، صيخان .

{ س. عر. [مشبك] دن
موشاباق } غلط [فقسلى ، فقس
واغ شكلنده (نقش ويا تلكارى
ايشله كوش) .

{ س. عر. [مشمع] دن
موشامبه } غلط [با : مشمع .

{ و موشقولق . س .
موشقول } [مژده] و [مژدهك]
دن غلط [با : مژده ، مژدهك .

{ س. فا . [مشت] دن
موشته } غلط [۱. بوسروق . ۲.
ديكچيلريك ديككارى شيك
ايچنه چيكرديكرى معدن طوب .
|| موشته قلمبى = مشترلك .

{ س. عر. ئ. : موشه .
موش } [دوشاخ] دن سڤ . تفيل

۱. سوسلش، سوسلی، مزین
کینوب قوشاخش. ۲. د.
مهراعرلینک برنجی حرفری بر
کله تشکیل ایدن (شمر).

موسر { س. (بلکه عر. «منشار»
موسر { دن } سرافوز و جیرقیچی
کبی اصنافه مخصوص اگری دستره.

موشکاف { ص. فا. (مو = قبل.
موشکاف { شکاف = یارچی }
قبلی یارار کبی بک اینجه تدقیقات
اجرا ایدن، مدقق، محقق.

موشکافانه { ص. ح. فا. مدققانه.

موشوله { س. (بنا.) معروف بر
چکر دکری اولوب صوک بهارده
اولور. اصل ترکیه بیانیسنه
دونکل و بوستانیسنه ازکیل
وایی بر جنسنه بش ببق
دیرل. || مج. بورشوق و عبوس
شیئدن کنایه اولور: موشوله
صورتلی.

موشور { س. عر. ج: مواشیر.
موشور { (زبازدی میمک ضمیمه)
با: منشور.

موصابه { س. (عر. «مساء» دن)
قاوولش قییه ایله بیتمش
سبزه علی الخصوص پاللیجان میکی.

موصیره { س. ۱. آلانه جق
قوشلری جلب ایچون
آوجی طرفندن کوستریان قوش
ویا قوش تقلیدی. ۲. با:
موسره.

موصل { س. عر. «وصول» دن
موصل { س } قاوشه جق بر،
قاوشاق. [موصل شهرینک اصل
اسمی بود.]

موصل { ص. عر. ث: موصله.
موصل { «وصول» دن س. افعال

یتیشد برنجی، ایصال ایدن. ث. ||
موصله سلیمانیه = سلیمانیه
مدرسکنه واسطه اوقفا اولان
بررتیه علیه؛ موصله صحن = کذا.
موصلی { س. صوبی ایستندیکی
موصلی { وقت آقیدوب ایستند.
یکی وقت قیامق اوزره چشمه
وساره طاقیلان بورمه.

موصندره { س. اوله نك قیو
طرفندکی یوزنی
ضبط ایدن بیسوک طولاب که
ایجنه بناق و ساره قونور؛
چنگانه اونده موصندره آرامق =
اولیه جق بزده برشی طلبانگ.

موصوف { ص. عر. ث: موصوفه.
موصوف { «وصف» دن س. عر.
برصفتی حازر اولان، متصف:
کرم و سخاوتله، اوصاف جمیه
ایله موصوف. = س. عر.
د. برصفت و نطق اولان اسم،
منعوت: صفت ایله موصوف
آره سنده مطابقت لازم.

موصول { ص. عر. ث: موصوله.
موصول { «وصول» دن س. عر.

برلشمش، قاوشمش. || د. اسم
موصول = اوشی که ویا اوآدم که
مناسبتی افاده ایدن ما، من،
الذی کبی کنایه.

موصی { ص. س. عر. «وصایه»
موصی { دن س. عر. وصیت ایدن،
بروصیت بزاقان آدم.

موصی به { س. عر. وصیت
موصی به { اولنان شی.
موصی له { س. عر. کندیسنه
موصی له { برشی وصیت اولنان
آدم.

موضح { ص. عر. ث: موضحه.
موضح { «وضوح» دن س. عر.

تفیل [ایضاح اولمش، آشکاره
بیان اولمش، آییقندن و مفصلاً
افاده ایدلش.

موضحاً { ح. عر. ایضاحی اوله رق،
موضحاً { آییقندن، آشکاره.

موضع { س. عر. ج: مواضع.
موضع { «وضع» دن س. عر.
محل، مکان، جای: بوموضع؛
مواضع مختلفه.

موضعی { ص. عر. ث: موضعیه.
موضعی { برحله مخصوص اولان،
عمومی اولیان: موضعی بروج.

موضوع { ص. عر. ث: موضوعه.
موضوع { «وضع» دن س. عر. ۱.
قوتلش، وضع اولمش، نهاده:

رافک اوزرینه موضوع اشیا.
۲. وضع و تأسیس اولمش،
اتخاذ اولمش، متخذ، سرعی:
نظام موضوع؛ اصول موضوعه.
۳. صحیح اولیان، اویدرمه،
دوزمه: حدیث موضوع. =

س. عر. ۱. برعلک مقصود
غنی، اعراض ذاتیه سی. ۲. مذ.
قضیه منطقیه نك اساسی حکمنده
اولان اسم، محمول، مستند الیه.
|| موضوع بحث = مبحث عنه،
مبنی علیه، بحث اولنان ماده.

موضوعات { س. عر. ج: عر.
موضوعات { مبحث عنه اولان
مواد، مبانی: موضوعات العلوم.

موطن { س. عر. ج: موطن.
موطن { «وطن» دن س. عر. وطن،
بر، محل، مکان، اقامتگاه.

موظف { ص. عر. ث: موظفه.
موظف { «وظف» دن س. عر.
تفیل ۱. بر وظیفه و خدمتله
مکاف اولان، وظیفه دار: بن

سزہ خدمتہ موظفم. ۲. مخصص
معاش و تمینیاتی اولان، معاشلی،
وظیفہ خوار. || عساکر موظفہ =
منتظم عسکر.

مَوْعِد { سذ. عر. ج: مواعد.
۱. «وعدہ» دن مصممی }

سوز و برمه، وعد، وعدہ: بر
طاقم مواعد کاذبہ ایلہ بنی آلدادی.
۲. «وعدہ» دن سز. || سوز
و برین وقت، مهات، میضاد:
پوسندک دها موعدی کلدی.
|| موعد تلاق، موعد ملاقات

= کوریشیلوب قونیشلی اوزره
مقرر و معین محل فر. Rendez-
vous.

مَوْعِظَه { سذ. عر. ج: مواعظ.
۱. «وعظ» دن مص.
ممی } وعظ، نصیحت، اوکوت،
بند: مواعظ مؤثره.

مَوْعُود { ص. عر. ج: موعوده.
۱. «وعدہ» دن سذ. ۸
وعد اولنمش، سوز و برلش:
ترفی کنند پسنه قلمچہ موعوددر:
موعود اولان لطمه کزہ منتظم.
۲. وعدہ لی، معین، مقدر:
اجل موعود = موت طبیعی.

مَوْفِق { ص. عر. ج: موافقه.
۱. «وفاق» دن سذ. تفعل
۱. توفیق الہی بہ مظهر اولان،
ایشی راست کلن: تجارتجہ پک
او قدر اقتدار ی بوغیسه ده موفق
آدمدر. ۲. ظفر یاب، دسترس،
ناقل، بجرہ ییلن، بولہ ییلن،
مقتدر: بوکتانی پتیرمکہ موفق
اولسہم: او قدر آرادم موفق
اولہ دم.

مَوْفِق { ص. عر. ج: «وفاق» دن
سذ. تفعل } موفق اولدن،

توفیق صاحبی. «صفات
الہندرد.

مَوْفِقِیت { سذ. عر. ج: مو-
فقیات. ۱. توفیقات
سجانیہ بہ مظهریت، من طرف
اللہ موفق اولہ. ۲. مظهریت،
ناثایت. مظفر و دسترس اولہ:
موفقیہ کز ایچون دعا ایدرم.

مَوْفُور { ص. عر. ج: موفوره.
۱. «وفور» دن سذ. }
چوق، بول، کثیر، وافر: نم
موفوره.

مَوْقُت { سذ. عر. ج: موافت.
۱. «وقت» دن سز. }
اولدن تمین اولنمش وقت،
وعدہ، مهل.

مَوْقَّت { ص. عر. ج: موقتہ.
۱. «وقت» دن سذ. تفعل }
بروقت معینہ مخصوص اولان،
دائمی اولیان، آز وقت سوروب
پکن، بسورکسز: نم دنیویہ
موقت و نم اخرویہ دائمدر.

مَوْقَّت { سذ. عر. ج: «وقت» دن
سذ. تفعل } ۱. وقتی
و علی الخصوص نماز و قنلربی
تمین ایدن آدم، موقتخانہ ما.
موری. ۲. وقت و ساعت
و دقیقه لری تمامیلہ تمین ایدن
عیارلی ساعت، وقت معیاری،
قرونومتره.

مَوْقَّت { ح. عر. ج: آرز بر زمان
موقتاً } ایچون، شمعیلک:
باچوانمز صله دن کلنجہ بہ قدر
موقتاً بر باچوان طوئدق: آتیون
روحی موقتاً صابجربی طور.
دردی. (ناسی اصلیلہ اولوب
تاء تأنیث اولدیفندن، «موقتہ»
صورتندہ یازله سی خطادر.)

مَوْقَّتْخَانَه { سذ. فا. اکثر بیوک
موقتخانه } جوامع شریفہ بہ
مربوط او طہ کہ ایچندہ متمد
عیارلی ساعتلر و ارتفاع آلوب
بولری عیار ایتمکہ مأمور اولان
موقت بولنور.

مَوْقِر { ص. عر. ج: موقره.
۱. «وقار» دن سذ. تفعل }
آغلر انمش، تعظیم و تکریم
ایدلش اولان. ۲.

مَوْقِط { ص. عر. ج: موقظه.
۱. «یقظه» دن سذ. افعل }
۱. اویاندیران، اقاط ایدن. ۲.
مچ غفلدن قورتاران. ۳. ط.
نحرک و تنبیه ایدن: دواہ
موظف.

مَوْقِع { سذ. عر. ج: مواقع.
۱. «وقع» دن سذ. }
یر، محل، موضع، جای: بو
موقعدہ: بوسوز موقعدہ در. ۲.
برشیک و وقوعه کلدیکی بولندی
یا خود لروم کوستردیکی محل: موقع
حرب: پوسته موقعی: موقع اجرا.
۳. واپور و دمیریول و تیاترو
کبی عمومی بر محلہ و برین
اجرتہ کورہ صنفی دیکشن یر:
برنجی، ایکنجی، اوچنجی موقع.
۴. واپور و سائر واسطاطقلیہ ده
فضله اجرت و برنارہ مخصوص
ممتاز محل: موقع قیامہ سی:
موقع بیلتی: موقعدہ اتورمقی.
۵. عسکر اقامتگاهی: موقع
قوماندانی: مواقع مستحکمہ.

مَوْقِع { ص. عر. ج: موقعه.
۱. «وقع» دن سذ. تفعل }
طفرای مایونلہ موشع.

مَوْقِعِی { ص. عر. ج: برنجی موقعی یعنی
فضله اجرت و برنارہ

موقوفه مخصوص ممتاز محل اولان ویا
کندیسی بوزله مخصوص اولان :
موقعلی تراموای؛ موقعلی قاره،
واغون .
موقوف { سذ. عر. ج: موقوف.
[«دوقوف» دن سذ.]
طوره جی بر، طوراق، دمیربول
قطارنک پولجی و یوک آلوب
و برمک اوزره طوردینی محل،
استاسیون .
موقله { س. قییه لی قایفانه .

موقوف { ص. عر. ن: موقوته.
[«دوقت» دن سذ.]
وقتی معین اولان. || رسالة
موقوته = معین وقتلرده مثلا
هفته ده ویا آیده بر نشر اولنان
مجموعه، فر. Periodique .

موقوف { ص. عر. ن: موقوفه،
[«دوقف» دن سذ.]
۱. طوردرلش، آلیقوغش :
فصل دعوی اولنجه یه قدر
آقچه محکمه ده موقوفدر . ۲.
طولاش، توقیف اولنش، ظن
اوزرنه موقتا حبس اولنش :
اون بش کون موقوف قالدی .
۳. وقف ایدلش، وقف اولقی
اوزره ترک و تبرع اولنش، او
قافه عائد اراضی موقوفه .
۴. منوط، متوقف : انگلیزجه نیک
طوغری سولیمسی بر انگلیزدن
مخصیانه موقوفدر . = سذ.
عر. ج : موقوفین . توقیف
اولنش آدم، محبوس : موقو-
فینک استطاق .

موقوفات { سذ. ج. عر. ۱.
[«توقیف اولنش
وموقتا آلیقوغش. نفوذ و اموال.

۲. وقف ایدلش اموال و املاک.
۳. واردندن آرتوب خزینیه
مال ایدیلن مبالغ .
موقوفیت { سذ. عر. [«لت مو-
[«لده» ۱. موقوف
و محبوس اوله، محبوسیت،
حبس : موقوفیتی کوندن اعتبا.
رأ. ۲. وقف اوله : بوارا.
ضینک موقوفیتی . ۳. منوط
ومتوقف اوله .

موکب { سذ. عر. ج: موا.
[«کب» بر بیوک ذنک
یاندیه یاواش بوروپ رک کیدن
بیاده ویا آتیلرک هیئت مجموعه سی،
آلای : موکب حج شریف .

موکد { ص. عر. ن: مؤکده .
[«دکده» دن سذ. تفعلیل]
۱. صاغلاملاشدیرلش، قوت
واسنحکام ویرلش صاغلام، متین .
۲. تکرار ایدلش، بردها امر
وتنبیه ویا اخطار ایدلش : او.
سر مؤکده؛ اخطارات مؤکده .
موکد { ص. عر. ن: مؤکده .
[«دکده» دن سذ. تفعلیل]
۱. صاغلاملاشدیران، تحکیم
و تصدیق ایدن : سزک دید.
یککزی مؤکد بر فقره نقل
ایدهم . ۲. تکرار ایدن، بردها
امر و تنبیه ویا اخطار ایدن :
اشعار سابق مؤکد بر امرنامه
یازلدی .

موکل { ص. سذ. عر. ن: موکله.
موکل { «دوکاله» دن سذ. [«تو-
کیل اولنش، بری طرفندن
وکیل نصب ایدلش : فلان
طرفندن موکل بر آدم کلدی .
موکل { ص. سذ. عر. ن: موکله.
موکل { «دوکاله» دن سذ. تفعلیل]

وکیل تعیین ایدن، بر دعوی
وکیلک نامه، دعوی ایتدیکی
صاحب مصلحت : موکلی نامه
براسته نامه وردی .

موکل به { ص. عر. ن: موکل بها.
[«حق» رؤیتی بر وکیل
احاله ایدلش اولان، بر وکیل
احاله و تفویض ایدیلن .

موکول { ص. عر. ن: موکوله .
[«دوکاله» دن سذ.]
بر وکیله تودیع و احاله و امنیت
اولنان : اموال موکوله .

موکول الیه { ص. عر. ن: .
بر ایشه وکیل تعیین اولنان،
وکالت اتمک اوزره کندیسنه
بر ایش احاله و تفویض اولنان .

مولا { یا مولی. سذ. عر. ج: .
[«موالی» ۱. صاحب، مالک،
افتندی، ولی نعمت . ۲. آزادی،
آزاد اولش کوله . (بوایی معنا
ایله لسانغزه نادر قوللائیلیر .
۳. حق جل و علا حضرتلری :
مولا حقیمون . ۴. ولی، برایشه
قاریشمه حق اولان آدم . —
با : ملا و منلا .

مولاده { س. یاشلی و عجمی خلا.
[«بق» .

مولانا { سذ. عر. [«دمولا»
[«ایله» «نا» ضمیر منکلمندن
مرکب اولوب لفظاً افندمن
دیمکدر . ۱. بعض بیوک علما
و مشایخه ویریلن عنواندر :
مولانا جلال الدین رومی؛ مو-
لانا جامی . ۲. خطابده یا هو
مقامنده قوللائیلیر : شوکت تابی
آلیور مولانا . با : ملا، منلا .

مولد { سذ. عر. ج : مولد .
«ولادة» دن مص. سز .

سم : ۱. طوغمه ، ولادت . ۲.
بر ذاتک : طوغدینی زمان ، ولا
دت : مولدنی (صام) . ۳. فخر
کاشات (صام) افندمرك ولادت
شریفه لری منقبه سی . (بوایکی
معنا ایله زبازدی : مولود .)
۴. طوغیلان بر، محل ولادت ،
مسقط رأس .

مولد { سذ. عر. «ولادة» دن
سذ. تغیل ۱. طوغور .
دان، ایه طیب، قابل . ۲. کیمی .
تا. حاصل ایدن، حصوله کیرن :
مولد البخار : مولد الحارره : مولد
الجوضه : مولد الماء وسائرہ .

مولد { ص. عر. ن : مولده .
«ولادة» دن سذ. تغیل

۱. طوغغش ، طوغورلش ،
طوغمه . ۲. ایکی جنسک برلشمه .
سندن وجوده کلش، ملز . (فر .
Mulâtre بوندن غلطدر .) ۳.
اصلنده واساساً یوغیکن صکره .
دن حاصل اولش : لفت مولده .

مولدات { سذ. ج. عر. طو .
تغمله وجوده کلش .

آدمرو یا حیوانات، بروقت معینه
ویار سنده طوغان افراد : بو
سهنک مولداتی نه به بالغ اولور :
آسریقا اهالیسی یا اکثر مهاجر .
تدن دکل مولداتدن دخی آر .
نیور .

مولده { سذ. عر. ایه قادین ،
قابله .

مولف { ص. عر. ن : مؤلفه .
«الف» دن سذ .
تغیل ۱. بر یره کتیرلش ،
برلشدرلش . ۲. تألیف وتصنیف

اولمش، جمع و تخریر ایدلش :
کتب مؤلفه : ایکجی قرن هجر .
یده مؤلف بر کتاب .

مولف { سذ. ص. عر. ن : مؤ .
لفه . ج : مؤلفین .

«الف» دن سذ. تغیل کتاب
جمع و تألیف و یا تخریر ایدن ،
مصنف، محرر : مؤلف کتاب :
حقوق مؤلفین : اک مشهور
مؤلفه لردن . || مؤلفه = کتابک
مؤانی طرفندن سولغش اولان
اشعارک باشنده ذکرى معناد
بر تعبیردرکه شعرك مأخوذ
و مستعار اولدیفته دلالت ایدر .

مولفات { سذ. ج. عر. تألیف
و تصنیف اولغش

کتابلر، مصنفات، آثار : ابن
سیناک هر علمده مؤلفاتی وارددر .
مولم { ص. عر. ن : مؤله . «لم»
«دن سذ. تغیل» ۱. الم
ووجع ورن ، آجیدان ، آفر .
تان : ضرب مؤلم . ۲. الم و کدر
ویرن ، حزن آور ، حزین :
پدرینک وفاتی یک مؤلم بر خبر
ایدی .

مولود { ص. عر. ن : مولوده .
«ولادة» دن سذ .

طوغغش، زاده . = سذ. عر .
۱. ج : مولودات . بر مدت
معینه ظرفنده ومثلاً بر سنده
طوغان افراد بصریه . یا : مولدات .
۲. ج. موالید . یا : موالید .

مولوز { سذ. باییدن آرتان و
ویرانه زدن چیقان او .

فاق طاشلر : یوله مولوز دوکک .
مولوزلق { سذ. مولوز دوکک
بر، مولوز دوشمش
بول .

مولوی { ص. س. عر. ن : مولویه .
«مولی» دن سذ . مولانا
جلال الدین رومی جضر تلرینه
منسوب و طریقت علیله نایب
اولان : طریق مولوی : طریقت
مولویه : مولوی درویشی ،
تکیه سی .

مولویت { سذ. عر. لفت مولده
«بیوک قاضی یعنی ملا
پایه و وظیفه سی و دائرة قضایى ،
ملائق : فلاں ذات مولویت
آدی : اوراسی بر مولویتدر .

مولویخانه { سذ. طریقت مولویه
منسوب درگاه . مو .
لوی تکیه سی : غلظه مولویخانه
سی .

مولویک { سذ. مولوی اوله ،
طریقت مولویه به
اقتساب .

موله { سذ. «یتا» ۱. استراحت ،
بورغونلق آله ، نفس آله :
حال آفر بر یوک آلمش اولدیفندن
اوج دفنه موله ایتدی : موله
طاشی = حاللرک بورغونلق آلمق
ایچون یوکرینی طیبادقلری
طاشک صواقلرده جایجا بولور .
۲. ج. قوبورمه ، رافه ، کوشقه :
ایجی ، خلایق ، کورکی موله !

مولی { سذ. عر. یا : مولا .

مولی { سذ. عر. «ولی» دن
سذ. تغیل جانب شرع
شریفدن برایش تحقیق ورؤشته
مأمور .

موم { سذ. فال بال مومی ، شمع . ||
«بال مومی = بال اویلدکده
آبریلان ماده که ایصیده لده
یومشار : بال مومندن برهیکل .

اسم؛ مؤنث لفظی = لفظاً آخر.
ندۀ «ه» و یا دیگر بر علامت
تأنیث بولنان اسم هری؛ مؤنث
سماعی = بلا سبب لسان هریده
مؤنث اعتبار اولنان اسم
شمس، ید نفس کی.

{ ص. ص. ص. } مؤنث : مؤنثه .
{ ه. انس } مؤنث : دن سه .
افعال [۱. الف وانسیت ایدن،
هرکسه کوریشن، قانی صحیاق :
یک مونس آدمدر . ۲. انساندن
قاجیان، آلیشقی، مألوف :
حیوان مونس ؛ حیوانات
مونسه .

{ ص. ص. ص. } مؤنث : مؤوله .
{ ه. اول } مؤنث : سغه . تفعلیل
معنای ظاهر یسندن باشقه بر
معنا ایله تفسیر ایدیلن : مؤول
افلاذده بولندی؛ اقرار مؤول.
{ ص. ص. ص. } مؤنث : برکلامه معنای
ظاهر یسندن باشقه معنا
وبره رک تأویل و تفسیر ایدن .

{ س. ص. ص. } مؤهبه : مواهب .
{ و. برکی، عطیه، احسان :
موهبه الهیه : مواهب لدنیه .

{ ص. ص. ص. } مؤهن : مؤهنه .
{ ه. هن } مؤهن : دن سه . افعال
ط. ضعیف لادن، اغراق ورن .
{ ص. ص. ص. } مؤهوب : مؤهوبه .
{ ه. وهب } مؤهوب : دن سه [
وبرلش، عطیه و احسان ایدلش
اولان : مه. بلا عوض : لیک
اولغش مال .

{ ص. ص. ص. } مؤهوب له : مؤهوب
{ ه. اها } مؤهوبه : کندیسته مال
هیه اولنان .

{ ص. ص. ص. } مؤهوم : مؤهومه .
{ ه. وهم } مؤهوم : دن سه [اصلی
اولمقزین وهم و خیالده وجود
بولان : هقا برطیر موهومدر .

{ س. ص. ص. } مؤمیا : مؤمیه .
۱. اسکی مصر .
۲. یلرک تخبط ایدوب چو .
رومیه جهک بر حاله قودقلری
جنازه : اهرامدن چیقان مو .
میلار . ۲. کویا ایمامه سی و بدیه
سورلمی هر دردی انی ایدر
بر دواء موهوم . ۳. مح. یک
ضعیف و صدارارمش، قدید :
مومیا اولش .

{ ص. ص. ص. } مؤمی الیه : مؤمی
{ ه. الیه } مؤمی : مؤمی الیه .
ج : مؤمی الیه . مؤمی : مؤمی
سغه . الی = حرف جر . ه . ضمیر
غائب ایما و اشارت اولنان ؛
ذکری یکن، مذکور : مأمور
مؤمی الیه : مأمورین مؤمی
الیه ؛ مؤمی الیه ایقادی ؛
خاتون مؤمی الیه . انشالسانده
عنوانده حضرتلری قولالکیان
احساب رتبه الهی علی الموم ارباب
حیثیت حقنده مستعمل اولوب،
« مشارالیه » دن دون اعتبار
اولنور .

{ ص. ص. ص. } مؤمیان : مؤمیان
{ ه. میان } مؤمیان : مؤمیان
ایجه بللی .

{ س. ص. ص. } مؤمت : مؤمت
{ ه. مت } مؤمت : مؤمت
تدارک مؤتندن عاجز . ۲. مه.
مصارف .

{ ص. ص. ص. } مؤنث : مؤنثه .
{ ه. نث } مؤنث : مؤنثه
حقیق و یا اعتباری و لفظی
اوله رق دیشی اولان و یادیقی به
اطلاق و تطبیق اولنان (کله) :
اسم مؤنث ؛ فعل ماضی مفرد
مؤنث : جمع مؤنث سالم = عربیده
(ات) اداتله تشکیل اولنان
جمع : مسلمات کی ؛ مؤنث حقیق =
مدلولی صحیحدن دیشی اولان

|| مهر موی = بال مومیه لاق
و سائر ه دن مرکب قیمر می و یا
دیگر رنگده سر نیجه بر ماده که
اویدیلوب اوستنه مهر باصیلر :
مهر مومیه مهر لغش بر ظرف .
= ص. تر . ۱. بال موی کی
یومشاق . ۲. موافقت ایدن
راضی اولان : کندیسنه براق یاره
ویرسه کز مومدر .

{ س. آف البیان لفت
موم } فارسیه دن [تنور ایچون
بر شمعده دیکله رک یاقیلان
و ایچی فتیلی اوله رق ارغش
ایچ یاغندن و یا بال مومندن
یا یسلان معروف شه، شمع :
موم یاقق، موی سوکندیرمک .
|| اسپا و ماچت موی = یاغی تصفیه
اولغش تمیز موم . || موم کی =
یک طوغری و یا دیم دیک . ||
مومله آراق = یک خواهشلی
طالبی اولوق .

{ س. ۱. موم یان و صا .
مومچی } تان آدم . ۲. و قیلله
فتیلی توفنگله مسلح نفر .

{ ف. ۱. بال موی
موملامق } سورمک، بال مومنه
بایر میق . ۲. بر بارچه بال موی
پایشدیره رق اشارت ایتمک .

{ س. ص. ص. } مؤمن : مؤمنه .
{ ه. ج. } مؤمن : مؤمنین . ج. :
مؤمنات . [ه. امن] مؤمن : دن سه . افعال
و حدایتیه و محمد مصطفی (صام)
افندمک نبوته و سائر ارکان
دین اسلامه ایمان، ایمان صا
حی، مسلم : مؤمن موحد ؛
مؤمنه بر قادیق ؛ کافه مؤمنین
و مؤمنات ایچون دعا ایتمک .
|| امیر المؤمنین = خلیفه اسلام
حضرتلری .

مَوْهُومات { س. ج. عر. وم }
وخیال قیلندن
شیئر، اصلز اوله رق ذهنده
وجود بولان شیئر، خیالات .

موی { س. فا. با : مو .

مویتاب { س. فا. و :

مویتاف { س. فا. [موی = قیل
نافتن = طوفوق]
با : موتاف .

مؤید { ص. عر. ث. مؤیده .
مؤید { (اید) دن سف. تفعل [

۱. قوت و متانت ویرلش، تقویه
و تأکید ایدلش، قوی، صاغلام :
قول مؤید . ۲. امداد و امانیه
مظهر اولان ، امداد کورن :
مؤید من الله = عون الهی به مظهر .

مؤید { ص. عر. ث. مؤیده .
مؤید { (اید) دن سف [۱. قوت

و متانت ویرن ، تأکید و تقویه
ایدن : اولکی امری مؤید بر
ایکنجی امرنامه دخی کلدی . ۲.
امداد و امانه ایدن ، مدد .

مؤیش { و میویشلی ، مؤیشلک .
مؤیش { با : منویش ، متویشلی
وسائر .

مویلی { یا مویلو . س. طوب قوایی .
مویلی { || مویلی قباغی = قوندانده

و آرايه ده طوبی قولبردن طو .
نان جنبر . || مویلی یتاغی =
طوبک قونداغه بئندیکی برده
قولبنه مخصوص چوقور اوبوق .

مویغول { یا بوغول . س. تربیه
مویغول { قبول ایتمز خیرسر
طوفان .

مویه { س. فا. سسله آغلامه ،
مویه { نوحه . || مویه زن = سسله

آغلایان . نوحه گر .
مویین { ص. فا. و .

مویینه { ص. فا. قیلدن معمول .

مه { د. با : م .

مه { س. فا. با : ماه .

مه { ص. فا. بیوک، اولو، ایری که
مه { مقابلی : که ومه = بیوک کو-
چک . ز .

مهابت { س. عر. [هییه] دن
مهابت { ص. مص. میمی [شان
واجلال و هیبت صاحی برذاتی
کورمکدن حاصل اولان احتراز
و حرمت و تعظیم حسنی : پادشاهک
مهابتی ، مهابت حکومت .

مهابتلی { ص کوربینشی احتراز
مهابتلی { و حرمت و تعظیم حسنی
ویرن ، هیبتلی ، مهیب ، شانلی .

مهایل { س. ج. عر. فد .
مهایل { مهیل . با : مهیل .

مهاجاة { س. عر. [هجو] دن
مهاجاة { ص. مفاعله [بربرینی
هجو ایتمه ، ایکی شاعر بیننده
هجو ایله واقع اولان مشاعره :
اسکی شاعرلر مهاجاتی چوق
سورلردی .

مهاجر { س. ص. عر. ث. مها .
مهاجر { جره . ج. : مهاجرین .

[هجرة] دن سف. مفاعله [۱ .
عائله جه برلشمک اوزره دیار
آخزه کییدن آدم ؛ دوربجه ،
قریم بوسنه . مهاجرلی : مها-
جرین ؛ امر قیاده کی اوزرو یا
مهاجرینی . ۲ . فخر کائنات

(صلح) اقدمنزله برلکده ویا
متعاقباً مکّه مکرّمه بی ترکّه مدینه
منوره به کوچ ایدن صحابه کرام :
مهاجرین و انصار .

مهاجرت { س. عر. [هجرة]
مهاجرت { دن مص. مفاعله [
عائله جه برلشمک اوزره دیار
آخزه انتقال ، کوچ : نوغایلرک
مهاجرتی ؛ حبش مهاجرتی .

مهاجمه { س. عر. ج. : مهاجمات .
مهاجمه { (هجوم) دن مص.
مفاعله] هر طرفدن ویردن هجوم
ایتمه ، اوششمه .

مهاد { س. عر. دوشک یتاقی ز .

مهادنت { س. عر. [هدن] دن
مهادنت { ص. مفاعله [باریشمه
مصالحه ، آتقی .

مهّار { س. فا. بولار . له .

مهّارت { س. عر. برایش
مهّارت { کوره ده کی اوسته لی ،
بجریکیلک ، الدن ایش کله ،

معرفت ، هنر ، حذاقت ، ملکه :
جراحانده مهارتی واردر ؛ بو
ایشی بیوک بر مهارته یاپدی .

مهّار تسیز { ص. اوسته لی اولیان ،
مهّار تسیز { بجریکیلکسر .

مهّار تسیزلک { س. بجریکیلک ،
مهّار تسیزلک { عدم مهارت ،
الدن کله یش ؛ بو ایشده مها-
ر تسیزلکنی کوستردی .

مهّارتلی { ص. ۱ . بجریکیلی اوسته ،
مهّارتلی { ماهر ، حاذق ؛ مهارتلی ،
آدم . ۲ . اوسته لقله یاپلش ،
اوسته لقلی ، هنرلی ؛ مهارتلی
ایش .

مَهَارِی { ص. عر. با : مَهَرِی .

مَهَالِک { س. ج. عر. فد : مَهَلِک . با : مَهَلِک .

مَهَام { س. ج. عر. فد : مَهَم . با : مَهَم .

مَهَائِه { س. عر. فد : مَهَائِه . با : مَهَائِه .
اولیان بر شیئی بالناوبه تصرف .

مَهَبِط { س. عر. [مَهَبُط] دن مَهَبِط { س. [دوشه جک بر محل مَهَبُط ، اینان محل : مَهَبُط آدم .

مَهَبِل { س. عر. ج. مَهَبِل . ت. ۸ . رحم پول . رحم آغزیدن خارجه قدر اولان مسافه . ۲ . رحم ، دول پشاهی . ط . التهاب مَهَبِل ؛ التهاب عشاء مَهَبِل = محل مذکور کیشیمه سی .

مَهَبِلِی { ص. عر. ت. مَهَبِلِی . ط . ت. رحم یولنه متعلق .

مَهَبُوت { ص. عر. ت. مَهَبُوت . [مَهَبُوت دن س.] قورقودن شاشیرمش ، دوچار خوف و حیرت .

مَهپاره { س. فا. آی پارچه سی ، یک کوزل شخص .

مَهتاب { س. فا. با : ماهتاب .

مَهتابیه { س. [غلط فاحش تعبیر] آی آیدینلنده اونور مغه مخصوص اوستی آجیق قریه .

مَهْدِی { ص. س. عر. ت. مَهْدِی . [هدایه] دن س. افتعال] اهتدا ایتش ، هدایت بولش ، دین اسلامی قبول ایتش :

مَهْدِی برانکاز : انکثره دهکی مهتدیلر .

مَهتَر { ص. فا. دها بیوک ، اعظم اکبر .

مَهتَر { س. [ائت آغقه فارسیه دن] ۱ . و قتله باب عالی چاوش ویا قواصی . ۲ . رتبه و نشان ویا مأموریت آلانرک اولرینه

مَزده کتورنلر ، جایلاق : مهترل مَزده کیتدیلر . ۳ . و قتله وزیر قیوسنده چالینان نوبت

چالینسی طاقی .

مَهتَر خَانه { س. ۱ . و قتله وزیر قیوسنده چالینان نوبت چالینسک محل مخصوص .

۲ . [بلکه « مهتران خیه » دن غلط] وزیر قیوسنده چالینان نوبت چالینسی طاقی . ۳ . حبسخانه عمومی بنای .

مَهجور { ص. عر. ت. مَهجور . [مَهجور دن س.] ۱ . اوزاقلاشمش ، اوزاقده قالمش ، آیری دوشمش : اولادندن

مَهجور قالدی . ۲ . راغلمش ، متروک ، اونودلمش ، غیر مستعمل مَهجور برلنت .

مَهجوریت { س. عر. ۱ . او . زاقق ، آیریانی . ۲ . براغیلوب اونودله متروکت .

مَهچِه { س. فا. مناره تک بالاسنه و سنجاق و سائره اوجنه طاقیلان کوجک هلال شکلی ، علم .

مَهْد { س. عر. بشیک ، کهواره . [مَهْد علیای سلطنت = والدہ سلطان .

مَهْدوم { ص. عر. ت. مَهْدوم . [مَهْدوم دن س.] ییقلش ، هدم اولنمش .

مَهْدِی { ص. عر. ت. مَهْدِی . [مَهْدِی دن س.]

طوغری یوله سالک اولان ، طریق مستقیمه بولنان ، هدایت مظهر . = سخذ . ائمه اثنا عشرک اون ایکنجیسی .

مَهْدَب { ص. عر. ت. مَهْدَب . [مَهْدَب دن س.] قعیل دوزلدلش ، یوله قوغش ، تربیه اولنمش : اخلاق مَهْدَب صاحبی .

مَهْدَب { ص. عر. ت. مَهْدَب . [مَهْدَب دن س.] قعیل دوزلدن ، یولنه قویان ، تربیه و تصفیہ ایدن : مَهْدَب اخلاق .

مَهَر { س. عر. ج. مَهَر . [مَهَر دن س.] کسریله غلطدر .

ائشای مناکده زوج طرفندن زوجیه تمین اولنان آغقه ایکی نوع اولوب « مهر معجل » بشین ویران آغزلفدن « مهر مؤجل » مفارقت ویا وفات وقوعنده ویر . لمسی اقتضاییدن مبلغدن عبارتدر ، نکاحلق ، قایلن ، کابین .

مِهَر { س. فا. کونش ، کون ، شمس ، آفتاب ، خورشید : مهر منیر .

مِهَر { س. فا. سوکی ، سوبش ، محبت ، حب : مهر مادرانه .

مِهَر { س. فا. ۱ . برآدمک ویا مِهَر بردارنه وادارمک اسمی محکوک بولنان معدن ویا طاشیدن تمفاکه امضا یرینه مکاتب و سنداک زیرینه و مکتوب ظرفنی یاخود بر قیو و قیاق و سائرینی یاپشدیران مومک اوزرینه باصیلیر ، خاتم : مهر باصحق ، وضع مهر ایتک . ۲ . اشیوخاتمک کاغده ویا مهر موفته

باشلش شكلى ويازيى : مهرى
 او قوبه مدم : مهرى يالادى . ||
 فك مهر = مهر موى ويا قور -
 شونله مهرلش بر شيئدن
 مهرى بوزوب آجه . || مهر
 سليمان = حضرت سليمان (عم) ك
 مهرنده محكوك بولنش اولدينى
 مروى اولان كرفتلى ايكي مثلك
 شكلى . || مهر موى = مكتوب
 ظرفى و سائر شيئر اوزرينه
 اريديلوب اوسته مهر باشلفه
 مخصوص وبال موميله بعض
 وچينه لردن معمول قرمىزى ويا
 ديكر رنكده معروف ماده
 چيوى : بكا بر مهر موى ورك .
 مهر بان { ص . فا . محبتلى ، شفقتلى ،
 محب ، دوست ، سون :
 مادر مريان .

مهر باني { س . فا . محبت ، شفقت ،
 دوستلق .

مهر بند { ص . فا . مهرلش ،
 مهرله قياغش ، مختوم .

مهر دار { س . فا . ۱ . بر بيوك
 ذاتك ويا بر دائرة

رسميه نك مهرى طوئوب اوراق
 مهرلك وظيفه سيله موظف كاتب :

صدارت عظمى مهردارى . ۲ .
 كاتب خصوصى : والى پاشاك

مهردارى .
 مهر دارلق { س . ۱ . بر بيوك
 ذاتك ويا بردائرة

رسميه نك مهرى طوئوب
 اوراق مهرلك وظيفه سيله ،

مهردار صفت و ماوربى : مقام
 سرعسكرى مهردارلى . ۲ .

كشابت خصوصيه ، خصوصى
 كتابك : بعض وزراء مهردار .

لق ايتشيدى .
 مهر لئك { ق . مهر باصديرمق ،
 وضع مهرايتديرمك ،

مختتم ايتديرمك : مضطه
 اعضايه مهر لئلى .

مهر لئك { با مهرله مك . ق . مهر
 باصقى ، وضع مهر

ايتك ، مختتم ايتك : سندی مهر -
 لديكرمى ؟ بو ظرفى مهرلى :

ايسارى مهرلدلر . [« تمير »
 ديغملى .]

مهر لئك { ف . زرينه ويا اوسته
 مهر باصقى ، مختتم

اولئق : بومكتوبلر مهرلدى مى ؟
 بو ظرفلر مهرله جكدور .

مهرلى { ص . ۱ . زرينه مهر
 باشلش ، مختوم : مهرلى

بر سند . ۲ . اوست قياديلوب
 مهر باشلش ، مختوم : مهرلى

ظرف : مهرلى مفاذه .
 مهر و { يا ماهرو ويا خود مهرى .

مهر و { ص . فا . ج : مهرويان .
 (مه = آى . رو = يوز) آى يوزلى ،

يوزى آى كې بارلاق ، كوزل ،
 دلبر .

مهر { س . ج . عر . فد : ماهر .
 با : ماهر .

مهر { س . فا . ۱ . هر نوع بو
 وارلاق شى . طوئوق .

۲ . جامدن بوئجوق . ۳ . دكيز
 بوجكى قيوغى . ۴ . كاغده جلا

ويرمكده مستعمل بيوك دكيز
 بوجكى قيوغى ويا بلوردن طوب .

|| خرمهر = قاطر بوئجوقى .
 مهر { سنخه . ج . جزيره المريك

مهر { ساحل جنوبيستنه عمان
 ايله حضرموت آره سنده بر

خطه كه « مهرى » و « مهارى »
 ديتان سريع الحركه همچين دوه ليله
 مشهوردر .

مهره لئك { ق . (كاغدى) مهره
 ايله جلا ايتك ، جلا .

لامق .
 مهره لئك { ف . (كاغد) مهره ،
 ايله جلا لامق .

مهره لئك { ص . مهره ايله جلا .
 لامش ، جلالى (كاغد) .

مهرى { يا مهارى . ص . عر .
 جزيره المريك مهر خطه

سند چيقان سريع الحركه همچين
 دوه ليله اطلاق اونور .

مهرول { ص . عر . ۱ . مهروله ،
 (هزل) دن سمه . [

آريق ، لافز ، ضعيف .
 مهل { س . عر . و :

مهلت { س . عر . وقت ورمه ،
 بر وقت ايچون مساعده

ايتنه ، بر ايشى بر وقت معينه
 قدر تاخير ايتنه : بورجك تاديه .

ايچون ايكي آى مهل ، مهلت
 ويردى .

مهلقا { ص . فا . (فا . مه = آى .
 عر . لق = جهره) آى

چهره لى ، كوزل ، دلبر .
 مهلك { ص . عر . ۱ . مهلكه .

مهلك { « هلاك » دن س . ف . افعال
 هلاك ايدن ، موجب هلاك ،

مهلك برخسته لق ؛ علت مهلكه .
 مهلكه { س . عر . ج : مهلك .

مهلكه { « هلاك » دن س . ف . نحو
 وهلاك اوله جق محل ، تهلكلى

بر ، مخاطرلى عل ويا ايش :
 مهالكدن اجتناب ايتلى .

مهله { س . اموز باشندن چيقان
 كول باصديلى ات ،

مِهْم { ص. عر. ن: مهمه. (همه) }
 مِهْم { دن. سف. افعال } ۱. دو.
 شونديرن، فائلي موجب، آغز،
 اهميتي: مهم ايش؛ مهم مسئله؛
 امور مهمه. ۲. اقتضاي، مقتضى،
 لازم، واجب: بوايش نم ايچون
 يك مهمدر.

مِهْمَا { د. عر. اولديني قدر:
 مهمما } مهمما ممکن = ممکن اولديني
 قدر، ممکن مرتبه ده. (ساعتزده)
 هان يالكز بوتيميرده مستعملدر.

مِهْمَات { ش. ج. عر. فد:
 مهمات } مهمه. با: مهمه.

مِهْمَاز { س. عر. با: مهموز.

مِهْمَان { يا مهمان. س. فا. اوه
 مهمان } سلوب قوتان آدم، قو
 نوق، ضيف، مسافر: بزه مهمان
 اولدي؛ مهمان خاص.

مِهْمَانِيرُور { ص. فا. (مهمان =
 مهمانپروور } مسافر. پروردن =
 بسلامك مسافري حسن قبول
 ايدوب اكرام ايدن، قبوي
 مسافره آييق اولان: عربان
 يك مهمانپروور اولورل.

مِهْمَانِيرُورَانِه { ص. ح. فا.
 مهمانپروورانِه } مسافري حسن
 قبول ايدوب حقزننده اكرام
 ايدرك ويا بويله يايان آدمه
 لايق صورتده: بزي مهمانپرو
 ورانه قبول ايتدي؛ بر معامله
 مهمانپرورانِه ايله قارشيلادي.

مِهْمَانِيرُورَلِك { س. و:

مِهْمَانِيرُورِي { س. فا. مسافري
 مهمانپروري } حسن قبول ايتمه.
 مسافره اكرام ايدن آدمك
 حال.

مِهْمَانْدَارَلِق { س. ص. فا. ۱. مسافر
 مهماندار } قبول ايدن، بر
 مسافرك قونديني اوك صاحي:
 مهماندارم: بزه چوق اكرام
 ايتدي. ۲. كنديسنه بر مسافر
 و برلش ويا بر مسافر معيته
 مأمور تعيين ايدلش آدم:
 كنديسي پرسك مهمانداري
 ايتدي.

مِهْمَانْدَارَلِق { س. و:

مِهْمَانْدَارِي { س. فا. ۱. اوند
 مهمانداري } مسافر بولان و بر
 مسافر قبول ايتش اولان آدمك
 حال: بزه بش كون مهماندارلي
 ايتدي؛ شرائط مهمانداري
 بحق ايتدي. ۲. بر رسمي
 مسافرك معيته مأمور اوله:
 فلان پرسنه مهماندارلي ايتشيدى.

مِهْمَانْسَرَاي { س. فا. مسافرل
 مهمانسراي } قونديران دايره،
 مسافرخانه.

مِهْمَانَلِق { س. قونوق، مسا.
 مهمانلق } فرلك: مهمانلي بر
 هفته سوردى.

مِهْمَانْسَوَاز { ص. فا. (مهمان =
 مهمانسواز } مسافر. نواختن =
 اوخشامق مسافره حسن
 معامله والتفات و اكرام ايدن،
 مسافر سون.

مِهْمَانْسَوَازَلِق { س. و:

مِهْمَانْسَوَازِي { س. فا. مسافر.
 مهمانسوازي } لري حسن قبول
 ايدوب كنديلرينه اكرام والتفات
 ايتمه، مهمانپورلك.

مِهْمَل { ص. عر. ن: مهمله.
 مهمل } (همل دن. سفة. افعال)

۱. براغش، ترك اولنش،
 متروك، اهل اولنش، باقلامش:
 بوباغ بك مهمل بر حالدر. ۲.
 نقطه س (حرف)، محجم مقابلي:
 حاء مهمله. ۳. معناسز، برشيته
 دلالت ايتز: لفظ مهمل.

مِهْمَل { ص. عر. ن: مهمله. (همل)
 مهمل } (همل دن. سفة. افعال) اهل
 ايدن، باقيا، اهميت و برمين،
 اهلجي.

مِهْمَلَات { ش. ج. عر. معناسز
 مهملات } الفاظ: انكيزجه
 تقليدي اولق اوزره بر طاقم
 مهملات سويليوردي.

مِهْمُوز { ص. عر. ن: مهموزه.
 مهموز } (همزه دن. سفة. د.
 [صرف عريده] همزه لي، حروف
 اصليه سندن برى همزه اولان:
 مهموز الفاء = ايلك حرف
 اصليسي همزه اولان: امركي؛
 مهموز العين = ايكنجي حرف
 اصليسي همزه اولان: سئل كي؛
 مهموز اللام = صوك حرف
 اصليسي همزه اولان: بره كي.
 مهموز { مهموز لاق و سائره.
 مهموز } با: مامهموز و سائره.

مِهْمَات { ش. عر. ج: مهمات.
 مهمه } (همه دن. سفة. ن. افعال)
 فائلي و مشغولي موجب ايش،
 آغز و اهميتي ايش. || مهمه
 قلى: دائره صدارت عظماده
 اراذات سنيه ايله مابين هايونه
 تقديم قناتن مروضاته مخصوص
 قلم. = ج. ۱. اقتضاي شيلر،
 لوازم، تداركات: مهمات قليه =
 لوازم قرطاسيه. ۲. حرب
 ايچون لازم اولان فشنگ
 و باروت و كله و قورشون كي

|| میان بالی، کوکی = بویان بالی، بویان کوکی.

میانچی { ص. آرده کبرن، ایکه کشینک آرده لینی بو- لان، توسط ایدن.

میانچیلک { س. آرده کبرمه، توسط.

میانه { س. فا. (تر. زبازدی میکه قحیلدر [۱. اورته، وسط. ۲. آره، مابین : میانه. مرده: بومیانه ده = بو آرده. ۳. حلواکی بعض مطبوخات قوامی : میانه سی دهاکلدی.

میاو { و میاوالامق. با : مار، میاو ماولامق.

میاه { س. ج. مر. فد : ماه. با : ماه. || میاه حاره = بر دن صیافی نیمان ایدن صولر. || خط اجتماع میاه = صولری بریره طویلان اراضینک حدو- دی، فر. Thalweg. || خط تقسیم میاه = صولری مختلف جهتله آقان اراضی ایران صرتلر، فر. Ligne de partage.

میت { ص. عر. ث : میت. میت { «موت» دن ص. اصلی : موت. [اولو، اولش، مرده. = س. عر. ج : موتی، اموات. ۱. اولش آدم، اولو. ۲. اولش آدمک بدنی، جنازه. (اصل جنازه نهیز و تکفین اولوب تابوتله کوتوریلن تنش، و میت ایسه هنوز نهیز و تکفین او- لمانزدن یتاشده سرلش اولان اولودر. ۳. مج. یک ضعیف و صاب صاری آدم : میت، مضرک. || ط. تشریح میت،

کشف میت = اولومنک اسبابی حقدده شبه اولنان اولونک کیلوب معاينه اولفوسی.

میش { ع. عر. ۶ : ایکوز : مشین { مشین والف تارینخنده. ۱. میثاق { س. عر. ج : موایق. «ووثوق» دن] عهد بیمان، سوزلشمه، آندلاشمه : طرفین محاربین عهد و میثاق ایندیلر.

میچانه { س. با : مانچانه.

میچو { س. با : موجو.

میخ { س. فا. چپوی، اکسر. || چار میخ = چارمق، وقتله اعدام آلانندن اولان خاج آقاجی، صلیب : چارمیخه گر. مک. || خط میخ = اسکی آتو. زیر و ابرائیلرجه مستعمل بولنش بر خط که هر حرف مختلف وضعینده بر و یا متعدد چپوی رسمندن عبارت ایدی، خط میاری فر. Ecriture cunéiforme.

میخانه { س. فا. (می = شراب. خانه = او) شراب صا. تیلان وایچنده شراب و سائر مسکرات ایچیان دکان، خار، میکده.

میخانه جی { س. بر میخانه اداره ایدن آدم، شرابی : میخانه جی چراغی.

میخلادیز { س. «مقناطیس» دن غلط لغت عامیانه] با : مقناطیس.

میخلامق { فت. (زبازدی : مو. (خلامق] ۱. چپوی واکسر فاقق، چپوی ویا

اکسرله یاپشدرمق، چپولک : شواکی تختی میخلامی. ۲. کوکله دیکیشله دیکک، کوکله یاقق : شو مندروی میخلامی.

میخلامق { قل. فج. (زبازدی : موخلامق] ۱. (چپوی واکسر و سائر) قاقق : بو چپوی بوسرت تختیه میخلانه. ماز. ۲. چپوی واکسرله ربط اولونق : بو تختیه بودیرکک اوز. رینه میخلانه جقدر. ۳. مج. بریره دیکیلوب قاقق، چوق اوتورمق : غال دکاننده میخلاندی طوردی.

میخی { ص. (زبازدی : موخی] چپوی واکسرله میخلاه : تنش : بوختیه میخیلدر چیمجاز.

میخوش { ص. با : مایخوش.

میدان { س. عر. ج : میادین. میدان { (فارسیدن معرب] ۱. شهر و قصبه داخلنده ابنیه دن خالی آییق و گکیش دوزیر : شهرک اورته سنده بیوک بر میدان وارد. ۲. علی الاطلاق آییق و دوزیر، آچیقق، ساحه، قیر : پارس شهری واسع بر میدانده واقعدر؛ برطرف تپه لوله و برطرف میدانله محاطدر. ۳. برایشک وقوع و اجراسنه مخصوص محل : میدان حرب، میدان محاربه : تمام میدانی؛ نشان میدانی. ۴. ظاهر، آشکاره : میدانه جقدی؛ حقیقت میدانده در. ۵. آره، وقت، فرصت : هنزلرینی کوستر. مکه میدان ویرلیدی؛ اقصاشمه قدر میدانغز وارد. ۶. اور- تعلق : میدانده بر سبب بقدر. ۷. بکتابشی تکیه لرنک سماعغا.

نہی۔ || آت میدانے = قوشی محلی۔
 || میدانہ آلتق = کندخی میدانہ
 قویوب مقابلہ حاضرالتق۔
 || میدان او قومق = مبارزہ یہ
 دعوت ایتک، غوغائی ایجاب
 ایدہ جک معاملہ دہ بولتقی۔
 || میدانہ جیققی = کورنگک،
 صافلانماق، تظاہر ایتک ظاہر
 وعلی الوقی۔ || میدانہ جیقارمق =
 ۱. کشف ایتک، بولوب آچیفہ
 جیقارمق: نیچہ حقیقتلر میدانہ
 جیقاردی۔ ۲. کوسترمک، اظہار
 ایتک، صافلامقدن واز کیمک:
 قاقبت مالی میدانہ جیقاردی۔
 || میدان سوپورکسی = آولی بی
 وسائر اواخر جی پرلی سوپور۔
 مکہ مخصوص صابلی چالی سو۔
 پورکسی۔ || میدان طاشی =
 بکتاشی تکیہ سنک سماعخانہ سندہ
 چراغلرک وضعنہ مخصوص پر
 طاش۔ || میدانہ قومق، کتیرمک =
 وجود ویرمک، حاصل ایتک:
 بیوک برائر میدانہ کتیردی۔
 || میدان ویرمک = مہل وفرصت
 ویرمک، وقت ویرمک = برئی
 سولیک، برایش کورمک میدان
 ویرمدی کہ۔

میدانلق { س: آچیق پر، آچیقاق،
 میدانغسی پر: اومک
 اوکنده بر میدانلق واردر۔

میدیدہ { یا مدیدہ۔ س: (ر. مدیدہ)
 { ج: Mōdix } اصداف
 بحریدن و حیوانات ناعمہ دن
 معروف بر کوچک حیوان کہ اتی
 لنیداولوب طولہ سی و طاوہ سی
 بابایر: میدیدہ طولہ سی: میدیدہ
 ایچبسی = بوصدک ایچندہ بولنان
 قیمتیز وعادی ایچی۔

میر { س: فا. ج: میران. (عر.
 میر «امیر» دن) ۱. آمر، رئیس،
 باش. ۲. بک: میرم = بکم:
 || میر آخور، میر آلائی، میرلوا،
 میرمیران و سائرہ. مرکبلرینہ
 با. || میرکلام = نطوق، فصیح،
 بلیغ، کوزل لقردی سوبلر،
 مجلس آرا۔

میر آخور { س: فا. (تر. زبازدی:
 { میر خور } خور خاص
 آخورک باشی، اصطبل سارہ
 مدبری: میر آخور اول، میر
 آخور ثانی۔

میر آلائی { س: ر آلائی
 { عسکرک قوماندانی
 و بو قوماندانلغہ مخصوص رتبہ
 عسکرک بی حائر امرادن ذاتکہ
 قائم مقام ایله میرلوا آردہ سندہ
 اولوب بک عنوانی و عزتلر
 لقنی حائر: پیادہ، سواری،
 طوبجی، ارکان حربیہ میر آلا.
 بی: { ژاندارمہ مک کینہ آلائی
 بکی دیرل. || بحریہ میر آلائی =
 برنجی صنف زرهلی سوارسی۔

میر آلائیلق { س: میر آلائی
 { قوماندانلی: میر آلائیلقہ ترفیع
 اولندی؛ اوتک میر آلائیلق خبلی
 اسکیدر؛ پیادہ، سواری،
 طوبجی، بحریہ میر آلائیلق۔

میراث { س: عر. ج: موار.
 { رث. «وراثۃ» ارث
 دن مص. میمی وفات ایدن بر
 خصمدن فالان مال و ملک:
 میراث یمک، میراث قومق.
 || میراث یدی = میراث قونان
 آدم؛ وجر. بک مسرف و ادا۔
 رہسز آدم۔

میرزا { س: ص. فا. «امیرزادہ»
 { دن مختصر. — مرزا
 صورتندہ تحریری غلطدر.
 ایراندہ و وقتیلہ سلالہ تیموردہ
 بر عنوان اولوب اسمدن صکرہ
 استمالندہ اورا شہزادہ رتبہ
 و اسمدن اول ذکر اولندقدہ
 بمض اصحاب رتبہ اطلاق او۔
 لنور: سام میرزا؛ میرزا محسن
 خان۔

میرلوا { س: ایکی آلایدن عبارت
 { اولان بر لوا عسکرک
 قوماندانی و بو قوماندانلغہ مخصوص
 رتبہ بی حائر ارکان عسکرک دن
 ذاتکہ پاشا عنوانی حائر اولانرک
 اوچجی صنفیدر. اختصاراً لوا
 دخی دیشلیر: لوا پاشا؛ لوا
 اولدی. || بحریہ میرلواسی = قوتلر
 آمیرال۔

میرلوالیق { س: اختصاراً والیق.
 { ایکی آلائی عسکرک.
 دن مرکب برلواہ قوماندان ایدن
 ارکان عسکرک دن. میرلوارتبہ سی
 و قوماندانلی: فلان تارنجدہ
 میرلوالغہ ترفیع اولندی؛ اون
 سنہ میرلوالیق ایتدی۔

میرمیران { س: فا. { بکار بکی
 { دیمک ایسہ دہ بکار بکی
 رتبہ سی باشقدرد. رتبہ مالکیہ.
 دن پاشا عنوانی حائر رتبہ لرک
 ایکنچسینی حائر اولان ذاتکہ
 میرالامرا ایله روم ایله بکار بکی
 آردہ سنددر. میرلواہ ورتبہ
 اولی صنف نایسنہ معادل عد
 اولنور۔

میرمیرانلق { س: میرمیران
 { رتبہ سی، پاشانلق

عنوائی جائز رتب مالکیت
ایکجیسی : فلان ذاتہ میر میراناق
توجیہ بیورلدی .

میری { ص. فا. حکومتہ و خزینہ
دولتہ طائدہ بکاک : مال
میری : میری چفتک، اراضی .
(مؤئندہ «میرہ» دیوب ،
«امیرہ» دیلی . با : امیری .)
= ص. فا. خزینہ دولت : بو
اراضی میریہ طائدہ : بو
چفتکی میریدن آلم .

میزاب { ص. فا. ۱. اولوق ،
(ناودان . ۲. اولوقلی
زیوانہ ، یو .

میزان { سذ. عر. ج : موازن .
(«وزن» دن اسم آت)
۱. وزن آتی ، ترازی : میزانہ
چکک . ۲. طارقی ، وزن ، مناسب
آغرانی : میزانہ اولقی . ۳.
۴. عقل ، ادراک ، محاکمہ ذہنیہ :
میزانہ کلک ، صیفقی . ۴.
مقیاس ، عیار : ترہ نک قطع ابتدیی
یول سرعتک میزانیدر . ۵ .
روز محشرده حسنتا و سیئاتدن

اعمالک وزنہ مخصوصی ، معنوی
ترازی : یوم المیزان = روز محشر .
۶. ه منطقه البروجک یدنجی
برجی کسنبہ ایلہ عقرب برجلی
آرمندہ اولوب شمس بورجه
ایلول رومیٹک طغوزندہ یعنی
صوک ہارک ابتدا سنبہ کیرر :
برج میزان . ۷ . ص. [حسابده]
اعمال اوبہ دن برینک طوغری
اولوب اولدیفنی امھان و اثبات
ایچون اجرا اولنان معاملہ حسا
بیہ ، موازنہ . || ه. کمر . بعض
شبتلرک قوت و درجہ سی کوستر .
مکہ یارایان آلات مختلفہ نک

اسملری ترکیبہ کیرر : میزان
الحرادہ = ترؤمترہ ؛ میزان
الطوبہ = ایفرؤمترہ ؛ میزان
الہوا = بارؤمترہ ، آثرؤمترہ ؛
میزان الاملاح ؛ میزان الحامضات
وسائرہ .

میزبان { ص. فا. مسافر قبول
(بدن آدم ، قوناق صا .
حی .

میسر { سذ. عر. اوپون ، قار ،
(پیانقو . ذ .

میسر { ص. عر. ۱. میسرہ .
(«میسر» دن سمفہ ، تفعیل)
قولانی بولنوب اجرا اولنان ،
قولای کن ، آسان ، قولایقلہ
حاصل اولان ، راست کن :
بوکتایک اکیلی میسر اولدی ؛
الله هر ایشکری میسر ایلہ .

میسرہ { سذ. عر. («یسار» دن)
(اردوئک صول قولی ،
صول جناح ، میٹہ مقابلی .

میش { ص. فا. قویون . ذ .

میٹہ { ص. (زبازدی : مہشہ)
(معروف بر آغاج کہ خشی
سرت و طانیقلی و قوری بارلاق
وسورکلی اولور . انواعی چوقدر :
آق ، قرہ ، قزیل میٹہ : منظار ،
یلاموط ، مازی میٹہ سی ، چالی
میٹہ = پرئار ؛ عربستان میٹہ
سی = یشیل میٹہ ؛ یرمیٹہ سی =
میٹہ جک دینلن براوت . || ه .
میٹہ اودونی = قالین ققالی .

میٹہ جک { ص. (مہشہ جک)
(شقویہ فصیلہ سندن
براوت ، بلوط ارض ، یرمیٹہ سی ،
قورتلوجہ .

میٹہ لک { ص. (مہشلک) میٹہ
(آغاجلری حاوی
اورمان و قوری : اورادہ بر
میٹہ لک واردر .
میشین { ص. فا. («میش» دن =
(قویون دزیسی) با :
مشین .

میعاد { سذ. عر. («وعد» دن
(سز . ۱ . وعد اولنان
زمان ، برشینک اجراسی ایچون
سوز ویریلن ویا تمین اولنان
کون ویاوقت : میعادندہ کلدی .
۲. عسکرہ و داخلی مکتب
شاگردانہ و امثالہ یکی آواب
ویرلیدی زمان : البسہ میعادی
دھا کلدی . ۳ . بویلہ لرینہ
ویریلن آواب وسائرہ نک
سوردیکی مدت : سترہ یانتا .
لون میعادی بر وقاپوت میعادی
ایکی سئہدر . ۴ . قیامت ، محشر :
یوم میعاد .

میٹہ { سذ. عر. ط. قرہ کونلک ؛
(میٹہ سائلہ ، میٹہ یابسہ =
بومادہ نک ایکی نوعی .

میغ { ص. فا. ۱ . بولوط ، ار ،
(سحاب . ۲ . سیس ، دومان .
ذ .

میغره { ص. ییلان بالیفنک بیوک
(بر نوعی .

میقات { سذ. عر. ج : مواقیت .
(«وقت» دن سز . ۱ . تعیین
وتخصیص اولمش وقت ، وقت
ومحل معین . ۲ . حجاجک احرامہ
کیردکری محل .

میگدہ { ص. فا. (سی = شراب .
(گد ، گدہ = او) میغانہ ،
شراب صایتلان وایچیان دکان .
میگسار { ص. فا. برانکدہ
(شراب ایچن ، عشرت

آرقداشی، همزم عیش و نوش .
میگون (م. فا. می = شراب .
رنگون = رنگ) شراب
رنگنده، قیومزی، پنبه، لعل
رنگ .

میل { س. م. ج. : امیال . ۱ .
میل { ایکنه کبی انچه واوزون
آلت ، ایکنه، ایزه . ۲ . کوزه
سورمه سورمه مخصوص کییکدن
ویا فیل دیشندن دوزخلال . ۳ .
یازه یی سونده ایتمک و ایچنه
قتیل صوقفه مخصوص اوجی
قونت انچه دمیر آلت : میل
صوققی، میل ایله یوقلامق . ۴ .
سیوری چیلک قلم : میل ایله
قازمق . ۵ . سیوری و منفرد
طاغ ویا تپه . ۶ . زکر اولمش
ستون ویا سیوری طاش،
دیکیلی طاش، نشان طاشی .
۷ . برج ویا کره نك اونك
اوزرنده دوندیک شیش، محور:
دکمرن میلی . ۸ . بولک بهرایکی
بیک بشیوز آرشین مسافه سنده
دیکیلن سیوری طاش ویا آغاج
که مسافه یی اولچمکه یارار . ۹ . بو
علامت لک بهرایکیسی آره سنده کی
مسافه که بسمه دکیزده دخی
استعمال اوانوب طولی هر
مملکت کوره تخلف ایتمدر:
میل بری ؛ میل بحری، عثمانی،
انگلیز میلی ؛ میل جغرافی =
جغرافیه مستعملی ؛ میل اعشا.
ری = کیلومتره . ۱۰ . کوزینه میل
چکمک = کوزینی کور ایتمک .
میل { س. م. ج. : ۱ . اکله ،
میل { طوغری طورمیوب بر طرفه
اکلش اوله ، میلان : بو دیوار

دیرکک میلی بلایدر . ۲ . ایکی
طرفدن برخی زیاده التزام ایتمه
طرفدارلق : حکامک حقلی و
مظلومه میلی غیر اختیاریدر .

۳ . محبت ، رغبت ، آرزو : بو
چوجمک ادبیاته جوق میلی
واردر؛ جوجنی برملکه سوق
ایتزدن اول میل طبعیمسنه
باقلی . ۴ . تعشق، ابتلا : قلبی
زلف خوبانه میل ایده لی . ۵ .
له بر کوکبک دائرة معدله دن
بعدی ؛ میل کلی = سیاره نك
اشای دورنده دائرة مذکوره دن
اک زیاده تباعدی : مریخک
میل کلیسی قاج درجه در ؟

میلاد { س. م. ج. : «ولاده» دن
{ س. م. ج. : ۱ . برذاتک طوغدیی
زمان ویا کون، مولد . ۲ .
بالخاصه حضرت عیسی (عم) ک
طوغدیی سنه : قبل المیلاد =
مولد عیسی (عم) دن مقدم؛
بعد المیلاد = نبی مشار الیهک
مولدندن مؤخر .

میلادی { س. م. ج. : ۱ . میلادی
{ مولد عیسی (عم)
سنه سی اعتباریله اولان : تاریخ
میلادی، سنه میلادی .

میلان { س. م. ج. : ۱ . اکله ،
میلان { طوغری طورمیوب بر
طرفه اکلش اوله : بودیوارک،
بو ستونک میلانی . ۲ . بر طرفه
زیاده میل و محبت کوسترمه،
اوطرفی التزام ایتمه : کندییسی
بزه میلان کوستردی .

میلیات { س. م. ج. : ۱ . لفت
{ مولده بر طرفه اولان
طسمه و غیر اختیاری میل

و آرزو حیاتی : میلیات نسانیه .
میلیار { عد. (فر. Milliard)
بیک میلیون، بیک کره
بیک بیک، بر میلیون کره بیک :
بر، بش میلیار فراتیق .

میلیون { عد. (فر. Million)
بیک بیک، بیک کره
بیک : بر، اوج میلیون لیرا .

میم { س. م. ج. : «مریده» ۱ . م
میم { حرفک اسم مشترک . ۲ .
علامت ، اشارت : دفتره میم
قویقم .

میلیمک { یا میلمه مک . فتد برینک
{ حسن سلوک صاحی
اولدییی اشارت ایتمک : ضابطه
بو حرفی بر قیو قاریشدر ایکن
یافه لادییی ایچون آرتق میلیدی .

میلیمک { فح. حسن سلوک صاحی
{ حی اولدییی اشارت
اولتیق : او شا کرد مکتبه دوام
ایتدیک ایچون میلندی .

میلی { س. م. ج. : حسن سلوک صاحی
{ اولدییی اشارت ایدلمش
اولان .

میمت { س. م. ج. : میامن .
{ «مین» دن مص. میمی
اوغور، بختیاراتی، مین، سعد،
سعادت، قوتیلیق، مولتیلیق،
برکت : بو ایشده میمنت واردر؛
چغنیلمک میمنتی برشیدر .

میمت { س. م. ج. : اوغور سز ،
میمت { برکت سز، نامبارک،
مشثوم .

میمت { س. م. ج. : اوغور سزلق،
{ برکت سزک ،
شامت .

میسلی { ص. ارغوری، برکتلی،
میسلی { قوتلی، موتلی، مسعود،
مبارک، متین : میسلی اولسون؛
میسلی بر خناه .

میسنه { س. عر. «ین» دن {
اردوئک صاغ قولى،
صاغ جناح، میسره مقابلی .

میسون { ص. عر. ئ : میونه .
«ین» دن سغ. اوغور .
لی، برکتلی، مسعود، بختیار،
قوتلی، موتلی .

میسون { میونجی . با : مایون
وساره .

میسی { ص. عر. ئ : مییه . میم
حرفنه منسوب ومتفاق
ویا بو حرفی حاوی اولان ؛
مصدر میی = مریده باشنده
زائد «م» بولنان مصدر :
مدخل، میمت کبی .

میسیلی { ص. مزمن، مسکین :
دکاتی برکوه تمیزله مز
پک میسلی بحریرف .

مینا { س. عر. لیان، مرساء،
اسکله بندر .

مینا { س. فا. ۱. شیشه، جام،
بلور، صرجه . ۲. با :
مینه . || میناقام = جام رنگنده،
ماوی، لاجورد : قبه میناقام =
سما، آسمان .

میناقوب { س. قبا بالینگک اوفاق
جنسی .

مینو { س. فا. جنت، اوچاق،
بهشت، فردوس . ل .

میننه { س. فا. «مینا» دن ۱.
معدن اوزرینه اوریلان
رنکلی جام طبقه سی : قوتلی،
ظرف مینه سی . ۲. ساعتک
رقلری حاوی اولان واوزرنده
عقرب و یلقوان حرکت ایدن
پوزی کی بیاض و یارنکلی واکثریا
مینه لی اولور : بیاض مینه لی
ساعت : بو ساعتک مینه سی
دکیشدرملی . ۳. بچک اینجه
ویارلاق نقش . || مینه چیکی =

۱. کوزل و متنوع رنکلی کوجک
وردن چوق قالماس بر جنس
چیچک . ۲. ربیعه نوعندن دیگر
برچیچک که ایلک بهارده آچار .
میننه جی { س. معدن اوزرینه
بلوردن کوزل قشقر
ایشلین و مینه پایان صنعتکار .
میننه کار { س. (طوغریسی : مینا .
کار) مینه پایان و اذک
اوزرینی نقش ایدن صنعتکار،
میننه جی .

میننه کاری { ص. (طوغریسی :
مینا کاری) مینه
ایشی، مینه قیلندن : اوزرینی
میننه کاری ایشلش : مینه کاری
رسم .

میننه لکم { ق. مینه باید رملی،
میننه کاری نقش ایتدیر .

مک : شوقوتلی مینه لکلی .
میننه لکم { یا مینه له مک . ق. مینه
ایاتی، مینه کاری نقش
ایتک : قوتلی مینه لدی .

میننه لکم { ق. مینه کاری نقش
اولغی : آلتین کوزل
میننه لیر .

میننه لی { ص. مینه سی اولان، معدن
اوزرینه بلورله ایشلش،
میننه کاری نقش اولغش : مینه لی
ساعت . قوتلی .

میننی مینی { ص. (چوقق لسانده)
کوجک، اوفاق، قو .
جامان مددی : مینی مینی بیک .

میوه { س. فا. عیش، عمر، فاکهه؛
میوه خشک، قوری
میوه = قوری عیش .

میوه جی { س. عیش صانان آدم،
ماناو .

میوه خوش { س. (« میوه»
خوشک «دن غلط)
قوری عیش : میوه خوش
کوسروکی .

میوه دار { ص. فا. عیش و برن،
ممر، بار آور .

میوه لک { س. س. سفرده عیش
وضعنه مخصوص قاب،
عیش طباغی .

میّه { ع. عر. با : مانه .

میهمان { س. فا. با : مهمان .

ن

ن { نون. س. (عربیده سٹ.) ترکیه
 { الفباک بکری سکزیجی حرف
 اولوب، شکل عبرانی ۵
 وشکل سریانی ۴ در. یونانیده
 N, v ولا تیجده N, n شکلی
 آلسدر. حروف سامیه نک
 اصل صره سی اولان انجید تر.
 تینده اون دردنجی حرف
 اولغله رقم کبی استعمالنده ۵۰
 ایله مساویدر. تاریخده رمضان
 شهر عریسته اشارتدر.
 ن { د. ترکیده اصل فعله ملحق
 { اولوب مطاوع و بعضاً مجهول
 بناسنی تشکیل ایدر: یقائنق،
 آلتق، آراتق، کلمک کبی.
 ن { د. فا. فعله داخل اولور
 { ادات نفی اولوب لسانتزد
 نادر بعض ترکیبات فارسیده
 بولنور: خدا نکرده = الله
 اتمین.
 نا { ح. آل، ایشته، باق: نا
 نا { برالقی دها!
 نا { د. فا. ادات سلب اولوب
 نا { صفتلرک باشنه کیرمکه منفی
 مناسنی افاده ایدر. زیدره
 مثالری کوریلور:
 نا { ص. فا. صاغلام
 نا { استوار { اولیان، متانتیز.

نا { امید { ص. فا. امیدسز، امیدی
 { قالمش، مایوس،
 نومید.
 نا { اهل { ص. فا. اهل اولیان،
 { اهلیتیز.
 ناب { سذ. عر. ج: انیاب. ۱.
 { کویک دیشی، کوز دیشی.
 ۲. بیرتیجی حیوانلرک یک اوزون
 و سیوری اولان درت یان
 دیشلری.
 ناب { ص. فا. خالص، صاف،
 { براق: شراب ناب: آب ناب.
 نایت { ص. عر. ن: نایت. { نبات
 { دن سق { یقین، یزدن
 چیقوب نشو و نما بولان.
 نا { ص. فا. برنده اولیان،
 { مجلس، نامجل، نامناسب.
 نایدید { ص. فا. کوز کز اولان،
 { غیر مرئی، غائب میدانده
 اولیان: بردن بره نایدید اولدی.
 نابکار { ص. فا. ایشه یاراماز،
 { بوش. ۲. خیللاز،
 یاراماز.
 نابود { ص. فا. غیر موجود،
 { معدوم، یوق اولان، بو-
 لغاز، نایاب.
 نابینا { ص. فا. کوزی کورمز،
 { اعمی، ضریر.

ناپاک { ص. فا. پاک و تمیز اولیان،
 { بیس، مردار.
 ناپایدار { ص. فا. ثباتسز، قرارسز،
 { بقاسز، قانی.
 ناپختیه { ص. فا. ۱. پشیمه مش،
 { خام چیک. ۲. تجر به سز،
 عجی، طوی.
 ناپسند { ص. فا. و:
 ناپسندیده { ص. فا. بکنیز،
 { غیر مقبول.
 ناپیدا { ص. فا. ظاهر و عیان
 { اولیان، بللیسز.
 نازراش { ص. فا. و:
 نازراشیده { ص. فا. بولنامش،
 { تریه کورمه مش،
 خام، قبا.
 ناتم { ص. فا. ییتمه مش، یاریم
 { قالمش، نقصان: ناتم
 بر خانه.
 ناتوان { ص. فا. ضعیف، قوتسز،
 { زبون.
 ناجاق { یا نجاق. س. آرقه سی
 { طوقاقی بیوک باله.
 ناجسبان { ص. فا. غیر لایق،
 { نامناسب، یاراشماز.
 ناجنس { ص. فا. ۱. جنبی بو-
 { زوق، جنس اولیان،

صوبيز. ۲. همجنس اوليان ،
جنسی مخالف : صحبت ناجنس .
ناجی { ص. عر. ن : ناجیه .
(« نجا » دن سف.) ۱ .
قورتلش ، سلامت بولش . ۲ .
نار جهنمدن آزاده اولان ،
جنتك : فرقة ناجیه .

ناچار { ص. فا. ۱ . چارهسی او .
لميان ، چارهسز ، مجبور ،
مضطرب : ناچار قالدی . ۲ .
بیماره ، زواللی . || چار ناچار =
ایستر ایستمز ، همه حال .

ناچیز { ص. فا. لاشئ ، هج
(« حکمنده اولان : ناچیز
بر هدیه .

ناچیزانه { ص. ح. فا. لاشئ
(« حکمنده اولوق ،
حقیرانه ، عاجزانه : هدیه ناچیزا
نهم : ناچیزانه قدیم قلندی .
ناحق { ص. فا. حقز ، حق
و انصافه مفایر . =
فا. و ناحق بره = بغیرحق ،
حقز اولوق .

ناجیه { س. عر. ج : نواحی .
۱ . یان ، طرف ، کنار ،
بولوك : صدرك ناجیه علیایی .
۲ . جوار ، حولی : بونواحیده .
۳ . کوچک بر ، بقعه . ۴ . بعض
بیوك فضاارك بر مدیر واسطه .
سیله اداره اولنور بولوك و یا
هر قضائک منقسم بولندی کوچك
دواړك بهری : ناجیه مدیری ؛
نواحی نظامنامهسی .

ناخدا { ص. فا. الله ابنائیان ،
(« منكر الوهیت ، ملحد
= س. فا.) بلکه اصلی : نار
خدا (« قبودان ، رئیس سفینه ،
کی سوارسی .

ناخدا ترس { ص. فا. اللهدن
(« قورقاز .

ناخشنود { ص. فا. خشنود و را .
(« ضی اولیان .

ناخلف { ص. فا. اویخته و یا
(« اجدادینه بگزومز خیر
سز (اولاد) .

ناخن { ص. فا. طیرناق ، ظفر . ۱ .
(« ح. فا. ایستیه رك ،
ناخواه (« كرها ، زوراكی ؛ خواه
ناخواه = ایستر ایستمز ، طوعاً
و كرهاً .

ناخوش { ص. فا. ابی و مقبول
(« اولیان ، خوشه کیمین ،
بد ، كره .

ناخوشگوار { ص. فا. ۱ . هضم
(« اولغاز ، هضمی
زور . ۲ . لذتیز .

نادان { ص. فا. ۱ . بیلز ، جاهل .
(« ۲ . حدینی بیلز ، قبا .
نوپران ، تربیهسز .

نادانلق { س. و :

نادانی { س. فا. ۱ . بیلزلك ،
(« جهالت . ۲ . حدینی
بیلزلك ، قبالحق ، نو برانلق .

نادِر { ص. عر. ن : نادره .
(« ندره » دن سف.) آز
بولنور ، بولغاز ، ندرتی ، سكرك ؛
نادر الوجود = يك آز بولنان .

نادِرَات { س. ج. عر. آز
(« و سكرك بولنور
شیلز : او بیوكلكده اینجی
نادر اتنددر .

نادرست { ص. فا. طوغری
(« اولیان ، اگری ،
یا کلیش ، حقز .

نادره { س. عر. ج : نوادر .
(« غریب فقره ، تحف حکایه .

بر نادره سویلدی ؛ چوق نوادر
بیلیز .

نادره دان { ص. فا. غریب حکایه
(« تحف فقره بیلن .

نادره سنخ { ص. فا. غریب فقره
(« و ظریف تنکته
قوللانا ، ظریف .

نادره گو { ص. فا. غریب فقره
(« و تنکته سولین .

نادم { ص. عر. ن : نادمه .
(« « ندامة » دن سف.) ندامت
کتیرن ، پشیمان ؛ کندسی ایتد
یکنه نادم اولدی .

نادی { ص. س. عر. ن : نادیه .
(« « نداء » دن سف.) باغران ،
باغران ، جارچی . ۱ .

نادیده { ص. فا. ۱ . کورله مش ،
(« کورلديك ، امثالز مثلی
نامسوق . ۲ . يك سكرك و قیلمی :
نادیده بر الماس .

نار { س. عر. (« مریده مؤشدر
(« اوت ، آتش : احراق
بالنار = آتشده یاقه . ۲ . جهنم :
اهل نار . ۳ . آتش کی یاقیعی
شیء ، درد ، الم : نار عشق ، نار
فرقت . || برینك نارینه یاقیعی
سبیدن زبان و کدره اغرامتی .

نار { س. فا. معروف میوه کطاتلی
(« و یا مایخوش بر صوبی حاوی
اوقات چکر دکلی قمری دانه لری
حابدرد ، رمان ؛ نار آغاجی ،
چیچی .

ناراست { ص. فا. طوغری او .
(« لمیان ، اگری .

نارجل { س. عر. (« « ناركل »
(« دن مغرب » هندستان
جوزی دینان واورالده حاصل
اولان بیوك بر میوه که اینجی
کستانه کی بیاض و سوت کی

بر مایی حاوی اولور، قوقه :
شجر نارجل = قوقه آغاجی.

ناردنك { س. فا. ناردن واریك
ولما وقریلجی کی بعض
میوه لردن چیقاریلان اکشی
یکمز.

ناردین { س. فا. سنبل روی
دینلن چیچك.

نارسیده { ص. فا. ۱. یشمه.
مش، ایر، مش، کال
بولامیش. ۲. هنوز بالغ اولما.
مش : طفل نارسیده.

نارفته { ص. فا. کلمه مش، کیمسه.
نك کیمدی : ره نارفته.
نارق { س. با : نرخ.

نارگل { س. فا. با : نارجل.

نارگله { س. فا. تنباکی ایچمه
مخصوص طاقم که برشیه
ایله بوئک آغزیه طاقیلان و
لوله لی حاوی اولان برباشدن
ویوئک بریاندکی انبویه طاقیلان
مار، بچدن مبارتدر و اساساً
هندستان جوزی قبوغندن
یابلدیغیچون بومیوئک اسم فار-
سیسی اولان «نارگل» دن مشتق
براسله تسمیه اولغشدر : نارکله
ایچمک : نارکله باشی. || مج. نارکله
صوبی = پک لذتسر مشرود.

نارنج { س. فا. تورونج، پور.
تقال.

نارنجی { ص. عی. ن : نارنجیه.
تورونجی، تورونجی
رتکنده.

ناروا { ص. فا. لایق اولمیان،
نامناسب، یاقیشماز، غیر
جائز.

ناری { ص. عی. ن : ناریه. ۱.
آتشه منسوب و متعلق.
۲. یانار، طوتیشور، یاتلار :
اسلحه ناریه؛ اجزاء ناریه.

نارین { ص. ایجه، ظریف، نازک،
قبا اولمیان : کوزل بر
قایق امایک نارین؛ نارین آدم،
بنا. — اسکی ترکیده ایچ واته
دیمکدر : نارین قلمه = ایچ حصار؛
طاغدن نارین = طاغک واته سندنه.
ماوراء جیلده.

نارینلک { س. ایجه لک، ظرافت،
نازکلیک.

ناز { س. فا. ۱. کندی بی بکندیر.
مک مقصدیله ایدیلن جمعی

حرکت، شیوه، عشووه، جلوه :
چوق ناز عاشق اوصاندر. ۲.
برشی، بکتمهش، استغناء، آرزو
ولنان شیئی ضرورت مخصوصده
قبول ایتمه یالوارمه مجبوری
ویرمه : بر آرناز ایزدن آلتی
الستیور. ۳. کثرت نعمت
ورفاهدن ایلری کن شمارتلق :
ناز و نعمته بیومش؛ ابونک بر
نک اولادی اولدیغندن اونلره
نازی یجر؛ بن اونک نازی چکه م.

نازک { ص. فا. ۱. ایجه، نارین،
رقيق : نازک شیشدر اوبله
آتمله کلز. ۲. کوزل، لطیف،
ظریف، قبا اولمیان : نازک بدن =
جسمی کوزل و ظریف. ۳. تر-
بیله، سوزی و معامله سی باتماز،
هرکسه التفات و ظرافتله اقردی
و معامله ایدن : پک نازک آدمدر؛
نازک ادا = طور و حالی نازک.

نازکانه { ص. فا. نازکلیکه،
ظرافت و لطف و نوا.
زشله : نارکانه معامله؛ نازکانه

قبول ایددی.
نازکلیک { س. ۱. ایجه لک،
رقت، دقت، نازبک.
۲. کوزلک، لطافت، ظرافت،
قیلای ضدی. ۳. لطف و ملا-
یمتله معامله، ظرافتله التفات.
[نازک] لفتنک اسم فاعل وزننده
اولمسیله عربی زعم اولونه رق
مصدریت معناسیله قوللائیلان
«زاکت» لفتی غلط قاحش اولوب
قوللائلامیدر.]

نازل { ص. عی. ن : نازله. [هزول]
ذق سف] ایت، نزول
ایدن : سمان نازل اولدی.

نازلامق { فل. ۱. ناز و عشووه
ایتمک، جلوه ایتمک.
۲. آرزو اولنان شیئی صورت
مخصوصده قبول ایتمه مک،
استمز کبی اولوب یالوارمه
احتیاج براقق : آلهجق اما
نازلانیور. ۳. سون آدملمه
قارشى مشکاکسنده لک ایدوب
شیارمق : آناسنه باباسنه
نازلانیور.

نازلی { ص. ۱. جلوه لی، عشووه.
کار، شیوه کار. ۲. ناز
و نعمته آلیشوب شیارمش
اولان، شیاریق : نازلی
آلیشمش.

نازنین { ص. فا. ۱. جلوه لی،
نازلی، عشووه کار. ۲.
پک قیمتی اولوب ناز و نعمته
آلیشدر ماش، شیاریق : نازنینم.
۳. [مقام استغنافه] معروف،
آشنا، معهود : او نازنینمه
صالانه صالانه کش. || طریق.
نازنین = بکتابشی طریق.

ناس { سذ: ج. عر. انساك
جمي ويا اسم جمدن }
انسائر، خلق، عموم، ایل،
عالم: بین الناس، علی ملا الناس =
خلق آرمسند، عمومک انظاری
اوکنده، علناً.

ناساز { ص. فا. اوفونز، اوماز،
غیر موافق، مخالف. }

ناسازکار { ص. فا. موافقت ایتز،
ناموافق، مخالف. }

ناسخ { ص. عر. ن: ناسخه.
[«نسخ» دن سف] ۱. نسخ
ولفو ایدن، ابطال الین: آیات
ناسخه ایلہ آیات منسوخه. ۲.
کتاب استنساخ ایدن، برکتاب
بر نسخہ-نی آلان، مستنسخ.

ناسزا { ص. فا. لایق و سزاوار
اولیان، نامناسب: ناسزا
سوز، حرکت.

ناسفته { ص. فا. دلنہ-مش،
ناسفته { دایکیز، غیر مثقوب:
در ناسفته.

ناسنجیده { ص. فا. ۱. طارتلا.
مش. وزن اولفامش،
غیر موزون. ۲. ابی دوشونله.
مش، تقدیر اولفامش: کلام
ناسنجیده.

ناسوت { سذ. عر. انساٹق،
انسانیت، انسانلر و
انسانلره متعلق شیلر: عالم
ناسوت = انسانلر عالمی، عالم
ظاہری. مقابلی: لاهوت.

ناسور { سذ. عر. ط. مقعدک
خارجندن ایچ طرفه
دک آچیلان اینجه دلیک،
فیستوله. — با: ناصیر.

ناشاد { ص. فا. مسرور اولیان،
مجزون، مکدر: دل نا-
شاد.

ناشایسته { ص. فا. یاقیشقیز،
یاقیشماز، غیر لایق. }

ناشیر { ص. سذ. عر. [«نشر» دن
سف] ۱. طاعیدان، سرن،
صاجان. ۲. کتاب طبع ونشر
ایلین، برکتاب مصارف طبعیه.
سنی وروب کندی حسابنه
موقع انتشاره قویان آدم: بو
کتاب محوری باشقه ناشیری
باشقہ در. (صاحب) مؤلف
معناسنده کلدیکندن، بومقامده
یالکیز ناسر قوللانسه مناسب
اولوردی. }

ناشسته { ص. فا. بیقاناغماش.

ناشکفته { ص. فا. آچلماش:
غنیقه ناشکفته.

ناشگیب { ص. فا. و:

ناشگیبا { ص. فا. صبرسز، صبر
ونحلی قالماش.

ناشناس { ص. فا. تیلین، طانییان:
نعمت ناشناس = ایلک
تیلز، کافر نعمت.

ناشنیده { ص. فا. ایشیدلهمش،
طوبلماش، وقوعی
یوق. امثالیز، غیر مسبوق:
حکایه ناشنیده.

ناشی { ص. عر. [«نشئه» دن سف].
نشأت ایدن، ایلری کان:
تنبلاکدن ناشی بر حالدر. =
ح. تر. طولانی، سبیله: یاغور.
دن ناشی کله مدم: بوندن ناشی
بکا کوچمیکیز.

ناصب { ص. عر. ن: ناصبه. ج:
نواصب. [«نصب» دن
سف] ۱. دیکن، نصب و رکز
ایدن. ۲. نصب وتمین ایلین.
۳. د. (نحو عریده) معمولی

منصوب ایدن: حرف ناصب،
حروف ناصبه، نواصب.

ناصح { ص. عر. ن: ناصحه.
[«نصح» دن سف]. اوکوت
ورن، پند ونصیحت ایدن.

ناصر { ص. عر. ن: ناصره.
[«نصر» دن سف]. یازدیم
ایدن، یاردیجی، معین.

ناصل { یا فصل. ص. ح. [«نه اصل»
دن محرف] ککیتندن
استفهامه یارار، نیجه، نه کبی،
نه درلو، نه جنس: ناصلسکر؟
پدرکز ناصل اولدی؟ بو ناصل
ایش؟ ناصل ایده جکر؟ || ناصلسه
(ناصل ایسه)، هر ناصلسه =
سبی قصیلاتنه حاجت یوقدر،
هر نه سبیه مینی ایسه.

ناصواب { ص. فا. طوغری
اولیان، غیر صائب،
یا کلیش، حقز.

ناصور { ص. یاخود:

ناصر { ص. الد و آقده چوق
ایشلهدن وقوندره اور-
مقدن حاصل اولان سرت ذو-
کوم: الم، آیاهم ناصر اولدی.
|| ناصر اویناق = ناصرلی ال
ویا آیینی چوق ایشلکه ناصر
اطرافنده کی اتلری زده لیوب
التهاب پیدا اولق. || ناصر
اولق = صانی کوزلی.

ناصر لائق { فل. ناصر پیدا
ناصرلی لائق { چوق ایشلهدن دربی
اولق: باغچه ده چالیشقدن اللرم
ناصرلادی.

ناصرلی { ص. ناصر پیدا ایش،
چوق ایشلهدن دربی
سرتلشوب دوکوملر حاصل ایش:

ایشدن الری ناصیری ایدی .

ناصیه { س. ع. ج. نواصی .
آن ، جبین ، جبهه ،

پیشانی : ذکابی ناصیه سندن
بلیدر . || ناصیه حال = چهره نك
كوستریشی : ناصیه حالنندن
خیرخواه اولدیغی آكلاشیلور .

ناطر { یا ناطور س. ع. .
{ «نطارة» دن س. } ۱ . باغ
و باغچه بكیچی ، باغچی ، باغچوان .
۲ . تر . حمام خدمه سنك باشی .

ناطق { س. ع. : ناطقه .
{ «نطق» دن س. } ۱ .

سویلن ، لافردی ایدن ، نطقه
كان . ۲ . اعمال فكر ایدوب
دوشون ، ذكابه مالك : حیوان
ناطق . ۳ . بر افاده بی حاوی
ومتقمن : بشوز غروش آله جنم
اولدیغی ناطق بر سندن . || غیر
ناطق = سوز سوزلر و دوشونز :
حیوانات غیر ناطقه .

ناطقه { س. ع. : ۱ . قوه ناطقه .
{ دوشونوب سونك خاصه .
۲ . سی : انسان ناطقه اله ساثر

حیوانانندن تفریق اولمشدر . ۲ .
فصاحت و بلاغته سونك قوی ،
نطوقاق ، طلاقت لسان : دعوی
و کیلی اوله جق آدمك ناطقه سی
اولق شرطدر .

ناطقه پرداز { س. ع. : و :

ناطقه بیر { س. ع. : ۱ . فصاحت
{ و بلاغته نطق ایرادینه
مقتدر ، طلاقت لسان صاحبی ،
ناطقلی ، نطوق .

ناطقه لی { س. ع. : قوه ناطقه سی زیاده
{ اولان ، فصاحت و
بلاغت و طلاقت لسانله سویلن :

ناطقه لی آدمدر :

ناطور { س. ع. : با : ناطر .

ناظر { س. ع. : ناطره . { «نظر»
{ نظارة » دن س. } ۱ . باقان ،

نظر ایدن : جناب حق هر برده
حاضر و ناظر در . ۲ . نظارت
ایدن ، اداره ایلی ، باقان : ناظر
امور . ۳ . بوزی و یا جبهه سی
بر طرفه دوشش اولان ، متوجه ،
نظارتی اولان : دكیزه ناظر بر
اوطه . = س. ع. : ج. نظر .

۱ . بر ایشك اداره و تمشیه سنه
باقان ذات ، بر ایشده مستخدم
كافه مأمورین و خدمه به ریاست
ایلی باش مأمور : رسومات
ناظری ، رژی ناظری ، چفتك
ناظری ، مكاتب عسكریه ناظری ؛
محاسبات عمومیه ناظری . ۲ .
وكلاه دوانندن بهری كه شعبات
امور دولندن برینه موكلدر :
داخلیه ، خارجیه ، معارف ، مالیه
ناظری : هیئت نظار = هیئت
و كلا .

ناظم { س. ع. : ناطمه . { «نظم»
{ دن س. } ۱ . ترتیب ایدن ،

نظامه قویان ، تنظیم ایلی . ۲ .
بر حكایه و ساثره بی سلاك نظمه
چكن ، موزون و مقفا حالنده
افاده ایدن ، منظومه صاحبی :
بو منظومه نك بو مثنویك ناظمی
كییدر ؟

ناغم { س. ع. : ناعمه . { «نغم» دن
{ س. } ۱ . نایم ، نایم ، کیكیز :
حیوانات ناعمه = کیكی اولمایان
حیوانلر .

ناعوره { س. ع. : ج. نواعیر .
{ صو طولانی . } ۱ .

ناف { س. ع. : فاكوبك ، سره . ۱ .

نافذ { س. ع. : نائفه . { «نفوذ»
{ دن س. } ۱ . دلوب چكن .

۲ . ایجری به چكن ، ایشلین . ۳ .
تأثیر ایدن ، ديكلیلین ، حكمی
اولان ، نفوذلی : سوزی نافذ ؛
نافذ الكام = سوزی چكن ،
دیکلانیان .

نافرجام { س. ع. : فاصلز ، اساس سز .

نافع { س. ع. : نائفه . { «نفع» دن
{ س. } فائده لی ، منفعتلی ،
یارار ، كارلی : بویك صحت نافعدر ؛
بك نافع بر ایش . || امور نافه =
یولار ، لیمانلر ، رحمتلر ، نهر
و كوللرك آچله بی كی فائده سی
عمومه حائد ایشلر . با : نافه .

نافعه { س. ع. : { «امور نافعه»
{ دن مختصر } طرق و معابر
وساثر منافع عمومیه به متعلق
ایشلره باقان دائره دولت كه
وكلاذن بر ذك تحت نظارتنده در :
نظارت نافعه ؛ ناعفه ناظری ،
دائرة سی .

نافله { س. ع. : ج. نوافل ،
{ بجزورت تحتنده اولیه درق
قیلمان نماز و ساثره : نافله نمازی .

= س. ع. : تر . فائده سز ، بوش ،
بیهوده ، واهی : نافله زحمت ؛
نافله مصرف . = ح. تر . بوشنه
بلا فائده ، بیهوده : نافله پورلدم ؛
نافله كلشز .

نافه { س. ع. : ۱ . تباكی و وساثر
{ حیوانلرك كوكب جهنندن
چیقان كورك . ۲ . برجس آهونك
كوكبكنده اولوب مسكی حاوی

اولان کيسه سی . ۳. مج. زلف محبوبان .

نافی { ص. عر. ن : نافیہ . (دنی دن نافی { س. د. ننی و سب ایدن : ادات نافیہ ؛ لاء نافیہ .

ناقابل { ص. فا. ۱. قابل و ممکن نافی { اولیان ، محال : اونا قابل بر ایشدر ؛ ناقابل تعریف = تعریفی محال . ۲. قابلیت واستعداد .

دی اولیان ، قبول ایتر ، غیر مستعد : ناقابل تربیه ؛ ناقابل تعمیر .

ناقص { ص. مر. ن : ناقصه . ناقص { (نقصان) دن س. ۱ . اکسیک ، قصوری ، تام و مکمل

اولیان ، نقصان ، ناقص ؛ بواش ناقص اولدی ؛ ناقص برکتاب ؛

ناقص المیار ؛ ناقص العقل . ۲ . عیب و قصوری اولان قصوری ،

معیوب ؛ بر چو جونی ناقص طوغمشیدی . ۳ . د. (صرف

مرییده) لام الفعلی یعنی صوک حرف اصیلی حروف علتدن

اولان ؛ فصل ناقص . ۴ . (حسابده) طرح و تنزیل اشارتی

(-) : طغوز ناقص اوج مساوی آتی (۹ - ۳ = ۶) . (هند .

سده) قطع ناقص ، هرم ناقص . با : قطع ، هرم .

ناقل { ص. مر. ن : نالیه . ج. نقله . ج. ناقل { فا : ناقلا . (نقل) دن س. ۱ .

طاشیان ، بر بردن بر یرہ کوتورون : ناقل اوراق . ۲ . نقل و روایت ایدن ، ایشندیکی اخبار

و حوادثی باشقلرینه پیشدیرن ، راوی : ناقلا اخبار ؛ بو حوادثک

ناقلی کیدر ؟ ۳ . مر. حرارت و الکتریقی کی قوتلرک کندیسنه

سرایله اوتیه کچمه سته مساعد اولان : دمیر ناقل حرارتدر ؛

جام ناقل الکتریقی دکلدن . || غیر ناقل = بو حاله مساعد اولیان ؛

رچینلر غیر ناقل الکتریفدر . ناقلیت { س. مر. (لغت مولده)

م. الکتریقی و حرارت کی قوتلرک سرایت ایدوب

کچمه سته مساعد اوله : معادنک ناقلتی ؛ جامک عدم ناقلتی .

ناقوس { س. مر. ۱ . کلیسا ناقوس { چاسکی . ۲ . کمر عملیات

کیمیویده مستعمل چاک شکنده جامدن قیاق .

ناقه { س. مر. دیشی دوه ، ناقه { آروانه . ن .

ناقه { ص. عر. ن : ناقه . (نقامة) دن س. ۱ . خسته لادن

یکی قورتلوب هنوز ضعیف و آریق اولان ، افاقت بولمده اولان .

نالک { د. فا. بعض اسمره الحاق نالک { اوله رق مدلولارله متصف

مناسیله صفتلر تشکیل ایدر : دردناک = دردلی ؛ غمناک = مغموم ؛

حشمتناک = غضبی ؛ غمناک = غمی . ناکام { ص. فا. نائل کام اولیان ،

ناگاه { یا ناگه . ص. د. فا. ۱ . اولیان . ۲ . آکیز . آکیزین .

|| گاه و ناگاه = وقتلی و ققتیز . ناکس { ص. فا. ۱ . انسانیقیز ،

بیمروت ، لثیم ، دنی ، آلقاق . ۲ . (زبازدی : نکس) خسیس ، بخیل ، جبری .

ناکسلیک { س. (زبازدی : نه . کسلیک) خست ، بخل ،

جر بیک .

ناگوار { ص. فا. ۱ . اکل و شر به صی غیر صالح . ۲ . همی زور ، آخر .

ناگه { ص. د. فا. با : ناگه . ناگهان { ص. فا. آکیز ، غیر

منتظر ، غیر مترقب . = آکیزین . ناگهانی { آکیزین واقع اولان .

نال { نالیند ، نالین ، نالنجی . با : نال { نعل و سازه .

نالان { ص. فا. ایکلین ، ناله و فغان نالان { ایدن : نالان و کریان .

نالایق { ص. فا. لایق و سزاوار نالایق { اولیان ، ناخایسته .

نالش { س. ایکله ، ایکلیدی ، ناله نالش { فغان : نالش بیل .

نال { ص. فا. ایکله ، ایکلیدی ، فغان : ناله ناله سحر . || ناله زنان ، ناله .

کنان = ایکلیرک . نام { ص. فا. ۱ . آد ، اسم : بملول

نام { نامنده بر آدم . ۲ . شهرت ، شان ، صبت : نام آلدی ؛ نام

قراندی ؛ نام ویردی . ۳ . توجیه ، آدرس : بتم نامه بر مکتوب

کلدی ؛ سنده ، پولیجه سزک نامکره کوندلرش . ۴ . وکالت : بن

سزک نامکره احاده زیارت ایتدم : اوراق اوک نامته کانبی

امضا ایدر . || بنام = مسمی : رسم نامیله بنام بر قهرمان .

۲ . مشهور : شجاعتده بنام بر آدم ؛ مشهور و بنام . || بدنام =

کوتیلکله شهرت بولاش ؛ رسوای . || کنام . با : کنام . || نیک نام =

ایلیکده مشهور ، خیرله یاد اولنور . || نامنده = مسمی ، آدی :

انجیلی چارش نامنده برندیم. ||
نامنه = اسماء، اعتباری اوله رق.
|| نامی وار = اسمی وار جسمی
یوق. || نام و نشان = اثر : نام
و نشانی قالدی، بولندی. =
ص. [وصف ترکیبیده] اسمی،
مسمی : پرویز نام شخص = پرویز
اسمیه مسمی. [بومقامده جمنده
« نامان » قوللا نیلور سده،
طوغری دکدر.]

نام آور { ص. فا. مشهور، نامدار.

نامبارک { ص. فا. مبارک و برکتلی
اولیان، مشوم.

نامصصور { ص. فا. غیر متصور،
نامصصور { تصور اولنه مان، خاطر
و خیاله کلز.

نامتناهی { ص. فا. حد و پایانی
اولیان، صوگمز،

نهایتز، کناری یوق. =
س. کناری و نهایی اولیان ساحه
سما و زمان و دهر : انسان
نامتناهی قارشیننده واله و حیران
اولور. || س. [جبرده] پردوزی به
کیدوب ییتیم حسابا علامت
اولان ∞ اشارتی.

نامحدود { ص. فا. ۱. حد و
سنوری اولیان، غیر
محدود. ۲. پک واسع، صوگمز،
پایانز، کناریز.

نامحرّم { ص. فا. شرعاً محرم
اولیان، حرمة کیرمین :
نامحرم واردر قادیلر باشلرینی
اورتین.

نامحرّم لک { س. و :

نامحرّمیت { ص. فا. شرعاً محرم
اولیان و حرمة

صکیره مین ارککک حالی :
نامحرّمک، نامحرّمیت کند یسنی
صیق صیق زیارت ایتکککمه
مانع اولور.

نامدار { ص. فا. چ : نامداران.
{ مشهور، ناملی، بنام.

نامدارلق { س. و :

نامدارلی { س. فا. شهرت. مشهور
اوله.

نامرد { ص. فا. ۱. انسانیتیز،
{ بیروت، لئیم، دنی الطبع.

۲. قورقاق، جیان، آلقاق،
مخت.

نامردانه { ص. فا. ۱. انسا.
{ بیتز لکله، کیمانه. ۲.

قورقاقله، آلقاچه سنه : نامردانه
حرکت ابتد.

نامردلک { س. و :

نامردی { ص. فا. ۱. انسانیتیز لک،
{ مرویتز لک. ۲. قور-

قاقق، جیانت.

نامرضی { ص. فا. رضایه مغایر
غیر مقبول.

نامرغوب { ص. فا. رغبت شایان
اولیان، غیر مقبول،

بکئلز.

نامزاج { ص. فا. مزاجیز. منحرف
المزاج، کیفیز، خسته،

مریض.

نامزاجلق { س. کیمیز لک،
{ خستهلق، مرض.

نامزد { ص. فا. ۱. نشانی،
{ بر قیزله آهلی متصور :

اوقیزک نامزدی واردر. ۲. بر
مأموریت و یا اعضاکی و سائر به
تعیین و انتخابی متصور اولان :
او مأموریته نامزدر : بلدی

ریاستی نامزدرلندن.

نامزدلک { س. ۱. نشانلیق،
{ یاوقلیق. ۲. بر ما.

موریت و یا اعضاکی و ریاسته
تعیین و یا انتخابی متصور اوله :

اسکی بر قائمقام اولوب متصر.
قلقه نامزدرلکی چوق کوراز.

نامستحق { ص. فا. ۱. استحقاق او.
{ میان : حق نامستحق

عاجزانه مده. ۲. استحقاق اولنای.

مش، استحقاق قزانلماش، حق
ایدله مش : بر ثروت نامستحقه

ناثل اولدی.

نامسعود { ص. فا. مسعود
{ و مبارک اولیان،

مشوم.

نامسموع { ص. فا. استماع شایان
{ اولیان، غیر سموع،

نامقبول.

نامطبوع { ص. فا. ۱. طبعه موا.
{ فاق اولیان، ناخوش.

۲. طبع و نشر اولنماش :
برخی آتاری نامطبوعدر.

نامعدود { ص. فا. صایلماز، چوق،
{ ییشمار.

نامعروف { ص. فا. بیلنمین،
{ بیلنمز، مجهول.

نامعقول { ص. فا. عقله ملائم
اولیان، عقله مخالف.

نامعلوم { ص. فا. معلوم اولیان،
{ بیلنمین، مجهول.

نامقبول { ص. فا. مقبول اولیان،
{ قبول اولنماز، مقبوله

یکمز.

نامکورد { نامکوردلک با : ناناکورد،
{ ناناکوردلک.

ناملائم { ص. فا. ۱. ملائم اولیان،
{ اویماز، اویمونز. ۲.

سرت، چتین.

نامی { یا ناملو. ص. اسمی طولیش، مشهور شهر، صیت و شهر. فی اولان.

نامی { یا ناملو. س. تفنک و قلع دمیری (ای جنس لرینک) غفالی واوزرینه هاملنک اسمی محکوک اولمسی وجه تسمیه سیدر.

نامناسب { ص. فا. مناسب او. میان، مناسبتر، اویفونتر.

ناموافق { ص. فا. موافق و اویفون اولیان، اویماز.

نامور { ص. فا. آدی، مشهور، شهر.

ناموزون { ص. فا. ۱. آهنگتر، نسبتز. ۲. وزنی اولیان، وزنی بوزوق (شعر).

ناموس { سذ. عر. ج. نوامیس. (بو. Νόμος دن) ۱.

قانون، نظام. ۲. عرض، ادب، پاکدامنک، عصمت؛ ناموسی محافظه اتمک؛ انسان دنیاده ناموس ایمون یاشار.

۳. عفت، استقامت؛ ناموسی اولان یالان سولیز. ۴. ملک مقرب؛ ناموس اکبر = جبرائیل (عم).

ناموسسز { ص. ۱. عرض و ادبی؛ اولیان، ناپاکدامن؛ ناموسسز بر قاری. ۲. عفت و استقامتی اولیان؛ ناموسسز بر آدمک سوزینه کوکله من.

ناموسسزلیق { ص. ۱. عرض و ادب، فقدان. ۲. استقامتسزلیق.

ناموسکار { ص. فا. ۱. ناموسلی، عرض و ادب له متصف. ۲. طوغری، مستقیم.

ناموسکارانه { ص. فا. عرض، وادب و استقامت. مثله: ناموسکارانه حرکت ایتدی.

ناموسلی { ص. ۱. ناموس و عرض سلی قادیلر. ۲. طوغری، مستقیم، خبیث و اعتبار صاحبی؛ ناموسلی آدمدر.

نامه { ص. فا. ۱. ایکی شخص بینده تعاملی اولنان مکتوب، یتیک، رساله؛ برنامه یازدی. ۲. عشق و محبت دائر سویشلر بینده تعاملی اولنان مکتوب؛

نامه یازمغه مخصوص سوسلی کاغذ. ۱. نامه هایون = طرف شاهانه دن بر حکمداره یازیلان خط هایون. ۲. دیگر اسملره الحاق ایدوب او اسملک مدلوله دنه دائر کتاب و رساله و یا ورده معنائی بیان ایدر: امرنامه، بیاننامه، تعرفنامه، تعلیمنامه، تفرغنامه، سالنامه، شاهنامه، شهادتنامه، صلحنامه، عهدنامه، محبتنامه و سائر. مرکباته بار.

نامه بر { ص. فا. مکتوب کتورن؛ کتور نامه بر = مکتوب کتورمه آلیشیق کوکرجین.

نامهریان { ص. فا. محبتز، شفقتز، وسوس.

نامه رس { ص. فا. بر حکمدار. دن دیگر بر حکمداره

نامه کتورمه مأمور اولان. **نامی** { ص. عر. ۱. نامه. (نحوه) نامی (دن سف) نشوونما بولان، یردن بیت.

نامه { س. عر. قوه نامه، یردن یتیک و نشوونما بولق

خاصه سی.

نان { س. فا. اتمک، خبز. ۱. نان غریز = لسان رسیده اتمک معناسیله مستعمل تعبیردر.

۱. نان و نعمت = ولی نعمتن کوریلن ایلمک، احسان؛ بو دولتک نان و نعمتیه بسلتمشزدر. ۱. نان و نمک = طوز اتمک حتی.

ناپارزه { س. فا. ۱. اتمک پارچه. سی: نان یارمه محتا. جدر. ۲. محبتیه مدار اولان خدمت و مأموریت.

نانکور { ص. فا. (تر. زبانتزدی: نانکور) نامکورا طوز اتمک حتی بیلز، کافر نعمت.

نانکورلک { ص. فا. (تر. زبانتزدی: اتمک حتی بیلز، کفران نعمت.

ناه { ص. (عر. ناه) دن؛ بکه ناه = قونیلان معروف کوزل قوقولی نبات. ۱. ناه روحی، صونی = بو نباتدن چیقاریلان خلاصه و صو. ۱. ناه شکری = ناه روحی قازیشدیرلش پول شکنده شکر پارچه لر. ۱. مح. ناه مثلا = بک قیسه بولی و تریاکی قیافتلی آدم.

ناوچاغان { ص. بوری چیچی، پاتلیچان چیچی.

ناودان { ص. فا. اولوق، میزاب.

ناوک { ص. فا. اوق، تیر، سهم؛ ناوک مرکبان = اوق کبی اولان کیرییک. عر. ۱. ناوک انداز = اوق آتار، تیر انداز.

ناولون { ص. (بو. Ναύλον دن) ناولون (کمی کراسی، کمی واپو.

ره اشيا و پوليلير اينچون و بريلن
امريت . (هر يده يته يونانيدن
ماخوذ نول دخی ديلير .)

ناوی { سد . يتا . } کئی ، قايق
تکته .

ناهب { سد . هر . ن : ناهبه .
} { د نهب « دن سف » نهب
و غارت ايدن .

ناهق { سد . هر . ن : ناهقه .
} { د نهق « دن سف » اکريجي ،
مرکب سسلي : حيوان ناهق .

ناهمتا { سد . قا . مساوی و برابر
اوليان .

ناهموار { سد . قا . ۱ . دوز و مستوی
اوليان . ۲ . اوبغيان ،
غير موافق ، اوفونسر .

ناهيد { سد . قا . ۱ . زهره سيا .
رسمی ۲ . مج . بلوغه اير .
مش کنج قيز .

ناي { ياخودنی . سد . قا . ۱ . قاش ،
} ساز . ۲ . اساساً قامشدن
پايلان معروف اوزون دو .

دوک نوعی : نای چالقی .

ناياب { سد . قا . ۱ . بولماز ، معدوم ،
} مفقود . ۲ . مثلی بولماز ،
نادر .

نائب { سد . هر . ن : نائيه .
} ج : نواب . { د نوب « دن
سف » ۱ . وکیل ، قائم مقام . ۲ .

قاضی و کبلی ، بر قضای آريهائی
صورتيله درعهده ايتمش اولان
ذاته و کالة عخلده قاضيلق ايدن

مأمور شرعی : نائب قضا . ۳ .
على الاخلاق قاضی ، حاکم الشرع :

ولايت نايي . ۴ . نوبته کلن :
های ناييه = نوبتی صيغه .

|| د . (نحو هر يده) نائب فاعل =
فعل مجهول موضوعی . =
ج . نواب = (هندستانده)

حکمدارک و کيليری حکمنده
اولان اياک والی و خاکلری .
(مفرد کئی قوللايلير :) نواب
بهادر خان .

ناژ { سد . هر . آتش ، آلو ،
} شعله : ناژة حرب .

نايزن { يا نيزن . سد . قا . فی چالان ،
} على الخصوص مولويخانه ده
فی چالان درويش : نايزن دده .

نائيل { سد . هر . { د نيل « دن سف »
} دسترس و موافق اولان ،
مظفر : کار ايدرک سرمانه نائل
اولدی : نائل سرام .

نائليت { سد . هر . { د لغت مولده }
} دسترس و مظفر اوله :
سرمانه نائيليتي مأمول ايدبور .

نائيم { سد . هر . ن : نايحه « دنوم »
} دن سف { ايشورده اولان ،
اوبويان .

نبا { سد . هر . ج : انباه . خير ،
} پيغام . ن .

نبات { سد . هر . ج : نباتات .
} اوت و آفاج و چيک قيليادن
اوله رق بردن يتن شي ، جانلی
اولقسرزين نشوونما بولان

شي . || نبات شکری = اوت
انواعيله تصفيه اولنهرق طوگه .
برلش شکر ، قند . = ج . علم
نباتات = تاريخ طبيعيتک نباتات

انواع و تقسيماتندن بحث ايدن
قسمی . || نباتات باغچه سی =
نياترک انواعی يتيشد بروب

سير ايتد بر مکة مخصوص نمونه .
لک باغچه که اکثراً حيوانات
عخلته يده حاوی اولور .

نباتی { سد . هر . ن : نباتيه . نبات
} منسوب و متعلق ، نبات
قيلندن اولان : مواد نباتيه ؛

حيوان نباتی . = سد . هر .
ج : نباتيون . علم نباتاته اوغرا .
شان طالم : مشاهير نباتيوندن .

نبت { سد . هر . يتمه ، حاصل
} اوله ، يردن چيتمه .
نبتده { سد . هر . آز مقدار ، جزئی
} شي .

نبرد { سد . قا . جنگ ، حرب ، غوغا ،
} || نبرد آزما = حرب آزما ،
محاربه آليشيق ، چوق محاربه لر
کورمش .

نبرذ { سد . هر . (تر . زبازدی :
} نايمن) آتان واوران طيار
و على الخصوص بيلاک طياری :
نېشنه باقي ؛ نېضی صايقي ؛
نېضی آتيور .

نېضان { سد . هر . ط . طيار
} اورمه ، نېض آتمه ؛ نېضان
غير منتظم .

نېضی { سد . هر . ن : نېضيه . ط .
} طيارک آتمه سته منسوب
و متعلق .

نېط { سد . هر . جزیره العریک
} شمال جهتلنده ساکن بولنش
سريانی شعوبندن بوقوم .

نېطی { سد . هر . ن : نېطيه . نېط
} قومنه منسوب و متعلق :
فلاحت نېطيه = بوقومک اصول
زراعتندن بحث ايدر ولسا نلرندن
مترجم اسکی برکتاب .

نېهان { سد . هر . صويک بردن
} چيتمه سی ، قاينامه ، نيشقر .
مه : نيلک نېهان ايتديکی يرلر .

نېق { سد . هر . بيان کرازی .

نېوت { سد . هر . پيغمبرک : اعلان
} نبوت بيورديلر .

نېوی { سد . هر . ن : نبويه .
} پيغمبره منسوب و متعلق :

حضور جناب نبوی؛ حدیث نبوی؛ سیر نبویه .

{ سنڌ. عر. ج: انبیاء. (نبأ) نبی (دن سنڌ) جناب حق طرفیند وحي اولنان حقایق خلقه تبلیغه دین حقہ دعوت ایدن ذت ، پیغمبر ، رسول ، یولواچ : نبی الله: نبی دیشان، انبیاء عظام . رسول: دن فرق شودرک: رسول صاحب کتاب اولان پیغمبر، ونبی ایسه صاحب کتاب اولیاته دخی دینبر . سنڌ. عر. خرمادان وقوری بلید } اوزومدن چیقاریلان برنوع مشروب .

{ ونبره . س. فا. نورون ، نبیر { حفید . }

{ سنڌ. عر. ا: نبیله. (نبیل: دن نلیل { سنڌ. فضل و ذکا صاحبی، کوزل خوینی، قافل و تربیلی . نتاج { غورمه، یاوریلامه .

{ سڌ. ج. عر. فد: نتیجه . نتایج { با : نتیجه .

{ سنڌ. عر. ط. قبل یوله . نتف { یاخود نیتہ . د. که ویاکیم

{ اداتیه برابر قولانیهلوق تشبیه و تمثیل بیان ایدر، ناصلکه، اولدیفنی کی: بعض دفعه اوله اولور ننه که (کیم) چکن کون اولدی = چکن کون اولدیفنی کی .

{ س. (یتا) ی. برلشدرمه، نتہ { باغلامه، تسویه: ننه ایتک .

{ سنڌ. عر. ج: نتایج. ۱. نتیجه { سبق ایدن احوالک ایجاب ایشدکاری حال، ایجاب کرده: عشرتک نتیجه سی موتدر .

{ خلاصه، زبده: ماحصل: نتیجه کلام. ۳. غمره: حاصل:

اواشدن برتیجه چیمقدی؛ اوقدر یورغوناق بر تیجه ویرمدی. ۴. صوگ، طاقت، نهایت: نتیجه سنده بنه بن متضرر اولدم. ۵. مذ. قیاسک ایکی قضیه سندن چیقان خلاصه. || نتیجه بخش = نتیجه ویرن، نتیجه سی کوریلن. || نتیجه پذیر = نتیجه لن، مقصده مقارن اوله رق ختام بولان. || نتیجه کلام: الحاصل. نتیجه سز { سنڌ. نتیجه لنین، صوگ کلین، مقصده واره . میان : اوایش نتیجه سز قالدی .

{ فل. نتیجه بولنی، نتیجه آتمک { صوگه و مقصده وار .

{ نتیجه پذیر اولنی: ایش نتیجه لندی .

{ سنڌ. عر. ۱. صاچه، نثار { سربمه ، طاعیمه: اضریقا زنکیتلری برچوق آلتینی نثار ایدرل . ۲. دوکونده ویا بر آلایده صاچیلان آتفه وساره . || (فارسی وصف ترکیبیلرده) صاچان، صاچچی: زر نثار = آلتین صاچان .

{ سنڌ. عر. ۱. صاچه، سربمه، نثر { ۲. موزون اولمیان سوز، نظم مقابلی، کلام منشور: نثر ونظمده ماهر بر منشی .

{ ح. عر. غیر موزون سوز نثر { ایله، کلام منشور ایله، نثر یازمه رق: انسان هر حالده نثر مقصدینی دها طبیعی افاده ایدر .

{ سنڌ. عر. صوبیلیق، اینی نجابت { بر صویه منسوبیت، اصالت، زادکانلق .

{ یا نجابتلو. ص: اصالت نجابتلی { و نجابتی اولان، صوبی

پاک. القاب رسیده دولتلو ایله برابر شهزادگان حضراتنه عنوان اولور .

{ سنڌ. عر. قورتله، خلاص، نجات { سلامت، وها: نجات صدقه در؛ نجات بولنی .

{ ص. عر. (نجر: دن سم.) . نجر { طوغرامه جی، دولکر، مارانفوز .

{ سنڌ. عر. پیسلک، نجاست { مردارلق، ترس: بدن واثوابی نجاستدن تظاهر شرائط صلا ندندر .

{ سنڌ. عر. دیش حکمدار. نجاشی { رینه اونه دن بری و بریلن عنواندر .

{ سنڌ. ج. عر. (فد: نجائب { نجیب: نجیب واصل وشریف وکریم اشخاص واشیاء: نجائب القرآن = قرآن کریمک سورة اخلاص و سورة انفام و آیت کرسی کی اک منظملری .

{ سنڌ. ج. عر. فد: نجیب. نجبا { با: نجیب .

{ سنڌ. عر. جزیره العربک نجد { وسطلرنده اولان بر خطه واسعه سی که مرتفع اولمه اولدیفنه مسکون و معمورددر .

{ سنڌ. عر. یکینلک، بها. نجدت { دراق، شجاعت .

{ سنڌ. عر. پیسلک، مردار. نجس { لقی .

{ ص. عر. پیس، مردار، نجس { ناپاک .

{ سنڌ. کوفه جوارنده بر نجف { شهر اولوب حضرت علی المرتضی (رضه) ک تربه شریفه لینی حاوی اولغله زیارتگاهدر: نجف اشرف. = س. اوجوارده

جیقان بر جنس بللور : نجف
وانی .

نجال { سذ. عر. ج : انجال . ۱ .
نجل { اوغل ، ولد ، فرزند . ۲ .
ذريت ، سلاله .

نجم { سذ. عر. ج : نجوم ، انجم .
کوکب ، ستاره ، اختر : نجم
ثابت ؛ نجم سیار ؛ نجم ثاقب .
= ج . نجوم . نا : نجوم .
|| انجم سپاه : نجوم کبی حسابدر
عسکری اولان .

نجمی { ص. عر. ن : نجمیه کوکبه
منسوب ومتعلق .

نجوم { سذ. ج. عر. فد : نجم .
|| نا : نجم . || علم نجوم =
۱ . کواکب احوال و حرکتندن
بحث ایدن علم حقیقی ، فر . Astro-
nomie . ۲ . کواکب مواقع
و حرکتندن انسانله متعلق
احکام چارمق علم کاذبی و ادعای
باطلی ، فر . Astrologie . || اهل
نجوم = علم نجوم حقیقی و یا
کاذب علمایی .

نجومی { ص. عر. ن : نجومیه .
|| علم نجوم صحیح و یا کاذبه
منسوب ومتعلق .

نجه { ونجی . با : نهجه . نهجی .

نجیب { ص. عر. ن : نجیبه . ج :
نجباء . صوبلی ، اصیل .

نجات { سذ. ج. عر. (فد) ناجی
{ غیر مستعملدر } علم نحو
علمایی ، نحوین : طبقات النجات .

نحاس { سذ. عر. ۱ . باقر . ۲ .
باقر آتیه .

نحاسی { ص. عر. ن : نحاسیه .
باقره منسوب ومتعلق
و یا باقیردن معمول : اونی

نحاسیه ؛ مسکوکات نحاسیه .
نحافت { سذ. عر. آریق ،
لاغرانی ، ضعیفک .

نحت { سذ. عر. اویمه ، یونمه . ن .
نحر { سذ. عر. یوغازلامه ، کسمه ،
ذبح ایتمه .

نحیر { سذ. ص. عر. ج :
نحاریر . حاذق و ماهر
و نجره بی عالم .

نحس { سذ. عر. ج : نحوس .
۱ . اوغورسزاق ، شامت ،
سعد مقابلی . ۲ . اوغورسز

و مشیوم و نحوس شی .
نحل { سذ. عر. (اسم جنس)
آری ، زبور .

نخل { سذ. عر. ج . فد : نخله .
|| نا : نخله .

نخله { سذ. عر. برتک آری .

نخله { سذ. عر. ج : نخل . دین
شعبه سی ، مذهب : ملل
و نخل .

نحو { سذ. عر. کله لک و بطیله
کلام تشکیلندن و ربط
کلامده آلدنلری اعرابدن بحث
ایدن علم که صرفدن منکره
اوقونور . عر بلر عندنده اعم
اولوب صرفی دخی احاطه ایدر :

نحو عربی ؛ نحو ترکی .
نحوسست { سذ. عر. اوغورسزاق ،
شامت .

نحوسستی { ص. اوغورسز : شامتلی ،
نحوس .

نحول { سذ. عر. ط . یک زیاده
آریقاق و لاغرانی .

نحوی { ص. عر. ن : نحویه . علم
نحوه منسوب ومتعلق .

اصطلاح نحوی ؛ قواعد نحویه .

= سذ. عر. ج : نحوین ،
نحات . علم نحو ایله توغل ایدن
عالم : مشاهیر نحویندن سیویه .

نحیف { ص. عر. ن : نحیفه .
{ (ونحافه) دن ص . }
آریق ، لاغر ، ضعیف : یک
نحیف بر آدم .

نخاع { سذ. عر. مر دار ایلیک ،
مخ : نخاع شوکی .

نخبه { سذ. عر. ج : نخب . هر شیک
منتخب وگزیده سی : نخبه
آمالی .

نخجیر { سذ. عر. آو حیوانی
و علی الخصوص بیان
یکسی . ۲ . آو ، صید . ن .

نخره { سذ. عر. ط . یک نجنک
چوریسی .

نخست { ص. عر. فا . و :
نخستین { ص. عر. فا . ایلیک برنجی ،
اولکی .

نخل { سذ. عر. (عربیده اسم
جنس) ۱ . خرما آفاجی .
۲ . تر . بال مومندن معمول
آفاج تقلیدی که بالآخره کلین
اوطه سنه قوئق اوزره کلینک
اوکنده کتیر یلیر و مصنوع
میوملر و شکوفه لری ایله و آلتین
و یا کوش و رقلر ایله تزین
اولنور ایدی .

نخلبند { ص. عر. فا . ۱ . آفاج بودا .
۲ . تر . بال مومندن آفاج
تقلیدی
بابوب تزین ایدن آدم .

نخلستان { ص. عر. فا . خرمالنی ،
خرما باغچه سی و یا
اورمانی .

نَخْلَه { سَه. عر. برك خرما آفاجی.

نَخْلِيَه { ص. ذ. عر. نبا. فصيله
نَخْلِيَه = خرما آفاجی نوعدن
اخبار.

نَخْوَت { سَه. عر. كبر، غرور،
خود پندك، تغر.

نُخود { س. فا. قوروسی بین
معروف حبه كه سبز گئی
قوللانيلير و قاورلشنه لایي دیر:
نخود بخنسی؛ نخود طوبی =
نخود از مه سندن طوبی. || نخود
یا قیسی = نخود قدر بردانه
ایله ایشلدیلن دریك و اوافق
یاقی.

نُخودلی { س. نخودله بیشمش
ات بکی.

نِدا { سذ. عر. چاغرمه، سسلنه،
سس ویرمه. || د. حرف
ندا = چاغرمه مخصوص حرف:
یا، ای کی.

نُداس { س. با. نطس.

نَدَامَت { سَه. عر. نادم ویشیان
اوله. بیشیاناق، ایلیم.

نَدْبَه { سَه. عر. یاره یری، ای
اولش یارمك قاش نشان.

نُدْبَه { سَه. عر. اولونك اوصافنی
صایهرق آغلاشمه، صاغو.

نَدَرَت { سَه. عر. نادر اوله،
سكركاك، آز بولنور

شيكك حالی: الماس و زمرد کی
احیارك قیمتی آخنی ندرت لرنندرنه؛

ندرت اوزره بولنور.

نُدْمَاء { سذ. ج. عر. فد: ندیم.
با: ندیم.

نَدَن { یا نهدن. با. نه.

نَدِیم { ص. سذ. عر. ج: ندماء.
۱. همزم، مصحبت. ۲.

بر یوك ذاتی كوزل سوزل
ولطف فقره لرله اكلندیرن آدم:
ندیم خاص. ۳. كوزل سوز
ولطف فقره لر یلوب اكلندیر.
مكه مقندر اولان: ندیم بر
ذاتدر.

نَدِیمَلِك { س. كوزل سوز ولطف
فقره لرله اكلندیرن
آدمك حالی.

نَذَر { سذ. عر. ج: نذور. آدامه:
فلان مقامه بر قربان نذر
ایتم.

نُذُور { سذ. ج. عر. فد: نذر.
با: نذر.

نَذِیر { ص. عر. (نذر: دن صه).
خلق طریق مستقیمه سوق
ایچون انذار ایله تحذیر ایدن،
بشیر مقابل: پیشبرمن بشیر
ونذیردر.

نَر { ص. فا. ارکك: شیر نر =
ارکك آرسلان.

نَرَجِیس { سذ. عر. فا. نرگس،
نرجیس (دزمرب) با: نرگس.

نَرَح { سذ. عر. احتیاجات
ضروریه دن اولان ات
واتمك کی شیلره جانب حكومتدن
تعین اولسان بها، اته، آتمك
نرخ قودیلر.

نَرَد { سذ. عر. طاوله دینلن
اویون. ذ.

نَرْدُبَان { س. فا. اتر. زبانزدی:
مردوون [یوقاری به و
خصوصاً اینهك فوقانی قاتلینه
چیتق ایچون قوللانیلان با.
صامقلی یول، سلم، باصتیج:

طاش، نخته زردبان؛ چفته
زردبان: اگر قی زردبان = ایستیلن
یره قونانی؛ آصمه زردبان =
قیصاق: ایب زردبان = اورچون،
اوزكج.

نَرَدَن { زرده. اصلی: زرده دن،
نَرَدَن { زرده. با: زره.

نَرِگِس { س. فا. ۱. صاری چیکلی
یشیل کوبیگی معروف
برجنس كوزل چيك. ۲. مج.
دلبر كوزی.

نَرَم { ص. فا. یومشاق، لطف،
ملاثم. || نرم دل = یورکی
یومشاق، مرحتلی.

نَرَه { س. ظم. نه: دن مشتق
اولوب محل و مكان استفهامنده
قوللانيلير: بو نرهك مالیدر =
خانی محك: نره لی كز دیکز =
خانی برلی: نره سنه باقهك =
خانی یرنه: نره كز آغریور =
خانی یرگز؟ نره دن كلوب
نره به كید یورسكز؟ || ده حرفله
برابر استفهام انكاری مقامنده
ونه قدر اوزاق یاخود مفقود
مناسیله قوللانيلير: بوندن
صكره كوزل هوالر نره ده؟
شرفك او اسکی قاشلری شمدی
نره ده؟ نره ده او نره ده بن؟

نَرَه لی { ص. خانی یرلی: سز
نره لیسكز؟ شاعر نابی
نردلی ایدی؟

نَرَار { ص. فا. آریق، ضعیف،
لاغر، زیون: زار و تزار.

نَرَاع { سذ. عر. (نزع) دن مه
مفاعله چكیشه، غوغا،
منازعه، طویشمه، اختلاف:
آره لنده نزاع وقوع بولش.

تراجمی { ص. غوغای، دائماً
منازعه و مخالفت ایدن.
تراعی { ص. خفنده نزاع وقوع
تراعی { بولان، مناذه فیه : نزاعی
برناوله.

تراکت { س. فا. نازک، صفتک
عربی زعم اولنسیله
مصدر عربی صورتنده تشکیل
اولنش غلط فاحش بر لغتدر.
۱. نازکک، لطافت : بدنک
تراکتی. ۲. ظریفک، ظرافت،
قبالی ضدی : تراکتله سوبلی.
۳. تربیه، ادب. ۴. اهمیت،
دقت و اعتنایه محتاجیت : بو
مسئله نک تراکتی وارددر : اورانک
تراکتی معلوم.

تراکتلی { تراکتان. ص. نازکلی
و ظرافتی اولان. (انشا
لسانده. قادیلر و قیزلر مقننه
مستعمل عنواندر.)

تراکت { س. ع. باسکک،
تمیزک.

ترد { ظم. فا. ۱. یان، عنبد،
قرب : فلانک نزدندهدر ؛
نزد غالبلرنده ؛ فلان دولت
نزدندهکی سفیر. ۲. کوره، نظرنده،
فکرینجه : نزد حکماءه اومشله
حل ایدلمشدر ؛ بنم نزدنده
معلومدر.

تردیک { ظم. فا. یاقین، قریب. ذ.

ترع { س. ع. ۱. چکوب قو.
پارمه، دفع : اوحق بندن
ترع ایده مزسکزر. ۲. جان
چکیشمه، احتضار : حالت
نزدندهدر.

ترف { س. ع. ط. قان کیمه،
قاناامه : ترف الانف =

بورن قانامه. فر. Hémorragie.
ترف { ص. ع. ذ. ترفیه. ط.
قاناامه و قان کیمه سنه
منسوب و متعلق.

ترله { س. ع. ج. نوازل. ۱.
بورنک آقسه سی موجب او.
لان مرض، ایجه، ذکام. ۲.
ط. بدنک هر خانگی عضوندن
اولورسه جراحت و یا دیگر بر
ماده مخاطیه آقه : ترله صدر ؛
ترله مثانه ؛ ترله مسترلیه = غریب
دینان. شدتلی ترله. = لسا.
نمزدده جمی ده مفردکی قوللانیلر ؛
نوازل و وارددر : نوازله اوغرادم.

تری { ص. ع. ذ. تزییه. ط.
ترلیه منسوب و متعلق.

ترزل { س. ع. ۱. آشایه
ایجه : خییلی قار ترزل
ایتدی ؛ کوکدن ترزل ایش کی.
۲. یولچاق ایتاسنده بر قوناغه
قونمه : اقشام خانک برینه ترزل
ایتدیلر. ۳. گویا اخلاطک ایجه.
سندن واقع اولان علت که بعضاً
موتی و بعضاً بر طرفک طوتله سی
موجب اولور، ایجه، طامله، فلیج ؛
کندیسنه ترزل اصابت ایش.
|| ترزل و یا ترل امینی = و قتبله
بریره قونان عسکرک لوازمی
احضاره مأمور اولان آدم.

ترهت { س. ع. اکغم، انشراح،
تفرج، کشایش. || ترهت
افرا = اکغملی، انشراح موجب.

ترهتگاه { س. فا. اکغمه بجلی،
تفرجگاه.

تریه { ص. ع. ذ. تزییه. (ترهزه)
تریه (دن صد). پاک، تمیز، بری.
|| س. فا. صوی، نسل، نسب :
تراد { پاکتراد = صوبلی، اصیل.

نس { س. ع. تر. قالجه کیکندن
آیاقلر اوچنه قدر اوزانان
سیکیر. || ط. عرق النساء = بو
سیکیرک وجهندن عبارت مزنج
بر علت.

نساء { س. ج. ع. (نوره و نسونان
نساء) کبی اسم جمع اولوب مفردی
یوقدر. قادیلر، انات : طامغه
نسا.

نسب { س. ع. ج. نسابین ؛
نسب { (نسب دن سم) علم
انسابله توغل ایدن مورخ،
مشاهیرک و قبائل هرک نسلبری
ضبط و تحریر ایدن آدم.

نساج { س. ع. (نسج دن سم).
نساج { طوقوبجی، چولها.

نساجت { س. ع. طوقوبجلی،
نساجت { طوقومق صنعتی،
چولهاقی.

نسب { س. ع. ج. انساب.
نسب { صوی، اجداد سلسله سی ؛
بتون انسانلرک نسبی حضرت
نوحه جیقار.

نسب { س. ع. نسب جهتنجه،
نسب { صویجه.

نسبت { س. ع. ۱. تلقی،
نسبت { منسوبیت، مربوطیت،
ارتباط : کندیسنک اولخانده
نسبتی وارددر. ۲. قیاس، مقایسه،
ایکی شیکک بر برینه کوره اولان حال
و مقداری : بنم حالم سزک حال کوره
نسبت اولخاناز، نسبت قبول
اغز. ۳. س. ایکی عدد و یا شکل
آره سندهکی مناسبت و قیاس :
نسبت عددیه ؛ نسبت هندسیه.
۴. تر. رغم، برینه قارشى عنادینه
باییلان ایش و کوستریلن حال :
بکا نسبت ایتک ایتستور. =

ح. تر. رعماء: بواشی بکا
نسبت یاپور. — عر تعبیرانده
{نسبه} صورتندده قولالایلیز
بالنسبه = نسبته. نسبه.
{نسبه} ح. عر. نسبته، قیاس
{نسبه} و مقایسه اوله ورق؛ بالنسبه
بو او اوته کینه نسبه بیو کدر.
{نسبتچی} ص. باشقه سنه رعماء
{نسبتچی} بر شی پان: چوق
نسبتچی آدمدر.
{نسبی} ص. عر. ذ. نسبه. {نسب}
{نسبی} دن سمه. نسل و نسبه
منسوب و متعلق: شرافت نسبه.
{نسبی} ص. عر. ذ. نسبه. {نسبه}
{نسبی} دن سمه. نسبته واقع
اولان، قیاس و مقایسه ابله او.
لان: رسوم نسبه = مقطوع
اولوب قیمت اوزریت تخلف ایدن.
{نسترن} س. فا. و:
{نسترن} س. فا. بیانی کل و
{نسترن} آغستوس کلی دینان
چیچک.
{نسج} سذ. عر. ۱ طوقومه. طو.
{نسج} قوبش: بزنج اتمک. ۲.
بدنده کی ات وزار ودری
کبی شیلری ترکیب ایدن لفلرک
صورت ترکی: نسج حجرری.
{نسج} سذ. عر. ۱. فسج ولفو
{نسج} اتمک، حکمیز براقه: قرآن
کرم توراتک احکامی نسج
اغشدر. ۲. بر کتابک صورتی
آله، بر نسجه سی چقارمه. قویه
اتمک، استساخ. ۳. باشلیجه کتاب
استساخنده مستعمل ویا قوت
مستعملینک ایجاد کرده سی اولان
یازی نوعی که ایوم طباعتده دخی
باشلیجه او نوعی مستعملدر: نسج

یازمق: خط نسج. ۴. بشقه شکاه
قومه. صورت و قالب دکیشدیرمه.
{نسج} سذ. ج. عر. فد: نسجه.
{نسج} با: نسجه.
{نسجین} سذ. آ. عر. فد: نسجه
{نسجین} با: نسجه.
{نسجه} سذ. عر. ج: نسج. آ.
{نسجه} نسجین. ۱. یازلی بر
شیدن چیقاریلان صورت، بر
کتابک یازلش صورتلرینک
بهری: حجتک بر نسجه سی آلدیم؛
او کتابک فلان کتبخانه ده دخی
بر نسجه سی وارد؛ مقاله نامه یی
نسجین اوله ورق امضا ایتدیلر.
۲. طلم کبی بر مرض و آفتدن
محافظه ایچون یازیلان و اوسته
اصیلان یاخود صوی ایچیلن
ویا نویسیان دعا از. زبازدی:
موسقه: نسجه یازمق: نسجه
آلی. ۳. یته زبازدی موسقه
بو دعا زک اکثر یا قاتلاندقاری
کبی اوج کوشه لی شی. — متنک
برگاه ویا قومه سی بعض نسجه لده
باشقه درلو اولدییی وقت او
درلوسی ده حاشیه مقامنده یا.
زبلوب ویا طبع اولوب زیرینه
«نسجه» یازلق عاتدر. ۱. تکمیل
نسج اتمک = مدرسه لده تدریسی
معتاد اولان علومی اکیال اتمک.
{نسجی} ص. عر. خط نسجی =
{نسجی} نسج دخی دینان معروف
خط که کتب استساخنده اک
زیاده مستعملدر.
{نسجی} سذ. عر. کرکس دینان
نسر یا بیرنجی قوش. ۱. ل. نسر
طائر و نسر واقع = ایکی جمله
کوکبیه.
{نسرین} س. فا. با: نسترین.

{نسطوری} ص. س. عر. ذ.
نسطوریه اسکسیر.
بانی راهبرندن نسطور اسمنده
برینک وضع ایتدیکی خرسینان
منه بنه تابع اولانله اطلاق او.
لنورکه ایوم موصل طرفلرنده
بولنورلر.
{نسط} سذ. عر. طرز، اسلوب،
{نسط} ترتیب: بر نسق اوزره،
نسق واحده.
{نسل} سذ. عر. صوی، سلاله،
{نسل} ذریت، نسب: نسلی معلوم؛
کیمک نسلنددر؟
{نسناس} سذ. عر. بیوکرجنس
{نسناس} مایعون که غوربله و
شیازره واورانغ اوتانغ و چون
اسملرله درت نوعه منقسمدر.
{نسنه} س. ۱. شی: بر نسنه،
{نسنه} بعض نسنه ل. ۲. {جمله
منفیه ده} برشی، هیچ برشی: نسنه
بوله دم. {اسکیشدن} ۱.
{نسوان} سذ. ج. عر. اسم جمع
{نسوان} اولوب مفردی یوقدر
قادیلر، انات، طائفه نسا:
نسوان حمای.
{نسی} سذ. عر. و:
{نسیان} سذ. عر. اونوتنه،
{نسیان} اونودش، فراموش. ۱.
نسباً منسیاً = بوسبونون اونوتنه.
{نسیه} ص. عر. ذ. نسبه.
{نسیب} {نسب: ن. ص. ا. نسب
صاحی، صوبلی، علی الخصوص
بابا طرفندن اصیل.
{نسیجه} سذ. عر. ج: نساج.
{نسیجه} {نسج: دن ص. ۱. ۱.
طوقونمش شی، طوقومه. ۲.
ن. یا. طوقونمش کبی مختلف

وضعیته الیافدن مرکب زار
و یابراق و سائرہ ، فر . Tissu .
[نسج] برتنہ بونک استعمالی دھا
مناسبدور .

{سند. مر. خفیف ولطیف
نسیم} روزگار : نسیم صبا = باد
صبا .

{سند. مر. : نسیمہ .
نسیمی} خفیف ولطیف روزگارہ
منسوب و متعلق . || ہوائی نسیمی =
تنفسہ صالح ہوا .

{سند. مر. نشاستہ، حبوبات
نشا} و نباتانہ بولٹان مادہ خالصہ
اوز .

{یا نشئت . سند. مر. ۱ .
نشأت} حاصل اولہ . وجودہ کلہ
یتیمہ : مکتبدن نشأت ایدن
ضابطان : ابن سینا ماوراء
النہردہ نشأت اجتماع . ۲ .
اہلری کلہ ، نمبت اولہ : بو
کتابلہ نعدن نشأت ایدیور .
[با : نشہ .]

{یا خود نشادور . سند .
نشادر} مر . آمونیاق طوزی
دینن طوزی و یاقیمی بیاض پر
مادہ . || نشادر روحی = آمونیاق
دینن کسکین بروحہ ادرار .
دمدہ بولنور .

{سند. مر. : نشادریہ .
نشادری} گیم . نشادر روحہ
یعنی آمونیاقہ منسوب و متعلق .

{سند. مر. : تر . زبازدی :
نشاستہ} نشستہ [بفدای وسائر
حبوبات اونک خلاصہ سی کہ
حبوبات مذکورہ تک صودہ
چور بدلکدن مسکرہ ازلسیلہ
وسوت کہی چیقان مایک قوریدہ
بولب ازلسیلہ حاصل اولوب

طاتی وسائرہ اعمالندہ قوللانیلیر
وقولہ نامیلہ کومک و سائرہ
قولہ لامفہ یارار .

{سند. مر. سونج شن
نشاط} وشاد اولہ . کیف : نشاطہ
کلدی .

{سند. مر. نشستی پرندہ
نشاطسز} اولیان ، نشستہ سز ،
محزون ، مکدر ، کیفی اولیان :
کندیسی نشاطسز کوردم .

{سند. مر. نشستہ سزک ،
نشاطسزلی} محزونیت .

{سند. مر. نشستہ کیفی ،
نشاطلی} شاد ، خرم : اوکون پک
نشاطلی ایدی .

{سند. مر. ۱ . علامت ، اثر :
نشان} نام و نشان ی ایداردور : نشان
برافدی . ۲ . علامت قارقہ ،
بلی اولقی ایچون ایدیلن اشارت ،
نمقا وسائرہ : نشان قومق ؛ بنم
قویونر مک نشان ی واردر . ۳ .
یارہ اثری ، ابی اولمش یارہ تک
بلی اولان یری : قلیچ یارہ سنک
یوزندہ نشانی قالدی . ۴ . اوق
ویا قوروشون وکلہ ایلہ اوراسی
مطلوب اولان نقطہ ، هدف :
نشانہ آتقی ؛ نشان دیکمک . ۵ .
هدفہ اورمق اوزرہ سلاحک
کوزہ کرتوریوب طوغرملہ سی :

{سند. مر. ۱ . نشان آتقی . ۶ .
نشان آتقی ؛ نشان آتقی . ۶ .
سلاحک اوزرندہ نشان آلفہ
مخصوص و اکثرا متحرک
ودرجہ لی آت : بوتقنک نشانی
طوغری دکلدور . ۷ . بر قیزہ
نامزد اولان ارککک بوکا علامت
اولقی اوزرہ وپردیکی یوزوک
وسائرہ : قیزک یارمقندہ نشانی
وار ایدی ؛ قوجہ سنک نشانی

یادکار صاقلا بوردی . ۸ . نامزد .
لک : نکاحی اولیوب یالکز نشانی
وار ایدی . ۹ . بروقیہ علامت
اولقی اوزرہ دیکیلن طاش : نشان
طاشی . ۱۰ . طفرای ہمایون ،
فرمان و براترہ چکیکن اشارت :
نشان قلی . ۱۱ . رجال و مامورین
و اہالیدن اصحاب لیاقتہ طرف
دولتدن ویریلن و کوسکہ طاقیلان
علامت مخصوصہ کہ ہر دولندہ
انواعی و ہرینک درجاق واردر :
نشان عثمانی نشان مجیدی ؛ امتیاز
نشان ذیشان ؛ شفقت نشانی : نشان
آللق ؛ نشان طاقق . || نشان
وبرمک = علامتی کوریوب بلی
اولقی .

{سند. مر. ۱ . (وصف ترکیبیدہ)
نشان} ۱ . طوران ، یرلشن ،
دیکیلن ، قالان : خاطر نشان =
خاطرندہ قالان . ۲ . دیکن ،
نصب و وضع ایدن . ۳ . کوسترن ،
اثر و علامت حکمندہ اولان :
فرمان عدالت نشان .

{سند. مر. ۱ . نشان آتقی . ۲ .
نشان آتقی ؛ نشان آتقی . ۲ .
مہارتی اولان : چوق ابی
نشانچیدر . ۲ . نشان قلنک
ریشی ، طفراکش ، توقیمی .

{سند. مر. ۱ . نشان آتقی . ۲ .
نشان آتقی ؛ نشان آتقی . ۲ .
مہارتی : اونک نشانچیلی مشہور .
در . ۲ . نشان قلنک ریاستی ، طفرای
کشاک : اوج سنہ نشانچیتلی
ایتدی .

{سند. مر. ۱ . طورمش ، طور .
نشانندہ} ۱ . دیرلشن ، دیکلمش ، نصب
اولنشن .

نِشانگاه { س. فا. ۱. هدف
بری، هدف اتخاذ
اولان محل. ۲. سلاح نشان
آافه مخصوص بری: بوتفکک
نشانهای یک طوغری.
نِشانگیر { س. فا. چیزی که
مخصوص مارانفوز
آتی.

نِشانلامق { فت. ۱. نشان قوم،
اشارت ایتمک، بر
علامت فارقه وضع ایتمک: بن
بکندیکم اشیایی نشانلام:
هر کس کندی قویونلری
نشانلار. ۲. نشانه آتقی، هدفه
اورمق: کوزل نشانلایور. ۳.
تأهل قرارلاشدیروب نازرد
ایتمک: قیزی نشانلامش.

نِشانلامق { فل. فح. ۱. بر نشان
و علامت فارقه ایله
اشارت اولمق. ۲. تأهل ایچون
نازرد اولمق: فلان قیز، فلان
دلیقانی نشانلاندی.

نِشانلی { س. ۱. بر نشانی و علامت
فارقه سی اولان: اونک
قویونلری نشانلیدر. ۲.
تأهل ایتمک اوزره نازرد،
نشانلامش: او قیز نشانلیدر؛
قیزک نشانلیسی بوراده دکلدی.

نِشانه { س. فا. اثر، علامت، اماره:
نشانه صدق و مخالفت.

نِشتر { س. فا. «نِشتر» ن غلط
نِشتر فان آلفه و جیبان وسائر
یارمغه مخصوص جراح بیجاغی:
نشتر اورمق.

نِشتر { س. ع. ۱. طاعنه،
نیش: یایه: بو چیچک بر رایحه
طیبه نشتر ایدیور. ۲. هر کسه
طوبوتسه، اشاعه: حوادث

نشر ایتمک. ۳. اوراق حوادث
و سائر مطبوعات درج ایتمه
و یا ابتدیره: بعضی مقالات
نافعه نشر ایتمدی: بوحادثی
ا اول نشر ایدن فلان غزته در.
۴. بر کتاب و غزته و سائر طبع
ایدوب انظار عامه به قوم: بر
چوق کتب مفیده نشر ایتمدی:
مطبوعه حاهره طرفندن نشر
اولان کتابلر: کندیس بر غزته
نشر ایدیور. ۵. عمومیتشدر.
مه، تعمیم، عمومی حالته قویه:
نشر معارف: نشر علوم. ۶.
یوم قیامتده بتون انسانلرک
دیرلی: حشر و نشر. یا: حشر.
|| و. اف و نشر. یا: لف.

نِشریات { س. ج. ع. ۱. هر
کس طوبیریلان شیئر،

اشاعه اولنان خبرلر: برطاقم
نشریات کاذبه ده بولغش. ۲.

اوراق حوادث و سائر مطبوعات
یازدقلری شیئر: اونک نشریاتی
دائما طوغریدر. ۳. طبع
ایتمدیروب نظرگاه عمومی به وضع
اولنان آثار: نشریات نافعه سیله
شهرت بولشدی. ۴. یالان و
اوبدیره خبرلر، اراجیف: بر
طاقم نشریاتده بولغش.

نِشست { س. فا. اوتورمه. ۱.
نِشست = س. فا. اوصاف
ترکیبده: اوتوران، جالس،
مقیم. «نشین» ده مستملدر. ۱.

نِشسته { س. فا. ج. نشسته گان،
نِشسته (اوتورمش: اوتوران،
جالس. ۲.

نِشسته { س. یا: نشاسته.

نِشف { س. ع. صوبی چکوب
جذب و بلع ایتمه.

نِشقی { س. ع. بورنه چکه،
بورنه جذب ایتمه.

نِشو { س. ع. (طوغریسی:
نشئ) یا خود نشوء در نبات

و حیوانک بیومسی، بیوه،
بوی آتمه: آکینلر، آغاجلر،
قوزیلر، چوققلر نشو و نما بو.
لورلر. [باشلیجه مترادفی اولان
فاه ایله برابر قوللانیلر.]

نِشور { ص. ع. «نشر» دن سم. [ص.
مبالغه ایله نشر ایدن،

چوق طایفیدان: حضور لوامع
نشور. (بویله عربی کله ردن
مربک فارسی وصف ترکیبیلده
قوللانیلر.)

نِشور { س. ع. نشر: پوم
نِشور = حشر و نشر کونی.

نِشوه { س. ع. یا: نشه.

نِشپ { س. فا. اینیش، بوقاریدن
آشاغی به اینیر، مائل:
فراز و نشیب = بوقیش اینیش.
(شو، شبو لغتی بوند غلط
اولسه کرکدر.)

نِشیده { س. ع. ج. نشاید.
ضرب مثل حکمته پکش
مشهور بیت و یا مصرع.

نِشین { س. فا. مجلس، محفل،
جمع، جمعیتگاه.

نِشیمگاه { س. فا. محل اجتماع،
جمعیتگاه.

نِشین { س. فا. «نشین» فطک
اصلی اولوب وصف ترکیبده
بولور. [اوتوران، اوتورمش،
جالس: پوست نشین = تکیه
پوستنده اوتوران: تخت نشین =
جالس سریر حکومت؛ مسند]

نصبي قحه ايله ، الفله ، يا ايله
اولور .

نصیح { سذ. مر. ج. : نصوص.
نصیح { پشد : او قدر نصیح و پشد
ایتدم .

نصر { سذ. مر. ۱. : یارديم ، امداد ،
نصر { عون. ۲. : ظفر ، مظفریت ،
غالبیت ، نصرت .

نصراء { سذ. ج. مر. : فد : نصیر .
نصراء { با : نصیر .

نصرانی { سذ. ص. مر. : ن .
نصرانی { نصرانیه . ج. : نصارا .

{ حضرت عیساك مولدی اولان
{ «ناصرة» دن . دین عیسا به تابع ،
عیسوی . خریستیان : نصرانیلرک
اعتقاداتی : معابد نصارا : اقوام
نصرانیه .

نصرايت { سذ. مر. : عیسویت ،
نصرايت { خریستیانلیق .

نصرت { سذ. مر. ۱. : یارديم ،
نصرت { عون و علی الخصوص
عون الهی . ۲. : ظفر ، مظفریت ،
قلبه .

نصري { سذ. مر. : ن . نصریه .
نصري { عون الهی و فتح و ظفره
منسوب و متعلق .

نصف { سذ. مر. : ن . نصفین .
نصف { یاريم ، یازی ، یجوتی ،
نیم : نصفی آلوب نصفی براقدی ؛
وکیله نصف معاش و یریلر . ||
نصف قطر = دائره نك مرکزندن
محیطنه قدر ممتد اولان خط
مستقیم . || نصف کره = کره
ارضك ایکیه بولمش فرضیه
هر بری آریجه مصور بولسان
خریطه مسطحه . || نصف-
اللیل = کیه یاریمی : نصف-
النهار = کوندوزك اورتی ،

سکيف : اوده بر آرز نشته لی
بولندی .

نص { سذ. مر. ج. : نصوص.
نص { ۱. صراحت ، حکم صریح :
نص قانونی ايله حکم ایدلش .

۲. قرآن کریمده ویا بر حدیث
صحیحده بر ایش حقیقه اولان
صراحت و بو صراحتی حاوی
کلام : حقیقه نص کریم واردر ؛
نص قاطع : نص ايله ثابت .

نصاب { سذ. مر. ۱. : اصل ،
نصاب { اساس . ۲. قوام ، درجه
مطلوبه : هر شی نصابتده کرکدر .

۳. بر مالک ذکات و بر ملک
ایچون بالغ اولسی اقتضا ایدن
مقدار . || فارسی قاعده سنجه
وصف ترکیبی به داخل اولور :

کتاب حکمت نصاب = اصل
و اساسی حکمت اولان کتاب .

نصار { سذ. ج. مر. : فد : ناصر .
نصار { با : ناصر .

نصارا { یا نصاری . سذ. ج. مر. :
فد : نصرانی . با : نصرانی .

نصائح { سذ. ج. مر. : فد : نصیحت .
نصائح { با : نصیحت .

نصب { سذ. مر. ۱. : دیکمه ،
نصب { صابلامه ، رکز : نصب
لوا . نصب علم . ۲. قومه ، وضع ،
القا : نصب عیون طمع ایتلک .

۳. بر مأموریت و خدمته قومه ،
تعیین ، قایر مه : بر قائم مقامنه
نصب ایتدیلر . ۴. بر رتبه آله ،
بر رتبه به یکمه ، ترفیع : سلك
عسکری به دخولی فلان و بوز
باشی [بوز باشینه] نصی فلان
تاریخده در . ۵. د. [نحوه مریده]
اسمک اعراب دینلن احوال
ملک سندن بری : حالت نصب ؛

نشین = بر مسندده اوتوران ؛
صدر نشین = باشده اوتوران ویا

مقام صد اوتده بولنان ؛ کوشه
نشین = منزوی .

نشئه { سذ. مر. ۱. : یکیدن پیدا
نشئه { اولوب وجود بوله : نشئه
ثانیه ، نشئه اخری = عمرده مک

یکی دیرله من . ۲. کیف ، سونج ،
نشاط ، خاطر کشایشی : اوگون
نشئه سی وار ایدی ؛ نشئه
بوزلدی ؛ بر آرز نشئه سی کلدی .

۳. خفیف سرخوشلیق ، کیف
اوله : آره صوبی نشئه کتیرر ،
نشئه و برر . [بوصوک ایکیه ماسیله
طوفریسی : «نشوء» در .]

نشئه سیز { ص. کیفی برنده اولیان ،
نشئه سیز { عزون ، نشاطیز : بو
اقسام سزی نشئه سز کور بورم .

نشئه سیزلک { سذ. نشاطیزلی ،
نشئه سیزلک { کیف بوز و قللی ،
عزویت : بوگون بر نشئه سز لکم
واردر .

نشئه لندیر مک { قذ. ۱. شلندیر .
نشئه لندیر مک { مک ، نشاط
ویر مک : مجلسی نشئه لندیر مک

ایچون بر طاقم محفللر یادی .
۲. خفیف صورتده سرخوشلیق
کتیر مک ، کیف ویر مک : خرما
صوبی آدمی نشئه لندیرر .

نشئه لئک { فل. ۱. شلنک ، نشاطه
نشئه لئک { ملک : انسان سودیکی
اجبانی کور نجه نشئه لئیر . ۲.
خفیف صورتده سرخوش اولتی .
کیف اولتی : بر ایکی قدح ایچوب
نشئه لئشیدی .

نشئه لی { ص. ۱. شن ، نشاطلی ؛
نشئه لی { بوگون پک نشئه لیسکز .
۲. خفیف صورتده سرخوش ،

ظهر. || دائرة نصف النهار =
کرة ارضی طولاً قطع ایدن
مفروض خطوطک بهری :
پارسدن یکن دائرة نصف النهار
مبدأ طول اتخاذ اولمشدر .
{ س. م. } نونک کسرله
نصفت { غلطدر. } انصاف، عدل .
حقانیت : اجرای نصف و عدالت .
{ س. م. } (لفت مولده)
نصفیت { یاریتی، یاری یاری به
بوله، بولشمه، مناصفه : قزاقچی
نصفیت اوزره تقسیم ایتدیلر .
{ س. م. } یاریم نای :
نصفیه { کوزل نصیه چالور .
{ س. م. } ج. : نصول .
نصل { مزراق تفری، مزراغک
اوجنده کی سیوری و ککین دمیر .
نصل { ح. با : ناصل .
{ س. م. } (دفعه) دن
نصوح { سم. } اولوب مذکرله
مؤتقی بردر. { خالص، صادق،
عزم قوی ایله اجرا اولنان،
قطعی : توبه نصوح = بوزله سی
بحال توبه. { نصیحتی. } مناسیله
لستازده قولانلاز. {
{ س. م. } ج. م. : فد :
نصوص { نص. با : نص .
{ س. م. } ج. م. : فد : نصل .
نصول { با : نصل .
{ س. م. } ۱. حصه،
نصیب { پای : هرکس کندی
نصیبی آلیر . ۲. برآدمک نائل
ودسترس اولدیغی شی، بهره :
بیماره نیک علم و تربیه دن نصیبی
یوقدر . ۳. تقدیر الهی ایله معین
اولان شی، قسمت، قدر : هر
کسک نصیبی نه ایسه اوندن نه

اکسک نه زیاده قزانه بیلر . ۴.
میسر : اوکتابی اله کچیرمک بکا
نصیب اوله مدی : نصیب اولورسه
اوکتابی آله جنم .
{ س. م. } ج. : نصاب .
نصیحت { اوکوت، نصح، بشد .
موعظه : شوچوجقه برآز نصیحت
وبرک، نصیحت ابدک : نصاب
مؤثره. || نصیحت پذیر = نصح
وبند قبول ایدن .
{ س. م. } نصیح { نصیح
نصیر { س. م. } ج. : نصرا. { نصیر
نصیر { دن صد. } یاردیجی، معین،
امدادچی .
{ س. م. } ج. : نصیره .
نصیری { باشلیجه انطاکیه جهنده
بولنان ویر مذهب و اعتقاد
مخصوصه تابع اولان بر جماعت
افزادی .
{ س. م. } اوله، بیتشمه،
نصیح { کمال بوله، اولغونلق . ۱.
نصرت { س. م. } تازه لک، طرا .
نصرت { وت . ۱.
نطاس { س. با : نطس .
{ س. م. } ۱. قوشاق،
نطاق { کمر . ۲. فوته، بشقال .
{ س. م. } ۱. کهرچله .
نظرون { ۲. بوراق، طوزلیجه بر
ماده کیمیوه .
{ یا نطاس، نداس . س.
نطس { تارله لی تمیزلیوب اولترغی
قورومتقی ایچون اوکدن سوروب
حاضرلامه : تارله لی قاشمده نطس
ابدوب بهارده اکلی .
{ س. م. } عمارک و وضعیون
نطع { ویا دیگر بر ایش ایچون
پره سریلن حصیر ویا مشین

سفره . { فر. } Nette بوندن
ماخوذدر. {
{ س. م. } بل صوبی، منی،
نطفه { انسان و حیوان تخمی .
{ س. م. } ۱. سوز : لاقردی،
نطق { کلام، گفتار . ۲. سولیش،
سولیک قوت و خاصه سی : انسان
نطق ایله سائر حیوانان دن تمیز
اولنور : نطفه کلدی = قوه ناطقه
کسب ایتدی : نطقی طوتلدی .
۳. تر. بر جمعیه خطاباً ایراد
اولنان سوز، خطبه : المانیایا
ایمپراطورینک نطقی .
{ س. م. } (نطق) دن
نطوق { سم. } ۱. قولاباقله نطق
ایراد ایدن، خطبه ده قوتلی،
خطیب ماهر، متکلم . ۲. فصاحت
و بلاغته لاقردی سولیلن،
سخنپرداز، چکلی : نطوق آدم .
{ س. م. } ج. م. : فدا : ناظر .
نظار { با : ناظر .
{ س. م. } (نظر) دن
نظارت { ۱. باقیه، باقیش، اطراف
کورمه، سیر، مدنظر : بو اوک،
بو تپه نیک کوزل نظارتی واردر؛
برنخته برده چکوب اوک نظارتی
کسیدی . ۲. کوزتمه، تفتیش،
یوقلامه، معاینه : شو عمله
نظارت ابدجک برآدم لازم .
۳. اداره، ریاست : بو ایشکیم
نظارت ایدیور؟ بو ایش اونک
نظارتی تحتنده در . ۴. دوائر
اساسیه دولتدن بهری، وکلاء
دولتدن بر ذائق تحت اداره سنده
اولان دائره : داخله، خارجه،
مالیه، معارف نظارتی . ۵.
رسومات و سائر بعض اداره لک
بیوک تقسیماتدن بهری : از میر

رسومات نظارتی؛ بغداد رؤی،
دیون عمومی نظارتی.

نظاره { س. س. ع. } (اسم جمع)
سرچیل، تماشاگران.

نظافت { س. ع. } تمیزك، پاكك :
نظافته چوق دقت ایتلی.

نظام { س. ع. } ۱. دیزی، صره،
۲. اصول، ترتیب، قاعده،

دوزن : ایسی نظامه قومق؛
ایشله نظام ویرمك. ۳. احتیاج.

جات زمانیه کوره اتخااولان
قانون : نظامه توفیقاً حرکت

ایتمك. ۴. یکی اصول اوزره
مرتب ومنتظم عسکر، عساكر

موظفه : نظام عسکری، اوجاخی.
۵. عساكر منتظمه تك اصل

برنجی صنفی، نظامیه صنفی : ایکی
طابورنظام و اوج طابور زدیف

عسکری وار ایدی. ۶. برایشه
نظام و ترتیب ویرن آدم، وزیر،

دستور : نظام الملک؛ نظام العالم.
|| نظام جدید، نظام عسکری =

عساكر منتظمه عساكره موظفه.
|| نظام ویرمك، نظامه قومق =

ترتیب و تنظیم ایتمك.

نظام { س. ع. } (نظام) دن
{ سمب. } نظام ویرن، نظامه

قویان، ترتیب و تنظیم ایدن :
نظام امور الجمهور.

نظاماً { س. ع. } احتیاجات زمانیه
کوره ترتیب و اتخاا

اولسان قانونه توفیقاً : شرعاً
ونظاماً جائز دکدر؛ او ایش

نظاماً رؤیت اوله جقدر.
{ س. ع. } احتیاجات

نظامات { زمانیه کوره ترتیب
واتخاا اولان قوانین : نظامات

جدیده؛ نظامات دولت؛ نظامات
موضوعه.

نظامسبز { س. ع. } ۱. ترتیب، قاعده.
نظامسبز { س. ع. } غیر منتظم : يك

نظامسز اودر. ۲. قانون و نظامه
منافی، مفایر قانون : نظامسز

ایش؛ نظامسز حرکت.
{ س. ع. } ۱. ترتیب، يك،

نظامسزلق { قاعدهسزك، عدم
انتظام : بو اوده برنظامسزقدر

کیدور. ۲. قانون و نظامه مفایر
حرکت : نظامسزقده بولانله

جزا ویردیلر.
نظامی { س. ع. } ۱. ترتیبی، منتظم.

نظامی { س. ع. } ۲. قانون و نظامه موافق.
نظامنامه { س. ع. } ۱. بر ماده حقنده

نظامی حاوی رساله : ژاندارمه
نظامنامه سی؛ شرکته نظامان.

مه سی. || نظامنامه داخلی = بر
اداره تك و یا شرکته صورت

تشکیل و وظائفی حقنده تنظیم
اولمش نظام و اصول که خارجه

حکمی اولماز. فر. Statut.
نظامی { س. ع. } ۱. نظامیه. ۲.

منده اولان، ترتیبی، مرتب،
منتظم. ۲. قانون و نظامه متعلق،

نظامات دواشه مطابق، نظام
و قانون اقتضاسندن اولان :

ایجاب نظامی؛ محکمه نظامیه؛
قهره نظامیه؛ لایحه نظامیه =

نظامنامه اولقی اوزره قله آلتوب
هنوز تصدیق و موقع اجرایه

وضع اولماز لایحه. || عساكر
نظامیه = عساكر منتظمه تك اصل

موظف صنفی، نظام عسکری،
ردیف و مستحفظ مقابلی.

نظامیه { س. ع. } (اداره نظامیه)
دن مختصر عساكر منتظمه

اداره سی، دائرة عسکریه : نظامیه
خزینیه سی؛ نظامیه تخصیصاتی.

نظار { س. ع. } ۱. فد، نظیره.
نظار { س. ع. } ۲. با : نظیره.

نظر { س. ع. } ۱. انظار. ۲.
{ باقیه، باقیم، کوز آغه : او

طرفه نظر ایتدی، برنظر آتدی.
۲. تأمل، ملاحظه، دوشومه :

بوجهتی نظره آلدیکیزی؛ او فده
نظردن دور طومایك. ۳.

التفات، توجه : نظرده اولقی؛
نظردن دوشمك. ۴. کوزدکمه،

اصابت عین؛ جوجهی ایچون نظردن
چوق قورقیور، نظردکسین. ۵.

اعتبار، بر دلو قبول ایتمه : بر
شیئه نه نظره باقارسه ک اوله

اولور؛ بکا کوچک نظریله
یاغیورسکز. ۶. عند، نزد : کتاب

اوئك نظرنده الك لزومسز بر
شیئدر؛ ثروت نظرمده هیجدر.

|| نظر اعتباره آلق = اعتبار
ایتمك، اهمیت ویرمك : سز نیم

دیدکاری نظر اعتباره آلدیکیز.
|| امان نظر ایتمك = دقتله باقی،

اهمیت ویرمك. || نظر انداز =
کوز آتوب باقان. || حسن نظر =

توجه. || نظر ربا = جلب نظر
ایدن. || صرف نظر = برطرف،

شویله. طورسون : شرویدن
صرف نظر صویله بوله مدق.

|| صرف نظر ایتمك = واز کیمك،
تکول ایتمك : بن او ایشدن

صرف نظر ایتدم. || نظر گاه =
باقیلاز و یا بقیله جق بر. || انظار

عمومیه = عمومک کوزی.

نظراً { ح. عر. ۱. كوره، با-
قيلبره: ديدگنه نظراً.
۲. نسبة، نسبتله، قياساً: سنده
نظراً.

نظري { ص. عر. ۱. نظريه. ۱.
باقيشه منسوب ومتعلق.
۲. صرف علي، فن وقاعده به
متعلق، تجربه واجراه مقارن
اوليان، عملی مقابل: معلومات
نظريه سی وار ايسده عملی
ملكسی بو قدر: هرفنی نظری
وعملی صورته اوكرغلی، تدقیقات
نظريه.

نظريات { س. عر. ۱. فند.
نظريه، دخي قولالغنه
باشلامش ايسده، اوده دن بری
يا لکتر جمی مستعملدر. صرف
علمی وفنی معلومات: هر فشک
نظرياتيله عملیاتی برابر اوليلدر.
نظريه { س. عر. ۱. نظريات.

نظم { س. عر. ۱. صره، ترتيب.
نظم { ذ. ۲. موزون ومقفا كلام،
نثر مقابلی: انسالر نثر دن اول
نظمه رغبت ايتملدر.

نظم { س. عر. ۱. شعر، آره، سنده فرق
وارد: نظم، موزون ومقفا سوزدر،
حق صرف ونحوه دائر مباحث کبی
فکر شاعرانه دن بوس بوتون بيگاه مواد
دخی، موزون ومقفا اولجيه، نظام
ديتيلر: حالبوکه شعرده وزن وقفيه دن
زياده افکار شاعرانه وخیالات هيجيه
اعتبار اولنور.

نظماً { ح. عر. نظم، ایله، منظوم
اوله رق: نظماً افاده سرام
ایچک.

نظير { ص. عر. ۱. نظيره.
نظير { (ونظر) دن ص. ۱. بکزر،
مشابه، مثل، مانند: بی نظيره
مئلز، امثالز، يمانند. =

سند. عر. ۱. (نظير السميت) دن
مختصر سمانک سميت الراس ديتان
تیه سنک نام قارشيسي که کره
ارضک آلتنده اولور. فر. Na-
dir (عرپیدن مأخوذ).

نظيره { س. عر. ۱. نظار. ۱.
بريشه بکزه مک اوزره
بايلان غی، اورنک، مثل،
قارشيلق. ۲. د. بر شاعرك بر
شمرخی تقليداً سويليلن شمر:
مشاهير شعراک بعض مشهور
غزلريت جوق نظيره لر بايلشدر.

نظيف { ص. عر. ۱. نظيفه.
{ (ونظافة) دن ص. ۱. عيز،
پاك، نظافتلی.

نُعاس { س. عر. ۱. اوپوقلامه،
نعاس { ايمزغانه، ينگکله.

نِمال { س. عر. ۱. فند: نمل.
نِمال { با: نمل.

نَعامه { س. عر. ۱. نعامات.
نَعامه { دوه قوشی.

نَعْت { س. عر. ۱. نعمت. ۱.
نَعْت { وصف، مدح و ثنا ایله
برابر تعريف وتوصيف. ۲.

لوصاف ومدائح جناب رسالتناهی
بی متضمن قصیده: نعت شریف.
۳. د. بر اسمی توصیف ایدن
صفت: نعت ایله منموت آره سنده
مطابقت شرطدر.

نَعْمَحْوَان { س. فا. جمه کونلری
نَعْمَحْوَان { بعض سلاطین جاملر
نده وتکیه لرده کوزل سسله
نعت شریف اوقویان آدم.

نَعره { س. عر. باغرمه، چاغرمه،
نَعره { هایقیرمه، سرخوش باغرمه.
سی: نمره آتقی، اورمق.

نَعرش { س. عر. ایچنده اولو
نَعرش { بولسان تابوت، تکفین

وتجهيز اولنوب تابوته قونمش
اولو، جنازه: نعلش مغفرت نشی
احتفالات لازمه ایله قالدیرلدی.
|| ه. بنات نعلش = دب اکبری
ترکیب ایدن کواکب.

نَعل { س. عر. ۱. نعل. ۱.
نَعل { آیاق قایی: صف نعل =
آیاق قابلیرنسک بر اقلدینی بر،
اونوريله حق عمارک الک آشاغیسی.
{ مفردی لسانزده بو معنا ایله
پک قوللاناز. ۲. آت و اوکا
مائل حیواناتک آغاغنه میخلانان
دمیر، طاقا: آت نعل اورمق.
|| دوت نعل = طولی دیزکین،
آله یلیدیکنه: دوت نعل کید.
یوردی. || نعللری آتقی،
دیکمک = اولمک. عو. || نعلنه
میضنه اورمق = نه یاه جغنی ییله.
مه مک. || نعل دوکن = طاشقلی،
چاقلی (بول).

نَعْلَر { س. فا. (تر. زبازدی:
نَعْلَر { نالور) نعل وچیوی واکا
مائل شیشلر پایان صنعتکر ویا
صانان آدم.

نَعْلَسَد { س. فا. (عر. نعل = م.
نَعْلَسَد { فا. بستن = باغلامق،
طاقق. — تر. زبازدی:
نالباند) آتله و اوکا مائل
حیوانانه نعل طاقان صنعتکر،
طاقاوجی.

نَعْلَسَدَلِک { س. فا. (تر. زبازدی:
نَعْلَسَدَلِک { نالباندق) حیوانلره
نعل طاقان و بعض حیوان خسته.
لقترینه باقان آدمک صنعتی،
طاقاوجیلق، بیطاراق.

نَعْلِچَه { س. فا. (تر. زبازدی:
نَعْلِچَه { نالچا) قبا قوندره وچیومه.
لرک آلتیه زیاده طیانق ایچموز

مخلانان دمیر : چیزمہ بہ نعلیہ
طاقق .

نَعْلَامَقْ } فت: نعل طاقدير مق: شو
 حيوانلری نعلاتملی .
 نَعْلَامَقْ } فت: نعل طاقق ،
 نعل کچیر مک: بیکیری
 نعلامق .

نَعْلَانَمَقْ { فِجْ. نَعْل طاقمى : بو
حيوان نه وقت نعلاندی.
نَعْلَى { ص. عر. : نَعْلِيه. آت نَعْلَى
شکلنده اولان.

نَعْلَينِ } سند. ت. عمر. برچفت آياق
قابی، برچفت صندال. =

فد. تو. (زبازدی : ناان) حامده
و آياق يولنده و ساثر صولى
محلرده كييلان نخته دن بوكسجه
وطاسمه لي آياق قاي : نعلين كييك.

نعلینجی {س (زبازدی : نالنجی)
نعلینجی آتخته دن یوکسجه
طاسمه ای آتاق قاپی پاپان و صانان
آدم . || مج . نعلینجی کسری =
هپ کندی منفعتی دوشون
آدم .

نعم { د. عرب. اوت، بلی، های
{ های : لا ونم برشی سو یلیدی.
{ لسا، زده همان یا الکز بوتعبیرده
{ مستعملدر. }

نعمت } شش. ج. عر. فد: نعمت. یا:

د. ع. نه کوزل، نه اعلا.
 هم } زهی : نم الوسيله = نه کوزل
 وسيله : نم التصادف = نه کوزل
 تصادف : نم المطلوب = تام
 آراد همز .

نعماء (۱) نعمت عمر . نعمت رفاه حال .
(۲) اعلیٰ الخصوص نعمت مغنویہ
مقامندہ مستملدر .

نعمان { سب سے بڑی = نعمان
کالینجک چپچکی : نعمان

چمکی = شقائق نعمانیہ .

نعمانیہ } ص: ۷۸. شقائق نعمانیہ =
نعمان چیمپی. با: شقائق.

نعمت { سٹ. عمر. ج: نعم. ۱.
ایبک، احسان، عطیہ:
بکا اولان نعمتی انکار ایدم.

۲. ابی یاشامق ایچون لازم
اولان شیئیر، ثروت، رفاه :
چوق نعمته نائل اولدی .

٣. اللهم نعمني اولان بيه جك
وايجه جكه متعلق شائلر وعلى
الخصوص اتمك : نعمته حرمت

لازمدر. || ولی نعمت = انعام
واحسان صاحبی، بر آدمی
پکیندیرن، همیشه و برن، افندی :
اونم ولی نعمتمدر.

يا نفع. سذ. عر. نانه.
 دیدیکه ز نبات. با : نانه.
 سذ. ج. عر. فد : نعت.
 با : نعت.

هو ذُ بِاللَّهِ } اللهم صيغته مل تركيب
عربي.

۱. نعمت، رفاه،
 ۲. جنتك برقمی || دارالنعیم =
 جنت .

نغمه } سش. عر. ج: نعمات. ازکی،
آواز، مقام، آهنگ، لحن.
|| نغمه پرداز، نغمه زن، نغمه ساز،

نغمه کش = بر آهنگ اجرا ایدن، خواننده، سازنده.

ہالی .

نفاسست } سٹھ عمر. نفیس اولان
شیدک حالی، پک مقبول
و قیمتدار اوله : او مجاهدک
نفاسستی فوق العاده ایدی .

نقاسی } ص. عربی : نقاسیه . ط.
 } خصوصاً لفه منسوب و
 } متعلق : جاء نقاسی .

{سند. ۱. ظاهراً
 {نفاق} مسلمانان کو سترو بدد
 کافر اولیہ، منافق حالی : اہل
 نفاق. ۲. منافقین، غمازین :
 نفاق قومق. ۳. بوزشوقین :
 آرہرینہ نفاق دوشدی .

نَفَائِسُ } س. ج. ع. ر. [فد.
«نفيه» لسانه بو
مقامه قولالناز. مقبول و
قیمتدار شیئر: هندك نفائس
ممولاندن.

نفث { س. فا. [«نفط» بونك
(معريدر.) يردن چيقان
وچام كې بعض آغاچلردن چيقا.
رملان مشتمل بر ماغكه بونا.

حیلقده وسائر صنایعده قوللا.
نیلیر: نفت یاغی؛ نفت سورملک؛
نفت قوروس.

نفت یاغی رنگنده یعنی
قویو بـشـیل ابله قهوه
رنگاری آره سنده بر رنگ
مخصوصه اولان .

۱. افورمه .
 ۲. اسمہ . ۳. قوقو ویرمه ،
 ۴. الحہ . ۵. نشر اولئمہ .

۱. شش، عر، ج: نفحات. ۵.
۲. بر او فورمه. ۲. بر اسحه.
۳. یاییلان کوزل قوقو، راحه
منتشرة طيه. || صو. نفحات
الاناس = ارباب كشفه بعضاً عالم
لاهوتدن كان. راحه محرمته.

۱. اوفلہمہ ،
 ۲. شیرمہ } فتح
 و سائر یہ اوفلہمہ ، چالہ : نفخ
 صور = حضرت اسرافیلک یوم

نَفْسَانِيَّتْ { س. ع. (لغت مولده) کین، فرض، کیزی
عداوت: قومشونزک بکافسانیتی
واردر.

نَفْسَانِيَّتْجِي { ص. کین و غرض
کودن، کیندار،
غرضکار: بزم قومشوپک نفسا-
نیجی آدمدر.

نَفْسَانِيَّتْجِي { ص. کین و غرضله
اولنان، غرضکارانه:
نفسانیلی سوز.

نَفْسَانِيَّتْجِي { س. هوا آلتی ایچون
قولبه و انبار و سائر
اوستنده آچش دلیک.

نَفْسَانِيَّتْجِي { فل. ۱. صولومق،
صولوق آلتی. ۲.
نفسانی: بر تهلکدن قورتولوب
راختلاق.

نَفْسَانِيَّتْجِي { ص. ع. ۱. نفسیه. ۲.
نفسی: شخص و ذاته منسوب
و متعلق. ۲. با: نفسانی.

نَفْق { س. ع. نفث. با: نفث.
|| نطق نباتی = چام نفثی.
{ س. ع. آمی، فائده،
نفع: منفعت، سود: نفع خزینه =
خزینه دولنگ فائده و استفاده سی.

نَفْق { س. ع. ۱. تمیش ایچون
نقعه. لازم اولان آقچه، احتیاجات
ضروریه مصرفی: چولوق چوجو.
غنگ نفقه سندن کسوب بورجی
ویردی. ۲. یتیمله و یا تطلیق
اولنش بر قادینه وسائر اشخاصه
تمیشلریچون جانب شرع شریفدن
تخصیص اولنان و ورردن برین آقچه:
یتیمله نفقه باغلادیلر.

نَفْق { س. ع. ۱. ایچه کچمه،
نقوذ: ایشله: مادی کیرجله یا.
بلش دیواردن صو نفوذ ایدر.
۲. بر آدمک سوزی دیگنللمه،

سوزی کچر اوله: نفوذی واردر،
اصحاب نفوذ دندر.

نُفُوذِي { ص. سوزی کچر، مرعی
نفاذی: الحاطر: اوراجه اولدججه
نفوذی و خاطری بر آدمدر.

نُفُوس { س. ج. ع. فد: نفس.
با: نفس.

نُفُوس { س. ع. ۱. اجلا: نفی
نفی: ابد، نفی موقت. ۲. د. سلب،
انکار، افسال و سائر کله لک
حدیث عدم وقوعی بیان ایدن
حالری: ادات نفی = «کله مک»
ده کی «مه» کبی ادات. || مه. نفی
ملک = برکسه برمالی اخر کیمسه
نک اولدیغی اقرار اتمه.

نُفُوس { س. ع. ۱. جماعت: نفیر
نفیر: حام: دشمنله حرب ایچون عموم
خلفدن تشکیل اولان عسکر. ۲.

نُفُوس { س. ع. ۱. جماعت: نفیر
نفیر: حام: دشمنله حرب ایچون عموم
خلفدن تشکیل اولان عسکر. ۲.
اساساً عسکر جمعیون چالنان
بیوک بوری که باشلیجه بیوک بر
بویوزدن عبارتدر. || یوم نفیر =
حجاجک منادن مکبه روان
اولدقلى کون.

نُفُوس { ص. ع. ۱. نفیسه.
نَفِیس { (نفاسة: دن ص. با: پک
مقبول و قیمتدار و نادیده: آنا-
طولیده نفیس خالیلر یا یایر. ||
صنایع نفیسه = ریم و هیکنکتر اشاق
و موسیقی کبی هنردن معدود
نازک و ظریف صنعتلر، فر.
Beaux arts: صنایع نفیسه
مکتبی، نمونه خانه سی.

نُفُوس { س. ع. یوز اورتیسی،
نُفُوس { بچه، یاشیق، لثام، حجاب.
{ س. ع. نفیک، وکالت،
نُفُوس { ریاست: نقابت اشراف =

نُفُوس { س. ع. ۱. ایچه کچمه،
نقوذ: ایشله: مادی کیرجله یا.
بلش دیواردن صو نفوذ ایدر.
۲. بر آدمک سوزی دیگنللمه،

الاشرافک حان و صفت و وظیفه سی.
نُقَاد { ص. س. ع. «نقد» دن
نقد: ۱. آنچه نیک صاغلامن
قالبدن تفریق و تمیز ایدن. ۲.
برشیک ایسنی فنانسندن تمیز ایلان.
۳. مج. آثار ادبیه و علیه نیک کمال
و تصانی آراشدیره رق محاکمه
ایدن، انتقاد ایلان: نقاد منصف
اولمیدر.

نُقَاد { ص. ف. چالنی طاقی
نُقَادخانه: و محلی، مهترخانه.

نُقَاد { س. ف. (زبازدی:
نُقَاد { «ناغاره». طاول کبی.
اسکی برنوع چالنی. || چفته نقاره =
چفته دومه لک.

نُقَاش { س. ع. «نقش» دن
نُقَاش { س. با: باغلی و یا صولی
بویا ایله اینه نیک دیوار و طووان
و سائره سی بویاوب نقشلر
و چچیکر یایان صنعتکر: نقاش
ایشی. || نقاش ازل = حق تعالی
حضر تلی.

نُقَاش { س. انیه بویایان نقاش
نُقَاشاق: صنعتی.

نُقَاش { س. ج. ع. فد: نقطه.
نُقَاش { با: نقطه. (نقط کبی.)

نُقَاش { س. ع. ۱. خسته نقدن
نُقَاش { بکی قاققوب ضعیف
ولاغر اولتی و نامایله کسب عافیت
ایتمه مش اولتی حالی: حال نقاش.
هنده در.

نُقَاش { س. ج. ع. فد: نقطه.
نُقَاش { با: نقطه. (نقط کبی.)

نُقَاش { س. ج. ع. فد: نقطه.
نُقَاش { با: نقطه. (نقط کبی.)

نُقَاش { س. ع. ۱. خسته نقدن
نُقَاش { بکی قاققوب ضعیف
ولاغر اولتی و نامایله کسب عافیت
ایتمه مش اولتی حالی: حال نقاش.
هنده در.

نُقَاش { س. ج. ع. فد: نقطه.
نُقَاش { با: نقطه. (نقط کبی.)

نَقَبَزَن { س. فا. دلك و يا خود لم
نَقَبَزَن { آبان ايشي .

نَقْد { س. م. ج. نقود . ۱.
نَقْد { آفچه، سكه، مسكوكات . ۲.
آفچه دن عبارت اولان مال
و ثروت : برخيلي املاك وار
ايسه ده قدم يوقدر ؛ تجارتله
اشتغال ايجون بوتون اموال
واملا كفي قنده تحويل ايتدي .
۳. پشين آفچه . || نقد جان = پك
قيمتدار شي .

نَقْد { ح. م. ۱. آفچه اوله رق ،
نَقْد { آفچه حائنده : مطلوبك
نصفى نقداً و نصفى ذخيره آدم .
۲. پشين ، الدن : بدلك بر
مقدارينى نقداً و يروب تصور بچون
سند و بردي .

نَقْدَر { يا خود نه قدر . با . نه .

نَقْدِي { ص. م. ۱. نقدي . آفچه
ويا پشين آفچه منه منسوب
و متعلق .

نَقْدِيْنِه { س. فا. (م. «نقد» دن)
نَقْدِيْنِه { ۱. حاضر و پشين آفچه .
۲. قيمتى مال : نقدية حيات .
نَقْر { س. م. م. اوبه ، حكه
نَقْر { و تراش ايمه ، سرمه و ساثره ي
اوبه رق هيكلى كبي شينلر يايه ،
هيكلاشاق ، سنگتراشاق : فن
نقر = فر . Sculpture .

نَقَرَات { س. ج. م. شرق
نَقَرَات { بندر بنك آخرنده تكرر
ايدن بيت و يا مصراعرل .

نَقَرَس { س. م. ط. ال و آيان
نَقَرَس { پارمقرلنه عارض اولان
وجع و شيش ، فر . Goutte .

نَقَرِه { س. م. م. كويله حالده
نَقَرِه { كوش : نقره خام =
ايشلنه مش كوش كويله سي .

نَقَش { س. م. ج. نقوش . ۱.
نَقَش { رسم ، تصوير ، صورت :

نَقَش { س. م. ج. نقوش . ۲.
نقوش متنوعه ايله مصو .
ابنه ديوار و طاولارلنه يا غلى
ويا صولى بويا ايله پايلان رسملر
و چيكر و بونلرك يايه سي ؛
ديوارلى نقش ايتك . ۳. صيرمه
ويا ايكله ايشله : قبزله نقش
او كرتك ؛ اوسته سي نقش ايشلور .
مو . برقطه دن عبارت شرقى .

نَقَشَبَنْد { س. فا. نقش پايان ،
نَقَشَبَنْد { نقاش ، رسام ، مصور .
نَقَشَبَنْدِي { ص. م. ۱. نقشبندي .
نَقَشَبَنْدِي { بهاء الدين نقشبندي .
حضرتلرله منسوب طريقتله
داخل و يا منسوب و متعلق :
طريق نقشبندي ؛ طريقت
نقشبنديه .

نَقْص { س. م. و :

نَقْصَان { س. م. ۱. اكسله ،
نَقْصَان { اكسيك ، آزله ، آز .
لق : نقص دم ؛ نقصان ثروت .
۲. يوقلى ، فقدان . (نقصانى
و قصايت غلطدر) = ص. تر .
ناقص ، اكسيك قصورلى : نقصان
ايش ، آدم .

نَقْصَانْلِق { س. ۱. اكسيك ،
نَقْصَانْلِق { ناعامت : او او ك هيچ
بر نقصانلى يوقدر . ۲. قصور ،
عيب ، عذر : بومالك بر نقصانلى
وارميدور ؟

نَقْض { س. م. م. بوزمه ، چوزمه ،
نَقْض { قيرمه ، خلل و يرمه ، بر
عقدك كائن ليكن حكمنه قونمه سي ؛
نقض عهد ؛ نقض پيمان . || حقه .
محاكم ابتدائيه و يا امتينافيه دن
و برين قرارك محكمه تميزجه
بوزلى .

نَقْض { س. م. ج. انقاض .
نَقْض { (استازده بالكز جمى
مستعملدر) : با : انقاض .

نَقْط { س. ج. م. م. فذ : نقطه .
نَقْط { با : نقطه . (نقاط كبي)
نَقْطَه { س. م. ج. نقطه ، نقاط .
نَقْطَه { ۱. نقطتين . ۲. بنك ،

لكه : لاجورد زمين اوزرله
بياض نقطه لرى واردور . ۲.
بعض حرفلرك اوستنده و يا
آلتنده اولوب حرفك شكندن
جزءه عد اولنان بنك : فلان
حرفك بر ، ايكي ، اوج نقطه سي
واردور . ۳. كلامك پيتديكنه
اشارت اولان بنك ، طوراق .
۴. موقع ، محل : عسكر بر
نقطه به جمع اولقى ؛ او يرك بعض
نقطه لرى ؛ بو نقطه به دقت ايتلى ؛
او نقطه به كلك طور دق . ۵ .

ر . طول و عرض و ارتفاعى
اوليان جزء صغير و يا مفروضكه
بونك برجهته طوغرى اوزانمه .
سندن خط و خطك ديكر جهته
طوغرى آتله سندن سطح و
سطحك ده بوسله سندن جيم
تشكيل ايدر ؛ نقطه استناد ، نقطه
تحول ، نقطه تماس . ۶ . ط .
كوزه عارض اولان لكه ، مسافر .
۷ . م . بر نقردن عبارت منفرد
قره قول ، نوبه يي ؛ اورابه بر نقطه
ديكلى . ۸ . جهته ، سمت : نقاط
اوبه = جهات اساسيه ، شمال
و جنوب و شرق و غرب . || بي
نقطه = نقطه سز حرفدن مركب
(عباره) . || م . نقطه انجماد = ماء
مقطرك طوكديني دوچه حرا .
رتكه سائتمفراد ميزاننده صفر
عدا اولنور ؛ نقطه غليان = صويك

نخاره منقلب اولدیجی درجه
حرارت که میزان مذکورده
پوز درجه عد اولنور. || نقطه
نظر = هدف نظر و دقت اولان
شی ویا بر.

نقطه سبز { ص. نقطه سی اولیان
(حرف).

نقطه لامق { ق. ۱. نقطه قومق،
{ نقطه لی اتمک :

«خارج» ک خاصنی نقطه لایگز.
۲. اشارت اتمک : اوراسنی
نقطه لامش.

نقطه لی { ص. نقطه سی اولان،
{ منقوط (حرف).

نقل { س. ۱. بر بدن بر
نقل { بره کونورمه، دیگر محله

کچیرمه، طاشیمه : ذخیره یی
خرماندن انباره نقل اتمک :

خستلری خسته خانه نقل
ایتدیلر. ۲. تبدیل منزل و مکان

ایتمه، طاشیمه، کوچ : یو یاز
یالی به نقل ایده جکیسکر؟ بر قاج

کونه قدر نقل ایده جکز. ۳.
یازی و رسم وسازه صورتی

چیقارمه، عیننی آله، قالدیرمه :
حک اولنه حق رسمی، یازی یی

ابتدا چشیرک اوزرینه نقل
ایدرلر. ۴. حکایه، روایت :

تحف بروقمه، بر سرگذشت نقل
ایندی : سزه هنده کوردیکم

احوال نقل ایدهیم. ۵. آغزیدن
آغزه ویا کتابلر واسطه سیله

واصل اولوب بیلن وعقل ایله
بولغوسی ممکن اولیان شی :

امور دینه ده یالکز عقل
ایله حرکت اولماز نقلده رعایت

اولنور. ۶. برلاندن دیگر بر
لسانه چویرمه، ترجمه : فرانسه.

جه دن لسانزه نقل اولغش بر
چوق کتابلر واردر : اسکی

یونانیلرک اکثر آثار فنی سی
هری به نقل اولغشدر. || نقل

خانه = اقامتگاه دکیشدیرمه، کوچ.
|| نقل مکان = یر دکیشدیرمه.

نقل { ح. ۱. روایت و حکایه
ایده رک : سیاحندن نقل

بزه بعض شینلر سوبلدی. ۲.
نقل وروایتله، ایشیدیرک، عقلاً

واثبات صورتله اولیه ری :
امور دینه تک چوغنی نقل

بیلنیر : مسکرات عقلاً و نقل
حرامدر.

نقل { س. ۱. ۲. ۳. ۴. ۵. ۶. ۷. ۸. ۹. ۱۰. ۱۱. ۱۲. ۱۳. ۱۴. ۱۵. ۱۶. ۱۷. ۱۸. ۱۹. ۲۰. ۲۱. ۲۲. ۲۳. ۲۴. ۲۵. ۲۶. ۲۷. ۲۸. ۲۹. ۳۰. ۳۱. ۳۲. ۳۳. ۳۴. ۳۵. ۳۶. ۳۷. ۳۸. ۳۹. ۴۰. ۴۱. ۴۲. ۴۳. ۴۴. ۴۵. ۴۶. ۴۷. ۴۸. ۴۹. ۵۰. ۵۱. ۵۲. ۵۳. ۵۴. ۵۵. ۵۶. ۵۷. ۵۸. ۵۹. ۶۰. ۶۱. ۶۲. ۶۳. ۶۴. ۶۵. ۶۶. ۶۷. ۶۸. ۶۹. ۷۰. ۷۱. ۷۲. ۷۳. ۷۴. ۷۵. ۷۶. ۷۷. ۷۸. ۷۹. ۸۰. ۸۱. ۸۲. ۸۳. ۸۴. ۸۵. ۸۶. ۸۷. ۸۸. ۸۹. ۹۰. ۹۱. ۹۲. ۹۳. ۹۴. ۹۵. ۹۶. ۹۷. ۹۸. ۹۹. ۱۰۰. ۱۰۱. ۱۰۲. ۱۰۳. ۱۰۴. ۱۰۵. ۱۰۶. ۱۰۷. ۱۰۸. ۱۰۹. ۱۱۰. ۱۱۱. ۱۱۲. ۱۱۳. ۱۱۴. ۱۱۵. ۱۱۶. ۱۱۷. ۱۱۸. ۱۱۹. ۱۲۰. ۱۲۱. ۱۲۲. ۱۲۳. ۱۲۴. ۱۲۵. ۱۲۶. ۱۲۷. ۱۲۸. ۱۲۹. ۱۳۰. ۱۳۱. ۱۳۲. ۱۳۳. ۱۳۴. ۱۳۵. ۱۳۶. ۱۳۷. ۱۳۸. ۱۳۹. ۱۴۰. ۱۴۱. ۱۴۲. ۱۴۳. ۱۴۴. ۱۴۵. ۱۴۶. ۱۴۷. ۱۴۸. ۱۴۹. ۱۵۰. ۱۵۱. ۱۵۲. ۱۵۳. ۱۵۴. ۱۵۵. ۱۵۶. ۱۵۷. ۱۵۸. ۱۵۹. ۱۶۰. ۱۶۱. ۱۶۲. ۱۶۳. ۱۶۴. ۱۶۵. ۱۶۶. ۱۶۷. ۱۶۸. ۱۶۹. ۱۷۰. ۱۷۱. ۱۷۲. ۱۷۳. ۱۷۴. ۱۷۵. ۱۷۶. ۱۷۷. ۱۷۸. ۱۷۹. ۱۸۰. ۱۸۱. ۱۸۲. ۱۸۳. ۱۸۴. ۱۸۵. ۱۸۶. ۱۸۷. ۱۸۸. ۱۸۹. ۱۹۰. ۱۹۱. ۱۹۲. ۱۹۳. ۱۹۴. ۱۹۵. ۱۹۶. ۱۹۷. ۱۹۸. ۱۹۹. ۲۰۰. ۲۰۱. ۲۰۲. ۲۰۳. ۲۰۴. ۲۰۵. ۲۰۶. ۲۰۷. ۲۰۸. ۲۰۹. ۲۱۰. ۲۱۱. ۲۱۲. ۲۱۳. ۲۱۴. ۲۱۵. ۲۱۶. ۲۱۷. ۲۱۸. ۲۱۹. ۲۲۰. ۲۲۱. ۲۲۲. ۲۲۳. ۲۲۴. ۲۲۵. ۲۲۶. ۲۲۷. ۲۲۸. ۲۲۹. ۲۳۰. ۲۳۱. ۲۳۲. ۲۳۳. ۲۳۴. ۲۳۵. ۲۳۶. ۲۳۷. ۲۳۸. ۲۳۹. ۲۴۰. ۲۴۱. ۲۴۲. ۲۴۳. ۲۴۴. ۲۴۵. ۲۴۶. ۲۴۷. ۲۴۸. ۲۴۹. ۲۵۰. ۲۵۱. ۲۵۲. ۲۵۳. ۲۵۴. ۲۵۵. ۲۵۶. ۲۵۷. ۲۵۸. ۲۵۹. ۲۶۰. ۲۶۱. ۲۶۲. ۲۶۳. ۲۶۴. ۲۶۵. ۲۶۶. ۲۶۷. ۲۶۸. ۲۶۹. ۲۷۰. ۲۷۱. ۲۷۲. ۲۷۳. ۲۷۴. ۲۷۵. ۲۷۶. ۲۷۷. ۲۷۸. ۲۷۹. ۲۸۰. ۲۸۱. ۲۸۲. ۲۸۳. ۲۸۴. ۲۸۵. ۲۸۶. ۲۸۷. ۲۸۸. ۲۸۹. ۲۹۰. ۲۹۱. ۲۹۲. ۲۹۳. ۲۹۴. ۲۹۵. ۲۹۶. ۲۹۷. ۲۹۸. ۲۹۹. ۳۰۰. ۳۰۱. ۳۰۲. ۳۰۳. ۳۰۴. ۳۰۵. ۳۰۶. ۳۰۷. ۳۰۸. ۳۰۹. ۳۱۰. ۳۱۱. ۳۱۲. ۳۱۳. ۳۱۴. ۳۱۵. ۳۱۶. ۳۱۷. ۳۱۸. ۳۱۹. ۳۲۰. ۳۲۱. ۳۲۲. ۳۲۳. ۳۲۴. ۳۲۵. ۳۲۶. ۳۲۷. ۳۲۸. ۳۲۹. ۳۳۰. ۳۳۱. ۳۳۲. ۳۳۳. ۳۳۴. ۳۳۵. ۳۳۶. ۳۳۷. ۳۳۸. ۳۳۹. ۳۴۰. ۳۴۱. ۳۴۲. ۳۴۳. ۳۴۴. ۳۴۵. ۳۴۶. ۳۴۷. ۳۴۸. ۳۴۹. ۳۵۰. ۳۵۱. ۳۵۲. ۳۵۳. ۳۵۴. ۳۵۵. ۳۵۶. ۳۵۷. ۳۵۸. ۳۵۹. ۳۶۰. ۳۶۱. ۳۶۲. ۳۶۳. ۳۶۴. ۳۶۵. ۳۶۶. ۳۶۷. ۳۶۸. ۳۶۹. ۳۷۰. ۳۷۱. ۳۷۲. ۳۷۳. ۳۷۴. ۳۷۵. ۳۷۶. ۳۷۷. ۳۷۸. ۳۷۹. ۳۸۰. ۳۸۱. ۳۸۲. ۳۸۳. ۳۸۴. ۳۸۵. ۳۸۶. ۳۸۷. ۳۸۸. ۳۸۹. ۳۹۰. ۳۹۱. ۳۹۲. ۳۹۳. ۳۹۴. ۳۹۵. ۳۹۶. ۳۹۷. ۳۹۸. ۳۹۹. ۴۰۰. ۴۰۱. ۴۰۲. ۴۰۳. ۴۰۴. ۴۰۵. ۴۰۶. ۴۰۷. ۴۰۸. ۴۰۹. ۴۱۰. ۴۱۱. ۴۱۲. ۴۱۳. ۴۱۴. ۴۱۵. ۴۱۶. ۴۱۷. ۴۱۸. ۴۱۹. ۴۲۰. ۴۲۱. ۴۲۲. ۴۲۳. ۴۲۴. ۴۲۵. ۴۲۶. ۴۲۷. ۴۲۸. ۴۲۹. ۴۳۰. ۴۳۱. ۴۳۲. ۴۳۳. ۴۳۴. ۴۳۵. ۴۳۶. ۴۳۷. ۴۳۸. ۴۳۹. ۴۴۰. ۴۴۱. ۴۴۲. ۴۴۳. ۴۴۴. ۴۴۵. ۴۴۶. ۴۴۷. ۴۴۸. ۴۴۹. ۴۵۰. ۴۵۱. ۴۵۲. ۴۵۳. ۴۵۴. ۴۵۵. ۴۵۶. ۴۵۷. ۴۵۸. ۴۵۹. ۴۶۰. ۴۶۱. ۴۶۲. ۴۶۳. ۴۶۴. ۴۶۵. ۴۶۶. ۴۶۷. ۴۶۸. ۴۶۹. ۴۷۰. ۴۷۱. ۴۷۲. ۴۷۳. ۴۷۴. ۴۷۵. ۴۷۶. ۴۷۷. ۴۷۸. ۴۷۹. ۴۸۰. ۴۸۱. ۴۸۲. ۴۸۳. ۴۸۴. ۴۸۵. ۴۸۶. ۴۸۷. ۴۸۸. ۴۸۹. ۴۹۰. ۴۹۱. ۴۹۲. ۴۹۳. ۴۹۴. ۴۹۵. ۴۹۶. ۴۹۷. ۴۹۸. ۴۹۹. ۵۰۰. ۵۰۱. ۵۰۲. ۵۰۳. ۵۰۴. ۵۰۵. ۵۰۶. ۵۰۷. ۵۰۸. ۵۰۹. ۵۱۰. ۵۱۱. ۵۱۲. ۵۱۳. ۵۱۴. ۵۱۵. ۵۱۶. ۵۱۷. ۵۱۸. ۵۱۹. ۵۲۰. ۵۲۱. ۵۲۲. ۵۲۳. ۵۲۴. ۵۲۵. ۵۲۶. ۵۲۷. ۵۲۸. ۵۲۹. ۵۳۰. ۵۳۱. ۵۳۲. ۵۳۳. ۵۳۴. ۵۳۵. ۵۳۶. ۵۳۷. ۵۳۸. ۵۳۹. ۵۴۰. ۵۴۱. ۵۴۲. ۵۴۳. ۵۴۴. ۵۴۵. ۵۴۶. ۵۴۷. ۵۴۸. ۵۴۹. ۵۵۰. ۵۵۱. ۵۵۲. ۵۵۳. ۵۵۴. ۵۵۵. ۵۵۶. ۵۵۷. ۵۵۸. ۵۵۹. ۵۶۰. ۵۶۱. ۵۶۲. ۵۶۳. ۵۶۴. ۵۶۵. ۵۶۶. ۵۶۷. ۵۶۸. ۵۶۹. ۵۷۰. ۵۷۱. ۵۷۲. ۵۷۳. ۵۷۴. ۵۷۵. ۵۷۶. ۵۷۷. ۵۷۸. ۵۷۹. ۵۸۰. ۵۸۱. ۵۸۲. ۵۸۳. ۵۸۴. ۵۸۵. ۵۸۶. ۵۸۷. ۵۸۸. ۵۸۹. ۵۹۰. ۵۹۱. ۵۹۲. ۵۹۳. ۵۹۴. ۵۹۵. ۵۹۶. ۵۹۷. ۵۹۸. ۵۹۹. ۶۰۰. ۶۰۱. ۶۰۲. ۶۰۳. ۶۰۴. ۶۰۵. ۶۰۶. ۶۰۷. ۶۰۸. ۶۰۹. ۶۱۰. ۶۱۱. ۶۱۲. ۶۱۳. ۶۱۴. ۶۱۵. ۶۱۶. ۶۱۷. ۶۱۸. ۶۱۹. ۶۲۰. ۶۲۱. ۶۲۲. ۶۲۳. ۶۲۴. ۶۲۵. ۶۲۶. ۶۲۷. ۶۲۸. ۶۲۹. ۶۳۰. ۶۳۱. ۶۳۲. ۶۳۳. ۶۳۴. ۶۳۵. ۶۳۶. ۶۳۷. ۶۳۸. ۶۳۹. ۶۴۰. ۶۴۱. ۶۴۲. ۶۴۳. ۶۴۴. ۶۴۵. ۶۴۶. ۶۴۷. ۶۴۸. ۶۴۹. ۶۵۰. ۶۵۱. ۶۵۲. ۶۵۳. ۶۵۴. ۶۵۵. ۶۵۶. ۶۵۷. ۶۵۸. ۶۵۹. ۶۶۰. ۶۶۱. ۶۶۲. ۶۶۳. ۶۶۴. ۶۶۵. ۶۶۶. ۶۶۷. ۶۶۸. ۶۶۹. ۶۷۰. ۶۷۱. ۶۷۲. ۶۷۳. ۶۷۴. ۶۷۵. ۶۷۶. ۶۷۷. ۶۷۸. ۶۷۹. ۶۸۰. ۶۸۱. ۶۸۲. ۶۸۳. ۶۸۴. ۶۸۵. ۶۸۶. ۶۸۷. ۶۸۸. ۶۸۹. ۶۹۰. ۶۹۱. ۶۹۲. ۶۹۳. ۶۹۴. ۶۹۵. ۶۹۶. ۶۹۷. ۶۹۸. ۶۹۹. ۷۰۰. ۷۰۱. ۷۰۲. ۷۰۳. ۷۰۴. ۷۰۵. ۷۰۶. ۷۰۷. ۷۰۸. ۷۰۹. ۷۱۰. ۷۱۱. ۷۱۲. ۷۱۳. ۷۱۴. ۷۱۵. ۷۱۶. ۷۱۷. ۷۱۸. ۷۱۹. ۷۲۰. ۷۲۱. ۷۲۲. ۷۲۳. ۷۲۴. ۷۲۵. ۷۲۶. ۷۲۷. ۷۲۸. ۷۲۹. ۷۳۰. ۷۳۱. ۷۳۲. ۷۳۳. ۷۳۴. ۷۳۵. ۷۳۶. ۷۳۷. ۷۳۸. ۷۳۹. ۷۴۰. ۷۴۱. ۷۴۲. ۷۴۳. ۷۴۴. ۷۴۵. ۷۴۶. ۷۴۷. ۷۴۸. ۷۴۹. ۷۵۰. ۷۵۱. ۷۵۲. ۷۵۳. ۷۵۴. ۷۵۵. ۷۵۶. ۷۵۷. ۷۵۸. ۷۵۹. ۷۶۰. ۷۶۱. ۷۶۲. ۷۶۳. ۷۶۴. ۷۶۵. ۷۶۶. ۷۶۷. ۷۶۸. ۷۶۹. ۷۷۰. ۷۷۱. ۷۷۲. ۷۷۳. ۷۷۴. ۷۷۵. ۷۷۶. ۷۷۷. ۷۷۸. ۷۷۹. ۷۸۰. ۷۸۱. ۷۸۲. ۷۸۳. ۷۸۴. ۷۸۵. ۷۸۶. ۷۸۷. ۷۸۸. ۷۸۹. ۷۹۰. ۷۹۱. ۷۹۲. ۷۹۳. ۷۹۴. ۷۹۵. ۷۹۶. ۷۹۷. ۷۹۸. ۷۹۹. ۸۰۰. ۸۰۱. ۸۰۲. ۸۰۳. ۸۰۴. ۸۰۵. ۸۰۶. ۸۰۷. ۸۰۸. ۸۰۹. ۸۱۰. ۸۱۱. ۸۱۲. ۸۱۳. ۸۱۴. ۸۱۵. ۸۱۶. ۸۱۷. ۸۱۸. ۸۱۹. ۸۲۰. ۸۲۱. ۸۲۲. ۸۲۳. ۸۲۴. ۸۲۵. ۸۲۶. ۸۲۷. ۸۲۸. ۸۲۹. ۸۳۰. ۸۳۱. ۸۳۲. ۸۳۳. ۸۳۴. ۸۳۵. ۸۳۶. ۸۳۷. ۸۳۸. ۸۳۹. ۸۴۰. ۸۴۱. ۸۴۲. ۸۴۳. ۸۴۴. ۸۴۵. ۸۴۶. ۸۴۷. ۸۴۸. ۸۴۹. ۸۵۰. ۸۵۱. ۸۵۲. ۸۵۳. ۸۵۴. ۸۵۵. ۸۵۶. ۸۵۷. ۸۵۸. ۸۵۹. ۸۶۰. ۸۶۱. ۸۶۲. ۸۶۳. ۸۶۴. ۸۶۵. ۸۶۶. ۸۶۷. ۸۶۸. ۸۶۹. ۸۷۰. ۸۷۱. ۸۷۲. ۸۷۳. ۸۷۴. ۸۷۵. ۸۷۶. ۸۷۷. ۸۷۸. ۸۷۹. ۸۸۰. ۸۸۱. ۸۸۲. ۸۸۳. ۸۸۴. ۸۸۵. ۸۸۶. ۸۸۷. ۸۸۸. ۸۸۹. ۸۹۰. ۸۹۱. ۸۹۲. ۸۹۳. ۸۹۴. ۸۹۵. ۸۹۶. ۸۹۷. ۸۹۸. ۸۹۹. ۹۰۰. ۹۰۱. ۹۰۲. ۹۰۳. ۹۰۴. ۹۰۵. ۹۰۶. ۹۰۷. ۹۰۸. ۹۰۹. ۹۱۰. ۹۱۱. ۹۱۲. ۹۱۳. ۹۱۴. ۹۱۵. ۹۱۶. ۹۱۷. ۹۱۸. ۹۱۹. ۹۲۰. ۹۲۱. ۹۲۲. ۹۲۳. ۹۲۴. ۹۲۵. ۹۲۶. ۹۲۷. ۹۲۸. ۹۲۹. ۹۳۰. ۹۳۱. ۹۳۲. ۹۳۳. ۹۳۴. ۹۳۵. ۹۳۶. ۹۳۷. ۹۳۸. ۹۳۹. ۹۴۰. ۹۴۱. ۹۴۲. ۹۴۳. ۹۴۴. ۹۴۵. ۹۴۶. ۹۴۷. ۹۴۸. ۹۴۹. ۹۵۰. ۹۵۱. ۹۵۲. ۹۵۳. ۹۵۴. ۹۵۵. ۹۵۶. ۹۵۷. ۹۵۸. ۹۵۹. ۹۶۰. ۹۶۱. ۹۶۲. ۹۶۳. ۹۶۴. ۹۶۵. ۹۶۶. ۹۶۷. ۹۶۸. ۹۶۹. ۹۷۰. ۹۷۱. ۹۷۲. ۹۷۳. ۹۷۴. ۹۷۵. ۹۷۶. ۹۷۷. ۹۷۸. ۹۷۹. ۹۸۰. ۹۸۱. ۹۸۲. ۹۸۳. ۹۸۴. ۹۸۵. ۹۸۶. ۹۸۷. ۹۸۸. ۹۸۹. ۹۹۰. ۹۹۱. ۹۹۲. ۹۹۳. ۹۹۴. ۹۹۵. ۹۹۶. ۹۹۷. ۹۹۸. ۹۹۹. ۱۰۰۰. ۱۰۰۱. ۱۰۰۲. ۱۰۰۳. ۱۰۰۴. ۱۰۰۵. ۱۰۰۶. ۱۰۰۷. ۱۰۰۸. ۱۰۰۹. ۱۰۱۰. ۱۰۱۱. ۱۰۱۲. ۱۰۱۳. ۱۰۱۴. ۱۰۱۵. ۱۰۱۶. ۱۰۱۷. ۱۰۱۸. ۱۰۱۹. ۱۰۲۰. ۱۰۲۱. ۱۰۲۲. ۱۰۲۳. ۱۰۲۴. ۱۰۲۵. ۱۰۲۶. ۱۰۲۷. ۱۰۲۸. ۱۰۲۹. ۱۰۳۰. ۱۰۳۱. ۱۰۳۲. ۱۰۳۳. ۱۰۳۴. ۱۰۳۵. ۱۰۳۶. ۱۰۳۷. ۱۰۳۸. ۱۰۳۹. ۱۰۴۰. ۱۰۴۱. ۱۰۴۲. ۱۰۴۳. ۱۰۴۴. ۱۰۴۵. ۱۰۴۶. ۱۰۴۷. ۱۰۴۸. ۱۰۴۹. ۱۰۵۰. ۱۰۵۱. ۱۰۵۲. ۱۰۵۳. ۱۰۵۴. ۱۰۵۵. ۱۰۵۶. ۱۰۵۷. ۱۰۵۸. ۱۰۵۹. ۱۰۶۰. ۱۰۶۱. ۱۰۶۲. ۱۰۶۳. ۱۰۶۴. ۱۰۶۵. ۱۰۶۶. ۱۰۶۷. ۱۰۶۸. ۱۰۶۹. ۱۰۷۰. ۱۰۷۱. ۱۰۷۲. ۱۰۷۳. ۱۰۷۴. ۱۰۷۵. ۱۰۷۶. ۱۰۷۷. ۱۰۷۸. ۱۰۷۹. ۱۰۸۰. ۱۰۸۱. ۱۰۸۲. ۱۰۸۳. ۱۰۸۴. ۱۰۸۵. ۱۰۸۶. ۱۰۸۷. ۱۰۸۸. ۱۰۸۹. ۱۰۹۰. ۱۰۹۱. ۱۰۹۲. ۱۰۹۳. ۱۰۹۴. ۱۰۹۵. ۱۰۹۶. ۱۰۹۷. ۱۰۹۸. ۱۰۹۹. ۱۱۰۰. ۱۱۰۱. ۱۱۰۲. ۱۱۰۳. ۱۱۰۴. ۱۱۰۵. ۱۱۰۶. ۱۱۰۷. ۱۱۰۸. ۱۱۰۹. ۱۱۱۰. ۱۱۱۱. ۱۱۱۲. ۱۱۱۳. ۱۱۱۴. ۱۱۱۵. ۱۱۱۶. ۱۱۱۷. ۱۱۱۸. ۱۱۱۹. ۱۱۲۰. ۱۱۲۱. ۱۱۲۲. ۱۱۲۳. ۱۱۲۴. ۱۱۲۵. ۱۱۲۶. ۱۱۲۷. ۱۱۲۸. ۱۱۲۹. ۱۱۳۰. ۱۱۳۱. ۱۱۳۲. ۱۱۳۳. ۱۱۳۴. ۱۱۳۵. ۱۱۳۶. ۱۱۳۷. ۱۱۳۸. ۱۱۳۹. ۱۱۴۰. ۱۱۴۱. ۱۱۴۲. ۱۱۴۳. ۱۱۴۴. ۱۱۴۵. ۱۱۴۶. ۱۱۴۷. ۱۱۴۸. ۱۱۴۹. ۱۱۵۰. ۱۱۵۱. ۱۱۵۲. ۱۱۵۳. ۱۱۵۴. ۱۱۵۵. ۱۱۵۶. ۱۱۵۷. ۱۱۵۸. ۱۱۵۹. ۱۱۶۰. ۱۱۶۱. ۱۱۶۲. ۱۱۶۳. ۱۱۶۴. ۱۱۶۵. ۱۱۶۶. ۱۱۶۷. ۱۱۶۸. ۱۱۶۹. ۱۱۷۰. ۱۱۷۱. ۱۱۷۲. ۱۱۷۳. ۱۱۷۴. ۱۱۷۵. ۱۱۷۶. ۱۱۷۷. ۱۱۷۸. ۱۱۷۹. ۱۱۸۰. ۱۱۸۱. ۱۱۸۲. ۱۱۸۳. ۱۱۸۴. ۱۱۸۵. ۱۱۸۶. ۱۱۸۷. ۱۱۸۸. ۱۱۸۹. ۱۱۹۰. ۱۱۹۱. ۱۱۹۲. ۱۱۹۳. ۱۱۹۴. ۱۱۹۵. ۱۱۹۶. ۱۱۹۷. ۱۱۹۸. ۱۱۹۹. ۱۲۰۰. ۱۲۰۱. ۱۲۰۲. ۱۲۰۳. ۱۲۰۴. ۱۲۰۵. ۱۲۰۶. ۱۲۰۷. ۱۲۰۸. ۱۲۰۹. ۱۲۱۰. ۱۲۱۱. ۱۲۱۲. ۱۲۱۳. ۱۲۱۴. ۱۲۱۵. ۱۲۱۶. ۱۲۱۷. ۱۲۱۸. ۱۲۱۹. ۱۲۲۰. ۱۲۲۱. ۱۲۲۲. ۱۲۲۳. ۱۲۲۴. ۱۲۲۵. ۱۲۲۶. ۱۲۲۷. ۱۲۲۸. ۱۲۲۹. ۱۲۳۰. ۱۲۳۱. ۱۲۳۲. ۱۲۳۳. ۱۲۳۴. ۱۲۳۵. ۱۲۳۶. ۱۲۳۷. ۱۲۳۸. ۱۲۳۹. ۱۲۴۰. ۱۲۴۱. ۱۲۴۲. ۱۲۴۳. ۱۲۴۴. ۱۲۴۵. ۱۲۴۶. ۱۲۴۷. ۱۲۴۸. ۱۲۴۹. ۱۲۵۰. ۱۲۵۱. ۱۲۵۲. ۱۲۵۳. ۱۲۵۴. ۱۲۵۵. ۱۲۵۶. ۱۲۵۷. ۱۲۵۸. ۱۲۵۹. ۱۲۶۰. ۱۲۶۱. ۱۲۶۲. ۱۲۶۳. ۱۲۶۴. ۱۲۶۵. ۱۲۶۶. ۱۲۶۷. ۱۲۶۸. ۱۲۶۹. ۱۲۷۰. ۱۲۷۱. ۱۲۷۲. ۱۲۷۳. ۱۲۷۴. ۱۲۷۵. ۱۲۷۶. ۱۲۷۷. ۱۲۷۸. ۱۲۷۹. ۱۲۸۰. ۱۲۸۱. ۱۲۸۲. ۱۲۸۳. ۱۲۸۴. ۱۲۸۵. ۱۲۸۶. ۱۲۸۷. ۱۲۸۸. ۱۲۸۹. ۱۲۹۰. ۱۲۹۱. ۱۲۹۲. ۱۲۹۳. ۱۲۹۴. ۱۲

نقیه { صد. عر. ۱: نقیه. (نقاهه)
نقیه (دن صفت) ط حال نقاهته

بولان، خسته لادن یکی قاقوب
هنوز ضعیف ولاغر اولان.

نیکات { س. ج. عر. فد: نکته.
با: نکته. (نونک ضمیمه
غلطدر.)

نیکاح { س. عر. ۱. اولنه نک
شرعیه دن ویا اورادن مأذون
امام طرفندن طرفتک ویا
وکیلرله شاهدلرنک افاده لری
دیکنیلوب قید اولمق معامله سی:

نکاح قبیعی؛ عقد نکاح ایتمک؛
نکاحی قیلدی؛ نکاح واردرد؛
قارداش اولادینه نکاح دوشرد؛
نکاح جائزدر؛ او قادن فلاکت
ناکحنددر = نکاحلیسدر. ۲.

عقد نکاح اتاسنده تعیین اولنان
کابین که زوجک زوجیه بورجی
اولور، مهر مؤجل: نکاحی
ویروب بوشادی. || نکاح ایتمک =
۱. اولنمک، تزوج ایتمک. ۲.
اولندیرمک، تزوج ایتمک.

نیکاحسز { صد. نکاحی قییلامش،
غیر مشروع صورته
تزوج اولنش.

نیکاحلی { صد. نکاحی قییلش، بر
زوج ویا زوجیه نکاح
شرعی ایله باغلی، نکاحی عقد
اولنش: نکاحلی قاریسی، قوجه.
سی؛ دها اولندی اما نکاحلیدر.

نیکار { س. فا. ۱. رسم، تصویر،
صورت. ۲. مج. تصویر
کی کوزل محبوبه. = صد. فا.
(وصف ترکیبیده) رسم اولنش،
مرسم، مصور، خاطر نکار =
خاطرده رسم اولنش کی برلشن.

نیکارخانه { س. فا. و:

نیکارستان { س. فا. ۱. رسم
و تصویرلر و هیکلرله
طولی محل، رسم و هیکل نمونه.
خانه سی. ۲. بتلر و صغرلرله مملو
عبده اوتان مبدی، بختانه. ۳.
مج. محبوبه لری چوقی محل، مجمع
حوبان.

نیکارش { س. فا. رسم و تصویر
پایه. ۲.

نیکارنده { صد. فا. رسم و تصویر
پایان، رسام. تصویر.
جی.

نیکارین { س. فا. تصویر کی
کوزل محبوبه، دلبر.

نیکاشته { صد. فا. رسم و تصویر
اولنش.

نیکال { س. عر. ۱. مجازات
شدیده. ۲. عبرت.

نیکاه { یاخورد نیکه. س. فا.
پاقیش، باقه، نظر: نیکاه
مستانه؛ بر نیکاه شفقتله باقدی؛
عطف نیکاه ایتمک = نظر اتقم.

نیکاهبان { صد. فا. با: نیکه بان.

نیکاهداری { صد. فا. با: نیکه دار.

نیکت { س. عر. ۱. طالعزلک،
بدبختاق، اقبالزلک:
اولجه زنکین ایدی، تجارتده
ضرر ایدرک دوچار نیکت او.
لدی. ۲. دوشگونلک، فلاکت.

نیکتزدده { صد. فا. ج: نیکتیز.
دگان. (عر. نیکت =
دوشگونلک. فا. زدن = اورمق)
فلاکته دوچار.

نیکته { س. عر. ج: نکات.
۱. ضنأ آکلاشیلان
اینجه ودقیق منبأ، بر سوز

و عبارده دن استخراج و رمز
واشارتله افهام اولنان شی: بو
سوزده بر نکته واردرد؛ بو
شعرك نکاتی آکلامق قولای
دکلدر. ۲. اینی دوشونلش
دقیق معنالی و ظریف سوز،
مضمون: بر نکته صرف ایدی.
|| نکته پرداز، نکته گو =
نکته لر صرف ایدن وسوایین.
|| نکته دان، نکته شناس =
سوزک نکته لر بی آکلایین،
معنای دقیقه مضمونه بی فهمه
مقتدر.

نیکته لی { صد. نکته لر اولان،
معنای دقیقه ورمو.
زات مضمونه یی حازی (سوز).

نیکران { صد. فا. باقن ناظر. ۲.

نیکره { س. عر. ۱. ر. (نحو
عربیده) اسمک معرف
ومدلولی معین اولماسی، مهم
و غیر معین اوله، معرفه مقابلی:
نیکره صله سی. ۲. تر. غریب
وتحف فقره، غریبه. = صد.
عر. ۱. مدلولی مهم و غیر معین
اولان، معرفه مقابلی: بو
اسم نیکره منبدر معرفه سی؟ ۲.
تر. تحف سوزلر و غریب فقره لر
سوایین، نکته گو: نکره
آدمدر.

نیکره گو { صد. فا. تحف سوزلر
نکته لر سوایین، نکته گو.

نیکس { س. عر. ط. خسته.
لفک کروی دوعه سی،
اوسته له: صیغه سی نیکس ایدی.
|| ونیکسک. با: ناکس،
نیکس || ناکسک.

ننگنده { س. فا. اتر. زبانزدی :
ننگنده { لکنده } ۱. قبا بر
نوع دیکش، اویولنامه قبا.
۲. استوانه، سیلندر : ساعت
نکنده { لکنده } سی = زنجیرک
صارلیدی سیلندر.

ننگنده ملک { فت. اویولنامه قبا.
سیله دیکمک .

نیگو { ص. فا. با : نیک .

نیگول { س. ع. واز کچه،
دوغه، جایه : سوزندن
نیگول ابتد .

نیگون { ص. فا. ۱. باش آشای،
ترسنه دوغش : سر .
نیگون = باش آشای . ۲. ترس :
عکسی، مخصوص : بخت : نیگون :
نیگون بخت = طالعمر .

نیگو هیش { س. فا. ذم، قدح،
چکیشدیرمه .

نیگه { س. فا. با : نگاه .

نیگهبان { س. ص. فا. باقان
و محافظه ایدن، محافظه
بکچی .

نیکهت { س. ع. قوقو، رایجه،
بوی، هر شیک کندینه
مخصوص قوقوسی .

نیگهدار { س. ص. فا. حفظ
و حایه ایدن، حافظه
حای .

نیکیر { س. ع. قبرده اولوری
استجواب ایدن ایکی
ملکدن بریشک اسمی اولوب
دیگرینه منکر دیرلر .

نیگین { س. فا. ۱. یوزوک . ۲.
مهر، خاتم .

نم { س. فا. ۱. خفیف صورته
نم { ایصلاتقی، آز یا شلق : بو

چاشیرده بر آرنم واردر؛ اونی
ایله نمئی آلمی . ۲. هواده ویا بر
بناتک ایچنده و دیوارلنده او-
لان یا شلق، رطوبت : هواده،
بو او طه ده جوق نم واردر .
۳. کجه یا غوب اورتلنه قونان
اینبه جک طامهلر، چیک، ندی،
شینم، ژاله : کجه نم یا غار . ||
نم قایمق = خفیف صورته
ایصلاتقی، نم طوققی . || مج .
بولوطنم قایمق = جزئی شیدن
متأثر اولوق ویا آلتقی .

نمآ { س. ع. ۱. آرمه، جو غاله،
۲. بوبومه، اوزاغه، نبات
ویا حیوانک بوبومه سی، نمو :
پک چابوق نشوونما بولدی . ۳.
فئض، ریح : اموال ایتمای یا
تیروب نمائی بتیلره ویرلر .

نمآ { ص. فا. [وصف ترکیبده
نمآ { بولنور .] کوسترن، ارنه
ایدن، بیلدیرن : جهانما = با :
جهانما : رهنا = یون کوسترن :
قبله نما = قبله بی کوسترن پوصله
رونما = بوز کوسترن، ظاهر
اولان .

نمآدار { ص. فا. ۱. آزان، بوبون،
نشوونما بولان . ۲.
فائده لی، ریح ویرن .

نماز { س. فا. بش وقتده ادا سی
ماز { اهل اسلام ایچون فرض
اولان ارکان معلومه لی عبادت،
صلات، نماز قیلقی، صباح، اوکله،
اقشام نمازی . || بی نماز = نماز
قیلیان، تارک صلات . || نماز
بزی = قادی نلرک نماز قیلارکن
باشلرینه اوردن کیری بز . || نماز
بوزان = اکراتی اونی فصیله .

سندن بر نبات .

نمازگاه { س. ص. فا. نماز قیلقه
مخصوص میدان که قبله
جهته ده محراب برینه بر دیکلی
طاشی اولور، اوستی آییق = سجده .

نم { ص. ع. ۱. غامه، [نم = دن
نم { س. ب. قو غیچی، منافق .

نمای { ص. فا. با : نما .

نمایان { ص. فا. کورینور، ظاهر،
عیان، آشکار .

نمایش { س. فا. ۱. کوستریش،
کوستریش، صورت
ظاهره . ۲. یالاندن کوستریش،
کوز بویامه .

نمایشکار { ص. فا. کوستریشلی .

نمایشکارانه { ص. ح. فا. کوستر-
یش ایچون بایلان، کوستریشلی،
کوستریشله : بر طاقم حرکت
نمایشکارانه .

نمایشلی { ص. کوستریشلی .

نمائم { س. ج. ع. فد : نمیمه .
نمائم { با : نمیمه .

نمجه { یا خود نمسه . س. [اسلاوجه
نمجه { دیلر دیمکر] ۱. آلمان،
آلمانیه لی، آوستریالی : نمجه
لسانی . ۲. آلمانیه، آوستریا : نمجه
ایمپراطورلی، نمجه مالیکی . || نمجه
آریه سی = ایچ قبوغی چیقارلش
وتیزلش بیاض آریه که عاشورا
وسوتلاجی اولور .

نمجهجه { یا خود نمسه . س.
نمجهجه { آلمان ویا آوستریالی
طرز وصول ویا لسانده او .
لان، آلمانجه : نمجهجه قیافت،

لسان، مکتب. = ح. آلمان
 ویا آوسترالی طرز و اصول ویا
 لسانده، آلمانجه : نیجه خوره
 تمک، سویلک، یازمق. = س.
 آلمان لسانی، آلمانجه : نیجه
 زور بر لساندر؛ ایکی سنده
 نیجه جایی اوکرندی .
 تمچهلی { یا تمهلی. س. آلمانیه
 ویا آوسترالی اها لیسندن
 اولان : نیجه لیرک اخلاق و
 عاداتی .
 تمده { س. قاه، کجه، کجه، تمده یاره =
 تمده { کجه ویا کجه یارجه سی : تمده
 پوش = کجه ویا کجه کیین .
 تمذار { س. قاه، غلی، رطوبتلی،
 یاش، رطیب، تمناک .
 تمدر { س. غری، قیلان، بلنک، ز.
 تمرو { س. زمان قدیمده بابلده
 اجرای حکومت ایندیکی
 مروی بر حکمدار قدیم که حضرت
 ابراهیم (عم) ی آتشیه القاء
 و مشهور بابل قله سی انشا یتدیر
 مشیدی . مصرده فرعون نامی
 اولدی کی بوا سمک دخی بوتون
 بابل حکمدار لینه اطلاق اولنور
 بر عنوان اولدی ده مظنوندر .
 = س. مج. یوزی کولز قاتی
 یورکی و عنادجی : تمرودر بر
 آدم .
 تمرو دلیق { س. تمرو دانه عیوسلق
 و قاتی یورکلیک، تمرد .
 تمط { س. غری، اصول، طرز .
 روش، طریق : هب بر
 تمط اوزره . قاه، « تمده » دن
 معرب اولور کی معناسیله
 لسانده قوللا نلاز .
 تمک { س. قاه، طوز، ملح : نان
 و تمک = طوز اتمک حق .

|| تمک بحرام = نانکور، کافر
 نعمت، طوز اتمک حق یلیر .
 تمکدان { س. قاه، طوزلق، طوز
 قونیلان قاب .
 تممل { س. غری، قاریجه، مور .
 تملمک { ق. غلی اتمک، خفیف
 صورتده ایصلاقی،
 ترطیب اتمک .
 تملمک { ق. غلی، غلی اولقی،
 تم قایمق، خفیف صو-
 رتده ایصلاقی .
 تملی { س. خفیف صورتده یاش
 و ایصلاق، رطوبتلی، رطیب،
 تمناک .
 تمناک { س. قاه، غلی، خفیف صو-
 رتده یاش و ایصلاق،
 رطوبتلی، رطیب .
 تمتمین { س. غری، فرانسیزجه
 « کیمه دینان » « اشارتی،
 طرناق .
 تمور { س. غری، نبات و حیوانک
 بو یومه سی، یتیمه، یتیمه،
 اوزاتمه، تماء نشو .
 تمود { س. قاه، (وصف ترکیبده
 بولنور) ۱. کوسترن،
 ارانه ایدن، ابراز ایلین : جنود
 ظفر تمود . ۲. کورین، بکره بن،
 مشابه .
 تمون { س. قاه، (وصف ترکیبده
 بولنور) کوسترن، ارانه
 ایدن : رهمون = یول کوسترن،
 رهنا .
 تمونه { س. قاه، برکک آکلاشلی
 ایچون کوسترین جزه،
 اورنک، مثال، موستره .
 تمونه خانه { س. قاه، برجس شیلرک
 اوزنکاری وضع و
 تشهر اولشفه مخصوص محل .

مسادن، نباتات نمونه خانه سی؛
 تجارت نمونه خانه سی = بر مملکت
 معمولات متنوعه سنک کوستر-
 لیدی مشهر .
 تمونه لک { س. اورنک، بارار،
 اورنکک : تمونه لک
 بوغدا ی .
 تمیق { س. غری، مکتوب، نامه،
 شقه : تحریر تمیق به ابتدار
 قلندی .
 تمیمه { س. غری، ج : تمام، تماملق،
 قوغیلق .
 تمیمه کار { س. قاه، قوغی، تمام،
 غماز .
 تنگ { س. قاه، عیب، عار، بد-
 ناملق، شین .
 تنلی { یا تنی . حد . چوققلری
 او یومق ایچون ترن اولتان
 سوزلک آخولرینه تکرار او-
 لنور : او یوسون او غلم تنی !
 = س. چوققلری او یومق ایچون
 ترن اولتان منظوم ویا منشور
 سوز : تنی سویلک : چالغی بنم
 ایچون تنی یرینه کچوب او یودم .
 تنه { یاخود نینه . س. آنا، آنه،
 (والده، مادر، ام : ننه سنک
 قو جاغندن آبرلامش . || خاتم
 ننه، قاین ننه = ۱. بیوک والده .
 ۲. قاین والده . || سوت ننه =
 سوت آنا، مرضیه .
 تنو { س. قاه، یکی، جدید، مجدد .
 ۲. اخیر ظهور اتمش، یکی،
 حادث، محدث : نو ایجاد = یکی
 ایجاد : نو بهار = ایلک یاز؛
 نورسیده = یکی یتیمهش : نوزاد =
 یکی طوغش : نو ظهور = یکی
 جیممه . ۳. نازه، کور به :

قبوسنده. نوبخی وارد. ۲.
برغل عمومیده عمله و خدمه به
و یا آراهه جیلر کی اصنافه نظارت
ایدن و بولری نوبته قویان آدم.
|| نوبخی ضابطی = اماکین
و مواقع عسکریده و سفاش
حربیده نوبته ضبط و ربطه
نظارت ایدن ضابط. || ۳.
نوبخی کمی = دونماتک امور
خارجیه سی تسویه مأمور کمی که
مخصوص فلامه سندن تفریق
اولور.

نوبتچیلک { س. نوبخی خدمتی،
نوبت بکاین آدمک
حال و وظیفه سی: کندیمی نو.
بخیلکدن معافدر.

نوبسخانه { س. فا. نوبت جالاز
موسیقی طافتنک محلی،
مهرخانه.

نوب { س. فا. ۱. ترقاند میوه.
نوبز { نوباده. ۲. مه لری یکی
کورنگه باشلایان تیز.

نوبه { س. ه. نفس مهر ایله
حبش آره سنده واقم اولوب
الیوم خطه مصریده تابع اولان
خطه.

نوبی { س. ع. ۱. نویه. نویه
خطه سته منسوب و متناق
و یا مملکت مذکوره اهالی سندن
اولان.

نوپران { س. درشت طورلی
و عنود، نازک و خاطر.
شناس اولمیان: یک نوپران
آدمدر.

نوپراناق { س. طبیعت درشتلکی،
عنوداق. نازک و
خاطر شناس اولمیان آدمک حالی.

(یوایی کله الیوم استانبولده
بای عربی ایله تلفظ اولنور.)

نوبه { س. با: نوبه.

نوجوان { س. فا. تازه. کنج آدم،
دلیقانی.

نوح { س. انباء عظامدن معروف
ذات که کندیلرینی تکذیب
ایدن قومنک قهریمون طوفان واقع
اولوب یا لکرنی مشارالیه ایله
طامله سی برکیده قورتلشیدی؛
سفینه نوح = هر جنس انسانلر
جمعی؛ عمر نوح = یک اوزون
عمر: نوح نیدن، نوح کونندن
قاله = یک قدیم.

نوحه { س. ع. اولویه سسله
آغلامه، صاغو.

نوحه گر { س. فا. اولویه سسله
آغلايان، صاغوجی.

نور { س. ع. ۱. انوار، نیران.
نورین. ۲. آیدیناق،
ایشیق، ضیاء، روشنائی: کوندک
نوری اطراق قایلادی. ۳.

پارلاق، شعله، شرف و شان:
نور ایمان؛ دین اسلام نشر
انوار حقیقت اتمک باشلانجه.
|| نور افشان، نور یاش = اطرافه
آیدیناق ورن، اورتقلی نور
ایچنده براقان. || نور بخش =
پارلایان. || نور چشم، نور دیده،
نور عین = یک - وکیلی و باعث
افتخار شخص. || نور طوی،

نور طامله سی = یک کوزل چوچق.
|| نور ایچندیم یا تسون = رحمة الله
علیه. || نور علی نور = اودها ای،
دها اعلی. || کوز نوری = او.
قویوب یا زمهله و یا دیکیشله
کور بان ایش: کوز نوری

دو کک. = ذ. شمس وقر. ||
ذی النورین = ایکی نورک صاحب.
- بر برینی متعاقب بنات جناب
نبویدن ایکسینی تزوج ایتدیکی
مناسبتله حضرت عثمان بن عفان
(رضه) لقب اولمشدر. =
ص. تر. پارلاق، روشن.

نور { س. ع. انفعیل باندن فعل
نور (ماضی مفرد مذکر غائب
اولوب بعض دعا تعبیرلرنده
بولنور) منور الیمین، روشن
ایتمین: نور الله قبره = الله
سراشی منور الیمین؛ نور الله
قلوبهم = الله یورکارینی روشن
ایلمین.

نورانی { س. ع. ۱. نورانیه.
نوری، ضیادار،
منور. ۲. منظره سی شایان
حرمت و شانلی، مبارک کو.
ریشلی: نورانی بر اختیار.

نورانیّت { س. ع. (الفت مولده)
نوری و شایان حرمت
اولان آدمک حالی: یوزنده بر
نورایت وارد.

نورد { س. فا. (اصل فعل اولوب
نورد) وصف ترکیبیده بولنور.
کزن، طولاشان، طی ایدن:
رهنورد = بول آلان؛ صحرا
نورد = بیابانده طی مراحل
ایدن.

نورس { س. فا. یکی یتیش، یکی

نورسته { س. فا. یکی یتیش،
یکی حاصل اولش.

نورسیده { س. فا. یکی یتیش،
یکی کمال بولش.

نوروز { س. فا. (اصل معنایی:
یکی کون) ایکی ایران

تقوینده و تقویم جلایده سنه
یابی وایک بهار مبدئی اولان
کون که مارت رومینک طقوزینه
مصادفدر؛ نوروز سلطانی =
سلطان جلال الدین ملکشاهک
تقویندهکی نوروز.

نوروزیه { س. فا. «نوروز» دن
هری قاعده سنه
تشکیل اولمش سنه صیفه سنه
غلط تمیزدر. } نوروز کونی
اطبا و اجزای هر طرفدن یایلوب
طایغان و کویا بر مقدار تناولی
کافه آلام و اسقامه دوا زعم
اولنان بر نوع مجنون.

نوره { س. اوستی طوبراق اورتیلی
صمانلی.

نورین { س. ز. ع. ف. نور.
با. نور.

نوزاد { س. فا. یکی طومش.
س. فا. یکی طومش =
چو جق.

نورمین { س. فا. یکی بر زمینده
یعنی یکی طرز واسلوبده
اولان : نورمین بر شمر سولیش.

نوش { س. فا. ۱. طانی، بال.
۲. ایچی، عشرت. } عیش
و نوش. = ذوق و صفا، جنبش.

|| نوشا نوش = ایچدیجه ایچرک،
ایجه ایجه. = س. فا. طانی :
لب نوش.

نوش { س. فا. (اصل فعل اولوب
وصف ترکیبده بولنور)
ایچن، ایچیچی : باده نوش =
شراب ایچن.

نوشاخ { س. فا. ۱. یکی دال.
۲. یکی بیتیش کییک
یونوزی.

نوشْت { س. فا. (وصف ترکیبده
بولنور) یازیلی، یازلش:

سروشْت = آلن یازیلی، قدر.
نوشادر { س. با : نشادر.

نوشته { س. فا. یازلش، محرر،
مکتوب.

نوشته کفته { س. فا. یکی آملش
(چیک).

نوشین { س. فا. طانی، حلو.

نوطه { س. (فر. Note) ۱.
موسیقی خط مخصوصی :
نوطه اوکرنگ؛ نوطه ایله چالنی
چالنی. ۲. خط مخصوصیله
یازلش بر آهنگ : یکی بر نوطه
چیقش.

نوع { س. ع. ج. : انواع. ۱.
درلو، چشید : بو نوع
حیوان، قاش، مال : قاشک
انواعی. ۲. ثا. جنسک منقسم
اولدینی طاقلرک بهری، صنف :
جنس فرسک انواعی واردر.
۳. جنس : نوع بشر || نوع
نوع = درلو درلو، چشید چشید.
|| بنی نوع = همجنس، انبای
جنس : انسان بنی نوعنه معا.
ونت ایغلیدر.

نوعاً { ح. ع. نوعیه، جنبه
نوعی اعتباریله. || نوعاً ما =
بردرلو، بر صورته، بر وجهه،
براقیمه کوره، بر درجه قدر،
بعض مرتبه ده : بو نوعاً ما بکا
قارشنی اعلان خصوصتدر.

نوعی { س. ع. ز. نوعیه.
نوعه منسوب و متعلق.

نوعای { س. عن اصل مقول
اولوب ترکشمش بر قوم
که روسپنک شرق جنوبی
جهتلرنده بولنور.

نوک { س. فا. سیوری اوج. ذ.

نول { س. ع. (نو. Naölon دن)
ناولون. با : ناولون.

نوم { س. ع. ۱. اوقو، خواب.
۲. رؤیا.

نومر { یا نومره (یتا. Na-
mero) عدد، مارقه

برینه بر شیئه تقریب ایچون
یازیلان رقم : نومرو قومی ;
نومرو سنه باقی.

نومرقلی { یا نومره لی. س.
بررقله مرقم، رقله
اشارت اولمش : ۲۵ نومرولی
خانه.

نومی { س. ع. ز. : نومیه.
اوقویه منسوب و متعلق.

نومید { س. فا. «نامید» دن
امیدسز، برشی اویمیان،
مایوس.

نومیدانه { س. ح. فا. امیدسز.
جه سنه، مایوسانه.

نومیدی { س. فا. امیدسزک،
مایوسیت.

نون { س. ع. س. [«ن»
حرفک اسم مشترکی.

نون { س. ع. بیوک بالیق.
|| ذواتنون = حضرت یو.
نس (عم). || ذواتنون مصری =
مشاهیر اولیاء اللهدن برذات.

نونهال { س. فا. تازه فدان.

نوهوس { س. فا. ج. : نوهوسان.
۱. برایشه یکی هوس
و آرزو حاصل ایدن، ایلك

دفعه اوله رق برایشه تثبیت
ایتمکه فوق الماده هوس کو.
سترن : نوهوسان ادبدن برکنج.
۲. هرکون یکی بر هوس پیدا

نَه { عد. فا. طقوز : نه فلك = طقوز
نه { فلك : نه طاق = طقوز قبه (فلك).

نِهَاد { س. فا. طبیعت ، طینت ،
خلقت ، خوی : به نهاد =
کونی طبیعتی .

نِهَادِه { ص. فا. قومش ، وضع
ایتمش : قدم نهاده =
آیاق قومش (باصمش) . || فرو
نهاده = حسابده تنزیل اولنان ،
مطروح : بشدن اوج فرو
نهاده اولنجه ایکی قالیر .

نِهَار { س. ع. کوندوز : لیل
نهار = کجه کوندوز ؛
نصف نهار = کوندوزک اورتیه سی ،
وقت ظاهر || ه. معدل النهار =
خط استوا .

نِهَار { ح. طرز ع. کوندوزین .

نِهَارِی { ص. ع. ن. نهاده .
کوندوزیه منسوب و
متعلق : نهاری مکتب = یالکیز
کوندوزین درس ایچون دوام
اولنوب کجه یاتلیان مکتب ،
لیلی مقابلی .

نِهَال { س. فا. فدان ؛ نونهال =
تازه فدان .

نِهَالِستان { س. فا. فدانلق فدان
پیشدر برین باغچه .

نِهَالِی { س. فا. اساساً فدان دالر .
ندن یاییلان و سفره ده
یمک صحنلری آلتیه قونیلان
داثروی شی که صیرمه لی مشیندن
وسائر شیندن ده اولور .

نِهَان { ص. فا. ۱. کیزی ، صاقلی ،
مخفی ، مستور : راز نهان .
۲. حاضر و موجود اولیان ،
غائب : کوزدن نهاندر . =
فا سر ، راز .

نِهَانْد { س. فا. م. ابرائک غرب
جهتده بر خطه = س.
فا. مو. دوکاه ایله حجاز کردیسی
آرهنده بر مقام مخصوص .

نِهَانِیت { یاخود نهایه . س. ع.
ج : نهایات . ۱. صوگ ،
پتیم ، اوج ، غایت ، انجام : بو
محاسبه سزک نهایتی نه اوله جق ؟
۲. صوگ درجه : اوقدر یارا .
مازلق ایتدی که صبرم نهایتیه
واردی . || الی النهایه = صوگ
درجه یه قدر . || الی غیر النهایه =
یتیمه مک اوزره دائمی صورته ده ،
مؤبدأ . || نهایه الامر = عاقبت .
|| نهایت بولقی = بیتک ، توکنک .
|| فی نهایه = یتیمز ، توکنیز ، صو .
گمیز ، یاییانیز . || نهایه النهایه =
اک صوگ درجه ده .

نِهَانِیْسِن { ص. صوگیز ، یاییانیز ،
یتیمز ، توکنیز ، یه نایه .

نِهَب { س. ع. یغما ، غارت ،
چاپول : اموالی نهب
وغارت ایتدیلر .

نِهَبْج { س. ع. طرز ، منوال ،
وجه ، طریق ، یول . —
نهیج البلاغه = حضرت علی (رضه) ک
خطبه لرینی حاوی کتایک عنوانی .

نِهَجِجِی { با : نه .

نِهَر { س. ع. ج : انهار . ن.
نهرین . آقار صو ، چای ،
ایرماق : طولیه نهری ؛ انهار
صغیره ، ماوراء النهر = نهرکیمی
جیمولک اوتیه سنده کی برلر ، مابین
النهرین = ایکی ایرماق (باشلیجه
فرانله دجله) آره سی .

نِهَر { ح. ع. چای طریقله ،
ایرماقدن : موصلدن

نِهَداده نهر اکیدیلیر .
{ ص. ع. ن. نهریه . چای
نهری } و ایرماغه منسوب و
متعلق : طریق نهری ؛ سیاحت
نهریه : اداره نهریه = نهرده
ایشان واپورل اداره سی .

نِهْم { ص. فا. کیزی . ن. =
نهمت { س. فا. مو . بر مقام
مخصوص .

نِهْم { ص. فا. کیزی ، صاقلی ،
مخفی : راز نهفته .

نِهْم { ص. فا. طقوزنجی .

نِهْمَه { س. ع. ط. بعض خستله
عارض اولان اوپورلق .

نِهْسَنگ { س. فا. تمساح .

نِهْی { س. ع. ۱. منع و یساغ
ایته ، امر مقابلی ، برایشی
یاغماچی امر و تنبیه ایته : شرع
شریف فنا شیشلری نهی ایدر ؛
امر ونهی اطاعت ایتمی . ۲. د.
[صرند] امر صیغه سنک
منفیس ؛ نهی حاضر : یاچه ،
ایته ؛ نهی غائب : یا بمسون ،
ایتمسین کی .

نِهْی { س. ع. عقل ، ذکا ، ادراک ،
فطانت : اولوالنهی = اصحاب
عقل و ادراک .

نِهْیَق { س. ع. اشک آکیرمه سی .
{ شرق ترجه سنده «نه» کننا .
نی } به سنک املاسی اولوب بزجه
دخی «نیه» و «نیشه» کی
ترکیبایند محافظه اولمشدر .

نِهْی { یاخود نای . س. فا. ۱. ساز ،
قامش . ۲. معروف چاللی
آلتی که اوزون بر دودوک صو .
رتنده اولوب اساساً قامشدن

معمول ابدی : نی چالقی .

نی { ص. مر. چیک، پیشه‌مش .

نیابت { س. مر. ۱. وکیلک ،
وکالت . ۲. قاضی وکالتی ،
قاضیقلی ، نائبک : نیابت شرعیه :
قضا نیابتی .

نیات { س. مر. ۱. نیت .

نیاز { س. فا. ۱. یالوارمه ، رجا ،
استرحام : یوایشی کورمکزی
رجا و نیاز ایدور . ۲. دما :
دست نیازی بارگاه کبریا به رفع
ایلدی . ۳. بعضی طرق علیه
درویشانک طریق به مافوق‌الیه
ابتدکاری رسم اقیاد و نیجه :
کندیلرینه عرض نیاز ایدرم .
۴. احتیاج ، محتاجلی : بی نیاز =
احتیاجز ، مستغنی .نیازکار { ص. فا. ۱. رجا و نیاز
ایدن ، یالواران . ۲.
محتاج ، مستمند .نیازکارانه { ص. ح. فا. ۱.
رجا و نیاز ایدم .
۲. رجا ، یالوارمه : القاس نیاز
کارانه . ۳. احتیاجله ، مستندانه .نیازمند { ص. فا. ۱. یالواران ،
رجا و نیاز ایدن . ۲.
محتاج ، مستمند .نیازمندانه { ص. ح. فا. ۱.
رجا و یالوارمه : رجا
واسترحامله . ۲. احتیاجله ، محتا
جیتله ، مستندانه .

نیام { ص. مر. ۱. نایم .

نیام { ص. مر. ۱. نایم .

نیام { س. مر. ۱. نیت . ۲. نیت
نیام { ص. مر. ۱. نیت . ۲. نیتمقصد : یارین آوه کیتمک نیت
ایندم : سزه کیتمک نیت وار
ایلدی : بن آوه کیتمک نیت وار
یکدم : اوتمک نیت باشه . ۲. ف. نماز
قیللی ویا اوروج طومتی اوزره
عزم ایدوب بوکا مخصوص تعبیری
تلفظاً : نیتز اوروج مقبول
دکادر .نیستی { ص. اوروج طومتی اوزره
نیستی : نیت ایتمش اولان : بو
کون نیتلیم .نیته { و نیتیم . با : نته .
نیجه { ک. نه قدر ، نه جوق : نیجه
نیجه { متغین آدمراور و یاده نایب .
ره به محتاجدر : نیجه کتابلر تألیف
اولغشدر : دها نیجه نیجه مراتب
نایبیکتری نیت ایدرم . = >
ناصل ، نه درلو ، نه صورته :
سزک ایشکر نیجه اولدی ؟ (بو
ایکجهی معنا ایله بزجه متروک
حکمنه یکمکده در .)نیچون { یا نیچین . ح. اصلی :
نیچون { نه ایچون } ۱. سببیت
بیان ایدر ، نه در ، نه سبیدن :
دون نیچون کلدیکز : نیچون
جواب ویرمبورسک ؟ ۲. علت
غایبه بیان ایدر ، نه به ، نه
مقصده : نیچون کیدبورسکر ؟
بومکتوبی نیچون یازبورسکر ؟نیر { ص. مر. ۱. نیره . «نور»
نیر { دن ص. } نورلی ، پارلاق ،نیاردار ، منیر . = س. مر.
جسم منور ، نور مجسم : نیر
اعظم = کونش ، شمس = :
نیرین = شمس وقر ، آله کونش .نیران { س. مر. ۱. نیر . ۲. نیر
نیران { ص. مر. ۱. نیر . ۲. نیرنیر { ص. مر. ۱. نیر . ۲. نیر
نیر { ص. مر. ۱. نیر . ۲. نیر
نیر { ص. مر. ۱. نیر . ۲. نیرنیرنج { س. مر. ۱. نیرنج .
نیرنج { فا. } نیرنج { دن مررب }
طلم ، طلسمات ، طلسمه متعلق
ایشلر .نیرنگ { س. فا. ۱. نیرنگ .
نیرنگ { س. مر. ۱. نیرنگ . ۲. نیرنگ

نیرو { س. فا. زور ، قوت .

نیرومند { ص. فا. زورلی ، قوتلی ،
قوی .نیرین { س. مر. ۱. نیرین .
نیرین { با : نیر .نیزار { س. فا. قامشلی ، سازلق
نیستان .نیزن { یا نایزن . س. فا. نی دینان
نیزن { سازی چالان آدم :
نیزن دده .نیزه { س. فا. غارغی ، مزراق ،
نیزه { سونکی ، حربه .نیزه دار { س. فا. غارغی
نیزه دار { ایله مسلخ ، مزراقلی .نیسان { س. (سرایجه دن) تقویم
نیسان { رومینک مارتدن اعتباراً
ایکجهی شهر شمسی : نیسان
آینده : ایر نیسان = نیسان
بولوطی ، برکت وجود و کرمدن
کنایه .نیستان { س. فا. قامشلق ، سازلق ،
نیستان { نيزار .نیستی { س. فا. بوقاق ، عدم ،
نیستی { فقدان : هستی و نیستی =
واراق و بوقاق .نیش { س. فا. آری و عقرب کبی
نیش { بوجکارک صوقدقلری ایکنه ،
دیکن .

نیشتر { س. فا. (تر. زبازدی :
نیشتر) نشتر (جراح لرك قان

آلفه و چیان و سائره یارمنه
مخصوص کسکین آتی : نیشتر
اورمق = نیشترله کسمک، نیشتر
قوللا تاق .

نیشکر { س. فا. (نی = قامش .
نیشکر = شکر = م) شکر قامش ؛
قصب السكر .

نیک { س. ح. فا. ابی، خوش ؛
نیک = طیب ، = س. فا. م :

نیگان . ابی آدم، صالح، صفا .
|| نیک اختر، نیک بخت = بختیار،
طالعی . || نیک خصلت، نیک
خو = ابی طبعی . || نیک خواه =
هر کسک ایلیکنی سون ،

ایلیکنده بولنان، خیر خواه . ||
نیک فال = طالعی . || نیک فرجام =

صوکی ابی . || نیک منظر =
کوردیشی کوزل . || نیک نام =

ایلیکله اسمی جیمش، اسمی
خیره یاد اولنور .

نیکفور { س. (ر.) برنوع سیاه
نیکفور } انجیر .

نیکل { س. (فر. Nickel) کومش
نیکل } کبی بیاض و پارلاق

و آنجیق میذول و اوجوز بر
معدن که اخیراً کشف اولنوب
چوق مستعملدر . = س. نیکلدن
معمول : نیکل قاشیق .

نیگو { یاخود نکو . س. فا. ابی،
نیگو } خوش، طیب، جید . ||
نیگوکار = ابی ایش ایشلین ،
ایلیک ایدن .

نیل { سذ. عر. نائل اوله، مراره
نیل } ابرمه .

{ سذ. عر. چبویت : نیلگون =
نیل } چبویت رنگنده، ماوی ،
لاجورد .

{ سذ. م. آفر قانک اک بیوک
نیل } انهارندن اولوب خطه

مصریه ای اردو واحیا ایدر :
نیل مبارک؛ منابع نیل .

{ س. فا. (تر. غاطی :
نیلوفر } اولوفر ویا لوفر .) بیاض

وصاری و ماوی چیک آچار بر
جنس صونباتی، چادر چیکی .
= سذ. م. بروسه اوکندن
آقان بر چای .

{ س. فا. یارم، نصف : نیم
نیم } روز = نصف النهار، ظهر،
زوال؛ نیم نگاه = یارم باقیش،
کوز اوچیله باقیش؛ نیم تن =
با : منتان . = س. یاری .
{ وصف ترکیبیلده : } نیم بمل =
یاری بوغازلانش؛ نیم بخته =
یاری بیشمش؛ نیم مرده = یاری
اولو؛ نیم مست = یاری سرخوش،
کیف .

نیمین { س. با : منتان .

{ س. فا. یارم، نصف : دو نیمه =
نیمه } نصفین، ایکیه بولمش .

{ نینوی، نینوه . سذ. م.
نینوا } اسکی آتوریلرک مرکزی
اولان شهر شهرکه خرابه لری
موصلاک قارشیسنده واقعدر .

نیه { یا نه به . با : نه .

{ واو. س. (عر. ش.) } ترکیه
 { الفباک یکرمی طنوزنجی حرف }
 اولوب، اصل حروف سامیه
 صره سی اولان اجمد ترتیبده
 آلتنجی حرف اولغه، رقم کبی
 استعمالنده ۶ عددینه معادلدر.
 شکل عبرانیسی ۶ و شکل سر-
 یانیسی ۵ در. ایکی درلو اوقونعه.
 سی اولوب، کاه عادی حرف
 وکاه حرف مد و یا حرف املا
 نامه حرکت کبی قولانیلیر. برنجی
 حالنده مخرج عربیسه مخرج
 ترکیسی آره سنده خیلی فرق
 اولوب، عربیسی طوداقلرک
 طویلاغمیسه چیقان و انکیلرجه
 w بی آکدییران ساده برصدادن،
 و ترکیسی ایسه اوست دیشلرک
 آلت طوداغه طوقه سیله حاصل
 اولور بر تلفظ شفویذ عبارتدر، که
 لسانزده مستعمل عربی کله لده
 دخی بو تلفظی محافظه ایدر:
 علو، فوق، آو، سومک، ییو
 کبی. ایکنجی حالنده ایسه عربیده
 ضمه بی تقویه ایدوب ثقیل
 و محدود ou کبی اوقونور: عود،
 موجب کبی. فارسیده دخی
 اکثریا بو تلفظی محافظه ایدر،
 و بعضاً مبسوط اوله رق ۵ کبی

اوقونور: خوب، خوش، گوش،
 کون کبی. ترکیه ده ایسه حرف
 املا صفتیه درت تلفظی واردر که
 جمله سی ده مقصور اولوب ممدود
 اوقونماز: برنجیسی مقبوض ثقیل
 (قبالی قالین) که عربیده کی کبی
 اولوب اشارتسز یازله سی اقتضا
 ایدر: بو، شر، بولق، اوجوز
 کبی؛ ایکنجیسی مقبوض خفیف
 (قبالی انجه) که بونک خفیفی
 یعنی فرانزجه ll و آلمانجه ll
 کبی اولوب، بوکتابده اوستنده
 بر نقطه اله اشارت اولمشدر:
 دوشمک، گولک، اوزوم کبی؛
 اوچنجیسی مبسوط ثقیل (آجیق
 قالین) که آوروپا لسانلرنده کی
 ۵ کبی اوقونوب اوستنده بر مد
 اشارتی وضعیه تقریبی اولمشدر:
 یول، بوزمق، قوزمق کبی؛
 دردنجنیسی ده مبسوط خفیف
 (آجیق انجه) که آلمانجه ۴ کبی
 اوقونوب اوزرینه ایکی نقطه
 وضعیه اشارت اولمشدر: سوز،
 گوز، گوزمک، اؤلمک کبی.
 بعض فارسی کله لده (خ) حرفندن
 صکره (ا) و (ی) ایله برابر
 واو ایله الف و یا واو ایله یا
 آره سنده برتک صدا چیقاریر:

خواجه، خیرخواه، خویشاوند
 کبی.

{ حر. عر. دخی، ده، هم،
 } ایله: عشرت و قارک سیئسی؛
 باقکز و بکنیرسه کز آلکز.
 || ولو = اولسه ده، حتی، بیه:
 بومکی یم ولوآج قالسم.

بو حرف عربی لسانزده تکلمده پک
 نادر قوللانیلوب، لسان ادیده دخی
 اکثریا سؤ استعمال اولسه رق، پک
 صوئوق و غیر طبیعی برتک آلیور.
 بناء عایه استعمالنده احتیاطی طاورا-
 نوب، مثلا برنجی مثالده «عشرته»
 قارک سیئسی، و ایکنجی سنده «یا-
 فکزه» بکنیرسه کز آلکز ده
 طبیعی و سلیسدر.

{ د. عر. ادات قصدر، ایمون،
 } حقیقون: والله = الله ایمون،
 الله حقیقون.

{ حر. فا. [حرکه کبی یعنی ضمه
 } مقبوضه ثقیله صورتنده او-
 قونور } و، دخی، هم، ایله:
 روز و شب = کوندوز ایله کیچه،
 کیچه کوندوز؛ صبر و تحمل اتمک؛
 اخذ و گرفت اتمک. [عطف
 تفسیرلده اکثریا بو قوللانیلیر.]

{ د. فا. گری، آرقه ده:
 } وامانده = کربده فالش؛ وا
 پسین = اک گربده کی، اک
 صکره کی.

وا { حد. واه، ایواه : واحسرتا !
وا { واسفا !

وابسته { حد. فا. بر شینک آرقه.
وابسته { سنده باغلی، منوط،
متوقف: رأی عالیگزوه وابسته در.

واپور { س. [فر. Bateau à
vapeur] = بوغولی
(کی) دن غلط [بوغوقوتيله ایشلر
چرخلی کی، آتش کیسی: واپوره
تیغک: واپورله سیاحت ایتک؛
واپور اسکله سی؛ پوسته، تزه
واپوری: واپور ماکینه سی،
چرخلی. || قره واپوری = دمیر
یول، لوقوموتیف.

واثق { حد. عربی: ث. واقع.
واثق { [دوثوق] دن سف. ا. وثوق
و اعتماد ایدن: واثق بالله = الله
اعتماد ایدن.

واجب { حد. عربی: ث. واجبه.
واجب { [دوجوب] دن سف.
۱. ترکی جائز ویا ممکن اولمان،
الزم، مقتضی، لابد: تحصیل
عله موفق اولمی ایچون قولای
بر اصول اتخادی واجبدر:
ابویه حرمت واجبدر. ۲. فرض
شرعاً ایفای الزم اولان، فرض
مثابه سنده اولان. || واجب
الادا = ایفای الزم. || واجب
الوجود = وجودی لابد اولان
جناب خلاق عالم.

واجبه { س. عربی: ج. واجبات.
واجبه { وجوب درجه سنده لازم
و مقتضی اولان شیء، وجبه،
ضروری ایش: واجبه ذممه در،
س. عربی: ج. واحات.

واح { چول اورت سنده صوبی
ویشیلکی حاری، بیابان
اورت سنده شلک محل، فر.
Oasis (که بولفط عربی و قبطین
پوناجه توسطيله مأخوذدر.)

واحد { حد. عربی: ا. واحد.
واحد { [دوحده] دن سف. بر،
تک، یکتا، منفرد: جناب حق
واحد و قدیدر. = س. عربی.
واحد قیاسی = اولجی و تعداد
و وزن و سکده مقیاس اتخاد
اولنوب اونکله حساب اولنسان
شیء: اصول اعشاریده اولجیده
متره، وزنده کیلو، سکده فراق
واحد قیاسیدر.

واحد { حد. عربی: تک اوله رق،
واحد { یالکز باشنه، منفرد.
|| واحد بعد واحد = بر بر.

وادی { س. عربی: ج. وادی.
وادی { ۱. ایکی طاق آره سنده کی
اوزون چوقور، دره: یول
اوزون بر وادی تعقیب ایدیور.
۲. برنهرک آقدینی، یر، یاناق،
مجر: وادی نیل، طونه وادیسی.
۳. مح. طرز، منوال، زمین: بو
وادیه برشی یازمق.

وار { حد. موجود، واقع، حاصل،
وار { بولان، کاش، یوق مقابلی:
وار اولمی = موجود واکش
اولمی؛ وار اولک، وار اولسون؛
وارددر، وار ایدی، وار ایکن،
وار ایسه: وار ایتک = وجوده
کتیرمک. یار ایتمی؛ وار قوتو صرف
ایتک، بازویه ویرمک = موجود
قوتی. = س. موجود اولان شیء،
مال، ثروت، ماملک: وارینی
صرف ایتدی؛ وارم توکندی؛
واری یوغی = مال و منالی. =
معنای فعل کی: موجوددر،
بولنیور، یوق مقابلی: بو اوده
آدم واریمی؛ اومالدن بزده وار
(در): آدم وارکه کونده ایکی
اوقه ایتک بر؛ اوراده هر شیء وار.

|| وار یمز = بخیل.
وار { د. فا. ۱. صاحبک و مالکیت
وار { و اتصاف بیان ایدر: امید
وار = امید، امید اولان.
۲. تشبیه و تمثیل بیان ایدر:
بلبل وار = بلبل کی. بلا: واری.
وارث { س. حد. عربی: ث. وارثه.
وارث { ج. ورثه. [دوراثت] دن
سف. اولن بر آدمک قربات ویا
وصیات طریقله مال و ملکته
قونان، میراث بین: وارثی کیمدر؟
متر وکان بین الورثه تقسیم اولندی؛
علما ورثه ایتیدر.

وارد { حد. عربی: ث. وارده.
وارد { [دورود] دن سف. ۱.
ورود ایدن، کان، واصل او-
لان: وارد اولان بر خبره کوره؛
اوراق وارده. ۲. برشی حقیقه
صادر اولان، تطبیق اولنان:
بو باید بر چوق احادیث شریعه
وارد اولشدر. || وارد خاطر =
خاطره کان، سانح.

واردات { س. عربی: ج. واردات.
واردات { [دوارد] بو معنا
ایله مستعمل دکدر. ۱. بر آدم
ویا عائله تک املاک و عمار و نقوددن
آلدینی حاصلات و کرا و فائض
کی ایرادینک مجموعی که مصارفک
قارشیلنی اولور: وارداتی ادا.
ره سته کافیدر؛ واردات صاحبی:
۲. بر دولته ویرکی و سائرده دن
سنوی آلدینی مبالغه که بودجه.
سنگ ایراد قعنی تشکیل ایدر؛
واردات دولت: تحصیل واردات؛
تزیید واردات. ۳. خاطره کلن
شیئر، سانحات: واردات ذهنیه.
[بومعاده قلیل الاستعمالدر.]

وارد { س. مر. ج. : واردات .
ذهنه کان فکر و ملا-
خطه ، سانحه .

وارد { ج. [يتا . Guarda]
باق ! دقت ايت ! صا-
ول ! دستور : وارده يولدن !
|| وارده طوبى = ليمايه دخولى
منع ايجون غروب شمسده آيتلان
طوب . || وارده قوسه = سواحلى
محافظه به مخصوص آفر كى ؛
و مح شيشمانجه و شانلى آدم و يا
قادين . = س. نوبت : وارده ده
كيم واردر ؟

وارد { س. وارده باغرمه
محى ، امور بكمي .

وارديان { س. با : غارديان .

وارد { ق. يتيشدirmek ،
اردپرمق { ايصال ايتك ، ابلاغ
ايتك : ايتى او درجه به وارد-
ناملى ؛ مصارف او اواره قدر
واردپرمش .

وارساق { س. ۱ . وارساق دينان
تانا رقبيله سنه مخصوص
بر جنس اسكى يتافان . ۲ . يته
اونلره مخصوص بر نوع قيا باشى
هوا .

وارسگى { س. فا . قورتله ،
آزاده لك . ۳ .

وارسته { ص. فا . قورتلش .
آزاده : غائلدن وا-
رسته .

وارش { س. ۱ . وارمه ، كيمته ،
يتيشه ، وصول : بو قدر
چابوق وارش . ۲ . سرعت
انتقال ، فطانت ؛ چيوق . وارشى
واردر . || وارش كلش =
كيدوب كله ، الفت ، اختلاف .

|| وارشكه كليشم = مقابله .
وارشلى { ص. سرعت انتقال
صاحبى ، فطين : بك
وارشلى آدمدر .

وارشقى { فش . كيدوب كله ،
كورشمك ، الفت ايتك .

وارلىق { س. ۱ . وار اولمه ، مو-
جوديت . ۲ . زنيكنك ،
ثروت : اونك وارلىنى ضرر سزدر .

وارلىق { ج. ۱ . كيدلك ، وصول
بولغى : بوكون شهره
واريله ماز . ۲ . ظفرياب اولغى ،
انتقال اولغى : اونك كنهنه ،
حقيقتنه وارلىنى مشكدر .

وارمق { فل . جفتايجه : بارمق
۱ . كيتك ، يتيشك ،

وصول بولغى : عجا شهره وار-
ديلمى ؟ يارين ساعت ايكيدمه
واربرز . ۲ . بالغ اولغى : بو
مصرف بوز ليرايه واردى . ۳ .
منجر ، منتهى اولغى ، تبجه لك :
بو ايش نه به وارمه جق : او آدمك

حالى نومه وارمه حق ؟ ۴ . يناشقى
تقرب ايتك ، مراجعت ايتك :
يانه ، اتكنه واردى . ۵ . انتقال
ايتك ، آكلامق ، فهم ايتك :
فرقه ، كنهنه ، حقيقتنه واردى .

۶ . طالمق ، كندىنى ويرمك :
اويشويه ، ذوقه واردى . ۷ .
قييق ، جرئت ايتك ، آجيامق ،
چكهنه مك : او سوزى سويلكه
ناصيل آغزى واربور ؟ او قدر

كوچك چوجفه اورمغه آدمك
الى وارماز . || آشاغى وارمق =
طرح و تنزيل ايتك . || اره
وارمق = قوجه به وارمق ، (قز)
اولنگ . || ال وارمامق = كوكل
ايسته مه مك . || اوستنه وارمق =

۱ . زورلامق ، ابرام والحاح ايتك .
۲ . بردن بره : كليوبرمك .
|| ايتى وارمق = ۱ . سرعت
انتقال ايله درك ايتك . ۲ . رغما
بر ايش يايغى : ايتى واردمده
سويلدم . || فرقه وارمق =
آكلامق . || فسايه وارمق =
تبجه سى و خيم اولغى . || قوجه به
وارمق = (قز) اولنگ . || وارا-
هايدى ، كيت : وار ! بيلديكلى
ياپ . || وارسون = براق ، قو :
وارسون ديسين . || وارده رق ،
واره ناره = كيت كيده . || وارده
گله . با : وارده گله .

وارمه { س. وارمق ايتى . با :
وارمق .

واروش { س. (بخارجيه دن) بر
شهر و قصبه بك قلمه
خارجنده بولان قسمي كه اكثرا
خرستيان محله لرى حاويدر .

وارون { ص. فا . ترس ، معكوس ،
مخوس .

واره { د. فا . با : وار ، وارى .

واره گله { س. برخط اوزرنده
كيدوب كله درك
اجراى حركت ايدن : بو رنده
ماكنه سنك وارده كله سى بك
منتظم . || وارده كله خلاطى =
صندال و قايفى كيدن ساحله
وساحلدن كويه وبا برنرده بر
قييدن او برقي به چككه مخصوص
خلاط .

واره گلهلى { ص. بر خط او-
رنده حركت
ايتك اوزره يابنش : وارده كلهلى
تخليصه سبتلى .

وارى { د. فا . وارده دن بكنر ،
مشابه ، طرز و بيجمينده :

خاچاوری؛ آوروپا واری؛ صیره واری = بردوزی به، بر صیره لی؛ چاقین واری = چاقین کبی .
واریت { س. [وار اسم ترکیسندن] }
 عربی قاعده سنجیه تشکیل اولنمش غلط تعبیردر [زنکینک، ثروت، مال وارلق.

واریتلی { ص. [غلط تعبیردر] }
 زنکین، مالدار، صاحب ثروت .

واریش { واریشلی. با. وارش.

واریل { س. [فر. Baril] }
 مستطیل شکلنده فوجی :

صو، شراب واریلی . ۲. بر واریل طولوسی، بر واریلک استیماب ایتدیکی مقدار : بر واریل شراب. = ص. واریل شکلنده : واریل چانطه، دوکه.

واریلیجی { س. واریل و فوجی }
 یابان صنعتکار.

واریقوس { س. [سر. آغز طاشجی] }
 طوقاغی؛ اوتوز قرق اوقهقی بیوک دمیر کچک .

واز { د. [فارسیدن : کری، تکرار.] }
 فراغت، ترك :

واز کچمک. واز ککک = فراغت ایتک، نکول ایتک : بن او آتش ویرشدن واز کچدم .
 [بالکر یوایی فعل ایله قولانیلیز.]

وازو { س. [ایتا. Vaso] }
 سوس ایچون سالونه وضع اولنان نفیس ففغوری ویا صاقسونیه کوپی و صاقسبی : چین، جاپون وازوسی؛ کوزل برچفت وازو .

واژگون { ص. فا. و :

واژگونه { ص. فا. ترس، وازگونه [مکوس، منحوس .

واسط { ص. عر. ئ. واسطه . }
 «واسط» دن سف. [

اورته ده بولنان، ایکیکی اورته سی، متوسط. ئ. = سغ. هر. عراق عربک اشکی برمدینه اسلامیه سی.

واسطه { سغ. عر. ج. : واسطه . }
 ۱. ابکی شی آرمه منده

آلت ارتباط و اختلاط اولان ئی : واسطه مخاره، واسطه اختلاط . ۲. آرمه کیرن، ابکی شخص ویا طرفک آردارلی بو .

لان آدم، میانجی : کنندی مصاحله لرنه واسطه اولدی ؛ فایرته ایله کوریشمه مزه واسطه اوله جی بر آدم لازم . ۳. معرفت، قاریشمه، ال : بو ایش آنجی

سزک واسطه کزله اوله یلیز ؛ امانجی واسطه سیله کوندردم . ۴. آت، آلت کبی قولانیلان ئی : اوطه لری غاز واسطه سیله

تئور ایدیورل ؛ بو تجارتی ایتک ایچون لازم اولان و سائط مفقوددر . ۵. نسب سلسله سنک هر بر درجه سی، آبا واجدادک

بهری : ئونک نسبی سکز واسطه ایله فلان ذاته واصل اولور . [بالواسطه = طوغریدن اولیه رق،

یرینک آرمه کیرمه سیله، برنی آرمه قوبه رق : تکالیف بالوا . سطه = کومرک ویا ج کبی صو رتلرله آلتان ویرکی، رسم . [بلا

واسطه = واسطه سز، طوغریدن طوغری به؛ تکالیف بلاواسطه = طوغریدن طوغری به آلتان ویرکی .

واسع { ص. عر. ئ. : واسعه . }
 «واسعه» دن سف. [

ککیش، اکلی، بول : ارض الله

واسمه = الهک یری ککیشدر .
واشاق { س. ۱. کدی جنسندن }
 پوستی کورک یاییلر بر حیوان، قره قولاغک بیوک . ۲.

بو حیوانک پوستندن یاییش کورک .
واصف { ص. عر. ئ. : واصفه . }
 «وصف» دن سف. [

وصف و توصیف ایدن، برینک اوصافی ذکر و بیان ایدن . ئ. { ص. عر. ئ. : واصله . ج. : }
واصل { ص. عر. ئ. : واصلین . }
 «وصول» دن

سغ. [۱. یتیشن، اولاشان، وصول بولان : اقسام واصل اولورز . ۲. قاوشان، سودیکنه ملاق اولان . ۳. معرفه الهه

نائل اولان : واصلیندن بذات . { ص. عر. ئ. : واضحه . }
واضح { «وضوح» دن سف. [

آجیق، آشکار، قیالی اولوبوب آجیقدن بیان اولان و شبهه بر اقیان : واضح سوز؛ عبارة واضحه .

واضحیات { سغ. عر. ج. : آجیق }
 و آشکار شینلر، بدیهیات .

واضع { ص. عر. ئ. : واضعه . }
 «وضع» دن سف. [۱. قویان، وضع ایدن : واضع امضا = امضا قویان، صاحب امضا . ۲.

وضع و تأسیس ایدن : واضع قانون = بر قانونک موجد و مؤسس .

واطوز { س. [انیغز قالفانه مشابه] }
 بر جنس بالیق که بر نوعنه ده طریانه دیرلر .

واعظ { ص. عر. [«وعظ» دن] }
 «وعظ» دن سف. [۱. پند و نصیحت ایدن . سغ. عر. ج. : واعظین .]
 جامع شریفده جماعته قرآن کریمدن

وكتب حديثن مواعظ ونصائح
وامور دينيه به متعلق مسائل
آكلادان عالم: واعظي ديكامك.
واعظلاق { ص. جوامع شريفه ده
واعظ ايدي ذاتك
صفت ووظفه سي: واعظلق
هر كسك خريجي دكدر .

واغون { ص. [نكا] دمير يول
واغون { آراه سي: يكرمي وا.
غوندين عبارت بر قطار: يتاقل
واغون .

واغتير { ص. ياخود :

واغتيس { ص. (ر. اغتيس) }
واغتيس { خريستيانلرك دينلرينه
دخول علامتي وخرستيانلق
شرطي عدايتلكري رسم كه
اورنودوقسلرجه صوبه كيرمكن
وقتوليكرجه اوزرينه صو سر-
يكندن عبارتدر، تعيد .

وافد { ص. سذ. عر. ج: وافدين.
وافد { «وفده» دن سف: برجات
طرفندن وكالت بربره كوندريلن
آدم . [باشليه قبائل حرب
طرفندن مبعونا نزد جنساب
نبوي به كلوب دين اسلامي قبول
ايدنلر حقنده مستعملدر .]

وافر { ص. عر. ن: وافره .
وافر { «وفرده» دن سف: جوق،
كثيره، بسيار، فراوان، بول:
پدرندن مال وافر، اموال
وافره بولدي. || د. بحر وافر =
مروضده بر شمر وزني .

وافي { ص. عر. ن: وافيه. «وفاء»
وافي { دن سف: ۱. وفا وكفايت
ايدن، تام، الويرير: بو قدري
بكاكافي وافيدر. ۲. سوزنده
طوران، عهده وفا ايدن .

واقع { ص. عر. ن: واقعه .
واقع { «وقوع» دن سف: ۱.

وقوع بولان، دوشن، تصادفاً
برحال وصورتده بولنان: بعضاً
واقع اولور: بونك واقع اولديني
واردر: بكا واقع اولشدر. ۲.
اولافان، كاش، موجود: انسانلرك

اودلو يشايشي اليوم آفريقاي
جنوبيده واوسترااليه ده واقعدر.
۳. تصادفاً بولنان: چاده او.

زرنده واقع كويلر. ۴. بكن،
جريان ايدن: بن واقع اولان
حالي قتل ايديم. = سذ. عر.
۱. وقوع بولان حال، واقعه،
وقعه. ۲. حقيقت حال. ||
في الواقع = واقعا، حقيقه.

واقعا { ص. عر. حقيقه، في الواقع،
واقعا { صحيحاً: واقعا اوليله اولدي:
واقعا بن اوسوزي سويلدم اما
اومعنا ايله سويلدم .

واقعه { ص. عر. ج: وقايح. ۱.
واقع { وقوع بولان حال، جريان
ايدن ماده، ماجرا: بن او
وانعه بي كوزمله كوردم. ۲.
رؤيا، دوش: واقعه مده كوردم،
[بك عرني اوليسان بو ايكنجهي
معنا ايله جمعي قوللانئاز .]

واقف { ص. عر. ن: واقفه .
واقف { «وقف، وقوف» دن
سف: ۱. طوران، آياقده طوران.

۲. عرفانده وقفه ده طوران.
۳. بر ايشه وقوف ومعلوماتي
اولان، آگاه خبردار، مطلع:
بن بو ايشه واقف دكديم. ۴.
كوزي آچيق، خير، معلوماتي:
واقف آدمدر. ۵. بر مال و
ملكي وقف ايدن، صاحب وقف:
بو خيراتك واقفي كيمدر؟ شرط

واقف بويلدر: اولاد واقفنددر.
واقف { ص. عر. ن: واقفه .

واقف { «وقاية» دن سف: ۱.
صافلايان، وقايه ومحافظه ايدن.
۲. ط. برمرضك ظهورندن اول
وظهورينه مانع اولقي ايچيون
آلئان (علاج) ويا اتخاذ اولئان
(تدبير). فر. Prophylactique.

واگته { ص. [بتا] اينجه بر نوع
واگته { مشين .

والا { ص. قا. يوكسك، يوجه،
والا { عالي، بلند: مجلس والا:
والاشان = شاني عالي؛ والاجاه:
والاقدردر .

والا { تركيب عرني او = دخي.
والا { ان = اكسر. لا = دكل
اولديني حالده، اولمازسه: والا
فلا = بويله اولمازسه اولماز .

والا { تركيب عر. او = دخي
والا { حاصل = حاصل بولان
حاصلي، حاصل كلام، القعه، نتيجه،
خلاصه .

والدين { ص. عر. ن: والدين .
والدين { «ولادة» دن سف: طو-
غورتان، آناه، بابا، پدر، اب:
والد ماجد حضرت شهرياري .
= آ. آنا بابا، پدرومادر:
والدينه حرمت ايتك .

والدعا { تركيب عر. باقي دعا معناه.
والدعا { سبله بعضاً مكتوبك
نهيتهنده يازيلير .

والده { ص. عر. آنا، مادر،
والده { ام: والدهسته مكتوب
يازدي: والده خاتم ناصلدر؟
|| اوگي والده = اوگي آناه، پدر
زوجه سي. || قاين والده = قاين
آنا. || والده سلطان = پادشاه
ديشان والده سي حضرتلري .

وَالِدِیْن { س. ذ. مر. فد : والد. با. والد .

وَالسَّلَام { ترکیب عمر. ۱. باقی سلام معناسیله مکتوبک صوکنه یازیلیر. ۲. اترقی یئتدی ایشته بو قدر ، سوزی قیسه کسمک تمبیری : بن کلیه جگم والسلام .

وَالله { او وقیمله لفظه جلالدن مرکب ترکیب عمر. الله ایچون ، الله حقیقون : والله العظيم : والله بالله .

وَالِه { ص. عز. ئ. واله. «وله» الله (دن سف. — لاماك فخیله وهاء سسکته ایله استعمالی غلطدر.) وله وحیره طالان ، حیران ، شاشه قالش : واله وحیران اولدم .

والی { س. ذ. مر. ج. ولایه . } «ولایه» (دن سف.) بر ولایتک اداره سنه وضبط و ربطنه مأمور آدم ، بر ذولتک اک بیوک تقسیمات ملکیه سندن برقمک اک بیوک مأموری وودو. لتک اوراجه وکیلی بولان ذات : والی ولایت : والی پاشا : سلا. نیک والیسی .

وَالِیْک { س. والی صفت ووظیفه والیک و مأموریتی : والیک ایتشدیر : بر والیسکه نصی مقرردر .

وام { س. فا. بورج، دینی. ئ.

وامانده { ص. فا. کری قالش ، کریده اولان .

وامپیر { س. (فر. Vampire) ۱. کویا اولدکن مکره جن کبی مزاردن چیقوب خلقه

مضرت ایصال ایدن ودمشت ویرن خیال موهوم ، جادی ، قره قوبچولوس . ۲. آمرغایه مخصوص برنوع بیوک براسه . واریق { ص. عز. ئ. واهته . «وومق» (دن سف.) عاشق ، سودالی ، علاقه لی . = سخند. وامق وهندرا = مشهور برحکایه نک عاشقیله معشوقه سی .

واو { س. (مر. سش.) «و» حرفک اسم مشترکی . || واو طافه حروف عطفدن (و) اداتی . || واو قم = عین ایچون قوللا نیلان (و) ادات عربیه سی : والله کبی .

واوی { ص. عز. ئ. واویه. (و) حرفنه منسوب ومتعلق وایو ح. حاوی اولان : مثال واوی ، اجوف واوی ، ناقص واوی = مر. افعال معتله دن برنجی یا لیکنجی یا اوخچی حرف اصلیبی (و) اولان فعل. مقابلی : یائی .

واویلا { حد. عز. ایواه ، حیف، یازیق ، دریغ ، دریغا ؛ = س. تر. چیغلق ، یایغره ، فریاد : واویلا ایتک ، واویلائی قوبارمق .

واه { حد. عز. فا. آی! یازیق! وای! || واه واه = آجیم ، یازیق . || ایواه = واه یازیق ، یازیقزل اولسون . = س. تر. کدر ، تأسف ، فریاد ، فغان : اولادی وفات ایتدیکندن زوالی آدم عمرینی آه ایله واه ایله چکیدری .

واهب { ص. عز. ئ. واهیه . «وهب» (دن سف.)

باغشلایان ، باغشلاهیی .

واهم { ص. عز. ئ. واهیه . «وهم» (دن سف.) قوران ، وهم ایدن ، وهم وخیاله تابع اولان : قوه واهیه = انسانک وهم ایتک خاصه سی .

واهمه { س. عز. «قوه واهیه» (دن مختصر) قورتدی قورمق خاصه سی .

واهن { ص. عز. ئ. واهته . «وهن» (دن سف.) آریق ، لاهر ، ضعیف ، زبون .

واهی { ص. عز. ئ. واهیه . «واهی» (دن سف.) بوش ، معناسز ، فائده سز ، اساس سز ، اهیستز : برطافم واهی سوزل سربلدی : واهی ایشلره اوغرا. شیور . (هریده اشیا حقنده یرتقیق و یا بیقیق و اشخاص حقنده بدلا دیمک اولوب، بزجه مستعمل معناسی بوندن مأ. خوددر .)

وای { حد. فا. ۱. تأسف بیان ایدر، ایواه، یازیق : وای خرسزک حائنه وای آیانم! ۲. تر. تعجب واستغراب بیان ایدر، آی : وای! سزمیسکز؟ وای بکم! وای افندم !

وایه { س. فا. نصیب ، بهره . — وایه فا. وصف ترکیبیلرده بر شیدن نصیب و بهره سی اولان معناسیله کتات رسیمده وانشا لساننده چوق مستعملدر : سایه معارف وایه حضرت پادشاهیده . || بی وایه = محروم ، بی بهره .

وایه دار { ص. فا. و :

وایه مند { صد. فاء. نصیبی اولان، بهره دار، بهره مند.

وَبَاءَ { سذ. مر. ۷. یوسروجق، طاعون : وبا سرومی. ۲. علی الاطلاق علت مستولیه.

وَبَالَ { سذ. مر. بوفعل وحرکتک آخرتجه اولان مستولیتی وناقت وخیمه سی، کناه: بوايشك وبالی واردرد؛ وبالی وار ایسه بویغه؛ وباله کیرمک ایستم.

وَبَالَلِی { صد. آخرتجه مستولیتی ووخیم حاقیتی اولان : بن اوپله وبالی ایشه کیریشه م.

وَبَالِی { صد. ۱. یوسروجقی، وبا علی بولاشمش، بولاشیق: وبالی بر. ۲. امراض مستولیه سبیت ویره جک حالده اولان : وبالی هوا.

وَبَائِی { صد. مر. ۱. وبائیه. وبائی { یوسروجق علتنه ویا علی الاطلاق امراض مستولیه منسوب ومتعلق : علائم وبائیه.

وَبَدَ { سذ. مر. ج. اوتاد. ۱. وَبَدَ { قازیق، چادبروساژ قازیقی.

۲. و. (عروضده) مصراعک اوج حرفدن مرکب جزئی که بوحرفلر دن ایکیسی منحرک واونچیسی ساکن اولورسه «وتدیمجوع».

وساکتی ایکی منحرکک آرمه سنده بولنورسه «وتد مفروق» دینلیر. ۳. تش. اگسه کیکي، عظم الوتد. ۴. ر. (هندسه ده) اوبر اوجی زاویه تشکیل ایدن نصف

دائرة. ۵. بر موقعی مساحه اتمک الیچون نقاط لازمه یه دیکیلن رنگلی یابراق کوندردی. سذ. مر. ج. اوتار. ۱.

وَرَّ { یای چله سی، کیریش. ۲.

ساز کیریشی، تلی. ۳. ر. (هندسه ده) برفوسک ایکی اوجنی

ربط ایدن خط مستقیم. ۴. تش. عضلاتک قالین سیکیری که تحریکه یارار.

وَرَّ { سذ. مر. ۱. منفرد اولان وَرَّ { شیء : صلاه وتر = یاتسو نمازندن سوکره قیلنن اوج رکعت نماز.

وَتیره { سذ. مر. ج. وناژ. ۱. وَتیره { طاریول، کچی یولی. ۲. اسلوب، طریق، نسق. ۳. بوردک ایکی دلیکینی آبران زار.

وَتاق { سذ. مر. ۱. باغ، رابطه. وِتاق { ۲. عهدلاشه میثاق، پیمان، معاهده : عقد وِتاق ایتدیلر.

وَتَائِق { سذ. ج. مر. فد : وِتَائِق { وثیقه. با : وثیقه.

وَتِی { سذ. مر. ۱. «وثوق» دن وِتِی { «اوتق» اسم تفضیلک مؤنثی اولوب مذکری لساغزده بک مستعمل (ککدر). بک صاغلام و متین اولان : عروه وِتِی.

وَتَی { سذ. مر. ج. اوتان. وِتَی { کفره نك عبادت ایتدکلی بیت وضمن : عبده اوتان = بت پرستلر.

وَتَی { صد. مر. ۱. وثیه. اوتانه وِتَی { یعنی بت و صغلمه عبادت ایدن آدم، بت پرست.

وَتَی { سذ. مر. صاغلام صو. وِتَی { رتده ایتامه، گورگنه، اعتماد : کسب وثوق ایتک ؛ کمال وثوقله امنیت ایتک.

وَتِیقه { سذ. مر. ج. وِتائِق. وِتِیقه { وثوق و اعتماد اولنه جق شیء، صاغلام دلیل، سند، حجت.

وَجَازَت { سذ. مر. کلامک مختصر (موجز اولمه سی، اختصار.

وِجَاه { سذ. مر. ۱. «وجه» دن (مفاعله) یوز یوزه کله، یوزکله، مواجهه.

وِجَاهًا { ح. مر. یوز یوزه، یوزینه قارش، مواجهه. غیاباً مقابلی : وجاهاً بحاکه اولدیلر؛ وجاهاً سولیدی.

وِجَاهَت { سذ. مر. ۱. کوزلک، کوزل یوز. ۲. اعتبار، حیثیت، منزلت، شان و شرف.

وِجَاهَتِی { صد. ۱. کوزل یوزلی، کوزل، یاقیش تلی. ۲. اعتبار وحیثیت صاحی.

وِجَاهِی { صد. مر. ۱. وجاهیه. وِجَاهِی { مفع. یوز یوزه اولان، بالمواجهه اجرا اولسان، غیاباً اولمان، طرفینک حضور وموا. جهه سیله واقع اولان : بحاکه وجاهیه.

وِجَائِب { سذ. ج. مر. فد : وِجَائِب { وجیهه. با : وجیهه.

وِجَد { سذ. مر. ۱. (واوک فتح وکسری جاژردر). کندن. یعنی غائب ایده جک درجه ده عشق الهی یه طالع، استغراق : وجد و حال صاحی.

وِجَدَان { سذ. مر. ۱. بونه، بریشینی برحاله کورمه. ۲. قلبه حس ایتمه، طوبوقو. ۳. وجد و حال، استغراق. ۴.

انسانک قلبنده اولان بر حس خفی که ایلاک ایتکدن متلنذ وکوتیلک ایتکدن معذب اولور وایی کوتیدن فرق وتمیز ایدر : بونی وجدانم قبول

ایتمور . [بودردنجی معنا یکی
اولوب، اینکجی معنادن اخذ،
وفر. Conscience برینه قبول
اولونشدور .]

و ج د ا ن ا } ح. مر. ۱۰. وجدو حال
و استغراقه . ۲ .

و ج د ا ن ج ه ، قلبه کی قوه حس
و تمیزله : و ج د ا ن م ع ذ ب اولیور .

و ج د ا ن س ر } ص. قلبنده حس و تمیز
خاصه سی اولیان ،
طویفوسر، انصافسر : بزم بقال
پک و ج د ا ن س ر آدمدر .

و ج د ا ن س ر ل ق } س. وجدان نقصانی،
حسزک، طویفوسر،
سزلق، انصافسزلق .

و ج د ا ن ل ی } ص. قلبنده حس و تمیز
خاصه سی قوتلی اولان،
طویفولی، انصافلی : و ج د ا ن ل ی
آدمدر .

و ج د ا ن ی } ص. مر. ۱۰. وجدانیه،
و ج د و ح ا ل و استغراقه
منسوب و متاعی : کشفیات
و ج د ا ن یه . ۲. وجدان دیدیکمز
قلبی حس و تمیزه منسوب،
پورک طویفوسنه متاعی .

و ج ع } س. مر. ۱۰. ج : اوجاع .
و ج ع . آغری، صیزی، آجی :
وجع بطن : وجع مفاصل : اوجاع
شدیده .

و ج ع ل ی } ص. آغری و صیزی و یرن :
پک و ج ع ل ی بر جیباندور .
و ج ه } س. مر. ۱۰. ت. یشاق یو .
مروسی، الماحق .

و ج و ب } س. مر. واجب و ازم
و ج و ب (اوله ، ضروری اوله :
ناز قیقن ایچون آبدستک و ج و ب
معلومدر : درجه و ج و بده = ترکی

ج ا ز و ی ا م ک ن اوله میه جق درجه ده .
[س. مر. ۱۰. بولف ،
وجود } وار اوله، وارلق : اوتک

و ج و ب ل ه د م ی بر در . ۲. [معناه
اولدن مأخوذ اوله رق] جسم ،
بدن ، جسد : بوتون وجودم
آغریور . || وجود بولقی ،
وجوده تکک = وار اولقی، حاصل
اولقی ، تکنون ایتک . || وجوده
کتیرمک = وار ایتک ، حاصل
ایطک ، میدان قومی . || وجود
و یرمک = ۱. اصلسز برشیته وجود
فرض ایتک . ۲. اهمیت و یرمک ،
بر شی غن ایتک : بزم بمیزده
کندینه وجود و یرمک ایستور .

و ج و د س ر } ص. ۱. وجودی
اولیان، یوق اولان،
معدوم . ۲. اوافق تفک، جیلز .
و ج و د ل ی } ص. جملی، ایری یاییلی .

و ج و ه } س. مر. ۱۰. فد : وجه
و ج و ه : با : وجه .

و ج ه } س. مر. ۱۰. ج : وجوه ،
وجه : اوجه . ۱۰. یوز، چهره ،
صورت : وجهی کوره مدم :

وجهی اورتیلی ایدی . ۲. اوست،
سطح، یوز : وجه الارض : بر
پوزی . ۳. اوتک، آن، جبهه :
بناتک وجهی جاده به ناظر درر .

۴. اسلوب، طرز : طریق، صو-
رت : یو وجه ایله : وجه آخرله
۵. سبب، وسیله، جهت، منا-
سبت : وجه تسمیه : وجه قرابت :
وجه تخریر حروف . ۶. واسطه :
وجه معاش . ۷. بر. [هندسه ده]
بر جسمک بهر سطحی . || بروجه
مشروح، بروجه محرز = ذکر
اولسان صورتله . || بروجه

پشین = پشین اوله رق، قدأ .
|| بر وجهله ، هج بر وجهله =
هج بر صورتله . || بو وجهله =
بویله . || من وجه = بر وجهله .
|| نه وجهله = نه صورتله، ناصل :
== ج. وجوه . ۱۰. س. سطوح :
ذوسته الوجوه = یدی سطحی .
[سداسی الوجوه دیک دها طو-
غریدر .] ۲. معتبران، اعیان،
ایلری کلنلر، متنفذان : وجوه
مملکتدن : وجوه دن بر ذات . ||
وجها من الوجوه = هج بر صورتله .
|| من کل الوجوه، بالوجوه = هر
جهته . || ه. وجوه قر = آتک بر
شهر ظرفنده کوستردیکی مختلف
صورتلر .

و ج ه ا } ح. مر. بر وجهله، بر
صورتله، بر جهندن .
|| وجها من الوجوه = هج بر وجهله .

و ج ه ی } س. مر. یوز، جهت،
یان .

و ج ه ی ی } ص. مر. ۱۰. وجهیه :
ت. یوزه منسوب
و متعلق .

و ج ه ی ی } س. مر. ۱۰. ج : وجائب .
و ج ه ی ی الزم و واجب اولان شیء،
بورج حکمنده اولان وظیفه،
ایفاسی مجبوری ایش : وجیهه
ذمتدر : وجائب عبودیتدندر .

و ج ی ز } ص. مر. ۱۰. وجیزه . (و ج ا .
[وجیزه] دن ص. [موجز]
مختصر، قیصه .

و ج ی ه } ص. مر. ۱۰. وجهیه . (و ج ا .
[ه] دن ص. [کوزل،
لطیف . ۲. مناسب، لایق ،
سزا : توجبه وجهیه = حسن تعبیر،
حسن تفسیر .

وَحَام { سذ. مر. (واوك قح
و كسرى جائزدر) ط. آش
برمه، كه قاديك اشتهاى .

وَحْدَانِي { ص. مر. ن: وحدانيه.
{ حق تمالاك برلكنه
و بر اولان حق تمالايه منسوب
و متملق و باعائد اولان .

وَحْدَانِيَّت { سذ. مر. حق تمالا.
{ نك برلكى و وارلقى:
وحدانيت ايناتقى؛ وحدانيت
حقهون .

وَحْدَت { سذ. مر. ۱. برلك،
{ بروك اوله: فارسيده
«ى» بعضاً وحدت ايجون اولور.
۲. يالكلزلى، ازوا، عزت،
خلوت. ۳. صو: قرب الهى،
و سات، كثرت مقابلى .

وَحْش { ص. سذ. مر. ج: وحوش.
وَحْش { بياني، غير مونس، اهلى
اوليان: حار وحش = بيان اشكى .

وَحْشَت { سذ. مر. ۱. بيانيك،
{ وحشيك: انسانلر
بر زمانلر و خستده ياشاملرلر .
۲. ايصىز، تنهالى، يالكلزلى:
وَحْشَتك و برديكى دهشت. ۳.
تنها و ايصىز برلده طويلان
قورقو و دهشت: چو لك وحشى:
۴. اوركه، قورقه، دهشت:
وَحْشَت آمبز، وَحْشَت انكيز =
قورقونچ، مدهش .

وَحْشِي { ص. مر. ن: وحشيه .
{ لغت مولده اولوب،
اصل عربيى مذكر و مؤنث
ايجون «وحش» در. ۱.
بياني، مألوف و مائوس اوليان:
وحشى حيوان؛ وحشى كدى .
۲. وحشى حيوان كه ياشايان،

حضريت و بدو شدن اول كى
حال ابتدائيه بولنان: وحشى
آدملر؛ اقوام وحشيه. ۳.
انسانلردن قاجار، اوركك:
او چوق بك وحشيدر. = ۴.
تر. وحشيكه: يوزمه وحشى
وحشى باقدى .

وَحْشِيَانِه { ص. ح. فا. ۱. وحشيكه،
{ بيانيه: وحشيانه يير.
ندى. ۲. اوركوب قاجه رقى:
وحشيانه قاجدى .

وَحْشِيَّت { سذ. ذاتا مرى اوليان
{ «وحشى» صفتندن
او بد برلش بر لغتدر. ۱.
وحشيك بيانيقى. ۲. اور-
ككلك .

وَحْشِيَّه { ص. ح. ۱. وحشيكه،
{ بيانيه: وحشيه هجوم؛
وحشيه چكلوب كيتدى .

وَحْشِيْلِك { سذ. بيانيك، وحشت:
{ قبالاك وحشيلكى
فوق العاده در .

وَحْل { سذ. مر. باتاق ير، باتا.
{ قلق، جامور .

وُحْش { سذ. ج. مر. فد:
{ وحش. با: وحش .

وَحْي { سذ. مر. بر فكر و يا
{ امرك من طرف الله بر يغمبره
الهام الولى: يغمبر من افندمه
قرو ياشارنده وحى كلىش، نازل
اولمشدر؛ اوامر الهيه انبيايه
وحى ايله ييلدرلشدر. (اولايه
اولورسه الهام دينلير. || امين
الوحى = من طرف الله انبيايه وحى
كثيرمكه مأمور اولان حضرت
جبرائيل (هم) .

وَحْيِد { ص. مر. ن: وحيده.
{ «وحدة» دن صث. [

۱. يالكلز، نك، منفرد، يكتا.
۲. مثل و نظيرى اوليان،
امثالز، يبنظير، فريد، يكانه:
وحيد عصر .

وَحَامَت { سذ. مر. ۱. همم
{ كوچلكى، زور همم
ايديلن شينك حالى. ن. ۲.
آغراق، تيهيى آغز و تهلكلى
اولان شينك حالى، تهلكه،
مخاطره: هواك و خامتى او.
رائك و خامت هواى واردر؛
بوقارقه ايله ايش يلمقى و خامتى
دوشوندم .

وَحَامَتِي { ص. ۱. هممى زور،
{ همم اولغاز، آغز.
۲. تهلكى، مخاطره، تيهيى
فسا، وخيم: و خامتى هوا؛
و خامتى ايش .

وَحْم { ص. مر. ن: وخيه .
{ «وخم» دن صث. ۱.
هممى كوچ، همم اولغاز، آغز
{ بو معنا ايله لساغزده بك
قوللاناز. ۲. نتيجه تيهلكلى،
مخاطره: اوراك هواى
وخيدر؛ وخيم بر ايش .

وَد { سذ. مر. (واوك حرڪات
{ ثلثيه جائزدر.) و:

وَدَاد { سذ. مر. (ينه واوك حرڪات
{ ثلثيه.) سومه، سوک،
محبت، حب، دوستلى: و وابط
حب و وداد؛ ميانه مژدهكى و د و
مصادقت .

وَدَاع { سذ. مر. اكثر ثيا و اوک:
{ كسريله مستعمل اولوب،
اوحالده مفاعله باندن مصدر
ثانى اولور.] ايكي كشييك بر
برينه الله اعمارلادق و خدايه
امانت اولكلز ديوب آيرله .

لى، استلحه، مفارقت،
آبرايق : وداع ايتك؛ رسم
وداعى اينا ايتك؛ وداعه كيتك.
|| الوداع = الله، اللهامارلام؛
سلامت قال.

وَدَاعِلَشْمَقْ {فتدېرونه الوداع
ديوب آبرايق،
مفارقت ايتك، رسم وداعى اجرا
ايتك؛ و دواعلشغه كيدوروم.

وَدَاعِنَامِه {س. فا. ۱. وداع
و مفارقت سراسمى
حاوى اوله رق عزيمت ايدهك
آدمك يازدينى نامه. ۲. بشقه
بر بره تعيين اولان سفيرك اوليكى
يرك حكومتنه تقديم اينديكى
عزيمت امرى.

وَدَايِغْ {ش. ج. مر. فد :
وديه. با : وديهه.

وَدَرِه {س. (آزناؤدجه دن [
سوت كردلى، قوبون
وساژ حيوانانى صانعه مخصوص
آغزى آيچق وككيش كردل.

وَدَلَه {يا ویدله. س. (ينا. Vitello
= طانه) طانه درېستندن
معمول سختيان كه پوتين وچېزمه
وساژه بايلير. = ص. مذکور
سختياندن معمول : ودله پوتين.

وَدُود {ص. مر. (دوده دن س.)
بك زياده محبتلى، بك
مشفق. (صفات الله بندر.)

وَدِيلَه {ش. ج. مر. ودايع.
[دوداع دن ص.]
حفظايجون امانت براغيلان شى،
امانت. || وديهه الله = حق تعالىك
اماشى حكمنده اولان رعيه.

وَرْد {د. فا. اسمك آخرينه الحاق
اولسهوق اونك مدلوليله
متصف وصاحب مناسيله صفتلر

تشكيل ايدر : سخنور = سوز
صاحب؛ كينه ور = كينداؤ؛ چانور =
چانلى، حيوان؛ هنرور = هنرلى،
هنرمند.

وَرَاء {سند. عز. ۱. آرقه،
كرى، ظفر؛ وراء جبل.
۲. قيج، كرى، دبر. || ماوراء =
برشايك آرقه سنده واته سنده
بولسان شى : ماوراء نهر =
جهون مجراسنك اوت سنده
اولان يرل، بخارا و سمرقند
جهنلى : ماوراء الطبيعه =
فلسفه ده طبيعتك فوقنده وخار.
چنده اولان حال.

وَرَاتِيْقَه {س. بر جنس چيچك،
ويرانه ياپاده سى.
|| قزبل وراتيقه = مسك اوتى.

وَرَاث {ش. عز. (تر. زبازدى
او ك فقيهه در.)
وارث اوله، بر آدمك وفاتنده
مال متروكنه صاحب اولوق حق،
ميراثچيليقي : او ملك وراثت
طريقيله فلانه انتقال ايندى.

وَرْدَه {سند. ج. مر. فد :
وارث. با : وارث.

وَرْد {سند. مر. كل. || ماء
الورد = كل صوبى، كلاب.

وَرْد {سند. عز. ج. اوراد.
معين وقيلرده قرأتى وظيفه
معتوبه صورتيله اعتياد اولسان
اسماء حسنى ويا آيات كرمه وادعيه
وساژه : اوراد شريفه اوقومق.
|| ورد زبان = هر وقت ايراد
و تكرار اولسان تمينات : ورد
زبان مخالصتم اولان ادعيه
خيره لى. || ديلنه ورد ايتك =
دائما تكرار ايدوب سويلك.

وَرْدِي {ص. عز. ۱. ووديه.
كله منسوب. و متعلق
|| نبا. فصيله ووديه = كل نو.
عندن اولان نباتات.

وَرَزِش {س. فا. ايشله، اعمال،
چاليشمه، سعى.
وَرَطَه {ش. عز. (اواك ضيله
غلطدور. ۱. اوچوروم.
۲. تهلکه، مهلكه، غلطلرم :
برورطيه دوشدى.

وَرَع {سند. عز. حرامدن
اجتناب، منهياندن نوق،
تقوى، زهد : ورع و تقوا سيله
مشهور؛ اهل ورع.

وَرَق {سند. عز. ج. اوراق.
۱. آفاج اوات ياراغى؛
سقوط اوراق = ياراي دوکومى؛
اوراق زهره = چيچكى تركيب
ايدن رنگلى ياراقلر. ۲. كاغد
ويا كتاب ياراغى، ايكي صفحه
دن عبارت ياراي : اوراقى
آجلامش بر كتاب. ۳. يازلش
كاغد، مکتوب، تذکره،

تحريرات : اوراق رسميه؛ اوراق
متفرعه سى لفا كوندربليور؛
اوراق اوطه سى، قلى = بردائرة
رسميه بك مورود و مرسل كافه
محرراتنك قيد وحفظنه مخصوص
دائرة : اوراق مديرى = بو
دائرة بك باش مامورى : ورق
مهروفا = قانارلقدن كتابه.

۴. اكثرا بر ياراقدن عبارت
اولان مطبوع غزته و ساژه :
اوراق حوادث. ۵. تر. يالديز.
لانجه سى مرام اولان شيشه
يايشديراقى اوزره بك يوقه
دوكش آلتين. صفحه سى ويا
تقليدى، يالديز لاهه كاغدى :

ورق یا پیشدیرمق؛ ورقه
یالیزلامق.

وَرَقِبَارِه {س. ف. ۱. کاغذ پار.
چ. س. ۲. اهمیتز
و نایز بوسله و یاند کره : تقدیم
ورق باره عاجزی به ابدار قلندی.
وَرَقِی {س. آلتین و یا یالیز
یا پارقینی یا پیشدیران
و یا یان آدم، یالیز چی.

وَرَقَلَامَق {س. آلتین و یا یالیز
یا پراغیله یالیز.
لامق.

وَرَقَلَامَق {س. آلتین و یا یالیز
یا پراغیله یالیز لامق.
وَرَقَلِ {س. آلتین و یا یالیز
یا پراغیله یالیز لامش،
یالیز لی.

وَرَقَه {س. ع. ۱. برتک یاراق
ن. ۲. کاغذ، مکتوب،
نامه، بوسله، تذکره : ورقه
عاجزانه مک جوابه منتظم. ۳.
بر غزته به درج اولمق اوزره
قارلرلندن برینک کوندردیکی
تذکره : عیناً ورقه. || ورقه
صحفه = سند و یاستد حاضره به
مخصوص منفالی کاغذ که مقدما
پول یا پیشدیرلمش مادی کاغذ
برینه مستعمل ایدی.

وَرَقِ {س. ع. ۱. ورقه. ن. ۲.
یا پراغه منسوب
ومتعلق و یا مشابه؛ ورق الشکل.
وَرَقِ {س. ع. ۱. قاجه.
کیکی.

وَرَلَامَق {فل. و :

وَرَلْدَامَق {یا خود ویرلامق،
ویرلامق. فل.
باش آخری و یروب اوصاند.
یهره جق صورته سولمک،

تکرار تکرار سولوب طور.
مق : ایکی ساعت ورلادی،
ورلادی.

وَرَلْدَانَق {فل. کندی کندینه
سولنوب طور مق،
باش آخری و یهره جک صورته
سولمک : بودیلچی به نه و یهره ک
ینه ورلدان مقسین کیمز.

وَرَلْدِ {یا ویرلدی. س. باش
آخری و یهره جک صو.
رتده سولمک، معجزانه صیلدی :
بودیلچینک ده ورلدی چکمز.

وَرَم {س. ع. ۱. اورام.
ط. شیش، شیشمه.
۲. ع. آق جکرده و بعضاً
بدنک سائر جهتلرنده عارض او.
لان معروف مرض مهلاک که
لسان فنده «سل» و «سل الرئه»
دینلر : ورم علقی؛ ورمه اوغرا.
مق؛ غیرتلاق ورمی. = =
تر. سل الرئه مرض مهلکنه
مبتلا، منلول : ورم اولدی؛
ورم برتیزک حسیاتی.

وَرُود {س. ع. وارمه، کله،
وصول، یتیشمه، وارد
اوله : بر مکتوب ورودایتدی؛
بوسته تک وقتنده ورودی.

وَرُور {یا ویر ویر. س. باش
آخری و یهره جک صو.
رتده سولمک، معجزانه صیلدی،
ورلدی : ور ویر ایدوب طورمه.
وَرُونِیْقَه {س. (لفت اجنبیه)
چیان اونی.

وَرِی {یا ویرا. س. خلق،
عالم، مخلوقات، کائنات :
خیرالوری = قهر کائنات (صلم)
افندمر.

وَرِی {س. ع. ۱. اورده.
طامار. || حیل الوری =

اکسه ده کی ایکی قالین سیکرک
بهری.

وَرِید {س. س. ع. ۱. کوچه
طامار. ایجه طامار.
وَرِیدی {س. ع. ۱. وریده.
طامار. منسوب
ومتعلق.

وَرِیْقَه {س. ع. ۱. وریقات.
ن. ۲. کوچه یاراق،
یاراقق.

وَرِ {یا ویر. مه اوچان حشرات
قنادزلیله ایتدکلی سسی
تقلید و تصویر ایدر : آرلر وز
وز اوچشوردی. || وز کیمک
= چابوق کچوب قولاق آسمامق،
اهمیت و یهره مک : سولدمسه.
ده وز کجدی.

وَرَارَت {س. ع. ۱. وزیرک،
وزیر رتیه سی : فلان
ذاته وزارت ویرلدی، رتبه
وزارت توجیه بیورلدی.
|| وزارت عظمی = صدارت
عظمی.

وَرَان {س. ف. اسن، هوبوب
ایدن : باد صبا و زان
اولدی. (مصدر کی قولانوب
وزان ایتدی دیمک خطادر.)

وَرَر {س. ع. ۱. بوک، آخر.
لق، بار. ۲. صوج،
کنانه.

وَرَر {یا ویریر. مه. بر ایشک
سرعت و سهولته اولمسی
تقلید و تصویر ایدر، هایدی
هایدی : بو ایشی وزر وزر
یا یار؛ وزر وزر کچر.

وَرَر {س. ع. ۱. فد :
وزیر. یا : وزیر.

وَرَلَامَق {یا ویرلامق. و :

وزلدامق { یا وزلدامق قل. ۱. }
 اوچشان حشرات کچی
 اینجه بر سسله کوردلی اینک :
 سیوری سیککاکر وزلایوب،
 وزلایوب طور بوردی. ۲. یا-
 واش بر سسله لکن بلا فاصله
 شکایت اینک، صیزلایوب طور-
 مق : آرتق سن ده وزلایوب
 طورمه.

وزلدامق { یا وزلدامق قل. ۱. }
 صیزلایوب، متصل
 شکایت ایدوب طور مق : آرتق
 چوق وزلدامق.

وزلدی { یا وزلدی. ۱. }
 اوچشان حشرات
 اینک لری اینجه سس : آریلرک
 وزلدی. ۲. غیر منقطع و معجز
 شکایت، صیزلدی : آرتق وزلدی
 الویرر : باقی بر وزلدی چیقما
 سون.

وزن { سذ. عر. ج. : اوران. }
 ۱. طارقی، طارقمه : وزن
 اینک = طارقمق. ۲. آمرلق،
 ثقات : بو طاشک وزنی نهدر؟
 ۳. شمر و نظمک معین قییل
 وخفیف هجالدن مرکب و بو
 هجملهک صره سی بحرینه کوره
 منظم اولمه : بو بیتک وزنی
 دوشوک : شمرک وزتی بولمق
 اوزان شمر.

وزنه { سذ. عر. ۱. طارقی آتی }
 میزان، ترازو. ۲. آنچه
 طاریلان محل، صندیق، خزینه :
 وزنه تسلیم اینک : مالیه وزنه سی.
 ۳. باروت محفظه سی، باروتاق.
 ۴. اسلحه ناریه تک باروت قو
 نیلان محلی. خزینه.

وزنه جی { سذ. ترازو و سازه }
 جیلر چارشیمی.

وزنه دار { سذ. قا. }
 بر دایره
 رسمیه تک صندیقی
 اداره یه مأمور آدم، صندیق
 امینی : مالیه، نظامیه وزنه داری.
وزنه دارلق { سذ. وزنه در مامو }
 ریت و وظیفه سی،
 صندیق امانتی : عدلیه وزنه دار
 لغته نصب اولندی.

وزیر { سذ. عر. ج. : وزراء. }
 «وزر» دن صش. ۱.
 حکمدارک و کیلی اولوب امور
 دولته باقان ذات. صدراعظم :
 بزرجهر نوشیروانک وزیر ی
 ایدی. ۲. کرک بر نظارت
 ووکات. ویا ولایتده اولسون
 و کرک معزول اولسون وزارت
 رتبه سنی حائز ذات : وزراء
 عظام : وزراء دولت : شج.

وزیرانه { سذ. ح. قا. }
 وزیرانه
 باقی شیر صورته
 وزیریه شایسته بر طرزده.
وزیر لک { سذ. وزیر رتبه و }
 صفی، وزارت.
وزیری { سذ. عر. ۱. }
 وزیریه
 و متملق و یاشایان اولان. ۲.
 مستطیل حجمده (کتاب).

وساده { سذ. عر. ج. : وساید }
 طیانوب راحت ایده جک
 یاصدیق و شلته کی شی :
 وساده نشین استراحت.
وساطت { سذ. عر. ۱. }
 آره یه
 کبرمه، واسطه اوله،
 میاجتیاق : احبابدن بر ذات

وساطتله خبر وردم : بیزک
 وساطتکیزله اودانله معارفه پیدا
 ایتک ایستتم.

وساط { سذ. ج. عر. ۱. }
 فذ :
 واسطه. ۲. واسطه.
وسایل { سذ. ج. عر. ۱. }
 فذ : وسیله.
 وسیله.

وسخ { سذ. عر. ج. : اوسباخ }
 کبر پاس چرک، پسلک،
 مردارلق.

وسط { سذ. عر. ج. : اواسط. }
 ۱. اورتیه ایکی جهندن
 مساوی مسافده اولان محل
 میان : وسط طریق : بولاک
 وسطی بولدی. ۲. آره، مرکز،
 ایچ کوبک : وسط دار : اولینک
 وسطنده. ۳. بل. میان، حصر :
 پشقال وسطنه باغلادی. ۴.
 ایکبسی اورتیه سی اولان شی،
 وسطی حال، اورتیه لاهه.

وسطی { سذ. عر. ۱. }
 وسطی :
 اورتیه بولنان،
 آره ده اولان، ایچ : آسیای
 وسطی : آفریقای وسطی : وسطی
 آمریکا. ۲. ایکبسی اورتیه سی،
 اورتیه حالده : خسته مزنه بک ائی
 نه بک کوتی وسطی بر حالده در.

وسطی { سذ. عر. ۱. }
 وسطی :
 با : اوسط. (آسیای
 وسطی) دیعه لی. ماده آغویه با.
 اصلاط وسطی = ایکبندی غازی.
وسع { سذ. عر. ۱. }
 قدرت، اقتدار،
 بر ایشی یاه بیتک قوتی :
 وسم یشدیکی قدر : وسعیه
 چالیشدی.

وسعت { سذ. عر. ۱. }
 گشیکشک،
 بولاق : میدانک اووه تک
 وسعتی. ۲. اقتدار مالی، احوالی

مالیه مساعدہ سی، سہ حال :
اولہ ایشلہ کیریشک بر آرمہ لق
وسم یوقدر. ۳. خالی میدان،
فرست .

وَسْمَعَتِ { ص. ۱. گکیش، بول :
وَسْمَعَتِ { پک وسعتی بر اووه
۲. مساعدہ، مساعد، وسعتی
زمان، حال .

وَسْمَه { س. ۱. علامت
وَسْمَه { قارہ اولی اوزرہ حیوانہ
باصیلان تمغا. ۲. راستی،
قاشہ چکین بویا.

وَسْوَاس { س. ۱. شیطان،
البلس .
وَسْوَسه { س. ۱. شہہ وتردد،
ایچ راحت اچمہ،
قورندی .

وَسِيع { ص. ۱. وسیعہ .
وَسِيع { «وسعة» دن مش. [

گکیش، بول، وسعتی، واسع.
وَسِيلَه { س. ۱. وسائل .
وَسِيلَه { ۱. واسطہ، طریق :
وسیلہ تقرب؛ وسیلہ عبودیت.
۲. سبب، بہانہ : آلیش ویرش
ایچون بر وسیلہ لازم، بواشی
وسیلہ اتخاذ ایدوب کندیسنه
برمکتوب یازدم. ۳. فرصت :

بروسہدہ بر ایشم دوشدی بو
وسیلہ ایلہ اوراسنیدہ کورمش
اولدم. || بی وسیلہ، بلا وسیلہ =
اورتہدہ برسبب بہانہ اولدینی
جالده. || نم الوسیلہ = فرصتدن
استفادہ. = ج. اسباب،
وسائط : وسائل تحصیل، مفقوددر.

وَسِيلَه جَو { ص. ۱. سبب و بہانہ
آرایان .

وَسِيم { ص. ۱. وسیعہ .
وَسِيم { «وسم» دن مش. [کوزل

دلبر. ۲.

وَش { د. ۱. اسملہ الحاق اولنہ رق
شیه و نظیر مناسیلہ صفتلر
تشکیل ایدر : ماموش = آی کی.

وَشَق { - فا. با : واشاق .

وَشَم { س. ۱. شام،
وَشَم { وشوم. ایکنہ ایلہ ویر
سبایہ توزلہ بدنک اوزرینہ ترسیم
اولنان اشکال، فر. Tatouage.

وَشَاب { س. ۱. فاشنه شروی،
وَشَاب { شربی .

وَشَنَه { س. ۱. مایخوشہ و قویو
وَشَنَه { رنگلی بر جنس کرازگہ
شروب و زجلی، بایلیز : وشنہ
تریدی || وشنہ آغاجی = بومیوبی
ویرن آغاج. || وشنہ چوروکی =
پک قویو و موره جالار قمری
رنگ و بو رنگدہ اولان .

وَصَاف { ص. ۱. «وصف» دن
وَصَاف { سبب } وصف و تعریف
ایدن، اوصافی ذکر و بیان
ایدهرک اکلادان و یا مدح ایدن.

وَصَال { س. ۱. «وصال» دن
وَصَال { مع. ۱. «وصال» دن
دیکنہ قاوشمہ، وصلت، فراق
مقابلی : وصال یار .

وَصَايَا { س. ۱. عر. فد : وصیت.
وَصَايَا { با : وصیت .

وَصَايَت { س. ۱. وصیت.
وَصَايَت { ۲. وصیلک. ۳. امر،
تنبیہ، توصیه .

وَصَف { س. ۱. عر. ج. اوصاف
وَصَف { ۱. برخص و یا شیک
حائر اولدینی حال و صفت : فلان
آدمک، فلان شیک و ص. ۲.
برخص و یا شیک احوال و
خصائینی ذکر ایدهرک تعریف

اچمہ : فلان آدمی وصف ایدور.
دی : بریمک و ص. ۳. مدح،
ثنا : نرک و صف کنوی ایدور.
لردی. ۴. کلہک اقسامندن
صفت. || وصف ترکیبی = فارسیده
ایکی کلہدن مرکب صفت : دلبر،
سبکمزگی .

وَصْفِي { ص. ۱. وصفیہ حال
وَصْفِي { وکیف و صفتہ و یا ذکر
وبیان و تعریف منسوب و متعلق.

وَصْل { س. ۱. اولاشمہ،
وَصْل { برلشمہ، بیتشیکک، فصل
مقابلی. ۲. سودیکنہ قاوشمہ،
وصال، وصلت : وصل یار. ۳.
۱. مریدہ کلہک بائندہ اولان
همزہک و از آن جملہ حرف
تعریف همزہ سنک اوقونما سیلہ
داخل اولدینی کلہک ماقبلہ
بیتشیک کی اوقونما سی : همزہ
وصل. ۴. همزہ وصلک اوزرینہ
حرکہ کی یازیلان (صلہ)
اشارتی : (-) || ا. «عروضده»
حرف وصل = شمرده روی بی
تعقیب ایدن حرف .

وَصْلَت { س. ۱. حاشقک
وَصْلَت { معشوقه سنہ قاوشمہ سی،
وصال وصل، فرقت مقابلی .

وَصُول { س. ۱. وارمہ، ایشمہ،
وَصُول { بیتشمہ، واصلت : بوقشام
وصولی مأمولدر : وصول بولاق =
واصل اولاق : بورایہ وصولدن
بری .

وَصِي { س. ۱. ج. اوصیاء .
وَصِي { «وصایه» دن مش. [۱.
برمتوفاک وصیتی اجراہ مأمور
آدم، برمتوفاک وصیتلہ تنویہ
امورینہ توکیل ایتدیکی آدم .
۲. ایتامک اموال موروثہ سی

اداره و کنديلرني اتفاق ايدن
آدم
وَصِيَّت { س. ع. ج. : وصايا.
بر متوفاك اولزدن
اول بعد الموت اجراسنى مرام
لميتديكى شئملر حقننده ويرديكى
امر و سپارش : فلان برة دفن
اولمه سنى وصيت ايتدى؛ مالك
صورت تقسيمى وصيت ايتشدى؛
متوفاك بر وصيتى وارد. =
ج. نصايح، اخطارات، تنبيهات :
او خصوصده وكيانه و صاىاي
اكيده اجراء، تبليغ الدى.
وَصِيَّتْ سَامِه { س. ف. : بر آدمك
وصيتى حوى مصدق
ورقه.
وَضْع { س. ع. ج. : ا. ضاع
۱. قومه، براقه آتمه
نشان وضع ايتك، اورته بر
طاش وضع ايتدى. ۲. تعيين
و تخصيص ايتمه : هر كره بر منابه
وضع اولمشدر. ۳. ايجاد
و تأسيس ايتمه : بر قانون، بر
نظام، بر اصول وضع ايتك.
۴. طرح و تكليف ايتمه : وركى،
رسم وضع ايتك. ۵. كهلرك
صورت وضع و تخصيص و دلا.
لندن بحث ايدن علم. ۶
(مصدريت مناسقى متضمن
اولمقزىن) طوروش، حركت،
طرز، بيجيم : بو آدمك وضعى
هيج خوشمه كيتيور. (جى)
يالكر بو معنا ايله مستملدر :
اوضاع غريبه سى وارد. ||
وضع اساس = قمل آتمه. || وضع
حمل = طوغورمه، توليد. ||
وضع يد = ال قومه، صاحب
جيقوب تصرف ايتمه.

وَضْع { ق. ع. : وضع اولندى
معناسيله شو تعبير عريده
قوللايلير : ما وضع له تعيين
و تخصيص اولنديكى شئ : بو
مبلى ما وضع له نه صرف ايتدم؛
بولنك اصل ما وضع ايمى بودر.
وَضْعاً { ح. ع. : ابتداكى وضع
و تعيينى اعتباريله، معنى
اصلى لغويى جهتيه : بولنك
وضعا شو ديمك ايسه ده شو
مقامده استعمال اولنور.
وَضْعِي { ص. ع. : ۱. وضعيه
وضعه منسوب و متعلق.
وَضْعِيَّت { س. ع. : الفت مولده
وضعيّت طوروش شكل و هئ.
طور : بو آدمك. بو بناك، بو
محلك وضعيتى بك خوشمه كيدور
وضعيت جغرافيه.
وَضْو { س. ع. : آبدست.
وَضُوح { س. ع. : آجيق و عيار
اولمه. اولمه شرح و ايصاحه
محتاج اوليه جق صورته آجيق
اولمه : عباره ده وضوح شرطدر.
وَضِيع { ص. ع. : ۱. وضعيه.
وَضِيع { ه. وضع : دن ص. :
الچاق، دنى، عادى، بياغى.
وَطَن { س. ع. ج. : اوطان.
وطني : بو آدمك طوغوب بيوديكي
ويا ياشادى مملكت.
وَطَنْدَاش { س. ص. : بر مملكت
اهالى سندن اولان،
هممهرى، مملكتلى.
وَطَنْدَاشْلِق { س. ص. : هممهرليك
(مملكتليك).
وَطَنِي { ص. ع. : ۱. وطنيه، وطنه
وطني : منسوب و متعلق ويا عائد.

وَطَاط { س. ع. : ۱. براسه،
شيره. ۲. قيرلانچ.
وَطِي { س. ع. : ۱. جيگمه،
باصمه. ۲. چاغ.
وَطَاف { س. ع. ج. : ۱. فند :
وظيفه. ۲. وظيفه.
وَطَاف { س. ع. ج. : وظائف.
وظيفه : ۱. بر آدمك ايفاسنه
مجبور اولنديكى ايش، بر آدمك
عهده سنده محول ايش او بيم
وظيفه مدر : صداقت وظيفه
عبوديتدر : هر كس وظيفه سنى
طاعيليدر. . . تقيد اولنيان
واهميت و بر بل ايش هيج، وظيفه
ايتيور : وظيفه سنده دكلدر نه
وظيفه = نه مه لازم. ۳. ر
ايش مقابلنده معين و مخصص
اجرت معاش، علوفه : و فقدان
وظيفه سى وارد. ۴. تعيين،
معينات تفقه. || وظيفه خور =
رزقى آلان. || وظيفه دار =
معاشلى، علوفه لى.
وَضِيفَه سِر { ص. ع. : ۱. شيشى
وظيفه سى : ۱. قيد سى.
وَضِيفَه سِرْلِك { س. ع. : ۱. قيد سى.
وَعَاء { س. ع. ج. : اويعه. ۱.
قاب، محفظه. ۲. قش.
بدنده اخلاط و مايعات حفظنه
ويا جولاننه مخصوص كيسه
و بورى وسايره.
وَعْد { س. ع. ج. : وعود. ۱.
وعده سوز و برمه، اوسته آله،
عهد، تهديد : بر كون كله جگنى
وعد ايتدى : وعده طورمق.
۲. بر شئ و بره جگنى بشيندن
سؤيله : بكا بر كشتاب وعد
ايتديكردى.

وَعَدَهُ { س. ع. ۱. برایش ایچون اوکدن تمین اولان

مدت، وقت معین : اورتک وعده سی کلدی : بوسندک وعده سی کچمش .
۲. برایشی تأخیر ایچون تمین اولان زمان ، مهلت : ایکی آی وعده وپردی . ۳. اجل . || وعده ایله = مؤجلأ . ||

وَعِظَ { س. ع. ۱. بند ، نصیح ، نصیحت ، تشویق و تهدیدله اییلاک سوق : اهالی به اجرای وعظ و نصیحت ایتک . ۲. واعظک جامع شریفده امور دینی به و نصایحه مطلق آیات قرآنی و احادیث نبویه دن مقتبس اوله رق سولدیکی سوزلر : وعظ دیکلمک کتدم ؛ او ذالم وعظی بک مؤثردر .

وَعِيدَ { س. ع. ۱. اییلاک سوق و تخریم و کتولیکدن تنغیر و تبعید ایچون عذابی ذکر و تضریفله تهدید ایتک : وعدو وعید ایله قاندرمی .

وَعَا { س. ع. ۱. کوردی ، پاتیر . غوا : میدان حرب و وفا .

وَعَّوْ { ترکیب ع. ۱. و غیرها ، و غیره } ۱. و غیرهما ، ج : و غیرهم . و سائره ، و قس علیه . البواق ، الی آخره .

وَفَاءَ { س. ع. ۱. سوزده طورمه ، تمهدی و یابورجی ایفا و ادا ایتک ، اودمه : عهد و وفا . ۲. محبتده صداقت و دوام و ثبات : بی وفا = وفاسز . ۳. یتیمه ، کنایات ، کافی وافی اوله : خواجهمک عمری وفا ایتدی . بیج بالوفاء = مته . بر مالی آخرد متنی

رد ایتدکده کبر و برمک اوزره صاته .

وَفَاتَ { س. ع. ۱. ج : وفیات . [طوغریسی : وفاة] اولوم ، فوت ، موت ، مرگ : وفات ایتک = اولمک ؛ وفاتی کونی دفن اولندی .

وَفَادَارَ { ص. فا. دوستانده ثابت اونیتمیان : محب وفادارم .

وَفَادَارَقَ { س. و :

وَفَادَارِیَ { س. فا. دوستلقده ثبات و دوام ، وفا : او آدمک وفادارلی انکار اولنه ماز ؛ رسم وفادری بومیدر ؟

وَفَاسِرَ { ص. دوستلقده ویا وعد ارتداشکن بوقدر وفاسز اولدیغنی ییازدم .

وَفَاسِرْلَقَ { ص. دوستلقده و وعد زوجه سنک وفاسزلتی بو دفعه دگدی .

وَفَاشِعَارَ { ص. فا. وفادار ، وفا ایله مخلقی .

وَفَاقَ { س. ع. ۱. اویغوناق ، همکرمهرای اوله : ایکی دولت آردسندک وفاتی بر قراردر . ۲. باریش ، صلح ، مسالمت : اعاده صلح و وفاتی .

وَفْدَ { س. ع. ۱. ج : وفود . ۲. ورود ، وصول . ۳. برآکده کلوب قونان جماعت . ۴. برذات ویا جماعت طرفندن کوند ریلن هیئت وعلی الخصوص قبول اسلام ایچون نزد جناب نبوی به ورود ایدن قبائل عرب وکیللری ، هیئت مبعوثه . || فارسی قاده .

سنجه وصف ترکیبده همدان «نزد» لفظنه جمیع اولقی ایچون قولانیلیور : نزد معالی وفد .

وَفَرْتَ { س. ع. ۱. بولاق ، چوقلق ، کثرت : وفرت نعمت ؛ بو سنکی باغودرلک و فرتی . || وفرتله = بک چسوق و بول اوله رق ، مبالغه ایله : وفرتله سخاوتی وارددر .

وَفَقَ { س. ع. ۱. اویغوناق ، اویغوناق . ۲. دما یازبلی اشکالی حاوی ننجه .

|| بر وفق = کوره ، موافق او . له رق : بر وفق دلخواه .

وَفُودَ { س. ع. ۱. کله ، ورود ، وصول .

وَفُودَ { س. ع. ۱. ج : فد : وفد . با : رفت .

وَفُورَ { س. ع. ۱. بولاق ، چوقلق ، کثرت ، وفرت .

وَفِیَ { ص. ع. ۱. وفادار ، دوستلقده وثاق : ثابت و صادق .

وَفِیقَ { ص. ع. ۱. « و فقی » دن همکرم .

وَقَاحَتَ { س. ع. ۱. کستخاقل ، عارسزاق ، اونا تمازاق .

وَقَارَ { س. ع. ۱. آغراق ، حیثیتی محافظه ، تمکین ، وقع : کبر نه قدر مذموم ایسه وقار اوقدر لازمدر . || ساخنه وقاره ، یالاندن ونا بخل وقار صانان ، معظم .

وَقَارِسَزَ { ص. تمکینسز ، حیثیتی محافظه ایدمین .

وَقَارِسَزْلَقَ { ص. وقار قندانی ، تمکینسزک .

وَقَارِیَ { ص. وقاری اولان ، آغز ، تمکینلی ، وقور .

وقایع { س. ج. مر. فد. واقعه.
 { با: واقعه.

وقایه { س. ج. مر. ۱. قایمه ،
 { محافظه ، حفظ و صیانت :
 حیوانی صورتی و قایه ایلی ،
 ۲. حبابه ، صاحب چیمه . ۳. ط.
 ظهوری ملحوظ اولان بر سر مک
 اوکی آله : قینه قینه صیغه دن
 وقایه ایدر .

وقت { س. ج. مر. اوقات . ۱.
 { زمان ، هنگام : شمعی
 وقتده : وقت قدرد . ۲. ساعت ،
 کونک مختلف ساعتی : کج وقت ؛
 صباح ، ایشام ، اوکه ، کیمه وقتی ؛
 عیبا وقت ناصل ؟ ۳. موسم :
 اوراق وقتی ؛ آغاخ دیکمه وقتی .
 ۴. مناسب زمان : شمعی اوک
 وقتی دکلدرد ؛ نام وقتنده کلدی .
 ۵. خالی زمان ، مساعده ، ال
 دکمه : شمعی وقتم بودرد ؛ و تم
 اولورسه ، وقت بولورسه
 یایارم . ۶. سمه حال ، وسعت
 میشت : اونک وقتی ایدر ؛ وقتلر
 پک طاردر . ۷. زمان ، دهر :
 وقت هریشی بایدرد . ۸. فرصت ،
 مهلت : وقت ویرمدی ؛ دوشو .
 نمکه وقت برآقدی . ۹. دور ،
 عصر ، زمان حاضر : علامه
 وقت . ۱۰. معین زمان ، وعده ،
 اجل : وقتی کلجه ویرم ؛ وقت
 وساعت . ۱۱. فرع فعل اضافی به
 ملحق اولوب زمانه دلالت ایدر
 بر صیغه مرکبه تشکیل ایدر :
 کوردیکم وقت ؛ که چکی وقت .
 || او وقت = اوزمان . || بووقت =
 شمعی . || نه وقت = نه زمان ،
 چکان . || هر وقت = هر زمان ، دائما .
 || وقتنده = ۱. مناسب زمانده .

۲. موستنده . || بر وقت = ۱.
 یکمش و غیر معین بر زمانده :
 بنده بر وقت اوله بر چنک
 آلمشیدم . ۲. یکمش زمانده ،
 وقتله ، فوت اولمش بر زمانده :
 آسریایه زوکورت کیدروب
 زدنک دونمک بر وقت ایدی .
 || وقتله = ۱. زمانده : بوچیکی
 وقتله دیکمه مشکزد . ۲. اسکی
 زمانده ، یکمش زمانده : وقتله
 اوله بر نشیت آلمشیدم ؛ وقتله
 بزده فارسی دهها چوق اوقونور
 دی . || وقت وقت = گاه گاه ،
 نوبت نوبت . || وقت و حال =
 سمه حال ، وسعت معیشت .
 || وقت حضر = صلح زمانی ، حال
 حضری . || وقت سفر = حرب
 زمانی ، سفر برک حالی .
 || وقت زوالی ، وقت غروب =
 زوالدن و یا کونشک غروبندن
 بدا اولندیقنه کوره حساب
 اولسان وقت که برنجیسه آلا
 فرانسه و اینکیجیسه آلا توره
 دخی دینلیر ، زوالی ساعت ،
 غروب ساعت . || وقت حقیقی ،
 وقت نجومی ، وقت وسطی =
 هیت و نجومه یا ظاهری کو .
 رنیشیه کوره و یا ایکلیسی اورته سی
 اوله رق حساب اوتان وقت .
 || هیچ بر وقت = اصلا . ایدی .
 || وقتلر ، وقت شریفلر خیر او
 لسون = صباح و ایشامک غیرنده
 سولیر نجه تعبیر ایدر .

وقتاً { ح. مر. وقت و زمانجه ،
 { زماناً . ذ. || وقتا من الاو .
 قات = زمانک برنده ، کونلرده
 بر کون .

وقتیکه { طنز . فا. او وقت که ، نه
 { زمان که ، اولدیجی وقت ،
 چکان . } عجمانه بر تعبیر اولوب ،
 شیوه لسانزه او میدنندن ،
 شایان اعتبار دکلدرد . }

وقتیسر { ص. ۱. وقت مناسبده
 وقتیسر { اولیان ، ناهنگام : وقتسر
 نشیت . ۲. موستنده اولیان . مو .
 سندن اول و یا سکره حاصل
 اولان ، ناموسم : وقتسر میوه .
 = طنز . ۱. کج ، کج وقتده : سز
 وقتسر کلدیکز ؛ شمعی وقتسر در
 کیدله مز . ۲. موستنده خارجنده ،
 ناموسم اوله رق : وقتی وقتسر =
 مناسب و نامناسب زمانده ، هر
 وقت : او بزه وقتی وقتسر کلیر .
 وقتیسر { ص. مناسب وقت و زمانده
 وقتی و یا موسم مخصوصنده او .
 لان . || وقتی وقتسر . فا .
 وقتسر .

وقس علی هذا { ترکیب مر. با :
 { قس .
 وقع { س. ج. مر. محافظه حیثیت ،
 { وقار ، تمکین ، آفریق .
 وقعه { س. ج. مر. ۱. وقوع بولان
 { حال ، چکان ماجرا ، حادثه ،
 وقوعات ، ظهوره کلش حال .
 ۲. حرب ، جنگ ، مسئله . (مریدیه
 بر کره دوشش دیمک اولوب ،
 یک بو معناره کلدیکندن ، واقعه
 و یا وقیمه دن غلط اولسه کر کلدرد .
 || وقه نویس = زماننده ظهور
 ایدن وقایی یازمه مأمور رسمی
 دولت مورخی .

وقف { س. ج. مر. ۱. طوریش ،
 { طوریه ، حرکتدن قاه ،
 توقف . ذ. ۲. هر کلام و عینک

مخولدر : بوايش اوقافه حاندر؛
اوقافده برایشم واردر .
وَقْفَانِمَه { س. فا. بر ذاتك وقف
ابتدیی اموالك صورت
صرف و اداره سی مبین و امضا
سیله ممضا و جانب شرعدن مصدق
اوله ق بر اقدیمی ورقه و بارساله ،
و قفیه .

وَقْفَه { س. عر. طوراق .
طوراق بری . ۲. مناسك
حبیدن بری که حجابك توقف
ایستله اجرا اولنور .

وَقْفِی { ص. عر. ذ. و قفیه . و قفه
منسوب و مطلق و یا عائد
اولان ، موقوف : اراضی و قفیه ،

وَقْفِیَه { س. عر. بر وقفك شرآ .
قنطی و صورت اداره سی
مبین اوله رق وقف طرفندن
بر اغلش ورقه مصدق ، و قفنامه .

وَقْوَاق { س. عر. کوبامیوه لری
انسان شکنده اولان
و خط استوابه قریب اقام بییده ده
بتیشن موهوم بر آغاج که بعض
ایکی عرب سیاحتی طرفندن
روایت اولنشدور : شجر و قوواق
نارجل دینان هندستان جوزی
و یا اتمک آغاجی کی بر شیندن
غلط اولسه کر کدر .

وَقْوَاق { ودها طوغریبی : واق
واق مه . اور دکاک باغر .
مه سی تقلید و تصویر ایدوب ،
اصلا آجیمقزین و اهمیت ویر .
مکسرین « واه واه واه » دیه
بالاندن کوستر یان تأسفندن ده
کنایه اولور .

وَقْوَد { س. عر. یانه جق شیئرلر ،
آتش یا قفه یارایان او .
دون کومور کی شیئرلر ، محروقات ،

و یا ایت کریمه تک بیتدیکی برده
انسی قرانته لزومی مقیدار
طوروب کیم ، طوراق : او .
قورکن وقف بر لرینی بالی ایتدیر .
ملی ؛ علامت وقف = طوراق
اشارتی . ۳. مریدده طوراق
مخلنده کله تک اعرابیز و آخری
ساکن اوقونمسی : فاه : ثابت
حالت و قفده (ه) اوقونور . ۴ .
بر مال و ملاکی صائمق شرطیله
بر فعل خیره تخصیص و تبرع
ایته : او آدم اوینی ، املاکنی ،
مالک بر قسمی وقف ابتدی .
۵ . تمامیه و بوس بشون حصر
و تخصیص ایته : وجودی خد .
متکره وقف ایتدم .

وَقْف { س. عر. ج. اوقاف .
صاحبی طرفندن شرع
شریف معرفتیه بر فعل خیره
و خیرات و حسنه تخصیص او .
لمش ملک و مال : وقفی حسن اداره
ایتمک : و قفنه طوقونلا مشدر ؛
بو جامع شریفك اوقافی چوقدر .
= ص. تر . خیرانه وقف ایدلمش ،
صائمق شرطیله بر فعل خیره
تخصیص و ترک و لمش : موقوف :
وقف اراضی ؛ وقف دکان ؛ بو
او و قفدر . = ج. ۱ . املاک
و اراضی : موقوفه : مدرسه لك
اوقافی واردر ؛ اوقاف هایون =
سلاطین عظامك ترك و تخصیص
بیوردقلری املاک و اراضی
موقوفه : اوقاف هایون نظارتی .
۲ . اوقاف هایونی اداره ومتو .
لیلریك تحت اداره سنده بولان
اوقاف خصوصیه به نظارت ابدن
دائرة كه و كلاه دولتدن بر ذته

فر . Combustible . ذ.
وَقْوَد { س. عر. یانه طوقشمه ،
یانوب آتش اوله .
وَقْوَر { ص. عر. « وقار » دن
سب . آخر ، وقارلی ،
تمکینی : يك وقور بر آدمدر .
وَقْوَرَانِه { ص. ح. فا. آمراتی
و تمکینه : و قورانه
حرکت ؛ و قورانه باقدی .

وُقُوع { س. عر. ۱ . دوشمه ،
سقوط . ذ. ۲ . تصادف
ایته ، اصابت ایله ، ناگاه کلوب
چاته : بکا وقوع بولدی = واقع
اولدی ؛ بونك وقوعی واردر .
۳ . کیمه ، حادث اوله ، حدوث ،
ظهور ، حصول : چارشیده بر
عربده وقوع بولس ؛ آره لرنده
بر معاوضه وقوع بولس ؛ ایلاک
محاربه تک وقوعی فلان کون
اولدی . || وقوع حال = رخاذه .
تک صورت ظهور و جریانی :
بن وقوع حالی بیلدر دم . || اکثر
الوقوع = چوق و صیق واقع
و حادث اولان . || نادر الوقوع =
سکرک تصادف اولنان . || عديم
الوقوع = هیچ واقع اولیان ،
وقوعی اولیان .

وَقُوعَات { س. عر. ج. ۱ .
وقع و حادث اولان
حالر یکن ماجرال : ترانسوال وقو .
عانی غزته لر یازیورلر . ۲ . غوغا
و مریدده ضرب و قتل و جرح کی
حالر : وقوعات ضبطیه ، برکونه
وقوعانه میدان بر اقدی . —
لساغزده هر ایکی معنا ایل مفرد
کی ده قولانیلیر : هندده بر
قورلا وقوعات اولمش .

وُقُوف { س. عر. ۱ . طورمه ،
طوریش ، حرکتدن

قاله، توقف. ۲. بر حالد بولنه،
ترقی و یا تدنی ایتموب بر حالد
قاله : خسته لوی و قوف حالده.
در. [بواکی معنا ایله لسانزده
«توقف» دما مستمدر. ۳.
واقف و مطلع اوله، آکلامه،
خبردار اوله، اطلاع : بواشه
و قوف یوقدر : کسب و قوف
ایتمک. || اهل و قوف، ارباب
و قوف = بر ایش حقنده مکمل
معلوماتی اولانلر.

و قوفیسر { س. ع. ج. وقایع.
واقعه، واقعه. وقوفسر
آدمدر.

و قیعه { س. ع. ج. وقایع.
واقعه، واقعه. وقیعه

و قیه { س. ع. ج. وقایع.
واقعه، واقعه. وقیه

و کات { س. ع. ج. وقایع.
واقعه، واقعه. وکات

و کات { س. ع. ج. وقایع.
واقعه، واقعه. وکات

و کات { س. ع. ج. وقایع.
واقعه، واقعه. وکات

و کات { س. ع. ج. وقایع.
واقعه، واقعه. وکات

و کات { س. ع. ج. وقایع.
واقعه، واقعه. وکات

و کات { س. ع. ج. وقایع.
واقعه، واقعه. وکات

و کات { س. ع. ج. وقایع.
واقعه، واقعه. وکات

و کات { س. ع. ج. وقایع.
واقعه، واقعه. وکات

و کات { س. ع. ج. وقایع.
واقعه، واقعه. وکات

و کات { س. ع. ج. وقایع.
واقعه، واقعه. وکات

و وظیفه سی، آوقاتانی. || وکالت
مطلقه = بر قید و شرطله مقید
و مشروط اولیان وکیلک.

و کالتپناه { س. ع. ج. وقایع.
واقعه، واقعه. وکالتپناه

و کالتپناه { س. ع. ج. وقایع.
واقعه، واقعه. وکالتپناه

و کالتپناه { س. ع. ج. وقایع.
واقعه، واقعه. وکالتپناه

و کالتپناه { س. ع. ج. وقایع.
واقعه، واقعه. وکالتپناه

و کالتپناه { س. ع. ج. وقایع.
واقعه، واقعه. وکالتپناه

و کالتپناه { س. ع. ج. وقایع.
واقعه، واقعه. وکالتپناه

و کالتپناه { س. ع. ج. وقایع.
واقعه، واقعه. وکالتپناه

و کالتپناه { س. ع. ج. وقایع.
واقعه، واقعه. وکالتپناه

و کالتپناه { س. ع. ج. وقایع.
واقعه، واقعه. وکالتپناه

و کالتپناه { س. ع. ج. وقایع.
واقعه، واقعه. وکالتپناه

و کالتپناه { س. ع. ج. وقایع.
واقعه، واقعه. وکالتپناه

و کالتپناه { س. ع. ج. وقایع.
واقعه، واقعه. وکالتپناه

و کالتپناه { س. ع. ج. وقایع.
واقعه، واقعه. وکالتپناه

و کالتپناه { س. ع. ج. وقایع.
واقعه، واقعه. وکالتپناه

و کالتپناه { س. ع. ج. وقایع.
واقعه، واقعه. وکالتپناه

و کالتپناه { س. ع. ج. وقایع.
واقعه، واقعه. وکالتپناه

و کالتپناه { س. ع. ج. وقایع.
واقعه، واقعه. وکالتپناه

و کالتپناه { س. ع. ج. وقایع.
واقعه، واقعه. وکالتپناه

و یا حرکت ایدن : سزی تبریکه
پدرمدن وکیل : کلین کوکی
وکیلاری. ۳. اصل مأموری

حاضر اولیان بر مأموریتی مو.
قنا اداره ایدن آدم، قائمقام :

ناظر وکیل : رئیس وکیل. ۴.
بر مأمورک ایکنیسی، معاون

و یا کوچکی و بر رتبه دون بولتانی :

یوز باشی وکیل : شهیندر وکیل ؛
قونسلوس وکیل. ۵. وکلاء

دولتدن اولان ذات، ناظر. (بومنا
ایله لسانزده اکثر یا جمعی مفرد

کیمی ده قوللانیلیر. || باش وکیل =
رئیس وکلاء، رئیس نظار. || و

کیل خرج (وکیلخرج) = بر قو.
ناقده مصرف کورمکه مأمور

معتبر مستخدم، کتخدا. || دعوی
وکیل محاکمه اصحاب مصالحه

اجرت مقابلنده وکالت ایتمکی
وظیفه ایدین حقوق شناس

آدم، آورقات. || وکیل معضراء
محکمه باحضار اولنه میان مدعی

عابه محکمه طرفندن تعیین اولنان
وکیل. || وکیل مطلق = همه.

و کالتی بر قید و شرطله مقید و
مشروط اولیان وکیل ؛ وکیل

مقید = و کالتی بر قید ایله مقید
اولان. = ج. حکمداره

و کالت ایدن ناظرلر، نظار،
وزراء : هیئت وکلاء : مجلس خاص

و کلاء. (بو معنا ایله لسانزده
مفرد کیمی ده قوللانیلیر. || وکلاء

آراهه سی.

وکیلک { س. ع. ج. وقایع.
واقعه، واقعه. وکیلک

وکیلک { س. ع. ج. وقایع.
واقعه، واقعه. وکیلک

و وظیفه سی، آوقاتانی. || وکالت
مطلقه = بر قید و شرطله مقید
و مشروط اولیان وکیلک.

و کالتپناه { س. ع. ج. وقایع.
واقعه، واقعه. وکالتپناه

و کالتپناه { س. ع. ج. وقایع.
واقعه، واقعه. وکالتپناه

و کالتپناه { س. ع. ج. وقایع.
واقعه، واقعه. وکالتپناه

و کالتپناه { س. ع. ج. وقایع.
واقعه، واقعه. وکالتپناه

و کالتپناه { س. ع. ج. وقایع.
واقعه، واقعه. وکالتپناه

و کالتپناه { س. ع. ج. وقایع.
واقعه، واقعه. وکالتپناه

و کالتپناه { س. ع. ج. وقایع.
واقعه، واقعه. وکالتپناه

و کالتپناه { س. ع. ج. وقایع.
واقعه، واقعه. وکالتپناه

و کالتپناه { س. ع. ج. وقایع.
واقعه، واقعه. وکالتپناه

و کالتپناه { س. ع. ج. وقایع.
واقعه، واقعه. وکالتپناه

و کالتپناه { س. ع. ج. وقایع.
واقعه، واقعه. وکالتپناه

و کالتپناه { س. ع. ج. وقایع.
واقعه، واقعه. وکالتپناه

و کالتپناه { س. ع. ج. وقایع.
واقعه، واقعه. وکالتپناه

و کالتپناه { س. ع. ج. وقایع.
واقعه، واقعه. وکالتپناه

و کالتپناه { س. ع. ج. وقایع.
واقعه، واقعه. وکالتپناه

و کالتپناه { س. ع. ج. وقایع.
واقعه، واقعه. وکالتپناه

و کالتپناه { س. ع. ج. وقایع.
واقعه، واقعه. وکالتپناه

و کالتپناه { س. ع. ج. وقایع.
واقعه، واقعه. وکالتپناه

وکیلکی = وکالت دعوی، آوو.
قاتلق .

وَلَاءٌ { سذ. عر. افندیك آزاد
ابتدیکی کوله و جاریه ایله
اولان مناسبتی واولنرک اوزرینه
اولان حق. } .

وَلَاءٌ { سذ. مر. «دولی» دن
مص. ثانی مفاعله ایاقیناق.
احباباق، دوستلق، موالات. } .

وَلَاتٌ { و طوغریسی : ولاته.
سذ. ج. عر. فد. والی
الامک تشدیدیه غلطدر. } .

وِلَادٌ { سذ. عر. ط. طوغورمه.
وضع حل. } .

وِلَادَتٌ { سذ. عر. اواوک فقیله
غلطدر. } طوغمه، طوغ
فش، دنیاه کله : تاریخ ولادت
معلوم دکلدن : یوم ولادت : بر
ذاتک طوغدینی کونه مصادف
اولان کون . ولد. } ولادت
ماپون = ذات حضرت پادشاه .

هینک دنیاه کادیکی روز فیروزه
مصادف یوم مخصوص رسمی .
وِلَادَتُهُ { یا ولادیتیه . سذ. با :
لادته. } .

وَلَايَتٌ { سذ. عر. اوبنده و لغت
آینهده و اوک فتح و
کسری جائز و منسوی ایسهده،
لسانغزده مفتوحی بو مننایه
و مکسوری مننایه آتییه حصر
اولغشدر. } ولیک، اولیای الهمدن
اولان ذاتک حال و صفی :
لقمات نبوت و ولایتی مختلف
فهدر : مرتبه ولایتیه واصل
اولان ذوات. } شاه ولایت =
حضرت علی المرتضی (رضه) .

وَلَايَتٌ { سذ. عر. ج. ولایات.
اواوک حرکه سییون } .

ماده آغزه به با. } ۱. ولیک
بردولتک اک بیوک تقسیماتدن
بریک اداره سینه مأمور ذاتک
صفت رسمییه سی ووظیفه سی :
قدملی متصرف اولدنییون ولایتیه
ترقیه سی بکیور : مقام ولایت.
۲. بروالینک تحت اداره سنده
بولتان مملکت که بر دولتک اک
بیوک تقسیماتدنر . ایالت :
خداوندکار آیدین ولایتی : آنا
طولی ولایاتی. } ۳. تر. مملکت.
خطه، بقعه، دیار : خراسان،
بکاله ولایتی. } ۴. عر. وطن،
مملکت : ولایتدن مکتوب
آمش : ولایتیه کیده جک .

وَلَايَتِي { ص. سذ. بر مملکت اها.
ایستندن اولان .
مملکتی، همشهری : برولانیایی
کشلش .

وَلْتُهُ { یا وولته . با : وولته .

وَلَدٌ { سذ. عر. ج. اولاد. } ۱.
چوچی . } ۲. اوغل .
ابن، یسر : واسیل و لذت و سطله :
باشلیجه افراد غیر مسلمه حننیه
ابن مقامنده مستعملدر. } ولد
صای = اوز اوغلی . } ۳. تر .
عر. } ۴. ولد زنا «دن مختصر
بیج. هین اوغلی، فتنهکار، آقا.
جان . } ۵. ام ولد = افندیسندن
اولادی اولان نکاحسز جاریه .

|| بلا ولد = اولاد براققرین :
بلا ولد وفات ابتدی . || ولد
زنا = بیج. حرام زاده . || ولد
معنوی = ۱. آخرت اولادی ،
آخرتلاک . ۲. شجنه نسلته مرید .
= (لسانغزده اکثریا جمعی
مفرد کبی قوللانیلیز . با :

اولاد . }

وَلَسَّه { یا ولحه . سذ. اروم ایلی
لسانغزده مشترک اولوب
اصلی اولانجه اولسه کرکدر. }
روم ایبنده بایلان قایلن برنوع
قاله که ایضه لری اورنی و یتاق
چارشقی و قبازی آت اورنیسی
کبی قوللانیلیز .

وَلَوْ { حر. عر. } ۱. او واطفه ایله
«لو» حرف شرطندن
مرکبدر. } اولسهده، حق بیله :
بن او بیکی آلوب عیسم «لو»
عیس اولسسم نه اولور : «لو»
بحوریت تحتند اولسون بولایی
باعام . || «لو» سلم تسلیم و قبول
اولسهده . اولیه اولدینی حالده
بیله .

وَلَوْجٌ { سذ. عر. ابرمه . صوفیه،
دنول، خرجه، مقابلی .

وَلَوْعٌ { سذ. عر. حرس و ایلا،
دوشکونلاک . } .

وَلَوْلَهُ { سذ. عر. شمهاته . کوردلی،
بازدی : برة لوله قویدی .
|| ولوله انداز = کوردلی بازدی
ایدن .

وَلَهُ { سذ. عر. شاشیقیناق، شاشه
قاله، حیرت : سنت و مد.
نیتک او آثارنی کورنجه آدمه
وله کلیر .

وَلَهُ { ترکیب عر. بودخی اونکدر
مناسیله برشاعرک غزلاری
ویافته لری آرمه سنده «ایضا»
کبی و بعضاً آنکه برابر یازیلیز :
وله ایضا .

وَلَهَانٌ { ص. عر. } ۱. «وله» دن
«صش» شاشه قالش ،
حیرته دوچار، مخیر .

وَلِيَّ {سند. عر. بربری آرقه سندن
وَلِيَّ {کله ویا ظهور ووقع بوله،
تعاقب، توالی: دوگونلر بربری
ولی ابتدی. (عربیده عاذا
یاقتناق دیمکدر.)

وَلِيَّ {سند. ص. عر. ئ: ولی. ج:
وَلِيَّ {اولیاء. (د ولی د سن. ص.
اصلی یاء مشدده ایله اولوب
ترکیبات عربیده اوله قوللا.
نیلیر.) ۱. صاحب: ولی الامر =
امر صاحبی، آمر: ولی نعمت =
نعمت صاحبی، منم. ۲. بر جوجی
ویا قادینک کرک ابونندن ویا قین
اقریاسندن وکرک وصیی
اولسون ایشلرینه قاریشان وحا
لندن مسئول اولان آدم: مکتبه
کیتیمین شا کرد معذرته مبین
ولیسی طرفندن برعلم و خبر کونور.
مکه مجبوردر. ۳. حق تعالیله
واصل و قربیت الهیه نائل
اولان ذات، عزیز: لقمان حقنده
کیمی نجی وکیمی ولی دیمشدر:
ولی الله: اولیاء الله. || اولیاء امور =
ایش باشنده بولان ذوات.

وَلِيَّ {س. بالیق قایلرینک آغ
وَلِيَّ {طولاملاری، وولی: ولی
چوبرمک.

وَلِيَّ {سند. عر. ج: اولیاء
وَلِيَّ {الله جناب حقه قربیت
قراغش اولان ذات: اولیاء
اللهن بر ذات.

وَلِيد {سند. عر. جوجی، او.
وَلِيد {غلان. د.

وَلِيْق {س. وقتيله دیکز خرسز
وَلِيْق {ارینه مخصوص بولمش
اولان بیوک یاکنلی برنوع قایق.

وَلِيْک {حر. فا. و:

وَلِيْکِن {حر. فا. لکن، اما،
وَلِيْکِن {قط. عر.

وَلِيْه {س. عر. ۱. دوکون ضیا.
وَلِيْه {فتی. ۲. اولف رسمی،
دوکون: ولیه جمعی.

وَلِيْه {س. عر. ج: ولیات. او.
وَلِيْه {لیاء اللهن معدود قادی.

وَلْدِيْک {س. ص. م. ایتالیانک ساحل
وَلْدِيْک {شرقیی شمالنده واقع

مشهور بندر و وقتيله اوزاده
مؤسس و بیوک برفقه بحر بهبه
مالک حکومت. = س. بو حکومته
مخصوص آلتین سکه که وقتيله
یک متداول ایدی. || وندیک
کورفرزی = آدریاتیق دیکزی.

وَلْدِيْکِلِي {س. ص. وندیک شهر
وَلْدِيْکِلِي {اهالیسندن یا حکومتی
تبعه سندن اولان: وندیکیلر
چوق سواحل و جزیره مالک
ایدیلر.

وَلْدِيْکِلِي {یا وونوس. س. ا. قو.
وَلْدِيْکِلِي {مری یاوریسی.

وَوَرْمَق {با: اورمق.

وَوَلْطَه {س. با: اولطه.

وَه {حد. فا. با: واه.

وَهَّاب {ص. عر. (د وهب) دن
وَهَّاب {س. م. با. مبالغه ایله هبه

واحسان ایدن، زیاده باغشلاهی.
(صفات اللهندر:) عبد الوهاب =
صاحب احسان اولان الهک
قولی.

وَهَّابِي {ص. س. عر. ئ: وهابیه.
وَهَّابِي {ج: وهابیون. عبد الوهاب
اسنده بری طرفندن نجد
جهلرنده ایجاد و نشر اولنان
مذهب مخصوصه تابع آدم و بو

مذهب منسوب و متعلق: وها.
بیلرک اعتقادی: عقاید وهابیه.

وَهَّاج {ص. عر. (د وهج) دن
وَهَّاج {س. م. (د زیاده یا نوب یک
پارلایان: سراج و هاج.

وَهَّام {ص. عر. (د وهم) دن
وَهَّام {س. م. (د وهه زیاده تابع،
یک قورندیلی.

وَهَّامَلِق {س. وهه تابع اوله،
وَهَّامَلِق {قورندی.

وَهَّب {سند. عر. ورکی، باغشلا.
وَهَّب {مه. عطیه، احسان، هبه.

وَهْی {ص. عر. ئ: وهیه.
وَهْی {الهک هبه واحسانی نتیجه.

سی اولان، الله ویرکیسی، خدا
داد: اونک تریه سی کسی دکل
وهیدر.

وَهْلَه {س. سند. عر. دقیقه، آن،
وَهْلَه {لحظه: وهله اولاده = ایک
ابتدا، بردن بره.

وَهْلَه {حد. عر. بردن بره، ابتدا:
وَهْلَه {بونو ایشیدنجه وهله باشقه

شی: ظن ایتدم.

وَهْم {سند. عر. ج: اوهام. ۱.
وَهْم {اساسسز و باطل فکر،

یا کایش زهاب. ۲. شهبه،
قورندی، تردد. ۳. ناخمس

قورقه.

وَهْنَاک {ص. فا. وهه تابع،
وَهْنَاک {وهمی غالب، قورندیلی،
متوهم.

وَهْمِي {ص. عر. ئ: وهیه.
وَهْمِي {حقیقته موجود اولمادی

حالیله فرض و تصور اولنان،
مفروض، موهوم: خط و همی.

وَهْمِيَّات {س. ج. عر. حقیقته
وَهْمِيَّات {موجود اولمقیزین تصور

اولنان شیشلر، موهومات.

وَهْنٌ } سذ. عر. ضعف، كو.
شكاك، قوت، نزل.

وای } حد، وار حافظه ایله «ای»
 } حرف ندا سندن مرکب
 اولوب، ایکونک مغنازینی
 محافظه ابتدیی حالد باشلیقه
 شعرده مستعملدر.

ويجيب } ووجبه قلامق. با: منجيب،
منجبه قلامق.

ویدہ } س. [Vite]، بورغولی
 ویدہ } چپوی؛ ویدہ آناختاری =
 ویدہ چوپرہ جک اوحی یاصبحہ
 وکسکین آت. ۲. بر دلیکک
 ایچندہکی بورغو، قولاغوز:
 بونک ویدہسی بوزوق.

ویدہ لامق } فتہ ویدہ ایلہ میخلا .
مق .

ویدہلی } ویدہ ایلہ ایلشد .
رامش .

ویران } ص. فا. ۱. بیفتیق،
خراب، غیر معمور.
ویران برخانه، برکوی. ۲. مح.
محزون، مکدر، تسایسز: کوهکلی
ویران اتدی.

ویرانلق } خراب و ایسر

ویرانه } س. فا. ۱. بیقلمش بنا
بر طاقم ویرانه. وارد ر. ۲.
بیقلمه، یوز طومش بنا، اسکی
خانه : بر ویرانه اونیورسور .

ویرانه‌لک } خرابه‌لری چوق
محل، خرابه‌زار :

وېرانه اکلېر ده آثار عتيقه آرابور،
سړ (فتو) (زياتوي) :

ویردیرمک { وردیرمک [۱ .
بالواسطه ویرمک ، اعطا و تسلیم
ابتدیرمک : وکیلترجی جاغروب
بارہی وردردی . ۲ . ویرمک

برافق ، ویرمه سته مصادعه
ایتمک : چوجق مدلیسنی ویرمه
راضی اولدی اما بابایی ویردیر-
مدی . ۳. صاندیرمق ، صاعه سته
مصادعه ایتمک : او مالی برابره
ویره جکدی آما اورتاغی ویر-
ورمدی .

ویرگو } یا ویرگی ۔۔ از بانزدی :
ویرگی } ویرگی ۔۔ ویریش :

عطيه ، داد ، دهره ، احسان :
ويرکي چوند. ۲. خزينه
دولته ويرلين جزیه ، رسم
تکليف : ويرکي بقايی ؛ دولته
ويرکي ويرور. || الله ويرکي =
داد حق. || ويرکي امانی = تحریر
املاک و املاکدن آندان رسم
امورينه باقان داوړه دولت :
ويرکي اميني = وقتيله بوداړه نک
باشی .

ویرگولی } یا ویرگیلی. ص. عطیہ
واحسانی بول،

محسن : ویرکیلی آدمدر .
 گم (ویرکیلی : ' : ویرکیلی)

ویرلی (ویرگولی)

۱. اعطا وتسام وانفی : **ویرمک**
اونک پاره سی دها ویرمادی . ۲.

می؟ ۳. مطف و اسناد اولفق،
تنسیب و توجیه اولفق : بوبله
ماهرانه برایش اوآدمه، اونك
قافته وراز .

ویرمک } فتہ (زباتزدی : ورمک)
۱. اعطا اتمک : پاکتی

٢. به واحسان اغك، با.
غشلاق: فقرايه ويرر، او كيميه
برشي و برمن. ٣. اوده مك،

تأديه ايتك : آلدېكز اشيائك
 ياره-سنى ويرديكزمى ؟ بورجنى
 وىرمك : استمبور . ۴ . اقراض
 ايتك : بكا اون ليرا وىركز ايكي
 آى صكره ويرم . ۵ . تسليم
 ايتك : عاقبت دشمن قلعه ي وىردى .
 ۶ . توجيه و تنزيه ، عطف و
 اسناد ايتك : يوله بر حركتى
 سزه وىرمم . ۷ . چيقارمق ،
 نشر ايتك : ايصالئجه فنا برقوقو
 وىرور . ۸ . حاصل ايتك ،
 حصوله كىتيرمك ، مقرر اولق ،
 ابرادى اولق : بو نارله سنده .
 نه وىرور ؟ بائقيه ياتيريلان آچقه
 نه قدر فائز وىر ؟ بو آغاج
 آرتق وىرمىور . ۹ . حمل ،
 تاويل ، تفسير ايتك : بوسوزنى
 نه وىرور سىكز ؟ بكا اولان دار .
 غيغلفه وىروروم . || افعال معاونه .
 دن اولهوق بر (ى) الحاق
 اولشان اصل فعلدن صكره
 سرعت و اكال بيان ايدر :
 آيو وىرمك ، كيديو وىرمك ، يا .
 زيو وىرمك ، كه هان آلوب بكمك
 وسائره ديمكدر . || آتش وىر .
 ملك = القى حربى ايتك ، ياقى :
 اورماه آتش وىردى . || آتسه
 وىرمك = ياقى ، احراق ايتك .
 || آد وىرمك = ۱ . تسميه ايتك .
 ۲ . آذيني خبر وىرمك . || آره
 وىرمك = فاصله وىرمك ، كمك ؛
 آره وىرمكسزىن = بلا فاصله . ||
 آرقه وىرمك = طباقى . || آرقه
 آرقه وىرمك = بربريه طباقى ،
 تماون و مظاهرت ايتك . || ال
 وىرمك . || ال وىرمك . || ال
 وىرمك = النى اوزادوب مصافحه

تسليمی : قلمی ویرہ ایلہ آلہیلر؛
ویرہ باراغی .

ویره } ۱. - (بنا) ۱. بردوزی به،
کسکسزین، آره سز، بلا
فامله : ویره سويلور؛ ویره
چویر بوردی ۲. - ۳. ماچونه
وساژره ماکینه سزک چویرلسی
قورمانده سی .

ویره جَک } - [زبازدی : وه .
 (ره جَک) بورج، دین،
 آله جق مقابلی : آره مزده آله .
 حق ویره جَک قالمی .

ویرهسی (رهسی) بدلی ایلمده
تأدیه اولغق اوزره اوافسان
آلیش ویریش، بیشین مقابلی:
ویرهسی به آلمی، صفاق؛ ویره
طوبلامق، ویرهسی آرقه سنه
کزمک = ویرهسی آلیش ویر-
بشدن اولان مطلوباتی ائستملک.

ویریش { س. زبازدی : وه.
اعطا. ۲. باغشلامه، ورکی،
بخش، عطیه، احسان. ۳. صا.
تیش، فروخت. ۴. پایلامه،
چیشمه، نغزیر. || آیش ویریش =
۱. اخذ واعطا، معامله. ۲.
مح. مناسبت.

ویریشدیر مک } فت. ازبازدی :
 مه ریشدیر .
 مک [چیقیشمی، سوکک .

ویریم { س. (زبانزدی : وه ریم)
(محصول، نمره : بو آغاجک،
بوتارله مک وریمی جو قدر.

ویریلی { ص. [زبانزدی : ویریلی]
محصولدار، مثمر : ویریلی
آماج، باغ .

دینی اعطایله ینہ صانانده
براقی. || تأمینات ویرمک =
صاغلاملاشدیرمق ایچون بر
قارشلیق کوسستمک. || جان
ویرمک = ۱. اولک، تسلیم روح
ایتمک. ۲. پک زبده آرزو ایتمک.
|| جانی ویرمک = فدای جان
ایتمک. || حق ویرمک = حقی
یولوق. || خبر ویرمک = خبردار
ایتمک، بیلدیرمک، معلومات
ویرمک. || دنک ویرمک = بلی
ایتمک. || زحمت ویرمک = یورمق.

|| سس و برمك = ۱. چاقرمق،
 سسلك. ۲. جواب و برمك.
 || سلام و برمك = آشنائي ايتك.
 || سند و برمك = تكفل و تمهد
 ايتك. || سوز و برمك = وعد
 و تمهد ايتك. || فلاشي سوي
 و برمك = اوکا بگزك، اونك
 كي طاشق : حريف كند.
 || يته تجار سوي و بردي. || شان
 و برمك = شهرت قزاقق. ||
 قاچاق و برمك = ۱. فرار ايتك.
 ۲. وظيفه باشنه كيتمك. ||
 قولاق و برمك = ديكلمك. ||
 معنا و برمك = ۱. ترجمه ايتك،
 كله بلكله باشقه برسانه چويره.
 رك او قوق. ۲. تاويل ايتك،
 باشقه بر مقصده حل ايتك : بنم
 بسوزمه، بورايه كليشمه . معنا
 و برمق .

ویرو { ض . ح . } زبازدی :
 کو شه یه کلمش ویا بوکلمش :
 ورو ورو : ورو قاتلامق ، کسمک .

ویره } تسلیم، بر قلمه و موتمنک
[زبانی : زوره]

ایتمک. || اله ویرمک = خبر ویروب تسلیم ایتمک، سرخی میدانه چقاروب متضرر و یا محجوب ایتمک: سزه سویلیهم اما بنی اله ویرمیک. || الله ویرسین = ۱. جناب حق ویر-
مین ۲. حصولی اوزو اولنور. || امان ویرمک = ۱. عفو ایتمک.
۲. مهلت ویرمک، مساعده ایتمک. || اودونج ویرمک = افراض ایتمک. || اوسته ویرمک = ۱. مبادلہ اولنان برشی، ایچون فضلہ برشی ویرمک: آراہلری ترامپه ایتمک ایچون اوسته بر قوشوم ویردم.
۲. فائده بکار ایکن متضرر او-
لمق: پارهنی آلمدقدن باشقہ غائب ایتدیکم شمشیه بیده اوسته ویرمش اولدق. || باش ویرمک = ۱. عمرینی فدا ایتمک، باش قومق. ۲. اوج کوسترمک، ظهور ایتمک. ۳. باشاقلاقمق، باش باغلامق. ||
باش باشه ویرمک = مشاوره ایتمک. || برکت ویرسین = الله یولق ویرسین: برکت ویرسینکه =
ایکیکه، الله شکر اولسونکه. || بل ویرمک = اکملک، اوکه طوغری قنبورلاشمق، بلی چیقمق: بو دیوار بل ویرمش.
|| بوی ویرمک = اوزامق. || بوین ویرمک = اطاعت، سرفرو ایتمک. || بای ویرمک، پاینی ویرمک = پایلامق، چیقشمق، سوکک: آناسنه باباسنه پای ویرمش = آروسلان آغزی دخی دینان بر جنس چیچک. || پی ویرمک = صاتین آلدیغنی تأمین ایچون رشیک قیمنتدن رmqدا.

ویز { ویزلدی، ویزلامق. با :
ویز { وز و سازه .

ویزه { س. (فر. Viser) برآمور
ویزه { طرفندق کورله سی شرط
اولان تذکره کبی اوراک بر
طرفه اولان «کورلشدر»
اشارتی : تذکره بی ویزه
ایتمک .

ویزیت { س. (یتا. ۱. زیارت،
ویزیت { عیادت : فلانه برویزیت
وبردم، بر ویزیته بورجم وار
ایدی. (اعاده ویزیته دییملی.)
۲. طیبیک برخسته بی زیارتی :
طیب اوج ویزیته ایتدی؛
بو طیبیک ویزیته سی چوقدر.
۳. طیب اجرتی : او طیبیک
ویزیته سی قاچ غروشدور ؟
ویشته { س. با : وشته .

ویغله { س. (یتا.) دالابالرده
ویغله { دیکین دیرکک باشندکی
ترصد موقی، چناقلی .

ویق { مه. بوغیلان آدم و یا
ویق { حیوانک چیقاردینی سی
تقلید وتصویر ایدر : ویق ویق
ایتمک. || ویق دییمک = هیچ
سی چیقارمامق. || ویق
دیدبرمه مک = میدال وبرمه مک.

ویقلامق { فل. بر بیوک مشقت
ویقلامق { آلتنده ازلک .

ویل { س. مر. یازیق. حیف،
ویل { دریغ : ویل اوصنعکاره که!
= حد. حیف! یازیق!

وینج { س. (نکا) بح. کیلرده
وینج { آخر یوکاری و فلوقة و
سازه بی قالبروب ایندیرمه
مخصوص اوله رق استیم ایله ایشلر
ماکینه : آتلی وینج ایله واپوره

آلیرل .

وینوق { س. (بلغارجه دن . —
وینوق { تلفظی : قوینوق) و قبیله
دولت عثمانیه خدمت عسکریه
سنده بولغش بلغار افرادی .

ویووده { یا و قووده . س.
ویووده { (اسلاوجه دن) و قبیله
بعض محارک اداره وضبط و
رابطه مأمور آدمیره دینلیدی :
غلطه و یووده سی؛ افلاق، بغداد
.. و یووده سی .

ویووده لی { یا و قووده لی. س.
ویووده لی { بر و یووده نک تحت
اداره سنده اولان بر : افلاق
و یووده لی .

ویسا { س. (یتا. Via) دومنی
ویسا { اورتیه آله رق کمی بی بو.
لندیغی استقامتده یوریتمه،
طوغری سییر .

{ هه، هاء. سه. (عرب. سه.)
ترکیه الفباک اوتورنجی حرفی

اولوب، تخفیف بر تلفظی و اودر.
اصل حروف سامیه صره-مده
بشخی حرف اولفله، رقم کبی
استعمالنده ه عددینه هادلدر.

شکل عبرانیسی 77 و شکل سر.
یانیسی 51 اولوب، یونانیده E, e
ولانیجهده E, e شکللیله حرکه
یرینه کچمشدر. خطمزده دخی
اسماء عربیه تک آخرنده و حالت

وقفده (ه) دن مبدل اولورق
وفارسی و ترکیه کله لکده آخرنده
«هاء-سکته» و «هاء-رسمیه»

اسمیه قحقه کبی اوقونورق
حرف املا عد اولنور. ترکیهده
کله تک اصلیه ادات ملحقه سی
آره-سینه دخی کیروب مثلا:

کله جک، یازدرق یازیلیر. لکن
اصل-کله تک آره-سینده وهله
مایمدی ساکن اولان بره جانک
ایچنده استعمالیه مثلا: گوزه
وسن یرینه «کودزه» و «هسن»

یازلمی عیندر. ترکی الاصل کله.
لرده حرف ایلکبی استعمالنده
قالین هجا ایل «ا» کبی اوقو.
نورسده «ا» صورتنده یازله.

سی خطادر: آله جی، یازهرق
کبی.

{ ض. ص. ع. ث. ها. ذ. ز. ه. ج. }
{ هم. } (کمره و یادن صکره
مکسور و سائر حالرده مضموم

اوقونورسده لسانغزده مستعمل
ترکیبات عربیهده اکثریا ساکن
اوقونور. [او، اوک، اوکا: رحه
الله علیه؛ رحه الله؛ له الحمد؛
منازع فیها: مشار الیها: موی
الیم.

{ ح. ح. ا. تنبیه و اخطار بیان
ایدر: ها! بردها یایعه! ها!

بن اوله شی ایستیم؛ صاقین
کیتمه ها! ۲. تشویق و تمجیل
ایچون: ها! یوزویک؛ ها!
باقلم: ها! بره ۳. سؤال ایچون:
کلدی ها؟ اوله ها؟ ۴. صکره.

دن خاطره کلن شی حقنده
قوللانیلیر: ها! سزه برشی
سویلیه جکدم؛ ها! صحیح اوله
ایدی. ۵. اشارت بیان ایدر،
ایشته: نا! ها! سزک آرادیفکیز
آدم؛ ها! بودر. ۶. تعجب
واستغراب بیان ایدر: ها! نه!

کوزل شی، نه بیوک آغاج.
تصدیق ایچون، اوت: کلیر.
میسک؟ - ها. || ها دینجه =

هایدیک دینجه، لزوم کوریلجه:
ها دینجه حربده عسکر حاضر
اولمی.

{ ض. ص. ع. ث. ذ. ز. ه. با. ه. }

{ د. فا. غیر ذی روح اشیایه
دالات ایدن اسماء فارسییه
الحاق اولنورق جملرینی تشکیل
ایدرکه بودرلو جملر لسانغزده
یک نادر قوللانیلیر: قضاها ی
اربه.

{ سه. ه. } حرف تک اسم
هاء { عربیسی؛ هاء سکته، هاء
رسمیه = کله تک آمرنده اولوب
فجعه فی تقویه ایدن «ه» حرفی:
فاطمه، بنده کبی.

{ ص. ع. ث. ذ. ز. ه. با. ه. }
{ هبوط (دن سه.) آشاغی
ایتن، دوشن، هبوط ایدن.

|| تدریج هابطه و. برشی تعریف
ایدر ایکن اوصافدن یوقار بدن
باشلا یوب آشاغیه اینک: عالم،
کاتب، خوشکو برآدم. (عکسنه
تدریج صاعد دینیر.)

{ سه. حضرت آدمک اوغلر.
ها ایل } ندن بری.

{ ص. ع. } «هفت» دن
ها تیف { سه. } باغران سلسن.
= سن. ع. فاییدن ایشیدیلن

سس. [نو حاله «هاتفند بر
صداء کلدی» تمبیری طوغری
اوله مازسه ده، باشلیجه بوصورته
قوللایلیور.]

هاج { س. با : خاج .

هادم { ص. مر. ن : هادمه .
[«هدم» دن سف.] یقان،
هدم و تخرب ابدن. || هادم
الذات : اولوم، موت .

هادی { ص. مر. ن : هادیه .
[«هدی» دن سف.]
طوغری بولی کوسترن، هدایت
و یرن .

هارب { ص. مر. ن : هاربه .
[«هرب» دز سف.] قاجان،
فرار ابدن .

هاروت { س. مر. ن : ۱. ماروت
دینان ملک رفیق ۲ .
مح. سحر آفرین .

هارین { ص. [عر.] «حرون» دن
[غلط.] کدن آکلماز
طوغری کیشز خوبیز (آت) .

هارین { ص. [«آرین» دن غلط که
[«آرمق» فعل ترکبسندن
مشققدر.] بورغون، ضعیف
زبون .

هارینلامق { فل. ۱. یوریلوب
[زبون اولق] ۲ .
(آت) خوبیز لایوب طوغری
کیتمک و کدن آکلماق .

هاضم { ص. مر. ن : هاضمه .
[«هضم» دن سف.]
سیندیرن، هضم ایندیرن : بو
صو یک هاضمدر؛ هاضم بر
علاج ایچلی .

هاضمه { س. مر. معده تک ییلن
شیشلی هضم اتمک قوت

و خاصه سی .

هالک { ص. مر. ن : هالکه .
[«هلاک» دن سف.]
هلاک اولان و یا اوله ییلن، قانی،
بقاسز .

هاله { س. مر. آت اطرافنده
هاله بمعاً کورین نور دائره سی،
آی آغیلی .

هامبار { س. [فا.] «نبار» دن
[غلط.] با : انبار .

هامپا { ص. [فا.] «هیا» دن
[غلط.] فناقلده آرقداش
و یاردیچی، یارداق، قفادار .
[ایلمکه استعمال اولماز.]

هامش { س. مر. کتباتک
[کنارینه یاز لان شرح
و ابضاح عبارته سی] درکنار،
حاشیه ۲ . مکتوب امضا اولندن
قدن سکره آلتنه علاوه اولنان
یازی، فر. Post-scriptum .

هاموت { س. [ناهی] تحریک اولندن
[قد «د» اولور]
قوشومک بوین حلقه سی .

هامون { س. فا. ککیش اووه .
[قیر، صحرا، دشت .

هامه { س. مر. ج. هوام . حیوا .
[نات زاحفه و بوجک کی
فورقونج و اکثریا مضر حیوان .
[تاریخ طبیعی اصطلاحنده فر.
Insecte دینان حیوانات جنسته
تخصیص اولمشدر.]

هامه { س. مر. باش تپه سی :
هامه پیرای تعظیم اولان امر
نامه لی و اصل اولوب تعظیماً
باشک اوزرینه قونان مکتوب .

هاند { مانی. با : فاند، قانی .

هانگی { ک. قغی و یا خانگی لغتک
املائی جدیددر . با :

قغی، خانگی .

هاوت { س. دوه سمیری، دوه تک
اورکو جنبه اوریلان
کوچک سمر .

هاوج { س. [فا.] «هویج» دن
[سبزه دن معدود اولان
معروف قرمزلی صاریلی او .
زونجه کوک : هاوج باصدیسی،
ترشیدی .] اصل ترکیبی :
کشیددر .]

هاوروز { س. [فا.] «آریز» دن
[غلط] صو دو کوله جک
قاب. لازمک، اوتوراق [باشلیجه
طوبراقدن بوسک و صیرلی
نوعه دینیر.]

هاوره { س. یهودی مبعدی،
[سیناغوی، سیناوون .
|| مح. یک کوردلیلی پر .

هاولامق { فل. [کوپک] باغیر .
[مق، هاوهاو اتمک .

هاولامه { س. کوپک باغیرمه سی،
[عوعوه .

هاون { س. فا. ۱. برشی دوکوب
[اوذلقنه مخصوص تخمه یا
معدن و یا طاشدن قاب : هاونده
دوگسک ۲ . توتون قیغه
مخصوص آت که آغزینه مربوط
سماطوری وارددر ۳ . خبره
واوبوس آتمه مخصوص قیغه
طوب . || هاوان الی = هاوانک
دسته سی . || هاونده صو دوکک =
عبله اشتغال اتمک .

هاوهاو { س. ۱. کوپک هاوولا .
[مه سی، عوعوه ۲ .
[چوچق اسانده] کوپک،
اوش اوش .

هاویه { س. مر. جهنم . ن .

هاه { حه. تمام، ایشته : هاه ! هاه } بنم آرادیم بودز. — با : خواه .

های { حه. تأسف و تکدی بیان ایدوب اکثریا شتم و بددعا تمبیرلی باشنده قوللانیر : های بدلا ! های الله بوسارقك جزاسنی و برسنین. || های های = ۱. اوبله، شهه سز، البته : های های بده کلیرز. ۲. فراح فراح : ویزر ویزر، قولای قولای : بو بولده ایکی آرابه یان یانه های های پکر. || های هوی = کورادی، پازدی، تأمل سحرکت : های هوی ایله کنجک کنجی دی، مالی یدی. || هایدن کان هویه کیدر = طوغریقله قزانیان مال تلف اولور .

هائپ { ص. عر. ذ. هائپه. «هپیته» هائپ { دن سف. } قورقاق .

هایدالامق { فت. های هوی ایله تمك، یورتمك جبالامق .

هایداماق { ص. آیفچی، چاپولچی، یئماکر، خیدود. ص. هایدامق { فل. ۱. سوروب آتین صدالریله هجوم ایتك .

هایدوت { یا خیدود. س. غلط فاحشی: حیدود و جمی حیادید. — تر. «هایدامق» دن ویا مجارجه «هایدوق» دن | طافع خرسزی، قاطع طریق، شقی .

هایدوتلق { ص. طافع خرسزانی، مکرومی، شقاوت .

هایدی { حه. «های» یله «دی» { دن مرکب } ۱. امر و

تنبيه و تشويق و تحييل ايجرن قولانیر : هایدی کیدهلم : ها. یدی ایش باشنه. — جمه خطاب اولندقمه «هایدك» دینلیر : هایدك چوقلر : هایدك یدی ! ۲. پکی، اولسون : هایدی اونی قبول ایدلم : هایدی سزك دید. یککزا اولسون. || هایدی هایدی = فراح فراح ، قولای قولای ، ویزر ویزر : او یوز اوقه قاندر بر هله سکسان اوقه بی هایدی هایدی .

هایطه { س. [دهها طوغریبی : هایدا هایتا] ۱. ها یدوت، حاصی، شقی. ۲. سرکش و خیلار آدم .

هایقرمق { فت. باغرمق ، های سوق ایتك ویا سبیت ویرمك : شو چوجنی هایقرماتك .

هایقرمق { فل. باغرمق ، های چیقارمق، کوردلی ایتك : بو حریف نه هایقرمور .

هائل { ص. عر. ذ. هائله. «هول» هائل { دن سف. } قورقونج ، هولناك : بر صدای هائل .

هایلامق { فت. های هوی دیهرك کوردلی ایله سورمك : حیوانلری هایلادیلر. || هایلا ماق = اهمیت ویرمه مک، مهمسه مه مک .

هایلاز { ص. ا غلطی : خیلار | های هوی ایله عمرینی یکیرن ایشسز و سرسری (آدم)، خیرسز، تذل : بو چوجق يك هایلاز اولدی هایلاز آلیشیدی .

هایلازلق { ص. ایشسزلك، تنبلك، خیرسزلق : سرسرینك .

هائله { س. عر. ایکی تمبیر } نتجه. سی هولناك وقایع منظوم تیاترو رساله سی، فر. Tra-gédie .

هایمانه { س. باشی بوش حیوانلری هایلابوب صالیور بزدکری چاپلر بر. || بح. هایمانه مانده سی = ایری و نذیل آدم. || هایمانه اوومسی = آقره ولاپنده بر قضا تشکیل ایدن واسع بر اووه : حیانه .

ههبا { سذ. عر. ۱. انجه توز : ههبا منشور = هوایه قاتمیش انجه توز. ۲. اسراف، تلف : هبا اولدی : ههبا کیتدی . ۳. بوش، بهوده، نافله : بو قدر چالیشمه سز ههبا کیتدی .

ههوب { سذ. عر. اسمه : هوبوب روح = روزگار اسمه .

ههبوط { سذ. عر. آشای یایخه، دوشمه : ههبوط آدم = حضرت آدم (عم) لك كوكدن یره انجه سی .

ههیه { سذ. عر. باغشلامه، بخش، عطیه، احسان : بومالی بكا صالحفنده هه ایتشیدی .

ههپ { ك. ۱. بوتون، جمیع، جمله، كانه : ههپ ایشلری بیتردك : ههپ عالم ییلیر : اونلر ههپ بوله در، ههیز ، ههیکز. ۲. هر وقت، دائما : او ههپ بوله پایبور : ههپ بنله اوغراش-یور. || آخری ساكن اولدیغی حالد ههپ غائب الحاق اولندقمه (ی) اوله جفته (سی) اولور : ههپی کیتدی : ههپنی کوردك : ههپندن زیاده = جمله دن اوستون، علی الخصوص، لاسما .

هَتَك { سذ. عر. بیرغه، یارمه؛ هَتَك عرض = پرده نا.

هَتَه پَتَه { موسی بیرغه، عرضه طوفته. مه. لافزیده شا. شیروب تردد ایتمه.

هَجَاء { سذ. عر. (تر. زبازدی؛ هَجَاء { مِهه } ۱. برحرکه ایله و بر.

دن اووقوان پرویا زیاده حرف ترکیبی : بر، ایکی، اوج هجادی مرکب کله : ۲. حروف و حرکاتی برر برر سبیله رُك اوقومه : هجا ایله اوقومق = هجایه مک.

|| حروف هجا = الفبائی ترکیب ایدن حرفلر که اولنرله خط یازییر .

هَجَاء { سذ. عر. با : هجو .

هَجَالْمَك { فذ. (زبازدی : هجه. هَجَالْمَك { له مک } هجاری یینی حروف و حرکاتی برر برر سبیله رُك اوقومق : هجایه رُك اوقویر .

هَجَالِ { ص. (زبازدی : هجالی) هَجَالِ { شوقدر هجایی اولان : بر ، ایکی ، اوج هجالی کله .

هَجَر { سذ. عر. (هاتک کسرله هَجَر { غلظدر } ۱. آریاق، فراق . ۲. ط. صابقلامه . هذیان .

هَجْرَان { سذ. عر. ۱. آریاق . هَجْرَان { فراق . ۲. اوودلاز آجی تاثیر، طوقفه : اوسوز بکا هجران اولدی : یورکده هجران واردر .

هَجْرَت { سذ. عر. ۱. کندی هَجْرَت { مملکتی تزله باشقه بر پره کیتمه، کوچمه، تبدیلی مملکت : چرکس لُک چوغی ممالک عثمانیه هجرت ایتدیلر . ۲. فخر عالم (صلم) افندمرک مکّه مکرمه دن

مدینه منوره یه نقل وطن بیورمه لری که تاریخ اسلامک

مبدئیدر : هجرت نبویه : هجر تدن مقدم : هجرتدن مؤخر .

هَجْرِي { ص. عر. ۱. هجریه . هَجْرِي { هجریته منسوب و متعلق : تاریخ هجری = هجرت سنیه نبویه سنه سندن اعتبار اولنان تاریخ اسلام : سنه هجریه .

هَجَبَت { سذ. عر. قصور، عیب هَجَبَت { کلام و لسان حقنده قولانیلیر .

هَجْو { سذ. عر. (هاتک کسرله هَجْو { غلظدر } شمرأ و هرل طریقله ذم : هجو ایتک .

هَجْوَد { سذ. عر. و :

هَجْوَع { سذ. عر. آز اوومه ، هَجْوَع { اوقوسزلق، اوبانیق طورمه .

هَجْوم { سذ. عر. ۱. صالدرمه ، هَجْوم { اوستنه یورمه، بردن قوشمه، اوششمه، صولت : کوپک اوزرمزه هجوم ایتدی : آریلر بزه هجوم ایتدیلر . ۲. ع.

حرب ایدرک دشمنک اوزرینه صالدرمه، باصمه : قلعه دن هجومله چقیدیلر : سواریلرک پیاده اوزرینه هجومی . ۳. ط. بدک بر محله قان و سائر اخلا طک بریکمه سی : هجوم دم : هجوم اخلاط .

هَجْوِي { ص. عر. ۱. هجویه . هَجْوِي { هجو دینلن ذمه دائر شمره منسوب و متعلق : آثار هجویه .

هَجْوِيَه { سذ. عر. ۱. هجویات . هَجْوِيَه { هجویی متفنن شعر .

هَجْم { سذ. عر. ۱. هجاء . هَجْم { هجاء .

هَجْمِي { سذ. عر. ۱. هجیم . هَجْمِي { جنسیله دیگر برجنسدن طوغشم ملز آت . ۲. قوشوده قولانیلان پک یوروک برجنس دوه مهارى دومه سی .

هَدَا { یا هدی . سذ. عر. ۱. هَدَا { طوغری بول، راه راست . ۲. دین حق، دین اسلام : والسلام علی من اتبع الهدی = سلام دین حقه تابع اولانلره اولسون .

هَدَام { سذ. عر. ط. دَکیز هَدَام { طوغته .

هَدَايَا { سذ. عر. فد : هدیه . هَدَايَا { با : هدیه .

هَدَايَت { سذ. عر. ۱. طوغری هَدَايَت { یولی آرامه، طوغری بوله کیرمه . ۲. من طرف الله برینک قلبنه الهام اولنان طریق حق آرامق آرزوسی : کند . یسنه هدایت کلدی : هدایت ربانیه . ۳. دین حق، دین اسلام .

هَدَب { سذ. عر. ۱. هداب . هَدَب { کیریک . مؤکان . ذ .

هَدَر { سذ. عر. ۱. قانک انتقا . هَدَر { سز و قصاصسز دوکله سی، بر قنلک انتقام و قصاصسز قاله سی . ۲. بوش پره صرف اولنمه، تلف و هیا اوله . ۳. برینک قناتی قانوناً مباح ایدوب قاتانی مؤاخذه ایتمه : اشتیاق قانی هدر اولندی .

هَدَف { سذ. عر. ۱. نشان ، هَدَف { نشانگاه، آماج : هدفه اورمق، اصابت ایتک . ۲. مج . قصد و مرام اولنان نقطه : هدف مقصودی .

هَدَم { سذ. عر. بيقمه، برسانی
دوشورمه، تحریب: }

مشرف خراب اولان ابنیه ی
حکومت هدم ایتدی ر.

هَدْدُ { سذ. عر. چاوش قو-
شی. }

هَدْيُ { سذ. عر. با: هدا. }

هَدِيَّة { سذ. عر. چ. هدایا. ۱.
آرمغان، پیشکش: هدیه }

بیه: هدایای کرانهها. ۲.
محض شریف بدلی. (آچه ابله

آلتوب صائلمسی حقنده بر
حدیث شریف سروی اولمغه

بدلی هدیه ابله تأویل اولنور.
— سائر کتب حقنده استعمالی

نابخلرد. }

هَدِيَّة { ح. عر. آرمغان صور-
تیه، پیشکش اولورق. }

هَدِيَّة لَكَ { ص. هدیه اولورق
تقدیمه شایان، بک

نفیس: هدیه لك ماللر.

هَذَا { ش. بو شو. (بعض تعبیرات
عریه ده مستملدر: }

لهذا = بونک ایچون؛ مع هذا =
بونکله برابر: فی یو مناهذا =

بونکونکی کونده: الی یو مناهذا =
بونکونه قدر.

هَذِيَان { سذ. عر. ۱. صاقلامه.
۲. صاچه، هرزه،

یاوه، خاط: هَذِيَانِک سولیک.

هَر { ک. فا. استغراق بیان ایدر،
هر بر اولورق جمله، مپ،

هر، کل: هر کشی: هر خانه.
|| هر بار = هر دفعه، دائما.

|| هر بر = کل واحد، هر: هر
بر بر طرفه چکر. || هر تلدن

چالار = هر ایشدن آکلار،

چوق ایشلر بیایر. || هر چند =
هر نه قدر || هر چه بادا باد =

نه اولورسه اولسون || هر دم =
هر آن، دائما. || هر دم بهار،

هر دم تازه = برجس چچک.
|| هر کس = هر بر آدم، بوتون

خانی. || هر کون = کل بوم.
|| هر گونک = اوده کییلن مانی

(ایسه). || هر کیم = کیم اولورسه.
|| هر باصل = هر نه درلو. || هر

ناصله = ناصل اولدیه اولدی،
اوزاتیم. || هر نه = هر شی: }

هر نه اولورسه؛ هر نه ایسترسک.
|| هر نه ایسه = ناصله. تفصیلا.

ته حاجت یوقدر. || هر نه دن
ایسه = هر خانی سبیه منی ایسه،

سبی لازم دکل. || هر نه دهه =
هر بر یرده. || هر نه قدر اهر

قدر = نه قدر اولسه، کرچه.
|| هر نه وقت = نه زمان اولسه،

هر بر نهه. || هر وقت = دائما.
|| هر باندن = هر طرفدن. || هر

یرده = هر محله.

هَر اس { س. فا. قورقو قورقه.
اورکمه: خوف و

هراس.

هَر اسان { ص. فا. قورقاق،
اورکک: هراسان

هراسان = قورقه قورقه،
اورکدرک.

هَر ام { سذ. چ. عر. فد: هر م.
با: هر م. (هرام کی.) }

هر ایننه { ح. فا. البته، همه
حال. }

هَر ب { سذ. عر. قاچه، فرار.
ذ. }

هَر ج { سذ. عر. قاریشیقاق،
(کورلدی، نظامسزاق. }

|| هر ج و سرج (ص کی) قارمه
قاریش، انتظامسز: آلت اوست.

هَر جایی { ص. فا. هر یرده بولنور،
محل مخصوصی اولیان،

سرسری، در بدر. || هر جایی
بنفشه = برجس مذکشه.

هَر زه { س. فا. بوش لاقردی،
صاچه، هذیان. || هرزه

گو = صاچه صابان لاقردیلر
سولین، هذیان ایدن. || هرزه

وکیل = وظیفه ی خارجنده
هر ایشه قاربشان مناسبسز

آدم.

هَر ک { س. باغک دالارینی وفدا.
نلری و فاصلیه کی

شیئلری باغلامق اوزره یره
دیکیلن کویک دستک: هرک

دیکمک؛ هر که آلتی، باغلا-
مق. }

هَر ک { یا هیرک. س. قره مان ابله
قیوبریچیدن ملز یا صیحه

قوروقلی قویون جنسی.

هَر گاه { ظن. فا. هر وقت،
داثما. }

هَر گله { س. با: خرگه.

هَر م { سذ. عر. زیاده اختیاراتق،
چوق قوجامش آدمک

حالی وضعی، ضعف پیری.

هَر م { سذ. عر. چ: هر ام،
اهرام. ۱. مصرده زمان

قدیدن قالش مشهور مخرو-
طی جسم ابنیه نک بهری. ۲.

ر (هندسه ده) مخروطی شکل؛
هرم ناقص = بر طرفی اکسیک

مخروط.

هَر م { ص. عر. بک اختیار و
ضعیف (آدم). ذ. }

هرمز { یاخود هرمزد : س. فا. }
هرمز { اسکی ایرانیک عبادت
ایستکاری یکی معبودن خیر
الهی زرم ایستکاری قوت .

هرمز { س. فا. ۱. ماده آغنه
هرمز { با. ۲. هرمزد یوغازی
جوارلنده حیقان آق اینجی .

هرمی { س. مر. ۵. هرمیه . س.
هرمی { هندسه ده } مصر اهرامی
شکلنده اولان ، مخروطی :
هرمی الشكل .

هره { س. ع. دیشی کدی .

هزه { س. مر. هزل ، اکلهه ،
جدی اولیان سوز . ۵ .

هزار { ع. د. ج. : هزاران .
هزار { بیک ، الف : هزاربار =
بیک کره ؛ صد هزار = یوزیک .
|| هزارفن = ۱. چوق صنعتلر
اجراسنه مقتدر . ۲. = ج. بیکره ،
بیکرجه .

هزار { س. فا. بابل ، عذاب .

هزارن { س. با. : حیزران .

هزارن { س. ا. فا. : هزاررنک ،
هزارن { دن } یاراقلری دره
اوتنه بکزر مختلف رنگلی بر
جنس چیمک .

هزال { س. مر. ط. آریقلق ،
لاغرراق ، ضعیفک .

هزام { س. موسیقیده بر مقام
مخصوص .

هزبر { س. فا. آرسلان ، شیر .
|| ج. جسور آدم دلا .
ور .

هزج { س. مر. عروض بحر .
هزج { لرندن بری : بحر هزج .
|| مو. بسته لوده مستعمل بر اصول .

هزل { س. مر. ۱. لطیفه ،
شاقه ، لطیفه طریقله
سویلبان سوز ، مزاح : هزله
ماتلدر . ۲. لطیفه طریقله سو.
یلن حکایه و یا شعر . || هزل
آیز = مزاحله قاریشیق . || هزل
کو = شاقجی .

لطیفه قبالی و ظریفانه . هزل ایسه
اکثریا آچیق و آرزوق بی ادبانه اولور .

هزلیات { س. ج. مر. هزل
و حکایات و یا سوزلر : هزلیاتی
چوق سور .

هزیمت { س. مر. ۱. مر. تر .
کیانده « هزعه » ده
اولور . [یوزغولق ، صیندرغی ،
مفلویت : دشمن عسکری
هزیمته اوفرادی ؛ بیوک بر
هزیمتله کروی دوندی .

هستی { س. فا. واراق ، وجود ،
موجودیت . ۵ .

هش { س. مر. کیم . کورک ،
قولای قیریایر .

هشاشت { س. مر. کیم .

هشت { ع. د. فا. سکر ، ثمان ؛
هشت هشت بهشت = سکر
جنت ، جنتک سکر قاتی .

هشتاد { ع. د. فا. سکسان . ۵ .

هشتم { س. فا. و .

هشتمین { س. فا. سکرنجی ،
ثمان : باب هشتم =
سکرنجی باب ؛ سپهر هشتمین =
سکرنجی (قات) کورک .

هشیار { س. فا. با. : هوشیار .

هضم { س. مر. ۱. سیندرمه ،
معهده اریته : یدیکتی

هضم { هضم ایده میور ؛ هضمی قولای ؛
هضمی زور . ۲. ج. تحمل ایتمه ،
یومعه ، جواب و یرمه مه :
پدرمدن اوقدر سوزلر ایشتیم
هضمی هضم ایتم .

هضمی { س. مر. ۵. هضمیه . ط.
هضمی { هضمه منسوب و متعلق .

هضموم { س. مر. « هضم » دن
س. ۱. چوق هضم
ایدن ، هضمی قوتلی . ۲. ج.
چوق تحمل ایدن ، ایچی گکیش .

هطمان { یا آتامان . س. (ایچیدن)
سابقده قزاق عسکرینک
سرکرده سی .

هفت { ع. د. فا. یدی ، سیمه :
هفت اقلیم = اقالیم سیمه ؛
هفت آسمان = یدی (قات)
کورک .

هفتاد { ع. د. فا. هفتش : هفتاد
ساله = هفتشک ، هفتش
باشنده .

هفتم { س. فا. و .

هفتمین { س. فا. بدنجی ، سابع :
باب هفتم = بدنجی باب ؛
سپهر هفتمین = بدنجی (قات)
کورک .

هفته { س. فا. (تر . زبازدی :
هفتا [زمان تقسیماندن

یدی کونک مدت ، یدیدن عبا .
رت اولان کونلرک بر دوری ،
اسبوع : یوهفته ؛ یکن هفته ؛
کله جک هفته ؛ هر هفته ؛ هفته ده
بر ؛ هفته لجه . || هفته باشی =
هفته تک صوک کونی ، جمه ابر .
نسی .

هفته لقی { س. (هفته ک یازمه ده
[معنا یوقدر .] هر هفته
و هفته ده بر واقع اولان : هفته لقی

غزته = هفته ده بر جيقان =
سه هفته اعتبارله و برلين اجرت
ويا آياغه محسوباً بهن هفته
و برلين آقچه : بو مرتبكه هفته
لنى نه قدردر؟ بوكون هفته لنى
و برديكنز كوندر: مفاذه هفته
لنى كسى .

هفته لنى = هفته لنى احرتله
هفته لنى : ايشاين : هفته لنى
رنجبر .

هفوه = سه عر ج : هفوات
هفوه ۱ . سورچه آياق قايغه
۲ . مج يا كاهه . خطا .

هكام = سه عر . « عكام » دن
هكام . غلط : با عكام .

هكبه = اشيا قومغه مخصوص
هكبه ۱ و حيوانك اكر قاشينه
يكچيله بك صورتده ايكي طرفلى
مشين و يا قيل و سائر دن
كوچك خرج ، چفته طورده .

هكبه لى = سه اوموزنده هكبه .
هكبه لى = اي اولان . هكبه لى
آطه = استانبول قيرنده كى بك
آطه لريك اينجينسى ، خالى .

هككدا = سه عر . ۱ . بويلهجه ،
هككدا = بو صورتله . ۲ . ينه
اويله ، كندك : بن اويونى سوم
سزده هككدا . (وغيره) الى آخره
وقس على هذا البواقي كى بر
معنا ايله يعنى فر . etc . مقامنده
استمالى غلط فاحشدر .

هكيم = سه . « حكيم » دن غلط
هكيم (التزى) طبيب : كندبى
هكيمه كوسترمك : كوز هكيمى ؛
دش هكيمى ؛ فاماليا هكيمى .
(طبيب ديمك و يا خود حكيم
يازمق دها و واقدر .)

هكيمك = سه ۱ . هكيم صفت
هكيمك (وظيفه سى ، طبابت :

هكيمك ايدوبور ، هكيمكى ايدوبور .
۲ . فن طب : هكيمك اوكرنيور .

هكلا = سه عر . ۱ . اوله . كبر .
هكلا = مه ، فوت ، مرد : ر
چوق حيوانلر هلاك اولدى .
۲ . صرف ، تلف نحو : برباد :
اوقدر ثروت هلاك اولوب
كيتدى . ۳ . چوى بورمه بيوك
بورغوناق زبون دوشمه : بوپول
بزي هلاك ايتدى : چوق
آغلايه آغلايه هلاك اولدى .

هلال = سه عر يكي آي ر
هلال = ايكي كونك آي || ع .
محبوبه نك يكي آي رسمنده قاشي :
هلال ابرو = قاشي يكي آيه مشابه . ||
هلال احمر = اوروپا لريك صليب
احمرى برينه دولت اسلاميه ده
ميدان حريده مجروحى قالدروب
باقق وظيفه انسانيتكارانه سسيه
موظف هيتكه قرضى برهلال
شكى علامت فارقه سيدر .

هلال = سه . (عر . « خلال » دن)
هلال ۱ . ديش وقولاق قاريشد
بره جق چوب كه تخته دن بوينور .
زدن و كيسك و فبل ديشندن
يا باغه دن اولوب بر طرفى سيورى
و بر طرفى كوچك قاشيق شكلنده
اولور . ۲ . اطفاك هيجالديكرى
حر فرلى كوسترمك ايچون كتابتك
آرسته قودقلى ايره .

هلالى = سه عر . نه هلاليه يكي
هلالى = ي شكلنده اولان .

هلاليه = سه عر . نيا يونانيدن
هلاليه = اخوذا و لهرق خايدونيا
دخى دينان نيات ، قرلا نچاق .

هلام = سه عر . كيم الماسه كى
هلام = طوكوش ماده كه با شلعيه
اندن جيقار ، فر . Gélatine .

هله = سه عر . يك مؤثر او .
هله = الدير يچى زهر هلام =
سم قاتل = سه عر . سم مؤثر .
هله لريك = فل قاينار ايكن هليمه
پينا ايتك ، قوبو .
لاشيق .

هله = سه ا . فا . آلو (= اريك) دن
هله = عطا قبز سمه سى دينلن
شفتالينك بر نوعى .

هله = سه ا . خصوصيله على
هله = الخصوص ، لاسيا هله بن
اولدن بوايشى بكنمدم هله سزه
اوسوز هيج دوشمردى ۲

هله = نهايت : هله كدى ؛ هله
بوايشى ده بيتيردم ۳ . قالدى كه ،
كلم : هله بزم آلاشيك ايشنه عقل
ايرديره دمدم ۴ هيج اولما سزه ،
بارى ، بو قدر اولسون : هله
سن شوى ياز ؛ هله اوقوبه لم بر
كره . = سه عر . ۱ . تخدير و تميز بر
بيان ايدر : هله باق ؛ ۲ . اخافه
و تهديد بيان ايدر ، باقم : هله
كل ؛ هله الكى سور ؛ ۳ . مكرور
اولهرق دى ايمدى ، ذى باقم ،
طوخراسنى سويله معناسنى افاده
ايدر : هله هله نه مقصده كلد بكنز ؟
هله هله ناصل اولدى ؟

هليله = سه . فا . (تر . زبازى :
هليله [خليله] تخملى طيله
مستعمل بر نبات كه انواعى وارد :
قره هليله : صارى هليله .

هليمه = سه عر . بوغداى و برنج
هليمه = كى بعضى حبوبات قاينامه .
سيله حاصل اولان قوبو و لزوجتى
صو . (زبازدى : هله .)

هلم = سه عر . (فارسيدن) ۱ . ايكي ويا
هلم = زياده شينك و على الخصوص
اضدادك بر اكده بولنديغه دلا .
لله برابر عطف بيان ايدوب

اکثراً مکرر قوللائیلیر: هم
سزی هم بی ایستور: هم نیاز
هم سونلک ایستور: ۲ [یا لکر
قوللائیلوق] برده، ذاتاً، شو
راسیده وارکه: هم بن سزه
سویلیدی ایدم: هم بکا بیاخت
بوله مازسکر: هم نازوسی وار.
|| همده (همده) = برده: همده
سز بواشی درعهده ایستیکر.
|| هم ... همده = پنجی معنا
ایله قوللائیلیر: هم تیلور همده
سونلک ایستور. || هم دخی =
ودخی، بوندن باشقه. (اسکیشدر.)
هم } د. فا فارسی و یاعربی اسملرک
باشنه کلوب تر. } داش
اداتی کی مشارکت و رفاقت بیان
ایدر صفتلر تشکیل ایدر: همیزم
بر مجلسده اوتوران: همرای =
بر فکر و رأیده بولنان: همپا =
آیاقداش: همراه = یولداش.
[ماده آشفه دک] هم = دن تقریق
ایچوژ مابعدیله بیتشیک یازلیدر.
س. س. ع. ج. هم: هموم. ۱.
هم } غایله: مشکل ایش. ۲. ناسه،
قایغو، غم، کدر، حزن.
هم } ض. ج. ذ. ع. فد. ه. با:
هم } ض. ت. ع. فد. ه. با: ه.
هم } یا های. س. جزایر بحر محیطده
بولنان بر قوش، جنت قوشی،
عو. دولت قوشی || هم. سمادت،
قوتلیق، نائیت. || همپرواز =
یوکسکلرده اوچان، وجم. حال
هم. (اسکی یونانیلرک فنیکیس
Phénix دینکلی قوشده شر.
فده «هما» دینیلور.)

همال } س. فا قرین شریک اور.
ناق. || بی مان قرین و شریکی
اولیان، مانندسز، فی نظیر.
همام } س. س. ع. ج. هم.
{ هم = دن صد. ا. همت
صاحبی، بلند همت، برایشه
عهد و غیرت ایدن آدم.
همام } س. س. ع. ج. فد. هم.
با: هم.
همان } ظ. ح. فا. اتر. زبازدی:
همن ۱. آئیده، درحال،
در عقب، چابو حاجی: همان حال.
ضربلایوب کتیردی: همان صو.
ینوب یاندی. ۲. آز اول:
سرکلدی ککرده بی مان قائم شیدیم:
مان یاتشیدیم. ۳. دائماً، مقادیر.
بلا فاصله، بر دوزی به، آره سز:
مان سویلر: مان یور یور. ۴.
تقریباً، صانکه، کی: مان قالدی =
یک آز قالدی، صانکه قالدی:
مان یوقدر = یوق کیدر: ایکسی
مان بر در. ۵. آز قالدی:
مان دوشیوردیم. ۶. یالکیز،
آنجیق، تک: همان بر اوس
واردر: همان شو ایلیکی وار
در.
همانا } ح. فا. صانکه. ذ.
هماندم } ظ. فا. و:
همانگاه } ظ. فا. اوآئیده. در.
حال، در عقب. ذ.
همای } س. فا. با: هما.
همایون } س. فا. ۱. قوتلی، سعا.
دلی، خجسته، مبارک:
طالع هایون: نامه هایون. ۲.

صاحب دولت و سلطنت اولان
پادشاه دیشان حضرتلریشه
منسوب و متعلق، شاهانه،
ملوکانه، سلطانی: سرای هایون =
سرای پادشاهی: اندرون هایون =
اسکی سرای، و قتیله حرم
خاص: آمده دیوان هایون =
باب عاینک مابین هایونله اولان
مخا برانته مخصوص قلم:
دیوان هایون قلمی = باب عایده
معاهدلرک، فرمانلرک، براتلرک
قید و ضبطنه مأمور داتره
خط هایون = اساساً خط دست
هایون و علی الاطلاق جانب
حضرت پادشاهیدن صادر اولوب
رسماً و علماً اوقونان فرما زعالی:
کلخانه خط هایونی: باب عایده
خط هایون اوقوندی: اردوی
هایون: دوتخی هایون. || مو.
بر مقام.
همیزم } س. فا. مجلس عشرت آر.
قدائی، رفیق، ندیم.
همپا } س. فا. آیاقداش، رفیق.
همپایه } س. فا. بر پایه و رتبهده
بولنانلرک بهری، اقران.
هممت } س. س. ع. ج. هم. جمع
الجمی: همیات. ۱. قصد،
نیت، ذهن و قلبه اولنان تصدی:
انسان همته یک بیوک ایشلره
موفق اولور: طلی همته، بلند
همته = بیوک و عالی ایشلره تصدی
ایدن. ۲. جهد، سعی، غیرت:
بولارک توسیع و توسعهده همته
ایندی: بومکتب آنجیق اوتک
همتیه وجوده کلدی: هم علیه.
لرینک بیدریغ بیورلسی. ۳.
لطف معامله لطفکارانه: همته

بيورك؛ همتكزله. ۴. توجه
معنوی، امداد روحانی؛ پيرك،
شېك همتی اوستردن اكسيك
اولسون. ۱. بو صوك ايكي معنا
عربیده يوقدر. — عربی ترکیبته
« همه » صورتنده ده قوللا.
نیاير. ۱.

همه { ص. فا. دك، مساوی،
بکزر، شبه، نظیر. ۱۱. بی
همتا = بی مثل، بی نظیر.

همج { سذ. عر. ۱. قویون و سائر
حيوانلرك كوزلرینه و آغز
لرینه يايديوب ازعاچ ايدن كويك
برجنس سيكك. ۲. مح. شاشقین
آدم، جویله.

همجنس { ص. فا. ۱. برجنسدن
اولان، جنسی براولان:
همجنس حیوانلر. ۲. بزجنسیت
و قومیته منسوب اولان، بر
قوم افراددن بولنان.

همجنسلك { س. ۱. برجنسدن
اوله: او ايكي حيوان
بر برینه بترمه يورسده آره لرنده
همجنسلك يوقدر. ۲. بر قوم
و جنسیته منسوبیت، بر قوم
افراددن اوله: كندیسيله
همجنسلكدن باشقه بر مناسبتیز
يوقدر.

همجوار { ص. فا. ۱. بر جوارده
بولان قوشكو كند.
يسيله همجوارز. ۲. جوارزی
قاس ایدن، محدود: همجوار
دولتلر، قضال.

همجوارلق { س. ۱. قوشكو.
لق. ۲. همجود
اوله: بخارا ايله خيوه خانلری
همجوارقلری مناسبتيله ...

همحال { ص. فا. بر حالده بولنان،
حالاری مشابه و یا بر
اولان بزم ارقداشله همحال.

همحدود { ص. فا. سینورلی بر
محدود { اولان، ممالكتلری
ملاصق بولنان: فرانسه ایتالیا
و اسپانیه ايله محدود در؛
همحدود دولتلر، ایالتلر.

همخانه { ص. فا. بر اوده اوتو.
رانلرك بهری: كند.
يسيله بر سنه همخانه بولندق.

همخوی { ص. فا. برخانی و طبیعتده
بولان.

همدرد { ص. فا. عین درد و كدره
دوچار اولانلرك بهری:
انسان همدردیله حالاشه ییایر.

همدست { ص. فا. برلكده چا.
ایشان، آرقداش:
همدست وفاق ایدیلر.

همدل { ص. فا. قلب و فکری
بر اولانلرك بهری، بر
مقصد و آرزوده بولنانلرك بهری:
همدل و همزبان ایدیلر.

همدم { ص. س. فا. برلكده یاشا.
یان. رفیق، آرقداش،
ندیم.

همدیگر { ك. هرايكينك ديكری:
او ايكي اورتاق همدیگر.
يله ایی كچینیورلر.

همراز { ص. فا. سرداش، محرم
اسرار.

همراه { یا همزه. ص. س. فا.
بولداس، بول آرقداشی.

همرأی { ص. فا. بر فکر و رأیده
بولنان، همفكر، متفق
الزأی: بن اونكه داغما همراى
ایدم.

همربه { ص. فا. بر رتبه ده بولنان،
رتبه لری بر اولانلرك
بهری، اقران.

همركاب { ص. فا. آتلی یان یانه
یوروین، برلكده
ینوب كیدن.

همرك { ص. فا. بر نكده بولنان،
رنكری بر.

همره { ص. فا. با: همراه.

همزانو { ص. فا. دیز دیزه اوتو.
ران، آرقداش.

همزبان { ص. فا. ۱. بر لسان
اولانلرك بهری: جمله سی همدل
و همزبان ایدیلر. ۲. عین لسانله
مستكام اولانلرك بهری: چركسلر
بر قاج طائفه منقسم ایسه ده
جمله سی همزباندر.

همزه { سذ. عر. ۱. حرف مد
و یا حرف املاكي اوقو.
نیوب بی قهقی تقویه به مخصوص
اولیوب كندی كندیتنه متحرك
و یا ساكن اوقونان «ا» حرفیكه
عربیده اصلا الف دینلز و اكثریا
حرکه سنه كوده اوستنده و یا
آلتنده (ء) اشارتی ده بولنور:
أجر، اسم، مبدأ كي. ۲. (ء)
شكندنه یازیلان حرفكه لسانخزده
«همزه الف» دخی دینلیر. ۱۱. (ء)
(صرف عربیده) همزه وصل.
با: وصل: همزه قطع = همزه
وصلك غیری اولان همزه.

همساز { ص. فا. اویان، اویفون،
موافق.

همسال { ص. فا. یاشیت، همسن.

همسایه { ص. س. فا. قوشكو،
جار.

همسبق { ص. فا. درس شریکی،
درس آوقیانلرک بهری،
درس آوقیانلرک بهری.

همسرا { ص. فا. ۱. رفیق، آر.
یکدیگرینه
نسبتله زوجینک بهری، رفیق،
رفیق: همسر عزیز.

همسفره { ص. فا. بر سفره ده ملک
پنلرک بهری، سفره
آرقداشی.

همسین { ص. فا. یاشده برابر،
یاشیت. همسال.

همشهری { ص. فا. بر شهر اها.
لیسندن اولان،
ملککتلی: برهمشهری کلش.

همشهری ملک { ص. بر ملک اها.
لیسندن اولانلر
پیننده کی مناسبت ملککتلیک

همشیره { ص. فا. قیز قارندش،
خواهر، اخت.

همشیره زاده { ص. فا. قیز قا.
رنداش اوغلی
ویا قیزی، همشیره دن یکن: بنم
همشیره زاده مدر.

همصحبت { ص. فا. برلکده
صحبت ایدن. کو.
ریش، قوگیشان: دائماً اینی
آدملرله مصحبت اولمی.

همعصر { ص. فا. بر عصر وزمانده
یاشایان ویا یاشامش
اولان، معاصر: همعصری اولان
شمرات تراج احوالی یازمشدر.

همیمان { ص. فا. دیزکینلری برابر
اولان اولان. یعنی برلکده
حیوان یوردنلرک بهری، آت
باشی برابر، همرباب.

همکیش { ص. دیندش، مذ.
هیداش.

هم { ص. ج. عر. فد: همت
با: همت [اساعزده جمع
الجمع اوله رق «همات» دخی
قولانیلیر]

هممذهب { ص. ص. فا. بر مذهبده
بولنان، مذهبداش.

هممشرب { ص. فا. بر مشربده
بولنان، طبیعی و
طرز میشتی بر درلو اولان.

هممعنا { یا همعنی. ص. فا. بر
معنا بیان ایدن، مناجه
مشترک، مترادف.

همنام { ص. فا. اسملری بر او.
لانرک بهری، آداس،
سمی.

همنشین { ص. فا. برابر او توران،
جالیس.

همنفس { ص. ذ. مصاحب، همدم،
آرقداش.

هموار { ص. فا. ۱. دوز، مستوی.
۲. اوینون. موافق.

همواره { ظ. فا. دائماً، هر
زمان.

هموم { ص. ج. عر. فد: هم.
با: هم.

همه { ک. فا. هب، بوتون. ذ.

همیان { ص. فا. کیسه، طوره،
جانطه. ذ.

همچک { ص. ص. کوبدن شهره
یکی کلوب برشی: یینلر
قبا و شاقین آدم: بوس بوتون
همچک بر آدم.

همیشه { ظ. فا. دائماً، هر زمان،
هر وقت.

همیل { ص. ص. عر. نبا. صاری
صارماشیق دخی دینان
بر نبات.

هند { ص. م. «سند» لغتیه
بر اولوب اساساً بر بیوک
ایرمانگ اسمیدر. [آسیا قطعه.

سنگ جنوب طوغری ممد اوج
بیوک شبه جزیره مک اوردده
بولنان اک بیوکتی تشکیل ایدن
واسم بر عملکتدر. || هندجینی =
مذکور اوج شبه جزیره مک اک
شرقی که هند ایله چین آره.

سندھ واقع اولوب برمان و سیام
و آنام و سائر خطه لری حاویدر.
|| هند غربی = ابتدای کشفنده

هند اولدیی زعم اولنان آسیقا.
|| هند طاوغی = آسیقادن کلش
اولان معروف طیراهلی. هندی.

|| هندقاشی = مج. پک قیتی و بولناز
شی. (اکثر یا استهزا طریقله
قولانیلیر. || هند کتابچی =
بوللی هند قاشی.

هندیابه { ص. عر. سزه و صلاته
کئی قولانیلان معروف
میخوشجه باراق، گوسیک: آق،
قره هندیابه = نوع لری.

هندستان { یا هندوستان. ص.
م. هند ممالکی. ||

هندستان جوزی ۱۰ بهاراندن
معروف سرت دانه که معده یی
قیزدیرمق و صانجی طوردیر.
مق ایچون ینیر، جوز بو. ۲.
قبوغی سرت وایچی کستانه کئی
بیاض و مفدی پورتقالدن بیوجک
برمیوه، نارجیل، قوقه.

هندسه { ص. عر. فا. «اندازه»
[دن مغرب] علوم ریاضیه دن اوله رق اجسامک اشکا.
لندن و مسافه لرک اولچمه سیله
هر نوع اینیه و سائر مک صورت

«هؤوه» تلفظه بعض ترکیبات عربیه ده بولنور او، اول : کا هو حقه = حق اولدینی کی، حقیقه ؛ هوسی هوسنه (تلفظی : هؤوه سی هؤوه سنه) = طبقه، تمامیه مطابق و موافق اوله رق.

{ سه } آنف البیان ضمیر عربیدن هو (ماخوذ اولوب آتیق و اوی حرف مد یعنی ضمه ثقیله مقبوضه صورتده اوقونور.) [مطلوب کائنات اولان وجود مطلق، حق جل و علا حضرتلری : لا اله الا هو. — ذکر و مقابله ده درویشانک لفظه جلال مقامنده قولاندقلمی تصویردر. || یاهو = ای الله، ربم ! (یا : یاهو.)

{ حد. } (ینه عر. ضمیر منفصل هو) غایبک مفرد مذکرندن ماخوذ (باشه ک آ، بکا باق، ای، می : هو : زده سک ؟ هو چکمک = هو اسم جلالی بربری ارقه سی صره تکرار ایتک و برشیته اقدام اثنا سنده بو اسمی تکرار ایله کلپانک چکمک. هو کشان = وقیله یکجیری اورته لرنده بو لنان طریق بکتاشی درویشانی || یاهو = ۱. باشه ک آ : یاهو ! زده سک ؟ ۲. آجانم : یاهو ! بو آدمک هیچ عقلی یوقدر ؛ ایته یاهو ! || یان هو = یاهو نداسنه جواب مقامنده درویشان اصطلاحنده قولانیلیر.

{ سن. مر. ج. } اهویه. (تر. هؤا) (زبانزدی : هؤا) ۱. کره ارضی محدود بر ارتفاعه قدر احاطه ایدن خفیف غاز طبقه سی : هوایه قائمقی : هواده اوچق،

طوزرمق. ۲. بوطبقه بی تشکیل ایدن خفیف غارکه حرکتنده یل و ریج نامیله جسمیت ووقتی آکلاشیلیر : انسان هوا ایله یاشار : تمیز هوا تنفس ایتک : هوا یاشلیجه مولدالموضه ایله آزدن و آز مقدارده حاض فحمدن مرکبدر. ۳. جو هوا یک حال و کیفیت : بوکون هوا کوزل : یاغورولی، قارلی، سیلی، صو، ثوق، صیحاق هوا : هوا ایل او لورسه یارین کیدرز : بو نه هوا ! ۴. بربرک احوال صحیه سی، انسانک صحتنه یاریوب باراماق اعتباریله هوای نسیمینک حال و کیفیت : خفیف، آغر، صیتیلی. صاغلام هوا : اورانک هوا سی بکا کلدی، هوا سیله امتزاج ایتدم؛ او هوالرده ضعیف آدم یاشا. ۵. بهماز. ۵. تر. شرقی و چالغی مقامی، موسیق آهنگی : کوزل بر هوا چالدر : آلافرانه هوالر [لسانغم مخصوص اولان بومعنا ایله «اهویه» جمع عریضی قو. لالغی خطادر. ۶. بر بنانک اوستنه جیتمی یعنی فوقانی بر قاتدها یایدیرمقی حق : دکان نیم ایسه ده هوا سی باشه سئکدر. ۷. خفیف روزکار، ایام، هوا یک حرکت و تموچی : بوکون هیچ هوا یوقدر. ۸. بوش، یهوده، نافله، هبا : بزم سمیز هوا یه کیتدی. ۹. چالغینک مختلف صدال چقاران درجیانک بهری، پرده. ۱۰. اسطه ناریه نشانک مسافیه کوره تخلف ایدن درجه سی. ۱۱. طباعت حروفاتنک

یوقاری و یا آشاغی کلک اوزره مختلف بوکسک ککده محکوک او. له سی، درکه حروفات درجه سی. || آب و هوا (« صو و هوا » = بر برک احوال صحیه سی : آب و هوا سی کوزل بر بر : اورانک آب و هوا سیله امتزاج ایده مدی. || آتیق هوا = ۱. بولوطسز هوا. ۲. اینه خارجی : || هوا آتی = ۱. تنفس ایتک، تمیز هوا تنفس ایتک : شوینجریه بی آتک هوا آلهلم. ۲. کریمک، نقرج ایتک، آتیق هواده طولا. شوب کب انشراح ایتک : چیقوب بر آز هوا آلهلم. ۳. هوادار اولقی، روزکارلره معروض و هوا یک تجدیدینه مساعد حال و وضعیتده بولقی : او کوشک ایل هوا آیلور : بو ارطه هیچ هوا آلماز. || باد هوا (« هوا یلی. تر. زبانزدی : بادوا.) بدلسز، بجانا : و مج. پک اوچوز : بونی سزه باد هوا ویزرم : شونی باد هوا آلمشکزر. || جو هوا = ارضی احاطه ایدن هوا طبقه سی فر. Atmosphere : علم جو هوا و اختصاراً علم الجو = هوا یک احوال و علائمندن و مثلاً یاغور و قار و رعد و شیمشک و یلدریم کی حالردن بحث ایدن علم مخصوص فر. Météorologie. سنبللی هوا = کونشسز یاغوروسز قیایچه و فقط لطیف هوا. مارت هوا سی = متبدل، غیر ثابت، بر قرار دکل. | هوا خوش = ناصل اولسه اولور : نجبه هوا

خوش = وظیفه ایتم. || هرکس
بر هوا چایور = هرکس عقلنه
کافی سولیور = بر فایر یقه که
هرکس بر هوا چایور. || هوان =
باد هوا .

هوا } یا هوی . سند . عرب . ج :
هوا } اهواء . [ماده آتفه ده کی
لغتله التباس ایتدیله ملیدر .]
۱. آرزو ، میل ، هوس . ۲.
عشق ، علاقه . ۳. حظوظات
نفسانیه ، سفاهت : نفس وهویه
تابع آدم : هوا وهوسی یولنده
وارینی صرف ایتدی . [بو معنا
ایله اکثریا «نفس» ویا «هوس»
متزادفیله برابر قوللایلیر .]
اوگمه ، تخر .

هوا پرست } صد . فا . [عرب . هوا .
هوس . فا . پرستن =
طایبق] هوا وهوسه تابع ،
میلیات نفسانیه به دوشگون ، سقیه .
هوا دار } صد . فا . [عرب . هوا =
هوا نیسمی فا . داشتن =
مالک اولمی] ای هوا آلان ،
هواسی قولای تجدد ایدر ، حر .
کات هواشیه به مروض : هوادار
بر بر ، بر کوشک ، بر اوپله .

هوادار } صد . فا . [عرب . هوا =
هوس . فا . داشتن = مالک
اولمی .] ۱. هوسلی ، عاشق ،
دلداده : او قادیك هوادارلرندن
ایدی . ۲. طرفدار ، طرفکیر ،
ققدار .

هوادارلق } س . ۱. ای هوا
آلان محل واینا
نک حالی : بو محاک ، بو اوک
هوادارلی . ۲. عاشقلق . ایتلا :
اونک فلان قادینه هوادارلی
هملودر . ۳. طرفدارلق ،

طرفکیرک . ققدارلق : کوتی
آدمه هوادارلق ایدن ای آدم
اوله ماز .

هواس } ص . ۱. ای هوا آلاز :
هواسر } هواسر محل ، بر اوپله .
۲. مختلف درجه و پرده لری او .
لمیان : هواسر نشان ، چالنی ،
حروفات .

هوال } س . قوندره قالبنک یوقا .
ریشی گکیشتلک ایچون
قونیلان طاقوز .

هوالاندر مق } فت . ۱. هوا
آلدر مق . هوا .
سنی تجدد ایتک : شو اوپله بی
هوالاندر مقی : هر صباح بنجره .
لری آجوب قوغوشلری هوا .
لاندر لر . ۲. جو هوا به قالدیر .
وق ، اوچرمق : اوچورتمه بی
هوالاندردی .

هوالانمق } فل . ۱. هوا آلمی ،
هواسی تجدد ایتک :
بو اوپله بوکون هوالانمدی . ۲.
هویه قالمق ، اوچق ، هواده
توج ایتک : اوچورتمه ، قوش
هوالانندی : سنجاق کیمیک
دیرکنده هوالانوردی .

هوالی } ص . ۱. ای هوا آلان
هوادار : پک هوالی بر
محل ، بر اودر . ۲. بر درلو
هواسی اولان : کوزل ، صیحاق ،
صوئوق هوالی بر . ۳. درجه
وپرده سی اولان : هوالی نشان ،
چالنی ، حروفات .

هوام } س . ج . عرب . فد . هامة .
با : هامة .

هوان } سند . عرب . خوارلق ، حق .
رت ، ذلت . ذ .

هوانی } ص . عرب . ذ : هواشیه . ۱.
هویه منسوب و متعلق :

علامه هواشیه : حیوانات هواشیه .
۲. هوا رنگنده ، آتیق کولک :
هوانی آطلاس : هوانی مادی =
آتیق مادی . || هوانی فشنگی
هواده پاتلایان دنوما فشنگی
نوعی .

هوانی } ص . عرب . ۱. هوا وهو .
سنة نایع ، نفس وشهوتنه
دوشگون ، خفیف مزاجلی ؛
هوانی مشرب = خفیف . ۲ .
بوش ، بیهوده ، باطل : هوانی
شیئرله اوغراشمه . هوانی سوز
شورادن بورادن اساسیز
اقردی اتمه .

هوانیلک } س . هوا وهوسه تابعیت ،
سفات ، خفت مزاج .
مه . بردن وسرعت وخفتله
هوانی قاقوب صیجرامنی تقلید
و تصویر ایدر : هوانی قاقودی ؛
هوانی برندن فیرلادی . = حه .

هوانی برندن وسرعت وخفتله
صیجرامنه تشویق ایچون قوللا .
نیلیر : هوانی ! قالفک : دی هوانی !
هوانی } ص . هوانی دیه هر شیئه
کیریشن تاملیز وخفیف
مزاجلی ، جوجی مزاجلی ، دلایشمن :
هوانی بر آدم : پک هوانی
آلایشش .

هوانی } مه . ۱. بردن بره آتلا .
مفی تصویر و تقلید
ایدر : بنجره دن هوانی آلاشاغی به
آتلدی . ۲. طامع ، دوشرکی
مناسبتر بر سوز سولین حقنده
مستزایانه قوللایلیر : هوانی !
هوانی بکم ! ۳. کوچک چو .
جقلمی صیجرا دوب اوالار ویا
اویودور ایکن سولیلیر : هوانی
اوغلم ! اویوسون چوجم هوانی !

هَوَلاَمَقْ { فته صیغراتق ، او-
هویلا توردی .

هَوَلاَمَقْ { قل . ۱ . خفته و بردن
جوج کبی هویلاوردی ۲ .
بردن بره اویتامق ، خجانه کلک :
بورکم هویلا دی .

هَوَدَجْ { سذ . عر . ج : هوادج
فانیسلر یتیک اوزره
دومک صرتنه قودقزی کوچک
مخل .

هَوُدُكْ { ص . کوبلی ، قبا ، ناز .
کانه معامله ییاز ، بجی
وغی : طشره دن کلدیکنده پک
هودوک ایدی .

هَوُرکُوجْ { س . با : اورکوج
هورله { س . بورچاق جنسندن
حیوانات نوی .

هَوَسْ { سذ . عر . ۱ . آرزو .
ایستک ، میل : درسه
هوس هوسی یوقدر : اوله شیلره
هوس ایتمه ملی : ال یازی
کتابلره جیوق هوسم . اردر .
۲ . کاوب یکن آرزو ، نوظهور
وموقت بیل : ۱ . کیکسی چو جقبه
برهوسدن عبارتدر . ۳ . ذوق ،
اکتبه ، خوراردهلق : هوا
و هوسه تابع . ۱۱ . نو هوس =
مایعون اشتیالی .

هَوَسْکارْ { ص . فا . میل و آرزو
سی اولان ، هوس
ایدن : رسمه هوسکاردر .

هَوَسْکارلقْ { س . میل و آرزوسی
اولانک حالی :
علمه هوسکارلی وازدر .

هَوَسْلی { ص . میل و آرزوسی
اولان ، آرزوکش :

تحصیله جوق هوسلی بر جو-
جقدر .

هَوَسْناکْ { ص . فا . میل و آرزوسی
اولان ، هوسلی ،
هوسکار ، آرزوکش .

هَوُشْ { س . فا . غوش « دن
برنوع آتجه آغاج .

هَوُشْ { س . فا . عقل ، شعور ،
خرد : کوش هوش =
عقل قولاغی ۱۱ . هوش ۱ .
عقلسر ، احق . ۲ . کندیدندن
پکمش ، باغین .

هَوُشْمَنْدْ { ص . فا . عقلی ، عاقل ،
خردمند .

هَوُشْمَنْدی { س . عقلاییق ،
عقلانک .

هَوُشْیارْ { یخود هشیار . ص .
فا . عقلی ، عاقل .
س . عقلاییق ، عا-
قلک .

هَوُلْ { سذ . عر . ج : احوال
قورقو ، قورقه ، اورکه ،
دهشت : جان هویله = جان
فورقوسيله ۱۱ . احوال = مصدره
فراعه دن قاله انسان قتالی
جسیم آرسلان هیکی فر-
Sphinx .

هَوُلانْدَهْ { سذ . عر . اورویای
غریبده کی فلنک
ملکت و دولتی : هولانده
پنیری ، سنبلی = بومملکته
مخدوس نوعلری .

هَوُلانْدَهْلی { س . ص . فلنک
اهالیسندن آدم ،
فلنکلی .

هَوُلانْکْ { ص . فا . قورقوج ،
دهشتلی .

هَوُلوْ { س . فا . آلو « دن ا بر
جنس شفتالی .

هَوُنْ { سذ . عر . ۱ . خفیفک ،
اهمیتسزک ۲ . قولاییق .

هَوُنْکْ { یا آونک . س . اصلوب
محافظه اولغی اوزره
بر صابه کچیرلش میوه باغی :
برهونک اوگز ، اوزوم ، الما ،
انجیر : دونک اوزومی = اصلوب
قیش ایچون عفاظه اولغش
اوزوم .

هَوُنْگُورْ { ص . اصلبی : اق .
سگور ۱ سسله ،
هیچره هیچره : هونکور هو-
نکور آغلامق .

هَوُنْگُورْدَهْمَکْ { فل . هو-
نکور آغلامق . سسله و برنوع
عصبی خجلانه آغلامق .

هَوُنهْ { س . ارکاک کییک و صینین
وامتالی .

هَوُنیْ { س . با : خونی .

هَوُوْ { س . آو قوشیله اولسان
صید : هور آغلی =
قوشچی باشی .

هَوُولامَقْ { فل . فرلابوب آتقی ،
ایرناو ایتک .

هَوُیْ { س . فا . باغروب چاغرمه ،
شعانه : نمره : های
وهوی = جنبش کوردلیسی .

هَوُیْ { سذ . عر . با : هوا .

هَوُیتْ { سذ . عر . الفت مولده
ماهیت . حقیقت .

هَوُیتْ { ماهیت اعم اولوب هویت ایسه
باشیله شخص ماهیتدر . ۲ .
حق . بر آدمک آرایسلان
ویا اولغی ادعاسنده بو-
لندینی شخص اولمه سی : هویاتی
اثبات ایدمدهی : طوتیلان

آدمك هویتی دها تحقیق ایتمدی .
هَویدَا { ص. فا. بللی ، آشکار ،
 ظاهر ، عیان : بواشك
 بویه اولدینی هویدادر .
هَوِیضَه { س. عر. [میهضه] «
 دن ستم» ط. قولره به
 مشابه ساری اسهال ، کوچك
 قولره ، فر. Cholérine .
هه { س. ده حرفك تر. استمدر .
 با : ها .
هه { د. ۱. سؤال ایچون : هه ؟
 نهدیرسك ؟ ۲. تصدیق ادانی ،
 اوت : یارین كل دیدم هه
 دیدی . با : هاء ، ای .
ههی { حد. ۱. اشتكا و تحسرله
 برابر ندابه مخصوصدر :
 می فلك ! می كنجلك كونلری !
 می نه كتابلر ایدی ۲ . تنیه
 و اخطار بیان ایدر : می ! بكا
 بان : می ! چوقفلر . || به می ،
 بی = صبر سزاقله تعزیر بیان
 ایدر ، آ ، ایا ، هیا : به می آدم ،
 به می جاهل ! || می گیدی =
 تقدیر و تعجب و تحسیر بیان ایدر :
 می کیدی مال ! می کیدی كراز
 می . || می مدد = ایواه ، بازق !
 || می می = های هوی .
 = س. سوییخ ومانی نهرمی :
 گوگی می هیلهلر کونوردیلر .
ههی { ض. د. عر. ذ. هو. ذ. :
 هو. || کاهی = اولدینی کئی .
هیأت { یا هیئت . س. عر. ج .
 هیأت . ۱. شکل ، صو-
 رت ، کورنیش : بو بشانك ،
 باغچه نك ، حیوانك هیأتی چوق
 خوشمه کیدبور ۲ . طوریش
 وضع ، وضعیت : بو صالونی باشقه
 بر هیاته قوملی ۳ . قیافت :

علم ، اصناف هیأتنده بر آدم .
 ۴. حال کفیت : هیأت اصلیه
 سنه ارجاع ایتك ؛ هیأت حاضره .
 سبله قبول ایتك . ۵. بر طوب
 تشکیل ایدن افراد و اشخاصك
 مجموعی : هیئت مجلس ، هیئت وكلا .
 ۶. احوال سماویه دن و اجرام سما-
 ویه نك صورت دور و حرکتیه كره
 ارضك بر سیاره اولقی اعتبار .
 ريله اولان احوالندن بحث ایدن
 فن : علم هیأت : هیأت یلك ،
 اوقومق ؛ اهل هیأت = بوفنك
 علمایی . || هیأت اصلیه = الك اولکی
 شكل و صورت . || هیأت ظا-
 هره = میه انده کوریلن حال
 و صورت . || هیأتله هب بردن ،
 مجتمعا : بز دائره جه . هیأتله
 معایده به کیتك . || هیأت
 مجموعه = برشيك طوبدن اولان
 حال و صورتی ، تفرعات و یا
 افراد و اجزاسندن صرف نظرله
 بوتوننك ابراز ایشدیکی حال
 و منظره : بو باغچه نك هر طرفی
 كوزل دوزلمش ایسه ده هیأت
 مجموعه سننده بر لطافت یوقدر .
 || هیأتیهله = اولدینی کچی بلا
 تبدیل و تغییر .
هیأكل { س. عر. ج. قد :
 هیكل با : هیكل .
هیئاموله { حد. ۱. اصلی : ایام
 اوله : یاخود : می یا .
 مولی ۱ اساساً طائفه لرك کئی
 دمیرینی آلیرکن و یا کوروك چكر .
 کن و بالقلید اغر بر شی چکن
 هر صنف عملك بر آغز دن
 سوبلدکلری بر تعبیردر . || هیا .
 موله ايله = زورله ، پك چوق
 مشقته : مكنتك صنفلرینی هیا .

موله ايله آنلادی .
هیبت { س. عر. ۱. قورقو
 و حرمت حسنی اوایند .
 بره حق حال و هیأت ، مهابت : آر-
 سلاک هبئی چوقدر . ۲. مهابتی
 بر ذاتک رؤیتدن حاصل اولان
 قورقو و حرمت و تعظیم حسنی :
 هیبتدن دلیلی طوتلدی .
هیبتلی { ص. کورنلره قورقو
 و حرمت حسنی الفا
 ایدمه لك صورتده عظمت و شانی
 اولان .
هیجان { س. عر. درونی تلاش
 و حرکت ، جوشمه ، جو-
 شقونلق : بر سوزدن هیجانه
 کلدی .
هیج { ص. فا. معدوم ، مفقود ،
 یوق اولان و یا بوق دینله .
 چك قدر آرز اولان : اوده کاتیم
 دیورسه ده بيم نظر مده هیجدر .
 = س. فا. یوقتی ، عدم : هیجین
 کله : هیجه صایق ؛ هیجین ایدر .
 = ح. بوس بوتون ، اصلا ،
 قطعا : او هیچ ییز ؛ هیچ قزاعدی ؛
 هیچ کوردم . || هیچ اولمازسه ،
 هیچ ركسه = افلی ، لافل ، باری .
 || هیچ بر = افراد و اجزائك بر
 برانکاری : هیچ برایش کوره .
 مدم ؛ هیچ بر تاجرك تشبث ایدم .
 چکی ایش و کادر ؛ اومالرك هیچ
 بری ایشه یاراماز . || هیچ بر
 زمان ، هیچ بر وقت = اصلا ،
 ابدأ : اونی هیچ بر وقت قبول
 ایتم ؛ سزك دیدیکمز هیچ بر
 زمان اولیمه جقدر . || هیچ بر
 شی = اصلا و قطعا : هیچ بر
 شی سونلیدی ؛ هیچ بر شی

ویرمندی. || هیچ کیمسه = هیچ
بر آدم : هیچ کیمسه کلدی؛ هیچ
کیمسه بی انجیتمه ملی. || هیچدن =
۱. اصل ونسلی مجهول، صکره.
دن کورمه : هیچدن بر آدم .
۲. زحمتز قرائنش : هیچدن
برپاره در؛ هیچدن بر اوه مالک
اولدی . || هیچه صایق = صایا.
مق ، اهمیت ویرمه مک . —

سؤالده « هیچ کورمدیکزی؟ »
کبی جمله منفیه به تقلید جمله مثبتیه
ده دخی قوللانیلوب « وقتک
برنده » و « قضا را ، تصادفاً »
کبی برهنا افاده ایدر : او آدمی
هیچ کوردیکزی ؟ هیچ آوه
کیتدیککز وارمیدر ؟

هیچقرمق { یا انجقرمق . فل .
بوغاز طیفانه رق و
دریکدن ایچ چکرك آغلامق :
هیچقروب طور بورودی؛ هیچقره
هیچقره آغلادی .

هیچقرمه { س . بوغاز طیفانه رق
صورنده ودریکدن
ایچ چکرك آغلامه : هیچقر
مسی ایشیدیلوردی .

هیچقریق { س . ۱. آغلارکن
بوغاز طیفانه رق
کبی کوسکدن کلوب زورچقان

اضطرابی سس : هیچقریق
آغلامق . ۲. مجله یك ویا
سویلك کبی بعض احوالده معده دن
کلن وبعضاً خیلی دوام ایدن بر
نوع غیر اختیاری ککره ،
فواق : هیچقربق طوتدی .
هیزم { س . فا . اودون ، حطب .
ر .

هیش { حد . هو ! یا هو ! عو .
هیضه { س . مر . ط قوله دینلن
صالفین خسته اتی .

هیكل { س . مر . ج : هیاكل .
۱. جسم بنا و علی
الخصوص معبد . بخانه . ۲. تر .
طاشدن ویا طونج و سائرهدن
انسان ویا حیوان صورتی ، صنم .
فر . Statue . (سائزده مرینی او .
لیان بو ایکنهی معنا ایله
مستعملدر .

هیكلتراش { س . فا . مر مردن
انسان و حیوان
رسمی حك ایدن هنرور ، فر .
Sculpteur .

هیكلتراشلق { س . و :
هیكلتراشی { س . فا . مر مردن
انسان و حیوان

رسمی حك . ایتك صنعتی ، فر .
Sculpture : هیكلتراشلق صنایع
نقیسه دنددر . (نقر ديك دما منا
سبدر .)

هین { س . (عمر . « حین » . زمان)
(دن غلط .) هین اوغلی =
زمانه آدمی ، چوجنی ، ولدزنا ،
جن فکری .

هیولاء { یا هیولی . س . س . مر .
(بو .) ادن که ماده
دیکدر . حکماء قدیمه ذها بنجه
کافه موجودات اصلی اولان بر
ماده ویا صورت ابتدائیه .
|| مجسم عد اولییه جق قدر
ضعیف ویا اهمیتش شخص ویا شیء .

هیولائی { س . مر . ن . هیو .
لائی . کافه اجسامک
اصلی و ماده ابتدائیه سی ظن
اولئسان بر ماده ویا صورت
ابتدائیه منسوب و متعلق .

هیئات { حد . مر . فوت اولش
برشپته تحسیر بیان ایدر ،
دریغ ! یازیق ! هانیا ! زده ده :
هیئات ! کنجلك کونلری یکدی !

هیئت { س . مر . با : هیأت .
(عمر . ترکیانده « هیته »
صورتنده ده قوللانیلیر .)

ی

ی (به. س. [عر. یاء. س.]) ترکیه
 الفباک اوتوز برنجی و صوک
 حرفیدر. ترتیب اصلی اولان
 ابجد صر سنده اونجی حرف
 اولغه، رقم کبی استمالنده ۱
 عددینه معادلدر. شکل عبرانیسی
 ۶ و شکل سریانیسی ۵ اولوب،
 یونانی و لاتین الفبا رنده ۱
 صورتی آلمشدر که چله نیک مشا.
 بهتری ظاهر در. بعضاً حرف
 صورتنده (یاز، بر، یوق، بی،
 های کی) و بعضاً حرکت کی
 تلفظ اولور؛ عربیده بویکنجی
 تقدیده حرف مد دینوب
 کسره بی تقویه و تعدید ایدر:
 ادیب، بزی کی، و بعضاً کله بک
 آخرنده «الف مقصوره» نامیه
 «ا» کی اوقونور که بوقیلدن
 اولان کله لسانغزده اکثر یا
 «ا» له یازایلر: دعوی، مولی
 کی. فارسی کله لرده دخی ممدود
 اوقونور: پیر، این کی. ترکیه ده
 ایسه عادنا اسره برینی طوئوب
 تعدید اولغز و اینجه هجالی کله.
 لرده اینجه یسنی کسره خفینه،
 وقالین هجالی کله لرده قالین یعنی
 کسره ثقیله اوقونور: کیم، ای،
 چیل، قیل، قیش، قالین کی.

کسره ثقیله ماقبلنه کوره بعضاً
 ضمه مقبوضه ثقیله و کسره
 خفینه دخی ضمه مقبوضه خفینه
 تلفظنه تقرب ایدر: قوزی
 (قوزو)، بوری (بورو)، اولغین
 (اولغوز)؛ بیلیر (بیلور)، کلیر
 (کلور) کی. اساساً مکسور
 اولان برچوق کلات ترکیه الیوم
 بزجه مفتوح قوللانندی حالده
 حالا «ی» ایله یازلقدن قورتنه.
 میور: ایل، ایلی، ایرمک،
 ایرکن، ایتک کی. دیگر بعض
 کله لرده اساساً همزه اولان
 ایلاک حرف «ی» به قلب اولشدر:
 بیل، بیلان کی اصلاری ایل
 وایلاندر.
 د. ۱. تصدیق بیان ایدوب
 یا جوابده قوللانیلر، اوت، بل،
 نم: سز بزمه کله جکیمسکز؟
 - یا. ۲. تأکید و تقویه ایچون
 اولوب یا برنجیسی کی جوابده
 ویا تأکید اولنان سوزک آخرنده
 و بعضاً مکرر اوله رق قوللا.
 نیلیر: بونی سزمی یازدیکرز؟ -
 یا؛ اوله ایسه بوسزک حق کزدر
 - یا یا؛ بخدر یا؛ آلیرم یا. ۳.
 نقل کلام خصوصیتده و کلنجه،
 کله لم «معناسیله قوللانیلر: یا

سز نه یاپه جکسکز؟ ۴. یکی اما،
 ابی اما، شوقدر وارکه: یا کلاک
 ایسترسه؛ یا خبر آلیرسه. ۵.
 صیغه شرطیه دن صکره «آ»
 برینه تأکید و تعیل بیان ایدر:
 کسه یا؛ یازسه ل یا.
 ح. تعجب و استغراب بیان
 یا (ایدر، اوله می: یا! بزی صور.
 میورسکز ها! یا! بزی اوقدن
 سورمشسک!
 ح. (فارسیدن مأخوذ) تردید
 یا بیان ایدر، یاخود: واپورله
 یا شمندوفرله کیدرز. مکرر
 دخی قوللانیلر: بن یا کلیرم یا
 کلیم؛ یا آراهه ایله یا آتله کیمتی؛
 یا بن یا سن. برنجیسی «یا» و
 ایکنجیسی «یاخود» دخی او.
 لور: برایشه یا باشلاما یاخود
 بیتیرمکی کوزکه آل.
 ح. ص. ۱. ای، هی: یا الله!
 یا (باری) یا رسول الله! ۲.
 استمداد و استغنا و تأسف بیان
 ایدر: یا مدد الله!
 س. ع. «ی» حرفنک اسم
 یا (عریسیدر، به. نقطه لری
 آئنده و ایکی اولقی اعتبارله

ایضاً « یاه تختابه » و « یاه
مثناه دجی دینلیر .

یاب { ص. فا. (اصل فعل اولوب
وصف ترکیبده بولنور)
۱. بولان ، نائل ، دسترس ؛
فرصت یاب = فرصت بولان ؛
کامیاب = نائل سرام . ۲. بولنان .
اله یکن : کیاب = آرز بولدن ؛
نیاب = بولماز .

یاب { ح. یواش ، آهسته ، سـ سـ سـ ،
آرز آذر : یاب یاب یوریک .

یابا { یا بالامق . با : یابه ، یاه لاق .

یابان { یانی ، یابانچی و سازه . با :

یابیس { ص. عمر . ن : یابسه .
(« ییس » دن سف) قوری ،
نم و یاش یاخود تازه اولیان :
یابیس اوت ؛ اثار یابسه : یابیس
هوا = رطوبتیز ؛ رطب و یابیس =
تازه و قوری ، هردولون .

یابه { س. قوری اوت و صمانی
طوبیلایوب آتغنه و خرمان
صاورمغه مخصوص اوج بارمقی
جیتال شکنده نختهدن کورک .

یابه لاق { ق. صمان و یا اوق
یابه دینان آتله
قادر و بآتمق و یا صاورمق .

یاب { واپه . مه . یالکز صفتند
یاپ { اول کلوب اولک مناسنی
تأکید ایدر : یاب یالکز یابه
یالکز = بوس بوتون یالکز
و منفرد .

یابانچی { س. با : ییانی .

یابالاق { یا ییالاق . س. یوور .
لاغجه بیوک برنوع بوهور
قوشی .

یابدیرمق { ق. ۱ . دیکری
واسطه سیله یانچی ،

اهل و اربانی چالیشدیره رق
وجوده کتیرمک . اعمال ایتدیر .
مک : بر او یابدیردی ؛ بو اوابی
کیم یابدیردیکز ؟ ۲ . برنک بر
ایش یابمه سننه مانع اولماق ،
یابغه سربست و مختار براقق ؛
چو جقلره اوله شی یابدیرماملی ؛
یابدیران اولورسه اونلر یاپارلر .

یابراق { با ییراق . س. ۱ . آتاج
و سائر نباتاتک آرز چوق

یاصی و جنسنه کوره مختلف
الشکل جزئی که اکثریا قیشین
دوکیلوب بهارده یته نجدد
ایدر ، ورق ، برک ، چنار ، آصمه ،
اسپاناق یارانی ؛ ییشل ، قوری
یاراق ؛ یارغانی دوکر ، دوکرز
آتاج . ۲ . کاغد و کتاب و مکتوب
کیمی شیلرک برقانی که ایکی صیفه یی
حاویدر ، ورق : کتابک یابراقلری
چورمک . صایق ؛ ایکی یابراقدن
عبارت کاغد . ۳ . قات قات او-
لان شیلرک بهر قاتی ، طبقه ؛
طاش ، سرس یارانی ؛ تختبه

یارانی = برکونو کدن بیعیان
تختهلرک بهری ؛ بو غلاصدن بر
یاراق آلتی . ۴ . بر قاج الکاشدن
دیکمیش شینک بهراکی ؛ لیکن
یارانی ؛ اوج یابراقدن یاباش
فیستان . ۵ . بالخاصه آصمه و باغ
یارانی ؛ یارانی طولمه سی ؛ یابراق
قورمق ؛ تازه یابراق . یابراق
آشیمسی = آغاجلره اوردیلان
برنوع آتی که بر بارجه قیوقله جیقا
ریش بر یابراق کوکونک آشلانه جی
آغاجک قیسوغی آلتنه ادخالیه
اولور . ۱۱ . بیک یابراق = بر نبات

فر. Achillee . ۱۱ . یابراق دوکومی =
آغاجلرک یابراقلری دوکلدیکی
موسم ، صوک بهار . ۱۱ . سیکیری
یاراق = یاره یه مرهم قومقده
مستعمل سیمز - سه بر یابراق که
صولاق یرلرده اولور . = ص.
بابراقی حائنده و یا یابراقدن
سربک : یابراقی نونون = قیئله شی ؛
یاراق خالی = بر قاج یابراقدن
عبارت دیکشلی عادی خالی . ۱۱
بابراق یاراق = طبقه طبقه ، قات
قات .

یابراق لاق { ق. یابراق ییسا
یابراق لاق { ایتک ، یابراقله
اورتمک : آغاجلر یابراق لاندی ؛
اسپاناق دها یابراق لاندی .

یابراقلی { ص. ۱ . یابراقله مستوره ،
یارانی یارانی اولان ، یارانی
چوق : زیتون آغاجی یاز قیش
یابراقلیدر ؛ یابراقلی اسپاناق . ۲ .
طبقه لره منقسم ، قات قات ؛
یاراقلی طاش ؛ یابراقلی دیمیر =
بو صورتله قات قات اولان
معیوب و غیره قبول دیمیر .

یابرغان { س. چیچک یارانی ،
چیچکلرک اطرافنی تشکیل
ایدن یابرغانلرک بهری ، دریقه
نویجه .

یابش { س. جمعی و ساخته طور
یابش { و حرکت : او یابشلرده
بایلمیر .

یابشدرمق { ق. باشقه سی و
سطه سیله یابشدر-
مق . الحاق ایتدیرمک : شو
قوینک قیغانی تنکجه یی-
بشدرتملی ؛ شو کتابک آرقه سننه
بر کاغد یابشدرتملی .

یایشد پرمق { ج. الصاق ایلدک .
بودیوارلره کاغده
یایشدیرلرسه کوزل اولور .

یایشدیرمق { فت. ۱. بر شیئی
اوزرینه قویوب قوله و سائر
ایله ثابت قیلنی، الصاق ایلک :
دیواره کاغه، کاغه بال موسی
یایشدیرمق ؛ کتابک قابنه بز
مشین یایشدیرملی . ۲. طوقندیر
مق ، لمس و تماس ایتدیرمک :
النی دیواره یایشدیردی . ۳.
تطبیق ایتک ، یراشدیرمک ،
آتمق . ویرمک، بیتشدیربیرمک :
بر طوقات یایشدیردی ؛ همان
جوابی یایشدیردی ۴ دیواره
اعلان وضع ایتک ؛ محکمه تک
قبوسنه فلاحتی ایلانسه دائر
بر اعلان رسمی یایشدیرمشر .

یایشدیرمه { - ۱. یایشدیریلان
شیء : اوستنده بر یایشدیرمه سی
وارد . ۲. کلینک یوزننه یا .
یشدیردقزی بوقنه الماس و
سائر : یایشدیرمه لک آرتق
موددسی وزمانی یکدی .

یایشقان { ص. (اصلی : یایشقان)
۱. طوقندینی شبیه
یایشقان، لزوجتلی : یایشقان جا
مور . ۲. آریلوب کیتق، معجز :
یک یایشقان آدمدر . ۱. یایشقان
اوقی = یایراقزی سورندیکی یر
یایشیر برجس نبات . ۱. دیکز
یایشیقانی = برقاچ نوع اصداق
بحریه .

یایشیق { فل . ۱. طوقندینی
شیئه یایشوب آیرماق،
التصاق ایتک : کتابک یایراقزی

بر یرنه باشمش ؛ جامور بوتیفه
یایشدی . ۲. طوققی، لمس
و تماس ایتک : الم دیواره یا .
باشخه پروذتی حس ایتدم . ۳.
کیریشمک ، مباشرت و تصدی
ایتک : ایشه یایشدم . ۴. آریلوب
تصدیع و تعییز ایتک ، چوق
اوتورمق : او برکزه یایشدی
کیتق ؛ معجزده یایشدی . ۵
قوبورمه مک اوزره طوققی ،
توسل و تمسک ایتک : ایتکنه
یایشدی .

یایشمه { - یایشقی ایشی، التصاق .
= ص. یایشمش ، یا
یشدیرلش (شیء) .

یایشیق { ص. ۱. یایشمش، متصل،
ملتصق : دری اته یا .
یشیقندر . ۲. طوققان، تماس
ایدن، بیتشیک : فائله تنه یایشیق
طورملی ؛ قولاقزلی یایشیق .

یایقین { ص. ۱. زنگین ، حالی
خوش، سعه حالی اولان .
۲. سرخوش .

یایلمق { فتح . ۱. ایشلک، اعمال
{ اولمق، معمول اولمق :
بو ایش بویله یایلماز . ۲. بنا ،
تأسیس ، انشا اولمق ؛ بو او
نه وقت یایلدی ؟ بوکوری، بو
یول ابی یایلماشدر . ۳. معمول
وزنگین اولمق، سعه حال کسب
ایتک . ۴. سرخوش اولمق .
{ صوک ابکی معناده استمهال
اولنامه باشلامشدر .

یایلمه { بو ماصه تک یایلمه سی قو .
لاید . ۲. بنا و تأسیس و یا
انشا اولغه ؛ بو اوک، یولک یا .
یلده سی وقته محتاجدر .

یایلیش { س. ۱. یایلق طرزی،
{ صورت اعمال ؛ بو طو .
لایک یایلیش یک مامراهه در .
۲. صورت بنا و تأسیس، طرز
انشا ؛ بوقله تک یایلیش یک لطیفدر .
یایلق { فت. ۱. قیلنی، ایشلک،
{ اعمال ایتک ؛ بو رسمی
کیم یایدی ؟ برقلج ، بر اثواب
یایدی . ۲. وجوده کتیرمک،
ایجاد و تألیف ایتک ؛ تصنیع
ایتک : کوزل بر ماکینه ، بر
کتاب یایدی . ۳. بنا، تأسیس،
انشا ایتک ؛ بو او کی یایور ؟
کوزل بر یول یایدی . ۴. ایتک،
ایلک ، بر ایشله مشغول اولمق،
بر فعل و حرکتده بولمق ؛ نه
یایورسکیز ؟ دون فلان برده
نه یایوردیکز ؟ اوریاه نه یایغه
کیدوردیکز ؟ یایعه چوجم !
یایمیک ایتیه یک دیدمسده
دیکمدیلر . ۵. دوزلنک، تعییر
و تشویه ایتک : اوبولی یایدیلر . ۶.
حاضرالاقی، دوزوب قوشمق ؛
آتی یایدیکزی ؟ او طهمی، یناغمی
یایدیلر . ۷. تجارتده دوزمک
ویا ادخار ایتک ؛ یولک، ایلک،
ذخیره یایور . ۸. ایش کورمک،
بحرمک، موفق اولمق ؛ یایه مدی .
۹. اضرار ایتک ؛ سن بکا نه
یایه ییلیرسک . ۱۰. بری
حقننده بر معامله ده بولمق ؛
اونک بکا یایدینی یایرمیسکر ؟
بن یایه مام . || او یایمق = اوجاق
او یاندیرمق . || ایش یایمق =
۱. امور ایتک، اهمیت ویرمک .
۲. (مقام استنزاده) ایش
بوزمق ؛ آماده ایش یایدیکز !
|| بازار یایمق = بازلامق ایتک،

بدائی قرار لا شد بر مرق اوزره
منازعه به کیریشمک. || درس
یایمق = درسی مطالعه ایدوب
حاضر لامق. || دوزمه یایمق =
حیله اتمک. || قیسو یایمق = ۱.
طاوله اوپوننده آجیق بر پولی
دبکر پول. ابله اوزتمک. ۲.
اوگدن فکری حاضر لامق
اوزره بر طاقم مقدمات ایراد
ایتمک. || کوکل یایمق = تطیب
خاطر اتمک. کوکل آتی. ||
کیف یایمق = کیف چاقمق،
یتیشد بر مک. || کیفی یایمق =
مماشات اتمک. || بووه سنی یایمق =
حقندن شکک، تأدیب اتمک.

یایمه { س. یایمق ایشی. ۱. یایمق.
= ۱۰۰. دوزمه ساخته،
جملی، بالاندن : یایمه بر ظرافتله
اوک کوستردیکي محبت یایمه در.
۲. صنمی، طبیعی و خانی اولیان :
بو قوش یایمه در.

یاینجاق { س. ۱. آجیقده قیشلا.
بان آتله اوردنکاری
اوزون توپلی که. ۲. آت جوشنی،
کبستوان، چوقالک کوچکی.

یاینجاق { س. اساساً مرمره مک
بو ابله مسما بر قریه.
سندن چپقمش بر نوع اوزوم :
یاینجاق اوزومی : دوم ایل یاینجاقی.

یایمق { قط فل. ۱. کندی ایجون
یایمق ویا یاید بر مرق : بر
قات انواب یایمق. ۲. حاضر-
لانمق، اوزتمک : قوش یاوریدی
اوجفه یاپنور. ۳. کسب سمه
ایتمک، کچمه سی قولایلاشمق. ۴.
جملی و ساخته طور و حرکته
بولمق.

یاینش { س. ساخته و جمعی طور
و حرکت، یایش.

یاپوق { س. ۱. کلنک یوزمه
یایشیدردقلری یوقفه
الماس. ۲. سافده سیاهی تزییناتی.

یایپه { مه. با : یاپ.

یایی { س. ۱. بنا : یواوک یایی
صاغلامدر : یایی ابله او-
غراشمق. ۲. دردست تأسیس
اولان بنا : یایی به کیتدی، یایده در.
۳. بدنک شکل و صورتی، بنیه :
ایری، نارین یایی. || یایی طاشی =
۱. بناده قولانیلان طاش.
۲. محج. بر پرک ارکان و عناصرندن
اولان.

یایچی { س. ۱. یایان، حامل،
صانع. ۲. بنا یایان،
بناء، معمار، قلعه.

یایچی { س. ۱. آتی یاغموردن محافظه
ایجون اوردنکاری بیو-
جک بله مه. ۲. و قنبله یکچیرلرک
کبدکاری قاپوت.

یاییلی { س. بردرلو بنیه سی اولان :
ایری یاییلی = جهلی،
قوی البنیه : نارین یاییلی =
نجیف البنیه : خفیف یاییلی =
ضعیف : قونت یاییلی = کوچلی
قوتلی.

یات { س. قاتقان وزره کی تحفظ
سلاحی، پوستات : یات
یاراغ = مهمات حربیه.

یات { س. ۱. اکثریا دال ابله قوللا.
نیلورسه ده، اصلی نا ابله
اولوب، تخریک اولاندقمده دال
اولور. ۲. یاینجی، ضریب،
بیگاهه، اغیار. ۳. خصم، دشمن،
معارض، خلافتکیر.

یات { س. (نکا. Iacht) چتنده دن
بیوک تنزه واپوری.

یاتاق { یاناغان. با : یاتاق،
یاناغان.

یاترمق { فت. ۱. یاتمه سوق
ویا اجبار اتمک، یتاغه
قومتی، اوپومتی : چوجفی یاتیر.

دیکیزی : ۲. یتاق تداوک اتمک،
یاتهجق بر حاضر لامق : بو قدر
مسافری زرده یاتیره جفز ؟ ۳.
بریانه اتمک، یره دوشور مک :
روزکار، یاغمورا کینلری یاتردی.
۴. یره آتمق، یتیمق دوشور.
مک : فلفه به یاتردیلر. ۵.
(آتقی) فاضله ایشلک ویا
امانت اولتی اوزره بربره تسلیم
ایتمک : یارده سنی یاترقه یاتردی.

یاتسو { یایاتسی. س. یاتمه وقتی ;
یاتی نمازی = بش وقت
نمازک بری که کجه یانیله جق
وقت قیلنیر.

یاتسوپن { یایاتسین. غار. یاتی
وقتی یاتسین کلدی.

یاتسی { س. یاتیق، یاسیق یاسی،
دوز. — با : یاتسو.

یاتشیدرمق { فت. ۱. تسکین
ایتمک، سکونت
قزاندیرمق : یاغور روزکاری
یاتشیدردی. ۲. دوزلنک،
تسویه اتمک : او ایشی یاتشیدر-
دم. ۳. راضی اتمک، ارضا
واماله اتمک : کندیسنی صلحه
یاتشیدردیلر.

یاتسمق { فل. ۱. کسب سکونت
ایتمک، تسکین اولتی،
راکد اولتی، شدنی کچمک :
دکیز، فرطونه، سانجی یاتشدی.
۲. کوردلی و قارشییقق مدفع
اولتی، و احتلاقمق.

بولارسکز و یاخود بن آدم
کوندروب صوردم .

یاد { ص . با : یات .

یاد { س . فا . ۱ . آتکه ، خاطره
کثیرمه : یادایت ایام شبانی که .

۲ . لاقردیسی ایته ، ذکر :
هبنی صایدی ده اوئی یادایندی .

یادداشت { س . فا . خاطره قاله
جق شیء ، برکذار ،

خاطره .

یادس { س . فا . « یاداست » ویا
« یادداشت » دن غلط

هرکم آلدایرسه دیکرندن
بر اوگدول آتی اوزره طو .

نیلان بحث که طاوغک اوچور-
حاق کیکی چکوب قیره رق

طوتیلیر : یادس طوتشقی ؛
یادس کیکی = مذکور اوچور .

جاق کیکی . = حد . بو بحدده
دیکربی آلدایرکن قوللایلیر .

یادگار { س . فا . ۱ . بر شخص
و یا حال خاطره کثیر .

یکه یارایان شیء ، برکذار : بو
سزه بدن یادگار اوسون : بو

کتاب پدرمدن یادکاردر . ۲ .
م . تر . ادیسز آدم ، مهود .

یادرغامق { س . فا . ۱ . بیاهی نظر-
یله باقی ، اجنبی حد

ایتمک . ۲ . (چوقی) طایندی
آدمدن قورقوب آغلامق : بو

چوقی بی یادرغابور .

یادلی { س . فا . ۱ . یاخود باتلو . ص . ۱ .
بیاهی ، مجهول ، نامعلوم .

۲ . دشمن ، خصم ، مخالف . ۳ .
اوغورسز ، مششوم .

یار { س . فا . ۱ . یارلش بر ، اوچو-
روم ، جار . ۲ . ورطه ، کر .

|| حاجی یاتماز = ناصل آتلهسه
قامدادوشن بر اوپونجی . || یانوب

قالتمق = اقامت ایتمک . || یوله
یاتق = ۱ . تئیز حیوان یوریلوب

راحت یوریمکه باشلامق . ۲ .
ادطاحندن واز چکوب اوپوشمق ،

سویلن سوزی قبول ایتمک .
یاتمه { س . یاتقی ایخی . با :

یاتمه { س . یاتقی ایخی . با :
یاتمه { س . یاتقی ایخی . با :

یایوغان س . و :
یایوق { س . قانون کی قوجاغه
یایریلان سازله دینیر .

یاتی { س . یاتمه ، اوپومق اوزره
یاتمه کیچمه ، کیچمه کیچمه

ییتوت : کیچمه یاتیمی = کیچمه
یاتیمی : کیچمه یاتیمسه بیورک =

کیچمه یاتقی اوزره .
یاتیق { ۱۰ ص . یاتیرلش اگلش .

یاتیق { ۲ . چویرلش ، دوریک
= س . یای صوقابی .

یاتیق { س . یاتش و اگلش شینک
یاتیق { س . یاتش و اگلش شینک

یاتیق { س . یاتش و اگلش شینک
یاتیق { س . یاتش و اگلش شینک

یاتیق { س . یاتش و اگلش شینک
یاتیق { س . یاتش و اگلش شینک

یاتیق { س . یاتش و اگلش شینک
یاتیق { س . یاتش و اگلش شینک

یاتیق { س . یاتش و اگلش شینک
یاتیق { س . یاتش و اگلش شینک

یاتیق { س . یاتش و اگلش شینک
یاتیق { س . یاتش و اگلش شینک

یاتیق { س . یاتش و اگلش شینک
یاتیق { س . یاتش و اگلش شینک

یاتیق { س . یاتش و اگلش شینک
یاتیق { س . یاتش و اگلش شینک

یاتیق { س . یاتش و اگلش شینک
یاتیق { س . یاتش و اگلش شینک

یاتیق { ص . ۱ . برانه مائل
یاتیق { ص . ۲ . چوق

یاتیق { ص . ۳ . چوروک : یاتیق مال
یاتیق { ص . یاتقو . س . یاتوب باصلمدن

یاتیق { ص . یاتقو . س . یاتوب باصلمدن
یاتیق { ص . یاتقو . س . یاتوب باصلمدن

یاتیق { ص . یاتقو . س . یاتوب باصلمدن
یاتیق { ص . یاتقو . س . یاتوب باصلمدن

یاتیق { ص . یاتقو . س . یاتوب باصلمدن
یاتیق { ص . یاتقو . س . یاتوب باصلمدن

یاتیق { ص . یاتقو . س . یاتوب باصلمدن
یاتیق { ص . یاتقو . س . یاتوب باصلمدن

یاتیق { ص . یاتقو . س . یاتوب باصلمدن
یاتیق { ص . یاتقو . س . یاتوب باصلمدن

یاتیق { ص . یاتقو . س . یاتوب باصلمدن
یاتیق { ص . یاتقو . س . یاتوب باصلمدن

یاتیق { ص . یاتقو . س . یاتوب باصلمدن
یاتیق { ص . یاتقو . س . یاتوب باصلمدن

یاتیق { ص . یاتقو . س . یاتوب باصلمدن
یاتیق { ص . یاتقو . س . یاتوب باصلمدن

یاتیق { ص . یاتقو . س . یاتوب باصلمدن
یاتیق { ص . یاتقو . س . یاتوب باصلمدن

یاتیق { ص . یاتقو . س . یاتوب باصلمدن
یاتیق { ص . یاتقو . س . یاتوب باصلمدن

یاتیق { ص . یاتقو . س . یاتوب باصلمدن
یاتیق { ص . یاتقو . س . یاتوب باصلمدن

یاتیق { ص . یاتقو . س . یاتوب باصلمدن
یاتیق { ص . یاتقو . س . یاتوب باصلمدن

یاتیق { ص . یاتقو . س . یاتوب باصلمدن
یاتیق { ص . یاتقو . س . یاتوب باصلمدن

یاتیق { ص . یاتقو . س . یاتوب باصلمدن
یاتیق { ص . یاتقو . س . یاتوب باصلمدن

یاتیق { ص . یاتقو . س . یاتوب باصلمدن
یاتیق { ص . یاتقو . س . یاتوب باصلمدن

یاتیق { ص . یاتقو . س . یاتوب باصلمدن
یاتیق { ص . یاتقو . س . یاتوب باصلمدن

یاتیق { ص . یاتقو . س . یاتوب باصلمدن
یاتیق { ص . یاتقو . س . یاتوب باصلمدن

داب، جای هلاک. || باردن
آتمق. = پرندیدن آتلاقمی،
بلايه دوشورمك، قضايه اوغرا-
تمق. || باردن اوچق = آلدانوب
بلايه دوشمك. || يار ييقتدیی =
بر دوست یوزندن متضرر اوله
{ تركجه يار ايله فارسى ياردن
متشكل نكته. }

يار { س. دلال باغرمه، اعلان،
جار. مر. }

يار { س. آغز صوبی، آغزده
طوبلانان صو، لماب. (آقا-
نه صالیار دیتیر. }

يار { س. فا. ج. : ياران. ۱. دو-
ست، محب : يار و قادار؛

يار و فاشعار؛ يار جان = محب
صادق؛ بزم ياران. ۲. محبوب،
محبوبه، معشوق، معشوقه،
سوكیلی : ياردن آيرلوق؛ فراق
يار. ۳. بيلدك، آشنا : يار

واغيار نظرند. ۴. ياردیجی،
معین، مددكار : الهدن باشقه
يارم يوقدز. || چهار يار = صحا
به كرامدن خلفاء راشدين
حضراتی. || يارغار = فخر كا-
ثئات (صلام) افتدزمه مفارده
رفاقت ایدن حضرت ابا بكر
صديق (رضه). محب. محب
صادق.

يار { س. فا. قوت، قدرت، زور،
كوج : يارای سخن = سوز
سويلك قدرتی. }

ياراشمق { فت. ۱. يوقدن وار
يتمك، خلق اتمك : الله
یری و كوكی باراندی. ۲. ابداع
اتمك، بر صورت بدیده ده

بولوب میدانه قومق : معانی
ياراتيور.

ياراقمه { س. يارادیش، خلق،
آفرینش. = ص. يارا-
دلش، مخلوق، آفریده : اللهك
يارانمه سیدر.

يارادان { ص. يوقدن وار ایدن،
خلق ایلین، خالق،
خلق، باری، آفریننده : عالی،
انسانی يارادن؛ يارادان حقیقون
يارادانه قربان اولهيم.

يارادلمق { فح يوقدن وار ايدملك،
خلق اولمق : هر
شيء الله طرفندن يارادلمشدر.

يارادلیش { س. ۱. خلق خلقت،
آفرینش : حالك
يارادلیشی. ۲. جيت، طبيعت،
فطرت : اونك يارادلیشی اوله.
۳. بنیه، مزاج : يارادلیشی
ضعیف.

يارادیجی { س. ص. يارادان،
خالق، خلق.

يارار { ص. ۱. ایشه كالير، نافع،
مفيد، لازم : يارار بر
شيء دكلدر؛ يارار صو. ۲.
جسور، يکیت، دلاور. ۳.
اهلیتی، مقتدر، قابل.

يارارلق { س. ۱. ایشه يارانه،
نافع و مفید و لازم
اوله. ۲. جسارت، يکیتك :
بوخاریده چوق يارارانی کو
رلدی. ۳. اهلیت، قابلیت،
اقتدار : اونك يارارانی معلو-
مدو.

ياراشدیرمق { فت. ۱. اوبدیر-
مق، تطبیق و
توفیق اتمك، ياقیشدیرمق :

انوانی اوستنه ياراشدیرمش. ۲.
بزمك، تزین اتمك، زیب
وزینت ویرمك : صالونی نه
كوزل ياراشدیرمش. ۳.
اصلز بریشی انسانى اينانديره.
جق صورته اسناد اتمك.

ياراشمق { قل. ۱. ياقیشمق،
اوبمق، ایني كلك،
مطابق و موافق كلك : يشیل
كندیسنه ياراشمبور؛ اویافت
نه كوزل ياراشش؛ كوزله هر
شيء ياراشیر. ۲. مناسب اولمق.
اویون كلك : اوايش سزه
ياراشماز.

ياراشمه { س. ياقیشمه، اوبمه،
موافق و مناسب كله.

ياراشیق { س. ياقیشمه، اوبمه،
اویفونلق، مناسب :
ياراشیق آلامز.

ياراشیقسر { ص. ياقیشماز،
اویفونسر، منا.
سبتر : ياراشیقسر ایش، قیا-
فت.

ياراشیقچی { ص. ياقیشیر، ایني
اکیدر، اویفون، منا.
سب.

ياراق { س. باخود براغ. س. ۱.
سلاح، آلت حرب.
۲. معونه، لوازم، مهمات. ۳.
عر. آلت رجلیت. || طال ياراق =
۱. سل سيف اتمش. ۲. هاز هر
شیء بلا ملاحظه آتیلان. || یات
ياراق = اسطه و مهمات.

ياراقلامق { فت. حرب ایچون
تجهیز اتمك.

ياراقلامق { قل. ۱. اسطه
و مهمات تدارك

ایٹک . ۲ . حاضر لائق ، تدارکات کرورمک .

یاراماز { یا راضی . ص . ۱ . ایشه
گلز ، خیرسز ، فائدہ سز
۲ . کوئی ، شیر ، مضر ، خبیث .
۳ . زور با ، شقی . ۴ . کورلدیجی ،
پاتردیجی ، زاحت طورماز :
یاراماز چوجق .

یارامازلق { یا راضی . ص . ۱ .
ایشه کلہ ، خیر
سزلق . ۲ . کوتیک ، شر ،
مضرت ، حباثت . ۳ . زور باقی ،
شقاوت . ۴ . کورلدی ، پاتردی
چوجق شمانہ سی : یارامازلق
ایدن چوجنی کیسہ سوسز .

یارامق { فل . ۱ . ایشہ کلک ،
ایش کورہ نیلک ،
قولانیلہ یایر حالہ اولقی : بوبکا
یاراماز . ۲ . فائدہ لی و نافع اولقی ،
کندی پسندن استفادہ اولقی :
او آدم بزہ چوق یارادی . ۳ .
اویفون و موافق کلک ، صحتہ
نافع اولقی : بورانک ہواسی
بکا یارادی : بویک ، بوسو بکا
یارامیور . ۴ . لایق و شایستہ
اولقی ، کرکلک : اوکا ایٹک
یاراماز .

یاران { ص . شقی ایدن . دا :
یارمق . || ات یاران =
طولامہ دینن چیبانک برنوی .
یارامق { فل . ۱ . برینک ایشہ
یارابہ جق و برینہ فائدہ لی
و نافع اولہ جق حرکتہ بولمقی :
نہ یابد مسہ بز قومشویہ یارابہ مدیم .
۲ . یالاندن برینک خوشنہ
کیدہ جک حرکتہ بولمقی :
کندیسنہ یارامق ایچون یایور .

یارانہ { ص . ح . فا . دوستانہ ،
عبانہ .

یارانیس { ص . ۱ . ایشہ کلہ ،
فائدہ لی و نافع اولہ .
۲ . برینک خوشنہ کیدہ جک
ساخنہ بر حرکتہ بولمہ .
یارب { ترکیب صر . ای دیم ،
ای مولام ، اللهم ، آمال
یاری . (تشدید سز دخی قوللا
نیلیر . }

یارپوز { ص . ککیک بکزور اوت ،
حق : صو یارپوزی ،
قرنفل یارپوزی ، قوجہ یارپو
زی = بونک انواعی .

یارداق { یا خود یرداخ . ص . ۱ .
معاون ، رفیق . یاق :
حقہ باز یارداغی . ۲ . کوتیکلک
شریک ، ققادر .

یارده { نکا . } انکایز آرشینی
کہ ۳۰ یارمق و ۹۵
ساتیرمہ در .

یاردیرمق { ق . ۱ . اورتہ دن
کسیدیرمک ، بولدیر
مک : شونجتنہ یی اورتہ دن یار
دیرملی . ۲ . کسیدیرمک ، یارہ
لائق : اودون یاردیرمق . ۳ .
زیادہ یارہ لائق : باشی یار
دیردی .

یاردیم { یا خود یاردم . ص . ۱ .
معاونت ، امداد ، مظا
ہرت : کیسہ دن یاردیم کور
مدیم . ۲ . مساعده : ہوا
یاردم ایقدی . || یاردیم ایستمک
استداد ایٹک . || ال یاردیمی
فعلاً معاونت ایٹہ . || دیل یار
دیمی : نصایح . || یاردیمہ بیتشمک
امدادہ کیتمک .

یاردیچی { ص . ص . ۱ . یاردیم
و معاونت ایدن آدم ،

رفیق ، معاون : یوایشدہ هیچ
یاردیمیم یوغیدی . ۲ . معین ،
مددکار : یاردیمیک الله اولسون .
۳ . امدادہ یتیشن ، امدادچی :
اوزم یاردیمیمیزدر . ۴ . ایشہ
براز یاردیم ایٹک اوزرہ آزجہ
اجرتلہ طوتیلان رنجیر .

یارش { ص . با : یاریش .

یارشمتی { فش . بریلہ تفاضل و
تقدم دعواسنی ایٹک ،
مساقتہ کیرشمک .

یارغوجاق { ص . ال دکرمنی . صر .

یارغہ { ص . بیوک بلج . صر .

یارغیچی { ص . فصل دعوی ایدن
آدم ، حاکم . صر .

یارغیلامق { ق . فصل دعوی
ایٹک ، حکم ایٹک . صر .

یارلق { ص . ۱ . دوستلق ، محبت ،
مصادقت . ۲ . عاشقلق ،
ممشوقلق .

یارلمق { فی . ۱ . اورتہ دن کسیلوب
آیرلق : تختہ ، قارپوز
یارلدی . ۲ . یارہ لائق ، پارچہ
یارچہ کسلک : اودون یارلدی می ؟
۳ . زیادہ یارہ لائق ، آچلق :
باشی یارلدی .

یارلہ { ص . اورتہ دن کسیلوب
آیرلہ یا یارلہ نامہ و یا
زیادہ یارہ لائغہ ، آچلہ .

یارم { ص . با : یاریم .

یارمق { فتہ ۱. اورتہ دن کسمک ، یولک : تختہ بی یارملی .

۲. پارچہ پارچہ کسمک ، پارہ .

لامق : اودون یارمق . ۳ .

کسوپ آجق : قارتی یاردیلر .

۴. زیادہ یارہ لامق ، دریک یارہ

آجق : باشی یاردی . ۵ . اورتہ .

سندن یکمک ، شق اتمک : کمی

دکیزی یارہ رق پکدی ؛ غلبہ لئی

یاروب کادی . || باش یارمق =

۱. درشت مہاملہ اتمک . ۲ .

مجریکسز لکھ بر باد اتمک || قبلی

قرق یارمق = تدقیق و تحقیق

اتمک .

یارمہ { س . یارمق ایٹی . با :

یارمق . = ص ۱۰ . یا .

رلمش یاخود یاربہ ییلیر اورتہ دن

آچیلر : یارمہ شغنائی ؛ یارمہ

اودون . ۲ . ذکرہندہ ہرداشی

برقاج پارچہ بہ آربلہ جق صورتہ

اوکودلمش : آربہ . باقلا ، بورچاق

یارمہ سی . (یومنا یاہ اسم دہ اولور)

یارمہ لامق { فتہ یونہ کسمک ،

یارمہ { س . (« یارمق » دن ایک

یارہ { اصلی یاریق } ۱ . سلاحہ

آجلش جرحہ ، جریجہ ، ریش :

قلج یارمہ سی ؛ قورشون یارمہ سی .

۲ . ہرنہ صورتہ اولورسہ

بدندہ آجلش جرحہ : فرنگی

یارمہ سی ؛ قوللری یارہ ایچندہ :

یارہ بری ، اثری ، ناشانی . ۳ .

غیر ذی روح شیئر لردہ کسکیر :

آقا جہدہ بالطہ ، قوندردہ بیچاق ،

انوابدہ مقامس یارہ سی . ۴ . مج

آجی : حزن شدید ؛ یورک یارہ سی .

وسائرہ ایلہ یارہ آجق ، جریجہ .

دار اتمک : الی یارہ لادم ؛ مجا .

رہدہ کندیشی یارہ لامق .

یارہ لامق { ایلہ ویا سری اصا .

بتیلہ بدنگ بر طرفندہ یارہ

آجلق ، مجروح اولق : الم یا .

رہ لاندی ؛ حربہدہ آباغمدن یارہ .

لاندی ؛ آتی یارہ لامق .

یارملی { یاخود یارملو . ص ۱۰ .

سلاحہ ویا سری اصا .

بتیلہ بدنگ بر طرفندہ یارہ

آجلش اولان ، مجروح : یارملی

نفرلری قالدیردیلر ؛ آباغمدن یارہ .

لیدر . ۲ . ہرنہ صورتہ اولورسہ

یارمہ سی یونان : یارملی طو

داقلرلہ اوتمک ایستدی . ۳ . مج

مجزون ، مکدر ، کدردیدہ :

یورکی یارملی ؛ مجروح الفواد ،

دریش .

یاری { س . نصف ، نیم : اتمک

رہی ؛ کچہ یاریسی ؛ نصف اللیل .

= ح . یاریم اولہرق ، وسیلی

صورتہدہ ، اورتالامہ تمام اولق

ایچون دہا او قدر ایستدیک

خالدہ : یاری بیتمش ؛ یاری

ترکجہ یاری عربجہ قونیشیور :

یاری کچہ ؛ یاری یولدہ ؛ یاری

پردہ . || یاری یاری بہ = نصفیت

اوزرہ ، مناصفہ . || یاری پچوق =

آز برشی . اکسیک ویا ناتمام

اولہرق .

یاری { س . فا . ۱ . دوستاق ،

محبت ، صداقت . ۲ . امداد ،

معاونت مدد رسک .

یارمچی { س . یاران ، کسوپ

یارہ لایان ویا آجان :

اودون یاریجی .

یارلش { س . ۱ . یارمق ایٹی ،

یارمہ : یو آدمک اودون

یاریشی تحف . ۲ . مسابقت ،

اوگدولی قزاقی ایچون بر

ایشیدہ بر برینی کچمکہ چالیشہ :

آت یاریش = قوشی ؛ قاپق یا .

ریشی . || مج . چکہ یاریش =

پہودہ پرہ چوق سوبلش ،

کوزلہک || عو . سدیک یاریش =

پہودہ و اہمیتیز ایشلردہ سن

بن دعوالرلہ اوغراشمہ .

یاریق { س . یاریلوب آجلش پر ،

چانلاق ، فرجہ ، رخنہ :

یوزندہ یاریق واردر ؛ قاصیق

یاریبی = فتق . = ص . یارلش :

قاصیقی یاریق . || قارنی یاریق =

طولا اورتہ دن یاریلوب قیہ ایلہ

طولدریش یاطلمان یککی .

یارللامق { فتہ یاریسنہ وارمق ،

یارلشنی بیترمک :

ایشی ، بولی یارلادق .

یاریم { س . ۱ . برک یاریسی ،

یاریم : نصف ، نیم : یاریم اوقہ ؛

یاریم لیرا ؛ یاریم اتمک ؛ یاریم

ساعت . ۲ . مج . اکسیک ، ناقص ،

ناتمام : یاریم آدم ؛ بر معلمز

واردر اودہ یاریم . || یاریم

بابوش = سورتوک . || ع . یاریم

صاغ ، یاریم صول = تعلیمہ بر

زاویہ قائمہ تشکیل ایدہ جک

درجہدہ دونمک قوماندہ سی . ||

یاریم یاملاق = مجلہ ایلہ و ناتمام

اولہرق .

یاریمجہ { س . باشک یاریسنک

آغرمہ سی ، شقیقہ .

یارللامق { فتہ بر ایشک یاریسی

یایق ، قولللامق .

یارین { غلز . کله چک کون ، بو
 یارین { کوندن صکره کی کون ،
 فردا ، غدا : یارین کل ؛ یارین
 کیده جکم . || یارین دکل او بر
 کون = یاریندن صکره کی کون ،
 ایکی کون صوکره . پس فردا .
 || بوکون یارین = صالامه ،
 تأخیر ، تعویق . = س . بو
 کوندن صکره کی کون ، یارینکی
 کون : یارینی اونوتا ؛ یاریندن
 صوکره .

یارینده { س . غلز . ایرته ، فردا .
 یارینده { سی ، موضوع بحث او .
 لای کوندن صوکره کی کون :
 یارینده سی . کندیمی کلدی =
 ایرته سی کون .

یارینکی { س . یارین اوله جق ،
 یارینه یارینه مخصوص : او
 یارینکی ایشدر ؛ یارینکی ضیافتده
 کیمیل مدعو اوله جق ؟

یاز { س { اصلی : « یایق » فلندن
 یاز { مشتق « یای » در .] سته تک
 صیحا موسمی که اوج و دیگر بر
 تقسیمه آتی آیدر ، صیف ،
 تابستان : یاز اولدی ؛ یاز کلدی ؛
 یاز قیش . || ایلک یاز = بهار ،
 ربیع .

یازدیرمق { فت . ۱ . بری واسطه .
 یازدیرمق { سیله یازمق ، یازمنی
 امر ، یازمنه مساعده ایتمک ، تحریر
 ایتدیرمک : بونی برکاتبه یازدیر ؛
 عرضالی کیمه یازدیردی ؟ درس
 اثناسنده شاگردانه یازی یاز .
 دیرمازلر . ۲ . بر ایشک رسماً
 عرض و انبا اولغمه سته توسط
 ایتمک : اویم ترفیمی یازدیره .
 جتدر . || سولیوب یازدیرمق =
 املا ایتمک ، فر . Dieter .

یازشتمق { فش . برینه یازمق ،
 مکانبه ، مخبره ایتمک :
 کندیسيله آره صره یازشوروز .
 یازلا تئق { فت . یازی کچیرمک ،
 یازین اقامت ایتدیر .
 مک : بوسنه قویونلری ترمده
 یازلانته جفسکر ؟

یازلامق { قل . یازی کچیرمک ،
 یازین بر برده اقامت
 ایتمک : بوسنه استانبولده یازلا .
 په جفز : حیوانات اصحابی یایلارده
 یازلارلر .

یازلق { ص . یازمه مخصوص ، صیحا
 هوالره الیریشلی : یازلق
 انواب ، کوشک ، مرعا . = س .
 ۱ . یازین اقامت ایتمک مخصوص
 مسکن ، کوشک و یا یالی : استا .
 نبولده قیشلی وار ایسه ده یازلی
 بو قدر . ۲ . یاز موسمه مخصوص
 کرا : بوکوشک یازلی قاچدر ؟
 یازلی قیشلی بردن ویریلیر .

یازلمق { فج . ۱ . تحریر اولغنی :
 مکتوب یازلدی : امری
 دها یازلدی ؛ یازبلان بوزلاز .
 ۲ . بر سلاک و خدمته قبول او .
 لنوب اسمی قید اولغنی : عسکر
 یازلدی ؛ فلان مکتبه یازلدی .
 ۳ . [فاعلی مهم اوله رق] یازمق
 ممکن اولق : اوله یارلاز ، صو .
 ثوقدن یازیله میور : کیمه بو قدر
 یازیلیر .

یازلی { ح . یازین ، یاز موسمنده .
 یازلی { یالکزشو تمبیرده مستعملدر :
 یازلی قیشلی = یاز قیش : کندیمی
 یازلی قیشلی قوناغنده اوتورور .
 یازلش { س . ۱ . یازلق طرز و
 یازلش { اسلوبی : بویله یازلش

اولاز . ۲ . صورت تحریر ، املا :
 بوکله تک یازلیشی ناصلدر ؟
 یازمق { فت . ۱ . یایق ، دوشه مک ،
 آچق ، بسط ایتمک .
 [اصل اولان بو معنا ایله بزجه
 استعمال اولغیوب ، بیتک برینه
 معانی آیه ایله قوللانیلیر :]
 ۲ . قلم و مرکبله کاغذ اوزرینه
 و یا دیگر بر آتله هر سطح
 اوزرینه حروف رسم و یا حک
 ایدرک اوقونه جق برشی چیزمک ،
 کتب و تحریرا تمک : یازی یازمق ؛
 مکتوب یازمق ؛ دیمیر قلمه هر
 اوزرینه یازمق . اصل ترکیبی :
 بیتک . ۳ . تألیف و تصنیف
 ایتمک : کتاب یازمق ؛ چوق
 کتابلر یازمشدر . ۴ . محررک
 ایتمک : او فلان غزته ده یازور .
 ۵ . یازی مشق ایتمک : وقتی
 اوقوبوب یازمقله کچیرور . ۶ .
 بر سلاک و خدمته قبول ایدوب
 اسمی دفتره قید ایتمک : کند .
 ۷ . یسی فلان مکتبه یازدیلر .
 مکتوبله بیلدیرمک و یا تحریر
 عرض و انبا ایتمک ، اشعار
 ایتمک : بن کندیسنه سزک کیده
 جککیزی یازدم ؛ دائرة سندن
 ترفیمی یازمشلر . ۸ . مکتوب
 کوندیرمک ، مخبره ایتمک : کند .
 بسنه دون یازدم ؛ اورادن سزه
 یازارم ؛ بکا چوقدن یازمدی .
 ۹ . اسکی شیوه ده صیفه التزا
 میدن صوکره فعل امانه کی
 قوللانیلیرق قریت یعنی « آز
 قالدی » معناسی بیان ایدر :
 دوشه یازدی = آز قالدی دو .
 شیوردی . || یازوب چیزمک =

اوزون اوزادی به یازی وحسابه
اوغراشقی .

یازمه { ۱. یازمق ایی . با :
۲. یازمق . ۲. برون یوز
شیشمه سی که دفی ایچون بعض
رقیه خوانلره یوز یازدیلیر . =

۱. یازلش ، یازیلی ، ال ایله
یازلش ، باصمه مقابلی : یازمه
کتاب . ۲. ال ایله نقش اولمش ،
قلکاری : یازمه ، یفی ، یورغان
یوزی .

یازمه چی { ۱. ال ایله یفی و یور .
غان یوزی کچی شیلر
نقش ایدن و قلکاری ایشلر یان
آدم .

یازمه جلیق { ۱. یازمه و قلکا .
ری شیلر یان
اصنافک صنعتی .

یازو { ۱. یازو خانه و سائر . با : یازی
و سائر .

یازی { ۱. یازیلان شی ،
خط : یازی ییلیر ؛ ترکیه ،
فرنگجه یازی ؛ چین یازیسی .

۲. مشق ، حسن خط : یازی
اوکرنیور ؛ یازی به چالیشیور .
۳. یازمق ایی ، یازمه : بوکون
چوق یازی یازدم . ۴. خط
نوی : ثلث ، رقعه ، تعلیق
یازیسی . || آلن یازیسی = قدر ،
مقدر . || ال یازیسی = ال ایله
یازلش خط و یا کتاب ، خط
دست : بوکتاب مطبوع دکل
ال یازسیدر . || یازی طاشی =
اوزرینه یته طاشدن قلله یازی
یازیلان معروف سیاه طاشی که
تخته دن بر جریوه ایچنده اولور .
|| قره یازی = بخت سیاه ،
طالع سترک . || یوز یازیسی =

کویلرده کلینک یوزینه سور .
دکاری یویار و یاپشدر دقلری
تلار و پولار .

یازی { ۱. یازمق دیکه اولان
دیزی { ۱. یازمق دن } اووه ،
دوز بر . سر .

یازچی { ۱. یازی یازان
آدم ، کاتب . ۱. وقیله
یکبیری اوچاغنک خزینه دارینه
یازچی و محاسبه جیسنه باش یازچی
دینردی . ۲. تجار و صراف
و سائر کاتبی ، غیر رسمی بر
اداره ده کاتبک ایدن آدم .
(ایوم باشلیجه بومنا ایله قوالا-
نیلور .) || کوشه بائی یازچیسی
آچقده اجرته عرضال و مکروب
و سائر یازان آدم ، عرضالچی .
|| یوز یازچی ، یازچی قادین =
کلینرک یوزینی یویا یوب کویا
سولندیرن قادین ، مشاطه .

یازچلیق { ۱. یازچی ایی و
وظیفه و صنعتی . با :
یازچی .

یازنخانه { ۱. یازی ایله مشغول
آدمک یازی یازمغه
مخصوص اوطه سی : یازنخانه سی
کوزل طوناش . ۲. دعوی
وکیل کچی آدمک عمومک سرا .
جمنیون آچدقلری دائره و یا
اوطه : مکمل بر یازنخانه آچمش .
۳. یازی یازمغه مخصوص ماصه
که اکثر با آرقه سی چکمه لی و یا
رافلی و طولایللی اولور : کوزل
بر یازنخانه یابدیردم .

یازیش { ۱. یازمق فعلی و طرز
و صورتی : بو ناصل یا-
زیش ؟ اونک اوقوناقی بر
یازیشی واردور .

یازیق { ۱. بوشنه صرف اولنان ،
بهره یه کیدن ، اتلاف
و اسراف ایدین ، هدر : اوقدر
قاش یازیق اولدی . = ۱ .
ضرر ، زیان ، غدر ، مفدوریت :
بکا چوق یازیق اولدی . ۲ .
آچینه جق و عییلانه جق شی ،
باقیشیه جق حال : یازیق سکا :
یازیق سنک قیافتک : یازیقار
اولسون سزه = حد . ابواه !
حیف ! واحیف ! واحسرتا !
دریغ ! دریغا : یازیق یازیق !
آه یازیق ! بکاده یازیق ! یازیق
شوچوجغه !

یازیلی { ۱. یازلش ، یازیسی
(اولان ، یازی یی حاوی :
قیونک اوستنده یازیلی بر طاش
واردور . ۲. یازلش ، ثبت و تحریر
اولمش ، محرز : کله جکی مکتوبک
ایچنده یازیلیدر . ۳ . دفتره
کچیرلش ، قید اولمش ، مقید :
سزده یازیلیسکز . ۴ . مقدر :
محاربده اوله حکم یازیلی ایسه
اولورم .

یازین { ۱. یاز ، یازوقی ، موصف
صیفده : یازین یالیده
اونور یور ؛ یازین آوه کیدور .

یاس { ۱. اولان بر آدم ایچون
ذوق و اکلجه دن اجتناب
ایتمک و قره لر کیمک کچی رجات
اولنان حال ، ماتم : یاس طوغتی ؛
یاسی واردور .

یاس { ۱. سذ . عر . امید سترک ، نو .
میدی ، مأیوسیت : یاس
کیتیرمک = مأیوس اولتی ؛ کمال
یاس و نومیدی ایله .

یاسا { ۱. باخود یسا . س . و :

یاساق { ۱. باخود یساق . س . ۱ .
نظام ، قانون ، تنظیمات .

۲. منم، نبی، زجر، ممنوعیت؛
کجه فئارسز کز مکی یاساق
ایتملردی. = ص. ممنوع قانون
ونظامله منع اولمش؛ عسکر
قیشله سنه دخول یاساق ایدی.
|| یاساق صاوان = موقت شی.

یاساقچی { یاساقچی، س.
۱. وقتیه بر رسمی
آدمک اوکندن کچوب هرکک
تقریبی و مری اوزرنده طور.
مهنی یاساق ایدن آدم، یاور.
۲. سفیر و قونسولوس و سایر
محافظی، قواس.

یاساقچیلیق { س. یاساقچی صفت
و خدمتی؛ بر قو.
نسلوسک یاننده یاساقچیلیق ایدبور.

یاسلی { ص. بر خصمک اولومندن
اسلی (طولایی مام طوتان، مام
علامتی اولورق سیاهه کینیش
و ذوق و اکلجه دن مجتنب؛
کندیسی یاسلیدر؛ یاسلی بر
قادرین.

یاسم { س. فا. و:

یاسمین { س. فا. و:

یاسمین { س. فا. کوزل قوقولی
بیاض و کوچک چیمکار
آجان صارماشیق قیلندن بر
آغاج ک چوق اوزانیر و خشبی
یک لاستیقیدر؛ یاسمین آغاجی،
چیمکی یاغی. = ص. تر. یاسمین
آغاجندن معمول؛ یاسمین چوق.

یاش { ص. ۱. ایصلاق، نملی،
صولی قوروماش، رطیب؛
طوبراق یاشدر؛ یاش چاشیر؛
یاش لارکله طوتما. ۲. تازه،
یشیل، تر، کوریه، رطیب،

قورودلش اولیان؛ یاش میوه؛
یاش سزه. = س. ۱. ایصلاق،
نم، رطوبت. ۲. آغلارکن و یا
دیگر سبیدن کوزدن آقاصو،
دوغ، اشک، سرشک؛ یاشی
طورماز آقار؛ یاشربنی ضبط
ایده مدی. || کوز یاشی = دموع،
اشک؛ کوز یاشی دوکک =
آغلامق.

یاش { س. } لفت آشفه دن مأخوذ
{ اولوب اصل حدات و تازه.
لک دیمکدر. } عمرک مقدر
و درجه سی، سن، سال؛ یاشکر
نهر؟ یاشی سوران یوق؛
اوج، بش، الی یاشنده، کنج
یاشنده = حدیث السن، کنج یکن؛
بش یاشی طول بردی = بتردی؛
آنی یاشنه باصبی = کبردی.
|| یاشی آتش، یاشی یاشی
آتش = مسن، سن کاله واصل.
|| یاش باصمی قوجامق، اختیار.
لامق. || یاشنده = بر یاشنده،
بر بیلاق.

یاشا { فل. } یاشامق فعلندق امر
{ حاضر اولوب دعا مقامنده
قوللانیلر } یاشاسون. معمر
اولسون؛ یادشام چوق یاشا،
بیک یاشا.

یاشامق { فل. ۱. یاشامه سنه بار.
دیم و یا مساعده اتمک؛
هندک هواسی انسانی چوق یاشا.
تیور؛ بو خسته لقی آدمی یاشا.
تماز. ۲. کچیندیرمک، اغاشه
ایتمک؛ چوقل چوجنی یاشا.
تمق ایچون اوسنده ده چالیسمه
مجبوردرد.

یاشارمق { فل. ۱. ایصلاقمق، نم
و رطوبت پیدا اتمک،

تازه لک؛ بو دالار یکیدن یاشار.
دی. { مخفف اولورق «بیرمک»
ده قوللانیلر. } ۷. کوز یاشله
طوق، یاش دوکک؛ بنم سوز.
لری دیکارکن کوزلری یاشاردی.
یاشامق { فل. ۱. صاغ اولق،
عمر سورمک، معمر
اولق؛ بیوک پدیری حالایاشاپور.
۲. بر درلو عمر سورمک،
کچنک، تمیش اتمک؛ کندیسی
ابی یاشاپور.

یاشامه { س. ۱. صاغ و بر حیات
اوله، معمر اوله. ۲.
کچنک، تمیش؛

یاشانلق { فل. و:

یاشانلق { فل. } فاعلی مهم اولورق
{ صاغ و بر حیات
بولنق، یاشامق ممکن اولق؛
او هواده یاشانماز. ۲. کچنک
ممکن اولق، تمیش اولنلق؛
اوقدر قزانجه کوزل یاشانیر.

یاشایش { س. ۱. عمر طرز و
اسلوق؛ یاشایش
یک منتظمدرد. ۲. کچنک
طرزی، اسلوب معیشت؛ فقر
و ضرورتله یاشایش البته
مشکدرد.

یاشداش { ص. بر یاشده اولان،
یاشیت، همسال، همسن؛
تیزه مک و غلیله یاشداشز.

یاشلق { س. ۱. ایصلاق، نم،
رطوبت؛ بو یرده، بو
چاشیرده بر یاشلق واردرد. ۲.
یاغورلی و رطوبتلی هوا؛ بو
یاشلق دوام ایدرسه ابی دکلدرد.

یاشلی { ص. یاشی آتش، مسن؛
کندیسی یاشلی آتدرد،

چوق یاشیلدر. || یاشلی باشلی =
باشلی باشلی آتش، سن کاله
واصل، کامل.

یا شتمق { یاخود یشماق. س. ۱.
تخدرات اسلامیه مک صو.

قافده فراجه کیدکری وقت
بوزلینه طوندقلری اینجه یاش
تولبندون اورتوکه بری یو غاربیدن
وبری آشاغیدن کله رک کوزلرک
اوکنده بر آرداق براقان ایکی
پارچهدن عبارتدر: یاشمق طو.
تمق، باغلامق. ۲. علی الاطلاق
اورنو، برده: اوچاق یاشمی.
یا شتملاق { فت. یاشتمله بوزنی
اورتمک: قیزلخی
یا شتملاشلر.

یا شتملاق { فط یاشتمق طونتمق،
یا شتمق یاشتمله کندی بو.
زنی اورتمک، طیشاری چیتمق
ایچون یاشتمه بورونمک: خاتلر
یا شتماق اندیلر.

یا شتمق { یا شتماقی. ص. ۱. یاشتمق
یا شتمق طونتمش یاشتمه دور.
عش: فراحمی یاشتمق برقادین
۲. یاشتمق صورتده توبری
اولان: یاشتمق گوگرچین.

یا شیت { ص. س. بریاشده اولان
همسال، همسن باشداش:
عقل و تریچه یاشیتلری میانده
امثال یوقدر.

یا صدامق { فت. طیامق: شونی
دیواره یاصدایکتر.
یا صدانفاج { س. طیانجق شی،
یا صدایق وسائر،
متکا.

یا صدامق { فل. طیانق، اوزا-
نوب طیانق، اتکا
ایتمک: بر طاشک اوزرینه
یاسداندی.

یا صدفاج { س. اوزرنده بوفه
آچدقلری دوز و
یاصی نخته، خور نخته سی.

یا صدایق { س. ۱. اوزرینه طیا-
نیلان شی که یذوق
یا بوک ویا اوت وسائر ایلله لو
واکثریا مستطیله برکیسه دن
عبارتدر، وساده، بالین: مندر
یا صدینی: باش، یوز یا صدینی =
یتاغک بومشاق یا صدینی: کوشه،
آراه، قایق یا صدینی: یا صدایق
بوزی = یوز یا صدیفنه کچیران
اورنو. ۲. فدان وفیده یتیشدیر.
مک اوزره اینجه طو براقله
کوبره دن حاضر لاش مرتفعیه
بر: یا صدایق یایق: یا صدیده
یتیشدیرمک. ۳. بییق چوق
و اوزون کورنیک ایچون صقا.
لدن تراشمز براغیلوب بیشفه
الحاق اولناق قسم، بییق یا صدینی.

یا صدم { ص. یاصی و یا صیق بورنلی،
یا صدم بات بورن، یاقه.

یا صمق { فت. اصلی: یا صماق {
۱. دوزلتمک، تسویه
ایتمک، دوز و مستوی حالنه
قومق. ۲. (کرکین شیشی)
کوشتمک: اوق آتوب یایی یا صمق
[غلغلی آصمق].

یا صمیق { س. مرجک. مر.

یا صی { ص. آجیق و یا صیق،
یا صی { مستوی، یا صیلوب ازلش
کشی ارتفاعمز: یاصی طاش؛
بام یاصی = بوس بوتون ازلش
کشی: یاصی بالیق = قاتقان و پی
کیلری.

یا صیلا شتمق { فل. و:

یا صیلا شتمق { فل. یا صیلوب ازلش
کشی آجیق.

یا صیلمق { فت. یا صیلوب ازلش
آجیق، یاصی حالنه
قومق: بو قوندیردی کیم
یا صیلندی؟

یا صیلق { س. یا صیلق، ازیلوب
آجیش شیک حالی:
بر نخته مک یا صیلقی.

یا صیلق { فل. یا صیلوب آجیق،
ازلش کشی گکیله مک.

یاغ { س. ۱. بعض میوه و جهر.
دن چیقار یلازلر و جلی و یانار

ماده، روغن: زیتون، بادم،
بذر، سیسم یاغی. ۲. سوتدن
چیقار یلان بومشاق ماده که یتمک
قونور و برنجیسندن تفریق ایچون
اکثر یاغ ساده، و «صاغ»
صفقریه توصیف اولنور، سن:
ساده یاغ، صاغ یاغ: اینک،
کچی، قوبون یاغی: طر بزون،
حلب، روم ایلی یاغی. ۳. اتک
ایچنده بولان ییاش و اربر ماده،
شحم: ایچ یاغی: قوبروق یاغی:
طوموز یاغی. ۴. بعض چیچکلر.

دن و هار اتدن چیقار یلان قوقولی
ویاغلی مایع: کل یاغمن قاقوله،
دارچین یاغی. ۵. معدن کبی
یردن چیقان قابل اشتعال بعض
مایجلر: نفت یاغی: زاج یاغی:
طاش یاغی = پترول، غاز. ۶.
کیر، چرک، لوت: فسندنه بر
پارمق یاغ وار ایدی. || ایچ
یاغی = باغری صاقلری اورتن یاغ
جنبری. || بالیق یاغی = نوروج
جهلرنده بیوک برجنس بالیقندن
چیقان یاغ که سمیرمک ایچون
ایچیلیر. || یاغ بالیقی = بر نوع

یابین بالیغی . || تره یاغی = طوز .
 لائش ویا طوز لاغامش نازه سوت
 یاغی || جرویش یاغی = اربدش
 ایج یاغی . || زاج یاغی . بشجی
 معنایه با . || زیتون یاغی . برنجی
 معنایه با . || ساده ، صاغ یاغ .
 ایکنجی معنایه با . || طاش یاغی .
 بشجی معنایه با . || طوموز یاغی =
 بو حیوانک دربی آتنده قایل بر
 طبقه تشکیل ایدن صابون کبی
 یاغ که اورو یاده ساده یاغ برینه
 وبا اونکله مخلوط اوله رق قو .
 للانیلیر . || طون یاغی = غایت
 ملوث ایج یاغی که ما کینه لری
 یاغلامقده قوللانیلیر . || کل یاغی ،
 مسک یاغی . دردنجی معنایه با .
 || موم یاغی = موم باید قلی
 اربدش شحم . || هند یاغی =
 هنده بر حبه دن چیقار یلوب
 مسهل کبی قوللانیلان معروف
 مایع . || مح . اتکینه یاغ سوزمک =
 ایستمه رک خصمک مقصدینه
 خدمت اتمک . || یاغ بال = اعلا ،
 مطلوبه موافق ، یاغ بال اولسون =
 طاقتلر اولسون . || یاغیله بالیله =
 لذتیله ، تمامیه موجب استفاده
 صورتده . || یورکک یاغی ارمک =
 چوق اوزلک ، اندیشه اتمک .
 || یورکک یاغ یاغلامق = ۱ . برنوع
 قلب خسته لفته او فرامق . ۲ .
 ممنون اولق ، فراح لائق .
 || کندی یاغیله قاورلق = او .
 لائله قناعت ایدوب خارجه
 محتاج اولماق .

یاغجی { . س . ساده یاغ بابان
 یاغجی } و صانان آدم . مح . متقی ،
 مشوق مداح . || زیتون یاغجی =

زیتون یاغی بابان و صانان آدم . ||
 مسک یاغجی = عطریات صانان ،
 عطار .

یاغخانه { . س . برنوع یاغ بایلان و صا
 یاغخانه } تیلان محل ، یاغ کارخانه سی
 و بادکانی .

یاغد پرمق { فت . ۱ . باغمی
 یاغد پرمق } موجب اولق ،
 باغمه براقق ، امطار اتمک :

بولوطلر طولاشیور سده روز .
 کار یاغمور یاغد بر میور : روم ابلی
 روزکاری قار یاغد بر . ۲ .
 مح . کثرته آتی ، دوکک ،

سر یک : بو محر اثرلر باغد .
 بر بور : دشمن آتش یاغد بردی
 قورشونلری اوستمه یاغد بردی

یاغر { . س . ۱ . آتمک اوموزلی
 یاغر } آرمه سندن کی یاغلی یری
 ۲ . اکرک اورمه سندن حیوانک

یاغرنده آچیلان یاره ، جیداو .
 یاغز { . س . توبی پارلاق سیاه
 یاغز } (آت) : یاغز بر جفت آت :

قره یاغز = بوس بوتون سیاه ؛
 طور ی یاغز = یک قویو طور ی .
 یاغلامق { فت . ۱ . ساده یاغ

یاغلامق } سور دیر مک :
 تپسینی ، چورکک اوستنی
 یاغلامق . ۲ . زیتون یاغی سور .

دیر مک ، زیتون یاغیله سیلدیر مک :
 تفکی یاغلامق . ۳ . کیرلک ،
 تلوت اتمک : فسفی یاغلامق .

یاغلامق { فت . ۱ . ساده یاغ
 یاغلامق } سور مک : تپسینی
 یاغلامق ؟ ۲ . ابی ایشلک

وبا یاغلامق ایچون زیتون
 وبا طون یاغی سور مک وبا
 بویه بر یاغله سیلک ، تدهین

ایتمک : تفکی ، ما کینه ی یاغلا
 دی . || یاغلا یوب بالامق =

تله یوب بالامق ، مدح ایدمه رک
 تعریف و توصیف اتمک .

یاغلامق { قطع . ۱ . زیتون یاغی
 یاغلامق } وبا دیگر بر یاغ سو .
 رنگ : پهلوانز یاغلامق . ۲ .

کیرلک ، ملوث اولق : بو رو .
 بهک باقه سی یک یاغلامق . ۳ .
 مستفید اولق .

یاغلاوی { . س . یک بیوک یاغ
 یاغلاوی } تاره سی .

یاغلق { . س . ۱ . یاغلی لری و طو .
 یاغلق } دافلری سیلک مخصوص
 بز که سفرده هر کسک اوکته

قونور ، ال بز ، پیچه . ۲ . مندیله
 چوره .

یاغلی { یاخود یاغلو . ص . ۱ . یاغ
 یاغلی } ایله بایش و یاخود یاغی
 چوق : یاغلی سمیت ، بورک . ۲ .

زیتون یاغی سورلمش : یاغلی
 ما کینه . ۳ . سیز ، سین : یاغلی
 قوزی ، بالیق : یاغلی ات . ۴ .

کیرلی ، یاسلی ، ملوث ، مردار :
 یاغلی کومک : اوستی باشی یاغلی .
 ۵ . مح . زنکین ، چوق یاره

و بر : یاغلی مشتری .
 یاغجور { . س . اتمک ایله یاغ و
 یاغجور } طعین و یکمزدن پا :

پیلان برنوع رنجبر یکی .
 یاغمس { . س . یاغلی کبی ، یاغلی به
 یاغمس } بکزر ، یاغ قوقولی :

یاغمی قوقو ، فر . Rance .
 یاغقمق { فل . ۱ . جوهر اودن بره
 یاغقمق } یاغمور و قار کبی شی دو .

شک : یاغمور ، قار ، طولی ،
 چیک ، قیراغی یاغمش . ۲ . مح .
 کثرته ورود . اتمک : بوکون
 کاغدل یاغور .

یاغور { یاخود یغور . س . جو
 یاغور } هودان بره دوشن صو ،

مطر، باران، رحمت : یاغمور
یاغمق : یاغموره طولتی
یاغمور لامق { فل : یاغموری
{ واتق : یاغموره
دوئك : هوا یاغمور لایه جق
كهی كورینور .

یاغمور لاق { یاخود یغمور لاق .
{ س : یاغموری هوا ده
کیلان اوستك لباس ، قابوت
مشمع .

یاغمور لی { یاخود یغمور لی .
یاغمور یاغدی بی : یا
غمور لی هوا : یاغمور لی بركون
بركیه ایدی .

یاغیر { یاغیز : یا : باغر ، یاغز .
یاغته { ص : فا . ۱ . بولش ، بولنان .
{ ۲ . بولش ، نائل اولش :
شرف یافته = شرف بولش ،
مشرف .

یاغته { س : لفت آغه فارسه دن
{ ۱ . آخوذ } قومی و شیشه
اوزرینه یاغشیدیر بلان یازلی
کاغد : بونك یافته سی دوشمن .
۲ . بعضاً محكومینك كوكسیرینه
آسیلان اعلاننامه .

یاقابرمق { یاخود یقارمق . فل .
یاقارمق { یالوارمق سوزوكداز
له رجا ونیاز ائتك : یالواروب
یاغاردم .

یاقاموز { س : (را) کیه دیکزده
{ بالیقرك و یاكوركرك
حرکتندن کورین شعله که
فوسفوردن تیکون ایدر .

یاقدیرمق { فت : بالواسطه یاقق ،
{ احراق ایدیرمق ،
یاغه براتی ، احراقه مساعده
ائتك : آخجیه چوق اودون
یاقدیرماق : اخذ انتقام ایچون
اوپنی یاقدیرمش .

یاقدشدرمق { فت : ۱ . یاقدشجق
{ حاله قوتی ، یارا .
شدیرمق ، موافق و اوغون
حاله کتیرمک : کیدیک شیشی
بدنه یاقدشدر . ۲ . تنسیب ائتك ،
مناسب کورمک : بوسوزی ، بو
درلو حرکتی سزه یاقدشدر مدم .

یاقدشقم { فل . ۱ . ای کیتک ،
{ یاراشمق ، کوزل طور .
مقی ، اوغون کلك : بو اثواب
سزه یاقدشدی : اسمره آجیق
رئك یاقتماز . ۲ . مناسب و موا
فق اولقی ، اوغق : اوپله یرله
کیتک . بوبله سوزل سولیک سزه
یاقدشیری : اونکه اوغراشمق بکا
یاقتماز .

یاقدشی { ص : یا : بخشی .

یاقدشیق { س : ۱ . یاراشمه ، ای
{ کیتکه ، اوغونلق . ۲ .
مناسبت ، تنسیب : بو ایشك
یاقدشینی بودر . ۳ . کوزلك ،
حسن و جمال و لطافت . || یاقدشیق
آلق = مناسب اولقی : یاقدشیق
آلیور = اوغور ، مناسب دکلدر .
|| یاقدشیق آلدیرمق = تنسیب
ائتك .

یاقدشیقسر { ص : ۱ . اوماز ، کلز ،
{ یاراشماز : یاقدشیقسر
بر یافت . ۲ . نامناسب ، مناسبت
آلماز : پك یاقدشیقسر بر ایش
اولدی . ۳ . چرکین ، قبیح :
یاقدشیقسر آدم .

یاقدشیقسر لاق { س : ۱ . اوماز .
{ لاق ، اوغونسر .
لاق ، یاراشماه : بو قیافتك
یاقدشیقسر لاق . ۲ . مناسبتر لك ،
عدم مناسبت : معامله كرك یا .

قشیقسر لاق . ۳ . چرکینك ،
قبح .

یاقدشیقلی { ص : ۱ . اویار ، یاقدشیر ،
{ یاراشیر : یاقدشیقلی
قیافت . ۲ . مناسب مناسبتلی .
۳ . کوزل ، حسن و جمال صاحب ،
شانی : یاقدشیقلی آدم : یاقدشیقلی
قادین .

یاقدلاشدیرمق { فت : ۱ . یاقین
{ کتیرمک ،
یناشدیرمق ، تقریب ائتك : شو
صندالیه بی دیواره یاقدلاشدیرمک .
۲ . بکزنك : یاچه جقکز خر قی
پالتویه یاقدلاشدیرمک سکز .

یاقدلاشقم { فل . ۱ . یاقین کلك ،
{ یاشمق تقریب ائتك :
آتشه یاملاشك : رمضان یاقدلا
شدی . ۲ . بکزدمک : بو قاش
جافه یاقدلاشیور .

یاقدلق { ف : طوتشدیرمق ، احراق
{ اولقی : موملر یاقدلی :
بر ساعتده اوقدر اودون یا .
قیلیری ؟ = فل . حجال ائتك :
یاثوب یاقدلی .

یاقدق { فت : ۱ . آتشه ویرمک ،
{ احراق ائتك : باراقه لری
یاقدشلق : بونیش چوق اودون
یاقدق . ۲ . طوتشدیرمق ، آلو .
لدرمک ، اشغال ائتك : براز
آتش یاقلم : صوبه یی یاقلمی ؟
موملری یاقك : بو آتقام قندیل
یاقه جقدیسکز ؟ ۳ . چوق
ایصیتقی ، چوق صیحاقل اولقی :
بوکون کونش یاقدور . ۴ . آجیتقی ،
بویر کپی کسکین بر آجی ایل
متأثر ائتك : خردال دئلی
یاقدی : بوعلاج چوق یاقدیور .
۵ . محب : آتش عشقه سوزان

ایمك : اوقتى بىمارى ياقى .
 ۶. مج. يك مضر ایمك :
 حریف برچوروك مالی صاتوق
 بنى ياقى . || باشى نارد ياقى =
 بلايه دوشورمك . || باشه حصير
 ياقى = اظهار یاس ایمك . || عیابى
 ياقى = علاقه وتمشق ایمك .

ياقه { س. ياقى ایشى . با : ياقى .

ياقوت { سذ. عر. ج. : يواقى .
 { ذى قیمت احجارى يك
 مقبول اولان معروف طاش ؛
 ياقوت احمر ، ياقوت رمانى ، فزىل
 ياقوت = بوطاشك اك معروف
 و مقبولى اولان قرمزى يى ؛
 ياقوت اصغر = طوباج ؛ ياقوت
 كبود = صغیر . || مج. ياقوت
 روان ، ياقوت مذاب = شراب .

ياقه { ياخود يقا . س. ۱ . لباس
 { بوئى ، لباسك بوين كچهك
 و بوئى اورتهك بىرى ، جیب ،
 كرىبان : كوفلاك ياقهسى ؛ صير-
 مى ياقه ؛ ياقهسى كبرى . ۲ .
 كنار ، ساحل : دكيز ياقهسى ؛
 روم ايلی ، آناطولى ياقهسى .
 ۳ . سطح مائل : ياقه توتونى . ||
 يلقه دن اتمق = دفع ایمك ، قور-
 تلئى . || ياقهسى آچىلق = مجدد ،
 بكر ، قوللانماش ، درناسته .
 || ياقه بنى اله ورمك = طولئى ،
 قاچه مامق ، اله كچمك . || ياقه
 ايصيرمقى = تعجب و استعاده ایمك .
 || ايكي ياقهسى ريره كلز =
 سفیه ، ايشنى بيلز ، مسرف .
 || ياقه پاچه = سوروكليهرك . ||
 چال ياقه ایمك = شدله طولئى ،
 اخذ و توقیف ایمك ، ياقه لامق .
 || ياقه دن كچيرمك = اوغلغه قبول

ایمك ، تبنى ایمك . || ياقه
 سيلكك = نفرت ایمك ،
 اوصافق . || ياقه دن طولئى =
 ياقه لامق ، اخذ و گرفت ایمك .
 | ياقه بنى قور نارمق = نورئى ،
 صيرمق . || ياقه بيرئى = بوئى
 اطرافنده ترس بر صره توپلىرى
 اولوب اوغورسز عد اولنان آت .

ياقه لامق { فقه . ۱ . ياقه سندن
 { طولئى ، اخذ و
 گرفت ایمك . توقیف ایمك ، اله
 كچيرمك : خرسزلك بىنى ياقه .
 لامشملر . ۲ . بولمق ، دسترس
 اولمق ، راست كلك : كندىسى
 سسواقده ياقه لادم : كوزل بر
 كتاب ياقه لادم . ۳ . مسشول
 طولئى ، برندن ایمك : بن سنى
 ياقه لادم .

ياقه لائىق { فقه . طولئى دردست
 { و اخذ و گرفت او .

لائىق : خرسز ياقه لاندی .
 ياقه لق { ص . ياقه به مخصوص ،
 { ياقه به كنن : ياقه بنى
 كوروك . = س . ۱ . قولهلى
 كوملكك اكرئى ياقه بنى : ياقه-
 لق طاقى . ۲ . فراجه ياقه بنى .
 و زغاره كچى دوريك اوزون
 ياقه .

ياق { س . درى بنى قبارتوب صو
 { آيتئق ربا ياره ايدوب
 ايشلك ايجون بدنك بر بوشه
 ياپيشد بريلان ياقى بنى : پهلوان ،
 انگليز نخود ياقى بنى ؛ ياقى آچق ،
 ياپيشد بىرقى . || باقى اوتى = قاند-
 رى ، فر . Cantharides .

ياقچى { ص . ۱ . ياقان ، احراق
 { ايدن : آتش ياقچيدر .
 ۲ . آجيدان : بوبر ، ايصيرقان

ياقچى برشيدر . ۳ . يك زياده
 الم و كدرى موجب ، سوزان ،
 محرق .

ياقبن { ص . ۱ . « يقين » يازمايلى
 { وعر . « يقين » ايله التباس
 ايتدیرمه مى | ۱ . اوزاق اوليان ،
 قريب ، نزديك : ياقبن بر ؛
 مكتب اومزه ياقبندر . ۲ . قرا-
 بنج زياده اولان : ياقبن اقربا ؛
 والدهسى طرفدن بزمك ياقبندر .
 ۳ . چوق بكزين تقرب ايدن :
 صارى به ياقبن بر رك . ۴ . وا-
 صل و بالغ اوله سسنه آرزوشى
 قلمش اولان ، قريب : سنى
 الهى به ياقبندر ؛ اواجرك ثروتى بر
 مليونه ياقبندر . ۵ . وقوعى قريب
 اولان ، زمانا تقرب ايتمش اولان ،
 قريب الوقوع : اقشام ياقبندر ؛
 ۶ . آورينه عز يغمز ياقبندر .
 || = ح . قريب محله ، اوزاق
 اوله رقى : ياقبن اوتوربور ؛
 ياقبن كل . || ياقبنده . ۱ . قريب
 محله : سسسه باقيلره ياقبنده
 يلدبرم دوشمشدر . ۲ . آزوقت
 صوركه ، چوق كچمزدن ، قريبا ،
 عن قريب : ياقبنده كله جكدور .
 ۳ . آزوقت اول ، چوق اولدى :
 كندى بنى صله دن ياقبنده كلدى .
 || ياقبنلرده . ۱ . قريب محلك
 برنده ، جوارده : ياقبنلرده
 ياغور ياغش اولميدركه هوا
 سربلندى . ۲ . بوكولرده ،
 كچمش و باكلهك قريب برزمابده :
 ياقبنلرده دوكونى اوله جقى ؛
 ياقبنلرده كلدى ايدى . || ياقبندن =
 قريب محلدن : ياقبندن باقى ،
 كورمك . || ياقبنهكك ، كچمك =
 ياقلاشمق ، تقرب ایمك .

یا قینلاشدیرمق { فت. باقلا. شدیرمق، قریب ایتک .

یا قینلاشیق { فل. باقلاشیق، قریب ایتک .

یا قینلیق { س. ۱. قریب اوله ، قرب، قریب : بواوک چارشیه یاقینلی . ۲. صیق قرات : آره مزده یاقینلی وارد .

یا ک { باکه، یاشماشیق وسائره . یا : بان وسائره .

یا کاز { باخود یکاز، نیاز . ص. دائمجا شکایت ایدوب بر شیدن ممنون اولیان، تیشز بدخوی : یاسکاز جوجیق، خسته .

یا کاز لایمق { فل. برشی : بکفیوب متصل شکایت ایتک، تیزلاک و خرچینانی ایتک : بوجوق چوق یا کاز لایم .

یا کاز لیق { س. دائمجا شکایت ایدوب بر شیدن ممنون او. لیان آدمک حالی، تیزلاک، بدخویان : خسته تک یا کاز لیلی باقاز لری اوصاندیرر .

یا کاشی { ص. ح. اگری، چار. بوق، یانپوری .

یا کشیلامق { فل. و :

یا کشیماق { فل. ۱. بان یور. بیک، چاروق یور. بیک. ۲. تقلید ایتک، مقلدلاک باقی . مر .

یا کشاق { ص. طائز صورتده آغزی یایوان . یا کشاقیق { س. طائزجه کو. زلاک .

یا کشالمق { فل. و :

یا کشامق { فل. طائزجه کو. زلاک ایتک، طائز لایمق .

یا کتلماج { س. سرعته سولنیر. کن یا کلامق مشکل اولان تمبیرکه ییلجه کھی اوپون مقاننده سولنجه سی تکلیف او. نور، تکرله، شاشیرنه .

یا کتمق { فت خطا و غلط ایتدیر. مک، تفلیط ایتک، شاشیرمق : مخصوصخی یا کتقی ایچون بر طاقم قاریشیق سوللر ایراد ایتدی .

یا کتماز { ص. خطا اغز، لایمقی : یا کتماز یا کتماز بر الله .

یا کتمق { فل. ۱. سهو و خطا ایتک، غلط ایتک :

یا کز { بالکر بر جوابده یا کلدن . ۲. بر خطا و قباحته بولمق، استغیه رک بر قباح ایتک : بودفه یا کلدن .

یا کیش { س. سهو، خطا، غلط : یا کیش ایتدم : بونجه تک یا کیشی چوقدر کند یسنک بر یا کیشی طوتم .

یا کیش { س. ۱. طوغری اولیان، غلط : یا کیش سوز، تمبیر : یا کیش فکر . ۲. ذکی، فطین، احترازی موجب : یا کیش آدم : یا کیش باقیشلی . = ح. طوغری اولیه، رق، سهو و خطا ایل : یا کیش سوبلدی : بکا یا کیش آستلاندیر .

یا کیشلیق { س. سهو و خطا ایتک، غلط ایتک، خطالی سوز ویا فعل و حرکت :

بز بر یا کیشلیق ایتدک : بو هبارده بر یا کیشلیق وارد .

یال { س. تق. ۱. دوز، مستوی. ۷ پارلاق، شعله دار . ۳. جیلاق، آجیق . (الیوم یا لکر مشتقاقی مستعذر .)

یال { س. فا. ۱. بوین و کردانک کوک، قاین جهی . ۲. بج. قوت، زور، کوچ . ۳. || یال و بال = تناسب اعضا .

یالاب { مه. پارل کھی پارلامنی تصویر و تقلید ایدر و اکثرا مکرر قوللانیلر : صولر یالاب یالاب آقوردی .

یالایق { س. ۱. آلوک اوینایوب پارلامنی . ۲. پار. لامه، پارلدی . = ص. پارلایان، پارلایان، درخشان : یالایق رنگ . مر .

یالایمق { فل. پارلامق، پارلدا . مق . مر .

یالایمق { فت. ۱. دبل ایله سیدیر. مک. ۲. یاقین سورته . رک بکیمک : آلو صحای بالاندی . ۲. بشقه سی ده بر بارجه مستفید ایتک .

یالاق { س. حیوانرک صو وسائره ایچنکری قاب، تکنه : کوپکک بالاغی : چشمه بالاغی = حیوانرک صو ایچنکری تکنه .

یالامق { فت. ۱. دوزل کھی سو. رنگ . ۲. دبل ابله سیمک : آجیق بالادی : بو مرکب طامله سی یالاملی . ۳. تماس ایدرک بکیمک : آلو قو. مشوک تحته قایللمه سی یالامفه باشلادی . || بال طوتان پارمفی یالار = موجب منفعت بر ایشده بولنان اوندن مستفید اولور .

تو کوردیکی یالامق = سوز .
 یی کری آتی . و معدن نکول
 ایتک . اچناق یالامق کاسه لیسک
 ایتک . ا آجی یالامق = آلنه
 برشی کیرمه مک . ا آتی طباشی
 یالامق = اربعه کیرمک .
 یالامه { س . ۱ . یالامق ایی . ۱ :
 یالامق . ۲ . یوزده چیقان
 برجیان . ۳ . آشفه .

یالان { باخود یلان . س . اصلی :
 یالان [یالان] اصلن سوز و یا
 ایش ، کرچک ضدی ، کذب ،
 دروغ : یالان سولک ؛ یالانیار .
 تکاب ایتک ؛ یالان طولان = کذب
 و تزویر . = س . ۱ . کرچک وطو .
 غری اولیان ، کاذب ، ساخته ،
 اصلن ، اساسن : یالان دنیا .
 ۲ . یالان سویلین ، یالانچی ،
 کذاب : ایستیمه رک یالان چیقم .
 ا یالاندن = ۱ . صحیح و طوغری
 اولیه ری . صورت مخصوصه ده ،
 بالانزام ، جعلی : یالاندن اوپله
 سویلدم ؛ یالاندن طو یالایور .
 ۲ . اساسی و جدی اولیه ری ،
 صورتا ، سطحیه ، موقت :
 یالاندن بر او یادی ؛ یالاندن
 سوپوردی ؛ یالاندن آدم .
 ا یالانی طومق = تکذیب
 ایتک . ا یالان یا کلیش =
 طوغری و مکمل اولیه ری ،
 کذب و خطا ایله قاریشیق :
 یالان یا کلیش برشی یازمش .
 ا یالان بره = یالاندن ، کذب
 اوزرنه : یالان بره بین ایتم .
 یالانچی { س . ۱ . یالان سو .
 یالانچی یالین کذاب : یالانچی
 آدم ، یالانچینک اوی یاتمش کیمه
 اینانماش . ۲ . صحیح و طوغری

اولیان ، ساخته ، کاذب ، جعلی ،
 تقلید : یالانچی دنیا ؛ یالانچی
 الماس . ا یالانچی طوله = ایش
 و زیتون یاغلی لاخنه و یا یاراق
 طولمسی .
 یالانچیلق { س . یالان سویلین
 یالانچیلق آدمک حال وصفی
 یالان سویله ، کذابی : یالا .
 نجیاق قدر کورتی خوی بوقدر ؛
 یالانچیلقی قبول ایتم .

یالانمق { فل ۱ . دیل الله کندی
 آغزینی و طوداقلینی
 یالامق : طابلی برشی یش
 یالانوب طور بوردی . ۲ . بریار .
 چه استفاده ایتک .
 یالایواج { باخود یلاواج . س .
 ا (طوغری) : یولا .
 واج [. بر خبر تبلیغ ایتک اوز .
 ره کوندلرش آدم ، ساومچی ،
 خبرس . ۲ . بیخبر ، رسول ،
 بی . مر .

یالایچی { س . ۱ . دیل ایله
 سیلن . یالایان . ۲ .
 سوزورک اوستندن کین . ۳ .
 س . سوپوروب کوتورن : یا .
 ییچی آتش ، فر . Rasant .

یالپوق { باخود یالپق . س . یا .
 یالپوق بوان ، یاییلوب آلمش :
 یالپوق صو . مر .

یالپه { س . ۱ . کینک عرضاً
 یالپه (و یاندن صالانمسی : بو
 واپور چوق یالپه ایدپور ؛ بو
 کینک یالپه سی . چوقدر . ۲ .
 یلکن کینک روزکاره قارشی
 کیده ییلک ایچون بر صاغه ور
 صوله میل ایله طولاشه رق
 کیتمسی : یالپه اورمق .

یالتاق { س . متبصص ، مداهن ،
 یالتاق طالقاوق .

یالتاقلاقمق { فل . تبصص ایتک ،
 یالتاق ایتک { تملق ایتک ، طالقا .
 وفاق ایتک .

یالتاقلق { س . تبصص ، تملق ،
 یالتاقلق طالقاوق .

یالچین { س . دوز ، قایار ، یک
 دیک : یالچین قیا .

یالدرقاق { باخود یلدرقاق . س .
 یالدرقاق پالاقی ، یالدرایان ،
 مششع .

یالدرز { س . ۱ . مواد مختلفه
 آلتین و یاکومش رنگ
 و جلاسی و یرمک ایچون اوزرنه
 رینه سوزیلن و یا یاپیشدیر یلان
 آلتین و کومش صوی و یا اینجه
 طبقه سی و یونلرک تقلیدی ، طلا :
 نخته به یالدرز سورمک : طوانی
 یالدرزله تزین ایتک . ۲ . مح .
 یالاندن ایش ، اوستون کور
 ایشله ، کوز بومامه ، قلا یلامه :
 اونک تمحصیلی بر یالدرزدن هیا .
 رت . ا یالدرز آلتینی = یالدرز
 اعمانه یارایان خاص آلتین .

یالدرزچی { س . ۱ . مواد مختلفه
 یالدرز سورمک صنعتی
 اجرا ایدن آدم . ۲ . اوستون
 کور ایش یایان .

یالدرزچیاق { س . ۱ . مواد مختلفه
 یالدرز سورمک
 صنعتی . ۲ . اوستون کور ایش
 یاغی .

یالدرزلاقمق { قه . یالدرز سور .
 یالدرزلاقمق دیرمک و یا قایلا .
 تملق ، یالدرزله تزین ایتدیرمک :
 بو آینه تک چریوه سی یالدرز .
 لاتملی : طوانلری کوزل یالدرز .
 لاتمش .

یالدرزلامق { قه . ۱ . یالدرز سو .
 یالدرزلامق ریمک ، یالدرزله

قابلامق، آلتین و باکومش
رنک و جلاسنی و پرک، تذهب
ایتک: بالدیژی بو آینه بی ائی
یالیزلاماش. ۲. بالاندن
تزیین ایتک، کوز بوبامق.
قلا یلامق.

یالیزلی { ص. اوزرینه بالیز
سوراش، یالیزله
تزیین اولمش، مذهب، زر.
اندود.

یالقی { ص. قانی دینان ایکی تکر
اکلی آراه تک تکرلکی.

یالکز { یاغود یالکز. ص. ۱
کیمسه سز، تک، تنه،

منفرد: یالکز ایدم؛ یالکز
قالدم؛ کندیسینی یالکز بولدم.
۲. آرقداشسز، کندی باشه:

سز یالکز بونی قالدره بیلر.
۳. یسکر؟ ص. ساده، مجرد: بو

طولوده یالکز برنج واردر:
اوطله دیالکز سز اکسیک اید.

یکز = ح. آتجیق، فقط،
مجرد: بن یالکز خسته اولد.

یغ وقت ایشمه کیتیم.

یالکزجه { ص. ح. تمیاجه:
یالکزجه او تو زبور.
دی.

یالکزاق { ص. ۱. تنهالاق،
وحدت، عزت: او

یالکزلقدن خوشلانور: قیش
کجه لری یالکزاق چکلر. ۲.

آرقداشسزاق، نکاک، افراد:
بر آرقداشم اوله ایدی ده ائی

تخصیل ایدرم اما یالکزاق وار.
۳. مینسزک: یالکزلی-بیلله
عسکره آلتدی.

یالکزلی { ص. باقه حق یالکز
برار کئی اولوب عسکر

و برمکدن معفو اولان (خاه.
حاشا).

یالمارمق { ق. بالایوب سومور
مک، چکوب بوق.
ص.

یالمان { ص. ۱. صارپ و سیوری
یر: طاغ یالمانی. ۲. اسله

جارحه تک ایکی طرف کسکین
و سیوری اوجی: قلج یالمانی.

یالوارشمق { فل. کال تضرع
و تذلل ایله یالوار.
مق.

یالوارمق { فل. مستفاده رجا
و نیاز ایتک، کال

تقله رجا ایتک: بواش ایچون
کندیسنه چوق یالواردم؛ یالوار
ره یافاره بیک رجا ایله.

یالوارچی { ص. رجاچی. نیاز
مند.

یالی { ص. (د یالامق) فعلدن
اشتقاق اولوب صویک یالار.

دینی یر دیمکدر: آتجیق لسان
یونانیبه دخی Νέαλλην

یونانیبه کلدیکندن، و حالبوکه
هیچ بری دیکرندن مأخوذ

اولدیفندن، بوده غرائب تصا.
دقاندندر. ۱. دکیز ویا ابرماق

کناری، قبی، ساحل، لدریا:
یالی به ایتک: یالی بونجه کیتک.

۲. دکیز ویا ارمان کنارندکی
بازاق خانه، ساحل صیفیه سی،

ساحلخانه: بوغاز ایچنده کوزل
بالر واردر.

یالیت { ح. کاشکه، نه اولور.
دی: || یالیت شمعی:

کاشکه بیلله ایدم، آکلاهیله
ایدم، برنی آکلاهی میورم.

یالیم { ص. ۱. کن آلتلرک و
اسله جارحه تک کسکین

طرفی: قلیچک یالیمی. ۲. صی،
جنس، جوهر، مایه:

یالیمی آلچاق = فرومایه.

یالیک { ص. ۱. اویسیایان آلو،
شعله، لهب. ۲. پارلاق،
آشمنش. ۳. شیشک، چاقین،
بارقه.

یالیکلامق { فل. بارلامق،
آشمنش و تلاء لؤ

ایتمک.

یالین { یاغود یالیک. ص. ۱. تک،
ساده: یالین قات = بر

قات. ۲. چیلای، آتیق،
عریان، برهنه: یالین آباتی.

— ۱. یالیک.

یالینجیق { ص. ح. ۱. بوس بوتون
یا یانجه تک و تنه. ۲. بوس بو.

تول چیلایق.

یالینجاق { یاغود یالینج. ص.
یالینجاق قواق کئی قابوغی صو.

یالور (آفاج).

یام { مه. ۱. یاه ایلله باشلار بعضی
یام ا ترکیه صفتلرک باشنه کلوب

تأکید بیان ایدر: یام یامی.
ق. یامه یالیشدرتمق،

یاماتمق { بر پارچه یالیشدره رق
و یا دیکدره رک تمیر ایدر.

مک: اسکی چاشمیرینی یاماتمق
ایچون برنی آدایور.

یاماج { ص. طاغله یاماش ویا.
پشدرلشن کئی یار یر:

طاغ یاماجی.

یاماق { یاغود یاماق. ص. معاون،
یاردمچی. اینکچی رفیق،

نافه، یارداق: آتجیمی یاماقی.
|| یاماق ترکی سیوری بورنی
عبارتک.

یامامق { یاخود یامه مق؛ فت. ۱،
یامی برپارچه بایشیدر.
مق، یامه قویه رق تعمیر ایتک :
خرقه سنی یامامش ۲. بایشیدر.
برمق، آغق : برسله یامادی .
یامان { یاخود یان. ۱. کونی،
فتا، فاسد، ردی .
مر. ۲. شدید، پاکیش، یاوز :
یامان آدمدر؛ ۳. ابی دکل : حالی
یاماندر .

یاماندر مق { فت. بایشیدر مق،
التصاق ایتدر.
مک : اوپارچه نی اورایه یاماند
بردی .

یامانمق { فج یامه قونمق، یامه
بایشیدر مق، یامه ایله
تعمیر اولمق : آرتق بوکومک
یامانماز یامانه حق حالی قالمش.
== قل. یشامق. انتساب پیدا
ایتمک .

یامچی { س. ترک. قدیمه «یام»
منزل دیمکدر؛ ۱. سو.
ریجی، منزلی. ۲. سورجی
یاغسورانی. ۳. بعض آلاترقه
اکر لک اوزدینه قونیلان بوک
اورق .

یامسری { ص. یوسری صفتیله
براسکده قولانیلیر :
یامسری یوسری = انکبه لک، غیر
مستوی، یوسرلی و چوقور .
ری اولان : یامسری یوسری
برکره .

یامه { س. ۱۰. برلیکی ویا بیرنیک
بربری قایوب تعمیر ایتک
مخصوص پارچه، رقعه، یامه
اورمق. ۲. بعض آدم لک یوز
نده واقع لک : یانغنده یامه سی
وارددر .

یامه چی { س. ۱. انواب و قوندره
وسازمه یامه اوران،

اسکچی، تعمیرچی، ۲. بک خسیس
وجری آدم .

یامه لاق { ص. یامه لی، یامه اور.
لمش، اکل. || یاریم
یامه لاق = ناتمام، قصاص، قصور.
لی، همال ایله یاریم برانمش .
یامه لامق { فت. یامه اورمق، یامه
بایشیدره رق. تعمیر
ایتمک .

یامه لامق { فط. کندی انوابنه
یامه اورمق .

یامه لی { ص. ۱. یامه سی اولان،
یامه اورلمش، یامه ربطیله
تعمیر اولمش : یامه لی خرقة. ۲.
یوزنده بیوجک براسکسی اولان،
یوزی لکلی .

یامیام { س. آفریقایی وسطیده
تیلک منابی قرینده ساکن
بولان برقومک اسمندن مأخوذ
در. [آدمانی بین، سردخوار.

یان { یاخود یانک. س. ۱. اوک
وآرقه و اوست و آلتیدن
غیری اولان طرف، کنار،
جناح : صاع یان؛ صول یان؛
یاندن. ۲. طرف، جهت، سمت :
اویانده در؛ نه یاندن کلپور؟ ۳.
قرب، جوار یاقینلی : یاننده در؛
یاننه کیتدی. ۴. عند نزد،
قت : بنم یانده اونک هیچ قیمتی
یوقدر؛ پدرمک یاننده خدمت اید.
بور؛ کیلک یاننده بو بودی؟ ۵.

بندک بر طرفی : بر یانی هیچ
طوغمور = ص. یاندن، طو.
غزیدن طوغری به اولمیان،
اکری : یان باقیش. = ح. بر
طرفه : بریاه اکری : یان باقی.
|| یان باقی = نظر عداوتله باقی.
|| یان چیزمک = اصله حق صیو.

یشمق. || یان کسچی = جیبلردن
کیمه وساعت کچی شینلر چالان
خرسز، طرار. || یان کلک =
چکیلوب راحت ایتک. || یاننه
قالق = ایشدیک بولسز لشف
جزاسی کورمه مک، جزاسز قالق.
|| یان یان = اکری اکری، نظر
عداوتله یان یان بانیسوردی.
|| یاندن یانه، اوجندن اوجه.
|| بر یاندن بر یانه = بر طرفدن
اور طرفه : دیواری بر یاندن بر
یانه دلدی. || یان یانه = پیشیک،
متصل : یان یانه اونوردیلر؛
اولرمن یان یانه در. || یانی
باشنده = یک قرینده، اتصالده :
مکتب اویشک یانی باشنده در.
|| یانی قره (اصلی : یانیق قره) =
بر نوع جیان، جره .

یاناز { ص. بلا : یاسگاز.

یاناشمق { یاناشدیرمق وسازره.
یاناشیق { با : یاناشیق وسازره.

یاناق { یاخود یاساق. با : یناق.

یانپوری { ص. چادپوق، اکری
بوکری، یشکچی
(آدم).

یانچق { س. آت زرمی، چوقال،
برکتوان.

یاندیرمق { فت. طویشدیرمق،
باقق، اشعال وایقاد
ایتمک : قندیلی یاندیرمق.

یاندیق { س. ۱. بیاضیه دیکن،
چاورز. ۲. دوه دیکنک
بیوک جنسی.

یانغ { ص. عر. ۱. یانغه، اولمش،
کاله ایرمش، اولغوز (میوه).

یانغابوج { ص. بک اکری بوکری
وچادپوق (آدم).

مطلق، کلنجہ، جہ : پیہ جکدن
یانہ صیغندیمز یوغیدی ؛ تربیہ.
دن یانہ ماصلدر ؟ یازیدن یانہ
پک کریدر . || یانہ یانہ . با :
یانقی .

یانی { سقره یانی (اصلی : یانیق) =
طاعون چیبانی، یومرو حق.
|| یانی باشندمه. با : یان.

يانېق { س. ۱. يانېش شى :
 يانېق قوقسى. ۲. يانېق
 ائرى، بىدەك يانېش بىرىدەك نىشا.
 نى : يۈزىدە بىر يانېق واردر؛
 ئەلەك يانېقى. = س. ۱. يانېش،
 محروق. ۲. مۇھ. عشق وكدر
 آتشلە سوزان، شوربىدە :
 يانېق آدم. ۳. جەزىبە سىمىقە :
 يانېق چوقۇق. || يانېق قرە.
 لا : ئانى.

یانپن } ح. یانپن ، قیچین ، مترد.
دانه : یانپن یانپن کید.
وردی .

باو } یاخود یاوه، یاوی، یاغی .
 ص ۱۰۰ . فائب، ضایع . ۲۰
 مجهول، نامعروف . ۳ . یبانیجی،
 یاد، اغیار، غریب . ۴ . دشمن،
 عاصی . || یاوه حیوان = صا .
 حبسز، کیمک اولدینی مجهول،
 ضاله . == س . ضیاع، فقدان،
 بوقاق مر .

باواش ص با : یواش .

۱. ياغمز، ياغنيك
ياوان } ار: ياوان ات، چوربه.
۲. لذتسر، طاتسر، بي مزه :
يك ياوان سوز .

اور { ص. فا. یاردیحی، معین،
یاور { امدادی: جناب حق یا
ورکر اولسون = س. فا. ج.
یاوران. قوماندانیت معیت ورفا.

ڪونده ايڪي چڪي اوڍون ياندي
 اوفوناق اوج ڪره ياندي يا.
 ڀلدي. ۴. قابل اشتعال اولقي،
 طوتيشور حالده اولقي، سهولته
 اشتعال ايمڪ : بواوڍون يانار.
 مي؟ حبرفتيله يانار. ۵. آتشده
 لڙومندن زباده قانقي، چوق
 يشوب يانئس ڪي اولقي : يڪ،
 ڪولباسدي ياندي ۶. مڇ. چوق
 الم وڪدر ويا عشق وهجران
 چڪڪ، محروق ولسوخته
 اولقي. ۷. ضرورزيان ڪورمڪ،
 درس آلق : آوڍن ياندم. ۸.

حسب حال ايمك : ياوب يايمقي
۹. قزمان صابري پکوب اويوني
غائب ايمك : بن ياندم. ۱۰
تأسف ايمك، آجيق : شو
چو جفك حانه يانيه-ورم. ۱۱
اتاسي = يانقي = اراده الدين

کیمک۔ || بریک النن یاقق =
غدر و اضرابہ او فرامق ۔
|| باشده آتش یاقق = قائم
و اضطرابده بواقق ۔ || بریک
نارینہ یاقق = سبیدن متضرر
اولق ۔ || جان یاقق = درس
و عبرت آله حق صورتمده متضرر
اولق : آد مجزک و کیکر جدن
جانی یاقق اور تاقق استقیور ۔
یاوب یاققرق = کمال سوزشہ :
دوستک و فاتی یاوب یاققرق
حکایہ ابتد ۔ || یاقق یاقق ۔ یورک
آدیمہ ۔

۱۴۰۰ { رانمق ایشی . با :

نو { س. لغت، بد دیا، ایلاج ،
نفرین . مر .

نه { یاخود یا سکه و یا بنا . یگا .
ح. دن بانه = چشمه ، دایر

یاغنین { ۱. یاغش، یاغی،
عشق. ۲. عاشق، آتش
عشق ایله سوزان، محروق.
۳. متضرر اولمش. = سه.
امکنه و اشیا به دوشن آتش،
بونلرک طوقیشمه سی حریق :
بوکیجه فلان برده یاغنین وار
ابدی؛ یاغنین قله سی = یاغنی
کوروب خبر ویرمک اوزره
اشارت چکمک مخصوص بوکمک
قله؛ یاغنین طوبی = یاغنی خبر
ویرمک ایچون آتیلان طوب.

یانقو } - یاخود :

بیانقی } سسک بریرہ چادپوب
اکری دوغستی ، عکس
صداء انعکاس صدا ، فر. Echo.

یا نقلیلاق } یا خود یا نقلیلاق .
فل . سمی کری
چو یروب عکس استیبر مک ،
عکس صدا استیبر مک : طاغیر
یا نقلیلاق دی .

یانگج } ۔ : بانگج ۔

یا نلَمَقْ } فحج : تأنیف وتلف او
لَمَقْ : بوکا یا نایر. --
یا : یا سَلَمَقْ .

یا مَقْتِ { فل. طویشقم، یار.
لاق، آلوالنگ، الهاب
واشتغال ایتمک: آتس یاندی؛
صوبه ده یامدی. ۲. احترق
ایتمکده اولقی، سوزان اولقی؛
اوطله ده صوبه یانیوردی؛ چبقارم
یانمیز؛ مردیون باشند بر
لامبه یانیوردی. ۳. آتشد
طویشقب کول اولقی، محترق
اولقی، طعمه نار اولقی؛ کاغد
منقله ده شوب یاندی؛ بر

قنده اولوب قوماندیه متعلق
اوامری تباغه مأمور بولان ضا-
بط که علامت قافه اولوق اوزره
صاغ قولنده قوردونی اولور:
سرعسکر یاورى؛ مقام یاورى.
|| یاور حرب = آغزا ذکر او-
لنان وظیفه ایله موظف یاور.
|| یاور اکرم = مشیران عظامدن
ذات حضرت پادشاهی یاورى
عنوانی حائر بولنان ذات.
(جمنده «یاوران کرام» دیمکدن
ایسه «یاوران اکرم» دیمکدها
ایدر، زیرا کرام «اکرم» ک
جمی اولوب «کریم» ک جمیدر،
«یاوران اکرم» دیمکده غیر
مأنوس در. || یاور فخرى =
وظیفه سى و مخمصاتی اولم-
مجرد سبب اقتضار اولوق اوزره
ذات حضرت پادشاهی یاورى
عنوانی حائر اولان امر او
ضابطه دینیر. || سرباور =
یاوران ریسی: سرباور حضرت
پادشاهی؛ مقام سرعسکری سر
یاورى.

یاورلک { س. یاور صفت و وظیفه.
سی: کندیشی یاورلک
ایتمشدر؛ اونک یاورلیکی وار-
میدر؟

یاورو س. با: یاورى.

یاورى { س. فا. یاردیمچیلیق،
ایمداد، معاونت: یا-
ورى طاعله.

یاورى { یاخود یاورو. س. هر
نوع حیوانک کوچکی،
پچه: قویون، قیصران، تیلکی،
ییلان یاورى. انسان
حقنده مستعملدر: یاورىسى

یانه آلمش: کل یاورى: می
یاورى می! || یاورى آغزی =
قوزى و طانه آغزی کبی طانی
آچیق پنبه رنگ. || قیو یاو-
رى = خان و جامع قیوس
کبی بیوک قیونک اورتیه سندکی
کوچک قیوکه اکثریا یالکر او
آچیلیر.

یاوریمچ { و یاوریمچیز یاخود
یاوروجق { یاوروجق یاوروجیز
س. کوچک یاورى. مقام محبیه
انسان. حقنده مستعملدر:
کل یاوریمچ: ایکی یاوریمچیزم
واردر.

یاوریلایق { یاخود یاورولایق.
یاوریلایق { (حیوانی) طو
غورغق: آله طاووشانلری
بسیوب یاوریلایق.

یاوریلایق { یاخود یاورولایق.
یاوریلایق { فت. حیوان حقنده.
طوغورمق، یاورى یایق:
مندرك اوزرینه کدی یاوریلای-
مش: بوقوش هر سینه بوراده
یاوریلایور.

یاوز { س. ۱. شدتلی، شدید،
یاوز { پک سرت و تشد، یمان.
۲. (ضدیتله) پک ای، اعلا،
فوق العاده یمان، قیایق: بطش
و شدتیه بناء سلطان سلیم خان
اوله لقب اولمشدر.

یاوزلیق { س. سرتلک، شدت
قییایلق یمانلق. ۲.
(ضدیتله) ایلاک، اعلاق، فوق
العاده لک، قیایلق.

یاوسی { س. ایکهلی بر جنس
چکرکه.

یاوشاق { س. هنوز سرکدن
یاوشاق { جیقمش یت، کعله

یاورى، کوچکی.
یاوشان { ص. دیکنلی دیکنلری
اولان، باتار. || یاوشان
اوق = ورونیقه دینلن نیت.

یاوق { یاخود یاغوق. س. (قریت
یاوق { بیان ایدن «یا» دن
مشتق [نشان، نشانامه،
نامزدلک: بوقیزک، بودلیقلینک
یاوغی وارمیدر؟

یاوقلامق { فت. نشانلامق،
نامزد اتمک: قیزی،
اوغلنی یاوقلادی.

یاوقلاق { قل. نشانلاق،
نامزد اولوق: او
قیز، او آدم پک کوچک یاخوده
یاوقلامشدر.

یاوقلی { ص. اولمک اوزره نشا-
نلامش، نشانی. نامزد:
اوقیز، اودلیقلی ایکی سهندن
بری یارقلیدر: یاوقلیسی سکره
کیندی: یاوقلیسی زنکین بر
قیزدر.

یاوه { ص. با: یاو.

یاوه { س. فا. بوش لاقردی،
عبث سوز، صاچه صاپان،
هذیان.

یاوه گو { ص. فا. ج. یارمگیان.
صاچه صاپان سویلین،
هذیان ایدن.

یاوه { حد. عر. ۱. ای الله!
الهم! یاوه و یامن هو =
ذکر. ۲. ای سن، باشه ک آ،
بکا باق: یاوه! یوریه کل. ۳.
آدم! آدملا آ جانم: ایتیک
یاوه! یواش یوریهلم یاوه!

یاهی { حد. ای! می! به می!
سویج مقامنده مستعملدر
نه شرفیلر، یاهی.

یای { س ۱. اوق آتمه مخصوص
معروف اکری و اسیر
سلاح که باروتک ایجادندن اول
یک مستعمل ابدی، قوس، کان،
یای قورمق، کیریشله مک =
نوتیر المک، زه ایتک؛ یای
قیضه سی = طوتیه جق یری او.
لان اورتسی؛ یای قوی = ایک
قاشندن بهری. ۲. اسنر آت؛
آراپه یای. ۳. یای برچی = برج
قوس که کونش غور آئیده بوکا
داخل اولوز. = ص یای کبی
کرلی، مقوس؛ یای قاشلی =
یکان ابرو.

یای { س. تق. یاز موسمی، صیف.
(اورتسی اولان نموزده
شمسک «یای» برجنده بولغی
سبیلله بوله تمیه اولمشدر؛
یاخود بوموسمه سوریلرک
یایلرده یاییلی و هر شیتکه ده
صیقاقدن آجلی مناسیتله «یایق»
فعلندن مشتدر.)

یایا { س. ص. (اصلی: یایق) و:

یایان { س. ص. ۱. آیاقله بورون.
(حیوانیز کیدن، پیاده،
راجل، مانی: یایا، یایان بولجی؛
یایار کیده قالدی: یایان قاتی =
آنز قاتی. ۲. محروم، پیهزه،
بی نصیب: کندیسی مارجیه
یک یایاندز. || یایا چریسی =
یکجیری اوجاغنک پیاده صنی.
= ح. یوریه رک، حیوانیز،
ماشیا: یایا کیمک؛ یایان بوریمک.

یایانلق { س. آنزاق، پیاده مک،
(یایا اولق و کیمک حالی:
اوزون سفرده یایانلق چکمز.

یایدرمق { ق. سردرمک، دو.
(شتمک، فرش ایتدیر.
مک: شورایه بریایی یایدرک.
یایغره { س ۱. بوکنک سسله
(باغرمه کوردلی، ولوله،
غریو: یایغره بی باصق = چوق
باغرمق؛ یایغره قویق = بریوک
کوردلی ایشیدمک. ۲. جزئی بر
آجی و وجع اوزرنه اولسان
تلاش و کوردلی: بر اوقاق
چیبان ایچون بوقدر یایغره.

یایغره چی { س ۱. سایی سبیز
(چوق باغروب و.
ولا ایدن، ولولیه قوباران:
یک باغره چی برجوجقدیر. ۲.
جزئی بر آجی به طیانمیوب زیاده
تلاش و کوردلی ایدن: براوقاق
چیبان چیقارمش آما کندیسی
یایغره حیدر.

یایینی { س. بره یایلان و سربان
(نی، قوری تخته و یا طاشه
باصاق ایچون و یا اورتلی تمیز
قالتی. ایچون اکرتی اوله زق
دوشن بز وکایم و ستره: حمام
یایینی؛ یتاق یایینی: سفره مک
آلتنه بریایی آجلی.

یایق { یاخود یایق. ص. آجیق،
(یایوان، مبسوط: یایق قاب،
کول. = س. یاغ چیقارمق
ایچون ایچنده سوت و یا یوغورت
دوگنکاری قاب که بوکنک و طار
برفوجیدن عبارت اولوب آلتی
آغزندن گکیشدر، ممضه:
یایقیدن یکی چیمش تره یاغی:
یایق طوقاغی.

یایقامق { ق. با: ییقامق.

یایلا { یاخود یایله و:

یایلاق { س. (ترکی قدیمه یاز
(دیمک اولان «یای» دن)
۱. یازین جیقیلوب اقات اولنان
بوکنک و سربین بر، طاشغرک
اوستندکی یازلی اقامتگاه: آنا.
طولیده اکثر قصبه لیلر یازین
یایلاره، یا قلاقره چیقارلر. ۲.
یازلی صرطه، یازین سوریلرک
یایلدقیری صرطاتی طاع اوستلری:
خیوانلری خانگی آیده یایلايه
چیقارلر؟ تمدی سوریلر
یایلده در. || یایلا یوزی =
طاشغرلر ایشدیرلر و صنی
اولسان یوز. || یایلا چیچی =
عنبر چیچی.

یایلاقیه { س. (یایلاق اسم تر.
(کسندن عربی قاعده.
سجه یایش غلط قاش تمبیردر.)
یازلی صرطه کراسی، میری به
حاند یایلا ایچون سوروی
صاحبندن آلتان و س.

یایلامق { ق. ۱. یازی یایلا ده
(کچیرمک، یایلا ده بولمق:
ارطغرل یک عشرتیه طومانچ
طاشغرلده یایلاردی. ۲. یایلا ده
اوتلامق، یایلايه چیقارلش
اولق: سوریلری ساحله
قیشلایوب باقاندز یایلارلر.

یایلاق { ق. فو. ۱. آجلی،
(گکیشله مک، سوریمک،
توسع ایتک، مبسوط اولق:
بونک آغزی چوق یایلدی:
صیقاقدن هرشی یایلدیر: یاغ
لکسی چاقوق یایلدیر. ۲. طاشغاق،
صاچلق، منتشر اولق: بورسه
انشاسنده تر بر حوات یایلدی.
۳. اوستنده کی اشیا و اتواب واسطه
و ستره یی طاشغوب اوزاغق،

دو کیلوب صاجلق : خیدودل
بر چایرده یالشلردی . ۴
(سوری) مرطاده متفرق او-
لهرق اوتلامق : قویونلر
بایرده یایلیدلر . ۵ سرایت ایتک،
محدود و منحصر قالد میوب تمم
ایتمک : اسکی زمانلرده تحفظ
قاعدہ سنه رعایت ایدلدیکندن
ظهور ایدن امراض چابوق
یایلیددی . ۶ سرملک، دوشتمک :
بورایه برکلم یایلیدر . ۷
اودیوب ونا یایلوب دوشتمک،
سرملک : طاع کبی آدم بردن
یایلیدی .

یایلمه ۱. ۱. یایلق ایشی . با :

یایلی ۱. ۱. ۱. یای . اوقله تیر
یایلی ۱. ۲. اسنر ونا آچلیر
قیانیر بر آنی اولان : یایی آرابه .
۳. یایلم آتش = بر صف
یایلم ۱. ۴. طرفندن بردن واقع اولان
سلاح انداختی .

یایمق ۱. ۱. آچق، اوزاتمق،
یایمق، یوسیع وتمدید
ایتمک : حرارت هر ششی یایار .
۲. طاعیقق، صاجق، سرملک،
پریشان ایتمک : اشیاسنی هر طرفه
یایمش؛ بوکاغلرلی بویه یایمایک
۳. نشر و اشاعه ایتمک، هرکه
طوبورمق، تمیم ایتمک : برسوز
یایمشلر؛ بو خبری کیم یایدی؟
بولاشیق یردن کان بر یولجی
خسته لنی یایمش . ۴. سرملک،
دوشمه مک آچق، فرش ایتمک :
شورایه بر یایی، برکلم یایلی .
۵. (حیوانانی) مرطاده طا-
غیدوب متفرق حالده اوتلامق :

قویونلرخی بر بایرده یایمش . ۶
اولو ونا یایمق یاخود خسته
دوشورمک، سرملک : صیغه
بوتون اوشاقلری یایدی .
یایمه ۱. ۱. ۱. یایمق ایشی . با :
یایمق ۱. ۲. صایتلق اوفاق
تفک شیشلرک سرلمسی : خردوات
یایمسی .

یایمه چی ۱. ۱. ۱. آچق محللرده و
وصفاق کنارلرند
اوفاق تفک شیشلر و خردوات
سروب صانان آدم، خردوات
سرکیمسی . ۲. ۳. طویلی اولیان،
طاغیقق، پریشان حال .

یاین ۱. ۱. ۱. ییوجک وکوشک اتلی
برجنس طائلی صو یایی
یاین یایی .

یایوان ۱. ۱. ۱. آچق، گنجیش .
یایوان ۱. ۲. یایلمش، منبسط :
یایوان قاب . ۳. طویلی اولیان،
غیر مضبوط، طاغیقق، پریشان .
۴. ۵. آغزی یایوان = سر صافلاماز،
آغزی کوشک، بوش بوغاز،
گرزه .

یایوانلق ۱. ۱. ۱. آچیقق،
یایوانلق ۱. ۲. کوشکک،
عدم نقید . ۳. طاغیقق،
پریشانلق .

یائی ۱. ۱. ۱. ۱. یایمه . و .
یائی ۱. ۲. (صرف عریده) «ی»
حرفنه منسوب و متعلق ویا بو
حرفی حاوی اولان : مثال یائی
برنجی حرف اصلیمی «ی» او-
اولان فعل : اجوف یائی = ایکنجی
حرف اصلیمی «ی» اولان
فعل ' ناقص یائی = اوچنجی حرف
اصلیمی «ی» اولانی .

یایب ۱. ۱. ۱. ۱. یایمق، یوزوق،
خراب، وبران، تیهام :
خراب و یایب اولدی .

یایان ۱. ۱. ۱. ۱. یایمق، یوزوق،
معمور یر، بر، بره . ۲ .
معموره مک خارجی، قیز : ۱۱

اضافده حیوانات حقیقه وحشی
و نباتات حقیقه خدایی نابت
مناسنی افاده ایدر، که هر ایکی
تقدیرده یایی دخی دینلیر :
یایان آدمی = ییانی، وحشی،
آدم : یایان اشکی = حمار
وحش، کور؛ یایان طوموزی
قویون، کچکی، کدیسی = بو
حیوانلرک اهلی اولیان وحشی
جنسلی؛ یایان آغمه سی، انجیری،
تره اونی، توری، صامساقی،
صوغانی، مرستی، موروری،
هاوجی یونجه سی و سائر = بو
نباتلرک ییانی و تربیه اولغاش
خدایی نابت جنسلی . ۱۱ یایانک
آدمی = و مناسبتنر آدم .
۱۱ یایانه آتمق = اعتبار ایتمک،
صایماق : بو سوزی یایانه
آتماک . ۱۱ یایانه سولک = عیث
سولک . ۱۱ یایانه خلط ایتمک . ۱۱ سوزم
یایانه = حاشا حضوردن، سوزم
اوکا . ۱۱ بر وییان = چول،
یایان، بره .

یایانتراق ۱. ۱. ۱. ۱. طوراق اوتنک
برنوی .

یایانچی ۱. ۱. ۱. ۱. ۱. برلی اولیان،
یایانچی ۱. ۲. غریب اجنی، بیکانه :
بو مملکت اهلایی یایانچیلرله
الفت ایتمزلر . ۲. مألوف و آشنا
اولیان، ماسبتی اولیان، تکلیفی،
یاد : بو ذات یایانچی دکلدر؛ بن
یایانچی یم ؟

یَبَاحِیْق { س. ۱. برلی اولیانک
حالی، غریبک، بیگا.

هَلَك: بورا خلقنك احوالنه
واقف اولمقلمه یَبَاحِیْم مانمدر.

۲. الف ت وانسبت فقدانی،
تکلف: بن بو اوه یَبَاحِی کبی
کلیورم یَبَاحِیْلَی قبول ایتم.

یَبَانَلَق { ص. ۱. بیان یره وغیر
معمور محلله منسوب

ومتعلق ویا بویه یره مخصوص:
یَبَانَلَق آفاج، حیوان. ۲. مسا.

فرلکه مخصوص، مسافرلکده
کیله جک: یَبَانَلَق انواب. =

س. ایصنر وغیر معمور یر:
یَبَانَلَقْده کزپوردی.

یَبَانَه { با: بیان.

یَبَانِی { ص. ۱. برویانه وایصنر
(غیر معمور برله مخصوص:

یَبَانِی چیچک: یَبَانِی یمشمل. ۲.
وحشی، غیر مانوس، بیرنجی: یَبَانِی

کدی: یَبَانِی کچی: یَبَانِی آدم =
وحشی حالنده بولسان، بوس

بوتون تریه سز.

یَبَانِلِک { س. وحشیک، عدم
، اُنوسیت، بیرنجیاق:

آسترالیا اهالی اصلیه سی یَبَانِلِک
حالنده: یَبَانِلِرْدِی: قیلانک

یَبَانِلِکی یَک زیاده در.

یَبَرُوح { س. عمر. نیا. بیروح
(الصنم) (وغلی: عبد

السلام) = بر نوع طاع طورنی،
قان قورودان، لفاح بری.

یَبُوسَت { س. عر. قوروان،
یَبُوسَت (نمزلك، رطوبت

فقدانی، خشکی: یَبُوسَت هوا.

یَب { د. یاه مفتوحه ایله باشلا.
یَب (یان بعض تر. صفتله کیروب

تأکید و مبالغه بیان ایدر: یَب
یکی = بوس بوتون جدید.

یَبَاغِی { یاخود یاباغی. و:

یَبَاغِی { یاخود یاباغی. قویونک
یَبَاغِی { قیشین سورن پوکی قبا وپو.

مشاق یوک: ممالک عثمانیه دن ایچی
یَبَاغِی، یَبَاغِی چیقار.

یَبَاغِی { س. قویون پوکی صانان
یَبَاغِی { آدم، یوک تجارتی.

یَبَاغِی { س. یَبَاغِی بی بوکله مستور،
یَبَاغِی { یَبَاغِی ویرن: یَبَاغِی حیوان =

قویون مقابل: قیللی = کچی.
یَبَاغِی { یَبَاغِی و سائره. با.

یَبَاغِی { یَبَاغِی و سائره.
یَبَاغِی { قل. قوشقی، سرعت

یَبَاغِی { تلاشله کیتیک، شتاب
و عجله ایتک. مر.

یَبَاغِی { یاخود یاباغان. س. (بلدکی
یَبَاغِی { سلاحلده یاباگرکی وضعینده

طور، سی وجه تسمیه سیدر،
اسلحه جارحه دزیک ارزون بیجا.

-- صفت کی ده قوللائیلوب:
یَبَاغِی بیجا ق دینیر.

یَبَاغِی { یاخود یاباق. (« یاتقی »
یَبَاغِی { دن) ۱. اوپومنی ایچون

یابیلان دوشک که یره یابیلان
شلنه ویا شلنه لاله اوسته آنلان

یورغان و فانه کی اورتودن و
یوز یاصد یغدن عبارتدر، فراش،

بستر: یَبَاغِی طاقی: بنم یَبَاغِی
یابیلدی: مسافر یَبَاغِی لری. ۲.

اوزرنده یَبَاغِی یابیلان کره ووت،
قار یوله، سر بر: ده بر، تخته

یَبَاغِی. ۳. مکان، مینیت، ملجأ،
محل مخصوص: اورابی آرسلان

یَبَاغِی در: آو یَبَاغِی. ۴. خر.
سزلی خفیا قبول و اشیاء

مسروقه لری حفظ ایدن آدم:
خرسزلیک، خیدودلرک یَبَاغِی.

۵. نه رک آتدی بی دره و خندق:
مندرسک یَبَاغِی. ۶. بو ایرماق

هر وقت یَبَاغِی دیکشدر: اسکی
یَبَاغِی ترک ایتشدر. || یَبَاغِی او.

طه سی = ۱. یَبَاغِی طاقلر یَک
قوندی کی کوچک او طه، یَبَاغِی

طاقلرینه مخصوص صندیق او.
طه سی. ۲. یابیلان او طه، بر

ویا زیاده قاریوله قورلش او طه:
یَبَاغِی او طه لری لدوسه فارشی

بولغیدر. || تجار یَبَاغِی = تجا.
رنکاه (شهر). || دول یَبَاغِی =

رحم. || کچی یَبَاغِی = لکرها،
ایماق.

یَبَاغِی { س. ۱. اوزرنده یَبَاغِی
یَبَاغِی { یابیلان کره ووت، قاریوله،

سر بر. ۲. یَبَاغِی یابیمه و قاریوله
وضعنه مخصوص کوچک حجره،

او طه یَک یَبَاغِی ایچون آیرلش
قسمی. = ۳. بر مقدار یَبَاغِی

استیباب ایدن: یوز یَبَاغِی
خسته خانه: یکر می یَبَاغِی ققوش.

یَبَاغِی { س. ۱. یَبَاغِی اولان:
یَبَاغِی { یَبَاغِی او طه. ۲. یَبَاغِی

یَبَاغِی مجراسی در یَک اولان:
یَبَاغِی ایرماق.

یَبَاغِی { س. داغما سیر فراش.

یَبَاغِی { س. ج. عر. فد. بنم.
یَبَاغِی { با. بنم. (ایتم کی.)

یَبَاغِی { س. بنه جک حال و
یَبَاغِی { مقداره کتیرمک،

کفایت ایتدیرمک.

یَبَاغِی { س. یَبَاغِی، کافی، وای:
یَبَاغِی { بوتون قیشه یتر اودونمز

یوقدر. = ح. الویر، کافی،

زیاده لازم دکل : یتر سوبله ،
آرتق یتر .

یتیشدیرمک { فتہ ۱ . یتیشجک
حاله کتیرمک ،

ایصال ایتک ، وصول یتیشدیرمک :

قوغه بی صوبه یتیشدیرمکی . ۲ .

قاوشدیرمق : الله چولق چو-

جفکره یتیشدیرسین . ۳ . وقت

وزماننده بولندیرمق ، وقتنده

ایصال ایتک : قاقچی یزی ای

یتیشدیردی : تریز انوایی بارامه

یتیشدیرمندی . ۴ . بر زماه

قدر یاشاتق ، واردیرمق ، درک

ایتدیرمک : جناب حق یزی

کلهجک رمضانده یتیشدیرسین .

۵ . حاضر بولندیرمق ، تدارک

و استحضار ایتک : بزه بر آرزو ،

بر آرمک یتیشدیرم بیلیریسکر؟

۶ . صوکره دن کوندروب قاتدیر-

مق : آرقه دن بزه بر قاج سواری

یتیشدیردی . ۷ . طو یورمق ،

اسماع و اخبار ایتک ، تبلیغ ایتک : خم

سویلدیکمی خواهیه یتیشدیر-

مشلر . ۸ . غرسله و تولدانله

وجوده کتیرمک ، بسله مک : بر

چفتک آجوب آخاچلر ، آلمر

یتیشدیریور : عربان ایوم کوزل

آلمر یتیشدیریورلر ؛ کندیبی

متصل اولاد یتیشدیریور . ۹ .

تربیه ایدوب میدانه کتیرمک ،

تربیه ایتک : حربیه مکتبی دولته

ضابط یتیشدیرر ؛ او ذات بر

چسوق طلبه یتیشدیرمشدر .

|| سوز یتیشدیرمک = جوابه مقتدر

اولق ، مقابله ایتک : اوکاسوز

یتیشدیرمک نه قدر مشکل .

|| لاقردی یتیشدیرمک = دیدی

قودی ایتک ، غمازلق ایتک .

= فل . (حیوان) آرت آباغله

اوک آباغی اوروب یاره لامق :

بو آت یتیشدیریور .

یتیشموش { ص ۱ . بوبوش ، بالغ

ایش کوره بیلجک ویا

اولنهجک سنه واصل : یتیشمش

اوغلاری یتیشمش بر قیزی وار-

در . ۲ . اولفون ، کال بولمش :

یتیشمش میوه .

یتیشمک { فل ۱ . اولاشمق ،

ایرمک واصل اولق :

باشی طاوانه یتیشر ؛ بو قوغه

صوبه یتیشیریور . ۲ . ورمق ، درک

ایتک ، بر زمانه دک یاشامق :

بو بهارده یتیشدک . ۳ . وقتنده

بولمق ، وقتیه واصل اولق :

تازه یتیشدم ؛ واپوره یتیشمدک .

۴ . وقت بولق ، یاه یتیک : بوقدر

ایشه یتیشم ۵ . حاضر و مهیا اولق ،

بر وقتندک یاییه یتیک : بو ایش

اقتامه یتیشمز . ۶ . وجوده کلک ،

نشو و نما بولق ، حاصل اولق :

بو عملکنده چوق میوه ، ذخیره ،

آت ، قویون یتیشیور . ۷ . تربیه

اولوب میدانه کلک ، نشأت ایتک :

مکاب حربیه دن متفن ضابطلر

یتیشر . ۸ . کفایت ایتک ، کافی

اولق ، یتیک : بو یتیک همزه

یتیشز . ۹ . صوکره دن کیدوب

ویا بر ایشه باشلاوب اولکیشمش

ویا باشلامش اولانلره قاتلق :

آرقه دن بزه یتیشدی ؛ سز ایشه ،

بازی به باشلاک بن سزه یتیشیرم .

۱۰ . بیومک ، ایش کوره بیلجک

سنه کلک : شمعی اوغلاری

یتیشدی کندیبی راحت ایدبور

۱۱ . (میوه) اولق ، کاله ایر-

مک : دها اوزولر یتیشدی .

۱۲ . بر زمانده باشامش اولق ،

بر زمانی ویا بر ذاتی کورمش

اولق ؛ بن بیوک پدرمه یتیشمدم ؛

وقت سعادته یتیشلر .

یتیشمه { ص ۱ . یتیشمک ایشی . لا :

یتیشمه = ص ۱ . ح -

صل اوله ، وجوده کلش ، تحصیل :

چکر دکدن یتیشمه آفاج . ۲ .

تربیه اولمش ، نشأت ایتیش :

کانتیکدن یتیشمه بر آدم ؛ مکتبیدن

یتیشمه مأمور .

یتیش { عد ۱ . یتیشی دغه اون ،

یتیش سمین ، هفتاد : یتیش کفی ؛

یتیش سنه ؛ یتیش بر ؛ یتیش بش ؛

یوز یتیش . ۲ . یتیش باشی ، سن

سمین : یتیشی چککین ، یتیشمه

قریب بر آدم .

یتیشر { عد ۱ . هر برینه ویا هر دغه .

یتیشر سنده یتیش ؛ اور قاتلر

یتیشر لیرا ویردیلر ؛ طوغه لری

یتیشر آراهلره بوکلندیلر . || یتیشر-

دن ، یتیشر یتیشر = هر دغه سنده

یتیش .

یتیشلیک { ص ۱ . یتیش خرورش

یتیشلر و سائره یتیشنده باخود

یتیش اوقه و سائره قتلنده ویا

یتیش جزء دن مرکب اولان .

۲ . یتیش باشنده : یتیشلک بر

اختیار . = ص ۱ . یتیشلر و سائره

مقداری : بوکا بر یتیشلک ویره

یم ؟

یتیشلی { ص ۱ . یتیش جزء دن

مرکب ویا یتیش شیشی

حاوی اولان .

یتیشمشی { ص ۱ . یتیش درجه :

یتیشمشی سنده اولان ،

آلتش طلفوزنجیدن صوکره کلن :

بتمشخی سته؛ بتمشخی دغه؛
پوز بتمشخی و سائره .

يَتَمَك { فل . ۱ . کافی و وفی اولقی ،
الورمك ؛ بوبكا پتر؛ بو
قدر سمی و غیرت غیزی ۲ . ۳ .
ایرمك ، واصل اولقی ؛ الم اورا .
یه پتره درجه علیابه بندی . ۳ .
بولقی ، دككك ، بالغ اولقی ؛
عمری طقساه بندی . || جانه
یتك = جانه طلق ایتك . || كوج
یتك = اقتدار اولقی ، مقتدر
اولقی ؛ اوكانم كوجم پتر .

يَتَمَم { ص . ص . عر . ث . یتیمه . ج .
یتیم ، ایتام ، یتامی . (و یتیم دن
ص .) ۱ . باباسی و یا باباسی و آا .
سی اولمش چوجق ، اوکمز ؛
یتیم برچوجق ؛ یتیمه برقیز ؛ شو
یتیمه یازیق ؛ ایتام مجلسی = باب
مشیتده اموال ایتامك اداره
و ادانه سینه نظارت ایدن مجلس .
۲ . بكتا ، تك ، فرید ، نادر ،
نایاب ؛ دریتیم .

يَتَمَلِك { ص . باباسی و یا باباسی و
آتاسی اولیان چوجقك
حالی .

يَتَمِيم { س . عر . نادر و نایاب
یتیمه ، ایچی ، دریتیم ؛ یتیمه الدهر .
يَتَمَلَّ { فل . (افعال بابندن
مضارع اولوب لسانزده
جال کی قوللانیلیر .) اوله بیلیر ،
مخفله در ، بلکه .

يَتَمَّ { ص . فا . پوز ، جد . ث . || یخ
یخ = پوز پارچه سی .

يَتَمَّ { ص . (اصلی ؛ یاثنی ؛ یا قشیق
یتشی) آلان ، اینی ، کوزل ،
یمان مقابلی ؛ یتمشی یکت .
(سکیتمده)

يَتَمَّ { ص . ایلك ، کوزلك .

يَتَمَّ { ص . (فارسیدن) قاورلش
صوغان و سائره ایله
پشمش ات یئکی ؛ پاپاس ، دو-
گون ، طاقو یخنیسی ؛ صوغانلی
صارمساقی ، نخودی ، مقدانوسلی
یتمشی .

يَتَمَّ { س . عر . آیدین . ج . ایدی ،
ایادی . (ترکیجه ده چوق دفعه
مذکر کی قوللانیلیر .) ۱ . ال
دست . ۲ . مج . زور ، کوج ، قوت ،
قدرت . ۳ . امداد ، یاردیم . ۴ .
وسطه ، معرفت ؛ فلانك یدیله
ویردم . || یدیدید ، عنید = الدن اله ،
طوغریدن ، معامله ایچون طو-
لا شیمه رق . || ید بیضا ؛ حضرت
موسی (عم) ك معجزه سی اوله .
رق بیاض برال کوسترمه سی .
|| ید تهرقه ، ید ضبطه ؛ کچیر-
مك = تهرق ، ضبط ایتك .
|| ید طولی = معلومات قامه ،
وسعت معلومات ، اطلاع تام ؛
فقهده ید طولی صاحی . || ید
واحد = انحصار . || ذی الید =
متصرف ، بر مالی اله کچیروب
تصرف ایتمکده اولان .

يَتَمَّ { ص . (فارسیدن)
طمارلی بشیل طاش که استکی
ترکار اوندن صفیلرینی یاپارلر
واستطار ایچون صوبه آزارلر
ایدی .

يَتَمَّ { ص . ۱ . حیوان چککجه
ایدی ، یولار صابی . ۲ .
آقندی به قارشى ساحلدن قایق
وکی چککه مخصوص ایپ ؛
قایق یدکه ویرمك . ۳ . یولا-
رندن چکیلرک کوتوریلن بوش

آت ؛ ساییس بریدک کوتوربور .
دی . ۴ . لزومی حالنده قوللا-
نلق ایچون بریشیک فضله بو-
لند بریلان ائی . (بو معنا ایله
صفت کی ده قوللانیلیر ؛) یدک
بر آناختارم واردر ؛ ساعتک
یدک جامی || یدک خزینه سی = صو
خزینه سی طولیدیفنده فضله سی
دوکلک اوزره یدک بولند بریلان
ایکنهی خزینه . || یدک صو =
ماه جاری قاتمه سی . || یاغ یدکی =
بیوک یاغ طولوسی .

يَتَمَّ { ص . ۱ . یدک بر آت
آقندی به قارشى ایله قایق چکن
آدم .

يَتَمَّ { ص . حین حاجتده قوللا-
نلق اوزره یدک بولند
بریلان ؛ یدکک بر چفت چیزمه
آلیسکر .

يَتَمَّ { ص . حین حاجتده
برینی طوته جق بریدکی
اولان ؛ یدکلی ساعت جامی .

يَتَمَّ { ق . ۱ . (حیوانی)
بولارندن طونوب کو-
تورمك ، چکمك ؛ بر آته
بیشیدید دیگرینی یاندن یدبور-
لردی . ۲ . (قایقی) آقندی به
قارشى ساحلدن رسنله چکمك ؛
قایق یدمکجه بوقاری چیقارمق
ممکن دکلدور .

يَتَمَّ { ص . یدی درجه سنده
یدنجی ؛ اولان ، آلتیدن صو-
کره کن ، سابع ، هفتم ؛ هفته .
نك یدنجی کونی ؛ یدنجی آئی ؛
یدنجیسی ؛ اون یدنجی ؛ پوز
یدنجی .

یَدی { عدد آحاددن آتی ایله
سکر آره سنده کی عدد،
سبمه، هفت : بدی کون ؛ بدی
قات کوك ؛ اون بدی . || بدی
ویرن = سنده براق دفعه میوه
و یا چپک ویرن آصه وکل وسائر .
یَدی { صد «یک» فقلندن ماضی
میراث بدی = میراث قومش ؛
و حج ، مسرف ، حسابی تیلز .
یَدیرمک { بایدیرمک . فت . ۱
تیمک سووق یاخود
اجبار و یا مساعده ایتک : مسا
فراره تمک بدیردیکزنی ؟ حیوا .
نله نه بدیربورسکر ؟ آلدینی
بیات بالینی کندیسنه بدیرملی ؛
چو جقلر ایتکاری کورلدی ایله
بزه راحت تمک بدیرمدیلر . ۲
مخاجینه تمک ویرمک ، اطعام ایتک :
خمس دکلدر چوق بدیربور . ۳
بوتدیرمق : سیندیرمک : یاغی
ارنه بدیرمک . ۴ . صرف واستهلاک
ایتمک . غائب ایتدیرمک : قاشک
فضله سنی دیکیشه بدیرملی . ۵ .
پاره ویرمک : پاره بدیردی .
۶ . هضم و تحمل ایتدیرمک :
نفسنه بدیرمک = قبول ایتک ،
راضی اولوق .
تدیرمه { بایدیرمه . س . یاغ
و کیرجمله کندیردن
یاغش برنوع = مجموع لوکون
کی صوبوریلرینی یا بدشدرمه
یاراد .
یَدیش { عدد هر برینه و یا هر
دفعه سنده بدی : اوزنافره
بدیش لیرا دوشدی ؛ دیرکاری
بدیشر آرابله قودیلر .
یَدیگیر { س . دب اکبری تشکیل
ایدن بدی کوك ، بنات

نمش .
یَدیلک { صد . ۱ . بدی فروش و
لیرا وسائر قیتنده اولان :
بدیلک قاش : ۲ . بدی قاریش و یا
آرشین وسائر بونده اولان :
بدیلک دیرک . ۳ . بدی اوقه
وسائر ققلنده اولان بدیلک
قوزی . = س . ۱ . بدی
فروش وسائر قیتنده سکه
حقیقه و یا مفروضه : بوکا بر
بدیلک ویرمه ی ؟ ۲ . دوکونک
یدنجی کونی کینک اوزره گوگی
طرفندن کینه بایدیریلان قیتلی
اثواب : کوزل بر بدیلک باید .
یردی .
یَدیلی { صد بدی جزءدن مرکب
و یا بدی بشکی وسائر سی
اولان : بدیلی اسقامیل کاغدی .
= س . بدی بشکی اسقامیل
کاغدی : قوپانک بدیلیسی .
۱ . یاخود بیر . س . ۱ . ارض ،
۲ . زمین ، کوك مقالی : جناب
حق بری کوکی یاراتدی ؛ برکوک
دیرتر . ۲ . اوزرنده ساکن
اولدیمز سیاره ، کره ارض :
برکونشک اطرافنده دوز .
۳ . کره ارض سطحنده قره
قمنک یوزی ، طوبراق ،
ترا ، زمین : بره باصق ؛ بره
اوتورمق ؛ برله برابر . ۴ .
ایشلنه جک و یا اوزرنده یایی
یا یله جق سطح ارض پارچه سی ،
اراضی ، عرصه : اونک بری
چوقدر ؛ مملکتنده کی برلی
اعمار ایدجکدر ؛ باباسندن
کندیسنه چوق برقالدی ؛ اوی
خراب اولدی برینی ده صاندی ؛
او پاره ایله بر آلدیم . ۵ . محل ،

موضع ، مکان ، اقامتگاه ، مقام ،
جای : اونک بری یوقدر ؛
برکر نروده در ؟ ۶ . مجلسکته ،
مسطق رأس ، سرزبوم ، منشأ :
بنم برم دروم ایلدیر ؛ جنس آتلیک
اصل بری جزیره العربی .
۷ . منصب ، مسند ، محل مأمور
ریت ، مقام : تعیین اولدیسنه
دهنا برینه کی بدی . ۸ . او
توریله جق محل ، اجرتله طوتیلان
محل : کئی به ارنکجه کیردیر بر
طوتلی ؛ تیارزوده بر قالدی ؛
اوطله ده بر بوله مدی . ۹ . اثر
نشان ، کچمش بر شینک قالان
علامتی : پاره بری ، دیکیش بری ؛
حک اولان یازینک بری . ۱۰ .
وسعت ، ککیشلک ، صیغه جق
محل : اوطله ده بر قالدی ؛ صا .
تعیملرک کوفه لردن : یا یا قالدیر .
منده کچکجه جک بر قالمش ؛ مسا .
فردن چکنم اما یم یوقدر .
۱۱ . طوبراق ، خاک ، تراب :
اوقدر اوتاندم که بره کچدم ؛
کوستیک بری او یوب دلیک آچش .
بریر آچیلیرسه تعیین ایدیله جک
۱۲ . بر ایشه مخصوص محل :
بازار بری = بازار قوریلان بر ؛
اکلجه بری = تنزهگاه ؛ یازی
بری : ایش بری . || بره آتق =
اهیت ویرمیوب بر اقاق ، بیانه
آتق . || آتق بر = محل مأ .
موریت . || آرقه بره گلک = ۱ .
آرقه اوستی دوشنک . ۲ . حج .
یکلنک مغلوب اولوق . (علی
المغصوب کوروشده) . || بر آتی =
۱ . طوبراغک ایچننده وسط
ارضک آلتنده اولان اورتیلی

محل یاخود بول وساتره ، زیر
 زمین ، تحت الارض ، بودروم ،
 تونل ، اوراده ازمنه قدیمه دن
 قاله بریر آلتی واردی بر آلتی
 صوقاق . || بر الماسی سبزه کی
 قوللایلان شکلا پاتازه بکزر بر
 کوک . || یره اوتورمق = صندا .
 لیه ومندر وساتره کی غیری او .
 لوق قوری یره ویا کچک او .
 زورنه اوتورمق ، آشاشی اوتور .
 مق . || یره اورمق = ۱ . مغلوب
 ایتک ، دوشورمک . ۲ . آلد .
 دوب صومق ، طولاندیرمق .
 || کندینی بردن یره اورمق =
 شدتلی وجع ویا مایوسستن
 قنوب طورمق . || بر ایتک = ۱ .
 اثر وعلامت براقق : یاغهورطامله .
 لری فسک ، وزورنه بر ابتد . ۲ .
 تأثیر ایتک ، مؤثر اولقی ، کچمک .
 || برایدنک = اراضی ویا عرصه
 صائین آلتی ویا هر نه صورته
 اولورسه تدارک و تعارف ایتک .
 || برینی ایستیق = بربرده طور .
 مق ، ثبات ایتک . || یره باتقی =
 ۱ . طوبراغک ایچنه صوقق ،
 کومک . ۲ . نام و نشانی قالمق .
 || بر باغی صافی = صراد دینلن
 نبات . || یره باقار = مرئی ،
 صینی . || بربره کک = جاولانقی .
 || بر بگنمک = اوتوره جق محل
 انتخاب و اختیار ایتک . || بر بولقی =
 ۱ . اوتوره جق محله دسترس
 اولقی : اولهده بر بوله مدم . ۲ .
 منصب و مأموریته نائل اولقی :
 بر بر بولدی بوشده دکل . || برینی
 بولقی = اجرا اولنقی : امرکز
 برینی بولسون دیه بوی یابدم .

|| بر بلیدی = بر جنس نبات .
 || بر چایی = فونده نوعندن بر
 چالی . || برده = آشایده . سطح
 ارضک ویا دوشمه نک اوزرنده .
 برده کی چوپلری طوللادی .
 || بردن گوگه = پک بیوک فرق ، پک
 زباده . || بردن یره = بر محلدن
 بر محله . صیق صیق محل دکیشد .
 برده رک : بردن یره کز بور .
 || کوکده آراکن برده بولقی =
 اوزاقلرده وکافتله آراکن یا
 قینده و قولایقله بولقی . || بر
 برده طورمق = محل دکیشمه .
 مک ، چوق طولاشمامق : او بر
 برده طورماز . || بر یره
 (جمله منفیهده) = هیچ بر محله :
 بر یره بوله مازسکز . || برنده =
 ۱ . محل مخصوص و مناسبده ،
 مناسب ، اوپغون ، لایق : بو
 سوز برنده در ؛ برنده سو .
 یلش بر سوزدر . ۲ . مناسب
 وقت و حالده ، مناسب دوشده .
 کده : برنده اولهده دینلر .
 || یره دوشمک = سقوط ایتک ،
 ایتک ، هبوط ایتک . || راحت
 یره خفیف مأموریت و خدمت
 یره سازی = قار ، نظرون .
 || برینی سومک = بر نیاته دیکلد .
 یکی یر یارامقله چابوق بیومک .
 || بر صارمشینی = یره سو .
 ریلور بر جنس صارمشیق .
 || بر صیحایی = کوستبک . || بر
 طومق = ۱ . چوق محل ضبط
 ایتک ، ایشه یارامیوب غلبه لقی
 ایتک : بو آچلر بوراده یهوده
 بر طوتیور . ۲ . ایشه یارامق ،
 بر شی یره کچمک : لزومسز

ظن ابتدک اما بر طوتدی || یر .
 برنی طومق = بر شی ویا شخص
 یره کچک ، اوک ابشنی
 کورمک : هیچ کچسه آما
 برینی طوتهماز : بزم یازبخانه
 سقره برینی طوتدی . || یر
 فستنی = آسریقان فستنی . || یر .
 ده قالمق = یا جمال اولقی . || قره
 یره مزار ، قبر . || یره قومق = عد
 و اعتبار ایتک : دایه سنی مرینی یره
 قومش : حی آدم یره قومدی .
 || یره کچمک = چوق محجوب
 و مایوس اولقی . || بر یره کچمک
 بر مأموریته نصب اولنقی .
 || یره کچمک = برینی طومق ،
 بر شی کچی قوللانقی :
 ویردیککز پاره احدای یره
 کچدی . || یره ککک = ۱ . اسکی
 حاله دوشک ، بوزلش ایکن دو .
 زلک : بگزنی یره کلدی ؛
 نه قدر ییقاندیسه یره کله مدی .
 ۲ . ایلشکمک ، کسب بزه و طافیت
 ایتک ، عاده صحت ایتک : صیتقه .
 دن دهل یره کله مدی . || یره
 یاتقی = ۱ . بر اوزرنده اوزانقی
 ۲ . دوشمک ییقانی : فرطونه .
 دن سرویلر یره یاتمش . || یری
 وار = یره ، برنده ، بجای ، لایق ، منا .
 سبت آلیر : اوله سولسه یری
 وار . || باش اوستنده یری وار =
 پک مقبول و معتبر و محترمدر ،
 بر سر و چشم ، علی الرأس والعین .
 || یریورث = مسکن ، اقامتگاه .
 || یری یوردی بلورسز = سر-
 سری ، دربدر .

برادیمی و سواتره . || :
 بر ایتقی } یاراقق و سواتره .

یراد { براتی، برامق. با: بارار
وساژه.

یراسه { س. قناتلری الری ابله
آققلری آده سنه اوزا.

یر بر زاردن عبارت اوجار
ومهل بر حیواندرکه کوزلری
ضیا، شمسه تحمل ایدمه دیکندن
یانکز کجه طولاشیر، خفاش،
شیره. انواعی چوقدر.

یراشمق { یراشیق وساژه. با:
یاراشمق وساژه.

یراعه { س. س. مر. قامش قلم،
خامه، یراعه جنبان، یرا.

عهن = قلم اوینادان، یازان.

یراغ { س. فا. تر. « یاراق » دن
ماخوذ: با: یاراق.

یراق { ص. اتیز و لاغر (ت).
مر.

یرامق { فل. (آت) آرقلاقمق،
اتیز و لاغر اولق. مر.

یراندیرمق { ق. (آق) قوشو
ایچون بالالزام
آرقلاقمق، ضعیفلاقمق.

یربوع { س. ع. ج. رباع.
چول صیغاتی، جریفا.

یرتدیرمق { با یرتدیرمق. ق.
۱. بز و کاغدی

بر شیخی شق و غمزق ایتدیر-
مک و یا ایتکه برامق: چو-

جقلری چالینه صوقوب انوابلری
یرتدیرمش؛ شوکاغدی چوجقلره

یرتدیرما؛ کتابی یرتمق ایستد-
یسده یرتدیرمد. ۲. چیز-

دیرمک طیرمالامق: کندیلری
طوتشدیروب یوزلری یرتدیر-

مش.

یرتشمق { فش. بر برینک اوست
باشی یاروب شق

ایتک و یا بر برینک یوزنی طیرما.

لایوب طوتشمق، مجاده وضا.
ربه ایتک: فاوغا ایدوب کدی
کبی یرتشمش.

یرتلاز { ص. پرده ادبی برتیق،
مارسز، کستاخ، ادبیز،
پرواسز.

یرتلاق { ص. یرتلش و مشقوق
کبی آچیق: یرتلاق
کوز.

یرتلاق { فل. ج. ۱. یاربلوب یاره.
لامق، شق ایدلک،

چاک چاک اولق: پانتالونی بر
چالی به ایشوب یرتدی؛ چا-

شیری بوتون یرتلش. ۲. اسکوب
یارلامق: انوابی، چاشیری

یرتلش. ۳. حیونک یانلری
بالالزام یاربلوب مهموزدن قور-

قارحاله کیرلکله بوریمک آلیشق:
بو طای دها یرتلامشدر. ۴.

ج. محجوبیتی رفع اولوب آچلق،
پرواسز اولق: دها یرتلامش

بر چوجقدیر.

یرتله { س. یرتلش ایشی. با:

یرتلاق { س. انواب و چاشیرک
یرتلش کبی آچیق بری:

انتاری یرتقاجی = ایک یانه کان
آچیق بری؛ شلوار یرتقاجی =

ارقدن اوچقور اورتنه سنه کان
بری.

یرتمق { ق. ۱. بز و کاغدی شیخی
چکوب یاره لامق، یار-

مق، شق و مزق ایتک، چاک
ایتک: انوابی، سندی، کتابی

یرتدی. ۲. یارمق، خندق
یامق، خرق ایتک: نارله بی

یرتمق. ۳. طیرمالایوب یاره
ایتک: کدی چوجفک یوزنی

یرتمش؛ دیکنلر الرمزی یرتدی.

۴. حیوانک مهموزه کله چک
یانی یارملوب بوریمک آلیشدیر.

مق: بو طایی یرتمق. ۵. ج.
محجوبیتی رفع ایدوب آچق،

پرواسز ایتک: بو محجوب بر
چوجق ایدی کورشدیکی آدملر

کندیسینی برتمش. || سند یرتمق =
۱. اوده یوب حکمسز برامق.

۲. ناطق اولدینی مبلکک طلبندن
واز چکمکه یرتوب آتمق.

یرتمق { س. یرتمق ایشی. ۱. یرتمق.
یرتمق = ص. یرتمقه یانلش،

یرتلش.

یرتمق { فل. بوغازینی یرتارجه سنه
باغرمق، اوستنی یاره.

لارجه سنه تلاش ایتک، تینک.
یرتمق { ص. ایلربی یوب بسلک

ایچون سائر حیوانلری
دیش و طرناقلیله یرتان، درنده،

مفترس: یرتمقی حیوان؛ یرتمقی
قوش.

یرتمق { ص. ۱. یرتلش، یارلش،
دیده، چاک: پانتالونی،

یاقه سی برتیق. ۲. اسکوب
یارلش، یاره یاره: انوابی

یرتمق؛ یرتمق قیافتی؛ یرتمق
یرتمق چاشیر. ۳. آلیشدیرلش

(آت). ۴. جری، حارسز،
اوتانماز، صیبری. ج. پرده

عصمی یرتلش، آلفته.

یرتمک الله { ترکیب مر. الله سکا
مرحت ایتسین.

(دما تمبیری.)

یرقان { س. ع. ۱. ط. صاریق
دینان معروف هلت. ۲.

نبا. اکیئله عارض اولان صاک
علق، صاک اورمه.

یرکشدیرمک { ج. ۱. یریشه
قونمق، محله

وضع اولمق: بیوک طاش دیوا.

یسر { سذ. مر. قولایق، راحت،
یسر { سهولت، عسر ضدی.
[یسار یعنی ثروت مناسبه
لسانزده پک قوللاناز.]

یسری { س. بر جنس سیاه آغاج
[کوکی : پیریدن تسبیح.
= ص. بو کوکدن معمول :
یسری تسبیح.

یسیر { ص. مر. ن: یسیره.
[یسر دن ص. ۱.
قولای، آسان، سهل. ۲.
جزئی، آز مقدارده.

یشا { یشامق. با : یاشا،
یشامق.

یشب { سذ. مر. یشم، یشم، یشم ویدا
[دخی دینان یشیل طاش.

یشرتمک { فت. یشیل رنگ پیدا
[یشیرمک { یشیرمک ویا یشلاکی
دها پارلاق کوسترمک : بو
یاغور اورتهلی یشرتدی.

یشرتمک { فل. ۱. یشیل اولق،
یشیل رنگ پیدا اتمک
ویا یشیل پارلابوب ظاهر اولق :
چایرله کوزل یشردی. ۲.
(نباتات) سورمک، یاراقلاق :
آفاجلر یشرمک.

یشم { سذ. مر. یشب دخی دینان
[سرت و قیبتی یشیل طاش،
یدا، یشم. فر. Jasso.

یشیل { ص. (اصلی : « یاش » دن
[« یاشیل » . ۱. صاری
ایله ماویدن مرکب اوله بقا اکثر
نباتانده کوربان معروف رنکده،
اخضر، سبز : یشیل چوخه ؛
یشیل صاریق. ۲. تازه، خام :
یشیل الما ؛ محصولی یشیل بک.
[یشیل یاش : باشی یشیل بر جنس
ارکک اوردک. [یشیل باغه =

باغه نك بر جنسی. [یشیل یاراق =
ناچیز هدیه. = س. یشیل رنگ،
خضرت : بونک یشیلی دهما
کوزل.

یشیلک { س. ۱. یشیل رنگ :
بونک یشیلکی ای دکل.
۲. تازه اولتر ویا پارقلرله مستور
یر، چایر، باغچه وسائر : اوراده
بر یشیلک وار ایدی. ۳. سزه،
سزوات : یشیلک یعلی. ۴. نازه
اوت ویا حصیل : حیوانلرله
یشیلک یشیر بوره سکر ؟

یشیلکندیرمک { فت. ۱. یشیل
رنگی ویرمک :
بو تختلری یشیلکندیره شسکر.
۲. تازه لندیرمک : صو ویره رک
باغچه بی، چایری یشیلکندیردی.

یشیلکتمک { فل. ۱. یشیل اولق،
یشرتمک : یشرتمک : چایرلر
یشیلکندی. ۲. تازه لنگ، کسب
طراوت اتمک : اورتهق، باغچه
یشیلکندی. ۳. برکوزله باغفله
فرا حلاقی، کوزلر یی و کوکلی
اکلندیرمک.

یشیلی { ص. یشیل رنگی ویا
[بگک وچرکلیری یاخود
چیمکری اولان : یشیلی قرمزلی
برصندیق.

یصدا تمق { یصداق، یعنی و
[یصداق : ساثره. با : یصداق
وساثره.

یعقوبی { ص. س. مر. ن: یعقوبه.
[بر خریستان مذهبه
تابع ویا بومذهبه منسوب و متعلق
اولان.

یعنی { د. (عربیده « عنا » دن
[فعل مضارع مفرد مذکر
غائب اولوب لسانزده حرف

تفسیر کی قوللانیر. [بوندن
مقصد. دیمک. دیمک ایشیلدور
که : جنس فرس یعنی آت صوبی ؛
کله هم یعنی کله اقتدارم بوقدر،
یعنی { س. فا. زورله مال قاءه،
[چابول، نهب، غارت : مانی
یشا ایشیلر : بونکلی اصول
حریده یغما یه مساعد اولماز.
[یغما یوق = حقیر برشی طلب
ایدنه مستهزایانه و عامیانه جواب
مقامنده قوللانیر : بونکلی
بن آله جنم - یغما یوق ؛ یغما
یوق قرارده یه.

یغماچی { س. ص. باشقوریشک
[مانی یغما ایدن، چا.
بولجی، یغماکر : چنکیزک
عسکری بر آلائی یغماچیدن
عبارت ایدی.

یغماچیلق { س. چابولچیلق، یغما.
[کرکک.

یغماگر { س. ص. فا. یغماچی،
[چابولجی.

یغماگرلک { س. چابولچیلق،
[یغماچیلق.

یغمرق { یغدیرمق وسائر. با :
[یغمرق و یغمرق.

یغمور { س. با : یغمور.

یغمورچه { س. بر نوع کوچک
[کییک.

یغین { س. با : یغین.

یغلاقمق { یغلاقمق، یغلاقمق وسائر.
[با : یغلاقمق وسائر.

یغلامق { فل. با : یغلامق.

یغظان { ص. مر. (« یغظه » دن
[ص. [اویانق، یدار. د.

یغظه { س. مر. (« اویانق »، یدار.
[یغظه { یغظه.

يَكْرُكُ } ص. دها اي، دها مرجع :
بو اوندن يكر كن.

یکری منجی } ص. یکری درجه ۴.
سندہ اولان : آبک
یکری منجی کونی .

پیکرمی { عدد. (اصلی : ایک) دن
(ایکرمہ .) ایک دفعہ

اون، عشرين، بیست : یکرمی
پاره : یکرمی کون ؛ یکرمی یا-
شده ؛ یکرمی ستردی .

ایگر میسر { عدد بهرینه ویا بهر
دفعه سنده یکر می :
دیانه لره یکر میسر پاره وردی .

۱. یکر می پاره } یکر میلک
یا غروش و ساثره

۲. یکرمی اوقه وسائرہ آغر۔

لغندە ویا یکر می ارشین و ساره
بوینده : یکر میلک قوبون ؛
یک میلک دوزک . ۳ . یک می

باشنده : يکرميلک بر آدم . =
يکرمی باره سکه سی : بوکا

بر یکر میلک ویریم .
 میلک } یکر می جزیدن

بکے وسارہ سی اولان .

اولیان : یکر نک بر قاش .

يکروزه } ص. ۱. فا. ۱. برکون
 سورن، برکونک. ۲.
 ۳. يك موقت، سورکسز: عمر

یکروزه .

تک زبان } ص. فا. ۱. بر لسان

اور اُنک اہالیسی یک زباندر .۲
بر لسان قوللانان، سوزلری

۱) اکثراً ترکیبات فارسیه ده
بولند که ذره ذره اولنه حقدور.

— غریبک اولندقدہ کافی کافی
فارسی اولور { || یکدن = بردن،
بردن برہ، دفعۃً: یکدن زنکین
اولدی .

شکا } حب : با : یافه .

یکماز } یکمازلی ، یکمازلائی .
 با : یماز و سائرہ .

گاز { عد. فا. (مکرر قوللا.
(نیلیر :) یگان یگان =
برد برد، آبری آبری.

گمانہ } ص. فاکٹ، منفرد، مجرد،
یکتا : یگانہ مقصدی
تحصل علم انکدر.

يَكَايِكَ } عد. فا. بر برد.

یکپاره } ص. ق. بر پارچه‌دن
عبارت، بونون، پار-
چه‌سز: یکپاره مرمردن هسکل.

کتاب { ص. فا. ۱. تک، بالکر،
منفرد: یکتا آرزوم بود.

۲. مثل و نظیری اولمیان،
بیہمتا: دریگتا۔

یکجهت } موافق : جمله حاضرین
یکدل و یکجهت آمین خوان

اولدیلر .
 یکچشم } ص . فا . بر کوزلی ، بر
 کوزدن کور ، اعور .

یکدست } ص. فا. ال بر لکیله
چالیشانلرک بهری .

تیکدیل } آرزوده بولنا نلرک بهری،
متحد القلب .

یکدیگر } ک. فا. برپینه، بر.
برینی .

يقلا شمع } بقلا شد برق وساثره
نا : باقلا شمع وساثره .

يَقْمَقُ } يَقْمَقُ وَيَقْمَقُ .

یقین } یقیناً شوق و سائرہ . یا :
یا قین و سائرہ .

تَقِين { سِند. مر. شك وشبهه دن
طاع، او اوردق، يله قاعش

اوله، اطمینان: علم الیقین = بو
صورتله اولان بیایش ومعلومات:

حق الیقین = طوغریافتنه اصلاً
شبه اولنیمان حال . (قریب
مناسبتنه کان . « یاقین » ترکیبه

اولوب بو لغت عربيه ايله اصلا
مناسبتى يوقدر .]

یقیناً { ح. غر. اصلا شك وشبهه
محل اولیه حق صورت
ودر حده سه رک کمال اطمینان :

یقیناً بدایرم که.

{ ص. ۵۰. عر. ۱: یقینیه. شبهه

صورتده اولان علم واطمئنانه
منسوب و متعلق : معلومات

یقینہ .

تَقَنِّاتُ { ش . ج . علم

معلومات یقینیہ۔

یک } شایان ترجیح : قورقولی
رویا کورمکدن ایسه او یانیق

طورمق یگدر. [یزجه اسکیش
ایسه ده بوس بوتون اونودلما.
مشدر.]

يَكُ } ... انواب وچاشير قولى،
آستين، كم : بول، اوزون

يك: يك، فباعي، يكرى صيفاق.
 عد، فا. ١. بر، واحد. ٢.
 تك، منفرد. ٣. برلك، متحد.

بر، متفق الکلم : اونلر هب
یکدل ویکز باندلر .

یکساله { ص. فا بر یاشنده : بر
طفل یکساله .

یکسان { ص. فا . ۱ . دوڑ ،
مستوی ، برابر : خاک

ایله یکان . ۲ . بر، مساوی .

یکسر { ص. فا . ۱ . باشند باشه ،
هب ، جمله ، بوتون . ۲ .

برلکده ، هب برابر .

یکشاق { یکشاق . یا :
یاکشاق وسائر .

یکقلم { ص. ح . فا . بر قلده ،
بردن : مطلوباتی یکقلم

آلدی .

یکش { یکشاق . یا : یاکشیش
وسائر .

یککمک { فجو . ۱ . مغلوب اولق ،
انهماره اوغرامق ،

بوزلق : دشمن یکلدی . ۲ .
اوپونده غائب ایتک : طاولده

کیم یکلدی ؟

یککنج { ص. ضعیف ، قوتسز ،
مسکین ، دائماً مغلوب .

یکلی { ص. قوللری ویا بر درلو
قوللری اولان : یکلی

مینتان : اوڑون یکلی خرقه .

یکمک { ف. ۱ . غالب کلک ،
مغلوب ایتک ، انهماره

اوغرامق . ۲ . اوپونده قرائق :
دامده سزی یگزم .

یگن { س. قارداش اولادی ،
برادرزاده ، همشیره زاده :

او آدم فلاک یگنیدر ؛ اوقیزیم
یکغدر .

یگنی { ص. خفیف ، سبک ،
آخر ضدی . مر .

یگنیلک { س. خفیفلاک ، خفت ،
آغراق ضدی . مر .

یکون { س. (عربیده) کوزدن
مضارع اولوب «اولور»

دیمکدر . ۱ . اعمال اربسه دن
جمع حاصلی ، حاصل جمع ، قره

جله : بورقلرک یکونی نه ایتدی ؟

۲ . هب ، بوتون ، جله . تکمیل :

بوئک یکونی بر ایکی یوزغروشاق
ایشدر . ۱ . جماعاً یکون = دیگر

یکونلرک یکونی ، اولجه آیری
آیری جم ایدلش رقلرک تجرع

عمومیسی . ۱ . یکون چمک =
نفس آلدن لایققطع بر چوق

لاف ایدوب ارالقده طورمق
ویا لاق بیتیرمک .

یکه { ص. ۱ . ایری جتهلی . ۲ .
اوستون ، غالب . مر .

یکه { س. جم . دومق حرکت
ایتدیرمک ایچون باشنه

طاقیلان قول .

یکه { ص. ح . فا . یالکز ، تک ؛
یکه ناز = یالکز اوله رق

قوشوب هجوم ایدن ، مبارز
بهادر ؛ یگه سوار = آتلیقلده

یهوما ، یکیت آتلی .

یکي { ص. ۱ . قوللانماش ،
چیدید ، مجدد ، نو : یکی

انواب ، او ، سلاح . ۲ . ظهور
وحصولندن بری چوق وقت

یکمه مش ، حادث ، نوظهور :
یکی دنیا ؛ یکی خبر ؛ یکی موده .

۳ . عجمی . دهـا تجربه پیدا
ایتمه مش : یکی خدمتی ؛ او

یکیدر دهـا . = ح . ۱ . جدید
اوله رق ، مجدداً : بو انوابی یکی

یابدیکنز ؛ بو او یکی یابلدی . ۲ .
آز اول ، اخیراً : او یکی کلدی ؛

او کتابی یکی او قودم . ۱ . یکی
باشندن = تکرار ایتدادن . ۱۱

یکی چیقمه = نوظهور ، موده :

یکی چیقمه برشمیه . ۱۱ . یکیدن =
تکرار ، باشند باشلایه رق : بو

کتابی یکیدن اوقویه جم . ۱۱ .

یکیدن یکی = کیتدیکه دهـا
یکیزی : یکیدن یکی شیئر ایجاد

اولنیور .

یکیت { ۱ . س . ۱ . بیتیش کنج ،
دلغانلی . ۲ . تام و بحق

آدم ، مرد ، فقی . = ص. بو .

رکلی ، شعیب . جسور ، بهادر ،
دایر ، دلاور : چوق یکیت

آدمدر . ۱۱ . بابا یکیت = جسور
و کوسـتریشلی کنج . ۱۱ . یکیت باشی =

اصناف لوبجهرلنده اجرا ماموـ .
ری . ۱۱ . غریب یکیت = غریب

ویجاره آدم ، کیمه سز .

یکیتلک { س. جبارت ، شجاعت ،
بسات ، دلاورلک :

یکیتلک حرب میدانده آکلاـ .
شلیـر .

یکیتلندیرمک { ف. یکیت ایتک ،
جسارتلندیر .

مک ، تشییع ایتک .

یکیتلنمک { فل . یکیت اوانی ،
جسارتلنمک ، جرأت

کلک .

یکیکجه { ص. آز ویا اولدجه
یکی ، مجدد ، جدید .

یکیکچری { س. عسکر جدید
معناسیله سلطان

اورخان غازی طرفندن ترتیب
وتنظیم اوللمش دولت عثمانیه مک

بر صنف عسکری ایدی :
یکیکیری آغاسی = بوعسکرک باش

قومادانی ؛ یکیکیری اوچانی . ۱۱ .
یکیکیری = مجز زوربا ، زور ایله

برشی بائق ایستین .

یل { س. ص. ق. ج. یلان. بهادر،
پهلوان، قهرمان : یلان جنگ
و وفا.

یلاب { یلابتی، یلابتی. با :
یلاب و سائر.

یلان { س. با : یلان و ییلان.

یلپازہ { س. ص. باقی هوا ده هرکس
پوزینک اطرافنده کی
هوا بی تحریک ایدہ رک صوتی
ایچون سالادنی آلت که کاغد
یا قاش و یا حصیردن اولور،
سروحه : یلیازہ سالامتی، قو.
للاقی : ال یلیازہ سی. || مج.
سفینه تک باش بود سله سنک ایکی
طرفه قونیلان اغاچلر. || اوجاق
یلیازہ سی = آنتی یارلا تخی
ایچون قوللانیلانی که اکثر یا
طاووق تویندن اولور. = ص.
یلیازہ شکنده : یلیازہ نردبان،
یپازہ قویروق.

یلیازہ ملک { ق. ۱. یلیازہ ایلہ
هوا و یرمک، ترویخ
اتمک. ۲. مج. کور وکله مک،
تحریک و تشدید اتمک.

یلیازہ لیمک { فط. یلیازہ ایلہ
کنیدنه هوا و یر.
مک، یلیازہ قوللا تخی.

یلمیک { س. صولوغان هلته تک پک
شدتلیسی، شدید ضیق
نفس.

یلماتق { یلماتق. با : یلماتق
و سائر.

یلمتک { ص. هوا به تاج، روزکار
نه طرفدن اسر سه اوطافه
دون، نباتت، دونک.

یلمتک { فل. طالب و مائل اولقی،
بر شیتہ اوزتمک، تقلید.

یاد و تذکار ایدیلرک تازه لیمک :
اوله حاللر، بویله سوزلر
یکیلنه ملیدر.

یل { س. ۱. حرکتده بولانن هوا،
روزکار، ریح، باد : یل

ایسور : پوراز. لودوس یلی.
(بزجه متروک حالنه یکمکده
ایسهده برخی ضبط ایدن روز.
کار = لغتی زمان دیمک اولوب
بوسبونون مناسبتر اولدیی
شویله طورسون لسانلرک
آهنکنده مغایر اولدیفندن «یل»
کی کوزل بر لغتی اوتومامقه جهد
ایتملیز. ۲. یل کی حرکت ایدن
آغری، وجع، صیزی، ریح طیار،
روماتیزمه و آلم اعصاب کی علت :
کندیسنده یل وارددر : یلدن
مضطربدر. ۳. قارنده حاصل
اولان غاز : قارنده یل وارددر :
بو یلمک یل ییار. || یل آردنجه
کیدن = برجس مارتی قوشی.
|| یل توفندی = هوا تضییقه
بوشانان توفنک. || یل دکرمنی =
لیکن پارچه لرندن عبارت هوا ده
طورور بر چرخ واسطه سیله
روزکارک تحریک ایتدی دکرمن.
|| یل قوغان. با : یلقوغان.
|| قره یل = شمال غربی کره سنندن
ان روزکار. || یله و یرمک =
۱. صاورمق. ۲. تلف اتمک.
|| یل یسه رک = محله ایلہ، علی
جناح الاستیعال. || برنده یلر
اسمک = نام و نشانی قالمقی، نحو
ونا بود اولقی. || یل بوتان. ۱.
آتلرہ عارض اولان بر علت. ۲.
چوبان آلدادان قوشنک بیوکی،
خطاف.

یکچیریک { س. ۱. یکچیری
عسکرلکی، بو
عسکرک صنفی و خدمت و وظیفه.
۲. ییکچیریک اغتشییدی.
یکچیریلرہ مخصوص طرز و
حرکت.

یکیلتمک { ق. یکی ایتدیرمک،
یکیدن پایدیرمق،
تجدید ایتدیرمک : بوی بوزار.
سهک سکا یکیلتیم.

یکیک { س. ۱. قوللانماش
اولان شیتک حالی،
جدیدلک، مجدداً : آرتق بونک
یکیکلی قالماش : یکیکلکنده
چوق کوزل ایدی. ۲. ییکی
چیقمش اولان شیتک حالی،
حادثک، توظهراتی : بو قاشک
بوقدر بهالی اولمی مجرد
یکیکلکندن اولوییدر. ۳.
عجیبک، تجربه سزاک، برایشه
یکی سکته ش اولانک حالی :
یکیکلک واردر اسکیدیکه اوکرنه
چکدر.

یکیلتمک { یا یکیلتمک. ق. ۱.
یککی حالنه قوشق،
تجدید اتمک : شوکجه یی یکیلدم.
۲. تعمیر و ترمیم ایدوب یکی کی
یاقی : بوی عادتاً یکیش. ۳.
یکیدن و بشکارار یاقی، یکیدن
ذکر ایدوب تازه لیمک : اوایی
بردها یکیکلیک : او سوزلری
یکیکلک حاجت بوقدر.

یکیلتمک { ی. فل. ۱. یکی
حاله و تخی، تجدید
ایداک : او قوناق یکیلندی.
۲. اساساً تعمیر و ترمیم اولقی :
اسکی بر معید ایسهده دفعاتله
یکیلتمشد. ۳. تکرار ایداک،

چالیشقی : محرراکه بلتنیور .

یلدا { ص . فا . شب یلدا : سنه تک
ایک اوزون کجه سی که کانون
اول رومینک طقوزنجی کجه .
سیدر .

یلدراق { ص . بار بار بارلایان ،
شمشه باش . = .
۱ . شمشک ، بارقه . ۲ . شپیراغ
دینلن قیتلی طاش . ۳ . شمرای
جانی نجمی .

یلدرامق { فل . ۱ . بار بار و یا
آردلق آردلق بارلایان .
۲ . شمشک جاقق .

یلدرایچی { ص . ۱ . بار بار و یا
آردلق آردلق بارلایان ،
شمشه باش ، درخشان .
۲ . شمشک چاقق .

یلدرغان { ص . با : یلدراق ،

یلدرمق { فل . با : یلدرامق .

یلدرمک { ق . تلاشله فوشدر .
۱ . مق ، اوچوروق .
۲ . صالیورمک ، صالدرمق .

یلدرمه { ص . قادینلرک قیرلده
سرست کزتمک ایچون
فراجه برینه کئیدیکلری خفیف
اوست لباسی که باش اورتسیله
کیلیر .

یلدریم { یا یلدریم . یا غمور و فر .
۱ . طونه اتناستنده بلوطلرده کی
الکتریک باتالیوب بر بره اصا .
۲ . بت ایتمی ، صاعقه . (اصاساً
بر اولدنی حالد اصابت ایدنه
یلدریم ، ایتمه و یا پک اوزاقلده
واقع اولان شمشک . صداسنده
کوک کورله سی دینیر .) = ص .

یلدریم کی سرعت و شدته هجوم
ایدن . (بو معنا ایله یلدریم
سلطان بایزید خان حضرتلرینه
لقب اولمشر .)

یلدیز { یا خود ییلدیز . = نجم ،
۱ . شوب ، ستاره . اختر .

یلک { س . ۱ . قوش قنادینک
۲ . بویوک توکی : قازک یلکندن
قلم پایلیر . ۳ . قوش توکی شکنده
اوله رق ایکی طرفی توك : اوق
یاکی .

یلک { س . هوا آله جق صورنده
۱ . فولسز واکثریا اوکی آجیق
مینان : ایچ یلکی : پانتالون
۲ . یلک ؛ یلک جی .

یلک { س . بریلاق دوه یاورسی .
۱ . یلکمه مک : ق .
۲ . اوفک قوروغنه توك
طافق : اوق یلکمه .

یلکن { س . کینک روزکاره
۱ . مروض اوله رق اوقوتله
تحریرکنه مدار اولان بزی که
دیرکله مربوط سرنلره کرلیر ،
شرع ، بادبان ، انواع واقسامی
چوقدر : رانده ، میزانه . فورا ،
پاپانفو ، مایستره ، غراندى ،
تریکت . لاتین وسائره یلکنی .
۲ . یلکن آجیق = یلکنلری
آجوب حرکت و عزیمت اتمک .
۳ . بادبان کشا اولوق . ۴ . یلکنی
ایندیرمک = یواشلاقم ، کسب
سکونت اتمک . ۵ . یلکنلری
صوبه ایندیرمک = تسلیم اولوق ،
ادعادلن وازچمک . ۶ . یلکن
بزی = یلکن یاغنه مخصوص
واباشته ایشلرده قوللایان
قالین بزی . ۷ . یلکن کیسی =

ایلکنله حرکت ایدن سفینه .
۸ . مح . یلکن کورک = عجله ، عجله
ایله حرکت ۹ . عقله یلکن اتمک =
خاطرینه کفی یاغی .

یلکنجی { س . ۱ . کینک یلکن
۲ . ایشلرندنه مستخدم
افراد و طاقفه . ۳ . کی یلکنی
دیکوب حاضرلایان اصناف .

یلکنلک { یا یلکنله مک . فل .
۱ . یلکنلری آجوب
عزیمت اتمک . بادبان کشای عزیمت
اولوق .

یلکنلی { ص . ۱ . یلکنله قوللا .
۲ . یلکنلری ، یلکن واسطه سیله
حرکت ایدن ، یلکن اوزونده :
۳ . یلکنلی کی = یلکن کیسی .
۴ . فل . قارنده کی غازلرک
۵ . کریدن جیقمه سته بول
ویرمک .

یللوق { س . هوا و هوسه تابع
۱ . خفیف مزاجلی و آجیق
مشرطی قاری .
۲ . ق . اوفله مک ، کوروکله .
۳ . مک . یللازمک .

یللی { ص . ۱ . روزکارلی ، روز .
۲ . کاری چوق : یللی کون ،
هوا . ۳ . صیبرلری اولان ،
روماتیزمه واکما مائل خسته لئه
میتلا .

یللوق { یلدرمق و وسائره . با :

یللوق { یللیق و وسائره .

یلک { فل . قوشمق ، تلاش و عجله
ایله یورمک .

یلکه { س . بیرتماجلی زده ، یکپاره
اولیان چوقال .
۲ . ق . قواق کی قیوخی
۳ . چاتلابوب صویلور
آغاج .

یلوه } س. چولاق وبقاچه دیتلن
قوش .

یله } س. (اصلی : یلک . - فار.
سی «یال» ایله مناسبتی وار.
میدر، پوقسه بوئک «بل» دن
مشتق اولسیله فارسسی بوندنی
ماخوذدر ؟ حیوانک اگه.
سند، کی سرت قیلر : آت،
سرتلان یلسی .

یلملی } یالهلر . س. اگه سنده
سرت واوزونجه قیلری
اولان : یله آت، سرتلان،
قورت .

یلم } س. قوشنه، قوشش، سر.
یلم } عتلی حرکت. || یلم یه رکه =
عجله ایله، علی جناح الاستیعال.
- با : یلم .

یلم } د. مفتوح «دی» ایله باشلار
بعض ترکیه صفتلرک باشنه
کلوب مباله و تأکید بیان ایدر :
یم یشل . («یام» مخفیدر : یام
یاصی کبی) .

یلم } س. («یمک» «دن» ۱ .
یمه جک شئ، قوت، بردمه .
ده یین مقدار . ۲ . حیوانه
ویرین آربه واوت یاصمان،
حیوان تعینی : بو حیوانلریم
ویرلدیمی؟ بعض سواخله کوچک
بایقیری وایلیرلرک باشلرله ایچلر.
ینی حیوانانیم یا ادرلر . ۳ . قوش
و حیوانی جلب ایچون طوزاق
ویا قیانه قونیلان ییه جک شئ یلمه :
طوزاق یمی و مج. برینی افضال
ایچون تیهه اولان وسائط . ۴ .
نوفک فایله سنه قونیلان یاروت،
آغر اونی . || یم قومق، دوکک =
اولانلر حق حیوان یا قوش و بالایی
اطماع ایچون ییه جک شئ

قوللاقی : و مج. تسویلا تله آلد.
تورق جلب ایتمک . || یم کدیرمک =
حیوان یمنی یمک . || قوش یمی =
قوشلره یدیران تخم، اوزونجه
وصاری اوفاق دانهلر . || بالیق
یمی = اولطیه طاقیلان اوزاق
بالیق پارچه سی .

یم } س. مر. ج. یموم . دکنز،
یم } بحر، دریا .

یماج } - با : یاماج .
یماق } - با : یاماق .

یمامق } ایشیق، یماق . با : یاما
مق، یامامیق و سائره .
یمان } - با : یامان .

یمانی } س. مر. ۶ : یمانیه . جز.
یرة المریده کی یمن خطه سنه
منسوب و متعلق : خطه یمانیه؛

حجر یمانی = بر نوع عقیق
|| ط. دودیمانی = یمنه مخصوص
اولوب بدیک اتلری ایچنده جا.
صل اولان یک اینجه بر قورت .

یمیش } یا یمیش . س. آغاجلرده و س.
یمیش } تر بعض نباتاتده تخمی
حاوی اوله رق حاصل اولان
لذتی دانه، میوه، فاکه، ثمر :
نازه، قوری یمیش : آناطولینک
یمشی چوقدر . || یمش آغاجی =
یمش ورن آغاج، اشجار مثمره .
درخت میوه دار . || قوجه یمشی =
طاغله رده اولور معروف یووار.
لاق قرمری میوه، نابولسه،
قطب . || یمش ورمک = مثر
اولقی .

یمیشچی } س. یمش صانان اصناف،
(مناو؛ قوری یمیشی =
قودیلش میوهلر و جوز فندق

بادم کی شیلر صانان اصناف .
یمیشک } س. یمش ورن آغاجلری
حاوی یاغچه، اشجار
مثمره یاغچه سی . ۲ . میوهلر آموپ
حفظ ایتمک مخصوص محل . ۳ .
سزدهده میوه قومنه مخصوص
قاب، میوه طبانی : کوزلر بر
چفت یمیشک .

یمیشلی } س. میوه سی اولان،
میوه ورن، مثمر، میوه .
دار : یمیشلی یاغچه، آغاج .

یمک } یاغود یمک . قد. فل . ۱ .
تمیش و تلذذ ایتمک ایچون
آغزده چیکنوب، یومنی اکل،
تناول ایتمک : اتمک، ات، یمک،
شکر، میوه یمک . ۲ . یمک
یمک، طعام ایتمک : سز یدیکزی؟

اونلر چوق ارکن یرلر : اوج
کوندن بری یمدی = برشی یمدی .
۳ . گیمرمک، آشپندرمق،

اویمی : قوغه تک ایپی قوبوئک
بیلزیک طاشقی یمش . ۴ . آلوب
کوتورمک، ییققی، اکیسینمک :

دکنز سواخلی یمش؛ چای بتون
نارله پی یمدی . ۵ . صرف و
استهلاک ایتمک، بوزق، اسراف
ایتمک؟ وارینی قارده یمدی . ۶ .

برنجیاز یا عتاب و یا زجر و جزا.
یه اوزراق : برطوقات یمدی؛
طیاق ییه جکدر . ۷ . طولقی،

دوچار اولقی : ابری یاغور یدک؛
غالباً صیغه یی ییه جکم . ۸ . خرج
ایتمک، قوللاقی، مستفید و

متلذذ اولقی : ثروتی وار اما
یمز : اوابی بر ایچر . ۹ . ایصیر.
مق، صائق، طوققی، اضرار
ایتمک : بو بوجک یری؟ قولار.
ینی یرهلر، سیوری سیکلر

یش. ۱۰. اَلْمَق، قبول ایتک :
حرام یمک. || باشی یمک = اولومنی
موجب اولمق : حبله کارلنی
بزم بقالک باشی ییه جکدر ||
باشک اتنی یمک = ابرام و الحاحله
تکرارله برق ازجاج اتمک :
شو دینلیمی به اون یاره وبرک
زیرا باشک اتنی یدی. || ییوب
ایچمک = اکل و شرب، عیش
وعشرت ایتک، اسرار ایام اتمک :
اونکله چوق ییوب ایچمک .
|| طازوق آیانی یمک = غیق میق
ایدوب اغزنده کرنی سولمک لقر.
دی طوته مامق صافلا به مامق ||
غم یمک = مکدر اولمق. || کندنی
کندینی یمک = کدرله هلاک رانی،
قور ایتک || میراث یمک = میرانه
قونقی. || میراث یدی = ۱. میرانه
قونمش آدم. ۲. بول بول
و تاملز صرف ایدن، صرف.
یمک (یا یمک) ۱. انسانک او.
قامت مینده یدیکی شی
طعام : اوکله، اقشام، صهور
یمکی؛ دهام یمک یمک؛ یمک نه
وقت چیقار؟ ۲. انسانلر طر.
فندن یمک اوزره پیشرلمر شی.
سفره به قونیلان یندی : اونک
یمکی مکملدر؛ بو آتشی یمکی
بوزدی؛ بوله یمکی اولور؟
۳. دعوتلیره و مسافرله تقدیم
واکرام اولنان یندی. ضیافت :
کندیلرینه بریمک وبرمکلمکز
ایجاب ایدوبور؛ بزی یمک دعوت
ایشدی. ۴. بروقتده سفره به
قونیلان یندیلرک بهری که هر
بری آپری پیشوب آرنجه بر
قابله قونور؛ یمک صوئودی؛
بو اقشام نه یمکز واردور؟

آتشی بو یمکی اپی پیشیرر؛
بریمک تعریف ایتدی .
یمکسز (ص. ۱. بر شی = یمک
یمکسز) اولان، آج : بوکون
یمکسز؛ اقشامه قدر یمکسز
قالدم. ۲. طعامسز، ضیافتسز :
یالکز چای ایچمک اوزره یمکسز
دعوت. = ح. ۱. عیدیکی
حاله، یمکسزین، بلا طعام :
انسان یکسز یا شاهه ماز. ۲. ملک
ویرلمکسزین، طعامسز : نکاح
رسمی یمکسز قیدیلر؛ یمکسز
اکلاندز؛ یمکسز سیره کیدانز.
یمکسزین (ح. عیدیکی حاله
یمکسزین) بلا طعام : بر شی
یمکسزین اقشامه قدر چالیشدم
یمکک (ص. یمک مخصوص،
یمک قونه جق ویا یارا
یه جق : یمکک بوغداي . =
یمک ایچون ویریلان آتجه
طعامیه : آراهیمی به یمک ویر.
میوب معاشرندن باشقه یمکک
ویرر .
یمککلمک (یا یمککلمک . قد. ۱.
یمک ویرمک، یدیر.
یمک، اطعام اتمک : فقرانی
یمککلمک. ۲. ضیافت چکمک،
یمک دعوت اتمک .
یمکلی (ص. ۱. طعامله برابر،
یمکلی) ضیافته مترافق : یمکلی
دعوت، دوکون، آکجه. ۲.
شوئدر یمکدن مرکب : اون
یمکلی برضیافت .
یمک (ص. حیوانانه یم اولمه
الویریشلی ومناسب اولان
تخیلی ودانهلی : یمک اوت .
= ص. حیوانانه ویریلان اوت
و سائرته دوکلدیکی محل که

مرتفعه برتکنه صورتنده در :
بو آخوردک یمکلی بوزوق .
یمکله (یا یمکله . ص. ۱. آوی ویا
یمکله) بالایی جلب ایچون طولوا.
غله یا طوزاق بولنه دوکیان ویا
اولطه طافیلان یم ویه جک :
طوزاغک، اولطه یمک یمکلی
وارمیدر؟ ۲. تفنگ ویا لغمه
آتش ویرمک ایچون قالیه و
آغزه قونیلان باروت، آغز
اوتی. ۳. برینی اغفال ایدوب
طولاندیرمق ایچون کوستریلن
ساحته منفعت .
یمک (ص. عر. اوغور . قوت،
یمک موت، برک بختیارلق،
سعد یمیت، فال خیر : قدو.
مکز یمی .
یمک (ص. عر. ح. حزیه العر
یمک بک غرر جنوبی کوشه سی
واکمنیت وکوزل جهتی تشکیل
ایدن خطه معزوفه : یمک ولا.
یمی؛ یمن قهره سی .) نسبی یمو
و یمانی واولور .
یمکی (ص. عر. یمیه . یا :
یمکی یمانی .
یمکی (ص. ۱. اساساً یمنده یانیلان
یمکی) ویا هندده یاییلوب یم
طریقله کلن قلکاری شی،
قابله باصیلوب الاله بو یاغش
تولیندکه مندیبل کی قوللانیلر
ویا قادیلر طرفندن باشه باغلا.
نیردی، یازمه صاری، یشیل
یمکی؛ باشنه یمکی باغلامش. ۲.
قیصه کننارلی قمرزی ویا دیگر
رئکده قبا یابوج که حالا عوام
کبیور : یمکی کیمیک . || یمکی
باصتیعی سر قلکاری یمکی یانان
اصناف، یازمه جی .

یکمیشی { س. یعنی دینان آر کناولی
قبا باوچرلی یابان با.
پوچبی .

یومور طلاق { یاو. مور طلاق.
دیکر بر دیشی قوشه یومورطه
یادیرمق، یومورطلامه سی مو.
جب اولوق وبا تھیل ایتک : قر.
سزی بو برکی یقیزدیرچی شیتلر
طاؤقری یومورطلاتیر .

یومورطلامق { یاو. یومورطلامق.
قوش قل . (قوش
وبوجک وامثال حیوانلر) یومور
طه یاقی : طاؤقر یومورطلامور
کوکرجین هر دفعه سنده ایک
یومورطه یومورطلار . || مج. جواهر
یومورطلامق = مناسبتیز سوز
سونلک. هذیان ایتک . || یومورطه
یومورطلامق = مج. اصلیز برشی
سونلک.

یومورطه { یاو. یومورطه . س. طیور
و هوام و سائر بعض
حیواناتک بالآخره ایچندن بلج
ویاوری چیتقی اوزره طوغور.
دقزی دانه که ایچنده تخم اله اولوق
بسیاه جک ماده بولنور، بیض :
یومورطه صاریسی، آقی . || بالیقی
یومورطه سی = کفمال بالیفندن
چیتوب صورت مخصوصه ده
حفظ اولنسان معروف ماده ،
بطارخ . || یومورطه پاطلیحانی =
یومورطه یه مشابه دانهل ورن
بیاس برنوع پاطلیحان که یتوب
باغچه ، سوسی اوله دق یتشد.
برلیز . || قرمز یومورطه =
بالقالبه یومورطه سی .

یوموشاق { یوشامق و سائر . با :
یوموشاق یوموشاق و سائر .
یوموق { س. با : یوموق .

یوم { س. ج. مر. قد : یوم .
یا : یوم .
یاغچه . س. یک ایشی . با :
یکه . یک .

یومین { س. ج. مر. ایمان .
صاغال، صاغال طرف، صاغال :
یمین و یساره باقامق = صاغه
صوله . ۲. آندقم، سرکند :
یمین ایتک : یمین بالله ایتک :
یمین بوزمق = نقض قسم ایتک :
یمین ورمک = یمین ایتدیرمک ،
قسم تکلیف ایتک . = ق :
یمین = ایک صاغال : ذوالیمین =
ایکی الیه ایشلی ییلن .

یمینلی { س. ص. عفت ایش، آندلی :
یمینلی . یمینلی یم عاربت کتاب
ویرم .

یمنایع { س. ج. مر. قد :
یمنوع : با : یمنوع .

یمنار { س. با : یمنار .
یمناشد یرمق { قد. یاقین کتیر .
یرمق، تقریب ایتک : اسکله یی
دیواره یمناشد یرمق : ماکنه لری
بر برلینه جوق یمناشد یرماملی .
یمناشلامز { س. ۱. یمنه و اوله ماز،
تقرب اولفاز، صارب،
چتین، منیع : یمناشلامز بر بردر .
۲. تقرب اولنه میه جق صو.
رتده سرت و چتین خوئی :
یمناشلامز بر حیوان .

یمناشلمق { فج. یمنه وارلق،
یمناشلمق یا قلاشلق، تقرب
اولنقی : او آدمه، اوقدر بهالی
ماله یمناشله ماز : اوکا یمناشلق
یمکن دکلدز .

یمناشمق { فل. ۱. یاقین کیتک،
یمناشمق یا قلاشلق، تقرب ایتک :

بکا بریسی یمناشوب برشی سو.
یلدی . ۲. مج. رضا ویره جک
اولوق، موافقت ایدر کبی اولوق،
اشتلاف یوزی کوسترمک :
کندیسی اوراره، هیچ یمناشمور :
اوبازارلقه یمناشمدی . ۳. (کمی)
رامیه ایتک، یتیشک، اوغرا .
مق : واپور اسکله به یمناشدی :
بیوک واپورل ریختقه یمناشه .
میورل .

یمناشمه { س. ۱. یمناشقی ایشی .
با : یمناشقی . ۲. موقت
ایشی ورنجیر، کونده لکچی :
باغچه ده یمناشمه ایشلیور : هام
یمناشمه سی . ۳. کزدروب صامتی
اوزره بریاق و باغچه دن حصول
ویا بریوک مفازه دن مال آلان
صامتی ، طبله کار : اوزوی
یمناشمه لره وریور .

یمناشیق { س. یا قلاشلق، یتیشک،
یمناشیق : متصل : کمی ساحله،
ریختقه یمناشیق ایدی .

یمناق { یا باق و طوغریسی . یا قلاق .
س. یوزک ایک طرفندن
بهری، خده، رخ، رخسار، عذار :
آل یمناق = یمنه یمناقی : یمناق
یومریسی = الماجق : یمناق جو .
قوری .

یمنیق { فل. مر. (مضارع اولوب
یمنیقی) یا لکیز ترکیب آئیده
مستملدز : کا یمنیقی = اقتضا
ایتدیکی کبی، لایق و جهله .

یمنیوع { س. ج. مر. یمنایع .
یمنیوع : یکار، قایناق، منیع :
یمنیوع زلال .

یمنیلمک { فج. ازلک، باصلیق .
یمنیلمک (مر.)

يَنْجَمَكَ { فت. ۱. از مَك، باصمى
۲. خرد و خاش ايتك.
۳. مج. غدر ايتك.

يَنْجِج { س. (اصلى: يانجج = يان
يوروڭ) | يان يورور
برجس كوچك حيوان بحرى كه
انواعى چوقدر، چنانوس، يا.
غوريه، سلطان. || ينجج كى =
يانپورى، اكرى بوكرى (آدم).

يَنْگِه { س. (اصلى: يانگه =
ياندن كيدن، يان يانه
يورون. ۱. كانه رهبرك ايدن
قادى. ۲. برادر و عميه و طايى
زوجيهسى: او ينجگه مدو.

يَيْلَمَكَ { ياخود يئلگه. فج. و:
يَيْلَكَ { فج. ۱. آغزله چيكنوب
اولقى، اكل اولقى، طامام
ايدلك: خام ميوه ينج: بويك
يئير شىء دكلدر؟ بو وقتده
يئك ينج. ۲. قابل اكل اولقى،
اكله صالح اولقى: بو آغاجك
ميوهسى، بو باليگك اتى يئيرى؟
۳. آشيغى، اوليغى: چرخك
ديشلىرى يئمش. ۴. آلتوب
كوتورلك، ييغلى: طالفه دن
ساحل كوندن كونه يئور. ۵.

صرف واستهلاك اولغى، بوزلىق،
اسراف ايدلك: او قدر مال
يئيرى؟ ۶. برنجياوز ويا زجر
و تكدير چكلك: بوراده طياق
ينج. ۷. خرج واستعمال اولغى،
قوللانلى: ياره ينجسه نه ايشه
يارار؟ || غم يئك = كدر ايدلك.
|| ميراث يئك = ميراثه بچكلك.

يَنْه { ح. (زبانزدى گنه) ۱.
يئنه { تكرر، بردها، كيدن:
دون كان آدم بوكون يئنه كلى؟

بونى يئنه يازمه جفز. ۲. حق، ييله،
او حالده ده: نه قدر الدانسه م
بن يئنه سزك سوزكزه اعتبار
ايدرم؟ چوق يورلد مسده يئنه
يازمه جف: ۳. عينيله، كذلك:
دون ناصل يازديكزه يئنه
اويله يازملى. ۴. تعجب و تعزير
مقامنده (ادات سؤل ايله برابر)
يئنى باشلادك! يئنه مى يارا.
مازلقى!

يَيْيِر { ياخود يينوز. ص. يئنه بيلير،
يئير: قابل اكل: يئير يئمش؛ يئير
ات: اتى يئير حيوان؛ يئيرى
يئزى؟ = س. يئير هلئ.
يئيجى چبيان، آكله.

يَيْيِرجه { ياخود يينورجه. س.
آغاجلرده حاصل او.
لان برنوع قرچه كه بر يارچه نك
چور يئمشندن عبارت اولوب
كيتيدكه آغاجله آغاجى قورودر.

يَيْيِكَ { س. برحيوان ويا بوجكك
يئيهسى ويا يئيرمهسى اثرى،
برى: فاره يئيكى، قورت يئيكى.
|| مج. يئيت يئيكى = صافلاشمش
قصور، حيله خدمه، كيزلى بر
جهت.

يُؤا { س. با: يوه.

يُؤارلاقمق { ياخود يوارلاقمق،
يؤارلاقمق { فت. ۱. تكررلك.
دونديره رك يوريتديرهك: بويك
اوزندهك طاشلىرى دريه
يوارلاقملى. ۲. مدور ياقمى،
داژه شكله قومق: بو تخته يئى
يوارلاقمق ايترم.

يُؤارلاق { ص. (اصلى: بومار-
لاق. غلطى: بوالاق) ۱.
طوب شكند، مدور كروى:

يوارلاق برطاش؛ بوس يوار-
لاق = طوس طوبارلاق. ۲.
تكرلك شكند، دائروى:
يوارلاق كاغذ، قوطى. ۱ =
طوب، كره، كوى: حقه باز
يوارلاقمى. ۲. طويك لوازمى
بولنن ارقه دهكى صديق. ۳.
مطيه ده دستكاه مردانهسى.

يُؤارلاقلىق { س. مدور ويا
يؤارلاقلىق { دائروى اولار شيتك
حال وشكى: بونك يوارلاقلى
منتظم دكلدر.

يُؤارلامق { فت. ۱. دونديره رك
يؤارلامق { يوريتك، تكررلك:
سئيقى يوارلايه رقى كيتيدى؛
طاغدن طاشلىرى يوارلاديلر.
۲. دونديره رك ديوشيرمك، مى
ايتك: كاغدى، قاشى يوارلادم.
۳. مج. حرصه يوققى: لقه
يوارلامق. ۴. آتمق، اساسىز
برى شىء سويلك: قتر يوارلامق =
دوشونمكدن بالان سويلك.

يُؤارلامق { فل. ۱. دونه رك
يؤارلامق { كيتك، تكررلك،
غلطان اولقى: طاغدن برطاش،
برجيغ يوارلاندى. ۲. دونوب
طولانمق، تيفك: توز طوبراق
ايچنده يوارلايوردى. || يرله
يوارلامق = تذلل ايتك، ذكله
يالوارمق. || تخيره يوارلامش
قياغى بولش = اش اشي بولش،
ايكيسى بر يئنه اويفون.

يُؤاش { ياخود يواش. ص. ۱.
يؤاش { آغز، سرعتلى اولميان،
آهسته، تأنيلى: يواش حركت؛
يواش كيديش. ۲. سسسز،
آز سسله: يواش اوقومه؛
يواش سويليش. ۳. يوشاق،

حاجم، ملائم، سرت اولیان :
 یواش آدم : یواش آت . ۴.
 خفیف، طوقنداز، نازکانه :
 یواش توتون : یواش ممامله .
 = ح . ۱ . آخر آخر، ثانی
 ایله، آهسته : یواش بورویلم .
 ۲ . سسز، کوردلیر، ایشید .
 لیه جک صورتده : یواش سوبله .
 || یواش یواش = ۱ . آخر آخر :
 آلا ی یواش یواش ایلر یلوردی .
 ۲ . آزر آزر، تدو بجا : یواش
 یواش اسکی حانی بولور . ۳ .
 کیده رک، کیت کیده : یواش
 یواش مال وورونخی بیتیروب
 محتاج قالمقدیر .

یواشجه { ح . و :

یواشجه حق { ح . اصوله حق،
 کمال اعتنا ایله
 بر بره طوقندازین : خستنی،
 شو آهینی یواشجه، یواشجه حق
 قالدیرک .

یواشدیرمق { ق . آلدیدیرمق،
 یومشامق، تا .
 نیس و تمام ایتک : آتی یواشد .
 بر مق .

یواشلامق { فل . ۱ . آخر و ثانی
 ایله یوردیمک و یا
 ایش کوریمک باشلامق، کسب
 ثانی ایتک : چوق یواشلا دیکز .

یواشلاق { س . ۱ . آخرلق، ثانی :
 یواشلاق یواشلاق ایش
 ایلری کیتیز . ۲ . یومشاقلق،
 حلم، ملایمت : سرتک ایی دگله ده
 یوقدر یواشلاق ده چوقدر .

یواشه { س . سرکش آتلی ضبط
 ایتک ایمون طوداقلرینه
 طاقدقلری نخته قیصاج .

یوالاق { با : یوارلاق .

یوان { س . با : یوان .

یوباز { س . ابری وقیبا، قوتلی،
 توانا، زییر : یوباز خدیجی .
 یوپرمک { فل . تلاشله اوتیه
 بری یه قوشمق .

یوتدیرمق { ق . ۱ . یوازدن
 آشاغی ایندیرمک،
 بلع ایندیرمک : هندیه جوز،
 دوهیه خور یوتدیرمق . ۲ .
 قبول ایندیرمک، ایناندیرمق،
 آلداتمق : بکا اوله یالانر یوند
 بره مازسکز .

یوتقنق { یا یوتقونق . فل . ۱ .
 توکورونکی یونق .
 ۲ . مح بر شیشه ایتیمک .

یوتلمق { فج . ۱ . یوازدن آشاغی
 ایندیرمک، بلع اولمق :
 بوجب قولای بوتلاز . ۲ . قبول
 ایدمک، ایتانلق : بویه بر یالان
 یونایمیر ؟ ۳ . او یونده بیکمک،
 غائب ایتک .

یوتنق { ق . ۱ . یوازدن آشاغی
 ایندیرمک، بلع ایتک .

لغمی یوندی : حب یونق .
 ۲ . غصب ایتک . زور باقله آلوب
 قزاقق : حریف تارله یی یوندی .
 ۳ . تحمل ایدوب سکوت ایتک :
 اوقدر شتوی، اوحقار یی یوندی
 ۴ . قبول ایتک، ایشامق : بن
 او یله یالان بوتمام . ۵ . (طو
 غربی : اؤتمک) یگمک، او
 یونده قزاقق . || مح . آجوانی
 یونق = چاقق . || حبی یونق =
 محو و هلاک اولق : ایشی بیتک .
 || زهر یونق = کدر چکمک .

یوتوم { یا یودوم . س . بردنمه ده
 یوتیلانقی و علی الخصوص
 مایع، جزئی مقدار، جرعه،
 ایچیم : بر یوتوم صو، چوربه . ||
 بر یوتوم صدوده یونمق = یک
 زیاده کین و خصومتی اولق .

یوتیچی { س . یوتان، بلع ایدن .
 یوجلمک { یا یوجله لیمک . ق .
 یوجلمک { یوکسکمک، رفع و
 اعلا ایتک .

یوجلمک { یا خود یوجله لیمک .
 یوجلمک { فل . یوکسکمک،
 ارفع و اعتلا ایتک .

یوجه { س . (اصلی : یوک) یوکسک
 یوجه { عالی، مرتفع، رفیع،
 بلند، بالا : یوجه طاغیر . =
 س . یوکسک بر، تپه، قله : طاغ
 یوجه یی .

یوجه لیمک { یوجه لیمک . با :
 یوجلمک، یوجلمک .
 یوجه لیمک { س . یوکسک، علو،
 رفعت .

یوخسول { یوخسوللق . با :
 یوقسول، یوقسوللق .

یوخسه { با : یوخسه .

یوراق { س . تکرک بارمنی .
 یورت { س . (تاسی تحریمک او .

یورت { اندقدده دال اولور .]
 ۱ . بر، مملکت، مستط رأس :
 یوردندن آبرلمش . ۲ . مسکن،
 ماوی، اقامتگاه : خانه : یاقوتلرک
 یورتلری . ۳ . تصرف اولنسان
 اراضی، املاک . || بری یوردی
 یوق = سرسری، خانه بردوش .
 یورتلاندیرمق { ق . ۱ . خانه
 و ماوی قزاق .

ندیرمق، خیه نشینلری اسکان
ایتمک: عشایری یورتلاندیرمق
ایستورلر. ۲. اراضی قراندیرمق.
یورتلانمق { فل. ۱. اقامتگاه
اتخاذ ایتمک، برلتمک،
کوجیه لکدن قورتولوب بریده
ساکن اولمق. ۲. اراضی واملاک
قزاقی، اراضی صاحبی اولمق.
یورتلق { س. مالکانه اراضی، بر
خاندانک مالکانه سی،
اوجاقلی: اوراسی فلانک یور-
تلفیدر.
یورتمق { فل. ۱. سورتوکلمکه
کرمک، هایلازلی
ایتمک، سرسری اولمق. ۲. قبا
اشکین یورومک.
یورتی { یاخود یورلی. س. ار.
[Ew-ty] خرسیتانلرجه
بیرام وتعطیل کونی، یوم رسمی:
یورنی اولدیفیجون روملرک
دکانلری قبالیدر.
یوردام { س. ۱. چابوقنی، سرعت
حرکت، چالاکلک. ۲.
ادا، علوان، آورت. ۳. دبدبه،
طمننه، آلایش. || ال یوردامی:
الینه یاقیشیر اولمه، الدن کله،
ملکه، جرزبه.
یورداملی { یورداملو. س. ادالی،
آورتلی، جلمیلی. ||
الی یورداملی = الینه یاقیشیر،
الندن کلیر، مستمد، ماهر.
یوردی { س. ایکنه دلیکی.
یورغان { س. ۱. بتاقده اورتمک
مخصوص ایچی پنبوقلی
اورتی: یورغان اورتمک؛ یور-
غانه صارلمق؛ مسافر یورغانی؛
یورغان یوزی، چارشنی، یور.

غان قابلامق = چارشف کچیرمک.
۲. یورغان یوزی: یازمه یور-
غان، ایشله لی، صرملی یورغان.
یورغانچی { س. ۱. یتاق یور-
غانی یاپان وصالان
آدم. ۲. اوپله دوشتمک و مغرو-
شنی حاضولا یوب برلی پرینه
طابق صنعتی یتان واجرا ایدن
اصناف، نایس: اوبنی دوشتمک.
ایچون یورغانچیلر کتیرمیش.
یورغانچیلق { س. ۱. یورغان
یایوب صاتمق
ایشی. ۲. اوپله مغروشانی حاضر-
لایوب طابق وصالق صنعتی،
تقریش صنعتی: یورغانچیلق حسن
طیمته محتاج برصنعتدر.
یورغانلامق { قه. یورغانله اور-
تمک، یورغانه
صارمق.
یورغانلق { س. یورغانه الیر-
یشلی، یورغان باقمه
یارار: یورغانلق یازمه، قاش.
|| بر یورغانلق = بر یورغانه
یتیش جک مقداره اولان: بر
یورغانلق پنبوق.
یورغون { س. یورلمش، تعبیه
دوجار، درمانده:
بولدن کادم یورغونم. || یور-
غون کیمک = دنیاده بهوده یره
چوق چالیشق.
یورغونلق { س. یورلمش آدمک
حالی، تمب: یوقدر
یورغونلق هیچ ییلوردم؛ فافله
یورغونلق. || یورغونلق آلمق =
یورلقدن صکره طور و راحت
ایتمک، تنفس واستراحت ایتمک.
یورغه { س. آتمک برنوع یورویسی:
یوآت یورغه یوربور.

= س. بودرلو یوروین (آت):
یورغه آت.
یورغه لامق { فل. (آت) یور-
غنه یورومک.
یورک { س. ۱. انسان و حیوانک
کوکسندنه واقع اولوب
هرتفسده قانی جلب و بدنه نشر
ایدن عضو مهم، قلب، دل:
یورک آغرمق؛ یورک اورمق؛
قویون یورک. ۲. انسانده
سرکز حسیات و انفعالات،
کوکمل، فوآد: یورکی قانی؛
یورکی پک حساس. ۳. قارن،
بطن، شکم، باغر: یورک
صانجیسی: یورک سورمک. ۴. مج.
جسارت، شجاعت: میدان حربده
یورک لازم. ۵. آجیمق حسی،
مرحت، شفقت: سزده هیچ
یورک یوقیدر؟ || یورکر آجیسی =
پک آجینه جق حال. || یورک
اوینامق = خطبان قلبه اوغرامق،
خوف وتلاشدن یورک چاریمق.
|| یورک نوکتمک = چوق غافل
وخوف وتلاش چکیمک. || یورک
چاریمق = یورک صیق صیق
اوروب خطیانه اوغرامق. || یورک
چاریمدییسی = خطیان قلب. ||
یورک سورمک = اسهاله اوغرا.
مق. || یورک طایمق = برآجی به
ویا جان آجیدجق ایشه تحمل
ایدوب متاثر اولماق: بنم
یورکم طایانه ماز. || یورک قاتلق =
باغینلق کلک. || یورک قره سی =
معصیت. || یورک قویمق = شدتلی
صانجی به اوغرامق. || یورک
ورمک = جسارت و برمک تشییع
ایتمک. || یورکمک یاغی اریمک =
۱. شدتله و صبر سزلقه آرزو

ایتمک . ۲ . فایته تأسف ایتمک .
 || یورک یاغ باغلامق = ۱ . بو
 حال موجب مرضه مبتلاولمی .
 ۲ . مج . پک فائلسز وایچی ککیش
 اولمی . || یورکی یوفقه = رفتی ،
 مرجعل .

یورکینز { . ص . قورقاق ، جبین ،
 اودلک . = ح .
 ایستیمه رک ، کرما ، زوراکی .

یورکینز لک { . ص . قورقاق ،
 جبات .

یورکندیرمک { . ق . یورک ویر-
 مک ، تشییع
 وتشویق ایتمک .

یورکنمک { . فل . جبارتلنمک ،
 جرات پیدا ایتمک .

یورکلی { . ص . جسور ، شییع ،
 دلاور . || پک یورکلی ،
 قاتی یورکلی = مرجسز ، رقتسز .

یورلوق { . فل . ۱۰ . یورغون اولمی ،
 یورغونلغه دوچار
 اولمی ، تمب چکک : بوکون
 چوق یوردلم ؛ انسان آیفاده
 طورمقدن یوریلور . ۲ . بیهوده
 اوغراشمق ، ناله چالیشق : سز
 یورلایک .

یورمق { . ق . ۱ . یورغونلوق
 ویرمک ، تمبه دوچار
 ایتمک ، یتساب برافق : بو ایش
 بنی چوق یوردی . ۲ . یور-
 غونلوق و زحمته مجبور ایتمک :
 بنی اورایه قدر یورمایک ؛ اونی
 نیهون بورایه قدر یوردک ؟ ||
 آغز یورمق = ناله سولیک .
 || ذهن یورمق = اتصاب ذهن
 ایتمک ، قضا قیرمق . || کندینی
 یورمق = بیهوده اوغراشمق ،
 ناله چالیشق : کندیکیزی یور-
 مایک بو ایش اولماز ، || کوز

یورمق = ناله اوقومق .

یورمق { . ق . عد وحمل ایتمک ،
 ویرمک ، صایق : هر
 کس کندی عقلنی بوراز ؛ اینیه
 یورمق = فال خیر عد ایتمک .

یورمه { . س . یورغونلوق ویرمه ،
 عتاب .

یورمه { . فال خیر عد ایتمه ، تقال .

یورؤتمک { . یاخود یوریتک . ق .
 ۱ . یورؤتمک سوق

و یا اجبار ایتمک ، منی ایتدیرمک ،
 روان ایتمک ، تمشیه ایلک : چوجنی ،
 آتی یورؤتمک . ۲ . الیری سور-
 مک ، الیری کوتوزمک : ایش
 یورؤتمک ؛ دعوانی یورؤتمک ؛
 سافقی یورؤتمک . ۳ . ایشلنک ،
 محسوب ایتمک ؛ فائض یورؤتمک .
 || صمان آلتندن صو یورؤتمک =
 کیمسه به طو یورمق سز ایش
 کورمک .

یورؤتمه { . س . یورؤتمک ایشی ،
 با : یورؤتمک .

یورؤدلمک { . ف . الیری به سور-
 مک ، تمشیه ایدلک :
 دعوی یورؤدلمک ایستر .

یورؤک { . ص . چاق وایی یوروی ،
 انی یول آلان : یورؤک

آت : یورؤک واپور . = س .
 ۱ . بر رده طورمیوب یوروی
 خلق کوجیه ، بدوی ، خیمه نشین
 عشرت . — آناتولیده قو-
 بولری چوق بعض ترکان
 عشایرینه تخصیص اولمشدر .
 ۲ . وقتیه یکجیری به ردیف
 اولان یایا عسکری بولوکلی .
 یوروم { . س . فال خیر عد ایتمه ، تقال .

یورؤمک { . یاخود یوریتک . فل .
 ۱ . آیاقلری استمال

ایده رک حرکت ایتمک ، منی
 ایتمک : بو آت انی یورور ؛ کو-
 نده بر اینی ساعت یورومک
 صحته نافصدر ؛ اوطه تک ایچنده
 یورور . ۲ . منی وحرکت مقتدر
 اولمی ، منی قوتنه مالک اولمی :
 بو چوجنی یورویورمی ؟ بعض
 چوجقلر کچ یورورل ؛ بیضاره
 منزولدر یورویه میور . ۳ . یابان
 کیمک : سز ینک بز یورویه .
 جکز : بن اورایه هروقت یورو-
 یرمک کیدرم . ۴ . یول آلمی ،
 سرعتله کیمک : برآز یورویلم .
 ۵ . حرکت ایتمک ، ایشلک ،
 جولان ایتمک ؛ آغاچلره صو ،
 طامارلره قان یورومک . ۶ .
 ایلرینک ، الیری کیمک ، ترق
 ایتمک : ایش یورویور ؛ درسده
 یورومیور . ۷ . صولتله هجوم
 ایتمک ، آقین ایتمک : اردوی
 هایون شرقه یورودی . ۸ . شتم
 و عتاب ، جیفیتتمی . ۹ . اولمک ،
 وفات ایتمک : اوده یورومش .
 || آلوب یورومک = حدتله بفته
 کیمک . || اوزرینه یورومک =
 تهورله اخافه و تهدید ایتمک .
 || یول یورومک = قطع طریق
 ایتمک . || یورویو یرمک = هیچ
 برشی دمیوب واطرافنه باقیوب
 کیمک .

یورؤتمک { . ف . منی وحرکت
 اولمی : اولمی بو .
 رونور ؛ بوچامورده یورؤتمز .

یورؤش { . س . ۱ . یورومک
 ایشی ، منی ، حرکت :
 یوروش صحته نافصدر . ۲ .

یورومك طرزی، رفتار: بو
آتمك كوزل یوروشی وارد.
۳. هجوم، آقین: قلمه بی بور.
یشله آلدیلر؛ قلمه دن یوروشله
چیقدیلر. ۴. بردن بره چیقوب
یورومه، بوشانمه: غلبه لك
یوروش ایتدی. || دوه یورو.
یشی = یوش و دواملی مشی.
|| یوروش قیوسی = قلمه لك
یوك قیوسی.

۱. س. ديك باير، زياده
یوره } بونش.

یوریتك } یوریتك وساتره. ۱۱:
یوریتك وساتره.

یوز } عد. اون كره اون كه ماتك
یوز } اساسیدر: یوز. كشی؛

یوز فروش؛ ایکی یوز، اوج
یوز الخ. || یوزلجه = یوزلله
صائیله جق قدر چوق. || یوزده
اون، سكر = رأس الماله نسبتله
آلتان قاضی مقداری. — نسبت
اهالیسندن یوزده بشی اوقوق
یازمق ییلتز دینیر.

یوز } س. (اصلی: اوز) ۱.
یوز } چهره، وجه، روی: یوزی

كوزل؛ یوزی چركین. ۲.
سطح، بر شیشك خارجی كور.

ینی: یر یوزی. ۳. برقاش
وساتره تك طوغری طرفی،

ترس مقابلی: بو قاشك یوزی
ترسی بللی دكلدر. ۴. آتوابك

خارجی طرفی، آستار مقابلی:
آستاری یوزندن بهالی. ۵.

جهت، وجه، سب، اجل: بو
یوزدن متضرر اولدق. ۶.

جرات، حیاسزلی: بو آدومه
نه یوز وارد! || یوز آتی،

صوی = ناموس، آبرو: بو
ایشدن یوزمك آقيله چیقدق.

|| اكی یوز = عبوس چهره.
|| یوز اكشیتك = عبوسلی ایتك،

چهره صورت كوسترمك. || یوزه
اورمق = بر قباحی یا پاك یو.

زینه قارشى سولیوب محجوب
ایتك. || یوز اوستنه براقق =

نظامسز و نقصان بر حالده براقق،
اكال و تنظیم ایتمه مك. || ایچ

یوز. ۱. سطح داخلی، بر شیتك
ایچ طرفدن اولان سطحی. ۲.

مح. بر ایشك مستور و سر اولان
جهتی، باطنی، سبب حقیقی:

مسئله تك ایچ یوزنی ییلم. || یوزه
باقق، یوز یوزه باقق = روبرو

كادیكندمه اوتانه جق بر سابقه اولما.
مق = بر رزمك یوزینه باقه جق:

او آدمك یوزینه باقه م؛ ناصل
یوزینه باقه م. || یوزینه باقماز =

۱. بك چركین و ثقیل المنظر. ۲.
بك كوزل، كوز قاشیدر. || یوز

بولق = حسن معامله دن جرات
آلوب ایلری وارمق. || یوزی

بك = اوتانماز، یوزی طوتار. || یوز
چویرمك = ترك و فراغت ایتك،

چكتمك، اجتناب ایتك. || دكیز
یوزی = سطح بحر، روی دریا.

|| یوزندن دوشن بیک یارچه
اولور: بك عبوس وید چهره.

|| یوزده = ادبیز، بك ایلری
وارمش || یوز سورمك = رو.

مالی ایتك: خاك یا یلرینه یوز سو.
ریور. || صیباق یوز = جاذبه؛

یوزی صیباق = جاذبه لی. || یوز
ایتك = صن. اكلنه جك ایکی

آغاجی تمویه ایدوب بر برینه
یوز } قاتر اولمیان: یوزكل سنبیل.

اویدیرمق. || یوز طومق = ۱.
اوتانماق، یوزه قارشى سولیله

ییلك. ۲. باشلامق، بدأ و مباشرت
ایتك، بر حال پیدا ایتك قارب

و تصدی ایتك: ایشكك یوز
طوتدی؛ خرابه یوز طومش =

مشرف خراب؛ یوز طوتامق =
اوتانق، یوزینه قارشى سولیله مه.

مك. || طیش یوز = سطح خارجی. ||
یوز قره می = ناموس سزلی، غار.

|| یوزی قوبی = یوز آشماغی په
كله جك صور. ۵. || یوز یوزه

كلك = بالمواجه كورشمك. || یوز
كوروی = كوكبك كلینی ایلك كور.

دیکنده و صائیله یوزنی كوردیكنه
قارشى هدیه و یردگی الماس.

|| یوز كوز اولق = مافوقه مادون
آره سنده حرمت و وقار قالمق،

مناسبتر تكلیف سزك. || كوك
یوزی = كورین منظره سما.

|| یوزه كزلك = جعلی التفات
كوسترمك. || گول یوز = بشا.

شت. || نه یوزله = نه جرأته،
ناصل اوتانازدن: نه یوزله نه

كلدی. || یوز ورمك = لزومندن
زیاده التفات و یامساعده ایدوب

شمارتمق. || یوز یازبی = كوك.
یلرده كلینك یوزینه قودقلری

تل و پول و بایدشدرمه لر. || یوز
یاصدینی = باش طیمافه مخصوص

یومشاق و یامشاق یاق یاصدینی.
|| بر یوزی = سطح ارض، روی

زمین. || یوزی یوق = سبق
ایتش بر فعل و حرکته دن طو.

لاهی محجوب: یا نكزه كلسك یوزی
یوقدر.

۱. ساده، پالین قات،
یوز } قاتر اولمیان: یوزكل سنبیل.

۲. قبا، حادی، بیاضی : یوز
آدم. ۳. عجمی، تریب، اولنامش،
صالحه : یوز حیوان.

یوز {س. فا. قیلانه مشابه برجنس
یوز} کوچه حیوان، پارس، تر-
جینه.

یوزباشی {س. اساساً یوز نغردن
یوزباشی} صارت ببولوک عسکره
قومانده ایدن ضابط : نظامیه،
ردیف، ژاندارمه، پیاده،
سواری یوزباشی.

یوزباشیق {ببولوک عسکره
یوزباشیق} قومانده ایدن ضا-
بطک رتبهسی : یوزباشیغه ترفیع
اولندی؛ ارکان حرب ضابطلری
یوز باشیقلمه مکتبدن چیقارلر.

یوزدیرمک {بج. صویک اوز-
یوزدیرمک} رنده طور دیرلوق
ویاکزدیرلک : یکیتین سندال
دون دیکزه یوزدیرلدی.

یوزدیرمک {فته. صویک اوز-
یوزدیرمک} رینه طور دیرمق
ویاکزدیرمک، سیاحت ایتدیر-
مک : آتی چایده یوزدیرمک اوت
طرفه یکیردم؛ کوی یوزدیرمک
قیزاقدن صوبه ایتدیرمک.

یوزدیرمک {فته. دریسق چیقار-
یوزدیرمک} حق، صویدیرمق،
سلخ ایتدیرمک : قوبونلری
کندیسی بوغازلا یوب آدملرینه
یوزدیردی.

یوزر {عد. هر برینه ویاهر دفنه
یوزر} سنده یوز : حصه لینه
یوزر لیرا دوشدی؛ عسکری
یوزر یوزر بولوکره تقسیم
ایتدی.

یوزرلک {س. با. اوزرلک.

یوزسیر {س. عارسز، اوتانماز،
یوزسیر} یوزی پک : عارسز یوز-
سز آدم.

یوزسیرلک {س. عارسزلق،
یوزسیرلک} حیاسزلق، اوتانماز-
لق.

یوزگج {س. ۱. یوزن، یوز-
یوزگج} مک بیلیر، ساج. ۲.
صوبه باتماز، صویک اوزرنده
طور، خفیف.

یوزلشدریمک {فته. یوزیوزه
یوزلشدریمک} کتیرمک مو-
جهه ایتک، روبرو ایتک :
بربری حقنده بعض شیشلر
سویلدکلر یچون ایکیسینی یوز-
لشدریمک ایجاب ایتدی.

یوزلشمک {فته. یوزیوزه کلک،
یوزلشمک} مواجهه اولوق، رو-
برو اولوق : بن اونکلکه یوزلشیرم.
۱. یوز غروش و
یوزلک {س. سازه قیمتنده اولان :
یوزلک توتون؛ یوزلک آلتین.
۲. یوز اوقه آغز لکنده ویایوز
آرشین وسازه بوینده اولان :
یوزلک چوال. ۳. یوز یاشنده :
یوزلک بر اختیار. = س. یوز
پاره دگری اولان سک : یوزکا
بر یوزلک ویریم.

یوزرلک {س. یوزی اورتق نقاب،
یوزرلک} ماسقه.
یوزمک {بج. دریمی چیقارلوق،
یوزمک} صولوق، سلخ ایدلک :
قوبون اوילה یوزاز؛ قربانلر
یوزلدی می؟
یوزمک {بج. صویک اوزرنده
یوزمک} طورلوق ویاحت
اولوق، سیاحت ایدلک : بو
صوتوقده یوزلر؛ اوقدر مسا-
فه یه قدر یوزیله من.

یوزمک {باخود یوزلره مک. فته.
یوزمک} ۱. یوزینه قارشق عتاب
وسرزش ایتک. ۲. یوز یکیر-
مک : یوز یاصدقلرینی یوز-
لدیگز می؟ ۳. مواجهه ایتک،
قارشق قارشقه کتیرمک.

یوزلی {س. ۱. یوزی اولان :
یوزلی} یوزلی آستارلی برانواب.
۲. بر یوله یاخود بر عدد ده
یوزی وسطی اولان : درت
یوزلی بر خانه؛ ایکی یوزلی آینه.
|| ایکی یوزلی = مرانی، ایکی طر-
فدن بهرینه باشقه صورنده
کورین. || بر یوزلی = بالین
قات، ساده. || بیک یوزلی =
پک مرانی. || پک یوزلی = او-
تانماز، یوزی طوتار. || کولر
یوزلی = یوزی کولر، بشوش.
۳. یوز جزیدن مرکب
یوزلی {ویا یوز شیشی حاوی
اولان : یوزلی بولوک؛ سکر
یوزلی طابور.

یوزلیک {س. شوقدر ویا شو-
یوزلیک} درلو یوزی اولان
آدم ویا شینک حالی : کولر یوز-
لیک؛ ایکی یوزلیک.

یوزمک {فته. (حیوانک) در-
یوزمک} یسقی چیقارمق، صو-
یق، سلخ ایتک : قوزی بی یوز-
مک. || بج. دریسق یوزمک =
اذیت ویرمک.

یوزمک {فل. ۱. صویک اوزر-
یوزمک} نده طور ویا باقماق :
تخته یوزر. ۲. صویک اوزرینه
حرکت ایتک، سیاحت ایتک،
یوزمک بیلیرمسکز؟ یوزمک
نهرک اوتنه سنه یکدی. ۳. بج.
ایچنده یوزرکی بول بول قوللا
حق؛ آلتین ایچنده یوزور.

طالغچ یوزمک = ایکی صو
آرمه سنده کیمک، صویک آلتندن
یوزمک .

یوزمه { س. یوزمک ابشی . با :
یوزمک .

یوزنجی { ص. یوز درجه سنده
اولان : یوزنجی سنه ؛
ایکی یوزنجی ؛ یک یوزنجی الح .

یوزوک { س. یارمغه طاقیلان
اوسق الماس آلتین ویا
کومش حلقه ، خاتم ، انکشتر :
الماس ، یاقوت ، زمرد ، یوزوک .
|| یوزوک او یونی = قنجان ظر .
فلری آلتنده صافلی یوزوک
بولتی او یونی .

یوس { یاخود یوس . مه « یو »
یوس { ایله باشلار بعضی ترکیه
صفتلرک باشنه کلوب تاکیده
ومبالغه بیان ایدر : یوس یوز .
لاق ، یوس یومری .

یوسف { سغذ . حضرت یعقوب
(عم) ک اولادندن او .
لوب قصه سی مشهوردر . =
س. حسن وجمال مالک شخص :
یوسف ثانی .

یوسفیق { س. ۱. قورمیرنک کو .
چک برنوعی . ۲. صو
اوزرنده اوچار برجنس کوزل
کلیک . ۳. ماندارینه دینن پور .
تقال جنسی .

یوسنی { س. وقتیه اطاعم رجالک
کییدکتری قرمز ییله
دستار .

یوص { مه با : یوس .

یوصمه { ص. ظریف قیناقلی ،
ادالی ، عشوملی ، عشوه .
کار .

یوصمه لُق { س. ظرافت ، اداء
عشوه .

یوصون { ۱. س. طاشلرک و آتاج
قابو قلیرنک اوزرنده
حاصل اولان چیم : طاش آتاج

یوصون باغلامق ؛ یوصونلرینی
آیقلاقد . ۲. طورغون صو .
لرک اوزرنده حاصل اولان

یشیل کتچک : صو یوصون
باغلامش : قورباغه یوصونی .
۳. دکیزدن چیقان اوتلر : دکیز

یوصونی || اسلاند یوصونی =
دکیز قنجان . || قورسیقه بو .
صونی = دکیز پرچنک برنوعی .

یوصونلارمق { فل . یوصون با .
ر. آغاجلر یوصونلاندی .

یوصونلی { ص. یوصون باغلا .
مش ، یوصونله اور .
تیلی : یوصونلی طاشلر ، صو .

یوغ { ص. قویو ، قالین ، کثیف .
س. — « یوق » لفتنک
قانی تحریک اولندقد غینه

تحویل اولغله او دخی یوصو .
رته کیرد : یوغیسه ، واری
یوغی . با : یوق .

یوغورت { یا یوغورت . س. [یا .
غورت یازماملی]
اکدی برمایه قاریشدریغله بر

صورت مخصوصه ده قویو .
لاشدریلش سوت ، ماست : قو .
یون ، اینک مانده یوغردی ؛

طوربه یوغردی = طوربه
قونیلوب سوزلشی ؛ یوغرت کچی
غایتله قویو (مایع) .

یوغرت { س. یوغرت با یوب
یوغرتیجی { صاتان آدم .

یوغرتیلی { ص. یوغرتله یابلیش ،
یوغرتله قاریشیق :
یوغرتلی کباب .

یوغرتیق { قذ . بالواسطه قویو .
لاشدریمق ، تخمیر
ایتدیرمک : آغشی به ایجه بو .

یوغرتیق { یغ قویولاشدریلق ،
تخمیر و تعجین ایتک ، تخمیر
وتعجین اولغی : یواون قولای

یوغرتیق { یغ قویولاشدریلق ،
تخمیر و تعجین ایتک ، تخمیر
وتعجین اولغی : یواون قولای
یوغرتلاز .

یوغرتیق { یا یوغورمق . قذ .
قویولاشدریمق ،
تخمیر و تعجین ایتک ، خور

یوغرتیق { یغ قویولاشدریلق ،
تخمیر و تعجین ایتک ، تخمیر
وتعجین اولغی : یواون قولای
یوغرتلاز .

یوغرتیق { یغ قویولاشدریلق ،
تخمیر و تعجین ایتک ، تخمیر
وتعجین اولغی : یواون قولای
یوغرتلاز .

یوغرتیق { یغ قویولاشدریلق ،
تخمیر و تعجین ایتک ، تخمیر
وتعجین اولغی : یواون قولای
یوغرتلاز .

یوغرتیق { یغ قویولاشدریلق ،
تخمیر و تعجین ایتک ، تخمیر
وتعجین اولغی : یواون قولای
یوغرتلاز .

یوغرتیق { یغ قویولاشدریلق ،
تخمیر و تعجین ایتک ، تخمیر
وتعجین اولغی : یواون قولای
یوغرتلاز .

یوغرتیق { یغ قویولاشدریلق ،
تخمیر و تعجین ایتک ، تخمیر
وتعجین اولغی : یواون قولای
یوغرتلاز .

یوغرتیق { یغ قویولاشدریلق ،
تخمیر و تعجین ایتک ، تخمیر
وتعجین اولغی : یواون قولای
یوغرتلاز .

یوغرتیق { یغ قویولاشدریلق ،
تخمیر و تعجین ایتک ، تخمیر
وتعجین اولغی : یواون قولای
یوغرتلاز .

یوغرتیق { یغ قویولاشدریلق ،
تخمیر و تعجین ایتک ، تخمیر
وتعجین اولغی : یواون قولای
یوغرتلاز .

یوغرتیق { یغ قویولاشدریلق ،
تخمیر و تعجین ایتک ، تخمیر
وتعجین اولغی : یواون قولای
یوغرتلاز .

یوف اولقی. = حد. تأسف.
تلف بیانی مقامنده مستعملر،
تو: یوف سکا یوف اوقومق،
بور ییسی چالقی = برینک برشی
بیلدیکنه حکم ایتمک.

یوفقه { ص. ۱. اینجه، رفیق،
خفیف } یوتخته لر پک
یوفقه. ۲. آزلباسلی، آز
کیشش، خفیف لباسلی: آرقه.
سی یوق، آرقه سی فقیر: یو.
فقه آدم. || آردی یوفقه =
آرقه سی یوق، آرقه سی کلز.
= س. اینجه آچلش خور
یاراغی: بورک، قلاوه یوفنه.
سی، یوفقه آچقی: یوفقه کبابی،
یوفقه یه صارلوب پیشمی،
یوفقه بورکی = آچلش اوله رق
صوقادن آنان یوفقه دن بورک.
{ ص. قانی تحریک اولنده.
یوق } قده غین اولور اولیان،
وار مقابلی، غیر موجود،
مفقود: یوق اولدی: اونی یوق
صایملی. = س. اولایش،
فقدان، عدم وجود، هیچ:
یوقدن آکلمازمیسک؟ یوقدن
نه چیقار؟ = ح. دکل، اولاز،
خیر: یوق اوله دکل. =
«وار» کی و معنا اونک ضدی
اوله رق فعل اسنادینک باشنه
کیره رک فقدان و عدم وجود
بیان ایدر، فایده اکثریا فعل
اسنادی حذف اوله رق معنای
فعل کی قالیر: یارم یوق: اوده
یوقلر: یوغم، یوسک، یوقدر،
یوغز، یوسفکر، یوقدرلر: یو.
غیدم، یوغیدک الخ: یوغیش،
یوغیسه، یوغیکن. || یوق ایتمک =
محو ایتمک. || ایشک یوغیسه =

یهوده بره، فایده نر. || یوق
دیمک = رد وانکار ایتمک، قبول
ایتمک. || یوغنه کیتمک = ناهله
و بوشنه ضایع اولقی. || یوغنه
ویرمک = باد هوا به و پاک او.
جوز ویرمک. || وار یوق = هر
شی، مال و مال وارینی یوغنی
صرف ایتمدی. || وار یوق =
پک آز وار. یوق کبی. || یوق
بره = ۱. ناهله، یهوده. ۲. بلا
سبب، بلا موجب. || یوزی
یوق = اولجه پک زیاده لطف
کور دیکندن تکرار بشقه برشی
ایتمک جرأت ایدمه نر. || نه وار
نه یوق؟ = نه خبر؟

یوقاری { ص. ۱. یوسک،
اوستده کی، اعلی، بالا، مرتفع
نوقاتی: یوقاری محله: یوقاری
قات. ۲. ایلر ایش، مترقی:
اوزدن یوقاریدر: اوچوق یو.
قاریدر. ۳. بهالی، غالی: اوسنه
ذخیره فیاتی پک یوقاری ایدی
= س. یوسک طرف، جهت:
یوقارینک هواسی سریندر:
آناجلرک، طاعک یوقاریسی.
= ظم. یوسکده، یوسکه،
بالاده، بالایه، اوستده، اوسته،
آشاغی مقابلی: یوقاری اوتور.
مق: یوقاری چیقماق: یوقاری
قالدیرمق. || آشاغی یوقاری =
تقریباً تقریبی. || یوقاری آشاغی =
اوتور یو. || یوقاریدن آشاغی =
سرایا. || باش یوقاریده = مغرور:
سرکش. || بورنی یوقاریده =
چوق ایستین، آزه التفات ایتمین.
|| یوقاری ییغمق = بهالی طومقی.

یوقسول { یاخود یوخسول.
یوقسول { ص. س. یوقنی چکن
فقیر، محتاج. || یوقسول اورغا.
فی = آن صارماشیق نوعی،
اکسزاورغانی. || طایق یوقسو.
لی = محتاج تربیه، یاراماز.

یوقسولقی { یا یوخسولقی. س.
یوقسولقی { فقر، احتیاج،
ضرورت.

یوقسه { یاخود یوخسه. حر.
[یوق ایسه، یوغیسه]
۱. والا، بویله اولیه ایدی:
بن بویله اولدینقی بیلدم یوقسه
مانع اولمازدم. ۲. [جمله
استفهامیه ده] یاخود یا، اولد.
یعی حالده: سز کلیر میسکر
یوقسه بنی کلیم؟ بوکونی
کله جک یوقسه یارینی؟

یوقلاقمق { ق. ۱. تفتیش و تحقیق
ایتمک، ایتدیرمک، معاينه
ایتمک، ایتدیرمک، ایتدیرمق، معاینه
آره صره یوقلامه جیلر واسطه.
سیله یوقلادیرلردی. ۳. آدم
کوندروب صورت برمی: یو.
قلاده لده اوده ایسه کیدرز:
۴. خاطر صورت برمی: خسته.
لانیدی ده برکده یوقلاده مدق.

یوقلاشدیرمق { ق. ۱. اصوله
وطولاییمه
آکلایمه چالیشمق، تفقد و
نحری ایتمک.

یوقلامق { ق. ۱. واری یوقی
لیشمق آرایوب طرامق، نحری
ایتمک: اوک هر طرفنی یوقلادم.
۲. تفتیش و تحقیق ایتمک، دنه.

مک، تجربه و امتحان ایتمک : بو

ایشی ایجه یوقلایم. ۴. صحتی
صورمق، استفسار خاطر ایتمک :

کندیسنک کیفسز ایتمک، ایشیدنم

یوقلامه کیتدم. ۵. (عسکری)
کوزدن کچیروب کنبه دفترینه

تطبیق ایتمک، یوقلامه ایلمک .

یوقلامه ۱. ۱. یوقلامق
ایشی. ۲. یوقلامق.

۲. عسکرک کنبه دفترینه تطبیقاً

تدقیق و ممانعه سی و بو دفترلرک
ضبطی : یوقلامه قلمی .

یوقلامه حی ۱. ۱. عسکری
کنبه دفترینه

تطبیقاً تفتیش و ممانعه ایدن
ضابطه، مفقش. ۲. کنبه دفترلر.

ینی ضبط و قیودات، مترعه بی

قید ایدن قلمک باشی : زاندارمه
یوقلامه جیسی .

یوقلامتی ۱. ۱. تفتیش و تحقیق
و ممانعه و یا اسقا.

ندیل اولتمق : اوجهت دها یو.
قلانمادی .

یوقلاپش ۱. ۱. یوقلامق ایشی
و طرز واسلوپی .

یوقلق ۱. ۱. یوق اوله ، بو.
لنامه ، عدم ، فقدان ،

نقصان. ۲. احتیاج ، فقر ،

ضرورت ، وارلق مقابلی : الله
یوقلق کوسترمین .

یوقوش ۱. ۱. یوقاری یه چیقیلان
یر، بایر . مائل یر،

شیو، اینش مقابلی : یوقوش
یوقاری : یوقوش جیقمی .

یوقوشلی ۱. ۱. یوقوشی اولان،
یوقاری چیقیلیر یری

اولان : یوقوشلی یول : یو.
قوشلی اینشلی = غیر مستوی،

انکبه لک .

یولک ۱. ۱. حیوانک و یا حاک
صیرتنه فونیلان شی،

حل، بار : بیکیر یوک؛ دوه
یوک؛ یوک قالدیرمق، طاشیق،

کوتورمک. ۲. آغز شی، آغز
لق، ائقال : بو یوکدر : یو.

کلی بوراده براقک. ۳. کبه
لک، حل، حل. ۴. کی و یا آرا.

۵. و سائر یه طولدر یلان شی،
حوله : کمی یوکنی چیقاردی

یوک آلور. ۵. بش یوز بیک
غروش مبلغ : یوک. ۶. مج. آغز

وظیفه، مسئولیت : بن یو یوکک
آلتنه کیره م؛ بو یوکک آلتندن

چیقمه جیم. ۷. مج. چوق
یوزوب ازن و صیقان ایش،

تقات صیقندی : بوده بکایوک
اولدی : بی یو یوکدن قورتارک.

۱۱ یوک آلتی = یوک قالدیرمق .
۱۱ یوک آلامق، یوک اوزرندن

آتمق = مسئولیت آلتنه کیر-
مه مک، مسئولیتدن قاچمق .

۱۱ یوکک آلتندن قالتمامق =
برایشله عهدہ سندن کله مه مک،

۱۱ یوک اورمق = یوک یوکله مک؛
جنس حیوانه یوک اورمق

کناهدر. ۱۱ یوک اولق = زحمت
و صیقندی و یرمک، بار اولق .

۱۱ یوک چوق = مشاغلی زیاده،
وظیفه سی آغز. ۱۱ یوک حیوانی،

آرا به سی = یوک طاشیقنه مخصوص.
۱۱ یوکنی طومش = کسب ثروت

و سامان ایش، زکیتمش .
۱۱ یوک قالدیرمق = ائقل طاشیق.

یولک ۱. ۱. قویون توکی، صوف،
(پشم : قیورجق، سربنوس

یوک.) تجارتده یازین سورن

سرت نوک یوک و قیشین سورن

قیاشنه ییاشی دیرلر سده لسان

عمومیده یوک اهم اولوب علی

(الاطلاق قوللانیلیر.) = ص.
یوکدن معمول : یوک جوراب؛

یوک فانه؛ خالص یوک قاش .

یولک ۱. ۱. طرف، جهت، یان،
(سوی. ۲. یوز، وجه :

نه یوکدن = نه جهتدن، وجهه؛
یه جک یوکندن .

یوکسک ۱. ۱. یوجه، سرفه
(بلند، عالی، رفیع :

یوکسک بنا، آغاج، آت، طالع.
بولوط. ۲. موقع و مرتبه سی

عالی، رفیع، سامی : یوکسک
مقاملره واصل اولدی. ۳. پا.

غرمه رق سولیلین، اوزالندن
ایشیدیلن، بلند : یوکسک سس =

صوت بلند. ۴. بهالی، عالی :

ذخیره تک قیمتی، رایجی خیلی
یوکسکدر : اسهام بو آرائق

یوکسکدر. = س. یوجه عمل
ارتفاع : یوکسکدن دوئمک؛

یوکسک چیقمق .

یوکسکلیک ۱. ۱. یوجه لک، ار.
(نفاع، زلفت : بو

عکک، بو آغاجک یوکسکلی .

یوکسکلیک ۱. ۱. دها یو.
(کسک باغی، یو.

قاری چیقارمق، رفیع ایتمک :

شود یواری راز دها یوکسکلی؛
سز او یوکسکلیشکیز. ۲.

بايه و موقعی رفیع ایتمک. ۳.
یک زیاده مدح و ثنا ایتمک،

عیره چیقارمق : اونی او قدر
یوکسکلیک .

یوکسکلیک ۱. ۱. دها یو.
(کسک اولق، کسب

ارتفاع پیدا ایتک : بونا چوق
 بوکسلدی . ۲. یوقاری قالمقی
 یوقاریلره چیتمی، صمود ایتک :
 بعض قوشلر هواده زیاده یو-
 کسلر؛ بالون اوقدر بوکسلدی که
 کوزغز اولدی . ۳. (سس)
 زیاده لشمک، اوزاقدن ایشیدیله
 جک صورتده خیزی چیتمی ،
 دیک اولقی : بزم سسم اوقدر یو-
 کسله مزر . ۴. بهابه چیتمی :
 آفرلاشمی : ذخیره بوکسلدی ؛
 پیاجه خیلی بوکسلدی . ۵. یو-
 بر ساحلدن ویا بروندن آچلق .
 یوکسلمه } بوککلیش . س. یو-
 کسلک ایشی . با :
 یوکسلک .

یوکسولک } س. دیکیش دیکرکن
 ایکنه بی ایتک ایچون
 پارمک اوجنه طاقیلان معدن
 ظرف . — اولچی خصوصنده
 قلندن کنابه اولور : بوکسولکه
 اولچک .

یوکسیمک } فت. آخر. عدا ایتک،
 بار وقلت نظریله
 باقی، استقال ایتک .

یوککلمک } فت. ۱. بر حیوان ویا
 حمالک صرنه اشیا
 و ائقال قومق، تحمیل ایتک :
 یوک بوککلمک ؛ شو چواللری
 بیکره یوککلی . ۲. ویا آراهه
 وسائرله اشیا وسائرله طولدر-
 می : او اشیا سنی آراهه له
 یوککلتک ؛ ذخیره بی کی به یو-
 کلتدیکز می ؟ ۳. آخر بر بار
 ووظیفه قومق : بوایشده
 بزه یوککلتدیلر . ۴. بر قباحی
 برینه حمل واسناد ایتک : یو-
 نون قباحلری بکا یوککتیورلر .

یوکک } س. اوله تک بر طرفنده
 یتاق وسائرله وضعنه
 مخصوص بیوک طولاب : بر قاج
 اوله یه یوکک بابدیرملی : یتا.
 قلی طولابوب یوککله قورلر .
 (یوک دخی دیرلر)

یوککلمک } یاخود بوکله مک فت.
 کند ی صرنه اشیا
 و ائقال قومق، حمل ایتک، قا-
 لدرمی : یوککوب کوتوردی .
 یوککلمک } یا بوکله مک . فل . ۱.
 دونک، توجه ایتک،
 بر طرفه دونوب باقی، یوزبی
 چورمک . ۲. قصد ونیت ایتک،
 عزم ایتک . ۳. اکنمک میل ایتک،
 سرفرو ایتک . ۴. (قوشلر)
 هواده اوچشمق مر .

یوککلمک } فیه . ۱. صرنه یوک
 لئقی : حیوانلر، حاللر یوککندی
 ۲. اشیا وحوله ایله طولدرلری :
 کی، آراهه یوککندی ؛ بو قدر
 کبیر محمولات علیه ایله یو-
 کلتوب کیدرلر . ۳. (اشیا و ائقال)
 حیوانک صرنه قومق ویا کی
 و آراهه طولدرلری : اشیا،
 ذخیره یوککتیور . ۴. حمل واسناد
 اولئقی : او قباحت ده اوکا یو-
 ککندی . = فط . ۱. کند ی
 صرنه یوک آلمی : صندیقی
 یوککنمش کلیوردی . ۵. برینه
 بار اولوب زجت وقلت ویر-
 مک، مسلط اولقی : بکا چوق
 یوککندی .

یوکلی } س. ۱. صرنده اشیا
 و ائقال بولنان، یوک
 قالدیرمش، یوککنمش : حیوانلری
 یوکلی براقتلر؛ بو آدم یوککیدر .

۲. اشیا وحوله ایله طولدرلش،
 مشحون : یوکلی کی، آراهه . ۳.
 کبه، حامل : یوکلی قالدین؛ یوکلی
 قیصراق . ۴. بمشلی، میوه دار،
 منمر : یوکلی آناج؛ بوسنه ویشنه
 آناج لری پک یوککیدر . ۵. آخر
 سرخوش : حریف یوکلی ابدی .
 ۶. بورجلی، مدیون : زیان
 ایدوب چوق یوکلی دوشمش .
 یوکلی } س. ۸. بوکدن معمول :
 یوکلی قانله، یوکلی قاش .
 ۲. یوکله طولش : یوکلی مندر .
 ۳. یوک ویاغی ویرن : یوکلی
 حیوان = قویون . = س. یوکدن
 معمول ایغه ائوابلی منسوجات
 انواعی : ظریف یوککلیر کتیرتمش .
 یوکسول } ص. خفیف، یکنی،
 سبک . مر .

یوکسوللکمک } فت. خفیف نظریله
 یوکسوللکمک } باقی، استخفاف
 ایتک .

یول } س. ۱. بجه جک بر، طریق،
 راه : بورادن قارشیه یول
 وارمیدر؛ یوبول نزهه چیقار .
 ۲. انسان و حیوانلرک هر وقت
 بجه سندن باصیلوب بللی اولان
 خط، چیقر، حراط : طلاغ یولی؛
 کچی یولی . ۳. انسانلر و آراهه لر
 کچک اوزره تپشه و تسویه
 و قتریش اولئش ککیشجه خط،
 طریق، سبیل : اودانک یوللری
 پک منتظدر؛ یول یاغی؛ یوللری
 حسن حالده بولندیرمی . ۴.
 بجه جک بر : قولاغوزلر دیکزده
 کیرک یولنی بییلر . ۵. آقه جق
 بر، قنال، قنات : صو یولی،
 جبرکاب یولی، صهرنج یولی . ۶.
 چیزکی خط، صوبه : او فاشک

قرمزی یولاری وارد. ۷. مج.
 کیدیش، سیر، سیاحت، سفر،
 یولچیلیق. ۸. یوروش، حر-
 کت، سرعت: بوواپورک یولی
 ناصلدر؟ یولی یوقدر. ۹.
 اصول، اسلوب، طرز: بو یولده
 برشی یاپلی: او باشقه یولده در.
 ۱۰. رسم، حادث، آیین: بو
 ایش یولنده دکلدر؛ هر ایشک
 یولی وارد؛ یولیه یایمق. ۱۱.
 مسلک، مشوار: او آدمک یولی
 باشقه در؛ اوده بو یولده در. ۱۲.
 کیدیش، طور، حال: طوت یذکر
 یولی بکنیورم. ۱۳. اوغور:
 سزک یولکیزه جانمی فدا ایدرم.
 ۱۴. واسطه، وسائط، اسباب:
 زتکین اولمه تک یولی وارد؛
 یولی بوله مدم. ۱۵. کرک بر
 علم و صنعتده و کرک زهد
 و عبادت و تصوفده بر ییوگ
 ذاک. وضع ایتدیکی اساس،
 طریق، ارکان: خطاطلقده همدک
 یولی؛ معمارلقده سناتک یولی.
 آرابه یولی = آرابه کچه بیله جک
 منتظم یول، شوسه. || یول
 آرامق = تدبیر ایتمک. || یول
 آلمق = قطع. منازل ایتک،
 ایلمک. || یولی آلمق = وارمق،
 واصل اولمق. || آتاق یولی =
 آبدستخانه، مشا. || یول اور-
 مق = قطاع. طریقدن اولمق،
 راهزن تک ایتک. || یوله اورمق =
 تشییع ایتک. || اوزون یول =
 سووکل یول اولاشیق. || یول
 اوستی = یولک اوزرینه تصادف
 ایدن، اوکندن کچله جک. ||
 یول اوغراغی = یولک اوغرا دینی،

یول اوستی. || اوغرین یول =
 خرسز یولی، کیزی یول. || اولو
 یول = جاده، شاهراه. || ایشک
 یول = دئما کیدن کلنلری یولنان
 طریق. || یول، یولنی یولمق =
 چاره سنی یولمق. || یول بیلیر =
 آداب وارکانه واقف، تربی،
 مؤدب. || یایشاق یولی = یایا
 قالدیری. || پوسته یولی = پوسته تک
 ایشله یکی ییوگ جاده. || بیر یولنه =
 جسی، باد هوا. || اتار یولی = پوسته
 یولی، جاده. || یول تذکره سی =
 مرویه، پاسپورت. || تراموای
 یولی = تراموای کچه جک صورته
 چوقور دمیرل دوشمنش یول.
 || تجور یول، دمیر یول (صفت
 موصوف اولوب اضافله دمیر
 یولی دیک خطادر). || بخارله
 حرکت ایدر ماکینه ایله تحریک
 ایتدیکی آرابه قطاری کچک
 اوزده تراورسلر یعنی مرضا
 دوشمنش آتاجلر اوزرینه رایلر
 یعنی طولاً تمبد اولمنش دمیر.
 لردن عبارت دوز طریق:
 آناتولی دمیر یولی. || یوله
 چیقمق = عزیمت ایتک. || یوله
 چیقارمق = ۱. عزیمت ایتدیرمک.
 ۲. تشییع ایتک. || یولدن
 چیقمق = ۱. دمیر یول قطاری
 ویا تراموای کندی یولندن
 طیشاری فیلامق. ۲. صایمق،
 ضلالته دوشمک، گمراه اولمق.
 || یول خرچی = یول مصرف،
 خرجراه. || دوت یول آغزی =
 ایکی یولک تقاطع ایتسیله دوت
 یولک مرکزی و نقطه تلاقیسی
 اولان محل. || یول دوشمک =

تصادفاً کچمک، مناسبت آلمق:
 یولکیز دوشرسه بزه اوغرا ایتک.
 || یوله دوشمک = یوله چیقمق،
 روان اولمق. || سیدیک یولی =
 مشانه قتالی، احیل. || یولی
 شاشیرمق = نه طرفه کیده جکفی
 ویا نه یاه جفنی بیله مه مک،
 مالوف حادثی ترک ایتک. || یول
 شاشیق = چتالاشیق، مشوش
 اولمق؛ یول هیچ شاشیمور =
 صایمور. || یول صاتیق = دفع
 ایتک. || صو یولی = صو کچمک
 مخصوص بر آلتنده اورتلی قنات.
 || طوب یولنه کیکک = هدر اولمق.
 || یول طاسی = سفر طاسی. || یول
 طوتیق = سلوک ایتک، سالک
 اولمق. || طوغری یول = جاده،
 شاهراه. و مج. صراط مستقیم.
 || یولدن قالمق = برمانع حلوایله
 کیده مویب کیری قالمق.
 || یولی قیامق = سند راه
 ایدوب مرور و عبوره مانع
 اولمق. || قیامق یولی = بهانه،
 چکلمک وسیله. || یوله قومق =
 عزیمت ایتدیرمک. || یولنه
 قومق = تنظیم ایتک، نظامنه
 قومق. || یولدن قومق = تأخیر
 ایتک، عزیمتنه مانع اولمق. || یوله
 کیکک = ۱. اصلاح حال ایتک. ۲.
 مطاوعت ایتک، راضی و مطیع
 اولمق. || یول کورمک = یولچیلیق
 ظهور ایتک، سفر اقتضا ایتک.
 || کوزلر یولده قالمق = طول
 مدت انتظار ایتک. || یول
 کوسترمک = رهبرلک ایتک. ||
 یول کوسترن = دلیل، رهبر. ||
 یول کیتک = یولچیلیق و سیر

وسیاحت ایتمک || یوله کیتمک =

اولمق، موافقت ایتمک || یولنه

کیرمک = اصلاح اولمق، کسب

انتظام ایتمک، || یولنده = کرکی

کبی، مناسب، لایق، || یول

ویرمک = ۱. اذن ویرمک، دفع

و طرد ایتمک. ۲. مح. ذکرده

تصادف اولتان بر سفینه مک

ارقه سنه قلمق || یوله یاتمق =

مطامعت ایدوب رضا ویرمک.

|| یاکلیش یول = باطن ذهاب،

ناصواب. || یول یوزومک =

طی مراحل ایتمک. || یول یول =

چیزکیلی : یول یول قاش. ||

یولیه = مناسب صورتده، اصول

و عادت توفیقاً، لایق.

یولار { س حیوانی بیکه و باغلا.

اییدن دیزکین، مهار، افسار.

یولارندن چکک، باغلامق؛

یولارک ایی.

یولاف { س حیوانله بدیریلن

مروف اوزون و خفیف

حبه : آنه یولاف بدیرمک؛

یولاف صافی.

یولجی { س ۱. یوله جیقوب

ایکدن. مسافر، سیاح؛

بر یولجیه راست کلام؛ یولجیلر

یکوب قونارل. ۲. واپور و

دمیر یول قطاری کبی و سائط

قلیه ده بولسانلر. بی واپورده

یولجیلره ایی باقیورلر. ۳. بر

یوله ویر سیاحتیه حاضر لاش

آدم : کندیمی یولجیدر. ۴.

امیدسز خسته، آخرت یولی

طوتمش آدم : بچاره خسته

یولجیدر || یولجی اولمق = یوله

وسیاحتیه حاضر لاشمق. || یولجی

جیقارمق = تشبیه ایتمک.

یولجیلق { س. سیر، سیاحت،

سفر : یولجیلقه او.

روح فرض دکلدور :

یولداش { س. ۱. برلکده یوله

جیقان آدم، یول و

سیاحت ارقداشی، همراه، رفیق.

۲. علی الاطلاق آرقداش رفیق.

همبا. ۳. وقتیه یکجیری اودر.

تسنگ اعضاسی. || قیز یولدا.

تی = افتدیلری مشترک اولانلرک

بهری، برقیو منقبیلرک بهری.

یولداشلق { س. ۱. یول وسیاحت

آرقداشلق، همراه.

هلق. ۲. آرقداشلق، رفاقت. ||

قیو یولداشلق = افتدی اشتراکی.

|| یولداشلق ایتمک = برلکده

سیاحت ایتمک.

یولدیرمق { س. ۱. قه چکدروپ قو.

یولدمق، سؤکدیر.

مک : باغیمک اولتری یولدیرمق.

یولسز { س. ۱. یولنده اولیان،

مناسبتر، ناهموار : یولسز

ایش؛ یولسز حرکت. ۲. نظام

واصوله مغایر. ۳. اصناف

بیننده ویا کھیاری طرفندن

ایشندن منع اولمق جزاسته

اوغزادیش : فلان آراهیمچی

یولسز ایستدیلر.

یولسزلق { س. ۱. مناسبترک،

نامناسب وضع و حال.

۲. نظامسزلق، اصوله مغایر

حرکت. ۳. اصناف بیننده

ایشندن ممنوعیت جزاسی.

یوللامق { س. ۱. یوله جیقارمق،

کوندیرمک، ارسال

واسبال ایتمک : آدم، مکتوب،

خبر یوللادم.

یوللامه { س. کوندیرمه، ارسال.

دوشمه مک = ص. دوشمه مک

اوزون میشه اغاجی : یوللامه

دبرک، کیریش.

یوللانمق { س. ۱. یول آلمق،

ایتمک : کی یوللاندى. = قیج.

کوندیرمک، ارسال اولمق :

مکتوب یوللاندى می؟

یوللی { س. ۱. بر درلو یولی

اولان : اوزون. قیصه

یولی. ۲. یولنده، اصولنده،

نظامنده اولان : یولی یولسز

بر ایش اولدی. ۳. چیزیکلی،

صوبه یی : یولی قاش : ماوی

ینبه یولی. ۴. فلان طرز

واسولنده اولان : نصیحت یولی

سوزلر.

یولمق { س. ۱. چکوب قویارمق،

تزع قلع ایتمک : اوت،

قیل یولمق : صاجی صفاتی

یولمق. ۲. صوبمق، طولاندر.

مق، مالی غصب ایتمک : زوالی

آدمی یولدیله. || صاج، باش،

یوز یولاق = اظهار یأس و ماتم

ایتمک، دوغمک.

یولدیرمق { س. ۱. دوچار یأس

اتلامق.

یولتمق { س. ۱. چکیلوب قویا.

رلق، تزع و قلع اید.

مک. = فقط. صاجی یوله رق

اظهار یأس و ماتم ایتمک، بیر.

توب آغلامق.

یولوق { س. ۱. و :

یولوزک { س. توکری یولنش،

توکسز.

یولونگن } س و :

یولگی } س. اوسته مر .

یولونمک } فت ۱ چکوب قو .
بارمه یولنی . ۲ . تراش ایتمک .

یولونیچی } س. تراش ایدن
آدم . بربر . مر .

یوم } س. ۱. اوغور ، مینت ،
سمد ، فال خیر ، یمن : یوم
طونق = سمد عد ایتمک .

(سنه . عر . ج : ایام . ۱ .
یوم (کون . یکریمی درت ساعتک
لیل و نهار مدتی : یوم جمعه ،
یوم سبت . ۲ . کوندوز ، نهار ،
روز ، لیل مقابلی || یوم الحساب
یوم المشر ، یوم القیام = قیام
مت کونی . یوم شمس = شمسک ،
یوم قری = قرک ، یوم نجومی
برکوک نایتک ایکی دفعه نصف
النهار کلیسی یینده مرور ایدن
مدت . || الیوم = ۱ . بو
کون ، بو کونکی کونده . ۲ .
هنوز ، حالا ، اولان . || فی یومنا
هنا = بو کونکی کونده ، کو-
نژده . || یوما من الایام = کو-
نژده برکون ، کونک برنجه .
|| یوما فیوما = کوندن کونه
|| کل یوم = هر کون .

یوما } یاخود یومه . س. اوج
یوما } قولدن مرکب و قولالینک
عکسه . بوکاش خلاط ، بالامار .
یوماق } س. ۱. بزدن یانیش طوب .
اوبون طوبی . ۲ . برطوب .
به صارلش و یا صاریلوب طوب
اولش ایلاک و سیم و سانه :
بر یوماق تیره : ایلیکی یوماق
یا یقی .

یوماقلامق } فت . ۱ . صاروب
طوب یا یقی ، یوار .
لا یقی . ۲ . طوبه ایلیک صار .
ق . ایلیکی یوماق یا یقی .

یوماقلاقمق } قل . شیشوب بو .
مری اولقی :
مفصلری یومانلاقمق .

یومرمق } قل . طویلا توب یوسری
اولقی ، شیشوب اور
اولق .

یومرو } یا یوسری . س. یوارلاق
ئی . کومه ، تومسک ،
طوب ، حنده ، اور . || یاسری
یوسری = تومسک و چوقور .
ری چوق ، انکبه لی .

یومرو جاق } س. { غلطی : یومور .
علتک علامتی اولقی اوزره قو .
لنوق آلتنده و یا قاسقده چیقان
اور . ۲ . طاعون علنی . ۳ . مج
شم وید دما مقامنده کوچک
چوقلره توجیه اولبور : طور .
میور یومرو جاق .

یومروق } س. ۱ . الک یوملمشی ،
قیالی الک آلدینی
شکل ، مشتی : یومروغنی کو .
ستردی . ۲ . یومروقله ادرمه
یومروق ضربه یی : بر یومروق
اوردی : بر قاج یومروق یدی .

یومروقلامق } فت . ۱ . یوسری
وقله اورمق :
صیقشد یروب بر کره یومروقلا
دی : شو یا صدفینی یومروقلا یلیک
۲ . یومروقله یوغورمق .

یومورولق } س. تومسک ، اور
کبی یوارلاق ئی .
حده .

یومورولمق } قل . شیشوب اور
کبی اولقی ، تو .

مسلک ، تحذب ایتمک .

یومشاقق } یاخود یومشاقنی .
فت . ۱ . یومشاق

ایتمک ، یومشاقق ویرمک . نمو .
مت ویرمک ، نرم ایتمک : یویاغ
درینی یومشاقنی . ۲ . حلم
وملایم کتیرمک ، غضب و خشو-
تخی دفع ایتمک : پک سرت و خرچین
بر جوق قدر ، کند یسنی آخقی تریه
یومشاقنی ییلیر . ۳ . تسکین واسکات
ایتمک ، یواشلاقمق : بر قاج سوزله
کندیسنی یومشاقنی .

یومشاقق } ص. { اصلی : یو-
مشاقق { مشاققنی } پک یو-
مشاق و نرم و ملایم : چوقچک
یومشاقق الری .

یومشاقق } یاخود یومشاق . ص.
قانی و سرت اولیان ،
طوقلده مقاومت ایتمک و یا
تیمان ، ناعم ، نرم ، لطیف ، لین :
یومشاق شلته : ال . ۲ . یاواش
حلیم : پک یومشاق آدمدن : یو-
مشاق طبعی وارد . ۳ . قو .
لای ایشلنیر ، سرت اولیان : یو-
مشاق آجاج ، یومشاق دمیر .
= س. یومشاق بر ، کیکمز
ات ، بوت : بالدی برک یومشاقنی .

یومشاقق } س. ۱ . سرتک و قا-
تیق ضدی ، نمو .
الک یومشاقنی . ۲ . یواشاقنی ،
لطف ، ملایمت : او آدمک یو-
مشاققنی کند یسنی سود برر .

یومشاقق } قل . ۱ . یومشاق
اولقی ، سرتکی چکوب
کسب نموت ایتمک : یاغور
صوبندن صاج یومشاق : بو
یاغدن الارم یومشاقنی . ۲ .

صلاقی کسب اعتدال ، دها قو-
لای ایشلیر ویا اکیلوب بوکلیر
حاله کک : موم صیقاقدن بو-
مشامش ؛ دمبر قیزدیرلجه بو-
مشار ۳. کوشه مک ، سولپوک
اولقی : یناقزی یومشامش .
۴. یواشلق و سکونت و ملائمت
کسب ایتک ، حدیچکک : اوتک
سوزلردن یومشادی .

یومق { مض : یوبار ، یور ، فت-
یقماق ، غسل ایتک :
الری یومق . || مج : ال یومق =
وازچکک ، قطع مناسبت ایتک .
(الیوم استانبولجه محبوبورد) .
یوملق { فیه کندی کندینه
ولا اختیار قیامت :
کوزلی یوملدی .

یوملی { ص : اوغورلی ، یغلی ،
میون ، قدملی ، میتلی .
یومق { فت : قیماق : کوزلی ،
آجی یومق . || مج : کوز
یومق = کورمزله ککک ، سا-
مه و تغافل ایتک . || آغزی
آجوب کوزلی یومق = بی پروا
شتم ایتک . || کوز یوموب
آچیمه = آن واحده ، بر لحظه
ده ، طرقة العین .

یومورطه { یومورطلاق و سا-
رته با : یمرطه و
سارته .

یوموق { ص : ۱. قبالی ، شیشوب
قیانمش : یوموق کوز
ویاری قبالی ۲. یومشاق ،
تومبول : یوموق یوموق الیر .
یومه { با : یوما .

یومی { ص : ۱. یومیه . ۲.
کونه ویا برکونه منسوب

ویا مخصوص اولان ، کوندهک :
یومی آمین ؛ معینات یومیه . ۲.
هر کون واقع اولان ، کونده
برکوره وقوع بولان ، هر کونک :
یومی غزته = هر کون چیقان ؛
اوراق یومیه . = ح . ص .
یومی یاخود یومیه = هر کون
کونده : یومی ، یومیه بر اوقه
اتک و برر : یومی برجزه بازار .

یومییه { ص : ۱. هر کونک ایش
ایچون ویرین اجرت ،
کوندهک : رنجبرک یومییه
قاج فروشدر . ۲. هر کونکی
مصارف و وارداتی کونی کونه
یازمه مخصوص دقتر ، زورنال :
یومییه مقید ایسهده آنا
دقتره کچیرله مشدر .

یونان { ص : ۱. یونیا Yovia
اسم قدیمندن محرف]
اوروپاک جنوب شرقیسندهکی
شبه جزیره که شمالا نارد
(اسراکیه) کورفرطه و تسالیه
ایله محدود و بر جوق جزایری ده
مشتملدر ؛ یونان قدیم ؛ نفس
یونان = مورمه شبه جزیره سیله آمله
لرک غیری (یونانستان غلطدر) .

یونانجه { ص : ۱. یونان قدیم طرز
واصولنده ویا لساننده
اولان : یونانجه لسان ، کتاب
= یونان قدیم طرز ویا لسا-
ننده : یونانجه سوبلیک .

یونانستان { ص : ۱. یونان مملکتی .
[یونان ذاتاً مملکت
اسمی اولدیقتن «ستان» اداتک
علاوه سی ناهمیلدر] .

یونانی { ص : ۱. یونان اهل یسندن
آدم : اسکی یونانلیر ؛ بو
کونکی یونانلیر .

یونانی { ص : ۱. یونانیه .
یونان مملکتته منسوب
ومتعلق ویا بومملکت اهل یسندن
اولان : لسان یونانی ؛ حکماء
یونانیه ؛ اسکی یونانلیرک
فلسفی .

یونقی { فت : (طوغریسی : یونقی) .
با : یونقی .

یونجه { ص : ۱. صلحه برلده خدایی
نابت ویا آتکله حاصل
اولان یاراقلی معروف بر اوت
که حیواناته جوق یارایوب اکثریا
بشیل یدیرلیر ؛ صاری ، قزبل ،
قره ، اولامه یونجه = بوتک
انواعی .

یوند { ص : ۱. خرکله ایله کزن
تریه سز و یاری ییانی
قیصراق ۲. قویروق سالان
قوشنک بر نوعی : یوند قوشی .

یونده { ص : ۱. قوشک توکری آلتنده
اولان ایضه قیلری .

یونس { ص : ۱. انبیاءخی اسرایلدن
اولوب یئنه شهر قدیمده
یاشامش و بر بیوک بالیق طر-
فندن یوتیلوب بنه صاغ چیغمشدر .
یونس بالیقی = ذوات اللیدین
معروف بر بیوک بالیق ، دلفین .
یونغار { ص : ۱. یونغاری دینن چالینک
اوقات توخی ، اوج تلی
باغلامه .

یونقه { ص : ۱. سکین اودون
وکر استهدن چیقان اوقات
بارچار ، طلاشاک یرسی . || دمبر
یونته سی = ایرجه دمبر طلاشی .
یونلماش { ص : ۱. ایشلفه مش-
۲. تریه اولغامش ،
خام ، ناتراشیده .

یونلمق { ج : [وغللی : یونتلق]
کسر ورنده ایله ویاقله

کسیلوب ویا قازیلوب دوزدلك،
ایشلنك : یونلش تخته ، دیرك،
طاش .

{ فت. (و غللی : یونتیق)
یونتیق { کسر ورنده ویا قلله تخته
ویا طاشی کسوب دوزدلك،
ایشلنك ، اویق ، سئلک : شو
دیرکی ایجه یونلی ؛ طاشک بر
طرفی یونتی اقتضا ایدر .

{ فط. ییقایق ، کندی
یونتیق { کندی ییقا یوب نیمزلك،
استحمام ایتك ، غسل اولتیق .

{ س. یونتی ایلی . با : یو
یونته { غتی . = س. یونلش،
ایشلنش ، اولوب دوزدلش ،
تراشیده : یونته تخته ، طاش .

{ س. یکدن کوچك تكتی ،
یونه { بلهه نوعی .

{ یاخود یوا . س. ۱ . قو .
یووه { شرک وسائر بعض حیوا .

ناکت چکیلوب بارینق ویاور یلامق
یاخود یورمطلایوب یالاز چیقار .
مق اوزره صور مختلفه دم حاضر .
لادقلری بر ، لانه ، آشپانه ،
وکر = قیرلانچ ، سرجه ، طاو .
شای یووه سی ؛ یووه یایق =
حاضر لاق و ایدنك ؛ لكلك
یوكسك یرلده یووه یایار . ۲ .
مح. كوچك و فقیرانه مسكن ،
متزو یانه یاشانیلان محل : اوکو .

چك اوپه یووه سی ایدی . ۳ .
بر ماكنه و آنلك وقبو و بنجره
و کید کچی شیلرك بر قشك
کیروب ایشلنه ویا برلشمه
مخصوص دلیک و چقوری ؛
کلید یووه سی ؛ رزه یووه سی .
۴ . دلیک ، چوقور ، کوز : یووه .
لینك ایچنه قویلی . ۱۱ یووه سی

یایق = حقندن كلك ، ایجه
دو کوب اوصلا ندیرمق . یوغرت
یووه سی = یوغرت اولتی ایچون
کاسه لینك کوملیدیکی صیحا یور .
یووه لامق { فل. یووه یایق ؛
سرجه دیوار دلیکر .
نده یووه لاز .

{ حد. تزیل و تمییب ایچون
یوها { بر آدمه قارشى بلند صدا
ایله باغیریلیر . = س. تزیل و
تمییب صداسی : یوها یه طومق ؛
یوها جاغرمق .

{ د. « یا » اداتك مخفی اولوب
یه { باشلیجه ضرورت وزندن طو .
لائی قوللائیلیر : یه دنیاده آجوب
بو دیده ینائی نیلرسك .

{ سن. مر . اسم جنس
یهود { اولوب جمع مناسیله قو .
لائیلیر : یهودیلر ، بنی اسرائیل :
قوم یهود : عادات یهود .

{ س. مر . ن. یهودیه ؛
یهودی { حضرت یسوقك اولان
دندن یهودیه منسوب اولان بنی
اسرائیل منسوب و متعلق ویا جو
قومك افرادندن و بونلرك دینیه
متدین اولان : اسرائیلی ، مو .
سوی : اعتقاد یهودی ؛ عادات
یهودی ؛ یهودیلرك تاریخی ؛
یهودی عله سی ، جماعتی .

{ س. یهودی طرز و
یهودیجه { اصول ویا لسانده
اولان : یهودیجه عبادت ، یازی ،
کتاب . = ح. یهودی طرز و
اصول ویا لسانده : یهودیجه سو .
لكك ، آلیش و پریش ایتك . = س.
یهودیلرك سوبللكلری لسان ،
الیوم بوجهنده کی یهودیلرك سو .
یللكلری اسپانیولجه : یهودیجه

قولا ی بر لساندر .

{ س. ۱ . یهودی دین
یهودیلك { و مذهبی ، موسویت .
۲ . یهودیلره مخصوص طور و
حال .

ییتدیرمك { فت. غائب و ضایع
ایتك ، فوت ایتك ،
اضاعه و اتلاف ایتك . مر .

ییمك { فل. غائب و ضایع اولتی ،
فوت اولتی ، تلف و یازیق
اولتی . مر .

ییر { س. با : یز .

{ یرتیق و سائر . با :
ییرتیق { یرتیق و سائر .

{ ح. بتا { قالدیرك چكك ،
ییسسا { هایدك ! ییسا برابر =
هایدك بردن ! ییسا یسا = زورله ،
وار قوتی و برهرك ، نهایت الهیه :
ییسا ییسا ایکیوزه چیقون
زیاده چیقماز .

{ فت. بر یره کتیرتوب
ییغدیرمق { کومه ایتدیرمك ،
بریکدیرمك ، تراکم و ادخار
ایتدیرمك : اونك اوکنه کراسته
ییغدیرمش ؛ آدملرینه ذخیره
ییغدیربور .

{ فت. طوبیلاقمق ،
ییغشدرمق { جمع ایتدیرمك ،
بریکدیرمك : عملی قیوسنه
ییغدیرمش .

{ فش. بر یره کلوب طو .
ییغشوق { بلاقمق ، بریکوب از
دحام ایتك : رنجبرلر قیوسنه
ییغشمن .

{ فل. ۱ . طوبیلاقمق ،
ییغلمق { بریکمك ، تراکم ایتك ،
ازدحام ایتك : خیلی عسکر
ییغلدی ؛ مغازه یه مال ییغیلوب

قالدی . ۲. بایلوب دوشمك : صواقك اورتە سنده بىئىلى .
 { ص. طوبلاغش ، بريكش ، بىغى }
 { متراكم ، مزدحم : بوقدر اشيا قونك اوكتە بىغىلى طو .
 دور .

{ فت. طوبلاوب كومه ايتك ، بىغىق }
 { بريكدرمك ، تراكم ايتدر . مك ، ادخار ايتك : مال ذخيره بىغش : او باقمى اوزره كراسته بى بىغش . || يوكنى يوكسك بىغىق = مال ادخار ايدوب طمكارالە صاقى .

{ س. ۱. جمع ابدلش بىغىلى }
 { شىئر كومه ، متراكم كومه : قىوسنگ اوكتە بر بىغىلى كورد . ۲. طوبلاغش خلق ، غلبەك . ازدحام : صواقده بر بىغىلى وار ايدى .

{ فل . ۱. طوبلاغش ، بىغىق }
 { بريكك ، طوب و كومه اولق : اشيا بىغىلوب قالدى . ۲. بایلوب دوشمك .

{ س. ۱. طوب ، كومه ، بىغىق }
 { بريكش شىئرلك تشكيل ايتدىكى بىجوع : بر بىغىق كتاب : اشيا هنوز برلشوب بىغىق بىغىق طور يوردى . ۲. غلبەك ، ازدحام ، طوبلاوب بريكش خلق : بر بىغىق آدملىر . || بىغىنلە = كالتى ، طوبدن .

{ س. غلبەك ، ازدحام : بىغىق }
 { بر بىغىق كورد .

{ فت. (اصلى : بوقماق) بىقامق }
 { مكرر يومتى ، صوابله تىزلك ، غسل ايتك . [اليوم ميجور اولان « يومتى » برىنه قوللايلىر :] ال ، آياق ، باش ،

چاشير بىقامق .
 { س. بىقامق ايشى ، غسل : بىقامه }
 { بوقاربىك چاشير بىقا . مەسى بك ايتدر .

{ ب. صوابله تطهير ابدلك ، بىقامق }
 { يومتى ، غسل اولقى : بىچاشيرم بىقاندى ؟ بوراسى دون بىقاندى . = فط . كندى كندى بىقامق ، اغتسال ، استحمام ايتك : يازى بىقانه جم : حمامه ، دكيزده بىقامق .

{ س. و : بىقامه }

{ س. بىقامق ايشى و بىقاپش }
 { طرزى ، اغتسال .

{ ب. ۱. دوشورمك . بىقدىرلىق }
 { بره اوردىرلىق ، آشا . غىبه آلدىراقى : بوغا قوللى بىقدىرلماز . ۲. هدم و تخريب ابدلك ، دوشورمك ، بوزدىرلىق : بو او خىلى مەصرغه بىقدىرلىر .

{ فت. ۱. دوشورمك ، بىقدىرلىق }
 { بره اوردىرلىق ، آشاغى : آلدىرلىق : بوغاقى بىقدىروب باغلاندى . ۲. خراب و ويران ايتدىرلىق ، بوزدىرلىق ، دوشورمك ، هدم و تخريب ايتدىرلىق : اسكى او بى بىقدىروب بىكىدن بايدىردى .

{ ص. ۱. دوشمش بىقلمش بىقچىق }
 { يادوشمك حاضر ، خراب ، ويران ، مشرف خراب : بىقچىق براو .

{ فل . ۱. دوشمك . بىقلمق }
 { دورلك : باشى دو . نوب بره بىقلىدى : فرطونەدن برقاچ سروي بىقلمش . ۲. خراب و مەندم اولقى ، بوزلىق ، دوشمك ،

ويران اولقى : بو او بىقە جقدر ، بىقلمق درجە سە كلىشدر . ۳. بىچىرشان حال اولقى ، اختيار . لقتن فروتوت و فاقى اولقى ، دوشمك . ۴. دفع اولوب كىتمك بىقل بورادى : بىقلىدى كىتدى .

{ فت. ۱. دوشورمك ، بىقلمق }
 { بره اورمق ، آشاغى : آلتى : قلغە دككە كىترونب خرسزى بىقلىدىر : او كوزى نمللا . مى اوزره بىقلىدى . ۲. بوزمق ، هدم و تخريب ايتك : او ، ديوار بىقلمق . || او بىقلمق = خاندان خراب ايتك ، بانىرمىق ، محو ايتك . || بىرك اوزره بىقلمق = تحمىل و عطف و اسناد ايتك . || كوكل بىقلمق = خاطر قىرلىق دل كىر و محزون ايتك .

{ س. بىقلمق ايشى ، هدم ، بىقلمه }
 { تخريب .

{ س. بىقلمش بر شىئك بىقندى }
 { قالب بر بىكن اقاضى خرابه ، ويرانه : اوراده بر بىقندى واردر .

{ ص. بىقلمش ، خراب ، بىقلمق }
 { ويرانه ، مەندم : بىقلمق براو .

{ س. بوزله ، دوشمه ، هدم ، بىقلمق }
 { خرابى ، ويرانلىق . || او بىقلمق = خرابىنى موجب حال ، بىوك زبان ويا مەصر .

{ س. كره ارضك شىمك بىل }
 { اطرافى بر كره دور ايتى مدنى كه اون ابكى آى اختيار اولوب مواسمك تماقنى حاوى اولور ، سته ، هام ، سال : بوىل ؛ كچن بىل ؛ يوز بىل ؛ بولاق ،

قیتلی بیل. || مج. آیده بیلده =
نادر، پک سکرک اوله رق. ||
بیل باشی = سنه جدیده مک باشلا.
دیپی کون: بوکون فرنگرک
بیل باشیسیدر.

بیلان { س. حیوانات زاحفه مک
اک اوزونی اولان معروف
زهرل و صوثوق حیوان که
انواع کثیره سی اولوب اکثری
قره ده و بعضی جنسلی دکیزه
باشار، حیه، افی، مار: بیلان
صوثوق، ایصیرمق؛ انکرک،
اوق، صو بیلانی؛ جنغراقلی
بیلان. || بیلان قاوی، بیلانک
قابوغی کبی دونه رک اوزانان
ویا بوقاری چیقان، حلزونی:
بیلان قاوی زردبان = مناره زردبانی
کبی دونه رک چیقان. || بیلان
قوروغنه باصمی = برخی غضبلند.
یرمک. || بیلان کبی = پک صوثوق
وسوبمز. || بیلان کوملکی =
۱. بیلانک بهارده دکیشوب
صیریلان دریمی. ۲. بوکا
بکزر آغ شکلنده سکرک تولیند.
|| بیلان بالبی = بر جنس
اوزونجه دکیز ویا کول بالبی.
بیلانچق { س. یوزده عارض او.
لوب شیشکی ودرینک
قیزاروب پارلامه سی موجب بر
خسته لی. فر. Érysipèle;
بیلانچی اولقی = بوعلته طولقی.
بیلانچقچی { س. بیلانچی علقی
بر طاقم افسونلر
واسلسز علاجلرله اینی ایتک
ادامسند بولنان آدم.
بیلانچی { س. کویا افسونله
وترکیبی سر صافلانان
برشریت انجمکه بیلانک زهری

تأثیر ایتیوب بو حیوانی طوتان
آدم.

بیلانچیل { س. باشلجه بیلان
طوتوب یتکه باشایان
برجنس قوش

بیلدرمق { فت. اورکومک، کو.
زینی قورقونقی، بر
دها قارشیننه چیمقه جسارت
ایده میه چک صورتده قورقو
ودهشت یرمک: عسکرمز
دشمنی بیلدردی؛ اوصیتیه بنی
بیلدردی.

بیلشقمق { فل. کوشیوب یاناشقی،
کولوب صیریتقی.

بیلشکمک { فل. صوثوق وجملی
برطوله صیریتوب
یوزه کولک.

بیلشقمق { س. ۱. پایشقان، بولا.
شان. ۲. آدمه پایشیر،
صیریتقان، معجز: بیلشقی بر
آدم.

بیلشقلق { س. ۱. پایشقانق،
بولا شق. ۲.
صیریتقانق، معجزک.

بیلشقمق { س. بیلش، سکوزی.
قورقش، اورکش:
بیلشقم عسکرله حرب ایتک
مشکلدر.

بیلانمق { فت. رسنه ویا سنه لجه
صافلاوب اسکیتک:
زیتون یاغی بیلانمقی.

بیلانمق { فل. ۱. بر ویا برقاچ
سنه ک اولقی، سنه بنی
چکمک: ۲. یاشنه کیرمک، بر
باشنده اولقی: او چوجق، او
قوزی دها بیلامادی. ۳.
پک کج قاتی، پایشوب قاتی:

کوندردیکمز آدم اوراده
بیلادی.

بیلانمق { فل. برویا برقاچ سنه.
ک اولقی، اسکیتک.

بیللق { ص. ۱. بر سنه ک، بر
باشنده: بیللق قوزی.
۲. شو قدر سنه ک، حدوت
و ظهورندن بری شو قدر سنه
کچمش اولان: اوچ بیللق چو.
جق: بیک بیللق بنا. ۳. شو
قدر یاشنده اولان: یوز بیللق
آدم. = س. سنه ک، سنه ده
بر ویرلن معاش ویا بخشش و
ساتره: چوبانلر بیلقله قبولانیرل.

بیللقچی { س. و:

بیللقچی { س. سنه اعتبارله
معاش قارشی خدمت
ایدن آدم: بزم آرابه چی بیللقچی،
بیلقلیدر.

بیللمک { فل. با: بیللمک.

بیللمک { س. بیدرمک، عیش و سازه.
با: بیک و سازه.

بیلندی { س. بنه چک شی: بیکه
متعلق شیلر، قوت،
رزق، آزیق.

بیلنی { ص. با: بیکنی.

بیسو { س. ۱. بر شینک کیروب
برلشمه سنه غموص اوپوق
چیزکی: جام، چربیوه بیوی.
۲. برزوانه ک ایچنده بیلان قاوی
صورتده طولاشدوق اوزانان
اوپوق: ششخانه، ویده، حیوا.
دره بیوی: طوبه بیو یاغی،
آجق.

da, bizzat ismidir. Türkçe'nin bir bütün olduğuna ve Garp Türkçesi'nin bu büyük ve eski dilin bir kolu bulunduğuna inanan Ahmed Vefik Paşa eserine Lehce-i Osmânî derken, Şemseddin Sâmi'nin eserini Kâmûs-ı Türkî diye adlandırması son derece ehemmiyetli bir noktadır. Şemseddin Sâmi çok doğru, çok yerinde bir millî ve ilmî görüşle hareket etmiştir.

Çok değerli bir dil bilgini ve edebiyatçı olan Şemseddin Sâmi'nin Kâmûs-ı Türkî'si, Türk dilinin en mühim eserlerinden biridir. Bu sözlük Türk dili ve Türk kültürü için son derece faydalı olmuştur. Değerini ve ehemmiyetini bugün de muhafaza ve devam ettirmektedir. Türk dili ve kültürünün eşsiz hizmetkârı, büyük dilci, büyük Türkçeci ve Türkolog Şemseddin Sâmi'nin aziz hatırasını; eserinin yazılışının 80. yıldönümünde, bugünün bir dilcisi olarak saygı, şükran, minnet ve rahmetle anarım.

Fatih, 15 Şubat 1978

Prof. Dr. Faruk K. Timurtaş

itirâz edenler bulunur; lâkin dilimiz Lisân-ı Türkî'dir, bu lisan mahsûs lûgat kitabına dahi başka isim düşünmek abesdir. Lisânımızda müstamel kelimelerin cümlesi de, herhangi bir lisan dan me'hûz olursa olsun, hakîkaten müsta'mel ve mâlûm olmak şartıyla Türkçe'den ma'duddur."

Şemseddin Sâmî, yeni bir anlayış ve modern filoloji ve leksikoloji metodlarıyla tertip ettiği Kâmûs-ı Türkî ile ilk defa Türkçe'nin derli toplu bir lûgatını vücuda getirmiştir. Daha önce telif edilen Es'ad Efendi'nin Lehcetü'l Lûgât'ı (1773) sâdece Türkçe kelimeleri ihtiva edip bunların Arapça ve Farsça karşılıklarını vermesi bakımından, Ahmed Vefik Paşa'nın Lehce-i Osmânî'si (1876) ise Türkçe kelimelerin ayrı, Arapça ve Farsça kelimelerin ayrı tertip edilmesi dolayısıyla arzettiği karşılık yüzünden kifâyetli ve elverişli değildi. Lûgat-ı Nâci ve M. Salâhî'nin Kâmûs-ı Osmânî adlı lûgat kitapları, güzel ve faydalı olmakla beraber, yalnızca Arapça ve Farça kelimeleri ihtiva etmektedir. Türkçe'nin bütün kelimelerini içine alan bir lûgatı ilk olarak Şemseddin Sâmî telif etmeye muvaffak olmuştur. Böylece değerli dilcimiz Türkiye Türkçesi'nin o zamanki kelime hazinesi ni, kadrosunu tesbit etmiş ve çizmiştir. Bu, büyük bir hizmettir. Daha sonra yazılan lûgatlarda hep Kâmûs-ı Türkî esas alınmıştır. Son zamanlarda meydana getirilen sözcüklerde, yine Şemseddin Sâmî'nin eserine dayanılmakla beraber, metin taramaları ve söz derlemeleri ile Türkçe kelimelerin sayısı artırılmıştır. Şemseddin Sâmî Kâmûs-ı Türkî'yi meydana getirirken o zamana kadar yazılan Türkçe ve yabancı dillerdeki sözcüklerden bilhassa Redhouse Lûgatı ile Lehce-i Osmânî'den faydalanmıştır. Bâzı atlamalar ve eksiklikler bulunmasına, kelimelerin izahında bâzı isabetsizlikler taşımasına ve Lehce-i Osmânî'deki yanlışların oradan aktarılırken düzeltilememesine rağmen Kâmûs-ı Türkî, zamanında büyük alâka uyandırmış ve gerçekten bir boşluğu doldurmuştur. Kâmûs-ı Türkî'nin en mühim ve değerli bir tarafı

çekleştirebilmiştir. Dilimizin kelimelerinin şimdiye kadar tesbit ve zabtedilmediğine işaret eden Şemseddin Sâmi; böyle bir lügatın mükemmelliğini sağlamak için Türkçe’de yazılmış bütün eserleri görmenin yetmeyeceğini, Türkçe konuşulan bütün ülkeleri dolaşmak ve en nâdirlerine varıncaya kadar, bütün kelimeleri toplamak icab ettiğini, fakat bir insan ömrü bağlansa bile bunu tam olarak gerçekleştirmenin mümkün olamayacağını anlatır. Şark Türkçesi’nde kullanılan hâlis Türkçe kelimele-ri, ekseriyetin bu fikre muhalif bulunması dolayısıyla, çok az sayıda aldığını anlatan müellif, lügatında Anadolu Türkçesi’nin unutulmuş ve terkedilmiş kelimelerden bâzılarına yer vermiştir. Daha önceki lügat yazarları gibi, kâmûsuna Arap ve Fars lügatlarından kelimeler aktarmayan Şemseddin Sâmi; sadece konuşma dilinde kullanılan Arapça ve Farsça kelimeleri değil, o zaman yazı dilinde geçenleri de almıştır. Fakat, bunların sayısı meselâ Muallim Naci ve Salâhi lügatlarına göre daha azdır. Şemseddin Sâmi; bir dili aslî ve yabancı menşeli kelimelerin bütünü saydığından, Türkçe için hazırlanacak kâmûsun sırf Türkçe kelimeleri ihtiva etmesi gibi yalnızca Arapça ve Farsça kelimeleri câmi’ olmasının da doğru olmayacağını belirtir; Türkçe’de kullanılan bütün kelimelerin bir araya getirilmesiyle ancak mükemmel bir kâmûs vücuda getirilebileceğini ifade eder. Türkçe kelimelerin nasıl olsa herkes biliyor, “mâlûmu i’lâma lüzum yok” sebebiyle lügatlara alınmamasına karşı çıkan müellif, Arapça ve Farsça kelimelere yabancı menşeli oldukları için yer verilmemesi gerektiği görüşüne de aleyhtardır. Şemseddin Sâmi’nin görüşü, toplayıcı ve bütüncü bir görüştür. Bu sebeple, dilimizde mevcut olan ve gerçekten kullanılan bütün kelimeleri lügatına almıştır. Lügatına Kâmûs-ı Türkî adını veren müellif; bu adlandırmayı şu şekilde izah etmektedir: “Bizce müstamel Lügât-ı Arabiyye ve Farisiyyeyi câmi’ olduğu halde, bu kitabın Kâmûs-ı Türkî namıyla tesmiyesine belki

gün ilmî bir gerçek olarak kabul edilen dilimizdeki kelimeleri aslî Türkçe kelimeler, Türkçeleşmiş olanlar ve yabancılıklarını muhafaza edenler olmak üzere üç bölüm hâlinde kabul etmek anlayışını dile getirmiştir.

Şemseddin Sâmî; Kâmûs-ı Türkî'yi, Türkçe'nin ne olduğu hakkındaki düşüncesine ve dilin doğru konuşulup yazılması ve sadeleştirilmesine dâir görüşlerine uygun olarak hazırlanmıştır. Önsözde Batı Türkçesi'nin Türk dilinin tarihî gelişmesi ve coğrafi yayılışı içerisinde yayılışını tesbit eden, lügatın muhtevası ve tertibi ile ilgili hususları açıklayan müellif, "İfade-i merâm"ına "Lügat kitabı, bir lisanın hazinesi hükmündedir" cümlesi ile başlamaktadır. Dilleri yıkılmaktan kurtaracak ancak edebiyat olduğu; bir dili yazı dili ve edebî dil hâline getirmek için önce onun kelimelerini toplayıp bir lügat ve kaidelerini toplayıp bir dilbilgisi (gramer ve sentaks) kitabı tedvîn etmek icab ettiği esastan hareket eden Şemseddin Sâmî, mükemmel bir kâmûs ve muntazam bir sarf ve nahiv (dilbilgisi) kitaplarına ihtiyacımızı ifade eder. Türkçe'nin tarihî ve coğrafi durumunun, Garp Türkçesi (Türkiye Türkçesi) ile Şark Türkçesi arasındaki münasebeti belirttikten sonra yazar; bir lügatın ne mâhiyette olması, hangi kelimeleri içerisine alması meselesi üzerinde durur. Bu mesele, Türkçe kelimeleri en geniş şekilde toplamak isteyen müellifin, Arapça ve Farsça kelimeleri ne ölçüde lügata alacağı hususunu ortaya koymaktadır. Bir dilin kâmûsunun o dilde kullanılan bütün kelimeleri toplaması ve kullanılmayan kelimelerden uzak olması gerektiğini söyleyen Şemseddin Sâmî; Türkçe için tertip olunacak kâmûsa dilimizde kullanılan gerek Türkçe asıllı gerek başka dillerden alınmış bütün kelime ve ıstılâhların toplanmasını, kullanılmayan kelimelerin ise konmamasını ileri sürer. O, bu konuda kelimenin menşeinin değil, dilde kullanılmasının ölçü olarak alınması görüşündedir. Müellif eserinde bu görüşü muayyen nisbette ger-

Türkçe, Arapça ve Farsça olmak üzere üç dilden mürekkep olduğu görüşüne şiddetle karşıdır. Bu meseleye “Lisân-ı Türkî” yazısında kısmen temas eden yazarımız, daha sonraki makalelerinde de bu mesele üzerinde durmuş; Türkçe’nin müstakil bir dil olduğunu, Arapça ve Farsça kelimelerden dilimizi mümkün olduğu kadar temizlememizi ve bu kelimelerin kendi kaidelerine göre değil, Türkçe’nin gramerine tâbi tutularak kullanılmasını icab ettiğini belirtmiştir. 1897 yılında Tercümân-ı Hakikat’te çıkan “Lisan ve Edebiyatımız” başlıklı makalesinde şunları söylüyor: “Lisanımız için üç lisandan, yâni Arabî, Fârisî ve Türkçe’den mürekkeptir demek âdet olmuştur. Ne kadar yanlış! Ne büyük hata! Üç lisandan mürekkebe bir lisan! Dünyada görülmemiş şey!” Dilin nasıl sadeleşeceği, Arapça ve Farsça asıllı kelimeler karşısındaki tutumumuzun ne olacağı hususları üzerinde düşünen Şemseddin Sâmî; “Lisân-ı Türkî” makalesinde günlük dile yetecek kadar Türkçe’de kelime bulunduğunu, Arapça ıstılâhların fen ve edebiyat dillerine münhasır kalmasını, Farsça’ya hiç ihtiyaç bulunmadığını, dilimizin kendisiyle “kimyevî imtizaç” ta bulunmamış olan ecnebî kelimelerden temizlenmesinin mümkün olduğunu izah eder. Fakat o, tasfiyeciliğe taraftar değildir. Türkçeleşmiş, herkesin bildiği kelimeleri Türkçe sayar. Bunların dilden atılmasına karşıdır. Türkçe’de başlıkları bulunan ve konuşma diline girmemiş kelimelerin atılmasını ister. “Lisan ve Edebiyatımız” makalesinde “Arabî’den, Fârisî’den birçok kelimeler lisanımıza girmiştir. Pek âla! Onlar Türkçeleşmiş, herkes biliyor, anlıyor, biz dahi Türkçe gibi kullanırız. Arabî’den alınma “kalem” gibi sâde, fasîh, herkesin anlayabileceği bir kelimemiz varken “hâme, yerâa” gibi garip lügatları niçin kullanıyoruz?” diyen dilmiz, Kâ-mûs-ı Türkî mukaddimesinde hangi dilden alınırsa alınsın dilde gerçekten kullanılan ve bilinen bütün kelimeler Türkçe sayılır görüşüne yer vermektedir. Böylece Şemseddin Sâmî, bu-

ri'nin eklenmesiyle tek bir dil konuşan büyük bir milletin ortaya çıkacağını anlatır. Dilimizin ıslâhı ve genişletilmesini istiyorsak, Arapça'dan kelime almaktan vazgeçip aslî dilimiz olan Şark Türkçesi'nin bizce terkedilmiş ve bilinmeyen kelimelerini uyardırarak onları kabul etmemiz lâzım geleceğini söyleyen Şemseddin Sâmî, bu gibi kelimelerin büsbütün terkedilmediğini, bâzı eski edebiyatçılarımızın eserlerinde mevcut olduğunu, Anadolu'nun bâzı taraflarında da hâlâ kullanıldığını belirterek Nevâî gibi büyük ediplerin Şark Türkçesi ile yazılmış eserlerinin mekteplerimizde okutulmasının bu maksada hizmet edeceğini ileri sürer. Şemseddin Sâmî makalenin sonunda Arapça ve Farsça kelimeler ile Türkçe arasında bir "kimyevî imtizâc" hâsıl olmadığına, bunların dilimize tamamıyla kavuşmadığına, onlardan yabancılığını muhafaza edenleri istediğimiz zaman atabileceğimizi de temas eder.

Dilimizin adı mahiyeti hakkında güzel ve ilmî görüşler, düşünceler serdeden Şemseddin Sâmî, dilimizin sadeleşmesi ve millî hüviyetini kazanması dâvâsı ile de pek fazla meşgul olmuştur. Yazı dilinin konuşma dilinden büsbütün başka bir dil hâlini alması noktasından hareketle meseleye yaklaşan âlim ve mütefekkir dircimiz, yine 1881'de neşrettiği "Kitâbet ve İnşa" makalesinde mekteplerde yazı yazmanın öğretilemediğine dokunarak Arapça ve Farsça'dan alınmış olan ve alınmakta bulunan kelime ve kaidelerin yanlış ve yersiz kullanılması dolayısıyla yazı dilinin konuşma dilinden tamamıyla ayrıldığını söyler. Kendi edebî eserlerinde açık ve bir hayli sade bir dil kullanan yazar, 1885'te yayımladığı Robenson Tercümesi ön-sözünde şöyle demektedir: "Mümkün mertebe kelâmı giriftlikten kurtarıp, cümleleri kısa kesmekle ve sûret-i ifâdeyi şîve-i kâtibânedan kurtarıp şîve-i tekellüme kalp ve tefrikle lisanımız sadeleşmekle beraber güzelleşmiş olur". Yazı dilini konuşma diline yaklaştırma gayreti gösteren Şemseddin Sâmî; dilimizin

ceği meselelerini en doğru surette ele alan; bunlara ışık tutucu görüşler ve açıklamalar getiren bir filolog ve edebiyatçı olmuştur. Bu bilgin, dilci ve edibimiz önce dilimizin ne olduğu ve nasıl adlandırılması icab ettiği meselesi üzerinde durmuştur. Bilindiği üzere, dilimize Tanzimat'a kadar Türkî, Lisan-ı Türkî, Zebân-ı Türkî (yani Türkçe) deniyordu. Tanzimattan sonra siyasî görüş ve telâkkiye uygun olarak Lisan-ı Osmânî deyimini ortaya atıldı ve Osmanlı dilinin Türkçe, Farsça ve Arapça'dan müteşekkil bir dil olduğu ileri sürüldü. Bu anlayış ve düşünceye daha önce de itiraz edenler çıkmakla beraber, en doğru, güzel ve mantıkî izahı Şemseddin Sâmi yapmıştır. Hafta mecmuasının 12. sayısında (5 aralık 1881) yayımlandığı "Lisân-ı Türkî" başlıklı yazıda Osmanlı ünvanının kurucusuna nisbetle devlete verilmiş olduğunu, bunun dilimizin ismi olamayacağını, çünkü Türk milletinin ve Türk dilinin Osman Gazi'den de önce mevcut olduğunu, dilimize "Lisân-ı Türkî" denmesi icab ettiğini belirtir. Milletimizi, dil ve edebiyatımızı Orta Asya devresindeki aslî kökte arayan değerli bilgin; Çağatayca adının da aynı sebeple doğru olmadığını ileri sürerek Osmanlıca'ya "Garp Türkçesi", Çağatayca'ya "Şark Türkçesi" demenin doğru olacağını açıklar. Bunların çok geniş bir coğrafî sahaya yayılmış olan tek bir Türk dilinin birer şubesi, birer lehçesi olduğunu bugün ilmî araştırmaların vardığı gerekçelere uygun olarak daha o zaman ortaya koyan Şemseddin Sâmi; Garp Türkçesi'ni daha ince ve güzel bulmakla beraber, saflık ve Batı Türkleri'nin zamanla unuttukları kelime ve deyimleri devam ettirdiği için Şark Türkçesi'ni daha değerli kabul eder. Türk milletinin ve Türk dilinin Adriyatik Denizi sahillerinden Çin hududuna ve Sibirya'nın iç taraflarına kadar yayıldığına işaret eden dilmimiz, Şark ve Garp Türkçeleri'nin birbirine yaklaşmasıyla Türkçe'nin genişleyip daha güzel bir dil haline geleceğini bunun yalnız edebî bakımdan değil siyasî yönden de faydalı olacağına, Garp Türkleri'ne Orta Asya ve Rusya Türkle-

Ömrünün 12 senesini vererek meydana getirdiği 6 ciltlik Kâmûsü'l-A'lâm (1883-1900), Doğu ve Batı'ya âit tarih, coğrafya ve meşhur adamların hâs isimlerini ihtiva eden büyük bir lügattir. Bu sahada ilk defa vücuda getirilen bu ansiklopedi devrinde çok ilgi uyandırmış ve faydalı olmuştur. Bugün de o zamanki durumun öğrenilmesi hususunda müracaat edilecek kaynakların önünde gelmektedir. Şemseddin Sâmî'nin Fransızca'dan Türkçe'ye ve Türkçe'den Fransızca'ya olmak üzere 2 cilt halinde tertip ettiği Kâmûs-ı Fransevî adını taşıyan lügat kitapları, hâlâ değerlerini muhafaza eden eserlerdir. Daha iyileri henüz yazılamamıştır. Fakat, eski yazıyı bilmeyenler bunlardan faydalanamamaktadır. Arapça'dan Türkçe'ye alfabe sırasıyla tertip edilen Kâmûs-ı Arabî, yeni usulle hazırlanan bir lügattir. Maalesef neşri tamamlanamamıştır. İyi bir filolog ve dil bilgini olarak müellifin meydana getirdiği en mühim ve kıymetli lügat, Kâmûs-ı Türkî'dir. Zamanında büyük bir ihtiyacı karşılayan ve boşluğu dolduran Kâmûs-ı Türkî, aradan seksen yıl kadar geçmesine rağmen, bugün de yüksek değerini korumaktadır. Türkçe'nin bütün yaşayan kelimelerini ihtiva böyle bir lügatin daha mükemmeli bugüne kadar yazılamamıştır. Yeni harflerle bu mahiyette bâzı sözcükler hazırlanmışsa da birçok bakımlardan eksik oldukları için, Kâmûs-ı Türkî'yi geçememiştir, hattâ ona erişememişlerdir.

Şemseddin Sâmî; Türkçe'ye dili sadeleştirip yazı dilini konuşma diline yaklaştırma, dilin iyice konuşulup yazılması gibi meselelerde faydalı olduğu gibi, onun ilmi olarak ele alınıp incelenmesi ve sözlüğünün meydana getirilmesi hususlarını da gerçekleştirmiştir. Bu çok yönlü çalışmalarıyla Şemseddin Sâmî, Türk dilinin en büyük hizmetkârlarından biri olmuştur. Eşsiz dilcimiz, Tanzimat sonrasındaki fikir ve edebiyat cereyanları ve hareketleri içerisinde Türkçe'nin ne olduğu, nasıl teşekkül edip inkişaf ettiği, nasıl araştırılıp incelenmesi gerektiği, nasıl sadeleş-

Bilig (1902), Orhun Âbideleri (1903), Tuhfetü'z-Zekiyye fi Lügati't-Türkiye (1904) ve Lehce-i Türkiyye-i Memâlik-i Mısır (1904 adlı Türkçe'nin eski devresiyle ilgili eserlerin metin ve izahlı tercümelerini, sözlüğünü meydana getirmekle geçirdi. Maddi imkânsızlık ve rahatsızlığı sebepleriyle bu eserlerini bastıramayan müellif, 18 Haziran 1904 tarihinde 54 yaşında vefat etti. Mezarı Erenköy Sahra-yı Cedîd Câmii karşısındaki kabristanda ve ilk refikasının kabrinin yanındadır.

Şemseddin Sâmi, çeşitli ve değişik saha ve konularda eserler vermiş çok değerli bir fikir adamı, bir edip ve dildir. Büyüklü küçüklü elliye aşkın eseri bulunmaktadır. Edebî eserleri arasında Taaşşuk-ı Tal'at ve Fıtnat, Avrupaî roman tarzının ilk örneği sayılmakla beraber, fazla değerli değildir. Tiyatro eserleri, gerek konuşma diliyle yazılmaları, gerek kuvvetli bir sahne tekniği ile meydana getirilmeleri bakımından emsalinden üstündürler. Birçok tercümeleri ve öğretici neşriyatı bulunan Şemseddin Sâmi'nin en mühim eserleri ansiklopedi ve lügatlardır. Dilbilgisi ile ilgili kitapları da üzerlerinde dikkatle durulacak eserlerdir. Bunlardan Küçük Elifba (1883), Yeni Usul Elifba-yı Türkî (1891) ve Nev Usul Sarf-ı Türkî (1892) bilhassa zikredilmeğe değer. Kırâat-i Türkiyye ve Nev Usûl Navh-i Türkî adlarını taşıyan basılmamış iki kitabı daha mevcut olan yazarın, ayrıca, yine ders kitabı mahiyetinde Arapça sarf ve nahve dair dört tane eseri vardır. Noktalama işaret ve kaidelerini Türkçe'de ilk defa tesbit eden kitabı da Usûl-i Tenkî ve tertîb (1886) adıyla Şemseddin Sâmi yazmıştır. Onun Lisan (1886) adlı "Cep Kütüphanesi" dizisinde yayımlanan küçük kitabı ise, Türkiye'de lisanîyata (linguistike) dâir ilk eserdir.

Şemseddin Sâmi, ilim adamı ve lügatçı olarak engin şöret kazanmıştır. Batının linguistik (dilbilimi) filoloji metodlarını çok iyi bilen bir dil bilgini sıfatıyla hazırladığı ansiklopedi ve sözlüklerle o, Türk kültürüne büyük hizmetler ifâ etmiştir.

Tercümân-ı Şark gazetesinin 1878'de kapanmasından sonra 1879'da yine Mihran ile bir "Cep Kütüphanesi" kuran Şemseddin Sâmî; Gök, Yer, İnsan, Medeniyet-i İslamiyye, Kadınlar, Esâtir gibi çeşitli ilmi konularda ansiklopedik küçük kitaplar yayımladı. Sultan Abdülhamid'in arzusu ile mâbeyinde kurulan Teftiş-i Askerî komisyonu kâtipliğine tâyin edilen Şemseddin Sâmî, başkatipliğe kadar yükselip ömrünün sonuna kadar bu vazifede kaldı. Bu vazife kitap telifi için ona geniş imkân vermiştir. Hayatının bu devresinde Şemseddin Sâmî, kendisine büyük itibar ve şöhret sağlayan eserlerini telif etti. Aile (1880) ve Hafta (1881-1882) adlı mecmualar çıkaran, Sefiller'i tercüme eden Şemseddin Sâmî, 1883'te Kâmûs-ı Fransevi'yi meydana getirdi. Bunu Türkçe'den Fransızca'ya Kâmûs-ı Fransevî (1885) ile küçük Kâmûs-ı Fransevî (1886) tâkip etti. 1884 te evlenen ve bu telifler arasında "Cep kütüphanesi" serisinde bâzı kitaplar daha neşreden Şemseddin Sâmî, 1888-1899 yılları arasında Kâmûsü'l-A'lâm (Hususi isimler kâmûsu) adı altında 6 ciltlik bir tarih, coğrafya ve meşhur adamlar ansiklopedisini tek başına telif ve neşretmeğe muvaffak oldu. Refikasının vefatı üzerine 1893'te yeniden evlenen müellif, bu büyük telif faâliyeti sırasında, 1896'da Kâmûs-ı Arabî adlı büyük bir lügat telifine ve yayımına başladığı gibi, 1898'de Kâmûs-ı Fransevî'yi genişleterek yeniden bastırdı. Bunların yanında dil öğretimi ile ilgili küçük kitaplar ve Türkçe'nin islâhı konusunda makaleler yazan Şemseddin Sâmî, Kâmûsü'l-A'lâm'ın bitiminden kısa bir müddet sonra 1899 yılında Kâmûs-ı Türkî'yi ortaya koydu. Aynı yıl Bâkî'nin Eş'âr-ı Muntahabesi'ni, 1890'da Ali b. Ebi Tâlip Efendimizin Eş'âr-ı Muntahabesi adlı kitabını neşreden müellif, Kâmûs-ı Türkî'yi 1901 yılının sonunda tamamladı. Hayret verecek derecede çalışan ve bir insan ömrüne sığmayacak sayıda eser veren 19. asrın bu en velûd Türk müellif ve muharriri, hayatının son yıllarını Kutadgu

man yayımladı (1872-1873). Hadîka'nın kapatılmasından sonra Sirâc gazetesinde çalışan Şemseddin Sâmi, onun da kapatılması üzerine Matbuat Kalemî'ndeki vazifesine devam ederek edebî faaliyet gösterdi. Besâ yahud Ahde Vefâ adını taşıyan ilk trajedesini 1874'te yazdı. Trablus vilâyetinden, çıkarılacak gazeteyi idare edecek bir muharrir taleb edilmesi üzerine, oraya gitti; bir yıl kadar Türkçe ve Arapça Trablusgarp gazetesinin başmuharrirliğini yaparak 1875'te İstanbul'a döndü. Bir müddet bâzı gazetelerde çalıştıktan sonra, Mihran Efendi ile 9 Şubat 1876'da Sabah gazetesini kurdu. Rağbet ve ilgi ile karşılanan bu gazetenin bir yıl başmuharrirliğinde bulunduktan sonra, Cezâir-i Bahr-i Sefid (Akdeniz Adaları) valisi olan Sava Paşa'nın mühürdarlığına tâyin edilerek 1877'de Rodos'a gitti. Türk-Rus harbinin çıkması üzerine, beş ay çalıştığı bu vazifeden ayrılan Şemseddin Sâmi, Yanya'ya geçip Âbidin Paşa'nın başkanlığında kurulan Sevkiyyât-ı Askeriyye Komisyonunda birkaç ay kâtiplik yaptı ve İstanbul'a döndü. Aynı yıl Mihran Efendi'nin çıkarmağa başladığı Tercümân-ı Şark gazetesinin başmuharrirliğini üzerine aldı ve "Şundan Bundan" başlığı altında fıkralar neşretti. 93 Harbi diye tanınan Türk-Rus savaşı sonunda toplanan 1878 Berlin Kongresini tâkip eden devrede, Arnavutluk topraklarından bâzı kısımların Yunanistan'a terkedilmesine tepki olarak doğan ve liderliğini ağabeyi Abdül Bey'in yaptığı "Arnavut İttihâdı" cereyanı ile ilgilenen Şemseddin Sâmi, Rumeli ve Balkan meseleleri konusunda siyâsî makaleler yazdı ve Arnavutların Osmanlı Devleti'nden ayrılmak dâvâsında olmadıklarını açıklamaya gayret etti. Sultan II. Abdülhamid Han'ın muvafakatı alınarak 1879'da kurulan "Arnavut Cemiyet-i İlmiyyesi"nin kurucuları arasında yer alan Şemseddin Sâmi, Arnavut dilinin lâtin harflerini esas alan bir alfabetesini tanzim etti ve Bükreş'te basılan bir gramerini hazırladı.

ŞEMSEDDİN SÂMÎ VE KÂMÛS-I TÛRKÎ

Geçen asrın ikinci yarısında yetişmiş olan Şemseddin Sâmi (1850-1904), en değerli dilcilerimizden ve lügatçılarımızdandır. Roman ve tiyatro sahalarında da eserleri bulunan, Gazete yazarlığı yapan, dergiler çıkaran, tercümeler ve öğretici kitaplar yayımlayan Şemseddin Sâmi; büyük şöhretini hazırladığı lügatlarla kazanmıştır. Bu lügat kitaplarının en mühimi ve bugün de değerini kaybetmeyi Kâmûs-ı Tûrkî'dir.

Şemseddin Sâmi, o zaman Osmanlı İmparatorluğu'nun hudutları içerisinde bulunan Yanya vilâyetinin Dağlı nâhiyesinin merkezi Fraşer'de 1 Haziran 1850 tarihinde dünyaya geldi. Babasını ve annesini küçük yaşta kaybeden Şemseddin Sâmi; ilkokulu memleketinde okuduktan sonra, kendilerinin yetişmesiyle meşgul olan ağabeyi Abdül Bey'in aileyi Yanya'ya nakletmesi üzerine, orta öğrenimini Rum Lisesi'nde gördü. Modern bir müfredat programıyla öğretim yapan bu lisede yedi yıl okuyan Şemseddin Sâmi, Rumca ile eski Yunan, Fransız ve İtalyan dillerini öğrendi. Aynı zamanda Yanya medreselerinin hocalarından Arapça ve Farsça dersleri de aldı. Mektebi bitirdikten sonra küçük bir memuriyet alan Şemseddin Sâmi, 1872 de kardeşi Naim Fraşerî ile birlikte İstanbul'a geldi, Matbuat Kalemine girerek yazı ve yayın hayatına atıldı. Şemseddin Sâmi'nin ilk eseri Târih-i Mücmel-i Fransa adlı bir tercümedir.

Hadîka gazetesindeki yazılarıyla gazeteciliğe başlayan Şemseddin Sâmi, bu sırada Taaşşuk-ı Talat ve Fıtnat adlı bir ro-

Çağrı yayınları: 2
Lügatlar Dizisi: 1

© Çağrı Yayınları - Şaban KURT

ISBN: 975-454-046-2

Baskı: Enes Ofset 2006 İstanbul

KÂMÛS-I TÛRKÎ

ŞEMSEDDİN SAMÎ

15. Baskı

ÇAĞRI YAYINLARI

Divanyolu Cad. Işık Sok. No: 10

34122 Sultanahmet - İSTANBUL - TÜRKİYE

Tel: (+90-212) 516 20 80-81 Fax: (+90-212) 516 20 82

www.cagri.com.tr - www.cagriyayinlari.com

e-mail: cagri@cagriyayinlari.com

e-mail: cagri@cagri.com.tr

12015-010 404-000 8

0 180124 240408

